ROBERTI STEPHANI
LEXICOGRAPHORUM PRINCIPIS

THESAURUS LINGUÆ LATINÆ

IN IV. TOMOS DIVISUS,

CUI

POST NOVISSIMAM LONDINENSEM EDITIONEM,
COMPLURIUM ERUDITORUM VIRORUM COLLECTIS CURIS
INSIGNITER AUCTAM,

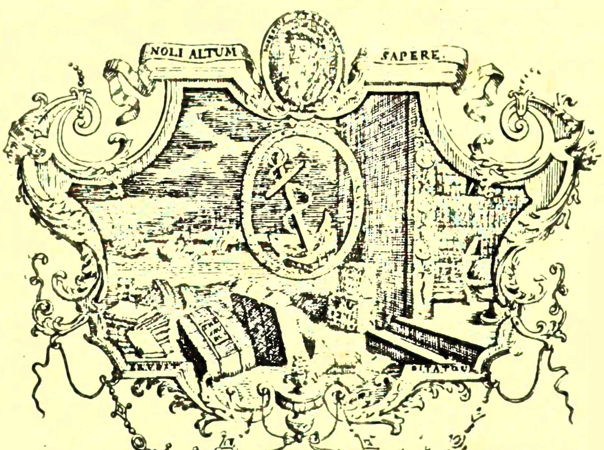
Accesserunt nunc primùm

HENRICI STEPHANI ROB. F.
ANNOTATIONES AUTOGRAPHÆ
EX CODICE BIBLIOTH. P. CIVIT. GENEV.

Nova cura recensuit, digessit, ab Auctorum citationibus atque
Interpretationibus falsis, Interpolationibus supervacuis, Mendisque
quamplurimis repurgavit,

Suasque passim ANIMADVERSIONES adjecit
ANTONIUS BIRRIUS PHILIATER BASIL.

Cum Sacræ Cæsareæ ac Cathol. Majestatis
PRIVILEGIO.

BASILEÆ

Typis & Impensis E. & J. R. THURNISIORUM Fratr.
M DCC XL.

PRIVILEGIUM CÆSAREUM.

C*AROLUS Sextus Divinâ Favente Clementiâ Electus Romanorum Imperator semper Augustus, ac Germaniæ, Hispaniarum, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Sclavoniæ &c. Rex, Archidux Austriæ, Dux Burgundiæ, Styriæ, Carinthiæ, Carniolæ, & Würtembergæ, Comes Tyrolis &c. Agnoscimus & notum facimus tenore præsentium Universis, quòd, cùm Nobis Nostri Sacrique Imperii fideles dilecti* Emanuel & Johannes Rodolfus Thurneisen, *Bibliopolæ Basilienses humillimè exponi curârint, quem in modum* Roberti Stephani Thesaurum Linguæ Latinæ *prœlo committere resolverint, vereantur autem, ne æmulorum invidiâ hanc Editionem imitantium impendii & laboris sui fructu frustrentur; Ideoque Nobis demisse supplicarint, quatenus eorum indemnitati Privilegiô Nostrô Cæsareô succurrere clementissimè dignaremur; Nos submissis pariter ac æquis eorum precibus annuendum censuerimus. Ac proinde Authoritate nostrâ Cæsareâ omnibus & singulis Bibliopolis, Bibliopegis, Typographis, & aliis quibuscunque rem librariam, seu negotiationem exercentibus, firmiter inhibemus, vetamus, ac interdicimus, ne quis supra nominatum* Roberti Stephani Thesaurum Linguæ Latinæ *sub hoc aliove Titulo per decem Annorum spatium ab hodierno die computandum, intra Sacri Romani Imperii, & Regnorum Ditionumque Nostrarum hæreditariarum fines recudere, vel aliis recudendum dare, aliorsumve impressum apportare, vendere vel distrahere, citra præfatorum Impetrantium, eorundemque Hæredum ac Successorum voluntatem & assensum in Scriptis obtentum, ausit vel præsumat. Si quis verò secùs faciendo Privilegium hoc Nostrum seu Interdictum violare, contemnereque præsumpserit, Eum non solùm ejusmodi Exemplaribus ubicunque locorum repertis, perperam quippe recusis, seu apportatis (quæ dicti* Emanuel &

Joannes

PRIVILEGIUM.

Joannes Rodolfus Thurneisen *sive propriâ authoritate, sive Magistratûs illius loci auxiliô sibi vindicare poterint) defacto privandum, sed & Quinque Marcarum Auri puri pœnâ, Ærario seu Fisco nostro Cæsareo, & parti læsæ ex æquo pendendâ, omni spe veniæ sublatâ, mulctandum decernimus, dummodo tenor hujus Nostri Privilegii in fronte Libri impressus reperiatur, & consueta quinque Exemplaria Consilio Imperiali Nostro Aulico exhibeantur. Mandamus itaque omnibus & singulis Nostris, & Sacri Imperii, Regnorumque & Dominiorum Nostrorum hæreditariorum subditis & fidelibus dilectis, tam Ecclesiasticis quàm Secularibus, cujuscunque statûs, gradûs, dignitatis, aut ordinis fuerint, præsertim verò iis, qui in Magistratu existentes, vel suo vel Superiorum suorum locô jus justitiamque administrant, nè quemquam Privilegium hoc Nostrum Cæsareum violare, spernere, aut transgredi patiantur, sed si quos contumaces compererint, constitutâ à Nobis mulctâ eos puniri & quibuscunque modis idoneis coërceri curent, quatenus & ipsi gravissimam Nostram indignationem, prædictamque pœnam evitare voluerint. Harum testimoniô literarum manu nostra subscriptarum, & sigilli nostri Cæsarei appressione munitarum. Quæ dabantur Laxenburgi quintâ Junii Annô millesimô septingentesimô trigesimô sextô, Regnorum Nostrorum Romani vigesimo quinto, Hispanicorum trigesimô tertiô, Hungarici & Bohemici verò vigesimô sextô.*

CAROLUS mppr.

(L.S.)

Vt Jo. Ad. Comes de Metsch, mppr.

Ad Mandatum Sacr. Cæsar.
Majestatis proprium

J. J. Hayeck de Waldstetten, mppr.

VIRO MAXIMO

ANDREÆ HERCULI DE FLEURY,

EMINENTISSIMO

S. R. E. CARDINALI,

REGNI FRANCIÆ ADMINISTRO,

ETC. ETC. ETC.

S. P. D.

ANTONIUS BIRRIUS.

TAmetſi cauſæ mihi multæ atque magnæ ſunt, cur novum hunc *Roberti Stephani Latinæ linguæ Theſaurum*, qui ante quadriennium REGIIS AUSPICIIS in Anglia prodiit, auctiorem aliquanto, multisque modis (ſi tantum mihi de impenſis operi curis prædicare licet) emendatiorem factum TIBI potiſſimum dicare debeam, Tuoque Illuſtriſſimo per terrarum orbem & amabiliſſimo populis nomine præfulgere vehementer cupiam, VIRORUM EMINENTISSIME, haud injuria tamen reluctatur animus, & jam conantem, ſcribendi cauſa, calamum ſumere retrahit & interpellat, puſilli ac tenuioribus curis aſſueti animi comes, pudor. Neque enim is ſum, qui faciem unquam perfricue-

*

fricuerim, aut perfricare omnino queam. Non quod equidem nescius sim, quam illustri affabilitate, humanitateque, etiam humillimi cujusque adeuntium Te desideria excipere consueveris. Exulat enimvero amplitudo fortunæ tuæ ex animo tuo & ore & vultu, neque aliter unquam sublime illud Dignitatis tuæ fastigium exseris, nisi quo efficacius universis & singulis, quos curæ tuæ Numinis providentia propius admovet, prosis. Quicquid Tibi REGUM florentissimi terrarum regni opibus MAXIMUS, amore & cura populi sui OPTIMUS, benevolentiæ tribuit: Tribuit autem meritorum ergo tantum, ut nihil supra possit: id tantum abest, ut Tibi præcipue arroges, ut solidum populo cum fœnore impertias. Neç soli tamen cives tui, regnique Franciæ alumni, isto facilitatis tuæ bono fruuntur, tantum non pariter omnia, quum civibus nihil deroges, & exteris præstas. Cum enim Tibi Justitia, qua Regum Majestas & populorum salus nititur, nihil carius sit, cujus & Antistitem Te REX CHRISTIANISSIMUS, ut desideriorum populi suæque voluntatis internuntium atque interpretem proximum, constituit, abesse quî possit, quin ad ejusdem Reginæ virtutum sacrarium, quod in animo tuo constitutum habet, molles & faciles aditus peræque omnibus dares? Quod quum ita sit, audaculus tamen, atque adeo plusquam audaculus esse, ac supra fastigium meum eniti mihi videor, quod pusillus adeo & ignotissimus Tibi homuncio, ex obscuri, pulverulentique Musei latebris, ad splendida illa, sublimiaque Regiæ aulæ, quæ diu velut domestica teris, limina adspirare, Teque, tantum Virum, longeque gravissimis assidue invigilantem curis, tam tenui & inopi scriptionis genere, interpellare in animum induxerim.

Poteram equidem, quæ mihi accessum molliant, fiduciamque dubitanti tribuant, ad Te litteras allegare, quibus propagandis laboris huc quicquid atque operæ insumptum fuit, dicatum est. Litteræ enimvero quin Tibi in primis cordi sint, ecquî dubitare nos sineret sapientia tua, quæ omnibus bonis rebus pretium suum statuere novit, si minus alioqui constaret omnibus, quam multæ illæ & reconditæ in Te ipso sint, Viro a pueritia omni genere doctrinæ studiorumque exculto, perfectissimeque expolito? Quamobrem ineptus videar, si apud Te liberalium disciplinarum patrocinium suscipiam, easdemque commendatione mea majorem apud Te in gratiam ponere allaborem, quum nihil ignores eorum, quæ in commendationem earum afferri possent, præclusasque jam olim aures obtrectatoribus earundem habeas. Nemo Te enimvero præclarius novit, Humaniores litteræ, quibus hæ curæ, quas ad pedes tuos ponere, si pateris, cupio, potissimum consecratæ sunt, quantum in se boni habeant. Quæ præterquam, quod ceteris omnibus, divinis juxta atque humanis, disciplinis clarissimam facem præferunt, vel hoc solo nomine commendatissimæ esse debent, quod nemo mediocri & perfunctoria earum cognitione contentus esse potest, qui ad rerum humanarum penitiorem cognitionem & amœnum illud præcipueque frugiferum Historiarum studium animum intendit, quo nihil neque ad rerum agendarum delectum, ac civilis communisque vitæ prudentiam utilius, neque ad Principum institutionem aptius comparatum est. Cum enim rerum humanarum ea conditio sit, ut vix ac ne vix quidem quicquam geratur, quod non item prius gestum sit, perspicuum est, quantum intersit eorum, qui rempublicam administrant, omnis exempli documenta, in illustribus monumentis, velut in speculo, proposita intueri: Inde bonas, malasve artes imperantium cognoscere, earumque proïnde optabiles aut fœdos exitus providere. Quinadeo aut me vehementer fallit opinio, aut hoc demum studium est, quod rectis ingeniis, ad veram laudem inflammatis, invictum illud animi robur ingenerat, quo in recte factis rumores adversos, Livorisque judicium spernunt, & in omni temporum, fortunæque varietate sibi constant. Quantum vero eorum industriæ faveas, qui cum bonis quibuslibet artibus, tum hisce in primis litteris propagandis, quæ pulcherrimum istuc ab Humanitate nomen eruditissimi sæculi judicio

judicio invenerunt, operam ſuam dicant, florentes laude ingenii cives tui ignorare exteros non ſinunt.

Enimvero quamvis Te eminentiſſima Dignitas tua ad ſummum gradum Ampliſſimi Miniſterii evectum, & REGIS CHRISTIANISSIMI conſiliis intimis adjunctum, longe a tenuioribus hisce rei litterariæ curis removiſſe videatur, graviſſima quæque conſilia, concordiam Europæ capitum, ſalutem populorum, gloriam ac decus regni Franciæ, aliaque talia quotidie animo agitantem, tamen nec noſtra iſtæc omnino cura tua dedignatus es. Siquidem, non Regiæ ſolum trigeminæ illæ fulgentes gloria Academiæ partem ſibi vigilantiæ tuæ vindicarunt; verum publicas ſcholas Franciæ univerſas quodammodo communi patrocinio complexus es, nec Te piguit ad humiles etiam claſſes cogitatione deſcendere, ne non hac quoque parte civibus tuis præclariſſime conſuleres. Atque haud ſcio, an hanc infimam curarum Regum & Principum virorum reputare liceat, ſeminario reipublicæ proſpicere, etiam naſcentium adhuc civitatum rationibus conſulere; excitandis, alendis, formandisque ad virtutis habitum civium ingeniis inde a teneris ſubſidia providere. In quo ſi qui diſſentiunt, næ illi non reputant, præſtantes & idoneos reipublicæ cives non naſci, ſed fieri, neque quicquam mortalium ingeniis diſciplina opportunius eſſe. Quod tuum de ea re judicium ſit, declaraſti olim, quum in primis ſtudioſæ juventutis cauſam apud OPTIMUM PRINCIPEM ſuſcepiſti, qui vixdum pueritiam egreſſus, gratuito ſcholarum publicarum uſu in perpetuum præbito, tirocinium iſtuc pulcherrimum regnandi artis poſuit, ac liberalitate vere Regia Proavi ſui, cujus in litteras merita nulla unquam delebit oblivio, LUDOVICI MAGNI veſtigia premens, genere ipſo beneficii SALUBREM juxta ac MUNIFICUM PRINCIPEM exſeruit, qualem ſe deinceps quotidianis pæne documentis præſtitit. Ita fortunatiſſima natio partam majorum induſtria in litteris gloriam, non modo ſartam tectam, ut ajunt, ſed magis magisque indies amplificatam, cumulatioremque poſteris tradet; tuamque in re tam publice privatimque ſalubri ſuffragationem, una cum AUGUSTI ſui PROVIDENTIA, ſempiterna memoria celebrabit.

Hic e re nata ſubit animum jucundiſſima recordatio tot illuſtrium ingeniorum, quæ inde a Franciſci Primi Regis temporibus, quibus operam ſuam Robertus litterarum ſtudioſis commodabat, in Francia exſtiterunt. Siſtunt ſe in primis animo, velut præſentes, Viri illi Celeberrimi, quorum vel lucubrationibus doctiſſimis, vel opera, conſilioque ſe adjutum in Theſauro ſuo elaborando grato animo prædicat: *Gulielmus Budæus*, *Lazarus Baifius*, *Andreas Tiraquellus*, *Adrianus Turnebus*, *Jacobus Tuſanus*, *Johannes Ruellius*, *Jacobus Goupylus*, *Ægidius Perrinus*, *Johannes Theodoricus*: partim ſummis in republica honoribus, ac ſplendidiſſimis miniſteriis functi, partim Regii Profeſſores, omnes inſigniter de litteris meriti. Jungunt ſeſe his ipſi *Pater & Filius Stephani*, artis, quam profeſſi ſunt, facile omnium præſtantiſſimæ, tantum gloria eminentes, ut qui palmam ipſis in hoc induſtriæ genere dubiam facere poſſet, adhuc nemo fuerit, nemo unquam futurus videatur. Hi, ſi reviviſcerent, Tecum pro me agerent, ut deſtinatas quondam litteratæ Franciæ potiſſimum curas ſuas, exterſa rubigine, quam ab imperitorum hominum manibus contraxerant, denuo expolitas, iisdem nunc primum *Favore nominis tui commendatiores* reſtituere liceat: Utque ab eodem tam *Illuſtri tuo nomine* ipſorum nominibus novum ſplendorem accedere patiare. Quibus Tu quidem, pro tuo erga litteras amore, pro ſtudio civium tuorum gloriam tuendi, ſtudioſæque juventutis commodis conſulendi, certo ſcio, non negares.

Non eo tamen Te intrepidus adeo, graviſſimum ingenii tui judicium ſubiturus. Ut ut enim Te ceteroquin civilem, comem, facilem omnibus, qui Te adeunt, præbeas, ingenii tui faſcibus (ut antiqui ritus vocabulis utar) ſubmotò incedis. Scio enim Te, quum iſtuc jam ætatis ſis, tamen pro incredibili vigore ingenii tui, in mediis occupationibus

nibus tuis, quæ omni pondere graviores ſunt, quicquid fere iſtius generis ſcriptionis eſt, (quod tibi litterati homines, ſæpius forſan, quam otii tui ratio patitur, ferunt) non leviter, ut aſſolent, inſpicere, ſed impenſe conſiderateque legere & æſtimare conſueſſe. Quidni igitur vereri debeam, ne forte a Te in promiſcuam interpellatorum turbam conjiciar, qui occupationibus tuis abutuntur?

Vicit tamen omnia, quæcunque mihi ſilentium imperare poterant, præſtantiſſimarum virtutum tuarum admiratio: Quarum mihi diutius veneratione duntaxat tacita defungi citra piaculum non videor. Non quod equidem tantum mihi ſumam, ut in ampliſſimum laudum tuarum campum mea ſe committere oratio audeat. Scio quid ingenii mei modulus complecti nequeat: Scio quid harum pagellarum ambitus capiat: Occurrit animo & quid Ipſemet, qui, pro graviſſimo judicio tuo, mereri quotidie novas laudes, quam audire aut legere meritiſſimas mavis, tacite ſuſpicere nos forſan, quam voce ac litteris prædicare malis. Quin etiam ineptus mihi videar, quum tot jam, tantaque laudum tuarum præconia exſtent, ſi iſtum veluti pannum prædicationis meæ fulgentiſſimæ purpuræ tuæ attexere cupiam.

Habes enimvero buccinantem merita tua totum Orbem Chriſtianum, qui quodammodo cum civibus tuis caritate, venerationeque tui certare videtur, pæneque omnium gentium litteris atque linguis laudes tuas celebrat.

Habes plauſus & fauſta omina, votaque pro ſalute tua quotidie iterata totius regni Franciæ incolarum.

Habes tot eminentium inter populares tuos ingeniorum illuſtria monumenta, quibus olim Francicæ facundiæ præſtantia Atticam illam veterem elegantiam provocant. Hæc enimvero ſibi Clariſſima ingenia, jure ſuo, hanc celebrandarum laudum tuarum provinciam proprie vindicant. Memorabitque omni ævo Francia erudita, & hoc ſemper maximum Annalium ſuorum ornamentum reputabit, INCOMPARABILEM illum CIVEM ſuum, cui ſoli contigit REGI, Regnique ſubditis præclariſſimum in modum juxta conſulere, & comparem utrinque bene merendo gratiam inire. Teſtabitur omnium ſeculorum poſteritati tam plenam & ſolidam, tam invidendam & pæne incredibilem TEMPORUM ſub LUDOVICO XV rege FELICITATEM. Commendabit æternis litterarum monumentis, tradetque memoriæ ſempiternæ voces illas, quas meritorum tuorum jucunda recordatio jam diu populo expreſſit, Cum ſæpius in aula Francica Cardinalitia purpura ſplendide fulſerit, nunquam tamen Manſuetudinis, Clementiæ, Juſtitiæ ſplendore, quam hodierno die fulget, clarius fulſiſſe.

Habes Regni Procerum omnium, cedente invidia magnitudini gloriæ, perpetuum ac ſinceriſſimum ſtudium.

Habes denique, quod omnibus omnium præconiis merito anteponis, æſtimatorem juſtiſſimum, eundemque laudatorem ac teſtem meritorum tuorum omni exceptione majorem REGEM ipſum CHRISTIANISSIMUM, qui quanti Te tuaque in regnum ſuum merita faciat jam multum ac ſæpius, teſtante in Actis ſuis Europa, non dictis modo, ſed palam factis declaravit. Agnoſcit enimvero OPTIMUS PRINCEPS, Te Sibi illa ætate, quæ majorum natu conſilio indiget, præſidio Avi, Patris, Proavi erepto, Adminiſtrum Regni, talem prudentia, fide, integritate, induſtria Virum, cujus omnia cœpta, conſiliaque proſperet ac fortunet Numen, velut divinitus obtigiſſe. Videt per Te non cuſtoditas ſolum fideliter, ſed magnis etiam acceſſionibus auctas, firmatasque opes regni. Agnoſcit denique, per Te regnum ſuum, non illa inviſa multis nominibus, quæque plerumque cum innocentium lacrimis conjuncta eſt, ſed vera, ſolaque ſe Principe digna, hoc eſt incruenta, innoxia, atque ab omni humani erroris contagione intaminata gloria decoratum eſſe. Multum abſum ab ea felicitate ingenii, ut omnes glorioſiſſimæ Adminiſtrationis tuæ partes oratione complecti me poſſe ſperem. Quicquid

quid ejus attigero, merito verear ne magnitudinem rerum ingenii culpa deteram, plurimaque indulgentia tua mihi opus esse sentio. Unum modo quasi actum novissimi temporis, paucorumque annorum curriculum, quæso, mecum recognoscas. Quod nunquam mihi ante oculos ponere soleo, quin ita animum meum novitate casuum & eventuum percellat, ut vix ac ne vix quidem humanis consiliis omnia gesta esse persuadere mihi queam.

Vix a diuturno, multisque populis luctuoso bello, inde a paucis ante excessum LUDOVICI MAGNI annis, Europa requieverat, rursusque, desueta olim, pacis atque otii bona noverat, cum subito novi bellorum incendii ingruit terror, cujus hoc loco causas attingere nihil attinet. Horrebat Europa initium longinqui fortassis & plurimi sanguinis belli. Nec abesse potuit, quin, pro tua sapientia, tuoque omnibus optime semper consulendi studio, horreres Ipsemet quoque necessario bellum comitantia mala, Christiani sanguinis effusionem, cultissimarum Europæ regionum vastitatem, eversiones opulentarum civitatum, tum innocentis plebis innumerabiles miserias & calamitates. Itaque quum nemini, quam Tibi, perspectius esset, quanto REX CHRISTIANISSIMUS, quem ad id bellum pietatis respectus armaverat, adversantibus terrore Nominis sui, copiarum numero, sociorum auxiliis superior, quanto commeatibus, ceterisque, quæ ad bellum necessariæ sunt, rebus instructior, paratiorque; quam pæne certa denique, explorataque victoria in id bellum descenderit: Quum nemo Te causæ ejusdem belli sincerius, constantiusque faveret, nemo fidelius, honestiusque Franciæ consultum vellet, tamen tanta gravitas tua in capessendis belli consiliis fuit, tantum conservandæ pacis studium apparuit, ut omnibus constaret, invito & repugnanti, atque adeo, si me ipsam populi vocem apponere pateris, flenti Tibi bellum denique adversariorum pertinacia extortum esse. Cœptum id bellum est eo successu armorum Franciæ, quem prævidere facile licuit. Quæ deinceps consecuta sunt, ea vero nunquam nisi admiratione obstupefactus recordor. Omnia esse in manu supremi belli, pacisque mortalium arbitri, rerum omnium Opificis, posita, omnibus, qui mentem notione numinis imbutam habent, persuasum esse debet. Quem in finem vero, & quando, & quatenus, & quomodo, mortalium consiliis & rebus cœptis sese interponat Numen, id, quia captum humani ingenii superat, temere quenquam pro certo statuere arbitror. Est tamen, ubi divinæ providentiæ pæne ipsa vestigia cernere licet. Gliscebat belli incendium, & latius usque fundebat flammam, cum subito, salvis, atque adeo recenti victoria ovantibus exercitibus, duo illa *belli fulmina*, quæ cum maxime armorum Franciæ terrorem hostibus intulerant, casu inaudito, & pæne incredibili, exstincta sunt: Duxitque Francia uno tempore duorum Principum Virorum, quorum alteri Transalpinas, alteri Germanicianas legiones parere jusserat, acerbas & luctuosas nimis exsequias. Non deerant quidem Franciæ Viri virtute, reique militaris usu ac scientia præstantes, qui in locum defunctorum succedere, eorumque desiderium cumulate explere poterant. Sed non indigebat defensoribus istis, quantumvis egregiis, res Francica. Neque enim opus erat armis aut militaribus viris. *Cedant arma togæ.* Aderat consiliis tuis, cum pietate REGIS CHRISTIANISSIMI & votis totius Orbis Christiani consentientibus, Numen. Victricia arma pari gloria Francia posuit, ac moverat, habuitque exitum tam formidatum illud plerisque terrarum gentibus bellum, non temere dixerim, optabiliorem Franciæ, gratiorem Europæ, quam ulla unquam bella habuerunt.

Videt AUGUSTA REGINA restitutum sibi incolumem, & illibato bis virtute meriti regni decore insignem, cumulatumque felicitate & gloria, PARENTEM AUGUSTUM, de cujus salute prius crudeles cum spe minime dubia vitricium armorum timores miscuerat: Eumque tanto majori gratulatione ac lætitia una cum CONJUGE AUGUSTO gestiens reducem amplectitur, quod in sinu Galliæ suæ potius, quam in turbarum bellorumque altrice Polonia, poscentibus annis, laborum quietem capturum cernit. Pacatis ex omni parte finibus, dives triumphis, provinciis auctior, potentior opibus, & cumulatior gloria, felix

 in

in primis REGE suo, REGIOQUE omni consummatæ laudis MINISTERIO Franciæ, fortunatissimi in terris regni faciem, nunquam pulchriorem, lætioremque induit. Gratulatur sibi Europa restitutæ pacis bona, biennali bello, timore magis periculi, quam insigni ulla clade defuncta, eandemque in posteritatem quoque, pacificantis Franciæ fiducia, certius, quam unquam fuerat, firmatum iri sperat. Audiet, (sperare fas est,) piorum preces Numen, perpetuoque stabilem faciet, amabilissimam rerum, quæ desiderata diu, frustraque toties populorum votis expetita, nunc demum, conciliante Francia, cœpit, viget, regnatque, Europæ Procerum concordiam.

Sed ut illuc tandem veniam, ubi jam dudum animo sum, ne, quæso Te, VIR MAXIME, indulgentia tua abuti videar, qui patriæ amorem præclarissimum in modum illustri exemplo tuo & civibus & exteris juxta commendas, si Te diutius detineo. Patere adhuc, ut occasionem hanc cupide amplectar de immortalibus tuis in patriam quoque meam, Basiliensem civitatem, meritis prædicatione mea, quæ eadem bonorum omnium est, justissimas Tibi, pro mea virili parte, gratias agendi. Enimvero quum se jam diu merita tua intra Franciæ limites non continerent, quum, sideris instar benigni ac salutiferi, virtutum tuarum radios per Orbem terrarum spargeres, pleræque Europæ civitates pro tua, non secus ac principum suorum, parentumque patriæ salute vota facere instituerant, iisdemque Basilia nostra non ultima sua junxerat, cum fatalis ille casus intervenit, quem, fama ac litteris toto orbe celebratum, narrare Tibi minime convenit, qui ut omnia, quæ eò pertinent, penitus introspiceres, magnam partem curarum tuarum eòdem contulisti.

Illud dixisse satis habeo, (expromam enim quæ candor ingenuus, qui nemini unquam apud Te fraudi fuit, animo dictat) ex re parvi in speciem momenti, cœpta impetu imperitæ multitudinis, suspicionibus dein magis, ut assolet, quam certis rebus aggravata, non seriam modo controversiam exstitisse, sed tantum non hostilium irarum, ac prope funestum eidem civitati, incendium exarsisse. Horret animus cum fatalis illius temporis imago subit. Præclusus omnis urbi, velut hostilia meritæ, Archistrategi Alsatiæ provinciæ jussu, terra ac flumine, a Franciæ confinio commeatus, commercia cujusquemodi cum civibus nostris interdicto sublata, ac, si qui forte finibus egressi fuerant, in custodiam dati. Civitas, improvisa re attonita, quid in ea veri aut vani sit, juratis testibus, certisque argumentis satis comperto, purgandi sui, pro consuetudine in sociis Franciæ, copiam postulare. Sed plenæ gravissimarum criminationum litteræ, ad REGEM & Aulicum consilium continuo missæ, facile causam ejus invidia cumularunt. Jam vero miserabilem urbis ipsius, nec pace nec bello utentis, faciem describere supersedeo.

Crimen ejusmodi, quod ipsum sibi magnitudine sua fidem abrogaret, Civitatem per se humilem, inopem, quæque REGIS CHRISTIANISSIMI gratia nihil carius, otio nihil antiquius unquam habuit, nihili de re, aliquot nempe piscatorum rixæ gratia, inconsultis sociis, tempore alienissimo, adversus vastam illam, & formidatam omnibus regnis ac populis, Franciæ potentiam, novo more, hostilia ausam. Sed error tam varius ac multiplex rei gestæ implicitus fuerat, ut nisi ad aures æquioris judicis pervenisset, vix ac ne vix quidem quamvis justa defensio civitatis locum habitura fuisset. Interea Præfecti Regii, & quicunque subinde negotio intervenerant, omnia, ut acceperant, ita gesta esse rati, simul quod rei dominicæ interesse crederent, eo suarum partium esse ducere, ne quid reliquum facerent, quod ad probandam fidem ac diligentiam suam pertineret, extendere postulata, criminari apud socios, terrere torvis responsis, terrere minacibus litteris civitatem, obstinato consilio prorsus æqui bonive nihil impertire. Ne in sociis quidem, quod nunquam antea evenit, ut in tali consternatione discordantibus, lentisque consilii, præsidii satis fuit.

In hac tam trepida re, cordatioribus civium, qui, usu aliquo aut doctrina adjuti,

rerum

rerum momenta æſtimare norant, ſpes una ſupererat, ne juxta cum multitudine animo labaſcerent. Ea nimirum haud obſcura in ſpectata olim & cognita rerum tractandarum conſuetudine tua, & REGIS CHRISTIANISSIMI æquitate affulgebat. Facere non poſſum, quin eorum unius, quantulocunque in numero eximii, verba ipſa apponam: nec difficulter, ſpero, feres, tribuere me iſtuc venerandæ mihi meritiſſimo memoriæ Viri, cui quicquid meorum in litteris progreſſum eſt, acceptum refero. Is fuit *Jacobus Chriſtophorus Iſelius*, Vir cum inclytis in litteras meritis, ceteriſque laudibus ſuis, tum Franciæ quoque eruditæ, Primariorumque Regni Virorum, qui ipſum amicitia & benevolentia ſua dignati fuerunt, judicio, dum vixit, ornatiſſimus. Hic in eodem lectulo decubans, ubi paucis interjectis diebus extremum ſpiritum traxit, Mihi crede, inquit, (ſicut aſſueverat) mi conſobrine, poſteaquam mihi, omnibus, quæ ad hoc fatale diſſidium pertinent, explorate cognitis, ſatiſque ponderatis, omnino liquet, nihil a noſtris publice commiſſum eſſe, quamobrem merito REGIS CHRISTIANISSIMI offenſiorem animum timere debeant, cauſa non eſt, cur dubitem, quin jam jam res noſtræ ex hoc periculi pleno vado emerſuræ ſint, modo ut per eum, quem decet, Virum plena certaque rei cognitio ad REGIS aures perveniat. Commemorabat inſuper, cum alia multa & illuſtria facta ac decreta, quæ hodiernæ Aulæ Francicæ æternum decus pepererunt, tum unum illuſtriſſimum, & exſultantis gaudio, non Franciæ ſolum, ſed totius Europæ incredibili plauſu exceptum, triumphantis innocentiæ, reſtitutæque juſtitiæ recens documentum. Qui quam vere judicaverit, brevi apparuit.

Vidimus enimvero & ingenti bono noſtro experti ſumus, admirabilem illam animi tui altitudinem, & abhorrentem a præmaturis conſiliis gravitatem, cujus beneficio omnibus ſemper cauſam ſuam apud Te ſine præjudicii metu defendere licuit. Nihil in animo tuo potuit invidioſa criminatio, quin integra omnia cauſæ cognitioni civitatis reſervares.

Vidimus incredibilem illam mentis tuæ ſagacitatem, & explorandæ veritatis ſingularem ſcientiam, qua fit, ut ſtatim Tibi ſuboleat quicquid quacunque in re, vel fraudis occultæ, vel erroris humani implicitum eſt. Cum enim, pro acerrimo judicio tuo, omnes ingeniorum receſſus perſpectos habeas, eorumque ad labendum proclivitatem tanto melius noris, quanto Te longius ab eadem imbecillitate, natura, doctrina, ætas tua removit, fugere Te non potuit, quam facile homines, in re præſertim ſubita, ubi vel ſtudium ſuum in conſilio habent, vel alia cauſa ſubeſt, quæ mentis judicium præcipitet, opinata pro exploratis, non viſa pro viſis, arripiant: ubi dein velut alea judicii jacta eſt, quam difficulter ab ea, quam ſemel imbiberunt, opinione deducantur.

Ergo Baſilienſis civitas, ſimul ac purum atque integerrimum illud animi tui judicium ſubiit, confidere vehementer cauſæ, atque adeo innocentiæ ſuæ debuit. Videbat enim fore, ut diſpulſis tætris illis turbulenti erroris tenebris, diſcuſſaque calumnia, ſi quæ forſan ex occulta inſtigatione, unde minime debuit, acceſſerat, (nam is quoque rumor plurimus fuit) certum denique veritatis fontem reperires.

Peropportune huic adhuc dubio tempori ejus ſupervenit, inſperatus omnino, & quaſi divinitus Patriæ oblatus Soſpitator, civis ejus Splendore Ordinis, quem ſua quondam virtute meruit, Ampliſſimus. * Is, olim ſublevare auxilii indigentes, erigere afflictos, ope conſilioque circumventis & oppreſſis ſubvenire pæne inſtar quotidianæ operæ habens, quum patriam, ex longo intervallo, lætus lætam, ut ſperaverat, reviſum adveniſſet, inſolita ac miſerabili facie ejus attonitus, &, pro eo ac par erat, affectus animo, uſus eſt ea facultate, quam, negotiorum maximi momenti frequenti tractatione exercitus, promptiſſimam habuit, conſilioque ſalubri nodum, ut ajunt, Herculeum expedivit. Enimvero cognita jam olim, atqueadeo perſpecta Tibi hujus Præclari Viri, in maxi-

* LUCAS SCHAUBIUS, Eques Auratus, & REGUM AUGG. Angliæ GEORGII I. antehac, nunc GEORGII II. Aulæ familiaris, ſæpeque ſub iiſdem AUGG. REGG. ſplendidiſſimis miniſteriis extra ordinem functus.

maximis rebus adminiſtrandis, integritas, dexteritas, felicitas fuerat. Itaque roganti Te per litteras, Placeretne Tibi, ei viro, qui maxime in ea cauſa criminibus dubiis onerabatur, *purgandi ſui coram copiam facere? Continuo hanc ei, ex voluntate REGIS CHRISTIANISSIMI, poteſtatem factum iri, digniſſimis illis gravitate tua litteris reſcribis. Ille vero conſcientia fretus ad ſatisfaciendum per Te REGI advolat, aditum ſine mora impetrat, innocentiam candoremque viri, pro ea qua polles perſpicientia rerum, pæne primo aſpectu in ore & vultu ejus cernis, totaque re accuratius per Te cognita, & ad REGIS, Regiique Conſilii cognitionem relata, non abſolutum modo, ſed honoratiorem quoque Illuſtri Teſtimonio tuo in patriam remittis.

Ergo ex tali conſternatione veluti renata Civitas, primum omnium gratulatur ſibi, ut debuit, inenarrabili lætitia geſtiens, reditum in REGIS CHRISTIANISSIMI inæſtimabilem gratiam, quam & dehinc ſperat, atque adeo confidit, æternam fore. Gratulatur reſtitutam urbi, agroque priſtinam pacis faciem, redintegrata inter finitimos populos, æque ſalutari, æque proficua, æque exoptata ambobus ſemper, quamdiu læva mens non fuit, concordia, mutuaque benevolentia. Gratulatur ſopitum nunc demum in perpetuum diſcordiarum furorem, ſublatis, quæ fuerant, ſimultatum cauſis, exſtirpatisque omnino, repullulantis per intervalla, mali ſeminibus: poſteaquam, agnito tandem, probatoque utrinque limite, controverſiæ de finibus finis impoſitus eſt. Non timet amplius, ne ullo tempore a quoquam mortalium impugnentur jura, quæ juſtis ac legitimis titulis parta, inde ab antiquis temporibus in Rheno flumine obtinuit, quæ jam utriuſque REGIS MAXIMI LUDOVICI XIV & XV perpetua conceſſione in poſteritatem corroborata videt.

In primis vero triumphat gaudio civitas, ob reſtitutum ſibi, ſalva exiſtimatione ac dignitate civem, reipublicæ utilem cognitum, quem exanimata timore pæne Fortunæ inclementia circumventum viderat, eundemque lætitia geſtiens gratulatione & honoribus cumulat: Alterumque illum, Soſpitatorem ſuum, immortalibus meritis incedentem, gemina corona civica, altera ob civem patriæ ſervatum, altera ob ipſam patriam periculo ereptam, grato animo decorare properat. Sed ante omnia incomparabiles laudes ac virtutes tuas, quibus otium ſuum acceptum refert, ad cælum fert.

Nulla mihi dubitatio afferri poteſt, quin Te ſingularis doctrina ac ſapientia tua ſupra delinimenta qualiſcunque terrenæ gloriæ conſtituerit: quippe qui nudam ſemper virtutem amaſti, omniaque, propter quæ multi mortales virtutis amorem ſimulant, quaſi vilia & frivola, nullo in numero poſuiſti. Verumtamen abeſſe nequit, quin animum tuum voluptate incredibili perfundi ſentias, quoties eum cogitatio ſubit, Hoc Te immortalibus meritis tuis conſecutum eſſe, ut jam angulus in Europæo Orbe nullus ſit, ubi non boni, quot ſunt, venerabili capiti tuo bene precentur. Ita eſt profecto, VIRORUM MAXIME, non tantum Franciæ univerſæ, quæ in Te parentis unici imaginem reperit, ſed populorum omnium vota huc eodem tendunt, ut quemadmodum Homericum illum Neſtorem Principibus juxta ac populis ſalutari prudentia longe multumque ſuperaſti, ita & annis ſuperes. Faxit OPTIMUM MAXIMUM NUMEN, ut quam diutiſſime porro, ſoſpes, valens, vegetus, Glorioſiſſimæ Adminiſtrationis curis Regno Franciæ, totique Orbi proſis, cui exemplo certe ſemper profuturus es.

Quod ſi audaciæ meæ, qua Te tam longo, & forſan tædioſo Tibi, ſermone detinere ſuſtinui, veniam, & huic Theſauro patrocinium tuum imperties, quod mihi conſuetudo tua in fovendis litteris ſpondet, tum vero mihi ſummæ votorum meorum compos factus, ſtudiorumque meorum inæſtimabilem fructum conſecutus videbor, ovansque gaudio

Sublimi feriam ſidera vertice.

Vale etiam atque etiam, univerſæ Europæ, juxta atque AUGUSTO DOMINO tuo, cariſſimum caput, & ſæculi tui abſolutiſſimum decus.

Baſiliæ Kal. Decemb.
CIↃ IↃCC XXXIX.

* Is erat Jacobus Christophorus Freigius, eo tempore Senator, & Præfectus Huningæ trans Rhenum, nunc XIII Vir & Scholarcha.

ANTONIUS BIRRIUS

LECTORI S.

Nihil unquam minus fore putavi, quam ut in eorum albo nomen meum adscribi paterer, qui rem Lexicographicam vel uno digitulo attigerunt. Quamvis enim humaniores litteras, quæ hujus Lexici, quod jam typis restitutum tibi exhibetur, materiam efficiunt, a pueritia magnopere adamaverim, studioseque semper coluerim, amœnitates tamen magis hujus studii quasdam, in quibus ingenii oblectatio cum fructu conjuncta est, sectatus sum, quam ut ad tam inamœnam, laboriosamque provinciam, in qua molestiarum plurimum, emolumenti perparum, delectationis nihil est, animum applicarem. Quid quæris? Dicam quod plerisque mirum, nonnullis forsan incredibile videbitur: Siquidem hæc publice recepta persuasio est, ut nemo vivere sine offula potest, ita neminem litteris sine Lexico Latino studium atque operam navare, & litterati hominis nomen existimationemque tueri posse: Totum hoc genus usque eo posthabui, ut inde ex quo litterario ludo egressus sum, & triviale illud, quod puerilibus studiis accommodatum est, abjeci, supra annum quadragesimum ætatis Lexicon Latinum nullum mihi comparaverim. Si quid forte legenti incidebat, quod Lexici usum posceret, auctorum classicorum indices inspiciebam, aut ipsos auctores sæpius volutabam, indicante utcunque, quo quidque loco exstaret, memoria, aut denique adnotasse satis habebam, alio tempore, quomodocunque licuerit, inquisiturus. Neque vero ea parcimonia fuit, quum semper bonorum librorum prope supra, quam fortunarum mearum tenuitas pati posse videbatur, studiosus fuerim: Verum magis in eo genere quid non probarem, quam quid omnino probarem inveniebam. Calepini maciem & scabiem non injuria aspernabar, iis, qui Trebelliani Promptuarii inconditam farraginem pluris facerent, nihil invidebam, eandem in Foro Romano & Ærario Latinæ linguæ sub alio nomine recoctam crambem fastidiebam, Fabriani Thesauri, qui alioqui palmam ferret, in pœnam lectoris exquisitum ordinem cruce pejus oderam, Stephanum nunquam videram, & si forte ex Gallia nancisci vellem, ære non mediocri ex vinculis redimendus erat. Interea suspensum me exspectatione consummatæ operæ Lexici Latini, annos jam circiter XX tenebant, ex Germania, ex Belgio, ex Gallia, ex Italia, ex Anglia promissores. Quorum omnium tamen promissa in fumum abierunt, nisi quod Britannia demum hoc, quod oculis tuis iteratum typis subjicimus, triennio, ut Cl. editores prædicant, (papæ, pro mole ejus quam celeriter!) elaboratum opus extrusit. Sunt autem, qui id curarunt, ut ex ipsorum Dicatoria ad GEORGIUM II. M. B. R. epistola constat, IV Viri Clarissimi, EDMUNDUS LAW, JOHANNES TAYLOR, THOMAS JOHNSON, SANDYS HUTCHINSON. Ejus qui primus, & solus, quod sciam, in hac urbe exemplar sibi comparavit, Vir est, cum omnibus ingenii, animique bonis, tum eruditionis ac doctrinæ laude ornatissimus, JOHANNES GRYNÆUS, tunc quidem adhuc Lingg. Or. Professoris vice in patria Academia fungens, nuper, magno suo merito, SS. Th. D. ac Locc. Comm. & Controv. Professor, Patribus Conscriptis ejusdem aggregatus. Is quum mihi, pro benevolentiæ, qua me semper prosequutus est, conjunctione, domi suæ inspiciendi libri copiam fecisset, ac simul non usquequaque probari sibi declarasset, auctor suasorque mihi fuit, ut ejus recensendi, emendandique curam susciperem, promittentibus operam & typos suos in recudendo THURNISIIS FRATRIBUS. Ita, quod ne somnianti quidem unquam in mentem venerat, velut Ascriptitius, in Glossulariorum classem accensus sum. Igitur cupide, eòque raptim, ut assolet, primo volumine pervolutato, non unum locum animadverti, ut in Admonitorio, quod tum bibliopolæ publicarunt, schedio jam declaravi, qui emendatione opus haberet. Ceterum, seu chartæ nitor, typorumque politissima elegantia oculis, ingenioque juxta imposuit, sive potius animus, vanitatis insolens, & ex suo candore aliorum promissa æstimans, ἀμβλυωπίαν quandam ac hebetudinem ad id examen attulerat, paulo mollius de opere ipso judicium feci, quam sine cujusquam injuria facere potuissem. Nam posteaquam me operi accinxi, ac singulas paginas, uti convenit, paulo intentiore cura perlegere cœpi, ibi vero, (ut istuc, quod res est, dicam,) pæne *pro thesauro carbones* reperi. Quid ipsimet IV Viri Clarissimi in nova ac splendidissima editione sua præstiterint, quid in eadem adhuc desiderent, non dissimulanter quidem in præfatione sua, quæ hanc protinus excipiet, exprompserunt. Sed paulo tamen amplius, quod pace ipsorum dixerim, quam exspectandum fuerat, in laboriosa hac provincia alienæ diligentiæ reliquum fecisse, ex his, quæ de meis, quas in hoc opus contuli, curis vere prædicare possum, cordatus lector facile intelliget.

Primum in eadem illa, quam dixi, præfatione, quia quædam minus explicite scripta, atque adeo δυσνόητα occurrunt, ne forsan lectori molestiam crearent, verbum unum alterumque in ima pagina declarandi causa adjicere coactus sum. Quibus deinde, dum inter relegendum alia atque alia minus recte, ut arbitror, posita animadverto, notulæ insuper quædam monitoriæ accesserunt, quas ab his, quæ jam ab auctore præfationis adjectæ fuerant, interposita linea, & hoc signum † distinguit. Poteram quidem de Lexicis Latinis plura adjicere, si de singulis accuratius inquirere lubuisset, sed vela contrahere satius visum est, ne editioni operis moram afferrem. Alioqui enim eorum potius obsecutus essem voluntati, qui me, ut novam plane hanc telam orsus, aliam Lexicorum Lat. historiam denuo contexerem adhortabantur, quum genus scribendi, quod Vir Clarissimus,

cui eam præfationem acceptam referimus, secutus est, ob novam & insolitam verborum constructionem, in his superioris Germaniæ partibus haud sane cuiquam se probaverit. Quod cujusmodi sit vel ex prima dimidia pagina nostræ editionis curiosus lector facile cognoscet. Sed quum nihil difficilius sit, quam in scribendo omnium judicio satisfacere, quum fere aliud alii eloquendi genus arrideat, multique passim etiam emendatissime, castigatissimeque scripta, pro captu ingenii, varie carpant, suum cuique de ea re judicium relinquimus; Quicquid denique a stilo vitii est, id ceteris recte curatis condonari æquum puto.

Priusquam vero de eo labore, qui mihi necessario, post Clarissimorum virorum curas, in eodem opere reconcinnando exantlandus fuit, verbum faciam, necesse habeo paulo altius repetere, ut & quid præstandum mihi fuerit & quid omnino præstiterim clarius constet. Queruntur nimirum vehementer in præfatione sua iidem Clarissimi Viri, nec sine stomacho, quod cum ipsi ultimam hujus Thesauri editionem Stephanicam Parisiensem sequi constituerint, ex bibliopolæ tamen obstinato consilio editionem potius Lugdunensem Anni 1573. a Philippo Tinghyo curatam exhibere coacti sint, quam minime omnium probent. Est quidem deplorandum plane ac miserandum, rem librariam sæculo nostro non doctorum judicio, sed bibliopolarum arbitratu regi, administrarique. Quorum multos esse quis neget,

—— qui neque jus neque bonum atque æquum sciunt:
Melius, pejus, prosit, obsit, nil vident, nisi quod lubet?

At illi se suum negotium agere dicunt, aliena non curare, librum alium, nisi qui sibi æra meriturus sit, in quem sumptus erogent, non quærere. Ceterum utilis, inutilis, emendatus an mendosus, albus denique an ater sit, id populus viderit, ex cujus opinione, æstimationeque res speque omnis ipsorum suspensa est.

Est autem Lugdunensis illa editio primum tempore posterior, quod solum apud plerosque maximæ instar commendationis est: Est eadem mole grandior, ita ut & utili incremento auctior appareat, quo nihil ad illiciendos & attrahendos emptores, lucellumque venditoris accommodatius est. Sed cujusmodi illa revera sit, a quo principio profecta, unde incrementa ceperit, & tantum corporis, ut ita dicam, fecerit, age paulo accuratius dispiciamus, ut aliquanto plenius, quam ex Londinensi præfatione, cognoscat lector, unde tanta moles istius Lexici conflata sit. Basin & quasi fundamentum ejus, cui dein reliqua, velut navis carinæ latera, attexta fuerunt, *Thesaurus L. L. Roberti Stephani, ed. secunda Anni* 1536. ut ipsemet typographus in præfatione sua indicat, efficit. Quamvis enim jam tum tertia editio, Anni nempe 1543. exstaret, tamen, quod in prioris illius marginem jam novæ editionis, quam parabat, hylen & copiam omnem suam congesserat, eam, quasi ignorans, silentio dissimulavit. Sed ne hanc quidem, secundam nempe Stephanicam editionem, Tinghyum, integram exhibuisse, si quibus otium est utramque editionem conferendi, facile deprehendent. Non enim contraxit modo perperam & mutilavit plurima, verum etiam non pauca, & minime quidem supervacua, ut infra demonstrabitur, omisit. At bene multis videlicet accessionibus, si quid in hoc damni factum est, uti quidem prædicat, abunde compensavit. Age cujusmodi hæ sint, propius videamus. Primum *Theodosii Trebellii Promptuarium*, quod Anno 1545. ex Stephano item compilato potissimum conflatum, Basileæ prodiit, tam scite compilavit, ut ne unam quidem voculam præteriisse videatur. Apparet enim hic primum, nescio unde descripta, de Elementorum, seu Litterarum singularum vi & usu tractatio, leviusculis tamen quibusdam adjectis auctior: Apparet Notarum Vett. ex Valerii Probi de Litteris antiquis opusculo, declaratio: Apparet item Rhetorum Tropologia & Schematologia, quæque alia Trebellius ille, sive Trebellio, cujus ipsa verba in præfatione Anglicana adducuntur, sese in Promptuario suo exhibuisse magnifice gloriatur. Apparet ingens denique Epithetorum & Phrasium farrago. In qua corradenda, disponendaque adeo parce homo meus delectum, judiciumque adhibuit, ut non injuria dubitaveris, annon forsan, positis ante se classicis auctoribus, temereque apertis, ex singulis, quod primum forte ipsi occurrit excerptum protinus in codicem suum retulerit. Ceterum quum eadem omnis copia, cum pertenui accessione, veluti quod Græca interpretatio singulis dictionibus addita, auctorumque locis non libri tantum, sed & capitis &c. notatio, (vellem & Fideliter adjicere liceret,) subjecta est, etiam in *Foro Romano* exstet, quod, *Cælio Secundo Carione* curante, primum Ao. 1561. ibidem Frobenianis typis, (non, ut in Anglicana præfatione exstat, 1576. quum Cælius jam in Elysiis campis esset,) prodiit: Quum eadem rursus & in *Ærario Latinæ Linguæ*, quod *Nizoliano Thesauro Ludovicus Lucius Ao.* 1613. pro tomo altero subjunxit, illa tamen, quam dixi, de Litteris & earum notis subtracta tractatione, occurrat, apparet eos, qui tali copia delectantur, illibatam eam in hoc Lugdunensi prius, jam vero Londinensi Lexico inventuros. Quod ita esse, collato quovis in his IV Lexicis vocabulo, cognoscere promptum est. Esto e. g. dictio AXIS. Sed alia ingens accessio est in *Lugdunensi Thesauro*, quæ neque in *Promptuario*, neque in *Foro Ro.* neque in *Ærario* illo comparet, de qua paucis accipe. Primum est ingens numerus nominum propriorum, quibus Geographica, Historica & Mythologica continentur. Quæ editor quidem omnia ex ipsis fontibus derivata, h. e. ex antiquis scriptoribus excerpta jactat. Sed ego multum ac sæpe conferendo didici omnia ad verbum descripta esse ex *Dictionario Historico*, quod quidam, falso, opinor, *Carolo Stephano*, Roberti fratri auctori adscribunt, quod olim Parisiis, deinde *auctius & locupletius*, ut titulus præfert, sæpius alibi prodiit. Utor editione Genevensi Anni 1590. Id vero est pulchre & diligenter instructum turpissimorum errorum armamentarium quoddam, quibus tamen de suo quoque nonnullos Lugdunensis Thesauri collector, dum multa sæpe male contraxit in describendo, addidit. His accesserunt ejusdem, vel similis argumenti quam plurima ex *Cælii Rhodigini Antiquarum lectionum* spisso volumine & *Alexandri ab Alexandro Genialium dierum* libris. Scio in Cælianis lectionibus quam plurima esse, præsertim quæ ad Antiquitatis notitiam pertinent, docte, ingenioseque animadversa, quæque lector non fatui palati apposita sibi non fastidiat: Sed eadem hæc potissimum, non alienissima potius pleraque huc descripta fuisse, equidem dejerare nolim. Quod ad Genialium dierum scriptorem attinet, sæpe mecum miratus sum, auctorem tam securum de judicio lectoris, non lectores solum & admiratores, verum etiam Commentatores, eosdemque non de fæce eruditorum, invenisse. Pleraque, quæ omnino supervacua in hoc opere leguntur, & ubi triviale illud non injuria objicias, *Dic, cur hic*? ejus diligentiæ accepta referimus. Qualia sunt e. g. quæ in dictionibus CALASIRIES, COGEONUS, CYNOSURCI in primo tomo leguntur; quæ tamen, quum brevia sint, in opere non meo, resecare ad vivum non ausus sum. Adagia quoque veterum adjecta fuerunt, partim ex eodem *Cæliano opere*, partim ex *Chiliadibus Erasmi*. Quod nemo cordatus facile reprehenderit, modo ne & minime necessaria quamplurima ex iisdem fontibus huc derivata essent. Accesserunt insuper Historica & Geographica quamplurima, & in his quædam etiam, quæ ad Medii ac Junioris ævi tempora pertinent, ac proinde hoc loco aliena sunt, ex *Raphaelis Volaterrani Commentariorum Urbanorum* libris, sæpius ne recte quidem descripta. Meliora sunt quæ ex *Asconio Pediano*, *Budæi* item & *Manutii* lucubrationibus petita fuerunt, ad Antiquitatis cognitionem potissimum spectantia, sed prolixiora paululum, quam in Latinæ linguæ Lexico exspectares. Alius insuper, ex *Medicorum*, opinor, *familia*, conductus fuit, qui artis suæ vocabula eodem omnia infarciret. Id quod si vel mediocri judicio fecisset, gratiam apud ejus disciplinæ alumnos inire poterat. Non solum vero eas, quæ apud *Plinium* exstant, stirpium descriptiones, sed & morborum pæne omnium ex eodem Plinio remedia, totum pæne *Galeni de simplic. medic.* libellum, totum pæne quoque *Ruellium de Nat. Stirp.* totas item ex *Dioscoride* & si diis placet, ex *Matthioli* quoque in eundem *Commentariis* plantarum descriptiones huc eodem describere, id erat, mea quidem sententia, hominis malo morbo laborantis. Alius denique, qui *Juridicum Lexicon Hotomani*, ut in voce ACTIO indicatum est, huc propemodum totum describeret, conductus item fuit. Quod tanta socordia fecit, ut in quibusdam dictionibus ad superiora, vel infra sequentia provocet, quæ tamen omissa fuerunt,

fuerunt, ut cognoſcere lector ex iis, quæ in voce INTERDICTUM annotavimus, poterit. Atque hic fere conſpectus eſt *Theſauri Stephanici Lugdunenſis*, ſicut eum Cl. Viri, qui *Londinenſem editionem* curarunt, acceperunt. Quem quod illi quidem vehementer vituperant, eo minus excuſandi videntur, quod omiſſa ejus emendatione, quæ neceſſario præcedere debuit, de augendo ſolum ſolliciti fuerunt. Nam quod culpam omnem in *Bibliopolam* rejiciunt, a quo prohibiti fuerunt, ne *ultimam Pariſienſem* potius *editionem* exprimerent, ea viderint illi, juſtane defenſio ſit. Quaſi videlicet non animadverterint, injuriam immerito, ridente illo, in litterarum cultores devolvi, quibus *pro theſauro carbones vendiderit.* Quod autem tertiam illam, quam dixi, Stephanicam editionem tantopere extollunt, erat illis probandum, eam vel numero vocabulorum & phraſium delectu, vel reliqua operis ordinatione, ſecundam illam multum præſtare, quam ſi modo Tinghyus fideliter ſecutus eſſet, tantum lexici ipſius emptores damnum feciſſe non putem, ac perſuadere velle nobis Viri Clariſſimi videntur. Nec eorum opinioni accedere poſſum, qui eandem tertiam editionem propemodum auro contra æſtimant: Siquidem ipſum Stephanum pæne pueriliter ſæpe lapſum eſſe conferendo didici, uti paulo infra, ſubjectis exemplis, demonſtrabo. Porro nec omnes Lugdunenſis operis acceſſiones ſpernendas puto, quicquid iidem Clariſſimi IV Viri dicunt. Inſunt quidem plurima, non tam ſupervacua, ut mihi quidem videtur, quam non ſuo loco poſita. Id vero commune vitium omnium Lexicographorum eſſe video, ut quo quidque loco collocandum ſit neſciant, & pleraque prorſus alieno, h. e. ubi nemo unquam lector quæſiturus eſt, ponant. Robertus Stephanus in eadem opinione fuit, ac Fabriani Theſauri, de quo paulo poſt dicetur, concinnatores, ut nihil magnopere nempe in Lexico Latino requiri putaret, præter ſingula vocabula, eorundemque variæ ſignificationis exempla. Quotus quisque vero lectorum eſt, ex eorum numero, quorum potiſſimum uſui Lexica Latina deſtinantur, qui hoc ipſum, quot nempe, vel quæ cujuſque vocabuli apud claſſicos auctores exſtent ſignificationes ac translationes, inquirere unquam cogitet? Ne dicam laborem infinitum ſubiturum eum, qui omnes annotare velit, & multum etiam cuivis noſtrum in eo genere licere. Quis enim in Metaphora e. g. modo ne inepta ſit & longius petita, auctoritatem ſemper claſſici auctoris exigat? Niſi me prorſus omnia fallunt, longe alia cauſa eſt, quamobrem plerique, docti, indoctique Lexica Latina volutant. Raro de voce quapiam, an Latina ſit, vel de Forma caſuum vel temporum, dubitatio ſubit, verum multo frequentius, vel Synonymum vocabulum, quod alii ſubſtituant, vel quod addant Epitheton, vel Antitheton, vel verbo Adjunctum, vel Syntaxeos, ſeu conſtructionis exempla quærunt, Phraſiumque & formularum apparatum deſiderant, quo vel de ipſa ſignificatione uſuque cujuſque vocis certius cognoſcant, vel unde quod aptiſſimum judicant ad uſum ſuum ſibi deligant. Hac parte certe *Lugdunenſis* ille *Theſaurus* Pariſienſi, ut & *Lipſienſi Fabriano* præſtat, in quibus copiæ iſtius ratio nulla habita fuit. Dolendum tamen indigeſtam hanc adhuc copiam eſſe, & cum aliqua lectoris moleſtia, utilia, quæ ſola, & meliori quidem ordine proponi debuiſſent, ex ſupervacuis eligenda eſſe. Cui quidem incommodo mederi cum cuperem, & bonam quoque partem eorum, quæ ſupervacua ineſſe dixi, in locum ſuum, h. e. *ad carbones* amandaturus eſſem, obſtitit mihi judicium, acre & limatulum ſcilicet, quorundam, qui pecuniam ad operis impreſſionem repræſentarunt. Hi enim, quantum poterant, uſque eò vociferabantur, *ſe ſibi Londinenſem Stephanici Theſauri editionem integram & immutatam*, h. e. ne uno quidem carbone detracto, *exhiberi velle*, (credo parum diligentiæ judicioque ignoti hominis confiſi) hactenus parendum ut fuerit, ne in alieno opere ordinando ubique judicio meo uterer. Mihi enim parendi provincia data eſt, jubendi illis.

Verum quid facias? ut homo eſt, ita morem geras.

Temperare tamen mihi non potui, quin manifeſte redundantia, quæque onerare potius, quam ornare opus videbantur, ut ſunt Digreſſiones, vel Deſcriptiones alienæ prorſus atque tædioſæ, vel Explicationes ineptæ & fatuæ, reciderem & abjicerem. Id quod in multis dictionibus factum, hi, quibus utriuſque editionis conferendæ copia atque otium erit, cognoſcent. Vid. e. g. in ANTIMACHUS, ARMENIA, BACTRA, BALNEÆ, BELLIS, BOBION, BRACHMANES, BRUTUS, BUCENTES, CALAMITAS, CALEDONES, CANO, CAPPARIS, CARDUUS, CATHEA, CUCURBITA. Quod ſi qui ſunt, quibus hanc diligentiam noſtram audaciæ nomine appellare lubebit, quique truncatum opus conquerentur, næ illi, ut indemnes abeant, (quantum qualibuscunque meis curis in hanc editionem collatis confido) facile quempiam invenient, qui Londinenſem editionem quadruplo carius emptam, Baſilienſi noſtra permutare cupiat. Sunt vero etiam complures dictiones, ubi in magna licet copia exemplorum nihil tamen ſupervacuum reperias, ut fere in Particulis, quæ vocantur, & Verbis uſus frequentioris. Sic in voce ÆTAS, primo tomo, perpauca, meo quidem judicio, ſuſtulerim, in INSIDIÆ e. g. in ſecundo tomo, non video quid ſanus lector detractum velle poſſit.

Quod ad ea attinet, quæ vel ad Geographiam, vel Hiſtoriarum, vel Antiquitatis, vel Fabularum poëticarum cognitionem, ut ſunt & Ethnica & Patronymica nomina, quæque item ad Jus Civile, vel Medicinam, aliasve artes, ſcientiasque pertinent, quamvis ea commodius in peculiaribus lexicis pertractari ſoleant, (quandoquidem jam eodem ſcriptionis genere tantum non omnia, quæcunque humanum ingenium comminiſci potuit, tradi cœperunt) non poſſunt tamen in Latino Lexico, quod omnium, & proinde eorum quoque ſtudiis ſervire debet, qui pretioſioribus & numeroſis voluminibus aliis non inſtructi ſunt, omnino prætermitti: Præſertim quum multa generis ejuſdem tam arcte cum notitia linguæ ipſius implicita ſint, ut omnino ab ea ſeparari nequeant. Sed ea manu erant ferenda, non ſinu patente effundenda, nec ex illis, quas dixi, turbulentis lacunis, verum ex ipſis puriſſimis antiquitatis fontibus haurienda. Qualiacunque autem in Lugdunenſi opere leguntur, denuo politiori ſæculo paulo inconſultius a Viris Clariſſimis obtruſa puto. Qui ſi maxime in ceteris partibus nihil ad ſummam diligentiam reliquum feciſſent, tamen mirari convenit, cur hac parte tot, tamque pudendis erroribus fœdatum opus, alioqui politum & elegans, exire paſſi ſint. Ut tute, Lector, quanta fœditas in hiſtorici argumenti locis relicta ſit videas, age dictionem unicam, quæ forte nunc animo occurrit, ſicut in Londinenſi codice legitur, huc deſcribam.

„ ADRIANUS, [Ἀδριανὸς] Decimus quintus Rom. Imperator fuit,
„ & ſucceſſor Trajani, qui Hieroſolyma a Tito Veſpaſiano ſolo æquata,
„ muro cinxit, & a prænomine ſuo Æliam appellavit.
„ In numis conſtanter cum adſpiratione IMP. CAES. TRAIANUS
„ HADRIANUS AUG. ET HADRIANUS AUGUSTUS. Nec aliter in
„ Sabinæ uxoris numis, ubi mariti mentio facta eſt. V. Gruter. & Ma-
„ nutium, qui copioſior utique eſt in lapidibus exſcribendis, qui Ha-
„ driani non Adriani nomen habent inciſum, quales innumeros etiam
„ Gruterus oſtendit, in quibus eſt HADRIANO AUG. Quod in colo-
„ niarum quas deduxit nominibus obſervatur. Salisburgenſis Inſcriptio
„ apud Gruter. p. 265. n. 4. IMP. CÆS. L. SEPTIMI SEVERI PII
„ PERTINACIS AUG. ARAB. ADIAB. PARTHICI MAXIMI COL.
„ HADR. IVVAV. D. D. Ejus vitam deſcripſit Spartianus, excerpſit
„ Xiphilinus, Victor, Eutropius. Fuit Ælii Adriani fil. ſucceſſor Tra-
„ jani, qui eum adoptaverat, 15tus Rom. Imp. Hieroſolymam a Tito
„ Veſp. ſolo æquatam muribus cinxit & a prænomine ſuo Æliam appel-
„ lavit. Vanus & curioſus Princeps, eruditus tamen, quod teſtantur
„ verſus qui extant Græci juxta ac Latini.

Ubi oblitus ſum in iſta editione lin. 5. &, pro ET, reponere. Scias autem licet, tres tantum priores lineas in Lugdunenſi Theſauro exſtare, reliqua partim ex Theſauro Lipſienſi, partim de ſuo addiderunt Londinenſes. At quæ monſtra & portenta errorum ex Lugdunenſi opere in Londinenſe recepta fuerint, paulo infra commodius demonſtrabitur, ubi de emendationibus noſtris agendum erit. Quare ſatis, opinor, apparet, non aliam cauſam ſubeſſe, cur eam partem ſe noluiſſe attingere Viri Clariſſ. profeſſi ſint, niſi quia laboris difficultate abſterriti fuerunt. Similiter enim, quod præcipuum ipſorum penſum fuit, etiam ea, quæ ex opere Lipſienſi deſcripſerunt, non uſquam, quoad quidem mihi animadvertere licuit, emendarunt. In quo tamen quam plurima emendanda ſupereſſe, ne ipſe quidem CEL. GESNERUS, qui noviſſime recenſuit, diſſimulavit. Itaque quicquid adhuc in eodem illo opere vitii ac nævorum eſt, id etiam in Londinenſi comparet. Quin tanta ſecuritas & feſtinatio deſcriptorum fuit, ut non pauca vocabula, auctorumque loca, quæ jam in Lugdunenſi codice exſtabant,

 ruſus

rursus ex Lipsiensi, & quidem continuo, ac pæne junctim apponerent, voculamque *Idem*, quæ toties in illo opere repetitur, quoties sequens vox a præcedentis significatione non abit, mutato licet verborum ordine, pariter reponerent, ut e. g. videre licet in ACUTULE, DECRETIO, &c. &c. Sic ÆRUSCO & ÆRUSCATOR, primum suo loco ex Lugd. iterum in Æs ex Lipsiensi inserebatur, & AGUMENTUM in AGO ex eodem, item & suo loco ex Lugd. Sic ALBUMEN in eadem columna bis positum, sic CALEDONIUS, CANARIA, CANARII, CAPITO, CAPREÆ, & alia quamplurima. In ABEO idem Plinii locus, *Abiit oppidum in villas*, sine explicatione bis occurrebat, in ACCIDENTIA duo Quintiliani loca bis adducebantur, primum ex Ægro Redempto, deinde ex Decl. 5. Cujusmodi error in Livianis locis quamplurimis, ob citandi diversam rationem scilicet, quum Stephanus Decadum, Faber ab Urbe condita Libros denotaret, mihi occurrit. In ACCOMMODATUS idem Cic. locus continuo repetebatur, in ADDICO idem Livii locus, ubi de usu hujus verbi in Augurali disciplina, primum ex lib. 27. deinde paulo post ex 7. bell. Pun. afferrebatur, similiterque plane in v. ADMITTO ejusdem disciplinæ, erratum fuit. In AMAZONICUS Plinii, in AMBACTUS Cæsaris, in AMBITUS Senecæ Tragici locus idem, perpaucis interjectis lineis, occurrebat. In ARBOR, veteres & *Arbos* in nom. sing. dixisse, a principio pariter & ad finem dictionis ejusdem inculcabatur. In BELLUS idem Cic. locus, in BUCCINA Propertii, in CAPITALIS rursus Cic. in CAUPONIUS Justini, in CIVITAS Cic. in CLASSIS & CONFERO Quintil. In COMITIUM Varronis, in COMPETENTER idem Ulpiani locus, sed primo corruptus, in CONSTITUO Liv. in CONTERMINUS Plin. in CONTERO Ciceronis pæne junctim eadem loca repetebantur. Scio inconcinnas ejusmodi repetitiones etiam in Lugdunensi codice quamplurimas exstare, sed erant illæ tollendæ, non augendæ, novam editionem curantibus. Præter *Fabri Thesaurum* etiam *Sam. Pitisci Antiquitatum Rom. Lexicon* diligenter admodum contulisse, ut inde quæ ad ornandam novam hanc editionem pertinere judicabant, excerperent, iidem Viri Clariss. citra vanitatem sane prædicant. Mirari vero convenit, quum talia in ipso Stephani opere ferenda esse ingenti stomacho negent, cur quædam plane nova vocabula, & recens ab auctoribus ipsis ex vernacula copia conficta, lectori pro Antiquis ex eodem Pitisco obtrudant, ut sunt e.g. mensurarum nomina BARILIS & BROCCHUS; nec ipsos adeo animadvertisse, hosce esse illius, alioqui elaboratissimi, operis nævos. Ceteræ, cujusmodi sint, quas præterea in opus idem contulerint, curæ, cum ipsorum verbis cognoscere liceat, mea commendatione nihil opus esse puto. Hoc uno mihi optime lectoris commodo studuisse videntur, quod *Ciceronis* locis *Alexandri Scot* sectionum numeros, sicut *Verburgianæ* editionis margini adscripti sunt, subjecerunt. Quos ipsi quidem falso, ut suo loco dictum est, *Aldinarum* paginarum esse putarunt. Tametsi has quoque paginas, quas similiter Verburgius adscripsit, eorundem numerorum beneficio invenire promptum sit. Ceterum in hac quoque ipsorum opera festinatio nonnulla apparet, de qua admonere lectorem necesse habeo. Comperi enim ipsorum numeros editioni Verburg. Amstelod. in 8vo. Anni 1724. qua utebar, sæpissime non respondere, nec raro etiam alia loca, pro his, quæ adscripta sunt, allegari, nonnusquam, velut animi gratia, temere prorsus numeros falsos adscriptos esse. Quod, si studio factum est, quo consilio fecerint non intelligo. Nec hoc quoque facile quisquam laudabit, quod in iis, quæ ex *Lipsiensi Thesauro* excerpserunt, auctorum loca ziphris designare satis habuerint, omissis ipsorum verbis. Quo factum est, ut, errato in numeris admisso, quamplurima frustra apposita sint, ne quid addam de molestia inquirendi.

Sed ut ad meam tandem opellam accedam, primum velim in animum revoces tibi, B. L. id quod supra ingenue fassus sum, planissime data esse verba mihi in principio primi & secundi voluminis, ita ut, propter ingentem, optimamque, quam protinus de opere conceperam, opinionem, minus intento animo, nonnihil in multis quasi conniverem, donec quam mendosum ac vitiosum opus esset in ipso progressu laboris clarius perspexi. Ibi vero primum omnium *Errores typographicos*, quotquot offendi, diligenter expurgavi. Tametsi enim non negem, me Londinensem codicem admodum diligenter hac parte curatum comperisse, abesse tamen non potuit, quin *opere in longo* mendarum quidpiam irreperet,

—— *quas aut incuria fudit,*
Aut humana parum cavit natura.

Sed hæc levia errata intelligo, quæque unius alteriusve litterulæ adjectione, vel detractione, vel permutatione, vel transpositione, facile lector, non omnino indoctissimus, per se emendabit. Veluti quum *Gel.* pro *Gal.* lectum est, *Grammaticos* pro *Gromaticos*, *Bat.* pro *Prat. Saculari* pro *Jaculari*, *Voluerunt* pro *Vetuerunt*, *Aggerati* pro *Aggregati*, *Mulus* pro *Mullus*, *Palam* pro *Pallam*, *Tuburcinium* pro *Tubicinium*, *Hic* pro *Hinc*, *Principum* pro *Principium*, *Quisque* pro *Quinque*, *Sit* pro *Fit*, *Cive* pro *Cibo*, *Matrimonii* pro *Patrimonii*, & *Castra* pro *Claustra*, *Eurius* pro *Furius*, *Mentis* pro *Meritis*, *Regum* pro *Rerum*, *Utriusque* pro *Virtusque*, *Tunc* pro *Nunc*, *Convexarunt* pro *Convexavit*, &c. Erant vero etiam graviora & insignia, atque, ut ita dicam, Majorum gentium quædam, in quibus errare etiam doctiores, ac certe hærere poterant, ut in ABHINC *Plautus* pro *Flavius*, in ACORNA, *Acanacearum* pro *Aculeatarum*, in ACCUBO *Inclinare* pro *Tricliniare*, in ACCIPITRO *Jacere* pro *Lacerare*, in ACTUTUM *Catera* pro *Extra*, in ADIPATUM *Veluti* pro *Videlicet*, in ACIES *Externa* pro *Ex tertia*, in ALCÆUS *Omitres* pro *Matris*, in AMBIENS *Mihi* pro *Multi*, in ALGEO *Concretus* pro *Conjectus*, in AGER *Tertio in Ter*, pro *Itero in Iter*, in AGO *Pilum* pro *Clivum*, in ALBIS pro *Elstera Ortella*, in AMILCAR *Atheniensium* pro *Carthaginiensium*, in AMO *Æmo* pro *Acme*, in ANCEPS *Frugibus* pro *Fungis*, in ANIMUS *Animis* pro *Affectibus*, in APPELLO *Tormentorum* pro *Telorum*, in CALLIDUS *Verbum* pro *Novum*, in COMPLEO *Luna* pro *Sol*, in CONJUNCTIO *Dissipatio* pro *Dispensatio*, in CONVELO *Confirmat* pro *Convelat*, in CRISPANS *Capillos* pro *Cachinnos*, in CURATOR *Mutuos* pro *Nuntios*, in CURRICULUM *Rare* pro *Ratione* &c. Huc pertinet quod in quibusdam vocabulis, nescio quomodo, perpetuo aberratum fuit, ut e. g. Decius pro Decimus, prænomine Brutorum, Dionysius, pro Dionysus, Testitudo pro Testudo, scriberetur. Majorem compilatoris vel negligentiam, vel imperitiam indicat, quod plerumque scribendi compendiis deceptus fuit. Cum in ANTONIUS scriptum reperisset, *Triumvir R. P. C. in quinquennium cum Cæsare & Lepido constitutus*, i. e. *Triumvir reipublicæ constituendæ* &c. reposuit, *Triumvir R. P. creatus in &c.* Cum in DECARNO *Veget. de Re Veter.* i. e. *Vegetius de Re Veterinaria* citatum offendisset, vocula interposita *Veget. de Re Milit. Vet.* exhibuit, i. e. *Vegetius de Re militari veterum.* In DEVESTIO, cum allegatum reperisset. *Feudalium tit. 7. de N. F.* i. e. *de Natura feudi*, reposuit, *de Nautico fænore.* in DIVISIBILIS cum offendisset *Quin & Tertull. de Anima*, exhibuit, *Quintil. & Tertull.* quasi nempe & Quintilianus eadem voce uteretur. Nam quod passim *Gloss. Lat. Græc.* pro *Græco Lat.* & vicissim hoc pro illo ponit, quasi nimirum unum idemque Glossarium fit, & nihil intersit utro modo ponas, quod pro *Lucano Lucretium* & pro *Lucretio* vicissim *Lucanum*, ut e. g. in CEREUS & CONSISTO, pro *Valerio Flacco*, *Valerium Maximum*, ubi *Valer.* scriptum invenit, ut in CERTUS cum Ablativo. pro *Barthio Barthol.* i. e. *Bartholinum*, vel *Bartholum*, opinor, in ARIES, pro *Macro Macrobium* in BATUS, pro *Papinio Papinianum* in COUS adducit, ex eadem compendia scripturæ explendi solertia ipsius profectum videtur. In ALEMANNI primum *Absurdum autem est*, inquit, *quod putat Quadratus apud Agathium* &c. dein paucis interjectis, *Non minus absurdum videtur, quod scribit Asinius Italus* &c. Manifesto errore ex uno scriptore Asinio Quadrato, quem Agathias Scholasticus de origine Germanorum testem allegat, duos faciens. Accessit alter, non minus turpis, quod eidem Quadrato sententiam de origine nominis Allemanorum, a Lacu Lemano, tribuit, cum auctor ejus sit Otho Frisingensis, qui tamen non Lacum, sed Fluvium Lemannum ponit. Sed de his alias disquirendum. Quoties vero sententiam auctorum, quos exscripsit, non assecutus sit, vel omnino perverterit, propemodum pudet referre. In DICELLA ex male intellecto Cælio *Dicellam* & *Macellam* in Ensium genere posuit, in DIBAPHUS *Strumam* in tergo, *Gibbum* in pectore collocavit, in AGROTERA pro *Ilisso* Atticæ fluvio *Nes-*

sum

sum Thraciæ amnem substituit. Sed his similibusque immorari, quum in ipso exemplari correcta sint, nihil attinet. Similiter ingens mihi sentina exhaurienda fuit falsarum, ut vocant, citationum, de quibus & paulo supra dictum fuit, quas passim restitui. Ex plurimis paucissimas, & quidem ex primo duntaxat tomo, ut institui, e. g. apponam, in ACCIPIO *Accipere omen* verba Cic. de Div. 1. 103. Livio tribuebantur. ADDUCERE *ad intelligendum* ex Cic. 3. Off. 79. cum sit 1. Acad. 6. ALIUS *nemo* affertur ex Terentio, cum fuerit *Nemo quisquam* ponendum, ALLEGARE, *pro Afferre*, &c. affertur ex Plin. in Epist. 3. 15. ubi exemplum subjectum non apparet, sed id quod apposui. In AMBAGES affertur ex Liv. lib. 19. cap. 8. locus, qui est Plinii l. c. IN ANIMA *Interclusa anima* &c. affertur ex Curt. lib. 5. cum sit Taciti Ann. lib. 6. cap. 50. APPLICARE *se aliquo* ex Cic. 5. Tusc. 77. cum sit 3. Tusc. 44. ASTRICTIUS Adv. affertur ex Tac. 4. Ann. 62. cum verba ipsa Plinii Junioris sint, cujus & locus ibidem indicatur. ASTYNOMICI tribuitur Papiniano, cum sit Ulpiani Rhetoris V. not. ibid. in ATILIA citatur Cic. 2. de Nat. Deor. pro 2. de Fin. 116. in ATROX *injuria* verba Ulpiani l. 7. §. 7. D. de Inj. & Fam. lib. tribuebantur Imperatori Institut. eod. tit. AUDERE *pugnam* affertur ex Tacit. 13. Ann. 36. cum verba apposita sint ex 4. 49. In BALO versus Ciceronis Silio tribuebantur, in BISALTICA Tacito ex 5. Ann. verba Livii ex 45. 29. In BOTRYS affertur Celsi locus, qui pertinet ad BOTRYTIS. BRACHIA *Curvare* ex Hor. 3. Carm. 9. 2. cum ascribendum esset *Dare*. CÆDERE *frondem* affertur ex Plauti Aulularia, cum sit Catonis de R. R. ex loco adscripto. In CASILINI Festus falso citatus. In In CASTELLANUS locus adscriptus Sallustii tribuebatur Livio. in CAUCHI locus Ptolemæi Plinio, In CENTURIO Cæsaris Suetonio, in CERVIX *Depellere a cervicibus* ex Cic. 3. Verr. pro 3. Philipp. In CINÆDULUS Macrob. pro A. Gellio, V. not. in CIRCUMTEXTUM Festus pro Varrone, in CITRA Cic. 16. Fam. 4. pro 16. Att. 7. in CIVIS Ciceronis verba ex 6. Verr. 130. aliter longe atque apud ipsum leguntur posita, quod & alias sæpius factum. in CLARUS *Virtus clara & insignis* ex Cic. de Senect. cum sit de Amic. 102. in CODRUS versus Juvenalis falso citatus V. not. COENA *Cerealis* ex Plaut. Men. 4. 2. 5. pro 1. 1. 25. ibid. *Recta cœna* ex Suet. Aug. 74. cum locus adscriptus sit ex Vesp. 19. in COETUS, *Tenere dicendo* &c. ex Cic. 2. de Orat. 33. cum sit ex 1. 30. in COGNATUS locus Donati alienissimum in sensum trahebatur hoc modo allatus: *Uxoris, cognati sunt: Affines mariti*. COMEDERE *beneficia* ex Cic. 13. Philipp. pro 11. V. not. COMMISERATIO ex Cic. 3. de Orat. 217. pro 2. 125. in CONCIDO Cic. 1. Tusc. pro Somn. Scip. 20. in CONDALUS Aristot. in Polit. pro Oecon. lib. 2. CONDONATUM *judicium* ex Cic. 2. Att. pro 5. Fam. 18. in CONFIDO *Præteritum Confidi* ex Liv. 4. pro 44. V. loc. In CONSANGUINEUS Plaut. Pœn. 3. 1. 70. pro 5. 2. 77. in CONSUO Plaut. Pseud. 1. 5. 126. pro Stich. 2. 2. 54. CONVINCERE *falsum refutatu ancipiti* ex Cic. 2. de Nat. Deor. pro Lucret. 3. 524. in COPIA, *Pro copia* ex Plaut. Cist. 1. 1. 14. pro Merc. 3. 1. 8. in COPREA Suet. Tib. 61. pro Claud. 8. in CORAM Ter. Adel. pro And. CORRECTURA afferrebatur falso ex Rufino. V. loc. in CURIO Jul. Capit. pro Trebell. Poll. CYMATILIS afferebatur ex Ovid. tanquam ipsa hac voce uteretur. Ubique fere *Lactant. Epist.* pro *Epit.* citatur. Cum Stephanus in Plinii Epistolis unum duntaxat numerum apposuerit, hic, relicto illo numero, apponebatur nihilominus sæpissime liber, ut videre est in CIRCUMLINO, ita ut necessario lector incertus hæreat. In quibusdam vocibus vix unus alterque locus recte notatus fuit, quæ nunc quidem se non offerunt. In GENTILITIUS pauca, in CONSENTES *Dii* nullus locus ita indicatus fuerat, ut facile lector inveniret. Sæpissime vero Plauti loca falso notata comperi. Quod inde profectum arbitror, quia is cui inquirendi provincia obvenerat, semper primum quemque locum, quem in Parisinæ editionis ad usum Delphini curatæ indice sub quaque voce reperit, temere, nec inspecto auctore apposuit. Quod si quem locum falso indicatum invenire mihi non licuit, malui notationem omnino expungere, quam, falso indice relicto, lectorem irrito labore frustrari ac decipere. Poteram quidem alia loca recte notata substituere, verum cum Stephanum in his, quæ adducit, exemplis fidum fere deprehenderim, malui plerumque ipsius exempla retinere. Nonnusquam satis habui *Suspectum mihi locum esse* adscribere; quod in compluribus ex Lipsiensi Thesauro excerptis faciendum fuit.

Locis quamplurimis ne Auctor quidem appositus fuit, quem mihi tamen, felicitate non sperata, plerumque conjectura assequi licuit. Factum id. e. g. in ABSTERGO, ADORSUS, AMPULLA, APPOSITUS, CALCEATUS, CLAZOMENIUS, CUNILA, aliisque passim locis, ut conferentibus, ubi lubuerit, hanc editionem cum Londinensi cognoscere licebit. In omnibus, qui in capita divisi sunt auctoribus, ubi defuit, etiam caput apposui, aut alius generis tmemata, ut & versus poëtarum, nec raro in *Quintiliani* locis edit. *Burmannianæ* paginas, in *Appulejanis Elmenhorstianæ*, nonnunquam & *Stevvechii* aut *Pricei*. Unius *Ciceronis* citra vanitatem prædicare possum me multa millia loca accuratius, quam inveneram, indicasse, quorum bona pars apud *Nizolium* non exstat. Similiter *Cæsaris*, *Sallustii*, *Senecæ Philosophi*, *Cornelii Celsi*, *Valerii Maximi*, *Historiæ Augustæ scriptorum*, *Ammiani Marcellini*, aliorumque auctorum, in quos adhuc nulli, quod sciam, verborum Indices exstant, maxime vero *T. Livii*, sola conjectura ductus, tot loca investigavi, apposuique, ut pæne instar Indicis verborum in hunc Scriptorem Principem hoc Lexicon esse possit. Ubi vero Indices exstabant, de industria, nisi quid necessario inquirendum fuit, reliqui pleraque, sicut inveni indicata, ut *Senecæ Tragici*, e. g. loca, quæ luculentus *Schraderi* index fideliter indicabit. Contra veterum *Grammaticorum*, quæ rarius recte indicata fuerant, *Varronis*, *Festi*, *A. Gellii*, *Prisciani*, *Nonii*, *Isidori*, *Asconii Pediani in Ciceronem*, *Servii in Virgilium*, *Donati in Terentium* non ipsa tantum loca diligentius indicavi, sed & auctorum, quos adducunt, quoad fieri potuit, apposui. In juniorum quoque auctorum, *Cælii Rhodigini*, *Pauli Manutii*, *Turnebi* &c. adductis passim verbis, ubi ad antiquiores auctores remittunt, horum loca indicavi. Sic e. g. in prolixa Manutii de Judiciis disquisitione, quæ in IUDICIUM ad finem exstat, ad XL loca accurate notata reperies.

Multa offendi in hoc Lexico perperam divulsa atque distracta inter se, quæ in locum suum restituenda fuerunt. Id factum. e. g. in Festi & Nonii locis in ACCENSUS, Lucretii locus in ACCENTIUNCULA legebatur, qui legi debuit in ACCENTUS, Cic. locus ex Att. 2. 19. in ACCOMMODATUS quatuor interjectis lineis post citationem sequebatur, ut & alter ex or. pro Planc. 42. in ACERBITAS, in ACONITUM locus Plinii interjecta falsa citatione male distractus fuit, in AMO a pr. ubi differentia hujus v. & Diligo proponitur, fœda trajectio sublata, ea quæ ad AMPLUS pertinent, in male divulsa voce AMPLISSIMUS legebantur, in ANTELUCANUS Varronis verba male a citatione loci divulsa, & Ovidii novem lineis interjectis in ANXIUS. in ARMILLA & ARMILLATUS Budæi verba male divulsa, turbatum fœde in AMBIDEXTER, BARRITUS & BARRUS, ut & in BOMBYX, & in BOTRYS & BOTRYTIS, BOTULUS & BOTULARIUS, BUCCA, in CLEARCHUS ponebantur, quæ in CLEANTHES ponenda erant, in COMITER verba Cic. Pro Corn. Balbo perperam divulsa.

Alia vicissim perperam conjuncta, confusaque separavimus, uti factum in ACOLUTHUS & ACOLYTUS, in ÆÆA, ÆÆE, ÆÆUS, BACA & BACAR, aliisque locis, quæ brevitatis studio prætermitto. Sæpe ex una dictione per imperitiam plures compilator confinxerat, ut cum ACIDAMURIA ab ACIDUS sejunxit, ACIDULAAQUA ab ACIDULUS, ACOPA ab ACOPUM, ACRONYCTÆ ab ACRONYCTUS, AGRIA Scabies & AGRION Nardum & AGRIUM Nitrum ab AGRIUS, ANTIA LEX ab ANTIUS, ARMENIACUM ab ARMENIACUS, BARBATA, a BARBATUS, BARDI a BARDUS, BELLICA Columella a BELLICUS, BILIA a BILIUS, BRUTIUM a BRUTIUS, BRYLLION a BRYLLIUM, BURRA a BURRUM, CARDINALES a CARDINALIS, CARIDES a CARIS, CHORDI a CHORDUS, CLIBANARII a CLIBANARIUS, COTTIÆ a COTTIUS, CORACESIUS a CORACESIUM. Non nihil molestiarum sustinui in revocandis in locum suum, decentemque ordinem vocabulis, quæ prorsus alienum in locum rejecta fuerant. Quis enim e. g. ALLAPSUS, us. subst. inter ALLAMBO & ALLANTE, ARRHENOGONON, ARRHETOS, ARRHOSTEMA post ARROGO, CONCANONICUS post CANONISATIO, quæreret? Cum viderem porro, ordine non inconcinno alias, Derivata primitivis, modo ab eadem syllaba incipiant, subjici protinus in hoc Lexico, non dubitavi ea quoque, quæ male distracta sunt, in locum suum revocare, quo melius saltem in ordine sibi opus constar non neglecto tamen in loco, unde quid subtractum fuit indice, qui lectorem duceret, præterquam ubi ne vox

* * * quidem

quidem Latina fuit. Sic ANTIATES in ANTIUM, ASSIPONDIUM & ASSIS in AS, BARRITUS in BARRUS, BATTIADES in BATTUS, BATTIDOSCOPI in BATIS rejectum, BEL & BELIS in BELENUS, BELLIOCULUS & BELOCULUS in BELUS, BIBLIA in BIBLION, BUCCONES in BUCCA, BUBONA in BOS, CÆLESTUS in CÆLUM, CERETES in CÆRE, CIRCELLUS in CIRCULUS, CIRCENSES in CIRCUS, COA in COOS, COETARIÆ in CETUS, COLLECTA & COLLECTANEUS in COLLIGO, COLLINA in COLLIS, COLUM morbus in COLON, COLUMELLA in COLUMNA, CONGIARIUM in CONGIUS, CONIECTARIUM in CONIECTO, CONNATO in CONNO, CONSUALIA in CONSUS, CONTIFEX, CONTIFICIUM, CONTOPHORI, in CONTUS, CONTRALICEOR, CONTRARIUS &c. in CONTRA, CORIAGO in CORIUM, CORNICULARIUS in CORNU, CORVINUS in CORVUS, CORINUS vel CAURINUS in CORUS, CREPUSCULUM in CREPERUS, CURIA CALABRA in CALO.

Scio esse multos, qui mallent in Lexicis Indicum ordinem servari ad ductum litterarum in singulis vocabulis. Verum si his obsequi voluissem, omnium pæne mihi verborum ordo & positus ingenti & casso labore mutandus fuisset. Nec sane eorum sententiæ accedo, quum ordini illi is, quem secuti sumus, si minus aliis multis de causis, certe propter commoditatem in Diminutivis, Ethnicis & Patronymicis nominibus, ac verbis Frequentativis, Inchoativis, &c. promptius cognoscendis præferendus esset.

Occurrebant præterea quam plurimæ sine causa geminatæ dictiones, vel propter diversam scribendi rationem ut ADFREMO AFFREMO, ADNAVIGO ANNAVIGO, ADNATO ANNATO, ADNASCOR ANNASCOR, ADNITOR ANNITOR, ADNUTO ANNUTO, &c. ALCÆA ALCEA, ARCUATUS ARQUATUS, AREMORICA ARMORICA, ANTESTOR ATTESTOR, ATTES ATTIS ATYS, ATTILA ATTYLA, AUGA AUGE, AURIGO AURUGO, BADIUS BAIUS, BALINEÆ BALNEÆ, BALINEUM BALNEUM, BATALUS BATTALUS, BÆTERRÆ BETERRÆ BLITERRÆ, BRENNI BREUNI, BUZERES BYZERES, BYZIA BIZYE, CALARIS, CARALIS, CÆLIA CELIA, CÆLIUS COELIUS, CALCEARIUM CALCIARIUM, CAMARA CAMERA, CAPRARIA CAPRASIA, CASSITERIDES CATTITERIDES, CAUPA COPA, CAUPO COPO, CAUPONA COPONA, CAURUS CORUS, CERAUNIA CERONIA, CLAUDO CLUDO, CLAUSTRUM CLOSTRUM, COERULEUS CÆRULEUS, COLLIQUIÆ COLLICIÆ, COLES COLIS CAULIS, COMPLAUDO COMPLODO, CONTOR CUNCTOR, CONTUEOR CONTUOR, CREDO CREDUO, quas fere, relictis suo loco indicibus, in unam contraxi, veriorem, quoad fieri potuit, scribendi rationem secutus. Non enim in omnibus id fieri potuisse facile intelligent, qui meminerint sudantibus prelis omnia hæc curanda fuisse. Ubi duplex scribendi ejusdem vocabuli ratio veterum auctoritate nititur, satius visum est alteram alteri protinus subjicere, quam alio loco quæri. Ubi vero mendum scripturæ manifestum fuit, in his non visum est ubique indicem relinquere. Sic e. g. legebatur *Albeus* pro *Alveus*, *Alum* pro *Halus*, *Amithaon* pro *Amythaon*, *Amphyction* pro *Amphictyon*, *Anchyle* pro *Ancyla*, *Antipophora* pro *Anthypophora*, *Antismos* pro *Asteismos*, *Antistia* pro *Antistita*, *Arapennis* pro *Arepennis*, *Argiripa* pro *Argyripa*, *Asvestus* pro *Asbestus*, *Auctolycus* pro *Autolycus*, *Autumedon* pro *Automedon*, *Ballanoti* pro *Ballonoti*, *Barcenis* pro *Bacenis*, *Baria* pro *Varia*, *Barutus* pro *Berytus*, *Basilia* pro *Baltia*, *Belocasses* pro *Velocasses*, *Beroa* pro *Berœa*, *Betulo* pro *Bætulo*, *Biblia* pro *Bilia*, *Biblis* pro *Byblis*, *Blemnites* pro *Belemnites*, *Bætus* pro *Bætis*, *Bubalus* pro *Bupalus*, *Byzon* pro *Bizone*, *Cæa* &c. pro *Cea*, *Cæadas* pro *Ceadas*, *Cæliculum* pro *Cæliolus*, *Cæsa* pro *Cæsum*, *Cæstrum* pro *Cestrum*, *Calais* pro *Callais*, *Calapis* pro *Colapis*, *Calazophylaces* pro *Chalazophylaces*, *Calciæcum* pro *Chalciæcum*, *Calciope* pro *Chalciope*, *Calipolis* pro *Callipolis*, *Callitrix* pro *Callithrix*; *Carbilius* pro *Carvilius*, *Cardax* pro *Cordax*, *Carænum* pro *Carenum*, *Cartheia* pro *Carthæa*, *Carytis* pro *Caryites*, *Cathmæa* pro *Cadmæa*, *Ceditius* pro *Cædicius*, *Cepio* pro *Cæpio*, *Cerathus* pro *Ceratus*, *Cercion* pro *Cercyon*, *Charræ* pro *Carrhæ*, *Cia* pro *Cea*, *Cimiata* pro *Ciniata*, *Circerus* pro *Cercurus*, *Circi* pro *Cirsi*, *Citæa* pro *Cytæa*, *Cleanis* pro *Clanis*, *Cleon* pro *Claon*, *Clusinus* pro *Clusivius*, *Coctiæ* & *Cotiæ*, pro *Cottiæ*, *Commagena* pro *Comagena*, *Comotria* pro *Commotria*, *Comum* pro *Cuminum*, *Conificus* pro *Conisticus*, *Cyniphis* pro *Cinyphus*, *Cynus* pro *Cynos*. Quæ pleraque bis legebantur, aut certe non suo loco, ut orthographia postulabat. Quædam etiam sustuli, quod in alio vocabulo plenius exposita sunt. Sic in ACHOR ad MYAGRUS, in ALEXANDRINA laurus ad DAPHNITIS, in BATRACHION ad RANUNCULUS, in BROCHON ad BDELLIUM, in CALAMOCHNUS ad ADARCA, in CANTURIO ad DACNADES, in CHONDROS XIPHOIDES ad XIPHOIDES, lectorem remisi.

Eodem consilio paulum etiam ordinem in ipsis Derivatis, prout Primitivis, vel potius, ut aliis vocare placuit, Dominantibus verbis subjiciuntur, nonnusquam immutavi, ita ut e. g. Nominibus & Adverbiis ab his derivatis Verba postponerem, & post hæc demum Participia & Verbalia nomina ab iisdem derivata, præmissis semper his, quæ frequentiore in usu sunt. Quod tamen pari ubique diligentia iis, quas jam attigi, de causis præstare non potui, lectoris eo faciliorem sperans veniam, quod idem video omnibus, qui in eodem mecum stadio sudarunt, usu venisse.

Syllabarum quantitatem singulis vocibus multo diligentius, quam in Britannica editione factum est, adscripsi, nec raro etiam perperam notatam correxi, nonnunquam & dubiam asserui, ut in ACROAMA, COUS &c.

Huc pertinet quod, ad lectoris attentionem excitandam, Majusculas litteras, ubicunque necesse visum est, adposui: Quod versus etiam cujuscunque generis, numeris suis restitutos, a reliquo contextu orationis sejunxi, quum prius in solis fere hexametris & pentametris id institutum servaretur, quod Germanam Orthographiam, quoad licuit, secutus sum, eandemque sæpius ignoratam demonstravi, ut in AMARANTUS, ANABATHRUM, ANABOLAGIUM, ANTEZEUGMENON APHTHIPHUS, APPION, APRIES, BOCCHYRIS, CARMADAS, CHARILLUS, CHAMÆDIOSMOS, COMOTRIÆ, CYNETHEUS. Sed minuta hæc sunt, ad paulo majora transeo. In Græca interpretatione corrigenda, addubitavi aliquandiu, an omnino operæ pretium facturus essem. Adeo temere ac sine delectu, usitata juxta atque obsoleta ac desita, aut solis poëtis usurpata, germana & spuria interpolator apposuit, quam plurimaque, ut alter Prometheus, plerumque, analogia & significatione posthabita, ipsemet confinxit. Correxi tamen quamplurima, in quibus fœdius erratum videbatur, ut Aborior, ἀνίσχω, *Accuso*, γράφω, *Accursus*, ἐπιτροχία, Acesco ὀξύνω, Acidulus ὀξείδιος, Adactio βιάζωσις, Adjuto ἀμυνάθω, Adjutor ἀμυνάθομαι, &c. Admisceo προσφύρω, Admurmuratio προσμύρμυσις, Affingo ἐπισκήπτω, Agninus ἀμνιναῖος, Annales ἐνιαύσιοι, Anniculus ἔνος, Appellator ἐπικεκλητὴς, Augurato οἰωνισμένως, Cautela, ῥαδιουργία, Cereus subst. κηρινὸς, Clementia ἀνεξικακία, cohibeo ἀνακατίζω, condoleo συνάχθομαι. Ceterum, quod multo magis mirandum est, qui in Latinis verbis & singulis participiis eorum, Lectori Græca ad nauseam inculcaret, ea tamen in ipsis origine Græcis vocabulis, ubi maxime adscribenda erant, perraro apposuit. Quia nempe unde describeret triviale lexicon in promptu non habuit. Hic vero accurate cum propriis, tum appellativis nominibus, & verbis &c. adjecta reperies.

Quum non dubitarem fore lectores, qui ei quoque confusioni, quæ in permistis variis singularum vocum significationibus apparet, occursum vellent: siquidem alioqui nec propria a translatis, nec hæc inter se discernere discunt volutantes lexica studiosi adolescentes: quoad fieri potuit, varias vocabulorum significationes accuratius ordinando distinxi, ut cognoscere, collata maxime editione nostra cum Londinensi, licebit e. g. in Nominibus Substantivis ACADEMIA, ÆRARIUM, ALBUM, APEX, ARGUMENTUM, BACCHUS, BRACHIUM, BRYON, BUXUS, CADUS, CALAMUS, CAMPUS, CAPUT, CAUSA, CERVIX, CINIS, CLASSIS, COLLEGIUM, COLOR, COMA, CONCHA, CONSILIUM, CONSUETUDO, CONTENTIO, CONVITIUM, COPIA, CORNU, CORONA, CORPUS, COSTA, CRATER, CUPIDO: servato nihilo minus in Epithetis & phrasibus ordine litterarum. In Adjectivis AERIUS, ÆRARIUS, ARGUTUS, ARMIGER, BONUS, BREVIS, CALDARIUS, CRASSUS, In Verbis ACCIPIO, CADO, CIEO, CLAUDO, COGNOSCO, COLO, COMPREHENDO, COMPRIMO, CONFERO, CONSCENDO, CONTURBO, CORRIPIO, CREDO, CREO. In nonnullis, ne cum labore nimio mora editionis extenderetur, coactus sum, ineptum sane illum, quicquid dicunt,

Lugdunensi farragini in eo patrocinantes, novissimæ editionis auctores, ordinem mere Alphabeticum retinere.

Formam, genus, flexionem cujusque vocis uti debuit, ubique restitui. Interpretationes & Exegeses vocabulorum ac phraseon, quarum pleræque, non inspectis auctorum locis, a sciolis compilatoribus adjectæ videntur, manifeste falsas & absurdas, verioribus substitutis, indubitanter quamplurimas sustuli: Alias innumeris pæne locis, ubi desiderabantur, novas apposui. Ubi vero vel dubia erat alicujus loci expositio, vel alioqui mutandi causa visa non est, satis habui Animadversione brevi subjecta sententiam meam exprimere, quæ hac nota interjecta [facile a reliquo textu discernitur. Quam, (rarissime tamen) ubi in medio textu adnotandum quidpiam fuit hoc modo [ ] geminavi. Quo primum illud consecutus sum, ne nimis multis lituris operas fatigarem, deinde ne in alieno opere licentius grassatus viderer, postremo ne ab aliis recte, vel perperam animadversa falso mihi, vel mei errores vicissim illis tribuerentur. Et quoniam adhuc prolatis exemplis lectori insumptæ operæ fidem fecimus, age etiam hujus generis Sphalmata aliquot primi tomi sublata proferamus, & primo quidem ipsius *Roberti Stephani*. BAPHIA, æ. f. ex Lampridio profert, cum sine dubio a neutro BAPHION dativum pl. *Baphiis* posuerit. CÆSTRUM & CESTRUM pro Instrumento, n. g. profert, cum sit m. g. CESTRUS ex Gr. κέστρος. CETUS m. g. falso Plinio tribuit, cum *Cetos* apud hunc non Accus. pl. a recto sing. *Cetus*, sed rectus ipse casus sing. n. g. Græcus sit. sic CHOA in recto pro CHUS poni non debuit. V. in ipsa voce. COSMETA ut com. g. posuit, cum sit perpetuo masc. CREBRO apud Cic. de Senect. Adv. esse putavit, cum sine dubio Adj. nomen sit. ALBATUS apud Varr. male distinguendo, Minoris Magistratus nomen esse putavit. Jam vero quoties corruptissimas lectiones secutus sit, ne memorem, quis illa ferat, *Ærarius scriba* apud Cic. pro Cluent. exponi, *Hoc est, qui rationes scribebat expensi lati & accepti relati?* Male distinguens apud Livium *Aglaspis* Legionis Romanæ nomen esse putavit. In AGO proponit Phrasin ex Columella, *Agere circum caput*, subjecto notissimo isto Virgilii versu *Et quocunque Deus circum caput egit honestum.* Hæsit autem fere ubicunque vel Tmesis aliqua vel Anastrophe poëtica occurrit. In ALUMNUS, *Terram omnium terrarum alumnam* apud Plin. exponit de ea, *quæ aleret*, cum manifestum sit apud hunc auctorem contrario sensu poni. *Amatrices aquas* apud Martialem exponit *Quasi jucundas, quæ videlicet ad eum locum amandum alliciunt*, cum alludat poëta ad Nymphas, a quibus Hylas puer amatus raptusque fuit. *Amplius pronuntiare reum* ex male confusis Cic. verbis affert, cum id semper absolute dicatur. *Armare naves* apud Cæs. exponit *Armis, & rebus ad bellum necessariis instruere.* Quod apud eundem legitur, *Cum Lusitanis, reliquisque Barbaris genere quodam pugnæ assuefacti*, inde Novæ constructionis hujus verbi exemplum proposuit *Assuefactus cum.* Non animadvertens scilicet præpositionem ad vocem *Pugnæ* referri. In COLLOCO, cum *Collocare beneficium apud.* ex Cic. protulisset subjungit *Plautus Trinum.* 4. 8. *dixit*, *Collocare conditionem in aliquem.* Ejus verba autem V. in edit. nostra, ad finem, quam longe abeant. COMMEARE *ab aliquo* confirmat his Cæsaris verbis 7. B. G. 36. *Ut tuto ab repentino hostium incursu etiam singuli commeare possent.* *Crocodilea* apud Plinium, *Animal simile crocodilo* exponit, cum sit *Stercus crocodili.* Huc pertinet frequens, vel potius perpetuus ipsius error, quod quoties Præteritum a Verbo in *sco* tertiæ Conjug. quæ Inchoativa Grammatici vocant, offendit, aliud inde verbum secundæ vel tertiæ conjugationis commentus est, ut *Concaleo*, pro *Concalesco*, *Coaleo* pro *Coalesco*, *Conticeo*, pro *Conticesco*. Sic & *Contremo*, pro *Contremisco*, & *Consedeo* pro *Consido* spurium puto. In compositis a *Vello* Præt. *Vulsi* ubique proponit, quod Latinum non esse in EVELLO dictum est, & pro Futuris vel Præteritis Subjunctivi modi per Syncopen contractis fere verba sui generis posuit ABJURASSO, ADASSO &c. Adde quod spuriis seu suppositis Plautinis pro germanis passim utitur.

Sed multo sæpius & gravius impegerunt, qui Stephani Lexicon augendum susceperunt deinceps interpolatores, quicunque demum fuerint, disquirere enim de singulis non vacat. In ALTISSIME Adverbio affertur ex Claudiano Epigr. 22. quod aliis 12.

At tibi diversis, Princeps altissime, certant &c.

AMBIGA, æ. f. ex Cælio Apicio & Aureliano item affertur, quum ibi Accus. pl. *Ambigas* a nominativo sing. *Ambix* haud dubie sit. Quod apud Ovid. legitur *Amycleis ahenis*, hinc in AMYCLÆUS ponitur *Amyclei Aheni.* pl. nomin. ANTIMENIS, idos, pro *Antimenides, æ.* BACTRIANUM, i. n. subst. ex Tacito, quum sit *Bactriano* abl. a nomin. *Bactrianus.* BICOXUM, i. n. quod in Gloss. occurrit, sine causa in Adj. BICOXUS, a, um. transformatur. BISALTA perperam ex Val. Flacco tanquam feminini gen. regionis nomen affertur, quum sit Gentile masculini. BUPÆDA, æ. m. Ex Festo afferebatur, pro BUPÆS, ædos. CACULATUS, a, um. Adj. ex eodem, cum apud hunc *Caculatum* Accus. sing. sit a subst. *Caculatus, ûs. m.* ita enim sæpenumero proponit vocabula, ut alii Glossularii. CANDYBA, æ. f. pro n. pl. ibidemque CANDYS, yos. f. pro m. CAPNIA, æ. f. ex Plin. pro CAPNIAS, ădis. CAVA, æ. f. ex Senec. Ep. 90. Cum neutrum sine dubio pl. sit. CELEBRATA, n. pl. subst. pro *Justis funebribus* affertur ex Martiali, cum sit *Celebrata Chloë.* Adj. f. CHORDAPSON, n. pro CHORDAPSOS, m. CONCITO Adv. ex Apul. cum sit Participium. CONSEQUIÆ, arum. f. ex eodem, pro n. pl. CONSEQUIA, CONYZOIS ex Plin. pro *Conyzoides*, COPREUS, i. m. ex Suet. pro *Coprea*, vel *Copreas*, æ. CRINALIS, is. m. subst. ex Ulpiano, cum sit Adj. CYPHANTA, æ. f. ex Plin. cum sit n. pl. BONUS cum gen. construi asseritur ex istis Claudiani

Judicibus notis regimur, fruimurque quietis
Militiæque bonis.

Quasi nimirum ordo sit Judicibus notis, & bonis (scil. Judicib.) quietis ac militiæ, regimur & fruimur, cum vel pueri videant τὸ *Bonis* neutr. esse pl. & Bona quietis, militiæque, Pacis commoda & Defensionem finium intelligi. Miror & Vechnerum hic lapsum. ACIES *Conversa* apud Virg. *In bellum coacta* exponitur, in ACER ex his ejusd. *Aut acres tendunt arcus* profertur *Acer arcus*, pro *Forti*, cum manifeste epitheton ad personas referatur, in ACUTUS, *Naribus acutis rideri. i. e. In rugam contractis*, ex Hor. 1. Serm. 3. 29. Quam inepte exponit illud Virg.

Ter centum adjiciunt, mens omnibus una sequendi.

in ADJICIO ad finem? In AGRESTIS *Frigidus agrestis* ex manifeste falsa Ovidii lectione, pro *Frigidus Argestes*, & ex falsa Columellæ lectione *Professor agrorum* pro *Possessore*, *Flere classica* ex Propert. pro *Flare* in CLASSICUM, & BACCANTIA ubera ex Ovid. pro LACTANTIA. AGERE *cum Tribunis plebis* quam inepte expositum sit, in ipsa Lugd. vel Lond. edit. videant quibus otium & copia est. In ALIUS extr. *Alia etiam Adversa, mala, aspera dici* probatur, si diis placet, ex istis Statii 7. Theb. 806. —— *ensesque recondit*

Mors alia. & ex nota formula *In alia omnia ire* vel *Discedere.* Quis ferat in ALIENUS istuc Livii, *Non alienus sanguine regibus*, exponi, *Non alienus a sanguine regum, vel Non alienus sanguine a regibus?* Qualia sexcenta afferre liceret. Ex male distinctis Catonis verbis, affertur ALVUS *Superior, pro Ventriculo*, cujus tamen verba paulo post recte apponuntur in *Dejicere alvum.* Ibidem similis error in *Subtrahere alvum* ex Celso occurrit. in AMPLECTOR affertur Phrasis *Amplexus est circum* ex versu Virg.

Et molli circum est ansas amplexus acantho. Sic in CIRCUM Adv. aliquoties ad eundem lapidem, ignorata figura dictionis impegit, ut & in CLAUDO ad finem in Varr. uno & duobus Virg. locis. In AMPLIUS *Amplius aridus color*, ex Lucret. cujus locum V. in *Ne amplius.* ex versu hoc Propertii 2. 18. 25. ed. Broekh.

Jupiter Alcmenæ geminas requieverat arctos. statuit ARCTOS *geminas, pro Duabus noctibus poni.* Ex istis Virg. 4. Georg.

Jam rapidus, torrens sitientes Sirius Indos
Ardebat. asseritur ARDERE, etiam *Activa significatione pro Adurere* poni. Ex istis Cic. pro Sull. *Quid quisque voluerit &c. non ex crimine, sed ex moribus ejus, qui arguitur, est ponderandum*, affertur phrasis *Ex moribus aliquem* ARGUERE. Ex istis Ovid. 3. Met.

—— *Nympharum tradidit uni*
Armigeræ jaculum. eruitur *Diana* ARMIGERA. in ARS ex istis Claudiani

Non sine Pieriis exercuit artibus arma, hæc proponebantur, *Exercere arma Pieriis artibus, est Bellicis rebus humanitatis studia conjungere.* In AVARUS ex ejusdem poëtæ hoc versu

Et vigil elapsas quærit avarus opes. Non *Avaro Vigilis*

 epithe-

epitheton, sed *Vigili Avari* apponitur. Ex versu notissimo Juvenalis

Bebriaci in campo spolium affectare Palati. affert *Bebriacum palatium* & Adj. BEBRIACUS, a, um. Ex istis Ovidii

Ut quas pampinea tetigisse Bicorniger hasta
Creditur &c. Affertur Adj. BICORNIGER, a, um. ut e. g. *Bicorniger hasta.* In BOS ex notissimis istis Virg. 2. Æn.

——sternit sata læta, boumque labores,
Præcipitesque trahit silvas. eruitur phrasis *Labores boum trahere.* Additur insuper, *De ventis*, cum tamen de Torrente loquatur poëta. Æque suave est, quod præmittitur, *Labores boum experiri* Virg. 1. Georg. 119.

—— hæc quum sint hominumque boumque labores
Versando terram experti.

BRUTIUS, Adj. & *Brutia signa* apud Silium male in BRUTUS ponebatur, quum sint *Signa Bruttiorum.* Sic & verbum CONTINGO a *Tinguo* falso deductum, & ANNOTINUS Adj. ab *Annona* formatum. Quod Hirtius aït *Pilorum cacumina sua sponte arserunt*, id de *Capitis pilis* exponitur in CACUMEN, quum notum apud scriptores prodigium sit ad *Pila militaria* pertinens. In CÆLUM ex Lucano affertur *Prælati regia cæli. i. e. Valde lati.* quasi non Participium sit a Præfero, *Prælati.* Ibidem *Tactum cælum* in Epithetis ex illo Virg.

De cælo tactas memini prædicere quercus. & ex hisce Ovidii 6. Met.

Stamina barbarica suspendit callida tela. *Stamina callida*, si diis placet. Jam in CALCO quam puerilia & inepta illa erant, sicut in Londinensi adhuc leguntur?

Ad plenum calcari. Virg. 2. Georg. 244.
In pectora calcare. Stat. 8. *Theb.* 541.
Acervos ense calcare. Ovid. 4. *de Pont.* 7. 47.
Telum cum lumine calcare. Lucan. lib. 6. 219.

In CAMINUS *Anhelans caminus* ex Pers. 5. Sat. 10. V. nost. ed. in CAMPUS *Pabula campi* ex Ovid. in Ibin. 139. & in CANDOR ex ejusdem 4. Met. 332. *Rubeus candor*, in CAPUT *Purpureum caput* ex Sen. Thyest. 686. & *Agreste* ex Virg. 10. Ecl. 24.

Venit & agresti capitis Silvanus honore.

CARERE *luce* apud Cic. exponebatur *Honoribus privari*, pro *Vita.* CARINÆ *Æsquiliæ* afferebantur ex hisce Livii, *Media urbe per Carinas Æsquilias contendit.* CENTENARIÆ *fistulæ* apud Vitruv. exponuntur *Centum passibus longa.* CERTAMEN *ludicrum* apud Sen. Agam. 935. exponebatur *Joculare & puerile*, cum sit *Ludorum solemnium.* *Ponere militibus certamina* apud Virg. 5. Æn. 66. *Collocare aciem, Instruere ordines militum*, cum sit de Ludicro item proposito certamine dictum. In CERTUS, *Nominibus certis expendere nummos* exponitur *Certa de causa*, pro *Debitoribus qui solvendo sint.* in CINGO, *Aonium nemus Marte cingere* apud Propert. *Literis & militia simul operam dare*, pro *Bella canere.* In CIRCULATOR *Equestris Circulator* affertur ex Apul. quum is de *Spatha equestri* loquatur. in CLADES ex Silio *Turbo sævus venientum cladum*, pro *Turbine sævo venientes clades.* *Clementissimus ab innocentia* ex Cic. in CLEMENS exponitur *Erga innocentes*, prorsus sensu contrario. COLLIGERE *hostem per vulnera*, ex Silio exp. *In angustum cogere*, cum sit In ferrum hostile ruere. Quam inepte illud Statii *Tholo celi* in COLO expositum? Ex his Taciti, 6. Ann. 37. *Columen partium Abdageses, gazam & paratus regios adjicit*, affertur COLUMEN *partium gaza.* Vide porro quoties offenderit in COMA. Quod in CONSIDERO ex Cic. Parad. 4. affertur hoc ita exprimebatur, *Circumspicere se & quid fiat aut loquatur considerare.* In CONTERMINUS afferebatur ex Ovid. *Mensis Phrygiæ contermina Matri.* Similis elegantia in CONTINGO, *Contingere alicui rei* ex Cæsare, &c. &c.

Loca Veterum auctorum, quæ prius mutilata ac decurtata, vel varie interpolata, corruptaque legebantur, operam dedi, ut ubique integra, incorruptaque lectori exhiberem. Quibus utraque editio ad manum est conferre poterunt e. g. in ABSORBEO, ACCIPERE *satisfactionem*, ALTANUS, AMPHICYRTOS, AMYCLÆ, CAMBIO, DAMA &c.

Ceterum quum nemo ignoret quanta in auctorum codicibus varietas lectionum sit, passimque *Stephanus & Interpolatores* ejus non optimas secuti sint, necesse habui in dubiis, vel suspectis locis aliorum codicum, emendatiorumque præcipue, lectiones adscribere, nec piguit nonnusquam antiquiorum ex editis plures excutere. Exempla in ÆQUE, AGGER, ALIPHÆNÆ, ALVUS, ANANCÆUM, CALASTER, CONCILIARE, CONFRACTUS lector inveniet. Ingens hic ac multiplex in conferendis & expendendis veterum auctorum locis labor occasionem mihi præbuit, curas etiam aliquot criticas in hoc Lexicon conferendi. Earum quoque, ex primo duntaxat tomo, Syllogen subjiciam. Dividam autem eas, ut mos est Criticis, in tres classes, *Explicatorum* nempe *locorum*, *Emendatorum & Tentatorum.* En igitur ordine Elementorum Auctores, quorum obscuriora loca explicata, assertamque simul veram lectionem, sententiamque, reperies. *Ammianum Marcellinum* in CALCARIA, *Cælium Apicium* in AVICULARIUS, & *Cælium* item *Aurelianum* in CADIALIS, *Cæsarem Julium* in ÆQUE, ANNOTINUS, CLASSICUM, CUPA, *Capitolinum Julium* in BUCOLICUS, COACTILIA, *Celsum Cornelium* in CAPTO, *Ciceronem* in ABSONUS, ARO, ARTHRITICUS, ATRAMENTUM, AXIS, BARBATULUS, CALAMISTER, CANNENSIS, CAPSIS *ad finem τῦ* CAPIO, CINNUS, COMEDO, COMPITALITIA, CONSORS, CRATERRA, ubi errorem typothetæ *loco* pro *loca* B. L. emendet velim. *Digestorum leges* in ASSIGNO, CAMELASIA, CAPSARIUS, *Festum* in ARGUS, CANTATUS, CILIUM, CLASSICUS, *A. Gellium* in ARGENTUM, *Glossaria* in CALDARIUS, *Hirtium* in CATASCOPUS, *Horatium* in ABSTERGO, ÆS, AMPULLOR, ANORMIS, AURA, CÆLESTIS, CAMPANUS, CARMEN, CLAVUS ad fin. CULINA, CUPA, CURRICULUM, *Justinum* in AMBITIOSUS, *Juvenalem* in ALGEO, CALDARIUS,ii.m. *Livium* in ADJURO, CARPENTUM. *Lucanum* in CHARTA, *Lucretium* in CONSERO, *Martialem* in CORRUMPO, *Nepotem Cornelium* in COMITIUM, *Nonium* in CONJECTARIUM, *Ovidium* in CÆNE, CELER, *Persium* in ARISTA, CAMPUS, *Petronium* in APOCALO, *Phædrum* in ABJICIO, AGGERO, ALAPA, *Plautum* in AFFECTO, ATTONDEO, AURICHALCUM, CANTHARUS, CAPTUS, *Plinium Majorem* in ÆRARIA, AMITINENSES, ATLANTIUS, BATUO, CANEPHORUS, CILIUM, CLINICE, CONVEXUS, *Plinium Juniorem* in CEDO ad finem, *Plutarchum* in CANDIDATUS, *Priscianum* in CAMPSO, *Propertium* in ARCANUS, CLASSICUM, *Quintilianum* in CAUSARI, *Senecam Tragicum* in AMORem *defigere*, & *Philosophum* in ANCILLARIOLUS, ARRISOR, *Suetonium* in CONSIDEO, CONSTO, CORINTHIARIUS, *Terentium* in ABJICIO, ADIGO, AMBULO, AMOLIOR, BONUS ad finem, CADAVEROSUS, CALX, CONCILIATUS, *Virgilium* & a Servii ineptiis vindicatum, in ACER, ADJICIO ad finem, AFFLIGO, AGGER, APEX, ARDEO, ARISTA, ATER, AUREUS, CÆRULEUS, CLARUS, COMPLEO, CONCILIO, CONGRESSUS, *Varronem* in BIMARGUS.

En loca, ut equidem arbitror, conjectura verisimili *Emendata*, *Ammiani* in CAMELASIUM, *Appuleji* in COTIFICO, *Athenæi* in CLYMENOS, *Aureliani Cælii* in CONSUL ad fin. *Cæsaris* in CONFICIO, *Capitolini* in CONSECRANEUS, *Catonis* in CRATICULUS, *Celsi* in ALVUS, CARPUS, CONFRACTUS, CONQUIESCO, *Ciceronis* in AFFECTUS, Adj. BELLIGERO, BRACHIUM, CALX ad fin. CANDIDATUS, CANO, CAUTES, CILO, COLONARIUS ad fin. CONSCIUS, CONSUL ad fin. CUNCTOR, *Codicis Theodosiani* in AQUÆLIBRATOR, *Columellæ* in ACUS, CENTO, *Claudiani Mamertini* in COLLUCERNATIO, *Curtii* in AULÆA, *Digestorum* in CALPURNIUS, *Festi* in ACERATUS, CENTENARIUS, CEREMONIA, COLLUS, CUM ad fin. CYPARISSIÆ, ÆNULUM, ÆQUILANIUM, ÆSTIMOR, BLATEAS, COMPLETIO, *Firmici Julii* in COLOBICUS, *Flori* in CALLAICUS, *A. Gellii* in CONCUBIUM, CANNABUM, *Glossarii vet.* in AGGER, ANCILLOR, CHREOCOPIDÆ, COLLEGO, CRESPULUS, CUNILA, *Hirtii* in CONFIDO, *Horatii* in ACRITER, ADIGO, CANIS, CHORDA, COENA, COLOR ad fin. CULULLUS, *Hygini* in AMPYCUS, *Isidori* in BIRRUS, *Juvenalis* in CHIRONOMUS, *Livii* in CASTIGO, COPULO, *Ejusdem Epitomes* in CALLAICUS, *Lucretii* in CONTRADO, *Macrobii* in CLARIUM, *Martialis* in CYPARISSUS, *Nonii* in ACERATUS, AMPLEXOR, ANCHORA, BOO, CAXO, *Ovidii* in COEPTUM, COMA, *Palladii* in CÆCO, CANNABUM, *Persii* in BILIS, *Petronii* in ARGUS, CILLUS, CALCO, *Plauti* in CAPITALIS, CAPITO, *Plinii Majoris* in AULULA, CALYPSO, CANEPHORUS, CARCASUM, CAUSTUM, COLOSSINUS, *Plinii Valeriani* in CONQUILIATUS, *Quintiliani* in ARTIFEX, *Scholiastæ Horatii* in ANORMIS, *Senecæ Philosophi* in CHASMA, *Servii* in ANTAPODOSIS, ATRIUM, AURA, *Silii Italici* in CREDITUS, *Statii* in CHORDA, *Stephani Byzant.* in BULII, *Suidæ* in CALLIAS, CORVINUS, *Taciti* in ADVERSOR, *Testamenti ludicri Grunnii Corocottæ* in BUBULARIUS, *Varronis de Ling. Lat.* in ARMILUSTRIUM, CLASSICINES, CORNU, COROLLARIUM, *Varronis de Re Rustica* in BUGONES, CORRODO, *Velleji* in CALLAICI, *Virgilii* in CARMEN, CLAUDO ad fin. *Vitruvii* in ANDRON, *Vulcatii Gallicani* in ÆRARIUM.

En

En alia, ubi qualescunque conjecturas in medium proposui, Lectoris melius conjecturi judicium meum facturus. Sic *Appulejus Tentatus* in ARMILLUM, CLASSIARIUS, *Celsus* in ALVUS, *Cicero* in CERARIUM, COLLOCO, COMMITTERE *se in senatum*, CONCRETUS, *Digestorum* textus in COSMETA, *Dioscorides* in BATUO, *Festus* in ALGEO, AUXILLA, BUCHIANOS, CALCES, CALPAR, CANEPHORA, CANNENSIS, CURIA adfin. *Firmicus* in CYPAPHAPI, *Gellius* in CATASCOPIUM, COARCTE, CONJECTIO, *Glossularius* in CANUTUS, COXIGO, CURCULIO, *Hyginus* in ANTIPHUS, *Isidorus* in BIOTHANATOS, *Lampridius* in CAPIS, *Livius* in ARRECTUS, CONFIDO, *Lucanus* in CARMANI, *Martialis* in BIPINNA, CELEBRATA, CHERSOS, *Messala Corvinus*, in CIRCUMEO, *Nonius* in CUJATIS, ARETINUS, CALPAR, COMITASSET, CONTENTURUS, CONVITIUM, *Petronius* in APOCALO, CLUNARIUS, *Plautus* in CATENA, *Plinius Major* in ADUNATUS, ALTANUS, AMBURO, ANAPAUOMENE, AULANIUS, CANNENSIS, CARTHEGON, CATAGUSA, CERVISIA, COENA, COMPUTO, CUNILA, *Quintilianus* in AGO *multum*, APPELLO, ATTRACTIO, CARMEN, *Rutilius Lupus* in ANACLASIS, *Seneca Philos.* in AFFECTATIO, *Servius* in APOLLO, *Suetonius* in ADHAMO, ASTICI, CUBICULARIS, *Terentius* in BABYLO, CONSUMO, ubi omissa nota [, *Tertullianus* in COLATUS, *Theodorus Priscianus* in CALASTICUS, *Trebellius Pollio* in ANCILLA, *Aurelius Victor* in AVERSATUS, *Vitruvius* in COLUMNARIUM, *Varro de Lingua Latina* in COENACULUM, *Vellejus Paterculus* in AUCTORAMENTUM. Hæc, ut inter volutandum forte se obtulerunt, e. g. apponere lubuit.

Plura accumulare operæ pretium non visum est. Non enim ingenii ostentandi causa hæc expromsi: alioqui fastidioso delectu optima quæque ex utroque volumine excerpsissem. Multa sunt tenuia valde, eoque minus dubitationis habent. Quod si non in omnibus *rem acu*, ut ajunt, tetigi, aliorum exemplo, eorumque non de fæce ingeniorum, me consoler licebit. Illud etiam atque etiam deprecor, si quis hic quicquam invenerit, quod alii jam occuparunt, ne furto surreptum clamet. Non hæ artes meæ sunt, neque fuerunt, neque erunt unquam. Quis vero omnes omnium Criticorum libros vidit aut excussit? Quæ nec vidi, nec audivi in vita ignorare, puto, licuit. Contra de nostris si quis tanti quid fecerit, ut, tollere pro suo velit, non recuso, modo ne & illa adjiciat, quæ assolent, *Sic olim sagaciter conjectavi, multo post vidi idem Birrio placuisse.* Eos nihil moror, qui totum hoc genus conjecturarum alto supercilio despiciunt, & vituperant. Næ illi sunt, qui vel prorsus, quomodo vetera litterarum monumenta comparata sint ignorant, vel insita malignitate quadam abrepti, ingenio ad meliora nato abutuntur, ut qui nuper Artem hanc conjectandi Criticonem scriptis pæne puerilibus infamare conati sunt. Quorum si imitari vecordiam, tam insulso ac fatuo joci, cavillationisque genere vellem, nullo negotio artes ac scientias omnes & singulas, ne sanctissimis quidem & gravissimis exceptis, ut meras ineptias mortalium exagitarem atque traducerem.

Illud insuper occurrit, fore, qui de brevitate, quam adhibui, forsan conquerentur, verbis enim plerumque perpaucis, sæpius verbo rem expedivi. Id satis fore intelligentibus putavi, ceteris ne prolixa quidem disquisitione satisfactum iri. Adde quod ad confirmanda singula, adductis complurium auctorum locis, & otium mihi & charta defuit. Quæ verisimilia sunt facile doctis sese probabunt, cetera eo minus opus aggravare poterunt, quo brevius asperfa fuerunt.

In Conjecturarum classem referre licebit etiam *Etymologias*, quas proposui, verborum quorundam, quæ ut non extra omnem dubitationis aleam positæ sint, minus tamen ineptas visum iri confido, quam pleræque sunt, quas vel ex ipsismet antiquis, vel ex junioribus Grammaticis passim Stephanus proponit. Vide e.g. in ACATIUM, ACCENDO, ALESCO, AMBOLAGIUM, ANNOTINUS, APOCOPUS, ASSENTOR, ATAVUS, ATTONITUS, BACCHÆUS, BATHYCLES, BUCERIÆ, CARMADAS, CARNIFEX, COELLO, COENOBITA, COERCEO.

Sæpe fuit & de *Latinitate Ætateve* dubia quarundam Vocum & Phrasium disquirendum, quod eadem brevitate feci, productis & excussis alias veterum auctorum locis, alias rationibus, ut in ejusmodi quæstionibus, idoneis, i. e. ab Analogia petitis, veriorem sententiam vel expromsi, vel confirmavi. Factum id in ACCUBITUS, ADVOCATUS, ÆGRITUDO adfinem, ÆRARIUM *publicum*, AFFLIGERE *se* & AFFLICTUS, ALLICEFACIO, ALLOQUOR *cum aliquo*, ALLUCEO, ALUMNUS ad finem, AMASIO, AMPULLESCO, ANIMALCULUM, APOTHECA, ARMA ad fin. BRACHIUM *de Mari & Fluminibus*, BREVIS ad fin. BRUTUM, CALUMNIA ad fin. CAUSATRIX, COÆQUUS, COGNOSCO de re venerea, COMMILES, COMMILITIUM, CONCÆDES, CONCURRO *ad aliquem*, CONDITIO ad fin. CONSCISSUS, CONSPICILIUM & CONSPICILLUM, CONTINGO ad fin. CONTRA ad fin. CONTUSIO, CONVERSUS, CONVEXUS, CORRADO &c.

Non raro etiam *Differentiæ vocabulorum* indicandæ, vel declarandæ fuerunt, in quarum cognitione non minima pars Latinitatis notitiæ consistit, veluti factum est in ACCUBO & *Accumbo*, AFFLIGO & *Projicio*, AGGERERE & *Aggerare*, ALIQUANDO & *Unquam*, AMBO & *Uterque*, AMANS & AMATOR, ARGOUS & *Argolicus*, AUGURIUM & *Auspicium*, AUSCULTO & *Audio*, BUCCINA & *Tuba*, CIRCUMSIDO & *Circumsedeo*, CONFIDO & *Credo*, &c. ut & in Græcis nonnullis e.g. ἀνακλίνομαι & ἀνάκειμαι, κατακλίνομαι & κατάκειμαι, in ACCUBO, ἀπάλαιςος & ἀπάλαιςρος in APALÆSTRI, ἀρθριχὸς & ἀρθριτικὸς in ARTHRITICUS.

Utinam vero, ut huc quoque veniam, tantum mihi otii fuisset, quantum res postulabat, ut ea quæ ad *Antiquitatis notitiam* pertinent paulo diligentius pertractarem, nunc vero vix digito attingere licuit, quibus manus medica iterum ac sæpius adhibenda fuisset. Non omnino tamen me hanc quoque partem incuratam reliquisse Lector perspiciet, collatis cum Londinensi, exemplari e. g. dictionibus ACROAMA, ADUMBRO, ÆDILIS, ÆLURUS, ACTA, AGONOTHESIA, ALTICINCTUS, AMPHITHEATRUM, ANABOLAGIUM, ANAGLYPHA & ANAGLYPTA, ANDRON, APOTHECA, AQUA, ARMAMENTA, ARMILUSTRIUM, ARTOPTA, ARYTENA, ASIARCHÆ, ATHENÆUM, ATHLETA, ATHLOTHETA, BALATIO, CADAVER, CÆSTUS, CALATHUS, CANCELLARIUS, CANDIDATUS, CANDYS, CANTHARUS, CARPENTUM, CENTURIA, CENTURIO, CERVUS, CERYX, CIRCUS, CIRCENSIS, CLAVUS, CLOACINA & CLUACINA, COMITIUM, COMMODUM, COMOTRIÆ, COROLLARIUM, COSMETA, CUNEUS.

Sunt in primis Phrases & Formulæ quædam, quæ necessario ex antiquitatis notitia explicandæ fuerant, quibus vel nulla omnino, vel falsa expositio adjecta fuerat, ut *A pedibus servus*, in A, *Abstergere remos* in ABSTERGO, *Alia omnia censere* &c. in ALIUS, *Appellare regem* in APPELLO, *Ascendere in concionem* in ASCENDO, *In beneficiis ad ærarium deferri* in BENEFICIUM, *Deducere classem* in CLASSIS, *Canere classicum* in CLASSICUM, *Cogere in ordinem* in COGO, *Comparare provincias inter se* in COMPARO, *Constituere judicium* in CONSTITUO, *In contubernio esse alicujus* in CONTUBERNIUM, *Corpus curare* in CORPUS &c. Ubi vero auctores Juniores, qui singula accuratius pertractarunt indicandi fuerunt, non tantum ad *Pitisci Lexicon* Lectorem remisi, quod in *Londinensi ecdosi* paginam utramque facit, sed ad cognitos, volutatosque mihi olim auctores. In his, quæ ad Rem Militarem e. g. Ludos, Theatra &c. pertinent ad *Lipsium*, in Re Vestiaria ad *Ferrarium*, vel *Rubenium*, in Re Cibaria ad *Ludovicum Nonnium*, in Re Navali aut Vehiculari ad *Schefferum*, in Re Gymnastica ad *Hier. Mercurialem*, in his quæ ad Sacrificia & Lustrationes pertinent ad *Lomejerum*, in multis ad *Bartholinum*, *Rycquium*, *Ciacconium*, *Fulvium Ursinum*, nec raro etiam ad Nummos antiquos, ab eodem, aut *Oiselio*, *Patino*, *Occone*, *Vaillantio*, *Spanheimio*, exhibitos, in Græcis antiquitatibus sæpe ad *Vandalium* & *Casaubonum*, vel *Henricum Stephanum*, in Ecclesiasticis ad *Suiceri Thesaurum*.

Longe tamen maximus labor exantlandus mihi fuit in his quæ Geographici, Historici, aut Mythologici argumenti sunt in hoc Lexico, dequorum fœditate supra dictum est. Eorum alia fuerunt omnino inducenda, ut ex manifesto errore nata, ut prioris generis ACMODES & ACMODÆ Insulæ ex eodem Plinii loco, ACUENUM oppidum pro AQUINO ex Strabone, ALBII Montes & Populi, ALCHIPPE pro ARCHIPPE, BUTRA pro BUTOA, CASNINUM pro CASILINO, CHIMÆRII pro CIMMERII, aliaque, quæ magno numero supra indicavi, ubi de geminis dictionibus sublatis dictum est. Reliqua, quantumvis suspecta & falsa pluscula, notula adjecta reliqui: perpauca vero sunt, quæ non multis modis ex ipsis antiquis

& ido-

& idoneis auctoribus emendavi, ut lector e. g. si cum Londinensi nostram editionem contulerit, facile in his cognoscet: ABARIM, ADIABENE, ÆGOS, AGNICIS, ALBA, ALBIUS, ALEMANNIA & ALEMANNI, ALTILIA, AMASTRIS, ANICHIA, ANISUM, ANONYMI, APENNINUS, AQUÆ, ARBELA, ARGENUSA, ASTYRA, BACENIS, BACTRA, BÆTULLO, BELGÆ, BELGIUM, BERENICE, BEROEA, BREUNI, BUBASUS, BUBIASMUM, BYCUS, CÆCUBUM, CÆRE, CALATIA, CALLIPOLIS, CALLÆCI, CAMELANI, CANE, CARCASUM, CARDIA, CARPINEITES, CARTHÆA, CARYA, CASILINI, CEA, CELENÆ, CHRYSOCERAS, CHYDORUS, CIRCIUS, CLARIUM, CLAZOMENÆ, CLITERNIA, COTONE, COTTA, COTES, COTTIUS.

Pari cura Historica tractata esse, quin etiam multa de novo, inductis prioribus, inserta, cognoscet lector collatis dictionibus ABAGARUS, ubi pro ἀμαβδαίοις ἀμοιβαίοις reponendum, ÆLIUS, ÆMILIUS, AETIUS, AGESILAUS, AGRIPPA, AGRIPPINA, ALBINUS, ALBIUS, ALCAMENES, ALEXANDER, AMPHILOCHUS, ANTIAS, ANTIGONUS, ANTONIUS, APPION, AQUILA, ARCESILAS, ARCHIDAMUS, ARISTIDES, ARISTIPPUS, ARISTOTELES, ARRIA, ARRIANUS, ARSINOE, ARTABANUS, ARTABASDES, ARTABAZUS, ARTAXERXES, ASDRUBAL, ASPASIUS, ATILIA, AUGUSTA, AURELIANUS, AUREOLUS, BALA, BASILIUS, BELLIENUS, BERENICE, BILIUS, BOCCHAR, BRUTUS, CÆCILIA, CÆDICIUS, CÆPIO, CÆSAR, CALIGULA, CALPURNIA, CANIDIUS, CASSIUS, CERAUNUS, CHARILLUS, CINNA, CLAUDIUS, &c.

Nam manifeste falsa & corrupta delere quid vetuit, ut ACILAS Philosophus ex Suida, cum AQUILAM intelligi vellet, AGESIAS pro HEGESIA, AGON pro AGNON, ALYNOMUS pro ABDOLOMINO, sive ABDOLONIMO, ANCHIALOS pro ARCHELAO, ANIA, pro ANNIA, BALIEMUS & BALLIENUS pro BELLIENO, DECIUS pro DECIMUS, aliaque talia. Ubi qui Indicem relictum vellent, delirare mihi videntur. Quasi nempe singulæ typothetarum, aut librariorum, aut ineptorum compilatorum aberrationes locum sibi in Lexico Latino vindicent.

Nec in *Mythologicis* quoque indiligentius actum apparebit in ACANTHUS, ÆGISTHUS, ÆNEAS, AGATHO, AGAVI, ALPHESIBOEA, ANACES, ANGUIPEDES, ASTYOCHIA, ATALANTA, ATTYS, BACCHUS, BROTHEUS, CÆNOTROPÆ, CALISTO, CANDIOPE, aliisque quam plurimis.

Atque hic fere est opellæ, quam huic operi impendere mihi licuit, conspectus, quæ omnis in emendando atque expoliendo eo consumpta fuit. Ita enim hunc fundum colendum susceperam, non ut nova fruge consitus, sed a malis herbis duntaxat purgatus, runcatusque opera mea nitesceret. Quicquid meum accessit, id e re nata, ἀυτοσχεδὸν, atque de subito adspersum, non ex paginarum marginibus, longoque tempore collectis observationibus descriptum fuisse, cujus generis adhuc pleræque fuerunt, quæ Virorum Doctissimorum nomen in *Calepino*, *Fabrove* præferunt curæ, facile lector cognoscet; eoque, spero, facilius inelaborato labori veniam impertiet, si quæ forte minus erudito palato ipsius sapient. Aliter enim necesse est elaborata prodeant ea, quæ otiose, meditateque scribimus, aliter quæ raptim, & singulas pæne chartas calamo subtrahentibus operis, tumultuaria scriptione typographio approperamus.

Nonnusquam etiam sero venit emendatio, quum jam surda prela preces meas respuerent: Sæpe & margine jam pleno charta mihi defuit, ita ut necessario animadversio in angustum arctanda fuerit. Sunt & de quibus Amplius pronuntiare tutissimum visum est, utpote quæ majus otium ad disquirendum, quam mihi concessum fuit, postulabant; alia ubi liber ipse, qui inspiciendus erat, ad manum non fuit. Ecquis enim omnibus instructus esse potest, ubi in opere tam varii argumenti inspecto opus est?

Poteram quidem labore excerpendi exempla, quæ supra posui, supersedere ac breviore via lectori, quid in nova hac ecdosi præstitum sit monstrare, si modo ipsum, ut aliquot paginas nostræ ac Londinensis editionis conferret atque invicem contenderet rogassem. Sed præterquam, quod eam editionem in paucorum manibus his locis esse sciebam, satius visum est, subjectis continuo exemplis, Lectorem ipsum velut in rem præsentem ducere, ut omnino a vanitate longe abesse prædicationem meam per se cognosceret.

Deinde illud etiam animo intendi, ut hoc quasi specimine quantum mihi laboris, tot ac tam variis, multiplicibusque curis, hoc triennio exantlandum fuerit, paulo evidentius demonstrarem: simulque eorum querelis occurrerem, qui quicquid id est operis, citius pæne, quam cœptum fuit, transigi potuisse putabant, & istuc pensum paulo certe molestius flagitabant, quum probe mihi conscius sim, nihil me jugi labore, qui soli mihi omnis, nullo ὑπεργῷ assumpto, exhauriendus necessario fuit, ad maturandum opus reliquum fecisse. Quid quæris? ne isthæc quidem insumpti laboris confecta summa est, accessit pensum aliud, quod haud facile dixerim an non difficilius & molestius reliquo omni labore, meus mihi pudor, ne defuisse rei litterariæ commodo viderer, imposuit. Vix dum enimvero aliquatenus impressio primi & secundi voluminis processerat, cum litteræ Geneva allatæ sunt, exstare in Civitatis ejus publica Bibliotheca codicem Stephanici Thesauri edit. Lugdun. HENRICI STEPHANI, ROBERTI FILII, pæne in singulis paginis, animadversionibus variis instructum. Quas si ad ornandam editionem nostram conferre luberet, offerebat ultro in describendis iis, suam, amicorumque suorum gratuitam operam *Vir Humanissimus* idemque *Clarissimus* GABRIEL CRAMERUS, *Matheseos in Acad. Genev. P. P.* Gaudebam equidem oblatam mihi occasionem, quicquid id esset postumæ curæ, Viri tot insignibus, ingenii, studii, industriæ monumentis præclare quondam de litteris meriti ab interitu vindicandi. Verum quia mea interesse putabam, ut codicem ipsemet inspicerem, auctor bibliopolæ fui, ut interposita cautione, exhibendum mihi curaret, quod per eundem *Clarissimum Virum* haud difficulter impetratum est, cui, pro eo ac par est, eo nomine quam maximas gratias agimus. Allato codice omnia, quæ in eo scripta comparent, ab una eademque manu exarata fuisse perspexi, scribendi genere adeo difficili ad legendum & intricato, ut molestius nullum viderim. Quod mecum fatebuntur Viri Doctissimi & in legendis MSS. libris exercitatissimi, qui domi meæ codicem inspexerunt. Nam & unam eandemque litteram, sex, septemve, ac pluribus modis ductam videas, & scripturæ compendia, seu syllabarum notas, difficillimas ad intelligendum. Accedit charta multis locis bibula, ita ut, atramento diffuso, vix ac ne vix quidem dignoscere scripturam liceat. Quod quum ita sit, tamen tantum studio profeci, ut præter exspectationem meam nihil non legere potuerim. Id quidem dolendum est, incidisse hunc codicem in manus imperiti possessoris, qui dum nova veste ornare eum studet, bonam partem animadversionum Stephanicarum, quæ forte in summum, vel extremum marginem conjectæ fuerant, empectæ cultro resecari passus est.

Ipsius autem *Henrici Stephani* omnes eas observationes esse dubitandi causa nulla est, quum passim in his, modo ad *Patris sui Thesaurum*, modo ad *suum* item, *Græcum* nempe innuens, modo ad *editiones suas*, aut Lucubrationes, *Appendicem* e. g. in *Varronem*, *Schediasmata*, *Pseudo Ciceronem*, *Nizolio didascalum*, *Proodopœian ad Senecam*, *Epistolam ad Jac. Dalecampium*, &c. *sua* omnia vocans, lectorem remittat. Quamvis autem quædam vix digna mihi viderentur, quæ in lucem exirent, tamen quia multi ejusmodi studio ducuntur, ut omnia, quæcunque nancisci possunt Magnorum virorum industriæ λείψανα cupide inspiciant, horum studio in tantum obsequi visum est, ut ad multa egregie animadversa etiam tenuiora, quæ supererant, adjicerem.

Ut de ipsis denique Animadversionibus paucis agam, quas ubique additis primoribus litteris auctoris nominis, hisce nempe H. St. denotavi, primum si quæ ex *Thesauro Patris sui* temere prætermissa in Lugdunensi codice reperit, annotare non neglexit, uti paulo infra ipsius verbis prolatis, demonstrabimus. Deinde Observationes novas quamplurimas ex *Cicerone* præsertim, *T. Livio* ac *Poëtis Latinis*, tum & ex *Suetonio*, *Tacito*, *Historiæ Augustæ scriptoribus*, *Ammiano Marcellino*, *Panegyricis antiquis*, *Scholiaste Horatii*, *Lactantio*, *Patribusque* aliis adscripsit. Quo factum est, ut in *Nova* quoque *vocabula*, auctorumque loca, non pauca inciderem, quæ jam *Londinensi Thesauro* ex *Lipsiensi Fabriano* inserta fuerant, quibus locis *Henrici Stephani* nomen adscribere, monito lectore, non dubitavi, ut Viro doctissimo præstitæ diligentiæ laudem quasi postliminio vindicarem. Affert præterea & alia nonnulla nova vocabula, quæ etiam in *Londinensi Lexico* desiderabantur, verum mirabuntur lectores in plerisque, non veteres & idoneos auctores, sed *Gazam*, *Vallam*, *Pontanum*,

tanum, *Bembum*, *Sadoletum*, *Picum Mirandulanum*, *Longolium*, *Politianum*, *Marsilium Ficinum*, *Beroaldum*, *Cælium Calcagninum*, *Erasmum*, *Vivem*, *Lipsium*, nec raro *Despauterium* aliosque ejusdem ætatis auctores adduci, quod ipse tamen, ut infra videbimus, in Lugdunensi Thesauro factum, vehementer reprehendit. Suspicatus est nimirum, Viros illos doctissimos, nec Latinitate sæculi sui contentos, non temere quicquam posituros fuisse, nisi auctor exstaret, itaque hæc, non ut ederet, sed inquirendi consilio apposuisse videtur. Talia sunt in primo tomo e. g. ADUNDO, AGRESTITAS, AGRESTITUDO, AMARITIES, APPOSITITIUS, ARTIUNCULA, AVICELLA, BARBITONSOR, BELLATURIO, BRACHIARIUM, CARENTIA, COACERBO, COAXATOR, COENARIUS, CONSUTARIUS, CONTUBERNALITAS, CONVIVALITAS, CROTALISSO. Nullam vero temere animadversionem ejus apposui, ubi non aliquid vel explicandi, vel confirmandi, vel etiam refellendi causa adspersi. Sæpe autem verba duntaxat adscripsit, auctoris omissa mentione, sæpe bona parte cultro resecta, vix vestigia ipsius animadversionis relicta fuerunt, ita ut plane divinandum fuerit. Cujus rei exempla videre licet in APPELLO, COMPARATIO ad fin. CONCILIABULUM, CONSALUTATIO, CONSCIENTIA. Nonnusquam & falso citavit, ut in AGO ad fin. *Martialem* pro *Priapeis*, in AMICITIA *Horatii* verba, in COLO *Ovidii*, in CONDITOR *Plinii* locum, in CONSUO Græcum vocabulum, in CONTEMPLOR *Donatum* pro *Varrone*. In AMICUM *est* plane cavillatur.

Sæpius orthographiam restituit & etyma feliciter eruit, præsertim in Græcis, ut in ÆTHEREUS, CADAVER, CADUCEUS, CHIUS.

Animadversiones criticas & auctorum emendationes, quod miror, perpaucas interspersit, easdemque fere jam in aliquo opusculorum suorum propositas, quæ causa est, cur eas hic recensere supersederim. Satis constat alioqui summum hunc in Græcis litteris virum, in Latinis non tantundem gloriæ assecutum, & in hujus linguæ auctoribus emendandis non eadem felicitate ingenii, atque in Græcis, usum esse.

Si quæ falso posita invenit, satis habuit transversis lineis inducere. Quæ reliqui quidem, sed ipsius judicium lectori indicavi, ut e. g. in AGNOMONES. Aliis etiam quibusdam signis quamplurima, vel subductis lineis tantum notavit, ordinem, opinor, quo posita vellet, ita indicans. Apparet autem ex his ipsum totum opus a capite ad calcem perlegisse. Quod primum eo consilio factum suspicabar, ut Græca inde vocabula, quæ apud Latinos auctores occurrunt, ad locupletandum Thesaurum Græcum suum excerperet, qui paulo ante prodiit. Nam pleraque ejus generis in ejusdem Thesauri Indicem, qui sine dubio aliquanto post exiit, ab ipso conjecta reperi. Atque illud etiam animadverti, quoties fere vocabulum aliquod, ut Spurium, quod in *Vulgaribus Latino-Græcis Lexicis* exstet, reprehendit, id ipsum in hoc Lugdunensi opere exstare. Ceterum cum etiam Latinum Thesaurum, ad modum Græci sui concinnatum, Henricus noster in affectis habuerit, eundemque in Epistola ad lectorem eidem præfixa promittere non dubitarit, suspicari licet, in hunc quoque finem Lugdunensi Thesauro usum esse, quemadmodum etiam Observationes alias sese in marginem *Thesauri paterni* conjecisse passim in his, quæ jam cura nostra prodeunt, memorat, quæ forsan etiam claustra aliquando erumpent, ubi adhuc latuerunt. Immo certius nihil est, ut mox dicemus.

Quo melius autem lector de his, quæ nunc damus, cognoscere possit, subjicere lubet hoc loco ea quæ post cœptum jam opus inseri non potuerunt. Primum scias licet, Virum hunc Clarissimum bonam partem Observationum suarum, quibus potissimum Lugdunense opus reprehendit, ipsi titulo libri inscripsisse, qui proinde fœdum in modum ubique scriptura deformatus est. In ipso umbilico, ubi erecti leonis imago expressa est, adscripsit duobus locis: *Ex vero nomine vocor Robertus Plaut. Sticho, in* EX. verum Lexici ejusdem auctorem Patrem suum esse innuens. Cave tamen putes hæc ipsa esse Plauti verba, cum Roberti Stephani sint, exempli gratia subjectis Plautinis verbis ex Stich. 1. 3. 88. præposita, quæ quia in Lugdunensi & Londinensi editione omissa sunt, nos quoque, loco solum indicato, exhibere neglexímus. In Dedicatione Tinghyi & Typographi ad Lectorem præfatione barbarismos & solœcismos aliquot, nisi partim typothetarum errata sunt, reprehendit, quæ huc apponere non visum est. Ad hæc verba præfationis ejusdem: *Quæ a Stephano edita erant, omnia damus integriora & emendatiora: quæ desiderari videbantur docti expleverunt*, adscripsit *Nego*, *& optima*, *& valde necessaria prætermissa esse dico: contra, nonnulla, quæ non tanti momenti sunt, adjecta.* Confirmat hoc deinde partim iis exemplis, quæ infra posui, partim aliis. *Admonitionem quandam utilem*, inquit, *quæ est in edit. R. Stephani hic esse omissam in verbo* ADJUTARE. *Sic & alia multa imprudenter omiserunt, quæ tamen non multum auxissent librum. In* PROPERE *omittit exempla ex Sallustio & Cæsare, quæ sunt in Thesauro Patris.* Observatio, quam memorat, infra in Addendis sequetur. Conferat lector in ALTITUDO, CAPUT, CUCULUS &c. ipsius annotata.

In summa & ima pagina tituli aliquot animadversiones, de qua jactura supra questus sum, cultro empectæ resectæ fuerunt. Eas, quæ supersunt, ne, sicut temere positæ sunt, subjiciam, in certas classes redigere lubuit, his tamen prætermissis, quæ in opere ipso quoque ad marginem apposuit, unde easdem fideliter in nostram editionem descripsimus.

Vocabula quædam deesse indicat, præter ea quæ supra indicavi, ut ADSIBILO, *pro Respondeo sibilo Bud.* quod ex Lipsiensi Thesauro hic comparet, DESTOMACHOR, EXCORIO, FOETUTINUS, GROSSUS & GROSSITUDO, OSCITANTIA, PROMANARE, VETERAMENTUM. Quæ suo loco jam inserta sunt, aut inserentur. ADDITITIUS, inquit, *&* ADJECTITIUS *non reperi hic. ζητ'. an dicantur?*

Reprehendit vitiose quædam posita, ut *Fovère larem, pro Fodere apud Nonium.* V. in FOVEO. *Immunis pro Immanis apud Festum.* Sed V. in IMMUNIS. *Haruspex verus hic citatur*, inquit, *ex Propertio, sed econtrario Vanus legendum.* Alteram tamen lectionem retinuit Broeckhusius, cui est 3. 6. 17. ac miror, cur sollicitaverit Stephanus. Suspecta sibi innuit hæc Livii, *Pœnas alicujus sceleris a se agere* in AGO. Sunt autem ex Oratione Marcelli lib. 25. cap. 31. ubi in emendatis jam codicibus legitur, *Pœnas exegisse. In* SAGINA, inquit, *puto poni pro Sagena duobus locis. In* DIMIDIUM

Dimidium facti qui bene cœpit habet.

ponitur in loco Horatii: At in paterno recte fine Bene. Facio mentionem Schediasmate 20. *aut* 21. In ista editione correctum leges. In EXPETISCO reprehendit additam correctionem: *Alii rectius legunt scribuntque* &c. *Satius erat*, inquit, *alterutrum.* Sed laudanda diligentia est Lexicographi, si in paulum modo dubiis & varias lectiones apponit. *Componere & coagmentare verba ex Cicerone. Atqui apud Cic. est Quasi coagmentare.*

Vir bonus & sapiens dignis ait esse paratum. An Paratus ?

Nescio quo conjecturam hanc in Hor. 1. Ep. 7. 22. referri voluerit. Nec sequentia Calepini quem in finem apposuerit, intelligo: CUCULUS *pen. corr. &* CUCULLUS *per duplex l Avis nota. Martial.*

Quamvis perplures cuculus cantaverit annos.

Hor. in Sat. ——cui sæpe viator

Cessisset, magna compellens voce cucullum.

Cucullus etiam genus vestis est. Juven.

Sumere nocturnos meretrix Augusta cucullos.

Unde constat Fratres nostros Eremitanos male uti hoc vocabulo CUCULLA *fem. genere. Calepinus Eremitanus. Sunt qui accipiunt Cucullum pro Nautico aut Rustico tegmine ad arcendas pluvias.* conf. utramque suo loco dictionem.

In ILLECEBROSE *citatur ex Plauto Illecebrosius, tanquam Adverbium, quum tamen sit nomen.* V. in loco.

Pertimui ponit a PERTIMEO, *Concupivi a* CONCUPIO. *Puto tamen non dici Pertimeo, nec Concupio, sed tantum* PERTIMESCO *&* CONCUPISCO. *Sic Delitui, tanquam a* DELITEO. *Apud Plinium tamen Delitentia. Sed puto pro Delitescentia.* V. etiam in his locis.

Falsas & perquam indoctæ manus citationes exagitat, ut quod in CONDITIO legebatur, *Cic. pro Milite*, pro eo quod nempe *pro Mil.* i. e. Pro Milone scriptum invenerat indoctissimus compilator. In Londinensi exemplari hoc quidem correctum fuit, in quo tamen similia alia offendi, quæ supra indicavi.

Reprehendit & confusas uniuscujusque vocis significationes. *In* HONOR, inquit, *exempla sunt confusa, in quibus est τιμή, & in quibus significat Magistratum, seu dignitatem.* Qui nostram editionem cum Londinensi in hac voce, aliisque conferent, eandem confusionem non invenient.

 Signifi-

Significationes, inquit, *unius restringuntur in multis, ut Lucubrare, Ad lucernam componere. Melius multo in Latino Gall. Et interdum totus locus scriptoris non ponitur, quum tamen ponendus esset, ut apparet in loco Cicer. in* LUCUBRO. *Vide quæ ibi notavi.*

Omissas esse significationes vocabulorum quorundam, ut in CLAVIS *significationem Partis corporis, item in* PALA. V. CLAVICULA. *Rationem conficere ex Turnebo didici. Vide in* RATIO. ubi tamen nihil adscriptum.

Reprehendit & quod Gallica nonnusquam adjecta interpretatio sit, ut *In Caluit crimen expositio Bud. Gallica.* Quod tamen non modo a Patre ipsius Roberto passim, verum etiam ab ipso in his, quæ in lucem jam prodeunt, hypomnematibus similiter factum est.

Πλεονάζειν *multa exempla, ut in* VULVA *quamplurima ex Plinio, de Remediis vulvæ quorsum? Sic in quibusdam aliis ex eodem Plinio & Celso.* Videat lector e. g. in ANGINA, DENS, DEXTRA, DYSENTERIA. Item ex JCtis in AGO, ACTIO, APPELLO, APPELLATIO. Quid mihi obstiterit, quo minus in his critica falce uterer, supra declaravi.

Sine judicio, inquit, *ponuntur etiam hujus nostri temporis nomina propria, ut Cælii Rhodigini, in* RHODIGINUS, *ubi & qui loquitur suum de illo judicium interponit.* Hujus generis quia pauca sunt, intacta reliquimus.

Potiori jure reprehendit adduci passim Juniores auctores, pro Antiquis, *Ramum in* ANTONOMASIA. *In* SAGIMEN, PONDO, COLAPHIZO, PHILTRUM, *Calepinum.*

In HABENTIA, inquit, *citatur Sipontinus ex Nonio: cum potius citandus esset ipse Nonius. Est autem hic Sipontinus, qui & Perottus, qui citatur in* BILANX *in* BIS, *Perottus Sipontinus Episcopus.*

Quædam afferuntur ex Sipontino duntaxat, ut COQUINARIA, *&* COQUINARIUS. *Item in* CRUSTA, CÆSPITO, CAUPONARIA. *In multis non citatur, quæ tamen ex eo sumpta sunt, ut in* RUDITAS, *in* SCAPULA, *Scapularis vestis, Scapulares servi, Interscapilium. In* INTERVALLUM *Perottus ponit deductionem, quæ ex Varrone quoque affertur, licet brevius. Sic in* ZELOTYPUS *sumpta ex Perotto, sed falsa. Nam dicit* τύπον *esse formam, intelligens Pulchritudinem.* DULCIFLUUS, DULCILOQUUS, DULCISONUS *ex Sipontino, sed tamen sunt apud aliquem Classicum.* V. ed. hanc. GRATITUDO *ex Sabellico & Erasmo allatum*, in COMMUNICO positum ex Budæo exemplum.

Boëtius citatur in CONTEXTIO. Putabat nimirum Stephanus eam vocem apud antiquiores multo exstare. Semper enim antiquissimum quemque auctorem apponi voluit. INDUBITARE, inquit, *affertur ex Statio. Atqui Virgilius usus est, ex quo Statius sumpsit. Erat citandus Virgil.* At ita in Patris tui, Henrice, Thesauro ineptum istuc *Agere circum caput* ex Columella afferebatur, prolato versu Virgilii. REGELARE *affertur tantum ex Columella, utuntur tamen eo Martialis quoque & Seneca.*

In PARRICIDALIS *multa ex Firmico exempla, quæ vix videntur sufficere. Attuli autem & ex Justino, sed cum i Parricidiale.* ὀρθογρ. *melius Paricidialis aut Parricidialis.* [Forte utrumque obtinet, alterum a Parricida, alterum a Parricidium.

Peccatum & in hoc fuit, quod quædam in Præpos. ipsa tantum, ac non in nomine posuerunt, ut E vestigio, tantum in Præpos. E. Hoc ex ipso Roberti patris ipsius Thesauro peccatum profectum agnoscere Henricus debuit.

De Græca interpretatione quid censuerit cognoscere ex his, quæ subjiciam, licebit.

In SCUTULA ἀγγείου κοίλου γένος. *Hoc non est interpretari Græce.*

ARMIGER *male exponitur* ὁπλίτης *& in Calepino* ὁπλοφόρος.

In Græcis magnus error in ABSTINEO, ἀπόσχομαι *vel* ἀποσχῶμαι, *in* LÆVUS *est* σκαιὸς *pro* λαιὸς, *in* POLLINCTOR *a* POLLEN *quelle faute au Grec!* νεκροφόρος, *qui a été mis sans regarder la signification Latine.*

Græca quædam ficta, ut VIPIONES μειογέρανοι, HABENTIA ἐχειά, *in derivatis ex* SEMI, *ut* SEMIANIMIS, ἡμίθυμος, *maluissem* ἡμίψυχος, SEMIREDUCTUS ἡμιαναχθεὶς, SEMIRUTUS ἡμιβαλὴς, SEMISOMNUS ἡμίυπνος, SEMISUPINUS ἡμισύπτιος. Quibus addi potest & SEMISEPULTUS ἡμιθαφὴς per θ, SEMISOPITUS ἡμικοίμητος &c. V. & quæ supra posui. Reprehendit & ordinem in Græcis Synonymis, ut TRUTINA πλάστιγξ, τρυτάνη. *Il falloit mettre premierement* τρυτάνη, *puis qu'il vient de la.* Hoc in similibus aliis sedulo feci in hac editione.

Potissimum tamen eo curam ipsum intendisse, ut singula vocabula ad etyma sua, seu quas vocant Radices revocaret, apparet ex hisce annotatis.

UNDA, *Abundo, Exundo*, CAUSA *Accuso, Excuso. Accuso dictum exemplo* τοῦ αἰτιῶμαι. AUCEPS, *quasi Aviceps, ponendum post* AVIS, *an* AUGURIUM *quasi Avigarrium? Concutio, Discutio, Excutio a* QUATIO. *In* POSTMODUM *sotte etymologie, quæ nullo pacto convenire potest voci* POSTMODO, *quæ tamen sunt Synonyma.* COAGMENTO *Mur. puto, Coamento.* Videtur Mureto hanc etymologiam adscribere. V. AMENTO verbum. *Male* PIUS *post* PIETAS *ponitur. Item* PIO *verbum male ab eis disjungitur.* PROPINQUUS *male separatur a* PROPE *&* PROPITIUS. *Sic a* SEQUOR *male disjungitur* SECUNDUM, BLANDIRI *male ante* BLANDUS, *item male* LABIUM *&* LABRUM *separantur. Male ponitur* OPEROSUS, *tanquam ab* OPERA *derivatum, quum sit ab* OPUS. *Nam Operosum, Quod est magni operis. Sic* ἐργῶδες *ab* ἔργον, *& factum imitatione Græci. Quin etiam debuit poni* OPERA *post* OPUS, *non autem separari. Opera potius respondet* τῷ ἐργασίᾳ, *in quibusdam saltem loquendi generibus.* Vere quidem de nonnullis Stephanus, in quibusdam ἐπέχειν tutius. Multa, de quibus liquebat, in hac editione in locum suum restituta esse supra docui, ubi & causam, cur idem in omnibus non licuerit, subjunxi. Sed accipe reliqua. *Analogia in Nominibus, quæ alioquin ex diversis Conjugationibus oriuntur, ut* REX *a* REGO, *cujus Præteritum* REXI, *&* LEX *a* LEGO, *cujus Præteritum* LEGI, NEX *a* NECO. Lego in quibusdam compositis tamen x asciscit, ut Dilexi, Intellexi, Neglexi. Non eo tamen pro certo statuerim Legem a Legendo dici, licet eadem Ciceronis sententia sit.

Ex PACARE *puto factum* PLACARE, *unius litteræ l. interjectione.* ζητ'. *An alia exempla hujus interjectionis. Hinc fit, ut sit eadem significatio, nisi quod de diis dicitur Placare potius.*

Gallica lingua dubitationes quasdam tollere potest, ut de MARCULUS *&* MARTULUS, *dicitur un Marteau. Sic* EXCUDERE *ova &* EXCLUDERE *dicitur Esclore.*

Derivationes multæ sub duabus potissimum rebus latent, sub Litterarum permutatione & sub Syncope. Syncope ut PABULUM *pro Pascibulum,* FOECIALIS *pro Fædericialis. Atque, ut aliis in rebus fit, ex notis exempla sumenda sunt. Sic notum nobis* SANGUISUGA, *pro Sanguinisuga,* HOMICIDA *pro Hominicida, quid ni &* FOEDIFRAGUS *pro Fæderifragus, ergo & Fæcialis pro Fædericialis.* LAPICIDINA *videtur ex errore, pro* LAPIDICINA. Immo in posteriore error est, ut ad ipsam vocem dicetur. CESSO *ex* CEDO. ζητ'. *similia, multum mutata significatione.*

PERCONTOR *cum sua etymologia, item* PERCUNCTOR *pro eodem, cum sua itidem, & quidem utraque ex Donato.* ζητ'. *An sint apud Donatum.* Exstant in Comment. ad Hecyr. 1. 2. 2.

Διττολογούμενα, *Loquendi genera, quæ duobus modis dicuntur, ubi verbum jungitur Accus. rei, & interdum Accus. personæ. non eodem Accus. sed interjecta præpos. ut Lacessere pugnam & Lacessere ad pugnam.* Græcam vocem induxit rursus, quia revera huc non conveniebat.

Quædam de quibus dubitavi, propterea quod leguntur duobus modis, ut Despicatum habere & Despicatui habere.

Atque hæc sunt, quæ Vir tanti nominis partim in titulum, partim in marginem Dedicationis & Præfationis eidem subjectæ, conjecerat hypomnemata, sine dubio materiam præfationis inde sumpturus, quam Novo Latinæ Linguæ Thesauro præmittere destinaverat; quem non tam ex Paterno, quam ex hoc ipso Lugdunensi, correcto, auctoque concinnaturus erat, ut puto ex his verbis apparere, quæ in summa prima pagina adscripsit. *Nota, que les Expositions, ou il y a Id est, doivent étre d'Italique.* Idem clarius elucet ex tot lineis passim in toto opere ductis, quibus quæ conjungi, aut sejungi voluerit, indicavit.

Nunc illa etiam subjiciam, quæ in ipso opere inseri, quod sero venerant, non potuerunt.

Tomo primo pag. 1. col. 2. lin. 10. in A. præpos. adde, Abs pro Ab. Sic Priscianus Obs, vide OBSOLEO. pag. 2. col. 1. lin. 49. Calentes ab recenti pugna Romani. Vide CALEO. & col. 2. lin. 42. Suet. in Domit. cap. 11. Neque enim ab re fuerit ipsa cognoscere. Ubi Ber. dicit Ab re, Extra propositum, & addit, Hæc duo opponuntur Ex re & Ab re. Sed tamen Ex re non significat Ad propositum pertinens, Proposito conveniens. & lin. 63. de *A pro Præ posito*, Ut ἀπὸ, pro ὑπὸ. pag. 4. col. 1. lin. 10. Ita ut ab epistolis & a libellis & a memoria semper assisterent. Lampr. in Alex. Severo 224. Videtur intelligi de Libellis supplicibus. Vide num Cujacius aut alius exp. V. LIBELLUS. [Lampridii locus est cap. 31. a pr.] Ibid. lin. 14. Hinc factum a Suetonio

nio Amanuensis, nam existimatur ipsius esse vox. Sic ex illis duabus vocibus A Commentariis factum Commentariensis. [V. utramque s. l. vocem.] lin. *66.* Ab passim apud Livium, sequente consonante. Initio libri primi post præfationem, Æneam ab simili clade domo profugum. pro Profugum a simili, vel Ab simili, ut ille, cum significaret causam, pro Per similem cladem. Livius libro 7. p. 161. edit. Frob. Linguam etiam ab irrisu exerentem. pro Per irrisum. [posterior locus exstat lib. 7. cap. 10.] pag. 7. col. 1. voce ABDOMEN extr. Abdomen in corpore fœminarum patiens injuriæ coitus, scitum dictum. Don. in Terentium. || pag. 10. col. 1. voce ABIGEATOR. Abigeatores Vide in Collatione legum Mosaicar. & Rom. sub titulo 11. [Desiderabatur hæc vox in edit. Lugd.] pag. ead. col. 2. lin. 12. Id est Demiserunt. Ibid. Abjicere aliquid, pro Curam alicujus rei. Longol. Epist. ad Ant. Flamin. lib. 3. in fine. Itaque reliqua abjice, unius tuæ salutis rationem habe. [Est Ep. 13. extr. Videtur autem Longolius, ut assuevit, ipsa Tullii verba posuisse.] pag. & col. ead. sub fin. ad illa *Animi abjectior*, ζητ'. Exemplum hujus Græcæ figuræ. [V. Vechneri Hellenolexias lib. 1. cap. 18.] pag. 11. col. 1. in ABJUDICO. Abjudicare aliquid ab aliquo. Lipsius in Tacitum 408. Quem (Panegyricum) Ovidio ablatum, viri docti tribuunt Lucano, neutri ego. Ab Ovidio ætas abjudicat &c. [Verba Lipsii sunt ad 14. Ann. cap. 14. a pr.] pag. ead. col. 2. in ABLEGO post *mittuntur.* Contrarium ADLEGO vel ALLEGO. H. St. [Non est vere contrarium. conferat utramque dictionem lector.] pag. 13. col. 1. lin. 2. in ABOMINOR, Apud Sueton. in fine Claudii, Quanquam abominantibus qui audiebant. id est, ut explico, dicentibus, Quod dii omen avertant. Vide Ber. [Desiderabatur locus Suet. in ed. Lugd.] pag. 16. col. 7. in ABSISTO. post *Absiste moveri*, subjungit H. St. Et alibi —— absiste precando Viribus indubitare tuis, inductis iisdem Virgilii verbis, quæ paulo ante, tanquam cum Gerundi verbo constructio foret, afferrebantur. Idem τὸ ABSOLEO induxit, adscripsitque, Pro OBSOLEO. Quia revera Latinum istuc verbum non est, sed ex errore natum. Ante hoc idem verbum inseruit ABSOCER, Prosocer. Vide in Indice Historico Vitarum Cæsarum. || pag. ead. col. 2. in ABSOLUTUS, Absoluta loquutio dicitur a Servio esse ista, Quod superest, ut videbis in SUPERSUM. Sic Grammatici Absolute poni dicunt, id est, ita ut sine aliqua adjectione sensum absolvat. pag. 17. col. 1. in ABSQUE post lin. *bonum.* Vide in Chartario col. 3. principio, post German. de abusu Lat. & male usurpatum a Xyl. Absque hac essent. [Vide Vorst. Suspect. Latinit. cap. 9. & ex eo Cellar. Cur. poster. pag. 174. & Antibarb. pag. 256.] pag. 18. col. 1. in ABSTINENS, post *Homo abstinens*, Amm. Marcell. lib. 23. pag. penult. Et ita sunt abstinentes, ut apud se tradentes gignentia, nihil ipsi comparent advectitium. de Seribus. Hor. 4. Carm. ode 8. Magnessam Hippolyten dum fugit abstinens. [Exstant Marcell. verba cap. 6. p. 294. Gronov. Horatii lib. 3. ode 7. v. 18. Hic Abstinens voluptatum intelligitur.] Ibid. in ABSTINENTIA adfin. Abstinentia & Cupiditas opponuntur a Suet. in Domitiano cap. 10. & alibi. Intelligit autem Cupiditatem pecuniæ. Videtur subaudiri in Abstinentia idem genitivus Pecuniæ ex illo Horatii loco. [in ABSTINENS nempe ex Carm. 4. 9. 37. adducto. Conf. in CUPIDITAS ad fin. forte tamen subauditur τὸ Alieni.] pag. 20. col. 2. in ABUNDO, post *Copia frumenti*, Pro Frumento. pag. 25. col. 1. lin. 6. post *oro* Subaudi Potestatem. pag. ead. col. 2. lin. 38. post *argentumque.* Vide in PRINCIPALITER. pag. 27. col. 1. in ACCIDO pr. post *sibi accideret.* Sic in Claudio, Ad genua sibi accidentem. ubi superiores legunt editiones Accedentem, ut in Bononiensi. [Exstant cap. 10.] Eadem pag. & col. ad fin. post *Evenire & Accidere*, Pro eodem. & post *acciderunt*, Cicero ponit Acciderunt, ne repetat idem verbum. ead. pag. col. 2. ad fin. in ACCINGO lin. 3. Accingere se gladio aut ense proprie. [Vellem exemplo probasset, nam dicitur potius Accingere ensem lateri, & Gladio, vel ense &c. accingi.] pag. 28. lin. 6. Accinctus, pro Accinctus gladio, ut Non accinctum fodere, id est Sine gladio fodere Lipsius in Tacit. L. 4. 295. || pag. 28. col. 1. in ACCIO ad fin. Vide de ADCIO in ARCESSO quæ scripta sunt. || Ibid. in ACCITO adfin. Contra CONCITO penult. corrept. [Nempe quum est a CIEO non a CIO.] Ibid. in ACCIPIO, lin. 8. Libens accepit delatum honorem. *Accepta.* Seneca 1. de Benef. cap. 13. pag. 33. col. 1. post lin. 38. ACCORPORO, Vide ADCORPORO. In ACCREDO adscripsit Horatii & Lucretii loca ex Lambino, quæ ex Thes. Lips. huc accesserunt. In ACCURO col. 2. extr. Ejus descriptionem accuravi. Lipsius in Tacitum 81. || pag. 34. col. 1. in ACCURATE, Vide CURATE, CURATIUS, in Indice Hist. Francof. edit. || pag. 41. col. 1. v. ACHRESTUS, Vide CHRESTUS. pag. ead. col. 2. lin. 19. adde Districta dentium acie stridens. Vide DISTRICTUS. pag. 42. col. 1. post *In aciem audere*, Audere in prœlia Virgil. [ex 2. Æn. 374.] pag. 44. col. 2. extr. ad Cic. loca in *Acquiescere in re aliqua.* Sic alibi, Vide Indicem Paris. || pag. 48. col. 1. post lin. 18. ACULEATE Adv. Salse, aculeateque interrogavit. Pontanus 404. || pag. 49. col. 1. extr. in ACUMINATUS, Linguæ cote Livoris acuminatæ. Beroald. Præfat. in Sueton. || pag. ead. col. 2. post lin. 40. ad *Acu pingere* Acu picta. Vide in Indice Hist. Rom. Fullones & vestitores, & pictores & pincernæ. apud Lamprid. in Alex. Severo 227. i. e. Acupictores. [Nisi forte Pistores legendum, iidem, qui vulgo *Pasticiarii* nempe vocantur. Exstant cap. 41. || pag. 53. col. 2. post ADCIDO, ADCIO, vide ACCIO. ibid. in ACCORPORO Marcell. lib. 16. pag. 334. Francof. circa finem, Ea re, ut damnatorum petita bona suis accorporarent. [Exstant cap. 8. Valef. extr.] pag. 54. col. 2. in ADDO. post *Fiduciam alicui*, An pro Indere? pag. 56. col. 1. lin. 10. Sed locus hic suspectus, ut dico in Epist. ad Dal. lin. 36. post *Adduci, cogi*, Immo Persuaderi. pag. ead. col. 2. post lin. 34. Adeo servit Epiphonemati apud Livium, & in ejus principio ponitur, quod nisi quis sciat, putet alicubi esse pro Tam, ut in exemplo quod infra positum. Liv. lib. 2. pag. 46. Frob. Adeo excellentibus ingeniis citius defuerit ars &c. Idem libro 7. p. 129. edit. Feyrab. Adeo in quæ laboramus sola crevimus, divitias, luxuriamque. Vide in Indice illius edit. quæ notavi. [Prior locus est lib. 2. cap. 43. extr. alter. 7. 25. Ceterum ex hoc aliisque locis a Stephano ex Livio adductis apparet, ipsum novam quoque Livii editionem, cum locupletiore rerum & verborum indice edere parasse.] pag. 58. col. 2. in ADHAMO ad Cic. locum adscripsit, Lege Adamaverunt. pag. 59. col. 1. post lin. 33. Fidem adhibere item, pro Fidem habere. Cic. 2. de Divin. p. 297. Lambin. Quod si insanorum visis fides non est adhibenda, quod falsa sint, cur credatur somniantium visis. Lambinus tamen putat Latinum haud esse Fidem adhibere. Sic & Franciscus Sanctius. Vide in Indice registrali. [Locus est no. 122. Verburgianæ, quæ Habenda exhibet.] pag. 61. col. 2. post ADJECTIVUS, Adjectiva interdum Tria, interdum etiam Quatuor cum uno eodemque nomine Substantivo, & quidem sine copula, neque tamen ita, ut quæ ἀσυνδέτως posita dicuntur, sed ita ut diverso modo adjiciantur. Veluti cum a Livio lib. 25. de L. Bantio Nolano dicitur, Quam multa ejus egregia facinora militaria essent. Facinora militaria pro uno Substantivo habetur, & tanquam Periphrasis unius substantivi, quo Lingua . . . . . [reliqua cultro resecta sunt. Forte supplendum, *Latina destituta est.* ac videtur Græcum κατόρθωμα respicere. Est autem locus lib. cit. cap. 15.] Ibid. Attributum pro Adjectivo, vide SUPPELLECTICARIUS. [conf. ATTRIBUTUM s. l.] Ibid. infere ADJECTITIUS etiam dicitur. pag. 63. col. 2. in ADJUTO ad fin. In Thesauro Patris mei adjicitur his, Quam Donatus hic Metonymiam vocat, Cicero a Rhetoribus Hypallagen vocari asserit. Et Quintil. lib. 8. cap. 6. || pag. 64. col. 1. post ADLECTI adde ADLEGO, vide ABLEGO.

Tomo II. pag. 2. col. 2. in DÆMONICUS post v. *Lactantium* adde, Sed & Dæmoniacus legitur apud eundem Lactantium, in eodem loco, in edit. Plantini. Est autem locus in fine libri quarti, Dæmoniacis fraudibus irretiti. [Exstat cap. 30. circa medium, & in antiquioribus, quos vidi, codicibus Dæmoniacis pariter legitur. In Thes. Lips. dicitur esse vox Novi Testamenti, tametsi nusquam, neque in Græco textu, neque apud interpretem occurrit. Henricus noster in Thesauro Græco suo omnino reprobat, quum a Δαίμων potius δαιμονικός analogia postulet. Ab Ἄμμων tamen deducitur Ἀμμωνιακός. Quin & a n. substantivo δαιμόνιον recte formabitur.] pag. 7. col. 2. extr. in DE Præpos. De ab ignium immin. compos. Deflagro, Defævio. pag. 8. col. 2. lin. 9. a fine in DEALBATUS, post *videtis.* Id est Tectorio inductas. Bud. || pag. 9. col. 2. lin. 15. Debetur, ut dicitur μισθὸς in malam partem. [V. Thes. Græc. ejus in hac voce.] pag. & col. ead. lin. 55. post *Debuit*

noſſe, pro decebat. Hoc Debuit, vide in Debeo pro Poſſum. lin.75. || pag. 10. col.1. in DEBILIS poſt *Mancus & Debilis*, Truncus & Debilis, pro Imperfecto, Vide TRUNCUS. [At ibi cultro empectæ reſecta fuit Stephanica obſervatio. Intendit autem ſine dubio digitum ad hæc Celſi verba, in Procem. pag. 3. ed. Lind. Tanquam ſine ea trunca & debilis medicina eſſet.] pag. ead. col. 2. adfin. poſt DEC. DECA [δέκα] Græce, Latine decem dicitur. Ab hoc Deca compoſita multa habes in ſequentibus. [Priora verba ſunt ex cod. Lugd. male omiſſa in Lond. quanquam Græca vox ſit, ut & omnia, quæ inde componuntur, vocabula.] pag. 11. col. 1. in DECANTO poſt *Celebrare*, Immo idem quod Valde cantare. pag. 12. col. 1. in DECEDO lin. 7. Febris deceſſit. Cic. ad Atticum. [Sic citat Nizol. Sed eſt idem locus, qui protinus ſubjicietur ex vita Attici, quæ Cic. Epiſtolis iiſdem ſubjicitur in ed. Aldi.] pag. & col. ead. in eodem verbo adfin. poſt *Valla*, Immo vero tantum duo illa verba De vita deeſſe puto, & reliqua ſubaudienda. Corn. Nepos in Attici vita in fine, Subito febris deceſſit. & paulo poſt, Deceſſit. pro Mortuus eſt. Eadem pag. & col. DECEMJUGIS, vide in MULTIJUGIS. [Deſiderabatur hæc vox in Lugdun.] pag. 13. col. 2. lin. 19. Decernere, pro Pugnare apud Amm. Marcell. lib. 31. p. 516. in fine, Pro loci humilitate fortiter decernebat. pag. 14. col. 2. poſt lin. 5. Decertare alicui more Græcorum Hor. 1. Carm. ode 3. —— nec timuit præcipitem Africum Decertantem Aquilonibus. pag. 15. col. 2. in DECIDO ad fin. Decidere ſine adjectione, pro Mori. Hor. Scriptor abhinc annos centum qui decidit. puto eſſe Ep. 1. lib. 2. [Exſtat v. 36. Atque ita quidem & Cruquianus Scholiaſtes, ut & Lambinus exponit. Sed potius videtur Præſens, dictumque, pro Retrocadit, Recedit, Remotus eſt, Diſtat, eleganti metaphora.] Adde præterea pag. 63. col. 2. lin. 25. Deſiderata ſunt illo prœlio tot millia hominum apud hiſtoricos. At male Gel. vertens quendam Appiani locum p. 151. in Mithrid. κενοτάφια σφῶν κατέλαβον, ὡς ἐπὶ νεκροῖς γενόμενα. *Quod diu deſiderati eſſent.* & pag. 64. col. 1. poſt lin. 12. Nunc deſiderium ſupereſt. Tibull. in verſu hexametro. [Exſtat 4. 1. 188.

Habes, Lector, ſpecimen, & veluti guſtum, *Henrici Stephani* ὑπομνημάτων. In quibus nihil ſane, quod lucernam oleat, nihil ſtudio elaboratum, limatumque apparet: αὐτοσχέδια omnia eſſe, promiſſi operis materiam, niſi fata virum præveniſſent, præbitura, nemo non videt. Non indigna tamen luce viſa ſunt, ut velut ex ungue leonem æſtimare liceret, & ea, quæ in Operis ipſius, elaborati, perfectique tandem interitu facta eſt, jactura, qualicunque modo ſarciretur. In quo quidem poſtumo partu ita me obſtetricatum eſſe confido, ut ipſimet Henrico Stephano, ſi ab inferis exiſteret, moroſo licet, difficilique judici, fidem certe meam me probaturum ſperem.

De reliqua vero opera mea, (tantum abeſt, ut magnifice quicquam polliceri ſuſtineam,) accipe paucis quid ſentiam. Impudentis eſſe hominis arbitror, & aliena fide improbe abutentis, ejuſmodi quicquam operis emendandum in ſe ſuſcipere, niſi quam abſolutiſſimum reddere, quantum in ipſo eſt, ſtudeat. At cum ejuſmodi hic labor ſit,

Cui nunquam exhauſti ſatis eſt,

ut ait Virgilius, nec me totum oculeum Argum aliquem aut Lynceum eſſe putem, cujus aciem nihil, quod uſquam animadvertendum eſſet, fugeret, ſatisfactum iri æquo lectori puto, ſi non male lippum ubique me fuiſſe deprehenderit. Ut paucis complectar, tantundem mihi puto prædicare licere, ac Luciano in Pſeudomanti licuit. Tametſi Augiæ ſtabulum non totum expurgarim, pro mea tamen virili parte me repurgare conatum eſſe, fimi, quot licuit, cophinis egeſtis. Reliquum laborem Herculis humeris demandare licebit, cui palmam dubiam facere, in tam luculento præſertim, vel lutulento potius, agone, non equidem mearum virium eſſe ſentio.

Vim ingentem carbonum me ex hoc theſauro amandaſſe, hominem eſſe non putem, qui ſerio negaverit. Non ita tamen omnibus numeris abſolutum, perfectumque & expolitum, opus tam laborioſum, tam copioſum & varium exire, ut nuſquam omnino ſecundas curas poſtulet, cordatus nemo mirabitur.

Solent talia facilius reprehendi, quam fieri. Quod ſi quis ſibi ad hanc provinciam obeundam, quam fere prudentes fugitant, multo me aptior videtur, ut ſcio eſſe ab ingenio, eruditioneque inſtructiores quam plurimos, lubens ei lampada, ut ajunt, tradam. Sed multum ac vehementer me fallit opinio, aut, ſi juxta mecum omnia per ſe curaverit, loca auctorum inquirere, conferre, expendere, interpretari, digerere, non gravatus, neque aliorum qualicunque ſuccedanea opera contentus fuerit, (quod adhuc, non ſine magno litterariæ rei detrimento, a pleriſque factum deprehendi) næ vereor, ut intra decennium opus ad umbilicum adducturus ſit. Quod quum ita ſit, tamen, modo ut mihi valetudinem integram O. M. Numen conceſſerit, remotis jam pluribus, quæ prius obſtabant, impedimentis, pro certo polliceri poſſum, fore, ut duos, qui reliqui ſunt, tomos maturius accipias. De Chartæ, typorumque nitore, ceteriſque, quæ eodem pertinent, a typographo ad ornandum opus collatis curis, admonere te ſupervacuum arbitror, quum tute cognoſcere, quid rei ſit, poſſis. Vale, ac curis, quas ſtudiis tuis dicamus unice, pro eo ac candore tuo dignum eſt, benigne favere perge.

PRÆFATIO,

Quæ præfixa est editioni Londinensi, Anni 1735.

In qua disseritur de præcipuis *Lexicis Latinis* eorumque *Auctoribus*:

Peritissimo Viro

JOANNI HOLLINGS, M. D.

MEDICO REGIO,

Ob ipsius Singulare erga *Bonas Literas* Studium;

INSCRIPTA.

QUamvis jam diu omnibus usu venit qui novum opus moliuntur, ut in limine paulisper Lectorem morentur; monendum scilicet quanam spe aut consilio usi, quibus auxiliis freti, otium suum in communem utilitatem produxerint, & qualem ipse commoditatem ex alienis laboribus erit percepturus: nobis contra accidit, ut isto præfandi munere, licet aliquando necessario, ingrato tamen ut plurimum & molesto, recte carere posse videremur. Communis nimirum est & vulgatissimæ expectationis eorum opera, qui THESAURUM LATINITATIS meditantur. Nemo enim est in literis mediocriter versatus, qui non juxta cum eruditissimis postulaverit, ut ea, quæ in Veterum libris Latine & eleganter dicuntur, hic accurate & distincte tradantur. Evolvi Commentarios non semper exquisitissimam lectionis jucunditatem præferentes, neque minimæ operæ, & quicquid inde ad publicum usum proferri possit, excerpi: Conferri lectionum varietates, unamque e ceteris potissimum desumi, quæ sola res quanti sit stomachi & sollicitudinis norunt, qui in ea palæstra exercentur, Criticorum filii; hæc omnia cum non sint quotidianæ operæ & laboris, adeo tamen communis de iis invaluit opinio, ut etiamsi taceremus, id omne a nobis perfectum esse clamaret operis ratio & instituti.

Neque credimus id muneris a nobis exigi, quod vulgus Editorum facit, ut hujusmodi laborum usus & commoditates præconio nostro commendentur. In eo pene est ea *res*, ut jam non *doceri*, nedum *ornari*, postulaverit. Qui literas norunt, hæc literarum adminicula norunt & fatentur ultro. Quibus subsidiis nunquam fere caruisse Romanam eruditionem, id profecto istarum literarum felicitatis, & hujus rei quam volumus, illustri argumento esse possit. Nam uti cum nascente fere Latinitate, emicuit una & enata est Glossariorum *servitus*; ita cum vigente vigebat, collapsam pariter & deinde renascentem, eadem utrinque fide & fortuna continuo prosequebatur. Græcæ literaturæ contra accidit, ut, quamvis hodie a nonnullis, paucissimis licet, studiosissime colatur & percipiatur exactissime, eam tamen fortunam aliunde acciperet, non ex nostrorum hominum in vocabulis explicandis digerendisque studio. Sero quidem, quantum ex literis accepimus, ad id muneris accessit Græcia antiqua, animo quasi suæ linguæ fortunas non stantes ornandi, sed sustentandi declinaturas. At ubi in eam operis partem se recepit *Schola Alexandrina*, & excultissima quæque ingenia in eo munere exercuit, mirum est deinde ad quantum incrementum istiusmodi disciplina erat perducta. Ex eo fonte rivuli satis largi ad nostra usque tempora dimanarunt, cum Romana fortuna vix aliquid præter *inania nomina* nobis reservaverit. Adeo, ut quamvis neutri linguæ hodie ex ea parte satis sit consultum, tantum tamen Græci in antiquioribus Lexicis præstent, quantum in hodiernis Latini.

Horum notitiam cum nemo hactenus satis accuratam posteris commendavit, præter commentatiunculas quasdam, quæ ex BORRICHIO [a], BOECLERO [b], MORHOFIO [c], BAILLETO [d], & MARTINIO [e] exciderunt, satius duximus Lexicorum Latinorum historiam contexere, quam inutiliora præfando, nostro otio & aliena patientia abuti. Ab iis igitur dicendi initium sumemus, quæ prima in lucem sub auspiciis Typographiæ prodiere, ut singula perlustrantes, quibus primordiis cœperit res Lexica, quibus rationibus adoleverit, atque ad hanc quasi maturitatem pervenerit, aliorum hominum in his literis excolendis studia excitemus, quarum subsidiis invigilare non dedignata est optimorum hominum industria: pauca admodum de Vocabulariis, Glossariis, ceterisque id genus intertexentes, nisi quantum ad instituti rationem conferre videatur

[a] In Dissertatione de Lexicis Latinis, in Append. ad Analecta.
[b] In Dissert. de Lexicis. [c] In Polyhistore.
[d] *Jugement des Sçavans Tom. 2. troisiéme part.*
[e] In Præfat. ad Lexic. Philolog.

CATHOLICON JOH. DE JANUA. Sub ipsis incunabulis Typographiæ A. ſc. 1460. fol. prodiit Liber qui dicitur CATHOLICON, non quidem optimæ aut ſpectandæ eruditionis, ſed, ut tempora tulere quibus Auctor inclaruit, non infimæ aut vulgaris famæ; neque (in rebus præſertim Theologicis) magnopere, ut quibuſdam olim uſu venit, contemnendus [a]. Complectitur præter Grammaticalia nonnulla, quæ in limine operis occurrunt, *Dictiones quæ ſæpe inveniuntur in Biblia & in dictis Sanctorum & etiam Poetarum ſecundum ordinem Alphabeti ordinate ſubjunctas.* Diu erat quod ex hoc fonte ſuam in L. L. cognitionem Scholæ derivabant. Adeo non mirum ſi tot doctorum hominum ingenia in recudendo exercuit, & poſteriores Gloſſographi ſe aliquantulum laudis comparaſſe exiſtimarunt, ſi CATHOLICI auctoritatem in ſuam ſententiam adducere potuerint, vel in Compendia redactum in lucem proferre. Interpretationes præcipue Biblicas, uti dictum eſt, continere profitetur, cujuſmodi exempli cauſa principem vocem in medium proferemus. "Aalma interpretatur Virgo abſcondita vel Abſconſio virginitatis, ſicut "dicitur in interpretationibus. Hieronymus vero dicit "quod Aalma ſignificat Abſconditam virginem & ſecretam. "De hoc dicam in Virgo." Porro autem non tritam aut vulgarem Hominis in ſtudio Theologiæ eruditionem oſtendunt ea quæ habet in voce *Interpres.* "Item nota "quod primum ſcripturas veteris teſtamenti de hebreo in "grecum ſeptuaginta interpretes tranſtulerunt. Secundam editionem aquila. Tertiam & quartam theodocion "& ſymacus ediderunt, ambo judei proſeliti. Quinta "vero & vulgaris illa interpretatio (*ita in poſterioribus editionibus recte corrigitur*) cujus autor non apparet, & ob "hoc ſine nomine interpretis quinta editio nuncupatur. "Preterea ſextam & ſeptimam editionem origenes miro "labore repperit & cum ceteris ſupradictis editionibus "comparavit. Hii ſunt itaque qui ſcripturas ſanctas de "hebreo in grecum verterunt, quique etiam numerantur. Nam latinorum interpretum quedam de greco in "noſtrum eloquium tranſtulerunt ut meminit ſanctus auguſtinus quorum infinitus eſt numerus. Si cui enim inquit primis fidei temporibus ad manus venit codex grecus atque aliquantulum ſibi utriuſque lingue peritiam "ſenſit, auſus eſt ſtatim interpretari, atque inde accidit "innumerabiles aput latinos extitiſſe interpretes. De hebreo autem in latinum eloquium tantummodo ieronymus presbiter trium linguarum peritus eaſdem ſcripturas convertit eloquenterque transfudit, cujus interpretatio merito ceteris antefertur. Nam & eſt verborum "tenacior & in verbis clarior, atque, utpote a chriſtiano "interprete, verior." Hunc tamen cum aliis quamplurimis articulum ex *Papia* tranſcripſit quem cum *Hugutione* ſe in hac re autorem habuiſſe plurimis in locis non dubitat profiteri. Miramur ergo eorum hominum imperitiam qui *Papiam* ad ætatem *Catholici* detrudunt, qui tamen multis annis præceſſit & huic compilationi, ut univerſa fere vox in Catholico explicata clare indicat, originem dedit & argumentum. De *Papiæ* ætate poſtea videbimus. Illud interea non tacendum quod Typographiæ præclariſſimæ pariter & utiliſſimæ artis Promi vix arbitrati ſunt ſe renaſcenti jam optimarum artium culturæ melius potuiſſe conſulere quam ſi ab hiſce auſpiciis initium ſumerent, & humaniſſimis ſtudiis ſui inventi primitias quaſi conſecrarent. Statim enim poſt unam alteramve in libris graviſſimi argumenti tentatam operam, prodiit Moguntiæ immenſum iſtud opus, quod vix naſcentis artis, ſed vegetæ potius & ad ſummam maturitatem perductæ rectius dixeris. Conſtat foliis 372, nullis quas vocant ſignaturis paginarumve notatione diſtinctum, rudiori quidem characterum forma quam hodiernæ operæ patiuntur expreſſum, ſed luculenta ſatis & pro artis infantia tali quam pene dixeris perpolitam. Unaquæque pagina in duas æquales columnas dividitur, quarum utraque lineis 66 conſtat, margine ſeu intervallo ſpatioſo ſatis diſtincta: Charta non nitida ſed grandior. Legitur ad calcem operis, "Altiſ"ſimi preſidio cujus nutu infantium lingue fiunt diſerte. "Quique † numero ſepe parvulis revelat quod ſapientibus "celat. Hic liber egregius. catholicon. dominice incar"nacionis annis MCCCCLX Alma in urbe moguntina na"cionis inclite germanice. Quam dei clemencia tam al"to ingenii lumine donoque gratuito ceteris terrarum "nacionibus preferre illuſtrareque dignatus eſt. Non ca"lami. ſtili. aut penne ſuffragio. ſed mira patronarum "formarumque concordia proporcione & modulo im"preſſus atque confectus eſt.

Hinc tibi ſancte pater nato cum flamine ſacro
Laus & honor domino trino tribuatur & uno
Eccleſie laude libro hoc catholice plaude
Qui laudare piam ſemper non lingue mariam.
Deo gracias.

Quanquam operis colophonem ſui nominis præconio ornari noluit Typographus, neque ea ſit chartæ nota quæ FAUSTI libros a cæteris diſtinguat, nos tamen credere non ſinunt rationes a doctiſſimis in hac re hominibus allatæ iſtud opus ab alio quam a præſtantiſſimo illo artifice exiiſſe. Majus eſt quod movet Cl. TRITHEMIUS, vir in antiquitate exploranda verſatiſſimus atque iſti ætati vivendo conjunctus: præceſſiſſe nimirum huic editioni de qua verba facimus alteram, & longe venerabiliorem, non, ut noſtram, typis fuſis & mobilibus excuſam, ſed quæ erant naſcentis artis †† rudera, ex ligneis tabellis ſummo labore exſculptis, perpetuoque tenore in literarum apices effigiatis expreſſam. Credo non erit verendum quidquam a noſtræ diſciplinæ laudibus detractum iri, ſi conſtaret, unam hominum ætatem, imo quæ intra quinquennii ſpatiolum contineatur, in opere tanti moliminis & ſumptus ſeſe denuo exercuiſſe. Verum iſtud nihili eſt, neque ullo modo veriſimile videri poteſt in tanta MStorum varietate & in arte nondum confirmata opus tantæ molis ad incudem fuiſſe revocatum; præſertim cum, quod nonnullam auctoritatem ſecum affert, iſtud TRITHEMII portentum, quantum literis proditum eſt, neque contineat conquiſitiſſima Bibliotheca, neque uſurpavit doctiſſimorum hominum oculatiſſima induſtria. Accedit porro quod hominem, qui unicam editionem tractaſſe videtur, fallere poterat quæ cæteros etiam fefellit, pervulgata nimis de ea re fama, vel in his rebus judicium non ſatis ſubactum. Sed utcunque in Typographiæ primordiis iſta Editio non adeo præpropere ut quidam volunt fuit iterata, idem tamen ſæculum in vindicandis literis feliciſſimum ſæpius CATHOLICON prelo commiſit. Prodiit enim "quam "diligentiſſime emendatum atque correctum Venetiis in"genio ac impenſa Hermanni Liechtenſtein Colonienſis. "Anno natalis Domini M. C. C. C. C. L. XXXIII. octavo "Klas Octobris" [b]. Proxime autem (nam eodem anno prodiiſſe Norimbergæ, ut viſum eſt Viro doctiſſimo vix eſt veriſimile) intra quadriennium Venetiis itidem per eundem *Liechtenſtein* An. ſc. 1487. 7. Cal. Dec. Quarta deinde Editio procurata erat "Venetiis ingenio BONETI "LOCATELLI mandante nobili viro Domino OCTA"VIANO SCOTO cive Modoetienſi anno natalis Domi"ni 1495. 12 Calendas Decembres." Vertente ſæculo PET. ÆGIDIUS Vir doctiſſimus & in utroque Jure Licentiatus *Catholicon* typis iterum commiſit, a quo ſc. *auctum prodiit Ludg.* 1506. Ibid. denuo per *Aſcenſium* 1514. Poſtremo denique cum hac Rubrica, "Summa quæ Catholicon "appellatur Fratris Johannis Januenſis ſacri ordinis Fra"trum Prædicatorum nuper Parrhiſiis diligenti caſtigatio"ne emendata per præſtantiſſimum virum magiſtrum Pe"trum Egidium in utroque Jure licentiatum, una cum "multis additionibus tum caſtigatis tum plurimorum poe"tarum ſententiis apprime propoſitis adductis & proba"tis.

[a] "Etſi ERASMUS Roterodamus CATHOLICON Januenſis inſa"met & velut de gradu dejiciat, qua Latinitas ſpectatur, ego tamen "in rebus Theologicis non contemnendum ſentio." *Phil. Boſquier.* in Notis ad *Gerſon* de Laude Script. "JOANNEM GENOVENSEM co"gnomento CATOLICONEM——cum ſuo illo Vocabulario quod licet "a pleriſque ſuſque deque fiat, tamen illis ad potiora viæ initia ſub"miniſtravit. Facile autem inventis, credite mihi, addere; difficile vero ini"tium invenire." *Leand. Albertus* de Viris Illuſt. Ordinis Prædicatorum lib. 4.

[b] Eandem puto editionem quam indicat Bibliotheca Sarraziana, I. 184. Summa quæ vocatur *Catholicon* edita a *Johanne de Janua* ſine loco & tempore editionis, attamen circa 1482. Editio rariſſima. Vide Fabricii Biblioth. Lat. Tom. 3. p. 671.

† Pro Sæpenumero, niſi error eſt Typothetæ.

†† Immo Rudimenta.

"tis. Necnon cum certis annotationibus memoratu dignis quo facilius ea que queruntur investigari possint MCCCCCXX. fol.

Suam ætatem prodit Autor ad *Catholici* finem. "Catholicon (dicitur) ex multis & diversis doctorum texturis elaboratum atque contextum: & per multa annorum curricula in millesimo, ducentesimo, octuagesimo, sexto anno domini nonis martii ad finem usque perductum." Cujus item ætatis notam exhibet Cod. *Catholici* MS. in Bibliotheca Regis Christianissimi. Autor erat JOANNES BALBUS nobili loco natus apud Genuenses, litteris juxta & pietate longe celeberrimus, qui aliter & quidem sæpius dicitur JOANNES DE JANUA seu JANUENSIS [a]. Ita enim *Catholicon* in *Janua*. "Item a Janua porta † dictus est Janua [b] quedam civitas potens, nobilis, pulchra & dives juxta mare sita & est quasi introitus & porta Lombardie, Tuscie, Provincie. Hujus civitatis oriundus fuit conpilator presentis libelli qui dicitur prosodia vel Catholicon. Conpilator siquidem istius operis dictus est frater Johannes Januensis de Balbis de ordine fratrum predicatorum modicus, qui eciam conpilavit alium libellum in theologia qui dicitur dyalogus de questionibus anime ad spiritum, qui etiam compofuit quoddam opus pascale ubi sc. de facili reperitur pascha. Sed hoc opus pascale conposuit antequam ordinem intraret.". Cui consonat Supplem. Chronic. *Jac. Philip. Bergomensis* ad A. C. 1290. "Joannes Balbus natione Genuensis ordinis Predicatorum professor, vir bonarum artium & studiis adornatus, per hoc tempus plurima vocabula & ferme omnia accurate diligenterque in volumen collegit, quod quidem opus [c] Catholicon, i. e. Universale nominavit. Aliud præterea opusculum in Dialogi modum quo questionibus animæ ad spiritum †† edidit. Scripseratque & ante religionis ingressum de ratione pasce, quo completo jam grandævus ad religionem transiens facultates suas satis amplas pauperibus erogavit.

BALBUM autorem nostrum multis præconiis honestarunt, qui Ligurum res & historias tractant, vel de Ordine Prædicatorum quidquam litteris mandarunt [d]. Præter laudes quas ex scriptis undique reportavit, ea erat morum sanctitate, ut in numerum Sanctorum pene referri videretur. ERASMUS qui sibi in id solum natus esse videbatur ut Barbariem debellaret, ubique fere autorem nostrum misere proscindit. "Deum Immortalem! Quas nænias adducit Auctor Catholicon de hac voce *Tristegon!* O miserum illud sæculum! quum ex hujusmodi libris velut ex adytis petebantur oracula literarum." ad Act. Apost. 20. 9. "Jam quanto insulsius, immo impudentius delirat super hac voce [*Melota*] quisquis fuit auctor operis omnium indoctissimi quod vocant Catholicon!" ad Epist. ad Hebr. 11. 37.

Composuit JANUENSIS præter opera superius recitata, Postillam in quatuor Evangelia secundum consuetudinem Scholasticam, hodie visendam Genuæ in Bibliotheca Conventus Fratrum Prædicatorum [d]. Cum autem CATHOLICON non tam de proprio confecit JANUENSIS quam ex diversis autoribus consarcinavit, maxime autem ex PAPIA & HUGUTIONE, visum est necessarium pauca de iis JANUENSI adnectere, ne vel videremur Vocabulistas istorum temporum prorsus negligere, vel cogamur in istam quasi sentinam Barbarismi penitius descendere.

PAPIAS. PAPIAS natione Lombardus, quem cum alii ad JANUENSIS ætatem compingunt, alii non minus inscite uno tantum sæculo majorem faciunt, inter quos TRITHEMIUS de Scriptor. Eccles. c. 413. PLATINA in vita Innocentis tertii P. M. CORNEL. A BEUGH. in opusculo de incunabulis Typographiæ & JAC. PHIL. BERGOMENSIS ad A. C. 1199. Ita enim ille, "Papias natione Lombardus in Latina ac Græca Lingua egregie doctus per hæc tempora floruit, & multa composuit. Et inter cetera præter Latina vocabula quæ diligenter in ordinem redegit, etiam de ordine dicendi optime scripsit, atque plures epistolas elegantes doctasque composuit." Ex quo fonte dimanavit & invaluit error, an ex Trithemii ἀνιστορησίᾳ, an aliunde, incertum est; veram tamen ætatem diu est quod exploravit Cl. *Barth* Advers. 3. 3. his verbis, "Videtur non diu post tempora Henrici II. scripsisse. Nam in vocabulo *Ætas* ordine omnes retro Principes memorans in hoc desinit; Vixit vero Henricus secundus (quo posteriorem ejus nominis si novisset, non minorem hunc diceret) annum Christi post millesimum, non tamen multis annis. Ut antiquior sit hic scriptor quam censeas." Consentit Chronic. Alberici MS. "Anno MLIII (*male exscripsit Du Cangius* MLXIII †††. *quem etiam errorem propagavit Fabric. Bibl. Lat.*) anno decimo tertio Imperatoris Henrici filii Conradi, Papias librum suum, videlicet Elementarium doctrinæ erudimentum edidit, quod probatur per numerum annorum ubi agit de ætatibus sæculi in prima litera & numerando pertingit ad hunc annum."

Scripsit PAPIAS, præter Epistolarum librum ad diversos quem memorant TRITHEMIUS & BERGOMENSIS supra laudati, Vocabularium, sive, ut ipse vocat, Elementarium doctrinæ erudimentum, quod *futile opus* vocat *Scalig.* in Excerpt. Puteanis, ab aliis vicissim egregie laudatum ob eruditionem summa cum cura conjunctam, & vetustiora omnia melioris notæ Glossaria sive comparata sive excerpta. Adeo inter ceteros quibus palam profuit labor iste PAPIÆ, plurima ex eo non diffitetur transtulisse in vocabularium suum *Vincentius Bellovacensis* l. 1. Speculi doctrinalis cap. ult. Non gravabitur lector, si nonnulla ad istius laudem pertinentia in medium proferamus, quæ impertivit Glossariorum non indiligens investigator, doctissimus BARTHIUS in Adversariis. "Glossariorum veterum quendam cinnum fecit nobis ante annos jam quadringentos Papias Magister. In eo commentario multa bona leguntur quæ nequaquam ex aliis quam optimis quibusque auctoribus hausta sunt, ab illo an ab alio non interest. Certe vetera manu exarata glossaria pene a verbo, ut dicitur, ad verbum in illo reperio "——

a 2

[a] Confusus cum *Antonio Januensi* Ord. S. Augustini qui interfuit Constantiensi Concilio 1418. a Cl. *Jamesio* in Ecloga MSS. Codd. *Oxonio Cantabrigiensi.* Cum *Jacobo Januensi* sive *de Voragine* Ordinis itidem Fratrum Prædicatorum, Genuensi deinde Archiepiscopo, ab *Oudino* in supplemento de Scriptoribus Ecclesiasticis a *Bellarmino* omissis p. 561. quem errorem in plenis commentariis de iisdem Scriptoribus revocat Tom. 3. p. 577. Caute item distinguendus a *Simone Januensi* qui vocabularium quoque compilavit, de quo nos alibi.

Contra male distinguit *Januensem* nostrum a *Johanne de Genua Ambrosius de Alta Mura* Biblioth. Dominican. p. 152. b. & 501. a. Imperite distrahit in quatuor Bibliotheca Simlero-Frisiana, sc. in *Johannem Balbum*, *Johannem Genuensem*, *Johannem de Janua* & *Johannem Jansensem.*

[b] Ita posteriores cœpere loqui pro *Genua* civitate Ligurum magnifica & superba. Sed cum apud antiquos semper *Genua* proferebatur, futilissima erit Autoris nostri Etymologia. Quanquam neque istius gentis historicis potior adhuc fuit comperta. "Unde hoc nomen habeat ductum (Urbs *Genua*) neque compertum quærentibus est, neque cum magno ullo sane operæ pretio quæritur. Nam quæ de *Jano Trojano*, & de altero *Jano Genio* Rege Italiæ, ac de *Genuo* quodam & *Genuino* nonnulli somniarunt, ea neque ullis certis historiarum monumentis quibus stemus traduntur, ac ne a veterum quidem Poetarum fabulis narrantur.——Inter cætera igitur vetustate incomperta, causa quoque nominis nostræ civitatis erit: quanquam ego facere non possum, quin quæ tacita cogitatio sæpe volutavit animum, eam in medium proferam. Illud inter omnes auctores constat, *Apennini* initium a *Genua* fieri, ad eamque urbem Alpes cum Apennino committi, ut ea hujus regionis pars quæ est ultra urbem *Genuam*, Ligures Inalpini vocentur. Cum igitur duo hi celeberrimi orbis montes in angulum ad *Genuam* oppidum conjungantur, ac formam genu efficiant, haud omnino a vero absimile est, hoc oppidum a forma genu *Genua* nomen accepisse." *Ubert. Foliet. Genuens. Histor.* lib. 1.

[c] *Catholicon* credo ratione Grammaticalium &c. quæ in opere continentur. Ita scripsit *Probus* Grammaticus antiquus *Catholica* seu præcepta Grammaticalia quibus lucem dederunt *G. Merula* & *Janus Parrhasius.*

[d] *Mich. Giustiniani* degli Scrittori Liguri, p. 312. *J. Bracellius* de claris Genuensibus apud *Gravium* in Thesauro Italiæ Tom. 2. *Giov. Mich. Pio* nella progenie di San Domenico in Italia, l. 2. c. 59. *Leand. Albertus* de viris illustribus Ordinis Prædicatorum. *Sixt. Senensis* Biblioth. Sancta.

[e] Tabula ista seu Syllabus *Januensis*, in S. S. in quamplurimis Angliæ Bibliothecis delitescens sc. Cantab. Acad. publ. Coll C. C. & Pet. Coll. Merton. Oxon. non est nostri *Januensis*, ut nimis temere asserit *Oudinus* l. c. sed *Simonis* quem cum nostro *Johanne* toties confundi in superioribus diximus.

† Puto Dicta est.

†† Puto De questionib. vel deest Respondetur, aut simile verbum.

††† Immo in edit. Glossarii Du Cangii Paris. apud *Billaine* 1678 perspicue expressum est, Anno MLIII. Error igitur videtur typothetæ Hamburgensis.

" —— Non dubito autem Papiam plerisque etiam bonorum auctorum interpretibus usum qui hodie nobis fuerunt. Curiosissime enim omnia corrasit. Neque vero facile genus aliquod vasis, mensuræ, poculi aut instrumenti alterius omisit. Ut suspicer plerosque Glossarum farcinatores, quibus magnos se fecerunt nostri ævi multi doctissimi viri, hujus minorum gentium Grammatistæ commentaria vel contraxisse vel sublegisse Virgilii, Horatii, Juvenalis, Martiani commentatores laudat nominatim in præfatione. Inter Grammaticos Everium, quem ego nullus novi, & Luctatium Placitum. Advers. 3. 3. Ex melioribus Glossariis notat Papias Accubare toto corpore, Accumbere Cubito. Idem 35. 11. Glossariorum veterum exscriptor & auctor diligens & copiosus Papias Magister. 35. 16. Sane in illo Grammatico optima quæque non incuriose adnotata sunt. 35. 22. Papias enarrator hoc genus Scriptorum unicus. 36. 7. Commentariorum in Boethii librum de consolatione philosophiæ non minima olim fuit auctoritas, quos secutum se & exscripsisse memorat Papias præfatione sui Glossariorum acervi. 56. 10. Scriptor utilissimus ad Christianum lapsæ latinitatis ævum. 4. 19. Fausti Romani glossæ, Scriptoris adeo probi & eruditi ut nullum adhuc viderim quem illi præferre velim, ejus quidem generis. Eum scriptorem fere totum, certe maximam partem exscripsit minorum gentium Rhapsodus Magister Papias. 12. ult. Papias multa Latinis patribus non inutilia congessit. 35. 4. Romanum morem paucis omnem enarrat Papias Magister in Dictionario, qui vel ex Persii aliisque Scholiastis sua exscripsit, vel illi ex ipso, vel ex antiquioribus ambo. 35. 15. Sagax ille & laboriosus Magister. ibid." Quibus luculentis testimoniis adde quæ habet *Trithemius* de Scriptoribus Ecclesiasticis; "Papias natione Lombardus: vir sæcularibus litteris eruditissimus, Grammaticus olim suo tempore clarissimus, græco & latino sermone ad plenum instructus: in divinis quoque scripturis non mediocriter exercitatus: Scripsit gemino stylo in utraque litteratura quædam egregia opuscula, e quibus pauca ad notitiam meam pervenerunt.

"De ordine dicendi li. I. (ni.
"De linguæ latinæ vocabulis li. I. Olim in hoc libro inve-
"Epistolarum ad diversos li. I.

PAPIÆ Vocabularium sive Erudimentum, ut vocatur, Elementarium sæpius erat prælo commissum, Mediolani sc. 1476. per *Dominicum de Vespolate.* Venet. 1485. per *Andr. de Bonetis.* Iterumque ibid. 1487. 1491. & 1496. Ex quo tempore vix credo fuisse impressum, vel in lucem prodiisse novam editionem quam molitus est *Johannes Lydius,* ut discimus ex *Isaaci Pontani* literis ad *Steph. Stephanium* ex part. XI. *Crenii* Animadvers. Edidit præterea *Elias Putschius* inter Grammaticos veteres explicationes notarum veterum ex PAPIÆ Glossario. †

HUGUTIO. De HUGUTIONE sive UGUTIONE, nam utroque modo scribitur, quem itidem exscripsit *Catholicon* pauca admodum suppetunt dicenda. Fuit ille natione Pisanus, Episcopus autem Ferrariensis. PAPIAM excepit & similiter exscripsit. Ejus obitum circa A. MCCXII. statuit *Ughell.* Ital. Sac. T. 2. p. 576. qui hæc de homine scripsit. "Ugo sive Uguccio floruit Anno 1196. in monumentis autem Abbatiæ Nonantulanæ Ugo appellatur, anno 1197. anno vero 1199. die octava mensis Septembris in favorem Nonantulani Abbatis contra Mutinensem Episcopum tulit sententiam. Fato concessit circa annum 1212." Quibus addenda sunt quæ habet Chron. Nonantulan. MS. "Per hæc tempora (*sc. A.* 1192.) Agno Ugutio natione Pisanus, Episcopus Ferrariensis, qui datus a sede Apostolica Coadjutor Abbati Monasterii Nonantulani prodigo homini ex libro Papiæ qui illic est librum Derivationum composuit." Et accomode nomen suum & patriam prodit in præfatione ad Glossarium, quod nondum ut sciam typis evulgatum hodie delitescit MS. in nonnullis Bibliothecis. "Si quis quærat operis hujus quis actor (*f. auctor*) fuerit, dicendum est, Deus. Si quærat quod operis hujus fuerit instrumentum, respondendum est, quod patria Pisanus nomine Hugutio." Vocabulistam nostrum aliquoties laudat Boccatius in libro de genealogia Deorum. An idem sit ille HUGUTIO qui librum scripsit de Animalibus, quem laudat cum Alberto Magno Steuchus cap. 11. Annotationum in Leviticum, non ita facile est dictu, cum per hæc tempora plures extitere hujus nominis eruditione celebres. [a].

Atque hæc hactenus liberius †† fortasse recensuimus quam materiæ vel dignitas vel etiam utilitas postulare videretur. Restituta certe Latinitas habet ubi honestius se gloriari patiatur. At profecto cum ea conditione usa est res literaria, ut a parvis admodum initiis profecta sensim crescat, & robore paulatim confirmato, ad quendam quasi stabilitatis gradum sero tandem perveniat, solemus ideo balbutientem artem atque omnem ætatis imbecillitatem, cum jucunditate quadam conspicere: contra atque in populorum, urbium, gentiumque monumentis accidit, quæ, cum nihil nisi illustre & augustum in suis primordiis ducunt esse admittendum, mihi videntur præpostera quadam gloriatione posterorum hominum socordiam atque ad majora quædam exequenda hebetudinem infeliciter exprobrare [b]. Miremur ergo quid adeo *Erasmum* cæterosque bonos viros extimulavit, ut hujusmodi compilatores non quidem de re literaria præclare meritos, aliqua tamen tenus, tam acriter insectentur, & confodiant: Cujusmodi sunt illa quæ ludenti similis evomit in Conflict. Thaliæ & Barbariei: "TH. Veruntamen vel numerare incipias, si enumerare non sufficias. BA. Præcipuum omnium FLORISTAM qui a Floribus fortitus est nomen. TH. Sed non bene olentibus. BA. Deinde PAPIAM. TH. Doctissimum & quem primum diceres. BA. Deinde HUGUTIONEM. TH. Eximium. BA. Deinde MICHAELEM MODISTAM. TH. Præclarum. BA. Deinde JACOBUM GLOSARIUM. TH. Mirabilem. BA. Et quem omnibus merito prætulerim JOANNEM DE GARLANDIA, qui tanta verborum elegantia, tanta sententiarum pollet majestate, ut pauci admodum sint qui eum capiant." Et quæ lusit *Pet. Bouherius,*

Plinius, Italicus, Celsusque, Apuleius, Aratus,
Et quicumque bonus scriptor, opertus erat.
*Infelix plebes Papiam Ebrardumque * legebat*
Scriptaque Barbaricis vix bene nota Getis.
In precio fuerant Uguitio Catholiconque,
Atque Mamotrecti semilatina lues.
At nunc auspicibus superis cæloque secundo
Induit antiquum Romula lingua jubar.
Sic post millenos ales reparabilis annos
Abjecto renovat omne decus senio.

JOANNES DE GARLANDIA. In hanc classem abjectioris Latinitatis referri potest JOANNES DE GARLANDIA Anglus, qui floruit sub *Haraldo* A. circiter 1040. Insignis Grammaticus, Chymicus, Mathematicus & Theologus. Prodierunt in lucem ejus Synonyma & Æquivoca Colon. 1490. Iterumque cum expositione *Galfridi* per *Ricardum Pynson* Lond. 1496. 4. & postea. Composuit quoque Dictionarium Alchymisticum, nondum, quod sciam, publici juris factum. †††

SI-

[a] *Ugo* sive *Uguccio* Episcopus Ferrariensis A. 1192. Theobaldi, quem excepit noster, decessor. *Hugo* sive *Hugutio* Romanus Cardinalis SS. Silvestri & Martini in Montibus a P. M. Cœlestino III. creatus A. 1191. humani divinique juris sui temporis peritissimus, aliique.

[b] "Quæ ante conditam condendamve urbem, poeticis magis decora fabulis quam incorruptis rerum gestarum monumentis traduntur, ea nec affirmare, nec refellere in animo est. Datur hæc venia antiquitati, ut miscendo humana divinis, primordia urbium augustiora faciat. Liv. l. 1. init.

* "Ea schola (*Daventriæ*) tunc erat barbara. Prælegebatur *Pater meus*: exigebantur tempora: prælegebatur *Ebrardus* & *Johannes de Garlandia.*" Erasmus de propria vita.

† Quas negat se in MSS. codd. animadvertisse du Cange.

†† Forte Uberius.

††† Prodiit hoc titulo, Compendium Alchimiæ Ioannis Garlandii Angli Philosophi Doctissimi: cum Dictionario ejusdem artis, atque de Metallorum tinctura, præparationeque eorundem libello, ante annos DXX. eodem authore conscripto. Bas. 1560. apud Oporinum, ut ex typis colligo, in 8vo. cum præfatione Basilii Joh. Heroldi, qui eidem libello vitæ Garlandii brevem narrationem & opusculorum ipsius indicem, ex Bostoni Buriensis magno Catalogo, subjecit.

SIMON JANUENSIS, MAMMOTHREPTUS, GEMMA GEMMARUM. NESTOR DIONYSIUS.

Prudens prætereo SIMONEM DE JANUA, de quo pauca supra, Lexici Medici auctorem; MAMMOTRECTUM, rectius MAMMOTHREPTUM, rectissime tamen MARCHESINUM a Regio Lepido, quod oppidum non longe abest a Mutina, Ordinis Minorum, qui dictionarium vocabulorum biblicorum & liturgicorum concinnavit. Prodiit hoc Lexicon biblicum, quod velut Infantulis mammæ ad instar sugendum *Mammothrepton* inscripsit (quæ appellatio inde in Auctorem recidit) Mogunt. 1470. Venet. 1479. 4. apud *Nic. Jenson* & alibi sæpius [a]. Prætereo quoque GEMMAM GEMMARUM, cæteraque id genus vocabularia, NESTOREM item DIONYSIUM Novariensem, Ordinis itidem Minorum, qui vertente literarum fortuna floruit & eousque tantum vigilavit, ut priorum somnia detegere & redarguere potuerit, posterioribus tamen in plurimis ipse cæcutire videretur. Prodiit ejus Dictionarium *Ludovico Sfortiæ* dicatum Anno 1488. recusum Paris. 1496. eodemque anno Venet. per *Phil. Pinzium* Mantuanum. Argentor. deinde 1502. & 1507. ex *Johannis Tacuini* recensione.

Jam tot per secula quasi emortuæ & in his sordibus sepultæ revixerunt literæ Romanæ: & sive Græca summo nitore interpretando [b], sive rei Latinæ rationem disciplina & præceptis commendando, subito ad insperatam maturitatem non lente aut gradatim, ut rerum humanarum conditio postulat, erant perductæ. *Hanc* provinciam optimis scriptis ornarunt inter cæteros, *Erasmus*, *Valla*, *Longolius* & nostras *Linacer*. Ex *illa* disciplina, quasi ex officina clarissima, atque optima Latinitatis instaurandæ palæstra, vel, ut cum Cicerone loquar, *Tanquam ex equo Trojano meri principes exierunt.* Hujusmodi erant clarissima istius ætatis lumina, *Leonardus Brunus Aretinus*, *J. Franciscus Poggius Florentinus*, *Fr. Philelphus Picenus*, *Valla*, *Erasmus*, *Angelus Politianus*, *Marsilius Ficinus*, *Georgius Trapezuntius*, cæterique. Quorum laudes cum ubique decantentur, & hospes plane in literis habeatur, qui eorum merita, virtutes & prædicationes non audiverit, me continebo intra ea quæ de *Aretino* eleganter scripsit *Johan. Latomus*,

Si quis bene unquam meritus est de literis,
Is Leonardus erit
Qui fluctuantes literas Pelasgicas,
Exilioque vagas
Jamjam futuras, scilicet Byzantii
Sceptra premente Deo
Late excitatis Barbaris, Quiritium
Primus ad arva vocans
Septena duxit urbis ad palatia:
Unde statim Italiam
Missis per omnem plurimis coloniis
Tam bene nunc habitant,
Solo ut nequirent in patrio opulentius.
Proin, Leonarde, tuo
Fruere merito gens Latina literas
Dum colet Argolicas.

Atque hæc obiter quasi parentavimus clarissimis istius Sæculi ingeniis, quorum opera Græcæ pariter ac Latinæ Musæ, ad pristinum fastigium atque ad illud quodcunque sit in literis imperium, quasi ex postliminio erant revocatæ. Non tulit ea ætas in utrisque literis vindicandis & ornandis felicissima, earum fieri distractionem, quarum consortium tantopere aluit Remp. literariam. His utique temporibus factum est ut revertente Fortuna Græcia Romam iterum demereretur: & ut hæc a qua olim Rerumpub. instituta, Philosophiæ cultum, humaniorum studiorum ornatum, Artium disciplinarumque omnium rationem atque etiam linguam ipsam accepit, jam eidem hæc omnia deberet restituta. Nam præter id quod Græci homines patriis sedibus ejecti, his rebus primi quasi signum aliquod sustulere, jacebat id fere omne quod *Sæculi genius* vindicandum esse decreverat, in Græcarum literarum apicibus & involucris quasi sepultum & oblivioni consecratum. Sed excitandum erat & Romanis literis illustrandum. Tum vero Græca Latinis conferendo, his illa interpretando, utrorumque porro indolem & naturam penitissime accurateque explorando, totum illud quod in Græcorum monumentis insumebant operæ, ad Romanam facundiam redintegrandam, atque ad alteras literas expoliendas, tandem non inutiliter animadvertebant conferri. Quod ad hodiernam industriam horumque studiorum felicitatem attinet, malumus honeste tacere quam cum suspicione laudare, & orationem nostram ab omni acerbitate abesse, cum gratulatio ab exprobratione abesse non potest.

Tulit autem ea ætas præter Grammaticos & Interpretes quos laudavimus, eosque quos laudare erit infinitum, tum nostræ etiam disciplinæ præstantissimos viros Latinæ elegantiæ excolendæ & conservandæ natos. Ægre in Lexicorum classem revocari poterant quæ scripsit *Laur. Valla* de Lingua Latina, vel quæ de Particulis linguæ Latinæ, itemque de Modis Latine loquendi composuit *Adrianus Castellensis* Italus, Cardinalis tit. *S. Chrysogoni* [c]. Viciniora ea quæ *Tortellius* aliique. De quibus proxime dicendum.

JOH. TORTELLIUS.

JOHANNES TORTELLIUS Aretinus [d] Romanæ Ecclesiæ Subdiaconus sub Pontifice *Eugenio* 4to, deinde *Nicolao* 5to. a Cubiculo, Consiliis, & Bibliotheca. Fuit ille *Laurentii Vallæ* amicissimus, Grammaticæ puriorisque Latinitatis laudibus ita cumulatus, ut *Valla* exactissimus & ipse Grammaticus, quasi summo judice & censore usurus, libros suos Elegantiarum linguæ Latinæ *Tortellio* inscriberet. *Vir ille non indoctus*, ut clarissimi Viri verbis utar, *pro viribus cum barbarie manus conseruit, remque literariam cum qua male agebatur promovere lexico ac aliis scriptionibus conatus est.* Scripsit præter cætera, Commentariorum Grammaticorum opus sive Dictionarium vocum Latinarum, in quo Orthographiæ ratio potissimum spectatur. Prodiit Tarvis. 1477. Vicent. 1480. Venet. 1493. Ibid. 1495. Et rursus ibid. 1504. Vicent. 1508. De eo ita *Jac. Phil. Bergomensis* ad Ann. 1439. "Joannes Tortelius natione Aretinus Romani Pontificis "Subdiaconus & Cubicularius, ac Nicolai postmodo "Pontificis Contubernalis & Studiorum suorum intimus "comes; græcis latinisque literis ac theologicis non mediocriter doctus hac ipsa tempestate floruit: singularissimæ humanitatis & gravitatis ac reverentiæ vir, qui inter cætera studiorum suorum monumenta de scribendi "ratione opus præclarum edidit, in dialectica etiam commentarios composuit, Athanasiique vitam ad Eugenium "Papam in Latinum transtulit & Appianum historicum "ad verbum interpretatus est". Epistolarum quoque librum edidit & alia plura, si fides *Gesnero*, quem consule atque item *Trithemium*, *Possevinum*, *Vossium* de Historicis Latinis, *Corn. a Beughem* de Incunabulis Typographiæ, *P. Jovium* in Elogiis, *Volaterranum*, *Hier. Magium* Miscell. lib. 2. cap. 14. *Balum* in Lexico Critico, aliosque.

JUNIANUS MAIUS.

A JOHANNE TORTELLIO, ob literarum similitudinem & ætatis conjunctionem, JUNIANUM MAIUM natione Italum, pa-

b tria

[a] De scriptore consulendus est *Possevin.* in Apparatu Sac. *Sixt. Senensis* Biblioth. sancta. *Wadding* in Annal. Fratr. Min. *Reiser.* Ind. MSS. Biblioth. Augustan. p. 97.

"[b] Postquam enim renatæ literæ a barbarie vindicatæ sunt, hoc "interpretandi studium viris doctis usque adeo placuisse scimus, ut quum "aliquid essent in utriusque linguæ facultate consecuti, ad convertendos "statim autores industriam suam conferrent, nec quicquam sibi inter literatos laudis viderentur adepti, nisi transferendis Antiquorum scriptis "doctrinæ suæ specimen edidissent." *Huet. de Optimo genere interpretandi.*

[c] Vide de eo *Pierium Valerianum* de Literator. infelicitate, *Ciacconium* de Vitis Pontificum, & additamenta *Oldoini. Polydor. Virg.* Histor. Anglic. Episcopatibus Herefordiensi in Anglia, deinde Bathonio-Wellensi ab *Henrico* 7mo erat donatus. Hujus in hortis Romæ peracta erat luctuosissima Tragœdia *Alexandri* Sexti P. M. exhausto veneno, quod *Cæsar* Dux Valentinus Papæ filius Cardinali nostro aliisque Purpuratis destinaverat.

[d] Aretium (vulgo *Arezza*) Tusciæ oppidum sub hæc tempora multis præclarisque ingeniis ortum dedit. Fuit præter nostrum *Leonardus* Græcorum librorum interpres de quo proxime verba fecimus. *Franciscus* quem JCtorum sui temporis Principem solebat appellare JCtorum non extremus *Jaso Mainus*. *Carolus* post *Leonardum* Illustrissimæ Florentinæ Reip. Cancellarius, Græcis Latinisque literis celeberrimus. *Petrus* Poeta Satyricus & admodum lascivus. *Benedictus Accoltus* Aretinus Francisci frater, Juris item Romani literarumque humaniorum cognitione celebris. Hi plerique fere omnes cum cognomen ex patria potius quam genere sibi assumpsere, summis viris maximorum errorum ansam dedere.

tria Neapolitanum non diſtrahemus, quos neque diſtraxit *Sabellicus.* " Subjiciet his aliquis haud immerito Johan-
" nem Tortellium Aretinum & Junianum Maium Parthe-
" nopæum. Juverunt illi induſtria uterque ſua nec mul-
" tum inter ſe diverſa verborum utriuſque linguæ copiam".
Sabellicus de L. L. reparatoribus. Scripſit MAIUS præter Epiſtolarum ad diverſos librum 1 & nonnulla alia [a], librum de priſcorum proprietate verborum, ſive Dictionarium quod prodiit Neap. 1475. fol. & mox Tarviſ. 1477. fol. iterumque ibid. 1480. recuſum deinde Neapoli 1490. Ad hoc Lexicon ſunt qui arbitrantur digitum intendiſſe *Volaterranum.* " Chalcidius Græcorum non erat ignarus
" nec imperitus Grammaticus, attamen infans & abſque
" genio. Dictionibus in primis invigilabat, lexiconque
" condiderat quod obitu ipſius ſuperveniente, Jovinia-
" nus ejus diſcipulus ſibi vindicavit ". In præfatione Autoris ad *Henricum de Lunguardo* Siculum, Archiepiſcopum Acheruntinum & Materanum, *Ferdinando* Regi Neapolitano a ſacris confeſſionibus, hæc quæ ſubjecimus leguntur.
" Viſum eſt, quæ priſci recenteſque Grammatici de vi
" vocabulorum tanquam per divulſa membra conſcripſere,
" ne incompoſitos & velut congerie quadam congeſtos
" jacere ac ſordeſcere pateremur, in unum corpus redi-
" gere. Extabat tamen opus inchoatum de verborum La-
" tinorum interpretatione, cui cum multa adimi, multa-
" que addi poſſe viderentur, alios adhuc quoſdam non
" parvo meo labore neque mediocri ſtudio, partim inte-
" gros inſerendos, partim ne nimium opus increſceret in
" compendium redactos adjunxi, præcipue Laurentium
" Vallam Tortelliumque, quorum non tam fuerat, ut ſic
" dixerim, caſtiganda luxuria, quam commendanda par-
" ſimonia. Nam horum curioſam cenſuram cumulum-
" que exemplorum in breviorem uſum coercui. Præte-
" rea quæ Servius Honoratus, quæ Donatus in Virgilium
" ac Terentium commentati ſunt, quæ Porphyrion & A-
" cron in Horatium, quæ Aſconius Pedianus, Priſcia-
" nus, Macrobius, A Gellius breviores tamen quam ſuis
" congreſſionibus diſputarunt, quæ Varro, Feſtus Pom-
" peius, Nonius Marcellus ac Jure Conſulti, quæ Jovia-
" nus Pontanus de aſpiratione eruditiſſime ſcripſit, Stra-
" boniſque & ex aliis pluribus claris auctoribus nonnulla
" digeſſi. ". Et ex epiſtola in fine operis. " Quorundam
" aviditas opus ut feſtinarem coegit, quod maturiùs ede-
" re cupiebam ut vel luculentiore ordine digererem, aut
" plura ex Plinio, Vitruvio, Columella, Strabone, Cor-
" nelio Celſo aliiſque compluribus annecterem, quæ for-
" taſſe per ocium in breve opuſculum conferemus. Illud
" etiam in animo eſt de notis quorundam Grammatico-
" rum opuſculum conficere. " Autorem noſtrum plurimis laudibus extulere viri eruditi. " Junianus Maius Par-
" thenopæus Neapolitanus, vir certe in ſecularibus literis
" ſtudioſiſſimus & egregie doctus, divinarum quoque ſcri-
" pturarum non ignarus, Philoſophus & Rhetor celeber-
" rimus, ingenio præſtans & clarus eloquio. Scripſit
" quædam non contemnendæ lectionis opuſcula quibus
" memoriam ſui poſteris reliquit. " *Trithemius.* " Junia-
" nus Maius conterraneus meus, vir bene literatus, in
" exquirendis adnotandiſque verborum & ſententiarum
" viribus multi ſtudii fuit. " *Alexand. ab Alexandro.* Ex MAII libro plurimum profecit *Calepinus*, ut viri docti obſervarunt. Floruit autem Autor noſter 1480. & vitam ad proximum ſæculum exiſtimatur continuaſſe.

JOH. REUCHLINUS, ſive CAPNIO.

JOHANNIS REUCHLINI Breviloquum ſeu Dictionarium Latinum, ordine alphabetico ſingulas voces Latinas breviter explicans, ſunt qui impenſe laudant, inter quos *Chriſtianus Daumius* cap. 22. libri de cauſis amiſſarum radicum. At cum REUCHLINUS nondum ſtabilita aut bene confirmata Latinitate dictionarium ſuum concinnavit, peregrina multa & pene barbara vocabula pro more [b] admiſcuit. Et idcirco, tum autem quod iſtiuſmodi argumenta longe potiora protulit quæ ſecuta eſt hominum ætas, jam diu deſivit vel in pretio, imo pene in commemoratione eſſe. Operi ipſi Grammaticalia nonnulla & Orthographica præmiſit, nempe *Guarini Veronenſis* de Diphtongis ſcribendis libellum: dialogum de Arte punctandi: de Accentu tractatum, &c. cujuſmodi etiam notæ & librum ipſum eſſe comperimus: Profitetur autor in præfatione ſub nomine Typographi, " hoc in opere tam
" Theologiæ univerſæ quam Juris utriuſque cæterarum-
" que facultatum vocabula non ſine lucidis interpretatio-
" nibus eſſe reperienda, obſervata eorum orthographia &
" diphthongorum ratione & accentuum ratione in penul-
" timis ſyllabis. " Juvenis admodum hoc Onomaſticon compoſuit, & quaſi primitias ſtudiorum orbi erudito obtulit. " Eodem tempore (ſc. 1480.) Fratres Amerbachii
" Officinam Typographicam inſtituerunt, qui cum deſide-
" rari viderent Latinum Onomaſticum, Capnio librum
" collegit, cui titulus eſt Breviloquus, qui hinc cum non-
" dum meliores libri in hoc genere haberentur & expeti-
" tus eſt & ſtudiis profuit." *Melchior Adamus* in vit. *Capnionis.* Prodiit hic liber impreſſus Baſil. 1480. in fol. non apud fratres *Amerbachios*, ut *Adamus*, ſed patrem † *Amerbachium.* Natus [c] eſt JOHANNES CAPNIO (ſive Germanice mavis *Reuchlin* [d] natione Germanus, domo Phorcenſis, honeſtis parentibus, Anno Chriſti 1454. d. 28. Decemb. Hebraice, Græce & Latine apprime doctus, earumque literarum feliciſſimis auſpiciis primus in Germania inſtaurator. " Egregius ille trilinguis eruditionis
" phœnix *Johannes Reuchlinus.*" *Eraſm.* l. c. Romam miſſus ab aula Palatina Legatus, *Abdiam* Judæum in Hebraicis, *Argyropylum* Græcum in Græcis ſtudioſe audivit prælegentes. Ubi cupidum ſe profitentem Græcæ eruditionis, interrogat *Argyropylus* cujas ſit: narrantem ſe eſſe Germanum, & Græcarum literarum non omnino expertem, jubet Thucydidis portiunculam legat & interpretetur. Quam cum ille & honeſta ſatis pronuntiatione recitavit, & oratione apta & eleganti reddidit, ibi †††† exterritus *Argyropylus* exclamat, *Græcia noſtro exilio tranſvolavit Alpes.* Vixit REUCHLINUS apud ſummos viros maxima cum gratia, apud literatos ſumma cum laude. Illorum graviſſima negotia expeditiſſime obivit, horum famam & exiſtimationem feliciſſime promovit: In Jure Doctoratum meruit & deceſſit Profeſſor Tubingenſis. Notior eſt paulo, credo, quam ut hic pluribus commemorem, celebris illa contentio quam cum Monachis Colonienſibus maximeque *Jacobo Hochſtrato* Inquiſitore exercuit REUCHLINUS. Non alia fuit ſimultatis origo, quam quod Judæorum libros undique conquiſitos argutiſſime & graviter ſcriptis a flamma & internecione vindicavit. Quorum igni tradendorum nebulo vaferrimus (nomine *Pfefferkorn*) autor erat, ratus, id quod res erat, fore ut iſta gens magno pretio iſtam jacturam redimeret. Judaiſmi poſtulatur CAPNIO: magna cum contentione cum ſcriptorum tum judicii res agitur: Provocatur ad Romam, ad Academias per Europam celeberrimas. Neque prius utique reſidebat irarum æſtus, quam Monachorum fulmen in *Lutherum* tunc temporis inclareſcentem deflectebatur. Multis graviſſimis ſcriptis ea cau-

[a] Plinii Epiſtolas quæ typis *Matthiæ Moravi* prodierunt Neapoli 1476, recognovit *Junianus Maius*, ut liquet ex colophone. " Milleſimo quadrin-
" genteſimo ſeptuageſimo ſexto menſe Julii. Impreſſit *Matthias Moravus*
" vir ſingulari ingenio & arte. Recognovit *Junianus Maius* Parthenopæus,
" rhetor publicus, ſumma cura ſummaque diligentia. "

" [b] Capnio vir magnus, ſed oratio redolet ſuum ſeculum adhuc horridius impolitiuſque." *Eraſmi* judicium de *Capnione.*

[c] Vitam *Reuchlini* ſive *Capnionis* deſcripſere *Melchior Adamus* in vitis Germanorum Philoſophorum, & nuper *J. Henr. Maius.* Ejus Elogium vide inter Elogia *P. Jovii.* Mortem, ſive, ut ipſe vocat, ἀποθέωσιν ſingulari tractatu narrat *Eraſmus* inter Colloquia; *De incomparabili heroe Johanne Reuchlino in Divorum numerum relato.*

[d] Mos erat iſti ſæculo, ut pro literarum tum repullulantium amore vernaculare nomen viri literati Græce vel Latine exprimerent, Ita Johannes Oecolampadius, vernacule *Hauſſchein*, Philippus Melanchthon, Germanice *Schwvartzerde*; Johannes Oporinus, *Hans Herbſter*, ſecundum illud Martialis,

Si daret Autumnus mihi nomen, Ὀπωρινὸς eſſem:
Horrida ſi Brumæ ſidera, Χειμερινός.

Et Guilielmus Xylander, *Holtzmann.* Ita Gerardus, quia nomen iſtud Belgiæ aliquid habeat neceſſitudinis cum *Deſiderare* Latinorum, poſtea literatis innotuit ſub nomine *Deſiderii*, &, quod idem Græce ſonat, *Eraſmi.* Noſter *Reuchlinus* Græcum nomen in Italica peregrinatione ſuſcepit hortatu Hermolai Barbari. †††

† Iohannem. †† Vel, ut antiquiori dialecto efferebant *Huſſchin.* Sic enim in titulo Reſponſionis ſuæ poſterioris ad Bilibaldum Pyrkaimerum ipſe expreſſit: "Joannis Huſſchin, cui ab æqualibus a prima adoleſcentia Oeco-
" lampadio nomen obvenit. "

††† Quod Parvum fumum denotat. Verum non Capnio, ōnis, ſed Capnion, ii, dicendum fuit, quum Græce ſit καπνίον diminutivum n. a καπνὸς, quod Germanico vocabulo ſignificatione reſpondet.

†††† Forte Attonitus.

cauſa argumentum præbuit, quæ nunc omnium manibus teruntur, nonnullis etiam facetis & lepidis, veluti immortali illi operi quod dicitur *Epiſtolæ obſcurorum virorum*, ubi Monachorum inſcitiam probe exagitat, & de petulantiſſimo hominum grege, ſi fas ſit ita dicere, *ſerio* triumphat, ſive ſit CAPNIO, ſive ex familiaribus, incertum. Vide quid de ea re diſputatur apud *Bælium* in Lex. Crit. v. *Hochſtratus*; *Maium* in vit. *Reuchlini*; *Placcium* de ſcriptoribus Anon. &c. CAPNIONI adjudicat inter ceteros *P. Jovius* in Elogiis. Hos adverſarios innuit *Eraſmus* in Apoth. *Capnionis.* " PO. Sed nullusne comitabatur genius malus? BR. " Imo aliquot, ut Franciſcanus ille arbitrabatur. Procul, " inquit, a tergo ſequebantur aves aliquot pennis cætera " nigris, niſi quod explicatu alarum gilvas verius quam " candidas plumas oſtenderent. Picæ, inquit, videri poterant colore, voce, niſi quod ſingulæ ſedecim picas " æquarent magnitudine corporis, nihilo minores vulturibus, criſtam geſtantes vertice, roſtris & unguibus " aduncis, ventre prominente, Harpyiæ videri poterant, " ſi tres modo fuiſſent. PO. Quid moliebantur iſtæ Furiæ? BR. Procul, inquit, obſtrepebant heroi Reuchlino, & impetituræ videbantur, ſi licuiſſet."

NIC. PEROTTUS, PONTIFEX SIPONTINUS.

NICOLAUS PEROTTUS Saxoferratenſis, claro genere ortus, Archiepiſcopus SIPONTINUS [a] 1458. 17. Octob. [b] " homo accurato ingenio & " lectione multa exercitus [c]" non immerito poſt *Tortellium* Latinitatis ſtator videri poteſt. Juvenis ille *Polybium* Latio donavit, tanta elegantia tantoque nitore, ut nemo de iſtius ſæculi interpretibus verbum fecerit quin PEROTTUM noſtrum omni prædicationis genere cumulatum ad cælum uſque extulerit. " Exinde Romæ Græcas " literas pertinaci ſtudio conſectatus [Perottus] fretuſque " Beſſarione generoſo Mæcenate, adeo exacte feliciterque profecit, ut ab eo Polybius graviſſimus hiſtoriarum " ſcriptor Latinitate donaretur. Non defuere tamen ex " æmulis qui ejus auctoris traductionem antiquiſſimam " fuiſſe furtoque ſurreptam exiſtimarunt, quod Thucydidem, Diodorum, Plutarchum & Appianum clariſſimo " ingeniorum certamine converſos, unus Polybius egregia fide Latinus æquabili & prædulci Romani ſermonis " puritate prorſus antecedat." *Paul. Jov.* in Elog. Et ita fere *Caſaubon.* in præfatione ad *Polybium*; " Nicolaus Perottus, literarum Latinarum, quas perdiu docuit, exquiſite, ut illa erant tempora, fuit peritus, & cum primis curioſus —— Erat præterea in hoc viro non vulgaris induſtria in Græcis ita vertendis, ut nullum perſæpe Græci idiomatis in Latina ejus verſione veſtigium appareret, " quam interdum eſſe opus ἀυτοφυὲς dicas, non alieni interpretationem. Quod ſi par fides reſponderet, inter " excellentiſſimos Interpretes poterat ſine dubio Perottus " recenſeri. Nemo enim illis temporibus Italorum erat " qui amplius Græce ſciret quam hic Interpres, pauci qui " tantum quantum ille." Vide etiam eadem fere apud *Huet.* de Clar. Interpret. pag. 165. Quamvis alibi † longe diverſa ſentire de PEROTTI fama videatur. " Perottus Latine quidem loquitur, ſed longe ab auctore diſcedit." Epiſt. 143. " Scis quam non contemnendus Perottus ſit. " qui vir, ſi Græcarum literarum cognitionem habuiſſet, " in eo genere ſcriptionis pene mihi regnare videretur: " ſed rudem fuiſſe τȣ̃ Ἑλληνισμȣ̃ reapſe deprehendimus, ſic " tamen ut τὸν καλοκἀγαθὸν Muſculum, qui fragmenta vertit multis paraſangis anteiret." Epiſt. 425. " In Polybio ſcis me nunc eſſe, cujus verſionem ne me pœniteat fuiſſe aggreſſum, Perotti interpretis fatuitas facit, qui mille amplius locis omiſſo Polybio Livium deſcripſit nobis, quare merito Itali tui Latinitatem hominis ſunt admirati, ſed de fide illius quod prædicat Jovius quis ferat æquo animo? Iraſcor & vehementer quidem." Epiſt. 426. " Multa quidem in ſingulis fere periodis Perottus perperam interpretatur." In Comment ad *Polyb.* " Affirmamus Perottum a fidelis Interpretis laude tantum abeſſe quantum qui longiſſime — Omnino prælium nullum, facinus militare nullum a Polybio fuerat paulo diligentius narratum, in quo graviſſima & momenti maximi peccata ab hoc Interprete non ſint admiſſa." Præf. ad *Polyb.* " Quis ferat longe adeo " ab auctoris ſui verbis diſcedentem, aut quis neget flagitium eſſe inſigne tot locis verba, periodos atque adeo " pericopas integras e Livio deſumpſiſſe & lectoribus " Græcæ linguæ imperitis obtruſiſſe pro Polybianis? Ubi " fides? Ubi pudor? In tanta igitur errorum omnis generis copia ſingula velle perſequi quod petiverunt a nobis " nonnulli, ejus ſit hominis qui (vetus dictum) velit tollere in lente unguentum." Id. ibid. Attamen non ſolus erat *Jovius* in præconio hujus Interpretis. Adjungatur *Sabellicus* de L. L. reparatione; " Nicolaus vero Perottus Sipontinus antiſtes poſt Laurentium, quem velut Homericum illum Achillem ſemper excipiendum duxi, omnium quos diximus Latinæ elegantiæ longe ſtudioſiſſimus ſemper habetur. Nihil ipſius Polybio candidius, " nihil minus elaboratum, quum elaboratiſſima alioqui " omnia appareant." *Andreas* item *Victorellus* in additionibus ad *Ciaconium*; " Juvenis erat Nicolaus Perottus Saxoferratenſis, claro ortus genere cum Polybium Latinitate donavit: fuit is deinde eruditiſſimi Card. Picæni " familiaris quem veris laudibus celebravit, & cujus vitam, deſideratam tamen, fuſe conſcripſit: alia ex Græcis fontibus ad Latinos idem tranſmiſit, quæ ego apud " Torquatum Perottum majorem Urbani VIII. Pontificis " Capellanum & Cubicularium intimum, necnon alia ejuſdem Sipontini Archiepiſcopi, Martialem præcipue calamo ab ipſo exaratum & eruditis ſcholiis illuſtratum " MS. aſpexi." Et *Franciſcus Floridus Sabinus* in Apolog. L. L. p. 111. Diſſertiſſimum item virum appellat *Philelphus* in Epiſtola ad *Albertum Zancarium*. At quod a nobis prædicandum magis, primus erat ille purioris linguæ Latinæ *collector*. Nam ad ſtudiorum puerilium utilitatem *Martialem* ampliſſimis ſcholiis, quæ Cornu-Copiam appellari voluit, illuſtravit, in quibus linguæ Latinæ rationem expoſuit, verborum uſum & proprietatem indicavit, indice poſtremum ſingularum dictionum locupletavit, ut præter Commentarii rationem, juſti quoque Lexici vices præſtare poſſent, quas diu etiam præſtitere. Opus hoc aggreſſus eſt doctiſſimus Præſul hortatu maxime *Pomponii Fortunati*, abſolutum [d] vero edere noluit propter Autoris quem illuſtrare ſuſceperat ſpurcitiem & obſcœnitatem. Diu ergo apud ſe domi preſſit, ſed qua erat humanitate, ineditos commentarios multis uſurpandos dedit, unde factum eſt, ut quibus [e] PEROTTI fama & exiſtimatio cara erat propter multa ex iis commentariis ſubrepta & ſub alieno nomine jactata, SIPONTINI †† noſtri poſthumos labores in lucem ederent. Is erat *Pyrrhus* NICOLAI PEROTTI nepos,

b 2

[a] *Archeveſque de Manfredonia, ou a eté transferé le Siege de Siponte.* Menagius ad Baillet.

[b] Ex Ughellio.

[c] Verba ſunt *Alex. ab Alex.* Genial. Dier 4. 21.

[d] Solummodo Martialis librum primum commentariis hiſce expoſuit, alterum deinde additurus, in quibus totam R. L. rationem ſibi complexurus videbatur. Ita profitetur Autor in calce operis: " Habes, Federice princeps, interpretationem primi libri, quod eſt univerſi operis & totius fere " Latinæ Linguæ dimidium.

[e] " Properantem autem me tam expetitum ac deſideratum opus emittere, illud magis ac magis accendit atque inflammat quod neſcio quem viliſſimum pædagogum non puduit nuper, ut eſt omnium impudentiſſimus, " pleraſque ſententias e ſacrario patrui mei ſumptas (hunc enim humaniſſime ſemper omnibus expoſitum adire frequens diſcendi gratia ſolebat) " tanquam ſuas promere, & tam præclaris inventis impudentiſſime gloriari. Nullum enim ultionis genus in hanc belluam accomodatius fore " exiſtimo quam ut omnes hac noſtra editione illius furta vel potius ſacrilegia recognoſcant & hominis temeritatem, ſcelus ingratitudinemque condemnent." Deinde paucis interjectis: " Neque enim recuſo, ſi ita " res ferat, pœnas luere ad honeſtiſſimum factum, & ſubire optimi Pontificis qualemcunque indignationem malo, quam aut hanc injuriam facere lucubrationibus ejus ut diutius in tenebris jaceant, aut hanc gloriam relinquere ſordidiſſimo pædagogo, ut aliorum inventa ſibi aſcribat, " aut tot eruditorum hominum preces, deſideria, vota contemnere, ne dicam perpetuum poſteritati damnum inferre." *Pyrrhi* nepotis præfatio ad *Federicum* ducem. Ille quem vexat *Pyrrhus* in præfatione erat *Domitius Calderinus* quocum multas & ſeveras inimicitias exercuit NICOLAUS PEROTTUS. Vid. *Bæl.* in Lexico Critico.

† Caſaubonus.

†† Hoc nomine citabatur per totum hoc Lexicon Perottus. Quod cum nec proprium ipſius, nec patrium nomen ſit, aptius viſum eſt, indicante quoque Henrico Stephano, verum ipſius nomen ubique ſubſtituere. Ceterum ipſum Sipontinum, pro Archiepiſcopo, Pontificem, ut ſupra poſui, in titulo Cornu copiæ, Latinitatis purioris ſtudio, Pyrrhus nepos appellari voluit; ne quis temere adjectum putet.

nepos, qui opus clam avunculo exſcripſit & ad *Federicum Ubaldinum* Urbini Ducem, cui & ipſe SIPONTINUS inſcripſerat, mittendum curavit. Defuncto igitur PEROTTO circa A. 1480. & *Federico* Duce 1482. *Guido* [a] *Ubaldinus, Federici* fil. *Ludovicum Odaxium* ad editionem hortatur, & ab eodem ſibi inſcriptum recepit. Proxima editio procurata videtur ante elapſum prorſus decennium, Venet. 1492. fol. per *Bernardinum de Coris* de Cremona. Deinde autem prelo ſuo ſubjecit *Aldus Manutius* Anno 1499. ubi "quam-" plurima loca quæ in aliis ante impreſſis incorrecta le-" guntur, emendata eſſe" profitetur Editor. Tum autem proximo anno 1500. prodiit Pariſ. per *Udalr. Gering* & *Berthold, Rembolt* ſocios [b]. Exemplar "ex univerſis" præcedentibus caſtigatum, & nonnunquam ex origina-" libus diligentiſſime perfectum." Nam, ut id tandem moneam, jam in eam crevit exiſtimationem res Lexica, ut præter labores compilandi, aliorum etiam qui Autorem ſequebantur, cura in recudendo, corrigendo & ſupplendo exerceretur. Neque dedignati ſunt aliquando viri ſummi & in literis principes eam limam Recentiorum Lexicis admovere, quam graviſſimis ex omni antiquitate Autoribus ſumma cum laude admovere ſolebant. Neque erat PEROTTUS in hac laudis parte extremus. Nam ante editionem Pariſienſem, de qua modo, a *Joanne Pompeio Corniano* Brixiano adornatam, cujus diligentia errores multos ſuſtulit quibus ſcatebant Editiones priores, Vir ſummus & ultra noſtrum præconium poſitus *Polydorus Virgilius* "li-" brariorum incuriam deprehendens, (*hominis verbis utor*)" ad Perottum integrum ac emendatum lectoribus præ-" ſtandum acceſſit, & ad exemplar in Bibliotheca Ducis" Urbini ſeipſum contulit." A quo proinde prodiit emendatior & ſibi reſtitutus. *Aldus* deinde *Manutius*, a quo non ſemel videtur Cornu-Copia typis deſcribi, in ea editione quam prodire juſſit Venet. 1513. fol. editione longe cæteris præferenda, præter Commentarios *recognitos atque ex Archetypo emendatos*, *Varronem*, *Feſtum* &c. operi ſubjecit, &, quod non parum aut utilitatis aut nitoris huic editioni confert, *Nonium Marcellum*, cui tum primum tertia fere pars addita erat, & multæ præterea emendationes, quas in ante impreſſis fruſtra quæſiveris, opera & diligentia ad eam rem uſus *Jo. Jucundi* [c] Veronenſis qui in Gallia *Nonium* cum antiquis contulit exemplaribus. *Polydori*, *Corniani* & *Aldi* laboribus ſucceſſit vir doctiſſimus *Valentinus Curio*, Baſil. 1526. 1532. & alibi, qui præter operam in PEROTTO ſumptam, ſocios adjunxit *Varronem*, *Feſtum* & *Marcellum*. Quos Grammaticos, *Nonium* præcipue, illuſtravit & ex Cod. veteri ſæpius emendavit *Mich. Bentinus*. Prodiit vero PEROTTI Cornucopiæ ſæpius, ne in ſingulis immorer, Anno ſc. 1504. Pariſ. 1506. per *Joh. Pruſs* Argentinum. 1521. Baſ. Iterumque ibid. 1536. De his Commentariis iſtius ætatis homines omnia optima ſentire & dicere. Siſtam tibi, lector, iterum *Latomum*,

Cornu nobile Copiæ Perotti
Non quale Oleniæ puer Capellæ
Sanxit Jupiter, intulitque cælo:
Aut quale Herculea manu revulſum,
Ætoli fluvii perenne vulnus,
Thymo & baccare Naiades replerunt:
At doctum variumque multiplexque,
Et cunctis opibus cupediiſque,
Quas Muſa Oenotrides amant, refertum.
Hic ille eſt liber, ille Martialis
Interpres, Latiæ illa lingua linguæ,
Cornu nobile Copiæ Perotti.

Adjungamus *Geſnerum*; "Hæc pars quam habemus plena" eſt Philologiæ & eruditionis variæ, ex optimis quibuſ-" que veterum denſiſſima teſtimonia citans multiplici cum" ad rerum tum ad vocabulorum cognitionem uſu." *Ludovic.* item *Vivem*; "Nic. Perotti Cornu-copiæ, ſi vacet" legere, non pœnitebit collocatæ in eo operæ." *Trithemium* quoque; "Nicolaus Perottus Saxoferratenſis &" Sipontinus Epiſcopus, vir in divinis ſcripturis eruditiſ-" ſimus & in ſæcularibus literis nulli ſuo tempore ſecun-" dus, egregius Theologus, ac rhetor diſertiſſimus, in-" genio acer, & vita præclarus. Scripſit quædam lucu-" lenta opuſcula, quibus nomen ſuum poſteris notifica-" vit. E quibus extat opus inſigne duobus voluminibus" diviſum, in Marcum Valerium Martialem poetam, om-" nem Latini ſermonis elegantiam, rationem & enuclea-" tionem pulcherrime complectens, quod prænotavit" Commentariorum linguæ Latinæ volumen, ſive ut vul-" go appellatur, Cornu-copiam." Eadem fere ad verbum, ut mos eſt, *Jac. Phil. Bergom.* Supplem. Chronic. & Chronica Chronicarum. Recte item *P. Jovius*; "Com-" poſuit quoque volumen Commentarii nomine in Mar-" tialem, Cornu-copiæ, uſurpato vetere Græco lemmate" nuncupatum, perutile quidem ac ob id fortaſſe ſempi-" ternum." Sempiternum profecto, cum ex hoc quaſi ſtamine perpetuam telam duxerint, quæ ſecutæ ſint Lexicographorum operæ.

CALEPINUS. Et ecce exortus eſt CALEPINUS [d], quem alieni laboris non pudebat, cum *Perottum* exſcriberet, quem prope pudebat ſui. AMBROSIUS CALEPINUS Bergomenſis Ordinis S. Auguſtini Eremitanus *Calepini* nomen a Calepio [e] Cenomannorum oppido derivavit; multa & pietatis & literarum laude excellens exeunte ſæculo 15. & ineunte 16. Videtur nihil poſteris reliquiſſe præter Dictionarium ſatis notum. Nam quæ de Urbis Venetiarum laudibus a nonnullis exiſtimatur concinnaſſe, nihil aliud eſt niſi curta notitia iſtius urbis quam cum *Jac. Philippo* Bergomenſi tunc temporis Chronicarum ſupplementum meditante communicavit. Ita enim ille in V. "Venetiæ civitas inſignis, —— de cujus laude quo-" niam apud Jacobi Philippi Chronicam a nobis late con-" geſtum eſt, duximus omittendum." Obiit Bergomi annis cumulatus A. 1510 [f]. & in Eccleſia S. *Auguſtini* ibidem ſine ulla inſcriptione humatur [g]. Diu vigebat fama

[a] *Odax.* in præfat. "Hoc opus ego proximis menſibus juſſu & au-" ſpicio tuo diligentiſſime lectitavi, &, quoad per me fieri licuit, emen-" datiſſimum reddidi." Hæc igitur princeps erat PEROTTI editio, quam certum eſt prodiiſſe intra ann. 1482. & 1486. ſub eo ſc. temporis intervallo, quo *Guido Ubaldinus* Urbini Ducatum geſſit. Fallitur ergo *Du Cangius*, qui in præfat. ad Gloſſarium, hoc opus Cornu-Copiæ ſub annum 1470. publicari exiſtimat.

[b] Videbis hanc Editionem deſcribi apud Annal. Typograph. viri præſtantiſſimi *Mich. Mattaire* T. I. p. 225.

[c] *J. Jucundus* Veronenſis claruit Anno 1518. Præceptorem ſuum & omnium bonarum artium veterem novamque bibliothecam appellat *Scalig.* in Exercit. 104. V. *Pignor.* Symbol. Epiſtol. p. 20.

[d] Alius eſt *Ambroſius Calepinus* qui edidit tres tomos Praxis Eccleſiaſticæ Criminalis. Floruit enim poſt integri ſæculi intervallum & quod excurrit.

[e] De nihilo eſt, credo, quod *Borrichius* in diſſert. de Lexicis *Ambroſium* noſtrum Comitis de Calepio ait fuiſſe filium. Nihil de ea generis claritate memorant qui CALEPINUM ætate proxime attigerunt, *Trithemius* puta, de Scriptor. Eccleſ. *Leander Albertus* in deſcriptione Italiæ, & *Jac. Philipp.* Bergomenſis *Calepini* & Conterraneus & Æqualis. Contrarium magis omnes quos vidimus. V. *Hier. Magium* qui laudatur infra. Natalium certe ſplendorem minime confirmant ea quæ habet ipſe in præfat. I. Editionis. "Et neque declamationibus refragante na-" tura me dedendum putarem, neque percipiendæ Philoſophiæ ulla mi-" hi a patribus facultas daretur." *Borrichium* procul dubio in fraudem induxit *Ghilinus* in *Teatro d'huomini letterati*: *La ſua nobiliſſima famiglia principale in Bergamo hà origine da Calepio, del qual villaggio i ſuoi antenati furono Conti.* Tum vero poſtea. *Veſtì il ſacro habito l'anno* 1458. *& chiamavaſi al ſecolo il Conte Giacomo Calepio figlio del Conte Truſardo.* Calepium oppidum eſt in Cenomannis ad 14. lapidem a Bergomo Brixiam verſus ad colles in ſiniſtra parte poſitum. †

[f] Erraſſe puto *Konig.* Biblioth. Vet. & Nov. qui ad A. 1513. refert. Quo etiam errore tenetur *Baillettus.*

[g] In lucem editus fuiſſe videtur circa Annum 1440. Ejus enim fere ætatis

† En verba Donati Calvi, Bergomatis item ſcriptoris, & inepti valde laudatoris popularis ſui, in *Scena Letteraria de gli Scrittori Bergamaſchi*, ed. Bergomi in 4to. 1664. quibus Ghilini narrationem, (quæ & Cangio Præf. Gloſſ. §. LII. ſuſpecta fuit,) confirmat: *Non ſi può fare d'Ambrogio Calepino memoria, che non ſi rammenti un Figlio non meno della Fortuna, que delle Lettere, un Prodigio non meno della Sorte, que del Sapere. Sortì quà giù in Genitore il Conte Truſardo Caleppio Feudatario della Valle col medeſimo cognome chiamata, ma il dirlo prole della Gloria ſarebbe al ſuo merito più adeguato, non r'eſſendo ſcrittore, che n'habbi con tanta felicita toccata la meta, & il pallio conſeguito.* Idem diem emortualem ejus refert in annum 1511. die S. Andreæ, quo ſacrum viaticum acceperit. Quod ad Comitis dignitatem attinet, ſciendum eſt in Italia eam non eſſe pari, atque in ceteris Europæ partibus, faſtigio; ita ut nihil repugnet, quo minus Calepinus & Comitem habere patrem potuerit, & pauperem.

ma Lexici Calepiniani, & in magna autoritate habebatur. At nasutioribus interea fumum non vendidit. “ Sed ubi “ est interim quod tam magnifice præcipit Calepinus *qui-* “ *dam*,——Et tamen sunt qui mihi indignantur quod ab “ hoc ausim dissentire.” *Erasm.* ad Matth. 26. 63. Ex re- “ centioribus Nicolai Perotti Cornu Copiæ, Nestor, Tor- “ tellius. Ex quibus dictionarium suum Ambrosius Cale- “ pinus congessit, homo congerendis quidem illis ido- “ neus, explendis vero quæ deerant non idoneus ”. *Lud. Viv.* l. 3. de tradend. discipl. Autor item Apologiæ pro Poetis Latinis apud *Gifan.* p. 505. Lexicon hoc appellat insulsum & fœtidum, additque CALEPINUM omnia ex *Perotto Sipontino* sumpsisse, ita ut a se ne γρῦ quidem protulerit. Sententia si non verissima, attamen veræ proxima, nam qui CALEPINUM cum *Perotto* conferre sataget, vix ab eo latum unguem discedere investigando reperiet. Imo ea est jejunitate Lexicon CALEPINI, ut licet toties incudi redderetur, & magnorum nominum autoritatem in recudendo jactitet, hominum tamen exspectationi hodie satisfaceret parum. Plurima in eo deesse etiam post ultimam limam, plurimis etiam barbaris vocibus redundare, nullo monente ut ab iis caverent, plurima etiam superesse in syllabarum quantitatibus errata præter id quod in limine operis profitetur, conqueritur *Borrichius*. Adeo in eum incidit quod non sine sale observaverat vir doctissimus, “ Bonus ille Calepinus toties coctus & reco- “ ctus parum sapit. ” Ita fere Vir eruditissimus *Gasp. Sciopp.* in Consultationibus, “ Ambrosii Calepini Lexicon quo- “ vis superiorum est deterius, etiam illud cui avaritia Ty- “ pographi nomen Jo. Passeratii cum maxima doctissimi “ viri injuria præscribere nihil dubitavit.” *Hieron.* tamen *Magius*, quanquam de CALEPINO id quod res est sentire videatur, de CALEPINI successoribus plane cæcutit. “ Ambrosium Divi Augustini fratrem cucullatum ab op- “ pido in quo natus est, Calepinum nuncupatum, Græ- “ carum literarum omnino expertem, & humanioribus “ literis vix tinctum, omnium scriptorum fortunatissimum “ dicere soleo, quod cum Latinum Lexicum Græcorum “ exemplo edidisset, non id quidem quod a doctis lege- “ retur, sed ab his qui in Grammaticorum scholis ad- “ huc versarentur, inornatum, aridum & exemplis e sa- “ cræ scripturæ interpretibus sæpius quam e Cicerone de- “ promptis refertum, doctissimorum postea virorum cura “ atque opera factum est, ut hoc opus ad immensam ma- “ gnitudinem excreverit, ut jure Chalepon, id est, *gra-* “ *ve* dici possit, & copia verborum vocumque non sine “ elegantia satis expletum, jam non a pueris modo, sed “ ab omnibus legatur, ut nullus sit qui non Calepino aut “ palam aut tecte hodie utatur. Tandem enim Gesneri & “ Manutii additamentis & castigationibus ita auctum at- “ que exornatum prodiit in lucem, ut nihil in eo desi- “ derari posse videatur.” Hæc ille lib. de Equuleo, cap. 6. *Calepiniani* enim operis sive fama sive fortuna plurimos ad laboris similitudinem allexit, qui ab his initiis exorsi tantum aliunde *Calepino* ingesserint, ut si jam ipse in terras rediturus erat, suum opus neutiquam agnosceret. “ Id “ quod Ambrosio Calepino contigisse videmus qui cum “ Lexicon quoddam Latinarum vocum, plerarumque for- “ tasse non bene intellectarum edidisset, placuit inventum “ hominibus doctis, & quoniam non esset integrum in il- “ lud invadere, quia prior ille occupasset, relicto Calepi- “ ni nomine, tantum unusquisque in illud, quantum po- “ terat, contulit. Itaque jam liber ille tanta rerum co- “ pia abundat, ut copia ipsa non æque sit copia ut liber “ ille est copia, neque quidquam sit Calepini nomine il- “ lustrius. Hoc quidem nostra ætate, ut de aliis taceam, “ usu venit Octavio Pancirolæ Regiensi, & Cathedralis “ ejusdem Ecclesiæ Canonico, quanquam fuit Calepino “ aliquanto felicior. Ille enim suo inventu, hic est cla- “ rus alieno.” *Jan. Nic. Erythr.* Pinacothec. 3. 53. Editio prima, quam paucis videre contigit, procurata erat ab Autore, & impressa Rhegii Lingobardiæ 1502. fol. quam Senatui Populoque Bergomensi inscripsit. Ibi cum profitetur se multa contra *Laurentium Vallam*, contra *Priscianum* aliosque auctores proferre, præstantiorum auctoritate nixum, præstantiores illos & Latinitatis quasi κριτήρια infeliciter subjungit. “ Plus enim apud me Ambrosii, Hiero- “ nymi, vel Augustini gravitas & doctrina valet, & Græ- “ corum, quam Laurentii Vallæ studiosa reprehensio.” In fronte hanc allocutionem ad librum præfixit versibus non admodum comptis inclusam,

> *Mos est putidus: & novus repertus:*
> *Ingens materia ut queat videri:*
> *Præclarusque liber: bonusque totus:*
> *Versus addere nominis probati:*
> *Mentitis titulis: rubore nullo:*
> *Obscurique viri: rudisque vatis:*
> *Auctor sic quasi tunc: bonusque fiat:*
> *Nullis mobile veritas: fidesque est.*
> *Iis demptis liber exeas aperta*
> *In vulgus facie: favore nullo:*
> *Et graiis galeatus: & latinis.*
> *Nam: credas: alii magis: quam ipse*
> *Quærent auxilium: petas ab illis.*
> *Sed si flatus olet: proba: legasque.*

Qui nobilia hæc Trochaica leget, & epistolam ad S. P. Q. Bergomensem, mirabitur quæ de homine dicta sunt a *Jac. Philippo* toties laudato. “ Ambrosius Calepinus conterra- “ reus (sic) & coetaneus meus meique instituti professor, “ cujus consuetudinis suavitate jugiter fruor, his tempori- “ bus nobiscum dulciter cohabitans, innumerorum docto- “ rum elucubrationes sua industria magno labore opus “ pergrande atque insignissimum de vocabulorum omnium “ notitia solerti indagatione collegit. Illudque tandem “ dictum, ut in pluribus spargeretur atque diffunderetur, “ etiam imprimi curavit, idque docta & eleganti epistola “ ad Senatum Populumque Bergomensem misit.” Supplem. Chronic. Prima hæc Editio nullo paginarum indicio distincta constat quaternionibus quinquaginta quinque, nitidissimo charactere expressa, *industria Presbyteri Dionysii Berthochi impressoris.* Refertur † usque ad satietatem nominibus propriis &c. quæ Cl. *Du Cangius* editionum principum a CALEPINO elaboratarum nunquam compos factus, addubitat an ab ipso an a posteris fuerint profecta. Iterata editio, & Auctori ipsi suprema prodiit Venet. 1509. fol. in officina *Petri Liechtenstein*: quam *Ægidio Viterbiensi* totius Augustiniani gregis Eremitarum Pastori nuncupavit. Prima hæc editio quam *Gesnero* contigit videre: Prima item quam *Borrichio* sedulo licet investigatori, & Lexicorum notitiam profitenti. Eruditissimus *Du Cangius* tamen editionem principem nunquam propriis oculis †† illustratam non inscita conjectura circa A. 1500. statuit prodiisse. Editio uberior multo & castigatior [a]. Epistolam nuncupatoriam, quoniam neque ubique obviam, & nonnulla scitu non injucunda contineat, visum est subnectere:

Ad clarissimum & sapientissimum Theologum, Dominum magistrum Egidium Viterbiensem totius Augustiniani gregis Eremitarum Pastorem dignissimum, Ambrosius Calepinus Bergomas ejusdem religionis de Observantia nuncupatæ minimus [b], S. P. D.

“ Quum hominem senem præsertim, bullam quæ di- “ citur esse non ignorarem, meque ingravescens ætas col-

ætatis est *Jacobus Philippus* Forestus Bergomensis, qui CALEPINUM coætaneum suum appellat. Perfectum est enim opus Chronicorum (uti profitetur ipse *Philippus* in calce Edit. 1492.) anno a natali Christiano 1486. sibi vero a nativitate 52. Natus est ergo *Philippus* A. 1435. & apud suos Bergomenses supremum diem obiens A. 1518. ad octuagesimum quartum annum vitam prorogavit: male septuagesimum quintum Frater *Josephus Pamphilus* in Chronic. Ord. Fratrum Eremitarum S. *Augustini.*

[a] *Vedonsi anco del suo infaticabile ingegno le dichiarationi delle voci ò parole che da lui furono ne' giovanili anni publicate, e poscia con maggior diligenza corrette, & ampliate mandò nuovamente alla stampa, e le intitolò al Padre Egidio da Viterbo Priore Generale della sua Religione.* Ghilini Teatro d'huomini letterati.

[b] Hoc est fortasse quod voluit *Joh. de Janua*, “ De ordine fratrum “ Prædicatorum *modicus*.”

† Forte referta est.

†† Forte Lustratam.

"ligendas jam esse sarcinas admoneret, dictionum interpretamenta olim quidem a me edita proximis vero annis incudi reddita & aliquanto diligentius amussitata colligi, effecique ut castigatiora & uberiora in manus hominum exire possent. Hoc vero quicquid est operis, quamvis & ipse nomini tuo dicare exoptarem, idque ipsum religiosi quotquot Bergomi degunt Collegæ nostri pro sua quisque in te pietate a me certatim contenderent, hærebam tamen, neque ingenii tui judicium præsertim, ut Secundus ait, lacessitum subire audebam. Neque enim sic toto, ut dici solet, cælo errabam ut non viderem eum esse te quem quasi Lucillianum illum Persium omnium doctissimum metuere etiam eruditi debeant. Quis enim, quæso, vel unicam oden tuam Egidii Romani laudes continentem legere potuit, ut te summum in Poetica non agnosceret? Quis librum de Ecclesiæ incremento a te conscriptum & divina Pontificis Maximi voce laudatum non admiratur? Quis eloquentiæ tuæ fulmina æquaverit? Quis ad populos te concionantem audivit qui non voces tuas Pauli esse tonitrua † non existimaverit? Quis tuæ illius dialecticæ subtilitatis ceratinas & soritas effugerit? Quem porro lateat quantum in iis quæ Physica, quæque item Metaphysica nominantur, quantum denique in sacrarum literarum studiis semper excellueris? Quid plura? te unum intelligebam cui nihil non lectum, nihil non intellectum esset. Sed bene quem summa doctrina formidabilem effinxerat, eundem vitæ sanctitas amabilem reddidit. Neque enim mihi quamvis a te longissime constituto nescire permittitur quam bonus commissi tibi gregis pastor existas, ut languentes foveas, ut demissos erigas, ut salubribus medelis aut venienti morbo occurras, aut eundem si forte irroboraverit amoveas. Noster ordo, quod diu exoptavimus, te auctore est integratus, te Magistro sibi restitutus, te intercedente summis privilegiis honestatus, quæ cum animo volverem facile percipiebam, te qui universos ita dirigeres, singulos non contemnere. Hoc denique quasi addita obrepsit audacia, meque illuc impulit ut ad te quasi ad numen aliquod confugerem & qualescunque vigilias meas tibi dicarem. Quod factum meum boni consulas obsecro, meminerisque me quasi non postremæ notæ villicum hac ipsa dicatione rationem otii mei exhibere tibi voluisse, quem tu vel ut diligens paterfamilias inspicere non gravaberis, vel certe ut bonus pastor ne pusillæ quidem ovis fœtum tibi contemnendum putabis, sed umbra potius tui nominis proteges. Quod si, ut spero, feceris, ad summam votorum meorum pervenisse mihi videbor, ac tuo quasi Colophonio suffragio, ut in veteri verbo est, adjutus, in singulis etiam tribus puncta omnia tulisse me existimabo, nec ætatis tantum nostræ oblatratores, sed & celebratum illum veteribus modum contemnam. Vale pater R. & congregationem nostram ac præsertim Bergomensem Conventum habe commendatissimum. Nam & te, ut debent, omnes mirifice amant ac reverentur & *me decrepitum jam senem atque oculis captum* mira pietate complectuntur. Bergomi Kalendis Octobris MDIX."

Sublato e vivis CALEPINO studiose quamplurimi in ejus messem suas falces injecere. Oneratur prelum & ad satietatem usque exercetur, prodiitque Lexicon CALEPINI vel saltem *Calepinianum* nomen profitens, tot vicibus ut pene tædium esset enumerare. Quas editiones vel oculis usurpavimus, vel de iis legendo quidquam accepimus, subnectemus, plures fortasse additurì, si rei utilitas laborem nostrum commendaret. Prodiit itaque proxime 1510. apud *Ascens.* Paris. & 1516. apud *Wechel.* Paris. 1534. ibid. 1535. & 1539. Basil. 1544. & 1560. Venet. 1545. 1548. & 1592. Lugd. Bat. non semel, 1570. 1581. 1647. 1663. 1681. nec non ex officina *Fr. Hackii* 4. sine nota ætatis. Antv. 1572. Genev. 1620. & alibi sæpius.

Inter cæteros qui Thesaurum *Calepinianum* auxerunt, & celebritatem dedere, non postremi loci vel ordinis erat *Johannes Passeratius* Trecassinus [a] in Academia Parisiensi Professor Regius. Cæteros dixi, quales erant *Jac. Montanus, Paul. Manutius, Laur. Chifletius, S. I. J. Lud. de la Cerda, Conrad. Gesnerus Tigurinus, Budæus, Ascensius* aliique, nam quod hodie legimus, ut observavit dudum *Manutius* præfat. ad Edit. *Calepin.* 1548. vix est CALEPINI, sed aliorum qui ejus solo inædificarunt: "Bonum fatum (inquit ille etiam ea ætate quam pene dixeris Calepini pueritiam) Calepinus sortitus est, cui quotidie fere omnes homines de suo largiantur. Certe enim illius Dictionarium non tam auctoris industria, quam aliorum labore studioque in tantam altitudinem excrevit." Ad *Passeratium* quod attinet, iis erat naribus, tanto ingenii acumine, tantaque elegantia, tam male autem interea consutæ, & tam impigræ additiones quæ ad CALEPINUM habentur, ut cujusvis potius quam *Passeratii* videri debeant. "Homo enim emunctæ naris & cui aliena vix placerent, ultimo elogio vovit ne manes sui malis carminibus onerarentur." *Thuan.* lib. 127. fin.

Hic situs in parva Janus Passertius urna
Ausonii doctor regius eloquii;
Discipuli memores tumulo date serta magistri,
Ut vario florum munere vernet humus.
Hoc culta officio mea molliter ossa quiescent,
Sint modo carminibus non onerata malis [b].

Vix dici potest quanta animorum contentione, omnique prædicationum genere ad *Passeratii* sermonis puritatem, nitorem elegantiæ, ingeniique felicitatem celebrandam confluxere ejus ætatis viri doctissimi [c]. Natus erat A. 1534. Lutetiam accedens iis qui auctoritate & gratia plurimum pollebant, inter paucos charus, *Petro Ramo* Eloquentiæ Professori suffectus, commendatione *Henrici Memmii* Mæcenatis optimi, & stipendiis regiis honorifice subnixus, præcepta eloquentiæ multa cum omnium admiratione infinitis pene discipulis tradidit. Egregia sunt quæ de illo posteris commendavit vir ingenii acerrimi [d]. "Si illum dixero omnibus ferme Grammaticis & Rhetoribus ætatis suæ fuisse clariorem, sique addidero *ultimum Romanorum* apud nos obiisse, verissime, ut opinor, sensisse debeo videri." *Casaub.* Epist. ad *Jac. Gillotium* 164. "At Passeratium non videbo, cujus nuper audivi obitum. Næ vestra Academia vel præcipuum, nisi fallor, tibicinem amisit, quo fulciebatur. Nunc autem quis tanti viri locum occupabit. Stephani etiam nostri obitum, puto, intellexisti. Commelini quoque. An parant Musæ fugam ex Europa?" *Scæv. Sammarth.* Elog. lib. 4. "His enim extremis rei literariæ temporibus, nisi Scaligeri, Lipsii, Casauboni, Fabri cum aliis paucissimis adhuc superfint, quis ultimum politioris literaturæ decus in hujus tanti viri morte concidisse non fateatur?" *Jul. Cæs. Bulenger.* Histor. sui temporis lib. 11. "Latinæ integritatis in eloquendo, si quis alius, retinens, oratione acutus & tersus." *Fr. Parentius* in Oratione de regia sua professione, A. 1595. "In literis humanioribus verborumque proprietate ac significatione evolvenda, rara illa & omni artium genere excultissima Passeratii doctrina, qua ille velut Phœnix & ut Romanus alter Varro, judicio omnium excellit." Decessit Lutetiæ Parisiorum 68. anno ætatis, 18. Cal. Oct. Anno a partu Virgineo 1602. inque Dominicano templo ad Jacobæam portam sepelitur, cum hoc elogio,

IO.

[a] Trecassium †† Campaniæ urbs quæ Sequano fluvio interluitur. Vulgo *Troyes.*

[b] Hoc Epitaphium inter ultima fere suspiria ipse sibi concinnavit.

[c] *Scaligerum* semper excipio. "Passerat *estoit fort ignorant*, vix octo legerat libros: bene instituebat juventutem, duo verba latine sciebat, omnes reprehendebat, non erat tantus quantus habebatur. Tricassinus erat, bonus Pedanus ad instituendam juventutem." *Scaligerana.* Contra vir doctissimus. "*Il avoit joint à une grande érudition, une rare politesse & il n'avoit* rien de pedant que la robe & le bonnet."

[d] *P. Massonus* in Elogiis.

† Sic in Londinensi codice. Error videtur descriptoris, ut & quod paulo post pro Tribubus, Tribus legitur.

†† Trecæ, vel Trecasses.

IO. IAC. MEMMIUS. ERRICI. FIL. IOAN. IAC. NEPOS.
SUPP. LIBELL. IN. REG. MAG. DISCIP. PRÆCEPT. CARISS.
HOC. MONUM. DE. SUO. FIERI. CUR.
OBIIT. XVIII. KAL. OCTOBR. DIE. S. CRUCIS. CIↃ IↃ CII.
D. O. M. S.

IANO PASSERATIO TRECENSI.

VIRO INTER ERUDITISS. MODESTISS. INTER MODESTISS. ERUDITISS. ACADEMIÆ, IN QUA SOLI BARBARI ET IGNAVI PEREGRINANTUR, ASSERTORI PRÆCIPUO: QUEM LICET SONTICUS MORBUS PER PLURES [a] ANNOS LECTO POSTRATUM [b] AFFLIXERIT, TAMEN VEL HOC IUVIT STANTEM MORI UT TRIUMPHALEM REGIÆ CATHEDRÆ SESSIONEM EGREGIO PÆANE TERMINANS, MOXQUE INDIGES FUTURUS LITERATIS PRÆSENTIUS NUMEN IN POSTERUM AFFULGERET.
ACAD. MOER. P.

Scripta ejus recenset V. Cl. *Heningus Witte* in Memor. Philosoph. p. 18. itemque in Diario Biographico ad Ann. 1602. Opus autem quo se magnopere extulit concinnavit de Literarum permutatione ac cognatione, impressum Paris. 1606. 8. V. *Colomesii* Biblioth. Choisie, & *Scaligerum* de eo opere ibi adductum. Exstant varia ejus poemata miro lepore confecta, in tomo tertio Delitiarum Gallicarum p. 1. Quod vero nihil in palæstra *Calepiniana* se exercuit lubentissime adsentimur viris oculatissimis [c]. Commentum hoc fuit Bibliopolarum & aucupium vaferrimum.

Quid *Conradus Gesnerus* Tigurinus ὁ πολυμαθέστατος de CALEPINO meruit, nam de omnibus singulatim scribere infinitum foret, placuit ipsius hominis verbis lectori sistere: "Ambrosii Calepini Dictionarium quod hoc anno 1544. "mense Septembri impressum est Basileæ apud Leonhar- "tum Hospinianum innumeris locis castigavimus & ex po- "strema editione Venetiis excusa ad insigne Sirenis, quæ "supra quatuor mille vocabulorum ex probatissimis au- "thoribus accessisse gloriatur, omnia in nostrum exem- "plar transtulimus, & prosodiæ, id est, quantitatis syl- "labarum notas novo labore singulis dictionibus quæ or- "dine alphabeti explicantur, inscripsimus. Cæterum no- "mina propria, ex quibus maxima pars Venetæ accessio- "nis constabat, seorsim a Latinis vocabulis in peculiare "alphabetum partim proprio labore, partim juvantibus "amicis digesta sunt, additis omnibus illis quæ in po- "stremis dictionariis poeticis continebantur; nam & Ve- "neti pleraque sua ex eisdem decerpserunt. Si cui lubet "prolixius cognoscere quantum nostra editio cæteras om- "omnes antecellat, is præfationem nostram dictionario "præfixam legat [d]."

NIZOLIUS. His succedit MARIUS NIZOLIUS Brixellensis, Ciceronianos omnes labore summo maximaque industria sibi devinciens. Edidit ille *Thesaurum Ciceronianum*, sive "Observationes in Ciceronem ordine "literarum digestas, quibus omnis vere Latine loquendi "ratio & quot quibusque modis unaquæque vox distingui "variarique possit per Exempla Ciceronis plane demon- "stratur" Excusas Basil. 1530. & deinde Ven. 1535. fol. † rursus 1541. adjectis illis vocabulis quæ *Basilius Zanchius* (de quo modo) post NIZOLIUM ex *Cicerone* collegerat. Auxerunt plurimi atque edidit demum *Hervagius* 1548. cum magna accessione verborum per *Cælium Secundum Curionem*, iterumque Franc. 1568. fol. †† *Marcellus* deinde *Squarcialupus Plumbinensis*, *Jacobus Cellarius* [e] *Augustanus*, & *Alex. Scot*, *Scotus* [f]. Auctissimæ deinde Editiones & emendatissimæ, Lugd. apud *Th. Soubron*. 1608. fol. & Col. Allobrog. 1612. 4to. Postremo labor iste ab una *Ciceronis* radice profectus in justam tandem molem & utilitatem Lexici excrevit cura *M. Ludovici Lucii* Basiliensis Academiæ Professoris, qui A. 1613. duobus voluminibus fol. edidit ibidem "Latinæ Lin- "guæ Thesaurum bipartitum, priorem quidem ex uno Ci- "cerone jam olim a Mario Nizolio collectum, posterio- "rem autem ex aliis quoque Latini Sermonis authoribus "comportatum; probatissimorum tum Oratorum, Histo- "ricorum, JCtorum, Medicorum, tum etiam Poetarum "verba & loquendi modos copiosissime explicantem." *Lucius*, quod non præstitit *Nizolius*, e magno Linguæ Latinæ Thesauro, *Stephani* puta, ††† sibi arripuit, ab ipso *Plauto* ad *Claudianum* usque verba verborumque usus conferens, resectis, quæ erat istius sæculi continentia, *propriis* nominibus, alisque plurimis, quorum peculiaria Onomastica passim extitere, de iis rebus, uti par erat, consulenda. Ad NIZOLIUM autem ut aliquando revertamur, ea erat vel modestia vel infelicitate, ut nihil fere de ejus fama vel fortunis posteritati describendum reliquerit. Nam quæ *Johannes Norvvegus Hassus* Promptuarii Grammatici, Nomenclatorisque Auctorum in Promptuario citatorum Scriptor de eo tradidit, sunt αὐτολεξεὶ, ut solet, ex Gesnero descripta. Summorum virorum amicitiis & familiaritate utebatur, quibus profecto maximum sibi opus esse duxit, ad domesticam tenuitatem sublevandam, qua videtur admodum laborasse. Ita fere ille in Epistol. qua librum suum *Joan. F. Gambaræ* inscripsit. "Nam quanquam possum multos commemorare, quibus "plurimum debeo, & in iis præcipue clarissimum & amplis- "simum virum eundemque Juris Civilis longe peritissimum "Mattheum Advocatum & ejus filium Camillum adolescen- "tem omni corporis animique virtute ornatissimum, qui me "antea sibi multis & magnis de causis maxime obligatum "nunc etiam obligarunt magis, cum in editionem hujus "operis *omnem pecuniam mihi liberalissime suppeditarunt*, tamen "& ipsi qua sunt modestia & cæteri omnes facile patien- "tur, ut me tibi plus quam sibi devinctum esse confitear. "Tu enim primum *hospitio me accepisti, quo jam tertium & de-* "*cimum annum* honestissime utor, *tu tenuitatem meam libera-* "*litate tua* semper sustentasti, tu literas & studia mea nun- "quam fovere & excitare destitisti, tu me omnibus re- "bus assidue prout facultates tuæ tulerunt, & auxisti & or- "nasti. Quid multa? nisi tu fuisses, ego plane nihil essem. "Quare non solum mea omnia, sed me ipsum prorsus tibi "me debere fateor." Vixit NIZOLIUS STEPHANO nostro æqualis, cujus quoque Thesauri editionem comparavit Ven. 1551. pluribus infra describendam. Ejus *Ciceronianitatem* salso & pereruditо dialogo perstringit *H. Stephanus* fil. *Nizoliodidascalo* sc. 1578. 8vo. Cum *M. Ant. Majoragio* simultates quoque literarias exercuit, cum *Joanne* quo-

[a] Per integrum scilicet quinquennium.

[b] Dolet in tanta literarum elegantia, quæ ipsam Antiquitatem pene redoleat, tam barbare pene dici. Nam *afflixerit* legi video, non, ut oportuit, *affixerit*, ab omnibus qui hoc Epicedion describunt. Vide τὸν κριτικώτατον ad Hor. 1. Serm. 1. 81.

[c] "*Mais ce qui a toujours fait jusqu' icy le sujet de l'étonnement des* "*Sçavans, c'est de voir que Passerat qui entendoit si parfaitement le genie de* "*la langue Latine, & toutes les finesses de la plus pure Latinité, n'ait pas eu le* "*courage de purger le Calepin de tous le mechants mots qui y sont demeurez même* "*apres son Edition, & qu'il se soit contenté d'y faire mettre ses Additions comme* "*les autres.*" Baillet *Jugem. des Sçavans.*

[d] Ex Catalogo operum *Gesnerianorum* a se conscripto, quem videre licet in *Bibliotheca*.

[e] Basil. 1576. & 1583. fol. Lugd. 1580. & Francof. 1613. fol.

[f] Lugd. apud *Bart. Vincent*. fol. 1607. Col. Allobr. 1612. 4to & Lugd. 1613. 4to. Idem ergo annus 1613. tres vidit NIZOLII editiones elaboratas, Francofurtensem sc. *Cellarii*, Lugdunensem *Scoti*, & Basiliensem *Lud. Lucii* de qua mox quædam erunt exponenda.

† Non est Venetiis impressa hæc editio, quam Primam omnium arbitror, & emendatissimam comperi, ita ut ejus beneficio aliquammulta hujus Lexici loca restituerim; verum, ut in titulo expressum: Ex Prato Albuini, vel ut ad calcem legitur, Ad Pratum Alb. in ædibus. Ill. Viri Jo. Franc. Gambara Comitis Pontificii, cui & opus ipsum, in duas partes divisum, præcursoria epistola dicavit, ex qua perspicue colligitur, tunc primum exiisse. Sic enim in limine: "Quamobrem cum absolvissem has observationes meas "in M. Tullium Ciceronem, ac de eis, ut mos est, dicandis mecum cogita- "rem, tu mihi primus omnium statim occurristi, qui hoc muneris, quale id "cunque esset, tibi quasi tuo jure vendicares." Quin & sequentibus verbis id ipsum planius declarat, quæ huc describere non lubuit. Fuit autem *Pratalbuino* vulgari idiomate dictum, seu oppidum, seu forte Castellum in agro Brixiano, ditionis Venetæ, Familiæ nobilissimæ de Gambara Comitiva sedes.

†† Repetita eadem prius fuit Lugduni apud Beringos fratres 1552.

††† Ego conferendo comperi, totum hoc secundum volumen Nizoliani Thesauri ad verbum descriptum esse ex editione Lugdunensi istius Thesauri nostri 1573. Omissis, non tantum propriis nominibus, verum etiam, stulto consilio, omnibus Ciceronis locis, & in his iis quoque, qui in Nizolio non exstant. Falsum est autem, quod hic dicuntur tres Nizolii editiones eodem anno 1613. exiisse, cum una eademque editio sit Basiliensis, apud Sebastianum Henric Petri, quæ solum Nizolium exhibet, & Francofurtensis apud Gothofr. Tampachium, quæ Ærarium Latinæ linguæ inscribitur, & secundum illud duntaxat, quod Lucio tribuunt, volumen constituit. Error inde natus videtur, quod utrumque volumen Basiliensis bibliopolæ sumptibus, ut ex inscriptione ad calcem addita apparet, impressum fuit.

que *Vernereto Pontarliano* qui librum a NIZOLIO conſcriptum & Parmæ excuſum 1553. "De veris principiis & vera ratione philoſophandi contra pſeudophiloſophos" † acriter ad examen revocat, atque intra biennium *Juvenis* cum *Sene* concertavit. Tranſtulit præterea NIZOLIUS *Galeni* explanationem obſoletarum vocum *Hippocratis*, excuſam Venetiis a *Juntis* cum operibus *Galeni* 1550. Ad Theſaurum autem, quo maxime innotuit, quod ſpectat præcipue, diu eſt quod literatis deſiit eſſe in pretio, nec tanti videtur, ut novennium, quod in eo digerendo ſe abſumpſiſſe confitetur, expectare potuiſſet.

ZANCHIUS.

BASILIUS ZANCHIUS †† Bergomas [a], Canonicus ordinis Lateranenſis inter Lexicographos jure recenſendus. Nam præter *ſpicas* quas ad *M. Nizolii* e *M. Tullio* obſervationes *collegit*, in *faſcemque colligavit Anton. Maſſæ* Galeſio J. C. Civi Romano ac Poetæ inſcriptas, ad *Ambroſii* etiam *Calepini* Dictionarium addidit ſylvam verborum Latinorum ex optimis quibuſque ſcriptoribus collectam. A prima adoleſcentia in urbe Roma, *Leone* Xmo Pontifice, verſatus eſt, literatis viris, quorum opimam meſſem ea ætas tulit, in primis carus & acceptiſſimus. Scripſit "Notationes in omnes S. Scripturæ libros, *Antonio Auguſtino* Ilerdenſium Epiſcopo, mox Tarraconenſium Archiepiſcopo dicatas. Col. Agrip. 1602. 8vo. "Quæſtiones item in 4 libros Regum & duos Paralipomenon," quas e *Theodoriti* potiſſimum ſcriptis decerpſit, & de Græcis Latinas fecit. "Epithetorum Latinorum Theſaurum," & "Poemata Sacra" quæ magno in pretio habentur, præcipue autem inter cetera libri duo, verſu heroico elaborati ad *Petr. Bembum* Card. qui "Hortus Sophiæ" inſcribuntur. Bibliothecæ Vaticanæ præfecturam ſumma cum laude geſſit, diemque ſupremum obiit Romæ 1560. Vide de *Zanchio* plura agentem *Quenſtedtum* de viris illuſtribus, *Bælium* in Lexico Critico, *Arnoldum Mylium Birckmannum*, in præfatione ad *Zanchii* Notationes, *Ghlinum* in Theatro, *Konigium*, *Lilium Gregorium Gyrald.* de Poetis ſuorum temporum.

ROBERTUS STEPHANUS.

De ROBERTI STEPHANI vita, ingenio & celebritate pauca ideo ſuſcepimus dicenda, quoniam in ea parte abunde ſatisfecit doctorum hominum exſpectationi Vir eruditiſſimus, *Hiſtoriæ Stephanorum & Annalium Typographicorum* auctor longe celeberrimus, qui ea quæ ex literarum monumentis jam olim ad eam rem pertinentia coegerat, nunc denuo rogatu noſtro in ſtudioſorum gratiam quos indies demereri ſatagit, ad incudem revocavit, atque ut Editioni noſtræ auctarium accederet & incrementum, ſuo maximo merito exorari ſe paſſus eſt. Ad ea igitur properamus quæ hiſtoriam Latinitatis ad maturitatem fere perductæ ejus maxime laboribus & auſpiciis complecti videantur.

"Vidit," inquit Vir doctiſſimus [b], "Calepini maciem & lacunas ROBERTUS STEPHANUS vir ad promovendas bonas literas quaſi natus, qui decem eruditorum hominum opera & ex Auctoribus optimis proſis, vorſiſque excerpendi labore uſus *Theſaurum Linguæ Latinæ* procudit. —— quem ad noſtram quoque ætatem Gens docta amat, intuetur, conſulit tanquam ſtatuam Mercurialem." Bonus itaque *Calepinus* tantum laudis decerpſit, ut Lexici ampliſſimi atque locupletiſſimi, cui condendo ſuæ vires vix poterant ſufficere, hortator tamen, & *cauſa*, ut aiunt, *ultima* exſtare videretur. Nam cum STEPHANUM efflagitarent plurimi, ut *Calepini* dictionarium ſuæ integritati reſtitueret jam tum prave exceptum, aliorumque temeritate, id quod omnium minime decebat, corruptum, infinito labore deterritus vir utcunque laborum qui e re literaria eſſe poterant ſupra fidem patientiſſimus, tum vero maxime ſentiens ſe inanem operam præſtare, neque Reip. prodeſſe poſſe, re ter quater tentata, tandem incœpto deſtitit. Mutato itaque conſilio inſtabant ſtudioſi ut exquiſitius aliquod dictionarium aut colligendum curaret, aut ipſe proprio labore colligeret. Ceteris itaque omnibus uno ore negotium tam iniquum palam detrectantibus, ipſe ſe operi accinxit, annoſque circiter duos in eo negotio dies noctesque deſudavit. Jactis idcirco fundamentis, a *Plauto* & *Terentio* [c] totam rem exordiri atque evolvi voluit, quibus diligenter perlectis atque adeo minute excuſſis ut verbum fere nullum prætermiſerit, quin in commentarios ſuos coegerit, eos deinde explicari & cum omni diligentia in ordinem alphabeticum redigi curavit, ut eſſent veluti ſylva quædam & quaſi materies futuri dictionarii. Qua igitur mente, quove conſilio, opus ſuum hoc ſumpto exordio contexuit & ordinavit, ex præfatione quam huic Editioni præfigi curavimus, diſcendum eſt, ne nobis ſint omnia repetenda. Infinitis igitur exantlatis laboribus, animoque ita diſtracto, ut inter operam pene Herculeam materiam duobus prelis quotidie ſufficere cogeretur, (nam eadem fere tempeſtate *Virgilio* operam dedit, & *Maturini Corderii* libellum de corrupti ſermonis emendatione in lucem protulit) IIII Cal. Octob. 1531. totam rem ad felicem exitum perduxit, Pariſ. Fol. craſſitie mediocri, typiſque luculentis, propriis ſumptibus, proprioque labore. Totius operis conſilium & rationem ipſe expoſuit, commoditateſque explicuit ad calcem Epiſtolæ præfatoriæ, unde mens primi *Theſauri* STEPHANICI commodiſſime aperietur. Ibi oſtentat magnopere alphabeticam vocabulorum ſeriem pulchramque diſtinctionem, nec vocabulorum modo, ſed conſtructionum locutionumque, cui rei ſiqua inerit utilitas, quam ineſſe quidem ſuſpicor, non levem ſtudioſorum gratiam demerebimur qui iſtam commoditatem, maxima opera, auctiorem aliquantulum in hac noſtra Editione reddidimus. Unicuique dictioni ſubjecit Gallicam interpretationem. Proprium illud erat, & unicum præter diligentiam quod ex ſuo penu ad hoc opus adduxit [d]. Quod vero vernaculum ſermonem ad explicandum maxime adhibuit, cum aliorum exemplis, tum nonnihil etiam rationibus ſe tuetur, quia ſcilicet permultæ ſunt & dictiones & locutiones ejuſmodi, ut vix ulla declaratione Latina intelligi poſſint. Sed cum eadem objectio facile

Edit. Theſ. 1531.

[a] Plures *Zanchios* doctrina & ingenio celebres Provincia Bergomenſis eodem fere tempore edidit; *Joannem Chryſoſtomum Zanchium* noſtri fratrem germanum, qui libros tres de Origine Orobiorum ſeu Cenomanorum ad *Bembum* Card. ſcripſit: Panegyricum quoque ad *Carolum* V. Imp. Auguſtum elegantiſſime elaboratum: Compendium item de 7. Sacramentis, &c. *Dionyſium* item *Zanchium* alterum germanum, in Sodalitio Canonicorum Regularium vitam cum fratribus traducentem. Hic eſt, ni fallor, *Dionyſius* ille *Zanchius* Bergomas qui vitam *S. Marthæ* hoſpitæ D. Jeſu Chriſti carmine complexus eſt. *Hieronymum Zanchium*, profundæ in Theologicis ſtudiis eruditionis, inter Reformatos clari nominis, *Baſilio* noſtro & amicitia & cognatione conjunctiſſimum, de quo plura erudite diſceptat *Bælius* in Lexico. *Hieronymum Zanchium* Juriſperitum ex eadem ſtirpe editum, qui in 2 Infortiati commentatus eſt, *Pauli Zanchii* JCti item excellentiſſimi filium. *Bartholomæum Zanchium* Bergomatem qui in *Salluſtii* Bellum Catilinarium ſcholia ſcripſit. Vide *Hieron. Zanchii* Epiſtol. penult. libri 2di ad *Lælium Zanchium* Veronenſem. Immo adeo literarum laude abundavit Bergomum, ut *Donatus Calvus* non dubitaret clarorum Bergomatium hiſtoriam literis tradere. "*Scena letteraria de Scrittori Bergamaſchi.*"

[b] *Borrichius.*

[c] Inde fit ut in omnibus *Theſauri* Editt. hos duos auctores quos dedita opera perlegit, ſedulo annotatos & loca diligenter adducta, numeriſque ſignata ubique reperiamus. Nam in *Terentianis* teſtimoniis ferme ubique tres numeri ſignati ſunt, quorum primus actum, ſecundus ſcenam, tertius verſiculum deſcribit. (Non utique ergo leviſſimum fuit vulnus quod STEPHANO inflixere poſtremi Sicarii potius quam Editores, qui ultimum numerum, verſiculi deſignationem, ut inanem amputarunt.) In *Plautinis* duo. Prior annotat quamlibet Comœdiæ diviſionem, (nam in *Stephanica Plauti* editione quam proximo fere anno abſolverat, in tot diſtribuitur partes unaquæque fabula, quot complectitur ſcenas, in computum adſcitis argumento, prologo &c.) poſterior verſiculum, in editione modo memorata numeris ad marginem diligenter notatum. In teſtimoniis ex *Plinii* Epiſtolis unicus eſt numerus, idemque epiſtolam denotans. "Sic enim hos treis authores" (Verba ſunt STEPHANI lectorem in aditu compellantis) "noſtris expreſſos characteribus per numeros diſtinximus, ut ſiquis locum ex dictionario conferre velit, id facere nullo negotio queat. At cur, inquiet percontator, non idem feciſti in omnibus authoribus? Quia nondum ſub noſtrum prelum venerunt."

[d] "Itaque ingenue fateor nihil hic ineſſe de meo, præter laborem ac diligentiam & Gallicæ declarationis bonam partem." Præfat. STEPH.

† Hujus Nizoliani operis, (ex quo omnino apparet, virum non mediocris ingenii fuiſſe, qui Philoſophia ſæculi ſui non contentus, qualicunque ſucceſſu, conatu certe laudando, eam princeps impugnare aggreſſus eſt,) novam editionem acceptam referimus, Viro eruditione juxta ac dignitate Illuſtri, Gothofredo Guilielmo Leibnitzio, in 4to Francof. 1674. cum gemina ejuſdem diſſertatione præliminari, ubi de ingenio Nizolii & ejus controverſiis philoſophicis plura cognoſcere licebit. Confer, quæ paulo infra dicentur, ubi de Stephaniano Theſauro a Nizolio curato.

†† Vel ZANCHUS. Ital. *Zanchi.*

facile recurrat, quemcunque demum sermonem adhibueris ut alterius sit Interpres, cumque suis solummodo consulat qui vernacule exponat, unde fit ut inter † istius gentis limites istiusmodi Lexica fere contineantur, neque alibi innotescant, mutato consilio interpretationem Gallicam recocto opere ut inutilem resecuit. Ad testimonia quod attinet, summa nobiscum fide egit STEPHANUS. Nam quamvis præter ea quæ propria lectura suppeditaverat, plurima ex *Calepino* aliisque qui antecedebant corrasit, si quos tamen auctores adduci sentiebat minus idoneos, iis rejectis, probatiores multo adhibuit, & ut nullam gratiam abesse fineret, etiam probatissimorum testimonia quæ in aliis dictionariis sæpe corrupta legebantur, quam fidelissime potuit fieri, pene omnia restituit. Ad ordinem etiam alphabeticum cum plurimum conferre videbat ut etiam composita suo loco, non ut sæpe fit, in alieno, id est in suis simplicibus quærerentur, eam etiam operam utilissimam sane præstitit, unde mirandum (potius an dolendum?) posterioribus hominibus tam inscitam dispositionem placere potuisse, ut unumquodque vocabulum in suam quasi gentem & familiam dubiam aliquando & incertam dispertirent, unde tædium consulenti & molestia absque ingenti fructus specie sæpissime oboriri solet. Immo etiam mirandum maxime *Henrico* filio tale aliquid in mentem venisse, ut præter istiusmodi distinctionem quæ sibi in Græco Thesauro vehementer placuit, ubi profecto integrum erat quamlibet adhibere, tale etiam commentum in paternum quoque Thesaurum meditaretur. Lævum hominem, & omnium quos vidi pessime feriatum [a]! Nomina denique propria admisit fere nulla. Utinam ne unum quidem! Nam quanquam adeo rara occurrant ut vix viginti passim in toto opere inveniantur, ea potius cum cæteris ex dictionariis ad eam rem concinnatis, ad quæ sc. lectorem amandat quam ex hujusmodi opere quæri oportebat. Licet denique eum qui profiteatur se nullas fere voces inserere nisi quotquot ex aliquo auctore recepto probatissimoque commendari poterant, intra aureæ Latinitatis limites se ut plurimum continere decebat, aliquando tamen ad ferream barbaramque pene se delabi patitur. Neque hæc increpandi animo dicimus. Nam qui Thesaurum L. L. meditetur, quanquam cum STEPHANO nostro ex *Terentio*, *Cicerone*, *Plauto* cæterisque melioris notæ spiritum animumque ducat, nonnihil tamen cum eodem ex *Apuleio*, *Palladio*, *Persio*, *Martiali*, *Jul. Firmico*, *Lucano*, *Claudiano*, *Justino*, *Curtio*, *Lampridio*, nonnihil quoque ex JCtis, ex *Caio*, *Paulo*, *Ulpiano*, &c. sibi adnasci & adhærescere lubens, videbit. At STEPHANO tamen neutiquam sunt condonanda quæ ex ipsa sentina Barbarismi depromit, & quæ non dicam a probatissimo auctore sed a nullo commendentur; MYMPHUR, SUBTAL, SUBTEGULANEA, PETILANSURA, ACIALE, &c. Quæ a Græcis mutuatur a nullo Latino Scriptore usurpata, OSTRACISMUS, POLIS, PHALACRON, ACARUS, &c. Condonari utcunque possint quæ finxit incuria aut lectio nimis properata, ABINTEGRO, ACEDARIA quod ACETARIA rectius scribitur, uti modo occurrat. Condonari etiam fortasse, quæ adducit ex unius *Perotti* auctoritate, ut NEQUITUS, &c. cum hominem sapiat alienæ diligentiæ quam suæ æquiorem æstimatorem. Neque profecto in ea περιεργίᾳ, modo ne nimium pinguescat liber, quidquam vel fraudis vel injuriæ consulentibus objici sentio; si unaquæque vox suam secum adferat αὐθεντίαν, sive sit *Ciceronis* usurpantis, sive *Perotti* adducentis, integrum interea sit lectori fidem suam vel adhibere vel reprimere, modo inter *Ciceronem* & *Perottum* internoscere & dijudicare poterit.

Edit. Thes. 1536. Jactis utique tam præclaris fundamentis, quantum deinde operæ Typographicæ relinquebant otii, totum id in legendis Latinæ linguæ principibus consumpsit, annumque 1536 dictionario suo clausit ad prelum revocato. Nam cum multa lectione, magnoque usu plurima deesse cognovit, idemque ab aliis accepit, plurima item emendari posse, manum operi iterum admovit, & a doctissimo quoque quicquid in hoc commentandi genere annotasset, nominatim *Gul. Budæo*, *Lazaro Baysio*, *Jacobo Tusano* Græcarum literarum Regio Professore accepit. Magna itidem vocum formularumque, & Nominum propriorum, quorum absentiam nonnulli jam moleste ferebant, adjectione locupletavit, XIV Cal. Dec. 1536. †† fol. Unum erat quod Lectoribus suis vehementer placiturum fore visum est Compilatori, ut cum plurimæ sc. voces nulla auctoritate enisæ, nullo vadimonio fultæ quibusdam idcirco tanquam parum Latinæ minus probabantur, eæ jam suos sisterent auctores. Sed cum *Calepinum* video, *Perottum* &c. adduci, curam laudo & diligentiam, exitum desidero, ††† neque voces idcirco tanquam Latiniores facile ero probaturus. Sermonem Gallicum adhuc retinuit interpretem, non suo consilio usus, sed aliorum voluntati a quibus vix dissentire poterat, nimium fortasse obsequutus.

Edit. Thes. 1543. Tertia & ultima Editio, quam procuravit ipse STEPHANUS, prodiit hujusce anni æstate XII sc. Calend. Jun. Paris. ex sua Officina, 2. Voll. fol. Cum Vir meritissimus nihil aliud in animo habuisse videtur nisi ut frequenti lectione, communicatoque cum viris doctissimis consilio, opus vix sedulo inchoatum & quasi rudiori filo adumbratum, latius aliquando explicare & in splendidiorem vestem evolvere posset, facile erudito lectori liquebit hominem prioribus vestigiis insistentem jam imperfecta omnia perpolire, obscuris lucem, dubiis auctoritatem addere. Interpretatione igitur Gallica penitus exulante, prætermissa, quorum infinitus fere erat numerus, accedere, testimonia, quæ partim ignoratione loci corrupte antea legebantur, partim omnino deerant, augeri & restitui voluit. Syllabarum quantitates jam primum summa cura expedivit. Loca *Ciceronis*, *Catonis*, *Varronis*, *Columellæ*, *Plinii*, *Cæsaris*, *Livii*, *Martialis*, *Persii*, *Juvenalis*, *Virgilii*, reliquorumque Poetarum juxta editiones quibus ea hominum ætas utebatur, fidelissime adduxit. Cum plura sint quæ hunc *Thesaurum*, licet sui generis perfectissimum, tanquam nævi contaminent, duo maxime animadvertimus quæ sunt illustrissima. Et quod auctoritates exclusit optimas, & quod admisit deterrimas. Exclusit, dixi, cum id potius erat temporis infortunium, quod nonnullos Auctores Latinos nondum ex prelo receperat. Neque enim ea ætas vidit, aut certe parum attente vidit STEPHANUS, *P. Syri* sententias, Fabulas *Phædri*, *Gratium Faliscum*, *Hyginum*, *Solinum*, *Panegyricos*, *Historiæ Augustæ scriptores*, cum plurimis aliis. Prodierat quidem *Manilius* sæculo superiore, sed cum cæteris neglectus. Nondum, aut nondum satis *Veterum Poetarum Historicorumque fragmenta* in unum coegerant Viri industriosissimi: Nondum etiam ea Latinitas quæ non nisi in Marmoribus Saxisque reperitur, cura *Gruterorum*, *Boissardorum*, aliorumque sub prelum subierat. Quibus quos opponit (id enim erat secundum) quasi eorum jacturam redimere vellet, Commentatorum antiquorum colluviem, præterea ex Recentioribus, *Laurentium Vallam*, *Hermolaum Barbarum*, *Ruellium*, *Budæum*, *Baysium*, *Cælium Rhodiginum* cum Lexicographis quos pone sequebatur. Unde evenit ut ex Æqualibus sive Philologis sive Lexicorum scriptoribus plurima desumeret, quæ ignoravit Vetustas; ASTROLABIUM ex *Sipontino*; ASTRONOMIA ex *Valla*; COMBENNONES ex eodem *Sipontino*; item COMBINARE, COMBINATIO, &c. CHEOPINA ex *Budæo*; CHRIA, CHRYSOPLYSIUM, PHRATRIÆ, PHRATORES, cum infinitis fere

aliis

[a] "Spero autem fore ut paternis vigiliis meas aliquando addens, illud Thesauri Latinæ Linguæ opus cum aliis rebus, *tum vero vocum dispositione ei simili qua in Græcis usus sum*, luculentius reddam." *H. Steph.* Præf. Græc. Thes.

† l. Intra, & paulo ante Exponit.
†† Duobus voluminibus.

††† i. e. Consilium collectoris non assequor.

aliis quæ usus & necessitas posteriorum hominum ex Græcis Latina fecerat. Contulit multum ad hoc opus † *Theodoricus Bellovacus* [a] cujus auxilio debere se fatetur quod tantæ operis moli non succubuerit. " Ex ipso autem Bu-" dæo;" inquit ille, " tam multa ad verbum transcripsi-" mus, ut pene ei rara in hoc opere & exquisita omnia " debeantur." Quantum aliis quoque nonnullis, ex ipsius verbis excipiat lector ad calcem secundi voluminis, quæ Mantissæ sive Appendicis Epistola præfatoria exhibuit.

ROBERTUS STEPHANUS TYPOGRAPHUS REGIUS LECTORI.

" QUum essemus in eo pene temporis articulo, ut " Thesaurum hunc nostrum vix credendis laboribus " congestum tandem publicum faceremus, ejusque rei fa-" ma constantior ad multos emanasset: ecce commodum, " nisi quod non satis in tempore Andreas Tiraquellus Re-" gis Christianissimi in Senatu Parisiensi Consiliarius, vir " etiam libris editis orbi notus, Ægidius quoque Perri-" nus officialis Josatius, & Jacobus †† Goupylius φιλία-" τρος, abs quo sumus non mediocriter adjuti, sedulo nos " admonuerunt esse quædam apud se hujus argumenti, " non indigna quæ hic quoque appingerentur: eorum-" que si nobis ita videretur, exscribendorum potestatem " se facturos ultro receperunt. Erant autem in librorum " margines tumultuaria, ut fere fit, lectione adscripta. " Ego vero nihil eorum neglecturus quæ usui fore studio-" sis intelligerem, acceptos ab eis codices diligentia quan-" ta potui maxima perlustravi: quæ visa sunt in rem tuam " futura, Candide lector, ea protinus excerpsi, atque seor-" sum in hos quaterniones contuli: grandiori quidem illa " volumini, suo quodque loco, inserturus, nisi sero ad " nos pervenissent. Habebat & Joannes Theodoricus Bel-" lovacus, cui plurimum debent quotquot usuri sunt no-" stro Thesauro, non pauca, potissimum ex Plinio sibi " privatim quondam selecta, sed inter chartas ita laten-" tia, ut non comparuerint, nisi universo opere prope " perfecto. Ea tandem ubi præter spem emerserunt, stu-" diose recognovit, & ut prius illud beneficium vel hac " cumularet accessione, publica esse voluit. Nos quoque " suprema huic operi imposita manu, omnibus bibliothe-" cæ nostræ libris pertractatis & evolutis, quæ delapsa ali-" cujus momenti visa sunt, una cum locis aliquot corru-" ptis quæ inter imprimendum animadversa, & restituta " fuerant, his interseruimus. Tuæ partes erunt, amice " lector, & hanc operam tibi navatam boni consulere: " & his exemplis ad juvandam rem literariam quacunque " valebis ratione vehementius accendi. Vale, & alienis " sudoribus fruere non ingratus."

Edit. Thes. 1551. STEPHANO superstite *Marius Nizolius* Brixellensis, de quo plura superius, Thesaurum mendis expurgare, novaque vocabulorum accessione locupletare, suscepit. Quantnm in emendando potuit, nescitur, cujus ἀγχίνοια a nemine, quod sciam, ††† celebratur: qua ratione locupletavit, fortasse optime docebitur ex verbis *H. Stephani* Filii, quæ curavimus subjungi [b]. Nihil ergo superest quod *Nizolius* præstitisse videatur præter interpretationem Græcam, quam singulis fere *capitibus vocabulorum* (hominis verbis utor) apposuit, ex *Calepini* nescio quo ex tanta turba Editore commentum mutuatus.

Edit. Thes. 1573. Denato STEPHANO prodiit *Thesaurus* multo uberior, si molem spectes, Lugduni cura *Philippi Tinghyi* Florentini, An. 1573. fol. 4. Tomis. Editio ab omnibus undique expetita, quanquam nec cura nec utilitate cum *Stephanica* posteriori concertare possit. Cum ait *Tinghyus*, se *quæ a Stephano edita erant, dedisse integriora & emendatiora*, †††† adeo est a veritate alienum, ut STEPHANI integritatem fœdissimis mendis deformaverit, si hoc sit deformare scilicet, vocabula optimorum auctoritate comprobata omisisse, quæ a STEPHANO rite adducebantur, vel per incuriam male descripsisse, vel commisisse denique ut male describerent operæ Typographicæ: Cum ait, *quæ desiderari videbantur, doctos explevisse*, id ait ubi se magnificentissime ostentet hæc Editio & glorietur maxime. Sed mirabitur eruditus lector θαύματα hæcce nihil esse præter longas & onerosas Antiquitatum Romanarum descriptiones ex *Budæo*, *Manutio*, *Corrado*, *Gyraldo*, *Erasmo*, *Rhodigino*, ††††† *Firmico*, *Alexandro ab Alexandro*, *Hermolao Barbaro*, cæterisque ad verbum mutuo sumptas: Historias ex *Strabone*, *Æliano*, *Pausania*, *Philostrato*, *Tzetze*, &c. Expositiones quasdam & vim vocabulorum in Jure Civili, ad quæ declaranda migrat in *Thesaurum* πανοικίᾳ JCtorum: Rhetorica denique & artificiosa †††††† nomina ex Dramate, Scholis, &c. petita, verbis seu *enarrationibus* potius *Donati*, *Servii* aliorumque explicata. Hæc & similia popellum & plebem vanam allexerunt & alliciunt hodie. Ex *Tinghyi* scilicet *magno acervo tollere* jucundissimum. Si queratur

[a] " Qua in re præcipua sane laus debetur Joanni Theodorico Bel-" lovaco viro doctissimo & in optimis quibusque authoribus valde exer-" citato, ac, quod omnium est maximum, acri judicio prædito: qui " nisi nobis auxilio fuisset, & quasi Hercules quidam fesso Atlanti in " partem laboris successisset, nunquam profecto tantam operis molem " sustinere potuissemus. Is igitur jam inde ab initio instituti laboris, " ita nobis, vel Reip. potius, cujus est sane amantissimus, operam " dedit, ut omnia quæ & a nobis, & a nostris congesta erant, ipse " relegeret eaque tanquam supremus artifex inchoata & adhuc rudia " perpoliret." Præfat. Edit. 1543.

[b] Credibile est Nizolianam *Thesauri* Editionem respexisse *Stephanum* in sequentibus, quæ ea ipsa tempestate Venetiis procurabatur, qua ROB. STEPHANUS patria profugus Venetias cæteraque loca Transalpina peragravit. " Metuo certe ne miseri isti βαρβαρολεξικοσυῤῥαπτάδαι & voces " illas & alias quamplurimas, itidem commentitias aut quolibet modo " mendosas, quas ego relegavi vel potius ἐς κόρακας amandavi, tanquam " per incuriam a me prætermissas in meum etiam illum Thesaurum in-" trudant. Quod quum accidet, idem prorsus mihi, quod patri meo, " ROBERTO STEPHANO, id est, idem meis quod ejus laboribus, " usu veniet. Quum enim ille Venetiis agens quandam officinam Ty-" pographicam ingressus esset, in qua excudebatur ejus Thesaurus Lati-" næ Linguæ, sumpta in manus charta, oculos statim in quoddam vo-" cabulum conjecit, quod se olim rejecisse, dum opus illud construe-" ret, recordabatur. Miratus ergo suum exemplar afferri ad se jussit, " quod suæ memoriæ non omnino fidendum putaret. Ibi certe voca-" bulum illud non invenit, sed margini adscriptum, ut insereretur, vi-" det. Tunc eum cujus manu adscriptum erat, convenire, & quo id " consilio fecisset, interrogare. Hic vero non aliud respondere, quam " se non vocabulum hoc solum, sed aliquot alia itidem adjecisse. Quæ " quum patri meo ostendisset, ea ipsa esse comperit quæ itidem olim " rejecerat. Qua ex re tanto dolore arsit, ut continere se non potue-" rit, quin illum aliosque qui ad ditandum præclaris hisce divitiis The-" saurum operam suam itidem locarant, Asinos Arcadicos vocaret." *H. Steph.* Epist. de suæ Typographiæ statu.

† Adde Johannis prænomen, ut paulo post, cum Bellovacus patrium nomen sit, Gallice sine dubio *Jean Thierry, de Beauvais.* Hoc ideo adnotare visum est, quia infra quoque in Vita Roberti Stephani & notis eidem subjectis Theodoricus Bellovacus vocatur, quasi illud S. Baptismatis, hoc Familiæ nomen esset. In Indice vero librorum a Rob. Stephano typis editorum memoratur, " Joh. Theodorici assertio de Mihi & " Nihil tum scribendis, tum proferendis," omissa patriæ hominis mentione. Scripsit etiam Annotationes in Laur. Vallæ elegantias, cum iisdem primum Parisiis, deinde & aliis in locis sæpius excusas. V. Gesneri Biblioth.

†† vel Goupylus, ut vocatur constanter in editione Dioscoridis & Tralliani Alexandri, aliisque scriptis, quæ concinnavit, eruditus iste medicus.

††† Immo celebratur ejus ἀγχίνοια a Viro summi ingenii Leibnitzio. Vide quæ supra annotavimus. In nudo autem Ciceronis verborum indice nihil præter diligentiam requirebatur, quam eximiam Nizolium præstitisse nemo nisi impudens negaverit. Ab eodem vero doctissimo viro, Ciceronis elegantiarum ad superstitionem usque & pæne dixerim ad insaniam studioso, barbariem illam, si qua Veneti Roberti Stephani Thesaurum fœdarunt, (quod in medio relinquo, quum editionem hanc non viderim) profectam esse, qua veri similitudine afferant non video. Verisimilius est, bibliopolam, impresso jam operi, nota & familiari huic generi fraude, clarissimum tum apud Italos Nizolii nomen, forte connivente eo, lucri sui causa, falso præfixisse. Quod si Henricus Stephanus Nizolium perstringere voluit, causam non invenio, quamobrem nomini ejus pepercerit, cujus alioqui existimationem scripto injurioso lacerare non dubitavit.

†††† Verba hæc sunt Lugdunensis typographi in præfatione Tinghyi dedicationi subjecta. Miror autem cur non hanc ipsam præfationem potius Londinenses lectori exhibuerint, in qua saltem de novis accessionibus illius editionis agitur, quam ipsius Tinghyi Dedicationem, quæ præter puerilem declamatiunculam & excursum in locum communem de laudibus philosophiæ, de opere ipso, ejusque ordinatione ne γρῦ quidem continet. Nobis addere non visum est, qui abesse potius hæc atque alia talia cuperemus.

††††† Quid Firmicus huc faciat non video. Utinam porro, in Historicis, Geographicis & Mythologicis eos, quos hic V. C. memorat aliosve fontes adiisset! aliunde farraginem illam suam corrasit, ut ex Birrii præfatione plenissime cognosces, audacissimus compilator.

†††††† vel potius Artificialia, quæ Græci Technica vocant.

tur aliquis hæc non resecari, illud sperandum, dicimus, non audendum erat. Suis illecebris deliniendus erat & morandus Lector plurimus. Non ex nostro sed plurimorum consilio scribendum erat. Et ne periret aliqua utilitas quam studiosis præstare voluimus, exprimenda erat Lugdunensis Editio, *Deliciæ Domini* Vulgi. Jacuisset aliter vel omnino penitus ablata fuisset omnis spes *Thesauri* recudendi. Ea scilicet Nepotes nostros manet felicitas, ut in Thesauro Latinitatis nihil aliunde arcessitum exspectent. Ridebit Sæculum non multo post futurum, si vana non sit spes nostra, *Thesaurum Linguæ Latinæ* in crassitiem atque fere in consilium LEXICI UNIVERSALIS abeuntem: Illi, credo, sat erit verba forensia & Juridica ex *Brissonio*, *Calvino*; Historica ex *Glandorpio* & Dictionariis Historicis *C. Stephani* vel *Nic. Loydii*; Philologiam ex *Martinio*; Philosophica ex *Goclenio*, *Micrælio*, & *Chauvino*; Geographica ex *Ortelio*; Glossas ex Glossariis; Mythologica ex Mythologorum; Adagia ex Adagiorum; Technica ex Technicorum officinis; Antiquitates ex *Danetio* aut *Pitisco*; Propria & patronymica ex iis quibus id negotii potissimum datur; Græca denique vocabula, si Musis placet, non ex Thesauro Linguæ Latinæ, sed ex *Suida*, quod potius moneo, aut *Hesychio* quando opus erit, desumere.

Qui plura de ROBERTO STEPHANO desiderat, præter vitam in *Historia Stephanorum* concinnatam, adeat Iconas *Theodori Bezæ* [a], *Thuanum*, *Teisserium*, *Colomesium* in Gallia Orientali, *Gesnerum*, Scriptores a *T. Pope Blount* in Censura Auctorum laudatos, *Morerium* in Lexico, *Henricum* filium de Statu suæ Typographiæ & in Epistola ad *Paulum* filium *Agellio* 1558. præmissa [b], *Sammarthanum* [c], *Bailletum*, & *Menagii* Anti-Bailletum, *Jac. Sylvium* Isagog. in ling. Gallic. *Paulum Manutium* ad Epistolas *Ciceronis*, *Joach. Camerar.* in Epistolis p. 468. *Caillæum* Histor. Typograph. p. 95. *Joh. Frisium* in præfat. ad Dictionar. Latino-Germanicum, *Corderium* in Colloquiorum præfatione [d], cæterosque quos operæ † foret recensere.

In animo habuit vir de literis optime meritus suum *Thesaurum* ad incudem revocare, ut liquet ex præfatione ejus ad *Calepini* Dictionarium, quod A. 1553. publicavit. "Ne cessarent (amici) fesso humeros supponentes ab "emendando Latino ejus Thesauro & augendo, Græcis-"que dictionibus formisque adjiciendis, ut quam paucis-"sima posthac in eo desiderari possint; & in novo Græ-"cæ Linguæ Thesauro absolvendo [e], in quo eadem quæ "in Latino, ratio observanda erat, ex optimis delectissi-"misque Græcorum Grammaticis, Poetis, Rhetoribus, "Oratoribus, Historiographis & variarum rerum scripto-"ribus."

FORUM ROMANUM CÆLII SECUNDI CURIONIS.

Quod cum STEPHANO egêre *Lugdunenses* suppressis tantum ipsius præfationibus, ubi & auxilii & consilii totius ratio apparet, idem pene egit CÆLIUS SECUNDUS CURIO suppresso etiam ipso nomine: nisi quod auxerunt illi, hic in frusta minutatim concidit. Negligentia neutiquam condonanda, in animo instituere STEPHANUM exscribere, plurimaque interea vocabula summæ auctoritatis in medio relinquere. Non placuit homini delicatulo Inscriptio cæteris usurpata, *Thesaurus* vel *Dictionarium* "neque enim videbat qua ratione de lingua "Latina præcipientes voce non Latina uti voluerint."

Hæc enim Barbara, illa Græca. Prodiit itaque "THESAURUS LINGUÆ LATINÆ SIVE FORUM ROMANUM, omnium Latini Sermonis Authorum tum verba "tum loquendi modos pulcherrime explicans," Basil. *Froben.* 1576. fol. 3. Tom. *Leodegarius Grimaldus*, qui Vocabulorum classes fini subjecit, Thesaurum hunc, pro muneris ratione quæcunque in *Frobenii* Typographia typis excuduntur legens atque relegens, nimis certe extollit. "Tot "tantasque Latinæ Linguæ divitias (Verba sunt *Grimaldi*) "sane sum admiratus: & eo magis quod cum omnia dili-"genter considerarem, ita plenum Copiæ Cornu omni-"bus in locis animadvertebam, ut nihil addi posse nisi "supervacaneum videretur." CÆLIUS SECUNDUS CURIO Cyriaci Subalpinæ gentis apud Italos oppido A.C. 1503. natus, ob sinceram Christi doctrinam varias persecutiones passus, tandem Basileæ, consedit, ubi Eloquentiæ nactus professionem, talem in ea per 22. annos se præstitit, ut a remotissimis regionibus illius audiendi gratia plurimi convolarint. Excessit e vivis A. 1569. V. plura apud *Freher.* Theatr. illustr. virorum, *Bælium* & *Hoffmannum.* Operum ejus non paucorum catalogum exhibent *Gesnerus* & *Teisserius.* Vitam quoque expedite recenset *Martinus Crusius* in sua Turco-Germania. ††

PROMPTUARIUM LINGUÆ LATINÆ

THEODOSIUS TREBELLIUS ††† Forojuliensis *qui Latinæ Linguæ Universæ Promptuarium ex diversis ac optimis quibusque autoribus concinnavit*, ad eandem quoque classem compingi merito videtur. Sed neque pauxillula illa laudis portiuncula, quæ descriptorem manet, ei relicta est integra. Vide ut lævum quoque consilium ostendat, Hominis verbis utor, "Continentur hoc volumine, ut in summa dicam, locu-"tiones omnes vel latine (male latinæ) loquendi formu-"læ quotquot passim apud omnes Romanæ linguæ ido-"neos autores inveniuntur. Easque ita enucleate traditas "comperies, ut hoc uno libro contentus Commentario-"rum opera non admodum opus sis habiturus. Ordinem "vero neutiquam pœnitendum invenies, qui mirifice te & "doctiorem faciat & disquirendi tædio cumprimis levet. "Quicquid insuper in Dictionariis, quocunque licet no-"mine hactenus editis, quicquid in utraque Thesauri edi-"tione, quicquid in Latinæ linguæ apparatu, Doleto, "Valla, Grapaldo, Scopa, Adriano & aliis ejuscemodi "libris fuit, id totum in hoc uno volumine fideliter con-"gestum invenies. *Figuras* præterea & *colores* tum gram-"maticos tum *rhetoricos* diligentissime ex Cicerone, *Aristo-"tele*, Quintiliano, Rutilio, Prisciano, Rufiniano & aliis "doctis viris inseruimus. *Epitheta omnia religiose ad unum ob-"servavimus. Adde quod JCtorum formulas hactenus neglectas "vel concise traditas ex Budæo, Alciato, viris sine controversia "incomparabili doctrina præditis, summa cum fide transcripsimus*, "easque quoad fieri potuit, Ciceronis & aliorum aucto-"ritate munivimus. Antiquum item scribendi morem ex "Valerio Probo longe alio ordine tibi præbuimus."

Hoc ipsum Promptuarium, prodiit enim STEPHANO superstite [f], taxat ROBERTUS ipse, [g] Queritur enim "de iis qui in Germania hunc Latinæ Linguæ Thesaurum "contractum impresserunt, novam Promptuarii inscriptio-"nem dantes ei, cum longissima Epistola, in qua Ordo "demonstratur quem ipsi adhibuerunt ac servarunt, imo "vero quem ille primus & instituerat & conservarat. Quod

[a] "Tibi linguam Hebræam magnopere illustratam, tibi Græcorum "characterum summam elegantiam: tibi partim in lucem revocatos, "partim felicissime restitutos, tum Græcos tum Latinos scriptores plu-"rimos: tibi denique infinita quadam industria & inexhaustis laboribus "ex omnium Classicorum Authorum penu depromptum Latinæ Linguæ "Thesaurum debemus." Verba sunt *Bezæ*.

[b] "Fuit tempus cum Avus tuus Rob. Stephanus, Decemviratum "quendam literarium domi haberet, eumque ut παντοεθνῆ ita etiam πολύ-"γλωσσον, nam ut ex omnibus nationibus conflatus, ita etiam omnium "linguarum erat. Decem hi partim literati, partim literatissimi viri, "quorum quidam correctorio munere fungebantur (iique præsertim qui "Epigrammata postremæ ejus Editioni Thesauri præfixerunt) quum si-"cut ex diversis oriundi erant gentibus, sic etiam diversum sermonem "vernaculum haberent, Lingua Latina tanquam communi interprete in-"ter se utebantur." Horum opera usus est maxime ad *Thesaurum* concinnandum.

[c] "Inter eos qui de re literaria bene meriti sunt, Roberti Stephani, "Parisiensis Typographi solertissimi, splendidissimique, magna cum pri-"mis nec ullo ævo peritura laus fuit, vel ex illo amplissimo Latinita-"tis Thesauro, quem omnibus ejus Linguæ studiosis plurimo sumptu, "plurimo sudore; plurima diligentia deprompsit." In Elogiis.

[d] Qui ROBERTO nostro primum doctore ad Evangelii cognitionem usus erat. Ex verbis in præfatione.

[e] Nam & hanc operam quoque moliebatur, *Henrico* filio olim præstandam. Vide plura apud *Henr. Steph.* Epist. de Statu suæ Typographiæ.

[f] An. sc. 1545. fol. 2. Voll.

[g] In Præf. ad *Calepin.* 1553.

† Deest hic vel Non, vel Infinitæ, vel similis vox alia, ut constet sententia. Ceterum merito miretur quispiam, cur omissa sit hic mentio doctissimæ diatribes Theod. Janssonii ab Almeloveen De vitis Stephanorum, quæ prodiit Amstelod. 1683. in 8vo.

†† Nullus exstat hoc titulo hujus autoris liber, sed Turco-Græciæ libri VIII. & Germano-Græciæ VI. Anterior sit F.R. editio necesse est, in qua aiunt Cælium sine ullo pudore Thesaurum Stephani descripsisse. Sed in edit. 1576. per Albert. Burerum curatam, Thesaurum Lugdunensem 1573. pæne totum esse transfusum, auctorum locis tamen accuratius adnotatis, deprehendi.

††† Ital. *Trebellio*.

" tamen ut diſſimularent ipſi, totam ſæpe ordinis ratio-
" nem immutarunt, in principio ſaltem operis, dum in
" digerendis diſponendiſque vocabulis ea collocant in fine
" quæ in principio & medio poſita fuerant, & in medio
" quæ poſtremum ante locum occupabant." THEODO-
" SIUS noſter natione Italus, patria Forojulienſis ſcripſit
" præterea Orationem de illuſtriſſima Baſileenſi Academia
" inſtauranda, impreſſam Baſil. apud *Froben.* †

DOLETUS. STEPHANI DOLETI Galli, Aurelii, Typographi eruditi Commentarios hic idcirco adjici voluimus, potius quia inter STEPHANI plagiarios [c] referendus ſit, quam quod juſti Lexici opus procuderit. DOLETUS noſter annos natus 16, eo auctore utor, Lutetiæ Pariſiorum poſitis Grammaticæ rudimentis, in *Ciceronis* lectione multum verſatus, & loquendi modos attentius obſervans hos Commentarios cœpit conficere, in quibus vocabulorum a *Cicerone* uſurpatorum vim tum privatam & propriam, tum in conſtructione uſum & elegantiam, *Budæum* maxime in Commentariis Græcis, in animo atque in oculo habens, tumultuario & quaſi deſultorio more complectitur [d]. Creverunt hi cum ætate, & veritus ille ne, ſi rem extraheret, gravioribus poſthac commentationibus deditum eum ad humiliora referri pigeret, edendos vigente adhuc ætate curavit, annos ſc. 26 natus, prima quidem adoleſcentia cœptos, ſed repetita diligentia de integro fere confectos atque abſolutos. Tres Tomos meditabatur quorum *primus Budæo* inſcriptus prodiit 1536, fol. Lugd. apud *Seb. Gryphium*, in quo *de verborum & nominum ſignificatione uſuque dicitur*; demonſtrata ſcilicet uniuſcujuſque vocis ſignificatione tum propria tum tranſlata, deinde varietate uſus diſtincta, poſtremo exemplis cumulatis. *Secundus Franciſco Valeſio* Galliarum Regi literatorum Patrono optimo atque eidem inſuper *Budæo* inſcriptus, *inchoatam nominum & verborum expoſitionem perſequitur, itemque de particulis indeclinabilibus ad extremum agit.* Prodiit ibidem apud eundem 1538. *Tertium* intercepit temporum injuria, in quo *raros quoſdam eoſque elegantiores loquendi modos ex ſcriptoribus Latinis erutos collectoſque declarare, & L. L. phraſin atque numeros oratorios arte brevi perſtringere voluit.* Quo minus ad exitum ſua incœpta perducere potuit, fortunæ acerbitate factum. Nam vivicomburio miſer ob religionem combuſtus eſt Lutetiæ, Auguſt. 3tio 1546. de quo ſic egregie *Adeodatus Seba Vezalius* [i. e. *Theodorus Beza*,]

Ardentem medio rogo Doletum
Cernens Aonidum chorus Sororum
Charus ille diu chorus Doleto:
Totus ingemuit, nec ulla prorſus
E Sororibus eſt reperta cunctis
Naias nulla, Driaſve Nereiſve,
Quæ non vel lachrymis ſuis vel hauſtæ
Fontis Pegaſei ſtuderet unda
Crudeles adeo domare flammas.
Et jam totus erat ſepultus ignis;
Jam largo madidus Doletus imbre
Exemptus poterat neci videri,
Quum cælo intonuit ſeverus alto
Divorum Pater & velut peragre
Hoc tantum ſtudium ferens Sororum
At ceſſate, ait, & novum Colonum
Ne diutius invidete cælo.
Cælum ſic meus Hercules petivit.

V. *Konig. Bailletum*, *Bælium*, *Caillæum* in Hiſtoria Typographiæ, *Geſnerum*, cæteroſque. Exſtant nonnulla ejus Poemata in Deliciis Poetarum Gallorum, Tom. I. Fertur morti vicinus plebem adſtantem & lachrymis madentem ita allocutus:

Non dolet ipſe DOLET, ſed pia Turba dolet.

WENDELINUS, & FRISIUS. Ex STEPHANO quoque excerpſit ſuam *Medullam Latinitatis* MARCUS FRID. WENDELINUS: de quo plura apud *Morhof.* l. proxime citato. Neque enim in Lexicographorum claſſem jure eſt digerendus. Multum quoque Noſtro debet JOANNES FRISIUS Tigurinus. Nam præter Dictionarii ROBERTI STEPHANI Epitomen Latino-Gallici ab eodem ROB. STEPHANO excuſam, ubi voces nudæ locutionibus omiſſis in puerorum utilitatem continentur interpretatione Germanica auctæ, Dictionarium etiam Latino-Germanicum locupletiſſimum conſcripſit, quod a *Froſchovero* Tigurino Typographo plus decies excuſum eſt in Folio. Poſtremæ Editioni acceſſerunt prænomina Romana, & rei nummariæ, menſurarum & ponderum vocabula. Ingenue FRISIUS qui †† lectorem præfatus non ſibi ſed STEPHANO gratias deberi oſtendit, & poſt plurima in laudem viri de literis meritiſſimi dicta, deque ††† ejuſque in Lexicis condendis incredibili opera ſumpta, hæc ſubjungit; " Hæc de Authoris laude præfari li-
" buit. Supereſt ut breviter demonſtremus quantum &
" nos laboris in hoc Lexico, ſive, ut vulgo appellatur,
" Dictionario contulerimus: nobis enim in hoc opere,
" quod modo vobis ſtudioſiſſimi adoleſcentes exhibemus,
" omnino nihil niſi Germanicam verſionem, veram ta-
" men illam, & quæ ad noſtræ linguæ idioma quam pro-
" xime accedat, adſcribimus atque attribuimus". Eruditus Lector non in FRISIO quæret STEPHANI Theſaurum ipſum, ſed eum quem ipſe STEPHANUS in compendium redegit & Dictionarium Latino-Gallicum appellavit; a quo profecto ne latum quidem unguem abſcedere exiſtimo FRISIUM, Gallica ſolummodo interpretatione in Germanicam commutata. Neque latius fere abſcedit *Lexicon Trilingue*, quod ex Theſauro ROBERTI STEPHANI & Dictionario JOANNIS FRISII ſumma fide colligi jactat. Vix enim ſemel a FRISII labore diſcrepat, niſi quod Germanicæ Græca adjecta ſit interpretatio. Prodiit cum præfatione *Joannis Sturmii* Argentorati, excudente *Theodoſio Richelio* 1587. fol. Errat ergo *Morhofius* qui *Lexicon Trilingue* ex *Foro Romano* natum eſſe voluit, cum, ut inſpectando accepimus, ita ordinanda erat Proſapia; Theſaurus minutatim conciſus cum interpretatione Gallica extulit R. STEPHANI Dictionarium Latino-Gallicum: Galliam Germania mutavit FRISIUS, cui deinde Græciam adjecit ſive *Sturmius*, ſive quiſquam alius.

FUNGERUS. DECIMATOR.
DASYPODIUS. KORNIGIUS.
MARTINIUS. SUSANNÆUS.
PLANTINUS. NORWEGUS.
COMENIUS. DANETIUS.
FREIGIUS. LAURENTIUS.
MANCINELLUS. MORELLUS.
JUNIUS. BECCHERUS.
VOSSIUS. GAUDINUS.
CONSTANTINUS.

Officina Latinitatis.

ELLIOTA. DE SACRA QUERCU.
COOPERUS. THOMASIUS.
GOULDMANUS. LITTLETONUS.
&c. &c. &c.

Indagato fonte quid rivulos conſectemur qui ſuam copiam hinc arceſſere? Opera quam inſumpſit STEPHANUS erat quaſi Terminus hujus Diſciplinæ, neque Poſterorum erat, ut olim uſu venerat, Superiorum ſolo inædificare, ſed aliquid potius tollere ex eorum cumulo ad privatos uſus derivandum, atque ad eam ſpeciem quam unuſquiſque ſibi profitendam ſuſcepit. Hos igitur nominare

[c] " A Plagii crimine non abſolvendus, licet ipſemet adhuc illud ſibi " a Carolo Stephano objectum diluere omni ſtudio ſit anniſus, qua de re " legi poteſt Thomaſius de plagio literario, §. 409. 412. Nempe nimium " ſubito creverunt in molem Latinæ Linguæ Commentarii, qui ante Theſaurum Robert. Stephani & Nizolii magnitudine Laur. Vallæ Elegantias non ſuperabant; fruſtraque exſcribendi licentiam Lexicographis conceſſam Doletus prætendit, qui Barthol. Riccio inſuper atque Lazaro " Bayſio eum in modum turpiter abuſus eſt, nunquam eos nominans niſi " ubi caſtigat." *Morhof.* Polyhiſt. lib. 4. cap. 9. §. 11.

[d] DOLETI admonitio de ſecundi Tomi ordine. " Horum Commentariorum id meum primum inſtitutum fuit, ut autor eſſem novi Dictionariorum conſcribendorum ordinis, quem nec Græcus quiſquam nec Latinus ſibi vendicare poſſet. Qui ordo eſt, ut non ſeriem alphabeticam " ſequamur, quod vulgus Grammaticorum facit, ſed res rebus attexamus, " & dictiones ſignificatione cognatas inter ſe copulemus. In quo non ſolum dictionum ipſarum ſignificationes potes comprehendere, ſed rerum etiam naturam & quandam humanarum actionum expreſſam imaginem effictumque ſimulachrum contemplari. Quod ſi tibi vis declarari familiarius, fac tibi ob oculos ponas noſtrum in rei Bellicæ, Navalis, Ruſticæ, Cæleſtis, Partium corporis humani vocibus explicandis " ordinem." qui deinde mox ſubjungitur.

† Teſtibus Lycoſthene & Simlero Geſneri epitomatoribus. Ipſius opera quid revera Stephano acceſſerit candide vereque declaratum eſt in præfatione Birrii.

†† Supple Ad.

††† Forte Ejuſdem.

nare erit exſpectationi omnium occurrere. Neque hos ſolos nomino, quaſi totidem non eſſent, ſi res ita ferret, nominandi ultra. Non enim Bibliothecam Lexicographorum adornamus, ſed præcipuos perſtringimus. Sed de horum quoque nonnullis nonnulla licet pauciſſima.

In Etymologicis totus deſudat JOANNES FUNGERUS FRISIUS, M. MARTINIUS, de quo nihil niſi præclariſſimum jubeo, J. NORWEGUS HESSUS, & JOANNES GERARDUS VOSSIUS.

Deſiderata cæterorum egregie ſupplevit ROB. CONSTANTINUS, voceſque *abſtruſiores* in lucem protraxit opere & labore prædicando. Qualem operam quoque præſtitit JOSEPHUS LAURENTIUS Lucenſis in *Amalthea ſua Onomaſtica*, Lucæ 1640. 4to. & Lugd. 1664. fol. in qua Voces univerſæ *abſtruſiores*, Sacræ, Profanæ, Antiquæ, Antiquatæ, Uſurpatæ, Uſurpandæ occurrunt cum Italica Interpretatione.

G. MATTHIAS KOENIGIUS multa in ſuo *Gazophylacio Latinitatis* congeſſit, quæ fruſtra in operoſiſſimis aliis Lexicis quæruntur.

In vulgarem & quotidianam uſuram ſunt expedita & ad Diſcipulorum Cathedras ut plurimum idcirco relegata, quæ ſuis *Germanis* ſcripſit PETRUS DASYPODIUS *Conradi τοῦ πάνυ* Pater, quæ *Gallis* MORELLUS, GAUDINUS & DANETIUS [*a*]; & quæ *Noſtratibus* GOULDMANUS, THOMASIUS, LITTLETONUS cæterique quam plurimi.

In Nomenclatorum claſſem redigendi ſunt HADRIANUS JUNIUS, JOH. JOACH. BECCHERUS, & J. A. COMENIUS in *Lexico Atriali*, & *Janua Linguarum*.

Has literas primus apud nos profeſſus eſt THOMAS ELLIOTA armatæ militiæ auratus Eques, in Sudovolciæ Comitatu honeſtiſſimo loco natus. De quo vide *Lelandum* in Encomiis, *Balæum*, *Antonium Wood*, alioſque. Claruit A. 1540. regi HENRICO a familiaritate & ſplendidis miniſteriis. Prodiit ejus Dictionarium Latino-Angl. Lond. 1541. fol. mox tamen ſc. A. 1552. iterata vice a THOMA COOPERO Oxonienſi, atque Scholæ Magdalenenſis ibidem Informatore, 33000 circiter vocibus adauctum. Sed adhuc pro Sæculi infelicitate multis ineptiis & fœdiſſimis monſtris ſcatebat opus, ut exſpectare par erat. Idem deinde COOPERUS, propter labores feliciter exantlatos ab optima Regina ELIZABETHA bonarum artium nutrice ad Epiſcopatum Wintonienſem evectus, (In tanto enim homine remunerando eumque bonis officiis cumulando ſibi ipſi ſe nunquam ſatisfeciſſe palam prædicavit Regina munificentiſſima) proprio tandem Marte Theſaurum molitur. Prodiit Londini 1584. fol. ſc. "Theſau-
"rus Linguæ Romanæ & Britannicæ tam accurate con-
"geſtus ut nihil pene in eo deſiderari poſſit, quod vel
"Latine complectatur ampliſſimus STEPHANI *Theſaurus*,
"vel Anglice toties aucta *Elliotæ* Bibliotheca, opera & in-
"duſtria THOMÆ COOPERI, Magdalenenſis." Quid exſpectandum ſit ab hoc Theſauro, diſcet lector ex verbis Auctoris: "Hic non ſolum cujuſque vocabuli vernacu-
"lam interpretationem variam & copioſam reperient,
"ſed & etiam ex ampliſſimo ROBERTI STEPHANI
"*Theſauro* commodiſſime congeſtas locutionum formulas,
"quibus ejuſdem apud probatos authores uſus, quan-
"tumvis multiplex, indicatur. Ex iiſdem etiam ſubſcri-
"ptis locutionum exemplis intelligent, cujuſmodi in il-
"luſtribus ſcriptoribus adjuncta ſint nominibus Epitheta,
"quæ verbis eleganter adverbia connectantur, quæ in-
"terdum Antitetha & contraria, quæ nomina quibus ver-
"bis, quæ item verba quibus nominibus apte cohæreant.
"Genera verborum & nominum, inflexionem, accen-
"tum, derivationem nuſquam pene prætermiſi, ut illo-
"rum etiam conſulerem induſtriæ, quibus deeſt vivæ
"vocis inſtitutio, Adſcripta ſunt ubique Authorum no-
"mina, ut non obſcurum eſſe poſſit, quid cuique debea-
"tur. Hinc etiam vel exiguo negotio depromant ſibi
"non contemnendum apparatum verborum & locutio-
"num, ſive de re aliqua dicendum ſit, ſive ſcribendum.
"Accedunt & iſta non exigua commoda, quod hic La-
"tini Sermonis elegantiam & concinnitatem obſervent,
"quod ejuſdem cum noſtro idiomate conſenſionem intel-
"ligant, quod in ſuis ſcriptis ad optimorum authorum
"imitationem ſe facilius componant." Utiliſſimam ſane operam utique præſtitit Præſul doctiſſimus, Vir eruditione, moribus, omni laude major. Nondum enim deſivit eſſe vel in pretio vel in uſu. Attamen præter quod Auctores raptim citentur, nullo indicato loco quem conſulamus, eadem inopia, quæ cæteros ejus ætatis Lexicographos, premit quoque noſtrum. Nondum prodierant aliquot Auctores optimæ notæ, ſcriptoreſque Philologici qui plurimum ad hæc ſtudia conferre poterant. Plurima item barbara irrepſere, ſed, ne ullam laudem tanti viri omittamus, de iis cavere debet Lector in limine operis his verbis admonitus: "Omnis dictio quæ ex Claſſicis &
"probatis authoribus depromitur, habet authoris nomen
"aſcriptum. Quod ſiqua non habuerit, eam ſcito vel
"Græcam eſſe, necdum in ſatis probatum uſum Latini
"Sermonis pertractam, vel ejuſmodi Latinam quæ in lau-
"datis Scriptoribus non reperiatur." Propria locorum & perſonarum vocabula ſeparari a cæteris juſſit, ubi quandoque graviſſime hallucinatur. De eo Scriptor celeberrimus [*b*], alienæ laudis non nimium Studioſus: "Multa
"de illo viro habeo, quæ non ſine injuria videntur re-
"ticeri poſſe, nam profecto fuit & muneris ſui & erudi-
"tionis jure reverendus: induſtriæ ſpecimen reliquit in-
"gens illud Dictionarium, cui operi uti famam ſuam
"apud poſteros, ita ſui ſæculi laudes ſimul & promo-
"tionem ſuam præcipue debet. Fundamentum iſtius ope-
"ris e Thomæ Ellioti Militis Dictionario, ſicut & ipſa
"materia & verborum & phraſeôn copia e R. Stephani
"Theſauro & Johannis Friſii Lexico Latino-Teutonico
"deſumpta ſunt." De his Lexicographis dicitur quod *Calepino* ELLIOTA, tunc temporis inclareſcenti, FRISIO [*c*], vel, quod perinde eſt, STEPHANO totum debeat COOPERUS. Hos ſequitur infinita Turba Lexicorum Latino-Anglicorum. Dictionarium THOMÆ THOMASII [*d*], quod ad ſummam fere maturitatem perductum eſt a *Philemone Holland*. JOANNES RIDERUS Præſul apud Hibernos non utique negligendus, qui ſibi id negotii dedit, ut præſtantiorum labores in compendium quaſi redigeret. THOMAS HOLYOAKE ſive DE SACRA QUERCU, ut Latine reddi poteſt atque ab ipſo redditur. FRANCISCUS GOULDMANUS [*e*] qui profitetur ſe THOMASIUM, RIDERUM, & HOLYOAKUM complecti. ADAMUS

e LITT-

[*a*] PETRUS DANETIUS Abbas S. *Nicolai* Virdunenſis, *Ludovico* XIV. Viro immortali, bonas artes revocante, *Magnum* ſuum *Dictionarium ad uſum Sereniſſimi Delphini collegit atque Gallico Idiomate reddidit*. Pariſ. 1691. 4to. & ſæpius. Placuit nimirum ornatiſſimo *Montauſiero*, cujus auſpiciis Regia Juventus inſtituebatur, ut Latinæ Linguæ Scriptores quos expoliri atque edi curavit ad ſtudia Principis promovenda, pari etiam paſſu ſequeretur *Latinæ Linguæ Dictionarium*. Haud immerito in hac parte literarum DANETIUM cæteris fere omnibus præferunt Eruditi: uti Lexicon, quod Auctore innominato vocatur OFFICINA LATINITATIS, Latino-Gallicum, viciſſim ad ultima detrudunt. Vide in hoc opus Stricturas cujuſdam præmiſſas DANETII LEXICO.

[*b*] *Antonius Wood* in Hiſtoria Oxon.

[*c*] Quod ſcripſit FRISIUS Teutonice, Anglice tantum interpretatus eſt COOPERUS. Ita fere pronuntiavit de eo T. DE SACRA QUERCU.

[*d*] THOMAS THOMASIUS inclytæ Academiæ Cantabrigienſis Typographus & *Legati* in eo munere Deceſſor. Coll. Regalis ibidem olim Alumnus. Ex *Hatcheri* Catal. MS. Electus unus ex tribus librorum Impreſſoribus, 11. Feb. 1585. Regiſtr. Acad. Cant. Obiit Uxoratus, & humatus eſt in Eccleſia S. *Mariæ* majoris Cantab. Aug. 9. 1585. *Hatcher* ut ſupra, & Regiſtr. S. *Mariæ*. Lexicon hoc intra 8. annorum ſpatium quinquies prodiit, ad vicem 14tam deinde pervenit, adeo ut a viro in hiſce literis præclariſſimo olim judicabatur nulli Lexico, vel numero verborum, accurata interpretatione, phraſiumque delectu cedere poſſe.

[*e*] FRANCISCUS GOULDMAN Collegii Chriſti apud Cantab. Alumnus. Obiit Anno 1689. Rector de *South Okendon* Com. *Eſſex*, cui præfuit ab Anno 1634. Præter cæteros labores quos inſumpſit non mediocres, *Criticos Sacros* 9. Vol. fol. una cum *Joh.* & *Ric. Pearſon* & *Antonio Scattergood* edi curavit in Theologiæ Criticæ & Eruditæ magnum incrementum. In Lexico condendo debuit nonnihil *Thomæ Parſons* Aul. Pembrochianæ Socio. Prodiit ſæpius ingenti acceſſione locupletatum cura *G. Robertſon* (viri in Hebraicis clariſſimi) & ejuſdem *A. Scattergood*. Vide *Worthingtoni* Epiſt. 22. "D. Gouldmano
"qui mihi proxime præivit (ſiquid ego novi hominem, dubium ma-
"giſne probum an eruditum ſenem, antiqua fide & moribus, atque
"tum temporis, cum id negotii in ſe reciperet Regiarum partium
"reum) &c." A. LITTLETON. præfatio.

LITTLETONUS [*a*] S. T. P. Ecclesiæ Westmonasteriensis Canonicus. Et instar omnium, utpote qui omnes præcedentes complectitur, Auctor *Linguæ Romanæ Dictionarii Luculenti Novi:* sive, ut vulgo dicitur, *Dictionarii Cantabrigiensis*, ibi sc. excusi 1693. 4to. Nulli, quod sciam, Lexico hodierno numero vocabulorum, vel si molem spectes, utilitate ipsa cedunt Nostrorum hominum labores. Quæ unicuique Literæ præmisit LITTLETONUS & deinde *Dictionarium Cantabrigiense*, de natura, potestate, & qualitate *Elementi* sunt ex ipsis philologiæ adytis petita & lectu cum jucunda tum necessaria. Cantabrigiensis Lexici Auctor gloriatur se ad hoc opus adjutum fuisse curis MSS. Cl. *Miltoni*, quanquam aliunde didicimus *Edv. Phillips Miltoni* ex Sorore Nepotem, quod magis credibile est, Avunculi labores applicuisse ad consarcinandum *Speculum Linguæ Latinæ* quod ejus cura prodiit 1684.

Dum hæc commentabar, mihi in manus incidit *J. Georgii Walchii* Historia Critica Latinæ Linguæ Lips. sumptu *Jo. Friderici Gleditschii*, *B.* filii 1729. 8vo. quem, quia caput quintum Lexicis Latinis destinavit, omnino nobis eadem profitentibus non negligendum esse duxi. Legi nec vehementer mihi dolendum arbitrabar quod in manus non jampridem venerat. Ἀνιστορησίας & Temeritatis specimen adnectam ex iis quæ habet ad nostrum STEPHANUM spectantia. Unde fortasse neque sibi dolendum arbitrabitur lector eruditus.

" ROBERTUS STEPHANUS qui edidit Di-
" ctionarium seu Latinæ Linguæ Thesaurum, non singu-
" las modo dictiones continentem, sed integras quoque
" Latine & loquendi & scribendi formulas ex Catone,
" Cicerone, Plinio avunculo, Terentio, Varrone, Li-
" vio, Plinio secundo, Virgilio, Cæsare, Columella,
" Plauto, Martiale, cum Latina [*b*] tum Grammaticorum
" tum varii generis scriptorum interpretatione. Prodiit
" opus hoc Paris. [*c*] 1536. duobus voluminibus. Filius
" [*d*] Henricus patre dignissimus auxit id ingenti acces-
" sione atque emendavit. Ita ornatum in lucem editum
" fuit 1542. item Lugd. 1573. quæ Editio est optima [*e*].
" Basil. Froben. 1576 [*f*]. Vere de opere hoc [*g*] judi-
" cat Olaus Borrichius Append. de Lexic. Latinis p. 43.
" quum ait, *in hoc tamen tam pulchro corpore, ut nec deesse cre-*
" *dunt suas maculas soli, nævi quidam latent, nec ii parum de-*
" *formes, qui quo paucioribus hactenus vel observati sunt, vel pu-*
" *blice attacti, hoc mihi erunt studiosius liberiusque in gratiam ti-*
" *ronum nominandi, excutiendi. Et quidem principio dum aucto-*
" *res quibus totum ædificium innititur, forsan non optime in perfe-*
" *ctos & imperfectos tribuit, inelegantibus & imperfectis sed profi-*
" *cientibus Plautum & Terentium improvide adnumerat; perfectis*
" *& elegantissimis Varronem, Sallustium, & Catullum; imperfectis*
" *autem & deficientibus Columellam, Lucanum, Senecam, Taci-*
" *tum, Plinium utrumque, Curtium, Quintilianum. Secundo,*
" *infinita desunt ad accuratam & absolutam latinæ linguæ cognitio-*
" *nem necessaria. Enimvero certum est, alios auctores latinos vivo*
" *adhuc Stephano publicatos, vel ab ipso perfunctorie tantum excus-*
" *sos, vel ne tentatos quidem, alios ex quo vivere desiit in lucem*
" *prodiisse. aut plane novos aut longe emendatiores auctioresque.* Et
" quibusdam interjectis, *Non multis urgebo quod apud Ma-*
" *riangelum Grosippus, varia in Editionibus quibus usus est Robertus*
" *Stephanus oppido esse mendosa, capitalis tamen pestis, adjectiva pro*
" *substantivis adverbiisque non raro obtrudi, derivata suis primiti-*
" *vis non attexi, nec simplicibus composita; sed id solum adjiciam,*
" *auctorum sententias, phrasesque præsertim dubiæ significationis ra-*
" *ro explicari, proinde ambiguum allegatorum sensum variis inter-*
" *pretationibus patere, imo lectorem in suspenso relinqui, unde varii*
" *lapsus & fluctuationes.* Caspar Scioppius Consultation. 11.
" p. 53. dicit, *Hoc Lexicon omnium est optimum etsi nec paucis*
" *nec levibus erroribus vacuum.* In conficiendo hoc opere
" Stephanus spatium duodecim annorum consumsit, quam-
" vis aliorum, quos negotii hujus causa sumtu suo aluit,
" opera adjutus, quorum negligentia aut inscitia facile
" multa vitiosa nec satis emendata locum invenire po-
" tuerant.

FABER. Lexicorum Latinorum a *Perotto* ad nostra tempora perpetuo tenore & successione vere πατροπαραδότῳ deductorum ea est facies, ea fortuna. Neque extra eos limites quos sibi descripserant primi Coloni, divagari se passi sunt Nepotes. Sed ecce exortus est BASILIUS FABER Soranus suam quoque familiam ducens, novæque quasi Scholæ conditor. Nam quanquam ea lima hodie perpolitur eaque cura præstantissimorum virorum mactetur ut optimi Lexici vice fungi queat, non tamen Dictionarium, ut dicitur, in animo habuit conscribere FABER noster [*h*]. Voluit Linguam Latinam non *pueriliter interpretari*, sed *Critice exponere*, vocabulorum proprietatem subtiliter & quasi philosophice excutere, linguam ad originem usque investigare atque ejus quasi historiam contexere, vices deprehendere, rationemque quam vel cum se ipsa, vel cum finitimis linguis exerceat, complecti, proindeque Orthographiæ, Philologiæ, totiusque demum Critices quam latissime pateat, Thesauros conradere. Nihil ergo quod Erudita Antiquitas in se complexa est vel memorabile vel singulare hominem tam probe exercitatum fugere debuit; Officia, Ministeria, Artes, Ritus, Calculos, Philosophiam, Cultus, unde vel scribendi vel loquendi ratio affici potuisset, ob oculos posuit, & præterea, quod tamen condonasse malui, sententias eruditas, adagia, apophthegmata, exempla, historiolas, physica etiam nonnulla & moralia, adduxit, quæ in examine discentibus proponi & inculcari vocabulorum occasione potuere. Scripsit denique non Pueris, sed Confirmatis, sed Adultis [*i*].

His ominibus prodiit prima vice *Thesaurus Eruditionis Scholasticæ, sive ratio docendi ac discendi facili, plana, & compendiaria prorsus via, ex optimis quibusque autoribus Græcis & Latinis: & supellex instructissima verborum, locutionum, rerum, sententiarum, exemplorum, eorumque omnium quæ tum docentibus tum discentibus adminiculo utilissimo esse, atque ad eruditionem negotio facili & expedito comparandam facere possunt, cum adjuncta in plerisque locis interpretatione Germanica; Ita omnia de industria collecta atque accommodata, ut & locos communes vocum rerumque multi-*

[*a*] LITTLETONUS claris natalibus ortus apud *Westcot* in agro Vigorniensi. Vide *A. Wood* Athenas Oxonienses ad Annum 1694. quo moritur LITTLETONUS.

[*b*] Imo *Gallica* si vel hisce oculis vel STEPHANO ipsi fides.

[*c*] Credibile est ergo de Editione principe 1531. eum ne fando quidem audivisse.

[*d*] Nihil minus. *Henricus Stephanus* anno natus 1528. parum conferre potuisse videtur ad Thesaurum proditurum Anno 1542. Neque in ipsius monumentis ulla vel minima fides de ea re reperitur. Videtur quidem post obitum patris voluisse Thesaurum ejus ad incudem revocare, ut monuimus supra ex ipsius præfatione ad Græcum Thesaurum. Est & alibi ubi suum de ea re aperit consilium. " *Elaborata a patre* &
" edita opera, quorum editiones cupio renovare, sunt hæc duo potissi-
" mum, *Thesaurus Linguæ Latinæ* & Dictionarium Latino-Græco-Gallicum."
Epistola de suæ Typographiæ statu.

[*e*] Non optima sed longe alia, si fides sit adhibenda iis quæ diximus ad Annum quo prodiit Editio Lugdunensis.

[*f*] Editio *Frobeniana* sc. Forum Romanum non magis est STEPHANI quam Promptuarium.

[*g*] Quæ habet *Borrichius* non spectant STEPHANI *Thesaurum*, sed *Forum Romanum*, cujus Auctor inelegantibus & imperfectis *Plautum & Terentium* annumerat, &c. Non STEPHANUS, sed omnia longe aliter.

[*h*] " Sedulo incubui, ut *Thesaurum* Juventuti, ac tum discentibus
" tum docentibus exhiberem, non obtruderem *Dictionarium*, qui ne
" Latinus quidem, ut sit vulgatus, titulus est, hoc est, ut non oc-
" cuparer enumerandis usitato modo, juxta ordinem elementorum, vo-
" cabulis tantum, sed ostenderem etiam quid in unaquaque voce pro-
" prietatis esset atque elegantiæ, ac quomodo perspici usus ejus nego-
" tio facillimo posset: Quomodo item voces aliæ cum aliis conjungi,
" ac locutiones certas & sententias Latinas & perspicuas præstare pos-
" sent. Ac quia sterile & jejunum nimium & hoc ipsum est, adjunxi
" ex Auctoribus Græcis & Latinis, si non omnibus, tamen plurimis,
" quicquid in iis deprehendi eruditum, elegans, egregium, argutum,
" lepidum." Ex Prolegom. BAS. FABRI. Et mox, " Si quis ar-
" bitrabitur Thesaurum hunc nostrum in hoc conscriptum esse ut Vo-
" cabularii aut Dictionarii, quemadmodum vocant, loco quis eo utatur,
" nec prius ad eum confugiat quam de vocabuli alicujus significatione
" dubitet, ac interpretationem ejus petere ex eo instituat, tota aber-
" rabit via. Non enim ut Dictionarium tantum esset, conscripsimus,
" sed ut uberrimam copiam & instructissimum apparatum locutionum
" latinarum, rerum ac sententiarum contineret, ac quasi in foro quo-
" dam, ut conspici ab omnibus posset, explicaret atque ostentaret."

[*i*] " Illa omnia quæ ad studium Grammatices pertinent, adferri
" cupio ex Scholis ad hunc nostrum Thesaurum, cujus lectio gram-
" maticis illis præceptis nondum sat recte imbutis prodesse vix pote-
" rit." FABER ipse l. c.

multiplicium locupletiſſimos præſtare poſſint. Lipſ. 1571. fol. † [a] Floruit noſter ſæculo 16to, natione Germanus, patria Soranus. Per totos annos 40 †† a prima adoleſcentia ad ſenectam uſque, ætatem omnem docendis aliis cum voce tum ſcriptis conſumpſit. In publicum edidit plurimas lucubrationes, quibus veteribus Linguæ Latinæ Auctoribus lucem addidit, ex *Terentio* ſc. & *Cicerone* Excerpta, cum interpretatione locorum aliquot obſcurorum in utroque Auctore, Lipſiæ. Vertit in linguam Germanicam *Lutheri* commentarios in Geneſin: Item Saxoniam *Cranzii*, Lipſ. 1563. Denato FABRO prodiit Theſaurus cura Filiorum *Philippi* & *M. Chriſtophori Fabri* 1587. fol. Qui [b] huic expoliendo, illuſtrando, augendoque poſtea manus admovere, erant PAULUS FRANCUS, AUGUSTUS BUCHNERUS, JACOBUS THOMASIUS, CHRISTOPHORUS CELLARIUS, ANDR. STUBELIUS, CHR. FALSTERUS, & poſtremus omnium GESNERUS ὁ πάνυ. Certatim omnes eaque pene animi contentione qua ad *Calepinum* locupletandum eorum Majores advolarunt, ſed diſpari plane ſucceſſu. Primus, ut admonui, erat P. FRANCUS Beſcovienſis Profeſſor Viadrinus, qui A. 1622. Spicilegium ſuum addidit & FABRUM nonnihil auctiorem reddidit. Proxime ſequitur illuſtriſſimus pene omnium AUGUSTUS BUCHNERUS, qui Theſauro addidit & ſuas locupletationes & famam haud exiguam. Cujus curis graviter adauctus prodiit Vitemb. ſæpius. In BUCHNERI laboribus nihil erat querendum, niſi quod aliquid poſterioribus reliquit ſupplendum. Nonnihil in hac parte ſatisfecit Bibliopola honeſtus qui BUCHNERI vita functi lucubrationes novas ære redemit, & cum Symbolis M. JACOB. THOMASII, M. JOH. GOTHOFREDI HERRICHEN & JOH. VORSTII Viri Celeberrimi denuo recudit 1672. Lipſ. fol. His ſupervenit CHRISTOPHORUS CELLARIUS, Vir noſtro præconio major, & in his literis exercitatiſſimus: cui hæc demandata erat opera ut FABRUM ab innumeris mendis vindicaret, cum id aliquantulum neglexit BUCHNERUS in ſuis additamentis inſerendis magis occupatus. Novem igitur menſibus in ea palæſtra inſumptis, prodiit CELLARII induſtria pene ſingulari A. 1686. & rurſus 1691. 1696. & 1700. Poſt CELLARIUM manus admovit ANDREAS STUBELIUS: qui præter acceſſionem vocum 7000, addiderat quæ ad marginem ſui libri (in Bibliothecam Ser. Elect. Palat. cum aliis poſt fata Auctoris migrantis) adleverat vir præſtantiſſimus J. GEORG. GRÆVIUS: qui neque in hoc literarum laude ſtudioſos demereri deſtituit: item *Aruſiani Meſſi* primi ordinis V.C. CR. Comitis Exempla locutionum ex *Virgilio*, *Salluſtio*, *Terentio*, *Cicerone* per literas digeſta. Prodiit in publicum uſum A. 1710. fol. & rurſus A. 1717. [c] adjunctis ſymbolis JOACH. JURGENII & incredibili auctario vocum pene 20000. Prodiit denique *Theſaurus Eruditionis Scholaſticæ omnium uſui & diſciplinis omnibus accommodatus, poſt Celeberrimorum virorum Buchneri, Cellarii, Grævii operas & adnotationes, & multiplices Andreæ Stubelii curas, recenſitus, emendatus, & locupletatus a* JO. MATTHIA GESNERO; Lipſ. 1726. fol. ††† qui opus adhoc quod hodie conſpicimus culmen feliciter produxit, & omnia quæ ab eruditiſſimo Lexicographo reique Criticæ peritiſſimo expectari poterant, optime & fideliter præſtitit. Quale id ſit, vide præter præfationem Auctoris, *J. Chr. Coleri* Antholog. tom. I. faſcic. 3. p. 172. & *Walchium* nuper allatum, qui in Theſauro FABRI plus deſcribendo præſtitit quam in cæteris omnibus. Hunc igitur Theſaurum pace *Borrichii Foro Romano*, *Boecleri Ludovico Lucio* audax antepono, uſu, eruditione, curaque cæteris pene omnibus Lexicis longe commendatiorem, in paucis tamen emendari adhuc deſiderantem. Nam dum Primitivis Derivativa, Simplicibus Compoſita adtexuit, quod minime laudo, ad eam neceſſitatem detruditur, ut voces aliquando obſoletas, aliquando Græcas, aliquando pene pro ingenio fictas pro generis & familiæ capite ſiſtat. Lectorem inde per incuriam aliquando ad plures radices amandat de una voce quæſiturum: aliquando deſtituit & deſerit in totum. Loca auctorum non ea cura aut fide perpetuo qua par erat adducta, cæteraſque iſtiuſmodi minutias; pro tantis meritis facile condonamus. Prodiit quoque Epitome Theſauri FABRI Lipſ. 1594. & Heidelberg. 1608.

Editio STEPH. *Theſauri Londinenſis* 1735.

Ut tandem ad operam noſtram atque ad hujuſce Editionis methodum & rationem deveniamus, ſcire avebit Lector eruditus quid tantum poſt molimina *Car.* [d] & *Hen. Stephani*, *Miltoni*, *Baliolenſium*, *Kuſteri* denique, cæterorumque qui animum ad hanc ipſiſſimam profeſſionem adverterunt, (quorum tamen fere omnium labores intercepit vel fatum immaturum, vel injuria temporis) & nos ipſi præſtitimus, & præſtitiſſe ab aliis voluimus intelligi. Hæc non eſſe ſigillatim & minute deſcribenda, cum ea unuſquiſque lector pene ſuo jure in tali re præcipere videatur, & quaſi nobis præſcripſiſſe, in initio, monuimus. Pauca tamen ſunt, quæ paucis declarabimus.

Lexicographorum Gente, ut vidimus, in duas quaſi familias diviſa, quarum una STEPHANUM, FABRUM altera auctorem habet, primum omnium id nobis viſum eſt commodiſſimum, ſiqua ratione aut arte id poterat fieri, ut eſſent in noſtro *Theſauro* hæc duo conſilia communione quadam inter ſe conjuncta. Ea mente erant operæ, quas in *Fabro* reformando inſumpſerunt Viri præſtantiſſimi, nobis conferendæ atque digerendæ. Contulimus & digeſſimus. Dolendum erat, commoditates quas vel hinc vel inde capere potuiſſemus, nulla neceſſitate diſtrahi & diſcerpi. Concludendi itaque erant & conglutinandi hominum labores literarum neceſſitudine antea conjunctiſſimi. Deinde præter cultas obſervationes criticoque homine dignas quæ in *Fabro* ſpectantur, in STEPHANO adhuc deſiderabantur, neceſſe erat novas ſubinde exoriri vel voces vel vocum interpretationes, quas partim ſuppeditavit Auctorum lectio [e] STEPHANI ætate in Bibliothecarum latebris deliteſcentium, partim introduxit ſequioris ævi arbitrium

[a] Multum ad hoc opus contulit FABRI ſobrinus *Michael Neander* Soranus trium linguarum cognitione clarus, qui ſcholam Ilfeldenſem in faucibus ſylvæ Herciniæ per 40 annos rexit de Chriſtiana juventute optime meritus. Ejus opera, plurima ſane & præſtantiſſima recenſet *Teiſſerius*.

[b] Mirum eſt, in quam diverſa abeant Eruditi de Lexici hujus præſtantia, Subjungam duos. Verba mecum perpende. "Plurimum *abeſt* "[*Fabri Theſaurus*] *ab ea quam in Foro Romano ſpectamus perfectione*, im- "menſum quantum a virtute conſummati Lexici, primo quod plurima "hic deficiant, ſecundo, quod plurima, licet inveniantur, nullo tamen "laudato Auctore, ſuſpicionem barbariſmi legentibus moveant, tertio, "quod plurima barbara ſine præmonitu, lectori crude detrudantur, "quarto, quod in quantitatibus magna deprehendatur ſiniſteritas, adeo ut "hac parte *longe infra Decimatorem cenſeri mereatur.*" *Borrichius.*

"Theſaurus Latinæ Linguæ Roberti Stephani & *Forum Romanum* Cælii "Secundi Curionis —— Quibus merito *anteponas* Baſilienſe Lexicon. *In* "*Fabri Theſauro plus doctrinæ eſt*, cui copiam, decus, limam addidit ſingu- "laris induſtria & doctrina Cl. Buchneri qui ex opuſculo opus dedit. *Boecler.*

[c] Eodem anno prodiit CHRISTOPHORI FALSTERI *Supplementum Latinæ Linguæ, Sive, Obſervationes ad Lexicon Fabro-Cellarianum, cujus mille aliquot lacunæ ex auctoribus aureæ, argenteæ & æneæ ætatis ſupplentur, adjectis paſſim notis Criticis & Philologicis necnon indice quadruplici.* Dicitur & Francofurti ad Viadrum (ſi fides *Morhofio*) uberior latere vocabulorum collectio, quam *Tobias Magirus* ad FABRUM ſibi collegerat.

[d] Vide *Caroli Stephani* Præfationem ad Dictionarium Latino-Gallicum. Conſilium ſuum de ea re aperit *Henricus Stephanus* in præfatione ad Theſaurum Græcum, atque in Epiſtola de ſuæ Typographiæ ſtatu. De *Miltoni* conatibus vide ipſius Vitam, Præfationem ad Dictionarium, ut dicitur, Cantabrigienſe, & *Antonium Wood* in Athenis Oxonienſibus ad notitiam de *Edvardo Phillips*. Sodalitium *Baliolenſe*, quod eſt Oxonii, hoc ſæculo ineunte, tale aliquid in animo inſtituit neſcio quo fato interceptum. A. Cl. *Kuſtero* omnia egregia exſpectavit orbis literatus. Subjunxit ille ſpecimen operæ deſtinatæ ad calcem tractatuli ſui De uſu Verbi medii.

[e] Hujuſcemodi erant *Phædrus*, *Syrus*, cæterique quam plurimi, Hiſtoricorum & Poetarum Fragmenta, Inſcriptiones (nonnullæ aureæ ætatis) cæteraque id genus monumenta, quæ poſteriorum hominum cura & luce publica & literarum lumine donavit. Erit inſtar omnium celeberrimum *Fabrettum* laudare, cui multum debet Latinitas reſtituta. Plures auctores recenſet *Borrichius* de Lexicis Latinis qui *Stephanicæ* ætati ignorabantur, non optima tamen fide, cum in his *Manilium* nominet, qui prodiit typis *Aldinis* ſæculo 15to, adeoque ante ipſum natum STEPHANUM. ††††

† Borrichius in Append. de Lexicis pag. 46. non Lipſiæ, ſed Erphordiæ hanc editionem prodiiſſe docet. Aliam Lipſienſem, tunc primum, opinor, Buchneri cura recenſitam ac locupletatam, ad annum 1655. rejicit.

†† 36. Borrich. l. memorato.

††† Iterum A. 1735.

†††† Injuria hic vapulat Borrichius, cum non eos duntaxat auctores commemoret, quos ignoravit Robertus Stephanus, verum etiam, ut ipſius verba ponam, *Vivo adhuc Stephano publicatos, verum ab ipſo vel perfunctorie tantum excuſſos, vel ne tentatos quidem.* Utrumque deinde ſimul ut probet adducit inter alios *Manilium*, & nominatim quidem *Scaligeri*, haud obſcure innuens ex hujus etiam ſummi viri Commentariis penu Latinæ linguæ inſigniter inſtrui poſſe. V. pag. 44. Append. de Lexic.

bitrium & ea [*a*] norma loquendi, quam cæteri omnes Lexicographi neque omnino non adtigisse, neque se † penitus pertractasse videntur. Quod ad Orthographiam attinet, eumque Latinæ linguæ genium, qui in stamine ipso & in *partibus*, ut aiunt, *constitutivis* cernitur, uniuscujusque *elementi* naturam, habitus, relationes, veramque proprietatem descripsimus; qua in re nobis facem prætulere præter *Capellas*, *Lipsios*, *Scaligeros*, cæterosque Grammaticos tum Antiquos tum Recentiores, eruditæ commentationes singulis literis in *Fabri* Thesauro & in nonnullis Lexicis Latino-Anglicis præmissæ. Literarum Notæ quæ priscorum Romanorum nomina, officia, dignitates in vetustis monumentis designabant, a Cl. *Sertorio Ursato* diligenter collectæ & alphabetice dispositæ non erant negligendæ, præsertim cum tam levi opera Romanæ eruditionis studiosos feliciter demereri potuimus. †† Publicarum Formularum solennitatem eorumque vocabulorum explanationem quæ Romanæ Antiquitatis notitiam in se complectuntur, nuper præter cæteros *Sam. Pitiscus* incredibili labore congessit & literis consignavit; tradidit illustrissimus Dom. *Ez. Spanhemius* in opere pererudito, de usu & præstantia Numismatum; collegerunt viri laboriosissimi Romanarum Antiquitatum consarcinatores, *Manutius*, *Rosinus*, cæterique. Attamen hæc penitus neglexisse erat profecto *Thesaurum* nostrum insigni utilitate privasse (præsertim cum plurimorum vocabulorum vis & proprietas non aliunde sit deducenda) omnia vero accumulasse, erat, si molem libri atque nostrum laborem spectes, infinitum. Breviter ergo ea omnia attigimus, & ne Lector sibi fraudem parari existimet, eos ubique adduximus auctores qui plura consulentibus abunde satisfacient, & tanquam *Pythius* alter aut *Aristoteles*, *pro nobis respondebunt*. Jam vero ut de Critica verba faciamus, atque ea ἀκρίβεια quæ cum in omnibus artibus & disciplinis dominetur, tum in hoc literarum genere imperium habeat singulare, & necessarium; plurima proculdubio adnotabit Lector fuisse in STEPHANO ipso emendanda [*b*]; plurimum etiam operæ insumendum in iis auctoribus rite adducendis, quos vel STEPHANUS ipse, vel ex posterioribus nonnulli, aut per incuriam perperam citarunt, aut ope Codicum meliorum destituti. Plurimum ergo clarissimorum nostrorum hominum laboribus, cæterorumque in hac disciplina Principum, debetur, ut THESAURUS LATINÆ LINGUÆ longe nunc prodeat non solum locupletior, verum etiam ita emendatus, ut, vel ea sola utilitate atque hoc laudis genere, cæteris omnibus hujusmodi libris eum anteferre non dubitemus. Quod ad rationem auctores describendi allegandique attinet, tametsi cum *viris maximi nominis* vix arbitremur universas nostras operas in ea sola palæstra posse exerceri vel utiliter Reip. literariæ, vel nobis ipsis gloriose, (quos tamen ipsos ne id quidem velle existimandum est, ut STEPHANUS prelo denuo committatur incultus, inhonestus, imperfectus denique & mendis obsitus, nullo ornatu decoratus præter eam pauxillulam laudis portiunculam quæ in *libri*, *capitis*, *incisi paginæ* religiosa notatione cernitur) eam tamen utilitatem, per se quidem mediocrem sed operosam tamen, abesse noluimus. Numeros igitur Librorum & Capitum vel Versuum (quod in Prosa vel Versa oratione facile distinguetur) summa qua potuimus fide adduximus, optimorum Exemplarium auctoritatem in iis disponendis secuti. Speramus itaque nos non minorem gratiam a lectorum plebe inituros in testimoniis rite & commode apponendis, quam *Sacrilegi* isti *Lugdunensis* Editionis Auctores in resecandis. Ciceronis Editionem *Verburgianam* intelligimus esse consulendam, ab omnibus jam tractatam & laudatam merito maximo; eamque in minora tmemata divisionem amplectimur, quam a *Nizolio* ††† olim usurpatam Margini suæ Editionis apponi curavit Vir præstantissimus [*c*]: neglecta tamen in Epistolis ea allegandi ratione. De omnibus Auctoribus cum longum foret, tum Lectori nimium monendo fastidium moveret. Erant nonnulla levioris & quotidianæ operæ, præstanda tamen, licet hic a nobis monitum vix postulare videantur. Syllabarum scilicet *Quantitates*, *Genus*, *Flexioni*sque rationem ea brevitate conclusimus, ut operis molem incredibiliter aliquando levaremus. Expeditius enim multo & concinnius, neque ad utilitatem levius adnotasse COMMŏNEO, *ui*, *ĭtum*, *ēre*. quam cum STEPHANO ad tædium ingeminare, COMMONEO, *commones*, *penultima correpta*, *commonui*, *commonitum*, *penultima correpta*, *commonere*. Levicula hæc esse dices. Fatemur ultro, attamen non prorsus omittenda. Alphabeticam denique seriem, congeriemque phrasium, locutionum, proprietatum &c. instituimus minima fortasse gratia, sed labore & opera non minima: quod cum in animo habuit & serio ut plurimum perfecit STEPHANUS, lectorem tamen aliquando latuit ea dispositio, cum verba quæ *dominantia* appellare libet, aliquando *post principia* latitabant, aciemque oculi sæpissime fugiebant. Voces ipsas non eodem ubique atque exactissimo tenore Alphabeti conglutinatas reperiet Lector. Ea erat habenda aliquando Primitivorum Derivatorumque ratio, ut si hæc ab illis literarum permutatione non immane discederent, in sua nonnunquam *gente* consulerentur, non tamen indiculo in propria *sede* destituta. Condonabit Lector æquus si religiosi nimium aliquando & vulgi metuentes, plurima in STEPHANO reliquimus feliciori sæculo tollenda. Turba enim lectorum *Lugdunensem* editionem exprimi flagitabat, quorum criminationes deprecamur infinitis in locis ab eo discedere coacti.

Hisce consiliis atque his laboribus tandem ad umbilicum adducitur EDITIO LONDINENSIS. Quantum studiosos demeruerint Editores, penes omnes erit doctos pariter & indoctos, æquos & malevolos, judicandi arbitrium: quantos interea labores exantlaverint, eos solos statuere,

[*a*] Theologorum scripta intelligimus, eorum præcipue qui cum neque ad Summæ neque ad Infimæ Latinitatis classem redigantur, utriusque quasi medii, pene a Lexicis exsulabant. Vindicavit primus, quod sciam, *Cellarius*, qui *Fabri* Thesaurum Anno 1710. septem, Anno 1717. viginti circiter mille vocabulorum accessione locupletavit. Neque nos tamen temere omnia admisimus, cum & idem pene fuit *Gesneri* consilium. "Auximus vocabulis novis non quidem nullis, sed paucis tamen, nimirum dignis hoc Thesauro, quem *ἐξ ἀφαιρέσεως* & *detractione* potius *curare*, si res ita tulisset, quam προσαναγράφειν & pinguiorem reddere hac quidem parte maluissemus." Præfat. ad *Fabri* Thesaurum.

[*b*] Mirum unde eveniret ut in omnibus Thesauri Editionibus & in omnibus præterea Lexicis Latinis locus ex *Horat.* Epod. 14. 8. adducetur, *Ducere ad Umbilicum*, cum omnes *Horatii* Editiones, ne *Stephanica* quidem excepta, *Adducere*, legant. Miror *Stephanum*, qui hæc quæ sequuntur ex *Calepino* arripuit, ea non observasse, "Fuit & Demaratus Tarquinii Superbi pater, qui Corintho in Hetruriam se recepit quod Cypselum Tyrannum ferre non posset. Cic. Tusc. lib. 5. *Hunc* Demaratum *vixisse temporibus Philippi Macedonis auctor est Plutarch. in vita Alex.*" Sed in Historicis misere offendunt omnes quotquot vidimus Lexicographi.

[*c*] In Orationibus contra *Verrem* laudandis, in diversum semper abiere Viri docti. Recensent alii *Divinationem* & *Actionem primam* inter *Verrinas*, alii eas nominetenus resecant, numerumque idcirco *Verrinarum* minuunt. Nos Stephanica divisione & computo utimur. ††††

† Sic in Londinensi exemplari.

†† Sed cave putes te totum hic Ursati opus in compendium missum, vel cum judicio excerptum inventurum. Quo ipso tamen haud scio, an operæ pretium fieret: Siquidem id Cl. Grævius quondam magis ob raritatem, & quod inscriptiones aliquot alibi non publicatas comprehenderet, quam quod magnopere probaret, Thesauro Romanarum Antiquitatum, ut alia multa, inseruisse videtur. Perpauca his, quæ Tinghyus, ex Valerii Probi libello, vel potius ex Theodosii Trebellii Promptuario, in editionem Lugdunensem contulit, ut fors ferebat aspersa, raroque feliciter, ut in paucis e. g. in hac editione ostendimus, declarata invenies. Similia his fere sunt, quæ ad calcem Compendii Antiquitt. Ro. G. H. Nievport ed. noviss. leguntur. Qui veterum epigrammatum studio tenentur, multo melius & facilius harum siglarum, vel notarum declarationem ex Fleedwoodiana Sylloge, vel ex ipsis Inscr. corporibus Gruteri, Reinesii, &c. ubi Lapides ipsi exhibentur, ut & ex rei nummariæ veteris scriptoribus cognoscent. Cetera de hujus editionis novis accessionibus in præfatione Birrii dicta sunt.

††† Immo ab Alexandro Scot. Nam Nizolius non nisi foliorum, ut vocant, editionis Aldinæ numeros, in duas paginas per a. & b. litteras distinctorum indicavit. Hæc autem folia Aldinæ editionis Verburgius, non ziphris Arabicis, ut Scoti sectiones, sed Romano numero in margine editionis suæ adnotavit. Miror Cl. hujus præfationis auctorem id ipsum, non dicam ex præfatione Verburgii Cic. operibus præmissa, sed saltem ex titulis singulis voluminibus præfixis non perspexisse.

†††† Sed quænam illa divisio & quis computus sit ita parum lectori declaratum est. Ut scias igitur quomodo Stephanus singulas Cic. orationes in Verrem inscripserit, *Primam* eam appellavit, quæ alias *In Q. Cæcilium* inscribitur, ac *Divinatio* dicitur: *Secundam*, quæ alias *Actio prima in Verrem*: *Tertiam*, quæ *Liber primus in Verr.* a Grammaticis *Prætura Urbana* inscribitur: *Quartam*, quæ *Liber secundus*, a Grammaticis *Siciliensis*: *Quintam*, quæ *Liber tertius*, seu *Frumentaria*: *Sextam*, quæ *Liber quartus*, sive *De signis*: *Septimam*, quæ *Liber quintus* in Verr. aliis *De Suppliciis* inscribitur.

ſtatuere voluimus qui in hujuſmodi vigiliis bonum otium contrivere, quibus tenuiſſimam gloriam, plurimam ſtudiorum ſeveritatem ineſſe, omnes fere intelligunt. Quantulumcunque ex iis decerpi poſſit laudis & gloriolæ, labefactarunt nonnulli, & labefactare ultra fortaſſe non deſinent: Eam tamen utcunque laudem quæ mentes publicæ utilitatis ſtudioſas ſequitur, nobis cum illis, *ſpectatiſſimi* licet, communem; laudem denique humanitatis atque animi ad omnia officia paratiſſimi, eripiet nemo.

De preli induſtria atque Editionis nitore, Lectorem pluribus non moramur. Nihil in ea parte curarum defuit. Nihil tamen fortaſſe ſpectabilius quam ea celeritas conficiendi, qua, præter ſpem atque exſpectationem omnium, intra triennium opus concluſum & perfectum eſt. Quod ſolum, ut ſperamus, deſit, id præſtabit æquus Lector, ut quæ menda irrepſerint, ea pro mole operæ proque ſtudio noſtro in Remp. literariam condonare velit.

CLARISSIMIS

ROB. STEPHANI THESAURI

EDITORIBUS

SALUTEM.

QUIS ſim, ſciri paulum intereſt; non certè meâ, qui innoteſcere non percupio; minimè omnium, veſtrâ, Viri Clariſſimi, quibus notiſſimis quid ex uſu fuerit nôſſe ignobilem? Quid autem velim, breviter expediam. Non potui me continere, quin vobis, quas gratias nemo literatus non fatebitur ſe debere, ego quoque, particula quantulacunque literariæ Reipublicæ perexigua, agerem: & gratularer, quòd opus illud grande, conſilio laudabili ſuſceptum, magnâ laboris pertinaciâ continuatum, ad exitum tandem omnium votis reſponſurum pervenerit. Ex quo Romanus ſermo deſiit eſſe vernaculus, illius linguæ cultores, qui puram dictionis elegantiam ſtuduerunt (& pauci admodum potuerunt, & etiamnum poſſunt) aſſequi, coacti ſunt cum mortuis verſari, frequentemque cum authorum veterum ſcriptis familiaritatem inire, & eorum imitationi paulatim aſſueſcere. Cùm autem id penſum requireret multum operæ magnámque memoriæ vim; Dictionariorum uſus introductus eſt, ut illam minueret, hanc ſublevaret. Non longè ab Artis Typographicæ initiis, primum Lexicon prodiit in lucem. Deinceps, literis incrementum capientibus, exorti ſunt, qui huic ſtudiorum generi excolendo manus feliciter admoverunt. Verùm omnibus palmam præripuit ROBERTUS STEPHANUS: qui, poſtquam in perficiendo operis inſtituti, quod anno 1532. propoſuerat, tentamine decennium exegiſſet, anno 1543. Orbem literatum *Theſauro* ſuo donavit: in quem Latinæ linguæ opes undecunque conquiſitas recondidit; novoque ordinis artificio tam commodè diſpoſuit, ut, cùm nihil utilius poſſet excogitari, multi poſtea in Lexicis contexendis eandem rationem ſervare voluerint. Actum agerem, ſi ROBERTI STEPHANI laudes poſt *Thuanum* proſequerer. Annis deinde haud paucis elapſis, *Theſaurum* illius recudere & locupletari aggreſſi ſunt *Lugdunenſes*; quos ſua lucri ſpes minimè fefellit. Eorum editioni defuit neque laus neque pretium. Si cui tamen libeat & vacet illam ſubacto judicio propiùs examinare, erit nonnunquam, ubi in mentem veniat proverbium, *Theſaurus Carbones.* Id vos non fugit, Viri Doctiſſimi. Quum enim in animo haberetis ROBERTI STEPHANI *Theſaurum* luci redonare, & (nequid in re tanti momenti deſideraretur) neceſſe eſſet evolvere, quid alii præſtiterint, præſertim *Lugdunenſes*; tot in horum editione animadvertiſtis menda, ut in iis corrigendis poni oporteret operam, ferè qualem Hercules in ſtabulo Augiæ repurgando inſumpſerat. Poſt editionem à ROB. STEPHANO finitam, nihil prodiit ad uſus literarios magìs neceſſarium; nihil magìs operoſum attentiore diligentiâ, nihil grandius elegantiore cultu, elaboratum eſt. Ille nunc *Theſaurus* precioſiſſimus novam ſéque dignam induit formam: & illius Author (ſi ad ſuperos daretur defunctis reditus) optaverit reviviſcere; ut ſuum opus tanto cum honore, cum tantâ bonæ frugis acceſſione, redivivum contemplandi voluptate frueretur. Valete. 1735. 5. Id. Aprilis.

ROBERTUS STEPHANUS
STUDIOSIS LECTORIBUS
S. D.

(Edit. *Parif.* 1531.)

NE forte mirum fit vobis, Lectores benevoli, cur poft tam multas, tamque varias dictionariorum editiones, poft tot libros elegantiarum, tot virorum illuftrium annotationes, collectanea, flores, mifcellanea, vocabulorum differentias, caftigationes, epitomas, fpicilegia, racemationes, denique poft tot in omne genus auctorum commentarios cum ampliffimis indicibus, nunc audeamus hoc novum opus edere de verborum Latinorum fignificatione, atque ufu multiplici: inftituti confiliique noftri rationem, nifi vobis moleftum eft, paucis accipite. Triennium eft, aut eo amplius, cum a me complures efflagitabant, ut Calepini dictionarium, juxta pofteriorem ipfius authoris recognitionem, fuæ integritati reftituerem: reftitutumque, meis typis caftigatius ac diligentius, quam vulgo haberetur, excuderem. Quod cum fæpe negaviffem me facturum (multis enim de caufis id ipfum præftare poffe diffidebam) tandem victus tot importunis clamoribus, re ter quater tentata, nihilominus incœpto defiftere coactus fui. Cum enim univerfum opus diligenter infpectum, animo perluftraffem, adhibitis etiam in confilium viris prudentiffimis: reperiebam, me in eo genere citra infinitum laborem parum reipublicæ profuturum effe. Talis enim mihi occurrebat ejus libri facies, tanta ubique depravatio, tantum (ut ita dicam) chaos, & rerum omnium confufio, etiam in iis codicibus, qui minus corrupti vulgo ferebantur: ut omnino defperarem, opus illud a me corrigi atque inftaurari poffe: nifi (qui labor, præfertim in tantis occupationibus meis, vehementer me abfterrebat) totum exemplar mea ipfe manu confcriberem. Neque enim res commode fieri aliter poffe videbatur, cum propter innumerabilium errorum emendationem: tum ut (quod in dictionariis plurimum probatur) exactius omnia in fuum quæque ordinem referrentur. Huc accedebat, quod in illa etiam pofteriore authoris recognitione, plurima vel in primis neceffaria, defiderantur: plurima item infunt nec fatis pura, nec bene Latina. Ex quo fequebatur, partim addenda illuc effe permulta, partim detrahenda. Quod quidem fi feciffem, exclamaffent plerique (id quod in ejufmodi factis evenire folet) authori factam effe injuriam: & me alienorum operum quafi contaminatorem dictitaffent. Ob eas atque alias caufas, Calepini opus non modo typographorum negligentia, fed etiam quorundam correctorum, quos verius corruptores dixeris, temeritate corruptum, ac paffim multis modis laceratum, nos prorfus quale fuit reliquimus. At vero nihilominus inftabant quotidie ftudiofi, affiduo clamore poftulantes, ut exquifitius aliquod dictionarium ex optimis quibufque linguæ Latinæ authoribus, & eorum commentariis atque interpretibus, aut colligendum curarem; aut ego ipfe meo labore colligerem. Quorum votis ut aliqua ex parte fatisfacerem, & pro virili parte rem juvarem literariam, egi fæpius cum aliis atque aliis doctiffimis hominibus, ut eam fufciperent provinciam: eos omni modo folicitavi: præmiis etiam non mediocribus ad id faciendum invitavi. Cæterum, cum omnes hoc negotium detrectarent, partim laborem reformidantes, & rei pondus ac magnitudinem, partim fuis ftudiis plus æquo addicti: haud diutius cunctandum ratus, me accinxi egomet ipfe operi: & jam inde, cæteris omnibus pofthabitis, nihil pene aliud agebam.

In primis itaque duos Latinæ linguæ authores & copia, & elegantia, & verborum proprietate præftantiffimos Plautum ac Terentium diligenter evolvi, atque perlegi: in quibus etiam minutiffima quæque adeo fcrupulofe annotavi, ut nullum fere verbum prætermiferim, quod ad Latine tum loquendum, tum fcribendum, commodum effe exiftimarem. Eas deinde annotationes, ut effent veluti fylva quædam, & quafi materies futuri dictionarii, protinus exfcribendas curavi, & cum omni diligentia in ordinem alphabeticum redigendas. Poftremo cœpi ex omni fcriptorum genere dictiones cum fuis interpretamentis ftudiofe colligere, dictionariumque ipfum tale ab exordio texere, & ordinare; quale nunc, o Lectores optimi, noftris characteribus, noftra opera, noftris fumptibus hic excufum videtis. Ejus autem incœpti operis cum jam duos aut tres (ut appellant) quaterniones paratos haberem: placuit mihi rem ipfam communicare cum viris eruditis. Quibus cum laborem noftrum haud quaquam difplicere animadverterem: iique fummopere me ad perfeverandum hortarentur: eos jam fponte currenti ftimulos addiderunt, ut non folum rem domefticam, fed & curam corporis in totum ferme negligerem. Sic igitur confirmatus, annos circiter duos in hoc opere dies noctefque defudavi: quo animo, novit Deus, tanto certe quidem labore, ut mihi in opere, nifi ope divina fuftentatus effem, aut occumbendum, aut oneri fuccumbendum fuerit. Reputate enim prudentiffimi Lectores, quantus fuerit labor in excutiendis, ac toties volvendis & revolvendis tot immenfis authorum voluminibus, tot commentariis, indicibus, fragmentis, annotationibus: non modo ut dictiones & varias loquendi formulas, earumque interpretationes undique in unum veluti corpus congererem: verum etiam ut integra, quoad liceret, reponerem fignificationum teftimonia, paffim apud ipfos depravata & mutilata linguæ Latinæ interpretes. Quoties toto mihi oppido curfitandum fuit, ut ex doctiffimis viris modo hunc, modo illum de dubiis fubinde confulerem? Quid, quod ne ullum quidem verbum in hoc tanto eft opere, quod mea ipfius manu perfcribendum non fuerit? Prætereo quod inter hæc omnia fic mihi femper laborandum fuit, ut materiam duobus prelis quotidie pene fufficerem. Horum omnium teftes funt amici: qui me & labori propemodum immorientem, fæpe inviferunt: & in tanto mari non ab re fluctuantem, frequentiffime confirmarunt. Nec vero querelæ gratia, ifta vobis expono jucundiffimi Lectores, quafi me peniteat exhaufti laboris: fed ut intelligatis quid lupinis æra diftent: hoc eft, quantum a Calepino, cæterifque dictionariis differat hoc noftrum omnino recens opus: in quo tot labores, tot vigiliæ, tot ærumnæ, pene dixerim, Herculeæ, fuerint exantlandæ. Itaque ingenue fateor, nihil hic ineffe de meo: præter laborem ac diligentiam, & Gallicæ declarationis bonam partem. Si qua interpretatio lectorem forte offendet, is non mihi, fed iis potius authoribus, ex quibus ad verbum omnia tranfcripfi, fuccenfere debebit. Non enim (ut cum Plinio loquar) in hifce rebus fidem noftram obftringimus: fed ad ipfos authores, qui aut fcripfere, aut aliorum fcripta interpretati funt, relegamus. Quod fupereft, de diligentia noftra in fingulis vocibus curiofiffime ordinandis, deque iis omnibus, quæ ad noftræ artis decorum pertinent, vos ipfi videritis inter legendum. In fumma, quifquis aliquo judicio præditus opus ipfum acrius infpexerit, omnia opinione majora reperiet. Quamobrem Lectores ftudiofiffimi, fatis fit confilium noftrum, & labores in hoc opere infumptos vobis aperuiffe. Nam res (ut fpero) bonitate fua fatis ipfa fefe legentibus probabit. Valete benevolentiffimi Lectores: & nos, fiquid bene meremur de ftudiis veftris, viciffim amate. Ex noftra Officina libraria IIII Cal. Octobr. M. D. XXXI.

ROBER-

ROBERTUS STEPHANUS LECTORIBUS S.

(Edit. *Parif.* 1536.)

NUNC demum, Lectores, verum esse video, quod Demea ille Terentianus secum queritur,

Nunquam ita quenquam bene subducta ratione ad vitam esse,
Quin res, ætas, usus semper aliquid apportet novi,
Aliquid moneat: ut illa, quæ te scire credas, nescias:
Et quæ tibi putaris prima, in experiundo repudies.

Nam cum ante annos aliquot opera diligentiaque nostra in studiosorum hominum utilitatem Dictionarium ex officina nostra exiisset, in quo præter cætera, Plauti ac Terentii, duorum videlicet Latinæ linguæ authorum & copia & elegantia & verborum proprietate præstantissimorum, quicquid ad Latine scribendum dicendumque pertineret, diligenter esset annotatum, equidem id me consequutum esse arbitrabar, ut esset illud unum pro omnibus, reliqua non magnopere desiderarentur. Sed longe profecto mihi aliter atque eram opinatus accidit. Cum enim per me ipse tandem multa Lectione, magnoque usu plurima deesse cognovi, tum multos memini cum sæpe de-industria in taberna nostra Libraria eo animo sederem, quo scilicet Apelles post tabulam latêre solebat, ut quid de eo labore nostro docti pariter & indocti sentirent, audirem: tum inquam plerosque audire memini, qui multa requiri dicerent, quosdam qui nonnulla corrupte depravateque ex Cicerone, Varrone, & reliquis citari arguerent: nec deerant qui accentuum omissam rationem, & propria item nomina quererentur. Ego vero invitus ista audierim, an lubens, difficile est dictu. Itaque jam tum ipse, quantum editiones quotidianæ relinquebant otii, id omne in legendis Latinæ Linguæ principibus, Cicerone totius eloquentiæ parente, Cæsare, Catone, Varrone, Columella, Livio, Plinio, Martiale, aliisque generis ejusdem, consumendum duxi. Qua ego diligentia, opinor, perfeci, primum ut quæ ignoratione loci corrupte antea legebantur, ea nunc locis repetita suis & sint restituta, & authorem agnoscant. Deinde quæ tanquam parum Latina minus multis probabantur, iis jam uti nemo dubitare audeat. Tum magnam vocabulorum vim, quæ in alio Dictionario nullo contineantur, aut infinitum potius numerum eruimus: ut opus ipsum multo hæc addita majus, meliusque effecerint. Postremo quo prolixius ad nos divertentes hospites acciperemus, a doctissimo quoque ætatis hujus quicquid in hoc commentandi genere annotasset, & poposcimus, & accepimus. In iis quidem certe Guilielmus Budæus, vir literis Græcis & Latinis, omnique doctrina eruditissimus, a me princeps appellari debet, qui pro sua in nos humanitate, studioque in literas singulari, de quibus neque bene merendi finem, neque modum ullum facit, ὑπομνηματισμοὺς nobis suos communicavit, ex quibus quicquid ad institutum opus pertineret, describeremus. In eo vero quam multa, quam diligenter curioseque in Authoribus observata, quamque & explicata plane, & illustrata ornate offendimus, quorum mentionem in iis libris, quos edidit & plurimos & doctissimos, nullam fecerit! Navavit operam & Lazarus Bayfius vir clariss. siquid enim obscurum & implicatum occurrebat, ille qua est humanitate, nobis aperuit & explicavit. Contulit operas & Jacobus Tusanus, Græcarum literarum professor regius, ex cujus codice innumera Quintiliani, Gellii, aliorumque authorum, quos ille diligenter perlegerat, transcripsimus: nihil sane veriti eorum judicium, qui, quæ a M. Tullio non sunt posita, protinus rejiciunt. Sed apagesis istas commentationes dicent fortasse aliqui ex eorum numero, qui scribi Dictionaria moleste graviterque ferunt. Quibus responsum sit, me Ælium Gallum vetustissimum legum Decemviralium interpretem, quem non semel Cicero laudavit authorem, Festum item Pompeium & Nonium Marcellum authores habere, quorum tantum apud me valet authoritas, ut iis ducibus errare, quam talibus magistris erudiri, malim. Quid enim causæ est, quin Varronem, qui diligentissime de Lingua Latina scripsit, eodem ipsi crimine condemnent? An ideo illum defendunt, quia quæ obscuriora erant, ipse explicavit cum esset doctissimus: nos idcirco reprehendunt quia hæc melius, quam ille, præstare non possumus? Si hanc unam causam adversus nos afferunt, taceant jam ipsi necesse est. Nos enim qui per nos nihil præstare poteramus, non Varronis solum, sed & omnium qui numero doctorum sunt semper habiti (in quibus Donatus, Servius, Valla, & alii permulti, tum veteres, tum etiam ætatis nostræ viri doctiss.) verba adjecimus. Et ut omnes intelligere possent, nec alienæ laudis cupidum me, nec suum cuiquam debitumque honorem præripere solere, eos omnes nominatim appellavimus. Quapropter siquem legendo unius alicujus verbi offendet interpretatio, is non me, qui de meo addidi nihil, sed authores, ex quibus me ad verbum omnia transcripsisse fateor, accusare debebit. Non enim (ut cum Plinio loquar) in hisce rebus fidem nostram obstrinximus, sed ad ipsos authores, qui aut scripsere, aut aliorum scripta interpretati sunt, relegamus. Eo vero in opere, sermone uti Gallico, (quanquam ne id quidem valde ab instituto nostro abhorrere videbatur) nostri certe consilii non erat, nisi certorum hominum, a quibus dissentire non poteram, quique magno id a me studio contenderent, voluntati parendum omnino fuisset, quum præsertim & honesta peterent, & iis fortasse etiam non parum utilitatis allatura, qui quum vulgo bene docti videri velint, magna id libertate reprehendunt. Tantum illa quæ & in promptu & sine circumloquutione occurrerunt, non parum multa consulto prætermittentes, adjecimus: quæ latius multo, ac fusius suo quoque loco, adhibitis prius in consilium viris doctis, in Latino-gallico nostro dictionario, a nobis summo studio parique diligentia explicabuntur. Quod vero ad eam laudem, quæ nostra est & propria, attinet, diligentiam dico, in singulis vocibus apte suo quoque ordine disponendis, quæque ad nostræ artis decorum pertinent, exequendis, iis certe licebit existimare qui legerint. Hoc tantum dico, quisquis aliquo præditus judicio, opus ipsum paulo accuratius considerarit & inspexerit, omnia eum opinione majora reperturum. Sed satis est, Lectores, consilium vobis nostrum, operamque, quam in hoc opere faciundo consumpsimus, exponere. Res enim ipsa, ut spero, bonitate & utilitate sua, ipsa inquam res sese inspicientibus probabit. Valete, & siquid bene de studiis vestris meremur, vicissim amate.

ROBERTUS STEPHANUS
TYPOGRAPHUS REGIUS LECTORIBUS S.
(Edit. *Parif.* 1543.)

NUNC demum, Lectores, verum effe video, quod Demea ille Terentianus fecum queritur,

Nunquam ita quenquam bene fubducta ratione ad vitam effe,
Quin res ætas, ufus femper aliquid apportet novi,
Aliquid moneat: ut illa, quæ te fcire credas, nefcias:
Et quæ tibi putaris prima, in experiundo repudies.

Nam quum ante annos aliquot opera diligentiaque noftra in ftudioforum hominum utilitatem Dictionarium ex officina noftra exiiffet, in quo præter cætera, Plauti ac Terentii, duorum videlicet Latinæ linguæ authorum & copia & elegantia & verborum proprietate præftantiffimorum, quicquid ad Latine fcribendum dicendumque pertineret, diligenter effet annotatum: equidem id me confequutum effe arbitrabar, ut effet illud unum pro omnibus, reliqua non magnopere defiderarentur. Sed longe profecto mihi aliter, atque eram opinatus accidit. Quum enim per me ipfe tandem multa Lectione, magnoque ufu plurima deeffe cognovi, tum multos memini quum fæpe de-induftria in taberna noftra Libraria eo animo federem, quo fcilicet Appelles poft tabulam latêre folebat, ut quid de eo labore noftro docti pariter & indocti fentirent, audirem: tum inquam plerofque audire memini, qui multa requiri dicerent: quofdam, qui nonnulla corrupte depravateque ex Cicerone, Varrone, & reliquis citari arguerent: nec deerant qui accentuum omiffam rationem, & propria item nomina quererentur. Ego vero invitus ifta audierim, an lubens, difficile eft dictu. Itaque jam tum ipfe, quantum editiones quotidianæ relinquebant otii, id omne in legendis Latinæ Linguæ principibus, Cicerone totius eloquentiæ parente, Cæfare, Catone, Varrone, Columella, Livio, Plinio, aliifque generis ejufdem, confumendum duxi. Qua ego diligentia, opinor, perfeci, primum ut quæ ignoratione loci corrupte antea legebantur, ea nunc locis repetita fuis & fint reftituta, & authorem agnofcant. Deinde quæ tanquam parum Latina minus multis probabantur, iis jam uti nemo dubitare audeat. Tum magnam vocabulorum vim, quæ in alio Dictionario nullo contineantur, aut infinitum potius numerum eruimus: ut opus ipfum multo hæc addita majus, meliufque effecerint. Poftremo quo prolixius ad nos divertentes hofpites acciperemus, a doctiffimo quoque ætatis hujus, quicquid in hoc commentandi genere annotaffet & popofcimus & accepimus: quos equidem omnes nominatim hic appellarem, nifi vererer, ne de fingulorum doctrina dicere parans, nec fatis ample pro cujufque meritis dicere viderer, & modum tamen epiftolæ excederem. Quanquam de Gulielmo Budæo tacere non poffumus, viro literis & Græcis & Latinis, omnique doctrina eruditiffimo: qui pro fua humanitate, ftudioque in Literas fingulari, de quibus neque bene merendi finem, neque modum ullum unquam fecit, ὑπομνηματισμοὺς nobis fuos communicavit, ex quibus quicquid ad inftitutum opus pertineret, defcriberemus. In eo vero quam multa, quam diligenter curiofeque in Authoribus obfervata, quamque & explicata plane, & illuftrata ornate offendimus, quorum mentionem in iis libris, quos edidit & plurimos & doctiffimos, nullam fecerat! Jam vero ut hac quoque parte ftudiofis prodeffemus, quum animadverteremus magnam apud Grammaticos controverfiam effe de verborum multorum præteritis, fupinis, perfonis aliquot & temporibus, genitivis item & ablativis nominum tertiæ potiffimum declinationis, fyllabarum denique (ut ipfi loquuntur) quantitatibus: quæ omnia nifi ex poetarum authoritate conftitui certo non poffent, propterea quod in aliorum fere Scriptorum libris multi audaciores fe præbent, ut ea quæ aliter atque ipfi oportere judicent, fcripta reperiant, facile immutent, & quidem temere fæpius: quod illis videlicet in poetis minus licet certa quadam verfuum & numerorum lege aftrictis: hæc igitur quum animadverteremus, operam hac tertia editione dedimus, ut ad omnia fere quæ controverfa effent, teftimoniis uteremur poetarum. Ex quibus etiam, nequid aliunde petere neceffe haberetis, vocabula omnis generis, epitheta, propria nomina, formas denique dicendi omnes diligentiffime, ut fieri potuit, contraximus. Quæ autem de Cicerone, Catone, Varrone, Livio, Columella, Plinio, proxima & fuperiore editionibus collecta fuerant, codices poftea nacti meliores omnia denuo contulimus, & plurima quæ perperam exemplarium vitio defcripta fuerant, correximus. Qua in re præcipua fane laus debetur Joanni Teodorico Bellovaco, viro doctiffimo, & in optimis quibufque authoribus valde exercitato, ac quod omnium eft maximum, acri judicio prædito: qui nifi nobis auxilio fuiffet, & quafi Hercules quidam feffo Atlanti in partem Laboris fucceffiffet, nunquam profecto tantam operis molem fuftinere potuiffemus. Is igitur jam inde ab initio inftituti laboris ita nobis, vel Reip. potius, cujus eft fane amantiffimus, operam dedit, ut omnia quæ & a noftris congefta erant, ipfe relegeret, eaque tanquam fupremus artifex inchoata & adhuc rudia perpoliret. Sed apagefis iftas commentationes dicent fortaffe aliqui ex eorum numero, qui fcribi Dictionaria molefte graviterque ferunt. Quibus refponfum fit, me Ælium Gallum vetuftiffimum legum Decemviralium interpretem, quem non femel Cicero laudavit authorem, Feftum item Pompeium & Nonium Marcellum authores habere, quorum tantum apud me valet authoritas, ut iis ducibus errare, quam talibus magiftris erudiri, malim. Quid enim caufæ eft, quin Varronem, qui diligentiffime de Lingua Latina fcripfit, eodem ipfi crimine condemnent? An ideo illum defendunt, quia quæ obfcuriora erant, ipfe explicavit quum effet doctiffimus: nos idcirco reprehendunt quia hæc melius, quam ille, præftare non poffumus? Si hanc unam caufam adverfus nos afferunt, taceant jam ipfi neceffe eft. Nos enim qui per nos nihil præftare poteramus, non Varronis folum, fed & omnium qui in doctorum numero funt femper habiti (in quibus Donatus, Servius, Valla, & alii permulti, tum veteres, tum etiam ætatis noftræ viri doctiff.) verba adjecimus. Et ut omnes intelligere poffent, nec alienæ laudis cupidum me, nec fuum cuiquam debitumque honorem præripere folere, eos omnes nominatim appellavimus. Quapropter fi quem legendo unius alicujus verbi offendet interpretatio, is non me, qui de meo addidi nihil, fed authores, ex quibus me ad verbum omnia tranfcripfiffe fateor, accufare debebit. Non enim (ut cum Plinio loquar) in hifce rebus fidem noftram obftrinximus, fed ad ipfos authores, qui aut fcripfere, aut aliorum fcripta interpretati funt, relegamus. Quod vero ad eam laudem, quæ noftra eft & propria, attinet, diligentiam dico, in fingulis vocibus apte fuo quoque ordine difponendis, quæque ad noftræ artis decorum pertinent, exequendis, iis certe licebit exiftimare qui legerint. Hoc tantum dico, quifquis aliquo præditus judicio, opus ipfum paulo accuratius confiderarit & infpexerit, omnia eum opinione majora reperturum. Sed fatis eft Lectores, confilium vobis noftrum, operamque, quam in hoc opere faciundo confumpfimus, exponere. Res enim ipfa, ut fpero, bonitate & utilitate fua, ipfa inquam res fefe infpicientibus probabit. Valete, & fiquid bene de ftudiis veftris meremur, viciffim amate.

CLA-

Clarissimo & Celeberrimo Jurisconsulto

PETRO D'AUSSERRE,

Lugdunensi in civitate Consiliario & Advocato Regio, serenissimæque Reginæ matris Libellorum supplicum Magistro,

PHILIPPUS TINGHYUS FLORENTINUS S. P. D.

(Edit. *Lugd.* 1573.)

VANA quorundam hominum studia animo sæpe contemplans, Jurisconsultorum decus Petre d'Ausserre, multum diuque tacitus mecum dubitavi, cuinam potissimum Latinæ Linguæ Thesaurum: id est, ut ego interpretor, præclarissimi utilissimique Libri inscriptionem, cujus a me jam pridem sumptu magno editio parabatur, dicarem. Licet enim nemo tam sit vel hebes, vel humanarum rerum ignarus, velit modo naturæ suæ non spurius haberi, quin divitiis externis veras opes animi esse anteferendas existimet. Sic tamen corruptela morum & sinistri aviditas lucri mortalium fere omnium animos occupavit, ut honestatis virtutumque igniculi & sapientiæ inclyta illa semina, quæ summus ille rerum opifex Deus pectoribus nostris inclusit, atque mentibus ingeneravit, tenui vix in nobis parte ex aliqua appareant: enectaque misere potius, vel fœde esse sepulta merito videantur. Quotus enim quisque est, qui sapientum more veterum rei familiaris, propriæque adeo salutis cura neglecta: bonarum artium disciplinæque honestæ inflammatus studio, res illas omnes elatione animi præclara contempserit, ad quas vitiosa animi cupiditate instimulati mortalium plærique rapiuntur? Pessum iere vitæ pretia, & a maximo bono, ut recte Plinius ait, liberales dictæ artes in contrarium cecidere. Nimirum alii subiere ritus, circaque alia hominum mentes detinentur: & avaritiæ tantum artes coluntur. Quæ una res proculdubio illud effecit, ut insignis illa animi elatio quæ in optimi cujusque mente elucere quondam solebat, contrario studio refrixerit. Ubi nunc Megaricum invenias Stilphontem? cui præ una sapientia, mortalia cuncta sordebant. Qui patria a Demetrio expugnata, rogatus a Tyranno, an suarum rerum aliquid amisisset: nihil, inquit, neminem enim rapientem mea vidi: nam mihi quidem eruditio, virtusque animi salva sunt: cætera non mea, sed casus fortunæque fuere, cujus subito, ut vides, turbine labefactari, atque eripi solent. Quid ego nunc Socraticum Aristippum, Biantemve sapientem proferam? Cujus cum patriam Prienen cepisset hostis: cæterique ita fugerent, ut multa de suis rebus secum asportarent: admonitus a quodam, ut idem ipse faceret. Ego vero, inquit, facio: nam omnia mea mecum porto. Ubi, quæso, prudentissime vir illa sunt bona: quæ dum taces, dumque ad hunc modum levis expeditusque graderis, te ferre nulla video? Recte sane. Pectore nimirum, ut Valerius scripsit, illa gestabant, non humeris, non oculis visenda, sed æstimanda animo: quæ domicilio mentis inclusa, nulliusque idcirco injuriæ obnoxia: secura pacataque in hominis mente, mollia intus ocia peragebant. Quid Aristippus? minorine subsidio mentis fultus, contemplatione illarum rerum, quas vulgus miratur stupens, secum ipse tacitus ingemiscebat: aut ratione aliqua turpi a constantia animi solita effugium vile quærebat? Accipe quanta humanarum rerum contemptio in Sapientis fœcundo pectore, generositasque vigebat. Naufragium, infœlix miserque, fecerat, ejuscemodi enim voces homines parum docti, cum alterius vicem dolere se dicunt, usurpare maxime solent. At ille præsenti infortunio parum animo consternatus, cum e navi primum exiret: Mathematicas commodum figuras arenæ insculptas inspiciens, ad socios conversus, subito alacris ait: Salvi sumus ô socii: vestigia hic ego hominum, haud dubie magna conspicio. Quid quæris? ingreditur civitatem: doctos viros alloquitur: nuditatem sublevant: honorant cognitum: discedere cupientes socios viatico prosequuntur: Nam philosophi mansionem, saltem ad dies aliquot, beneficiis impetrarunt. Quo hæc historia pertinet, dices? Aristippi socios jubeas abire, actutum facile intelliges. Aristippe fœlix conservent te Dii: Aristippe bone, salve: Aristippe docte, in patria de te ecquid dicamus jubes? renunciate, ait, civibus meis, ut ejusmodi sibi opes parent, quæ fracta navi una cum domino enatent. O præclaram opulentiam! O quæstum mentis uberem! O fœlix lucrum! conditioneque nostra omnium, naturaque vere dignum! & in quo persequendo, nullo nos oporteat neque obstaculo impediri, nec labefactari formidine, nec periculo deterreri. Hæc, hæc (inquam) illa animi vera sunt bona, Petre d'Auserre, quæ neque fugam moliri, neque concinnare dolos, neque insidias struere alumnis suis novere. Ab iis aliena quæ sunt, fragilia sunt, caduca atque fugacia: possessoribusque suis haud raro perniciosa: quos locis multis prodere atque fallere consueverunt. Quo factum est, ut ad divina illa subsidia præstantes ingenio viri, alacri semper animo convolaverint. Universum fere orbem sapientiæ dulcedine captus Samius quondam peragrasse Pythogoras fertur: reique hujus inclyto tandem reperto palmario, præstantioris cujusdam doctrinæ mirificis institutis Italiæ illam oram affatim exornasse; quæ ob doctoris tanti eximiam dignitatem, magna est a priscis Græcia nuncupata. Cujus laudatissima in re Plato exempla secutus, Asiæ solitudines vastas, inexplicabiles sinuosasque Nili ripas, ut Ægyptios sacerdotes videret, scientiamque illorum hauriret, non sine magno labore dicitur pervagatus. Quo, simili raptos amore Homerum, Melampum, Dædalum, Musæum atque Solonem, Tyanæumque Apollonium perhibent convolasse. Quapropter minus erit mirandum Atheniensem ipsum Platonem, ut ab Archita Tarenti, a Timæo & Arione Locris Pythagoræ præcepta institutaque acciperet, in Italiam etiam esse transgressum. Non enim ætate illa, auri sacra fames: non fucati honoris ambitio: sed prudentiæ ac probitatis summus amor, famæque nominis ardor insignis, mentes hominum perurgebat. Abderites ille Democritus ex longinqua diutinaque peregrinatione, quam Sapientiæ causa susceperat, in patriam aliquando reversus: cum possessiones suas desertas, incultaque prædia vidisset: Haud essem (inquit) salvus ego, nisi hæc perissent. Quid Philoxenus Melopæus? nonne præsentia animi pari vitam ac domum opulentissimam in colonia Sicula, hæreditate nactus: delicias, voluptates, indigenamque & parum sobriam gentis hujus elegantiam demiratus:

ad honestiora & feliciora ocia, quæ mente agitabat, obstaculo sibi illa magno futura veritus; Per Deos (inquit) bona hæc haud me perdent, sed ego illa: hæreditateque aliis relicta confestim enavigavit. Quid Anaxagoras? nonne amœnissimo, fertilissimoque se abdicavit fundo: quo liberius ab externis curis feriato jam animo exoptatam diu operam philosophiæ posset insumere? Longum fit, ad plenum illorum velle exempla rimari, qui despectis rebus cæteris, honestissimæ huic se arti atque studio mancipaverint, Sapientia magis animi quam pecunia ditescere cupientes. Hujus rei tam præclaræ tamque divinæ fundamenta fideliter jacere, Thesaurus hic noster doctissimorum virorum vigiliis lucubrationibusque multis institutus, & magnifice cumulatus, haud dubie facile potest, modo quis in loco eo uti vigilanter assuescat. Præclarum hoc esse quis ambigit? sed magnificum illud etiam, quod balbutiem & rusticitatem linguæ, indisertique oris infantiam curaturum se esse promittit. Cum enim immortalis summique Dei specioso quodam divinoque munere a brutorum animantium, hoc uno vel maxime simus secreti disjunctique natura, quod sensa animi possumus explicare dicendo: Certe pulcherrimum quiddam ille videtur adeptus, qui qua re homines bestiis præstant, ea in re hominibus antecellit. Quod uti a me significatum est antea, liber hic noster se facturum spondet. Quo ex ipso, tanquam ex boni assiduique domini penu referta, non quidem esculenta & poculenta: quorum, pecuniam modo adhibeas, omni fere loco homini copia, ubertasque est obvia: sed Sapientiæ vera adminicula, & humanæ mentis inclyta viatica, Latinæ linguæ opes licebit expromere: mentemque ipsam hominis vere polire: cujus in oratione dignitas atque vis proculdubio maxime cernitur. Quod cum intelligerent Græciæ doctissimi viri appositissimo nimirum nomine, nullo vocis discrimine facto, orationem, mentemque nostram atque rationem prudentissime profecto λόγον appellarunt. Hos ego libros cum in publicum proferre vellem, & propter eas, quas supra retuli causas, haud mediocriter animo viderer mihi esse solicitus. Virtutum memor tuarum singularisque doctrinæ, Jurisconsultorum decus Petre d'Auserre, fœlicioribus jam auspiciis clarissimi tui nominis titulo condecoratos in studiosorum hominum gratiam evulgare illos constitui: ut una eademque opera bonarum artium cupidi se tibi plurimum de munere hoc debere faterentur: simul & amoris erga te mei singulare aliquod apud posteros pignus extaret: quo, humanitatis, modestiæ, probitatisque tuæ memoria ad gentes etiam nobis incognitas permanare latius, fusiusque aliquanto queat extendi: & in magistratu incorrupte sancteque gerendo vigilantia tui animi, summaque etiam fides ab omnibus possit intelligi. Haud igitur est mirandum, cum tot indies maximarum virtutum publice documenta præbeas, Jurisprudentiæque insuper gloria unus tantum excellas, ut celebratissima in urbe Justitiæ signum aliquod sustulisse videare, si Christianissimus, Invictissimusque Rex Gallorum CAROLUS te unum delegerit, cui splendidissimi magistratus curam injungeret & Regiis causis præficeret. Decebat enim præstantissimæ omnium virtutis alumnum insigni aliquo dignitatis præmio affici: idque ab eo principe potissimum, cui Deus optimus maximus imperii sceptra inclyti, & Justitiæ gubernacula, florentissima in orbis terræ regione utenda concessisset. Nostra igitur hac editione, vir præstantissime, lubens fruere: quam tibi, Christianæque reipublicæ fœlicem, faustamque esse, Largitorem omnium bonorum & veræ salutis authorem supplici mente precamur.

Summa universi operis in corpora quatuor, eo fuit a nobis consilio distincta, ut qui ad magnitudinem pene immensam liber excreverat: ab ejuscemodi epularum avido, candidatoque doctrinæ tractari commodius posset, quoties ipsum de re dubia, veri instar magistri consulere decrevisset. Affixa est etiam limine primo Adriani Cardinalis doctissimi viri, de Latinæ Linguæ temporibus & præstantia saneque elegans cultaque epistola: ut quasi digito ad fontes ostenso, quos quisque authores sedulo fugere, quos contra studiose conveniat imitari, facile possit addiscere. Plane enim eloquentiæ originem, in verborum delectu, quod disertissimo viro Caio Cæsari placere videmus, sitam esse arbitramur. Quæ vero reliquis, de ejusdem Latinæ Linguæ sententiis, Thesaurique hujus authoribus, corporibus sunt appensa: quæ in calce operis addita præfatio est, Deo auspice declarabit.

Vive diuque vale: meritos Deus addat honores.

LECTO-

LECTORI S.

CUM nihil magis ad instituti nostri rationem convenire visum fuerit, quam aliquam Lexicographi hujus celeberrimi, cujus Thesaurum edimus, notitiam præmittere; *Historiæ Stephanorum* & *Annalium Typographicorum* auctor facile adductus est, ut, quæ de ROBERTI STEPHANI vita & operibus passim conscripsit, a se recognita & collecta, hic proponerentur. Vale.

ROBERTI STEPHANI VITA.

ROBERTUS STEPHANUS HENRICI filius anno [a] 1503. natus, maximam illius Sæculi partem celebritate sui nominis illustravit. Hoc tempore Artifex ille Litterarum peritissimus in lucem editus videtur, ut litteris in *Gallia* renascentibus optimorum Librorum copia clariorem lucem inferret. Omnimoda eruditione a prima adolescentia non leviter imbutus est. [b] Linguas (præter vernaculam) *Latinam*, *Græcam*, *Hebræam* perfecte eum calluisse testantur Opera ab eo conscripta & excusa, [c] Grammatica *Gallica*, Præfationes multæ [d] *Græca* & [e] *Latinæ*; [f] *Thesaurus Latinus* absolutus, & [g] *Græcus* susceptus bonaque ex parte elaboratus; [h] quædam ad explicandas Veteris Testamenti Phrases pertinentia. [i] ROBERTO STEPHANO *diligentiorem in emendandis atque edendis Veterum Scriptis neminem secundum patrem suum arbitrabatur* PAULUS MANUTIUS.

ROBERTUS anno 1522. suæ vitæ 19. SIMONIS COLINÆI vitrici sui typographiæ præfuit. [k] Quo tempore Editio Novi Testamenti Latina eo Emendatore apud COLINÆUM cusa tantas offensiones concitavit, ut eum mox *ad ignem rapiendum* vociferarentur Theologi *Parisienses*, nec unquam donec vixit *Parisiis*, conquiescere passi sint.

[l] Ea circiter tempestate (uti conjicio) de sua re litteraria & familiari constituenda, de Officina instauranda & nuptiis contrahendis cogitavit, ut inter librorum & liberorum partum minimum spatii interesset. JODOCI BADII [m] *soceri optimi deque optimis studiis bene meriti* filiam PETRONILLAM duxit, uxorem litteratam; " cui eorum, quæ Latine dicebantur, (nisi rarius ali-" quod intermisceretur vocabulum) haud multo diffi-" cilior erat intellectus, quam si dicta sermone Gallico " fuissent." Eandem scilicet videtur & thalami & studiorum consortem voluisse. " [n] Fuit tempus, quum " decemviratum quendam litterarium domi haberet, " eumque ut παντοεθνῆ, sic etiam πάγγλωσσον. Decem hi " partim literati, partim literatissimi viri, qnorum qui-" dam correctorio munere fungebantur, (iique [o] " præsertim, qui epigrammata postremæ Latini The-" sauri editioni præfixerunt) quum, sicut ex diversis " oriundi erant gentibus, sic etiam diversum sermonem " vernaculum* haberent, lingua Latina tanquam com-" muni interprete inter se utebantur. Ac quum ex his " decem modo hos modo illos famuli pariter & famulæ " de rebus, quas ipsi ipsæque vel noverant vel saltem " conjectare poterant, colloquentes, quinetiam in men-" sa quotidie cum de aliis tum vero de iis, quorum " illa solet argumentum suggerere, sermonem habentes " audirent, ita suas paulatim aures verbis illorum as-" suefaciebant, ut non solum pleraque eorum, quæ di-" cebant, intelligere, sed quædam etiam eloqui vale-" rent."

[p] ROBERTUS, *quo nemo suo ævo illustrior, peritior aut diligentior*, *pro familiari schemate habuit* [q] *Arborem in ramos porrectam*, *addita figura* [r] *speculantis hominis*, *verbo ascripto D. Apostoli* ([s] NOLI ALTUM SAPERE) *qua nota visus est arguere nimis curiosam de rebus obscuris ac divinis investigationem*, *& doctrinæ cuicunque apponendum modum.*

In iisdem, quas Pater incoluit, ædibus e regione Scholæ Decretorum, & iisdem, quibus ille prius usus est, Typis primum Artem exercuisse indicant Librorum [t] Subscriptiones & [u] character; quorum nullum anno [x] 1526. vidi antiquiorem.

In [y] nonnullis suarum priorum Editionum Ciphras & Reclamantes omisit; has, utpote minus utiles, [z] serius & rarius induxit; illarum autem usum [*] citius [†] Indicum necessitas flagitabat.

 [a] Com-

[a] *Histor.* STEPHAN. p. 13. 89. [b] MENAG. *Antibaill.* cap.69. [c] Ann. 1558. [d] EUSEB. Histor. 1544. Nov. Testam. 1550. [e] PERS. 1527. Bibl. 1528. TERENT. cum Comment. 1529. VIRGIL. 1532. Thesaur. Latin. 1532. 1536: 1543. Bibl. Lat. 1536. Pentateuch. Latin. 1541. Nov. Testam. Gr. 1546. CALEPIN. 1554. Hæ paucæ sunt ex multis aliis. [f] Ann. 1543. [g] *Histor.* STEPH. p. 88. 223. & Præfat. in CALEPIN. 1553. [h] Ann. 1558. [i] Vide Schol. *P.* MANUT. in Epist. Famil. CICER. apud *Rob.* STEPH. 1544. num. 364. 486. [k] Responf. ad Censur. Theolog. 1552. p. 8. [l] Libri apud illum excusi prodierunt multi ann. 1526. [m] Lege Præfat. in TERENT. 1528. [n] Epistol. *Henr.* STEPH. præfix. *Aul.* GELL. p. 13. [o] *Andreas* GRUNTLERUS, *Gerrardus* CLERICUS, *Adamus* MODIUS. [p] *Claud.* MIN. de Symbol. in ejus Comment. ad ALCIAT. Emblem. [q] Olivam, *Histor.* STEPHAN. p. 16. [r] Ibid. p. 16. 17. [s] Addebat aliquando SED TIME. Ibid. p. 16. [t] Ibid. p. 16. [u] Consule Libros a 1526. ad 1530. excusos. [x] Consule Catalog. [y] PRISCIAN. de Accent. 1526. Compend. difficil. Accent. 1527. [z] Idque in Græcis Editionibus ann. 1544. &c. [*] Ciphras affixit paginæ anteriori primum ann. 1526. THEODIDACT. Præcept. & tandem utrique, ann. 1529. *Laur.* VALL. in POG. [†] Vide Vol. I. *Annal. Typogr* p.267. Indices cum rerum tum erratorum, Ciphras illas ad expeditiorem ejus, quod quæritur, inventionem postulant. Ubi enim Ciphræ non adhibentur, Indices oportet fieri per quaterniones (quod aliquam Lectori facit molestiam & moram) uti SANNAZ. de Part. Virg. apud *R.* STEPH. 1527. in Indic. Errator. *Quaternione* a *pagina* 4. *versu* 3. Lectorem opus est primo quaternionem reperire, deinde paginam & versum numerare. Inveniendi difficultas minuitur (PERS. apud *R.* STEPH. 1527. Lege Præfationem Commentariis præfixam) adjectis ad marginem in quintum quemque versum numeris, iisdemque per singulas Satyras repetitis. Ciphræ in Tabulis & rerum vocumve Indicibus sæpius, quam in ipso Librorum textu omittuntur; uti in Bibl. Vulg. apud *R.* STEPH. 1527. 1528. Ubi

[a] Commentarios mediis Authorum Operibus intercalandi ſive intexendi morem licet primum reprehenderet, non tamen [b] longo poſt tempore ipſi viſum eſt admittere.

Typos nonniſi Romanos in Libris, quos ſua initio emittebat Officina, adhibuit; nec alios fere adhuc [c] Typographi *Pariſienſes* noverant. [d] Tandem Italicos *Aldinis* quam *Colinæicis* ſimiliores comparavit: Romanos etiam, quos in paterno prælo invenerat, uſu jam ſatis longo factos deteriores, [e] novis & elegantioribus mutavit. [f] Hebraice & [g] Græce vix quicquam præter quaſdam Dictiones, Sententias Lineaſve reperimus ab eo excuſum, antequam [h] Regius Typographus eligeretur. Tunc enim ejus Officina, ſimul honor munuſque novum acceſſerat, poſitis exuviis, & quicquid antiquæ rubiginis adhærebat, deterſo, nitidiorem multo & prorſus juvenilem cultum induit.

ROBERTO STEPHANO, ex quo id negotii ſuſcepit, maximæ erat curæ, ut ne quid a ſe inutile ac frivolum prodiret, ſed quodcunque aut antiquiorum aut recentiorum Scriptorum ad litteras politiores promovendas fuiſſet elaboratum, in ſtudioſorum manus veniret emendatum, ac ipſis Authoribus neutiquam indignum.

Imprimendi [i] auſpicium fecit ab Epiſtolis familiaribus CICERONIS; cujus præcipui inter Romanos Oratoris aliqua ſubinde Opuſcula ſola nonnunquam, aliquando Commentariis ſelectioribus elucidata, dare non deſtitit, donec omnia ſimul elegantiſſime [k] produceret.

STEPHANUS primam opinionem permagni momenti eſſe, totamque rei cujuslibet fere ſummam ab exordiis rite ac feliciter inſtitutis pendere non neſcius, egregia in primo ferme limine ſuæ artis dedit ſpecimina, [l] Latina Biblia, & Digeſta; Legis ſcilicet Divinæ & Humanæ Codices ſeparari noluit; cum illorum authoritate vis horum integra innitatur. His Operibus fecit exiſtimandi copiam, quanta ab eo viro, qui nunquam vellet a ſe degenerare, forent deinceps expectanda. His pignoribus ſuam quaſi fidem aſtrinxit, probavitque ſe nullis litterariis laboribus fore imparem.

Jam diu erat, quum Bibliorum Opus illud moliebatur. Anno enim [m] 1524. *pervetuſtas Urbis* Pariſienſis *Bibliothecas evolverat, operæ pretium facturum ſe arbitratus, ſi prius quam rem ipſam aggrederetur, vetera Exemplaria conſuleret, inde germanam lectionem excerpturus, quo, authoritate eorum fultus, & quæ depravata eſſent, reſtitueret, & ſcrupuloſis quibuſdam Lectoribus ſatisfieret, quos vel unius verbuli immutatio ſolet offendere.* Huic Operi denique abſoluto, Regium in quinquennium impetravit Privilegium; Erratorum paucorum Indicem adnexuit.

[n] Anno circiter 1528. *ſtudioſis, ut aliquod ex optimis Authoribus Dictionarium aut colligendum curaret, aut ipſe colligeret, inſtantibus, ſe accinxit operi,* PLAUTO*que ac* TERENTIO *diligenter perlectis, hortatu demum virorum eruditorum, quibus duos aut tres incepti operis quaterniones oſtenderat, binos annos in hoc Opere dies noctesque, rei domeſticæ & corporis fere negligens, ita deſudavit, ut quotidie duobus prælis materiam ſufficeret, & abſque ope divina oneri ſuccumbendum fuerit.* Ingentibus hiſce pertinacibuſque conatibus per tria annorum luſtra evictis (dum aliis pene innumeris operibus vacabat) ſtupenda illa *Theſauri Latini* moles ad ſummum [o] demum apicem perducta eſt. Dictionariis Lexiciſque ut nullum opus inter rei litterariæ adminicula eſt utilius, ita quoque nullum tædii & laboris improbi plenius. In hoc ſtudiorum genere quantum ROBERTUS deſudaverit, declarant varia in Linguis omnibus, [p] Hebraica, [q] Græca, [r] Latina, [ſ] Gallica, Lexica, & Dictionaria [t] Poetica ſeu Nominum propriorum, cum profana, tum ſacra; omnia hæc ab ipſo impreſſa, nonnulla [u] ſæpius aucta & recuſa, complura ipſius potiſſimum induſtria & vigiliis elucubrata; non tamen (Eccujus unius humeri his oneribus ſuffecerint?) abſque ope interdum doctiſſimorum virorum [x] BUDÆI, BAYFII, TUSANI & THEODORICI BELLOVACI, aliorum præterea [y] correctorio in ejus officina munere fungentium. [z] Decemviratum enim litterarium domi alebat, in quo ANDREAS GRUNTLERUS, GERARDUS CLERICUS, ADAMUS MODIUS; quorum Epigrammata legimus poſtremæ *Latini Theſauri* Editioni præfixa. [*] *Theſaurum Græcum* (qui ſub HENRICI nomine [†] longo poſt tempore prodiit) Latino [||] *ſimilem meditatus eſt, totum a fundamentis conſtruendum, bonamque materiæ, quæ ad novum illud ædificium requirebatur, partem paravit:* ac [aa] *non Lexicon Græco-Latinum neſcio quod, ineptiſſimarum adnotationum quadam velut colluvie conflatum, tanquam veſtimentum aliquod ex vilibus ſcrutis conſarcinatum, ſed ingentem & immenſum Linguæ Græcæ Theſaurum, per multos annos ſumptibus prope infinitis, ex præſtantiſſimis Linguæ Græcæ Authoribus congeſſit atque coacervavit. Qui certe illo Latinæ Linguæ Theſauro (quem ipſe cumulaverat) tanto foret opulentior, tantoque precioſior, quanto majores ſunt illius, quam hujus, divitiæ.* Sed mors ei invidit tanti Operis Editionem.

Nec tantum in omnigenis Lexicis, ſed Grammaticis etiam Tractatibus edendis, multum operæ poſuit.

Sed hæ ſunt doctrinæ elementa, & fundamenta, quibus bene poſitis facile cætera & fauſte ſuccedunt. Tyroni Lexicis & Grammaticis inſtructo optimos quoſque etiam Authores ſuppeditavit STEPHANUS.

Ex his nullos, variis formis & characteribus, textu aut ſolo aut commentariis explicato, ſæpius ad prælum revocavit, quam [bb] TERENTIUM, [cc] VIRGILIUM & [dd] CICERONEM: idque haud immerito, cum penes hujus triumviratus arbitratum omne ſit Latine ſcribendi loquendique jus & norma.

ROBERTO STEPHANO nil puto felicius eveniſſe, quam quod in ea inciderit tempora, quum ad rei inter *Gallos* litterariæ incrementum maxime conferret Regium patrocinium.

[a] FRAN-

Ubi Ciphræ anterioribus tantum paginis applicantur, Errata indicantur ſic, *folio, facie* 1. vel 2, *linea*; uti PLAUT. apud *R.* STEPH. 1530. aut ſic; *folio, facie a* vel *b, linea.* Linea autem varie indicabatur; aliquando per numeros; uti PLAUT. 1530. apud *R.* STEPH. Aliquando per ſyllabam aut dictionem lineæ initialem; uti TERENT. 1529. apud eund. Index Erratorum a *Rob.* STEPH. rejicitur ſæpius ad finem; aliquando collocatur in initio; uti PLAUT. 1529. Qui mos eſt apud COLINÆUM (*Terentian.* 1531.) alioſque. Lege Vol. I. *Annal. Typogr.* p. 297. In Erratis enumerandis, *Robertus* STEPHANUS ſcribit aliquando ſe minutula (uti circumflexam notam pro acuta) non adnumeraſſe, monetque Lectorem, *cætera cum ſilentio emendet, memineritque omnes homines eſſe nos, tunc maxime cum quid accuratius volumus emendare.* Bibl. 1527. Idem nonnunquam Erratorum Indicem in Libris longiuſculis neglexit, uti TERENT. cum DONAT. 1536. & in brevioribus adjecit; uti SANNAZ. de Part. Virg. 1527. Idem in PLAUTI ſupra-dicta Editione, ſingularum Fabularum Scenas numeris deſignavit, uti & in VIRGIL. 1532. ſingulorum Librorum pericopas; & in CICER. 1539. unaſquaſque per ſingula Opuſcula linearum decadas: quod etiam in ſua CICERONIS Editione obſervavit *Carolus* STEPHANUS; quo facilius ea, quæ & in rerum Indicibus & in *Ciceroniano* Lexico continentur, Lector reperiat. *Robertus* STEPHANUS litteras majuſculas (A, B, C, D, E, F, G, H) paginarum marginibus aliquando addebat; quibus promptius linea, ubi erat vox quæſita, occurreret. Sic Bibl. 1527. & VIRGIL. 1532. [a] Lege Præfat. in Comment. PERS. 1527. [b] TERENT. 1529. VIRGIL. 1532. In Commentariis, voces ipſius Authoris, aliquando litteris majuſculis (PERS. 1527. TERENT. 1529. VIRGIL. 1532.) aliquando iiſdem, quibus ipſa Scholia (TERENT. 1542.) exprimuntur. Suis præterea Editionibus ex antiquo more (Vide Vol. 1. *Annal. Typogr.* p. 59.) *Robertus* STEPHANUS aliique ex celebrioribus permulti, menſem (VIRGIL. apud ALD. menſe *Aprili* 1501.) & menſis diem (CICER. Orat. Part. apud *R.* STEPH. 7. Cal. *Mart.* 1527. MONTHOL. Prompt. apud *Simon.* COLIN. 7. Cal. *Nov.* 1520.) adjicere ſolebant. [c] Italico Charactere COLINÆUS & *Chriſtianus* WECHELUS inter *Pariſienſes* anno 1528. uſi ſunt. [d] Tractat. de Comœd. ad finem TERENT. 1533. CICER. Tuſcul. Quæſt. ann. 1542. [e] Ann. 1532. Bibl. Vulg. & VIRGIL. [f] Catalog. Nom. Propr. in Bibl. 1528. [g] Interpretat. Græcor. in Pandect. 1527. 1528. [h] Ann. 1539. Vide *Hiſtor.* STEPH. p. 35. [i] Ann. 1526. [k] Ann. 1539. 1540. [l] Ann. 1527. 1528. [m] Lege Præfat. Bibl. 1527. [n] Lege *Hiſtor.* STEPHAN. p. 21. [o] Ann. 1543. [p] PAGNIN. 1548. [q] De Theſauro Græco dictum eſt prius. [r] Ann. 1532. 1536. 1543. [ſ] Ann. 1540. &c. [t] Ann. 1541. &c. De plagio, cujus STEPHANUM accuſat *Jacobus* THOMASIUS, in Elucidario Carminum, lege *Hiſtor.* STEPHAN. p. 25. 138. 139. [u] Comparet Lector Editiones *Latini Theſauri* 1532. 1536. 1543. [x] Lege Præfationes *Theſaur. Latin.* 1536. & 1543. Præfatio 1543. nullam facit mentionem BAYFII & TUSANI, & 1536. nullam *Theodorici* BELLOVACI. [y] *Hiſtor.* STEPH. p. 18. [z] Ibid. [*] Ibid. p. 88. 141. 228. [†] Ann. 1572. [||] At *Theſaurus Græcus*, qualis anno 1572. prodiit, Latino longe eſt inferior. Ille enim ſi eam in Græcis, quam hic in Latinis, formularum ſcribendi copiam eodem ordine diſpoſitam comprehendiſſet, in multo plura excreviſſet Volumina. Qualis nunc Græcus deſideratur Theſaurus; ad quem conſtruendum ingenti & longo labore, incredibili & prope infinita lectione opus eſt: cui operi ſufficeret non niſi *Robertus* STEPHANUS ſuo decemviratu adjutus. [aa] Lege Præfat. CICERON. Lexic. apud *H.* STEPH. 1557. [bb] In fol. bis 1529. ſine & cum Comment. 1536. cum Comment. In 4. 1542. cum Comment. In 8. 1529. 1531. 1533. 1535. 1536. 1538. 1540. 1545. 1551. Sine Comment. In 16. 1534. 1536. 1541. Sine Comment. [cc] In fol. cum Comment. 1532. In 8. ſine Comment. 1533. 1540. In 12. 1537. 1549. [dd] In fol. 1539. 1540. In 8. 1544.

[a] FRANCISCUS Primus peculiari amore eum amplectebatur; eique annum ætatis 36. agenti, ann. [b] 1539. *Jun.* 24. Regii in Hebraicis & Latinis Typographi munus injunxit; quæcunque typographica postularet, subsidia concedere nunquam non paratus. [c] *Inter hæc præsidia præcipuum erant ii sumptus, qui in conquisitionem cum aliorum Librorum (potissimum Græcorum) tum vero Historicorum (Historiæ enim præsertim Romanæ hic Rex amator erat); & qui in sculpturam tam pulchrorum [d] characterum seu typorum, quibus Libri illi excuderentur, faciendi erant.*

ROBERTUS, licet nullas adhuc viderim Editiones, in quibus se Regium *in Græcis* Typographum scripserit, mihi tamen videtur (ex ipsius [e] Epistola EUSEB. Eccles. Histor. ann. 1544. præfixa) aliquam Græci etiam Typographei curam habuisse. Symboli istius fuit inventor, quod solebat Libris plerisque ex Regia Bibliotheca depromptis affigere, quoque plurimi celebres Typographi cum [f] Regii tum etiam [g] alii suos libros ornabant. Symbolum id erat, Lancea cum olivæ palmite & serpente circumflexis, subjecto [h] HOMERI hemistichio βασιλεῖ τ' ἀγαθῷ κρατερῷ τ' αἰχμητῇ.

Nulla est fere pars in universo omnium Scientiarum Artiumque liberalium orbe, quam ROBERTUS typis non illustravit: quod quidem fatetur GESNERUS in Epistola, qua huic quintum Pandectarum librum de Arithmetica nuncupavit.

ROBERTO STEPHANO *Regio Typographo* Lutetiæ Parisiorum CONRADUS GESNERUS *S. D. P.*

"Non equidem ignoro, doctissime *Roberte*, quæ & " quam egregia Volumina per te publicum acceperint " lumen, eaque plura, quam ut hic recenseri; & ele- " gantius diligentiusque excusa, quam ut pro merito a " me commendari possint; nec in uno solum sed omni " propemodum Disciplinarum genere, ut nulla fere " hujus operis pars sit, quæ non jure tibi nuncupare- " tur: volui tamen hoc in loco participem te lucubra- " tionum nostrarum facere, non quod non alibi dignius " hoc fecissem, sed ne omnino te præterirem. Partes " enim alias nostræ gentis Typographis destinavi: pe- " regrinis vero (quorum tu veluti Sol quidam inter " minora sidera occurristi ea tantum dedicare consti- " tui, in quibus nullus nostrorum, quod quidem scirem, " aut in præsentia meminissem, excelluisse videretur. " Excellere autem dico Typographum aliquem in hoc " vel illo genere librorum, in quo vel plurimos, vel " optimos, vel utrumque, vel paucos sed bonos, vel " unum sed optimum alicujus Scientiæ Authorem excu- " deret. Cum igitur inter Arithmeticæ Scriptores *Ton-* " *stallo*, cujus tu librum olim evulgasti, primam laudem " hactenus omnes fere attribuerint (ut qui rem omnem " logisticam, quæ Praxis, ut vocant, Arithmeticæ est, " Latinissime, copiose & perspicue tradiderit) tibi hunc " de Arithmetica libellum nostrum nominatim dedicare " visum est. Quamvis enim excellentiora plurima pu- " blicaveris, quorum comparatione non æquius Arithme- " tica tibi quam feles *Minervæ* consecranda videatur; " malui tamen aliqua in parte Bibliothecæ nostræ qua- " vis occasione nomen tuum celebrare, quam prorsus ano- " nymum relinquere: idque gratitudinis ergo magis, " quam omnes studiosi tibi debent, quam quod laudis " aliquid operibus tuis per se nobilissimis nostra celebra- " tione accessurum sperarem. Ergo hoc unum abs te " expecto, humanissime mi *Roberte*, munusculum tantil- " lum boni ut consulas, & non ex magnitudine aut di- " gnitate ipsius, sed animo Authoris æstimationem de " eo facias. Libenter equidem hic beneficia tua in stu- " diosos, hoc est, Officinæ tuæ opera, commemorarem; " quæ vel te Authore & laboribus tuis elucubrata æter- " nam procul dubio gloriam tibi paritura; vel ab aliis, " priscis, novis, Græcis, Latinisque Authoribus conscri- " pta, ex ædibus tuis prodiverunt; nisi tantus eorum " numerus esset, ipsaque adeo præclara, & vere basilica, " a Typographo nomine & reipsa regio profecta, ut nisi " laudatum dimittere nullum possem; atqui si laudan- " dis, ut merentur, singulis immorarer, prolixior Epi- " stola libelli hujus modum excederet. Thesaurum certe " tuum, ejusque Epitomen Latino-Gallicam, Testamen- " tum utrumque Latinum cum Scholiis, & Græcum " seorsim, & *Eusebium* Græcum, quæ nunc præ cæteris " abs te edita memini, indicta relinquere non possum. " Perge igitur, Vir optime; perge feliciter, & auspice " CHRISTO, sacra & humana studia pulcherrimis typis " tuis juvare: sic boni piique & studiosi: omnes tibi fa- " veant, & Domino Deo precibus suis te commendent: " sic Deus ipse, qui honestos conatus nunquam deserit, " propitius tibi & benignus te tuaque omnia fortunet. " *Tiguri*, decimo Calendas *Februarii*, anno Salutis " 1548."

Hic miror Hebræorum Bibliorum in 4. & 12. ROB. STEPHANI typis excusorum nullam a GESNERO factam mentionem. GESNERUS autem specialem Librorum a ROB. STEPHANO impressorum Catalogum (quod fecit in plerisque aliis celebrioribus Typographis a se salutatis) Epistolæ non adjecit.

ROBERTI STEPHANI Officinæ laudes JOANNES AURATUS * eleganti carmine celebravit.

Inter tot, hac ætate belle qui typis
    Cudunt minutulis libros,
Primas, *Roberte Stephane*, tu partes tenes,
    Reclamitante nemine:
Seu quis requirat literæ elegantiam,
    Cæsis in æs e formulis,
In plumbeas abire jussam tesseras,
    Vulcania juvante vi:
Seu linearum nobilem symmetriam,
    Oculos quod acres plurimum
Juvet legentum, haud indecenter omnibus
    Suum tenentibus locum.
Versus spatiolis rite distinguentibus,
    Parvis perinde ut areis,
Quas hinc & inde susque deque continent,
    Cohibentque certi margines:
Seu quis (quob ad rem pertinet vel maxime,
    Quam quærimus) solertiam,
Ac diligentiam sagacem postulet,
    In eluendis omnium
Nævis Librorum; nequa labes sordium
    Doctorum operibus insidens
Obstaculo sit imperitioribus,
    Doctisque bilem conciat. *&c.*
Cui tanta se monimenta debent, atque tot,
    Quæ prisca gens mortalium
Licet edidisset, nunc forent ut inedita,
    Ni per laborem plurimum
Redintegrasses tu resuscitans ea,
    Prope dixerim, intermortua,
Roberte, literariæ rei salus,
    Non ut columnis pluribus
Innitterentur tecta, prætereuntium
    Quod vertat in se lumina:
Non ut renidens tibi lacunar in domo
    Fulgore verberet solum
Imaginosum. Non enim tu arti tuæ
    Statuis avare & sordide
Pretium: leves quod sacculos exhauriat
    Scholasticorum pauperum,
Tuam frequentant qui tabernam plurimi
    Plenam bonarum mercium:
Emptos ut illinc quam licet parvo libros,
    Quibus opus ipsis, auferant:
Libros, heri qui diligentiam sui
    In corrigendis lapsibus

h Vel

[a] *Histor.* STEPHAN. p. 34. 35. [b] *Histor.* STEPHAN. p. 35. [c] Ibid. p. 35. [d] CAILLE, p. 85. " *François* I. fit fondre par *Guillaume Le Bé* en " leur perfection, ces beaux caracteres Hebreux, Grecs & Latins, dont *Robert* ESTIENNE *Parisien* fils de *Henry*, son Imprimeur ordinaire, avoit la gar- " de, & dont il se servoit en l'Impression de ses Livres, au bas desquels il " mettoit ordinairement, *Ex Officina* ROBERTI STEPHANI *Typographi Regii,* " *regiis typis.*" [e] Ἑλληνικῆς γλώσσης συμπάσας βίβλους μέλλομεν ἐκτυπώσειν. —— ἵνα δὲ πολὺ ἀσφαλέστερον τὴν καθήκοντα ὑπουργίαν, ἣν ὑπ' αὐτοῦ βασιλέως κατατεθεῖν καὶ φυλάττειν ἔχομεν &c. [f] *Carolus* STEPHANUS; *Robertus* STEPHANUS, *Roberti* filius; *Mamertus* PATISSONIUS; *Gul.* MORELIUS; TURNEBUS; *Federicus* MORELLUS pater & filius. [g] BENE NATUS. [h] Ἰλ. γ. vers. 179.

* Carmen integrum lege *Histor.* STEPHAN. p. 94.

Vel ore ab ipso, ceu parentes liberi,
Testentur, ac subindicent.
Quod dum assequaris, sumptibus non interim
Parcis profusioribus,
Plus publicæ rei quam domesticæ gerens
Curæ atque sollicitudinis. *&c.*
Quid tandem (ut una cuncta summa colligam)
Lares beatos personat
Indesinenter, continenter, jugiter,
Et usquequaque & undique,
Intaminata quam Latini puritas
Sermonis, & canus decor?
Nempe uxor, ancillæ, clientes, liberi,
(Non segnis examen domus)
Quo *Plautus* ore, quo *Terentius*, solent
Quotidiane colloqui. *&c.*
Datum *Lemovicibus* 4. Non. *Maii*, Anno 1538.

Sic eodem, quo HORATIUS Vitam Rusticam, Epodi genere AURATUS laudavit STEPHANI Officinam; qui [a] "alto heroicoque animo ad suscipienda litteraria opera " sustinendaque onera præditus, magnis & propemodum " HERCULEIS laboribus parvum suum exercebat corpusculum. Sed (ut pius erat, & amore divino flagrabat) " in sacrorum Librorum Editionem multo ardentius quam " in aliorum quorumlibet incumbebat, & pecuniam in " alios quidem profundebat, in illos vero prodigebat. " Imo in iis elaborandis, quæ ad Sacræ Scripturæ illustrationem pertinebant, non solum pecuniam prodigere non dubitabat, sed usque adeo nullis laboribus " parcebat, ut etiam in iis tolerandis (quod exitus ostendit) vitæ prodigus esset."

ROBERTO ex suis Bibliorum Editionibus multum invidiæ conflatum est; odiumque, quod adversus eum *Sorbonæ* Doctores anno 1522. conceperant, recruduit anno 1532. [b] "quo Biblia majori Volumine impressit, " idque tum permissu tum consilio seniorum Collegii " ipsorum: cujus rei locuples testimonium reddebat " privilegium Regis, quod certe nunquam impetrasset, " nisi palam factum esset primariis Rabinis ita placere. " Illi tamen occasionem nacti ad capitale supplicium " hunc postulabant, clamitantes hunc Biblia corrupisse. " Et de eo actum erat, nisi quorum authoritate factum " fuisset, in tempore monstrasset. Compressis postea " eorum furoribus, vel saltem placata tam ingenti " rabie, quod pollicitus esset se nihil postea, nisi cum " bona eorum gratia facturum, elapsis annis decem, " 1540. Biblia rursum excudit, in quibus multa ex vetusto Codice reposuit, veram lectionem Hebræis Codicibus congruentem ad margines notans, nomine " Codicis scripti adjecto. Hic rursus novæ flammæ: " bacchantur Censores contra totum librum, in quo ne " minimum quidem erat, quod carpere ipsi possent, " nisi forte in Summariis, quæ vocant, quæ redolere " hæresin dicebant. Pergit nihilominus; & decem " Præcepta jam ante impressa denuo imprimit, & quam " vocant, Scripturæ Summam; utraque singulis foliis, " majori charactere satis venusto, quæ parietibus possent affigi. Pro his quas ei exhibuerunt molestias! " Quandiu abesse domo eum oportuit! Quandiu Aulam " Regis secutus est! a quo tandem Diploma ad cohibendam eorum intemperiem obtinuit, quo jubebatur " illa Latine & Gallice imprimere. Quoties clamaverunt pejorem illic doctrinam contineri, quam *Lutherus* " unquam protulisset. Eo tamen res deducta est, ut " probarentur plus quindecim non postremis Collegii " Magistris, qui palam sigillis suis comprobarunt, quæ " tota caterva improbaverat. Tandem quum seniorum " illorum sigilla conspicerent, regiumque privilegium, " deputatorum suorum calculo approbari in ædibus Bidelli sui passi sunt. Eadem tamen illa, quæ tantopere " in *Stephano* damnabant, eorum jussu a *Joanne Andreâ* " (homine imperito, qui illis & proditionum omnium " minister, & in struendis calumniis optimum flabellum; " & in exercenda sævitia carnifex acerrimus) impressa sunt, " sed cum Præceptis Ecclesiæ, & fœdata corruptaque ab " *Odoardo*, qui ex duobus primis Præceptis unum fecit, auferens eam, quæ de Imaginibus fingendis & colendis illic habetur expressa prohibitio; & postremum in duo " divisit, ut numerum denarium suppleret. Interea, quod " illis esset suspectus de hæresi, quoties domum illius scrutati sunt Judices ipsorum impulsu, si qui forte Libri suspecti possent reperiri! Accessit ad hæc circiter annum " 1541. Novi Testamenti Editio cum brevissimis Annotationibus ad marginem ab illo simul excusis, quas a viris doctissimis acceperat. Ac principio quidem, læto " plausu ab illis exceptus est Liber; paulo post pro suggestu clamant Annotationes hunc edidisse valde periculosas, locos de Purgatorio & Confessione aliter, quam " solerent, interpretatum. Aliquandiu vice tertia latêre " coactus est. Tandem quum tempestas illa paululum sedata foret, denuo easdem excudit, mutatis pauculis, " multis additis quorundam Sectæ eorum consilio; *Gagneio* " interim *Picarto*, & *Guiancurtio* obstrepentibus. Magno postea labore, summis vigiliis, singulari attentione animi, " quæ ex *Francisco* [c] *Vatablo*, homine in Hebraicis litteris peritissimo, Professore Regio, exceperant auditores " docti, collegit in unum Volumen, adjecta nova Bibliorum tralatione e regione veteris. Opus hoc anno 1545. " absolutum fuit. Id statim doctissimis quibusque Collegii communicat: remittunt, salva omnia esse aiunt, quod " non statim mali quid ex *Vatabli* lectionibus publice suborirurum crederent. Multi tamen deinde commoti dictitant non oportere ultra distrahi Biblia ista cum Annotationibus: clam a nonnullis minus improbis admonetur, " ut sibi caveat & prospiciat. Profectus itaque in Aulam " Regis, post oblatum ipsi *Eusebii* Volumen Græcum, circiter 1546. (quo tempore & Psalterium ab illo excusum " est) admonuit *Petrum* [d] *Castellanum*, tunc *Matisconensem* " Episcopum, futurum ut brevi Theologi persuadeant vel " Curiæ vel Urbis Præfecto, ut venditio Bibliorum cum " Annotationibus ipsi interdiceretur. Quum hominem " plus satis timidum videret, quid in hac re consilii daret, " dubitare, dixit se libenter impressurum ad calcem, quicquid a Theologis vitii deprehensum esset, adjecta censura. Placuit consilium, etiam Regi, qui mox *Castellano* " imperavit, ut suo nomine scriberet Theologis, ut quod " non placeret Bibliis, seorsim annotarent, omnia postea " *Stephano* traderent imprimenda. Scribit *Castellanus*. Tametsi hoc se facturos recepissent, nihil tamen effectum. " Quin potius astute interea sollicitant Theologos *Lovanienses*, ut ea Biblia in suum Catalogum Librorum suspectorum & hæreticorum infarcirent. Rescripsit ad Theologos *Castellanus*. Vetuit Rex imprimi *Lovaniensium* Catalogum. Hortante iterum atque iterum *Castellano* tandem " coacti, quindecim locos a se animadversos miserunt. " Quos *Castellanus* cum *Gagneio* collatos remisit cum Epistola " de castigandi ratione & utilitate Annotationum, quæ " non parum eos urebat. Rex, misso 26. *Octob.* Diplomate, additis minis præcepit, ut in absolutione censurarum pergant, eique dent imprimendas. Tamen neglexerunt. Obiit interea [e] Rex FRANCISCUS: cui HENRICUS filius succedens ann. 1547. 16. *Aug.* primo sui " regni anno jussit misso Diplomate Theologos absolvere " Censuras. Respondent se daturos. Regem frustrantur: " pro articulis afferunt libellum supplicem, quo interdici " *Stephano* venditione Bibliorum postulabant, propterea " quod esset Sacramentarius, scripsissetque in illis animas " esse mortales. Theologi denique ex Collegio decem " *Novembri* mense ad Prætorium *Fontisbellaquæ* advenientes, ægerrime protulerunt 46. [f] Articulos. Illis " *Stephano*que auditis, interdictum est palam, ne Theologi jus illud, quod Episcoporum erat, censorium sibi in materia fidei usurparent. Episcopi in " articulis nil mali invenerunt, præterquam fortasse in " quin-

[a] Lege Præfat. Exposit. Cathol. in Genes. apud *H.* STEPH. 1562. [b] Lege Respons. *Rob.* STEPHANI ad *Censur Theologor.* Parisiens. pag. 7. &c. [c] Multi putant *Robertum* STEPHANUM Annotationibus suis VATABLI nomen prætendisse. Lege *Histor.* STEPHAN. p. 46. 47. & HUET. de Clar. Interpretibus 1661. p. 115. 116. [d] De CASTELLANO lege Vol. I. *Annal. Typogr.* pag. 291. *Histor.* STEPHAN. p. 144. usque ad 159. [e] FRANCISCI Regis Elogium, THUANO & BAYLIO Scriptoribus, lege in *Histor.* STEPHAN. p. 52. 53. 54. 55. [f] Hos articulos enumerat *Rob.* STEPHAN. in *Respons. ad Censur.* p. 44. ad p. 107.

quinque aut ſex, qui calumniæ obnoxii eſſent. Urget *Stephanus*, ut reliqui mittantur. Id Rex iterum atque iterum præcipit. Tergiverſantur, quoad poſſunt; & poſtulant, ut reliquos articulos abſolutos Rex traderet examinandos [*a*] Judicibus iis, qui tunc cauſas hæreticorum cognoſcebant. Cum annuiſſet [*b*] quidam, *Stephanus* deſtinatur Rege inſcio victima. Obſignantur litteræ, quibus cauſa ad illos Judices devolvitur. Ille hac de cauſa per octo menſes integros aulam ſequitur: qui ſub Regis diſceſſum apud *Seguſianos*, cum *Taurinum* proficiſceretur, a Rege accipit litteras, quibus priores litteræ fiunt irritæ: jubenturque Theologi [*c*] reliquos mittere articulos. Demum per manus *Cauponis* & *Ruffi* mittunt *Lugdunum*; ubi cum *Stephanum* non reperiſſent, negarunt ſe habere, & retulerunt ad ſuos. Sollicitant *Guiancurtium* Regis Confeſſorem, ne cogerentur dare reliquum articulorum, ſed ut *Rob. Stephanus* condemnaretur tanquam hæreticus. *Guiancurtius* a Rege, quum *Taurino* reverſus in colliculo *S. Andreæ* fere ſolus requieſceret, litteras extorſit, quibus diſtractio Bibliorum a *Stephano* impreſſorum inhiberetur, ea tamen conditione, ut articulos daturi eſſent. Hanc rerum mutationem *Lugduni* a Cardinale *Guyſiano* reſcivit *Stephanus*, *Caſtellanum* adiit, illi & patriæ valedicturus. Regi indicat *Caſtellanus*, *Stephano* natali ſolo migrandum. Rege tamen, ut in ornanda ſua Typographia pergeret, jubente, *Stephanus* a *Roberto* SENALE *Abrincenſi* Epiſcopo (quem ſubornaverat *Guiancurtius*) ut cum Theologis rediret in gratiam, monitus aſſentitur; & *Guiancurtio* fingit ſe Theologis ſcripſiſſe litteras, ut præterita effluant; nihil ſe poſthac ſine ipſorum conſilio facturum. Eo tempore efficiunt, ut nullæ (nam rumor erat mille & quingentos aureos iri numeratum) pecuniæ darentur *Stephano* ad farcienda damna. Rex tamen pollicetur majori in re ſe fore munificum. *Stephanus* poſt trimeſtrem moleſtiam, Diploma, quo Regis erga ſe animum adverſariis teſtaretur, quinquies emendatum, obtinuit denique, ut obſignaretur: quo Diplomate ſibi mox cavit, ne conjiceretur in carcerem; quod intra triduum futurum audiverat, rogatis in ſe plus octoginta teſtibus. Dum hæc, regio Diplomate prolato, conticeſcunt turbæ, pergit in excudendo Novo Teſtamento Græco [*d*] majore forma. Opus (*ann.* 1550.) abſolutum ad *Caſtellanum* defert, & ab eo, quod Theologis non oſtendiſſet examinandum, acriter objurgatus, ſe defendit; in ea lingua nihil aut parum ſeniores horum noſſe; hæreſeos ſuſpectum eſſe illum Librum non poſſe; ſe quibuſdam ex illis, ut textum I. Corinth. 15. 51. mutaret, conſulentibus conſentire noluiſſe. *Caſtellanus* illico velut furia agitatus, & ſpe emerendi galeri illectus, *Gallandio* dat mandatum Theologis renuntiet, ſe nolle *Stephanum* tueri; proinde, quid agendum de hac Novi Teſtamenti Græci Editione, viderent. De hoc *Stephanus* a *Gallandio*, qui ipſi omnino inimicus non erat, præmonitus, Theologis (quos legitime ſuo more congregatos ante menſem adire non potuit) impreſſum a ſe illud Novum Teſtamentum offert in conclavi apud *Mathurinos*, [*e*] *Goveano* & *Ruffo* præſidentibus. Poſtulantibus afferri vetus Exemplar, reſpondet fieri non poſſe; nec unum eſſe, ſed quindecim in Regiam Bibliothecam relata, quæ ipſi precario data fuerant. Concedunt, ut relegendi operis negotium duobus ex ipſis Græce doctis detur. Toto menſe ſatagit *Stephanus*, ut referant, quibus demandata fuerat cura. Referunt ad Congregationem in Sacello *Sorbonii* Collegii congregatam. A Decano pronunciatur, Theologis non videri, ut Novum Teſtamentum propter Annotationes marginales (ſic varias lectiones vocabant,) vendatur. *Stephanus* orat fruſtra ſibi dent ſcriptam, quam oſtendat Regi, Facultatis ſententiam. Poſtridie offert Regi Novum Teſtamentum. Ibi *Caſtellanus* mitior factus narrat, quid Facultas decreviſſet. *Stephanus* ex aula reverſus Novum Teſtamentum venale exponit. At ſe ex eorum manibus ereptum videns, ne contemptu eos exaſperaret, quicquid poſtea impreſſurus eſſet, ſe illis communicaturum recepit. Ipſe vero ab illis nihilo ſecurior, ut qui ſciret implacabili odio ardentes avide [*f*] ipſius ſanguini inhiare, in [*g*] locum tutiorem ſe recipere, [*h*] *anno* 1552. *ineunte*, coactus eſt."

Totam acerrimæ illius & longæ inter Theologos & STEPHANUM contentionis hiſtoriam ipſius verbis expoſui. De ea variæ eruditorum, prout [*i*] Papæ aut [*k*] CALVINO favent, ſententiæ. In eo tamen [*l*] plerique mentis ſanioris & a ſtudio partium magis alienæ conſentiunt, altercationem utrinque acrioribus animis fuiſſe conſertam: STEPHANUM hinc ad PROTESTANTIUM partes (quibus multi in Romana Eccleſia clam favebant) proniorem, Theologorum odio (non abſque cauſa) obnoxium; Theologorum inde animos fervidiore odio iraque efferatos; hos ex illius Bibliis cauſas iniquius captaſſe, quam bona fide & ratione illum accuſaſſe; illi etiam ſuum fel aliquanto [*m*] amarulentius non defuiſſe. Sed quo acerbius inter hos illumque tam diu indefinenter concertatum fuit, eo plus miror illius in rebus typographicis labores nihilo magis interruptos inter iſta litigia duraſſe, & diligentiæ æſtum nunquam deferbuiſſe; virumque tot moleſtiis vexatum per minas per damna ab ipſo adverſariorum odio opes animumque duxiſſe. Illum quamvis magna in litterariam Rempublicam merita longo tempore ita tuerentur, ut neque Regis patrocinio nec eruditorum gratia excidérit; oportuit denique inveteratæ & inexpiabili malitiæ cedere.

Donec *Pariſiis* morari tuto licuit, negotium typographicum aliquando habuit cum ſuis [*n*] affinibus MICHAELE [*o*] VASCOSANO, JOHANNE ROIGNY & [*p*] CONRADO BADIO fratreque [*q*] CAROLO commune: ex quibus (ſi excipias CONRADUM, qui ſolum natale cum Religione etiam vertit) nullum novi, cui eadem cum illo fuerit in rebus ad Religionem pertinentibus opinio; aut, ſi fuerit, non ſaltem tam aperta ejuſdem profeſſio.

Vix ulli familiarior & promptior, quam ROBERTO STEPHANO, fuit cum Latine tum Græce ſcribendi facultas; nulli ſtylus caſtigatior, magiſque ab obſcura orationis affectatæ diligentia, & incurioſa contra dictionis incorrectæ negligentia, alienus. Pauciſſimi ſunt, quibus aurea illa contigit ſermonis mediocritas; quibus verba nullo labore exprimi, ſed natura magis quam arte depromi venaque ubere juxta ac facili fluere videntur. Is demum adeſt delectus, ea ſimplicitas, ut nil tumeat, nil ſerpat; placeant æque ac intelligantur omnia; & quicunque legerit, cogitet ſe ea, quæ legit, non aliter ſcribere aut potuiſſe aut voluiſſe. Eam ROBERTO contigiſſe ſcribendi rationem comprobant multæ, quas affixit [*r*] Libris, Præfationes: ſpeciminis loco erit Lectori, quod de FRANCISCO Rege [*ſ*] Latine & [*t*] Græce ſcripſit, Elogium. h 2 Si

[*a*] Inter quos LYSETUS, *Hiſtor.* STEPHAN. p. 58. Lege Jocoſam & Satyricam ad ipſum PASSAVANTII Epiſtolam. [*b*] *A cujus nomine conſulto abſtinuit.* [*c*] Hos enumerat STEPHANUS in *Reſponſ.* p. 113. ad p. 247. [*d*] Idem antea minore forma bis excuderat ann. 1546. 1549. [*e*] Hic eſt, qui in PASSAVANTII Epiſtola vocatur *Magiſter de Govea Sinapivorus.* [*f*] Nonnulli putant *Roberti* STEPHANI (poſtquam aufugiſſet) effigiem manu carnificis combuſtam. Lege BEZÆ Icon. & Epiſtol. PASSAVANT. *Hiſtor.* STEPHAN. p. 72. 93. 220. [*g*] Scil. *Genevam.* [*h*] *Hiſtor.* STEPHAN. p. 78. [*i*] CHEVILL. p. 260. [*k*] BEZ. *Icon.* [*l*] P. SIMON. *Hiſt. du Vieux Teſtam.* Lib. II. Cap. 21. At integerrimi Hiſtorici THUANI audiendum eſt teſtimonium (Vide ejus Hiſtor. 1604. p. 605. 606.) *Migrante ad Deum optimo non ſolum Principe, ſed litterarum fautore ac parente eximio, indigna bene merito de patria civi tot editis Hebraicis, Græcis, & Latinis Libris gratia repenſa eſt a Theologorum noſtrorum collegio, qui hominem reip. invigilantem & quaſvis æquas condiciones accipere ſe paratum demonſtrantem, non deſierunt laceſſere, donec ille vexationum injuſtarum pertæſus, ex neceſſitate conſilium cepit, & relicta patria* Genevam *ad extremum ſe contulit; ubi tanta prudentia publicam ſimul & privatam rem curavit, ut, quamvis tot adverſitatibus conflictatus & incommoditatibus, quæ ſolum vertentibus neceſſario perferendæ ſunt, tamen in opere aſſiduus ad ultimum vitæ ſpiritum laudabile rei litterariæ adjuvandæ propoſitum conſtanter tenuerit.* [*m*] Id neceſſe eſt agnoſcat, quicunque ejus ad Cenſuram Theologorum Reſponſionem legerit. En ſpecimen, quod (p. 260.) affert CHEVILLERIUS ex illa Reſponſione (p. 248.) *Quid enim aliud eſt Miſſa, quam Diabolica incantatio, quæ ſanos quoque dementet? Imo tantundem apud filios Dei valet Miſſæ celebratio, ac ſi quis* Megæram *ac duas ſorores diceret lethale ſuum virus ſparſiſſe.* En virum alias doctum ſanumque, inſano *Calviniani* Enthuſiaſmi œſtro correptum! [*n*] *Jodoci* BADII filius erat *Conradus*: *Jodoci* tres filias, *Petronillam Robertus* STEPHANUS, *Joannam Joannes* ROIGNY, *Catharinam* VASCOSANUS, duxerunt. Vide CHEVILLIER. p. 138. & *La* CAILLE, p. 96. 102. 105. [*o*] Vide Catalog. ann. 1542. [*p*] Ibid. ann. 1548. [*q*] Ibid. ann. 1550. [*r*] Quarum Præfationum plurimas ante enumeravi. [*ſ*] CICER. Tuſculan. Quæſt. 1542. [*t*] EUSEB. Hiſtor. 1544.

Si vere dixit olim graviſſimus Auctor PLATO, *tunc denique cum genere humano actum iri præclare, cum aut Philoſophi regnarent, aut Reges philoſopharentur; nihil eſt profecto cauſæ, cur non beatiſſimam hoc Rege* FRANCISCO *Primo Galliam prædicare veriſſime liceat. Ineſt enim natura, ut de* [a] SOCRATE *apud eundem Auctorem* SOCRATES *teſtatur, Philoſophia in hujus viri mente quædam. Cujus rei, ſi alia deeſſent, quæ quidem ſunt vel plurima, teſtimonio eſſe poſſunt perpetui illi de litteris atque omni doctrinæ genere ſermones; quos fere quotidie, quoties quidem certe aliquid vacui temporis nactus eſt, cum hominibus habet eruditiſſimis; magna omnium, qui aſtant, admiratione, dum Regem advertunt, & eum quidem Regem, qui maximis ſemper rebus neceſſario occupatiſſimus fuerit, ea memoriter & prompte, ut quæque res ad diſputandum forte oblata eſt, pronuntiare, quæ homines ſummo otio omne ætatis tempus in litteris verſati vix poſſent. Et certe, quod veriſſime philoſophantis ſit, hunc demum is regni ſui fructum ducere ampliſſimum videtur, qui eſt illa animi magnitudine & majeſtate digniſſimus, ut quamplurimorum mortalium rebus ac commodis recte conſulat. Id quod cum una omnium facillime atque expeditiſſime ratione effici poſſe intelligeret, ſapientia ac rerum notitia plurimarum animis ſuorum inſtructis, quæ quidem ita eſſet homini propria, ut hac pene ſola conſtare humanitas videretur; ad hanc igitur rem quod uſui eſſe judicaret, nihil unquam, ex quo ad regnum pervenit, prætermiſit. Nam primo magiſtros optimarum artium ac litterarum homines doctiſſimos, magnis propoſitis præmiis, in hoc ampliſſimo Orbis terrarum Gymnaſio, quo omnes undique ſtudiorum cauſa conveniunt, conſtituit. Deinde omnes ſemper ad bene & naviter agendum excitavit: cum quos multum profeciſſe in litteris cognoſceret, iis munera atque honores mandaret; reliquiſque ita præſcriberet, quid ſperare a ſe & expectare deberent, cum ad aliquam ſcientiæ ac litterarum commendationem perveniſſent. Qua ratione perfectum eſt, ut omnis fere Galliæ Nobilitas, quæ antea doctrinæ opinionem ſibi indecoram falſa perſuaſione ducebat, ea nunc cum armorum & bellicæ rei exercitatione etiam ſtudia conjunxerit. Poſtremo ampliſſimam omnis generis Librorum Bibliothecam, Hebraicorum, Græcorum ac Latinorum maximis ſumptibus inſtruxit, ac quotidie inſtruit; ut in eo* PTOLEMÆI *etiam atque* (*) EUMENIS *Regum ſtudia longe ſuperet. Illi enim vana quadam opum oſtentatione, quos uno tantum loco, Pergami aut Alexandriæ, concluſos & quaſi captivos haberent, libros undique conquirebant, cum alter etiam alteri invideret, eoque* PTOLEMÆUS, *ne numero ſcilicet vinceretur, chartas, quas ſola tunc Ægyptus ſuppeditabat, ſupprimeret. Ipſe autem, tantum abeſt, ut, quæ ex Italia & Græcia maximis & plane regiis ſumptibus comparavit veterum Scriptorum monumenta, ea cuiquam invideat, ut ultro etiam illa omnibus impertire atque offerre in animo habeat. Quo conſilio omnium earum linguarum, quas ſupra demonſtravimus, novas & accuratiſſime imitatas litterarum formas per artifices præſtantiſſimos exculpi juſſit, ut hac intra hoſce* [b] *centum annos nata atque inventa ſcribendi ratione, optimus quiſque liber in quamplurima exempla transfuſus, ad omnium manus perveniret.*

Εἰ γνησίως εἶπεν ὁ θεῖος Πλάτων τηνικαῦτα δὴ πᾶν τ' ἀνθρώπινον γένος εὐδαιμονήσειν, ὅταν ἤτοι οἱ φιλόσοφοι βασιλεύωσιν, ἢ πάλιν οἱ βασιλεῖς φιλοσοφῶσιν, οὐκ ἂν φθάνοι τις ἐπὶ Φραγκίσκου τοδὶ τοὔνομα πρώτου βασιλέως τῆς Γαλλίας ὡς ἀληθῶς μακαρίζων. Κατὰ φύσιν γάρ, ὡς περὶ τοῦ Ἰσοκράτους παρὰ τῷ αὐτῷ Πλάτωνι φησὶν ὁ Σωκράτης, τοῦδε τ' ἀνδρὸς τῇ διανοίᾳ φιλοσοφία τις πάρεστι. Σημεῖον δ' ἄντις ποιήσαιτο πρόδηλον, εἰ καὶ τῶν ἄλλων ἐνδεῶς ἔχοι, τῶν αὐτῷ πολὺ πλείστων ἐνόντων, τὰς αὐτοῦ περὶ λόγων καὶ παντοίων μαθημάτων ὁμιλίας, ἅσγε σχεδόντι καθ' ἡμέραν, τοῦγε χρηματίζειν ἀπαλλαγείς, μετ' ἀνδρῶν ποιεῖται τῶν σοφωτάτων, οὐκ ἄνευ πολλῆς τῶν παρόντων ἐκπλήξεως. Τίς γὰρ οὐ θαυμάσειε, βασιλέα κατιδών, ᾧ καὶ περὶ τὰ μέγιστα πραγματεύεσθαι συχνάκις ἐπάναγκες, ἀπὸ στόματός τε καὶ προθύμως ταῦτα περὶ πάντων, δι' ἣν ἕκαστον τύχοι πρόφασιν, διερχόμενον, ἅπερ ἄνδρες πᾶσαν τὴν ἡλικίαν ἐν μεγίστῃ σχολῇ περὶ τοὺς λόγους σπουδάσαντες, μόλις ἂν ἐκφράζειν δυνηθεῖεν. Καὶ νὴ Δίαγε τὸ τοῦ φιλοσοφοῦντος ἐς ὑπερβολὴν ἄξιον, τὸ δὲ τῆς ἑαυτοῦ βασιλείας τὸν ὅρον ποιήσας φαίνεται, τὸ δήπου σύμπαντας τῶν ἀνθρώπων ἐκ τῶν ἐνδεχομένων πλεῖστον ὅσον ὠφελεῖν. Πρὸς δὲ τὸ ῥᾷστα καὶ τάχιστα τοῦτο κατασκευάζειν, οὐκ ἄλλη τις αὐτῷ βελτίων τοῦ θεμελίου καταβολὴ ταύτης ἔδοξεν, ἤπερ εἰ τὰς ἐκείνων διανοίας τὴν φιλοσοφίαν, ὡς ἔνι μάλιστα, διδάσκοιτο, μόνην αὐτήν, ὡς ἔοικεν, ἡγούμενος τοῖς τὰ δέοντα πράττειν ἐπιθυμοῦσι τὰς ὁδοὺς δεικνύναι, καὶ καθάπερ ἔχουσαν δᾷδα πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ φρυκτωρεῖν. Διὸ καὶ τὸ πρῶτον μὲν τῶν καλλίστων μαθημάτων ἱκανωτάτους διδασκάλους τῷδε τῷ γυμνασίῳ τῷ πάντων ἄλλων ἐνδοξοτάτῳ, ἔνθα πάντοθεν τῶν λόγων ἕνεκεν οἱ βουλόμενοι διαπαντὸς ἐπιδημοῦσιν, οὐ σμικρὰ βραβεῖα προθέμενος ἐπέστησεν. Ἔπειτα δὲ τῶν λοιπῶν τοὺς μὲν ἀποχρώντως πεπαιδευμένους, καὶ τοῖς πράγμασιν ἤδη εὖ χρῆσθαι δεινούς, εἰς τιμὰς προήγαγε. τοὺς δὲ διαφόροις δωρεαῖς καὶ τῷ ὄντι βασιλικαῖς ἐτίμησε. Τοῖς δὲ τί ἂν παρ' αὐτοῦ λοιπὸν ἐλπίζειντε καὶ προσδοκᾶν ἐνδέχηται, τοῖς γε πόρρω σοφίας ἐλαύνουσιν, ἄντικρυς οὕτως ἐμφαίνει, ὥστε πάντας τοὺς παρ' ἡμῖν καλοὺς κ' ἀγαθοὺς προτοῦ τὴν φιλοσοφίας ὑπόληψιν ἑαυτοῖς μὴ προσήκειν ἡγησαμένους, τῇ τῶν ὅπλων ἐμπειρίᾳ τὰ τῶν λόγων ἐπιμελῶς ἐν τῷ παρόντι συνάπτειν. Τέλος δὲ τὴν εὐμεγέθη βιβλιοθήκην ἐκ τῶν παντοδαπῶν βιβλίων τοῖς μεγίστοις ἀναλώμασιν ἐπιμελῶς συνεκρότησε, καὶ μηδεμίαν ἡμέραν διαλείπων ἔτι καὶ νῦν συγκροτεῖ. Οὐδὲ μὴν ἐνταῦθα μόνον μεγίστῃ τοῦ τῶν Αἰγυπτίων βασιλέως Πτολεμαίου τοῦ πάνυ τὴν ἰδίαν ἀρχὴν ἐποίησεν ἐφάμιλλον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκείνου προαίρεσιν ὑπερηκόντισεν. Ἐκεῖνος γὰρ εἰς ματαίαν τινὰ τῆς περιουσίας ἐπίδειξιν τὸ βίβλων καὶ τῶν τυχόντων πλῆθος θαυμαστὸν ὅσον πανταχόθεν ἐπιζητήσας, οἷον αἰχμαλώτους ἐν εἱρκτῇ καὶ δεσμοῖς, αὐτὰς κατεῖχεν. Οὗτος δὲ τῶν εὐδοκιμούντων καὶ ποιητῶν καὶ συγγραφέων ὑπομνήματα τῶν πάλαι, ἐξ Ἰταλίας τε καὶ Ἑλλάδος πολλῇ δαπάνῃ μεταπεμψάμενος, τοῖς ἑτέροις αὐτῷ τοσούτου δεῖ φθονεῖν, ὥστε πᾶσι τοῖς δεομένοις ἐπαρκεῖν αὐτεπάγγελτος ἐπιχειρεῖ. Καὶ δὴ καὶ εἰς γλωσσῶν τῶν νυνὶ περισπουδάστων ἀφορμήν, καινοὺς ἔναγχος καὶ τελέως ἐμμελεῖς τῶν γραμμάτων χαρακτῆρας ὑπὸ τῶν προεχόντων τεχνιτῶν ἐκέλευσεν ἀπακριβοῦσθαι. δι' ὧν ἂν πᾶσά τις καλλίστη γε βίβλος ἐκπονηθεῖσα καὶ δὴ πολλαπλασίων γενομένη, εἰς τὰς καθ' ἕκαστον χεῖρας διήκοι.

ROBERTUS STEPHANUS, FRANCISCI *Primi* auſpiciis & beneficentia adjutus, inter artifices ſibi coætaneos primas meruit: regiaque communitus gratia fregit odium Theologorum, litigiis ipſorum ſemper vexatus, ſemper ſuperior; donec poſt obitum patroni non multos annos Lutetiæ commoratus, invidiæ cedere & ſolum natale vertere cogeretur; annoque 1552. Genevam ſe recipere. Ibi cum affini ſuo CONRADO BADIO, cujus opera Pariſiis anno 1548. uſus fuerat, quique ante ipſum jam patriæ valedixerat, familiaritatem conſortiumque typographicum redintegravit. Amicitias ſtudioſius coluit CALVINI cæterorumque Reformatorum, qui Genevæ aſylum aperuerant, THEODORI BEZÆ, † ANDREÆ RIVETI: quorum operibus variis imprimendis prælum illius inſudavit. Totum illud reliquum, quod inter Genevenſes egit, vitæ tempus impendit fere unice aut Bibliis aut tractatibus ad Bibliorum expoſitionem ſpectantibus evulgandis: nec ſolum aliorum ſed & ſuas interdum Theologicas lucubrationes typis mandavit; ut facile agnoſcas hominem in Theologia non mediocriter verſatum. Denique poſtquam vitam omnem & ſuæ, quam profitebatur, & aliis omnibus liberalibus, quarum pleraſque minime ignoravit, artibus promovendis addixiſſet, anno Chriſti 1559. ætatis ſuæ 56. 7. Id. Sept. Genevæ, laborum magis quam annorum plenus, vitam, ſi hos ſpectes, brevem, ſi illos, longiſſimam finivit. [c] Opulentam, quam reliquit, ſupellectilem liberis, qui Genevæ manerent, legavit; excluſis ab hæreditate paterna, qui hac lege non tenerentur. Ei ſuperſtites fuerunt filii, HENRICUS, ROBERTUS, FRANCISCUSque; & filia CATHARINA, quæ linguam Latinam uſu, non grammatica, didicerat; quamque anno 1585. adhuc in vivis fuiſſe ex ejuſdem fratre [d] Henrico comperimus.

Coronidis loco, operæ pretium eſt adjicere elogium, quo *Thuanus* ROBERTUM STEPHANUM inſignivit: " Secundum Al-
" dum Manutium Romanum, qui Venetiis, & Joannem Fro-
" benium, qui Baſileæ eandem operam ſumma laude exer-
" cuerunt, clariſſimum; quos ille longo ſpatio ſupergreſſus
" eſt, acri judicio, diligentia accurata, & artis ipſius elegantia;
" cui ob id non ſolum Gallia ſed univerſus Chriſtianus Orbis
" plus debet, quam cuiquam fortiſſimorum belli ducum ob
" propagatos fines patria unquam debuit: majuſque ex ejus
" unius induſtria, quam ex tot præclare bello & pace geſtis, ad
" Francicum decus & nunquam interitura gloria redundavit.

[a] Typographicum eſt in Latinis Erratum: oportet enim legere ISOCRATE. De hoc conſule PLATONIS *Phædrum* ad Dialogi finem. [*] In Græcis nulla EUMENIS mentio. [b] Hæc ſcribebat *Robertus* STEPHANUS anno 1542. [c] Lege THUAN. p. 605. 606. [d] Lege *Hiſtor.* STEPHAN. p. 89. 90.

† Error eſt profecto. Namque *Andreas Rivetus*, celeberrimus ille Theologus proteſtantium, ut vocant, partium, annis demum XVIII poſt exceſſum Roberti, Ao. nempe 1577. natus eſt, deceſſit Ao. 1647. Lugduni in Batavis. Nullus dubito, quin huc in locum *Petri Vireti* irrepſerit, quem Calvino & Bezæ, ceteriſque Reformatoribus Genevenſis eccleſiæ συνεργὸν fuiſſe, tam notum, quam quod notiſſimum eſt. Vide infra Indicem librorum a Rob. Stephano Genevæ impreſſorum, nec conjectura hæc tibi dubia videri poterit.

INDEX LIBRORUM,

QUI EX

ROBERTI STEPHANI Primi

OFFICINA PRODIERUNT.

Parisiis.

CICERONIS Epistolæ Familiares. 8vo. 1526
Erasmi versio aliquot dialogorum Luciani. 8vo. 1526
Christiani Theodidacti Præceptiones pauculæ. 8vo. 1526
Hulderici Hutteni Ars Versificatoria. 8vo. 1526
Philippi Melanchthonis Grammatica Latina. 8vo. 1526
Prisciani Libellus de Accentibus. 8vo. & 4to. 1526
Ælii Donati de Octo partibus Orationis Editio secunda; in eandem Servii Honorati & Sergii interpretationes. 8vo. 1526
La maniere de tourner en Langue Françoise les Verbes Actifz, Passifz, Gerundifz, Supins & Patticipes; item les Verbes Impersonelz, avec le Verbe Substantif. 8vo. 1526

Lucian. in Calumn. & Plutarch. Hirund. Latinè, Melanchthone interprete; Lysid. epistol. ad Hipparch. Latinè, Churrero interprete; Luciani adversus indoctum libros multos coëmentem opusculum Latinè ab Anastasio versum. 8vo. 1527
Æsopi vita & Fabulæ, Latinè; cum tribus fabellis Politiani, Criniti & Mantuani. 8vo. 1527
Ciceronis Oratoriæ Partitiones; & de Optimo genere oratorum. 8vo. 1527
Persii Satyræ, & commentarii Ælii Antonii Nebrissensis. 8vo. 1527
Hieron. Vida de Arte Poëticâ. 8vo. 1527
Sannazarii libri de partu Virginis; Lamentatio de morte Christi; Piscatoria. 8vo. 1527
Melanchthonis de Arte dicendi declamatio. 8vo. 1527
Ejusd. de Rhetorica libri tres. 8vo. 1527
Ejusd. Sermo de corrigendis studiis; & Rodolphi Agricolæ epistola de formandis studiis. 8vo. 1527
Sileni Alcibiadis per Erasmum, cum Schol. Joan. Frobenii. 8vo. 1527.
Accentuum difficilium Compendium a Franc. Menese editum. 8vo. 1527
Tho. Guichardi Oratio de Rhodiorum oppugnatione & deditione. 8vo. 1527
Othonis Brunfelsii de institutione puerorum parænesis. 8vo. 1527
Christophori Hegendorphini Christianæ juventutis Institutio. 8vo. 1527
Melanchthonis Latina Grammatica. 8vo. 1527

Biblia Latina. fol. 1527 1528
Psalmi, Proverbia, Ecclesiastes, Canticum canticorum, Latinè; cum notis. 4to. 1528
Digestorum Volumina quinque. 8vo. 1527 1528
Institutiones Justiniani. 8vo. 1528
Ciceronis Topica cum Boëtii commentario. 8vo. 1528
Ejusd. Tusculanæ Quæstiones, curante Erasmo. 8vo. 1528
Ejusd. Oratoriæ Partitiones, & de Optimo genere oratorum. 8vo. 1528
In easdem Commentaria Georg. Vallæ. 8vo. 1528
P. Cursii in Romæ excidio deploratio. 8vo. 1528
Tho. Linacri Libri de emendatâ Latini Sermonis structurâ. 4to. 1527 1528
Andreæ Guarnæ Bellum Grammaticale. 8vo. 1528
Melanchthonis Oratio de legibus & gradibus; ac Præfatio in Æschinis & Demosthenis Orationes; & interpretatio Orationis Critiæ contra Theramenem ex Xenophonte. 8vo. 1528
Ejusd. Latina Grammatica. 8vo. 1528
Ejusd. Latina Syntaxis, & Prosodia. 8vo. 1528
Ejusd. Dialectica. 8vo. 1528
La maniere de tourner les Verbes en langue Françoise. 8vo. 1528

Polydor. Vergilii libri octo de rerum inventoribus. 4to. 1528 1529
Cuthbert. Tonstalli libri quatuor de Arte Supputandi. 4to. 1529
Plinii Epistolæ, Panegyricus, de Viris Illustribus; Suetonius de Grammaticis & Rhetoribus; Jul. Obsequens de Prodigiis. 8vo. 1529
Melanchthonis de Rhetoricâ libri tres. 8vo. 1529
Terentius. fol. 1529
Idem. 8vo. 1529
Idem, cum Donati & Calphurnii commentariis. fol. 1529
Joan. Pierii Valeriani Castigationes Virgilianæ. fol. 1529
Erasmi Paraclesis ad Christianæ Philosophiæ studium. 8vo. 1529
Ejusd. Lingua. 8vo. 1529
Luciani aliquot dialogi, Latinè; cum scholiis. 8vo. 1529
Hegendorphini Dialogi pueriles. 8vo. 1529
Ejusd. Parænefes. 8vo. 1529
Brunfelsii Parænefes. 8vo. 1529
Theodidacti Præceptiones. 8vo. 1529
Petri Mosellani Pædologia. 8vo. 1529
Æsopi Vita; & ejusd. aliorumque Fabulæ; Latinè. 8vo. 1529
Laur. Vallæ libri in Pogium, & in Antonium Raudensem. 4to. 1529

Parisiis.

Index in Libros Linacri de emendatâ Latini Sermonis structurâ. 4to. 1529
Valerandi Machecrier methodus Artis Poëticæ. 8vo. 1529
Melanchthonis Latina Grammatica. 8vo. 1529
Ejusd. Syntaxis & Prosodia. 8vo. 1529
Ejusd. de Arte dicendi Declamatio. 8vo. 1529
Joan. Pellisonis Rudimenta prima Grammatices. 4to. 1529

Ciceronis Topica, cum Hegendorphini scholiis. 8vo. 1530
Ejusd. Oratoriæ Partitiones. 8vo. 1530
Ejusd. Epistolæ Familiares. 8vo. 1530
Orus Apollo, Latinè; Bernard. Trebatio interprete. 8vo. (1531) 1530
Rhetores Latini. 4to. 1530
Luciani aliquot dialogi, Latinè; cum scholiis. 8vo. 1530
Plautus. fol. 1530
Erasmi Dialogus de rectâ Latini Græcique sermonis pronuntiatione. 8vo. 1530
Ejusd. Paraphrasis in Elegant. Laur. Vallæ; & Croci farrago. 8vo. 1530
Dictionarium Poëticum, sive Elucidarius Carminum. 8vo. 1530
Maturini Corderii de corrupti sermonis emendatione libellus. 8vo. 1530
Formula interrogandi de tribus præcipuis Grammaticæ partibus, Etymologiâ, Syntaxi, Prosœdiâ; deque Octo partibus orationis; authore Prisciano: sive ejus Erotemata in primum quemque versum duodecim librorum Virgilianæ Æneidos. 8vo. 1530

Ciceronis Partitiones cum commentariis Georg. Vallæ; & de Optimo genere oratorum. 8vo. 1531
Terentius. 8vo. 1531
Mosellani Pædologia, & Hegendorphini Dialogi. 8vo. 1531
Erasmi Paraphrasis in Elegant. Vallæ, & Croci farrago. 8vo. 1531
Corderii de Corrupti sermonis emendatione libellus. 8vo. 1531
Aldi Manutii Grammatic. Latin. Institutiones. 4to. 1531
Donat. de octo partibus orationis, cum Servii & Sergii interpretatione; & Donat. de Barbarismo & Solœcismo. 8vo. 1531
Nicol. Perotti Rudimenta Latinæ Grammatices. 4to. 1531
Jac. Sylvii Isagoge in Linguam Gallicam; & Grammatica Latino-Gallica. 4to. 1531

Biblia Latina. fol. 1532
Luciani Dialogi aliquot Latinè cum notis. 8vo. 1532
Cicer. Topica cum comment. Boëtii. 8vo. 1532
Virgilius, cum comment. Servii. fol. 1532
Roberti Senalis observatiunculæ de liquidorum leguminumque mensuris. 4to. 1532
Hegendorphini Dialectica Legalis. 8vo. 1532
Ejusd. Parænefes; & Theodidacti Præceptiones. 8vo. 1532
Mosellani Tabulæ de Schematibus & Tropis; in Melanchthonis Rhetorica, & Erasmi libellum de Duplici copiâ. 8vo. 1532
Melanchthonis Latina Grammatica & Syntaxis; de Periodis & Quantitate syllabarum. 8vo. 1532
Bellum Grammaticale. 8vo. 1532
Dictionarium Linguæ Latinæ, cum Gallicâ interpretatione. fol. 1531 1532

Plin. de Viris illustribus; Sueton. de Grammatic. & Rhetoribus; Obseq. de Prodigiis. 8vo. 1533
Cicer. Partition. cum comment. Vallæ; & de Opt. gen. oratorum. 8vo. 1533
Ejusd. Oratio pro P. Quintio, & Roscio comœdo. 8vo. 1533
———— pro Sext. Roscio Amerino. 8vo. 1533
———— pro lege Maniliâ. 8vo. 1533
Victoris Pisani comment. in Cicer. Oratorem. 4to. 1533
Luciani Dialogi aliquot Latinè, cum scholiis. 8vo. 1533
Virgilius. 8vo. 1533
Terentius. 8vo. 1533
Horatii Ars Poëtica; cum comment. Parrhasii, Acronis, Porphyrionis, & Glareani, 4to. 1533
Catonis Disticha, cum Schol. Corderii. 8vo. 1533
Linacri Libri de emendatâ Latini sermonis structurâ. 8vo. 1532 1533
Epitome Badii in Elegant. Vallæ, & Lima Mancinelli. 4to. 1533
Erasmi Paraphras. in Elegant. Vallæ, & Farrago Croci. 8vo. 1533
Caroli Bovilli liber de differentiâ vulgarium Linguarum, & Gallici sermonis varietate. 4to. 1533

Biblia Latina. 8vo. 1534
Justiniani Institutiones. 8vo. 1534
Boëtii libri quatuor de Differentiis topicis. 1534

Parisiis.

Cicer. Orator. cum explicat. Melanchthonis. 8vo. - - 1534
Ejusd. Tusculanæ Quæstiones. 8vo. - - - - - 1534
Ejusd. Epistolæ familiares. 8vo. - - - - - 1534
Persius. 8vo. - - - - - - - - 1534
Terentius. 16°. - - - - - - 1534
Catonis Disticha. 8vo. - - - - 1534
Sententiæ & Proverbia ex poëtis Latinis. 8vo. - - 1534
Junii Rabirii libellus de generibus vestium. 8vo. - - 1534
Idem de octo partibus orationis. 8vo. - - - 1534
Ejusd. comment. in Libellum de octo orationis partium constructione. 8vo. - - - - - 1534
Melancthon. de legibus & gradibus. 8vo. - - - 1534
Ejusd. Elementa Rhetorica. 8vo. - - - 1534
Corderii libellus de corrupti sermonis emendatione. 8vo. - - 1534

Gul. Budæi Annotationes in Pandectarum libros. fol. - - 1535
Ejusd. altera editio Annotationum in Pandectas. fol. - - 1535
Ejusd. libri tres de transitu Hellenismi ad Christianismum. 4to. - 1535
Cicer. Topica, cum comment. Boëtii. 8vo. - - - 1535
In ejusd. Partitiones commentaria Georg. Vallæ; & de Opt. genere oratorum. 8vo. - - - - 1535
Terentius. 8vo. - - - - - 1535
Caroli Stephani libellus de re Hortensi. 8vo. - - 1535
- - - - de re Vestiariâ; ex Bayfio. 8vo. - 1535
- - - - de Vasculis; ex Bayfio. 8vo. - - 1535
Dictionarium Poëticum, sive Elucidarius carminum. 8vo. - - 1535
Tonstal. de Arte Supputandi. 4to. - - - - 1535
Joan. Pellisonis modus examinandæ constructionis. 8vo. - - 1535
Maniere de tourner les verbes Actifz, Passifz, Gerundifz, Supins, & Participes. 8vo. - - - - - 1535

Plin. de Viris illustribus; Sueton. de Grammatic. & Rhetoribus; Obseq. de Prodigiis. 8vo. - - - - 1536
Luciani Dialogi aliquot, Latinè; cum notis. 8vo. - - 1536
Cicer. Orationes quatuor in Catilinam. 8vo. - - - 1536
Terentius, cum comment. Donati & Calphurnii. fol. - - 1536
Idem, sinè comment. 8vo. - - - - 1536
Idem. 16°. - - - - - 1536
Sententiæ & Proverbia ex poëtis Latinis. 8vo. - - 1536
Caton. Disticha, Latinè & Gallicè; & Dicta Sapientum. - 1536
Lazari Bayfii libri de Re navali & vestiariâ, & de Vasculis; & Anton. Thylesf. de Coloribus. 4to. - - - 1536
Car. Stephani libellus de re Hortensi. 8vo. - - 1536
Ejusd. Seminarium sive Plantarium. 8vo. - - 1536
Ejusd. de re Vestiariâ, ex Bayfio. 8vo. - - 1536
Ejusd. de Vasculis, ex eodem. 8vo. - - - 1536
Ejusd. liber de Latinis & Græcis nominibus arborum, fruticum, herbarum, piscium & avium. 8vo. - - - 1536
Hegendorphini Paræneses; & Theodidacti Præceptiones. 8vo. - 1536
Mosellani Tabellæ de Schematibus & Tropis; in Melanchthonis Rhetoricam, & Erasmi Copiam. 8vo. - - - 1536
Bellum Grammaticale. 8vo. - - - 1536
Donat. de Octo partib. Orationis, cum not. Sergii & Servii; & de Barbarismo & Solœcismo. 8vo. - - - 1536
Corder. de Corrupti sermonis emendatione. 4to. & 8vo. - 1536
Linacri Rudimenta Grammatica ex Anglico sermone in Latinum versa per Georg. Buchananum; & Ludov. Vives de Ratione studii. 4to. - - - - - - 1536
Dictionarium Linguæ Latinæ. fol. - - 1536

Boëtii libri quatuor de Differentiis Topicis. 8vo. - - 1537
Plin. de Viris illustribus; Sueton. de Grammatic. & Rhetoribus; Obseq. de Prodigiis. 8vo. - - - - 1537
Exemplaria Literarum, pro Rege Francisco contra maledicta adversariorum; & causæ belli inter ipsum & Carolum Quintum. 4to. - - - - - 1537
Æsopi Vita & Fabulæ, Latinè. 8vo. - - 1537
Ciceronis libri duo de Inventione; & (seorsim) Fabii Victorini Commentarii. 4to. - - - - 1537
Ejusd. Libri Rhetorici; Topica; & de Partit. Orator. 16°. - 1537
Ejusd. de Oratore Dialogi tres. 16°. - - 1537
Ejusd. Orat. pro Marcello, Ligario, Deiotaro. 8vo. - - 1537
- - pro Syllâ, & Cornelio Balbo. 8vo. - - 1537
- - in Luc. Pisonem. 8vo. - - 1537
Ejusd. Epistolæ familiares. 8vo. - - - 1537
Ejusd. Tusculanæ Quæstiones, cum schol. Erasmi. 8vo. - 1537
Salmonii Macrini hymnorum libri sex. 8vo. - - 1537
Polydor. Vergil. de rerum Inventoribus. 4to. - - 1537
Melanchthon. de Corrigend. studiis; Rodolph. Agricol. de Formandis studiis, & de miseriis pædagogorum. 8vo. - - 1537
Melanchthon. de Rhetoricâ. 8vo. - - - 1537
Hegendorphini Christiana Institutio; & Brunfelsii Parænesis. 8vo. 1537
Bibliorum Propria nomina, & Index. 8vo. - - 1537
Linacr. de Emendatâ Latini sermonis structurâ. 4to. - - 1537
Donat. de Octo partibus Orationis. 8vo. - - 1537
Prima pars Grammatic. Joan. Despauterii. 4to. - 1536 1537

Tonstal. de Arte Supputandi. 4to. - - - 1538
Paul. Jovii Commentarius Turcicarum rerum, ex Italico Latinus factus per Franc. Nigrum. 8vo. - - - 1538
Anonymi, Commentarius captæ Urbis; Duo poëmatia Anastasii, Vienna Austriaca, & Tunete. - - - 1538
Terentius. 8vo. - - - - - 1538
Joh. Despauterii Commentarii Grammatici. fol. - - 1538
Linacri Rudimenta, Latinè Buchanano interprete. - - 1538
De octo partium Orationis constructione, cum comment. Rabirii. 8vo. - - - - - - 1538
Dictionarium Latino-Gallicum. fol. - - - 1538

Parisiis.

Car. Stephan. de re Hortensi; de Cultu & satione hortorum. 8vo. 1539
Plin. de Viris illustribus; Sueton de Grammatic. & Rhetoribus; Obseq. de Prodigiis. 8vo. - - - 1539
Jovii Commentarius Turcicarum rerum, ex Italico Latinus factus per Franc. Nigrum. 8vo. - - - 1539
Anonymi, Commentarius captæ Urbis; Duo poëmatia Anastasii, Vienna Austriaca, & Tunete; Jo. Bapt. Egnatii libellus de origine Turcarum. 8vo. - - - - 1539
Ciceronis Oratio, pro Archiâ; pro Fonteio; & Antequam iret in exilium. 8vo. - - - - 1539
Ejusd. Opera. fol. { Rhetorica; Epistolæ; Philosophia. / Victorii Castigationes; & Index. } 1538 / Orationes. Epistolæ præfatoriæ, & elogia - 1539
Mosellani Tabulæ de Shematibus & Tropis; in Rhetoricam Melanchthonis; & in Copiam Erasmi. 8vo. - 1539
Ejusd. Pædologia; & Hegendorphini Dialogi. 8vo. - - 1539
De Octo partium Orationis constructione, cum comment Rabirii. 8vo. - - - - - - 1539
Bellum Grammaticale. 8vo. - - - 1539
Alphabetum Hebraicum & Græcum. 8vo. - - 1539

Biblia Latina. fol. { Nominum Propriorum interpretatio; & Index. - - 1538 / Novum Testamentum. - - 1539 / Vetus Testamentum. - - 1540 }
Car. Stephani Seminarium & Plantarium; Libellus de conserendis arboribus in seminario, & in plantarium transferendis. 8vo. 1540
Christoph. Richerii de Rebus Turcarum libri quinque. 4to. - 1540
Eorundem librorum liber II. [Des coustumes & manieres de vivre des Turcs] Gallicè, per eund. Richerium. 4to. - - 1540
Cicer. Topica, cum comment. Boëtii. 8vo. - - 1540
Sententiæ μονόστιχοι ex diversis poëtis. 8vo. - - 1540
Terentius. 8vo. - - - - 1540
Virgilius. 8vo. - - - - - 1540
Salm. Macrini Hymnorum selectorum libri tres. 8vo. - - 1540
Linacri Grammatica Latinè versa per Buchananum. 4to. - 1540
Joh. Theodorici assertio de *Mihi* & *Nihil* tum scribendis tum proferendis. 8vo. - - - - - 1540

Mosis libri quinque, Latinè; cum annotationibus. 4to. - 1541
Novum Testamentum, Latinè; cum brevibus annotationibus. 8vo. 1541
Summa totius Sacræ Scripturæ; Decem Dei præcepta. 8vo. - 1541
Plin. de Vir. Illustribus; Sueton. de Grammatic. & Rhetoribus; Obseq. de Prodigiis. 8vo. - - - - 1541
Rutilii Lupi, Aquilæ Romani, Julii Rufiniani libri de Figuris sententiarum ac verborum. 8vo. - - - 1541
Cicer. Epistolæ familiares, cum explicat. Pet. Victorii, & Scholiis Paul. Manutii. 8vo. - - - - 1541
Terentius. 16°. - - - - - 1540 1541
Persius. 8vo. - - - - - 1541
Ovid. Heroid. Epistolæ. 8vo. - - - - 1541
Car. Stephan. de re Vestiariâ, ex Bayfio. 8vo. - - 1541
Hegendorph. Christian. Institut. & Brunfelf. de Discipl. 8vo. - 1541
Laur. Vall. Elegant. cum Bad. epitom. & Vall. in Anton. Raudens. & Pog. 4to. - - - - - - 1541
Corder. de corrupti sermonis emendatione. 8vo. - - 1541
Melanchthon. Lat. Grammatica & Syntaxis; ac de periodis & quantitate syllabarum. 8vo. - - - - 1541
Linacri Latina Rudimenta. 8vo. - - - - 1541
Dictionarium propriorum nominum in libris prophanis. 4to. 1541
Dictionarium Poëticum, sive Elucidarius carminum. 8vo. - 1541

Summa totius Sacræ Scripturæ; Decem Dei præcepta. 8vo. - 1542
Gul. Bud. de Asse & partibus ejus. *Imprimebat Mich. Vascosanus sibi, Rob. Stephano ac Johanni Roigny affinibus suis.* fol. - 1542
Gerardi Bucoldiani narratio de puellâ, quæ sinè cibo & potu vitam transigit. 8vo. - - - - - 1542
Cicer. Tusculanæ Quæstiones. 8vo. - - - 1542
Ejusd. Topica. 8vo. - - - - 1542
Quintiliani Institutiones Oratoriæ. 4to. - - - 1542
Terentius, cum Donati & Calphurnii commentariis. 4to. - 1542
Mosellani Tabulæ de Schematibus & Tropis; in Melanchthonis Rhetorica, & Erasmi Copiam. 8vo. - - - 1542
Erasmi Paraphrasis in Vallam. 8vo. - - - 1542
Joh. Despauterii Syntaxis. 4to. - - - - 1542

Novum Testamentum Latinum. 12°. - - - 1543
Gul. Budæi altera editio Annotationum in Pandectas. fol. 1542 1543
Ejusdem Annotationes in quatuor & viginti Pandectarum libros. fol. - - - - - - - - 1543
Hos duos Budæi libros imprimebat Mic. Vascosanus sibi, Rob. Stephano ac Joanni Roigny, affinibus suis.
Authores Rei Rusticæ; Cato, Varro, Columella, & Palladius, cum Victorii explicationibus, & Georgii Alexand. enarrationibus priscarum vocum, & Beroaldi notis in Columellam, & Ald. de diebus. 8vo. - - - - - - 1543
Suetonius, cum Egnatii annotationibus. 8vo. - - 1543
Justinus historicus. 8vo. - - - - - 1543
Epistola Pauli III. ad Carolum V. & ipsius Caroli responsio; & Francisci I. epistola apologetica ad Paulum III. adversus ipsius Caroli calumnias. 8vo. - - - - 1543
Epistre de François I. à Paul. III. contre les calomnies de Charles V. 8vo. - - - - - - 1543
Car. Stephan. de Vasculis, ex Bayfio. 8vo. - - 1543
Donati Ars prima & secunda; de Barbarismo, Solœcismo, Metaplasmo, Tropis; commentarii Sergii in utramque Donati artem, & Servii in secundam. 8vo. - - - 1543
Despauterii Grammaticæ pars prima. 4to. - - 1543

De

Parisiis.

De Octo partibus Orationis, cum commentariis Rabirii. 8vo. 1543
Melanchthon. Grammatica Latina à Micyllo emendata. 8vo. 1543
THESAURUS LINGUÆ LATINÆ. fol. - 1543
Dictionarium Latino-Gallicum. fol. - - 1543

Biblia Hebraïca. 4to.
- Duodecim Prophetæ, cum commentariis Kimhi.
  - Osee, Sophonias, Michæas, Nahum, Aggæus, Habaccuc. - 1539
  - Joel, Amos, Abdias, Jonas, Zacharias, Malachias. - - 1540
- Isaias. - - 1539
- Jeremias, Daniel. - 1540
- Cantica, Ruth, Lamentationes, Ecclesiastes, Esther, Proverbia, Psalterium. 1540
- Esdras, Job. - - 1541
- Ezechiel. - - 1542
- Pentateuchus, Paralipomena. - 1543
- Josue, Judices, Samuel, Reges. - 1544
- Cum comment. Kimhi. Nahum, Sophonias. 1539
- Aggæus. - - 1540

Eusebii Præparatio Evangelica; Græcè. fol. - 1544
Ejusdem, ac Socratis, Theodorici, Theodori, Sozomeni, Evagrii, Historia Ecclesiastica; Græcè. fol. - - 1544
Budæi Forensia. fol. - - - - 1544
Car. Stephan. de Arborum, fruticum, herbarumque nominibus, Latinis, Græcis; Gallicis. 8vo. - - 1544
Sallustius historicus. 8vo. - - - 1544
Herodianus historicus, Latinè; Politiano interprete. 8vo. 1544
Cæsaris Commentarii. 8vo. - - 1544
Eutropii epitome belli Gallici; Glarean. in comment. Cæsaris; nomina Gall. urb. fluvior. montium. 8vo. — 1544
Dio. Cassii Nerva, Trajanus, Adrianus, conflagratio Vesevi, Latinè, Georg. Merulâ interprete; Æl. Spartianus; Jul. Capitolinus; Æl. Lampridius; Vulcat. Gallicanus; cum Egnatii annotationibus. 8vo. - - - - - 1544
Treb. Pollio, Flav. Vopiscus, cum Egnatii annotationibus; Sext. Aur. Victor; Pomp. Læti compendium historiæ Romanæ; Egnatius de principibus Romanorum. 8vo. - - 1544
Ammianus Marcellinus. 8vo. - - 1544
Plin. de Viris illustribus; Sueton. de Grammatic. & Rhetoribus; Obseq. de Prodigiis. 8vo. - - - 1544
Fenestella de Magistratib. & Sacerdot. Romanorum; Pomp. Lætus de Magistratib. Sacerdot. & Legib. Roman. 8vo. - 1544
Oratio de Sententiâ Christianissimi Regis ad Ordines Spiræ; Defensio pro eodem adversus Omphalium; utraque Latinè & Gallicè: Reponse à une epistre envoyée de Spire; une Epistre des choses faictes depuis quatre ans en Europe. 4to. - - 1544

Ciceronis Opera. 8vo.
- Orationes; & Ferrarii emendat. in Philippicas. Philosophia; cum not. Paul. Manutii. Officia, Cato, Lælius, Paradoxa, Somnium Scipionis. - - - 1543
- Epistolæ ad Atticum, Brutum, & Quintum; cum not. Paul. Manutii. - 1543
- Epistolæ Familiares, cum not. ejusdem. Rhetorica. - - 1544

Hecube d'Euripide, en rhythme Françoise. 8vo. - 1544
Horatius. 8vo. - - - 1544
Catonis Disticha, cum notis & Gallicâ Corderii interpretatione. 8vo. 1544
Alphabetum Hebraïcum, ex Anton. Cevallerii recognitione. 8vo. 1544
Pellisonis modus examinandæ constructionis in Oratione. 8vo. 1544
Les Mots François selon l'ordre des lettres, tournez en Latin, pour les enfants. 4to. - - - - 1544

Biblia Latina, ex veteri & novâ translatione, cum notis. 8vo. 1545
Novum Testamentum, Latinè. 12mo. — 1545
Harmonia Evangelica, cum libro annotationum; auctore Osiandro. 12mo. - - - - 1545
Forensium Verborum Gallica interpretatio; Græca aliquot verba forensia, interdum Latinè, interdum Gallicè, exposita; & Gallicus forensium verborum Index, cum Latinâ interpretatione. fol. 1545
Car. Stephan. de re Hortensi; & de cultu & satione hortorum. 8vo. 1545
Ejusd. Liber de Lat. & Græc. nominibus arborum, fruticum, herbarum, piscium, & avium; cum Gallicâ appellatione. 8vo. 1545
Valerius Maximus. 8vo. - - 1544 1545
Plin. de Vir. illustribus. 8vo. - - 1545
Terentius. 8vo. - - - 1545
Lucanus. 8vo. - - - 1545
Juvenalis, & Persius. 8vo. - - 1544 1545
Æsopi Vita & Fabulæ, Latinè; cum aliis aliorum fabulis. 8vo. 1545
Hegendorphin. de Instituendâ vitâ & corrigendis moribus. 8vo. 1545
Moschopuli de ratione examinandæ orationis Libellus, Græcè. 4to. 1545
Erasm. Paraphras. in Vall. & Farrago Croci. 8vo. - 1545
Les Declinaisons des Noms & Verbes de la langue Latine. 8vo. 1545
Dictionariolum puerorum Latino-Gallicum. 4to. 1544, 1545

Biblia Hebræa. 12mo.
- Isaias. Jeremias. Ezechiel. Duodecim Prophetæ. Cantic. Ruth. Lamentat. Esther. 1544
- Psalterium. Proverbia. Job. Daniel. Esdras. Josue. Judices. Samuel. Reges. Paralipomena. 1545
- Pentateuchus. - - 1546

Novum Testamentum, Græcè. 12mo. — 1546
Biblia Latina. fol. - - - 1546
Psalterium; & Cantica, quæ passim in Bibliis leguntur; Latinè, ex versione veteri & nova; cum annotationibus. 8vo. 1546
Anton. Flaminii Paraphrasis in triginta Psalmos versibus scripta. 8vo. 1546
Eusebii Demonstratio Evangelica, Græcè. fol. 1545 1546
Cicer. de Oratore; de Claris Oratoribus; Orator; de Opt. genere Oratorum. 12mo. - - - 1546

Parisiis.

Ejusd. Offic. Cat. Læl. Parad. Somn. cum not. Erasmi; & Melanchth. in Offic. & Latom. in Parad. 12mo. — 1546
Ciceronis sententiæ illustriores; authore Pet. Lagnerio. 8vo. 1546
Æsopi Vita & Fabulæ, Græcè. 4to. - - 1546
Terentii Andria, cum omni interpretationis genere. 8vo. 1546
Salm. Macrini Odæ; Jo. Bellaii Cardinalis aliquot poëmata. 8vo. 1546
La Coltivatione di Luigi Alamanni. 4to. — 1546
De rebus in Galliâ Belg. nuper gestis, & pace restitutâ, carmen. 8vo. 1546
Dictionarium Latino-Gallicum. fol. - - 1546
Sanctis Pagnini observationes in Linguam Hebraïcam. 8vo. 1546
Ejusd. abbreviatio Institutionum Hebraïcarum. 8vo. - 1546
Corderii de syllabarum quantitate Regulæ Speciales. 8vo. 1546
Erasm. de duplici copiâ verborum. 8vo. — 1546
Linacri Rudiment. Grammat. Latinè à Buchanano versa. 8vo. 1546
Despauterii Syntaxis. 8vo. - - 1546
Libri in officinâ Roberti Stephani typographi Regii partim nati, partim restituti & excusi. 8vo. - - - 1546

Michaelis Syngeli de Divi Dionysii laudibus liber, Græcè. 4to. 1547
Dionysii Halicarnassei Antiquitates Romanæ, Græcè. fol. 1546. 1547
Ejusd. de Compositione; de arte Rhetoricâ; de Thucydidis genere dicendi; ejusd. Lysias, Isocrates: Græcè. fol. - 1547
Cicer. Partit. cum comment. Georg. Vallæ; de Opt. gen. oratorum. 8vo. - - - - - 1547
Ejusd. Epistol. ad Attic. Brut. & Quint. cum Schol. Paul. Manutii. 12mo. - - - - - 1547
Jonæ Philologi Epitome Rhetorices ex Quintiliano collecta. 8vo. 1547
Hegendorphini Methodus conscribendi epistolas; & Dragmata locorum tum Rhetoricorum, tum Dialecticorum. 8vo. - 1547
Dionysii Alexandrini Periegesis, Græcè; cum Græcis Eustathii Scholiis. 4to. - - - - - 1547
Ovidii Elegia de nuce, cum Erasmi commentario. 8vo. 1547
Car. Stephan. libellus de Vasculis, ex Baysio. 8vo. - 1547
Ejusd. de re Vestiariâ, ex Baysio. 8vo. - - 1547
Ejusd. de Lat. & Græc. nominibus arborum, fruticum, herbarum, piscium, & avium; cum Gallicâ appellatione. 8vo. 1547
Erasmi Dialogus de rectâ Latini Græcique sermonis pronuntiatione. 8vo. - - - - 1547
Ejusd. Apophthegmata. 8vo. - - 1547
Joan. Murmellii Tabulæ in artis componendorum versuum rudimenta. 8vo. - - - - 1547
La maniere de tourner en Langue Françoise les Verbes. 8vo. 1547
Dictionariolum puerorum Latino-Gallicum. 4to. - 1547
Les Mots François selon l'ordre des lettres, tournez en Latin, pour les enfants. 4to. - - - 1547
Petri Gallandii funebris in Franciscum Regem Oratio. }
Trespas, obseques, & enterrement de François I. & les deux sermons funebres. 8vo. - - - } 1547
La sacre du Roy Henry II. - - - 1547

Budæi Forensia. fol. *Excudebat Roberto Stephano Conradus Badius.* - - - - 1548
Alex. Tralliani libri XII; & Rhazæ de Pestilentiâ libellus; Græcè; cum Jac. Goupili castigationibus. fol. — 1548
Car. Stephani Seminarium & Plantarium; & de arboribus in seminario conserendis, ac in plantarium transferendis. 8vo. 1548
Dionis Romanarum historiarum libri XXIII. Græcè. fol. 1548
Luciani aliquot Dialogi, Latinè, cum explanatione. 8vo. 1548
Joach. Fortii Ringelbergii Rhetorica. 8vo. - 1548
Ciceronis Sententiæ. 8vo. - - - 1548
Terentii Andria, cum omni interpretationis genere. 8vo. - 1548
Sententiæ & Proverbia ex poetis Latinis. 8vo. - 1548
Theod. Bezæ poëmata. 8vo. *Roberto Stephano & sibi Conrad. Badius excudebat.* - - - 1548
Pagnini Thesaurus linguæ Sanctæ, ex R. Dav. Kimchi. 4to. 1548
Budæi Commentarii Græcæ linguæ. fol. - - 1548
Alphabetum Græcum. 8vo. - - - 1548
Erasmi Paraphrasis in Vallam; & Farrago Croci. 8vo. - 1548
De Octo partium orationis constructione libellus, cum comment. Rabirii. 8vo. - - - 1548
Melanchthonis Grammatica Latina. 8vo. - 1548
Pædologia Petri Mosellani; Dialogi XXXVII. Dialogi pueriles Christophori Hegendorphini. 8vo. - 1548

Novum Testamentum, Græcè. 12mo. - - 1549
Fenestell. & Pomp. Læt. de Roman. Magistrat. &c. 8vo. 1549
Paul. Jovii Vitæ Vicecomitum Mediolani. 4to. - 1549
Georg. Merul. de Gestis ducum Mediolanensium, sive de Antiquitatibus Vicecomitum. 4to. - - - 1549
Cicer. Offic. Cat. Læl. Parad. Somn. 8vo. - 1549
Virgilius. 12mo. - - - 1549
Horatius, cum Schol. Henr. Stephani. 8vo. - 1549
Juvenalis, & Persius; cum annotatiunculis. 8vo. - 1549
Laz. Bayf. de re navali & vestiar. & vascul. ac Thylesf. de color. 4to. 1549
Erasm. de Civilitate morum. 8vo. - - 1549
Hegendorph. Institutio; & Brunfelf. Parænesis. 8vo. - 1549
Hebræa & Chaldæa nomina propria, quæ in Bibliis leguntur. 8vo. 1549
Pagnini Hebraïcæ Institutiones, ex Kimhi. 4to. - 1549
Nic. Clenardi Institutiones Græcæ Linguæ. 4to. - 1549
Ejusd. Meditationes Græcanicæ in artem Grammaticam. 4to. 1549
Elegant. Vall. metricè, cum Scholiis; Joan. Roboamo authore. 8vo. 1549
Principia Linguæ Latinæ. 8vo. - - 1549
De Gallicâ verborum declinatione. 8vo. - - 1549
Les Declinaisons des noms & verbes; des huict parties d'oraison. 8vo. 1549
Dictionaire François-Latin. fol. - - 1549

Novum Testamentum, Græcè. fol. - - 1550
Car. Stephani de nutrimentis Libri tres. 8vo. - 1550

Pariſiis.

Cicer. Epiſtolæ familiares, cum Paul. Manut. Scholiis. 8vo. 1550
Hecube d'Euripide traduite en François. 8vo. — 1550
Alphabetum Hebraïcum. 8vo. — — 1550
Alphabetum Græcum. 8vo. — — 1550
Nic. Clenardi Meditationes Græcanicæ. 4to. — 1550
Bellum Grammaticale. 8vo. — — 1550
Linacri Libri ſex de emendatâ ſtructurâ Latini Sermonis. 8vo. 1550
Ejuſd. Rudimenta Grammat. Latinè verſa per Buchananum. 8vo. 1550
Corder. de Syllabar. quantitate. 8vo. — — 1550
Melanchthon. Grammatica Latina. 8vo. — 1548, 1550
Dictionarium poëticum, ſive Elucidarius carminum. 8vo. 1550
Dictionariolum puerorum Latino-Gallicum. 4to. — 1550
Deſpauterii Grammaticæ pars prima. 4to. — 1550
Ejuſd. Syntaxis. 4to. — — — 1550
Ad calcem; *Excudebatur Lutetiæ anno* M. D. LII. *apud Carolum Stephanum typographum regium.*

Novum Teſtamentum, Græce; cum duplici Latinâ verſione, Eraſmi, & veteris interpretis; Harmonia Evangelica; & Index. 8vo. 1551

Pariſiis.

Juſtini Martyris Opera, Græcè. fol. — — 1551
Rudimenta Fidei Chriſtianæ, Græcè. 12mo. — 1551
Xiphilini Epitome Dionis Nicæi, Græcè. 4to. — 1551
Eadem, Latinè; Gul. Blanco interprete. 4to. — 1551
Terentius. 8vo. — — — 1550, 1551
Sententiæ veterum poëtarum per Georg. Majorem digeſtæ; & Ant. Mancinelli de poëticâ virtute libellus. 8vo. — 1551

Sinè loco.

Pſalmi, Latinè & Gallicè. 8vo. — — 1552
Novum Teſtamentum, Latinè & Gallicè. 8vo. — 1552
Les Proverbes, Eccleſiaſte, Cantique, Sapience, Eccleſiaſtique, Gallicè & Latinè. — — — 1552
Sommaires des Pſeaumes. 8vo. — — 1552
Rob. Stephani reſponſio ad cenſuras Theologorum Pariſienſium. 8vo. 1552
La même, traduicte en François. 8vo. — 1552

Lutetiæ.

Index Librorum in hâc officinâ impreſſorum. 8vo. — 1552

GENEVÆ; *quamvis locus non exprimatur.*

La Bible. fol. — — — 1553
Evangel. Matth. Marc. Luc. & in ead. commentarii ex eccleſiaſticis ſcriptoribus collecti; novæ gloſſæ ordinariæ ſpecimen; auctore Rob. Stephano. fol. — — 1553
Mart. Buceri Enarrationes in Evangelia. fol. — 1553
Evangel. Johan. cum comment. Calvini. fol. — 1553
Joh. Calvini Inſtitutio Chriſtianæ Religionis. fol. — 1553
Catechiſme, par le même. 8vo. — — 1553
La Forme des Prieres Eccleſiaſtiques; la maniere d'adminiſtrer les Sacremens, & celebrer le Mariage, & la viſitation des Malades. 8vo. — — — 1553
Pet. Vireti Libri de vero Verbi Dei, Sacramentorum & Eccleſiæ miniſterio; de adulterinis Sacramentis; & Cento de theatricâ Miſſæ ſaltatione ex veteribus poëtis Latinis conſarcinatus. fol. 1553

Les quatre Evangeliſtes, avec une expoſition continuelle. fol. 1554
Geneſis, Latinè; cum comment. Calvini. fol. — 1554
Pſalmi ad Hebraïcam veritatem traducti, & à Bucero enarrati; ejuſd. comment. in librum Judicum; Sophonias, cum ejuſd. enarrationibus. fol. — — — 1554
Viret. de origine, continuatione, uſu, authoritate atque præſtantiâ Miniſterii Verbi Dei & Sacramentorum; & de controverſiis eâ de re excitatis, ac de earum componendarum ratione. fol. 1554
Calvini Defenſio Sacræ Trinitatis contra Servetum. 8vo. 1554
Bezæ Libellus de hæreticis à civili Magiſtratu puniendis, contra Bellium. 8vo. — — — 1554
Catechiſmus à Tremellio Hebraïcè verſus. 8vo. — 1554
Cicer. Orationes pro P. Quintio, S. Roſcio, Q. Roſcio; Verrinæ; pro Fonteio, Cæcinâ, lege Maniliâ; cum comment. Franc. Hotomani. fol. — — — 1554
Alphabetum Hebraïcum. 8vo. — — 1554
Alphabetum Græcum, cum Schol. Bezæ. 8vo. — 1554
Ambroſ. Calepini Dictionarium. fol. — — 1553, 1554

Biblia Latina vulgata. 8vo. *Excudebat Roberto Stephano Conradus Badius.* — — — 1555
Concordantiæ Latinæ Bibliorum utriuſque Teſtamenti. fol. 1555
Harmonia ex Matthæo, Marco & Lucâ compoſita; adjuncto ſeorſum Johanne; cum comment. Calvini. fol. — 1555
Calvin. in Acta Apoſtolorum. fol. — — 1555
Ejuſd. Defenſio ſanæ & orthodoxæ doctrinæ de Sacramentis. 8vo. 1555
Lodoïci Enoci liber de puerili Græcarum literarum doctrinâ ad adoleſcentulos Genevenſes. 8vo. — — 1555

Hoſea, Joel, Amos, Abdias, & Jonas, Hebraicè; cum Targum. 4to. 1556
Epiſtolæ Apoſtolorum, Latinè; cum comment. Calvini. fol. 1556

Biblia Latina; cum copioſiſſimis annotationibus. fol. { Teſtam. Nov. — 1556. / ———— Vet. — 1557 }
Pſalmi, Latinè; ex Hebræo, interprete Calvino; cum ejus commentariis. — — — 1557
Idem, ex tralatione duplice, vetere & novâ; cum annotationibus. 8vo. — — — 1556, 1557
Dictionariolum puerorum. 4to. — — 1557
Dictionaire [ou Petit Dictionaire] des mots François, tournez de Latin pour les enfans. 4to. — — 1557
Traicté de la Grammaire Françoiſe. 8vo. — 1557

Phraſes Hebraïcæ, authore Rob. Stephano. 8vo. — 1558
Eraſmi Adagia, cum animadverſionibus Henr. Stephani. fol. 1558
Gallicæ Grammatices libellus. 8vo. — — 1558

Kimchi in Habacuc recognit. à Franc. Vatablo. 4to. — 1559
Calvini Commentarii in v. libros Moſis. fol. — 1559
Ejuſd. Inſtitutio Chriſtianæ Religionis. fol. — 1559
Bezæ de cœnâ Domini tractatio, contra Joach. Weſphalum. 8vo. 1559

Hunc, Lector, Catalogum de integro conſtruxit Annalium Typographicorum author; adjectis compluribus librorum editionibus ipſi, cùm Stephanorum Hiſtoriam ſcriberet, ignotis: te exoratum cupiens, ut erratis veniam aliquam impetrent temporis, urgente prælo, anguſtiæ. Vale.

EPISTO-

EPISTOLA ADRIANI

Cardinalis de Sermone Latino.

CUM Bononiæ viri me aliquot eruditi, officii causa convenissent, commentaremurque inter nos, ut fit inter literarum studiosos, de Latini sermonis elegantia, audiremque eorum plerosque Apuleii, Sidonii, Capellæ, Fulgentii, non tam verbis, quam fœtoribus scaturire, verbaque de industria promere aliorum etiam autorum, quæ aut obsoleta nimis, aut nova, & omnino barbara viderentur; multaque ego libere (ut soleo) contra eorum sermonis insolentiam, non sine stomacho, protulissem, idque eo animosius essem aggressus, quod viderem non tam paucorum ipsorum, qui mecum ita essent congressi, quam cæterorum fere nostri temporis hominum unum atque eundem esse errorem, foreque brevi, ut relicta vetere, veraque Latinitate, in aliam omnino linguam, & quasi barbariem commigremus. Ea omnia longiusculo tractata sermone & altiore repetita principio, perpetuaque oratione, idcirco colligere, ac literis mandare volui: ut qui hæc legerint, malorum autorum imitatione omissa, perfectos illos Latini candoris parentes agnoscant, studeant, æmulentur. Sed jam quid cum illis egerimus, exponamus:

Quatuor propemodum post Romam conditam videntur Latinorum doctorum fuisse tempora: Antiquissimum, Antiquum, Perfectum, Imperfectum.

Antiquissimum reperimus ab urbe condita pervenisse usque ad Livium Andronicum: intervallumque illud quatuordecim & quingentorum annorum fuisse, Marcus Tullius in Bruto commemorat. Et Horatius primum hunc scriptorum fuisse significat, cum dicit

— habet hos numeratque poëtas
Ad nostrum tempus Livi scriptoris ab ævo.

In quo quidem temporis intervallo fuisse permultos doctos suspicari magis (ut inquit Cicero) quam intelligere possumus, cum nulla penitus eorum extent in literis monumenta: præter orationem Appii Cæci, & quasdam mortuorum laudationes, sicut in Originibus scriptum reliquit Cato.

Antiquum vero tempus id dicemus, quod ab ipso Livio usque ad ætatem Ciceronis interfuit: quod quidem vix centum annos, ut ex ipso Cicerone colligitur, excessit. In hoc autem temporis spatio, etsi quam plurimi doctissimi viri floruerunt, eos tamen horridioribus verbis usos, & sine cultu & verborum delectu locutos fuisse, Ciceronis sequens ætas notavit: ut verum id esse appareat, quod dicitur, Nihil esse simul inventum & perfectum. Repertores enim fuerant, & quasi architecti Latinitatis, ut præclare dicit Horatius,

— cum lingua Catonis, & Enni,
Sermonem patrium ditaverit, & nova rerum
Nomina protulerit.

Nam Livium anno ipso ante Ennium docuisse fabulam, & Catonem Ennii fuisse æqualem scribit Cicero in Bruto, qui Livium inepte scripsisse testatur, dicens eum docuisse fabulam non satis dignam, quæ iterum legeretur. Et de Ennio Ovidius de Tristibus,

Ennius ingenio maximus, arte rudis.

Testificatur hoc ipsum Suetonius in libello de Claris grammaticis his verbis: Grammatica Romæ ne in usu quidem olim nedum in honore fuit, nullo liberalibus disciplinis vacante. Initium quoque ejus mediocre extitit: siquidem antiquissimi doctorum, quidam & poetæ, & semigræci erant. Livium & Ennium dico, quos utraque lingua domi, forisque docuisse adnotatum est. Catonis vero orationes ut illis temporibus, valde Cicero in Bruto laudat, addit tamen, significare illas formam quandam ingenii, sed, admodum impolitam, & plane rudem. Et paulo post: Antiquior, inquit, est Catonis sermo, & quædam horridiora verba: ita enim tunc loquebantur. Et eundem jam desitum legi testatur, cum ait: Catonem vero quis nostrûm oratorum, qui quidem nunc sunt legit? aut quis novit omnino? Et subdit, non ignorare se nondum satis esse politum hunc, & quærendum esse aliquid perfectius. Quo tempore etiam fuit Cornelius Cethegus, quem Cicero primum fuisse eloquentem affirmat Ennii testimonio, qui in Annalibus suis sic de eo scripsit,

Additur orator Cornelius suaviloquente
Ore Cethegus.

Paulo vero post, fuerunt Nevius, Plautus, Cæcilius, Pacuvius, Accius, C. Lælius, P. Scipio, Gracchi fratres, Scævola, L. Crassus, M. Antonius, Philippus, C. Cotta, & innumeri alii, quos ætas Ciceronis modo priscos, modo veteres, modo patres, interdum antiquos, aliquando superiores appellat. Quos quidem veteres, nimis antique, & pleraque dure loquutos notavit Horatius, cum dixit,

Si veteres ita miratur, laudatque poëtas,
Ut nihil anteferat, nihil illis comparet, errat.
Si quædam nimis antique, si pleraque dure
Dicere credat eos, ignave multa fatetur.
Et sapit, & mecum facit, & Jove judicat æquo.

Cicero quoque veterum illum sermonem se quoque improbare ostendit, cum in Bruto dicit: Illius autem ætatis qui sermo fuerit, ex Nevianis scriptis colligi potest: & subdit, Cæcilium & Pacuvium male locutos videmus. Hinc Quintil. Accio, inquit, & Pacuvio nitor, & summa in excolendis operibus manus, magis videri potest temporibus quam ipsis defuisse. Idem etiam dixit Lucretium non facere phrasim, id est, corpus eloquentiæ. Martialis etiam de his ait,

Accius & quicquid Pacuviusque vomunt.

Et Cicero in Bruto: Carbonis & Gracchi habemus orationes, nondum satis splendidas verbis, sed acutas: & subdit, C. Gracchum de superioribus solum lego, manus tamen extrema non accessit operibus ejus: prædara inchoata multa, perfecta non plane. Et iterum, L. Cotta cum verbis, tum etiam sono quasi subrustico persequebatur atque imitabatur antiquitatem. Et in eodem: Curionis loci sane inanes, verum etiam nondum tritis nostrorum hominum auribus, nec erudita civitate tolerabiles. Et Quintil. pueros monet, ne veterum admiratores sint, dum sic præcipit: Ne quis pueros antiquitatis nimius admirator in Gracchorum Catonisque, & aliorum similium lectione durescere velit: fient enim horridi & jejuni. Tum autem quod quasi per gradus eloquentia ad perfectionem ascenderit, testatur Cicero in eodem Bruto, cum dicit, Quæ fuerit ascensio, & quam in omnibus rebus difficilis optimi perfectio atque absolutio, ex eo quod dicam, existimari potest. Et paulo post connumeratis aliquot oratoribus, qui seni jam Ennio successerant, subjungit, Jam enim erat quædam unctior & splendidior consuetudo loquendi. Et subdit: Sergius deinde Galba princeps ex Latinis, contulit orationi propria ornamenta. Videre licet alios deinde gradus, cum idem Cicero subdit: L. Furius Pilus perbene loqui Latine putabatur, literatiusque quam cæteri. L. Scævola paulo etiam copiosior. & addit: Etiam Philippus in primis, ut temporibus illis, Græcis literis institutus. Et in eodem Bruto, ad Gracchorum ætatem laus eloquentiæ perfecta nondum fuit. Eloquentiæ autem veluti gradus, ut dixi, factos esse docet idem Cicero in Tuscul. dicens: At contra, oratorem celeriter complexi sumus, nec eum prius eruditum, aptum tamen ad dicendum, post autem eruditum. Nam Galbam, Africanum, Lælium doctos fuisse memoriæ traditum est. Studiosum autem eum, qui iis anteibat Catonem, post vero Lepidum, Catonem, Gracchos, deinde ita magnos nostram ad ætatem, ut non multum, aut nihil omnino Græcis cederetur. Et alibi: P. Scipio Latine loquendo omnes superabat. Et iterum: Quinti Catuli non antiquo illo more, sed pene hoc nostro. Et Cicero in eodem Bruto notat ætatem ætati suæ proximam nondum perfecte locutam, dicens, inferioris autem ætatis erat proximus L. Sisenna doctus vir, studiis optimis deditus, bene Latine loquens. Hujus omnis facultas ex historia ipsius perspici potest. Qui cum facile omnes vincat superiores, indicat tamen quantum absit a summo: nam usus est aliquando veteribus verbis, & ab usu perfecto, & auribus eruditis remotis. Recte enim loqui putabat, esse inusitate loqui. De iis gradibus Quintilianus ita meminit: Fuerunt quædam genera dicendi, conditione tempora horridiora, alioquin magnam vim ingenii præ se ferentia. Hinc sunt Lælii, Africani, Catones, Gracchi, mediam illam formam tenent L. Crassus, Q. Hortensius, tum deinde efflorescit non multum inter se distantium hujusmodi oratorum ingens proventus. Sed Cornelius Tacitus de Claris oratoribus, hanc distinctam veterum imperfectionem notat iis verbis; Quod ad Ser. Galbam, & C. Lælium attinet, & si quos alios antiquorum agitare non desistis, non exigit defensionem, cum fateat quædam eloquentiæ eorum, ut nascenti adhuc, nec satis adultæ defuisse. Sed hanc nimiam vetustatem Cicero omnino explodendam in Bruto monet. Sed nimia, inquit, vetustas nec habet eam, quam quærimus, summitatem, nec est sane tolerabilis.

Hactenus de tempore antiquo, deinceps de perfecto dicemus. Cæsar ut idem Cicero refert, rationem adhibens, consuetudinem prisci sermonis vitiosam & corruptam, pura & incorrupta consuetudine emendabat, splendidam quandam, minimeque veteratoriam rationem dicendi tenens; scripsitque ad Ciceronem de ratione Latine loquendi, ac primo in libro dixit: Verborum delectum originem esse eloquentiæ, ejusque copiæ principem, inventoremque Ciceronem esse. Quod affirmare videtur & ipse Cicero, dum in Bruto sic loquitur: Certe & nos boni aliquid attulimus juventuti, magnificentius quam fuerit illud genus dicendi, & ornatius: & nocuimus fortasse, quod veteres orationes post nostras, non a me quidem, meis enim illas antepono, sed a plerisque legi sunt desitæ. Et subdit, Cum autem ex Sicilia me recepissem, jam videbatur in me quicquid esset, esse perfectum, & habere maturitatem quandam suam. Fuisse autem eandem perfectionem in plerisque Ciceronis æqualibus, testatur idem in eodem libro, ubi connumeratis compluribus sui temporis oratoribus, Nec ulla, inquit, ætate uberior oratorum fœtus fuit. Et in eodem: Triginta annis mihi Crassus ætate præstabat. Quod idcirco posui, ut dicendi prima maturitas, in qua ætate extitisset, posset notari, & intelligeretur jam ad summum pene esse perductam, ut eo nihil ferme quisquam addere possit. Et idem in Tusculanis, non solum perfectionem ætatis suæ testatur, sed, interituram brevi eloquentiam prædicit. Oratorum, inquit, laus ita ducta ab humili venit ad summum, ut jam quod natura fert in omnibus rebus, fere senescat, brevi tempore ad nihilum ventura videatur. De cujus ætatis perfectione, Cicero in quadam epistola ad Atticum de Tulliola filia loquens, Ergo, inquit, iis temporibus tam eruditis, quantum fieri poterit, illam consecrabo omni genere monumentorum. Et Horatius,

Venimus ad summum fortunæ, pingimus atque
Psallimus, & luctamur Achivis doctius unctis.

Et Solinus de Augusto loquens, Quod tempus, inquit, ferme solum repertum est, quo plurimum & arma cessarunt, & ingenia floruerunt. Et Plinius de Natura histor. de M. Varrone loquens: In illa, inquit, ingeniorum quæ tunc fuit multitudine. Et Horatius veterem ætatem carpens, & suam perfectam affirmans, de Lucilio sic scribit,

Si foret hoc nostrum fato delapsus in ævum,
Detereret sibi multa: recideret omne quod ultra
Perfectum traheretur: & in versu faciendo
Sæpe caput scaberet, vivos & roderet ungues.

Et Quintilianus postquam ut potuit, defendit Lucilium a nota Horatii, qui eum fluere lutulentum dixerat, perfectiorem eo Horatium fatetur, cum dicit; Multo est tersior ac purus magis Horatius. Hanc perfectionem idem Quintil. dat Tibullo, dicens; Tersus atque elegans videtur esse Tibullus, sunt qui Propertium malint. Et inde de Virgilio loquens, Ut illi naturæ cœlesti atque immortali cesserimus, ita curæ & diligentiæ. & subdit, Cæteri longe sequentur. Et de Cicerone, Nec vero quod in quoque optimum fuit, studio consecutus est tantum, sed vel plurimas, aut potius omnes, ex seipso virtutes extulit immortalis illa ingenii & beatissima ubertas. & subdit, Ut non hominis nomen, sed eloquentiæ videatur. Et de Cæsare, quod perfecte loqueretur, Cicero in Bruto; Cæsar Latine loquebatur elegantissime, nec id solum domestica consuetudine, tamen ut esset perfecta illa bene loquendi laus, multis literis, & iis quidem reconditis & exquisitis, summo studio & diligentia est consecutus. Erat propterea Hortensius (ut inquit Cicero) verborum splendore elegans. Erant in L. Torquato plurimæ literæ, non hæ vulgares, sed interiores & reconditæ, & summa verborum gravitas, & elegantia. L. Domitius nulla quidem arte, sed Latine dicebat. Erat Pisoni verborum delectus elegans. In M. Claudio autem verbum nullum, aut durum, aut insolens, aut humile, aut in longius ductum. Marcellus lectis verbis utebatur. Quid plures ætatis hujus coner præterea conquirere? quorum nomina ut doctissimorum virorum multis in locis connumerata comperire poterimus: scripta autem, cum sint vetustate deleta, nusquam reperiemus. quin potius ejus temporis ea proferamus, quorum monumenta quotidie in manibus versantur. Lege multorum epistolas, quæ inter Ciceronis epistolas leguntur, ut Servii Sulpitii, M. Marcelli, Q. Metelli Celeris, Q. item Metelli Nepotis, P. Vatinii, L. Lucceii, M. Bithinii Curionis, M. Cælii, Dolabellæ, Gn. Planci, Galbæ, C. Asinii Pollionis, M. Lepidi, A. Cæcinnæ, Decii Bruti, M. item Bruti, C. Cassii, C. Marii, P. Lentuli, Trebonii, M. Catonis, C. Cæsaris, Gn. Pompeii, Q. Ciceronis filii, Cornelii Balbi, Oppii, Hircii, quos, & pene infinitos alios eruditissimos viros florentissima hæc Ciceronis ætas effudit. dicas in hac sola inesse succum illum, & quasi sanguinem incorruptæ Latinitatis: ac non fucatum, sed naturalem quendam eloquentiæ nitere candorem, pari propemodum ingenii felicitate, & verborum elegantia: ut si titulos dempseris, illas non facile a Ciceronis epistolis internoscas. Quod præclare Cornelius Tacitus de Claris oratoribus, comprobat, cum dicit, Sicut apud nos Cicero quidem cæteros eorundem temporum disertos antecessit, sic Calvus & Asinius, & Cæsar & Brutus, jure prioribus & sequentibus anteponuntur. Nec refert quod inter se specie differant, quum genere consentiant. at astrictior Calvus, numerosior Asinius, splendidor Cæsar, amarior Cælius, gravior Brutus, vehementior & plenior & valentior Cicero. Omnes tamen eandem sanctitatem eloquentiæ ferunt, ut si omnium pariter libros in manum sumpseris, fatearis, quamvis in diversis ingeniis, esse quandam judicii ac voluminis similitudinem & cognationem.

Sed jam de imperfecto, & corrupto potius, ac vitioso tempore ut proposuimus, aliquid afferamus. Secuta post ætatem Ciceronis alia doctorum ætas, satis vel eorum proprio testimonio indicavit, non solum quantum a cacumine & fastigio præcedentis ætatis abfuerit: verum etiam mutato dicendi genere, & eloquentia omni prope in barbariem versa, ad imum celerius quidem quam ascenderat, properavit. Quod ut luce clarius videatur, pauca quæ ex multis brevitatis causa collegi, labenti stylo veluti quodam inducto fræno subnectam. Seneca in prologo primæ declamationis, Ut possitis, inquit, æstimare quantum quotidie ingenia decrescant: & nescio qua iniquitate & ad malum pronitate naturæ eloquentia se retro tulerit. Quicquid habet Romana facundia, quod insolenti Græciæ aut opponat, aut præferat, circa Ciceronem effloruit. Omnia ingenia, quæ lucem nostris studiis attulerunt, tunc nata sunt. In deterius quotidie data res est, ut ad summum perducta, rursus ad infimum velocius quidem quam ascenderat, relabatur. Quod etiam affirmat Statius in epistola Sylvarum suarum, dicens: Manlius certe Vopiscus vir eruditissimus, qui vindicat a situ literas jam pene fugientes. Et Quintil. Dicendi, inquit, mutavimus genus, & ultra nobis quam oportebat, indulsimus. Et alibi: Quid multa? totus prope mutatus est sermo. Et Diomedes Grammaticus hanc literarum bonarum quasi ruinam testatur, cum dicit: Injecit postera ætas manum & veluti disciplinam pristini seculi, ita sermonem fastidire cœpit, & nova veluti parturire verba. Et alibi quasi ante oculos ponit non solum imperfectionem sui seculi, sed etiam nostri, dum ait: Quid quod nihil jam proprium placet, dum parum creditur disertum quod alius dixerit? A corruptissimo quoque poëtarum figuras seu translationes mutuamur, tum demum ingeniosi, si ad intelligendos nos opus sit demum ingenio. Et Aulus Gellius: Animadvertere est pleraque verborum Latinorum ex ea significatione, in qua nata sunt, decessisse, vel in aliam longe, vel in proximam, eamque decessionem factam esse consuetudine & inscitia temere dicentium, quæ cujusmodi sint, non didicerunt. Cornelius vero Tacitus in eo libello, quam de Claris oratoribus scripsit, hæc omnia latius persequitur, cum in dialogo Maternum quærentem inducit: Exprime, inquit, Materne causas, cur tantum ab eloquentia eorum recesserimus, cum præsertim centum viginti annos ab interitu Ciceronis in hunc diem effici ratio temporum collegerit. Et subdit: Quis enim ignorat eloquentiam, & cæteras artes descivisse ab ista vetere gloria, non inopia hominum, sed desidia juventutis, & negligentia parentum, & inscitia præcipientium, & oblivione moris antiqui? Quæ mala primum in urbe nata, mox per Italiam fusa, jam in provincias manant. Quod adeo negligitur ab horum temporum disertis, ut in actionibus eorum, in quoque verbo quotidiani sermonis fœda ac pudenda vitia deprehendantur. Et subdit: Ut in paucissimos sensus, & angustas sententias detrudant eloquentiam, velut expulsam regno suo: ut quæ olim omnium artium, ut dicunt pulcherrimo comitatu pectora implebat, nunc circuncisa & amputata, sine apparatu, sine honore pene dixerim, sine ingenuitate, quasi una ex sordidissimis artibus discatur. Ergo hanc primam & præcipuam causam arbitramur, cur tantum ab eloquentia recesserimus. Imperfectionem etiam sui temporis testatur Plinius in epistola naturalis historiæ, cum libros suos respersos esse affirmat plurimarum rerum aut rusticis vocalibus, aut externis, imo barbaris, non sine honoris præfatione ponendis. Et ut per gradus ad summum ascenderat eloquentia, sic eam per gradus ad imum descendisse videamus. Macrobius etiam tempora sua hac imperfectione infecta significat, cum dicit, Petitum, impetratumque volumus, ut æqui bonique consulant, si in nostro sermone nativa Romani oris elegantia desideretur. Apuleius autem, quem nostri temporis magis curiosi, quam eruditi sequi & æmulari student, in principio operis sui, Latinas literas ignorare se fatetur. In urbe, inquit, Latia advena studiorum Quiritium, indigenum sermonem ærumnali labore, nullo magistro præeunte, aggressus excolui. En ecce precamur veniam, si quid exotici ac forensis sermonis rudis locutor effudero, jam hæc quidem ipsa vocis imitatio desultoriæ scientiæ stylo, quem accessimus, respondet Quis rogo te ferat non tam Apuleium, qui ut mali ædificii dominus se architectum non adhibuisse, ita literas sine præceptore coluisse gloriatur: quam aliquos esse, qui malint fœtores & quisquilias ejus colligere, quam verborum floribus perfectissimæ Ciceronis ætatis, quam fignavimus, inhærere? Sed quid alii Apuleio similes insequentium ætatum authores de se ipsis & temporum suorum inscitia balbutiant, videamus. Sidonius de suis nugis: Talis est ordo, inquit, ut sine plurimis, novisque verbis, quæ præfata pace plurimorum eloquentium specialiter tibi & complatonicis tuis nota sunt, nugæ ipsæ non valuerint expediri. Et alio in loco de liberalibus artibus agens, ita loquitur, Virtutes artium istarum seculis potius priscis seculorum rector ingenuit, quæ per ætatem mundi jam senescentis, lassatis veluti feminibus, emedullatæ, parum aliquid hoc tempore, atque id in paucis mirandum, ac memorabile ostentant. Et alibi, Increbruit, inquit, multitudo desidiosorum, ut nisi vel paucissimi meram Latialis linguæ proprietatem, de trivialium barbarismorum rubigine vindicaveritis, eam brevi abolitam defleamus. Et Fulgentius: Nostri, inquit, temporis ærumnosa miseria non dicendi erit studium, sed vivendi flet ergastulum. Nec famæ assistendum poëticæ, sed fami consulendum domesticæ. Martianus vero Capella, Martianum filium nugas suas non ferentem introducit, dum in principio operis sui sic orditur: Dum crebrius istos Hymenei versiculos, nescio quid inopinum intactumque moliens, respersum capillis albicantibus verticem, incrementisque lustralibus decuriatum, nugulas ineptas non perferens Martianus, intervenit. Quid de aliis aliarum ætatum hominibus dicam? quorum nonnulli etiam nostri temporis scriptores, cum quid scribere sunt aggressi, non solum bonorum verborum delectum neglexerunt: sed illud maxime studuerunt, ut vel veteratorum rubiginem, vel novorum authorum asperitatem suis scriptis admiscuisse, & similitudinem pessimi cujusque & corruptissimi ultro appetiisse videantur. Quo factum est, ut non solum proprietatem Romani sermonis, verum omnem pene illam suavitatem, & quasi salubritatem Latinæ dictionis amiserint: obliti hunc esse legendi fructum, æmulari meliora, & quæ in aliis maxime probes quæve inter optimi cujusque & elegantissimi dicta mireris, in aliquem usum non sine venustate atque luce ac munditia verborum concinna derivatione convertere, sicuti Cicero & ejus ætatis eruditissimi authores fecerunt: quamvis ad illud fastigium, illam summitatem, & prope divinitatem aspirare nemo possit. Illa enim sublimitas, quanquam imitabilis illa quidem videtur cupienti, nihil tamen est experienti minus, audendum tamen, & ita annitendum, ut quod assequi non possumus, imitari saltem voluisse videamur. Sed quoniam nihil nos præcipiendi causa dicere, neque magistri, sed æstimatores videri volumus: nec sermonem nunc tam informamus bonum, quam deterremus malum: quantum Cicero, & ea ætate Latinitatis principes nova verba vitaverint, unde omnis Latinæ linguæ pernicies comparata est, breviter ostendamus. Cicero in Oratore, oratorem instruens ita præcipit: Ergo ille tenuis orator, modo sit elegans, nec in faciendis verbis erit audax, & in transferendis verecundus & parcus, & in priscis reliquisque ornamentis & verborum & sententiarum remissior. Quintilianus vero, Usitatis, inquit, verbis tutius utimur: nova non sine quodam periculo fingimus. Nam si recepta sunt, modicam laudem afferunt: repudiata, etiam in jocos exeunt. Audendum tamen, namque, ut ait Cicero, etiam quæ primo dura visa sunt, usu molliuntur. sed nobis non est concessa fictio nominum. Si quis autem dixerit, ideo novanda esse nobis verba, quod eorum penuria laboremus, audiat Ciceronem, qui de Natura deorum ita loquitur: Quod illa quæ a Græcis accepissent, Latine dici posse diffiderent. In quo genere tantum profecisse videmur, ut a Græcis ne verborum quidem copia vinceremur. Et in Tusculanis: O verborum inops interdum, quibus abundare te semper putas, Græcia. Et de Finibus bonorum & malorum: Sed ita sentio, & sæpe disserui, Latinam linguam non modo non inopem, ut vulgo putatur, sed locupletiorem esse quam Græcam. Sed dicet aliquis, parienda esse necessario nova verba, cum quid ex Græco vertendum sit, & minus occurrat verbum Latinum usitatum. Sunt enim (ut inquit Cicero de Finibus bonorum & malorum) imponenda nova novis rebus nomina. Sed ad hoc quasi respondere videtur Aulus Gellius, cum dicit: Cum quid ex Græco, quod non placeret, transferre voluissem, hoc ego supersedi vertere: quia novis & inconditis vocibus utendum esset, quas pati aures per insolentiam vix possent. Sed ipse idem Cicero, qui dixit verba nova parienda esse, imponendaque nova novis rebus nomina, usuque mollienda, quæ dura præ novitate viderentur: quam abstinens illorum fuerit, quamve novitatem verborum vitaverit, infra ponemus Cum in Bruto, Declamo, verbum sui temporis novum dicere vellet: Commentabar, inquit, declamitans; sic enim nunc loquuntur. & idem in libello de Mundo: Ut in singulis, inquit, essent bina media, vix enim audeo dicere medietates: sed quasi ita dixerim, ita intelligatur. Et in Philippicis, M. Antonium notans, quod verbum novum protulisset, ita dicit: Tu porro ne pios quidem, sed piissimos quæris: & quod verbum omnino nullum in lingua Latina est, id propter tuam divinam pietatem novum inducis. Varro autem de lingua Latina docet, antiquos etiam vitasse verba nimium nova: Extremum, inquit, novissimum quoque dici cœptum vulgo: quod mea memoria ut Ælius Gallus, sic senes aliquando nimium novum quod esset, vitabant. Et Aulus Gellius: Quod a M. Varrone Proloquium, a M. Cicerone Pronunciatum dictum est Quo Cicero tamen vocabulo tantisper uti se attestatus est, quoad melius inquit, invenero. Quintilianus autem, Veriloquium, inquit, ipse Cicero qui finxit, reformidat. Et Cicero de Finibus bonorum & malorum, quasi cum dolore dixit, ut ita dicam, Indolentia. Varro vero de analogia verborum, repertores verborum novorum damnat, ostendens ipsas aures novitates has quodammodo respuere, cum dicit: Tantum inter duos sensus interesse volunt, ut oculis semper aliquas figuras supellectilis novas conquirant: contra, aures expertas esse velint. Quotusquisque jam servos habet priscis nominibus? quæ mulier suum instrumentum vestis atque auri, veteribus vocabulis appellat? sed inductis non tam illis irascendum, quam hujusce pravitatis patronis.

Et

Et idem Æditimum dici oportere censet, magis, quam Æditumm: quod alterum sit recenti novitate fictum, alterum antiqua origine incorruptum. Sed pro eo a plerisque Æditus dicitur nova & commentitia usurpatione. Quæ omnia cum ita sint, Aulus Gellius quasi de iis sententiam ferens, libro decimo ita scriptum reliquit: Verbis uti aut nimis obsoletis exculcatisque, aut insolentibus novatisque dure & illepide, par esse delictum videtur. Sed molestius equidem culpatiusque esse arbitror, verba nova, incognita, inaudita dicere quam invulgata & sordentia. Nova autem videri dico, etiam ea quæ sunt inusitata & desita, tametsi sint vetusta. C. etiam Cæsar de analogia, monuit, infrequens atque insolens verbum, tanquam scopulum fugiendum esse. Suetonius quoque de Augusto scribens, Genus eloquentiæ, inquit, secutus est elegans, & temperatum, vitatis sententiarum ineptiis, atque inconcinnitate, & reconditorum verborum (ut ipse dicit) fœtoribus: præcipuamque curam duxit sensum animi quam apertissime exprimere. Cacozelos autem & antiquarios, ut diverso genere vitiosos, pari fastidio sprevit. Sed nec Tiberio parcit, exoletas interdum & reconditas voces aucupanti. Marcum quidem Antonium ut insanum increpat, quasi ea scribentem, quæ mirentur potius homines, quam intelligant. Sed opus est, inquit, dare operam, ne moleste scribas aut loquaris. Quin Augustum A. Gellius ab eloquentia & Latinitate laudat, dum dicit: Divus etiam Augustus memoriarum veterum exequentissimus, linguæ Latinæ non nescius, munditiarum patris sui in sermonibus sectator. Et Cicero de Oratore, præclare monet vitanda esse verba prisca, & a consuetudine sui temporis quo perfectio sermonis vigebat, remota, cum dicit: Quanquam sunt illi veteres, qui ornate nondum poterant, ea quæ dicebant, omnes prope præclare locuti. Quorum sermone assuefacti qui erunt, ne cupientes quidem, poterunt loqui nisi Latine. Neque tamen erit utendum verbis iis, quibus jam consuetudo nostra non utitur, nisi quando ornandi causa parce. Sed usitatis poterit uti lectissimis, & utatur iis, qui in veteribus erit scriptis studiose & multum volutatus. Et sic Latine loquamur, ut verba efferamus ea, quæ nemo jure reprehendat. Hæc Cicero. Sed quanquam in omni re difficilimum est, formam optimi exponere, quod aliud aliis videtur optimum; (varia enim sunt judicia, nec facilis explicatio, quæ forma excellat) dubitari tamen a recte considerantibus nequaquam poterit, quin illa multorum nostri temporis insulsitas & insolentia, ac quædam (ut ita dicam) orationis insania, siccitas, inopia, a malorum authorum lectione & imitatione nascatur. Quare cum sit eloquentiæ, sicut reliquarum rerum, fundamentum sapientia: unde in Poëtica testatur Horatius,

Scribendi recte, sapere est & principium & fons.

Et in bonis omnia quæ summa sunt, jure laudentur: verborum bonorum delectus est in primis sapienter habendus, idque facile assequemur, si delegerimus nostratia, non peregrina: propria, non inepte translata: usitata, non nova: pura, non horrida: luminosa, non tenebricosa. Quod contingere certe nulli poterit, nisi ei, qui authores divinæ illius Ciceronis ætatis perlegerit. Sublimitas enim & magnificentia, & nitor, & authoritas, ex optimis illis ejus seculi authoribus tantummodo provenit: ii soli locutionem emendatam & Latinam, & originem, & quasi solum ac fundamentum quoddam eloquentiæ posuerunt. Insequentium autem authorum lectio, doctrinam quidem diversarum rerum conferre poterit, elegantiam autem & nitorem verborum non poterit: quin potius mixtura verborum quibus illi usi postea fuerunt, omnem prope florem incorrupti illius sermonis, quem quis ex optimorum lectione collegerit, brevi quasi de manibus excutiet, barbarumque omnino reddet. Cum autem quicquid literis mandatur, id commendari omni eruditorum judicio deceat: sitque decus hominis ingenium, ingenii vero eloquentia: nec tam præclarum, scire Latine, quam turpe, nescire: eniti & toto (ut aiunt) pectore incumbere debemus, ut non vulgares literas, sed interiores & perfectas, verborum gravitatem & elegantiam, nitorem & candorem, atque veram denique Romani sermonis eloquentiam, de perfectorum illorum quos connumeravi, authorum fontibus hauriamus: abjecta, obsoleta, prisca nimium & vetusta priorum, novaque omnia sequentium authorum fugiamus. Sed in hoc verborum delectu aurium quoque quoddam judicium adhibendum est, quod non arte aliqua perpenditur, sed quodam quasi naturali sensu, prudentiaque percipitur. Cum vero ex verbis omnis conficiatur oratio, atque idcirco illustria verba ex optimo quoque id ætatis authore legenda sint, ut Latina & elegans surgat oratio: id quoque maxime observandum est, ne qua nimis elaborata concinnitas, lumen eloquentiæ potius extinguat, quam accendat. Removendus erit igitur (ut ait Cicero) omnis insignis ornatus, nec calamistri quidem adhibebuntur, fucati etiam medicamenta candoris & ruboris omnia repellentur: elegantia tantum & munditia quæratur: sermo purus & Latinus remaneat, dilucidus, luculentus, politus, planus, quid deceat, circunspicietur. Omnis enim pars orationis esse debet laudabilis, sic, ut verbum nullum nisi grave aut elegans excidat. Cumque in omnibus rebus videndum sit, quatenus, ne nostra modum excedat oratio, una brevique Ciceronis clausula concludemus: Sit, inquit, modo is, qui dicet aut scribet, institutus liberaliter, educatione doctrinaque puerili, & flagret studio, & a natura adjuvetur: & universorum generum infinitis disceptationibus exercitatus, ornatissimos scriptores, oratoresque ad imitandum cognoverit: næ ille haud sane quemadmodum verba struat & illuminet, a magistris istis requiret, ita facile in rerum abundantia ad orationis ornamenta, duce natura ipsa, si modo est exercitata, labetur. Hæc ille. Exercitatione autem hæc omnia facile consequemur. Stylus enim optimus scribendi artifex, structuram non inopem, non minutam, non interpunctam, sed locupletem, numerosam, aptamque conficiet. Omissis igitur & repudiatis novitiis istis & semidoctis, qui ignobilia nimis & sordentia, novata, fictaque verba de imperfectis authoribus eruere, & in usum Latinæ linguæ introducere, ac veluti civitate donare, & quasi in Latinam coloniam deducere gestiunt literarum ostentatione, inepti verius quam gloriosi, elaboremus veluti apes lectissimis floribus insidere. Prosequi enim quod quisque unquam vel contemptissimorum hominum dixerit, aut nimiæ miseriæ est, aut certe inanis jactantiæ, & detinet atque obruit ingenia, melius aliis vacatura. Eruditionem vernaculam ac plebeiam, & verborum monstra vitemus eorum hominum, qui inquinate & parum composite, minusque eleganter scripserunt: quorum ita est confusa oratio, ita perturbata, tantaque insolentia ac perversitate verborum interlita, ut oratio, quæ lumen rebus adhibere debet, obscuritatem potius, & tenebras afferat. Dum enim exquisitis, novisque verbis uti volunt, infantissimi reperiuntur: qui veluti Sisennæ simioli, cum emendatores usitati sermonis esse velint, deterreri non possunt, quo minus inusitatis verbis utantur, nihil aliud recte & Latine loqui putantes nisi nove & inusitate loqui: verbisque impropriis gaudentes, redundantibus, obscuris, ambiguis, novis, Græcanicis: quo magis eorum expurgandus est sermo, fugiendaque barbaria, ediscendaque de Cicerone & Ciceronis æqualibus vera Latinitas: quæ nihil aliud est, nisi incorrupta loquendi observatio secundum Romanam linguam. Cujus (ut dixi) licet veteres illi, quos connumeravi, quasi genitores extiterint, eam tamen seculum illud Ciceronis emendavit, excoluit, expolivit. Sed satis sit hoc admonendi, non docendi causa dixisse, propter agrestes quosdam & indomitos certatores. Qui cum imitari nesciant authores bonos, malos causa novitatis extollunt. Nec id vitio mihi dari debet. An (ut ait Varro) reprehendendus sit, qui orationem minus valentem, propter malam consuetudinem, traducit in meliorem? An non cum quis perperam consueverit quid facere in civitate, non modo non patiemur, sed etiam pœna afficiemus? Idem, Si quis perperam consueverit dicere verbum, non corrigemus, cum id fiat sine pœna? Adde quod perfugio literarum nihil gratius, nihil jucundius, nihil homini libero dignius invenio. Agitatio enim mentis institutæ ad agendum semper aliquid dignum viro, tantisper acquiescit, dum in literarum studiis versatur. Ea enim vel discendo, vel scribendo alitur, in eaque scientiæ & cognitionis delectatione perfunditur. sitque (ut ait M. Varro) ut dum ista mussitamus, pluribus horis vivamus: quanquam ea demum solaque dicenda est vita quæ sine CHRISTO Deo non vivitur. Vale.

INDICULUS CHRONOLOGICUS AUCTORUM,

Quorum Testimoniis utitur

THESAURUS LINGUÆ LATINÆ.

FAtales *Linguæ Latinæ* periodi fuerunt: Ideo a curiosis ejus æstimatoribus valor Scriptorum Latinorum, non secus ac a poëtis pretium temporum, & in sacris litteris statua Imperiorum Danielitica ad *quatuor diversi metalli ætates* referri solet; nempe I. ad *auream*, II. ad *argenteam*, III. ad *æream*, & IV. ad *ferream*, aut *fictilem*.

I. *Aurea ætas* a bello Punico 2. ad extremos usque Octavii Augusti Imp. annos producitur, id est, ab anno U. C. 536. ad annum 767; sive ab anno ante natum Christum 217. usque ad annum Christi 14. duratque adeo annis circiter 232. In quibusdam tamen hujus ineuntis ætatis Scriptoribus, admista obsoleta notantur, quibus a sola antiquitate plus venerationis accedit, quam a nobilitate metalli.

II. *Argentea ætas* ab obitu Augusti usque ad excessum Trajani Imp. id est, ab anno Christi 14. usque ad annum 117. continet annos 103. quibus quamplurima adhuc verba satis eleganter & cum suffragio populi Romani sunt formata; quamquam & tunc, dicente Seneca Controv. 1. præfat. ingenia decreverunt, & nescio qua iniquitate naturæ eloquentia se retro tulit.

III. *Ætas ænea* per annos 303. a Trajani obitu, hoc est, ab anno Christi 117. usque ad Romam a Gothis captam, sive ad A. C. 410. extenditur. Inter Scriptores tunc dictione audaciores illi laudem merentur præcipuam, qui se genio seculi aurei quam familiarissime accommodarunt.

IV. *Ætas ferrea* est, quâ Barbaris jam ubique grassantibus, studia humaniora per secula novem & amplius, cum sordibus & squalore conflictata sunt, donec postliminio quasi respirare & e tenebris suis iterum cœperunt emergere. Longo itaque intervallo, illustribus ingeniis velut intermortuis, pauci admodum Latine & non ineleganter scripserunt.

I. AUREÆ ÆTATIS SCRIPTORES.

SECULO III. ante Christum natum.

A. 238. *Livius Andronicus* Tragicus floruit. Fragmenta ejus aliorumque collegit Petr. Scriverius & Theod. Jansonius ab Almeloveen.

A. 202. *C. Nævius* Poëta obiit. Fragmenta collecta a Roberto Stephano & Henrico fil. Jos. Scaligero & T. J. ab Almeloveen.

SECULO II. ante Christum natum.

A. 182. *M. Accius Plautus*, Comicus mortuus est. Extant Comœdiæ XX. cum Fragmentis a Georgio Fabricio collectis.

A. 177. *Stat. Cæcilius*, Comicus, floruit. Fragmenta collecta a Stephanis & T. J. ab Almeloveen.

A. 167. Q. *Ennius* Poëta, obiit Fragmenta in lucem producta a Stephanis, a Mart. Delrione & Pet. Scriverio, Hier. Columna, Paulo Merula, T. J. ab Almeloveen & postremo a Franc. Hessélio.

A. 157. *M. Terentius Afer*, Comicus, obiit. Supersunt Comœdiæ sex, quas multi notis illustrarunt.

A. 152. *M. Pacuvius*, Tragicus, claruit; Fragmenta post Stephanos & M. Delrionem collecta a Pet. Scriverio & Jos. Scaligero.

A. 147. *M. Portius Cato*, Orator & Historicus, obiit. Exstat liber de Re rustica. Fragmenta ex Originibus & aliis scriptis deperditis collecta ab Ausonio Popma.

A. 136. *L. Attius sive Accius*, Tragicus, claruit. Fragmenta vulgata a Stephanis, Pet. Scriverio & T. J. ab Almeloveen.

A. 129. *C. Lucilius*, primus Satyricus, obiit. Fragmenta post Stephanos edidit Franc. Dousa.

A. 101. *Sext. Turpilius*, Comicus, obiit. Fragmenta collecta ab utroque Stephano.

SECULO I. ante Christum natum.

A. 100. *L. Afranius*, Comicus, floruit. Fragmenta a Stephanis & Jos. Scaligero congesta, & a T. J. ab Almeloveen.

A. 79 *L. Corn. Sisenna*, Historicus, claruit. Fragmenta ab Aus. Popma & Ant. Augustino collecta.

A. 64. *P. Nigidius Figulus*, Mathematicus & Grammaticus, claruit. Fragmenta offert Janus Rutgersius Var. Lect. 3. 6.

A. 60. *C. Decius Laberius*, Mimographus, claruit. Fragmenta collecta a Stephanis, Jos. Scaligero & T. J. ab Almeloveen.

A. 50. *T. Lucretius Carus*, Philosophus & Poëta obiit. Reliquit sex libros de Rerum Natura.

A. 47. *C. Valer. Catullus*, Veronensis, Poëta passim obscænus, obiit. Exstat liber Epigrammatum & Carminum, Variorum notis editus.

A. 44. *P. Syrus*, Mimographus, claruit. Mimi sive sententiæ a variis varie editi.

A. 42. *C. Jul. Cæsar* Imp. occisus est. Reliquit de Bello Gallico libros septem a se conscriptos, & tres de Bello Civili. Inter commentatores eminet Jo. Davisius.

A. 42. *A. Hirtius Pansa* claruit, Cæsaris familiaris & scriptor bellorum, quæ Commentariis J. Cæsaris adjungi solent.

A. 42. *Cornelius Nepos* claruit, denatus tempore Augusti Imp. Vitas Excellentium Imperatorum, quas scripsit, multi notis illustrarunt. Fragmenta ab Andrea Schotto congesta. Sed versio Dictyos & Daretis de Bello Trojano indigna æstimatur, ut ei tribui queat.

A. 41. *M. Tullius Cicero*, princeps eloquentiæ, periit. Opera cum Fragmentis ex libris deperditis sunt notissima, inprimis notis Jani Gruteri, Jacobi Gronovii & Jo. Georgii Grævii illustrata.

A. 33. *Sext. Aurel. Propertius* obiit, qui elegiarum dedit libros quatuor.

A. 33. *L. Cornificius*, Rhetor, claruit. Auctor esse creditur librorum Rhetoricorum quatuor ad Herennium, qui cum Cicerone vulgantur.

A. 32. *C. Sallustius Crispus*, Historicus, obiit. Reliquit Bellum Jugurthinum & Conjurationem Catilinariam, nec non Orationes duas de Rep. ordinanda. Fragmenta ex sex libris Histor. a Lud. Carrione collecta. Editiones sunt variæ, etiam cum Variorum notis.

A. 30. & seqq. *Q. Mutius Scævola*. *Q. Corn. Maximus*, *Alfenus Varus*, *Antistius Labeo*, *Ælius Gallus*, JCti floruerunt, in Pandectis & aliis Juris Civilis libris memorati.

A. 26. *M. Terent. Varro*, Romanorum doctissimus, obiit. Ex 490. libris, quos a se scriptos ipse affirmat, superant pauci de Lingua Latina & tres de Re rustica. Fragmenta collecta a Rob. Stephano, Ant. Riccobono & Aus. Popma.

A. 25. *Corn. Gallus*, Poëta, obiit. Sex sub ejus nomine Elegiæ spuriæ.

A. 18. *Albius Tibullus*, Elegiographus, obiit. Exstant Carminum libri quatuor.

A. 17. *Virgilius Maro*, Mantuanus, Poëta, obiit. Dedit in Bucolicis Eclogas decem, in Georgicis libros quatuor, & in Æneide duodecim. Eidem Culex, Ciris, Copa, & nonnulla alia dubia tribuuntur. Luculenti Commentarii sunt Frid. Taubmanni, Jo. Ludovici de la Cerda, Caroli Ruæi.

A. 14. *Æmilius Macer*, versificator, obiit. Janus Cornarius sub hujus nomine libros quinque de Materia Medica cum notis edidit, quos alii Marbodæo Gallo A. 1050. mortuo tribuunt; nec pauca ibi esse Macro illi prisco debita censet Barthius Advers. 12. 20.

A. 10. *Messala Corvinus* floruit, cujus liber de Progenie Augusti cum Livio olim editus.

A. 10. *M. Vitruvius Pollio* Mathematicus claruit, denatus imperante Tiberio. Extant de Architectura libri decem. Variorum notas & Lexicon Vitruvianum Bernardini Baldi multaque alia contulit Joannes de Laet.

A. 6. *Gratius Faliscus*, Poëta, floruit; auctor Cynegetici seu carminis epici de Venatione.

A. 6. *Q. Horatius Flaccus*, Venusinus, Lyricorum princeps, obiit. Extant Odarum libri quatuor, Epodôn unus, Sermonum sive Satyrarum quatuor, Epistolarum duo, & unus de Arte Poetica, cum variis notis & commentariis.

A. 4. *Verrius Flaccus* Grammaticus obiit. Extat Fragmentum præmissum Festi Pompeii libris, quibus ille Verrii de verborum significatione Commentarios contraxit.

SECULO I. post Christum natum.

A. 1. & seqq. *T. Phædrus Thrax*, Augusti libertus, celebris fuit. Iambicis versibus libros quinque fabularum Æsopicarum reliquit, quos cum notis plures ediderunt.

A. 4. *C. Jul. Hyginus*, Augusti itidem libertus, vixit, sub cujus nomine hodie prostant Fabulæ & Poëtici Astronomici libri quatuor cum notis Jo. Schefferi & Th. Munckeri.

A. 9. *P. Ovidius Naso*, Sulmonensis, Poëta, ab Augusto in exilium pulsus, in eodem vixit usque ad A. C. 17. Exstant Metamorphoseôn libri quindecim, Fastorum sex, Tristium quinque, Epistolarum Ponticarum sive ex Ponto quatuor, Amorum tres, & de Remedio amoris unus: præterea Heroides sive Heroidum epistolæ XXI. quibus III. *Auli Sabini* adjiciuntur; item Ibis sive Diræ in Ibin; Halieuticon, Fragmentum de Medicamine faciei, & nonnulla dubia. Nic. Heinsius, Dan. Crispinus & alii plures notas adjecerunt.

A. 10. *Catullus* Poeta, non ille Veronensis, de quo supra, sed Auctor Pervigilii Veneris, vixit.

A. 12. *M. Manilius*, Poeta, claruit, cujus Astronomicon libris quinque constat, cum notis F. Junii Biturigis & Jos. Scaligeri.

A. 18. *T. Livius*, Patavinus, scriptor Augustæi ævi postremus, obiit, cujus ex libris CXLII. Historiarum ab urbe condita exstant XXXV. a Jano Grutero & Gronoviis, patre & filio, illustrati.

II. ARGENTEÆ ÆTATIS SCRIPTORES.

A. 20. *Aur. Cornel Celsus*, Medicus, Augusti temporibus proximus, claruit sub Tiberio Imp. De Re medica libros octo ad nos transmisit.

A. 22. *Scribonius Largus*, Medicus floruit. Exstant ejus Compositiones Medicæ cum Jo. Rhodii notis & Lexico Scriboniano.

A. 26. *Valerius Maximus*, Historicus, claruit. Exstant Dictorum factorumque memorabilium libri novem cum variorum observationibus per Ant. Thysium.

A. 30. *P. Velleius Paterculus*, Historicus, claruit sub finem Tiberii Imp. Exstant Historiæ libri duo illustrati Notis Jo. Henr. Bœcleri, & Nic. Heinsii.

A. 36. *L. Fenestella*, Historicus, vixit. Fragmenta ab Ant. Augustino & Ant. Popma collecta. Sed *And. Dom. Flocci* libri duo de Magistratibus Rom. ei perperam tribuuntur.

A. 42. *L. Junius Moderatus Columella*, diligentissimus agricola, scripsit sub Claudio Imp. libros XII. de Re Rustica & unum de Arboribus.

A. 45.

A. 45. *Pomponius Mela*, Cosmographus claruit. In relictos ejus tres libros de situ orbis Isaac. Vossius Commentarium edidit.

A. 49. *Curtius Rufus*, Historicus, sub Claudio Imp. fuisse dicitur. Ex libris ejus decem de Rebus Alexandri M. duo priores interciderunt. Jo. Freinshemius, Sam. Pitiscus & alii notis illustrarunt.

A. 60. *Porcius Latro*, vixit, quem commendant Sen. præfat. controvers. Quintil. 10. 1. Suet. Domit. cap. 3. Plin. procem. lib. 19. Et huic tribuitur Declamatio in Catilinam, quam Vossius Vibii Crispi esse putat de Vit. Serm. 3. 6.

A. 62. *A. Persius Flaccus*, Poëta, obiit. Exstant ejus sex Satyræ cum notis Th. Farnabii.

A. 64. *Q. Asconius Pedianus*, Grammaticus, claruit: Exstant ejus Annotationes in quasdam Ciceronis orationes cum notis variorum. Alii eum ad Augusti ætatem referunt, & duos ejusdem nominis comminiscuntur.

A. 64. *M. Annæus Seneca* Rhetor, Lucii pater, obiit. Exstant libri quinque mutili Controversiarum; Excerpta ex x. libris Controversiarum; & liber Suasoriarum. Annumeratur a nonnullis aureæ ætati, quia sub Augusto Imp. florere cœpit.

A. 65. *L. Annæus Seneca*, Philosophus, Marci filius, a Nerone Imp. exstinctus est. Exstant libri tres de Ira, septem de Beneficiis, septem Naturalium quæstionum, Epistolæ CXXIV. Consolationes ad Helviam, ad Polybium, ad Marciam; item libri de Animi tranquillitate, de Constantia, de Clementia, de Brevitate vitæ, de Vita beata &c. Utriusque Senecæ opera Justus Lipsius & alii notis illustrarunt. Alteri a nonnullis etiam decem Tragœdiæ *Senecæ Tragici*, quem alii tertium Senecam facere malunt, adjudicantur. Tragœdias illas illustravit Th. Farnabius.

A. 65. *M. Annæus Lucanus*, Poëta, etiam a Nerone occisus est. Exstant libri decem Pharsaliæ cum notis Hug. Grotii, Farnabii aliorumque. Eidem tribuitur carmen ad Calpurnium Pisonem.

A. 67. *Titus Petronius Arbiter* obiit, nequitiæ non minus quam elegantiæ arbiter; cujus mutilum Satyricum Variorum notis & novissime per Pet. Burmannum illustratum, sicuti Fragmentum ejus Traguriananum per Jo. Schefferum & Th. Reinesium. Integrum demum ex codice Albæ Græcæ reperto editum per Franc. Nodotum; Catalecta autem Petroniana per Josephum Scaligerum.

A. 77. *C. Plinius Secundus* major, Historiæ naturalis scriptor, in Vesuvio periit. Exstant libri XXXVII. Jac. Dalechampii cura illustrati.

A. 77. *C. Silius Italicus*, Poëta claruit; cujus sunt libri XVII. de Bello Punico 2. cum observationibus Claudii Dausqueii & Chr. Cellarii.

A. 78. *C. Valerius Flaccus*, Poëta, condidit libris octo Argonautica, Lamp. Alardi aliorumque commentario illustrata.

A. 80. *C. Julius Solinus* in Polyhistore protulit Collectanea rerum memorabilium. Exstant Claudii Salmasii Exercitationes in eundem.

A. 82. *Decimus Junius Juvenalis*, reliquit satyras XVI. a Th. Farnabio dilucidatas.

A. 82. *P. Papinius Statius*, Poëta, in gratia fuit apud Domitianum Imp. Extant Silvarum libri quinque, Thebaidos duodecim, & Achilleidos duo, cum notis Variorum per Jo. Veenhusen & prolixo Commentario Casp. Barthii.

A. 82. *M. Valer. Martialis* itidem sub Domitiano Imp. floruit, & reliquit Epigrammatum libros, XIV. & unum Spectaculorum. Notas eruditas addidit Th. Farnabius.

A. 95. *M. Fabius Quintilianus*, Rhetor, vitam finiit. Exstant libri XII. Institutionis Oratoriæ. Tribuunt eidem Dialogum de Oratoribus sive de causis corruptæ eloquentiæ; Sed CXLV. Declamationes, vel patri vel avo.

SECULO II. post Christum natum.

A. 104. *Sextus Julius Frontinus* sub Trajano Imp. mortuus est. Exstant de Strategematibus & Re Militari libri quatuor, de Coloniis unus, & de Aquæductibus Romæ duo, cum notis Rob. Keuchenii. Est & inter Scriptores de Re Agraria cum *Siculo Flacco*, *Aggeno Urbico*, *Hygino*, &c. quos conjunctim edidit Wil. Gœsius cum suis & Nic. Rigaltii notis & Glossario.

A. 108. *C. Cornel. Tacitus*, Historicus, esse desiit. Supersunt Annalium libri sex priores, & mutili ab XI. usque ad XVI. item Historiarum libri quinque, & Vita Agricolæ, & Germania. Commentariis illustrarunt J. Lipsius & alii.

A. 109. *C. Plinius Cæcilius Secundus* minor sive junior, majoris illius ex sorore nepos, floruit. Exstant Epistolarum libri decem & Panegyricus in Trajanum Imp. Non pauci cum notis emiserunt, quos inter Aug. Buchnerus, Jac. Thomasius, & Christoph. Cellarius; & cum variorum notis Jo. Veenhusen.

A. 112. *Aulus Gellius*, Philologus, floruit; sed alii eum ad ætatem Imp. Antonini Pii rejiciunt. Reliquit Noctium Atticarum libros viginti, in quibus multa veterum fragmenta continentur. Ant. Thysius & Jac. Oiselius selectis novisque Commentariis ornarunt.

A. 115. & deinceps *L. Annæus Florus*, Historicus floruit. Scripsit Rerum Romanarum libros quatuor, quos Joh. Freinshemius notis illustravit & post eum alii plures.

A. 116. & deinceps *C. Suetonius Tranquillus*, Historicus, claruit. Extant Vitæ XII. Cæsarum, liber de illustribus Grammaticis & liber de claris Rhetoribus. Prodiit cum Isaaci Casauboni Animadversionibus & Jo. Henr. Boecleri Dissertationibus politicis, cum variorum notis per Jo. Schildium & Jo. Georg. Grævium, &c.

A. 116. & seqq. *Cœlius Apicius* sub Trajani & Adriani Principatu confecisse putatur libros decem de Arte coquinaria. Prodiit opus nuper cum notis Mart. Listeri & aliorum.

III. ÆNEÆ ÆTATIS SCRIPTORES.

A. 142. aut paulo post *Justinus* claruit, Epitomator Pompeii Trogi, Historici sub Augusto florentis, ex illius voluminibus XLIV. quæ postea perierunt, totidem libros excerpsit.

A. 163. *L. Apuleius*, Madaurensis philosophus, claruit sub Antonino Philosopho. Extant Metamorphoseos sive Fabularum Milesiarum de Asino aureo libri XI. Floridorum IV. Apologia I. & II. de Magia, libri de Mundo, de Deo Socratis, de Dogmate Platonis, &c. Sed liber de Virtutibus herbarum dubius, & forte Apuleii Celsi est, qui fuit Augusti tempore. Notas nactus est Apuleius Phil. Beroaldi, Petri Colvii, Geverardi Elmenhorstii aliorumque.

A. 180. *Irenæus*, Lugdunensis Episcopus, martyr factus A. 201. Quinque libros adversus Valentinum Latine scripserit an Græce, lis est. Interpreti ejus Latina versio adscribitur.

A. 195. *Q. Septimius Florens Tertullianus* floruit, Ecclesiasticæ Latinitatis artifex; & obiit anno circiter 215. Ejus opera sunt quamplurima, illustrata a Beato Rhenano, Franc. Junio, Nic. Rigaltio, &c. Poëmata ad Cæcilium Cyprianum referuntur.

SECULO III. post Christum natum.

A. 201. seq. *Licinius Proculus*, *Pegasus*, *Nerasius*, *Priscus*, *Juventius Celsus*, *Jabolenus* & alii, JCti, floruerunt, quorum Fragmenta in Digestis Justiniani occurrunt.

A. 210. *Minucius Felix* claruit, Scriptor Christianus Dialogi, nomine Octavii. Edidit cum suis & aliorum notis Jac. Ouzelius: & cum suis Chr. Cellarius.

—— *Dionysius Cato* hoc seculo vixisse putatur, eique tribuuntur Disticha Moralia, quatuor libris distincta. Notas adjecit Erasmus Roterod. & Chr. Daumius.

—— *Palladius Rutilius Taurus* sive *Scaurus* etiam circa hæc tempora fuisse videtur, qui de Re Rustica libris quatuordecim varia complectitur.

—— *Julius Obsequens*, qui libro de Prodigiis inclaruit, huc forte referendus ob præstantiam sermonis, editus cum notis Jo. Schefferi.

A. 216. *Q. Serenus Samonicus*, Poëta Medicus, floruit sub Ant. Caracalla. Habemus ejus carmen heroicum de Medicina & Remediis morborum cum not. Rob. Keuchenii.

A. 221. *Domitius Ulpianus*, JCtus, occisus a Caracalla. Ejus ut & *Papiniani*, *Modestini* & aliorum reliquiæ in Jure Civili reperiuntur.

A. 230. vel circiter *Terentianus Maurus*, Grammaticus, claruit, cujus exstat Carmen de Arte Metrica.

A. 251. *Censorinus*, Grammaticus, claruit. Ejus librum de Die natali illustravit Henr. Lindenbrogius.

A. 251. *Novatianus*, Presbyter Romanus, reliquit librum de Trinitate.

A. 258. *Cæcilius Cyprianus*, Rhetor & tandem Episcopus Carthaginiensis, occubuit, cujus scripta sunt varia.

A. 285. *T. Julius Calpurnius*, Siculus Poëta, vixit, cujus extat Bucolicon.

A. 288. *M. Aurel. Olympius Nemesianus*, Poëta fuit, & reliquit Cynegetica & quatuor Eclogas.

A. 293. & seq. *Ælius Spartianus*, *Jul. Capitolinus*, *Ælius Lampridius*, *Vulcatius Gallicanus*, *Trebellius Pollio*, & *Flavius Vopiscus* floruerunt, Scriptores Historiæ Augustæ, quos commentario illustravit If. Casaubonus & Claud. Salmasius.

A. 297. *Arnobius Afer*, Scriptor Christianus, florere cœpit, & vixit usque ad A. 326. Exstant libri septem adversus Gentes cum notis Theodori Canteri, God. Stewechii, Gebh. Elmenhorstii & Des. Heraldi.

SECULO IV. post Christum natum.

A. 301. *Cælius Aurelianus*, Medicus claruit. Exstant libri tres de Morbis Acutis, & quinque de Chronicis sive Tardis; cum notis Jo. Conr. Ammani & T. J. ab Almeloveen, cujus etiam est Lexicon Cælianum.

A. 306. *Fl. Eutropius*, Historicus, sub Constantino M. vixit, & decem libris Historiam Romanam complexus est.

A. 312. *Rhemnius Fannius*, Poëta Medicus, claruit, cujus est Carmen de Ponderibus & Mensuris.

A. 317. *L. Cælius Lactantius*, Firmianus, Tullius Christianus, floruit. Reliquit VII. libros Institutionum Divinarum, I. de Ira Dei, & I. de Opificio Dei, &c. Notis illustravit Ant. Thysius, Chr. Cellarius, &c.

A. 320. *L. Septimius Romanus* Dyctin Cretensem de Bello Trojano Latine vertisse creditur; ut & Daretem Phrygium de excidio Trojæ, etsi C. Nepotis epistola ad Sallustium Crispum præmittatur.

—— *Lucius Ampelius*, Floro sæpius adjunctus, autor est libri memorialis circa eadem tempora.

A. 323. *Ælius Donatus* claruit, cujus exstant scholia in Virgilii Æneidem & Terentium.

A. 325. aut paulo post *Commodianus*, Poëta Christianus ex gentili factus, dedit Instructiones LXXX. adversus Gentium Deos. Schurtzfleischius notas adjecit.

A. 329. *C. Vettius Aquilinus Juvencus*, Presbyter & Poëta Christianus, floruit, & Evangelicæ Historiæ libros quatuor expressit carminice. Nuper cum notis Konigii, Omeisii & aliorum edidit Erh. Reusch.

A. 340. *Julius Firmicus Maternus*, Mathematicus, claruit, qui Christianus factus scripsit de Errore profanæ religionis & octo libros Astronomicos.

A. 360. *Zeno*, Veronensis Episcopus, claruisse existimatur. Exstant Sermones XC. sub ejus nomine.

A. 368. *S. Hilarius*, Pictaviensis Episcopus, obiit. Opera conjunctim edita, ex quibus Genesis sive Hexaëmeron Hilario Arelatensi vindicatur.

A. 370. *Fabius Marius Victorinus*, e gentili Christianus, obiit. Exstat Carmen de septem fratribus Maccabæis.

A. 370. *Rufus Festus Avienus*, Poëta, vixit. Exstat Metaphrasis Arati & Periegeseos Dionysii Alexandrini, cum Fragmento descriptionis oræ maritimæ, & Fabulæ Æsopi XLII. elego carmine. Forte eidem *Sexti Rufi* sive *Rufi Festi* Breviarium Historicum tribuendum.

A. 375. *Q. Octavius Horatianus*, Medicus, floruit temporibus Gratiani & Valentiniani Impp. Quatuor libros Rerum medicarum scripsit.

A. 380. *Ammianus Marcellinus*, Historicus, claruit. Ex libris XXXI. superstites postremi XVIII. a Frid. Lindenbrogio & Henrico Hadriano. que Valesiis, ut & Jac. Gronovio illustrari.

A. 386. *Flavius Vegetius Renatus* floruit. Exstant libri quatuor de Re militari cum Commentario God. Stewechii. Alius esse creditur *P. Vegetius*, cujus sunt libri quatuor Artis veterinariæ seu Mulomedicinæ.

A. 395. *Aurel. Theod. Macrobius*, Philologus, floruit. Exſtant Commentariorum in Somnium Scipionis libri duo & Saturnalium ſeptem cum notis Jo. Iſ. Pontani & Joh. Meurſii.

A. 395. *Q. Aurelius Symmachus* floruit. Superſunt Epiſtolarum libri x. cum notis Fr. Jureti & Jac. Lectii.

A. 395. *D. Magnus Auſonius*, Poëta & Orator, inclareſcere cœpit. Exſtant Epigrammata, Idyllia, Eclogæ, Epiſtolæ, &c. Jac. Tollius ſuas & Variorum notas contulit.

A. 396. *Sext. Aurelius Victor*, Hiſtoricus, claruit. Exſtant ſcripta de Origine gentis Romanæ, de Viris illuſtribus, & de Cæſaribus. Sed addita Imperatorum Epitome diverſi auctoris eſſe dicitur.

A. 397. *S. Ambroſius*, Epiſcopus Mediolanenſis, obiit, relictis variis operibus ſacris.

A. 397. *Aurel. Prudentius Clemens*, Poëta Chriſtianus, floruit. Exſtant Liber Cathemerinon ſive Hymni, Periſtephanon, Apotheoſis, Hamartigenia, Pſychomachia, libri duo contra Symmachum &c. Suis & Variorum notis illuſtravit Jo. Weitzius, ſuis etiam Chr. Cellarius.

A. 397. *Cl. Claudianus*, Poëta gentilis, ſub Honorio & Arcadio floruit. Ejus ſunt libri duo in Rufinum, duo in Eutropium, tres de Raptu Proſerpinæ, cum nonnullis Panegyricis & carminibus aliis egregiis. Commentarios dederunt Caſp. Barthius & Nic. Heinſius, &c.

— Iisdem fere annis *Marcellus Empiricus* librum Medicamentorum & *Theodorus Priſcianus* librum de Diæta ſive de Rebus ſalubribus conſcripſiſſe dicuntur.

SECULO V. poſt Chriſtum natum.

A. 400. *S. Hieronymus* Stridonenſis floruit, denatus A. 420. Ejus opera novem Tomis continentur. Ipſe etiam, quantumvis aliis præeuntibus, *Vulgati Interpretis Bibliorum* nomine maxime circumfertur.

A. 400. & ſeqq. *Sulpitius Severus*, Hiſtoricus, mortuus A. 422. ſcripſit Hiſtoriam ſacram, vitam S. Martini & tres Dialogos. Notas adjecit Jo. Vorſtius, & nuper Jo. Clericus ſex ejuſdem Auctoris Epiſtolas cum ſuis notis.

A. 410. *Claud. Rutilius Numatianus*, Poëta gentilis, ſcripſit Itinerarium, cui notas adjecit Caſp. Barthius.

A. 412. *S. Auguſtinus*, Hipponenſis Epiſcopus, maxime floruit, denatus A. 430. operum Tomos decem reliquit. Ejus de Civitate Dei libros XXII. ſeorſum Jo. Lud. Vives & Leonh. Coqueus Commentariis illuſtrarunt.

A. 412. *Servius Honoratus*, Grammaticus, claruit, qui in Virgilium commentatus eſt.

A. 416. *Paulus Oroſius*, Hiſtoricus, ſcripſit Hormeſtam ſive ſeptem libros Hiſtoriarum adverſus Paganos.

IV. FERREÆ ÆTATIS SCRIPTORES.

A. 430. *Cælius Sedulius*, Poëta Chriſtianus, claruit. Carminum libros quinque & duos Hymnos adnotationibus illuſtravit Chr. Cellarius.

A. 431. *Pontius Paulinus*, Nolanus Epiſcopus, obiit. Exſtat carmen de Johanne Baptiſta, Epiſtolæ tres & alia ſimul edita cum notis per Joh. Baptiſtam Le Brun.

A. 440. vel circiter *Dracontius* claruit. Scripſit elegiam ad Theodoſium Imp. & Carmen heroicum ad Hexaëmeron.

A. 442. *Salvianus*, Maſſilienſis Epiſcopus, claruit uſque ad finem fere ſeculi. Ejus libros octo de Gubernatione Dei, & quatuor adverſus Avaritiam, notis illuſtrarunt Conr. Ritterſhuſius, & Steph. Baluzius, qui & *Vincentii Lirinenſis* opera adjecit.

A. 449. *Petrus Chryſologus*, Scriptor Sermonum eccleſiaſticus, obiit.

A. 455. *Proſper Aquitanicus*, Rhegienſis Epiſcopus, obiit. Scripſit de Prædictione Dei, de Vita contemplativa, & de Vocatione Gentium libros duos; item Carmina de Providentia Dei & de Ingratis, & alia plura.

A. 457. *Martianus Capella* floruit, qui Satyricon ſive de Nuptiis Philologiæ & Mercurii libros IX. concinnavit illuſtratos notis Hug. Grotii.

A. 461. *Bened. Paulinus Petrocorius* floruit, cujus carmen de Vita B. Martini ſex libris conſtat. Cum notis Fr. Jureti, Caſp. Barthii & Joh. Frid. Gronovii edidit Chr. Daumius.

A. 466. *Claudianus Ecdicius Mamertus*, Epiſcopus Viennenſis, obiit. Exſtant libri tres de ſtatu animæ cum notis Caſp. Barthii, qui alia plura adjecit.

A. 482. *C. Sollius Sidonius Apollinaris*, Arvernorum Epiſcopus, obiit, relinquens Epiſtolarum libros IX. & Carmina XXIV. Notis illuſtravit Jac. Sirmondus, Jo. Savaro & Jo. Wowerius.

A. 492. *Alcimus Ecdicius Avitus*, Archiepiſcopus Viennenſis, floruit, denatus A. 521. Ejus epiſtolas, Homilias & Poemata edidit Jac. Sirmondus.

—— Sub finem ſeculi *C. Plinius Valerianus*, Medicus, ſcripſit libros quinque Medicinæ parabilis.

—— Iſdem temporibus Panegyriſtæ veteres, *Lat. Pacatus*, *Drepanius*, *Claud. Mamertinus*, *Nazarius*, *Eumenius* & alii vixerunt. Notæ acceſſerunt Livineii, Gruteri, Acidalii, Ritterſhuſii, Cellarii.

SECULO VI. poſt Chriſtum natum.

A. 517. *Orientius*, Poeta Chriſtianus & Tarraconenſis Epiſcopus, floruit. Exſtat Commonitorium fidelium cum notis C. S. Schurtzfleiſchii.

A. 521. *Ennodius*, Ticinenſis Epiſcopus, obiit: Epiſtolas reliquit, Panegyricum & alia.

A. 524. *Manl. Severinus Boëthius*, Philoſophus, in carcere, in quo quinque libros de conſolatione philoſophica compoſuerat, decollatus eſt.

A. 526. & deinceps *Priſcianus*, *Feſtus Pompeius*, & *Nonius Marcellus*, Grammatici, floruerunt, quibus multæ vindiciæ Latinæ linguæ & fragmenta veterum debentur. Priſcianum, ut & *Fl. Soſipatrum Chariſium*, *Diomedem* & reliquos Grammaticæ Latinæ Auctores ſimul edidit Elias Putſchius.

A. 529. *Fulgentius*, Ruſpenſis Epiſcopus, obiit, & varia ſcripta de rebus ſacris reliquit. Alius *Fulgentius* Grammaticus eſt, cujus extat libellus de Priſco ſermone.

A. 533. *Juſtinianus Imp.* Theſaurum juris Romani per Tribonianum & alios adornavit, quod corpus conſtat Inſtitutionibus, quas ipſe compoſuit, Digeſtis ſeu Pandectis, Codice & Novellis.

A. 544. *Arator* claruit, cujus eſt Hiſtoria Apoſtolica carmine heroico ſcripta.

A. 552. *Jornandes*, Hiſtoricus, claruit, & librum de Rebus Geticis conſcripſit.

A. 562. *M. Aurel. Caſſiodorus*, jam nonagenarius, libros adhuc edidit; quos inter eminent Variarum Epiſtolarum libri XII. de Anima liber, & de Divinis lectionibus libri duo; ut taceam reliquos. Aliqui mortem ejus in annum 575. rejiciunt.

A. 566. *Creſconius Corippus* claruit. De Laudibus Juſtini Imp. carmine heroico quatuor libros compoſuit.

A. 600. *Venantius Fortunatus* adhuc in vivis fuiſſe dicitur. Reliquit quatuor libros de vita S. Martini carmine heroico & alia plura partim Poetica, partim Hiſtorica.

In SECULO VII.

A. 637. *Iſidorus*, Hiſpalenſis Epiſcopus, mortuus eſt, libris viginti Originum ſive Etymologiarum celebris.

In SECULO VIII.

A. 709. *Aldhelmus*, vel *Adelhelmus*, Antiſtes Eccleſiæ, obiit. Scripſit de Laude Virginitatis.

A. 735. *Beda Venerabilis* dictus, obiit. Opera exſtant multa & varia.

A. 767. *Paulus Diaconus* obiit, relictis XII. Epiſtolis.

In SECULO IX.

A. 821. *Theodulfus*, Scriptor Eccleſiaſticus, obiit. Scripta edidit Jac. Sirmondus.

In SECULO XI.

A. 1070. *Conſtantinus Afer*, Medicus, floruit; multa & varia de Re Medica ſcripſit.

In SECULO XII.

A. 1153. *Bernhardus*, Abbas Claræuallenſis, obiit. Ejus Epiſtolæ, Sermones & alia Scripta celebrantur.

A. 1182. *Johannes Sariſburienſis*, eruditorum ſuæ ætatis princeps, obiit. Metalogici libros IV. Epiſtolas quam plurimas, & de Nugis Curialium octo libros, quos Polycraticum vocat, reliquit.

—— Circa eadem tempora *Guil. Brito Armoricus* floruit, cujus Philippidos libros XII. Caſp. Barthius commentario illuſtravit.

DEprehendent fortaſſis qui inter lectores naſutiores ſunt etiam in hoc Indice non nihil, ſive feſtinationis, ſive incuriæ. Verum ejus quicquid erit, cum facile quivis, vel per ſe, inſpectis ipſis libris, vel ex Jo. Alberti Fabricii Bibliotheca Latina, ad pleniorem, certioremque ſingulorum auctorum notitiam pervenire poſſit, neque complementi, neque emendationis gratia addere quicquam viſum eſt.

A

PRINCEPS Alphabeti Litera, quod sit soni simplicissimi & facillimæ pronunciationis: unde factum, ut in omnibus omnium fere Gentium Alphabetis ordinem literarum ducat. Figuram suam A, a, uti pleræque omnes Latinorum Literæ, Græcis acceptam refert; quod in majusculis magis est conspicuum, nam minusculæ aliquanto longius recedunt. Nomen autem, sicuti & reliquæ, sortita est a sono sive nuda pronunciatione, in hunc modum scil. a, be, ce, quod vel ex ipso nomine hinc effecto patet, Abecedarius.

A, sono insuavissima est, si sæpius iteretur in fine. Cic. in Orat. 163. Auratus aries Colchorum, —— splendidis nominibus illuminatus est versus: sed proximus inquinatus insuavissima litera finitus,

Frugifera & ferta arva Asiæ tenet. Sic & in repetita asperitatem notat Mart. Capella lib. 5. p. 167.

A, sicut reliquæ literæ, sua figura, ad modum Græcorum pingitur. Cic. 1. de Divin. 23. Sus rostro si humi A literam impresserit, num propterea suspicari poteris, Andromacham Ennii ab ea posse describi?

Nihil inter se differunt A & V in charactere Longobardico, uti notat Scaliger in Castigat. ad Catull. de monte Atho p. 85.

A, litera nota erat in suffragiis & comitiis legum, qua se cives repudiare rogationem significabant. Nam duæ dari tabulæ solebant, quarum in altera V. R. id est, Uti rogas, scriptum erat: in altera A. id est, Antiquo, antiqua sequor, nova non placent.

Dicitur item A, litera salutaris a Cicerone; quod, ut scribit Asconius, si videbatur judicibus bona causa, absolvebant reum, notamque absolutionis A literam in tabella, quam a prætore accipiebant, scribebant: quemadmodum contra, tristem literam eodem loco appellat literam C, quod, ut ibidem scribit Asconius, condemnandi nota esset. Cic. pro Milon. 15. Quod nisi vidisset, posse absolvi eum qui fateretur: cum videret nos fateri, neque quæri unquam jussisset, nec vobis tam salutarem hanc in judicando literam, quam illam tristem dedisset.

A præposita aliis vocalibus tres constituit Diphthongos, Æ, AI, AU; ut Æs, Aio, Aurum; quo modo Græcis tres itidem sunt αι, αυ, & impropria ᾳ, cujus loco successit æ, ita tamen ut universa fere in αι sui etiam juris fecerit; ut δαίμων dæmon, αἰὼν ævum, &c. prout etiam vice versa Cæsar Græcis Καῖσαρ dicitur, &c. Sane in dativis Primæ, pro ᾳ, sive ῃ, (quod ex Dorismo fit ᾳ) constanter ponitur æ; ut Αἰνείᾳ Æneæ, Φήμῃ Dor. Φάμᾳ, famæ, &c. Nec immerito æ Latina utriusque Diphthongi Græcæ vicem sustinet, quum αι & ᾳ hoc tantum differant, quod altera habeat ι adscriptum, altera subscriptum. At ai rarenter in Latinis dictionibus visitur; Aio, Caius, &c. & videtur potius esse Synæresis, quam Diphthongus, quod, si Græcanice scripseris, liquido patebit, sic ἀΐω, Γάϊος. nimirum ut ab ὀΐω ipsi Græci faciunt οἴω, ita ab ἀΐω, Latini Aio.

Apud Latinos ipsum A crebrius mutatur in E, modo productum, modo correptum. Productum quidem, ut ab Halitus, anhelitus; & in præteritis verborum, Facio, feci; Ago, egi; Jacio, jeci; Frango, fregi; Capio, cepi; (quæ & ægi, jæci, frægi, cæpi, a veteribus scribebantur:) Correptum vero, ut Tango, tetigi; Cado, cecidi; Parco, peperci; Fallo, fefelli. (Hæc & sequentia habet Priscianus lib. 1. p. 552. quibus fortasse non desunt, quæ possunt reponi) Et in compositione A positione productum, in E positione productum convertitur, ut Armatus, inermis; Arceo, coerceo. Rursus A breve in I breve, ut Amicus, inimicus: sic Armipotens, Stelliger, Caussidicus, Tubicen; ab Arma, Stella, Caussa, Tuba: sed Tibīcen a Tibia penult. prod. quod in ea dictione, I & A per crasin in I longum commutentur.

A, puncto postposito, prænomen significat, ut A. Cæcina, id est, Aulus Cæcina.

A (sicut reliquæ literæ) ponitur interdum sola pro dictione, cujus est initium, ut A: Absolvo, Ædes, Ædilis, Ære, Ærarium, Ager, Albo, Amicus, Anima, Annus, Antiquo, Argentum, Augustus, Aulus. A. A. Apud agrum, A. A. A. F. F. Auro, argento, ære, flando, feriundo, in nummis a Triumviris Monetalibus cusis. Sic priores literas explicat Cic. 7. Fam. 13. AA. COSS. Augustis consulibus. A. A. L. Aulorum libertus. A. A. L. M. Apud agrum locum monumenti. A. A. V. C. Anno ab Urbe condita. A. B. M. Amicæ, vel amico, vel animæ, bene merenti. A. P. R. C. Anno post Romam conditam. V. Sertor. Ursatum de Notis Roman.

A, Ab, Abs, præpositiones significant causam efficientem: ideoque serviunt verbis passivæ significationis in Ablativo.

A, præpositionem Latinam deduci putant a Græca præpositione ἀπὸ, detracta ultima syllaba πο.

Ab, etiam inde ductam tradunt. Siquidem ο litera ultima eliditur ab ἀπὸ, præsertim in collisionibus vocalium: id est, sequente dictione a vocali incipiente, & remanet ἀπ'. Quod si π tenuem verteris in β suam mediam, habebis Ab præpositionem Latinam.

Abs, videtur esse ex Græco ἄψ, i. e. retro. Unde & Festo retractionem significat. V. ABS in suo loco.

A & Ab, præpositiones nonnullis videntur factæ ex Abs præpositione. Cicero in Oratore, 158. Una præpositio est Abs, eaque nunc tantum in accepti tabulis manet, ne his quidem omnium; in reliquo sermone mutata est. Nam Amovit dicimus, & Abegit, & Abstulit: ut jam nescias, Abne verum sit, an Abs. Quid si etiam Absugit turpe visum est, & Abfer noluerunt, Aufer maluerunt? Quæ præpositio, præter hæc duo verba, nullo alio in verbo reperitur. Hactenus Cicero: ubi demonstrat Abs pene exoletum, & Ab, in compositione duorum tantum verborum, Absfugio, & Absfero inveniri. [Vid. Voss. de Analog. 4. 24.

Ab corripitur, A producitur. Ab præponitur omnibus vocalibus, A solis consonis. Quintil. 12. 1. Fabricius respondit, a cive se spoliari malle, quam ab hoste venire.

Aliquando tamen a consonantibus excipitur Ab, si nulla prohibeat vocis asperitas, ut Priscianus docuit: sic Ab Jove, Virg. 3. Ecl. 60. Ab re, & Ab sua parte, Liv. 1. 17. Idem 30. 8. Ab dextro cornu, ab lævo. Paulo post, Neque spes veniæ ab Scipione erat. Nec quisquam est veterum, qui Ab consonantibus sæpius præponat, quam Livius. Ut taceam compositionem in Abduco, Abluo, Abnego, &c. quam Priscianus 1. 14. urget & ante J, ut Abjicio, Abjungo, Abjudico, Abjuro.

A & Ab præcedente passivo, vel verbo eandem vim obtinente, agentem significat. Sallust. Fragm. cap. 24. Vincitur a paucis. Quintil. 9. 2. Vapulare ab aliquo fustibus. Hor. 1. Serm. 2. 11.

—laudatur ab his, culpatur ab illis. Verti potest hic ablativus in dativum, Græco more, ut Servio placet. Virg. 1. Æn. 444.

—neque cernitur ulli. i. e. Ab ullo.

A meis civibus ea res mihi fuit honori, id est, Ob eam rem honoribus affectus sum a civibus meis. ut, Cic. pro Milon. 96. Beatos esse quibus ea res honori fuerit a suis civibus. Idem pro Rabir. Posth. 27. Quorum impunitas fuit non modo a judicio, sed etiam a sermone. Idem 7. Att. 15. Sumus enim flagitiose imparati cum a militibus, tum a pecunia. Idem de Orat. 3. 143. Hæc cum Crassus dixisset, parumper & ipse conticuit, & a cæteris silentium fuit. Sed vitiosa est lectio; nam omnia optima exemplaria præpositionem omittunt. Plaut. Epid. 1. 2. 26. A morbo valui, ab animo æger fui. Idem Curc. 1. 1. 51. Tam a me pudica est, quasi soror mea sit. Ter. Hec. 1. 2. 70. Narratque ut virgo a se integra etiam tum siet. Cic. 1. Att. 1. Cum Romæ a judiciis forum refrixerit.

A Platone & Aristotele homines, id est, Academici & Peripatetici, sive Platonici & Aristotelici, Platonis & Aristotelis doctrinam sequentes. Cic. pro Muren. 63. Nostri inquam illi a Platone & Aristotele, moderati homines & temperati, aiunt apud sapientem valere aliquando gratiam. [Græcorum imitatione fit. V. Vigerii Idiotism. 9. 1. 13.

Ab aliquo legare. Cic. pro Cluent. 33. Itaque ei testamento legat grandem pecuniam a filio, siqui natus esset: ab secundo hærede nihil legat. Idem 13. Att. 46. Cognovi Cluvium a T. Hordeonio legare & Terentiæ HS. 1000. & sepulchro, multisque rebus, nihil a nobis. Id est, Cognovi Cluvium jubere, ut Hordeonius cohæres meus Terentiæ numeraret, & ad sepulchrum ædificandum, multasque alias res sumptus suppeditaret: ego vero nihil darem, ita ut meliore conditione sim, quam Hordeonius cohæres meus. Illi enim de sua parte detrahendum est, quod Terentiæ solvat, quod sepulchro multisque rebus, mihi prorsus nihil.

Ab aliquo possidere. Ulp. in l. 1. §. fi. D. Uti possidetis. Quod ait Prætor in interdicto, Nec vi, nec clam, nec precario alter ab altero possidetis, hoc eo pertinet, ut si quis possidet vi, aut clam, aut precario: si quidem ab alio, prosit ei possessio. si vero ab adversario suo, non debeat eum propter hoc, quod ab eo possidet, vincere. Paulus in l. iii. in princ. eo. tit. Ego possideo ex justa causa: tu vi, aut clam. Si a me possides, superior sum interdicto: si vero non a me, neuter nostrûm vincetur. nam & tu possides, & ego. Ab alio possidere vi, aut clam, aut precario, est possessionem usurpasse rei alienæ aut vi, aut clam, aut precario. Id est, cum alius possideret, tu illum possessione dejecisti aut vi, aut clam, aut precario.

Ab aliquo via uti. Ulp. in l. iii. in princ. D. De itinere actuque privato. Si cum a me recte via utebaris, fundum vendidero per quem utebaris:

utebaris: deinde emptor te prohibuerit, licet clam videaris ab eo uti, (nam qui prohibitus utitur, clam utitur:) tamen interdictum tibi competere intra annum. Paulo post: Si quis ab auctore meo vi, aut clam, aut precario usus est, recte a me via uti prohibetur, & interdictum ei inutile est: quia a me videtur vi, aut clam, vel precario possidere, qui ab auctore meo vitiose possidet. Nam & Pedius scribit: Si vi, aut clam, aut precario ab eo usus sit, non in cujus locum hæreditate, vel emptione, aliove quo jure successi, idem esse dicendum. A me via uti est, cum ego dominus essem fundi, tibi concessi, ut via in meo fundo utereris. Ab auctore meo, uti, cum auctor meus qui mihi fundum vendidit, tibi eam viam concessit.

Ab altero frui. Ulp. in l. 1. in princ. D. de superficiebus. Alter ab altero fruemini. Id est, Altero alteri fructum concedente.

Ab aliquo aquam ducere, id est, Per alicujus fundum in suum deductam habere. Ulp. in l. 1. §. Deinde ait Prætor. D. de aqua quotidiana & æstiva. Uti priore æstate aquam, qua de agitur, nec vi, nec clam, nec precario ab illo duxisti, quo minus ita ducas vim fieri veto, id est, uti per illius fundum in tuum duxisti.

Consimilia etiam sunt sequentia, Ab aliquo solvere, dare, numerare. Cic. 5. Att. 21. Non modo non recusare, sed etiam hoc dicere, se a me solvere. Quod enim Prætori dare consuessent, quoniam ego non acceperam, se a me quodammodo dare. Hoc est, quasi de meo, vel de mea pecunia. Cic. 7. Att. 18. Frater laborat, ut tibi quod debet, ab Egnatio solvat. Id est, Sumptam ab Egnatio debitore suo pecuniam tibi numeret. Idem pro Flacc. 44. si Prætor dedit, ut est scriptum, a Quæstore numeravit: Quæstor a mensa publica: mensa aut ex vectigali, aut ex tributo. A Quæstore, inquit, quasi A Quæstore acceptam, intellige Pecuniam. Persolvere ab aliquo. Cic. pro Planc. 42. Sinite me, quod vobis fretus huic sæpe promisi, id a vobis ei persolvere.

Repræsentare pecuniam ab aliquo. Cic. 12. Att. 25. Reliquæ pecuniæ vel usuram Silio pendemus, dum a Faberio, vel ab aliquo, qui Faberio debet, repræsentabimus. Quasi dicat, Spero fore, ut a Faberio exigamus ita cito, ut possimus Silio solvere ante diem constitutam: idcirco pendemus usuram, dum repræsentemus.

Suppeditare ab aliquo. Cic. 2. contr. Rull. 32. Sumptum haurit ex ærario, suppeditat a sociis.

A cauda de ovo exire. Plin. lib. 10. 16. Hylas tradit noctuam, bubonem, picum arbores cavantem, trogonem, cornicem, a cauda de ovo exire: quoniam pondere capitum perversa ova, posteriorem partem corporum fovendam matri applicent. In similibus tamen locutionibus interdum supprimitur præpositio: ut apud eundem 7. 8. Neronem pedibus genitum parens ejus scribit Agrippina. Ritu naturæ capite hominem gigni mos est, pedibus efferri. ubi V. Hard.
Item mutatur in præpositionem In aliquando. Plin. 10. 64. Quæcunque, ait, animal pariunt, in capita gignunt, circumacto sub enixum fœtu, alia in utero porrecto.

A matre pulli: id est, Recentes a nido accepti. Columel. lib. 8. cap. 5. A matre pulli non exiguis pretiis veneunt.

Elephanti nuper a sylva. Flor. 4. 2. Elephanti bellorum rudes & nuper a sylva, consternati subito clangore, &c.

A lenone manu asserere. Plaut. Perf. 1. 3. 83. Continuo tu illam a lenone asserito manu. Sermo est concisus, pro eo quod est, A lenonis possessione vel dominio.

Ab exule prope esse. Tacit. 1. Hist. 10. Licinius Mutianus, vir secundis adversisque juxta famosus, suspecta Claudii iracundia in secretum Asiæ repositus, tam prope ab exule fuit, quam postea a principe.

A contumelia, quam a laude propius fuerit, post Vitellium eligi. Tacit. 2. Hist. 76. Hoc est, Propius contumeliæ quam laudi, Contumeliosum magis, quam gloriosum.

Ab amore scribere. Balbus Cic. 9. Att. 8. Hæc quam prudenter tibi scribam, nescio: sed illud certe scio, me ab singulari amore benevolentiaque quæcunque scribo, tibi scribere. Gallice dicitur, *De grand amour.*

Ab aspectu decorus: pro eo quod Gallice dicitur, *Beau a voir.* Columel. 6. 1. Apenninus boves progenerat durissimos, omnemque difficultatem tolerantes, nec ab aspectu decoros. Cicero dicit, Ad aspectum præclarus, Ad aspectum pulcher. V. suis locis.

Ab aliquo describere. Cic. 13. Att. 21. Scripsit Balbus ad me, se a te quintum de Finibus librum descripsisse. Id est, Ex tuo libro.

A se aliquid facere, id est Ultro. Cic. 1. de Orat. 111. Videor non ipse aliquid a me promisisse, sed fortuito in sermonem vestrum incidisse.

A me salutem dic Ciceroni: id est, Verbis meis, seu nomine meo. Cic. 6. Att. 2. Valebis igitur, & valere Piliam & Cæciliam nostris jubebis literis, & salvebis a meo Cicerone.

A me illos habe commendatissimos. Cic. 12. Fam. 25.

A sole calor. Cic. 2. de Nat. Deor. 129. Gallinæ pullos cum excluserint, ita tuentur, ut & pennis foveant, ne a frigore lædantur: & si est calor a sole, se opponant.

A sole dolet. Plin. lib. 24. cap. 5. Cupressi folia trita, serpentium ictibus imponuntur: & capiti cum polenta, si a sole doleat.

A stirpe, id est A majoribus. Sallust. in Jugurth. 14. Jugurtha homo omnium quos terra sustinet sceleratissimus, contempto imperio vestro, Masinissæ me nepotem, etiam ab stirpe socium atque amicum populi Romani, regno fortunisque omnibus expulit. Gallice, *De race.*

A stirpe, pro Stirpitus & funditus. Liv. lib. 34. Equidem fabulam & fictam rem ducebam esse, virorum omne genus in aliqua insula conjuratione muliebri a stirpe sublatum esse.

Ab auro fulgor. Lucret. lib. 2. 49.
Audacterque inter reges, rerumque potentes
Versantur: neque fulgorem reverentur ab auro.

A bis septenis undis. In eos competit, qui a noxia quapiam purgati sunt, propterea quod antiquitus mos esset, homicidio pollutos, vestes suas bis septenis inundationibus immersionibusque lavare. Testis Suidas.

A mortuo tributum exigere vel colligere. Competit in principes expilatores plebis, qui nulla non ex re lucrum exprimunt, aut vectigal extorquent. In eos etiam, qui per fas nefasque divitias undique congerunt, aut e rebus minutis ac sordidis & turpibus. Ex Arist. Rhet. lib. 2.

A puro pura defluit aqua. Quadrat in hominem usquequaque inculpatum & innocentem, quem etiamsi quis aliquando vocet in crimen, tamen non solum fama illius non contaminatur, verum etiam illustrior redditur. Ex Theognide in sententiis elegiacis.

A contraria aure instillare. Plin. lib. 24. cap. 10. Erasistratus hederæ acinos quinque tritos in rosaceo oleo, calefactosque in cortice punici, instillavit dentium dolori, a contraria aure.

A vento aliquid opponere. Plin. lib. 17. cap. 2. de arboribus, Aquilone maxime gaudent, densiores ab afflatu ejus lætioresque, & materiæ firmioris. Qua in re plerique falluntur, cum in vineis pedamenta non sint a vento eo opponenda, & id tantum a Septentrione servandum.

Ab eo, pro Ejus. Ter. Eunuch. 3. 5. 9. Adibo, atque ab eo gratiam hanc, quam video velle, inibo. Ubi Donatus: Hæc est elocutio, Gratiam ab eo inibo, pro Ejus gratiam merebor. Nam, Ab eo, amat Terentius pro, Ejus, ponere.

Ab illo injuria. Ter. in And. 1. 1. 129. Ea primum ab illo animadvertenda injuria est. Quem locum sic exponit Donatus: Animadvertenda, castiganda, vindicanda. Ab illo injuria, quam facit, non quam patitur. Quod si dixisset, Injuria ejus, amphiboliam fecisset, utrum quam passus est ab alio, an quam ipse aliis intulit.

Ab re tua, pro A negotiis tuis familiaribus. Cic. 12. Att. 6. Tantumne ab re tua est otii tibi, ut etiam Oratorem legas? sumptum ex Terentio. V. OTIUM.

Ab aliqua re otium vel tempus habere. Ter. Phorm. 5. 5. 3. Otium a senibus ad potandum ut habeam. Cic. 1. Verr. 41. Et qui omne tempus quod mihi ab amicorum negotiis datur, in his studiis laboribusque consumam.

Ab & A exponuntur interdum per varias præpositiones.

Ante. ut, Plaut. Cist. 4. 1. 7. Ab ostio jacentem sustuli. Idem Merc. 2. 4. 9. Omnia ego auscultavi ab ostio. Stat. 1. Silv. 2. 23.
— dominæ niveis a vultibus obstas. Id est, Stas ante dominam. Quam familiarem loquendi formam Papinio esse Gevartius ibidem ostendit. Similiter Frontinus Strateg. 1. 5. 10. Universi a limite obstiterunt.

Contra. Virg. 7. Ecl. 6. — dum teneras defendo a frigore myrtos. hoc est, Contra frigus. Cic. pro Font. extr. A quo periculo defendite judices civem fortem. Plin. lib. 20. cap. 17. Vestes quoque a tineis defendit. Plaut. Asin. 1. 3. 71. Haud ab re aucupis. Hoc est, Non inutile, aut præter propositum. Ab re consulere alicui: hoc est, Contra commodum. Plaut. Trinum. 2. 1. 12. de Amore; Subdole blanditur, ab re consulit. Ab re aliquid orare. Plaut. Capt. 2. 2. 28. Quidvis, dum ab re nequid ores, faciam. Id est, si quid ores non alienum ab honesto. Non Ab orbita, Varro dixit, Quod non alienum est a via & instituto, sed ex consuetudine & via. Ejus verba sunt de vita Populi Romani, Neque id ab orbita matrumfamilias instituti, quod ex pectore ac lacertis erant apertis, nec capitia habebant.

De, teste Donato. Sueton. in Vesp. cap. 23. Ad Juniam Calvinam a gente Augusti pertinere dicebat, pro De gente. Martial. lib. 10. 104. Ipsa protinus a via salutes. V. AFORIS.

Per. Plaut. Rud. 2. 5. 21. Ab se cantat cuja sit. Idem Bacch. 4. 6. 22. Nunc ab transenna hic turdus lumbricum petit: id est, Per transennam. Hoc proverbio significamus aliquem in magno versari discrimine, suoque periculo esse proximum. V. Erasm. Chil. Cic. 3. de Legib. 35. Cui ne reditus quidem ad bonos, salutem a bonis potuit afferre. id est, Per bonos. Idem pro Milon. 56. Adde casus, adde incertos exitus pugnarum, Martemque communem: qui sæpe spoliantem jam & exultantem evertit, & perculit ab abjecto. id est, Per eum qui abjectus est & prostratus. Idem 5. Att. 21. Ex Idib. Maii in Ciliciam, ut ibi Junius consumatur, velim tranquille a Parthis. hoc est, Mihi per Parthos liceat totum Junium agere tranquille in Cilicia.

Præ. A verecundia: id est, Præ verecundia. Liv. 39. 49. Jacentem hostes superfusi oppresserunt: cognitumque primum a verecundia memoriaque meritorum, haud secus, quam ducem suum attollunt &c. Ab illo friget, id est, Præ illo, seu illius comparatione. Erasmus in 18. cap. Lucæ, Scio sic alicubi loqui Gellium, Friget ab illo, pro eo quod est, Friget comparatus ad illum.

Pro. Cic. in Brut. 273. Ut nemo contra civium perditorum popularem turbulentamque dementiam, a senatu & a bonorum causa steterit constantius. Idem pro Cluent. 93. Non modo dicendi ab reo, sed ne surgendi quidem potestas erat. Idem 2. Tusc. 7. Quid enim dicant, & quid sentiant hi, qui sunt ab ea disciplina, nemo mediocriter quidem doctus ignorat. Rursum 1. de Invent. 90. Commune est, quod nihilo magis ab adversariis, quam a nobis facit. Pro superioribus locutionibus dicunt etiam eleganter Latini, Cum aliquo facere, Cum aliquo stare, Pro aliquo esse. Sed & cum his magnam habent affinitatem quæ sequuntur exempla. Cic. 2. de Invent. 61. Locus communis a translatione, & contra eum, qui translationem inducet. Et ad Heren. 2. 9. Communes loci sunt: a testibus, contra testes: a quæstionibus contra quæstiones: ab argumentis, contra argumenta: a rumoribus, contra rumores.

Propter. ut, Ab secundis rebus incauti, id est, Ob res prosperas parum sibi caventes. Liv. 36. 24. Non tam ab ira, nec ab odio, quam ut miles sentiret, &c. id est, Propter iram. Plin. lib. 2. cap. 8. Tertium sidus Martis, quod quidam Herculis vocant, ignei, ardentis a solis vicinitate, binis fere annis converti, &c. Liv. 1. 17. Quinque dierum spatio finiebatur imperium, ac per omnes in orbem ibat, annuumque intervallum fuit: id ab re, quod nunc quoque tenet nomen, Interregnum appellatum.

Quantum attinet ad. Cic. pro Rosc. Amer. 85. Vir ab innocentia clementissimus. Plaut. Truc. 1. 1. 26. Bis periit amator, ab re, atque animo simul. Idem Cistel. 1. 1. 62. Doleo ab animo, doleo ab oculis, doleo ab ægritudine. Ter. Phorm. 2. 1. 26. Otiosus ab animo. Cic. 10. Fam. 15. Et Antonius ab equitatu firmus esse dicebatur. Idem 8. Fam. 10. Ego quidem præcipuum metum, quod ad te attinebat, habui, qui scirem quam paratus ab exercitu esses. Idem in Brut. 63. Acuti sunt, elegantes, faceti, breves. Sed ille Græcus ab omni laude felicior. Idem Post reditum ad Quir. 15. Me nudum a propinquis, nulla cognatione munitum, &c. Pro Domo sua, 58. Tam inops autem ego eram ab amicis, aut tam nuda Respublica magistratibus? In Brut. 227. Erat ab Oratoribus quædam in foro solitudo. Ad Quint. fratrem, 2. 16. Sic enim habeto, nunquam me a causis & judiciis districtiorem fuisse. Ita Ab hac parte, pro Quantum ad hanc partem attinet. Idem 10. Fam. 24. Securos vos ab hac parte reddemus.

Instructus

Instructus ab aliqua re. Cic. in Brut. 161. Ut eo nihil ferme quisquam addere posset, nisi qui a philosophia, a jure civili, ab historia fuisset instructior.

Invictus a labore. Cic. 1. Off. 68. Non est autem consentaneum, qui metu non frangatur, eum frangi cupiditate: nec qui invictum se a labore præstiterit, vinci a voluptate.

Versus, seu pro eo quod vulgo De parte dicimus. Cic. ad Brut. 10. Firmos omnino & duces habemus ab Occidente, & exercitus. Dicitur & A parte, pro eodem. Plin. lib. 13. cap. 25. Laudatissimo a parte Aquilonis. Idem lib. 12. cap. 15. Myrrhæ caudex crassior, quam thuris, & ab radice etiam, quam reliqua sui parte. Cic. 1. de Divin. 12. Quod faciebat etiam Panætius, requirens, Jupiter ne cornicem a læva, corvum a dextra canere jussisset?

A & Ab transferuntur ad principium loci, vel temporis, ad significandum continuationem a loco, vel tempore. Loci sequentia sunt, aut tanquam localis motus. Virg. 2. Æn. 254.

Et jam Argiva phalanx instructis navibus ibat, A Tenedo.

A Gadibus se ducere. V. DUCO. Tacit. 2. Ann. 20. Orsus oppido a Canopo.

Ab initio [ἀπ' ἀρχῆς, ἀρχῆθεν] Cic. ad Brut. 10. V. INITIUM.

A calce ad carceres: id est, A fine ad principium. Cic. de Senect. 83. Nec vero velim quasi decurso spatio, a calce ad carceres revocari. Hoc est, A senio ad pueritiam.

A vertice ad imos talos, ad imos ungues; idem est, quod A capite usque ad calcem. Hor. 2. Epist. 2. 4.

Candidus, & talos a vertice pulcher ad imos.

A capite usque ad calcem, id est, Totum: nonnunquam, Ab initio ad finem: interdum, A summo ad imum. Plaut. in Epid. 5. 1. 16. Usque ab unguiculo ad capillum summum est festivissuma. Plerunque etiam A capite, id significat quod A præcipuo autore, A fonte, Ab origine.

Ab extremo. Liv. 1. 28. Ab extremo orsi, primos excivere Albanos.

A fundamento. Plaut. Rud. 2. 6. 55. Qui a fundamento mihi usque movisti mare. Pro, A fundo.

A fundo. Virg. 2. Æn. 419.

— A que imo Nereus ciet æquora fundo. Legitur & Atque.

Ab infimo. Plaut. Mostel. 3. 2. 38.

Ab humili ad summum. Cic. 2. Tusc. 5. Atque Oratorum quidem laus ita ducta ab humili venit ad summum.

Ab unguibus incipere, hoc est, A levissimis, minimeque ad rem pertinentibus. cujus contrarium, A capite incipere. Caput enim rei dicitur, quod est illius præcipuum. Ex Basilio. Ab imis unguibus usque ad verticem summum. Cic. pro Rosc. Com. 20. Nonne ab imis unguibus usque ad verticem summum (siqua conjecturam affert hominibus tacita corporis figura) ex fraude, fallaciis, mendaciis constare totus videtur? Id est, Ab unguibus pedum, & ut dici solet, A planta pedis.

A linea incipere dicuntur, qui ab ipso rei exordio sumunt initium. Sumpta est metaphora ab his, qui cursu certant in stadiis. Nam iis linea quædam ducitur, ad quam ex æquo stent, donec currendi signum accipiant. Hinc est illud Tertull. lib. 1. adversus Marcionem, Age igitur ad lineas rursus & ad gradum. Ad lineas dixit, pro eo quod est, Ab integro. Eandem habet sententiam & illud, A carceribus; metaphora utique sumpta a stadiis, in quibus Carceres erant repagula quædam, unde cursus initium quadrigarum agitatores sumebant. Itaque A carcere, aut A carceribus, id significat, quod Ab ipso rei principio.

A remo ad tribunal, dici solitum, ubi quis repente ab infima conditione provehitur ad honesti muneris administrationem. Ex Syriano Hermogenis interprete de Demade Oratore.

A terra ad cælum percontari. Plaut. in Pers. 4. 4. 54. Hospes, volo ego hanc percontari. S. a terra ad cælum quid lubet. i. e. Quacunque de re ab initio usque ad supremum finem.

A labore ad libidinem. Ter. And. 1. 1. 50. Ita ut ingenium est omnium hominum a labore proclive ad libidinem.

A millibus passuum, pro Intervallo. Cæs. 5. Bell. Gall. 32. Opportuno atque occulto loco, a millibus passuum circiter duobus, Romanorum adventum expectabant. Pro, Intervallo duorum millium passuum. Idem 6. 6. Positis castris a millibus passuum quindecim, auxilia Germanorum expectare constituunt.

A vestigio. Plin. lib. 7. cap. 17. Quod sit hominum spatium a vestigio ad verticem, id esse, passis manibus, inter longissimos digitos, observatum est.

A fronte & a tergo. Cic. 3. Philip. 32. A tergo, a fronte, a lateribus tenetur. id est, Undique. Liv. 28. 49. Ita ex omnibus partibus a fronte, a latere, a tergo trucidantur Hispani.

A fronte & a tergo videre; hoc est, Diligenter inspicere, & præterita cum præsentibus ac futuris conferre. Eodem sensu dicimus, A fronte simul & occipitio. Ex Homero.

A fronte præcipitium, a tergo lupi: Cum aliquis hinc atque hinc duobus maximis premitur malis, ut in utrumcunque inciderit, pereundum sit.

A pectore denudari. Cic. 5. Verr. 32. Ne denudetur a pectore, ne cicatrices Pop. Romanus aspiciat.

Ab exteriori parte lævis uncus. Cels. lib. 7. cap. 26.

A limine disciplinas salutare: hoc est, Eas leviter attingere, & earum modo rudimenta degustare, non etiam valde diuturnam atque præcipuam operam eis impendere. Sen. Epist. 49.

A vel Ab, pro A parte, sive Ex parte. Liv. 1. 12. Principes utrinque pugnam ciebant: ab Sabinis Mettus Curtius: ab Romanis Hostus Hostilius. Idem 30. 33. Ab Romanis tubæ cornuaque cecinerunt. Idem paulo post, Ab antesignanis pila non cessabant. Id est, Non cessabant antesignani pila jaculari.

A vel Ab nonnunquam ponitur pro Gallica præpositione *par*, præsertim ubi res significatur unde quid incipiat: ut, A frigore solet febris incipere. A potu quidam prandium incipiunt. Plin. lib. 7. in præfat. A suppliciis vitam auspicatur animal cæteris imperaturum.

A vel Ab, cum casu possessoris, possessum domicilium significat. Ter. And. 4. 5. 15. Unde est? dic clare. MY. a vobis. Id est, A domo vestra. Ibid. 1. 3. 22. Sed Mysis ab ea egreditur. Sic, A me, A milite, A Glycerio, apud eundem. Plaut. Cistel. 4. 1. 6. Hæc cistella numnam hinc a nobis domo est? Pro eo quod est, Ab hac domo nostra.

A me, pro A mea villa. Cic. de Senect. 55. Cujus quidem ego villam contemplans, abest enim non longe a me, admirari satis non possum. Id est, Abest enim non longe a mea villa. Ter. Adel. 5. 3. 2. Quisnam a me pepulit tam graviter fores? Id est, Meas, ait Donatus. A Pontio ex Trebulano ad v Id. Maii. Cic. 5. Att. 3. in fin. id est, Cum essem apud Pontium in Trebulano hæc scripsi.

A & Ab nominibus urbium interdum præponuntur. Cic. 1. Acad. 1. Nuntiatum est nobis a M. Varrone, venisse eum a Roma pridie vesperi. Hoc est, non ex ipsa urbe Roma, sed (ut vulgus loquitur) De prope Romam. Alioqui non solet Cicero temere addere præpositionem propriis urbium nominibus. neque additur in hoc loco modo laudato secundum Editt. vulgatas. Cic. Att. lib. 3. Neque de illius itinere quicquam certi habebamus, nisi eum ab Epheso ante aliquanto profectum. Cic. in Verr. Nam Brutus ab Roma aberat.

A vel Ab, junctum cum nomine loci, incolam ejus loci significat, & pro adjectivo ponitur: ut, Turnus ab Aricia, pro Aricinus. Liv. lib. 1. Coloni a Velitris. i. e. Veliterni. Idem lib. 6.

Temporis sequentia sunt:

Ab adolescentia. Cic. 2. de Fin. 96. Tua erga me & erga philosophiam voluntate ab adolescentia suscepta. Sic Ter. Adel. 1. 1. 16. Jam inde ab adolescentia. Ab ineunte adolescentia. Cic. 13. Fam. 22. M. Æmilius Avianus ab ineunte adolescentia me observavit, semperque dilexit. Plaut. Trin. 2. 2. 20.

A prima adolescentia. Cic. 1. Fam. 9. Refero me ad mansuetiores musas, quæ me maxime, sicut jam a prima adolescentia, delectarunt.

Ab adolescentulo. Cic. pro Quint. 12. Nam qui ab adolescentulo quæstum sibi instituisset sine impendio.

Ab ineunte ætate. Cic. pro Lege Manilia, princ. Sed meæ vitæ rationes, ab ineunte ætate susceptæ, prohibuerunt.

A prima ætate. Cic. 4. Fam. 4. A prima ætate me omnis ars & doctrina liberalis, & maxime philosophia delectavit.

A cunabulis. Plaut. Pseud. 2. 4. 48. Quid sapit? CH. usque a cunabulis. Pro eo quod est Ab infantia.

A primis cunabulis. Columel. lib. 1. cap. 3. V. ORIUNDUS.

Ab incunabilis. Liv. 4. Ab incunabilis imbutum odio Tribunorum. Ab ipsis dicendi incunabulis. Quintil. in proœm. lib. 1.

Ab infante. Columel. lib. 3. cap. 8.

Ab infantibus, id est, A pueris. Cels. lib. 7. cap. 7. §. 15.

Ab infantia prima. Tacit. 1. Ann. 4.

Ab initio ætatis. Cic. 4. Fam. 3.

Ab juventa. Liv. 26. 19.

A parvis, Idem. Cic. 2. de Legib. 9. A parvis enim, Quinte, didicimus. Ter. And. 3. 3. 7.

A parvulo. Ter. Adel. 2. 1. 23. Eduxi a parvulo, habui, amavi pro meo.

A parvulis duritiei & labori student. Cæs. 6. Bell. Gall. 20.

A primordio sui. Tacit. 3. Hist. 34. Hic exitus Cremonam habuit, anno ducentesimo octogesimo sexto a primordio sui.

A principiis ita diligentior fiet puer. Quintil. lib. 1. cap. 1.

A puero & a pueris. Cic. 4. Acad. 115. Diodoro quid faciam Stoico, quem a puero audivi? Cic. 1. Tusc. 57. Nec vero fieri ullo modo posse, ut a pueris tot rerum notiones haberemus.

A puero parvulo. Plaut. Merc. prol. 89.

A pueritia. Cic. 5. Fam. 8: 4. 7. & 1. 7. Idem 2. Tusc. 27. Et Ter. Heaut. 1. 2. 9.

A pusillo puero. Plaut. Stich. 1. 3. 19. Quia jam inde a pusillo puero ridiculus fui.

A tenero & a teneris. Columel. 5. 6. Eam partem cæli spectent, cui a tenero consueverunt. Id est, Cum adhuc teneræ essent. Virg. 2. Georg. 272. —adeo a teneris consuescere multum est. Subaudiendum, Annis.

A teneris unguiculis. Cic. 1. Fam. 6. Hoc est, Ab infantia.

Ab avo. Ter. Phorm. 2. 2. 48. Progeniem vestram usque ab avo, atque atavo proferens. Id est, Ab avi tempore.

Ab aurora, Ab sole orto. Plaut. Pœn. 1. 2. 8. Usque ab aurora ad hoc quod est diei. Liv. 27. 2. Romani ab sole orto, &c.

A mane. Plaut. Milit. 2. 6. 23. Longum diutinumque a mane usque ad vesperum. Ulpian. l. 2. D. de Ann. leg. Si diurnas operas Stichi dare damnatus, non a mane, sed a sexta diei hora det, totius diei nomine tenebitur.

A media nocte togatus ero. Martial. 10. 82. 2.

Ab ovo usque ad mala, dixit Horat. 1. Serm. 3. 7. pro eo quod est, Ab initio convivii usque ad finem. Proverbium est. Antiquitus enim cœnam ab ovis auspicabantur, malis finiebant. Erit venustius, si longius trahatur, ad alia translatum, Ab ovo usque ad mala, id est, toto colloquio, tota navigatione, aut toto opere.

Ab omni æternitate vixit animus. Cic. 1. de Divin. 25. & 2. 19.

Ab omni vetustate acceptum. Cic. de Arusp. resp. 29. Cæremonias ab omni vetustate acceptas, a Brogitaro pollui non sinit.

A pridie Idus Septembris. Plin. lib. 11. cap. 16. Gignitur mel ericæum, maxime Arcturi exortu, a pridie Idus Septembris.

A prima luce. Cæs. 1. Bell. Civil. 81. Hoc idem postero die a prima luce faciunt.

A primo lucis. Macrob. 1. Saturn. 5. A primo lucis in cœnæ tempus.

A primo, pro A principio. Cic. 16. Att. Utinam a primo ita tibi esset visum. Id est, A principio. Ter. Phorm. 4. 2. 14.

A principio. Cic. 7. Att. 1. At vellem a principio te audiisse. Ter. And. 1. 1. 21. Rem omnem a principio audies.

Ab seculo ad seculum vivunt. Plaut. Milit. 4. 2. 87.

Ab Sylla & Pompejo Consulibus, id est, A consulatu Syllæ & Pompeji. Cic. 2. contra Rull. 56.

Ab illo tempore. Cic. 6. Verr. 30. Habuit secum eos ab illo tempore.

Ab octava. Juven. 1. Sat. 49. Cic. 2. Philip. 104. Ab hora tertia bibebatur, ludebatur, vomebatur.

Aliquando tempus hoc per Post explicatur. Cic. de Senect. 19. Cujus a morte hic tertius & tricesimus est annus. Hoc est, Post cujus mortem. Cic. 1. Att. 5. Quod mihi mandaras, ut primum a tuo digressu Romam veni, confeceram. Idem 1. Acad. extr. Qui quartus ab Arcesila fuit. Liv. 3. Neque hostium a tergo incursum vidit. Plin. lib. 16. cap. 39. Scipionis classis quadragesimo die a securi navigavit. Id est, Postquam cæsa est materia.

A & Ab cum certis nominibus ſignificant Miniſtros: ut,

A commentariis, Qui præſunt commentariis: id eſt, qui in commentarium referunt, & veluti diarium conficiunt. Hos Aſconius vocat Commentarienſes.

Ab epiſtolis, [ὁ ἐπὶ τῶν ἐπιστολῶν γενόμενος] Qui præeſt epiſtolis, ſive ut eas accipiat, ſive ut ad illas reſpondeat. V. Sueton. Claud. cap. 28.

A latere, id eſt, Chari & amici principum, & qui eorum lateribus ſemper adſunt. V. LATUS.

A libellis, Qui præeſt libellis ſupplicibus, quas *requeſtas* vocant [ὁ τῶν γραμματειῶν προεστάμενος τῶν ἱκετειῶν] V. LIBELLUS.

A manu ſervus, & manibus; Scribæ quorum manu ad literas ſcribendas principes uti ſolent. Sueton. Veſp. cap. 3. Poſt uxoris exceſſum, Cænidem Antoniæ libertam, & a manu, dilectam quondam ſibi, revocavit in contubernium. Idem Cæſ. cap. 74. Philemonem a manu ſervum.

A pedibus, vel A pedibus ſervus; Qui pedibus iter facit, non equo vehitur. Cic. 8. Att. 5. Nec ullam ob aliam cauſam Pollucem ſervum a pedibus meum Romam miſi. Martial. lib. 3. 23. In invitatorem,

Omnia cum retro pueris obſonia tradas:
Cur non menſa tibi ponitur a pedibus? Idem Pedes eos appellat lib. 3. 40. in Zoilum,

At ipſe retro flexus ad pedum turbam,
Inter catellas anſerum exta lambentes
Partitur apri glandulas palæſtritis. Idem appellat eos, Ad pedes lib. 7. 19. in Sanctram,

Miſto lagenam replet ad pedes vino. Hi etiam Circum pedes vocantur, Cic. 3. Verr. 92. Servos artifices pupilli cum haberet domi, circum pedes autem homines formoſos & literatos, ſuos eſſe dicebat, &c. Non tamen deſunt qui ſic dictos putent, quod ſuis dominis ſemper adeſſent, quaſi juxta eorum pedes. Domitius Calderinus putat ſervos ad dominorum pedes diſcumbere ſolitos. [Imo ad pedes ſtantes accubantibus dominis miniſtrabant. Vid. Ciaccon. de Triclin. p. 70. & Fulv. Urſin. in Append. p. 223. Alii ab his erant Curſores & Pediſſequi, de quibus vid. ſ. l.

A pugione, Qui principis pugionem geſtat, eique ſemper præſto eſt. Lampridius in Commodo Antonino, Inter quos libertinus, qui a pugione appellatus eſt.

A punctis, Qui præeſt reditui aquariorum, ut eſt apud Frontinum, lib. 2. de Aquæ ductibus.

A ſecretis, [ὁ ἐπὶ τῶν ἀπορρήτων] ſunt, Qui ab ore principis imperia recipiunt diplomatum ſubſcribendorum, dictorumque quæ in conſilio ſelecto decerni ſolent. Budæus.

A ſtudiis, Is intelligitur qui præeſt ſtudiis alicujus, puta principis, utpote vir eruditiſſimus, cujus opera in ſtudiis literarum utitur. Sueton. in Claud. cap. 28. Libertorum præcipue ſuſpexit Poſidem ſpadonem & Harpocram: ac ſuper hos Polybium a ſtudiis, qui ſæpe inter duos conſules ambulabat. Sed ante omnes Narciſſum ab epiſtolis, & Pallantem a rationibus.

A rationibus, Ratiociniorum præfectus, qui nunc vulgo apud nos Clericus aut magiſter computorum dicitur. V. Sueton. paulo ante.

A voluptatibus, Qui ſtudium habet comminiſcendi voluptates ad principem oblectandum. Unde olim Xerxes edixit ſe præmium daturum ei, qui novum voluptatis genus reperiſſet. Suet. in Tiberio c. 42. Novum denique officium inſtituit a voluptatibus, præpoſito equite Romano T. Cæſon. Priſco. De iſthoc genere infinita alia apud autores, & in antiquis Inſcriptionibus maxime legere licet. In his plerumque Gen. Perſ. jungi ſolet, quod patere poteſt ex Gruteri opere: e. g. pag. 578. n. 1. M. VLPIO DIVI TRAIANI A POTIONE. p. 61. n. 4. TITINIVS AB EPISTVLIS DIVI NERVAE. p. 584. n. 2. ALEXIO CAESARIS AVG. AB BYBLIOTHECA. conf. ibid. n. 6. &c. Sed & Dativum veteres ſubjeciſſe teſtis eſt Senec. in Apol. Is Menandro liberto ſuo tradidit, ut a cognitionibus ei eſſet. conf. Vopiſc. in Carino, cap. 18. Eſt autem in his oratio Elliptica, Subintelligendum enim ſemper aliquid, viz. Servus, Libertus, Scriba, vel aliquid ejuſmodi. Quod item patet ab inſcriptionibus. Gruter. p. 583. n. 9. NESTOR C. CAESARIS SERVVS A SVPELLECTILE. p. 577. n. 8. TIB. CLAVDIVS ALCIBIADES MAG. A BIBLIOTHECA LATINA APOLLINIS.

A & Ab interdum redundare videntur. Tacit. 4. Hiſt. Cerialis a metu infamiæ, &c. preſſit iras. Hoc eſt, Metu infamiæ, vel propter metum infamiæ. Idem in vita Agricolæ, Quum denotandis tot hominum palloribus ſufficeret ſævus ille vultus & rubor, a quo ſe contra pudorem muniebat. Liv. 28. Dextra Pœnos tenere caſtra, a ſtationibus, vigiliis, omni juſta militari cuſtodia tuta & firma.

A & Ab nonnunquam deeſſe videntur. Tacit. 3. Ann. Neque prælium omiſit, donec deſertus ſuis caderet. Idem 12. Ann. Modo pecorum Barbaris trahebatur. Id eſt, A Barbaris: id quod in hoc autore ſæpe occurrit.

A & Ab compoſitionem ingrediuntur. A, ut Amoveo, Avello. Ab, ut Abigo, Abduco, Aberro, &c. Notanda ſunt Auſero & Auſugio, in quibus euphoniæ cauſa, B in U mutatum eſt, teſte Cic. in Orat. 158. Vid. p. 1. ſupra.

A & Ab, eleganter utimur cum his dictionibus Uſque & Prope. Cic. pro P. Sext. 124. Uſque a Capitolio. Pro Cluent. 192. Illam uſque a mari ſupero Romam proficiſci. Idem 4. Verr. 6. Tam prope a domo, tam bonis fructuoſiſque rebus detineri. In eundem 7. 6. In Italia bellum tam prope a Sicilia, tamen in Sicilia non fuit.

A & Ad, necnon Ab & Ad, in compoſitis confunduntur a librariis. V. Drakenb. ad Sil. 4. 318. Item 6. 394: 10. 18: 11. 14: & 13. 268. & Broeckh. ad Tibul. 1. 2. 21.

AĂRON, [Ἀαρών] Suidas. nomen proprium Summi ſacerdotis apud Hebræos, qui una cum fratre Moſe Iſraelitas eduxit ex Ægypto. Acta ejus reliqua vide in Exodo.

A B

AB. Abdicavit. AB AC. Ab actis. AB R. P. Ab ripa proxima. AB V. C. Ab Urbe condita.

AB, præpoſitio ablativa. V. A.

ABA, [Ἄβα] Urbs Arabiæ felicis, ut ait Ptolem.

Item, Mons Armeniæ unde oritur Euphrates. Plin. lib. 5. cap. 24.

Item, teſte Strab. lib. 10. ex Ariſtotelis ſententia, Civitas fuit Phocidis, cujus cives Abantes dicebantur, qui poſtea relicta patria Eubœam incoluerunt, quæ etiam ab ipſis Abantis [Ἀβαντὶς] auctore Stephano, dicta eſt.

ABA, [Ἄβα] Xenophanis filia, quæ Olbi Ciliciæ urbis tyrannidem, quam pater procuratorio nomine adminiſtrarat, cultu, obſequiiſque ab Antonio & Cleopatra ſibi impetravit. V. Strab. lib. 14.

ABABA, Maximini Imperatoris mater, auctor Capitolin. in Maximinis.

ABACÆNA, [Ἀβάκαινα] Ptolemæo, vel ABACÆNUM, [Ἀβάκαινον] Suidæ & Stephano, Oppidum eſt Siciliæ, non procul a Meſſana, cujus incolæ dicuntur Abacænini [Ἀβακαινῖνοι] Stephano.

Eſt præterea Abacæna, teſte Ptolemæo lib. 6. Oppidum Mediæ.

ABACION, Diminutiv. Gr. ab Abax. V. ABACULUS.

ABACTOR, ABACTUS. V. ABIGO.

ABĂCUS, i. m. [ἄβαξ] apud antiquos Planities erat ad ſeſſum habilis, e marmore facta, vel ſtructura, nam & calcis uſum in abacis fuiſſe, Plin. docet lib. 33. cap. 12. Ad abacos, non niſi marmoroſo: quoniam marmor in eo reſiſtit amaritudini calcis. Vulgus ipſum hodie quicquid tale eſt in quo multi ſedere poſſint, appellat *bacum*, detrita tantum (ut imperitæ plebis mos eſt) vocali prima. Sidon. Apoll. lib. 2. Epiſt. 2. Ibi ſtibadium, inquit, & frequens abacus. Ex Hermolao in Plin. Noſtrates vulgo *bancum* vocant.

Abacus, Menſæ genus ex opere inteſtino, ubi in tricliniis vaſa omnis generis aut ad uſum, aud ad elegantiam comparata exponi ſolent. Juven. 3. Sat. 204.

Lectus erat Codro, Procula minor: urceoli ſex,
Ornamentum abaci: necnon & parvulus infra Cantharus.

Cic. 6. Verr. 35. Ab hoc iſte abaci vaſa omnia, ut expoſita fuerant, abſtulit. Varro de L. L. 8. 33. Liv. 39. 6. Et quæ tum magnificæ ſupellectilis habebantur, monopodia & abacos, Romam advexerunt. conf. Plin. 34. 3. & 37. 2. item Fulv. Urſin. de Triclin. p. 150. ſq. Ph. Rubenii Elect. 1. 34. Gallis dicitur *Buffet*.

Abacus Solis, dicitur Aſtronomis, pro Diſco ejus, qui eſt ipſius orbis ſive latitudo. Cæl. lib. 24. cap. 12.

Abacus, Tabula quadra, quæ imponitur epiſtyliis ſive capitulis columnarum. de quo Vitruv. lib. 13. cap. 1. conf. Idem 7. 3. cum Baldi Lex. p. 3. & Turneb. Adverſ. 2. 3.

Abacus, item Tabula eſt calculatoria, in qua arithmetici numeros ducunt ſubinde deletiles, & geometriæ figuras deſignant. Hujus formam ex antiquis Monumentis publicavit Marc. Velſerus Rer. Auguſt. Vindel. Comment. p. 221. V. Apul. Apol. 1. p. 284. Elmenh. Abaco & pulviſculo te dediſſes. Perſ. 1. Sat. 131.

Nec qui abaco numeros, & ſecto in pulvere metas
Scit riſiſſe vafer. Veteres menſam Pythagoricam appellabant.

Abacus, præterea, Alveolus eſt aleatorius, ſeu Tabula luſoria aut latruncularia. Macrob. lib. 1. Saturn. cap. 5. Sed vultiſne diem ſequentem, quem omnes plerique abaco & latrunculis conterunt, nos iſtis ſobriis fabulis a primo lucis in cœnæ tempus exigamus? Quemadmodum & apud Sueton. Neron. cap. 12. interpretatur Torrentius.

ABACŬLUS, i. m. [ἀβάκιον] dimin. Parvus abacus.

Abaculos Plinius intellexiſſe videtur (ut interpretatur Hermolaus) Calculos, quibus in diſpunctione ac ſupputatione numerorum utebantur antiqui. Verba Plinii hæc ſunt lib. 36. cap. 26. Vitri fragmenta teporata agglutinantur tantum, rurſus tota fundi non queunt, præterquam abrupta ſibimet: tingit ars veluti cum calculi fiunt, quos quidam abaculos appellant, aliquos etiam pluribus modis verſicolores. Eos eſſe luſorios exiſtimat Harduinus quem vide ad l. c.

ABADIR, inquit Priſcianus, Deus eſſe dicitur, & Lapis, quem Saturnus devoraſſe fertur pro Jove, lib. 5. p. 647. Græci βαίτυλον dicunt: nam, ut Heſychius ait, βαίτυλος dicitur ſaxum illud faſciis revinctum, quod pro Jove devoraſſe dictus eſt Saturnus.

ABÆ, arum. f. pl. [Ἄβαι] Oppidum Phocidis. Strab. Nomen habet ab Aba heroe, ut Stephanus & Suidas prodiderunt. Dicitur & Aba, numero ſingulari, ut paulo ante diximus.

ABÆA, æ. f. [Ἄβαια] Ptolemæo Oppidum eſt in ſinu Meſſeniaco, non procul a Pheris, quod nonnulli idem eſſe putant cum Hira, ſeu OEchalia una ex ſeptem civitatibus, quæ apud Homer. 10. Iliad. Achilli offeruntur ab Agamemnone. V. Hermol. in Plin.

ABÆUS, a, um. Adj. unde, Abæus Apollo: ibi enim templum fuit Apollinis, in quo dabantur oracula, priusquam in Delphis darentur, ut Stephanus ſcribit. Hujus templi meminit & Pauſanias in Phocicis: Aba inquit, urbs dicta ab Abante Lyncei & Hypermneſtræ filio nuncupata, quæ Apollini dicata fuit. Erat in ea vetuſtiſſimum Apollinis oraculum in fano, quod ab exercitu Xerxis incenſum eſt.

ABÆĀTÆ, m. pl. [Ἀβαιᾶται] Populi ſunt Arcadiæ in ſinu Meſſeniaco, quorum urbs Abæa commemoratur a Ptolem. lib. 5. V. Plin. 4. 6.

ABAGĀRUS, vel potius ABGARUS. Sic enim ſcribendum id nomen invictis argumentis docuit Ill. Spanhem. de Uſu & Pr. Num. Ant. Diſſ. 2. S. 3. contra Henr. Valeſ. ad Exc. Peireſc. p. 101. Nam alias Augarus, Abbarus, Acbarus & Agbarus, aliiſque modis ſcriptum reperitur. Familiare id fuit & quaſi ſolenne Regulorum Oesrhoenorum, ſive Edeſſæ toparcharum nomen. Capitolin. in Anton. Pio C. 9. Abgarum regem ex Orientis partibus ſola auctoritate deduxit. Alius ab hoc fuit, quem a Severo ſubactum Perſarum regem falſo nominat Spartian. C. 18. de quo & Herodian. 3. 9. 4. Vict. Schotti C. 20. 14. Idem qui poſtea fraude nefaria a Caracallo fuit circumventus, teſte Dione. Omittimus fabulam de Abgari antiquioris & Chriſti Dn. literis ἀμοιβαίοις, quæ in Eccleſiaſticis monumentis decantata eſt. V. Exc. Peir. p. 746. & not. Valeſ. Niceph. l. 2. C. 7. Euſeb. Hiſt. Eccleſ. l. 1. C. 12. 13. tum inprimis Spanhem. in eod. op. Diſſ. 8. S. 10.

ABAGARICUS, a, um. Adj. ut, Abagarica Edeſſa. Mantuan. ad Reg. Cur. 263.

ABAGIO, ōnis. f. vox obſoleta. V. ADAGIUM.

ABALA, [Ἀβάλη] Oppidum eſt Troglodytarum non procul a Mari rubro. Plin. lib. 6. cap. 29.

ABALIĒNO, āre. [ἀλλοτριόω, συγχωρέω, νοσφίζω] Quod noſtrum erat, alienum facere. Abalienationis duo genera ponit Cic. in Topic. 28. hoc modo, Abalienatio, eſt ejus rei quæ mancipi eſt, aut traditio alteri nexu, aut in jure ceſſio, inter quos ea jure civili fieri poſſunt. Cic. 2. de lege Agr. 64. Idemque agros vectigales Pop. Rom. abalienaret.

Hinc a rebus ad animum & perſonas transfertur. Cic. 2. Philip. 38. At vero Cn. Pompeji voluntatem a me abalienabat oratio mea. Idem 2. de Orat. 182. Eaque omnia valde benevolentiam conciliant, abalienantque ab iis, in quibus hæc non ſunt.

Abalienari ab aliquo, Disjungi. Plaut. Milit. 4. 8. 11. Istuc cruciot, a viro me tali abalienarier.

Abalienare & Retinere, contraria. Cic. Fam. lib. 1. Epist. 7. Quos fovendo in communi causa retinere potuerunt, invidendo abalienarunt.

ABALIENĀTUS, [ἀπαλλοτριωθεὶς.] Cic. 6. Verr. 60. Abalienati scelere istius a nobis omnes reges amicissimi, nationesque. Idem Att. lib. 1. 1. Sed mirandum in modum est animo abalienato. Subaudi, abs te. Idem de Invent. lib. 1.
Interdum jungitur ablativo sine præpositione. Liv. de Bell. Pun. Sero nunc desideratis, diminuti capite, abalienati jure civium. Pro a jure.

ABALIENATA membra, dicuntur emortua, & quæ non amplius habent vigoris, & officiorum cum aliis communicationem. Quint. lib. 8. cap. 3. Ut medici abalienata morbis membra præcidunt, ita turpes & perniciosos, etiam si nobis sanguine cohæreant, amputandos. V. ALIENO.

ABALIENATIO, [ἀπαλλοτρίωσις] Verbale. Ipse abalienandi actus. V. ABALIENO.

ABALITES sinus, [ἀβαλίτης κόλπος] Exiguus est sinus in tractu Troglodytarum, ita dictus ab Abala, ejus regionis oppido maritimo. Plin. lib. 6. cap. 29. 34.

ABALUS, [Ἄβαλος] Insula est Oceani Germanici, in qua nonnulli crediderunt Electrum ex arboribus fluere. Plin. lib. 37. cap. 2. 11.

ABAMBULANTES, Abscedentes, Festus.

ABAMĬTA, æ. [ἀπομητρὶς] Soror abavi. Ex lib. 3. Institutionum, de gradibus cognat. & l. Jurisconsultus. D, de grad. & affin. Tit. 10. l. 10. & l. 3. ibid.

ABANA, æ. Fluvius Damascenes, qui in radicibus Libani exortus, in Syriacum effunditur mare.

ABANÆ, populi Africæ, vicini Caprariensibus, quos utrosque bello subegit Theodos. Marcell. lib. 29.

ABANNATIO, ōnis. Unius anni exilium, Absentia in annum. Budæus in Annot. poster. Interpretes Homeri tradunt morem fuisse apud vetustissimos, ut qui non voluntariam cædem admisisset, is exularet patria: ad ædesque locupletis hominis se conferens, ibi opertus sederet in limine, oraretque & postularet admissæ cædis expiamentum. Hujusmodi vero exilium ἀπενιαυτισμὸς appellabatur. verbum e verbo ductum Abannatio dici potest, quasi annuum exilium.

ABANTES, [Ἄβαντες] populi fuerunt origine Thraces, qui relicta patria in Phocide sedes collocarunt, Abasque oppidum incoluerunt, sub Helicone situm: unde & Abantes dicti sunt, ut refert Strab. lib. 10.

ABANTES, populi sunt Ionum inter Achivos, ut scribit Herodot. lib. 1. Alios dixit Orpheus in Argonaut. juxta Pontum.

ABANTES, populi Eubœæ. Pausan. Eliac. 1. c. 22. p. 435.

ABANTIADES, ABANTIAS, V. infra in ABAS.

ABANTIS, idis. [Ἀβαντὶς] Insula est maris Ægæi, toti illi Græciæ litori opposita, quod a Sunio Atticæ promontorio ad Thessaliam usque extenditur, angustissimoque freto, quem Euripum vocant, a Bœotia dirempta. Dicta Abantis, ut quibusdam placet, ab Abantibus incolis, e Thracia oriundis, qui relictis Abis, Phocidis civitate (a qua & nomen acceperunt) in hanc insulam transmigrarunt. Quanquam non desunt (inter quos est Homeri Scholiastes) qui hanc insulam ab Abante potius heroe nomen accepisse existiment, qui in ea non multo ante Trojana tempora dicitur regnasse. Hæc primum a situs longitudine Macris dicta est: postremo autem Eubœa. V. Strab. lib. 10.

ABAORTÆ, a Plin. lib. 6. cap. 20. 23. numerantur inter Indiæ populos.

ABĂPHUS, a, um. [ἄβαφος] Id est, non tinctus, ab α privativa particula: & βάπτω, tingo.

ABAPTISTUM, i. n. Medicorum est instrumentum, terebellæ usum præbens, quoties cranii os propter fracturam aliquam perterebrandum est. Habet enim hoc instrumentum in summitate sua labrum, sive obicem, prohibentem ne altius immergi possit, aut meningas lædere: unde & nomen habet ἀβάπτιστον. V. Galen. lib. 6. Method. cap. 6. Dicitur & Trypanum, τρύπανον, id est, terebrum seu terebra, & Trypane, trypanes, τρυπάνη. nam τρυπάω valet Terebro, Perforo, Pertundo, Aperio, Patefacio. [Imo hæc vox semper aut additur, aut subintelligitur. Dicitur & fœminine ἀβάπτιστος τρυπάνη.

ABAPTISTUS, Adj. [ἀβάπτιστος.] quod mergi non potest. Epitethon est, proprie suberi conveniens.

ABARBAREA, [Ἀβαρβαρέα] Una Naiadum, ex qua Bucolion, maximus natorum Laomedontis, Æsepum genuit, & Pedasum. Hom. 6. Iliad. 22.

ABARCEO, es, ui. [ἀπείργω] Prohibeo. Festus. Alii scribunt Aberceo [quod V.] ut Coerceo.

ABARI, Scytica Hamaxobiorum gens, qui campos ultra Caucasum existentes depascunt, a vicinis Turcis, a quibus male afficiebantur, profugi, & litora maris Euxini, quod Pontum vocant, relinquentes, ad Bosphorum venerunt. Hæc, & multo plura Evagrius Hist. Eccles. lib. 5. cap. 1. & aliis locis. Hos Nicephorus Abares vocat.

ABARIM, montes excelsi, dividentes terram Ammon & Moab a Judæa, contra Jericho ad Jordanem usque fluvium protendentes radices.

ABARIMON, [Ἀβαρίμων] Scythiæ regio, in magna Imai montis convalle, in qua sylvestres homines degunt, aversis post crura plantis, qui maximam habent velocitatem, passimque cum feris vagantur, Plin. lib. 7. cap. 2.

ABARIS, [Ἄβαρις] dicitur continentis habitator, & cujus habitatio in aquis non est, quia baride, id est navigio non indiget.

ABĂRIS, is. [Ἄβαρις] nomen viri proprium: de quo sic Cæl. lib. 16. cap. 22. Abarin Hyperboreum ferunt, sagittam per orbem terræ circumtulisse, nihil omnino vescentem. Hunc Abarin Seuthæ filium, non ignarum literarum, oracula scripsisse tradunt, quæ Scythica nuncupentur, & nuptias Hebri fluminis, Apollinis adventum ad Hyperboreos, oratione metrica, abs quo sagittam acceperit, quam diximus. Hactenus Cæl. Ovid. 5. Met. 86.
Caucaseumque Abarin, Sperchesiadenque Lycetum.
Meminerunt hujus Herodot. in Melpom. & Strab. lib. 7.
De eo & Harpocrat. in Lexico. Malchus & Iamblichus de vita Pythagoræ, a cujus disciplina fuisse creditur. Origen. cap. 3. Contr. Cels. & alii. Palladium Trojanum ab hoc Abaride confectum fuisse Julius Firmicus de errore profanarum Religionum auctor est. De quo ibidem Scaliger, itemque animadversionibus in Eusebium consuli potest.

ABARNUS, [Ἄβαρνος] Stephano. vel ABARNIS, [ἀβαρνὶς] Herodoto, oppidum est & regio aspera in tractu Bariano, ad Propontidem. Hecatæus & Ephorus Abarnidem ad Hellespontum collocant, & Lampsaci arcem esse volunt. V. Steph.

ĀBAS, antis. [Ἄβας] Lyncei ex Hypermnestra filius, rex duodecimus Argivorum, pater Prœti, Lasii, & Acrisii & avus Persei: a quo postea Argivorum reges Abantiadæ dicti: & Argi ipsi, Abantæi. Ovid. 15. Met. v. 164.
Cognovi clypeum, lævæ gestamina nostræ,
Nuper Abantæis templo Junonis in Argis.

ABAS, item alius fuit Trojanus heros, & Æneæ comes. Virg. Æn. 1. 125.

ABANTEUS, Argivus. Modo dictum in Abas.

ABANTĬAS, adis. f. patronym. est a nomine Abas: quo significatur vel filia, vel neptis Abantis. Unde apud poetas fere pro Danae ponitur, Abantis ex Acrisio nepte: vel pro Atalanta, nepte ejusdem ex Jasio. V. ABAS.

ABANTIĂDES, dæ. Patronym. m. Ovid. lib. 4. Met. 606.
Solus Abantiades, ab origine cretus eadem,
Acrisius superest. Id est, Abantis filius.
Idem 5. 138.
Torquet in hunc hastam, calido de vulnere raptam,
Ultor Abantiades. Hoc est, Perseus pronepos Abantis: fuit enim filius Danaes, filiæ Acrisii.
Et alius eodem bello, hostis Trojanorum, cujus clypeum Æneas, cum Epigrammate fixit. Virg. 3. Æn. 286.

ABĂSES, num. plur. loca sunt deserta & inaccessa in Occidentali plaga Ægypti [Ἀβάσεις] Hoc enim nomine Ægyptii vocant regiones inhabitatas, & maximis desertis circundatas, ut scribit Strab. lib. 17.

ABASTER, sive Abastrus, [Ἄβαστρος.] unus equorum Pluto. Bocatius lib. 8. cap. 6. V. PLUTO.

ABĂTON, i. Latine dicitur invium, avium, inaccessibile, [ἄβατον] Hinc Abaton ædificium erectum a Rhodiis ad tegendum Artemisiæ trophæum, quod religione impediti, diruere non poterant. V. Vitruv. 2. 8. Bald. Lex. Vitruv. p. 4. & Cæl. Rhodig. 13. 33. Artemisiam, inquit, mirari, non desinunt Græci, quæ irruentes Rhodios classe exuerit, insulamque domuerit, erecta in urbe Rhodo statua, quæ civitati stigmata videretur inurere. Quem locum obseptum mox Abaton dixere, quoniam trophæa movisse, religio est.

ABĂTOS, ti. f. [Ἄβατος] Ægypti insula in palude Memphitica, sic dicta: quod propter limi & papyrorum copiam difficilimus ad illam esset aditus. ab α privativa particula & βαίνω, quod est vado, vel ascendo. Lucan. lib. 10. 323.
Hinc Abaton, quam nostra vocat veneranda vetustas,
Terra potens, primos sentit perculsa tumultus.

ABAUCHAS, nomen viri, cujus amicus fuit Gyndanes. Hujus meminit Lucian. in dialog. cui nomen Toxaris.

ABAVUNCŬLUS, [ἀποθεῖος] Abaviæ frater. Cajus in Digest. lib. 38. t. 10. L. 3. & 10. §. 17. conf. Isidor. 9. 7.

ABĂVUS, i. [ἀπόπαππος] Quia abest ab avo: & est avus avi. Festus. Cic. de claris Orat. 213. Jam duorum abavorum quam est illustre nomen P. Scipionis? conf. Plaut. Mil. 2. 4. 20. & Pers. 1. 2. 5. Pater, avos, proavos, abavos, atavos, tritavos. Plin. 18. 6. Sen. de Clem. 4. 10. Sidon. Carm. 15. 153. Dicitur a Virg. quartus pater, 10. Æn. 39.

ABAVIA, æ. [ἀπομάμμη] Est avia avi vel aviæ. Institut. Jur. l. 3. t. 6. conf. Dig. l. 38. t. 10. l. 3. & 10.

ABAX, ăcis. m. V. ABACUS.

ABACES, pro vasorum conditoriis videtur usurpasse Jabolenus l. 100. §. 3. ff. de Legat. 3. Heres meus. D. de legatis & fidei c. tertio, Cui Corinthia vasa legata essent, huic abaces quoque eorum vasorum collocandorum causa paratas deberi, Trebatius respondit. Labeo autem id non probat, si eas abaces vasorum numero testator habuit. Proculus vero recte ait, si æneæ quidem sint abaces, non autem Corinthiæ, non deberi. Alciatus tamen hoc in loco & legit & interpretatur, non abaces, sed bases, lectionem Florentinam retinens. Haloander a vulgata lectione non recedit. Certior est auctoritas Prisciani 7. p. 752. Putsch.

ABĀZEA, ōrum. [ἀβάζεια] Instituta sacra a Dionysio Caprii filio rege Asiæ: quorum meminit Cic. lib. 3. de Nat. Deor. Dicta Abazea a taciturnitate, qua hæc sacra celebrabantur, ἄβαζος, enim taciturnum significat.

ABBA, [ἀββᾶ] Hebræa, vel potius Syriaca dictio, in qua singulare quiddam est, quod & patres libenter audiunt, & pueri primum sonare discunt. Paul. Rom. 8. 14. Gal. 4. 6. Per quem, inquit, clamamus Abba, pater. Hinc Abo, are. de quo infra. & per literarum transpositionem Papa.

ABBAS, ătis. [κοινοβιάρχης] Collegii, societatisq. magister, monachorum primus, & antistes ac moderator. Sunt qui per unicum b scribant. Budæus Cœnobiarcham vocat Græco vocabulo in l. nos reddentes. C. de hæreticis. & in l. 4. C. de summa trinit. dicitur Archimandrita. usus Sidon. 7. Epist. 9. c. 17. extr. & lib. 9. ep. 2. & carm. 16. V. Archimandrita in Mandra. Gloss. Spelmanni, du Fresne & Hierolexic. Domin. & Car. Macri.

ABBATISSA, f. ab abbate, [ἀρχιμανδρῖτις] Hieron. De modo vivendi, cum a semitis justitiæ deviat, ipsamet etiam abbatissa cognoscat. Utrumque censores Latinitatis ejecerunt sic &.

ABBATIA, æ. [ἀββατεία] a recentioribus capitur tam pro Abbatis dignitate, quam pro loco ubi habitat Abbas.

ABBREVIO, are. [ἐπιτέμνω] brevius reddo. Veget. in prol. lib. 3. Quæ per diversos authores librosque dispersa, Imperator invicte, mediocritatem meam abbreviare jussisti: ne vel fastidium nasceretur ex plurimis, vel plenitudo fidei deesset in parvis. conf. Vulg. Interpr. Marc. 13. 20.

ABDALA Sarracenus, Viri nom. prop. qui, ut scribunt nonnulli, interrogatus quid in hac quasi mundana scena admirandum maxime spectaretur: Nihil videri homine præcellentius, respondit. V. Cæl. lib. 15. c. 25.

ABDEMŌNUS, i. Nomen pueri cujusdam, qui vincebat omnia problemata a Salomone Hierosolymorum rege injuncta. Joseph. de Antiq. Jud.

ABDĒRA, [Ἄβδηρα] oppidum est Hispaniæ Bæticæ. opus Carthaginiensium. Testes Strab. lib. 3. p. 108. Ptolem. lib. 2. Pompon. Mela. lib. 2. & Plin. lib. 3. cap. 1. Est & insula ad Samothracen, eodem teste lib. 4. cap. 12. Oppidum item Thraciæ, patria Protagoræ & Democriti philosophi, iisdem testibus, dicta & condita ab Abdera Diomedis Thracum regis sorore. De ea meminit Solin. cap. 15. Hellanicus, Stephanus & Philostratus in Iconibus ab Hercule conditam fuisse tradunt.

ABDERA, æ. f. dicimus, & Abdera, orum. n. Authores Vadianus in Mel. & Hermolaus in Plin. qui etiam Abderon singulari numero dici ab Ephoro, annotavit.

Abdera, pulchra Teiorum colonia. Strab. lib. 14. tradit Teios (non Clazomenios, quod vult Solinus, refutatus a Salmasio p. 114.) cum Persarum contumelias ferre non possent, urbe relicta, Abderam Thracum urbem demigrasse: atque hinc illud vulgatum fuisse, Abdera pulchra Teiorum colonia. V. Adag. in Chil. Hoc ænigmate proverbiali significamus, non deesse quo confugiamus, siquis præter modum pergat esse molestus. Hue fortassis allusit Cic. ad Att. 7. 7. Tranquillissimus autem animus meus, qui totum istuc æqui boni facit: & eo magis quod jam a multis audio constitutum esse Pompejo, & ejus consilio, in Siciliam me mittere, quod imperium habeam. Id est, Abderiticon. Idem lib. 4. 16. Hic Abdera, non tacente me. Laudantur & ab Herodoto Teii, quod relicta patria libertatem servarint: cujus rei meminit & Strab. lib. 14. Ciceronis locum alii aliter distinguunt & exponunt, nimirum sic: quod imperium habeam. Id est, Abderiticum. Id est, ridiculum, & dignum risu Democriti Abderitæ. Id est, ratione carens, quasi factum Abderitarum. non enim Abderiticum, refertur ad imperium. Id, ea res, est, &c. Rursus illud, Hic abdera. Hoc est, Hic summa senatorum stultitia quasi Abderitæ viderentur, de quorum stupore atque insania multi scripserunt. Vitruv. quoque lib. 7. cap. 5. scribit Alabandeos & Abderitas fuisse judicatos insipientes. Vervecum patriam vocat Juv. Sat. 10. 50. propter Thraces plerosque barbaros & rudes.

Abdēra, Abdēra. Exclamatio proverbialis. Arnob. adversus gentes lib. 5. O Abdera, Abdera, quam fias mortalibus irridenda, talis si apud te esset fabula ita conflata. Dicunt eam cuncti patres, & superciliosæ perlegunt civitates: & esse tu fatua, & stoliditatis frigidissimæ judicaris.

Abderīta, æ. & **Abderītes**, æ. m. Vir [Ἀβδηρίτης] Abderæ natus. Just. 15. 2. 1. Gell. 10. 17.

Abderitæ propter ranarum muriumque multitudinem, relicto patrio solo, coacti sunt novas sedes quærere. Author Justin. lib. 15. & Plin. lib. 10. cap. 65. & Oros. lib. 3.

Abderitānus, Adj. [ἀβδηριανὸς] Mart. lib. 10. 25.

> Abderitanæ pectora plebis habes.

Hoc est, insanus es, & stupidus. Qua de causa & Tatianus ἀβδηρόλογον pro nugone & frivola mera atque inepta blaterante posuisse Vossio observatur Instit. Orat. 1. 5. 11. extr.

Abderĭticus, Adj. Cic. lib. 7. ad Att. 7. Constitutum esse Pompejo in Siciliam me mittere, quod Imperium habeam. Id est, Abderiticum. de quo paulo ante in ABDERA.

Abderitica mens, Id est stupida aut insana. Abderitæ in stuporis insaniæque fabulam abiere. Quod perspicuum est ex epigrammate Martial. lib. 10. de eo qui damnatus in theatro, repræsentavit Mutium Scævolam, ac manum imposuit igni, sed jussus, & acrioribus paratis suppliciis, ni faceret.

Abderitanis autem natura peculiarem fuisse mentis stuporem indicat Cic. de Nat. Deor. Et Plin. lib. 25. cap. 8. docet huic urbi vicina esse pascua, in quibus equi pasti inflammantur rabie, quemadmodum apud Pothniam asini. Meminit & Cæl. Antiq. lect. lib. 30. cap. 4.

Abdērus, [Ἄβδηρος] Hyginus fab. 30. de Abdero ita scribit; Hercules, inquit, Diomedem regem Thraciæ, & equos quatuor ejus, qui carne humana vescebantur, cum Abdero famulo interfecit.

Abdĭco, are. [ἀποκηρύττω] Id est tanquam dicatum rejicio. Hinc filius, lex, magistratus abdicari dicitur. Quintil. lib. 7. cap. 5. Mavult pater corrigere, quam abdicare. Abdicat autem pater filium cum privat eum omni jure filii. quod olim sic fiebat: Cum filius patrem injuria affecisset, aut minus obediens ei fuisset, eum pater ad judices vocabat, & probata causa, abdicabat. Sic abdicatum filium pater alere non tenebatur, imo egenum, vestibus spoliatum dimittebat: nec defuncto patri in hæreditatem succedebat. Addicat pater filium dum vivit: exhæredat post mortem. Nepos tamen exhæredatum pro abdicato posuit Themistocl. C. 1. Proprie Plin. l. 6. c. 22. Eligi Regem liberos non habentem: & si postea gignat, abdicari, ne fiat hæreditarium regnum. De causa abdicationis liberorum, V. Lucian. in abdicato & Alciat. l. 2. Dispunct. c. 34.

Abdicare magistratum. Salust. in Catil. c.47. Senatus decrevit, uti abdicato magistratu, Lentulus, itemque cæteri in liberis custodiis haberentur. Pro quo dicitur etiam Abdicare se magistratu, Deponere magistratum. Liv. 2. ab U. C. 10. Abdicavit se Consulatu. Cæs. 3. bell. civil. 6. Dictaturaque se abdicat, & ab urbe proficiscitur. Cic. in Catil. orat. 3. 6. Cum se prætura abdicasset. Idem 2. de Divin. Magistratu se abdicaverunt. Idem 2. de Nat. Deorum. Augures rem ad senatum: senatus ut abdicarent Consules: abdicaverunt.

Abdicare se tutela, libertate, & similibus, pro eo quod est, deponere, sive relinquere. Cic. Att. lib. 6. Itaque aut tutela cogito me abdicare: aut, ut pro Glabrione Scævola, fœnus & impendium recusare. Idem Philip. 3. Eo die non modo Consulatu, sed etiam libertate se abdicavit. Piso apud Gell, Scripto sese abdicasse.

Abdicare legem, abrogare. Plin. lib. 7. cap. 30. de Cicerone: Te dicente, legem agrariam, hoc est, alimenta sua, abdicaverunt tribus.

Abdicare simpliciter, pro rejicere. Cic. 2. de Orat. Ubi plus mali quam boni reperio, id totum abdico atque rejicio. Sic legit Budæus. Plin. lib. 4. cap. 8. Accipit amnem Euroton, non recipit, sed olei modo supernatantem (ut dictum est ab Homero) brevi spatio portatum abdicat. Idem lib. 33. cap. 1. Utinamque posset e vita in totum abdicari aurum.

Abdicare Cibum aliquem. Plin. 20. 3. Patrem. Curt. 4. 10. 3. Generum. Sulp. Apollinar. Perioch. in And. Ter. 10.

Abdicatus magistratus, ap. Sallust. Catil. c. 47. Ed. Cort. Abdicatus magistratu. Eleganter Prudentius Passione Cypriani v. 52. Antra abdicata Soli.

Abdicatio, ōnis. Verbale [ἀποκήρυξις] Ipse abdicandi actus, cui opponitur adoptatio. Plin. lib. 7. cap. 45. Abdicatio Posthumi Agrippæ post adoptionem. Quintil. 7. cap. 4. Abdicationum formæ sunt duæ: altera criminis perfecti, ut si abdicetur raptor, adulter: altera imperfecti, velut pendentis & adhuc in conditione positi: quale sunt in quibus abdicatur filius, quia non pareat patri. Solebant Græci filios suos abdicare ob delictum aliquod atque a conspectu removere & tum filii dicebantur ἐκπίπτειν τοῦ γένους cum autem cum patre in gratiam redirent, ἀναλαμβάνεσθαι εἰς τὸ γένος. Cas. ad Laert.

Abdicator, ōris. unde fem. est.

Abdicatrix, īcis. Salvian. l. 2. adv. Avar. p. 76. Abdicatrix misericordiæ humanitas.

Abdicativus, Ut abdicativa propositio, quæ eadem Antiquis Philosophis, quam Recentes negativam vocant. Huic opposita affirmativa, eisdem Antiquis Dedicativa est, de qua suo loco. De utraque. V. Apul. 3. Dogm. Plato.

Abdico, ĕre. Rejicere, reprobare, & auspicio negare [ἀπειπεῖν] oppositum est Addicere. Utrunque autem, Augurale est verbum. Cic. 1. de Divin. 31. Cumque in quatuor partes vineam divisisset, treisque partes aves abdixissent: quarta parte, quæ erat reliqua, in regiones distributa, mirabili magnitudine unam, ut scriptum videmus, invenit.

Abdicere, pro Abdicare, alienare. Ovid. 1. 617. Met. de Io, quam sibi ab Jove dari petit Juno.

> Quid faciat? crudele, suos abdicere amores. Non dare, suspectum.

Rectius legitur Addicere, quasi inservitutem dare.

Abdicere, Pro decreto recusare, ac denegare. l. 2. §. 24. D. de Orig. juris. Qui cum animadverteret Appium Claudium contra jus vindicias filiæ suæ a se abdixisse, &c. Id est, decreto recusasse. Hotomanus.

Abditamentum, i. n. Detractio, diminutio. Apul. lib. 9. Istud ego dolium quinque denariis cuidam venditavi. Verba sunt mariti, quæ sic uxor excipit: Strenuum negotiatorem nacta sum, qui rem, quam ego mulier jamdudum septem denariis vendidi, minoris distraxit abditamento pretii. Id est, detractione ac deductione pretii. Contraria sunt Additamentum & Abditamentum.

Abdo, [κρύπτω, ἀποκρύπτω] ere. Occultare, obtegere, abscondere. Hoc verbum varium habet usum & constructionem, ut infra videbis. Proprie opponitur τῷ *addere* estque excludere, removere, a se abjungere, ut Gronov. de Sestert. 4. 8. p. 308. præclare explicat. sic Virg. de equo senectute confecto Georg. 3. 93. quod mire interpretes elusit. Tibull. 2. 1. 82. Sil. 6. 21. Cic. in Pison. 39. An amici tui tabulas abdidere. Id est, eas non sunt ausi recitare.

Abdere & Contegere. Cic. lib. 1. Off. 126. Quæ autem partes corporis ad naturæ necessitatem datæ, aspectum essent deformem habituræ atque formam, eas contexit atque abdidit.

Abdere se in aliquem locum, Est secreti aut latibuli gratia, se in aliquem locum recipere, & fere cum accusativo & præpositione IN construitur. Cic. ad Curt. lib. 7. 29. Abdo me in bibliothecam. Idem Planc. lib. 13. 28. Abdidit se in intimam Macedoniam, quo potuit longissime a castris. Cæs. lib. 1. Bell. Gal. 3. 9. Sese in proximas sylvas abdiderunt.

Interdum nullus exprimitur locus. Virg. 2. Æn. 571.

> Illa sibi infestos eversa ob pergama Teucros,
> Permetuens, &c.
> Abdiderat sese, atque aris invisa sedebat. Id est, sese absconderat.

Abdere se in occultum. Cæs. lib. 7. Bell. Gal. 30. Neque se in occultum abdiderat.

Abdere intra vestem, vel sub terram. Liv. 2. ab U. C. Abdito intra vestem ferro, proficiscitur. Cic. lib. 2. Tusc. 60. Audisne hæc, Amphiaraë sub terram abdite?

Abdere se rus vel domum. Ter. Hec. 1. 2. 100. —nam senex rus abdidit se. Cic. in Pison. 92. Domum se abdidit.

Abdere se in tectis. Liv. 1. ab U. C. Se in suis quisque tectis abdiderunt.

Abdere sub, cum ablativo. Liv. 1. ab U. C. Cultrum, quem sub veste abditum habebat, eum in corde defigit. De Lucretia.

Interdum subauditur IN præpositio. Virg. 3. Georg. 95.

> Hunc quoque ubi aut morbo gravis, aut jam segnior annis
> Deficit, abde domo.

Sueton. in Tiber. 12. 2. Mediterraneis agris abditus.

Abdere se ex. Plaud. Pseud. 4. 7. 5. Ex conspectu heri sui si se abdiderunt. Hoc est, latenter se amoverunt, se subtraxerunt.

Abdere se literis, & in literas. Cic. pro Archia poeta 12. si qui ita se literis abdiderunt. Est autem LITERIS dativus. Idem Volumn. lib. 7. ad Fam. Ac me totum in literas abdere.

Abdere aliquem in insulam aliquam. Hoc est, relegare, deportare. Tacit. Ann. 2. 85. Satis visum de Vistilia statuere. eaque in insulam Seriphen abdita est.

Stultitiam. Plaut. Trinum.

Verum, Id est, veritatem occultare. Ovid. Fast. 3.

Abdor, pass. ex abdo. Condor, occultor. Plin. lib. 9. cap. 8. Abduntur tricenis diebus circa Canis ortum, occultanturque incognito modo. De delphinis.

Abdĭtus, a, um. Partic.

Æs, argentum, & aurum. Cic. Off. 2. 13. Nec ferrum, æs, aurum, argentum effoderetur, penitus abditum. Idem de Nat. Deor. lib. 2. 151. Nos æris, argenti, auri venas penitus abditas invenimus.

Abditum & occultum. Cic. 1. de Nat. Deor.

Abditum & penetrale. Cic. de Arusp. respon. Abditos ac penetrales focos.

Abditus agro, pro in agro. Hor. Epist. 1. 1. 5.

Abditus carceri, pro in carcere. Paterc. lib. 2. Abditus carceri, cum consciis facinorosis mortem dignissimam vita sua obiit.

In tectis abditus. Cic. 1. de Invent. Rhet. lib. 4. Qui dispersos homines in agris & in tectis sylvestribus abditos, ratione quadam compulit in unum locum, & congregavit.

Tenebris Abditus. Sen. in Agam. 7. 28. Et æther abditus tenebris latet.

Ambages abdita, Id est, obscura, Tacit. lib. 5. Namque Macroni non abdita ambage, Occidentem ab eo deseri, Orientem spectari exprobravit.

Consilia abdita, Hoc est, arcana. Val. Flac. 4. Argonaut. 479.

Loca Abdita. Cic. ad Att. lib. 15. Loca venusta sunt, abdita certe, & siquid scribere velis, ab arbitris libera.

Abditum & opertum. Sen. in Herc. Fur. 659. —ut jura abdita

> Et operta terris, liceat impune eloqui.

Causas Abditas morborum vocat Cels. in præfat. lib. 1. quibus opponuntur Evidentes.

Fata Abdita. Tibul. lib. 2. Eleg. 5. ad Phœbum.

Sensus Abditos gerere, Id est, occultos. Sen. in Hippol. 8. 12. Tacit. lib. 5. Abditos principis sensus, & siquid occultius parat, exquirere, illicitum.

Voluntas Abdita ac retrusa. Cic. de petit. Consul.

ABDITUM, i. n. [κρυπτόν] pro loco occulto. Plin. lib. 8. cap. 5. Nunquam nisi in abdito coeunt.
 Abdita rerum. Horat. in Arte poet. 49.
  Indiciis monstrare recentibus abdita rerum.
 Abdita terræ. Lucret. lib. 6. 809.
  Terrai penitus scrutantes abdita ferro.

ABDITE, adv. [κρυφίως] Occulte, secreto, abscondite. Cic. 4. in Verr. Omnia ita condita fuisse, atque ita abdite latuisse videantur.

ABDITĪVUS, adj. qui latuit, qui abductus amotusque fuit Plaut. Poen. Prol. v. 65. Filius abditivus a patre. Nunc, ut opinor, obsoletum. Festus, Abditivi, Abortivi.

ABDOLOMINUS, sive Abdalonimus. Justin. lib. 11. 10. Tunc in Syriam proficiscitur, (de Alexandro loquitur) ubi obvios cum infulis multos reges Orientis habuit. Ex his pro meritis singulorum, alios in societatem recepit, aliis regnum ademit, suffectis in loca eorum novis regibus. Insignis præter cæteros fuit Abdolominus, rex ab Alexandro Sidoniæ constitutus, quem Alexander, quum operam ablocare ad puteos exhauriendos, hortosque irrigandos solitus esset, misere vitam exigentem, regem fecerat, spretis nobilibus, ne generis id, non dantis beneficium putarent. Sunt qui Abartomium vocent.
 Ejus æquanimitatem laudat Curtius 4. 1. 28. qua Alexandro dixisse fertur, nihil habenti nihil defuit. Diod. Sic. 17. 46. Ballonymum vocat barbaro nomine nonnihil ad indolem Græcorum de flexo.

ABDŌMEN, ĭnis, n. [λαπάρα, ὑπογάστριον.] Pars est humani corporis, quam sic describit Corn. Celſ. lib. 4. cap. 1. Ipsa autem ilia inter coxas & pubem imo ventre posita sunt: a quibus ac pube abdomen sursum versus ad præcordia pervenit: ab exteriori parte, evidenti cute: ab interiori, levi membrana inclusum, quæ omento jungitur, περιτόναιος autem a Græcis nominatur.
 Quid vero Abdomen sit in sue, docet his verbis Plin. lib. 8. cap. 51. Hinc Censoriarum, inquit, legum paginæ, interdictaque cœnis abdomina, glandia, testiculi, vulvæ, syncipita verrina, ut tamen Publii mimorum poetæ cœna, postquam servitutem exuerat, nulla memoretur sine abdomine, etiam vocabulo suminis ab eo imposito. Placuere autem & feri sues. Jam Catonis Censoris orationes aprugnum exprobrant callum. Et lib. 11. cap. 37. Vulva ejecto partu melior, quam edito. Ejectitia vocatur illa, hæc porcaria primiparæ suis optima; Contra effœtis. A partu, præterquam eodem die suis occisæ, livida ac macra. Nec novellarum suum, præterquam primipararum probantur, potiusque veterum, necdum effœtarum, & biduo ante partum, aut post partum, aut quo ejecerint die. Proxima ejectitiæ est, occisæ uno die post partum. Hujus & sumen optimum, si modo fœtus non hauserit: ejectitiæ deterrimum. Antiqui abdomen vocabant, priusquam calleret id, scientes occidere non assueti. Hactenus Plin. Quem locum justis de causis altius repetitum, sic exponit Hermolaus, Id quod modo sumen dicitur, hoc est, suillas cum lacte suo mammas, veteres abdomen vocabant; ab lacte opinor jam abdito & fugato: utpote qui antequam ubera callescerent, hoc est, siccato lacte durescerent, suem occidere non solerent.
 Abdomen porcæ. Juv. Sat. 2. 18.
  Atque Bonam teneræ placant abdomine porcæ
  Et magno cratere Deam.
 Abdomen insaturabile. Cic. pro Sest. 110. Libelli etiam pro vino oppignerabantur: manebat insaturabile abdomen: copiæ deficiebant. Quo in loco pro vitio ventris, quod gulositatem vocant, accipitur.
 Abdomini natus, Id est, ventri & gulæ. Cic. in Pison. 41. Ille gurges atque helluo natus abdomini suo, non laudi atque gloriæ.
 Abdominis voluptates. Cic. in Pison. 66. Solet in disputationibus suis oculorum & aurium delectationi, abdominis voluptates anteferre.

ABDUA, [Ἄβδουα] fluvius Galliæ Cisalpinæ, qui Addua etiam dicitur. V. ADDUA.

ABDŪCO, xi, ctum. [ἀπάγω] Ab loco duco. Ter. Eun. 3. 1. 17. Tum me convivam abducebat solum sibi. Cic. 2. de Fin. Majores nostri ab aratro abduxerunt Cincinnatum illum, ut Dictator esset. Cic. 5. Verr. Omne instrumentum diripuit, familiam abduxit, pecus abegit. Sic, a marito ad divortium uxor abducitur, teste Donato. Virg. Æn. 10. 79.
 —Et gremiis abducere pactas.
 Abducere vi, vel per vim. Cic. 5. Verr. Isidori mimi filiam, vi abductam a Rhodio milite. Liv. 2. 56. Consularibus negotio dato, ut collegam per vim, si aliter non possent, de foro abducerent.
 In aliquem locum. Cic. 7. Verr. Ipsos in latomias abduci imperabat.
 Rus. Plaut. Caſ. 1. 21. Abduxi mecum uxorem rus.
 In diversum a nido. Plin. lib. 10. cap. 33. de perdice & aucupe.
 In servitutem. Cæs. Bell. Gall. 1. 11. Liberi eorum in servitutem abduci.
 Abduci etiam pecora dicuntur. Ovid. epist. 16. 357. Paris de se loquitur,
  Pene puer cæsis abducta armenta recepi
  Hostibus, & causam nominis inde tuli.
 Abducere, pro Abstrahere, revocare: ut,
 Abducere a testibus. Cic. pro Cæl. 22. Equidem vos abducam a testibus.
 A meretricio quæstu. Cic. Philip. 2. 44.
 Aciem mentis a consuetudine oculorum. Cic. 2. de Nat. Deor. 45.
 Animum a cogitationibus. Cic. 5. de Fin. Sic, ab querelis, Idem Att. lib. 9. Item, Abducere cogitationem a consuetudine, Idem 1. Tuscul.
 Animum a solicitudine. Cic. lib. 4. epist. 3.
 Discipulum a præceptore. Cic. lib. 5. de Fin. Quem discipulum cupio a te abducere.
 Puerum a Grammaticis. Quintil. lib. 2. cap. 1.
 Se ab angoribus & molestiis. Cic. ad Fam. lib. 5. 13.
 A negotiis. Plaut. Rud. 1. 2. 1.
 Ab officio. Cic. de Amicitia.
 A rebus gerendis abduci. Idem 1. Off.
 Abducere ab studio. Ter. in prol. Hec. & Cic. lib. 4. epist. 4.
 Abduci a vero. Cic. 3. de Fin.
 Equitatum ab aliquo ad se. Cic. 11. Philip.
 Servum ab aliquo. Cic. pro Deiotaro.
 Uxorem a viro. Cic. pro Flacco.
 Abduci ab institutis suis pecunia. Cic. lib. 4. in Verr. 12. Veruntamen abducuntur homines nonnunquam etiam ab institutis suis magnitudine pecuniæ.
 Abducere aliquem ad nequitiam. Ter. Adel. 3. 3. 4. In eum locum Donatus ait, Ad nequitiam abducere, quasi invitum dixit, non vocare, sed abducere. Ducimus enim volentes, sed abducimus invitos.
 A re aliqua ad aliam. Cic. 5. Verr. Ab illis hominibus, qui tum versati sunt in rep. ad hanc hominum licentiam & libidinem me abducis? Cic. 2. de Orat. Abducere animos a contraria defensione, & ad nostram tonor traducere. Idem lib. 1. de Divin. de Aruspicina loquens, Ne ars tanta, propter tenuitatem hominum, a religionis authoritate abduceretur ad mercedem atque quæstum.
 Aliquem a Republica. Cic. lib. 3. ad Quint. frat. Abduco equidem me ab omni Reipublicæ cura, dedoque literis.
 Aliquem ex acie. Cic. in Bruto.
 Aliquem a fide, pro Revocare a fide præstanda. Cic. pro L. Flacco.
 Abducere caput ab ictu, Id est, avertere. Virg. Æn. 5. 428.
  Abduxere retro longe capita ardua ab ictu.
 Gradum. Sil. lib. 10. 4.
 Somnum. Ovid. Fast. 5. 477.
  Visaque confugiens somnos abduxit imago.
 Vincula ab aliquo loco. Val. Flac. 5. Argonaut. 160.
  Vincula prensa manu saxis abduxerat imis.
 Visum. Plin. lib. 11. cap. 37. Sic magna cogitatio obcæcat, abducto intus visu. Hoc est, Visu ab oculis ad animum traducto.
 Non abducar ut. Cic. de Divin. 1. 34. Nec abducar ut rear aut in extis totam Hetruriam delirare, aut eandem gentem in fulguribus errare.
 Abducere aliquid, pro auferre, figurate dictum. Plaut. Caſ. 5. 2. 8. Ubi intro hanc novam nuptam deduxi via recta, clavem abduxi.
 Auferre & abducere. Cic. pro Quint. 84.
 Abduco tibi, pro abs te. Diomedes.
 Abduce, pro abduc dixit Ter. Adel. 3. 4. 36. Hunc abduce, vinci.

ABDUCTUS, [ἀπαχθεὶς] partic. Montes abducti. Id est, semoti. Val. Flac. Argonaut. 4. 675.
 Flumina ponto abducta. Val. Flac. Argonaut. 5. 165.
 Abductus in Secretum. Liv. 30, 14. 22, 22.

A B E

ABEA, V. ABÆA.

ABEACUS, Siracorum rex, qui sunt populi ad radices Caucasi. Strab. lib. 11.

ABEATÆ, V. ABÆATÆ.

ABECEDARIUM, i. n. [ἀλφάβητον] apud Augustinum est ordo ille literarum, quem pueruli condiscunt. Alphabetum Græci vocant. Cæl. lib. 26. cap. 28. Quemadmodum autem a primis duabus literis Græcis dicitur alphabetum, sic a quatuor primis Latinis abecedarium.
 Abecedarii in discentium classibus nuncupantur ab Hieronymo, qui prima imbibunt elementa. Syllabarii, qui jam syllabas connectere insuescunt. Nominarii, qui denique integra proferunt nomina. Ex Cæl. lib. 26. cap. 28. Abecedarium quoque præceptorem recte dixeris, qui prima docet elementa. Meminit Fulgent. 3. Mythol. de Orpheo loquens. Apud eundem Abecedaria est γραμματική. 3. Mythol. cap. 10. In omnibus artibus sunt primæ, sunt secundæ: ut in puerilibus literis prima Abecedaria, secunda Notaria. Augustin. lib. 1. Retract. c. 20. Abecedarios Psalmos appellari tradit, qui secundum Alphabeti literas signati per versus sunt.

ABĔDO, ĕdis. vel abes, abēdi, abesse. [κατεσθίω] Idem quod Exedo, absumo. Corn. Tacit. lib. 15. 5. Sibi imbecillum equitem pabuli inopia. Nam exorta vis locustarum abederat quicquid herbidum aut frondosum. Sed legendum est ambederat cum Lipsio, Pichena, Berneggero, Gronovio, Ryckio.

ĀBELLA, æ. [Ἄβελλα] Oppidum Campaniæ Italicæ, supra Neapolim, versus Septentrionem. Author Volaterranus. Virg. Æn. 7. 740.
  Et quos maliferæ despectant mœnia Abellæ.
 Confer Sil. Ital. 8. 519. & 544. Alii tamen per apocopen legunt Bellæ. V. AVELLANA.

ĀBELLĪNA, æ. [λεπτοκάρυον] ab Abella Campaniæ Italicæ oppido, priscis dicebatur, quam nunc Avellanam dicimus. Plin. lib. 15. cap. 22. V. AVELLANA. Ap. Scrib. Larg. Comp. 167. Nux Abellana legitur.

ABELLINĀTES, [Ἀβελλινᾶτοι] sunt Italiæ populi, ante Protropi appellati, ut scribit Plin. lib. 3. cap. 11. Iidem Avellinates appellantur.

ABELLINUM, [Ἀβέλλινον] sive AVELLINUM, Italiæ oppidum in Hirpinis. Plin. lib. 3. cap. 5. hodie Avellino dicitur.

ĀBĔMO, is. verbum obsoletum. Plaut. Abemito vestem. Id est, demito, vel auferto. Festus. Emere enim antiqui dicebant pro accipere.

ĀBEO, is, ĭvi, & per syncop. abii, abĭtum, [ἀπέρχομαι, οἴχομαι] ire. Discedere. Ter. Eunuch. 2. 3. 49.
 —rogo, nunquid velit. Recte, inquit, abeo. Id est, discedo.
 Abire a vel ab, aut de loco. Plaut. Men. 5. 2. 83. Sed non abire possum ab his regionibus. Cic. Ter. lib. 14. 1. De loco nunc quidem abiit pestilentia. Qui locus Ciceronis aliter tamen intelligendus videtur & dispungendus, hoc modo: De loco, nunc quidem abiit pestilentia. Id est, quantum ad locum attinet, scias pestilentiam abiisse.
 Abire hinc, illinc, istinc, inde. Plaut. Rud. 4. 3. 88. Sine me hinc abire.
 Abire urbe vel domo. Plaut. Merc. 3. 4. 69. Cedo si hac urbe abis, amorem te hic relicturum putas? Pro, ab hac urbe.
 Ab, vel Ex oculis, E conspectu, &c. Liv. 5. Bell. Pun. Conspectique repente ex oculis abierunt. Plaut. in Amph. Abin' e conspectu meo?
 Ab aliquo, pro exire ab ejus ædibus. Ter. And. 1. 5. 65. V. A, ab.
 Aliquo, fere pro ire ponitur: ut, Quo abiit? hoc est, quonam ivit?
 Abire ad vel in. Cic. lib. 1. Tusc. Abiit ad deos Hercules. Ter. Adel. 5. 2. 10. Interea in angulum aliquo abeam. pro, in aliquem angulum. Liv. 5. Bell. Pun. Cujus rei periculum vitantes plerique in exilium abierunt.

Intro,

Intro, istuc, longe, peregre, obviam. Ter. Eun. 5. 5. 28. Idem Adel. 2. 1. 15. Nimium istoc abisti. Pro, istuc, more antiquo. Idem Eun. 5. 2. 15. Obsecro abeamus intro. Idem Adel. 5. 5. 1. Rogat frater, ne abeas longius. Plin. lib. 35. cap. 12. Illo abeunte peregre, umbram ex facie ejus ad lucernam in pariete lineis circumscripsit. Ter. Heaut. 2. 3. 8. Abi dum tu Dromo illis obviam.
Tu missus abibis. Hor. Sat. 2. 1. 86. i. e. dimitteris.
Abire impune. In IMPUNE.
Peregre. In PEREGRE.
Sic per metaphoram, abire longius, pro evagari, & a proposito discedere. Cic. pro Rosc. Am. Quasi vero mihi difficile sit, quamvis multos nominatim proferre, (ne longius abeam) vel tribuleis, vel vicinos meos, &c. Ne longius abeam, id est, alienos dicam vel longinquos.
Non longe abieris, pro abeas. Id est, non longe petatur exemplum: non petantur exempla remotiora. Cic. Fam. lib. 7. 20. Quod Lucan. lib. 1. 94. dixit, Nec longe exempla petantur.
Abire in infinitum. Plin. lib. 17. cap. 25. ne in infinitum abeamus.
Abire, sine præpositione: præsertim in urbium nominibus, ut Latinitas exigit. Virg. 1. 415. Æn. Ipsa Paphum sublimis abit. Idem 6. Æn. 375. Ripamve injussus abibis? Pro, ad ripam vel in ripam, figurate.
Præpositio aliquando gemina additur: ut, In Asiam ad regem militatum abiit. Ter. Heaut. 1. 1. 65.
Abire, cum priore supino. Plaut. Merc. 12. Si opprimit pater quod dixit, exulatum abiit salus.
Abire deambulatum. Ter. Heaut. 3. 1. 26.
Abire exulatum, aliquo, ad aliquem, id est, In exilium. Liv. 2. 15. Tarquinius, spe omni reditus incisa, exulatum ad generum Mamilium Octavium Tusculum abiit.
Abire pessum. Plaut. Trucul. 1. 1. 15. Quando abiit rete pessum.
Abiit res aliqua, absolute dictum; ut,
Fides. Liv. lib. 3. ab urbe, Quia occidione prope occisos Volscos & Æquos movere sua sponte arma posse, idem fides abierit. Id est, desiit credi, & esse verisimile.
Animus abiit in varios cursus. Ovid. 9. Met. 152.
Ferrum in corpus. Stat. lib. 11. Theb.
Hasta trans pectus. Idem Theb.
Memoria. Liv. 2. ab urbe, vetustate memoria abiit. Pro periit, effluxit, obliterata est.
Modus. Ov. 11. Met. 3.
Nausea. Cic. Att. lib. 14. Nausea jam plane abiit. Hoc est, cessavit.
Pedes tres. Pro mensura trium pedum. Cato de R. R. cap. 135. In commissum abibunt pedes tres. Id est, diminuentur & detrahentur.
Pestilentia. Cic. Fam. lib. 14. 1.
Pretium retro abiit. Plin. lib. 3. epist. 19. Ut reditus agrorum, sic etiam pretium retro abiit. Pro, imminutum est.
Sol. Plaut. Merc. 5. 2. 32.
Spes. Lucan. lib. 3. 504. Spes victis telluris abit. Hoc est, perit, effluit. Ov. 7. Met. 567.
Sic, Abit tempus, aut aliud nomen tempus significans. Pro, præterit, cedit, effluit. Cic. pro Sextio. Ter. Eunuc. 2. 3. 49. Dum hæc dicit, abiit hora. Idem Adel. 4. 5. 57. Hæc dum dubitas, menses abierunt decem.
Et abire dicitur, quod paulatim nos deserit.
Timor abiit. Liv. lib. 2. Urbi cum pace laxior etiam annona rediit, & advecto ex Campania frumento, & postquam timor sibi cuique futuræ inopiæ abiit, eo quod abditum fuerat, prolato.
Abit tutela ad propinquos. Hor. lib. 2. Serm. 3. 218.
Abiit oppidum in villas. Plin. lib. 3. cap. 5. i. e. pro oppido villæ modo supersunt.
Abire, sequente nominativo. Liv. 2. Præceps Fabius in vulnus abiit. Id est, pronus cecidit in vulnus. Quidam codices habent, obiit, Virg. 5. Æn. 166. Quo diversus abis?
Abire a re aliqua. Cic. 4. Acad. Sed abeo a sensibus: quasi dicat, desino plura de sensibus dicere.
Ab emptione. Vulgus dicit, Non tenere emptionem, non habere pro rata. Paulus Jurisconf. abitum est à priore emptione. Id est, discessum a priore contractu. Hic impersonale est.
Ab jure. Cic. De suis bonis ita dat, ut ab jure non abeat. Id est, ab jure non discedat, ut nemini injuriam faciat.
E medio, E vita, Ex matrimonio. Ter. Phor. 5. 8. 30. Ea mortem obiit, e medio abiit. Cic. lib. 1. Tusc. Cato autem sic abiit e vita. Hoc est, mortuus est. Plaut. Milit. 4. 4. 29. Quasi ex hoc matrimonio abierim.
Ad vulgi opinionem. Cic. lib. 3. Off. Id est, Accedere ad vulgi opinionem, & demittere se ad opinionem vulgi.
Abire magistratu, Consulatu, &c. pro, Deponere magistratum, Consulatum, &c. Liv. 3. ab urbe 51. Cic. Fam. lib. 5. 2. Honore. Sueton. Aug. c. 26. Imo abiisse magistratu etiam ille dicitur, qui quam deponere debebat potestatem vi retinet, ut fecere decemviri. Deponerent insignia ejus magistratus, quo anno jam antea abiissent. Liv. l. c. Exercuerant autem ad eum diem potestatem decemviralem.
Incœpto, Omittere incœptum, incœpto desistere. Liv. 4. Bell. Pun.
Abire incœpto longius. Tacit. Ann. lib. 6. 22.
Abire in rem aliquam: pro, in eam rem transire, mutari, redigi. Liv. 1. Civibus facta spes in avi mores atque instituta Tullum regem abiturum. Ovid. Ep. 15. 81.

Sive abeunt studia in mores, artesque magistras.

In Serum Plin. 16. 12. In Salem. 31. 7. Id. in Semen. Id. 21. 11.
In malam crucem, & similia; locutiones sunt imprecandi. Ter. And. 2. 1. 19. Abi hinc in malam crucem. Idem Phor. 2. 3. 5. Ubi Donatus, adverbialiter: ut, huc viciniæ. Ex cujus verbis apparet legendum esse, Abi hinc malam crucem, absque præpositione. Unde & in Eun. 3. 3. 30. Malam rem hinc abis? Plaut. Aul. 3. 3. 11. Aut abi in malum cruciatum ab ædibus. Cic. Philip. 13. Quin tu abis in malam pestem, malumque cruciatum?
Abire in creditum, non omnino idem est quod credere, sed tantum eas res credere, quæ accipientis fiunt. Hoc est, quæ functionem non in specie, sed in genere recipiunt: veluti pecuniam, frumentum, &c. Ulp. l. v. §. viii. D. Hotomanus.
Abire in desuetudinem. V. DESUETUDO, in DESUESCO. Abire in diem. Ter. Phorm. 5. 2. 16. Præsens quod fuerat malum, in diem abiit. Id est, in aliud tempus dilatum est.
In ora hominum. Liv. 2. 36. ne in ora hominum pro ludibrio abiret. Id est, Ne in ludibrium & irrisionem veniret, Ne rideretur ab omnibus, Ne fieret vulgi fabula.
In satietatem. Plin. lib. 8. cap. 16.
In sumptus. Cic. Att. lib. 11. 2. In quos enim sumptus abeunt fructus prædiorum.
In ventos, Id est, in oblivionem venire. Ovid. lib. 1. Trist. 7. 35.
Sub jugum. Liv. 3.
Abeunt sursum radices, pro sursum tendunt. Cato de R. R. cap. 61. Si male arabit, radices sursum abibunt.
Sic abire. Ter. And. 1. 2. 4. Mirabar, hoc si sic abiret. Id est, Si hæc res ita præteriret. Cic. in Catilin. Non hoc tibi sic abibit. Id est, non hoc impune feres. Catull. 14. 16. Non, modo hoc tibi, salse, sic abibit. Sen. Ep. 3. Hoc abierit Eleganter. Id. Ep. 10. Vide, quo judicium meum abeat.
Abire, de sermone dictum. Cic. pro Rosc. Amer. Quid ad istas ineptias abis, inquies? Id est, quamobrem sermonem habes de istis ineptiis? Cur transis ad istas ineptias? omissis rebus necessariis.
Abire præ, pro præire, sive præcedere. Plaut. Amph. 1. 3. 45. Abi præ Sosia, jam ego sequar. V. PRÆ.
Abire viam, figurate dictum, sicut ire viam. Plaut. Rud. 4. 3. 88. Sine me hinc abire, tu abi tacitus tuam viam.
Abire fuga. Id est, fugere. Virg. 4. Æn. 281.

Ardet abire fuga, dulceisque relinquere terras.

Abiisse, pro Abisse poetice dici putat Servius, cujus hæc sunt verba in 2. Æn. 25. ubi hic est versus,

Nos abiisse rati, & vento petiisse Mycænas.

Abisse, inquit, & petisse dicimus, sed propter metrum fit Epenthesis, cum dicimus Abiisse & Petiisse. Considerabis tamen hoc Servii dictum.
Abi, ut ait Donatus, est verbum, vel sibi, vel alteri cum laudatione blandientis. Ter. Adel. 4. 2. 25. Patrissas: abi, virum te judico. Ibid. 5. 1. 1. Ædepol. Syrisce te curasti molliter, lauteque munus administrasti tuum. abi.
Abi, item per contemptum dicitur. Ter. Adel. 2. 2. 13. Nunquam rem facies: abi, nescis inescare homines.
Abi, abi. Ter. Adel. 4. 4. 10. —Abi, abi jam Æschine,

Satis diu verba dedisti nobis.

Abi dicimus quasi hærenti morantique. Ter. And. 1. 1. 1. Vos istæc intro auferte: abite.

ABIBITUR, impersonale. Plaut. Merc. 4. 4. 36.

— scio jam quid velis,
Nempe me hinc abire vis. L. volo inquam. C. abibitur.

ABIENS, untis. partic. [ἀπερχόμενος] Discedens. Ter. And. 1. 1. 56. Observabam mane illorum servulos venientes, aut abeuntes.
Abiens magistratu. Cic. in Pison. 3. Ego, cum in concione, abiens magistratu, dicere a Trib. plebis prohiberer, quæ constitueram. Hoc est, deponens magistratum.
Abiens currus. Horat. Od. 3. 6. 44. —sol ubi montium

Mutaret umbras, & juga demeret
Bobus fatigatis, amicum
Tempus agens, abeunte curru.

Abeuntia vela. Ovid. Ep. 5. 55.

Prosequor infelix oculis abeuntia vela,
Qua licet, & lacrymis humet arena meis.

Abeuntes anni. Stat. Theb. 4. 38. — rex tristis & æger

Pondere curarum, propiorque abeuntibus annis,
Inter adhortantes vix sponte incedit Adrastus.

ABITIO, ōnis. Verbale [ἀπέλευσις] Ipse abeundi actus, hoc est, discessus. Ter. Heaut. 1. 2. 16. Propter eam hæc turba atque abitio evenit.
Abitionem antiqui dicebant mortem. Festus 1.
ABĪTUS, us. m. Verbale [ἀπέλευσις] Idem quod Abitio. Ter. Heaut. 3. 1. 4. Cum videam miserum hunc tam excruciarier ejus abitu.
Abitus, non Solum est ipse discessus & abitio, Abitus importunissimæ pestis, Cic. in Verr. l. 3. 125. sed etiam locus per quem abire possumus. Virg. Æn. 9. 379.

Objiciunt equites sese ad divortia nota,
Hinc atque hinc, omnemque abitum custode coronant.

Abitus sepire. Tacit. lib. 14. 37. Circumjecta vehicula sepserant abitus.
ABĪTO, āre vel ĕre. Frequent. Plaut. Rud. 3. 4. 72. Hunc quoque asserva ipsum, ne quo abitat.
ABEONA, & ADEONA, deæ cultæ fuerunt ab antiquis, quæ adeundi & abeundi facultatem præstarent. Harum meminit August. in 4. & 7. lib.
ABEQUĬTO, [ἀφιππάζω] are. Equo abire, vel aufugere. Liv. Bell. Pun. 24. 31. Ut prætores pavidi inter tumultum abequitarent Syracusas.
ABERCEO, ui, itum, [ἀπείργω] ēre. Arcere, prohibere, authore Festo. Plaut. Atque eam abercet domo. V. ABARCEO.
ABERRO, as, [ἀφαμαρτάνω, ἀποπλανάω, ἐξαμαρτάνω] are. Est proprie a via recta per errorem digredi, deflectere, discedere; quod & errare dicitur. Plaut. Men. Prolog. 31. Puer aberravit inter homines a patre.
Aberrare per metaphoram venuste dicimus. Cic. 5. Tusc. 66. Sed redeat, unde aberravit oratio. Id est, ad illud redeamus, a quo longius digressi sumus. Idem 2. de Orat. A quo quidem homine jamdudum, Antoni, non aberrat oratio tua.
Aberrare a regula & præscriptione vitæ. Cic. 4. Acad. 140.
Aberrat ad alia oratio. Cic. lib. 1. 135. Off. Danda igitur opera est, ut etiamsi aberrare ad alia cœperit, ad hæc revocetur oratio.
Aberrat animus a sententia. Cic. 7. Philip.
Aberrare a communi utilitate. Cic. pro Ligario. 19.
Non multum ab Herilli levitate aberrabimus. Id est, Pene tam leves erimus, quam est Herillus. Cic. 4. 40. de Fin.
Aberrare a miseria. Cic. Att. lib. 12. 45. Nullo enim alio modo a miseria quasi aberrare possum. Id est, A miseria cogitationem avertere, & quasi subterfugium aut occasionem quærere ejus oblivíscendæ. Subauditur & ablativus. Cic. Att. lib. 12. 38. At ego hic

hic scribendo dies totos, nihil equidem levor: sed tamen aberro. Subaudi, a dolore, vel molestia: dolorem aut molestiam scribendo fallo.
Proposito, & a proposito. Cic. 1. 82. Tusc. Aberrare proposito facile patiebar. Idem 5. 83. de Fin. Tamen a proposito, inquam, aberravimus. Idem pro Cæcin. 55. Ne nimium multa complectamur, atque ab eo quod propositum est, longius aberret oratio. Id est, digrediatur & deflectat.
Aberrare, pro Errare: ut, Aberrare conjectura, vel a conjectura. Cic. Att. lib. 14. 22. Cupio enim ante quam Romam venio, odorari diligentius quid futurum sit: quanquam vereor, ne nihil conjectura aberrem. Hoc est, nihil errem in conjectura, aut conjectura fallar. Id. 1. 101. de Nat. Deor. Qui etiam si aberrant a conjectura, video tamen quid sequantur.
Aberrare verbo aut nutu. Cic. de Arusp. Resp. 23. Si Ædilis verbo, aut si nutu aberravit, ludi sunt non rite facti. Id est, lapsus est, seu erravit.
Aberrant inter se orationes. Liv. 38. 56. Nec inter scriptores rerum discrepat solum, sed orationes quoque aberrant inter se. Hoc est, discrepant. Abhorrent legitur in emendatis. V. ABHORREO.
Aberrare in melius. Plin. Jun. lib. 4. epist. 28. A qua rogo, ut artificem quem elegeris, ne in melius quidem sinas aberrare. Id est, ab illo exemplari discedere, etiamsi melius facturus sit.

ABERRATIO, Verbale. [ἀπόπνευξις] Digressus a recta via.
Aberratio, per metaph. Cic. Cassio. lib. 15. 18. Epist. Veruntamen aliam aberrationem a molestiis nullam habemus. Hoc est, aliud avocamentum. Idem Att. lib. 12. 38. sive hanc aberrationem a dolore delegerim, quæ maxime liberalissima doctoque homine dignissima.

ABERRUNCO, V. AVERRUNCO.

ABESAMIS, [Ἀβησαμίς] Syriæ oppidum, quondam a Semiramide conditum. Plin. lib. 6. cap. 28.

ABESTE, [Ἐβέστη] oppidum, authore Plin. apud Hermandum fluvium, lib. 6. cap. 23.

ABFŎRE, [ἀπέσεσθαι] infinitivus ex Fore compositus: pro Absuturum esse: cujus usus est rarior. Virg. Æn. 8. 147.

— nos si pellant, nihil abfore credunt,
Quin omnem Hesperiam penitus sua sub juga mittant.

Hoc est, sibi obfuturum nihil arbitrantur. Serv.

ABFUTURUS, V. ABSUM.

ABGRĔGO, [ἀφορίζω] āre. Ab grege ducere: Adgregare, Ad gregem ducere. Segregare, ex pluribus gregibus partes seducere: unde & Egregius dicitur e grege lectus. Quorum verborum frequens usus, non mirum si ex pecoribus pendet, cum apud antiquos opes & patrimonia ex his præcipue constiterint, ut adhuc etiam pecuniam & peculia dicimus. Hæc Festus.

ABHINC, Adv. temporis; de præterito dictum [ἤδη, ut τρίτον ἤδη ἔτος] jungiturque sæpius accusativo, rarius ablativo.
Abhinc, cum accusativo. Ter. And. 1. 1. 42. Abhinc triennium commigravit huc viciniæ. Cic. Verr. 4. 25. Horum pater abhinc duos & viginti annos mortuus est. Id est, ante.
Abhinc, cum ablativo. Plaut. Most. 2. 2. 63. qui abhinc sexaginta annis occisus foret. Cic. pro Rosc. Com. 37. Abhinc annis quindecim. Idem Att. lib. 12. 17. Quod pro Cornificio me abhinc annis amplius XXV, spopondisse dicit Flavius. V. Borrich. Cogit. p. 269.

ABHORRĔO, ui, [ἀποφρίττω, μυσάττομαι] ēre. ablativo jungitur cum præpositione a vel ab, & significat horrere ab aliquo. Id est, ab eo prorsus alienum esse. Ter. Hec. 4. 4. 42. Nam omnino abhorrere animum huic video a nuptiis.
Ab auribus vulgi. Cic. 3. de Orat. Sed ut in Oratore exile, inusitatum, abhorrens ab auribus vulgi, obscurum, inane, jejunum.
Auris abhorret atque animus a nobis. Cic. Fam. Nisi forte frustra deos appello, quorum auris atque animus a nobis abhorret.
Abhorrere a nuptiis. Cic. pro Cluent. 27. Se ab his nuptiis abhorrere respondit.
Facinus abhorret ab illo. Cic. pro Cluent. 167. Quid unquam Avitus in se admisit, ut hoc tantum ab eo facinus non abhorrere videatur?
Abhorret a fide, pro Incredibile est. Liv. 1. Decad. lib. 9. Sed neque commercium linguæ, nec vestis, armorumve habitus sic eos texit quam quod abhorrebat a fide, quenquam externum Ciminios saltus intraturum.
Abhorrere a re uxoria. Ter. in And. 5. 1. 10.
Oratio abhorret ab aliqua re. Cic. pro Sext. 96. Et, ut arbitror, nec ab utilitate eorum qui audient, nec ab officio nostro, nec ab ipsa causa Publii Sextii, abhorrebit oratio mea.
Voluntas abhorret ejus a me. Cic. ad Canin. lib. 2. 16. Solus enim tu ex omnibus qui cum Bibulo sunt, certiorem me nunquam fecisti quam valde Bibuli voluntas a me sine causa abhorreret. Idem Verr. 4. 10. A quo mea longissime ratio voluntasque abhorrebat.
Animo abhorrere. Cic. Philipp. 7. 4. Ex quo intelligi potest, animo illos abhorruisse semper ab optimo civitatis statu, non voluntate fuisse populares.
Studio & voluntate ab aliqua re. Cic. pro Flacco 9. Nam siquis unquam de nostris hominibus a genere isto, studio ac voluntate non abhorrens fuit, me & esse arbitror: & magis etiam tum cum plus erat otii, fuisse.
A Studiis. Cic. Fam. lib. 13. 13.
A Consiliis. Cic. Att. 1. 20.
Abhorrere longe vel multum. Cic. pro Deiotaro 17. Etsi a veritate longe, tamen a consuetudine criminandi non multum res abhorrebat.
Additur interdum nomen adjectivum participiale. Cic. Att. lib. 14. 13. A ducenda autem uxore sic abhorret, ut quicquam libero lectulo neget esse jucundius. Sic, ab urbe relinquenda. Idem Fam. lib. 2. 15.
Eodem modo construitur cum gerundi verbis in do. Cic. Att. lib. 7. Nam delectus adhuc quidam invitorum est, & a pugnando abhorrentium. Idem lib. 2. 6. A scribendo prorsus abhorret animus.
Abhorrere, suppressa præpositione. Cic. de Fato 8. Alii talibus vitiis abhorreant. Pro, a vitiis. Sic, abhorret vero. Hoc est, a veritate. Tacit. Hist. lib. 5. 24. Potuisse tunc opprimi legiones, & voluisse Germanos, sed dolo a se flexos, imputavit Civilis. Neque abhorret vero, quando paucis post diebus deditio insecuta est.
Abhorrent inter se orationes. Liv. 38. 56. [i. e. discrepant. Ita Cic. Fam. 1. 9. 67. de libris suis de Oratore; Abhorrent enim a communibus præceptis, i. e. multum discrepant. V. in ABERRO ad fin. & paulo ante Abhorrere a.
Abhorrere, cum accusativo, pro exhorrere, detestari, & quasi execrari, Sueton. de Augusto. cap. 83. Nam pumilos atque distortos, & omnes generis ejusdem, ut ludibria naturæ, malique ominis, abhorrebat. Liv. 4. ab urbe, Eodem anno Posthumia virgo Vestalis de incestu causam dixit, crimini obnoxia ob suspicionem propter cultum amœniorem, ingeniumque liberius quam virginem decet, parum abhorrens famam. Ampliatam, deinde absolutam pro collegii sententia Pontifex max. abstinere jocis, colique sancte potius quam scite jussit. conf. Sueton. in Galb. cap. 4.
Interdum ponitur absolute. Cic. pro Cluentio. 41. Nemo illum aditu, nemo congressione, nemo sermone, nemo convivio dignum judicabat: omnes aspernabantur, omnes abhorrebant. [Imo transitive & h. l. ponitur.

ABHORRENS, pro absurdo. Liv. lib. 10. Bell. 2. Pun. Risus illic nequaquam tam absurdus est, quam vestræ absurdæ & abhorrentes lacrymæ. Liv. 22. 13. Punicum abhorrens os ab Latinorum nominum prolatione. V. ib. Gronov. Curt. 3. 6. 19. Cultus habitusque paululum a privato abhorrens. Et 8. 9. 4. aquæ a colore maris haud multum abhorrentes. i. e. discrepantes.

ABHORRESCO, Adducitur Lactant. de ira Dei. cap. 23. Quem Dæmones abhorrescunt. sed ibi Interpres aliquis recentior ita reddit ἐκφρίττουσι ex oraculo Græco.

ABHORTOR, aris. [ἀποτρέπω] Idem fere quod Dehortor. Sipontinus.

A B I

ABIES, ĕtis. f. [ἐλάτη] nomen arboris: de qua sic Plin. lib. 16. cap. 10. Abies e cunctis amplissima est, & fœmina etiam prolixior, materia mollior, utiliorque, arbore rotundior, folio pinnato densa, ut imbres non transmittat. Ibidem cap. 39. Abietis quæ pars a terra fuit, enodis est: hæc qua diximus ratione fluviata decorticatur, atque ita sapinus vocatur; superior pars nodosa, duriorque, fusterna. Virg. Ecl. 7. 66.

Populus in fluviis, abies in montibus altis.

Idem. 2. Æn. 16.　— sectaque intexunt abiete costas.

Abietem pro tabellis usurpavit Plaut. in Pers. 2. 2. 66. quod non recipit libera Oratio, teste Quintil. lib. 8. cap. 6.
Abies visura casus marinos. Virg. Georg. 2. 68. per metonymiam materiæ ipsam significans navem.
Audax Abies. Stat. lib. 6. Theb.

Hinc audax abies, & odoro vulnere pinus. Quod ex ea fiant naves, quibus quid audacius?

Crispa Abies. Cic. Tusc. 3. 44. Idque ob crispantes venarum flexus.
Enodis Abies. Ovid. lib. Met. 10. 94.

Enodisque abies, curvataque glandibus ilex.

Longa Abies. Virg. 11. Æn. 667.　— cujus apertum
Adversi longa transverberat abiete pectus. Id est, hasta abiegna. Serv.

Nigra Abies. Id est, Umbrosa. Serv. Virg. 8. Æn. 599.

— & nigra nemus abiete cingunt.

Tacita Abies. Hoc est, ventorum flatibus non commota. Val. Flac. Argonaut. 7. 405.

Abietibus tacitis, aut immotis cyparissis
Assimiles, rapidus nondum quas miscuit Auster.

Umbrosa Abies. Claud. lib. 3. 36. 349. de Raptu,
Altior & cunctis abies, umbrosaque late. Id est, ramos longe spargens.
Uncta Abies. Virg. 8. Æn. 91. Labitur uncta vadis abies. Id est, navis abiegna. Unguntur autem naves pice.
Abies apta fretis. Id est, mari. Claud. Prof. 2. v. 107.

Apta fretis abies, bellis accommoda cornus.

ABIEGNUS, Adj. denominat. a nomine abies [ἐλάτινος] ut, Trabes abiegnæ, quæ sunt ex abiete. Colum. lib. 12. cap. 43. Quidam eadem ratione arida populnea, vel abiegna scobe virides uvas custodiunt. Dictio est quadrisyllaba, sed interdum apud poetas trisyllaba. Propert. lib. 3. eleg. 17. 12. Induit abiegnæ cornua falsa bovi. Idem lib. 4. eleg. 1. 42. Læserat abiegni venter apertus equi. Idem lib. 3. eleg. 1. 25.

Nam quis equo pulsas abiegno nosceret arces? Ennius Medea.
Utinam ne in nemore Pelio securibus
Cæsa accidisset abiegna in terram trabes.

Leguntur hi versus ap. Auct. ad Herenn. 2. 34. & Cic. Invent. 1. 91. itemque de Nat. Deor. 3. 75.

ABIEGINEUS, idem quod abiegnus. nam legimus abiegineas trabiculas & abiegineis sectilibus in lege ædificantium, quæ marmori insculpta Neapoli visitur, ut refert Hesselius in Not. ad Enn. p. 199.

ABIETĪNUS, Id. ut, Vas abietinum. Apul. de Herb. c. 29. Sed Humelbergius authoritate MSS. & ratione ductus reposuit Argenteum.

ABIETARIUS, i. [τέκτων] Faber lignarius, ab abietibus, & aliis lignorum generibus. Vulg. Exod. 35. 35. Hi etiam Materiarii dicuntur, a materia, cujus nomine ligna quæ ad ædificandum fulciendumque necessaria sunt, intelligenda esse declarat Jurisconsultus. Festus pro denominativo usurpat: Abietaria, inquit, negotia, quam nunc materiam dicimus, videlicet ab abietibus coemendis: & Abietarius negotiator.

ABIGĔNA, bos, Varr. de L. Lat. lib. 6. Varro nuper Romæ excusus habet Ambiegna, ut & Steph.

ABĬGA, æ. f. ab abigendo partu sic vocata, alio nomine Chamæpitys [χαμαίπιτυς] Ea est herba quam vulgus herbariorum Ivam appellat, cognomento muscatam. teste Ruellio, lib. 3. cap. 75. Plin. lib. 24. cap. 6. 20. Chamæpitys, Latine abiga vocatur, propter abortus.

ABĬGO, [ἀπελαύνω, ἀπελάω] actum, ĕre. A loco removere, atque expellere. Cic. de Orat. lib. 2. 247. Puer abige muscas. Idem lib. 4. Acad. 89. Pestem abige a me. Martial. lib. 10. 5. Abigatque moto noxias aves panno. Cic. lib. 1. Tusc. 184. Projici se jussit inhumatum. Tum amici, Volucribusne & feris? Minime vero, inquit: sed bacillum prope me, quo abigam, ponitote. Subaudi, a me.
Abigere homines, pro expellere. Plaut. Amph. Prol. 150. Non vivam vesperi, nisi illam a me scelestam abigam. Sic abigere delatores, apud Plin. in Paneg. 66.
Abigunt nubes venti. Plin. lib. 2. cap. 47.
Abigere a cibo, pro Prohibere. Plaut. Curcul. 1. 3. 30.

Irascere, si te edentem hic a cibo abigat.

Abigere de, vel ex Plaut. Trucul. 2. 1. 41. Idem de frumento anseres clamore absterret & abigit. Idem Asin. 12. Hinc me clamantem ex ædibus abegit hujus mater.
Abigere aliquo, pro ablegare. Plaut. Merc. 18. Abegit vir meus olim ipse ad mercatum Rhodum, filium. Ter. Adel. 3. 3. 47. Abigam hunc rus.
Abigere ab ædibus, pro arcere. Plaut. Amphit. 3. 3. 24. Abigam jam ego illum advenientem ab ædibus.
Abigere præterea, est furto aut latrocinio pecudes abducere. Cic. in Pison 634. Omne instrumentum diripuit, familiam abduxit, pecus abegit.

egit. Idem Verr. 28. Præterea greges equarum ejus istum abigendos curasse. Hanc significationem apertius videbis ex Ulpiano, in ABIGEUS.

Abigere pecus, pro Agere sine vi, aut furto: ut fit cum boves in pascua mittuntur. Varr. 2. de R. R. cap. 1. Itaque greges ovium longe abiguntur ex Apulia in Samnium, æstivatum.

Abigere translatum ad res incorporeas: ut, Abigere fastidium, lassitudinem. Plin. lib. 12. cap. 17. Ex Syria revehunt styracem, acri odore ejus in focis abigentes suorum fastidium. Plaut. Merc. 1. 1. 3. Agedum Achantio, abige abs te lassitudinem, cave pigritiæ prævortier.

Abigere partum, vel fœtum; est immaturum fœtum ejicere. Cic. pro Cluent. cap. 11. Memoria teneo Milesiam quandam mulierem, quum essem in Asia, quod ab hæredibus secundis accepta pecunia, partum sibi ipsa medicamentis abegisset, rei capitalis esse damnatam. Sic Plin. lib. 14. cap. 18. Et Colum. lib. 6. cap. 27. Nam hæc omnia incommoda fœtum abigunt.

Abigere venenatorum morsus Plin. lib. 20. cap. 5. 19.

ABIGENDUS, Partic. [ἀπελαθησόμενος] Ovid. 3. Fast. 344.

O vir colloquio non abigende meo.

ABACTUS, Partic. [ἀπεληλαμένος] ut, Abacti greges, qui aut furto, aut per vim abducti sunt. V. Liv. 4. ab U. C. 90. Exercitus in agrum Veientem ac Faliscum ducti, prædæ abactæ hominum, pecorumque.

Abactus furto. Plin. lib. 8. cap. 51. Compertum, agnita voce suarii, furto abactos.

Abacta nox, figurate, pro exacta. Virg. 8. Æn. 407.

— medio jam noctis abactæ Curriculo.

Abacti magistratu dicebantur, qui coacti deposuerant imperium. Festus 1. 1.

Abactum flamen. Stat. lib. 3. Theb. v. 257.

Sylvarumque comas, & abacto flamine nubes,
Mulcet iners æstas.

Abacti oculi. Stat. lib. 1. Theb. 105. de Tisiphone,

— sedet intus abactis
Ferrea lux oculis.

Abacta pauperies epulis regum. Id est, rejecta, expulsa. Hor. lib. 2. Ser. Sat. 2. 44. — necdum omnis abacta
Pauperies epulis regum. nam vilibus ovis,
Nigrisque est oleis hodie locus.

ABACTUS, us. [ἀπέλασις]. Verbale. Ipse abigendi actus, & violenta expulsio. Plin. Jun. in Paneg. cap. 20. Quam dissimilis nuper alterius principis transitus (si tamen transitus ille, non populatio fuit) cum abactus hospitum exerceret, omniaque dextra, lævaque perusta.

ABACTOR, oris. m. [ἀπελάτης] Verbale. Dicitur pecuariorum animalium fur, latrunculusve. Apul. de Asin. l. 7. p. 199. Meum vero Bellerophontem, abactorem indubitatum, cruentumque percussorem criminantes. V. Pauli Sent. lib. 5. Tit. 18. de abactoribus.

ABIGEATOR vel **ABIGATOR** idem. Ita Labbeus edidit. vulgo Abigeator, quod etiam in Julii Pauli sentent. lib. 5. Tit. 18. secundum quosdam adjicitur, Qui bovem vel equum errantem abduxerit; furem magis quam abigeatorem constitui placuit.

ABIGEĀTUS, us. [ἀπελασία] denominativum a nomine abigeus: Ipse abigendi actus, sive crimen. Marcell. lib. 47. digest. Abigeatus, crimen publici judicii non est: quia furtum magis est.

ABIGEUS, ei. Idem quod abactor [ἀπελάτης]. Quid significet docet Ulp. lib. 47. digest. l. 1. D. de abigeis. his verbis, Abigei proprie ii habentur qui pecora ex pascuis, vel ex armentis subtrahunt, & quodammodo deprædantur, & abigendi studium quasi artem exercent, oves de gregibus, vel boves de armentis abducentes. V. Dig. lib. 47. Tit. 14. de Abigeis. & lib. 48. Tit. 19. Leg. 16. §. 7.

ABII, [Ἄβιοι] Steph. populi sunt Scythiæ, quos ait Solinus ex Abiano flumine dici, juxta quod habitant: vel nonnullis, quod sine vita stabili, aut domicilio sint in curribus degentes. Horum meminit Homer. Γλακτοφάγων Ἀβίων τε δικαιοτάτων ἀνθρώπων. Iliad. 13. 6. Justissimos enim vocat, quod in pace sine bello degant, vel quod extemporali victu utantur.

ABJICIO, [ἀπορρίπτω, ἀποβάλλω] eci, ectum, ere. Ex ab & jacio, est proprie aliquid ab se jacere, projicere, rejicere: & fere ex contemptu aut indignatione. Et præter casum proprium, habet fere accusativum cum præpositione. Cic. 1. Tusc. 34. Cum ei nihil accidisset adversi, e muro se in mare abjecisse, lecto Platonis libro.

Abjicere arma defatigatione, pro relinquere bellum. Cic. Torquato, lib. 6. Epist. 2. Necesse est, aut armis urgeri rempublicam sempiternis, aut his positis recreari aliquando, aut funditus interire. Si arma valebunt, nec eos a quibus recesseris, vereri debes, nec eos quos adjuvisti: Si armis aut conditione positis, aut defatigatione abjectis, aut victoria detractis, civitas respiraverit: & dignitate tua frui tibi, & fortunis licebit.

Abjicere se aliquo, quasi ex suo ipsius contemptu, vel despectu. Cic. lib. 1. de Orat. 7. Quod ille durissimis pedibus fecit, ut se abjiceret in herbam.

Abjicere se humi. Plin. lib. 21. cap. 13. Qui edere, abjiciunt se humi.

Abjicere se, pro parvi æstimare. Cic. in Parad. 1. Sic te ipse abjicies atque prosternes, ut nihil inter te atque inter quadrupedem aliquam putes interesse? Vide paulo infra Abjecit.

Abjicere se alteri ad pedes. Id est, alicui supplicem esse, supplicandi gratia ad alicujus pedes se prosternere. Cic. Att. lib. 8. Non sum veritus, ne viderer assentari, cui tali in re libenter me ad pedes abjecissem. Eidem lib. 4. 2. Abjecta toga, se ad generi pedes abjecit.

Abjicere se supplicem, Demittere se ad supplicandum & prosternere. Cic. pro Milone. cap. 36. Ego me plurimis pro te supplicem abjeci.

Abjicere aliquem, pro Negligere. Cic. ad Q. Fratrem, lib. 3. Scaurum autem jampridem Pompejus abjecit.

Abjicere item rem, est velut contemptam vili pretio vendere. V. Burm. ad Phædr. 4. 4. & ad Quintil. Decl. 16. 8. p. 329. item. Gron. ad Plaut. Most. 3. 3. 3. [Vim sequitur reliquorum compositorum a Jacio & celerem sive præcipitem venditionem denotat, quod ex Phædro ac Terentio liquet: Sic enim in Adelph. 4. 7. 25. Demea:

— viginti minæ
Pro psaltria periere, quæ, quantum potest,
Aliquo abjicienda est, si non pretio gratiis.

Resp. Micio: Neque est, neque illam sane studeo vendere.

Gall. *Se defaire au plûtot d'une chose.* Phædrus ibid. ipsemet gemina phrasi exponit: Quacunque summa tradere. Gall. *vendre à tout prix.*

Abjecit, Id est, prona fecit. Cic. de Leg. lib. 1. Nam cum cæteras animantes abjecisset ad pastum, solum hominem erexit: & ad cœli, quasi cognitionis domiciliique pristini conspectum excitavit.

A B I

Abjicere, translatum ad res animi, pro Deponere.

Ædificationem. Cic. ad Fam. lib. 13. 1. Quod te abjecisse illam ædificationem constabat inter omneis amicos meos. vid. mox Curam, Consilium.

Amorem ab aliquo. Cic. 2. Philip. 77. Caput autem literarum, sibi cum illa mima posthac nihil futurum: omnem se amorem abjecisse illinc, atque in hanc transfudisse.

Animum, pro animum dejicere, ac deprimere, & pene desperare.

Authoritatem, pro eo quod est, deponere, & quasi vilem abjectumque reddere. Cic. Att. lib. 1. Nam & senatus authoritatem abjecit: & ordinum concordiam disjunxit.

Cogitationem in. Cic. in Lælio. 31. Qui suas omnes cogitationes abjecerunt in rem tam humilem, tamque contemptam.

Curam, commentationem. Idem ad Fam. lib. 9. 20. Nam omnem nostram de Republica curam, cogitationem de dicenda in senatu sententia, commentationem causarum abjecimus.

Consilium; Mutare, respuere, rejicere, repudiare. Cic. Att. 5. 11. Fannius autem consilium ædificandi abjecerat. Idem in 2. Catil. 14. Nunc si consilium faciendi belli abjecerit.

Famam ingenii. Cic. ad Fam. lib. 9. 16. Effugere autem si velim nonnullorum acute aut facete dictorum offensionem, fama ingenii mihi est abjicienda. Quod si id possem, non recusarem. Id est, dissimulanda, sive Deponenda.

Gloriam abjicere & deponere. Cic. lib. 2. de Orat. 10. Gloria parta non delectari, totamque abjicere atque deponere.

Intercessorem. Cic. ad Fam. lib. 10. 12. Hunc quemadmodum fregerim, quantaque contentione Titium intercessorem abjecerim, ex aliorum te literis malo cognoscere.

Memoriam doloris. Cic. 1. Philip. 30.

Obedientiam relinquere & abjicere. Cic. lib. 1. Off. 29. Relinquunt enim & abjiciunt obedientiam, nec rationi parent.

Onus abjicere aut deponere. Cic. pro Sex. Roscio Amer. 10. Onus susceptum aut propter perfidiam abjicere, aut propter infirmitatem animi deponere.

Socordiam abjicere. Plaut. Asin. 2. 1. 6. vulg. reice.

Spem, pro Desperare. Cic. 3. Verr. Socii vero nationesque exteræ, spem omnium tum primum abjecere rerum. Hoc est, suis de rebus omnibus desperare cœperunt.

Spem abjicere de aliquo. Brutus Cic. lib. 11. 11. 2. Ne de Planco quidem spem adhuc abjecit.

Superbiam abjicere. Plaut. Mercat. 2. 10.

Timorem. Cic. Bruto. lib. 11. 21. 8.

Voluntatem discendi. Cic. lib. 2. de Orat. 132. Ut voluntatem discendi simul cum spe perdiscendi abjiceremus.

Abjicere aliquid ostentui. Hoc est, ad ostentum. Tacit. lib. 1. Ann. 29. 6. Tradunt plerique intra tabernaculum ducis obrutos: alii corpora extra vallum abjecta ostentui.

ABJECTUS, Partic. [ἀποβεβλημένος] Hostes, abjectis armis terga verterunt. Cæs. de Bello Gall. lib. 4. 34. 4.

Abjecta cunctatione. Cic. 1. Off. 72. Abjecta omni cunctatione, adipiscendi magistratus sunt.

Abjectus in herbis. Id est, prostratus. Ovid. Epist. 7. 1.

Abjecta ira. Id est, sedata, & prorsus deposita. Sen. in Thyest. 5. 6. Ira frater abjecta redit.

ABJECTUS, ior, issimus. [ἀπόβλητος, ἀπόρριπτος] Jacens, summissus, contemptus, quod tam ad res quam ad personas pertinet, ut, Abjectus homo, qui perpetuo humi desidet, nihilque arduum molitur, & ob id ab omnibus contemnitur. Cic. 4. Acad. 235. Hos si contemnimus, etiam abjectos putamus.

Abjectus & contemptus. Cic. contra Rull. 93. Quem hominem ut grandi macie torridum Romæ, contemptum, abjectum videbamus. Et pro Cluent. 75. Aut causam pecuniæ publicæ contemptam atque abjectam putarent.

Desertus atque abjectus. Cic. Lentulo, lib. 1. 5. 13. Nisi per te sit restitutus, desertum se atque abjectum fore.

Humiles abjectosque sequitur contemptus. Quint. lib. 4. cap. 1. 10.

Abjecta & humilis oratio. Cic. in Orat. 192. Ita neque humilem, nec abjectam orationem, nec nimis altam & exaggeratam probat: plenam tamen eam vult esse gravitatis.

Nihil abjectum & humile cogitare. Cic. 5. de Fin. 57.

Abjectus & neglectus. Cic. lib. 3. de Fin. 20. Minime autem convenit, quum ipsi inter nos abjecti neglectique simus, postulare ut diis immortalibus chari simus, & ab illis diligamur.

Abjectus & summissus. Cic. lib. 2. Off. 114. Privatum autem oportet æquo & pari cum civibus jure vivere, neque summissum & abjectum, neque se efferentem.

Abjectus & semivivus. Cic. in Pison. 31. Abjecti hominis & semivivi furorem petulantiamque fregistis.

Abjectus fortuna. Cic. Figulo. lib. 4. 13. 3. Ipse enim pari fortuna abjectus.

Abjectum excitare. Cic. Att. lib. 1. 5. Senatum ad pristinam suam severitatem revocavi, atque abjectum excitavi.

Abjectus metu, Pene desperatus. Cic. pro Domo sua. 135. Civitatemque fractam malis, mutam, debilitatam, abjectam metu, ad aliquam spem libertatis, & pristinæ dignitatis erexit.

Animo abjecto homo. Cic. Att. lib. 3. 2. Plura scribere non possum, ita sum animo perculso atque abjecto.

Animus abjectior. Cic. de Amicitia, 59. Sæpe enim in quibusdam aut animus abjectior est, aut spes amplificandæ fortunæ fractior.

Animi abjectior, dictum Græca figura, pro eo quod est animo abjectiore. Liv. Multos sibi mœstiores & abjectiores animi visos.

Gemitus abjectus. Cic. 2. Tusc. 97. Sin erit ille gemitus lamentabilis, si imbecillus, si abjectus, si flebilis: ei qui se dederit, vix eum virum dixerim.

Nugæ abjectæ. Hor. lib. 2. Epist. 2. 141.

Nimirum sapere est abjectis utile nugis. Hoc est, depositis, rejectis.

Abjecta, apud Jurisconsultos dicuntur, quæ incendii causa sub divum emittuntur. l. Falsus. §. qui alienum. D. de furt.

Senarii abjecti. Cic. in Orat. 184. At Comicorum senarii propter similitudinem sermonis sic sæpe sunt abjecti, ut nonnunquam vix in his numerus & versus intelligi possit. i. e. humi repunt, parum elati sunt, numero neglecto.

Verba abjecta. Cic. in Bruto. 125. In M. Crassi oratione sermo Latinus erat, verba non abjecta, res composita diligenter.

Abjectio, Verbale. [ἀπόβολή] ut Animi abjectio, quasi dejectio atque defectio & pene desperatio. Cic. in Pison. Quid debilitatio, atque abjectio animi tui.

Abjecte, Adv. [ἀποβεβλημένως] Contemptim, & abjecto animo, Cic. 2. Tusc. 2. 23. Sed hoc quidem in dolore maxime est providendum, nequid abjecte, nequid timide, nequid ignave, nequid serviliter, muliebriterve faciamus. Idem 3. Philipp. 28. Nec abjecte, nec sine aliqua dignitate, casum illorum temporum & dolorem tuli.

Abjecto, as. [ἀποβάλλω] significat Frequenter abjicio.

Abila, [Ἄβιλα] Lysaniæ cognomine, auctore Ptol. hodie *Bellinas*, Cœlesyriæ oppidum in regione Decapolitana. Plin. lib. 5. c. 18. Hinc **Abilene** vocatur tetrarchia, de qua Lucas c. 3. v. 1. &

Abilenus, dictus Diogenes, celeberrimus Rhetor a Patria eadem. V. Suid. Hist. col. 4.

Abila, mons. V. **Abyla**.

Abilatæ, [Ἀβιληνοί] ab urbe Abila, ex Stephano.

Ab incunabulis, **Abineunte ætate**, **Ab infantia**. V. **A**.

Abin, quid significet, sic explicat Hieron. in Prol. Dialog. adversus Pelag. Ut prætercam, inquit, Manichæum, Priscillianum, Evagrium, Hyperboritam, Jovinianum, & totius pene Syriæ hæreticos, quos sermone gentili Abin, & Paanin, id est, perversos, & Massilianos vocant.

Ab integro, [ἐκ δευτέρου] Adv. iterandi. pro, Denuo, authore Servio: quasi res perfecta rursus inchoetur. Virg. 4. Ecl. v. 5.

Magnus ab integro seclorum nascitur ordo.

Cic. 3. Verr. 104. Utrum existimatis minus operis esse, unam columnam efficere ab integro novam, nullo lapide redivivo, an quatuor illas reponere? De hoc & seq. V. **A.** & **Integer**, **Intestatus**.

Abintestato, adverbialiter dictum [ἀδιαθέτως, μὴ διαθέμενος] pro eo quod est sine testamento. Nam aut ex testamento, aut si non est, vel irritum est, propinquitatis jure hæredes fiunt, Afran. lib. 29. Digest. Quicunque enim abintestato successerit, locum habent codicilli; nam unus casus est, nec interest qui succedat, dum abintestato succedat.

Abiōtos, [ἀβίωτος] Herba est, quæ notiori nomine Cicuta appellatur. Nomen inde ductum videtur, quod capite damnatis cum vino misceri soleat. Diosc.

Abis, fluvius in Danubium influens: hic etiam **Absus** dicitur. Author Althamerus.

Abisama, [Ἀβίσαμα] civitatis nomen, quæ a Ptolemæo collocatur in ea Arabiæ parte, quæ Arabia felix dicitur.

Abisari, alias **Biasari**, regio est Indiæ, apud Strab. lib. 15.

Abisontes, a Plin. inter Alpinos populos numerantur. lib. 3. cap. 2.

Abitio, **Abitus**. V. **Abeo**.

Abjudĭco, [ἀποδικάζω] are. Judicio auferre: ea forma dictum, qua abjurare: &, ei contrarium est adjudicare: ut, Abjudicare agrum ab aliquo. Cic. de Leg. Agr. Judicabit Alexandriam regis esse; a Pop. Rom. abjudicabit. contra Rull. 42.

Abjudicare ab ordine senatorio rationem veritatis. Cic. 3. Verr. 4. Neque tanta fortunis omnium pernicies potest accidere, quam opinione Pop. Rom. rationem veritatis, integritatis, fidei, religionis ab hoc ordine abjudicari.

Abjudicare, Rejicere. Cic. Orat. lib. 2. 102. Ubi plus mali quam boni reperio, id totum abjudico, atque rejicio. Metaphoram declaravit per verbum magis proprium, **Rejicio**. Budæus legit, abdico.

Abjudicare aliquid ab aliquo. Cic. 2. Verr. 13. Nulla res cujusquam tam patria atque avita fuit, quæ non ab eo, imperio istius abjudicaretur.

Abjudicare sibi libertatem. Cic. pro Cecin. 99. Hoc judicat, cum is qui in servitute justa fuerit, censu liberetur: eum qui cum liber esset, censeri noluerit, ipsum sibi libertatem abjudicasse. Dativus **Sibi** pro ablativo ab se.

Abjudicabo me a vita. Plaut. in Asinar. 3. 3. 17. satis dure dixit, pro eo quod est, vitam mihi adimam, me vita privabo.

Abjudicatus, Adj. ex Partic. Liv. 4. ab U. C. 1. Læti ergo audiere Patres, Ardeatium populum ob injuriam agri abjudicati defecisse.

Abjugo, [ἀποζευγνύω] are. Quasi a jugo removere: ut, abjugare bovem, hoc est, a pari disjungere.

Abjugare, per translationem, pro, Separare, alienare, disjungere, abjungere. Pacuvius Medo: Quæ res te ab stabulis abjugat, certum est loqui. Nonius. Antiquum est verbum, pro quo abjungere dicitur usitatius.

Abjungo, xi, ctum, [ἀποχωρίζω] ĕre. Disjungere, separare. Virg. 3. Georg. 518. —it tristis arator

Mœrentem abjungens fraterna cæde juvencum.

Plaut. Mil. 20. quando aspicio hunc, lacrymor, qui abjungitur. Cic. Att. lib. 2. 16. Quod se ab hoc refractariolo judiciali dicendi genere abjunxerit.

Abjūro, [ἀπόμνυμι, ἐξόμνυμαι] are. rem creditam negare perjurio, ait Serv. Plaut. Cur. 4. 2. 10. Qui abjurant siquid creditum est.

Pecuniam in jure. Plaut. in Rud. Prol. v. 14. Quique in jure abjurant pecuniam. Id est, juramento apud prætorem negant se pecuniam accepisse.

Abjurare creditum, Sallust. in Catil. De Sempronia. c. 25.

Abjurare, pro simpliciter negare & inficiari, inquit Budæus. Cic. Att. lib. 1. 8. Tulliola nostra, deliciæ nostræ, tuum munusculum flagitat, & me sponsorem appellat: mihi autem abjurare certius est, quam dependere.

Abjurasso, pro, Abjuro. Plaut. Pers. 4. 3. 9. Nec metuo, quibus credidi hodie, ne quis abjurassit mihi. [Syncope est Præt. Subjunctivi, pro Abjuraverit. V. Voss. de Analog. l. 3. C. 42. extr.

Abjurātus, [ἀπωμνυμένος] Partic. a passivo abjuratur: ut, pecunia abjurata. Id est, perjuria alicui abnegata.

Abjuratus, in alia significatione. Virg. 8. Æn. 263.

Abstractæque boves, abjuratæque rapinæ

Cœlo ostenduntur. Hoc est, contra jus retentæ, ait Servius.

Abjuratio, ōnis. Verbale. [ἐξωμοσία] Est rei creditæ abnegatio cum perjurio. ut Isidorus 5. 26. definit.

Ablacto, are. [ἀπογαλακτίζω] A lacte removeo: pro quo Varro, a mamma disjungo. Virg. a lacte depello, dixit. Ecl. 1. 22. Verbum est a vetere Bibliorum interprete usurpatum.

Ablacus, [Ἄβλακος] Fluvius Danubium ingrediens. Althamerus.

Ablaqueo, [ῥιζοτομῶ] are. proprie ad vites & arbores pertinet: quod fit cum circum illas terra foditur, & radices superiores reciduntur: vulgo discalciare. Colum. lib. 4. cap. 29. Sed antiquissimum est, & ante hæc ablaqueari vitem, radicesque summas vel soboles amputari, & posthæc adobrui truncum. De ablaqueatione V. plura ibidem. cap. 8. & Cato. de R. R. cap. 5.

Ablaqueari, pass. in tertiis personis: unde

Ablaqueatus, ut Vitis ablaqueata. Plin. lib. 6. cap. 27. 6.

Ablaqueatio, onis. [ῥιζοτομία] Ipse actus ablaqueandi. Colum. de arboribus. cap. 5. Per brumam, vitem ne colito: nisi si voles eas radices, quæ in ablaqueatione apparebunt, persequi. Plin. lib. 12. cap. 15. Myrrha gaudet rastris & ablaqueationibus 27. 6.

Ablatīvus, casus. [ἀφαιρετικὴ πτῶσις] Grammaticis dicitur, qui sextus est casus apud Latinos, & alio nomine (teste Prisciano) Comparativus appellatur: ut aufero ab Hectore, & fortior Hectore. Diomedes, lib. 1. Ablativum Græci non habent: hunc tamen Varro interdum Sextum, interdum Latinum appellat, quia Latinæ linguæ proprius est, cujus vis apud Græcos per genitivum explicatur. Priscianus lib. 5. cap. de casibus. Quint. lib. 1. cap. 4. Quærat etiam, sitne apud Græcos vis quædam sexti casus, & apud nos quoque septimi: nam cum dico hasta percussi, non utor Ablativi natura, nec si idem Græce τῷ δορί. V. **casus**, eo significato quo utuntur Grammatici, in **cado**.

Ablatus. V. **aufero**.

Ablectæ ædes. [ἀπόλεκτος οἰκία] Id est, nitidæ & elegantes, quæ emptores facile invitent. Plaut. Mostel. 3. 3. 3. [Sed V. **abiectus**.

Ablēgo, [ἀποπέμπω, ἀποστέλλω] are. Est proprie quempiam alio mittere, qui nobis est tædio, aut impedimento. Dictum a legatis, qui cum legationibus mittuntur. Nonius. 1. 133. Plaut. Mil. 3. 2. 55.

— hunc subcustodem suum

Foras ablegavit, dum eapse transire huc placet.

Ablegare aliquo. Ter. Hec. 3. 3. 45. aliquo mihi est

Hinc ablegandus, dum parit Philumena.

Removere & ablegare aliquem. Cic. 7. Verr. 81. Ipse autem remoto atque ablegato viro non liberius quam ante, sed paulo solutiore tamen animo secum illam haberet.

Dimittere & ablegare consilium. Cic. 2. Verr. 30. Causam sese dimisso atque ablegato consilio defensurum negavit.

Ablegare cum priore supino. Liv. 1. 35. ab urbe, Pueros venatum ablegavit.

Ablegare dictum de pecoribus. Varr. 1. de R. R. cap. 47. Quin & pecus a prato ablegandum. Colum. 6. 5.

Ablegare simpliciter pro removere. Cic ad Att. lib. 2. Epist. 18. A Cæsare valde liberaliter invitor in legationem illam, sibi ut sim legatus: sed hæc a fratris adventu me ablegat. Hoc est, me hinc removet, ut in fratris adventu adesse non possim.

Ablegatio, onis. [ἀποπομπή] Ipse actus ablegandi. Liv. 6. 39. Ablegatione juventutis ad Veliternum bellum. Cic. 1. de leg. 14. Ablegationem aliquam nimirum ista oratio postulat.

Ablegmina, partes erant extorum, quæ diis immolabantur. Festus. Vulgo legitur Albegmina. Scaligerum ibi V.

Ablepsia, æ. [ἀβλεψία] Animi cæcitas, inconsiderantia. Sueton. de Claud. Cæs. cap. 39. Inter cætera, in eo mirati sunt homines & oblivionem & inconsiderantiam, vel ut Græce dicam, μετεωρίαν καὶ ἀβλεψίαν. Casaub. notat, p. 470. vocem latine usurpasse Servium in Virg. Æn. 7. 647. & recte ibi legit: Scienda est Poetæ affectatio. Nam ablepsiam nefas est dicere.

Ablēti, populi sunt non procul a Pergamo, qui parent Mysis, ut Author est Strabo lib. 13.

Abligūrio, ivi, itum, [κατα λιχνεύω] ire. Liguriendo absumere. Ter. Eun. 2. 2. 4. Itidem patria qui abligurierat bona. V. **ligurio**, & **obligurio**.

Abloco, [ἀπομισθόω] are. idem quod locare, verbum rarissimum. Suet. in Vitel. cap. 7. 3. ut domum in reliquam partem anni ablocaret.

Abludo, [ἀπᾳδω] si, sum, ere. Cui opponitur Alludere. Hor. 2. Ser. sat. 3. 320. —Hæc a te non multum abludit imago.

Id est, hoc exemplum non multum dissimile est tuis moribus. Vel, ut Budæus, absona est & absimilis.

Abluo, ui, ūtum, ere. [ἀπονίπτω, ἀποκλύζω] Lavando abstergere. Plin. lib. 12. cap. 12. 4. Gallicum nardum cum radice vellitur, abluiturque vino.

Abluere, pro madefacere, aut rigare. Colum. lib. 3. terra quæ in eum congesta est, pluviis non abluitur. Cic. pro Rosc. Amer. 72. de patricidarum supplicio: ita jactantur fluctibus ut nunquam abluantur.

Abluere, pro expiare, & quasi purificare. Virg. 2. Æn. 719.

Me bello ex tanto digressum, & cæde recenti

Attrectare nefas: donec me flumine vivo

Abluero. V. Macrob. Saturn. lib. 3. cap. 1.

Abluere, translatum ad animum. Plin. Jun. lib. 3. Epist. 7. maculam veteris industriæ laudabili otio abluerat. Hoc est, deleverat, sustulerat, purgaverat.

Abluere pedes. Cic. 4. Tusc. 46.

Perfida verba, Idem ibidem.

Perjurium. Ovid. Fast. lib. 5. 681. Hoc est, expurgare ab omni perjurio.

Sibi umbras. Lucret. lib. 4. 379. Id est, auferre.

Abluor, eris. pass. ut Abluitur sitis. Lucret. lib. 4. 474.

Sic igitur anhela sitis de corpore nostro

Abluitur. Id est restinguitur.

Ablūtus, Partic. [ἀπονιφθείς] Varr. 3. de R. R. cap. 9. eaque abluta condunt in furfures. Id est, lota.

Ablutio, onis. [ἀπόνιψις] Ipse abluendi actus. Macrob. Satur. lib. 3. cap. 1, Constat diis superis sacra facturum, corporis ablutione purgari: quum vero inferis litandum est, satis actum videtur, si aspersio sola contingit. Plin. 13. 12. Quæ ablutione Augusti nomen accepit, al. adulatione. Addo Tertul. de Baptis. l. 5. & Fulgent. Epist. ad Venant.

Abluvium pro diluvio [ἀπόνιμμα] Laberius nimis licenter dixit, teste Gellio lib. 16. cap. 7.

Abmatertĕra, [ἀπο θεῖα] Soror abaviæ. Instit. de gradib. cog. & in D. tit. eod. l. Jurisconsult.

Abmitto, si, ssum, ere. [ἀποπέμπω] Idem quod mittere: verbum rarissimum. Plaut. Truc. 2. 7. 33. ubi tamen Camerarius pro abmiserit, legit, ad me miserit.

ABNĀTO, [ἀπονήχομαι] are. Alicunde natando recedere. Statius lib. 1. Achilleidos. 383.

ABNĔCO, [ἀποκτείνω] ui, & avi, atum, āre. Idem quod necare. Plaut. Truc. 1. 2. 98. ubi Camerarius legit, puerumque ut enecaret.

ABNĔGO, [ἀπαρνέομαι, ἐξαρνέομαι] are. Proprie est denegare. Abnegamus autem quod a nobis aut dono, aut commodato petitur. Colum. lib. 10.

Ingeniumque loci, vel Jupiter abnegat imbrem.

Abnegamus item quod nobis creditum est, ut depositum. Plin. Jun. lib. 10. Epist. 100. de Christianis, Ne depositum appellati abnegarent.

Rursus abnegamus quod promisimus. Virg. 7. Æn. 423.

Rex tibi conjugium, & quæsitas sanguine dotes Abnegat.

Abnegare pro renuere. Virg. lib. 2. Æn. v. 637.

Abnegat excisa vitam producere Troja.

Abnegare comitem, id est, recusare. Hor. lib. 1. Car. 35. 22.

Te spes, & albo rara Fides colit
Velata panno, nec comitem abnegat.

ABNĔPOS, [ἀπέκγονος] ōtis. m. Filius pronepotis vel proneptis: & refertur ad abavum. Suet. in Tib. Cæs. cap. 3. 6.

ABNEPTIS, is. [ἀφυιδῆ] Pronepotis vel proneptis filia. Sueton. in Neron. cap. 35. 3.

ABNOBA, mons Germaniæ, in quo oritur Danubius. Plin. lib. 5. cap. 4. 12. In plerisque tamen Plinii codicibus Arnoba legitur, non Abnoba. Quidam Abnova legunt. V. ARNOBA, & Tac. Germ. 1. 4. Fest. Avienus Perieg. v. 437.

Abnoba mons Istro pater est.

ABNOCTO, avi, are. [ἀπονυκτερεύω] Per noctem abesse. Martianus in l. 15. Illud D. de officio præsidis, abnoctare ei non liceat. Seneca de vita beata, Alius Jovem adulterum inducit & abnoctantem. Tribunis Plebis jus abnoctandi ademptum scribit. Gell. 13. 12.

ABNŌDO, [ἀποδιστμεύω] are. Idem quod enodare, id est, arbores & vites nodis repurgare Colum. lib. 4. cap. 24. Hunc ergo tanquam æmulum diligenter iidem amputant, & abnodant, priusquam corroboretur, &c.

ABNODATUS, Colum. 4. 22. Pampinus non abnodatus, neque abrasus.

ABNORMIS, sine norma [ἄμετρος] Hor. lib. 2. 2. 3. Ser. Rusticus, abnormis sapiens, &c. id est, qui sapiens quidem est, sed non ad istorum philosophorum normam. Lambinus. V. ANORMIS.

ABNORMITAS, Gloss. græc. lat. ἀρυθμία.

ABNUO, i, tum, [ἀνανεύω, ἀπονεύω] ere. Est proprie nutu significare te non assentiri, vel non concedere, hoc est, te negare, vel denegare quidpiam: cui contrarium est Annuere. Plaut. Capt. 3. 1. 21. Ubi cœnamus, inquam? atque illi abnuunt.

Abnuere, Recusare, Rejicere. Liv. lib. 1. 56. Bruti quoque haud abnuit cognomen. Virg. 5. Æn. 531.

— nec maximus omen
Abnuit Æneas.

Abnuere curam pecoris. Colum. lib. 6. cap. 1. statim ab initio.

Imperium Liv. Dec. 3. lib. 8. in Scipionis oratione ad seditiosos milites, Vos imperium auspiciumque abnuistis.

Jussa ducis. Tacit. lib. 1. 14. abnueratque contra ritum militiæ, jussa ducis, seipsum gladio transegit. id est, quia jubenti duci non paruerat.

Abnuere, Solo verbo, simpliciterque negare. Colum. lib. 2. cap. 8. Nos quoque abnuimus, in agro temperato & minime humido, sementem sic fieri debere. Alii codices habent, annuimus. Nunc vulgo sic legitur, Nos quoque non ambigimus in agro, &c.

Abnuere aliquid alicui. Cic. de fato 4. Nihil enim unquam abnuit meo studio voluntas tua. Id est, negavit.

Abnuere alicui de re aliqua. Sallust. in Jugurth. 84. 3. Neque Mario Senatus, quanquam infestus, abnuere de ullo negotio audebat.

Recusare & abnuere. Cic. pro Milon. 101. Non recuso, non abnuo.

Abnuere & agnoscere, opponuntur. Tacit. Hist. 11. 12. Atque ita compositus, ut ex eventu rerum abnueret, vel prospera agnosceret.

Abnuere & concedere, contraria. Cic. 2. de fin. 3. & intelligas quid quisque concedat, quid abnuat.

Abnuere, Prohibere. Virg. 10. Æn. 8.

Abnueram bello Italiam concurrere Teucris.

Abnuit locus impetum. Hoc est, negat facultatem impetum faciendi, Tacit. lib. 5. 13. 6.

Abnuit spes. Id est, negat. Tibul. lib. 4. eleg. 1. ad Messalam. 25.

ABNUENDUS, a, um. [ἀνανευτέος] Senec. in Thyest. 5. 14.

Nec abnuendum si dat imperium Deus,
Nec appetendum.

ABNUEO, es. pro Abnuo. Ennius v. 8. Annalium, Certare abnueo, metuo legionibus labem. Idem in Thelamone, Ex eo futurum abnueant Diomedes.

ABNUĬTUR, Imperf. [ἀπονεύεται] Liv. 3. ab U. C. 311.

ABNŪTO, as, [ἀπονευστάζω] are. Frequenter signum oculis facere. Plaut. Capt. 3. 4. 79. Longius quid mihi abnutas? T. tibi ego abnuto? Cic. 3. de Orat. 162. Quidnam est obsecro? quid te adiri abnutas? Id est, abnuis & recusas seu prohibes.

ABNUTIVUM, [ἀπόνευμα] Dissensio, voluntas contraria, sed sine actione ad impediendum exprompta. Paul. in l. 83. D. de verb. obligat. Qui spondet dolum malum abesse, abfuturumve esse, non simplex abnutivum spondet, sed curaturum se, ut dolus malus absit.

A B O

ABO, are. blande compellare, & velut Abam vel Abbam, i. e. Parentem, vel, ut alii volunt, ut fratrem honorare. Nam Scaliger per ἀδελφίζειν exponit. V. ejus Lect. Auson. 1. 29. p. 84. Ipse Ausonius ad Patrem Epist. 1. v. 13.

— Nam supparis ævi
Sum tibi ego, & possum fratris abare vice.

ABOBRICA, nomen est insignis oppidi in citeriore Hispania, in conventu Braccarum, Plin. lib. 4. cap. 20. Ptolemæus vocat Ἀβόβριγαν.

ABOCCIS, Æthiopiæ oppidum, Plin. lib. 6. cap. 20.

ABOLANI, sunt populi Italiæ, Albensibus proximi, inter Latinos a Plinio relati, lib. 3. cap. 5.

ABOLEO, evi & ui, itum, [ἐξαλείφω, ἀφανίζω] ere. Omnino rem tollere, delere, obliterare, ita ut ne odor quidem rei ejus relinquatur. Virg. 4. Æneid. 497.

— abolere nefandi
Cuncta viri monumenta jubet.

Conscientiam generis humani abolere. Hoc est, facere ut homines obliviscantur. Tacit. in vit. Agric. non procul ab initio, cap. 2. ut monumenta clarissimorum ingeniorum in comitio ac foro urerentur. Scilicet illo igne vocem populi Romani, & libertatem Senatus, & conscientiam generis humani aboleri arbitrabantur.

Corpus igni abolere. Hoc est, Cremare. Tacit. lib. 16. 6. 3.

Crimen, vel nomina reorum, Est ex reis eximere, sive crimen remittere & condonare. Tranquil. in August. cap. 32. Paul. l. 3. D. de accusat. Rei nomen non aboletur, & ex integro repetendi reum potestas fiet. Hinc titulus est in D. de abolitionibus criminum.

Dolorem & iram. Tacit. Hist. lib. 4.

Imagines. Tacit. Ann. lib. 4. 22.

Lex vetus sermonis abolebitur. Quintil. cap. 5. 58. Burm.

Magistratum abolere alicui, pro abrogare magistratum. Liv. 3. ab U. C. 38.

Memoria abolevit. Liv. lib. 9. ab U. C. 36. Aliis omnibus cladis Caudinæ nondum memoria aboleverat. Id est, extincta & adempta erat.

Pœna abolevit. Id est, in desuetudinem abiit. Gell. lib. 20. cap. 1. Si non illa etiam ex XII tab. de testimoniis falsis pœna abolevisset.

Sterilitatem fœminarum, & virorum insaniam abolere. Plin. lib. 31. cap. 2.

Vires alicujus. Tacit. Hist. lib. 4.

Aboleo, pro abluo, seu lavo. Virg. 3. Georg. 560.

— nec viscera quisquam
Aut undis abolere potest, aut vincere flamma.

Servius, Nec lavari, nec coqui poterant, exponit.

ABOLESCO, ĕre. [ἀφανίζομαι] Aboleri, destrui. Colum. lib. 3. cap. 2. Eademque nec imbribus putrescit, nec siccitatibus abolescit. De vinea. Virg. lib. 7. Æn. v. 232.

— nec vestra feretur
Fama levis, tantique abolescet gratia facti.

Abolescere, pro decrescere, Lucret. lib. 5. v. 732.

Inque dies privos abolescere quæque creata. Sic Lambinus. Conf. ABORIRI.

ABOLEOR, pass. [ἐξαλείφομαι] ponitur pro mori. Plin. lib. 7. in procem. Itaque multi extitere, qui non nasci optimum censerent, aut quam ocyssime aboleri. id est, mori, extingui.

ABOLITUS, [ἠφανισμένος] Partic. ut, Nomen abolitum. Plin. lib. 14. cap. 4. Sic Plin. Jun. Libri aboliti, & abolitæ accusationes. Gell. lib. 12. cap. 1. Abolitis & obliteratis naturæ pietatis elementis.

Abolita atque abrogata retinere, insolentiæ cujusdam est. Quintil. lib. 1. cap. 6. p. 76. Burm.

Abolitæ ædes. Tacit. Ann. lib. 2. 49. ædes vetustate, aut igni abolitas.

Abolitos paulatim patrios mores, funditus everti per accitam lasciviam. Tacit. lib. 14. 20.

ABOLITIO, ōnis. [ἀφανισμὸς] Verbale: ut Abolitio legis. Sueton. in Augusto, cap. 34. 3.

Abolitio criminis, dicitur a Jurisconsultis cum accusati nomen de reis eximitur, sic, ut accusationis institutæ memoria funditus extinguatur. l. abolitio. 8. D. ad S. C. Turpil. Et est duplex, Publica & privata: Publica quæ principis, senatusve authoritate fit: Privata quæ rei, accusatorisve postulatu conceditur. l. j. C. de general. abolit. l. aut privatim. D. ad Turpil. Hotoman.

Abolitio sententiæ. Tacit. lib. 6. 22. & lib. 13. 50, 51.

ABOLLA, æ. teste Nonio, 14. 9. vestis erat militaris [χλαμὺς] Unde jocus Martialis in Crispinum, qui posita abolla, togam sumpserat, lib. 8. Ep. 48.

Nescit cui Tyriam dederit Crispinus abollam:
Dum mutat cultus, induiturque togam.

Servius in illud Virg. 5. Æn. 421. duplicem ex humeris rejecit amictum. Id est, inquit, abollam quæ duplex est, sicut chlamys. Hor. Contra quem duplici panno patientia velat. Hæc ille. Horatii locus est 1. Epist. 17. v. 25. de Diogene philosopho Cynico.

Abolla, videtur etiam fuisse vestis philosophica, quemadmodum ex superiore loco Horatii intelligitur, & indicat idem Juv. Sat. 3. 113. ubi de philosophis,

— audi facinus majoris abollæ.
Stoicus occidit Baream, delator amicum.

Majoris abollæ, id est, non militaris, sed philosophicæ. Ut sit sensus, audi quæ fecerit Græcus philosophus vir magnæ authoritatis. Sic Martialis de quodam Cynico, lib. 4. 53. Lege integra Juvenalis verba cum Not. Farnab.

Abolla præterea videtur fuisse vestis honoratiorum, apud Suet. in Calig. cap. 35. 2.

ABOLUS, [ἄβολος] Pullus est, qui nondum dentes illos amisit, ex quibus, in equis præsertim, ætas dignoscitur. Unde etiam dentes illi a Xenophonte & Aristotele γνώμονες appellantur. Budæus.

AB OLDES, Pro, ab illis dicebatur. Antiqui enim literam non geminabant.

ABOMĀSUM, [ἤνυστρον] ut Omasum. Hor. lib. 1. Epist. 15. 34.

— patinas cœnabat omasi
Vilis & agninæ, tribus ursis quod satis esset.

Id. 2. Sat. 5. 40. Quid sit, his verbis docet Hermolaus in cap. 9. lib. 28. Plinii. Quid autem, ait, significet inter ventres centipellio, vulgaris & trita laniorum vox ostendit. Quartum ventrem interpretatur Gaza ἤνυστρον, quem abomasum vocavit. Quod genus edulii Julius Pollux, taconas a Cratete Comico putavit appellatum, etiamsi aliter in ea voce multi sentiant. Corium certe vetus hodie quoque vulgus taconas vocat: propterea & centipelliones fortasse nominati. Hactenus Hermolaus. Enystron seu abomasum ab aliis exponitur, sinus seu venter qui jungitur quasi in ventre post reticulum.

ABOMĬNOR, ari. [βδελύττομαι] Est rem aliquam, veluti malum omen detestari, execrarique, & a nobis amoliri. Plin. lib. 28. cap. 2. 15. Incendia inter epulas nominata, aquis sub mensas profusis, abominamur.

Abominari etiam dicimus, cum aliquod verbum veluti sinistri ominis aversamur, deprecamurque: ut cum dicimus, Si quid tibi acciderit humanitus, quod Deus prohibeat. Unde abominatio dicitur ea figura. Curt. lib. 7. 4. 12. Hoc regum insigne aut moderate perferendum

dum est, aut (quod abominor) in te ruet. Ovid. Met. 9. 676. & Pont. 3. 1. 105. Quod abominor! Adde Sueton. Claud. cap. 45. Elegans hæc veterum phrasis vulgo dicitur; Quod Deus avertat! V. Parei Lex. Crit. p. 10. Alia formula; Hostibus illud eveniat: de qua Drakenb. ad Sil. 2. 54. Et Broekh. ad Prop. 3. 6. 20. Activa forma, abomino, usus est Plaut. Trin. 3. 2. 82. Hinc pass. Verrius apud Prisciun. c. 8. p. 791. Sævitia eorum abominatur ab omnibus.

Abominari, cum infinitivo. Senec. de Benef. Hæc universa habere, de quibus loqueris, abominabitur.

Abominandus, [βδέλυκτος] Detestatione dignus. Quint. lib. 9. cap. 2. 791. Abominanda crimina sparguntur.

Abominanda infelicitas. Quint. in Procem. lib. 8.

Abominandam opem alicui ferre. Senec. in Hippol. 3. 948.

Fer abominandam nunc opem nato parens. Hoc est, cui filii necem invisam atque abominandam esse oportebat.

Abominanda optata. Senec. in Hippol. 10. 26.

Abominatio, Verbale. Detestatio, execratio, [βδέλυγμα] in Sacris literis.

Abominatus, [βδελυκτός] Partic. passive sumptum. Hor. Epod. 16. 8. Parentibusque abominatus Annibal. Hoc est, execrationi habitus, Acrone interprete. V. Liv. 31. 12.

Abonotichitæ, [Ἀβωνοτειχῖται] Populi sunt ad Pontum Euxinum, ita dicti ab exiguo oppido, cui Ἀβώνου τεῖχος, hoc est Aboni murus, nomen est. V. Steph. & Lucian. in Pseud.

Aboraca, [Ἀβοράκη] Regiuncula est ad Mæotidem paludem, non procul ab Hypani fluvio. V. Strab. lib. 11.

Aboriense, civium Romanorum in Africa oppidum. Plin. lib. 4. c. 5.

Aborigines, ĭnum. [ἀβοριγῖνες] appellati sunt, quasi sine origine, utpote quorum ignoraretur origo, eo quod vagi errantesque, ex varia gentium colluvione misti, convenerint in agrum qui nunc est pop. Rom. Fuit enim gens antiquissima Italiæ, author Festus. Alii putant Aborigines dictos Græco nomine, quod montes incoluerint & in iis geniti sint, ὄρος enim mons est, & γίνομαι generor, nascor, & γένος genus. Alii quasi Aberrigenes, quod errantes eo venerint: quæ sententia est Festi. Lege Aur. Vict. de Orig. Rom. cap. 4. Plin. sub fin. lib. 4. Tyrios Aborigines Gadium (ut quidem Salmasius eum locum quam felicissime emendavit) vocat, quod a Tyriis conditæ essent Gades. Itaque Aborigines sunt conditores auctoresque originis αὐτόχθονες Græcis appellati. Nec alia causa antiquissimi Latinorum Aborigines dicti, quam quod dederunt Genti illi originem: sive quod posteris suis originis auctores fuerint, ut & Dionys. Explicat. Antiq. Rom. 1. 10. Quidam omnia quæ de Aboriginibus feruntur, fabulæ potius, quam historiæ similiora putant. conf. Suid. & Meurs. ad Lycophron. pag. 315. Hi postea adventu Æneæ, Phrygibus juncti, Latini uno nomine appellati sunt. De his meminit Sallust. in Catil. cap. 6. & Liv. ab U. C. 1. 1. Alii per secundam vocalem in penultima, scribunt Aborigenes.

Aborigenes, fuit Varronis quidam liber hoc nomine, in quo de hominis natura & origine, primisque illis rudi cœlo natis hominibus loquebatur. Turnebus.

Aborior, ĕris, vel īris, ortus, īri. [ἀμβλισκάνω, ἐκτιτρώσκω] Significat fœtum abortivum fieri, vel intempestive nasci. Gell. lib. 12. cap. 1. Quod quidem eadem vecordia, qua quibusdam commentitiis fraudibus nituntur, ut fœtus quoque ipsi in corpore suo concepti aboriantur. Id est, ante maturum partum ejiciantur.

Aboriri quidam active accipiunt, ut de matre dicatur, pro, abortum facere: de qua significatione citatur apud Non. Marcell. Varronis locus pro Callio vel Fundanio, de admirandis rebus, his verbis; Vinum quod ibi natum sit in quodam loco, si prægnans biberit, fieri, ut aboriatur. In quibus verbis videtur deesse nomen (fœtus) ut sit sensus, fieri ut fœtus aboriatur. Potest tamen absolute accipi aboriatur, i. e. abortus fiat.

Aboriri vox dicitur, idque per metaphoram, quando præ metu, aut alia de causa deficit. Lucr. lib. 3. 156.

Corpore: & infringi linguam, vocemque aboriri.

Id est, intercludi, intermori.

Aboriscor, isci. Ita Pareus legit in Lucret. 5. 732.

Inque dies privos aborisci quæque creata.

Gifanius in Indice tuetur consensu librorum.

Gassendus aboriri. At Fayus cum Lambino & Creecho abolescere. Quod V.

Abortio, onis. Verbale [ἀπόβλωσις, ἐκτρωσμός] Actus ipse aboriendi. Plaut. Truc. 1. 2. 99. Celabat, metuebatque te: ne sibi persuaderes ut abortioni operam daret. Cic. pro Cluent. 34. Si hæc solutio legatorum, & non merces abortionis appellanda est.

Abortire ponit Calepin. ex Columell. lib. 7. c. 6. sed corrupte locum citat. Nam Columellæ verba hæc sunt, Nec tamen ea sola creant abortus, sed etiam glans cum citra satietatem data est.

Abortium, i. [ἔκτρωμα] Idem quod Abortio. Hieron. ad Pammach. in Epist. consolatoria super obitu Paulinæ uxoris, 26. c. 1. Tom. 1. f. 74. Dumque crebris abortiis, & experta fœcunditate conceptuum non desperat liberos, & socrus aviditatem, maritique tristitiam præponit imbecillitati suæ, passa est aliquid de Rachelis exemplo. Quem locum sic exponit Erasm. Sæpius abortum fecerat Paulina. Non facit autem abortum, nisi quæ concepit, etiam si vitio aliquo vel corporis vel seminis fit, ut fœtus nondum maturus ejiciatur. Ex abortiis igitur intellexit se non esse sterilem.

Aborto, [ἀμβλόω, ἐξαμβλόω, ἀμβλίσκω] are. Abortum facere. Varr. 2. de R. R. cap. 4. 13. Ne dum exilire velit, prægnans abortet. Firmic. lib. 3. cap. 7. 6. Aut abortabit frequenter, aut difficilem edet partum. Id. lib. 6. cap. 31. ad finem, Filios quoque geminos abortabit.

Aborsus, ûs, m. [ἀποκύημα] Verbale. de quo sic Non. Abortus & aborsus varias habent significationes. Aborsus enim ille dicendus est, qui est in primis mensibus, cum conceptui exordium factum est. Abortus prope tempus pariendi. Hæc Non. 5. 16. Cui convenit quod scribit Festus, Abortum gravidæ mulieris dici, quod non sit tempestive ortum. Aborsus ab abordior; Abortus ab aborior deduci videtur.

Abortus, a, um. Id est, Exortus. Stat. lib. 8. Theb. 8. 32. de Plutone,

Nec solitus sentire metus, expavit aborta
Sidera, jucundaque offensus luce profatur.

Sed hodie ibi legunt Oborta Sidera. Jan. Gebhardus Crepund. 1. 12. Ovidio ex MSS. hanc vocem restituit.

Abortus, ûs. [ἔκτρωμα, ἔκτρωσις] Verbale, Id. quod abortio. Ter. Hec. 3. 3. 38. Dicam abortum esse. Ubi Donatus, Non est Latinum, aborsa est: sed abortum fecit. Plin. lib. 7. cap. 11. 1. Extat in monumentis etiam medicorum, uno abortu duodecim puerperia egesta.

Abortus etiam de arboribus dicitur. Plin. lib. 2. cap. 18. Quoniam arborum etiam abortus invenimus.

Abortum facere, pro abortum pati. Plin. Jun. lib. 8. Epist. 10. ad Fabatum, Quo magis cupis ex nobis pronepotes videre, hoc tristior audies, neptem tuam abortum fecisse.

Abortum facere, pro Abortum inferre. Plin. lib. 21. cap. 18. Quod ad cyperon attinet, Apollodorum quidem sequar: qui negabat bibendum, &c. fœminis quidem abortus facere non dubitat.

Abortum facere per metaphoram. Plin. in præfat. 12. 163. Quoniam audio & Stoicos, & cæt. subinde abortus facere jam decem annis, cum etiam celerius Elephanti pariant. Loquitur de libris qui etiamsi diu ab auctoribus compressi sint, nimium tamen mature sunt editi, ut abortus potius sit, quam perfectus & verus partus.

Abortum pati. Plin. lib. 28. cap. 7.

Abortum inferre. Plin. lib. 24. cap. 16. 92. de dracunculo, Tantumque inesse ei virus, ut olfactum gravidis abortum inferat.

Abortīvus, a, um. [ἐκτρωματικός] a supino abortum: ut, Abortivus fœtus, imperfectus & informis, qui scilicet abortu natus est. Hor. 1. Serm. Sat. 3. 46. Si cui filius est, ut abortivus fuit olim Sisyphus.

Abortivum, id est, quod aboriri facit. Plin. lib. 7. cap. 6. Oscitatio quidem in enixu letalis est: sicut sternutasse a coitu abortivum. Id. lib. 25. cap. 3. Ego nec abortiva dico, ac ne amatoria quidem.

Abortivum, i. [ἀποφθόριον] Id. quod abortus. Plin. lib. 18. cap. 17. Est & aliud ex vicino avenæ vitium, cum amplitudine inchoata granum sed nondum matura, prius quam roboretur corpus, afflatu noxio cassum & inane a spica evanescit quodam abortivo. i. e. abortu. Ita omnes MSS. libri, teste Harduin.

Abortum, n. Ulp. in l. cum quidam. §. quod dicitur. D. de atque vel admitt. hered. Quid ergo si prægnans fuit cum putaret heres non esse prægnantem, & adiit: mox abortum factum est? sic habent Haloander & Pand. Florentinæ.

Aborras, [Ἀβόρρας] fluvius est Mesopotamiæ, in Euphratem influens. Strab. lib. 16.

Abotis, ĭdis. [Ἄβωτις] urbs est Ægypti, ut tradidit Hecatæus, cujus incolæ dicuntur Abotitæ. Steph. de Urb.

Abpatruus, ui. [ἀπόπατρος] Frater abavi. Ex lib. 3. Instit. de grad. cog. & l. Jurisconf. D. eod. tit.

A B R

Abra, æ. [ἅβρα] ancillam adolescentiorem significat.

Abracadabra, vox superstitiosa, quam Serenus Sammonicus c. 53. Hemitritæo depellendo chartæ inscriptam, ita ut ordine retrogrado litera deficiat, & lino inclusam collo suspendere jubet. V. ibi Keuchen. pag. 59. 63. & 275. seqq. & Voss. Theol. Gent. 1. 8. p. 60.

Abraces, [Ἀβράκης] unus ex summis Artaxerxis ducibus. Xenoph. lib. 1. de Cyri minoris expeditione. Regii vero exercitus quadrifariam divisi. Ter centenis hominum millibus singuli duces summa potestate imperabant, atque ii fuere, Abrocomas, Tissaphernes, Gobrias, Abraces.

Abradatas, [Ἀβραδάτας] Rex Susorum fuit, & maritus Pantheæ nobilissimæ matronæ, quam cum a Cyro captam, caste & liberaliter haberi præter spem intellexisset, ad eam accedens, quæsivit quid sibi illa faciendum censeret, quo tanti Principis beneficio gratiam aliquam rependeret. Cui cum illa respondisset, ut eniteretur se tanto regi simillimum præstare, statim in aciem profectus, strenue pugnans occubit. Cujus corpus ad se relatum cum Panthea aspexisset, acinace seipsam confodit, capite super viri pectus recumbens. Xenophon. lib. 7. Pædiæ Cyri.

Abrādo, [ἀποξύνω, ἀποξύω] si, sum, ere. Radendo tollere, sive detrahere, quod & deradere dicitur. Columel. lib. 3. 8. Arida & vetera quæ falce amputari non possunt, acuta dolabra abradito.

Abradi pars summæ dicitur, pro detrahi vel decidi. Plin. Jun. in Paneg. 6, 20.

Abradere per metaphoram, Difficulter aut per vim, & quasi radendo auferre. Ter. Phorm. 2. 2. 19. Unde aliquid abradi potest. Cic. pro Cæcina. cap. 7. Posteaquam videt nihil se ab A. Cæcina posse litium terrore abradere.

Nec manibus quicquam teneris abradere membris,
Possunt, &c. Lucret. lib. 7. 1097.

Abradere barbam. Idem quod radere. Plin. lib. 6. cap. 20.

Abrāsus, a, um. Partic. [ἀπεξυσμένος] Lucan. lib. 6. 155. Abrasæ fauces. Abrasa supercilia. Cic. pro Rosc. Com. cap. 7. Nonne supercilia illa penitus abrasa, olere malitiam, & clamitare calliditatem videntur?

Abraham, Abrahamus, Abram. Patriarcha fidei celebratissimæ, Abram parenti dictus, Abraham Deo. Prudent. Psych. v. 4. Casus obliquus Abrahæ est apud Prud. Cath. 12. 43. Abræ in Prud. Apoth. v. 373. Primam & secundam in Abraham corripit Tertul. Carm. advers. Marc. 3. 6. & 29. Utramque producit Victorin. Gen. 3. 558.

Abramidæ, arum. m. pl. Posteri Abrahæ.

Abraxas, sive Abrasax, Unus ex deis, qui ab hæreticis inducti sunt, barbaris & inconditis nominibus: de quibus ab Irenæo & Epiphanio facta est mentio. V. Tertul. de Præscr. cap. 46. Voss. Theol. Gent. 1. 8.

Ab re [ἀπὸ τρόπου, οὐκ ἀπὸ τρόπου] non ab re. V. A.

Abreptus. V. Abripio.

Abrettana, [Ἀβρεττανή] Suidæ, Mysiæ regio est, ita dicta a Brettia nympha. Strab. lib. 12. Abretanus Jupiter, Mysius Deus est, sic ab Abretana dictus, Strab. Abretini [Ἀβρεττηνοί] Plinio dicuntur Mysiæ populi, cap. 3. lib. 5.

Abrinatæ, [Ἀβρινάται] Populi sunt non procul a Ponto. Steph. de Urb.

ABRINCATUI, Galliæ Lugdunensis populi. Lugdunensis Gallia habuit Lexovios, Vellocasses, Galletos, Venetos, Abrincatuos. Plin. cap. 18. lib. 4.

ABRĬPIO, ui, [ἀφαρπάζω, ἀναρπάζω] eptum, ere. Ex ab & rapio: quasi raptu & violenter alicunde auferre, vel vi eripere, vel protrudere, Cic. in Verr. 4. 10. Quem obtorta gula de convivio, in vincula abripi jussit. Id est, detrudi.
Abripere frumentum ab aratore. Cic. Verr. 5. 163. Frumentum per triennium aversum a Rep. esse, abreptumque ab aratoribus.
Maritum a conjuge. Cic. Verr. 6. 29. antequam iret in exilium. Nec patiamini me a liberis meis abstractum, a conjuge abreptum, ab aris focisque innocentem projectum, vitam degere in exilio.
Aliquem a terra. Cic. de Orat. 3. 143. Repente te quasi quidam æstus ingenii tui procul a terra abripuit, atque in altum a conspectu pene omnium abstraxit.
A complexu, vel ex complexu aliquem. Liv. 3. ab Urbe. Cic. Verr. 3. 7. Qui e complexu parentum abreptos filios ad necem duceret.
Abreptus ex. Ter. Eun. 1. 2. 30.
Puellam dono quidam mercator dedit
Ex Attica hinc abreptam.
Abripere ad quæstionem. Id est, trahere. Cic. pro Cluent. Eo tempore ad quæstionem ipse abreptus est.
In servitutem. Hirt. de Bell. Afric. lib. 5.
In cruciatum. Ter. And. 4. 5. 47.
In vincula. V. paulo ante.
Abripi tempestate. Cic. pro Ligar. Tempestate abreptus est unus.
Abripi tempestatibus in aliquem locum. Plin. lib. 2. cap. 27. Tempestatibus essent in Germaniam abrepti.
Abripi a parentis similitudine. Cic. 7. Verr. ut eum, etiam si natura a parentis similitudine abriperet, consuetudo tamen ac disciplina patri similem esse cogeret.
Abripere sese. Plaut. Milit. 2. 2. 21. —quis is est homo?
PE. Nescio: ita abripuit repente sese subito. Pro, surripuit, subduxit, subtraxit.

ABREPTUS, a, um. Partic. ut, Abreptæ remis in terram naves. V. NAVIS.

ABROCOMAS, unus ex summis Artaxerxis ducibus. Xenoph.

ABRODIÆTON, i. n. [ἁβροδίαιτον] Politianus vertit ex Herod. vitam mollissimam. Unde

ABRODIÆTUS, Delicate & molliter vivens, laute & opipare victitans, Græce ἁβροδίαιτος, Latine significat delicatum atque elegantem. Quod nomen sibi arrogavit Parrhasius pictor nobilissimus. Plin. lib. 35. cap. 10. De ejus delicato vivendi more V. Ælian. Var. Hist. 9. 11.

ABRŌDO, si, sum, [ἀποτρώγω] ere. Est rodendo abscindere. Plin. lib. 10. cap. 62. 1. Viperæ mas caput inserit in os: quod illa abrodit voluptatis dulcedine.

ABRŌGO, [ἀποκυρόω, ἀκυρόω, ἀναιρέω] are. Est consensu publico aliquid penitus abolere, tollere, obliterare, irritum facere, ut legem, imperium, magistratum.
Abrogare, Infirmare. Festus.
Abrogare legi & legem dicimus: sed usitatius accusativo jungitur. Modest. in l. Derogat. D. de verborum significatione. Derogatur legi, cum pars detrahitur: abrogatur legi, cum prorsus tollitur. Liv. 9. ab Urbe. Ubi duæ contrariæ leges sunt, semper antiquæ abrogat nova. Sic habent omnes libri typis excusi. Hieronymus tamen Ferrarius in Philipp. Cic. hunc locum asserit esse mendosum, legendumque, Antiquam abrogat nova. quam lectionem retinent manu scripti Codices. [Quoties cum dativo occurrit constructum, Obrogare legendum videtur. V. DEROGO.
Tollere & abrogare legem. Cic. 2. de Leg. Lex illa neque tolli, neque abrogari potest.
Lex aut rogatur, Id est, fertur: aut abrogatur, Id est, prior Lex tollitur: aut derogatur, Id est, pars primæ tollitur: aut subrogatur, Id est, adjicitur aliquid primæ Legi: aut abrogatur, Id est, mutatur aliquid ex prima Lege. Hæc Ulp. in Fragm. Tit. 1.
Jurisdictionem abrogare. Val. Max. lib. 7. cap. 7. Genutius quidam Matris Magnæ Gallus, a Cn. Oreste Prætore Urbis impetraverat, ut restitui se in bona Næviani juberet, quorum possessionem secundum tabulas testamenti ab ipso acceperat. Appellatus Mamercus a Surdinio, cujus libertus Genutium hæredem fecerat, Prætoriam jurisdictionem abrogavit: quod diceret Genutium amputatis suis ipsius sponte genitalibus corporis partibus, neque virorum neque mulierum numero haberi debere. Erat autem Mamercus hic, Consul: ne quid erret lector.
Alicui imperium, magistratum, potestatem: hoc est, eum publice privare imperio, &c. Cic. 3. 40. Off. Cum Collatino Tarquinio collegæ Brutus imperium abrogabat. Cic. 4. 140. Verr. Si tibi magistratum abrogasset. Id. 3. de leg. Gracchus potestatem intercedendi collegæ abrogavit.
Abrogare quempiam, figurate dictum. Plin. de viris illust. de Pompejo Ma. Lepidum acta Syllæ rescindere volentem, privatus Italia abrogavit. Id est, pepulit, ejecit.
Fidem homini, aut alicui rei, Est fidem ejus abolere: hoc est, facere ut jam ei nulla fides habeatur. Plaut. Trin. 4. 3. 41. Male fidem servando, illis quoque abrogant etiam fidem, Qui nihil meriti.
Abrogare alicui fidem jurisjurandi. Cic. pro Rosc. Com. 44. Si jam tibi deliberatum est quibus abroges fidem jurisjurandi, responde. Id est, facere ne alicujus juramento credatur.
Multam. V. in MULTAM dicere.
Beneficiis abrogare vires. Plin. lib. 2. cap. 53. Nec minus hebetis, beneficiis abrogare vires: quando in fulgurum quoque interpretatione eo profecit scientia, ut ventura alia finito die præcinat. Id est, existimare beneficia nullarum esse virium.

ABROGATIO, [ἀποκύρωσις] Actus ipse abrogandi: ut Abrogatio legis, aut magistratus. Cic. Att. lib. 3. 23. Quintil. lib. 1. cap. 9.

ABRON, [Ἅβρων] Abronis vita. Id est, vita intemperata & sumptuosa. Adagium de molliter ac deliciose viventibus dici solitum, sumptum ab hujus Abronis moribus notæ luxuriæ: quemadmodum apud nos Apicius & Æsopus luxu nobilitati sunt. V. proverb. Erasmi.

ABRONI MOENIA, urbs Galatiæ Ptolemæo, lib. 5. cap. 4. vulgo Arcani.

ABRONYCHUS, [Ἁβρώνυχος] Nobilis Atheniensis fuit, Lysiclis filius, cujus fideli strenuaque opera usus est Themist. in Bell. Pers. & in legatione apud Macedonios. V. Herodot. lib. 8. & Thucyd. lib. 1.

ABROTŎNUM, n. [ἀβρότονον] Herbæ nomen: de qua sic Plin. lib. 21. c. 10. Abrotonum odore jucunde gravi, floret æstate. Flos aurei coloris. vacuum sponte provenit. cacumine suo se propagat. ABROTONUS, f. etiam dicitur. Lucan. lib. 9. 921.
Et larices, fumoque gravem serpentibus urunt
Abrotonum, & longe nascentis cornua cervi.
Abrotoni duo sunt genera, hortense, & campestre, tenuioribus foliis, & minutiore semine. Mathiol. in Diosc. lib. 3.

ABROTONĪTES, is, vel æ. [ἀβροτονίτης] m. sed figurate neutri generi jungitur, & est vinum factitium ex abrotono. Dicitur autem vinum abrotonites & vinum absinthites, sicut oppidum Roma, Flumen Rhenus. Colum. lib. 12. cap. 35.

ABROTONUM, [Ἀβρότονον] Meretrix, ex qua Themistocles dicitur natus, ut Amphicrates tradit. Erat autem Thressa genere. At Neantes Cyzicenus, Euterpes filium fuisse Themistoclem tradit. Hæc Steph. Niger ex Musonio.

ABROTŎNUM, [Ἀβρότονον] Stephano oppidi nomen est in Africa inter duas Syrtes, non procul a Lepti, cujus meminit Plin. lib. 5. cap. 4. & Strab. lib. 17.

ABRUMPO, ūpi, uptum, [ἀπορρήγνυμι] ere. Idem quod rumpere: ut Abrumpere vincula.
Abrumpere ex re aliqua. Plin. lib. 2. cap. 92. Ex insula Cea amplius XXX. millia passuum abrupta.
Abrumpere se ab aliquo. Cic. Philip. 14. 31. hæc se prima latrocinio abrupit Antonii.
Transfertur ad res incorporeas: ut, Abrumpere rem inchoatam. Plin. Jun. Ep. 100. Ut quæ semper inchoatum aliquid abrumpat. De morte.
Actus ingentes abrumpere. Lucan. lib. 5.
—licet ingentes abruperit actus
Festinata dies fatis, sat magna peregi.
Æther abrumpitur ignibus. Ovid. 2. Fast. 495.
Hinc tonat, hinc missis abrumpitur ignibus æther,
Abrumpi dissimulationem. Tacit. Ann. 11. 26.
Fas Abrumpere. Virg. Æn. 3. 55. Fas omne abrumpit, &c.
Fatum. Senec. in Herc. OEth. 7. Natum relinques? fataque abrumpes tua? Id est, vitam seu stamina fatalia vitæ tuæ.
Fidem. Tacit. Hist. 4. 60. 6. Cæteri retro in castra profugiunt, quærente sane Civile & increpante Germanos, tanquam fidem per scelus abrumperent.
Flammas. Ovid. lib. 2. de Rem. Amor.
Non ego te jubeo medias abrumpere flammas. Id est, amores.
Lucem invisam. Virg. 4. Æn. 631.
Invisam quærens quamprimum abrumpere lucem. Id est, vitam.
Noctem. Id est, somnum. Stat. 9. Theb.
Dum gemit, & planctu circundat pectus inani,
Abrupere oculi noctem, mœstoque cubili
Exilit, & falsos quærit per lumina fletus.
Ordines laxati abrumpuntur. Tacit. Hist. 3. 25.
Patientiam abrumpere. Tacit. lib. 12. 50. 4. Atqui illi quamvis servitio assueti, patientiam abrumpunt.
Sermonem. Virg. Æn. 4. 388. His medium dictis sermonem abrumpit, &c.
Somnos. Virg. Georg. 3. 536. —nec somnos abrumpit cura salubres.
Spem & metum. Tacit. An. 4. 50. Sed Tarsa properum finem, abrumpendas pariter spes ac metus clamitans, dedit exemplum, dimisso in pectus ferro.
Vectigalia. Tacit. Ann. 20. Instituta cultumque patrium resumite, abruptis vectigalibus, quibus Romani plus adversus subjectos quam armis valent.
Venas. Tacit. Ann. 4. 60. 2. Seneca quoniam senile corpus & parvo victu tenuatum, lenta effugia sanguini præbebat, crurum quoque & poplitum venas abrumpit.
Vitam. Virg. Æn. 8. 579.
Nunc nunc O liceat crudelem abrumpere vitam.

ABRUPTUS, Partic. & Nomen. [κατάρρηξ, ἀπόρρωξ] præceps, citatus: ut, Abrupta loca, divulsa, atque ob id invia: quæ descensum non habent, sed tantum præcipitium: & alio nomine prærupta dicuntur, ut fere sunt rupes & scopuli. Græce ἀποκρημνα, κρημνώδη. Unde per metaphoram Plin. sic ait lib. 11. cap. 37. Supercilia homini & pariter & alterne mobilia: & in iis pars animi; negamus, annuimus. hæc maxime indicant fastum. Superbia alibi conceptaculum, sed hic sedem habet. in corde nascitur: huc subit, hic pendet. nihil altius simul abruptiusque invenit in corpore, ubi solitaria esset.
Abruptus in altitudinem. Id est, profunditatem. Liv. lib. 1. Bell. Pun. Natura locus jam ante præceps, recenti terræ lapsu in pedum mille admodum altitudinem abruptus erat.
Anni abrupti. Stat. lib. 1. Sylv. 3.
Et nunc ignaro forsan vel lubrica Nais,
Vel non abruptos tibi demet Hamadryas annos.
Antrum abruptum. Sil. Ital. lib. 7. —immanis in antro
Conditur abrupto Protheus.
Barathrum. Catull. 86. 108.
Æstus in abruptum detulerat barathrum.
Blandimenta vitæ abrupta. Tacit. Hist. lib. 2. 53. Sola posteritatis cura, & abruptis vitæ blandimentis.
Conjugium abruptum. Catul. 68. 84.
Posset ut abrupto vivere conjugio.
Contumacia abrupta. Tacit. Ann. 4. 63. Liceatque inter abruptam contumaciam & deforme obsequium, pergere iter ambitione ac periculis vacuum.
Dictum abruptum, vel abruptus locus orationis. Quintil. Id est, non congruens cum præcedentibus, vel non cohærens. Et abruptus transitus. Serv. 11. Æn.
Genus sermonis Salustii abruptum, ait Quintil.
Ignes abrupti nubibus. Lucret. lib. 2. 214.
Nunc hinc, nunc illinc abrupti nubibus ignes
Concursant, &c.
Ingenium. Id est, præceps. Sil. Ital. lib 7. verba sunt Fabii,
Fervida si nobis corda, abruptumque putassent
Ingenium Patres, &c.

Initium.

Initium. Quintil. lib. 3. cap. 8.
Lucrum, quasi præceps & præter spem objectum. Ulp. in l. 1. D. Quar. rer. act. Neque enim oneratum se hoc nomine potest queri libertus, si lucrum abruptum ex re patroni non fecerit.
Nubes. Virg. Æn. 3. 199.
— ingeminant abruptis nubibus ignes.
Procellæ. Virg. 3. Georg. 259.
— nempe abruptis turbata procellis
Cæca nocte natat serus freta.
Querelæ. Stat. Theb. — sic fata, repente
Concidit, abruptisque immutuit ore querelis.
Quies. Sil. Ital. lib. 7.
Tertius abrupta vigil iret ad arma quiete.
Ripæ abruptissimæ. V. RIPA.
Sermo Abruptus, sive abrupta oratio, quæ caret exordio: quales sunt orationes patheticæ & concitatæ: de quibus Macrob. Saturn. lib. 4. cap. 1. Oportet enim, inquit, ut oratio pathetica aut ad indignationem, aut ad misericordiam dirigatur. Et paulo post, Et necesse est initium abruptum habeat: quoniam satis indignantibus leniter incipere non convenit.
Sibilus testudini abruptus. Plin. lib. 11. cap. 51.
Spes abrupta e medio. Sil. Ital. lib. 8.
Et spes abrupta e medio, &c.
Studia abrupta. Quint. in prooemio. lib. 7. querens de filiorum morte, Quis enim dilata studia miretur, quæ potius non abrupta esse mirandum est?
Sidus abruptum. Virg. Æn. 12. 451.

ABRUPTUM, i, n. [ἀπόῤῥηκτον] Stat. 3. Theb.
Jamque iter extremum, cœlique abrupta tenebat.
Iter in abruptum. Stat. 3. Syl. 2.
In abruptum sorbere fluctus. Id est, in profundum. Virg. Æn. 3. 422.

ABRUPTIO, Verbale. [ἀπόῤῥηξις] Actus ipse abrumpendi. Cic. de Divin. lib. 2. 64. abruptio corrigiæ, & sternutamenta erunt observanda. Item ponitur pro subito divortio & repudiatione. Cic. ad Att. lib. 11. Epist. 3. Ista quam scribis abruptio. Ciceroni scripserat Atticus sibi quidem videri, Terentiam quamprimum esse repudiandam: authorque Ciceroni erat, ne differret, sed abrumperet.

ABRUPTE, Adv. [ἀποῤῥηγμένως] Quintil. lib. 3. cap. 8. Nec enim abrupte, nec unde libuit, incipiendum. Id est, sine exordio.
Abrupte, pro Absolute. Macrob. in somn. Scip. lib. 1. cap. 19. Hoc adjiciendum est, cur Cicero cum quartum de septem, solem velit, quartus autem inter septem non fere medius, sed omnino medius & sit, & habeatur: non abrupte medium solem, sed fere medium dixerit.

ABS, [ἀπὸ, παρὰ] V. A & AB.
Apud priscos illos Latinos, erat una præpositio Abs, quæ deinde remotis literis triplex facta est, abs, ab, a: sicut nihilum, nihil, nil. Illa vero integra, Abs, rarissima est, adeo ut tantum in accepti tabulis maneat, neque tamen in omnibus. Hæc fere Cic. de consuetudine sui temporis ait, in Orat. 158. Ipse tamen in lib. 2. de Divin. hac præpositione usus est. Eos, inquit, defendes, qui se ab omnibus desertos potius, quam abs te defensos esse malunt.
Præponitur autem dictionibus a litera q vel t incipientibus: ut, Abs Quinto, abs te. Ter. Adel. 2. 3. 1. Abs quivis homine. Idem Phorm. 4. 3. 12. Ut abii abs te. Invenitur etiam ante Literam f, ut abs se Plaut. Capt. 3. 1. 10. &c. conf. Parei Lex. p. 5. & Cæs. Bell. Gall. 1. 44. Ed. Dav. Abs Suessa nunciatum est, Liv. 32. 1. Gronov.
Abs præpositio, a Græco deducitur, ἀψ: significat autem retractionem in partem posteriorem. Festus.
Abs compositionem recipit, ut Abscondo, Abstineo, Abstrudo.

ABSARUM Plinio: Ἄψαῤῥος Ptolemæo: Flumen est Armeniæ minoris, non procul a Sebastopoli, in Pontum influens. Hoc cum Pariedris montibus, ex quibus oritur, Armeniam minorem ab Adiabenè regione separat. Plin. lib. 6. cap. 9.

ABSCĒDO, [ἀφίσημι] ssi, ssum, ere. Recedere, vel discedere, cui contrarium est Accedere. Et proprie jungitur ablativo cum præpositione A vel Ab: aut adverbio de loco, ut hinc, illinc, inde. Plaut. Cas. 3. 5. 5. Abscede ab ista obsecro.
Abscedere procul. Ovid. Med. 6. 362.
Retro. Sil. Ital. lib. 10.
Hac. Plaut. Asin. 9.
Ab aliquo. Plin. 2. cap. 17.
Abcessit e conspectu meo. Plaut. Capt. 7.
Abscedere in altum sive in altitudinem. Plaut. Rud. 2.
Abscedere, suppresso ablativo. Cic. de Divin. lib. 2. 37. Jam abscedet simul ac molam & vinum insperseris.
Abscedit sol. Plin. lib. 2. cap. 1.
Somnus abscessit. Ovid. Fast. lib. 3. 307.
Abscedere alicui. Ovid. 5. Met.
Abscedere, sine præpositione, ut Abscedere incœpto, idem quod incœpto desistere. Liv. 6. Bell. Pun. Abscedere irrito incœpto, & movere a Capua statuit castra. Potest tamen hic esse ablativus absolutus: ut, sit cum irritum fuisset incœptum, statuit abscedere, id est, abire, &c.
Abscedere, de pecunia dictum. Plaut. Pers. 4. 4. 119.
Decem accedent minæ. D. abscedent enim, non accedent.
Abscedere, transfertur ad animum. Ut, Abscedit ægritudo, ira, & similia. Plaut. Merc. 4. Ædepol tu calidam picem bibito, ægritudo abscesserit. Ter. Hec. 5. 2. 14. Id leve est, cito ab eo hæc ira abscedet.
Abscedere etiam dicitur, quod incipit in abscessum seu apostema verti. Cels. lib. 5. cap. 18. Malagma ad supprimendum omne quod abscedit. Rursum: Satisque omnia abscedentia digerit murex combustus.
Abscedere etiam miles dicitur, cum retro fert pedem & relinquit locum. Ita usus Nepos 11. 2. 5. & 15. 9. 1.
Abscessem, pro Abscessissem. Sil. Ital. lib. 8. 109.
— nec abscessem thalamo, ni magna minatus, &c.

ABSCEDITUR, Impers. Liv. 7. Bell. Pun. Sed literæ Marcelli negantis e republica esse, vestigium abscedi ab Annibale, curam injecerant ne, &c.
Abscessum manibus æquis. Subaudi, est. Tacit. Ann. 1. 63. Inde hostibus terror, fiducia militi, & manibus æquis abscessum.

ABSCĒDENS, Partic. [ἀφιςὼς, προσβολὴ] Unde abscedentia & prominentia in picturis. Vitruv. in præf. lib. 7.
Abscedente usufructu. Cajus in l. An usus fructus. D. de usufruct. An ususfructus nomine actio municipibus dari debeat, quæsitum est. Periculum enim esse videbatur, ne perpetuus fieret: quia neque morte neque facile capitis deminutione periturus est. Qua ratione proprietas inutilis esset futura, semper abscedente usufructu.

ABSCESSUS, ûs. m. Verbale. [ἀπόςασις] Recessus. Cic. de Nat. Deor. 1. 10. Longinquo solis abscessu. Huic contrarium est, Accessus, quod & appulsum solis ad nos vocant.
Abscessus dicitur etiam concursus mali humoris in aliquam partem corporis, ex quo suppuratio fit, quam Græci vocant apostema. Cels. lib. 5. cap. 18. Prodest impositum minutis, majoribusque abscessibus.

ABSCESSIO, onis. [ἀποβολὴ] Verbale. Idem quod abscessus. Cic. de universitate. c. 12. Cumque ad corpora necessitate accessio fieret, tum abscessio necesse erat, &c.

ABSCĪDO, īdi. ex abs & cædo, idem significat quod abscindo [ἐκκόπτω] Ovid. Met. 12. 362.
Abscidit jugulo pectusque humerumque sinistrum.
Sic habet Aldina editio & N. Heins. Ab abscindo vero, abscidi penultimam corripit. Virg. Æn. 3. 418. Hesperium Siculo latus abscidit, arvaque & urbes. Lucan. lib. 3. Abscidit impulsu ventorum adjuta vetustas. V. Gronov. ad Liv. 44. 5. Nic. Heins. ad Prud. Apoth. V. 1060. & Paræi Lex. Crit. p. 11.

ABSCISUS, a, um. Ut Funes abscisi Cæs. Bell. Gall. 3. 14. Caput abscisum. Liv. 4. 19. Saxum abscisum. Idem 32. 4. Comp. abscisior Justitia. i. e. rigidior. Val. Max. 6. 5. 4. ext. Idem 3. 8. 3. Absciso responso, hoc est præciso. V. Drakenb. ad Sil. 15. 473.

ABSCISE, Adv. idem quod breviter. Val. Max. 3. 7. ext. 6. Si verba numeres, breviter & abscise: si sensum æstimes, copiose & valenter.

ABSCINDO, idi, [ἀποκόπτω, ἀποτέμνω, ἀποτμήγω] issum, ere. Id est, amputare. Ovid. Met. 1. 22.
Nam cœlo terras, & terris abscidit undas.
Dicitur autem proprie pars a toto, sive minus a majore abscindi: ut, Abscindere linguam, caput, querelas, operas, venas, & similia, apud Plaut. Cæs. Plin. Val. Flacc. & Tacit.
Et præter accusativum interdum jungitur ablativo cum præpositione expressa vel suppressa. Cic. Verr. 5. 1. Tunicamque ejus a pectore abscidit. Hoc est, laceratam avulsit. Idem Phil. 11. 2. Post autem cervicibus caput abscidit.
Abscindere sibi omnium rerum respectum. Liv. 9. ab U. C. Nos omnium rerum respectum, præterquam victoriæ nobis abscindamus.
Abscindere orationem est abrumpere. V. Gronov. ad Cic. Att. 2. 7. 1. Quintil. 8. 3. p. 686.

ABSCINDENS, entis. Virg. Georg. 2. 23.
Hic plantas tenero abscindens de corpore matrum.

ABSCISSUS, Partic. [ἀποκοπεὶς] Amputatus.
Abscissa a continenti insula. Plin. lib. 4. cap. 1.

ABSCISSUS, a, um. Dicitur abruptum, præruptum, & præcisum; [ἀπότμητος, ἀπόκοπος] ut Abscissus locus. Liv. Decad. 3. lib. 5. Nec ferme quicquam satis arduum aut abscissum erat, quod hosti aditum ascensumve difficilem præberet.
Sic per translationem res abscissæ, & spes abscissa. Cic. de provin. consul. 34. Impositæ vero res & acerbæ si erunt relictæ, quanquam sunt abscissæ, tamen efferent se aliquando, & ad renovandum bellum revirescent. Liv. 4. Bell. Maced. Nec nisi abscissa omni spe auxilium Antiochi imploraturos fuisse.
Abscissa castigatio, pro dura & aspera. Val. Max. lib. 2. cap. 2. de Africano posteriore, Aspero enim & abscisso castigationis genere militaris disciplina indiget.
Abscissa, Abrupta. Quintil. lib. 9. cap. 4. Cur alia paucioribus verbis satis plena, vel nimium, alia pluribus brevia & abscissa sunt?
Abscissi dicuntur, quibus exsecta sunt virilia, æqua fere conditione ac servi, nullo cognomento, aut ordine, infames. Namque Senatusconsulto prohibitum erat ne abscissi, utpote semiviri, aut lenones, quærendi juris, aut postulandi causa, tribunalia adirent. Alex. ab Alex. lib. 5. cap. 4. [Qui solus, quod scio, ita locutus est.
Abscissior, compar. ut, Abscissior justitia, in eadem significatione. Val. Max. lib. 6. cap. 5. præfractior & abscissior justitia.

ABSCISSE, Adv. vel ABSCISE, pro eo quod est fixe, præcise, [ἀποκεκομμένως] Callistratus in l. Semper, de jure imminuta. Demonstratur varie, nec abscisse, numerum liberorum ad excusationem municipalium munerum prodesse, &c.

ABSCISSIO, ōnis. Verbale. [ἀπόκοψις] Idem quod scissura. Cic. ad Herenn. 4. 54. al. Abscisio.

ABSCIO, ivi, ire. De memoria exire. Verbum inusitatum.

ABSCONDO, i, sum & itum. [ἀποκρύπτω] Lucret. lib. 1. 903.
Quod si tanta foret sylvis abscondita flamma.
Abscondere, ex abs & condo, quod ipsum ex do compositum est. Idem quod condere, abdere, occultare. Plaut. Cist. 1. 65. In latebras abscondas pectore penitissimo tuam stultitiam. Virg. Georg. 1. 221.
Ante tibi Eoæ Atlantides abscondantur.
Abscondere fugam furto. Virg. 4. Æn. 337. Id est, furtim & secreto fugere.
Crimen. Sen. in Hippol. 5. 2.
In terram. Colum. lib. De arboribus cap. 7. Reliquas radices, quæ in terram absconduntur, fac abradas.
In tenebris. Cæcil. Exul. Nam hic in tenebris intus sese abscondit. Ex Nonio. Inter nates. L. Pomp. Macchis geminis: Perii, non puella est. Nunquid abscondisti inter nates? Ex eodem.
Abscondidi, antiquum præteritum, teste Prisciano, lib. 10. Plaut. in Carb. Secundum ipsam aram aurum abscondidi. Sil. Ital. lib. 8. 191.
Donec arenoso (sic fama) Numicius illam
Suscepit gremio, vitreisque abscondidit antris.

ABSCONDĪTUS. Partic. [ἀπόκρυφος] Cic. 2. Verr. Non obscurum opinor, neque absconditum.
Abscondita flamma. Lucret. lib. 1. 903.

ABSCONSUS, aliud Partic. Julius Firm. lib. 3. cap. 8. Mercurius vespertinus faciet aurifices, aut fossores auri, aut absconsarum quarundam artium magistros. Paulo post, Faciet alieni patrimonii heredes, & qui casu

casu absconsas inveniant facultates. Idem aliis quoque locis hoc participio utitur: melioribus autem auctoribus inusitatum est.

Absconse, Adv. Latenter. Vet. Interpr. Irenæi 4. 40. Cogitabat absconse dimittere eam. Item Hygin. Fab. 184. Filium infantem Merope mater absconse ad hospitem in Ætoliam mandavit.

Absconsor, Verbale. Firmic. 3. 8. 5. Mercurius absconsores auri & divitiarum faciet. Et cap. 11. Pecuniarum absconsores faciet.

Absconditor, Verbale. Firmic. lib. 5. cap. 15. Mercurius homines faciet simulatores, multæ cogitationis ac rerum humanarum absconditores.

Absconsio, onis. Verbale. [ἀπόκρυψις.] Plin. lib. 8. cap. 16. Velut deputans absconsione turpitudinem. Verum libri omnes aliter hunc locum habent. Acerrimo cursu fertur, velut abscondente turpitudinem loco.

Abscondite, Adv. [κρυφίως] Occulte. Cic. 2. de Invent. 69. Absoluta est, quæ ipsa in se, non ut negotialis implicite & abscondite, sed patentius & expeditius recti & non recti quæstionem continet.

Absens, In absum.

Absentio, si, sum. [διαφωνέω] Idem quod dissentio. Nam qui minime convenit, absentire videtur. Calep.

Absento, In absum.

Absilæ, [Ἀψίλαι] Stephano, Populi Asiæ a Plin. lib. 6. cap. 4. in Colchide prope Phasim amnem collocati.

Absilio, [ἀποπηδάω] ire. Ex ab & salio compositum, saltu alicunde recedo. Lucret. lib. 6. 1213.

Multaque humi cum inhumata jacerent corpora supra
Corporibus, tamen alituum genus atque ferarum
Aut procul absiliebat, ut acrem exiret odorem.

Absimilis, [ἀνόμοιος] Multum dissimilis. Et fere jungitur negativis particulis, nec, neque, non, & haud. Colum. lib. 6. cap. 17. Odoris gravis, neque absimilis bitumini. Suet. in Othone, cap. 1. Non absimilis Tiberio principi fuit.

Absinthium, V. absynthium.

Absis, idis. V. apsis.

Absisto, stiti, [ἀφίστημι] ere. A loco vel a re aliqua discedere. Cui opponitur Assistere. Et fere jungitur ablativo sine præpositione. Virg. 6. Æn. 258.

— procul ô procul este prophani,
Conclamat vates, totoque absistite luco.

Bello absistere. Tacit. Hist. 4. 32. V. Drak. ad Sil. 2. 325.
Furore. Liv. 4. Decad. lib. 7.
Incœpto. Liv. 4. Decad. lib. 1.
Imperio. Liv. 4. Decad. lib. 8.
Oppugnatione, vel obsidione. Liv. 37. 17. Conatu. Id. 33. 5.
Pugna. Liv. 4. Decad. lib. 1.
Absistere a. Plin. lib. 2. cap. 8. Ab sole nunquam absistens partibus sex atque quadraginta longius.
Absistere, cum gerundi verbo pro ablativo. Liv. 4. bel. Pun. Absistere obsidendo. Pro eo quod est ab obsidione discedere, sive desistere obsidione.
Absiste precando. Virg. 8. Æn. 403.
Absistere, sine casu, pro desinere. Virg. 1. Æn. 196.

Nec prius absistit, quam septem ingentia victor
Corpora fundat humi.

Absistere, cum infinitivo, pro desinere. Virg. 6. Æn. 399.

— Absiste moveri.

Colum. lib. 12. cap. 19. Nec absistat id facere.

Absistitur, Impers. [ἀφίσταται] Liv. 1. Bell. Pun. Legati missi Carthaginem, si non absisteretur bello, ad ducem ipsum in pœnam fœderis rupti deposcendum.

Absistens, Partic. [ἀφιστάμενος] Liv. 4. Bell. Pun. Tamen spe labefactandæ fidei haud absistens, Salapiam tendit. Hoc est, non desistens, non destitutus spe.

Absoleo, es. [ἀπαρχαιόομαι] Est ab usu recedo: unde absoletus locus, neglectus & sordidus dicitur. Calep.

Absolesco, id est, ex solito insolitum fieri. Tertul. Exhort. Cast. cap. 6. absolescit Crescite illud & multiplicamini. conf. Not. Jun.

Absolvo, vi, ūtum, [ἀπολύω, ἀπαλλάττω] ere. Liberare. Multiplicem habet usum: sed maxime ad judicia refertur. Contrarium est damnare.

Absolvi omnibus sententiis. Cic. Verr. 4. 100. Servius ille innocens omnibus sententiis absolvitur.
Absolvere improbitatis. Cic. Verr. 1. 72. Non te absolutum esse improbitatis, sed illos damnatos esse cædis. Absolvi injuriarum, auctor ad Heren. 2. 19. Absolvi majestatis. Cic. pro Cluentio. In hoc genere loquendi subauditur aliquis ablativus: ut, crimine: sicut & in verbis accusandi, cum junguntur genitivo.
Absolvere aliquem bello. Tacit. Ann. lib. 4. 23. Is demum annus populum Romanum longo adversum Numidam Tacfarinatem bello absolvit. Id est, liberavit.
Aliquem suspicione regni. Liv. lib. 2. 8. pr. Latæ deinde leges, quæ consulem regni suspicione absolverent. Id est, liberarent.
De prævaricatione. Cic. ad Quint. frat. lib. 2. 16.
Reum sine casu. Cic. 1. Verr. Reus ut absolvatur non peto.
Quempiam alteri. Cic. 4. Verr. 22. Hunc hominem Veneri absolvit, sibi condemnat. maluit videlicet homines peccare, quam deos. Hoc est, quod ad Venerem pertinet, absolvit.
Se judicio ab aliquo, Pro eo quod est, ab ejus accusatione se liberare. Cic. pro Rosc. Com. 35. Cur tam imperite facit, ut nec Roscium stipulatione alliget, neque a Fannio judicio se absolvat?
Absolvere copiose. Id est, multis sententiis. Cic. lib. 2. ad Quint. frat. 5. Senatorum urna copiose absolvit.
Absolvere per metaphoram. Hor. 2. Sat. Serm. 3. 297.

— an commotæ crimine mentis
Absolves hominem, & sceleris damnabis eundem?

Absolvere, Perficere, & rei finem imponere [ἀποτελεῖν, διαπεράττειν] ut absolvere librum, aut aliud opus. Cic. 3. Off. 10. Ut nemo pictor esset inventus qui Coæ Veneris eam partem, quam Apelles inchoatam reliquit, absolveret.
Absolvere aut perficere. Cic. 2. de Nat. Deor. 35. In omni natura necesse est absolvi aliquid aut perfici.
Conficere & absolvere. Cic. lib. 13. ad Att. 19. Dialogos confeci & absolvi.
Perficere & absolvere. Cic. 4. de Fin. Quæ conjuncta cum honestis, vitam beatam perficiant & absolvant.
Absolvere & ad exitum perducere. Cic. 2. de Fin. Nec enim absolvi vita beata sapientis, neque ad exitum perduci poterit. Testimoniis evincere Solin. cap. 8. Bochus absolvit, Gallorum veterum propaginem Umbros esse.
Absolvere bellum. Lucan. lib. 2. 250.
Creditorem, aut quemvis alium qui pecuniam petit. Ter. Adel. 2. 4. 13. Ego ad forum ibo, ut hunc absolvam. Ubi Donatus, Ut hunc absolvam, Id est, ut hunc reddito illi pretio dimittam. Plaut. Epid. 5. 1. 25. Age, Age, absolve atque argentum numera, ne comites morer. Hoc etiam dicitur per simplex Solvo. V. solvo.
Diem, i. e vitam finire. Avienus Perieg. v. 455. Terentianus Maurus,

Tantam nostra nequit mensura absolvere litem. Id est, dirimere.

Martial. Epigr. 1. 82.

Hæc quæ pulvere dissipata multo
Longas porticus explicat ruinas,
En quanta jacet absoluta casu!

Absoluta, id est, dejecta & sic finita.
Fidem. Tacit. Hist. 2. 60.
Absolvere navem, Pro, solvere. Plaut. Milit. 4. 7. 17. Sed ibi legitur Solvere.
Pensum. Varro de R. R. lib. 2. cap. 2. Translatum a lanificio mulie-bri, in quo singulis certum lanæ pondus in opus distribuebatur. Proverbiale est.
Pignus, Pro luere pignus. Paul. 2. Sentent. cap. 5. Creditor si simpliciter sibi pignus depositum distrahere velit, ter ante denuntiare debitori suo debet, ut pignus absolvat, ne a se distrahatur.
Promissum. Varro 2. de R. R. cap. 11.
Orbem absolvere. Id est, consumere & perdere. Lucan. lib. 7. 870.

Quid totum premitis, quid totum absolvitis orbem?

Absolvere, Finire. Sallust. p. 31. Namque uti paucis verum absolvam. Plaut. Rud. Uno verbo absolvam, leno est. 3. 2. 29.
Absolvere de re aliqua, similiter pro finire. Sallust. in Catil. C. 4. Igitur de Catilinæ conjuratione quam verissime potero, paucis absolvam.
Absolvere, Pro dimittere. Plaut. in Amph. 5. 1. 4.

Quæso absolvito hinc me extemplo, quando satis deluseris.

Absolvere, Pro vitam adimere. Plaut. Capt. 3. 5. 73.

Diu ego hunc cruciabo, non uno absolvam die. Hoc est, non uno die vitam illi adimam, vel eum enecabo.

Absolūtus, [ἀπολελυμένος, ἄφετος, ἀπόλυτος] Partic. Plin. lib. 18. cap. 6. Omnium sententiis absolutus. Nep. 6. 3. 4

Absolutus adulterii. Tacit. Ann. 3. Cæsar Antistium Veterem e primoribus Macedoniæ absolutum adulterii, increpitis judicibus, ad dicendam majestatis causam retraxit.
Vinculis: Id est, exolutus. Tacit. lib. 12. Prudent. in Rom. 1118. anima absoluta vinculis cœlum petit. nimirum quicquid nexum clausumve dimittitur liberum, editurve, absolvi dicitur. Id. Prudent. Hymn. Epiph. de Phar. loq. v. 145.

Cautum & statutum jusserat, Quo non liceret matribus,
Cum pondus alvi absolverent, Puerile pignus tollere.

Absolutus, [τετελεσμένος, τετελειωμένος] Nomen ex Partic. Idem quod perfectus, ad exitum perductus, suis numeris omnibus constans. Cic. in Orato. C. 2. Quo fit ut illam veram & absolutam eloquentiam nemo consequatur. Hoc est, perfectissimam.
Numeris omnibus absolutus. V. numerus.
Absoluta & perfecta elegantia. Plin. lib. 2. cap. 4.
Absoluta constitutio. ad Heren. Gr. ἀντίληψις. Hermog.
Absoluta similitudine homo. Id est, perfecta. Plin. lib 9. cap. 5. Visum ab his in Gaditano Oceano marinum hominem, toto corpore absoluta similitudine.
Absolutus perfecte. Cic. 4. de Fin.

Absolutior, Plin. lib. 34. cap. 8. Quo opere nullum absolutius. Item superl. Auct. ad Heren. 4. 26. & Macrob. 1. de Somn. Scip. c. 11. extr. Absolutissima puritas.

Absolūte, Adv. [τελέως] Perfecte. Cic. 3. de Fin. Necessario sequitur omnes sapientes semper feliciter, absolute, fortunate vivere.

Perfecte & absolute. Cic. 4. Acad. Sed undique perfecte & absolute ita pares, ut inter eos nihil prorsus intersit. Addidit (absolute) quasi perfectius aliquid significet, quam perfecte. Perfecte atque absolute beatus. Cic. 4. Tusc.
Absolute doctus. Suet. de clar. Gram. 4. Ut Græci Grammaticum a grammatista: & illum quidem absolute, hunc mediocriter doctum existimant.
Absolute respondere. Scæv. in l. Mæv. D. de ann. leg.

Absolutius, Macrob. Somn. Scip. 2. 75. ut absolutius liqueat. conf. Plin. Epist. 4. superl. Auct. ad Herenn. 2. 28. ut absolutissime utamur.

Absolutio, Verbale. Perfectio. [τελείωσις, ἀπόλυσις] Cic. 5. de Fin. 38. In homine autem summa omnis animi est, & in animo rationis, ex qua virtus est, quæ rationis absolutio definitur.

Absolutio, Pro liberatione a crimine. Cic. pro Fonteio, Magna mehercule causa, Judices, absolutionis cum cæteris causis hæc est. Sic absolutio majestatis. Cic. App. lib. 3. 11.
Absolutioni esse. Tacit. Ann. 3. Quod neque convictum, noxæ reo, si recentia purgaret: neque defensum absolutioni erat, si teneretur majoribus flagitiis. Hoc est, Nihil faciebat ad reum absolvendum.
Absolutionem conficere. V. conficio.

Absolutorius, Adject. quod ad absolutionem pertinet [ἀπολυτικός] Sueton. in August. cap. 33. Non tantum duas tabellas, damnatoriam & absolutoriam simul cognoscentibus dedit.

Absolutorium, n. [ἀλεξιφάρμακον] Remedium absolvens, sive liberans. Plin. lib. 28. cap. 6. Clavum ferreum defigere in quo loco primum caput defixerit corruens morbo comitiali: absolutorium ejus mali dicitur.

Absŏnus, Adject. [ἀπῳδός, ἀπηχής] Dissonum, discors, discrepans: quasi

quasi a sono alienum, vel sono absurdum; ut Vox absona, Repugnans, & male conveniens.

Absonum, Sine sono. Cic. 1. de Orat. 115. Sed sunt quidam aut ita lingua hæsitantes; aut ita voce absoni, aut ita vultu motuque corporis vasti atque agrestes, ut etiam si ingeniis atque arte valeant, tamen in oratorum numerum venire non possint. Nonius. [Immo Voce absoni sunt κακόφωνοι, voce insuavi, ingrataque.

Clamor absonus, Dissonus. Quintil.

Tectum absonum. Lucret. lib. 4. 520.

Vox. Cic. lib. 3. de Orat. 38. Vox extra modum absona atque absurda.

Absona fortunis dicta. Hor. in Arte Poet. 112.

Si dicentis erunt fortunis absona dicta. Id est, Parum convenientia.

Absonus, per metaphoram, pro Alienus, sive differens. Liv. 7. ab Urbe, Nec absoni a voce motus erant.

Absonum fidei, id est, Fidei repugnans, alienum a fide, minime credendum. Liv. 1. ab Urbe 15. Quorum nihil absonum fidei divinæ originis.

ABSONE, Adv. Apul. Apol. p. 276. Absone & indocte pronuntiare. Gell. 15. 25. Absurde atque absone fingere.

ABSŌNO, āre. Discordare. Cathol.

Absonans, id est, Absonus. Justin. Instit. 2. t. 25. Absonans a juris ratione codicillorum usus.

ABSONANTIA, f. Discordantia. Cathol.

ABSORBEO, ui & psi, ptum, [ῥοιβδέω, καταπίνω, ἀμφιχάνω] ēre. Quasi sorbendo absumere. Proprie dicitur de rebus liquidis. Plin. 9. 35. Detractum unionem mersit ac liquefactum absorbuit. Idem lib. 11. cap. 35. Araneus omnem humorem absorbens, ariditatem ampliat. Transfertur quoque ad alia. Lucan. lib. 4. v. 98.

Jam tumuli, collesque latent: jam flumina cuncta
Condidit una palus, vastaque voragine mersit:
Absorpsit penitus rupes, ac tecta ferarum
Detulit. Cic. in Bruto 282. Sed hunc quoque absorbuit æstus quidam non insolitæ adolescentibus gloriæ.

ABSORPTUS, Vulg. Interpr. Num. 11. 2. 1. Cor. 15. 54.

ABSORPTIO, f. Vox hæc forte restituenda est, Sueton. Neron. cap. 27. ubi vulgati Absortio rosaria. Apparet intelligi cœnam ubi rosæ vel parati ex rosis liquores abundant. [Sed a simplici fit Sorbitio.

ABSŎRUS, [Ἄψορος] Insula est in mari Adriatico, Liburniæ adjacens, cum oppido ejusdem nominis. Utriusque meminit Ptolem.

ABSQUE, Præp. ablativa [ἄνευ, χωρὶς, δίχα] Idem quod Sine. Nam teste Priscian. lib. 14. Absque & Sine habent consimilem significationem, quæ est negativa: ut, Absque injuria. Plaut. Menæch. 5. 7. 33. Nam absque te si fuissem hodie, nunquam ad solem occasum viverem.

Absque te esset, absque eo foret, vel esset. Ter. Phorm. 1. 4. 11. — nam absque eo esset, recte ego mihi vidissem. Pro eo quod est, Nisi per eum stetisset: nisi ille obstitisset. Idem Hec. 4. 2. 25. Quam fortunatus cæteris sum rebus, absque una hac foret. V. ibi Donat. Plaut. Trinum. 4. 1. 13. Nam absque foret te, sat scio in alto distraxissent. Idem Bach. 3. 3. 8. Nam absque te esset, ego illum haberem rectum ad ingenium bonum.

Pro Præterquam usurpavit Solin. cap. 46. de Phœnice loquens: Postera parte purpureus absque (id est, Excepta, ut Schottus interpretatur p. 1033. Phys. Cur.) cauda in qua roseis pennis cæruleus inscribitur nitor. Quem ad loc. Camer. ita, Non vult Solinus hanc alitem esse absque cauda, sed eam esse ubique coloris purpurei, præterquam in cauda.

ABSTĒMIUS, a, um. [ἄοινος] Dicitur ab Abstinentia temeti, teste Fabio lib. 1. cap. 7. Hoc est, Qui vino abstinet quem Græci ἄοινον, Apuleius, Græcum quasi interpretatus, Invinium Milesf. lib. 11. p. 286. vocat. Vetus Gloss. Abstemius, ὁ μὴ μετέχων οἴνου. Ovid. 15. Met. 323.

Vina fugit, gaudetque meris abstemius undis.

Gell. lib. 10. cap. 23. Qui de victu atque cultu Pop. Rom. scripserunt, mulieres Romæ atque in Latio ætatem abstemias egisse. Hoc est, vino semper, quod Temetum prisca lingua appellabatur, abstinuisse dicunt. Abstemius Vini. Plin. lib. 22. cap. 24. Et mulieribus vini abstemiis. Prandium abstemium. V. In PRANDIUM.

Abstinens simpliciter. Hor. Epist. 1. 12. 7.

Si forte in medio positorum abstemius herbis Vivis.

Sobrius, temperans, salibus modestus, felle nullo perlitus, vini cibique abstemius. Auson. Commemor. Profess. Burdigal. de Attio Patera.

Jejunus. Dicitur ante horam secundam diei jejunus adhuc & abstemius testimonium vendidisse. Apul. Apol. p. 311. V. Paulin. Epist. 7. Videant ergo qui nos non mane ebrii, sed vespere jejuni, nec hesterno inflati, sed hodierno abstemii.

ABSTERGO, is, & ABSTERGEO, es, si, sum. [ἀπομόργνυμι, ἀπομάττω, ἀποψάω, ἀποσμήχω] Detergere, purgare. Ter. Eun. 4. 7. 9. Qui abstergerem vulnera.

Abstergere dolorem, per translationem. Cic. fratr. lib. 2. 10. Abstergebo dolorem.

Ægritudinem. V. infra ABSTERGENS.

Fastidium. Plin. lib. 20. cap. 5.

Fletum. Cic. 1. Acad. 34.

Labellum. Plaut. Asin. 41. 52.

Luctum. Cic. 3. Tusc. 43.

Metum. Cic. 11. Fam. 23.

Molestias. Cic. de Senect. cap. 1.

Succum villo. Plin. lib. 12. cap. 17.

Interdum idem est ac Frangere vel Abscindere. Q. Curt. 9. 9. 16. Collidi inter se Naves, abstergerique invicem remi cœperunt. V. Ind. Freinsh. & DETERGERE infra. [Huc illud Horatii pertinet l. 1. Od. 14. 3.

Nonne vides, ut
Nudum remigio latus?

ubi Interpretes nil viderunt. Loquitur autem poëta de navi, cui remi abstersi fuerunt, i. e. cujus ex uno latere omnes remorum palmulæ, in conflictu navali, quod rostro hostilis navis æneo plerumque fieri consuevit, defractæ atque ablatæ fuerunt.

Abstersti, pro Abstersisti. Catul. 94. Epig. ad Juvent.

ABSTERGENS, entis. Partic. Cic. in Topic. 86. Oratio ægritudinem abstergens.

ABSTERSUS, a, um. [ἀποσμηχθεὶς] Valerius, Abstersis lacrymis.

Abstersus cruor. Liv. 1. ab U. C.

Abstersa fuligo. Cic. Philipp. 2. 91.

Abstersus pulvis & sudor. Liv. 3. ab U. C.

ABSTERREO, ui, itum, [ἀποφοβέω, ἀποτρέπω, πτοέω] ere. Ab aliqua re deterrere. Hoc est, Terrore injecto avertere, arcere, prohibere. Ter. And. 3. 1. 14. Hanc simulant parere, quo Chremetem absterreant. subaud. A danda filia.

Absterrere a vel ab. Liv. lib. 2. ab Urbe, Absterrendo singulos a concionibus, conciliisque.

A pecuniis capiendis homines absterrere. Cic. Verr. 2. 142.

Supplicem absterrere a se. Id est, Rejicere & excludere. Cic. Antequam iret in exil. 24.

Absterrere de frumento anseres. Plaut. Trucul. 2, 1. 41. Ut de frumento anseres, clamore absterret, abigit.

Absterrere, sine præpositione. Plin. lib. 8. cap. 16. Quia cæteri, metu similis pœnæ, absterrentur eadem noxa. pro Ab eadem noxa.

Absterrere sibi pabula amoris, id est, A se repellere & abigere. Lucret. lib. 4.

Absterrere alicui aliquid. Lucret. lib. 4.

Nec divina satum genitalem numina cuiquam
Absterrent. Id est, Liberorum generationem impediunt, & semen genitale auferunt.

Absterrere auctum. Id est, Impedire aut vetare incrementum. Lucret. lib. 5.

Absterres te adiri. Cic. 3. de Orat. 162. Quidnam est obsecro? Quid te adiri abnutas? Melius esset, vetas, prohibes, absterres.

ABSTERREOR, ēris. pass. Hor. 2. Sat. 5. 83.

Ut canis a corio nunquam absterrebitur uncto.

ABSTERRĬTUS, Partic. Liv. lib. 5. ab Urbe, 41. Inde rursus ipsa solitudine absterriti.

ABSTĬNEO, ui, entum, [ἀπέχομαι, ἀφίσταμαι, ἀπέχειν] ēre. ex Abs & Teneo, Est ab aliqua re omnino se cohibere: Quasi se tenere ab re illa: ut Abstinet furto, Qui omnino non furatur. Abstinet vino, Venere, voluptate, Qui prorsus iis rebus non utitur. Abstinuit cœna. Qui non cœnavit, &c.

Abstinere se ab alieno. Id est, Omnino se cohibere a rebus alienis. Cic. 2. de Fin.

Armis. Liv. 8. ab Urbe.

Bonis placitis. Ovid. Epist. 17. 98.

Est virtus placitis abstinuisse bonis.

Se a cantu. Plin. lib. 10. cap. 55.

Carne. Plaut. Aulul. 4. 1. 15. Censione bubula.

Cibo. Cæs. 8. Bell. Gall. 44.

Culpa. Plaut. Menæch. 5. 2. 18.

Comitiis. Plin. Paneg.

Dono & pactione. Plin. Epist. 109.

Ab hereditate. Uxor ab hereditate abstinuit. in l. Thais. §. Stichus, D. de fideicom. liber.

Imperio. Justin. lib. 1.

Injuria. Cic. 3. Off. 72.

Insectatione. Sueton. de Clar. Gram.

Inspectione rerum suarum. Plin. Epist. 264.

Jurgiis. Cic. 1. de Divin. 102.

Maledictis. Cic. 2. Philipp.

Mari. Plaut. in Milit. 4. 7. 26.

Murænis. Cic. Fam. 7. 27.

A nefario scelere. Cic. Philipp. 2. 5.

Negotiis. Id est, Nulla negotia tractare. Cels. lib. 3. cap. 22.

Ostreis. Cic. Fam. 7. 27.

Pecuniis. Cic. Att. lib. 9. 173.

Prælio vel pugna. Liv. 2. ab Urbe. Cæs. 1. Bell. Gall.

Publico. Tacit. lib. 3. paulo post initium, Tiberius atque Augusta publico abstinuere, inferius Majestate sua rati, si palam lamentarentur. Id est, Non commiserunt se publico, non prodierunt in publicum.

Rebus urbanis. Plaut. Casin. 1. 13.

Seditionibus. Liv. lib. 3. ab U. C.

Tactu. Virg. 7. Æn. 618.

Venere & Baccho. Hor. in Arte Poet. 414.

Verbis. Plin. Epist. 79.

Vino. Plin. lib. 28. cap. 7.

Virgine. Ter. Hec. 1. 2. 63.

Urbe. Liv. 1. ab U. C. Urbe valida, muris & situ ipso munita abstinuit.

Præter ablativum rei, a qua abstinetur, frequentissime adjicitur accusativus personæ. Ut ex sequentibus exemplis apparet.

Abstinere ægrum cibo, apud Celsum frequenter.

Abstinet tutor pupillum hereditate patris. Papin. in l. tutores. §. adversus. D. de administ. tut.

Abstinet se nepos hereditate avi. Paul. in l. si quis filium. D. de adquirenda hereditate.

Abstinere manum alieno. Cato de R. R. cap. 5.

Manus ab alienis. Cic. lib. 1. de Orat. 194. Coercere omnes cupiditates, nostra tueri, ab alienis mentes, oculos, manus abstinere.

Manus in judicio. Cic. 2. Verr. Abstineant in hoc judicio manus, animosque ab hoc scelere nefario. Hoc est, Se abstineant ab hoc judicio corrumpendo.

Manum a se aut ab alio, Interdum ad necem refertur. Cic. 4. Tusc. 79. Qui cum interemisset Clitum familiarem suum, vix a se manus abstinuit. Hoc est, Vix se cohibuit quin sibi mortem consciceret. Idem in Antonium, Nunquam profecto a me sacrilegas atque impias manus abstinebit.

Manum, sine ullo ablativo. Ter. Adel. 5. 2. 6.

Non manum abstines mastigia?

Abstinere me manum, figurate dictum, pro A me. Plaut. Rud. 2. 4. 11. Potin' ut me abstineas manum? Non absimile est illud Livii in ipso statim totius operis initio, Jam primum omnium satis constat, &c. omne jus belli Achivos abstinuisse.

Abstinere ignem ab æde. Liv. 7. ab Urbe 27. Sermonis compendium; Pro Abstinere se ab ædis incendio, sive ab æde incendenda.

Abstinere bellum & vim ab aliquo. Liv. lib. 8. ab U. C. Denuntiatumque Samnitibus, ut eorum populorum finibus vim abstinerent. Paulo post, Orare se Consulem, ut bellum ab innoxio populo abstineat.

Et sine præpositione. Hor. 2. Sat. 3. 202. — abstinuit vim
Uxore & gnato. Id est, Ab uxore, &c. V. Burman. ad Petron. cap. 112. p. 519.

Abstinere,

Abstinere, in alio genere loquendi, licet manente eadem constructione significationeque. Lucan. lib. 4. 242.

— a trepido vix abstinet ira magistro. Pro eo quod est, Ipse iratus vix abstinet. Et est hypallage.

Abstinere, cum infinitivo. Plaut. Curcul. 1. 3. 24. Dum mihi abstineant invidere.

Abstinere quominus, pro quin. Sueton. de Clar. Gram. cap. 3. Ut ne clarissimi quidem viri abstinuerint, quominus & ipsi aliquid de ea scriberent. Sunt & aliæ figuratæ, & minus usitatæ per hoc verbum locutiones, de quibus authorum exempla hic subjecimus.

Abstinere irarum & rixæ. Hor. 3. Ode 27. 69. Græc. expressum est, [ἀπέχου τῶν ὀργῶν] nam Lat. more dixisset, Abstinere ab iris. Lambin.

Abstinere aliquando accusativum habet rei a qua abstinetur. Id quod est inusitatius. Ut Abstinere gemitus, screatus, &c. Ter. Heaut. 2. 3. 132.

Gemitus, screatus, tussis, risus abstine.

Abstinere sermonem de re aliqua. Plaut. Mostel. 4. 2. 17.

Abstinere, pro Arcere, prohibere. Plaut. Amph. 3. 2. 45.

Nunc quando factis me impudicis abstines:

Ab impudicis dictis avorti volo. Hoc est, Quoniam me prohibes ab impudicitia. Liv. Decad. 1. lib. 8. 24. Romano bello fortuna Alexandrum magnum abstinuit.

Abstinere, pro Separare, & (quod dicunt) excommunicare. Cyprian. lib. 1. Epist. 11. ad Pomponium, Consulte & cum vigore fecisti frater charissime, abstinendo diaconum qui cum virgine sæpe mansit.

Abstinetur, pass. in tertiis Personis. Cic. Verr. 6. 146. Nihil ægrius factum est multo labore meo, quam ut manus ab illo appellatore abstinerentur. Columel. lib. 7. cap. 10. Totus grex tecto clauditur stabulo, atque uno die abstinetur potione & pabulo.

Infinitivus passivus. Columel. lib. 6. cap. 9. Febricitanti bovi convenit abstineri uno die.

Abstinetur, [ἀπέχεται] Imperf. Plin. lib. 26. cap. 12. Lichen herba si cum sumitur, cætero olere abstineatur. Liv. 5. ab Urbe. Dictator præcones edicere jubet, ut ab inermi abstineatur.

Abstentus, [ἀπεχόμενος] Partic. ab Abstineor: Id est, Separatus & excommunicatus. Cyprian. lib. 1. Epist. 3. ad Cornelium, Quo in mendacio suo postea quam quinque solis convenientibus naufragis, & a nobis abstentis, detecti sunt atque confusi, Romam cum mendaciorum suorum merce navigaverunt. Et in Expositione Orationis Dominicæ, Hunc autem panem dari nobis quotidie postulamus, ne qui in Christo sumus, & Eucharistiam quotidie ad cibum salutis accipimus, intercedente aliquo graviore delicto, dum abstenti & non communicantes a cœlesti pane prohibemur, a Christi corpore separemur.

Abstentus etiam dicitur a Jurisconsultis, qui tutoris authoritate ab adeunda hæreditate est revocatus. Scævol. in l. penul. D. de auct. tutor. An secundum hæc acta adolescens a bonis paternis abstentus sit: respondi, proponi abstentum. Hotoman. in suo Lexico.

Abstinens, entis. [ἐγκρατής, ἀπεχόμενος] Plin. Epist. 94. Homo est alieni abstinentissimus. Hor. 4. Ode 9. 37. — abstinens

Ducentis ad se cuncta pecuniæ.

Homo mirifice abstinens. Cic Att. 5 21.

Homo abstinens præ cæteris. Cic. Att. lib. 5.

Oculi abstinentes. Cic. Off. lib. 1. 144. At enim Prætorem, Sophocle, decet, non solum manus, sed etiam oculos abstinentes habere.

Compar. In Cibis cujus Sacerdotis abstinentior cerimonia. Auson. in Grat. Actione.

Abstinentissimus rebus Venereis. Columel. lib. 12. cap. 4.

Abstinendus, [ἀφεκτέος] Columel. lib. 6. cap. 7. Prohibendus erit bos potione per triduum, primoque die cibo abstinendus. Idem lib. 8. cap. 5. Quibus scilicet cibis abstinendæ sunt aves.

Abstinax, ācis. Probum verbum non secus ac Tenax, pertinax, &c. Petron. cap. 42. Quid si non abstinax fuisset.

Abstinentia, æ. [ἀποχή, ἀπόσχεσις] Derivatum nomen ab Abstinens. Virtus cui opponitur Rapacitas: & sic differt a Continentia, teste Valla: Est enim hæc, cum a voluptatibus nos continemus. Abstinentia autem, cum abstinemus ab alienis, nulli vim inferentes, nihil cuipiam eripientes. Est igitur Abstinentia in viro innocente, Continentia in temperante. Cic. Att. 5. 17. Sic in provincia nos gerimus, quod ad abstinentiam attinet, ut nullus teruncius insumatur in quenquam. Idem Off. 2. 77. Nulla autem re conciliare facilius benevolentiam multitudinis possunt ii qui reip. præsunt, quam abstinentia & continentia. Quintil. lib. 5. cap. 10. Si continentia, virtus: utique & abstinentia. Nonnunquam tamen indifferenter ponuntur, ut apud Val. Max. titulus est de Abstinentia & Continentia: ubi harum virtutum exempla promiscua sunt.

Abstinentia mitigare febrem. Quintil. lib. 2. cap. 17.

Abstinentiam summam præstare. Quintil. de Officio Præceptoris, lib. 2. cap. 2.

Abstinentia vini, abstinentia cœnæ. Plin. 25. cap. 5. Corpus septem diebus ante præparandum cibis acribus, abstinentia vini, quarto & tertio die vomitionibus, pridie cœnæ abstinentia.

Abstinenter, Adv. qualitatis. [ἐγκρατῶς] Cic. in Sall. 19. Posteaquam Prætor est factus, modeste se gessit, & abstinenter.

Compar. Augustin. de Morib. Manich. 2. 13. Abstinentius vitam ducere.

Absto, iti. [ἀφίσταμαι] Disto, longe sto. Hor. in Arte Poet. v. 361.

Ut pictura poesis erit: quæ, si propius stes,

Te capiet magis: & quædam, si longius abstes.

Abstit, pro Abstitit, legit Priscian. Ovid. 11. Met.

Alcyones lacrymas, & quæ pars admonet abstit. In editis tamen legitur, Absit.

Abstorqueo, es. [ἀποστρέφω] Torquendo aufero. Verbum non perinde frequens. Accius apud Nonium 3. 66. Abstorque proram, ac supra tortas copulas.

Abstraho, xi, ctum, [ἀποσύρω, ἀποσπάω] ere. ex Abs & Traho compositum: proprie A loco trahere. Hoc est, Violenter abducere: ut, Abstraxit eum ab ædibus. Construitur autem frequentius cum ablativo & præpositione A vel Ab, aut cum adverbio loco ejus ablativi. Ter. Adel. 5. 3. 37.

— & istam psaltriam

Una illuc mecum hinc abstraham. Ubi Donatus, Mecum hinc abstraham: non abducam, sed quod est sævientis, abstraham.

Ab impetu abstrahere. Cic. 3. Philipp. Ab hoc impetu abstractus consilio & copiis Cæsaris.

Abstrahere copias ab aliquo. Cic. 10. Fam. 18. Si quas copias a Lepido abstraxissent.

Abstrahere & avocare. Cic. pro Archia 12. Ut ab illis nullo me unquam tempore aut commodum abstraxerit, aut voluptas avocarit, aut denique somnus retardarit.

Abstrahere a malis, a bonis. Cic. 1. Tusc. Mors nos a malis, non a bonis abstraxisset.

A disciplina. Cic. lib. 4. Acad.

Civitatem a servitio. Cic. Fam. 16. 16.

A conspectu. Cic. de Orat. 3. 143. Atque in altum a conspectu pene omnium abstraxit.

Ab exercitatione & consuetudine. Cic. 1. de Orat. Deinde illud etiam verendum est, ne abstrahamur ab hac exercitatione & consuetudine dicendi populari & forensi.

A ratione. Cic. 4. Tusc. Animus concitatus & abstractus ab integra certaque ratione, non constantiam solum amittit, verumetiam sanitatem.

A rebus gerendis. Cic. de Senect. C. 6. A rebus gerendis senectus abstrahit?

A sensu mentis. Cic. de Divin. lib. 1. 80. Sæpe vidi in Æsopo tantum ardorem vultuum atque motuum, ut eum vis quædam abstraxisse a sensu mentis videretur.

Abstrahere se a corpore. Cic. in Somn. Scip. 21. Idque ocyus faciet, si jam tum cum erit inclusus in corpore, eminebit foras, & ea quæ extra erunt contemplans, quam maxime se a corpore abstrahet.

A solicitudine. Cic. pro Deiot. 38. Non dubito quin tuis literis, quas ad eum Tarracone huic Blesamio dedisti, se magis etiam erexerit, ab omnique solicitudine abstraxerit.

Abstrahere de complexu. Cic. pro Fonteio, Num etiam de matris hunc complexu lectissimæ, miserrimæque fœminæ vobis inspectantibus avellet atque abstrahet?

E sinu & gremio. Cic. pro Cœlio, Cum Q. Metellus abstraheretur e sinu gremioque patriæ.

Ex amplissimorum virorum comitatu. Cic. pro Sylla 9. Quare nihil est, quod ex tanto comitatu virorum amplissimorum me unum abstrahas.

Ad bellicas laudes. Cic. in Bruto 259. Pompejus vir ad omnia summa natus, majorem dicendi gloriam habuisset, nisi eum majoris gloriæ cupiditas ad bellicas laudes abstraxisset.

In servitutem, Quod & abripere in servitutem dicitur. Cæs. 7. Bell. Gall. c. 42. Bona civium Rom. diripiunt, cædes faciunt, in servitutem abstrahunt. Sic, In servitium, apud Liv. 8. Bell. Maced.

Abstractus, Partic. [ἀποσπασθείς] Stat. Achil. lib. 1. 153.

— ipsi mihi sæpe queruntur

Centauri, raptasque domos, abstractaque coram

Armenta. Animus concitatus, & abstractus ab integra certaque ratione, non constantiam solum amittit, verumetiam sanitatem. Cic. Tusc. 4. 38.

Abstractum, [τὸ κεχωρισμένον] Id dicitur quod ab alio trahitur. Definitur autem a logicis hoc modo, Quod significat formam aliquam cum exclusione subjecti, ut Albedo. Contrarium ejus est Concretum, quod significat eandem formam cum hærentibus subjecti, ut Album. Et hæc aliter dicuntur Denominans, & Denominativum, ut est apud Arist. in Antepræd.

Abstractio, ōnis. Varie a Philosophis accipitur: Et Dictys Cretensis 1. 4. Abstractio conjugis animum permoverat.

Abstringo, inxi, ictum, ere. [ἀποσφίγγω] Solvere: Contrarium sui simplicis Stringo. Liv. 3. Decad. 4. Tanquam laxaret elatum pedem abstricto modo. Sigonius legit, Ab stricto nodo.

Abstrūdo, si, sum, [ἀποκρύπτω] ere. Abscondere, occultare, abdere. Virg. 6. Æn. 7.

— Quærit pars semina flammæ

Abstrusa in venis silicis. Ubi Servius, Abstrudere, est De-industria celare.

Abstrudere penitus in. Cic. Acad. 4. 32. Naturam accusa, quæ in profundo veritatem (ut ait Democritus) penitus abstruserit.

Abstrudere foris. Plaut. Aulul. 2. 6. Auro formidat Euclio, abstrudit foris.

Abstrudere se in sylvam. Cic. Att. lib. 12. 15. Quumque mane me in sylvam abstrusi densam & asperam. pro Abdidi.

Abstrudere se inter aliqua. Tacit. lib. 4. 69. 2.

Thesaurum abstrudere, pro Abdere & in terram defodere. Plaut. Aulul. 4. 5. 3.

Tristitiam abstrudere. Tacit. lib. 3. 6. 3.

Abstrusus, a, um. [ἀποκεκρυμμένος] Unde abstrusæ insidiæ, id est, Penitus latentes & valde occultæ. Cic. pro Lege Agr. Patefacio vobis quas isti penitus abstrusas insidias se posuisse arbitrantur contra Cn. Pompeji dignitatem.

Dolor Animi. Cic. pro Domo sua, 25. Reconditus & penitus abstrusus animi dolor.

Homo abstrusus, Qui suum secretum magnopere celat. Tacit. Ann. lib. 1.

Incendium abstrusum. Paterc. lib. 2. in fin. Quam diu abstruso (quod miserrimum est) pectus ejus flagravit incendio, quod ex nuru, quod ex nepote dolere, indignari coactus est.

Ratio. Claud. Paneg. 8.

Abstrusus cum dativo. Paterc. lib. 2. in fin. Qua vi consiliorum suorum, Maroboduum inhærentem occupati regni finibus, velut serpentem abstrusum terræ, salubribus consiliorum suorum medicamentis coegit egredi?

Abstruse, Adv. Hinc Compar. Ammianus 28. 1. Inter reos recepti vocatique edictis semet abstrusius amandarunt.

Abstrusio, onis. f. ut Seminis abstrusio. Arnob. lib. 5. p. 183.

Absum, fui, [ἄπειμι] esse. Absentem esse. Cui contrarium est Adesse. Abesse usitatius construitur cum præpositione A vel Ab, & ablativo, qui aut locum, aut personam, aut rem aliam significet: sed pro ablativo sæpe additur adverbium de loco: ut Aberat illinc: pro Ab illo loco: Memineris igitur ejusmodi aut ablativum, aut adverbium quoties deerit, in hoc verbo subaudiendum esse, quicquid significet.

Interdum tamen vertitur hic ablativus in dativum. Ovid. Epist. 9. 33. Vir mihi semper abest, pro A me. V. paulo post Abesse pro Deesse.

Abesse

Abeſſe a ſignis. Plin. Jun. Epiſt. 239.
Urbe, domo, &c. vel Abeſſe ab urbe, ab domo, &c. Cic. Fam. lib. 6. Aut quod abſim ab urbe, ut qui ad te proficiſcantur, ſcire non poſſim. Cic. Verr. 6. 39. Abeſſe ab domo pauliſper maluit.
Abeſſe, abſolute poſitum, absque ablativo aut adverbio loci. Plaut. Stich. 5. 4. 29. Id abeſt, aliud nihil abeſt. Virg. Æn. 1. 588. Unus abeſt.
Abeſſe propius a morte, Propinquiorem eſſe morti. Cic. de Senect. 66. Quarta cauſa reſtat appropinquatio mortis quæ certe a ſenectute non poteſt longe abeſſe.
Abeſſe in altercationibus. Cic. Att. lib. 4. Ergo ut ſit rata, abſuiſſe me in altercationibus, quas in ſenatu factas audio, fero non moleſte. pro Non interfuiſſe dum fierent altercationes.
Abeſſe & longe disjunctum eſſe. Cic. in Topic. 81. Extrinſecus ea ducuntur, quæ abſunt, longeque disjuncta ſunt.
Abeſſe tres menſes. Ter. Heaut. 1. 1. 66.
Abeſſe magnam partem temporis alicujus. Cic. Fam. 4. 23. Abſui magnam partem conſulatus tui.
Spatio, tranſitu, paſſibus, &c. Cic. Fam. lib. 10. 17. Ventidius bidui ſpatio abeſt ab eo.
Abeſſe bidui a caſtris. Cic. Att. lib. 5. 16. extr. Cum in caſtra proficiſcerer: a quibus aberam bidui. Subint. itinere, ſpatio, via.
Aliquot millia paſſuum, ſpatium, iter, viam, &c. Cæſ. 5. Bell. Gall. C. 46. Cujus hiberna aberant ab eo millia paſſum XXV. Cic. Reliquæque legiones magnum ſpatium abeſſent. Idem, Cum paucorum dierum iter abeſſet. Idem pro Planc. Qui cum abeſſent aliquot dierum viam.
Altiſſime. Plin. lib. 2. cap. 16. extr. de Stellis.
Longius. Ter. Heaut. 2. 2. Ovid. Met. 2. 292.
Longe gentium abeſſe. V. LONGUS.
Paulum. Cic. 1. Acad.
Procul. lib. 1. ab Urbe.
Propius abeſſe. Cic. Att. lib. 1.
Abeſt hinc a nobis. Plaut. Merc. 5. 2. 53.
Multum abeſt ab iis. Id eſt, Longe eſt inferior. Cic. in Brut. 62.
Ab eo plurimum abſum. Cic. de Fin. 3. 2.
Unde longe abſum. Cic. in Brut. 318.
Abeſſe, pro Deeſſe, cum ablativa præpoſitione, aut adverbio loco ablativi, aut etiam dativo. Cic. pro Roſc. Amer. 30. Quid ab his tot maleficiis ſceleris abeſſe videtur? Cic. pro Corn. Balb. Quid abeſt huic homini, quod ſi adeſſet, jure hoc & tribui & concedi putaremus? Varr. 2. de R. R. cap. 2. Et ſi cui vetuſtate dentes abſunt.
Abeſt huic de. Cic. 1. de Orat. Quid huic abeſſe poterit de maximarum rerum ſcientia? Id eſt, Deeſſe.
Abeſſe, pro Alienum eſſe, vel carere, ſive immunem eſſe: ut Abeſſe a contentione. Cic. Att. lib. 10.
Abeſſe ab auribus. Cic. pro C. Rabir. 16. Et nomen ipſum crucis abſit non modo a corpore civium Rom. ſed etiam a cogitatione, oculis, auribus.
A bello. Cic. 10. Philipp. Tantum autem aberat a bello, ut quum cupiditate libertatis Italia arderet, defuerit civium ſtudiis potius, quam eos in armorum diſcrimen adduceret. Id eſt, Animum habebat a bello alienum.
A cogitatione. V. ABESSE ab auribus.
A conſilio fugiendi. Cic. Att. lib. 7. 24.
A contentione. Cic. Att. lib. 10. 8. Neque honeſtius reperies quicquam quam ab omni contentione abeſſe.
A corpore, V. Ab auribus paulo ante.
A Crimine. Cic. pro Roſc. Amer. 20.
Abeſt mea culpa. Cic. Fam. lib. 12. Epiſt. 22. Ego certe reip. non deero: & quicquid acciderit, a quo mea culpa abſit, animo forti feram.
A culpa abeſſe aliquem. Cic. pro Roſc. Amer. Innocens eſt quispiam: veruntamen quanquam abeſt a culpa, ſuſpicione tamen non caret.
Abeſt fortuna a culpa. Cic. Fam. lib. 6. Epiſt. 2. Intelliges ferendam eſſe fortunam, præſertim quæ abſit a culpa.
Difficultates. Cic. 4. ad Heren. Abſunt a nobis omnes hæ difficultates.
Ab inſania. Cic. 3. Tuſc. Non multum abeſt ab inſania.
Inſidiæ. Ovid. 3. de Arte Am. 538.
Adde quod inſidiæ ſacris a vatibus abſunt.
A laude. Cic. Att. 8. 15. Quum & illi cives optimi ſint, & ego ab iſta laude non abſim.
A ſpe conſulatus. Cic. 2. 79. Off. C. Marius, quum a ſpe conſulatus longe abeſſet, & jam ſeptimum annum poſt præturam jaceret, &c. Id eſt, Quum parum ſperaret conſulatum.
Abſit, pro Sit procul. Cic. 2. Off. Ut illiberalitatis avaritiæque abſit ſuſpicio. Martial. in Epiſt. lib. 1. Abſit a jocorum noſtrorum ſimplicitate malignus interpres.
Longe abeſt ut. Cic. 4. Acad. Næ ille longe aberit ut argumentis credat philoſophorum. Quaſi tu dicas, Longe alienus erit ab ea credulitate vel perſuaſione.
Non longe abeſt quin. Cic. Att. lib. 9. 11. Aberit non longe, quin hoc a me decerni velit.
Abeſſe non poteſt quin. Cic. in Orat. 233. Abeſſe non poteſt quin ejuſdem hominis ſit, probos improbare, qui improbos probet.
Nihil abeſt quin. V. NIHIL.
Abeſſe alicui. Cic. pro P. Sylla 5. Ut mirari Torquatus deſinat me, qui Antronio abſuerim, Syllam defendere. opp. ADESSE.
Abſit verbo invidia: Modus loquendi apud veteres, quum quid erant dicturi quod arrogans videri poſſet. Liv. lib. 9. ab U. C. Abſit verbo invidia, & civilia bella ſileant.
Abeſſe, Verbum relativum eſt. Cum enim aliquem abeſſe dicimus, locum ſimul unde abeſt cogitatione comprehendimus. Itaque & abſentem eum eſſe dicimus qui in Jure non eſt. Id eſt, Qui ad tribunal Prætoris non eſt quamvis in foro ſit. L. 4. §. Prætor ait D. de damno infecto.
Abeſſe res dicitur non modo quæ in rerum natura non eſt, cujusve pretium domino abeſt, ſed etiam ea cujus corpus manet, forma mutata eſt. Hinc Paulus ita ſcribit in L. 14. D. de verborum ſignificat. Si veſtimentum ſciſſum reddatur, vel res corrupta reddita ſit: veluti ſcyphi colliſi, aut tabula raſa pictura: quoniam earum rerum pretium non in ſubſtantia, ſed in arte ſit poſitum. Item, ſi eam dominus rem, quæ ſibi furto aberat, ignorans emerit, recte dicitur res abeſſe, etiam ſi id poſtea ita eſſe ſcierit: quia videtur res ei abeſſe, cui pretium abeſt.

Tantum abeſt. V. TANTUM. Cic. Fam. lib. 11. 10. Tantum abeſt, ut meæ rei familiaris liberum ſit quicquam, ut meos jam omnes amicos ære alieno obſtrinxerim.
Abeſſe, Interdum dividitur in partes duas. Cæſ. Bell. Civil. 1. 16. Qui erat ab oppido millia paſſuum circiter tria. Pro Aberat.
Præſens abeſt. Paroemia eſt, in eum dici ſolita qui non animadvertit ea quæ dicuntur, cogitatione aliis in rebus occupata. V. plura apud Eraſm.
ABSENS, entis. [ἀπών] Partic. Qui non adeſt ubi adeſſe ſolet, aut deſideratur. Ulpianus in l. Abſentem D. de verb. ſig. Abſentem accipimus eum, qui non eſt in eo loco in quo petitur: non enim trans mare abſentem deſideramus: & ſi forte extra continentiam urbis ſit, abeſt. Ter. Heaut. 2. 2. 2. Vereor ne me abſente mulier hic corrupta ſit.
Superlat. Auguſt. Confeſſ. 4. 4. Baptiſmum acceperat mente atque ſenſu abſentiſſimus, id eſt, Moriturus, cum ſine ſenſu eſſet. Abſentium nomina (eorum ſcilicet, qui Reipublicæ cauſa aberant) non recipiebantur, id eſt, rei non fiebant. Bernegg. ad Sueton. Cæſ. c. 23. Abſens creari Conſul vel Prætor dicitur, non tantum qui abeſt Urbe, ſed qui, cum in Urbe ſit, modeſtiæ cauſa in campum non deſcendit. V. Sigon. ad Liv. 10. 2.
Abſente nobis, figurata & antiqua locutio, pro Eo quod eſt, nobis abſentibus. Quod Priſcian. lib. de Conſtruct. more Attico dictum eſſe probat. Plaut. Amph. 8. Si in actione hanc abſente nobis invenerit puer? Ter. Eun. 4. 3. 7. Neſcio quid profecto abſente nobis turbatum eſt domi. Ubi Donat. Aut diſtinguendum eſt, & ſubaudiendum (me); aut ἀρχαϊσμὸς figura eſt, Abſente nobis, pro Nobis abſentibus. Idem paulo poſt: Cum ſic dicit, pro præpoſitione ponit Abſente, ac ſi diceret, Coram amicis.
Locus abſens dicitur in quo quis non eſt. Hor. 2. Sat. 7. 28.
Romæ rus optas, abſentem ruſticus Urbem
Tollis ad aſtra levis. pro Tu abſens ipſe ab Urbe, hypallage.
Idem lib. 1. Epiſt. 11. 21.
Romæ laudetur Samos, & Chios, & Rhodos abſens.
Venti abſentes. Stat. Theb. 5. 87.
— Ventisque abſentibus Ægon
Motus, & ingenti percuſſit littora Ponto. Ægon. Id eſt, mare Ægæum. Lactant.
ABSENTIA, ium. n. pl. pro Rebus futuris uſurpat Cic. in Epiſt. ad Octav. cum ſcribit: Et abſentium ſenſus ſignificatio. Jam enim de præſentibus & præteritis erat locutus. Turneb.
ABFUTŪRUS, Partic. Qui aberit, vel deerit. Cic. ad Q. fratr. lib. 1. Epiſt. 1. Simul & illud Aſia cogitet, nullam a ſe neque belli externi, neque domeſticarum diſcordiarum calamitatem abfuturam fuiſſe, ſi hoc imperio non teneretur. Veteres, ut Cicero, ſæpe ſcribebant pro Abfui Afui; pro Abfuturus Afuturus. Et ſic in antiquis Codd. hinc Lambinus in Nep. 9. 1. 2. & Hor. Sat. 1. 4. 101. contendit ſolum Afuit Latinum eſſe. Nec tamen minus bonum Abfuit: Quod æque exhibent MSS. Libri. V. Cic. Fam. 2. 1. & 4. 3. Nep. 17. 5. 2: 20. 1. 3. &c. adde Torrent. ad Horat. L. c. Drakenb. ad Sil. 7. 248. & Papin. D. 50. t. 1. L. 13. §. 1.
ABSENTIA, æ. [ἀπουσία] ſicut Præſentia, æ, dicimus. Sen. ad Lucil. Æquo animo ferre debemus abſentiam.
ABSENTO, are. [ἀποπέμπω] Ablegare. Claud. de Rapt. Proſerp. lib. 3. 212.
Et dura de matre queri, quæ tale receſſu
Maluerit damnare decus, vetitamque deorum
Colloquio, patriis procul abſentaverit aſtris. Sed in quibusdam libris Amandaverit legitur.
ABSENTANS, Partic. tamen uſus Sidon. 9. Epiſt. 13. extr. pro Abſens; itemque Cyprian. & alii, quos ad Sidonium notavit Savaro. Et ſic Meſſala Corvin. p. 16. Metius proditor rem Romanam maximo in diſcrimine abſentando deſeruerat. adde Petronium, cujus illa ſunt, cap. 72. Abſentemur, ait ille, (Aſcyltos) & dum illi balneum petunt, nos in turba exeamus. V. de hoc loco Borrich. Vind. p. 3. & Edit. per Nodot.
ABSENTANEUS, Adj. Quod in abſentia fit. Verbum infrequens.
ABSENTIVUS, a, um. Diutius abſens. Petron. cap. 33. Ne abſentivus moræ vobis eſſem, omnem voluptatem mihi negavi.
ABSŪMO, [καταναλίσκω, ἀποφθείρω] ĕre. Omnino conſumere vel abolere.
Animam abſumere letho. Virg. Æn. 3. 654.
Argentum. Plaut. Moſtel. 5. 2. 19.
Diem. Liv. 10. Bell. Pun.
Domos abſumpſit incendium. Plin. Epiſt. 250.
Reliquias abſumere pugnæ. Liv. 5. ab U. C.
Tempus. Cic. pro Quint. 34.
Vinum. Ter. Heaut. 3. 1. 49. Quid vini abſumpſit?
Abſumpſit illuvies majorem partem Syriæ. Id eſt, Aquis immerſit, inundavit. Juſtin. lib. 2. cap. 6.
Abſumi re aliqua, ut Fame. Liv. 1. Bell. Pun.
Clade. Cic. 2. Tuſc.
Cura. Ter. Phorm. 2. 2. 26.
Abſumi in. Plin. lib. 11. cap. 37. Qui putant dentes in cornua abſumi, facile coarguuntur cervarum natura.
Abſumpti ſumus, pro Periimus, actum eſt de nobis. Plaut. Moſtel. 2. 1. 18. Virg. Æn. 1. 559.
Sin abſumpta ſalus, & te pater optime Teucrûm
Pontus habet Libyæ. ſubintell. Eſt. Id eſt, Si periit nobis.
Fato abſumptus. Val. Max. lib. 4. cap. 6. ubi de Artemiſia.
Morte fortuita abſumptus. Tacit. Ann. lib. 4. 2.
Novo genere abſumpta mortis. Val. Max. lib. 4. cap. 6. de Porcia.
ABSUMPTIO, onis. Verbale. Ulp. in l. Hoc Senatusconſultum. D. de uſufr. ear. rer. quæ uſ. conſ. Vel cæteræ res, quæ in abſumptione ſunt.
ABSUMEDO, ĭnis. f. Conſumptio, a verbo Abſumo. Plaut. Capt. 4. 3. 3.
Quanta pernis peſtis veniet! quanta labes larido!
Quanta ſumini abſumedo!
ABSURDUS, Adj. [ἄτοπος, ἄλογος] proprie ſignificat Auditu alienum, ſive alienum ab auribus; ſed uſitatius ad Animum transfertur. Abſonum, quod omnium mentes aſpernantur ac reſpuunt. Cic. pro Roſc. Com. 19. Fraudavit Roſcius. Eſt hoc quidem auribus, animisque hominum abſurdum. Idem 8. Philipp.
Ineptum atque abſurdum. Ter. Adel. 3. 3. 21. Voſtram nequeo mirari ſatis Rationem. S. eſt hercle inepta, ne dicam dolo, atque abſurda.
Ineruditum & abſurdum. Cic. Acad. 4. 132. Modo nequis illud tam ineruditum abſurdumque reſpondeat.

Absurdum atque alienum a vita mea. Ter. Adel. 5. 8. 21.
Incredibile & absurdum. Cic. pro Sylla 57. Jam vero illud quam incredibile, quam absurdum, qui Romæ, &c.
Ingenium. Tacit. Ann. lib. 13. 45. Sall. Catil. C. 25. Verum ingenium ejus haud absurdum, posse versus facere, jocum movere, sermone uti vel modesto, vel molli, vel procaci. Prorsus multæ facetiæ, sales, multosque lepos illi inerat.
Res absurda est. Cic. pro Corn. Balb. 37.
Sonus. Cic. de Divin. 1. 15. Absurdoque sono fontes & stagna cietis.
Vir. Cic. 2. de Orat. 85. Sin plane abhorrebit, & erit absurdus: ut se contineat, aut ad aliud studium transferat, admonebo.
Vox absona & extra modum absurda. Cic. de Orat. 3. 41.
Absurdum est, cum infinitivo. Cic. de Provin. Consul. 37. Nam & non fortiri, absurdum est: & quod fortitus sis, non habere.
Compar. Cic. de Nat. Deor. 1. 16. Multo absurdiora sunt ea, quæ Poetarum vocibus fusa ipsa suavitate nocuerunt. Et de Fin. 2. 13. Quo nihil mihi videtur esse absurdius. Idem Att. 7. 13. Absurdissima mandata.

ABSURDE, Adv. [ἀτόπως] ut Absurde aliquid dicere aut facere, quasi Inepte & repugnanter. Cic. de Fin. 2. 21. Idque si ita dicit, non esse reprehendendos luxuriosos: si sapientes sint, dicit absurde. Idem, de Divin. 2. 219. Sed nescio quomodo nihil tam absurde dici potest, quod non dicatur ab aliquo philosophorum. Plaut. Epid. 3. 1. 6.
Absurde facis, qui angas te animi.
Compar. JCt. in Dig. 9. t. 2. l. 51. Quod si quis absurde a nobis hæc constitui putaverit, cogitet longe absurdius constitui, &c.
Superl. Augustin. lib. 4. extr. de Trinitate. Deus pater absurdissime missus diceretur. conf. eodem tractatu, 15. 26.

ABSUS, fluvius. V. ABIS.

ABSYNTHIUM, [ἀψίνθιον] alii ABSINTHIUM scribunt, ab ἀψινθ ex adverso nomen Græci deflexerunt: quod nullum animal ob eximiam amaritudinem hanc herbam attingat. Veteres Graiæ familiæ comici Apinthion quoque conformi etymo, quasi impotabilem, pronuntiarunt: quod hanc nemo ob insignem amarorem possit ebibere. Hinc Latini Absynthium usurparunt, pro re quæ parum allatura sit voluptatis, non tamen propter commoditatem respuenda. Sic verebatur Fab. Quintilian. ne liber suus parum mellis & absynthii multum habere videretur, essetque salubrior studiis quam dulcior. lib. 3. 1. Sic Aloen pro Amaro, quod a palato paucam iniret gratiam, Juvenal. protulit inquiens.
Plus aloes, quam mellis habet. Sat. 6. 180. Ex Ruell. V. Plin. lib. 27. cap. 7.
Absynthium marinum [ἀψίνθιον θαλάσσιον] Est absynthii genus, abrotoni parvi similitudine, refertum minutis seminibus, subamarum, & stomacho inimicum, graviter olens, & cum quadam calefactione astringens. Hoc & Seriphium a nonnullis appellatur: de quo sic scribit Plin. lib. 27. cap. 7. Est & Absynthium marinum, quod quidam Seriphium vocant, probatissimum in Taposiri Ægypti. Hujus semen Isiaci præferre solenne habent. Hodie semen lumbricorum vocant. Gallice, *La mort aux vers*.
Absynthium Ponticum [ἀψίνθιον ποντικὸν] Idem est cum Absynthio vulgari, sive proprie dicto. Nomen habet a Ponto Asiæ regione. In qua tanta copia provenit, ut pecora illo pinguescant, & sine felle inveniantur. Plin. lib. 27. cap. 7.
Absynthium rusticum [ἀψίνθιον ἄγροικον] Idem quod Absynthium vulgare sive Ponticum.
Absynthium Santonicum [ἀψίνθιον σαντονικὸν] Absynthii species est copiosissime proveniens apud Santones, Galliæ populos, vulgari absynthio non dissimilis, semine tamen non æque fœcunda. Easdem vires habet quas Seriphium. Plin. lib. 27. cap. 7.
Absynthia cana. Ovid. 5. Trist. 21.
Tetra. Id est, Tetri odoris. Lucret. lib. 1. 935.
Tristia. Ovid. 3. de Pont. Epist. 8. 15.

ABSYNTHIATUS, Absynthio temperatus: ut Absynthiatum Poculum. Sen. Suaf. 7. Et absolute Absynthiatum pro Vino absynthite, de quo Apicius 1. 3. Lamprid. Elagab. cap. 21. Rosato atque absinthiato vulgus ad bibendum invitavit.

ABSYNTHIUS, m. Varr. Quinquatribus, Quid medico mihi est opus, nempe tuo, absynthium ut bibam gravem, & castoreum, levemque robur. Ex Nonio.

ABSYNTHITES, æ. m. [ἀψινθίτης] sed figurate neutro jungitur: & est vinum factitium ex absynthio. Columel. lib. 12. cap. 35. Vinum absynthiten, & hyssopiten, & abrotoniten sic condire oportet. Sic Plin. lib. 23. cap. 1.

ABSYNTHUS vel ABSINTHUS, [Ἄψυνθος ἢ Ἄψινθος] (utroque enim modo scribitur, teste Stephano) Urbs est Thraciæ, cujus incolæ dicuntur Absynthii, Ἀψίνθιοι, quorum meminit. Herodot. lib. 6.

ABSYRTIDES, [Ἀψυρτίδες] Insulæ sunt in Adriatico mari, Illyrico adjacentes, a fratre Medeæ ibi interfecto, nomine Absyrto, sic appellatæ. Plin. lib. 3. cap. 26. & Strab. lib. 7. p. 218.

ABSYRTIUM, [Ἀψύρτιον] Insula est maris Adriatici, non procul ab Issa. Plin. lib. 3. cap. 21.

ABSYRTUS, [Ἄψυρτος] filius Æetæ regis Colchorum, alio nomine Ægialeus, quem soror ejus Medea, sequens Jasonem, laceravit: ut sic retardaret patrem volentem eam retrahere ex fuga. Hujus meminit Cic. lib. 3. de Nat. Deor. 48. Fabulam describit Ovid. 3. Trist. Eleg. 9. 6. Attingit & Sen. Medea v. 963. Ægialicum alii vocant.

ABSYRTUS, [Ἄψυρτος] Illyrici fluvius, in mare Adriaticum se exonerans. Lucan. lib. 3. 190.
Et cadit Adriacas spumans Absyrtus in undas.
Fuit insuper ABSYRTUS, teste Suida, Nicomediensis quidam miles, qui cum sub Constantino ad Istrum militaret, librum utilissimum scripsit de medicandis equis, & de cura animalium, eumque pulcherrimum & emendatissimum habet Anton. Vicecomes Mediolan.

A B U

ABUDIACUM, [Ἀβουδιακὸν] Urbs est Germaniæ, non procul ab Augusta Vindelicorum, Ptolemæo.

ABVERTO, ti, sum, [ἀποστρέφω] ere. pro Avertere. Plaut. Rud. 1. 2. 76.
Ab saxo averti fluxus, ad littus scapham.

ABULA, Urbs Hispaniæ, Ptolemæo.

ABUNDO, as, [εὐθηνέω, ὑπερέω] are. Superesse alic. Affluere re aliqua, & tam de bonis rebus quam de malis dicitur: nec solum ad res corporeas, sed etiam incorporeas pertinet: ut Abundare argento, ingenio, vitiis. Nonius, Abundare, supra modum aliquid esse scribit. Tractum ex amnibus, qui quoties augentur imbribus, majoribus & crebris undis eriguntur. Virg. 1. Georg. 115.
Præsertim incertis si mensibus amnis abundans.
Cic. de Senect. C. 16. Villaque tota locuples est: abundat porco, agno, hœdo, gallina, lacte, caseo, melle.
Abundare, pro Divitem esse. Cic. Att. lib. 1. 3. Caietam, si quando abundare cœpero, ornabo. Idem de Amicit. Quocirca & absentes adsunt, & egentes abundant, & imbecilli valent, & (quod difficilius dictu est) mortui vivunt.
Abundare & Defici, contraria. Cic. pro Cluent. 183.
Abundare & Egere, contraria. Cic. 2. Off. 13. Jam vero & earum rerum quibus abundaremus exportatio, & earum quibus egeremus invectio, certe nulla esset, nisi his muneribus fungerentur.
Circumfluere atque abundare. Cic. 5. Verr. 9. Istum rebus omnibus undique ereptis impune eludentem circumfluere atque abundare?
Abundare atque affluere. Contr. Deesse. Cic. lib. 1. de Divin. 61. Quorum utrunque perstringere aciem mentis solet, sive deest naturæ quidpiam, sive abundat atque affluit.
Abundare in re aliqua. Cic. 3. de Legib. 14. Theophrastus vero institutus ab Aristotele abundavit, ut scitis, in eo genere rerum.
Abundare audacia. Cic. pro Cluent. 183.
Amore. Ter. Phorm. 1. 3. 11. Aliis quia desit quod amant, ægre est: tibi quia superest, dolet. Amore abundas, Antipho.
Æqualium familiaritatibus & consuetudine propinquorum. Cic. 5. Tusc.
Barbarie abundat amor. Ovid. 2. de Arte Am. 552.
Caligine abundat domus. Ovid. 2. Met. 764.
Copia frumenti. Cæs. 8. Bell. Gall. 40.
Divitiis. Ter. Heaut. 3. 2. 16.
Doctrina & ingenio. Cic. de Orat. 3. 56.
Honoribus. Cic. 10. Epist. 10.
Ira. Ovid. 6. Epist. 16.
Lætitia. Plaut. Stich. 2. 1. 6.
Laudibus bellicis. Cic. 1. Off. 78.
Opibus fandi. Id est, Eloquentia. Stat. 1. Syl. 4. 7.
Otio. Idem 7. Epist. 1. Item de Orat. 1. 6.
Præceptis Philosophiæ. Idem 1. Off. 1.
Rebus. Cic. 4. de Fin.
Sapientia. Cic. in Pison.
Venere. Plin. lib. 11. cap. 37.
Virtutibus. Plin. lib. 1. Epist. 17.
Vitiis. Quintil. Abundant dulcibus vitiis. de Senecæ Scriptis lib. 10. cap. 1. p. 921. ed. Burm.
Abundare, absolute positum. Virg. Georg. 3. 484.
Rursus abundabat fluidus liquor.
Plin. lib. 14. in procemio, abundabant & præmia & operæ vitæ.
Abundat fons in omnem partem. Plin. lib. 18. cap. 22. 1.
Abundare cum genitivo. Lucil. Quarum & abundemus rerum, & quarum indigeamus. Ex Nonio.
Abundare, cum accusat. Nerat. in l. Si fundum. D. Mandati. Sic tua pars coarctabitur, ut non abundet mandati quantitatem. Id est, Non superet, non excedat. Sic habent Haloander & Pandectæ Florent.
Inter Abundare & Redundare hæc est differentia. Abundat, non quod superfluum est, sed quod est copiosum & cumulatum. Redundat, quod supervacaneum est.

ABUNDANS, [εὐπορος, ἄφθονος] Partic. ut Priscian. lib. 18. Abundans illius rei, nomen est. Nam partic. ablativo, quo modo & verbum ejus, conjungitur. Virg. in Bucol. 2. 20.
Quam dives pecoris, nivei quam lactis abundans.
Quis tam abundans copiis? Cic. pro Cornelio.
Abundans & Inops, contraria. Cic. in Brut. 238. Non erat abundans, non inops tamen: non valde nitens, non plane horrida oratio.
Abundans homo. Cic. 2. Philipp. 66. Multa & lauta supellex & magnifica multis locis: non illa quidem luxuriosi hominis, sed abundantis.
Ingenio, doctrina, otio & studio abundans. Cic. 1. de Orat. 22. Græci homines non solum ingenio & doctrina, sed etiam otio studioque abundantes.
Fatum abundans. Claud. de Bell. Get. 22.
Semper ab his famæ petiere insignia bellis,
Exercere dabant, currus regumque catenæ
Inter abundantis fati ludibria ductæ.
Abundans pecunia, contrarium Adesa. Cic. pro Quint. c. 12. Quis tam perditus ac profusus nepos, non adesa jam, sed abundanti pecunia, sic dissolutus fuisset, ut fuit Sextus Nævius?

ABUNDANTISSIMUS, Cic. 2. de Orat. 14. Longe eruditissimus Timæus, & rerum copia & sententiarum varietate abundantissimus.
Abundanti doctrina homo. Cic. 1. de Orat. 85. Excitabatur homo promptus ab homine abundanti doctrina, & quadam incredibili varietate rerum & copia.
Ex abundanti. Quintil. lib. 4. cap. ult. Egregie vero, Cic. pro Milone insidiatorem primo Clodium ostendit: tum addit ex abundanti, etiam si id non fuisset, talem tamen civem cum summa virtute interfectoris & gloria, necari potuisse.
Abundans corporis. Claud. in Eutrop. lib. 2. 380. — abundans
Corporis, exiguusque animi.
Pietatis. Claud. Paneg. 7. 113. — mitis precibus, pietatis abundans,
Pœnæ parcus erat.

ABUNDANTIA, æ. [εὐθηνία, περιουσία, εὐπορία, ἀφθονία] Rei alicujus copia: ut Abundantia ingenii. Cic. 1. Acad. Abundantia quadam ingenii præstabat.
Abundantia & copia. Cic. de Amicit. cap. 23. Atque ubi suppeditans omnium rerum quas natura desiderat, abundantiam & copiam.
Abundantia amoris. Cic. lib. 1. Epist. 9. Facis tu quidem abundantia quadam amoris.
Otii. Cic. lib. 7. Epist. 2.
Rerum aliquarum abundantia. Cic. 3. de Orat. 123.

Ubertas

Ubertas agrorum, abundantiaque rerum omnium. Cic. contra Rull. 1. 18.
Circumfluere omnibus copiis, atque in omnium rerum abundantia vivere. Cic. de Amicit. 52.
Abundantiæ modo aliquid ducere. Tacit. in Vita Agric. cap. 6. Ludos & inania honoris, modo rationis atque abundantiæ duxit, uti longe a luxuria, ita famæ propior. Hoc est, secundum mensuram rationis & suarum opum.
Abundantia fœminarum, id est, Menses, seu menstrua largius fluentia. Plin. lib. 24. cap. 11. Rhus fœminarum abundantiam sistit cibo. Et lib. 27. cap. 12.

ABUNDATIO, onis. [ἐπίῤῥοια] Verbale. Plin. lib. 3. cap. 16. Omnia ex Philistinæ fossæ abundatione nascentia.

ABUNDANTER, Adv. qualitatis. [εὐπόρως] Copiose, affatim, affluenter. Plin. lib. 24. cap. 9. Hæc fert in Ægypto, Syriaque etiam abundanter lignosum fructum. Idem lib. 18. cap. 18. Tanto tardius decedit, quanto abundantius crevit.
Copiose & abundanter loqui. Cic. de Orat. 2. 35.
Satis abundanter. Cic. 3. ad Heren. Ad omnem judicialem causam quemadmodum conveniret inventionem rerum accommodari, satis abundanter, ut arbitror, superioribus libris demonstratum est.
Abundantius & Angustius, contraria. Cic. in Topic. Tamen aliis disputationibus abundantius occurrunt, aliis angustius.
Abundantius crescere. Plin. lib. 18. cap. 18. Abundantissime. Idem 5. 9.
Abundanter & Presse dicere, contraria. Quintil. lib. 8. cap. 3. Concitate dicere an moderate, læte an severe, abundanter an presse, aspere an leniter.

ABUNDE, [ἀφθόνως] Adv. quantitatis derivatum a verbo Abundo, teste Priscian. Abundanter autem ab Abundans.
Et est Abunde, idem quod Satis. Unde Satis abundanter dicimus: satis abunde, non item: nisi addita conjunctione: ut Satis abundeque. Author Valla in Poggium. Plin. in Præf. 6. Abunde pulchrum & magnificum est. Sallust. in Jugurth. Abunde magna præsidia.
Abunde est, cum genitivo. Virg. 7. 552. Terrorum & fraudis abunde est. In hoc loquendi genere ipsum (abunde) figurate pro nominativo ponitur, sicut & cum dicimus, Satis est illi pecuniæ.
Abunde potentiæ gloriæque adeptus. Sueton. in Cæs. cap. 86.
Abunde salis. Quintil. lib. 10. cap. 1.
Abunde esse alicui. Id est, Satis superque esse. Cels. lib. 1. cap. 3. Ergo huic abunde est loco tepido demittere se.
Abunde est, sequente infinitivo. Plin. Jun. Epist. 103. Sed utrunque tam magnum est, ut abunde sit alterum efficere.
Abunde est, pro Sufficit, satis superque est, ait Bud. Plin. Jun. Epist. 122. Abunde est si epistolæ sunt molestæ.
Abunde gratus. Ovid. 4. de Ponto, v. 37.
Promittere abunde. Lucret. lib. 3. 180.
Ratus abunde. Tacit. Hist. lib. 2. 95.
Satisfacere abunde. Id est, Affatim, largiter & copiose. Cic. 2. de Divin. 1. Erit abunde satisfactum toti huic quæstioni.
Abunde, cum aliis verbis. Cic. de Senect. Etiam si non abunde potitur. Sic abunde tibi adsunt omnia: pro Copiose suppetunt. Cic. ad Brut. 4. Abunde tractata est ratio. Plin. lib. 9. cap. 41.
Abunde, cum subst. Sallust. Jugurth. cap. 14. Dein quod parentes abunde habemus. Quasi tu dicas, Satis parentum, vel satis multos parentes. Idem in Orat. Met. Tribuni plebis ad plebem: Cunctaque præsenti ignavia mutastis, abunde libertatem rati, quia tergis abstinetur. hoc est, Rati satis esse libertatis, aut satis magnam libertatem. Sic abunde est arboribus altitudo quatuor pedum. Columel. lib. 2. cap. 2. 17.

ABUNDUS, Adj. Gell. lib. 1. cap. 2. Lavacris nitidis & abundis, & collucentibus. Et Accius apud Nonium 4. 191. Neque vi tanta quisquam est, neque tam abundus fortunis ferox. Ita legit Guyet. ad Ter. Adel. 4. 3. Hinc adverbium Abunde, de quo antea.

ABVŎLO, [ἀφίπταμαι] Volando discedo. Cic. 2. de Fin. 106. Fluit igitur voluptas corporis, & prima quæque abvolat, sæpiusque relinquit causas pœnitendi quam recordandi. Alii legunt Avolat.

ABUPUS, Britanniæ fluvius maximus, Ptolemæo.

ABUS, [Ἄβος] Pars est montis Tauri supra Armeniam, ad viam qua itur versus Ecbatana. V. Strab. lib. 11. Est etiam Abus Ptolemæo, fluvius Britanniæ.

ABUSIO. V. ABUTOR.

ABUSQUE, [ἕως ἀπό] Adv. Modo tempus, modo locum significans: & est poetica vox, pro Usque ab. Plaut. Amph. 4. Hæc illic est pugnata pugna abusque mane ad vesperum. Id est, A mane usque ad vesperum. Virg. Æn. 7. 289.

— Siculo prospexit abusque Pachyno.

Ubi Servius, Abusque & Adusque usurpative dicimus. Præpositio enim nec adverbio jungitur, nec præpositioni. (Usque) autem aut Præp. est, aut Adv. Idem sentit Diomedes.
Abusque, nonnunquam suo ablativo postponitur. Tacit. lib. 15. 37. Animalia maris Oceano abusque petiverat.

ABUTONON, [ἀβούτονον] Herba est Dioscoridi, quæ alio nomine Abrotonum vocatur. V. ABROTONUM.

ABŪTOR, [ἀποχρῶμαι, καταχρῶμαι, παραχρῶμαι] abuti. Est Valde uti. Sed etiam in bonam partem & pro simplici Uti. Cic. de Nat. Deor. 151. Nos Elephantorum acutissimis sensibus, nos sagacitate canum ad utilitatem nostram abutimur. Idem Fam. lib. 9. 6. Quæ igitur studia magnorum hominum sententia, vacationem habent, eadem publici muneris, iis concedente repub. cur non abutamur? Similiter in bonam partem accipitur in Miloniana.
Abuti veteres hinc dixerunt, pro eo quod est utendo consumere, conficere, extinguere, ut notavit Hotoman. in suo Lex. Et in hac significatione Cic. ablativo jungit. Vetustiores etiam accusativo. Cic. Verr. 3. Nisi omni tempore, quod mihi lege concessum est, abusus ero. Id est, Nisi omne tempus, quod mihi lex concessit, dicendo consumpsero. Cato de R. R. cap. 76. 3. Linito usque adeo donec omnem caseum cum melle abusus eris. conf. Paræi Lex. Crit. p. 16. Plaut. Trin. 3. 2. 56. Me qui abusus sum tantam rem patriam. Et ita Ter. dixit in Prol. And. 5. Operam abuti in prologis scribundis, pro Collocare & consumere, quemadmodum recte Turneb. contra receptam interpretationem annotavit.
Abuti veteres passive dixerunt pro Consumor. Varr. apud Priscian. lib. 8. p. 792. Utile utamur potius, quam ab rege abutamur. Inde abusus participium in eadem significatione. Ibid. Hortens. Abusis jam omnibus locis, καταχρησθέντων. Plaut. Asin. 1. 3. 44. Ubi quæ dedi ante? c. abusa. In quem locum Nonius, Abusa, utendo, vel in usum consumpta.
Hinc Abuti per metaphoram, pro Male uti. Cato: Utere quæsitis, sed ne videaris abuti.
Abuti muliere. Ter. Phorm. 2. 2. 67. Ubi Donatus, Utimur cum honore, Abutimur cum injuria.
Abuti translatum ad res incorporeas: ut Abuti alicujus patientia. Cic. in Catilin. 1. 1. Quousque tandem abutēre Catilina patientia nostra?
Abuti auribus alicujus. Plin. Jun. Epist. 150. Accedunt querelæ rusticorum, qui auribus meis post longum tempus suo jure abutuntur.
Immoderate facilitate alicujus. Cic. 12. Fam. 1. 8. At enim ita decrevimus: fecimus id quidem temporibus cedentes, quæ valent in rep. plurimum: sed immoderate quidam & ingrate nostra facilitate abutuntur.
Dominatione. Sueton. in Cæs. 76. 1.
Festivitatibus. Cic. in Orat. 176. Gorgias autem avidior est generis ejus, & his festivitatibus insolentius abutitur.
Fortunis hominum ad cupiditatem. Cic. 7. Verr.
Gloria nominis. Cic. 4. Acad.
Ignoratione alicujus. Cic. pro Ligar. 1. Paratus veneram, quum tu id neque per te scires, neque audire aliunde potuisses, ut ignoratione tua, ad hominis miseri salutem abuterer.
Legibus ad quæstum. Cic. pro Rosc. Amer. 54. Quid est aliud judicio, ac legibus, ac majestate vestra abuti ad quæstum, atque ad libidinem: nisi hoc modo accusare?
Nomine alieno ad suos quæstus. Cic. 5. Verr. 50.
Otio & literis. Cic. 1. Tusc. 1. 3. Fieri autem potest, ut recte quis sentiat: & id quod sentit, polite eloqui non possit: sed mandare quenquam literis cogitationes suas, qui eas nec disponere, nec illustrare possit, nec delectatione aliqua allicere lectorem, hominis est intemperanter abutentis & otio & literis. Paterc. lib. 2. 95. p. 123. 8. Sentium Saturninum, militarium officiorum patientem ac peritum: sed eundem, ubi negotia fecissent locum otio, liberaliter lauteque eo abutentem.
Regno & licentia ad omnia. Cic. 1. de Nat. Deor. 65.
Scelere & perfidia ad alicujus exitium. Cic. Att. lib. 3. 14.
Sermone aliquo abuti pro mandatis, id est, Verba alicujus arripere, & ad alium tanquam ei mandatum sit deferre. Cic. Att. lib. 7. 13. Ut id ipsum mihi ille videatur irridendi causa fecisse, qui tantis de rebus huic mandata dederit: nisi forte non dedit, & hic sermone aliquo arrepto, pro mandatis abusus sit.
Viribus corporis. Cic. 1. de Invent. 3. & Liv. 2. Ab U. C. 182.
Abutendum se permittere. Sueton. in Galb. cap. 14. His diverso vitiorum genere grassantibus, adeo se abutendum permisit & tradidit, ut vix sibi ipsi constaret. Hoc est, Ita se permisit illorum arbitrio, ut pro libidine sua quidvis ei facile persuaderent.

ABUSIO, Tropus est durior, qui κατάχρησις dicitur: de qua Cic. in Orat. ad Brut. 94. Aristoteles autem translationi hæc ipsa subjungit, & abusionem, quam Catachresin vocant: ut cum Minutum dicimus animum pro Parvo, & abutimur verbis propinquis, si opus est, vel quod delectat, vel quod licet. De hac quoque meminit Fab. lib. 8. cap. 2. & lib. 3. cap. 3.

ABUSOR, oris. m. Prodigus. Salvian. 8. p. 296. Perditorum hoc adolescentum speciale convicium est, ut abusores scilicet & incuriosi ac negligentes rerum suarum esse dicantur.

ABŪSUS, ūs. m. [ἀπόχρησις] Dicitur quum aliqua re per licentiam male utimur. Ponitur a Jurisconsultis pro Consumptione, quemadmodum & verbum Abuti pro Consumere, & utendo perdere. Hinc eæ res in abusu, non usu consistere dicuntur, quarum usus nisi pereant, nullus est, sive quæ utendo consumuntur. Ulp. l. 5. §. 1. D. de usufr. earum rerum quæ usu consum. Si pecuniæ usufructus, inquit, legatus sit, vel aliarum rerum, quæ in abusu consistunt, nec cautio interveniat: videndum est, an finito usufructu, pecunia quæ data est, vel cæteræ res, quæ in absumptione sunt, condici possint. Cic. in Topic. 17. Non debet ea mulier, cui vir bonorum suorum usumfructum legavit, cellis vinariis & oleariis plenis relictis, putare id ad se pertinere. Usus enim, non abusus legatus est. Ubi Boëthius, Utimur iis, quæ nobis utentibus permanent: iis vero abutimur, quæ nobis utentibus pereunt.

ABUSUS, a, um. Adj. V. paulo ante in ABUTOR.

ABUSIVE, Adv. [καταχρηστικῶς] Quintil. lib. 9. cap. 2. p. 777. Burm. Nunc non abusive dispensatio est. Idem 8. 6. Abusive aliqua re uti.

A B Y

ABYDOCŌMÆ, [ἀβυδοκόμαι] Dicuntur sycophantæ, a verbo κομέω, quod est Efferri, & parum modeste se gerere. Hoc enim nomine male audiebant Abydeni, quod insignes calumniarum artifices essent. Cæl. Rhodig. lib. 26. cap. 21.

ABYDON, ōnos. [Ἀβυδών] Regiuncula est Macedoniæ. Authores Suidas, & Stephanus.

ABȲDUS, [Ἄβυδος] Urbs Asiæ a Milesiis condita ad Hellespontum sita, patria Leandri, cui Sestos in Europa opponitur, intercedente angusto mare Hellespontiaco: de qua apud Virg. Georg. 1. 207.

Pontus & Ostriferi fauces tentantur Abydi.

Hodie Dardanella: munimenta illa Turcica. Est item Ægypti oppidum Memnonis regia & Osiridis templo inclytum. Plin. lib. 5. cap. 9.
Abydum ne temere. subaud. Naviges. Nequod grave periculum suscipias, sine causa idonea. Erasm. in Adag.
Abydos gemina. Appropinquantibus enim apparet gemina propter Sesti vicinitatem. Val. Flacc. Argon. 1. 285.

ABYDĒNUS, Adj. [Ἀβυδηνός] Stat. lib. 1. Sylv. 2. 87.

Vidi & Abydeni juvenis certantia remis
Brachia. Id est, Leandri. Idem 1. Achill. Littore Abydeno.

Abydeni a Philippo Macedonum rege gravi obsidione pressi, omni spe salutis abjecta, in eam rabiem sunt accensi, ut se suasque uxores & liberos,

liberos, ferro, flammis, & omni genere mortis crudelissime interficerent, ne in hostis venirent potestatem. Liv. Decad. 4. lib. 1. 31. 17.
Abydena illatio, vel Abydena bellaria, Proverb. V. Erasm. in Adag.
Abydeni fama fuerunt parum secunda, quod essent sycophantæ, molles & effœminati. Pausan. & Suid. V. paulo ante in ABYDOCOMÆ.
ABYLA nonnullis per metathesin Alyba dicitur. Strab. lib. 3.
ABYLA, Dionysius Afer in lib. de Situ Orb. mediam corripuit hoc versu: [Στῆλαι ἀλύβη κέκλιται μία· τῆς δ' ὑπὲρ ἄλλη.] De Abyla sic Plin. in lib. 3. procemio: Proxima autem faucibus utrinque impositi montes, coercent claustra. Abyla Africæ, Europæ Calpe, laborum Herculis metæ. Quam ob causam indigenæ columnas ejus dei vocant: creduntque perfossas exclusa antea admisisse maria, & rerum naturæ mutasse faciem. Pompon. Mel. lib. 1. cap. 5. p. 335. Gronov. Deinde, inquit, est mons præaltus, ei quem ex adverso Hispania attollit, objectus. hunc Abylam, illum Calpen vocant, columnas Herculis utrumque. Addit fama nominis fabulam, Herculem ipsum junctos olim perpetuo jugo diremisse colles, atque ita exclusum antea mole montium Oceanum, ad quæ nunc inundat, admissum. Strab. lib. 3. de Column. Herculis varias referens opiniones, Aliqui, ait, columnas Calpen & Abylycem opinati sunt, montem ex Africa procumbentem. Paulo post: At quidam alii columnas dici illas aiunt, quæ intra Herculis ædem in Gadibus existant. Sunt autem ex ære, cubitorum octo, in quibus construendi templi sumptus inscriptus est. Ad quas quum perveniant qui navigationem absolverint, Herculi sacra ferentes, a Deo se juvari instruuntur, hic maris & terræ finem esse. Hunc verisimiliorem esse sermonem, etiam Posidonius arbitratur. Hæc ille Avien. Periegesi, v. 111.

Maura Abyla, & dorso consurgit Iberica Calpe.

ABYLA Syriæ. V. ABILA.
ABYRTACE, [ἀβυρτάκη] Apud Mediæ populos erat edulii genus ex porro, cardamo, allio, granis mali punici, sinapi, aliisque nonnullis rebus confectum. Etym. Author. Plutarch. Sympos. 4. 1. V. Cæl. Rhodig. 14. 56.
ABYRTACOPŒI, [ἀβυρτακοποιοὶ] Dicuntur, qui ejusmodi esculenta parant. Cæl. Rhodig. lib. 27. cap. 23.
ABYSSUS, si. f. [ἄβυσσος] Aqua patens in immensam profunditatem: Hoc est, Quæ fundum non habet. Ecclesiasticorum fere est, qui ad sedem inferorum transferunt. Sic in N. T. Prudent. Hamart. v. 835. de Anima peccatis polluta:

Mersandam penitus puteo ferventis Abyssi.

ABZŒÆ, Populi sunt ad Oceanum Scythicum. Plin. lib. 6. cap. 13.

A C

AC, conjunctio est copulativa [καὶ] pro Et, sive Atque. Ter. And. 1. 1. 47. — Pudice vitam, parce ac duriter
Agebat, lána ac tela victum quæritans.
Ac, pro his duabus particulis (idque) vel (& quidem.) Ter. Heaut. 4. 5. 15. Faciam boni tibi aliquid pro istac re, ac lubens. Idem Eun. 5. 3. 6. Amabo quid ait? cognoscitne? C. ac memoriter.
Ac, Etiam. Cic. pro Muræn. Ac de officio defensionis meæ, ac de ratione accusationis tuæ, fortasse etiam alia in parte orationis dicendum nobis erit.
Ac potius, Loquendi genus per correctionem. Idem quod Vel potius, Imo potius. Cic. Lentul. lib. 1. 4. Ego omni officio, ac potius pietate erga te, &c. Gr. καὶ μᾶλλον δὲ.
Ac non, pro Nec. Ter. Adel. 3. 3, 39.
- Nimium inter vos Demea,
Ac non quia ades præsens dico. Cic. pro Domo sua, Sit sane hoc de nostris ædibus, ac non de publicis templis. Unum ostende verbum consecrationis in ipsa tua lege, si illa lex est, ac non vox sceleris & crudelitatis tuæ.
Ac, in principio sententiarum, continuandi vim habet, pro Autem. Cic. lib. 1. de Orat. in procem. Ac primo quidem totius rationis ignari, &c. Virg. Æn. 1. 178.
Ac primum silicis scintillam excudit Achates.
Ac, pro Contra quam, teste Donat. Ter. And. 5. 1. 22. Et nescio quid tibi sum oblitus hodie, ac volui, dicere.
Ac, pro Quam, aut pro Ut, fere his dictionibus postponitur, æque, aliter, alius, contra, juxta, par, perinde, secus, similis & similibus. De quibus exempla in singulis eorum invenies.
Ac si, ponitur pro Quasi, perinde quasi, & tanquam si.
Juxta ac si, Non secus ac si, Non aliter ac si, ponuntur pro Non secus quam, Non aliter quam.
Ac, in compositione, ponitur pro Ad, mutatione c literæ in d: Ut Accedo, accipio, accolo: Quæ tamen antiqui per d scribebant Adcedo, adcipio, adcolo, & similia. Non est igitur ex conjunctione, sed ex corrupta præpositione compositio ejusmodi.
Ac etiam, Ac quoque per Pleonasmum dici videntur. Sueton. Cæs. 26. Per equites Romanos ac etiam per Senatores. conf. ibid. cap. 55. & in Aug. cap. 19. Cels. 2. 6. Ac sanguinem quoque in Febre vomuisse, pestiferum est. conf. 2. 3: 5. 26: 7. 18.

A C A

ACA, [Ἄκη, sive Ἄκη] civitas Phœnicum, quæ postea Ptolemais dicta est. Strab. lib. 16. Plin. autem dicitur Ace, quæ quondam colonia fuit. Claud. Cæs. lib. 5. cap. 19. Accho Sacris Literis Judic. 1. 31. Bochart. cap. 2. Palæstinæ, Acon seu Aconensis civitas; Jacobo a Vitr. cap. 25. Hist. Orient. Accon; ad quem locum V. quæ notat in Edit. Duac. An. 1597. Andr. Hojus, p. 461. Fullerus, lib. 4. Miscell. Sacr. 15. docebit male quæri a Stephano vocabuli originem in lingua græca, explodi autem debere vocem, quæ sit apud Jos. Ἄκη. conf. & notata Bolio ad Nepot. Datam. cap. 5. 1.
ACABE, [Ἀκάβη] Mons est in finibus Ægypti Ptolemæo.
ACABIS, [Ἀκαβὶς] Civitas est in Cyrenaica Aphricæ regione. Ptolem.
ACĂBO, Animal multum valens vi medica, in desertis Arabiæ. Calep.
ACACALIS, [ἀκακαλὶς] semen est fruticis in Ægypto nascentis, similitudinem cum fructu Tamaricis obtinens. Nomen frutici a nympha datum crediderim Acacallide, quæ ab Apolline compressa Phylaciden & Phylandrum ediderit in Creta: miraculo ab Elyriis populis confecto, nutritos a capra eos fuisse. Cujus monumentum in Apollinis quoque Delphici delubro, ut author est Pausan. in Phoc. monstrabatur. Appollon. poeta in Argonaut. Acacallidem Minois regis filiam ab Apolline quidem vitiatam cecinit, sed quæ in Africam relegata, filium ediderit nomine Amphithoon, qui & Garamas quoque vocaretur, Nasamonis & Caphauri pater, ex nympha Tritonide. Diosc. 1. 118.
ACACESIUM, Ἀκακήσιον Stephano, Urbs Arcadiæ, sic dicta ab Acaco Lycaonis filio, ut tradit Pausan. lib. 8.
ACACIA, [ἀκακία] Genus spinæ est, teste Plin. lib. 24. cap. 12. Cujus semen lenticulæ est simile, minore tantum & grano & folliculo. Est & succus e spina illa expressus, cujus medicinalem usum Plin. tradidit 24. 12. conf. 20. 16. & 30. 7. Item Scribon. Larg. 41. 85. &c. Petron. cap. 23. Sudantis acaciæ rivi; ubi ad fucandam faciem adhibitam esse, docent Interpretes. Nunc acaciam ex sylvestri pruno colligit officinarum desidia. Ruell. Pharmacopolæ vocant Accacie.
ACACIA, æ, [ἀκακία, ας] Innocentia, simplicitas, animus ab omni terrore liber, in quo Democritus philosophus summum bonum constituebat. Cic. de Fin. 5. 87. Id enim ille summum bonum, Euthymiam & sæpe Acaciam appellat. Id est, Animum terrore liberum.
ACACIUS, [Ἀκάκιος] Patriarcha fuit Constantinopolitanus, vir imprimis pius, & Leoni Imperatori gratissimus. Vitam ejus V. apud Suid. Fuit præterea Acacius, Rhetor insignis, qui Libanii & Juliani temporibus floruit, teste eodem Suid.
ACACUS, a, um. [ἄκακος] Purus, simplex, apertus, non versutus. Dionysius ad Damophilum scribens, ostendit acacos esse, quibus aliorum mores non sunt formidolosi. Ex suo enim animo, alienum existimant animum: ut sic acacus, minime malitiosus, aut suspiciosus.
ACADEMIA, [ἀκαδημία & ἀκαδημεία] verti potest Lavacrum, aut Civitas. Dicitur etiam Gymnasium Athenis, quia prope lavacrum positum, authore Hesych. Diog. Laert. tamen: in Vita Platon. S. 7. Academia, inquit, Gymnasium est in suburbano nemorosum, a quodam heroe Academo nomine appellatum. Idque ex Eupolide & Timone confirmat. Antea per e tenue scribi solitum Ecademia ibid. docet. Hor. lib. 2. Epist. 2. 45.

Atque inter sylvas Academi, quærere verum. Ibi Schola Platonis, studendi usu, & discipulorum frequentia, morumque celebritate insignis fuit. Ser. Sulpic. l. 4. ad Fam. Ep. 12. Nos in nobilissimo orbis terrarum Gymnasio Academiæ locum delegimus. Cic. de Orat. Academiæ illi ac Lycæo, tuum hoc suburbanum gymnasium antepono.
Unde Academici philosophi. Cic. lib. 1. Acad. Illi autem qui Platonis instituto in Academia, quod est alterum gymnasium, cœtus erant & sermones habere soliti, ex loci vocabulo nomen habuerunt. Plura in Academicis, & in princip. lib. 5. de Fin. Academiam quæ arida prius fuerat, & inculta, Cimon irriguum lucum effecit, sua opera purissimis alveis umbrosisque deambulacris elaboratum. Plutarch. in Vita Cimonis. Hic locus sex stadiis a Dipylo porta urbis Atheniensium distabat, ut testatur Cic. lib. 5. de Fin. C. 1.
Academia, villa fuit Ciceronis, ab Averno lacu Puteolos tendentibus litori imposita, celebrata porticu & nemore, quam nominavit Academiam ab exemplo Athenarum, compositis voluminibus ejusdem nominis, in qua & monumentum sibi instauraverat. Hæc Plin. lib. 31. cap. 2. Meminit hujus Academiæ suæ Cic. Att. lib. 1. 3.
Academia, per metonymiam subjecti, pro Philosophia Academica. Academia volatica. Cic. Att. lib. 13. 25. O Academiam volaticam & sui similem, modo huc, modo illuc, &c. Vocat Academiam volaticam, quod Academicorum ancipites essent viæ & rationes, ut mox dicetur in Academicis. Idem ad Fam. 9. 8. Nosti enim profecto os illius adolescentioris Academiæ.
Academiæ spatia. Cic. in Orat. 2. 57. Ego autem fateor me Oratorem, si modo sim, aut etiam quicunque sim, non ex Rhetorum officinis, sed ex Academiæ spatiis extitisse. Illa enim sunt curricula multiplicium variorumque sermonum, in quibus Platonis primum sunt impressa vestigia. Ex Academiæ spatiis, id est, ex Platonis philosophia, qui primus in Academia docuit.
Academia penultimam variat. Cic. lib. 1. de Divin. 22.
Inque Academia umbrifera, nitidoque Lycæo
Fuderunt claras fœcundi pectoris artes.
Laurea. Cic. libertus apud Plin. lib. 31. cap. 2.
Atque Academiæ celebratam nomine villam. Claudian. in Paneg. de Manlii Theodori consulatu, 34.
In Latium spretis Academia migrat Athenis. Sidon. in epithal. Polemii Carm. 15. v. 20.
Obviet & quanquam totis Academia sectis.
ACADEMĬCUS, Adject. [ἀκαδημικὸς] Cic. lib. 2. de Fin. 43. Nam cum Academicis incerta luctatio est, qui nihil affirmant, & quasi desperata cognitione certi, id sequi volunt quodcunque verisimile videatur. Idem lib. 3. de Orat. Reliqui sunt Peripatetici & Academici: quanquam Academicorum nomen est unum, sententiæ duæ. Academici veteres & novi fuerunt. Veteris Academiæ Princeps ipse Plato, novæ Arcesilas, ut Cic. Acad. Quæst. 1. 4. & 12. docet. conf. eundem de Orat. 3. 18. Novasse autem institutum videbatur Arcesilas, quod nihil comprehendi & doceri de quaquam re posse, incertaque esse omnia pronunciaret, quod Socratem etiam ac Platonem principes sectæ, disputasse in utramque partem res, non affirmasse animadverteret. Quam ob causam & Cicero nihil discriminis revera inter veterem & novam Academiam esse existimabat. Sed tamen aliud est sustinere assertionem, aliud nihil omnino afferi posse, statuere. Huc accedit, quod Sextus Empir. Pyrrhon. Hypoth. 1. 33. observat, Platonem quidem cum exercendi causa disputat, affirmare nihil; cæterum cum serio agit rem, decernere omnino ac statuere: ut cum de Ideis, de Providentia, de Vita cum virtute conjuncta disputat. Jam eo in loco Sextus multo plures Academiæ, quam duos gradus percenset. Quod & fortasse Cicero fecerat in iis Acad. Quæst. Libris, quos tempus hausit atque absorpsit. Nam in Fragmento prioris libri, eoque extremo, novam Academiam usque ad Carneadem perductam scribit. Quod idem propemodum est, ac si dixisset, Carneadem rursus novam & tertiam aliquam instituisse, quod ibidem Sextus prodit: Qui alios, & quartam ac quintam constituisse commemorat. Diog. Laert. Veterem mediam ac novam Academiam facit, hujusque auctorem Carneadem, mediæ vero

vero Arcesilam, & veteris demum Platonem. a Scepticis sive Pyrrhoniis distare Gell. docet 11. 5. extr.

ACADINUS, [Ἀκαδινὸς] Fons juxta Palicos in Sicilia manat: in quo tabellas inscripto juramento, si recte juratum foret, supernatare, neque liquore perfundi asserit Aristoteles: si perperam, protinus in profundum rapi, neque apparere ultra. Alex. ab Alex. lib. 5. cap. 10.

ACADRA, Oppidum in Arabia Felici, apud Ptolem.

ACÆNA, [ἄκαινα] Virga erat pedum decem, qua dimetiebantur agros. V. Cæl. Antiq. Lect. lib. 7. cap. 29. Hinc aliqui derivant

ACÆNITUS, i. m. Baculum gerens. Statuunt nimirum, apud Juvenal. 7. 218. alludi ad Anicetum Pædagogum (de quo Sueton. Neron. 5.)
Discipuli Custos præmordet Acænitus ipse. Sed alii legunt, Præmordet Acœnonetus, Scholiast. acœnonoëtus, ἀκοινονόητος. obscura allusione.

ACALANDRUM, Plin. Ἀκάλανδρος, Strab. Fluvius est in sinu Tarentino, non procul a Metaponto oppido. Plin. lib. 3. cap. 11.

ACALANTHIS, idis. f. Avis est, de qua sic Probus, Acalanthis ea est, quæ Græce ἀκανθὶς dicta est: Latine Carduelis, a Carduo. Virg. 3. Georg. 338. — resonant Acalanthida dumi. Sic legitur in omnibus antiquis codicibus, teste Pierio, non, Et acanthida. Aristoph. Acalanthida cœcos fœtus parere præ pariendi festinatione tradit.

ACALLIS, idis. [Ἀκαλλὶς] Minois fuisse filia creditur, & mater Oaxi. Steph. de Urb. Oaxus, inquit, oppidum Cretæ est, ab Oaxo filio Acallidis, quæ fuit Minois filia.

ACALYPHE, [ἀκαλύφη] Herba est, quam nostri Urticam vocant, dicta Acalyphe, teste Athenæo, παρὰ τὸ μὴ ἔχειν καλὴν ἀφήν. Hoc est, quod Tactui non sit jucunda. Est etiam ex genere muscarum apud Aristot. de Animal. Item piscis quoddam genus, quod & nostri Urticam appellant. Plin. lib. 9. cap. 45. inter τὰ ζωόφυτα connumerat: hoc est, inter ea quæ mediam habent naturam inter animantia & plantas. V. latius in dictione URTICA. Scribitur & Acalephe.

ACAMANTIS, [Ἀκαμαντὶς] Insula est in mari Cilicio, quæ notiori nomine Cyprus appellatur. Dicta Acamantis, ab Acamante promontorio, sito ad occasum. V. Plin. lib. 5. cap. 31.
Fuit etiam Acamantis, una ex decem tribubus Atheniensium, ita dicta ab Acamante, Thesei filio. Suidas.

ACAMANTIUM, [Ἀκαμάντιον] Urbs est in majori Phrygia, opus Acamantis Thesei filii, qui cum in expeditione adversus Solymos se strenue gessisset, locum condendæ urbis a patre impetravit. Hinc fit gentile ACAMANTIUS, [Ἀκαμάντιος] & fœmin. ACAMANTIS [Ἀκαμαντὶς] & possessivum ACAMANTÆUS, [Ἀκαμανταῖος.] Steph. de Urb.

ACAMANTIUS, [Ἀκαμάντιος] Philosophus fuit Heliopolita, de quo V. Suid.

ACAMARCHIS, [Ἀκαμαρχὶς] Marinæ nymphæ nomen est, quam Oceani filiam fuisse volunt, cujus meminit Diodor. lib. 6.

ACAMAS, antis. [Ἀκάμας] Promontorium sylvosum in Cypro, quod duarum mamillarum speciem præbet. Unde Cyprus antea Acamantis vocitata est. Strab. lib. 14.

ACAMAS, Unus fuit (teste Homero Iliad. 2.) e Thracum principibus, qui in auxilium Trojanorum venerunt.
Fuit & alius ejusdem nominis filius Antenoris, qui tempore belli Trojani cælebs erat, & diis similis habebatur. Dictus παρὰ τὸ μὴ κάμνειν, quasi indefessus.
Et tertius item Thesei F. longe clarissimus, qui & in equo Trojano fuit, Acamantij conditor.

ACANNAE, [Ἀκανναὶ] Emporium est ad mare rubrum. Steph. de Urb.

ACANON, [ἄκανον] Herba est, quam quidam Eryngæ adscribunt, brevis, ac lata, spinisque latioribus, ut author est Plin. lib. 22. cap. 9.

ACANTHA, [ἀκάνθα] Herba eadem est cum Acantho. V. ACANTHUS.

ACANTHALEUCE, [ἀκανθα λεύκη] Herba est foliis aculeatis, & candidis maculis variegatis, quasi lacte conspersis: unde & Latini Spinam albam vocant. Officinæ Punico nomine vocant Bedegarim.

ACANTHIA CICADA, Proverbium in indoctos atque infantes, aut musices ignaros torqueri solitum. Author est Stephanus Byzantius juxta Acanthum Ætoliæ oppidum, cicadas alibi vocales, mutas esse, atque hinc ortum adagium, cujus authorem citat Simonidem. Cæl. Antiq. Lect. Lib. 9. cap. 30. admonet de his etiam dici qui non loquantur. Unde est illud Hermolai Barbari, Malui divinator videri, quam Ætoliæ cicada. V. Erasmi Chil.

ACANTHICA MASTICHE, [ἀκανθικὴ μαστίχη] Lacryma Helxines herbæ, de qua sic Plin. lib. 21. cap. 16. Helxine rara visu est, neque in omnibus terris est, radice foliosa, ex qua media veluti malum extuberat contectum sua fronde. Hujus vertex summus lacrymam continet jucundi saporis, Acanthicen mastichen appellatam.

ACANTHILIS, idis. f. Avis est, quæ & ACANTHIS dicitur. Testis Hermol. in Plin. lib. 10. cap. 33.

ACANTHION, sive ASCANTHIUM, ii. [ἀκάνθιον] Spinæ genus. Plin. lib. 24. cap. 12. Acanthion verti potest Latine Spinula.

ACANTHIS, idis. f. [ἀκανθὶς] Avis est minima. De qua sic Serv. in Virg. 3. Georg. Acanthis, quam alii Lusciniam esse volunt, alii vero Carduelem, quæ spinis & carduis pascitur: ut inde etiam apud Græcos ἀκανθὶς dicta sit, ἀπὸ τῶν ἀκανθῶν. Id est, Spinis quibus pascitur. Plin. lib. 10. cap. 74. Et acanthis in spinis vivit, idcirco asinos & ipsa odit, flores spinæ devorantes.
Acanthida si vincat Cornix. Id est, Cum Cornix vicerit Acanthida, hoc est, Nunquam. Fieri enim non potest, ut Cornix Acanthidem vincat. Calphurn. Bucolicus poeta, Ecl. 6. 7.
Astyle credibile est, si vincat acanthida Cornix,
Vocalem superet si turpis aëdona bubo. Acanthis enim vocalis est avis, & in primis canora. Cornix obstrepera quidem, sed minime canora.
Acanthis est etiam genus herbæ, quæ Latine Senecio dicitur. Plin. lib. 25. cap. 13.

ACANTHON, [Ἀκανθὼν] Mons est Ætoliæ, cujus meminit Plin. lib. 4. c. 2.

ACANTHUS, i. m. [ἄκανθος] Genus herbæ, de qua Plin. lib. 22. cap. 22. Acanthus est topiaria & urbana herba, elato longoque folio, crepidines marginum, assurgentiumque pulvinorum toros vestiens. Virg. Ecl. 4. 20.
Mistaque ridenti colocasia fundet acantho. Ridenti, id est, Læto, ait Servius.
Quæ Acantho scriptores tribuunt (ait Philander) tam quadrant herbæ vulgari quæ refert pedes ursi anteriores, Brancha ursina appellata, ut nihil amplius dubitandum sit, eam ipsam esse. Dioscor. etiam Herpacantham ait vocari, lib. 3. cap. 19. Folia habet multo quam lactucæ latiora, longioraque, erucæ modo divisa. Nam cum caule sit duorum cubitorum altitudine, crassitudine digiti, per intervalla sub ipsum usque verticem foliolis quibusdam oblongis veluti nucamentis vestito, ex quibus candidus prodit flos, semine oblongo & luteo, capitulo thyrsi figura. V. plura apud Philandr. in Vitruv.
Acanthi folia veteres ob pulchritudinem & figuræ elegantiam insculpebant columnarum Corinthiarum capitulis. Cujus rei inventionem latissime exequitur Vitruv. Vestibus quoque pretiosis figuram foliorum acanthi circuntexebant. Unde Virg. 1. Æn. 649.
Et circuntextum croceo velamen acantho. Croceum, id est, aureum. Præmiserat enim poeta,
Ferre jubet pallam signis auroque rigentem. Mox subjunxit,
Et circuntextum, &c. Tale est illud Ovid. 13. Met. 701.
Summus inaurato crater erat asper acantho,
Acanthus flexus. Virg. 4. Georg. 123. Quod idcirco dixit poeta, quia suo ductili flexu identidem in topiarium opus intorquebatur. Qua de etiam causa Tortos appellat acanthos. Columel. lib. 10. de Cinara loquens.
Mollis acanthus. Virg. 3. Ecl. 45. & 4. Georg. 137.
Olens acanthus. Lactant. de Phœnice,
Non casiæ mitis, nec olentis vimen acanthi.
Rutilus acanthus. Calphurn.
Quem modo cantantem rutilo spargebat acantho.
Sidonius acanthus. Stat. 3. Sylv. 1. 37.
Hic tibi Sidonio celsum pulvinar acantho
Texitur, & signis crescit torus asper eburnis.
Acanthus, Arboris nomen. Virg. 2. Georg. 119.
Quid tibi odorato referam sudantia ligno
Balsamaque, & baccas semper frondentis acanthi? Ubi Serv.
Acanthus, arbor est in Ægypto semper frondens, ut oliva, laurus: Acanthos dicta, quia spinis est plena. Abundat hac etiam Circina insula. Ruellius putat hic errare Servium.

ACANTHINUS, Adj. [ἀκάνθινος] Quod est acanthi aut acantho simile. Plin. lib. 25. cap. 7. Spectatur foliis acanthinis. Caules acanthini. Columel. lib. 9. cap. 4.

ACANTHUS, [Ἄκανθος] Puer fuit regius, conversus in florem sui nominis. Est item civitas Ægypti prope Memphim. Præterea etiam Macedoniæ, & Ætoliæ. Plin. lib. 4. cap. 10. [De hac metamorphosi nihil comperi. Forte legendum Puer egregius, & confunditur Acanthus cum Hyacintho. Nam alius est Acanthus Authonoï Fil. in avem sui nominis conversus apud Antonin. Liberal. F. 7.

ACAPEATÆ, [Ἀκαπεάται] Populi sunt circa Mæotim: de quibus Plin. lib. 6. cap. 7.

ACAPIS, Fluvius Asiæ apud Lazos populos. Calepin.

ACAPNA, [ἄκαπνα] ligna (de quibus est titulus apud Martial. in Xeniis) ea videntur esse, quæ Ulp. dicuntur ligna cocta, ne fumum faciant: Nam ἄκαπνος, Sine fumo interpretatur. De lignis ejusmodi Cato de R. R. cap. 130. Codicillos oleaginos, & cætera ligna amurca cruda perspergito, & in sole ponito: perbibant bene: ita neque fumosa erunt, & bene ardebunt. Est & mellis genus, quod eadem ratione Acapnon Plin. appellat, lib. 11. cap. 16. Strab. Acapniston.
Acapnos thysia, Sacrificium absque fumo. Dicitur de nimium tenui convivio, & in quo nihil cocti obsonii apponitur. V. Erasm.

ACÄRA, [Ἄκαρα] Oppidum est in medio Pannoniæ.
Est etiam alterum hujus nominis oppidum in octava Italiæ regione, non procul a Regio Lepido, cujus meminit Strab. lib. 5.

ACARNANIA, [Ἀκαρνανία] Est regio & pars Epiri, quam Achelous amnis ab Ætolia separat, mersa medio sinu Ambracio. Plin. lib. 4. cap. 1.

ACARNAN, ānis. [Ἀκαρνὰν] Ovid. 8. Met. 569. de Acheloo fluvio, Amnis Acarnanum lætissimus. Qui est (ut ita dicam) de Arcanania. Virg. 5. Æn. 298.
Hunc Salius simul & Patron: quorum alter Acarnan,
Alter ab Arcadia Tegeæ de sanguine gentis. Acarnan (ait Serv.) id est, Epirota. Acarnania enim est pars Epiri.
Est & Acarnan, seu (ut alii legunt) Acarnas, mons Atticæ admodum lapidosus. Sen. in Hippol. 1. 5.
Subditus austris frigora mollit Durus Acarnas.

ACARNANES, Curetes & Abantes, iidem fere sunt. Nam hi Eubœam incoluisse traduntur, bellumque continenter de Lilanteo campo cum vicinis gerentes, tandem ab hostibus in pugna per crines anteriores apprehensi ac devicti, sinciput postea rasisse, relictis tantum occipitio capillis: Unde Curetes dicti, id est, Detonsi, ἀπὸ τῆς κουρᾶς, id est, Tonsura. Quapropter Homerus Abantes post terga comantes dixit. Hi postea migrantes in Ætoliam atque Epirum, vocati sunt Acarnanes, quasi Minime rasi, quod detonsos crines succrescere permiserint. Strab. lib. 10. & Volaterr. Geograph. lib. 8.

ACARNANICUS & ACARNANIUS, Adj. [Ἀκαρνάνιος] Unde apud Lucian. in Dialog. Meretriciis, Acarnanius porcellus: & Erasm. in Chiliad. Acarnanici equi, hoc est, Epirotici, quod de optimis dicebatur.

ACARNE, [Ἀκάρνη] Oppidum est Magnesiæ, regionis Thessaliæ, ut tradit Plin. lib. 4. cap. 9.
Est etiam Acarne, Piscis marini genus, teste eodem Plin. lib. 32. cap. 11.
Acarne quoque Theophrasto, Herba quædam aculeata, Atractylidi simillima, spinam habens pro folio, succo pingui, & colore rufo.

ACARON, [ἄκαρον] Myrtus sylvestris, Plin. lib. 15. cap. 7.

ACAROS, [ἄκαρος] Frutex est aculeatus, qui & Oxymyrsine, & Chamæmyrsine, & Latine Ruscum appellatur. V. Ruell.

ACARRHA, æ. [Ἄκαῤῥα] gemino r, Urbs est Achaiæ, teste Steph. unde fit gentile ACARRHÆUS, Ἀκαῤῥαῖος.

ACARUS, i. [ἄκαρος] Tineæ genus in cera nascens, quod omnium animalium minimum esse existimatur. Ex Aristot. lib. 5. de Hist. Animal. cap. 32. Gaza interprete. Dicitur ἀπὸ τοῦ ἀκαρέος, quod indivisibile & insectibile Græcis dicitur.

ACASTA, [Ἀκάστη] Nympha, Oceani & Tethyos filia. Hesiod. in Theog. aliquando dicitur & Actasta.

ACASTUS, [Ἄκαστος] fuit Laodamiæ pater. Id quod ipsa testatur apud Ovid. 13. Epist. 25.

ACASTUS, Magnesiæ rex, a quo Peleus fraterna cæde purgatus est, & expiatus. Cum autem Peleus juvenis esset ac castus, ab Acasti uxore de stupro tentatus renuit. Illa itaque falso apud virum se ab eo tentatam deferens,

deferens, effecit ut ab Acaſto ad venationem mitteretur, ut ibi a feris diſcerperetur: quas cum virtute ſuperaſſet, domum reverſus, Acaſtum cum conjuge interfecit, eorumque regnum invaſit. Author enarrator Apollonii. Volaterr. Hujus Acaſti uxorem nonnulli Creteidem, alii Hippolyten appellant.

Acastus fuit Peliæ Theſſalorum regis filius, venator ſagittis clarus, cujus meminit Ovid. 13. Met. 25.

Acatalecticus, [ἀκατάληκτος] Verſus Grammaticis dicitur, cui nihil deeſt, nihil abundat. Huic opponitur Catalecticus, cui una deeſt ſyllaba, & Hypercatalecticus ſive Hypermeter, qui in fine una vel pluribus ſyllabis longior eſt conſueta menſura.

Acatalepsia, æ. [ἀκαταληψία] Incomprehenſibilitas. Cic. Att. 13.19.

Acatalepton, [ἀκατάληπτον] Quod comprehendi non poteſt. Sic interpretatur Cic. lib. 4. Acad.

Acatium, ii. [ἀκάτιον] Navigii genus actuarii. Author Plutarch. Pollux quidem velum in navi maximum acation vocari tradit: ſicut minimum, dolonem: tertium vero quod retrorſum panditur, epidromon. Hactenus Hermolaus. Plin. lib. 9. cap. 30. Concham eſſe acatii modo carinatam, inflexa puppe, prora roſtrata. Cum Polluce & Hermolao ſentit Bayfius, docens Acatium & pro Navigio accipi, & pro Maximo velo navis. [Diminutivum eſt ab ἄκατος & reſpondet Scaphæ, uti docuit Scheff. de Mil. Nav. 2. 2. p. 70. & 78.

A C C

Acca Laurentia, [Ἄκκα Λαρεντία] Fauſtuli paſtoris uxor, quæ Romulum & Remum lactavit atque aluit. Serv. in Virg. 1. Æn. & Liv. 1. Decad. lib. 1.

Accabicotichitæ. [Ἀκκαβικοτειχῖται] Populi ſunt in Mauritania, non procul a monte Atlante, ita dicti ab oppido, cui Ἀκκάβικον τεῖχος Acabicus murus, nomen erat. Author Steph.

Accalia, um. n. pl. Feriæ publicæ Laurentinæ, quibus ſacrificium fiebat ad ſepulchrum Accæ. V. Varr. de L. L. 5. 3. & Gell. 6. 7.

Accanto, vel adcanto [προσᾴδω] are. Juxta cantare. Stat. 4. Sylv. 4. 55.

— & magni tumulis accanto magiſtri.

Accaron, [Ἀκκαρών] Urbs eſt Judææ Palæſtinæ, quæ poſtea ab Herode inſtaurata, in gratiam Auguſti Cæſarea appellata eſt. Pompon.

Accēdo, is, ſſi, ſſum, [ἀφικνέομαι, προσέρχομαι, μέτειμι, πρόσειμι] ere. ex Ad & Cedo Compoſitum. Eſt proprie ad Aliquid propius venire.

Accedere ad fores. Ter. Adel. 4. 4. 23. Ad illas ibo, ut purgem me: accedam ad fores. Idem Phorm. 5. 6. 27. — ad fores

Supenſo gradu placide ire perrexi: acceſſi: aſtiti.

Idem Andr. 1. 1. 104. Ad flammam acceſſit imprudentius. Cic. Fam. 4. 4. Et ad Cæſarem ſupplex accederet. Sic Accedere ad deſperatos, Cic. Fam. 8. 16. & in Piſon. 1. 65. Non audebit accedere ad ludos. Idem 7. Verr. 94. Prædones accedere incipiunt ad Syracuſas.

Accedere ad manum. Cic. Att. 2. 16. Si muli barbati in piſcinis ſint, qui ad manum accedant, alii autem negligant.

Prope ad te. Plaut. Milit. 4. 6. 55.

In provinciam, in ſenatum, in funus, &c. Cic. Att. lib. 5. Bibulus nuntiabatur quidem etiam nunc in provinciam ſuam accedere. Eidem lib. 7. Ne ante in ſenatum accederem, quam rem confeciſſem. Idem lib. 2. de Legib. Quocirca Pittacus omnino accedere quenquam vetat in funus aliorum. Idem pro Cæcin. Obſtitiſſe ne in ædes accederes. Idem in Piſon. Accede in regnum.

In oppidum. Cic. 6. Verr. Ipſe in oppidum accedere noluit.

Scopulos. Virg. 1. Æn. 204.

Vos & Scyllæam rabiem, penituſque ſonanteis
Acceſtis ſcopulos. Ubi Serv. Bene ait Acceſtis, non enim paſſi ſunt hæc pericula, ſed his fuere vicini.

Mœnibus, & ad mœnia. Liv. Decad. 3. lib. 4. Annibal. quum prope jam mœnibus acceſſiſſet, nullo ad conſpectum primi agminis, ut rebatur, motu facto, caſtra ab urbe ferme paſſus mille locat: Tarentum triduo antequam Annibal ad mœnia accederet, &c.

Accedere rei judicatæ aliquid dicitur, cum cautio a reo datur actori, quæ executionem non tollit. Ulp. l. 4. §. ſi ex conventione. D. de re judic.

Ad alicujus ſententiam, id eſt, Alicui ſubſcribere, & ſententiam alicujus approbare. Ulp. l. 4. §. ait prætor. D. de re judic.

Alicui ad aurem. Cic. 5. Verr. Si tibi ad aurem acceſſiſſet, & dixiſſet Apronium dictitare te ſibi eſſe ſocium.

Accedere inter initia morbi dicitur medicus. Celſ. lib. 3. cap. 1. Ibi deliberationi & mutationi remediorum tempus patet: adeo, ut raro, ſi inter initia medicus acceſſit, obſequens æger ſine illius vitio pereat.

Accede huc. Plaut. Curcul. 5. 2. 28. Accede huc tu. Ter. Eun. 3. 2. 19. Ubi tu es Dore? accede huc.

Accedere obviam. Plaut. Trinum. 5. 2. 14.

— modo mihi advenienti nugator
Quidam acceſſit obviam. pro, Obviam mihi venit.

Prope, aut propius. Plaut. Rud. 3. 4. 3. Jube modo accedat prope. Cic. pro Cæcin. Tamen acceſſit propius.

Cominus. Cic. Att. 2. 2.

Ad rempub. Hoc eſt, Ad magiſtratus & rempublicam gerendam ſe conferre. Cic. pro Roſ. Amer. 3. Propterea quod nondum ad rempub. acceſſi. Idem 1. Off. Itaque eos ad rempub. ne acceſſuros quidem putant, niſi coactos.

Ad rempub. liberandam. Cic. 11. Fam. 10.

Ad periculum, pro Adire periculum. Cic. 1. Verr. Pro exterarum nationum commodis inimicitias ſuſcipere, ad periculum accedere.

Periculum, ſine propoſitione dixit Plaut. in Epid. 1. 2. 46.

In infamiam. Plaut. Trinum. 1. 2. 84.

Accedere febris dicitur, cum in aliquem invadit, & ejus contrarium eſt Decedere. Cic. Att. 7. 2. Quartanam Pamphilus tuus dixit deceſſiſſe, & alteram leviorem accedere.

Accedit febris, & Accedit ſomnus Celſo locutiones valde familiares.

Acceſſit verbum ad aures. Cic. in Vatin. 4. Non putas fas eſſe, verbum ex ore exire cujuſquam, quod non jucundum & honorificum ad aures tuas accedat. [Niſi legendum *accidat*.

Accedere, pro Inſuper addi, adjungi vel augeri, duntaxat in tertiis perſonis: variis modis conſtruitur. ut, Hoc accedit huic rei, & ad hanc rem.

Acceſſit illi ætas. Cic. de Orat. lib. 1. 254. Solet idem Roſcius dicere, ſe quo plus ſibi ætatis accederet, eo tardiores tibicinis modos & cantus remiſſiores eſſe facturum.

Acceſſit illi animus. Cic. Att. 5. 5. Caſſio qui Antiochia tenebatur, animus acceſſit. Liv. 4. ab Urbe, Dictatori ac Romanis, quod detrectaſſet pugnam hoſtis, animi acceſſere.

Accedit nobis illud incommodum. Cic. pro Quinct. 3. Illud quoque nobis accedit incommodum, quod M. Junius, qui, &c.

Accedit illi ira. Sil. Ital. lib. 16. 13.

At juvenis cui, telum ingens, acceſſerat ira,
Barbaricam aſſiliens magno clamore bipennem Incutit.

Ad reliquum ſuaſoriæ laborem accedit etiam perſonæ difficultas. Quintil. lib. 3. cap. 8. 33.

Accedunt hæc in ornamentum operis. Quintil. lib. 2. cap. 3. 5.

Accedit cumulus ad eam liberalitatem. Cic. Fam. 12. 26. Quare a te peto, ut ad eam liberalitatem, qua ſine meis literis uſus es, quam maximus his literis cumulus accedat.

Accedit aliud malum. Celſ. lib. 3. cap. 10. Conſiderandum eſt etiam, febres ne ſolæ ſint, an alia his quoque mala accedant. Id eſt, Num caput doleat, num lingua aſpera, num præcordia intenta ſint. Græci medici quæ morbis accedunt συμπτώματα vocant.

Accedit plurimum pretio, pro Valde augetur pretium. Columel. lib. 3. cap. 21. 6.

Acceſſit operi manus extrema, pro Impoſita eſt, ſive etiam addita eſt. Cic. de Clar. Orat. 126.

Accedere nihil poteſt ad amorem. Cic. lib. 15. Epiſt. Nam ad amorem quidem nihil poterat accedere. Idem de Fin. 4. 67. Ad virtutis autem ſummam accedere nihil poteſt.

Accedere ad amicitiam alicujus. Cæſ. 1. Bell. Civil. c. 48. Neque civitates, quæ ad Cæſaris amicitiam acceſſerant. Hoc eſt, Quæ Cæſari ſe adjunxerant.

Acceſſit magnum pondus ad tollendam dubitationem. Cic. Fam. 11. 29. In utramque partem multa in mentem veniebant: magnum pondus acceſſit ad tollendam dubitationem, judicium & conſilium tuum.

Acceſſit mihi hoc ad labores reliquos. Cic. Fam. Itaque ad reliquos hic quoque labor mihi acceſſit. Idem Fam. lib. 12. Ad hæc officia vel merita potius jucundiſſima conſuetudo accedit.

Fortunis pernicies. Cic. 3. Verr. Neque tanta fortunis omnibus pernicies poteſt accedere. Niſi legendum *accidere*. Ter. Hec. 3. 5. 56.

Quia paululum vobis acceſſit pecuniæ, ſublati ſunt animi.

Robur ætati. Cic. pro Cœlio 73. Cum autem paulum jam roboris acceſſiſſet ætati, in Africam profectus eſt.

Spatium morbis. Celſ. lib. 2. cap. 11. Opus etiam eſſe cucurbitula poteſt in morbis longis, quamvis jam & iis ſpatium aliquod acceſſit, ſive corrupta materia, ſive ſpiritu male habente. Id eſt, Quamvis non ſint recentes, ſed his aliquot jam dies laborent ægri.

Senecta. Hor. 2. Epiſt. ult. ad finem.

Lenior & melior fis accedente ſenecta?

Accedit ad majorem ſocordiam. Plin. lib. 2. cap. 7. Innumeros quidem deos credere, atque etiam ex virtutibus vitiiſque hominum, ut Pudicitiam, Concordiam, Mentem, Spem, Honorem, Clementiam, Fidem, aut (ut Democrito placuit) duos omnino, Pœnam & Beneficium, majorem ad ſocordiam accedit.

Accedere indici aliquem. Tacit. lib. 5. Sed Minutius & Servæus damnati, indicibus acceſſere. Hoc eſt, Bona illorum indicibus accuſatoribuſque ceſſere præmii loco. Simile eſt illud apud Liv. lib. 5. Decad. 5. Sed aliis prolatum verbis: Bonaque eorum, qui interfecti eſſent, & exulum, poſſidere qui arguebant.

Accedere dicuntur, Qui tanquam appendices ſunt contractus emptionis. Varr. lib. 2. de R. R. cap. 9. Quibus gregibus canes ſine paſtoribus acceſſiſſent. Ibid. Plerique ſtipulantur ut accedant canes, qui conſueverunt eſſe una.

Accedent tibi a me hæc dona. Liv. 7. Bell. Pun. Super dotem, inquit, quam accepturus a ſocero es, hæc tibi a me dotalia dono accedent.

Accedit abſolute. Plaut. Perſ. 4. 4. 116. Pro veſtimentis decem accedent minæ. Cic. Torquat. lib. 6. Illud ſatis eſt, præſertim quum acceſſit nihil novi.

Accedit ætas vino, cum veteraſcit. Celſ. Atque etiam illud vinum, cui nihil adhuc ætatis acceſſit.

Accedere ad cauſam, pro Cauſam ſuſcipere. Cic. de Divin. in Cæcil. 12. Utrum Q. Cæcili hoc dices, me non Siculorum rogatu ad cauſam accedere?

Acceſſit ea res in cumulum. Cic. de Lege Agr. 62. Acceſſerint in cumulum manubiæ veſtrorum imperatorum.

Accedere item pro Addi, cum adverbiis, Huc, Eo, & Eodem: modo ſequente Quod, modo ſine ipſo. Cic. pro Roſc. Amer. Eo acceſſit ſtudium doctrinæ. Hoc eſt, Ad id vel illud. Idem Att. 1. 8. Accedit eo, quod mihi non eſt notum. Idem 5. Verr. Eodem accedit, quod hoc quoque intelligere poteſtis. Cic. pro Roſc. Amer. 6. Huc accedit ſummus timor quem mihi natura, pudorque meus attribuit. Cic. Fam. 8. 2. Acceſſit huc, quod poſtridie ejus Abſolutionis in theatrum Curionis Hortenſius introiit.

Accedit quod, etiam ſine adverbiis ſupra dictis. Cic. Att. 13. 21. Accedit enim quod patrem (ut ſcire te puto) plus etiam quam non modo tu, ſed quam ipſe ſcit, amo. Idem pro Roſc. Amer. 4. Accedit illa quoque cauſa, quod a cæteris forſitan ita petitum ſit, ut dicerent. Liv. 5. Bell. Maced. Accedebat, quod alter decimum jam prope annum aſſiduus in oculis hominum fuerat. Plin. in Præfat. Meæ quidem temeritati acceſſit hoc quoque, quod levioris operæ hos tibi dedicavi libellos.

Subauditur nonnunquam ipſum quod. Ter. And. 1. 3. 10.

Ad hæc mala hoc mihi accedit etiam: hæc Andria,
Sive iſta uxor, ſive amica eſt, gravida e Pamphilo eſt.

Acce-

Accedit ut. Cic. de Senect. 16. Ad Appii Claudii senectutem accedebat etiam, ut cæcus esset. Idem ad Brutum, Itaque ad reliquos hic quoque labor mihi accessit, ut omnes adhibeam machinas ad tenendum adolescentem.

Accedere, Similitudinem significat. Cic. pro Rabir. Vos Quirites quorum potestas proxime ad deorum immortalium accedit, oro. Id est, Quorum potestas deorum potestati simillima est. Idem aliquando effertur per dativum. Quintil. lib. 10. cap. 1. Homero maxime accedit Virgilius.

Accedere ad similitudinem alicujus rei. Cic. Att. lib. 7. 2. Quod tam prope accederet ad similitudinem tuæ literæ.

Propius ad similitudinem deo. Cic. de Nat. Deor. lib. 1. 97. Ad similitudinem enim deo propius accedebat humana virtus, quam figura.

Accedit proximus illi. Cic. in Bruto 173. Duobus igitur summis Crasso & Antonio, L. Philippus proximus accedebat, sed longo intervallo tamen proximus.

Accedere virtuti. Cic. Fam. 11. 21. Sed velim tibi persuadeas, cum te constet excellere hoc genere virtutis, ut nunquam extimescas, nunquam perturbere: me huic tuæ virtuti proxime accedere.

Accedere, pro Assentiri, dativo jungitur: & nonnunquam accusativo cum præpositione Ad. Quintil. lib. 9. cap. 4. Accedam in plerisque Ciceroni. Et alibi sæpe.

Sacramento alicujus accedere. Tacit. lib. 1. Hist. C. 70. Cæcina paucos in Helvetiis moratus dies, lætum ex Italia nuntium accipit, alam Syllanam, circa Padum agentem, sacramento Vitellii accessisse. Hoc est, Adjunctam esse.

Sententiæ cujuspiam. Tacit. Hist. 2.

Ad pactionem, pro Consentire. Cic. Att. lib. 8. Nec illos congressuros, nec si congressi essent, Pompejum ad ullam conditionem accessurum putabam.

Ad conditionem, pactionemque. Cic. 5. Verr. 69. Condemnari cum istius invidia, infamiaque malebant, quam ad ejus conditionem, pactionesque accedere.

Societatem alicujus. Tacit. Ann. 12. 31. Quod primi Iceni abnuêre, valida gens, nec præliis concussa, quia societatem nostram volentes accesserant.

ACCEDĬTUR, Imperf. Cic. pro Cæcin. Ad eas cum accederetur, iste cum omnibus copiis præsto fuit.

ACCESSUS, a, um. [προσιτός] Adj. sive Partic. a passivo Acceditur. Ovid. Fast. 5. 582. de Parthis loquens.

> Gens fuit & terris & equis & tuta sagittis:
> Et non accessis invia fluminibus. Alii legunt, Et circunfusis, &c.

ACCESSUS, ûs. [ἄφιξις, πρόσοδος] Verbale ab Accedo: cui contrarium est, Abscessus, discessus, vel recessus. Cic. de Orat. 3. 178. Ut luna accessu & recessu suo solis lumen accipiat.

Accessus anxius. Plin. lib. 12. cap. 8. Contermina Indis gens Ariana appellatur, cujus spina lacrymarum pretiosa, myrrhæ similis, accessu propter aculeos anxio.

Accessus maris, & Recessus dicitur, cum ad nos affluit & refluit: qui proprie Æstus dicitur. Cic. de Divin. 2. 34. Quid de fretis aut de marinis æstibus plura dicam? quorum accessus & recessus lunæ motu gubernantur.

Accessus fluminum. Sen. lib. 3. Nat. Quæst. Procellæ quatiunt mare, tunc primum auctum fluminum accessu.

Accessus ventorum. Virg. 3. Æn. 570.

> Portus ab accessu ventorum immotus & ingens Ipse.

Accessus ad. Cic. de Nat. Deor. 2. 33. Bestiis autem sensum & motum dedit, & cum quodam appetitu accessum ad res salutares, a pestiferis recessum.

Accessus ad urbem. Cic. pro Milon. 53. Illi, etiam si hunc non timeret, tamen accessum ad urbem nocturnum fuisse metuendum.

Accessus & discessus solis. Cic. de Nat. Deor. 2. 19. Possetne, &c. accessus discessusque solstitiis brumisque cognosci.

Accessus & recessus stellarum. Cic. de Divin. 2. 89. Cum tempore anni tempestatumque cœli conversiones commutationesque tantæ fiant accessu stellarum & recessu. Per metaph. Cic. Fam. 9. 14. extr. Nihil concione tua sapientius; ita pedetentim & gradatim tum accessus a te ad causam facti tum recessus.

Accessus febris. Plin. lib. 38. cap. 4. Reliquum dant in tertianis accessu febrium bibendum.

Accessum dare alicui. Ovid. 2. de Ponto 2. 41.

> Da precor accessum lacrymis mitissime nostris,
> Nec rigidam timidis vocibus obde forem.

Negare accessum. Ovid. 10. Epist. 64.

> Finge dari comitesque mihi, ventosque, ratemque,
> Quid sequar? accessus terra paterna negat.

Prohibere accessum. Ovid. 14. Met. 635.

> Vim tamen agrestum metuens, pomaria claudit
> Intus, & accessus prohibet, refugitque viriles.

Accessus hominum fugati. Stat. 12. Theb.

> — procul usque fugati
> Accessus hominum; solis avibusque ferisque Ire licet.

Mollire accessus. Ovid. 1. de Arte Am. 351.

> Sed prius ancillam captatæ nosse puellæ
> Cura sit: accessus molliet ista tuos. Hoc est, Molliores faciet, seu faciliores.

Tacitus accessus. Stat. 2. Sylv. 1.

> — timide primum vestigia jungit
> Accessu tacito, summosque lacessit amictus.

ACCESSIO, ōnis. Verbale. f. [πρόσθεσις, προσβολή] Proprie Adjectionem & incrementum significat: ut Accessio nummorum, est Quod capiti accedit. Id est, Principali, ut vulgo loquimur. Cic. Verr. 5. 76. Populus publice coactus est ei conferre lucri tritici modium XXVI, & accessionem HS MM. Idem Verr. 4. 118. hoc vocat Corollarium nummorum. Columel. lib. 1. cap. 7. Ut Lignis & cæteris parvis accessionibus exigendis.

Accessio annorum. Cic. de Amicit. 11. Quid igitur hunc paucorum annorum accessio juvare potuisset?

Accessiones fortunæ & dignitatis. Cic. Fam. 2. 1.

Accessio & Decessio, contraria sunt. Cic. Off. 3. 12. Eorum neque accessione meliorem vitam fieri, nec decessione pejorem.

Accessio & Abscessio, contraria. Cic. de Univers. 38. Cumque ad corpora necessitate cum accessio fieret, tum abscessio, principio necesse erat sensum existere unum.

Accessionem adjungere ædibus. Cic. Off. 1. 138. Hanc Scaurus demolitus, accessionem adjunxit ædibus.

Afferre accessionem ad veteres necessitudines. Cic. Att. lib. 16. 16. Ad paternas magnas & veteres & justas necessitudines magnam attulit accessionem tua voluntas erga me.

Facere sibi accessionem. Cic. Fam. lib. 10. 18. Magnam etiam perditi hostes accessionem sibi fecissent, siquas copias abstraxissent.

Speciatim auctores utuntur hac voce, cum indicare volunt, rem per se non peti, aut consistere, sed quasi Appendicem esse alterius. Plin. lib. 29. 1. Hinc illæ circa ægros miseræ medicorum concertationes, nullo idem censente, ne videatur accessio alterius. Liv. 45. 7. Syphax rex captus accessio Punici Belli fuerat, sicut Gentius Macedonici. Plura in hanc rem collegit Nic. Heinsius ad Vell. Paterc. 2. 25. & quos laudat Burman. ad Quintil. Declam. 9. 21. p. 209.

Accessio febris, dicitur Intensio, quæ Græcis dicitur Paroxysmus: cui contraria est Remissio. Cels. lib. 3. cap. 5. Si vero febres vagæ sunt, quia verendum est ne cibum statim subsequantur: quandocunque quis ex accessione levatus est, tunc debet assumere. Plin. lib. 23. Si id dandum non nisi in accessione senserit, alii in remissione

Accessio, De quovis morbo. Plin. lib. 20. cap. 13. Dederunt & comitialibus bibendum decoctæ succum in cyathis quatuor ante accessiones. Sueton. in Vespas. cap. 23. Prima quoque morbi accessione, ut (inquit) puto, Deus fio.

Accessio, Cic. in Verr. Act. 3. pro eo accipitur, quod vulgo Vinum ministrorum vocatur, Timarchides suo labore suisque accessionibus usus, negotii molestiam consequebatur, ut ad istum sine ulla solicitudine summa pecunia referretur.

Accessiones etiam Fidejussores vocantur a Paulo in l. Si servum stipulatus. D. De verb. obligat. Accessio est fidejussor qui principali debitori accedit.

Accessio, Verbum juris est, inquit Hermolaus. Eo Plin. proprie usus est in proœm. lib. 33. Nec hoc fuit satis: turba gemmarum potamus, & smaragdis teximus calices, ac temulentiæ causa tenere Indiam juvat, & aurum jam accessio est. Quasi dicat (ait Hermolaus) Principalia luxuriæ irritamenta sunt gemmæ, accessoria vero aurum argentumque.

Accessio, pro Accessu. Plaut. Trinum. 3. 2. 83.

> — quid tibi interpellatio,
> Aut in consilium huc accessio est?

Accessiones in jure etiam appellantur Fructus, partus, & omnis causa. l. ii. D. de in diem addict. l. 50. D. ad Trebel. In Ædilium vero edicto quæcunque emptioni accedunt, & præter pretium ab emptore erogantur, accessiones vocantur. l. 25. §. ult. & l. 27. D. de ædil. edict. Possessionum etiam Accessiones dicuntur, quando auctorum, & eorum in quos ab his jus transit, possessiones conjunguntur. l. pen. D. de divers. & temp. præscr.

Accessio cedit principali. Ulp. in l. Cum aurum. §. perveniamus. D. de aur. & arg. leg.

ACCESSOR, ōris. Verbale. [πρόσιτης] Qui accedit. Valer. lib. 5. cap. 7. 1. Nec accessor gloriosæ illius pompæ, sed author spectatus est. Sed malunt hic alii legere Accensor.

ACCESSIBILIS, & e. Glossæ Cyrilli εὐπρόσιτος vertunt. Tertull. advers. Praxean. cap. 15. Per accessibilem lucem.

ACCESSIBILITAS, atis. f. ejusdem Tertulliani est dicto loco: ut contraria [Immortalitatis] ipsi filio adscriberemus, mortalitatem, accessibilitatem.

ACCESSIVUS, a, um. Vertit Gloss. Gr. Lat. πρόσθετος.

ACCESSITO, are. frequentativ. Gell. 18. 12. ex Cat. Origg. Eodem convenæ complures ex agro accessitavere.

ACCESSORIUM, ii. Idem est quod Accessio, & sequitur naturam sui principalis. Instit. de rer. divis. §. quod si partim. l. si eum. §. qui injuriarum. D. si quis caut.

ACCELĔRO, as. [ἐγχονέω] ex Ad & Celero, active & neutraliter legitur. Accelerare, active positum, Rem aliquam facere celeriorem, ut, Accelerare mortem. Plin. lib. 16. cap. 36. Sil. Ital. lib. 7. 114.

Opem, &c. Stat. 1. Sylv. 2. 268.

> Acceleret partu decimum bona Cynthia mensem.

Accelerare, neutraliter, Properare, festinare. Cic. in Catilin. 2. 7. Aurelia via profectus est: si accelerare volent, ad vesperam consequentur.

Accelerare & Tardare, contraria. Plin. lib. 2. cap. 16. 1. Non quia accelerent, tardentve naturales motus.

Accelerare gradum, vel iter, periphrasis pro eo quod est Properare. Liv. 2. ab Urbe 186. Idem 1. Bell. Maced. 108. Cæs. Bell. Civil. 2. 39. Iterque accelerat, ut quam maxime ex fuga perterritos adoriri posset.

Accelerare alicui magistratum aliquem. Tacit. lib. 3. ad fin. Consulatum ei acceleraverat Augustus.

Opus accelerare. Stat. 6. Theb. 242.

Præcepta accelerare, Studiose facere imperata. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 46.

Viam accelerare. Val. Flac. Argon. 8. 53.

ACCELERATIO, onis. [ἐγχόνησις, ἔπειξις] Festinatio, properatio. Author ad Herenn. lib. 3. 13. Continuatio, est orationis enuntiandæ acceleratio clamosa.

ACCENDO, di, sum, [ἅπτω, ἀνάπτω, ἀναφλέγω, ἐμπυρεύω, ἐκκαίω] etc. ex Ad compositum: licet verbum simplex in usu non sit. Nonnulli tamen ex Candeo compositum dicunt. [Forte ex Celtico *Zünden.*] Significat autem Inflammare. Cic. de Univers. 28. Deus ipse solem quasi lumen accendit. Unde Accensus rogus. Plin. lib. 6. cap. 19. Accendi ebenum Fabius negat. Plin. lib. 12. cap. 4.

Accendere de. Ennius apud Cic. Off. 1. 51.

> Homo qui erranti comiter monstrat viam,
> Quasi lumen de suo lumine accendat, facit
> Ut nihilominus ipsi luceat, cum illi accenderit.

Accendere & Extinguere, contraria. Cic. in Pison. 5. Ego faces jam accensas ad hujus urbis incendium comprehendi, protuli, extinxi.

Accendere, ad animum, aut res alias translatum, pro Vehementer commovere, aut incitare: quod per metaphoram quoque Inflammare dicitur. Sallust. Bell. Jugurth. cap. 64. Sed quæ res Marium, cum pro honore quem affectabat, tum contra Metellum vehementer accenderat.

Accendere calore. Plin. lib. 14. cap. 5. Vino natura est hausto, accendendi calore viscera intus, foris infuso refrigerandi.
Accendere, ad aliquam rem. Liv. 5. Bell. Pun. Adeo accensæ sunt spes ad pellendos Sicilia Romanos.
In aliquam rem: ut, in Pœnam, rabiem, amorem, &c. Plin. lib. 35. cap. 10. Accenso in pœnam tyranno. Liv. 9. Bell. Pun. Tum vero in multo impotentiorem subito rabiem accensi.
Affectus vestros in amorem mei accendere. Tacit. Hist. lib. 1. 83. 6.
Impensius accendi certamina. Liv. 1. Decad. lib. 4.
Æstus medios. Virg. Georg. 4. 401.
Ipsa ego te, medios cum sol accenderit æstus,
Cum sitiunt herbæ, & pecori jam gratior umbra est,
In secreta senis ducam.
Clypeum auro. Sil. Ital. lib. 15. 678.
Et gemmis galeam, clypeumque accenderat auro.
Curas. Sil. Ital. lib. 7. 529.
Quem postquam rapidum vidit procedere castris,
Hinc Libys, hinc Fabius, simul accendêre sagaces
In subitum curas.
Desiderium panis. Plin. lib. 19. cap. 4.
Equum stimulis. Stat. 1. Sylv. 1. 39.
Febres. Cels. lib. 3. cap. 9. Sed est circunspecti quoque hominis, & novare interdum, & augere morbum, & febres accendere.
Ignem. Virg. 5. Æn. 4.
— quæ tantum accenderit ignem
Causa latet.
Lignum. Ovid. 15. Met. 311.
Admotis Athamanis aquis accendere lignum
Narratur, minimos quum luna recessit in orbes.
Lumen. Virg. 1. Georg. 251.
Illic sera rubens accendit lumina vesper.
Martem. Virg. 6. Æn. 165.
Ære ciere viros, Martemque accendere cantu.
Mentes in prælia. Sil. 4. 169.
— in prælia mentes
Accendis, renovasque viros ad vulnera cantu.
Offensiones. Tacit. Ann. lib. 2. Germanicus erat clementior, sed amici accendendis offensionibus callidi, intendere vera, aggerere falsa.
Pectus donis. Sil. Ital. lib. 16.
His actis, ductor læta ad certamina plantæ
Invitat, positisque accendit pectora donis.
Pertinacia accenditur. Tacit. Hist. 4. Vicit ratio parcendi, ne sublata spe veniæ, pertinacia accenderetur.
Pretium rei alicujus accendere. Plin. lib. 18. cap. 25. Nubilo occasu pluviosam hyemem denuntiat, statimque augent lacernarum pretia: sereno asperam, & reliquarum vestium accendunt.
Sensus. Lucret. lib. 2. 957.
Et quasi jam lethi dominantem in corpore motum
Discutere, ac pene amissos accendere sensus.
Sitim. Cels. lib. 3. cap. 6. Hæc enim sitim accendit, & tum maxime aquam exigit, quum illa periculosissima est. Loquitur de febre.
Spem. Tacit. Ann. 12. Ad hoc gentium ductores circumire, hortari, firmare animos, minuendo metu, accendenda spe, aliisque belli incitamentis.
Vitia. Ovid. 1. de Rem. Amor. 133.
Quinetiam accendas vitia, irritesque vetando,
Temporibus si non aggrediare suis.
Accendor, ĕris. pass. [ἀνάπτεσθαι] Plin. lib. 2. cap. 38. Mundi celeritate discordia accenditur.
Accendi & commoveri. Cic. de Orat. 1. 114. Præclare se res habeat, si hæc accendi aut commoveri a te possunt.
Accendier, per paragogen, pro infinitivo Accendi. Lucret. lib. 6. 901.
Nonne vides etiam nocturna ad lumina linum
Nuper ubi extinctum admoveas, accendier ante,
Quam tetigit flammam?
Accensus, Partic. ut Accensa altaria [ἀνακεκαυμένος.] Sil. Ital. lib. 1.
Accensus in arma. Paterc. lib. 2. 91. 1. Atrox in Thracia bellum ortum, omnibus ejus gentis nationibus in arma accensis.
Accensus odio, ira, amore. Plin. lib. 17. cap. 1.
Cupidines accensæ. Tacit. Hist. 1.
Flamma accensa. Ovid. 10. Met. 279.
Foci. Ovid. 1. Fast. 76.
Furiis accensus. Virg. 12. Æn. 946.
Furore. Virg. 4. Æn. 697.
Ignis. Ovid. 12. Met. 12.
In iram. Lucan. lib. 3. Et Plin. 17. 4.
Iræ accensæ stimulis majoribus. Stat. 11. Theb. 100. Et Ovid. 9. Met. 28.
Libidine. Plin. lib. 35. cap. 3.
Luctu. Virg. 12. Æn. 277.
Sensus. Lucret. lib. 2. 958.
Spes alicui accensa. Virg. 5. Æn. 183.
Sic accensa. Virg. 4. Æn. 364. — Totumque pererrat
Luminibus tacitis, & sic accensa profatur.
Accensus, i. ab Ad & Census compositum [προσαπογεγραμμένος.] Vetus Inscriptio apud Constant. Landum in Select. Numism. p. 18. C. OPPIVS C. L. LEONAS VI VIR ET AVG. HONORATVS IN TRIBV CL. PATRVM ET LIBERVM CLIENTVM ACCENSVS. Varr. de Ling. Lat. lib. 6. 3. Accensos ministratores Cato esse scribit. Festus lib. 1. Ascriptitii veluti quidam scripti dicebantur, qui supplendis legionibus ascribebantur. Hos & Accensos dicebant, quod ad legionum censum essent ascripti. Quidam Velatos, quod vestiti inermes sequerentur exercitum, nonnulli Ferentarios, quod fundis lapidibusque præliaturi ea modo ferrent, quæ in hostes jacerent. Alii Rorarios, quod id genus hominum ante, quam acies coirent, in modum rorantis tempestatis dimicaret. Ubi Scalig. & Dacer. V. Nonius Marc. Accensi, genus militiæ est, administrantibus proximum. Varr. Rhetor. lib. 20. Ut Consules ac Prætores, qui sequuntur in castra, Accensi dicti, quod ad necessarias res sæpius acciantur, velut accensiti. Idem. 12. 8. Decuriones & Centuriones a numero cui in militia præerant, dicebantur, Accensi, qui his accensebantur, id est, attribuebantur. Varr. de Vita Pop. Rom. lib. 3. Qui de Ascriptivis. Cum erant attributi Decurionibus & Centurionibus, qui eorum habent numerum, accensi vocabantur. Eosdem etiam quidam vocabant Ferentarios, qui depugnabant fundis & lapidibus, his armis, quæ ferrentur, non quæ tenerentur. Hæc ille. Liv. 8. 8. Accensos a novissima acie ante signa procedere jubet. Veget. lib. 2. de Re Milit. Ad obsequia tamen judicum, vel tribunorum, necnon etiam principalium, deputabantur milites, qui vocabantur accensi. Hoc est, Postea additi quam fuisset legio completa, quos nunc Supernumerarios vocant. Ascon. de Præt. Urb. p. 90. Accensus, nomen est ordinis & promotionis in militia: ut nunc dicitur Princeps vel Commentariensis aut Cornicularius. Hæc enim nomina de legionaria militia sumpta sunt.
Accensus, ut ostendit Varr. lib. 5. de Ling. Lat. fuit etiam minister sive præco magistratuum, ita dictus, quod ad censum solitus esset vocare populum. Plin. lib. 7. cap. 60. 1. Post aliquot annos adjectus est & meridies, accenso Consulum id pronuntiante. Cic. ad Q. fratr. lib. 1. 1. Accensus sit eo etiam numero, quo eum majores nostri esse voluerunt: qui hoc non in beneficii loco, sed in laboris ac muneris non temere, nisi libertis suis deferebant.
Accensus & Præco in hoc conveniunt, quod ambo Consulis alteriusve magistratus dicto ad imperium nutumque præsto essent: at ille, ut ad concionem, hic, ut ad comitia Quirites advocaret. Alex. ab Alex. 2. Genial. cap. 27. V. de Accensis Rosin. Antiq. Rom. 7. 48. & Pitisci Lexicon Antiq. in verbo.
Accentus, V. accino.
Accepso, V. accipio.
Acceptilatio, Acceptio, Accepto, Acceptor, Acceptus. V. accipio.
Accersio, ivi, itum, [μεταπέμπω] ire. Idem quod Accersere, advocare. Plaud. Pseud. 1. 3. 92. Accersi hostias. Vulgo Arcesse. Liv. 1. Decad. lib. 3. Placere itaque patrem accersiri. Sallust. Postremo Syllam accersiri jubet.
Accersire capitis, Accusare. Cic. 2. de Invent. 193. Quidam capitis accersierunt.
Accerso, is, īvi, ītum, [μετακαλέω] ĕre. Derivatum ab Accio, significat Ire ad vocandum, vel Vocare. Accerso vulgo scribitur, sed minus recte, pro Arcesso. Et Vocandi notionem habet & Accusandi, quarum altera ex priori manat, quia qui Accusat Vocat in judicium. Velius Longus, vetus Grammaticus de Orthographia (Edit. Putsch. p. 2232.) erudite In eo quod est Arcesso, Accerso putaverunt quandam differentiam esse, ut Accerso sit Voco, tractum ab Acciendo; Arcesso, Summoveo, ab Arcendo tractum, sed errarunt: Arcesso enim pro eo quod est Arceo nunquam positum est. Immo Vossius Etym. p. 40. Multis, inquit, argumentis evincere possimus Accerso per se non esse Latinum sed posterioribus seculis corruptum ex Arcesso. Quo correctiores enim Libri sunt & antiquiores, Arcesso habent, non Accerso. Nec novus hic Error, sed a Charisio, Diomede & Agrætio inculcatus, sicut etiam Glossæ Veteres utrumque habent Accerso & Arcesso; in hoc autem meliores quam Grammatici, quia utrumque eodem sensu, μετακαλεῖσθαι, μεταπέμπεσθαι exponunt, quem Grammatici quidam perperam distinguunt. Istuc igitur V. verbum infra, & quæ sequuntur omnia eo transfer.
Accersere aliquem. Cic. 2. Verr. 17. Accersit alter cos. designatus Siculos: veniunt nonnulli.
Uxorem. Ter. And. 3. 4. 2. Cur uxor non accersitur? Donatus in illud Ter. in Hec. Abduxit suam: sic ait, Abduxit proprie. Accersi enim dicitur ad maritum: Abduci a marito ad divortium.
Ad se aliquem. Cic. 7. Ver. 89. P. Vectium ad se accersit.
Auxilia ab aliquo, vel ex aliquo loco. Cæs. 7. Bell. Gall. C. 33. Atque ea pars quæ minus sibi confideret, auxilia a Vercingetorige accerseret. Sic Cic. 7. Verr. 36. Nec proficisci quoquam potes, nec accersere res transmarinas ex iis locis.
Ad aliquod negotium: ut, Ad rem divinam, ad bellum. Ter. Hec. 1. 2. 109. Accersi ad rem divinam. Sallust. Gallorum gentem infestissimam Rom. nomini, ad bellum accersunt.
Accersere, cum adverbiis de loco & ad locum. Plaut. Casin. 3. 2. & 4. Accersas hinc me. Cic. 4. Tusc. Multa sane occurrunt cur ea quoque accersita aliunde.
Accersitus domo huc sum. Plaut. Stich. 5. 33.
Accersitur lavatum interea virgo. Ter. Eun. 3. 5. 44.
Accersere, suppresso accusativo. Ter. And. 5. 2. 8. Ubi voles, accerse. subintel. uxorem.
Accersi, infinitivo. Plaut. Amph. Cupio accersi. Ter. Hec. 1. 2. 109. Simulat se a matre accersi.
Accersere mercede. Cæs. 1. Bell. Gall. C. 31.
Accersere orationi splendorem. Cic. 3. de Orat. 86. Translationes orationi splendoris aliquid accersunt. Per metaphoram, pro Aliunde sive extrinsecus afferunt.
Accersere, pro Accusare. Cic. 4. Verr. 100. Sin absolutus eris, quis erit tam amens, qui te ex tot tantisque criminibus elapsum, post quinquennium statuarum nomine accersat?
Aliquem crimine. Cic. 4. Verr. 78. Quod tum magis invidioso crimine, quam vero accerseretur.
Crimine ambitus. Cic. pro Cœlio, 12. Nec si semel periculum ambitus subeundum putaret, ipse alterum iterum ambitus crimine accerseret.
Majestatis. Cic. 2. de Invent. 154. Accersitur majestatis. Subauditur ablativus Crimine.
Accersivi, præterito. Cic. 1. Att. 11. 9. Accersivit ad se, promisit, intercessit, dedit. Idem in Bruto, ad fin. Nec decet te ornatum uberrimis artibus, quas quum domo haurire non posses, accersivisti ex urbe ea, quæ domus est semper habita doctrinæ, numerari in vulgo patronorum. Rursus lib. 16. Att. Ego autem & ejus librum accersivi, & ad Athenodorum Calvum scripsi.
Accersere & attrahere. Brutus Att. 17. 6. O magnam stultitiam timoris, idipsum quod verearis ita cavere, ut quum vitare fortasse potueris, ultro accersas & attrahas.

Accersite,

Accersite, imperativo, ab Accerso. Ovid. 4. Fast. 263. Idem 15. Met. 640.

Ite bonis avibus, prolemque accersite nostram.

Accersītus, a, um. [μετακεκλημένος] Partic. Vocatus.

Accersitum dictum. Cic. 2. de Orat. 142. Cavendum est ne accersitum dictum putetur; permulta tamen acute dicemus. Hoc est, Aliunde, & nimium longe petitum.

Commendatio. Plin. lib. 13. cap. 1. 1.

Rivulus accersitus & ductus. Cic. pro Cœlio 14. Si ipse orietur & nascetur ex sese, fortasse ut soleo commovebor: sin autem ut rivulus, accersitus & ductus ab ipso capite accusationis vestræ, lætabor.

Accersitus ad aliquem. Plaut. Cistel. 1. 1. 107. Nam ad matrem accersita sum.

Descriptio accersita, Supervacanea, non nativa, nec propria. Quintil. lib. 2. cap. 4.

Humus accersita & advecta. Quintil. lib. 2. cap. 16.

Accersitus aliquis in opere. Cic. Att. lib. 13. 283. 7. Nicias a Dolabella in magno opere accersitus. Vetus exemplar habet, A Dolabella magno opere arcessitus. Dixit autem Magno opere, pro Magnopere.

Sacra adscita atque accersita. Cic. 6. Verr. 102. Nunc vero in communi omnium gentium religione, inque his sacris quæ majores nostri ab exteris nationibus adscita atque accersita coluerunt, negligentes ac dissoluti si cupiamus esse, qui possumus?

Studia accersita aliunde. Cic. 4. Tusc. 3. Hoc autem loco consideranti mihi studia doctrinæ, multa sane occurrunt cur ea quoque accersita aliunde, neque solum expetita, sed etiam conservata & culta videantur.

Somnus. Propert. lib. 3. 15. 14.

Accersitus erit somnus in ossa mea.

Hor. 2. Sat. 3. 262. Quo rediturus erat non arcessitus.

Accersitus, ûs. m. [μετάκλησις] Cic. 1. de Nat. Deor. 23. Nam cum feriis Latinis ad eum, ipsius rogatu accersituque venissem. Et Plaut. Stich. 2. 2. 3.

Accersītor, oris, m. [μετακλητὴς] Vocator. Apul. Mittunt e suis accersitorem unum. Plin. Epist. 101. Ammianus quoque 29. 10. (Vales. cap. 1. extr.) Verba placentia accersitori loqui; ubi Accusatorem actoremque forensem significat.

Accĭdo, is, ĭdi, [προσπίπτω, συμβαίνω, προστυγχάνω] ere. Quasi ad (id est, juxta) aliquid cadere. ut, Accidere ad genua. Verbum inventu rarum, nisi in tertiis personis. Sueton. in Jul. cap. 20. 9. Ut, ad genua sibi accideret. Cic. Att. 1. 9. Ad pedes omnium sigillatim accidente Clodio. Ter. Hec. 3. 3. 18. Jam ut limen exirem, ad genua accidit. Ubi Donat. Accidere, est gestu corporis ostendere humilitatem cadentis, propter Ad, quod est Juxta, & cadere.

Accidere, vetuste positum cum accusativo sine præpositione. Plaut. Stich. 1. 2. 31. Certo enim mihi paternæ vocis sonitus aures accidit. Pro, Ad aures, vel auribus. Sallust. in Jugurth. C. 14. Quos accidam? aut quos appellem? Pro, Ad quos, vel ad quorum genua accidam, id est, quibus supplicem. [Plerique tamen Codd. habent *Quò Accedam?*

Accidere pro Cadere. Cæs. 3. Bell. Gall. 14. Ut neque ex inferiore loco satis commode tela adjici possent, & missa a Gallis gravius acciderent. Ennius in Rhet. ad Heren.

Utinam ne in nemore Pelio securibus
Cæsa accidisset abiegna ad terram trabes.

Accidit auribus, & ad aures, pro eodem. Unde & philosophi, teste Prisciano, Vocem diffiniunt, ut sit aer ictus, auribus accidens. Liv. 8. ab Urbe 24. Quod ubi ad aures accidit regis. Id est, Pervenit.

Accidere pro Evenire, duntaxat in tertiis personis: sed proprie de malis dicitur, sicut Contingere de bonis. Cic. 4. Acad. 2. 18. Et siquid adversi acciderit. Idem in Lælio 10. Nihil mali accidisse Scipioni puto: mihi accidit, siquid accidit.

Accidit calamitas. Cic. 13. Fam. 8. 5.

Dolor. Cic. 6. Verr. 119.

Accidere casu. Ovid. 2. Epist. 49.

Siquid illi accidat, pro Si forte moriatur. Genus est loquendi ad vitandam sermonis atrocitatem inventum: durius enim auditur verbum Mori, cum de viventibus loquimur. Pompon. de Verb. Signif. Siquis ita in testamento scripserit, Siquid filio meo acciderit. Damas servus meus liber esto: Mortuo filio, Damas liber erit. Licet enim accidat & vivis, attamen vulgi sermone etiam mors significatur. Cic. 2. de Invent. 168. Siquid pupillo accidisset. In hac locutione aliquando adjungitur adverbium, Humanitus. Cic. 1. Philipp. 7. Sed ut, si quid mihi humanitus contigisset, &c. [Ita Græci ἐάν τι συμβαίνῃ. Diog. Laërt. in Testam. Aristot. Theophrasti & aliorum.

Accidunt etiam bona. Ter. And. 2. 3. 24. Interea aliquid acciderit boni. Ubi Donat. Nota (acciderit) etiam pro bono, & a Terentio, & apud veteres frequentatum.

Accidere alicui aliquid gratum. Cic. 3. Fam. 1. 4. Omnia quæ a me profecta sunt in te, tibi accidisse gratissima, i. e. fuisse.

Aliquid alicui jucundum. Cic. 3. Fam. 11. Quæ scribis ad me, minime mihi miranda, & maxime jucunda acciderunt.

Accidere alicui aliquid jucundum ex aliquo. Cic. 1. Att. 5. Nam mihi omnia quæ jucunda ex humanitate alterius & moribus homini accidere possunt, ex illo accidebant.

Ægritudo accidit alicui. Tacit. Ann. lib. 2. 5.

Dubitatio, pro Evenit vel Incidit. Cic. 3. Off. 23.

Facultas. Cæs. lib. 7. 44. Accidere visa est facultas bene rei gerendæ.

Fama, pro Venit, sive allata est. Liv. 7. Bell. Pun. 164.

Novum, & aliquid novi. Ter. Phorm. 1. 5. 20. Cic. 15. Fam. 2. 11. Cum admirarer quid accidisset novi.

Tempus. Cic. 1. Verr. Siquod tempus accidisset, quo tempore aliquid a me requirerent.

Voluntas. Cic. 2. de Invent. 124. Voluntas accidit, ut artem dicendi perscriberemus.

Evenire & accidere. Cic. 6. Fam. 21. 3. Timebam enim, ne evenirent ea quæ acciderunt.

Eventus accidit. Cic. 1. de Divin. 104. Mihique a peritis in Asia prædictum est, fore eos eventus rerum, qui acciderunt.

Accidere præter opinionem. Cic. pro Planc. 12. Nihil ut plerunque evenit, præter opinionem accidet. Idem 3. Fam. 10. Graviter primo nuntio commotus sum, quod nihil tam præter opinionem meam accidere potuit.

Accidere ut ex, &c. Quintil. lib. 2. cap. 17. 20. Adeo ut vix ex admirabili quodam casu possit accidere.

Accidere præter optatum, Accidere etiam nihil tale speranti. Cic. in Pison. 36. Illud etiam accidit præter optatum meum, sed valde ex voluntate. Hoc est, Quanvis non optarem, aut sperarem.

Accidit ad animum. Cic. Att. lib. 3. 61. 4. Quod me vetas quicquam suspicari accidisse ad animum tuum, quod secus a me erga te commissum aut prætermissum videretur.

Accidit de. Cic. Att. lib. 1. 11. 1. Quæris ex me quid acciderit de judicio quod tam præter opinionem omnium factum est.

Accidere aliquid in aliquo, pro Alicui. Cic. de Provinc. Consul. Neque solum summo in viro, sed etiam in mediocri homine ne accidat providendum.

Accidit in te istuc verbum. Ter. And. 5. 3. 14. Eodem die istuc verbum vere in te accidit. Hoc est, Eodem die evenit ut istuc verbum, Me miserum, vere in te competeret, vere tibi conveniret.

Quorsum accidat timeo. Ter. And. 1. 5. 30. Id est, Quorsum evadat.

Accidit divinitus. Cic. in Partit. 44. Maximeque si id divinitus accidisse potuerit videri.

Accidit nec opinanti. Ter. Hec. 3. 3. 2.

Accidit positum absolute, sequente particula Ut. Cic. 3. Verr. 42. Accidit quum iste a Cn. Dolabella efflagitasset, ut se ad regem Nicomedem, regemque Sadalam mitteret, &c. ut illo itinere veniret Lampsacum, cum magna calamitate, & prope pernicie civitatis. Idem Cic. 2. Fam. 10. 1. Putaresne unquam accidere posse, ut mihi verba deessent.

Accidere, cum infinitivo. Cic. Fam. 6. 12. 1. Dolabellam antea tantummodo diligebam, obligatus ei nihil eram: nec enim acciderat mihi opus esse.

Accĭdens, entis, absolute, n. [συμβεβηκὸς σύμπτωμα] Diffinitur a Dialecticis, Quod adest & abest præter subjecti corruptionem. Quintil. lib. 5. cap. 10. Causa, tempus, locus, occasio, instrumentum, modus, & cætera, sunt rerum accidentia. Theodorus qui de eo, an sit, & de accidentibus ei, id est, περὶ οὐσίας καὶ συμβεβηκότων, existimat quæri. Quintil. lib. 3. cap. 6. Quot & qui status: & lib. 4. cap. de Egressione, Personæ cum suis accidentibus ponendæ.

Per accidens. V. per.

Accidentia, quoque vocantur Casus hominum. Quintil. in Ægro Redempto: Decl. 5. C. 3. Quanvis judices in tanta malorum continuatione jam potuerim nihil ex accidentium meorum novitate mirari. & C. 23. p. 126. Hic nanque robustus ac patiens, non molliri prosperis facile, non accidentibus frangi, &c. Id est, Rebus adversis. conf. Decl. 17. C. 12. p. 342.

Accidentia, etiam vocantur a Grammaticis, Genus, species, figura, tempus, & cætera quæ in orationis partibus accidunt.

Accidentia, æ. Verbale. [σύμπτωσις] ut Accidentia naturæ, pro Eventu. Plin. lib. 32. cap. 2. Esse vero illam naturæ accidentiam, quod magis miremur, etiam in locis quibusdam, apposito occurrit exemplo.

Accidentalis, & e. a Philosophis Essentiali opponitur: sic &

Accidentarius, a, um. Accidentali prævalet naturale, a Schardio & Calv. laudatur ex l. 3. ff. de tutela. Sed frustra. In solis notis Gothofredi ibi & ad l. 5. ff. de fidejuss. usurpatur.

Accīdo, īdi, isum, [περικόπτω] ere. ex Ad & Cædo; Extenuare, affligere, exhaurire. Liv. Decad. 1. lib. 8. 29. 144. Ita prælio uno accidit Vestinorum res, ut non in castra solum refugerent hostes, sed jam ne vallo quidem ac fossis freti, dilaberentur in oppida, situ urbium mœnibusque se defensuri.

Accīsus, [περικοπείς] Partic. Tacit. de Moribus German. 19. 2. Accisis crinibus nudatam coram propinquis expellit domo maritus.

Accisæ dapes. Virg. 7. Æn. 125. Ubi Serv. Accisis, Undique consumptis. Et hoc est apud nos ac, quod apud Græcos ἀμφί.

Accisæ res, Extenuatæ, afflictæ, & imminutæ. Liv. 3. 10. ab Urbe. Sic Accisæ opes, apud eundem.

Accĭeo, es, īvi, ītum. [προσκαλέω] ex Ad & Cieo: Verbum in usu rarissimum, Idem significat quod Accio. Plaut. Milit. 3. 3. 61.

Vos modo curate, ego illum probe jam oneratum huc acciebo. Al. Accibo. Ponitur & a Diomed. lib. 1. in secunda conjugatione.

Accingo, xi, ctum, [ἐπιχειρέω, ἐγχειρέω, διασκευάζω] ĕre. ex Ad & Cingo.

Accingere se alicui rei, est Eam rem gnaviter aggredi. Virg. 1. Æn. 210.

Illi se prædæ accingunt. Ubi Serv. Accingunt, Studiose parant. Accinctos enim Industrios dicimus, Sicut contra Negligentes Discinctos vocamus.

Accingere operi, suppresso accusativo. Virg. 2. Æn. 235.

Accingunt omnes operi. subintel. Se.

Accingi ad rem aliquam. Liv. 8. Bell. Pun. 218. Quin igitur ad hoc accingeris? Id est, Cur te ad hanc rem non paras? vel, Cur hanc rem non aggrederis?

Accingi ad sordidum lucrum. Quintil. 12. cap. 1.

Magicas artes. Virg. 4. Æn. 493.

— magicas invitam accingier artes.

Pro, Ad artes accingi. Hoc est, magicas artes aggredi: sive, ut vult Serv. Ad illas discendas præparari.

In discrimen. Liv. 2. ab Urbe 54.

Accingere, sine casu posteriore. Ter. Phorm. 2. 1. 4. Tute hoc intristi, tibi omne est exedendum: accingere.

Accinge, pro Accingere. Pompon. Maccis geminis: Jam ego mihi adero, dum ego revortor, age ante accinge ad molas. Ex Nonio.

Accingi, pro Armari, instrui: ut Accingi armis, ferro, ense, &c. Virg. 9. Æn. 74. Atque omnis facibus pubes accingitur atris.

Animos accingere futuris. Hoc est, Præparare ad futura. Val. Flacc. Argon. 4. 119.

Se aliquo homine. Tacit. lib. 12. cap. 25. Se quoque accingeret juvene, partem curarum capessituro. Hoc est, Domitium adoptaret, coque adversus curas & imperii negotia se muniret, & velut armaret.

Accingor, cum infinitivo. Virg. 3. Georg. 46.

— accingar dicere pugnas. Cæsaris.

Accingi ad spem majorem. Tacit. lib. 11. 28.

Ira. Sen. in Medea. 1. 11.
Telis tanquam in aciem. Tacit. lib. 11. 28.
ACCINCTUS, Partic. [διεσκευασμένος, ἐζωσμένος] Plin. Paneg. cap. 20. Ad hoc comitatus, accinctus, & parens. Vet. Gloss. ἐζωσμένος, Expeditus. comp. Auson. in Grat. Actione. p. 726.
Accinctus ensis lateri. Stat. 1. Theb. 86.
Accinctus flagello. Virg. 6. Æn. 570.
Animus in magnos usus. Stat. 4. Sylv. 4. 10.
Accinctus studio popularium. Tacit. lib. 12. 44.
ACCĬNO, is, ui, entum, [προσᾴδω] ere. Ex Ad & Cano compositum, cujus nullum exemplum occurrit nobis ex authoribus: ab eo tamen fit Accentus.
ACCENTUS, ûs. m. [προσῳδία] Verbale ab Accino. Diomed. lib. 2. Accentus, est acutæ, vel gravis, vel inflexæ elatio orationis, vocisve intensio vel inclinatio, aut inflexio. sono regens verba. Nam ut nulla vox sine vocali, ita sine accentu nulla est: & est accentus (ut Martian. Capella recte putavit. lib. 3.) velut anima vocis. Accentus, quidam fastigia vocaverunt, quod capitibus literarum apponerentur: alii tenores vel tonos appellant: nonnulli cacumina diffinire maluerunt. Sunt autem tres, Acutus ′, Gravis ‵, & qui ex duobus factus est, Circumflexus ˜. V. Diomed. lib. 2. de Accentibus. De quibus Libros magnos scripsisse Apollonium & Herodianum inter Græcos, inter Latinos Censorinum, Priscianus testatur, lib. 15. Hæc ille. Quintil. lib. 1. cap. 10. Adhuc difficilior observatio est per tenores, quos quidem ab Antiquis dictos tonores comperi, ut videlicet declinato a Græcis verbo, qui tonos dicunt, vel accentus, quas Græci προσῳδίας vocant, cum acuta & gravis alia pro alia ponitur. Accentum Cic. sonum vocis appellat in Orat. 1. 17. Mira est enim (inquit) quædam natura vocis, cujus quidem e tribus omnino sonis, inflexo, acuto, & gravi, tanta sit, & tam suavis varietas, perfecta in cantibus. Hac voce magis proprie videtur Ammianus usus 16. 12. secundum Valesium. aut cap. 29. Edit. Gruter. Ahenatorum accentu signo dato. Ita Valesius: at Occentu Lindebrogius.
Accentus, metaphorice. Lucret. lib. 5. 746.

Tandem bruma nives affert, pigrumque rigorem
Reddit, hyems sequitur crepitans accentibus algi.

ACCENTIUNCULA, æ. diminutiv. Gell. 13. 6. dixit, qui προσῳδίας, ita appellatas a Veteribus, itidem memorat.
ACCIO, is, īvi, ītum, [προσκαλέω, ἐκκαλέω] ire. Accersere, evocare. Unde acciti esse dicuntur, qui per nuntium evocati sunt. Liv. 1. ab Urbe, Ludicrum fuit, equi pugilesque ex Hetruria maxime acciti.
Accire peregre. Liv. 2. 6. In PEREGRE.
Pueros. Cic. 5. Att. 88. Tu invita mulieres, ego accivero pueros.
Accire in. Liv. 1. ab Urbe 158. Et Numam ignarum urbis, non petentem, in regnum ultro accitum. Id est, Ultro a plebe evocatum.
Accire per metaphoram. Cic. 5. de Fin. 160. Qui se fatentur, virtutis causa, nisi ea voluptatem acciret, ne manum quidem versuros fuisse. Acciret, id est, Adferret.
Accire absolute. Cic. Att. lib. 13. 48. (al. 47.) Is igitur si accierit, accurram. [Casus subintelligitur.
Acciri properis literis. Tacit. 1. Ann. 54. Vixdum ingressus Illyricum Tiberius, properis matris literis accitur.
ACCĪTUS, Partic. [προσκεκλημένος] Accersitus, vocatus. Sallust. in Jugurth. cap. 102. Acciti ibant. Virg. Æn. 235. & 308.

Spem siquam accitis Ætolum habuistis in armis.

Ubi Serv. Accitis, Evocatis, Adjunctis.
Accita Vitellio auxilia, pro, a Vitellio. Tacit. lib. 13. 38.
ACCĪTUS, ûs. Verbale. [πρόσκλησις] Advocatio. Virg. 1. Æn. 677.

Regius accitu chari genitoris ad urbem
Sidoniam puer ire parat.

Cic. 5. Verr. 56. Et quinque primi accitu istius evocantur.
ACCIENDUS, Partic. pass. [προσκλητέος] Cic. de Arusp. Resp. 23. Aruspices acciendos ex Hetruria putaremus.
ACCĪTO, avi, [προσκαλοῦμαι] are. Frequenter accire. Lucret. lib. 5. 945.

Ut nunc montibus e magnis decursus aquaï
Clarior accitat sitientia secla ferarum.

Id est, Allicit, invitat, evocat ad sitim explendam. Vulgo legitur, Claricitat late.
ACCIPENSER. V. ACIPENSER.
ACCĬPIO, ēpi, eptum, [δέχομαι, λαμβάνω, προσλαμβάνω, προσδέχομαι] ere. ex Ad & Capio. Quintil. lib. 2. cap. 9. Ita eloquentia coalescere nequit, nisi sociata tradentis accipientisque concordia. Hoc est, Doctoris & discipuli.
Differ. Inter capere & accipere. Ulp. de verb. signif. Aliud est capere, aliud accipere: capere cum effectu accipitur: accipere, etsi quis non sic accipit ut habeat. Ideoque non videtur quis capere quod est restituturus.
Accipere ab aliquo rem aliquam. Plaut. Pseud. 4. 2. 14. Ab eo argentum accipies.
De loco aliquo, vel de homine. Cic. Att. lib. 1. 1. 17. Quas eum dolo malo mancipio accepisse de Vario diceret.
Ex aliquo. Plaut. Amph. 2. 2. 132. Ex tua accepi manu pateram.
Aliquid in muneribus. C. Gracch. apud Gell. Ita versatus sum in provincia, ut nemo possit vere dicere assem, aut eo plus in muneribus me accepisse.
Accipi in numero. Plin. lib. 9. cap. 47. Quo in numero Chalcis accipitur. Id est, Est ex eorum numero, & similiter tegitur & vivit.
Accipere æstimationem. Cic. Fam. 9. 22. Quum me hospitio recipias, æstimationem te aliquam putes accipere. i. e. simile detrimentum atque ex æstimatione aliq.
Ætatem. Plin. lib. 14. cap. 7.
Animum quietum, aut mentem benignam in aliquem. Virg. 1. Æn. 307.

— in primis regina quietum
Accipit in Teucros animum, mentemque benignam.

Artes a magistris. Ovid. 9. Met. 718.
Auras taurinis follibus. Virg. 4. Georg. 171.
Beneficium accipere. Ter. Adel. 2. 3. 1.
Beneficium accipere & recipere. Accipit ab aliquo beneficium, qui prius ei nihil contulit: Recipit, qui jam contulerat. Ex Sen. de Benef.
Cœlum. Ovid. 14. Met. 844.

Conjugis ora mihi, quæ si modo posse videre
Fata semel dederint, cœlum accepisse videbor.

Id est, Mihi videbor esse felicissimus. [Sed Heinf. habet *Aspectasse*. q. V. & Burm.
Causam, pro Accipere excusationem. q. V. Cic. 16. Fam. 19. 2. Et si ob eam rem moraris, accipio causam. Idem in Pison. Quam nos causam quum accepissemus, &c.
Causam accipere, pro Suscipere & defendere. Cic. de Orat. 2. 355. Tenere quæ didiceris in accipienda causa. Ter. Hec. Prol. 55. Mea causa causam hanc accipite.
Cognomentum alicujus. Tacit. lib. 15. 74.
Colorem. Plin. lib. 11. cap. 38.
Commeatum. Id est, Profectionem impetrare. Plin. lib. 3. Epist. 4.
Complexum. Liv. 2. ab Urbe.
Conditionem. Valla, Dicimus offero conditionem, vel fero, vel pono conditionem: nunquam fere per aliud verbum. Quæ conditio dum placuit, etiam fere semper dicimus, accipio conditionem.
Conditionem ab hoste armato, pro Pactum oblatum accipere. Cæs. Bell. Gall. 5. 41. 7. Cicero ad hoc unum modo respondit, non esse consuetudinem pop. Romani accipere ab hoste armato conditionem.
Conditionem pacifcendi. Liv. 2. Bell. Pun. 239. Læti tamen quancunque conditionem pacifcendi acceperunt.
Conjecturam accipere quid senserit legis constitutor. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Consilium. Liv. 4. Bell. Pun. 101.
Consulem de plebe, pro Admittere plebejum consulem. Cic. de Clar. Orat. 55. Quum de plebe consulem non accipiebant.
Decumas. Cic. 4. Verr. 71. Imperat Agyrinensibus, ut decumas ipsi publice accipiant: Apronio lucrum dent. Sic Plin. lib. 12. cap. 14.
Disciplinam ab aliquo. Cæs. Bell. Gall. 1. 40. Quos tamen aliquis usus ac disciplina, quam a nobis accepissent, sublevarat.
Excusationem. Cic. Att. lib. 16. 1. Atticæ meæ excusationem accipio. Reciprocum, Afferre excusationem. V. Causam.
Experimento suo accipere: sive natura duce: non alio tradente. Quintil. lib. 6. cap. 2.
Exercitum: cui reciprocum est, Tradere exercitum. Cæs. Bell. Civil. 2. 42. Amisso exercitu, quem a Cæsare fidei suæ commissum acceperit.
Fœdera. Sallust. in Jugurth. C. 14. Postremo Masinissa nos ita instituit P. C. ne quem coleremus, nisi populum Romanum: ne societates, ne fœdera nova acciperemus.
Fœnore, subintel. Nummos aut Pecuniam. Plaut. Curcul. 4. 1. 19. Plin. Epist. 9. lib. 3. Reciprocum, Dare fœnori.
Fidem. Virg. 8. Æn. 150. Accipe, daque fidem. Id est, inquit Valla, Accipe sponsionem factam a me, & tu mihi vicissim da tuam. Liv. 4. Bell. Pun. Legati responderunt, fide accepta.
Fidem accepit Fabula, pro Fabulæ creditum est. Martial. lib. 1. 5.
Fiduciam. Cic. pro Flacc. 51. Pecuniam adolescentulo grandi fœnore, fiducia tamen accepta, occupavisti.
Formam. Virg. 1. Georg. 170. — & curvi formam accipit ulmus aratri.
Frænum. Virg. 12. Æn. 568.

Urbem hodie causam belli, regna ipsa Latini,
Ni frænum accipere, & victi parere fatentur.

Fumum accipere. Columel. lib. 12. cap. 12. Lagenam in tabulatum, quod fumum accepit, reponunt. Id est, ut idem in fine ejusdem capitis exprimit, In tabulatum, quod suffumigatur reponunt.
Gremio accipere. Virg. 1. Æn. 689.

Ut cum te gremio accipiet lætissima Dido.

Honores accipere. Brut. ad Cic. 4. Quum exploratum habere cœpero Cæsarem honoribus, quos acceperit, extraordinariis fore contentum. Huic reciprocum est, Deferre honores.
Humanitatem. Cic. ad Q. fratr. lib. 1. 1. Certe humanitatem iis potissimum tribuere debemus, a quibus accepimus.
Imperium, pro Parere imperio, jussis obedire. Liv. 5. Bell. Pun. 44. Reciprocum, Imperare.
Judicium, est Se defensorem controversiæ quæ movetur ostendere, & litem contestari: denique pati, ut judices dentur ad eam rem disceptandam de qua movetur controversia. Cic. pro Quinct. 63. Judicium quin acciperet in ea ipsa verba quæ edebat Nævius, non recusare. Locutio hæc Jurisconsultis frequens est. ut, in l. 2. §. 1. D. Si ex nox. causa. l. 8. §. 3. D. de procurat. & l. 35. §. 2. D. de jurejurando.
Jugum accipere dicuntur boves, Cum jugum non recusant. Columel. lib. 6. cap. 2.
Per translationem dicuntur etiam homines jugum accipere, pro Imperium durius & severius pati sive perferre. Liv. 3. ab Urbe 38. Tacit. Ann. lib. 12. 50. Urbesque Armeniorum Artaxata & Tigranocerta jugum accepere.
Jusjurandum. Cæs. Bell. Civil. 3. 28. Reciprocum, Dare jusjurandum, & deferre.
Lætitiam. Plaut. Capt. 4. 2. 92. Nunc hanc lætitiam accipe a me, quam fero.
Legem. Cic. Off. 3. 109. Quo deprecante accepta lex non est.
Leges a victoribus. Liv. 5. Bell. Pun. 226. Ut victi a victore leges acciperent.
Libertatem ab aliquo. Sallust. in Jugurth. 89. 3. Vos pro libertate quam ab illis accepistis. Reciprocum, Dare libertatem.
Literas aut epistolam ab aliquo, vulgatum est De eo dici ad quem scriptum est: ut Cic. Fam. lib. 4. 2. Ad tertium Calend. Maias quum essem in Cumano, accepi tuas literas. Idem ad Q. fratr. 2. 15. Accepi literas tuas datas Placentiæ, deinde alteras postridie datas Blandenonæ. Sed & is dicitur Accipere literas, cui dantur aut ferendæ aut mittendæ. Idem ad eundem, Accipio excusationem tuam, &c. sed accipio ex ea parte, quatenus aut negligentia, aut improbitate eorum, qui epistolas accipiunt, fieri scribis, ne ad nos perferantur.
Litem ad te. Plaut. Mostel. 5. 2. 23. Accipito hanc ad te litem. Id est, In te transfer, & eam pro me tuo nomine suscipe: sive, ut vulgo loquimur, Cape super te.
Lumen solis accipit luna. Cic. de Orat. 3. 178. Ut luna accessu & recessu suo solis lumen accipiat.
Mancipio accipere. V. MANCIPIUM.
Mandata. Cic. Philipp. 8. 23. Cui qui non paret, non ab eo mandata accipienda sunt, sed ipse totus repudiandus. Reciprocum, Dare mandata.
In manum accipere. V. MANUS.

Metum

Metum accipere. Ter. Heaut. 2. 3. 96.
Memoriam de aliquo. Cic. de Amicit. Loquimur de iis amicis quos videmus, aut de quibus memoriam accepimus. Id est, De quibus aliquam fieri mentionem audivimus.
Morem. Cic. Off. 3. 44. Itaque præclarum a majoribus accepimus morem rogandi judicis. Reciprocum, Tradere morem.
Mores. Stat. Achil. 2. 184.
Muneri aliquid, hoc est, Dono. Tacit. Ann. 14. 31. Quasi cunctam regionem muneri accepissent.
Noctem oculis aut pectore. Virg. 4. Æn. 529.
At non infelix animi Phœnissa, nec unquam
Solvitur in somnos, oculisve aut pectore noctem
Accipit. Serv. Quia potest aliud esse sine alio, ut siquis dormiens, mente turbetur.
Nomen. Plin. Jun. lib. 2. Ep. 10. extr. Verendum est, ne ista cunctatio timiditatis nomen accipiat.
Nomen: pro eo, quod Gall. vulgus dicit Recipere ad monstram. Liv. 2. Bell. Pun. lib. 7. Itaque si suum nomen dictator acciperet, se comitiis intercessuros Tribuni dixerunt. Reciprocum Dare sive Edere nomen.
Nuntium. Cic. Fam. lib. 2. 18. Cum optatissimum nuntium accepissem. Reciprocum, Nuntiare, vel Afferre nuntium.
Obsides. Liv. 5. ab Urbe. Mittite qui arma, qui obsides, qui urbem patentibus portis accipiant. Huic respondet, Dare obsides.
Omen. Cic. de Divin. 1. 103. Mi pater, inquit, Persa periit. Tum ille arctius puellam complexus, Accipio omen, inquit, mea filia. erat autem mortua catella eo nomine. Liv. 1. 7. 11. Dextra Hercules data, accipere se omen, impleturumque fata, ara condita, atque dicata, ait. Reciprocum, Facere omen, vel omen offerre.
Originem ab aliquo. Quintil. lib. 5. cap. 11.
Onus. Cic. de Nat. Deor. 2. 159. Quid de bubus loquar? quorum ipsa terga declarant non esse ad onus accipiendum figurata, cervices autem natæ ad jugum, &c. Id est, Ad onus admittendum.
Opinionem. Cic. Fam. lib. 1. 9. Qui de uno acerrimo & fortissimo viro, meoque judicio, omnium magnitudine animi & constantia præstantissimo, Q. Metello L. filio quondam falsam opinionem acceperunt.
Palmam. Cic. in Bruto, 173. Cum palmam jam primus acceperit. Pro, Obtinuerit, adeptus sit.
Pecuniam adversum legem. Plaut. Trucul. 4. 2. 47.
Pecuniam ob rem judicandam. Cic. Verr. 2. 78.
Pignori rem quampiam accipere. Marcian. l. 1. D. quæ res pignori vel hypoth. Quid ergo si prædium quis litigiosum pignori acceperit, Pap. l. 2. D. qui pot. in pign. hab.
Pœnas. Lucan. lib. 8. 97.
— nunc accipe pœnas,
Sed quas sponte luam. Id est, Sume pœnas de me quas tamen libens patiar.
Potestatem. Plin. de Viris Illustr. 12. Accepta potestate in castra Porsenæ venit. Reciprocum est, Tradere, vel dare potestatem.
Præcepta ab aliquo. Cic. de Orat. lib. 2. 85. Sit enim mihi tinctus literis, audierit aliquid, legerit, ista ipsa præcepta acceperit. Ad hoc refertur, Dare vel tradere præcepta.
Prædes: cui respondet, Dare prædes. Cic. Fam. lib. 2. 17. Laodiceæ me prædes accepturum arbitror omnis pecuniæ publicæ.
Prædia in æstimationem, Cic. 13. Fam. 8. Albinus prædia in æstimationem accepit. Id est, In solutionem, secundum æstimationem.
Provinciam. Cic. Fam. lib. 2. 10. Bibulus provinciam acceperat. Tradere provinciam, ejus reciprocum est.
Rationes a colono. Cic. pro Cæcin. Deinde ipse Cæcina quum circuiret prædia, venit in istum fundum: rationes a colono accepit. Huic respondet, Reddere rationes.
Remp. Id est, reip. administrationem. Cic. Post redit. 5. Remp. illis accepi temporibus eam, quæ pene amissa est.
Rogationem. Cic. Off. 3. 109. Rogationem suasit eam, quam L. Furius & Sex. Attilius ex S. C. ferebant: qua accepta est hostibus deditus.
Rudem, proprie dicuntur gladiatores, dum donantur rude: hoc est, cum remittuntur a munere gladiatorio, accepta virga quæ Rudis proprie dicitur. Per metaph. vero significat Ab arte aut re alia consueta cessare. Cic. Philipp. 2. 74. Tam bonus gladiator rudem tam cito accepisti?
Sacramentum accipere. Tacit. Hist. 4. 31.
Salutem. Plaut. Epid. 4. 1. 21.
Salutem ab aliquo, pro Liberari. Cic. Audieras ex illo, se a me bis salutem accepisse. Hoc est, capit. judicio Liberatum esse.
Satis accipere. V. SATIS.
Satisfactionem accipere, ea forma qua Accipere excusationem. Cic. Fam. lib. 7. 13. Hic tu me etiam insimulas, nec satisfactionem meam accipis. Cæs. Bell. Gall. 1. 41. 4. Eorum satisfactione accepta &c. Idem 6. 9. 8. Ubiorum satisfactionem accepit.
Sententiam. Liv. 3. ab Urbe. Hæc sententia accepta est. Id est, Rata habita est.
Sententiam contrariam accipere, pro Condemnari. Pap. in l. pen. D. de except. rei judic. Si debitor de dominio rei quam pignori dedit, non admonito creditore causam egerit, & contrariam sententiam acceperit: creditor in locum victi successisse non videbitur, quum pignoris conventio sententiam præcesserit.
Servitutem. Tacit. Ann. 12.
Societatem alicujus. Tacit. Hist. 4. 26. Sallust. Bell. Jugurth. 71. 15. Postremo Masinissa nos ita instituit P. C. ne quem coleremus, nisi pop. Rom. ne societates, ne fœdera nova acciperemus.
Solem totius diei. Plin. lib. 20. cap. 9.
Sordes ab aliquo. Cic. Att. lib. 5. 21. Cave putes quicquam homines unquam esse miratos, quam nullum teruncium, me obtinente provinciam, sumptus factum esse, nec in remp. nec in quenquam meorum, præterquam in L. Tullium Legatum. Is cæteroqui abstinens (sed Julia lege transita semel tamen in diem, non ut alii solebant omnibus vicis, præter eum semel nemo accepit) facit ut mihi excipiendus sit, quum teruncium nego sumptus factum, præter eum accepit nemo. Has a nostro Q. Titinio sordes accepimus.
Speciem. Columel. lib. 2. cap. 10. Nanque in alio solo rapa biennio sata convertuntur in napum, in alio napus raporum accipit speciem. Id est, Vertitur sive mutatur in rapum.
Stipendium de publico. Liv. 4. ab Urbe.
Sub imperium aliquid accipere. Tacit. Ann. lib. 1. 1. Et Pompeii, Crassique potentia cito in Cæsarem: Lepidi, atque Antonii arma in Augustum cessere, qui cuncta discordiis civilibus fessa, nomine principis sub imperium accepit.
Testimonium publicum. Cic. Verr. 2. 14.
Tempus debitum. Plin. Epist. 20.
Vadem aliquem accipere pro aliquo. Cic. ad Brut. 18. Quum me pro adolescentulo ac pene puero resp. accepisset vadem.
Veniam pro aliquo. Ovid. 11. Met. 401.
Ventos accipiunt a tergo carinæ. Ovid. 12. Met. 27.
Ventos accipere aperto pectore. Ovid. 3. Fast. 15.
Vires, aut vim. Plin. Epist. 53.
Vitam deorum, Referri in deos. Virg. 4. Ecl. 15.
Ille Deum vitam accipiet, Divisque videbit
Permistos Heroas, & ipse videbitur illis.
Voluntatem parem accipere, & reddere. Cic. Fam. lib. 5. 2. Cum par voluntas accipitur & redditur. Illud est, quod ipse Cicero appellat Mutuum in amicitia.
Urbem, pro Capere. Cic. Att. lib. 8. 12. Cum imparatam jam Capuam, non solum ignaviæ delectus, sed etiam perfidiæ suspicionem fugiens, accipere nolui.
Urbem in deditionem. Liv. 7. ab Urbe, Quum jam scalas mœnibus admoverent, in deditionem urbem acceperunt.
Voluptatem accipere. Cic. ad Q. fratr. lib. 3. 8. De virtute & gravitate Cæsaris, quam in summo dolore adhibuisset, magnam ex epistola tua accepi voluptatem.
De malis autem & adversis rebus, hæc subsequuntur testimonia. Ubi pati denotat.
Accipere calamitatem ab aliquo. Cæs. 7. Bell. Gall. Ne quam a finitimis Bellovacis calamitatem accipiant.
Cladem, cujus reciprocum est Inferre cladem. Liv. 5. ab Urbe. Quum plus aliquanto cladium intulisset, quam accepisset.
Contumeliam & contumelias. Cæs. 5. & 7. Bell. Gall. Cic. Tanta contumelia accepta.
Detrimentum. Cic. pro Lege Manil.
Dolorem. Cic. pro Domo sua. Accepi, Pontifices, magnum atque incredibilem dolorem.
Jacturam. Liv. 4. ab Urbe.
Ictum, Id est, Feriri. Lucret. lib. 4. 1046.
Sic igitur Veneris qui telis accipit ictum,
Unde feritur, eo tendit.
Ignominiam. Cic. 1. Verr. 58. Tanta accepta ignominia. Idem 7. Verr. Cæsar. B. G. 7. 17. 5. Illo imperante meruisse, ut nullam ignomiam acciperent.
Injuriam accipere. Id est, Lædi: cui opponitur, Beneficium accipere. Cic. Tusc. 5. 56. Nam cum accipere, quam facere præstat injuriam.
Malum accipere. Plin. Epist. 53. Dedi malum, & accepi.
Offensionem accipere, Offendi. Cic. Att. lib. 1. 17. Nam quanta sit in Quinto meo comitas, quanta jucunditas, quam mollis animus & ad accipiendam & ad deponendam offensionem, nihil attinet me ad te, qui ea nosti scribere. Reciprocum est, Offendere.
Offensiunculam in ædilitate. Cic. pro Planc. 51. Vidit M. Pisonem in ista ædilitate offensiuncula accepta summos a populo Romano esse honores adeptum.
Plagam, seu Vulnus proprie. Varro de R. R. lib. 2. cap. ult. Si qua in tonsura plagam accepit, eum locum obliniunt pice liquida. Cæs. 4. Bell. Gall. c. 12. Cum circumventus multis vulneribus acceptis cecidisset. Cic. Att. lib. 5. 20. Qua in fuga magna authoritate Osaces dux Parthorum vulnus accepit. Cels. lib. 5. Sin cerebrum membranave ejus vulnus accepit.
Repulsam. Cic. pro Planc. C. Marii, qui duabus ædilitatis acceptis repulsis, septies Consul est factus.
Accipere, Concipere. Virg. 8. Æn. 449.
— alii ventosis follibus auras
Accipiunt, redduntque. Nonius.
Accipere, Audire. Ter. Hec. 4. 3. 1. Quem cum istoc sermonem habueris, procul hinc stans accepi, uxor. Cic. 1. Verr. Sic enim a majoribus nostris accepimus.
Accipere, Intelligere. Cic. 2. de Legib. Hunc locum idem ego te accipio dicere, Arpinum germanam vestram patriam esse.
Accipere auribus, periphrasis pro Audire, sive potius Attente ac diligenter audire. Cic. de Orat. 1. 218. Sit boni oratoris multa auribus accepisse.
Æquis auribus, hoc est, Libenter & patienter audire. Plin. Epist. 8.
Auribus pronis aliquid. Tacit. Hist. 1. 1. Obtrectatio & livor pronis auribus accipiuntur.
Animis pronis. Tacit. Hist. 1. 54. Legati eorum in squalorem mœstitiamque compositi, per principia, per contubernia, modo suas injurias, modo civitatum vicinarum præmia; & ubi pronis militum animis accipiebantur, ipsius exercitus pericula & contumelias conquerentes, accendebant animos.
Adversis animis. Tacit. Ann. 3. 29. Utque hæc secundo rumore, ita adversis animis acceptum, quod filio Claudii socer Sejanus destinaretur.
Aspere acceptum. Tacit. Ann. 4. 31.
Accipiunt aures. Cic. Verr. 4. 24. Nunc primum hoc aures tuæ crimen accipiunt? Hoc est, An nunc primum audis hoc crimen?
Accipe & accipite, sæpe dicimus, cum ut aliquid Attentius audiatur ac intelligatur, monemus. Virg. 2. Æn. 65.
Accipe nunc Danaum insidias, & crimine ab uno Disce omnes. Cic. in Caton. 39. Accipite enim, optimi adolescentes, veterem orationem Archytæ.
Auditionem accipere, Ex auditu cognoscere. Cic. Fam. lib. 8. 2. Romam cum venissem, ne tenuissimam quidem auditionem de ea re accepi.
Auditione & fama, pro Eodem. Sic Accipere fama, pro ex fama cognoscere. Cic. de Nat. Deor. 2. 95. Nec tamen unquam exissent supra terram, acepissentque fama & auditione esse quoddam numen & vim deorum.
De aliquo aliquid. Id est, Fama aut literis cognoscere. Cic. 1. Off. 29. Ut de Socrate, itemque de C. Lælio accepimus. Idem Verr. 4. 39. Eriphylen accepimus in fabulis ea cupiditate, ut, cum vidisset monile. Hoc est, Accepimus (ut est in fabulis) Eriphylen ea cupiditate fuisse, ut &c.

Memoria accipere. M. Cato apud Gell. lib. 14. cap. 2. Atque ego a majoribus memoria sic accepi.
Preces accipere. Id est, Audire. Ovid. in Ibin. 71.
Ipsaque tu tellus, ipsum cum fluctibus æquor,
Ipse meas æther accipe summe preces.
Idem sensu longe diverso dixit. lib. 1. Fast. 175.
At cur læta tuis dicuntur verba Calendis?
Et damus alternas, accipimusque preces?
Hoc est, Cur alter alteri bene precamur, annumque felicem optamus, Calendis Januarii?
Superbius preces alicujus accipere. Tacit. Ann. lib. 2. 37. Quo magis mirum fuit, quod preces M. Hortali nobilis juvenis in paupertate manifesta superbius accepisset.
Accipere, Intelligere, cognoscere. Ter. And. 2. 3. 23. Sed si te æquo animo ferre accipiet, negligentem feceris.
Accipere corde, pro Accipere animo: & est poetica periphrasis, pro Intelligere. Plaut. Casin. 2. 3. 18.
— pol haud satis meo corde accepi
Querelas tuas.
Oculis & animo. Cic. Verr. 5. Non me hercle criminis augendi causa dicam judices, sed quem accepi ipse oculis animoque sensum, hunc vere apud vos, & ut potero planissime exponam. Pro, Sensi oculis atque animo. Periphrasis ad affectum exprimendum.
Accipite animis mea dicta. Id est, Intelligite. Virg. 3. Æn. 250. & 5. 304.
Accipe nostram mentem. Virg. 1. Æn. 680. Id est, Audi meum consilium.
Parum accipere locum aliquem, & Minus intelligere, Idem significant. Cic. 3. de Nat. Deor. 4.
Vim verbi in aliud atque cæteri accipiant, posse ducere. Cic. 2. de Orat.
Accipere, Decipere. Lucil. 29.
Sic inquam veteratorem illum vetulum lupum
Annibalem acceptum. Nonius.
Accipere, Capere: ut Accipere ad contumeliam, vel in contumeliam. Cic. Att. lib. 15. Egone ut beneficium accepisset in contumeliam? Ter. Adel. 4. 3. 15. Ad contumeliam omnia accipiunt.
Accipere aliquid ad cognitionem rei alicujus. Cic. 2. de Nat. Deor. Quæ contuens animus accipit ad cognitionem deorum, e qua oritur pietas.
Ad verbum. Cic. 2. de Orat. Quum ad verbum, non ad sententiam rem accipere videare.
Ad omnia. subaud. Responsum, vel aliquid simile. Cic. 3. Fam. 7. Ad omnia accipe, & cognosce æquitatem expostulationis tuæ. V. Supra, Accipe.
Excusatius aliquid sub exemplo accipere. Hoc est, Citato exemplo. Tacit. Ann. lib. 3. 68.
Quo animo accipias, tento te. Cic. 15. Fam. 16. Tento enim te quo animo accipias. Si enim stomachabere & moleste feres, plura dicemus, &c.
Magis accipere. V. MAGIS.
Æquo animo. Id est, Boni consulere, sive in bonam partem accipere. Sallust. in Catil. c. 3. Quæ sibi quisque facilia factu putat, æquo animo accipit.
Aliquid amice. Cic. de Amicit. Et monendi amici sæpe sunt, & objurgandi: & hæc accipienda amice, quum benevole fiunt.
Aliquid fortiter. Cic. Att. lib. 15. 20. Mi Attice, fortiter hoc velim accipias ut ego scribo.
Grate aliquid. Tacit. Hist. lib. 1. 85. Et oratio ad perstringendos mulcendosque militum animos, & severitatis modus, grate accepta.
Non difficulter quæ traduntur. Quintil. lib. 1. cap. 3. de Ingeniis Puerorum.
Generaliter. Quintil. lib. 1. cap. 5.
Aliquid libenter. Cic. Att. lib. 1. 11. Hic dies me valde Crasso adjunxit: & tamen ab illo aperte, tecte quicquid est datum, libenter accepi. Idem Fam. lib. 5. 21.
Moderate. Cic. Fam. lib. 10. 35. Ea te moderate accepisse. Id est, tulisse æquo animo.
Mollius aliquid. Tacit. Hist. 1. 12. Quo seditio mollius acciperetur.
Monitionem patienter, Non repugnanter. Cic. de Amicit. 93.
Aliquid ægre. Hoc est, Non boni consulere. Tacit. Ann.
Aliorsum, pro In aliam partem interpretari. Ter. Eun. 1. 2. 2.
— vereor ne illud gravius Phædria
Tulerit: neve aliorsum, atque ego feci, acceperit.
Accipere, Sentire. Ter. Heaut. 2. 3. 23. Aliter tuum amorem atque est, accipis.
Accipere aspere. Cic. Att. lib. 9. 2. Quanto nunc hoc idem accipiet asperius? Tacit. lib. 4. Quod aspere acceptum ad præsens.
Aliquid atrocius. Tacit. Hist. 1. 23.
Accipere, Videre. Virg. 8. Æn. 154. 155.
— ut te fortissime Teucrûm
Accipio, agnoscoque lubens, &c. Nonius.
Durius, aut graviter. Id est, Iniquo animo ferre. Cic. Att. 1. 1. Durius accipere hoc mihi visus est, quam vellem, & quam homines belli solent. Idem 2. de Orat.
Fastidiose, vel supine. Sen. de Benef. lib. 3. Alius accepit fastidiose, alius supine.
Intemperanter aliquid. Tacit. Ann. lib. 2. 75. Pisonem interim apud Coum insulam nuntius assequitur, excessisse Germanicum. Quo intemperanter accepto, cædit victimas, adit templa, neque ipse gaudium moderans, & magis insolescente Plancina.
Aliquid sinistre. Tacit. Hist. 1. 7.
Vultu truci aliquid. Tacit. Ann. 4. 34.
Accipere uxorem dicitur filius fam. a patre nimirum; ducere autem paterfam. Donat. in Phorm.
Accipere in bonam, vel in malam partem, est Bene vel male interpretari dictum aut factum alterius, quod ad nos pertineat: Hoc est, De illo bene aut male judicare. Huc pertinent, Accipere aliorsum, aliter, in aliam partem, & similia.
Accipere in eam partem. Id est, Interpretari, &c. Cic. Att. lib. 8. Id ego in eam partem accepi, hæc oppida, atque oram maritimam illum pro derelicto habere.
In optimam partem. Cic. Att. lib. 11. 7. Quod rogas, ut in bonam partem accipiam, siqua sint in tuis literis quæ me mordeant: ego vero in optimam.
Accipi aliquid pro magnifico. Tacit. Ann. 6. 8. Libertis quoque ac janitoribus ejus notescere, pro magnifico accipiebatur.
In quam partem accipias. Cic. Fam. 3. 7. Quam in partem tu accipias, minus laborem.
Accipere aliquid in aliam partem ac dictum sit. Id est, Quam dictum sit, Ad Heren. lib. 2. 40. Vitiosum est, quod in aliam partem ac dictum sit, potest accipi.
Verbum in duas pluresve sententias. Ad Heren. lib. 4. 68. Per ambiguum fit significatio, cum verbum potest in duas pluresve sententias accipi, sed accipitur in eam partem quam vult is qui dixit.
Aliquid in majus, Amplificare fama supra quam par sit. Liv. 9. Bell. Pun. Omnia in majus metu augente accipiebant. Tacit. Hist. 1. 52. Sed in majus omnia accipiebantur. Id est, Majora putabantur.
In prodigium aliquid. Tacit. Ann. 13. 58. Frugum quoque egestas, & orta ex eo fames, in prodigium accipiebatur.
Loco prodigii aliquid. Tacit. Hist. 4. 26. Apud imperitos prodigii loco accipiebatur ipsa aquarum penuria: tanquam nos amnes quoque & vetera imperii munimenta desererent.
In matrimonium. Tacit. Ann. 12. 58. Sedecim annos natus Nero Octaviam cæsaris filiam in matrimonium accepit.
In solutum aliquid. Id est, Solutionis nomine. Sen. de Benef. 2. Inde est, ut omnia meruisse se existimet, & in solutum accipiat. Idem 7. Bonam voluntatem in solutum accipere.
In superbiam aliquid. Tacit. Ann. 6. 13. Silentium ipsius non civile, ut crediderat, sed in superbiam accipiebatur.
Accipe hoc ut a me dicitur. Cic. de Arusp. Resp. 50. Velim sic hoc vir summus, atque optime de mea salute meritus accipiat, ut a me dicitur.
Ut volet quisque accipiat. Cic. pro Deiot. 26.
Id ita accipio, ut mihi factum putem. Cic. Fam. lib. 10. 1. Te hoc existimare volo, quicquid in eum judicii officiique contuleris, id ita me accipere, ut in me ipsum te putem contulisse.
Quemadmodum accepturi sitis horreo: Accipiatis sine offensione Cic. 7. Philipp. 8. Periculose dico: quemadmodum accepturi P. C. sitis, horreo: sed quæso, oroque vos P. C. ut accipiatis sine offensione quod dixero.
Quomodo accepturi sitis, vereor. Cic. lib. 4. ad Heren. 49. Mihi cum isto, Judices, fuit amicitia: sed ista tamen amicitia, tametsi vereor quomodo accepturi sitis, vos me privastis.
Accipere, Admittere sive Recipere, ut Accipere in amicitiam. Cic. Att. lib. 2. 22. Numerium Numestium libenter accepi in amicitiam.
Accipere in fidem, V. in FIDES.
Accipere in societatem regni. Liv. 4. ab Urbe.
In numerum. Liv. 10. ab Urbe, Sabinum advenam illi antiqui Patricii in suum numerum acceperunt.
In civitatem vel in urbem. Cic. 1. Off. Liv. 3. ab Urbe.
Hospitio, quod & Recipere hospitio dicitur. Plaut. Amph. 1. 1. 8. Varr. de R. R. lib. 3. cap. 2. Cic. Att. 2. 16. Et hospitio agresti accipiemus.
In domo. Virg. 3. Æn. 353.
Illos porticibus rex accipiebat in amplis.
Id est, Epulantes tractabat.
Accipere intro. V. INTRO.
Aliquem mediis tapetibus. Val. Flacc. Argon. 4. 487.
Accipere, Gratum habere. Cic. 2. de Fin. Hoc etsi multis modis reprehendi potest, tamen accipio quod dat. Idem 2. de Orat. Si se dant, & sua sponte inclinant, atque propendent, accipio quod datur.
Accipere, pro Tractare.
Accipere aliquem in prandio. Plaut. Cistell. 1. 1. 11.
— ita lepide, nitideque in prandio
Accepisti apud te, ut semper meminerimus.
Accipere ampliter. Plaut. Merc. Prol. 98.
Apparatu regio. Cic. Somn. Scip. 1.
Apparatis epulis. Liv. 3. Bell. Pun.
Admirabiliter aliquem. Cic. Att. lib. 5. 4.
Bene. Idem 16. 3.
Bene & commode. Plaut. Casin. 5. 1. 1.
Clementer. Cic. 6. Verr. 86.
Comiter. Liv. 5. Bell. Maced.
Cruciatu. Plaut. Pseud. 1. 4. 40.
Dictis. Plaut. Menæch. 5. 1. 7.
Familiariter. Plaut. Amph. 1. 1. 198.
Hilare. Cic. de Orat. 2. 290.
Hilari ingenio lepidoque. Plaut. Mostel. 1. 4. 6.
Indignis modis. Ter. Adel. 2. 1. 12.
Laute. Hor. 2. Sat. 8. 67.
Male. Cic. Fam. 7. 26. Ibid. 8. 11.
Male verbis. Cic. Verr. 3. 40. Ibid. 4. 56.
Aliquem, cum Adverb. pro male mulcare. Plaut. Amph. 1. 1. 129.
Ego pol te istis tuis pro dictis & male factis, furcifer,
Accipiam. Cic. 4. Tusc. cap. 36. extr. Ex quo illud laudatur. Archytæ: qui cum villico factus esset iratior, Quo te modo, inquit, accepissem, nisi iratus essem?
Prolixius. Ter. Eun. 5. 9. 52.
Pessime. Cic. Fam. 11. 13.
Severe facinus aliquod, pro Ulcisci. Cic. pro Cœlio 54.
Vehementer. Cic. Att. 10. 6.
Verberibus. Cic. Tusc. 2. 34.
Accipere, de humore, aut liquore dictum. Virg. 1. Æn. 126.
— laxis laterum compagibus, omnes
Accipiunt inimicum imbrem. Hoc est, Contrahunt aquam.
De navibus loquitur. Plin. Epist. 101.
Aquam ore. Plin. lib. 9. cap. 18.
Vocem. Plin. lib. 36. cap. 15. Turres septem, acceptas voces numerosiore repercussu multiplicant.
ACCEPTUS, Partic. [προσηλημμένος] ut Regie acceptus.
Acceptæ a majoribus clientelæ. Cic. Fam. 13. 65.

Acceptam

Acceptam facere stipulationem. V. STIPULOR.

Accepti Vitellio annuli, pro, a Vitellio. Tacit. Hist. 4. 3. Solatio fuit servus Verginii Capitonis, quem proditorem Tarracinensium diximus, patibulo affixus, in iisdem annulis quos acceptos Vitellio gestabat.

ACCEPTÆ, arum. f. plur. Etiam absolute dicuntur agri portiones viritim assignatæ, aut quæ sortito unicuique obtigerunt. V. Rigaltii Gloss. Agrim. p. 290.

ACCEPTUM, i. [ληφθὲν] absolute dicitur, Quicquid ab aliis accipimus, seu dono, seu mutuo, seu alio quovis modo. Plaut. Trucul. 4. 2. 36. Hic ratio accepti scribitur. Cic. de Amicit. 168. Hoc quidem est nimis exigue & exiliter ad calculos vocare amicitiam, ut par sit ratio acceptorum & datorum.

Accepto ferre [ἀνατιθέναι] Sermo est peculiaris jurisconsultorum, & significat Acceptum habere quod nobis ex stipulatione promissum est: sive ut vulgo loquimur, Habere pro recepto, etiam si nulla solutio intercesserit.

Dicitur autem Accepto ferre, & acceptum ferre: Accepto facere, & acceptum facere, seu facere acceptum: Item, Habere acceptum: Omnia pro eodem. V. ACCEPTILATIO.

Et in passivo declinatu Accepto ferri, & acceptum ferri: Accepto fieri, & acceptum fieri. Adde, quod verbis supra dictis jungitur (acceptum) in omni genere utriusque numeri: ut, Acceptam ferre pecuniam, Acceptos ferre nummos, &c.

Accepto fert, seu accepto facit stipulator, nempe qui promissorem per acceptilationem liberat: Accepto fertur, seu accepto fit ei, qui liberatur, hoc est, Promissori. Rursus, Accepto rogat promissor; accepto rogatur stipulator. De quibus omnibus permulta exempla invenies, lib. 46. Digestorum, sub titulo de Acceptilationibus.

Acceptum referre, & Expensum ferre, Venustum loquendi genus ex more antiquorum. Duæ enim partes rationum sunt: prior, Accepti: posterior, Expensi: Receptam vulgo dicimus & Impensam. Est igitur Acceptum referre, scribere se accepisse. Hoc est, In acceptorum paginam referre. Expensum vero ferre, est scribere se dedisse, ut inquit Asconius: ut cum per singula expensi nomina, summam quandam expensam ascribimus. Nomina autem vocantur in rationibus, quos nunc Articulos & Partitas dicimus. Et sciendum, in hac significatione dici, Acceptum referre, non autem ferre: rursus, Expensum ferre, non referre. Cic. pro Cæcin. 17. Hac emptione facta, pecunia solvitur a Cesennia: cujus rei putat iste rationem reddi non posse, quod ipse tabulas averterit, se autem habere argentarii tabulas, in quibus sibi expensa pecunia lata sit, acceptaque relata: quasi id aliter fieri oportuerit. Idem in Verr. Propter quod minus Dolabella Verri acceptum retulit, quam Verres illi expensum tulit.

In acceptum ferri dicitur opus publicum, cum magistratus opus, quod locatum est, tanquam ex lege dicta factum, probare se testatur. l. vii. §. illud. D. ad l. Jul. repetund.

In acceptum referre. Cic. 3. Verr. 149. Primo negabat opus in acceptum referre posse. Ter ibidem usurpatum.

Acceptum referre translate dicitur de omnibus quæ alicui debemus, quæque alicujus ope, aut per aliquem habemus; & tam in bonam quam malam partem accipitur. Cic. pro Deiot. 38. Vitam acceptam refert clementiæ tuæ. Idem Att. lib. 1. 9. Ut ita diceret, se quod esset Senator, quod civis, quod liber, quod viveret, mihi acceptum referre. Idem 2. Philipp. 55. Omnia denique quæ vidimus (quid autem mali non vidimus?) si recte ratiocinabimur, uni accepta referemus Antonio. Id est, Omnium malorum quæ vidimus, solum Antonium authorem fuisse existimabimus. Quasi dicat, Antonio imputabimus.

Acceptam facere sponsionem. Cic. 5. Verr. Scandilium cogis. quid? sponsionem acceptam facere?

Accepto liberare, Est accepti rogatione liberare, cum ei, qui stipulatus est, an id quod promisit acceptum creditor habeat, respondetur habere. l. 8. §. 1. & 3. D. de Accept.

ACCEPTUS [χαρίεις, ἐπίχαρις] Nomen ex Partic. dicitur id Quod placet, sive quod jucundum, aut gratum est. Cæs. 1. Bell. Gall. p. 7. Edit. Delph. Maxime plebi acceptus erat.

Acceptum habere. Cic. 5. Tusc. 45. Quod vero approbaris, id gratum acceptumque habendum.

Acceptum animo. Plaut. Merc. 3. 4. 70. Si id forte ita sat animo acceptum est.

Acceptior plebi oratio. Liv. 3. ab Urbe. Cic. in Somn. Scip. 4. Nihil est enim illi principi deo acceptius, quam &c.

Acceptissimus apud te servus. Plaut. Capt. 3. 5. 56. Cic. Antequam iret in exil. Sit is vestris animis acceptissimus, qui &c.

Acceptum in vulgus. Hoc est, Gratum vulgo. Tacit. lib. 5.

ACCEPSO, is. de quo sic Nonius 2. 51. Accepso, Accipio. Pacuvius Teucro, Haud sinam quicquam profari, prius quam accepso quod peto.

ACCEPTO, āre. frequentativ. ab Accipio, significat Accipere soleo. Plaut. Pseud. 2. 2. 32. Argentum accepto.

Acceptare jugum. Sil. Ital. lib. 7. 40.

> Veientum populi violata pace negabant
> Acceptare jugum.

Id est, Accipere servitutem, subjicere se Rom.

ACCEPTIO, Verbale. [λῆψις] Actus ipse accipiendi. Cic. in Topic. 37. Nam neque deditionem, neque donationem sine acceptione intelligi posse.

Acceptio veteribus Philosophis est Propositio, quæ conceditur a Respondente ex quæstione proposita, v. g. Estne omne honestum bonum? Propositio est: at omne honestum est bonum, est Acceptio. V. Apul. 3. Doctr. Plat. p. 34.

Acceptio vocis est Interpretatio ex mente ejus qui excipit. Ita Siculus p. 18. ex Edit. Gœsii. Acceptiones in centuriis explicandæ sunt.

Acceptio Personarum an Latine dici possit, προσωποληψία disputatum est aliquando. V. Guntheri Lat. Rest. p. 440. Veteres potius dixere, Discrimen aut contemplatio personarum.

ACCEPTOR, m. [λήπτης] Plaut. Trinum. 1. 2. 167. Qui illorum verbis falsis acceptor fui. Hoc est, Qui assensus sum vel credidi. Hieron. Epist. 89. cap. 2. & Vulg. Act. 10. 34. Acceptor personarum. Gr. προσωπολήπτης.

ACCEPTRICA, æ. [λήπτρια] formatum videtur a verbali Acceptrix. Plaut. Trucul. 2. 7. 18. Nomen est insolens & inusitatum. Alii legunt Acceptrici, a nominativo Acceptrix.

ACCEPTILATIO, ōnis. f. [ἀποχὴ] quod ab Acceptum, & supino Latum derivatur: est autem Acceptilatio, Liberatio ejus obligationis quæ per stipulationem contracta est. Modestin. l. 1. D. de acceptil. Acceptilatio, est liberatio per mutuam interrogationem, qua utrique contingit ab eodem nexu absolutio. Ulp. ibid. Acceptum fieri non potest, nisi quod verbis obligatum est. Acceptilatio enim verborum obligationem tollit, quia & ipsa verbis fit: Neque enim potest verbis tolli, quod non verbis contractum est: tota res manifestior fiet hoc exemplo. Decem aureos a me stipulatus es, (hoc est, verbis rogasti) decem promisi. Postea liberari volens, accedo ad te, & sic interrogo, Quod ego tibi promisi, accepto fers mihi? Respondes, Fero. Ita soluta est stipulatio: hoc est, Liberatus sum obligatione, etiam si non solverim. Et hoc pactum sive hic actus dicitur Acceptilatio: quæ videlicet constat ex interrogatione promissoris, & responsione stipulatoris. Potest & ex parte Acceptilatio fieri, hoc modo, ex nummis decem, quos tibi promisi, quinque habesne acceptos? Item sic. Quod ego tibi promisi, id pro parte dimidia habesne acceptum?

Acceptilatio & Apocha hoc differunt, quod Acceptilatione omnimodo liberatio contingit, licet pecunia soluta non sit: Apocha non alias, quam si pecunia soluta sit. Ulp. l. Si accepto. D. de Accept. V. Modestin. 46. D. D. de Acceptil. & Voss. de Vit. L. L. 1. 3.

ACCEPTORIUS, a, um. ut, Acceptorius modulus, qui opponitur Erogatorio, apud Frontin. de Aquæduct. 1. p. 233. Acceptorium enim vocat, qui puteo immersus aquam hausit, Erogatorium, qui in altum relatus effundit.

ACCEPTATOR, ōris. m. Qui acceptat. Tertull. de P. cap. 2.

ACCEPTATIO, ōnis. f. Apul. de Syllog. p. 382. Huic junge alteram acceptationem. conf. ibid. p. 389.

ACCEPTABĬLIS, & e. Lact. Epit. cap. 1. extr. Acceptabilis victima. ad. de Tertull. de Or. 7. Salvian. de Gubern. Dei. p. 127.

ACCEPTABULŬM, i. n. Herm. Barb. in Plin. 19. cap. ult. Acetabulum dici ait, quasi Acceptabulum; similiterque Acetaria, quasi Acceptaria. Improbat hanc sententiam Vossius Etym. p. 5. ut & Beroald. Tom. 1. Thes. Cr. p. 306. ubi ille Acceptabula apud Plinium legit, uti & apud Sen. Epist. 45. ubi Acetabula Præstigiatorum caliculi seu vascula sunt: sed & Cæs. Scal. de Hist. An. 10. 3. κοτυληδόνας, Acceptabula & ipse appellat. V. ACETABULUM.

ACCEPTĬTO, are. pro Accepto. Plaut. apud Nonium 2. 508. Stipendium acceptitasti.

ACCI, Urbs Hispaniæ Ptolemæo, Acti olim dicta, hodie *Guadix*.

ACCIPITER, tris, m. [ἱέραξ] Virg. 11. Æn. 721.

> Quam facile accipiter saxo sacer ales ab alto
> Consequitur pennis sublimem in nube columbam.

Avis ab Accipiendo dicta, aliarum avium rapax. Appellatio communis est omnibus propemodum avibus rapacibus. Plin. lib. 10. cap. 8. de Accipitribus. Ther. Phorm. 2. 1. 16. Non rete accipitri tenditur, neque milvio.

Accipiter nulli avi satis æquus. Ovid. 11. Met. 344.

Accipitrem pingunt Æthiopes, Rem cito factam significaturi: quoniam hæc aliarum ferme omnium avis sit velocissima. Diodor. lib. 4. cap. 1.

Accipiter, f. Lucret. lib. 4. 1003.

> Accipitres somno in leni, sic prælia pugnasque
> Edere sunt persectantes, visæque volantes.

Accipiter pecuniarum, per metaph. pro Homine rapaci. Plaut. Pers. 3. 3. 5.

ACCIPITRĪNA, æ. f. Herba. Apul. cap. 30. Lactuca sylvatica, aliis Hieracium.

ACCIPITRO, āre. Idem significat quod Lacerare. Verbum obsoletum, sed quo usus est Nævius. Meminit Gell. lib. 19. cap. 7. ubi V. Gronov.

ACCISI, Populi sunt ad Mæotim, quorum meminit Plin. lib. 6. cap. 7.

ACCISSARE [ἀκκίζειν] Ineptire. Græco verbo usus est. Cic. Att. 2. 19. Quid ἀκκιζόμεθα tamdiu? V. in ACCO.

ACCITANA COLONIA recensetur a Plinio in Hispania Citeriore, in conventu Carthaginensi. Plin. lib. 3. cap. 3.

ACCITO, as. V. ACCIO.

ACCIUS PRISCUS fuit quondam pictor nobilis, qui Honoris & Virtutis ædes Imperatori Vespasiano Augusto restituenti una cum Cornelio Pino pinxit. Plin. lib. 35. cap. 10.

ACCIUS, Poeta Tragœdiarum scriptor insignis, natus traditur parentibus libertinis, Mancino & Serrano Coss. Ejus tragœdiæ fuerunt clarissimæ, gravitate sententiarum, verborum pondere, & authoritate personarum. Quintil. lib. 10. cap. 1. Eum tamen ut duriusculum notat. Cic. Att. Sed & Licinius ferreum scriptorem appellabat, quod dum tragœdias ex Sophocle verteret in Latinum, duriorem se præstiterit. Id quod Quintil. in tempora illa rejicit. Quin quum iter faceret in Asiam, divertit ad poetam Pacuvium, qui Tarenti agebat, cumque eo dies aliquot versatus est. Cum autem tragœdiam suam, cui Atreus nomen est, illi recitaret, laudavit eam Pacuvius: & simul grandia, inquit, & sonora esse, quæ ab Accio scripta forent. Videri tamen sibi duriuscula & subacida. Quod Accius quidem minime negavit: nec se, inquit, pœnitere: quoniam idem ferme ingeniis solet accidere, quod pomis. Quæ enim dura admodum & acerba nascuntur, paulatim mitia fiunt & jucunda. Quæ gignuntur statim vieta & mollia, non matura mox fiunt, sed putria. Author. Gell. lib. 13. cap. 2. Is etiam Julio Cæsari amplissimo & florentissimo viro in collegium poetarum venienti nunquam assurrexit, non majestatis ejus immemor, sed quod in comparatione communium studiorum aliquanto superiorem se esse confideret: quapropter insolentiæ crimine caruit: quia ibi voluminum, non imaginum certamina exercebantur. Author. Valer. lib. 3. cap. 7. Porro tanti eum fecit D. Brutus, summus imperator, eique amicissimus, ut ipsius carminibus exornaverit suorum templorum ac monumentorum aditus. Testis Cic. pro Archia 27. Erat humili admodum brevique corpore: sed eo dissimulato, statuam in æde Camœnarum prægrandi statura sibi posuit.

Fuit & T. Accius Pisauriensis, cujus accusationi Cic. respondit pro Cluentio, inter claros oratores ab eodem in Orat. positus. Fuit rursum Accius Nævius, augur celeberrimus, qui jussu Tarquinii Prisci Roman.

Roman. regis novacula cotem discidit. Quam historiam fusissime persequitur Cic. 1. de Divin. Hunc alii Actium vocant.

Acciānus, Adj. Cic. 3. Tusc. Hinc ille Agamemnon Homericus, & idem Accianus, &c.

Acclāmo, [ἐπιφωνέω, ἐπευφημέω] are. ex Ad & Clamo. Acclamare proprie dicitur populus oranti aut concionanti, quando clamore vel approbat vel improbat id quod agitur: in utranque enim partem accipitur. Cic. pro Cæcin. 28. Populus cum risu acclamavit ipsa esse. Idem de Clar. Orat. Non metuo, ne mihi acclametur.

Acclamare, Clamorem simul extollere in quempiam, cum dolore clamare, reclamare, ut indignantes faciunt. Cic. 4. Verr. 48. Homo inimicus iis qui recitassent, hostis omnibus qui acclamassent, exarsit iracundia ac stomacho.

Acclamatio, onis. f. [ἐπιφώνημα] Ipse actus acclamandi. Fere populi est plausibili favore assentientis. Præcipue invaluit hic mos, conversa Rep. datumque hoc fuit Principibus inter cæteros honores, ut eorum dicta non modo cum acclamationibus exquisitis, nec sine adulandi studio (quod Plinius veræ acclamationi opponit Paneg. 71.) exciperentur, sed publicis actibus hæ ipsæ acclamationes describerentur, quod primum cœpisse Trajani Imperio, idem Plin. auctor est. Paneg. cap. 75. Vide quæ de Acclamandi Ritu Lipsf. El. 2. 9. itemque Casaub. ad Avid. Cassium Vulcatii Gall. p. 89. & seq. annotarunt, & justo libro Franc. Bernardin. Ferrarius de Veterum Acclamationibus & Plausu, Tom. 6. Antiquit. Grævii. Etiam in malam partem Acclamatio pro Contradictione accepta reperitur. Cic. ad Q. fratr. lib. 2. 1. Cato contradixit & Cassius, maxima acclamatione Senatus.

Acclamatio adversa populi. Cic. 2. de Orat. 83.

Acclamatione, maledictis & convicio impediri. Cic. ad Q. fratr. lib. 2. 1.

Acclamatione & baculo minari in recipiendis cogendisque ovibus. Columel. lib. 7. cap. 3.

Acclamatio item Figuræ Species apud Rhetores. Quintil. lib. 8. cap. 5. est enim ἐπιφώνημα, rei narratæ vel approbatæ summa acclamatio,

Tantæ molis erat Romanam condere gentem.

Facere enim probus adolescens periculose, quam turpiter perpeti maluit.

Acclamito, [ἐπευφημέω] āre. frequentativ. ab Acclamo, Idem quod Clamito: Id est, Clamare soleo. Plaut. Amph. 3. 2. 3. Ea quæ sunt facta, infecta esse acclamitat.

Acclīno, [ἐπικλίνω] āre. Ad aliquid flecto, inclino. Liv. lib. 4. 48. Circumspexit Atyn, seque acclinavit ad illum. Ovid. 3. Met. 72.

Acclinatus, Nomen ex Partic. Ovid. 10. Met. 268.

Appellatque tori sociam, acclinataque colla
Mollibus in plumis tanquam sensura reponit.

Acclīvis, & e. [ἀνάντης, πρoσάντης] Leviter erectum & acuminatum: quasi in clivum acuminatum, & pendulum sursum. Et proprie de Ascensu dicitur; sicut Declive, de Descensu: utrunque ex Clivus compositum. Cic. Q. fratr. 3. 1. Ea viæ pars valde acclivis est.

Acclivis arbori, vel trunco. Plin. lib. 8. cap. 15. Ideoque non cubantem, sed acclivem arbori in somno, eaque incisa ad insidias capi. Virg. 10. Æn. 834.

— corpusque levabat
Arboris acclivis trunco. Id est, Acclinatus. Turnebus hic legit Acclinis. Sic etiam Masvicius.

Lacus acclivis. Ovid. 9. Met. 334.

Est lacus acclivis, devexo margine formam
Littoris efficiens. Burmannus legit, Est lacus, acclivi &c.

Solum acclive. Virg. 2. Georg. 276.

Sin tumulis acclive solum, collesque supinos.

Trames acclivis. Ovid. 10. Met. 53.

Carpitur acclivis per multa silentia trames
Arduus, obscurus, caligine densus opaca.

Acclivis falsis animus. Id est, Inclinatus ad falsa. Hor. 2. Sat. 2. 6.

Acclivis falsis animus meliora recusat. Acclinis legit Lambinus. Ita quoque Bentl. conf. Parei Lex. Cr. p. 22.

Nota, Hoc & reliqua ex Clivus composita sæpe confundi cum compositis ex Clino. Ita autem fere different, ut quæ ex Clivus formantur, fere de locis dicantur; quæ ex Clino, de personis vel rebus. V. Drakenb. ad Sil. 5. 470.

Acclīvus, a, um. [πρoσάντης] Idem quod Acclivis.

Acclīvĭtas, ātis. Denominativum. [τὸ πρoσάντες] Loci facilitas in ascensu. Cæs. 2. Bell. Gall. 18. Ab eo flumine pari acclivitate collis nascebatur. Columel. lib. 2. cap. 4. Hac ratione difficultas acclivitatis infringitur.

Acco, ûs. f. [Ἀκκώ] Nomen mulieris proprium, quæ ejus delirii fuisse proditur, ut cum se contemplaretur in speculo, imaginem suam perinde ac mulierem alteram alloqueretur, innueret, summurmuraret, arrideret, interdum comminaretur, promitteret, sublandiretur, & quicquid confabulantes solent, numeris omnibus impleret. Scribunt alii, etiam clavos nonnunquam spongia veluti malleo impingere conatam. Cælius lib. 9. Antiq. Lect. cap. 27. Hinc qui stultius aut ineptius aliquid agunt, Accissare dicuntur & Accus nomine compellantur. Apparet illud etiam moribus hujus mulieris adfuisse, ut recusaret quæ tamen magnopere cupiebat. Unde & Accismus dicitur ficta hujusmodi recusatio & simulatio. V. Erasm. Adag. pag. 652. Plutarchus indicat Acco & Alphito mulieres fuisse, per quas fœminæ deterrent pueros a peccando. V. Reinef. 3. Var. Lect. 15. p. 579.

Accŏlo, [παροικέω] ui, ĕre. quasi Colere ad (id est, juxta habitare.) ut Accolere mare, lacum, fluvium, montem, sylvam, Cic. in Somn. Scip. 13. Ea gens quæ illum locum accolit.

Accolere fluvium. Cic. in Orat. 152. Vos qui accolitis Histrum fluvium. Priscian. lib. 18. Nostri, inquit, dicunt, Accolit fluvium, & fluvio. Virg. 4. Georg. 288.

Accolit effuso stagnantem flumine Nilum.

Accolit propinquus nostris ædibus. Plaut. Bacch. 2. 1. 4.

Accolĭtur, pass. Plin. lib. 3. cap. 1. Bætis fluvius accolitur dextra lævaque crebris oppidis.

Accolens, entis. Partic. [παροικῶν] Plin. lib. 36. cap. 12. Ante has est sphinx vel magis miranda, qua sylvestria sunt accolentium.

Accŏla, æ. com. gen. [πάροικος] Qui juxta habitat. Virg. 7. Æn. 729.

— amnisque vadosi
Accola Vulturni.

Accola & finitimus. Liv. 7. Bell. Maced. Nullos accolas, nec finitimos habere quam vos volo.

Accola Cereris. Cic. Verr. 4. 111. Habitare apud sese Cererem Ennenses arbitrantur; ut mihi non cives illius civitatis, sed omnes sacerdotes, omnes accolæ atque antistites Cereris esse videantur.

Accommŏdo, [πρoσαρμόζω, συμβιβάζω] are. ex Ad & Commodo compositum: Adjungere, applicare, inquit Nonius. Et dicimus, Accommoda ensem lateri, vel ad latus. Virg. 2. Æn. 393.

— laterique Argivum accommodat ensem.

Africano illi superiori coronam sibi in convivio ad caput accommodanti. Cic. 2. de Orat. 150.

Animum Negotio. Sueton. in August. 98.

Accommodare se assertorem veritati. Sueton. in Galba 8.

Clypeum ad dorsum. Plaut. Trinum. 3. 2. 93.

Accommodare se ad remp. Adjungere, inquit Nonius. Cic. 1. Off. 70. Qui se ad rempub. & ad magnas res gerendas, accommodaverunt. Id est, Animum appulerunt, seu contulerunt.

Suum consilium ad consilium alterius. Cic. Fam. 9. 7. Sed tamen si sciam quid tu constitueris, meum consilium potissimum accommodabo ad tuum.

Curam auribus, Diligenter & attente audire. Quintil.

Curam accommodare pratis, & pecoribus, & hortis, & alvearibus, Quintil. lib. 1. cap. ult.

Fabulas poetarum ad ea quæ dicimus. Cic. lib. 1. de Nat. Deor. 41.

Accommodare ferulas. Cels. lib. 8. cap. 10. Deinde membrum eodem modo deligandum, ferulæque super accommodandæ sunt.

Literas ad rem aliquam. Cic. Fam. 4. 15. Illud si scissem, ad id meas literas accommodassem.

Mendacium suum alicui. Cic. pro Cœlio 17. Vos autem dum illi placere vultis, ad tempus ei mendacium vestrum accommodavistis.

Operam studio literarum. Quintil. lib. 1. cap. 10.

Orationem auribus multitudinis. Cic. 2. de Orat. 159. Hæc nostra oratio multitudinis est auribus accommodanda, ad oblectandos animos.

Ut sumptus hujus peregrinationis accommodet ad mercedes Argileti. Id est, Non plus insumat in hac peregrinatione, quam recipio ex Argileto. Cic. Att. lib. 12. 32.

Tempus alicui rei, & ad aliquam rem. Id est, adhibere, inquit Nonius. Cic. 3. Off. 43. Tantum dabit amicitiæ, ut veram amici causam esse malit, & ut orandæ liti tempus, quoad per leges liceat, accommodet. Hoc est, commodum & idoneum tempus constituat. Idem pro Lege Manil. Semper ad novos casus temporum, novorum consiliorum rationes accommodasse. Id est, Adhibuisse. Idem Fam. 4. 6. Totum hoc tempus est ad unius voluntatem accommodandum.

Testes ad crimen. Cic. 2. Verr. ad fin. Illud a me novum, Judices, cognoscetis, quod ita testes constituam, ut crimen totum explicem: ubi id interrogando, argumentis atque oratione firmavero, tum testes ad crimen accommodem.

Vocem veritati. Quintil. lib. 11.

Voluntatem. V. Voluntas, In volo, vis.

Accommodare & fingere se ad alicujus arbitrium & nutum. Cic. in Orat. 24. Omnes qui probari volunt, voluntatem eorum qui audiunt intuentur, ad eamque & ad eorum arbitrium & nutum totos se fingunt & commodant. Sueton. in Tiber. cap. 48. Largitus est singula millia denariorum prætorianis cohortibus, quod se Sejano non accommodassent.

Accommodare aliquid in rem aliquam. Cic. 2. de Divin. 111. Adhibuit etiam latebram obscuritatis, ut iidem versus alias in aliam rem posse accommodari viderentur. Idem lib. 1. de Invent. 26. Vulgare exordium est, quod in plures causas potest accommodari, ut convenire videatur.

Intentionem. Plin. lib. 2. Epist. ad Luperc. Rogo intentionem scribentis accommodes. Id est, Induas, sumas. Ea animi intentione lege hæc, qua soles scribere quæ scribis.

Jusjurandum ad alicujus rei testimonium. Cic. pro Rosc. Amer. 101.

Accommodare alicui de habitatione. Cic. Fam. lib. 13. 2. Peto igitur a te majorem in modum, quod sine tua molestia fiat, ut ei de habitatione accommodes.

Accommodare alicui ædes ad nuptias. Id est, Commodare. Cic. lib. 4. ad Heren. 64. Ait se ædes maximas cuidam amico ad nuptias accommodasse. Ibid. Apagete, inquit, ædes accommodavi. Legitur hodie in utroque loco Commodasse & Commodavi.

Accommodari dicitur quod ab eo cui proprie convenit, cujusque gratia comparatum est, ad aliud transfertur. Itaque Accommodari dicitur quod ex sententia & mente legis per interpretationem tribuitur. l. 48. D. de ritu nupt. l. 30. §. 1. in fin. D. de fideicom. libert. Accommodare etiam significat Interponere: veluti, Nomen suum accommodare. l. 4. §. Sive autem. D. de manumiss.

Accommodans, antis. Partic. [ἁρμόζων] Cic. 2. de Orat. 250. Coronam sibi in convivio ad caput accommodanti.

Accommodatus, Partic. [ἁρμοστὸς, ἐπιτήδειος] Unde accommodatior, accommodatissimus; Aptus. Cæs. 3. Bell. Gall. cap. 13. Reliqua illis essent aptiora & accommodatiora.

Accommodata adversus morsus emplastra. Cels. lib. 5. cap. 19. Sunt etiam adversus morsus quædam accommodata.

Accommodatum puri movendo. Cels. lib. 5. cap. 28. Si cætera desunt, imponi debent: primum non pingue emplastrum, ut id reprimat: deinde si non repressit, quodlibet puri movendo accommodatum.

Accommodatus in hoc, id est, ad hoc. Quintil. lib. 4. cap. 2. Ipsa etiam pronuntiatione in hoc accommodata, ut judex quæ dicuntur, quam facillime capiat.

Accommodatus, Propensus, proclivis, authore Nonio. Cic. Verr. 1. 63.

63. Verr. Ad ſummum Græcorum otium potius, quam ad vim aut tumultum accommodati.

Accommodatus ad flagitia. Cic. 3. Verr. 60. Ad Verris flagitia libidinesque accommodato.

Accommodata oratio ad conſolandum. Cic. 3. Tuſc. V. 5. Fam. 16. princ. Minime ſum ad te conſolandum accommodatus. Orationis ad perſuadendum accommodatæ. Acad. 1. 32.

Accommodati tantum ad ſpeciem. Quintil. lib. 8. cap. 6.

Accommodatum ad naturam. & Accommodatum naturæ. [οἰκεῖον τῇ φύσει] Cic. 4. Acad. Percipi non poteſt, accommodatumne naturæ ſit, an alienum. Idem Acad. 4. 38. Non poteſt animal ullum non appetere id quod accommodatum ad naturam appareat.

Accommodata frugibus demetendis tempora. Cic. de Senect. 70. Reliqua autem tempora demetendis frugibus, aut percipiendis accommodata ſunt. Id eſt, Ad eam rem apta; & ut dici ſolet, Propria.

Accommodata tempora ad aliquid. Cic. Att. lib. 2. 19. Accommodatius nobis eſt ad liberam legationem tempus illud.

Accommodatior concionibus. Cic. pro Cluent. princ. V. Cæſ. 3. Bell. Gall. cap. 13. Plin. 13. 3. Ægyptus accommodatiſſima unguentis. Columel. 3. 11. Res alendo ſurculo accommodatiſſimæ.

Accommodatiores glandium generi caſtaneæ. Plin. lib. 15. cap. 23.

Accommodatio, onis. Verbale. Ipſe actus accommodandi [ἁρμογή.] Cic. 3. Verr. 189. Ex accommodatione magiſtratuum, conſuetudo æſtimationis introducta eſt. Idem 1. de Invent. 9. Elocutio eſt idoneorum verborum & ſententiarum ad inventionem accommodatio.

Accommodate, Adv. [ἐπιτηδείως] Appoſite, apte. Cic. 1. de Orat. 149. Dicere ad veritatem accommodate. Idem 5. de Fin. 24. Ita finis bonorum exiſtit, ſecundum naturam vivere: ſic affectum, ut optime affici poſſit, ad naturamque accommodatiſſime.

Accommodator, oris. Vetus Inſcriptio apud Gruter. p. 789.

D. M.
HERMA ACCOMMODATOR
VIXIT AN. XLVIII.

Accommodus, Adj. [ἐπιτήδειος] ex Ad & Commodus, Idem quod nomen Accommodatus, aptus, idoneus. Virg. 11. Æn. 522.

Eſt curvo anfractu valles, accommoda fraudi.

Accommode, Adv. Quintil. lib. 4. cap. 1. Cui accommodiſſime jungi initium ſequentium poterit. Sed libri habent Commodiſſime.

Accredo, ĭdi, ĭtum, [προσπιστεύω] ĕre. Verbum rarius, pro eodem quod Credere. Columel. lib. 1. cap. 1. Idque etiam non ſpernendus auctor rei ruſticæ Saſerna videtur accredidiſſe. Lucret. 3. 870.

— facile hoc accredere poſſis.

Hor. 1. Epiſt. 15. 25.

— tibi nos accredere par eſt.

Alii more antiquo ſcribunt Adcredere.

Accreduo, is. Obſoletum verbum; pro Accredere, ſive Credere. Plaut. Aſin. 5. 2. 4. Neque divini, neque mihi humani quicquam accreduas. Hodie legitur Accredas.

Accreſco, ēvi, [προσαυξάνομαι, ἐπιδίδωμι] ĕre. ex Ad & Creſco compoſitum; Idem quod Creſcere. Salluſt. in Cic. 3. Quæ ſi tibi falſa objicio, redde rationem quantum patrimonii acceperis, quid tibi litibus accreverit. Accrevit amicitia cum ætate. Ter. And. 3. 3. 7. Quæ incœpta a parvis, cum ætate accrevit ſimul.

Flumen ſubito accrevit. Cic. de Invent. 2. 97.

Negotia nova veteribus accreſcunt. Plin. Epiſt. 8. lib. 2.

Accrevit pectori ceſpes. Hoc eſt, Ad pectus uſque crevit, ſive ad pectoris altitudinem. Tacit. lib. 1. Ann. cap. 19. Aggerebatur nihilominus ceſpes: jamque pectori uſque accreverat.

Accretio, onis. Incrementum, ipſe actus accreſcendi [ἐπίδοσις] Cic. 1. Tuſc. 68. Lunamque accretione & diminutione luminis, quaſi faſtorum notantem & ſignificantem dies.

Accrementum, i. [ἐπαύξησις] Verbale ab Accreſco; Idem quod Incrementum. Plin. lib. 9. cap. 2. In mari autem tam late ſupino, mollique ac fertili accremento, accipiente cauſas genitales e ſublimi, ſemperque pariente natura, pleraque etiam monſtrifica reperiuntur. Harduin. ex MSS. legit Nutrimento.

Accŭbo, ui, ĭtum, [κατάκειμαι] are. Quaſi ad (id eſt juxta) Cubare, vel aſſidere Virg. 6. Æn. 686. — furiarum maxima juxta Accubat.

Accubat mecum. Plaut. Aſin. 5. 1. 3.

Accubare eodem lecto. Liv. lib. 8. Bell. Pun. Et eodem etiam lecto Scipio & Aſdrubal, quia ita cordi erat regi, accubuerunt.

Accubare regie dixit Plaut. Stich. 2. 3. 52. qui tricliniari hoc verbo ſæpe uſus eſt.

Accubare ſcortum. Plaut. Men. 11. Prandi, potavi, ſcortum accubui. V. Bacchid. 1. 1. 39.

Accubare, per translationem de ſitu alicujus rei, pro Adjacere. Sueton. in Cæſ. C. 44. Theatrum ſummæ magnitudinis Tarpeio monti accubans.

Accubare, ad epulas translatum, Idem quod Accumbere. Antiqui enim epulantes, in toris cubabant: quod accumbere ſive accubare, & diſcumbere dicebatur. Quæ verba hodieque uſurpamus, quanvis ſedeamus ad menſam, non cubemus. Cic. 4. Tuſc. 3. Morem apud majores hunc epularum fuiſſe, ut deinceps qui accubarent, canerent ad tibiam clarorum virorum laudes. [Imo differunt Accumbo & Accubo, etſi ſæpe confunduntur, ut apud Græcos ἀναπίπτειν, ἀνακλίνεσθαι vel κατακλίνεσθαι & ἀνακεῖσθαι vel κατακεῖσθαι. Illud ejus eſt, qui ſe ad menſam vel alias ad cubandum componit, (Gall. *Se mettre a table*) hoc ejus, qui jam ſe compoſuit. (Gall. *être à table*) Ita differunt Sido & Sedeo, Sto & Siſto, ut docuit Valla, & vel pueri norunt. Eadem ratio in Compoſitis cæteris Concubo, Concumbo, Decubo, Decumbo, Diſcubo, Diſcumbo, Incubo, Incumbo &c. de quibus V. ſ. l. Similiter Germani diſtinguunt *Legen* & *Ligen*. Altero verbo actus ad quietem ſe dantis, altero jam quieſcentis exprimitur. Cæterum de Veterum Accubandi ritu V. Hier. Mercurial. de Arte Gymn. l. 1. c. 11. & Petrum Ciacconium peculiari libello de Triclinio, cum Fulv. Urſini Appendice edito, Iani Douſæ item Plaut. Expl. 4. 12.

Accubare in convivio. Cic. in Catil. 2. 10. Qui mihi accubantes in conviviis, eructant ſermonibus ſuis cædem bonorum. Mihi, dativus eſt communis, qui Græco more abundat & magnam elegantiam habet.

Accubare apud aliquem. Cic. Att. lib. 14. 12. Hæc ſcripſi x. Calendas accubans apud Veſtorium.

Accubare, pro Jacere. Sen. in Hippol. 10. Hippolytus (heu me) flebili voto accubat. Hoc eſt, Mortuus jacet, ut optaſti.

Accubatio, onis. Verbale. [παράκλισις, κατάκλισις] Actus ipſe accubandi. Cic. 1. Off. 128. Status, inceſſus, ſeſſio, accubatio. Idem de Senect. 45. Bene enim Majores accubationem epularem amicorum, quia vitæ conjunctionem haberet, convivium nominarunt. Nonius legit Accubitionem, quomodo & accubitus, mox non accubatus.

Accubationes ac menſas de roſis ac liliis fecit. Spartian. Vero cap. 5. Hic pro Anaclinteriis, ſive Stibadiis poſitum eſt. V. accubitum, i.

Accubĭtus, ûs. m. [ἀνάκλισις] Idem quod Accubatio. Plin. lib. 8. cap. 2. Pleniſque hominum tricliniis accubitu iere per lectos. [Harduinus edidit Accubitum, ut ſit Supinum verbi Accumbo; & recte procul dubio. Itaque adhuc idoneum auctorem deſideramus in hac voce, doctis licet uſurpata pridem. Conf. Du Freſne in Gloſſ. Utitur Vulg. Interpr. Bibl. Luc. 14. 7.

Accubitorius, a, um. ut, Accubitoria veſtimenta. apud Petron. p. 76.

Accubito, are. frequent. Sedulius principio operis.

Dignatus noſtris accubitare toris.

Accubuo, Adv. Plaut. Trucul. 2. 4. 68. Poſt id ego tota tecum mea voluptas uſque ero Aſſiduo. d. imo hercle vero accubuo mavelim. i. e. juxta me cubes, quam ſedeas. Ad imitationem ut, Aſſiduo finxit.

Accūdo, di, ſum, [ἐπικολλάπτω] ĕre. Cudendo addere quidpiam: per translationem. Plaut. Merc. 2. 3. 96. Tres minas accudere etiam poſſum, ut triginta ſient. V. cudo.

Accumbo, ubui, ubĭtum, [παρακλίνομαι] ĕre. Idem quod Accubare. [Imo V. ſupra notata ad h. v.] Plaut. Stich. 5. 5. 9. Utrum tibi accumbo? sa. utrum? ubi tu vis. st. cum ambobus volo. Idem Perſ. 5. 1. 15. Age age ergo tu Sagariſtio, accumbe in ſummo.

Accumbere, aliud eſt quam Sedere. Nam qui accumbit, neque ſtat, neque ſedet, neque ambulat, ſed medium quiddam facit. l. 124. D. de verb. ſignific.

Inter Accumbere & Diſcumbere illud intereſt; quod Diſcumbere ſemper de pluribus dicitur: ut Cic. Att. lib. 5. Epiſt. 1. Diſcubuimus omnes præter illam.

Accumbere, pro Cubare. Plaut. Moſtel. 1. 4. 13.

Cave modo ne prius in via accumbas, &c.

Cic. Fam. lib. 9. 26. Accubueram hora nona.

Accumbere alicui, & cum aliquo. Plaut. Stich. 3. 2. 32. Martial. lib. 8. 50. — accubuit genitor cum plebe deorum.

In convivio. Cic. 3. Verr. Tum ille negavit moris eſſe Græcorum, ut in convivio virorum mulieres accumberent.

Accumbere epulis. Virg. 1. Æn. 83.

— tu das epulis accumbere divûm.

Cic. pro Muren. 74. Qui quotidianis epulis in robore accumbunt.

Accubĭtum, i. n. [ἀνακλιντήριον.] Quid ſignificet, his verbis explicat Gloſſ. in Plinium Hermolaus, v. Abaculus; Stibadia lecticulæ ſunt ab herba quidem & ſtramentis dicta, ut apud nos tori: ſed ex marmore tamen quandoque, ut in Epiſtolis Plinii Cæcilii, Nunc ex opere inteſtino, in quibus accubatur interdiu maxime, qualia celebrantur Florentiæ Tuſcanica. Dicuntur & Anaclinteria, ſicut apud Lampridium in Heliogabalo Accubita cap. 19. Nec cubuit in accubitis facile, niſi iis, quæ pilum leporinum haberent &c. V. ibi Salmaſ. & conf. cap. 25. Horum etiam facit mentionem Cæl. Antiq. Lect. lib. 26. cap. 29. & lib. 27. cap. 25. obiter admonens a nonnullis Accubitas vocari genere fœminino. V. & Fulv. Urſin. Append. ad Ciacc. de Triclin. p. 221.

Accubitale, V. cubitale.

Accumŭlo, [χώννυμι, καταστρέω, περισωρεύω] are. Aggerare. Ad cumulum aliquid addere. Cic. de Lege Agr. 2. 59. Vix jam videtur locus eſſe, qui tantos acervos pecuniæ capiat; auget, addit, accumulat.

Cædem cædi accumulare. Lucret. lib. 3. 71.

Sanguine civili rem conflant: divitiaſque
Conduplicant avidi, cædem cæde accumulantes.

Hoc eſt, Poſt cædem unam, alteram quoque edentes, cædem cædi addentes.

Cauſas. Sabin. Epiſt. 2. 63.

Non tamen excuſo reditus, licet undique fata
Accumulent cauſas. tempora parva peto.

Curas. Ovid. 15. Epiſt. 69.

Et tanquam deſint, quæ me ſine fine fatigent,
Accumulat curas filia parva meas.

Honorem alicui. Ovid. 2. Faſt. 121.

Dum canimus ſacras alterno pectine Nonas,
Maximus his Faſtis accumulatur honos.

Accumulare aliquem donis. Virg. 6. Æn. 885.

Purpureos ſpargam flores: animamque nepotis
His ſaltem accumulem donis.

Accumulare vitem, arborem, aut aliquid ſimile; Poſt hyemem aggerare terram atque circumfundere, & veluti circummunire arbores optima terra, ne calore nimio radices exareſcant. Vulgus gallicum vocat *Rechauſſer*. Ejus contrarium, Ablaqueare. Plin. lib. 17. cap. 19. Idem lib. 18. cap. 29.

Accumulare acervatim. Lucret. lib. 6. 1261.

Accumulans, antis. Partic. Plin. lib. 4. cap. 13. Ventorum flatu congeriem arenæ accumulantium.

Accumulate, Adv. [σωρηδόν.] Cic. 13. Fam. 42. Cum diceret, omnia te accumulatiſſime & liberaliſſime procuratoribus ſuis pollicitum eſſe. [Melius in emendatis codd. legitur Cumulatiſſime.

Accumulatio, onis. [καταστρέψις.] Plin. lib. 17. cap. 26. Communia, ablaqueatio, accumulatio. De remediis arborum loquitur.

Accumulator, oris. Tac. Ann. lib. 3. cap. 30. n. 2. Opum accumulator.

Accuro, [ἐπιμελέομαι] are. Studioſe & diligenter aliquid facere ſive curare. Cic. lib. 1. de Invent. 58. Melius accurantur quæ conſilio geruntur, quam quæ ſine conſilio adminiſtrantur. Plaut. Perſ. 4. 1. 1.

Si quam rem accures ſobrie, aut frugaliter,
Solet illa recte ſub manus ſuccedere,
Atque ædepol ferme ut quiſque rem accurat ſuam.

Accurare hoſpites. Plaut. Epid. 5. 1. 55. Remeabo intro, ut accurentur advenientes hoſpites. Id eſt, Curentur, & tractentur diligenter.

Prandium. Plaut. Men. 1. 3. 25.

Jube nobis tribus apud te prandium accurarier.

Penſum, Proverbialis ſermo. Plaut. Bacchid. 5. 2. 33. Ego penſum meum lepide accurabo. Hoc eſt, Curabo ut efficiam quod mihi mandatum eſt.

ACCURATUS, a. um. [ἐπιμελὴς, συκιμυκδης] Diligenter curatum & perfectum: ut, Accurata oratio. Liv. 4. Bell. Maced. Sed oratione etiam longa & accurata inſectatus ſit rogationem noſtram.
Accurata commendatio. Cic. Fam. lib. 13. 17.
Accurata orationis copia. Cic. 1. de Orat. 38.
Accuratus corporis cultus. apud Gell. lib. 1. cap. 5.
Accuratior. Delectum accuratiorem habere. Liv. 5. 37.
Accuratiſſima diligentia tuarum literarum ſum mirum in modum delectatus. Cic. Att. lib. 7. 3. princ.
Accuratum & exquiſitum dicendi genus. Cic. in Bruto 283.
Accuratæ literæ. Cic. Att. lib. 13. Ad quem accuratiſſimas literas dedi.
Accurata malitia, Studioſe excogitata. Plaut. Trucul. 2. 5. 20.
Accuratæ adorantium preces. Plin. Paneg. 3. 5.
Accuratus ſermo. Cic. 1. de Orat. 233.
Accuratum habere. Plaut. Bacchid. 3. 6. 21. Ipſe quod in ſe fuit, accuratum habuit quod poſſet, &c. Satis Plautine dictum, pro accuravit. Id eſt, Studioſe curavit.

ACCURATE, Adv. qualitatis [ἐπιμελῶς] Diligenter. Curioſe. Cic. 1. de Fin. Accuratius explicari. Idem ad Brutum, Literis tam accurate ſcriptis. V. Cic. Att. 5. 11.
Accurate defendere. Cic. in Parad.
Accurate & cogitate aliquid ſcribere. Cic. pro Archia 18.
Accurate & diligenter diſputare. Cic. 1. de Nat. Deor. 15.
Accurate & exquiſite diſputare de re aliqua. Cic. in Brut. 277.
Studioſe accurateque facere aliquid. Cic. in Bruto 86.
Accurate cum aliquo agere ut, &c. Cic. Att. lib. 16. 5.
Perſcribere. Cic. Att. lib. 8. 16.
Ad aliquem ſcribere. Cic. Att. lib. 5. 11.
Accuratius, Adv. Accuratius ædificare. Cæſ. 6. Bell. Gall. 21.
Accuratiſſime, Ibid. Accuratiſſime accuſare. Nep. in Lyſ. cap. 4. Accuratiſſime tutari cauſam. Cic. 5. Fam. 17.

ACCURATIO, Verbale. [ἐπιμέλησις] Actus ipſe curandi. Cic. de Clar. Orat. 238. At inveniendis, componendiſque rebus mira accuratio.

ACCURRO, ri, ſum, [προστρέχω, ἐπιτρέχω] ĕre. Ad aliquid, vel ad aliquem currere. Cic. 2. de Divin. 138. Ita nobis dicto audientes ſunt, ut ſimul atque velimus, accurrant?
Accurre huc. Ter. Phorm. 5. 7. 40.
Accurrit Romam. Cic. 3. Off. 112.
Accurrit ad me. Ter. Eun. 2. 3. 43. Cic. 9. Fam. 4. Nos accurremus ad te.
Accurrere in Tuſculanum. Cic. 15. Att. 3.
Accurrere alicui. Id eſt, ad aliquem. Stat. 2. Theb.
Rapidis accurrunt paſſibus. Stat. 3. Theb. 410.
Accurro, ut ſciſcam. Plaut. Amph. 5. 1. 17.

ACCURRITUR, Imperſ. Tacit. lib. 1. Ann. 21. Accurritur ab univerſis.

ACCURSUS, ûs. [προσδρόμημα] Tacit. lib. 1. Ann. 27. Accurſu multitudinis protectus eſt. Sen. in Hippol. 894.
Liquit ſtuprator, civium accurſum timens.
Accurſus provinciarum. Tacit. Hiſt. 4. 25.

ACCUSIORUM Colonia, Ptolemæo, Urbs Allobrogum in Gallia, hodie Gratianopolis, vulgo, *Grenoble*.

ACCŪSO, [κατηγορέω, ἐγκαλέω, αἰτιάομαι, κρίνω, δίκην γράφω] are. Componitur ex Ad & Cuſo, quod a Cudo deducitur: licet ipſum Cuſo in uſu non ſit. Unde non deſunt, qui dicant, ex Ad & Cauſa, ſeu Cauſor, cauſaris, componi. Eſt autem (ut ait Valla) accuſare, vel apud judices, vel apud alium quenvis, etiam apud illum ipſum quem accuſes, ſignificare atque oſtendere aliquem peccaſſe. Huic opponitur Defendere.
Accuſare & Excuſare, contraria. Cic. ad Q. fratr. lib. 2. 2. Primum me tibi excuſo in eo ipſo, in quo te accuſo.
Accuſare crimine aliquo. Cic. 3. Verr. 43. Suis certis propriiſque criminibus accuſabo. Sed ſæpius ἐλλείπει vox Crimine, ut in ſeq.
Capitis. Cic. 2. de Fin. 27. Eam tanquam capitis accuſet.
Probri. Plaut. Amph. 3. 1. 10. Quam vir inſontem probri Amphitruo accuſat. Cic. pro Sylla, Qui alterum conjurationis accuſet.
Probri apud populum. Liv. 5. Bell. Pun. Aliquot matronas apud populum probri accuſarunt.
Ambitus. Cic. pro Cœlio 16. Item inter Sicarios & de Veneficiis accuſare. Cic. pro Roſc. Amer. 90.
Graviſſime aliquem. Cic. Att. lib. 11. 13. & 15. 11.
Leviter aliquem. Cic. 3. Fam. 11.
Liberius. Cic. 1. Fam. 1.
Inertiam alicujus, pro Culpare, reprehendere, vituperare.
Sic Accuſare vitium, culpam, aut crimen alicujus. Hoc eſt, Eum de ea re vituperare, ſive reprehendere, & eſt figura Græca: quia Latine potius dixeris, Accuſare inertiæ, perfidiæ, aut accuſare de inertia, &c. Cic. ad Q. fratr. Nam quod inertiam accuſas adoleſcentium.
Accuſare avaritiam & perfidiam. Nepos in Lyſan. ad fin. V. Boſium in indice.
Deſperationem. Cic. 6. Fam. 1.
Fidem. Plaut. Merc. 2. 3. 85.
Operam. Plaut. Merc. 3. 1. 25.
Accuſare tabulas. Quintil. lib. 5. cap. 5.
Dictum de perſona, ſignif. culpare, objurgare. Ter. Heaut. 1. 1. 49.
Quotidie accuſabam. Sic
Accuſare aliquem de re aliqua. Cic. 1. Att. 5. Non committam poſthac, ut me accuſare de epiſtolarum negligentia poſſis.
Accuſare de crimine. Cic. pro Roſc. Amer. 90. De Veneficiis accuſabant.
Accuſare alterum de altero. Cic. 1. Att. 1. Hoc ad te ſcripſi, quod is me accuſare de te ſolebat.
Accuſare in re aliqua alterum. Cic. pro Sylla 63. Atque in ea re per Lucium Cæcilium Sylla accuſatur.
Accuſare invicem. Quintil. lib. 7. cap. 3.
Accuſas id me. apud Plaut. Trinum. 1. 2. 59. figurate: pro Ob id, vel De eo, ut multa ejuſmodi, præſertim apud poetas.

ACCUSANS, & ACCUSATUS, Partic. Cic. Att. & de Opt. Gen. Orat. Nep. 4. 2. 6. & 6. 3. 4.

ACCUSATOR, Verbale. [κατήγορος, ὁ διώκων] Qui accuſat. Cic. 1. de Fin. Plerunque improborum facta ſuſpicio inſequitur, deinde ſermo atque fama, tum accuſator, tum judex.
Accuſator de via citur conſuetudine antiqua. Feſtus. Quod valet (ut cenſet Turnebus) accuſatorem reum citari de via, & rei nomine contineri. In editis, De vi accitur ſcriptum eſt, ſed mendoſe, ut idem exiſtimat.
Accuſator acer & acerbus. Cic. in Bruto 136. Qui nihil remittit, vel condonat.
Diſtrictior accuſator. Tacit. lib. 4. Ann. 36.
Mutus accuſator. V. MUTUS.
Accuſator vehemens & moleſtus. Cic. in Bruto 130.
Accuſatorem comparare in aliquem. V. COMPARO.
Moliri accuſatorem & crimina. Iisdem Conſulibus atrox odii Agrippina ac Lolliæ infenſa, quod ſecum de matrimonio principis certaviſſet, molitur crimina & accuſatorem, qui objiceret Chaldæos, Magos, interrogatumque Apollinis Clarii ſimulacrum ſuper nuptiis imperatoris. Tacit. 12. Ann. 22.
Accuſatorem ponere vel apponere alicui. Cic. 1. Verr. 74. Accuſator autem apponitur civis Romanus de creditoribus Lampſacenorum.
Accuſatores ſtruere. Tacit. 11. Ann. 12. Quominus ſtrueret crimina & accuſatores.
Accuſatoris nomen ſuſtinere. Tacit. 4. Ann. 59. Subditis qui accuſatorum nomina ſuſtinerent. Hoc eſt, Se profiterentur accuſatores.

ACCUSATORIUS, Adj. [κατηγορικὸς] Quod ad accuſationem pertinet. Cic. pro Cluent. 11. Non accuſatorio animo.
Accuſatorium artificium. Cic. pro Roſc. Amer. 49.
Jus Cic. pro Flacc. 14.
Spiritus. Liv. 2. ab U. C.

ACCUSATORIE, Adv. [κατηγορικῶς] Cic. 2. Verr. 176. Ne quis hoc me magis accuſatorie, quam libere dixiſſe arbitretur. Liv. 10. Bell. Maced. Jam illud quam accuſatorie? Hoc eſt, Animo & ſtudio accuſandi.

ACCUSATRIX, [αἰτιάτρια] Quæ vituperat aut reprehendit. Plaut. Aſin. 3. 1. 10. Tu mihi accuſatrix ades. Plin. Epiſt. 10. 67. Notum accuſatrici ejus facerem. & Trajan. Epiſt. ſeq.

ACCUSATIO, ōnis. f. [κατηγορία, αἰτίασις] Actus ipſe accuſandi: cui opponitur Defenſio.
Accuſatio, eſt Expoſitio ejus criminis, cujus quis reus legitimus factus eſt, apud judicem, cujus de ea re notio eſt. Hotoman.
Accuſationes ad pœnam ſanguinis, vel corporis coercitionem pertinent: Actiones vero ad pœnam pecuniariam. Oldendorp.
Intenta accuſatio, ab Intendo, pro Intentata. Tacit. 6. Ann. 4. Inter quæ Haterius Agrippa Conſules anni prioris invaſit, cur mutua accuſatione intenta, nunc ſilerent?
Licentior. V. LICET.
Accuſationes capeſſere. Tacit. Ann. lib. 4. 52. Mox capeſſendis accuſationibus, aut reos tutando, proſperiore eloquentiæ quam morum fama fuit.
Accuſationem & judicium conflare. V. CONFLO.
Accuſationem petere in aliquem. Quintil. lib. 5. cap. 13.
Accuſationem Rhetorices profiteri. Quintil. lib. 2. cap. 17. Agnon quidem detraxit ſibi inſcriptione ipſa fidem, qua rhetorices accuſationem profeſſus eſt.
Accuſationes exercere. Tacit. Hiſt. 2. 10. Ipſum Criſpum eaſdem accuſationes cum præmio exercuiſſe meminerant. Hoc eſt, ut idem author ibidem vocat, Delationes factitare. Quod & Cic. in Bruto 130. dixit Accuſationem factitare.
Inſtituere. V. INSTITUO.
Inſtruere. V. INSTRUO.
In accuſationem alicujus coire. V. COEO.
Suſcipere. Tacit. Ann. 6. 7.
Inter accuſationem & maledicentiam. Cic. pro Cœlio 5. Aliud, inquit, eſt maledicere, aliud accuſare. Accuſatio, crimen deſiderat, rem ut definiat, hominem ut notet, argumento probet, teſte confirmet. Maledictio autem nihil habet propoſiti, præter contumeliam: quæ ſi petulantius jactatur, convitium: ſi facetius, urbanitas nominatur.

ACCUSABILIS, & e. [αἰτιατὸς] Quod accuſatione aut reprehenſione dignum eſt. Hoc eſt, Quod jure accuſari vel reprehendi poteſt. Cic. 4. Tuſc. 75. Quorum omnium accuſabilis eſt turpitudo.

ACCUSATIVUS caſus, [αἰτιατικὴ] Grammaticis dicitur, qui etiam Incuſativus vel Cauſativus, eſt qui rem ſignificat tum infinitis verborum a priore, tum activorum tranſitioni accommodatam. Per hunc vel accuſamus, vel laudare videmur: unde & Laudativus dicitur.

ACCUSITO, āre. frequent. ab Accuſo, apud Plaut. Moſtel. 3. 2. 23.

A C E

ACE, V. ACA.

ACEDIA, æ. [ἀκηδία] Latine Securitas, pigritia, inertia, ſocordia, tædium, triſtitia. Vulgus inepte Accidiam appellat. Cic. Att. 12. 45. conf. JCt. in Calvini Lex. Voſſ. de Vit. Serm. Du Fresne in Gloſſ.

ACEDĬCI, [Ἀκηδικοὶ] Populi fuerunt in quarta regione Italiæ, qui olim Æquicolis paruerunt. V. Plin. lib. 3. cap. 12.

ACELA, ſive ACELE, [Ἀκέλη] Civitas eſt Lyciæ, ita dicta ab Acelo Herculis & Malidis Omphales famulæ filio. Steph. de Urb.

ACELUM, [Ἄκελον] Oppidum Italiæ in ora Venetorum. V. Plin. c. 19. l. 13.

ACEMA, [Ἄκεμα] Mons eſt in Alpibus, a quo profluit amnis Varus. Plin. lib. 3. cap. 5.

ACENTĒTA, [ἀκέντητα] Id eſt, ſine Punctis aut Centris. Sic appellantur puriores cryſtalli. Plin. lib. 37. cap. 2. de cryſtallis, Quæ ſine vitio ſunt, puras eſſe malunt, acenteta appellantes.

ACEO, ui, [ὀξύνω] ēre. Acidum eſſe. Acere vinum dicitur, cum in acetum degeneravit. Cato de R. R. cap. 148. Vini in culeos ſingulos quadragenæ & ſingulæ urnæ dabuntur, quod neque aceat, neque muceat. Inde fit Aceſco, Acetum, & Acidus adjectivum. Ulp. lib. 9. § ult. D. de contrah. em. Simodo vinum acuit.

ACESCO, [ὀξίζω] ui, ere. Acidum fieri. Columel. lib. 12. cap. 26. In quo agro vinum aceſcere ſolet. Hor. 1. Epiſt. 2. 54.
Sincerum eſt niſi vas, quodcunque infundis, aceſcit.
Acui præteritum ab Aceſco. Ulp. 18. Digeſt. tit. de Peric. & commodo rei venditæ, Si vinum venditum acuerit, vel quid aliud vitii ſuſtinuerit: id eſt, factum fuerit acidum, acorem contraxerit.

ACESCENS, [ὀξίνων] Plin. lib. 11. cap. 16. Quarum injuriam celerrime ſentiunt mella, vel minimo tactu roris aceſcentia.

ACOR, ōris. m. [ὀξύτης] Verbale ab Aceo, Sapor acidus, ut in vino poſtquam acuit: item in malo punico, & aliis rebus acidum ſuccum haben-

habentibus. Columel. lib. 3. cap. 21. Ut aut serum fructum cum præcoce elevet: quæ res mox acorem facit.
Jucundus acor in cibis. Quintil. lib. 9. cap. 3.
Periculum acoris præstare. Id est, vino vendito, Acoris periculum in se recipere. l. si quis vina. D. de per. & com. rei. ven.

ACIDUS, ACIDULUS. V. suo loco.

ACEPHALI [ἀκέφαλοι] dicti sunt quidam perversi dogmatis sectatores, qui hæreseos suæ proprium authorem non habebant: unde id nomen sortiti, quasi Sine capite. Alciatus ex Suida.
Acephali sacerdotes, qui sub nullius episcopi disciplina vel providentia gubernantur, velut sine capite. Cæl. lib. 3. Antiq. Lect. cap. 12.
Acephali versus, a brevi syllaba incipientes, quasi sine capite. Cæl. lib. 2. cap. 35. & Hermolaus in Plinium.
Μῦθος ἀκέφαλος, Imperfectus sermo, vel fabula nondum absoluta, apud Platonem. l. 6. de legib.

ACER, aceris. n. [σφένδαμνος] Arbor de qua Plinius lib. 16. cap. 15. Acer tiliæ fere amplitudinis, operum elegantia ac subtilitate cedro secundum, &c. Ovid. lib. 1. Amor. 11. 26.
Subscribam; Veneri fidas tibi Naso tabellas
Dedicat: at nuper vile fuistis acer.
De hac Arbore Plinius præter id, quod supra dixit, eod. lib. cap. 43. In laminas secantur aceris genera. Ex quo genere fuisse scriptorias tabulas, modò Ovid. indicavit.

ACERNUS, a, um. [σφενδάμνινος] Quod est ex acere arbore: ut Trabes acernæ. Virg. Æn. 2. 112.
Præcipue cum jam hic trabibus contextus acernis
Staret equus.
Acerna mensa. Martial. lib. 14. 90. & Hor. 2. Sat. 8. 10.

ACER, acris & acre. [δριμὺς, ὀξὺς, ἔντονος] Lectum est hic & hæc Acris: ut Acris somnus, apud Ennium, teste Prisciano l. 5. f. 42. Aldi. Proprie Sapori convenit, & pro Forti ac vehementi sæpius accipitur: ut Acre acetum. Columel. lib. 3. & 12. cap. 5. Radice tenus vitem præcidito, plagam acri aceto pariter ac lotio permista terra linito, eademque radices irrigato.
Acer & acidus succus. Vitruv. lib. 8. cap. 3.
Acer & sublimis. Hor. 2. Epist. 1. 165.
Acer bello accendendo. Hoc est, Ad accendendum. Tacit. Hist. 4. 1.
Ad somniandum acer. Cic. lib. 1. de Divin. 61. Tum eveniet, ut illa tertia pars rationis & mentis eluceat, & se vegetam ad somniandum acremque præbeat.
Armis acer. Virg. 9. Æn. 176.
Cursu equus. Virg. 3. Georg. 119. V. infra Equus acer.
Acer militiæ Vespasianus. Tacit. Militiæ putat Rhenanus genitivum esse.
In rebus gerendis acer. Cic. 8. Fam. 15. Ecquem autem Cæsare nostro acriorem in rebus gerendis aut legisti, aut vidisti?
In rebus inveniendis & judicandis. Cic. Orat. 172. Quis in rebus vel inveniendis vel judicandis acrior Aristotele fuit?
Acetum acre. Hor. 2. Sat. 3. 117. —acre
Potet acetum.
Acerrimum acetum. Gallice, *Bien fort.* Cels. lib. 4. cap. 4. Asclepiades acetum ait quam acerrimum esse sorbendum.
Acies ingenii acris. Cic. 3. de Orat. 124. Nam neque tam est acris acies in naturis hominum & ingeniis ut res tantas quisquam, nisi monstratas possit videre: neque tanta tamen in rebus obscuritas, ut eas non penitus acri vir ingenio cernat, si modo aspexerit.
Adversarius acerrimus. Cic. Att. lib. 10.
Ætas acris. Ovid. 3. Met. 540.
Amator acer, Qui amat vehementius. Cic. Att. lib. 1. 10. Bibliothecam tuam cave cuiquam despondeas, quanvis acrem amatorem inveneris.
Ambitus acrior. Tacit. lib. 14.
Amor acer. Cic. pro Archia, Et de meo quodam amore gloriæ nimis acri fortasse, veruntamen honesto. Tibul. lib. 2. 5. 113.
Animadversor acer & diligens vitiorum. Cic. 1. Off. Sic nos si acres ac diligentes esse volumus animadversores vitiorum: magna sæpe ex parvis intelligemus.
Animus acer. Cic. pro Milon. Quum autem hic de rheda rejecta penula desiluisset, seque acri animo defenderet, &c. Id est, Forti.
Animus acer & præsens. Cic. 2. de Orat. 84. Animus acer & præsens, & acutus idem atque versutus invictos viros efficit.
Apri. Ovid. 10. Met. 550.
Fulmen habent acres in aduncis dentibus apri.
Arcus. Virg. 7. Æn. 164.
Aut acreis tendunt arcus. Fortes, inquit, Servius: & est κρά-ζοντες, nam Acrimonia mentis est. [Ex quibus verbis apparet, ipsum Epitheton ad homines, non ad Arcus retulisse. Idque probe. Fortes enim pollentes viribus corporis intelligit. V. FORTIS.
Ardor. Claud. Paneg. 4.
Astus. Valer. Flacc. 2. Argon. 555.
Bellum acre & magnum. Cic. pro Corn. Balb.
Bella acriora. Pompon. l. 2. §. Populo. D. de origin. jur.
Cædes. Ovid. 11. Met. 402.
Canis. Hor. Epod. 12. 6.
Canis naribus. Ovid. 7. Met. 806.
Cibi, Qui acrimoniam & vehementiorem vim habent, & quasi mordaces sunt: ut Sinapi, allia, cæpe. Plin. lib. 11. cap. 53. Difficulter perficiuntur omnia in cibis acria. [Opponuntur his Lenes. Utrumque genus peculiari capite persequitur Celsus l. 2. 22.
Cogitatio acerrima atque attentissima. Cic. 3. de Orat. 17. Omne illud tempus meridianum, Crassum in acerrima atque attentissima cogitatione posuisse.
Coitio. Ter. Phor. 2. 2. 32.
Prima coitio est acerrima. i. e. difficillima.
Consilia acriora. Tacit. lib. 11. 29.
Cor acre. Lucret. lib. 3. 295.
Cupiditas acerrima & fortissima. Cic. 12. Philipp. 7. An vos acerrimam illam & fortissimam populi Romani libertatis recuperandæ cupiditatem non imminutam ac debilitatam putatis legatione pacis audita?
Cura acris. Cic. 3. de Orat.
Curæ acres, Acerbæ. Varr. apud Nonium. Lucret. lib. 5. 46.
Cursus. Stat. 4. Sylv. 3.
Custodia. Tacit. lib. 1. Ann. 5.

Defensor acerrimus. Cic. 1. Fam. 1.
Dolor acer. Virg. 11. Æn. 709.
Dominus. Lucret. lib. 5. 88. [πικρὸς δεσπότης Luciano.
Egestas. Lucret. lib. 3. 65.
Equus acer non modo Velocem equum significat, ut Nonius accipit: sed etiam Ardentem & concitatum ad ipsum cursum. Virg. 4. Æn. 156.
At puer Ascanius mediis in vallibus acri Gaudet equo. V. infra Sonipes, & supra Cursu acer.
Favor plebis acrior in Domitium, loco præsagii acceptus est. Tacit. lib. 11. Ann.
Fax acerrima. Tacit. Hist. lib. 2.
Feræ acres. Sen. in Octav. 7.
Flagitator assiduus & acer. Cic. in Bruto 18. Hunc video flagitatorem, non illum quidem tibi molestum, sed assiduum tamen & acrem fore.
Flamma. Lucret. lib. 5. 904.
Fremitus. Lucret. lib. 1. 277.
Frigus. Lucret. lib. 4. 261.
Fuga. Virg. 3. Georg. 141.
Fugitor. Plaut. Trinum. 3. 2. 97.
Genus leonum. Ovid. 4. Fast. 215.
Genus virûm. Virg. 2. Georg. 167.
Gustu acri mordet. Plin. lib. 27. cap. 13.
Homo, Diligens. Virg. 2. Georg. 405.
Homo acer, pro Aspero, cujus contrarium est Lenis. Ter. Phorm. 1. 5. 32.
Homo acer, pro Forti, Nonio interprete. Virg. 8. Æn. 614.
Haud acrem dubites in prælia poscere Turnum.
Hostis. Hor. Epod. 6. 14.
Hyems, pro Aspera & vehementi. Plaut. Trinum. 2. 3. 7. Hor. 1. Od. 4. 1.
Solvitur acris hyems.
Jactator acer. Claud. in Eutrop. lib. 2. 380.
Ignis. Ovid. 13. Met. 867.
Uror enim, læsusque exæstuat acrior ignis.
Imagines. Cic. lib. 2. de Orat. 358. Imaginibus autem est utendum agentibus, acribus, insignitis: de memoria loquitur.
Impetus. Lucret. lib. 6. 128.
Incitatio acris & vehemens. Cic. 2. de Orat.
Ingenium, quasi Ardens & concitatum: ut plus sit acre ingenium, quam acutum. Cic. 1. Acad.
Inimicus acerrimus, Acerbissimus. Cic. in Lælio.
Instigatrix acerrima. Tacit. Hist. 1. 51.
Intentio acris. Plin. lib. 18. cap. 26.
Investigator acer & diligens. Cic. de Univers. 1.
Invidia. Hor. 1. Sat. 3. 60.
Ira. Lucan. lib. 3.
Iras decurrit ad acres. Lucret. lib. 3. 312.
Judex. Cic. 1. Off. Suum igitur quisque noscat ingenium, acremque se & bonorum & malorum suorum judicem præbeat. Id est, ut Nonius exponit, Severum.
Judicium. Cic. 4. Acad.
Jurgium acre inter Helvidium & Eprium. Tacit. Hist. lib. 4.
Labor. Sil. Ital. lib. 3.
Libertas. Tacit. Ann. lib. 13.
Lupus. Hor. Epod. 12. 26.
Majestas. Claud. Paneg. 5.
Malum. Lucret. lib. 3. 253.
Mel, Austerum, acerbum, asperum, Nonio. Cic. in Hortens. Quod alterius ingenium, sicut acetum Ægyptium, alterius sic acre, ut mel Hymettium dicimus.
Memoria. Cic. 2. de Orat.
Metus. Virg. 3. Æn. 683.
Militia. Hor. 1. Od. 29. 2.
Acerrimum ministerium. Tacit. Ann. lib. 2. 43.
Molossus acer. Virg. 3. Georg. 405. Id est, Vehemens, sævus, Nonio.
Morbus acer & durus. Plaut. Men. 5. 2. 119.
Morsus. Catul. 2. 4.
Natura. Hor. 2. Sat. 7. 47.
Nox acerrima atque acerbissima. Cic. pro Sylla, Quæ nox omnium temporum conjurationis acerrima fuit atque acerbissima.
Oculus acer & acutus. Cic. pro Planc.
Oculis acribus gallinæ. Plin. Epist. Gallinas ut a te missas libenter accepi, quas satis acribus oculis, quanquam adhuc lippis, pinguissimas vidi.
Odor acer apud Plin. sæpe legitur, pro Odore vehementiore, ut lib. 12. cap. 17.
Odor acerrimus. Plin. lib. 15. cap. 28. & lib. 21. cap. 7.
Pater. Ter. Phorm. 2. 1.
Lenem patrem illum, factum me esse acerrimum.
Potentia solis acrior. Virg. 1. Georg. 93. Ubi Servius, Acrior, validior.
Potor acer. Hor. 2. Sat. 8. 37.
Prælium acre. Tacit. Ann. lib. 12.
Prælium acerrimum. Lucan.
Pruina acris. Lucret. lib. 3.
Remex acer. Virg. 5. Æn. 116.
Res. Catul. 83. 5.
Rubor. Id est, (ut vulgo dicunt) Vivus, aut ardens. Sen. Natural. Quæst. 3.
Rumor. Tacit. lib. 5.
Rusticus. Id est, Providus, diligens, authore Nonio. Virg. 2. Georg. 405.
Jam tum acer curas venientem extendit in annum
Rusticus.
Sensus vivendi acerrimus. Cic. 2. de Orat.
Servitium acrius. Tacit. Ann. 6. 48.
Silentium acre & intentum. Plin. 2. Epist. 10.
Sol acer. Plin. lib. 4. cap. 8. Uvæ paulum ante maturitatem decerptæ, siccantur acri sole, ter die versatæ per triduum. Lucret. lib. 6. 850. Plin. lib. 17. cap. 24.

Sonipes. Stat. 5. Theb. V. Equus supra.
Sonitus. Virg. 4. Georg. 409.
Spiritus. Hor. 1. Sat. 4. 46.
Stimuli, Urgentes, vehementes, excitantes, Impellentes. Hor. 2. Sat. 7. 94.
Stomachus. Id est, Acidus. Hor. 2. Sat. 4. 59.
Studium. Cic. lib. 1. de Orat. Non despero fore aliquem aliquando, qui & studio acriore, quam nos sumus atque fuimus, & otio, &c. existat talis orator.
Suavitate summa & acerrima condita unguenta. Cic. 3. de Orat.
Testes acerrimi. Plaut. Men. 4. 2. 30.
Tibia acris. Hor. 1. Od. 12. 1. Sic dicta, teste Turnebo, nempe quod cum lyræ sonus dulcissimus sit, tibiæ vehementior est, & acutior, & ululantior, magisque tinnulus. Hujus epitheti proprietatem & Fabius in Flacco observavit.
Turba prædonum. Hor. 1. Sat. 2. 42.
Venenum. Lucret. lib. 4. 641.
Violentia leonum. Lucret. lib. 3. 742.
Vir. Cic. Att. lib. 4. 3.
Virtus. Lucret. lib. 1. 71.
Vis. Hor. Epod. 7. 13.
Visus. Plin. lib. 8. cap. 25.
Vox. Lucret. lib. 3. 966.
Vultus. Lucret. lib. 6. 1182. Ovid. 9. Met. 788.
Acer: cum infinitivo. Sil. Ital. lib. 3.
Herdus agit, juga Pyrenes venatibus acer
Metiri, jaculove extendere prælia Mauro.
Acre, pro Acriter. Pers. Sat. 4. 34.
Et prope te ignotus cubito qui tangat, & acre
Despuat in mores. Id est, expuendo, Mores acriter & acerbe execretur. Sic & adverbialiter Sallust. in Fragm. cap. 29. apud Nonium 2. 492. & Apul. Met 10. p. 594.
Acra. Plaut. Bacchid. 4. 3. 15.
Perii, multa mala mihi nunc
In pectore acra atque acerba eveniunt. Aut Acria legendum, aut vetuste dictum est ab Acer, acra, acrum. V. mox.
Acer & Ater a Librariis quandoque confunduntur. V. Drakenb. ad Sil. 5. 154. & 17. 250.

ACRUS, a, um. Idem quod Acer. Pallad. 9. tit. 5. Ex nimis acra radice. Plin. Val. 2. 45. Piper terere, ita ut acrum fit. Hinc in Superl. Error acrissimus, pro Acerrimus, lib. 4. cap. de Incest. & Inut. Nupt.

ACRICULUS, a, um. dimin. apud Cic. Tusc. 3. 17. qui Acriculum Zenonem dixit, ut feliciter Turnebus; Gebhardus & alii depravatum locum restituerunt. [Sed V. ad l. Davis.

ACRĬTER, [σφοδρῶς, ὀξέως] acrius, acerrime. Adv. qualitatis, Vehementer. Plaut. Pseud. 1. 3. 39. Quid agitur Callidore? C. amatur, atque egetur acriter.
Acriter & ardenter causas agere. Plin. 1. Epist. 16.
Acriter aliquid cavere. Hor. 2. Sat. 3. 92.
Acriter elatrare. Id est, Vociferari. Hor. 1. Epist. 18. 18.
Acriter aliquid expectare. V. EXPECTO.
Acriter intelligere. Cic. in Pison. 68. Lubricum genus orationis, adolescenti non acriter intelligenti sæpe præceps.
Acriter animum intendere. Liv. in Proœm.
Acriter cogitare. Cic. 5. de Fin.
Acriter videre. Id est, Acutissime. Cic. 4. Acad.
Acutius atque acrius videre. Cic. 1. de Orat. 116.
Acriter infestus. Lucret. lib. 6. 782.
Acriter oculis solem intueri. Cic. 1. Tusc. 73.
Acriter offerre se morti. Cic. pro Milon. 192.
Acriter speculari. Tacit. Hist. lib. 3.
Acriter & vehementer dixerat accusator. Cic. pro Flacc. 21.
Acrius, comparativum ab Acriter, positivo junctum, pro Multo magis, aut vehementius. Plaut. Merc. Multo insaniunt acrius. Hor. 2. Sat. 7. 19.
— quanto constantior idem
In vitiis, tanto levius miser: acrius ille,
Qui jam contento, jam laxo fune laborat.
In editione Aldina legitur, Ac prior ille, & multo rectius: ita quoque Bentl. & Cuning. [Sed *illo* ex Schol. vet. rectius legas.
Amare acrius. Martial. lib. 8. 81.
Hos natis amat acrius duobus.
Ardet acrius. Tacit. lib. 4.
Acrius doluit populus. Tacit. lib. 2. Ann.
Acrius exarsit. Ovid. de Arte Am. lib. 2. 354.
Experiri acrius. Tacit. lib. 4.
Gratiam Cæsaris acrius fovere. Tacit. lib. 5.
Acrius incumbere. Virg. 4. Georg. 248.
Incurrere & urgere. Sil. Ital. lib. 15.
Judicare. Plin. Epist.
Acrius micare. Lucret. lib. 3. 290.
Acrius, quam consideratius initium tumultus excitavit. Tacit. Hist. lib. 1.
Acrius urget. Ovid. 1. Amor. 2. 17.
Urit. Ovid. 2. Amor. 19. 3.
Acerrime emendare. Id est, Diligentissime. Plin. Epist. Acerrime decertare. Cic. 2. Tusc.
Acerrime aliquid agere. Cic. 2. de Orat.
Aliquem virgis cædere. Cic. Verr. 5. 142.
Aliquid oculis quam maxime intentis contemplari. Cic. pro Flacc.
Aliquid vituperare. Cic. Att. lib. 7. 5.

ACRIMONIA, æ. f. [δριμύτης, σφοδρότης] Frequentius dicitur in saporibus nimia quædam vis ac vehementia, quæ vel acri odore, vel gustu mordaci nares aut linguam, palatumve torquere solet, sæpe etiam usque ad lacrymas, ut in sinapi, cæpis, alliis, nasturtio & pipere: quæ ob id quoque Acria dicuntur. Cato de R. R. cap. 157. Et si ulcus acrimoniam ejus ferre non poterit, farinam hordeaceam misceto. Plin. lib. 12. cap. 19. Ipsum cinnamomi lignum in fastidio est, propter origani acrimoniam. Columel. lib. 10.
Acrimonia in oratione, dicitur Orationis maxima vis & vehementia. Cic. 2. de Invent. Ideo quod, si id quo nititur adversariorum causa subduxerit, omnem illam ejus vim & acrimoniam lenierit ac diluerit.
Acrimonia, Animi vivacitas. Nævius Lycurgo, Ne ille mei feri ingenii atque animi acrem acrimoniam. Nonius.
Acrimonia in vultu. Author ad Heren. lib. 3. 16. Convenit igitur in vultu pudorem & acrimoniam esse.
Habere nimium acrimoniæ. Author. ad Heren. lib. 4. 49.
Acrimoniam capere. V. CAPIO.

ACRĬTAS, ātis. [σφοδρότης] Vehementia. Actius Neoptolemo, Vis veritatis atque acritas. De quo eodem loco sic scribit Gell. lib. 13. cap. 2. Sicut autem nihil quicquam interest suavitudo dicas, an suavitas; acerbitudo, an acerbitas: acritudo, an (quod Actius in Neoptolemo scripsit) acritas: ita nihil rationis dici potest, qui necessitudo & necessitas separentur.

ACRĒDO, ĭnis. [δριμύτης] pro Ea amaritudine quæ est in fructibus non maturis ponitur a Calepino, sed nullo authore probat.

ACRITUDO, ĭnis. [ὀξύτης] denom. pro Acore. Vitruv. lib. 8. cap. 3. Fieri autem naturaliter hoc ideo videtur, quod acer & acidus succus subest in ea terra, per quam egredientes venæ intinguntur acritudine. Ibidem, Ratiocinemur iisdem rationibus ex acidis propter acritudinem succi, etiam calculosos in natura rerum similiter posse curari.

ACERATUS, ACEROSUS, ACERARE. V. ACUS, aceris.

ACERBUS, a, um. [στρυφνὸς] Austerum, triste, Immaturum, atque ita gustatu asperum. Et proprie de fructib. dicitur. Cic. de Senect. 53. Uva primo est peracerba gustatu, deinde maturata dulcescit.
Acerbum dicitur per translationem Durum, molestum, triste, Cic. 2. de Orat. Nihil mihi ad existimationem turpius, nihil ad dolorem acerbius accidere posse.
Homo acerbus, cui Lenis opponitur, sive mansuetus. Cic. 2. de Orat. 182. Eaque omnia quæ proborum, demissorum, non acrium, non pertinacium, non litigiosorum, non acerborum sunt, valde benevolentiam conciliant. Hor. 1. Sat. 3. 85.
Quod nisi concedas, habeare insuavis, acerbus.
Cic. 1. Fam. 4. Eo die acerbum habuimus Curionem: Bibulum multo justiorem, pene etiam amicum. Acerbum, id est, Acrem adversarium, nihil remittentem.
Miserum, acerbum, calamitosum, funestum, indignum, luctuosum, horribile: Cic. pro Quintio 95. Miserum est exturbari fortunis omnibus: miserius est injuria. Acerbum est, ab aliquo circumveniri: acerbius, a propinquo, &c.
Acerba amatio. Plaut. Pœnul. 5. 2. 136.
Earum hic alteram efflictim perit,
Neque eam unquam incestavit unquam. P. acerba
Amatio est. Hoc est, Dura & toleratu difficilis.
Animis acerbis sævire. Virg. 5. Æn. 462.
Tum pater Æneas, procedere longius iras,
Et sævire animis Entellum haud passus acerbis.
Casu acerbo concuti. Virg. 5. Æn. 700.
At pater Æneas casu concussus acerbo,
Nunc huc ingentes, nunc illuc pectore curas Mutabat.
Cinis virtutum omnium acerba. Catul. 68. 90.
Troja virûm, & virtutum omnium acerba cinis.
Corpus Neptuni acerbum. Id est, Aqua maris aspera & amara. Lucret. lib. 2. 471.
Damnum. Claud. in Gigant. 4.
Dies. Virg. 5. Æn. 49.
Dissensus. Claud. de Bell. Gild. 302.
— dissensus acerbus
Et gravior consensus erat.
Facetiis acerbis Tiberium irridere solitus. Tacit. lib. 5.
Fatu acerba poscere. Sen. in Agam. 416.
Frigus acerbum. Hor. 1. Epist. 17. 53.
Funus acerbum, & acerbus interitus, pro Morte immatura: ideoque graviore, atque amariore. Virg. 6. Æn. 429. Cic. 4. Tusc. Angor, est ægritudo premens: luctus, ægritudo ex ejus qui charus fuerit, interitu acerbo. Potest hic etiam pro Crudeli interitu accipi. V. sup. Miserum, acerb.
Horror ferræ acerbus. Id est, Durus & inamœnus ferræ stridor. Lucret. lib. 2. 410.
Ictus. Ovid. lib. 1. de Ponto 4.
Inimicitiæ. Propert. lib. 2. Eleg. 8. 3.
Inimicus acerbissimus, apud Ciceronem. Id est, Maxime infensus aut crudelis.
Interitus Consulum acerbissimus. Cic. 10. Fam. 17.
Iræ acerbæ. Lucret. lib. 5. 1194.
Libitina. Hor. 2. Sat. 6. 19.
Livor. Claud. de Rapt. Proserp. 59.
Luctus. Tibul. lib. 2. Eleg. 6. 41.
Lux. Id est, Dies. Sen. in Herc. OEth. 11. 1.
Mater in suos partus. Ovid. 4. Fast. 647.
Mors acerba. Ovid. 14. Met. 187.
Odium. Virg. 10. Æn. 904.
Pectora. Ovid. 3. Amor. 6. 57. Sed Aperta libri. emend. Inepta Burm.
Pestis. Virg. 3. Georg. 419.
Pestis acerba boum, pecorique aspergere virus.
Recitator. Hor. in Arte Poet. ad fin.
Indoctum doctumque fugat recitator acerbus.
Res. Lucret. lib. 3. 53. — multoque in rebus acerbis
Acrius advertunt animos ad relligionem.
Impolitæ res & acerbæ. Id est, Imperfectæ. Cic. de Provinc. Conf. 28. Impolitæ vero res, & acerbæ si erunt relictæ (quanquam sunt abscissæ) tamen efferent se aliquando, & ad renovandum bellum revirescent.
Rumor. Tibul. lib. 4. 14. 4.
Quid miserum torques, rumor acerbe? tace.
Sors. Sen. in Hippol. 10. 1. O sors acerba & dura famulatus gravis! Id est. O conditio, &c. Idem in Herc. OEth. 7. 20. O sortem acerbam!
Spectaculum acerbum, durum, crudele, & visu horrendum. Cic. 7. Verr. 78. Idem ad Q. fratr. 2. lib. 12. Epist. 12. in fin.

Vita. Cic. Fam. lib. 1. 1. 21.
Vulnus. Virg. 11. Æn. 823.
Hactenus Acca foror potui. nunc vulnus acerbum
Conficit, & tenebris nigrefcunt omnia circum.
Vultus. Ovid. 5. Trift. 8. 17.
Sed modo læta manet, vultus modo fumit acerbos.
Acerba, pro Acerbe adv. Lucret. lib. 5. 34.
Afper acerba tuens, immani corpore ferpens.
Ovid. Epift. 8. 167.
Nox ubi me thalamis ululantem, & acerba gementem
Condidit, in mœfto procubuique toro.
Acerbum, i. n. Ovid. 5. Trift. 2. 21.
Detrahat ut multum, multum reftabit acerbi,
Parfque meæ pœnæ totius inftar erit.
Cic. Antequam iret in exil. 20. Nihil duri, nihil acerbi mihi erit, quod Rempub. tutabitur.

Acerbĭtas, ātis. [στρυφνότης] denom. proprie dicitur Afperitas illa five Aufteritas in fructibus immaturis.
Acerbitas, Triftitia, dolor, adverfitas, cruciatus. Cic. ad Q. fratr. lib. 1. 1. Nam fi implacabiles iracundiæ funt, fumma eft acerbitas: fin autem exorabiles, fumma lenitas: quæ tamen (ut in malis) acerbitati anteponenda eft.
Habere aliquid acerbitatis. Cic. lib. 1. Off. 191. Atque etiam illud ipfum quod acerbitatis habet objurgatio, fignificandum eft, ipfius id caufa qui objurgetur, fufceptum effe.
Acerbitates in plurali, pro Periculis & rebus adverfis. Cic. Pro Planc. 42. Nunc timeo ne nihil tibi præter lacrymas queam reddere, quas tu in meis acerbitatibus plurimas effudifti.
Acerbitas, dolor, cruciatus. Cic. in Catil. 4. 1. Ut omnes acerbitates, omnes dolores, cruciatusque perferrem.
Acerbitas, pro Nimia afperitate ac duritie. Cic. 4. de Fin. 127. Nec acerbitatem fententiarum, nec differendi fpinas probavit.
Acerbitas, pro Graviore & nimio animi dolore. Cic. in Lælio 23. Apud quem evomat virus acerbitatis fuæ.
Conquifitæ acerbitates. Tacit. Ann. lib. 5. 2.
Dilacerari acerbitatibus. Tacit. Ann. 2. 71.
Profcriptionis acerbitas. Cic. pro Cluent. 121.
Temporis acerbitas. Cic. 13. Fam. 4. 3.

Acerbitudo, Idem quod Acerbitas. Gell. lib. 13. cap. 3. Sicut autem nihil quicquam intereft, fuavitudo dicas an fuavitas, fanctitudo an fanctitas, acerbitudo an acerbitas, &c.

Acerbo, [παροξύνω, τραχύνω] āre. Afperare, acerbum facere: ut, Acerbare crimen, quafi Exaggerare, amplificare, facere atrocius. Virg. 11. Æn. 407.
Vel cum fe pavidum contra mea jurgia fingit,
Artificis fcelus, & formidine crimen acerbat.
Claud. lib. 3. 182.
Ingeminat crimen, commoti pectoris ignem
Nutrit, & exiguum ftimulando vulnus acerbat.
Inde fit Exacerbare, fignif. eadem.

Acerbe, ius, iffime. Adv. qualitatis; [πικρῶς, τραχέως] Dure, fevere, afpere. Cic. 3. de Nat. Deor. 118. Nec tamen poffumus dicere non plures captivos acerbe, quam prædones necatos. Idem 1. Tufc. 148. Acerbius exigere dixit.

Acernus, V. acer. pro Arbore.
Acero, [ἀχυρόω] are. Paleis inficere. Sipontinus.
Acerosus, V. acus, aceris.

Acerra, æ. [θυμιατήριον] Ara quæ ante mortuum poni folebat, in qua odores incendebant. Alii dicunt Arculam effe thurariam, ubi thus reponebant. Feftus. Martial. lib. 10. 24. — feptimamque
Veftris addimus hanc focis acerram.
Plin. lib. 35. cap. 10. Item facerdotem aftante puero cum acerra & corona. Cornutus fcribit effe Pateram in qua libabatur. Virg. 5. Æn. 745.
— & plena fupplex veneratur acerra.
Acron in Horat. 3. Od. 8. 4. Thuribulum vocat. Cic. 2. de Legib. c. 24. Ne fumptuofa refperfio, ne longæ coronæ, nec acerræ prætereantur. Ovid. 8. Met. 266. Idem 4. Faft. 934.
Cumque meri patera, thuris acerra fuit.
De incerta vocis origine. V. Voff. Etym. p. 4.

Acerra, Nomen eft & viri vinolenti apud Martial. 1. 29.

Acerræ, arum. [Ἀκέῤῥαι] Urbs Campaniæ Italicæ. Virg. 2. Georg. 225.
Talem dives arat Capua, & vicina Vefevo
Ora jugo, & vacuis Clanius non æquus Acerris.
Acerræ (inquit Servius) civitas eft Campaniæ, haud longe a Neapoli: quam Clanius præterfluit fluvius: cujus frequens inundatio eam exhaurit. Unde ait Vacuis. Id eft, Infrequentibus. Sil. Ital. lib. 12. 419: 8. 107.
Illic Parthenope, ac Pœno non pervia Nola,
Alliphe, & Clanio contemptæ femper Acerræ.
Fuit item ejufdem nominis oppidum in Umbria. Plin. lib. 3. cap. 14.
Aliud ejus nominis in Tranfpadana Regione. Plutarch. Marcello, p. 300.
De utroque conf. Drakenb. ad Sil. 8. 537.

Acersecŏmes, æ. m. [ἀκερσεκόμης] Latine Intonfus dicitur, quales erant Romanis in deliciis pueri. Juven. 8. Sat. 128.
Si tibi fancta cohors comitum, fi nemo tribunal
Vendit acerfecomes, fi nullum in conjuge crimen.

Acervus, i. m. [σωρὸς, ἀθροισμὸς, ὄγκος.] Valla lib. 4. Acervus, minutarum proprie rerum congeries eft, ut Frumenti & leguminis, ut Salis. Interdum etiam aliquanto majorum: ut, Acervus fcutorum, apud Virg. 8. Æn. 562. Et fere generale eft ad omnia. Plaut Pfeud. 4. 2. 55. Acervi frumenti funt domi. Cic. contra Rull. Vix jam videtur locus effe, qui tantos acervos pecuniæ capiat. Idem in Catilin. Acervis corporum redundavit. Hor. 1. Epift. 2. 47.
— æris acervus & auri.
Altus acervus. Lucret. lib. 3. 198.
— ut ab fummo tibi diffluat altus acervus,
Cæcus. Ovid. 1. Met. 24.
Quæ poftquam evolvit, cæcoque exemit acervo,
Diffociata locis concordi pace ligavit. Per acervum cæcum, Chaos elementorum intelligit.
Grandis. Ovid. de Rem. Amor. 8. 424.
Ingens. Virg. 1. Georg. 185.
— populatque ingentem farris acervum Curgulio.
Magnus & parvus. Hor. 1. Sat. 1. 51.
— at fuave eft ex magno tollere acervo.
Dum ex parvo nobis tantundem haurire relinquas,
Cur tua plus laudes cumeris granaria noftris?
Modicus. Hor. 2. Epift. 2. 190.
Ruens. Id eft, Decrefcens. Hor. 2. Epift. 1. 47.
Acervus, translatum ad res incorporeas. Cic. pro Sylla 27. Quantos acervos facinorum reperietis? V. & Acervalis.

Acervatim, Adv. quantitatis; [σωρηδὸν] Per acervos. Varr. lib. 1. de R. R. cap. 38. Non ut de pecore, acervatim poni.
Acervatim accumulare. Lucret. lib. 6. 1261.
Dicere, quafi Promifcue & nullo fervato ordine. Cic. pro Cluent. 10. Acervatim jam reliqua Judices dicam.
Multa frequentare. Id eft, Conjungere, & accumulare. Cic. in Orat. Plerique acervatim fe de vallo præcipitaverunt. Hirt. Bell. Alex. cap. 31.
Apes acervatim fub favis enectæ reperiuntur. Columel. lib. 9. cap. 13.

Acervo, [σωρεύω] are. Accumulare. Plin. lib. 26. cap. 4. Plura undique acervabimus. Idem lib. 21. cap. 17. Octoginta fimul acervatis fæpe bulbis. Quintil. lib. 9. cap. 3. Nec verba modo, fed fenfus quoque idem facientes acervantur. Liv. 3. 34. Immenfus aliarum fuper alias acervatarum legum cumulus.

Acervālis, e. Acervalis Argumenti genus,quo utebatur Chryfippus. Cic. 2. de Divin. 4. Aut quemadmodum Soriti refpondeas? quem fi neceffe fit, Latino verbo liceat Acervalem appellare: fed nihil opus. Ut enim ipfa philofophia, & multa verba Græcorum, fic σωρίτης fatis Latino fermone tritus eft. Acervus, Perf. Sat. 6. v. ult. q. V.

Acervatio, Verbale. ab Acervando: [σώρευσις] Ipfe actus acervandi, five Accumulatio. Plin. lib. 11. cap. 53. 5. Homini cibus utiliffimus fimplex: acervatio faporum peftifera, & condimenta perniciofiora.

Acervus Mercurii, Interpr. Vulg. S. S. Proverb. 26. 8.

Acervetis, Thraciæ urbs, poftea Calatis dicta. Plin. lib. 4. cap. 11.

Aces, [Ἄκης] Fluvius eft in Afia, Chorafmiorum, Parthorum, Hyrcanorum, Sarangæorum, & Thomaniorum regiones irrigans. Herod. Thalia, 1. lib. 3.

Acesæ, [Ἀκέσαι] Oppidum eft Macedoniæ, cujus cives dicuntur Acefæi. V. Steph.

Acesamenæ, [Ἀκεσαμεναί] Oppidum eft Macedoniæ, conditum ab Acefamene, uno eorum qui in Pieria regnaverunt. V. Steph. Gentile eft Acefamenius.

Acesco, is. V. Aceo.

Acesei & Heliconis opera, quæ fingulari artificio confecta viderentur, fic antiquitus appellabantur. Locum proverbio fecerunt duo quidam celebratæ artis artifices, Acefeus natione Patarenfis, & Helicon Caryftius: qui primi contexuiffe dicuntur peplum Palladis Poliadis. Id enim cognomen Minervæ, quæ in arce Athenienfium colebatur. V. Chil.

Acesias medicatus est. Dicitur de re, Quæ femper vergit in deterius, & quæ quo magis accuratur, hoc pejus habet. Occafionem adagio dedit Acefias quidam medicus imperitus & ftupidus, qui dum cuidam pedum dolore laboranti mederi ftuderet, auxit dolorem. Author Diogenianus.

Acesinas, Fluvius gemmas ferens. Plin. lib. 37. cap. 13. Gemmiferi amnes funt Acefinus & Ganges. Quem lib. 6. cap. 20. tradit influere in Indum fluvium.

Acesis, [ἄκεσις] Genus eft Chryfocollæ, diverfæ ab Orobitide. V. Plin. lib. 33. cap. 5.

Acesium Apollinem apud Eleos eundem Paufanias in Att. cap. 3. putat, quem Alexicacon vocant Athenienfes. Cælius Antiq. Lect. lib. 16. c. 19.

Acesius, [Ἀκέσιος] Novatianorum Epifcopus fuit fub Conftantino Imperatore: De quo V. Suidam.

Acessæi Luna. Dictum in comperendinatores, qui novam fubinde caufam comminifcuntur, quo negotium differant: a nautæ cujufdam moribus ortum, cui Aceffæo fuit nomen. Is quum effet ignavus, ita prorogare confuevit navigationem, ut fe diceret lunam magis opportunam expectare. Author Diogenianus.

Acesta, [Ἄκεστα] Siciliæ urbs, ab Acefte dicta, tefte Virg. 5. Æn. 718.
Urbem appellabunt permiffo nomine Aceftam.

Acestes, æ. [Ἀκέστης] Filius fuit Crimnifi fluminis ex Segefta Trojana, ut Virg. 5. Æn. 106. teftatur.
Famaque finitimos, & clari nomen Aceftæ
Excierant. V. Serv. in illud 1. Æn. 550.
— Trojanoque a fanguine clarus Aceftes.
Dardanius Aceftes. Virg. 5. Æn. 711.
Eft tibi Dardanius divinæ ftirpis Aceftes.
Fidus. Ovid. 14. Met. 83.
Ad fedes Ericis, fidumque relatus Aceften, Sacrificat.
Gravis. Virg. 5. Æn. 387.
Hic gravis Entellum dictis caftigat Aceftes. Gravis ætate, vel objurgatione. Servius.
Senior. Virg. 5. Æn. 301.
Cætera Trinacriis pubes fenioris Aceftæ Fertur equis.
Trojanus, Propter originem. Sil. Ital. lib. 14. 46.
Mifcuerunt Phrygiam prolem Trojanus Aceftes,
Trojanufque Helymus.

Acestides, [Ἀκεστίδες] Fornaces funt ferreæ, prægrandefque, in quibus fit cadmia. Diofcor. lib. 5. in cap. 42. de Cadmia.

Acestis, is. Fluvius Indiæ navigabilis, juxta quem Alexander Macedo Bucephalam urbem condidit.

Acestium, ii. f. Nomen mulieris proprium, de qua Paufanias in Atticis:

ticis: Aceftium Xenoclis, qui ex Sophocle Leontis filio prognatus eft, filia fuit. Huic ad Leontem usque atavum, omnes gentiles Cereris miniltros quaffantes facem, dum viveret, videre contigit. Nam primum in eo vidit Sophoclem fratrem, dein Themiftoclem conjugem, atque eo mortuo Theophraftum filium: atque hæc illius fortuna commemoratur.

Acetes, Evandri armiger. Virg. 11. Æn. 30. feq.

Acetabulum, i. n. [ὀξύβαφον, κοτύλη, κοτυληδών.] Hermolaus in Plin. 19. 4. & Joh. Pofthius. Obferv. in Realdi Columbi Anatom. tit. uterus. p. 507. ab accipiendo dictum putant, quafi Acceptabulum. Nec aliter fcribit hanc vocem Cæl. Rhodig. 13. 32. Etiamfi Græci Oxybaphon appellant, quafi ab Aceto. Et eft genus menfuræ, capiens fefquicyathum. Plin. lib. 21. cap. 34. Cum acetabuli menfura dicitur, fignificat heminæ quartam partem. Id eft, drachmas XVI. Idem lib. 18. cap. 7. Coriandri felibram, falisque acetabulo. Celf. lib. 5. cap. 24. Inftillaturque fubinde quam optimi mellis acetabulum.

Acetabula in corporibus dicuntur pro Pyxidibus, ut Anatomici vocant, quibus coxendices infiguntur, circaque ea vertuntur offa coxarum. Plin. 28. cap. 11. Item offa ex acetabulis pernarum, circa quæ coxendices vertuntur. V. Ifchion.

Acetabula item funt veluti quidam Caliculi in iis pifcibus, qui Molles appellantur, ut in Polypo. Plin. lib. 9. cap. 30. de Polypo loquens: Præterea negat effe ullum atrocius animal ad conficiendum hominem in aqua: luctatur enim complexu, & forbet acetabulis, ac numerofo fuctu detrahit, cum in naufragos urinantesve impetum capit. Et paulo poft, Oftendere Lucullo caput ejus, dolii magnitudine, amphorarum XV. capax: atque (ut ipfius Trebii verbis utar) barbas, quas vix utroque brachio complecti effet, clavarum modo torofas, longas pedum triginta, acetabulis, five caliculis urnalibus, pelvium modo, dentes magnitudini refpondentes.

Acetabula funt etiam Præftigiatorum vafcula, five caliculi, quibus aftantium oculos fallendo præftringunt. Sen. lib. 6. Epift. 45. Ifta fine noxa decipiunt, quomodo præftigiatorum acetabula & caliculi: in quibus me fallacia ipfa delectat.

Acetabulum abufive dici poteft de rebus aliis, Quæ fimilitudinem quandam referant acetabuli, quod in corporibus effe fupra dictum eft. Unde Quintil. lib. 8. cap. 6. Eo magis neceffaria (inquit) κατάχρησις, quam recte dicimus abufionem: quæ non habentibus nomen fuum, accommodat quod in proximo eft. Et paulo poft, Mille funt hæc: & acetabula, quicquid habet: & pyxides, cujuscunque materiæ funt: & parricida, matris quoque aut fratris interfector. V. Burm. ad Quintil.

Acetare dicebant veteres, quod nunc dicimus Agitare. Feftus, p. 741. Forte rectius Acitare. V. Not. Gothofredi ibid. & Scal. ac Dacer.

Acetaria, orum. pl. [ὀξύβαφα ut placet quibusd.] Nomen ab Aceto dictum: & funt herbæ feu cibaria quæ ex aceto fumuntur ad excitandam appetentiam: quales funt herbæ virentes, quas aceto oleoque guttatim inftillato concinnamus, πράσιμα Græcis: de quibus plura Salmafius Exercitat. Plinian. p. 898. Fiunt & ex herbarum radicibus Acetaria. Plin. lib. 20. cap. 20. Stomachum in acetariis fumpta corroborat. De Portulaca loquitur. Idem lib. 19. cap. 5. Horti maxime placebant, quia non egerent igni, parcerentque ligno, expedita res & parata femper: unde & acetaria appellabantur, facilia concoqui, nec oneratura fenfum cibo. Quem locum fic exponit Hermolaus: Porro hic acetarium non ab aceto, ut credi cœptum eft, fed ab accipiendo flectitur. Ideo enim, inquit Plin. acetaria appellabantur horti. Hoc eft, Hortenfia: quoniam expedita res & parata femper effet, Nam & Acetabulum ab Accipiendo dicitur: etiamfi Græci Oxybaphon appellant, quafi ab Aceto.

Acetaria, ut nonnulli volunt, dici quoque poffunt Carnes fruftillatim concifæ, quæ ex Aceto fumuntur.

Acetum, i. [ὄξος.] Nomen omnibus notiffimum. Martial. lib. 13. 122.

> Amphora Niliaci non fit tibi vilis aceti,
> Effet quum vinum, vilior illa fuit.

Acre acetum. Hor. 2. Sat. 3. 117.

Durum. Id eft, Acidiffimum & acerrimum. Sammonicus,

> Furfuribusque novis durum mifcebis acetum.

Frigorificum. Gell. lib. 17. cap. 8.

Mordax. Perf. 5. Sat. 86.

Moriens. Perf. 4. Sat. 32.

Mulfum. ὀξύμελι Galen.

Pharium. Id eft, Ægyptiacum, a Pharo Ægypti infula. Juven. 13. Sat. 85.

Piperatum. Columel. lib. 12. cap. 57. Deinde exiguum aceti piperati, & plufculum mellis adjiciunt.

Rubens. Martial. lib. 11. 57.

Scillinum, fcilliticum, & fcillites. V. scilla.

Acetum exacuere. Plin. lib. 19. cap. 5. Verum nobiliffima eft fcilla, quanquam medicamini nata, acetoque exacuendo.

Aceto quempiam perfundere, Amara mordacitate reprehendere. Hor. 1. Sat. 7. 32.

Ova aceto macerare. Plin. 10. 60. De ejus vi in macerandis faxis lege Liv. 21. 37. itemque Vitruv. 8. 3. ubi & de aliis habes quæ Acetum folvit; & præter cætera acria bene cruorem fiftere fcribit Celf. 5. 1. Vid. Plin. 23. 1. Tacit. Hift. 5. 6. 7. cum de Bitumine Judææ tradit, Acetum videtur appellaffe Liquorem qui jam concrevit in cruftam, quod in Aceto fieri folet.

Acetum ad animum tranftulit Plautus. Sic enim ait in Pfeud. 2. 4. 49. Ecquid habet is homo aceti in pectore? Videtur Acerbitatem fignificare: hoc eft, Dolorem, mœroremve acerbiffimum. Idem Bacchid. 3. 3. princ. Nunc experiar, fitne acetum tibi cor acre in pectore. Id eft, Acrimonia & indignatio. Erafmus Aftutiam intelligit.

Acetum, Adj. neutr. ut Acetum mel. [ἄκηπτον, κρηπτόν, Hefy.] Plin. lib. 11. cap. 15. In omni melle, quod per fe fluxit, ut muftum oleumque, appellatur acetum. Maxime laudabile eft etiam omne rutilum. Sic enim ex manu fcriptis reponit Turnebus. Quem fequitur Hard. q. V. ut & mox acoetus.

Achææ petræ, [Ἀχαιαὶ πέτραι] Sunt rupes abfciffæ ejus montis quo Jordanes effluit, fuper quibus Samos civitas condita eft. Vid. Strab. lib. 8.

Achæium, [Ἀχαίϊον] Civitas eft ad ulteriorem Tenediorum regionem pertinens. Strab. lib. 13.

Achæmenes, [Ἀχαιμένης] Fuit primus rex Perfarum; a quo pofteri reges omnes usque ad Darium vocati funt Achæmenidæ. Ex Herodot. lib. 4. Hor. 2. Od. 12. 21.

Achæmenia, Pars Perfidis, ab Achæmene Ægei filio. Author Steph.

Achæmenius, [Ἀχαιμένιος] Id eft, Perficus, vel Parthicus, Author Lucan. 8. 224.

> Paffus Achæmeniis longe decurrere campis.

Stat. 5. Sylv. 3.

> Alter Achæmenium fecludit zeugmate Perfen. Vid. etiam Horat. 3. Od. 1. 44. Epod. 13. 8.

Sagittæ Achæmeniæ. Propert. lib. 2. Eleg. 13. 1.

Achæmenides, [Ἀχαιμενίδης] Unus e fociis Ulyffis, qui apud Virg. narrat de Polyphemo 3. Æn. 613. &c. Ovid. 2. de Ponto 2. 25.

Achæmenidæ, m. Tribus vel Gens Perfarum, qui & Pafargadæ dicebantur. Vid. Herodot. 1. 125.

Achæmenidon, [Ἀχαιμενίδων] Herba eft, quæ colore electri fine folio nafcitur in Taradiftilis Indiæ, cujusque radice in paftillos digefta, in dieque pota in vino, noxii, per cruciatus, nocte confitentur omnia per varias numinum imaginationes. Author Plin. lib. 24. cap. 17.

Achæus, [Ἀχαιός] Eretrius poeta tragicus, paulo junior Sophocle, tragœdias trigintaquatuor docuit, vicit autem una. Fuit & alter junior item tragicus, qui & unam ipfe reliquit. Author Suidas.

Achaia, [Ἀχαΐα] Ampla regio Græciæ, & pene infula. Nam Ægæo & Ionio mari cingitur, præter exiguam partem. Ejus caput Corinthus, urbs olim ditiffima, cui ab Achæo Xuthi filio hoc nomen inditum tradit Strabo lib. 8. Ægialos (vel ut alii, Ægialea) ante vocabatur, propter urbes in littore difpofitas. Author Plin. lib. 4. cap. 5. Sane Ægialus, m. αἰγιαλός, Græcis Littus fignificat. At Paufanias ab Ægialo dictam ait primo rege e Theffalia veniente, ac patre Achæi qui regioni nomen dedit. Dicta & Ionia, quod Iones habuerit colonos ab Athenienfibus miffos. Sed & Peloponnefus, quafi Pelopis infula. Nunc vulgo Morea vocatur. Ovid. 8. Met. 268. Idem Epift. Helenæ v. 209.

Achæi, [Ἀχαιοί] Ponti accolæ, Orchomeniorum colonia.

Achæus, [Ἀχαιός] Subft. Aliquis de Achaia Ponti. Ovid. 4. de Ponto 27.

> Nec pôtes infeftis conferre Charybdin Achæis.

Achæus, a, um. Adj. Idem quod Achaicus. Stat. 2. Achil. 70. de Paride Helenam rapiente,

> — terrasque freto delatus Achæas.

Achæias, ădos. [Ἀχαιιάς] Ovid. 3. Epift. 71.

> Inter Achæiadas longe pulcherrima matres. Alii fcribunt Achaiadas.

Achæorum portus, [Ἀχαιῶν λιμήν] Portus eft in Troade, fub promontorio ejusdem nominis: ita dictus quod ibi Græci claffis fuæ ftationem habuerint, quo tempore Trojanis bellum inferebant. Plin. lib. 4. cap. 12.

Achaicus, Adj. [Ἀχαϊκός] Id eft, Græcus. Virg. 2. Æn. 462.

> Et Danaûm folitæ naves, & Achaica caftra.

Hor. 1. Od. 14. 35.

> Poft certas hyemes uret Achaicus
> Ignis Iliacas domos.

Achais, ĭdis & ĭdos. f. [Ἀχαΐς] Ovid. 5. Met. 306.

> Perque tot Hæmonias, & per tot Achaidas urbes
> Huc venit.

Alii fcribunt Achæidas. Patronymicum eft, pro poffeffivo, quod frequens eft, potiffimum poetis.

Achaicarus, [Ἀχαίκαρος] Vates quidam apud Bofphoranos erat, qui petentibus refponfa dabat, quemadmodum Tirefias, Trophonius, Amphiaraus, & alii plures, de quo Vid. Strab. lib. 16.

Achamas, Minifter Vulcani. Val. Flacc. 1. 583.

Achamoth, Unus ex Diis vel Æonibus Valentini hæretici. Tertull. de Præfcript. 49. & adverf. Valent. cap. 16. feq. Hinc

Achamothianus, a, um. ibid. cap. 27.

Achana, Fluvii nomen in Arabia, non procul ab Euphrate, de quo Plin. lib. 6. cap. 28.

Achane, [ἀχάνη] Genus erat menfuræ frumentariæ apud Perfas, capiens medimnos Atticos 45. Cæl. lib. 8. cap. 9. docet effe vafis genus, in quo commeatus eorum includebatur qui ad Theorias mittebantur. Quas Athenienfes vocarint Theorias. Vid. infra fuo loco.

Achani, [Ἀχανοί] Populi funt Scythiæ, qui & Acharni dicuntur a Theopompo. Author Steph.

Achar, Nomen civitatis, quæ nunc Nizibis appellatur.

Acharaca, [Ἀχάρακα] Oppidi nomen. Strab. lib. 14.

Achardeus, [Ἀχαρδεός] Fluvius eft, prope quem Siraci populi habitant, qui ex monte Caucafo fluens, in Mæotim decurrit. Author Strab. lib. 11.

Acharitanum, [Ἀχαριτανόν] Oppidum liberum eft in Aphrica, ab ea parte qua fpectat tractum Cyrenaicum. Author Plin. lib. 5. cap. 4.

Acharnæ, & Acharna. [Ἀχαρναί] Demus i. e. populus, feu oppidum eft Græciæ in Attica regione, totius ejus tractus potentiffimum. Thucid. lib. 2.

De hoc Paufanias in Att. Pindar. Nem. Od. 2. p. 4. Acharnæ funt εὐάνορες ftrenuæ feu fortium virorum genetrices. Dionyfia ibi primum inventa & celebrata. Hinc Stat. 12 Theb. 623.

> Quæque rudes thyrfos hederis veftitis Acharnæ.

Acharnanus, Adj. Acharnis oriundus. Nepos 2. 1. 2. Is uxorem Acharnanam civem duxit.

ACHARNENSIS, Idem. Acharnenses Ἀχαρνεῖς Aristophanis Comœdia appellata.

ACHARNE, f. Piscis marinus præstantissimus, capitur circa Ænum Thraciæ. Αἰνεῖος ἄχαρνος apud Athenæum 7, 9. princ. ex Calliæ Cyclopibus. Plin. 32. 11. est Acarne.

ACHĀTES, æ. [Ἀχάτης] Nomen proprium comitis Æneæ, qui, teste Servio, a solicitudine dictus est, Diximus (inquit) quæri cur Achates Æneæ sit comes &c. melius tamen hoc fingitur ut tractum nomen sit a Græca etymologia, ἄχος enim dicitur solicitudo, quæ regum semper est comes. Hæc ille, illud Virgilii enarrans, lib. 1. Æn. 312.

— ipse uno graditur comitatus Achate.

Alius est Achates de quo Auson. Idyll. 10. 316,

Spirat enim tecti testudine Corus Achates,

Ubi Achates videtur quidam fuisse quem in deliciis habuerit Arsinoe, Et ut Arsinoe Venus & Chloris cognominata, ita Achates Corus vel Zephyrus. Jos. Scal. 1. Auson. Lect. 4.

ACHĀTES, m. [ἀχάτης] Gemma. Plin. lib. 37. cap. 10. Achates magna fuit authoritate, nunc in nulla est: Reperta primum in Sicilia, juxta flumen ejusdem nominis: postea plurimis locis, excedens amplitudine numerosa, varietatibus diversis mutantibus cognomina ejus, ubi videtur esse generis fœminini. Sed hæc adjectiva fœminina referuntur ad hoc nomen Gemma subauditum.

Achates, Annulus dicitur, qui minimo digito gestatur: quo vero Index ornatur, coriannos. Latini autem levis materiæ annulum, qui minimo gestatur, æstivum nuncupant. Alex. ab Alex. lib. 5. cap. ult.

ACHEDORUS, V. ECHEDORUS.

ACHELŌUS, [Ἀχελῷος] Epiri fluvius, a Pindo monte fluens, qui Acarnaniam ab Ætolis dividit: Thoas prius vocatus a celeritate: nomen sub Achelpo rege mutavit, qui cum Alcmæone e Thessalia profectus, apud eum consedit. Acheloi autem ipsius Ætoliæ, sive Epiri fluminis fabulam, Diodor. lib. 5. refert. Strabo quoque lib. 10. & Ovid. 9. Met. 95. conf. Barth. ad Theb. Statii p. 650, Hug. Grot. 2. de Jure Belli & Pacis, cap. 3. n. 16. De taurinis Cornibus Acheloo tributis, V. Spanhem. de Usu & Præst. Num. Diss. 7. p. 490. Nunc vulgo dicitur *Pachicolam, Pachicolamus.*

Acheloum Oceani & Tethyos fuisse filium tradit in Theogonia Hesiodus, Ætolus Achelous. Propertius lib. 2. Eleg. 34. 33,

Nam rursus licet Ætoli referas Acheloi

Fluxerit ut magno fractus amore liquor.

Calydonius. Ovid. 8. Met. 727,

— nixus cubito Calydonius amnis

Talibus alloquitur.

Deformis cornu. Stat. 7. Theb. 417.

— Acheloon utroque

Deformem cornu vagus infamabat Acarnan.

Naupactous. Id est, Ætolus, a Naupacto urbe Ætoliæ, Ovid. 2. Fast, 43.

Amphiaraïdes Naupactoo Acheloo.

Turbidus. Stat. 2. Theb. 732.

Turbidus objectas Achelous Echinadas exit.

Achelous, apud veteres generaliter Aquam significabat. Unde est illud Virg. 1. Georg. 9.

Poculaque inventis Acheloia miscuit uvis. Id est, Aquam miscuit vino. Author Servius ex Orpheo. Macrob. quoque lib. 5. Saturn. cap. 18. docet hunc morem loquendi pervagatum fuisse, ut Acheloum pro quavis aqua dicerent, citatque multorum testimonia. [Synecdochen esse Serv. docet, ut in antecedente vers.

Chaoniam pingui glandem mutavit arista.

ACHELOIUS, Adj. possess. [ἀχελώϊος] Ovid. 16. Epist. 265,

Ut ferus Alcides Acheloia cornua fregit.

ACHELOÏDES, [ἀχελωΐδες] Id est, Sirenes Acheloi filiæ. Ovid. 5, Met. 552.

— vobis Acheloides unde

Pluma, pedesque avium, cum virginis ora geratis?

ACHELOIĂDES, [ἀχελωϊάδες] Eædem quæ & Acheloides. Ovid. 14. Met. 87.

Solvit, & Hippotadæ regnum, terrasque calenti

Sulphure fumantes, Acheloïadumque relinquit

Sirenum Scopulos.

ACHĒLUS, i. [Ἄχηλος] Nomen proprium viri. Valer. Flacc. 3. Argon. 15.

Ambrosium Peleus, ingentem Ancæus Achelum

Sternit.

ACHEMON, sive ACHMON, [Ἀχέμων, ἢ Ἄχμων] Unus fuit Cercopum, qui una cum fratre Passalo nullo non injuriarum genere in obvium quemque debacchabatur. Hisce erat mater nomine Sennonis, mulier fatidica, quæ filios cavere jussit, ne quando in Melampygum inciderent, &c. Reliquum fabulæ vide apud Erasm. in Proverb. Ne in Melampygum incidas.

ACHERINI, Populi Siciliæ. Cic. 3. Verr. 170.

ACHERIUS, Orator, tempore Augusti Cæsaris, cui tanta orationis celeritas fuit, ut & vitium fieret, & bracteata Cæsaris Augusti sententia ad id circunferatur, Acherius noster sufflaminandus est. Is cum libertinum reum defenderet, cui objiciebatur, quod patroni concubinus fuisset, dixit, Impudicitia in ingenuo crimen est, in servo necessitas, in liberto officium. Ex Cæl. lib. Antiq. Lect. 15. cap. 11.

ACHERŌIS, ĭdis & ĭdos. f. [ἀχερωΐς] Epitheton populi albæ. Texebant (ait Parrhasius in Claud.) sibi Bacchæ coronas ex alba populo, quod ea arbor inferna credebatur, & (ut ait Harpocration) juxta ripas Acherontis enata, eoque ab Homero Acheroida appellari putant.

ACHĔRON, ontis. m. [Ἀχέρων] Dicitur a poetis Fluvius inferorum. Servius autem apud Virg. 6. Æn. 107. scribit locum esse in Campania, montibus septum, adeo ut nec orientem, nec occidentem solem possit aspicere, sed tantum medium diem, non procul a Baiis, ubi necromantia exercebatur: cui vicina loca omnia calidis & sulphuratis aquis scatent. Est item Acheron, fluvius Epiri & etiam Lucaniæ, teste Plinio.

Acheron a Servio in 6. Æn. dici putatur, quasi Sine gaudio. Siquidem α, particula est privativa: χαίρων gaudentem significat. Sunt qui malint ἀπὸ τοῦ ἄχεος ῥέω, quasi Doloris tristitiæque fluvius. Virg. 2. Georg. 492.

Felix qui potuit rerum cognoscere causas:

Atque metus omneis, & inexorabile fatum

Subjecit pedibus, strepitumque Acherontis avari.

Id est, Omnem mundum in mortem trahentis. Servius.

Acheron, [Ἀχέρων] teste Strab. lib. 7. p. 224. Fluvius est in agro Brutio, ubi Alexander Molossorum rex trucidatus est, Dodonæo deceptus oraculo, Acherontem atque Pandosiam cavere jubente. V. plura apud eundem. lib. 8. 237. & Liv. 8. 24.

Acheron (ait Parrhasius in Claud.) ad Heracleam Ponti fluvius est, ab Acheronte Mariandynorum rege dictus, ut Telus Andro refert. Is postea Soonautes a Megarensibus quibusdam nautis vocatus est, qui tempestatem maris illuc evaserunt, ut canit Apollonius. Ejusdem nominis alter apud inferos esse fingitur, ad exprimendum mœrorem quo charissimos quosque vita functos efferimus. Aliter Academici: nam quicquid fecisse dixisseve usque ad tristitiam, humanæ varietatis more nos pœnitet, in Acheronte significari putaverunt. Hæc Parrhas. meminit & Hermolaus in Plin. lib. 6. cap. 1.

Adustus Acheron. Lucan. lib. 3. 16.

Præparat innumeras puppes Acherontis adusti

Portitor. Aquas enim flammeas habere dicitur.

Durus. Stat. 2. Sylv. 6.

— jam littora duri

Sæva Pilete senis, durumque Acheronta videbas.

Fumeus. Valer. Flacc. lib. 4. Argon. de Acheronte Pontico,

Illic pestiferas subter juga concava torquet

Ater aquas Acheron, vastoque exundat hiatu

Fumeus, & sæva sequitur caligine campos.

Mœstus. Sen. in Thyest. 1. Mœstus, ab effectu, mœstitiam inducens,

Nefastus. Stat. 4. Theb. 522.

Profundus. Lucret. lib. 3. 991.

Tartareus. Virg. 6. Æn. 295.

Hinc via Tartarei quæ fert Acherontis ad undas.

Tristis. Sil. Ital. lib. 13.

ACHERONS, ontis. sive ACHERUNS, untis. Idem quod Acheron. Plaut. Amph. 5. 1. 26.

Verbero, etiam quis ego sim me rogitas? ulmorum Acheruns.

Quem locum sic Pylades exponit, Ulmorum Acheruns, vorago & dissipatio virgarum, non aliter quam Acheruns, sive Acheron fluvius infernus, qui est vorago & assumptio animarum. Dicitur utroque modo Acherons & Acheron. Ex ulmis autem virgæ fiebant ad plagas servis malis inferendas. Unde alibi verberonem servum, appellat ulmitribam. Idem Capt. 5. 4. 1.

Vidi ego multa sæpe picta, quæ sub Acheronte fierent

Cruciamenta: verum enimvero nullus adæque est Acherons,

Atque ubi ego fui in lapicidinis. Nonius fœminino genere Plautum in hoc exemplo protulisse testatur. Legit enimvero Nulla. Dicit autem Tyndarus se multa vidisse picta cruciamenta quæ fierent apud inferos, ut Tityi, Sisyphi, Ixionis, & aliorum: verum nullum Acherontem inveniri posse adeo ærumnosum, ut sunt illæ lapicidinæ, in quibus aliquot dies fuerat exercitus.

Apud veteres Latinos Inferos plerunque significat: ut apud Plaut. Trinum. 2. 4. 124.

In nostro agro ostium est Acheruntis. Id est, Inferorum.

Et apud Virg. 11. Æn. 23.

— qui solus honos Acheronte sub imo est.

ACHERUNTEM, Adv. ad locum. Plaut. Casin. 2. 8. 12. Hunc Acheruntem præmittam prius. Sed

ACHERUNTI, Adv. in loco Plaut. Capt. 5. 4. 1. Quæ Acherunti fierent.

ACHERONTICUS, Adj. ut Acherontica regio [ἀχερόντιος] Plaut. Bacch. 2. 2. 21. Regiones colere mavellem ego Acheronticas.

ACHERONTIA, [Ἀχερόντια] Civitas est Apuliæ, contermina Lucaniæ, quam ob hoc Nidum appellavit Horatius, quia parva est, & in montis constituta summitate, sicut nidi avium in summis arboribus. Hæc Acron. Hor. 3. Od. 4. 14.

ACHERONTINI, [Ἀχερόντιοι] Populi sunt in agro Brutio, juxta Acherontem fluvium habitantes. Plin. lib. 3. cap. 5.

ACHERUSIA, [Ἀχερουσία] Palus est in Campania, juxta Cumas, oriens ex Acheronte. Est item lacus Thesprotiæ, in Epiro, ex quo lacu profluit amnis Acheron, qui in Ambracium sinum defertur. Authores Pomponius & Strabo lib. 5. Plin. quoque lib. 4. cap. 1.

Acherusia quoque, Specus est in Ponto juxta Heracleam, ad manes (ut aiunt) pervius. Illac extractum ab Hercule Cerberum existimant. V. Plin. lib. 6. cap. 1. & lib. 27. cap. 2. Pompon. Melam lib. 1. 19. & 2. Solinum cap. 55. Diod. Siculum lib. 2. Ovid. 7. Met.

ACHERŪSIS, ĭdis & ĭdos. f. [Ἀχερουσὶς] Idem quod Acherusia. Valer. Flacc. 5. Argon. 73.

Inde premente Noto tristes Acherusidos oras, Præterit.

ACHERUSIUS, Adj. [ἀχερούσιος] Lucret. lib. 3. 25.

At contra nusquam apparent Acherusia templa. Id est, Infernæ regiones.

Acherusius humor. Sil. Ital. lib. 13.

Acherusia vita. Id est, Anxia, sollicita, ærumnosa, omnibus denique pœnis & cruciatibus referta: quibus Tantalus, & alii affici apud inferos putantur. Metaphora est. Lucret. lib. 3. 1036.

Hinc Acherusia fit stultorum denique vita.

ACHĔTÆ, arum. [ἀχέται] Cicadæ sunt argutæ & canoræ. Plin. lib. 11. cap. 26. Quæ canunt, vocantur Achetæ: & quæ minores ex eis sunt, Tettigoniæ: sed illæ magis canoræ. Mares canunt in utroque genere: fœminæ silent. Quod ex Aristotele descripsit, apud quem idem legitur Hist. Animal. 5. 30.

ACHILLEON, Oppidum Troadis, ad Achillis tumulum a Mitylenæis conditum, authore Plin. cap. 30. lib. 5. Meminit & Strabo lib. 13.

ACHILLAS, Ἀχιλλᾶς Plutarcho, Servi Ægyptii nomen est, cujus manu interfectus fuit Pompeius. Lucan. lib. 8. Pharsaliæ 538.

— sceleri delectus Achillas. Plutarch. in Vita Pompeii.

ACHILLEA, [Ἀχίλλεια] Insula est exigua, Borysthenis ostio objecta: ab Achille in ea sepulto nomen habens: ut refert Pompon. lib. 2. 4. V. & Plin. 4. 13.

ACHILLEIS, sive ACHILLEAS, ἀχιλληΐς Theophrasto lib. 8. Hist. Plant. ἀχίλλεια Hippocrati, Hordei genus, cui spica folio proxima est, amplitudinis & crassitudinis majoris: ideoque ærugini magis obnoxium. V. Ruell. lib. 2. cap. 15.

ACHILLEOS, [ἀχίλλειος] Myriophyllum herba appellata, quod eam Achilles invenisse traditur in curando vulnere Telephi. Plin. lib. 25. cap. 5. Mathiolus tamen in Dioscoridem non eandem esse cum Millefolio author est, quam & Achilleam vocat. in Dioscor. 4. 33.

ACHILLES, is & i: vel ACHILLEUS, ei & eos: nisi malis Achilli, ab Achillei, per contractionem fieri, ut volunt plerique [Ἀχιλλεύς] Græcorum omnium fortissimus, filius fuit Pelei & Thetidis: quem infantem (ut fabulantur poetæ) mater Stygiis aquis totum immersit: unde invulnerabilis toto corpore factus est, præterquam ea parte pedis qua comprehensus a matre fuerat dum ablueretur. Demum Chironi Thessalo homini justissimo, deinde Phœnici datus est educandus, ut sub eis bellicis artibus insuesceret a primis statim annis, in disciplina quoque musica proficeret, atque etiam bonis moribus enutriretur. Hom. Il. 1. 443. Hunc autem cum mater a Proteo vate audisset in expeditione Trojana periturum, si eo cum cæteris Græcis proficisceretur: jam adultum inter filias Lycomedis in Scyro Ægæi maris insula regnantis puellari habitu furtim occuluit. Ubi quum aliquandiu latuisset Deidamiam Lycomedis filiam vitiavit, ex eaque Pyrrhum suscepit. Audiverant autem Græci Trojam expugnari non posse, nisi Achilles ipse adesset. Itaque Ulysses id quod erat, suspicatus: mercibus quibus fœminæ capiuntur, gladium, scutumque ac galeam immiscens, ad Lycomedem se contulit, ubi mercibus expositis, Achilles gladium ac scutum, alia negligens, tractare cœpit. Unde cognitus, ad bellum Trojanum deductus est. Ubi tandem cum Agamemnone propter ereptam sibi quam amabat Briseidem, simultates exercuit, adeo ut aliquandiu bello abstinuerit. Neque ullis precibus adduci potuit ut confligeret, donec Patroclum sibi charissimum intellexit ab Hectore interfectum. Cujus mortem occiso Hectore ad postremum ultus est. Tandem Polyxenæ Priami filiæ conjugium sperans, a Paride in Apollinis Tymbræi templo sagitta occisus est, & in Sigæo promontorio a Græcis humatus. Hæc ex variis.

Achillem Heptapechyn vocat Lycophron, quasi Septem cubitos altum. Testis Hermolaus in Plin. lib. 8. cap. 29. Idem de Oreste prodit Herodot. 1. 69.

Achillem scribit Euphorion videri nuncupatum, quod non chilo, id est, cerealibus cibis primum sit connutritus: verum ex infantia medullis animalium, mox & carnibus venatu comparatis, cum illi foret pædagogus Chiron. Chili mentio item Xenophonti est, ubi ex castris abiisse milites scribit ἐπὶ χιλὸν, veluti frumentatum dicas. Sunt qui Eustathio tradente, dici Achillem opinentur, quod bello victis tristitiam immitteret. Alii quod Ilienses mœrore confecerit. Quo etymi argumento, l simplici scribendum arbitrantur, succinente vel analogiæ ratione: nam Oileus dicitur, & Basileus. Illud obiter sciendum, Achillis patriam dici Phthiam, quæ nunc Pharsala, a Phthia muliere, vel a Phthio Neptuni filio. Cæl. Antiq. Lect. lib. 13. cap. 7. Non desunt qui ab ἄχος, id est, dolor, & λύω, solvo, a solvendo scilicet dolore, nuncupatum Achillem contendant. Medicus enim fuit a Chirone medicinam doctus. Plin. lib. 25. cap. 5. Invenit & Achilles, discipulus Chironis, herbam qua vulneribus mederetur, quæ ob id Achilleos vocatur. Hac sanasse Telephum dicitur. Alii primum æruginem invenisse, utilissimam emplastris. Ideoque pingitur ex cuspide decutiens eam gladio in vulnus Telephi. Alii utroque usum medicamento volunt. Achilleon Galli vocant Millefolium, teste Ruell. sed falso.

Achilles & templum habet, & tumulum juxta Sigæum promontorium: Patroclus autem & Antilochus tumulos, quibus omnibus, & Ajaci, Ilienses sacrificant. Hæc Strabo lib. 13.

Achillis asylum in Sigæo erat, sicut in Rhetæo littore, Ajacis. Alex. ab Alex. lib. 3. cap. 20.

Achillis matri Thetidi prædixerat Proteus, ipsam pariturum esse filium patre majorem. Fabulam elegantissime describit Ovid. 11. Met. 220.

Achillem ita infensum habuerunt Tenedii, quod Tenedum devastasset, ut supplicio afficeretur qui restituto templo Achillem nominasset. Alex. ab Alex. lib. 2. cap. 14.

Ad Achillis statuam Alexander Ilium profectus, una cum sociis unguento delibutus, nudusque de more circumcurrens, eam coronis ornavit, Felicem illum appellans, quod vivo quidem tam fidum amicum, mortuo autem tam magnum contigisset habere præconem. Plutarchus in Alexandri Vita. Cic. pro Archia 10. Quam multos scriptores rerum suarum magnus ille Alexander secum habuisse dicitur? Atque is tamen, cum in Sigæo ad Achillis tumulum astitisset, O fortunate, inquit, adolescens, qui tuæ virtutis præconem Homerum inveneris.

Achillis ædem ante Borysthenem nulla ales ingreditur. Alex. ab Alex. lib. 2. cap. 14.

Achillis hastam ex fraxino fuisse testatur ex Homero Plin. lib. 16. cap. 13.

Alumnus Chironis Achilles. Stat. 1. Achill. 526.

> Qui rapis ingentem magni Chironis alumnum.

Filius Thetidis Achilles. Hor. 1. Od. 8. 14.

Thetidis proles. Id est, Achilles. Sil. Ital. lib. 7. 24.

Cedere nescius Achilles. Hor. 1. Od. 6. 6.

Thessalus dux. Id est, Achilles. Sen. Mactanda virgo est Thessali busto ducis.

Thessalicus dux. Id est, Achilles. Sen. Emicuit ingens umbra Thessalici ducis.

Timor Phrygum, & Græcorum decus Achilles. Ovid. 12. Met. 612.

> Jam timor ille Phrygum, decus & tutela Pelasgi
> Nominis Æacides, caput insuperabile bello Arserat.

Pelides Achilles. Id est, Pelei filius. Virg. 5. Æn. 808.

> — Pelidæ tunc ego forti
> Congressum Ænean, nec diis, nec viribus æquis,
> Nube cava eripui.

Æmonius Achilles. Id est, Thessalus. Ovid. 12. Met. 81.

Æquoreus, a Thetide matre, quam poetæ inter maris deas connumerant. Lucan. lib. 6. 350.

Æternus carmine. Sil. Ital. lib. 14.

Animosus. Hor. 1. Sat. 7. 12.

Armipotens. Virg. 6. Æn. 839.

> — genus armipotentis Achilli.

Atrox. Claud. ad Hadr. Epigr. 39. 13.

Clarus. Ovid. 3. Trist. 5.

Cristatus. Virg. 1. Æn. 468.

> Hac Phryges, instaret curru cristatus Achilles.

Expers terroris. Catul. 62. 338.

Fatalis Priamo. Stat. 1. Achill. 475.

Flavus. Claud. 8. Paneg. 556.

Honoratus. Id est, Homeri & multorum carminibus laudatus, &c. Hor. in Arte Poet. 120, &c.

> Scriptor, honoratum si forte reponis Achillem:
> Impiger, iracundus, inexorabilis, acer,
> Jura neget sibi nata, nihil non arroget armis.

Immitis. Virg. 1. Æn. 30.

> Troas relliquias Danaûm, atque immitis Achilli. pro Achillis.

Indocilis. Stat. 1. Achil. 284.

Indomitus. Sen. Non illum Achilles flexit indomitus minis.

Ingens. Ovid. 11. Met. 265.

Insolens. Hor. 2. Od. 4. 2.

Larissæus, a Larissa urbe Thessaliæ. Virg. 2. Æn. 197.

> Quos neque Tydides, nec Larissæus Achilles,
> Non anni domuere decem. Servius, a Vicinitate: nam Phthius fuit. Utraque tamen Thessaliæ civitas est.

Magnanimus. Ovid. 13. Met. 298.

Magnus. Ovid. 12. Met. 162. Virg. 4. Ecl. 36.

> Atque iterum ad Trojam magnus mittetur Achilles.

Nereius. Id est, Nerei nepos. Thetis enim filia fuit Nerei, & eadem Achillis mater, ut Homerus & alii plerique asserunt. Dionysius tamen Chalcidensis putat Achillem ex Thetide Chironis filia natum: Dimachus ex Philomela Actoris filia. Suidas. Hor. Epod. 17. 8.

> Movit nepotem Telephus Nereium,
> In quem superbus ordinarat agmina Mysorum.

Pervicax. Hor. Epod. 17. 14.

Phthius. Hor. 4. Od. 6. 4.

Sævus. Virg. 2. Æn. 458.

> Hic Dolopum manus, hic sævus tendebat Achilles.

Superbus. Stat. 2. Achil. 350.

Velox. Ovid. 2. Amor. 1. 29. Eum quippe dicit Statius super glaciem prima nocte concretam cucurrisse.

Achilles, Nomen est tragœdiæ ab Aristarcho compositæ. Plaut. in prologo Pœnuli.

> Achillem Aristarchi mihi commentari lubet:
> Inde mihi principium capiam ex tragœdia.

Translate Fortes, magnanimos & rebus gestis claros viros, vocamus Achilles. Sic L. Sicinius Dentatus ob insignem fortitudinem Achilles Romanus dictus est, quod pugnaverit in hostem centum & viginti præliis: cicatricem aversam nullam, adversas quinque & quadraginta tulerit. Author Gell. lib. 2. cap. 11. Plin. 7. 28. & ibi Dalechamp. Achillis etiam cognomen eadem de causa adscribit Q. Cotio Valerius Max. lib. 3. 2. 21. in titulo de fortitudine. Eadem ratione Virg. 6. Æn. 89. Turnum Latii Achillem vocat, cum ita de eo loquitur:

> — alius Latio jam partus Achilles.

Similem in modum Albertus, Elector Brandenburgensis Achilles Germanicus a Pio I. cognominatus est. V. Dresser. Part. 4. Isag. Hist. p. 489. adde Plaut. Milit. 1. 1. 61. ubi Achilles pro Forti per antonomasian ponitur.

ACHILLĒUS, Adj. possess. [ἀχίλλειος] Virg. 3. Æn. 326.

> Nos patria incensa diversa per æquora vectæ,
> Stirpis Achilleæ fastus, juvenemque superbum
> Servitio enixæ tulimus.

ACHILLEUS CURSUS, [Ἀχίλλειος δρόμος] Peninsula est prope Borysthenen. Plinio, Pomponio 2. 1. & Strab. lib. 7. Eo usque dicunt Achillem profecutum Iphigeniam fuisse, raptam ex Aulide in Scythiam a Diana, quum Cervam pro ea supposuit, ibique moratum, cum ea rem habuisse. Nonnulli alium Achillem ejus regionis regem illius amore captum fuisse dicunt. Hæc Eustathius in Dionys. apud Volaterranum. Plin. lib. 4. cap. 12. ait hanc peninsulam ad formam esse gladii in transversum porrectam, & ab exercitatione Achillis cognominatam esse Achillis cursum. Dionys. Perieg. v. 306.

ACHILLEIDES, æ. m. [Ἀχιλλείδης] Patronym. Achillis sive Achillei filius. Ovid. 8. Epist. 3.

> Pyrrhus Achilleides animosus imagine patris. Non desunt qui Achillides legendum putent.

ACHILLEUM, i. [ἀχίλλειον] Genus spongiarum tenue densumque, ex quo penicilli fiunt. Plin. lib. 9. cap. 45.

ACHILLIS, idos. Insula in Ponto Euxino ad Borysthenen, teste Plin. cap. 13. lib. 4.

ACHIMENIS, idis. f. [ἀχαιμενίς] Herba est, quam tradunt Magi ea vi pollere, ut ea in aciem hostium conjecta, trepident agmina, ac terga vertant. Plin. lib. 26. cap. 4.

ACHISARMI, [Ἀχισαρμοί] Africæ populi, quorum meminit Plin. lib. 6. cap. 30.

ACHĪVUS, Adj. [Ἀχαιός] Id est, Græcus. Virg. 2. Æn. 45.

> Aut hoc inclusi ligno occultantur Achivi.

Ovid. 14. Met. 191.

> In mare protendens gentem execratur Achivam.

Idem 1. Epist. 1. 21.

> Denique quisquis erat castris jugulatus Achivis.

ACHNE, es. f [ἄχνη] Minutias significat ab excussis provolantes spicis. Sed & pro Maris aspergine & spuma Achnen reperias. Achnem Sophocles pro Rore accipit. Et recte utique, quod non continuæ deferantur guttæ, verum dissparatæ. Unde Achnes profluxit nomen, quasi aëchne dicatur, id est, divulsa, abjunctaque. Quin & Achne ignis, pro Fumo. Et Achne somni apud Hippocratem. Cælius Antiq. Lect. lib. 26. cap. 21. Accipitur generatim pro Tenuissimo minutissimoque & levissimo cujuslibet rei.

ACHNE, [Ἄχνη] Insulæ nomen apud Plin. lib. 5. sic enim ait, Rhodiorum insulæ Carpathus, quæ mari nomen dedit, Casos, Achne olim.

ACHO-

Acholai, [Ἀχολαὶ] Oppidum est Arabiæ, non procul a Nabathæis. Plin. lib. 6. cap. 28.

Acholius, Nomen authoris, cujus meminit Lamprid. in Alexand. & alibi frequenter.

Acholla, [Ἀχόλλα] Libera civitas est in Africa proprie dicta, non procul a Zella. Strab. lib. 17.

Achor, [Ἀχὼρ] Deus habitus est apud Cyrenaicos, Idem ac Myiagrus. quo de V. f. l.

Achōres, [ἀχῶρες] Sunt manantia capitis ulcera, quæ fiunt in ipsa capitis cute, tenuissimis foraminibus cutem perforantia, ex quibus sanies effluit glutinosa. Notum mali genus, pueris admodum familiare. Nostrates a tinearum in vestibus similitudine, Tineas appellant, Egnatius Teniam, a Tenacitate, eo quod difficile curari possit. Vid. Mano. Habet Octav. Horatian. 1. 5. & Macer de Ruta 1. 12. ubi Cornarius restituit, cum legeretur Acora.

Achoreus, Sacerdos Isidis. Lucan. 8. 475. & 10. 175. seq.

Achradīnæ, Ἀχραδίνη Stephano, Pars est urbis Syracusanæ, cum reliquis ejus urbis partibus ponte conjuncta. Hanc describit. Cic. 6. Verr. V. Acradina.

Achras, adis. [ἀχράς] Pyrus sylvestris, Pyraster. Ruell. Meminit Columel. lib. 7. cap. 9. Achrades Pyri. Idemque cap. 10. v. 14.

Achrestus, i. [ἄχρηστ☉] Abusivus, inutilis, inidoneus. Utitur Ausonius Sectione 1. in Epigr. 39. de duobus fratribus. v. 6.

Achriane, Ἀχριανὴ Stephano, Oppidum est ad mare Hyrcanum, cujus meminit Polyb. lib. 10.

Achrīogelus, [ἀχρειόγελως] ex Stultitia, vel Dementia ridens. V. Erasm. Chiliad.

Achrua, Ἄχρουα Ptolemæo, est Civitas Arabiæ felicis.

Achyrum, i. f. Palea. Festus.

A C I

Acia, æ. [μίτ☉] Filum, quod Itali etiam alicubi *Azza*, & alibi *Refo* appellant. Utitur Celf. lib. 5. Turnebus, Ut acus, ita acia in instrumento Phrygionis erat, & filum aciculæ erat, nomenque ab acie habet. Titinnius,

Phrygio fui primo, beneque id opus scivi:
Reliqui acus aciasque hero atque heræ nostræ.

In Lexico vetere Latinogræco Acia explicatur ῥάμμα. Quin Acia & Aciela in eo exponitur ἀκαλυφή. [De Acia Cornelii Celsi extat Dissertatio Jo. Rhodii secundis curis Hafniæ edita in 4to. 1672. q. V.

Aciæris, Securis ærea, qua in sacrificiis veteres sacerdotes utebantur. Festus.

Acibi, [Ἄκιβοι] Populi sunt in Sarmatia Europæa, post Riphæos montes. Ptolemæus.

Acicarus, Cujus Columnam interpretatus esse dicitur Democritus apud Clem. Alex. 1. Strom. f. 222. non alius est quam Acencheres, vel Acoris Ægypti Rex. Ita suspicatur Reinef. Var. Lect. 1. 22. p. 97. adde 3. 3. p. 381.

Acicŭla, æ. [ῥαφίδιον] Dim. ab Acus, Qua mulieres utuntur ad ornamentum capitis. Valla lib. 1. Est & piscis tenuis,ac longus, qui & Acus dicitur. Est & herba hujus nominis, incultis in locis sponte nascens, plebis Atheniensis quotidianus olim cibus, odore ad daucum, reliqua similitudine ad chærephyllum accedens, exerta habens in vertice cornicula, quæ Acus effigiem repræsentant: a quo habitu a Romanis vocata est Acicula, teste Dioscoride. Græcis dicitur σκάνδιξ: quo nomine & Latini utuntur.

Acīdalia, [Ἀκιδαλία] Veneris epitheton, a fonte Acidalio, qui est in Orchomeno Bœotiæ civitate: in quo se Gratiæ lavant, quas Veneri constat esse sacratas. Ipsius enim & Liberi filiæ sunt: nec immerito. Gratiæ enim per horum fere numinum munera conciliantur. Hactenus Servius in illud 1. Æn. 720.

— at memor ille
Matris Acidaliæ, paulatim abolere Sichæum Incipit.

Acīdalius, [Ἀκιδάλι☉] Fons in Orchomeno civitate Bœotiæ: Veneri & Gratiis facer, ut scribit & Bocatius.

Valens Acidalius, Criticus fuit non ignobilis; acuminis miri admirandique homo. Barth. ad B. Arem. p. 333.

Acidon, [Ἀκίδων] Amnis est in Elide, Peloponnesi regione, Jardanis sepulchrum præterlabens. Strab. lib. 8.

Acidōton, [ἀκιδωτὸν] Herba est, quæ notiore nomine Poterium [ποτήριον] & Neuras [νευράς] dicitur. Plin. lib. 25. cap. 5. Eandem Phrynion vocat. V. Dioscor. lib. 3. cap. 15.

Acĭdus, Adj. ab Aceo, [ὀξύς] proprie dicitur Id quod acuit, id est, in Acorem versum est. ut Vinum acidum. Plin. lib. 10. cap. 70. Culices acida petunt, ad dulcia non advolant. Plaut. Pseud. 2. 4. 49. Ecquid habet is homo aceti in pectore? CH. atque acidissimi. Metaphora, de qua V. Acetum.

Acida Muria, quam Græci ὀξάλμην vocant, Genus quoddam liquaminis, cujus usum nostra ætate prorsus exolevisse, auctor est Mathiol. in Dioscor. lib. 5. ubi de hoc vide plura.

Acida sorba. Virg. 3. Georg. 380.

Hic noctem ludo ducunt, & pocula læti
Fermento, atque acidis imitantur vitea sorbis.

Acidæ venæ fontium. Vitruv. lib. 8. cap. 3.

Vina. Pompon. in l. Si vina. D. De peric. & comm. rei vendit. Si vina emerim, exceptis acidis & mucidis, & mihi expediat acida quoque & mucida accipere, Proculus ait, quamvis id emptoris causa exceptum sit, tamen acida & mucida non venisse.

Acida dicuntur, Quæ jucundi acoris saporem habent. Sic Herbæ acidæ, & Acidus succus. Columel. lib. 5. cap. 10. Malum punicum si acidum, aut minus dulcem fructum feret, hoc modo emendabitur.

Acidŭlus, a, um. dimin. [ὀξώδης] Aliqua ex parte acidum: quod & Subacidum dicitur. Plin. lib. 15. cap. 15. Post autumnalia, acidulo sapore jucunda. De pyris loquitur.

Acidula Aqua. Plin. lib. 2. cap. 103. Lyncestis aqua, quæ vocatur Acidula, vini modo temulentos facit. Meminit & lib. 31. cap. 2.

Acienses, Olim populi erant in Latio, qui una cum reliquis Latinis carnes in monte Albano solebant accipere. Plin. lib. 3. cap. 5.

Acies, Acumen, Acus, & Acuere dicuntur ab ἀκόνη, quam Latine dicimus Cotem. Festus. Potius ab ἀκὴ, vel ἀκὶς cuspis ferri. V. Dacer.

Acies, ei. [ἀκὶς, ἀκμὴ] Dicitur in ferro Ea pars quæ secat. Inde ad alia transfertur, ut Acies oculi, pro Acumine visus, Acies animi vel ingenii. Virg. 2. Georg. 365.

Ipsa acie falcis nondum tentanda: sed uncis.

Acies rostri. Plin. lib. 11. cap. 37. Testudini marinæ lingua nulla, nec dentes, sed rostri acie comminuit omnia.

Unguium. Plin. lib. 8. cap. 16.

Exacta falcis. Plin. lib. 17. cap. 22. & 27. Exactam falcis aciem utraque manu imprimentes.

Hastæ. Id est, Cuspis. Ovid. 3. Met. 107.

Primaque de sulcis acies comparuit hastæ.

Minax mucronis. Firmic. lib. 1. cap. 3.

Securium. Cic. 5. Verr. 43. Quod jam ante aciem securium tuarum, Sextique tui carnificis vultum & manum vidisset.

Stricta ferri. Virg. 2. Æn. 333.

— stat ferri acies mucrone corusco
Stricta, parata neci. Stricta, id est, Nuda. Servius.

Aciem dicuntur trahere aqua cotes: pro eo quod est Exacuere. Id στόμωσιν Græci vocant, authore in Plinium Hermolao. Plin. lib. 36. cap. 22. Repertæ sunt & in Italia, aqua trahentes acerrimo effectu. De coticulis loquitur.

Excitare aciem falcis. Plin. lib. 18. cap. 28. Creticis tantum transmarinisque cotibus notis, nec nisi oleo, falcis aciem excitantibus.

Hebetare aciem ferri. Plin. lib. 13. c. ult. ad fin. V. mox in metaphoris.

Nobilior acies. Claud. in Præfat. 7. Paneg. 3. Hinc metaphora varia est.

Obtusior. Cic. de Senect. 23.

Pervicax oculorum. Sen. in Agam. 6. 14.

Recta oculorum. Ovid. 2. Met. 776.

Sagax, Oculorum scilicet. Lactant. Stat. 10. Theb. 598.

Sanguineam oculorum aciem volvere. Virg. 4. Æn. 643.

At trepida, & cœptis immanibus effera Dido,
Sanguineam volvens aciem, &c.

Turbida oculorum acies. Sen. Herc. 11. 12.

Vespertina. Plin. lib. 8. cap. 50.

Errat acies luminum; id est, Oculorum. Sen. Herc. 11. 36.

Stupet oculorum acies. Hor. 2. Sat. 2. 5.

Dirigere aciem oculorum ad aliquem. Catul. 63. 56.

Effugere aciem. Id est, Oculorum acumen. Sen. in Agam. 12. 6.

Exacuere oculorum & ingenii aciem ad bona deligenda, & rejicienda contraria. Cic. 1. de Legib. 60.

Excitare aciem oculorum. Plin. lib. 20. cap. 4.

Flectere aliquo geminas oculorum acies. Virg. 6. Æn. 789.

Huc geminas nunc flecte acies; hanc aspice gentem.

Flectere oculorum aciem retro. Sen. Herc. 9. 42.

Fugere. Cic. 1. Tusc. 50. An tanta sit ejus tenuitas, ut fugiat aciem. Id est, Videri non possit.

Intendere oculorum aciem. V. Intendo.

Ludere aciem oculorum. Id est, Decipere. Sen. Herc. 9. 11.

Circumferre acies. Id est, Oculos, vel oculorum aciem. Virg. 12. Æn. 558.

Huc atque huc acies circumtulit, aspicit urbem.

Acies ipsa qua cernimus, quæ pupula vocatur, ita parva est, &c. Cic. 2. de Nat. Deor. 54.

Ardentes oculorum acies torquere aliquo. Virg. 12. Æn. 670. Vulgo, Oculorum orbes.

Contenta oculorum acies. Id est, intenta. Lucret. lib. 1. 325.

Firma oculorum acies. Plin. lib. 10. cap. 3. Clarissima. ibid.

Hebes oculorum acies. Cic. 4. de Fin. 107. Hebes acies est cuipiam oculorum.

Aciem oculorum offendit claritas colorum. Plin. lib. 35. cap. 10.

Aciem oculorum protendere in mare. Catull. in Argon. 64. 127.

Aciem oculorum succo fœniculi reficiunt serpentes. Plin. lib. 20. cap. 23.

Reflectere oculorum aciem. Sen. Herc. 8.

Hebetare oculorum aciem. Plin. lib. 20. cap. 6. & 32. cap. 7.

Luminum acies torpet. Id est, Acumen oculorum hebescit. Sen. Herc. 9.

Hebescere aciem authoritatis senatus patimur. Cic. 2. in Catil. 98. At nos vigesimum jam diem patimur hebescere aciem horum authoritatis. Habemus enim hujusmodi senatusconsultum, veruntamen inclusum in tabulis, tanquam gladium in vagina reconditum: quo ex senatusconsulto confestim interfectum te esse Catilina convenit.

Acies animi. Cic. in Catone Majore, 94. Nonne vobis videtur animus is qui plus cernat, & longius, videre se ad meliora proficisci: ille autem cujus obtusior sit acies, non videre?

Acies ingenii. Cic. 1. Acad. 2. Idem 1. de Legib. Acies mentis. Cic. 4. Acad.

Præstringere aciem ingenii. Cic. ad Brutum 18. Multi ad depravandum parati, qui splendore falsi honoris objecto, aciem boni ingenii præstringi posse confidunt. V. mox Mentis.

Contemplari aliquid omni acie ingenii. Cic. 1. de Orat. 73.

Acies intentionis. Florus in prolog. lib. 1. Rerum diversitas aciem intentionis abrumpit.

Abducere aciem mentis a consuetudine oculorum. Cic. 2. de Nat. Deor. 64.

Præstringere aciem mentis. Cic. 1. de Divin. 109. Nec inopia enecta, nec satietate affluenti, quorum utrunque præstringere aciem mentis solet, sive deest naturæ quippiam, sive abundat atque affluit.

Acies orationis. Plaut. Epid. 4. 1. 20.

Acies, pro Chalybe usus est Plinius lib. 24. cap. 14. Ex omnibus autem generibus palma Serico ferro est. Seres hoc cum vestibus suis pellibusque mittunt. Secunda Parthico: neque alia genera ferri ex mera acie temperantur, cæteris enim admiscetur.

Acies, [παράταξις, τάξις] ut Veget. lib. 3. cap. 14. scribit, est Exercitus instructus. Cic. 2. Tusc. 100. Non sentiunt viri fortes in acie vulnera.

Acies interdum pro ipso conflictu & prælio sumitur. Tacit. lib. 20. Prima acie fusum victumque Romanum. i. e. primo congressu.

Exercitus noſtri acies. Cic. in Catil. Quibus ego non modo ſi aciem exercitus noſtri, verumetiam ſi edictum prætoris oſtendero, concident.
Æratæ acies. Id eſt, Æreis armis munitæ. Virg. 9. Æn. 122.
Aucta acies numero. V. AUGEO.
Belligeræ acies. Stat. 12. Theb. 717.
Civili acie cadere. Id eſt, Mutuis cædibus, & velut bello civili. Ovid. 7. Met. 142.
Commota. Liv. 3. Decad. lib. 10.
Condenſa. In CONDENSUS.
Confirmata. Liv. 4. Decad. lib. 6.
Conſerta. Tacit. lib. 6. 35.
Conſertæ campis. Sil. Ital. lib. 6.
Converſæ. Virg. 12. Æn. 369. Agmina cedunt,
Converſæque ruunt acies.
Defixa. Id eſt, Immota. Stat. 9. Theb. 234.
Dehiſcens. Liv. 3. Decad. lib. 9.
Directæ. Virg. 2. Georg. 281.
Diverſa, hoc eſt, Adverſariorum. Tacit. lib. 14. 30.
Equeſtris acies. Paterc. lib. 2. Fugata regiorum equeſtris acies. 112.
Feræ. Sen. in Agam. 7. 3.
Firmata ſubſidiis. Liv. 1. Decad. lib. 4.
Fluctuans. Curt. lib. 3. 10. 6.
Formoſa. Claud. Paneg. 24. 258.
Frenata, id eſt, Equeſtris. Sil. Ital. lib. 11. 53.
Funeſtæ. Lucan. lib. 3. 63.
Generoſa. Stat. 6. Theb. 297.
Horrida. Tacit. Hiſt. 6. 34.
Immanis. Immani acie Metellus fudit Achæos rebellare incipientes. Paterc. lib. 1. 16. 14.
Incondita inordinataque acies. Liv. 5. Decad. lib. 4.
Infeſtior. Liv. 1. Decad. lib. 4.
Inſtructa. Cic. 4. Philipp. 159. Faciam igitur, ut Imperatores inſtructa acie ſolent.
Juſta. Liv. 4. Decad. lib. 1. V. JUSTUS.
Licitæ. Id eſt, Bella licita. Stat. 11. Theb. 123.
Nova facta. Liv. 4. Decad. lib. 4.
Opimæ. Stat. 4. Sylv. 6. 65.
Parca fugæ acies. Sil. Ital. lib. 10. 7.
Pedeſtris. Liv 1. Decad. lib. 2.
Porrectior. Tacit. in Vita Agric. 35.
Primori in acie verſabantur Sido, &c. Tacit. Hiſt. 3. 21.
Proſpera Sequanorum acie belli impetus ſtetit. Tacit. Hiſt. 4. 67.
Recta. Liv. 4. Decad. lib. 4.
Sociæ. Claud. 4. Paneg. 81.
Subſidiaria. Liv. 3. Decad. lib. 10.
Tenuis. Tacit. Ann. lib. 1. 64.
Trepidæ. Ovid. 3. Amor. 7. 6.
Turbatæ. Virg. 11. Æn. 619.
Vaga. Liv. 3. Decad. lib. 10.
Verſa retro. Hor. 3. Od. 4. 26. Propert. lib. 3. Eleg. 11. 14.
Verſatilis acies. V. VERSATILIS.
Veſana. Claud. de Rapt. Proſerp. 36. 196.
Vulcania horrida. Id eſt, Vis ignis. Serv. Virg. 10. Æn. 408.
Defeſſus acie. Id eſt, Bello fatigatus. Stat. 12. Theb. 100.
Denſos acie rapit. Id eſt, Raptim ducit conſtrictos, & in acie conjunctos. Virg. 10. Æn. 178.
Mille rapit denſos acie, atque horrentibus haſtis.
Invictus acie. Id eſt, Qui nunquam vinci potuit in prælio. Sen. in Octav. 8.
Receptus tutus erat in aciem peditum. Liv. 3. Decad. lib. 8.
Accingi in aciem telis. Tacit. lib. 20. Quidam expedire arma, teliſque tanquam in aciem accingi.
Accipere ſocios in mediam aciem. Liv. 3. Decad. lib. 8. Idem lib. 10.
Adminiſtrare aciem. Hirt. in Bell. Alexand. Ut quum eſſet in duas partes urbs diviſa, acies uno conſilio atque imperio adminiſtraretur.
Adſiſtit in aciem ordo agminis. Tacit. Hiſt. 2. 41.
Amplecti hoſtium aciem. Id eſt, Circumvenire. Liv. 4. Decad. lib. 1.
Aperire mediam aciem venienti ex adverſo hoſti. Liv. 3. Decad. lib. 8.
Audere aciem. Tacit. lib. 12. 28. Vaſtati agri, prædæ paſſim actæ, non auſis aciem hoſtibus: vel ſi ex occulto carpere agmen tentarent, punito dolo.
In aciem audere. Tacit. lib. 12. 32.
Bellat acies. Stat. 1. Theb. 46.
Bellare acie. Liv. 4. Decad. lib. 2.
Cadere in acie. Id eſt, Occidi. Liv. 3. Decad. lib. 9. 29. 3.
Cadere per acies. Tacit. 1. Ann. 10. Quum ferociſſimi per acies aut proſcriptione cecidiſſent.
Certant acies. Virg. 2. Æn. 30.
Claſſibus hic locus, hic acies certare ſolebant.
Ciere acies. Virg. 6. Æn. 829.
Heu quantum inter ſe bellum, ſi lumina vitæ
Attigerint, quantas acies, ſtragemque ciebunt!
Circumvallare aciem. Sil. Ital. lib. 7. 118.
Circunvenire. Liv. 4. Decad. lib. 1.
Claudere. Liv. 3. Decad. lib. 10.
Coercere. Virg. 9. Æn. 27.
Meſſapus primas acies, poſtrema coercent
Tyrrhidæ juvenes. Id eſt, Cogunt, colligunt. Servius.
Cohærent acies. Curt. lib. 3. 11. 4. 5.
Coire inter ſe mediæ acies poſſent. Liv. 3. Decad. lib. 8.
Colligere ſe ad aciem. V. COLLIGO.
Collucet flammis acies. V. COLLUCEO.
Committere ſe in aciem. V. COMMITTO.
Componere aciem. Tacit. in lib. de Moribus German. 6. 8.
Concurrunt acies. Liv. 4. Decad. lib. 4.
Concurrere acie. Liv. 4. Decad. lib. 10.
Conficere per acies bellum. Tacit. Ann. lib. 2. 41. Lætiore Tiberio quia pacem ſapientia firmaverat, quam ſi bellum per acies confeciſſet.
Confligere duplici acie. Quintil. lib. 5. Cap. 7.
Congredi acie. Tacit. lib. 14. 34.
Conſiſtere in acie. Liv. 1. Decad. lib. 9.
Continentur acies. Cæſ. de Bell. Civil. lib. 1. 83. Tali inſtructa acie tenere uterque propoſitum videbatur: Cæſar, ut niſi coactus prælium non committeret: ille, ut opera Cæſaris impediret. Producitur tamen res: aciesque ad ſolis occaſum continentur. Inde utrique in caſtra diſcedunt.
Damnare aciem. Id eſt, Deteſtari & relinquere. Sil. Ital. lib. 17.
Datur acies. Tacit. in Vita Agric. Fortiſſimi cujuſque vocem audiebam, Quando dabitur hoſtis? quando acies?
Decernere acie. Liv. 4. Decad. lib. 1. Potuiſſe caſtris prope urbem poſitis, tutanda colonia, ita ut acie non decerneret, in adventum ejus rem extrahere. Et lib. 2. Quum acie decernendum videret.
Deductus in aciem. Tacit. Hiſt. 1. 89.
Deducta legio in aciem. Tacit. Hiſt. 2. 43.
Deſcendere in aciem omnibus copiis. Liv. 4. Decad. lib. 1.
Dicere acies. Id eſt, Deſcribere, narrare. Virg. 7. Æn. 42.
Tu vatem, tu diva mone: dicam horrida bella,
Dicam acies, actoſque animis in funera reges.
Dilatare aciem. Liv. 4. Decad. lib. 1. 31. 21.
Dimicare acie ſi vellet Liv. 4. Decad. lib. 1. & 4. 31. 35.
Dirigere aciem. Cæſ. Bell. Civil. lib. 5. Hirt. de Bell. Afric. Hoſtes interim aciem dirigunt mirabili longitudine non peditum, ſed equitum confertam. Liv. 4. Decad. lib. 1.
Disjecta acies. Tacit. Hiſt. 3. 2. 7.
Diſpoſita Vitellianarum legionum acie. Tacit. Hiſt. 2. 41.
Diſtrahere aciem, & diſtendere. Cæſ. Bell. Civil. lib. 3. 92. Pompeius ſuis prædixerat, ut Cæſaris impetum exciperent, neve ſe loco moverent, aciemque ejus diſtrahi paterentur: ut primus excurſus visque militum infringeretur, aciesque diſtenderetur: atque in ſuis ordinibus diſpoſiti, diſperſos adorirentur.
Divertere acies. Lucan. lib. 2. 470.
Ducere firmamentum in aciem. Liv. 3. Decad. lib. 9.
Duplicare acies. Sil. Ital. lib. 15.
Educere in aciem. Cæſ. Bell. Civil. lib. 4. 13. 26.
Erigere aciem. Liv. 1. Decad. lib. 1. Tacit. Ann. 18. 36. Hiſt. 4. 71.
Erigere aciem in adverſum collem. Liv. 3. Decad. lib. 8.
Erumpit nova acies. Liv. 1. Decad. lib. 4.
Evadere adverſus aciem. Liv. 3. Decad. lib. 7.
Excedere acie. Liv. 4. Decad. lib. 1.
Excire milites in aciem. Liv. 3. Decad. lib. 7.
Exire in aciem. Liv. ibid.
Exornare aciem. Salluſt. in Jugurth.
Explicare. Liv. 1. Decad. lib. 4. 27.
Extenditur acies. Curt. lib. 3. 9. 12.
Extenuare aciem. Liv. 4. Decad. lib. 1.
Ferre. Tacit. lib. 4. Id eſt, Suſtinere.
Firmare ſubſidiis. Liv. 1. Decad. lib. 4.
Firmare. Liv. 3. Decad. lib. 7.
Hortari aciem. Ovid. 1. de Arte Am. 207.
Impulſa acies. Liv. 3. Decad. lib. 4.
Inclinavit acies. Liv. 1. Decad. lib. 2. 20.
Inclinatur acies, Fuſa eſt acies. Liv. 1. Decad. lib. 1. 12.
Incubuit tum acies hoſtium integris ordinibus. Tacit. Hiſt. 2. 42.
Incurrere in averſam hoſtium aciem. Liv. 3. Decad. lib. 10.
Inducere aciem in hoſtem. Liv. 1. Decad. lib. 4.
Inducere legiones in aciem. Liv. 3. Decad. lib. 7.
Inferre ſe in mediam aciem. Liv. 3. Decad. lib. 8.
Infertur pedeſtris acies. Tacit. lib. 2.
Inſtaurare aciem. Vide INSTAURO.
Inſtituere, pro Facere. Cæſ. Bell. Civil. lib. 3. 93. Timens Cæſar ne a multitudine equitum dextrum cornu circunveniretur, celeriter ex tertia acie ſingulas cohortes detraxit, atque ex his quartam inſtituit. Paulo poſt, Quod ubi Cæſar animadvertit, quartæ aciei quam inſtituerat ex cohortium numero, ſignum dedit.
Inſtruere. Cic. pro Muren. 19. Tu actionem inſtituis: ille aciem inſtruit.
Integrare. Sil. Ital. lib. 12. 680.
Interrumpere aciem. V. INTERRUMPO.
Invadere transverſam hoſtium. Liv. 1. Decad. lib. 9.
Invehi in aciem. Id eſt, Inferri. Liv. 1. Decad. lib. 2.
Ire in aciem. Tacit. in Vita Agricolæ.
Iterare aciem. Id eſt, Renovare. Stat. 11. Theb. 455.
Labantes acies. Tacit. in lib. de Morib. German. 8.
Laxata acies. Liv. 3. Decad. lib. 7.
Locare ante aciem pedites ex omni juventute delectos. Tacit. in lib. de Morib. German. 6.
Miſcere pavidos fuga, vulneribusque milites in certam & integram aciem. Liv. 3. Decad. lib. 10.
Antequam miſcerentur acies. Tacit. Hiſt. 2. 25.
Movere loco. Liv. 3. Decad. lib. 10. Sil. Ital. lib. 11.
Nudare cornibus, auxilio, &c. Liv. 3. Decad. lib. 10.
Nutantem aciem victor equitatus incurſat. Tacit. Hiſt. 3. 18.
Opponere. Virg. 9. Æn. 469.
Æneadæ duri murorum in parte ſiniſtra
Oppoſuere aciem.
Ordinare. Curt. lib. 3. 8. 24.
Pandere aciem. Tacit. Hiſt. 2. 25. Liv. 3. Decad. lib. 8.
Patefacta acie, cornua hoſtium amplexus in orbem, pugnantes ad unum omnes occidit. Liv. 3. Decad. lib. 8.
Pellere. V. PELLO.
Perfringere. Tacit. lib. 20.
Perrumpere. Virg. 9. Æn. 513.
Saxa quoque infeſto volvebant pondere, ſiqua
Poſſent tectam aciem perrumpere. Id eſt, Scutis facta teſtudine ſe tegentem.
Perturbata acies. Liv. 3. Decad. lib. 7. 37. 41.
Poſcere acies. Virg. 8. Æn. 540.
— poſcant acies, & fœdera rumpant.
Procedere in aciem. Liv. 1. Decad. lib. 4. & 3. Decad. lib. 7.
Procurrit acies. Cæſ. Bell. Civil. lib. 3. 93. Eodem tempore tertiam aciem Cæſar, quæ quieta fuerat, & ſe ad id tempus loco tenuerat, procurrere juſſit.
Prodire in aciem. Cæſ. Bell. Gall. lib. 8. 8. Omnibus rebus inſerviendum

viendum statuit, quo celerius hostes contempta suorum paucitate prodirent in aciem.
Producere in aciem. Liv. 1. Decad. lib. 2.
Profligare & perfringere aciem. Sil. Ital. lib. 11. 80.
Progredi in aciem. Liv. 4. Decad. lib. 1.
Promovere aciem. Liv. 1. Decad. lib. 2.
Propinquabat legionum acies. Tacit. 3. Hist. 46.
Proruebat hostilem aciem ingentibus saxis. Tacit. Hist. 3. 23.
Prorumpere in aciem. Tacit. 2. Hist. 41.
Prosiliunt acies. Lucan. lib. 7.
Protrita hostium acie. Tacit. 2. Hist. 26.
Pugnare acie. Liv. 3. Decad. lib. 9.
Recedere ex acie. Hirt. de Bell. Afric. 19. extr. In eo prælio Petreius graviter ictus ex acie recessit.
Recipere aliquem in aciem. Liv. 1. Decad. lib. 2.
Redintegrata acie, manus ad obsessos tendere. Tacit. 4. Hist. 34.
Refert pedem acies. Val. Max. lib. 1. cap. 8.
Refugere in secundam aciem. Liv. 3. Decad. lib. 10.
Refugere acie. Cæs. Bell. Civil. lib. 3. 95. Qui acie refugerant milites, & animo perterriti, & lassitudine confecti.
Restituere aciem. Liv. 1. Decad. lib. 2.
Resedit acies hoc campo. Virg. 8. Æn. 504.

— tum Hetrusca resedit
Hoc acies campo, monitis exterrita divûm.

Sistere aciem. Liv. 1. Decad. lib. 2.
Sonat acies cantu virorum. Tacit. 4. Hist. 18. Ut virorum cantu, fœminarum ululatu sonuit acies.
Sternere aciem. Virg. 8. Æn. 562.

O mihi præteritos referat si Juppiter annos,
Qualis eram quum primam aciem Præneste sub ipsa
Stravi, scutorumque incendi victor acervos.

Struere. Virg. 9. Æn. 42.

Neu struere auderent aciem, neu credere campo. V. Instruere.

Subducere saucios in postremam aciem. Liv. 3. Decad. lib. 10.
Subducere legionem ex acie. Tacit. lib. 2. 21.
Successit vallo Romana acies, ubi primum illuxit. Liv. 3. Decad. lib. 7.
Suggredi acie. Tacit. lib. 4. 47. Quidam audentius apertis in collibus visebantur: quos dux Romanus acie suggressus haud ægre pepulit.
Summovere aliquos in postremam aciem. Liv. 3. Decad. lib. 10.
Sustentare. Virg. 12. Æn. 663. Tacit. 1. Hist. 65.
Sustinuit labantem aciem Antonius accitis prætorianis. Tacit. 2. Hist. 23.
Temperare acies. Id est, Regere ac moderari. Stat. 9. Theb. 28.
Tenere aciem, pro Regere. Cæs. Bell. Civil. lib. 3. 88. In eo loco ipse erat Pompeius: mediam aciem Scipio cum legionibus Syriacis tenebat.
Turbavit extemplo aciem eorum eques immissus. Liv. 4. Decad. lib. 4.
Turbata acies. Liv. 3. Decad. lib. 7.
Venire in aciem. Tacit. in lib. de Morib. German. 14.
Veniamus in aciem dimicationemque. Cic. in Orat. 25.
Versari in acie & ferro. Cic. de Opt. Gen. Orat. 149.
Volitare tota acie. Tacit. lib. 2.
Acies, ut alia quintæ inflexionis, olim habuit in genitivo Acie, authore Servio. Sallust. 1. Hist. Dubitavit acie pars.

ACILA, [Ἀκίλα] Emporium est maritimum Arabiæ, distans triginta dierum navigatione a Berenice Troglodytarum urbe. Plin. lib. 6. cap. 28. in descriptione navigationis Indicæ.

ACILIA, Gens plebea Romæ fuit a Trojanis oriunda, ut author Herodianus. Hanc vero gentem abjectam fuisse & obscuram, inde apparet, quod postremos omnium eorum, quorum originem veteres ad Æneam referunt, honores adeptos constet. Primus enim M. Acilius. C. Fil. IↃLVII anno ab U. C. curules gessit magistratus, qui Antiochum regem & Ætolos apud Thermopylas devicit, deque iis triumphavit. Liv. lib. 36. Ob quam victoriam ei statua delata est aureis bracteis incrustata, ut annotavit Rhodig. lib. 29. cap. 24. Fuit & M. Acilius L. F. C. N. Cos. cum L. Quinctio, anno DCIII. author est Cassiodorus. & Plin. lib. 7. cap. 36. Item fuit M. Acilius Glabrio, apud quem Cicero Verrem accusavit. In Verr. 5. 29. De Sen. cap. 10. Juven. 4. 94. Auson. Profess. 24. v. 4. Et Fastos. Ab horum uno Lex Acilia de pecuniis repetundis severissima, cujus meminit Cic. in Verr. 1. 9. Et pro Sextio 64. dicitur etiam Aquilia. [Imo ACILIAM ab AQUILLIA Gente diversam fuisse liquet ex Denariis antiquis ap. Fulv. Ursin. q. V. Hic vero omnia confusa.

ACILIUS BUTA, [Ἀκίλιος] Homo Prætorius, cui post patrimonium ingens consumptum Tiberius paupertatem confitenti, Sero, inquit, experrectus es. Cæl. Antiq. Lect. lib. 9. cap. 13. [Scribendum Atilius ex Senec. Ep.

ACILIUS STHELENUS, e plebe Libertina, in excolendis vineis cura & artificio singulari fuit, ita ut cunctis miraculo esset. Hujus meminit Plin. lib. 14. cap. 4.

ACILISENA, [Ἀκιλισηνή] Regio est Asiæ inter Taurum & Euphratem: de qua Strabo lib. 11.

ACINA, [Ἄκινα] Arabiæ oppidum. Plin. cap. 29. lib. 6.

ACINACEUS, V. ACINUS.

ACINĂCES, is. m. [ἀκινάκης] Gladius Persarum, sive Medorum, inquit Acron. Hor. 1. Od. 27. 5.

Vino & lucernis Medus acinaces
Immane quantum discrepat.
Insignis manicis, insignis acinace dextra. Val. Flacc. lib. 6. 711.

Cum Scythæ per ventum & acinacem jurabant, per vitam se & mortem affirmabant jurare, quod ventus vitæ hominum causa sit, acinaces vero mortis, sicut Lucianus in Toxari testatur.
Acinaci, Scythæ illi inhospitales, qui in intimas solitudines acti sunt, Martis simulacro, annuis hostiis litabant. Alex. ab Alex. lib. 6. cap. 26.

ACINIPPO, Oppidum Bæticæ Hispaniæ, Plin. 3. 1. quod idem Acenippo Ptolemæo 2. 4. dicitur.

ACINTANI, gens Hispana, simulacrum Martis ornatum radiis maxima religione colentes, Netum vocabant: quod eorum lingua marem significat Sipont. ex Macrob. Saturn. lib. 1. cap. 19. Sed Accitani legendum. V. Supra.

ACINUS, ἄκινος Dioscoridi, 3. 50. Herba est tenuibus siccisque surculis, ocymo similis, odorata, sed hirsutior, ex qua coronæ factitantur. Quidam ex vulgo sylvestre Basilicum vocant, Latini Ocymastrum, quod plane Ocymum imitetur. Plinius hanc herbam & coronarum, & ciborum caussa ab Ægyptiis seri asserit, & alio nomine Epipetron vocari, & nunquam florere. Vid. lib. 21. cap. 15. & 27.

ACĬNUS, i. m. & ACINUM, n. teste Nonio [ῥάξ] Hor. 2. Sat. 6. 85.

Aridum & ore ferens acinum, semesaque lardi
Frusta dedit.

Vulgo granum id appellatur, nasciturque inter fructus minutiores arborum fruticumve. Inter acinos enim numerantur Grana, uvæ, hederæ, sambuci, ebuli, mali punici: addo etiam morum, & quicquid his est simile. Cic. de Senect. 47. Omitto enim vim ipsam omnium quæ generantur e terra, quæ fici ex tantillo grano, aut ex acino vinaceo, aut ex cæterarum frugum aut stirpium minutis seminibus tantos truncos ramosque procreat. Quo loco Turnebus Acinum vinaceum ea dici forma censet, qua Gallum gallinaceum dicebant.
Acina ebriosa, f. pro Acino ebrioso, n. dixisse Catullum poetam, 27. 4. scribit Gellius lib. 7. cap. 20.
Acinum corrugatum. In CORRUGO.
Acinus callosus. In CALLOSUS.
Acini coccinei. In COCCUM.
Acini mespilorum. Plin. lib. 15. cap. 20.

ACINACEUS, Adj. [ῥαγώδης] ex Acinis confectum: ut Acinaceum vinum.

ACINARIUS, Dolia acinaria. Varr. de R.R. 1. 22.

ACINATICIUM, ii. n. Potio ex acinis vinaceis aqua maceratis confecta. Ulp. l. 9. de oleo vin. leg. Acinaticium plane vino non continebitur. Quo loco Hotom. mavult legere Acinacium, aut Acinaticum. Hujus potionis conficiendæ rationem vide apud Cassiodorum cap. 12. Gloss. Gr. Lat. ὀξῶδες, adde Pallad. 1. tit. 6.

ACINŌSUS, [ῥαγώδης] Adj. Dicitur quod multos habet acinos: ut, Uva acinosa. Plin. de vitium generibus lib. 14. cap. 3. Columbinæ acinosissimæ. V. etiam 12. 3. Harduin.
Acinosum, pro Resiccosa in modum acinorum. Plin. lib. 12. cap. 13. Asari semen acinosum, saporis calidi, ac vinosi.

ACIPENSER, ĕris. m. [ἔλοψ] Genus piscis, de quo Plin. lib. 9. cap. 17. Apud antiquos piscium nobilissimus habitus acipenser, adeo ut cum tibiis & coronis inferretur. Athen. lib. 7. & Macrob. Saturn. 3. 16. conf. Cic. de Fin. 2. 8. & 28. Hor. 2. Sat. 2. 47. Vulgo eundem putant ac Elopem, Asellum, Sturionem quem & Asturionem quidam vocant, a quibus tamen omnibus diversus est, ut accurate docet Ludov. Nonius in Icthyophagia. Vid. & Salmas. Exercit. Plinian. pag. 940. & Turneb. 30. 21. L. And. Resend. lib. 2. de Antiq. Lusit. disq. de pisce Asturione pag. 73. Unus omnium squamis ad os versis contra aquam nando meat, nullo nunc in honore est: quod quidem miror, cum sit rarus inventu. Cic. in dialogo de Fato, ut citat Macrob. lib. 2. Saturn. cap. 12. Nam cum esset apud se ad Lavernium Scipio, unaque Pontius, allatus est forte Scipioni acipenser, qui admodum raro capitur, sed est piscis, ut ferunt, in primis nobilis. Cum autem Scipio unum & alterum ex iis qui eum salutatum venerant, invitasset, pluresque etiam invitaturus videretur, in aurem Pontius, Scipio, inquit, vide quid agas, acipenser iste paucorum hominum est. Hæc Macrob. Martial. in Xeniis 13. 91.

Ad Palatinas acipensera mittite mensas,
Ambrosias ornent munera rara dapes. Legimus in aliquibus exemplaribus (acipensem) & (ornant)

Acipenser decumanus, V. DECUMANUS.

ACĪRIS, [Ἄκιρις] Italiæ fluvius apud Plinium: cujus etiam mentionem facit Volaterranus. V. Plin. lib. 3. cap. 5.

ACIS, is, vel idis. [Ἄκις] Fluvius est Siciliæ, qui decurrit ex Ætna, teli impetu, unde dictus est, ut docet Eusthatius.
Acis, apud Ovid. 13. Met. 750. 756. 757. primam producit. Claud. lib. 3. de Rapt. Proserp. corripit.
Lucus erat prope flumen Acin, &c.

ACIS, pulcherrimus fuit adolescens, Fauni filius ex Simethi fluvii filia, pastor Siculus, quem dum Galatea Nerei & Doridis filia amaret, & Polyphemum Cyclopa sperneret, ille iratus Acin necavit: qui postea Galateæ miseratione in fontem mutatus est, ut scribit Ovid. lib. 13. Met. v. supr.
Acis item Insula una est ex Cycladibus, authore Plin. cap. 12. lib. 4.

ACITANI, V. ACINTANI.

ACITAVONES, Plinio populi inter Alpinas gentes numerantur, c. 20. lib. 3.

ACITHIUS, [Ἀκίθιος] Fluvius est Siciliæ apud Ptolemæum, alio nomine Acis & Acilius dictus. V. supr.

ACITIA, Insula, quæ & Melos, & Siphnus dicitur. Sipontin.

ACITOS, V. ACYTOS.

A C L

ACLASSIS, Tunica ab humeris non consuta. Festus. Gr. κάλασις vel χάλασις, a χαλάω laxo. Laxamentum tunicæ nodo retentum sec. Scaliger. conf. Dacerium.

ACLETI, [ἄκλητι] Adv. Citra vocationem, citra invitationem. Proverbii loco dicitur, quoties invocatus quis accedit ad convivium: quod & amici faciunt & cœnipetæ. Hermolaus in Plin. lib. 15. cap. 11.

ACLIS, idis. f. Nonius 18. 10. [ἀγκυλίς] Virg. 7. Æn. 730.

— teretes sunt aclides illis
Tela.

Aclides, inquit, Jacula brevia. Servius, Putatur, inquit, Teli esse genus quod per flagellum in immensum jaci potest. Cæsari tragula, Bell. Gall. 5. 46. V. Salmas. ad Treb. Poll. Claudium cap. 14. Turneb. Adverf. 30. 21. & Drakenb. ad Sil. 3. 363.

Acclūdo, is. compositum a Cludo. Vid. clūdo.

Acme, es. [Ἀκμή] Nomen mulieris proprium. Catul. Epigr. 43. 1. &c.
Acmen Septimius suos amores
Tenens in gremio, mea, inquit, Acme, &c.

Acmŏdæ, [Ἀκμῶδαι] Septem sunt insulæ post Hiberniam, non procul ab Orcadibus. Plin. lib. 4. cap. 16.

Acmon, [Ἄκμων] unus ex Idæis Dactylis, id est, Magnæ Matris deorum ministris, & assessoribus: de quo vide plura apud Lilium Gyraldum in lib. de Diis Gentium.

Acmonia, [Ἀκμονία] Stephano, Urbs est Phrygiæ in conventu Synnadico: cujus meminerunt Ptolemæus & Stephanus. Hinc

Acmonides, [Ἀκμονίδης] unus Cyclopum. Ovid. 4. Fast. 286. Vid. brontes.

Acmonienses, sive, ut Plinius legit lib. 5. cap. 25. Acmonenses, Populi sunt Acmoniæ urbis.

Acmothēton, i. n. [Ἀκμόθετον] Lignum sustinens incudem.

Acnua, f. Agri modus apud Varr. de R. R. 1. 10. & Columel. 5. 1. Græcis ἄκαινα est, ut ex Herone Rigaltius ad Gromaticos veteres observat. Bætici rustici Agnam & Porcam appellarunt. Alii Porcamin, ut Gromatici notant.

A C O

Acoetes, [Ἀκοίτης] Nomen viri pauperis, sub cujus imagine latuit Liber, eludens Penthea. Hujus tenuitatem exprimit Ovid. 3. Met. 582.

Acoetus, [ἄκοιτος] Sine cubili. Unde Plin. lib. 11. cap. 15. Mel acœton vocat, sine retrimento sedimentove. V. Not. Dalech. In omni (inquit) melle, quod per se fluit, ut mustum, oleumque, appellaturque acœton, maxime laudabile est. Nam κοῖτος lectum significat. Unde & cœton [κοιτὼν] hoc est, Dormitorium Plinio: & Procœton vel Procœtion in epistolis Cæcilii, pro Anticubiculo: etiamsi Procestrion quoque legitur, non absurde. Quid sit Procestrion, Festus Pompeius docebit. Procœtion & Cœten, Vitruvius thalamum & anthitalamum usurpat. Hermol. Gloss. in Plin. Sed V. supra Acetum.

Acolastus, i. [ἀκόλαστος] Prodigus, intemperans, immodestus, lascivus, libidinosus, infrenis, immoderatus. Gell. lib. 19. cap. 2. negat Latine verti posse. Sonat ad verbum, impunitus, vel incoercitus, ut sit qui cupiditates non puniat, velut injecto freno. Nam κολάζω punio est, & α privat. Nec solum de hominibus, verumetiam de rebus dicitur, ut ἀκόλαστος γλῶττα, lingua infrenis. Acolastus homo, homo nihili neque rei, neque frugis bonæ. Gell. lib. 7. cap. 11. Budæus in Comment. Protervum proprie significare putat, & qui sibi in libidine temperare non potest.

Acolitanum, [Ἀκολιτανόν] Oppidum liberum est in Africa proprie dicta, ab ea parte qua tractum Cyrenaicum spectat. Plin. lib. 5. cap. 4.

Acolūthus, i. [ἀκόλουθος] Consequens, consentaneus. Quintil. 5. 10. substantive, n. pl. Consequentia dixit, quæ Græcis ἀκόλουθα. m. Affectator, comes, assecla, puer junior ministrans in rebus corporis, famulus a corpore. Erasm. in Epist. Hieronym. ad Nepotian. de Vit. Cleric. ex Hesych. q. V. Fuit & Ecclesiasticum officium, de quo V. Gloss. du Fresne, Spelm. & Hierolex. Macri, & ante hos Isidorum, 7. 12. de Clericis. Augustin. Ep. 104. princ. Ep. 62. sub init. & Cyprian. Ep. 7. Edit. Oxon. (Pammel. 36.) ubi itidem Acoluthi mentio habetur. quidam perperam scribunt Acolytus.

Acolȳtus, i. [ἀκώλυτος] Impedimento carens, Qui nullis terroribus a proposito dimoveri potest. Unde Epictetus verum atque sincerum Stoicum, acolytum esse dicebat. quasi dicas, non prohibitus, ab α & κωλύω prohibeo.

Acŏnæ, [ἀκόναι] Cautes. V. aconitum.

Acŏne, es. [Ἀκόνη] Portus Bithyniæ, veneno aconito dirus. Plin. lib. 6. cap. 1.

Aconiti, [ἀκονιτὶ] Adv. Sine pulvere, citra pulverem sudoremque, citra negotium & laborem, sine pugna, κόνις ιος enim pulverem significat. Plin. lib. 36. cap. 11. Alcimachus pinxit Dioxippum, qui pancratio Olympiæ citra pulveris jactum (quod vocant Aconiti) vicit: coniti Nemea. Tactum l. Hard. Proverbii loco dicitur de eo qui sine labore victor evadit: ab athletis sumptum, qui pulverem inspergebant corporibus, ut se facilius comprehendere possent. Ovid. 9. Met. 35. de lucta Herculis & Acheloi. Vid. Hermolaum in Plin. & Erasm. in Chiliad. Eadem forma dicimus & ἀνιδρωτὶ sine sudore, & ἀναιμωτὶ, sine sanguine.

Aconites, [Ἀκονῖται] Populi sunt montani, prope Sardiniam insulam, quorum meminit Strabo lib. 5.

Aconītum, i. [ἀκόνιτον] Herbæ genus, de qua sic Plin. lib. 27. cap. 3. extr. Aconitum, folia habet cyclamini aut cucumeris, non plura quatuor, ab radice leniter hirsuta, radicem modicam, cammaro similem marino. Quare quidam cammaron appellavere, alii thelyphonum, ex qua diximus causa. Radix incurvatur paulum, scorpionum modo: quare & scorpion aliqui appellavere. Nec defuerunt qui myoctonon appellare mallent: quoniam procul & e longinquo odore mures necat. Nascitur in nudis cautibus, quas aconas vocant & ideo aconitum aliqui dixere, nullo juxta, ne pulvere quidem, nutriente. Hanc aliqui rationem nominis attulere. Alii, quoniam vis eadem in morte esset, quæ cotibus ad ferri aciem deterendam, statimque admota velocitas sentiretur. Lucan. 4. v. 322. Ovid. 7. Met. 418.
Lurida terribiles miscent aconita novercæ. Ovid. 1. Met. 147.
Videtur de quibuslibet venenis intellexisse.
— nec miseros fallunt aconita legentes. Virg. 2. Georg. 152.
Ubi Servius, Aconita nascuntur in Italia, sed non ea obesse dicit, quia sunt omnibus nota. Hæc autem Herba dicitur nata esse de spumis Cerberi, quo tempore eum Hercules ab inferis traxit. Quæ quia in saxis & cotibus nascitur, Aconitum dicitur, ἀπὸ τ ἀκόνης. Id est, a Cote. Et dicimus τὸ ἀκόνιτον, καὶ τὰ ἀκόνιτα. Hæc Ser. Theophrastus tamen de Plant. Hist. lib. 9. cap. 16. aliud affert nominis etymon, affirmans non esse ἀπὸ τῶν ἀκονῶν, id est, a Cotibus, sed ab Aconis Periandinorum vico ad Heracleam Ponti sito, ubi & plurimum & optimum nascitur. V. Athenæum lib. 3. & Solinum cap. 45.
Aconita dira. Ausonius Sect. 2. monosyllabis.
Lurida. Ovid. 1. Met. 147.
Pallida. Lucan. lib. 4.
Vivacia. Ovid. 7. Met. 418.
Aconitum, Dioscoridis interpres 1.93. vertit, Non picatum. At Cæl. Antiq. Lect. lib. 28. cap. 2. Aconita, inquit, intelliguntur Græcis Vasa non illita, quæ calido diluta humore, aquam in se trahunt. [Sed ἀκώνητον legendum Sarac. contendit in Schol. ad C. 94. q. V.

Aconteus, Venator egregius, ut docet Stat. 7. Theb. 590. & Sil. lib. 16. 562.

Acontias, æ, [ἀκοντίας] Cometæ genus, de quo Plin. lib. 2. cap. 25. Acontiæ jaculi modo vibrantur ocyssimo significatu. Hæc fuit de qua quinto consulatu suo Tiberius imperator Cæsar præclaro carmine perscripsit, ad hunc diem novissime visa. Easdem breviores, & in mucronem fastigiatas, xiphias vocavere, quæ sunt omnium pallidissimæ, & quodam gladii nitore, ac sine ullis radiis.

Acontias, est etiam Serpens magnitudine duorum cubitorum, figura autem crassa in tenuem abeunte, colore viridi, maxime juxta alvum, ut milium colore referat, unde & Cenchrias, id est, Miliaris appellatur. Aetius serm. 13. cap. 27. Ælian. lib. 6. Hist. An. c. 18. Latinis Iaculum dicitur q. V.

Acontia, n. pl. Calcei muliebres. V. infra ploearia.

Acontion, [Ἀκόντιον] Oppidum est Arcadiæ, nomen habens ab Acontio Lycaonis filio. Stephanus.

Acontius, [Ἀκόντιος] Bœotiæ mons est, teste Plin. lib. 4. cap. 7.

Acontius, [Ἀκόντιος] e Ceo sive Cea Ægei maris insula profectus ad sacra Dianæ, quæ in Delo insula omnium Cycladum clarissima, frequenti virginum conventu celebrabantur, in amorem visæ Cydippes puellæ nobilis exarsit. Quam cum ob generis imparitatem non auderet palam uxorem petere, novam commentus est fraudem, qua illam sibi conjugio obligaret. Siquidem in pulcherrimo pomo scripsit duos hosce versus,
Me tibi nupturam (felix eat omen) Aconti,
Juro quam colimus numina magna Deæ. Sunt qui hos malint,
Juro tibi sacræ per mystica sacra Dianæ,
Me tibi venturam comitem, sponsamque futuram.
Itaque sic inscriptum pomum projecit ad pedes puellæ. Quæ fraudis inscia, cum imprudens legeret, visa est se uxorem Acontio pacisci. Nam quæ ante deos in templo Deliæ Dianæ dicerentur, rata esse debere, lex erat. Cum autem paulo post pater hujusce rei nescius, illam alteri despondere, subita febre correpta est. Cui Acontius per epistolam persuasit, morbum a Diana esse immissum, eo quod non implevisset quæ Dea præsente promiserat. Proinde contra patris voluntatem maluit in Acontii venire sententiam, quam diutius torqueri. Extat utriusque epistola inter Ovidianas 20. 21.

Acontizo, [ἀκοντίζω] Jaculari. Translate Veget. de Re Vet. 1. 26. Ut possit sanguis acontizare per venam.

Acopis, [ἀκοπὶς] Gemma nitro similis, pumicosa, aureis guttis stellata, cum qua oleum subfervefactum, perunctis lassitudinem solvit. Plin. lib. 31. cap. 10.

Acŏpos, sive Acŏpus, f. ἄκοπος Dioscoridi, Herba est fruticosa, gravi odore, flore oleris, quæ & Anagyros vocatur a Plin. 27. 4. a Dioscoride etiam ἀνάγυρις. Vulgus ob odoris gravitatem Lignum fœtidum appellat. Hujus semen, quod in oblongis corniculis habet, commanducatum, vomitiones ciet. Unde factus est locus proverbio, ἀνάγυριν κινεῖν, Anagyrin movere, quo utimur in eos qui obfutura sibi commovent. V. Plin. l. c.

Acopum, i. n. [ἄκοπον] Celf. 4. 27. Acopo articuli perfricentur. plural. Acŏpa, ōrum. Medicamenta lassitudines & fatigationes levantia. Plin. lib. 29. cap. 3. &c. Ad omnia quæ acopis curantur, unguentumque pariter & medicamentum est. conf. 31. 7. Budæus, Acopos, minime lassum significat. Peculiari capite de his agit Celsus, quod est 24. libri 5.

Acor, V. aceo.

Acorna, æ. [ἄκορνα] Herba est ex genere aculeatarum, spinam habens pro folio, vernaculo Cnico similis, colore tamen rufo, succum pinguem & sanguineum fundens. Plin. lib. 21. cap. 16.

Acorum, [ἄκορον] describit Diosc. lib. 1. cap. 2. Plin. lib. 25. cap. 13. Et 26. 5. Hermolaus, Ruellius, & alii multi. Quid autem sit Acorus, seu Acorum, non satis norunt recentiores. Ego (ait Manardus lib. 6.) quoties acoro opus est, non vulgari illa radice, & injucundi odoris, sed vocato aromatico calamo uti consuevi. Antonius vero Musa, Quam, inquit, galangam appellatis, verus Dioscoridis acorus est: quod sæpe ab excellentissimo Leoniceno dictum memini. Vid. Celf. 321. Apul. de Herb. cap. 6. & 88.

Acosmia, æ. [ἀκοσμία] Rerum congeries indigesta, confusa, & incondita. Acosmia etiam Dedecus & indignitas, & status publici perturbatio, quum unicuique ordini suæ vices suaque dignitas non constant. Quo verbo Plutarchus statum Reipublicæ tempore belli Civilis appellavit. Budæus.

Acosmus, i. [ἄκοσμος] Inornatus, incomptus. Lucret. utitur l. 4. 1153.

A C Q

Acquiesco, ēvi, ētum, [ἐπαναπαύομαι] ēre. Pro simplici ponitur, Quiescere. Cic. 13. Att. 34. Vitandi caloris causa Lanuvii treis horas acquieveram.
Acquiescere per translationem dicimus, quum Remittitur dolor, aut alia animi molestia. Cic. 1. de Fin. 82. de improbitate loquens, Cujus in animo versatur, nunquam sinit eum respirare, nunquam acquiescere. Idem 4. Acad. 25. 3. Quum es commotus, acquiescis.
Acquiescere in re aliqua, aut in aliquo homine, cum quadam animi voluptate, quieteque consistere & oblectari in re aliqua, in qua prius in dubio aut solicitudine animus fuisset. Cic. 9. Att. 10. Acquiesco enim scribens ad te, & legens tua. Acquiesco, id est, Oblector. Idem de

de Amicit. Viciſſim autem ſenes in adoleſcentium charitate acquieſcimus. & Suet. Tib. cap. 56.

Acquieſcere κατ' εὐφημισμὸν pro Mori dixit Nepos 23. 13. 1. Sic, inquit, vir fortiſſimus, multis variiſque perfunctus laboribus, anno acquievit ſeptuageſimo. Ubi quidem ſignificanter Acquieſcere dictum videtur de Morte vitam laborioſam ſecuta. conf. Val. Max. 9. 12. ext. 1. Sponius Miſc. Erud. Antiq. p. 171. ex Lapide Lugdunenſi: Julia adepta hic adquieſcit. Ita ſepulti non raro quieſcere, & mors ipſa Quies appellatur. Citerioris ævi ſcriptoribus Acquieſcere Conſentire eſt, vel Aſſentiri. Hieronym. lib. 2. adverſ. Jovian. (Tom. 3. Oper. 36.) de Diogene. Gennad. Maſſil. cap. 55. de Eccl. Dogm.

Acquieſcere alicui rei, pro In aliqua re. Sen. Epiſt. 24. princ. Ut meliora tibi proponas, & acquieſcas ſpei blandæ. Item Suet. Tib. cap. 31.

Acquiescens, Partic. [ἐπαναπαυόμενος] Cic. 2. Q. fratr. Erat ſummum otium forenſe, ſed ſeneſcentis magis civitatis, quam acquieſcentis.

Acquīro, ſivi, ſitum, ēre. [κτάομαι, περιποιέομαι, προσπορίζω, ἀντέχομαι] ex Ad & Quæro; Idem quod Comparo. Virg. 4. Æn. 175.

Mobilitate viget, vireſque acquirit eundo. De Fama loquitur. Opes. Ovid. 2. de Arte Am. 343.

Naſcitur exiguus, ſed opes acquirit eundo.

Acquirere rerum dominium, aut poſſeſſionem dicimur, cum illa jure aliquo civili, hoc eſt, ea ratione quæ jure civili ad dominii poſſeſſionisve translationem inſtituta eſt, nanciſcimur. Hotoman.

Acquirendi dominii modi ſunt ſex, Mancipatio, traditio, uſucapio, in jure ceſſio, adjudicatio, & lex. Ulp. in Fragmen. Poſſeſſionis autem ſeptem, pro Emptore, pro hærede, pro donato, pro derelicto, pro legato, pro dote, pro ſuo. lib. Digeſt. XLI.

Ad honorem & gloriam aliquid acquirere. Cic. 3. Fam. 7. Ut mihi nihil neque ad honorem, neque ad gloriam acquirendum putarem.

Ad vitæ fructum. Cic. in Catil. Mihi quidem ipſi quid eſt quod jam ad vitæ fructum poſſit acquiri?

Benevolentiam acquirere. Quintil. lib. 3. cap. 8.

Dignitatem. Cic. Fam. lib. 10. 3. Omnem tibi reliquæ vitæ dignitatem ex optimo Reip. ſtatu acquires.

Gratias. Cic. 1. Att. 110. Vides in quo curſu ſumus, & quam omnes gratias non modo retinendas, verumetiam acquirendas putemus.

Moram ad condemnandum. Cic. pro Cæcin. 2. Quanquam ego mihi ſic perſuadeo, Recuperatores, non vos tam propter juris obſcuram dubiamque rationem, bis jam de eadem cauſa dubitaſſe, quam quod videtur ad ſummam illius exiſtimationem hoc judicium pertinere, moram ad condemnandum acquiſiſſe: ſimul & illi ſpatium ad ſe colligendum dediſſe.

Studia vulgi. Tacit. lib. 12.

Aliquid per ſervum. Paul. in l. ſi id D. de donat. inter vir. & uxor. Si quid per eum ſervum, quem emerat ex nummis a marito donatis, mulier acquiſiſſet, forte legatum, hæreditatem, &c.

Acquirere de malis etiam rebus dicitur: ut, Acquirere inimicitias. Plaut. Milit.

Acquiri, pro Addi, vel Conciliari. Plin. lib. 15. cap. 17. Quo genere & vino odorem acquiri putant.

A C R

Acra, [Ἄκρα] Vicus eſt Panticapenſis agri, ad oſtium Mæotidis, ſeptuaginta ſtadiorum freto a Corocondame oppoſita ſibi urbe diſcretus.

Eſt & Acra cognomento Japygia, Promontorium extremum Salentinorum, quo quam longiſſime, ut inquit, Plin. lib. 3. cap. 11. in mare excurrit Italia: Japygiæ cognomentum diſcrimis gratia additum eſt. Nam Græci quælibet promontoria ἄκρας vocant. Unde & pleræque urbes in promontoriis ſitæ, Acræ appellantur. V. Steph.

Acrabathēna, [Ἀκραβαθηνὴ] Una eſt ex decem Judææ Toparchiis, Plin. lib. 5.

Acradina, [Ἀκραδίνα] Cic. 4. Verr. 53. Altera autem eſt urbs Syracuſis, cui nomen Acradina eſt: in qua forum maximum, pulcherrimæ porticus, ornatiſſimum Prytaneum, ampliſſima eſt curia, templumque egregium Jovis Olympii: cæteræque urbis partes una lata via perpetua, multiſque transverſis diviſæ, privatis ædificiis continentur.

Acræa Juno, [Ἥρα ἡ ἀκραία] Dicta fuit a Corinthiis, quod ἐν ἄκρα τινὶ, hoc eſt, In promontorio quodam inter Lachæum & Pagas, non procul a Corintho, coleretur: ubi & vetuſtum ejus extabat oraculum. Strab. lib. 8.

Acræpala, [ἀκραίπαλα] ab Hippocrate dicuntur Ea omnia quæ crapulæ obſiſtunt, quemadmodum ἄδιψα quæ ſitim prohibent. Inter Acræpala numerantur Amygdalæ amariores.

Acræphia, [Ἀκραιφία] Urbs eſt Bœotiæ, quæ ab Hom. Iliad. 2. 507. Arne vocatur: dicta Acræphia, ab Acræpheo Apollinis filio, ut Stephano placet. Hanc Strabo neutro genere effert Acræphium, ἀκραίφιον.

Acragas, [Ἀκράγας] Siciliæ urbs, quæ Agrigentum alias dicitur. Plin. lib. 3. cap. 8. in deſcriptione Siciliæ: Oppidum Acragas, quod Agrigentum noſtri dixere. De hoc meminit Virg. 3. Æn. 703. V. ſuo loco Agragas.

Acragantinus, [ἀκραγαντῖνος] Adj. Idem quod Agrigentinus. Lucret. lib. 1. 716. (Sed Plures Libri habent Agrigentinus, forma Latina.) Quorum Acragantinus cum primis Empedocles eſt.

Acratismus, i. m. [ἀκρατισμός] & Acratisma, atis, n. Jentaculum. Plutarch. in Sympoſiacis, a meracius potandi conſuetudine nomen hoc inflecti conjectat, quoniam panis buccellam mero tingerent. Cæl. Antiq. Lect. lib. 13. cap. 57.

Acratocothōnes, [ἀκρατοκώθωνες] Dicti ſunt homines vinoſi, & meracius bibentes: quaſi dicas, Vini meri pocula. Cæl. lib. 27. cap. 27.

Acratophoron, [ἀκρατοφόρον] Urceolus Latine dicetur. Cic. 3. de Fin. 4. Et tamen puto concedi nobis oportere, ut Græco verbo utamur, ſiquando minus occurret Latinum, ne hoc ephippiis & acratophoris potius, quam, &c. Varr. de R. R. 1. 8. Vinea, quæ ſine jugo adminiſtrat Acratophoro vinum.

Acratoposia, æ. [ἀκρατοποσία] Latine, Potio vini meraci. Hinc Acratopoſiæ certamen: de quo ſic Cæl. Antiq. Lect. lib. 18. cap. 31. Sunt qui Indos eſſe philœnos, id eſt, vini amatores eatenus prodant, ut Calano moriente, præter gymnica & muſica ab Alexandro propoſita certamina, etiam acratopoſiæ ſit inſtitutum, in quo primas occupanti talentum foret præmium: ſecundas autem, minæ triginta: tertias, decem. Mortuos vero inibi ſtatim quinque & triginta, mox etiam ſex. Qui plurimum bibit, ac vicit, meri choas perſiccavit quatuor, nomen homini Promachus. Hæc Cæl. ex Athen. l. 10. conf. Æliani V. H. 2. 41.

Acratus, [Ἄκρατος] Bacchantium Genius, Athenis ſpectabatur, cui os duntaxat extra parietem extabat. Pauſan. in Attic.

Acravisci, [Ἀκραυίσκοι] Populi ſunt Pannoniæ inferioris, juxta Scordiſcos: de quibus Plin. lib. 3. cap. 25.

Acre, Oppidi nomen apud Plin. lib. 5. cap. 12.

Acrea Venus in Cypro colebatur, cujus templum mulieribus nec videre nec adire fas erat. Alex. ab Alex. lib. 6. cap. 2.

Acredo, inis. f. pro Illa amaritudine quæ eſt in fructibus non maturis ponitur a Calepino, ſed nullo authore probat. Palladius Januar. c. 16. de Juglande: Nuces ſervantur cepis miſtæ, quibus hanc viciſſitudinem reddunt, ut eis Acredinem tollant. Plin. Valer. 1. 25. Acredinem habere.

Acredula, æ. f. putatur eſſe Luſcinia, acris & ſuaviſſimi cantus avis, nam de ea intelligendi videntur hi verſus in Divin. Cic. 1. 8.

Sæpe enim pertriſte canit de pectore carmen
Et matutinis Acredula vocibus inſtat.

Quod vero ſtrenue negat Voſſius Etym. p. 298. quem vide.

Alii ergo Ululam: alii pro Ranæ ſpecie accipiunt. Videtur enim Ciceroni Acredula dici, quod Arato ὀλολυγών. Ranas vero Ololygones appellari, Auctor. Plin. 11. 37. §. 65. Accedit & Iſidori Auctoritas ſic ſcribentis, 12. 6. Agredulæ, ſive Acredulæ (c. enim & g. ſæpius confunduntur) ranæ parvæ, in ſicco, vel agris commorantes, unde & nuncupatæ.

Acrementum, i. quidam Latinum probant ex Plin. lib. 20. cap. 7. In eos uſus, & oxypropolæ ſervant addito dulci, acrementum temperantes. Qui locus ſic nunc legitur, Stomachi diſſoluti utiliſſime adjuvantur, in eo uſu & oxypori obolis aſperitatem, addito dulci, ad intinctum aceti temperantes. V. Hard.

Acrenses, [Ἀκραῖοι] Populi ſunt Siciliæ, ſtipendiarii Romanorum, non procul ab Aceſta oppido. Plin. lib. 3. cap. 8.

Accresco, ēre. de Vino Veget. de Re Veter. 4. 8.

Acria, [Ἀκρία] Oppidum eſt Hiſpaniæ, in conventu Hiſpalenſi, de quo Plin. lib. 3. cap. 1. Item alterum in Peloponneſo, ad oſtium Eurotæ fluvii, in ſinu Laconico: de quo Ptolemæus.

Acribodicæon, n. [ἀκριβοδίκαιον] Exactum, ſummum jus, Jus quod Strictum juriſconſulti dicunt. Et qui illud æquitati præferunt, Acribodicæi ab Ariſtotele vocantur, quaſi præduri interpretes juris, quaſique deterioris juris ſtudioſi, uſurpatoreſque. Budæus in Pandectas.

Acridia, æ. f. Fructus ſpecies, ab acrimonia ſucci ſic dicta. Iſidor. 17. 9. Scammoniam Latini Acridiam vocant.

Acridophăgi, [Ἀκριδοφάγοι] Æthiopiæ populi, deſerto contermini, homines paulo cæteris breviores, macilenti, ac ſupra modum nigri. Veris tempore Zephyrus & Libycus venti, infinitum pene locuſtarum ex deſerto ad eos deferunt numerum. Has ſale, qui ibi plurimus eſt, ſuperinfuſo, diutius ſervant, cibum guſtu eis ſuavem. Hic eſt ſolus eorum per omne tempus locuſtarum victus. Neque enim pecora nutriunt, neque piſces edunt, procul a mari poſiti: neque ullum aliud vitæ adminiculum habent. Corpore leves ſunt, veloces curſu, & vitæ brevis: ut qui longiſſime vivunt, quadrageſimum non excedant annum. Finis eorum admirabilis eſt. Nam propinquante ſenecta, pediculi alati, non ſolum viſu varii, ſed ſpecie horridi ac turpes, in corporibus nati, ventrem primo, tum pectus, deinde totum corpus parvo tempore exedunt. Qui morbum patitur, primum veluti ſcabiei cujuſdam pruritu allectus corpus ſcalpit, voluptate ſimul & dolore perceptis. Deinde exorientibus pediculis, ſimul effluente ſanie, morbi acerbitate ac dolore percitus, unguibus corpus magno cum gemitu lacerat. Tanta vero vermium copia effluit, aliis ſuper alios tanquam ex perforato vaſe ſcaturientibus, ut deleri nequeant. Hoc pacto ſive cibi ſive aeris cauſa, miſerum ſortiuntur vitæ finem. Diodor. lib. 4. cap. 3. Strab. lib. 16. De ſimilibus Populis in Parthia Plin. 11. 29.

Acrifolium, ii. Arbor quæ & Lotos appellatur. Galli Alyſam & Alyſerum vocant. Ruellius. Acrifolium inter infelices arbores commemorat Macrob. lib. 5. Saturn. cap. 16.

Acrilla, [Ἄκριλλα] Oppidum eſt Siciliæ non procul a Syracuſis, cujus incolæ dicuntur Acrillæi. Stephan.

Acrimonia, V. Acer adj.

Acrio, onis. Philoſophus fuit Pythagoricus: cujus meminit Cic. 5. de Fin. 87.

Acrisius, [Ἀκρίσιος] Argivorum rex, Abantis filius, ut ſcribit Lactantius & Euſebius in Chronico, Prœto fratri ſucceſſit in regno. Hic, ut idem Lactantius aſſerit, nec ab hoc diſcrepat Servius, unicam habens filiam Danaen, in reſponſis habuit, ſe manu ejus qui ex filia naſceretur, moriturum, qui ad effugiendam prænuntiatam mortem, filiam in quadam turri ſepoſuit, ſervarique juſſit, nequis poſſet ad eam accedere. Contigit igitur ut audita pulchritudinis ejus fama, illam concupiſceret Juppiter, qui cum ad eam acceſſum alium non videret, verſus in auri guttam, ex tegulis ſe in gremium ejus cadere permiſit, & ſic prægnans effecta eſt. Quod ægre ferens Acriſius, eam capi juſſit, & in arcam poni, atque in mare projici. quod cum miniſtri feciſſent, in littus usque Apulum arca delata eſt, & caſu a piſcatore capta: in qua cum inveniſſet Danaen, & parvum filium quem enixa fuerat, eum ad Pilumnum regem detulit. qui cum genus ejus cognoviſſet, & patriam, illam libenter conjugio ſibi copulavit. Filius autem, cui Perſeus nomen fuit, cum excreviſſet, & Gorgoni Meduſæ caput abſtuliſſet, Argos veniens, Acriſium transmutavit in ſaxum. quæ quidem transmutatio ſecundum Euſebium id ſignificat, quod cum regnaſſet Acriſius apud Argos annis XXXI, a Perſeo nepote ſuo, non ſponte, tamen occiſus, in lapidem, id eſt, in frigiditatem perpetuam verſus eſt. Ex Euſebio, Bocatio, Servio.

Acriſius Abantiades, id eſt, Abantis filius. Ovid. 4. Met. 606.

Acriſius gravis. Stat. 6. Theb. 286.

Fuit & Acriſius alter, Laertæ patris Ulyſſis pater, & Jovis filius, dicente Ulyſſe apud Ovid. 13. Met. 144.

Nam mihi Laertes pater eſt, Acriſius illi, Jupiter huic, &c.

Hunc alii Arceſium vocant, & Arceſius legunt apud Ovid.

Acrisiōnēus, Adj. [ἀκρισιώνειος] Ovid. 5. Met. 239.

Acriſioneas Prœtus poſſederat arces.

Acrisiōnēis, Danae Acrisii filia. Virg. 7. Æn. 409.
Protinus hinc fuscis tristis dea tollitur alis
Audacis Rutuli ad muros: quam dicitur urbem
Acrisioneis Danae fundasse colonis,
Præcipiti delata, &c. Servius, Acrisioneis Danae, Patronymicum. Nam male putant Acrisioneis colonis. Sola enim venerat,non cum colonis.

Acrisioniădes, æ. m. [Ἀκρισιωνιάδης] Perseus Acrisii nepos. Ovid. 5. Met. 69.
Vertit in hunc Harpen madefactam cæde Medusæ
Acrisioniades, adigitque in pectus.

Acritas, [Ἀκρίτας] Peloponnesi promontorium, juxta Maleam & Tænarum. Pompon. Mela, lib. 2. 3. 110.

Acritas, [Ἀκρίτας] Messenii sinus initium, prope Methonem, ut refert Strabo lib. 8.

Acritas, **Acritudo**, **Acriter**. V. **acer** adj.

Acrizymus, i. m. Leviter fermentatus, quasi Acroazymus: ita de Pane acrizymo Isidor. 20. 2.

Acroāma, ătis. n. [ἀκρόαμα] Auditio Latine dicitur. Mos erat apud veteres, qui hodie nullus est, ut in fabulis agendis, actionem histrionum musica symphonia commendaret. unde illud, tibiis dextris, & sinistris, aut, paribus, & imparibus, aut, Serranis, & Phrygiis. erat igitur, in voce histrionum Actio: erat in musica Symphonia, quod Acroama dicebatur, inde scilicet, quod hæc fabulæ pars auribus perciperetur, & auditio quædam esset, animum leniente musico concentu, sicut illa, quæ ad actionem histrionum pertinebat, spectantium oculos oblectabat. atque hanc fuisse Acroamatis significationem, loci demonstrant quos in antiquorum scriptis observavimus. nam Cic. in oratione pro Archia 9. distinxit Acroama & Vocem, id est, eum qui fidibus, & eum qui voce caneret. Cum, inquit, ab eo quæreretur, quod acroama aut cujus vocem libentissime audiret, respondit, ejus, a quo sua virtus optime prædicaretur. Et in Verrem 4. 22. Acroama pro Homine potius, quam pro Re, plane constat esse usurpatum, sunt enim hæc verba: Hic quasi festivum acroama, nec sine corollario discederet, emblemata avellenda curavit. sed nusquam apertius, quam apud Macrobium, quid acroama sit, intelligitur. est enim certe is, qui fidibus, non is, qui voce delectat. Saturn. lib. 11. Delectatus, inquit, inter cœnam erat Augustus pueris symphoniacis Turonii Flacci mangonis, atque eos frumento donaverat, cum in alia acroamata fuisset liberalis nummis: eosdemque postea Turonius æque inter cœnam quærenti Cæsari sic excusavit, Ad molas sunt. In oratione autem pro Sextio, 116. de P. Clodio: Ipse ille maxime ludius, non solum spectator, sed actor, & acroama. Quod ideo dixit Cicero, quia Clodius utrunque munus, & histrionis, & musici, obiret. Ex P. Manut. Comment. in Orat. pro Sextio. Est etiam lectio Philosophica subtilior. hinc Aristoteles quasdam commentationes, quas discipulis tradebat, Acroamata vocavit. [V. mox **Acroasis**] Prudent. Hymno S. Laurentii v. 325. Acroama contractis syllabis dixit:
Ergon' cachinnis venditus
Acroama festivum fui. [Immo inprima sede Jambici dimetri Anapæstum posuit. Cæterum de Materia Acroamatum Videsis Ciaccon. de Tricl. p. 74. seq. Muret. V. L. 6. 15. Pignor. de Servis. Neque modo huc pertinent Tibicinæ, Psaltriæ, Sambucistriæ & totum genus Symphoniacorum, verum etiam Anagnostæ, de quibus V. s. l.

Acroasis, is. f. [ἀκρόασις] Philosophorum schola est, Gell. 2. 22. quam auditionem vertit. 14. 1. Inauditiunculam. 5. 21. V. Joh. Wowerium de Polymathia cap. 4. circa finem. Vitruv. 10. 22. Callias Rhodum cum venisset, Acroasin fecit. id est, Auditores admisit, scholam seu dissertationem habuit super cogitationibus suis, sive solerter ab se inventis. Eodem modo Sueton de Grammat. cap. 2. de Cratete: plurimas Acroases subinde fecit assidueque disseruit. Seneca de Declamatorum recitationibus usus est excerptis Controv. lib. 4. Præfat. quemadmodum & latino Auditionis vocabulo idem est usus Suas. 3. in quam Rem alia etiam notavit Lud. Cresollius in Theatro Rhetorum 3. 5. Acroasis non secus ac Concio & de loco & de lectione sive oratione dicitur: ita Cic. 15. Att. 17. de Literis filii sui, quod eas vel in Acroasi audeat legere: qui ibid. Epist. 15. Ut vel in Concione dicere auderem. V. Parei Lex. Crit. pag. 26.

Acroaterium, ii. n. [ἀκροατήριον] Auditorium: Gr.

Acroatĭcus, Adj. [ἀκροατικὸς] Auscultatorius. Aristoteles in epistola quadam ad Alexandrum λόγους ἀκροατικοὺς appellat, libros de recondita Peripateticæ sectæ disciplina editos. Gell. lib. 20. cap. 5. & Budæus.

Acroăthon, [Ἀκρόαθον] Oppidum est Thraciæ, in vertice montis, qui Athos dicitur, situm: unde & nomen habet. Pompon. Mela lib. 2. 2. extr. Dicitur & Acrothon, & Acrothoon.

Acrobaticus, a, um. [ἀκροβατικὸς] Scansorius; ut, Genus machinæ Acrobaticon, scil. Machinæ acrobaticæ. Vitruv. 10. 1. V. Bald. Lex. Vitr. p. 5.

Acroceraunia, ōrum. [Ἀκροκεραύνια] Montes excelsi in diversis locis, sic dicti propter altitudinem & jactus fulminum, ut Serv. author est in Virg. 3. Æn. Quorum alii sunt in Epiro, dividentes Ionium mare ab Adriatico. Alii sunt eodem nomine montes inter Armeniam & Iberiam. Nam ἄκρον dicitur mons, vel summitas: & κεραυνὸς, fulmen. Hor. 1. Od. 3. 20.
Qui vidit mare turbidum, &
Infameis scopulos Acroceraunia. Virg. Ceraunia dicuntur 3. Æn. 506.
Provehimur pelago vicina Ceraunia juxta. Nunc vocantur, *Montagnes du diable*. De locis noxiis in genere. Ovid. Rem. Am. v. 739.
Hæc tibi sunt Syrtes; hæc Acroceraunia vita.

Acroceraunion, [Ἀκροκεραύνιον] Epiri primum est promontorium, eaque Acroceraunioruni montium pars, quæ mari imminens, secundum Europæ sinum a tertio, hoc est, Adriaticum mare ab Ionio dividit: distatque a Lacinio, extremo Italiæ promontorio, 75000. passus. Author Plin. lib. 3. cap. 11. & 26.

Acrochiristæ, [ἀκροχειρίσται] Athletæ dicebantur, summis inter se manibus depugnantes, nullo complexu hærentes, ut Palæstritæ. Budæus. Hinc Acrochirismus, qui Pugilatus interpretari potest. V. Cæl. lib. 11. cap. 6.

Acrochordon, ŏnis. f. [ἀκροχορδὼν] Verruca, amplitudine fabæ, pueros maxime infestans, sic dicta, quod in imo usque adeo sit angusta, ut pendere videatur. Hermolaus in Plin. Meminit Cels. lib. 2. cap. 1. Rursum lib. 5. 18. n. 24. Acrochordon, inquit, excisa nullam radiculam relinquit.

Acrocomæ, [Ἀκροκόμαι] Populi sunt Thraciæ, sic dicti, quod antias in fronte muliebriter dem tterent, quemadmodum e diverso Abantes priores capitis tondebant. Author Homer. 4. Iliad. 543. Meminit Hermol. in Plin.

Acrocorinthus, [Ἀκροκόρινθος] Montis qui urbi Corintho imminet inter Ægæum & Ionium mare, vertex est: quem Soli, cum deo eo certaretur, adjudicavit Briareus: Sol autem Veneri concessit, ut Corinthii asserunt. Pausanias in Corinthiac. Plin. lib. 4. cap. 4. Acrocorinthum vocat summam Corinthi arcem, in qua fons Pyrene: unde spectantur diversa duo maria.

Acrocorium, [Ἀκροκόριον] Bulbi species est. Plin. lib. 19. cap. 5.

Acrodrya, orum. n. [ἀκρόδρυα] Caius in l. 23. D. de Verb. Sign. hoc nomine omnem fructum arborum significari dixit. Proprie tamen Acrodrya vocantur,quæ in ambitu lignosum putamen habent. Quod genus appellatione nucum apud Latinos continetur. Budæus, Ruellius.

Acrolissus, [Ἀκρόλισσος] Arx est in colle supra Lissum Illyrici urbem. Strab. lib. 7.

Acrolithus, a, um. [ἀκρόλιθος] ut, Statua acrolitha. ap. Pollion. de 30. Tyr. cap. 32. pro Argolica em. Salmas. p. 322. Græce de Statua Colossi Vitruv. 2. 8.

Acrolochias, [Ἀκρολοχίας] Promontorium est Ægypti ad Pharon. Strab. lib. 17.

Acron, ōnis. [Ἄκρων] Cæninensium rex, quem Romulus singulari certamine vicit, teloque trajecit, & ejus spolia opima Jovi Feretrio dedicavit. Quem ob illata in hostem vulnera, teste Plutarcho in Vita Romuli, sic appellavit. Nam ait ferire apud Latinos, esse vulnerare sagittis.
Acron Cæninus. Propert. lib. 4. 10. 7.
Herculeus, vel quia oriundus ab Hercule: vel quia Cæninenses Herculem colebant: vel quia fortis & bellicosus ut Hercules. Propert. lib. 4. 10. 9.
Acron alius, Medicus Agrigentinus, Athenis una cum Empedocle philosophatus est: fuit antiquior Hippocrate. Empiricorum Sectæ signifer, qui Athenas, accensis ignibus, pestilentia liberavit. scripsit, Lingua Dorica, de Medicina lib. 1. Author Suidas, Plin. Galen. Plut. Vid. Fabric. Bibl. Gr. in Elencho Medicor.
Acron, nobilis Grammaticus, qui Horatium poetam editis commentariis enarravit. Alius a Mezentio prostratus. Virg. Æn. 10. 719.
Acron falsum porci pinguis. Veget. 1. 56. Supra Acronem colocasium, Apic. 4. 4. ubi Acron Græcis sublime & summum significans, latina forma inflectitur, intelligiturque Humelburgio ad h. loc. summus colocasii caulis vertex, & inde emergens faba, vel, ut Lister. ait, tenerum & immaturum ciborium.

Acronius lacus, [Ἀκρώνια λίμνη] Pompon. lib. 3. 2. 67. Brigantinus Plin. & Solino, nunc vulgo Constantiensis, Bodamicus, vel potius Bodmensis. In eum duobus alveis influit Rhenus. Glarean. & Vadian.

Acronyctus, a, um. [ἀκρόνυκτος] Vespertinus; ut Stellæ Acronyctæ, quæ tunc oriuntur, cum sol occidit. Firmic. Astrol. 2. 8. Nam ἀκρόνυξ a Græcis dicitur, quod nos Crepusculum vespertinum vocamus. Cæl. Rhodig. lib. 21. cap. 5.

Acrophysium, ii. n. [ἀκροφύσιον, ἀκροφύσσιον] Follis est spiramentum, seu rostrum, quod fornacis vel fusorii ori inseritur. V. Vall. in Thucydid.

Acropodium, ii. n. [ἀκροπόδιον,] id est, Basis. Hygin. c. 88. Gladium sub Acropodio Minervæ abscondere. Vid. Barth. Adverf. 8. 6.

Acropŏlis, [Ἀκρόπολις] Dicebatur ipsa arx Atheniensium. Athenæ enim in tres partes dividuntur, scilicet ἀκρόπολιν, ἄστυ, & Piræum portum. V. Thucydid. lib. 2.

Acrosphyria, [ἀκροσφύρια] Genus calceamentorum muliebrium Polluci lib. 7. cap. 22.

Acrostĭchis, ĭdis. f. [ἀκροστιχὶς] Quum ex primis aliquot versuum continuo ordine sequentium literis oratio aliqua connectitur, ut in quibusdam Ennianis & Sibyllinis. Cæl. Antiq. Lect. lib. 25. cap. 9. Et Cic. 2. de Divin. 54. Appellatur hoc nomine Carminis genus, cujus strophæ per Literas initiales repræsentant Alphabetum. Ex hoc genere leguntur duo Hymni Acrostichides in Poetis Ecclesiasticis G. Fabricii; quorum alter pag. 567. est Sedulii: A solis ortus cardine; alter Ven. Fortunati pag. 721. Agnoscat omne seculum Antistitem Leontium.

Acrostolia, orum. n. [ἀκροστόλια, ἀκρωτήρια] Extremæ sunt partes navis, quæ facile evellebantur, quum collibitum fuerat: ut constat ex Diodor. Sicul. lib. 20. Latini, ut putat Bayfius, etiam Rostra interdum vocant, & si quæ similia. Erat autem in more positum apud antiquos, ornari naves victrices Acrostoliis captivarum. Vid. Schesf. de Mil. Nav. 2. 6. p. 156.

Acrotadus, [Ἀκρόταδος] Insula est in sinu Persico, de qua Plin. lib. 6. cap. 23.

Acroteria, orum. n. [ἀκρωτήρια] Extremitates sunt corporis. Aristoteles sic appellat extremam partem digitorum sub unguibus latentem, & extremam partem ossium. Significat etiam Pinnacula & prominentias ædificiorum. Item Statuas, quæ in ædificiorum ratione in angulorum summitate constituuntur. Sunt etiam Rostra navium & ornatus. Budæus & Cæl. lib. 25. cap. 9. V. **Acrostolia** paulo supra.

Acrotētus, [ἀκρότητος] Non respondens ad numerum saltationis. Unde ἀκρότητα κύμβαλα, Acroteta cymbala, Non congruentia ad numeros. Athenæus lib. 11. vocat sermones intempestivos, aut nihil ad rem pertinentes. Erasm. in Chiliad.

Acrothinia, [ἀκροθίνια] Primitiæ frugum sunt, quæ de summo acervo solent tolli. ἄκρον enim summum sonat, θῖνες autem frumentorum acervi dicuntur. Unde ἀκροθινιάζειν Græci dicunt, pro eo quod est, Summa delibare, vel Primitias consecrare.

Acrothon, V. **Acroathon**.

Acrothoitæ, m. plur. [Ἀκροθοΐται] Populi cujusdam Athei nomen, quos narrat Theophrastus, cum nullum colerent numen, subito universos a terra absorptos esse apud Simplic. Comment. in Epict. Enchirid. cap. 38. p. 222. Edit. Salmas.

Acrothōrax, [ἀκροθώραξ] ăcis. m. Qui leviter, aut (ut nonnullis placet) summe ebrius est. Cæl. lib. 13. cap. 19.

Acrumæruma, Utensilia ampliora. Festus. V. Voss. Etym. p. 6. Dacierus cum Scaligero legit Ærumina f. Æramina quæ Græcis χαλκώματα.

Acta, orum. V. ago.

Acta, æ. [ἀκτὴ] Id est, Secretum & amœnum litus. Virg. 5. Æn.613.
At procul in sola secretæ Troades acta
Amissum Anchisen flebant. Author Serv. Cic. 7. Verr. 8. Ipse tamen, cum vir esset Syracusis, uxorem ejus parum poterat animo soluto ac libero tot in acta dies secum habere. Siculorum lingua, Acta, Litus significat, inquit Turneb.

Acta, æ. vel Acte, es. [Ἀκτὴ] Attica regio, ut testantur Gell. lib. 14. cap. 6. & Plin. lib. 4. cap. 7. Causam nominis exprimit his verbis Strab. lib. 9. Atticam apud veteres Acten, id est, Litus, appellatam esse constat, & nomine derivato pro Actica, Atticam esse nuncupatam: quoniam maxima illius pars ad mare est extenta & angusta: oblonga vero satis & porrecta montibus usque Sunium subjicitur. Hermol. in Plin. lib. 4. cap. 7. Acten dictam scribit ab Actæone sive Actæo rege, ut Favorino placet & Lycophroni, qui Actæos vocat Athenienses: vel quia litoralis fere tota sit, exili & angusto quodam velut margine, ut Apollodor. & Strab. Dicebatur & Atthis, sed ab Atthide Cranai regis filia, ut inquiunt Eustath. Martian. Trogus.

Actæus, Adj. [ἀκταῖος] Litoralis, Atticus. Virg. 2. Ecl. 24.
Canto, quæ solitus, siquando armenta vocabat,
Amphion Dircæus in actæo Aracyntho. Servius. Sane Aracynthus mons est Thebanus. Unde Actæo, Litorali debemus accipere, non Atheniensi. Ovid. 1. Met. 313.
Separat Aonios Actæis Phocis ab arvis. Id est, Atheniensibus, seu Atticis.

Actæum primum in Attica regnasse ferunt. Quo vita defuncto, Cecrops ducta uxore illius filia, regnum suscepit: ex qua Ersen, Aglaurum, Pandrosum filias, & Erysichthonem filium sustulit. Erysichthon vivo adhuc patre vita excedens, regni successionem inanem ipsi reliquit. At Cecropi Cranaus, Athenis facile princeps, successit. Cranao vero filias cum alias, tum Atthida fuisse narrant: a cujus nomine regionem prius Actæam dictam, Atticam nominant. Author. Pausan. in Attic.

Actias, ădis. f. [ἀκτιὰς] Id est, Atheniensis. Virg. 4. Georg. 463.
Atque Getæ, atque Hebrus, atque Actias Orithya.

Actiăcus, Adj. [ἀκτιακὸς] Atheniensis. Ovid. Epist. 15. 185.
Cur nunc Actiacas miseram me mittis ad undas?

Actius, Adj. [ἄκτιος] Idem quod Actiacus. Virg. 3. Æn. 280.
Actiaque Iliacis celebramus littora ludis.
Actius Apollo in Leucadio litore colebatur, atque ita & Litoralis vocabatur, & ludis triennalibus, & gymnicis, & circensibus, navalibusque celebrabatur. Nam Apollini litora grata esse ostendit Homerus in ejus hymno. Virg. 8. Æn. 704.
Actius hæc cernens arcum intendebat Apollo. V. mox Actium.
Fuit & templum Actii Apollinis in Magnesiæ finibus ab Argonautis constitutum, Hygino teste.

Actia, orum. ἄκτια Stephano, Ludi erant in Actio Acarnaniæ promontorio, quinto quoque anno in laudem Apollinis celebrari soliti. Hos ludos vetustissimos esse constat: quippe quorum Callimachus meminit. Ab Augusto summo apparatu instaurati fuerunt, cum Antonium & Cleopatram navali prælio ante Actium superasset: cura eorum deinceps Lacedæmoniis mandata. quemadmodum Strabo author est lib. 7. Stephanus tertio quoque anno celebratos fuisse tradidit: tribusque certaminibus fuisse insignes, Gymnico, equestri, & navali.

Actæa, Herba est, sive Frutex, gravi foliorum odore, caulibus anisi geniculatis, semine nigro, ut hederæ, baccis mollibus. Nascitur in opacis, & asperis, & aquosis. Hæc Plin. lib. 27. cap. 7. Ruellius hanc eandem esse putat, aut certe simillimam illi quæ a Dioscoride χαμαιάκτη, a Latinis Ebulum vocatur. V. mox Acte.

Actæon, ŏnis. [Ἀκταίων] Ovid. 3. Met. Fab. 2. Filius fuit Aristæi, ex Autonoe conjuge, Cadmi filia. Hic venator fuit, ut docet Ovidius; & cum die quadam venatione fessus in vallem Gargaphiæ descendisset, eo quod in ea fons esset, recens & limpidus, & ad eum fontem potaturus accederet, vidit in eo Dianam nudam se lavantem. Quod cum ægre Diana tulisset, sumpta manibus aqua, in faciem ejus projecit, dicens, Vade, & dic si potes. Is autem repente in cervum conversus est: quem cum canes ejus vidissent, confestim irruerunt in eum, atque dentibus laceratum devorarunt. De quo figmento sic scribit Fulgentius: Anaximenes, inquit, qui de picturis antiquis disseruit, ait libro secundo, Actæonem venationem dilexisse: qui cum ad maturam pervenisset ætatem, consideratis venationum periculis, id est, quasi nudam artis suæ rationem videns, timidus factus est. Et paulo post, Sed cum venandi periculum fugeret, affectum tamen canum non deposuit, quos inaniter pascendo pene omnem substantiam perdidit. Ob hanc rem a suis canibus devoratus est. Hæc ille. Hæc de Ovidii sententia lib. Met. 3. Quanquam de Actæone aliter in commentariis Apollonii lib. 4. Sed receptior est & communior Ovidii sententia. Diodor. lib. 5. cap. 14. Actæonem fabulantur a suis canibus discerptum, quod Dianæ concubitum, cum venaretur in montibus juxta templum sitis appetierit. Alii putant id ei accidisse, quod se illi Actæon prætulerit in venandi arte.
Actæon Hyantius. Id est, Thebanus vel Bœotius. Siquidem Bœotii antiquitus Hyantes vocabantur, teste Plin. lib. 4. cap. 7.
Autonoeius. Id est, Autonoes filius. Ovid. 3. Met. 198.
Additus & pavor est: fugit Autonoeius heros.
Actæon Cadmi nepos. Ovid. 3. Met. 138.
Celer. Sen. in Theb. 1.

Actæus, [Ἀκταῖος] Unus ex Telchinibus, qui, ut Strabo refert, ex Creta primum in Cyprum venerunt, postmodum Rhodum. Horum nomina erant, Actæus, Megalesius, Ormenus, Lycus, Nicon, Mimon. Vide Gyraldum in lib. de Diis Gentium.

Actania, [Ἀκτανία] Insula est in mari Germanico, cujus meminit Plin. lib. 4. cap. 13.

Actasta, V. acasta.

Acte, [Ἀκτῆ] Planta est, cujus duo genera refert Galen. lib. 6. Simplic. Med. sic inquiens: Acte, tum magna illa, & arborescens, tum herbacea, quam & Chamæacten Græci vocant, (Latini hanc Ebulum, illam Sambucum.) Utraque potentiam habet desiccandi, conglutinandi, modiceque digerendi. Apul. de Herb. cap. 91. conf. Actæa.

Actiacus, Actias, Actia. V. Acta.

Actinæ Legiones. Cic. 7. Att. 18. [Suspect.

Actinosus, a. um. [ἀκτινωτὸς] Radiatus, corusc[...]s, ut Ecclesia actinosa. Ambrof. de Interpr. Dav.

Actio. V. ago.

Actisanes, Ἀκτισάνης] Æthiopum rex, qui Amasim Ægypti regem suis crudelius imperantem regno deturbavit, Ægyptiisque summa æquitate imperavit. Hic latrocinia novo more compescuit, sontes neque morte plectens, neque linquens impunitos. Constituto quippe eorum judicio, reos omnes in unum cogens, amputatis naribus, in ultima deserti ire compulit: ibique civitatem condidit ab excisis naribus Rhinoceram appellatam. Ea in Ægypti Arabiæque finibus haud procul a mari sita, omnibus vitæ commodis caret. Nam omnis vicina regio salsa est. Intra urbis mœnia unicus est puteus, & is inutilis, utpote aqua gustu amara. Hos autem eo in loco posuit, ne suis moribus vicinas gentes inficerent: neve eorum erga reliquos injuriæ essent occultæ: sed ut tanquam in oram desertam relegati, omni re egentes, cogente necessitate sibi victum exquirerent. Fissis itaque calamis, quos ex vicinis agris collegerant, longa sibi retia fecere: quibus juxta littus per plura stadia dispositis, ex captis coturnicibus (nam magnus earum numerus in littore ad capiendos pisces versatur) victum sibi compararunt Diodor. lib. 2. cap. 1.

Actito, Activus, Actor. V. Ago.

Actium, [Ἄκτιον] Acarnaniæ oppidum & promontorium, Actii Apollinis templo olim celebre, ubi Augustus Antonium & Cleopatram vicit navali prælio, ut scribunt Plutarch. Sueton. & alii.

Actius navius, Inclytus Tarquinii Prisci temporibus augur fuit, quem inspectante Rege cotem novacula discidisse fabulantur. V. Liv. lib. 1. ab Urbe. Scribitur & Accius vel Attius. Meminit hujus & Cic. 1. de Divin. 22.

Actius, V. Acta, actæ.

Actor, ŏris. V. Ago.

Actor, ŏris. Astyoches pater, ut ostendit Homer. lib. Iliad. 2. 513. Alter fuit Auruncus, cujus meminit Virg. 12. Æn. 94.
— validam vi corripit hastam
Actoris Aurunci spolium, &c.
Alius Menœtii Pater, avus Patrocli, cujus meminit Stat. 9. Theb.

Actorĭdes, æ. m. patronym. [Ἀκτορίδης] Actoris filius vel nepos. Id est, Patroclus. Ovid. 8. Met. 308.

Actrida, [Ἀκτρίδη] Oppidum coloniæ cujusdam Milesiorum, quæ Ampelone dicitur. Plin. lib. 6. cap. 28.

Actuarius, Actuosus, Actum est, Actus. V. Ago.

Actuarius, [Ἀκτουάριος] Medici Græci nomen, qui plurimis scriptis voluminibus artem illustravit, ex quibus etiam hodie sunt in manibus septem libri de Urinarum Ratione.

Actutum, Adv. [αὐτίκα] Virg. 9. Æn. 255.
— tum cætera reddet Actutum pius Æneas. Ubi Servius, Actutum, Confestim, sine dilatione. Cic. 12. Philipp. 11. Si extra castra, cæteri viderint, ego mortem actutum futuram puto.

A C U

Acubnum, [Ἀκύβνον] V. Aquinum.

Aculeus, i. [κέντρον] in insectis dicitur Id quo pungunt, ut notum est in Vespis, apibus, & crabronibus. Cic. 2. Tusc. 22. Apis aculeum sine clamore ferre non possumus. Idem 5. de Fin. 15. Cornibus uti videmus boves, vespas aculeis.
Aculeus etiam dicitur quasi Spina in foliis aut semine quarundam plantarum, unde & Herbas aculeatas, & folia, & semina sæpe legimus. Plin. lib. 10. cap. 32. Idem lib. 12. cap. 15. De Ferramentis etiam dici potest. Liv. 38. 21. Aculeus sagittæ.
Sunt & Aculei Herinaceorum, & histricum spinæ. Plin. lib. 8. cap. 35. Sed histrici longiores aculei. Hinc varia translatio.
Aculeus sagittæ pro Spiculo. Liv. l. c. Plaut. Trinum. 4. 2. 158.
— jam dudum meum ille
Pectus pungit aculeus, quid illi negotii fuerit ante ædes meas. Id est, Illa me stimulat molestia, & male habet.
Aculeus & maledictum. Cic. in Brut. 173. In altercando, cum aliquo aculeo & maledicto facetus.
Contumeliarum aculei. Cic. 2. de Orat. 25. Atque illo altero genere, in quo nulli aculei contumeliarum inerant.
Fuerunt aculei in eum. Cic. ad Q. fratr. lib. 2. 1. Fuerunt nonnulli aculei in C. Cæsarem, contumeliæ in Gellium, expostulationes cum absente Pompeio.
Aculeus orationis. Cic. in Orat. 19. Horum oratio neque nervos, neque aculeos oratorios ac forenses habet. Hoc est, Nullos habet stimulos, nullos affectus, nullam vehementiam. V. Nervi atque aculei oratorii ac forenses, In nervus.
Aculei severitatis. Cic. pro Cluent. Hoc metu proposito evellere se aculeum severitatis vestræ posse confidunt.
Disputandi. Cic. 4. Acad. 98.
Solicitudinum domesticarum. Cic. 1. Att. 17. Ac domesticarum quidem solicitudinum aculeos omnes & scrupulos occultabo.
Aculeum testimonii convertere. V. converto.
Aculei in reprehendendo. Cic. pro Planc. 24. In quibus ipsi aculei, si quos habuisti in me reprehendendo, tamen mihi non ingrati acciderunt.
Dimittere aculeum. Cic. pro Flacc. 41. Mortuus est aculeo jam dimisso ac dicto testimonio.
Emittere aculeos severitatis in aliquem. Cic. pro Cœlio 12. Sed vestræ sapientiæ, Judices, est, non abduci ab reo, nec quos aculeos habeat severitas gravitasque vestra, quum eos accusator erexerit in rem, in vitia, in mores, in tempora, emittere in hominem & in reum.
Erigere aculeos in aliquem. Cic. pro Cœlio. eod. l.
Evellere aculeum severitatis. Cic. pro Cluent. 152.
Refringere aculeos judicii. Plin. lib. 3. Epist. 15 Confido tamen me non sic auribus duci, ut omnes aculeos judicii mei illarum delinimentis refringantur, &c.

Relinquere

Relinquere in animis audientium. Cic. in Bruto 9. Non (quemadmodum de Pericle scripsit Eupolis) cum delectatione aculeos etiam relinqueret in animis eorum a quibus esset auditus.

Aculeo infixo fugere, proverbialiter significat, Post convicium dictum statim se subducere, sumptum ab apibus est.

ACULEŎLUS, i. m. dimin. [κεντρίδιον] Martial. lib. 8. 71. Sed. Acu levius, in codd. em.

ACULEATUS, denom. [κεντρωτὸς] Qui habet aculeos, aut aliquid instar aculei. Plin. lib. 10. cap. 32. Putant ex spinis aculeatis. Etiam Piscium nonnulli sunt, quos Aculeatos vocamus. Plin. 32. 11.

Aculeatum, per metaphoram dicitur, Quod quasi pungit ac mordet animum. Plaut. Bacchid. 1. 1. 29.

Quia isthæc lepida sunt memoratu:
Eadem in usu, atque ubi periculum facias, aculeata sunt,
Animum fodicant, bona destimulant, facta & famam sauciant.

Folium aculeatum. Plin. lib. 12. cap. 15.
Aculeata sophismata. Cic. 4. Acad. 24.
Literæ. Cic. 14. Att. 18.

ACULEIUS, a, um. Item denom. ut Aculeia cura. Varro.

ACUMEN, ACUMINARE. V. post ACUO.

ACUO, ui, utum, [ἀκονάω, θήγω, ὀξύνω] ĕre. ab Acone Græco vocabulo, quod Latine Cotem significat, dicitur, authore Sipontino. Est proprie Ferri aciem sic tenuare, ut bene incidat, ut cote fieri solet. Cui contrarium est, Obtundere vel Hebetare. Cic. 5. Tusc. At vocem citharœdi non audiunt, ne stridorem quidem serræ tum cum acuitur.

Est etiam acuere, Mucronem alicui rei facere. Virg. 1. Georg. 264.
Exacuunt alii vallos, furcasque bicornes. Pro, Acuunt.

Enses acuere in aliquem. Ovid. 15. Met. 776.
Falcem. Columel. lib. 3. Quoties falcem acueris, aciem pelle detergito.
Ferrum. Hor. 1. Od. 2. 21.
Sagittas. Hor. 2. Od. 8. 15.

Acuere per translationem, pro Incitare, instigare, stimulare. Cic. 3. Off. 1. Duæ res quæ languorem afferunt cæteris, Illum acuebant: otium & solitudo.

Acuere, pro Exercere, ut Servius interpretatur. Virg. 1. Georg. 123.
— pater ipse colendi
Haud facilem esse viam voluit, primusque per artem
Movit agros, curis acuens mortalia corda.

Acuere, pro Irritare. Virg. 7. Æn. 406.
Postquam visa satis primos acuisse furores. Ibid. 7. 330.
Quam Juno his acuit verbis. Ubi Servius exp. Irritavit, & instigavit ejus insaniam.

Acuere animos. Liv. 4. Bell. Maced.
Ætas acuit. Ter. Adel. 5. 3. 49. Illos sat ætas acuet.
Aliquem ad crudelitatem. Cic. pro Ligar. 4. Quorum igitur impunitas, Cæsar, tuæ clementiæ laus est, eorum ipsorum ad crudelitatem te acuet oratio?
Ad bonas artes juventutem. Plin. lib. 2. Epist. 7.
Excitare & acuere. Cic. 15. Fam. 21. In excitando autem & in acuendo plurimum valet, si laudes eum quem cohortere.
Acuere & alere ingenium. Cic. in Bruto 33. Legendus inquam est hic orator, Brute, si quisquam alius, juventuti: non enim solum acuere, sed etiam alere ingenium potest.
Acuere & adjuvare juventutem ad dicendum. Cic. in Orat. 41.
Dentes acuere. Hor. 3. Od. 20. 10.
Fletus. Valer. Argon. 2.
Gradus. Stat. 6. Theb. 588.
Industriam. Ad Heren. lib. 4. 2.
Ingenium. Cic. 2. Philipp. Vini exhalandi, non acuendi ingenii causa declamitas.
Iras. Virg. 12. Æn. 590. de Apibus.
Linguam exercitatione dicendi. Cic. in Bruto 97. Tuum forum, tuum erat illud curriculum, tu illuc veneras unus, qui non linguam modo acuisses exercitatione dicendi, sed & ipsam eloquentiam locupletavisses graviorum artium instrumento.
Lumina. Id est, Visum. Ovid. 2. de Rem. Amor. 801.
Utilius sumas acuentes lumina rutas.
Lupos acuunt agni balatibus. Virg. 4. Georg. 435.
Martem. Virg. 12. Æn. 108.
Mentem. Cic. 1. Tusc. 80. Multa e corpore existunt, quæ acuant mentem, multa quæ obtundant.
Metum alicui. Virg. 12. Æn. 850.
Plausus acuunt equum certantem de celeritate. Stat. 5. Sylv. 2.
Prudentiam intelligendi acuere. Cic. 1. de Orat. 90. Quod consuetudo exercitatioque & intelligendi prudentiam acueret, & eloquendi celeritatem incitaret.
Ruborem acuere. Claud. in Epigr. de Locusta.
Studia acuere. V. STUDIUM.
Tubæ milites acuunt. Lucan. lib. 1.
Vos acuat gloria. Ovid. 1. de Ponto 6.

ACUENS, entis. Virg. 1. Georg. 123.
— curis acuens mortalia corda.
Ovid. 2. de Rem. Amor. 801.
Utilius sumas acuentes lumina rutas. conf. Broukhus. ad Tib. 2. 6. 19.

ACŪTUS [θηκτὸς, ὀξὺς, ἀκρόπορος, ἀγχίνοος] Nomen ex Partic. a verbo Acuor: ut, Ferrum acutum. Id est, Aciem habens bene secantem. Cui contrarium est Hebes, vel Obtusum. Plaut. Milit. 5. v. 4.
Vide ut tibi istic sit acutus, Cario, culter probe.

Acutum etiam dicitur, quod In mucronem sive acumen desinit. ut, Palus acutus.
Ovid. Epist.
— & acutæ cuspidis hastam.
Cacumen. Ovid. 2. de Arte Am. 381.
Carex. Virg. 3. Georg. 231.
Frondibus hirsutis, & carice pastus acuta.
Cupressus. Ovid. 3. Met. 155.
Cuspis. Virg. 5. Æn. 208.
Ferratasque sudes, & acuta cuspide contos Expediunt.
Ensis. Ovid. 14. Epist. 45.
Falx. Ovid. 9. Met. 383.
Ferrum acutum reddere dicitur cos. Hor. in Arte Poet. 304.
— fungar vice cotis, acutum
Reddere quæ ferrum valet exors ipsa secandi.
Gladius acutus, cui opponitur Hebes. Ovid. 3. de Arte Am. 589.
Ponite jam gladios hebetes, pugnetur acutis.
Hasta. Ovid. 1. de Rem. Amor. 27.
Jaculum. Virg. 3. Æn. 46.
Nam Polydorus ego: hic confixum ferrea texit
Telorum seges, & jaculis increvit acutis.
Murex. Virg. 5. Æn. 205.
Concussæ cautes, & acuto in murice remi
Obnixi crepuere. Ubi Servius, Murex, saxi cacumen eminens per tranquillitatem.
Pinus. Ovid. 1. Met. 699.
Robur. Virg. 2. Georg. 25. — hic stirpes obruit arvo,
Quadrifidasque sudes, & acuto robore vallos. Id est, Roboris acuti.
Radius. Ovid. 6. Met. 56. De radio textorio loquitur poeta.
Rostrum. Author carm. de Pulice,
Quumque tuum lateri rostrum defigis acutum.
Acuta volucribus rostra. Plin. lib. 11. cap. 37.
Rubus. Sen. in Hippol. 10.
Sagitta. Ovid. 5. Met.
Saxum. Ovid. 4. Fast. 237.
Scopulus. Virg. 1. Æn. 49.
Illum expirantem transfixo pectore flammas
Turbine corripuit, scopuloque infixit acuto.
Spiculum. Ovid. 3. de Arte Am. 516.
Spinæ. Virg. 5. Ecl. 39. Carduus, & spinis surgit paliurus acutis.
Telum. Virg. 3. Æn. 635.
Unguis. Hor. 1. Epist. 19. 46.

Acutum per metaphoram dictum: ut, Acuti oculi. Id est, Clare cernentes. Plaut. Pseud. 4. 7. 121. Magno capite, acutis oculis.
Cibi acuti, Qui appetentiam excitant, & quasi stomachum acuunt: iidem pene qui & Acres dicuntur, nisi quod acres cibi sunt vehementiores, acuti mitiores: ut Acetaria, salsamenta, & condimenta quædam. Plin. Epist. Ut enim si cœnam tibi facerem, dulcibus cibis acres acutosque miscerem, ut obtusus illis & oblitus stomachus his excitaretur. Morbus. Hor. 1. Epist. 6. 28.
Si latus, aut renes morbo tentantur acuto.
Naribus acutis minus aptus. Id est, Derisoribus ingeniosis. Hor. 1. Sat. 3. 29.
Odor acutus. Plin. lib. 15. cap. 28. Sua & in odore miracula: malis acutus, Persicis dilutus, dulcibus nullus. Et lib. 21. cap. 7.
Acutus, Græco more pro Acri & vehementi. Grammatici enim Græci observant ὀξὺ significare plerumque magnum & vehemens. Hor. 1. Od. 9. 3. — geluque
Flumina constiterint acuto.
Acutus, Subtilis, quales sunt Disputatores & sophistæ. Cic. 2. Att. 38. Κῦρος mihi sic placuit, ut cætera Antisthenis, hominis acuti magis, quam eruditi. Idem contra Rullum, Siqui acutiores in concione steterant.
Sapor vini acutus. Plin. lib. 15. cap. 27.
Sol acutus. Hor. 1. Epist. 10. 17.
Acutus & Hebes, contraria. Cic. 1. de Invent. 35. Velox an tardus sit, acutus an hebetior, memor an obliviosus.
Acutum & perspicax. Cic. 1. Off. 100. Si naturam sequemur ducem, nunquam aberrabimus: sequemurque & id quod acutum & perspicax natura est, & id quod ad hominum consociationem accommodatum est.
Acutus ad excogitandum. Cic. 1. de Orat. 113. Nam & animi atque ingenii celeres quidam motus esse debent, qui ad excogitandum acuti, & ad explicandum ornandumque sint uberes, & ad memoriam firmi atque diuturni.
Aures acutæ. Id est, Ad audiendum arrectæ. Hor. 2. Od. 19. 4.
Acuta belli. Hor. 4. Od. 4. 76. — & curæ sagaces
Expediunt per acuta belli. Hoc loquendi genus, Acuta belli, & Horatio usitatum est, & illis simile, Subita belli, obliqua tumuli, &c. quæ extant apud T. Livium.
Conclusiones acutæ. Quintil. lib. 2. cap. 20.
Elementa. Lucret. lib. 2. 462.
— facile ut cognoscere possis
Non e perplexis, sed acutis esse elementis. Id est, Ex atomis.
Genus dicendi acutum & subtile. Cic. 2. de Orat. 98. Alter acutissimum & subtilissimum dicendi genus est consecutus.
Homo ingenio prudentiaque acutissimus. Cic. de Orat. 39. Scævola æqualis & collega meus, homo omnium & disciplina juris eruditissimus, & ingenio prudentiaque acutissimus, & oratione maxime limatus atque subtilis.
Ad inveniendum acutior atque habilior. Quintil. lib. 6. cap. 3.
Homo acutus, & natura usuque callidus. Cic. 1. de Orat. 223.
Homo in primis acutus Antiochus. Cic. 1. de Nat. Deor. 16.
Homo minime malus quidem, sed non satis acutus. Cic. 3. Off. 39.
Ingenium acutum, Idem quod Subtile: cui opponitur, Obtusum, hebes, retusum. Cic. 2. de Divin. Aliæ agrorum partes, quæ acuta ingenia gignant, aliæ quæ retusa.
Opus lenonis acutum. Hoc est, Ingeniosum & vafrum. Claud. in Eutrop. lib. 1.
Principia orationum acuta sententiis. Cic. in Orat. 124. Principia verecunda, non elatis intensa verbis, sed acuta sententiis, vel ad offensionem adversarii, vel ad commendationem sui.
Sententiæ docendi, Cic. de Opt. Gen. Orat. 5. Sunt enim sententiæ docendi, acutæ: delectandi, quasi argutæ: commovendi, graves.
Æs. Ovid. 6. Met. 589. Hor. 1. Od. 16. 7. Acron, Acutum, sonorum: a tinnitu.
Hinnitus. Virg. 3. Georg. 94.
Sonus acutus, cui opponitur Gravis. Plin. lib. 10. cap. 29. Modulatus editur sonus, gravis, acutus. Cic. 1. de Orat.
Sonus acutus & excitatus. Cic. in Somn. Scip. 11. Quam ob causam summus ille cœli stelliferi cursus, cujus conversio est incitatior, acuto & ex-

& excitato movetur ſono: graviſſimo autem hic lunaris atque infimus.
Stridor. Hor. 1. Od. 34. 15.
Tinnitus. Ovid. 5. Met. 204.
Ululatus. Catul. Epigr. de Berecynthia & Aty.
Vox. Ovid. 3. Met. 224. Hor. 3. Od. 4. 3.
Acutum cernere. Id eſt, Acute. Hor. 1. Sat. 3. 26.

Quum tua pervideas oculis mala lippus inunctis,
Cur in amicorum vitiis tam cernis acutum,
Quam aut aquila, aut ſerpens Epidaurius?

Triſte & acutum reſonare. Hor. 1. Sat. 8. 41.

ACUTA-SPINA, [ὀξυάκανθα] Arbor eſt Pyraſtro ſimilis, ſpinoſa valde, & exigua, baccas profert myrti, plenas, rubras, fragiles & intus nucleum: radicem habet multifidam alte deſcendentem. Dioſcor. lib. 1.

ACUTŬLUS, a, um. dimin. [ὀξύτερος] Cic. 3. de Nat. Deor. 7. Breves & acutulas concluſiones. Id eſt, Aliquantum argutas & ſubtiles.

ACUTULE, Adv. Auguſt. Confeſſ. 3. 7. Quaſi acutule movebar.

ACUTALIS, e. ut, Terminus lapideus ſi fuerit craſſus acutalis. Frontin. de Colon. p. 132. per Goeſium.

ACUTATUS, a, um. Veget. de Re Vet. 1. 22. Sagitta cotibus bene acutata.

ACUTE, Acutius, Acutiſſime. Adv. [ὀξέως] Id eſt, Subtiliter & ingenioſe. ut Acute explicare. Cic. 1. Acad. Acute reſpondere. Idem in Lælio 6. Vel reſponſa acute ferebantur. Acutiſſime ac diligentiſſime ſcripta. Cic. 5. Verr.
Acute colligere. Cic. 1. de Orat. 143. Quum multa colligeres non modo acute, ſed etiam ridicule ac facete.
Acute, arguteque conjicere. Id eſt, Conjecturam facere. Cic. in Bruto 53. Quis putet aut celeritatem ingenii L. Bruto illi nobilitatis veſtræ principi defuiſſe? qui de matre ſuavianda ex oraculo Apollinis tam acute arguteque conjecerit, qui ſummam prudentiam ſimulatione ſtultitiæ texerit, &c.
Acute, arguteque reſpondere. Cic. pro Cœlio 8. Si mihi ad hæc acute, arguteque reſponderit.
Sonare, cui Graviter ſonare opponitur. Cic. in Somn. Scip. 11. Natura fert ut extrema ex altera parte graviter, ex altera autem acute ſonent.
Aliquid tractare. Cic. 2. de Invent. 16. Sed illæ tenuius & acutius & ſubtilius tractantur.

ACUTIATOR, oris. m. Qui acutum reddit. Vet. Gloſſ. ἀκονητής, Samiarius, Cotiarius, Acutiator.

ACŪMEN, ĭnis. n. [ἀκὴ, ὀξύτης, θῆγμα, τὸ ὀξὺ] Nomen ab Acuo, videtur proprie Mucronem ſignificare, ut Acumen cultri, aut ſtyli. Ovid. 4. Met. 579. De cruribus Cadmi verſis in caudam ſerpentis.

Paulatim tereti ſinuantur acumine crura.

Roſtri avium. Plin. lib. 10. cap. 71. Alia dentibus prædantur, alia unguibus, alia roſtri aduncitate carpunt, alia latitudine ruunt, alia acumine excavant. Hinc auſpiciorum genus deducunt nonnulli, quod ex Acuminibus dicebatur, ad quod Plautus alludat Epid. 2. 2. ipſo principio, de quo interpretes plura: quanquam in hoc exponendo ritu tanta eſt Eruditorum diſſenſio, ut quale auſpicium hoc fuerit, nihil habere ſe certi fateatur Delrio. 4. Diſqu. Mag. cap. 2. qu. 7. ſect. 2. p. 560. lege Jo. Meurſ. Exerc. Crit. ad Epid. 1. 3. Turneb. Adverſ. 27. 12. Cœl. Calcagn. 1. qu. Epiſt. 51. & cujus jam verba deſcribo, Valtrin. de Re Milit. Rom. 1. 6. p. 26. id Auſpicium quale fuerit, obſcurum eſt. Nonnulli (in his Turnebus) exiſtimant, veteres ex acumine ſpiculorum, pilorum, enſiumque ſpem Prælii & eventum ſolitos auſpicari, verbi cauſa, ſi ſplenderet, ſi retuſum non eſſet, ſi non ſordidum, ſi non hebes, ſi horrorem quendam præ ſe ferret. Cœlius Calcagninus putat eſſe, cum ſuper haſtas ſtellæ apparerent, pila ardere viderentur, de quibus Sen. in Nat. Quæſt. & Plin. Aliqui ad Geomantiam referunt, quæ acuminibus ita exercetur, ut punctorum paritas, imparitas, obliquitas, quadratio, decuſſatio ſpectetur. Hæc Valtrinus. Cerda vero Comm. in Virg. 6. Æn. 199. f. 627. Sententiam, inquit, refero ad Pullare Auſpicium: ergo Acumina ſunt Roſtra avium, ex quibus, ſi quid tibi caderet, auſpicia dicebantur ſumi ex acuminibus, id eſt, roſtris avium. vide ut hanc rem late explicet Antonius Clarus in 12. Tab. &c.
Acumen naſi. Lucret. lib. 6. 1191.

Compreſſæ nares, naſi primoris acumen.

Sed frequentius legitur per metaphoram dictum: ut Acumen ingenii. Quintil. lib. 5. cap. 7. Acumen naturale. Cic. 1. Tuſc. 19. Quem eſſe negas, eundem eſſe dicas: ubi eſt acumen tuum?
Saporis. Plin. lib. 14. cap. 20. Et ſaporis quædam acumina.
Acumen, pro Aſtu, vafritia, calliditate. Hor. 1. Epiſt. 17. 55. Meretricis acumina.
Sine acumine homo. Cic. 2. de Nat. Deor. 74. Epicurus ſine acumine ullo, ſine authoritate, ſine lepore.
Argutum judicis acumen. Id eſt, Ingenium ſubtile. Hor. de Arte Poet. 364.
Argutiæ & acumen. Cic. in Orat. 110. Nihil Lyſiæ ſubtilitate cedit, nihil argutiis & acumine Hyperidi.
Ingeniorum acumen. Cic. pro Flacco. Græcis non adimo ſermonis leporem, ingeniorum acumen, dicendi copiam.
Leve mentis acumen diſcurrit. Claud. de Rapt. Proſerp. 2.
Acumen Stertinii delirat. Id eſt, Stertinius homo acutus. Hor. 1. Epiſt. 12. 20.
Sub acumen ſtyli ſubire & ſuccedere. Cic. 1. de Orat. 151. Omneſque ſententiæ, verbaque omnia quæ ſunt cujuſque generis, maxime illuſtria, ſub acumen ſtyli ſubeant & ſuccedant neceſſe eſt. Ducta eſt metaphora a Stylo, quo in tabulis ſcribebant.
Admovere acumen chartis Græcis. Id eſt, Ingenium ad libros Græcorum. Hor. 2. Epiſt. 1. 161.
Acuminibus ſuis ſe compungunt dialectici. Cic. 2. de Orat. 158.
Habet acumen hæc interpretatio. Cic. 2. de Orat. 257.
Illudere alicujus acumen. Cic. 1. de Orat. 143.

ACUMĬNO, as. [ὀξύνω] Acutum facio. Lactant. de Opific. 6. In quadrupedibus autem contextum ſpinæ a ſummo capite deductum, longius extra corpus eduxit, & acuminavit in caudam.

ACUMINĀTUS, Adj. [θηκτὸς] Qui acumen habet: ut, Telum acuminatum. Plin. lib. 11. cap. 2. & lib. 18. cap. 35.

ACUMINARIUS, a, um. ut Mola acuminaria, armis ſcil. acuendis. Vet. Interpr. Statii ad 3. Theb.

ACUPEDIUS, [ὀξύπους] dicebatur, Cui præcipuum erat in currendo acumen pedum. Feſtus. Lucilio eſt Agipes. conf. Dacerium.

ACUPEDIUM, ii. n. Gloſſ. Græc. Lat. ὀξυποδία, acupedium.

ACUS, ûs. f. [βελόνη] Eſt (inquit Feſtus) Qua ſarcinatrix, vel etiam ornatrix utitur. Valla lib. 1. Acus dicitur qua veſtes ſarciuntur. Cic. pro Milon. 66. Vulnus in latere, quod acu punctum videretur, pro ictu gladiatoris putari.
Acus pro Ea qua ornatrix utitur ad diſcernendos capillos. Apulejo Crinalis. lib. 8. p. 207. Juven. 2. Sat. 2. 94.

Ille ſupercilium madida fuligine tactum
Obliqua producit acu. Mart. l. 14. Ep. 24.
Tenia ne madidi violent bombycina crines,
Figat acus tortas, ſuſtineatque comas. Ex emend. Scalig. Videtur id eſſe quod Diſcriminale ſive Diſcerniculum dicitur.

Acus ahena. Ovid. 2. Faſt. 577.
Aſſyria. Claud. de Phœnice. V. Acus Semiramia.
Comere comas acu. Quintil. lib. 2. cap. 5.
Immittere lina per acum. Celſ. lib. 7. cap. 17. Quidam per acum duobus linis ad imam baſim immiſſis, ſic utrinque vinciunt, quemadmodum, &c.
Trajicere acu. Celſ. lib. 7. cap. 7.
Acu tranſuere. Celſ. lib. 7. cap. 7.
Acus emerita. Juven. Sat. 6. 498. Id eſt, Ab officio coſmetæ & ornatricis, quæ crines acu concinnat. Nam qui Juvenalem de ſarcinatrice ſenſiſſe ſuſpicantur, a Muſis & Gratiis abſunt. Parrhaſius in Claud.
Idalia, ab Idalio Cypri oppido. Claud. lib. 2. de Rapt. Proſerp.
Mæonia. Id eſt, Lydia. Nam Lydi lanificio & telarum uſu maxime claruerunt. Unde orta eſt fabula de Arachne regionis illius puella, quæ cum Pallade certaſſe dicitur. Seneca,

Nec Mæonia diſtinguit acu.

Nilotis. Id eſt, Ægyptia, vel ob præcipuam Ægyptii lini bonitatem: vel quod Ægyptii multis liciis polymitas veſtes texere docuerint. Lucan. lib. 10.
Obliqua. Juven. 2. Sat. 94.
Semiramia. Martial. lib. 8. 28. Id eſt, Babylonia. Nam Babylonii primi omnium diverſos colores intexuerunt.

Texta Semiramia quæ variantur acu.

Tenuis. Ovid. 4. Epiſt. 72.
Acu pingere. Ovid. 6. Met. 23.

Sive levi teretem verſabat pollice fuſum,
Seu pingebat acu, ſcires a Pallade doctam.

Virg. 11. Æn. 777.

Pictus acu tunicas. Servius, Id eſt, Habebat veſtem Phrygionis arte perfectam.

Rem acu tetigiſti, apud Plaut. Rud. 5. 2. 19. Id eſt, Rem ipſam divinaſti, nihil aberrans. Perinde quaſi dicas, Ipſiſſimum punctum attigiſti. Nam minutiſſima puncta denotantur acu.
Filum neviſti, nunc acu opus eſt. Proverbii faciem habet, quum ſignificamus Non ſatis eſſe cœpiſſe, niſi pari induſtria perficias. Citat Jul. Pollux ex Hermippi Μοίραις. V. Eraſm.
Acum inveniſſes. apud Plaut. Men. 2. 1. 13. — ſi acum credo quæreres, acum inveniſſes. Proverbialis hyperbole, de re diligenter veſtigata. Nam acus inventu difficillima, quod ob exiguitatem facile fallat oculos quærentis.

ACUS, i. m. Piſcis genus, de quo Martial. lib. 10. 37.

Et ſatius tenues ducere credis acos.

Hic etiam Belone a Græcis dicitur, aut Raphis ut Dorion meminit, aut Ablenis ut Diphilus, eſt Piſcis longus, tenuis & levis, roſtro ſubtili, acuto porrectoque ſine dentibus, dorſo cæruleo ad viride inclinante, ventre argentei coloris, nunc Venetis Acicula nuncupatus. Maſſarius. Plin. lib. 9. cap. 51. Acus ſive belone unus piſcium dehiſcente propter multitudinem utero, parit. Hic ab eodem Plin. lib. 32. cap. 11. Aculeatus piſcis, Belone dicitur.

ACUS, ĕris. n. Eſt, ut ait Priſcianus, quod Græci σκύβαλον & ἄχυρον vocant. Id eſt, Purgamentum tritici. Varro de R. R. lib. 3. Acus ſubſternendum gallinis parturientibus. Idem in 1. Acus in area excutitur. Idem eodem cap. 52. Cato de R. R. cap. 54. Acus fabaginum.
Acus etiam in f. gen. pro eodem ponitur. Feſtus, Paleæ etiam quædam de frumento acus dicuntur. Columel. lib. 2. cap. 10. Duriſſimæ quidem acus reſectæ ſeparatæque erunt a cudentibus, minutæ vero, quæ de ſiliquis cum faba reſederunt, aliter ſecernentur. [legend. *rejectæ*.
Exercitus quoque inſtructio, Acus dicitur, quod ea pars militum vehementiſſima eſt ad hoſtem vulnerandum, acumine telorum. Feſtus. [Falſum eſſe, & *aciem* cum *acu* confundi monuerunt pridem Viri Docti. Ceterum totus is Feſti locus fœde corruptus videtur.

ACERŌSUS, a, um. [ἀχυρώδης, σκυβαλώδης] ut Aceroſus panis. Id eſt, Non ſine paleis. Feſtus.
Aceroſum panem, farre minus purgato, ac ſordibus a candido ſeparato, dicendum veteres putaverunt. Non. 5. 97. Quod is deſumſit ex Lucilii Farre aceroſo. Talis eſſe ſolet panis ordeaceus.

ACERO, are. Cum paleis miſcere.

ACERĀTUS, a, um. Aceratum lutum, cum paleis miſtum. Feſtus & Nonius ibid. [Diſtinguendum videtur: Aceratum, lutum cum paleis miſtum, ut Subſtantive ſumatur. Eadem forma Marmoratum, Arenatum, aliaque ejuſmodi efferebant.

ACUSILAUS, Athenienſis Romæ ludum aperuit Rhetorices. Volaterranus ex Suida.

ACUSTICI, [Ἀκουστικοὶ] ſunt Auditores, quales erant diſcipuli Pythagoræ. Ille enim a ſuis auditoribus ut minimum biennium exigebat, quo illis tantum audire, non etiam loqui licebat.

ACUTA-SPINA, V. ACUTUS.

ACUTĪA, [Ἀκούτεια] Hiſpaniæ urbs eſt Stephano, cujus incolæ dicuntur ACUTANI.

ACUTIA, [Ἀκουτία] P. Vitellii uxor. Tacit. 6. Ann. 47.

ACUTUS, V. ACUO.

ACYLON, ſeu potius ACYLOS, ἄκυλος Suidæ, Fructus eſt Ilicis fœminæ. Plin. lib. 16. cap. 6. Dicitur etiam hoc nomine fructus arboris cujuſdam, quæ mediam quandam naturam obtinet inter ſuber & quercum, quæ ob id Phellodrys vocatur. Ruell. lib. 1. cap. 89.

ACYLOS, ſeu ACULOS, ἄκυλος Homero, Glans iligna eſt: verum & pro pudendo ponitur, a ſimilitudine, quemadmodum balanus etiam dicitur a Galeno. V. Cæl. Rhodig. lib. 4. cap. 6.

ACYPHAS, [Ἀκύφας] Oppidum eſt in Dorica tetrapoli, ut ex Theopompo refert Stephanus.

ACYROLOGIA, æ. [ἀκυρολογία] Latine Impropria locutio dicitur. Virg. 4. Æn. 419.
Hunc ego si potui tantum sperare dolorem.
Ubi Servius, Sperare pro Timere. & est Acyrologia: nam speramus bona, timemus adversa.
Acyrologia est etiam in sensu. Ter. Eun. 5. 9. 59. Isti te ignorabant. Ubi Donatus, Figura acyrologia: ad utrunque enim pertinet, & ad laudem, & ad mores.

ACYRON, i. n. [ἄκυρον] apud Græcos, quod apud nos Improprium, ait Quintil. 8. 2. hinc Cic. 16. Fam. 17. 2. Unde illud tam ἄκυρον?

ACYTOS, [Ἄκυτος] Stephano, Insula est non procul a Creta, e regione Cydoniæ civitatis, quæ alio nomine Melos appellatur. V. Plin. lib. 4. cap. 12.

A D

A. D. Ante diem. Recte illud esse animadvertendum monuit Paulus Manutius, quod ubi apud Cic. in impressis libris legitur, Ad IIII. Calend. Ad VI. Idus, & similia, in vetustioribus libris legi A. D. quæ literæ ab imperitis conjunctæ fecerunt Ad. V. ANTE.

AD, [πρὸς, παρὰ] Præpositio est accusativa, cujus proprius est usus cum motus aliquo significatur. In hac autem significatione quandoque jungitur urbium nominibus. Cic. in Verr. Eo die Verres ad Messanam venit. Idem 2. Philipp. 106. Quum inde Romam proficiscens, ad Aquinum accederet.

Ad urbem esse dicebantur olim magistratus, qui cum potestate aut nuper e provincia revertissent, aut nondum in provinciam profecti essent. Cic. 4. Verr. 21. Ad urbem quum esset, audivit Dioni cuidam Siculo permagnam venisse hæreditatem. Idem 2. Verr. Quam primum concionem ad urbem Cos. designatus habuit. Ubi Asconius, Sic autem dici solebat de iis qui cum potestate provinciali redierant: aut nondum in provinciam profecti essent. Idem 4. Verr. Omnis magistratus qui intramuranus non est, nec urbanus, etiamsi administrator ejus Romæ est, Ad Urbem dicitur.

Ad urbem esse, pro in Urbe. Cic. Att. lib. 7. Trebatius quidem scribit, se ab illo IX. Calend. Febr. rogatum esse, ut scriberet ad me ut essem ad urbem. Idem 1. Philipp. Pecunia utinam ad ædem Opis maneret. Id est, In æde seu templo Opis.

Ad, sine motu frequenter dicitur, idque manente prima illa & propria significatione. Cic. 4. Acad. 9. In Hortensii villa quæ est ad Baulos. Virg. 1. Æn. 27.
—veterisque memor Saturnia belli,
Prima quod ad Trojam pro charis gesserat Argis. Ubi Servius, Apud, semper in loco significat: Ad, & in loco, & ad locum. In loco: ut, Ad quem tum Juno supplex his vocibus usa est. Et Cic. 2. Verr. Ex his quasi decem fiscos ad senatorem illum relictos esse, comitiorum nomine. Hactenus Servius.

Ad, cum suo accusativo interdum pro dativo ponitur. Plaut. Capt. 1. 4. 22. Ad carnificem te dabo. Licenter dictum, pro, Dabo te carnifici. Varr. de R. R. lib. 1. cap. 40. Illud quod apparet ad agricolas, id videndum diligenter. Ibid. cap. 38. Quod non solum ad agrum utile, sed etiam ad cibum. Ter. Phorm. 4. 3. 48. Ad ditem datur ea in servitutem. Pro, Diviti datur. Virg. 12. Æn. 372. Objecit sese ad currum. Ubi Servius, Ad currum, pro Currui se objecit.

Ad Dianæ, Ad Veneris, Ad Castoris, & similia: modus est loquendi ellipticus, in quo subauditur accusativus (templum, vel ædem.) Hoc autem fit Attico more, teste Prisciano. Ter. Adel. 4. 2. 43. Ubi ad Dianæ veneris, ito ad dexteram. Cic. pro Milon. Cum facibus ad Castoris, cum gladiis, toto foro volitarunt.

Ad album se transferre. V. Album in ALBUS.

Ad domum. Cic. 3. Verr. 69. Omnes ad eam domum, in qua iste diversabatur, profecti sunt: cædere januam saxis, instare ferro, &c.

Ad pro Apud. ut Plaut. Merc. 2. 2. 54. Mihi quoque etiam est ad portum negotium. Cæs. 5. Bell. Gall. 51. Totam hyemem ipse ad exercitum manere decrevit. Cic. in Pison. Deprehensus denique cum ferro ad senatum. Cic. 10. Att. 18. Commodum ad te dederam literas de pluribus rebus, quum ad me bene mane Dionysius fuit. Eidem lib. 10. 4. Fuit ad me sane diu. Liv. Dum hæc ad Veios geruntur. Virg. 6. Æn.
Hi multum fleti ad superos. Plaut. Casin. 2. 2. 21.
—nam jus viri suum
Ad mulieres haud obtinere queunt. Respondebat se ad Recuperatores esse dicturum. Cic. 5. Verr. Eamus ad me. Ter. Eun. 3. 5. 64. Id est, meam domum. Cic. Pro Rosc. Com. 7. Quis unquam ad arbitrum quantum petit, tantum abstulit? Ibid. Cæteri quum ad judicem causam labefactari animadvertunt, ad arbitrum confugiunt. Ter. Adel. 4. 4. 18. Ad me abducta est domum, pro Domum meam. Item A me domo, pro A mea domo, ut videre est supra in A vel AB.

Ad, cum accusativo personæ, addito urbis nomine itidem in accusativo. Cic. 3. Att. Sed te oro ut ad me Vibonem statim venias.

Ad, Circa. ut, Ad id tempus. Cic. 4. Att. Tu quoniam iturum te in Asiam esse putas, ad quæ tempora te expectem, facias me certiorem velim. Varr. de R. R. Nam refert, in agro ad quam partem cœli quisque locus spectet: sicut ad quod tempus quæque res facillime crescat. In quo exemplo, priore loco (ad) pro Versus: posteriore, pro Circa accipitur.

Ad, Comparationem significat. Cic. Nihil ad tuum equitatum. Id est, Præ equitatu. Ter. Eun. 2. 3. 69. Estne ut fertur forma? P. sane, CH. at nihil ad nostram hanc.

Ad, pro Contra. ut: Ad illum mihi pugna est: pro, Contra illum. Cic. 2. Fam. 3. Ne ad eam meditere, imparatum te offendam. Virg. 2. Æn. 444.
—clypeosque ad tela sinistris
Protecti objiciunt. Autores Servius & Priscianus. Tecti esse ad alienos possumus: intimi multa apertiora videant necesse est. Cic. pro Rosc. Amer.

Ad annum, pro Intra annum. Cic. 5. Att. 2. Confirmant ad eam causam etiam Furnium nostrum, quem ad annum Tribunum plebis videbam fore. *D'icy à un an, Entre cy & un an.*

Ad, Post. Cic. 12. Att. Aut nescio quid intersit, utrum illuc nunc veniam, an ad decem annos.

Ad, Propter. Propert. lib. 4. Eleg. 12.
Panditur ad nullas janua nigra preces. Liv. 1. ab Urbe, Inde, quum actæ boves quædam ad desiderium (ut fit) relictarum mugissent. Hoc est, Præ desiderio, sive Propter desiderium.

Ad, Pro. Cic. 5. Verr. Unum inquam da mihi ex illis aratoribus, qui vel ad statuam pecuniam contulerunt, qui sibi dicat pro frumento omne esse quod oportuerit, solutum. Ter. Heaut. 4. 5. 29. Argentum dabitur ei ad nuptias.

Ad memoriam aliquid notare. Cic. 5. Philipp. 17. An illa non gravissimis ignominiis, monimentisque hujus ordinis, ad posteritatis memoriam sunt notanda.

Ad memoriam posteritatis aliquid extare. Cic. 14. Philipp. 39. Ut extet ad memoriam posteritatis sempiternam.

Ad, Ante, Coram, vel Juxta. Virg. 4. Æn. 134.
—cunctantem ad limina, primi
Pœnorum expectant. Ubi Servius, Ad, Ante, vel Apud.
Suet. Calig. C. 26. Modo ad pluteum, modo ad pedes stare passus. V. supra A pedibus in A. AB. Cic. pro Rosc. Com. 45. Ejus testis ad judicem fidem infirmabit.

Ad, Præter. Ter. And. 1. 3. 10. Ad hæc mala hoc mihi accedit etiam. Cic. pro Planc. Equidem ad reliquos labores, quos in hac causa majores suscipio quam in cæteris, etiam hanc molestiam assumo, quod, &c.

Ad, pro Secundum, similitudinem significat: ut, Ad arbitrium illius, ad nutum, ad hoc exemplum, ad hunc modum. Cic. 1. de Fin. Num desistunt ad arbitrium suum scribere? Idem de Arusp. Resp. Bonorum animus ad nutum nostri ordinis expeditus jam non erit. Ter. Hec. 1. 2. 88. Ad hoc exemplum ambarum, mores earum existimans. Sic, Ad hunc modum uti, & Ad eum modum. Plaut. Aulul. & Men. 1. 3. 28.

Ad normam. Cic. in Lælio 18.

Ad perpendiculum columnas exigere. Cic. 3. Verr. 133.

Ad portionem virium. Plin. lib. 24. cap. 8.

Ad conjecturam alieni sensus, non ad judicium suum scribere. Cic. 6. Fam. 7.

Ad meum sensum. Cic. 15. Fam. 6.

Ad præscriptum omnia agere. Cæs. 3. Bell. Civil. 51. conf. 1. 36.

Ad naturam vivere. Sen. Id est, Secundum naturam.

Ad similitudinem. Cic. de Nat. Deor. 2. 161.
Sic dicimus, Pinxit ad exemplar, id est, Secundum exemplar.

Ad rationem loci & temporis. Plin. Epist. 62.

Ad numerum esse. Cic. de Nat. Deor. 1. 106.

Ad, pro eo quod vulgo dicitur, Quantum pertinet ad. Cic. 3. Verr. Vidi simul cum populo Romano forum comitiumque adornatum ad speciem magnifico ornatu: ad sensum, cogitationemque, acerbo & lugubri. Hoc est, Quantum ad speciem, quantum ad sensum, &c.

Ad, Circiter. Cic. ad Q. fratr. 2. 1. Sane frequentes fuimus ad ducentos. Ad centena numero. Plin. lib. 9. cap. 10. Pariunt ova, avium ovis similia, ad centena numero.

Ad, pro Versus. Virg. 1. Æn. 93.
Ingemit: & duplices tendens ad sidera palmas. Pro, Cœlum versus. Idem 2. Æn. Ad cœlum tendens ardentia lumina. Ter. Phorm. 5. 1. 14. Ad me respice. quod Gallice dicitur *à*, aut *vers moy*. Sic dicimus, Ad orientem spectat, Ad meridiem vergit, & similia.

Ad se versum. Sallust. in Jugurth. p. 111. Ed. Delph. Deinde converso equo, animadvertit fugam ad se versum fieri. Ibid. p. 119. Vaccenses ubi animadvertere ad se versum exercitum pergere, &c.

Ad, Usque ad, vel Usque in. Cæs. 4. Bell. Gall. 23. Ad horam nonam in anchoris expectavit. Sic,

Ad hanc diem. Cic. 2. in Catil. 19.

Ad hanc horam. Cic. 14. Philipp. 20.

Ad lucem dormitare. Cic. 1. de Divin. 28.

Ad lucem pugnare. Liv. 3. ab Urbe 28.

Ad multum diei, &, Ad multam diem. Liv. 3. Bell. Pun. Cic. 3. Att. 9. Multus sermo ad multam diem.

Ad multam noctem vigilare. Cic. in Somn. Scip. 1.

Ad vesperum. Cic. 7. Att. 8. Ab hora octava ad vesperum secreto collocuti sumus.

Ad vesperum perpotare. Cic. 2. Philipp. 77.

Ad solis occasum. Plaut. Men. 5. 3. 33.

Ad meridiem. Plaut. Mostel. 3. 1. 55.

Ad ravim poscamus prius, quam quicquam detur. Plaut. Aulul. 2. 5. 10.

Ad meum reditum. Cic. 1. Fam. 9. Ut integrum mihi de causa Campana ad suum reditum reservarem. Idem 2. Off. Remque integram ad reditum suum jussit esse.

Ad cinerem ambustus. Hoc est, Ita ambustus, ut in cinerem redigatur. Plin. lib. 10. cap. 33.

Ad insaniam concupiscere. Cic. ad Att.

Ad exactam ætatem, Ad ultimam ætatem. Festus.

Ad id locorum. Id est, Adhuc, vel Usque ad id tempus. Liv. 5. Decad. lib. 3. Nec se ad id locorum scire, propter quam causam Consuli pro hostibus fuerint. Sallust. in Jugurth. C. 63. de Mario loquens, Tamen is ad id locorum talis vir (nam postea ambitione præceps datus est) Consulatum petere non audebat. Conf. ADHUC.

Ad, sæpenumero usum quendam rei significat. Plin. lib. 20. cap. 3. Hoc ad albicandam cutem in facie, totoque corpore utuntur.

In hoc genere loquendi per Contra vel Adversus interdum declarari potest, ut in talibus, Ad parotidas, ad tormina, ad scorpiones, & alia ejusmodi multa apud Plin. Cic. 1. de Divin. 13. Mirari licet quæ sint animadversa a medicis herbarum genera, quæ radicum ad morsus bestiarum, ad oculorum morbos, ad vulnera.

Hujus præpositionis usus frequens est cum gerundii verbis in dum, & modo cum motu: ut Ivit ad lavandum. Modo sine motu, ut Ter. And. 1. 1. 111. Nec satis ad objurgandum causæ. Cic. pro Lege Manil. 1. Hic autem locus ad agendum amplissimus, ad dicendum ornatissimus est visus. In his præpositione (pro) vulgus abutitur.

Ad vivendum firmus. Plin. lib. 16. cap. ult. Firmissimæ ergo ad vivendum oleæ, ut quas durare annis ducentis inter authores conveniat.

Ad agnatos & gentiles deducendus. Id est, Mente captus. Varro de

R. R.

R. R. lib. 1. cap. 2. Qui salubrem locum negligit, mente captus est, atque ad agnatos & gentiles deducendus. Cic. 2. de Invent. 148. Si furiosus est, agnatorum gentiliumque in eo pecuniaque ejus potestas esto. Nam duodecim tabulæ furiosis jus adimunt administrandi res suas, & ad gentiles agnatosque transferunt: quemadmodum legimus lib. 1. Institutionum, titulo De curatoribus.

Ad aliquem convenire, pro in aliquem competere & quadrare. Cic. pro Sylla, Equidem vehementer lætor, eum esse me, in quem tu, quum cuperes, nullam contumeliam jacere potueris, quæ non ad maximam partem civium conveniret.

Ad amussim. V. Amussis.

Ad aspectum præclarus. Cic. 6. Verr. Nam. & situ est cum munito, tum ex omni aditu, vel terra, vel mari præclaro ad aspectum.

Ad assem impendium reddere. Plin. Epist. 15. lib. 1.

Ad denarium solvere. V. Solvo.

Ad nomen respondere. Hoc est, Comparere, & præsto esse. Dicitur de eo qui in delectu habendo vocatus, respondet, nomenque suum edit. Liv. lib. 7. ab U. C.

Ad nummum subducere. Cic. 5. Att. 21. Adsidunt, subducunt ad nummum, convenit. alii aliter distinguunt. V. Subduco.

Ad bonitatem proficere. Plin. lib. 33. cap. 3. de auro, Quinimo quo sæpius arsit, proficit ad bonitatem. Id est, Fit melius ac purius.

Ad cibos aviditas. Plin. lib. 20. cap. 16. de cunila, Concoctionem mire adjuvat, & ad cibos aviditatem.

Ad cibum purus. Plin. lib. 29. cap. 4.

Ad currum leones jungere, vel equos. Plin. lib. 8. cap. 16.

Ad cyathum stare dicuntur Pincernæ regibus, quibus cyatho vina ministrant. Sueton. in Cæs. C. 49. Sed C. Memmius etiam ad cyathum & vinum Nicomedi stetisse objecit. V. Cyathus. & supra Ad pedes & A pedib. in A.

Ad dextra, Ad læva. Plin. lib. 16. cap. 36. Latera harundini calamoque in rotunditatem bina, super nodos alterno semper inguine, ut alterum ad dextra fiat, alterum superiore geniculo ad læva per vices.

Ad dextram manum, & similia: Locutiones sunt pervenustæ, quæ ex subjectis exemplis facilius intelligentur, quam per alia verba declarari possint.

Ad dexteram, subintel. manum. Ter. Heaut. 4. 4. 10. Proximam esse huic fundo ad dexteram?

Ad sinistram. Ter. Adel. 4. 2. 43. Ad sinistram hac recta platea.

Ad lævam. Plaut. Milit. 4. 7. 24. Ubi is est? M. ad lævam.

Ad diem simpliciter veteres dicebant, pro eo quod integre dicitur Ad constitutam diem, vel Ad dictam diem. Cic. 4. Verr. & pro Cæcin. 32. Quando illa frumentum quod deberet, non ad diem dedit? Cæs. 2. Bell. Civil. 19. Nulla fuit civitas quin ad diem conveniret.

Additur tamen aliquando & adjectivum. Cic. 2. Fam. 10. Vel quia belli magni timor impendet: quod videmur effugere, si ad constitutam diem decedemus. Idem 16. Fam. 12. Tu musis nostris para ut operas reddas: nostra ad diem dictam fient.

Ad digitos venire. Plin. lib. 2. cap. 23. Ut protinus mundi quoque ipsius mensura veniat ad digitos. Id est, Supputetur.

Ad extremum, Ad postremum, Ad ultimum, Adverbia sunt modo ordinis, pro Denique vel Postremo: modo temporis, pro Tandem. Itaque pro loco & sensu accipienda erunt. Sunt autem binæ dictiones, una tamen pars orationis: qualia sunt In primis, In dies, Ad summam, In summa, & alia hujusmodi. Cic. Att. Illud te ad extremum & oro & hortor. conf. 2. Att. 22. & Nat. Deor. 2. 118.

Ad extremum & Ad ultimum, nonnunquam binæ sunt orationis partes, hoc est, præpositio & nomen absolutum, pro Usque ad extremum, Usque ad ultimum. Id est, Ad finem usque. Cic. ad Brut. 10. Cui consuli non animus ab initio, non fides ad extremum defuit. Liv. 2. ab Urbe, Patres ad ultimum dimicationis rati rem venturam. Id est, Ad ultimam & periculosissimam dimicationem.

Ad extremum. Id est, In extrema parte. Liv. 3. Decad. lib. 1. Missile telum hastili oblongo, & cætera tereti, præterquam ad extremum, unde ferrum extabat.

Ad postremum. Plaut. Aulul. 3. 5. 52. Ibi ad postremum sedit miles.

Ad fidem affirmare. Id est, Fideliter & vere. Liv. 1. Decad. lib. 3. Difficile ad fidem est in tam antiqua re quot pugnaverint ceciderintve, exacto affirmare numero.

Ad gratiam esse dicitur res aliqua. Liv. 4. Decad. lib. 5. in Quintio nova & recentia omnia ad gratiam erant. Hoc est, faciebant ut Quintius gratior esset populo Romano.

Adhoc, & Adhæc, nonnulli dicunt esse ordinis adverbia, alii pro conjunctionibus accipiunt: & ab aliis conjunctim, ab aliis separatim scribuntur. Sic autem dicuntur quasi Præter hoc, Præter hæc. Valla lib. 2. (Hoc) compositum cum præpositione (ad) significat præterea: ut apud Sallust. Cognoveram parvis copiis bella gesta cum opulentis regibus: adhoc sæpe fortunæ violentiam tolerasse, facundia Græcos, scientia belli Gallos ante Romanos fuisse.

Ad hoc, pro Ob id. Paul. in l. debitor. D. de leg. 2. Domini persona ad hoc tantum inspicitur, ut sit cum eo testamenti factio. Gallice dicimus *A celle fin que.*

Ad teli jactum pervenire. Id est, Ad eum locum unde tela in hostes jaci possint. Q. Curt. lib. 3. ubi Ad teli jactum & Extra teli jactum invicem opponuntur.

Ad id, pro Ad illud tempus, Usque eo. Liv. Quum ad id dubios servassent animos. Budæus.

Ad infinitum, pro Usque ad infinitum. Id est, Infinite. Plin. lib. 34. cap. 7. Sed hæc ad infinitum effloruit multorum voluminum opere, siquis plura persequi velit: omnia enim quis possit? Dicitur & In infinitum.

Adinstar non dicimus, teste Servio: quanvis Apuleius verborum artifex, eo licenter utatur. V. Instar.

Ad irritum cadit spes. Liv. 1. Decad. lib. 2.

Homines ad lecticam, pro Lecticariis. Catul. 10. 16.

> At certe tamen inquiunt, quod illic
> Natum dicitur, ære comparasti
> Ad lecticam homines.

Turnebus (ut id obiter) hunc locum interpretatur de lecticariis quos habere soliti erant Bithyniæ reges. Cic. in Verr. Nam (ut mos fuit Bithyniæ regibus) lectica octophoro ferebatur, in qua pulvillus erat pellucidus melitensi rosa fartus.

Ad libita. Tacit. lib. 12. Arripi conjuges ad libita Cæsarum.

Ad limina custos. Virg. 9. Æn. 648. Id est, Æditus, Servius.

Ad liquidum explorata veritas. Liv. 4. Decad. 5.

Ad literam. Quintil. lib. 9. Quem duobus ab eo libris tractatum locum, ad literam subjeci. Pro quo vulgo dicunt In forma. Erasmus.

Ad manum esse, est Aliquid ita in promptu esse, ut quasi manu teneatur. Liv. ab Urbe, Adde quod Romanis ad manum domi supplementum esset.

Ad manum habere. V. Manus.

Ad manum venire. Liv. 8. Bell. Maced.

Ad manus venire est etiam Ad dimicandum, sive Ad arma venire. Cic. 7. Verr. Nonnunquam etiam ea res ad manus atque ad pugnam veniebat.

Ad morem actionum aliquid persequi. Quintil. lib. 4. cap. 1.

Ad manum, legimus relatum ad visum, pro Cominus, sive Ex propinquo. Vitruvius, Alia enim ad manum species esse videtur, alia in excelso. Plin. lib. 31. cap. 10. ubi de Apelle, Unum imitari nemo potuit, quod absoluta opera atramento illiniebat ita tenui, ut idipsum repercussu claritates colorum excitaret, custodiretque a pulvere & sordibus: ad manum intuenti demum appareret.

Ad manum servus Is dicitur, cujus manu ad literas scribendas princeps aut quivis alius utitur: estque idem qui & A manu, & Amanuensis dicitur. Cic. 2. de Orat. Licinium servum sibi Gracchus habuit ad manum. V. in A supra.

Ad matrem pendent pyra. Plin. lib. 15. cap. 15. i. e. in arbore.

Ad nasum venire. Plin. lib. 15. cap. 28. Vinum dulce sine odore, tenue odoratius. Multoque celerius talia ad nasum veniunt quam pinguia. Hoc est, Nares feriunt.

Ad omnia alia, pro In omnibus aliis. Ter. Adel. 5. 3. 46.

> Ad omnia alia ætate sapimus rectius.

Ad pedes desilire, est De equo descendere. Cæs. in Comment. V. A. pedibus, In A præpositione.

Ad pilum ulcera reducere. Plin. lib. 22. cap. 22. Jumentorum quoque ulcera ac scabiem, radix illita, aut decoctæ succus ad pilum reducit.

Ad plenum. Hoc est, Perfecte. Ascon. in Divin. Cic.

Ad Pyrum, Nomen regionis in qua habitabat Martialis. Frequenter enim arbores nomina regionibus dabant: ut, Ad pinum, quod est apud Senec. Ad malum punicum, quod est apud Tranquil. Dom. c. 1. Sipont. & Domit. Calder. Martial. lib. 1. 118.

Ad planum reducere cicatrices. Plin. lib. 20. cap. 9.

Ad polituram sarcire. Plin. lib. 11. cap. 24.

Ad portionem. Id est, Portione, seu Pro portione. Plin. lib. 16. cap. 41. & alibi sæpe.

Ad præsens. Plin. lib. 8. cap. 22. Vocemque homini, quem priores contemplantur, adimere ad præsens. Quasi dicat, Non in perpetuum, sed duntaxat ad illud præsens tempus. Loquitur de lupis.

Ad præsens, pro Tum, de præterito. Tacit. 13. Ann. 22. Plautus ad præsens silentio transmissus est. Idem lib. 16.

Ad quid. Cic. 4. Att. 16. sub fin. Quid mihi hoc monumentum proderit? Ad quid laboramus res Romanas? Sed V. Codd. emend.

Ad remum dare aliquem. Suet. Tranquill. in August. cap. 16. Viginti servorum millibus manumissis, & ad remum datis.

Ad Seras aliquid petere. Hoc est, Ex Serum regione. Plin. lib. 2. in procem.

Ad solarium versari. Cic. pro Quintio 59. Non ad solarium, non in campo, non in conviviis versatus est. Ad solarium versari dicitur, qui spectacula frequenter invisit. Cæl. Antiq. Lect. lib. 28. cap. 10. Turnebus de solario intelligit, quod erat in foro inumbratum, secundum quod convenire solebant homines animi causa, ut & in alias fori partes, ut e Curculione cognoscimus. Ejus meminit Varro lib. 5. de L. L. his verbis, Solarium dictum, id in quo horæ in sole inspiciebantur, quod Cornelius in Basilica Æmilia & Fulvia inumbravit. V. plura in dictione Solarium.

Ad summam, & In summa, ordinis adverbia, pro Denique, sive Postremo, sive Ut breviter concludam. Cic. lib. 1. Off. 149. Ad summam, ne agam de singulis.

Ad summum, adverbium qualitatis, quod ad numerum refertur. Cic. 2. Fam. 1. A te vero bis terve ad summum, & eas perbreves accepi. Idem pro Milon. 12. Quatuor, ad summum quinque sunt inventi.

Ad tempus, duobis modis sumitur: Uno ad conditionem temporis, necessitatem & opportunitatem. Cic. pro Milon. Quam ad tempus aptæ simulationes. Idem 9. Fam. 14. Neque solum ad tempus maximam utilitatem attulisti, sed etiam ad exemplum facti.

Altero ad spatium temporis: ut, Silebo ad annum, Latebo ad tempus: id est, Usque ad annum, & Usque ad tempus quoddam, vel In tempus.

Huc pertinent, Ad quoddam tempus. Cic. 3. de Nat. Deor. Ad punctum temporis. Idem 2. Philipp. Ad breve & brevissimum tempus. Idem in Catil.

Ad terga recipere. Plin. lib. 10. cap. 23. de anseribus & oloribus, Colla imponunt præcedentibus: fessos duces ad terga recipiunt.

Ad terram dare, id est, Abjicere. Suet. Tranquil. in August. cap. 96. Aquila duos corvos hinc & inde infestantes afflixit, & ad terram dedit.

Ad tertias decoquere, & similes locutiones. Plin. lib. 20. cap. 3. Aqua mulsa in ea decoquitur ad dimidias. Id est, Ut supersit tantum pars dimidia. Idem cap. 4. Item ad tertias decocto eorum poto cum vino, enterocelis prosunt.

Ad verbum exprimere, referre, ediscere. Cic. 1. de Fin. 4. Fabellas Latinas ad verbum de Græcis expressas. Suet. de Clar. Rhet. Ex quibus non alienum fuerit unam & alteram, exempli causa, ad verbum referre. Cic. 1. de Orat. 157. Exercenda est etiam memoria ediscendis ad verbum quamplurimis & nostris scriptis & alienis. Suet. in August. cap. 89. Exempla ad verbum excerpta. Plin. lib. 18. cap. 7. Ad verbum translata sententia.

Ad vetustatem fidelis. Plin. lib. 13. cap. 6. de terebintho. Materies ei admodum lenta, ac fidelis ad vetustatem. i. e. Durabilis.

Ad vicem. Aurel. Arcad. D. de offic. præfect. Prætor. Ad vicem magistri

gistri equitum præfectos Prætorio antiquitus esse institutos, a quibusdam scriptoribus traditum est.

Ad vinum disertus. Id est, Inter convivium, Inter pocula, Juxta vinum. Cic. pro Cœlio 67. Quam volent in conviviis faceti, dicaces, nonnunquam etiam ad vinum diserti sint: alia fori vis est, alia triclinii. In eos dicitur, qui ad serias causas agendas inepti, multa garriunt inter pocula, ubi nihil opus. Allusit Cicero ad morem priscum, quo causæ ad mensuram aquæ agebantur. Ea dividebatur in tres partes: una infundebatur actori, altera reo, tertia judici. At qui ad vinum diserti sunt, ad aquam fere muti sunt.

Ad vinum transire. Plin. lib. 20. cap. 5. Esse tamen utile convalescentibus ad vinum transeuntibus.

Ad vivum resecare. Columel. lib. 6. cap. 12. Si sanguis in inferiore parte ungulæ est, extrema pars ipsius unguis ad vivum resecatur, & ita emittitur. Cic. de Amicit. 18. usus est pro eo quod est Rem exactius & accuratius examinare & excutere. Sumpta metaphora a Tonsoribus capillos aut ungues resecantibus. Nam ii sæpenumero molesti sunt, dum nimium diligentes esse student.

Ad ultimum, pro Ad finem usque. Liv. 5. Decad. lib. 5. Pietatem, constantiamque laudaturos, si fidem ad ultimum fratri præstitissent.

Ad unguem. Id est, Exquisita diligentia, atque exactissima cura. A Marmorariis sumpta metaphora, qui superinducto ungui commissuras explorant marmorum. Columel. lib. 11. cap. 2. Ab uno fabro dolari ad unguem per quadra debet. Hor. 1. Sat. 32.

— Cocceius ad unguem Factus homo.

Ad unguem castigare. Hor. in Arte Poet. 294.

Ad voluntatem loqui. V. LOQUOR.

Ad unum, Nullo excepto, ait Servius. Cic. de Amicit. De amicitia vero omnes ad unum idem sentiunt. Cic. 12. Fam. 14. Onerariæ omnes ad unum a nobis sunt exceptæ. Virg. 5. Æn. 687.

Juppiter omnipotens, si non exosus ad unum Trojanos.

Ad votum, & Ex sententia, eodem fere significationis veniunt. Quintil. Habesne uxorem ex animi tui sententia? Et Decl. 3. 12. Et ad omne votum fluente fortuna lascivit otium

Interdum subauditur aliquid, unde pendeat ipsum Ad, cum suo accusativo. Ter. And. 3. 2. 1. Quæ assolent quæque oportet signa ad salutem esse. Ubi Donatus, Deest, inquit (hærentia) aut (pertinentia.) Sic in Heaut. 1. 2. 33.

Atque hæc sunt ad virtutem omnia. Ergo absolute dixit, ut desit aliquid tale. Unde & nos dicimus, Quid ad rem? &, Quid ad me? Hæc Donatus. Ex cujus sententia satis apparet neque (esse) in priore exemplo: neque (sunt) in posteriore legi debere. [Judicet L. an mentem ejus Robertus assecutus sit.

Ad, interdum postponitur accusativo. Tacit. lib. 12. Seu delecto die augendam ad invidiam. Sic alibi sæpe, sed fere inter adjectivum & substantivum.

Sunt & alia significata, sed quæ facilius ex ipsis intelligentur exemplis, quam interpretatione per alia verba, qualia sunt in illis, Canis ad lyram, Studet ad lucernam, Ad sonum mergere se solent: pro eo quod est, Audito sono. Et in illo Hor. 1. Epist. 2. 31.

Ad strepitum citharæ cessantum ducere curam. Bentleius legit, Cessantem ducere somnum.

— ad tua verba revixi. Ovid. 11. Epist. 63.

— canet frondator ad auras. Virg. 1. Ecl. 57.

Item, Ad tibicinem immolare. Cic. pro Lege Agr. Id est, Canente tibicine. Et, Ad eum nuntium, pro, Audito eo nuntio. Liv. 2. ab Urb.

Ad aliquid, [πρός τι] Quintil. lib. 1. cap. 10. Illi autem idem cum interrogantur cur aper apri & pater patris faciat. Illud nomen positum, hoc ad aliquid esse contendunt.

Ad præpositio, apud antiquos integra in compositione servabatur: ut, Adficio, adservo, adfirmo, adcurro, adquiro. Ter. And. 3. 3. 7.

Quæ incœpta a parvis, cum ætate adcrevit simul. Ubi Donatus, Adcrevit, ut supra adcurate. Ad enim præpositione utitur familiariter.

A D A

ADA, æ. Filia fuit Hecatomni Cariæ regis, eademque Artemisiæ & Mausoli soror, Hidriei fratris sui uxor: quæ a Pexodaro fratre post viri mortem expulsa regno, tandem opera magni Alexandri restituta est. Author Strabo, lib. 14.

ADACTIO, **ADACTUS**. V. ADIGO.

ADAD, [Ἀδάδ] sive Adadus, Deus est quem Assyrii summum habent, ac maximum venerantur. Significat hæc vox non aliud fere, quam unum. Adjiciunt & deam nomine Adargatin, sive ea sit etiam Atergatis, de qua suo loco. Omnia horum duorum numinum potestati subjecta opinantur, solem interpretati, terramque. Argumento esse, quod Adad simulachrum insigne radiis cernatur proclinatis, tanquam illi sint virtutis cœlestis in terram vehiculum: terræ autem seu Adargatis imagunculæ diverso fiebant schematismo, in sublime radiis surrectis, quod cœlesti afflux progerminent cuncta, de terreno velut fermento. Cæl. Antiq. Lect. lib. 10. cap. 14. Et Macrob lib. 1. Saturn. cap. 23. Meminit Plin. lib. 27. cap. 11.

ADADATA, [Ἀδάδατα] Pisidarum civitas, ad Taurum montem, Strab. lib. 12.

ADADUNEPHRUS, i. m. Gemma a renibus dicta Dei, qui colitur Syris. Plin. 37. 11. adde notas Dalechampii & Hard.

ADÆ, arum. Asiæ oppidum. Strab. lib. 13.

ADÆI, Arabes Ægypto finitimi, ut scribit Ptolemæus.

ADÆQUO, [ἰσῶσαι, ἀπισῶσαι, ἰσοφαρίζω,] are. Idem proprie quod Æquare, hoc est Complanare. Liv. 1. 29. Romanus passim publica, privataque omnia tecta adæquat solo.

Adæquare altitudinem, cursum, &c. similiter pro Æquare, sed metaphorice. Cæs. 5. Bell. Gall. Qui vectoriis, gravibusque navigiis, non intermisso navigandi labore, longarum navium cursum adæquaverunt. Id est, Currendi celeritate pares illis fuerunt. Deorum vitam adæquare. Cic. de Univers. 36. Id est, Ad deorum immortalitatem pervenire. Idem 2. Q. fratr. 6. Senatorum urna copiose absolvit, equitum adæquavit. Id est, Par utrinque numerus fuit, absolventium scilicet & damnantium. Budæus.

Adæquare cum virtute fortunam. Cic. pro Archia 24. Quid noster hic Magnus, qui cum virtute fortunam adæquavit? Hoc est, æque fuit fortunatus, ac virtute præditus.

Adæquare memoriam nominis nostri cum omni posteritate. Cic. pro Archia, Insidet quædam in optimo quoque virtus, quæ noctes & dies animum gloriæ stimulis concitat atque admonet, non cum vitæ tempore esse dimittendam commemorationem nominis nostri, sed cum omni posteritate adæquandam.

Adæquare aliquem sibi. Tacit. 12. Ann.

ADÆQUE, pro Æque, [ἴσως] Adv. quantitatis, Idem quod Æque, id est, Tam sive Tantum. Plaut. Casin. 3. 5. 4. Nunquam ecastor ullo die risi adæque. Liv. 1. 4. 43.

ADÆQUĀTUS, a, um. Amicus cum familiarissimis adæquatus. Cic. pro Balbo 63.

ADÆQUATIO, ōnis. f. Actio adæquandi. Tert. ad Nat. 1. 1. Deficit adæquatio comparationis istius. adde eod. lib. cap. 15.

ADÆRO, [προσχαλκόω] are. Budæus, Adærare, est Ære æstimare: hoc est, Ad æris pretium redigere. Imperatores in l. 12. C. de erog. mil. Septem diebus per quos tribuni prætoriani emolumenti gratia solenniter stellaturæ nomine species consequuntur: species resistentes non aliter adærentur, nisi ut in foro rerum venalium distrahuntur. Sensus est, Species quæ militibus stellaturæ causa penduntur a provincialibus, si pecunia æstimentur, æstimari tanti debere, quantum est fori pretium. Species autem resistentes intelligo, restantes quæ reliquamenti causa debentur: Id est, quæ ex præterito debentur.

Item Per æra & calculos summam colligere. Frontinus in Fragm. Agrar. apud Rigalt. Subjectas deinde extremitatum partes ad rectum angulum, Podismis suis adæramus. Ita hunc locum pessime habitum vulgo, partim ex Arceriano codice, partim ab ingenio restituit Salmas. Exerc. Plin. p. 483. Ubi Podismis Adærare, nihil aliud est, quam Agri modum Podismis sive Ad mensuram pedum exigere, seu Quot pedes ager faciat, computare.

Adærata prædia, in l. 1. C. de collat. donat. dicuntur, ex Quibus æs certum præstabatur. Hotoman.

ADÆRATIO, ōnis. in l. Militaris. C. de militari veste. lib. 12. & l. repetita. C. de erog. mil. nihil aliud est quam Æstimatio ad æris pretium. Hotoman.

ADÆSTUO, [προσκυμαίνω] are. Valde æstuare. Stat. lib. 5. Theb. 517.

— squammisque incisus adæstuat amnis.

ADĀGGĔRO, [προσεπιχωννύω] āre. Accumulare. Cato de R. R. cap. 94. Cum ver appetit, terram adaggerato bene. Plin. lib. 36. cap. 12. Columel. 5. 11. Compositum ex Ad, & Aggero, quod ab Agger aggeris derivatur.

ADAGGERATUS, Partic. Plin. 13. 11. Ægyptus adaggerata Nilo.

ADAGIUM, ii. & apud antiquos, **ADAGIO**, ōnis. [παροιμία] significat Proverbium. Varr. 6. de L. L. 3. Apud Valerium Soranum vetus adagio est. Adagio est, litera commutata, Abagio: dicta ab eo quod ambit orationem, neque in aliqua una re consistit sola. Festus, Adagia, Ad agendum apta. Donat. in Eun. Et dicta & proverbia, & adagiones, quod rem agant, facetis hominibus adscribuntur. Plaut. Amph. 3. 5. 40.

— vetus est adagium, Fames & mora Bilem in nasum conciunt. V. Erasm. Prolegom. Chiliad. præmissa; & Voss. Instit. Orat. 4. 9. p. 211.

ADALLĬGO, [προσάπτω] āre. Idem quod Alligare. Hoc est, Ad aliquid ligare. Plin. lib. 27. cap. 10. Quos pyxide conditos adalligari cum pane, brachio, &c.

Adalligare aliquid alicui rei. Plin. 20. 21. conf. 30. 6. & 32. 10.

ADALLIGĀTUS, Partic. Plin. lib. 17. cap. 23. Adalligato protenduntur in viduam arborem unco Herba adalligata lævo brachio. Idem 24. 19. & circa caput. Idem 27. 10.

ADAM, [Ἀδάμ] indecl. & **ADAMUS**, i. Primus homo, Hebraica lingua; sicut 1. lib. Josephus scribit, Idem est quod Ruber, quoniam e rubra terra factus est Adam. V. Isidor. 7. 6. Hic positus custos Adamus. Tert. Gen. v. 64. Ubi prima longa, quæ & brevis. v. 93. Ex Adam malus atque carnalis. Augustin. C. D. 15. 1. Invenitur & Genitivus Adæ, ut Peccamen Principis Adæ. Prudent. Apoth. v. 911. Pro Peccato. Ibid. v. 926. Veterem anima exuat Adam.

ADAMĪTÆ, ārum. m. pl. Adami Posteri vulgo vocantur. V. & ADAMIANI.

ADAMANTII, Cognomen olim tributum est Didymo grammatico, ob indefatigabilem scribendi instantiam. Ab hoc translatum est in Origenem. Erasm. in Hieron.

ADAMANTIS, ĭdis. [ἀδαμαντὶς] Herba quædam esse traditur a Magis, Armeniæ, Cappadociæque alumna, qua admota Leones resupinari feruntur hiatu laxo. Nominis rationem iidem hanc tradunt, quod conteri nequeat, quemadmodum nec adamas. Plin. lib. 24. cap. 17. Apul. de Herb. cap. 4.

ADĀMAS, antis. m. [ἀδάμας] est Lapis durissimus: ab α particula privativa, & verbo δαμάζω, id est, Domo, quasi Indomitus. Virg. 6. Æn. 552.

— solidoque adamante columnæ,
Vis ut nulla virum, non ipsi excindere ferro
Cœlicolæ valeant. Plin. lib. 37. cap. 4. Genera adamantis sex noscuntur. Unde & nomen indomita vis Græca interpretatione accepit. Item paulo post, Siquidem illa invicta vis duarum violentissimæ naturæ rerum, ferri ignisque contemptrix, hircino rumpitur sanguine, nec aliter quam recenti, calidoque macerata. Dissidium ei naturale est cum magnete, cui si opponatur, vim omnem ei tractricem eripit. Quæ omnia ex Plinio sunt. V. Rueus de Gemmis 2. 15.

Adamantis ferro indomitam virtutem esse falsum est, ut testantur λιθογλύφοι artifices. Quippe qui in scobem malleo redigi, & in mortario teri pistillo ferreo potest. Et id jamdudum Lipsius ad Sen. de Constant. Sap. cap. 3. ex Garsia observavit. Ovid. 4. Trist. 8. 45.

Nil adeo validum est, Adamas licet alliget illud,
Non sit ut inferius suppositumque Deo.

Infragilis adamas. Plin. lib. 20. in proœm.

Durus. Ovid. 3. Amor. 7. 57.

Illa graves potuit quercus, adamantaque durum,
Surdaque blanditiis saxa movere suis.

Non exoratus. Propert. lib. 4. 12.
Invictus. Ovid. 4. de Ponto 12. 132.
Perennis. Ovid. 15. Met. 813.
Solidus. Virg. 6. Æn. 552.
Textus. Sen. Herc. 9. Id est, Adamantina catena.
Adamanta movere lacrymis. Ovid. 1. de Arte Am. 659.
Adamanta superare duritia. Ovid. 2. Epist. 137.
Ex adamante securis facta. Ovid. 3. Fast. 805.
Adamas supernas. Reperitur in quadam Augusti in Mœcenatis affectatione illusione, ubi inquit, Vale mel gentium, metuelle, ebur ex Hetruria, laser Aretinum, adamas supernas, &c. Est autem adamas supernas, adamas Hetruriæ: & si non tam supernates Hetruriæ sunt quam infernates. Turneb.

ADAMANTÆUS, Adj. [Ἀδαμάντειος] Quod ex adamante factum est, vel Quod durissimum est. Ovid. 7. Met. 104. Manil. 1. 919.

ADAMANTĬNUS, aliud Adj. [ἀδαμάντινος] Proprie dicitur Quod est ex adamante factum, vel ad adamantem pertinet vel accedit: ut, Adamantina duritia. Plin. lib. 37. cap. 11.
Adamantinum per metaphoram vocamus, quicquid durissimum aut invictum atque inexpugnabile indicare volumus: propter ea quod incredibilis est adamantis durities. ut
Adamantini clavi. Hor. 3. Od. 24. 5.
Juga. Propert. lib. 3. Eleg. 11.
Saxa. Lucret. lib. 2. 447.
Tunica. Hor. 1. Od. 6. 13.

ADAMASTOR, ŏris. [Ἀδαμάστωρ] Gigantis nomen ingenti statua, & immani membratura conspiciendi: qui apud Claud. Gigant. Damastor nuncupatur.

ADAMASTUS, [Ἀδάμαστος] Nomen viri proprium apud Virg. 3. Æn. 614.

ADAMĒNON, i. n. Herba Hyoscyamus dicta. Apul. de Herb. cap. 4

ADAMIANI, Hæretici sic dicti, quod nuditatem quam Adam in paradiso habuit ante peccatum, imitarentur, & ita semper mares & fœminæ nudi obambularent, nudi lectiones audirent, nudi orarent, nudi celebrarent sacramenta. Hi suam ecclesiam, hoc est, suam congregationem appellabant Paradisum. Isid. 8. 5. A nonnullis etiam ADAMITÆ vocantur.

ADĂMO, [ὑπερφιλέω] āre. Vehementer amare, & quasi Cupere. Cic. 3. de Orat. Deinde ab Antisthene, qui patientiam & duritiam in Socratico sermone maxime adamarat. Et alibi sæpe. Ovid. 3. Trist. 4. 28.
Adamare, Amatorie amare, ut ait Valla. Quint. in Infami in matrem, Me quidem marite siquis interroget, omnes matres liberos suos tanquam adamaverint, amant.
Adamare, pro Concupiscere, exoptare. Cic. 4. in Verr. 84. Cum signa quædam pulcherrima atque antiquissima Thermis in publico posita vidisset, adamavit.

ADAMĀTOR, ōris. m. Tertul. de Habit. Mulier. cap. 2. Nihil ad castitatem adamatores potuerunt præstare.

ADAMATRIX, Quæ amat. Plaut. Pœnul. 5. 5. 25.

ADAMABĬLIS, e. Gloss. Gr. Lat. ἐράσμιος.

ADAMUSSIM, Adv. Examinate, ad regulam, vel coagmentum. Varr. Quare si id ingens est, adamussim, per me licet assumas, teneo. Nonius 1. 28. V. AMUSSIS.

ADAMPLIO, are. Idem quod Ampliare, seu Auctius ampliare. Vetus Inscriptio apud Gruter. p. 128. n. 5. ÆDICULAM VETUSTATE CORRUPTAM ADAMPLIAVIT. adde p. 323. n. 1. V. AMPLIO.

ADAMPLIATUS, Partic. Pœna adampliata. Vet. Interp. Irenæi 4. 47.

ADANA, n. [Ἄδανα] Ciliciæ Urbs Ptolemæo, vulgo Adena Hanc incoluere Adanus & Sarus, cum Tarsensibus bellum gerentes, ac potiti in ea regione, alter Adana civitatem, alter Sarum flumen vicinum, quod prius Cæranum vocabatur, de suis nominibus appellaverunt. Volaterr. ex Steph. Meminit & Plin. lib. 5. cap. 27.

ADANI, orum. Urbes duæ in Arabia felici, ut scribit Ptolemæus.

ADAPĔRIO, ui, ertum, [προσανοίγω] īre. ex Ad, & Aperio, ex pario compositum, significat idem quod Aperire sive Patefacere. Liv. 5. Bell. Pun. Qui improviso adorti semiplenas stationes, & adapertas fores portæ. Plin. lib. 2. cap. 47. Unde nubes discussæ adaperuere cœlum.
Adaperire caput. Sen. Epist. 64. V. CAPUT.
Adaperire, Resolvere. Plin. lib. 32. cap. 95. Horum jus traditur alvum & vesicas exinanire, interanea distringere, omnia adaperire.

ADAPERTUS, a, um. [ἀνεῳγμένος] Idem quod Apertus, vel Semiapertus. Ovid. 1. Amor. 5. 3.

Pars adaperta fuit, pars altera clausa fenestræ.

Adapertæ vites. Columel. lib. 5. cap. 5. Adapertas vites relinquere, & tota hyeme ablaqueatas habere convenit.

ADAPERTĬLIS, Adj. [προσανοικτὸς] Quod est apertum, vel apertu facile. Ovid. 3. Trist. 11. 45.

Aspicis a dextra latus hoc adapertile tauri.

ADAPERTIO, onis. Aug. Octog. Quæst. 61. Legis adapertione & disputatione.

ADAPTO, āre. Apte adjungere. Modest. Dig. l. 1. §. 6. Constitutionem recta adaptans capitulis omnibus.

ADAPTATUS, Partic. Suet. Otho. cap. 12. Capiti adaptatus.

ADĀQUOR, aris. Idem quod Aquor. Suet. in Galba, cap. 7. ut ad lacum ubi adaquari solebat, duceretur, &c. Plin. lib. 17. cap. 10. Denis diebus adaquari. De arborum satione loquitur.

ADAQUATUS, Partic. Adaquatum vinum.

ADARCA, æ. [ἀδάρκης] Salsilago quædam est, seu Spuma salsuginosa, concreta & velut gelata, in humidis & palustribus locis per siccitates paludum proveniens in Cappadocia, atque ipsis harundinibus & herbis adhærescens. Galen. Dioscor. & alii. Vocatur etiam Adarces, Adarcion, Adarcos, & Calamochnus: id est, Calami seu harundinis lanugo. Sunt qui adspirent, Adharcha scribentes. Plinius Sinapis naturam effectusque eosdem habere tradit. V. 16. 36. & 20. 22. & 32. 10.

ADĀREO, ui, [ἐξαίνομαι] ēre. Verbum rarissime lectum, idem quod Arere, sive Exarere. Cato de R. R. cap. 98. Amurcam decoquito ad dimidium, & ea unguito fundum areæ, & extrinsecus pedes & angulos. Ubi ea adaruerit, vestimenta condito

ADASIA, Ovis vetula recentis partus. Festus. V. Vossii Etym. p. 8. & Dacer. ad Fest.

ADASSO, [βιάζωμαι] Veteres scripsere pro Adigo. Plaut. Aulul. 1. 1. 11. Utinam divi adassint ad suspendium. Festus legit Adaxint, & adegerint exponit. Nec aliter Gronov. edidit. [Syncope est, ut plenius docet Voss. de Analog. 3. 41.

ADASUS, Tunica quæ ab humeris non erat consuta. Sipont.

ADAUGEO, xi, ctum, [ἐπαύξω] ēre. Idem quod simplex Augere. Cic. 2. de Invent. 55. Per quem facti utilitas aut honestas adaugetur. Cumulare & adaugere. Cic. pro Rosc. Amer. 30. Hæc aliis nefariis cumulant atque adaugent.

ADAUCTO, [ἐπαύξομαι] are. frequent. Idem quod Augere. Accius Æneadis, Quibus rem summam & patriam nostram quondam adauctavit pater. Ex Nonio.

ADAUGESCO, ĕre. [ἐπαυξάνω] Augeri, Crescere. Lucret. lib. 2. 296.

Nam neque adaugescit quicquam, nec deperit inde.

Cic. de Divin. 1. 13.

Aut densus stridor quum celso e vertice montis
Ortus adaugescit scopulorum sæpe repulsu.

ADAUCTUS, Partic. [ἐπαυξηθεὶς] V. ADAUGEO.

ADAUCTUS, ûs. m. [ἐπαύξησις] Lucret. lib. 2. 1121.

Nam quæcunque vides hilari grandescere adauctu. Id est, Incremento.

ADBĬBO, ĭbi, ibĭtum, [ἐπιπίνω] ĕre. Verbum rarius, idem quod simplex Bibere. Ter. Heaut. 2. 1. 8.

Is mihi ubi adbibit plus paulo, sua quæ narrat facinora!

Adbibere, interdum significat Multum bibere, propter Ad, quæ est augendi particula. Plaut. Stich. 2. 2. 58. Euge, quando adbibero, alludiabo.
Adbibere, pro Imbibere, per metaphoram. Hor. 1. Epist. 2. 67.

— nunc adbibe puro Pectore verba puer.

ADBITO, are. Vetus verbum, ut Rebito, a Beto veteri, unde est dubito. Namque edepol si adbites propius, i. e. Accedas. Plaut. Capt. 3. 4. 72. Sic Editt. Castigatiores. Quidam legunt Adites. V. ADITO.

ADCENSI, pro Accensi, veteres scribebant, quasi Ad censum adjecti. V. ACCENSI.

ADCĬDO, ĕre. Compositum ex Ad, & Cado: idem quod Cado. Ennius apud Varr. lib. 6. de L. L. Utinam ne in nemore Pelio securibus cæsa adcidisset abiegna ad terram trabes. Obsoletum. V. ACCIDO.

ADCLINIS. V. ACCLINIS.

ADCORPŌRO, āre. Solin. cap. 50. Et carinis ita tenaciter adcorporatur, ut nisi abrasa parte ligni, ægre separetur.

ADCRĒDO, ĭdi, [ἐπιπιστεύω] ĕre. Lucret. lib. 3. 869.

— tum motus materiai
Multimodi quam sint, facile hoc adcredere possis. Id est, Credere.

ADCRESCO, ēvi, [ἐπαυξάνομαι] ĕre. Hor. in Arte Poet. 251.

Syllaba longa brevi subjecta vocatur Iambus,
Pes citus, unde etiam trimetris adcrescere jussit
Nomen Iambeis. Id est, Addi, vel Dari.

A D D

ADDAX, acis. [στρεψίκερως] Strepsiceroti, quem Addacem Aphrica appellat, Græci a contortis cornibus indidere nomen. Plin. lib. 11. cap. 37.

ADDĔCET, [ἐπιπρέπει] addecebat, addecuit. Impers. Poeticum est verbum, idem quod Decet. Plaut. Amph. 3. 4. 21.

Ejus studio servire addecet.

ADDECĬMO, [ἀποδεκατόω] āre. Decimam partem detrahere. Verbum in sacris usurpatum: ut 1. Regum 8. Sed & segetes vestras, & vinearum reditus addecimabit, ut det eunuchis & famulis suis. Hoc est, Decimam partem eorum accipiet.

ADDENSEO, ui, [ἐπιπυκνόω] ēre. Ex Ad, & Denseo, Secundæ Conjug. teste Servio: Densum facere, stipare, sive constipare. Virg. 10. Æn. 432.

Extremi addensent acies. Verbum rarissimum. V. Giphan. Ind. Lucret. conf. DENSEO.

ADDENSO, are. Idem quod Addenseo, pro Spissare, id est, spissum facere. Plin. lib. 20. cap. 21. Mirum, aquam radice ea addita, addensari sub dio, atque lactescere.

ADDEPHAGIA, [ἀδδηφαγία] Inexplebilis edendi aviditas. Hæc apud Siculos pro dea colebatur, ubi etiam templum habebat sibi peculiariter dedicatum. V. Cæl. Rhodig. lib. 7. cap. 11.

ADDĪCO, xi, ctum, [προσκληρόω, προστίθημι] ĕre. est Licitanti rem auferendam permittere. *Delivrer au plus offrant.* Cic. pro Cæcin. 16. Ebutio negotium datur. adest ad tabulam. licetur Ebutius. deterrentur emptores, multi partim gratia Cesenniæ, partim etiam pretio. Fundus addicitur Ebutio. Ex Budæo.
Addicere, in disciplina augurali aves dicuntur, id est Approbare facienda, quod alias & Admittere dicitur. Liv. 27. 16. Fabio auspicanti, priusquam egrederetur ab Tarento, aves semel atque iterum non addixerunt. Tacit. 2. Ann. 14. Auctus omine, addicentibus auspiciis, vocat concionem. Conf. ABDICO, quod ejus Contrarium.
Addicere & tradere. Cic. pro domo sua 107. Hominem invenire ista labes tum, cum omnia tenebat, neminem potuit, cui ædes meas addiceret, cui traderet.
Bona alicujus nummo sestertio addicere alteri. Cic. pro Rabir. 45. Tua bona, Posthume, nummo sestertio a me addicuntur?
Nummo uno addicere. V. DICIS causa.
Addicere & vendere. Cic. 5. Verr. Jam addictis & venditis decumis.
Vendere & addicere sententiam. Cic. 2. Philipp. 52. Cum te neque principes civitatis rogando, neque majores natu movendo, neque frequens senatus agendo de vendita atque addicta sententia movere potuit. Id est, Mancipata venditaque Cæsari.
Addicere, Auctione facta. Hoc est, Bona sua proscribere, & licitantibus tradere. Quintil. in Ægro redempto. p. 106. Burm. Omnia utiliora festinanti properatione perdentis addixi. De auctione loquitur omnium bonorum. q. d. Simili festinatione ac properatione vendidi, ac qui ultro perdere vellet. Suet. in Cæs. cap. 50. Bello civili super alias donationes, amplissima prædia ex auctionibus hastæ ei minimo addixit. Quo in loco (nummo) recte quidam legunt.
Addictam pretio habere fidem. Cic. 4. Verr. 78. pro, Obnoxiam & quasi venalem habere fidem & religionem.

Addicere fuos amores. Ovid. 1. Met. 617.
Fundum triginta aureis. Julian. in l. qui fundum. §. Procurator. D. Pro emptore.
Sanguinem alicujus. Cic. in Pifon. 83. Sic addicere aliquem fupplicio. apud eund. Antequam iret in exil.
Addicta vita alicujus, & propofita præmiis. Cic. pro Milon. 57.
Addicere bona in publicum, Publicare. Cæf. 2. Bell. Civil. 18.
Addicere, proprie eft Idem dicere, & approbare dicendo. alias Addicere, Damnare eft. Author Feftus. ut, Addicere morti, pro Deftinare ac devovere. Cic. 3. Off. 45. Cum is qui morti addictus effet, paucos dies commendandorum fuorum gratia poftulaffet.
Addicere dementem & furiofum rationibus neceffariis. Id eft, Dementes & furiofos, eorumque familiam agnatis gentilibusque addicere. Cic. in Parad. 4. Ego vero te non ftultum, ut fæpe, non improbum, ut femper, fed dementem & infanum rationibus addicam neceffariis.
Addicere fe alicui homini, five cnipiam rei, pro Mancipare fe alicui & plane devovere & dedere. Nonius, Addictum, inquit, eft quafi Devotum vel Obnoxium. Cic. in Salluft. 11. Non enim uni privatim ancillatus fum, neque me addixi.
Addicere fefe alicui certo. Cic. 2. de Invent. 5.
Corpus fuum turpiffimæ cupiditati. Ad Heren. lib. 4. 23.
Pueritiam fuam omni intemperantiæ. Ad Heren. lib. 4. 24.
Se fenatui. Cic. pro Planc. 93.
Addicere fe & confecrare certis fententiis. Cic. 2. Tufc.
Addicere quempiam pro Debito. De hoc fignificatu fic ait Valla libro quinto, Addicti apud veteres dicebantur, qui Prætoris pronuntiatione ac juffu, cum folvendo non effent, creditoribus in temporariam fervitutem addicebantur. Eft enim unum ex tribus verbis Prætoris, Do, Dico, Addico. Plaut. Pœn. 1. 1. 58. Ubi in jus venerit, addicet Prætor familiam totam tibi.
Cic. pro Flacc. 48. Ifte cum judicatum non faceret, addictus Hermippo, & ab hoc ductus eft. V. mox ADDICTUS.
Addicere aliquem liberum. V. Vindicare, Liberare, In libertatem afferere, In VINDEX.
Addici dicebatur judex, arbiterve, qui ex formula a Prætore dabatur, vel ex conventione litigatorum fumebatur. l. 39. l. 46. & l. 80. D. de judic. Et ita addictus actioni arbitrariæ judex. in l. 3. in fine. D. quod cert. loc.
Addicere litem, in XII. Tabulis, pro Secundum aliquem judicare. Gell. lib. 17. cap. 2. Poft meridiem præfenti ftlitem addicito. Hotoman. [Quin potius fignificat dare actionem uni præfenti, vel litigandi poteftatem facere, cum alioquin nonnifi actore & reo præfentibus judicium conftitui foleret.
Addicere in fervitutem. Liv. 3. 56.
Addictum fub fua jura trahere. Propert. lib. 3. Eleg. 11.
Habere aliquem addictum, deditum, obftrictum. Cic. pro Cœlio 80.
Addictus avibus & canibus. Id eft, Expofitus, & velut Damnatus atque devotus. Hor. Epod. 17. 11.

> Luxère matres Iliæ addictum feris,
> Alitibus atque canibus homicidam Hectorem.

Vaftitati. Cic. 9. Att. 11.
Addicere aliquem ad jusjurandum, velut Adigere & cogere. Salluft. in Catil. Cum ad jusjurandum populares fceleris fui addiceret. Fortaffe legendum Adigeret. Sic Cort. q. V.
Addicere opus aliquod, pro Locare faciendum. Cic. 3. Verr. 144. Addicitur id opus HS DLX millibus.

ADDICTUS, [προσθετ@] Partic. five Nomen. Hor. 1. Epift. 1. 14.

> Nullius addictus jurare in verba magiftri.

Addicti etiam fuerunt, Quos lex fervire creditoribus, donec folverent, jubebat. Qui quid differant a fervis docet Quintil. 7. 3. Servus cum manumittitur, fit libertinus: Addictus recepta libertate eft ingenuus. Servus, invito domino libertatem non confequetur: Addictus folvendo, citra voluntatem domini confequetur, &c. V. Gell. 20. 1. Parei Lex. Crit. pag. 33. Et Revard. cap. 8. L. Sing. ad Leg. XII. Tabb. Burman. ad Quintil. Inft. 3. 6. p. 244.
Inde etiam ad alia transfertur, quæ tradita vel expofita funt. V. Drakenb. ad Sil. 15. 247.
Addictus, Nomen Plautinæ comœdiæ ab eo in piftrino fcriptæ. Author Varro apud Gell. lib. 3. cap. 3.

ADDICTE, Adv. ut, Addictius regnari. Tacit. de Morib. German. 43. 7. Trans Lygios Gothones regnantur, paulo jam addictius quam cæteræ Germanorum Gentes, nondum tamen fupra libertatem. Meliores libri legunt Adductius.

ADDICTIO, ōnis. [καταδίκη] Cic. 2. Verr. 12. Simul in jure dicendo bonorum poffeffionumque contra omnium inftituta addictio & condonatio.

ADDISCO, didĭci. [προσμανθάνω] ĕre. quafi Aliquid addere ad ea quæ didiceris. Cic. de Senect. 26. Quid, quod etiam addifcunt aliquid? ut Solonem in verfibus gloriantem vidimus, qui fe quotidie aliquid addifcentem, fenem fieri dicit.
Addifcere, fimpliciter pro Difcere. Cic. 3. de Orat. 84. Atque velocius puer addidicerat.
Addifcere aliquid novi. Ovid. lib. 2. Amor. 5.
Addifcere tubas, id eft, cantum tubarum. Stat. 3. Sylv. 1.

ADDIVĪNO, [προσμαντεύομαι] āre. Idem quod fimplex Divinare. Plin lib. 35. cap. 10. Ut Apion Grammaticus fcriptum reliquerit, quendam ex facie hominum addivinantem (quos metopofcopos vocant) ex iis dixiffe aut futuræ mortis annos, aut præteritæ.

ADDO, [προσδίδωμι] addāre. Obfoletum verbum pro Dare vel Addere. Plaut. Trucul. 5. 19.

> Tuo arbitratu quod jubebis, addabitur. Alii legunt, Id dabitur.

ADDO, ĭdi, ĭtum, [προστίθημι, ἐπιτίθημι, ἐπιδαλλω] ĕre. ex Ad, & Do, das; Adjicere, adjungere, tefte Servio. Et præter accufativum, proprie dativo jungitur. Virg. 9. Æn. 765.

> — & verbis hæc infuper addit. Ter. Phorm. 1. 1. 8.
> Ut femper aliquid addant ditioribus.

Addere ad, vel in. Cic. 1. Off. 37. Quid ad hanc manfuetudinem addi poteft? Idem ad Att. lib. 1. 13. In illam orationem Metellinam addidi quædam. In his ponitur accufativus cum præpofitione, pro dativo.
Addere ex abundanti. Quintil. lib. 4. cap. 5.
Additur in cava dentium. Plin. lib. 29. cap. 8.
Addere in coronas. Plin. lib. 21. cap. 4.
Addere in potu unguentum. Plin. lib. 13. cap. 3.
In nares. Plin. lib. 25. cap. 11. Purgat autem cyclaminos cum melle in nares addita.
Addere in ovum inane. Plin. lib. 20. cap. 22.
Additur in potionem. Plin. lib. 20. cap. 23.
Addere atque afferre de fuo. Cic. 4. Fam. 3. Sed aliquid atque adeo multa addunt afferuntque de fuo. Idem de Arufp. Refp. Nihil addo de meo.
Addit hoc. Id eft, Hoc dicit præterea. Ter. Eun. 1. 2. 34.
Adde huc, five Huc adde: modus connectendi fententias: pro quo etiam dicitur, Huc accedit quod. & utrunque loquendi genus ponitur velut pro adverbio ordinis. Liv. 7. ab Urb. Adde huc populationem agrorum, prædas hominum atque pecudum actas.
Adde quod, eandem vim habet. Ovid. 3. de Arte Am. 538.

> Adde quod infidiæ facris a vatibus abfunt.

Addo etiam. Cic. 1. Off. 67. Harum rerum duarum fplendor omnis & amplitudo, addo etiam utilitatem, in pofteriore.
Addere hiftoriæ majorem fonum vocis. Cic. 2. de Orat. 54. Paululum fe erexit, & addidit hiftoriæ majorem fonum vocis vir optimus Craffi familiaris Antipater: cæteri non exornatores rerum, fed tantummodo narratores.
Addere & Demere, contraria. Cic. 4. Acad. 49. Cum aliquid minutatim & gradatim additur aut demitur.
Addere & Adimere contraria. Ter. Phorm. 2. 1.

> Qui fæpe propter invidiam adimunt diviti,
> Aut propter mifericordiam, addunt pauperi.

Addere & detrahere, contraria. Cic. 2. de Orat. 26. Equidem fic judicare foleo, quicquid aut addideris, aut mutaveris, aut detraxeris, vitiofius & deterius futurum.
Addere & Deducere, contraria. Cic. 1. Off. 59. Ut boni ratiocinatores officiorum effe poffimus, & addendo deducendoque videre quæ reliqui fumma fiat.
Alacritatem fcribendi alicui. Cic. 16. Att. 3.
Animum, pro Augere. Cic. 7. Att. 2. Quos tu laudando animos addidifti.
Annos duos addiderat ad duo luftra. Id eft, Natus erat annos duodecim. Ovid. 4. Faft. 702.
Aquam flammæ. Tibul. lib. 2. Eleg. 4.
Ardorem mentibus. Virg. 9. Æn. 184.

> Nifus ait: Diine hunc ardorem mentibus addunt
> Euryale?

Calcar alicui, Stimulare & inftigare. Hor. 2. Epift. 1. 217.

> Addis cornua pauperi. id eft, Superbiam, petulantiam, violentiam. Hor. 3. Od. 21. 18. amphoram vini alloquens. Simile eft illud Ovid. 1. de Arte Am. 239.
> Tunc veniunt rifus, tunc pauper cornua fumit. Proinde, ait Feftus, homines nimio vino truces fieri, & ideo Liberi patris fimulachro cornua addi.

Aftris aliquem. Id eft, In divos referre, cœlo adfcribere. Ovid. lib. 4. de Ponto 8. 63.
Cognomen, pro Cognominare. Liv. 4. ab Urb. Virg. 1. Æn. 267.

> At puer Afcanius cui nunc cognomen Iulo. Additur. Conf. infra Addere Nomen, Vocabulum.

Addere, vel Ponere ad compendium. Plaut. Cafin. 3. 1. 3.
Cumulum commendationis. Cic. 13. Fam. 15. Si ad id quod ipforum caufa vis, addideris cumulum commendationis meæ.
Cuftodem vel comitem, pro Dare. Plaut. Milit. 2. 6. 69.

> Cui me cuftodem herus addidit miles meus. Virg. 9. Æn. 649.
> Tum comitem Afcanio pater addidit.

Dies paucos fibi addere ad dictaturam gerendam. Cic. 3. Off. 112.
Dono addere, quafi Infuper dare. Plaut. Epid. 3. 4. 38.
Exemplis melioribus fe addere. Hoc eft, Exempla meliora fequi. Claud. 4. Paneg. 12.
Facta pollicitis. Id eft, Facere feu implere quod promiferis. Ovid. 2. Amor. 16. 48.
Fidem, pro Confirmare. Plin. Epift. 248.
Fidem pollicitam dictis. Ovid. 3. Faft. 366.
Fiduciam alicui. Tacit. Hift. 1.
Finem alicui rei, pro Imponere. Claud. 7. Paneg.
Frena equis. Virg. 5. Æn. 817.

> Jungit equos curru genitor, fpumantiaque addit Frena.

Fuga fe addidit horum mentibus. Valer. Flacc. 6. Argon. 181.
Gradum, pro Accelerare gradum. Plin. Epift. 106.
Laborem alicui rei. Tacit. 4. Hift.
Lucrum emptori. Cic. 5. Verr.
Manus in vincula. Ovid. 1. Amor. 71. Id eft, Conjicere.
Naturam, pro Dare. Virg. 4. Georg. 149.

> Nunc age, naturas apibus, quas Juppiter ipfe
> Addidit, expediam.

Nomen alicui. Claud. 5. Paneg.
Operam, pro Dare operam. Plaut. Pœnul. 4. 2. 48. Ut ego hanc familiam interire cupio. M. adde operam fi cupis. Idem Perf. 4. 4. 77. Optata ut conveniant, operam addito.
Partes illæfas vitiatis. Ovid. 2. Met. 826.
Scelus addere in fcelus. Ovid. 8. Met. 484.

> In fcelus addendum fcelus eft, in funera funus.

Spem & metum alicui. Tacit. 1. Hift.
Stimulos in prælia menti. Lucan. lib. 1. 263.
In fpatia addere. Virg. 1. Georg. 513.

> Ut quum carceribus fefe effudere quadrigæ:
> Addunt in fpatia, & fruftra retinacula tendens,
> Fertur equis auriga, neque audit currus habenas. Id eft, Currendo plus eorum curfus augetur. Servius.

Vitium

Vitium pudicitiæ addere dicitur is, qui alienam pudicitiam violat, quod etiam Offerre vitium dicimus. Plaut. Amph. 2. 2. 179. Pudicitiæ hujus vitium me hic absente est additum.
Vocabulum. Claud. in Laudibus Seren. v. 109.
Addidit & proprio germana vocabula nato:
Quaque datur fratris speciem sibi reddit adempti.
V. Nomen, Cognomen addere supra.
Virtutem. Salluſt. Catil. 60. Compertum habeo, milites, verba virtutem non addere.
Addere, pro Dare, vel potius Abunde & copiose dare. Tibullus sic incipit Eleg. 2. lib. 1.
Adde merum, vinoque novos compesce dolores,
Occupet ut fessi lumina victa sopor.
Addidit multum reipub. pro Multum profuit, sive contulit. Hoc est, Remp. auxit, adjuvit. Salluſt. Jugurth. 46. Quorum majores Punico atque aliis bellis multum reip. addiderant.

Additus, a, um. [προςτεθειμένος] Partic. Adjectus, adjunctus.
Addita ætate, quasi Aucta & adulta. Plin. lib. 11. cap. 48.
Additus, pro Inimico. Virg. 6. Æn. 90. — nec Teucris addita Juno Usquam aberit. Ubi Servius, Addita, Inimica. V. Drakenb. ad Sil. 2. 565. Est autem verbum Lucilii & antiquorum, ut Plaut. Aulul. 3. 6. 20. Additus Jovi Argus. Macrob. 6. Saturn. cap. 4. Addita, hoc est, Affixa, & per hoc infesta Juno & inimica. Hoc jam dixerat Lucilius in lib. 14. his versibus.
Si mihi non Prætor siet additus, atque agitet me,
Non male sic ille, ut dico, me extenderat unus.
Additus est unus annus tuo labori. Cic. 1. Q. frat. 1. 3.
Additus in cavis dentium. Plin. 23. 7. Dentium quoque dolori hic succus appositus in lana prodest, aut in cavis eorum additus.
Additus Voculæ in partem curarum Herennius Gallus legatus. Tacit. 4. Hist. 26.
Calor viæ additus est omnibus. Hoc est, Vehemens eundi voluntas. Valer. Flacc. 1. Argon. 271.
Addito vicies tanto aquæ. Plin. lib. 14. cap. 4. de vino Maroneo, Maroneum vicies tanto addito aquæ miscendum Homerus prodidit.
Addito tempore, quod vulgo dicunt, Successu temporis. Tacit. 12. Ann. 26.
Addito ut. Plin. lib. 15. cap. 16. Similiter deligi & ex locis siccis, & ante perfectam maturitatem, addito ut luna infra terram sit.

Additamentum, i. n. [προςθήκη] Quod additum est: Id est, Accessio. Cic. pro Sext. 68. Intercessit Ligus iste nescio quis, additamentum inimicorum meorum. In oratione de Republ. ordinand. ad Cæsarem, Reliqui de sanctione sunt inertissimi nobiles, in quibus præter nomen nihil est additamenti.

Additio, ōnis. f. Idem quod Additamentum. Quintil. 9. 3. Figurarum additio & adjectio.

Additítius, a, um. Celsus JCt. Cato putat mensem intercalarem addititium esse. Tertul. de Resur. Carn. cap. 52. Addititium corpus.

Additīvus, a, um. Priscian. lib. 17.

Addŏceo, [προςδιδάσκω] ēre. Idem quod simplex Doceo, vel Abunde seu vehementer doceo. Hor. 1. Epist. 5. 18.
— addocet artes. Sunt tamen qui legunt, Ac docet.

Addormio, īre. Cæl. Aurel. Acut. 1. 11. Rursum addormiunt, & difficile expergiscuntur.

Addormisco, [προςκοιμάομαι] ĕre. ab Addormio: opponitur verbo Expergisci. Suet. in Claud. Cæs. cap. 8. Et quoties post cibum addormisceret. In quibusdam codicibus legitur Obdormisceret.

Addua, [Ἀδδούας] Strab. Fluvius est Galliæ Cisalpinæ, qui per Larium lacum (nunc Comensem) influens, in Padum effunditur. Plin. lib. 2. cap. 103. de aquarum miraculis, Quædam vero & dulces inter se supermeant alias. Ut in Fucino lacu invectus amnis, in Lario Addua, in Verbano Ticinus, in Benaco Mincius, in Lemano Rhodanus. Hic fluvius a nonnullis Abdua vocatur.
Cœruleus Addua. Claud. in sext. Conf. Honor. 196.
Celer. Idem ibid. 488.
Spumosus. Ibid. 458.

Adduranum, Dubium. Festus. alii Danubium. V. not. Viris doctis in loc.

Addubĭto, [προσενδοιάζω] āre. Aliquantum dubitare, quod & Subdubitare dicitur. Cic. 7. Fam. 32. Quod sine prænomine familiariter, ut debebas, ad me epistolam misisti, primum addubitavi num a Volumnio senatore esset. Idem 6. Fam. 6. Habes augurium meum: quo, siquid addubitarem, non potius uterer, quam illa consolatione. Sic in Orat. 137.
Addubitare paululum de. Liv. 2. 4. De legatis paululum addubitatum est. Hor. 1. Serm. 4. 125. — & inutile factu
Necne sit, addubites?

Addubitātus, a, um. [προσενδοιασμένος] Partic. ut, Res addubitata: hoc est, De qua dubitaveris. Cic. 1. Off. 85. Eoque magis, si plus adipiscare re explicata boni, quam addubitata mali.

Addubitatio, ōnis. f. Idem ac Dubitatio. Cic. 3. Off. 4. Quod nonnunquam addubitationem afferre soleat. Ita nonnulli libri, sed castigatiores Lambini & Gruteri Dubitationem exhibent. Habet tamen Mart. Capella lib. 5. p. 171. Diaporesis est Addubitatio.

Addūco, xi, ctum, [προσάγω, παράγω] ĕre. Ad locum vel personam ducere: cui contrarium est, Abducere. Cic. 8. Att. 11. Gentes feras armatas in Italiam adducere. Idem pro Quint. 24. Qui ex Gallia pueros venales isti adducebat. Ter. Hec. 5. 2. 4. Puero nutricem adduxit.
Alicui ante oculos. Ter. Heaut. 5. 4. 18.
Huc coram. Ter. And. 5. 3. 29.
Ante oculos coram. Ter. Eun. 4. 7. 24.
Adducere a foro, ex Italia. Plaut. Milit. 3. 2. 44. Cæs. Gal. 7. 7. 5. Supplementum quod ex Italia adduxerat. Hinc per metaphoram varius usus. Hominem ad, sive in rem aliquam, est Ad aliquid agendum inducere, incitare, impellere, & quasi Aliquid persuadere. Hinc dicimus, Adduci re aliqua, id est, Ob eam rem moveri vel impelli ad agendum quidpiam. Hujus igitur generis hæc sunt exempla ex authoribus.
In angustias summas aliquem. Cic. pro Quint. 9.
Ad arbitrium nostrum aliquem. Cic. in Epist. Neque ita feci, ut te ad meum arbitrium adducerem.
Ad authoritatem nostram. Cic. pro Deiot. 29. Hunc ad meam authoritatem non potui adducere. Hoc est, Non potui illi persuadere ut authoritati meæ accederet.
In certamen rem aliquam. Cic. in Pison. 79. Adducta res in certamen, te consule, putabatur, utrum quæ superiore anno ille gessisset, manerent, an rescinderentur.
In cognitionem. Cic. Post redit. in Senat. 15.
Ad concordiam. Cic. 7. Att. 3. Sive enim ad concordiam res adduci potest, sive ad bonorum victoriam, &c.
Ad conditionem aliquam. Balbus Ciceroni, 8. Att. 15. Qui ut adduci tali tempore ad ullam conditionem possit, magis opto, quam spero.
Ad consuetudinem, & In consuetudinem adducere se. Cic. 2. Tusc. 9. Ad quam nos consuetudinem a familiaribus nostris adducti. Id est, Illi rei assuefacti. Cæs. 4. Bell. Gall. 1. In eam se consuetudinem adduxerunt. Hoc est, Seipsos assuefecerunt.
In controversiam. Cic. 1. de Orat. 183. Mediocrisne res in controversiam adducta est?
In crimen. V. Crimen.
In discrimen extremum adducta est res. Cic. 6. Philipp. 19.
Ad dubitationem. Plin. lib. 2. cap. 26.
In dubitationem. Cic. 3. Fam. 5. Quod itinerum meorum ratio te nonnullam in dubitationem videtur adducere. Hoc est, Ad dubitandum impellere, Facere ut dubites.
In dubium. Liv. 24. 15.
Ad effectum. Liv. 33. Hoc spe concipere, audacis animi fuisse: ad effectum adducere, virtutis & fortunæ in gentis.
In expectationem. Cic. 1. Tusc. 39. An tu, quum me in summam expectationem adduxeris, deseris?
In extremum adducta vita. Tacit. 14. Ann. 61.
Ad facinus. Cic. pro Rosc. Amer. 86. Num quærenda causa, quæ te ad tantum facinus adduxerit?
In fastidium res. Plin. in præfat. ad Vespas.
Ad vel in fletum. Cic. de Clar. Orat. 322.
In honorem aliquid. Cic. 7. Fam. 26. Nam dum volunt isti lauti, terrâ nata, quæ lege excepta sunt, in honorem adducere, fungos, helvellas, &c. Hoc est, Facere, ut illa in honorem ac pretium veniant.
Ad indignationem, ad iracundiam. Author ad Herenn. lib. 4. Ad quam volemus indignationem animum auditoris adducemus.
Ad intelligendum. Cic. 1. Acad. 6. Aut quem ad intelligendum poterit adducere hæc ipsa de vita & moribus, de expetendis fugiendisque rebus?
In invidiam aliquem. Cic. pro Cluent. In summam enim L. Quintius invidiam concionibus eum quotidianis, seditiosis & turbulentis adduxerat. Et 3. Off. 79.
Ad vel in jus, sive judicium hominem, vel rem aliquam. Cic. pro Cluent. 48. Quis unquam audacior? quis nocentior? quis apertior in judicium adductus est? Idem pro Quint. 13. Ut te in jus adducerent.
In metum, Metum alicui incutere. Cic. pro Muren. 49. Cum tu populum Romanum in eum metum adduxisti, ut pertimesceret, ne consul Catilina fieret.
Ad misericordiam. Ter. Heaut. 5. 2. 42.
Ad mucrones ac manus rem. Tacit. in Vita Agric.
In necessitatem. Liv. 8. 7.
In negligentiam. Hirt. de Bell. Afric. 66.
Ad nequitiam, quod & Abducere dicitur. Plaut. Bacch. 1. 2. 4.
In oblivionem adducta est accusatio. Cic. 2. Verr. 54.
In odium. Senec. de Benef. 2. 4.
In opinionem. Cic. 1. Fam. 1.
In ordinem. Cic. de Univers. 7. Ideoque ex inordinato, in ordinem adduxit.
In periculum. Liv. 35. 11. pr.
In sententiam nostram aliquem. Liv. 36. 11.
In sermonem. Cic. 5. Verr. 140. Adductus erat in sermonem, invidiam, vituperationem. Hoc est, Male audiebat, odio habebatur, vituperabatur.
Ad vel in servitutem. Cic. in Pison. 84.
In solicitudinem. Cic. 12. Fam. 9.
In spem. Cic. 2. Att. 22.
In statum eum & locum adduci. Liv. 3. & Cic. ad Brut. 1.
In suspicionem. Cic. 2. Att. 24.
Ad veritatem. Cic. in Brut. 70.
Ad vitam communem. Cic. 1. Acad. 15. Avocavisse philosophiam a rebus occultis, & ad vitam communem adduxisse.
Ad umbilicum. Hor. Epod. 14. 8. V. Duco, & Umbilicus: ubi juxta Robertum Stephanum & Lugdunensem editionem habetur Ducere. Hic forsan operæ pretium erit notare diversam hujus verbi lectionem. In Dictionariis plerisque, Rob. Stephani, 1536. 1543. 1546. Car. Stephani, 1552. 1561. Franc. Stephani, 1571. Calepini, apud Rob. Stephanum, 1553. (& apud alios, 1522. 1609.) in Foro Romano, in Fabri Thesauro, in Erasmi Proverb. edit. Rob. Stephani 1558. ubi ille Horatii locus citatur, legitur simplex Ducere. At vero in optimis Horatii editionibus, tam antiquis (imo ipsius Rob. Stephani 1544. 1549.) quam recentibus legitur compositum Adducere. Henricus Stephanus in suo Græco Thesauro, sub voce ὀμφαλός, compositum Adducere retinet. Quamvis illa legendi differentia nihil in metro aut sensu mutet, non tamen omittere visum est hoc inter Dictionariorum Latinorum & Horatii editiones discrimen.
In voluntatem. Cic. 1. Att. 14.
Ad utilitatem rem aliquam. Varr. 1. de R. R. cap. 20. Consuetudine creberrima ad utilitatem adducito.
Adducere, Intorquere, rotare. De funditore Virg. 9. Æn. 587.
Ipse ter adducta circum caput egit habena. Nonius.
Adducere, nonnunquam transfertur ad ea quæ intenduntur & remittuntur, ut ad Arcum, & ea tela quæ amentis, loris, funibusve intorquentur: cui contrarium est Remittere. Virg. 5. Æn. 507.
Post acer Mnestheus adducto constitit arcu. Cic. 2. Tusc. 57.
Reliqua tormenta telorum eo graviores emissiones habent, quo sunt contenta atque adducta vehementius.
Adducto lacerto. Virg. 9. Æn. 402. Hinc etiam Adducere equorum habenas & Remittere dicimus. Cicero usus est per metaphoram, in Lælio 45. Quam commodissimum esse laxissimas habenas habere amicitiæ: quas vel adducas cum velis, vel remittas.
Adducere lorum, pro Astringere. Liv. Quum apparitor verecundia majestatis Posthumium laxe vinciret, Quin tu, inquit, adducis lorum, ut justa fiat deditio? Budæus.

Adducere,

Adducere, pro Contrahere. Ovid. 3. Met. 397.
Et tenuant vigiles corpus miserabile curæ,
Adducitque cutem macies, &c. Virg. 3. Georg. 483.
Omnibus acta sitis, miseros adduxerat artus.
Adducere præterea declaratur per verbum Redigere: ut, In angustum res adducta est. Cic. in Lælio 20.
Febres adducere. Hor. 1. Epist. 7. 8.
Sitim tempora. Hor. 4. Carm. 12. 13.
Tædium alicujus rei. Plin. lib. 30. cap. 15.
Vultum ad tristitiam, Id est, contrahere. Sen. Epist. 58.
Adduci re aliqua, ut Benignitate, injuria, &c. Cic. 3. Verr. 191. Qui benignitate adducti, per beneficium & gratiam civitatibus concesserunt, ut nummos pro frumento darent.
Commendatione alicujus. Cic. 3. Fam. 55.
Mercede. Cic. 1. de Orat. 198.
Metu. Cic. 5. Verr. 55.
Odio. Cic. 1. Att. 13.
Officio, fide, misericordia. Cic. 1. Verr. 5.
Oratione. Cæs. 1. Bell. Gall. 15.
Ostentatione aliqua. Cic. 4. Acad. 65.
Pretio. Cic. pro Cæcin. 29.
Precibus. Cic. 14. Att. 20.
Rationibus. Cic. 1. Tusc. 71.
Re aliqua, His rebus adducti & auctoritate Orgetorigis permoti. Cæs. 1. Bell. Gall. C. 3.
Spe mercedis. Cic. de Amicit. 31.
Studio certandi. Cic. 4. Acad. 65.
Temporibus. Cic. 1. Off. 39.
Testimoniis. Cic. 7. Verr. 158.
Voluntate. Cic. 5. Fam. 5.
Adducere, vel Adduci ut. Cic. 5. Tusc. 32. Adducis me ut tibi assentiar. Id est, Me inducis, mihi persuades. Idem 8. Philipp. 30. Nam illud quidem non adducor ut credam.
Adduci illuc ut. Cic. 1. de Finib. 14. Nam illuc quidem adduci vix possum, ut ea quæ senserit ille, tibi non vera videantur.
Adduci, Cogi. Cic. de Senect. 34. Nullo imbri, nullo frigore adduci, ut capite operto sit.
Adduci, quandoque declaratur per verbum Venire: ut, Res in crimen adducta est. Hoc est, In crimen, sive in criminationem venit. Plin. lib. 22. cap. 25. Inter ea quæ temere manduntur, boletos merito posuerim, opimi quidem hos cibi, sed immenso exemplo in crimen adductos, veneno Tiberio Claudio principi per hanc occasionem a conjuge Agrippina dato.

Adductus, a, um. Partic. [προσηγμένος] V. in ipso verbo. Plin. 1. Epist. 16. Pressior tantum, & circumscriptior, & adductior. De Pompeio Saturnino loquitur, qui in scribendo studebat brevitati.

Adductius, Adv. compar. ut, Adductius regnari, est Severius, Adstrictius. Tacit. Germ. 43. 7. & Hist. 3. 7. 2. quæ formula ex Re Equestri petita existimatur. V. supra Addicte. adde Auson. Gratiarum act. p. 726. edit. Tollii; Nemo adductius jacula contorsit.

Adductor, ōris. m. Vetus Epigr. Petron. Afran. ad Deliam,
Græcule consueta lenandi callidus arte
Cœpisti adductor conjugis esse tuæ.

Addues, pro Addideris. Festus. Verbum obsoletum.

Adduplĭco, [ἐπιδιπλόω] āre. Idem quod Duplico. Plaut. Pœn. 3. 1. 61. Adduplicabit omne furtum, leno addicetur tibi. Edit. Gron. *Id duplic.*

A D E

Adĕdo, ades sive adĕdis, adēdi, adēsum, [κατέδω] adesse vel adedĕre. Idem quod simplex Edo, vel Exedo, sive Consumo. Virg. 4. Georg. 242. — nam sæpe favos ignotus adedit Stellio.

Adēsus, a, um. [κατεδηδεσμένος] Partic. ab Adedor: Id est, Consumptum, ait Nonius. Liv. 1. 7. Forte ita evenit, ut Potitii ad tempus præsto essent, iisque exta apponerentur, Pinarii extis adesis ad cæteram venirent dapem.
Bona adesa. Tacit. 1. Hist. 4. Aut qui adesis bonis per dedecus alebantur.
Fortunæ omnes adesæ. Tacit. 13. Ann. 21.
Frumentum, Consumptum. Sisenna Hist. lib. 3. Iisdem temporibus Æsernini duplici fossa valloque circundati, frumento adeso, quod ex areis in oppidum portatum est. Nonius.
Jecur. Cic. 2. Tusc. 24. Cum vero adesum, inflatu renovatum est jecur.
Lapides adesos, Id est, Vi aquarum corrosos. Hor. 3. Carm. 29. 36.
Pecunia, pro Absumpta, metaphorice. Cic. pro Quint. 40. Quis tam perditus ac profusus nepos, non adesa jam, sed abundanti pecunia sic dissolutus fuisset, ut fuit Sex. Nævius?

Adelphi, m. pl. Terentii Comœdia, a rebus duorum fratrum appellata.

Adelphius, Nomen viri proprium. Hic fuit Antonio familiaris, ejusque in Parthos expeditionem conscripsit, in qua ipse & adfuit & præfuit. Author Strabo lib. 11.

Adelphĭdes, [ἀδελφίδες] Palmæ species est, sapore quam proxime ad caryotas accedens, unde & Adelphides dictæ sunt, quasi Caryotarum sorores. Plin. lib. 13. cap. 4.

Ademptio, **Ademptus**. V. **Adimo**.

Adēnes, [ἀδένες] In se convolutæ carnis durities, sive Glandulæ: quæ quum induruerunt, Chœrades, id est, Scrophulæ vocantur, teste Ægineta lib. 3. Sunt tumores in gutture glandium instar. In homine tonsillas, in sue vero glandulas dici, author est Plin. lib. 11. cap. 37.

Adeo, [τοσῶτον, οὕτως] Adv. quantitatis, vel potius intendendi. Festus, Adeo quum secunda acuta affertur, idem est quod Usque eo, non quidem secundum rationem: quia (ad) præpositio accusativis accommodata est: sed vetusta quadam loquendi consuetudine.
Adeo ut, separatim in duobus membris. Ter. And. 1. 1. 93. Et vultu, Sofia, adeo modesto, adeo venusto, ut nihil supra. Id est, Tam. Cic. pro Flacc. 37. Neminem quidem adeo infatuare potuit, ut ei nummum ullum crederet.
Adeo, pro Eo adverbio. Ter. Heaut. 1. 1. 61. Postremo adeo res rediit. Id est, Eo res rediit.
Adeo, apud poetas, præsertim comicos, sæpe est Particula ornativa, seu mavis expletiva. Ter. And. 4. 5. 18. Propera adeo puerum tollere hinc ab janua. Virg. 2. Æn. 567.
Jamque adeo super unus eram. In his, & similibus Donatus & Servius dicere solent, abundat Adeo aut vacat. In prosa quoque oratione sic legitur, sed rarius. Liv. 24. 32. Sed surdæ adeo omnium aures concitatæ multitudinis erant, quod non minore intus vi, quam foris, portæ effringerentur.
Id adeo, pro Id vero, vel Agedum. Cic. 6. Verr. 141. Id adeo, Judices, ut mihi ab illis demonstratum est, sic vos ex me cognoscite. Idem pro Cæcin. 87. Id adeo si placet considerate. Et pro Cluent. 80. Id adeo sic cognoscite.
Adeo, pro Non solum vel Nedum. Tacit. 4. Hist. Favore militum anxius, ac superbia viri, superiorum quoque adeo æqualium impatientis.
Adeo, pro Etiam, citra auxesin. Ter. And. 5. 6. 13. Facturum quæ voles, scio esse omnia. P. memini, atque adeo longum est, nos illum expectare.
Adeo, pro Valde, sive Multum, Servio interprete: quod Donatus satis dure, per Nimis declarare solet. Ter. Eun. 1. 2. 124. Adolescentem adeo nobilem. Virg. 4. Æn. 96. Nec me adeo fallit.
Adeo videtur interdum pro Certe accipi. Plaut. Epid. 2. 1. 8. Neque adeo injuria. Cic. 2. de Orat. 15. Magis adeo id facilitate, quam alia ulla culpa mea contigit. Cæsar Ciceroni, 9. Att. 16. Dolabella tuo nihil scito mihi esse jucundius: hanc adeo habeo gratiam illi.
Adeo pro Etiam, quum præcedit Atque, fere accipitur: idque sæpius cum auxesi. Cic. 1. in Catil. 5. Eorum autem castrorum imperatorem, ducemque hostium, intra mœnia, atque adeo in senatu videtis. Hoc loquendi genus magnam auxesin habet, quasi tu dicas, Non solum intra mœnia, sed etiam (quod majus est) in senatu.
Adeo si. Plin. lib. 26. cap. 10. pro Tantum si, vel Multo magis si.
Adeo non, &c. ut, pro Tantum abest ut Columel. lib. 2. Quum sola hæc res adeo non infestetur herbis, ut ipsa herbas perimat. Plin. lib. 11. cap. 6. Conduntur a Vergiliarum occasu, sed latent ultra exortum: adeo non ad veris initium, ut dixere.
Adeo, per se positum in sententia absoluta. Virg. 2. Georg. 272.
— adeo a teneris consuescere multum est. Cic. 1. Off. 6. Priore amisso jure, cum hostibus pugnare non poterat: adeo summa erat observatio in bello movendo.
Adeone. Cic. pro Rabir. 28. Adeone hospes hujusce urbis, adeone ignarus es disciplinæ consuetudinisque nostræ, ut hæc nescias?
Adeo ut, conjunctim in eodem membro. Cic. 1. Q. frat. 2. 5. Rempublicam funditus amisimus: adeo ut Cato adolescens nullius consilii, sed tamen civis Romanus & Cato, vix vivus effugeret.
Adeo, non sequente Ut, sed subaudito. Virg. 1. Æn. 567.
Non obtusa adeo gestamus pectora Pœni. subaudi, Ut hæc ignoremus.
Adeousque, sive una est dictio, sive duæ, idem est quod Usque adeo. Plaut. Asin. 2. 2. 61. Age age mansero tuo arbitratu, vel adeousque dum peris.

Adeo, adīvi vel adii, adĭtum, [προσέρχομαι, πρόσειμι] adīre. ex Ad, & verbo Eo, is, compositum. Festus, Adeo, quum prima acuta effertur, idem significat quod Accedo: ut cum dicimus, Adeo prætorem. Hæc Festus. Cic. 4. Acad. 97. Tribunum aliquem censeo adeant.
Adire, videtur interdum plus aliquid significare, quam Accedere. Ter. And. 3. 3. 2. Aliqui me adiere, ex te auditum qui aiebant.
Adire aliquem, siquid velit. Cic. 3. Fam. 9. Te adeunt fere omnes, siquid velis.
Adire aliquos cum cura. Tacit. 4. Hist. 12. Vitellius inferiorem Germaniam ingressus, hyberna legionum cum cura adierat. Hoc est, Diligenter, non segniter, aut incuriose.
Aliquem legatione. Tacit. 1. Hist. 9. Quies & Illyrico: quanquam excitæ a Nerone legiones, dum in Italia cunctantur, Verginium legationibus adissent.
Aliquem per epistolam. Plaut. Milit. 4. 6. 10. Per epistolam, aut per nuntium, quasi regem, eum adiri aiunt.
Aliquem scripto. Tacit. 4. Ann. 39. At Sejanus nimia fortuna socors, & muliebri insuper cupidine incensus, promissum matrimonium flagitante Livia, componit ad Cæsarem codicillos. Moris quippe tum erat, quanquam præsentem, scripto adire.
Adire quempiam de re aliqua, id est, Ob eam, propter eam. Ter. Hec. 2. 2. 9. Adii te heri de filia.
Aliquem postulatum. Plaut. Bacch. 3. 3. 48.
Adi huc. Plaut. Truc. 2. 7. 60. Adi huc modo. Usitatius ac venustius est, Accede huc.
Adire contra, pro Obviam ire. Plaut. Rud. 1. 4. 22.
Adire ad aliquem, pro Ire, aut etiam Venire. Ter. And. 2. 1. 17. Quid tibi videtur? adeon' ad eum? Hæc præpositionis repetitio Ciceroni familiaris est. Cic. 6. Verr. 113. Sese a suis civibus hæc habere mandata, ut ad Verrem adirent.
Ad fores, ædes, loca, &c. Plaut. Bacch. 4. 1. 6. Idem Aul. 1. 2. 24. Cic. in Verr. Homines tenues, obscuro loco nati, adeunt ad ea loca, quæ nunquam antea viderunt.
Ad arbitrum de aliquo nomine. Cic. pro Rosc. Com. De quo nomine ad arbitrum adiisti, de eo ad judicem venisti. Sic, Adire in jus de re aliqua. Sic Verr. 6. 147. & 4. 55. & infra loco suo.
Ad causas. Cic. in Brut. 90. Tum primum nos ad causas & privatas & publicas adire cœpimus.
Lingua ad aliquid. Sil. Ital. lib. 8. 263.
Ad pactionem. Plaut. Aul. 2. 2. 25. Nunc hic eam rem volt, scio, mecum adire ad pactionem. Idem quod Accedere ad pactionem. Hoc est, In pactionem consentire.
Ad Rempub. Idem quod supra dictum est, Ad Remp. accedere. Cic. pro Lege Manil. Qui omnium mentes eorum qui ad Remp. adeunt, maxime perspiciunt.
In jus de re aliqua. Cic. 11. Att. 24. Epheso qui veniunt, ibi se eum de suis controversiis in jus adeuntem, vidisse nuntiant. Id est, Euntem in judicium ob suas controversias.
Adire aliquem, pro Aggredi. Ter. Phorm. 1. 4. 25. Nunc prior adito tu. Ubi Donatus, Adito, quasi ad prælium: ut Virg. 5. Æn. 378.
— nec quisquam ex agmine tanto
Audet adire virum.
Blandis verbis aliquem, pro Convenire. Plaut. Pseud. 1. 5. 35. Quanto satius est adire blandis verbis? subaud. Illum.
Adeo præterea varie accipitur, pro adjectis nominibus. ut,
Discrimen adire, pro Subire. Plin. Epist. 199.

Fortunam.

Fortunam. Liv. 5. Bell. Pun.
Gaudia. Tibul. Lib. 1. Eleg. 5.
Hæreditatem, quod Cernere hæreditatem dicebant veteres. Cic. pro Archia, Et adiit hæreditates civium Romanorum. Adire autem & cernere hæreditatem, itemque pro hærede gerere, hæredis est alieni: Immiscere, sui ac necessarii. Nam ille aliunde ad alienam familiam accedebat, eoque his utebatur verbis: Cum me Mævius hæredem instituerit, eam hæreditatem adeo, cernoque, ut ait Ulp. tit. 22. At filiusfa. permanebat, neque aliud quidpiam novi captabat, nisi quod, quas res antea non attigerat, earum se liberæ administrationi tum immiscebat. Hotoman.
Inimicitias, pro Suscipere, quod & Subire dicitur. Cic. pro Sextio, Sudandum est his pro communibus commodis, adeundæ inimicitiæ, subeundæ sæpe pro rep. tempestates.
Labores. Virg. 1. Æn. 11.

Quidve dolens regina deûm, tot volvere casus
Insignem pietate virum, tot adire labores
Impulerit.

Periculum. Ter. And. 5. 1. 2.

Satis pericli cœpi adire, orandi jam finem face. Ibid. 4. 1. 53.
Capitis periculum adire, dum prosim tibi. Cic. 1. de fin.

At magnum periculum adiit.
Ad periculum, Idem. Cæs. 2. Bell. Civil. 7. Sed Nasidianæ naves nulli usui fuerunt, celeriterque pugna excesserunt: non enim has aut conspectus patriæ, aut propinquorum præcepta ad extremum vitæ periculum adire cogebant.
Periculum in re aliqua. Cic. 4. Verr. Seque in eo capitis periculum aditurum.
Periculum memoriæ. Tranquill. in Augusto. cap. 84.
Periculum situs. Hoc est, Situ corrumpi. Sen. de Benef. lib. 3. cap. 2.
Præsto. Tibul. lib. 1. Eleg. 5.

Pauper erit præsto tibi, præsto pauper adibit.

Sidera fama. Virg. 4. Æn. 323.
Usque ad sidera. Sil. Ital. lib. 15.

Adeor, adīris, [προσίεμαι] pass. sed fere in tertiis personis. Cic. 2. Tusc. 2. Illa pericula adeuntur in præliis. Cic. 1. Q. fratr. 2. Neque prætores diebus aliquot adiri possent.
Aditur, imperf. [προσίεται] Cic. 4. Verr. 55. Antequam in jus aditum esset. Hoc est, Itum aut ventum in judicium. Idem ad Appium, lib. 3. 7. Quum ad me aditum esset ab iis qui dicerent.

Adito, [βιβάζω] āre. ab Adeo adis: sicut, Itare ab Eo is. Diomedes, Adeo adis: hoc iteramus, Adito aditas dictitantes. Plaut. Capt. 3. 4. 72. Si adites propius. Verbum in usu rarissimum. In quibusdam exemplaribus legitur Adbites. V. supra Adbito.

Adiens, untis. [προσερχόμενος] Partic. Sil. Ital. lib. 10.

Aditurus, Partic. [προσελευσόμενος] Ovid. 3. Amor. 8. 20.

Adeundus, Partic. [προσιτέος] Ovid. 3. Trist. 1. 70.

Altera templa peto vicino juncta theatro:
Hæc quoque erant pedibus non adeunda meis.

Adĭtus, Partic. a pass. Adeor adiris. Cic. 1. Off. Vix invenitur qui laboribus susceptis, periculisque aditis, non quasi mercedem rerum gestarum desideret gloriam.

Adĭtus, ûs. [πρόσοδος] Ipse adeundi actus. Cic. 7. Verr. Illi aditum litoris Syracusanis ademerunt. Id est, Accessum ad litus. Virg. 4. Æn. 424.

Sola viri molles aditus, & tempora noras.

Aditus, Via, seu Ingressus ad aliquid perveniendi. Virg. 9. Æn. 58.

— aditumque per avia quærit. Cic. 15. Fam. 4.

Duo sunt aditus in Ciliciam ex Syria.
Aditus nidi. Plin. lib. 10. cap. 33.
Portus. Cic. 7. Verr. 30. Nam in ipso aditu atque ore portus.
Templi. Cic. 4. Verr. 160.
Aditus, januaque patefacta. Cic. 1. de Orat. 204. Sic ego intelligo, si in hæc quæ patefecit oratione sua Crassus, intrare volueritis, facillime vos ad ea quæ cupitis, perventuros ab hoc aditu januaque patefacta.
Æquus aditus. Tacit. 2. Ann. 2.
Aërius. Id est, Iter per aëra. Ovid. 17. Epist. 9.
Angustus. Virg. 4. Georg. 35.
Apertus quum nemini esset aditus in templum Castoris. Cic. pro Domo sua 120.
Arduus. In Arduus.
Cæcus. Id est, Obscurus, caliginosus, tenebricosus. Sen. in Herc. 10.
Flexus. Id est, Obliqua via. Lucret. lib. 4. 307.
Lati aditus ducunt illuc. Virg. 6. Æn. 43.
Præclusus alicui aditus. Cic. Antequam iret in exil. 9. Socii quo fugiant, quum aditus custodi patriæ præclusus sit?
Promptus ad capessendos honores. Tacit. 3. Ann. 30.
Superbi regum aditus. Sen. Herc. 3.
Primo aditu ædium suarum quempiam prohibere. Cic. pro Cæcin. 35. Quæro si te hodie domum tuam redeuntem coacti homines & armati non modo limine, tectoque ædium tuarum, sed primo aditu vestibuloque prohibuerint, quid acturus sis?
Ex omni aditu. Cic. 6. Verr. Nam & situ est cum munito, tum ex omni aditu, vel terra vel mari præclaro ad aspectum. De Syracusis loquitur.
Angustare aditum. Hoc est, Angustum facere. Claud. 5. Paneg.
Carere aditu. Ovid. 3. Met. 326.
Claudere omnes aditus. Cic. 1. Philipp. 25. Forum sepietur, omnes claudentur aditus, armati in præsidiis multis in locis collocabuntur.
Claudere aliquid ex omni aditu. Cic. pro Lege Manil. 21. Patefactumque nostris legionibus esse Pontum, qui ante Pop. Roman. ex omni aditu clausus erat.
Dare alicui aditum ad cœlum. Cic. 14. Att. 16. Quæ quidem nostris amicis divinis viris aditum ad cœlum dederunt.
Ferre aliquo aditum. Catul. in epithalamio Juliæ & Mallii 43.

— huc aditum ferat,
Dux bonæ Veneris, boni
Conjugator amoris.

Firmare aditus. Tacit. 1. Hist. 32.
Habere difficiles aditus ad pastum. Cic. 2. de Nat. Deor. 123. Manus etiam data elephanto, quia propter magnitudinem corporis difficiles aditus habebat ad pastum.
Habere aditum in urbem. Cic. 4. de Fin. 21. Quæ omnino aditum habere nullum potest in urbem, in forum, in curiam.
Munire aditum. In Munio.
Obsidere. Ovid. 4. Met. 489.
Occupat Æneas aditum. Virg. 6. Æn. 424.
Pererrare. Virg. 5. Æn. 441.

Nunc hos, nunc illos aditus, omnemque pererrat
Arte locum, & variis assultibus irritus urget.

Prohibere. Ovid. 12. Met. 66.
Prohibere quempiam aditu. Cic. pro Cæcin. 39. Qui multitudine coacta non introitu, sed omnino aditu quempiam prohibuerit?
Præponere ædibus ac templis vestibula & aditus. Cic. 2. de Orat. Sed oportet, ut ædibus ac templis vestibula & aditus, sic causis principia pro portione rerum præponere.
Quærere. Virg. 1. Æn. 58.
Reperire sibi aditum. Ovid. 14. Met. 652.
Rumpere. Virg. 2. Æn. 494.
Inaccessos aditus rumpere. Sil. Ital. lib. 3.
Tentare. Virg. 4. Æn. 293.
Aditus in aliquem locum. Cic. 6. Verr. 99. Aditus in Cereris sacrarium non est viris.
Difficilior ad Antonium aditus esse dicitur. Cic. 5. Att. 8. Idem 6. Fam. 13. Magnis occupationibus ejus, a quo omnia petuntur, aditus ad eum difficiliores fuerunt.
Aditus ad aliquem facilis. Cic. 13. Fam. Commendo tibi hominem, sicuti tua fides, & meus pudor postulat: tantum ut faciles aditus ad te habeat.
Obstructus alicui ad aliquid. Cic. in Bruto 16. Nec enim ex novis (ut agricolæ solent) fructibus est unde tibi reddam quod accepi: nec ex conditis, qui jacent in tenebris, & ad quos omnis nobis aditus, qui pene solis patuit, obstructus est.
Patefacere aditum rerum. Cic. 1. de Orat. 98. Uterque vestrum patefecit earum ipsarum rerum aditum, quas quærimus.
Virtutis aditus. Id est, Ad virtutem. Stat. 2. Achil.
Comparare sibi aditus ad res pestiferas. Cic. 2. Att. 17. Nunquam huc venissent, nisi ad alias res pestiferas aditus sibi compararent.
Dare alicui ad summam authoritatem. Cic. 3. de Orat. 7. Qui autem ei annus primus ab honorum perfunctione aditum omnium concessu ad summam authoritatem dabat, is ejus omnem spem atque omnia vitæ consilia morte pervertit.
Dare oculis. Ovid. 15. Epist.
Date de hac religione aditum Pontifices, jam nullum fortunis communibus exitum reperietis. Cic. pro Domo sua 123.
Dant aditum convivia. Ovid. 1. de Art. Am. 229.
Est aditus ad officii inventionem. Cic. 1. Off. 6. Idem 2. Off. 31. Est alius quoque quidam aditus ad multitudinem, ut in universorum animos tanquam influere possimus.
Facere aditus ad causam illustres. Cic. in Orat. 50. Vestibula nimirum honesta, aditusque ad causam faciet illustres.
Jacere ad aliquid. Cic. contra Legem Agrariam, 38. Sed attendite animos ad ea quæ consequuntur: hunc quasi gradum quendam atque aditum ad cætera jactum intelligetis.
Intercludere aditum ad aliquem. Cic. pro Rosc. Amer. 110.
Invenire aditum ad aliquem. V. Invenio.
Patet alicui aditus ad causam. Cic. pro Sylla 4.
Patet alicui aditus ad Consulatum. Cic. pro Muren. 17.
Aditus, cum primo gerundio. Cic. 6. Fam. 10. Itaque siquis mihi erit aditus de tuis fortunis, id est, de tua incolumitate, in qua sunt omnia, agendi, &c.

Aditiculus, pro Parvo aditu. Festus.

Aditio, onis. [ἄφιξις.] Plaut. Trucul. 2. 7. 63. Quid tibi hanc aditio est? pro, Cur hanc adis? Ubi est dignum notatu, casum verbi additum esse nomini: ut apud Ciceronem, Domum reversio. & Cæs. lib. 1. de Bell. Gall. c. 4. 3. Domum reditionis spe sublata.

Adeona, Dea, cui commendabantur adeuntes. Augustin. de Civ. Dei, 4. 21. V. Abeona.

Adeps, ĭpis. m. & f. [στέαρ.] Aristot. 3. de Animalibus, Gaza interprete, Adeps autem & Sevum differunt inter se, quum sevum fragile usquequaque sit: & quum refrixit, concrescat. Adeps liquidus fit minimeque aptus durari. Jura enim sevo opimorum concrescunt: ut ovis, ut capræ. Adipe pinguium liquida resistunt frigori: ut equi, ut suis. Locis etiam discrepant. adeps enim inter carnem, cutemque solet consistere: sevum in fine carnis semper est. Plin. lib. 28. cap. 9. Proxima in communibus adipis laus est, sed maxime suilli, apud antiquos etiam religiosi. Certe novæ nuptæ intrantes, etiamnum solenne habent postes eo attingere. Inveteratur duobus modis: aut cum sale, aut sincerus: tanto utilior, quanto sit vetustior. Axungiam etiam Græci vocavere in voluminibus suis.
De Obesitate Hominis. Cic. 3. in Catil. 16. L. Cassii adipem non pertimesco.
Adipes in plurali. Columel. lib. 8. cap. 14. Quæ res ad creandas adipes multum conferunt. Plin. l. 8. c. 36. Illi sunt adipes medicaminibus apti.
Adipes tenuare. Quintil. lib. 2. cap. 11. Id est, Ad maciem redigere, vel potius Excrescente pinguedine minuere. Plin. lib. 11. cap. 38. vocat Adipes detrahere.
Adipem minuere. Plin. lib. 32. cap. 9.

Adipālis, Adj. [στεατικός.] Arnob. 13. p. 115. Nisi postes virorum adipali unguine oblinerentur ab sponsis. V. paulo supra in Adeps. Cic. in Orat. 25. Itaque Caria & Phrygia & Mysia, quod minime politæ, minimeque elegantes sunt, asciverunt aptum suis auribus opimum quoddam, & tanquam adipale dictionis genus. Alii legunt, Adipatæ dictionis genus: negantque uspiam legi Adipalis, quanvis Erasmus in proverb. Pontificalis cœna, dicat alicubi se legisse Adipales cœnas, & adiposas; verum locum ubi legerit, non citat. Sic apud Plin. 10. 20. Herm. Barb. legebat, Sed Hard. ex MSS. Aditiali cœna dedit. V. & Varr. apud Macrob. 3. Saturn. 13. (al. 2. cap. 9.) V. Opimus. & Adjicialis.

Adipatus, a, um, [στεατωμένος] & hinc subst.

Adipātum, i. n. Hoc est, Cibus pinguis, vel ex Adipe confectus. Juven. 6. Sat. 631.

Livida materno fervent adipata veneno.

Ubi Schol. Vet. Dulcia placenta veneno plena exp. Nonius, Adipatum veteres honeste pro pingui & succulento & opimo posuerunt.
De proprio vocis usu audiendus Sosipater Charisius, qui 1. p. 73. adipatum omni genere dici ait posse opus pistorium, quod adipe conficitur; moxque Lucilium citat, qui Adipatam videlicet pultem dixerit.

Adiposus, [στεατώδης] pro Locuplete & opulento accipitur, quoniam & in Sacris literis Adipum vocabulo divitiæ continentur. Hermolaus in Plin. lib. 10. cap. 20.

Adipeus, Idem. Hieron.

Adeptio, Adeptus. V. Adipiscor.

Adequito, [προσιππάζω] are. Juxta vel prope equitare. Plin. lib. 15. cap. 18. Portæ Collinæ adequitans Hannibal. Liv. 5. Bell. Maced. Numidæ adequitare, dein refugere, sed propius saltum paulatim evehi.

Aderco, [Ἀδέρκων] Iberiæ urbs est Stephano, cujus cives dicuntur Aderconitæ.

Aderro, āre. Stat. 2. Sylv. 119.

— emergunt pelago, doctamque trahuntur
Ad chelyn, & blandi scopulis Delphines aderrant. adde Theb. 9. 178. cum Gronov. Castig.

Ades, sive Hades, [ᾍδης] Molossorum rex, cujus filiam nomine Coram apud Acherontem fluvium conatus est rapere Pirithous. Unde factus est locus fabulæ, Pirithoum ad inferos descendisse, & uxorem Ditis Persephonem, quæ & Cora, Κόρη a Græcis dicitur, rapere voluisse. V. Cæl. Rhodig. lib. 7. cap. 15. & Plutarchum in Theseo: qui tamen regem hunc non Adem vocat, sed Aïdonem.

Adesdum, [πρόσιθι] Ter. And. 1. 1. 2. Adesdum, paucis te volo. Ubi Donatus, Ades, imperativum est, & (dum) παρέλκον: est enim productio & adjectio syllabæ, ut Ehodum ad me. V. Adsum.

Adespotus, a, um. [ἀδέσποτος] Incertus, & sine authore. Cic. 15. Fam. 17. De Hispania novi nihil, sed expectatio valde magna: rumores tristiores, sed adespoti.

Adespotus, Nullius dominio mancipatus, libertate donatus. Sic enim Lacedæmonii servos libertate donatos aphetas, & adespotas, atque eritheras dixerunt. Author Alex. ab Alex. lib. 3. cap. 20.

Adespota, Bona sunt quæ vindicem & assertorem nullum habent, & eam ob causam fisco cedunt. Budæus.

Adesurio, īvi, [προσπεινάω] īre. Idem quod Esurio, aut Valde esurio. Plaut. Trin. 1. 2. 132. Adesurivit magis, & inhiavit acrius lupus.

Adesus, V. Adedo.

A D F

Adfabre, V. Affabre.

Adformido, V. Afformido.

Adfremo, V. Affremo.

Adfrico, as. V. Affrico.

Adfringo, ēgi, [προσθραύω] ere. Ad aliquid frangere. Stat. 5. Theb. 151. — plenisque adfringere parvos
Uberibus, ferroque omnes exire per annos. Idem 10. Theb. 47. de lupis famelicis non valentibus in ovium stabula irrumpere:
Quod superest, duris adfringunt postibus ungues.
Pectoraque, & siccos minuunt in limine dentes. V. Affrango.

A D G

Adgandestrius, (verba sunt Taciti lib. 2. Ann.) Chattorum princeps literas Romam ad Senatum & Tiberium misit, quibus mortem Arminii Germani, acerrimi Romanorum hostis, promittebat, si patrandæ neci venenum mitteretur. Cui responsum est, non fraude neque occultis, sed palam & armatum populum Romanum hostes suos ulcisci.

Adgemo, ui, [ἐπιστένω] ere. Stat. 11. Theb. 247.
Flent mœsti retro comites, & uterque loquenti
Adgemit. Vide Aggemo.

Adgnati, V. Agnascor.

Adgrego, V. Aggrego.

A D H

Adhæc, V. Ad.

Adhæreo, si, sum [ἔχομαι, κολλάομαι, προσέχομαι, συμπέφυκα] ēre. Idem quod Hærere: hoc est, Fixum manere, aut Arctissime insidere. Cæs. 5. Bell. Gall. 46. Hæc casu ad turrim adhæsit.

Adhærere lateri, hoc est, Admodum vicinum esse. Liv. 39. 22.

Adhæsit mihi ad infimum ventrem fames: Jocus est Plautinus in Stich. 1. 8. 83. pro eo quod est Vehementer esurio.

Ad omnem contactum adhærens bitumen. Plin. lib. 7. cap. 15.

Adhærere in re aliqua. Cic. 8. Fam. 7. Tela adhæserunt in me. Cic. pro Domo sua 63. In me omnia quæ ego quondam retuderam conjurationis nefaria tela adhæserunt. Translatio est.

Adhærere subter caudam. Cic. in Arat.

Adhærens, Partic. Salvian. adverſ. Av. 2. p. 93. Vidua Deo adhærens. Et Claud. in Ruff. 1. 35.
Et luxus populator opum quem semper adhærens
Infelix humili gressu comitatur egestas.

Adhæresco, [προσκολλάομαι] ēre. Idem est quod Adhærere, & eodem modo construitur. Cic. 1. Off. 86. Omninoque justitiæ, honestatique adhærescet: metaphora est.

Adhærescere ad columnam. Cic. pro Sextio 18.

Ad saxum. Cic. 5. de Fin. Ut homines ad earum saxa discendi cupiditate adhærescerent.

In rem aliquam. Cic. pro Domo sua 13. Nonne providendum senatui fuit ne in hanc tantam materiam seditionis ista funesta fax adhæresceret?

In re aliqua, pro, alicui rei. Cato de R. R. cap. 152. Ne fæx in lateribus adhærescat. Cic. in Bruto.

In loco aliquo. Cic. 4. Att. 4. Ipse vero utique fac venias, si potes in his locis adhærescere.

Adhærescere, sine casu. Cic. 2. de Orat. 14. Argumentum enim ratio ipsa confirmat, quæ simulatque emissa est, adhærescit.

Fastidiis. Cic. 1. de Orat. 258.

Adhæsio, ōnis. f. [προσκόλλησις] Cic. 1. de Fin. 6. Copulationes & adhæsiones inter se.

Adhæsus, ûs. m. Idem quod Adhæsio. Lucret. lib. 3. 382.
Nam neque pulveris interdum sentimus adhæsum
Corpore. Idem lib. 6. 471. Nonius.

Adhæse, Adv. Gell. lib. 5. cap. 9. de Ægle Samio athleta, Per omne inde vitæ tempus non turbide neque adhæse locutus est: Id est, Non hæsitanter.

Adhærentia, æ. [πρόσθεσις] Ipse adhærendi actus.

Adhalo, [προσεκπνέω] āre. Afflare. Plin. lib. 22. cap. 22. Nunc quidem si serpentis caverna juxta fuerit, si patescentes primo adhalaverit, capaci venenorum cognatione ad virus accipiendum.

Adhāmo, āre. Obligare. Cic. 2. Acad. Qui enim serius honores adhamaverunt, vix admittuntur ad eos. Sic citat Nonius 2. 5. & asserit Scaliger in Cat. itemque Rutgersius Var. Lect. 3. 3. Sed Merceri Nonius habet, Adamaverunt, non Adhamaverunt. adde eidem notata p. 113. Ed. Parif. Item quæ ex Gebhardi Crepundiis notantur ad Quintil. 2. 5. p. 153. Burm. [Vespasiano adhamato, haud absurde legas apud Suet. Vesp. c. 22. pro Adamato.

Adhĭbeo, ui, ĭtum, [προσφέρω, προσάγω] ēre. Ex Ad, & Habeo. Adhibere ad. Cic. in Bruto 301. Celeriter ad majores causas adhiberi cœptus est. Id est, Advocari.

Ad deliberationes eas quas habebat domi de Republica, principes civitatis adhibebat. Cic. 1. Philipp. 2.

Ad alicujus officii magnitudinem adhiberi. Aurelius Arcadius. D. de offic. Præfect. Prætor.

Ad panem aliquid. Cic. 5. Tusc. 99. Persarum a Xenophonte victus exponitur, quos negat ad panem adhibere quicquam præter nasturtium. Id est, Adjungere.

Ad partus adhibetur Juno Lucina. Cic. 2. de Nat. Deor. 69. Id est, In partu mulierum invocatur.

Cœnæ aliquem, pro Admittere in cœnam, Penates. Quintil. lib. 11. cap. 2. Adhibitus ei cœnæ Simonides. Virg. 5. Æn. 62. Adhibere epulis.

Adhibere animum, pro Attendere, advertere. Cic. de Arusp. Resp. 20. Quare ne plura de re minime loquar dubia, adhibete animos: & mentes vestras, non solum aures, ad aruspicum vocem admovete.

Arbitrum. Cic. pro Muren. Huic ego, Judices, satisfacere cupio, vosque adhibere arbitros.

Artem, est Cuipiam rei artificium addere, vel Artificio uti in re aliqua. Cic. 1. Acad. Qui nulla re adhibita, de rebus ante oculos positis, vulgari sermone disputant. Liv. 4. Artem adhibitam ferunt a Patriciis.

Audaciam, Uti audacia. Cæs. 3. Bell. Civil. Illi adhibita audacia & virtute nacti Austrum naves solvunt.

Aures, pro Aures admovere. Hoc est, Attente audire. Cic. pro Archia, Cum res gestas, tum etiam studium atque aures adhibere posset.

Authoritatem ad. Hoc est, Uti authoritate ad aliquid agendum. Cic. de Amicit. Plurimum in amicitia amicorum bene suadentium valet authoritas: eaque adhibeatur ad monendum.

Auxilium. Cels. lib. 2. cap. 11. Idque auxilium ut minus vehemens, ita magis tutum, neque unquam periculosum est, etiamsi in medio febris impetu, etiamsi in cruditate adhibetur.

Blanditias. Ovid. 10. Met. 259.

Calcaria equo adhibere, idem quod Admovere, & addere, & subdere calcaria: & per metaphoram pro Stimulare, vel Instigare quempiam. contra, Frenos adhibere, est Retinere, reprimere, coercere. Cic. in Bruto 204. Ut Isocratem in acerrimo ingenio Theopompi, & lenissimo Ephori dixisse traditum est, alteri se calcaria adhibere, alteri frenos. Cautionem, Uti cautione. Cic. 1. Att. 16. Privatis rebus meis propter infirmitatem bonorum, iniquitatem malorum, odium in me improborum, adhibeam quandam cautionem & diligentiam.

Celeritatem. Cic. 11. Fam. 12. Opprimi potuisse, si celeritas adhibita esset, existimant.

Celeritatem in re aliqua. Cic. 10. Fam. 21. In quo si celeritas erit adhibita, Respublica in possessione victoriæ deletis sceleratis permanebit.

Cibum & potum. Cic. de Senect. Tantum cibi & potionis adhibendum, ut reficiantur vires, non opprimantur.

Collegium Prætorum, Evocare, denuntiare ut adsit. Cic. 3. Off. Quum collegium Prætorum Tribuniplebis adhibuissent, ut res nummaria de communi sententia constitueretur.

Conscientiam alicujus. Tacit. 12. Ann. 67. non procul a fine, Agrippina provisam jam sibi Xenophontis medici conscientiam adhibet. Hoc est, Conscium facit dandi Claudio veneni Xenophontem, & hac in re utitur ejus opera.

Consilium in suffragium. Cic. 3. de Legib. Descriptus populus censu, ordinibus, ætatibus, plus adhibet in suffragium consilii, quam fuse in tribus convocatus.

Adhibere sibi aliquem, ad vel in consilium. Cic. 2. Off. Adhibuit sibi in consilium quindecim principes, cum quibus causas cognovit. Cæs. 7. Bell. Gall. Neque hos habendos civium loco, neque ad consilium adhibendos censeo. Id est, In consilium admittendos.

In consilium se adhibere. Cic. 2. Fam. 6. Tecum loquere: te adhibe in consilium, te audi, tibi obtempera. Ac si diceret, Tuo ipsius utere consilio, non alieno.

Consolationem alicui. Cic. in Bruto 330. Tamen ea consolatione sustentor, quam tu, mi Brute, adhibuisti tuis suavissimis literis.

Consuetudinem. Cic. 4. Acad. At non videmus hoc usu venire, ut quos nunquam putassemus a nobis internosci posse, eos consuetudine adhibita tam facile internosceremus, uti minimum quidem similes viderentur. Id est, Ubi consuetudo accesserit.

Contentionem. Cic. 1. Q. frat. 1. Quia tanta adhibeatur & a nobis, & a Prætoribus contentio, ut rem posse confici non diffiderem.

Correctionem Cic. 3. Off. Quem nos correctione quadam adhibita potissimum secuti sumus.

Crudelitatem in aliquem. Cic. pro Domo sua. Sed quid ego vestram crudelitatem expromo, quam in ipsum me ac meos adhibuistis? Hoc est, Qua usi estis in me, Quam in me exercuistis.

Curationem adhibere, idem quod Uti curatione. Cic. 1. Off. 83. Gravioribus autem morbis periculosas curationes & ancipites adhibere coguntur. Sic Cels. lib. 5. cap. 27.

Curam

Curam. Cic. 2. Fam. 6. De sacerdotio tuo quantam curam adhibuerim, cognosces.
Curam & diligentiam. Cic. 4. Acad. Ut non mediocrem curam adhibeant & diligentiam. V. mox Diligentiam.
Delectum adhibere. Cic. in Orat. Interdum ex illis locis, aut levia quædam, aut causis aliena, aut non utilia gignuntur: quorum ab oratoris judicio delectus magnus adhibebitur.
Deos in auxilium. Ovid. 4. Fast. 829.
Diligentiam. Cic. 5. Fam. 6. Adhibui diligentiam quotiescunque senatus fuit.
Diligentiam ad se conservandum. Cic. 15. Fam. 2. Monui regem ut omnem diligentiam ad se conservandum adhiberet.
Diligentiam in hoc. Cic. 16. Fam. 9. In hoc omnem diligentiam si adhibueris.
Diligentiam in se. Cic. 16. Fam. 6. Quantum me diligis, tantum adhibe in te diligentiæ.
Doctrinam, Addere doctrinam alicui. Cic. Q. fratr. Cujus natura talis est, ut etiam sine doctrina videatur moderata esse potuisse. Ea autem adhibita doctrina est, quæ vel vitiosissimam naturam excolere possit. Idem in Bruto 44. Sed tum fere Pericles primus adhibuit doctrinam.
Dolorem. Cic. 4. Fam. 6. Et in me consolando non mediocrem ipse animi dolorem adhibuisti.
Dolum, fraudem, calumniam. Cic. pro Domo sua, Illud in primis, nequa calumnia, nequa fraus, nequis dolus adhibeatur.
Festinationem adhibere, Uti festinatione. Columel. lib. 11. cap. 2. Quo cautior villicus, ut jam dixi, vel abstinere possit operibus, vel festinationem adhibere.
Fidem in amicorum periculis, Amicos in periculis fideliter adjuvare, Adesse amicis in periculo. Cic. pro Cluent. 118. Facile hoc Judices impetrabo, ut quam ipse adhibere consuevit in amicorum periculis fidem & diligentiam, tum vim animi, libertatemque dicendi, in hac mihi concedat.
Fletum in funeribus. Cic. 2. Tusc. 55. Et hic nimirum est fletus, quem duodecim tabulæ in funeribus adhiberi vetuerunt.
Flores adhibet orator in causis. Cic. in Orat. 65.
Frictionem. Cels. lib. 8. cap. 11. Tunc frictionem ei membro adhibere.
Gravitatem in dolore. Cic. 3. Q. fratr. 8. De virtute & gravitate Cæsaris, quam in summo dolore adhibuisset. Hoc est, Præstitisset.
Ignes adhibere. Cic. 3. Tusc. Lacerant, vexant, stimulos admovent, ignes adhibent, respirare non sinunt. Metaphora est.
Judicium, Uti judicio in re aliqua. Cic. in Orat. 48. Judicium ergo adhibebit, nec inveniet solum quid dicat, sed etiam expendet.
Laborem. Columel. lib. 3. cap. 9. Si laborem & curam velimus adhibere.
Laudatorem. Cic. lib. 2. de Fin. 67. Quæ nec testes ullos e claris viris, nec laudatores poterit adhibere.
Lectionem ad aliquid. Cic. 5. Fam. 20. Ad quas ego nihil adhibui præter lectionem. Id est, contuli.
Ludos. Cic. 2. de Fin. Jus & sacculos abstulerit, adhibentis ludos, & quæ sequuntur illa: quibus detractis clamat Epicurus se nescire quid sit bonum.
Lumen, Dare lumen. Cic. 3. de Orat. 47. Ut oratio quæ lumen adhibere rebus debet, ea obscuritatem & tenebras afferat.
Machinas. Cic. in Bruto 16. Itaque ad reliquos hic quoque labor mihi accessit, ut omnes adhibeam machinas ad tenendum adolescentem, ne famam subeam temeritatis. Hoc est, Utar omnibus artibus.
Magnificentiam & despicientiam rerum humanarum. Cic. 1. Off. Capessentibus autem Rempublicam nihil minus quam philosophis, haud scio an magis etiam & magnificentia & despicientia adhibenda sit rerum humanarum quam sæpe dico, & tranquillitas animi atque securitas.
Magnitudinem animi. Cic. 1. Off. Et magnitudo animi est adhibenda, & vacuitas ab angoribus.
Manus genibus. Ovid. 9. Met. 216.
Manus medicas ad vulnera. Virg. 3. Georg. 456.
Dum medicas adhibere manus ad vulnera pastor
Abnegat.
Manus pomis: id est, Admovere. Sen. OEth. 8.
Manus vectigalibus. Cic. contra Legem Agr. 46. Adhibeant manus vectigalibus vestris, irrumpant in ærarium.
Medicum. Cic. de Fato 29. Sive tu medicum adhibueris, sive non adhibueris, convalesces.
Medicinam. Cic. 16. Att. Sed desperatis etiam Hippocrates vetat adhibere medicinam. Id est, Uti medicina circa eos quorum salus desperata est.
Memoriam. Cic. 2. de Orat. Ut his rebus adhibeat tanquam lumen aliquod, memoriam, ut vocem, ut vires.
Misericordiam. Id est, Præstare se in re aliqua misericordem. Cic. pro Rabir. 5. Adhibeatis in hominis fortunis misericordiam, in Reipub. salute sapientiam.
Miserationem. Cic. in Bruto.
Moderationem. Cic. 2. de Orat. Hæc igitur adhibenda est primum in jocando moderatio, &c.
Moderationem dicendi adhibere. Cic. de Lege Agr.
Modum, Uti moderatione, Servare mediocritatem, quod & Servare modum, & Tenere modum dicitur. Cic. 5. Tusc. Plena vita exemplorum est: sed adhibeat oratio modum, & redeat illuc unde deflexit. Idem pro Cluent. In quo non modus est adhibitus, non mos, consuetudoque servata.
Motus judici. Cic. 2. de Orat. 189. Nisi omnes ii motus, quos orator adhibere volet judici, in ipso oratore impressi esse atque inusti videbuntur.
Munditiem. Cic. de Off. Adhibenda est præterea mundities.
Necessitatem adhibere. Cic. 4. Acad. Nullam adhibent persuadendi necessitatem.
Negligentiam. Ulpian. in l. si ambo. D. De compensat. Si ambo socii parem negligentiam societati adhibuimus.
Nervos. Cic. 16. Att. 18. Si tu nervulos tuos mihi sæpe cognitos, suavitatemque qua nemo tibi par est, adhibueris.
Numerus jambicus adhibetur in fabulis. Cic. in Orat. 111.

Officium adhibere. Cic. 13. Fam. 6. Itaque hoc ejus officium quod adhibetur erga illos, ego mea facultate, & gratia soleo, quantum possum, adjuvare.
Orationem ad aliquem. Cic. 4. Acad. 32. Interdum enim quum adhibemus ad eos orationem hujusmodi. Id est, Quum apud eos tali utimur oratione.
Odores ad deos. Cic. 1. de Nat. Deor. 113. Quos odores adhibebis ad deos, ut eos perfundas voluptatibus?
Odorem rebus. Hoc est, Dare, tribuere. Lucret. lib. 2. 854.
Ordinem. Ulp. in l. Quia. §. 1. D. Si quis omissa causs. test.
Ornamenta ad rem aliquam. Cic. in Orat. Ad has tot, tantasque res adhibenda sunt ornamenta innumerabilia.
Parsimoniam adhibere, Uti parsimonia, servare frugalitatem. Plaut. Mostel. 1. 3. 78. — noctes, diesque estur,
Bibitur: neque quisquam parsimoniam adhibet.
Patronum. Cic. 3. de Orat. 46. Quum difficilius intelligatur quid patronus velit dicere, quam si ipse ille qui patronum adhibet, de re sua diceret.
Pietatem, Præstare pietatem, Pium sese præstare. Cic. 2. de Legib. Ad divos adeunto caste, pietatem adhibento, opes amovento.
Plagas. Cels. lib. 3. cap. 18. Quorundam vani metus levandi sunt, sicut in homine prædivite famem timente incidit, cui subinde falsæ hæreditates nuntiabantur: quorundam audacia coercenda est, sicut in his fit, in quibus continendis plagæ quoque adhibentur. Loquitur de insanientibus.
Pompam in dicendo. V. POMPA.
Præparationem in rebus agendis. Cic. 1. Off.
Preces diis. Cic. 1. de Nat. Deor. 3. Quid est quod ullos diis immortalibus cultus, honores, preces adhibeamus?
Prudentiam ad omnes res. Cic. 12. Att. 4. Cura, obsecro, ut valeas: eamque quam ad omnes res adhibes, in primis ad convalescendum adhibe prudentiam.
Querelas adhibere. Tibul. lib. 3. 4. 75.
Rationem. Cic. in Bruto. Cæsar autem rationem adhibens, consuetudinem vitiosam & corruptam, pura & incorrupta consuetudine emendabat.
Adhibe te ad veram rationem: subaud. Intelligendam. Lucret. lib. 1. 46.
Religionem. Cic. in Bruto. Vide ne religio nobis tam adhibenda sit, quam si testimonium diceremus.
Remedium. Cic. ad Octav. 1. Nulla remedia quæ vulneribus adhibentur, tam faciunt dolorem, quam quæ sunt salutaria.
Reverentiam adversus homines. Cic. 1. Off. Adhibenda est igitur quædam reverentia adversus homines, & optimi cujusque, & reliquorum. Id est, Servanda est erga homines reverentia, seu verecundia.
Sævitiam in aliquem. Cic. 2. Off. Sed iis qui vi oppressos imperio coercent, sit sane adhibenda sævitia: ut heris in famulos, si aliter teneri non possunt.
Se Sic, &c. Cic. 1. Q. fratr. 1. Permagni hominis est, sic se adhibere in tanta potestate, ut nulla alia potestas ab iis quibus præsit, desideretur. Id est, Sic se gerere.
Sermonem. Cic. de Amicit. 98. His fictus ad eorum voluptatem sermo quum adhibetur, orationem illam vanam, testimonium esse laudum suarum putant.
Sermonem in poculo. Cic. de Senect. 47. Et is sermo qui more majorum a summo magistro adhibetur in poculo. forte Populo. [Inepte. V. loc. & VV. DD. not.
Severitatem in filio, Uti severitate in filium. Cic. 1. de Fin. 24. Quum illam severitatem in eo filio adhibuit, quem in adoptionem D. Silano emancipaverat, ut eum Macedonum legatis accusantibus, quod pecunias Prætorem in provincia cepisse arguerent, causam apud se dicere juberet.
Hos castris adhibe socios, & fœdera junge. Virg. 8. Æn. 56.
Solatia, Consolari, vel Uti verbis ad consolandum accommodatis. Plin. Epist. 12.
Solertiam. Cæs. 2. Bell. Civil. 8. Ut est rerum omnium magister usus, hominum adhibita solertia, inventum est, magno esse usui posse, &c. i. e. accedente, conjuncta cum usu.
Speciem in dicendo. Cic. 2. de Orat. 294. Sed adhibere quandam in dicendo speciem atque pompam, & pugnæ similem fugam. i. e. Ostentatione quadam uti.
Stimulos. Lucret. lib. 3. 1032.
Studium ad aliquid, Ponere studium in ea re. Cic. in Bruto 151.
Non facile quem dixerim plus studii, quam illum, & ad dicendum, & ad omnes bonarum rerum disciplinas adhibuisse.
Supplicium. Cic. 11. Philipp. Neque Antonius ullius supplicii adhibendi, si potestatem habeat, ullam partem est relicturus.
Tempus adhibere, Ponere tempus in re aliqua. Cic. 1. Off. Adhibebit ad considerandas res & tempus & diligentiam.
Testes, quod vulgo dicitur, Capere testes. Ter. Phorm. 4. 5. 2. Hoc temere nunquam amittam ego a me, quin mihi testes adhibeam. Cui dem: & quamobrem dem, commemorabo. Cic. de Fin. lib. 2. 67.
Testem deum. Cic. 3. Off. 44. Quum vero jurato sententia dicenda sit, meminerit deum se adhibere testem. In aliis exemplaribus legitur, Habere testem.
Titulum humatis. Liv. 6. Bell. Pun. Eos uno tumulo contegerent, adhiberentque humatis titulum, HIC SITI SUNT ACARNANES. pro Adderent.
Tormentum. Cic. 3. Off. Sed tanquam tormenta quædam adhibemus. Hoc est, quasi Machinas bellicas admovemus, aut fortasse de Tormentis intelligit, quæ ad veritatem extorquendam adhibentur.
Tympanum. Plaut. Pœnul. 5. 5. 38. Cur non adhibuisti, dum hæc loquereris tympanum? Cur (inquit) hæc non dixisti ad sonum tympani? cur altiori voce non inclamasti?
Vanitatem orationis. Cic. 3. Off. 58. Qui orationis vanitatem adhibuerunt. Id est, Vana usi sunt oratione.
Victus genus certum adhibere. Cels. Genusque victus adhibendum est, quo carnem ali docui.
Vim, est Vim afferre, sive Cogere. Cic. 3. Off. Quasi vero forti viro vis possit adhiberi. Hoc est, Afferri, vel inferri, ac si diceret, Virum fortem cogi non posse: ut qui nihil non sponte faciat.
Vim veritati. Cic. pro Quintio.

Vires in re aliqua, Vires ad eam rem accommodare, adjungere, applicare, quod est Adniti. Quintil. lib. 5. Plurimum adhibere virium in studio literarum.

Virtutem. V. supra Gravitatem adhibere.

Usum. Cic. Studio adhibito & usu.

Vocem. V. supra Memoriam adhibere.

Vincula alicui. Ovid. 3. Fast. 293.

Nec sine vi tradent: adhibe tu vincula captis.

Vinum ægrotis. Id est, Dare. Cic. 3. de Nat. Deor. 69. Ut vinum ægrotis quia prodest raro, nocet sæpissime, melius est non adhibere omnino, quam spe dubiæ salutis in apertam perniciem incurrere.

Vultum aliquo. Id est, Convertere. Ovid. 2. Amor. 13. 15.

Huc adhibe vultus, & in una parce duobus:

Nam vitam dominæ tu dabis, illa mihi. Hoc est, Huc oculos adverte, meas preces auditura.

Adhibitus, Partic. ut Adhibito Interprete. Curt. 8. 12. 9. & 10. 3. 6. conf. 7. 11. 6. Suet. Calig. 2. Nullo adhibito modo.

Adhibitio, ōnis. f. Marcel. Emp. cap. 15. Adhibitio cucurbitarum.

Adhinnio, īvi, ītum, [προσχρεμετίζω] īre. ex Ad, & Hinnio; Equorum est, qui equabus adhinniunt, Id est, Ad eas hinniunt, videlicet coitum appetentes: quin & equæ vicissim interdum equis adhinniunt. Plin. lib. 35. cap. 10. Nanque ambitu æmulos prævalere sentiens, singulorum picturas inductis equis ostendit. Apellis tantum equo adhinnivere. Ovid. lib. 1. de Arte Am. 280.

Fœmina cornipedi semper adhinnit equo.

Idem 2. de Rem. Amor. 634.

Fortis equus visæ semper adhinnit equæ.

Adhinnire ad orationem alicujus, per translationem dictum. Cic. in Pison. 69. Itaque admissarius iste, simulatque audivit a Philosopho voluptatem tantopere laudari, nihil expiscatus est: sic suos sensus voluptarios omnes incitavit, sic ad illius hanc orationem adhinniit, ut non magistrum virtutis, sed authorem libidinis a se illum inventum arbitraretur. Hoc est, Ea re audita ita exarsit in voluptatem, ut, &c.

Adhoc. V. ad.

Adhorresco, adhorrui. [ἐπιφρίττω] Ovid. ad Liviam 221.

Ipse pater flavis Tyberinus adhorruit undis. Hoc est, Valde vehementerque horruit. Vel Ad peditum & equitum clamorem horruit. Vel, Exterritus est ad clamorem & planctum funebrem. al. Inhorruit.

Adhortor, [ἐγκελεύω, παρακαλέω, προτρέπω] āri. Idem significat quod Hortari. Ter. Heaut. 1. 1. 8.

Quod mihi videre præter ætatem tuam

Facere, & præter quam res te adhortatur tua.

Adhortor ad rem aliquam. Cic. Ut ad defendendam Rempub. te adhortarer. Idem 1. Off. Maxime ne posset aliquando ad bellum faciendum locus ipse adhortari. Id est, Admonere, aut Incitare.

Adhortari sese. Catul. 58. Epig. de Berecynthia & Aty,

Ferus sese ipse adhortatus, rapidum incitat animum. Id est, Leo sese ad iram acuens. Sed V. Is. Voss.

Adhortatio, ōnis. f. [ἐγκέλευσμα] Ipse actus adhortandi. Id est, Hortatio. Cic. 2. de Orat. 11. Omissa nostra adhortatione, ad eorum quos proposuimus, sermonem, disputationemque veniamus.

Adhortatus, ûs. m. Idem. Apul. Apol. p. 228. Meo adhortatu.

Adhortāmen, inis. n. Idem. Apul. 4. Flor. Non multa mihi apud vos adhortamina suppetunt.

Adhortātor, [ἐγκελευτής] Qui adhortatur. Liv. 7. Utrum qui audiendus duntaxat magnificus adhortator sit, verbis tantum ferox, operum militarium expers: an qui, &c.

Adhuc, [μέχρι τούτου, πρόσθεν, ἔστιν] Adv. temporis, idem significat quod Usque adhuc, hactenus, ad hoc tempus. Compositum est autem ex Ad (quod tam in compositione quam appositione quandoque significat Usque) & adverbio Huc: quasi tu dicas Usque huc, vel Hucusque, id est, Usque ad hoc. Plaut. Trucul. 4. 3. 20. Conveniunt adhuc utriusque verba. Cic. 7. Att. 12. Unam adhuc a te epistolam acceperam. Et 6. Fam. 14. Ego tamen Cæsari pro te, sicut adhuc feci, supplicabo.

Adhuc, pro Etiam, vel Præterea. Quintil. Est adhuc alia in respondendo figura. Cic. in Lælio 32. Ortum quidem amicitiæ videtis, nisi quid adhuc forte vultis.

Adhuc, Continuationem temporis denotat, quod Gallica lingua dicimus *Encore*. Ter. Phorm. 3. 1. 15. Adhuc tranquilla res est. Plaut. Pseud. 4. 7. 77. — tun' hodie

Ex Sicyone huc pervenisti? H. alto adhuc meridie.

Ovid. 16. Epist. 263. — Adhuc tua messis in herba est.

Adhuc locorum, pro Adhuc, nam (locorum) ornatus causa tantum ponitur, eadem figura qua dicimus Ubique locorum, & Nusquam gentium. Plaut. Capt. 2. 3. 25. Ut adhuc locorum feci, faciam sedulo. conf. Ad id locor. in ad.

A D I

Adiabaræ, Æthiopiæ populi sunt. Plin. lib. 6. cap. 30. Deinde contra Meroen Megabari, quos aliqui Adiabaras nominavere.

Adiabena, vel Adiabene, Regio orientalis prope Babyloniam, ut author est Strabo lib. 16. Plin. lib. 5. cap. 12. Adiabene, Assyria ante dicta. Stephanus ostendit mediam fuisse inter Euphratem & Tigrim. Unde & Mesene sit dicta. Volater. sic dictam putat ἀπὸ τοῦ μὴ διαβαίνειν, id est, a non permeando, quod ibi Euphrates sit minime vado permeabilis. Quidam hinc vocabulum inditum putant Adiabene, quod ob frequentiam occurrentium fluminum transiri facile non possit. Sed verius Ammianus a Diaba fl. dictam contendit. V. Cellar.

Adiabenicus, Adj. Frequens in Cognominibus Imperatoris Severi, de quo Sextus Rufus cap. 21. Huic cognomina ex victoriis quæsita sunt; nam Parthicus, Adiabenicus & Arabicus est cognominatus. adde Inscript. Gruteri p. 1. 11. & 22. &c.

Adjaceo, ui, [παράκειμαι] ēre. Juxta vel prope jacere. Liv. 2. 49. Thuscus ager Romano adjacet.

Adjacens insula dicitur, quæ est Prope ædes, non tamen conjuncta contextui ædificiorum. l. 15. §. 14. D. de damno infecto. Item quid dicemus si insula adjacens domui vitium faciat?

Adianœ̄ta, [ἀδιανόητα] sunt, Quæ verbis aperta, occultos sensus habent: Mystica. Author Quintil. lib. 8. cap. 2.

Adiantum, i. n. [ἀδίαντον] Herba, dicta ab α & διαίνω, quod folium ejus aqua perfusum non madefiat, sicco semper simile. Vulgo Capillus Veneris dicitur. Sic enim vertit Theodorus. Plin. 22. 21: 27. 13. & 28. 11. Apul. de Herb. cap. 47. 51. & 97. Matthiolus eandem cum Paronychia relinquit

Adiaphoria, Qualitas rerum, per quam indifferentes habentur. Item in neutram partem Inclinatio. Cic. 4. Acad. Aristoni summum bonum est, in his rebus neutram in partem moveri, quæ Adiaphoria ab ipso dicitur.

Adiaphoron, Cic. vertit Indifferens. lib. 3. de Fin. 16. A Græcis tum ἀδιάφορα, tum μέσα vocantur, quæ in medio sunt. Gell. 2. 7.

Adiatorix, [Ἀδιατόριξ] Meneclii cujusdam Galatiæ Tetrarchæ filius fuit, qui cum apud Heracleam Ponticam, coloniam Romanorum eo missam, nocte una jussu Antonii jugulasset, paulo post in prælio Actiaco captus, & in triumpho circumductus, una cum filio jugulatus est. Strab. lib. 12. duob. locc.

Adiatrepsia, æ. f. [ἀδιατρεψία] Impudentia, Pertinacia animi rigidioris. Nihil magis in natura sua laudare se, ac probare, quam adiatrepsiam, dicebat Caligula apud Suet. cap. 29.

Adides, Teli genus esse putat Sipontinus, citatque locum Virg. 7. Æn. 730.

— teretes sunt adides illis

Tela, &c. Sed ibi Aclides legendum. V. aclis.

Adjectio, Adjectivus, Adjectus, ûs. V. adjicio.

Adĭgo, ēgi, actum, [ἐπάγω, ἀναγκάζω, βιάζομαι] ere. Vi impellere, sicut Feriendo adigimus cuneum. Plin. lib. 16. cap. 10. In ipsam arborem clavus ferreus adigatur. Idem lib. 17. cap. 17. Si vastiore ramo pali modo exacuto adigatur alte, exiguo super terram relicto capite.

Adigas, id est, Dare cogas. Festus. [Locus corruptus & varie tentatus. Verisimilis conjectura Scalig. Adire cogas.

Adigere, Usque ad aliquid agere, sive jacere. Cæsar. 3. Bell. Civil. 51. Pompejus tumulum quendam occupavit, qui tantum aberat a nostro castello, ut telum tormentumve missum adigi non posset. [Castigati Codd. exhibent *Adjici*, idque Cæsari admodum familiare. V. in adjicio.

Adigere naves. Hoc est, Agere, admovere. Tacit. 2. Ann. 7.

Vulnus. Tacit. 6. Ann. 35. V. mox adactus.

Ensem in pectus. Ovid. 5. Met. 70. Et in media præcordia. Sil. lib. 7.

Aliquem ad umbras infernas. Virg. 4. Æn. 24. &c.

Sed mihi vel tellus optem prius ima dehiscat,

Vel pater omnipotens adigat me fulmine ad umbras,

Pallentes umbras Erebi, noctemque profundam,

Ante, pudor, quam te violem, aut tua jura resolvam.

Adigo, cum infinitivo. Virg. 6. Æn. 695.

— tua me genitor, tua tristis imago

Sæpius occurrens, hæc limina tendere adegit. Id est, Huc venire me impulit, coegit.

Adigere, per metaphoram, Concitare, Impellere. Ter. Adel. 1. 2. 31.

Tu homo adiges me ad insaniam. Idem Eun. 2. 1. 13. Noctu te adigent horsum insomnia. [Ridicule quasi de somnambulone. Forte Adiget. Quod opportune video codd. MSS. auctoritate & Cl. Bentleji judicio comprobari.

Adigere arbitrium: vel, Adigere arbitrum, locutiones sunt a veteribus usitatæ, pro Agere ad arbitrium, pro, agere in, vel ad Judicium. Cic. pro Rosc. Com. 25. Quæ cum ita sint, cur non arbitrium pro socio adegeris Q. Roscium, quæro. Idem 3. Off. 66. Itaque Calpurnius cum demolitus esset, cognovissetque Clodium ædes postea proscripsisse, quam esset ab Augurib. demoliri jussus, Arbitrum illum adegit, Quicquid sibi Dare facere oporteret ex fide bona. V. not. VV. DD. ad loc. utrumq.

Adigere sacramento, vel jurejurando, sive ad jusjurandum, dicitur Is qui conceptis verbis alium jurare cogit. Ex Budæo. Cæs. 7. Bell. Gall. 67. Probata re, atque omnibus ad jusjurandum adactis. Liv. 4. Bell. Pun. Citatosque singulos jurejurando adigam.

Sacramento alicujus adigere legiones. Tacit. 1. Hist. 37.

Adigere jusjurandum, sine præpositione. Liv. 5. Decad. lib. 3. Ita jusjurandum adigebant. Loquendi genus est non improbandum. nam apud veteres in verbis compositis non solebat præpositio repeti. Sic Hor. 1. Epist. 18. 16. Propugnare nugis dixit. [Nisi distinguendum, *Propugnat, nugis armatus*, quicquid & Lambino videtur.

Adigere in verba, Cogere quempiam ut in nostra verba juret. Cæs. 2. Bell. Civil. 18. Provinciam omnem in sua & Pompeji verba per jusjurandum adigebat.

Adigi jurejurando in verba principis, est quod nunc dicitur, Præstare juramentum fidelitatis. Ex Budæo. V. jurare. & infra adigens.

Adigere, pro Agere; ut Adigere oves. Plaut. Bacch. 5. 2. 3.

Adaxint. Id est, Adegerint. Fest. Pomp. Quo de V. supra adasso.

Adactus, Partic. ab Adigo, [ἐπαχθείς, βιασθείς] Vi impulsus. Plin. lib. 16. cap. 40.

Adactus, Infixus, Nonio. Virg. 9. Æn. 431.

— sed viribus ensis adactus

Transadigit costas.

Adactus cum dativo. Plin. lib. 25. cap. 2. Dixit Democritus, credidit Theophrastus, esse herbam, cujus contactu illatæ ab alite quam retulimus, exiliret cuneus a pastoribus arbori adactus.

Adactus cum accusativo, præpositione intercedente. Propert. lib. 3. Eleg. 22. In faciem proræ pinus adacta novæ.

Adactus jugo, legibus. Stat. 7. Theb. 512.

— limes mihi carminis esto

OEdipodæ confusa domus: quando Itala nondum

Signa, nec Arctoos ausim sperare triumphos,

Bisque jugo Rhenum, bis adactum legibus Istrum. Rhenum & Istrum dicit, pro Rheni & Istri accolis.

Adacta intus vis mortis. Lucret. lib. 3. 172.

Pœnarum grave sit solvendi tempus adactum. Lucret. lib. 5. 1224.

Vulnus alte. Virg. 10. Æn. 850. Id est, Profunde impressum.

Adactio, [βιασμός] ab Adigo, Ipse actus adigendi. Liv. 22. 38. A tribunis ad legitimam jurisjurandi adactionem translatum.

ADACTUS, ûs. m. Idem. Lucret. lib. 5. 1329.
— feros exibant dentis adactus.

ADIGENS, entis. Tacit. 4. Hist. 31. 3. Adigente Hordeonio Flacco dixit sacramentum.

ADJĬCIO, ēci, ectum, [ἐπιτίθημι, ἐπιβάλλω, προσβάλλω] ĕre. ex Ad, & Jacio; proprie est Jacere ad: ut Adjicere tela. Cæs. 3. Bell. Gall. 14. Ut neque ex inferiore loco satis commode tela adjici possent, & missa a Gallis gravius acciderent.
Adjicere telum, est Plus quam Jacere: nempe ita acere, ut ad eum locum, quem jaculator petit, perveniat. Cæs. 2. Bell. Gall. 21. Et quia non longius hostes aberant, quam quo telum adjici possit, prælii committendi signum dedit. Idem. lib. 4. Atque ita montibus angustis mare continebatur, ut ex locis superioribus telum in litus adjici posset. Lambin.
Adjicere intus, pro Injicere, immittere, infundere. Corn. Cels. lib. 7. cap. 27. Idemque humor clystere intus adjicietur. [Lindenius edidit, Adigetur.
Adjicere, pro Jacere. Columel. lib. 12. cap. 16. In lixiviæ sextarios decem salis tres cyathos adjiciat. Potest hic pro Addat accipi.
Adjicere, pro Addere. Liv. 2. Adjiciebat huic muneri agri aliquantum. Cic. de Petit. Consul. Non ut aliquid ex iis novi adjicerem.
Adjicere doctrinæ gloriam ad laudem belli. Cic. 1. Off. 116. Quod idem fecit Timotheus Cononis filius: qui quum belli laude non inferior fuisset quam pater, ad eam laudem, doctrinæ & ingenii gloriam adjecit.
Adjicere ex abundanti. Quintil. lib. 5. cap. 6. Vitiose adjicere. Idem lib. 1. cap. 13.
Adjicere animum rei vel ad rem, pro Animum appellere, adjungere, applicare. Ter. Eun. 1. 2. 63. Quantum suspicor, ad virginem animum adjecit.
Animum consilio, & ad consilium. Liv. 8. Bell. Pun. Idem lib. 5.
Authoritatem. Plin. Epist. 20. Quin etiam voluminibus ipsis authoritatem quandam & pulchritudinem adjicit magnitudo.
Calculum. Plin. 1. Epist. 2. Si modo tu fortasse errori nostro album calculum adjeceris. V. CALCULUS.
Celeritati. Cels. lib. 7. cap. 4. Adjicitur celeritati, sicut tormento quoque, si & linum, & id quod ex penicillo est, aliquo medicamento illinitur ex his, quibus callum exedi posui. Id est, Id celerius fit, sed majori dolore. Et cap. 21. ejusdem libri.
Clamorem. Tacit. in Vita Agricolæ.
Disciplinæ aliquid. Cels. in procem. lib. 7. Ac Romæ quoque non mediocres professores, maximeque nuper Tryphon pater, & Euelpistus, & (ut ex scriptis ejus intelligi potest) horum eruditissimus Meges, quibusdam in melius mutatis, aliquantum ei disciplinæ adjecerunt.
Expectationem. Quintil. in procem. lib. 4.
Febres adjicit. Id est, Addit. Corn. Cels. lib. 2. cap. 1. At æstas non quidem vacat plerisque ab his morbis, sed adjicit febres, vel continuas, vel ardentes, vel tertianas.
Malo multum. Cels. lib. 3. cap. 11. Hæc enim paulo ante data multum malo adjicit.
Modum. Hoc est, Adhibere. Tacit. 3. Ann. 6.
Oculos in aliquem, quod proprie Conjicere oculos dicimus. Plaut. Asin. 4. 1. 24.
Oculos alicui rei, vel in aliquam rem, est Cupiditate rei visæ teneri. Cic. 4. Verr. Partim plane videbant adjectum esse oculum hæreditati.
Adjicere oculorum imprudentiam aliquo, Aliquid intueri non dedita opera & ex industria, sed per imprudentiam. Cic. lib. 2. de Legib. 36. Qua licentia Romæ data, quidnam egisset ille, qui in sacrificium cogitatam libidinem intulit, quo ne imprudentiam quidem oculorum adjici fas fuit?
Stimulos Jovi frementi, Jovem jam iratum magis accendere. Ovid. 1. Met. 245.
Vires. Liv. 4.
Virus in angues. Ovid. 3. de Art. Am. 8.
Dixerit e multis aliquis, cur virus in angues
Adjicis? & rabidæ tradis ovile lupæ?
Proverbia sunt.
Adjicere aliquid cibo, est Addere: cui adversum Demere aliquid cibo. Cels. lib. 4. cap. 2.
Aliquid potioni adjicere, est Aliquanto largius bibere. Cels. lib. 1. cap. 3.
Adjicere, pro Consentire. Virg. 19. Æn. 182.
Tercentum adjiciunt, mens omnibus una sequendi. Ubi Serv. Adjiciunt, accedunt, & consentiunt ejus voluntati. Unde ait, Mens omnibus una sequendi. Id est, Conjurati sunt. Hæc ille. Cæterum videtur esse sermo ellipticus: ut sit, Adjiciunt illi animum, aut studium, aut voluntatem, aut se. [Imo refertur ad v. seq.
Qui Cærete domo, qui sunt Minionis in arvis.
Illa vero: Mens omnib. u. s. Parenthesi includi debent.

ADĬCIO, ĕre. Verbum Jurisconsultis usitatum, pro Adjicere. Paul. in l. Necesse. D. de in diem addict. Necesse autem habebit venditor meliore conditione allata, priorem emptorem certiorem facere. ut liquid aliud adicit, ipse quoque adicere possit. V. Ant. August. lib. 2. Emend. cap. 3. Ita quoque Poetæ aliquando Adicere dicunt pro Adjicere. Sic Martial. lib. 4. 54.
Nil adicit penso Lachesis.

ADJICIALES Cœnæ & Adipales, Sacerdotum vocabantur. Plin. lib. 10. cap. 20. conf. 29. 4. Varr. de R. R. lib. 3. cap. 6. ubi de pavonibus, Primus hos Q. Hortensius augurali adjiciali cœna posuisse dicitur. Dicitur autem Adjicialis cœna, quod in ea Multa extra ordinem, ultraque justa fercula adjiciuntur. Eadem & Pontificialis dicta, teste Macrob. 3. Saturn. cap. 13. Hæc ex Hermolai in Plinium sententia. Argute I. Lipsius de Magn. Rom. 4. 9. Aditiales scribendum contendit, sic dictas, quod in Aditu honoris dari solitæ. Ita & in scriptis & editis Plin. 10. 20: 1. 23. & 29. 4: 1. 1. 4. conf. ADIPALIS.

ADJECTUS, Partic. [ἐπιβεβλημένος] V. in verbo Plin. lib. 18. cap. 3. M. quidem Curii post triumphos immensumque terrarum adjectum imperio, nota concio est, perniciosum intelligi civem, cui septem jugera non essent satis.
Adjecta ignominia post mortem. Quintil. lib. 3. cap. 7.

ADJECTAMENTUM, i. n Idem quod Adjectio l. 242. Dig. de verb. sign. Artemon magis adjectamento, quam pars navis est.

ADJECTIO, onis. f. [προσθήκη] Verbale. Vitruv. l. 9. c. 9. Sin autem cuneorum adjectionibus & detractionibus correptiones dierum aut crescentiæ non probabuntur, &c.
Adjectio, Jurisconsultis dicitur Melior allata condtio in pretio, quæ in addictionibus, & auctionibus plerunque locum habet. Adjectionis autem & Addictionis (quæ verba non parum frequenter in quibusdam libris inepte confunduntur) ea est differentia, ut cum in diem addictio ita fiat, ille fundus esto tibi emptus centum, nisi siquis intra illum diem meliorem conditionem attulerit: siqui adjectionem ad pretium fecerit, & id rei domino placuerit, addicet ei rem: si nemo adjecerit, illi in diem emptori addictio facta consistit. Idem in auctionibus. Ulp. in l. Ubi autem. §. Idem Julianus. D. de in diem addict. Idem Julianus libro quintodecimo quærit, si res in diem addicta interciderit, vel ancilla decesserit: an partus vel fructus ejus nomine adjectio admitti possit? & negat admittendam adjectionem: quia alterius rei, quam ejus quæ distracta est, non solet adjectio admitti. Quo loco si Addictio scriberetur, ut quidam volunt, neptus Ulpianus foret. V. Ant. August. lib. 2. Emend. cap. 3. ex quo hæc descripsimus.
Adjectiones Justinianus §. ult. de Success. libert. accipere videtur pro Modis civitatem Romanam & jus familiæ assequendi. Alciat. 17. lib. 1. parerg.
Adjectiones familiarum. Tacit Emeritensibus familiarum adjectiones. Sic autem dicebantur, quia certus in coloniis erat familiarum numerus, cui injussu Senatus adjicediton licebat. Quem in sensum esse Taciti verba accipienda, ostendit Livius sic scribens, Postulantibus a Senatu Aquilejentium legatis, ut numerum colonorum augeret, M. & D. familiæ ex S.C. scriptæ. Sic etiam Adjectio locorum in quadam Inscriptione legitur. Tribus XXXV. quod liberalitate optimi principis commoda earum locorum adjectione ampliata sunt. Ex Turneb.

ADJECTUS, ûs. [ἐπίβλημα] Idem quod Adjectio. Vitruv. lib. 9. cap. 9. Cuneorum adjectus, aut exemptus in singulis diebus aut mensibus.
Adjectus, pro Jactu, appulsu, conjectu, qui ad id perveniat quo contendit. nam Adjicere telum, est Plus quam Jacere. Lucret. lib. 1. 689.
— neque sunt igni simulata: neque ullæ
Præterea rei, quæ corpora mittere possit
Sensibus: & nostros adjectu tangere tactus. Lambinus.

ADJECTĪVUS, a, um. [ἐπίθετος] denominat. a participio Adjectus, Nomen est fictum a Grammaticis. ut quum dicunt, Adjectivum nomen. Prisc. lib. 2. Adjectiva nomina ideo vocantur, quod aliis appellativis, quæ substantiam significant, vel etiam propriis adjici solent, ad manifestandam eorum qualitatem vel quantitatem, quæ augeri vel minui sine substantiæ consumptione possunt, ut Bonum animal, Magnus homo. Macrob. Saturn. 1. 4. Adjectivum Græci ἐπίθετον vocant. Eodem vocab. & Latini utuntur. V. s. l.

ADJECTO, āre. frequent. Apic. 8. 2. Adjectare caryotam, uvam passam & oleum.

ADILISIUS, [Ἀδύλισιον] Mons est Bœotiæ, de quo Plin. lib. 4. cap. 7.

ADIMANTUS, [Ἀδείμαντος] Nomen viri Atheniensis, fratris Platonis. Laert. lib. 3.
Fuit etiam hoc nomine Corinthiorum dux, qui cum Themistocli exilium objiceret, Num putas, respondit Themistocles, exulem quempiam esse, qui ducentas habeat triremes? Suidas.

ADĬMO, ēmi, emptum, [περιαιρέω, ἀφαιρέω] ĕre. Auferre. ex Ad, & Emo: quod antiqui, ut ait Festus, Emere dicebant, pro Accipere. Ter. And. 4. 2. 14. Hanc, nisi mors mihi adimet nemo. Contrarium Addo. q. V.
Adimere aditum. Cic. 7. Verr. Illi aditum litoris Syracusanis ademerunt. Id est, Prohibuerunt a litore.
Ægritudinem. Ter. Heaut. 3. 1. 12.
Animum alicui. Plaut. Milit. 3. 1. 134.
Benevolentiam, charitatem, nomen soceri adimere. Cic. pro Sextio, Ademit Albino soceri nomen mors filiæ, sed charitatem illius necessitudinis & benevolentiam non ademit.
Caussam rei alicujus faciendæ. Ter. And. 5. 1. 18.
Civitatem alicui, est Eum privare civitate, sive Expellere. Unde & Civitatis ademptio dicitur. Cic. pro Cæcin. Deinde nihil rationis affers, quamobrem, si libertas adimi nullo modo possit, civitas possit. Nam & eodem modo de utraque re traditum nobis est. Et si semel civitas adimi potest, retineri libertas non potest.
Curam. Ter. Phorm. 5. 6. 47. & Hec. 5. 3. 19.
Consuetudinem. Ter. Phorm. 1. 3. 9.
Diem adimit nox. Plaut. Capt. 2. 3. 57.
Dolores. Hor. 2. Sat. 3. 288.
Facultatem rei fac. Cæs. 1. Bell. Civil. 29. 1. Omnibus coactis navibus, Pompejus præsentem facultatem insequendi sui ademerat. Cic. 3. Att. 7.
Formam alicui. Plaut. Amph. 2. 1. 53. Hodie legitur Abstulit non Ademit.
Fortunas patrias. Cic. 3. Verr.
Leges. Cic. 2. de Fin.
Leto aliquem adimere. i. e. Morti. Hor. 3. Od. 22. 3.
Memoriam. Plin. lib. 37. cap. 12.
Metum. Ter. And 2. 2. 2.
Misericordiam hominibus lenissimis. Cic. pro Rosc. Amer. Hominibus lenissimis ademit misericordiam consuetudine incommodorum.
Meipsum mihi. Cic. 3. Att. 5. Inimici mei mea mihi, non me ipsum ademerunt.
Nomen alicui ademptum. Plaut. Epid. 2. 2. 50.
Nomen virgineum. i. e. Virginitatem. Ovid. 8. Met. 591.
Potestatem. Cic. 3 de Legib. & pro Quintio, & 1. Verr. 21.
Risum. Plin. lib. 11. cap. 73.
Soccos pedibus, pro Detrahere soccos. Plaut. Epid. 5. 2. 60.
Somnum. Cic. 2. Att. 16.
Transitum. Plin. lib. 17. cap. 21.
Vincula canibus Ovid. 8. Met. 332.
Vires. Ovid. 3. Met. 469.
Vitam. Cic in Partit. & 5. Tusc. 3. V. VITA.
Vocem homini adimere creditur lupus. Plin. lib. 8. cap. 22.
Adimo, cum infinitivo loco nominis posito. Hor. 1. Epist. 19. 9.
— adimam cantare severis. i. e. Cantum.

ADEMPTUS, [περιῃρημένος] Partic. Hor. 2. Od. 4. 10.
Barbaræ postquam cecidere turmæ
Thessalo victore, & ademptus Hector. h. e. Occisus, e medio sublatus.
Anima adempta. Lucret. lib. 3. 405.

Conditio mortis adempta. i. e. Moriendi potestas. Virg. 12. Æn. 879.
Adempta equorum pernicitas. Tacit. 1. Hist. 79.
Augmen ademptum. Absumptum augmentum. Lucret. lib. 2.
Fratrem ademptum lugere. Ovid. 11. Met. 273.
Lumen alicui. i. e. Oculus. Virg. 3. Æn. 658.
Lux. Ovid. 14. Met. 197.
Pax. Ovid. 1. de Ponto 2. 16.
Spolia. Ovid. 1. Amor. 3. 29.
Succi. Ovid. 2. Met. 211.
Torquis. Ovid. 1. Fast. 601.
Virilitatis ademptæ homo. i. e. Spado, exectus. Tacit. 6. Ann. 31. Sed Parthis mittendi secretos nuntios validissimus author fuit Sinnaces, insigni familia, ac perinde opibus, & proximus huic Abdus ademptæ virilitatis. Non despectum id apud Barbaros, ultroque potentiam habent.

Ademptio, ōnis. f. [ἀφαίρεσις] verbale ex Adimo; h. e. Ablatio, privatio. Cic. pro Domo sua 78. Id autem ut esset faciendum, non ademptione civitatis, sed tecti & aquæ & ignis interdictione faciebant.
Ademptio bonorum. Callistratus in l. ex judiciorum D. de accusationib.
Ademptio libertatis. Paul. in l. Si servo. D. de adimend. legat.

Adimpleo, ēvi, ētum, [παραπληρόω] ēre. Videtur idem esse quod Impleo, sed est verbum rarissimum. Plin. lib. 11. cap. 37. Cochleis oculorum vicem cornicula bina prætentatu adimplent. Quasi Oculorum vicem implent, aut potius supplent. Hic plerique Libri tum veteres, tum novi, Implent non Adimplent, præ se ferunt. Accipe igitur alia exempla. Paulus Leg. 43. Dig. de administratione, & Per. Tutor. Adimplere id quod promisit & Leg. 57. Digest. de contr. empt. pr. Venditionem adimplere emptor coarctandus est. Tertull. contr. Mar. 5. 17. Temporum adimplendorum dispensatio. Et Salvian. de G. D. p. 34. Salvat ea quæ adimplentur.
Adimplētus, Partic. Firm. de errore Prof. Rel. p. 10. Adimpleti tibiarum cantu.

Adimpletio, onis. f. Tertull. advers. Marc. 5. 17. Temporum adimpletiones; & mox, Dispensatio sine adimpletione. conf. Salvian. l. c. pag. 34.

Adindo, ĭdi, ĭtum, [προστίθημι] ĕre. Verbum antiquum, compositum ex Indo, quod ipsum ex Do est compositum; significat Imponere, immittere. Cato de R. R. cap. 18. Orbem olearium latum pedibus quatuor punicanis coagmentis facito, crassum digitis sex, subscudes iligneas adindito.

Adinvĕnio, ēni, entum, [προσευρίσκω] īre. ex Ad, & Invenio: quod ipsum ex Venio compositum est: idem quod Invenire significat, sive potius Comminisci: h. e. Ingeniose & subtiliter invenire. Cic. 2. de Nat. Deor. 130. Ex quo intelligitur, adinventa animo, percepta sensibus, adhibitis opificum manibus, omnia nos consecutos, &c. Plaut. Curcul. 1. 3. 134. Jam huic voluptati hoc adinventum odium est. in quibusdam Exemplaribus legitur Adjunctum.

Adipalis, **Adipatum**. V. **Adeps**.

Adipiscor, adeptus sum, [καταλαμβάνω, προσκτάομαι, τυγχάνω] adipisci. ex Ad, & verbo antiquo Apiscor, est Rem aliquam assequi. h. e. Ad aliquid pervenire. Plaut. Stich. 2. 2. 8. Nunc potestas tibi adipiscendi est gloriam, laudem, decus.
Adipisci honores. Cic. pro Cluent. 118.
Adipisci judicium, Ter. Phorm. 2. 2. 59.
Hic de eadem causa bis judicium adipiscier.
Jus. Liv. 1. Jus nostrum adipiscamur. i. e. Obtineamus.
Adipisci nuptias. Ter. And. 2. 1. 34. Nuptias effugere ego istas malo, quam tu adipiscier.
Ordinem Senatorium. Cic. pro Flacc.
Palmam. Plin. lib. 15. cap. 10.
Senectutem. Cic. de Senect. 4. Quo in genere in primis est senectus, quam ut adipiscantur omnes optant, eandem accusant adepti.
Adipisci quempiam, pro Assequi: de itinere dictum. Plaut. Epid. 1. 1. 13. Nam ut apud portum te conspexi, curriculo occœpi sequi: Vix adipiscendi potestas modo fuit.
Adipisci aliquid ad dicendum & judicandum. Cic. in procem. 3. Off. Ut non modo Græcarum literarum rudes, sed etiam docti aliquantum se arbitrentur adeptos & ad dicendum & ad judicandum. i. e. Acquisivisse, profecisse.
Adipiscor, in pass. signif. Plaut. Trin. 2. 2. 86. Non ætate, verum ingenio adipiscitur sapientia. pro Acquiritur, comparatur. conf. Prisc. p. 791.

Adipiscendus, [προσκτηθησόμενος] Cic. 1. de Legib. 59. Intelliget quanta instrumenta habeat ad obtinendam adipiscendamque sapientiam. Sic 1. Off. Idem 1. de Fin.

Adeptus, Partic. [προσκεκτημένος] Idem quod Assecutus. Plin. lib. 7. cap. 24. Tam multis gloriam ejus adeptis.
Adeptus cognomen. Propert. 4. 4.
Crimen. Ovid. 2. Trist. 92.
Conjugium regium. Catul. 61. 6.
Connubium. Catul. 57.
Nomen. Ovid. 8. Met. 151.
Adeptus rerum. i. e. Rerum potitus, qui rerum imperium tenet. Tacit. 3. Ann.
Summos honores a populo Romano. Cic. pro Cluent. 118.
Adeptæ palmæ. i. e. Victoriæ. in signif. pass. Ovid. 4. Trist. 8. 19.
Ne cadat, & multas palmas inhonestet adeptas. [Versus merito suspectus.
Vetustatem adepta. Columel. lib. 5. cap. 6.

Adeptio, onis. f. [πρόσκτησις] Cic. 2. de Fin. 41. Nos beatam vitam, non depulsione mali, sed adeptione boni judicemus. i. e. Assecutione.

Adeptus, ûs. m. Idem Paulin. Nolanus Ep. 32. ad Severum Edit. Par. (al. 12.) sect. 18. Ex adeptu fidei.

Adiposus, V. **Adeps**.

Adipsa, [ἄδιψα] dicuntur Quæque medicamenta sitim aut extinguentia, aut obrepere prohibentia: quemadmodum Alima, ἄλιμα, quæ fami obsistunt. Utrorumque meminit Plutarch. in Conviv. Sept. Sapient.

Adipsos, vocatur Glycyrrhiza, quam vulgus Rigoliciam appellat. Plin. lib. 22. cap. 9. Hac diximus sitim famemque sedari. Ob id quidam Adipson appellavere eam, & hydropicis dedere ne sitirent. Idem lib. 12. cap. 22. meminit palmæ Ægyptiæ, quæ Adipsos vocatur, viridis, odore mali cotonei, nullo intus ligno.

Adipsateon, Plin. lib. 24. cap. 13. scribit, Fruticem esse spinosum in Nisyrio & Rhodiorum insulis, quem alii Erysisceptrum, alii Dipsacon, alii Diacheton vocant.

Aditio, **Aditus**. V. **Adeo**.

Adjudĭco, [ἐπιδικάζω, ἐπικρίνω] are. Per sententiam & judicium alicui attribuere, cui contrarium est Abjudicare. Cic. 1. Off. 33. Itaque illorum fines, sicut ipsi dixerant, terminavit: in medio relictum quod erat, populo Romano adjudicavit.
Adjudicare, per translationem, Quovis modo attribuere, quasi judiciali sententia. Cic. 1. Att. 16. Sæpe, multisque verbis suis mihi salutem imperii atque orbis terrarum adjudicarit. Hor. 1. Epist. 18. 57.
Et nunc siquid abest, Italis adjudicat armis.
Adjudicare causam alicui. Cic. 2. de Orat. 129. Hoc necesse est, ut is qui nobis causam adjudicaturus sit, aut inclinatione voluntatis propendeat in nos, aut defensionis argumentis adducatur, aut animi permotione cogatur.
Domum. Cic. 4. Att. 2. Nemo enim dubitat quin domus nobis esset adjudicata.
Adjudicare aliquem in servitutem alicui. Cic. 1. Verr. 56. Iste in possessionem bonorum mulieris mittit: ipsam Veneri in servitutem adjudicat.
Adjudicare saporem alicui rei. Plin. lib. 9. cap. 54. Is primus optimum saporem ostreis Lucrinis adjudicavit. i. e. Judicio suo comprobavit ea esse optimi saporis.
Adjudicare & Abjudicare, contraria. Cic. contra Rull. 2. 42.
Adjudicare pro Decernere, quod vulgo dicitur Concludere. Plaut. Men. 1. 3. 6. Adjudicato cum utro hanc noctem sies.

Adiŭgo, [ἐπιζευγνύω] āre. Compositum ex Ad, & Jugo: proprie significat Boves ad jugum pariter accommodare: cui opponitur Abjugare. Nonius, 2. 55. Adjugare, Adjungere. Pacuvius Chryse, Mater est Terra, ea parit corpus, animam Æther adjugat. Idem Iliona, Blandam hortatricem adjugat voluptatem.
Adjugare vitem, est Vitem in jugum disponere, quod & Jugare dicitur. Jugum autem hoc loco sumitur pro palis quibusdam, velut in jugum assurgentibus, ad quos vites certo ordine componuntur. Plin. lib. 17. cap. 22. Satius pampinos adjugatæ (scil. Vineæ) detergere. Columel. lib. 4. cap. 17. Nihil enim refert jugum in stellam decussari atque diduci, nisi & palmites adjugentur.

Adjumentum, V. **Adjuvo**.

Adjungo, xi, ctum, [προστίθημι, προσάπτω, προσποιέομαι] ĕre. quasi Ad aliquid jungere, & pene idem quod Conjungere. Cic. 1. de Orat. 236. Juris scientiam eloquentiæ tanquam ancillulam adjunxit.
Adjungi & contineri. Cic. 6. Verr. Eorum conjunctione, pars oppidi, quæ appellatur insula, mari disjuncta angusto, ponte rursum adjungitur & continetur.
Adjungit atque annectit rebus præsentibus futuras. Cic. 1. Off.
Adjungere aliquem alteri. Cic. 1. Att. 11. Hic dies me valde Crasso adjunxit. pro Conjunxit, & amicum fecit. Idem 5. Fam. 7. Illud non dubito, quin si te mea summa erga te studia parum mihi adjunxerint, Respublica nos inter nos conciliatura conjuncturaque fit.
Adjungere se ad aliquem, Cum aliquo familiaritatem inire. Cic. in Philipp.
Adjungere se ad aliquos propinquitate. Plaut. in Aulul. 2. 2. 59.
Aliquem ad amicitiam. Cic. de Petit. Consul. 21.
Applicare se & adjungere ad aliquid. Cic. de Amicit. 49. Siqua significatio virtutis eluceat, ad quam se similis animus applicet & adjungat.
Accessionem ædibus, pro Addere. Cic. 1. Off. Hanc Scaurus demolitus, accessionem adjunxit ædibus. V. **Accessio**.
Animum aliquo, aut ad aliquod studium, idem quod Appellere animum. Ter. Hec. 4. 4. 61. & And. 1. 1. 29.
Animos hominum ad usus nostros, pro Accommodare. Cic. 2. Off. Quum igitur hic locus nihil habeat dubitationis, quin homines plurimum hominibus & prosint & obsint: proprium hoc statuo esse virtutis, conciliare animos hominum, & ad usus suos adjungere.
Adjungi ad authoritatem senatus. Cic. 1. Fam. 9.
Auxilium sibi adjungere, Comparare sibi auxilium. Cic. pro Rosc. Amer. 116. Auxilium sibi se putat adjunxisse, qui cum altero communicavit.
Sibi aliquem beneficio, Eum beneficio devincire atque astringere, & amicum reddere. Ter. Adel. 1. 1. 47.
Aliquem beneficio ad suam necessitudinem. Cic. 13. Fam. Ipsum Capitonem gratissimum, officiosissimum, optimum virum, ad tuam necessitudinem tuo summo beneficio adjunxeris.
Benevolentiam hominum sibi adjungere lenitate audiendi. Cic. pro Muren. 42. Prætor offensionem vitat æquabilitate decernendi, benevolentiam adjungit lenitate audiendi. h. e. Conciliat sibi, & acquirit favorem.
Se ad causam alicujus, quod barbare dicitur, Ponere se de parte alicujus. Cic. 1. Fam. 8. Ad eorum causam me adjungerem. h. e. Illorum causæ faverem.
Comitem fugæ. Cic. 9. Att. 12. Nihil dignum faciebat quare ejus fugæ comitem me adjungerem.
Diligentiam alicujus sibi in aliquo adjungere, Uti alicujus diligentia in aliquo negotio. Cic. pro Cluent. 30. Alteram partem causæ sic agemus, ut vos doceamus: alteram sic, ut oremus. In altera, diligentia vestra nobis adjungenda est: in altera, fides imploranda.
Dignitatem & decus alicui. Cic. 5. Fam. 13. Mihi vero tantum decoris, tantum dignitatis adjunxeris, ut eundem te facile agnoscam fuisse in laude mea, qui fueris in salute.
Fidem alicui rei, Credere, fidem habere. Cic. 2. de Divin. 113. Authoritatem quidem nullam debemus, nec fidem commentitiis rebus adjungere.
Fortuna adjuncta divinitus summis viris ad res bene gerendas. Cic. pro Lege Manil. 47. Fuit profecto quibusdam summis viris quædam ad amplitudinem & gloriam, & ad res magnas bene gerendas divinitus adjuncta fortuna.

Generum. Virg. 7. Æn. 55.

— petit ante alios pulcherrimus omnes
Turnus, avis atavisque potens, quem regia conjunx
Adjungi generum miro properabat amore.

Metus ad gratiam adjunctus. Cic. pro Cluent. 8. Ut aliquis metus adjunctus sit ad gratiam.
Numeros verbis solutis. Cic. in Orat. 174. Qui Isocratem maxime mirantur, hoc in ejus summis laudibus ferunt, quod verbis solutis numeros primus adjunxerit.
Opportunitas adjuncta ad cæteras utilitates. Cic. pro Lege Manil. 50. Nunc quum ad summas utilitates hæc quoque opportunitas adjungatur, ut in his ipsis locis adsit, ut habeat exercitum, ut ab iis, qui habent, accipere statim possit, quid expectamus?
Ornamenta oratoria dicendi ad elegantiam verborum Latinorum. Cic. in Bruto.
Provincias ad imperium, aut rempublicam. i. e. Addere vel Acquirere imperio. Cic. pro Lege Manil. Quinquagesimo die totam ad imperium pop. Romani Ciliciam adjunxit.
Se ad rationes alicujus. Cic. 1. Fam. 8. Me ad ejus rationes adjungo, quem tu in meis rationibus tibi esse adjungendum putasti.
In societatem urbem aliquam. Liv. 7. Bell. Maced.
Sibi socium, quod & Socium adsciscere dicimus. Cic. 3. de Fin. 9. & pro Quintio 12.
Sibi socium ad malam rem. Plaut. Asin. 2. 2. 22.
Singulos adjunxit ad singula. Cic. de Univers. 37.
Tauros aratro. Tibul. lib. 1. 9.
Vitem palis. Tibul. lib. 1. 7.
Vitem ulmis. Virg. 1. Georg. 2.
Voluptatem, vel vacuitatem doloris ad virtutem. Cic. 2. de Fin. 42. Qui ad virtutem adjungunt vel voluptatem, quam unam virtus minimi facit, vel vacuitatem doloris.
Uxorem sibi. Cic. 3. de Fin. Atque ut e natura vivat, uxorem adjungere, & velle ex ea liberos procreare.
Adjungitur ad Africam etiam Hispania. Cic. 11. Att. 12.

Adjunctus, Partic. Cic. 2. de Nat. Deor. 135. Aspera arteria ostium habet adjunctum linguæ radicibus.
Adjunctæ aves. i. e. Adjugatæ. Ovid. lib. 1. Am. 1. 26.
Comparat. Adjunctior. Cic. pro Cluent. 30. Acervatim jam reliqua, Judices, dicam, ut ad ea quæ propria hujus causæ, & adjunctiora sunt, perveniam.

Adjunctum, substant. n. gen. Gellius dici putat, quod Græci συνημμένον ἀξίωμα dicunt. Id adjunctum vero tale est, Si Plato ambulat, Plato movetur: si dies est, Sol est super terras. V. Noct. Attic. lib. 16. cap. 8. Dialectica vox est. Cic. Topic. 53. Consequentium locus ab adjunctis longe diversus est. Nam adjuncta non semper eveniunt, consequentia autem semper. Idem 2. de Invent. 41. Deinde videndum est, quid adjunctum sit negotio; h. e. quid majus, quid minus, quid æque magnum sit, quid simile, ex quibus conjectura quædam ducitur. V. Connexum.

Adjunctio, ōnis. [πρόσθεσις] Cic. 2. de Fin. In quibus nulla est virtutis adjunctio. i. e. Accessio.
Adjunctio animi. Cic. de Petit. Conf. 17. Tribus rebus homines maxime ad benevolentiam ducuntur, beneficio, spe, adjunctione animi vel voluntate.
Adjunctio naturæ ad hominem. Cic. 7. Att. 2. Etenim si hæc non est, nulla potest homini esse ad hominem naturæ adjunctio: qua sublata, vitæ societas tollitur. De parentum amore in suos loquitur.
Adjunctio, i. e. Additio, conditio. Cic. 2. de Invent. 171. Atque etiam hoc mihi videor videre, esse quasdam cum adjunctione necessitudines, quasdam simplices & absolutas. Nam aliter dicere solemus, Necesse est Casilinenses se dedere Annibali, nisi malint fame perire: aliter autem, Necesse est Casilinum venire in Annibalis potestatem. Illic in superiore adjunctio est hæc, Nisi malint fame perire: si enim id malint, non est necesse. Hoc inferius non item, propterea quod sive velint Casilinenses se dedere, sive famem perpeti atque ita perire, necesse est Casilinum venire in Annibalis potestatem. Vulgo vocant Necessitatem conditionalem.
Adjunctio pro Quadam figura seu exornatione oratoria, quum verbum quo res comprehenditur, non interponimus, sed aut primum aut postremum collocamus. Ad Heren. lib. 4. 38. Cic. 3. de Orat. 204. Et in eadem verba impetus & concursio, & adjunctio, & progressio. Hanc vero, Adjectionem vocat Quintil. lib. 9. cap. 3.

Adjunctor, ōris. m. [προσθέτης] Qui aliquid adjungit. Cic. 8. Att. 3. Ille Galliæ ulterioris adjunctor. h. e. Qui Ulteriorem Galliam adjunxit Romano imperio.

Adjurgium, ii. n. [λοιδορία] Idem significat quod Jurgium, nisi locus est mendosus. Plaut. Men. 5. 2. 21.

— nec, pol, filia unquam arcessit patrem
Ad se, nisi quid commisti adjurgii est causa. [Legitur Aut jurgii.

Adjurgo, [ἐπιλοιδορέω] āre. Valde objurgare. Plaut. Amph. 2. 2. 43. At pol quin certa res est adjurgare (al. objurgare) hanc quæ me hodie advenientem domum noluerit salutare. Budæus.

Adjūro, [ὀμνύω, ἐξορκίζω] āre. Idem quod Jurare: aut certe Jurare vehementius & gravius. Ter. And. 4. 2. 11. Per omnes tibi adjuro deos, nunquam eam me deserturum. Cic. 2. Philipp. 9. Adjurasque, id te invito me non esse facturum.
Adjurare, pro Jusjurandum exigere, vel Adigere ad jusjurandum, vulgo usurpatur. In quem sensum videtur dixisse. Liv. 43. 16. 5. Censores, ut eam rem adjuvarent, ita in concione edixerunt: legem censui censendo dicturos esse, ut præter commune omnium civium jusjurandum hæc adjurarent, &c. [Potest tamen de jurantibus intelligi, ut hæc insuper scilicet rogantibus sacramento, de more, Censoribus, rogati responderent. Non temere igitur est, quod negat R. Stephanus in edit. Thes. 1536. se hujus locutionis exemplum apud idoneos auctores reperisse.
Adjurare omnia. Cic. 3. Q. frat. 5. Crebrius ut ante ad te scripsi, Romæ est: & qui omnia adjurant, debere tibi valde renuntiant. Alii legunt, Adnuat.
Adjurare alicui. Ovid. 20. Epist. 159.

Promisit pater hanc, hæc adjuravit amanti:
Ille homines, hæc est testificata deam.

Adjuto, V. Adjuvo.

Adjūvo, ūvi, ūtum, [βοηθέω, συμπράττω, ἀρήγω, συνεργάζομαι, ἀμύνω] āre. Opem ferre, auxiliari, sublevare. Ter. Phorm. 3. 3. 4. Qui me dudum, ut dixti, adjuverit comiter? Cic. 7. Att. 1. Adjuvo te.
Adjuvare, pro Favere. Ter. Phorm. 1. 4. 28. Fortes fortuna adjuvat.
Adjuvare ad aliquid. Cic. pro Quintio 75. Ut omnes intelligant, non ad obtinendum mendacium, sed ad verum probandum, authoritatem adjuvare. Idem pro Archia, Qui profecto si nihil ad percipiendam, colendamque virtutem literis adjuvarentur, nunquam se ad earum studium contulissent.
Adjuvare in aliquo. Ter. And. 3. 3. 10. Ut me adjuves in hac re. Cic. 2. Fam. 5. Non enim mihi tam mea salus chara fuit, in qua præcipue sum adjutus ab illo, quam, &c. Idem 3. Off. 55. In filiarum collocatione amicos adjuvant.
Adjuvare, cum dictionibus Quid, Nihil, & Multum. Plaut. Pœnul. 4. 2. 60. Siquid tu adjuvas. pro, Si in re aliqua: aut sine præpositione, Si aliqua re adjuvas. Cic. 3. Verr. Jam nihil te judicium Neronis adjuvat. i. e. Nulla in re. Ter. Hec. 3. 5. 10. Qui sic sunt, haud multum hæredem adjuvant. i. e. Parum consulunt hæredi, ut vult Donatus. In codd. emend. Juvant legitur.
Adjuvare auxilio. Liv. lib. 9. Bell. Pun. Sic Adjuvare consilio, factis, manu, opera, prudentia, pecunia. Ex Ter. Heaut. 5. 2. 29. & alibi. Plaut. Casin. 6. Cic. 2. Off.
Artes. Ovid. 13. Met. 866.
Concoctionem. Plin. lib. 23. cap. 1. Concoctionem minus adjuvant. h. e. Minus conferunt ad concoctionem. Est autem Concoctio quam barbari Digestionem vocant, quum digestio sit distributio alimenti per corpus.
Consensum omnium gentium. Cic. 10. Fam. 10. Subveni patriæ, opitulare collegæ, omnium gentium consensum & incredibilem conspirationem adjuva.
Consilium. Sen. Medea 7.
Delectum. Cic. 7. Att. 14. Me Pompeius Capuam venire voluit, & adjuvare delectum.
Errorem alterius. Cic. 12. Att. 42. Sed ferendus tibi in hoc meus error. ferendus? immo vero etiam adjuvandus.
Facultates alicujus, pro Augere. Plin. Epist. 139.
Formam cura. Ovid. 2. Met. 752.
Ignes. h. e. Amorem. Ovid. 10. Met. 640.

— Cythereaque comprecor, ausis
Adsit ait nostris, & quos dedit adjuvet ignes.

Insaniam alterius, pro Augere. Plaut. Amph. 2. 2. 166.
Adjuvat manus. Ovid. 4. Fast. 302.
Mœrorem orationis lacrymis. Cic. 2. de Orat. 105. Quum C. Marius mœrorem orationis meæ præsens ac sedens multum lacrymis suis adjuvaret.
Nequitiam præceptis. Quintil. lib. 2. cap. 15.
Adjuvare temeraria via. Cels. lib. 2. cap. 10. Sed si nullum tamen apparet aliud auxilium, periturusque sit qui laborat, nisi temeraria quoque via fuerit adjutus.
Voluntatem, Augere, aut Sublevare. Cic. de Amicit.
Comiter. In Comis.
Lepide. In Lepidus.
Munifice. In Munus.
Adjuvo cum infinitivo. Plin. 11. cap. 24. ad fin. Phalangius tantum in ipso specu incubat magno numero: qui ut emerserit, matrem consumit, sæpe & patrem: adjuvat enim incubare.
Adjutum est a me, imperf. Sallust. de Rep. Ordin. ad Cæsarem, Nam sive hac, seu meliore alia via perges, a me quidem pro virili parte dictum & adjutum fuerit.

Adjūtus, Partic. [βοηθηθεὶς] Ovid. 1. Epist. 43.

— adjutus ab uno.

Amor adjutus fatis. Ovid. 3. Epist. Sabin. 21.
Adjutæ vires hasta. Sil. Ital. lib. 6.
Adjuta est novitas numine nostra dei. Ovid. 1. de Ponto 13. 24.
Nervi aliquo conamine adjuti. Ovid. 15. Met. 224.

Adjuvaturus, pro Adjuturus habet Petron. cap. 18.

Adjūto, [ἀμυνάζω] āre. frequent. ab Adjuvo, pro eodem, sed fere apud veteres usitatius quam ipsum primitivum. Ter. And. 1. 3. 4. Nec quid agam certum est, Pamphilumne adjutem, an auscultem seni. Ennius apud Cic. de Senect. 1.

O Tite, siquid ego adjuto, curamve levasso.

Adjuta mihi, vetuste dictum pro Adjuva me. Pacuv. in Chryse. Ex Donato.
Adjutare aliquid, pro Adjuvare in re aliqua. Ther. Phorm. 1. 2. 48.

— neque cognatus extra unam aniculam,
Quisquam aderat, qui adjutaret funus. Idem Hec. 3. 2. 24.
Tu pueris curre Parmeno obviam, atque eis onera adjuta. Et est

μετωνυμία, pro, Ipsos onera portantes, eis onera adjuta.

Adjutor, āris. pass. Lucret lib. 1. 812.

Adjutamur enim dubio procul, atque alimur nos.

Adjutor, āris. dep. Vetuste dictum pro Adjutare. Pacuv. Dulorefte, Illum quæro qui adjutatur. Afran. Inimicis,

Hoc obsecro igitur agite, & me adjutamini. Nonius.

Adjutans, Partic. Ter. in Phorm. prol. 34. Bonitasque vestra adjutans atque æquanimitas. Ubi Donatus, Sic veteres dicere maluerunt, quam Adjuvans. Varr. 2. de R. R. cap. 7. Eo enim adjutante equa alligata celerius admittitur.

Adjutabilis, & e. Plaut. Mil. 4. 4. 8. Adjutabilem operam dare.

Adjūtor, oris. m. [συνεργὸς, βοηθὸς, συμπαραστάτης, ἀμύντωρ] Qui adjuvat. Cic. 3. Verr. Homines arrogantes hoc adjutore Q. Opimium per ludum & jocum fortunis omnibus evertisse. Pro eo quod est Adjuvante.
Adjutor magnus. Hor. 1. Sat. 9. 46.
Belli adjutor. Cic. 9. Att. 12. Hujus igitur belli ego particeps & socius & adjutor esse cogor.
Honori alterius. Cæs. 1. Bell. Civil. 7. Cujus ipse honori & dignitati semper faverit, adjutorque fuerit.
Honoris. Cic. pro Flacc. 1. Honoris potius L. Flacci me adjutorem futurum sperabam, quam miseriarum deprecatorem.
Iracundiæ alterius. Ter. Adel. 1. 2. 62.
Adjutor ad aliquid. Cic. de Amicit. Ut aut libidinis ministri, aut adjutores essent ad injuriam.

Adjutor

Adjutor in re aliqua. Cic. 8. Att. 3. Ille absentis in omnibus adjutor.
Legis author atque adjutor. Cic. de Lege Agr. 2. 12. Omni hoc vobis ratione confirmare possum, Quirites, hoc animo me ad legendam legem, cognoscendamque venisse: ut si eam vobis accommodatam atque utilem esse intelligerem, author ejus atque adjutor essem.
Adjutor, authorque ejusdem sententiæ Epicurus. Cic. 3. Off. 116.
Adjutor victoriæ. Cic. 1. Tusc.
Adjutorem venire alicui. Cic. 1. de Nat. Deor. 18. Tu autem nolo existimes me adjutorem huic venisse, sed auditorem.
Adjutor his contra patriam inventus est nemo. Cic. 1. de Amicit. 43.
Socio atque adjutore consiliorum periculorumque meorum, L. Flacco. Cic. pro Flacco 1.
Varios adjutores inter officia & dignitates tum militares tum alias recenset Gruterus & Fabrettus Inscript. p. 345. Mimorum etiam adjutores erant, de quibus Faber & præsertim Gudius ad Phædr. 5. 5. Item ita vocabantur Hypodidascali Rhetorum, de quibus Quint. 2. 5. pr.

Adjutorium, ii. n. [βοήθεια, ἀντίληψις] derivatum ab Adjutor, pro Adjumento seu Auxilio. Asinius Pollio apud Suet. de Clar. Grammat. c. 10. In eam rem adjutorium ei fecit maxime quidam Attejus. i. e. Adjuvit.
Adjutorium deorum immortalium. Valer. Max.
Belli. Vellej. 2. 112. Equitatum in adjutorium ejus belli secum trahebat.
Ignis. Sen. ad Lucil. Epist. 31. Nihil calidum est sine adjutorio ignis.
Adjutorio juris elabi ex crimine. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Adjutoria senectutis. Columel. in præfat. lib. 12.
Egere adjutorio. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Uti adjutoriis. Quintil. lib. 10.

Adjūtrix, [συμπράκτρια] īcis. Ter. Hec. prol. 32. Adjutrix nostræ industriæ. Sic Adjutrix scelerum. Cic. 6. Verr. 17. Et in Lælio, Assentatio, vitiorum adjutrix.
Adjutrix in peccato filii. Ter. Heaut. 5. 2. 38. Matres omnes filiis in peccato adjutrices.
Adjutrix nostris cœptis. Ovid. 7. Met. 195.
Adjutrix legio dicta apud Tacit. lib. 18. & 19. & in l. ult. C. de stipat. Præfect. Præt. l. 12. Passim in Inscriptionibus, & Spartian. Hadriano c. 2. Idque nominis primæ, secundæ & tertiæ legionibus frequenter vindicatum. v. Ind. Rer. Milit. in opus Inscript. Gruterianum.

Adjumentum, i. n. [βοήθημα] ab Adjuvo, Auxilium. Cic. 1. Off. 72. Sed iis qui habent a natura adjumenta rerum gerendarum.
Uti adjumento. Cic. 5. Tusc. 59. Neque sane multum adjumentis externis & adventitiis uteretur.
Adjumentum adventitium. V. Advenio.
Adjumentum ad pulchritudinem. Ter. Phorm. 1. 2. 55.
Adjumento esse alicui, Prodesse, juvare. Cic. 5. Verr. Ubi hoc videt, illorum confessionem, testificationem suam, tabellas sibi adjumento futuras.
Adjumento esse ad victoriam. Cic. ad Brutum 4. Bruti eruptio non solum ipsi salutaris fuit, sed etiam maximo ad victoriam adjumento.
Adjumento esse in causis. Cic. pro Quintio 4.
Adjumentum afferre alicui ad rem aliquam. Cic. 1. Off. 1.
Adjumenta importare. V. Importo.
Adjumento juvari. apud Columel.
Adjumenta firma. Ovid. 4. de Ponto 13. 31.
Adjumenta & auxilia. Cic. 4. Tusc. A philosophia omnia adjumenta & auxilia petamus bene beateque vivendi. Delicatiorem cultum Sallust. Jugurth. cap. 45. Adjumenta ignaviæ vocat.

Adjutus, Partic. Frontinus quidem lib. 1. de Aquæd. dixit Adjuvatus, plebeio modo. Elegantius Nepos 1. 2. 2. Non minus prudentia quam felicitate adjutus. Ovid. 15. Met. 224.
— adjutis aliquo conamine nervis.

Adjutus, ûs. m. Macrob. 7. Saturn. 6. Unius adjutu, quasi natura flammei.

A D L

Adlabōro, [προσπονέω] āre. Cic. in Bruto, An tu, inquit, adlaborasse huic modo Bruto probaturus es? Hor. 1. Od. 38. 5.
Simplici myrto nihil adlabores
Sedulus curæ. h. e. Nihil labores myrto applicare. Porphyr.
Idem Epod. 8. 20.
Quod ut superbo provoces ab inguine,
Ore adlaborandum est tibi. Alii Allaboro scribunt.

Adlævo, V. Allævo.
Adlatro, as. [προσυλακτέω] Quintil. lib. 8. Adlatrari ab aliquo.
Adlecti, V. Allecti.
Adlicio, V. Allicio.
Adlino, V. Allino.
Adlivescit, Livere incipit, i. e. Lividum fieri. Festus.
Ad limina servus, V. Limen.
Adlubesco, V. Allubesco.
Adluceo, xi, [προσεπιλάμπω] ēre. Juxta aliquid lucere, vel Ad aliquid lucere. Utuntur Ecclesiastici, Psalm. 96. Adluxerunt fulgura ejus orbi terræ. h. e. Lucere fecerunt fulgura ejus orbem. Alii scribunt Alluceo. q. V.

A D M

Admando, [ἐπιτάττω] āre. Ad aliquem vel aliquo aliquid cuipiam committo. Plaut. prol. Pœnul. 80.
Siquid admandare vultis, aut curarier.
Sic legit Calepin. At exemplaria castigata sic habent,
Revertor rursus denuo Carthaginem,
Siquid mandare voltis, aut curarier:
Argentum nisi qui dederit, nugas egerit:
Verum qui dederit, magis majores egerit.

Admatūro, āre. ab Ad & Maturo, Ad maturitatem perducere, Accelerare. Cæs. 7. Bell. Gall. 54. Horum discessu admaturari defectionem civitatis existimabat.

Admembrātim, Adv. κατὰ μέλος, Gloss. Lat. Gr.

Admetior, ensus sum, [προσμετρέω] īri. Idem quod simplex Metiri. Caius in l. Quod sæpe. D. De contrahen. empt. In iis quæ pondere, numero, mensurave constant, veluti frumento, vino, oleo, argento, non aliter videatur perfecta venditio, quam si admensa, & appensa, adnumeratave sint.
Frumentum admetiri. Cic. 5. Verr. 72. An poterat non modo Apronius, sed quivis, exercitui si metiendum esset, improbare Siculum frumentum, quod isti ex area, si vellet, admetiri licebat?
Frumentum militi. Liv. lib. 5. Bell. Maced.
Vinum. Cato de R. R. cap. 154. Vinum emptoribus sine molestia admetiri debet.

Admēte, es. [Ἀδμήτη] Una Nympharum, Oceani & Tethyos filia. Hesiod. in Theog.
Πειθώ τ', Ἀδμήτη τ', Ἰάνθη τ', Ἠλέκτρη τε.

Admētus, [Ἄδμητος] Rex fuit Thessaliæ, sive Pheræorum, cujus armenta novem annis pavit Apollo, divinitate privatus. Callimachus fabulam scribit in Hymn. Apoll.
De Admeto per adagium dicitur, Admeti nænia, de tristi, lugubrique cantione. Ovid. 1. de Ponto 3. 105.
Si mea mors redimenda tua (quod abominor) esset,
Admeti conjunx quam sequereris erat.
V. Stobæum in Ecl. Serm. 65. f. 411. ex Muson. Val. Max. 4. 6. 1. Erasmum in Adag. Ἀδμήτου μέλος. Admeti nænia. Cæl. Rhod. Lect. Antiq. 12. 15. Muret. in 2. Tibul. El. 3.
Pherætiades Admetus, propterea quod apud Pheras regnaverit. Sunt autem Pheræ, urbs Thessaliæ. Ovid. 3. de Arte Am. 19.
Phereus Admetus. Sen. in Medea 8.
Admetus alius Molossorum rex. Nepos 2. 8. 3.

Adminicŭlum, [χάραξ, ἀμυντήριον] proprie dicitur Sustentaculum, sive fulcimentum rei alicujus, quale est Pedamentum vitis, aut palus arbusculæ. Cic. 2. de Nat. Deor. 120. Jam vero vites sic claviculis adminicula tanquam manibus apprehendunt. Cic. de Senect. 53. Adminiculorum ordines, capitum conjugatio, religatio, propagatio vitium sarmentorumque.
Adminiculum, Adjumentum, auxilium. Cic. 3. Off. 34. Hanc igitur partem relictam explebimus, nullis adminiculis, sed (ut dicitur) Marte nostro.

Adminicŭlo, [χαρακόω] āre. Adminiculum adhibere, fulcire adminiculo. Columel. de Arbor. cap. 16. Tum demum circa Calendas Martias vitem de seminario ne minorem quidem decem pedum sternito, & adminiculato, arborique jungito. Idem lib. 4. cap. 26. His peractis, sequitur (ut ante diximus) adminiculandæ, jugandæque vineæ cura. Plin. lib. 14. cap. 1. Eædem modici hominis altitudine adminiculatæ sudibus horrent.
Adminiculare, pro Juvare. Varronis Cato, sive de Liberis Educandis, Quod petisti, ut ejus educationis fierem tibi socius, quoad potui, adminiculavi tuam voluntatem scribendo. Nonius.

Adminiculor, dep. [χαρακίζω] pro eodem. Cic. 5. de Fin. 39. Quæ sit scientia atque ars agricolarum, quæ circuncidat, amputet, erigat, extollat, adminiculetur.

Adminiculātus, [χαρακωτός] Partic. V. ipsum Verb. Gell. lib. 20. cap. 11. Aut ingenia hominum vegetiora, aut memoria adminiculatior, aut oratio solertior.

Adminiculātor, ōris. m. Gell. 8. 3. Tirone Cicero adminiculatore & quasi administro usus est.

Administer, tri. m. [διάκονος, ὑπηρέτης] Qui ministrat aut juvat in aliquo, vel etiam alicui operam præbet. Cic. pro Sex. Rosc. 77. Unus puer victus quotidiani administer, ex tanta familia Sexto Roscio relictus non est.
Administer, Interpres, sive Internuntius. Cic. 4. Verr. 69. Rerum hujusmodi omnium transactor & administer, ad Sopatrum venit.
Administer audaciæ, libidinis, cupiditatum alicujus. Cic. in Catil. 4.
Administri & satellites Sex. Nævii. Cic. pro Quintio 80.
Administra, & comes virtutis, ars. Cic. pro Lege Manil. 36.

Administro, are. [ὑπηρετέω, διακονέω, διοικέω] interdum significat Præbere, suggerere, suppeditare. Cæs. 7. Bell. Gall. 19. Reliqua quæ ad oppugnationem oppidi pertinebant, administrare instituit.
Administrare, pro Distribuere, impartiri, & restituere, in l. 10. in fin. D. de Inoffic.
Administrare, interdum Gubernare. Cæs. 2. Bell. Gall. Nihil jam Cæsaris imperium expectabant, sed per se, quæ videbantur, administrabant.
Bellum administrare. Cic. 7. Att.
Bellum cum Jugurtha, cum Cimbris, cum Theutonis. Cic. pro Lege Manil.
Civitatem. Cic. 1. Off. 88.
Judicia & Leges. Cic. 1. Verr. 68. Per homines honestissimos, virosque fortissimos leges judiciaque administrentur.
Negotium. Cic. 13. Fam. 11. Operamque des, ut per te quam commodissime negotium municipii administretur, quamprimumque conficiatur.
Omnia admirabiliter. Cic. 2. de Nat. Deor. Sic undique omni ratione concluditur, mente consilioque divino omnia in hoc mundo, ad salutem omnium conservationemque admirabiliter administrari.
Pocula Jovi, idem quod Ministrare. Cic. 1. Tusc.
Provinciam, Regere. Cic. Att. Sic 1. Q. Frat.
Rem. Cic. 13. Fam. 11. Ad ea visenda, pecuniasque quæ a colonis debentur exigendas, totamque rem & cognoscendam & administrandam, legatos misimus.
Rem consilio & ratione. Cic. 1. de Fin. 65.
Rem familiarem. Cic. 1. de Invent. 35. Quomodo rem familiarem administret.
Rempublicam. Cic. 1. Off. 87.
Vindemias, aut sementem, pro Facere. Varr. de R. R. 1. 17. Columel. 2. 22.

Administrātor, ōris. m. [ὑπηρέτης, διοικητής] Cic. 5. Tusc. 62. Itaque nec pulchros illos administratores aspiciebat. i. e. Ministros, sive Administros.
Administrator belli. Cic. 1. de Orat. 210. Qui quum esset constitutus administrator belli gerendi.

Administratio, ōnis. f. [ὑπηρεσία, διοίκησις] Gubernatio. Cic. 4. de Fin. Diligentia rei familiaris, administratio Reip. ordo gerendorum negotiorum.
Actio & administratio Reipublicæ. Cic. 1. Fam. 9. In sententiis Senatoriis, & in omni actione atque administratione Reip. floruissemus.
A curatione & administratione rerum vacare. Cic. 1. de Nat. Deor. 2.
Administratio libera quæ sit, V. in l. filius fam. D. de donat. Ulp. in l. eum actum. D. Neg. gest. casum indicat, quo ex superioris temporis administratione nihil amplius in judicium deduci potest. Cæterum administrationem liberam, qualem dominus procuratori commisit, barbari altam & bassam vocant. Ex Oldend.

Administratīvus, Adj. unde Ars administrativa, quæ & Activa dicitur. Quintil. lib. 2. cap. 18. Si tamen una ex tribus artibus habenda sit, quia maximus ejus usus actu continetur, atque est in eo frequentissima, dicatur activa, vel administrativa.

Administratus, Partic. Cæs. Bell. Gall. 3. 9. His rebus celeriter administratis. conf. ib. 5. 50.

Admīror, ari. [ἐπιθαυμάζω] Idem quod Mirari, vel Mirari vehementer. Cic. 7. Att. 9. Admiratus sum brevitatem epistolæ tuæ.
Admiror si, pro Miror. Ovid. 1. Trist. 9. 21.
Sæva nec admiror, metuunt si fulmina. H. St.
Admirari aliquem, Venerari, Suspicere, Magnopere æstimare. Ter. Eun. 2. 2. 19. His ultro arrideo, & eorum ingenia admiror simul. Cic. 4. Acad. 205. Diodoro quid faciam Stoico, &c. quem & admiror, & diligo. Virg. 4. Georg. 316.
Ille operum custos, illum admirantur, & omnes
Circumstant.
De aliquo, vel de re aliqua. Cic. 9. Att. 14. De Dionysio sum admiratus.
Aliquem in re aliqua. Cic. 1. de Orat. 47. Quo in libro in hoc maxime admirabar Platonem, quod mihi in oratoribus irridendis ipse esse orator summus videbatur.
In homine aliquid. Cic. 2. de Orat. 126. Ego vero in vobis hoc maxime admirari soleo, quod cum inter vos in dicendo dissimillimi sitis, ita, &c.
Admirari quod. Cic. 6. Att. 9. Sed amavi tamen, admiratusque sum quod nihilominus ad me tua manu scripsisses.
Suspicere & admirari. Cic. 2. de Divin. 148. Esse præstantem aliquam æternamque naturam, & eam suspiciendam admirandamque hominum generi, pulchritudo mundi, ordoque rerum cœlestium cogit confiteri.
Admirari aliquem ex ore alterius. Cic. 1. Tusc. 9. Errare mehercule malo cum Platone, quem quanti tu facias, scio, & quem ex tuo ore admiror: quam cum istis vera sentire.

Admirandus, a, um. [θαυμαστός] Dignum Admiratione: Idem quod Admirabilis. Virg. 4. Georg. 3.
Admiranda tibi levium spectacula rerum, &c.
Admirandus in plurimis. Quintil. lib. 3. 11.

Admirans, antis. Partic. Nepos 2. 10. 1. Rex animi magnitudinem admirans.

Admīrātor, oris. m. [θαυμαστής] ut apud Quintil. lib. 2. cap. 5. Admirator nimius antiquitatis.

Admiratio, ōnis. f. [θαυμασμός] Cic. 2. de Nat. Deor. 124. Est etiam admiratio nonnulla in bestiis aquatilibus. Plin. lib. 10. cap. 29. Alia admiratio circa oscines.
Affici admiratione. Cic. 2. Off. 37. Admiratione autem afficiuntur ii qui anteire cæteris virtute putantur.
Cepit eum admiratio. V. Capio.
Decrescit admiratio. Quintil. lib. 1. cap. 3.
Efficere admirationes in aliquibus. Cic. 1. de Orat. 152. Hæc sunt quæ clamores & admirationes in bonis oratoribus efficiunt.
Esse in admiratione. Plin. lib. 16. cap. 26. In maxima tamen admiratione pinus est.
Habere admirationem dicitur res aliqua. Cic. in Orat. 6. Idem 4. de Fin. Quid autem habent admirationis, cum prope accesseris?
Incessit admiratio quod, &c. V. Incesso.
Intermittere admirationem. V. Intermitto.
Movere admirationem maximam alicui. Cic. 10. Philipp. 3. Hoc certe quod mihi maximam admirationem movet, non tacebo.
Mulcere animos admiratione. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Obstupefacti homines admiratione. Cic. pro Deiot. 34.
Obtinere admirationem. V. Obtineo.
Traducere auditores ad magnam admirationem. Cic. in Orat. 192.

Admirabilis & e, [θαυμαστός, θαυμάσιος] Quod admiratione dignum est. Cic. 3. de Fin. Verum admirabilis compositio disciplinæ incredibilisque rerum traxit ordo. Ovid. 6. Met. 14. Opus admirabile.
Admirabilis in re aliqua. Cic. 1. de Orat. 6. Quærendum esse visum est, quid esset, cur plures in omnibus artibus quam in dicendo admirabiles extitissent.

Admirabilĭtas, ātis. denom. ab Admirabilis, idem quod Admiratio [τὸ θαυμαστὸν] Cic. 2. Off. 38. Hæc animi despicientia admirabilitatem magnam facit. Nonius tamen hic legit Mirabilitatem. Idem 2. de Nat. Deor. 90. Quanta sit admirabilitas cœlestium rerum atque terrestrium.

Admirabilĭter, Adv. [θαυμασίως] i. e. Honorifice, insigniter, ac veluti cum admiratione quadam omnium. Cic. de Opt. Gen. Orat. 37. Plato suum fere æqualem admirabiliter in Phædro laudari fecit a Socrate.
Accipere aliquem admirabiliter. Cic. 5. Att. 14. Nos Asia accepit admirabiliter.
Admirabiliter administrare. V. Administro.
Nimis admirabiliter, nimisque magnifice dicere. Cic. 4. Tusc. 36.

Admisceo, ui, istum sive ixtum, [προσμιγνύω, ἐπιμίγνυμι] ēre. Rem aliquam cum alia miscere. Cic. 2. Tusc. 26. Veruntamen versus ab his admisceri orationi.
Admiscere se vel aliq. alicui negotio. Ter. Heaut. 4. 5. 35. Ita tu istæc tua misceto, ne me admisceas. Ibid. 5. 2. 22. Ne te admisce, nemo accusat Syre te. Quod vulgo dicitur, De hac re noli te miscere vel interponere. In priore autem exemplo subauditur Illis: in posteriore Huic rei, vel Huic negotio.

Aliquem isto. Cic. 3. Q. frat. 17. Trebatium vero meum quod isto admisceas, nihil est.
Aliquid cum re alia. Cic. 7. Att. 1. Sed hoc tamen quicquid est Precianum, cum his rationibus quas ille meas tractat, admisceri nolo.
Ad aliquod consilium. Cic. 12. Philipp. 16.
Aliquid in aliud. Plin. lib. 26. cap. 10. Admixtis in heminam seminis, resinæ colophoniæ cochlearibus II. thuris uno.

Admistus, & **Admixtus**. Partic. [προσμεμιγμένος] Cic. 1. Acad. 8. In illis veteribus nostris scriptis multa admista ex intima philosophia.
Aër admistus multo calore. Cic. 2. de Nat. Deor. 27.
Calor. Cic. 2. de Nat. Deor. 26. Atque aquæ etiam admistum esse calorem.

Admistio, ōnis. f. [πρόσμιξις] Cic. 2. de Nat. Deor. Suum retinet ardorem tenuem, & nulla admistione concretum. Idem de Senect. 79. Animus omni admistione corporis liberatus.

Admixtus, ûs. m. Idem. Macrob. 2. Saturn. 1. Honorem Dei nullo admixtu voluptatis augemus.

Admissivus, **Admissarius**, **Admissio**, **Admissura**. Vid. post Admitto.

Admitto, īsi, issum, [προσίεμαι, εἰσδέχομαι] ēre. Intromittere, introducere. Cic. 5. Verr. In tam gravi nuntio nemo admitteretur. Ovid. 5. Trist. 7.
Turpius ejicitur, quam non admittitur hospes.
Admitti ad aliquem. Ter. Hec. 2. 1. 41.
Partum ad ubera. Plin. lib. 8. cap. 42.
In cubiculum. Cic. 8. Philipp. 22. In cubiculum admittere & reducere.
In domum. Cic. 1. Off.
Admitti ad puellam. Ter. Eun. 2. 2. 50.
Per tegulas. Cic. 2. Philipp. 45.
In animum judicis, quod barbare dicitur Esse in gratia. Quintil. lib. 4. cap. 14. Sed quia in initiis maxime necessaria, per quæ in animum judicis, ut procedere ultra possimus, admittimur.
Aliquem ad suas capsas. Cic. Div. in Verr. 51. Mihi quam multis custodibus opus erit, si te semel ad meas capsas admisero?
Aliquem arcanis, i. e. Ad arcana & secreta. Sen. in H. OEth. 535.
Admittere auribus. Liv. 4. Bell. Maced. Pacis cum tyranno mentionem admittendam auribus non fuisse. Hoc est, nullo modo fuisse audiendam. Sic, Admittere consilium auribus. Ibid. lib. 3.
Ad causam dicendam. Cic. in Verr.
Ad colloquium. Cæs. 3. Bell. Civil. Hæc ad eum mandata Clodius refert: ac primis diebus, ut videbatur, libenter auditus, reliquis ad colloquium non admittitur.
Ad, vel In consilium. Sallust. in Cic. Quem Minerva omneis artes edocuit, Juppiter Opt. Max. in consilium deorum admisit. Nunquam enim temeritas cum sapientia commiscetur, nec ad consilium casus admittitur. Cic. pro Marcell. 7.
Admittere, pro Recipere missum in possessionem. l. 17. De de damno infect.
Admittere bonorum possessionem, pro Agnoscere, & accipere, in l. 7. C. de jure delib.
Admittere aliquid, Perferre, Pati fieri. Ter. Eun. 4. 6.
Sed tu quod cavere possis, stultum admittere est.
Admittere aliquid ad cibos, vel in cibos. Plin. lib. 20. cap. 11. Idem lib. 9. 25. In cibos non admittitur echineis.
Curationem. Cels. lib. 3. cap. 12. Horror autem eas fere febres antecedit, quæ certum habent circuitum, & ex toto remittuntur. Ideoque tutissimæ sunt, maximeque curationes admittunt. Vid. Medicinam.
Diem. Plin. Epist. 213. Notarium voco, & die admisso, quæ formaveram, dicto. h. e. Diei luce intromissa in cubiculum per fenestras. V. Solem.
Equum, pro Concitare. Cic. 2. de Fin. 61. Quum se devoveret, & equo admisso in mediam aciem Latinorum irruebat, &c. Liv. 2. 19. In Posthumium Tarquinius equum infestus admisit.
Admittebantur excusationes multæ. Asconius.
Fidem admittere. h. e. Credere. Claud. in Eutrop. lib. 2.
Frigus. Cels. lib. 7. cap. 26. Isque subinde oleo tepido madefaciendus est, ut neque frigus ad vesicam admittat, & nervos leniter molliat.
Jocos, Patienter ferre quicquid joco dicitur. Martial. lib. 4. 8.
Medicinam. Cels. lib. 7. cap. 14. Ex his id quod ex spiritu vitium est, medicinam non admittit. V. Curationem supra.
Preces. i. e. Recipere. Sen. in Theb. 1.
Solatia. Plin. Epist. 169.
Solem, h. e. Radiis solis viam aperire. Plin. lib. 12. cap. 1. Commendatio platani non alia major est, quam solem æstate arcere, hyeme admittere. V. Diem.
Sumptum, pro Sumptum facere. Ter. Adel. 5. 7. 15.
Venerem curis. i. e. Inter curas. Lucan. 9. 1077.
Admisit Venerem curis, & miscuit armis.
Viam. Claud. 4. Paneg. 503. de Metauro monte,
Admisitque viam sectæ per viscera rupis.
Admittere, pro Recipere ad accusandum, aut testificandum, aut judicandum. Cic. pro Cluen. 116. In litibus æstimandis fere, Judices, aut quod sibi eum quem semel condemnarunt, inimicum putant esse: siqua in eum lis capitalis illata est, non admittunt.
Admittere, absolute. Plin. lib. 6. Epist. ad Corn. Tacit. Placuit egredi in littus, & e proximo aspicere ecquid jam mare admitteret, quod adhuc vastum & adversum permanebat. Admitteret, i. e. An fluctus posuisset. Catanæus.
Admittere, Peccare, committere. Donat. Admittere plus est quam facere. Plaut. Men. 5. 1. 12. Quid tandem admisi in te, ut loqui non audeam?
In se aliquid admittere, pro Perpetrare aliquod facinus. Cic. 2. Philipp. 47. Tu autem eo liberior, quod ea in te admisisti, quæ a verecundo inimico audire non posses. Idem pro Cluen. 167. Quid unquam Avitus in se admisit, ut hoc tantum ab eo facinus non abhorrere videatur?

Culpam admittere. Liv. 1. Bell. Maced. Cæterum non plures tantum Macedones quam ante, tuebantur urbem, sed etiam præsentioribus animis, & castigationibus regis in admissa culpa.
Culpam in se admittere. Plaut. Trin. 1. 2. 6.
Hic ille est, senecta ætate qui factus est puer,
Qui admisit in se culpam castigabilem. Ter. Phorm. 1. 5. 40.
Si est, patrue, culpam ut Antipho in se admiserit.
Dedecus. Cic. 9. Att.
Delictum in se admittere. Ter. Adel. 4. 5. 48. Me hoc delictum admisisse in me vehementer dolet.
Facinus, flagitium. Cic. 3. Off. 95.
Fraudem capitalem. Cic. pro Rab. 26.
Maleficium. Cic. pro Rosc. Amer. 62.
Noxiam. Ter. Eun. 5. 2. 13. — unam hanc noxiam
Mitte: si aliam unquam ullam admisero, occidito.
Noxiam alicui, pro Remittere Condonare. Plaut. Pœnul. 1. 3. 191. Verumetiam tibi hanc admittam noxiam unam Agorastocles: Non sum irata. In emendatis codd. legitur. Amittam. [Forte Omittam. Sic & ap. Ter. Lindenbr. Faërn. Bentl. Amitte.
Turpe aliquid in se admittere. Ter. Phorm. 2. 2. 68. de virgine cive loquens, Ut nequid civis turpe in se admitteret Propter egestatem, proximo jussa est dari.
Admittere & committere. Cic. 3. Fam. 10. Siquid a me prætermissum erit: commissum facinus, & admissum dedecus confitebor.
Admittere, apud rei pecuariæ scriptores Est marem fœminæ, aut mari fœminam admovere ad initum. Columel. lib. 7. cap. 2. Patruus meus arietes feros mercatus, quosdam in agros transtulit, & mansuefactos tectis ovibus admisit.
Admittere marem ad concubitum dedignatur contumax gallina. Columel. lib. 8. cap. 2.
Admittere venuste ad insitionem transtulit. Plin. lib. 17. cap. 18. Qui ver probant, ab æquinoctio statim admittunt, prædicantes germina parturire, i. e. Surculum trunco adjungunt: quod est, arbores inserunt.
Admittere, est & verbum augurale. Nam cum volatu aut voce faustum omen præbent & ratum faciunt aves, Admittere dicuntur. Plaut. Asin. 2. 1. 11. Impetritum, inauguratum est: quovis admittunt aves. Usus est & Liv. 1. 36. & 4. 18. V. ADDICERE.
ADMISSUS. Partic. Intromissus. Hor. Arte Poet. 5.
Spectatum admissi risum teneatis, Amici.
Idem ac Commissus, ut Admissa peccata. Lucret. 3. 840. Unde.
ADMISSUM, i. n. [παράπτωμα] pro Delicto. Liv. 25. 23. Non erat colloquii copia: quia multorum animi suspecti omnium curam oculosque converterant, nequid falleret tale admissum. Macer. in l. 2. D. de Abigeis, Graviter puniri eorum admissum solet.
Admisso honorem amittere. l. ult. D. de pœnis. i. e. ob delictum.
ADMISSIO, onis. f. [εἴσοδος] Plin. in Paneg. An quisquam studia humanitatis professus, non cum omnia tua, tum vel in primis laudibus ferat admissionum tuarum facilitatem? h. e. Quod facile quemlibet admittis ad colloquium. Habebant autem veteres, primas & secundas admissiones. Id quod hodieque servatur in aulis principum. Sen. de Benef. 6. Non sunt isti amici, qui magno agmine januam pulsant, qui in primas & secundas admissiones digeruntur. Idem 1. de Clement. Totam cohortem primam interioris admissionis ex adversariorum castris conscripsit.
Admissionem [illegible], i. e. Jus ingrediendi cubiculum principis. Plin. lib. 33. cap. [illegible]
Ad[illegible] quod Admissura: nempe Actus ipse admittendi mares fœminis. Varro [illegible] R. R. lib. 2. cap. 7. Horum fœturæ initium admissionis facere op[illegible]rtet ab æquinoctio verno ad solstitium, ut partus idoneo tempore fiat.
ADMISSUS, ûs. m. Idem quod Admissio. Pallad. 6. 1. Admissu solis maturitati consulere.
ADMISSIONĀLIS, m. [εἰσδεκτικός] Is dicitur, cujus officium est admittere aulicos intra cubiculum ad principem salutandum. Lamprid. in Alexandro, Salutaretur quasi unus de senatoribus, patente velo, admissionalibus remotis.
ADMISSIVUS, a, um. Aves admissivæ dicebantur ab Auguribus, quæ consulentem juberent. Festus. h. e. Quæ id, de quo auspicium capiebatur, approbarent, & addicerent.
ADMISSURA, æ. [ὀχεία] Tempus & actio ipsa, qua mares gregum admittuntur fœminis, fœturæ causa. Varr. lib. 2. cap. 5. Propter fœturam hæc observare soleo ante admissuram, mensem unum, ne cibo & potione se impleant. Sic Admissuræ tempore apud Plin. lib. 10. cap. 12. Idem lib. 8. cap. 42. de equis, Ad generandum paucis animalium minor fertilitas: qua de causa per intervalla admissuræ dantur.
ADMISSARIUS, [ἀναβάτης, ὀχεὺς, βιβαστής] denom. ex Admissus. Admissarius equus, qui ad sobolem procreandam potissimum servatur. Plin. lib. 28. cap. 15. Sanguis equi, præcipue admissarii. Varr. 2. de R. R. cap. 7. Et equos emittere incipiam, nec solum mares quos admissarios habeo, ut Atticus, singulos in fœminas denas.
Admissarium. Cic. in Pison. 69. pro homine libidinis pervagatæ posuit, ad omniumque fœminarum libidinem exposito. V. ADHINNIO.
ADMISSOR, ōris. m. Scil. Facinoris. Lact. Epit. cap. 4. 1. 4.
ADMODĔROR, āri. Idem ac Moderor. Plaut. Milit. 4. 2. 81. Nequeo risu me admoderari.
ADMODŬLOR, [ἐπαυλέω] ari. Simul modulari. Claud. Fescen. in Nupt. Honor. & Mariæ, Od. 2. v. 12.
Et Padus electriferis admoduletur alnis.
ADMŎDUM, [λίαν, ἐκ περισσοῦ] Adv. significat Satis: quasi juxta modum, i. e. Mediocritatem: sicut e contrario, Supra modum, & Præter modum, Plus quam satis: Intra modum, Minus quam satis. Alii pro Valde accipiunt, ut sit intendendi adverbium. Cic. de Senect. 10. Eum colere cœpi non admodum grandem natu.
Admodum in responsione, pro Etiam. Plaut. Rud. 1. 5. 9.
Nempe equo ligneo per vias cœruleas estis vectæ.
P. Admodum. Ter. Phorm. 2. 2. 1. Itane patris ais conspectum veritum hinc abiisse? G. admodum. Ubi Donatus, Admodum annuendi vim habet, duntaxat modo: & subauditur veritum.
Admodum nihil. Cic. in Bruto 210. Curio literarum admodum nihil sciebat. h. e. Nihil omnino. Idem lib. eodem. Nam plane quidem perfectum, & cui nihil admodum desit, Demosthenem facile dixeris.
Nullus admodum. Liv. Decad. 3. lib. 3. Equestris pugna nulla admodum fuit, quia simul inclinatam mediam aciem Numidæ Maurique viderunt: extemplo fuga effusa nuda cornua deseruere.
Admodum videtur pro Fere interdum accipi. Plaut. Epid. 1. 2. 2. Atque admodum meûm mœrorum atque amorum summam dictavi tibi.
Admodum, cum genitivo. Columel. lib. 4. cap. 1. Quum scrobes defodimus, admodum exigui pulveris viviradici subjicimus. h. e. Paululum, pauxillum.
Admodum, cum adverbiis junctum, elegantem vim habet, & significationem auget: ut Nuper admodum, pro Nuperrime. Ter. Heaut. 11. 1. Quanquam hæc inter nos nuper notitia admodum est. Cic. 4. Acad. Isti philosophi raro admodum cohærent.
Admodum, cum verbis, pro Valde, & mirum in modum sumitur. Plin. lib. 9. cap. 38. Pelagio admodum alligatur. Idem lib. 20. cap. 3. Admodum prodest.
ADMOENIO, [πολιορκέω] īre. Plaut. Pseud. 1. 3. 150. Hoc ego oppidum admœnire, ut hoc die capiatur, volo. Videtur Plautus more suo finxisse pro Obsidere. [Imo Oppugnare. Cistel. 2. 2. 5. Quot admœnivi fabricas!
ADMOLIOR, ītus sum, [ἐπιχειρέω] īri. Admovere: proprie dicitur de rebus magnis aut gravibus, ut Moles & Moliri: ut Admoliri saxum, cui contrarium est, Amoliri. Plaut. Asin. 3. 2. 24. Ubi sacro manus sis admolitus. Curt. Velut de industria rupes præaltas admolita natura est.
ADMŎNEO, ui, ĭtum, [παραινέω, νουθετέω, παραγγέλλω, ἀναμιμνήσκω] ēre. In memoriam adducere, sive Commonefacere. Cic. 1. Att. 8. Ut me locus ipse admoneret. Idem 4. Verr. Recte admones.
Admoneri ad aliquid faciendum. Cic. 2. de Divin. 134. Quam multi inopes digni præsidio deorum, nullo somnio ad thesaurum reperiendum admonentur?
Admonere ad aurem. Cic. 2. de Fin. 69. Et eam tantum ad aurem admonerent (si modo id pictura intelligi posset) ut caveret nequid perficeret imprudens, &c.
Aliquem verbis alterius. Cic. 9. Fam. 6. Caninius noster me tuis verbis admonuit ut scriberem.
Flagello, pro Stimulare, instigare, sive id percussu fiat, sive sola flagelli concussione. Columel. lib. 2. cap. 2. Virg. 10. Æn. 586.
Lucagus ut pronus pendens in verbera telo
Admonuit bijugos. Nonius Percussit interpretatur.
Admonere de. Cic. pro Lege Manil. De quo vos paulo ante invitus admonui.
Amicissime admonere quempiam. Cic 7. Att. 25.
Præclare aliquem admonere. Cic. 9. Att. 11. Illud me præclare admones, quum illum videro, ne nimis indulgenter, & ut cum gravitate potius loquar.
Admonemur multa ostentis. Cic. 2. de Nat. Deor. 166. Multa præterea ostentis, multa in extis admonemur, multisque rebus aliis, quas diuturnus usus ita notavit, ut artem divinationis efficeret.
Admonemur multa ab amicis. Plin. 5. Epist. 3. Qui scripta sua recitat, multa a multis admonetur: & si non admoneatur, quid, &c.
Admonitum te illud volo. Cic. pro Cœlio, Illud tamen te esse admonitum volo: primum qualis es, talem te esse existimes. Quod barbare dicitur, Ego volo ut bene scias.
Admoneo te hujus rei. Liv. 5. Bell. Maced. Qui admonerent fœderis eum Romani.
Admoneo te ut. Cic. 1. Q. fratr. 1. Sed te illud admoneo, ut si hoc plene vitare non potes, quod ante occupatur animus ab iracundia, quam providere ratio potuit ne occuparetur, ut te ante compares, quotidieque meditere resistendum esse iracundiæ.
Admoneo, cum infinitivo. Virg. 4. Georg. 186. — rursus easdem
Vesper ubi e pastu tandem decedere campis
Admonuit. Hor. 1. Sat. 6. 126.
Ast ubi me fessum sol acrior ire lavatum
Admonuit, fugio rabiosi tempora signi.
ADMONENS. Partic. Admonente dispensatore, quemadmodum summam rationibus vellet inferri. Suet. Vesp. C. 22. extr. i. e. In memoriam illud revocante & simul interrogante. H. St.
ADMONĬTUS, Partic. [παραινούμενος] Qui admonetur. Ovid. 6. Met. 621.
Ad matrem veniebat Itys: quid possit, ab illo Admonita est.
ADMONITŪRUS, [παραινέσων] Partic. Ovid. 10. Epist. 42.
Candidaque imposui longæ velamina virgæ,
Scilicet oblitos admonitura mei.
ADMONĬTUS, ûs. [νουθέτημα] Idem quod Admonitio. Cic. 9. Att. 12. Hominis prudentis & amici tali admonitu. Ovid. 3. Fast. 612.
Flet tamen admonitu mortis Elisa tuæ. h. e. Ob recordationem mortis Didonis.
ADMONĬTUM, i. n. [παράγγελμα] Cic. 2. de Orat. 64. In eodem silentio multa alia oratorum officia jacuerunt, cohortationes, consolationes, præcepta, admonita, quæ tractanda sunt omnia disertissime.
ADMONITIO, onis. [παραίνεσις] Cic. 2. de Orat. 339. Tum objurgatio, si est autoritas: tum admonitio, quasi lenior objurgatio.
Admonitio in consilio dando familiaris. Cic. 1. Off. 145.
Admonitionibus locum non relinquere. Cic. 1. Fam. 1.
Admonitione agitare animum alicujus. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Admonitio morbi aut doloris, quod vulgo Reliquias morbi vocant. Plin. lib. 24. cap. 17. Siqui morbi humano corpori acciderint florente aproxi, quanvis sanatos, admonitionem eorum sentire quoties florere eam contigerit. Idem lib. 25. cap. 8. Diebusque vicenis interpositis idem fiat, siqua admonitio doloris superfit.
Admonitioni irasci. V. IRA. Quintil. lib. 2. cap. 6.
Admonitio, pro Interpellatione, per quam debitor admonetur ut solvat. Ulp. l. 2. §. In omnibus. D. de Judiciis.
Admonitione non indignum. Quintil. lib. 6. cap. 1.
ADMONĬTOR, ōris. m. [παραινετής] Cic. in Topic. Etsi admonitore non eges. Ovid. 4. Met. 663.
Admonitorque operum cœlo clarissimus alto
Lucifer ortus erat.

ADMORDEO, di, fum, [προσδάκνω] ēre. Majus quiddam est quam Mordere, & quasi Abrodere. Virg. 2. Georg. 379.
— & admorso signata in stirpe cicatrix. Ubi Servius, Admorso participium est, ac si diceret Abroso.
Admordere aliquem, per metaphoram, pro Aliquid ab eo corradere, vel Damno afficere. Plaut. Perf. 2. 3. 15. Nam id demum lepidum est, triparcos homines, vetulos, avidos, aridos Bene admordere, qui allium servo obsignant cum sale. Idem Pseud. 4. 7. 24. Habet argentum: jam admordere hunc mihi lubet.

ADMORSUS, Partic. [προσδηχθείς] Propert. 3. 9. 53.
Brachia spectavi sacris admorsa colubris.

ADMŎVEO, ōvi, ōtum, [προσάγω, προσάπτω, προσίημι] ēre. Aliquid vicinius facere, & proxime adjungere: quod vulgus dicit Appropinquare: & ei contrarium est Amovere. Liv. 4. Locum dedere scalas admovendi.
Admovere ad Liv. 4. Bell. Maced. Ad urbem Romam admoturus exercitum videbatur: pro Adducturus prope urbem. V. AD.
Ad nares fasciculum admovere. Cic. 3. Tusc. Fasciculum ad nares admovebis, incendes odores.
Ad aliquid se. Cic. de Amicit. 100.
Aurem. Ter. Phorm. 5. 6. 29. & Cic. 2. de Orat. 153.
Blanditias, i. e. Blandiri. Ovid. 6. Met. 632.
Calcar equo, est Equum calcaribus stimulare. Figurate vero ad hominem transfertur, pro Instigare, impellere, incitare. Cic. 6. Att. 1. Adscribit etiam, & quasi calcar admovet, intercessisse sese pro iis magnam pecuniam. Quod & Addere dixit Ovid. 1. Epist. 36.
— & admissis addere calcar equis.
Cibum ad os. Plin. lib. 11. cap. 43.
Cruciatus. Cic. 5. Verr. 163. Quid quum ignes, candentesque laminæ, cæterique cruciatus admovebantur, &c.
Curationem ad aliquem. Cic. 4. Tusc. 61. Sed alia quædam fit ad eum admovenda curatio.
Cucurbitulam. Celf. lib. 5. cap. 26. Quod lib. 6. cap. 6. Accommodare cucurbitulam dicit.
Equum alicui. Liv. 2. Equitibus admoti equi, ut persequi hostem possent.
Faces doloris, quasi Doloris flammas & incendia adhibere. Cic. 2. Tusc. Quumque quasi faces ei doloris admoverentur, sæpe dixisse, Nihil agis dolor.
Gressus. Stat. 11. Theb. 560.
Dum videt hæc dicens, gressus admovit, & arma, &c. h. e. Propius accessit.
Horas mortis. Lucan. lib. 7. 50.
Mortis vicinæ properantes admovet horas. h. e. Suæ mortis tempus accelerat.
Iras, h. e. Ad iracundiam incitare. Stat. 5. Theb.
Machinam. Cic. pro Cluent. Oppianicus continuo sperare cœpit hoc se a Julio, tanquam aliqua machina admota capere Asinii adolescentiam, & fortunas ejus patrias expugnare posse.
Manum alicui rei, pro Apponere, adhibere. Plin. lib. 35. cap. 11. Inde illud, Admovere manum operi. Ovid. 10. Met. 254.
Manum nocentibus, Punire nocentes. Liv. 5.
Manum vectigalibus, quod & Manum vectigalibus adhibere dicitur. Cic. de Lege Agr. Reges denique exhauriunt, admovent manus vectigalibus populi Romani. i. e. Vectigalia invadunt, manus illis injiciunt.
Oscula. Ovid. 10. Met. 344.
Preces. Ovid. 3. de Ponto 7. 36.
Probationi reum, Ita compellere reum argumentis, ut pene convictus videatur. Ulp. in l. 1. D. De quæstion. Ad tormenta servorum ita demum veniri oportet, quum suspectus est reus, & aliis argumentis ita probationi admovetur, ut sola confessio servorum deesse videatur. Sic legit & exponit Budæus. Sic habent & Pandectæ Florentinæ, tametsi aliter legit Haloander.
Sonum vocis. Cic. in Orat. Itaque ille perfectus orator, utcunque se affectum videri, & animum audientis moveri volet, ita certum vocis admovebit sonum.
Stimulos, Citare, quod & Stimulare dicitur. Metaphoricum. Cic. 3. Tusc. V. ADHIBERE. Idem pro Sextio 12. Liv. 7. Itaque tantos pudor stimulos admovit, ut ruerent in hostium tela.
Talos alicui. Plaut. Asin. 4. 1. 34. Talos ne cuiquam homini admoveat, nisi tibi.
Terrorem, est Terrorem injicere. Liv. 6.
Vim. Celf. lib. 7. cap. 26.
Vultum admovere ad auditores. Author ad Heren. Nam hoc est a natura datum, ut quamproxime tum vultum admoveamus ad auditores, si quam rem docere eos, & vehementer instigare velimus.
Admovere simpliciter, pro Admovere exercitum seu copias. Tacit. de Morib. German. Non Samnis, non Pœni, non Hispaniæ, Galliæve, ne Parthi quidem sæpius admovere. Sic legit Rhenanus. Alii, Admonuere.
Admovere prope. Cic. de Amicit. 31. Quam qui appetiverunt, applicant sese, & propius admovent.
Propius urbem. Cic. 6. Philipp. 5. Dum ne exercitum propius urbem Rom. cc. mil. admoveret.

ADMŌTUS, [προσαχθείς] Partic.
Admotus & contiguus. Plin. lib. 2. cap. 9. de Luna. Jam vero humilis & excelsa, & ne id quidem uno modo, sed alias admota cœlo, alias contigua montibus.
Bellum admotum. Sil. Ital. lib. 16.
Mors. Stat. 5. Theb.
Occasio sceleris exequendi. Curt. lib. 8.
Spes. Ovid. 11. Met. 454.

ADMŌTUS, ûs. [πρόσθεσις] Plin. lib. 24. cap. 11. Ciet menstrua admotu. h. e. Menstrua ciet, si ventri inferiori admoveatur, & applicetur. Sermonis compendium peculiare Plinio. Admota alii legunt.

ADMOTIO, ōnis. f. [προσαψις] Cic. 2. de Nat. Deor. 150. Ad nervorum eliciendos sonos, ad tibiarum, apta manus est admotione digitorum.

ADMUGIO, [προσμυκάομαι] īre. Aliorum mugitibus respondere, vel Ad alios mugire. Ovid. 1. de Arte Am. 279.
Mollibus in pratis admugit fœmina tauro,
Fœmina cornipedi semper adhinnit equo.

ADMURMŬRO, [προσμορμυρίζω, ἐπιτονθορύζω] āre. Summisso quodam murmure applaudere dicenti, & quasi dictum ejus approbare. Ut fieri solet a populari corona in concionibus, & in foro judiciali. Huic contrarium est, Obmurmurare. Cic. 1. Att. 8. Admurmurante senatu. Vide FREMO.
Admurmuratum est, imperf. Cic. 2. de Orat.
Admurmurare, Murmure obstrepere, Murmure refragari & Indignationem ostendere. Cic. l. 5. in Verr. 40. Memoria tenetis Judices, quam valde universi admurmurarint, quam palam principes contradixerint?

ADMURMURATIO, ōnis. f. [ἐπιψιθυρισμός] Quum populus murmure quodam applaudit concionanti, aut aliquid palam dicenti. Cui contrarium est Obmurmuratio. Cic. pro Lege Manil. 37. Idem 2. Q. fratr. 1. Claudium accusavi tanquam reum, multis & secundis admurmurationibus.
Admurmuratione petulantiam & furorem alicujus abjicere. Cic. in Pison. 31. Qui non admurmuratione, sed voce & clamore abjecti hominis & semivivi furorem, petulantiamque abjecistis.

ADMUTĬLO, [προσπηρόω] āre. Idem quod Mutilare. Sæpe Torquere, & plagis afficere. Plaut. Perf. 5. 2. 48. Me usque admutilasti ad cutem. Idem Capt. 2. 2. 19. Si frugi est, usque admutilabit probe.
Admutilari militem pereleganter dixit Plaut. Milit. 3. 1. 177. quod est Tonderi, pro Falli, & sycophantia versuta deludi. Turnebus.

A D N

ADNASCOR, atus sum, [παραφύομαι] asci. quasi Ad aliquid nasci. Nam Adnasci proprie dicimus Quod nascitur in re aliqua, præter id, quod ei naturale & proprium fuerat. Plin. lib. 16. cap. 44. Viscum autem in quercu, robore, ilice, pruno sylvestri, terebintho, nec aliis arboribus adnasci. adde Paul. JC. Dig. l. 1. t. 7. l. 10. & 23. & Ulpian. Dig. lib. 25. t. 3. l. 3. §. 6. V. AGNASCOR.

ADNATUS, Partic. Adnatis cubitalibus, scil. caulibus. Plin. 27. 11.

ADNĀTO, [προσνήχομαι] āre, frequent. ab Adno, as; Idem quod Adnare. i. e. Natando aliquo pervenire. Plin. lib. 9. cap. 10. Troglodytæ autem ad quos adnatant, ut sacras adorant. Ibid. cap. 29. Ad manum hominis adnatat.
Adnatare insulæ. Plin. lib. 8. cap. 25. Itaque ei uni insulæ crocodili non adnatant. Idem lib. 9. cap. 10. Adnatare enim singulis ternos.
Lateri. Sen. in Agam. 6. Et comes lateri adnatabat. i. e. Juxta latus.

ADNAVIGO, [προσπλέω] āre. Ad vel præter aliquem locum navigare. Plin. 35. 10. Quo cum Apelles adnavigasset. Idem. 36. 12. Sane conspicuæ undique adnavigantibus.

ADNAVIGATIO. verbale f. Ulp. lib. 4. §. 5. ff. de Off. Procos. & Leg.

ADNECTO, V. ANNECTO.

ADNICTO, [ὀφθαλμιάω] āre. ex Nicto compositum: Festus, Adnictat, Sæpe & leviter oculo annuit. Nævius in Tarentilla, Alii adnutat, alii adnictat, alium amat, alium tenet.
Guigner, ὑποφθαλμιῶ H. St.

ADNĪTOR, ixus vel isus sum, [διατείνομαι] īti. Ad aliquid niti, & Dare operam, aut Niti vehementius. Liv. 21. 8. Pœno cepisse jam se urbem, si paululum adnitatur, credente. Idem. 5. 25. extr. Et patres hoc idem de intercessoribus regis annisi. Id. lib. 4. Patres summa ope annixi sunt.
Aliquid adniti. Plin. Epist. 18. lib. 6. i. e. Conari.
De re aliqua. Cic. 6. Att. 8. Ego, nisi Bibulus, &c. adniteretur de triumpho, æquo animo essem. h. e. Ad triumphum vehementius aspiraret.
Omni opere, ut viveret, adnixus est. Plin. lib. 7. cap. 53.
Adniti, pro Adjuvare. Sallust. in epistola Mithridatis, Apud Cizycum magno cum exercitu in obsidione moranti frumentum defuit nullo circum adnitente.

ADNIXUS, vel ADNISUS, Partic. [διατεταμένος] Virg. 1. Æn. 145.
Cymothoë simul, & Triton adnixus acuto
Detrudunt naves scopulo. Servius: Adnixus antiquum est, ut Connixus, quibus hodie non utimur. Dicimus enim Adnisus, & Connisus.
Adniti ad aliquid. Cic. de Amicit. 90. Sic natura solitarium nihil amat, semperque ad aliquid, tanquam adminiculum adnititur. Hic expressa est propria verbi significatio: quæ est, Ad aliquid tendere cui innitamur, i. e. Incumbamus.
Adnixi hastis, h. e. Incumbentes hastis. Virg. 9. Æn. 229.
Stant longis adnixi hastis, & scuta tenentes.

ADNISURUS & ADNIXURUS, vel Annisurus, Annixurus. Liv. 2. Annisurum ut appareat exilio sibi iratos, non fractos animos esse. Idem l. 1. Quod Annixurus pro se quisque sit.

ADNO, [προσνήχομαι] āre. Natando aliquo venire: quod & Adnatare significat. Cæs. 2. Bell. Civil. 44. Quibus rebus accidit ut pauci milites, patresque familiæ, qui aut gratia, aut misericordia valerent, aut naves adnare possent, recepti in Siciliam incolumes pervenirent. Virg. 6. Æn. 358.
Paulatim adnabam terræ.
Adnare navibus. Liv. lib. 8. Bell. Pun. Multique adnantes navibus.
Oræ. Virg. 1. Æn. 538. — huc pauci vestris adnavimus oris. Ubi Serv. & Pier. V.

ADNOTO, V. ANNOTO.

ADNUBĬLO, [προσομιχλόω] āre. Stat. 5. Sylv. 1. 149.
— sic plena maligno
Afflantur vineta Noto: sic alta senescit
Imbre seges nimio: rapidæ sic obvia puppi
Invidet, & velis adnubilat aura secundis. h. e. Nubilum tempus immittit.

ADNUMERO, V. ANNUMERO.

ADNUNTIO, V. ANNUNTIO.

ADNUO, ADNUTO, V. ANNUO.

ADNUTRIO, is, īvi, ītum, [προστρέφω] īre. Idem quod Juxta nutrio, Plin. 17. c. 23. Singulis denas sæpe adnutriunt vites. i. e. Juxta singulas arbores.

A D O

ADOBOGION, [Ἀδοβογίων] Vir clarus, qui ex tetrarchica stirpe Galatarum fuit. Hic cum esset Cæsaris amicus, ad id honorum perve-

nit, ut materni generis tetrarcha, & cum aliorum, tum Bosphori rex efficeretur. Author. Strabo lib. 13.

ADOBRUO, ui, ŭtum, [κατχώω] ĕre. ex Ad & Obruo, quod ipsum ex Ruo compositum est: Idem quod Obruere. Columel. 11. 2. Omnes arbores quæ fuerant in segete, circumfodere, & adobruere oportet. h. e. Terra multa sepelire, ut non appareant trunci.
Sarculis adobruere. Columel. 2. 11. Minimis aratris proscindunt, atque ita jaciunt semina, & sarculis obruunt. adde lib. 2. cap. 12. 4. 15. & 5. 5.

ADŎLEO, ui & ēvi, ultum, [καταγίζω, θυμιάω, ἱπικαίω] ēre. Virg. 8. Ecl. 65. Verbenasque adole pingues. Ubi Servius, Adole, Incende: sed κατ' ἀϕημισμόν. nam Adole, est Auge. Idem 1. Æn. 708.
Cura penum struere, & flammis adolere penates.
Ubi Servius, Adolere, Colere. sed Adolere, proprie est Augere. In sacris autem Adolere per bonum omen dicitur. Nam in aris non adolentur aliqua, sed cremantur. Hæc vox enim sicut Mactare & Immolare non Consumendi sed Augendi significationem habet. V. Fest. in Suboles, & Non. 1. 288. & 4. 44. Adolere verbum est proprie sacra reddentium: quod significat votis aut supplicationibus numen auctius reddere. Sed apud Plaut. Cas. 2. 3. 19. est Redoleo, odorem spargo.
Unde hic unguenta adolent?
Adolui ab Adoleo, pro Cremavi, & Sacrificavi. Cassius ad Tiber. 2. At contra Ægyptios ubi integrum anserem adoluerunt. Ex Prisc. l. 9. extr.
Adoleri in passivo, pro Incendi. Plin. lib. 28. cap. 2. Si pontifici accidat ditis causa epulanti, in mensa utique id reponi, adolerique ad larem, piatio est.
Altaria. Virg. 7. Æn. 71.
Præterea castis adolet dum altaria tedis.
Cinnama flammæ. i. e. Cremare. Ovid. 16. Epist. 335. [Immo hic quoque pro Redolere.
Honores aris. Ovid. 8. Met. 740. Et, Deo adolere honores. Virg. 3. Æn. 547.

ADOLESCO, olui & olevi, ultum, [ἀκμάζω, μειρακιεύομαι, αὐξάνομαι] ĕre. Videtur ab Adoleo secundum analogiam formatum: ad quod etiam accedit significatio. Est enim Adolescere, Augeri ætate, ætate crescere. At Festus Græcum esse ostendit, his verbis, Adolescit, a Græco ἀδολέχω, i. e. accresco venit. Unde fiunt Adultus & Adolescens. [Sed locum corruptum esse liquet. V. ibi Scalig. & Dacer. Videtur potius a primitivo ALESCO derivandum q. V.
Adolui, præterit. ab Adolesco. Columel. de Arbor. cap. 22. Ita jucundi saporis fructum cum adoluerit, præbebit. Alii codices habent Adoleverit.
Adolescere, dictum proprie de hominibus. Cic. in Sallust. 13. Impudicus & procax adoleveris. Idem 1. de Nat. Deor. 99. Nisi in eo qui natus sit, nisi in eo qui adoleverit, nisi in eo qui didicerit.
Adolescit ætas. Virg. 2. Georg. 362.
Ac dum prima novis adolescit frondibus ætas. Metaphorice.
— robustis adolevit viribus ætas. Lucret. lib. 3. 450.
Martia ter senos proles adoleverat annos. Ovid. 3. Fast. 59.
Infans adolevit. Cels. in l. Inficiando. D. de furtis.
Pupillus adolevit. Ulpian. l. ult. D. Si quis caution.
Adolescere ad aliquam ætatem. Plaut. Casin. prol. 47.
Adolescere in partum. Columel. lib. 6. cap. 35.
Adolescere de mutis animalibus. Plin. lib. 9. cap. 8. Adolescunt celeriter delphini.
Adolescere de plantis. Plin. lib. 6. cap. 32. Arborum ibi proceritatem ad CXLIIII. pedes adolescere.
In tria cubita triennio, h. e. Triennio solo crescere ad altitudinem trium cubitorum. Plin. lib. 7. cap. 16.
Adolescit amor in longos annos. Ovid. 2. Amor. 19. 23.
Authoritas. Tacit. 4. Hist. 61.
Cupiditas. Cic. 5. de Fin. 55. Eaque cupiditas agendi aliquid, adolescit una cum ætatibus.
Cupido potentiæ. Tacit. 2. Hist. 38.
Jus legatorum, pravo certamine. Tacit. 4. Hist. 48.
Adolescebat interea lex majestatis. Tacit. 2. Ann. 50.
Opes adolescunt. Tacit. 2. Ann. 33.
Pueritia adolescit. Tacit. 12. Ann. 8.
Adolescit ratio. Cic. 1. de Legib. 22. Quæ cum adolevit, atque perfecta est, nominatur rite sapientia.
Socordia pro Accedere vel Accrescere. Tacit. 2. Hist. 73. 1. Vix credibile memoratu est, quantum superbiæ socordiæque Vitellio adoleverit.
Ver adolescit. Tacit. 13. Ann. 36.
Viriditas Cic. de Senect. 51. Ex eo viriditatem, quæ nixa fibris stirpium sensim adolescit.
Adolevit annis virtus. Ovid. 5. Fast. 175.
Cremona numero colonorum, opportunitate fluminum, ubere agri, annexu connubiisque gentium adolevit, floruitque. Tacit. 3. Hist. 34.
Adolescere, in sacrificiis, pro Incendi. Virg. 4. Georg. 379.
— adolescunt ignibus aræ. V. ADOLEO.

ADOLESCENS, entis. Partic. Crescens. Tertul. ad Nation. 1. 1. Adeo quotidie adolescentem numerum Christianorum ingemitis. Ammian. 22. 18. Borysthenes concursu multorum amnium adolescens. Unde quoque comparat. Cic. 9. Fam. 8. Nosti os illius adolescentioris Academiæ. Verum hoc propius a Nomine, de quo mox. Uti & illud, Benjamin adolescentior. Hieron. Epist. 23. conf. Isid. 12. 2.

ADULESCO, is. Idem quod Adolesco. Plin. Epist. 3. lib. 3. Quibus omnibus ita demum similis adulescet, si &c. V. ADOLESCENS.

ADULTUS, a, um. [ἀνδρωθείς] Adj. ab Adolesco. Adultus, quum ad hominem refertur, Qui adolevit, i. e. crevit ad ætatem, quæ adolescentia dicitur. Sed & de mutis dicitur, quæ jam ætate creverunt. Virg. 4. Georg. 162.
— aliæ, spem gentis, adultos
Educunt fœtus. Servius, Educendo adultos faciunt. Plin. lib. 11. cap. 29. In Cyrenaica regione lex est ter anno debellandi eas: primo ova obterendo, deinde fœtum, postremo adultas. De locustis loquitur. V. ADOLESCO.
Adultus, [αὐξηθείς] de inanimatis dictum, ut Urbs adulta. Cic. in Bruto 270. Qui non nascentibus Athenis, sed jam adultis fuerunt.
Adultus viribus. Paterc. lib. 2. 110. 2. Adulta viribus Dalmatia, omnibus tractus ejus gentibus in societatem adductis, ex constituto arma corripuit.
Ver. Servius exponens versum illum in 1. Georg. 43. Anni, inquit, quatuor sunt tempora divisa in ternos menses: quod ipsorum temporum faciunt discretionem: ut primo mense Veris, novum dicatur Ver, secundo adultum, tertio præceps: sicut etiam Sallustius dicit ubique. Item Autumnus, Hyems nova: adulta, præceps vel extrema. Hæc ille.
Compar. Plin. lib. 10. cap. 33. Adultioresque circumagi doceat, & foras saturitatem emittere. De hirundinibus.
Æstas adulta. Tacit. 2. Ann. 23. 1.
Ætatis adultæ gradus scandere. Lucret. lib. 2. 1122.
Ætate adulta puer. Cic. 3. Verr. 160.
Artus adulti. Stat. 4. Sylv. 3. 14.
Authoritas. Tacit. 1. Ann. 46.
Autumnus. Tacit. 11. Ann. 31.
Crinis. Stat. 2. Sylv. 1. 122.
Eloquentia. Tacit. in dialogo de Orat. 25. Quum fatear quædam eloquentiæ eorum, ut nascenti adhuc, nec satis adultæ defuisse.
Nox. Tacit. 3. Hist. 23. 3.
Parthi. Tacit. 5. Hist. 8.
Pestis. Cic. 1. in Catil. 30.
Robur. Lucret. lib. 2. 1130.
Seditio. Tacit. 1. Hist. 31.
Seges. Sen. OEd. 1. 49.
Virgo. Cic. in Brut. 330. Hor. 2. Od. 3. 8.
Vitia adulta, & prævalida. Tacit. 3. Ann. 53.

ADULTUS, Partic. pro Crematus. Antias in 74. Eo omnes hostiæ: vituli XXVI. conjecti: & ita omnia adulta sunt. Ex Prisc. lib. 4.

ADOLESCENS, entis. [ἔφηβος, μεῖραξ, νεανίας] No. Subst. a verbo Adolesco. Dicitur autem proprie quis Adolescens, a fine pueritiæ, nempe ab anno duodecimo usque ad annum vicesimum primum, quandiu scilicet homo, teste Plinio, crescit in longitudinem corporis, & primam lanuginem producere incipit. unde Esse in ephebis dixit Terentius. quum autem percrevit, adultus dicitur. Aliter paulo Censorinus de Die Nat. cap. 14. qui auctor est, Veteribus adolescentes ab anno XV. ad usque trigesimum appellari. Hinc Liv. 2. 3. Tarquinios adolescentes appellat qui mariti jam erant. Sic Cæs. 2. Bell. Civil. 38. Curioni Trib. plebis adolescentiam tribuit, Scipioni Liv. 30. 30. qui jam XXIX. annum ætatis excesserat. Atque vel XXX. annis majores esse adolescentes vocatos Manut. ostendit ad Cic. 2. Fam. 1. extr. Inde comparativum Adolescentior, sine superlativo. Ter. prol. Hec. 11.
— Eodem ut jure uti senem
Liceat, quo jure sum usus adulescentior.
Ita Lindenbrog. Interdum enim suavitatis gratia solet o in u commutari: quemadmodum in obulus & obolus. Idem reperitur in Priscian. & Commodian. Spon. Misc. p. 129. e medii ævi inscriptione affert ADVLESCENTIAE.
Adolescens in jure dicitur, Qui inter annum decimumquartum, & vicesimum quintum ætatem agit. l. non aliter. §. 1. D. de Leg. 1.
Adolescens moribus. Plaut. Mil. 3. 1. 67. Cic. 1. Off. 122. Est igitur adolescentis majores natu vereri.
Adolescens & vir vocatur Isocrates a Cicerone in Orat. 41.
Adolescens homo. Cic. 2. Fam. 14. Hominem adolescentem non tam allicere volui, quam alienare nolui. Sic 1. de Orat. 117.
Filia adolescens. Cic. 1. de Divin. 36.
Gravis & doctus adolescens. Cic. 1. de Fin. 13.
Lætæ indolis. In INDOLES.
Lectissimus. In LEGO.
Perditus ac dissolutus. Cic. 4. Tusc. 55.
Primarius. Cic. 4. Fam. 5. Ut cum aliquo adolescente primario conjuncta ætatem ageret?
Verecundum decet esse adolescentem. Plaut. Asin. 5. 1. 6.
Adolescens & grandis. Hic & bella gerebat ut Adolescens, cum plane grandis esset. Cic. de Senect. 10.
Adolescens & puer. Cæsar adolescens, pæne potius puer. Cic. 3. Philipp. 3. Pueri sive jam adolescentis. Idem 6. Att. 2. V. 11. Fam. 7.

ADOLESCENTIA, [ἐφηβεία, νεότης] Prima ætas hominis post pueritiam: quam infantiam appellat usque ad senectutem. Cic. de Senect. 4. Qui enim citius adolescentiæ senectus quam pueritiæ adolescentia obrepit?
Fretum adolescentiæ. V. FRETUM.
Objecta morbis adolescentia. Gell. lib. 2. cap. 1.
Adolescentia, Flos ætatis. Cic. in Topic. 32.
Fervida. Sen. Octav.
Regenda est magis fervida adolescentia.
Intemperans. Cic. de Senect. 29. Libidinosa etenim & intemperans adolescentia, effœtum corpus tradit senectuti.
Libidinosa. In LIBET.
Lubrica. In LUBRICUS.
Proterva. Cic. 5. de Fin. 62.
Sumptuosæ adolescentiæ homo. Tacit. 4. Hist. 49.
Ab adolescentia. V. AB.
Ineunte adolescentia. In INEO.
Ab ineunte adolescentia. In AB.
Jam a prima adolescentia me Musæ mansuetiores delectarunt. Cic. 1. Fam. 9.

ADOLESCENTULUS, dimin. [μειράκιον] Cic. pro Flacco 51. Nep. Præf. n. 4. Idem 22. 1. 1.

ADOLESCENTULA, dimin. [νεανίσκη] Ter. And. 1. 1. 91. Forte unam aspicio adolescentulam. conf. Plaut. Epid. 1. 1. 41.

ADOLESCENTIARI, [νεανιεύεσθαι] Obsolet. verb. pro Non satis habere modestiæ. Varro, At tu quidem ut jacias censeo, quoniam tu quoque adhuc adolescentiaris. Ex Nonio 2. 25. Sed V. ed. Merc.

ADOLESCENTURIRE, [μειρακιεύεσθαι] Adolescentium more facere, sive In adolescentiam redire. Laberius apud Nonium 2. 46. Incipio adolescenturire, & nescio quid nugarum facere. Quintil. 2. 2.

ADOLEFACTUS, Vet. Inscriptio, ARBORVM ADOLEFACTARVM ET COINQVENDARVM, &c.

ADOLESCHOS, i. [ἀδόλεσχος] Garrulus, nugator, loquax, qui libens multa commemorat fabulamenta, vel etiam historias: qui & Adolesches dicitur. Budæus. Cic. 16. Att. 11. Quod vereris, ne ἀδόλεσχος: mihi tu? quis minus? cui, ut Aristophani Archilochi Iambus, sic epistola longissima quæque, optima videtur.

ADONAI, [Ἀδωναί] Hebraica dictio est אדני, Latine sonat Dominus meus.

Hac voce Judæi utebantur pro יהוה nomine soli Deo conveniente, quod putarent hoc adeo sanctum esse ut pronuntiari non deberet.

ADONEUS, Arabum genti dictus est Bacchus, sic a veteribus Latinis appellatus, qui hodie Adonis vocatur. Plaut. Men. 1. 2. 35. Ubi aquila catamitum raperet, aut Venus Adoneum. V. ADONIS.

ADŌNIS, is & idis. [Ἄδωνις] Nomen proprium filii Cinyræ Cypriorum regis, & Myrrhæ: quem Venus in deliciis habuit, formositate præcellentem. Hic apri dente sub inguine percussus laceratusque prosternitur leto. Venus miserata in florem Adonium, seu Anemonem, qui est sanguineo colore, eum transformavit. Ovid. Met. 10. extr. Hunc Ausonius cum Plauto vocat Adoneum: Fulgentius, Adon. Adon Græce, suavitas dicitur. Et quia myrrha odore suavis est, Adonem dicitur genuisse. Ideo autem Venerem amasse dicunt, quod hoc genus pigmenti sit valde fervidum. Legitur apud Lucianum de Dea Syria p. 658. seq. Adonium fluvium ex Libano monte profluentem, singulis annis sanguinolentum fieri per eos dies, quibus Adonis fuit interfectus. Hieronymus in Ezechielem sic habet, Quem nos Adonidem interpretati sumus, & Hebræus & Syrus sermo Thammus vocat. Unde quia juxta gentilem fabulam in mense Junio, amasius Veneris & pulcherrimus juvenis occisus, & deinceps revixisse narratur, eundem Junium mensem eodem appellant nomine, & anniversariam ei celebrant solennitatem, in qua plangitur quasi mortuus, & postea reviviscens canitur atque laudatur. Unde apud Ezechielem prophetam legitur, Ecce ibi mulieres sedebant plangentes Adonidem. Ubi intelligi vult fuisse idololatriam celebratam in honorem Adonidis. Macrobius vero 1. Saturn. cap. 21. accepit Adonidem pro Sole. Moschopulus Ἄδωνιδος nomen ab ᾄδω, quod est cano, derivatum putat. De eodem festivissime Theocrit. Idyll. 23. & 29. Est autem apud Eobanum Hessum interpretem illius Idyllii 23. & 30. Nicander Colophonius memoriæ scriptum reliquit, Adonidem Myrrhæ filium, quum lactucam devorasset, ab apro fuisse interemptum. Addidit Callimachus, Venerem eum sub lactuca condidisse. Quibus verborum involucris innuunt poetæ, eorum concubitus elanguescere, pigerrimosque in coitum fieri, qui lactuca vescantur assidue. Ex Ruellio. De Adonide plura & Servius ad Ecl. 10. Virg. v. 18. Potter. ad Clem. Alexandr. p. 29. Seld. de Diis Syris 2. 11. p. 332. & seq. Adonidi nupsisse traditum est Venerem quartam Syria Tyroque conceptam. Cic. 3. de Nat. Deor. 59.

Piscis etiam quidam hoc nomine appellatur: qui & ἐξώκοιτος. ὕπνοι κοίτας (ut inquit Oppian.) Ἐκ δ' ἁλὸς πᾶσαι, μοῦνος δ' ἐπὶ χέρσον ἀμείβει. Hoc est, quod prosilit undis, In littus sicca ponens tellure cubile. Videas Plin. lib. 9. cap. 19. & Oppianum Halicut. lib. 1. v. 159.

Adonis dicitur Fluvius prope Byblum urbem Phœnicum, author Ptolem.

Adonis Cinyreius, h. e. Cinyræ ex Myrrha filia per incestum filius. Ausonius Sectione 1. Epigram. Sic Ovid. 10. Met. 712. & 730. Alii tamen legunt Cinareius, propterea quod Cinaram vocant, qui ab aliis Cinyras dicitur.

Formosus. Virg. 10. Ecl. 18.

Niveus. Propert. 2. 10. 53.

Pictus murice. Auson. Idyll. 6. 11.

Et crocus auricomans, & murice pictus Adonis. De flore Adonio. V. & ANEMONE.

Ploratus Veneri, i. e. A Venere. Ovid. 1. de Arte Am. 75.

ADONĒUS, Adj. Ad Adonidem pertinens. Auson. in Monosyll. c. de Hist.

Cædis Adoneæ mala gloria fulmineus sus. Catull. 29. 9. Columbus Adoneus.

ADONIDIS Horti, Proverbiali figura, dicitur de rebus leviculis, parumque frugiferis, & ad brevem præsentemque tantum voluptatem idoneis. Erant autem ii horti Veneri sacri, propter Adonidem ejus amasium, primo ætatis flore præreptum, atque in florem conversum: nihilque in eis ferebatur, nisi quod ad oblectationem & delicias faceret. Author Pausanias: qui etiam tradit in iis hortis semina deponi non aliter solere, quam in testis, eoque rem in proverbium abiisse contra futiles ac leviculos. Meminerunt Hermol. in Plin. & Erasm. in Chil. de iisdem erudita est conjectura Huetii in Demonstr. Evang. propof. 9. cap. 3.

ADONIA, orum. [Ἀδώνια] Festa Adonidi dicata. Ammian. 22. 9. Evenerat iisdem diebus annuo cursu completo, Adonia celebrari, ritu veteri, amato Veneris, ut fabulæ fingunt, apri dente ferali deleto. Adonia cum planctu celebrabantur a mulieribus, Veneris planctum imitantibus, quod non obscure innuit Ovid. 10. Met. V. ADONIS.

ADONIUM, [ἀδώνιον] Species est Abrotoni. Plin. 21. 10. quod in testis, turbinibusve cadorum viviradice seri solet, quo pacto Adonidis hortulos pangere solebant. Quidam hanc herbam esse, quam ex Adonidis sanguine ortum traxisse Poetæ fabulantur, atque inde Adonium appellatum putaverunt. Quod tamen falsum esse Nicandri & Theophrasti testimoniis facile convincitur, qui herbam illam Anemonem esse ostendunt.

Sumitur etiam Adonium pro Adonidis simulacro, & pro Luctu sacro, quo mulieres ad Adonium fluvium, & Byblum oppidum, Adonidem plangere solebant.

ADONIUM, Carminis genus apud Grammaticos, duobus pedibus Dact. & Spond. vel Troch. constans.

ADOPĔRIO, ui, ertum, [ἀποκρύπτω, καλύπτω] īre. Idem significat, quod Operire, nisi aliquid additum videatur a compositione. Columel. lib. 4. cap. 8. Quod opus adopertas ostendit æstivas radiculas.

Æther adopertus nubibus. Ovid. 2. Fast. 75.

Hyems gelu. Ovid. 3. Fast. 235.

Quid? quod hyems adoperta gelu tunc denique cedit,
Et pereunt lapsæ sole tepente nives?

Caput adopertum. Liv. 1.

Lumina somno. Ovid. 1. Met. 714.

Mors adoperta caput tenebris. Tibul. 1. 1. 84.

ADOPERTE. Adv. Mart. Capella lib. 8. pag. 303. Lachesis adoperte denuntiat.

ADOPĪNOR, [προσδοξάζω] āri. Idem quod Opinor. Lucret. lib. 4. 814. Deinde adopinamur de signis maxima parvis.

ADOPPETO, pro Oppeto. Apul. 7. Met. Colv. pag. 110. Fortissimum quemque variis quidem sed impigris casibus adoppetisse.

ADOPTO, as, [ἀποπτεύω, υἱοποιέω, υἱοθετέω] āre. Quoad etymon Eligere, asciscere, arcessere. V. OPTO. Plaut. Cistel. 4. 2. 78. Sociam te mihi adopto ad meam salutem. Cic. Div. in Verr. 62. Tum illa erat causa justissima, quod eum sibi Achæi patronum adoptarent. Cic. 5. Fam. 9. Ego autem quem potius adoptem, aut invocem, quam illum, quo defendente vincere didici?

Adoptare, [υἱοθετεῖν] frequentius est verbum juris. Adoptare autem dicitur, Qui in suam familiam transfert, & in locum filii assumit alienum, & hoc genus transitus & commigrationis in alienam familiam, dicitur Adoptatio. Hæc fere ex Aul. Gell. l. 5. c. 19. De adoptandi jure & cæremonia est locus classicus Cic. pro Domo sua. V. ADOPTIO. adde Perizon. Animadv. c. 3. p. 125. de nominibus adoptatorum Spanh. de Usu & Præst. Numm. diss. 10. p. 77. Adoptare sibi aliquem filium, i. e. Pro filio. Plaut. Men. prol. 60. Adoptat illum puerum subreptitium sibi filium.

Aliquem pro filio. Cic. pro Domo sua 37. & Plaut. Pœnul. prol. 119.

Adoptare patrem sibi aliq. Plin. lib. 9. cap. 16. Ubi de pisce, qui ad pedes Augusti e mari exiluit: Quo argumento vates respondere, Neptunum patrem adoptante tum sibi Sexto Pompeio, tanta erat navalis rei gloria, sub pedibus Cæsaris futuros, qui maria tempore illo tenerent.

Se alicui ordini, pro Inserere, immiscere, asciscere semetipsum, & sibi ordinem aliquem vendicare. Plin. lib. 12. cap. 1. Qui se potentiæ causa, Cæsaris libertis adoptasset spado Thessalicus.

Adoptare se. Cic. in Bruto 241. Et C. Stalenus, qui se ipse adoptaverat, & de Staleno Ælium fecerat. Loquitur de Staleno, qui cum ex Ælia familia non esset, Ælium se appellavit, & ita se ipse in Æliam familiam adoptavit. Moris enim erat, ut adoptati nomen familiæ & gentis in quam transibant, assumerent.

Adoptare in divitias. Plaut. Pœnul. 4. 2. 82. Is in divitias homo adoptavit hunc, quum diem obit suum. i. e. Testamento adoptavit & hæredem bonorum suorum instituit.

Aliquem ab aliquo. Cic. de Clar. Orat. 77. Filius quidem ejus, is qui hunc minorem Scipionem a Paulo adoptavit.

Cognomen, Vitruv. præf. l. 7.

Adoptare herbam aliquam, De suo nomine eam nuncupare. Plin. lib. 25. cap. 7. Mulieres quoque hanc gloriam affectavere. In quibus Artemisia uxor Mausoli, adoptata herba quæ antea parthenis vocabatur.

Adoptat ramus ramum, quum Inseritur ramus ramo. Ovid. de Rem. Amor. 195.

ADOPTATUS, [προσδεκτος] Partic. Cic. 7. Att. 7. Adoptatus a plebeio patricius.

Adoptatus testamento. Cic. de Clar. Orat. 212. Liciniæ filius Crassi testamento adoptatus.

Quin Adoptare fuerit simpliciter dictum pro Optare non sinit nos dubitare Ciceronis locus 10. Fam. 21. Quorum mihi fuit adventus adoptatissimus. Ita meliores omnes libri præsertim Palat. Codd.

ADOPTATIO, ōnis. f. [υἱοθεσία] Idem quod Adoptio: sed in usu rarissimum, frequentius illud, ut & Optio, quam Optatio. Gell. lib. 5. cap. 19. Quod per prætorem fit, adoptatio dicitur: quod per populum, arrogatio. Plin. Paneg. cap. 5. n. 1. conf. Borrich. Cogit. p. 39.

ADOPTATITIUS, [εἰσποιητικός.] Festus, Adoptatitius, ex adoptato filio natus. Plaut. Pœn. 5. 2. 100. Demarcho item ipse fuit adoptatitius. Quo in loco, pro Filio adoptivo sumitur.

ADOPTATOR, ōris. m. [υἱοθέτης] dicitur qui aliquem adoptavit. Vide ADOPTIVUS. Pater adoptator. Gell. 5. 19.

ADOPTIO, ōnis. f. [υἱοθεσία] Per syncopen factum ex Adoptatio. Cic. pro Domo sua 34. Quod est pontifices, jus adoptionis? nempe ut is adoptet, qui neque procreare jam liberos possit: & quum potuerit, sit expertus. conf. 7. Att. 7. V. ADOPTO.

In adoptionem dare. Quintil. lib. 3. cap. 6. Qui ex duobus legitimis alterum in adoptionem dederat, alterum abdicaverat, sustulit nothum, &c. V. titulum de Adoptionibus in Pandectis.

In adoptionem adsciscі. Spartian. Hadrian. cap. 4. Dare in adoptionem alicui filium. Quintil. 3. 6.

Per adoptionem aliquem familiæ inserere. Suet. Claud. cap. 38. Avunculus meus idemque per adoptionem pater. Plin. 5. Epist. 8. Proprie autem adoptio de iis dicebatur, quorum patres adhuc viverent: nam arrogatio dicebatur cum adoptarentur qui parentum suorum morte patresfamilias effecti essent. Et fiebat adoptio privatim: arrogatio publice, V. Torrent. ad Sueton. August. cap. 64. itemque Chr. Coler. Parerg. cap. 7. Ritum adoptandi graphice & eleganter describit Hen. Noris in Cenotaph. Pisan. p. 85. Modestin. in l. 1. D. de adoptione.

Adoptio lege curiata fiebat. licebat autem non patricio plebeium, sed plebeio patricium adoptare atque hoc in genere tria lex jubebat observari: primum, ut is adoptaret, qui neque procreare jam liberos posset: & cum potuisset, expertus esset. alterum, ut tum generum ac dignitatis, tum sacrorum ratio haberetur, id est, ut ita fieret adoptatio, ut ne quid aut de dignitate generum, aut de sacrorum religione minueretur: tertium, ne qua omnino calumnia, ne qua fraus, ne quis dolus adhiberetur: quæ si servarentur omnia, tum adoptionem recte fieri. nihil tamen horum in adoptione P. Clodii servatum esse, arguit Cicero in oratione pro Domo sua: neque solum ob hanc caussam ait esse infirmam irritamque illam adoptionem, verum etiam quod, cum curiata lex ferretur, tum servatum de cœlo sit: quod cum fieret, neque legem ferri, neque omnino quicquam agi cum populo licebat. primum enim adoptandi caussas esse oportuit, de quibus pontifices judices erant: deinde, si caussæ probarentur, curiata lex ferebatur: quam qui ferret, is omnia servare debebat, quæ in cæteris legibus, cum ferrentur, servari mos fuit. quod utrumque significat Cic. in Orat. cum ait: Ut is adoptet, qui, quod natura jam assequi non potest, legitimo & pontificio jure quærat. itaque, quod est apud Tacit. lib. 12. Lege curiata apud pontifices adoptio fiebat, id ita est intelligendum, ut nisi & lex ferretur, & adoptandi causas pontifices probassent, adoptio fieri non posset. utrumque vero separatim agebatur: cum de causis pontifices cognoscerent, legem vero magistratus ferret. Adoptantis autem ætatem XVIII. annis majorem, quam ejus qui adoptaretur, esse oportere, a Modestino scriptum est his verbis: Non tantum cum quis adoptat, sed & cum arrogat, major esse debet eo quem sibi per adoptionem vel per arrogationem filium facit: sed utique plena pubertate, id est, XVIII. annis, eum præcedere debet. Ex lib. P. Manut. de Legibus Romanis.

Adoptio. Plin. de insitione dixit lib. 16. in procem. Pomiferæ arbores, quæque mitioribus succis voluptatem primæ cibis attulerunt, & necessario alimento delicias immiscere docuerunt, sive illæ ultro, sive ab

ab homine didicere blandos sapores adoptione, & connubio, idque munus etiam feris volucribusque dedimus, intra prædictas constant.

ADOPTĪVUS, [θετός, ϑετὸς] ab Adopto: unde Qui adoptatus est, vocatur Filius adoptativus ejus qui adoptavit. Gell. lib. 5. cap. 19. Id etiam eum culpavisse, quod filius adoptivus patri adoptatori inter præmia patrum prodesset. P. Scipio ibid. Filium adoptivum tam procedere, quam si ex se natum habeat.

Adoptiva sacra. Cic. pro Domo sua 35. Tu neque Fonteius es, qui esse debebas: neque patris hæres, neque amissis sacris paternis, in hæc adoptiva venisti. h. e. In sacra adoptatoris tui Fonteii.

ADOPTARIUS, Adoptarius puer ex adoptato natus. In Isidor. Gloss.

ADOPTABILIS, JCt. Cod. 11. t. 11. l. 1. Quod in cultu ornatuque nostro sacrum & adoptabile est.

ADOR, indecl. n. Festus, Ador, Farris genus, Edor quondam appellatum ab edendo: vel quod aduratur ut fiat tostum, unde in sacrificio mola salsa efficitur. Nonius, Ador, Frumenti genus, quod epulis & immolationibus sacris pium putatur. V. Far vernaculum, In FAR. Adŏris, genitiv. Auson. in Monosyll. cap. de Cibis.

Mox ador, atque adoris de polline pulticum far.

Gannius vero poeta vetus producit apud Priscian. 6. p. 700.

Emicat in nubes nidoribus ardor adoris. Qui tamen & ipse alibi corripuit. Unde Scalig. existimat Vett. Adus adŏris, pen. corr. in neutr. & Ador adōris, pen. prod. in masc. dixisse ut Decus & Decor. V. eum ad Fest. p. 7.

Ador, pro Vili quodam frumenti genere videtur accipi apud Hor. 2. Sat. 6. 88.

Quum pater ipse domus palea porrectus in horna
Esset ador, loliumque, dapis meliora relinquens.

ADOREA, æ. proprie Omnis ex agro proventus. Hæc erat antiquis Romanis Adorea. Unde postquam præmium militibus parta victoria frumentum fuit, Adorea pro Laude & gloria accipi cœpta est, ut Scalig. Conject. ad Varron. p. 16. observat.

Adoream, Laudem sive gloriam dicebant veteres, quia gloriosum eum putabant esse, qui farris copia abundaret. Fest. Vel, ut in Plinium tradit Hermolaus, Qui farre a populo donatus esset. V. not. Dacer. Dona enim amplissima imperatorum ac fortium civium (ait Plin. lib. 18. cap. 3.) quantum quis uno die plurimum circumaravisset. Item quartarii farris aut heminæ, conferente populo. Plaut. Amph. 1. 1. 38. Qui præda atque agro, adoreaque affecit populares suos. Plin. lib. 18. cap. 3. Gloriam denique ipsam a farris honore adoream appellabant. V. Taubm. ad Plaut. p. 28. & Boxhorn. ad Eund. p. 13. Quidam per tertiam vocalem Adoria dicunt.

ADOREUS, Adj. ut Far Adoreum. Varro de R. R. lib. 1. 9. In loco humidiore far adoreum potius ferunt, quam triticum. Virg. 7. Æn. 109.

— & adorea liba per herbam
Subjiciunt epulis. Servius, Ador proprie est Genus farris. Columel. lib. 2. cap. 6. Frumenta, triticum, & semen adoreum. Stat. 1. Sylv. 6. 10.

Vix aurora novos movebat ortus,
Jam bellaria adorea pluebant.

Adorea alma, h. e. Gloria altrix virtutis. Hor. 4. Od. 4. 39.

— & pulcher fugatis
Ille dies Latio tenebris,
Qui primus alma risit adorea. Ablativus est. Acron, Adorea, laus publica dicebatur, eo quod victores a victis adorarentur. Porphyr. Adorea, laus bellica dicitur, fortassis quod adorandi sunt qui laudem ex bello reportant.

ADOREUM, i. n. Idem quod Ador. Plin. lib. 18. cap. 8. Frumenti genera non eadem ubique: neque ubi eadem sunt, iisdem nominibus. Vulgatissima, far, quod adoreum veteres appellavere, siligo, triticum. Et lib. eod. cap. 17. In creta & rubrica & aquosiore agro adoreum feri, Catonis sententia est.

ADORIOSUS, Adoreum sæpe adeptus. Gloss. Lat. Gr. ἔνδοξος.

ADORDINO, āre. ut Adordinare patellam. Apic. 4. 2.

ADORDIOR, īri. Idem quod simplex Ordior. Ambros. lib. 1. Officior. Postea nunquam nisi consulto Domino bellum adorsus est.

ADORIOR, īris vel ĕris, ortus sum vel orsus sum, quod tamen videtur esse inusitatius [ἐπιχειρέω, ἐπιτίθημαι, ἐπεγείρω] īri. Aggredi significat. & Invadere quovis modo: ut, Adoriri verbis, Adoriri jurgio. Ter. Adel. 3. 3. 50. Adortus jurgio fratrem apud forum de psaltria istac. Cic. 5. Verr. 89. Postremam enim quanque navem piratæ primam adoriebantur. Reperitur & Adorio activa forma apud Næv. in Priscian. Tib. 8. p. 801. Hectore proficiscente hinc ipsos adoriant.

Adorītur. Lucret. lib. 3. 514.

Commutare animum quicunque adoritur, & ipsum.

Adoriri civitatem. Liv. 1.

Aliquem gladiis & fragmentis septorum, & fustibus. Cic. pro Sextio 79.

Aliquem a tergo. Liv. 3. Cic. pro Milon. 29.

Adoriri, pro Aliquid facere, Conari, & Dare operam atque aggredi ipsum opus per vim. Cic. 2. de Orat. 205. Ne convellere adoriamur ea, quæ non possunt commoveri. Virg. 6. Æn. 396.

Hi dominam ditis thalamo deducere adorti.

ADORSUS, vel ADORTUS, [ἐπιχειρηκὼς] Partic. apud Ovid. nisi mendosus sit codex, 1. de Ponto 2. 16.

— & nullum majus adorsa nefas. Virg. 7. Æn. 386.
Majus adorta nefas, &c. Ubi aliqui Adorsa legunt. Q. Curt. 3. 1. 6. Arcem oppugnare adortus. Sed Raderus ibi mavult Adorsus ab Adordior. adde Nep. 9. 4. 4. Flor. 1. 3. 4: 3. 1. 13. & 4. 12. 44. Passive Aurelius apud Priscian. 8. p. 791. Ex his Gallos adortos ex insidiis plurimos necatos. Vulgo etiam tribuitur Floro 2. 6. 46. Cum urbem tantum non adortam reliquisset. Sed ex omnibus MSS. legunt & restituunt hodie Adoratam.

ADORIENDUS, Adj. [ἐπιχειρητέος] Author ad Heren. 2. 7. Occasio quæritur, idoneane satis fuerit ad rem adoriendam, an alia melior.

ADORNO, [ἐπικοσμεῖν, παρασκευάζειν] āre. Idem quod Ornare, nisi quod compositio aliquid addit venustatis. Liv. 1. Flaminem Jovi assiduum sacerdotem creavit, insignique eum veste & curuli regia sella adornavit. Cic. 1. Verr. 58. Vidi forum comitiumque adornatum magnifico ornatu.

Adornare leviter. Quintil. lib. 7. cap. 2.

Verbis benefacta sua, idem quod Ornare, & Insignire, ac Multiplicare. Plin. 1. Epist. 8. Ii vero qui benefacta sua verbis adornant, non ideo prædicare quia fecerint: sed ut prædicarent, fecisse creduntur.

Adornare, Apparare, ut ait Donatus. Ter. Eun. 3. 5. 34. Continuo hæc adornant, ut lavet.

Adornare, Parare, & conari. Plaut. Epid. 5. 2. 25. Tragulam in te injicere adornat. i. e. Molitur & parat te decipere.

Adornare bellum. Liv. 10. 38.

Comparationem criminis. Cic. pro Cluent. 191. i. e. Comparare & fingere crimen.

Galeas, scuta, gladios. Plin. lib. 32. cap. 2. & lib. 19. cap. 34.

Mare classibus, firmissimisque præsidiis. Cic. pro Lege Manil. 35.

Naves. Cæs. 1. Bell. Civil. 26. pro Instruere.

Nuptias. Plaut. Cas. 2. 6. 67. & in Aulul. 2. 1. 35.

Petitionem consulatus. Cic. pro Muren. 46.

Testium copiam. Cic. pro Cluent. 18. i. e. Comparare. Conf. simplex ORNO.

ADORNATUS, ut Adornatus virtutibus. Vell. 2. 2. 2. Donis. Idem 2. 121. 3.

Adornatus venatui, Instructus & ornatus, paratusque ad venationem. Tacit. 1. Ann. 52. Equos venatui adornatos sistant.

ADORNATE, Adv. Idem, atque Ornate. Suet. de Rhet. cap. 6. Declamabat splendide atque adornate.

ADŌRO, [προσκυνέω, προσεύχομαι] āre. Apud antiquos significabat, Agere. Unde & Legati, Adoratores dicuntur, quia mandata populi agunt. Festus. Hinc Antonius Augustinus rectissime & ingeniosissime vidit in lege 12. tab. Si adorat furto quod nec manifestum erit: adorare esse agere.

Adorare, ab Ador, h. e. Frumento sacrificiis destinato, derivatur, authore Prisciano. Nonius, Adorare, Propitiare religiones, ab Ador potest dictum videri. Valla, Adorare, ab Oro, quod est Ore precor, componitur. Rectius ducitur ab Ad & Ore, nam in adorando dextram ad osculum referebant totumque corpus circumagebant. Suet. Vitell. c. 2. C. Cæsarem adorari (al. Adorare) ut Deum constituit, cum reversus ex Syria non aliter adire ausus esset, quam capite velato circumvertensque se, deinde procumbens. Clarius Apul. Apol. p. 310. Si fanum aliquod prætereat nefas habet adorandi gratia manum labris admovere. Eandem ap. Græcos adorationis, i. e. προσκυνήσεως rationem fuisse ex Luciano constare] potest. in Demosth. Encom. t. 2. p. 707. de Demosthene venenum ex calamo vel annulo sugente. τὴν χεῖρα τῷ στόματι προσαγαγόντος οὐδὲν ἄλλ' ἢ προσκυνεῖν ὑπελάμβανον. [De Circumacto corpore Diog. Laërt. l. VI. S. 37. extr. Sed ibi pro ἀσχημονέστερον sine dubio εὐσχημονέστερον legendum, ut pridem monuit Vir Celeberrimus Sam. Battierius, in Observatt. ad Diog. Laërt. ed. Bas. 1705.] Quin antiquissimus Hiob. lib. 31. 26. 27. aperte huc respicit. V. P. Pithœum Advers. Subcisiv. Lect. 1. 7. Lips. Elect. 2. 6. Wower. ad Minuc. Fel. p. 107. Grot. Explicat. Decal. Neque hoc gestu Deos tantum, sed etiam homines colebant quos honoratos vellent: quod etiam Adorare dicebant. Vetus Epigrammatarius de Pantomimo,

Ingressus scenam populum saltator adorat.

Suet. Neron. cap. 12. Citharam a Judicibus delatam adoravit ferrique ad Augusti statuam jussit. Tacit. 1. Hist. 36. 4. Nec deerat Otho protendens manus adorare vulgum, jacere oscula. Alibi hoc idem Manu venerari dixit. Ut 16. Ann. 4. 3. Postremo flexus genu & cœtum illum manu veneratus sententiam judicum operiebatur. Nam & quovis modo Venerari aliquem Adorare dicebant. quemadmodum & Græci suo προσκυνεῖν leguntur usi. De quo Grotius l. c. B. Hieron. de Vita Malchi. Pervenimus ad interiorem solitudinem: ubi dominam liberosque ex more gentis adorare jussi, cervices flectimus. Sic Eumen. Paneg. pro Restaur. Schol. cap. 11. Hoc ego solatium quantum ad honorem pertinet, adoratum accipio. Quam lectionem & Livineius sequitur & confirmat Gruterus, quanquam alii, inter quos ipse etiam Scaliger est, Adæratum legunt. Tributur & Mutis. Elephanti Regem adorant. Plin. 8. 1. Martial. de Spectac. 17.

Compellare & Salutare. Sic apud Apul. Met. lib. 2. & 3. Adorare populum et verba ad populum facere. Stat. præf. lib. 3. Sylv. Quem statim ut viderem his versibus adoravi.

Optare simpliciter. Ita Propert. 1. 4. 27.

— maneat sic semper adoro. Plura dabit Broekhus. ad loc.

Inde Precari, Vota offerre. Ovid. 1. Trist. 3. 41.

Hac prece adoravi superos ego, pluribus uxor.

Virg. 2. Æn. 700.

Affaturque Deos & sanctum sidus adorat.

& Liv. 6. Romanus Dictator castris eo die positis, postero cum auspicato prodiisset, hostiaque cæsa Pacem deûm adorasset, lætus, &c.

Adorare curam priscorum. Plin. lib. 27. cap. 1. Quantoque major copia herbarum dicenda restat, tanto magis adorare priscorum in inveniendo curam, in tradendo benignitatem subit. pro quo Idem alibi Venerari dixit.

ADŌRANS, Vulg. Matth. xx. 20. Accessit adorans. Ovid. 2. Trist. 291.

Adorans Junonia templa. V. 3. Fast. 348.

Adoraturi sedeant. Hoc proverbium Plutarchus adscribit Numæ: significat autem, Vota certa concipere oportere, & in his, quæ sunt optima perseverare. Quidam arbitrantur alium subesse sensum, quod oporteat eos qui sacris operantur, non obiter ac velut aliud agentes hoc facere, sed vacuos ac totos rei divinæ operationi intentos. Unde, ut Plutarchus idem tradit, quoties pontifex sacra aggrediebatur, præcones clamabant, Hoc age. Ea vox hortabatur, ut qui sacra adirent, reverenter & attente id facerent.

ADORĀTUS, Lucan. 6. 243.

Magnus adorato submittat Cæsare signa.

Prudent. Peristeph. 4. 38. Adoratæ cineres puellæ. Flor. 2. 6. 46. Stat. 6. Theb. 664. Ovid. 9. Met. 350.

Adorati imbres, Sparsiones quæ ab Imperatoribus fiebant in populum a Seneca vocantur, quod illas populus adoret imbrem simulantes. De his Statius. In Senecæ tamen loco, Odoratos, editum est, sed mendose, ut existimat Turneb. Adv. 3. 8. qui Adoratos reponit, i. e. Optatos populo.

ADORA-

ADORATIO, onis. f. [προσκύνησις, προσευχή] Plin. lib. 28. cap. 2. Cur & fascinationibus adoratione peculiari occurrimus? Adorationem hic pro Religione posuit vel potius Precatione.
ADORĀTOR, Tertull. de Spectac. cap. 8. Si Capitolium, si Serapeum sacrificator & adorator intravero. adde Vulg. Joh. 4. 23.
ADORABĪLIS. Dignus adoratione. ut, Adorabile beneficium. Apul. 11. Met. p. 265. Ed. Elmenh.
ADOVACRIS, [Ὀδόακρος] Herulorum rex fuit, qui anno nostræ salutis 475. tanta cum manu in Italiam irrupit, ut terrore perculsus Augustulus sponte purpuram poneret. Quo tempore finem accepit Occidentis imperium anno ab Urbe condita 1229. V. Paul. Diacon. lib. 16.
ADOXIA, æ. [ἀδοξία] Ignominia, infamia, obscuritas nominis, dedecus.
ADOXUS, Adj. [ἄδοξος] Inglorius, infamis, obscurus, inopinatus, præter opinionem. τὸ ἄδοξον, Quintil. lib. 4. cap. 1. vertit Humile. Et Phavorinus apud Gell. 17. 12. differens de materiis infamibus, sive inopinabilibus, quas Græci (inquit) ἀδόξους ὑποθέσεις appellant. Contrarium ἔνδοξος.

A D P

ADPARIO, ĕre. i. e. Acquirere. Lucret. 2. 1108. —unde
Adpareret spatium cœli domus. Sic restituit ex Vet. lib. Gifanius.
ADPECTŎRO, are. Applicare ad pectus. Gloss. Isidor. Hinc
ADPECTORATUS, a, um. Partic. Solin. cap. 39. de Carnibus, quas Ursæ pariunt: Has lambendo sensim figurant & interdum adpectoratas fovent. Legitur aliter, Ad pectora eas. conf. Salmas. ad h. l. p. 224.
ADPEREO, [προσαπόλλυμι.] Apud Plaut. Adperire aliquem amore, Idem quod Perire. [Suspect.
ADPETO, V. APPETO.
ADPLUMBO, V. APPLUMBO.
ADPORRIGO, V. APPORRIGO.
ADPOSCO, adpoposci, [προσαιτίζω] ĕre. Idem quod simplex Posco. Hor. 2. Epist. 2. 100. — si plus adposcere visus. Ter. Heaut. 4. 7. 10.
ADPRĔCOR, [προσεύχομαι] Idem quod Precor. Hor. 4. Od. 15. 28.
Rite Deos prius adprecati. i. e. Invocantes. Acron. Apul. Met. 11. p. 266.
ADPRIME, ADPROBUS, ADPROMITTO, ADPROMISSOR, ADPROPERO. V. A ante P.
ADPUGNO, are. Contra pugnare, seu Oppugnare. Tacit. lib. 2. 81. 1. Interim Piso classem haud procul opperientem adpugnare frustra tentavit. Idem, alia castra Romana adpugnarent. 4. Ann. 48. 3. V. 15. Ann. 13. 1. & Ryck. ad loc.
ADPULSUS. In APPELLO, is.

A D Q

ADQUO, [ὅσον] pro Quoad, Quatenus, Inquantum. Afran. Promo,
Ut scire possis adquo te expediat loqui. Idem Privigno,
Ni tantum amarem talem tam merito patrem,
Iratus essem adquo liceret. Ex Non. Merceri.

A D R

ADRA, [Ἄδρα] Nomen est trium oppidorum Ptolemæo, quorum unum in Arabia petrosa collocat, alterum in Cava Syria, tertium in Liburniæ mediterraneis ad radicem Bebyorum montium, non procul a Tito fluvio.
ADRACHNE, [ἀνδράχνη] Arbor est bifera, arbuto similis, in montibus nascens, cacumine semper virenti, quæ detracto in orbem cortice non offenditur. Plin. 17. 24: 16. 22.
Andrachne autem (ne quis nominis vicinitate fallatur) Herba est, quam Latini Portulacam vocant. V. Plin. lib. 13. cap. 22.
ADRĀDO, si, sum, [ἐπιξέω] ĕre. Idem quod Rado sive Abrado. Columel. de Arborib. cap. 8. Ita ne medullam lædas adradito. Et paulo post, Et paratos surculos in fissuram demittito, eatenus qua adrasi sunt. Plin. lib. 17. cap. 15.
ADRÆMON, [Ἀνδραίμων] Thoantis pater fuit, teste Hom. 2. Il.
ADRAMELECH, Assyriorum idolum, quod etiam Samaritani coluere.
ADRAMUS, Deus in tota colebatur Siciliæ insula, cui Adranum civitas sacra fuit, ut in parallelis author est Plutarchus.
ADRAMYTTĒON, vel ADRAMITTĪUM, [Ἀδραμύττειον] sive, ut apud Plinium legitur, ADRAMYTTĒOS, Civitas est litoralis in majore Mysia, sive Æolide: ita dicta ab Adramytto conditore, Alyattæ filio, & Crœsi fratre, ut tradidit Aristot. in Politic. Alii a Mercurio nomen accepisse ferunt, quem Lydi Phrygia lingua Adramyn vocant. Thucyd. lib. 5. Ἀδραμύττιον vocat: quam scripturam etiam Steph. agnoscit.
ADRAMYTTĒNUS, [Ἀδραμυττηνὸς] Stephan. Civis ex Adramytteo urbe Mysiæ. Cic. pro Flacco 31.
ADRANA, [Ἄδρανα] Fluvius est Chattorum in Germania, ut tradit Tacit. 1. Ann.
Est etiam Adrana [Ἀδράνη] teste Stephano, Oppidum Thraciæ, quod & Ἄδρην a Theopompo appellatur. V. ANDRENA.
ADRANON, [Ἄδρανον] Siciliæ oppidum, in Ætnæ montis radicibus, fluvium habens ejusdem nominis. Stephan.
ADRAPIDUS, Gell. 12. 5. Adrapida febri afflictari. Gronov. Rapida. q.V.
ADRAPSA, orum, n. [Ἄδραψα] Bactrianorum urbs. Strabo lib. 15.
ADRARHYZA. f. Herba, aliis Aristolochia. Apul. de Herb. cap. 19.
ADRASTĒA, [Ἀδράστεια] Regio, & Civitas ejusdem nominis non longe a Troade, quæ est in Mysia, ubi Alexander pugnavit cum numerosissimo Persarum exercitu juxta Granicum flumen. Meminit Justin. lib. 11. Plin. lib. 5. cap. ult. Strab. lib. 13. Regio hæc consuetudine quadam Adrastea vocatur, & Adrasteæ campus. Callisthenes dicit ab Adrasto rege, qui primus Nemesis templum ædificavit, Adrasteam vocitatam. Hæc civitas inter Priapum est, atque Parium: & subjectum campum eodem nomine habet, in quo Apollinis Actæi & Dianæ oraculum fuit.
ADRASTĒA, [Ἀδράστεια] quæ est Nemesis, Jovis ac Necessitatis filia, scelerum vindex acerrima quam nemo flagitiosus neque magnus, neque parvus, vi aut clam effugere potest. V. NEMESIS.
Adrastēa, subaud. Adest, aut aderit, aut ejusmodi quippiam. Licebit uti vel in eos, quibus ob insolentiam arrogantiamque minamur fortunæ commutationem: vel qui a rebus florentibus, ad calamitosam fortunam sunt redacti. Hanc deam putant, insolentiæ & arrogantiæ vindicem, quæque spes immoderatas & vetet & puniat. Adrastea autem pen. prod. dicta est, quod nemo nocens meritam pœnam usquam effugerit: etiamsi quando serius assequitur. Plutarch. de Sera numinis vindicta. Strab. lib. 13. Adrasteam dictam tradit, non ab aufugiendo, (V. Apul. de Mund. p. 75.) sed ab Adrasto rege, qui primus huic templum constituerit: idque Antimachi poetæ versibus confirmat. Ammian. lib. 14. 39. Hæc & hujusmodi innumerabilia, ultrix facinorum impiorum, bonorumque præmiatrix, aliquando operatur Adrastea, atque utinam semper: quam vocabulo duplici, etiam Nemesim appellamus. Hanc aiunt ex opinione veterum theologorum, Lunæ superpositam, generali potentia præsidere fatis, omnia terrena despectantem, ut reginam & arbitram omnium: quæ præcipue fastui infensa, nunc erectas mentium cervices deprimit, nunc bonos ab imo suscitans ab bene vivendum extollit. Huic antiquitas addidit pennas, celeritatis symbolum. Dedit gubernaculum & rotam, significans illam per omnia discurrentem singula moderari. Eadem appellatur Rhamnusia a Rhamnunte Atticæ pago, ubi huic deæ statua est, solido lapide: decem cubitorum magnitudine, Phidiæ opus. Ex Erasm. q. V.
ADRASTĒA. Sicyoniæ fons. apud Pausan. in Corinth. p. 58.
Mons Adrastiæ memoratur Plutarch. in Lucull. p. 397.
ADRASTUS, [Ἄδραστος] Talaonis & Eurynomes filius, rex Argivorum, de quo proxime dictum.
Alius fuit Adrastus teste Hom. lib. Il. 2. Percosii filius, ut infra videbimus in dictione PERCOSIUS.
Fuit & alius Adrastus, Midæ Phrygiæ regius filius, qui quum imprudens fratrem suum interfecisset. a patre ejectus, ad Crœsum Lydorum regem Sardes venit: a quo receptus, & a cæde fraterna qua pollutus erat, expiatus, filium regis, patri longe charissimum, sibi commendatum unice, imprudens itidem peremit: quamobrem præ nimio dolore se super interfecti bustum transfodit. V. Herodot. Clio, lib. 1.
Alius Adrastus Peripateticus, patria Philippensis, qui tres Harmonicorum libros exaravit teste Voss. cap. 59. de Scient. Mathem. Hic ille est fortasse quem memorat Claudian. Mamert. de Stat. Anim. 1. 25.
Alium ejusdem nominis Peripateticum memorat. Voss. d. l. & plures Jonsius de Script. Histor. Philos. l. 4. p. 399.
Adrastus Talaonides, h. e. Talaonis filius. Stat. 5. Theb. 18.
Inachius, h. e. Argivus, ab Inacho Argivorum rege. Stat. 2. Theb. 199.
Adrastus in honore est apud Megarenses. Author Paus. in Attic.
Adrastus longævus. Stat. 4. Theb. 74.
Adrasti pallentis imago. Virg. 6. Æn. 480.
Adrastus Perseius, h. e. oriundus a Perseo Jovis ex Danae filio, & Argivorum rege. Stat. 3. Theb. 441.
ADRASTĒUS, [Ἀδράστειος] Stat. 1. Sylv. 1. 52.
Hunc & Adrasteus visum extimuisset Arion. Melius fortasse hoc ab Adrastea quam Adrastus. Adrasteo pallore perfusus. Ammian. 14. 38. i. e. Ita perterritus ut quasi a Nemesi agitari videatur.
ADRĔPO, psi, ptum, [προσέρπω] ĕre. Rependo accedere. Varro 3. de R. R. cap. 7. Ne mus aut lacerta qua adrepere ad columbaria possit.
Adrepere ad amicitiam alicujus. Cic. 3. Verr. 158.
Animo alicujus. Tacit. 3. Ann. 50.
Ad matris morientis mammam adrepens infans. Plin. lib. 35. cap. 10.
In spem hæreditatis. Hor. 2. Sat. 5. 47. —leniter in spem
Adrepe officiosus, &c. i. e. Sensim ad spem hæreditatis accede: officiis tuis paulatim assequere, ut jam sperare audeas fore, ut secundus hæres scribaris. Lambinus.
ADRIA, æ. m. sive (ut nonnulli malunt) HADRIA [Ἀδρίας] Sinus maris, sive Mare Adriaticum, quod & Superum dicitur, vulgo Mare Venetum. Ibi enim sitæ sunt Venetiæ. Plerumque scribitur sine adspiratione, quam scripturam etiam prætulit Heinsius. V. Drakenb. ad Sil. 8. 439. Nec tamen contemnenda est scriptura altera. Vet. Inscriptio apud Manutium. L. FLAVI. L. F. SEPTIMIO. APRO. OCTAVIANO. C. V. PLEB. SOD. HADRIAEQVE. PROVINCIAE. &c. Nec leve argumentum est, quod nomen Imp. HADRIANUS in Nummis & Lapidibus semper scriptum invenitur.
Adria, æ. [Ἀδρία] Duarum urbium nomen est: quarum Altera a Thuscis ædificata est. ejus quædam adhuc apparent vestigia. Altera in Piceno juxta Vomanum fluvium sita. Ex Volaterr. lib. 4. & 6. Geogr. Plin. lib. 3. cap. 13.
Adria (inquit Justin. lib. 20.) Illyrico mari proxima, quæ & Adriatico mari nomen dedit. Liv. 5. 33. Mari supero inferoque, quibus Italia insulæ modo cingitur, quantum potuerint Thusci, nomina sunt argumento: quod alterum Thuscum communi vocabulo gentis, alterum Adriaticum mare ab Adria Thuscorum Colonia vocavere Italicæ gentes. Græci eadem Tyrrhenum atque Adriaticum vocant. Plin. lib. 1. cap. 16. Nobili portu oppidi Thuscorum Atriæ, a quo Atriaticum mare ante appellabatur, quod nunc Adriaticum. Strabo lib. 5. in Italiæ descriptione, Atriam quidem inclytam civitatem fuisse, memoriæ proditum est: a cujus nomine, modica transpositione sumpta, & sinus appellatus est Adriaticus. Transpositionem intelligit harum literarum t & d. Eustathius, teste in Plinium Hermolao, Adriaticum & ab oppido & ab amne appellatum scribit. Nonnulli tamen (ut Eustath. ad Dionys. Perieg. 92.) ita scribunt: Ion Italus Adriæ pater fuit, a quo sinus Ionius, qui mox ab Adria filio dictus est Adriaticus.
Adriæ arbiter Notus ventus. Hor. 1. Od. 3. 12.
— nec timuit præcipitem Africum
Decertantem Aquilonibus:
Nec tristes Hyadas, nec rabiem Noti,
Quo non arbiter Adriæ
Major, tollere, seu ponere vult freta. h. e. Quo Noto non est major

jor dominus Adriæ: non est ventus ullus qui magis ex arbitrio regat Adriaticum mare, vel fluctus tollendo, quum sævit, vel placando, quum flare desinit.
Sinus Adriæ. Hor. 3. Od. 27. 18.
— ego quid sit ater
Adriæ novi sinus.
Curvans Calabros sinus Adria. Calabriam enim alluit. Hor. 1. Od. 33. 15.
Ferus. Avien. Perieg. v. 527.
Improbus, propter Sævitiam & tempestates plurimas: æstuosum quippe est mare Adriaticum. Hor. 3. Od. 9. 22.
— & improbo Iracundior Adria.
Inquietus. Hor. 3. Od. 3. 5.
Humectata Vomano Adria. Sil. Ital. l. 8. 438. Hic pro Urbe quæ in Piceno est, sumitur: ut testatur Volaterr. lib. 6. Georg.
Præceps. Stat. lib. 3. Sylv. 2. 87.
Raucus. Hor. 2. Od. 14. 14.
Vagus. Lucan. lib. 5. 614.
Ventosus. Sen. Thyest. v. 362.
Adriăcus, Adj. [Ἀδριακὸς] i. e. Adriaticus. Propert. 3. 20. 17.
Ergo ego nunc rudis Adriaci vehar æquoris hospes.
Adriacus pontus. Lucan. lib. 4.
Adriacum late patens. n. Subst. Ovid. 4. Fast. 501.
Adriacæ undæ. Lucan. lib. 2.
Adriānus, Adj. [Ἀδριανός] Idem Hor. 1. Od. 16. 4. Cic. in Pison. 92. Brundusiumque vitavit, & ultimas Adriani maris oras petivit. Plin. lib. 3. cap. 13. Picentes tenuere ab Aterno amne, ubi nunc ager Adrianus, & Adria colonia, a mari septem millibus passuum, flumen Vomanum. Flor. 2. 5. Liburni sub extremis Alpium radicibus agunt inter Arsiam Titiumque flumen, longissime per totum Adriani maris littus effusi. Aliud est proprie loquentibus, Adriaticum. Fab. ad loc.
Adrianālis, Adj. sive Hadrianalis potius. Inscript. apud Fabrett. p. 454. C. PRAETORIVS. C. F. STEL. PHAEBVS. VI. VIR. AVGVSTAL. SODAL. TRAIANAL. ET. HADRIANAL. IIII. VIR.
Adrianus Ager limitibus maritimis & Gallicis quos nos D. & K. appellamus, finitur, per rationem arcarum, riparum canabularum, vel novercarum, quod tegulis construitur. aliis vero locis muris, maceriis, scorpionibus, congeriis, carbunculis, terminis Augusteis, fluminum cursibus. Ex lib. de Limitibus agrorum. p. 119. Goes.
Adriatĭcus, Adj. [Ἀδριατικός] V. Adria.
Minax Adriaticum. subaudi, Mare. Catul. 4. 2.
Adriaticum mare dixit. Plin. 3. 5. Sinus Maris Adriatici. Suet. Tiber. cap. 16.
Adrianus, Nomen civis R. qui cum Africam obtineret Proprætor, & cives Rom. qui ibi negotiabantur, vexaret, Uticæ domi suæ exustus est. Cic. 3. & 5. Verr. Valer. Max. lib. 9. cap. 10.
Adrianus, [Ἀδριανὸς] In nummis constanter cum adspiratione. IMP. CAES. TRAIANVS HADRIANVS AVG. ET HADRIANVS AVGVSTVS. Nec aliter in Sabinæ Uxoris Nummis. Vide Gruter. & Manutium qui copiosior utique est in lapidibus exscribendis, qui Hadriani non Adriani nomen habent incisum, quales innumeros etiam Gruterus ostendit in quibus est HADRIANO AVG. Quod in coloniarum quas deduxit nominibus observatur. Salisburgensis Inscriptio apud Gruter. p. 265. n. 4. IMP. CAES. L. SEPTIMI SEVERI PII PERTINACIS AVG. ARAB. ADIAB. PARTHICI MAXIMI COL. HADR. IVVAV. D. D. Ejus vitam descripsit Spartianus, excerpsit Xiphilinus, Victor. Eutropius. Fuit Ælii Adriani filius, successor Trajani, qui eum biduo ante obitum suum adoptaverat, XV. Rom. Imperator eodem, quo & Trajanus oppido, Italica Hisp. ortus. Hierosolyma a Tito Vesp. solo æquata muris cinxit & a prænomine suo Col. Æliam Capitolinam appellavit. Vanus & curiosus Princeps, eruditus tamen, quod testantur versus, qui extant ab ipso compositi, Græci juxta ac Latini. Cæterum Rom. Imperio utilis, pacisque inprimis studiosus, omnes provincias, præbitis ubique beneficentiæ suæ documentis, peragravit. Decessit Bajis morbo aquæ intercutis, anno æt. 62. Imp. 21. Antonino Pio, quem adoptaverat, successore relicto.
Adrianotheræ, sive Hadrianotheræ. Urbs Mœsiæ ab eod. Imp. constituta quod feliciter ibi venatus est. Spartian. Hadr. cap. 20. Spanh. de Usu Numism. diss. 11. p. 338.
Adrianopolis, [Ἀδριανόπολις] Thraciæ civitas est ad Hebrum fluvium, primum Oresta dicta, a nomine Orestis conditoris: postea ab Adriano Cæsare, instaurata fuit, cum ei furore agitato responsum esset, ut se in furiosi domum reciperet. Cæl. Rhodig. lib. 17. cap. 2.
Adrius, [Ἄδριος] Mons est Dalmatiam per medium secans. Strab. lib. 7.
Adrobicum, [Ἀδρόβικον] Oppidum est in Artabris Hispaniæ populis, in tractu Celtico, cujus meminit Pomponius Mela. lib. 3.
Adrobolon, Vid. Hadrobolum.
Adrodo, V. Arrodo.
Adrogo, V. Arrogo.
Adrōro, āre. pro Irrorare. Marcell. Empir. c. 34. Adrorare herbam vino.
Adrotta, orum. [Ἄδροττα, τὰ] Stephano, Locus est in Lydia, mari adjacens, cujus incolæ dicuntur Adrotteni.
Adrudus. Festus, Quemadmodum omnis fere materia non deformata, Rudis appellatur: sic vestimentum rude, non perpolitum. sic æs infectum rudusculum, apud ædem Apollinis æs conflatum jacuit: id Adrudus appellabant.
Adruma, [Ἀδρύμη] Civitas est, non longe a Melite insula, in qua erant navalia. Strab. lib. 17.
Adrumetum, Civitas Africæ. Adrumetum pervenit, quod abest a Zama circiter millia passuum trecenta. Nep. Annib. 6. 3.
Adrūmo, are. Antiquum & obsoletum verbum. Festus. Adrumavit, Rumorem fecit, sive Commurmuratus est: quod verbum quidam a Rumine, i. e. parte gutturis putant deduci.
Adryx, [Ἄδρυξ] Civitas est in agro Syracusano, cujus meminit Steph. Hinc Adrycinus gentile, sicut ab Eryx, Erycinus.

A D S

Adscire, sive Adsciscere, [προσλαμβάνειν] Idem quod Adjungere. Columel. in Præfat. Quoniam & hanc adscivimus quasi agriculturæ partem, quum separata sit ab agricolatione pastoralis scientia. Vid. Ascisco.
Adscribo, V. Ascribo.
Adsector, V. Assector.
Adsĕnesco. Tertull. de Castitate. cap. 13. Cereri Africanæ, sponte abdicato matrimonio, adsenescunt.
Adsentio, & Adsentior, V. Assentio & Assentior.
Adsequor, V. Assequor.
Adsero, V. Assero.
Adservo, V. Asservo.
Adsevero, V. Assevero.
Adsestrix, īcis. [παρεδρεύτις] Fœmininum est ab eo quod est Assessor. q. V. Afranius Fratris, Dimittit adsestricem, me ad sese vocat. Nonius.
Adsībĭlo, are. Auson. in Mosell. 258.
Aura crepat, motoque adsibilat aëre ventus.
Claud. Nupt. Honor. & Mar. 68. & Stat. 5. Theb. 578. de Serpente.
Adsicco, V. Assicco.
Adsideo, V. Assideo.
Adsignifico, [προσσημαίνω] are. Idem quod Significare. Varro 2. de R. R. cap. 11. Olim tonsores non fuisse, adsignificant antiquorum statuæ.
Adsigno, V. Assigno.
Adsilio, V. Assilio.
Adsimilis, V. Assimilis.
Adsimulo, V. Assimulo.
Adsipere, & Præsipere dicebant antiqui a Sapiendo: sicut nos quoque modo dicimus Ab Æquo, Iniquum: a Quærendo, Inquirere. Hæc Festus. [Legendum videtur a Sæpiendo, cum Dacerio.
Adsisto, V. Assisto.
Adsĭtus, Partic. ab Adsero: Juxta satus. Varro, Ut vitis adsita ad olus facere solet. Budæus.
Adsolet, V. Assolet.
Adsōlo, are. Idem quod Desolare, sed æque ac simplex solare perrarum. Tertul. ad Nation. 1. 10. Sæpe Censores inconsulto populo adsolaverunt.
Adspuo, ui, ūtum. Plin. lib. 28. cap. 4. Aut si dormiens spectetur infans, a nutrice terna adspui.
Adstipulor, V. Astipulor.
Adstituo, Colloco, constituo. Autor ad Heren. 3. 33. Ægrotum in lecto cubantem faciemus & reum ad lectum ejus adstituemus.
Adstrepo, V. Astrepo.
Adstringo, V. Astringo.
Adstruo, V. Astruo.
Adstupeo, V. Astupeo.
Adsuctus. Lucret. 4. 1187.
Et tenet adsuctis humectans oscula labris.
Adsum, adfui, [πάρειμι, παραγίνομαι, παρεστιν] adesse. Præsens sum. Antiquos autem duplici ss, Assum scripsisse, manifesto argumento est jocus Plautinus. Sic enim ait ille in Pœn. 1. 2. 67. Heus Milphio, ubi es? M. Assum apud te eccum. AG. At ego elixum volo. Itaque minus laborandum esset, utrum per d, scribas Adfui, & Adfuturus, an geminato ff, Affui, & affuturus.
Adesse, proprie significat Prope esse, vel Præsentem esse. Plaut. Rud. 4. 4. 6. Quoniam ego adsum, faciet nemo injuriam. Sic Adesse res dicitur, quæ Præsens est, ut Bonum, malum, commodum. Plaut. Amph.
Adesse pugnæ, pro Interesse. Cic. Philipp. 2. Omnibus his pugnis Dolabella affuit.
In re aliqua, pro Interesse. Ter. And. 4. 5. 32. In pariundo aliquot affuerunt liberæ.
Adesse ad, varie declaratur. Plaut. Amph. 1. 3. 6. Ubi summus imperator non adest ad exercitum. pro, Non est in exercitu. Cic. 1. de Divin. 57. Petere ut mane ad portam adesset. i. e. Ad portam esset: sicut quum dicimus, Ad urbem esse, h. e. Prope urbem. Cato de R. R. cap. 83. Mulier ad eam rem divinam ne adsit. pro, Non intersit illi rei divinæ, seu sacrificio. Qui ad mortem propius adsum. Cic. de Senect. 77. i. e. Appropinquo.
Adesse ad judicium, idem quod Præsto esse: h. e. Comparere in judicio, quod & Judicio adesse, & Adesse absolute dicitur. Cic. 3. Verr. 1. Atque hanc opinionem populi Romani fuisse, C. Verrem altera actione responsurum non fuisse, neque ad judicium affuturum.
Apud aliquem, pro Esse. Plaut. Amph. 2. 1. 29. Et apud te adsum Sosia idem. pro eo quod est, Sum apud te.
Una cum aliquo. Ter. And. 1. 1. 80. — ibi tum filius
Cum illis qui amabant Chrysidem, una aderat frequens. i. e. Erat.
Adesse cum adverbiis in loco, idem quod Esse. Ter. Heaut. 3. 1. 96. Adero hic continuo. Plaut. Epid. 2. 2. 72. Ille aut jam hic aderit, credo hercle, aut jam adest. Sic adesse domi. Ter. Eun. 3. 2. 53. Una aderit in unis ædibus. Idem Eun. 2. 3. 73.
Adesse, cum dativo supervacaneo. Ter. Heaut. 2. 2. 12. Eccum Dromonem cum Syro una adsunt tibi. Hic dativus, tantum venustatis & elegantiæ gratia est additus.
Judici, pro Assidere: & Adesse judici in consilio, dicuntur assessores. Cic. pro Quint. 4. Quæ quo plura sunt C. Aquili, eo te & hos qui tibi in consilio adsunt, meliori mente nostra verba audire oportebit. Idem ibid. 79. Vos qui adestis in consilio quæso ut diligenter attendatis.
Adesse in Judicio alicui est Eum defendere, ut solent advocati. Cic. de Senect. 37. Adsum amicis, venio in senatum frequens. Ter. Phorm. 1. 8. 87. Aliquot mihi Amicos advocabo ad hanc rem qui adsient. Idem ibid. 2. 2. 3. Adeste quæso. Cic. pro Quint. 30. Recusabant qui aderant tum Quintio. Idem 2. Philipp. 93. Semper enim absenti affui Deiotaro.
Adesse senatusconsulto scribendo. Cic. 12. Fam. 29. Quanquam erat nobis dictum, te existimare alicui senatusconsulto quod contra dignitatem tuam fieret, scribendo Lamiam affuisse: qui omnino coss. illis nunquam fuit ad scribendum.
Decreto scribendo. Idem pro Flacco. 43. Decreto scribendo primum video adfuisse Lysaniam.
Scribendo adesse. Cic. post redit. in Senat. 7. Ne quis pedibus iret. ne scribendo adesset. Idem 3. de Orat. Et eundem, id quod in authoritatibus perscriptis extat scribendo adfuisse. Idem 8. Fam. 8. Scribendo

do affuerunt L. Domitius, Q. Cæcilius. Idem ibid. 15. 6. Quod ſcribendo affuiſti. Idem 7. Att. 1. Scribendo affuit.
Adeſt præſens, pro Præſens eſt. Plaut. Moſt. 5. 1. 27. Adſum præſens præſenti tibi. Cic. pro Domo ſua 39. Adeſt præſens vir ſingulari virtute. Figura eſt pleonaſmos, ut apud Ter. Adel. 3. 3. 40. Cic. pro Cluent. 54.
In provinciam. Ulp. in l. Quid tamen. D. de arbitr. Si arbiter juſſerit in provinciam adeſſe litigatores, quum Romæ eſſet in eum compromiſſum: an ei impune non pareatur, quæritur. Haloander & Pandect. Florent. habent, In provincia.
Alio loco. Ulp. in l. Quid tamen. D. de arbitr. Impune igitur ei non parebitur, ſi alio loco adeſſe juſſerit. Sic Haloander. Pandectæ vero Florent. Alio loci.
Eo loci. Ulp. in l. Quid tamen. D. de arbitr. Quid tamen, ſi eo loci, qui ſit circa urbem, adeſſe juſſerit? ſic Haloand. At Pandectæ Florent. Si in eo loco qui, &c.
Coram adeſſe, eodem modo & ratione dicitur, qua Præſentem adeſſe. Nam ſi ſimpliciter accipimus, tantum per ſe valet Adſum, quantum Coram adſum. Cic. 15. Fam. 16. Fit enim neſcio quomodo, ut quaſi coram adeſſe videare quum ſcribo aliquid ad te. Virg. 1. Æn. 599.
— coram quem quæritis adſum. Cic. in Antonium, Coram aderit præſens tibi ipſe, & ille quem inſimulas pugio reſpondebit. Duplex (ut ita loquar) pleonaſmos. De cujus ad emphaſin uſu V. Rhetores.
Adeſſe, pro Accedere, præſertim in ſecunda perſona imperativi. Ter. And. 1. 1. 2. Adesdum, paucis te volo. quaſi Accede ad me. Virg. 2. Ecl. 45.
Huc ades, ô formoſe puer. V. Adesdum.
Adeſſe, pro Advenire. Virg. 2. Æn. 662.
Jamque aderit multo Priami de ſanguine Pyrrhus.
Adventare & prope adeſſe. Cic. 4. Att. 16.
Adeſſe ex Africa, pro Advenire. Cic. 15. Att. 11.
Adeſſe & impendere. V. Impendeo.
Adeſt dies, vel tempus, pro Advenit: fere cum adverbio. Virg. 9. Æn. 107.
Ergo aderat promiſſa dies. Idem 4. Ecl. 48.
Aggredere ô magnos (aderit jam tempus) honores.
Prope adeſſe, ſignificat idem quod vulgo dicitur Pro foribus eſſe. Ter. And. 1. 1. 125. Prope adeſt, cum alieno more vivendum eſt mihi. ſubaudi Tempus. Sic Adeſt partus, pro Inſtat. Ter. Adel. 4. 4. 9.
Ad tempus. Cic. 5. Att. Quoniam nunc abes quum id non agetur, aderis autem ad tempus, ut mihi ſcripſiſti.
In tempore. Liv. 8. Aderunt in tempore, Manlius inquit, & cum illis aderit Juppiter ipſe.
Adeſſe, pro Conſiſtere. Plaut. Aulul. 1. 1. 17.
Iſtic adeſto. (hodie legitur Adſtato.) ſi hercle tu ex iſto loco
Digitum transvorſum, aut unguem latum exceſſeris, &c. i. e. Conſiſte, & mane ubi tu es.
Adeſſe, pro Ineſſe. Plaut. Amph. 2. 2. 21. Omnia adſunt bona, quem penes eſt virtus. ſubaud. Ei.
Adſit modus amori. Virg. 2. Ecl. 68.
Adeſt morbus. Cic. 2. de Fin. 96. Tanti autem morbi aderant veſicæ & torminum, ut nihil ad eorum magnitudinem poſſit, accedere.
Aderant vires in corpore. Propert. 3. 15. 23.
Adeſſe, In promptu eſſe. Plaut. Capt. 2. 3. 63.
— ergo quum optime feciſti, nunc adeſt occaſio
Benefacta cumulare.
Adeſſe, pro Eſſe in conſpectu, ſive Ante oculos. Cic. 1. Off. 11. Ad id ſolum quod adeſt, quodque præſens eſt, ſe accommodat. quaſi dixerit, Ad id quod videt.
Adeſt mihi ante oculos. Virg. 2. Æn. 270.
In ſomnis ecce ante oculos mœſtiſſimus Hector
Viſus adeſſe mihi. i. e. Adſtare.
Adeſſe, Paratum eſſe. Ther. Phorm. 1. 5. 36. Hic in noxa eſt: ille ad defendendam cauſam adeſt.
Adeſſe, interdum demonſtrandi ſignificationem habet, in his duntaxat vocibus, Adſum, adeſt, adſumus, adſunt. Ter. Eun. 3. 2. 11. Dona adſunt tibi a Phædria. quaſi dixerit, En tibi dona, ecce tibi dona.
Adeſſe animo, vel animis, eſt Favere illi rei cui interſis. Cic. pro Sylla 33. Adeſtote omnes animis, qui adeſtis corporibus, quorum ego frequentia magnopere lætor: erigite mentes, aureſque veſtras. Virg. 4. Æn. 578.
Adſis ô placidusque juves. Huic contrarium eſt Deeſſe.
Æquo animo. Ter. prol. And. 23. & prol. Phorm. 31.
Cum ſilentio. Plaut. Trin. prol. 22. Valete, adeſte cum ſilentio.
Adeſſe animo, in alio ſignificatu dicitur, pro eo quod eſt, Præſenti eſſe & forti animo. Cic. pro Milon. 2. Idem in Somn. Scip. 2. Sed ille, Ades, inquit, animo: & omitte timorem.
Adeſſe animo, pro Intentum eſſe rebus agendis. Cic. 8. Philipp. 30. Sed etiam nuper ſumma laus Conſularium, vigilare, cogitare, adeſſe animo, ſemper aliquid pro repub. aut facere, aut dicere.
Adeſt ei animus, quaſi Præſenti & forti eſt animo: ut plus ſit, quam Eſt ei animus. Plaut. Caſin. 3. 3. 8.
Rogitare oportet prius & percontarier
Adſitne ei animus, necne adſit.
Adſunt huic opinioni meæ leges. h. e. Favent meæ opinioni. Plin. lib. 1. Epiſt. 20.
Adeſſe alicui ad rem aliquam. Cic. 3. Q. frat. 20. Pontino ad triumphum ad III. No. Novemb. volebam adeſſe.
Cauſæ ſuæ. Paulus in l. Paulus. D. de procurat. Paulus reſpondit, etiam eum qui ad litem ſuſcipiendam procuratorem dedit, cauſæ ſuæ adeſſe non prohiberi.
Rebus alicujus. Cic. 6. Fam. 14.

A D T

Adtexo, ui, tum, [προσυφαίνω] ĕre. Adjungere: quaſi Texendo connectere. Varro 2. de R. R. cap. 5. Nos interea ſecundum actum de majoribus adtexamus. Scribitur etiam duplici tt Attexo.
Adtextus, a, um. Apul. 1. Met. p. 260. Adtextis capite crinibus.
Adtibernālis, [πάροικος] Habitator continuæ tabernæ, quod genus domicilii antiquiſſimum Romanis fuiſſe, teſtimonio ſunt exteræ gentes, quæ adhuc tabulatis habitant ædificiis. Unde etiam tecta caſtrenſia quanvis pellibus contegantur, tabernacula tamen dicuntur. Hæc Feſtus. Alii ſcribunt Attibernalis: alii Adtubernalis. [Sic omnes, quos vidi codd. alterum illud ex Iſidori Gloſſ.
Adtondeo, di, ſum, [προσκείρω] ĕre. Plaut. Bacch. 5. 1. 9. Is me ſcelus auro usque adtondit dolis doctis. Budæus.
Attondens, entis. Virg. 2. Georg. 406.
— Curvo Saturni dente relictam
Perſequitur vitem, attondens, fingitque putando.
Attonsus, a, um. ut, Arva attonſa, Lucan. lib. 6. 84. Laus attonſa, i. e. Diminuta: Cic. ex Poeta quopiam, 5. Tuſc. 17.
Conſiliis noſtris laus eſt attonſa Laconum.

A D V

Adūbanus, V. Addubanum.
Advallas, [Ἀδυάλας] Mons ex quo in Septentrionem Rhenus excurrit, & diverſa ex parte Aduas, in lacum Larium juxta Comum intrans. Strabo lib. 5. Hunc tamen rectius lib. 4. vocat Adulam. q. V.
Aduatĭci, orum, m. pl. Populus Galliæ Belgicæ, Cæſare teſte, l. 2. de B. G. c. 29. ex Cimbris, Teutoniſque procreatus, Eburonibus vicinus. & quia Ptolemæus Atuacutum vel Atuatucum l. 2. c. 9 caput Tungrorum facit, cenſent multi illis Tungrorum nomen poſtea hæſiſſe. V. Aduatica mox. ſcribitur etiam Advatici. Græco Cæſ. Interpreti Ἀδουατικοί.
Aduatica, ſive Atuatica, & Atuatuca, æ. f. Caſtellum Cæſari, In mediis Eburonum finibus. Cujus nomen varie ſcribitur. 6. Bell. Gall. 32. & 35. [V. ibi Davis. Cellarius Tungros eſſe docet. Græcus habet, Βαρῦταν.
Adveho, xi, ctum, [ἐπάγω, ἐποχέω] ĕre. eſt Ad locum vehere, ſeu vehiculo, ſeu quovis alio modo. Liv. 3. Bell. Pun. Impoſitoque, quem ſecum advexerat, milite, Romam navigat.
Advehere ex alto. Plin. lib. 31. cap. 6. Ex alto, & ad hunc uſum advehunt ex India.
In hoſpitium, aut in fanum. Cic. 14. Att. & 1. Tuſc.
Per mare. Plaut. Trin. 4. 4. 80.
Trans mare. Plin. lib. 35. cap. 17.
Frumenti magnum numerum. Cic. 3. Off. 1. 50. Siquis profectus Rhodum magnum frumenti numerum advexerit.
Advehere navi. Plin. lib. 35. cap. 17. Et Cic. 4. Fam. 12. Quum ab Epidauro Piræum navi advectus eſſem.
Equo. Cic. 1. de Divin. 58.
Advehere aliquem oras alias, pro Vehere ad vel in oras alias. Virg. 1. Æn.
Advehi aliquem, pro Vehi ad aliquem. Tacit. 2. Ann. 45. Ut quoſque advectus erat. Sil. Ital. 4. 317.
Nunc Itali in tergum verſis referuntur habenis,
Nunc rurſus Tyrias retro pavor advehit alas. Emend. Avehit. V. Drak.
Advehit imbres Auſter, Sen. Medea.
Advehit unda rates. Ovid. 5. Epiſt. 90.
Advectus, a, um. ut, Claſſis advecta. Virg. 5. Æn. 864. Advectus Æneas claſſi, Idem 8. Æn. 11. Advectæ militum copiæ. Hirt. Bell. Afr. cap. 11. Advecti Commeatus Curt. 6. 2. 15.
Advectus, ûs. Tacit. 4. Hiſt. 84. 6. Hæc de origine & advectu dei celeberrima.
Advectio, onis. [ἐπαγωγὴ] Plin. lib. 9. cap. 54. Nuper excogitatum, famem longæ advectionis a Brunduſio, compaſcere in Lucrino.
Advector, ōris. m. Qui advehit. Apul. 4. Florid. p. 363. Advectorem ſibimet equum deligunt.
Advectitius, a, um. Aliunde Advectus; ut, Vinum advectitium. Salluſt. Bell. Jugurth. cap. 44.
Advecto, avi, [ἐπάγομαι] are. frequent. ab Adveho. Tacit. 6. Ann. 13. 2. Addiditque quibus e provinciis & quanto majorem quam Auguſtus rei frumentariæ copiam advectaret.
Advelitatio, Jactatio quædam verborum, figurate ab haſtis velitaribus. Velites dicuntur expediti milites, quaſi Volites, i. e. Volantes. Feſtus.
Advēlo, [ἐπικαλύπτω] are. Idem quod Velo. Virg. 5. Æn. 246.
Victorem magna præconis voce Cloanthum
Declarat, viridique advelat tempora lauro.
Advēlans, antis. Lampridius Commodo cap. 15. Panno purpureo nudos humeros advelans.
Advĕna, æ. c. g. [πάροικος, ἐπήλυτος, προσήλυτος] ab Advenio: dicitur Qui vel Quæ aliunde venit eo ubi habitat.
Advenæ, Servius: Omnes terræ habitatores, aut indigenæ ſunt, aut advenæ, aut convenæ. Indigenæ, ſunt inde geniti. Advenæ, de uno loco venientes. Convenæ, de diverſis.
Advena. Amor. Ovid. 1. de Arte Am. 176.
Anus. Ter. Heaut. 1. 1. 44.
Dii. Cic. 2. de Legib.
Exercitus. Virg. 7. Æn. 38.
Grus. Hor. Epod. 2. 35.
Pellex. Ovid. 9. Epiſt. 121.
Volucres. Varro 3. de R. R. cap. 5.
Advena, Græce προσήλυτος dicitur. Feſtus apud Junianum.
Advena, teſte Priſc. interdum neutris adjungitur. ut Advena mancipium.
Advena hyemis, & Advena æſtatis. Plin. l. 20. c. 23. de ciconiis & gruibus.
Advena belli. Stat. 8. Theb. 555.
Peregrinus & advena. Cic. 2. de Orat. 249. Ne in noſtra patria peregrini atque advenæ eſſe videamur. Idem contra Rull. 2. 93.
Advenĕror, [προσπαιδεῖσθαι] ari. Valde & Ex animo venerari. Varr. 1. de R. R. cap. 1. Item adveneror Minervam & Venerem: quarum unius procuratio oliveti, alterius hortorum. Sil. Ital. lib. 13. 704.
Proſequiturque oculis puer adveneratus euntes.
Advĕnio, ēni, entum, [προσέρχομαι, παραγίνομαι] īre. Ad locum venire ſignificat. Unde & Adventus dicitur. Ter. Hec. 3. 5. 8. Advenis modo? Idem. Phorm. 2. 1. 56.
Here ſalve: ſalvum te adveniſſe gaudeo.
Advenire optato. V. Optato.
Advenire, cum adverbiis. Ter. Eun. 3. 2. 48. Si forte huc advenerit. Idem And. 2. 2. 25. Cum illoc advenio, ſolitudo ante oſtium. Plaut. Aſin. 5. 2. 23. Advenit domum noctu.

Ab aliquo loco. Plaut. Stich. 3. 2. 3. a portu advenerit.
Ex aliquo loco. Cic. 3. de Nat. Deor. 57. Quem ex Hyperboreis Delphos ferunt advenisse.
Ad forum. Plaut. Capt. 4. 2. 6.
Ad urbem. Ovid. 1. Trist. 9.
A quibus adveniat Miletida sospes ad urbem.
Urbem. Virg. 1. Æn. 392.
— Tyriam qui adveneris urbem.
In provinciam. Cic. 11. Philipp. 30. Quancunque in provinciam ejus belli gerendi causa advenerit.
Alicui, pro Ad aliquem. Tacit. 1. Ann. Properantibus Blæsus advênit.
Advenire, cum priore supino. Ter. Phorm. 2. 2. 13. Etiam me ultro accusatum advenit. Ibid. 2. 2. 41. Tentatum advenis. In his & similibus nihil aliud quam Venire significat.
Advenio pace. Plaut. Amph. prolog. 32. Propterea pace advenio, & pacem ad vos affero. subaud. Cum.
Advenire, & Venire, pro eodem sæpe indifferenter accipiuntur. [Quin Veteres simplici verbo multo frequentius, quam composito in adventu declarando utuntur.
Advenio interdum cum dativo ponitur: interdum & sine eo.
Advenire in tempore. Plaut. Capt. 4. 2. 56. Optime mihi in tempore advenis.
In tempore ipso. Ter. And. 5. 6. 10.
Tempore. Plaut. Men. 1. 2. 30.
Per tempus. Ter. And. 4. 4. 44.
Opportune. Ter. Heaut. 1. 2. 5.
Advenire, pro Accidere. Cic. 11. Philipp. 7. Est enim sapientis, quicquid homini accidere possit, id præmeditari: ferendum modice, si advenerit, esse.
Advenire, de tempore dictum, idem quod Venire. Cic. 2. Verr. 37. Interea dies advenit, quo die sese ex instituto ac lege Rupilia dicas sortitu-rum Syracusis iste edixerat.
Annus adveniet. Tibul. 4. 6. 19.
Hora proficiscendi advênit. Tacit. 4. Hist. 62.
Advenerunt literæ, pro Allatæ sunt. Suet. in Vespas. Aug. cap. 7.
Luces optatæ advenere. Catul. 64. 31.
Advenire morbus dicitur, quando Incipit. Cic. 2. de Divin. Nam medici ex quibusdam rebus & advenientes & crescentes morbos intelligunt.
Advenisse senectus dicitur, quum quis ad eam pervênit: Advenire autem, quum accedit, sive appropinquat. Plaut. Men. 5. 2. 4. Consitus sum senectute. Et paulo post, 5. 2. 6.
— ut ætas, mala est merx: mala est ergo,
Nam res plurimas pessimas quum advenit, affert.
Advenire ad aures. Lucret. lib. 6. 165.
— quia semper ad aureis
Tardius adveniunt, quam visum quæ moveant, res.

Adveniens, Partic. [προσερχόμενος] Ter. Eun. 2. 2. 3. Cic. 6. Att. 3. Est enim quiddam, advenientem non esse peregrinum atque hospitem.
Liquor adveniens. Lucret. lib. 4. 871.
Mare. Plin. lib. 12. cap. 9. Mari adveniente fluctibus pulsatæ, resistunt immobiles.

Adventitius, [προσηλυτικὸς] dicitur Quicquid aliunde nobis accedit, & a nobis aut nostris facultatibus non proficiscitur. Cic. 1. Verr. In re adventitia atque hæreditaria.
Adventitium adjumentum. Cic. 5. de Fin. 59. Neque sane multum adjumentis externis & adventitiis uteretur.
Auxilium adventitium requirere. Cic. 4. Verr. 81.
Cœna adventitia, vel adventoria, dicebatur, qua amicos peregre redeuntes, aut longo intervallo ad se invisentes amici excipiebant. Suet. Vitell. cap. 13. Famosissima super cæteras fuit cœna ei data adventitia a fratre &c. Huc existimant Viri docti allusisse Martial. præf. lib. 12. Ne quid tamen & advenienti tibi ab urbe & exigenti negarem, imperabo mihi, & statui paucissimis diebus, ut familiarissimas mihi aures tuas exciperem, adventoria sua. Ubi postr. vox suspecta est Radero. Eadem cœna & Viatica dicebatur. V. Turneb. Adverf. 2. 30. & 30. 26. Scalig. Auson. Lect. 2. 19. & 24. Itemque Torrent. ad Suet. l. c.
Copiæ. Cic. pro Lege Manil. 24. Magnis adventitiis multarum nationum copiis juvabatur.
Doctrina adventitia & transmarina. Cic. 3. de Orat. 133.
Adventitio opponitur Innatum & insitum. Cic. Topic. 69. Specie autem comparantur, ut anteponantur quæ propter se expetenda sunt, iis quæ propter aliud: & ut innata atque insita, assumptis & adventitiis.
Dos, cui Profectitia opponitur. est autem Profectitia dos Ulp. in l. profectitia. D. de jure dotium, quæ a patre, vel parente profecta est de bonis vel facto ejus. Adventitia vero, quam nemo ex paternis bonis, sed quispiam extraneus alicunde dedit: ut ex Juliani verbis colligitur.
Fructus. Liv.
Humor. Varr. de R. R. 1. 8.
Peculium, Quod ab extraneis & cognatis nobis obvenit: quo in numero sunt maternæ maternive generis hæreditates: amicorum item & legata & hæreditates: item lucra nuptialia: omnia denique quæ extra laborem militiæ & nostram industriam aliunde quam ex paternis bonis nobis acquisita sunt.
Pecunia, cui respondet ex adverso Pecunia sua & propria. Cic. 1. Att. 16. Unam rationem non rejiciebam ut ager hac adventitia pecunia emeretur. Idem pro Rabir. Posth. 46. Quod, Judices, non faciatis oro, atque eo magis si adventitia pecunia petitur ab eo cui sua non redditur. Idem 2. de Invent. 64.
Tepor. Cic. 2. de Nat. Deor. 26.
Visio. Cic. 2. de Divin. 120. Animos externa & adventitia visione pulsari.

Adventus, ûs. [παρουσία, ἔλευσις, ἄφιξις] Ter. Eun. 2. 2. 29. Salutant, ad cœnam vocant, adventum gratulantur. Ubi Donatus, Adventus proprie expectatorum, necessariorumque dicitur. Idem Phorm. 1. 3. 2. Ubi in mentem ejus adventi venit. Ubi Donatus, Adventi, sic veteres genitivo casu proferebant. Commodiorem adventum non vidi. Ter. And. 5. 2. 3.
Adventus & Discessus, contraria. Cic. 12. Att. 49. Ut me levarat tuus adventus, sic discessus afflixit.
Adventus cum Genetivo frequenter in Nummis Antiquis, ut Adventui vel Adventus Augusti, vel Augustor. Achajæ, Africæ, Alexandriæ, &c. V. Mediob. & Vaillant.
Adventus & Victoria, Adversa. Cic. 4. Verr. 115. Conferte hujus Prætoris adventum cum illius Imperatoris victoria.
Adventus Lucis. Sallust. Bell. Jugurth. cap. 91.
Adventus malorum. Cic. 3. Tusc. 14. Hæc igitur præmeditatio futurorum malorum lenit eorum adventum.
Adventum inimicorum suis corporibus intercludere. V. Intercludo.
Adventus in urbem, & ad urbem. Cic. pro Lege Manil. 13. Ut etiamsi ab hoste defendant, tamen ipsorum adventus in urbes sociorum non multum ab hostili expugnatione differant. Idem pro Milon. 49. Ut illi nocturnus ad urbem adventus.
Notes porro nonnulla ex his modo allatis pro Participiis habere Ian. Meller. Palmer. Fac. Crit. Tom. 4. p. 652. contra quem strenue pugnat Voss. de Analog. p. 203.

Advento, [ἐπιπέτομαι, ἐφικνέομαι] are. Antiquis pro primitivo ponebatur; sicut Adjuto pro Adjuvo: nunc fere significat Appropinquare. In priore significatu: Plaut. Aulul. 2. 1. 24. Te id admonitum advento.
Adventare, pro Appropinquare, nunc de tempore dicitur, nunc de persona, nunc de re alia. Cic. 1. de Orat. 45. Quod fere jam tempus adventat. Idem 2. Fam. 5. Nondum erat auditum te ad Italiam adventare. Idem 4. Att. 17. Adventare, & prope jam esse debes.
Adventant discrimina. Lucan. lib. 7. 49.
— discrimina postquam
Adventare ducum, supremaque prælia vidit.
Reipublicæ excidium. Tacit. 4. Hist. 13. 5.
Rates. Ovid. 12. Met. 65.
Adventabat accipiendo Armeniæ regno Tiridates. Tacit. 16. Ann. h. e. Ad accipiendum, sive Ut acciperet.
Adventare alicui, pro Ad aliquem. Tacit. 5. Ann.
Portis, h. e. Appropinquare. Stat. 11. Theb. 202.
Locum aliquem, pro Ad locum. Tacit. lib. 5.
Mœsta niger adventabat ab urna. Stat. 8. Theb. 6.
Adventare sub finem. Virg. 5. Æn. 327.

Adventans, Partic. Cic. 5. Tusc. Tum morti jam ipsi adventanti paululum procedere obviam.
Adventantes Euri. Virg. 4. Georg. 192. de Apibus.
Adventans senectus. Cic. de Senect. 2.

Adventatio, onis. f. Vet. Interpr. Irenæi 1. 1. Salvatoris adventatio.

Adventor, [προσελευστὴς] Plaut. Trucul. 1. 2. 1.
Ad fores auscultato, atque adserva has ædes,
Nequis adventor gravior abeat, quam adveniat.
Videtur nomen a Plauto fictum præter usum Latinitatis, pro Quolibet homine externo: i. e. Qui non sit nobis domesticus.

Adventorius, Adj. [προσελευστικὸς] Quod advenienti cuipiam offertur. Unde Adventoria Epist. apud Martial. in præf. lib. 12. Cæl. Antiq. Lect. lib. 28. cap. 3. V. supra Adventitius.

Adverbero, [προσπαικίζω] are. Vehementer verberare. Stat. 9. Theb. 686.
— & auratis adverberat unguibus armos.

Adverbium, [ἐπίῤῥημα] Vox est sine numero, quæ alii voci, & frequentius quidem Verbo, unde & nomen invenit, adjungitur: ut, Valde constans, Differt acute, Bene mane. Hinc ficta a grammaticis vocabula, Adverbialis, Adverbialiter, Adverbiaster, Adverbiari.

Adversarius, Adversaria, Adversator, Adversitas, Adversitor, Adversor. V. Adversus.

Adversus, [ἀντικείμενος, ἐναντίος] Adj. ab Advertor; Oppositus, sive Objectus: quæ est ejus propria significatio. Sallust. in Jugurth. 139. 17. Haud procul ab latere castelli quod adversum præliantibus erat.
Adversus aut Contrarium significat, aut idem quod Erga. Festus. Quæ ex eodem genere contraria sunt appellantur Adversa, ut Celeritas, Tarditas. Cic. Topic. 47.
Adversus & aversus. Columel. lib. 1. cap. 5. Cavendum tamen erit, ut a tergo potius quam præ se flumen habeat: ut ædificii frons aversa sit ab infestis ejus regionis ventis, & amicissimis adversa.
Adversæ cicatrices. Cic. 2. de Orat. 28. Qui in causa peroranda non dubitavit excitare reum Consularem, & ejus diloricare tunicam, & judicibus cicatrices adversas senis Imperatoris ostendere.
Adverso corpore exceptæ cicatrices. Cic. l. 5. in Verr. 3.
Dentes, i. e. Anteriores. Cic. 2. de Nat. Deor. 134.
Folia. Plin. lib. 27. cap. 13.
Fronte adversa obvius. Sil. Ital. lib. 5. Adversis frontibus concurrunt damæ. Martial. lib. 4. 35.
Hastis adversis incurrere. Virg. 11. Æn. 612.
Lectica. Cic. 2. Philipp. 82. Caput in adversam lecticam inserens.
Manum adversam ostendere. Cic. 4. Acad. 145.
Pectore adverso ferrum excipere. h. e. Objecto. Sen. Agam. v. 232.
Ripa. Cic. 1. de Divin. 58. Eodemque equo adversam ripam ascendit.
Spatia adversa. Virg. 5. Æn. 584.
Solem adversum intueri nequitis, ejusque radiis acies vestra sensusque vincitur. Cic. in Somn. Scip. c. 5. extr.
Vestigia. Cic. 4. Acad. 39. Nonne etiam dicitis esse e regione nobis, e contraria parte terræ, qui adversis vestigiis stent contra nostra vestigia, quos Antipodas vocatis?
Via, Opposita. Plaut. Bacch. 1. 3. 5. Quo nunc capessis tu te hinc adversa via?
Vulnera. Liv. 2. Adversis vulneribus occisi.
Adversus & infestus. Cic. pro Milon. 3.
Ærumna. Ter. Phorm. 1. 5. 12. Abundat (adversa) teste Donato, Nam omnis ærumna, adversa est nobis.
Amor adversus & secundus. Lucret. lib. 4.
Animis adversis aliquid accipere. V. Accipio. Tacit. lib. 3. Utque hæc secundo rumore, ita adversis animis acceptum, &c.
Animo adverso aliquid auscultare, i. e. Invito, ac repugnante. Plaut. Pseud. 1. 3. 8. Sed legendum:
In rem quod sit prævortaris, quam re adversa animo auscultes. Vid. ibi Gronov.
Aqua adversa per amnem advecti sumus, quod vulgo dicitur, Contra aquam. Plaut. Trin. 4. 2. 101. Sic, Vehi adverso fluvio, Adverso flumine navigare, aut navem ducere. Virg. 1. Georg. 201.

Non aliter quam qui adverso vix flumine lembum
Remigiis subigit.

His contraria sunt Secundo flumine & secunda aqua.

Austris adversis ætatem ducere. Hor. 2. Epist. 2. 202.

Bellum adversum. Hor. 1. Sat. 7. 11.

Casus. Cic. 3. Tusc.

Deo adverso aliquid movere. Ovid. 7. Epist. 4.

Deos adversos habere, i. e. Adversantes & contrarios. Propert. lib. 1. Eleg. 1. 8.

Fama. Liv. 4. Decad. lib. 7. Adversa omnium fama, quod provinciam Siciliam reliquisset. V. Rumor.

Felicitas. Ter. Eun. 2. 3. 33. Cui magis bonæ felicitates omnes adversæ sient.

Fortuna. Virg. 9. Æn. 282. cui Secunda opponitur. V. Res.

Habere adversum aliq. i. e. inimicum. Sallust. in Catil. 52. 7. Multosque mortales ea causa adversos habeo.

Mens alicujus alteri adversa & infensa. Cic. pro Sylla 29. Consolare te, quod omnium mentes improborum mihi uni maxime sunt infensæ & adversæ.

Musis adversis tangere carmina. Ovid. 3. Amor. 12. 1.

Pars adversa, seu adversaria, est Noster adversarius, aut etiam Multi in eadem causa nobis adversarii. Quintil. lib. 7. cap. 4. Nam & nostra confirmanda, & adversæ partis destruenda finitio.

Prælium. Valer. lib. 6. cap. 5. Semperque adversis contusa præliis. Sic sæpe apud Livium, pro Prælio infeliciter commisso.

Procella. Virg. Æn. 1. 106. i. e. Ex adversa parte irruens.

Res, cui Secundæ opponuntur. Cic. 1. Off. 90. Ut adversas res, sic secundas immoderate ferre, levitatis est. V. Fortuna.

Rumore adverso esse: pro Sinistro & contrario: h. e. Male audire. Liv. 7. Bell. Punic. Marcellus etiam adverso rumore esse, super quam quod primo male pugnaverat. Tacit. 2. Hist. 26. Adverso in vulgus rumore fuit. V. Fama.

Tempestate adversa usi sumus. Ter. Hec. 3. 4. 9. Cic. 1. Off. In tranquillo, tempestatem adversam optare, dementis est.

Tempore adverso. i. e. quum Sumus in adversis rebus constituti. ut, Adverso Reipublicæ tempore, apud Ciceronem. Idem 2. Verr. sed in alia significatione, Satisque feliciter anni jam adverso tempore navigasset. Hiemem significat, quæ navigantibus est maxime contraria.

Valetudo adversa: cui contraria est, Bona, secunda, prospera. Liv. 10. ab Urbe, Posthumium valetudo adversa Romæ tenuit.

Valetudinis adversa rimari. Tacit. 2. Ann. 69.

Ventus adversus, i. e. Contrarius. Ovid. 6. Epist. 7.
Quam libet adverso signatur epistola vento:
Hypsipyle missa digna salute fui.

Undæ rerum. Hor. 1. Epist. 2. 22. de Ulysse, — aspera multa.
Pertulit, adversis rerum immersabilis undis.

Adversus, cum dativo. Quintil. lib. 3. cap. 9. Adversum gratiæ an obnoxium.

Adversus alicujus, pro alicui. Tacit. lib. 3. Veneno eum a Lepida petitum illustrium domuum adversa.

Adversior, compar. Plin. lib. 32. cap. 4. Neque est testudine aliud salamandræ adversius. i. e. Magis contrarium.

Adversissimus, superl. Cæsar 3. Bell. Civil. 107. Qui Alexandria navigantibus sunt adversissimi venti.

Adversissimus & Secundissimus opponuntur. Cic. 10. Att. 9. Omnia enim secundissima nobis, adversissima illis accidisse videntur.

Adversum & frequentius pl. Adversa, absolute [δυσπραγία] pro Rebus adversis, quam vulgus Adversitatem vocat. Cic. ad Brutum 4. Nihil jam nobis adversi evenire potest.

Adversa vocant. Virgil. 9. Æn. 172.
Quos pater Æneas, siquando adversa vocarent,
Rectores juvenum, & rerum dedit esse magistros.

Adversis alicujus indolere. h. e. In adversis, vel Ob adversa. Ovid. 5. Trist. 5.

Adversis premi. Ovid. 5. Trist. 27.
Tot premor adversis: quæ si comprendere coner,
Icariæ numerum dicere coner aquæ.

Scandere in adversum. Quintil. de Demosthene loquens, lib. 11. cap. 3. Scandens in adversum continuabat quam posset plurimos versus. i. e. in arduo adscensu. V. Adversus clivum mox.

Adversum, & **Adversus**, [ἀντὶ, κατὰ, ἐναντίον] Præpositiones accusativæ indifferenter pro eodem accipiuntur. Plaut. Amph. 2. 2. 118. Mirum quin te adversus dicat. i. e. Tibi contradicat. Cic. 14. Att. 4. Si duriorem te præbes, non contendam ego adversus te. Cic. 3. Off. 103. Hostis legitimus adversus quem totum jus feciale est.

Adversum, pro Apud, authore Donato. Terentius Andr. 1. 5. 31. Sed nunc per opus est, aut hunc cum ipsa, aut me aliquid de illa adversum hunc loqui.

Adversum, pro Erga. Ter. And. 1. 1. 15. Id gratum fuisse adversum te, habeo gratiam. i. e. Tibi gratum. Cic. de Nat. Deor. 1. 116. Est enim pietas, justitia adversum deos. Idem 1. Off. 74. Officia adversus eos servanda a quibus injuriam acceperis. Idem 3. Fam. 13. Modestus adversus aliquem.

Adversum tendere. Virg. 6. Æn. 684.
Isque ubi tendentem adversum per gramina vidit
Æneam. h. e. Versus se venientem.

Adversum, pro Contra. i. e. E regione. Plin. lib. 3. cap. 5. Et Lerina adversum Antipolim.

Ab hac significatione dicitur Exadversum, pro E regione. Cic. 1. de Divin. 101. Ara enim Aio loquenti, quam septam videmus exadversus eum locum, consecrata est.

Adversum, nonnunquam postponitur. Sallust. in Jugurth. 146. 23. Jamque paulum a fuga aberant, quum Sylla, profligatis iis quos adversum ierat, rediens ab latere Mauris incurrit.

Adversus clivum agitabo quadrupedem, i. e. Contra montis ascensum: quale est siquis dicat, Adversus flumen navigare, quasi contra aquam. Vide Agitare equum, & supra ADVERSUS, Adj.

Adversum, Adv. pro Contra adverbio, & interdum pro Obviam. Plaut. Amph. 2. 2. 43. Huic eam adversum. Idem. Men. 3. 2. 22. Quis hic est, qui advorsum mihi fit? Sic, alicui adversum ire. i. e. Obviam; Plaut. Amph. 3. 3. 43. Proprie de servis dicitur, qui ibant ad domi-nos extra domum cœnantes, ut præsto essent & domum deducerent. Ter. Adel. 1. 1. pr. Storax, non rediit hac nocte a cœna Æschinus? Non servulorum quisquam, qui adversum ierant? V. ADVERSITOR.

Adversum quod, pro Contra quam. Plaut. Trin. 1. 2. 139. Adversum quod ejus me obsecravisset pater.

Adversus resistere. Nepos in Pelopida, 81. 7. Cum Thebanis sibi rem esse existimabant, & eos esse solos, qui adversus resistere auderent.

Adversus, pro Secundum. Ulpian. tit. 21. in suis Instit. Latinus Junianus, item is qui dedititiorum numero est, testamentum facere non potest. Latinus quidem, quoniam nominatim lege Junia prohibitus est: is autem qui Dedititiorum numero est, quoniam nec quasi civis Romanus testari potest, quum sit peregrinus: nec quasi peregrinus, quoniam nullius certæ civitatis civis est, ut adversus leges civitatis suæ testetur. i. e. Secundum leges.

Adverse, Adv. apud Gellium. 3. 16.

Adverso, are. Frequ. Idem quod Primit. Advertere. Plaut. Rud. 2. 2. pr. Animo advorsavi sedulo, ne herum usquam præterirem.

Adversor, [ἐναντιοῦμαι, ἀντίκειμαι] ari. Dep. ab Adversus, pro Contrario, derivatum. Plaut. Capt. 2. 3. 43. Neque me advorsatum tibi. Cic. 5. Verr. 81. Hanc Cleomenes vir amabat: veruntamen hujus libidini adversari nec poterat, nec audebat.

Adversari & repugnare. Cic. pro Sylla, 50. Ego vero quibus ornamentis adversor tuis? aut cuj dignitati vestræ repugno?

Infense adversari alicui. Cic. in Orat. 172. de Aristotele. Quis porro Isocrati est adversatus infensius?

Adversari rem aliquam. Tacit. 1. Ann. 28. 4. Sua facinora adversari deos lamentatur. Idem 1. Hist. 1. Sed ambitionem scriptoris facile adverseris. [Nisi Averseris, & Adverteris legendum.

Adversari, absolute positum. Ter. Phorm. 1. 25. Cœpi adversari primo.

Adversari contra, vel adversus. Plaut. Casin. 2. 3. 35.
— jam domuisti animum, potius ut quid vir velit
Fieri, id facias, quam adversere contra? Idem in Merc. 2. 3. 43.
Nolo tuam adversari adversus sententiam.

Adversans, antis. [ἐναντιούμενος] Cic. 2. de Orat. 187. Sed tantam vim habet illa, quæ recte a bono poeta dicta est flexanima, atque omnium regina rerum oratio, ut non modo inclinantem erigere, aut stantem inclinare, sed etiam adversantem & repugnantem, ut Imperator bonus ac fortis, capere possit.

Adversante natura quicquam facere, est quod vulgo dici solet, Contra naturæ inclinationem, i. e. Invita Minerva. Cic. de Senect. 71. Quod idem contingit adolescentibus, adversante & repugnante natura. Idem. 1. Off. 110. Nihil decet invita, ut ajunt, Minerva, id est, adversante & repugnante natura.

Adversatus, a, um. Idem Virg. 4. Æn. 127. Non adversata petenti annuit Cytherea. Tacit. 2. Ann. 67. 4. Paternis consiliis adversatus. Idem 14. Ann. 65. 1. Adversatus nuptiis Poppææ.

Adversarius, [ἀνταγωνιστής, ἀντίδικος, ἀντίπαλος] Proprie dicitur, Qui adversus nos litigat in judicio. Alio nomine dicitur Pars adversa: Sed hoc est generalius, quia & de fœmina, & de multis simul dici potest.

Adversaria. Cic. 2. Fam. 4. Est enim tibi gravis adversaria constituta & parata incredibilis quædam expectatio. Sic Adversaria dici potest mulier, quæ adversus nos judicio contendit.

Adversarius palam. V. PALAM.

Adversarius illius. Cic. de Arusp. Resp. 34. Ecquid sciat unum acerrimum adversarium Hermachi Theodosium, legatum ad Senatum a civitate libera missum, sica percussum.

Adversarius illi. Cic. pro Cluent. 94. Hic Tribunus plebis modestus, prudens, non modo, non seditiosus, sed etiam seditiosis adversarius.

Capere adversarium. V. CAPIO.

Convenit mihi cum adversario. V. CONVENIO.

Convincere adversarium authoritatibus & testibus. V. CONVINCO.

Adversarius acerrimus. V. ACER.

Capitalis. V. CAPITALIS.

Fortis. Cic. de Arusp. Resp. 40. Ut tanquam fortis in pugna vir, acceptis a forti adversario vulneribus adversis & honestis cadere videatur.

Gravis. Cic. in Vatin. 1. Nemo enim horum, aut ita te refutandum, ut gravem adversarium: aut ita rogandum, ut religiosum testem arbitrabatur.

Intendere se adversarium in aliquem. Cic. 8. Fam. 4. In evitandis eorum consiliis, qui se intenderant adversarios in ejus Tribunatum.

Valentiorem nactus adversarium. V. NANCISCOR.

Adversarius, Adj. [ἐναντίος] Oppositus, adversus. Cic. 2. de Orat. 156. Opinionem istorum studiorum, & suspicionem artificii, apud eos qui res judicent. oratori adversariam esse arbitror. Idem pro Cæcin. 5. Vis ea quæ juri maxime est adversaria.

Adversaria, n. pl. [ἐφημερίδες] Dicuntur Tumultuariæ quædam tabulæ, quæ ante tabularum confectionem perscribebantur, ne memoria rerum excideret: ut ex iis postea tabulæ justæ & æternæ fierent. Cic. pro Rosc. Com. 5. Nimium cito, ait, me indagare de tabulis, non habere se hoc nomen in codice accepti & expensi relatum confitetur, sed in adversariis patere contendit. Et rursus, 6. Quid est, quod negligenter scribamus adversaria? quid est quod diligenter conficiamus tabulas? qua de causa? Quia hæc sunt menstrua: illæ sunt æternæ. Hæc delentur statim: illæ servantur sancte. Hæc parvi temporis memoriam, illæ perpetuæ æstimationis fidem & religionem amplectuntur. Hæc sunt conjecta: illæ in ordinem confectæ. Itaque adversaria in judicium protulit nemo: codicem protulit; tabulas recitavit. Adversaria igitur, sunt Libri, in quibus res omnes sine ordine ad tempus memoriæ causa conjiciuntur. Codex vero est, in quo digeruntur, & ordine conscribuntur. Adversaria ex eo dici putant, quod adversa etiam parte scriptis implerentur, & per transversum quoque. Solebant autem veteres ex altera tantum parte scribere. Quod admonet Juvenal. illo versu, 1. Sat. 6.
Scriptus & in tergo, necdum finitus, Orestes.

Proinde Opisthographi dicebantur libri utrinque scripti. Plinius Junior de Plinio avunculo ad Macrum, lib. 3. Epist. 5. Electorumque commentarios centum sexaginta mihi reliquit, opisthographos quidem, & minutissime scriptos. Meminit Cælius, lib. 7. Antiq. Lect. cap. 21.

In adversaria referre. Cic. pro Rosc. Com. 8.

In adversariis jacere. Cic. pro Rosc. Com. 8.

Adversatio, onis. f. Tertul. adv. Gnost. cap. 5. Quid aliud est adversatio Idololatriæ atque Martyrii quam mortis & vitæ? Idem de Pudic. cap. 15. Adversatio immunditiarum.

Adversator, oris. m. [ἐναντιωτής] Qui adversatur. Unde fit

Adversatrix. Ter. Heaut. 5. 3. 4. Ullamne ego rem unquam volui, quin tu in ea re mihi adversatrix fueris Sostrata? Plaut. Most. 1. 3. 100. Nunc assentatrix scelesta est, dudum adversatrix erat.

Adversitor, [ἀπαντητής] Nomen est ab eo dictum, quod Adversum ire, pro Obviam ire, dicimus. Nam adversitores Romani Servos appellant, qui eunt adversum domino, illumque deducunt & reducunt. Unde apud Plaut. in Mostel. 4. 2. inducitur servus Adversitoris nomine, qui cum Phanisco adversum it domino suo potanti apud amicum. Ter. Adelph. 2. 1. pr.

Non rediit hac nocte a cœna Æschinus?
Neque servulorum quisquam, qui adversum ierant? Ubi Donatus, Proprie locutus est: nam Adversitores dicuntur.

Adversitas, [ἐναντιότης] denom. a nomine Adversus, a, um; est (ut sic dicam) Contrarietas ac Repugnantia. Plin. lib. 11. cap. 25. Magna, inquit, putatur esse scorpionibus adversitas cum stellionibus. h. e. Stelliones & scorpiones creduntur sibi invicem adversari, contrariique ac infesti esse.

Adversio, onis. Inde sunt locutiones illæ, Adversione emere, vendere, conducere, locare. V. aversio.

Adverto, ti, sum, [ἐπιστρέφω] ĕre. est Aliquo (h. e. Ad aliquid) vertere. Cui contrarium est, Avertere. Veteres per o scribunt Advortere.
Advertere se aliquo. Terent. Eun. 2. 3. 50. Illa sese interea commodum huc advorterat, In hanc nostram plateam.
Advertere urbi agmen. Virg. 12. Æn. 555. i. e. Contra urbem, ait Servius. Sic Adverti Orienti, & similia. Columel. lib. 3. cap. 12. 6. Ut in locis frigidis meridiano vineta subjiciantur: tepidis Orienti advertantur. h. e. Vertantur ad Orientem.
Advertere [ἐνθυμεῖσθαι] per metaphoram pro Animadvertere, attendere, & quasi observare. Ter. Heaut. 4. 1. 44. Non adverti primo.
Animum advertere, pro eodem. Ter. Eun. 3. 1. 7.
Animum advertere, pro Intelligere. Ter. Phorm. 5. 7. 16. Postquam tantopere id vos velle animum advorteram.
Advertere animum hæc, pro Vertere animum ad hæc. Lucret. lib. 2. 124.

Hoc etiam magis hæc animum te advertere par est
Corpora, &c.

Advertere, sine adjecto, pro Intelligere. Plin. lib. 8. cap. 10. Hausta hirudine, quam vulgo sanguisugam cœpisse appellari adverto.
Advertere animum, aliter præterea dictum, pro Diligenter observare atque curare: & aliquando pro Attendere ad ea quæ dicuntur. Liv. 4. 45. Adverterent animos ne quid novi tumultus Labicis oriretur.
Animo, Diligenter considerare. Plin. lib. 22. cap. 1. Equidem & formæ gratia, ritusque perpetui in corporibus suis aliquas exterarum gentium uti herbis quibusdam, adverto animo. Quod Cicero dixit, Animadverto. Multa Plinii exemplaria habent, Animum.
Aliquid graviter. Ter. Heaut. 3. 3. 9. Diligenter adverte de librariis. Cic. 4. Att. 4.
Advertebatur, impersonaliter. Cic. 1. Fam. 1. Nam advertebatur Pompeji familiares assentire Volcatio. Lamb. Advertebantur.
Advertunt hominem res insigniores, aut novæ, aut admirandæ. Plin. 1. Epist. 10. Multa in Euphrate sic eminent, & relucent, ut mediocriter quoque doctos advertant & adficiant. Loquitur de Euphrate quodam suæ ætatis philosopho, & in nonnullis exemplaribus est, Vertant, h. e. Attentiores faciant ad considerandum, & quasi In admirationem convertant.
Advertere aliquem ad aliquid. Sil. Ital. lib. 16.

Illum ego ad incensas trepidantem & sæva paventem
Advertam patriæ sedes.

Animos monitis. Ovid. 15. Met. 140.
Animos ad religionem. Lucret. lib. 3. 54.
Animum levissimis. Tacit. 13. Ann. 49.
Aures ad vocem. Ovid. 1. Fast. 179.
Aures monitis. Propert. 1. 1. 37.
Aurem fabulis. Martial. 6. 64.
Cursum aliquo. Ovid. 3. Met. 636.
Mentem. Virg. 8. Æn. 440.
Numen lusibus. Ovid. 2. Trist. 223. ad Augustum Cæsarem.
Oculos. Plin. in Paneg.
Pedem ripæ. Virg. 6. Æn. 386.
Vultum alicui rei. Ovid. 8. Met. 482.
Durius, i. e. Gravius coërcere. Tacit. 3. Ann. 52.
In aliquem, pro Animadvertere, sive Punire. Tacit. 5. Ann. 9. Placitum posthac ut in reliquos Sejani liberos adverteretur.
Advertere, subaudi Proram vel Navem, i. e. Appellere, advenire. V. Drakenb. ad Sil. 1. 288.

Advertens, entis. i. e. Animadvertens. Ovid. 14. Met. 270.
— advertens pensas examinat herbas.

Advertor, V. in activo.

Advesperascit, [συσκοτάζει] Instat vesper. i. e. Vespertinum tempus. Et est de verbis quæ Grammaticis dicuntur Exemptæ actionis. Ter. And. 3. 4. 2. Jam advesperascit. Plin. lib. 7. cap. 52. Deinde quum advesperavisset. Cic. 4. Verr. 147. Quum jam advesperasceret, discessimus.

Advigĭlo, [προσαγρυπνέω] Diligenter vigilare, & per translationem, Alicui rei incumbere, operam dare. Ter. And. 4. 1. 50.

— nam satis credo, si advigilaveris,
Ex unis geminas mihi conficies nuptias.

Heus tu, advigila. Plaut. Ad significat intentionem & est ἐπιτατικὸν, ut in Adamare. H. St.
Si advigilamus pro rei dignitate. Cic. de Petit. Conf. 44.
Advigilare ad aliquid. Cic. 2. de Legib. 29. Ei colendæ virgines præsint, ut advigiletur facilius ad custodiam ignis. h. e. Diligenter vigiletur juxta ignem, ne extinguatur.
Alicui. Tibul. 2. 6.
Advigilantia pila somnis regum. h. e. Regibus dormientibus. Stat. 1. Theb. 147.

Non impacatis regum advigilantia somnis
Pila, nec alterna ferri statione gementes
Excubiæ.

Advivo, [ἐπιζῆν] Idem quod simplex Vivo, sed est verbum rarissimum. Plin. lib. 15. cap. 18. Eadem autem fortuito fatu advivit in medio foro. Sic legit Hermolaus, cum alia exemplaria habeant Vivit. Scævola in l. Alumnæ. D. de adim. leg. Et alibi in Pandect. frequenter. Inscriptio vetus apud Gruterum, p. 1145. n. 8. CONIVGI CVM QVO ADVIXIT SINE QVERELA. Et p. 1115. n. 8. ADVIVENTE EO.

Adulas, [Ἀδούλας] Mons Germaniæ, qui Alpibus Rhæticis sive monti Sancti Gotthardi ab ortu connectitur, continenti quidem jugo: ut Alpium vel brachium vel majus cornu dici queat. Adyas vocatur Alciato, quasi Inaccessus. V. Rhæticæ Alpes, In rhætia. & supra advallas.

Adūlis, [Ἄδουλις] Civitas Æthiopiæ, quæ & Panos insula dicitur. Oppidani dicuntur Adulitæ. V. Stephan.

Aduliton, Ἀδουλιτῶν Ptolemæo, Oppidum est maritimum in Troglodytarum regione, sive ea Æthiopiæ parte, quæ sub Ægypto ad mare spectat, commune Æthiopum & Troglodytarum emporium, a servis, qui a dominis profugerant, conditum, unde & nomen habet, ut indicat Plin. lib. 6. cap. 29.

Adūlor, [κολακεύω, θωπεύω, ὑποθωπεύω, μειλίσσομαι] ari. Assentari. Adulatio, inquit Nonius, est Blandimentum proprie canum: quod & ad homines tractum consuetudine est. Valla lib. 5. 56. Adulari, est Inservire & captare, ut favorem emereamur quoquo modo, vel voce, vel gestu. Estque tractum ἀπὸ τοῦ δούλου, quod est servus. Et sane Adulari, servile est, non liberale & ingenuum. Sed ab Alludendo, vel ab Accedendo & ludendo duci, Festo placet; ibidem Dacerius monet in MSS. legi Adolari pro Adollari, ut sit quasi Ad ollam ire, ollam sectari, quod Parasitis solenne. Ovid. 14. Met. 46.

Agmen adulantum media procedit in aula.

Aperte adulantem nemo non videt. Cic. in Lælio 99.
Adulor aliquem. Cic. 2. de Divin. 6. Adulatus fortunam alterius. Columel. lib. 7. cap. 12. de canibus, Illi quoque furem adulantur. Cic. 1. Off. 91. Cavendum est, ne assentatoribus patefaciamus aures, nec adulari nos sinamus. Quod quidam passive dictum putant. Non desunt tamen qui active.
Adulari alicui. Quintil. lib. 9. cap. 3. Verborum vero figuræ & mutatæ sunt semper, & utcunque valuit consuetudo, mutantur. Itaque si antiquum sermonem nostro comparemus, pene jam quicquid loquimur, figura est: ut, Huic rei invidere, non ut omnes veteres, & Cicero præcipue, hanc rem: &, Incumbere illi, non in illum: ,&, Plenum vino, non vini: &, Huic, non hunc Adulari, jam dicitur: & mille alia: utinamque non pejora vincant. Quo loco Quintil. dictionis Ciceronianæ se valde negligentem ostendit. Totum siquidem contra esse horum verborum exempla in hoc opere demonstrant.

Adūlo, Vetuste dictum pro Adulari. Cic. 2. Tusc. 24.

Tum Jecore opimo farta, & satiata affatim,
Clangorem fundit vastum: & sublime advolans
Pinnata cauda nostrum adulat sanguinem. i. e. Detergit & palpat.

Turnebus. Lucret. lib. 5. 1072. de canibus.

Longe alio pacto gannitu vocis adulant.

Adulandi libido. Tacit. 4. Hist. 49.

Adulātio, onis. f. [κολακεία, θωπεία] Cic. 2. de Nat. Deor. 158. Canum vero tam fida custodia, tamque amans dominorum adulatio.
Adulatio, in altero significatu. Cic. in Lælio 91. Nullam in amicitiis pestem esse majorem, quam adulationem, blanditias, assentationem.
Absurda adulatio. Tacit. 3. Ann. 47.
Fœdissima adulatio. Tacit. lib. 3. 57.
Fœdis adversus Neronem adulationibus. Idem 15. Ann. 59.
Gliscens. Tacit. 1. Ann. 14.
Indecora. Suet. in August. 3. 4.
Quæsitior adulatio, h. e. Exquisitior. Tacit. 3. Ann. 57.
Segnis. Tacit. 1. Hist. 36.
Tristi Adulatione adversus superiores. Tacit. 11. Ann. 21.
Adulatio in aliquem. Tacit. 1. Ann. 13. Multa patrum & in Augustam adulatio.
Semper magnæ fortunæ comes adest adulatio. Paterc. lib. 2. 102.
Adulationem induere. Tacit. 5. Ann.
Demitti in adulationem. Tacit. 14. Ann.
Lapsos in adulationem cohibebat ipse. Tacit. 4. Ann. 6.

Adulātor, [κόλαξ, κολακευτής] Assentator. Qui ficto amore, & obsequio, gratiam ac favorem captat: est igitur Adulatori contrarius Amicus verus: nempe qui nihil simulat apud eum quem amat, sed libere & ex animo facit ac dicit omnia. Adulator, homo levis atque fallax, ad voluptatem facit ac dicit omnia, nihil ad veritatem. Ex Cic. in Lælio 91. extr. Ubi tamen h. v. non utitur. Sed ad Herenn. 4. 29.

Adulatorius, Adj. [θωπικός] Tacit. 6. Ann. 32. Vitellius formidine C. Cæsaris, familiaritate Claudii, turpe in servitium mutatus, exemplar apud posteros adulatorii dedecoris habetur.

Adulātrix, icis. [κολακεύτρια] Quæ adulari solet. Treb. Poll. Claud. C. 3. extr.

Adulatus, a, um. Partic. i. e. Humi prostratus. Val. Max. 4. 7. ext. 2. Mater Darii more Persarum Ephestionem adulata. conf. Eund. 6. 3. ext. 2.

Adulatus, ûs. m. Gloss. Vet. Adulatus, κολακεία.

Adulatorcŭlus, i. m. dimin. Parvus adulator. Cathol.

Adulatorie, Adv. August. Epist. 148. pr. Si perfunctorie atque adulatorie res agatur. conf. Nonium 1. 203.

Adulanter, aliud Adv. Fulgent. Contin. Virg. p. 153. Vanæ laudis appetitus falsa adulanter ingesta, velut propria reputat.

Adulābĭlis & e, Qui blanditiis moveri potest. Ennius apud Nonium 2. 669. Huic est animus propitiabilis, ita & adulabilis. Sic, Adulabilis sermo, sententia, Ammian. 14. 11. & 31. 12. in Valente & Gratiano. Vicit tamen funesta principis destinatio & adulabilis quorundam sententia regiorum. H. St.

Adulter, ĕri. [μοιχός] Unde fœmininum Adultera. Festus, Adulter & Adultera dicuntur, quia & ille ad alteram, & hæc ad alterum se conferunt.
Adulter in aliqua. Tacit. 3. Ann. 24.
Adulter omnium cubiculorum. Cic. in Sallust. 21. Tu omnium mensarum assecla, omnium cubiculorum in prima ætate pellex, & idem postea adulter.
Callidus adulter. Ovid. 1. Amor. 10. 4.
Dardanius. h. e. Paris. Virg. 10. Æn. 92.
Fraternus. h. e. Thyestes, qui cum Merope fratris sui Atrei uxore adulterium fecit. Stat. 5. Sylv. 58.
Nitidus. i. e. Comptus. Hor. 3. 24. 20.
Nocturnus. Hor. 3. Od. 16. 4.
Obscœnus. Claud. de Bell. Gild. 15. 156.

Secretus. Juven. 6. Sat. 236.
Abditus interea latet, & secretus adulter.
Sororis adulter Clodius. Cic. pro Sext. 39.
Temerarius. Ovid. 2. Fast. 335.
Adultera alicujus. Ovid. 10. Met. 346.
Tunc eris & matris pellex, & adultera patris?
Clavis adultera. Ovid. 3. de Arte Am. 46. 3. V. Adulterinus.
Conjux. Ovid. 3. Amor. 4. 37.
Mens. Ovid. 3. Amor. 4. 5.
Turpis. Ovid. 13. Epist. 133.
Virgo. Ovid. 6. Epist. 133.
Turpiter illa virum cognovit adultera virgo. Virgo, ad Ætatem refertur.
Adulter, per synecdochen speciei pro genere, pro Amatore. Hor. 1. Od. 33. 9.
Quam turpi Pholoë peccet adultero, Sic alibi sæpe. Ovid. 2. de Arte Am. 637.
— cum nominis extat adulter, i. e. Qui per mendacium gloriatur de amoribus fœminæ.
Adultera, dictum de brutis. Plin. lib. 8. cap. 16. Odore pardi coitum sentit in adultera leo, totaque vi consurgit in pœnam.

Adulterio, ōnis. Idem quod Adulter. Citat Laberium Nonius, quem siquis legere, ut ille ait, voluerit, ibi inveniet, & fidem nostram sua diligentia adjuvabit. V. & Gell. lib. 16. cap. 7.

Adultĕro, [μοιχεύω] are. Verbum a nomine Adulter derivatum: Adulterio stuprare. Suet. in Aug. cap. 67. Adulterare matronas. Absolute Cic. 1. de Legib. 43. Latrocinari, adulterare, testamenta supponere. Hinc per metaphoram pro Arte aliqua quidpiam pro vero assimulare, atque ita rem sinceram corrumpere. Plin. lib. 12. cap. 7. Piper longum facillime adulteratur Alexandrino sinapi. Cic. pro Rosc. Com. 17. Adulterare tabulas.
Adulterare rebus exteris. Plaut. Bacchid. 2. 3. 34. Ubi interpres, Adulterare rebus exteris. i. e. Fraudem injicere rebus alienis.
Adulterare, per translationem dictum: ut, Adulterare judicium, pro Corrumpere. Cic. de Amicit. 94. Quum autem omnium rerum simulatio est vitiosa (tollit enim judicium veri, idque adulterat) tum amicitiæ repugnat maxime.
Jus adulterare pecunia. Cic. pro Cæcin. 73. Quod enim est jus civile, quod neque inflecti gratia, neque perfringi potentia, neque adulterari pecunia possit?
Naturam. Cic. in Partit. 90. Voluptas naturam boni fallaciter imitando adulterat.
Rationes domini adulterare. Ulp. l. 1. in fin. ff. De servo corr. Vel actori suasit, sive verbis, sive pretio, ut rationes dominicas intercideret, vel adulteraret, vel etiam ut rationem sibi commissam turbaret.

Adultĕror, pass. ari. Hor. Epod. 16. 31.
Mirus amor, juvet ut tigres subsidere cervis,
Adulteretur & columba milvio. h. e. milvio per adulterium ineatur.

Adultĕror, [μοιχεύομαι] ari. dep. Adulterium committere. Cic. 1. Off. 128. Latrocinari, fraudare, adulterari, turpe est, sed dicitur non obscœne. Al. Adulterare.

Adulterata, h. e. Adulterio stuprata. Suet. in Cæs. 48. Libertum gratissimum, ob adulteratam equitis Romani uxorem (quanquam nullo querente) capitali pœna affecit.
Adulteratæ reliquiæ Gallorum, i. e. Aliena gente mixtæ. Flor. 2. 11. 3.

Adulteratus, [κίβδηλος] Partic. Quod alienæ rei admistione corruptum est. Alio nomine Falsum etiam a Plinio dicitur. Huic opponitur Sincerum. Laserpitium adulteratum gummi. Plin. lib. 19. cap. 3.
Adulteratus nidus. Plin. lib. 10. cap. 9.

Adulterator, oris. Idem est quod Corruptor & Depravator: ut, Adulteratores monetæ in l. aut facta. in fin. D. de pœnis.

Adulteratrix, īcis. f. Adultera. Gloss. Vet. μοιχαλὶς, Adulteratrix.

Adulteratio, onis. f. Gloss. Cyrilli, Adulteratio παραχάραγμα: sicut ibidem Adulterator παραχαράκτης est, legitur etiam in Lemmatis Plinianis, quæ post præfationem loco primi libri visuntur, ad lib. 12. n. 20. in odoribus aut condimentis dicuntur Adulterationes.

Adulterinus, [κίβδηλος] Adj. Quod pro vero assimulatum est: ut Adulterinum signum: i. e. Alieno annulo factum, inquit Festus. Cic. pro Cluent. 41. Testamentum in alias tabulas transcriptum, signis adulterinis obsignavit.
Adulterina moneta, V. Moneta.
Adulterinum symbolum. Plaut. Bacch. 2. 3. 31. — infit dicere, Adulterinum, & non eum esse symbolum. i. e. Signum. Festus.
Nummum adulterinum, & Clavem adulterinam dicimus: vulgus dicit Falsus nummus, Falsa clavis, &c. Cic. 3. Off. 91. Si sapiens adulterinos nummos acceperit imprudens pro bonis.
Adulterinum, interdum dicitur quasi Ex adulterio procreatum. Plin. lib. 10. cap. 3. Et si conniventem humectantemque animadvertit: præcipitat e nido, velut adulterinum & degenerem. Loquitur de aquilæ pullo.

Adulteritas, pro Adulterio a Laberio nimis licenter dictum, teste Gellio lib. 16. cap. 7.

Adulterium, [μοιχεία] a nomine Adulter, Genus est criminis. Papinianus in l. 6. §. 1. D. ad leg. Juliam de adult. Lex Julia stuprum & adulterium promiscue καὶ καταχρηστικώτερον appellat: Sed proprie Adulterium in nuptam committitur, propter partum ex adultero conceptum, composito nomine: Stuprum vero in virginem viduamve committitur: quod Græci φθορὰν sive διαφθορὰν appellant. Hanc Papiniani definitionem Valla lib. 6. cap. 45. approbat: illud tamen addens, Legem Juliam recte hæc duo promiscue appellasse: non quod omne stuprum sit adulterium: sed quod omne adulterium sit stuprum.
Adulterium, per metaphoram dictum, Plin. lib. 9. cap. 40. Juvatque ludere impendio, & lusus geminare miscendo iterum, & ipsa adulterare adulteria naturæ: sicut testudines tingere, argentum auro confundere, ut electra fiant: addere his æra, ut Corinthia. Eadem ratione dicuntur arborum adulteria, h. e. insitiones. Idem lib. 17. cap. 1. 8. Ob hoc insita & arborum quoque adulteria excogitata sunt, ut nec poma pauperibus nascerentur.
Adulteria mercis. Plin. lib. 19. cap. 3. Ad mercis adulteria succum ipsum, in vasa conjectum, admixto furfure, subinde concutiendo, ad maturitatem perducebant. Alibi Fraus ab eodem dicitur.
Labes adulterii. Ovid. 3. Am. 5. 44.
Fœdum matris adulterium. Ovid. 8. Met. 156.
Impurum Catull. de coma Beren. 84.
Obscœnum. Ovid. 2. Trist. 212.
Sordidum. Liv. lib. 1.
Turpe. Juvenal. 11. Sat. 175.
Cogere adulterium. Ovid. 2. de Arte Am. 367.
Cogis adulterium dando tempusque locumque.
Committere. Quintil. lib. 7. cap. 4.
Committere in aliquam fœminam. Ulpian. in l. 1. §. si quis. D. de offic. præfect. urb. Si quis servum suum adulterium commisisse dicat in uxorem suam, apud præfectum urbi erit audiendus.
Facere adulterium malum cum aliquo. Catul. ad Januam 37.
Inire adulterium. Paterc. lib. 2. P. Clodius infamis etiam sororis stupro, & actus incesti reus, ob initum inter religiosissima populi Romani sacra adulterium.
Adulterio nobilitatus. V. Nobilis.
Adulteriis cælata vasa. Plin. lib. 14. cap. 22. i. e. in quibus cælata sunt adulteria.

Adultus, V. Adoleo.

Adumbro, [ἐπισκιάζειν] are. Umbram exhibere, sive Umbram tegendo facere. Columel. lib. 5. cap. 5. Sub ortu caniculæ palmeis tegetibus vineas adumbrabat.
Adumbrare est Pictorum verbum, & quadantenus aliquid deformare & exprimere significat: non primis tantum lineis, velut vulgo interpretantur, circumscribere, sive delineare. Nimirum Adumbrare Latinis, quod σκιαγραφεῖν Græci dicunt: Adumbratio σκιαγραφία. Atqui Sciagraphia non est lineatio, quæ Ichnographia & Orthographia absolvitur; sed est, quæ addit umbras, & oculis non modo lineas exhibet, sed explicatiores etiam rerum species subjicit, ut Bernardus Baldus recte interpretatur. Nempe Pictores primum lineamenta ducunt futuræ imaginis (hæc Ichnographia est) deinde inducunt colores, qui addunt umbram, atque sic paulo expressiorem speciem exhibent, non tamen perfectam. Hæc Adumbratio igitur est, cui postea accedit manus ultima: cum omnia ad exactam elegantiam ac venustatem expoliuntur. Et hanc ob causam Aristoteles Rhetor. 3. 12. genus dicendi, quo in deliberativis causis utimur, σκιαγραφίαις comparat, & Illi ideæ, quæ in demonstrativo genere adhibetur, opponit. Hoc enim ut omnium accuratissimum & ornatissimum vult; ita illud, si exquisitum minus excultumque sit, maxime probat. Quintil. 7. 10. Nam quis pictor omnia, quæ inferum natura sunt adumbrare didicit? Sed percepta semel imitandi ratione, assimulabit quicquid acceperit. [Sane videntur Veteres picturam ἁπλῶς h. v. intelligi voluisse; Sculptura enim expressis Adumbratas opponunt imagines. Cæterum de Sciagraphiæ notione aliter Græv. ad loc. Cic. pro P. Sulla, qui infra legitur, Athenag. Apolog. p. 19. ed. Steph. Unde constat id vocabulum veteres de Monogrammo quoque pictura proprie usurpasse, quæ nullas umbras exhibet, quicquid V. C. cujus verba ex Lipsiensi Thes. huc descripta fuerunt, opinatur.
Adumbrare & Exprimere, contraria. Cic. pro Cœlio 22. Permulta maximarum non expressa signa, sed adumbrata virtutum.
Idem 3. Tusc. 3. Est enim gloria solida quædam res & expressa, non adumbrata. [Conjungit tamen utrunque v. tanquam Synonyma Quintil. Decl. 10. 11.
Adumbrare, pro Imitari. Cic. 3. de Orat. 16. Idipsum fumus in eorum sermone adumbrare conati.
Imitari atque adumbrare. Cic. 2. de Orat. 194. Quare nolite existimare meipsum, qui non heroum veteres casus fictosque luctus vellem imitari atque adumbrare dicendo, &c.
Adumbrare morem alicujus. V. Mos.
Res fictæ & adumbratæ. Cic. de Amicit.
Adumbrare, Quavis ratione quidpiam assimulare. Cic. 3. Verr. 77. Adumbratus publicanus. i. e. Cujus nomen tegeret, & obumbraret Prætoris redempturam: qui quum ipse revera publicanus esset, nomine Æschrionis accommodato utebatur. Hæc Budæus. Cic. pro Domo sua, 80. Quod si non fuit, quid te audacius, qui ejus nomen incideris? quid desperatius, qui ne ementiendo quidem potueris authorem adumbrare meliorem?
Comitia adumbrata. Cic. 2. contra Rull. 30.
Dii adumbrati. Cic. 1. de Nat. Deor. 75. Cedo mihi istorum adumbratorum Deorum lineamenta atque formas.
Indicium adumbratum. Cic. pro Sulla, 52. Sed quoniam Cornelius ipse, etiam nunc de indicando dubitat, ut dicitis, informat ad hoc adumbratum indicium, filium.
Intelligentia. Cic. 1. de Legib. 59. Quoniam principio rerum omnium quasi adumbratas intelligentias animo ac mente conceperit: quibus illustratus sapientia duce, bonum virum, & ob eam ipsam causam cernat se beatum fore.
Lætitia. Tacit. 4. Ann. 31. 2. h. e. Ficta & simulata lætitia non vera.
Opinio virtutis. Cic. 5. de Fin. 69.
Suffragia. Cic. de Lege Agr. 31.

Adumbratio, ōnis. f. [ἐπισκίασις] Cic. de Perfect. Orat. 103. Nulla est enim ullo in genere laus oratoris, cujus in nostris orationibus non sit aliqua, si non perfectio, at conatus tamen, atque adumbratio. h. e. Rei veræ similitudo ac repræsentatio.

Adumbrātim, Adv. [ἐπισκιασμένως] Subobscure, non aperte. Lucret. lib. 4. 363.
Non tamen ut coram quæ sunt, vereque rotunda,
Sed quasi adumbratim paulum simulata videntur.

Aduncus, [ἐπικαμπής] Adj. Proprie dicitur, Quod quasi ad nos (i. e. versus nos) uncum sive incurvum est: quale est, Aquilæ rostrum, & canum, leonum, similiumque ungues. Huic opponitur Reduncus. Liv. 1. 18. Dextra manu baculum sine nodo aduncum tenens, quem lituum appellaverunt. Cic. pro Cluent. 180. Se nuper in auctione quadam vidisse in rebus minutis aduncam ex omni parte dentium & tortuosam venire serrulam.
Aratrum aduncum. Ovid. 2. Met. 286.
Arcus. Ovid. 4. Epist.
Corpuscula curvata, & quasi adunca. Cic. 1. de Nat. Deor. 66.
Cymba. Ovid. 1. Met. 290.
Dentes aprorum. Ovid. 10. Met. 550.
Falx. Ovid. 14. Met. 628.
Ferrum. Ovid. 9. Met. 128.

Hamus. Ovid. 13. Met. 934.
Naris. Lucan. lib. 2.
Naso adunco aliquem suspendere, Spernere, subsannare, fastidire, irridere. Acron. Hor. 1. Sat. 6. 5.
Os. Ovid. 12. Epist. 16. — oraque adunca boum.
Pedes aquilæ. Ovid. 6. Met.
Præpes Jovis adunca. h. e. Aquila. Ovid. 6. Fast. 196.
Puppis. Ovid. 14. Met. 550.
Rostrum avis. Plin. lib. 11. cap. 37. Et acuta volucribus rostra, eadem rapto viventibus adunca.
Ungues. Cic. Tusc. 24.
Vomer. Ovid. 2. Fast. 295.

ADUNCĬTAS, Ipsa (ut sic dicam) incurvitas, ut Aduncitas rostri. Plin. l. 8. c. 27. & l. 12. c.49. Cic. 2. de Nat. Deor. 122. Rostrorum aduncitate.

ADUNICATÆ, Populi in Gallia Narbonensi commemorantur a Plin. lib. 3. cap. 4.

ADUNDO, are. ap. Marcellin. l. 31. p. 516. Francf. nisi est error pro Abundare. H. St.

ADŪNO, [ἑνόω] are. In unum cogere, & quasi Conglobare, verbum rarissime lectum.

ADUNĀTUS, a, um. Plin. l. 19. c. 2. de Sparto. Vulsum fascibus in acervo adunatum biduo. [Sed Hard. ex MSS. edidit Animatum. q.V. Dalec. ex duobus MSS. profert, Vmmatum. Forte Viminatum, si commate post Vulsum, distinguas. V. l.
Sæpe hoc participio Justinus usus est: ut 7. 2. 12. Adunatæ gentes variorum populorum. Et 15. 4. 22. Adunatis omnium sociorum copiis. Item 24. 1. 5. Adunato exercitu, &c. Adde Borrich. Cogit. p. 40. sic & Pallad. 4. 10. extr. Germen adunatum. Gloss. Gr. Lat. μονόχωρος ἐν πινάκι, Adunatus in tabula. Si Nonio 4.10. credimus,ipsi etiam Ciceroni Off. 3.c.8.vindicanda vox est,ubi scripsisse dicitur: Et si tum animum attenderis, turpitudinem videas adunatam,&c. sed Adjunctam hodie ibi legimus.

ADUNATIO, ōnis. f. apud Cypr. Epist. 57. 1. extr. Epist. 61. 1. sive Oxon. Edit. Epist. 60. & 62.

ADVŌCO, [προσκαλέομαι, ἐπικαλέω, μεταπέμπω] Generaliter est Arcessere: Proprie autem ad Jus pertinet, & significat Homines vel patrocinii, vel consilii, vel testimonii causa convocare. Hotoman. Ter. Phorm. 2. 1. 83. Amicos advocabo, ad hanc rem qui adsient. Cic. pro Quintio 5. In his, quos tibi advocasti, viris electissimis civitatis. h. e. Quos tibi assessores, & in judicando vocasti adjutores,quos in consilium adhibuisti. Pomponius in l. si procurator. D. Rem ratam haberi. In id committitur stipulatio, quod intersit agentis. Et ideo sæpius ex ea stipulatione agi potest, prout interfit agentis in eo quod litigat, quod consumit, quod advocat, quod damnatus solvit. Advocat, h. e. Advocatos arcessit.
Advocor causæ. Quintil. lib. 11. cap. 1. Etiam in iis causis quibus advocamur, earum differentia diligenter est custodienda.
Advocare ad consultandum, aut ad aliud agendum, idem significat quod simplex Vocare. Cic.12. Att. Nam quod non advocavi ad obsignandum, primum mihi non venit in mentem.
Ad concionem, pro eo quod est, Vocare ad concionem. Nam sine præpositione proprie dicimus, Advocare concionem. Liv. 4.
Concionem. Cic. 5. Verr. 185. & de lege Agr.
Consilium. Cic. in Vatin. 15.
Animum ad seipsum. Cic. 1. Tusc. 75. Nam quid aliud agimus, quum a voluptate, i. e. a corpore, quum a re familiari, quæ est ministra & famula corporis,quum a republica,quum a negotio omni sevocamus animum? Quid, inquam, tum agimus, nisi animum ad seipsum advocamus, secum esse cogimus, maximeque a corpore abducimus?
Advocare, Advocati officio fungi. Sen. lib. de Brevit. Vitæ cap. 2. Hic advocat, hic adest, ille periclitatur, ille defendit, hic judicat.
Omnes illi,qui te sibi advocant,tibi abducunt. Idem c.7. de Brev.Vit. H.St. [Verum non qui Advocati officio Advocati fungitur, sed qui Adest potius.
Aliquem contra alterum, Cic. pro Quintio, 71.
In consilium. Cic. Frag. Ep.
In consilia. Quintil. lib. 3. cap. 10.
In cœtum. Virg. 5. Æneid. 44.— In cœtum advocare socios.
Advocare artem. Cic. 4. Acad.
Advocatur India in eo cibi genere. Plin. lib. 15. cap. 26. Inque alio cibi genere India advocatur, in alio Ægyptus.
Artes advocare. Ovid. 7. Met. 138.
Enses. Sil. Ital. 17.
 Ergo asper monitis frustra nitentibus enses
 Advocat. i. e. Poscit.
Genus in planctum. Sen. Herc. OEt. 1862.
Sacramentum in alicujus nomen. Tacit. 1. Hist. 55. In Senatus populique Romani obliterata jam nomina, sacramenta advocabant. h. e. In S. P. Q. R. verba jurabant.
Ventos. Stat. lib. 1. Achil. 219.
Vires omnes. h. e. Totis viribus conari. Sen. Medea 7.
 — hoc age: omnes advoca
 Vires, & artes.
Advocasse, Provocasse, teste Nonio. Lucil. lib. 29. Amicos hodie cum improbo illo audivimus Lucilio advocasse.
Advocari ægro, h. e. ad ægrum. Ovid. de Remed. Am. 110.
Advocare, pro Allicere. Plin. 1. Epist. ult. Tranquilli mei stomachum multa solicitant, vicinitas urbis, opportunitas viæ, mediocritas villæ, modus ruris, qui advocet magis quam distringat. h. e. Qui delectet magis quam occupet. Alii legunt Avocet: interpretanturque,A curis urbanis removeat. [Rectius. V. Avoco.

ADVOCANS, antis. Vulg Int. Matth. 18. 2. Advocans Jesus parvulum statuit eum in medio eorum.

ADVOCATUS, [συνήγορος, παράκλητος] Qui defendit alterum in judicio, aut Patronus dicitur, si orator est: aut Advocatus, si aut jus suggerit, aut præsentiam suam commodat amico: aut Procurator, si absentis negotium suscipit: aut Cognitor, si præsentis causam novit, & sic tuetur ut suam. Ascon. Pæd. in Divinat. 11. Cic. 7. Fam. 14. Quod si scribere oblitus es, minus multi te advocato causa cadent. [i. e. te consulto. Solebant enim Clientibus suis & scripto & verbis cavere JCti, in quibus Trebatius fuit. Alioqui Advocatorum opera quæ fuerit, & quomodo litigantibus adesse consueverint pulcre vides in Terentii Phormione expressum Act. 2. Sc. 4. Quintiliani demum ac Plinii Junioris temporibus ad Patronos vel Causarum actores id nomen fuit translatum.
Advocatus, ait Valla l. 4. Quicunque adest alteri in causa, officii gratia, Advocatus appellatur, etiam si nihil dicat neque agat, sed qui tantum paratus sit defendere. Ter. Eun. 4. 6. 25. Volo ego adesse hic advocatos nobis in turba hac. Cic. pro P. Sylla 81. Consul de pecuniis repetundis Catilinæ fuit advocatus.
Advocatus,pro Patrono,seu Causidico,sive pro Eo qui causam agit, Ulpian. l. 1. D. de var. & extraor. cognit. Advocatos accipere debemus omnes omnino qui causis agendis quo quo studio operantur. Atque his causarum actoribus honorarium seu merces sua solvebatur. V. Ulpian. itemque Torrent. ad Sueton. Ner. c. 17. Quintil. l. 12. c. 1. Frequenter autem accidit, ut iis etiam vera dicentibus fides desit: videaturque talis advocatus, malæ causæ argumentum. Aliquanto post, Non enim forensem quandam instituimus operam, nec mercenariam vocem, nec (ut asperioribus verbis parcamus) non inutilem sane litium advocatum, quem denique causidicum vulgo vocant.
Advocatus asto cuipiam. V. Asto.
Per advocatum defendi. V. Defendo.
Advocatus eo, aut venio amico. Cic. 1. Off. 32. Ut si constitueris te cuipiam advocatum in rem præsentem esse venturum.
Invocare advocatum ad causam defendendam. Cic. 2. de Orat. 196.
Advocatum Plautus pro Teste rogato accipit in Pœn. 3.6.11. Factum a vobis comiter, bonam dedistis Advocati operam mihi,&c. Verba sunt Agorastoclis ad testes quos advocaverat in Lycum lenonem, quos in primo hujus scenæ versu diserte testes vocat. Sed & in superiore scena 20. Lycus Agorastoclem sic alloquitur. LYC.
 Malus es, captatum me advenis cum testibus:
 Tuorum apud me nemo, nec quicquam tui. AGORA.
 Mementote illuc advocati. ADVOC.
 Meminimus.

ADVŎCĀTUS, a, um. ut, Advocatum consilium amicorum, Curt. 6. 8. 1. Advocata concio, Nepos, 7. 6. 4. & Justin. 2. 8. 8. Quis Deus tibi non bene advocatus? Catul. 41. 3.

ADVOCAMENTUM, i. Advocatio vel Remedium. ut, Venia advocamenti Plin. 5. Epist. 8. Sed meliores libri Advocandi.

ADVOCATIO, ōnis. f. [συνηγορία, παράκλησις] h. e. Advocati officium, aut etiam Patrocinium quod nobis affertur ab eo. Cic. 7. Fam. 10. Sed tu in re militari multo es cautior, quam in advocationibus. Plin. Arriano l. 2. In fine sententiæ adjecit, quod ego & Tacitus injuncta advocatione diligenter fortiterque functi essemus: arbitrari Senatum,ita nos fecisse, ut dignum mandatis partibus fuerit.h.e. Prisci accusatione demandata abSenatu. Advocatus enim tam Accusatoris est, quam Defensoris.
Advocatio,a Cicerone dicitur quam Consultationem dicimus. 3. Verr.129. Quo sæpe numero senatus convocatur, quo maximarum rerum frequentissimæ quotidie advocationes fiunt. De æde Castoris loquitur. Budæus.
Copiosa advocatio. Cic. pro Quintio, 147.
Discutere advocationem. Cic. pro Domo sua, 54.
Advocatio, interdum collectivum nomen est, pro Multitudine, & quasi Cohorte patronorum & amicorum qui alicui veniunt advocati. Liv. 3. 47. Virginius sordidatus filiam secum obsoleta veste, comitantibus aliquot matronis, cum ingenti advocatione in forum adducit.
Advocatio aliter etiam apud Senecam. H. St.
Advocationem pro Mora & Spatio sæpius posuit Seneca, ut, Dare, petere, postulare advocationem. Tractum a Judiciis: nam qui parum instructi ad respondendum, advocationem solent petere: i. e. Moram & tempus deliberandi advocandique amicos. V. Græv. ad illud, Cic. 7. Fam. 11. Ut a singulis interregibus binas advocationes peterent. Adde Burm. ad Petron. c. 96. p. 458. Lips. in illud Senecæ ad Marciam, c. 10. Nimis magnam advocationem dedi. Vetus Poeta:
 Cur differs, mea lux, rogata semper?
 Cur longam petis advocationem? Adde Sen. in Ludo, cap. 18.

ADVOCITARE, Sæpe advocare. Festus.

ADVOLO, [προσπέτομαι] are. quasi Ad aliquid volare.
Advolare, cum dativo, Plin. lib. 10. cap. 40. Caprarumque uberibus advolant. h. e. Volant ad caprarum ubera.
Advolare ad. Cic. 2. de Nat. Deor. 124. Legi etiam scriptum esse, avem quandam quæ Platalea nominaretur, etiam sibi cibum quærere advolantem ad eas aves quæ in mari mergerent.
Advolare ex.Plin.l.9.c.8. Quamvis occultus atq; abditus ex imo advolabat.
Ex loco in locum Plin. lib. 10. cap. 29. At in agrum Volaterranum palumbium vis e mari quotannis advolat.
Advolare translatum ad homines. Cic. ad Brut. 10. 4. Quamobrem advola obsecro. h. e. Veni celerrime. Idem, 11. Fam. 27. Oblitumne me putas, qua celeritate, ut primum audieris ad me Tarento advolaris?
Advolare ad pectus. Cic. 15. Fam. 16. Sed si insulam Britanniam cœpero cogitare, ejus εἴδωλον mihi advolabit ad pectus.
In auxilium. Plin. lib. 9. cap. 8.
Advolat fama alicui. Virg. 10. Æn. 510.
Advolare rostra, pro in vel ad rostra. Cic. 1. Att. 14. Hic tibi rostra Cato advolat, convicium Pisoni Consuli mirificum facit.
Urbem nuntius. Claud. 5. Paneg.

ADVOLANS, Nom. propr. Gladiatoris nobilis apud Martial. lib. 5. 25.

ADVOLĬTANS, antis. ut, Noctua advolitans prænuntia. Prudent. in Symmach. 2. 573.

ADVOLATUS, ûs. [ἐπίπτησις] Cic. 2. Tusc.24. Tristi advolatu aduncis lacerans unguibus. Advolatus de volucribus dicitur ut Accessus de hominibus.

ADVOLVO, vi, utum, [προσκυλίω] ĕre. quasi, Volvendo admovere: ut advolvere lapidem. Virg. 3. Georg. 378.
 — congestaque robora, totasque
 Advolvere focis ulmos, ignique dedere.
Advolutus genibus Liv.28.34. Qui advolutus genibus fatalem rabiem temporis ejus accusat. Advolutus genibus dicitur, Qui nixus flexis genibus ad alterius genua supplex quodammodo prorepsit. Dicitur etiam Provolutus.
Advolvere ad. Plin. lib. 11. cap. 37. Ad ignem advolutus lora cum corpore excussit.
Cumulos rerum multarum in unum carmen. Claud. 1. Paneg.
Clamor advolvitur astris. Tale est illud Virgilii, It cœlo clamor. i. e. Ad cœlum usque. Stat. 5. Theb. 143.
 Hinc stimuli ingentes, magnusque advolvitur astris Clamor.

ADVORSEM, pro Adversarium veteres dixere. Festus. Scribitur etiam ADVORES & ADVOSES.

ADVORSUM, pro Adversum: & ADVORTO, pro Adverto: veteres scripsisse, testimonio sunt Plauti ac Terent. Comœdiæ.

ADURGEO, si, [ἐπείγω] ēre. Vehementer urgere. Celsus, lib. 7. cap. 12. Is qui natus est in locum prioris, quotidie digito adurgendus est. De dentibus. Hor. 1. Od. 37. 17. Cæsar

Cæſar ab Italia volantem,
Remis adurgens, accipiter velut
Molleis columbas. De Auguſto & navi Cleopatræ loquitur.

Aduro, ſſi, ſtum, [ἐπικαίω] ĕre. Idem quod ſimplex Urere. Cic. 2. Off. 23. Quid enim cenſemus ſuperiorem illum Dionyſium, quo cruciatu timoris angi ſolitum, qui cultros metuens tonſorios, candente carbone ſibi adurebat capillum?
Adurere barbam & capillum. Cic. 5. Tuſc. 58. Inſtituit ut candentibus juglandium putaminibus barbam ſibi & capillum adurerent.
Adurit ſolis calor, adurit etiam frigus. Virg. 1. Georg. 93.
— rapidive potentia ſolis
Acrior, aut Boreæ penetrabile frigus adurat. Ubi Servius, Uno, inquit, ſermone duo diverſa concluſit: quæ tamen unum effectum habent. Nam & frigoris finis, eſt caloris initium: & ſummus calor, frigoris eſt principum. Unde quaſi unus effectus eſt & caloris & frigoris.
Adurit Venus. Hor. 1. Od. 27. 15.
Aduri, dicitur etiam de intertrigine. Plin. lib. 28. cap. 15. Femina atteri adurique equitatu, notum eſt. V. ſimplex Uro.

Adurens, entis. Celſ. 6. 8. Curare oportet medicamentis adurentibus.

Aduſtus, a, um. Adj. Aduſta nivibus. Plin. lib. 28. cap. 8.
Aduſtus cibus. Ter. Adel. 3. 3. 72. Hoc ſalſum'ſt, hoc aduſtum'ſt, hoc lautum'ſt parum.

Aduſtior, compar. Liv. 27. 47. Siqui forte aduſtioris coloris, ut ex recenti via, eſſent. Hic nota Colorem in homine Aduſtum dici, qui ex ſole & vento contrahitur in itinere faciendo.

Aduſtio, ōnis. f. [ἐπίκαυσις] Plin. lib. 14. cap. 20. de reſinæ & picis vitiis, Vitia præter ſupradicta, acor, aut fumidum virus: picis autem, aduſtio. h. e. Si pix inter decoquendum aduſta ſit.
Aduſtio infantium, quæ vocatur Siriaſis: emendatur adalligatis oſſibus in canino fimo inventis. Plin. lib. 30. cap. 15. Eſt autem Inflammatio circa cerebrum & tuniculas ejus, quam conſequitur cavitas oculorum cum pallore & ſiccitate corporis. Hermol. in Plin.

Aduſque, [μέχρι, ἄχρι] Dictio compoſita ex duabus præpoſitionibus, pro Uſque ad. Virg. 11. Æn. 262.
Atrides Prothei Menelaus aduſque columnas
Exulat. Ubi Servius, Aduſque ſic eſt dictum, quemadmodum Siculo proſpexit abuſque Pachyno. Nam cum præpoſitio præpoſitioni nunquam cohæreat, aduſque & abuſque licenter admiſſum eſt. Gell. lib. 15. cap. 2. Præterea vini libidine aduſque ludibria ebrioſos.

Aduſtio, V. **Aduro**.

A D Y

Adyas, V. **Adulas**.

Adyliſus, [Ἀδύλισος] Mons eſt ad Thebas Bœotias, ut ſcribit Plin. lib. 4. cap. 7.

Adynamum Vinum, [ἀδύναμος] Plin. lib. 14. cap. 16. de vinis fictitiis: Fictitiorum primum fit ex ipſo vino, quod vocant adynamon. h. e. Invalidum, ac ſine viribus. Hermolaus.

Adyrmachidæ, [Ἀδυρμαχίδαι] Populi ſunt interioris Libyæ, ab ea parte qua Ægyptum ſpectat. De horum moribus memoriæ proditum eſt, uxores in utroque crure armillam æream geſtare; utrunque autem ſexum ex æquo comatum eſſe: quo fit ut plurimos alant pediculos, quos ubi ceperint, præmorſos abjiciunt. Virgines viro maturæ ad Regem conveniunt, ex quibus ille unam deligit, quam ubi vitiarit, ſtatim dimittit. V. Cæl. Rhod.

Adytum, [ἄδυτον] Locus eſt ſecretior templi, ad quem non niſi ſacerdoti dabatur acceſſus: nam & ex eo oracula reddebantur. Sic interpretatur. Cæſ. 3. Bell. Civil. 125. Pergamique in occultis ac remotis templi, quæ præter ſacerdotes adire fas non eſt, quæ Græci ἄδυτα appellant, tympana ſonuerunt. Latine interdum Penetrale dicitur. Virg. 2. Æn. 115.
— isque adytis hæc triſtia dicta reportat.
Ima adyta. Virg. 5. Æn. 84.
Penetralia. Virg. 2. Æn. 15.
Æternumque adytis effert penetralibus ignem. conf. Lucan. lib. 5. 146.
Profunda. Stat. 5. Theb. 646.
Sacrata. Lucan. lib. 10. 23.
Terrifica. Stat. 10. Theb. 170.
Vetuſta. Lucan. lib. 10. 179.

Æ A

Æ Syllabam antiqui Græca conſuetudine per AI ſcribebant, ut Muſaï, aulaï, pictaï. Feſtus. & Quintil. 1. 7. Velut E pronunciandam videri contra Lipſium oſtendit Rutgerſ. 3. Var. Lect. 5. ſcribendo eam diſtinguendam cenſet Schurzfleiſch. Orthogr. præf. p. 8. non item in minuſculis compendii & celeritatis cauſa inventis Cellarius Orthogr. p. 16. ſeq. ſed tantum in majuſculis, de Synæreſi in Phæton. V. Quintil. 1. 5. & ibi Burm. p. 56. & Voſſ. Art. Gr. 2. 14. p. 198.

Æa, [Αἶα] Nomen puellæ venatricis, quæ Phaſidis fluvii amplexus fugiens, deorum miſeratione in ſui nominis inſulam verſa eſt. Valer. Flacc. lib. 5.

Æa, Colchidis urbs, ad Phaſin ab Æeta rege ædificata. Strab. lib. 1. V. **Ææus**.

Æacus, i. [Αἰακός] Jovis ex Ægina (Servius in 6. Æneid. ex Europa) filius, apud OEnopiam inſulam (alii OEnonem vocant) regnavit: quam de matris nomine Æginam appellavit. Deſcribitur Tertius apud inferos judex cum Minoë & Rhadamantho fratribus, ob ejus in populos juſtitiam. Suſcepit Telamonem, & Peleum, & Phocum. Ex Volaterrano & Servio. Ovid. in Ibin. 187. — tuasque
Æacus in pœnas ingenioſus erit.
Propert. 4. 12. 19.
Aut ſiquis poſita judex ſedet Æacus urna,
In mea ſortita judicet oſſa pila.
Æacus Aſopiades, h. e. Aſopi Bœotiorum regis nepos. Aſopus enim pater fuit Æginæ matris Æaci. Ovid. 7. Met. 668.
Severus Martial. lib. 10. 5. in maledicum poetam.

Æacon, accuſativus pro Æacum. Ovid. 9. Met. 434.
Nec noſtrum ſeri curvarent Æacon anni.

Æacides, æ. [Αἰακίδης] Æaci filius vel nepos. Virg. 1. Æn. 103.
Sævus ubi Æacidæ telo jacet Hector. h. e. Achillis, quem genuit Peleus Æaci filius.
Æacides, Pyrrhus Achillis filius, & Æaci pronepos. Virg. 3. Æn. 296.
Æacides, Pyrrhus Epirotarum rex, ab Æaco trahens originem, tametſi longa ſerie. Virg. 6. Æn. 846.

Æacideïus, Adj. [Αἰακίδειος, Αἰακιδήιος] Ovid. 7. Met. 472.
OEnopiam Minos petit Æacideia regna. h. e. Æacidarum.

Æacidinus, aliud Adj. ut Æacidinæ minæ. Plaut. Aſin. 2. 3. 25.
Siquidem hercle Æacidinis minis animiſque expletus incedit.
Iratus ſi me tetigerit, iratus vapulabit. Non ſine proverbii ſpecie dictum eſt, pro Atrocibus ac ſuperbiſſimis minis. Vocantur autem Æacidinæ minæ, ab Achille Æaci nepote, quem Homerus ubique facit ſtomachabundum: velut in primo ſtatim Iliados libro, ubi ſic incandeſcit in Agamemnonem ut manum admoveat capulo, a conviciis ad pugnas venturus, niſi Pallas eum capillis revocaſſet. Eraſm.

Ææe, es. ſive **Ææa**, æ. [Αἰαίη] Inſulæ nomen: Mela lib. 2. 7. Circa Siciliam in Siculo freto eſt Ææe, quam Calypſo habitaſſe dicitur. Vide Cellarii Geogr. Antiq. l. 2. c. 10. extr. Vadianus, Hæc eſt, Ææa, ad quam ab inferis regreſſus Ulyſſes appulit, aſſequente eum cum vino & pane Circe.
h. e. Circe, vel Calypſo, ut putat in Melam Vadianus.

Ææus, [Αἰαῖος] Adj. Virg. 3. Æn. 386.
Infernique lacus, Æææque inſula Circes.
Servius, Æææ, tres ſunt diphthongi: nam genitivus eſt ab Ææa.
Ææa, Circe a Virgilio dicta eſt Homeri exemplo, qui ita ſcribit Odyſſ. 1. 32.
Ὡς δ' οὕτως Κίρκη κατερήτυεν ἐν μεγάροισιν
Αἰαίη, δολόεσσα. Erat autem Æa, Colchorum metropolis, de qua paulo ante. atque ejuſdem nominis etiam erat inſula Circes, a qua Ææa Circe dicta eſt. V. Hermol. in cap. 4. lib. 5. Plinii.
Artes Æææ. Ovid. 2. Amor. 15. 10.
Carmina. Ovid. 1. Amor. 8. 5.
Illa magas arteis, Ææaque carmina novit.
Et thalamum Æææ flentis fugiſſe puellæ.
Puella. Propert. 3. 12. 31.

Æamene, [Αἰαμένη] Regio eſt Nabathæorum, apud Steph.

Æant, Sinus in Arabia, in quo Heroum oppidum eſt. Plin. lib. 6. cap. 29.

Æantium, Oppidum in Sigæo Troadis promontorio a Rhodiis conditum in altero cornu: Ajace ibi ſepulto, 30. ſtadiorum intervallo a Sigæo, & ipſo in ſtatione claſſis ſuæ. Author Plin. lib. 5. cap. 30. Strabo lib. 13. tradit apud Æantium fuiſſe Ajacis tumulum & templum & ſtatuam, quam ab Antonio ablatam & in Ægyptum aſportatam, Auguſtus Cæſar Ilienſibus reſtituit. Sane Ajax Græce dicitur Æas, Æantos.
Æantium eſt Magneſiæ promontorium, Plin. authore, lib. 4. cap. 9. Eſt item Æantium, Macedoniæ oppidum, Ptolemæo.

Æanum, Macedoniæ oppidum, quod Æanus Helymi filius Tyrrhenorum rex condidit, authore Steph. Hermol. in Plin. Volaterranus autem ſic tradit, Æane ab Æano Elyminthi regis Hetruriæ filio, qui huc applicans hanc urbem ædificavit.

Æas, antis, [Αἴας] Epiri fluvius, ex Macedonia profluens in Ionium mare. Lucan. lib. 6. 361.
Purus in occaſus, parvi ſed gurgitis Æas,
Ionio fluit inde mari. Meminit Strabo lib. 6. & 7. Et Plin. lib. 4. cap. 23. Dicitur alio nomine Aous.

Æ B

Æbura, æ. f. Hiſpaniæ oppidum juxta Tagum. Liv. 40. 30. & 33.

Æbutia Gens patricia Romæ, de cujus Denariis & viris Ill. V. Patin. De Æbutia lege de Ambitu. V. Alex. Genial. dier. 3. 17.

Æ C

Æca, Italiæ urbs, a qua Æcani populi. Plin. lib. 3. cap. 11.

Æchine, es. Nomen eſt canis apud Xenophon. in lib. de Venatione.

Æclus, Viri nomen. Strabo lib. 10. Poſt res vero Trojanas Æclus & Cothus ex Athenis profecti habitaverunt: ille quidem Eretriam, Cothus vero Chalcidem. Eſt autem Eretria totius Eubœæ civitas ampliſſima poſt Chalcidem.

Æculani, Populi ſunt in ſecunda regione Italiæ, de quibus Plin. lib. 3. cap. 11. Scribitur & Æclani.

Æ D

Æd. Ædes. AEDIL. CVR. Ædilis Curulis. AEDIL. PL. Ædilis plebis. AEQ. P. Æqualis perſona. AER. Ærarius. AER. COL. Ære collato.

Ædemon, onis. [Αἰδήμων] Ptolemæi libertus, qui patronum a C. Cæſare interfectum ultus eſt. V. Plin. lib. 5. cap. 1.

Ædepol. Scribi vulgo ſolet Ædepol per diphthongum quia ſic jurare credunt per ædem Pollucis. Gell. 11. 6. Sed non ita eſt, inquit Voſſius in Etym. f. 9. nam ſcribendum Edepol, quod conflatum ex tribus vocibus: particula jurandi Me vel E, & Deus Pollux. ſimile eſt Medius fidius. Hæc ille. rectius emendatiusque abeſſe vult diphthongum, licet utrumque extet in veteribus libris. Sane in Vaticano Terentii exemplari aliisque codd. antiquis Edepol & Ecaſtor ſine diphthongo ſcribi e Faerno monet idem Voſſius in Ecere f. 189. non æque illud probem, quod e tribus vocibus originem Vir Doctiſſimus arceſſit. Magis hic accedam ſententiæ Joh. Meurſii Par. 1. Exerc. Crit. ad Capt. c. 4. p. 80. cauſam, cur ſcribendum ubique ſit Edepol, ita exponentis: mos enim veteribus vocales longas duplicare & vel H vel D inſerere. Itaque pro Epol ſcribebant Eepol, ſicut Mecum, Meecum, Medecum & ſimilia. Nam Epol dicebant quomodo Ecaſtor, Equirine, Ejuno: quæ duo poſtrema non ubique obvia; prius eſt

eſt apud Feſtum legere, poſterius apud Soſipatrum lib. 2. Sua fecit hæc totidem pene verbis Pareus Lex. Crit. p. 419. 420. Sed Marcus Varro aſſeverat antiquiſſimos viros neque per Caſtorem, neque per Pollucem dejerare ſolitos: ſed id jusjurandum fuiſſe tantum fœminarum. Plaut. Capt. 5. 1. 29. Ædepol benigne facis. Cic. 2. Fam. 8. Non ædepol, quantam egeris rem. V. POL.

ÆDEPSUM, Oppidum in Locride, Plinio & Straboni.

ÆDES, is. f. [ἕδος, ἀνάκτορον.] Ædes in plurali accipitur pro Domo, nec unquam aliter. In ſingulari, atque adeo & in plurali, pro Templo. Sed hac in re differt a templo, quod ſemper in utroque numero habet adjectionem, ut, In æde Jovis, Mercurii, in æde Concordiæ, Telluris, Honoris, Virtutis, in æde ſacra: & in plurali ſacras ædes, ædes deorum, ædes nympharum. Nam cum ait Lucretius, de Jove loquens, Ipſe ſuas ædes diſturbat: perinde eſt ac ſi dixiſſet, Jovis ædes. Igitur pro templo dicemus Duas, tres, quatuor deorum ædes, duas ſacras ædes. Pro domo, Binas, ternas, quaternas, privatas ædes. Hæc Valla lib. 3. Plaut. Stich. 1. 2. 8. Nitidæ ædes meæ ſint, cum redeam domum. Varro de L. L. lib. 4. Ædis ab Aditu: quod plano pede adibant. Itaque ex ædibus efferri indictivo funere præco etiam eos dicit, qui e tabernis efferuntur. Feſtus, Ædis, domicilium in edito (Aditu Scal.) poſitum, ſimplex atque unius aditus. Sive ideo ædis dicitur, quod in ea ævum degatur, quod Græce αἰὼν vocatur. Cic. 3. Q. frat. 17. Reddita eſt mihi pervetus epiſtola, in qua de æde Telluris me admones. Idem pro Domo ſua 127. Conſecrabantur ædes, non privatorum domicilia.

Ædis, in nominativo ſingulari. Varro de Vita Pop. Rom. lib. 1. Hæc ædis quæ nunc eſt, multis annis poſt facta ſit, in qua omnia regiis temporibus delubra parva facta. Hæc Nonius 8. 87. Hoc etiam probat ab eo diminutivum Ædicula: ut ab Apis, Apicula. Nam a nominativo Ædes potius fieret Ædecula; ſicut a Vulpes, Vulpecula.

Anguſta ædes. Ovid. 1. Faſt. 201.

Cavæ ædes. Virg. 2. Æn. 486.

> At domus interior gemitu, miſeroque tumultu
> Miſcetur: penitusque cavæ plangoribus ædes
> Fœmineis ululant. i. e. Tecta camerata. Serv.

Decora. Hor. 1. Od. 30. 4.

Excelſa. Ovid. 15. Met. 842.

Magnas ædes pervolare. Virg. 12. Æn. 473.

Magnifica æde aliquem divum dedicare. Ovid. 6. Faſt. Cic. 5. Tuſc. 61.

Ædibus in noſtris quæ prava aut recta gerantur. Scribit Gell. (N. A. 14. 6. extr.) hunc Homeri ex Odyſſ. verſiculum vice proverbii ſemper in ore fuiſſe. Alii tribuunt Socrati. Diocles adſcribit Diogeni, ut refert Laertius. Quo verſu monemur, ut ea potiſſimum quæ ad nos ipſos pertinent, curemus: externa atque aliena ne inquiramus. [Hæc ex Eraſmi Chil. 1. 5. 85. [Sed fefellit Virum Magnum memoria, ſiquidem Latinus hic verſiculus apud Gellium non legitur, verum Græcus Homeri ex Odyſſ. δ. 391.

> Ὅ, ττί τοι ἐν μεγάροισι κακόν τ' ἀγαθόν τε τέτυκται.

Niſi forte Scioli cujuspiam interpretamentum pro Gellianis verbis arripuit.

Marmorea ædes. Ovid. 7. Epiſt. 99.

Novæ. V. NOVUS.

Perpetuæ. V. PERPETUUS.

Primæ. h. e. Primæ ædium partes. Ovid. 5. Faſt. 312.

Prophanæ. Cic. 2. de Nat. Deor. 67. Fores in liminibus profanarum ædium, januæ nominantur.

Regiæ ædes. Cic. 5. Tuſc. 61.

Sacra. Cic. 4. Verr. 119. Idem pro Flacco 44. Pecuniam in ædem ſacram reficiendam ſe perſcripſiſſe dicunt.

Vacua. Hor. 2. Epiſt. 2. 94.

Votivam ædem reddere. Hor. 2. Od. 17. 31.

Conſecrare ædes. Cic. pro Domo ſua 127.

Dedicare. Cic. 2. de Legib. 57.

Diſturbare ædes. Lucret. lib. 2. 1101.

Inſcribere mercede, aut Inſcribere ædes venales. V. INSCRIBO.

Intra ædem & in ædem. V. INTRO, & INTROEO.

Obligare. In OBLIGO.

Obſcurare. V. Recludere lumen, In LUMEN.

Perierunt ædes. In PEREO.

Reficere labantes deorum ædes. Hor. 3. Od. 6. 3. Cic. pro Flacco 44.

Reſerata ædes. Lucan. lib. 3.

Tendere ad ædes alicujus, pro Ire. Hor. 1. Epiſt. 7. 89.

Ædes pro Cubiculo. Curt. lib. 8. 6. 3. Excubabant principum liberi, ſervatis noctium vicibus, proximi foribus ædis, in qua rex acquieſcebat.

Ædes, pro Apum alveis. Virg. 4. Georg. 258.

> Aut illæ pedibus connexæ ad limina pendent,
> Aut intus clauſis cunctantur in ædibus omnes.

ÆDICULA, dimin. pro Cellula in ædibus. Plaut. Epid. 3. 3. 21.

> In ædiculam ſeorſum iſtæc eat, jube.

Ædicula, Sacellum. i. e. Ædis ſacræ appendix. Liv. Decad. 4. lib. 5. Iisdem diebus ædiculam Victoriæ Virginis prope ædem Concordiæ M. Portius Cato dedicavit. Cic. pro Domo ſua 136. Quum Licinia virgo Veſtalis, ſanctiſſimo ſacerdotio prædita, aram & ædiculam & pulvinar ſub ſacro ſaxo dedicaſſet.

Ædicula, Loculamentum ſimulacri. Plin. lib. 36. cap. 5. Ædicula ejus tota aperitur, ut conſpici poſſit undique effigies deæ. De Venere Cnidia loquitur.

Ædiculæ, arum. Parvæ ædes. i. e. Parva domus. Cic. in Parad. 6. 3. M. Manilius patrum noſtrorum memoria pauper tandem fuit: habuit enim ædiculas in Carinis, & fundum in Labicano. In ædiculis habitare. Cic. pro Cœl. 17. Nunc demum intelligo P. Clodii inſulam eſſe venalem: cujus hic in ædiculis habitet decem, ut opinor, millibus.

ÆDICILIUM, ii. n. ut Domicilium. Plinio Salmaſius it reſtitutum in Solin. p. 667. Ædiculum etiam legitur in pervetuſta Rom. Inſcriptione.

ÆDICULUS Deus Domibus peculiariter præerat. V. Lex. Pitiſc.

ÆDIFICO, āvi, [δομέω, οἰκοδομέω] are. ex Ædes, & Facio compoſitum. Cic. Off. 138. Qui quum ædificaſſet in palatio plenam dignitatis domum. Ædificare ad frigora atque æſtus vitandos. Cæſ. 6. Bell. Gall. Ne accuratius ad frigora atque æſtus vitandos ædificent.

Ædificare intelligendus eſt, non ſolum Qui opus novum molitur, verum is quoque Qui vult reficere. Ulp. l. 1. D. de mort. inferend.

Tribus locis ædifico: reliqua reconcinno. Cic. 2. Q. frat. 10.

Belle ædificare. Cic. 9. Att. 13.

Bene & ratione. Cic. 3. Off. 55. Quod ſiqui proſcribunt villam bonam, beneque ædificatam: non exiſtimantur feſelliſſe, etiamſi illa nec bona eſt, nec ædificata ratione.

Celeriter. Cic. 2. Q. frat. 8.

Eleganter. Columel. lib. 1. cap. 4.

Lautius. Cic. 2. de Legib. 3.

Strenue. Cic. 2. Q. frat. 8.

Deſcriptio ædificandi. Cic. 1. Off. 138. Dicendum eſt etiam qualem hominis honorati & principis domum placeat eſſe, cujus finis eſt uſus: ad quem accommodanda eſt ædificandi deſcriptio. Hinc metaphora ad res alias.

Carcerem. Cic. 5. Verr. 22. pro Sylla 70.

Caſas. Hor. 2. Sat. 3. 247.

Claſſes. Cic. pro Lege Manil. 9. V. Navem.

Equum. Virg. 2. Æn. 15.

> Inſtar montis equum divina Palladis arte
> Ædificant.

Hortos, eſt Eos ædificiis inſtruere. Sic Ædificare prædia & ſimilia. Cic. 9. Att. 13. & lib. 16. Prædiola. Cic. 6. Att. 3.

Mundum. Cic. 1. de Nat. Deor. 19. Quibus enim oculis animi intueri potuit veſter Plato fabricam illam tanti operis, qua conſtrui a Deo, atque ædificari mundum facit?

Muros. Ovid. 11. Met. 204.

Navem. Plaut. Cic. 5. Verr. 43. & 44. V. Claſſem.

Porticum. Cic. pro Domo ſua 114.

Prædia. V. paulo ante Hortos.

Rempublicam. h. e. Bonis moribus, legibus, ac inſtitutis eam fundare. Cic. 9. Fam. 2.

Specus. Plin. lib. 8. cap. 36. Specus ſi non habuere, ramorum fruticumque congerie ædificant impenetrabiles imbribus. De urſis.

Villam. Cic. 3. Off. 55. Et 2. de Legib. 3.

Urbes. Cic. 2. Off. 15. Et 4. Verr. 110.

ÆDIFICANS, antis. Nepos 2. 6. 2. Ædificantes prohibere.

ÆDIFICĀTUS, a, um. ut, Carcer ædificatus. Cic. pro Sylla 70. Villa bona beneque ædificata. Idem 3. Off. c. 13.

ÆDIFICATIO, ōnis. f. [οἰκοδόμησις.] Cic. 12. Att. Ædificatio me non movet. De ædificatione aliquem urgere. Cic. 2. Q. frat. 6.

Immenſa & intolerabilis ædificatio. Cic. in Piſon. 48.

Ædificationem ſuſtentare. Cic. 2. Q. frat. 6.

ÆDIFICATIUNCULA, [οἰκοδόμιδιον] Parva ædificatio. Cic. 3. Q. frat. 1. cap. 2.

ÆDIFICĀTOR, ōris. m. [οἰκοδόμος, τέκτων] Qui ædificat, aut Qui ædificavit. Cic. de Univerſ. 3. Neque mundo quicquam pulchrius, neque ejus ædificatore præſtantius.

Ædificator, pro Eo qui eſt ædificandi nimis ſtudioſus. Columel. lib. 1. cap. 5. Eleganter igitur ædificet agricola, nec ſit tamen ædificator. Hujusmodi ædificatorem apte deſcribit Juvenal. 14. Sat. 86.

> Ædificator erat Centronius, & modo curvo
> Littore Cajetæ, ſumma nunc Tiburis arce,
> Nunc Præneſtinis in montibus alta parabat
> Culmina villarum, Græcis, longeque petitis
> Marmoribus, &c.

V. in Theſ. Οἰκομανία. H. St.

Ædificator & opifex mundi Deus, i. e. Conditor ſive Author. Cic. 1. de Nat. Deor. 18.

ÆDĬFEX, ĭcis. m. Idem quod ædificator. apud Tertull. de Idolol. c. 12.

ÆDIFICIĀLIS & e, Dictys Cret. 5. 12. vel potius Autor illius verſionis, abſolute: Priamus ad aram Jovis ante ædificiale confugit, i. e. ante Ædificium, ante Regiam.

ÆDIFICĀTŌRIUS, a, um. Idem, ut, Verbum ædificatorium mortis, Tertull. de Carne Chriſti, cap. 17. Idem de Anima cap. 47. Somnia prophetica, revelatoria, Ædificatoria, vocatoria. [a v. *Ædifico*, quo ſenſu utuntur Eccleſiaſtici. V. du Freſne.

ÆDIFICIUM, ii. n. [οἰκοδόμημα, κτίσμα] ab Æde & Facio dictum, ut inquit Varro; dicitur Omne quod ædificatum eſt. Cæſ. Bell. Gall. lib. 3. extr. Omnibus vicis ædificiisque, quo adire poterant, incenſis.

Ædificium lucidum, cui contrarium Obſcurum eſt, & cui ſol non allucet. Celſ. lib. 1. cap. 2. Habitare vero ædificio lucido perflatum æſtivum hybernum ſolem habente.

Ædificii appellatio, aut Superficiem ſignificat, aut Solum quoque cui ædificium ſuperpoſitum eſt. Julian. l. Si quis teſtamento. D. de leg. 1.

Ædificiis emovere. Liv. 7. Bell. Pun. Milites ædificiis emotos.

Ædificiis utilis, i. e. Ad ædificandum. Plin. lib. 16. cap. 6.

Deturbare ædificium. Cic. 3. ad Q. frat. 9.

Extruere. Cic. pro Milon. 75.

ÆDILATUS dicitur Ædilis dignitas, ſicut Pontificatus. Feſt. frequentius tamen Ædilitas, V. Lex. Pitiſci.

ÆDĪLIS, is. m. [ἀγορανόμος] quid ſit, Cic. 5. Verr. 36. oſtendit his verbis, Nunc ſum deſignatus ædilis: habeo rationem quid a populo Romano acceperim: mihi ludos ſanctiſſimos maxima cum ceremonia Cereri, Libero, Liberæque faciendos: mihi Floram matrem populo, plebique Romanæ, ludorum celebritate placandam: mihi ludos antiquiſſimos, qui primi Romani ſunt nominati, maxima cum dignitate ac religione Jovi, Junoni, Minervæque eſſe faciendos: mihi ſacrarum ædium procurationem: mihi totam urbem tuendam eſſe commiſſam: ob earum rerum laborem & ſollicitudinem: fructus illos datos, antiquiorem in Senatu ſententiæ dicendæ locum, togam prætextam, ſellam curulem, jus imaginis ad memoriam poſteritatemque prodendæ. Idem 3. de Legib. 7. Suntoque Ædiles curatores urbis, annonæ, ludorumque ſolennium. Ollisque ad honoris amplioris gradum is primus aſcenſus eſto.

Ædilis, Qui ædes ſacras & privatas procurat. Varr. 4. de L. L.

Ædiles hoc quoque fungebantur officio, nimirum intrandi balnea publica quæ populum receptabant, exigendique munditias, & utilem ac ſalubrem temperaturam. Sen. 13. Epiſt. 1.

Ædilis initio dictus eſt, Qui ædium non tantum ſacrarum, ſed etiam privatarum curam gerebat. Poſtea hoc nomen & ad magiſtratus translatum eſt. Dictus eſt autem Ædilis, quod facilis ad eum plebi aditus eſſet. Feſtus.

Ædiles inter minimos magiſtratus habebantur. Ideoque non numerantur

tur inter magistratus, in l. 2. D. de in jus vocand. Impune enim vocabantur in jus, l. Lectos. & l. sequ. D. de peric. & comm. rei vend.

Ædiles quatuor fuisse in Rep. Rom. constat, duo qui appellabantur Ædiles Curules: duo item, qui appellabantur Plebei: unde & duplex ædilitas, Curulis, & Plebeia. Plutarch. in Mario. Duo erant ordines ædilium. Unus in quo ipsi ædiles in jure dicendo sellis incurvos pedes habentibus utebantur: & hic nomen magistratus retinebat. Alterum, popularem magistratum appellabant. Liv. lib. 7. 1. Annus hic insignis novis duobus magistratibus, Prætura, & Curuli ædilitate: hos sibi Patritii quæsivere honores, pro concesso plebi altero consulatu. l. c. Ovid. 5. Fast. 287.

Plebis ad ædiles perducta licentia talis
Publicios: animus defuit ante viris.

Denique Cereales duos Ædiles instituit Julius Cæsar, qui frumento præessent; ut adeo sex jam essent ædiles, ex Patriciis duo Curules, reliqui ex Plebeiis. Nam & Cereales ex plebe fuisse luculenter demonstrat Spanhem. de Usu & Præstant. Num. diss. 10. p. 154. qui totum hoc de Ædilibus argumentum ex nummis illustravit a p. 143. seqq. conf. Dio. l. 43. extr. Torrent. ad Suet. Vesp. cap. 2. & Rupert. ad Pompon. Enchir. p. 211. sq. item 241. 282.

Ædilis etiam potestas fuit Municipalis, & quidem summa, ut indicat Juvenalis Sat. 3. v. 179.

Sufficiunt tunicæ summis Ædilibus albæ.

V. eund. Sat. 10. v. 100. seq. Cic. Fam. 13. 11. Inscriptt. Gruter. passim.

ÆDILĪTAS, vel **ÆDILATUS**, [ἀγορανομία] Ædilium magistratus. Cic. 2. 57. Off. Munificentissima ædilitate functus est. Alii codd. Magnificentissima.

Curulis ædilitas, quæ maxime hanc tueri religionem solet. Cic. de Arusp. Respon. 27.

Ædilitas furiosa. Cic. 2. Q. frat. 2. Sed omnia sunt tardiora propter furiosæ ædilitatis expectationem. i. e. Sumptuosæ ad insaniam.

Ædilitatem gerit sine populi suffragio. Plaut. Stich. 2. 2. 29. Proverbii vice utimur, ubi Quis imperiosior est in alieno negotio, aut in ædibus alienis. Nam Plautus ad Parasitum respicit, in domo non sua mandantem & imperantem, non aliter ac sua.

Ædilitatem petere cum hominibus nobilissimis. Cic. pro Cluent. 69.

Ædilitatum splendor. Cic. 2. Off. 57. Quanquam intelligo in nostra civitate inveterasse jam bonis temporibus, ut splendor ædilitatum ab optimis viris postuletur.

ÆDILITIUS, Adj. [ἀγορανομικὸς] Quod ad ædilem pertinet: ut, Facere ludos, erat Munus ædilitium, h. e. Officium ad ædiles pertinens. Cic. 2. Off. 57. Crassus tum cognomine dives, tum copiis, functus est ædilitio maximo munere.

Ædilitia edicta. De quibus amplissime in Pandectis lib. 21. unde Officium ædilium melius nosces.

Ædilitia repulsa. Cic. pro Planc. 51. Sed quid ego ædilitias repulsas colligo?

Ædilitiam prætextam togam, quam frustra confeceras, te vendidisse. Cic. in Vatin. 16.

Ædilitius, Qui aliquando ædilis fuit. Cic. in Bruto 209. Sed omnia is summa sperans, ædilitius est mortuus. h. e. Nullum adeptus magigratum præter ædilitatem. Cic. pro Cluent. 126.

Ædilitiorum vectigal apud Ciceronem exponit Budæus Collationem pecuniæ ad ludos ædilitios. Sic autem ait Cic. 1. Q. frat. 1. Quantum vero illud est beneficium tuum, quod iniquo & gravi vectigali ædilitiorum magnis nostris simultatibus Asiam liberasti?

ÆDITĬMUS, [νεωκόρος, ζάκορος] Qui sacris ædibus præest. Varr. de R. R. lib. 1. cap. 2. Sementinis feriis, in ædem Telluris veneram rogatus ab æditimo, ut dicere didicimus a patribus nostris: ut corrigimur a recentibus urbanis, ab æditus. Cic. Topic. 36. In quo Servius noster (ut opinor) nihil putat esse notandum, nisi POST & LIMINIUM illud productionem esse verbi vult: ut in finitimo, legitimo, æditimo, non plus esse TIMUM, quam in Meditullio TULLIUM. Hæc Ciceronis verba refellunt Festi etymologiam, cui dicitur æditimus, quasi ædis intimus. V. Gell. lib. 12. cap. 10.

De Æditimus & Æditimus. V. quæ scribo in Append. ad Varron. H. St.

ÆDITUATIO, sacræ ædis custodia.

ÆDITUUS, [ἱερόδουλος] Idem quod Æditimus. Ab Æde & Tuendo. Varr. de LL. 7. 33. Festus, Æditus, sacræ ædis tutor, id est, curam agens. Plin. lib. 32. cap. 2. Hierapoli Syriæ in lacu Veneris ædituorum vocibus parent vocati. Hor. 2. Epist. 1. 230.

Sed tamen est operæ pretium cognoscere, quales
Æditus habeat, belli spectata domique
Virtus. h. e. Narratores, ut ait Porphyr. Æditui enim templorum

ac numinum quibus inserviunt, sacrorum originem advenis & ignorantibus narrant. Alii Æditus pro Clientibus ac Familiaribus dici putant: ac per hoc Laudatores Poetasque significare.

Valerius Æditius, Poeta vetus nobilis, cujus aliquot carmina citat Gell. lib. 19. cap. 9. ad quem forte respexit Horatius: quo modo etiam recte dixeris. Quales habeat Virgilios.

ÆDITUOR, & **ÆDITIMOR**, [νεωκορεύω, ἱεροδουλεύω] āri. Ædem tueor. Gell. lib. 12. cap. 10. sic ait: Pomponii fabula Atellana est, quæ ita inscripta est, Æditimus: in qua hic versus est,

Qui postquam tibi appareo, atque æditimor in templo tuo.

Reinesf. in Inscript. p. 388. habet Æditio, AEDITVAVIT ANNOS XIII. V. Non. 2. 56.

ÆDITUENTES, [ἱεροδουλεύοντες] pro Ædituis dixit Lucret. lib. 6. 1271.

— oneratque passim
Cuncta cadaveribus cœlestum templa manebant,
Hospitibus loca, quæ complerant æditentes.

Meminit Gell. lib. 12. cap. 10.

ÆDESIA, [Αἰδεσία] Mulier Ægyptia, uxor Hermeæ, & Syriani philosophi propinqua, totius castitatis & probitatis exemplar. V. Suid.

AËDON, ŏnis. f. [ἀηδὼν] Avis, quæ & Luscinia & Philomela dicitur. Catalect. Virg. de cantu Sirenum,

Quodque leves calami, quod suavis cantat Aëdon,
Quod lyra, quod citharæ, quod moribundus olor.

Nomen habet ab ἀεὶ semper, & ᾄδω canto, quasi Perpetuo cantans ubi semel inceperit. Sunt qui putent ab Aedia, ἀηδία, h. e. tristitia. Creditur enim Philomela canens lugere virginitatem vi sibi ereptam a Tereo Thracum rege. Proinde Tristem eam vocat Seneca in Agamem. 670.

Non quæ verno nobile carmen
Ramo cantat tristis Aëdon.

Idem in Octav. 1.

Quis mea digne deflere potest
Mala? quæ lacrymis nostris questus
Reddet Aëdon?

Aëdon vocalis. Calphurn. Eclog. 6. 68.

Vocalem superet si turpis aëdona bubo.

AËDŎNIUS, Adj. Quod Aëdonis est. Lucan. Paneg. ad Pison. v. 257.

Sic & Aëdonia superantur voce cicadæ.

ÆDON, [Ἠδὼν] Mons est Thraciæ: unde **ÆDŌNUS**, Adj. i. e. Thracius. Virg. 12. Æn. 365.

Ac velut Ædoni Boreæ quum spiritus alto
Insonat Ægæo, sequiturque ad littora fluctus.

In quem locum sic ait Servius: Sane sciendum hoc loco errasse Donatum, qui dicit Ædonii esse legendum: ut DO brevis sit secundum Lucanum qui dicit, Ædonis Ogygio decurrit plena Lyæo. Nanque certum est systolen fecisse Lucanum. Unde Ædoni legendum est, ut sit hic Ædonus, hujus Ædoni. Statius 5. Theb. 78. & Virgilium & artem secutus ait, Ædonas hyemes Hebrumque nivalem: non Ædonias. Hactenus Servius. Alii tamen Edon & Edonus scribunt sine diphthongo.

ÆDONIUS, Adj. [Ἠδώνιος] h. e. Thracius. Sen. Herc. OEt. 188.

— me vel Siculis
Addite saxis, ubi fata gemit
Thessala Siren, vel in Ædonias
Tollite sylvas.

Edonas habet Ed. Gronovii.

ÆDŌNIS, idis. f. [Ἠδωνὶς] Ovid. 11. Met. 69.

Protinus in sylvis matres Ædonidas omnes
Quæ videre nefas, torta radice ligavit.

h. e. Mulieres Thracias.

ÆDUI, Populi ex Celtico genere, Allobroges contigerunt, socii e Gallis secundi Romanorum. Senatus illos P. Q. R. Fratres & consanguineos appellavit. Sigon. de Antiq. Jur. Prov. Cæs. de B. G. l. 1. & passim. Strab. Αἰδοῦοι. Al. Edui & Hedui scribunt.

Æ E

ÆETA, æ. vel **ÆETES**, æ. [Αἰήτης] Nam utroque modo reperitur;

Non erat Æetes ad quem despecta rediret.

Ovid. Epist. Hel. ad Par. 231.

Accipit hospitio juvenes Æeta Pelasgos.

Idem Ep. Med. ad Jas. 29.

Solis & Perseidos nymphæ (alii Persam, alii Hecaten vocant) filius, ut in Theogonia canit Hesiodus, Rex fuit Colchorum, & ex Idyia Medeam & Chalciopen genuit, ut tradit Hesiodi interpres. Diodorus tamen Siculus lib. 5. scribit, Æetam ex Hecate, fratris sui Persæ sive Persei filia, quam alii vocant Ipseam, tres liberos sustulisse, Circen, Medeam, & Ægialeum, quem plerique Absyrtum nuncupant. Val. Flac. 8. Argon. 10.

O mihi si profugæ genitor nunc ille supremos
Amplexus Æeta dares, fletusque videres.

Æetes soligena. Val. Flac. 5. Argon. 317. — & ferus Æetes. 553.

Colchus. Senec. in Medea 179. Medea Colchi noxium Æetæ genus.

ÆETÆUS, [Αἰήταιος] Adj. Catul. in Nupt. Pel. & Thet. 3.

Phasidos ad fluctus, & fines Æetæos.

ÆETIAS, Æetiădis. [Αἰητιὰς] Medea Æetæ filia. Ovid. 7. Met. 9.

Concipit interea validos Æetias ignes. Patronymicum est.

ÆETIS, idis. [Αἰήτις] Medea Æetæ filia, Patronymicum alt. Valer. Flacc. 6. Argon. 479. — & pavor artus

Protinus, atque ingens Æetida perculit horror.

ÆETIUS, Adj. [Αἰήτειος] ad Æeten pertinens: ut, Proles Æetia, i. e. Æetæ nepotes. Valer. Flacc. 6. Argon. 542.

Nec minus Æolii proles Æetia Phryxi
Fertur & ipsa furens.

Æetia virgo Medea. Flacc. 6. Argon. 267.

Æ G

ÆGA, æ. Nymphæ nomen, quæ ex Oleno Vulcani F. nata, Jovis nutrix fuisse fertur, ut Hyginus aliique prodidere. Quidam Ægam Panos uxorem dixere, a qua & Ægis dicta. V. plura apud Hyginum Poet. A. 2. 13.

ÆGA, æ. sive Æx, Ægos. Promontorium est Æolidis ad Ægæum mare vergens, unde & ei nomen. Strabo lib. 13. Hoc promontorium Ægates dicitur Stephano, teste in Plin. Hermolao.

ÆGĀTES, m. pl. Insulæ sunt Maris Siculi e regione Lilybæi promontorii ad quas novissimo prælio bellum Punicum primum fuit confectum. Sil. de Hannib. 1. 60. — insuper ævi

Flore virens avet Ægates abolere parentum
Dedecus, ac Siculo demergere fœdera Ponto.

ÆGÆA, [Αἰγαία] vel **ÆGÆ**, arum. [Αἰγαί] Urbs Emathiæ seu Macedoniæ, ἀπὸ τῶν αἰγῶν, h. e. a Capris nomen habet, quum prius Edessa vocaretur. Historiam prodidit Justinus l. 7. c. 1. Caranus (Cranaus Eusebio dicitur) urbem Edessam, ob memoriam muneris, Ægæam: populum, Ægæades vocavit. In eadem fuit & mos sepelire reges. Plin. l. 4. c. 10. Est & eodem nomine oppidum Ciliciæ. Plin. lib. 5. cap. 27. Item Æolidis. Plin. l. 5. c. 30. Strabo l. 8. & 9. meminit Ægarum in Euboea sitarum, in quibus locatum est Ægæi Neptuni templum, & a quibus Ægæum pelagus nomen assequi putat esse verisimilius. Ad Ægas Achaiæ nemo prænavigantium tempestatem maris passus creditur, ob Neptuni præsentiam, qui (ut Nicocrates ait) illic impendio colebatur.

ÆGÆÆ, [Αἰγαῖαι] Insulæ sunt Ioniæ adjacentes, quæ commemorantur a Plin. lib. 1. cap. 31.

ÆGÆON, ŏnis. [Αἰγαίων] Gigas, teste Hesiodo Cœli & Terræ filius, sævissimus & immanis fuisse pirata creditur: sic ut quibusdam placet dictus ab Ægis, Ægæi maris insula, in quo insidebat more piratarum, quibus fas non est ob latrocinium ubire incolere. Produnt fabulæ veteres, hunc centum a Jove religatum catenis: ut possit inde intelligi eum potentissimum fuisse, dum tot catenis ejus astringuntur vires. Is autem centumgeminus ideo dictus est, quod centum homines remigio deservientes haberet in manibus. De quo Ovid. 2. Met. Servius eundem cum Briareo esse scribit, apud Virg. 10. Æn. 565. Eumelus Corinthius, in Titanomachia tradit hunc fuisse

fuisse Ponti & Terræ filium, in marique habitasse, ac inde Titanibus contra deos opem tulisse. Homerus Iliad. 1. scribit hunc a diis Briareum dici, ab hominibus Ægæona, centimanumque esse. Non desunt qui putent Ægæo mari nomen ab hoc Ægæone inditum. Ion Chius in Dithyrambis refert Ægæonem evocatum a Thetide, Jovi tulisse suppetias, adversus Junonis Neptunique & Apollinis insidias, qui Jovem e rerum gubernaculis ejicere moliebantur. Conon in Heraclea scribit Briareum cum Neptuno gradum contulisse, sed ab ipso deo superatum, demersumque in ea maris parte, quod Ægæonis monumentum cum Apollonio plerique vocant. Ab Ovidio memoratur inter maris numina, tum quia Ponti filius, tum quod Opyiam Neptuni filiam habuit in matrimonio, ut canit Hesiodus. Ægæoni Chalcidenses rem divinam faciebant, sicut Briareo Carystii. Nam omnis ferme Eubœa Titanum regnum fuit. Author Solinus.
Ægæon Cycladas amplexus. Stat. 5. Theb. 288. Quo in loco Ægæonem pro mari Ægæo putarim accipi. Ita Hesych. Αἰγαίων τὸ περὶ τὰς κυκλάδας πέλαγος. Sic & Ægon usurpatur.
Ægæon centumgeminus. Claud. de Rapt. Proserp. lib. 3. 345. Virg. 6. Æn. 287.
Cruentus. Claud. de Rapt. Proserp. lib. 1. 45.
ÆGÆUM Mare, [Αἰγαῖον πέλαγος] est prope Græciam amplum & multas habens insulas: dictum ab Ægeo rege, quo de V. s. l. vel quodam in eo saxo, quod habet speciem αἰγὸς i. e. Capræ. Est autem inter Hellespontum & Tenedum: vulgo hodie dicitur *Archipelago*, vel *Archipel.* Plin. lib. 4. cap. 11. Ægæo mari nomen dedit scopulus inter Tenedum & Chium verius quam insula, Æx nomine, a specie capræ, quæ ita Græcis appellatur repente in medio mari exiliens. Cernunt eum a dextera parte Andrum navigantes ab Achaïa, dirum ac pestiferum. Festus aliam affert nominis rationem, quod in eo Amazonum regina Ægæa perierit. Vel, eod. auctore, quod crebræ in eo sint Insulæ quæ procul intuentibus αἰγῶν Caprarum speciem præbeant. conf. Varr. de R. R. 2. 1. Drakenb. ad Sil. 1. 468. derivat ab αἶγες fluctus, procellæ, quæ in illo mari maxime sentiuntur. adde Boch. Geogr. Sacr. part. 2. l. 1. c. 13. Producit penultimam. Hor. 1. Epist. 11. 16.
Idcirco navim trans Ægæum mare vendas.
Altum Ægæum. Virgil. 12. Æn. 365.
Aquæ. Ovid. 9. Met. 447.
Cærula Ægæa. Valer. Flacc. 1. Argon. 561.
Ægæum navigat. Proverbium, quo utitur Ælianus. Hoc mare cæteris est periculosius ob frequentes scopulos. Quadrabit igitur in eum qui in maximis versatur difficultatibus. In hominem quoque ob lucri studium nihil omnino periculi recusantem. V. Chil.
Patens Ægæum, subaud. Mare. Hor. 2. Od. 16. 1.
Profundum. Val. Flacc. 1. Argon. 160.
Ægæum scaphula transmittere. in eos dicitur, Qui rem supra modum arduam levi opera conficere tentant. Utitur Lucian. in Sectis.
Æquor Ægæum. Ovid. 11. Met. 663.
Cyclades Ægææ. Ovid. 1. Trist. 11. 8.
Fluctus. Stat. 2. Achil. 1.
Gurges. Stat. 2. Theb. 45. Cic. in Arat. 426.
Hyemes. Stat. 1. Syl. 3. 95.
Nereus Ægæus. i. e. Mare Ægæum. Stat. 5. Theb. 49.
Neptunus. eodem usu. Virg. Æn. 3. 74.
Pontus. Sen. in OEdip. 488.
Portus. Claud. in Eutrop. lib. 2. 246.
Procellæ. Stat. 1. Achil. 390.
Salum. Propert. 1. 6. 2.
Stagna. Stat. 6. Theb. 20.
Tumultus Ægæi. i. e. Maris Ægæi tempestates. Hor. 3. Od. 29. 63.
Venus. Stat. 8. Theb. 477.
Undæ. Tibul. 1. 3. 1.
ÆGALEOS, [Αἰγάλεως] Nomen montis apud Strabonem. lib. 8. sub quo antiqua Pylos Messenia civitas erat. Est & Mons Atticæ ἐπώνυμος e regione Salaminis. Herod. 8. 90. Thucyd. lib. 2.
ÆGEMON, [Αἰγήμων] Poetæ Græci nomen est, qui bellum Leuctricum inter Thebanos & Lacedæmonios gestum carmine complexus est. Calep. sine authore.
ÆGER, ægra, ægrum. [δύσθυμος, ἐπίλυπος, ἄῤῥωστος, νοσηρός] Festus, Ægrum ex Græco αἰάζω appellatur: a quibusdam putatur a voce doloris appellari, quæ est αἰ αἰ. superl. Ægerrimus. Apul. 6. Met. p. 178. Psyche ægerrima. Servius, Æger & corpore & animo dicitur: sicut etiam Ægrotus. Cic. 2. de Nat. Deor. 12. Ne ægri quidem omnes convalescunt. De morbo autem animi. Virg. 1. Æn. 208.
— curisque ingentibus æger. Idem in 4. Æn. 35.
— ægram nulli quondam flexere mariti. i. e. Mœstam.
Æger amore, pro ex amore. i. e. Ob amorem. Liv. 10. Bell. Pun. Stimulabat ægrum amore uxor, socerque.
Animi. Liv. 2. 36. Curt. 4. 3. 11.
Animo. Plin. lib. 8. Epist.
Ab animo, i. e. Quantum ad animum. Plaut. Epid. 1. 2. 26.
Avidus æger, h. e. Intemperans. Porphyr. Hor. 1. Sat. 4. 126.
Consilii. Stat. 11. Theb. 141. h. e. Tristia cogitans, sive Consilio imbecillis. [Imo Inops consilii, ἄπορος.
Delicti, h. e. Dolens ob delictum a se commissum. Sil. Ital. lib. 13. 52.
Ex vulnere. Liv. 6. Bell. Pun. Curt. 7. 7. 5.
Fluore. Cels. lib. 3. cap. 6.
Morbo gravi. Cic. 1. in Catil. 31.
Pedibus. Sallust. Bell. Catil. p. 54. Antonius pedibus æger.
Timoris. Sil. Ital. lib. 3. 72.
Valetudine. Tacit. lib. 14. 47.
Æger alicui. Ovid. 3. Amor. 11. 25.
Dicta erat ægra mihi. præceps, amensque cucurri:
Veni, & rivali non erat ægra meo.
Pedes. Gell. lib. 19. cap. 10.
Morbi. Valer. Max. 5. 7. 1. Ex Pulsu venarum comperit cujus morbi æger esset. i. e. Quo morbo ægrotaret.
Æger, de mutis animalibus dici potius quam Ægrotus, observatum est. Virg. 3. Georg. 497. — & quatit ægros
Tussis anhela sues. Sic in prosa oratione fere invenies.
Amans ægra. Virg. 1. Æn. 355. i. e. Mœsta & anxia, inquit Festus.
Amor æger. Virg. 4. Georg. 464.
Anhelitus æger quatit vastos artus. Virg. 5. Æn. 432.
Animam ægram ponere: i. e. Vitam. Lucret. lib. 6. 1221.
Animam ægram auferre. Ovid. 9. Met. 179.
Animus æger. Ovid. de Rem. Am. 129.
Ausonia ægra vulnere. Sil. Ital. 7.
Balatus ægri. Ovid. 7. Met. 540.
Cor. Ovid. 3. Trist. 2. 16. Val. Flacc. 3. Argon. 74.
Corpus. Virg. 3. Æn. 140. Cic. ad Quirit. post redit. Bona valetudo jucundior est eis qui e gravi morbo recreati sunt, quam qui nunquam ægro corpore fuerunt.
Dolores. Lucret. lib. 3. 918.
Familia. Cic. 16. Att. 8.
Femur. Virg. 10. Æn. 856.
Genua. Virg. 5. Æn. 468.
Hiatus. Stat. 6. Theb. 870.
Invidia lætis ægra: Ob alienam scilicet felicitatem tristis. Stat. 1. Theb. 126.
Luctus. Ovid. 2. Met. 329. Lucret. lib. 3. 946.
— nimis ægris Luctibus indulges? &c.
Manus. Ovid. 2. Epist. 246.
Membra. Ovid. 11. Epist. 38. Stat. 6. Theb. 511.
Mens. Ovid. lib. 4. Trist. 3. 21.
Mors. Virg. 3. Georg. 512.
— ipsique suos jam morte sub ægra
Discissos nudis laniabant dentibus artus. h. e. Difficili & violenta.
Mortales. Virg. 2. Æn. 268.
Tempus erat quo prima quies mortalibus ægris
Incipit. i. e. Anxiis & solicitis.
Oculis ægris aliquid aspicere. Tacit 2. Hist. 20.
Os. Sil. Ital. lib. 13.
Partes reipublicæ. Cic. pro Milon. 68. Sed quis non intelligit omnes tibi Reipub. partes ægras & labantes esse commissas?
Passus. Val. Flacc. 3. Argon. 357.
Pectora ægra curis. Val. Flacc. 6. Argon. 623.
Pudor. Val. Flacc. 7. Argon. 125.
Respub. Cic. 1. Verr. 5. Itaque mihi videor magnam, & maxime ægram, & prope depositam reip. partem suscepisse. V. Ægrota respublica.
Seges. Virg. 3. Æn. 140.
Arebant herbæ, & victum seges ægra negabat. Ovid. 1. Fast. 688.
Senectus, per metonymiam ex effectu, quod homines ægros reddat. Ovid. 14. Met. 143.
Spes. Claud. de Nupt. Hon. & Mariæ, 10. 14.
Suspiria. Stat. 6. Theb. 17.
Valetudo infirma atque ægra. Cic. in Brut. 180.
Verba. Val. Flacc. 8. Argon. 145.
Vis. Stat. 8. Theb. 531.
— ægra animo vis ac fiducia cessit. [An Ægre?
Graviter. Cic. 1. de Divin. 53. In eo igitur oppido ita graviter ægrum Eudemum fuisse, ut omnes medici diffiderent.
Mediocriter. Cic. 3. Tusc. 22. Corpus etiamsi mediocriter ægrum est, sanum non est.
Ægrum, i. n. absolute positum, pro Animi ægritudine. i. e. Dolore ac Molestia. Plaut. Amph. 2. 2. 11. — plus ægri
Ex abitu viri, quam ex adventu voluptatis cepi. Lucret. lib. 5. 172.
— sed cui nihil accidit ægri.
ÆGRESCO, [δυσθυμοῦμαι] ere. a nomine Æger derivatum; significat Ægriorem fieri, & proprie refertur ad animum. Virg. 12. Æn. 46.
— exuperat magis, ægrescitque medendo. Ubi Servius, Inde magna ejus ægritudo crescebat, unde se ei Latinus remedium sperabat afferre. Valla, Quomodo curari quis ante possit, quam ægrotus sit? Necesse est ergo ut ante ægrotare cœperit: & cum dicitur ægrescere, ut intelligatur inter medendum ægriorem fieri. Et hoc de Turno Virgilius intelligit, cujus augebatur ægritudo ad Latini salubria consilia. Hæc Valla lib. 1. ubi de verbis in SCO contra Priscianum disputat.
Ægrescere, pro Ægrotare. Plin. lib. 10. cap. 12. Corvi ante solstitium generant: iidem ægrescunt sexagenis diebus siti maxime ante, quam fici coquantur Autumno.
Animus ægrescit. Lucret. lib. 3. 520.
Cura. Stat. 1. Theb. 400.
Tantum in corde sedens ægrescit cura parentis.
Morbis ægrescere. Lucret. lib. 5. 350.
Rebus lætis ægrescere, Ob alienam felicitatem dolere. Stat. 2. Theb. 16.
Anhelantes ægrescunt pulvere ripæ. Idem 4. Theb. 114.
Cura ægrescente ducere dolorem. Sil. Ital. lib. 8. 212.
ÆGRE, [μόλις, χαλεπῶς, δυσκόλως] Adv. qualitatis, ab Æger derivatum. Virg. 3. Georg. 534. Ergo ægre rastris terram rimantur. i. e. Difficulter, ait Servius. Cic. de Provin. Consul. 6. Cum Byzantii totum Pontum armatum effervescentem in Asiam; atque erumpentem, ægre repulsum sustinerent.
Ægre risum continere. Plaut. Asin. 3. 2. 36.
Ægre repertus. Plin. lib. 7. cap. 44.
Ægre est, pro Molestum est. Plaut. Casin. 2. 2. 8.
— sed quid est
Quod tuo nunc animo ægre est? Idem Men. 4. 2. 62.
Dic mea uxor, quid tibi ægre est? Ter. Adel. 1. 2. 57. suppresso casu: Ægre est.
Ægre ferre, vitiose scribitur conjunctim, cum duæ sint dictiones: pro eo quod est Moleste ferre. Cic. 1. de Divin. 73. Discessit ægre ferens. Dicitur & Ægre pati.
Ægrius, Difficilius. Cic. 4. Verr. 146. Nihil ægrius factum est multo labore meo, quam ut manus ab illo appellatore abstinerentur.
Ægerrime, Difficillime. Cæs. 1. Bell. Gall. 13. Ægerrime confecerant ut flumen transirent.

Ægre alicui facere. Ter. Eun. 4. 1. 10. pro Rem molestam facere.
Ægre pati. Ter. Adelph. 1. 2. 63. — sed ostendere
Me ægre pati illi nolui.
Ægre, Gravate, & invito animo. ut, Ægre id concessit mihi. Ter. Hec. 5. 1. 39. Sed reprimam me: ne ægre quicquam ex me audias. Ubi Donatus, Utrum Ægre pro Male, an Ægre pro Invita?
Ægre aliqua re carere. Cic. 3. Att. 2. Idem pro Lege Manil. 13.
Ægre se tenere. Cic. 16. Att. 11. De Sicca, ita est ut scribis: ast ægre me tenui.
Ægre & Facile, contraria. Cic. de Senect. 72. Jam omnis conglutinatio recens, ægre; inveterata, facile divellitur.
ÆGREO, ēre. Antiquum verbum. Lucret. 3. 837. Morbis cum corporis ægret. V. Turneb. Adversf. 30. 10. Voss. Etym. p. 10.
ÆGRIMONIA, [δυσθυμία] denom. Sic ab Æger factum, ut ab Acer, Acrimonia; idem significat quod Ægritudo. Plaut. Stich. 3. 1. 5. Cic. 12. Att. 37. Ferrem graviter, si novæ ægrimoniæ locus esset.
Ægrimonia vetus. Plin. lib. 28. cap. 8.
Deformis, quia tristitia deformes facit. Hor. Epod. 13. 18.
Fastidiosa. Hor. Epod. 17. 73.
Fastidiosa tristis ægrimonia. Duo sunt ablativi, ægrimonia fastidiosa.
Ægrimonia afficere, & lætantem facere. Plaut. Stich. 3. 1. 5.
Olim quos abiens affeci ægrimonia,
Eos nunc lætantes faciam adventu meo.
ÆGRITŪDO, inis. f. denom. [λύπη, κατήφεια] est animi ægri affectio. Cic. 4. Tusc. 14. Hæc prima definitio est, ut ægritudo sit animi adversante ratione contractio. Et paulo post, Est igitur ægritudo, opinio recens mali præsentis, in quo demitti, contrahique animo rectum esse videatur. Ibid. lib. 3. 23. Sed proprie ut ægrotatio in corpore, sic ægritudo in animo nomen habet, non sejunctum a dolore. Et paulo ante 22. Itaque præclare nostri, ut alia multa, molestiam, solicitudinem, angorem, propter similitudinem corporum ægrorum, ægritudinem nominaverunt. Hoc propemodum verbo Græci Omnem animi perturbationem appellant. Vocant enim πάθος, i. e. Morbum quicunque est motus in animo turbidus. Nos melius. Ægris enim corporibus simillima est Animi ægritudo.
Acerbæ ægritudines. Cic. 4. Tusc. 34.
Acrior. Cic. 3. Tusc. 52. Culpa contractum malum ægritudinem acriorem facit.
Anxiæ. Cic. 4. Tusc. 34. Important enim ægritudines anxias atque acerbas.
Crucians, vocatur Dolor. Cic. 4. Tusc. 18.
Flebilis, est Mœror. Cic. 4. Tusc. 18.
Gravissimæ, Cic. 3. Tusc. 46.
Laboriosa, vocatur Ærumna. Cic. 4. Tusc. 18.
Levior. Cic. 3. Tusc. 67. Defatigatio igitur miseriarum ægritudines cum faciat leviores, intelligi necesse est, non rem ipsam causam atque fontem esse mœroris.
Modica. Cic. 4. Tusc.
Nova. Cic. 4. Tusc.
Levatio ægritudinis. Cic. 3. Tusc. 33. Levationem autem ægritudinis in duabus rebus ponit, avocatione a cogitanda molestia, & revocatione, ad contemplandas voluptates.
Magnitudo ægritudinis. Cic. 3. Tusc. 61.
Sanatio ægritudinis. Cic. 4. Tusc. 83. Sed & ægritudinis & reliquorum animi morborum una sanatio est, omnes opinabiles esse & voluntarios.
Sedatio ægritudinis. Cic. 4. Tusc. 82.
Societas ægritudinis. Cic. 4. Fam. 6.
Stirpes ægritudinis. Cic. 3. Tusc. 83. Atqui stirpes sunt ægritudinis quam multæ, quam amaræ, quæ ipso trunco everso omnes elidendæ sunt.
Vacuitas ægritudinis. Cic. 5. Tusc. 42. Securitatem autem nunc appello, vacuitatem ægritudinis.
Criminis ægritudo. Cic. pro Rosc. Com. 25. Propter ægritudinem criminis. Sic ed. vet. sed rec. exhibent Magnitudinem.
Aberit igitur a sapiente ægritudo. Cic. 3. Tusc. 81.
Accedunt ægritudines. Cic. 4. Tusc.
Adimere ægritudinem. Ter. Heaut. 3. 1. 13.
Afferre ægritudinem. Ter. Heaut. 4. 3. 2.
Affici ægritudine. Cic. 3. Tusc. 15. Ex quo efficitur, fortem virum ægritudine nunquam affici.
Amplificata ægritudo. Cic. 4. Tusc. Ægritudo autem cæteræque perturbationes amplificatæ, certe pestiferæ sunt. h. e. Auctæ.
Cadit ægritudo in aliquem. Cic. 3. Tusc. 14. In quem cadit ægritudo, in eundem timor.
Confectus ægritudine. Cic. 3. Tusc. 27. Tarquinius Cumas se contulisse dicitur, inque ea urbe senio & ægritudine esse confectus.
Debilitatus. Cic. 4. Tusc. 35. Quid autem est non miserius solum, sed fœdius etiam & deformius, quam ægritudine quis afflictus debilitatusque jacens?
Dedere se ægritudini. h. e. Mœrori prorsus indulgere. Cic. 3. Tusc. 71. Ægritudini se solent dedere.
Depellere ægritudinem. Cic. 3. Tusc. 25.
Detrahere. Cic. 3. Tusc. 46.
Efficere. Cic. 4. Tusc. 11. Quæ enim venientia metuuntur, eadem efficiunt ægritudinem instantia.
Elevare. Cic. 3. Tusc. 34.
Eripere alicui. Cic. 3. Tusc. 45.
Esse in ægritudine. Cic. 3. Tusc. 14. & 32.
Existit ægritudo. Cic. 3. Tusc. 52. Cyrenaicorum restat sententia, qui tum ægritudinem censent existere, si nec opinato quid evenerit.
Extenuare ægritudinem. Cic. 3. Tusc. 78.
Exturbare ex animo. Plaut. Curc. 2. 1. 9. Ægritudinem istam exturbes ex animo.
Incidere in ægritudinem. Cic. 3. Tusc. 20.
Intercedit gaudio ægritudo. Ter. Andr. 5. 5. 5.
Si nulla ægritudo huic gaudio intercesserit.
Lenire ægritudinem. Cic. de Divin. 2. 3.
Levare aliquem ægritudine. Cic. 9. Att. 175. 3.
Manat longius ægritudo. Cic. 3. Tusc. 128.
Mœrens ægritudo. Cic. 3. Tusc. 140.
Movere ægritudinem. Cic. 4. Tusc. 99. Si nec mala sint illa, quæ metum ægritudinemve, nec bona quæ cupiditatem lætitiamve moveant.
Nascitur ægritudo ex re aliqua. Cic. 4. Tusc. 19. Ex malis metum & ægritudinem nasci censent: metum futuris, ægritudinem præsentibus.
Obtundere ægritudinem. Cic. 3. Tusc. 60.
Opprimi ægritudine. Cic. 3. Tusc. 48.
Oritur ægritudo ex re aliqua. Cic. 3. Tusc. 93.
Permanens ægritudo, vocatur Molestia. Cic. 4. Tusc. 29.
Premi ægritudine. Cic. 3. Tusc. 118. Neque tamen cum se in media stultitia, qua nihil est pejus, hærere intelligant, ægritudine premuntur.
Premens ægritudo, est Angor. Cic. 4. Tusc. 29.
Privare aliquem ægritudine. Cic. 3. Tusc. 74.
Quati ægritudine. Cic. 3. Tusc. 20. Humanum id quidem quod ita existimas: non enim silice nati sumus, sed est naturale in animis tenerum quiddam atque molle, quod ægritudine, quasi tempestate, quatiatur.
Repellere ægritudinem ab aliquo. Cic. 3. Tusc. 112. Timor igitur ab iis ægritudinem potuit repellere, ratio ac sapientia vera non poterit?
Sedare ægritudinem. Cic. 3. Tusc. 128. Hæc igitur officia sunt consolantium, tollere ægritudinem funditus, aut sedare, aut detrahere quamplurimum, aut supprimere, nec pati manare longius, aut ad aliam traducere.
Sustulit universam ægritudinem philosophia. Cic. 3. Tusc. 139.
Sublata ægritudo. Cic. 3. Tusc. 140.
Supprimere ægritudinem. V. paulo ante, Sedare ægritudinem.
Suscipere. Cic. 3. Tusc. 113. Voluntate igitur & judicio suscipi ægritudinem confitendum est.
Tangit eos ægritudo. Cic. 3. Tusc. 104. Acta ætas honeste ac splendide tantam affert consolationem, ut eos qui ita vixerint, aut non tangat ægritudo, aut perleviter pungat animi dolor.
Tolerare ægritudinem. Cic. 4. Tusc. 95. An omnium rerum toleranda omnino ægritudo?
Tollere. Cic. 3. Tusc. 89. Quum constet ægritudinem vetustate tolli. Paulo post, Tollere ægritudinem funditus.
Vacare ægritudine. Cic. 3. Tusc. 34.
Vindicare aliquem ab ægritudine. Cic. 5. Tusc. 61. Quid potest ad beate vivendum deesse ei, quem fortitudo ab ægritudine & a metu vindicet?
Ægritudo, pro Morbo corporis. Ter. Phorm. 5. 1. 24. Matrem ipsam ex ægritudine miseram mors consecuta est. [Ubi Donat. infirmitate ac morbo. At potest sane, ac debet, de animi ægritudine intelligi: & apud Curt. 3. 5. 10. sunt qui legunt: Animi autem ægritudo corpus urgebat, pro Animum ægr. corporis. Sed de duobus Plinii locis minus controversiæ est: Sic enim l. 8. c. 1. de Elephantis: Visique sunt fessi ægritudine (quando & illas moles infestant morbi) herbas supini in cœlum jacientes &c. & planius l. 28. c. 6. Augurium ex homine ipso non timendi mortem in ægritudine, quamdiu oculorum pupillæ imaginem reddant. Planissime Solin. c. 12. Æsculapii sacello incubantes ægritudinum remedia capessunt de monitis somniorum. conf. Cellar. Cur. post. p. 160. & Append. c. 3. p. 45. Antibarb. c. 3. p. 155. Nonnulla hanc in rem ex Cicerone. V. in Borrich. Vind. L. L. p. 4.
ÆGROTUS, a, um. denom. ab Æger [ἄῤῥωστος, νόσημος.] Servius, Æger & corpore & animo dicitur: Ægrotus, corpore tantum. Hor. 1. Epist. 2. 47.
Non domus, & fundus, non æris acervus & auri,
Ægroto domini deduxit corpore febres.
Ægroto dum anima est, spes est. Sententia proverbialis, admonens ne in afflictissimis quidem rebus abjiciendam esse spem. Cic. 9. Att. 181. 6. Ut ægroto, dum anima est, spes esse dicitur: sic ego, quoad Pompeius in Italia fuit, sperare non destiti.
Ægrota respub. idem quod Ægra: i. e. Male habens. Cic. Div. in Verr. 38. Et profecto aut hoc remedium est ægrotæ ac prope desperatæ reipublicæ, judiciisque corruptis, &c. V. Ægra respub.
ÆGROR, ōris. pro Ægritudine. Lucret. lib. 6. 1130. Venit pecubus balantibus ægror. Adde 1257.
ÆGRŌTO, [νοσέω, ἀῤῥωστέω, ἀσθενέω, νοσηλεύομαι] āre. Male valere a corpore. Et est verbum ex nomine Ægrotus factum. Cic. pro Cluent. 132. Apud hunc ille Romæ habitavit, apud hunc ægrotavit.
Ægrotare, translatum ad fructus. Plin. lib. 17. cap. 24. Ægrotant aliquando & poma ipsa per se sine arbore, si necessariis temporibus imbres, aut tepores, vel afflatus defuere, aut contra abundavere.
Ægrotant in te artes animi tui. h. e. Male se habent mores tui, Tu corruptis es moribus. Plautinus est Jocus in Trin. 1. 2. 34. In emendatis: Artes antiquæ tuæ.
Animus ægrotat. Cic. 4. Tusc. 129. Quis dubitarit quin ægrotationes animi, qualis est avaritia, gloriæ cupiditas, ex eo quod magni æstimetur ea res ex qua animus ægrotat, oriantur?
Fama ægrotat. Lucret. lib. 4. 1118.
Languent officia, atque ægrotat fama vacillans.
Vitio animi ægrotare. Hor. 2. Sat. 3. 307.
Diu ægrotare. Cic. pro Cluent. 138.
Graviter ægrotare. Cic. 1. Off. 47.
Gravissime ægrotare, & Optime valere, contraria. Cic. 2. de Fin. 70. Quæ cum Aristoni & Pyrrhoni omnino visa sunt pro nihilo, ut inter optime valere & gravissime ægrotare nihil prorsus dicerent interesse.
Leviter. Cic. 1. Off. 116. In adeundis periculis consuetudo imitanda medicorum est, qui leviter ægrotantes leviter curant: gravioribus autem morbis periculosas curationes & ancipites adhibere coguntur.
Mortifere. V. MORTIFERE, In MORS.
Periculose. Cic. 8. Att. 2. In unius hominis quotannis periculose ægrotantis anima, positas omneis nostras spes habemus.
Vehementer. Cic. pro Cluent. 138. Ibi primum in morbum incidit, ac satis vehementer diuque ægrotavit.
ÆGROTATIO, ōnis. f. [νόσημα, ἀῤῥώστημα.] Proprie est Morbus in corpore. Vide Ciceronis exemplum in ÆGRITUDO. Plin. lib. 17. cap. 24. 15.
Animi Ægrotatio. Cic. 4. Tusc. 8. Definiunt autem animi ægrotationem, opinationem vehementem de re non expetenda, tanquam valde expetenda sit, inhærentem & penitus insitam. Paulo post, Ægrotationi autem talia quædam subjecta sunt, avaritia, ambitio, mulierositas, pervicacia, liguritio, vinolentia, cupedia, & siqua similia.
Mentis Ægrotatio. Cic. 3. Tusc. 14. Quia nomen insaniæ significat mentis ægrotationem & morbum.
ÆGERIA, [Αἰγερία] Nympha nemoris Aricini, & uxor Numæ Pompilii

lii secundi regis Romanorum, quæ teste Ovid. 15. Met. 547. mortuo Numa cum flere non desineret, Dianæ miseratione in fontem sui nominis versa est. De qua idem Ovid. 3. Fast. 275.

Ægeria est, quæ præbet aquas dea grata Camœnis:
Illa Numæ conjunx, consiliumque fuit. Liv. 1. Decad. lib. 1. 19. Numa, &c. simulat sibi cum dea Ægeria congressus nocturnos esse: ejus se monitu, quæ acceptissima diis essent, sacra instituere: sacerdotes suos cuique deorum præficere. Paulo post, Lucus erat, quem medium ex opaco specu fons perenni rigabat aqua: quo, quia se persæpe Numa sine arbitris, velut ad congressum deæ inferebat, Camœnis eum lucum sacravit, quod earum sibi concilia cum conjuge sua Ægeria essent. Tradit Sipontinus moris fuisse, prægnantes Ægeriæ sacrificare, quod eam putabant facile conceptum alvo egerere. Scribitur enim etiam Egeria. V. Lud. Viv. & Coquium ad Augustin. de C. D. lib. 7. p. 35.

ÆGESTA, Siciliæ urbs, quæ & Segesta dicta. Græci quoque sine Diphthongo, Ἔγεστα scribunt. V. Steph. Byz. Festum. in Segesta, & Salmas. in Solin. f. 78. In Ægesta Æmilius Censorinus fuit crudelissimus tyrannus. Hic si quis nova tormenta & inusitatum aliquod cruciandi genus extruxisset præcipuis eum muneribus prosequebatur. Quidam igitur Aruncus Paterculus nomine, equum ex ære fabricatum Æmilio donat, ut in eum excruciandos injiceret: Ille autem tum denique ad æquitatis cogitationem conversus auctorem primum intrusit. Plutarch. in Parallel. sub fin. Confer huc quod de Perillo scriptores memorant.

ÆGESTANÆ AQUÆ in Sicilia, de quibus sic Strabo: Calidarum igitur aquarum scaturigines habet insula multis in locis, e quibus Selenuntiæ ad Himeram salsæ sunt, Ægestanæ vero potabiles. Hæc ille lib. 6.

ÆGESTANI, Siciliæ populi, quos Plinius Segestanos vocat, lib. 3. cap. 8. In quem locum hæc prodidit Hermolaus, Vetus fere lectio, Ægestani. Omnes quoque Græci codices, Ægestani, non Segestani, ab Ægesto Troë qui cum Philoctete venerat: Thucydides, Strabo, Diodorus, Lycophron, Dionysius. In uno tamen Polybio, itemque Ptolemæo, quandoque Segestani. quod & in Cicerone ac Solino cernitur. V. Strab. lib. 6. & 13. Fest. in Segesta.

ÆGEUS, dissyll. ei vel eos. [Αἰγεὺς] Athenarum rex, filius Neptuni, duas habuit conjuges, quarum prima dicta est Æthra, filia Pithei regis, ex qua Theseum suscepit. Secunda, ut testatur Ovidius, fuit Medea profuga, quam ab Jasone repudiatam, atque fugientem non solum suscepit hospitio, sed illam etiam sibi matrimonio copulavit, & ex ea, ut placet Justino, 2. 6. 14. & 42. 2. 13. Medum filium suscepit. Successit quidem in regno Pandioni regi revera patri. Ægeo regnante, Atheniensibus bellum intulit Minos Cretensium rex ob cædem Androgei filii, legesque durissimas imposuit, ut scilicet quotannis septem juvenes nobiles in Cretam mitterentur ad epulandum Minotauro, qui tribus annis forte missi sunt, quarta autem sors obtigit Theseo, qui maximo patris Ægei dolore navem conscendit. & cum omnia navigii ornamenta nigra essent, & navis velum, habuit in mandatis a patre, ut si contingeret in agendis eum felicem sortiri exitum, rediens navi album poneret velum amoto nigro, ut eminus fortunam suam nosceret. Theseus autem Ariadnæ consilio victor, mandatorum immemor, non amoto velo nigro redibat. Ægeus excelsa turri prospectans nigrum velum, Theseum mortuum arbitratus, ex turri se dejecit in mare, quod ab ipso vocatum est Ægeum. & mortuus, ab Atheniensibus liberatis ut Neptuni filius, & marinus deus in solatium Thesei consecratus est. Ex Bocatio, & Servio. Ovid. 7. Met. 402. &c.

ÆGIALE, es. f. [Αἰγιάλη] Diomedis Ætoliæ regis uxor, quam post Trojæ expugnationem in patriam reversus, cum cognovisset cum Cyllabaro Stheneli filio concubuisse, verecundia ductus domum noluit reverti, ut scribit Servius in 11. Æn. Stat. 3. Sylv. 5. 48.

Questa est Ægiale, questa est Melibœa relinqui. Dicitur & Ægialēa, Αἰγιάλεια.

ÆGIALE, Antiquitus nuncupabatur civitas, ab Ægialeo, qui autochthon seu indigena comparuit ibidem primus, sicuti memorant Sicyonii, & est a Pausania repetitum: quæ tempestate insecuta Sicyon dici cœpit de regis nomine, quem ex Attica ascitum Lamedon sibi generum adoptarat, filia illi Zeuxippe tradita. Cæl. Antiq. Lect. lib. 6. cap. 48.

ÆGIALEUS, ei. m. Adrasti filius: quem eo bello quod secundum Argivi adversus Thebas gessere, primo prælio juxta Glisam oppidum interfectum, necessarii Pagas in Megaridem retulerunt, atque ibi humarunt, & adhuc heroum ipsum Ægialeum dicitur. Pausanias in Atticis.

Ægialeus, Apis frater, primi Jovis filius: De quibus scribit Eusеb.

ÆGIALIA, Insula est adjacens Ætoliæ regioni, ut scribit Plin. c. 12. l. 4.

ÆGIALOS, Græce dicitur Littus. Unde Achaia, propter urbes in littore per ordinem dispositas, ante Αἰγιαλὸς vocata est, teste Plin. lib. 4. cap. 5. Pausanias dictam putat ab Ægialeo primo rege: Postea ab Achæo Xuthi F. Achaiam. [Erratum supra in v. ACHAIA ex his corrige. Ægiali proprio vocabulo vocantur Multa littora apud cosmographos: velut inter Sicyonem & Buprasium. Est & alius finitimus Ponto, post promontorium Carambin, cujus meminit Homerus. Rursus est Thraciæ apud fluvium Strymonem. Postremo est Ægialus, cognomento Magnus, inter Ægyptum & Æthiopiam. Erasm. in XXVII. cap. Act. Apostol.

ÆGIALUS, Medeæ frater, apud Justin. lib. 42. 3. 1. Hunc alii Absyrtum vocant: qui cum Medeam Æetes pater persequeretur, ab ea dicitur interfectus. Author Strabo, lib. 7. Ægialeus & Ægialius vocatur ab aliis.

ÆGIALUS, Atticæ mons. Solin. cap. 12.

ÆGIALUS, Paphlagoniæ promontorium, ut Apollonius poeta indicat. Habet & vicum ejusdem nominis. Addit plura Steph. Byz.

ÆGICHON Gramen. Apul. de Herb. cap. 77.

ÆGIDA, Istriæ oppidum. Plin. lib. 3. cap. 19.

Ægides, [Αἰγείδης] dicitur Theseus filius Ægei. Stat. 12. Theb.

— risit vocesque manumque
Horidus Ægides, ferrataque ab arbore magnos
Molitur jactus.

Perfidus Ægides. Ovid. 4. Epist. 59.
Perfidus Ægides ducentia fila secutus
Curva meæ fugit tecta sororis ope.

ÆGILA, Insula quindecim millibus passuum distans a Cythera. Plin. lib. 4. cap. 12.

ÆGILODES, Sinus Laconiæ, apud Plin. cap. 5. lib. 4.

ÆGILIPS, ipis. Urbs Epiri proxima Crocyleæ. Volaterr. ex Homero. Item locus altus, ἀπὸ τῆ αἰξ καὶ λείπειν, ut quem jam capra depasta reliquerit, aut quo præ altitudine ascendere non possit.

ÆGILIUM, Insulæ nomen Plinio lib. 3. cap. 6. contra Cosanum littus sita.

ÆGĪLOPS, ōpis. [αἰγίλωψ] Arboris glandiferæ species. Plin. l. 16. c. 6. Ægilops, Fistula oculorum. Cels. lib. 7. 7. Diminutiva forma Græcis & αἰγιλώπιον dicitur. Utraque vox frequens Plinio V. 25. 6. Hinc Ægilopicus. Cathol. V. ANCHILOPS.

Ægilops, Bulbi genus. Plin. lib. 19. cap. 5.

Ægilops, Herba hordeum enecans. Plin. lib. 18. cap. 17. Est herba quæ cicer enecat & ervum circumligando se: vocatur orobanche: triticum simili modo æra: hordeum festuca, quæ vocatur ægilops. Hæc Plin. Virgil. Latine vertit Avenam sterilem in hoc versu,

Infelix lolium, & steriles dominantur avenæ. Ecl. 5. 37.

V. AVENA. Diosc. 4. 139.

ÆGILOS, Insula quæ Latinis Capraria dicitur. Plin. lib. 3. cap. 6.

ÆGIMIUS, Nomen proprium viri, qui annos vixit ducentos. Author Plin. lib. 7. cap. 48.

ÆGIMORI, Sunt contra Carthaginis sinum duo Scopuli verius quam insulæ: inter Siciliam maxime & Sardiniam. Plin. lib. 5. cap. 7.

ÆGIMURUS, Insula. Straboni lib. 6. Est ante Siciliam & Africam Ægimurus, & aliæ quædam exiles insulæ. Idem lib. 7. Non procul a Corsica & Sicilia distant, cum aliæ complures insulæ, tum etiam Ægimurus. Stephano Ægimoros dicitur. Ex Hermolao.

ÆGĪNA, æ. [Αἴγινα] Asopi regis Bœotiæ filia, cum qua Jupiter in ignis specie congressus est, ex eaque genuit Æacum & Rhadamanthum. Ovid. 7. Met. 616.

ÆGINA, [Αἴγινα] Insula Epidaurico litori proxima. Mela l. 2. Hæc ut tradit Strabo lib. 8. inter Cyclades insulas nobilissima est. Hinc Æacus, ejusque posteri genus duxisse decantantur. Hæc est quæ maris aliquando tenuit imperium. Hæc est quæ contra Athatheniensem populum in navali ad Salaminem prælio de principatu contendere non dubitavit, qua tempestate Persæ Græciam invaserant. Ejus insulæ ambitus, 180. stadiorum esse traditur. Ejusdem appellationis oppidum in ventum Africum vergens habet. Illam Attica & Megarica coronat ora & Peloponnesus usque Epidaurum, cum centum fere stadiis singulæ ab illa distent. Pars autem Orientem Austrumque prospectans, Myrtoo perfunditur pelago, ac etiam Cretico. OEnoa diu vocata est: vel potius OEnōne, ut Plin. lib. 4. cap. 12. & ex Pausania Cæl. Antiq. Lect. lib. 5. cap. 44. V. etiam Steph. Byzant. in Ægina. Eustath. ad Dionys. Perieg. v. 512. Tzetzam in Lycophr. v. 175. Pausan. in Corinth. f. 48. Ephorus scriptis prodidit, primo Æginæ a Phidone signari cœptum argentum. Emporium autem ideo effectum, quia locus admodum sterilis erat: proinde homines illi maritima mercando negotia tractare assueverunt. Unde multis variisque rebus constantem quæstum, Æginæam appellamus mercaturam.

Æginam insulam ab Ægina Æaci matre nomen habere putat Ovidius, eandemque OEnopiam prius vocitatam. Ejus verba sunt libro 7. Met. 472. — latere inde sinistro
OEnopiam Minos petit Æacideia regna.
OEnopiam veteres appellavere: sed ipse
Æacus Æginam genitricis nomine dixit. Ovidio quoque subscripsit Stephanus. [Falsum. V. Burm. ad l.

ÆGINÆUS, a, um. Adj. [Αἰγιναῖος] ut, Æginæa mercatura.

ÆGINÆA, orum. n. dicuntur Grandiora omnia. Quod ex talenti ratione deductum putant, quod in ea insula habebatur majus cæteris. Sunt etiam Æginæa, rerum venalium onera miscellanea, i. e. sarcinæ complectentes varias merces. Unde Æginopolæ, id genus mercium venditores. Ex Cæl. Antiq. Lect. 11. cap. 56. 21. 23. & Erasm. in Chiliad.

ÆGINENSIS, [Αἰγινεὺς] Æginæ incola.

Æginenses (ait Strabo, lib. 8.) Myrmidonas appellatos memorant, non quomodo in fabulis canitur, quod invalescente ingenti pestilentia, formicæ ad preces Æaci in homines versæ fuerint, (V. Hygin. F. 52.) verum quia formicarum more terram fodientes petras transportarent, ut agricolandi materiam haberent. Habebant enim terram superne lapidosam inferne frumentis idoneam. Itaque asportandis lapidibus quodammodo formicarum industriam repræsentabant. Quarum etiam more in cavernis habitabant. frugalitati & parsimoniæ studentes, impensasque ædificiorum vitantes.

ÆGINĒTA, [Αἰγινήτης] Idem. Cic. 3. Off. 11. Hinc Paulus Ægineta, clari inter medicos nominis. V. Voss. de Philos. cap. 13. Æginetas primos argentum signasse prodidit Ælian. Var. Hist. 12. 10. Quod si Erasmo credimus Chil. 2. 5. 87. Numisma eorum χελώνης habuit, h. e. testudinis imaginem. Hinc enim arcessit parœmiam, Τὰν ἀρετὰν καὶ τὰν σοφίαν νικᾶντι χελῶναι, hoc est, Virtutem & Sapientiam vincunt testudines. [Sane Poloponnesiacum nomisma tale fuisse Pollux testatur. l. 9. S. 74. Sed hoc quid ad Æginam? Æginetæ fictoris meminit Plinius 35. 11.

ÆGINETICUS, a, um. [Αἰγινητικὸς] Adj. Unde æs Ægineticum. Plin. lib. 34. cap. 2. non quod insula ipsa gigneret, sed quod ibi officinæ præclare temperarent.

ÆGINOPŌLÆ, V. ÆGINÆA.

ÆGINIUM, Oppidum Macedoniæ, in ea regione quæ appellatur Pieria. Plin. lib. 4. cap. 10.

ÆGIŎCHUS, [Αἰγίοχος] Jovis epitheton, ab ὀχῆς & αἰγὸς. i. e. ab alimonia & capra, quia puer fuerit nutritus a capra: vel ab ἔχειν, tenere, & αἰγίδος, quoniam ægide utitur: vel quia corio capellæ Amaltheæ usus fuerit pro scuto, quando contra Titanas dimicavit. V. Didym. ad Hom. Iliad. α. v. 202.

ÆGION, Αἴγιον Suidæ, Oppidum Achaiæ proprie dictæ, quæ regio est Septentrionalis Peloponnesi. Plin. lib. 4. cap. 5.

ÆGĪPAN, ānos. [Αἰγίπαν] Semicaper, Pan deus. Ægipanes sunt nudi, leves, caprinos pedes habentes. Veteres hujusmodi monstra pro semideis, sive pro sylvestribus diis coluerunt, quemadmodum Faunos, Sylvanosque: Faunos quidem ac Satyros, nemorum deos esse dicentes, Panas agrorum, Sylvanos sylvarum. Est & Simiarum genus Plin. l. 5. c. 1. Et c. 8. Mela. l. 4. Ægipanos semiferos, & Blemmyas, & Satyros. V. Salmas. Exercit. Plin. f. 293. & Isaac. Voss. Observ. ad Pomp. Mel. 1. 8. p. 46.

ÆGIRA, Insula. Plin. lib. 5. cap. 31. Est etiam ejusdem nominis Oppidum in Achaia. Idem l. 4. c. 5. Idem l. 18. c. 9. Taurinus quidem sanguis recens inter venena est, excepta Ægira. Ibi enim sacerdos Terræ vaticinatura, tauri sanguinem bibit priusquam descendat in specum.

ÆGIRA,

ÆGIRA, Urbs inter Ætolos & Peloponnesiacos. Author. Pomp. lib. 2.

ÆGIRINON, i. n. Populneum unguentum [αἰγείρινον.] Ruellius l. 1. cap. 119. Unguentum populneum, vulgo Populeum, quod Ægirinon Græcis dicitur, ex uva populi, quæ bryon est, conficitur verno tempore, cum plurimum gravis est prægnansque resina. V. Herm. Barbarum.

ÆGIROESSA, æ. f. [Αἰγιρόεσσα] Oppidum Æolidis in Asia, cujus meminit Herodot. lib. 1.

ÆGĪROS, Dioscor. [αἴγειρος] Arbor quæ Latine Populus nigra dicitur.

ÆGIRUS, [Αἴγειρος] Vicus est agri Methymnæi, cujus meminit Strabo, lib. 13.

ÆGIRUS, ut ex Pherenico refert Cælius, Oxyli filia fuit. Hic enim cum Hamadryade congressus sorore Caryam genuit, ac Balanum, Cranium, Oream, Ægirum, Pteleam, Ampelum, Sycam, quæ & Hamadryades nuncupantur nymphæ: unde & arboribus conciliata nomina. Hæc ille Antiq. Lect. 18. cap. 9. ex Athen. l. 3.

ÆGIS, ĭdis. [αἰγίς] apud Græcos varia significat. Pelliceum tegmen quod gestant Afri. Præterea maris intumescentis undas, ac ventorum procellas & turbines. Alii malunt esse quid e coronis contextum, aut rete ex coronamentis contextum. Nec desunt, qui putent significare Sacerdotem, quæ Athenis solita sit ferre sacram Ægidem, & ita ingredi ad eos qui nuper duxissent uxores. Apparet autem in hujusmodi sacris multum fuisse licentiæ, quemadmodum & apud Christianos multis ineptiis celebrantur nuptiæ. Unde factum est proverbium, Ægis venit. Quod Suidas indicat dici solitum de iis qui petulanter & impudenter agerent. Simul quoque allusum est ad procellam. Ex Erasmi Chiliad. & Cælio Antiq. Lect. 18. cap. 6. & cap. 38. Est insuper Ægis, scutum Jovis, ut Iliad. 4. & Palladis, ut Iliad. 5. describitur: in cujus medio erat Medusæ Gorgonis caput, serpentibus vice crinium terribile: quod qui intuebantur, mox in lapides vertebantur, ut canit Ovid. 4. Met. ad finem. Servius, Ægis proprie est munimentum pectoris æreum a Vulcano fabricatum, habens in medio Gorgonis caput: quod munimentum si in pectore numinis fuerit, ægis vocatur: V. Sil. 9. 444. & Brœckhus. ad Propert. 22. 60. Si in pectore hominis, sicut in antiquis imperatorum statuis videmus, lorica dicitur. Virg. 8. Æn. 352. &c.

Coruscans. Valer. Flac. 4. Argon. 134.

Cruenta. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 335.

Fulva. Claud. 8. 163.

Irata. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 60.

Nigrans. Virg. 8. Æn. 354. — Arcades ipsum
Credunt se vidisse Jovem, cum sæpe nigrantem
Ægida concuteret, dextra nimbosque cieret. V. Serv. in loc.

Sonans. Hor. 3. Od. 4. 57.
Contra sonantem Palladis ægida.

Terrifica. Valer. Flac. 6. Argon. 35.

Ægis, Ornamentum pectorale, Polluci lib. 5. cap. 16. Ovid. autem, Rem. Amor. v. 346. Ægidem appellat gemmas & alia hujusmodi ornamenta, quibus deformitatem tegunt mulieres.
Auferimur cultu: gemmisque auroque teguntur
Omnia: pars minima est ipsa puella sui.
Sæpe, ubi sit quod ames, inter tam multa requiras:
Decipit hac oculos ægide dives amor. Idque metaphorice.

Ægis, arboris laricis fœminæ medulla. Plin. lib. 16. cap. 39. ex Theophr. lib. 3. hist. cap. 10.

ÆGISŎNUS, [αἰγίφωνος] Hinc Ægisonum pectus Palladis. Valer. Flac. lib. 3. Argon. v. 88.

ÆGISTHUS, i. m. [Αἴγισθος] Thyestis filius ex Pelopeia filia. Pelops enim Tantali Phrygiæ regis & Thaygetæ filius, ex Hippodamia Atreum & Thyestem sustulit, Peloponnesi prius, deinde Mycenarum reges. Porro iis alternatim administrantibus (sic enim inter eos convenerat) Thyestes cum sciret regnum penes eum fatali dispositione mansurum, qui arietem velleris aurei haberet, quem Atreus regiam ingressus diligenter custodiebat, corrupta Aërope Atrei uxore, imperium ad se transferri posse judicavit. Itaque stuprata fratris conjuge, duos filios ex ea sustulit, Tantalum & Plisthenem. Quod ubi rescivit Atreus, Thyestem regno expulit. Sed paulo post simulato reditu in gratiam, eum ab exilio revocavit. Cui tandem Tantalum & Plisthenem partim elixos, partim assos, non solum apposuit epulandos, sed etiam eorum sanguinem vino permixtum propinavit, allataque eorum capita post epulas ostendit. Quod scelus ne videret, Sol cursum retro egisse fertur. At vero tam impii facinoris cum Thyestes a diis ultionem exquireret, respondit Apollo posse alio scelere ejus sceleris vindicem nasci, si cum Pelopeia filia concumberet. Quo peracto, natus est puer: qui a matre propter conscientiam abjectus, uberibus tamen capræ nutritus, ex rei eventu Ægisthus est appellatus. (V. Ælian. Var. Hist. 12. 42.) Hic cum adolevisset, Atreum occidit: & Agamemnonem ejus filium ex bello Trojano redeuntem interemit, adjuvante Clytemnestra uxore, quæ cum Ægistho adulterio consueverat. Ipse tandem Ægisthus ab Oreste Agamemnonis filio peremptus est, necem patris ulciscente. Hæc late describit Seneca in Thyest. & rursum in Agam. Lactant. quoque in lib. 4. Thebaid. Hygin. Fab. 84. & seq.

Ægisthus adulter, desidiosus. Ovid. de Rem. Amor. 161.

Ægisthus Thyestiades, quia Thyestis filius. Ovid. 2. de Arte Am.

Ægistum C. Cæsarem gemens & indignabundus Pompeius vocare solebat. Suet. in Cæs. cap. 50. Quemadmodum enim Ægisthus cum Clytemnestra uxore Agamemnonis summi Græcorum imperatoris consuetudinem habuit adulterii, sic Julius Cæsar Muciam uxorem Pompeii summi Romanæ militiæ ducis absentis adulterio corrupit. Quam propterea repudiavit Pompeius: quanvis ex ea jam tres liberos sustulisset.

ÆGITHALOS, Avis est apud Aristotelem, quæ a Theodoro Parus vertitur. Hermol. in Plin. Avis est inimica apibus. Aristot. de Nat. Animal. 8. 3. & 9. 14. & 40.

ÆGITHUS, Avis minima, dissidet cum asino. Plin. lib. 10. cap. 74. Spinetis enim se scabendi causa atterens, nidos ejus dissipat: quod adeo pavet, ut voce omnino rudentis audita, ova ejiciat, pulli ipsi metu cadant. Igitur aduolans, ulcera ejus rostro excavat. Et paulo post, Ægithum vero odit Anthus in tantum, ut sanguinem eorum credant non coire. i. e. commisceri non posse. Arist. Hist. Anim. 9. 1. Eberus & Peucerus Ægithum interpretantur, nisi ea vero Linacria rubra est. Gybert. Longolius eandem facit Curuccæ.

ÆGĪTIS, αἰγῖτις Dioscoridi, Herba est, quæ notiore nomine Anagallis dicitur. [ubi?

ÆGĪUM, [Αἴγιον] Oppidum Achaiæ, quæ est in Peloponneso, quo in loco Jovem a capra nutritum ferunt, unde oppido nomen. Strab. lib. 8.

ÆGLE, es. f. [Αἴγλη] Nymphæ Nomen, Solis ex Neæra filiæ. Virg. 6. Ecl. 21.
Ægle Naiadum pulcherrima. Latine interpretatur Splendor. Est etiam Lunæ nomen. Item Genus ludi. Sed & Placentæ genus, testibus Pausania & Cratino. Fuit etiam una Hesperidum Ægle, filia Hesperi, curatrix una cum sororibus Hortorum in Mauritania, in quibus aurea mala nascebantur. V. Hygin. proœmio Fab.

ÆGLES, æ. m. Nomen athletæ cujusdam Samii, qui quum mutus esset antea & elinguis, repente loqui cœpit. Gell. lib. 5. cap. 9. & Valer. Maxim. lib. 1. cap. 8. ext. 4.

ÆGLETES, æ. m. Apollinis cognomen, quo celebratur in Anaphe insula. Vid. Apoll. Argon. lib. 4. v. 1716.

ÆGOCEPHALOS, i. m. Avis est liene omnino carens. Authores Aristot. lib. 1. Et Plin. lib. 11. cap. 37. Capriceps vertitur.

ÆGOCERAS, ătis. n. Fœnumgræcum. Plin. lib. 24. cap. ult. Nec fœnogræco minor authoritas, quod Telin vocant, alii Carphos: aliqui Buceras: alii Ægoceras, quoniam corniculis semen est simile: nos Siliciam.

ÆGOCĔROS, ōtis vel ōtos. m. [αἰγόκερως.] Latine dicitur Capricornus, Lucret. lib. 5. 614.
Nec ratio solis simplex ac recta patescit,
Quo pacto æstivis e partibus Ægocerotis
Brumales adeat flexus: atque inde revertens,
Canceris ut metas vertat se ad solstitiales. Hunc Jupiter, quod cum eo erat nutritus, inter sidera cœlestia esse voluit, ut capram nutricem. Fabulam describit Hygin. 196.

Humidus Ægoceros. Lucan. lib. 9. 540.

ÆGOLETHROS, vel ÆGOLETHRON, [αἰγόλεθρος] Herba in Ponto alba, ex cujus flore apes decerpunt mellis genus amarum, quod Heracleoticum, vel Ponticum vocatur: dicta a capris interimendis. Plin. 21. 13.

ÆGŌLIOS, [Αἰγωλιὸς] Ulula Plin. 10. 6. Aristot. Hist. An. 9. 17.

ÆGON, onis. m. [Αἴγων] Viri proprium, qui deficiente olim Argivis Heraclidarum familia, ex qua regem creari mos illis antiquus erat, rex ab illis creatus est: quod, cum sciscitantibus illis de rege creando deus respondisset, aquilam ostensuram, paucis post diebus aquila super Ægonis domo consederit. Ex Budæo.

Ægon, ōnis. Nomen pastoris apud Virg. 3. Ecl. 2.

Ægon Lyctius. Virg. 5. Ecl. 72.
Cantabunt mihi Damœtas, & Lyctius Ægon. Servius: Lyctius, Cretensis.

Ægon, [Αἰγών] Caprile sive Caprarum stabulum.

Ægon, pro Mari Ægæo apud Stat. 5. Theb. 55.
— Delove sonanti
Pejor, & innumeris quas spumifer assilit Ægon. Lactantius, Ægon, mare Ægeum, quod insulas plurimas habet, dictum ab Ægeo patre Thesei. Assilit insulas. i. e. Circunfluit. Valerius Flacc. lib. 1. Argon. 629.
— vix littore puppim
Solvimus: & quanto fremitu se sustulit Ægon?

ÆGONENSIS, Porta Romæ, quæ & Quirinalis, eo quod mons ipse Quirinalis prius Ægonensis cognominatus est. Calepinus.

ÆGONOMUS, i. m. [Αἰγονόμος] Caprarum ductor, qui & Æpolus dicitur.

ÆGONYCHON, i. Herba est, quæ & Lithospermon dicitur, & ab aliis Semen leoninum. Ab omnibus tam officinis quam medicis hodie Milium Solis appellatur, quod (ut reor) semen candore solari ac lucis splendore fulgeat. Ruellius lib. 2. cap. 70. V. Plin. 27. 11. & Dioscor. 3. 158.

ÆGOPHAGOS, Cognomen Junonis apud Lacedæmonios, quod ibi capræ illi immolarentur. Cæl. Antiq. Lect. lib. 18. cap. 5.

ÆGOPHTHALMOS, i. m. [αἰγόφθαλμος] Gemma sic ab oculo caprino cognominata. Plin. lib. 37. cap. 11.

ÆGOS, [Αἰγὸς] Flumen in Chersoneso Thraciæ, naufragio classis Atticæ insigne. Author Mela lib. 2. 2. Marcell. lib. 22. Chersonesum pulsat Ægos potamos, in quo loco lapidem casurum ex cœlo prædixit Anaxagoras. Hermolaus putat Ægos genitivum esse casum ab Æx nominativo: traditque ejus loci accolas a Stephano Ægopotamitas vocari. Plin. lib. 2. cap. 58. Celebrant Græci Anaxagoram Clazomenium, Olympiadis septuagesimæ octavæ secundo anno prædixisse, cœlestium literarum scientia, quibus diebus saxum casurum esset e sole. Idque factum interdiu in Thraciæ parte ad Ægos flumen. Qui lapis etiam nunc ostenditur, magnitudine vehiculi colore adusto. Apud hunc fluvium classem Atticam debellavit Lysander Lacedæmonius, Athenis postea semidirutis, & triginta Tyrannis impositis, ut Plutarchus in ejus vita est author. Meminit & Justinus lib. 5. & Nepos 6. 1. 4. [Potius Urbis nomen est Αἰγὸς ποταμοὶ. V. Cellar. Geogr. Ant. l. 2. c. 15. §. 37. Hard. ad Plin. d. l.

ÆGOSTHENENSES, Græciæ populi contributi Megarensibus. Plin. l. 4. cap. 7. Horum civitatem Pausanias vocat Ægosthenen.

ÆGOSTHENIA, [Αἰγοσθένια] Civitas est Locridis, quam recenset Ptolemæus in descriptione Achaiæ. Forte eadem ac superior.

ÆGRE, ÆGRESCO, ÆGRIMONIA, ÆGRITUDO, ÆGROTUS, ÆGROTO, ÆGROTATIO. V. ÆGER.

ÆGUSA, V. ÆTHUSA.

ÆGYON, sive ENGYION, Urbs fuit in Sicilia, non magna, sed valde vetusta, & celebris, dearum, quas Materas vocant, religione: quarum templum a Cretensibus ibi positum fuisse ferunt, ubi hastæ quædam ostendebantur, & ex ære cassides: & hæ quidem Merionis, illæ vero Ulyssis inscriptiones habebant, ut Plutarchus in Marcello prodidit.

ÆGYPTILLA, æ. Gemma est, de qua Plin. lib. 37. cap. 10. Isidor. 16. 11.

ÆGYPTĪNI. Dicuntur Æthiopes, quia Ægyptiis sunt finitimi. Festus.

ÆGYPSOS, seu ÆGYPSUS, i. m. [Αἴγυψος] Urbs ad ripam Istri fluvii sita, nomen habens ab Ægypso Caspio conditore. Ovid. 1. de Ponto, 8. 11. & 4. 7. 21. Varie scribitur. V. Heins.

ÆGYPTA, Ciceronis libertus: cujus idem meminit 16. Fam. 13. al. 15. Ægypta ad me venit. Et 8. Att. Epistolas mihi tuas Ægypta reddidit.

ÆGYPTUS, & DANAUS, [Αἴγυπτος καὶ Δαναός] Filii fuerunt Beli Babyloniorum regis: quorum hic ex diversis uxoribus quinquaginta filias habuit, ille totidem filios. Inhians imperio Ægyptus fratris, filias matrimonio suis filiis jungi flagitabat. Abnuebat Danaus, quoniam oraculi responso acceperat se generi manibus occidendum. Parata igitur classe, Argos profectus est: expulsoque Gelanore, Argivorum imperio potitus. Porro Ægyptus eo misit filios, ea quidem lege, ut ad se non redirent, nisi Danao interempto, aut connubiis cum filiabus ejus initis. Obsidione igitur coactus Danaus, filias suas fratris filiis despondit. sed ipso nuptiarum die gladios virginibus dedit, quibus prima nocte viros interficerent, necem eis interminatus nisi parerent. Itaque omnes mandata patris sunt executæ, dempta una Hypermnestra. Hæc enim Lino, seu Lynceo, viro pepercit, eumque a somno excitatum impulit ut fuga suæ saluti consuleret. Author Lactant. in 2. Thebaid. Statii. Ægyptus autem, ut scribit Manethon, ejecto fratre Danao, sexaginta octo annis regnum Ægypti tenuit, & ex suo nomine regionem Ægyptum dixit, quum antea Aeria diceretur. Addit Diodorus Siculus lib. 2. cap. 1. quosdam fabulari, Nilum fluvium amore captum filiæ Ogdoi regis, qui Memphim urbem condidit, & de filiæ nomine sic appellavit, in tauri formam conversum, puellam compressisse: exque ea genitum, quem propter virtutem incolæ Ægyptum dixere: a quo & regio sit omnis denominata.

Ægypti nuptiæ, Inauspicatæ & infelioes dicebantur. Sumptum a notissima fabula Ægypti, qui filios quinquaginta, totidem Danai fratris filiabus maritos dedit. At hi præter unum, omnes a sponsis jugulati sunt. Torqueri poterit in simulatam amicitiam, aut in munus honoris gratia datum in speciem, quum revera quæratur perniciesi cui datur. Ita nonnunquam ex affinitatibus aut fœderibus principum atrocia nascuntur exitia. Erasm. in Chiliad.

ÆGYPTUS, [Αἴγυπτος] (ut inquit Pomponius Mela lib. 1. 9. 1.) Asiæ prima pars. in duas dividitur partes. Delta, ex forma literæ, quæ Ptolemæo, itemque Plinio Ægyptus inferior vocatur. Altera, quæ secundum Nilum contermina Æthiopiæ meridiem versus usque ad Syenen procedit: Thebais appellata. De Ægypti antiquitate, ac disciplina sacerdotum (quos prophetas vocant) innumerabilia pene ab authoribus commemorantur. Huc Dædalus, Melampus, Pythagoras, Homerus, Solon, Musæus, Plato, Democritus, Apollonius Tyanæus, compluresque alii eruditionis causa profecti, ipsorum dogmata in suam quisque patriam retulere. Primi siquidem omnium Ægyptii immortalem esse animam dixere, eamque de corpore in corpus vagari, ut est author Diodorus. V. Plin. lib. 5. cap. 9.

Ægyptus universa, teste Stephano, prius Aëria vocata est, quod fusco & caliginoso sit aëre. Id quod etiam testatur Plin. lib. 21. cap. 7. Rosa, ait, & crocum odoratiora, cum serenis diebus leguntur: & omnia in calidis quam in frigidis. In Ægypto tamen minime odorati flores, quia nebulosus & roscidus aër est a Nilo flumine. Meminit & Gellius lib. 14. cap. 6.

Ægyptus sec. Hesychium dicta ab Ægypto amne qui Nilus postea appellatus fuit: alii putant ab Coptos antiqua urbe, & αι, quod Ebræis Insulam & Regionem, ut Græcorum αἶα Sonat. De Ægypti situ, fertilitate, incolarum præterea ingenio institutisque ac moribus plura Isocrates in Busiride. De fertilitate & urbium multitudine Theocrit. Eidyll. 17. v. 79. & seqq. V. & Ammian. 22. 40. seqq. ubi & Religionem describit, quam superstitiosam & immanem, quam fœdam, crudelem & ridiculam habuere. de qua multa Juvenal. Sat. 15. & quos laudat Elmenhorst. ad Arnob. 1. p. 15. seqq. Gentem vocat non fidam Lucan. 5. 58. Imbelle atque inutile Vulgus. Juvenal. 15. 124. Vanam gentem ac novandis quam gerendis rebus aptiorem Curt. 4. 1. 30. Quæ omnia quasi in compendio est complexus Vopiscus in Saturnino cap. 8. ubi & de studiis refert quibus maxime delectati Egyptii fuere. Vide & Treb. Poll. 30. Tyrann. in Æmiliano. De invidia eorum qua nemini dogmata & disciplinas suas communicabant, Beroald. 37. Annot. Tom. 1. Thesaur. Crit. Grut. p. 213. De Ægypto & Ægyptiis rebus multa congessit Barthius ad Claud. p. 129. seqq. V. etiam celeber. Witsii Ægyptiaca.

Ægypti fulcus, Libyæ non curat arenas. Adagium ex Antiphili epigrammate depromptum. Dicitur autem de loco non admodum quidem lato, sed insigniter fœcundo ac fructuoso: qui longe anteponendus est desertis incultisque agris, tametsi vastioribus. Siquidem Ægyptus magnitudine cedit utique Libyæ, sed ita, ut illius tota vastitas ne hujus quidem assequatur portiunculam. Nempe Ægyptus dicta est veteribus publicum orbis horreum. Ex Cæl. Antiq. Lect. lib. 16. cap. 20. V. Barth. ad Claud. Mamert. p. 450.

Ferax. Claud. Epig. 87. 5. de Nilo.

> Ægyptus sine nube ferax, imbresque serenos, &c.

Fertilis. Dionysius de situ orbis interprete Prisciano,

> Fertilis Ægypti terras fœcundat opimas. Plin. lib. 17. cap. 4.
> Est fertilis Thracia frugum, rigore: æstibus, Africa & Ægyptus.

Hiulca. i. e. Ob nimiam siccitatem diducta. Stat. 4. Theb. 788.

Horrida. i. e. Incompta. Juvenal. 15. Sat. 46. — horrida sane

> Ægyptus; sed luxuria, quantum ipse notavi,
> Barbara famoso non cedit turba Canopo.

Jacens per plana. Lucan. lib. 2. de Eridano, 416.

> Non minor hic Nilo, si non per plana jacentis
> Ægypti Libycas Nilus stagnaret arenas.

Loquax ac ingeniosa in præfectorum contumelias provincia Ægyptus: in qua etiam qui vitaverunt culpam, non effugerunt infamiam. Seneca in consolatione ad Albinam, sive Helviam. sub fin.

Memphitis. h. e. Memphitica, a Memphi præcipua Ægyti urbe. Juven. 15. Sat. 122.

> — anne aliam terra Memphitide sicca
> Invidiam facerent nolenti surgere Nilo?

Sagax, a studio rerum sideralium. Macrob. Somn. Scip. lib. 1. cap. 21. Claud. in Ruff. lib. 1.

Viridis. Virg. 4. Georg. de Nilo, 291.

> Et viridem Ægyptum nigra fœcundat arena.

ÆGYPTIĂCUS, a, um. Adj. Plin. l. 6. cap. 28. Ad mare nostrum littusque Ægyptiacum.

ÆGYPTIACE, [Αἰγυπτιστί] Treb. Pol. in Zenobia. Loquebatur & Ægyptiace ad perfectum modum.

ÆGYPTIUS, a, um. Adj. [Αἰγύπτιος] Sil. Ital. lib. 13. 474.

— Ægyptia tellus. Cic. in Pison. Nomen ad dignitatem imperii, regi Ægyptio vendidit.

Ægyptium Templum. Adag. de Eo quod forinsecus nitet, introrsum fœtet. V. Cæl. Rhod. 9. 5.

Ægyptio Scytha non invidet. Proverbium dici solitum, quando in dissimiles, & quos nunquam noverimus, non exeritur virulenta rabies. Cæl. lib. 20. cap. 30.

Ægyptii machinarum artifices. De versutis, & (ut ait Plautus) consutis dolis dictitatum. Torqueri potest & in perplexas sophistarum argutias, ac syllogismorum inexplicabiles labyrinthos. Aut in sycophantas ac delatores, qui vera falsis permiscendo nectunt calumnias. Erasm. in Chiliad.

Ægyptiis duplex fuit scribendi genus. Unum, quod vulgo discunt: alterum, quod sacras literas appellant, soli sacerdotes attingunt, a parentibus per manus traditas: quas ab Æthiopibus primum accepere. Non enim literarum compositione, aut a literis verba exprimuntur, sed animalium aut aliarum rerum imaginibus. Scribunt enim Accipitrem, ut rem sacram denotet: Crocodilum, ut malum: Oculum, ut justitiam: Manum dextram passam, ut liberalitatem: Compressam, ut avaritiam: & iis similia. Denique a dextro ad sinistrum scribunt latus. Hæc Volaterr. ex Diodor. Primi (ait Tacitus lib. 11. 14.) per figuras animalium Ægyptii sensus mentis effinxerunt: & antiquissima monumenta memoriæ humanæ impressa saxis cernuntur. Cæl. Antiq. Lect. lib. 16. cap. 25. tradit literas id genus appellari Hieroglypha grammata, quod iis mysteria in rebus sacris significarentur.

Fallax Ægyptiorum gens, semperque alia cogitans, alia simulans. Hirtius in commentario belli Alexandrini. cap. 24.

Fusci, ob ingentem regionis calorem. Propert. lib. 2. 33. 15. Vide Scal. ad Festum.

Ægyptii a Dione Philœni nuncupantur. i. e. In vinum proclives, ac philopotæ, quoniam apud eos reperta primum tradatur vitis in Plinthine civitate: ut scribit Hellanicus: unde facti sunt vinolenti. Vide Cæl. Antiq. Lect. lib. 9. cap. 3.

Ventosi Ægyptii. Vopiscus, Sunt Ægyptii ventosi, furibundi, injuriosi, novarum rerum avidi. V. etiam Plin. Paneg. ad Traj. 21.

ÆGYS, [Αἰγύς] Oppidum est Laconicæ regionis apud Stephanum.

Æ L

ÆLANA, orum, n. pl. ut ait Hermolaus, Urbs Arabiæ felicis. Plin. lib. 6. cap. 28.

Ælaniticus maris Arabici sinus, quem alii Elenaticum vocant. Artemidorus Aleniticum. Juba Læniticum. Plin. lib. 6. cap. 28.

ÆLETANI, [Αἰλετανοί] Populi sunt apud Strab. lib. 3. intra Iberum, usque ad montem Pyrenæum, & Pompeiana trophæa habitantes.

ÆLIA, [Αἰλία] Urbs Palæstinæ ab Ælio Adriano Imp. quondam Hierosolyma, Steph. V. supra ADRIANUS. Euseb. Hist. Eccl. 4. 6. & Jos. Scalig. Animadv. Euseb. p. 217. Æliam Capitolinam ex Dione Xiphilinus in Adriano vocat. Ez. Spanh. Orb. Rom. p. 406. 407. Ed. Lond.

ÆLIANUS, [Αἰλιανός] Sophista Romanus a Philostrato maxime laudatur, quod Romanus homo tam probe Atticissaverit, tamque eleganter peregrinam a patria vocem retinuerit. Scripsit de Animalibus libros 16. de Varia historia libros 14. de Re militari, quæ omnia ad nos pervenerunt. Fuit auditor Pausaniæ sub Adriano principe. Decessit annorum sexaginta, sine liberis, quum cælebs fuisset. Volaterr. Ejus meminit Cæl. Antiq. Lect. lib. 11. cap. 65

Ælianus Meccius, Italus medicus, theriaca conservandi contra pestem homines auctor fuit. Galen. de usu Ther.

ÆLII, vel etiam HELII, [Αἴλιοι] dicuntur, Quibus duæ nupserint sorores. Cæl. Antiq. Lect. lib. 15. cap. 24. Alciatus lib. 2. dispunct. cap. 23.

ÆLIA, Gens plebeia fuit Romæ. Nam quod Pomponius scribit in l. 2. D. de orig. jur. Ælium Tuberonem patricium fuisse, perspicue falsum est. Nam ut hoc omittam, Tribunos pl. ex Æliis complures fuisse (quod sane hac in re solet valere plurimum) illud certe satis magno argumento nobis esse debet, quod cum consulum alter e plebe, alter e patriciis crearetur, authore Livio, Ælii cum patriciis semper, nunquam cum plebeis comparati sint. Qui enim primus Æliorum consulatum est adeptus, collegam Sulpicium habuit: secundus Fabium: tertius Servilium: quartus Valerium, usque ad annum DXXCI. quo quidem anno duo primum e plebe COSS. creati sunt, C. Popillius, & P. Ælius, ut in tabulis Capitolinis notatum videmus. Æliorum autem alii Pæti sunt, alii Tuberones, Ligures, Cati & Lamiæ. Pæti cognomen qui primus tulit, quod oculis leviter declinatis esset, sic dictus est, teste Porphyrione in Horatii Sat. 3. 45. Acro tamen eum cujus oculi huc illuc celeriter moverentur, Pætum nominatum existimat. Hoc Æliorum fuisse cognomen Cicero, tum in Sextiana, tum etiam in Cluentiana 72. demonstrat, cum ait, Quid tu, inquit; Pæte: hoc enim sibi Stalenus cognomen ex imaginib. Æliorum delegerat, ne si se Ligurem fecisset, nationis magis suæ quam generis uti cognomine videretur. Ubi tamen in omnibus, quos ego quidem viderim libris, Pacete, pro Pæte corrupte legitur. Cati a P. Ælio dicti sunt, quem Ennius, quia Juris Civilis omnium peritissimus esset, Catum, i. e. Sapientem, authore Varrone appellavit. Lamiæ vero a Lamo Formiarum tyranno. Hor. 3. Od. 17. 1.

> Æli, vetusto nobilis ab Lamo
> (Quando & priores hinc Lamias ferunt
> Denominatos & nepotum
> Per memores genus omne fastos)
> Authore ab illo ducis originem
> Qui Formiarum mœnia dicitur
> Princeps, & innantem Maricæ
> Litoribus tenuisse Lyrim
> Late tyrannus. Hæc ex Richardo Streinnio.

Æliorum familia Romæ pauperrima fuit: adeo ut sexdecim eodem tempore Ælii fuerint: quibus una domuncula erat, & unus in agro Veientano fundus, inque maximo circo Flaminio spectaculi locus. quæ quidem loca ob virtutem publice donata possidebant. Eadem gens nullum ante scrupulum argenti habuit, quam Paulus Perse rege devicto,

Q.

Q. Ælio Tuberoni genero suo quinque pondo argenti ex præda donaret. Val. Max. lib. 4. cap. 4.

Ælios cum diphthongo, & Helios cum aspiratione in antiquo marmore invenimus: ut author est Volaterr. in Anthropologia. Distinguendi tamen sunt Ælii ab Helviis auctore Rupert. ad Pomponii Enchirid. p.356. ubi tabulam quoque Æliorum genealogicam exhibet. p.346. seqq.

Ælia series. h. e. Æliorum familia. Claud. in Laud. Seren. reginæ, epigr. 22. 56. Hispaniam alloquens,

— series his fontibus Ælia fluxit.

Ælium Catum quum legati Ætolorum in Consulatu prandentem in fictilibus adiissent: missa ab his vasa argentea non accepit: neque aliud habuit argenti ad supremum vitæ diem, quam duo pocula, quæ L. Paulus socer ei ob virtutem devicto Perse rege donasset. Plin. lib. 33. cap. 11. Hic teste Cicerone lib. 1. de Oratore, prudentia & Juris Civilis scientia præditus, hoc carmine celebratur ab Ennio,

Egregie cordatus homo Catus Æliu' Sextus. Tusc. 1. 9. Censuram cum M. Cethego egit, in qua in spectaculis senatum secrevit a populo, quum promiscue prius spectaret. Cujus rei gratia plebs maxime est indignata. Volaterr. in Anthrop. Liv. 4. Decad. lib. 4.

Ælius Donatus, V. DONATUS.

Ælius Gallus ordinis equestris, Arabiam felicem primus subegit Romanis, ab Augusto imperatore missus. Plin. lib. 6.cap. 28. Strabo lib. 2. & lib. 16. & lib. 17. Hujus amicitia usus est Strabo Geographus, & cum eo Nilum navigavit, totamque fere Ægyptum lustravit, ac bonam etiam Africæ partem. Testis ipse Strabo.

L. Ælius Grammaticus cognomine duplici fuit: Nam & Præconinus, quod pater ejus præconium fecerat, vocabatur: & Stilo, quod orationes nobilissimo cuique scribere solebat, tantus optimatum fautor, ut Metellum Numidicum in exilium comitatus sit. Sueton. de Ill. Gramm. cap. 3. Plin. lib. 9. cap. 35. Ælii Stilonis testimonium citat adversus Fenestellam. V. Gell. 2. 21. & Burm. ad Quint. 1. 6. p. 81.

Ælius Mancia Formianus Libertini filius, de quo legendus Valer. Max. lib. 6. cap. 2. 8. Al. Helvius.

Ælius Melissus, ait Gell. lib. 18. cap. 6. Nostra memoria fuit Romæ summi quidem loci inter Grammaticos: sed majore in literis erat jactantia & σοφιστείᾳ, quam opera. Is præter alia quæ scripsit compluria, librum edidit de Loquendi Proprietate: ubi matronam eam esse dicit, quæ semel peperit: quæ sæpius, matremfamilias, sicuti sus quæ semel peperit, porcetra dicitur: quæ sæpius scropha.

Ælius Prætor; de quo Valer. 5. 6. 4.

Q. Ælius Tubero, vita & oratione durus, incultus & horridus fuit, eamque ob causam honoribus suorum majorum respondere non potuit, ut Cicero de eo scribit in Bruto, cap. 31. Filium hic habuit L. Ælium Tuberonem Græcis & Latinis literis eruditissimum, & antiquitatis peritissimum, ut Cicero eodem loco testatur. Hujus nepos fuit L. Ælius Tubero, qui in Africam bello Civili Pompeiano a Senatu missus, & Uticam veniens, ab Actio Varo portu & oppido una cum suo filio tum ægroto prohibitus est: Quam injuriam filius ut ulcisceretur, Q. Ligarium, qui tum in Africa Legatus a C. Considio relictus erat, apud Cæsarem Dictatorem accusavit, defendente Cicerone: ut constat ex ea oratione quæ adhuc extat. Et cum causam non obtinuisset, a causis agendis ad Jus Civile se contulit: ut scribit Pomponius de Orig. Juris.

L. Ælius Verus, Cejonii Commodi F. Ab Hadriano Imp. adoptatus, Cæsaris nomen, a principis & Aug. nomine distinctum primus, unaque Trib. pot. accepit, & successor ab eodem Imperii destinatus, e poto pharmaco Kalendis Januariis Anni seq. decessit. Fuit imbecilla valetudine & voluptatibus deditus. Ante adoptionem & L. Aurelius Verus appellatus est. V. Spartian.

ÆLIUS, a, um. Adj. ut, Lex Ælia sæpius apud Cic. 9. Att. 1. 16. & 2. 9.

AELLO, ûs. [Ἀελλώ] Ut Sappho Sapphus, Nomen est unius Harpyiarum: quæ tres esse finguntur, Aello, Ocypete, & Celæno. Testis Servius in 3. Æn. v. 209. & Ovid. 13. Met. 710. Dicta Aello, quasi ἑλοῦν ἄλλο, i. e. alienum tollens. Alii malunt a turbine & procella, quæ Græce ἄελλα dicitur. Id quod satis innuit Valer. Flac. 4. Arg. 450.

— Harpyiæ semper mea pabula servant:
Fallere quas nusquam misero locus, ilicet omnes
Deveniunt, niger intorto ceu turbine nimbus.

Aëllo, inter canes Actæonis censetur ab Ovid. 3. Met. 220.

Prævalidusque Lacon, & cursu fortis Aëllo. Ab impetuosa velocitate nomen habet, ut dictum est.

ÆLŪRUS, [Αἴλουρος] Latine Felis dicitur, animal domesticum, quod vulgo Catus appellatur, παρὰ τὸ αἰολᾶν τὴν οὐρὰν, h. e. a varianda & movenda cauda. Gell. lib. 20. cap. 8. Ælurorum quoque oculi ad easdem vices lunæ aut ampliores fiunt, aut minores.

Ælurus, Deus quidam fuit Ægyptiis celebris, [Imo felis pro numine culta] quod ex Herodoto in Euter. Diod. l. 1. licet cognoscere, & Juvenale Sat. 15. 7. ubi scribit,

Illic Æluros, hic piscem fluminis, &c. Sic enim legendum censet Io. Brod. Misc. 7. 2. non Cœruleos. [V. ibi Schurzfleisch. Qui pariter cum Doctis plerisque huic Brodæi felicissi. conjecturæ astipulatur. Conf. ibid. Grang. Turneb. Adv. 7. 8. & 8. 17. Athenag. Apolog. a principio.

Æ M

ÆMATHIA, V. EMATHIA, Sic enim scribi debet.

ÆMIDUM, tumidum Festus, & Gloss. Isidori.

ÆMILIUS, V. ÆMYLIUS.

ÆMINIUM, Hispaniæ oppidum apud Ptolemæum.

ÆMINIUS, Fluvius Hispaniæ in Lusitania. Plin. lib. 4. cap. 22.

ÆMOCHARES, [Αἱμοχάρης] Martis fuit cognomentum, quasi Sanguine gaudens Calep. Sed rectius HÆMOCHARES.

ÆMON, (vel ut alii scribunt, HÆMON) ōnis. [Αἵμων] Viri proprium, cujus meminit Ovid. in Ibin. 56.

Nec tibi siquid amas, felicius Æmone cedat. Egnatius ex Euripide scribit hunc fuisse Creontis filium natu minorem, Menœci qui se pro patria devovit, fratrem: cui Antigone OEdipi filia desponsata fuerat: illa vero patrem in exilium secuta, Æmon a Sphinge dilaniatus est. Æmon, ut alii tradunt, Juvenis fuit Thebanus, qui tanto amore dilexit Antigonem OEdipi & Jocastæ filiam, ut ad mortuæ tumulum sese interfecerit. Fuerat autem Antigone jussu Creontis, qui vetuerat Græcorum cadavera humari, jugulata, quod fratrem mortuum sepulturæ noctu mandasset. Huc putarim respexisse Ovidium in carmine paulo ante citato. Propert. lib. 2. 8. 21.

Quid? non Antigones tumulo Bœotius Æmon
Corruit ipse suo saucius ense latus?

ÆMON, Nomen proprium viri apud Stat. 8. Theb. 498.

Sterneret adversos etiamnum Ismenius Æmon.

ÆMONA, [Αἱμόνα] Colonia est in Pannonia. Plin. lib. 3. cap. 25.

ÆMONENSIS, h. e. Æmonius. Cic. pro Flacc. 34. Citat præco voce maxima legatos Æmonenses.

ÆMONĬA, [Αἱμονία] Oppidum Norici, apud Plin. lib. 3. cap. 24.

ÆMONIA, [Αἱμονία] Regio Græciæ. De ea sic Plin. lib. 4. cap. 7. Sequitur mutatis sæpe nominibus Æmonia. Eadem Pelasgicum Argos, Hellas, eadem Thessalia, & Dryopis, semper a regibus cognominata. Ibi genitus rex nomine Græcus, a quo Græcia: Ibi Hellen, a quo Hellenes. Hos eosdem Homerus tribus nominibus appellavit, Myrmidonas, & Hellenas, & Achæos. Strabo in fine lib. 9. tradit eam aliquando Pandoram de matris Deucalionis nomine appellatam: dein Pyrrhæam ab ipsius Deucalionis uxore Pyrrha: sed & Nesonidem a filio Thessali Nesone. Hæmonia sunt qui malint, quam Æmonia.

Nivalis Æmonia. Hor. 1. Od. 37. 19.

ÆMONIUS, Adj. [Αἱμόνιος] h. e. Thessalicus.

Adulter Æmonius i. e. Jason. Valer. Flac. 8. Argon.

Artes. i. e. Artes magicæ. Ovid. 2. de Arte Am. 99.

Arcus. Ovidius 2. Met. 8.

Per tamen adversi gradieris cornua Tauri,
Æmoniosque arcus. h. e. per Sagittarium cœleste sidus. Quod dixit propter Chironem Thessalum, quem fabulantur inter sidera relatum.

Boreas Æmonius. Sil. Ital. lib. 10. 11.

Culter. Ovid. 7. Met. 313.

Equus. Ovid. 3. Trist. 11. 28.

Gens. Ovid. 1. Trist. 9. 30.

Hospitium. i. e. Jasonis. Propert. lib. 1. 15. 20.

Juvenis. h. e. Jason. Ovid. 17. Met. 132.

Lyra. Ovid. 4. Trist. 1. 16.

Proceres. Ovid. 12. Met. 213.

Puppis. i. e. Argo. Ovid. de Arte Am. lib. 1. 6.

Ratis. i. e. Argo navis Argonautarum. Val. Flac. 2. Argon.

Terra. Ovid. de Rem. Am. 249.

ÆMONĬDES, [Αἱμονίδης] Nomen viri: non patronym. ut Thucydides. Virg. 10. Æn. 537. V. Servium.

ÆMŬLOR, [ζηλόω, ζηλοτυπέω] āri. Interdum pro Invidere accipitur: quia videlicet ex æmulatione fere nascitur invidia. Cic. 1. Tusc. 19. Quumque corporis facibus inflammari soleamus, ad omnes fere cupiditates, eoque magis incendi, quod iis æmulemur qui ea habeant quæ nos habere cupimus.

Æmulari proprie significat Cum quadam invidia atque ambitione & quasi certamine conari, alienum opus superare, ut inde majorem gloriam consequamur, quam ille quem æmulamur. Plin. 7. Epist. 30. Tu mihi bonum animum facis, qui libellos meos de ultione Helvidii, Demosthenis orationi κατὰ Μειδίου confers. Quam sane cum componerem, illos habui in manibus: non ut æmularer (improbum enim ac pene furiosum) sed tamen imitarer, & sequerer tantum quantum aut diversitas ingeniorum maximi & minimi, aut causæ similitudo pateretur.

Æmulari instituta civitatis alicujus. Cic. pro Flacc. 26. Ut omnes ejus urbis instituta laudare facilius possint quam æmulari.

Vitem æmularetur ulmus, ni pondus esset in culpa. Plin. lib. 16. cap. 43.

Æmulari cum aliquo. Liv. 3. Decad. lib. 8. 28. 43. Tanquam mihi ab infimo quoque periculum sit, ne mecum æmuletur.

Æmulari, cum dativo. Quintil. lib. 10. cap. 1. Nam & consummati jam patroni veteribus æmulantur.

Æmulari, pro Contendere. Quintil. lib. 1. cap. 3. Sunt etiam nonnulli acuendis puerorum ingeniis non inutiles lusus: quum positis invicem cujuscunque generis quæstiunculis, æmulantur.

ÆMULO, are. Antique activa forma, Idem. Apul. 1. Met. p. 149. Patris tui virtutes æmulaveris.

ÆMULANS, antis. Partic. [ζηλῶν] Liv. lib. 1. Decad. 1. 18. Æmulantium juvenum cœtum Pythagoram habuisse constat, &c.

ÆMULANTER, Adv. Tertul. adversf. Hæret. cap. 40. Diabolus res tam æmulanter affectavit exprimere in negotiis idololatriæ.

ÆMULANDUS, a, um. [ζηλωθησόμενος] Plin. Epist. 110. Una diligimus, una dileximus omnes fere, quos ætas nostra utroque sexu æmulandos tulit.

ÆMULĀTUS, ûs. m. [ζήλωμα] Idem quod Æmulatio. Hinc Æmulatus agere, i. e. Æmulari. Tacit. 13. Ann. 46. 5. Otho, ne in urbe æmulatus ageret, provinciæ Lusitaniæ præficitur.

ÆMULATIO, ōnis. f. [ζῆλος, ζηλοτυπία] Cic. 4. Tusc. 8. Æmulatio autem dupliciter illa quidem dicitur, ut & in laude & in vitio nomen hoc sit. Nam & imitatio virtutis, æmulatio dicitur: sed ea nihil hoc loco utimur: est enim laudis. Et est Æmulatio, Ægritudo, si eo quod quis concupierit, alius potiatur, ipse careat. Ibid. Obtrectare vero alteri, aut illa vitiosa æmulatione quæ rivalitati similis est æmulari, quid habet utilitatis? quum sit æmulantis, angi alieno bono, quod ipse non habeat: obtrectantis autem, angi alieno bono, quod id etiam alius habeat.

Æmulatio, ab Imitatione hoc distat: quod Imitatio simplex est, & livorem atque invidiam non admittit: Æmulatio autem habet quidem imitandi studium, sed cum malitiæ operatione. Virg. 6. Æn. 173.

Æmulus exceptum Triton si credere dignum est
Inter saxa virum spumosa immerserat unda. Ex Nonio.

Alit Æmulatio firmiores profectus in literis. Quintil. lib. 1. cap. 2.

Alit Æmulatio ingenia. Paterc. lib. 1. sub finem. 17. 6.

Excitatur Æmulatio laude. Quintil. lib. 1. cap. 3.

Exercetur Æmulatio infensa. Tacit. lib. 13. Quippe inter Agrippinam & Domitiam infensa æmulatio exercebatur.

Æmulatio, pro Invidia. Valer. lib. 1. cap. de Censoria nota, Instinctu autem æmulationis, animo dissidens.

ÆMU-

ÆMULAMENTUM, i. n. o. Tertull. f. Cyprian. adverf. Marc. 4. 1.
Quapropter merito nos æmulamenta locuti.
Ubi perperam antepenultima corripitur.

ÆMULATOR, oris. m. [ζηλωτής] Qui aliquem æmulatur. Cic. 2. Att. 1. Quod Sicyonii te lædunt, Catoni & ejus æmulatori attribuas Servilio.

ÆMŬLUS, [ζηλότυπος] Invidus, ut ait Nonius. Virg. 5. Æn. 415.
— æmula necdum
Temporibus geminis canebat fparfa fenectus. Æmulam fenectutem dixit, quod videatur quodammodo nobis invidere jucundiorem ætatis felicitatem.

Æmulus, Ejusdem rei ftudiofus, ut ait Servius: vel, ut Nonius, Sectator atque imitator. Accipitur autem & in bonam & in malam partem. Virg. 5. Æn. 187.
— partem roftro premit æmula priftis. Cic. pro Muren. 61. Fuit fummo ingenio vir Zeno: cujus inventorum æmuli, Stoici nominantur.

Æmulus & imitator ftudiorum alicujus. Cic. pro M. Marcell. 1.

Æmulus, Rivalis, & ejusdem mulieris vel rei alterius amator. Ter. Eun. 2. 1. 9. Iftum æmulum quod poteris ab ea pellito. Cic. 6. Att. 3. Licebit eum folus ames, me æmulum non habebis.

Æmulus alicujus de re aliqua, Contendens cum aliquo de re aliqua. Plin. lib. 15. cap. 18. Carthago de terrarum orbe per CXX. annos Urbis æmula. h. e. Cum urbe Roma certans de orbis imperio.

Æmula gummi arbor. Plin. lib. 1. cap. 9.

Fama æmula Herculei laboris i. e. Non minor quam quæ de Hercule olim ferebatur: vel, quam fi adventaret Hercules. Sil. Ital. lib. 4. 4.

Labra æmula rofis. i. e. Rofarum ruborem imitantia, & velut rubore cum rofis certantia. Martial. lib. 1. 4. 41.
Pæftanis rubeant æmula labra rofis.

Lingua æmula Timagenis, Quæ conatur imitari Timagenem. Hor. 1. Epift. 19. 15.

Lux. Stat. 2. Achill.

Marinis æmula muftela. Plin. lib. 9. cap. 17. Lacus Rhætiæ Brigantinus æmulas marinis muftelas generat. i. e. Similes & pares.

Mufæ ejusdem æmulus. Ufurpatur apud A. Gellium proverbii vice. Quadrabit in eos qui ejusdem artis aut difciplinæ funt ftudiofi. Erafm.

Sidus Veneris, æmulum Solis & Lunæ. Liv. lib. 2. cap. 8.

Virtus. Lucan. lib. 1. 120. — ftimulos dedit æmula virtus.

Umbra. Columel. lib. 5. cap. 6. Ne æmula umbra viti noceat.

ÆMUS, five HÆMUS [Αἷμος] Rex fuit Thraciæ potentiffimus, qui Rhodopen Strymonis fluvii filiam duxit uxorem. Hi in tantam arrogantiam elati funt, ut Æmus fe effe Jovem, Rhodope Junonem prædicarent, feque ut deos adorari juberent. Qua infolentia Jupiter indignatus, eos in montes commutavit. Ovid. 6. Met.

Æmus, feu (ut alii malunt) Hæmus, Mons eft Thraciæ, vafto jugo procumbens in Pontum: cujus excelfitas fex millibus paffuum fubitur. Nunc vocatur *Coftegnaz*. Oppidum habuit in vertice Ariftæum. V. Plin. lib. 4. cap. 11. In Pontum quidem vergit mons Æmus, cæteros ejus fpatii magnitudine ac fublimitate fuperans, mediamque Thraciam dividens. Strabo lib. 7. Exiftimat Polybius ex ejus vertice utrunque mare cerni, utpote Ægæum & Adriaticum. Id quod Strabo, ob ingens intervallum, falfum probat. Sententiam tamen Polybii fequitur Mela. Nomen ei inditum ab Æmo Boreæ & Orithyiæ filio. Author Stephanus de Urbibus. Servius in illud 1. Georg. 492.
Æmathiam & latos Æmi pinguefcere campos: tradit montem effe Theffaliæ. Sed hoc dixiffe putatur, quia Theffaliam a Thracia Æmus dividit. In eadem eft fententia idem Servius in illud 2. Georg. 488.
— ô qui me gelidis in vallibus Æmi
Siftat, &c. Liv. 4. Decad. lib. 10. montem defcribit.

Gelidus Æmus. Hor. 1. Od. 12. 6.

Geticus. Stat. lib. 1. Theb. 189.

Infelix mille furoribus. Val. Flacc. 1. Argon.

Nivalis. Claud.
Præda fumus jam Biftoniis, Æmoque nivali.

Nubifer. Claud. lib. 1. in Ruff. 334.

Nudus. Stat. 5. Theb. 16.

Nondum OEagrius Æmus. Ovid. 2. Met. 219. h. e. In quo Orpheus OEagri fluvii filius nondum fuerat a Mænadibus difcerptus: a cujus interitu poftea cognomen OEagrii fortitus eft.

Opertus nivibus. Ovid. 4. de Ponto, 5. 5.
Quum gelidam Thracen & opertum nivibus Æmum.

Orpheus, ab Orpheo ibi occifo. Martial. de Spectac. 3. 3.

Pulfus Aquilonibus Æmus. i. e. Agitatus. Ovid. 10. Met. 77.

Thracius. Lucan. lib. 3. 197.

Umbrofus Æmus. Ovid. 2. Epift. 113. Umbrofum putant appellari ob arborum denfitatem. [V. Liv. 40. 22.

ÆMYLIA [In nummis antiquis perpetuo Æmilius fcribitur per I] gens Romæ patricia antiqua & nobilis fuit, quam Feftus ab Æmylio Afcanii filio ortam fcribit. Plutarchus in Paulo a Mamerco Numæ regis filio Æmylios deducit: quod eo facilius credo, quia Æmylii Mamerci, & Mamercini, a gentis principe dicti funt. Æmyliorum autem alii Mamercini erant, a Mamerco gentis authore: alii Lepidi, a fermonis lepore: alii Pauli, a pufillo corpore: alii Scauri: alii Barbulæ. Ex hac gente fuit Æmylia virgo Veftalis Maxima, cujus difciplinam (Difcipulam legit Pigh. ex MSS.) extincto igne tutam ab omni reprehenfione Veftæ numen præftitit, qua adorante cum carbafum, quam optimam habebat, foculo impofuiffet, fubito ignis emicuit. Valer. Max. lib. 1. cap. 9.

Æmylius Lepidus puer etiam tum progreffus in aciem, hoftem interemit, civem fervavit. Cujus tam memorabilis operis index eft in Capitolio ftatua bullata, & incincta prætexta, fenatusconfulto pofita. Valer. Max. lib. 3. cap. 1.

M. Æmylius Lepidus Miloniano tumultu a Senatu Interrex creatus, deinde bello civili flagrante a C. Cæfare Urbi præfectus eft, ac mox eundem, contra morem majorum, Prætor abfentem Dictatorem dixit, ab eoque viciffim collega in Confulatu & Magifter equitum afcitus fuit. Poft necem Cæfaris ab M. Antonio Pontifex Max. creatus, perfide fenatus fiducia abufus, noviffime Triumvir Reip. Conftituendæ fuit cum M. Antonio & Octavio. In qua poteftate Africam fortitus cum viginti legionibus, eo imperio elatus, primas fibi partes vendicabat, Octaviumque fpernebat: nec auxilium contra Sext. Pomp. petentem juvit. Quapropter ab eodem fpoliatus exercitu, ac vita modo cum Pontificatu M. fupplici conceffa Circeios relegatus fuit, ac poftremo ludibrii caufa in Urbem revocatus, ibidem in fummo contemptu habitus fenex deceffit. Hic Paulum Æmylium Lepidum fratrem ante omnes profcripfit, quod ab eodem prius ipfe hoftis patriæ judicatus fuerat. Ex Volaterr. Apian. lib. 5. & Dion. lib. 49. Vellej. l. 2.

Æmylius Mamercus ter Dictator, Fidenates deficientes in poteftatem cum oppido recepit. Cenfuræ honorem, qui antea per quinquennium gerebatur, anni & fex menfium fpatio finivit. Quam ob rem Cenfores eum tribu moverunt, octuplicatoque cenfu ærarium fecerunt. Dictatura volens fe abdicavit. Ex Volaterr. & Liv. 1. Decad. lib. 4. V. Gronov. de Pec. Vet. 4. 1. Spanheim. de Ufu Numm. differt. 10. p. 30. 36.

Æmylius Paulus Conful cum Terentio Varrone temeritate collegæ inire pugnam cum Annibale coactus, apud Cannas cecidit: cujus cadaver inventum, hoftis honorifice tumulavit. Ex Volaterr. & Liv. 3. Decad. lib. 2. Hujus filius L. Æmylius Paulus, primo confulatu, quem poft tres repulfas adeptus erat, de Liguribus triumphavit. V. Liv. 5. Decad. lib. 5. Perizon. Animadv. Hift. p. 111.

Æmylius Porcina. Cic. in Bruto. 96. M. Æmylius Lepidus, qui eft Porcina dictus, iisdem temporibus fere, quibus Galba, fed paulo minor natu, & fummus orator eft habitus & fuit, ut apparet ex orationibus, fcriptor fane bonus. Hoc in oratore Latino primum mihi videtur & lenitas apparuiffe illa Græcorum, & verborum comprehenfio, etiam artifex (ut ita dicam) ftylus. Hunc ftudiofe duo adolefcentes ingeniofiffimi & prope æquales C. Carbo & T. Gracchus audire foliti funt.

Æmylius Regillus. Liv. l. 37. C. 58. Æmylio Regillo, qui claffe præfectum Antiochi regis devicerat, extra urbem in æde Apollinis quum fenatus datus effet, auditis rebus geftis ejus, quantis cum claffibus hoftium dimicaffet, quot inde naves demerfiffet aut cepiffet, magno confenfu Patrum triumphus navalis eft decretus. Triumphavit Cal. Febr. In eo triumpho undequinquaginta coronæ aureæ translatæ funt.

Æmylius Scaurus nobilis & pauper. Nam pater ejus, quanvis patritius, ob paupertatem carbonarium negotium exercuit. Idem primo dubitavit, honores peteret, an argentariam faceret: fed eloquentiæ confultus, ex ea gloriam peperit. Ædilis, juri reddendo magis quam muneri edendo ftuduit. Prætor adverfus Jugurtham pugnavit, ejus tandem pecunia victus. Conful legem de fumptibus & Libertinorum fuffragiis tulit. V. Auctor de Viris Illuft. C. 72. Volaterr. & Valer. lib. 3. cap. 2. & 7. Item lib. 4. cap. 6. & lib. 8. cap. 5. Cic. pro Fontejo 14. Ecquem hominem vidimus, ecquem vero commemorare poffumus, parem confilio, gravitate, conftantia, cæteris virtutibus, honoris, ingenii, rerum geftarum ornamentis, M. Æmylio Scauro fuiffe? Tamen hujus, cujus injurati nutu prope terrarum orbis regebatur, jurati teftimonio, neque in C. Fimbriam, neque in C. Memmium creditum eft. Hujus filius M. Æmylius Scaurus Syllæ privignus fecit in Ædilitate fua theatrum temporarium, opus maximum omnium quæ unquam fuere humana manu facta. V. Plin. lib. 36. cap. 15. Hic Prætor provinciam Sardiniam fortitus, repetundarum poftulatus eft apud M. Catonem, & a Cicerone defenfus. Afconius pro Scauro.

Æmylius, apud Sybarim Italiæ oppidum erat fpectatæ venuftatis adolefcens, mirum in modum venandi ftudiofus. Uxor autem novella cum in alterius puellæ complexus ipfum ire opinaretur, in faltus egreffa delitefcebat. Conquaffatis autem arbufculis, canes accurfant, & pro fera difcerpunt. Adolefcens feipfum interfecit. Plutarch. in Parallelis.

Æmylius Segeftæ in Sicilia tyrannus, cujus meminit Plutarch. Volaterr.

ÆMYLIUS, a, um. Adj. [Αἰμύλιος] Hinc ludus Æmylius. Hor. de Arte Poet. 32. Æmylii Lepidi ludus gladiatorius fuit, quod nunc Polycleti balneum eft. Porphyr.
Propert. 3. 3. de Ennio poeta,
Et cecinit Curios fratres, & Horatia pila,
Regiaque Æmilia vecta trophæa rate.

Æmylia Regio, eft Regio Italiæ, quæ & Flaminia & Romandiola dicitur: in qua funt urbes Ariminum, Cæfena, Saffina, Faventia, Ravenna, Imola, Forumlivii, Bononia, & Ferraria.

Æmylia tribus. V. TRIBUS.

Æmylia via. Strab. lib. 5. Æmylius Scaurus per Pifas & Lunam usque Sabatios viam ftravit Æmyliam. & hinc per Derthonem. Alia vero eft Æmylia, quæ Flaminiam excipit. Eodem enim in Confulatu M. Æmylius Lepidus, & C. Flaminius collegæ fuerunt. Victores autem Ligurum ftravere, hic quidem Flaminiam e Roma per Tufciam & Umbriam, usque Ariminum: Alter Æmyliam usque Bononiam. & ex ea in Aquilejam, prope Alpium radices, ducto per gyrum circa paludes opere.

ÆMYLIANUS, Adj. [Αἰμυλιανός] Quod eft ex familia Æmylia, & Quod ad Æmylios pertinet. Hinc Cornelius Scipio dictus eft Æmylianus, cum ex Æmylia familia per adoptionem in Corneliam tranfiviffet. Hic poftea etiam dictus eft Africanus partim a fuo avo adoptivo, partim etiam quod ipfe tandem extincta Carthagine plane Africam fubjugarit. conf. Dio. Caff. lib. 46. p. 322.

Æmyliana ædificia, erant extra Romam, de quibus Tacit. lib. 15. de Urbis incendio fub Nerone. Plus infamiæ id incendium habuit, quia prædiis Tigillini Æmylianis proruperat. Videbaturque Nero condendæ urbis novæ, & cognomento fuo adpellandæ, gloriam quærere.

Æ N

ÆNARE, [Αἰνάρη] Infula eft in Afia finitima Samo & Lesbo, ut tradit Plin. lib. 5. cap. 31.

ÆNARIA, æ. f. [Αἰναρία] Infula eft in Puteolano finu, quæ nomen affumpfit a ftatione navium Æneæ, ut fcribit Plin. lib. 3. cap. 6. Hæc Homero Inarime dicta, Græcis Pithecufa, non a fimiarum multitudine, ut aliqui exiftimavere: fed a figlinis doliariorum. Author ibidem Plin. Nunc Ifchia vocatur, a nomine oppidi imaginem coxendicis in monte præbentis. Hermol. in Plin. in ea funt aquæ vim medicam habentes: calculofis enim medentur. Author Plin. lib. 31. cap. 2. Stat. quoque 3. Sylv. 5.
Ænariæque lacus medicos, Statinasque renatas.

Ænariam, appellavere locum ubi Æneas claffem a Troja veniens appulit. Feftus.

ÆNARIUS, i. [Αἰνάριος] Lucus in Achaia, Peloponnefi regione, juxta Olenum oppidum, in quo Achæi de rebus communibus confultaturi conventum agebant. Strab. lib. 8. fub fin. fed idem paulo ante (Ed. Aldi p. 167. Cafauboni p. 265.) Ἀρνάριον, Arnarium hunc lucum vocat, ita ut alterutrum locum corruptum effe oporteat.

ÆNEA,

ÆNEA, æ. f. [Αἰνέα] Civitas postea dicta Janiculum, condita a Romulo filio Æneæ, ut inquit Dionysius. Hermol. in Plin. Dion. Halicar. l. 1. pag. 59.

ÆNEA, teste Herodoto lib. 7. Urbs in regione Cressa contermina Mygdoniæ. Hanc dicit Livius esse propinquam Thessalonicæ, & ab Ænea Trojano olim conditam. Et subdit, Proficiscuntur a Thessalonica Æneam ad statutum sacrificium, quod Æneæ conditori, cum magna ceremonia, quotannis faciunt. Hæc Liv. 40. 4. At 44. 10. Ænia, peri.

ÆNEADES, Populi, ab Ænea Thraciæ oppido, qui & Æneatæ appellantur. Hermol. in Plinium. Liv. 40. 4. Eneates.

ÆNEATICUS, a, um. Adj. ab Ænea Thraciæ oppido, cujus lib. 4. Theophrastus meminit; Circa Ænean, inquit, ficus arbor scabiem non sentit.

ÆNEAS, æ. m. [Αἰνέας] Heros Trojanus Anchisæ & Veneris filius creditus. Qui excisa Troja, post longos errores in Italiam venit: ut scribit Virgilius. Hic sapientia apud Trojanos, uti Hector fortitudine præstitit. Itaque hic manus, ille sensus putabatur: ambo ætate staturaque æquales. Autor Philostratus in Heroicis. Dictys autem Cretensis dicit, Æneam & Antenorem, Ilium prodidisse Græcis: domos eorum in direptione incolumes fuisse: postremo in Italiam ambos navigasse. Dares Phrygius Polydamanta, Antenorem, Dolonem, & Æneam proditores enarrat: dicitque ab Ænea Amphimachum & Nireum e Græcis interfectos. Homerus tradit eundem cum Diomede congressum in pugna: ac jam deficientem, Veneris matris auxilio adjutum: quæ demum & ipsa vulnerata, apud Jovem questa, hoc accepit responsum,

Non tibi bellorum partes mea nata dabuntur:
Dulcia conjugii sed tantum vincula cura. De hoc V. Liv. l. 1. c. 1. & Justin. lib. 43.

Æneas post mortem consecratus Jupiter Indiges dictus est, ut ait Liv. l. 1. c. 2. quasi In loco vel genitus, vel degens, & magis propitius patriæ, loco, & civibus. De Ænea autem a Venere expiato, & deo facto, V. Ovid. 14. Met. v. 580. 603. &c.

Acer Æneas. Virg. 8. Æn. 938.
Anchisa generatus. Virg. 6. Æn. 322.
Anchisa satus. Virg. 6. Æn. 244.
Anchisiades. h. e. Anchisæ filius. Virg. 8. Æn. 407.
Bonus. Virg. 11. Æn. 770.
Castus. Hor. in Carm. Sec. Acron, Castum pro Religioso sive Propitio posuit: ut,
Hac casti maneant in religione nepotes. Alii castum dici putant Æneam, quasi Purum & immunem a proditione Trojæ, quam ardentem ait poëta sine fraude Æneæ. Sed hæc in gratiam Augusti dicta sunt. V. CASTUS.
Cretus a sanguine Trojano. Virg. 4. Æn. 191.
Venisse Æneam Trojano a sanguine cretum.
Cythereius, Cythereæ Veneris filius. Ovid. 13. Met. 625.
Dardanius. Virg. 6. Æn. 495.
Fatalis. Virg. 11. Æn. 232.
Ferus. Virg. 4. Æn.
Gens deûm. Virg. 10. Æn. 229. Servius: propter illud, Diis genite, & geniture deos.
Heros maximus. Virg. 6. Æn. 103.
Iliacus hospes, Trojanus, ab Ilio. Sil. Ital. lib. 8.
Impiger. Tibul. 2. 5. 39.
Improbus. Virg. 11. Æn. 512. i. e. Impiger.
Ingens. Virg. 6. Æn. 367.
Insignis pietate & armis. Virg. 6. Æn. 403.
Laomedontius. i. e. Trojanus, a Laomedonte Priami patre. Virg. 8. Æn. 18.
Magnanimus. Virg. 1. Æn. 18.
Magnus. Virg. 10. Æn. 159.
Maximus. Virg. 5. Æn. 530.
Penatiger, qui deos Penates secum asportavit in Italiam. Ovid. 15. Met. 450.
Phrygius. Virg. 12. Æn. 579.
Phryx. Propert. 4. 1. 2.
Pius, quia deos Penates, & Anchisen patrem suis humeris vectum, ab incendio Trojano eripuit. Virg. 1. Æn. 305.
Rhœteius. h. e. Trojanus, a promontorio Trojæ. Servius. Virg. 12. Æn.
Romanæ stirpis origo. Virg. 12. Æn. 166.
Sævus. Virg. 11. Æn. 108.
Satus gente deorum. Virg. 8. Æn. 36. Alibi dixit, Deûm certissima Proles.
Trojanus. Virg. 4. Æn. 124. Et 1. Æn. 596. Troïus Æneas. Item 6. Æn. 52. Tros Æneas. Et 10. Æn. 250.
Tros Anchisiade, facilis descensus Averni.

SYLVIUS ÆNEAS. Virg. 6. Æn. 769. Ex posteris Æneæ. V. SYLVIUS.

ÆNEADÆ, Trojani, aliquando Romani, ab Ænea oriundi. Virg. 1. Æn. Ubi Servius: Æneadæ, nunc Trojani, aliquando Romani: ut 8. Æn. 648.
Æneadæ in ferrum pro libertate ruebant. Idem lib. eodem 565.
Quis genus Æneadum, quis Trojæ nesciat urbem? Rursum Æn. 3. 18.
Æneadasque meo nomen de nomine fingo.

ÆNEIDES, æ. [Αἰνείδης] Al. ÆNĪDES. patronym. Virg. 9. Æn. 653.
Atque his ardentem dictis affatur Iulum,
Sit fatis Æneide, telis impune Numanum
Opetiisse tuis. Vocativus est. Ubi Serv. Patronym. hoc non venit ab eo quod est Æneas. Nam hic Æneades & ô Æneade faceret. Priscianus lib. 2. Si nominativus Græcus in ας, vel in ης, vel in ος desinat, genitivus vero in υ diphthongum: a penultima brevis ante des inveniatur in patronymico: ut Pelias Peliades, Æneas Æneades, Menœtias Menœtiades. Nam Ænides magis contra regulam authoritate poetica posuit Virgilius, e & a correptas in i productam convertens, vel quasi ab Æneus Ænides, sicut a Peleus Pelides, proferens in nono, Sit fatis Ænide telis impune Numanum Oppetiisse tuis. Paulo post, Inveniuntur poetæ in quibusdam addentes quasdam literas, vel adimentes: ut Scipiades, pro Scipionides, & ut supra diximus, Ænides, pro Æneades. V. & Pier.

ÆNEIS, ïdos. [Αἰνηΐς] Poema Virgilii de rebus gestis Æneæ. Statius ad finem 12. Theb. 826. Thebaïda suam alloquens,
Vive precor, nec tu divinam Æneida tenta:
Sed longe sequere, & vestigia semper adora.
Ovid. 2. Trist. 533.
Et tamen ille tuæ felix Æneidos author
Contulit in Tyrios arma virumque toros.

ÆNEIDOMASTIX, [Αἰνειδομάστιξ] Liber a Carbilio Pictore in Virgilium editus: quanquam non desint, qui eum a Mæcenate suppositum asserant. Hic ejus vitia furtaque adnotavit, ut sibi quidem persuaserat stultissimus nebulo.

ÆNEIUS, a, um. [Αἰνεῖος] Adj. Virg. 7. Æn. 1.
Tu quoque littoribus nostris Æneia nutrix
Æternam moriens famam Caïeta dedisti.
Arma Æneia. Ovid. 1. Amor. 15. 25.
Tityrus, & segetes, Æneiaque arma legentur,
Roma triumphati dum caput orbis erit.
Carmina Æneia, h. e. de Gestis Æneæ. Lucan. ad Pison. p. 5. de Virg. & Æn.
Fata Æneia, Mors Æneæ. Stat. 5. Sylv. 3. 37.
Pietas. Ovid. 4. Fast. 799.
Virtus. Ovid. 14. Met. 581.

ÆNESI, dicti sunt Comites Æneæ. Festus.

ÆNESIDEMUS Dymæus, præsidii Argis per Achæos impositi præfectus, de quo videndus. Liv. 4. Decad. lib. 2.
Ænesidemus, Stoicus Philosophus a Tertulliano memoratus. cap. 25. de Anima, & inde Lips. lib. 3. Physiol. Stoic. Dissert. 7.

ÆNĒUS, a, um. Idem quod Æreus [χάλκεος] Columel. lib. 12. cap. 20. In coctura æruginem remittunt ænea vasa.
Candelabra ænea. Cic. 6. Verr. 26.
Equus æneus. Cic. 3. Off. 38.
Vinculum æneum, pro Perpetuo accipiunt poetæ: quoniam, ut inquit Porphyrius, æris metallum rubigine non consumitur. Cæl. Antiq. Lect. lib. 19. cap. 10. Vossio Æneus ex Ærineus; Prisciano lib. 1. conversione litteræ ex Æreus. Contra diæresi ex æneus videtur aëneus esse, ut Murus aëneus esto, Hor. 1. Epist. 1. 60. pro quo vulgo Aheneus scribunt, quod V. in AHENUM.

ÆNEATOR, [σαλπιγκτής] Tubicen, ab ænea tuba. Suet. in Cæsare Dictat. cap. 32. Quidam eximia magnitudine & forma, in proximo sedens repente apparuit harundine canens: ad quem audiendum, quum præter pastores plurimi etiam ex stationibus milites concurrissent, interque eos & æneatores, rapta ab uno tuba prosiluit ad flumen: & ingenti spiritu classicum exorsus, pertendit ad alteram ripam. Festus, Æneatores, Cornicines dicuntur. i. e. Cornu canentes. V. ibi Scal. & Torrent. ad Hor. 2. Carm. 1.

ÆNEOBARBUS, V. AHENOBARBUS.

ÆNEOLUM, Quod ex ære fit dicimus. Festus. Æneoli piscatores apud Petronium cap. 73. ex fragment. Trag. sunt Icunculi ex ære supra lucernas forma piscatorum effícti, ut Gœsius exponit.

ÆNI Insula, [Αἴνου νῆσος] Est insula in sinu Arabico Ptolem.

ÆNIA, [Αἰνία] Stephano, Oppidum est Perrhœborum, non procul ab Acheloo fluvio, cujus meminit Strabo lib. 8.

ÆNIENSES, Quorum meminit Plin. lib. 4. cap. 2. Hermolaus ab Ænia Perrhœborum oppido putat appellatos, quos in Epiro Græci modo Ænios, modo Æniadas vocant. Strabo Ænianas quoque nominat: V. Cellar. Geogr. 2. 13. p. 1061. & 1099. etiamsi alios hoc nomine in Ponto haberi meminit. Citantur Ænienses & a Livio.

ÆNIANENSES & Magnetes (ait Xenophon de Cyri minoris expeditione, lib. 6.) in medium processere, eamque saltationem in armis saltarunt, quam patria voce Carpæan appellant, de qua vide apud eundem Xenophontem.

ÆNIGMA, ătis. n. [αἴνιγμα] ut Valla interpretatur, Allegoria obscurior, quam divinare magis quam interpretari oporteat: V. Quintil. l. 8. c. 6. cujusmodi est hoc, Quot animalia manus effugerunt, non perdidimus: quot non effugerunt, perdidimus. Gell. lib. 12. cap. 6. Quæ Græci dicunt ænigmata, hoc genus quidam ex nostris veteribus scrupos appellarunt. Cic. 3. de Orat. 42. de Allegoriis: Sumpta re simili, verba ejus rei propria deinceps in rem aliam (ut dixi) transferuntur. Est hoc magnum ornamentum orationis, in quo obscuritas fugienda est. Etenim ex hoc genere fiunt ea quæ dicuntur Ænigmata. Ænigmata Polluci 6. S. 108. κυλίκεια ζητήματα vocantur eo quod inter pocula proponerentur: quorum hæc conditio, ut solvens auferret carnis portionem, ignorans exhauriret potionem muria mixtam.
Obscuritates & ænigmata. Cic. 2. de Divin. 64. Jam vero quo pertinent obscuritates & ænigmata somniorum? Apud Prudentium non semel invenitur pro Imagine & Figura, ut Cathem. 10. 134. Non immemor ille requiret Sua munera fictor & auctor, Propriique ænigmata vultus. Et Hymn. 2. Perist. sive de B. Laur. v. 118. etiam Argentea ænigmata legas, pro Nummis scil. notis & imaginibus inscriptis. Addunt Wouwerus, Ger. Jo. Voss. & alii ex eodem Hymno v. 96. quem legunt Ænigma nummis inditum; quod improbat Nic. Heinsius consensu veterum lib. firmatus qui Nomisma, vel Numisma ibi, non Ænigma, habent.

ÆNIGMATICUS, [αἰνιγματικός] Obscurus, & Ænigmatibus involutus.

ÆNIGMATISTES, æ. [αἰνιγματιστής] Qui ænigmata componit, aut proponit. Sidon. 8. Ep. 16.

ÆNIGMATIZO, Cathol. Per ænigmata loqui.

ÆNIOCHI, V. ENIOCHI.

ÆNĪTŎLŎGIUM, Carminis genus quod capit dactylos duos & trochæos tres. ut Prælia dura placent truci juventæ. V. Servium in Grammat. Putschii. p. 1826.

ÆNNA, seu ENNA, vel HENNA. V. Drakenb. ad Sil. 1. 93. [Αἴννα] Civitas est in medio Siciliæ in excelso loco ac undique prærupto sita, proinde inexpugnabilis. Authores Strabo l. 6. & Liv. l. 24. c. 37. seq. Juxta Ænnam rapta credebatur Proserpina a Plutone. Inter naturæ miracula refert Arist. & Halieuticôn 3. Oppianus. Meminit & Stephanus, Plin. sed fusius Cic. 6. Verr. 106. Hodie *Anna*.

ÆNNENSES, sive ENNENSES, Quum vellent a Romanis ad Carthaginenses deficere, L. Pinarius præsidii præfectus omnes ad concionem vocatos ultima internecione clam submissis militibus armatis delevit. Liv. d. l. Meminit Cic. sæpius in Verrin.

ÆNNÆUS vel Ennæus vel Hennæus potius, ut in Nummis, alterum Gentile. Diva Hennæa i. e. Proserpina Sil. d. l. Ceres eid. v. 214. Cic. in Orat. 210.

ÆNOBARBUS, V. AHENOBARBUS.

ÆNONA, æ. [Αἰνώνη] Civitas Illyrici, cujus meminit Plin. lib. 3. c. 21.

ÆNOS, Αἶνος] Oppidum Thraciæ liberum cum Polydori tumulo, Ciconum quondam regio. Verba funt Plin. lib. 11. cap. 4. Straboni Poltiobria dicitur. Hermol. in Plin. Ænon prius a conditore Poltiobriam vocabant, itemque Abfynthum. nunc Ænos ab Æno amne, qui fecus Offam montem labitur: five ab Æno Gynæi fratre. Strabo, Apollodorus, cæteri.

ÆNOS, [Αἶνος] Differt a Mytho, i. e. Fabula: quia Ænos, ut Ariftophanis interpretes produnt ad Vefp. 1251. non pueris concinatur, fed ad viros dirigitur: nec confolatorius modo eft, fed paræneticus quoque. Admonet enim & docet: quod Hefiodum feciffe animadvertimus. Ænon funt qui apologum interpretentur, item proverbium quandoque. Cæl. Antiq. Lect. lib. 15. cap. 28. Idem lib. 28. cap. 4. Griphum alio vocabulo Ænon dicunt: quod ex Euftathio eft. Uti apud Clearchum: Vir, non vir; avis, nec tamen avis; lignum, non lignum; lapis, non lapis. Significantur vero hæc: Eunuchus, vefpertilio, ferula, pumex. Quintil. lib. 5. cap. 11. Ænon Græci vocant: noftrorum quidam non fane recepto in ufum nomine Apologationem.

ÆNULUM, Vas ex ære parvum. Feftus. [Videtur fcribendum Aënulum. V. AHENUM.

ÆNUS, i. m. [Αἶνος] Mons eft Cephaleniæ, in quo Ænæfii Jovis templum eft, tefte Strabone in decimo, cujus & Leon meminit in περίπλῳ, & Demofth. ἐν λιμένι. Item Hefiodus hoc carmine,

Ἔνθ' ἥ γε λιτάνευεν Αἰνηΐου ὑψιμέδοντος: h. e.

Fundebantque preces Æneio altitonanti. Ab Æno enim Æneius deflexit.

AËNUS, a, um. [χάλκεος] ab Æs æris factum, fed æ diphth. divifa. V. AHENUS.

AËNUM, five ÆNUM, i. n. Idem quod Ahenum, five Vas fuper focum pendens, ut aqua in eo calefiat. V. Paul. JCt. D. 33. t. 7. l. 18. §. 3. Ubi Torrentinus & Haloander aheneum; fed Gothofredus, ut diximus. Adde eundem ad l. 38. §. 2. ff. de Action. empt. & vend.

ÆNUS, i. m. Germaniæ fluvius, qui in Danubium defertur, Vindelicos a Norico difcriminans. Hermol. in Plin. Ptolem. 2. 11. & 12.

Æ O

ÆODA fuit, tefte Homero in 10. Odyff. filia Æoli ex Lepatra conjuge.

ÆOLIA, æ. f. [Αἰολία] Infula Æoli. Stephan. aliter Strongyle, una ex feptem Æoliis. Plin. lib. 3. cap. 9.

Æoliæ infulæ. V. Æolides infulæ. Æoliæ, ab Æolo qui ibi regnavit, ut & Vulcaniæ a Vulcano qui ibi officinam habuiffe dicitur. Virg. 1. Æn. 54.

Æoliam venit. hic vafto rex Æolus antro
Luctantes ventos, tempeftatesque fonoras
Imperio premit, ac vinclis & carcere frenat.

ÆOLICUS, a, um. Adj. [Αἰολικός] Hinc digamma Æolicum apud Quintil. lib. 1. cap. 4. Et rurfum cap. 6. Sive illa ex Græcis orta tractemus, quæ funt plurima, præcipueque Æolica ratione declinata. Vide Burman. ad loc. p. 79.

ÆOLIDÆ, [Αἰολίδαι] Ovid. 9. Met. 506.

At non Æolidæ thalamos timuere fororum. Machareus Æoli filius cum Canace forore concubuit, & ex ea filium fufcepit. Byblis autem Cauni fratris amore capta, ad fuum fcelus elevandum, plurali numero utitur.

ÆOLĬDES, m. [Αἰολίδης] patronym. Epitheton Ulyffis apud Virg. Nam Anticliæ filius eft, quæ ante Laertæ nuptias clam cum Sifypho Æoli filio concubuit, unde Ulyffes natus eft. Hoc ei apud Ovid. 13. Met. 31. Ajax etiam objicit,

— Quid fanguine cretus Sifyphio? Author Servius in illud Virg. 6. Æn. 529.

Hortator fcelerum Æolides.

Mifenus Æolides. Virg. 6. Æn. 164.

Mifenum Æoliden, quo non præftantior alter
Ære ciere viros, Martemque accendere cantu. Bene Mifenum dicit Tubicinem: Ipfe eft enim qui dicitur filius fuiffe Æoli: quia conftat fonum omnem ex vento creari. Servius in illud 3. Æn. 239.

— dat fignum fpecula Mifenus ab alta
Ære cavo.

Sifyphus Æolides, Æoli filius. Hor. 2. Carm. 14. 20.

— damnatusque longi
Sifyphus Æolides laboris.

ÆOLIDES infulæ, ait Diodorus lib. 6. cap. 3. Septem funt numero (folus Servius novem facit) Strongyle, Euonyma, Didyme, Phœnicufa, Sacra (hanc alii Græca voce Hieram appellant) Vulcania, Lipara, in qua eft ejusdem nominis civitas. Sitæ autem funt inter Italiam Siciliamque recto curfu. Diftant a Sicilia centum quinquaginta ferme ftadiis, pares invicem magnitudine. Earum maxima circuitu complectitur ftadia centum quinquaginta. Ignem hactenus evomebant omnes: quarum meatus oraque ignis etiam nunc vifuntur. In Strongyle ac Sacra hucusque ex terræ hiatu ventus erumpit, & fœtor ingens: eructat quoque arenam lapidesque igneos permultos: quemadmodum & Ætnæ accidit. Afferunt nonnulli, meatus effe fubterraneos, ab Ætna ad has infulas, & his omnibus eundem ignem fpirandi caufam effe. Has infuper infulas tradunt olim defertas fuiffe: fed Liparum quendam Aufonis regis filium a fratribus diffidentem, ex Italia cum longis navibus advecta fecum militum copia, ad infulam appuliffe: quæ ab eo Lipara fit appellata: inque ea fui nominis urbe condita, reliquarum quoque infularum agros excoluiffe. Eo fenefcente, Æolus Hippotæ cum fociis quibusdam in Liparam quum veniffet: fumpta uxore Lipari filia, his poftmodum infulis imperavit. Verum Liparus quum in Italiam reverti cuperet, juxta Surrentum tenuit loca, quibus magna cum laude præfuit. Defunctus deinde, ac magnifice fepultus, honores heroicos ab incolis affecutus eft. Æolum vero (is eft ad quem fabulæ Ulyffem errantem divertiffe tradunt) juftum ac pium extitiffe legimus, & erga hofpites perhumanum. Præterea velis uti nautas docuit. Obfervatione ignis, qui venti futuri effent prædixit. Unde & illum fabulæ ventorum potentem dixere. Ob eximiam ejus pietatem, Deorum amicus eft nominatus.

ÆŎLIS, ĭdis. f. [Αἰολίς] patronym. h. e. Æoli filia vel neptis. Ovid. 11. Met. 574.

Æolis interea tantorum ignara malorum
Dinumerat noctes.

Æolis, Regio Hellefponto adjacens: Myfia [quondam appellata Plin. lib. 5. cap. 30.

Æolis vel Æolia, eft Regio Græcorum in Afia inter Ioniam & Troadem fita. Hinc dicitur Æolica lingua una ex Dialectis Græcorum. Plin. lib. 5. cap. 30. Mela. 1. 2.

ÆOLES, um. m. pl. Regionis illius Populi. Æoles inter tria Græcorum genera refert Cicero pro Flacco 27. Æolios vocat Velleius 1. 4. 4.

ÆOLIUS, a, um. [Αἰόλιος] Adj. ab Æolide regione. Hor. 4. Carm. 3. 12.

Fingent Æolio carmine nobilem. Ubi Porphyrio, Æolio carmine ita dictum accipe, ut fi diceret, Lyrico carmine: quia quidam Lyrici poetæ, ut Alcæus, Æolica dialecto magis ufi funt. Sane Horatius Alcæum Lesbium imitatus eft. Lesbos autem in Æolia regione eft.

Fides Æoliæ. Hor. 2. Carm. 13. 28. i. e. Carmen lyricum.

Lyra. Ovid. 21. Epift. 15. 200. Domit. Calder. Æolia, i. e. Lesbia. Nam Lesbos infula Æolica eft: imo Æolicarum ferme urbium metropolis, ut fcribit Strabo, qui author eft Æolicam gentem magnam fuiffe, & per totam ferme Græciam evagantem. V. Plin. 6. 2. Lesbia autem fuit Sappho.

Plectrum. Propert. lib. 2. 3. 19.

Puella. Hor. 4. Carm. 9. 12. i. e. Sappho Lesbia.

ÆŎLUS, i. m. [Αἴολος] Filius Jovis ex Acefta five Sergefta, filia Hippotæ Trojani, a quo dicitur Hippotades. Ovid. 14. Met. 224.

Æolon Hippotaden cohibentem carcere ventos. Hic regnavit in Æolia, & invenit rationem ventorum. Proinde ventorum rex & ventus dicitur a poetis. Servius: Æolus, ut Varro dicit, Rex fuit infularum, ex quarum nebulis & fumo Vulcaniæ infulæ, prædicens futura flabra ventorum, ab imperitis vifus eft ventos in fua poteftate retinere.

Æolus rex Tufcorum. De quo Plutarchus in Parallelis. num. 28.

Æolos duos faciunt Direchidas apud Janum Parrhafium, & Diodorus Sicul. lib. 5. cap. 6. & 7. Priorem, Hellenis filium. Hellenis autem pater fuit Deucalion. Pofteriorem, Hippotæ ex Menalippe. Hujus pofterioris filiam Arnen compreffit Neptunus. Qua de re indignatus pater Metapontino cuidam qui tum cafu advenerat, Arnen ea lege tradidit, ut Metapontum illam deferret. Quo delata, geminos peperit, Æolum, & Bœotum: quem propterea Bœotum dixit quod ftatim natum intra boum ftabulum abjecerit. Quod igitur inter boves fuit nutritus Bootus, & poftea Bœotus eft appellatus, ut tradit Euphorion.

Æolus pater, Æolus imperiofus. Stat. 10. Theb. 240.

Æolus tempeftatum rex. Virg. 1. Æn. 145.

ÆOLĬUS, Adj. [Αἰόλιος.] Virg. 5. Æn. 791.

— maria omnia cœlo
Mifcuit, Æoliis nequicquam freta procellis. Ovid. 1. Met. 262.

Protinus Æoliis Aquilonem claudit in antris.

Tyrannus Æolius, h. e. Æolus infularum Æoliarum rex. Ovid. 14. Met. 224. &c.

Senex, Sifyphus Æoli filius. Sen. Hippol. 12.

ÆOLIPȲLA, æ. f. Vitruvius lib. 1. cap. 6. Fiunt Æolipylæ æreæ, cavæ. Hæ habent punctum anguftiffimum, quo aquæ infunduntur: collocanturque ad ignem: & antequam calefcant, non habent ullum fpiritum: fimulac autem fervere cœperint, efficiunt ad ignem vehementem flatum. Hactenus Vitruv. Porro dictæ funt Æolipylæ, quafi Αἰόλου πύλαι: i. e. Æoli five venti portæ. Qua figura, quave materia fiant, parvi refert, dum cavæ fint, exiguumque habeant foramen, per quod infufa aqua, dum ad ignem collocatæ fervere cœperint, tandiu flatum efficiat, donec quicquid intus habent humoris, fit fervore exhauftum, & in auras abierit.

ÆON, ōnis. m. [αἰὼν] Seculum, æternitas, mundus. Tertull. de Præfcript. cap. 49. Iftum æonem in defectionem factum. Eadem vox ibidem occurrit & cap. 33. 34. & fæpius de Fabula 30. Æonum, fcil. Deorum partim marium, partim fœmellarum, cujusmodi Æonas finxit Valentinus hæreticus. conf. Irenæum 2. 4.

ÆOS, [Αἶος] Typhonis fuit filius, quem quidam fcribunt Paphon Cypri civitatem condidiffe, cum tamen fint qui Paphi Pygmalionis filii opus effe fcribant.

Æ P

ÆPALIUS, quum e regno fuo fuiffet expulfus, Herculis ope atque opera reftitutus eft. In cujus beneficii memoriam, ei jam rebus humanis circa OEtam defuncto, gratiam reddidit: quippe Hylum inter ejus filios natu majorem, adoptavit. Isque regni fucceffionem fufcepit, & nati natorum, & qui ab eo progeniti fuere. Strabo lib. 9.

ÆPEA, æ. [Αἴπεια] Urbs Laconiæ, quæ & Thuria dicta eft, Pheris contermina, fita in excelfo colle, unde Æpea, i. e. Celfa nuncupata eft. Strab. lib. 8. p. 249.

Eft & Cypri urbs Æpeia, de qua Plutarchus in Solone; & alia Cretæ apud Byzantium Steph. urbium & populorum fcriptorem.

ÆPHITIUS, a, um. Adj. Stat. 4. Theb. 296.

Æphitios idem ardor agros, & Pfophida celfam
Vaftat. Ubi Lactantius: Æphitios: civitatem vel montem a ducis nomine nuncupatos. Hi quoque Arcadiæ populi. al. Æpytius.

ÆPOLIUM, ii. n. Sarmatiæ Europææ urbs, circa fluvios Tyram & Iftrum. V. Plin. 4. 12.

ÆPITUS, Arcas fuit genere: Heros nobilis inter Græcos, qui ad Trojam profecti funt. Cujus meminit Homer. 2. Iliad. 604.

ÆPULO, Hiftrorum rex, qui oppido in quod confugerat, ab Romanis capto, trajecit ferro pectus, ne vivus caperetur. Liv. 5. Dec. lib. 1.

ÆPY, [Αἰπυ] Urbs Mefleniorum, quondam fub Neftoris ditione, cujus meminit Homerus 2. Iliad. 538. five Bœot. 99.

Inde vadum Alphei Thryon, altis turribus Æpy. Strab. lib. 8. p. 241. Urbis nomen Æpy, h. e. Sublime, ex eo quod illi fitu naturali obvenit. Stat. 4. Theb. 180.

Quæ Thryon, & fummis ingeftum montibus Æpy.

ÆPȲTUS, i. m. Mefleniorum rex, educatus in Arcadia apud maternum avum Cypfelum, regnum paternum cæde Polyphontis recuperavit. Apollodor.

Apollodor. lib. 2. extremo, ubi quidam Αἴγυπτος legunt, sed Pausanias Messen. p. 113. Gr. Αἴπυτος. Hinc
ÆPYTĪDES, Æpyti filius. Virg. 5. Æn. 547. & pl.
ÆPYTIDÆ appellati reges Messeniorum ab illo. V. Pausan. in Messen.
ÆPYTĪUS, a, um. Adj. V. ÆPHITIUS.

Æ Q

ÆQUABILIS, V. ÆQUUS.
ÆQUÆVUS, a, um. [ὁμῆλιξ] compositum ex Æquus & Ævum. Ab eo quod sit alteri æqualis ævo, i. e. coætaneus. Isid. l. 10. Plin. lib. 16. cap. 44. Verum altera lotos in Vulcanali, quod Romulus constituit ex victoria de decumis, æquæva urbi intelligitur. Virg. 2. Æn. 561.

Ut regem æquævum crudeli vulnere vidi
Vitam exhalantem. Nomen est proprie poëticum. Nam æqualis, oratorium est.

Corpus, æquævum. Sil. Ital. lib. 3. 479.
Grex. Sen. Agam. 7. v. 639. de pueris ejusdem ætatis.
Majestas. Claud. 8. Paneg. 121.
Palmes æquævus. Stat. 5. Sylv. 1. 48.
ÆQUALIS, V. ÆQUUS.
ÆQUAMENTUM, i. n. [ἰσότης] ab Æquo, Vet. Gloss. idem quod Æquilibrium. Non. 1. 11. Hostimentum est æquamentum, unde & hostes dicti sunt, qui ex æqua causa pugnam ineunt. Ibid. 28. Amussis est æquamentum levigatum &c.
ÆQUANĬMUS, a, um. ex Æquus & Animus compos. [εὐγνώμων] Animi æqui & sedati. Auson. Sect. 4. v. 3. ad Drepanium, de ludo septem sapientum,

Æquanimus fiam te judice: sive legenda,
Sive tegenda putes carmina quæ dedimus.

Cicero, Bono animo, & æquo animo esse dixit. Conf. ANIMÆQUUS.
ÆQUANIMĬTAS, ātis. [εὐθυμία, εὐγνωμοσύνη] Animi æquitas. Hæc est propria ejus nominis significatio: nempe perpetua quædam tolerantia, quum scilicet nulla re graviter indignamur, sed æquo animo ferimus omnia. Budæus ægritudinum vacuitatem interpretatur.
Plin. lib. 18. cap. 12. Invenio apud authores æquanimitatem fieri vescentibus ea.
Æquanimitas populi, Favor, & propitius animus, ut ait Donatus. Ter. prol. Phorm. v. 35.

Bonitasque vestra adjutans, atque æquanimitas.

ÆQUANIMITER, [εὐγνωμόνως] Moderate, patienter, æquo animo. Macrob. 2. Saturn. 4. Ammian. 19. 21.
ÆQUATIO, V. ÆQUO, as.
ÆQUĀTOR, ōris. m. [ἰσημερινὸς] Circulus in Sphæra, ad cujus medium ubi sol pervenit, tunc æquales sunt noctibus dies: hunc & Æquinoctialem vocat Plinius. V. ÆQUIDIES.
ÆQUE, V. ÆQUUS.
ÆQUBSILICI, Hispaniæ populi. Plin. lib. 3. cap. 3.
ÆQUI, [Αἶκοι] Qui fuerint populi, non facile distinguitur, commixti alioqui Latinis & Volscis. Volaterr. lib. 6. Geogr. Hos Liv. lib. 9. C. 45. vocat veteres Romanorum hostes: traditque unum & quadraginta eorum oppida intra dies sexaginta omnia oppugnando ab Romanis capta, & pleraque diruta atque incensa, nomenque Æquorum prope ad internecionem deletum.
ÆQUICOLUS, a, um. ut Gens Æquicola, [Αἰκικλοὶ] Virg. 7. Æn. 746.

Horrida præcipue cui gens, assuetaque multo
Venatu nemorum, duris Æquicola glebis:
Armati terram exercent: semperque recentes
Convectare juvat prædas, & vivere rapto.

Ovid. 3. Fast. 63.

Quintum Laurentes, bis quintum Æquiculus acer.

[Uterque populus Unus idemque fuit, ut & seq.
ÆQUICULANI, Idem Italiæ populus. Plin. lib. 3. cap. 12. qui etiam ibidem Æquiculos vocat. Cellar. V. Geogr. Ant. 2. 9. 342.
ÆQUIDIES, ei. [ἰσημερία] Ea forma qua Æquinoctium dicimus. Jo. Neustr. Archithren. lib. 8. cap. 9.

— æquator solem statione reflectit,
Æquidiemque facit. Idem lib. 9. cap. 4.
Ciculus æquidiem librans, Austrumque colurus
Qui secat & Boream, Zephyri sub cardine mundum
Auroræque ligant. Ibid. cap. 5.
— hæc plenior, illa
Æquidie brevior, brumalibus evolat horis.

ÆQUIDIĀLE, is. [ἰσημερινὸς] Festus, Æquidiale apud antiquos dictum est, quod nunc dicimus Æquinoctiale: quia nox diei potius, quam dies nocti annumerari debet. Græci quoque in hoc consentiunt, ἰσημερίαν, i. e. Æquidiale dicentes.
ÆQUIDISTANS, antis. Ordines æquidistantes. Aggen. Urb. p. 53. Circuli paralleli, æquidistantes latine. Mart. Capell. 8. p. 276.
ÆQUIFORMIS, e. ut Versus æquiformes. Diomedes p. 498.
ÆQUILANIUM, ii. n. videtur ex Æquus & Lana compositum. Festus, Æquilanium significat ex toto dimidium: dictum a lavatione lanæ, quæ dicitur æquilanio redire, quum dimidium decidit sordibus. Hæc Festus. Scribitur in nonnullis exemplaribus, Æquilavium, per v in pen. ut sit ab æquus, & lavo lavas. [Sic edit. Dacer. & Gothofr. nec aliter legendum. Sed & Decedit, malim.
ÆQUILANX, ancis. Fulgent. de Cont. Virg. Tunc demum trutina æquilance ponderatur ac disponitur.
ÆQUILATATIO, onis. f. [ἰσοπλάτυνσις] Nomen duriuscule compositum ex Æquo & Latum: quasi Æqualium linearum secundum latitudinem productio. Vitruv. lib. 2. cap. 8. & 9. 8. Tunc ab centro diducto circino ad lineam planitiæ æquilatatio signetur, ubi erit litera, e, sinisteriore parte, i. e. Æqua sive Æqualis latitudo.
ÆQUILATĔRUS, a, um. Adj. ab Æqualitate laterum. Firmicus lib. 2. cap. 11. Quum æquilateri trianguli figura, in semet æqua sit & conveniens.
ÆQUILATERĀLIS, Idem. Censorin. cap. 8.
ÆQUĬLĀTUS, ĕris. c. Species trigoni. Auson. Edyll. 11. 51.

Per trinas species trigonorum regula currit,
Æquilatus, vel crure pari, vel in omnibus impar.

ÆQUILAVIUM, V. ÆQUILANIUM.
ÆQUILIBRIUM, ii. n. [ἰσοῤῥοπία] Æquatio libræ, quum scilicet pondera ita sunt æqualia, ut neutra pars libræ præponderet: h. e. in neutram partem libra inclinet, quod & libramentum dicitur.
Æquilibrium membri, Gell. lib. 20. cap. 1. per metaphoram posuit, ita scribens; Nam cui membrum ab alio ruptum est, si ipsi itidem rumpere per talionem velit, quæro an efficere possit rumpendi pariter membri æquilibrium? ut sit sensus, an ita parem vicem reddere possit alteri, ut neque plus, neque minus rumpat ei membrum, quam ille ipsi ruperit. Usus est & Seneca. Quæst. Nat. 3. 25.
ÆQUILĪBRIS, e. [ἰσόῤῥοπος, ἰσοτάλαντος] ex Æquus & Libra compositum, proprie significare videtur, Quod ad libram æquali constat pondere: ut si dicas, Hi nummi sunt æquilibres: i. e. Æquali pondere. Transfertur tamen ad aliam æqualitatem. Vitruv. lib. 5. cap. 12. Deinde ad ipsam aquam & latera pulvino circiter sesquipedales margines struantur, æquilibres ei planitiæ, quæ supra scripta est. h. e. Omnino æquales: quasi ad libram æquati: vel quasi æqualiter librati, ejusdem libramenti.
ÆQUILIBRĪTAS, ātis. Cic. 1. de Nat. Deor. C. 39. Confugis ad æquilibritatem: sic enim ἰσονομίαν (si placet) appellemus.
ÆQUIMANUS, i. m. [ἀμφιδέξιος] A nonnullis dicitur velut Ambidexter qui scilicet utraque manu æque utitur. Nos enim sinistram immunem & prope mancam inutilemque gerimus: quibusdam utraque est munifex, & operosa. Isidorus 10. lit. A. extr. Æquimanus appellatur, qui utraque manu gladio incunctanter utitur. Auson. in Monosyll. Edyll. 12.

Quis Myrmilloni contenditur æquimanus? Thrax.

conf. Bedam de Orthogr. p. 2330.
ÆQUIMELIUM, ii. n. Locus Romæ ubi domus Melii solo æquata fuit. Sp. enim Melius ob frumenti largitionem in suspicionem affectatæ dominationis venit. Et quum ad populi, cui fuerat largitus, fidem confugeret: ab Servilio Ahala equitum magistro deprehensus & occisus est, domusque ejus diruta, & area Æquimelium dicta. Ex Liv. lib. 4. 16. Cic. pro Domo sua 101. Sp. Melii regnum appetentis domus est complanata. ec quid aliud? æquum accidisse Melio populus Romanus judicavit? Nomine ipso Æquimelii stultitia pœna comprobata est. V. Varr. de L. L. 4. 32. Aur. Vict. Vir. Illustr. cap. 17.
ÆQUIMENTUM, i. Nonius, Æquimentum positum est, non æquamentum, quasi parem vicem: sed merces, pro eo quod dicitur admissum. Varr. sexages. An si equam emisses quadrupedem, ut meo asino Reatino admitteres; quantum poposcissem, dedisses æquimenti? hactenus Non. Equimentum putarim scribendum, ab equo, aut equa. Est enim merces pro admissura equi. [Sic in Thes. Lipsiensi, ex Turneb. Adv. 29. 3. V. Merc. ad Non. Ego nil mutarim.
ÆQUINOCTIUM, ii. n. [ἰσημερία] ex adj. Æquus, & Nox: quasi Noctis cum die æqualitas. Varro lib. 4. de L. L. Quod dies æquus sit ac nox, æquinoctium dictum. Cæs. 4. Bell. Gall. 46. Liv. 31. 47. & 5. 23. Columel. lib. 9. cap. 14. Idque optimæ notæ enitescit Autumni æquinoctio. quod est ante Calendas Octobris, cum octavam partem Libræ sol attigit. Plin. lib. 18. cap. 25. Cardo temporum quadripartita anni distinctione constat, per incrementa lucis, Augetur hæc a bruma, & æquatur noctibus verno æquinoctio diebus 90. horis tribus. Deinde superat noctes ad solstitium diebus 93. horis 12. usque ad æquinoctium Autumni. Et tum æquata die, procedit ex eo ad brumam diebus 89. horis tribus. Omnesque hæ differentiæ fiunt in octavis partibus signorum: Bruma, Capricorni, ab 8. Calend. Januarii fere: æquinoctium vernum, Arietis: solstitium, Cancri alterumque æquinoctium, Libræ: qui & ipse dies raro non aliquos tempestatum significatus habent.
Autumnale æquinoctium. Columel. lib. 11. cap. 2. Octavo Calend. Octobris, & septimo & sexto, Æquinoctium autumnale, pluviam significat.
Vernum Æquinoctium. Columel. lib. 1. cap. 2. Nono & octavo Calend. Aprilium. Æquinoctium vernum, tempestatem significat.
ÆQUINOCTIĀLIS, e. [ἰσημερινὸς] Quod ad æquinoctium pertinet: ut Æquinoctialis circulus, qui & Æquator dicitur, & Tempus æquinoctiale. Plin. lib. 2. cap. 75. Sic fit ut vario lucis incremento, in Meroë longissimus dies 12. horas æquinoctiales, & 8. partes unius horæ colligat. Ibid. cap. 69. Quum æquinoctiali tempore ex eadem linea ortus occasusque cernatur. Catull. 44. 2. ad seipsum de adventu Veris,

Jam ver egelidos refert tepores,
Jam cœli furor æquinoctialis
Jucundis Zephyri silescit auris.

ÆQUĬPAR, āris. Adj. Auson. in Monosyll. v. 113.

Bissenas partes quis continet æquipares? As. i. e. Æquales.

ÆQUIPĂRO, [ἰσόω] āre. (non desunt qui Æquipero scribant) ex adj. Æquus, & Par paris; Æquare: & quasi æque parem facere. Virg. 5. Ecl. 48.

Nec calamis solum æquiparas, sed voce magistrum.

Cic. 5. Tusc. 17.

Nemo est qui factis me æquiparare queat.

Æquiparare, pro Comparare. Plaut. Mil. 1. 1. 11.

Cum quo bellator Mars haud ausit dicere,
Neque æquiparare suas virtutes ad tuas.

Æquiparare, dativo junctum. Liv. Mari tranquillo quod ventis concitaretur, æquiparando multitudinem Ætolorum.
Æquipero in Panegyrico Nazarii p. 190. meæ edit. H. St. [Cellarius tamen Æquiparare C. 3. §. 1. & 4, 2. edidit.
ÆQUIPARATIO, onis. f. [ἴσωσις] Gell. lib. 14. cap. 3. Æquiparatio ipsa plerunque & parilitas virtutum inter sese consimilium. Idem 5. 5.
ÆQUIPARABĬLIS, e. [ἰσωτὸς] Æquari vel Comparari cum aliquo dignum. Plaut. Trin. 2. 4. 65.

Ita tu nunc dicis, non esse æquiparabiles vestras cum nostris
Factiones atque opes? Idem Curc. 1. 3. 12.
Quid vidisti, aut quid videbis magis diis æquiparabile?

ÆQUIPARANTIA, æ. f. Idem quod Æquiparatio. Tertull. adv. Valent. C. 16.
ÆQUIPOLLEO, [ἰσοδυναμέω] ēre. Æquivalere significat, h. e. Æquum viribus & parem esse.
ÆQUIPOLLENS, entis. Apul. de Syllog. Cat. p. 36. de Hab. Doctr. Plat. p. 39.
ÆQUIPOLLENTIA, Æquivalentia.
ÆQUIPONDIUM, ii. n. [σήκωμα] ex adj. Æquum & Pondus. i. e. Ponderis æqualitas. ut si dicas, Aurum dedi ad argenti æquipondium. Legitur apud Vitruv. lib. 10. cap. 8. apud quem & Sacoma pro eodem. q. V.
ÆQUITERNUS, Tria simul æquiterna. Claud. Mamert. 2. 4. Id. 2. 8.
ÆQUIVALERE, [ἰσόῤῥοπεῖν] Æque posse. Author libelli de Philomela 5.

Nam quamvis aliæ volucres modulamina tentent,
Nulla potest modulis æquivalere tuis.

ÆQUITAS, ÆQUITER. V. ÆQUUS.
ÆQUĬVŎCUS, [ὁμώνυμος] significans Res plures diversas.
Æquivoca nomina, i. e. Ambigua. e. g.

Quis neget Æneæ magna de stirpe Neronem?
Sustulit hic matrem, sustulit ille patrem.

Ubi in ultimo versu primum Sustulit, peremit, occidit, quod Nero commisit in Matre, alterum Sustulit, exceptum humeris tulit, sive gessit, quod fecit Æneas, significat. Citatur hoc Epigramma Suetonio in Nerone cap. 39. conf. Isidor. 2. 26.

ÆQUIVOCE, Adv. Idem in Scholis.

ÆQUIVOCATIO, ōnis. Diversa unius vocis significatio, apud Dialecticos.

ÆQUOR, ŏris. n. [ὁμαλότης, πέλαγος] proprie Æqualitatem & planitiem significat. Columel. lib. 8. cap. 17. Sublimius esse maris æquor ostendat. Cic. 1. de Divin. 93. Ut enim Ægyptii, ut Babylonii in camporum patentium æquoribus habitantes. Hinc per synecdochen significat Mare, fluvium, terram, campum, quia æquata sint. Varro 6. de L. L. 2. Æquor mare appellatum, quod æquatum, commotum vento non est. Nonius l. c. Æquor, ab æquo & plano, Cic. 2. Acad. vocabulum accepisse confirmat, Quid tam planum quam mare? ex quo etiam æquor illud poëtæ vocant.

Altum æquor. Ovid. 2. Met. 263. Virg. 4. Georg. 528.
Angustum. Stat. 1. Achill. 29. pro Freto.
Æquor, Fluvius. Virg. 8. Æn. 68.
— viridesque secant placido æquore sylvas. Nonius.
Arctoa, i. e. Scythica, quæ sunt sub Arcto. Val. Flac. 5. Argon.
Armatum scopulis. Claud. de Bell. Get. 26. 2.
Aspera nigris ventis æquora. Hor. 1. Od. 5. 6.
Atlanticum, i. e. Oceanus. Hor. 1. Od. 31. 14.
Atrum. Valer. Flacc. 3. Argon. 500.
Cæruleum. Sil. Ital. lib. 15.
Cærula. Catull. in Argon. 64. 7.
Canens, h. e. Spumosum. Canescit enim spuma. Sil. Ital. 4.
Canum. Lucan. lib. 8. 722.
Concita æquora mulcere, Maria commota placare & sedare. Ovid. 2. Ep. 38.
Contracta, i. e. Angustiora & arctiora facta. Hor. 3. Od. 1. 33. Virg. 5. Æn.
Curva æquora. Lucan. lib. 8. 178.
Densum, i. e. Gelatum. Lucan. lib. 2. 640.
Diductum. Ovid. 1. Trist. 2. 21.
Diffusum. Lucan. lib. 4. 82.
Dubium pendet æquor cui vento pareat. Nimirum quando flant venti contrarii. Lucan. lib. 5. 602.
Dura æquora, i. e. In glaciem indurata. Sen. Herc. 7.
Fervidum æquor, Æstuans & valde commotum. Hor. 1. Od. 9. 10.
Fluitans æquor magnis anfractibus. Lucret. lib. 1. 719.
Hospita æquora lustrare. Virg. 3. Æn. 377.
Horrida æquora. Hor. Od. 24. 41.
Hybernum. Catull. Argon. Hyemali frigore horrens.
Illisa scopulis æquora reclamant. Virg. 3. Georg. 261.
Ima æquora petere. Virg. 9. Æn. 120.
Immania ponti æquora. Lucret. lib. 4. 412.
Immensum spatiis æquor conficere. Virg. 2. Georg. 541.
Immensa æquora. Virg. 6. Æn. 355.
Imperiosum. Hor. 1. Od. 14. 9.
Indignatum magnis stridoribus. Virg. 2. Georg. 162.
Indomita. Tibul. lib. 2. 5. 80.
Inertia, i. e. Pigra, non fluentia, quia glaciata. Lucan. lib. 6. 107.
Ingens æquor iterare. Hor. 1. Od. 7. 32.
Cras ingens iterabimus æquor. Id est, Iterum navigabimus, ait Acron.
Invia æquora faciunt venti. h. e. Innavigabilia. Ovid. 12. Met. 9.
Irata. Sil. Ital. lib. 4.
Læva. Virg. 3. Æn. 412.
Lassa æquora ponunt furorem, i. e. deponunt. Stat. 2. Sylv. 2. 26.
Lassatum fluctibus. Lucan. lib. 5. 703.
Latum. Hor. 1. Epist. 2. 20. & Ovid. 6. Met. 704.
Lenta æquora jacent. Lucan. lib. 5. 434.
Æquora lenta jacent alto torpore ligata. h. e. Congelata, & in glaciem concreta.
Liquidum. Stat. 1. Achill. 99.
Longum. Stat. 5. Theb. 484.
Longinqua. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 363.
Lunata, In modum bicornis lunæ recurva. Stat. 2. Sylv. 2. 13.
Magnum æquor metiri. Virg. 4. Georg. 388.
Magna æquora surgunt. Virg. 3. Æn. 196.
Maris æquora. Hor. 4. Od. 5. 10.
Maris æquor arandum est tibi. Virg. 2. Æn. 780.
Longa tibi exilia, & vastum maris æquor arandum.
Minax. Ovid. 19. Epist. 85.
Nam memini, quum te sævum veniente minaxque
Non minus, aut multo non minus æquor erat.
Mobile. Ovid. 2. Epist. 128.
Mollia. Ovid. 22. Epist. 113.
Nigrum. Hor. 3. Od. 27. 23.
Patulum, i. e. Patens campus. Sil. Ital. lib. 13.
Pervia velis. Lucan. lib. 5. 439.
Placida. Virg. 8. Æn. 89.
Ponti æquora. Virg. 1. Georg. 469. Ubi Servius, Non sine causa addidit Ponti: quia sunt & Campi æquora.
Ponti æquora. Lucret. lib. 1. 8. i. e. Tranquillitas atque æquabilitas maris: Mare nullis ventis concitatum, & idcirco æquabile & tranquillum. Lambinus.
Procellosum. Valer. Flac. 3. Argon. 621.
Proscissum. Virg. 1. Georg. 97.
Et qui, proscisso quæ suscitat æquore terga. Ubi Servius, i. e. terram quam araverat.
Pulvereum, Campus pulverulentus, Planities pulverulenta. Stat. 11. Theb. 403.
Quieto æquore ferri. Hor. Epod. 11. 10.
Rapidum. Valer. Flacc. 4. Argon. 470.
Recussum. Valer. Flacc. 5. Argon. 166.
Refluum. Sil. Ital. lib. 2.
Revoluta. Virg. 10. Æn. 256.
Rubrum æquor Oceani: propter occidentis in eo solis radios. Virg. 3. Georg. 359.
Rubrum æquor, Mare rubrum, sive Erythræum. Claud. 1. in Ruff. Et 7. Paneg. ad finem. 10. 168.
Sæva. Stat. 1. Sylv. 89. Et Ovid. 18. Epist.
Salsum. Lucret. lib. 3. 492. & 5. 1079.
Sinus æquorum. Sen. in Hippol. i. e. Marium.
Sinuata æquora. Sil. Ital. lib. 2.
Sinuosa. Valer. Flacc. 3. Argon. 277.
Spumantia. Claud. in laudibus Seren. 29. 124.
Spumea. Sil. Ital. lib. 17.
Spumosum. Lucan. lib. 2. 627.
Stratum. Virg. 9. Ecl. 57. V. Silet æquor.
Sulcata, i. e. quasi In sulcos rostris navium scissa. Sen. Agam. 6.
Summum æquor saxi, h. e. Superficies ac planities. Lucret. lib. 3. 905.
Summa. V. Sternunt venti æquora.
Toto æquore aliquem agere præcipitem, i. e. Per totum campum urgendo persequi. Virg. 5. Æn. 456.
Turbida. Lucret. lib. 5. 998.
Tuta æquora tenere. Virg. 5. Æn.
Tranquillum. Claud. 5. Paneg. 10. 154.
Truculentum. Catull. in Argon. 64. 179.
Tumefacta. Sil. Ital. lib. 16.
Tumida. V. Placare æquora, & Sternunt venti æquora.
Vacuo æquore patent campi. Virg. 12. Æn. 710.
Vastum æquor currere. Virg. 3. Æn. 191.
Ventosum. Ovid. in Ibin. 593. Et Virg. 6. Æn. 206.
Undivagum. Virg. de ortu Solis.
Undosum æquor. Virg. 4. Æn. 313.
Arare æquor maris. Virg. 2. Æn. 780.
Canescunt æquora. Ovid. 3. Epist. 65.
Ciere æquora imo fundo, i. e. A fundo commovere. Virg. 2. Æn. 419.
Commovere æquora dicuntur venti. Lucret. lib. 2. 765.
Concurrunt æquora. Lucan. lib. 5. 607.
— motaque possunt
Æquora subductis etiam concurrere ventis.
Conscendere navibus æquor. Virg. 1. Æn. 381.
Currere æquora. Virg. 5. Æn. 235.
Egerere æquora fundo. Stat. 5. Theb. 393. h. e. Aquam marinam e fundo navis ejicere.
Evertere æquora ventis. Virg. 1. Æn. 43. Stat. 5. Theb. 704.
— en validis spumant eversa lacertis Æquora.
Fervet æquor. Virg. 1. Georg. 327.
— fervetque fretis spirantibus æquor.
Frangere æquora vado. Lucan. lib. 2. 401.
Lustrare æquor navibus. Virg. 3. Æn. 377.
Mergere aliquem æquore. Virg. 6. Æn. 348.
Mergere aliquem sub medio æquore. Virg. 6. Æn. 342.
Miscetur æquor magnis clamoribus. Virg. 4. Æn. 411.
Navigare æquor. Virg. 1. Æn. 67.
Percutere æquora multis classibus. Lucan. lib. 3. 287.
Permensi classibus æquor. Virg. 3. Æn. 157.
Personat aliquis æquora. Virg. 6. Æn. 171. de Miseno tubicine Æneæ,
Sed tum forte cava dum personat æquora concha
Demens, &c. Ubi Servius: Personat, personare facit: aut per æquora sonat.
Placare æquora. Virg. 1. Æn. 142. Et Ovid. 11. Met. 432.
Proscindit navis æquor rostro. Catull. in Argon.
Quæ simulac rostro ventosum proscidit æquor.
Quiescunt alta æquora. Virg. 7. Æn. 523.
Refundere æquor in æquor. h. e. Aquam marinam e navi rejicere in mare. Ovid. 11. Met. 488.
Egerit hic fluctus, æquorque refundit in æquor.
Secare æquor. Valer. Flacc. 4. Argon. 271.
Secatur æquor puppe. Ovid. 11. Met. 432.
Silet æquor. Virg. 9. Ecl. 57.
Et nunc omne tibi stratum silet æquor: & omnes
(Aspice) ventosi ceciderunt murmuris auræ.
Spumescunt remo æquora. Ovid. 2. Epist. 87.
Sternunt venti æquora. Virg. 5. Æn. 763. Placidi straverunt æquora venti.
Rursus v. 821. — tumidumque sub axe tonanti
Sternitur æquor aquis: fugiunt vasto æthere nimbi.
Superare æquor, Evadere, & velut vincere enatando. Ovid. in Ibin. 593.
Aut ubi ventosum superaris naufragus æquor,
Contacta pereas, ut Palinurus, humo.
Temperare. i. e. Regere. Virg. 1. Æn. 150.
Et vastas aperit Syrtes, & temperat æquor.
Tenent venti æquora. Ovid. 11. Met. 433.
Tentare æquora fuga, Experiri an per mare possis aufugere. Virg. 2. Æn. 176.
Extemplo tentanda fuga canit æquora Calchas.
Tepent æquora. Stat. 1. Sylv. 2. 89.
Tingui æquore. Virg. 1. Georg. 246.
Arctos, Oceani metuentes æquore tingui. Idem 7. Æn. 811.
Vel mare per medium, fluctu suspensa tumenti
Ferret iter, celeres nec tingueret æquore plantas.
Turbant æquora venti. Lucret. lib. 2. 1.
Verrere æquora. Virg. 3. Æn. 201. Et 5. Æn. 778.
Verrunt delphines caudis æquora. Virg. 8. Æn. 673.
Verrere æquora remis certantibus. Virg. 3. Æn. 668.
Verrunt æquora venti. Lucret. lib. 5. 267.
Vibrare æquora. Sen. Agam. 6
Vorat æquore navem vortex. Virg. 1. Æn. 117.
— ast illam ter fluctus ibidem
Torquet agens circum, & rapidus vorat æquore vortex.
Idem 3. Georg. 117.
— ac per aperta volans, ceu liber habenis,
Æquora, vix summa vestigia ponat arena. i.e. Per campos patentes.
Æquor pro Terra. Virg. 1. Georg. 50.
Ac prius, ignotum ferro quam scindimus æquor. Ubi Servius: Æquor modo terram accipe, ab æqualitate dictum: unde & maria, æquora dicuntur.
Æquor, Campus. Virg. 12. Æn. 333.

— illi

— illi æquore aperto
Ante Notos Zephyrumque volant. Nonius.

ÆQUOREUS, a, um. Ad. [πελάγιος] Quod ad æquor pertinet. Columel. lib. 10.
Nunc pater æquoreus, nunc & regnator aquarum. Oceanum intelligit, qui a poëtis fingitur aquarum deus: & per aquarum regnatorem, Neptunum significat. Martial. lib. 13. 84.
Hic Scarus æquoreis qui venit obesus ab undis.
Arma æquorea. Sil. Ital. lib. 13.
Britanni. Ovid. 15. Met. 753.
Scilicet æquoreos plus est domuisse Britannos. h. e. Mari circundatos, & navigationi deditos.
Bustum, i.e. Sepulcrum in litore maris erectum. Valer. Flacc. 5. Argon. 91.
Genus. Virg. 4. Æn. 243. Et genus æquoreum, pro Piscibus.
Imber. Ovid. 4. de Ponto 1. 30.
Origo. Ovid. 10. Met. de Hippomene, 617.
Quid, quod ab æquorea numeratur origine quartus? i. e. A Neptuno æquoris deo.
Pisces. Ovid. 10. Met. 78.
Proceres æquorei, i. e. Principes dii marini. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 11.
Puellæ, i. e. Nereides maris nymphæ. Propert. lib. 3. 7.
Rex æquoreus Neptunus. Ovid. 8. Met. 603.
Tridens, Sceptrum Neptuni. Lucan. lib. 4. 111.
Vias æquoreas monstrare. Sil. Ital. lib. 17.
Vulgus æquoreum, Monstra omnia marina. Sen. in Hippol. 8.

ÆQUUSTUTICUS, V. EQUUS TUTICUS.

ÆQUUS CLUILIUS, Dux Volscorum qui a M. Geganio Consule ad deditionem coactus, suis sub jugum missis, ante Consulis triumphantis currum ductus est. Liv. 1. Dec. lib. 4. C. 9. & 10.

ÆQUUS, a, um. Adj. [ὁμαλὸς, δίκαιος, ἴσος] significat Æquum proprie, Quod sic omni ex parte æquatum est, ut nihil emineat.
Æquus & planus locus. Cic. pro Cæcin. 50. Illud vero nullo modo potest, dejectus esse quisquam, non modo qui tactus non sit, sed ne æquo quidem & plano loco.
Æquum campi, pro Superficie plana. Liv. 5. Haud dubius facilem in æquo campi (tantum superante multitudine) victoriam fore.
Dicere ex inferiore, æquo, superiore loco. Cic. 3. de Orat. Nam sive de cœli natura loquitur, sive de terræ, sive de divina, sive de humana, sive ex inferiore loco, sive ex æquo, sive ex superiore, &c.
Æquus pro Pari. Propert. 2. 2. 32.
Carminaque Erinnes non putat æqua suis. i. e. Paria suis. V. ERINNE. H. St. [Verum secutus est commentitiam lectionem Ant. Volsci, quam cum Scaligero explodit Brœkh. q. V.
Æquus, pro Æqualis. Ter. Eun. 1. 2. 12. Utinam esset mihi pars æqua amoris tecum. i. e. Me æqualiter amares atque ego te. Virg. 12. Æn.
— numerone an viribus æquis
Non sumus? Hinc Æquus per metaphoram pro Justo, qui ita justus est, ut neutram in partem propendeat, utrique parti æque favens. Cic. 2. Q. Frat. 16. Ab æquis vero, aut etiam a propensis in hanc partem, vehementer excolamur & amemur.
Æquus alicui dicitur, qui mansuete & benigne cum eo agit, & favet. Hinc dicimus, Præbere se æquum sibiipsi, vel alteri Cic. pro Deiot. 2. Nemo enim fere est, qui sui periculi judex, non sibi se æquiorem quam reo præbeat.
Æquus & Iniquus contraria. Cic. 2. Fam. 1. Quare si iniquus es in me judex, condemnabo eodem ego te crimine, sin me id facere noles, te mihi æquum præbere debebis. Ter. And. 2. 5. 18.
— quo æquior sum Pamphilo.
Æquum aliquid esse in quempiam. Cic. pro Quint. 45.
Æquus animus, Moderatus & tolerans, & minime querulus in adversis, quique nunquam irascitur, sed omnia in bonam partem accipit. Hinc est, Æquo animo ferre, pro Patienter ferre. Animus æquus Iniquo animo oppositus est. unde & Æquanimitas dicitur. Cic. de Senect. Quid, quod sapientissimus quisque animo æquissimo moritur, stultissimus iniquissimo? Plaut. Rud. 2. 3. 71. Animus æquus optimum est ærumnæ condimentum.
Attendere æquo animo, i. e. Benevolo. Ter. in prol. Phorm. 25. Adeste æquo animo per silentium. h. e. Benevole audite & silete.
Accipere aliquid æquo animo, i. e. Libenter. Hor. de Arte Poët.
Concedere aliis æquo animo, h. e. Volenter & libenter. Lucret. lib. 3.
Deficit te animus æquus, Hor. 1. Epist. 11. — quod petis, hic est,
Est Ulubris, animus si te non deficit æquus. h. e. Non te destituit, Non tibi deest.
Esse animo æquo de re aliqua, i. e. Non esse solicitum. Cic. 7. Att. 7. Ego, nisi Bubulus adniteretur, de triumpho æquo animo essem. h. e. Non curarem.
Est animus æquus, Non curo, Non sum solicitus. Cic. pro Rosc. Amer. 145. Prædia mea tu possides: ego aliena misericordia vivo, & quod animus æquus est, & quia necesse est. Mea domus tibi patet, mihi clausa est: fero. Familia mea maxima uteris: ego servum habeo nullum: patior, & ferendum puto.
Pati aliquid æquo animo. Cic. ad Brut. 4. Quæ tua est humanitas, æquo animo te moneri patieris, præsertim de communi salute.
Remittere aliquid libentibus aut æquis animis. Cic. pro Cluent. 6. Eamque animis vestris libentibus aut æquis remittatis.
Videre aliquid animo æquo, i. e. Sedato, quieto, & non indignabundo. Cic. de Provinc. Consul. 17. Quos animo æquo videre non possumus.
Vivere æquo animo parce. h. e. Non procaci, neque iniquo & insatiabili. Lucret. 5. 1118.
Uti quopiam æquo. Cic. 5. Verr. 153. Hic vide quam me sis usurus æquo. i. e. Quam æquum me sim tibi præbiturus.
Conditio æqua. Cic. 2. Verr. Æqua enim conditio, æquumque certamen proponitur.
Discrimen æquum. Virg. 5. Æn. 15.
Imperio æquo regere dicitur Deus. Hor. 3. Od. 4. de Jove. Cui simile est illud Virg. 10. Æn. 112. — Rex Juppiter omnibus idem.
Judex æquus, cui contrarium est Iniquus. Cic. 1. de Fin. Æquus judex dicitur, quem vulgus Non suspectum vocat. Budæus. Sic Magistratus.
Jus æquum. Cic. 1. Off.
Jura æqua describere. Cic. pro Quint. 45. Quis tandem nobis ista jura tam æqua describit?
Æquo & pari cum civibus jure vivere. Cic. 1. Off. 124. Privatum autem oportet æquo & pari cum civibus jure vivere, neque summissum & abjectum, neque se efferentem.
Lance æqua, proverbiali figura dicitur fieri, quod Pari jure fit citra personarum respectum. Ita Modestinus l. non tantum. 20. D. de Re judicata, Quod & in persona mulieris æqua lance servari, æquitatis suggerit ratio.
Lex æqua, h. e. Justa. Cic. pro Balbo 60. Et erat æqua lex & vobis, Judices, atque omnibus qui nostris familiaritatibus implicantur, vehementer utilis.
Libra: Quia sub Libra signo cœlesti æquantur noctes diebus, fitque æquinoctium. Sen. Herc. 10.
Libra Phœbeos tenet æqua currus.
Magistratus æquus, h. e. Justus. Cic. pro Quint. 10. Quum adhuc ei propter vim adversariorum non jus par, non agendi potestas eadem, non magistratus æquus reperiri potuerit. V. Iudex supra, infra Prætor.
Mens. Hor. 2. Od. 3.
Æquam memento rebus in arduis
Servare mentem.
Oculis æquis aliquem aspicere. Virg. 4. Æn. 372.
— jam jam nec maxima Juno,
Nec Saturnius hæc oculis pater aspicit æquis.
Postulatio æqua atque honesta. Cic. pro Rosc. Amer. 7.
Æqui, placatique. Cic. in Orat. 34. Consequeris tamen, ut eos ipsos quos contra statuas, æquos placatosque dimittas.
Placati æquique. Idem de Pet. Consul. 36. Tamen ii possunt abs te placati æquique discedere.
Æquus & sapiens Prætor. Cic. 4. Verr. 146. Prætor æquus & sapiens dimitti jubet Senatum.
Æqui & iniqui, i. e. Amici & inimici, Faventes & non faventes. Cic. 3. Fam. 6. Ego, ut me tibi amicissimum esse & æqui & iniqui intelligant, curabo. Sallust. ad C. Cæs. de Repub. Ord. Atque hæc ita sese habere, tametsi omnes æqui atque iniqui memorent, tamen cum factione nobilitatis haud mediocriter certandum est.
Æquum absolute, & per se positum, [τὸ δίκαιον, τὸ ἐπιεικὲς] pro Æquitate. Virg. 2. Æn. 426.
— cadit & Ripheus justissimus unus
Qui fuit in Teucris, & servantissimus æqui.
Arbiter æqui, i. e. Judex secundum æquitatem judicans. Sen. Herc. 9.
Contemptor æqui. Ovid. 3. Fast. 49.
Cultor æqui. Ovid. 5. Met. 100.
Dicere æquum. Ter. Adel. 5. 3. 15. Non æquum dicis. h. e. quod indocte dicitur, Non loqueris rationabiliter.
Facere æquum. Ter. Heaut. 1. 1. 39. Ah, non æquum facis. pro, Non recte facis: & ut dici solet, Non facis rationabiliter.
Postulare æquum. Cic. 11. Att. 27. De cohæredibus Suffidianis nihil fuit quod ad me scriberes: nam & æquum postulant.
Æquum pro Æquitate, interdum Juri opponitur. Cic. in Bruto, Qui quidem quum peracutus esset ad excogitandum quid in jure, aut in æquo verum aut esset aut non esset, &c.
Æquum est, quod & Par est interdum dicitur: h. e. Licet ac justum est. Ter. Eun. 2. 3. 94. An potius hæc pati æquum est fieri, ut a me ludatur dolis?
Æquum est. quod vulgo dicitur, Rationabile est. Cic. 8. Att. 18. Æquum est me a te impetrare, ut &c.
Niti æquo. Quintil. lib. 3. cap. 6. 516.
Pugnare æquo. Quintil. lib. 6. cap. 5.
Æquo concretius. h. e. Plus quam par sit, seu competat. Lucret. lib. 4. 1237.
Crassius hoc porro quoniam concretius æquo Mittitur.
Æquum & bonum quum dicimus, absolutam bonitatem, æquitatemque significamus. Ter. Adel. 1. 1. 39. Nimirum ipse durus est, præter æquumque & bonum. Sic Budæus. Sunt autem ambo hæc nomina substantiva ex adjectivis. Dicitur & Æquitas pro eodem: quæ est velut Simplex illa & quasi Naturalis bonitas. Hac autem qui præditus est, eodem jure erga unumquenque utitur, quod sibi ab aliis fieri postulat.
Æquum & bonum colere. Plaut. Men. 4. 2. 10.
Æquum & bonum habere. Cic. pro Cæcin. C. 23. Cum se in causa putant habere æquum & bonum quod defendant. h. e. Jus optimum: quod vulgo dicitur, Habere bonam causam.
Æquum bonum, sine copula. Cic. in Bruto 197. Deinde æquum bonum, testamentorum sententias, voluntatesque tutatus est.
Æquum bonum dicere. Ter. Phorm. 4. 3. 46.
Si tu aliquam partem æqui bonique dixeris:
Ut est ille bonus vir, tria non commutabitis
Verba hodie inter vos. i. e. ut vulgus loquitur, Si ad rationem venire volueris. Budæus.
Pro æquo & bono dicere. Cic. de Clar. Orat. 143. Ita enim multa tum contra scriptum pro æquo & bono dixit.
Æqui boni facere; vel æqui bonique facere, quod & Boni consulere dicitur. Cic. 7. Att. 7. Tranquillissimus autem animus meus, qui totum istud æqui bonique facit. Ter. Heaut. 4. 5. 40.
— cæterum equidem istuc Chreme,
Æqui bonique facio. Alias Accipere in bonam partem dicitur.
Æquum bonumve impetrare, pro eo quod lingua vernacula dicimus, Habere rationem ab aliquo: i. e. Jus suum obtinere, rem suam recipere. Cic. 2. Philipp. Is igitur a quo vivo nec præsens, nec absens quicquam æqui bonive impetravit, apud mortuum factus est gratus. Budæus.
Ex æquo & bono arbitrari, statuere, censere, æstimare, constituere: est quod vulgus Epicaizare dicit. Pro Epiicizare, ex Græco ἐπιεικίζειν. Budæus in Pand.
Ex æquo & bono facere. Ter. Adel. 5. 9. 30.
Id non fieri ex vera vita, neque adeo ex æquo & bono:
Sed ex assentando, indulgendo, & largiendo.
Ex æquo & bono vivere. est Ad normam divinitus institutam vivere. Budæus.
Judicare ex æquo & bono. V. JUDICO.
Æquius melius. Formula in judiciis bonæ fidei observari solita. Cic. 3. Off. 61. Reliquorum autem judiciorum hæc verba maxime excellunt,

In arbitrio rei uxoriæ, Melius æquius, In fiducia, Ut inter bonos bene agier. Quid ergo? aut in eo quod Melius æquius est, potest ulla pars inesse fraudis? aut cum dicitur, Inter bonos, bene agier, quidquam agi dolose & malitiose potest? Idem in Topic. In omnibus igitur iis judiciis, in quibus Ex fide bona est additum, ubi vero etiam, Ut inter bonos bene agi oportet, in primisque in arbitrio rei uxoriæ, in quo est, Quid æquius melius, parati esse debent.

ÆQUE, Adv. Juste [δικαίως.] Senec. Judex qui parte inaudita altera aliquid statuit, etiam si æque statuerit, haud æquus fuit. In hac significatione rarum est.

Æque, pro Tam, vel Adeo, venuste accipitur quibusdam dictionibus præpositum. Ter. Phorm. 3. 3. 32. Nihil est æque quod faciam lubens. Plaut. Jovi si vivo argento sacrificassem, nunquam id æque bene collocassem.

Æque ac, pro Tam & quam. Cic. 4. Acad. Et somnia dormienti, non æque ac vigilanti probantur. Idem 2. Fam. Cui charus æque sis & jucundus, ac fuisti patri.

Æque ac si, pro Tanquam si, aut Similiter ac si. Liv. 10. Æque ac si T. Manlius collega ejus devoveretur.

Æque atque, idem quod Æque ac, vel Quemadmodum. Cic. 1. Off. Quæ beneficia æque magna non sunt habenda, atque ea quæ judicio considerate constanterque delata sunt.

Æque mecum, æque tecum, & similia. Ter. Adverte animum: ut æque mecum hæc scias. Compendium sermonis, pro eo quod est, Ut hæc æque, atque ego, scias. Idem, Juxta tecum æque scio. h. e. Id fere æque ac tu, scio.

Æque, cum dativo vel ablativo. Plin. lib. 35. cap. 3. Extant certe hodieque antiquiores urbe picturæ Ardeæ in ædibus sacris, quibus equidem nullas æque demiror tam longo ævo durantes.

Æque pares. Plaut. Men. 5. 9. 60. Æque ambo pares. Aut vacat Æque, aut est Æque pro Omnino.

Æque, ablativo junctum. Plaut. Amph. 1. 1. 137. Nullus est hoc meticulosus æque. i. e. Tam meticulosus, quam hic est.

Æque pauci. Cæs. 2. Bell. Civil. extr. diebusque æque post paucis se in regnum cum omnibus copiis recepit. [Sed deest hæc particula in quibusdam libris MSS. uti Aldus Manutius & Fulv. Ursinus monuerunt, & ideo omissa est ab his, qui deinceps Cæsarem ediderunt. Ego vero retinendam arbitror, sed ita, ut non ad id quod junctum est, referas, verum ad id quod antecessit Paucis diebus. Diebusque æque (i. e. Item) paucis post. Extat in Ald. Junt. Steph. & antiquioribus omnibus.

Æque quam. Plaut. Epid. 2. 3. 2. pro Æque ac.

Nullum esse ego agrum opinor in agro Attico
Æque feracem, quam hic noster Periphanes.

Sueton. in Augusto, cap. 64. Ac nihil æque laboravit, quam ut imitarentur chirographum suum.

Æque; Similiter, aut Æqualiter. Ter. Hec. 2. 1. 43. Ut omnes mulieres eadem æque studeant, velintque omnia. Et paulo post, Viris esse advorsas, æque studium est, similis pertinacia est. Æque studium, pro Æquale, vel simile.

Non æque. Cic. 2. Off. 30. Honore & gloria & benevolentia civium fortasse non æque omnes egent. Paulo ante dixerat, Sed ea non pariter omnes egemus. Alias Ex æquo.

Æque ut, pro Æque ac. Cic. pro domo sua, Cn. Pompejum studio & authoritate æque ut unumquenque vestrum opibus, contentione, precibus, periculis denique, præcipue pro salute mea laborasse.

ÆQUITER, [ἐπίσης] Adv. pro Æque. Accius Antenorid. Ad populum intelligo referendum, quoniam æquiter sententiæ fuere. Livius Ægystho, Nam ut pergam accensa, & prædam per participes æquiter partita est. Nonius.

ÆQUĬTAS, ātis. f. [ἐπιείκεια] denom. est veluti Quoddam temperamentum & mediocritas inter jus & licentiam aut indulgentiam. Donatus, Inter jus & æquitatem, hoc interest. Jus est, quod omnia recta & inflexibilia exigit. Æquitas est, quæ de jure multum remittit. Valer. lib. 6. cap. de Justitia, Ita debitum supplicii modum legi reddidit: æquitatis admirabili temperamento, se inter misericordem patrem & justum legislatorem partitus. Cic. in Partit. 129. Æquitatis autem vis est duplex. Cujus altera directi, & veri, & justi, & (ut dicitur) æqui & boni ratione defenditur. Altera ad vicissitudinem referendæ gratiæ pertinet. Quod in beneficio gratia, in injuria ultio nominatur. Hactenus Cicero. Hæc est illa æquitas, quæ frequentius Æquum & bonum, aut sine conjunctione, Æquum bonum appellatur.

Æquitatem animi dicimus rectam animi constitutionem, tranquillamque affectionem, atque omni indignatione vacantem. Cæs. 6. Bell. Gall. 22. 4. Ut animi æquitate plebem contineant, cum suas quisque opes cum potentissimis æquari videat. V. ANIMUS æquus.

Æquitatem pro eodem absolute dixit Cic. in Pison. 1. 27. Quo quidem in spectaculo, mira reip. æquitas erat, uter eorum periisset, tanquam lanista, in ejusmodi pari lucrum fieri putabat.

Bonitas & æquitas causæ. Cic. 16. Fam. 17. Propter summam bonitatem & æquitatem causæ.

Uti æquitate. Cic. pro Cæcin. 37. Jam bene agis. A verbis enim recedis, & æquitate uteris. i. e. Interpretatione legis ex æquo & bono.

Explicare æquitatem. Cic. in Bruto 244. in explicanda æquitate, nihil erat Crasso copiosius. Idque cum sæpe alias, tum apud Centumviros in M. Curii causa cognitum est. Ita enim multa, tum contra scriptum pro æquo & bono dixit. Æquitatem, & Æquum & bonum, pro eodem usurpavit.

Æquitate alicujus niti. V. NITOR.

Habere æquitatem. Cic. 2. Off. Quam autem habet æquitatem, ut agrum multis annis aut etiam seculis ante possessum, qui nullum habuit, habeat: qui autem habuit, amittat?

Æquitas multis injuriis jactata atque agitata. Cic. pro Quint. Te C. Aquili, vosque qui in consilio adestis, orat atque obsecrat, ut multis injuriis jactatam atque agitatam æquitatem, in hoc tandem loco consistere & confirmari patiamini.

Rejicere æquitatem. Cic. pro Planc. 42. Fugisti sententiam legis, æquitatem omnem rejecisti.

Servare. Cic. 1. Off. 64. Difficile autem est, cum præstare omnibus cupieris servare æquitatem, quæ est justitiæ maxime propria.

Æquitas, pro Æqualitate. Sen. Nat. Quæst. 3. 10. Et natura partes suas, velut in ponderibus constitutas, examinat: ne portionum æquitate turbata, mundus præponderet.

ÆQUABĬLIS, e. [ἴσος, ἄρτιος] ab Æquo, æquas. Valla lib. 4. Æquabilis idem quod Æqualis, in priore significatu: ut Cic. 1. de Invent. 68. Non jus æquabile quid utilitatis haberet, acceperat. Ad Heren. lib. 3. Et lib. 2. Par est, quod inter omnes æquabile est.

Æquabile genus orationis videtur significare quod semper sui simile est. Cic. 1. Off. 3. Sed hoc quoque colendum est æquabile & temperatum orationis genus.

Lenitate æquabili profluens orationis genus. Cic. 2. de Orat. 64. Genus orationis fusum atque tractum, & cum lenitate quadam æquabili profluens.

Tractus orationis lenis & æquabilis. Cic. 2. de Orat. 54. Cœlius neque distinxit historiam varietate locorum, neque verborum collocatione: & tractu orationis leni & æquabili perpolivit illud opus. V. mox Æquabilitas dicendi.

Æquabilis, pro Æquo, ut interpretatur Rhenanus. Tacit. 4. Hist. 5. Quæstorius adhuc, a Pæto Thrasea gener delectus, e moribus soceri nihil æque ac libertatem hausit, civis, senator, maritus, gener, amicus, cunctis vitæ officiis æquabilis, opum contemptor, recti pervicax, constans adversus metus.

Descriptio sumptus æquabilis. Cic. pro Flacc. 32. In quo igitur Prætoris est diligentia requirenda? in numero navium, & in descriptione æquabili sumptus? i. e. Repartitione, ut vulgo loquuntur.

Fama. Sallust. Jugurth. p. 100. Edit. Delph. 4to. Metello Numidia evenerat, acri viro, & quanquam adverso populi partibus, fama tamen æquabili & inviolata.

Habitus Moderatus æquabilisque. Cic. 5. de Fin. 35. Itaque e contrario moderati, æquabilesque habitus, affectiones ususque corporis, apta esse ad naturam videntur.

Motus certus & æquabilis. Cic. 2. de Nat. Deor. 32. Nam omne quod est calidum & igneum, cietur & agitur motu suo. Quod autem alitur & crescit, motu quodam utitur certo & æquabili.

Partitio æquabilis prædæ. Cic. 2. Off. 40. Itaque propter æquabilem prædæ partitionem, & Bardylis Illyrius latro magnas opes habuit, & multo majores Viriatus Lusitanus.

Plausus æquabilis. Cic. 5. Att.

Præbere se æquabilem. Cic. 2. Tusc.

Rationem juris æquabilem tenere. Cic. 1. Q. frat. 1. Nam esse abstinentem, continere omnes cupiditates, suos coercere, & juris æquabilem tenere rationem, facilem te in rebus cognoscendis, in hominibus audiendis admittendisque præbere, præclarum magis est quam difficile.

Satio æquabilis atque perpetua. Cic. 3. Verr. 112.

Tributio æquabilis. Cic. 1. de Nat. Deor. 50. Ut omnia omnibus, paribus paria respondeant. Hanc Isonomiam appellat Epicurus: id est, æquabilem tributionem.

Æquabilis in suos. i. e. Æquus. Tacit. 6. Ann. 31.

Æquabile inter omnes. Cic. pro Cæcin. 70. Nihil est quod æquabile inter omnes, atque unum omnibus esse possit.

ÆQUABILĬTAS, ātis. f. denom. [ἰσότης, ἰσομοιρία] Idem quod Æqualitas.

Constantia & æquabilitas. Cic. ad Brut. 16. Fortem & liberum animum, quo & Consul & nunc Consularis rempublicam vindicasti, sine constantia & æquabilitate nullum esse putaris.

Lenitas & æquabilitas dicendi. Cic. in Orat. 52.

Æquabilitas in omni vita. Cic. 1. Off. 90. Præclaraque est æquabilitas in omni vita, & idem semper vultus, eademque frons: ut de Socrate, itemque de C. Lælio accepimus.

Æquabilitas juris. Cic. 2. de Orat. 209.

Æquabilitatem juris exercere. Cic. 1. Off. 88. In liberis vero populis, & in juris æquabilitate exercenda, etiam est facilitas & altitudo animi quæ dicitur.

Æquabilitatem juris transire. V. Æquabilitas juris. Ἰσομοιρία videtur dici a Nymphodoro in loco de Ægyptiis, quem affert Schol. Sophocl. in Oedip. Colon. v. 329. H. St.

Æquabilitas motus. Cic. 2. de Nat. Deor. 15.

Æquabilitas universæ vitæ. Cic. 1. Off. 111. Omnino si quidquam est decorum, nihil est profecto magis quam æquabilitas universæ vitæ, tum singularum actionum.

ÆQUABILĬTER, Adv. [ἐπίσης, ὁμαλῶς] Idem quod Æqualiter. Varro 1. de R. R. cap. 6. Campester locus is melior, qui totus æquabiliter in unam partem vergit.

Æquabiliter & constanter. Sallust. de conjuratione Catilinæ, Quod si regum atque imperatorum animi virtus, in pace ita ut in bello valeret: æquabilius atque constantius sese res humanæ haberent.

Tactus toto corpore æquabiliter fusus. Cic. 2. de Nat. Deor.

Æquabiliter prædam dispertire. Cic. 2. Off. 40. Ille autem qui archipirata dicitur, nisi æquabiliter prædam dispertiat, aut occiditur a sociis, aut relinquitur.

ÆQUĀLIS, e. [ἴσος, ἔπισος, ἄρτιος, ἀπαράλλακτος] denom. ab Æquus, a, um. Idem quod Similis vel statura, vel forma. Cic. in Lælio, Suntque pares in amore, & æquales.

Æqualis, Ejusdem ætatis cum alio, [ὁμῆλιξ] & dicimus, Æqualis meus, tuus, &c. Cic. de Clar. Orat. 179. vel Æqualis ejus, de Senect. Nec cum æqualibus solum, qui pauci admodum restant, sed cum vestra etiam ætate, atque nobiscum. Ter. Andr. 2. 6. 22. Quem, inquit, vocabo ad cœnam meorum æqualium? Ubi Donatus, Æqualium, ætate. Quintil. lib. 10. cap. 3. Memini narrasse mihi Julium Secundum æqualem meum.

Æqualis Dei vis illa quæ a peccatis avocat. Cic. 2. de Legib. 9.

Æqualis alicui. Cic. in Bruto, 73. cui cum æqualis fuerit Livius, minor fuit aliquanto is qui primus fabulam dedit.

Æqualis illorum temporum. Cic. 1. de Divin. 39. Dionysii mater ejus qui Syracusiorum tyrannus fuit, ut scriptum apud Philistum est, & doctum hominem, & diligentem, & æqualem temporum illorum, cum prægnans, &c.

Æqualis, etiam de piscibus. Plin. lib. 9. cap. 53. In Cæsaris piscinis a Pollione Vedio conjectum piscem sexagesimum post annum expirasse scribit Anneus Seneca, duobus aliis æqualibus ejus ex eodem genere etiam tunc viventibus.

Æqualis item transfertur ad rerum inanimatarum ætatem. Cic. de Arusp. Resp. 37. Etenim quod sacrificium tam vetus est, quam hoc quod a regibus æquale hujus urbis accepimus? i. e. A condita urbe institutum.

Æqualis ætati alicujus, in aliquem benevolentia. Cic. 11. Philipp. 33. Quid dicam de Deiotaro patre, cujus benevolentia in populum Romanum est ipsius æqualis ætati?

Ævum

Ævum æquale. Virg. 3. Æn. 491.
Et nunc æquali tecum pubesceret ævo.
Æquales ævi. h. e. Ætate pares. Sil. Ital. lib. 3.
Æqualis ab omni parte. Ovid. 1. Met. 34.
Æqualis animis & annis. Ovid. 1. Met. 750.
— Fuit huic animis æqualis & annis
Sole satus Phaëton.
Æqualis & impar, contraria. Cic. in Orat. 205. Idque quando, aut cur: quibusque partibus, pluribusne an singulis, imparibus an æqualibus.
Æqualis & nota memoria. Cic. in Bruto 244. Non puto existimare, te ambitione me labi, quippe de mortuis, sed ordinem sequens, in memoriam notam & æqualem necessario incurro.
Æqualem ætatis suæ memoriam deposcit. Cic. 1. de Legib. 8. Ipse autem æqualem ætatis suæ memoriam deposcit, ut ea complectatur quibus ipse interfuit.
Peccata esse æqualia contendunt Stoici. Cic. in Parad. 3.
Par & æqualis. Cic. in Orat. 123. Sed erit rebus ipsis par & æqualis oratio.
Pares & æquales inter se virtutes. Cic. 1. de Orat. 83.
Parem & æqualem verbis vitam agere. Cic. in Sallust. 1.
Æqualis temperies. Plin. lib. 34. cap. 2. de ære Corinthio. Tertium in quo æqualis omnium temperies fuit. i. e. Metalla pari portione mixta.
ÆQUALĬTAS, ātis. f. [ἰσότης] denom. Similitudo, paritas. Cic. in Topic. Multa autem sunt quæ æqualitate ipsa comparantur.
Ad æqualitatem redigere, pro Æquare. Plin. lib. 30. cap. 13. Carnesque excrescentes, ad æqualitatem redigit: explet quoque, & ad cicatricem perducit.
Exuere æqualitatem. Tacit. 3. Ann. 74. At postquam exui æqualitas, & pro modestia ac pudore ambitio & vis incidebat, provenere dominationes.
Fraterna æqualitas. Cic. pro Ligar. 35. Quis est qui horum consensum conspirantem & pene conflatum, in hac prope æqualitate fraterna non noverit.
Similitudo æqualitasque verborum. Cic. in Partit. 21. Habeatque similitudinem æqualitatemque verborum.
Æqualitas vestra, & pares honorum gradus. Cic. in Brut. 156. Simul illud gaudeo, quod & æqualitas vestra, & pares honorum gradus, & artium studiorumque quasi finitima vicinitas, tantum abest ab obtrectatione invidiæ, quæ solet lacerare plerosque, uti ea non modo non exulcerare vestram gratiam, sed etiam conciliare videatur. Æqualitas vestra, i. e. Vestrarum ætatum.
ÆQUALITER, [ἴσως] Adv. qualitatis; sive (ut alii volunt) quantitatis. Liv. 2. Captivum agrum plebi quam maxime æqualiter darent. Ovid. 5. Fast. 109.
Gratia Pieridum nobis æqualiter adsit.
Æqualiter abrogare fidem, i. e. Tam uni quam alteri. Cic. 4. Acad. 36. Æqualiter omnibus abrogatur fides.
Æqualiter irruere. Cic. pro Milon. Quanquam hæc quidem jam tolerabilia videbantur, etsi æqualiter in Rempublicam in privatos, in longinquos, in propinquos, in alienos suos irruebat.
Pariter æqualiterque. Cic. de Amicit. 56. Ut nostra in amicos benevolentia, illorum erga nos benevolentiæ pariter æqualiterque respondeat.
ÆQUO, [ὁμαλίζω, ἐξομαλίζω, ἰσόω] are. est Æquum, sive Æquale facere, complanare. Plin. Æquato deinde pavimento, infunditur oleum. Virg. 1. Georg. 178.
Area cum primis ingenti æquanda cylindro.
Æquare solo urbes, domos, turres, ædificia, Usque ad superficiem terræ diruere & complanare. Liv. 4. Bell. Pun. Solo æquata omnia inter salinas ac portam Carmentalem.
Æquare solo Dictaturam, metaphorice dictum pro Abrogare, omninoque abolere. Liv. 6. Solo æquandæ sunt Dictaturæ, Consulatusque: ut caput attollere Romana plebes possit.
Amorem æquare, In amore respondere. Virg. 6. Æn 474. de Didone apud inferos visa ab Ænea,
— conjux ubi pristinus illi
Respondet curis, æquatque Sichæus amorem.
Æquare cœlum videtur pontus: i. e. Æque altus esse ac cœlum. Ovid. 11. Met. 497.
Ducem vadentem æquare passibus. h. e. Incedere æque celeriter atque dux. Virg. 6. Æn. 263.
Formas veras imitamine æquare: h. e. Imitari & repræsentare. Ovid. 11. Met. 626.
Laborem operum æquare justis partibus: h. e. Laborem æqualiter in omnes partiri, suum cuique opus assignando. Virg. 1. Æn. de Didone 511.
Labores æquare lacrymis. Virg. 2. Æn. 362. Servius, Hypallage, pro Laboribus æquare lacrymas.
Nondum munia comparis æquare dicitur juvenca, ab Hor. 2. Carm. 5. 2. i. e. Juvenca nondum potest officia & labores comparis ex æquo præstare.
Nomen claris virtutibus æquare. Ovid. 2. de Ponto, 3. 1.
Numerum æquare cum navibus. Virg. 1. Æn. 197.
Nec prius absistit, quam septem ingentia victor
Corpora fundat humi, & numerum cum navibus æquet.
Æquare, cum dativo. Virg. 6. Æn. 783.
Imperium terris, animos æquabit olympo.
Æquare pondus, aut temperamentum. Plin. lib. 19. cap. 8. Eruca præcipue frigorum contemptrix, diversæ est quam lactuca naturæ, concitatrix Veneris. Idcirco jungitur illi fere in cibis, ut nimio frigori par fervor immistus temperamentum æquet. h. e. Æquale faciat.
Æquat pretia excellentium margaritarum. Plin. lib. 19. cap. 1.
Æquare quempiam re aliqua, est Ea in re illi se æqualem sive parem præbere. Liv. 1. Quin ea arte æquasset superiores reges.
Æquare cursu. Liv. 1. Bell. Maced. Quantum equidem velocissimi pedites cursu æquare poterunt.
Æquare picturam alicujus. Plin. lib. 35. cap. 11. Eam enim picturam primus invenit: quam postea imitati sunt multi, æquavit autem nemo.
Æquare se cum alio, Parem se illi facere. Cic. in Læl. Qui sunt in amicitiæ conjunctionisque necessitudine superiores, se æquare cum inferioribus debent.
Æquare se alicui. Cic. in proœm. Off. 3. Ut non solum orationes meas, sed hos etiam de philosophia libros, qui se jam illis fere æquarunt, studiose legas.
Æquari cum aliquo. Cic. 3. de Legib. 24. Inventum est temperamentum, quo tenuiores cum principibus æquari se putarint.
Æquare conferreque scelera alicujus cum alterius sceleribus. Cic. 3. Verr. 21. Omnium ante damnatorum scelera, furta, flagitia, si in unum locum conferantur, vix cum hujus parva parte æquari, conferrique posse.
Æquare aliquem alicui, pro Comparare. Liv. 4. Dec. lib. 1. Ne æquaveritis Annibali Philippum, ne Carthaginensibus Macedonas: Pyrrho certe æquabitis.
Æquare, Cum æquitate, seu Æqualiter dividere. Liv. 6. Bell. Pun. Ita æquante fortuna suspensa omnia utrinque erant, integra spe, integro metu.
Æquare, Continuare. Virg. 9. Æn. 308.
— felix si protinus illum
Æquasset nocti ludum.
ÆQUĀTUS, Partic. [ἰσωθεὶς] ut, Æquatæ auræ. Virg. 5. Æn. 844.
Æquatæ spirant auræ. Ubi Servius, Æquatæ, prosperæ: ut, Æquatis classem procedere velis.
Æquata nox diei, h. e. Æqualis. Plin. lib. 2. cap. 19.
Æquati numero. Virg. 7. Æn. 698. Ibant æquati numero. i. e. Digesti in ordinem. Servius.
Æquato omnium periculo. Cæs. 1. Bell. Gall. 25. Cæsar primum suo, deinde omnium e conspectu remotis equis, ut æquato omnium periculo spem fugæ tolleret.
Æquatis viribus, i. e. Paribus. Liv. 3. Bell. Pun. Deinde concursu facto, æquatisque viribus, atrox esse cœpit pugna.
Vela æquata. Virg. 4. Æn. 587.
ÆQUATIO, ōnis, f. Proprie dicitur Ipse æquandi actus: ut, Difficilis est ejus loci æquatio.
Æquatio, pro Æqualitate. Liv. 4. Nec excellere unum aut alterum ordinem in civitate, sed per æquationem ad dignitates fore credidit, ut multi essent, qui arma pro patria ferrent.
Æquatio bonorum. Cic. 2. Off. 8. Capitalis oratio est ad æquationem bonorum pertinens: qua peste, quæ potest esse major? i. e. Ut non plura bona possideret unus quam alius.
Æquatio gratiæ, dignitatis, suffragiorum. Cic. pro Muren. 47. Ut omnes & dignitatis & gratiæ gradus tollerentur.
Æquatio juris. Liv. 1. Dec. lib. 8. Si fœdus est: si societas æquatio juris est: cur non omnia æquantur?

AER

AER, aëris, m. sine plurali, [ἀὴρ] Unum ex elementis. Plin. lib. 2. cap. 5. Proximum spiritus: quem Græci, nostrique eodem vocabulo aëra appellant. Vitalem hunc, & per cuncta rerum meabilem, totoque consertum: cujus vi suspensam, cum quarto aquarum elemento, librari medio spatio tellurem. Cic. 2. de Nat. Deor. 91. Principio enim terra sita in media parte mundi, circumfusa undique est hac animali spirabilique natura, cui nomen est Aër. Græcum illud quidem, sed perceptum jam tamen usu a nostris: tritum est enim pro Latino.
Aër, Altitudo. Virg. 2. Georg. 123.
— ubi aëra vincere summum
Arboris haud ullæ jactu potuere sagittæ. Nonius 4. 18.
Aër, Sonus, vel flatus aut spiritus. Varro Andabatis, Anima, ut conclusa in vesica, quando est arcte ligata, si perculeris, aëra reddet. Nonius.
Aër, apud Homerum & Ennium genere fœminino legitur. Gell. lib. 13. cap. 19. Ennius in Annali duodevicesimo, aëre fulva dicit, non fulvo: non ob id solum, quod Homerus ἠέρα βαθεῖαν dicit, sed quod hic sonus (opinor) vocalior est visus & amœnior.
Aërem sunt qui dici putant ἀπὸ τοῦ αἴρειν, quod terram ferat, vel quod ab ipsa feratur. Aliis magis arridet ἀπὸ τοῦ ἄημι, quod Spiro significat, unde & producit ultimam. Lucan. lib. 1.
— dum terra fretum, terramque levabit
Aër, & longi volvent Titana labores.
Aëres, numero plurali dixit Vitruv. lib. 1. Novisse, inquit, oportet aëres locorum, qui sunt salubres aut pestilentes. Lucret. lib. 4. 292.
Aëribus binis quoniam res confit utrinque.
Æstus aëris. Ovid. 3. Amor. 2. 39.
Caliginis aër, i. e. Caliginosus. Lucret. lib. 4. 339.
Sonitus & ardores aëris. Cic. in Topic. 20. Deinceps aëri volatus avium atque cantus: deinde ejusdem aëris sonitus & ardores.
Aspiratio aëris. Cic. 2. de Nat. Deor. 27. Animantes autem aspiratione aëris sustinentur, ipseque aër nobiscum videt, nobiscum audit, nobiscum sonat.
Vitium aëris. Virg. 7. Ecl. 57.
Aret ager: vitio moriens sitit aëris herba.
Agitabilis aër, i. e. Mobilis, qui facile huc illuc impellitur. Ovid. 1. Met. 75.
Apertus. Lucret. lib. 3. 603.
Ater, i. e. Obscurus, cui Candens opponitur. Lucan. lib. 4. 74.
Cassus lumine, i. e. Privatus. Lucret. lib. 4. 369.
Circumfusus. Ovid. 1. Met. 12.
Concretus, i. e. Densus. V. Aër fusus.
Crassus nobis offunditur. Cic. 4. Acad. 81. Dicet me acrius videre, quam ullos pisces fortasse, qui neque videntur a nobis, & nunc quidem sub oculis sunt, neque ipsi nos suspicere possunt. Ergo ut illis aqua, sic nobis aër crassus offunditur. Hor. 2. Epist. 1. 244.
Densus. Hor. 2. Carm. 7. 13.
Densatus & Laxatus, contraria. Quintil. lib. 5. cap. 9.
Lucis egens. Ovid. 1. Met. 17.
Elisus, i. e. Impulsus. Ovid. 1. Met. 466.
Exilis. Stat. 6. Theb. 639.
Maxime frigidus. Cic. 2. de Nat. Deor. 27. Ipse vero aër, qui natura est maxime frigidus, minime est expers caloris. Ille vero & multo quidem calore admistus est: ipse enim oritur ex respiratione aquarum. Earum enim quasi vapor quidam, aër habendus est. Is autem existit motu ejus caloris qui aquis continetur: quam similitudinem

tudinem cernere possumus in his aquis quæ effervescunt subditis ignibus. Ovid. 1. Amor. 13.
Aër fusus & extenuatus. Cic. 2. de Nat. Deor. 10. Exin mari finitimus aër die & nocte distinguitur. Isque tum fusus & extenuatus sublime fertur: tum autem concretus, in nubes cogitur.
Gelidus. V. Tenuare aërem.
Humidus. Lucan. lib. 4. 71.
Immensus. Tibul. lib. 4. 1. 19.
Jucundior. Claud. in Nupt. Honorii & Mariæ. 238.
Largus. Lucret. lib. 4. 892.
Laxatus. V. paulo ante, Aër densatus & laxatus.
Liquidus, i. e. Purus. Virg. 1. Georg. 404.
Liquidus & purus. Plin. lib. 2. cap. 23.
Liquidum aëra lambere. Stat. 5. Theb. 524.
Lucidus. Ovid. 1. Fast. 105.
Madentem rore aëra suspirare. Lucan. lib. 6. 370. h. e. Exhalare, vel sursum exhalare, emittere, expirare. deflumine.
Magnus. Virg. 1. Æn. 300.
Mobilis. Lucret. lib. 4. 891.
Morbidus. V. MORBUS.
Nebulosus & roscidus aër a flumine. Plin. lib. 21. cap. 7.
Niger. Virg. 1. Georg. 428.
Nimbosus dissilit aër. Lucan. lib. 5. 631.
Nitidus. Stat. 1. Sylv. 3.
Nudus, i. e. Apertus. Stat. 9. Theb.
Obscurus. Virg. 1. Æn. 411.
Pallore obsitus. Lucan. lib. 5. 627.
Pacatus, i. e. Tranquillus & serenus. Lucret. lib. 3. 293.
Pestifer aër sævit. Claud. de Bell. Gild. 15. 514.
Piger. Plin. 2. Epist. 17. Cryptoporticus patentibus fenestris Favonios accipit, transmittitque: nec unquam aëre pigro & manente ingravescit. i. e. Gravior fit inhabitantibus. Nam ubi aër quiescit ac silet, densior est & pestilentior.
Placidus, Placatus. Lucret. lib. 3. 303.
Pluvius. Stat. 5. Sylv. 1. 104.
Pronus, i. e. Deorsum vergens. Ovid. 14. Met.
Purpureus. Ovid. 6. Met. 47.
Purus. Lucret. lib. 4. 328.
Purus & tenuis: cui opponitur, Cœlum crassum atque concretum. Cic. 2. de Nat. Deor. 42.
Quietus. Virg. 5. Æn. 216.
— mox aëre lapsa quieto
Radit iter liquidum. i. e. Secat purum aërem. Servius.
Rarus. Lucret. lib. 2. 106.
Roscidus. Plin. lib. 21. cap. 7.
Stridulus. Lucan. lib. 7. 475.
Tabificum aëra resolvere. Lucan. lib. 5. 3.
Temperatus. Cic. 2. de Divin. Non verisimile solum, sed etiam verum esse censent perinde utcunque temperatus sit aër, ita pueros orientes animari atque formari, ex eoque ingenia, mores, animum, corpus, actionem vitæ, casus cujusque eventusque fingi.
Tenebrosus. Virg. 5. Æn. 839.
Tenuem aëra carpere. Virg. 4. Georg. 311.
Tenuissimus. Ovid. 15. Met. 248.
Tepidus. Ovid. 1. Fast. 155.
Torridus. Propert. lib. 2. 28. 3.
Toto aëre ningit, i. e. Per totum aërem. Virg. 3. Georg. 367.
Turbidus aër spargitur. Claud. de Aponi balneis. 49. 35.
Vacuus. Virg. 3. Georg. 109.
Vagus. Tibul. lib. 4. 1.
Violentior. Lucan. lib. 5. 717.
Candescit aër. Ovid. 6. Met. 49.
Captare aëra auribus. Virg. 3. Æn. 514.
Haud segnis strato surgit Palinurus, & omnes
Explorat ventos, atque auribus aëra captat. Ubi Servius, Naturale enim est, ut a qua parte flaturus est ventus, ad eam auris admota frigidior fiat.
Cogitur aër in nubem. Virg. 5. Æn. 20.
Concipit aërem buccina, i. e. Vento inflatur inspirante & canente tubicine. Ovid. 1. Met. 119.
Condenset se aër. Lucret. lib. 1. 393.
Discutere aëra, i. e. In diversas partes quatere ac disjicere. Lucret. lib. 6. 831.
Dissilit aër. Lucan. lib. 5. 631.
Ducitur aër. Lucret. lib. 4. 936.
Interiorem etiam partem spirantibus aër
Verberat, hic idem cum ducitur, atque reflatur. h. e. Cum emittitur & reciprocatur. Spirantibus, i. e. Animalibus.
Findere aëra. Ovid. 4. Met. 666.
Fluit aër. Lucret. lib. 5. 637.
Lambere aëra. V. paulo ante, Liquidum aëra lambere.
Mulcere aëra concentibus. Ovid. 1. Fast. 155.
Odorare aëra fumis. Ovid. 15. Met. 734. — & odorant aëra fumis. i. e. Odoribus replent. Al. Adorant.
Offunditur nobis aër. V. paulo ante, Aër crassus, &c.
Permetiri. Lucret. lib. 6. 1140.
Aëra permensus multum, camposque natantes.
Perrumpere. V. PERRUMPO.
Piscari in aëre. h. e. Stulta conari & præpostera. Plaut. Asin. 1. 1. 86. Jube una me opera piscari in aëre, venari autem jaculo in medio mari.
Protrudere, Agere, Propellere, Lucret. lib. 4. 247. eodem sensu dicuntur.
Reflatur aër. Lucret. 4. 936.
Resolvere aëra. V. paulo ante, Tabificum aëra resolvere.
Rumpere. Ovid. 4. Met. 124. — ictibus aëra rumpit.
Sævit aër pestifer. V. paulo ante, Pestifer aer.
Secare aëra pennis. Cic. in Arat.
Silet aër. Ovid. 7. Met. 187.
Immotæque silent frondes, silet humidus aër.
Temperare aërem. Virg. 3. Georg. 336.
Solis ad occasum, cum frigidus aëra Vesper
Temperat, & saltus reficit jam roscida Luna. Ubi Servius: Temperat, refrigerat.
Tentare. Ovid. 6. Epist. 161.
Cum mare, cum terras consumpserit, aëra tentet. i. e. Per aëra volet Medea.
Tenuare. Stat. 1. Theb. 338.
Volvere. Lucret. lib. 4. 287.
Aër etiam dicitur Tuborum cavitas, qua aëra trahunt fistulæ. Sen. 3. Quæst. Nat. 24. Facere solemus formas, in quibus aëre tenui fistulas struimus. [Nugæ. Ære Ald. & codd. emendatiores.
In plurali numero dixit Vitruvius 1. 1. Aëres locorum, qui sunt salutares aut pestilentes. conf. Lucret. lib. 4. 291. & 5. 644.
Aër & Æther in MSS. confunduntur observante Drakenb. ad Sil. 13. 527.

AERIUS, [ἀέριος] Adj. Cic. in Topic. 77. Deinceps aërii volatus avium atque cantus. i. e. Qui fiunt in aëre.
Aditus aërios rumpere alicui. h. e. Iter per aërem. Ovid. 18. Epist. 44.
Avis, Per aërem volans. Ovid. 1. de Arte Am. 26.
Columbæ. Ovid. 3. de Ponto 3. 19.
Cursus, i. e. Volatus. Ovid. 6. Met. 709.
Genus animantium pennigerum & aërium. Cic. de Univers. 31.
Grues. Virg. 1. Georg. 375.
Iter aërium pervolare. Ovid. 2. Fast. 252.
Palumbes. Virg. 3. Ecl. 69.
— aëriæ quo congessere palumbes, i. e. Altius in aëre volantes.
Venti. Catul. 64. 142.
Vias aërias carpere. Ovid. 2. de Arte Am. 44.
Volucres. Lucret. lib. 1. 12.
Aërium, pro Alto, sublimi. Virg. 1. Ecl. 59.
Nec gemere aëria cessabit turtur ab ulmo.
Alpes aëriæ, Altæ. Virg. 3. Georg. 474. Ovid. 2. Met. 226.
Arces, i. e. Altæ. Virg. 3. Æn. 291.
Astra. Virg. 5. Æn. 518. al. leg. Ætheria.
Cacumen, i. e. Altum. Catul. 64. 240.
Cupressus. Catul. 64. 291.
Murus, i. e. Altus. Valer. Flac. 6. Argon. 553.
Quercus. Virg. 3. Æn. 680.
Rupes. Virg. 4. Georg. 508.
Spes. Arnob. h. e. Cassa, ut exponit Meursius Exerc. Crit. p. 17.
Mel. Virg. 4. Georg. 1.
Protinus aërii mellis cœlestia dona
Exequar. Mel aërium vocat, quia ex rore colligitur qui ex aëre defluit.

AERIA, æ. f. Dea Juno ab aëris regno nuncupata. Mart. Capell. 2. p. 38. Est & urbs Galliæ. Strab. lib. 4.

AERĪNUS, Adj. Cæruleus, vergens in aërium colorem. ut, Aves aërinæ Tertull. de Habitu Mulier. cap. 8. Vide Salmas. Exerc. Plin. pag. 399. 770.

AERĬPES, ĕdis. [ἀερόπους] Adj. significat Celerem, quasi aërios pedes habentem, h. e. leves. Virg. 6. Æn. 802.
Fixerit æripedem cervam licet. Duas syllabas in diphthongum contraxit, metri gratia, Æripedem, pro Aëripedem. Alii tamen quasi compositum esset non ab Aër, sed ab Æs, χαλκόποδα interpretantur, i. e. solidos, indefatigabiles pedes habentem. Ita Homer. χαλκόποδες ἵπποι. Iliad. θ. v. 41. & ν. v. 23. V. Scal. in Auson. 1. 16. p. 48. qui ab Æs, æris, derivat. & ÆRIPES infra post ÆS.

ÆRA, æ. [αἶρα.] Herba est inimica segetibus, de qua sic Plinius, lib. 18. cap. 17. Est herba quæ cicer enecat & ervum, circumligando se: vocatur orobanche: triticum simili modo æra. Et paulo post, Æræ granum minimum est, in cortice aculeato. Cum est in pane, celerrime vertigines facit: aiuntque in Asia & Græcia balneatores cum velint turbam pellere, carbonibus id semen injicere. Hactenus Plinius. Latini Lolium appellant. Virg. 5. Ecl. 37.
Infelix lolium, & steriles dominantur avenæ.

ÆRĪNUS, Adj. [αἴρινος] i. e. Loliaceus, ab Æra. Plin. lib. 22. cap. 25. Ærina farina magis cæteris purgat ulcera vetera. Idem lib. 21. cap. 19. Panis vero cum melle & ærinea farina. Sic enim Hermolaus legit, quem Calepin. sequitur: quanquam in aliis legatur, Avenæ farina.

A. ER. A. i. e. Annus erat Augusti, quibus in unum contractis factum est barbarum vocabulum ÆRA. Auctor Genes. Sepulved. in lib. de Correctione Anni. Sed rectius alii ab Æs deducunt, cujus plur. Æra fuerunt Nummi, quibus utebantur calculatores ad rationes subducendas. Nam posteriores Latinorum sæpe neutra pluralia in fœmininum converterunt; sic Æras appellarunt, quæ Cicero & Lucilius Æra dixerant. Vid. Cic. apud Non. 3. 18. & Lucil. apud eundem 2. 42. V. Scalig. de Emendatione Temp. eo loco, quo de Hispanica, quam vocarunt, Æra disputat. Æram præterea pro Numero dato dixisse veteres non uno exemplo Salmasius Exerc. Plin. p. 483. erudite ostendit. Scaligeri sententiam approbat etiam Reines. de Lingua Punic. in Epilog. Baron. Martyrol. p. 655.

ÆRÆ, [Αἰραὶ] Oppidum est Macedoniæ, cujus incolæ Ærei dicuntur. Alterum ad Hellespontum a quo Gentile Ærates [Αἰράτης.] Tertium in Ionia. V. Steph. de Urbibus.

ÆRANTHEMIS. V. ANTHEMIS.

ÆRARIUM, & cætera id genus, V. ÆS, æris.

ÆRENERVI, Julius Firmic. lib. 6. cap. 31. sub fin. Musicos faciunt, qui lyræ vel harenarios, vel ærenervos dulci modulatione percutiant. Sed apparet locum esse mendosum, legendumque, qui lyræ vel citharæ nervos dulci modulatione percutiant.
Potius dicerem Ærenervi, Corrupta vox apud Jul. Firmicum. V. in NERVUS. H. St.

AEREUS, & AERIPES. V. AER.

ÆRĬCA, æ. f. interprete Theodoro, Piscis est qui Græce Chalcis dicitur. Est autem Piscis fluviatilis carnivorus, qui quodammodo stridet, & ter in anno parit, gregatimque sua ova gurgiti altiori mandat congesta. Vitio infestatur diro, ut pediculi sub branchiis innati plurimi interimant: quod nulli ex cæteris accidit. Author Aristot. lib. 8. de Hist. Animal.

ÆRIDES, [αἰρίδες] Gemmæ sunt e Beryllorum genere. Plin. 37. cap. 5.

ÆRIZUSA,

Aerizūsa, æ. Jaspis aëri similis. Plin. lib. 37. cap. 8. Plurimæ ferunt jaspidem gentes. Smaragdo similem Indi. Cypros duram glaucoque pingui: Persæ aëri similem, ob id vocatur Aërizusa. Cœlo autumnali matutino similis. Dioſc. 5. 160. ἀερίζων, m.

Aeromantīa, [ἀερομαντεία] Divinatio ex aëre.

Aeromĕli, [ἀερόμελι] Liquor est in Syria præcipue, & Arabia sereno cœlo ex aëre defluens, sub exortu Vergiliarum, plantisque adhærescens, & deinde duritiem quandam colligens. A quibusdam ros Syriacus, a recentioribus Manna dicitur. Ruell. lib. 1. cap. 24.

Aërŏpe, es. Atrei uxor, a Thyeste adulterio corrupta. Ovid. 2. de Trist. 391.

Si non Aëropen frater sceleratus amasset,
Aversos Solis non legeremus equos. Male quidam hoc nomen per æ diphthongum scribunt. Ἀερόπη Græce dicitur. V. Homerus & Callimachus.

Fuit & altera Aërope Cephei filia, de qua vide in dictione Aphnæus Mars.

Aerŏpes, [ἀέροπες] Avis genus, quod parentes senio confectos alit, Aristotele teste, quod & de Ciconiis memoratur.

Item est gens Troezeniorum.

Aerŏpus, Martis & Aëropes filius, de quo Pausan. in Arcad.

Æropus, i. [Αἔροπος] Macedoniæ rex, si quando erat ab negotiis feriatus, τραπέζια, i. e. mensulas, & lychnidia optime construere consueverat. Et propterea Cato dicere solebat, Non minus otii, quam negotii clarorum virorum rationem extare oportere. V. Cæl. Antiq. Lect. lib. 11. cap. 3.

Ærūgo, inis. f. [ἰὸς χαλκοῦ] Rubigo in ære. ut Ferrugo in ferro. Columel. lib. 7. cap. 5. Vel æris ærugine infriata. Plin. lib. 34. cap. 12. & lib. 28. cap. 7. Æs contactum grave virus odoris accipere & æruginem, magis si decrescente luna id accidat.

Ærugo, poetice translatum, pro Linguæ mordacitate, seu Maledicentia, vel Livore & invidia. Martial. lib. 2. 10.

Uteris ore aliter nimiaque ærugine captus,
Allatras nomen, quod tibi cunque datum est. Hor. 1. Serm. 4.
— hic nigræ succus loliginis, hæc est
Ærugo mera.

Ærugo, item translate, pro Immodico pecuniæ & lucri studio propterea quod eo, tanquam ærugine quadam, ingenia præclara, & ad res majores nata, corrumpuntur ac depravantur. Hor. de Arte Poet. 330.

— at hæc animos ærugo, & cura peculi
Cum semel imbuerit, &c. Lambinus. Sic & Apul. 1. Met. sub fin. Æruginí intentum pro Avaro dixit.

Ærugo, metaphorice ad segetum rubiginem transfertur apud Theophrastum lib. 4. de Causis Plantarum. appellat enim Græce ἐρυσίβην. Est autem Ærugo incidentis segetibus humoris Putrefactio, quo vitio spicæ marcidæ fiunt, & in pulverem fœtidum confriatiles. Ruell. lib. 2. cap. 16. de Ærugine, Erysiben Græci vitium hoc appellant, pleniluniis fere accidens: quod & Rubigo frequentius dicitur.

Ærugo mordax. Sedulius.

Non mordax ærugo vorat, non tinea sulcat.

Viridis. Martial. lib. 10. 33.

Ut tu, si viridi tinctos ærugine versus
Forte malus livor dixerit esse meos. i. e. Livore & maledictis.

Ærugo rasilis, [ἰὸν ξυστὸν] & Ærugo Scolecia, [ἰὸς σκωληξ] Medicamenta sunt, de quibus Galen. lib. 9. Simplicium medicam. Ærugo, inquit, gustantibus acrem qualitatem affert, digerens, detrahens, & liquans, non teneram modo, sed & duram carnem. Horum confectionem & naturam vide plene apud Dioscor. lib. 5. cap. 51. & 52.

Ærugĭno, āre. Vulg. Int. Jac. 5. 3. Aurum & argentum vestrum æruginavit. Habet & Fulg. Ep. ad. Ven. & Salvian. de Avar. 1. p. 31.

Æruginōsus, a, um. Adj. Æruginis plenus. Sen. de Brev. Vitæ cap. 12. Majorem dierum partem æruginosis lamellis consumit.

Ærumna, æ. f. [οἰζὺς] Labor onerosus. Fest. Aliqui dici putant ab Ære, quod æris causa maximi sunt labores. Isidor. lib. 10. in A derivat a Rumine. Charisius ait Enn. per E simplex scriptitasse, quod mentem eruat. Sed alii cum Festo rectius ab αἴρω, gero, tollo, quasi αἰρομένη. Cic. 2. de Fin. 118. Vel Herculis perpeti ærumnas: sic enim majores nostri labores non fugiendos, tristissimo tamen verbo ærumnas etiam in deo nominaverunt.

Æterna ærumna. Cic. post redit. in Senat. 33. Quod si mihi æternam esse propositam ærumnam arbitrarer, morte me ipse potius, quam sempiterno dolore multassem.

Graves. Sen. Herc. 4.

Miseria & ærumna. Cic. 5. de Fin. 95. Ut ubi virtus sit, ibi esse miseria & ærumna non possit.

Ornatus ærumnis alterius. Cic. pro Sylla, 50. Exuviis al.

Affici ærumnis. Lucret. lib. 3. 50.

Omnibus ærumnis affecti denique vivunt.

Exolvere ærumnas duas uno labore. Plaut. Amph. 1. 2. 26.

Uno ut labore exsolvat ærumnas duas. De Alcmena loquitur, quæ uno partu geminos edidit. al. legunt, Absolvat.

Incidere in ærumnas. Cic. Fam. 14.

Perpeti ærumnas. Cic. 2. de Fin. 118.

Ærumnæ omnes te premunt. Cic. in Parad. 2.

Levare ærumnas fletibus. Sen. in Troad. 86.

Superare ærumnas. Plaut. Pers. 1. 1. 2.

Superavit ærumnis suis ærumnas Herculis.

Ærumnālis, Adj. [οἰζυρὸς] Apuleius lib. 1. de Asin. a pr. Mox in urbe Latia advena, studiorum Quiritium indigenum sermonem ærumnali labore aggressus excolui. Ærumnabili Elmenh. ut metrum poscebat.

Ærumnabĭlis, e. [οἰζυρὸς] Ærumnis plenus. Lucret. lib. 6. 1228.

Illud in his rebus miserandum magnopere unum
Ærumnabile erat.

Ærumnōsus, a, um. [οἰζυρὸς] Plenus ærumnis. Cic. 4. Tusc. 82. At eos qui se ægritudini dediderunt, miseros, afflictos, ærumnosos, calamitosos.

Ærumnosissimus. Cic. 3. Att. 23. & pro Cluent. 201.

Infelix & ærumnosus. Cic. 7. Verr. 161.

Ærumnosa & miseriarum compos mulier. Plaut. Epid. 4. 1. 32.

Salum ærumnosum. Cic. 3. Tusc. 67.

Nec tam ærumnoso navigassem salo. i. e. Per mare in quo tot labores tolerandi fuerunt. Versus est Ciceronis ex Græco.

Ærumnātus, Adj. [οἰζυρὸς] Plaut. Capt. 3. 4. 108.

Tum igitur ego ærumnatus, deartuatus sum miser. h. e. Multis ærumnis affectus. Nomen fictum more Plautino.

Ærumnŭla, æ. dimin. Fest. Plautus Ærumnulas refert furcillas, quibus religatas sarcinas viatores gerebant, quarum usum quia C. Marius retulit, MULI MARIANI postea appellabantur. Apud Plautum hodie non exstat, nisi in Sticho 3. 1. 9. pro Miserias cum Dousa legas Ærumnulas.

Ærusco, V. post æs infra.

ÆS

Æs, æris. n. [χαλκὸς] Genus est metalli. Ejus tria sunt genera, Regulare, Coronarium, & Caldarium. Plin. lib. 34. cap. 8. In Cyprio coronarium (& regulare est, utrunque ductile. Coronarium) tenuatur in laminas: taurorumque felle tinctum, speciem auri in coronis histrionum præbet. Idemque in uncias additis auri scrupulis senis, prætenui pyropi bractea ignescit. Regulare & in aliis fit metallis: Itemque Caldarium. Differentia, quod caldarium funditur tantum, malleis fragile, quibus regulare obsequitur, ab aliis ductile appellatum, quale omne Cyprium est. Sed & in cæteris metallis cura distat a caldario. Omne enim purgatis diligentius igni vitiis, excoctisque, regulare est. In reliquis generibus palma Campano. Hæc Plinius. Ubi verba, quæ uncinulis inclusimus, omittit Harduinus. Æs coronarium, *du leton*. Æs regulare sive ductile, *Erain*. Æs caldarium, *Cuyure*.

Æris appellatione aurum etiam per synecdochen continetur, Ulpiano in l. etiam 159. de Verb. Sign. Cæl. Antiq. Lect. lib. 10. cap. 2.

Æris metalla invenit Cinyra, Agriopæ filius, idque in insula Cypro. Plin. lib. 7. cap. 56.

Æs, pro Galea ærea, per metonymiam. Ovid. 8. Met. 32.

Cum vero faciem dempto nudaverat ære. i. e. Deposita galea.

Sic Æs, pro Rostris navium: fiebant enim ex ære. Virg. 1. Æn. 36.

Vela dabant læti, & spumas salis ære ruebant. Valerius quoque 1. Argon. 688.

— & spumas vomit ære tridenti. Hor. igitur 1. Carm. 1. 13. cum vellet longam navem significare, & rostratam firmamque, Trabem Cypriam dixit: ut ærea accipiatur, quod Cyprus olim metalla æris habuerit, & in ea prima fuerit æris inventio, ut testatur Plin. lib. 34. cap. 2. [Quin potius Poëtica Synecdoche est, ubi Species insignis aliqua pro genere ponitur. Notum vero, Cyprum fuisse classibus nobilem. Trabs autem per metonym. pro Navi. V. Schol. Cruquian.

Sic Æra pro Operibus ex ære factis. Virg. 1. Georg. 480.

Et mœstum illacrymat templis ebur: æraque sudant. Idem in 3. Georg. 363.

Æraque dissiliunt vulgo: vestesque rigescunt. Species metonymiæ: ut ferrum pro gladio. Hor. 4. Carm. 8. 2.

Sic Æs, Pecunia ex ære facta. Veteres enim primum signatam pecuniam ex ære habuerunt. Cato, Fundum æribus suis emptum possidebant. Ter. Phorm. 3. 2. 26. Ancillam ære emptam suo.

Æra, n. pl. Cic. Hortensio, Quid tu, inquam, soles, cum rationem a dispensatore accipis, si æra singula probasti, summam quæ ex his confecta sit non probare? Nonius.

Æs quando primum Romæ fuerit signatum, his verbis prodidit Plin. lib. 18. cap. 3. Servius rex, ovium boumque effigie primus æs signavit. Idem lib. 33. cap. 3. Signatum est nota pecudum: unde & pecunia appellata.

Ære dirutus miles. Festus, Ære dirutum militem dicebant, cui stipendium ignominiæ causa non esset datum, quod æs diruebatur in fiscum, non in militis sacculum. Nonius, Ære diruti appellabantur milites, quibus propter ignominiam stipendium, id est merces menstrualis, aut annua, quæ esset in nummis æreis, subtrahebatur. Hoc verbo Cicero facetissime in Verrem usus est, 5. 33. Aleatoris Placentini castra commemorabuntur in quibus cum frequens fuisset, tamen ære dirutus est. i. e. Quamvis non esset emansor, sed frequens in castris aleatoriis, tamen ære dirutus est, i. e. Stipendia perdidit, alea scilicet omnia absumente. Idem 13. Philipp. 26. Fraudator creditorum Trebellius, homo diruptus dirutusque Q. Cœlius. i. e. Tum herniosus, tum dissipato patrimonio expeculiatus, atque omni ære exhaustus. Lusit enim Cicero per paronomasiam dirupti, i. e. Herniosi, & diruti.

Æs alienum Ulpian. l. 213. D. de Verb. Signific. Æs alienum est, quod nos aliis debemus: æs suum est, quod alii nobis debent. Cic. pro Quint. 15. Cum æris alieni aliquantulum esset relictum. Sallust. de Conjur. Catil. Simul quod æs alienum per omnes terras ingens erat. i. e. Multi erant obærati.

Æris alieni atque litis comes miseria. [Gr. Ἐγγύα, πάρα δ' ἄτα] Chilonis Lacedæmonii oraculum apud Plin. lib. 7. cap. 32.

Nexus ob æs alienum. V. necto.

Æs meum alienum. Cic. 13. Att. 44. Si quid æri meo alieno superabit. h. e. Siquid mihi supererit, postquam æs alienum persolvero.

Æs alienum tuum. Cic. 2. Philipp. 36. Etenim quæ res egestati & æri alieno tuo, præter mortem Cæsaris, subvenire potuisset? i. e. Unde æs alienum dissolvisses: nisi ex morte Cæsaris tanta pecunia tibi accessisset?

Æs alienum afferre. Cic. 7. Fam. 23.

Æs alienum cogere, conflare, contrahere, facere: omnia hæc idem significant: h. e. Ære alieno se obligare, nempe se debitorem facere, pecunia vel mutuo, vel fœnerato accepta. Plaut. Stich. 1. 3. 50. Alienum æs cogat. Cic. 1. Q. fratr. 1. Nullum æs alienum novum contrahi civitatibus. Idem Att. 12. Ex quibus mihi etiam æs alienum faciendum puto. Sallust. Quique æs alienum grande conflaverat.

Crescit tibi æs alienum. Cic. 6. Verr. 28. Metuisti ne æs alienum tibi cresceret.

Devovere se pro ære alieno, Seipsum pro dissolvendo ære alieno sub hasta vendere. Cic. 11. Philipp. 13. Pro alieno se ære devovit.

Æs alienum dissolvere, Solvere creditoribus, & ab eis se liberare. Cic. pro Sylla.

Donare æs alienum. Cic. ad Brut. 6.

Ducite ex animis curam, atque alienum æs ne quis formidet efflagitatorem suum. Plaut. Budæus.

In ære alieno nullo esse, idem quod Nihil debere. Cic. 9. Verr. 11. At

N homi-

hominem video auctionem fecisse nullam, vendidisse præter fructus suos nihil unquam, non modo in ære alieno nullo, sed in suis nummis multis esse, ac semper fuisse.
Exire ære alieno, Liberari debitis. Cic. 11. Philipp. 13. O hominem ridiculum, qui se exire ære alieno putaret posse, quum venderet aliena!
Æs alienum exonerare. Paul. in l. profectitia. D. De jure dotium.
Habere, h. e. Debere. Cic. 5. Fam. 6. Itaque nunc me scito tantum habere æris alieni, ut cupiam conjurare, si quisquam recipiat.
Incidere in æs alienum. Cic. 2. in Catil. 20. V. INCIDO.
Inveterascere eorum æs alienum non patiebatur Atticus, neque multiplicandis usuris crescere. Cornel. Nepos in Vita Attici. C. 2.
Laborare ex ære alieno. Cæs. 3. Bell. Civil. 22. Interim Milo quos ex ære alieno laborare arbitrabatur, solicitabat.
Levare se ære alieno. V. LEVO.
Liberare se maximo ære alieno. Cic. 14. Att. 20.
Luere æs alienum. h. e. Dissolvere. Curt. lib. 10. 2. 25.
Minuere. V. MINUO.
Obrui ære alieno. V. OBRUO.
Obstringere omnes amicos ære alieno. Cic. 11. Fam. 10.
Oppressus ære alieno. Cic. pro Font. 1.
Persolvere æs alienum. Plin. Epist. lib. 9. ad Paulinum.
Reddere causas æris alieni. Sen. de Benef. lib. 2. cap. 8.
Relinquere æs alienum. Cic. pro Quint.
Succurrere æri alieno. Sen. de Benef. lib. 2. cap. 7.
Suscipere alicujus æs alienum, est Provinciam suscipere solvendi ejus creditoribus. Cic. 2. Off. 55. Liberales autem qui suis facultatibus aut captos a prædonibus redimunt, aut æs alienum suscipiunt amicorum, aut in filiarum collocatione adjuvant.
Vacillare in vetere ære alieno. Cic. 1. Catil. 21.
Æs circunforaneum, pro Fœneratitio. Cic. 2. Att. 1. Tusculanum & Pompeianum me valde delectant, nisi quod me ipsum illum vindicem æris alieni, ære non Corinthio, sed hoc circunforaneo obruerunt. Æs vocat circunforaneum, quod ab argentariis fœnerantibus sumitur, qui tabernas habebant in porticibus circa forum.
Æs grave. Servius in Æn. 6. Qui pro hoc, ære gravi donatus est: i. e. Massis. V. Gronov. de Pec. Vet. p. 241. seq. & Peculiarem Perizonii de eo argum. diatribam.
Æs signatum & Grave, opponuntur. Liv. Decad. 1. lib. 4. Patres bene cœptam rem perseveranter tueri, conferre ipsi primi. Et quia nondum argentum signatum erat, æs grave plaustris quidam ad ærarium convehentes, speciosam etiam collationem faciebant.
In ære meo est, aliter accipit Cic. 13. Fam. 62. Et mehercule semper sic animo habui, te in meo ære esse. i. e. Inter amicos meos esse. In ære enim meo est, idem est quod meum, & in bonis meis est, atque in censu meo. Idem 15. Fam. 14. M. Fabium quod mihi amicum tua commendatione das, nullum in eo facio quæstum. Multi enim anni sunt, cum ille in ære meo est, & a me diligitur &c.
Ære meo me lacessis: i. e. Jocantem joco excipis. Plaut. Pœnul. 1. 2. 85. Enimvero ære meo me lacessis, ludos & delicias facis.
Æs militare, Pecunia quæ in stipendium militum de ærario a Tribunis ærariis adnumerari Quæstori solebat. Asconius.
Ære publico fixum Senatusconsultum. Tacit. 12. Ann. 53. Et fixum est ære publico Senatusconsultum, quo libertinus sestertii ter millies possessor, antiquæ parsimoniæ laudibus cumulabatur. Quia in æs incidebantur S. C.
Æra lupinis quid distent. Hor. 1. Epist. 7. 23.
Nec tamen ignorat quid distent æra lupinis. i. e. Quantum pecunia differat a lupinis, legumine vilissimo. Acron: Quæ sit differentia inter bonos & malos. Erasmus in Chiliad. i. e. Novit discrimen rerum vilium & preciosarum. Agit autem Horatius de iis qui beneficia non ita conferunt in quosvis, veluti abjiciant: sed ita collocant, ut expendant & ejus meritum ac dignitatem cui præstant, & precium muneris quod largiuntur.
Æribus, pluraliter ab Ære. i. e. Æramento, dicit Cato. Festus.
Æris faber. V. FABER.
Æris flos, [χαλκῦ ἄνθος] Medicamentum est, cujus vires sic perstrinxit Galen. lib. 9. Simplic. Medicam. Flos æris tenuiorum partium facultatis est, quam aut æs ustum, aut squama. Merito itaque ex eo factis collyriis extergunt, auferuntque superciliorum magnas asperitates, quas vocant Sycoses. V. ÆRAMEN.
Æris squama, [λεπὶς χαλκῦ] Medicamen est ad multa utile, cujus meminit Galen. lib. 9. Simplic. Medicam. & latissime Dioscor. lib. 5. cap. 49.
Æs ustum, [χαλκὸς κεκαυμένος] Medicamentum est, cicatrici ulceribus inducendæ utile, de quo Dioscor. lib. 5.
Acuta æra, Acute sonantia. Hor. 1. Carm. 16. 8.
Ægineticum æs. V. Deliacum æs.
Arguta. Sil. lib. 17.
Circum arguta cavis tinnitibus æra, simulque
Certabant rauco resonantia tympana pulsu.
Canorum. Virg. 9. Æn. 503.
At tuba terribilem sonitum procul ære canoro Increpuit.
Cavum. i. e. Tuba ærea. Virg. 3. Æn. 240.
— dat signum specula Misenus ab alta Ære Cavo.
Cavum æs, pro Vase æreo concavato. Ovid. 4. Met. 504.
Cavo ære clypeus. Virg. 3. Æn. 286.
Ære cavo clypeum magni gestamen Abantis
Postibus adversis figo. Servius, Æris cavi: ut Pulcra prole.
Concavum. Ovid. 4. Met. 29.
— impulsaque tympana palmis
Concavaque æra sonant, longoque foramine buxus.
Cordubense. V. Sallustianum æs.
Corinthia. Plin. lib. 34. cap. 2. Ex illa autem antiqua gloria, Corinthium æs maxime laudatur: hoc casus miscuit. V. CORINTHIUS.
Crepitantia. Virg. 4. Georg. 151.
Decorum. Virg. 4. Æn. 489. pro Orichalco, ut ait Servius.
Deliacum. Plin. lib. 34. cap. 2. Antiquissima æris gloria Deliaco fuit. Et paulo post, Proxima laus Æginetico fuit. Insula & ipsa nec æs gignens, sed officinarum temperatura nobilitata.
Ephyreïa. Virg. 2. Georg. 464.
Illusasque auro vestes, Ephyreïaque æra. Ubi Servius, Ephyreïa æra: Corinthia, quæ laudat etiam Cicero: nam Ephyrus est Corinthus.
Exercita pulsu æra. V. Tacent æra.
Fulvum. Ovid. 1. Met. 115.
Livianum. V. Sallustianum æs.
Marianum. V. Sallustianum æs.
Micantia. i. e. Arma ærea. Virg. 2. Æn. 734.
Operosum. i. e. Magno opere & artificio fabricatum. Ovid. 3. Epist. 31.
Paphium. h. e. Cyprium: Paphos enim Cypri est oppidum. Ovid. in Ibin 440.
Raucum, pro Clypeo æreo, ad teli tactum, raucum sonum emittente. Virg. 2. Æn. 503.
Rauci æris canor. h. e. Tubarum clangor. Virg. 4. Georg. 71. conf. 6. Æn. 165.
Recurvum. Lucan. lib. 1. 432.
— quos ære recurvo
Stridentes acuere tubæ. h. e. Litui inflexi incitavere ad ineundam pugnam.
Renidens. Virg. 2. Georg. 282.
Rotunda æra, pro Cymbalis. Propert. 4. 7. 61.
Qua numerosa fides, quaque æra rotunda Cybebes
Mithratisque sonant Lydia plectra choris. Ea enim vera est scriptura, teste Turnebo: non ut editur,
— quaque errat turba Cybelles.
Sallustianum, Livianum. Plin. lib. 34. cap. 2. Proximum bonitate fuit Sallustianum in Centronum alpino tractu, non longi & ipsum ævi. Successitque ei Livianum in Gallia. Utrumque a metallorum dominis appellatum: illud ab amico divi Augusti, hoc a conjuge: velocis defectus. Livianum quoque certe admodum exiguum invenitur. Summa gloria nunc in Marianum conversa: quod & Cordubense dicitur.
Saturnia æra, Vasa ærea, quibus utebantur tempore Saturni in sacris. Pers. 2. Sat. 59.
Aurum vasa Numæ, Saturniaque impulit æra.
Sonans. Ovid. 12. Met. 46. de fama loquitur,
— tota est ex ære sonanti,
Tota fremit, vocesque refert, iteratque quod audit. V. Burman. ad loc. qui legit, ex Ore sonanti.
Sonorum. Claud. 3. Paneg. 119.
Stridentia. Virg. 4. Georg. 173.
Temesæa, a Temese oppido Cypri, in quo præcipua æris bonitas & fertilitas fuit, ut tradit Strab. lib. 6. Ovid. 5. Fast. 441.
Tinnula, Tinnientia ac resonantia. Ovid. 4. Met. 393.
Vetusta, Moneta vetus. Ovid. 1. Fast. 220.
Unca. i. e. Hami. Ovid. 2. de Ponto 7. 10.
Qui semel est læsus fallaci piscis ab hamo,
Omnibus unca cibis æra subesse putat.
Concrepant æra. Ovid. 5. Fast. 441.
Conflare æs. h. e. Liquefaciendo commiscere. Plin. lib. 7. cap. 56. Æs conflare & temperare Aristoteles Lydum Scythen monstrasse: Theophrastus Delam Phrygem putat.
Domare æra. h. e. Malleis tundendo mollire, & in longum latumve ducere. Stat. 1. Achil. 30.
Ducere aliquem ex ære. i. e. Ære fuso, aut malleis in laminas ducto exprimere, effigiare, repræsentare: nam id quoque ducere significat. Virg. 6. Æn. 849.
— ducent vivos de marmore vultus. Plin. lib. 7. cap. 37. Edixit Alexander nequis ipsum alius quam Appelles pingeret, quam Pyrgoteles sculperet, quam Lysippus ex ære duceret.
Ducere æs, Idem. Hor. 2. Epist. 1. 241.
Edicto vetuit, ne quis se præter Appellem
Pingeret, aut alius Lysippo duceret æra
Fortis Alexandri vultum simulantia.
Excudere æra spirantia. h. e. Statuas tam affabre efficere, ut animatæ videantur. Virg. 6. Æn. 848.
Excudent alii spirantia mollius æra.
Incidere in ære, & in æs. V. INCIDO.
Mutari ære. V. MUTO.
Tacent æra. Stat. 1. Achil. 427.

ÆRĀMEN, ĭnis. n. Idem quod Æs. Commodianus Instruct. 20. Et Deos audetis æramine dicere fusos. Sic Flos æraminis apud Th. Priscian. 1. 22. i. e. Flos Æris, de quo supra.

ÆRAMENTUM, i. n. denom. [χάλκωμα] Sunt autem Æramenta, Opera ex ære facta, quemadmodum Ferramenta ex ferro. Plin. lib. 35. cap. 15. In reliquo usu æramentis illinitur.

ÆRARIA, æ. [χαλκῖτις] Herba est, quam sic vertit Theodorus. Hermolaus in Plin.

ÆRĀRIA, æ. Plin. lib. 34. cap. 13. Etiamnum in ærariis reperiuntur, quæ vocant Pompholygem & Spodon. [Ubi Hard. In fornacibus, in quibus æs uritur. Cum vero alibi Ærarias fabricas & officinas dixerit, videtur hic quoque id nominis subintelligi. V. mox ÆRARIUS. Varro de L. L. 7. 33. proprie ei loco vindicat, ubi ÆS lavatur. Et ubi lavetur æs, Ærarias, non Ærelavinas nominari. Has Cæsar de B. G. 3. 21. Ærarias Stricturas appellare videtur. Sic enim in Faërni libro esse, testatur Fulv. Ursinus. In editis omnibus Secturæ. V. STRICTURA. Locum Varr. adnotarat jam H. St. & recte monuit, Æraria, arum, pl. num. scribendum fuisse.

ÆRARIUM, ii. n. [τῶν δημοσίων χρημάτων ταμεῖον] Pecunia publica uno in loco condita, tum locus, ubi reposita est. Alias Gaza quoque. Festus, Ærarium fane populus Romanus in æde Saturni habuit. Cic. 3. Tusc. 48. Et quidem C. Gracchus quum largitiones maximas fecisset, & effudisset ærarium, verbis tamen defendebat ærarium.
Nep. Aristid. C. 3. Ejus arbitrio CCCCLX talenta quotannis Delum collata. Id enim commune ærarium esse voluerunt. Id. Att. C. 8. Excogitatum est a quibusdam, ut privatum ærarium Cæsaris interfectoribus ab Equitib. Ro. constitueretur, &c.
Ærarium populi, Fiscus principis dicitur. Interdum tamen pro eodem a Jureconsultis usurpatur. Martian. l. 1. §. 5. D. Ad l. Cornel. de falsis. Paul. l. 13. D. de jure fisc. V. FISCUS.
Ærarium privatum de Principis ærario, ad distinctionem Publici, apud Vulcat. Gallican. in Avid. Cass. C. 7. Senatus illum hostem appellavit, bonaque ejus proscripsit: quæ Antoninus in privatum ærarium congeri noluit, quare senatu præcipiente, in ærarium publicum sunt relata. H. St.
Ærarium publicum apud recentiores Historicos introd. cum satis sit dicero

cere Ærarium. Idem. [Sane & Vulcatium suspicor, Ærarium P. i. e. populi scripsisse, quod sciolus aliquis in Publicum mutavit.

Ad ærarium rationes suas referebant imperatores exercituum ex provinciis decedentes, i. e. Computos reddebant, ut nunc loquimur. Cic. in Pison. 61. Rationem ad ærarium retuli continuo Cæsar, sicut lex tua jubebat. Budæus.

Ærarium militare. Suet. Aug. 49. 6. Ærarium militare cum vectigalibus novis constituit. h. e. Quod peculiariter accommodatum esset ad solvenda militum stipendia.

Ærarium publicum Urbis, fuit Saturni templum. Plutarch. in Quæst. Rom. p. 32. ed. Boxh. Cur Saturni templo utuntur loco ærarii, ibidemque contractuum monumenta adservant? An quia obtinuit opinio, regnante Saturno avaritiam apud homines, injustitiamque locum non habuisse? &c.

Ærarii præfectos hodie (ut arbitror) vocare possumus, quos Thesaurarios dicunt: qui etiam Quæstores vocitari possunt. Tribunos vero ærarios, quos Receptores generales appellant. Budæus.

Ærarium Sanctius ab antiquis dictum est, quod prorsus intactum erat, ex quo nihil promi licebat, nisi in summa & prope extrema reipublicæ necessitate. Liv. lib. 7. secundi belli Pun. Aurum vicesimarium, quod in sanctiore ærario ad ultimos casus servabatur, promi placuit. Cic. 7. Att. Attulit mandata ad Consules ut Romam venirent, pecuniam de sanctiore ærario auferrent, statim exirent urbe relicta. Budæus. Cæs. 1. Bell. Civil. 14. Quibus rebus Romam nuntiatis, tantus repente terror invasit, ut quum Lentulus Consul ad aperiendum ærarium venisset, ad pecuniam Pompeio ex s. c. proferendam, protinus aperto sanctiore ærario ex urbe profugeret.

ÆRARIUS, ii. m. [χαλκεύς] Qui ærea opera fabricatur. Plin. lib. 16. cap. 6. Carbo in Ærariorum tantum officinis compendio.

ÆRARIUS fieri dicebatur, qui plebeius a Censoribus in Ceritum tabulas referebatur, ac per hoc non esset in albo centuriæ suæ: scilicet ad hoc ut esset civis, sed tantummodo ut pro capite suo tributi nomine æra penderet. Hæc Budæus fere ex Asconio ad Divinat. C. 3. Conf. Gell. 4. 20. & 16. 13. Unde ærarium facere, & inter ærarios, sive in ærarios referre & ærarium relinquere pro eodem leguntur: h. e. Ea ignominia quempiam afficere. quod jus proprie ad Censores pertinebat. Cic. pro Cluent. 122. Ut alter in ærarios referri, aut tribu moveri jubeat, alter vetet. Ibid. 126. Ut scribam jurati legerent eum, quem iidem isti censores ærarium reliquissent. Liv. lib. 4. secundi Bell. Pun. His, superioribusque illis equi adempti, qui publicum equum habebant, tribuque moti, ærarii omnes facti. Valer. lib. 2. cap. de Censor. Salinator vero quatuor atque triginta tribus inter ærarios referre non dubitavit.

Ex ærariis eximere Latini dicebant, cum aliquem prædicta ignominia levabant. Budæus. Cic. 2. de Orat. 268. Is qui te ex ærariis exemit, lustrum condidit.

ÆRARIUS, a, um. Quod ad æs pertinet. Plin. lib. 33. cap. 5. Laudatiorem eandem in ærariis metallis, & proximam in argentariis fieri compertum est.

Ærarius faber, Qui opera ex ære fabricat. Plin. lib. 34. cap. 8. & cap. 1. A rege Numa collegio tertio fabrûm ærariorum instituto. Fabrûm pro fabrorum, per syncopen.

Ærariam fabricam alii Chalybas monstrasse putant, alii Cyclopas. Plin. lib. 7. cap. 56. V. mox Officina.

Ærarius lapis, ex quo æs coquitur. Plin. lib. 34. cap. 12. Scolecia fit & per se rasa ab ærario lapide, de quo nunc dicemus. Chalcitim vocant lapidem, ex quo & ipsum æs coquitur.

Milites, ut ait Varro 4. de L. L. dicuntur ab Ære, quod stipendia facerent.

Officina. Plin. lib. 18. cap. 10. Æraria fabrica, Idem. V. paulo ante.

Ærarios Quæstores hodie vocare possumus eos quos Mulctarum, i. e. Emendarum receptores vocant. Tacit. 13. Ann. 28. V. QUÆSTOR.

Æraria ratio. V. RATIO.

Ærarii tribuni, a tribuendo ære sunt appellati. Hæc Festus. At Varro de L. L. lib. 4. Tributum, inquit, dictum a tribubus: quod ea pecunia quæ a populo imperata erat, tributim a singulis pro portione censûs exigebatur. Ab eo, quibus attributa erat pecunia, ut militi reddant, Tribuni ærarii dicti. V. Cic. 1. Att. 16. Tribuni non tam ærati, quam, ut appellantur, ærarii. Sic MSS. V. mox ÆRATUS. conf. ibi Græv. ex Turn. 9. 1. qui Ærarium ut Nummarium vult esse corruptum Ære.

ÆRĀTUS, Adj. [χαλκωτής] Quod ære tectum vel instructum est. Fit autem ab Ære, ut Auratus ab Auro. Cic. 4. Verr. 60. Jam vero lectos æratos, & candelabra ænea.

Abaci ærati. V. infra, Ostia ærata.

Æratæ acies. V. ACIES.

Crates. Stat. 4. Theb. 110.

Omnibus æratæ propugnant pectora crates.

Classes, Naves rostris æreis munitæ. Virg. 8. Æn. 675.

Clypeus. Sil. lib. 15.

Cuspis. Ovid. 5. Met. 9.

Fores. Tibul. lib. 1. 3. 72.

Homo æratus, Ære alieno obstrictus: qui usitatius dicitur Obæratus. Cic. 1. Att. 16. Maculosi Senatores, nudi Equites, Tribuni non tam ærarii ut appellantur, quam ærati. [Sic enim nonnulli legunt, sed præstat eam sequi lectionem, quam paulo ante proposuimus.] Plautus pro Pecunioso & Bene nummato posuit in Mostel. 4. 2. 9. Ferocem facis, quia te æratus amat. Sed in plerisque exemplaribus legitur, Ferocem facis, quia te herus tam amat.

Naves, quæ & Rostratæ dicebantur. Navium enim rostra ex ære fiebant. Cæs. 2. Bell. Civil. 3. Interim. L. Nasidius a Cn. Pompeio cum classe navium sedecim, in quibus paucæ erant æratæ, L. Domitio Massiliensibusque subsidio missus. V. mox Proræ, Puppes.

Ostia, Camillo inter crimina objecit Sp. Carvilius Quæstor, quod ærata ostia haberet in domo. Nam triclinia ærata, abacosque & monopodia Cn. Manlium Asia devicta primum invexisse triumpho suo L. Piso author est. Plin. lib. 34. cap. 3.

Pila. Propert. lib. 4. 1. 76.

Portæ. Ovid. 8. Met. 41.

Postes. Virg. 2. Æn. 481.

Proræ. Virg. 9. Æn. 121.

— hinc virgineæ (mirabile monstrum)

Reddunt se totidem facies, pontoque feruntur,

Quot prius æratæ steterant ad littora proræ.

Puppes. Ovid. 8. Met. 103.

Securis Virg. 11. Æn. 656.

Tela. Tibul. lib. 1. 10. 25.

Triclinia. V. paulo ante in Ostia.

ÆRĔUS, Adj. [χάλκεος] dicitur Quod ex ære factum est: quod & Ahenum etiam dictum est. Virg. 1. Æn. 448.

Ærea cui gradibus surgebant limina, nexæque

Ære trabes: foribus cardo stridebat ahenis. Loquitur de foribus templi. nam prisci, teste Plin. lib. 34. cap. 3. limina etiam ac valvas ex ære in templis factitavere.

Ærea arma & tela itidem ex ære vetustas habuit: ut est apud Homerum: quæ Combe puella in Eubœa primum invenit: unde cognominata Chalcis est. Janus Parrhasius in lib. 1. Claudiani de Rapt. Proserp. Idem tradit Cælius Antiq. Lect. l. 19. c. 10. Eustathii testimonium afferens.

Cassis. Sil. lib. 3.

Clypeus. Virg. 12. Æn. 541.

Cuspide ærea, vel gladio æreo facta vulnera, minus afferre doloris, facilius etiam persanari, tradit Aristoteles: quod medicam vim quandam in se obtineat æs, quam in vulnere statim relinquat. Cæl. Antiq. Lect. lib. 16. cap. 5.

Galea. Virg. 5. Æn. 490.

Rota. Virg. 5. Æn. 274.

Seculum æreum, sive Ætas ærea, dicitur apud poetas pro tertia illa ætate, quæ successit argenteæ. Hanc Ovidius Aheneam, i. e. Æratam appellat. 1. Met.

Temo. Virg. 3. Georg. 173.

Vas. Plin. lib. 12. cap. 7.

Æreus, pro Forti, poetice. Virg. 5. Æn. 198.

— vastis tremit ictibus ærea puppis. Ubi Servius, Ærea, fortis: ut, — & junctos temo trahat æreus orbes. Nam puppis ærea non est, sed prora. Sic in eodem lib. Æream rotam pro forti, idem Servius interpretatur.

ÆRĬFER, Adj. [χαλκοφόρος] i. e. Æs ferens. Ovid 3. Fast. 740.

Jamque erat ad Rhodopen, Pangæaque flumina ventum:

Æriferæ comitum concrepuere manus. i. e. Crepitacula ærea ferentes.

ÆRĬFEX, ĭcis. m. [χαλκουργός] Gloss. Gr. Lat.

ÆRIFICIUM, [χαλκουργημα] Dictum quod fit ex ære. Varro γνῶθι σεαυτόν, Nihil sunt musæ politis, quasi ærificiæ dixi. Nonius. 2. 10. Quem locum sic citat Perottus, Politæ enim quasi ærificio videbantur. [At ap. eund. 4. 130. Nihil sunt Musæ politis vestræ, quas ærifice duxti. Hic Oedipo opus est divinatore. V. tamen Mercer.

ÆRIFODĪNA, æ. f. Varro. de L. L. 4. 1.

ÆRĬPES, ĕdis. [χαλκόπους] i. e. Æreos vel Æratos pedes habens. Ovid. 6. Epist. 32.

Narrat & æripedes Martis arasse boves. h. e. Habentes pedes ære munitos. Ita enim dicunt poetæ eos habuisse. Idem 12. Epist. 93. Sed in utroque loco Heinsius legit, Ænipedes. conf. supra AERIPES.

ÆRISŎNUS, Adj. [χαλκόφωνος] Stat. 1. Theb. 265.

— melius votis Mareotica fumat

Coptos, &ærisoni lugentia flumina Nili. i. e. Æris sonum dantis propter sistrum, quo in Isidis sacris utebantur.

Ida ærisona. Valer. Flac. 1. Argon. 704. Et lib. 3. 28.

Ærisono de monte ratem, præfixaque regum Scuta videt.

Urbes. h. e. Resonantes propter crebros pelvium & tintinnabulorum æreorum crepitus in eclypsi Lunæ pulsari solitorum. Claud. de Bell. Get.

ÆRO, [χαλκόω] āre. significat Æs misceo, Ære adultero sive Ære orno. Priscian. de speciebus verborum lib. 8. A metallorum quoque nominibus solent nasci verba: ut ab auro, auro auras: ab ære, æro æras: unde auratus, & æratus. Hujus verbi composita sunt Obæro, & Subæro.

ÆRŌSUS, a, um. [χαλκώδης] Festus, Ærosam appellaverunt antiqui Cyprum, quod in ea plurimum æris nascatur.

Ærosum aurum, Quod multi æris admistionem habet. Plin. l. 33. c. 5. E diverso ærosum contrahit se, hebetaturque, & difficulter ferruminatur.

Lapis, Qui multum habet æris, & ex quo æs fit. Plin. lib. 34. cap. 1. ubi de æris generibus, Fit & e lapide æroso, quem vocant Cadmiam: celebritas in Asia, & quondam in Campania, &c.

Pecunia ærosa dicitur a Scævola in l. 102. D. de solution. Quæ æs mixtum habet. Creditor, inquit, oblatam a debitore pecuniam, ut alia die acceptura distulit, mox pecunia qua illa respub. utebatur, quasi ærosa, jussu principis sublata est. & cæt. Ita Argentum ærosum vocat Schol. Juv. 9. Sat. 31.

ÆRUSCO, āre. Verbum vetus ac obsoletum, significat Æra undique, id est pecunias, colligere. Auctor Fest. Usus est Gellius 9. 2. de mendicabulo. Musonius æruscanti cuipiam id genus, & Philosophum se ostentanti, dari jussit mille nummum.

Sen. 2. de Clem. 6. Vultum quidem non dejiciet, nec animum ad æruscantis civis aut pannosi aridam faciem & obnixam baculo senectutem. Sed in Frob. edit. non est. H. St. V. Grut. not.

ÆRUSCATOR, ōris, m. Mendicabulum vagum sed proprie de præstigiarum artificibus dicebatur. Hodie id genus hominum ad fores ædium, ubi ludicra sua edituri sunt, constituunt certos homines, qui neminem intromittant spectatum, nisi solutis nummis. A colligendo itaque ære, sive nummis æreis, Æruscatores dicebantur. Gellius 14. 1. interpretatur, Cibum quæstumque ex mendaciis captantes, atque id nominis de Chaldæis usurpat. conf. Vulcat. in Cassio. cap. 9.

ÆRUSCATIO, ōnis. f. Nefas hominum æra adulterantium.

ÆSA, [Αἶσα] Thraciæ oppidum est, Pallenæ proximum, cujus incolæ dicuntur Æsei. Ex Stephano.

ÆSĂCUS, [Αἴσακος] Priami ex Alyxothoe nympha filius, quum amore Hesperies nymphæ Cebrenii fluvii filiæ captus, eam fugientem persequeretur, a serpente in pede icta interiit: tantoque dolore Æsacum affecit, ut moriturus e scopulo se in mare præcipitarit. Quem miserata Thetys, in mergum transformavit. Ille vero indignatus quod mori non potuerit, se mergere nunquam desistit: unde & Mergus a Latinis dictus est. Ovid. 11. Met. 762.

Æsacus, Fluvius Trojanus ad Idam montem.

ÆSAGEUS, Montis nomen, apud Homerum.

ÆSALON, onis: vel ÆSALUS, i. [αἰσάλων.] Genus accipitris apud Plin. lib. 10. cap. 8. Æsalona Græci vocant, qui solus omni tempore apparet, cæteri hyeme abeunt. Idem lib. eod. cap. 74. Æsalon vocatur parva avis, ova corvi frangens: cujus pulli infestantur a vulpibus. Invicem hæc catulos ejus ipsamque vellit. Quod ubi viderunt corvi, contra auxiliantur, velut adversus communem hostem.

ÆSAPUS, i. [Αἴσηπος] Troadis fluvius. Strab. lib. 13. Post Cyzicenorum igitur urbem & Æsapum, est Troadis initium, secundum Homeri descriptionem. Sunt qui Æsepus scribant penul. prod. quia Græce per η scribitur.

ÆSAPUS, teste Homero 6. Iliad. Filius fuit Bucolionis, maximi filiorum Laomedontis.

ÆSAPIUS, Adj. [Αἰσήπιος] Valer. Flacc. 3. Argon. 420.
Ampycides petit adversis Æsapia sylvis Flumina.

ÆSAR, äris. [Αἴσαρ] Fluvius ponitur Theocrito, quem in Sicilia quidam esse affirmant. Alii vero in Calabria apud Crotonem. Hujus meminit Ovid. 15. Met. 22. — lapidosas Æsaris undas.
Straboni lib. 6. Æsarus vocatur, juxtaque Crotonem locatur.

ÆSAR Etrusca Lingua Deus; unde apud Suet. Aug. cap. 97. Illud omen, quod Cæsar, fublata ictu fulminis ex monumento litera C; post centum dies inter Deos referendus sit.

ÆSARËUS, Adj. Ovid. 15. Met. 54.
Invenit Æsarei fatalia fluminis ora.

ÆSCHÏNES, inis. m. [Αἰσχίνης] Athenienfis orator Demosthenis æmulus: cujus orationes tres extant, & aliquot epistolæ. Quum populus Athenienfis in duas factiones esset divisus: Quarum altera regi Persarum faveret, ubi princeps erat Demosthenes: altera Philippo Macedoni, ubi Æschines: essetque pecunia uterque corruptus: ortæ sunt inter hos duos oratores inimicitiæ. Philostratus hanc dissensionem mavult diversitati morum adscribere. Nam & Æschines potator erat, & dulcis, ac remissus, faceteque pronuntians. Ille contra sobrius, gravique supercilio, insuper aquam potans, ac propterea ut difficilis & morosus taxabatur. Porro Æschines tandem Athenis discessit, minime quidem jussus, sed ut vitaret ignominiam quam acceperat suffragiis excidens in accusatione Demosthenis & Ctesiphontis: abiitque Rhodum: ubi quum aliquando publice legeret eam quam adversus Ctesiphontem habuerat orationem; admirantibus Rhodiis quonam modo tanta facundia victa fuisset, putantibusque Athenienses improbum tulisse judicium. Atqui, inquit, nulla vos teneret admiratio, si Demosthenem contra hæc differentem audissetis. Qua re non solum inimici collaudavit eloquentiam, sed etiam sententias judicum excusavit. Ex Philostrato & Volaterrano. Plin. lib. 7. cap. 30. & Val. Max. lib. 8. cap. 10. & Cic. 3. de Orat. 211. & in Bruto. Quintil. lib. 2. cap. 17. Idem lib. 10. cap. 1. Demosthene plenior Æschines, & magis fusus & grandiori similis, quo minus strictus: carnis tamen plus habet, minus lacertorum. De eodem V. Fabric. Biblioth. Græc. 2. 23. 31. & de aliis hujus nominis, 2. 26. 9.
Æschines philosophus, Charini lucanicas facientis, sive (ut volunt) Lysaniæ filius, Athenienfis, a puero miræ indolis, laborumque patientissimus fuit. Quocirca & a Socrate nunquam discessit: atque ideo Socrates de illo dicere solebat, Solus nos colere novit Æschines. Aiunt ipsum inopia adactum, venisse in Siciliam ad Dionysium, atque a Platone despectum, ab Aristippo fuisse illi commendatum: ibique prolatis dialogis quibusdam accepisse munera: demum Athenas reversum, ibique minime docere philosophiam suam ausum, quod illic Platonis & Aristippi esset clarissimum nomen, auditores sibi mercede quæsivisse, deinde in defensionem innocentium se ad scribendas orationes judiciales convertisse. Socratem ferunt illi dixisse, quum premeretur inopia, ut a seipso usuras exigeret, sibi subducendo cibaria. Ex Diog. Laert. A quo [Æschines insuper VII. memorantur. Eum V.

ÆSCHRIO, onis. [Αἰσχρίων] Nomen proprium hominis Syracusani, in Herbitensibus decumis publicani, cui uxor fuit Pippa Verri adamata. Cic. 5. Verr.
Æschrionem alium citat Plin. in indice lib. 10. Meminit & Varro. Nomine hoc & præceptor Galeni fuit, & alii. Hermol.

ÆSCHRODÖRA, æ. f. Nomen Meretriculæ apud Plaut. Pseud. 1. 2. 62.

ÆSCHRON, [Αἴσχρων] Mitylenæus versificator, inter Alexandri Macedonis comites expeditionis, Aristotelis familiaris, maximeque ei dilectus, ut tradit Menander Alexandrinus in lib. de Discipulis Aristotelis. Volaterran. V. Diod. Sicul. lib. 20. & Voss. de Poet. Gr. cap. 8.

ÆSCHŸLUS, [Αἰσχύλος] Poeta tragicus Athenienfis. Hor. in Arte Poet. 278.
Post hunc personæ, pallæque repertor honestæ
Æschylus, & modicis instravit pulpita tignis,
Et docuit magnumque loqui, nitique cothurno. Val. Max. lib. 9. cap. 12. eum appellat originem & principium fortioris tragœdiæ. Hic Athenis excedens, in Siciliam venit. Quumque audisset in fatis esse, ut certo tempore ruina oppressus occumberet, quum fatalis dies venit, tectum vitans, in Sicilia mœnibus urbis, in qua morabatur, egressus, aprico in loco resedit: super quem aquila testudinem ferens, elusa splendore capitis (erat enim capillis vacuum) perinde atque lapidi eam illisit, ut fractæ testudinis carne vesceretur: eoque ictu extinctus est anno ætatis LXVIII. Ex Val. & Volaterr. V. Plin. lib. 10. cap. 3. Et Quintil. lib. 10. cap. 1. Cic. 2. Tusc. 23.
Æschylus Gnidius, rhetor, Ciceronis præceptor, ornato & faceto verborum genere usus est. Cic. in Brut. 325.

ÆSCHYLËUS, Adj. Propert. lib. 2. 25. 41.
Desine & Æschyleo componere verba cothurno. Brouckh. ed. Desine Achilleo. q. V.

ÆSCHYNOMËNE, es. [αἰσχυνομένη.] Herba est, Plinio ita dicta, quod appropinquante manu folia contrahit. Plin. lib. 24. cap. 17.

ÆSCHŸNUS, i. [Αἰσχύνος] Verecundus, ἀπὸ τῆς αἰσχύνης, Nomen adolescentis in Terentii Adelph.

ÆSCULANUS Deus & ARGENTINUS, dicti sunt, Æris & Argenti: i. e. Locupletandorum hominum potestatem habentes. Budæus lib. 5. de Asse, Quem Quæstorum ærarii natio, ut deum Æsculanum summa veneratione coluit.

ÆSCULAPIUS, [Ἀσκληπιὸς] fuit Apollinis ex Coronide nympha filius, & idem medicinæ deus habitus. Serv. 6. Æn. Tarquitius apud Lactantium lib. 1. cap. 10. dicit eum incertis natum parentibus, expositum in sylvis, repertum a venatoribus, caprino (vel ut alii canino) lacte nutritum, & custoditum a cane, mox traditum Chironi, & sub eo medicinam didicisse. Cujas autem fuerit, non minor est controversia. Sunt qui Epidaurium faciant: alii Messenium, sed Epidauri mansisse. Medicinam plurimum auxit, & illustravit adeo, ut Androgeonem Minois filium ab Athenienfibus interfectum, & Hippolytum dicatur ad vitam revocasse. Propert. lib. 2. 1.
Ferunt etiam Æsculapium ab Jove fulminatum: quod Hippolytum suscitasset. Quum Romani sævissima pestilentia laborarent, inspectis Sibyllinis libris didicerunt non aliter pristinam recuperari salubritatem posse, quam si ab Epidauro ubi plurimum colebatur, Æsculapius esset accersitus. Itaque missis Epidaurum legatis, Æsculapius prægrandis serpentis specie Romam navi advectus, in insulam Tiberinam ubi templum ei dicatum est, tranavit, adventuque suo pestilentiam dispulit. Val. Max. lib. 1. cap. 8. Ovid. 15. Met. Anguis Æsculapius (ait Plin. lib. 29. cap. 4.) Epidauro Romam advectus est, vulgoque pascitur & in domibus. Quin & angui multa inesse remedia creduntur, & ideo Æsculapio dicatur. Sunt qui putent serpentes Æsculapio propterea dicatos, quia sunt vigilantissimi: qualem oportet medicum esse.
Æsculapius apud Syracusas sacrificiis anniversariis colebatur. Cic. 6. Verr.
Æsculapii fons Athenis, in quo quæ immersa sunt, in Phalerico redduntur. Plin. lib. 2. cap. 103.
Æsculapios multos facit Cic. 3. de Nat. Deor. 57. his verbis, Æsculapiorum primus Apollinis, quem Arcades colunt, qui specillum invenisse, primusque vulnus dicitur obligavisse. Secundus, secundi Mercurii frater: is fulmine percussus, dicitur humatus esse Cynosuris. Tertius, Arsippi & Arsinoæ, qui primus purgationem alvi, dentisque evulsionem, ut ferunt, invenit: cujus in Arcadia non longe a Lusio flumine sepulcrum & lucus ostenditur.
Asclepius pro Æsculapius legitur in Homerico versu, quem apud Theodoretum Cyrrhestensem Zenobius Acciajolus Latinum fecit. Sic enim habet versus,
Huic homini pater est Asclepius arte medendi
Clarus.
Epidaurius Æsculapius. Ovid. 15. Met. 723.
Opifer deus Æsculapius. Ovid. 15. Met. 653.
Pergameus deus. Martial. lib. 9. de coma Earini. Pergami enim præcipua religione colebatur.
Phœbigena. Virg. 7. Æn. 773.
Ipse repertorem medicinæ talis & artis,
Fulmine Phœbigenam Stygias detrusit ad undas. Ubi Servius, Pœnigenam: matre Pœna genitum. Alii Phœbigenam legunt, ut Probus.
Salutifer. Ovid. 2. Met. 642.

ÆSCULAPIUM, apud Vitruv. lib. 7. est templum Æsculapii, Græca imitatione. Nam Graiis Ἀσκληπιεῖον in neutro genere illius dei templum est. Cum autem exemplum illud prope singulare apud Latinos viderem, admonere lectorem placuit, qui fortasse oscitans, aliudque agens non animadvertisset. Minervium tamen & Dianium, de quibus S. l. V. apud Latinos similia ei sunt: sed locum Vitruvii ascribamus. Item, inquit, Argelius de symmetriis Corinthiis, & Ionico Trallibus Æsculapio, quod etiam ipse dicitur sua manu fecisse. Turnebus. [Quin talia plurima occurrunt, Græcæ tamen fere originis, apud Latinos scriptores, ut Ptolemæum ap. Suet. Aug. 18. Isium & Serapium ap. Lamprid. in Alex. c. 26. Tertull. Apolog. cap. 18. extr. Didymeum apud Curt. 7. 5. 28. ubi V. Freinsh. Ut alia omittam. Conf. Fabric. Bibl. Gr. 2. 1. 7. ubi de Homereo.

ÆSCÜLUS, i. f. [πλατύφυλλος] Arbor glandifera, teste Plin. lib. 16. cap. 6. Jovi sacra, & lib. 12. cap. 1. Hæc, ut idem ait lib. 17. cap. 20. provenit cæsura triennio serior, nimis morosa nasci. In quacunque terra seritur, nascitur e balano, sed non nisi æsculi, scrobe dodrantali. Idem lib. 16. cap. 4. Corona Civica ilignea primo fuit: postea magis placuit ex æsculo Jovi sacra. Variatumque & cum quercu est, ac data ubique quæ ferat, custodito tantum honore glandis. Virg. 2. Georg. 29.
Altius ac penitus terræ defigitur arbos:
Æsculus in primis: quæ quantum vertice ad auras
Ætherias, tantum radice in tartara tendit. Ubi Servius: Æsculus, arbor est glandifera, quæ licet ab Esu dicta sit, tamen per æ scribitur. Sunt tamen qui sine diphthongo scribant, ab Esca derivantes. Plin. lib. 16. cap. 31. V. Ruell. in Esculus.
Maxima æsculus. Virg. 2. Georg. 16.
Rigida. Hor. 3. Carm. 10. 17.

ÆSCULËTUM, i. n. [πλατυφυλλών] Locus æsculis consitus. Hor. 1. Carm. 22. 14.
Quale portentum neque militaris
Daunia in latis alit æsculetis.

ÆSCULEUS, Adj. [πλατυφύλλινος] Palladius lib. 1. tit. 9. Deinde ut axes quernæ cum æsculeis non misceantur.
Frons æsculea. i. e. Corona. Ovid. 1. Met. 449.
— æsculeæ capiebat frondis honorem.

ÆSCULINUS, Adj. Idem. Axes æsculini. Vitruv. 7. 1.

ÆSEPUS. V. ÆSAPUS.

ÆSERNIA, Αἰσερνία Ptolemæo, Samnitum urbs in Italia, hodie Esernia. Strab. lib. 5. Æsernia & Allife, Samnitica sunt oppida.

ÆSERNÏNUS, [Αἰσερνῖνος] Viri nomen, cujus meminit Cic. de Opt. Gen. Orat. C. 6. ex Lucilio. Et 3. Q. fratr. 4. cum Æsernino Samnite Pacideanus comparatus viderer. Erant autem Æserninus & Pacideanus gladiatorum par, optime compositum longeque omnium nobilissimum. Quod in proverbium abiit, quo solemus uti, cum duos in eodem genere artifices optimos, quorum alter alteri ambiguam reddit palmam, comparamus. V. & Non. Marc. 4. 425. & Erasm. Adag. ubi Esernium pro Æsernino scribit.

ÆSIMA, V. ÆSYMA.

ÆSIS [Αἶσις] vulgo *Esino & Fiumesino*, Umbriæ fluvius in Italia. unde Æsinates populi. Plin. lib. 11. cap. 42. Caseum Æsinatem ex Umbria mitti tradit. Strab. lib. 5. In his locis priores fuere Italiæ termini atque Galliæ, licet Imperatores sæpenumero transposuerint. Antea quidem Æsin flumen terminum faciebant: rursus Rubiconem fluvium. Æsis inter Anconem labitur & Senogalliam: at Rubicon inter Ariminum & Ravennam: uterque in Adriaticum excurrit pelagus. Sil. 8. 445. Hermol. in cap. 42. lib. 11. Plinii, Æsini quoque amnis & urbis nomen in Umbria scimus: authore Ptolemæo & cæteris: hodieque ita vulgo dicitur.

ÆSISIUM,

ÆSISIUM, [Αἰσίσιον] Urbs Umbrorum, Ptolemæo: hodie Aſſiſia.
ÆSIUM, [Αἴσιον] Vicus quidam in Umbria, qui ex Ocrilis Ariminum permeanti, via dextra occurrit. Strab. lib. 5.
ÆSIUS, [Αἴσιος] Amnis eſt in ora Bithyniæ. Plin. lib. 5. cap. 32.
ÆSOLANI, [Αἰσολᾶνοι] Populi ſunt in Latio, quorum meminit, Plin. lib. 3. cap. 5.
ÆSON, ōnis. [Αἴσων] Cretheus Æoli filius Æſonem genuit ex Tyro Salmonei fratris ſui filia: Æſon vero Jaſonem: cujus rogatu Medea Æſonem in aheno recoctum priſtinæ juventuti reſtituit. Ovid. 7. Met. 285. & Volaterr. in Philologia.
ÆSONĪDES, æ. [Αἰσονίδης] Jaſon, Æſonis filius. Ovid. 7. Met. 60.
ÆSONIUS, poſſeſſ. [Αἰσόνιος] Ovid. 12. Epiſt. 134.

Auſus æs Æſonia dicere cede domo. Quandoque pro patronymico ponitur. Ovid. 7. Met. 156. — & auro

Heros Æſonius potitur. h. e. Jaſon Æſonides.

ÆSŌPUS, [Αἴσωπος] Philoſophus feſtivos apologos commentus Phryx genere, conditione ſervus, tempore Crœſi Lydorum regis, cui fabulas ſuas dicavit. Floruit circa Olymp. 52. Ante Chriſt. nat. Circiter 572. æqualis Solonis, Periandri, Chilonis, &c. Vita ejus a Maximo Planude ſcripta, fide indigna eſt, & variis commentis repleta. Certiora peti poſſunt ex Fabricii Biblioth. Gr. 2. 9. qui & alios novem Æſopos commemorat. Cæterum quia Fabularum genus ab Æſopo maxime celebratum eſt, ad eum referuntur omnes, ejuſque nomine inſigniuntur, quod Fabius 5. 11. obſervat, ad quem locum V. Not. p. 440. Ed. Burm. Sic Phædrus Fabulas ſuas Æſopias nominat; quod ad exemplum Æſopi, non ab ipſo Æſopo, inventæ atque confictæ eſſent. Præf. lib. 5. v. 10.
Quoniam caperis fabulis, Quas Æſopias, non Æſopi nomino, &c. Proprie autem illæ Æſopeæ fabulæ dicuntur, ubi res rationis expertes (ut arbores, feræ, &c.) introducuntur loquentes; quo nomine ab aliis eas non tantum diſtinguit Philoſtratus, ſed cæteris omnibus etiam præfert. V. eum de Vita Apoll. Thyanei, 5. 5. & in Iconibus. Quo etiam pertinent, quæ Avienus præfat. Fabularum extrema ponit. Duxiſſe ex Thracibus genus, & tempore Pythagoræ vixiſſe Æſopum Heraclides in Polit. Tradit. p. 989.
Fuit alius Æſopus, anagnoſtes Mithridatis eruditiſſimus, ſcripſit de laudibus Mithridatis, & de Helena, ut author eſt Suidas. Præterea Æſopus tragœdus amicitia junctus Ciceroni, qui ſæpe cum eo ad videndum in curia pronuntiantem Hortenſium venit, teſte Valerio, & ad maximas opes ex hiſtrionica pervenit, fuitque adeo luxurioſus ut ſeſtertiûm centies ei patina ſteterit. Filium reliquit adeo divitem, ſimul & prodigum, ut is uniones aceto liquefactos cœnis adponeret, ut ſcribit Plin. lib. 10. cap. 51. de quo V. Cic. 7. Fam. 1. Plin. 10. 5. Valer. Max. 8. 10. 2. Hic Æſopus ab Horatio dicitur Gravis, 2. Epiſt. 1. 82.

Quæ gravis Æſopus, quæ doctus Roſcius egit.

Eſt & Æſopus Libertus Demoſthenis, qui memoratur a Macrob. 1. Saturn. 2.
Eſt item fluvius, qui Zeliam præterlabitur, eodem Plinio authore lib. 5. cap. 32. Sed hic rectius Æſapus, vel Æſepus dicitur. V. Supra.
Æſopi patina. Plin. lib. 10. cap. 51. Maxime inſignis eſt in hac memoria Clodii Æſopi tragici hiſtrionis patina, ſexcentis ſeſtertiis taxata: in qua poſuit aves cantu aliquo, aut humano ſermone vocales nummis ſex ſingulas coemptas: nulla alia inductus ſuavitate, niſi ut in his imitationem hominis manderet, ne quæſtus quidem ſuos reveritus illos opimos & voce meritos: dignus prorſus filio, a quo devoratas diximus margaritas. Hor. 2. Serm. 3. 239.

Filius Æſopi detractam ex aure Metellæ,
Scilicet ut decies ſolidum exſorberet, aceto
Diluit inſignem baccam.

Erat autem Metella hujus Æſopi uxor. Plin. lib. 9. cap. 35. Clodius tragœdi Æſopi filius, ne ſolus ſciret quid ſaperent margaritæ, ſingulos uniones convivis abſorbendos dedit.
Æſopi fabellas, quæ fabulis nutricularum proxime ſuccedunt, narrare ſermone puro, & nihil ſe ſupra modum extollere, condiſcant pueri. Quintil. lib. 1. cap. 9.
Ne Æſopum quidem triviſti. De vehementer ſtupidis & imperitis dici ſolet, ut teſtatur Suidas. Extat apud Ariſtoph. in Avibus,

Indoctus enim es, neque ſat ſolers,
Neque triviſti ſaltem Æſopum. Nam antiquitus Æſopi fabellas

etiam vulgus idiotarum terebat. Has igitur qui non legiſſet, nihil ſcire videbatur. Eraſm. in Chiliad.
ÆSOPEUS & ÆSOPIUS. Adj. [Αἰσώπειος.] Sen. de Brevitate Vitæ, Non audeo, inquit, uſque eo te producere, ut Fabellas quoque, & Æſopeos logos, intentatum Romanis ingeniis opus, ſolita tibi venuſtate connectas.
ÆSOPICUS, aliud Adj. ut Æſopicus graculus. Proverbium dici ſolitum in eos qui aliena ſibi uſurpant, aliorumque bonis ſeſe venditant. Extat apud Lucianum in Pſeudologiſta. Eraſm. Iſid. 1. 29.
Æſopicus ſanguis. Dicitur, aut ubi quis præter meritum acerba patitur: aut ubi propter læſam innocentiam, irati ſuperi pœnam immittere videntur. Natum ex hiſtoria, cujus meminit Plutarch. in lib. περὶ τῶν ὑπὸ θεῖου βραδέως τιμωρουμένων, ubi & indicat dici ſolere, quoties ſero pœna datur.
ÆSQUILIÆ, V. EXQUILIÆ.
ÆSTAS, [Θέρος] Secunda eſt ex quatuor anni partibus: olim tamen pars erat anni dimidia. Tunc enim (teſte Servio) annus in duas tantum partes dividebatur: h. e. in æſtivum, & hyemale ſolſtitium: ex quibus æſtatem ac hyemem intelligimus. Porro ſecundum hanc diviſionem æſtas conſtat ſex menſibus, & incipit a verno æquinoctio: finitur autem æquinoctio autumnali. Virg. 3. Georg. 296.

Incipiens, ſtabulis edico in mollibus herbam
Carpere oves, dum mox frondoſa reducitur æſtas. Ubi Servius,

i. e. Donec vernum tempus adveniat. Nam ver & æſtas, ſicut etiam hyems & autumnus, unum erant ſecundum rationem hemiſpherii. Varro 4. de L. L. Ab æſtu æſtas, hinc æſtivum: niſi forte a Græco αἴθω. Plin. lib. 12. cap. 19. Auſtri ibi tam ardenter flant, ut æſtatibus ſylvas accendant.
Antiqui, authore Servio, annos per æſtates numerabant. Virg. 1. Æn. 207.

— nam te jam ſeptima portat
Omnibus errantem terris, & fluctibus æſtas. i. e. Septimus annus.

Æſtates, quæ decolorem cutem faciunt, fimum vituli cum oleo & gummi manu ſubactum emendat. Plin. lib. 28. cap. 12. Æſtates appellans, maculas ſolares, quas Solis fervor & æſtas elicere ſolet.
Adulta æſtas. V. ADULTUS.
Atrox. Claudian.
Calida. Virg. de quatuor temporibus anni,

Spicea ſerta gerit calidiſſima ſolibus æſtas.

Fervens. Claud. Pr. Conſ. Stil. 461.
Florens. Virg. de obitu Mæcenatis.
Formoſa meſſibus. Ovid. de Rem. Amor. 187.
Frigida. Stat. 3. Sylv. 5.
Frondoſa. Virg. 3. Georg. 296.
Gravis. Virg. 2. Georg. 377.

— gravis incumbens ſcopulis arentibus æſtas.

Ignea. Hor. 1. Carm. 17. 2.
Iners: Homines inertes reddens. Stat. 3. Theb. 258.
Iniqua. Columel. lib. 10. de cultu hortorum.
Læta. Virg. 3. Georg. 322.

At vero Zephyris quum læta vocantibus æſtas.

Liquida. Virg. 4. Georg. 59. i. e. Serena.
Mollior. Virg. 1. Georg. 312.

Atque ubi jam breviorque dies, & mollior æſtas.

Nova. Virg. 1. Æn. 430.

Qualis apes æſtate nova per florea rura
Exercet ſub ſole labor. Ubi Servius, Æſtate nova: Bene nova,

quia eſt & adulta, & præceps ſecundum Salluſtium. Dicitur autem æſtas nova, primo æſtatis menſe: adulta, ſecundo: præceps vel extrema, tertio.
Nuda. Virg. de quatuor temporibus anni,

Stabat nuda æſtas, & ſpicea ſerta gerebat.

Peſtilens. Liv. Gravis peſtilenſque omnibus animalibus æſtas.
Pulverulenta. Virg. 1. Georg. 66.
Salubris. Hor. 2. Serm. 4. 21. — ille ſalubres

Æſtates peraget, qui nigris prandia moris Finiet.

Serena. Virg. 6. Æn. 708.

Ac veluti in pratis, ubi apes æſtate ſerena
Floribus inſidunt variis.

Torrida. Virg. 7. Ecl. 47.
Vaga. Claud. in Eutrop. 2.

Sed vaga laſcivis flueret diſcurſibus æſtas.

Ineunte æſtate. V. INEO.
Ingruente æſtate. V. INGRUO.
Æſtas & Ætas confunduntur a Librar. V. Drakenb. ad Sil. 3. 385.
ÆSTĪVA, orum. pl. tantum, [Θερινά] Loca ſunt in quibus armenta & greges, & milites æſtivant: ſicut Hyberna, in quibus Hybernant. Liv. 3. Bell. Maced. Educto in æſtiva milite. Scil. Caſtra. Hæc enim vox ſubauditur, ut in Stativa, Hyberna. Quin ſæpe etiam exprimitur. Vide CASTRA. Virg. 3. Georg. 471.

— nec ſingula morbi
Corpora corripiunt, ſed tota æſtiva repente. Ubi Servius, Lo-

ca poſuit pro animalibus. Æſtiva autem ſunt loca umbroſa, in quibus per æſtatem pecora vitant ſolis calorem. Conf. Varro de R. R. 2. 2.
Æſtiva Prætoris. Cic. 7. Verr. 95. Ac primo ad illa æſtiva Prætoris accedunt.
Æſtivorum timor. Cic. 7. Fam. 14. Sin æſtivorum timor te debilitat, aliquid excogita, ut feciſti de Britannia. i. e. belli adminiſtrandi per æſtatem timor.
ÆSTIVO, āre. Ad æſtum vitandum alicubi morari. Plin. lib. 12. cap. 5. Intra ſepem eam æſtivant paſtores, opacam pariter & munitam vallo arboris. Varro de R. R. 2. 2. Nam mihi greges in Apulia hybernabant, qui in Reatinis montibus æſtivant. Stat. 4. Sylv. 4. 22.

Nec non noſter amor, Latiis æſtivat in oris. Idem Theb. 5. 16.
— Nudo juvat æſtivare ſub Æmo. Sic in Villis ſuis æſtivabant

Romani proceres ac Cæſares. Suet. Galb. 4. Veſp. 24.
Abigere æſtivatum. Itaque greges ovium longe abiguntur ex Apulia æſtivatum. Varr. 2. de R. R. 1.
Æſtivare etiam dicitur de piſcibus. Plin. lib. 9. cap. 15. Multi in Propontide æſtivant. De thynnis.
ÆSTĪVUS, Adj. [Θερινός] Quod æſtatis eſt, licet ab Æſtus, non ab Æſtas formatum ſit.
Æſtivi menſes. Cic. 5. Att. 14.
Æſtiva animalia vocat Pulices & Pediculos Plin. lib. 9. cap. 47.
Aqua. Ulp. in l. 1. D. de aqua quotid. & æſti. Æſtiva, inquit, aqua eſt, qua ſola uti æſtate expedit: ſicut dicimus Veſtimenta æſtiva, ſaltus æſtivos, caſtra æſtiva: quibus etiam interdum hyeme, plerunque autem æſtate utimur.
Aquæ æſtivæ, i. e. Tepidæ. Propert. lib. 4. 25.
Aura. Hor. 1. Carm. 22. 18.
Aurum. Juv. Sat. 1. 28.

Ventilet æſtivum digitis ſudantibus aurum, Ubi V. Schol.

Calores. Columel. lib. 4. cap. 7.
Candor. Claudian. Paneg. 1.
Canis. Tibul. lib. 1. 4. Vulgo vocant, Dies Caniculares.
Claſſes. Claud. de Bell. Gild.
Dies. Cic. 7. Verr. 80. & 1. Q. frat.
Falces. Claudian. de Sext. Conſ. Hon. 389.
Fervores. Columel. lib. 4. cap. 24.
Ignes. Propert. lib. 3. 20.
Jubar. Claudian. de Tert. Conſ. Stil. 461.
Leo. Claud. in Ruff. 1. 369. Nempe æſtate viget Leo, ſidus cœleſte.
Locus, In quem per æſtatem animi gratia ſecedere ſolemus. Cic. 3. Q. frat. 1. Nunc hoc vel honeſtatem teſtudinis, vel valde bonum æſtivum locum obtinebit. Locus valde depravatus.
Lux. Virg. 4. Georg. 52.
Nilus. Claudian. in Ruff. lib. 1. 185.
Nives. Martial. lib. 5. 65.
Nox. Hor. 1. Epiſt. 5. 11.
Nubes. Virg. 4. Georg. 312.
Orbis. Tibul. lib. 1. 2.
Partes æſtivæ vitis. Columel. de Arboribus, 5. 4. Itaque optimum eſt exiguam partem relinqui, atque ita ſummas partes, quas æſtivas ruſtici appellant, reſecare. Videtur ſignificare ſecundum illud incrementum in palmitibus, quod circiter menſem Auguſtum fieri ſolet, & quaſi partes illas vitium quæ magis inſolatæ ſunt.
Partus. Plin. lib. 12. cap. 14. Autumno thus legitur ex æſtivo partu. h. e. Ex eo quod produxit æſtas.

Pulvis æstivus. Claudian. Paneg. lib. 4. 43.
Supellex æstiva. De poculis vitreis dictum, quod ea tempestate lagenam & potionem potius quam cibum & obsonium quæramus. Propert.
— vitrique æstiva supellex
Et Methymnæi Graja saliva meri.
Saltus hybernos æstivosque animo possidemus, quanvis certis temporibus eos relinquamus. Paul. in l. 3. ff. de Acquir. Possess.
Sol æstivus. Plin. lib. 12. cap. 14. Et apud Virg. 4. Georg. 28.
Soles. Stat. 4. Sylv. 4.
Sopor. Claud. Eidyll. Nil. 41.
Tellus. Sen. in Med. 10. Æstiva tellus floruit cantu meo. h. e. Tellus meis incantationibus talis facta, qualis æstate solet esse.
Tempora. Cic. 7. Verr. 30. Tabernacula quemadmodum consueverat temporibus æstivis, carbaseis intenta velis collocari jussit in littore.
Umbra. Ovid. 13. Met. 793.
Solibus hybernis, æstiva gratior umbra.

ÆSTIVE, Adv. Plaut. Men. 2. 1. 29. Cum inspicio Marsupium, viaticati admodum æstive sumus. ubi Æstive viaticari, pro Tenuiter admodum & parce, dicitur; joculari tralatione ab iis, qui per æstatem leviter ac expedite ornati: quanquam aliter eum locum interpretatur Turneb. Adverf. 18. 15.

ÆSTIVALIS, e. Idem quod Æstivus. Hyg. Astr. 3. 24.
Ap. Plat. Ficin. lib. 3. de Legib. H. St.

ÆSTĬMO, [τιμάω, μιλιτάω] āre. Considerare. Quintil. lib. 2. cap. 13. Consumptis affectibus, non reperiens quo digne modo vultum patris possent exprimere, velavit ejus caput, & suo cuique animo dedit æstimandum. Cic. 1. de Legib. 1. Sisenna ejus amicus omnes adhuc nostros scriptores, nisi qui forte nondum ediderunt, de quibus æstimare non possumus, facile superavit. Et 7. Verr. 23. Expendite hæc, atque æstimate. Unde dictum est Æstimare pro Taxare: ab Æs æris, & τιμὴ Græce, quod est pretium Latine.
Æstimare, Videre, prospicere, & e loco sublimi considerare. Martial. 14.64.
Hinc septem dominos videre montes,
Et totam licet æstimare Romam,
Albanos quoque, Tusculosque colles.
Æstimare, cum ablativo pretii. Cic. 5. Verr. 216. Eodem tempore Antonius tribus denariis æstimavit post messem. De frumento loquitur.
Æstimare, cum accusativo & ablativo. Quintil. lib. 11. cap. 1. Sic egit, ut qui pœnam suam honoribus summis esset æstimaturus. De Socrate loquitur.
Æstimare litem. Cic. 5. Verr. 22. Qua in civitate Caio Catoni clarissimo viro, Consulari homini, sestertiûm XVIII millibus lis æstimata sit. Litem æstimatam Catoni dicit, i. e. Eum damnatum octodecim millibus nummûm judicio repetundarum. Idem in ultima actione, Non ex litibus æstimatis tuis pecuniam domum, sed ex tua calamitate cineri atque ossibus filii sui solatium vult reportare. Lites æstimatas, vocat pecuniam mulctatitiam, & nummarias sententias: ut hodie quum judices certa summa, actorum dispendia & incommoda æstimantes, tantæ pecuniæ reos damnant. Id a juris authoribus, quanti interest actoris appellatur. Litis autem æstimatio ita appendix erat damnationis, ut hodie ex formula judiciali. i. e. quod Damna & interesse vocant. Hæc Budæus. Asconius, Repetundarum causa ita se habet, ut si reus convictus sit atque damnatus, pecuniam reddat æstimata lite: h. e. in pretium redactis omnibus furtis: quam summam pecuniæ proscriptis ejus bonis sectores curabant.
Æstimare nomina alicui. Cic. 3. Verr. 99. Illa sunt nomina, quæ Dolabellæ necessario sunt æstimata.
Pecuniâ. Cic. 7. Verr. 23. Deinde hæc expendite atque æstimate pecunia. vulgo Appretiare dicunt.
Personas accusatorum æstimare, vel de dignitate, vel ex eo quod interest, vel ætate, vel moribus, vel alia justa de causa. Ulpian. in l. si plures. D. De accusat.
Pretium rei. Cic. 7. Verr. 23. Deinde crimen sine accusatore, sententia sine consilio, damnatio sine defensione: æstimate harum rerum omnium pretia. Ac si diceret, considerate quam parvi hæc sint momenti. In busdam leg. Æstimata.
Carius. Cic. 10. Fam. 4. Etsi a te propter amorem carius sunt æstimata. Cic. ad Brut. 16. Valde care æstimas tot annos.
Flocci. Plaut. Mostell. Neque quod dixi flocci æstimat. h. e. Nihili facit.
Æstimare magni & magno, h. e. Magni facere. Cic. 2. de Fin. 55. Magni enim æstimabat pecuniam. Ibid. lib. 3. 11. Ne ego istam gloriosam memorabilemque virtutem non magno æstimandam putem.
Magni litem æstimare. Paulus in l. Puta. D. ad leg. Aquiliam, Qui convenitur, fateatur se occidisse, & paratus sit æstimationem solvere, & adversarius magni litem æstimet.
Nonnihilo. Cic. 4. de Fin. 62. Non quia bonum sit valere, sed quia sit nonnihilo æstimandum.
Æstimare tanti, quanti, tantidem, pluris, & minoris. Cic. 6. Verr. Quanti hæc eorum judicio, qui studiosi sunt harum rerum, æstimentur. Idem, Et aiebat se tantidem æstimasse. Idem 1. Acad. Ex iis alia pluris esse æstimanda, alia minoris. Liv. Mancipia minora annis XX. quæ post proximum lustrum decem millibus æris, aut pluris venissent, ea quoque decem tanto pluris, quam quanti essent, æstimarentur.
Expendere atque æstimare aliquid. Cic. post red. in Senat. 14. Iidem expendunt atque æstimant voluptates: sententiamque dicunt & judicant: quantum cuique libidini tribuendum esse videatur.
Æstimare ac dispicere. Colume l. lib. 4. cap. 27. Quare prudentis est ac maxime callentis vinitoris, æstimare ac dispicere, quibus locis in annum debeant materias summittere.
Æstimare aliquem. Plaut. Capt. 2. 3. 4. Nam ego te æstimatum huic dedi viginti minis.
Bene de aliquo: Vulgus dicit, Habere bonam opinionem de aliquo. Cic. 9. Att. Oratio fuit ea nostra, ut bene potius ille de nobis æstimaret, quam gratias ageret. Putarim hoc loco legendum, Existimaret: unde & bonam existimationem de aliquo dicimus.
Aliquem ex artificio. Cic. pro Rosc. Com. 28. Nemo illum ex trunco corporis spectabat, sed ex artificio comico æstimabat.
Aliquid ex veritate, vel ex opinione. Cic. pro Rosc. Com. Sic est, vulgus ex veritate pauca, ex opinione multa æstimat.
Large liberaliterque æstimare. V. LIBER, liberi.

ÆSTĬMANS, antis. Partic. Cæsar. 3. Bell. Gall. 1. Perinde æstimans ac si usus esset.

ÆSTĬMOR, āris. pass. Cæs. 7. Bell. Gall. 14. Hæc si gravia aut acerba videantur, multo illa gravius æstimari debere.
Æstimata pœna, ab antiquis ab Ære dicta est, qui eam æstimaverunt ære: ovem deculli, bovem centulli, h. e. Decem, & centum assibus. Festus. [Videtur legendum Quia pro Qui.

ÆSTIMATORIUS, Adj. [τιμητικός] ut Actio æstimatoria, quæ de æstimato proponitur, quoties de nomine alicujus contractus ambigitur. Ulpian. in l. 1. D. de æstimat. action. Conveniret tamen aliquam actionem dari, daretur æstimatoria præscriptis verbis actio.
Æstimatoria exceptione agere. Pomp. in l. Si tamen. D. de Ædilit. edict.

ÆSTIMĀTOR, ōris. m. [τιμητής] Qui æstimat & considerat. Cic. 3. de Fin. 10. Et quia te æquissimum habeo eorum studiorum quæ mihi communia tecum sunt, æstimatorem & judicem. In Orat. 141. Quis tandem id justus rerum æstimator reprehenderet?
Æstimator, Qui taxat. Cic. in Pison. 89. Unus tu dominus, unus æstimator, unus venditor. Idem Paradox. 6. isti callidi rerum æstimatores prata & areas quasdam magno æstimant, &c.
Acerrimus alicujus rei æstimator. Cic. in Brut. De Cæsare & ipse ita judico (inquit Atticus) & de hoc hujus generis acerrimo æstimatore sæpissime audivi, illum omnium fere Oratorum Latine loqui elegantissime. De acerrimo æstimatore, i. e. de Cicerone.
Immodicus æstimator sui. Curt. lib. 8. 1. 22.
Parcus æstimator. V. PARCO.

ÆSTIMATIO, ōnis. f. [τιμημα, τίμησις, διατίμησις] i. e. Consideratio & Perpensio. Cic. 3. de Fin. 34. Quod pondus dignum habeat æstimatione.
Æstimatio, Taxatio. Cæs. 1. Bell. Civil. 87. Militibus æqua facta æstimatione, pecuniam pro his rebus solvit.
Æstimatio census. Non æstimatione census, verum victu atque cultu terminatur pecuniæ modus: Cic. Parad. 6.
Facere æstimationem. V. in FACIO. H. St.
Æstimationem accipere. V. ACCIPIO.
In æstimationem aliquid accipere. Cic. 13. Fam. 8. A M. Laberio C. Albinus prædia in æstimationem accepit.
Æstimatio, pro Re æstimata. Cic. 9. Fam. 16. Nunc quum tam æquo animo bona perdas, non eo sis consilio, ut quum me hospitio recipias, æstimationem te aliquam putes accipere. Etiam hæc levior est plaga ab amico, quam a debitore. Allusit ad æstimationem possessionum, quam Cæsar, pulso ex Italia Pompeio, quum Romam revertisset, per arbitros causa debitorum fieri voluerat, ut ii creditoribus facilius satisfacerent. Qua de re initio lib. 3. de Bell. Civil. his verbis: Quum fides tota Italia esset angustior, neque creditæ pecuniæ solverentur, constituit ut arbitri darentur: per eos fierent æstimationes possessionum, & rerum, quanti quæque earum ante bellum fuissent, atque eæ creditoribus traderentur. Hoc & ad timorem novarum tabularum tollendum, minuendumque, qui fere bella & civiles dissensiones sequi consuevit: & ad debitorum tuendam existimationem esse aptissimum existimavit. Hactenus Cæsar. Sueton. etiam in Julio cap. 42. De pecuniis (inquit) mutuis, disjecta novarum tabularum expectatione, quæ crebro movebatur, decrevit tandem ut debitores creditoribus satisfacerent per æstimationem possessionum, quanti quasque ante civile bellum conparassent, deducto summæ æris alieni, siquid usuræ nomine numeratum aut perscriptum fuisset: qua conditione quarta pars fere crediti deperibat. Hæc Sueton. Quum igitur Papirius ex eo Cæsaris decreto magnam a debitoribus plagam accepisset, æstimatis eorum possessionibus, non quanti venire tunc possent, sed quanti ante civile bellum fuissent: jocans Cicero: Ne credas, inquit, quum me hospitio recipias, æstimationem te aliquam accepturum. Et dixit, Æstimationem aliquam, tanquam si, Magnum aliquod damnum, dixisset. Papirius enim æstimationes, i. e. Prædia per arbitros inique æstimata a debitoribus accipiens, crediti jacturam non minimam fecerat. Deinde sequitur: Etiam hæc levior est plaga ab amico, quam a debitore. h. e. Et tamen, quod ab amico bona tua comedantur, non id tibi æque grave esse debet, atque illud est, quod debitorum causa deperdis: a quibus possessiones, quanti vendere nunquam poteris, accipiendæ tibi sunt. Idem 9. Fam. 18. Æstimationes tuas vendere non potes. h. e. Res æstimatas. significat enim possessiones per æstimationem a debitoribus acceptas. Hinc est, quod ipse Cic. quandoque dicit accipere æstimationem, pro accipere a debitore possessionem, aut rem lege Cæsaris æstimatam. ut in exemplo superiore. Et 12. Att. 21. Oviæ C. Lolii curanda sunt HS. C. negat Eros posse sine me. credo, quod accipienda aliqua sit & danda æstimatio. h. e. Accipienda mihi possessio aliqua, & domus, aut res a debitoribus meis, & ea Oviæ, cui ipse debeo, tradenda. Et posuit hic Cicero Æstimationem pro Re æstimata, æstimata, inquam, ab arbitris Cæsarianis, quanti ante civile Bellum fuisset. adde Parei Lex. Plant. p. 55.

ÆSTIMABĬLIS, e. [τιμητός] Quod æstimari potest: unde Inæstimabile, Quod nullo pretio potest æstimari. Cic. 3. de Fin. 20. Æstimabile esse dicitur, &c.

ÆSTIMIA, æ, f. Obsol. sic Æstimias Festus exponit æstimationes & in XII Tabulis, Ærisque æstimiam judicati prædicato.

ÆSTIMIUM, ii, n. Hyginus de Lim. p. 152. Ed. Goes. Possessiones pro Æstimio ubertatis assignatæ. Sæpius etiam apud Frontin. de Colon. occurrit.

ÆSTRÆUM, Oppidum Macedoniæ: &
ÆSTRÆI, Populi sunt ejus urbis incolæ, teste Ptolemæo.

ÆSTUARIUM, ÆSTUO. V. ÆSTUS.

ÆSTUS, ûs. m. [καῦσων, ζέσις, θερμός, κλύδων] Festus, Æstus solis & æstivi temporis flagrantia. Virg. 3. Georg. 331.
Æstibus & mediis umbrosam exquirere vallem.
Æstus, de calido ignis vapore dictum, qualis exit e fornace. Virg. 2. Æn. 706.
— propiusque æstus incendia volvunt. Ibib. 759.
— exuperant flammæ: furit æstus ad auras.
Æstus, ut ait Nonius, est Marinus impetus & Commotio. Vulgo Maris fluxus & refluxus. Plaut. Asin.
Quo magis te in altum capessis, æstus te in portum refert.

Virg. 1. Æn. 112. — Furit æſtus arenis. Ab hac ſignificatione legimus æſtuoſum mare.
Marinus, ſive Maritimus æſtus. Cic. 2. de Divin. 3. 4. De Nat. Deor. 2. 19.
Reciproci æſtus vis inenarrabilis. Plin. in Proœm. lib. 32. & 2. 97.
Vaſti æſtus pelagi. Catul. Argon. 64. 127.
Æſtus maris accedunt, &c. Plin. lib. 2. cap. 97. Æſtus maris accedere & reciprocare, maxime mirum: pluribus quidem modis, verum cauſa in ſole lunaque. Bis inter duos exortus lunæ affluunt, bisque remeant vicenis quaternisque ſemper horis. Et primum attollente ſe cum ea mundo, intumeſcentes: mox a meridiano cœli faſtigio vergente in occaſum, reſidentes: rurſusque ab occaſu ſubter cœli ima, & meridiano contraria accedente, inundantes: hinc donec iterum exoriatur, ſe ſorbentes. Nec unquam eodem tempore quo pridie, reflui: ut ancillante ſidere, trahenteque ſecum avido hauſtu maria, & aſſidue aliunde quam pridie exoriente: paribus tamen intervallis reciproci, ſenisque ſemper horis, non cujusque diei, aut noctis, aut loci, ſed æquinoctialibus. Hactenus Plin.
Æſtus maris creſcit, decedit, recedit. Plin. lib. 2. cap. 97. In ripa Bætis oppidum eſt, cujus putei creſcente æſtu minuuntur, augeſcunt decedente. Et cap. 98. His addit Ariſtoteles, nullum animal niſi æſtu recedente expirare.
Æſtus reciproci vis inenarrabilis. Plin. lib. 32. in procem.
Æſtus maris modici, &c. Plin. lib. 2. cap. 97. Modici luna nova æſtus, pleniore ab ea exundant, plenaque maxime fervent. Inde miteſcunt. Pares ad ſeptimam primis. Iterumque alio latere dividua augentur. In coitu Solis pares. Plane eadem Aquilonia, & a terris longe recedente, mitiores, quam quum in Auſtros digreſſa, propriore niſu vim ſuam exercet. Paulo poſt, Duobus æquinoctiis maxime tumentes, & autumnali amplius quam verno. Inanes vero bruma, & magis ſolſtitio. Veterum ſententias de maris reciprocatione recenſent Conimbric. lib. Meteor. Tract. 10. 5.
Fervet æſtu pelagus. Cic. 3. de Orat. 155.
Æſtu frangitur mare. Lucret. lib. 6. 143.
Æſtus pro Mari æſtuoſo. Virg. 2. Georg. 164.
Tyrrenusque fretis immittitur æſtus Avernis.
Æſtus ulceris. Cic. 2. Tuſc. 19.
Jamjam abſumor, conficit animam
Vis vulneris, ulceris æſtus. i. e. Ulceris inflammatio. Eodem modo calor ille febris intenſiſſimus, Æſtus quoque dicitur.
Æſtus, translatum ad Animum. Cic. de Clar. Orat. 281. Sed hunc quoque abſorbuit æſtus quidam non inſolitæ adoleſcentibus gloriæ: pro Vehementiori cupiditate & ardore quodam.
Æſtus animi. Firmic. lib. 3. cap. 5. Erunt autem ſemper tales, in æſtu animi, & in maximis neceſſitatibus conſtituti.
Inter æſtus iracundiæ fluctuare. Macrob. 4. Saturn. 2.
Magnoque irarum fluctuat æſtu. Virg. 4. Æn. 532.
Ingenii. Cic. 3. de Orat. 143. Quo quum ingreſſus eſſes, repente te quaſi quidam æſtus ingenii tui procul a terra abripuit, atque in altum a conſpectu pene omnium abſtraxit.
Conſuetudinis, Impetus, vis. Alluſio eſt ad æſtum maris. Cic. 2. de Legib. 9. Ne æſtus nos conſuetudinis abſorbeat.
Commovere æſtus belli. Lucret. lib. 5. 1434.
Et belli magnos commovit funditus æſtus. h. e. Tumultus bellicos.
Æſtus, pro Amore. Ovid. 14. Met. 352.
Ut primum valido mentem collegit ab æſtu.
Æſtus, Agitatio, & difficultas. Quintil. lib. 11. cap. 1. Illic major æſtus ubi quis pudenda queritur.
Æſtus, Dubitatio, ſolicitudo. Plin. lib. 1. epiſt. penult. ad Pompeium Falconem, Erat hic quoque æſtus ante oculos, ſi forte me appellaſſet. Idem alibi, Explica æſtum meum. i. e. Dubitationem, inquit Budæus. Pulchra ſignificatio metaphorica. In hoc æſtu periculorum, Juſtinus. V. παρὰ Βυδαίῳ, ubi exp. Ἱδρῶτι ἐῤῥύετο, ut ἴδιον, ὡς ἐνόησα. H. St. Vid. Bud. Comm. p. 331. ed. Baſ. 1530.
Anceps æſtus. Sen. Medea 12. Anceps æſtus incertam rapit. h. e. Incertus animi furor & agitatio.
Æſtus, pro Ipſa caloris vi, qualis æſtate ſolet eſſe.
Ardens æſtus. Virg. de quatuor anni partibus.
Calidi. Lucret. lib. 1. 301.
Dubius. Claud. in Ruff. lib. 1.
Fervidus. Hor. 1. Serm. 1. 38.
Gravem æſtum ſolari fluviis. Hor. 2. Carm. 5. 7.
Horriferi. V. Eructare æſtus horriferos, in ERUCTO.
Ignavi. Ab effectu, quod Ignavos homines reddant. Ovid. 7. Met. 529.
Incenſos æſtus avertere. i. e. Febrem. Virg. 3. Georg. 459.
Letiferi. Ovid. 7. Met.
Medii, h. e. Meridies, quo tempore ſol ardet maxime. Virg. 3. Georg. 331.
Muſtulentus. Plaut. Moſt. 4. 2. 90. Muſtulentus æſtus nares attigit. Joco dictum de vapore vini recentis & muſtei.
Nebuloſus, V. NEBULA.
Rabidi æſtus. i. e. Calores. Auſon. 3. Sect. 3. ad Paulinum Epiſt.
Rapidus. Virg. 2. Ecl. 10.
— & rapido feſſis meſſoribus æſtu
Allia, ſerpyllumque, herbas contundit olentes. Ubi Servius, Rapido æſtu, Vehementi & ferventi.
Sicci. Columel. de cultu hortorum, lib. 10.
Sidereus. Ovid. 6. Met. 341. h. e. Solis ardores.
Steriles. Claud. in ſec. Conſ. Hon. 277.
— ſteriles juvat ire per æſtus.
Torrens. Plin. lib. 8. cap. 12. Elephantis frigidiſſimum eſſe ſanguinem, ob id æſtu torrente præcipue a draconibus expeti.
Tremulus. Lucret. lib. 6. 875.
Validus. Ovid. 14. Met. 352.
Exæſtuare æſtus. Lucret. lib. 6. 816. & 2. 1136.
Hos igitur tellus omnes exæſtuat æſtus. i. e. Ebullit & efflat.
Æſtu, febrique jactari. Cic. 1. in Catil. 31. Sæpe homines ægri, morbo gravi, quum æſtu febrique jactantur, ſi aquam gelidam biberint, prius relevari videntur: deinde multo gravius vehementiusque afflictantur.
Inſinuare æſtum. Lucret. lib. 6. 859. de Sole.
Laborare æſtu. Columel. lib. 4. cap. 24.
Relevare æſtus. Ovid. 3. de Arte Am. 697.
Secare. Virg. 8. Æn. 674.
Et circum argento clari delphines in orbem
Æquora verrebant caudis, æſtumque ſecabant. h. e. Maris agitationem. Servius naturalem rem oſtendit. Nam ſemper mare turbatur, quum delphines apparuerunt.
Solari æſtum fluviis. V. Gravem æſtum ſolari fluviis.
Solvi æſtu. Lucret. lib. 1. 493.
Suſtinere æſtus. Ovid. 1. Met. 228.
Torrens æſtu terra. Columel. lib. 4. cap. 19.
Æſti, pro Æſtus. Pacuv. Chryſ. Æſti forte ex arido. Nonius.

ÆSTUARIUM, ii. n. denom. Æſtuaria (ut Strabo ait) ſunt Loca quæ marinis aquis referta ſunt ex inundationibus pelagi, per quas ſæpe in mediterranea fluviorum inſtar navigantes aſcendunt: aliquando non niſi nando tranſiri poſſunt, a Græcis ἀνάχυσις, h. e. Inundatio dicitur. Feſtus ait eſſe omnia, qua mare viciſſim tum accedit, tum recedit. Cæſ. 2. Bell. Gall. 28. Majores natu, quos una cum pueris mulieribusque in æſtuaria ac plaudes collectos dixeramus. Plin. lib. 5. cap. 1. Affunditur autem huic æſtuarium e mari flexuoſo meatu. De ejusmodi æſtuariis intelligitur Virgilii periphraſis in 2. Georg. 480.
— qua vi maria alta tumeſcunt
Obicibus ruptis: rurſusque in ſeipſa reſidunt. Ubi Servius, Æſtuaria Oceani accipimus, qua per Gallias & Hiſpanias in infinitum erumpit, contempta lege riparum, ad quas rurſus recurrit.
Æſtuarium, Quo vapores exhalantur, i. e. emittuntur, ſive ſit hiatus naturalis, ſive foſſa manufacta: quod & Vaporarium & ſpiraculum dici poteſt. Vitruv. lib. 8. cap. 7. Lucerna accenſa demittatur: quæ ſi permanſerit ardens, ſine periculo deſcendetur. Sin autem eripietur lumen vi vaporis, tunc ſecundum puteum dextra ac ſiniſtra effodientur æſtuaria, ita (quemadmodum per nares) ſpiritus ex æſtuariis diſſipabuntur. Eandem ſententiam, ſed brevius habet Plin. l. 31. c. 3.
Æſtuaria erant Meatus ab hypocauſto perpetui unde calores occulti in cameras Caldariorum ipſorum penetrabant. Quod tetigit Stat. 1. Syl. 5. 58.
— ubi languidus ignis inerrat
Ædibus, & tenuem volvunt hypocauſta vaporem. Baccius de Therm. Vet. cap. 9.

ÆSTUO, [καυσοῦμαι] āre. Æſtu fervere, & quaſi Calore ſuffocari. Juven. 3. Sat. 103. — ſi dixeris, æſtuo, ſudat. Cic. 2. Tuſc. Itemque Lycurgi, laboribus erudiunt juventutem, venando, currendo, eſuriendo, ſitiendo, algendo, æſtuando. Columel. Ut a ſole æſtuante uvæ & a ventis protegantur.
Æſtuare, Exhalare: h. e. Emittere calidum vaporem, qui æſtus dicitur. Virg. 6. Æn. 297.
Turbidus hic cœno, vaſtaque voragine gurges
Æſtuat: atque omnem Cocyto eructat arenam. Sic, Fornax æſtuare dicitur.
Aër æſtuat. Propert. lib. 2. 29.
Caloribus æſtuare. Columel. l. 4. cap. 8.
Deſiderio. Cic. 7. Fam. 18. Sed magis ut deſiderio noſtri te æſtuare putarem. i. e. Vehementer me deſiderare: quaſi Cum quodam animi æſtu, i. e. fervore.
Dies æſtuat. Lucan. lib. 1. 16.
Humor. Virg. 4. Georg. 308.
Interea teneris tepefactus in oſſibus humor
Æſtuat.
Ignis. Virg. 4. Georg. 269.
Æſtuat ut clauſis rapidus fornacibus ignis.
Mare. i. e. Agitatur. [κυμαίνει, θράσσει] Curt. Æſtuare ſemper fretum quoque arctius volutetur inter inſulam & continentem, hoc acrius furere.
Æſtuare, [ἰλιγγιᾶν] Angi, & cum ægritudine animi ſollicitum & perturbatum eſſe. Cic. de Aruſp. Reſp. 2. Exanguis atque æſtuans ſe e curia proripuit cum quibusdam fractis jam atque inanibus minis. Tralatio ducta a maris æſtibus nunc accedentibus, nunc recedentibus. [Potius ab æſtu & ſudore laborantium in aliq. re.
Æſtuare in aurum. Claud. in Eutrop. lib. 1.
Iſte nec Eunuchis placidus, ſed pejus in aurum Æſtuat.
Pudor æſtuat in corde. Virg. 10. Æn. 870.
Inſolenter æſtuare. Catul. 22.
Lenius. Ovid. 9. Met. 764.
Æſtuare & tergiverſari. Cic. pro Flacc. 47. Hunc æſtuantem & tergiverſantem judicio ille perſequitur.
Cupiditatibus æſtuare. Firmic. lib. 3. cap. 8.
Dubitatione. Cic. 4. Verr. 74. Itaque æſtuabat dubitatione, verſabat ſe in utranque partem, non ſolum mente, verumetiam corpore.
Æſtuare invidia. Salluſt. Cat. C. 32. Nanque pleraque nobilitas invidia æſtuabat.

ÆSTUANS, antis. Partic. [κυμαίνων] Catul. 58. Animo æſtuante rurſus reditum ad vada retulit.
Æſtuantia refrigerare. Plin. lib. 17. cap. 4.

ÆSTUABUNDUS, Adj. Idem. Pallad. 11. 17.

ÆSTUATIO, ōnis. f. [κύμανσις] ut Æſtuatio urbanorum civium. Plin. lib. 18. cap. 1. Quorum æſtimatione & gaudio nos quoque relictis æſtuationi ſuæ iſtis hominum turbis, pergamus excolere vitam. i. e. Vehementibus deſideriis & cupiditatibus. hic vero tres MSS. Libri Exultioni habent, Harduino teſtante.

ÆSTUŌSUS, Adj. [πνιγώδης, καυσώδης, θερμώδης] Quod æſtu, i. e. calore plenum eſt. Columel. lib. 11. c. 2. Septimo Cal. Auguſtas Canicula apparet, caligo æſtuoſa.
Æſtuoſus Auſter, Vulturnus & Favonius. Plin. lib. 2. cap. 47.
Æſtuoſa & pulverulenta via iter conficiebam. Cic. 5. Att. 14.
Calabria æſtuoſa. Hor. 1. Carm. 31. 5.
Caligo æſtuoſa. V. ÆSTUOSUS.
Cœlum æſtuoſum. Columel. lib. 4. Cœlum neque nivale vinea, nec rurſus æſtuoſum deſiderat.
Freta. Hor. 2. Carm. 7. 16. Ob æſtus maritimos.
Impotentia. Hor. Epod. 16. 62.
Jupiter. h. e. Jupiter Ammon, ad cujus oraculum in Libya Cyrenaica, Auſtro flante, ſic agitantur & æſtuant arenæ, ut mare fluctibus. Authores Pinius, Mela, Solinus, Catullus 7. Epig.

Locus.

Locus. Celf. lib. 8. Locis tamen æstuosis facilius invenitur. i. e. Regionibus calidioribus.
Syrtes. Hor. 1. Carm. 22. 5. Sive per Syrtes iter æstuosas. Ubi Acron, Æstuosas, i. e. Procellosas, aut Nimio sole ferventes. Unde Virg. 4. Æn. 41. — & inhospita Syrtis. Lambinus vero, Æstuosas, inquit, vocat, propter æstus maris accedentes & recedentes.
Animal æstuosissimum. Columel. lib. 7. cap. 10. de sue.
Dies æstuosissimi. Plin. lib. 34. Non fit hoc nisi æstuosissimis diebus circa Canis ortum.
ÆSTUOSE, Adv. Plaut. Bacch. 3. 3. 67. Acerrime atque æstuose absorbet.
Æstuosius. Hor. Epod. 3. 18.
Nec munus humeris efficacis Herculis
Inarsit æstuosius. Sunt qui pro Adj. habent.
ÆSTĬFER, ĕra, ĕrum. [πνιγοφόρος, καυματοφόρος] Virg. 2. Georg. 352.
Hoc ubi hiulca siti findit Canis æstifer arva. Æstiferum canem vocat, quod Æstum afferat, i. e. Calorem vehementissimum. Cic. in Arat.
Æstiferos validis erumpit flatibus ignes. Ibid.
Æstifer est pandens ferventia sidera Cancer.
Æstifer, h. e. Æstum ferens, seu patiens. Lucan. lib. 1. 206.
— sicut squallentibus herbis
Æstiferæ Libyes viso leo comminus hoste. Stat. 3. Sylv. 3. 91.
— quod messibus Afris
Verritur, æstiferi quicquid terit area Nili.
Campi æstiferi. h. e. Æstum ferentes, seu patientes. Sil. Ital. l. 1. 194.
Æstifer ignis. Lucret. lib. 1. 663.
Æstifer ignis uti lumen jacit, atque vaporem.
ÆSYĔTES, æ. Viri proprium. Ex hujus sepulcro ad Trojam extructo speculabatur Polites quid in suis navibus facerent Græci Trojam obsidentes. Homer. 2. Iliad. Strab. lib. 13.
ÆSYMA, Αἴσυμα Stephano, Urbs Thraciæ, patria Castianiræ, ex qua Priamus Gorgythionem suscepit, qui in bello Trojano ab Ajace fuit interfectus. Homer. 8. Iliad. 304.
ÆSYMNĒTÆ, [Αἰσυμνῆται] dicebantur apud Græcos qui parem regiæ dignitati potestatem habebant: a quo nomine, Dictatoris imperium traxisse originem creditur. V. plura apud Alex. ab Alex. l. 4. c. 23. [Translatum id nomen postea ad Agonothetas, ut docuit Ant. van Dale Diss. de Agonothetis &c. quæ est VII. Syntagmatis doctiss. C. 1. p. 516.
ÆSYMNIUS, Viri Megarensis nomen & ejusdem nominis tumulus. Pausan. in Attic.
ÆSYMNUS, Unus e principibus Græcorum ab Hectore interfectus, teste Homer. 11. Iliad. 303.
ÆSYRMUS, Urbs Thraciæ, teste Homer. 8. Iliad.
ÆTA, Colchorum rex, Medeæ & Absyrti pater. V. AEETA.
ÆTAS, ātis. f. [ἡλικία] ab Ævo deducitur, quasi Ævitas.
Ætatem Varro divisit in infantiam, pueritiam, adolescentiam, juventam, senectam: quarum tamen singulæ trifariam dividuntur, ut prima pars viridis sit, deinde adulta, postea præceps. Hinc est quod Virgilius ait,
— viridisque juventa. Serv. in 5. Æn. 295. Alii aliter descripserunt, de quibus Censorin. de Die Natal. cap. 14.
Ætates sic finivit Servius Tullius rex, quum census faciendi gratia, illas quinque classes populi Romani instrueret, ut pueros esse existimaret, qui minores essent annis septendecim. Inde ab anno decimoseptimo, quos idoneos jam esse reipublicæ arbitraretur, milites scripsit: eosque ad annum quadragesimumsextum juniores dixit, supraque eum numerum seniores appellavit. Author Tubero l. 1. Histor. apud Gell. l. 10. c. 28.
Ætas infirma puerorum, puellarum, senioque confectorum hominum. l. 122. D. de legat. 1.
Ætas ædificiorum. l. 58. D. de legat. 1.
Ætas in vino. Plin. lib. 23. cap. 1. Sua cuique ætas vino gratissima, hoc est, media. unde Ætatem ferre, & Pati ævum, dicitur de fructibus non fugientibus. Budæus.
Ætas pro Hominibus in ætate degentibus. Ovid. 2. Met. 418.
Quum subit illa nemus, quod nulla ceciderat ætas. h. e. Nullius ætatis homines.
Ætas, pro Juventute. Cic. 7. Verr. Erat ea navis plena juventutis formosissimæ, plena argenti facti atque signati. Paulo post, Si qui senes aut deformes erant, eos in hostium numero ducit: qui aliquid formæ, ætatis, artificiique habebant, abducit omnes.
Or. in Salust. extr. omnium cubiculorum in ætate pellex, pro Prima ætate. H. St. V. & Cort. ad l.
Ætas, pro Solo anno interdum ponitur. Varr. Ætatem vix decimam ingressus. Virg. 3. Georg. 190.
At tribus exactis, ubi quarta accesserit ætas,
Carpere mox gyrum incipiat. Serv. i. e. Quartus annus. Nam Ætatem plerunque generaliter dicimus pro Anno, pro triginta, pro centum, pro quovis tempore.
Ætas, pro Tempore. Plin. lib. 12. cap. 1. Hoc actum circa urbis captæ ætatem. Sic usitate, Nostra ætate dicimus, pro Nostro tempore.
Ætas, pro Seculo, i. e. Centum annis. Cic. de Senect. 31. Tertiam enim jam ætatem hominum vivebat. De Nestore dictum, qui secundum poetas trecentos annos vixit. unde ipse apud Ovid. sic ait 12. Met. 187. — vixi
Annos bis centum: nunc tertia vivitur ætas.
Ætas pro 30. annis. Hor. Epod. 16. 1.
Altera jam teritur bellis civilibus ætas. γενεὰ est, quæ appellatur Græcis, 30. annorum, ut Lambinus Torrentiusque demonstrant. Statius etiam pro Die ponit 3. Theb. 562.
— quid crastina volveret ætas,
Scire nefas homini.
Ætas, pro Vita hominis frequenter & venuste accipitur. Est autem pars pro toto, per synecdochen: quia ætates sunt vitæ partes. Plaut. Rud. 4. 7. 10.
— in ætate hominum plurimæ
Fiunt transennæ, ubi decipiuntur dolis.
Ætas item aliter accepta. Virg. 8. Æn. 200.
Attulit & nobis, aliquando optantibus ætas
Auxilium, adventumque dei. h. e. Beneficium temporis, ait Servius. Nos vulgo tempus vocamus.
Cursus ætatis. Cic. de Senect. 33. Cursus est certus ætatis, & via una naturæ, eaque simplex: suaque cuique parti ætatis, tempestivitas est data.
Fabulam ætatis peragere. Cic. de Senect. 64. Quæ sunt igitur voluptates corporum cum authoritatis præmiis comparandæ? quibus qui splendide usi sunt, ii mihi videntur fabulam ætatis peregisse, nec tanquam inexercitati histriones in extremo actu corruisse. Congruenter autem vitæ tempora fabulis comparantur: quia sicut fabula quinque actibus constat, ita hominis vita quinque ætatibus seu gradibus.
Fata ætatis implere. Ovid. 6. Epist. 36.
Fervor ætatis. Cic. de Senect. 45. Epulabar igitur cum sodalibus omnino modice, sed erat tamen quidam fervor ætatis: qua progrediente, omnia fiunt etiam in dies mitiora.
Flexus. Cic. 1. de Orat. 1. Si infinitus forensium rerum labor, & ambitionis occupatio, decursu honorum & ætatis flexu constitisset.
Flore ætatis frui. Lucret. lib. 4. 1094.
Florem ætatis tangere. Lucret. lib. 3. 771.
Quove modo poterit pariter cum corpore, quoque
Confirmata cupitum ætatis tangere florem
Vis animi.
Florem ætatis pervadere. Lucret. lib. 1. 556.
Freta ætatis, Fervores ætatis. Lucret. lib. 4. 1024.
Homo id ætatis, id ætatis sumus, pro Ejus ætatis. Cic. 6. Fam. 20. Ita viximus, & id ætatis jam sumus, ut omnia quæ non nostra culpa nobis accidant, fortiter ferre debeamus. V. & 3. Verr. 66. & 4. 37.
Homo ætatis suæ, Qui major annis est. Modestinus in l. ex duobus. D. de negot. gestis. Ex duobus fratribus, uno quidem suæ ætatis, altero vero minore annis: quum haberent communia rustica prædia, &c.
Idem ætatis, pro Ejusdem ætatis. Tacit. 13. Ann. 16. Mos habebatur principum liberos, cum cæteris idem ætatis nobilibus, sedentes vesci in aspectu propinquorum.
Gravitas. Cic. de Senect. 33.
Imbecillitas ætatis. Cic. ad Brut.
Infirmitas. Cic. 16. Att. 5. Si quæ minus antea propter infirmitatem ætatis, &c.
Lanuginis primæ ætas. h. e. Juventus in qua barba incipit pubescere. Ovid. 21. Epist. 85.
Quid mirum, si me primæ languinis ætas
Abstulit, atque anni, quos vir amare potest?
Lubricum. V. LUBRICUS.
Maturitas. Cic. 4. Fam. 4. Etsi abest maturitas ætatis tamen personare aures ejus hujusmodi vocibus non est inutile.
Peractio. Cic. de Senect. 86. Senectus autem peractio ætatis est, tanquam fabulæ.
Robur ætatis quam maturrimum. Tacit. 13. Ann. 29.
Ruina. Ovid. 1. de Pont. 5. 6.
Nec me si subito videas cognoscere possis:
Ætatis facta est tanta ruina meæ.
Spatium. Cic. de Senect. 60. de Valerio Corvino. Itaque quantum spatium ætatis majores nostri ad senectutis initium esse voluerunt, tantus illi cursus honorum fuit.
Spatium vetustum. Lucret. lib. 2. 1171.
Specie ætatis uti. Ovid. 5. Fast. 353.
Et monet ætatis specie, dum floreat, uti:
Contemnunt spinam quum cecidere rosæ.
Tempus ætatis. Cic. de Senect. 69. Breve tempus ætatis satis est longum ad bene honesteque vivendum.
Tempus extremum. Cic. de Senect.
Temporis futuri ætas. Ovid. 15. Met. 835.
Tempus infinitum ætatis. Cic. 2. de Fin. 88. Quum enim summum bonum in voluptate ponat, negat infinito tempore ætatis voluptatem fieri majorem, quam finito atque modico.
Tempus nostrum ætatis. Cic. 3. Q. frat. 5. Angor, mi suavissime frater, angor, nullam esse remp. nulla judicia; nostrumque hoc tempus ætatis, quod in illa authoritate Senatoria florere debet, aut forensi labore jactari, aut domesticis literis sustentari.
Tempora ætatis queri. Propert. lib. 1. 7. 8.
Tempus ultimum ætatis. Cic. 2. de Fin. 87. Neque expectat ultimum tempus ætatis.
Ver breve ætatis. Ovid. 10. Met. 85. — citraque juventam
Ætatis breve ver, & primos carpere flores.
Adulta ætate filius, apud Cic. V. ADULTUS.
Affecta ætas. V. AFFECTUS.
Annua ætas. Plin. lib. 8. cap. 40.
Avida. Senec.
Et quicquid avida per tot annorum gradus
Abscondit ætas.
Aurea. Ita enim fuit appellata, quod optimis moribus illo tempore quo Saturnus regnavit, homines floruerint. De ætate aurea, argentea, &c. Hesiodus, cæterique poëtæ passim. Ovid. 1. Met. 89.
Aurea prima sata est ætas, quæ vindice nullo
Sponte sua sine lege fidem rectumque colebat.
Bona, pro Adolescentia: quæ videlicet felicior vitæ pars existimatur. Cic. de Senect. Quod si ipsis voluptatibus bona ætas fruitur, libentius primum parvulis fruitur rebus. Et Hor. 2. Epist. 2. 216.
Constans. Cic. de Senect. 33. Ut enim infirmitas puerorum, & ferocitas juvenum, & gravitas jam constantis ætatis: sic senectutis maturitas naturale quiddam habet, quod suo tempore percipi debeat.
Sic ibidem, Num ea jam constans requirit ætas? Quæ Media dicitur. H. St. [Locum Cic. non invenimus.
Consularis ætas. V. Consularis in CONSUL.
Crastina. Stat. 3. Theb. 562.
— quid crastina volveret ætas,
Scire nefas homini.
Decrepita. V. Provecta ætas.
Dura. Hor. 1. Carm. 35. 35. i. e. Ferrea.
Edax. Lucan. lib. 7. 397.
Non ætas hæc carpsit edax.
Effœta. Stat. 6. Theb. 252.
Extrema. Cic. de Senect. 46. Hujus extrema ætas in hoc beatior quam media, quod authoritatis plus habebat, laboris minus.
Ferox. Hor. 3. Carm. 5. 13.
Firmam ætatem dici putat Galenus, eorum qui mediam consistentiæ seu vigoris ætatem, & senectutis agunt: quum jam crescendi ætas & tempus

pus excessit, necdum tamen senectutis sensus ullus notabilis comparet. Ex Cæl. Antiq. Lect. 26. 20.
Flexibilis. Cic. ad Brut. 18. Videtur enim esse indoles: sed flexibilis ætas: multique ad depravandum parati.
Florens. Cic. de Senect. Temeritas est videlicet florentis ætatis, prudentia senectutis.
Fœcunda. Claud. 8. Paneg.
Crescite virtutes, fœcundaque floreat ætas.
Futilis. Sil. lib. 16. 655. Puer ille, & futilis ætas, Imbellesque anni &c.
Grandior. Cic. 5. Philipp. 47. & Ovid. 6. Met. 28.
Heroicæ. Cic. 5. Tusc. 7. Heroicis etiam ætatibus Ulyssem & Nestorem accepimus & fuisse & habitos esse sapientes.
Imbecilla. Hor. 2. Serm. 2. 86.
Accedent anni, tractari mollius ætas
Imbecilla volet. h. e. Senilis.
Impensa labori. Lucan. lib. 2. 569.
— ætasque impensa labori Dant animos?
Impia. Hor. Epod. 16. 9. hominum scil. impiis moribus.
Improvida puerorum. Lucret. lib. 1. 938. & Cic. 5. Tusc. 62.
Incuriosa suorum. Tacit. in Vita Agricolæ, Clarorum virorum facta moresque posteris tradere, antiquitus usitatum, ne nostris quidem temporibus, quanquam incuriosa suorum ætas omisit. i. e. Suos nihil curans.
Inertior. Ovid. 4. Trist. 7. 3.
Jam subeunt anni fragiles, & inertior ætas.
Inferior. Cic. 4. Acad. i. e. Junior, & Posterior. De Democrito, Quis hunc philosophum non anteponit Cleanthi, Chrysippo, reliquisque inferioris ætatis?
Infirma. Ovid. 6. Fast. 599. Quintil. lib. 1. cap. 3. & Cic. 5. de Fin. 43.
Integra. Ter. And. 1. 1. 4. Egregia forma atque ætate integra. Ut Virg. 9. Æn. 255. — integer ævi Ascanius. Nos Florem ætatis non inepte appellamus.
Invida ætas. Hor. 1. Carm. 11. 7.
— dum loquimur, fugerit invida Ætas.
Irrevocabilis ætas præterita. Lucret. lib. 1. 469.
Justæ ætatis homo. Ulp. in l. cum filiofam. ad finem. D. de legat. 3.
Lacrymabilis. Stat. 2. Sylv. 1. 139. Scil. puerilis:
Non te forma movet, non te lacrymabilis ætas.
Lasciva. Hor. 2. Epist. 2. 216.
Legitima ætas ad petendum magistratum. Liv. 3. Decad. lib. 5.
Longa ætas magistra. Ovid. 5. Epist. 96. Quintil. lib. 1. cap. 8. Longa ætas spatium dabit.
Lubrica. Claud. de Rapt. Proserp. 226.
Mala ætas, pro Senectute. Afran. Vopisco.
Si possent homines delinimentis capi,
Omnes haberent nunc amatores anus.
Ætas, & corpus tenerum & morigeratio,
Hæc sunt venena formosarum mulierum.
Mala ætas nulla delinimenta invenit. Nonius. & Hor. 2. Epist. 2. 216.
Matura. Claud. de Sext. Conf. Hon. 557.
Maturissima. ad Heren. lib. 4. 26. Hi sapienter faciunt, qui adolescentes maxime castigant: ut quibus virtutibus omnem vitam tueri possint, eas in ætate maturissima velint comparare.
Mavortia. Claud. de Bell. Get. 35.
Media. Plaut. Aul. 2. 1. 37.
Militaris, pro Robusta & apta ad militiam. Liv. Nec ullo jam qui militaris ætatis esset, non aut cæso, aut fugato. Pro Anno, quo militare solebant Romani, qui erat decimus septimus.
Pro Juvenibus. Liv. 25. 5. Igitur non militaris modo ætas, aut viri tantum, sed fœminæ quoque puerique supra animi corporisque vires adsunt.
Mobilis. Virg. 3. Georg. 165. — viamque insiste domandi:
Dum faciles animi juvenum, dum mobilis ætas.
Mollis. Ovid. 1. de Arte Am. 10.
Sed puer est, ætas mollis, & apta regi.
Mollior luxu. Claud. de Bell. Get.
Nescia simulandi. Quintil. lib. 1. cap. 3.
Nobilis. Claud. 22. Epig.
Nubilis. Claud. 1. Pr. Conf. Stil. 69.
Obnoxia injuriæ. Quintil. lib. 1. cap. 3.
Omnis ætas. Tacit. 6. Ann. 19. Jacuit immensa strages, omnis sexus, omnis ætas, illustres, ignobiles, dispersi aut aggregati.
Otiosa & quieta. Cic. de Senect. 82. Nonne melius multo fuisset, otiosam ætatem & quietam sine ullo aut labore aut contentione traducere?
Opportunissima. Cic. 7. Fam. 7. Imperatorem liberalissimum, ætatem opportunissimam, commendationem certe singularem habes. h. e. Commodissimam, & quæ muniis publicis adhuc probe vacare possit.
Perpetuam ætatem reperire. Lucret. lib. 3. 999.
Postera. V. Præsens ætas.
Prætextata. Gell. lib. 1. cap. 23. h. e. Ætas pueritiæ. Vide PRÆTEXTATUS.
Prætoria, qua quis Præturam poterat petere, sive Annus quadragesimus.
Præsens. Hor. 2. Epist. 2. 42. — veteresne poetas,
An quos & præsens, & postera respuit ætas.
Pretiosior. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 2. 185.
— illic pretiosior ætas, Aurea progenies habitat.
In prima ætate pudoris. Quintil. lib. 1. cap. 2. 4.
Puellaris. Quintil. lib. 6. in procem.
Robusta. Ulpian. in l. Si maritus sit. §. lex Julia. D. ad leg. Juliam de adulter.
Robustior. Claud. 7. Paneg. & Cic. 5. Philipp. 45.
Senatoria. Tacit. 3. Hist. 9. Magnam eo die pietatis eloquentiæque famam Vipsanius Messala adeptus, nondum senatoria ætate.
Senecta ætate. Plaut. Senecta ætate qui factus est puer. pro, In senectute. V. SENECTUS.
Senior. Sen. OEth. 4.
Sera. Ovid. 1. de Arte Am. 65.
Seu te forte juvat sera, & sapientior ætas.
Simplex, h. e. Juvenilis. Stat. 9. Theb. 878.
Strenua. Ovid. 1. Amor. 15. 3.
Superior. Cic. de Senect. 62.

Teneris ætatibus utilis. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Uberior. Ovid. 1. Met. 207.
Velox. Stat. 2. Achil. 80.
Vetus. Ovid. 5. Met. 96. V. mox Volatilis.
At vetus illa ætas, cui fecimus Aurea nomen.
Vinosior. Ovid. 3. Fast. 785.
Viridis ætas. Plin. 1. Epist. 12.
Volatilis ætas. Ovid. 10. Met. 519.
Labitur occulte fallitque volatilis ætas,
Et nihil est annis velocius.
Accedit ætas vino, quum inveterascit. V. ACCEDO.
Accedit illi plus ætatis. Cic. 1. de Orat. 254. Solet idem Roscius dicere, se quo plus sibi ætatis accederet, eo tardiores tibicinis modos, & cantus remissiores esse facturum.
Accipere ætatem. V. ACCIPIO.
Adimere ætatem vino. Plin. lib. 23. cap. 1. Jam & patresfamilias ætatem ademere vinis, quæ per se cariem traxere.
Adolevit ætas. contrar. Vergit. Tacit. 2. Ann. 43. Nam suam ætatem vergere: Drusi nondum satis adolevisse.
Agere ætatem desidiose. Lucret. lib. 4. 1130.
Agere ætatem in aliquo loco, vel in re aliqua. Cic. in Bruto 172. Quum ætatem ageret Athenis. Idem 2. de Legib. 3. Hic fere ætatem egit in literis.
Agere ætatem. Cic. 5. Tusc. 77. In India qui sapientes habentur, nudi ætatem agunt.
Agere ætatem regio cultu. Sallust. in Catil. Alios divites esse, ut regio cultu ætatem agerent.
Acta ætas, vel Exacta, pro Extrema senectute, quæ Decrepita dicitur: quia tunc vitæ tempus propemodum exactum est, i. e. Finitum. Cic. ad Brut. 2. De me possum idem, quod Plautinus pater in Trinum. 2. 2. 38. Mihi quidem ætas acta ferme est, tua istuc refert maxime. Liv. Exacta ætate Camillus. i. e. Senio confectus. V. mox Exacta ætas.
Ætas quiete & pure & eleganter acta. Cic. de Senect.
Ætas ante acta. Lucret. lib. 1. 235.
Antecellere ætate. Cic. de Senect. 64. Multa in nostro collegio præclara sunt: sed hoc in primis, quod ut quisque ætate antecellit, ita sententiæ principatum tenet.
Anteire aliquibus ætate. Cic. 1. Tusc. 5. Nam Galbam, Africanum, Lælium, doctos fuisse traditum est: studiosum autem eum qui iis ætate anteibat, Catonem.
Calens ætate. Ovid. 3. de Arte Am. 571.
Ista decent pueros ætate & amore calentes.
Coacescit ætas. Cic. de Senect. C. 18. extr. Ut enim non omne vinum, sic non omnis ætas coacescit.
Composita ætas. Tacit. 13. Ann. 1. Virum ætate composita, insontem, nobilem.
Confectus ætate. h. e. Valde senex. Virg. 4. Æn. 599.
— confectum ætate parentem. Cic. 2. in Catil. 20. Tertium genus est ætate jam confectum.
Confirmata. Cic. 10. Fam. 3. Ego, Plance, necessitudinem constitutam habui cum domo vestra ante aliquanto quam tu natus es: amorem autem erga te ab ineunte pueritia tua, confirmata jam ætate familiaritatem, cum studio meo, tum judicio tuo constitutam.
Consumere ætatem multo labore & studio. Quintil. lib. 2. cap. 20.
Conterere ætatem in re aliqua. Cic. 1. de Legib. 5. Ut nollent ætatem in litibus conterere.
Corroborata. Cic. pro Cœlio, Et interdum multas vias adolescentiæ lubricas ostendit, quibus illa insistere aut ingredi sine casu aliquo aut prolapsione vix posset: & multarum rerum jucundissimarum varietatem dedit, qua non modo hæc ætas, sed etiam jam corroborata caperetur. Hæc ætas, i. e. Adolescentia.
Decursa. Cic. pro Quint. Quam honestatem in judicium tuum prope acta jam ætate decursaque attulit.
Deficit me ætas. Ovid. 12. Met. 448.
Deflectere ætatem. Cic. 9. Att.
Degere ætatem. Lucret. lib. 3. 508.
Degere tempus ætatis. Cic. de Senect.
Degere omnem ætatem sine dolore. Cic. 2. de Fin. 118.
Degere ætatem cum aliquo, i. e. Vivere. Plaut. Sic Ætatem agere, exigere, ducere dicimus.
Devexa ætas a laboribus ad otium. Cic. 9. Att. Et (ut verum loquar) ætas jam a diuturnis laboribus devexa ad otium, domesticarum me rerum delectatione mollit.
Ducere ætatem. Hor. 2. Epist. 2. 202.
Est ea ætate. Cic. pro Cluent. Idem pro C. Rabir. Huic quidem afferet aliquam deprecationem periculi, ætas illa, qua tum fuit.
Emendare ætatem. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Emoritur ætate spes in pueris. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Exacta ætas. Cic. pro Rosc. Com. Quum illis exactæ ætatis severissime fructum quem meruerunt retribuam.
Exacta ætate est. Cic. de Senect. 66. M. quidem Valerium Corvinum accepimus ad centesimum annum vitam produxisse, quum esset exacta jam ætate in agris.
Excessit illi ætas ex magisterio tuo. i. e. Desiit esse sub ferula tua.
Extinguitur ætas. V. Senescit ætas.
Fessa ætas. Tacit. 1. Hist. 12.
Firmata. Cic. pro Cœlio, 43. Virg. 4. Ecl. 37.
Hinc ubi jam firmata virum te fecerit ætas.
Florere ætate. Virg. 7. Ecl. 4.
Ambo florentes ætatibus, Arcades ambo.
Formare ætatem. Quintil. lib. 1. cap. 3.
Frangitur ætas, V. Senescit ætas.
Fugiens ætas. Catull.
Ne fugiens seclis obliviscentibus ætas.
Gerere ætatem cum aliquo. Cic. 4. Fam. 5. Ut cum aliquo adolescente primario conjuncta, ætatem gereret. In correctioribus tamen libris legitur, Ageret. q. V.
Habere satis ætatis. Cic. pro Rosc. Com. 149.
Ingravescens ætas. Cic. 2. Fam. 7. Quare hoc animo in nos esse debebis, ut ætas nostra jam ingravescens, in amore atque in adolescentia tua conquiescat. V. & de Senect. 6.

Iniens ætas, i. e. Initium adolefcentiæ, Primi anni pubertatis, Prima adolefcentia. Cic. 2. Off. 121. Ineuntis enim ætatis infcitia, fenum prudentia regenda eft. Ineuntem autem ætatem, Adolefcentiam vocaverunt antiqui, quod hæc fit veluti cognitionis fui ipfius initium.
Mutare ætatem. Quintil. lib. 1. cap. 3.
Numerare. Propert. lib. 3. 7. 17.
Obtinere. V. OBTINEO.
Præcipitata ætas, pro Senili & vergente. Cic. 11. Fam. 28. An quod adolefcens præftiti, quum etiam errare cum excufatione poffem, id nunc ætate præcipitata commutem? Præcipitata, quod jam videatur quodammodo præceps in fatum ruere, ut ait Virgilius.
Præcurrere aliquem ætate. Cic. in Orat. 176. Horum uterque Ifocratem ætate præcurrit. h. e. Ifocrate major natu fuit. [Vel potius tempore fuperior.
Præterita ætas. Cic. de Senect. 5. Præterita enim ætas quanvis longa, quum effluxiffet, nulla confolatione permulcere poffet ftultam fenectutem.
Procedere ætate usque ad. Cic. de Senect. 30. Livius usque ad adolefcentiam meam proceffit ætate. h. e. Vixit, vitam produxit usque, &c.
Progrediens ætas. V. Fervor ætatis.
Progreffa ætas. Sueton. in Claud. Cæf. cap. 2.
Progreffus ætate. Cic. de Senect. 33. Nifi forte adolefcentes, pueritiam: paulum ætate progreffi, adolefcentiam debeant requirere.
Provecta. Cic. 1. Tufc. 94.
Provectus ætate. Cic. de Senect. Eum colere cœpi non admodum grandem natu, fed tamen jam ætate provectum.
Prudentiores ætate reddimur. Sumptum ex illo Telemachi apud Homer. 2. Odyff. — eram adhuc puer: aft ubi jam fum
Grandior, & reddit me aliorum oratio doctum,
Ipfeque grandefcit mi animus. Ex Eraf. Chiliad.
Senefcit ætas. Cic. de Senect. 39. Ita fenfim fine fenfu ætas fenefcit.
Succedit ætas ætati. Cic. 11. Philipp. 39. Nihil enim femper floret: ætas fuccedit ætati.
Tardus ætate. Ovid. 8. Met. 686.
Traducere ætatem. Cic. de Senect.
Tranfcendere ætate ævum. Sen. Troad. 6.
Tranfierunt hæc ætate. Quintil. lib. 1. cap. 4.
Vergit ætas. V. Adolevit ætas. Tacit. 2. Ann. 43.
Vivere tertiam hominum ætatem. V. Ætas pro Seculo.
Volat enim ætas. Cic. 1. Tufc.
Per ætatem, i. e. Ætatis progreffu, & Ætate permittente. Cic. 13. Fam. Ut primum per ætatem judicium facere potueris.
In plurali numero hac voce ufus eft Virg. 7. Ecl. 4. Ambo florentes ætatibus. Vitruv. præf. lib. 9. Qui a teneris ætatibus doctrinarum abundantia fatiantur. Cic. 3. Fam. 4. Duo duarum ætatum plurimi facio, Pompeium & Brutum. Et 14. Att. 12. Ætatibus noftris aliena res eft. Conf. Quintil. 1. 1.
ÆTATEM, Adv. temporis. Ter. Eun. 4. 5. 8. Jamdudum ætatem lites funt inter eos factæ maxumæ. Jamdudum ætatem, pro Longinquo tempore. Lucil. — ut multos menfesque diesque, Non tamen ætatem. Ætatem, Diu, longinquoque tempore ac prolixo, ut eft ætas. Ter. Hec. 5. 1. 21. Nam neque ille hoc animo erit ætatem. Plaut. Afin. 3. Ut tibi fuperftes uxor ætatem fiet. Nonius Marcellus 2. 809. Ætatem pofitum pro Sæpe, ac diu. Plaut. Afin. 2. 2. 18. Adeo ut ætatem ambo ambobus nobis fint obnoxii. Idem 2. 2. 8. Ætatem velim fervire, Libanum ut conveniam modo. Non autem vere adverbium eft, fed nomen, fubaudita præpofitione PER, quæ continuationem fignificat, fi temporis nominibus præponitur.
ÆTATULA, dimin. [ἡλικίδιον] eft Tenerior puerorum ætas, & quafi Ætatis tyrocinium. Cic. 5. de Fin. 55. Facile eft hoc cernere in primis puerorum ætatulis.
Ætatulæ indulgere. Suet. in Claud. cap. 10. Nihil amplius quam monuit, ut aut parcius ætatulæ indulgeret, aut certe cautius.
Ætatula, pro ætate, blandimenti caufa pofitum. Plaut. Pfeud. 1. 2. 40. In munditiis, mollitiis, deliciisque ætatulam agitis. h. e. Tempus ætatis jucundiffimum.
ÆTERNUS, a, um. Adj. [ἀΐδιος, αἰώνιος, ἀθάνατος] quafi Æviternus, tefte Varrone, de L. L. lib. 5. cap. 2. proprie fignificat Quod fine caret. Nam ævum, inquit Servius, proprie æternitatis eft. Idem enarrans illud Virg. 6. Æn. 727. Mens agitat molem: Si, inquit, ut Cicero dicit in Tufculanis, æternum eft quicquid in æterno motu eft: fine dubio etiam animus æternus eft. Semper enim in motu eft, adeo ut ne nobis quidem quiefcentibus conquiefcat. Virg. 1. Georg. 468.
Impiaque æternam timuerunt fecula noctem. Cic. 4. Acad.
Et quicquid eft, mortale fit, an æternum.
Æternum de eo dictum, quod finem habeat. Ter. Eun. 5. 2. 33.
At nunc dehinc fpero æternam inter nos gratiam
Fore Thais. h. e. Donec vivemus.
Ævum æternum. Ovid. 1. Met. 663.
Aurum. Stat. 5. Sylv. 1. 189. Dicitur de ftatua aurea.
Caufæ. Cic. de Fato 28. Nec fi omne enuntiatum, aut verum aut falfum eft, fequitur illico caufas immutabiles, easque æternas.
Confilia. Hor. 2. Carm. 11. 11. Ubi Acron, Æternis: i. e. Infinitis & diuturnis.
Corpus. Lucret. lib. 1. 640.
Decus æternum habere. Ovid. 3. Trift. 1. 46.
Deus æternus. Cic. 2. de Fin. 88. Quid eft igitur cur ita femper Deum appellet Epicurus beatum & æternum? Dempta enim æternitate nihilo beatior Jupiter quam Epicurus.
Dolorem æternum perferre. Lucret. lib. 3. 1003.
Excubiæ divûm. Virg. 4. Æn. 201.
— vigilemque facraverat ignem,
Excubias divûm æternas. Servius, Definitio eft æterni ignis.
Exilium. Hor. 2. Carm. 3. 28.
Fœdera. Virg. 11. Æn. 356.
Honores. Hor. 2. Carm. 1. 15.
Ignis. Ovid. 3. Faft. 420.
Ignibus æternis æterni numina præfunt
Cæfaris. Per ignes æternos intelligit ignem illum qui a virginibus Veftæ confecratis, perpetuo & fumma diligentia colebatur & affervabatur. Unde & Hor. 3. Carm. 5. 11. æternam Veftam appellat.
In æternum condita urbs. Liv. 3. Decad. lib. 8. i. e. Ut æterna fit.
Imperia. Virg. 1. Æn. 230.
— ô qui res hominumque deumque
Æternis regis imperiis, & fulmine terres.
Laborem æternum carpere. Catull. 59. 310.
Leporem. Lucret. lib. 1. 29. Æternum da dictis, Diva, leporem.
Luctu æterno tabefcere. Lucret. lib. 3. 924.
Mors. Lucret. lib. 3. 1102.
Motus. Lucret. lib. 2. 1054.
Mundus. Ovid. 5. Met. 239.
Natura. Lucret. lib. 3.
Nomen æternum emere fanguine. Ovid. 2. Amor. 10. 32.
Nomen æternum tenere. Virg. 6. Æn. 235.
— æternumque tenet per fecula nomen.
Nox. Virg. 10. Æn. 746.
— in æternam clauduntur lumina noctem.
Opus. Ovid. 3. de Arte Am. 83.
Sed famæ invigilare juvat. quis noffet Homerum,
Ilias æternum fi latuiffet opus? i. e. Semper victurum.
Pacem æternam exercere. Virg. 4. Æn. 99.
Quin potius pacem æternam, pactosque Hymenæos
Exercemus?
Pergama. Virg. 8. Æn. 37. h. e. Nunquam famam neque nomen fuum perditura.
Pofteritas. Ovid. 15. Epift. 374.
Quies. Sen. Agam. 7. — & miferos libera mors vocet:
Portus æterna placidus quiete.
Regna. Lucan. lib. 1. 34.
Sacerdos. Ovid. 3. Amor. 7. 20.
Tempus. Lucret. lib. 3. 634.
Ex æterno tempore. Cic. 1. de Fin. 17. Eumque motum atomorum nullo a principio, fed ex æterno tempore intelligi convenire.
Ver æternum, i. e. Continuum & Immutabile. Ovid. 1. Met. 116.
Ver erat æternum, placidique tepentibus auris
Mulcebant Zephyri natos fine femine flores.
Vefta æterna. Hor. 3. Carm. 5. 11. V. Ignis æternus.
Virtus. Salluft. in Catil. Virtus clara, æternaque habetur.
Vitam æternam dare. Virg. 12. Æn. 880.
Quo vitam dedit æternam? cur mortis adempta eft
Conditio? h. e. Immortalitatem.
Urbs æterna, pro Roma. Ovid. 3. Faft. 72.
Jam, modo qua fuerant fylvæ, pecorumque receffus,
Urbs erat, æternæ cum pater urbis ait. Æternam vocat, de qua Jupiter apud Virg. 1. Æn. 283. Imperium fine fine dedi.
Vulnus æternum fervare fub pectore. Virg. 1. Æn. 36.
Perpetuus & æternus. Cic. 1. de Nat. Deor. 40. Idemque etiam legis perpetuæ & æternæ vim, quæ quafi dux vitæ & magiftra officiorum fit, Jovem dicit effe.
Æternus, pro Magno atque immenfo. Virg. 8. Æn. 394.
Tum pater æterno fatur devinctus amore. Et Curtius lib. 4. 1. 22. fere eodem modo fcripfit, Ablue Corpus illuvie æternisque fordibus fqualidum. Ex Turneb. V. ibid. Freinsh.
Æternus & Sempiternus, pro eodem. Cic. poft red. in Senat. 33. Quod fi mihi æternam effe propofitam ærumnam arbitrarer: morte me ipfe potius, quam fempiterno dolore multaffem.
ÆTERNIOR, ōris. compar. Plin. lib. 14. cap. 1. Nec eft ligno ulli æternior natura. pro Durabilior, & minus corruptibilis. Idem de Cedro, Nullum æternius lignum.
ÆTERNALIS, e. Idem. Tertull. adv. Judæos, cap. 6. Lex æternalis. Infcript. apud Gruter. p. 752. n. 3. SOMNO AETERNALI SACRVM. & apud Reinef. p. 649. SOMNO AETERNALI.
ÆTERNABILIS, e. Idem. In Theod. Cod. aliquoties vifitur. adde locum Accii apud Non. 7. 64.
ÆTERNITAS, ātis. f. [ἀϊδιότης] Tempus fine carens. Cic. 1. de Nat. Deor. 21. Sed fuit quædam ab infinito tempore æternitas, quam nulla circumfcriptio temporum metiebatur. Æternitatem ut deam coluerunt antiqui, cujus imaginem tempus effe dixerunt Pythagorici, Plato, & Hermes Trismegiftus. Eam enim per tempus intelligimus. Defcribitur vero copiofe & eleganter a poeta Claudiano in Panegyrico, de laud. Stilic. 2. 424. Bocatius carmen interpretatur in fuis Genealogiis.
Ad memoriam æternitatis. Cic. 12. Philipp. 34. Nec difperfis buftis humili fepultura crematos, fed contectos publicis operibus atque muneribus, eaque extructione quæ fit ad memoriam æternitatis, ara virtutis.
Immutabilis æternitas. Cic. de Univerf. 5. Neque æternitate immutabili continetur.
Ab omni æternitate. Cic. 2. de Divin. 19. Si enim nihil fieri poteft, nihil accidere, nihil evenire, nifi quod ab omni æternitate certum fuerit effe futurum rato tempore; quæ poteft effe fortuna? Rurfum lib. 1. Animus vixit ab omni æternitate.
Ex omni æternitate. Cic. 1. de Divin. 125. Fatum eft ex omni æternitate fluens veritas fempiterna.
In omni æternitate. Cic. 2. de Nat. Deor. 115. Ordo autem fiderum, & in omni æternitate conftantia, neque naturam fignificat, &c.
Donare æternitatem alicui. Cic. in Pifon. 7. Mihi populus Romanus univerfus illa in concione non unius diei gratulationem, fed æternitatem immortalitatemque donavit.
Æternitate donare, Immortalem facere. Plin. lib. 2. cap. 7. Nec mortales æternitate donare.
Mandare æternitati. V. MANDO.
ÆTERNO, [ἀϊδιόω, ἀπαθανατίζω] āre. Varro rerum humanarum, lib. 2. Literisque ac laudibus æternare. ex Nonio. Verbum antiquum eft, pro Æternum feu immortale reddere. Hor. 4. Carm. 14. 1.
Quæ cura patrum, quæve Quiritium,
Plenis honorum muneribus tuas
Augufte virtutes in ævum
Per titulos memoresque faftos Æternet?
ÆTERNO, Adv. [ἀϊδίως] Idem quod Æternum. Plin. lib. 2. cap. 167. Viret æterno hunc fontem igneum contexens fraxinus.
ÆTERNUM, Adv. pro Semper. Virg. 6. Æn. 617. Idem 2. Georg. 400.
— glebaque verfis
Æternum frangenda bidentibus. i. e. Perpetuo, femper. Serv.
ÆTHÆA, [Αἴθαια] Oppidum regionis Laconicæ, apud Steph.

ÆTHALIA, vel ÆTHALE, Insula [Αἰθαλία, Αἰθάλη] ex Strab. lib. 5. descriptione, non procul abest a Corsica & Sardinia: qui etiam ferri Æthalici meminit. Diod. Sicul. lib. 6. cap. 4. Sequuntur post Liparam insulæ ad Tyrrhenum pelagus sitæ: in quibus una est nomine Æthalia, Populoniæ opposita urbi, distans a continenti stadiis ferme centum: quæ id nomen ab Æthalio, qui ei præfuit, duce sortita est. In ea effoditur petra, ex qua ferrum excuditur.
Æthalia, insula adjacens Italiæ in mari Ligustico, ut author est Plin. lib. 3. cap. 6. Idem aliam quoque facit Æthaliam quæ & Chios dicitur, lib. 5. cap. 31.

ÆTHALIS, vel ÆTHALĪDES, æ. m. (i. e. Fuliginosus) Præco, Mercurii filius, inter vivos modo, modo inter mortuos existens. Apoll. 1. Argon. 641. Eum se fuisse gloriabatur Pythagoras, ut refert Diog. Laert. Vita Pythag. adde Val. Flacc. 1. 437.

ÆTHALUS, i. m. Uvarum genus in Ægypto. Plin. lib. 14. cap. 7. Euthalo conjicit legendum Harduinus.

ÆTHALIŌNES, [αἰθαλίωνες] Cicadæ dictæ, παρὰ τὸ αἰθαλοῦσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου, h. e. Propterea quod a sole adurantur. Cæl. lib. 17. cap. 6. ex Theocrit. interprete.

ÆTHEA, Una ex centum urbibus Laconiæ. Steph.

ÆTHER, ĕris. m. sine pl. [αἰθήρ] Sunt qui Ætherem pro Elemento ignis accipiant, inter quos est Anaxogoras: alii pro Aëre. Aristot. lib. 1. Meteor. hoc nomine Cœlum intelligit: dictum, ut ipse putat, ἀπὸ τοῦ αἴθειν: ut alii, ἀπὸ τοῦ ἀεὶ θεῖν, a perpetuo motu. Cic. 2. de Nat. Deor. 101. Restat ultimus, & a domiciliis nostris altissimus, omnia cingens & coercens cœli complexus, qui idem Æther vocatur, extrema ora & determinatio mundi. Æther ex aëre gignitur. Cic. 2. de Nat. Deor. 84. Et quum quatuor genera sint corporum, vicissitudine eorum mundi natura est continuata. Nam ex terra aqua, ex aqua oritur aër, ex aëre æther: deinde retrorsum vicissim ex æthere aër, inde aqua, ex aqua terra infima. Ætherem, Serv. in commentariis in Virg. tribus fere modis accipit. Pro Igne, i. e. Supremo elemento: pro Aëre, & pro Jove, quem & ipsum dicit ætherem esse. Cæterum hoc unum constanter asserit, quod æther proprie sit ignis.
Æther & Dies, parentes Cœli, Cœlum vero Saturni. Cic. 3. de Nat. Deor.
Æther, pro Jove. Lucret. lib. 1. 250.
Postremo pereunt imbres: ubi eos pater æther
In gremium matris terraï præcipitavit. Virg. 2. Georg. 325.
Tum pater omnipotens fœcundis imbribus æther
Conjugis in gremium lætæ descendit. Cic. 4. Acad. 126. Zenoni & reliquis fere Stoicis æther videtur summus deus, mente præditus, qua omnia regantur.
Æther, pro Aëre. Virg. 1. Georg. 407.
— raptim secat æthera pennis.
Æther, pro Cœlo. Ovid. secutus Aristotelem, 5. Trist. 2. 51.
Sic habites terras, & te desideret æther.
Æther, pro Diis; Ætherem, h. e. Cœlum incolentibus. Claud. 3. de Rapt. Proserp. — Phlegra nobis infensior æther. h. e. Multo magis sunt irati nobis dii quam gigantes.
Æther, pro Lumine. Valer. 5. Argon. 182.
— simul æthere plena corusco, Pallas.
Flamma ætheris. Cic. 2. de Nat. Deor. 118. Quod astrorum ignis & ætheris flamma consumat.
Abditus tenebris æther, i. e. Obscuratum cœlum caliginibus. Sen. Agam. 7.
Albus. Catull. de Berecynth. & Aty. 40.
Altus. Virg. 3. Georg. 358. de Sole: Nec quum invectus equis altum petit æthera. i. e. In cancro, quo altius nequit ascendere.
Altus æther: h. e. Aër. Virg. 4. Georg. 78.
— æthere in alto Fit sonitus.
Altus æther, pro Cœlo alto. Virg. 12. Æn. 436.
Apertus æther. Virg. 1. Æn. 591. ut Cœlum v. 159.
Arduus, æther. Virg. 10. Æn. 102.
Attritus. Stat. 1. Theb. 354. Attritus subita face rumpitur æther.
Avius. Stat. 5. Theb. 14.
Aureus, pro Cœlo splendido. Ovid. 13. Met. 587.
Clarus. Sen. Herc. 9.
Concussus mugitibus. Virg. 3. Georg. 150.
Diffusilis: h. e. Agitabilis, qui in omnes partes agitari potest & diffundi. Vel, quaquaversum diffusus. Lucret. lib. 5.
Sic igitur tum se levis ac diffusilis æther.
Gelidus. Virg. 8. Æn. 28.
Igneus. Valer. 1. Argon. 616.
Ignifer. Cic. in Arat.
At propter se aquila ardenti cum corpore portat,
Igniferum mulgens tremebundis æthera pennis. Lucret. lib. 5. 499.
— inde æther ignifer ipse.
Immensus. Cic. 2. de Nat. Deor. Aërem amplectitur immensus æther, qui constat ex altissimis ignibus.
Impulsus sonitu. Lucan. lib. 1. 152.
Incertus ducit nubila. Valer. 1. Argon. 307.
Innubilus. Lucret. lib. 3. 21.
Lævus. Stat. 5. Theb. i. e. Sinister & adversus.
Lætus. Claud. in præfat. lib. 3.
Levis. Virg. 1. Georg. 409.
Liber nubibus æther, i. e. Serenus. Lucan. lib. 3. 522.
Liquidus æther, sive aër. Virg. 7. Æn. 65.
Longus. Stat. 10. Theb.
Mitior. Claud. de Bell. Gild. 152.
Nitidus. Valer. 3. Argon. 467.
Perlucens. V. Tenuis ac perlucens æther.
Pervius, i. e. Aër penetrabilis. Ovid. 6. Met. 654.
Providus. h. e. Deorum providentia. Claud. 4. Paneg.
Rapidus. Lucret. lib. 5. 520.
Sacer. Ovid. 1. Met. 254.
Serenus. Lucan. lib. 1. 58.
Signifer. Lucret. lib. 5. 499.
Stellatus. Valer. 2. Argon. 42.
Summus æther, i. e. Cœlum. Ovid. in Ibin 70.
Tenuis ac perlucens. Cic. 2. de Nat. Deor. 5.
Tenuissimus. Cic. 2. de Nat. Deor. Sidera autem æthereum locum obtinent: qui quoniam tenuissimus est, & semper agitatur & viget, necesse est quod animal in eo gignatur, id & sensu acerrimo & mobilitate celerrima esse.
Vastus. Virg. 5. Æn. 821.
Gravitate carens. Ovid. 1. Met. 68.
Ferit æthera clamor nauticus. Virg. 5. Æn. 140.
Mulcere æthera cantu, dicuntur volucres assuetæ ripis. Virg. 7. Æn. 34.
Obscurare æthera pennis dicuntur volucres. Virg. 12. Æn. 253.
Obumbrare æthera telis. Virg. 12. Æn. 578.
Onerare æthera votis. i. e. Deos. Virg. 9. Æn. 24.
Purgatus æther, discussis nubibus. Sil. lib. 12.
Plangoribus resonat æther. Virg. 5. Æn. 668.
Verberare alis æthera. Virg. 11. Æn. 756.

ÆTHRA, æ. [αἴθρη] pro Æthere vel Aëre: poeticum est. Virg. 3. Æn. 585.
Nam neque erunt astrorum ignes, nec lucidus æthra
Siderea polus. Est autem Æthra Latine formatum ab accusativo Græco Æthera per syncopen. Cic. 2. de Nat. Deor. 117. Aërem complexa summa pars cœli quæ Æthra dicitur, & suum retinet ardorem tenuem, & nulla admistione concretum, & cum aëris extremitate conjungitur.
Albens æthra. Sil. Ital. lib. 5.
Æthra flammea. Macrob. 6. Saturn. 4.
Lenis. Valer. Flacc. 6. Argon. 748.
Liquida. i. e. Purus aër. Sil. Ital. lib. 4.
Rubra. Ennius apud Macrob. 6. Saturn. 4. Virg. 12. Æn. 247.
Nanque volans rubra fulvus Jovis ales in æthra.

ÆTHĔREUS, sive ÆTHERIUS, Adj. [αἰθέριος] ut, Cœlum æthereum dicitur, sive Olympus æthereus, pro Cœlo. Virg. 8. Æn. 319.
Primus ab æthereo venit Saturnus Olympo. Cic. 2. de Nat. Deor. Sidera autem æthereum locum obtinent. Locum æthereum pro Cœlo dixit, quæ est stellarum sedes.
Puto ex errore esse ÆTHEREUS, neque enim est Græce αἰθέρεος & αἰθέρειος, & si diceretur & hoc per ει, esset illud E longum. H. St. [Hanc H. Stephani observationem ex Vetustissimo Codice MSS. Virgilii confirmat Aldus Manut. in Orthogr. ed. auctoris p. 22.
Arcti æthereæ, i. e. Ursæ. Sen. Thyest. 5.
Ars ætherea, pro Divinatione. Stat. 6. Theb. 379.
Arx ætherea, Cœlum. Ovid. 4. Trist. 3. 5. [Variant codices, sed quacunque lectione standum sit, de Polo, Arctico exponendum.
Astra. Virg. 5. Æn. 838.
Aura ætherea vesci, pro Vivere. Virg. 1. Æn. 547.
Axis, Cœlum. Ovid. 3. Fast. 368.
Cursus. Virg. 6. Æn. 536.
Dea, pro Pallade, quod in æthere, h. e. in cœlo habitet. Ovid. 6. Fast. 427.
Domus, Cœlum. Hor. 1. Carm. 3. 29.
Haustus. Virg. 4. Georg. 221.
Esse apibus partem divinæ mentis, & haustus
Æthereos dixere. h. e. Divinos spiritus.
Ignes, Cœlestes: h. e. Siderales. Lucret. lib. 2. 1097.
Iter. Ovid. 5. Fast. 88.
Lux. Sen. Hippol. 8.
Nubes. Ovid. 15. Met. 804.
Pater. h. e. Jupiter. Stat. 3. Sylv. 1. 186.
Pax. Valer. 2. Argon. 84.
Plaga. h. e. Aëris regio. Virg. 1. Æn. 394.
Sedes æthereas sperare. Ovid. 5. Met. 348.
Semen æthereum. i. e. Divinum. Virg. 7. Æn. 281.
Solibus æthereis altoque recanduit æstu. Ovid. 1. Met. 435.
Trophæa ætherea, i. e. Cœlestia, & honori deorum dicata. Claud. 3. de Rapt. Proserp.
Vertex, Altus. Tibul. 1. 7. 15.
Via. Ovid. 15. Epist. 72.
Vindex æthereus, Jupiter. Ovid. in Ibin 476.

ÆTHERIA, quæ postea dicta est Æthiopia. Plin. lib. 6. cap. 30. Ætherios Æthiopas nominat Strab. lib. 2.

ÆTHICES, Populi Macedoniæ. Homerus in catalogo. Strab. lib. 9.

ÆTHICI, Thessaliæ populi, accolæ Pindi. Strab. lib. 7.

ÆTHIOPE, Insula est maris Oceani, Macaria ante appellata. Plin. lib. 5. cap. 31.

ÆTHIOPIA, [Αἰθιοπία] Pars Africæ, torridæ zonæ subjecta, inter Arabiam & Ægyptum. Sic dicta ab Æthiope Vulcani filio. Plin. lib. 6. cap. 30. Prius dicta est Ætheria, deinde Atlantia, tandem Æthiopia. Æthiopiæ duæ sunt, una circa ortum Solis: altera circa Oceanum, in Mauritania. Virg. 4. Æn. Plin. lib. 5. cap. 8. Verissima est eorum opinio, qui desertis Africæ duas Æthiopias superponunt, & ante omnes Homeri, qui bipartitos tradit Æthiopas, ad orientem, occasumque versos. Æthiopia etiam est vel superior, quam constituit regnum Abyssinorum, vel inferior, quæ plura regna continet. V. Cellarii Geogr. Homer. Od. α. v. 23. Plin. lib. 5. cap. 8. & 6. 30. & Melam 3. 9. Æthiopia æstivos imbres non habet. Proinde in ea omni serunt mense, ut in Ægypto & India. Plin. lib. 17. cap. 18.

ÆTHIOPIA, Diana cognominata est (teste Stephano) a regiuncula quadam Lydiæ, Æthiopion nomine, ubi colebatur: vel quod cum apud Æthiopas ageret, eam Apollo abduxit. Alii παρὰ τὸ αἴθειν, ab ardore videlicet, quod Luna sit, ut Callimachus ait: aut quia sit Hecate, quam semper facibus esse instructam creditum est, ut Eratosthenes prodit. V. Cæl. Antiq. Lect. lib. 16. cap. 15.

ÆTHIOPS, [Αἰθίοψ] Vulcani filius: a quo Æthiopia dicta est.

ÆTHIOPS, ŏpis. Qui ex Æthiopia est.
Æthiops non albescit. Dici solitum de iis qui nunquam mutaturi sunt ingenium. Fertur Æsopicus apologus de quodam, qui empto Æthiopi (cum eum colorem arbitraretur non nativum esse, sed domini superioris accidisse neglectu) assidua lotura faciem divexavit, ita ut morbum

morbum etiam adjungeret, colere nihilo quam antea fuerat, meliore. Ex Erasm. Chiliad.

Æthiopes, ut plerique volunt, nomen habent ab αἴθω cremo, & ὤψ aspectus: quod Solis vicinitate torreantur. Sunt tamen qui sic dictos putant, quod eorum oculi frequentibus venulis ex calore sint sanguinei. Author Vadian. in lib. 3. Pomp. Melæ. Æthiopas vicini sideris vapore torreri, adustisque similes gigni, barba & capillo vibrato, non est dubium, ait Plin. lib. 2. cap. 78. V. Diod. Sicul. lib. 4. cap. 1. Strab. lib. 15. Cæl. Antiq. Lect. lib. 9. cap. 15.

Rubentes Æthiopes: quia juxta mare rubrum sunt, ait Lactant. ad Stat. 5. Theb.

Æthiopus lectum est: sed tantum Æthiops dicimus. Serv. in illud 7. Æn. 605. Hyrcanisve, Arabisve parant.

ÆTHIOPĬCUS, Adj. Æthiopiam spectans: ut, Oceanus Æthiopicus. Plin. lib. 6. cap. 30. Æthiopicæ naves. Idem 5. 9.

ÆTHIŎPIS, ĭdis. [αἰθιοπὶς] Herba magica, nascens in Æthiopia, in Ida quoque monte Troadis, & in Messenia. Plin. lib. 27. cap. 4. Æthiopide herba dicunt amnes ac stagna siccari conjectu, tactu clausa omnia aperiri. Plin. lib. 26. cap. 4. Idem lib. 24. cap. 17. tradit Æthiopida in Meroe nasci, ob id & Meroidem appellari, folio lactucæ, hydropicis utilissimam e mulso potam.

ÆTHLIUS, Jovis filius, & pater Endymionis. Hesiod.

ÆTHON, [Αἴθων] Unus ex equis Solis: sunt enim quatuor, Pyrois, Eous, Æthon, Phlegon. Alii aliis etiam nominibus appellant. Bocat. lib. 4. Ovid. 2. Met. 154. Est & Æthon nomen equi Pallantis, apud Virg. 11. Æn. 89. Servius, Æthon nomen equi, quo & Auroræ equus vocatur. Apud Homerum jugalis est equus Hectoris: apud Claudianum Plutonis, ad finem libri 2. de Rapt. Proserp.

Æthon, præterea Nomen est proprium viri, In quem extat Epigr. Martial. lib. 12. 78.

ÆTHŌNES, [αἴθωνες] dicuntur Quidam tripodes, ab ignis usu, & ad hoc ipsum comparati: alii Anathematici, qui ornatus gratia domibus dicati, vel templis, prorsum ignibus immaculati, intactique sunt: unde & ab Homero ἄπυροι nuncupantur. Hos tamen intelligunt nonnulli, qui necdum ignibus sint admoti, æthonas vero jam flammis succensos. Cæl. Rhod. lib. 8. cap. 15.

ÆTHRA, [Αἴθρα] Pitthei filia, Thesei mater. Author Diodor. Sicul. lib. 5. cap. 5. & Plutarch. in Theseo. Ovid. in Ibin. 577.

Utque nepos Æthræ, Veneris moribundus ob iram
Exul ab attonitis excutiaris equis.

Fuit & alia hujus nominis, præcipua comes Helenæ. Ovid. 10. Epist. 131.
Et comitum primas Clymenenque Æthramque tuarum.

ÆTHRA, pro Æthera. V. ÆTHER.

ÆTHRÆA, Insula quæ nunc Rhodos dicitur. Plin. lib. 5. cap. 31.

ÆTHRIA, Insula maris Ægæi non procul a Lemno, aliquando dicta Aëria, postea Thassos. Plin. lib. 4. cap. 12.

ÆTHRIA, Urbs quæ postea dicta est Atria, a qua mare Atriaticum, quod nunc Adriaticum. Atria (inquit Stephanus) Hetruscorum, a Diomede condita est, Æthria primo nominata. Hinc & Hetruscos dictos crediderim, ait Hermolaus in Plin. lib. 3. cap. 16.

ÆTHRURIA, V. HETRURIA.

ÆTHŪSA, [Αἴθουσα] Insula est in mari Libyco, quæ a quibusdam Ægusa dicitur. Plin. lib. 3. cap. 8.

Est & Æthusa, Porticus peristylos, soli exposita, unde & nomen habet. Cæl. lib. 12. cap. 3.

ÆTHYIA, Minerva cognominata, quasi αἴθυια dicas, i. e. Mergus, quod humana prudentia excogitatum sit navigare, mergi quadam imagine. Minervæ Æthyiæ meminit in Attic. Pausan. Cum (inquit) ab Apollinis & Dianæ agrestis templo descendis, Pandionis heroum occurrit, quem eo loco sepultum jam diximus, quem Minervæ Æthyiæ scopulum vocant. Hæc ille. Meminit & Cæl. lib. 14. cap. 18.

ÆTHYSSEI, Populi Libyæ, Marmâridis vicini. Steph.

ÆTIA, orum. [αἴτια] Libri nomen a Callimacho poeta conscripti: de quo Martial. lib. 10. 4. Quo poëmate sacrorum ritus & causas complexus est: unde nomen. Servius Æn. 1. & 3. meminit. Priscianus quoque Callimachi versum citat ex Ætiis lib. 1. Quippe αἴτιον causam significat: & Ætia eodem pene argumento, quo nostri Fasti, constabant. Ex Jano Parrhasio in lib. 3. Claud. de Rapt. Proserp. Domitius tamen apud Martialem legit Ethia, interpretaturque de opere Callimachi in Ibin.

ÆTIOLOGIA, [αἰτιολογία] Latine, Causæ redditio dicitur. Quintil. lib. 1. cap. 9. Sententiæ quoque & Chriæ, & Ætiologiæ. Quorum omnium similis est ratio, forma diversa: quia Sententia universalis est vox, Ætiologia personis continetur. Sed rectius legitur Ethologia q. V. Exemplum hujus Figuræ est in Ter. Eun. 1. 1. 34. Sed ipsa egreditur fundi nostri calamitas. Nam quod nos capere oportet, hæc intercipit. conf. Quintil. 9. 3. Isidor. 2. 21.

AËTĪTES, æ. m. [Ἀετίτης] Plin. lib. 36. cap. 21. Aëtites lapis ex argumento nominis magnam famam habet. Reperitur in nidis aquilarum. Ajunt binos inveniri, marem & fœminam: nec sine iis parere aquilas. Genera eorum quatuor. Paulo post, Aetitæ omnes gravidis adalligati mulieribus vel quadrupedibus, in pelliculis ac sacrificatorum animalium, continent partus, non nisi parturiant removendi: alioqui vulvæ excidium fit. Idem lib. 37. cap. 11. Aëtites nomen habet a colore aquilæ candicante cauda. Rursum lib. 30. cap. 14. Lapis Aëtites in aquilæ repertus nido, custodit partus contra omnes abortuum insidias. Lib. 10. cap. 3. Tribus primis & quinto aquilarum generi inædificatur nido lapis Aëtites, quem aliqui dixere Gagatem, ad multa remedia utilis, nihil igne deperdens. Est autem Lapis iste prægnans: intus cum quatias, alio velut in utero sonante. Sed vis illa medica nonnisi nido direptis.

AËTIUS, [Ἀέτιος] Nomen authoris in medicina, cujus sedecim libri extant, & quædam epistolæ. Dictus Aëtius, i. e. Aquilinus, ἀπὸ τῦ ἀετῦ: nam ἀετὸς, aquila dicitur. Fuit ex Antiochia Syriæ, discipulus Eunomii, tempore Constantini magni imperatoris, pauper natus, ab initio aurificinam ob inopiam exercuit. Paulo post ob nobilis præceptoris commoditatem, qui nuper e Tyro venerat, sese literis & eloquentiæ studiis tradidit. Cumque esset Christianus, & a Leontio præsule Antiocheno diaconatus ordini adscitus esset, Eunomianorum Arrianorumque sectæ se addixit. Quapropter Atheos vocatus, & ex Antiochia pulsus est. Ejus vitam Eunapius author Græcus persequitur. Volaterr. lib. 13. [Imo Oribasii, non Aëtii vitam persequitur. Duos hic Aëtios confundit Hæreticum nempe, Syrum genere Antiochenum alterum, alterum Medicum Amidenum, cujus extat Tetrabiblos. V. de utroque & aliis insuper Fabricii Bibl. Gr. Vol. 8. p. 318.

ÆTNA, [Αἴτνη] Mons nocturnis mirus incendiis. Crater ejus patet ambitu stadiorum viginti. Favilla Taurominium & Catanam usque pervenit fervens: fragor vero ad Maronen & gemellos colles. Plin. lib. 3. cap. 7. 8. Idem lib. 2. cap. 103. ad finem, tradit Ætnam flagrare in tantum, ut quinquaginta & centena millia passuum arenas flammarum globo eructet: ad ejus tamen radices exilire scaturireque fontes. V. Strab. lib. 6. & Solin. lib. 11. Nunc vulgus vocat *Mongibel*. Olivarius in Melam dicit nunc vulgo vocari *bolcar*: nec amplius eum flagrare. Constat hunc montem olim ab ea parte qua Eurus & Africus flant, speluncas habuisse plenas sulphuris, & usque ad mare deductas. Hæ speluncæ recipientes in se fluctus, ventum creabant, qui agitatus ignem gignebat ex sulphure: unde erat (quod videbatur) incendium. Hoc autem verum esse illa comprobat ratio: quia & aliis flantibus ventis, nihil ex se emittit: & pro modo flatuum Euri vel Africi, interdum fumum, interdum favillas, nonnunquam evomit incendia. Ætnam describit. Virg. 3. Æn. 674. &c. Quem locum scribit Macrobius Saturn. lib. 5. cap. 17. & Gell. lib. 17. cap. 10. ex Pindaro depromptum a Virgilio.

Ætnam & Athonem montes, in molestiæ tædiique proverbium abiisse testatur Lucilius apud Gell. lib. 16. cap. 9. Ætna quippe Enceladum gigantem sua mole premit, juxta poetarum fabulas. Est etiam ob crebra incendia gravis ac perniciosus accolis. Unde & Cic. de Senect. dixit, Onus Ætna gravius sustinere. Athon vero, sive Athos, ob ingentem celsitudinem, sua umbra molestus est, quam in Lemnum usque trecentis distitam stadiis mittit. Obstat & navigantibus, quod toto longe dorso procedat in pelagus, qua continenti adhæret. Unde & a Xerxe perfossus. Ex Erasm. Chiliad.

Alta Ætna. Ovid. 4. Fast. 491.
Fera. Propert. lib. 3. 2. 7.
Gravis. i. e. Ponderosa. Claud. in præf. Paneg.
Ignea. Ovid. 15. Met. 340.
Ignifera. Stat. 1. Achill. 490.
Impetus Ætnæ furit ignibus. Lucret. lib. 2. 593.
Ingens. Virg. 3. Æn. 579.
Rapida. Ovid. 5. Trist. 3. 75.
Sicana. Hor. Epod. 17. 32.
Sicanis, i. e. Sicula. Ovid. in Ibin. 598.
Sicula. Lucan. lib. 1. 540.
Trinacria. Virg. 3. Æn. 579.
Typhois Ætna, a Typhoëo gigante sub Ætna sepulto. Ovid. in Epist. Sapphus, 11.
Æstuat Ætna. Virg. in Ætna, 71.
Ardens. Hor. de Arte Poet. 465.
Excandescit Ætna. Virg. in Ætna.
Fervens. Sen. Thyest. 7.
Fumans. Stat. 11. Theb. 8.
Immugit Ætna cavernis. Virg. 3. Æn. 674.
Redundans. Claud. de Diis fratribus.
Undans. Virg. 1. Georg. 472.

— quoties Cyclopum effervere in agros
Vidimus undantem ruptis fornacibus Ætnam:
Flammarumque globos, liquefactaque volvere saxa?

Vaporifera. Stat. 6. Theb. 716.

ÆTNÆUS, Adj. [Αἰτναῖος.] Camini Ætnæi, i. e. Crateres, vel Fornaces Ætnæ montis. Sen. OEth. 9.
Cyclopes Ætnæi. Virg. 8. Æn. 440.
Deus Ætnæus, Vulcanus. Valer. Flacc. 2. Argon. 420.
Fratres, Cyclopes. Virg. 3. Æn. 678.
Fulmen. Ovid. 3. de Arte Am. 490. Fabulantur enim poetæ Vulcanum & Cyclopas Jovi fulmen in Ætna fabricare.
Ignes, i. e. Tam magni, quantos habet Ætna, inquit Servius. Virg. 7. Æn. 786.
Pastor, Polyphemus. Ovid. in Ibin 269. & 2. de Ponto, 2. 115.
Tellus, Sicilia. Ovid. 8. Met. 260.

Ætnæus cantharus, de Magnis & fœdis usurpat Aristophanes in pace. Ætnæum autem dixit, quasi prægrandem: vel quod in Ætna varii maximique scarabei sint: vel Ætnæum dixit, tanquam instar Ætnæ montis maximum. Porro scarabeus insecti genus, quod e stercore ut nascitur, ita pascitur.

ÆTNENSIS, Adj. ut, Ager Ætnensis. Cic. 3. Verr.

ÆTNA, Siciliæ civitas, alio verbo Adranium dicta, quam fluvius ejusdem nominis alluit. Author Steph.

Ætna, Oppidum sane exile, montem conscensuros accipit atque transmittit. Hic enim primus montis ascensus inchoat. Strabo lib. 6.

Ætna, Urbs Siciliæ, quæ & Catana dicta est. Strabo lib. 2. Hujus conditorem Hieronem fuisse Pindarus inquit.

ÆTOLIA, [Αἰτωλία] Græciæ regio in tertio sinu Europæ, Epiro, Acarnaniæ, & Locris finitima, dicta ab Ætolo Martis filio. Cic. in Pison. Ætoliam, quæ procul a barbaris disjuncta gentibus, in sinu pacis posita, medio fere Græciæ gremio continetur, decedens miseram perdidisti.

Ætolia, apud Ovid. 3. Amor. 5. 37.
Nec tanti Calydon, nec tota Ætolia tanti. Hermolaus tamen in versum illum qui legitur apud Plin. lib. 35. cap. 10.

Marcus Ludius Elotas Ætolia oriundus: sic ait, Elotas per synalœphen legitur, elisa litera s & ad imitationem Græcorum, Ætoliæ penultima producitur.

ÆTOLĬCUS, Adj. [Αἰτωλικὸς] Liv. 4. Decad. lib. 7. Ætolicum magis ad Thermopylas bellum, quam regium fuit.
Ætolica vestis. Plaut. Pœn.

ÆTŌLUS, sive ÆTOLIUS, [Αἰτώλιος] Adj. ut, Ætolius heros, Diomedes Tydei Ætoliæ regis filius. Ovid. 14. Met. 461.
Arpi Ætoli. Virg. 10. Æn. 28. Ubi Servius: De Ætolia Diomedes venit, qui Arpos in Apulia condidit.

ÆTŌLUS, ut scribit Plin. cap. 56. lib. 7. Martis fuit filius. Homeri autem enarrator, de Ætolo sic tradit, Ætolus filius Endymionis fuit: qui cæde

cæde per imprudentiam in patria perpetrata, fugit in eam regionem quæ postea ab ipso Ætolia dicta est, ibique genuit filium Pleuronem, a quo urbs Ætoliæ dicta. Hujus autem duo filii fuerunt, Cures & Calydon, a quibus rursus aliis urbibus nomina data sunt.

ÆTUATII, [Αἰτυάτιοι] Populi Galliæ, de quibus sic Strabo, Rheno autem vicina omnium primi colunt Ætuatii, quibus fluminis origo vicina est, in Diaduella monte. Hæc ille lib. 4. [Forte legendum Ναντυάτιοι, vel Ναντυᾶται.

AËTUS, [Ἀετὸς] olim appellatus fuit Ægypti fluvius, qui postea Nilus dictus est, ut ex Lycophrone annotavit Cæl. Antiq. Lect. lib. 20. cap. 13. Quod nomen a cursus velocitate illi impositum fuisse apparet, quod scilicet volatum aquilæ (quam Græci vocant ἀετὸν) propemodum æquare videretur.

Commemoratur & in Scythia fluvius nomine Aëtus, qui quod Promethei agrum uberem alioqui crebris exundationibus infestaret, fecit locum fabulæ, ut Promethei continuo renascens jecur, ab aquila exedi diceretur. Ex ejusdem Cæl. lib. 7. cap. 27.

Æ V

ÆVUM, [αἰὼν] Servius, Ævum proprie Æternitatis est: quæ non nisi in deos venit. Ennius,

Romulus in cœlo cum dis genitalibus ævum
Degit. Unde Cic. 1. Tusc. dixit, Agere ævum cum diis in cœlo. i. e. Æternum vivere.

Ævum sic definit Censorinus in lib. de Die Natali, cap. 5. Est enim immensum, sine origine, sine fine, quod eodem modo semper fuit, semper futurum est: neque ad quenquam hominum magis quam ad alterum pertinet. Hoc in tria dividitur tempora: præteritum, præsens, futurum, ex quibus præteritum initio caret: exitu futurum: Præsens autem, quod medium est, adeo exiguum & incomprehensibile est, ut nullam accipiat longitudinem, neque aliud esse videatur, quam transacti futurique conjunctio: adeo porro instabile, ut idem sit nunquam: & quicquid transcurrit, a futuro decerpit.

Ævum, pro Ætate. Virg. 2. Æn. 633.
— Vos ô quibus integer ævi
Sanguis, ait. Ubi Servius, Plenam ætatem significat ex sanguine, qui non est integer nisi in juvenibus.

Ævum, pro Rebus aliquo ævo gestis. Virg. 8. Æn. 627.
Haud vatum ignarus, venturique inscius ævi. Ovid. quoque 15. Met. 11. — veteris non inscius ævi.

Ævum, pro Tempore. Virg. 8. Ecl. 28.
— ævoque sequenti
Cum canibus timidi venient ad pocula damæ. Plin. lib. 10. cap. 6. Umbricius aruspicum in nostro ævo peritissimus.

Ævo nostro accidit. Plin. lib. 2. cap. 13.
Ad hoc ævi, pro Ad hoc usque tempus. Plin. lib. 16. cap. 4.
Ævum, pro Vita. Hor. 2. Serm. 6. 97.
Vive memor quam sis ævi brevis.
Confectus ævo. h. e. Ætate. Virg. 11. Æn. 85.
Flos ævi. Ovid. 9. Met.
Gravior ævo. Virg. 2. Æn. 435.
Maturus. Virg. 5. Æn. 73.
Metas ævi transcendere. Stat. 5. Sylv. 3. 255.
Præsens ævum. Sil. lib. 17.
Reparator ævi immensi. Stat. 4. Sylv. 1. 11.
Robur ævi. Ovid. 15. Met.
Sator ævi Jupiter. Sil. 9. 306.
Situs ævi. V. SITUS.
Tenor ævi. Stat. 3. Sylv. 3.
Terminus ævi angustus. Virg. 4. Georg. 206.
Venerabilis ævo. Stat. 11. Theb.
In ævum. Callistratus in l. liberorum. 202. D. de verb. signif. Etenim idcirco filios filiasve concipimus atque edimus, ut ex prole eorum earumve, diuturnitatis nobis memoriam in ævum relinquamus. i. e. In perpetuum.
Æquale ævum. V. ÆQUALIS.
Æternum. V. ÆTERNUS.
Annosum. Lucan. lib. 9. 359. Plin. lib. 4. cap. 12.
Breve. Hor. 2. Carm. 16. 17. & 2. Serm. 6. 97.
Canum. Claud. 3. Paneg.
Condito ab ævo. Plin. lib. 7. cap. 43. Tribuit ei pop. Rom. quod nunquam ulli alii a condito ævo.
Extento ævo vivere. h. e. In æternum. Hor. 2. Carm. 2. 5.
Vivet extento Proculeius ævo.
Futuri ævi eventura videre. Tibul. lib. 3. 4. 47.
Grande ævum. Lucret. lib. 2. 1141.
Ignavum. Claud. 3. de Rapt. Proserp.
Immensum. Stat. 4. Sylv. 1.
Immortali ævo cum pace frui. Lucret. lib. 2. 646.
Incertum. Ovid. 15. Met. 874.
Longinquo ævo omnia fluunt. Lucret. lib. 2. 68.
Longum ævum prorogare. Hor. de Arte Poet. 346.
Magnum durare per ævum. Lucret. lib. 5. 62.
Memor. Virg. 9. Æn. 446. — siquid mea carmina possunt,
Nulla dies unquam memori vos eximet ævo.
Miserabile. Virg. in Epigr. de litera Y, v. 120.
At qui desidiam, luxumque sequetur inertem:
Dum fugit oppositos incauta mente labores:
Turpis inopsque simul miserabile transigit ævum.
Mutabile. Virg. 11. Æn. 425.
Occulto velut ævo crescit arbor. Hor. 1. Carm. 12. 45.
Parvum. Ovid. ad Liviam, 285.
Perbreve ævum. V. PERBREVIS.
Perpetuum. Lucret. lib. 5. 162.
Placidum ævum degere. Lucret. lib. 2. 1093.
Sempiterno ævo frui. Cic. de Somn. Scip.
Senius. Sen. Hippol. 742. Fama miratrix senioris ævi.
Spatiosum. Ovid. 3. Met. 529.
Tenerum. Claud. 4. Paneg.
Velox. Sen. Herc. 3.
Viride. Ovid. 3. Trist. 1. 7.
Agere ævum securum. h. e. Sine solicitudine & cura vivere. Lucret. 5. 83.
Agitare ævum sub legibus. i. e. Vivere. Virg. 4. Georg.
Colere vi ævum. h. e. Vitam traducere in mutua violentia. Lucret. lib. 5. 1144.
Consumere ævum in curis. Lucret. lib. 5. 1430.
Defunctum. Claud. 3. Epig.
Depereunt ævo omnia. Ovid. 1. Amor. 15. 32.
Ducere ævum per gradus. Sen. Hippol. 4.
Durare ævis. Plin. lib. 35. cap. 14. In Africa Hispaniaque ex terra parietes ævis durant, incorrupti imbribus, ventis, ignibus.
Exigere ævum studiis virilibus. Ovid. 12. Met. 208.
Fessus ævo. Lucret. lib. 3. 459.
Finire ævum. i. e. Vitam. Ovid. 5. Met. 400.
Florens. Lucret. lib. 5. 1021.
Ineunte ex ævo. h. e. A principio ætatis & nativitatis. Lucret. lib. 3. 745.
Infractum. Sil. lib. 15.
Labens. Sil. lib. 17.
Notare ævum. Virg. 3. Georg. 100.
— animos ævumque notabis
Præcipue. Ubi Servius, Ante omnia ætatem magnanimitatemque requires.
Pacisci. Stat. 1. Theb. 319.
— hac ævum cupiat pro laude pacisci. h. e. Pro illo die totius vitæ suæ libenter offerre velit tempora.
Pati. V. PATIOR.
Peragere. Ovid. 15. Met. 485.
Perdere. Stat. 5. Theb. 136.
Prorogare. V. Ævum longum.
Rediens ævum. V. Ævi conditor, in CONDO.
Renovare. Ovid. 7. Met.
Senescere ævo. Lucret. lib. 1. 326.
Soluti annis & ævo. Ovid. 8. Met. 712.
Tardans ævum. Stat. 6. Theb. 559.
Terere ævum. Claud. 3. Epigr.
Traducere leniter. Hor. 1. Epist. 19. 97.
Transfigere in armis. Claud. 2. Epigr.
Vergit ævum. Plin. lib. 7. cap. 16.

ÆVUS, i. m. Idem apud veteres. Plaut. Pœn. 5. 4. 14. Per quem vivimus vitalem ævum. Et Lucret. lib. 2. 561. & 3. 605. Ævum per omnem.

ÆVĬTAS, ātis. f. [αἰωνιότης] antiqui pro ÆTAS q. V. vel Annositas dixerunt. Varro Tithono, Quam voluntatem ævitatis extima attigit metam ævitas. Gell. lib. 10. cap. 1. Si in jus vocat, si morbus ævitasque vitium escit, qui in jus vocabit, jumentum dato. Sunt autem verba ex XII. Tabul. Cic. de Legib. 3. 3. Censores Populi ævitates, soboles, familias, pecuniasque censento. Ex iisdem.

ÆVITERNUS, a, um. Unde factum est Æternus. Hinc Æviterni dei appellantur, quod ævo sempiterno permaneant: qualis Jupiter, quem sic vocavit Ennius. V. Crinitum lib. 12. cap. ultimo. & Lilium de diis gentium, pag. 26. Usus eo Apul. de Deo Socrat. p. 43. Prorsus & retro æviterni Dii. & Varro apud Priscian. 2. p. 593. Per æviternam hominum domum tellurem propero gradum.

Æ X

ÆX, [Αἴξ] Plin. lib. 4. cap. 11. Ægæo mari nomen dedit scopulus inter Tenedum & Chium verius quam insula, Æx nomine, a specie capræ, quæ ita Græcis appellatur.

ÆXŌNES, Populi fuerunt in Attica, dicacitate & intoleranda mordacitate insignes, ut αἰξωνεύεσθαι signatum inde verbum sit, quo significatur intoleranda mordacitas. Cæl. Antiq. Lect. lib. 18. cap. 25. Hinc acerrimi conviciatores, Æxones vocantur.

ÆXONENSIS, Idem ac Maledicus. Suid. & Eust.

Æ Z

ÆZANUS, Tantali filius, a quo Æzani populi. Herodianus apud Hermolaum in Plinium.

ÆZICA, Pars Thraciæ. Steph.

A F F

AFANNÆ, Locus Siciliæ obscurus, unde vulgo dicitur, Abi ad Afannas, de rebus incertis, & extra locum positis. Fuit etiam Locus Amartidis tribus Atticæ. Buleng. de Theatr. 1. 42. ex Pitisc. Lex.

AFER, Afri. V. AFRICA.

AFFABILITAS, V. AFFOR, aris.

AFFĂBRE, Adv. [δαιδαλέως, ἐντέχνως] i. e. Pulchre, ut ait Nonius. Cæterum, ut ex ipsa origine apparet, non modo pulchre significat, sed magis etiam artificiose. Cic. 2. Verr. Deum denique nullum Siculis, qui ei paulo magis affabre atque antiquo artificio factus videretur, reliquit. Fit autem Affabre ab antiquo nomine Affabrum: quod (ut Festus ait) veteres dixerunt pro Fabrefactum, i. e. Artificiose factum. Scribitur & antiquo more per d, Adfabre.

AFFABULATIO, ōnis. f. [ἐπιμύθιον] dicitur Breve documentum, quod fabulis subnexum earum explicat utilitatem. V. Cæl. lib. 18. cap. 7.

AFFANIÆ, ārum. [ὕθλοι] Dictio Appuleiana, pro Nugis, a Fando inclinatum nomen. Is lib. 4. sic inquit, Hæc alias similes affanias oblatrantes, eos retrorsum adducunt pagani.

AFFĀTIM, [ἅλις, ἀφθόνως, ἀδὴν, καταχόρως] Adv. qualitatis, primam teste Gell. lib. 7. cap. 7. acuit. Festus, Affatim dictum a copia fandi, significat Abundanter. Liv. Affatim edi, bibi, lusi. Terentius adfatim dixit, pro eo quod est, ad lassitudinem, hæc Fest. Servius ad I. Æn. 127. Fatiscunt, abundanter aperiuntur. Fatim enim abundanter dicimus: unde & affatim.
Lamprid. in Alex. Severo p. 225. Frob. in fine: Ipse cibo plurimo reficiebatur, vino neque parce, neque copiose, affatim tamen. H. St.

Affatim diximus. Plin. lib. 17. cap. 24.
Affatim materiæ. Liv. 2. Bell. Maced. Item affatim lignorum, apud eundem.
Affatim eft. Plaut. Bacch. 3. 3. 94. Tibi divitiarum affatim eft. Idem Ciftel. Aliorum eft affatim qui faciant.
Affatim prorfus. Cic. 16. Att. 1. HS. LXX, fatis effe, affatim prorfus.
Affatim fatisfacere. Cic. 2. Att. 16.
Vefci re aliqua. Cic. 2. de Nat. Deor. 127. Iisdemque feminibus & homines affatim vefcuntur.

Affectate, Affectatio, &c. V. AFFICIO.

Affĕro, affers, attŭli, allātum, [ἐπιφέρω, προσφέρω, κομίζομαι] afferre. Apportare.
Afferre & Efferre, contraria. Cic. pro Quint. Itaque te obfecrat C. Aquili, ut quam exiftimationem, quam honeftatem in judicium tuum attulit, eam liceat ei fecum ex hoc loco efferre.
Afferre ad os cibum manu. Plin. lib. 10. cap. 46.
Aliquem. Plaut. Pfeud. 2. 4. 21. Attuli hunc. P. quid attulifti? CA. adduxi volui dicere. Plautinus jocus.
Me, te, fe. Virg. 8. Æn. 477. — fatis huc te pofcentibus affers. Fati neceffitate factum eft ut venires. Servius. Plaut. Amph. 2. 4. 6. Ejus juffu nunc huc me affero. Periphrafis poetica, pro Venire vel accedere. Cic. pro Cœlio 53. Atque ita Cœlius ad illam attulit fe.
Sefe a mœnibus. Virg. 3. Æn.
Afferre & referre. Ter. in prol. Phorm. 22. Quod ab ipfo allatum eft, fibi effe id relatum putet. Ubi Donatus, Proverbiale eft, Quod dedit, recepit. V. mox Ad defenfionem aff.
Afferre, pro Conferre. Cic. 2. de Fin. Negat Epicurus diuturnitatem quidem temporis ad beate vivendum aliquid afferre.
Aliquid ad rempub. Cic. 1. Off.
Aliquid ad communem fructum five utilitatem, pro Conferre. Cic. pro Archia 12. Ut nihil poffint ex his neque ad communem afferre fructum, neque in afpectum, lucemque proferre. Idem 1. Off. Et femper aliquid ad communem utilitatem afferendum.
Afferre, pro eo quod eft Nuntiare. [ἐπαγγέλλεσθαι] Cic. 8. Att. Complures attulerunt, Cæfarem iter habere Capuam.
Ad aliquem. i. e. Alicui nuntiare. Cic. pro Cœl. Rumor attulit ad alicujus aures. Cic. pro Lege Manil. Non ex prælio nuntius, fed ex fermone rumor afferret.
Afferre, quod dici vulgo folet Allegare & adducere: [προβάλλεσθαι, προφασίζεσθαι, προσφέρεσθαι] ut, Afferre argumenta, exempla, excufationes. Cic. Nihil igitur afferunt, qui in re gerenda verfari fenectutem negant. Idem. 2. de Orat. An ætatem afferet? quadriennio minor eft.
Ad ea quæ dixi, affer, fiquid habes. Cic. 7. Att. Plin. Jun. quanvis (ut opinor) citra veterum authoritatem, Allegare exemplum dixit.
Caufam, vel Crimen in judicium. Cic. pro Cluent. Simplex in judicium caufa, certa res, verum crimen allatum eft.
Ad defenfionem. Cic. pro Cæcin. 85. Idque me non ad meam defenfionem attuliffe, fed illorum defenfioni retuliffe.
Aliquid in contrariam partem. Cic. 2. de Orat. Aut fi ita non refellas, afferendum eft in contrariam partem, quod fit aut gravius, aut æque grave.
In medium. Cic. 1. Off. In hoc naturam ducem debemus fequi, & communes utilitates in medium afferre. pro Afferre in commune: i. e. Communicare.
Acceffionem, i. e. Augere. Cic. 16. Att. Magnam attulit acceffionem tua voluntas erga me.
Acerbitatem. Cic. 1. Q. Frat. 1.
Adjumentum alicui ad aliquam rem. Cic. 1. Off. 1.
Æs alienum attulit mihi hæc res. Cic. 7. Fam. 23.
Amaritudinem alicui, i. e. Parere, generare. Plin. lib. 13. cap. 1.
Angorem. Cic. 3. Tufc.
Animum alicui. Cic. 7. Att. 13.
Animum vacuum ad fcribendum. Cic. 12. Att. 37.
Animi magnitudinem ad caufam alicujus. Cic. pro Milon.
Argumentum afferunt, quod citiffime afcias retundat. Plin. lib. 16. cap. 40.
Authoritatem voluminibus, pro Dare authoritatem. Plin. lib. 24. cap. 17.
Authoritatem orationi affert. Cic. in Orat. 121.
Authoritatem peccandi afferre. Cic. 3. de Nat. Deor. 85.
Authoritatem in judicium. Cic. 2. Att. 1.
Bellum. Ovid. 13. Met. 5.
Poft modo qui rapta longum cum conjuge bellum
Attulit in patriam.
Calamitatem & cladem. i. e. Afficere calamitate, clade, dolore, & fimilibus. Cic. pro Cluent. 168. Ut ne cui innocenti mœror tuus calamitatem & falfum crimen afferret. Idem 2. de Nat. Deor. Qui rifus claffe devicta multas ipfi Claudio lacrymas, magnam populo Romano cladem attulit.
Caufam. Ter. Heaut. 4. 3. 23. Quid dicam? aut quam caufam afferam? Quod per Allegare fupra declaravimus. Quid caufæ prætexam?
Caufam belli civilis ad aliquem. Cic. Philipp. 2. Ego ad illum belli civilis caufam attuli.
Caufam mortis voluntariæ. i. e. Præbere caufam. Cic. 3. de Fin. 61.
Caufam, quoniam. Plin. lib. 16. cap. 25. Caufam afferentes, quoniam in Theffalia, Macedoniaque plurima tunc ficus exeat.
Caufas, quod. Cic. 11. Att. 15. Quoniam juftas caufas affers, quod te hoc tempore videre non poffim.
Commutationem voluntatis. V. paulo poft, Offenfionem afferre.
Compertum. Liv. 7. Quidam compertum attulerunt T. Quintium in Tufculano agrum colere. i. e. Pro certo nuntiarunt.
Confidentiam. Cic. 8. Fam. 8. Quæ maxime confidentiam attulerunt hominibus.
Conjecturam, Præbere occafionem conjecturæ. Cic. pro Rofc. Com. 20.
Confecutionem voluptatis. Cic. 1. de Fin. 7. Ut enim quum cibo potioneque fames fitisque depulfa eft, ipfa detractio moleftiæ confecutionem affert voluptatis: fic in omni re, doloris amotio, fucceffionem efficit voluptatis.
Confilium alicui. Cic. 15. Att. 1.
Confilium in aliquam rem. Liv. 5. Bell. Pun.
Confolationem alicui malo. Cic. 10. Att.
Conftantiam. Cic. 1. Off. 69. Quæ affert tum conftantiam, tum etiam dignitatem.
Confuetudinem ferviendi. Cic. 2. Philipp. 116.
Contemptionem ad omnes afferre. Cæf. 3. Bell. Civil. 60. Facere ut omnes contemnant. V. paulo poft, Offenfionem afferre.
Crimen falfum alicui. Cic. pro Cluent. & pro Rabir. Pofth. 27.
Cumulum aliquem artibus aliorum. Cic. 3. de Orat. 141.
Curam. Cic. 7. Att. 5.
Afferre delectationem. Cic. 7. Fam. 1.
Dentes in dominum. Varro de R. R. lib. 2. cap. 9. de canibus Actæona devorantibus.
Defperationem. Cæf. 1. Bell. Civil. 11.
Detrimentum. ut fupra, Afferre calamitatem. Cæf. 1. Bell. Civil. 82. & Cic. Att.
Difficultatem alicui. Cic. 1. Q. frat. 1. Atque huic tuæ voluntati ac diligentiæ difficultatem magnam afferunt publicani.
Dignitatem affert fortuna. Quintil. lib. 3. cap. 7.
Dolorem. Plin. lib. 23. cap. 1. & Cic. 2. Tufc. 27.
Dubitationem. Cic. 2. de Nat. Deor. Et 3. Off. 18.
Afferre egeftatem & luctum alicui. Cic. pro Rofc. Amer. 13.
Errorem animis. Cic. 1. de Divin. 36.
Excufationem. Cic. 10. Fam. 4.
Exemplum. Plin. lib. 8. cap. 6. Unum antiquitatis exemplum afferam & Cic. 7. Att. 12.
Exilium. V. paulo poft, Peftem atque exilium afferre.
Expectationem. Quintil. lib. 3. cap. 8. & Cic. 3. Att. 18.
Facultatem. Cic. 1. de Orat. 152. Qui a fcribendi confuetudine ad dicendum venit, hanc affert facultatem, ut etiam fubito fi dicat, tamen illa quæ dicantur, fimilia fcriptorum effe videantur.
Fama affertur. Liv. 4. Fama affertur, fumma vi ad bellum coortos.
Faftidium alicui. Cic. pro Muræn. 21.
Faftidia cibo affert hæc res. Columel. lib. 6. cap. 8. Solent etiam faftidia cibo afferre vitiofa incrementa linguæ, quas Ranas veterinarii vocant.
Fidem alicui rei. Plin. lib. 9. cap. 58. Verum omnibus his fidem Nili inundatio affert. h. e. Fidem facit.
Fiduciam. Cæf. 8. Bell. Gall. 10.
Finem tributorum. Cic. 2. Off. 76. Sic Afferre finem edicto prætoris.
Florem afferre dicuntur arbores. Columel. lib. 11. cap. 2.
Hilaritatem, vel jucunditatem, aut lætitiam. Plin. lib. 26. cap. 11. & Cic. 3. Verr. 109.
Honorem. Plin. lib. 17. cap. 1.
Jacturam. Columel. lib. 1. cap. 2.
Incrementum. Cic. 2. de Fin. 88.
Inertiam alicui. Cic. 12. Fam. 20.
Initium morbi. i. e. efficere. Cornel. Celf. in proœmio lib. 1. Evidentes caufas appellant, in quibus quærunt initium morbi calor attulerit, an frigus: fames, an fatietas. Sic Morbum, ubi barbari Caufare.
In medium afferre. V. AFFERO. H. St.
Interitum. Cic. 2. de Fin. 27.
Laborem. Cic. 11. Att. 25.
Labores afferre. Propert. lib. 1. 6. 23.
Lacrymas alicui. Cic. 12. Att. 14.
Lætitiam alicui. Cic. 4. Tufc. 2.
Languorem alicui. Cic. 3. Off.
Laudem alicui. Cic. 4. Tufc. 2.
Laudi oratoriæ aliquid. Cic. 1. Tufc. Siquid oratoriæ laudi noftra attulimus induftria, multo ftudiofius, &c.
Levationem. Cic. 4. Fam. 6. Major mihi levatio afferri nulla poteft.
Literas. Cic. 1. Att. Nimium raro nobis abs te literæ afferuntur.
Lucis aliquid rebus. Cic. 2. Att. 1.
Luctum alicui. Cic. pro Rofc. Amer. 3.
Lumen memoriæ. Cic. 2. de Orat. 3. ordinem effe maxime qui memoriæ lumen afferret.
Manus pro fe quisque affert. Cic. 3. Verr. 67. i. e. Depugnat.
Manus alicui. i. e. Vim inferre. Cic. 1. Off. 23. Nam qui injufte impetum in quempiam facit, aut ira, aut aliqua perturbatione incitatus, is quafi manus videtur afferre focio. Pro eodem dicitur Injicere. q. V.
Manus fibi. Cic. 10. Fam. 23. Manus, quas juftius in Lepidi perniciem armaffet, fibi afferre conatus eft. i. e. Sibi mortem confcifcere.
Manus bonis alienis. Cic. 2. Off. 25. Quum enim dando egere cœperint, alienis bonis manus afferre coguntur. i. e. Aliena invadere: quod & Manus injicere dicitur.
Manus vulneribus. Cic. 3. Att. 15. Sed non faciam ut aut tuum animum angam querelis, aut meis vulneribus fæpius manus afferam. quafi Dolores meos renovem. Notanda translatio.
Medicinam. Cic. 2. Att. 35.
Memoriam. Cic. 5. de Fin. 2. Cujus etiam illi hortuli propinqui non memoriam folum mihi afferunt, fed ipfum videntur in confpectu meo ponere. Pro eo quod eft, Non folum me admonent.
Metum alicui. Cic. 7. Verr. 62.
Moleftiam. Cic. 1. Att. 14. & 7. Fam. 13.
Moram alicui rei, pro Impedire & retardare. Cic. pro Sext. 129.
Morbum alicui. Plaut. Afin. 3. 1. 29. Salvere me jubes, cui tu abiens affers morbum.
Mortem uno ictu. Cic. 7. Verr. 117. & 4. Fam. 12.
Motum animis. Cic. in Partit. 5.
Munus Reip. Cic. 2. de Divin. 5.
Necem. V. NEX. Plin. lib. 17. cap. 24. & Cic. in Vatin. 24.
Neceffitatem. Cic. 10. Philipp. 2. Sed mihi Patres confcripti, neceffitatem attulit paulo plura dicendi, &c. i. e. Coegit.
Nervos & induftriam. Cic. pro Sylla, 24.
Nuntium. Cic. pro Rofc. Amer. 19.
Oblivionem triftitiæ. Plin. lib. 25. cap. 2.
Obfcuritatem. Cic. 3. de Orat. 47. Ut oratio quæ lumen adhibere rebus debet, ea obfcuritatem & tenebras afferat.
Obfcuritatem laudibus alicujus. Cic. pro Deiot. 12.
Odium. Plin. lib. 25. cap. 2. Pavorem aquæ, potusque omnis afferens odium. i. e. Generans.

Odium

Odium in aliquem. Cic. in Pison. 93. Sic odium quod in ipsum attulerant, id in ejus imaginem ac simulacrum profuderunt. h. e. Domi conceptum illuc attulerant.
Odium alicui. Cic. pro Sylla 3. Mihi majorem hæc res dolorem quam Q. Hortensio, mihi majus odium afferre debet? i. e. Gignere, parere.
Offensionem. Cic. 1. Att. 14. Quidnam accidisset quod afferret Q. fratri meo, aut offensionem tam gravem, aut commutationem tantam voluntatis? Cæs. 3. Bell. Civil. 60. Magnam tamen hæc res illis offensionem & contemptionem ad omnes attulit. Quod barbare dicunt, Posuit, vel Fecit eos esse in mala gratia & contemptu apud omnes.
Opem alicui, idem quod Ferre opem. i. e. Opitulari. Ter. Phorm. 3.3.
Operam afferre. Ovid. 2. de Arte Am. 673.
Aut latus, aut vires, operamque afferte puellis.
Opinionem populo. i. e. In opinionem populum inducere. Cic. 2. Off. 46.
Otium. Cic. pro Muren. 1. Eaque res vobis populoque Rom. pacem, tranquillitatem, otium, concordiamque afferat.
Pacem animis. Cic. 1. de Fin. 47.
Pacem ad aliquem. Plaut. Amph. prol. 32.
Pavorem. V. paulo ante, Odium afferre.
Pedem. Catull. 14. 22. Abite, unde (malum) pedem attulistis? h. e. Unde venistis? Vulgo leg. Tulistis.
Periculum. Cic. 8. Fam. 10.
Perniciem. Cic. 2. Off.
Perturbationem rerum. Cic. 11. Fam. 10.
Pestem atque exilium. Cic. pro C. Rabir. 25.
Pestilentiam. Plin. lib. 10. cap. 28.
Pondus. Cic. 9. Att.
Quæstionem. Cic. in Orat. 66. Nam etiam poëtæ quæstionem attulerunt, quidnam esset illud, in quo ipsi differrent ab oratoribus. i. e. In medium adduxerunt, proposuerunt.
Rationem quoniam. Plin. lib. 31. cap. 3. Sed hi rationem afferunt, quoniam levissima sit imbrium aqua. Et Cic. 4. Fam. 13. Reliquum est ut afferam rationes, quibus coner.
Religionem. Cic. 6. Verr. 78.
Repulsam attulit hæc res. Cic. 2. Off. 58.
Requiem. Ovid. 12. Met. 146.
Rumores afferuntur. Cic. 16. Fam. 21. Gratos tibi optatosque esse, qui de me rumores afferuntur, non dubito.
Spes rumoribus affertur. Cic. 3. Att.
Salubritatem. Columel. lib. 5. cap. 10.
Salutem. Cic. 4. Fam. 3.
Satietatem. Cic. in Orat. 209. Si enim semper utare, satietatem affert.
Scientiam. Cic. Affert autem vetustas omnibus in rebus longinqua observatione incredibilem scientiam.
Seditiones. Cic. pro Sylla, Greges hominum perditorum, metum nobis seditionesque afferebant.
Sententiam. Cic. 5. de Fin. 72. Suam quisque videri voluit afferre sententiam.
Solatium. Cic. de Amicit. 104.
Solicitudinem. Cic. 10. Fam. 18. Ea nunc magnam affert solicitudinem, magnumque habet casum.
Somnum. Cic. 9. Att. 6. Quod & somnum inducere, & conciliare somnum dicitur.
Spem maturæ decessionis. Cic. 1. Q. frat. 1.
Splendorem voci. Plin. lib. 20. cap. 6.
Sumptum alicui. Cic. 9. Fam. 16.
Suppetias. Plaut. Men. 5. 7. 14. In quibusd. leg. Ferre.
Suspicionem. Cic. in Pison. 12. 18.
Tabem. Columel. lib. 6. cap. 5.
Tædium. Liv. 4. Bell. Maced.
Terrorem, i. e. Terrere. Liv. 6.
Terrores ad aliquem. Cic. 6. Att. 8. pro Nuntiare.
Testimonium. Cæs. 3. Bell. Civil. 53.
Torporem. Plin. lib. 20. cap. 21.
Vim. Cic. 9. Att. 14. Armati, vim & manus afferrent.
Vim afferre alicui. Cic. 2. de Legib. 19. Sex. Tarquinius vim Lucretiæ Tricipitini filiæ attulit. h. e. Invitam stupravit.
Vim vitæ & corpori. Cic. pro Cæcin. 61. Sed perinde valebit quasi armatissimi fuerint, si reperientur ita parati fuisse, ut vim vitæ aut corpori potuerint afferre.
Vim & celeritatem afferre. Cic. 2. de Nat. Deor. 151. Efficimus etiam domitu nostro quadrupedum vectiones, quorum celeritas atque vis nobis ipsis affert vim & celeritatem.
Vim in docendo. i. e. Ad credendum quodammodo cogere. Cic. 4. Acad. 117.
Vim oculis. Quintil. lib. 2. cap. 15.
Vim sensibus. Cic. 2. de Fin. 16.
Vim afferre, aliter positum, pro Cogere. Cic. in Lælio, Vim hoc quidem est afferre. Quid enim refert, qua me ratione cogatis? Cogitis certe.
Vinculum ad aliquid copulandum. Cic. 3. Fam. 4.
Vitam aliam affert hæc dies. Ter. And. 1. 2. 18. Nunc hæc dies aliam vitam affert; alios mores postulat. Ubi Donatus, Affert, h. e. Recte & severe & inexorabiliter denuntiat.
Voluptatem. Plin. in procem. lib. 16.
Utilitatem. Quintil. lib. 1. cap. 8.
Affertur, imperf. [ἀγγέλλεται] Liv. 4. Volscos exiisse prædatum affertur. i. e. Nunciatur.

Allātus, Partic. [κομισθεὶς, φερόμενος] ab Afferor. Plaut. Asin. 13. Allata peregre epistola.
Allatum est mihi, vel ad me, de morte ejus. Cic. in Bruto. Et 3. Fam. 10.
Allatus nuntius. Cic. 15. Fam. 1.

Allatūrus, [φέρων] Cæs. 8. Bell. Gall. 10. Timorem suum sperabat fiduciam barbaris allaturum.

Affĭcio, ēci, ectum, [διατίθημι, καθίστημι] ĕre. ex Ad & Facio compositum, interdum ad corpus, sed sæpius ad animum refertur. Quicquid enim, teste Quintiliano, rationem vincit, affectus est. Ergo Afficere nos, aut animum nostrum dicitur, quicquid ita movet, ut rationem conturbet, & pene a statu mentis dejiciat, sive sit bonum, sive malum. [Immo Quicquid movet, commovet, percellit animum simpliciter.
Afficere aliquos in diversum, i. e. Varie. Tacit. lib. 11. Cæterum is terror milites hostesque in diversum affecit.
Animos afficere. Cic.
Beneficiis afficere. Cic. 7. Verr.
Cæde. Liv. 5. Bell. Pun.
Calamitate. Cic. pro Rosc. Amer.
Commodis. Cic. pro Cluent.
Corpus afficere, pro eo quod est Macerare, domare. Cic. 1. Off.
Corpora fames & sitis afficiunt. Liv. 8. Bell. Pun. Ut prius æstus a meridiano sole, laborque standi sub armis, & simul fames, sitisque corpora afficerent, quam manus cum hoste consererent.
Cruciatu. Cæs.
Cura. Cic. Att.
Delectatione. Cic. Att.
Desiderio. Cic. 2. Fam. 12.
Difficultate. Cæs. Sic Cic. pro Quint.
Domicœnio clientem. Martial. lib. 12. 78.
Errore mentis. Cic. Att.
Gloria. Cic. in Epist.
Honore. Cic. 1. de Nat. Deor. 38.
Ignominia. Cic. pro Rosc. Amer. 123.
Incommodo. Cic. 2. de Fin.
Injuriis. Cic.
Lætitia. Cic. pro Milon. 78.
Literæ tuæ sic me affecerunt. Cic. 14. Att.
Lucro Afficere. Plaut. Amph. prol. 2.
Molestia. Cic. 15. Att. 1.
Muneribus aliquem afficere. Cic. 2. Fam. 3.
Nomine aliquo. i. e. Appellare. Cic. pro Deiot. Ut eum amplissimo regis honore & nomine affeceris.
Præmio. Cic. pro Balbo.
Sepultura. i. e. Donare sepulcro, humare. Cic. 1. de Divin. Moneri visus est ne id faceret, ab eo quem sepultura affecerat.
Solicitudine. Cic. 6. Att. 3.
Solicitudo ex te afficit me. Cic. in Brut.
Stipendio afficere. Cic. pro Balbo, Idem in angustiis ærarii, victorem exercitum stipendio affecit. pro, Stipendium dedit ei.
Afficere, absolute, idem est ac Commovere, irritare. ut, Hoc magis afficit. subaudi Animum. Cic. 14. Att. 13. Literæ tuæ sic me affecerunt.

Afficior, ĕris, pass. [πάσχω] ut, Admiratione affici, h. e. In admiratione esse, cui opponitur Contemni. Cic. 2. Off.
Animis. Cic. 1. de Orat. 87. Et uti, qui audirent, sic afficerentur animis, ut eos affici vellet Orator.
Ægritudine. Columel. lib. 7. cap. 5.
Doloribus pedum. Cic. 6. Fam. 19.
Exilio. Cic. Parad. 4.
Honore. Cic. pro Rosc. Amer. 147.
Laude. Cic. de Clar. Orat. 7.
Morte. Cic. de Invent. 3.
Macula. Cic. pro Rosc. Amer. 13.
Pœna. Ibid.
Timore. Cic. pro Quint.
Torminibus. Plin. lib. 29. cap. 5.
Voluptate. Cic. 5. Att. 20.
Voluptate animi. Cic. 3. de Fin. 37.
Vulneribus. Columel. lib. 4. cap. 11.

Affectus, a, um. Partic. [διατεθειμένος, κατασταθεὶς, κάμνων, πεπονθώς] ab Afficior: ut, Affectus pœna, præmio. Cic. pro Balbo.
Affectus interdum absque ulla affectionis voce ponitur. Ter. Hec. 3. 1. 45. Quonam modo Philumena mea nunc te offendam affectam?
Affectus ad munus fungendum. Cic. 3. Tusc. 15. i. e. Aptus, sive, ut vulgo loquimur, Bene dispositus. Idem in Topic. Ducuntur etiam argumenta ex iis rebus quæ quodam modo affectæ sunt ad id de quo quæritur. i. e. Adjunctæ aut propinquæ aut aptæ.
Ærumnis affectus. Lucret. 3. 50.
Omnibus ærumnis affecti denique vivunt.
Animo. Cic. 1. de Legib. Oculi nimis arguti, quemadmodum animo affecti sumus, loquuntur.
Artibus affectus animus. h. e. Præditus, Qui artes callet. Ejus contrarium, Animus inertiis affectus. V. paulo post, Virtutibus affectus animus.
Beneficio. Cic. in Pison. 32. Quum tantis a vobis P. C. beneficiis affectus sim, tantis honoribus.
Desperatione. Cic. 14. Att. 22.
Difficultatibus. Cic. 13. Fam. 7. maximis oneribus pressum, summis affectum esse difficultatibus.
Honore, imperio. Cic. 1. Off. 149. Bene de Repub. sentientes ac bene meritos, aliquo honore aut imperio affectos, observare & colere debemus.
Inertiis affectus animus. h. e. Ignorantia artium & imperitia præditus. V. Virtutibus affectus.
Inflammatione. Cels. lib. 7. cap. 26.
Lætitia. Cic. ad Brut. 4.
Molestia ex aliqua re. Cic. 1. Fam. 9.
Morbo. Cic. 1. de Divin. 63. Nam & idipsum vident, qui sunt morbo gravi & mortifero affecti, instare mortem.
Morte. Cic. 4. Fam. 12.
Munere deorum. Cic. 3. de Nat. Deor. 67.
Pestilentia. Liv. 5. Decad. lib. 1.
Præmiis. Cic. in Pison. 90.
Senectute. Cic. 3. de Orat. 65.
Solicitudine. Cæs. 7. Bell. Gall. 40. Magna affectus solicitudine hoc nuntio Cæsar.
Affecta sterilitate terra, quasi quodam morbo. Columel. in præf. 1. lib. 2.
Valetudine. Cic. 4. Tusc. 81.
Virtutibus affectus animus. Cic. in Partit. 35. Animi autem spectantur, atque quemadmodum affecti sunt virtutibus, vitiis, artibus, inertiis, aut quemadmodum commoti cupiditate, metu, voluptate, molestia.
Vitiis. Cic. pro Muren. Non debes temere Consulem populi Romani saltatorem vocare, sed conspicere quibus prætcrea vitiis affectum esse necesse sit eum cui vere istud objici possit. Et 14. Philipp. 7.

Affectus,

Affectus, Profligatus, afflictus, Cic. ad Octavium, Subito prope jam affectam ac prostratam Remp. tuis opibus extulisti. [Nisi Afflictam legendum.
Affecta, ea proprie dicuntur, quæ non ad finem ipsum, sed proxime finem deducta sunt. Cic. de Provinc. Conf. 19. Bellum affectum videmus, & (ut vere dicam) pene confectum. Ibid. 26. Nam ipse Cæsar, quid est quod in ea provincia commorari velit: nisi ut ea quæ per eum affecta sunt, perfecta Reipublicæ tradat? Idem in OEconom. Quum vero affecta jam prope æstate, uvas a sole mitescere tempus est. Ex Gell. lib. 3. cap. 16. & lib. 15. cap. 5. Sic Ædificia (ut ibidem scribit) quæ prope absoluta sunt, affecta esse dici Latine possunt.
Affecta ætas, quæ & Gravis dicitur, & Effœta, nempe ipsa senectus. Cic. 6. Verr. 91. Et 1. de Orat. 200.
Animos affectos recreare. h. e. Imminutos, debilitatosque. Liv. 3. Decad. lib. 1.
Cœlum affectum, i. e. Dispositum. Cic. 2. de Divin. Etsi ad rem pertinet, quomodo cœlo affecto compositisque sideribus quodque animal oriatur.
Corpus, i. e. Læsum, debilitatum. Liv. 1. Dec. lib. 9. In corpore tamen affecto vigebat vis animi consiliique.
Affectum corpus Celso, corpus male habitum. h. e. quod indocte dicitur, Male dispositum.
Affectum malis medicamentis corpus. i. e. Vitiatum. Cels. lib. 3. cap. 22. de tabe quam Græci καχεξίαν vocant, Quod fere fit, quum longo morbo vitiata corpora, etiamsi illo vacant, refectionem tamen non accipiunt: aut quum malis medicamentis corpus affectum est.
Corpora sic affecta. Cic. 1. de Divin. Jubet igitur Plato sic ad somnum proficisci corporibus affectis, ut nihil sit quod errorem animis perturbationemque afferat.
Affecta tabo corpora. Liv. 4.
Affecta fides, Labefactata. Tacit. 3. Hist. 65.
Hyems, i. e. Pene finita. Sil. Ital. lib. 15.
Jamque hyeme affecta mitescere cœperat annus.
Opes. Tacit. 2. Hist. 69.
Res, i. e. Labefactatæ. Liv. 1. Decad. lib. 6.
Spes, i. e. Imminuta, fracta. Valer. Flacc. 4. Argon. 60.
Vires corporis. Liv. 1. Decad. lib. 5.
Avide sum affectus de Fano: quod nisi fieri videro, incursabit in te dolor meus. Cic. 12. Att. 40.
Graviter affectus. Cic. 14. Att. 19. Quem pridie Neapoli affectum graviter videram. i. e. Ægrotum.
Male affectus. Cic. 13. Fam. 68. Istam partem Reipublicæ male affectam tueri.
Varie sum affectus tuis literis. Cic. 16. Fam. 4.
Affectus quum absolute ponitur, fere accipitur pro Languente. Propert. lib. 2. 21.
Juppiter, affectæ tandem miserere puellæ. h. e. ægrotæ Ovid. 2. Amor. 2. 21.
Ibit ad affectam, quæ non languebit, amicam.

AFFECTISSIMUS, superl. Paterc. lib. 2. 84. Vigebat in hac parte miles atque imperator, illa marcebant omnia: hinc reges firmissimi, illinc inopia affectissimi. legendum vero Remiges cum Lipsio.

AFFECTUS, ûs. [διάθεσις, πάθος] V. AFFECTIO.
Affectus amoris. Quintil. lib. 1. cap. 11.
Affectus metus. Quintil ibidem.
Affectus, pro Amore. Plin. lib. 3. Epist. 10.
Exhibere alicui affectum parentis, i. e. Amorem paternum. Plin. lib. 2. Epist. 1. Ille tutor mihi relictus, affectum parentis exhibuit.
Affectus, pro Morbo. Cels. lib. 2. In quibus affectibus ea quoque genera exercitationum necessaria sunt.
Continuum affectum desiderant nonnullæ materiæ. Quintil. lib. 6. cap. 2.
Dubii affectus. Ovid. 8. Met. 473.
Duros affectus mollire. Stat. 1. Theb.
Falsi. Quintil. lib. 6. cap. 2.
Lenes. V. Concitati affectus.
Mites. Quintil. lib. 5. cap. 13.
Perturbatiores. Quintil. lib. 4. cap. 5.
Pessimi. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Sanos affectus tenere, i. e. Temperatos. Sen. Hippol. 2.
Tacito affectu lætari. Ovid. 7. Met. 147.
Truces affectus comprimere. Sen. Agam. 3.
Veri affectus. V. Ficti & imitati affectus.
Affectus vehementissimus quum invaluit, &c. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Advocare affectum. Quintil. lib. 4. cap. 2. Serum est enim advocare his rebus affectum in peroratione.
Assumere affectus. Quintil. lib. 6. cap. 2.
Commoti affectus. V. Concitati affectus.
Commovere affectus. Quintil. lib. 4. in procem.
Compositi affectus. V. Concitati affectus.
Concitati. Quintil. lib. 6. cap. 2. Affectus igitur hos concitatos, πάθος: illos mites atque compositos, ἦθος esse dixerunt. In altero vehementer commotos, in altero lenes: denique hos imperare: illos persuadere: hos ad perturbationem, illos ad benevolentiam prævalere.
Effundere totos affectus. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Erumpunt affectus. V. Ficti & imitati affectus.
Diligere fido & incorrupto affectu. Firmic. lib. 6. cap. 10. Fido & incorrupto affectu maritos diligunt uxores.
Diligere tenero affectu. Firmic. lib. 6. cap. 32. Qui filios suos tenero diligat semper affectu.
Ferri toto cordis affectu. Firmic. lib. 5. cap. 7. Qui ad omne voluptatum genus toto cordis affectu sæpissime ferantur.
Ficti & imitati affectus. Quintil. lib. 11. cap. 3. Sed quum sint alii veri affectus, alii ficti & imitati: veri naturaliter erumpunt, ut dolentium, irascentium, indignantium: sed carent arte, ideoque non sunt disciplinæ traditione formandi. Contra qui effinguntur, imitatione artem habent.
Inducere judicem in affectus. Quintil. lib. 11. cap. 3.
Intrare in affectum. V. INTRO.
Mollire affectus. Stat. 1. Theb.
Movere affectus. Quintil. lib. 4. cap. 2. Idem lib. 6. cap. 1. Athenis affectus movere etiam per præconem prohibebatur orator.
Occupari affectibus. Quintil. lib. 6. cap. 2.
Pati affectus. Quintil. lib. 6. cap. 2.
Prosequi affectu dilectionis. Firmic. lib. 5. cap. 14. Homines tamen faciet, qui stultas mulieres ac temerarias summo dilectionis prosequantur affectu.
Solvere affectus tristes. Quintil. lib. 6. cap. 3.
Tenere affectus sanos. V. Sanos affectus tenere.
Tractare affectus. Quintil. lib. 6. cap. 1. ad finem.
Trahere affectus. Quintil. l. 6. c. 1. Ex personis quoque trahitur affectus.
Versatur affectus in periculis. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Affectus, pro Liberis, uxoribus, parentibus, & aliis simili propinquitate conjunctis accipitur in l. 26. lib. 12. Cod. Theod. & Capitol. in M. Anton. & in Gordiano.
Et in Clodio Albino Capitolini aut Spartiani in Epist. quam affert: Quod interim a te publicari nolo, ne aut ad ipsum Papirium, aut ad ejus affectus perveniat. H. St. Extat C. 10. extr.

AFFECTIO, önis. f. [πάθος, προσπάθεια, στοργή] Valla lib. 4. Cic. 1. de Invent. 36. Affectio est animi aut corporis ex tempore aliqua de causa commutatio, ut lætitia, cupiditas, metus, molestia, morbus, debilitas, & alia quæ in eodem genere reperiuntur. Ibid. 1. 176. Affectio est quædam ex tempore, aut ex negotiorum eventu, aut administratione, aut hominum studio, commutatio rerum: ut non tales quales ante habitæ sint, aut plerunque haberi soleant, habendæ videantur. Idem author, 1. Tusc. 43. & alibi, voluntatem hominis affecti ad virtutem, atque ipsam virtutem, animi appellari affectionem ait: qualis non est affectus, qui Græce dicitur πάθος, quod ipse Cicero interpretatur, perturbationem malens dicere, quam morbum, quo nomine sæpe utitur. At Quintilianus non perturbationem, sed affectum nominat: neque ipse aut solus, aut primus, sed plerique ante eum, ut Seneca, Plinius, Rutilius, Columella, Valerius, Livius, aliique multi.
Animi impetus, commotio, affectioque. Cic. 2. de Invent. 19. Illum impetum, & quandam commotionem animi, affectionemque verbis & sententiis amplificare debebit.
Astrorum affectio. Cic. de Fato 8. Astrorum affectio valeat, si vis ad quasdam res.
Cœli. Cic. 2. de Divin. 92. Fac in puero referre, ex qua affectione cœli primum spiritum duxerit.
Distorta & prava. Cic. 4. Tusc. 29. Affectio est illa quidem discrepans sibi ipsa dum est insipiens, sed non distorta nec prava.
Firma corporis, i. e. Dispositio. Cic. 5. Tusc. Tu vero, Metrodore, qui omne bonum in visceribus medullisque condideris, & definieris summum bonum firma corporis affectione, explorataque spe contineri, fortunæ aditus interclusisti?
Inconstans. Cic. 4. Tusc. 29. Vitiositas autem est habitus, aut affectio in tota vita inconstans.
Manens. Cic. 4. Tusc. 30. Vitia enim affectiones sunt manentes, perturbationes autem moventes, ut non possint affectionum manentium partes esse.
Affectio erga aliquem. Plin. lib. 8. cap. 54. Simiarum generi præcipua erga fœtum affectio. Adnotavit H. St. Sic dicitur Affectus V. Affectus ex Firmico.

AFFECTO, [ἐπιτηδεύω, ἐπιδιώκω, μιμοῦμαι] āre. ab Affectu deductum verbum; significat Appeto, & Nimio affectu rem aliquam investigo. In Rhetor. ad Herenn. 4. 31. Sic dicimus, Affectat laudem undequaque. i. e. Venatur & captat. Affectat videri doctus. Affectat quietem, pro Cupit, non recte dixeris.
Affectare, est Pronum animum ad faciendum habere. Festus.
Cruorem alicujus. Stat. 11. Theb. 539.
Dextram. Virg. 3. Æn. 670.
Verum ubi nulla datur dextram affectare potestas. Ubi Serv. Dextram intendere, scilicet sic, ut posset navem tenere.
Diligentiam in supervacuis. Plin. lib. 17. cap. 1.
Iter. Cic. pro Rosc. Amer. Nunc vero quam viam muniret, quod iter affectet, videtis.
Regnum, Ambitiose ad regnum aspirare. Liv. 1.46. & Plin. de Viris Illust.
Spes. Ovid. 5. Met. 377. Adn. H. St. μειζόνων ἐλπίδων ὀρέγεσθαι. Polyb. l. 1. p. 4. Basil. de Hierone, Majores spes affectare.
Validius affectare aliquid. Quintil. lib. 3. cap. 8.
Ad aliquid, pro Aspirare. Firmic. in præf. lib. 5. Hos Romanis tuis libros scripsimus, ne omni disciplinarum arte translata, solum hoc opus extitisse videatur, ad quod Romanum non affectasset ingenium.
Viam ad aliquid, est Ad aliquid magno affectu studioque tendere, aspirare: interdum in bonam, interdum in malam. Virg. 4. Georg. 562.
— viamque affectat olympo. i. e. Ad divinos honores aspirat.
Ter. Phorm. 5. 8. 71. Hi gladiatorio animo ad me affectant viam.
Affecto, cum infinitivo. Sil. lib. 4.
Dum primæ decus affectat decerpere pugnæ.
Affectare, pro eo quod est, Consulto aliquid facere. Ulpian. in l. Quod ait lex. D. Ad legem Juliam de adult.
Affectare aliquem damnis, Afficere. Plaut. Bacch. 3. 1. 9.
Pistoclere, tua flagitia, aut damna, aut despoliabula,
Queis patrem, & me, teque amicosque omnes affectas tuos. Nonius.
[Immo jungendum cum inf. seq. Appellere. V. l.

AFFECTOR, āris. dep. [ἐπιτηδεύομαι] Varro, Affectatus est regnum, pro Affectavit. Obsoletum est.

AFFECTANS, antis. Partic. [ἐπιτηδευόμενος] Ovid. 4. de Ponto 59.
Sic affectantes cœlestia regna gigantes
Ad styga nubifero vindicis igne datos.

AFFECTĀTUS, a, um. Partic. [μεμιμησμένος] ut Affectatus sermo, Affectata oratio: & Affectata verba dicuntur Nimis anxie, & (ut ita dicam) curiose quæsita. Ejusmodi autem sermo affectatus reprehenditur a doctis, & Grammatici inter orationis vitia posuerunt. Plin. in Paneg. Affectata aliis castitas, tibi ingenita & innata. Stat. 5. Sylv. 2.
Nec tantum pietas, sed protinus ardua virtus
Affectata tibi.
Versus affectatæ difficultatis, i. e. Studio quæsitæ. Quintil. 1. 1. extr. conf. eund. 12. 10.
Affectata, vel Adfectata femina vel in bonam partem dicitur, velut honorata: vel in malam, quasi ad extremum periculum adducta. Fest. ubi V. Scalig. & Dacer.

AFFECTATIO, önis. f. [ζήλωσις] Nimis studiose, i. e. Affectu nimio quæsita

quæsita diligentia. Alii sic: Affectatio, est Æmulatio sive Appetentia rei, fere in malum sonans, quam Græci Cacozeliam appellant: i. e. Malam & perversam affectationem. Quintil. lib. 1. cap. 6. Nihil odiosius affectatione. i. e. Affectu conatuque æmulandi alterius virtutem, quam assequi nequeas, refragante natura, vel nimio affectu nimioque conatu alterius virtutem æmulandi, ita ut turpe sit ac deforme sic avide æmulari.
Affectatio frigida & puerilis. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Nimia. Quintil. in procem. lib. 1.
In bonam partem usus est Seneca Epist. 89. cum Philosophiam sapientiæ amorem & affectationem definit. [Forte tamen Affectatio legendum.

Affectātor, ōris. m. [ζηλωτής] Quintil. lib. 6. cap. 3. Noster vero non solum extra judicia, sed in ipsis etiam orationibus habitus est nimius risus affectator. de Cicerone.
Affectator imperii. Florus lib. 2. cap. 7. 2.
Libertatis. Quintil. lib. 6. cap. 2.

Affectātrix, īcis. f. Ad simulatum fictumque studium referre videtur Tertull. adv. Hær. c. 7. Istam sapientiam humanam, affectatricem & interpolatricem veritatis.

Affectāte, Adv. qualitatis ab Affectatus; i. e. Curiose, vel Cum affectatione: ut, Affectate scribit epistolas. Affectate loquitur, nos vulgo illud quoque assumpsimus.

Affectiosus, Adj. Amoris plenus. Tertul. de Anim. cap. 19. Infantia naturaliter affectiosa.

Affectuosus, Adj. Idem. Usi hoc nomine sunt ævi posterioris authores. Macrob. 2. Saturn. 11. Piam affectuosamque rem fecisse. Cassiod. Ep. 5. 2. Tertull. adversf. Marc. 5. 14.

Affectuose. Adv. Cassiod. Epist. 3. 4. Sidon. Epist. 4. 11.

Affictus, **Affictitius**. V. affingo.

Affīgo, xi, xum, [προσπήσσω, προσπασσαλεύω, προσπηγνύω] ĕre. Ad aliquid figere. Liv. 8. Bell. Pun. Laceratosque verberibus, cruci affigi jussit.
Adhæsum affigere, h. e. Adhærere & consequenter creare. Lucret. lib. 4. 1236
Affigere aliquid ad rem aliquam. Cic. pro Rosc. Amer. 57. Sed si ego hos judices, bene novi, literam illam cui vos usque eo inimici estis, ut etiam eas omnes oderitis, ita vehementer ad caput affigent, ut postea neminem alium nisi fortunas vestras accusare possitis.
Aliquid ad terram. Liv. 1. Decad. lib. 4. Cuspidem ad terram affixit.
Ad rem, i. e. Cum re conjungere. Cic. 1. de Invent. Continentia cum ipso negotio sunt ea, quæ semper affixa esse videntur ad rem, neque ab ea possunt separari.
Aliquid animo suo familiarius. Quintil. lib. 2. cap. 7.
Affigere arma. Plin. lib. 16. cap. 39. Cui viri fortes affixerant arma.
Humi affigere particulam divinæ auræ, pro Animum ad res terrenas demittere. Hor. 2. Serm. 2. 79.
Lecto aliquem. Hor. 1. Serm. 1. 81.

Aut alius casus lecto te affixit. Sic legit cl. Bentleius; sed Lambini & Cruquii Codices exhibent, Afflixit.

Literas pueris, h. e. Eorum memoriæ tenaciter infigere, facereque ut hæreant. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Oscula affigere. Claud. de Bell. Get. 619.

Blanda cruentatis affigunt oscula dextris.

Terræ radicem. Virg. 2. Georg. 318.

Rura gelu tum claudit hyems: nec semine jacto
Concretam patitur radicem affigere terræ.

Affigere per translationem dictum. Plin. lib. 30. cap. 1. Hunc enim maxime affixisse animis eam dulcedinem constat. Cic. 2. de Orat. Ea maxime animis affigi nostris, quæ essent a sensu tradita, atque impressa. i. e. Tenaciter inhærere.
Affigere & Affligere sæpe miscent Librarii. V. Drakenb. ad Sil. 1. 674.

Affixus, Partic. [παραπεπηγμένος] Tibull. lib. 1. 3. 87.

Ac circa gravibus pensis affixa puella.

Lateri affixus. Virg. 10. Æn. 161.
Affixa mundo sidera. Plin. lib. 2. cap. 8.
Alicui. Cic. 3. Q. frat. 1. Dedit etiam alteram mihi, qua jubes eum mihi esse affixum tanquam magistro. i. e. Mihi inhærere, & a me non discedere.
In saxis. Cic. 1. de Orat. 196. Ut Ithacam illam in asperrimis saxulis tanquam nidulum affixam, sapientissimus vir immortalitati anteponeret.
Affixus alicui in re aliqua. Cic. 1. Fam. 8. Quibus in rebus me ille affixum habebit.
Affixum atque insitum in animo & sensu. Cic. 7. Verr. 138. Sed in anima sensuque meo penitus affixa atque insita est.

Affingo, inxi, ictum, [ἐπιπλάττω, προσπλάττω] ĕre. Idem quod simplex Fingere, aut Fingendo accommodare. Cic. 3. de Orat. 177. Nullam partem corporis sine aliqua necessitate affictam totamque formam quasi perfectam reperietis.
Addere & affingere rumoribus. Cæs. 7. Bell. Gall. 1.
Affingere & Detrahere, contraria. Cic. 1. de Divin. 118. Parvis enim momentis multa natura aut affingit, aut mutat, aut detrahit.
Aliquid alicui. Cic. pro Lege Manil. 50. Sed de Lucullo dicam alio loco, atque ita dicam, Quirites, ut neque vera laus ei detracta oratione nostra, neque falsa afficta esse videatur.
Affingere alicui orationem. Cic. in Orat. 74. Poeta peccat etiam, quum probam orationem affingit improbo, stultove sapientis.
Sic dicit ἀποδοῦναι λόγον, Plato de Poëta, Politicor. lib. 3. H. St.
Affingere aliquid, pro Mendaciter addere. Cic. 3. Tusc. 80. Qui nihil opinione affingat, assumatque ad ægritudinem. Idem pro Cluent. 9. Faciamque ut intelligatis in tota illa causa, quid res ipsa tulerit, quid error affinxerit, quid invidia conflarit.
Affingere hominum mores, pro Assimulare. Cic. 2. de Orat. In quibus describuntur hominum mores, & ita affinguntur, ut aut re narrata aliqua, quales sunt intelligantur.

Affictus, Partic. [ἐπιπλασθείς] Cic. 2. de Orat. 325. Connexum autem ita sit principium consequenti orationi, ut non tanquam citharœdi prooemium affictum aliquod, sed cohærens cum omni corpore membrum esse videatur.

Affictitius, [ἐπίπλαστος] formatum a supino Affictum. Varro 3. de R. R. cap. 12. pr. Actus secundi generis affictitius ad villam qui solet esse.

Affīnis, e. Adj. [προσοικεῖος, κηδεστής, πηός] ex Ad, & Finis compositum. Affines, in agris, Vicini sunt: in hominibus, Consanguinitate conjuncti, ait Festus. Modestinus l. non facile. D. de grad. & affin. Affines sunt (inquit) viri & uxoris Cognati: dicti ab eo quod duæ cognationes, quæ diversæ inter se sunt, per nuptias copulantur, & altera ad alterius cognationis finem accedit.
Affinium nomina hæc sunt: Socer, socrus: Gener, nurus: Noverca, vitricus: Privignus, privigna.
Affinitas Cognatio, Necessitudo. H. St. Videtur indicare voluisse horum nominum differentias esse declarandas. V. cognatio.
Affines, vocat Sallustius, Qui finitimos & conjunctos possident agros. Sic enim scribit, Interea parentes, aut parvi liberi militum, ut quisque potentiori affinis erat, sedibus pellebantur. Annotavit Turnebus.
Affinis, per translationem dicitur Alicujus rei particeps, & quasi Conjunctus ei. Jungitur autem genitivo vel dativo.
Affinis alicujus culpæ, & alicui culpæ. Cic. 2. de Invent. 129. Affinem esse alicujus culpæ. Idem pro Rosc. Amer. 18.
Facinori. Cic. 4. in Catil. 6.
Negotiis. Plaut. Trin. 2. 2. 50.
Noxæ. Liv. 9. Bell. Maced.
Rei capitalis. Cic. 4. Verr. 94.
Rerum affinis quas fert adolescentia. Ter. Heaut. 1. 2. 39.
Sceleri, vel sceleris. Cic. pro Syll. 70. & Author ad Herenn. lib. 4.
Suspicionis. Cic. pro Sylla 7. In quibusdam legitur, Suspicioni.
Turpitudini. Cic. pro Cluent. 127. Duos solos video authoritate Censorum affines ei turpitudini judicari.
Vincula affinia, h. e. Vincula affinitatis. Ovid. 4. de Pont. 8. 9.

Jus aliquod faciunt affinia vincula nobis,
Quæ semper maneant illabefacta, precor.

Affinis, Subst. c. Cic. Post red. in Senat. 17. Tu misericors me affinem tuum constrictum inimicis Reip. tradidisti: tu affinem tuam &c.

Affinĭtas, ātis. f. [κῆδος, συγγένεια, πηοσύνη, οἰκειότης] denom. est Hominum affinium inter ipsos conjunctio. Cic. 1. Off. 54. Sequuntur connubia & affinitates: ex quibus etiam plures propinqui.
Affinitatis conjunctio. Cic. pro Cluent. Affinitatis conjunctionem pignori fore putavit.
Arctissima affinitas. Paterc. lib. 2. 100. Honoratum etiam matrimonio sororis suæ filiæ, in arctissimam affinitatem receperat.
Perpetua. V. perpetuus.
Affinitate sese devincire cum aliquo. Cic. in Brut. 1. 98.
Affinitates jungere. Liv. 1. Neque hospitia modo cum primoribus eorum, sed affinitates quoque jungebat.
Dirimere. Tacit. 12. Ann.

Affirmo, [καταφημι, ἰσχυρίζω, διϊσχυρίζομαι, συμβιβάζω] āre. ex Ad, & Firmo, as, compositum. Cic. 4. Acad. Quid dubitamus igitur affirmare? Affirmare aliquid de bonitate vini. Caius in l. Si vina. D. De peric. & commod. rei vendit. Si vina, quæ in doliis erant, venierint: eaque ante quam ab emptore tollerentur, sua natura corrupta fuerint: si quid de bonitate eorum affirmavit venditor, tenebitur emptori. Quod si nihil affirmavit, emptoris erit periculum.
Certum affirmare. Liv. 3.
Affirmo tibi. Cic. 2. Att. 15.
Affirmare asseveratione. Cic. 13. Att. 23. Omni tibi asseveratione affirmo, quod mihi credas velim, &c.
Fortissime. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Jurejurando. Liv. 29. 23. Data ultro citroque fide, eosdem amicos, inimicosque habituros jurejurando affirmatur.
Crimen, i. e. Verisimile reddere. Liv. 2.
Pro certo. Liv. 1.
Temere de aliquo. Cic. ad Brut. 1.
Valde de aliquo. Cic. 7. Att. 8. Quid opus est de Dionysio tam valde affirmare? an mihi nutus tuus non faceret fidem?
Affirmare, pro Confirmare, stabilireque. Tacit. 14. Ann. 22. 7. Iram Deum affirmavit.
Opinionem affirmare. Liv. Decad. 4. lib. 2. Vulgo credebatur, de industria rem in serum tractam, ne tempus dari posset Achæis Ætolisque ad respondendum, & eam opinionem ipse affirmavit, petendo ut summotis aliis, cum ipso imperatore Romano liceret sibi colloqui. Affirmavit, i. e. Confirmavit.
Affirmare se animo, h. e. Confirmare se, & animum firmum induere. Catull. 71.
Spem. Liv. 1. Ea res utique Trojanis spem affirmat. Alii hic legunt, Confirmat.

Affirmatus, a, um. Partic. Liv. 4. Decad. lib. 8. Rhodiis affirmata, quæ data priore decreto erant. h. e. Confirmata.
Rationibus aliquid affirmatum. Cic. 1. de Invent. 67.

Affirmatio, ōnis. f. [κατάφασις] Actus ipse affirmandi. Plin. lib. 28. cap. 2. Constantissima annalium affirmatione.
Affirmatio & Dubitatio, contraria. Cic. 9. Fam. 17. Sed quum explorati nihil haberem: nec tibi solicitudinem ex dubitatione mea, nec spem ex affirmatione afferre volui.
Affirmationi alicujus credere. Cic. 10. Fam. 21.
Affirmatione aliquid alteri recipere. i. e. Promittere. Cic. 10. Fam. 7.
Affirmatio relig. Cic. 3. Off. 104. Est enim jusjurandum affirmatio religiosa.

Affirmate, Adv. [καταφατικῶς] Cic. 3. Off. 104. Quod autem affirmate quasi deo teste promiseris, id tenendum est. Quidam codices habent Affirmative. Gell. lib. 10. cap. 12. Affirmatissime scripserunt, simulacrum columbæ e ligno ab Archyta ratione quadam disciplinaque mechanica factum, volasse.

Affirmanter, Adv. Idem. Gell. 14. 1. Potuisset prædici affirmanter.

Affirmātor, ōris. m. Qui affirmat. Tertull.

Affixus, V. affigo.

Afflatus, V. afflo.

Affleo, ēvi, ētum, [προσκλαίω] ēre. Fletum simulare. Plaut. Perf. 1. 3. 71. Sed longe ab Athenis esse se gnatam autumet: & ut affleat, quum ea memoret.

Afflictio, V. affligo.

Affligo, xi, ctum, [κακόω, προσαράσσω, ταλαιπωρέω] ĕre. ex Ad & verbo inusitato Fligere; Proprie significat Ad terram tota vi prosternere. Cic. in Pison. 93. Illi autem statuam istius persimilem, quam stare in loco celeberrimo voluerunt, ne suavissimi hominis memoria moreretur, deturbant, affligunt, comminuunt, dissipant.
Affligere ad terram. Plaut. Perf. 5. 2. 15. Affligam te ad terram, scelus.

Affligere & Levare, contraria. Cic. 12. Att. 49. Ut me levarat tuus adventus, sic discessus afflixit.
Percellere atque affligere. Cic. pro Cœlio, 80.
Perdere & affligere. Cic. pro Rosc. Amer. 33.
Affligere, projicere. Lactant. initio lib. 5. Divin. Instit. Et vix lecto fortasse principio, affligat, projiciat, execretur. De opere suo loquens. Videtur tamen prius esse Projiciat, quam Affligat, ut pote majus hoc. H. St. [Affligitur aliquid ad terram, Projicitur foras, ut Martial. de libro suo;
Ibis ab excusso missus in astra sago.
Affligit corpus senectus. Cic. de Senect. 32. Non plane me enervavit, non afflixit senectus.
Afflixit hunc calamitas. Cic. pro Cluent. 101.
Affligit levius. Quintil. in procem. lib. 6.
Monumentum, i. e. Diruere & dejicere. Cic. pro Cœlio 78. Qui Catuli monumentum afflixit, meam domum diruit.
Mores gravius. Plin. lib. 33. cap. 11.
Opes alterius. Plin. lib. 2. cap. 12.
Rem aliquam vituperando, cui contrarium, Augere laudando: Cic. in Bruto 47. h. e. Deprimere. Oratores enim parva extollere, & magna deprimere possunt. Hinc (ut Plutarchus est author) Isocrates interrogatus quid esset Rhetorica, respondit, Τὰ μὲν μικρὰ, μεγάλα· τὰ δὲ μεγάλα, μικρὰ ποιεῖν.
Affligere se. Cic. 2. Att. 19. Pompejus, nostri amores, quod mihi summo dolori est, ipse se afflixit; neminem tenet. [i. e. auctoritate & gratia ipsemet sese spoliavit. ἀνῖ τὰ se angere, vexare, excruciare, uti quidem Steph. exposuit, & ut Galli vulgo utuntur, suo *affliger*, nusquam id verbum mihi lectum est. Neque vero eo pertinet locus ex Or. pros. Rosc. Am. c. 12. quem in Lipsiensi Thesauro adductum video. Quo populus R. nihil vidit indignius, nisi ejusdem viri mortem; quæ tantum potuit, ut omnes cives suos perdiderit & afflixerit. Idem censeo de illo 4. Tusc. c. 15. Importunt enim ægritudines anxias atque acerbas, animosque affligunt, ac debilitant metu. Servatur enim etiam in metaphoris ubique vis propriæ significationis verbi, quæ est dejicere, prosternere, humi affligere, cui opponitur Excitare, Erigere, ut in allatis exempli gratia locis videre licet. At sic utebantur veteres verbo frequentativo. V. AFFLICTARE se.
Affligi frigoribus. Columel. lib. 2. cap. 10.
Sententiis quempiam. Cic. pro Muren. 88. i. e. condemnare. V. mox AFFLICTUS.

AFFLICTUS, Partic. [κακωθεὶς] Oppressus adversis rebus. Cic. pro Lege Manil. 23. Hunc in illo timore & fuga Tigranes rex Armenius excepit, diffidentemque rebus suis confirmavit: & afflictum erexit, perditumque recreavit.
Afflictus, Dolore vehementer affectus. [vel potius prostratus ac destitutus amici (Palamedis) infando judicio, conf. v. 88, 89.] Virg. 2. Æn. 92.
Afflictus vitam in tenebris luctuque trahebam.
Afflictus atque eversus. Cic. pro Quint. 74. Ut per se afflictum atque eversum propinquum suum non modo honeste partis bonis, verumetiam communi luce privaret.
Perculsus & afflictus. Cic. pro Flacc. 16. Itaque ut hanc Græciam, quæ jandiu suis consiliis perculsa & afflicta est, omittam.
Calamitate afflictus. Cic. pro Sylla 15. Hic se ita fractum illa calamitate atque afflictum putavit.
Casu aliquo gravissime afflictus. Cic. 9. Fam. 11.
Clamoribus magnis. Cic. 1. Att.
Afflictus & profligatus mœrore. Cic. 2. in Catil. 2.
Amicitia afflicta. Cic. pro Quint. 63.
Animos afflictos recreare. Cic. 1. Att.
Afflictus & fractus animus. Cic. pro Domo sua 97.
Afflicta senio aut tempestate arbor. Columel. lib. 5. cap. 6.
Mœstitia domus afflicta. Cic. 12. Philipp.
Fides afflicta, Affecta. h. e. Collabefactata diminutaque. Tacit. 1. Hist.
Fortuna alicujus. Cic. pro Lege Manil. 24. Ut regum afflictæ fortunæ facile multorum opes alliciant ad misericordiam.
Afflictus ac jacens homo excitatur. Cic. post red. in Senat. Qui mihi primus afflicto & jacenti dexteram porrexit.
Navis afflicta ad scopulos. Cic. pro C. Rabir. 25. Nec tuas unquam rationes ad eos scopulos appulisses, ad quos Sexti Titii afflictam navem videres.
Afflictam & perditam provinciam erigere atque recreare. Cic. 5. Verr. 22.
Pudor afflictus. Stat. 11. Theb. 164.
Religiones eorum scelere prostratæ afflictæque sunt. Cic. 2. de Legib. 42.
Res. Lucan. lib. 1. 497.
Salus. Cic. 1. Fam. 6.
Afflicta & prostrata virtus maxime luctuosa est. Cic. 2. de Orat. 211.
Afflicta urbs pestilentia. Liv. 3.
Excitare afflictos. Cic. 1. de Orat. 169. & de Arusp. Resp. 50.

AFFLICTIO, ōnis. f. [κάκωσις] Actus ipse affligendi. Cic. 4. Tusc. 16. ubi de Perturbationibus Ægritudini subjectis: Lamentatio, solicitudo, molestia, afflictio, desperatio. Sed emendati codices legunt, Afflictatio. q. V.

AFFLICTO, [συνταράσσειν] āre. Vehementer affligere. Cæs. 3. Bell. Gall. 12. Naves in vadis afflictarentur. Idem 4. Bell. Gall. 29. Et onerarias, quæ ad anchoras erant deligatæ tempestas afflictabat. i. e. Concutiebat, & agitabat. Græcus utrobique reddit κακοῦν.
Afflictari de re aliqua. Cic. 11. Att. 1.
Amore. Lucret. lib. 4. 1152.
Morbo, quod & Morbo conflictari dicitur. Liv. 9. Bell. Pun.
Aliquem luxuria. Tacit. 13. Ann. Quod Italiam luxuria sævitiaque afflictavisset, veneno damnationem antevertit.
Sese. i. e. Frequenter sese, & plurimum angere & excruciare. Cic. 3. Att. 12.
Acerbissime afflictari. Cic. 11. Att. 1.
Gravius vehementiusque. Cic. 1. in Catil. 31.
Turpius afflictatur Resp. Cic. de Arusp. Resp. 40.

AFFLICTIM. Adv. Mart. Capel. l. 3.

AFFLICTATIO, ōnis. f. [περιώδυνησις] Cic. 4. Tusc. 18. Afflictatio, Ægritudo cum vexatione corporis. [Animi perturbatio scilicet secundum Desperationem omnium pessima. conf. 3. 27. ubi planissime orator eam describit.

AFFLICTĀGO, ĭnis. f. Hanc vocem Fr. Guyetus Comm. in Ter. Andr. 1. 5. 16. Restituit veteris poetæ septenario apud Cic. 3. Tusc. 27. ubi in omnibus Libris est Afflictatio vel Afflictio.

AFFLICTŌR, ōris. m. [ὑβριστής] Qui affligit, vel afflixit. Cic. in Pison. cap. 27. Afflictorem & proditorem, non modo dignitatis & authoritatis, sed omnino ordinis ac nominis sui.

AFFLICTATOR, Tertul. Adv. Marc. 5. 16. Iustum est afflictatoribus nostris rependi afflictationem.

AFFLICTUS, ûs. [κάκωσις] Idem quod Afflictio. Cic. 2. Tusc. 21. Effœminata virtus afflictu occidit. Sed sanior videtur lectio: Sic feminata virtus adflicta occidit. Quæ est in codd. emendatis.

AFFLO, [ἐμπνέω] āre. est Spiritu, flatuve quasi contingere. Columel. lib. 8. cap. 5. Cavendumque ne a Serpentibus afflentur. Liv. 10. Bell. Pun. Afflatique incendio effugerunt. Hor. 2. Serm. 8. 95.
— velut illis
Canidia afflasset.
Afflantur odores e floribus. Cic. de Senect. 59. Quum admiraretur Lysander & proceritates arborum, & directos in quincuncem ordines, & humum subactam atque puram, & suavitatem odorum qui afflarentur e floribus.
Vineta afflantur Noto. Stat. 5. Sylv. 1. 147.
Anhelitus oris afflat vittas. Ovid. 5. Met. 617.
Crinales vittas afflabat anhelitus oris.
Odores afflare. Propert. lib. 2. 29. 17.
Afflabant tibi non Arabum de gramine odores.
Ore alicujus afflari. Ovid. 7. Met. 29.
At nisi opem tulero, taurorum afflabitur ore.
Afflare, de rumore dictum. Cic. 16. Att. 5. Sed tamen rumoris nescio quid afflaverat. Ut sit sensus, Aliquantulus rumor incertus quasi vento quodam ad aures meas pervenerat.
Afflare alicui, pro Aspirare seu Favere. Tibul. lib. 2. 1. 80.
Felix, cui placidus leniter afflat amor.
Afflari auram alicui in aliquo crimine. Cic. 3. Verr. 15. Sperat sibi auram posse aliquam afflari in hoc crimine. i. e. Ab aliquo favore se posse adjuvari.
Afflare alicui aliquid mali. i. e. Flando immittere. Ad Herenn. l. 4. 62. Circunspectans huc & illuc, si quem reperiat, cui aliquid mali faucibus afflare, quem ore attingere, dentibus insecare, lingua aspergere possit.
Afflare aliquem ventis fulminis. Virg. 2. Æn. 649.
Fulminis afflavit ventis, & contigit igni. V. Servium ad loc. & Guther. de Vet. Jur. Pontif. 111. 2. Plin. Jun. Utrunque nostrum ille optimi cujusque spoliator & carnifex, stragibus amicorum, & in proximo jacto fulmine afflaverat. Hoc dicit quia periclitatus est sub Domitiano.
Ignibus afflari. Ovid. 1. Trist. 8. 22.
Afflari divino spiritu, quod vulgo Inspirari dicitur. Cic. pro Archia 18. Poetam natura ipsa valere, & mentis viribus excitari, & quasi divino quodam spiritu afflari.

AFFLATUS. Partic.
Numine dei. Virg. 6. Æn. 50.
Peste. Sill. lib. 6.
Sidere. Plin. lib. 2. cap. 41.
Sole. Claud. de Bell. Gild. 348.

AFFLĀTUS, ûs. [ἐπίπνοια, ἐνθουσιασμὸς] Actus ipse afflandi. Plin. l. 10. cap. 33. Perdices concipiunt masculorum supervolantium afflatu.
Afflatus benignus. Plin. lib. 37. cap. 13.
Calidi. Stat. 10. Theb. 322.
Divinus, Divina, ut ita dicam, inspiratio. Cic. 2. de Nat. Deor. 166. Nemo vir magnus sine aliquo afflatu divino unquam fuit.
Afflatu divino mentem alicujus concitare. Cic. 1. de Divin.
Instinctus afflatusque divinus. Cic. 1. de Divin. 34. Oracula quæ instinctu divino afflatuque funduntur.
Noxius afflatus. Plin. lib. 4. cap. 12.
Afflatus e terra. Cic. 2. de Divin. 117. Quid tam divinum, quam afflatus e terra mentem ita movens, ut eam providam rerum futurarum efficiat? Paulo ante, Anhelitum terræ vocavit.
Afflatus, pro H literæ aspiratione, seu nota aspirationis. Varr. l. 3. de R. R. c. 1. Nec minus oppidi quoque nomen Thebæ indicant antiquiorem esse agrum, quod ab agri genere non a conditore ei nomen est impositum. Nam lingua prisca & in Græcia Æoles Bœotii, sine afflatu vocant colleis Tebas: & in Sabinis quo e Græcia venerunt Pelasgi, etiam nunc ita dicunt.

AFFLĀTOR, ōris. Tertull. adv. Hermog. c. 32. de Sp. S. Qui super aquas ferebatur, librator, & afflator & animator.

AFFLŪO, xi, xum, [ἐπιῤῥέω, περισσεύω, παρέῤῥεω] ĕre. proprie Ad aliquid fluere. Columel. Ne quum a vertice torrens imbribus conceptis affluxerit, fundamenta convellat. Plin. lib. 2. cap. 97. Bis inter duos exortus lunæ affluunt, bisque remeant. De maris æstibus loquitur.
Affluere, de hominibus dictum. Liv. 9. Bell. Maced. Dimicantibus iis legio quinta supervenit: deinde ut quæque potuerant, copiæ affluebant.
Virgil. 2. Æn. extr.
Atque hic ingentem comitum affluxisse novorum,
Invenio admirans numerum.
Amor affluit. Ovid. de Rem. Amor. 148.
Affluit incautis insidiosus amor. h. e. Illabitur.
Affluunt literæ, & rumor. Cic. 3. Q. fratr. 3. Nihil ex istis locis, non modo literarum, sed ne rumoris quidem affluxit.
Affluere, per metaphoram pro Abundare. Plaut. Pseud. Frumento affluam. Cic. 2. de Fin. Affluere voluptatibus.
Affluere ad. Cic. 1. de Fin. 39. Nam si ea sola voluptas esset, quæ quasi titillaret sensus, ut ita dicam, & ad eos cum suavitate afflueret, & illaberetur, &c. Tanquam de liquore dixit afflueret: i. e. Leniter flueret.
Divitiis affluere. Lucret. lib. 6. 12.
Effuse affluunt opes. Liv. Decad. 1. lib. 3.

AFFLUENS, Partic. [περισσεύων] Liv. 5. Bell. Maced. Quotidie affluente multitudine ad famam belli.
Affluens & beatus. Cic. in Sallust. i. e. Copiosus & dives.
Anni affluentes. Hor. 4. Carm. 11. 19. — quod ex hac
Luce Mecænas meus affluentes
Ordinat annos. Acron, Affluentes, i. e. Crescentes, aut Multos.
Affluens, Abundans. ut Affluens opibus & copiis. Cic. pro Lege Agr. 2. 81. Et pro Cluent. 189. Affluens omni scelere domus.
Bonitate affluens homo. Cic. pro Rosc. Com. 27. Largitus est scilicet homo liberalis, & dissolutus, & bonitate affluens Fannius Roscio?
Homo omni lepore & venustate affluens. Cic. 7. Verr. 41.
Otio nimio & ingeniis uberrimis affluentes doctissimi homines. Cic. 3. de Orat. 54.
Affluens hominibus & studiis locus. Cic. pro Arch. 4. Nam ibi natus est

est loco nobili, & celebri quondam urbe & copiosa, atque eruditissimis hominibus liberalissimisque studiis affluenti.

Urgentis affluens. Cic. pro Sext. 18.

Affluens, Affluentior, Affluentissimus. pro Abundans, [ἄφθονος, πλήρης, εὔπορος] Cic. 1. Off. 153. Omnium rerum affluentibus copiis. Idem in Lælio, Ditior enim esse videtur & affluentior vera amicitia.

Affluenter, Affluentius, Affluentissime. Adv. [ἀφθόνως, ῥύδην, δαψιλῶς] Cic. 5. Tusc. 16. Quoque affluentius voluptates hauriat.

Affluentia, æ. f. [ῥύσις, ἐπίῤῥοια, εὐπορία] pro Abundantia. Cic. contra Rull. 95. c. 35. Ex hac copia atque omnium rerum affluentia, primum illa nata sunt: Arrogantia &c. Plin. Paneg. c. 28. Instar ego perpetui congiarii puto affluentiam annonæ.

Magnifica divitiarum affluentia copiosus. Firmic. lib. 5. cap. 3.

Verbosa sermonis affluentia. Firmic. lib. 8. cap. 10.

Affŏdio, ŏdi, ossum, [παρορύσσω] ĕre. Fodiendo adjungere. Plin. lib. 2. cap. 68. ad finem, Furtoque, vicini cæspitem nostro solo affodimus. V. ibi Harduin.

Affor, ātus sum, [προσφθέγγομαι, προσλέγομαι, προσφωνῶ] āri. ex Ad & Fari compositum; Alloqui. Aiunt Grammatici primam personam in usu non esse. Est autem verbum apud poetas, licet inusitatius. Virg. 2. Æn. 775.

Tum sic affari, & curas his demere dictis. Cic. 2. Philipp. Qui locus est aut tam desertus, aut tam inhumanus, qui illos quo accesserint, non affari atque appetere videatur?

Affari (inquit Nonius) non solum pro Respondere vel Fabulari, sed etiam Rogare positum. Accius Tereo, Deum Cadmo generatum semel affare.

Virg. 4. Æn. 424.

I soror, atque hostem supplex affare superbum.

Affari, Agere gratias. Virg. 2. Æn. 700.

Affaturque deos, & sanctum sidus adorat.

Affari dulci amore. i. e. Amice. Virg. 6. Æn. 455.

Nomine. Cic. de Clar. Orat. 253. Nam scripsit his verbis, quum hunc nomine esset affatus.

Verbis blandis. Stat. 1. Achil. 383.

Affari extremum. Virg. 9. Æn. 484.

Affari extremum miseræ data copia matri?

Affātus, Partic. [προσειπών] Allocutus. Virg. 4. Æn. 632.

Tum breviter Barcen nutricem affata Sichæi.

Affātus, ûs. [προσηγορία, πρόσφθεγμα] Alloquium, colloquutio. Virg. 4. Æn. 284.

Heu quid agat? quo nunc reginam ambire furentem

Audeat affatu?

Affatu bonus. Stat. 1. Theb. 190.

Affatus malignus. Claud. 3. de Rapt. Proserp.

Affatus tacitus. Stat. 6. Theb. 632.

Affatus alicujus petere. i. e. Colloquium. Sen. Medea 4.

Affāmen, inis. n. Idem. Apul. 11. Met. p. 260. Orbis Dominam blando mulcentes affamine.

Affabĭlis, Adj. [εὐπροσήγορος, ὁμιλητικός] Qui se facilem præbet in congressibus humanis. h. e. In loquendo, audiendo, & respondendo. Cic 1. Off. 113. Et in omni sermone omnibus affabilem & jucundum se esse vellet. Compar. Sen. Ep. 79. Alius erat affabilior.

Affabilĭtas, ātis. f. [εὐπροσηγορία, φιλοφροσύνη] Ipsa virtus ejus qui affabilis est. Cic. 2. Off. 48. Comitas affabilitasque sermonis.

Affabiliter, Affabilius, Affabilissime. [εὐπροσηγόρως] Macrob. 7. Saturn. 2. Comiter affabiliterque susceptus. Gell. lib. 16. cap. 3. Hæc tum Phavorinus, multaque istiusmodi alia affabilissime dicebat.

Affŏre, [παρέσεσθαι] ex Ad & Fore; Affuturum esse. Et est verbum ita defectivum ut ipsum verbum Fore. Virg. 1. Æn. 580.

Atque utinam rex ipse Noto compulsus eodem

Afforet Æneas. Cæs. 5. Bell. Gall. 27. Hanc affore biduo.

Affore, pro significatione præsentis videtur accepisse Stat. 1. Theb. 494.

— sensit manifesto numine ductos

Affore. pro Adesse.

Affore ab oris externis. Virg. 7. Æn. 270.

— generos externis affore ab oris. i. e. Venturos, affuturos.

Affonmīdo, [ὑποπτήσσω, ἐπιφοβέομαι] āre. Idem quod Formidare. Plaut. Bacch. 4. 10. 3. Magisque afformido ne is pereat.

Affrango, [προσάγνυμι] ĕre. Ad sive Juxta frangere. Stat. 5. Sylv. 1. 36. — citius Titonida mœsti

Deficient rores: aut exiccata fatiscet

Mater Achilleis hyemes affrangere bustis. V. Adfringo.

Affrĕmo, vel Adfremo, ĕre. [προσφρυάττω] Ad aliquid Fremere, stridere. Sil. Ital. lib. 14. 125.

Non aliter Boreas Rhodopes a vertice præceps,

Quum sese immisit, decimoque volumine Pontum

Expulit in terras, sequitur cum murmure molem

Ejecti maris, & stridentibus affremit alis.

Valer. Flacc. 1. Arg. 528. Adfremit his, quassatque caput.

Affrĭco, [προστρίβω] āre. Ad aliquid fricare. Plin. lib. 29. cap. 6. Anguium adeps ærugini mixtus, ruptas oculorum partes sanat: & membrana sive senectus vernatione eorum exuta, si affricetur, claritatem facit. Columel. lib. 7. cap. 5. Aut arbori affricant. subaudi Sese.

Affrictus, ûs. [πρόστριψις] Actus ipse affricandi. Plin. lib. 31. cap. 6. Spumaque aquæ affrictu verrucas tollit.

Affringo, V. Affrango.

Affrio, [προστρίβω, ἐπιψάω] āre. ex Ad & Friare. Friare autem de rebus iis dicitur, quæ facile, & nullo, ut sic dicam, tritu comminuuntur, & in pulverem rediguntur: ut resina inter digitos. Varro 1. de R. R. 57. Alius aliud affriat aut aspergit. V. Frio.

Affui, **Affuturus**, V. Adsum.

Affulgeo, si, [ἐπιλάμπω, ἐλλαμπρύνομαι] ēre. Ad aliquid fulgere: ut, Huic ædium parti raro sol affulget. Hinc varia metaphora.

Affulgere vultu nitenti. Sil. lib. 7. 467.

Affulsit spes. Liv. 27. 28. Prima spes morte nuntiata Marcelli affulsit.

Affulsit fortuna. Liv. 30. 30. Et mihi talis aliquando fortuna affulsit.

Affundo, ūdi, ūsum, [ἐπιχέω] ĕre. Aspergere. Plin. lib. 12. cap. 21. Medici nucleos Arabicæ glandis tundunt, affusa eis paulatim calida aqua. Idem lib. 16. cap. 44. Vinumque illi affundere.

Affundi, fluvii aut maria dicuntur, quæ urbem, aut quidvis aliud alluunt. Plin. lib. 5. cap. 1. Affunditur huic autem æstuarium e mari flexuoso meatu. Idem lib. 5. cap. 29. Mæander plurimis affusus oppidis.

Affusa urbs mari, pro Affusum mare urbi. Plin. lib. 3. cap. 3. Cæsaraugusta, colonia immunis, amne Ibero affusa.

Affundo, pro Infundo. Tacit. 12. Ann. Frigida in aqua affunditur venenum. Idem lib. 5. de Phœnice ave. Ubi mors propinquet, suis in terris struere nidum, eique vim genitalem affundere.

Affundere vinum. Plin. lib. 16. cap. 44.

Affūsus, Partic. [προχυθείς] Prostratus, provolutus. Ovid 8. Met. 605.

— potui moritura videri,

Amplectique pedes, affusaque poscere vitam. Lucan. lib. 7. 71.

— regesque tui cum supplice mundo

Affusi, vinci socerum patiare rogamus.

Affusus tumulo. h. e. Juxta tumulum fusus, jacens, prostratus. Ovid. 8. Met. 539.

Affusæque jacent tumulo: signataque saxo

Nomina complexæ, lacrymas in nomina fundunt.

Affusus, pro Infusus. Ovid. ad Liviam, de morte Drusi,

Aridaque affusa guttura tinxit aqua.

A F O

Afŏris, Adv. [ἔξωθεν] Plin. l. 17. c. 24. In ulcus penetrat omnis aforis injuria. Sunt qui divisim scribant, a foris. Alii negant esse Latinam vocem.

A F R

Afra, Avis. V. Africa.

Afrania, Licinii Buccionis uxor, prompta ad lites contrahendas, adeo ut pro crimine improbis fœminarum moribus Afraniæ nomen objiciatur. Valer. Max. lib. 8. cap. 3. Hinc quævis Fœmina improbis moribus dici cœpit Afrania.

Afraniam Fabulam refricari dixit Cicero pro Cœl. c. 30. Al. Afranianum.

Afranius, [Ἀφράνιος] Poeta Latinus comicus, teste Cicerone in Bruto, homo peracutus in fabulis, & disertus, quod in togatis excellit, inquit Quintil. lib. 10. cap. 1. Horatius hujus meminit lib. 2. Epist. 1. 57.

Dicitur Afrani toga convenisse Menandro. h. e. Afranii fabula togata dicitur fuisse similis comœdiis Menandri. Multa siquidem mutuatus est a Menandro, teste Cicerone lib. 1. de Fin. Ausonius quoque,

Qui toga facundis scenis agitavit Afrani.

C. **Afranius** collega in consulatu Q. Metello Celeri, ut author est Plin. lib. 2. cap. 67.

L. **Afranius**, alter dux Pompeianus notissimus. Lucan. lib. 4. 4.

Jure pari rector castris Afranius illis,

Ac Petreius erat.

Afrĭca, [Λιβύη] Tertia pars orbis, freto Herculeo, ac Nilo a cæteris orbis partibus diducitur: Libya & Hesperia a Græcis appellata. Hanc ab initio (ut ait Sallustius) habitaverunt Getuli & Libyes asperi inculti que, quibus cibus erat caro ferina, atque humi pabulum velut pecoribus. Hæc Volaterranus. Madian filius fuit Abrahæ ex Cetura. Hujus filius Afer, sive Apher, quum castra fixisset in Libya, & filiorum ejus filii habitassent in ea, terram illam ex ejus nomine Africam seu Aphricam vocaverunt. Author Josephus Antiquit. lib. 1. cap. 23. Alexandri Polyhistoris sententiam secutus. Alii dictam putant, quasi Sine frigore. Siquidem α particula est privativa, φρίκη horrorem frigoris significat. Author Servius in 6. Æn. Quidam ab Afro Libys Herculis filio dictam malunt. Solinus cap. 37. Scribitur per F, non PH, in Nummis & Lapidibus, ut ut Græcis posterioribus (nam veteres Λιβύην vocant) est Ἀφρική.

Africa semper aliquid novi apportat. Proverbium, quod quadrabit in homines lubrica fide, semperque novandarum rerum avidos. Quod quidem ideo dicebatur, quod in Africa siticulosa regione, ad unum aliquem rivum plurimæ ferarum species bibendi gratia convenire cogantur, ibique varia mistura violentæ Veneris, varias monstrorum formas subindeque novas nasci. Ex Plin. lib. 8. cap. 16. Aristot. & Erasm. in Chil.

Ardens Africa. Lucan. lib. 9. 732. — dracones

Pestiferos ardens facit Africa.

Feris & beluis frequens. Plin. lib. 5. cap. 9.

Fertilis. Hor. 3. Carm. 16. 31.

Pallida. Claud. de Bell. Gild. 374.

Vadosa. Stat. 4. Sylv. 5. 38.

Ultima. Hor. 2. Carm. 18. 5. Trabes, Ultima recisæ Africa. ut Cuning. edidit. [i. e. marmoris Numidici.

Afer, Afri. [Λίβυς] Subst. Qui est ex Africa.

Dirus Afer. Hor. 4. Carm. 4. 42.

Dirus per urbes Afer it Italas.

Discincti Afri. Virg. 8. Æn. 724. Ubi Servius, Vel habitum eorum ostendit, qui usque in talos fluebat: Aut discinctos dixit, inhabiles militiæ: ut contra, præcinctos, strenuos dicimus. Unde & Græce εὔζωνος appellatur, non qui bonam zonam habet, sed qui est strenuus.

Rebelles. Sil. lib. 15.

Sitientes. Virg. 1. Ecl. 65.

Tenues. i. e. Pauperes. Juven. 8. Sat. 120.

Vagus. Lucan. lib. 4. 684.

Armentarius Afer. Virg. 3. Georg. 344. — omnia secum

Armentarius Afer agit. Armentarium vocat, quia in Africa armenta & greges abunde sunt.

Afer, a, um, [Λίβυς] Adj.

Afra avis. i. e. Libyca. Refertur a Suida de prægrandibus, quod ex ea regione deportentur aves immani magnitudine. Horatius de prælauta usurpavit, Epod. 2. 53.

Non Afra avis descendat in ventrem meum. Nam gallinas prægrandes olim mittebat Africa, quas easdem Numidicas aves appellant. (v. mox Africanæ.) Acron videtur de struthione sentire, quæ & ipsa avis mira mole corporis esse fertur. Non inepte jacietur & in hominem peregrino cultu notabilem. Et Plaut. Pœn. 5. 2. 31. Pœnum avem vocat ob manicas, alarum instar utrinque pensiles. Proverbium extat in avibus Aristophanis. Interpres indicat convenire in barbaros ac meticulosos. Sunt enim prægrandes fere timidiores. Ter. Eun. 4. 7. 15. Hic nebulo magnus est. Erasm. in Chiliad.

Murice Afro tinctæ lanæ. Hor. 2. Carm. 16. 35.

Serpentes Afri. Hor. 2. Serm. 8. 95. Hinc

Africānus, Adj. [Λιβυκός] Africanus Scipio, id nomen triumphale ab Africa devicta nactus. Hor. Epod. 9. 25. De quo vide in Scipio.

Africanus rumor Cic. pro Deiot. 25. Mittebat qui rumores Africanos exciperent.

ciperent. Sic Bellum Africanum, Hirt. Africum tamen Suet. Jul.c.56.

Africanum mare [Λιβυκὸν πέλαγος] est e sinu Gallico, inter Massiliam & Narbonem ad regionem Africæ oppositam: cujus meminit Strabo l. 2.

Africanæ, absolute, dicuntur Pantheræ, quæ & Variæ. Africanæ quidem, quoniam in Africa sunt frequentes. Variæ, quoniam macularum varietate sunt spectabiles. Plin. l. 8. c. 17. Senatusconsultum fuit vetus, ne liceret Africanas in Italiam advehere. Primus autem Scaurus ædilitate sua Varias centum quinquaginta universas misit.

Africanæ, Gallinarum genus est prægrandium. Columel. l. 8. c. 2. Gallinarum genera sunt, vel cohortalium, vel rusticarum, vel Africanarum. Africana est, quam plerique Numidicam dicunt, Meleagridi similis: nisi quod rutilam galeam & cristam capite gerit: quæ utraque sunt in Meleagride cærulea. Varr. de R. R. l. 3. c. 9. Gallinæ Africanæ sunt grandes, variæ, gibberæ, quas Meleagridas appellant Græci. V. omnino Lud. Nonn. de Re Cib. l. 2. c. 25.

Afrĭcus, i. m. subst. [Λίψ] est Ventus ab Africa flans inter Austrum (qui etiam Libs vocatur) & Zephyrum. Plin. l. 2. c. 47. A meridie Auster, ab occasu brumali Africus.

Celer. Africus. Hor. 1. Carm. 14. 5.
Creber procellis. Virg. 1. Æn. 86.
Pestilens. Hor. 3. Carm. 23. 5.
Protervus Africus. Hor. Epod. 16. 22.

Ire, pedes quocunque ferunt, quocunque per undas
Notus vocabit, aut protervus Africus.

Afrĭcus, Adj. ab Africo vento, [Λιβυκός] Hor. 3. Carm. 29. 57.

Si mugiat Africis Malus procellis. i. e. ab Africo vento excitatis.

Africa bella. Sil. lib. 17. 11. i. e. Punica.

Africia, Genus quoddam liborum, quo utebantur in sacrificiis veteres. Arnob. l. 7. Quid fitilla, quid frumen, quid africa, quid gratilla, catumeum, conspolium, cucubula? ex quibus duo quæ prima sunt, pultium nomina, sed genere, & qualitate diversa: series vero quæ sequitur, liborum significantias continet. Hactenus ille.

A G A

AG. Agit, vel Agrum, vel Agrippa.

Aga, Mons e quo Araxes & Euphrates oriuntur, quem Strabo & Ptolemæus Abon sive Aban vocant. Hermol. in Plin. l. 6. c. 9.

Agactūri, [Ἀγακτῦροι] Populi sunt in regione Thimanæorum, prope Nabathæos. Plin. l. 6. c. 28. Agacturi in montibus, oppido xx m. passuum, in quo fons Emischabales, quod significat Camelorum oppidum.

Agāga, æ. Servus nequam. Petron. c. 69.

Agamantes, Populi circa Mæotim. Plin. lib. 6. cap. 7.

Agallis, Corcyrææ Fœminæ nomen: quæ (ut Athenæus author est) illustris fuit arte grammatica, & inventionem pilæ adscripsit Nausicaæ.

Agallŏchum, [ἀγάλλοχον] est Lignum quod ex India & Arabia defertur, maculatum, odoratum, gustu astringens, & subamarum, cute aliquantum versicolore. Halitum mansu commendat: ventriculum frigidum juvat. Xylaloe Aetio & Actuario dicitur: id est, lignum Aloes, arboris, non herbæ. Quod vero ostendunt officinæ, verius est Aspalathum acre & austerum. Galen. lib. 6. Simpl. Meminit Ruellius lib. 1. cap. 36.

Agalma, ătis. n. [ἄγαλμα] Ornamentum, simulachrum. Mart. Capell. 6. p. 188. Qui agalmata firmant.

Agamēdes, [Ἀγαμήδης] Viri proprium. Cic. 1. Tusc. Trophonius & Agamedes quum Apollini Delphis templum exædificassent, petierunt quod esset optimum homini. Qui ut illuxit dies tertius, mortui sunt reperti. Judicavisse Deum dicunt, mortem esse optimum homini, Idem tradit Plutarchus in oratione consolatoria ad Apollonium.

Agamēde, [Ἀγαμήδη] Oppidum Lesbi insulæ. Plin. lib. 5. cap. 31.

Agamemnon, ŏnis. [Ἀγαμέμνων] Rex fuit Mycenarum, Plisthenis filius, sive Atrei ex Aërope, fraterque Menelai, natu major. Hic omnium Græcorum in Aulide congregatorum consensu imperator delectus, ad expeditionem Trojanam profectus est, Clytemnestra conjuge, ex qua jam liberos aliquot susceperat, ad regni administrationem, relicta. De quo Cic. pro Flacco. Sophocles in Electra, & Euripides in Oreste, necnon & Seneca in Agamemn. Ovid. 3. Amor. 13. 31. necnon 15. Met. 855. Agamemno, idem qui & Agamemnon. Stat. 1. Achil. 553.

Conclamant Danai, stimulatque Agamemno volentes.

Agamemnonem regum regem vocat Cic. 9. Fam. 14. Et tamen non alienum dignitate tua, quod ipsi Agamemnoni regum regi fuit honestum, habere aliquem in consiliis capiendis Nestorem.

Agomemnonis hostia. In duros & persuasu difficiles dicitur. Inde natum, quod Agamemnone rem divinam in Troja facturo, bos effugerit, vixque multo negotio comprehensus. Quadrabit etiam in eos qui nolentes & adacti quippiam agunt. Olim in sacris spectabatur, ut hostia lenis ac volens adstaret. Quod si refracto fune profugisset, infaustum omen habebatur. Videtur & huc posse referri, quod Agamemnon in Aulide filiam Iphigeniam sacrificavit, sed admodum invitus. Recensetur a Zenodoto.

Atrides Agamemnon, ab Atreo patre. Ovid. 13. Met. 655.

Mycenæus. Virg. 11. Æn. 266.

Tantalides, oriundus a Tantalo. Atreus enim filius fuit Pelopis, Pelops Tantali. Ovid. 5. Fast.

Agamemnonius, Adj. Virg. 6. Æn. 838.

Eruet ille Argos, Agamemnoniasque Mycenas.

Agamemnonius Orestes. Virg. 4. Æn. 471. & Ovid. in Ibin. 527.

Agamemnonia puella, Iphigenia Agamemnonis filia. Possessivum pro patronymico. Propert. lib. 4. 1. 111.

Agamemnonii putei, de novis & admirandis operibus dicitur. Aiunt enim Agamemnonem & circa Aulidem, & passim in omni Græcia puteos effodisse, ne per æstum inopia aquarum laborari posset. Author Zenodotus. V. Erasm. Adag.

Agamnestor, [Ἀγαμνήστωρ] Nomen est Atheniensium regis.

Agămus, i. [ἄγαμος] Expers matrimonii, cælebs. Dicitur tam de fœmina, cui non est maritus, quam de viro, cui non est uxor: ab α particula privativa, & γάμος, quod nuptias significat. Hieronym. in Jovinian. lib. 1. Primus Adam monogamus, secundus agamus.

Agamzua, Mediæ oppidum. Plin. lib. 6. cap. 14.

Agandei, Populi circa Mæotim. Plin. lib. 6. cap. 7.

Aganippe, es. [Ἀγανίππη] Fons in Bœotia Apollini & Musis sacer. Unde & Aganippides dicuntur Musæ. ab ἄγαν, nimis, valde, & ἵππος, equus: quasi Valde ab equo formatus. Vocatur etiam Hippocrene. Plin. lib. 4. cap. 7. & Solin. cap. 12.

Aganippe Aonia. Virg. 10. Ecl. 12.
Frigerans. Catull. 59. 30.
Hyantæa. i. e. Bœotia. Hyantes enim populi sunt Bœotiæ. Ovid. 5. Met. 312.

Aganippæus, Adj. [Ἀγανίππαιος] Propert. lib. 2. 3. 20.

Et quantum Æolio quum tentat carmina plectro,
Par Aganippææ ludere docta lyræ. Claud. in laud. Seren. 22.

Fons Aganippæa Permessius educat unda.

Aganippis, ĭdis. [Ἀγανιππίς] Ovid. 5. Fast. 7.

Dicite quæ fontes Aganippidos Hippocrenes,
Grata Medusæi signa tenetis equi.

Agăpe, es. f. [ἀγάπη] Charitas, dilectio. Agapæ, f. pl. [ἀγάπαι] Convivia Sacra Christianorum olim cum eleemosynis exhibita. V. Suic. Thes. Tertullianus adversus gentes, de Cœna Domini loquens, cap. 39. Item Cyprianus lib. 3. ad Quirinum, cap. 3. 3.

Agapēnor, ŏris. [Ἀγαπήνωρ] ut scribit Hom. 2. Iliad. fuit Præfectus classis Agamemnonis.

Agapētæ, f. pl. [ἀγαπηταί] Virgines & Viduæ cum clericis cælibatum professis cohabitantes, (uti Agapeti, ἀγαπητοί cum Diaconissis) quasi sorores spirituali amore conjunctæ. Cujusmodi Contubernia a patribus improbata, a conciliis damnata. V. Hieron. Epist. 2. & 22. item Schmid. Lex. Eccles. p. 26.

Agapētus, [Ἀγάπητος] Synnadæ, quæ est in Phrygia, episcopus. De quo vide Eusebium in Hist. Eccles.

Agapitus, vel potius Agapetus apud Præneste puer xiii. annorum sub Aureliano principe martyrium passus est. Volaterr.

Agapius Alexandrinus, educatus in eloquentiæ studiis, in medicinam commentarios edidit: Byzantii ludum aperuit, magna doctrinæ fama ingeniique solertia.

Fuit item Atheniensis alter philosophus, post Proclum, Marini Neapolitani discipulus. Suidas.

Agarēni, Populi sunt Arabiæ, ab Agara oppido, sive ab Agare Saræ ancilla, Ismaelis matre. In Agarenos Trajani expeditionem scripsit Dion Cassius lib. 68. sub fin.

Agarĭcum, i. n. [ἀγαρικόν] Fungus nascens in arborum truncis, præcipue Laricis, colore candido. Plin. lib. 25. cap. 9. & Dioscor. l. 3. c. 1.

Agărus, [Ἄγαρος] Fluvius, teste Ptolemæo lib. 3. cap. 5. in Sarmatia, quem Sagarim nominat Ovid. ex Pont. 4. 10. 47.

Est item Agarum, ibidem, Promontorium in Sarmatia.

Agasias, [Ἀγασίας] ex Stymphalo Arcadiæ oppido, vir fortis, & bello clarus: de quo Xenophon lib. 6. de Expedit. Cyri minoris.

Agasĭcles, [Ἀγασικλῆς] Rex Lacedæmoniorum, roganti cuipiam quomodo quis absque satellitibus tuto regnare posset, respondit, Si suis populis ita imperarit, ut parentes filiis. Plutarchus in Apophthegm. Lacon.

Agăso, ŏnis. m. [ὀνηλάτης] ab Agendo dictum. Festus, Agasones, equos agentes, i. e. minantes. Vox sequioris ævi, i. e. Ducentes. Plin. l. 35. c. 11. Pinxit & in una tabula, quaque maxime inclaruit, agasonem cum equo. Curtius lib. 8. Acceptos ab agasonibus equos. Liv. Decad. 5. lib. 2. Et duo equi phalerati cum agasonibus. Plaut. Merc. 5. 2. 11. Egomet mihi comes, clavator, equus, agaso, armiger. In Livio & Curtio ponitur pro Hippocomo, seu equisone, & equorum curatore. Pers. 5. Sat. 76.

— Hic Dama est, non tressis agaso. Hor. 2. Serm. 8. 72.
— si patinam pede lapsus frangat agaso. Ubi Acron, Agaso proprie dicitur Servus qui jumenta curat. Hic autem satyrice escarum ministrum agasonem appellavit.

Agasthĕnes, [Ἀγασθένης] fuit (teste Homero Iliad. 2.) Pater formosi Polyxeni, qui navibus suæ gentis præfuit in expeditione Trojana.

Agastrŏphus, [Ἀγάστροφος] Pæonis fuit filius, & heros inter primos Trojanorum bellatores: sed a Diomede vulneratus in coxa, mortem obiit. Homer. 11. Iliad.

Agăsus, [Ἀγασός] Portus in Apulia. Plin. lib. 3. cap. 11.

Agasyllis, [Ἀγασυλλίς] Frutex est, quem juxta Cyrenen Africæ gignit, ex quo succus profluens in subjectas arenas decidit, quem Hammoniacum vocant. V. Dioscor. & Ruell. lib. 3. cap. 53. Falso Plinius lib. 12. cap. 23. Metopon vocat. V. Salmas. in Solin. p. 249.

Agasyrtus, [Ἀγάσυρτος] Cognominatus est Pittacus Mitylenæus philosophus, quod obtrectatoribus pateret, & sordidus esset. Author Laert. lib. 1. in Pittaco.

Agatăsa, Insula. V. agathussa.

Agătha, [ἀγαθή] Oppidum provinciæ Narbonensis, quondam Massiliensium. Ptolemæo eadem Agothapolis dicitur: unius diei itinere a Monspelio distans. Gallice *Agde*. Plin. l. 3. p. 4. Strab. Steph. &c.

Fuit præterea hoc nomine Virgo, (teste Volaterrano lib. 13.) Cathanensis, & Martyr sub Gallo mamillis torta.

Agatharchus, i. Pictor. Plutarch. in Pericl.

Agatharchides, [Ἀγαθαρχίδης] Historicus Samius, de quo Plutarch. in Perlic. Histor. conf. Voss. de Hist. Græc. 1. 20.

Agathēa, [Ἀγάθεια] Oppidum est Phocidis. Stephan.

Agathias, [Ἀγαθίας] cognomento Scholasticus, Smyrnæus patria, scripsit post Procopium res gestas Justiniani principis, ejusque ducum Belisarii & Narsetis, collegitque in volumen diversa Epigrammata Græca nobilium poetarum. Composuit & quæ vocantur Daphnica, opus elegantissimum. Hæc Suidas.

Agathirnum, [Ἀγαθύρνον] Oppidum Siciliæ. Plin. lib. 3. cap. 8.

Agăthŏ, vel **Agathon**, ŏnis. vel ut nonnulli malunt **Agathion**, ŏnis. m. [Ἀγάθων] Tragicus idem & Comicus poeta frequens anthitetis, a Pausania, & Euripide amatus, cum quo adhibitus quondam convivio ab Archelao rege, cujus erat familiarissimus, interrogatusque ab eo cum jam esset annorum xl. an adhuc amabilis esset? sane, inquit Euripides, nam non solum ver, sed autumnus quoque pulcherrimus rerum est. Author Ælian. de Var. Hist. 13. 4. Add. 2. 21. & 14. 13.

Agatho, alter Athenis vir eximiæ fortitudinis, simul & magnitudinis, tempore Adriani principis, & Herodis Attici, de quo Philostratus in vita Herodis ait, Adolescens quum esset, in prima lanugine similis ingenti Gallo, magnitudine octo pedum, vasta coma, hirsutis oculis, ac junctis, ut unus videretur, læta facie, naso aquilino, cervice torosa, pectore vasto, pulchreque compacto, cruribus brevibus, ac extra incurvatis. Erat ei tegmen lupina pellis, certamen cum apris, thois, lupis, tauris:

tatris: quorum omnium vulnera ostentare solebat. Vescebatur lacte asinino libentius, quod ei levius jucundiusque videretur. Craterem ei jussu Herodis allatum respuit, dicens haud purum esse, quod odore muliebri offenderetur, quum esset castissimus. Volaterr. lib. 13.

Agatho, Tibicen etiam fuit, cantilenarum suavitate majorem in modum aures deliniens. Nec hujus mores dissimiles musicæ fuisse perhibentur. Laboravit enim infamia mollitiei. Hinc factum est proverbium, Agathonia cantio: quod recte dicetur de oratione blanda magis quam frugifera.

Agathocles, [Ἀγαθοκλῆς] Siciliæ tyrannus, ad regni majestatem ex humili & sordido genere pervenit. Quippe in Sicilia patre figulo natus, non honestiorem pueritiam, quam principia originis habuit. Plura Justin. lib. 22. & 23. Meminit & Cælius Antiq. Lect. lib. 13. cap. 4. ubi etiam disputat cur eum Timæus appellarit Gracculum. Hujus exemplo ad modestiam omnes hortatur Ausonius elegantissimo hoc epigrammate, 8.

Fama est fictilibus cœnasse Agathoclea regem,
Atque abacum Samio sæpe onerasse luto,
Fercula gemmatis cum poneret aurea vasis,
Et misceret opes, pauperiemque simul,
Quærenti causam, respondit, Rex ego qui sum
Sicaniæ, figulo sum genitore satus.
Fortunam reverenter habe quicunque repente
Dives ab exili progrediere loco.

Agathoclis meminit Valer. Maxim. lib. 7. cap. 4. & Plutarchus in Apophthegm. & rursus in lib. de Sera numinis vindicta.

Agathocles Lysimachi filius, in eo bello quod cum patre gessit adversus Getas, Lysimacho fuga sibi consulente captus est. Tandem patri redditus, Lysandram Ptolemæi Lagi & Eurydices filiam duxit uxorem: atque in Asiam navibus transgressus, Antigoni regnum in suam ditionem redegit. Ephesum præterea urbem ad mare condidit, in quam Lebadios Colophoniosque, deletis eorum urbibus, migrare compulit: ut Phœnix Colophonius poeta Iambicus patriæ eversionem carmine defleverit. Author Pausan. in Attic. & Strab. lib. 13.

Agathoclis Historici meminit Cic. 1. de Divin. 24.

Agathodæmon, önis. m. [ἀγαθοδαίμων] Bonus genius, ut κακοδαίμων malus. Lamp. Heliog. cap. 28. Ægyptios dracunculos Romæ habuit, quos illi Agathodæmonas vocant.

Agathosdæmon, [ἀγαθὸς δαίμων] Nomen fluvii in inferiori Ægypto. Ptol. 4. 5. Item insulæ in Indico mari. Item nomen Alexandrini cujusdam, qui de mundo scripsit. V. Voss. Gr. Hist. lib. 4. Denique nomen herbæ. Apul. de Herb. cap. 94.

Agathon, [Ἀγάθων] Unus fuit ex filiis Priami, qui cum patre corpus Hectoris redempturo, ad Achillem profectus est, ut tradit Homer. ult. Iliad.

Agathussa, ab aliis Agatasa corrupte. Insula, quæ inter Sporadas recensetur a Plinio l. 4. c. 12. inter Cycladas a Stephano, quæ & Telos τῆλος, hodie *Piscopia*.

Agathyrnum, V. agathyrsum.

Agathyrsi, [Ἀγάθυρσοι] Populi, teste Plin. lib. 4. cap. 12. cæruleo capillo insignes. Virg. 4. Æn. 146.

Cretesque, Dryopesque fremunt, pictique Agathyrsi.

Ubi Servius, Agathyrsi populi sunt Scythiæ, colentes Apollinem Hyperboreum. Picti autem, non stigmata habentes: sed pulchri, hoc est, cyanea coma placentes. Pomp. Mela l. 2. c. 1. Agathyrsi ora artusque pingunt, ut quique majoribus præstant, ita magis vel minus: cæterum iisdem omnes notis: & sic, ut ablui nequeant. Ab Agathyrso Herculis filio dictos putat Herodotus lib. 4. Rufus Avien. ex Dionysio:

Præcinctique sagis semper pictis Agathyrsi.

Juven. 15. Sat. 125.

Sauromatæque truces, aut immanes Agathyrsi.

Add. Solin. c. 25.

Agathyrsum, [Ἀγάθυρσον] Siciliæ oppidum. Agathyrnam vocavit Sil. 14. 206. Mille Agathyrna dedit. Et v. 207.

Agathyrna manus geminoque Lacone
Tyndaris.

ubi V. Drakenb. Plin. lib. 3. cap. 8. ubi V. Hard. Strabo lib. 3. Agathyrsum vocat. Steph. ex Polyb. Agathyrsam.

Agāve, es. [Ἀγαύη] Cadmi & Hermiones filia nupsit Echioni Thebano, ex quo Pentheum suscepit filium: qui quum abstemius esset, ac propterea Bacchi sacra despiceret, ab ipsa matre reliquisque Mænadibus in furorem a Baccho versis (inter quas erant Autonoe & Ino ipsius Agaves sorores) membratim dilaniatus est, quum se putarent aprum interficere. Ovid. 3. Met. 725. Conf. Hygin. F. 184.

Agaves Statii poetæ Tragœdiæ, meminit Juven. 7. Sat. 86.

— sed quum fregit subsellia versu,
Esurit, intactam Paradi nisi vendat Agaven.

i. e. Novam & nondum recitatam seu actam.

Bassaris Agave. i. e. Bacchi sacerdos. Bacchæ enim dicebantur Bassarides, a Bassareo Bacchi cognomento. Pers. 1. Stat. 101.

Cadmæa Agave, Possessivum pro patronymico. i. e. Cadmi filia. Tibul. lib. 3. 6. 24.

Pentheia Agave. Stat. 3. Theb. 169.

Thebana Agave. Lucan. lib. 1. 569.

Agāvi, [Ἀγαυοὶ] Populi sunt septentrionales, quos Homerus circa initium ν. Iliad. dixit gentem innocentissimam, ut quæ sine aliis divitiis equino victitet lacte. Quidam legunt agauni. [Ridiculus error, quum ἀγαυοὶ ἱππημολγοὶ ibi v. 5. Illustres Equimulgi, Scytharum periphrasis sit. Causam tamen huic errori Græculus interpres præbuit, ex quo & Dionysii Perieg. Latinus interpres Rhemnius Fannius fortassis arripuit v. 299. ubi. V. Camert.

Agavus, Unus e Priami filiis, apud Hom. ult. Iliad.

A G B

Agbarus, V. abgarus.

Agbatana, [ἀγβάτανα] Herodoto ea est urbs quæ vulgo dicitur Egbatana. Steph.

A G D

Agdistis, Mons est, sub quo sita est urbs Pessinus, & in quo Atyn tumulatum fuisse fama est. Author Pausan. in Attic.

Agdistis, [Ἄγδιστις] Viri nomen, cujus hæc fertur fabula. Jovem enim dicunt in somnis semen in terram effudisse, quæ in tempore dæmona edidit duplici pudendo, hoc est, virili & muliebri, nomenque illi imposuit Agdistin. Verum dii hunc Agdistin metuentes, illi virile pudendum abscīderunt: atque exinde nata Amygdala, quæ matura cum facta esset, Sangarii fluvii filiam aiunt cepisse, & in sinum posuisse, tum statim fructus evanuit: ipsa autem puella prægnans facta, cum peperisset, hircus puerum expositum curavit. Hinc puer ille Atys dictus, quoniam Phryges hircos Atagos nuncupant. Reliqua vide apud Pausaniam in Achaic. Agdistis etiam fabulam aliter narrat Arnobius.

Agdus, [Ἄγδος] Petræ nomen in Phrygiæ finibus, inauditæ per omnia vastitatis, Ubi Deucalion & Pyrrha, Themidis oraculo moniti, jactis post terga lapidibus, humanum genus reparasse feruntur. Arnob. l. 5.

A G E

Age, [ἄγε, φέρε] ex Imp. v. Ago, hortandi adverbium proprie, unde & jungitur verbo imperativo singulari, secundæ personæ. Virg. 4. Æn. 569.

Eja age, rumpe moras.

Idem 3. 362. Fare age. Ubi Servius, Hortantis est Age. i. e. Dic celeriter.

Age, corripientis adverbium. Ter. Adel. 2. 2. 7. Age, scis quid loquar?

Age, excitandi adverbium, frequens est post Nunc in connexionibus poeticis. Virg. 4. Georg. 149.

Nunc age naturas apibus, quas Juppiter ipse
Addidit, expediam.

Sic 6. & 9. Æn. Et hoc genus observatur in transitione.

Age, pro Dic. Ter. Adel. 2. 2. 16. Age, novi tuum animum.

Age, cum verbo tertiæ personæ. Liv. 1. Decad. lib. 1. non ita procul a fine; Age sane, omnes citatis equis advolant Romam.

Age cum verbo plurali. Valer. Flacc. 3. 311.

Vos age funereas ad littora volvite sylvas.

Plaut. Stich. 1. 3. 68. Age licemini. Nonnunquam sine verbo imperativo ponitur. Cic. de Senect. Age, ista divina studia omittamus. Sed in hoc genere loquendi, fere non usurpatur nisi in transitionibus. Vide paulo ante, Age, excitandi.

Age age, consentientis. Ter. Heaut. 4. 3. 44. Age age, traducatur Bacchis. Cic. 5. de Fin. 8. Age age, inquit: satis enim scite me nostri sermonis principium esse voluisti.

Age jam. Cic. Tusc. Age jam, concedo non esse miseros qui mortui sunt.

Age nunc. Cic. pro Milon. Age nunc, iter expediti latronis cum Milonis impedimentis comparate.

Age porro. Cic. 7. Verr. 55. Age porro, tu qui te tam religiosam existimari voluisti interpretem fœderum. Age porro, i. e. Verum esto, Esto, Ita sit sane. Idem 2. de Invent. 133. Age porro, quid si ipsi velint judices adscribere, passurusne sit populus?

Age sane, inquam. Cic. 2. de Fin. i. e Per me licet facias.

Age vero, teste Valla, proprie dicimus: non, Age autem. Cic. 1. de Invent. 3. Age vero urbibus constitutis. Idem pro Lege Manil. Age vero, cæteris in rebus qualis sit temperantia, considerate.

Age, vix consentientis adverbium. Ter. And. 4. 2. 30. Huc face, ad me ut venias, si quid poteris. d. Quid veniam? nihil habeo. c. Attamen si quid. d. Age, veniam. Ubi Donatus, vix consentientis est, Age veniam.

Agĕdum, hortantis Adv. Festus, Agedum significat Age modo. est enim Adhortantis sermo. Valla, Agedum, non singularem tantum desiderat, sed etiam pluralem: neque id modo in carmine, ut Propertius, Vos agedum. sed etiam in prosa: ut Cic. pro Sylla 72. Agedum conferte nunc cum illius vita vitam P. Syllæ. Ter. Eun. 4. 4. 27. Agedum, hoc mihi expedi primum. Ubi Donatus, Agedum dum παρέλκον est, & adjuvat ex animo loquentem. Plaut. Most. 1. 3. 125. Agedum contempla aurum.

Agedum, cum verbo tertiæ personæ. Liv. 1. Decad. lib. 7. Quem nunc (inquit) Roma fortissimum virum habet, procedat agedum ad pugnam.

Agesis, V. infra, agesis suo loco.

Agĭte, hortantis Adv. secundam personam pluralem imperativi proprie postulat, teste Valla. Plaut. Men. 5. 2. 113. Agite, equi, facitote sonitus ungularum appareant. Virg. 1. Æn. 627.

Quare agite ô tectis juvenes succedite nostris.

Agite interdum absolute ponitur. Plaut. Amph. 1. 1. 146. Agite pugni, jamdiu est quod ventri victum non datis.

Agite vero. Cic. 2. de Orat. Agite vero, ille inquit, ut vultis: sed nunc quidem, quoniam id temporis est, surgendum censeo & requiescendum.

Agitĕdum, hortandi Adv. Idem quod Agite: nisi quod hoc instantius hortatur, sicut & Agedum. Liv. 7. Agitedum ite mecum.

Agēa, [παρεξειρεσία] Via in navi, dicta quod in ea maximæ quæque res agi soleant. Festus. ex Gr. ἀγυιά. Isidor. 19. 2. Agiavia sunt loca in navi, per quæ ad remiges hortator accedit, de qua Ennius:

Multa foro ponet, & Agiavia longa repletur.

Ita Gothofr. quidem edidit. Scal. ad Fest. legit: Multa forum, pontes & ageaque &c. At Scheff. de Mil. Nav. 1. 6.

Multa foro ponunt, agearia longa replentur.

Agear enim antiqua terminatione dixisse putat.

Agedi, Populi circa Mæotim. Plin. lib. 6. cap. 7.

Agedicum, [Ἀγήδικον] Ptolemæo. alias Agendicum, Urbs Galliæ, Vulgo *Sens*.

Agelādes, [Ἀγελάδης] Nomen insignis statuarii, & magistri Polycleti, cujus meminit Plin. lib. 34. cap. 8. Columella producit penultimam lib. 10. 29.

Neu tibi Dædaleæ, quærantur munera dextræ
Nec Polycleteæ, nec Phradmonis, aut Ageladæ
Arte laboretur:

Agĕlæ, [ἀγέλαι] Puerorum erant conventus apud Cretenses. Cæl. lib. 18. cap. 26.

Agelæus Panis, [ἀγελαῖος ἄρτος] a nostris Gregarius & Cibarius dicitur, ex farina parum bene cribrata constans. Cæl. Rhod. lib. 9. cap. 16. & Ruell. lib. 2. cap. 14.

Agelastus, [ἀγέλαστος] Latine dicitur Non ridens, mœstus, morosus, quo nomine vocatus est Crassus, quem semel duntaxat in vita risisse scribit Lucilius. Cic. 5. de Fin. 92. Plin. lib. 7. cap. 19.

Ferunt

Ferunt Craffum avum Craffi in Parthis interempti nunquam rififfe, ob id Agelaftum vocatum.

AGELIA, Minerva dicta eft, ab Agendo populos, ut Phurnutus fcribit: vel ab ἀγελαίης, i. e. Armentis boum, quæ illi facrificabant, ut indomita: vel quafi ἄγουσα λεῶν, h. e. Agens prædam. Meminit hujus Herodot. lib. 9. & Homer. cum alibi, tum in δ. Iliad. V. & Cæl. Antiq. Lect. lib. 14. cap. 18.

AGELLUS, V. AGER.

AGĒMA, ătis. n. [ἄγημα] Agmen Latine dicitur. Arrianus fcribit Alam equitum fuiffe, quæ dicebatur ἄγημα: quanquam & de peditibus Agema dici idem teftatur Arrianus. Livius 5. Decad. lib. 2. Delecta deinde & viribus & robore ætatis ex omni Cetratorum numero duo erant agemata: hanc ipfi legionem vocabant. V. Lexic. Pitifci & Freinsh. Indic. Curtian.

AGĒNOR, [Ἀγήνωρ] Rex Phœnicum, Beli regis filius, Cadmi pater. Virg. 1. Æn. 338.

Punica regna vides, Tyrios & Agenoris urbem. i. e. Carthaginem, quam condiderunt Phœnices, qui & Agenoridæ dicuntur de fui regis nomine.

Agenor, Tyriæ gentis gloria. Sil. Ital. lib. 1.

Agenor imperiofus. Stat. 2. Achil. 358.

Fuit & Agenor, Antenoris filius, ut fcribit Homer. ια. Iliad.

AGENORĪDES, æ. [Ἀγηνορίδης] Cadmus Agenoris filius. Ovid. 3. Met. 7.

— profugus patriamque iramque parentis
Vitat Agenorides.

AGENORĒUS, Adj. [Ἀγηνόρειος] Sil. Ital. lib. 17. 58.

Littora Agenoreæ tenuerunt perfida terræ.

Agenorea ahena. Sil. lib. 7.

Purpura Agenoreis faturata micabat ahenis. i. e. Vafis Tyriis. Nam in Tyro purpura tingebatur.

Nepotes Agenorei. Sil. lib. 17.

Sceptra ad Agenoreos effent ventura nepotes. i. e. Carthaginenfes.

AGENORIAM deam vocaverunt antiqui, quæ ad agendum excitaret, ab agendo dictam. [Quæ & STRENUA] Auguft. 4. 11. de Civ. Dei. Reperitur & Agonius deus dictus, qui præfideret rebus agendis. Feft. v. Agonium. V. AGERONA.

AGEON, Locus erat apud Lydos, in quem alienas uxores virginesque producebant, eafque ftuprabant. V. Cæl. Rhod. lib. 20. cap. 14.

AGER, gri. m. [ἀγρός, χῶρα] Locus in rure, quem colimus five arando, five conferendo. Donatus, Ab agendo ager dictus eft, quod in eo multa agenda funt. Varr. 4. de L. L. Ager dictus eft, in quo terram agebant, & ubi quidem agebant aliquid fructus caufa. Hanc Varronis etymologiam Quintil. lib. 1. 6. reprehendit his verbis, Sed cui non poft Varronem fit venia? qui agrum, quod in eo agatur aliquid, & graculos quia gregatim volant, dictos Ciceroni perfuadere voluit? (ad eum enim fcribit) quum alterum ex Græco fit manifeftum duci, alterum ex vocibus avium. Hæc Quintil. Ter. Heaut. 1. 1. 94. Agrum hunc mercatus fum, hic me exerceo. Ager, inquit Ulp. eft Locus qui fine villa eft. l. 27. D. de verborum fignificatione.

Ager, pro Territorio, caret plurali. Salluft. Cat. 7. 1. Reliquos Catilina per montes afperos in agrum Piftorienfem abducit. In hoc fignificatu reticetur interdum. Cic. 13. Fam. 5. Is habet in Volaterrano poffeffionem. Sic in Tufc. in Cuman. in Alban.

Agrorum bonitas. Cic. de Lege Agr. 2. 95. Campani femper fuperbi bonitate agrorum, & fructuum magnitudine.

Agri cultio, & Cultura agrorum. Cic. de Senect. 56. Num igitur horum fenectus miferabilis fuit, qui fe agri cultione oblectabant? Mea quidem fententia haud fcio an ulla vita beatior effe poffit: neque folum officio, quod hominum generi univerfo cultura agrorum eft falutaris: fed & delectatione quam dixi, & faturitate copiaque omnium rerum quæ ad victum hominum & cultum etiam deorum pertinent.

Fatigatio agrorum. Columel. 2. de R. R. cap. 1. Neque enim prudentis eft, adduci tanquam in hominibus nimia corporis exercitatione, aut oneris alicujus pondere: fic cultibus & agitationibus agrorum fatigationem fuccedere. V. FATIGO.

Agri occupatorii. Siculus Flaccus, Occupatorii (inquit) agri, quos quidam arcifinales vocant: ii autem arcifinales dici debent, quibus agris victor populus occupando nomen dedit.

Modus agri. Columel. 1. de R. R. cap. 3. Suaque lege C. Licinius damnatus eft, quod agri modum, quem in magiftratu rogatione Tribunitia promulgaverat, immodica poffidendi libidine tranfcendiffet.

Molitio agrorum, folique. Columel. in præfat. lib. 1. Accedit huc, quod ille quem nos perfectum effe volumus agricolam, fi quidem artis confummatæ non fit, nec in univerfa rerum natura fagacitatem Democriti vel Pythagoræ non fuerit confecutus, & in motibus aftrorum ventorumque Metonis providentiam, vel Eudoxi, & in pecoris cultu doctrinam Chironis ac Melampodis, & in agrorum folique molitione Triptolemi aut Ariftei prudentiam: multum tamen fi ufu Tremellios, Safernasque & Stolones noftros æquaverit.

Poffeffor agrorum. Columel. in præf. lib. 1. Cujus præcepta fi vel temere ab indoctis, dum tamen agrorum poffefforibus, antiquo more adminiftrarentur, minus jacturæ paterentur res rufticæ.

Sationes agrorum facere. Columel. 2. de R. R. cap. 2. Hæc quum ita exploraverimus, agrorum fationibus faciundis expediemus.

Vaftitas agrorum. Columel. 1. de R. R. cap. 3. Mox etiam quum agrorum vaftitatem victoriæ noftræ, & interneciones hoftium feciffent, criminofum tamen fenatori fuit fupra quingenta jugera poffediffe.

Uncia agri. Varr. 1. de R. R. cap. 10. Ab hoc principio menfores nonnunquam dicunt in fubcifivum effe unciam agri, aut fextantem, aut quid aliud, quum ad jugerum pervenerunt: id habet fcrupula ducenta octoginta octo.

Almus ager, quod nos alat. Virg. 2. Georg. 330.

Amœnus. Hor. de Arte Poet. 17.

Anguftus, V. Ager laxus.

Apertus, V. Ager vacuus.

Aquofus. Columel. 2. de R. R. cap. 16. Nec dubium, quin aquofus ager majorem ftercoris copiam, ficcus minorem defideret.

Arduus, V. Ager confragofus.

Benignus. Ovid. 1. Amor. 10. 56.

Præbeat Alcinoi poma benignus ager.

Calculofus. Columel. lib. 3. cap. 11. Simili quoque de caufa probari folutam glaream, calculofumque agrum, & mobilem lapidem.

Caldus. Cato de R. R. cap. 6. In agro craffo & caldo oleam conditivam maxime ferito.

Campeftris. Varr. 1. de R. R. cap. 6. Igitur quum tria genera fint a fpecie fimplici agrorum, campeftre, collinum, & montanum: eft ex his tribus quartum, ut in eo fundo, in quo hæc duo, vel tria funt, ut multis locis licet videri.

Carbunculofus. Columel. l. 3. c. 11. extr. Nam carbunculofum agrum nifi ftercore juves, macras vineas efficere dixerunt. V. CARBUNCULUS.

Collinus, V. Campeftris ager.

Colonus. Cic. 5. Philipp. 5. Cognofcerent qui ager colonus effet, quò milites veterani deducti effent. i. e. In quem colonia deducta effet, & qui colonis effet affignatus.

Compafcuus, Qui in commune utendus relinquebatur. Cic. Topic. 12. Si compafcuus ager eft, jus eft compafcere.

Confragofus atque arduus. Varr. 1. de R. R. cap. 18. Nam fi eft ita diffimilis ager, ut totus arari non poffit, ut fi fit confragofus, atque arduus clivis, minus multi opus funt boves & bubulci.

Conterminus. Plin. lib. 18. cap. 6. Pompeius nunquam agrum mercatus eft conterminum.

Copiofi. Varr. 1. de R. R. cap. 16. Aut etiam divitum copiofi agri & villæ, &c.

Craffus & lætus. Cato de R. R. cap. 6. Ubi ager craffus & lætus eft fine arboribus, eum agrum frumentarium effe oportet.

Cretofus, uliginofusque. Columel. 2. de R. R. cap. 9.

Cultus. Hor. 4. Carm. 14. Varro de L. L. lib. 4. tradit Agrum cultum dici ab eo, quod ibi cum terra femina coalefcebant. Contra autem Inconfitum, incultumque.

Defertus. Ovid. 3. Met. 606.

Difcretus. Stat. 5. Theb.

Decumanus, Qui non erat eorum proprius, a quibus colebatur, fed publicus populi Romani, decimarum conditione, ac penfitatione agricolis a cenforibus attributus. Cic. 6. Verr. 111. Omnis ager Siciliæ decumanus eft. V. DECUMANUS.

Dives. Virg. 7. Æn. 262. Divitis uber agri.

Dotales. h. e. Agri qui dote acquiruntur. Ovid. 5. Faft. 209.

Effatus, Qui ftatim poft pomœrium fitus, & intra quem aufpicia determinabantur. Serv. Virg. 6. Æn. 197. V. & Gell. 13. 14.

Effœti, Continua fertilitate laffati, ait Servius. Virg. 1. Georg. 81.

Egregios agros colere. Varr. 1. de R. R. cap. 16.

Emphyteuticus ager. Macer. in l. penult. in principio. D. qui fatisd. cogant. i. e. Fructuarius. V. EMPHYTEUSIS.

Exilis, V. Peftilens ager.

Exoffatus. h. e. Elapidatus. Nam lapides offa terræ dicuntur. Perf. 6. Sat. 51. Exoffatus ager juxta eft.

Farrarius, Qui far producit, i. e. Fruges. Nam far veteribus fruges omnes fignificabant. l. defuncta. §. de ufufruct.

Ferax. Columel. 1. de R. R. cap. 4.

Fertilis & jucundus, V. Jucundus ager.

Flaventes. Claud. 2. de Rapt. Proferp. 321.

Fœcundus. Claud. in 1. Ruff. 190.

Frigidus & macer. Cato de R. R. cap. 6. Qui ager frigidior & macrior erit, ibi oleam licinianam feri oportet.

Fructuofus, V. Honeftior ager.

Frugifer. Lucan. lib. 1.

Frumentarius, V. Craffus & lætus ager. Columel. 2. de R. R. cap. 2. Et ideo Frumentarius ager, id eft, pinguis, magis aliis qualitatibus æftimandus eft.

Gelidi. Juven. 3. Sat. 322. Gelidos veniam caligatus in agros.

Graminofus, V. Sylvefter ager.

Gravidus. Virg. 2. Georg. 5.

— tibi pampineo gravidus Autumno
Floret ager.

Hifpidi. Hor. 2. Carm. 9. 1. i. e. Horridi propter vepres.

Honeftior. Varr. 1. de R. R. cap. 4. Necnon ea, quæ faciunt cultura honeftiorem agrum, pleraque non folum fructuofiorem eundem faciunt: ut quum in ordinem funt confita arbufta atque oliveta: fed etiam vendibiliorem, ut quæ adjiciant ad fundi pretium.

Humidus, V. Sylvefter ager.

Jejunus atque exilis. Columel. 5. de R. R.

Imbecillior. Columel. 1. de R. R. cap. 3. Imbecilliorem agrum, quam agricolam effe debere: quoniam quum fit colluctandum cum eo, fi fundus prævaleat, allidit dominum.

Immunis & liber. Cic. 4. Verr. 166.

Incultus, cui opponitur Cultus ager. Ovid. 7. Met. 504.

Informis. Hor. 1. Serm. 8. 16.

Albis informem fpectabant offibus agrum. h. e. Fœdatum & deturpatum.

Infrondes agri, V. INFRONS.

Ingeniofus ager ad fegetes. Ovid. 4. Faft. 684.

Frigida Carfeolis nec olivis apta ferendis
Terra, fed ad fegetes ingeniofus ager.

Infalubris. Plin. lib. 18. cap. 5. Aiebat neque fœcundiffimis locis infalubrem agrum parandum, neque effœtis faluberrimum.

Jucundus & fertilis. Cic. 2. de Lege Agr. 40.

Juncofus. Plin. lib. 18. cap. 6.

Lætus, V. Pinguis ager.

Lapidofus. Ovid. 8. Met. 799.

Lati. Virg. 8. Æn. 8.

Laxus. Columel. 1. de R. R. cap. 3. Nec dubium, quin minus reddat laxus ager non recte cultus, quam anguftus eximie.

Liber, V. Immunis ager.

Limitatus, V. Limitatus ager, in LIMITO, as.

Limofus. Columel. 2. de R. R. cap. 10.

Litigiofus. Ovid. 2. Faft. 660. ad Terminum deum,

Omnis erit fine te litigiofus ager.

Lutofus. Columel. 2. de R. R. cap. 4.

Macer, V. Frigidus ager.

Madidi. Ovid. 1. Met. 422.

Malignus. V. MALUS.
Malus. Plin. lib. 18. cap. 5. Malus est ager, cum quo dominus luctatur.
Mediocris. Columel. 2. de R. R. cap. 9. Jugerum agri pinguis plerunque modios tritici quatuor, mediocris quinque postulat.
Mediterraneus. Suet. in Tiber. cap. 12. V. MEDITERRANEUS.
Melior, V. MELIOR.
Miseri. Valer. 1. Argon.
Montanus, V. Campestris ager.
Nebulosus. Cato de R. R. cap. 6.
Neglectus. Ovid. 2. Fast. 518.
Nobiles, i. e. Famosi. Sen. Thyest. 1.
Operosus. Ovid. 2. Amor. 16. 33.
Opimi & fertiles. Cic. de Lege Agr.
Optimus ager, qui sub radice montis situs est. Varr. 1. de R. R. cap. 7.
Patrii. Ovid. 14. Met. 476.
Patuli. Sil. lib. 7. Idem lib. 15.
Perbonus. V. PERBONUS.
Pestilens & exilis. Columel. 1. de R. R. cap. 4.
Pinguis ac lætus. Columel. 1. de R. R. cap. 4.
Pinguis aut campestris. Columel. 3. cap. 14.
Planus. Columel. 2. de R. R. cap. 4.
Pœnitendus colono, V. Exercere agrum.
Putris. Columel. 2. de R. R. cap. 2. Idem pinguis ac putris ager.
Quæstorius, V. Quæstorius in QUÆSTOR.
Quæstuosus. Plin. lib. 18. cap. 5. Agroque, ut homini, quanvis quæstuosus sit, si tamen & sumptuosus, non multum superesse.
Restibilis, V. RESTIBILIS.
Riguus. Columel. 2. de R. R. cap. 17. Potest tamen mediocriter acclivis, si aut pinguis est, aut riguus ager, pratum fieri.
Rudis, In quo nondum ulla fuit seges. Columel. lib. 2. cap. 2. Sed jam expedienti rudis agri rationem, sequitur cultorum novalium cura.
Salubrior. Varr. 1. de R. R. cap. 4.
Secretus. Ovid. de Nuce, 87.

Felix secreto quæ nata est arbor in agro,
Et soli domino ferre tributa potest.

Semimadidus nimbis, V. Lutosus ager.
Serenus. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 312.
Siccus, V. Aquosus ager.
Sterilis. Ovid. 1. de Arte Am. 450.
Spurcus, V. Sylvester ager.
Suburbanus. Cic. 2. de Divin. 69. Ita aqua Albana deducta ad utilitatem agri suburbani, non ad arcem urbemque retinendam.
Sumptuosus, V. Quæstuosus.
Surcularius. Varr. 1. de R. R. cap. 2. Colonus in agro surculario ne capras compascat. aliter, Ne capra natum pascat.
Sylvester, sive Sylvestris. Columel. in præf. lib. 1. Atque in his ipsis habere cognitum, quid recuset collis, quid campestris positio: quid cultus, quid sylvester ager, quid humidus, & graminosus, quid siccus, & spurcus, ratione quoque despicere.
Tabulius ager, ex tabulis appellatus ille est, qui intra quinquagesimum lapidem iis est assignatus qui mutuam reipublicæ pecuniam secundo bello Punico dederant. Hic Trientius quoque dictus est, quia pro tertia pecuniæ parte datus erat. Cæl. Antiq. Lect. lib. 12. cap. 21.
Temperatus, & minime humidus. Columel. 2. de R. R. cap. 8.
Tepidi. Valer. 3. Argon. 218.
Tristes. Tibul. lib. 2. 3. 10.
Tutelatus ager, unde ligna in reparationem publicorum vel mœnium, vel balneorum distrahebantur. V. Aggen. Urbic. de Limit. Agr.
Vacuus & apertus. Columel. 2. de R. R. cap. 9. Inter cætera quoque non ignorare debemus quintam partem seminis amplius occupare agrum consitum arbusto, quam vacuum & apertum.
Uber. Columel. de R. R. cap. 1. Prudens agricola pingui & uberi dabit agro gracilem vitem.
Vectigalis. Macer. in l. pen. in princ. D. qui satisd. cogant.
Viduus pecudibus. Columel. 2. de R. R. cap. 15.
Viridis. Martial. lib. 7.
Vitiferi. Sil. lib. 15.
Uliginosus, V. Cretosus ager.
Utilior frumentis. Columel. 2. de R. R. cap. 10.
Alget ager. Martial. lib. 7.
Anhelantes agri. Stat. 3. Sylv. 1.

Acer anhelantes incendit Sirius agros.

Arare agros, V. Immunis ager.
Aret serenitatibus ager. Columel. 2. de R. R. cap. 8. Ubi æstivis serenitatibus ager aret.
Assignare agros. Hor. 2. Epist. 1. 7. — aspera bella

Componunt, agros assignant, oppida condunt. Acron, Agros assignant, dum distribuunt colonias. Colonias distribuere, est vacuas hominibus civitates, aliunde adductis habitatoribus implere, & agros illis adjacentes dividere.

Concidere agrum fossione. h. e. Fossas in agro facere ad evacuandam aquam. Plin. lib. 18. cap. 6. Humidiorem agrum fossione concidi atque siccari, utilissimum est.
Conserere. Virg. 1. Ecl. 73.

— en queis consevimus agros?

Consitus arbustis. Columel. 2. de R. R. cap. 3.
Contemptus. Ovid. de Nuce, 59.
Desolare agros. Columel. 1. de R. R. cap. 3. Flagitiosum, quos hostis profugiendo desolasset agros, novo more civem Romanum supra vires patrimonii possidendo deserere.
Divisi agri. Varr. 1. de R. R. cap. 20.
Exercere agrum. Columel. 2. de R. R. cap. 2.
Extricare. Columel. lib. 3. cap. 11. Ager si frutetis aut arboribus obsessus est, facile extricatur.
Findere sarculo. Hor. 1. Carm. 1. 11.
Induruit ager. Columel. 2. de R. R. cap. 4.
Infamare agrum, V. INFAMIS.
Infestari agrum quibusdam seminibus. Columel. 2. de R. R. cap. 14.
Iteratur ager, V. ITERO, as.
Metari agros. Virg. 2. Georg. 274.

— si pinguis agros metabere campi
Densa sere. Metabere, h. e. Eliges. Servius.

Movere agros. Virg. 1. Georg. 124.

— pater ipse, colendi
Haud facilem esse viam voluit: primusque per artem
Movit agros, curis acuens mortalia corda.

Multari agrum pessime. Columel. 1. de R. R. cap. 2. Nam illud vetus est, & Catonis, Agrum pessime multari, cujus dominus, quid in eo faciendum sit, non docet, sed audit villicum.
Bene natus ager, V. NASCOR.
Novare agrum, V. NOVUS.
Obserere, V. OBSERO.
Occare, V. Subactus ager.
Onerati agri messibus. Ovid. 8. Met. 781.
Parare agros. Columel. 1. de R. R. cap. 3.
Percurrere, V. PERCURRO.
Peruri agrum, V. Refrigescere agrum.
Prolatare agros. Tacit. 2. Hist. 78.
Proscindere. Columel. 2. de R. R. cap. 2.
Refrigescere agrum. Columel. 2. de R. R. cap. 16. Nec ignorare colonos oportet, sicuti refrigescere agrum, qui non stercoretur, ita peruri si nimium stercoretur.
Renovatus ager. Ovid. 1. Met. 110.

Nec renovatus ager gravidis canebat aristis.

Requietus. Ovid. 2. de arte Am. 351.

Da requiem: requietus ager bene credita condit. i. e. qui requievit.

Resolvere agrum, V. Consitus arbustis ager.
Siccare agrum, V. Concidere agrum.
Stercorare. Varr. 1. de R. R. cap. 7.
Sternere. Virg. 2. Æn. 306.

In segetem veluti cum flamma furentibus Austris,
Incidit, aut rapidus montano flumine torrens
Sternit agros, sternit sata læta, boumque labores.

Subigere, V. Consitus arbustis ager.
Male subactus ager. Columel. 2. de R. R. cap. 4. Nam veteres Romani dixerunt male subactum agrum, qui, satis frugibus, occandus sit.
Sulcare agros. Tibul. lib. 2. 3.
Tertiatur ager, V. TERTIO, as, in TER.
Tractare agrum, V. Lutosus ager.
Vertere. Columel. lib. 3. cap. 13. In longinquis & remotis regionibus istud genus vertendi & subigendi agri minime usurpatur.
Agros alienos irrigas, tuis sitientibus. h. e. Aliena curas negotia, tuis neglectis. Cum alienis uxoribus rem habes, tua posthabita. C. de servitutibus & aqua. cap. Præses.
Agrum optime colere non expedit. Apud priscos adagionis instar fuisse Plinius testatur lib. 18. cap. 6. Temerarium, inquit, videatur unam vocem antiquorum posuisse, & fortassis incredibile penitus existiment, nihil minus expedire, quam agrum optime colere. Paulo post, Imo hercle judico modum, rerum omnium utilissimum. Bene colere, necessarium est: optime, damnosum. Huc facit illud Horatianum, in Arte Poët. 31.

In vitium culpæ ducit fuga, si caret arte. Illud quoque proverbium Hebræorum, admonens, nequis nimium sit justus. Erasmus in Chiliad.

Habet invidiam hic ager Syllanus, V. INVIDEO.
Agrum imbecillorem esse oportet: subaudi, Quam agricolam. Columel. lib. 1. cap. 3. testatur apud Afros agricolas hujusmodi proverbium fuisse celebre. Virg. sic explicuit, 2. Georg. 412.

— laudato ingentia rura:
Exiguum colito. Non enim dubium quin minus reddat laxus ager non recte cultus, quam angustus eximie. Conveniet in eos qui student imperio proferendo, cum hoc ipsum quod habent non possint administrare: aut qui suscipiunt munus, cui gerendo sunt impares. Erasm. in Chiliad.

In agro surculario capras. Varr. 1. de R. R. cap. 2. Dictum hoc veluti legem agricolariam affert; Colonus in agro surculario ne capras compascat. Deflecti potest ad eos qui noxiarum rerum aut hominum admistu, corrumpunt teneram ætatem: veluti, siquis sacris virginibus adjungat juvenes lascivos: aut adolescentibus addat lascivas puellas: aut siquis studiis admisceat voluptates studiis inimicas. Nam capra plantis omnibus non vulnere tantum, sed & veneno dentium pestifera est, præsertim oleæ & viti: unde & Baccho immolatur vindictæ gratia, Minervæ nihil caprini generis: quod ille vitis repertor dicitur, huic sacra est olea. Erasm. in Chiliad.
Nihil ex agro dicis. i. e. Nihil humile, neque triviale. Quod enim parum elegans, parum expolitum, id ex agro profectum dicitur: contra, quod festivum, quod lepidum, id urbanum ac civile vocant. Meminit Suidas.

AGELLUS, dimin. ab Ager [γήδιον.] Cic. 3. de Nat. Deor. 35. At enim minora dii negligunt, neque agellos singulorum, nec viticulas persequuntur. Ter. Adel. 5. 8. 26. Agelli hic sub urbe est paululum, quod locitas foris.
Parvus admodum agellus. Plin. lib. 17. cap. 6.
Dulcis. Lucret. lib. 5. 1366.
Usurpatur de Tenui possessione, vel Prædiolo. Nepos 19. 1. 4. Idem hic agellus illos alet. Conf. Petron. cap. 48. Virg. 9. Ecl. 3. Hor. de Arte Poet. 117. Cic. 3. de Nat. Deor. 35.

AGELLŬLUS, i. m. plus diminutivum apud Symmach. 2. Epist. 30. & Arnob. lib. 1. p. 12. Sed & Catull. Priap. Carm. 20. v. 3.

Agellulum hunc, sinistra tute quem vides, Tueor.

ĂGERCULUS, i. m. aliud dimin. Cathol.

AGRĀLIS, e. ut, Testimonia sive vocabula agralia. Front. de Colon. p. 146.

AGRARIUS, Adj. Quod ad agros pertinet: ut Lex agraria [περὶ ἀγρῶν ἢ χωρίων νόμος] & Agrarii homines: i. e. Fautores legis agrariæ, & qui agros sibi dividi cuperent ad egestatem depellendam. Cic. in Catil. Qui agrarios concitare conatus est. Idem 1. Att. Huic toti rationi agrariæ Senatus adversabatur.
Agraria facultas. Cic. 2. Att. 13.

Agraria

Agraria lex. Cic. 1. Att. Agraria lex a Flavio Tribuno plebis vehementer agitabatur authore Pompeio, quæ nihil populare habebat præter authorem. Res. Cic. 2. Off. 87.
Agrariæ etiam absolute dicuntur Stationes Agrariæ, de quibus Turnebus Adverf. 4. 7. & Stewech. ad Veget. 3. 8.

AGRARII, Subft. Qui vel leges agrarias rogant, vel promovent, vel agros poffident, vel de agris litigant. V. Cic. contra Rulli legem. Idem 7. Philipp. 18. Non folicitabit rurfus agrarios?

AGRATICUM, i. n. Cod. Theod. l. 7. tit. 20. nihil illis agratici nomine deferatur.

AGROSUS, legitur apud Varr. lib. 4. de L. L. ubi ait, Quare non cum de locis dicam, fi ab agro ad agrofum hominem, & agricolam pervenero, oberraro.

AGRESTIS, e. [ἄγριος, ἀγροῖκος, ἀγρότερος] Quod rufticum eft, & ad agros pertinet. Virg. 1. Ecl. 10.
Ludere quæ vellem calamo permifit agrefti.
Alumnus agreftis. h. e. Ægifthus: quia in agris, a capris nutritus fuit. Sen. Agam. 7.
Aper agreftis. Ovid. de Philom.
Arbor. Cic. 7. Verr.
Cultus. Stat. 6. Theb.
Falx. Juven. 13. Stat. 39.
Ferramentum. Liv. 1.
Frondes. Hor. 3. Carm. 18. 14.
Gaza. Virg. 5. Æn. 40.
Latium. Hor. 2. Epift. 1. 157.
Laurus. Tibul. lib. 2. 6.
Lupi. Stat. 3. Theb.
Numen. Sen. Hippol. 4.
Nymphæ. Virg. 3. Æn. 34.
Palæftra, Ruftica luctatio. Virg. 2. Georg.
Poma. Virg. 7. Æn. 111.
Pubes. Virg. 1. Georg. 343.
Saltus. Ovid. 14. Met. 872.
Satyri. Hor. de Arte Poet. 233.
Sparus. Virg. 11. Æn. 682.
Stramen. Virg. 11. Æn. 67.
Sylva. Ovid. 7. Met. 205.
Tecta. Ovid. 4. Faft. 803.
Tineæ. Ovid. 15. Met. 373.
Tauri agreftes differunt a fylveftribus. Plin. lib. 8. cap. 21. Sed atrociffimos habent tauros fylveftres majores agreftibus.
Agreftis, per metaphoram dicitur pro Duro, afpero, acerbo.
Durus & agreftis. Cic. de Lege Agr. 94. Ligures montani, duri atque agreftes.
Indoctus & agreftis. Cic. in Partit. 90. Hoc primum intelligamus, hominum duo effe genera: alterum indoctum & agrefte, quod anteferat femper utilitatem honeftati: alterum expolitum, quod rebus omnibus dignitatem anteponat.
Agrefte & inhumanum. Cic. 13. Att. 45. Exculto animo, nihil agrefte, nihil inhumanum eft.
Vaftus & agreftis. Cic. 1. de Orat. 115. Sed funt quidam aut ita lingua hæfitantes, aut ita voce abfoni, aut ita vultu motuque corporis vafti atque agreftes, ut etiam fi ingeniis atque arte valeant, tamen in oratorum numerum venire non poffint.
Animus agreftis ac durus. Cic. pro Archia, 17.
Afperitas agreftis. Hor. 1. Epift. 19.
Dominus agreftis ac furiofus. Cic. de Senect. 47.
Donum agrefte. Sil. lib. 13.
Immanitas agreftis. Cic. 1. de Divin. 60.
Mufa agreftis, Rufticum carmen, ut ait Servius. Virg. 6. Ecl. 8.
Negligentia agreftis & inhumana. Cic. 1. Off. 130. Adhibenda præterea munditia eft, non odiofa neque exquifita nimis, tantum quæ fugiat agreftem & inhumanam negligentiam.
Pectus agrefte, Dirum. Ovid. 15. Epift. 207.
Quiddam agrefte. Cic. 3. de Orat. 225. Nam a principio clamare, agrefte quiddam eft.
Servos agreftes & barbaros. Cic. pro Milon. 26.
Vita fera agreftisque. Cic. 1. de Orat. 33. Quæ vis alia potuit aut difperfos homines unum in locum congregare, aut a fera agreftique vita ad hunc humanum cultum civilemque deducere?
Vox ruftica & agreftis. Cic. de Orat. 39.
Compar. Cic. 5. Tufc. 27. Quæ barbaria India vaftior & agreftior. adde in Orat. 3.

AGRESTIS, Subft. pro Homine ruftico. Virg. 9. Æneid. 11.
Lydorumque manum, collectos armat agreftes.
Duri agreftes. Virg. 1. Georg. 63.
Tardi agreftes. Ovid. 9. Met. 346.
Agreftium conventus. Cic. pro Muren. 61. Et quoniam non eft nobis hæc oratio habenda aut cum imperita multitudine, aut in aliquo conventu agreftium, audacius paulo de ftudiis humanitatis difputabo.

AGRESTIUS, Adv. Spartian. Hadr. cap. 3. Orationem in Senatu agreftius pronuncians rifus eft.

AGRESTĪNUS, a, um. In agro nafcens; ut, Agreftina lilia. Commodian. Inftruct. 67. v. 7.

AGRESTITAS, five AGRESTITUDO, Pontanus Dial. p. 40. H. St.

AGRICŎLA, æ. c. [γεωργός, γήπονος, ἐργάτης] quafi Agrum colens: dicitur Qui quamlibet agriculturam exercet: & eft nomen generale. Nam inter agricolas alii funt aratores, alii vinitores, nonnulli arboratores, multi etiam paftores: quales erant fere apud antiquiffimos. Nec folum ruftici & agreftes dicuntur agricolæ, fed multi etiam oppidani. Quod genus vitæ olim fuit in maximo pretio atque honore, præfertim apud Romanos. Cato de R. R. cap. 1. Bonus agricola, bonusque colonus. Ita laudabant antiqui virum bonum: ampliffimeque laudari exiftimabatur, qui ita laudabatur. Virg. 2. Georg. 408.
O fortunatos nimium, fua fi bona norint,
Agricolas! Cic. 1. Tufc. 14. Arbores feret diligens agricola.
Agricola affiduus. Cic. pro Rofc. Amer. 94.
Avarus. Virg. 1. Georg. 47.
Beati. Hor. 2. Epift. 1. 139.
Crudus. Martial. lib. 12. 77.
Ebrius & crudus nil habet agricola.
Diligentiffimus. Cic. pro Deiot. 27. Ut optimus paterfamiliâs, & diligentiffimus agricola & pecuarius haberetur.
Fortes. Hor. 2. Epift. 1. 139.
Indocilis cœli. V. INDOCILIS.
Indomiti. Virg. 7. Æn. 521.
Miferi. Virg. 12. Æn. 292.
Negotiofus. Columel. lib. 9. cap. 2. ad fin. Studiofis quoque literarum gratiora funt ifta in otio legentibus, quam negotiofis agricolis.
Parcus. Stat. 5. Sylv. 1.
Pauper. Propert. lib. 2. 19. 8.
Peritiffimi. Columel. 11. cap. 1.
Severi. Lucret. lib. 5. 1356.
Turpis. Ovid. 1. de Arte Am.
Validus. Columel. lib. 11. cap. 1.
Agricola & rufticus. Cic. pro Rofc. Amer.
Agricolûm, pro Agricolarum. Lucret. lib. 4. 590.
Et genus agricolûm late fentifcere, cum Pan &c.
Agricola Deus, Vertumnus fcil. apud Tibull. 1. 1. 14. Ubi vide Brœkhuif. & ad 1. 5. 27. item 2. 1. 36.

AGRICŎLOR, ări. dep. Agrum colere. Salvian. 2. contra Avarit. p. 73. Qui agricolantur, id fibi fructuofum effe exiftimant. Capitolin. in Albino cap. 11. Agricolandi peritiffimus.

AGRICOLATIO, ōnis. f. [γεωργία] Agrorum cultus. Columel. in præf. lib. 1. cap. 1. Agricolationis neque doctores, neque difcipulos cognovi. Idem lib. 1. cap. 9. & lib. 11. cap. 9.
Agriculatio alicubi, fed videtur ex errore, ut apud Erafm. in Proverb. Aratro jacularis, eft, Agriculationis arma.

AGRICOLATOR, ōris. m. pro Agricola, Plin. lib. 1. pr. ubi fummatim ineffe dicitur lib. 18. Natura frugum & cerealium, ac ftudia agricolatoris.

AGRICOLATIM, Adv. Ciceroni tribuitur a Barthio ad Stat. 6. Theb. 261. p. 443.

AGRICOLĀRIS, e. Ad agricolas pertinens. Pallad. de Infitionibus pr. Bis feptem parvos, opus agricolare, libellos.

AGRICULTOR, [γεωργός] Qui colit agros. Liv. 26. 35. Servos agricultores Rempublicam abduxiffe. Fortaffis legi debet feparatim, Agri cultores. Immo, inquit H. St. quum dicatur itidem Agricultura conjunctim verifimile eft & Agricultor ita dictum.

AGRICULTŪRA, æ. f. [γεωργία, γεωπονία, γηπονία] Cultus agrorum. Cic. 1. Off. 42. Nihil eft agricultura melius, nihil uberius, nihil dulcius, nihil homine libero dignius. Plin. lib. 18. cap. 6. Sed vere duæ voces funt Agri cultura: unde etiam transponi poffunt, & numero mutari. Cic. de Senect. 56. Hominum generi univerfo cultura agrorum eft falutaris. Frequenti autem ufu factum eft, ut fæpius conjungerentur, & tanquam una vox Agricultura efferretur.
Indifcreta agricultura. V. INDISCRETUS.

AGRIPĔTA. c. Cic. 15. Att. 29. Servulos autem dicere eum & agripetas ejectos a Buthrotiis. Idem 1. de Nat. Deor. 26. Ibi enim adolefcens habitabat cum patre & fratribus, quod in eam pater ejus Neocles agripeta venerat. Videtur hoc nomen Agri petitorem fignificare, nimirum eum qui lege agraria petit agrum fibi dari.

AGERATON, Herba eft ferulacea, duorum palmorum altitudine, origano fimilis, flore bullis aureis. Hujus uftæ nidor urinam ciet, vulvamque purgat, tanto magis infidentibus. Caufa nominis non hæc, fed quoniam diutiffime non marcefcit. Plin. lib. 27. cap. 4. Ruell. lib. 3. cap. 102.

AGERATUS, [ἀγήρατος] Lapis eft, quo coriarii olim utebantur in poliendis coriis: cujus loco hodie utuntur maffa vitri. Meminit hujus lapidis Galen. lib. 9. Simpl.

AGERŎCHUS, Filius fuit Nelei ex Chloride uxore, ut eft apud Hom. α. Iliad.

AGERŌNA, [Ἀγερώνη] Induftriæ dea, ab Agendo (ut opinor) dicta. Hermolaus in Plin. lib. 15. cap. 29. Murcea, dea focordiæ eft: ut Strenua, Agerona, Stimula, induftriæ. Pomponius & Auguftinus authores. V. AGENORIA.

AGESANDER, Statuarius infignis apud Plin. lib. 36. cap. 5.

AGESARCHUS, i. m. Pater Epimenidis fecundum quosdam, Laertio tefte, Ἀγιάσαρχον Suidas nominat. Sed recta opinor fcriptio, quæ eft apud Laertium, Ἀγήσαρχος, ut fit ab eodem compofito vox, a quo Ἀγησίλαος. [Perperam in ed. Meib. Agefarcus.

AGESIAS, perperam, pro HEGESIAS, q. V.

AGESIDĀMUS, Locrenfis Epizephyrius nobilis Olympionices, in quem pugilatu vincentem Pindarus hymnum cecinit, Olymp. Od. 10.

AGESILĀUS, [Ἀγησίλαος] Plutonis cognomen apud Æfchylum, ut teftatur Athenæus in Dipnofophiftis, & apud Lactant. 1. Divin. Inftit. 11.

AGESILAUS, Lacedæmoniorum dux clariffimus, Archidami fuit filius, poftquam Agis rex frater ejus diem obiit, adhuc juvenis ab Lacedæmoniis rex creatus, brevi ftatura corporis, altero pede claudus, virtute præ cæteris præditus. Tiffaphernem, qui principatum tenebat inter Perfas, in Afia vicit: Athenienfes quoque, & Bœotios, apud Coroneam Bœotiæ urbem gravi prœlio fregit, & Epaminondæ Victoris impetum repreffit, ne Spartam expugnaret. Noviffime Thaco, qui a Perfis defecerat, in Ægyptum fubfidio profectus, cum ab hoc ad Nectanebum tranfiiffet, ac jam in patriam reverti vellet, in itinere, major octogenario, morbo deceffit. Ejus Vitam defcriptam a Xenophonte, Nepote, Plutarcho habemus.
Agefilai in fummo imperio nemo unquam verbum ullum afperius audivit. Tanta fuit tanti regis modeftia. Cic. 1. Q. frat. 2.

AGESINĀTES, Aquitaniæ populi Pictonibus juncti. Plin. lib. 4. cap. 19.

AGESIPŎLIS, Lacedæmoniorum dux, qui Argivos magnis affecit cladibus, ut fcribit Xenophon lib. 4. Rerum Græcarum. Ejus meminit Liv. 4. Decad. lib. 4.

AGĔSIS, [ἄγε δή] Adv. excitandi, compofitum ex particula SIS, quæ verbis imperativi modi apud veteres addebatur. Lucret. lib. 1. 266.

Nunc

Nunc agesis, quoniam docui nil posse creari
De nihilo. Cic. in Partit. 44. Agesis ergo, quoniam in confirmationem & reprehensionem diviseras orationis fidem, & dictum de altero est, expone nunc de reprehendendo.

A G G

AGGARRIO, īre. Mart. Capell. 1. p. 1. Nugulas ineptas aggarrire.

AGGĔMO, [ἐπιστένω] ĕre. ex Ad & Gemo compositum. Ovid. 1. Trist. 1. 113.
Aggemit & nostris ipsa carina malis. V. ADGEMO.

AGGER, Unum e Nili fluvii nominibus postquam ex lacu Heptagono profluxit, Author. Vitruv. apud Hermol. in Plin. lib. 5. cap. 9. [In cod. Iunt. & aliis, quos inspicere mihi licuit, Eptabolus lacus, & fluminis nomen Nigir exprimitur, itaque necesse est Hermolaus, ut ipsemet suspicatur, mendoso codice usus sit. locus est l. 8. c. 2.

AGGER, ĕris. m. [χῶμα] Virg. 9. Æn. 567.
— & fossas aggere complent. Ubi Servius: Agger est cujuslibet rei coacervatio, unde fossæ aut valles repleri possunt.
Agger arenæ. Virg. 1. Æn. 112.
Illiditque vadis, atque aggere cingit arenæ.
Agger, est Moles terræ circa fluviorum ripas, ipsis opposita fluminibus, ne inundatione vastent agros. Virg. 2. Æn. 496.
Non sic aggeribus ruptis cum spumeus amnis
Exiit: oppositasque evicit gurgite moles. Hujusmodi Aggeres, Cicero per periphrasin vocat Moles oppositas fluctibus, 2. Off. 14.
Agger, Vallum. Virg. 7. Æn. 159.
— primasque in littore sedes,
Castrorum in morem, pinnis atque aggere cingit. Servius Fossam, cum vallum intelligi vellet ad labrum fossæ interius.
Agger camporum medius. Stat. 2. Theb.
Agger murorum, Virg. 10. Æn. 382.
Quin intra portas, atque ipsis prælia miscent
Aggeribus murorum, & inundant sanguine fossæ. Ubi Servius: Agger proprie dicitur terra illa quæ vallo facto propius ponitur, sed abusive & muros & munimenta omnia aggerem dicimus, sicut modo Aggeribus murorum, pro munimentis. Cic. 15. Fam. 4. Vallo & fossa circundedi: sed castellis, castrisque maximis sepsi: aggere, vineis, turribus oppugnavi. Hic Agger jactus intelligitur. V. Lips. Poliorcet. l. 2. Dial. 3.
Aggerem jacere. V. JACIO.
Agger viæ. Virg. 5. Æn. 273.
Qualis sæpe viæ deprensus in aggere serpens. Ubi Servius: Agger est mediæ viæ eminentia coaggeratis lapidibus strata.
Agger, pro Via. Sidonius, Carm. 24.
Antiquus tibi nec teratur agger:
Cujus per spatium satis vetustum
Nomen Cæsareum viget columnis. Idem l. 1. Ep. 5. Vel certe pervii pontes, quos antiquitas a fundamentis adusque aggerem calcabili silice crustatum crypticis arcubus fornicavit. i. e. Adusque viam & sæpe sic in prosa etiam loquitur. Hoc autem ideo, quia viæ publicæ, ut quæ militari labore erant munitæ, exaggerabantur, ut imber deflueret, minusque lutulentæ redderentur. Turneb. Adv. 11. 6. [Idem 28. 5. ex Vet. Onomast. Agger, Strata, Via publica. Sic enim distinguendum.
Agger adversus. Virg. 12. Æn. 446.
Vidit ab adverso venientes aggere Turnus. Servius: Aggere, i. e. Eminentia.
Alpini aggeres, i. e. Alpes. Virg. 6. Æn. 831.
Aggeribus socer Alpinis, atque arce Monœci
Descendens. Ubi Servius. i. e. A munimentis Alpium. Hæ enim, Italiæ murorum exhibent vicem. [Conf. Herodian. 2. 11. 16.
Apricus agger. Hor. 1. Serm. 8. 15.
Coctus. Propert. lib. 3. 11. 22.
Persarum statuit Babylona Semiramis urbem,
Ut solidum cocto tolleret aggere opus.
Facti a milite aggeres. Ovid. 15. Met. 82.
Gramineus. Virg. 7. Æn. 106.
Herbosus. Ovid. 14. Met. 445.
Incurvus. Ovid. 15. Met. 690.
Milvius agger. Stat. 2. Sylv. 1. Ubi pontem Milvium intelligit, ut opinor.
Nivei aggeres. i. e. Nivis cumuli. Virg. 3. Georg. 354.
Solidus. Stat. 4. Sylv. 4.
Subitus, i. e. Subito factus. Lucan. lib. 1. 512.
Terreus. Varro 1. de R. R. cap. 14.
Terreno ex aggere bustum. Virg. 11. Æn. 850.
Thessalici. Sen. OEth. 2.
Quo vastus Briareus, quo tumidus Gyges
Supra Thessalicos constitit aggeres,
Ut cœlo insereret vipereas manus,
Hoc vultu riguit. h. e. Tres Thessaliæ montes a gigantibus accumulatos, ut in cœlum conscenderent.
Tumuli compositus agger. Virg. 7. Æn. 6.
At pius exequiis Æneas rite solutis,
Aggere composito tumuli. Dictum est Græcorum consuetudine, qui τάφον χώννυσι dicunt. Exaggerare autem terram solebant, quoque altius educebatur, eo honorificum magis erat: atque a tumore illo moleque terræ Latinum nomen tumulis partum est. Turneb. 4. 14.
Vastus. Sen. Theb. 1.
Agger, metaphoricôs. Cic. 10. Philipp. Esset vel receptaculum pulso Antonio, vel agger oppugnandæ Italiæ, Græcia. V. Lips. l. c.
Construere aggerem. Lucan. lib. 2. 300.
Moliri aggere tecta, i. e. Domos terra construere. Virg. 7. Æn. 127.
Sternere aggeres. Sen. Herc. 13.

AGGEREUS, a, um. Catalect. Poet. Dum transeat axem aggerei velox tumuli.

AGGĔRO, [χωννύω] āre. Accumulare. Columel. Omnes arbores fructiferæ circumfossæ aggerari debent. Figurate dictum, pro eo quod est, Terra circum arbores aggerari debet. Quod & Accumulare dicitur, vulgo *Rechausser*. Idem de arboribus cap. 28. Stercoratam terram circa aggerato. Ab hoc fit, Exaggerare.
Aggerare, per metaphoram pro Augere & aggravare. Virg. 11. Æn. 197.
— & his onerat dictis, atque aggerat iras.
Aggerare, pro Aggerando implere. Curt. 4. 2. 16. Exhauriendas esse regiones, ut illud spatium aggeraretur. i. e. Molibus jungeretur continenti, & aggere continuaretur.

AGGERATUS, a, um. ut, Trames inter paludes aggeratus. Tacit. 1. Ann. 63. 5. Aggerata interire vastitate. Arnob. lib. 1. p. 4.

AGGERATIM, Adv. Apul. 4. Met. p. 146. Estur ac potatur incondite, pulmentis acervatim, panibus aggeratim, poculis agminatim ingestis.

AGGERATIO, ōnis. f. Vitruv. 10. 22. Naves super aggerationem, quæ fuerat sub aqua, sederunt. Justin. 2. 1. 20. Ægyptus aggerationibus regum, sive Nili trahentis limum, recentissima. Ita Gronov. ad Sen. OEth. v. 1260. ex MSS. libris emendat, ubi alii legunt, Exaggerationibus: quidam divise, Ex aggerationibus.

AGGĔRO, vel potius ADGERO, ssi, stum, [ἐπιφορέω, ἐπαθροίζω, ἐπισωρεύω] ĕre. ex Ad, & Gero; idem quod Aggerare sive Congerere. Virg. 3. Æn. 63.
— & ingens Aggeritur tumulo tellus.
Aggerere bona ad aliquem. Plaut. Trucul. 1. 2. 16. Cum eorum aggerimus bona: alioqui etiam ultro ipsi aggerunt ad nos.
Aggerere, pro Gerere, vel potius Ferre, portare. Plaut. Cas. 1. 1. 36. Ita te aggerunda curvum aqua faciam probe. Idem Rud. 2. 5. 27. Siquidem mihi ultro his aggerunda etiam est aqua. In utroque respexit ad multam aquæ afferendæ copiam, & quasi cumulum. [Ridicule. Dic potius, ad molestiam ὑδροφορίας. Ceterum Differentia utriusque verbi Aggerare & Aggerere vel potius Adgerere, manifesta est. Illud ab Agger, eris, derivatum non nisi de ingenti fere, vel terræ proprie congestione dicitur, hoc a Gero deductum vel de minima quoque adjectione dici potest. Phæd. 4. 19. 23. Qui dum quadrantes aggeras patrimonio. Singulos certe quadrantes intelligit corradentem, avarum. Male igitur, & inscite quidam ibi Aggeres legunt. Tacit. 2. An. 57. Amici, accendendis offensionibus callidi, intendere vera, adgerere falsa, &c. i. e. adjicere.

AGGESTUM, i. n. Ammian. 9. 18. Ex aggestis erectis intrinsecus. Et 20. 11. Prunæ unius aggesti.

AGGESTIM, Adv. Vulg. 2. Maccab. 13. 5. Aggestim undique habens cineres.

AGGESTUS, ûs. m. [χῶσις] Tacit. 3. Hist. 60. Et locus ipse castrorum placebat: late prospectans, tuto copiarum aggestu, florentissimis pone tergum municipiis. Adnotavit H. St. In Thes. Paris. additur & ex Fabii Decl. exemplum. Sed in edit. 1536. nil comparet.

AGGESTIO, ōnis. f. Idem. Pallad. 12. 15. fin. Aggestione tectæ trabes.

AGGLOMĔRO, [προσαθροίζω] āre. ex Ad, & Glomero; Implicare & conjungere dictum a Glomere. Virg. 2. Æn. 341.
Et lateri agglomerant nostro, Sic Nonius interpretatur, sed melius sic dicemus, Agglomerant, pro Agglomerantur: i. e. Adjunguntur, quasi globum facturi. de bello enim loquitur: in quo globus dicitur agmen confertissimum. Idem 12. Æn.
— densi cuneis se quisque coactis
Agglomerant. i. e. Densantur, ut cuneatim dimicent. Sic Serv. Proprie tamen Agglomerare, significat idem quod Glomerare: ut, Agglomerare filum. i. e. Conglobare. Nam glomus proprie de filo dicitur. Vide GLOMERO.

AGGLUTĬNO, [προσκολλάω] āre. proprie Glutine conjungere: ut, Agglutinare chartas. Cic. 16. Att. 6. extr. Itaque statim novum procemium exaravi, & tibi misi, tu illud desecabis, & hoc agglutinabis. Sed & pro Ferruminare (quod fit in metallis) nonnunquam accipitur. Plin. lib. 36. Fragmenta vitri teporata agglutinantur tantum. Idem lib. 33. cap. 5. Chrysocollam & aurifices sibi vendicant agglutinando auro.
Agglutinare ad aliquid. Plaut. Aul. 4. 10. 17. Ita mihi ad malum malæ res plurimæ se agglutinant. pro Aggerantur, accumulantur.

AGGLUTINATUS, a, um. Vulg. Interp. Baruch. 3. 4. Agglutinata sunt nobis mala.

AGGRĀVO, [ἐπιβαρύνω] āre. ex Ad & Gravo, as; Valde, vel potius Magis, gravare, onerare, premere, Plin. l. 12. c. 17. Odor aggravans capita, sed citra dolorem.
Aggravare ictus. i. e. Graviores facere. Plin. l. 28. c. 4. Quidam vero aggravant ictus, ante conatum simili modo saliva in manu ingesta.
Aggravatur pondus. Plin. lib. 18. cap. 12.
Aggravare res. Liv. 4. 12. Unum adfuit bellum externum, quo si aggravatæ res essent, vix ope deorum omnium resisti potuisset.
Reum. Quintil. lib. 5. cap. 7. Sparsa quoque plerunque colligimus argumenta, quæ per se nihil reum aggravare videantur.

AGGRAVATIO, ōnis. f. Salvian. de Gubern. p. 176. Sicut sunt in aggravatione primi pauperes, ita in relevatione postremi.

AGGRAVESCO, [ἐπιβαρύνομαι] ĕre. ex Ad, & nomine Gravis factum verbum; Gravius fieri, aggravari, ingravescere. Ter. Hec. 3. 2. 2. Male metuo ne Philumenæ magis morbus aggravescat. Ubi Donatus, Aggravescat, gravior fiat, proprie: quia morbi graves dicti sunt. Sic Aggravescens vulnus. Cic. 3. Tusc. 31.

AGGRĔDIOR, ĕris, essus sum, [μέτειμι, ἔπειμι, ἀσπάζω, ἀσπάζομαι] ĕdi. ex Ad, & Gradior; Adire, accedere. Plaut. Curc. 2. 3. 59. Forte aspicio militem: Aggredior hominem: saluto adveniens. Cic. 3. de Orat. 60. Non enim inde repelletur, quo aggredi cupiet. Ter. Hec. 5. 1. 5. Aggrediar, Bacchis salve. Ubi Donatus, Bene aggrediar, quasi rem arduam & incongruam seni, vel aggrediar, ut meretricem circumveniam Virg. Talibus aggreditur &c. [Hæc ille, more suo subtiliter magis, quam vere. Alias adire, vel adoriri dixit, ut Heaut. 4. 5. 9. Sane promiscue.
Aggredi aliquem de re aliqua. Plaut. Merc. 2. 3. 5. Quin ego hunc aggredior de illa?
Aggredi, est proprie, teste Donato, Ad dimicandum accedere.
Aggredi aliquem dictis. Virg. 4. Æn. 476.
Talibus aggreditur Venerem Saturnia dictis. Ubi Servius, Aggreditur, cum calliditate loquitur.
Aggredi, Adire quempiam dolose & insidiose: h. e. Decipiendi causa: quod etiam Adoriri dicitur. Plaut. Pers. 4. 3. 12. Huic insidiæ paratæ sunt: probe aggrediar virum. Ter. Phorm. 5. 7. 75. Itane agitis mecum? fatis astute aggredimini.
Aggredi, [ἐπιχειρεῖν] Incipere. Cic. 1. Off. 75. In omnibus autem negotiis, prius quam aggrediare, adhibenda est præparatio diligens. Plaut. Truc. 2. 5. 7. Nullam rem oportet dolose aggrediri, nisi astute, accurateque exequare. Hic pro Suscipere potest accipi. Et est vetuste dictum Aggrediri, pro Aggredi. Cic. 1. de Orat. 186. Cum aggredior ancipitem causam.
Aggredi ad aliquam rem, i. e. Aliquam rem tractandam suscipere. Cic. 2. de Legib. Priusquam aggrediamur ad leges singulas.
Ad crimen. Cic. pro Cluent. 8. Aggrediar ad crimen cum illa deprecatione, Judices.

Ad injuriam faciendam. Cic. 1. Off. 34. Ad injuriam faciendam aggrediuntur, ut adipiſcantur ea quæ concupierunt.
Aggredi dicere. Cic. 2. Off. De quibus dicere aggrediar, ſi pauca prius, &c. Neque enim artem grammaticam componere aggreſſi ſumus, Quintil. 12.
Aggredi ad dicendum. Cic. de Clar. Orat. 139. Imparatus ſemper aggredi ad dicendum videbatur Antonius: ſed ita erat paratus, ut judices illo dicente nonnunquam viderentur non ſatis parati ad cavendum fuiſſe.
Aggredi, Invadere. Salluſt. Ex lateribus cæteros aggreditur. Plaut. Amph. Martigenam ille aggreſſus belluam. Sic Aggredi urbem: quod eſt (ſi vernaculam linguam exprimere volumus) Dare aſſultum urbi.
Aggredi aliquid, Suſcipere aliquod negotium: & proprie de rebus arduis & difficilibus: ut, Aggredi bellum. Cic. 2. Att. Et tamen illud probem, magnum quid aggrediamur.
Facinus. Hirt. de Bell. Hiſp. 6.
Opus magnum & difficile. Hirt. de Bell. Alex. 4.
Honores. Virg. 4. Ecl. 48.

Aggredere ô magnos (aderit jam tempus) honores. h. e. Incipe ad honores aſpirare. Paſſive etiam Cic. apud Priſcian. l. 8. p. 792. Hoc reſtiterat etiam, ut a te fictis aggrederer donis.

Aggressus, a, um. Juſtin. 2. 8. 3. Inopinantes aggreſſus delevit. Virg. 2. Æn. 463. Turrim aggreſſi ferro circum. Idem 2. Æn. 165. Aggreſſi avellere Palladium. Paſſive Juſtin. 7. 6. 5. Facillime quibusque aggreſſis. Aggrettus pro aggreſſus apud antiquos legitur; ut apud Ennium: Aggrettus fari, Feſt.

Aggressio, ōnis. f. [ἐισβολή] Cic. in Orat. 50. Cumque animos prima aggreſſione occupaverit, infirmabit, excludetque contraria. Quaſi Primo impetu. Metaphora ab oppidorum vel hoſtium aggreſſione.

Aggressor, ōris. m. Ulp. l. 1. D. de ſenatusconſ. Sylaniano, ad fin. Veluti ſiquis exclamavit, ut ad auxilium conveniretur: aut terruit aggreſſores, &c.

Aggressūra, æ. [ἐπιχείρησις] Impetum prædonum ſignificat. l. 5. C. de pignor. act. l. 4. D. famil. erciſc.
Pati aggreſſuram. Ulp. l. 3. D. de ſenat. Syl. Si cum omnes domini aggreſſuram paterentur, uni ſervus opem tulit: an ſit excuſandus, an vero (quia omnibus non tulit) plectendus?

Aggressus, ûs. m. Firmic. lib. 2. cap. 10. Jupiter inconſultum ſignificat rerum aggreſſum, atque difficilem operum exitum. Ulp. in l. 17. §. ſi quis autem. D. ad Trebell.

Aggrĕgo, [συναθροίζω] āre. ex Ad, & Grex gregis; interdum Congregare eſt, & quaſi In gregem contrahere. Cic. in Catil. 30. Quod ſi ejecerit, ſecumque ſuos eduxerit, & eodem cæteros undique collectos naufragos aggregaverit.
Aggregare ſuam voluntatem ad dignitatem alterius. Cic. 1. Fam. 9. meamque voluntatem ad ſummi viri, de meque optime meriti dignitatem aggregaſſem.
Se ad amicitiam alterius. Cæſ. 6. Bell. Gall. 11. Qui ſe ad eorum amicitiam aggregaverant.
Aggregare filium eodem crimine ad patris interitum. Cic. in Vatin. 25. Hujus etiam filium eodem judicio & crimine ad patris interitum aggregare voluiſti.
In numerum. Cic. pro Muren. 16. Quare ego te ſemper in noſtrum numerum aggregare ſoleo.

Aggressio, V. aggredior.

Aggrinæ, Populi Macedoniæ vicini. Cic. in Piſon.

A G I

Agidus, Urbis nomen Strab. lib. 14. Sed Nagidus legendum. V. Caſaub.

Agilla, V. agylla.

Agĭlis, Adj. [ἐλαφρὸς, εὐαγωγὸς] ab Ago, agis; Qui ſeſe facile agit. h. e. Qui levi & expedito eſt corpore. Plaut. Epid. 1. 1. 8. Corpulentior videre atque agilior. Hor. 1. Epiſt. 19. 89.

Oderunt hilarem triſtes, triſtemque jocoſi:
Sedatum celeres, agilem gnavumque remiſſi.

Agilis claſſis. Liv. 10. Bell. Pun. Quæ enim reſtitiſſent, agili & nautico inſtrumento aptæ & armatæ claſſi naves, tormenta machinasque portantes?
Currus. Sen. Medea, 10. Video Triviæ currus agiles.
Curſus. Stat. 4. Sylv. 3.
Dextra. Stat. 5. Sylv. 1.
Flamma. Sen. Hippol. 5.
Greſſus. Sil. Ital. 3.

Fer greſſus agiles mecum, & comitare vocantem.

Agilis induſtria hominis: cui opponitur Negligens & tarda opera. Columel. lib. 11. cap. 1. Iſchomachus, Malo, inquit, unius agilem induſtriam, quam decem hominum negligentem & tardam operam. Vetus exemplar habet, Agilem atque induſtriam, &c. ut ſit adjectivum, induſtriam operam.
Pes. Sen. Hippol. 2.
Remus. Ovid. in Ep. Sapphûs, 65.
Studium. Stat. 6. Theb.
Victoria. Nonius, Agilem, celerem, ab agendo. Siſenn. Hiſt. lib. 4. Agilem dari, facilemque victoriam.
Vir. Ovid. 2. Faſt. 516.

Agilĭtas, [ἐλαφρότης, εὐκινησία] denom. Levitas & velocitas corporis. Cic. 1. Att. 17. Nam ſi ita eſſe ſtatueris, & irritabiles animos eſſe optimorum ſæpe hominum, & eosdem placabiles: & eſſe hanc agilitatem, ut ita dicam, mollitiemque naturæ, &c. Hic eſt, a corpore ad animum translatio. Plin. lib. 35. cap. 11. Lecythion agilitatis exercitator. Agilitas navium. i. e. Celeritas. Liv. 26. 51.

Agilĭter, Agilius, Agillime. Adv. [εὐκινήτως] i. e. Cum agilitate. Columel. lib. 2. cap. 2. Detque requiem in ſumma, ut ſpe ceſſandi, totum ſpatium bos agilius enitatur.

Agilis, Proprium viri, quem poëtæ cum Tyrinthia pube in bello Thebano fuiſſe commemorant. Calepin.

Agīna, æ. eſt Qua inferitur ſcapus trutinæ. i. e. In quo foramine trutina agitur & ſe vertit. Unde Aginatores dicuntur, qui parvo lucro moventur. Feſtus.

Agino, are. i. e. Vilia negotiari, parvo lucro moveri; aginæ inſtar, quæ levi pondere huc & illuc impellitur. Gloſſ. Lat. Gr. Aginat, διαπραγματεύεται, τρίβει, μηχανᾶται, V. Petron. cap. 61.
Aginari huc trahere & legere licet ex Iſidori Gloſſis pro Acinari; ubi Caſaubonus fecit Apinari, V. infra apinæ.

Aginum, i. n. Urbs Aquitaniæ præclara ad Garumnam fl. Plin. 4. 19. Auſon. Epiſt. 24. 79. Patria eſt Joſ. Scaligeri, de qua ipſe Lect. Auſon. 2. 10. vocaturque Ptolemæo & Antonino Aginnum: aliis Agennum: hodie *Agen*.

Agipedes, referente Feſto Pompeio in dictione Pedarius, a Lucilio dicti ſunt Senatores, qui in ſenatu quidem ſedebant, verum ſententiam non dicebant, ſed taciti in aliorum ſententias pedibus diſcedebant: ideo Agipedes, quod pedum diſceſſione dicerent ſententiam. V. pedarius.

Agis, [Ἆγις] Euryſthenis filius, teſte Strab. lib. 8. Rex Lacedæmoniorum, cum Athenienſibus cruentiſſima bella geſſit: tandem a ſuis civibus occiſus eſt in carcere, eo quod Lycurgi leges reducere, & bona publicare vellet. Author Plutarch. Meminit & Cic. 2. Off. 80. Quam autem habet æquitatem, ut agrum multis annis aut etiam ſeculis ante poſſeſſum qui nullum habuit, habeat: qui autem habuit, amittat? Ac propter hoc injuriæ genus Lacedæmonii Lyſandrum Ephorum expulerunt, Agin regem, quod nunquam antea apud eos acciderat, necaverunt.
Alius eodem nomine Lacedæmoniorum rex fuit, Archidami filius, qui in bello contra Macedonas ſtrenue pugnans occubuit. De quo Diodorus & Juſtinus, itemque Curtius, 4. 1. 39. Plures Agides Spartanorum reges, numerant alii, eo quod commune hoc ſuccedentibus in regia dignitate nomen eſſet. V. Pauſan. lib. 3.
Alius Agis, Poeta Argivus & Alexandri adulator. V. Curt. 8. 5. 8.
Alius Lycius Agis, Virg. 10. Æn. 751.

Agitatio, **Agitator**. V. ago.

Agite, **Agitedum**. V. age.

Agito, V. ago.

A G L

Agla, [Ἄγλα] Hiſpaniæ oppidum, in tractu Bætico. Plin. lib. 3. cap. 1.

Aglaia, [Ἀγλαΐα] Quæ & Paſithea a quibusdam appellatur; Una eſt Charitum, ſeu Gratiarum, filiarum Jovis & Eurynomes, ut eſt author Heſiod. in Theogon. Aut (ut alii malunt) Liberi patris & Veneris. Vide plura in dictione charites.

Aglais, idis. Megaclis filia, tubicinio vitam foviſſe fertur. Galericulo, ſive adſcititia coma utebatur. Cœnam ſic fere apparabat, ut carnium minas abſumeret duodecim, panum chœnices quatuor, vini hauriret choa, i. e. (ut interpretatur Theodorus) Sextarium. [Eſt vero hujus ſextuplum] tanta fuit mulierculæ voracitas atque bibacitas. Ex Cælio Antiq. Lect. lib. 8. cap. 14. Ælian. V. H. 1. 26. Athen. l. 10.

Aglaonīce, es. Hegemonis Theſſali filia, quæ cum in Oſſa monte coitus Lunæ obſervaret, in judicio convicta a mulieribus exiſtimantibus ab ea Lunam cœlo deduci, graviſſimis affecta ſuppliciis, traditur ex Oſſa præceps data. ob quam calamitatem proverbio originem dedit, τὴν σελήνην κατασπᾷ. Ovid. in Ibin 285.

Utque dedit ſaltus e ſummo Theſſalis Oſſa. ſic enim legendum eſt ibi, non Theſſalus, ex Plutarcho & Tarrheo, Apollonii interprete.

Aglaŏpe, es. Una e tribus Sirenibus. Author Lycophronis interpres apud Hermol. in Plin. lib. 3. cap. 1. Interpretamur Latine, Aſpectu ſplendidam.

Aglaophēmus, i. m. [Ἀγλαόφημος] Præceptor Pythagoræ. Aug. Steuch. 2. de Perenni Philoſ. 9. e Proclo, Mut. Panſ. cap. 66. de Oſc.

Aglaophon, [Ἀγλαοφῶν] Pictor nobiliſſimus. Plin. lib. 35. cap. 9. & Cic. 3. de Orat. 26. Floruit nonageſima Olympiade.

Aglaophōtis, [ἀγλαοφῶτις] Herba eſt jucundiſſimi coloris, qua magi utuntur ad evocandos dæmones. Naſcitur in marmoribus Arabiæ: unde & Marmaritidem quidam appellant. Plin. lib. 24. cap. 17.

Aglaspis, Nomen legionis erat. Liv. 44. 41. Intervallum quod inter cetratos & phalanges erat, implevit legio, atque aciem hoſtium interrupit. A tergo cetratis erat, frontem adverſus clypeatos habebat: aglaſpides appellabantur. Apparet nomen eſſe a Splendore ſcutorum. [Non legionis tamen Ro. ſed hoſtium, Macedonum ſcil. phalangis. Ibid. Leucaſpidis phalangis mentio ſubjicitur, Argyraſpis nota ex Curtio.

Aglauros, [Ἄγλαυρος] Filia Cecropis regis Athenarum antiquiſſimi a Mercurio in ſaxum mutata, de quo Ovid. 2. Met. 739.

Aglauros lævum, medium poſſederat Herſe. Aglauro, Herſæ, Pandroſoque ſororibus, Minervam ceu depoſitum tradidiſſe Erichthonium aiunt, ciſtæ incluſum, addito interdicto, ne depoſiti perquirendi curioſæ eſſent: Pandroſumque in officio fuiſſe: reliquas duas, quoniam ciſtam reſignaverant, viſo Erichthonio furere cœpiſſe, & ex arce, qua maxime locus præceps erat, ſe dejeciſſe. Author Pauſan. in Attic. Qui & ibidem tradit Actæum primum in Attica regnaſſe. Quo vita functo, Cecrops ducta uxore illius filia, regnum ſuſcepit: ex qua Herſen, Aglaurum, Pandroſum, & Eryſichthonem liberos ſuſtulit.

Aglaus Pſophidius, oraculo Delphici Apollinis judicatus felicior Gyge rege tunc ampliſſimo. Senior hic in anguſtiſſimo Arcadiæ angulo parvum quidem, ſed annuo victui large ſufficiens prædium colebat, nunquam ex eo egreſſus: atque (ut e vitæ genere manifeſtum eſt) minima cupidine, minimum in vita mali expertus. Plin. lib. 7. cap. 46. Meminit & Cæl. lib. 11. Antiq. Lect. cap. 65. Valer. quoque lib. 7. cap. 1. ad finem. Aglaus Arcas nominatur Juven. Scholiaſtæ ad 14. Sat. 120.

A G M

Agmen, ĭnis. n. [ἄγημα, τάγμα] Pone in Ago. H. St. [Dicitur enim quaſi Agimen ab Agendo. Annotat & quædam h. l. ex Appiani Syriacis p. 76. ed. Pariſ. de Agemate Macedonum. Sed quæ alterius loci. Vide agema. niſi forte ex Græco vocabulo Latinum deductum putavit. Serv. Agmen proprie eſt Exercitus ambulans. Quicquid fuerit aliud, abuſive dicitur. Virg. 8. Æn. 595.

— it clamor, & agmine facto
Quadrupedante putrem ſonitu quatit ungula campum. Cic. 2. Tuſc. Cum æſtu magno agmen ducebat, laborabat Marius.

Agmen, Impetus, curſus. Liv. 1. Juvenes per mediam concionem agmine ingreſſi.
Equorum quatuor junctorum agmen unum ſit. ex Gellio V. in quadrigæ. H. St.
Agmen, multitudo. Liv. 2. Nuntiatumque Coriolano, adeſſe ingens mulierum agmen. Virg. 2. Æn. 68.

— Atque oculis Phrygia agmina circumſpexit.

Ipſe actus etiam ſeu ductus exercitus frequentius Agmen vocatur. Suet. Cæſar. cap. 57. In agmine nonnunquam equo, ſæpius pedibus anteibat. Salluſt. Jugurth. cap. 45. Ne miles gregarius in caſtris, neve in agmine, ſervum aut jumentum haberet. Et ita quoque Tacitus Agric. 20. 2. Gall.

Gall. *la Marche*. Quemadmodum autem Agmen & motum seu incessum ipsum exercitus aliquando denotat; ita similiter ad alia quoque hæc vox transfertur; ut ad decursum actumque fluminis. Virg. 2. Æn. 783.
— leni fonat agmine Tybris. Leni impetu, interpretatur Servius, vel fluore. Item ad Serpentum tortus sive volumina; Idem de jam deficiente hujusmodi bestia 3. Georg. 423.
Cum medii nexus extremæque agmina caudæ
Solvuntur, tardosque trahit sinus ultimus orbes.
Idem 2. Æn. 212.
— illi agmine certo
Laocoonta petunt.
Aligerum agmen. Virg. 12. Æn. 249.
Armata agmina. Claud. 2. in Ruff. 76. Tacit. 3. Hist. 70.
Attonitum. Stat. 5. Theb.
Atrum. Virg. 12. Æn. 449. h. e. Pulveris nube coopertum. Servius.
Castum. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 322.
Reginam casto cinxerunt agmine matres Elysiæ.
Celere agmen remorum. Virg. 5. Æn. 211.
At lætus Mnestheus, successuque acrior ipso
Agmine remorum celeri, ventisque vocatis
Prona petit maria.
Citum. Tacit. lib. 1. 63.
Clypeata. Virg. 7. Æn. 793.
Condensa. Sil. lib. 2.
Confertum. Virg. 3. Georg. 369.
Densum agmen agere. Virg. 5. Æn. 834.
Equestre. Ovid. 9. Epist. 100.
Exanimata. Virg. 5. Æn. 805.
Ferrata. Hor. 4. Carm. 13. 29.
Fœminea. Virg. 11. Æn. 663.
Fortissima. Lucan. lib. 7. 221.
At medii robur belli fortissima densant Agmina.
Frementia. Val. 6. Argon. 183.
Grande. Lucret. lib. 1. 435.
Graniferum agmen spargere. h. e. Multitudinem formicarum grana ferentium. Ovid. 7. Met. 638.
Horrentia agmina. Hor. 2. Serm. 1. 13.
Hostile. Ovid. 8. Met. 39.
Immensum agmen aquarum. Virg. 1. Georg. 322.
Incompositum. V. INCOMPOSITUS.
Infernum. Sen. Med. 12.
Infestum. Sen. Herc. fur. 13.
Longum. Virg. 5. Æn. 90.
Molle. Tacit. 3. Hist. 40.
Nigrum. Virg. 4. Æn. 404.
Numerosum. V. Agmen carpi.
Palantia. Sil. lib. 15.
Parvum. Lucret. lib. 1. 435.
Perpetuum. Cic. in Pison. 51. At meus quidem reditus is fuit, ut a Brundusio usque Romam agmen perpetuum totius Italiæ viderem.
Pilata. Virg. 12. Æn. 121.
Procedit legio Ausonidum, pilataque plenis
Agmina se fundunt portis. Ubi Pilata, retulit ad Romanos, qui pilis uti solebant in bello.
Puerile. Virg. 5. Æn. 549.
Pulverulenta. Virg. 4. Æn. 154.
Quadratum. Cic. 2. Philipp. 108. Agmine quadrato cum gladiis sequuntur scutati milites.
Rapidum. Lucan. lib. 2. 491. — nec plura loquutus
Devolvit rapidum nequicquam mœnibus agmen.
Rauca. Stat. 5. Theb.
Servilia. Lucan. lib. 2. 94.
Ut primum fortuna redit, servilia solvit
Agmina. h. e. Servis ad libertatem vocatis confecit exercitum.
Tardum. Virg. 9. Æn. 47. i. e. Peditum, qui equitum comparatione tardi sunt. Servius.
Terrestre. h. e. Turmæ militum per terram incedentium. Lucan. lib. 5. 708.
Terrificum. Claud. Gigant. 75.
Torvum. Stat. 8. Theb.
Trepidum. Lucan. lib. 2. 392.
Agere agmen equitum. Virg. 7. Æn. 804.
Carpitur agmen. Plin. 3. Epist. ad Minutianum, numerosum agmen reorum, ita demum videbamus posse superari, si per singulos carperetur. Nam Carpi agmen dicitur, quum militum aliquis intercipitur.
Cingi agminibus. Ovid. 1. Trist. 4. 30.
At simul intonuit, fugiunt, nec noscitur ulli,
Agminibus comitum qui modo cinctus erat.
Cogere agmen. Ovid. 2. Met. 114.
— quorum agmina cogit Lucifer. Cicero Metaphorice usus est, 15. Att. 13. Assentior tibi, ut nec duces simus, nec agmen cogamus, faveamus tamen. Is cogit agmen, qui a tergo colligit exercitum, hoc videlicet curans, ne quis forte aberrans, aut reliquos sequi non valens, ab hostibus intercipiatur.
Concitare. Ovid. 14. Met. 239.
Conjurata agmina. Ovid. 5. Met. 151.
Densare agmina. Sil. lib. 8.
Deturbare gladio. Sil. lib. 7.
Devastata ferro agmina. Ovid. 13. Met. 255.
Ducent agmina. Virg. 1. Æn. 490.
Metere agmen. Sil. lib. 13.
Partitum agmen. Virg. 5. Æn. 562.
Prorumpunt agmina. Lucan. lib. 1. 493.
Spargere agmen in arvis. Ovid. 7. Met. 638. de formicis.
Stipatum agmen. Gell. lib. 1.
Tripartitum. Tacit. lib. 3. 74.

AGMINĀLIS, Adj. [ταγματικός] Unde, Agminales equi, qui agmen exercitus sequuntur ad convehenda impedimenta. Bud. in Annot. post.

AGMINĀTIM, Adv. Solinus cap. 38. de elephantis Mauritaniæ; Oberrant agminatim. Apul. 4. Milef. p. 146. Poculis agminatim ingestis.

AGNA, æ. V. AGNUS.

AGNASCOR, [παραφύομαι] asci. ex Ad, & Nascor: sed D euphoniæ causa mutatum est in G. Cic. 1. de Orat. 241. Nunquis eo testamento, quod paterfamilias ante fecit, quam ei filius natus est, hæreditatem petit? nemo. quia constat agnascendo rumpi testamentum: ergo in hoc genere juris judicia nulla sunt. Ex verbis Ciceronis satis apparet, agnasci eos proprie dici, qui nascuntur alicui postquam testamentum fecerit. Paulus in l. qui in adoptionem. D. de adoptio. Qui in adoptionem datur, iis quibus agnascitur, & cognatus fit.

AGNATUS, Partic. [παραφυόμενος, παραφύσεις] Agnatum dicimus quicquid ultra naturæ debitum natum est. Unde & agnascentia & agnata membra appellantur, quæ abundant. Plin. lib. 11. cap. 52. Membra animalibus agnata, inutilia sunt, sicut sextus homini semper digitus.

AGNATI, Subst. [ἀγχιστεῖς, οἱ πρὸς ἀνδρῶν οἰκεῖοι] dicuntur qui per virilis sexus personas cognatione conjuncti sunt: quasi a patre cognati veluti frater eodem patre natus, filius fratris, neposve ex eo: item patruus, & patrui filius, neposve ex eo. Hactenus Caius in l. Sunt autem D. De legitim. tutor. Inter Agnatos & Cognatos hoc interest: quod in agnatis continentur cognati: in cognatis non utique agnati. Ut puta, frater patris, id est patruus, est agnatus, & cognatus. Matris vero frater, id est avunculus, cognatus est, sed non agnatus. Gentilitas vero & agnationem & cognationem complectitur. Paulus in l. Jurisconsultus, de Gradibus & affinib. Inter agnatos & cognatos hoc interest, quod inter genus & speciem. Nam qui est agnatus, & cognatus est: non utique autem qui cognatus est, & agnatus est. Alterum enim civile, alterum naturale nomen est.
Agnati, de diis. Cic. de Univers. 35. Ex iis Saturnum & Opem, deinceps Jovem atque Junonem reliquos fratres inter se agnatosque usurpare atque appellare videmus.
Agnati, de mutis etiam animantibus. Ulpian. in l. Vetus. D. de usufruct. Debebit ex agnatis gregem supplere, id est in locum capitum defunctorum. Haloander legit, Ex natis. Pand. Florent. Ex adgnatis.
Agnati & Gentiles. Cic. 2. de Invent. 148. Si furiosus est, agnatorum gentiliumque in eo pecuniaque ejus potestas esto.
Ad agnatos & gentiles aliquem deducere. Varro 1. de R. R. cap. 2. Ad agnatos & gentiles est deducendus. Proverbiale antiquis fuit, quum furere aliquem aut mente captum esse significare volebant, ut dicerent Ad agnatos & gentiles deducendum esse. Unde Justinianus lib. 1. Institutionum de Curatoribus, Furiosi quoque & prodigi, licet majores vigintiquinque annis sint, in curatione sunt agnatorum, ex leg. 12. tabularum. Budæus. Tacitus de Germ. 19. 6. Agnatos pro Liberis dixit. Numerum liberorum finire, aut quenquam ex agnatis necare, flagitium habetur. V. ibi Lipsium; præcipue vero Colerum. n. 109.

AGNATIO, ōnis. f. [ἀγχιστεία] ab Agnascor; est Agnatorum consanguinitas. Cic. 1. de Legib. c. 7. Et quod in civitatibus ratione quadam, de qua dicetur idoneo loco, agnationibus familiarum distinguuntur status, id in rerum natura tanto est magnificentius, tantoque præclarius, ut homines deorum agnatione & gente teneantur.

AGNELLUS, AGNINUS. V. AGNUS.

AGNITIO, V. AGNOSCO.

AGNI CORNU, [ἀγνᾶ κέρας] Promontorium est humile & valde expositum, prope Bolbiticum Nili ostium. Strab. lib. 17.

AGNICIS, Fluvius in Tigrim influens. Plin. lib. 6. cap. 27. [Sed mendum esse docuit Hard. q. V. Nullus igitur hoc nom. fl.

AGNITES, æ: vel AGNITA, æ. Æsculapii cognomentum apud Spartanos, cujus simulacrum ex agno, quæ planta est, erat excisum conformatumque. Cæl. Antiq. lib. 10. cap. 5.

AGNO, [Ἁγνώ] Una e Jovis nutricibus. Nymphas enim quæ Jovem educarunt, fuisse aiunt, Θεισόαν, Nedam, & Ἁγνώ. A qua & in Lyceo Arcadiæ fons appellationem ducit, cujus ea fuit olim vis, ut re divina ibi a Lycei Jovis sacerdote curiosius peracta, & fusis precibus, quernoque ramo leviter aqua commota, mox densior surrigeretur vapor nebulæ assimilis, quæ non multo post effecta nubes, aggregatis item aliis, largos demitteret imbres. Cæl. Antiq. Lect. lib. 13. cap. 17.

AGNOITÆ, [Ἀγνοῆται] Hæretici sunt, ab ignorantia dicti, quod esse novissimam horam Christo ignotam, opinarentur. Cæl. Rhod. l. 1. c. 14.

AGNŌMEN, ĭnis. [ἐπωνυμία] est Quod extrinsecus aliqua ratione vel causa quæsitum est: ut Africanus, Numantinus, & similia id aliquando & Cognomen, & Cognomentum dicitur. Sic Priscianus & cæteri fere Grammatici. Cæterum, Cognomen id proprie dicitur, quod illi Agnomen vocant. Cic. 2. de Invent. 28. Nomen autem quum dicimus, cognomen quoque & agnomen intelligatur oportet. Nec ineleganter Adnomen scribitur, quod æque προσηγορίαν sonat. Capitolinus in Vero c. 3. Nec aliud ei honorificentiæ adnomen adjunctum, quam quod Augusti filius est appellatus. adi Salmasium eo loco.
Agnomen genitivum. Ovid. 3. de Pont. 2. 107.
Adjectique probent genitiva agnomina Cottæ:
Si tu non esses, interitura domus. Ad nomina Heins. divise, q. V. omnino.

AGNOMENTUM, i. n. Idem. Apul. Apol. p. 310. Agnomenta ei duo indita.

AGNOMINĀTIO, sive ANNOMINATIO, ōnis. f. [παρωνομασία] Figura, quæ similitudine litterarum deflectit vocem in contrarium, ut, Ter. And. 1. 3. 13. Inceptio est amentium, haud amantium. Cic. in Verr. Sicilia te non Prætorem, sed Prædonem habuit. De hac figura V. Auct. ad Herenn. 4. 29. & Voss. Rhet. 5. 5. 1.
Quintil. Inst. O. 9. 3. Huic nomen est παρωνομασία, quæ dicitur Agnominatio. H. St.

AGNOMONES, [ἀγνώμονες] Equi dicuntur vetuli, ex quorum dentibus ætas amplius dignosci non potest. Cæl. Antiq. Lect. lib. 12. cap. 9. Obelo hæc notavit H. St. Nempe quia apud Pollucem l. 1. S. 182. unde hæc Cælius descripsit, ex Suida & Hesychio ἀπηγνώμονας legendum vidit, ut ibidem adnotavit Jungerm.

AGNON, [Ἄγνων] Nom. Viri propr.
Agnon Teius, Alexandri magni præfectus, qui aureis clavis crepidas suffigebat, ut scribit Plin. l. 33. c. 3. Plut. in Alex. p. 688. Clem. Al. l. 2. Pæd. Ælian. V. H. 9. 3. ubi Periz. V.
Alius hoc nomine qui Artem Rhetoricam scripto impugnavit. de quo Quintil. Inst. l. 2. c. 17.
Meminit Agnonis cujusdam etiam Plutarchus, de Solert. Animal. f. 908. de elephante in Syria, qui magistri sui fraudem, a quo dimidium hordei

dei demensum quotidie ipsi detractum fuerat, ingeniose prodidit. Tacet hunc scriptorem in Historicis suis Vossius. Itaque Paralipomenis eum Historicorum inserit Bernhardus a Mallincrot. p. 3.

AGNOSCO, ōvi, ĭtum, [ἐπιγινώσκω] ĕre. ex Ad & Nosco est. Agnosco & Cognosco, a plerisque ita distinguuntur, ut Agnoscere dicamur olim notos: Cognoscere prius incognitos. Virg. 3. Æn. 82.
— & veterem Anchisen agnovit amicum. Varro, Vereor ne me quoque dum revertero, præter canem agnoscat nemo. Sæpe tamen confunduntur. Ter. Eun. 5. 2. 8. Ita miserrimus fui, fugitando, ne quis me cognosceret.
Agnoscit, qui Non repudiat, sed libenter admittit, i. e. ἀποδέχεται. Cic. de Amicit. 9. Tu autem Fanni, qui mihi tantum tribui dicis, quantum ego nec agnosco, nec postulo. h. e. Non admitto, sed omnino rejicio.
Agnoscere æs alienum, & onus æris alieni. Ulpian. in l. ex facto. 35. D. de hered. instit. Unde scio quæsitum, æris alieni onus pro qua parte agnosci debeat. Et refert Papinianus, pro hereditariis partibus eos agnoscere æs alienum debere.
Leviter aliquid agnoscere. Cic. 2. de Fin. 33. Nam sunt & in animo præcipua quædam, & in corpore: quæ quum leviter agnovit, tunc discernere incipit.
Libens agnoscere aliquid. Cic. pro Milon. 39. Facti illius gloriam libens agnovisset.
Comprobare agnoscereque aliquid. Ulpian. in l. Quo enim. D. Rem ratam haberi. Rem habere ratam, hoc est comprobare agnoscereque quod actum est a falso procuratore.
Cibaria agnoscere. Ulpian. in l. Sed & si. D. ad exhibend. Si apud officium fuerit depositus exhibendus: cibaria debebit agnoscere, qui exhiberi desideravit, si non solebat possessor servum pascere.
Crimen agnoscere & amplecti. Plin. in Epist.
Crimen agnoscere, suscipere, confiteri. Cic. pro C. Rabir. 18.
Debitorem agnoscere, est Ut idoneum accipere, ita ut qui delegat, liberatus sit. Paulus l. Lucius. D. de administratione tut. Budæus.
Debitum. Paulus in l. Lucius Titius. D. de administrat. & per. tutor. est Ratum habere & approbare debitum ab alio factum, illudque in se recipere, & eum liberare qui tale debitum contraxit.
Hæreditatem. Ulpian. in l. Aristo. D. de jure deliberand. Aristo scribit: non solum creditoribus, sed etiam hæredi instituto Prætorem subvenire debere, hisque copiam instrumentorum inspiciendorum facere: ut proinde instituere se possint, expediat, necne, agnoscere hæreditatem.
Nomina, idem quod Agnoscere debitum. Utitur Paulus in l. quum quæritur. D. de administra. & peric. tutor.
Agnoscere auribus. h. e. Auditu ipso intelligere. Cic. 5. de Fin. 49.
Auribus ut nostros possis agnoscere cantus?
Oculis alienis. Plin. lib. 29. cap. 1. Alienis pedibus ambulamus, alienis oculis agnoscimus.
Sonitum. Virg. 8. Æn. 531. — sed Troïus heros
Agnovit sonitum, & divæ promissa parentis. Ubi Servius, Agnovit sonitum, h. e. Quid sonitus significaret.
Agnoscere ex se. Cic. pro Planc. 35. Quanquam judices (agnosco enim ex me) permulta in Plancium, quæ ab eo nunquam dicta sunt, conferuntur. i. e. De me conjicio.

AGNOSCENDUS, Partic. [ἐπιγνωστέος] Lucan. lib. 2. 193.
Agnoscendus erat.

AGNĪTUS, Partic. [ἐπιγνωσθείς] Valer. Flac. lib. 4. 437.
— salve ô mihi longum
Expectata manus, nostrisque (ait) agnita votis.
Agniti natales, de nullis aliis quam de Ingenuis sunt intelligendi. Author Pomponius in l. hoc sermone 3. D. Si ingen. esse dic.

AGNITIO, ōnis. [ἐπίγνωσις] Plin. lib. 10. cap. 70. Pisces sui cadaveris agnitionem fugientes. Cic. 1. de Nat. Deor. 1. Quæstio de natura deorum, ad agnitionem animi pulcherrima est.

AGNITOR, ōris. m. Vulg. Sirac. 7. 5. Non te justifices ante Deum, quoniam agnitor cordis ipse est. Καρδιογνώστης.

AGNITIONĀLIS, e. Tertull. adv. Valent. cap. 27. Substantivalis, non agnitionalis forma.

AGNOSCĬBĬLIS, e. Idem. Tertull. de Resurr. Carn. cap. 55. Lineamenta Petro agnoscibilia servaverat.

AGNUS, [ἀμνός, ἀρνίον] & in f. g. AGNA, [ἀμνίς] Nonnulli aspirantes scribunt Hagnus: sed usus jam obtinuit ut priore modo scribatur. Festus, Agnus dicitur a Græco ἁγνὸς, quod significat castum, eo quod sit hostia pura, & immolationi apta. Cic. 2. de Divin. 39. An cum in Æquimelium misimus qui afferat agnum, quem immolemus? &c.
Audaces agni. Hor. 3. Carm. 18. 13.
Inter audaces lupus errat agnos. Non semper audaces, sed Faunalium die, quo videlicet non timeant lupum inter se errantem. Et hoc interveniente numine Fauni evenire dicit, qui die festo suo vult pecora, quæ sub tutela sua sunt, sine periculo esse. Acron & Porphyr.
Autumnalis. Columel. lib. 7. cap. 3. Autumnalis agnus melior est verno, sicut ait verissime Celsus.
Chordi dicuntur agni, Qui post tempus nascuntur ac remanserunt in volvis intimis. vocant χόριον, a quo Chordi appellati. Varr. 2. de R. R. c. 1. V. f. l.
Expertes herbæ agni. i. e. Qui nondum herbam ederunt. Columel. l. 7. c. 3.
Firmus, V. Editus agnus.
Formosos agnos procreare. Varr. 2. de R. R. c. 2.
Hirtus. Columel. lib. 7. cap. 2.
Hornus. i. e. Hujus anni. Propert. l. 4. 3.
Imbecillus, V. Editus agnus.
Immaturus. Columel. lib. 7. cap. 4.
Mollis. Martial. lib. 3. 58.
Petulci. Lucret. lib. 2. 368.
Præterea teneri tremulis cum vocibus hœdi
Corrigeras norunt matres, agnique petulci Balatum pecudis.
Pingues. Virg. 1. Georg. 341.
Robustus. Columel. lib. 7. cap. 3.
Saturior lactis agnus, V. Agnus immaturus. Varr. 2. de R. R. cap. 2. Ut agni saturi fiant lacte.
Subrumi. h. e. Lactentes. Varr. 2. de R. R. cap. 1. & rursum cap. 11.
Teneri. Virg. 3. Ecl. 103.
Nescio quis teneros oculus mihi fascinat agnos.
Tenerior, Contr. Validior. Colum. 7. 3. ubi de Agnis: Cavendumque ut tenerior separetur a validioribus. V. Convalescit.
Vernus, V. Autumnalis agnus.
Admittere agnos ad matres. Columel. lib. 7. cap. 5.
Convalescit agnus, Colum. 7. 3. i. e. confirmatur, validior fit ætate.
Depellere agnos a lacte. Virg. 7. Ecl. 15.
Depulsos a lacte domi quæ clauderet agnos.
Depulsi agni a matribus. Varr. 2. de R. R. cap. 2. Quum depulsi sunt agni a matribus adhibenda diligentia est, ne desiderio senescant.
Desiderant agni matrem. Varr. ibidem.
Disjungere agnos a mamma. Varr. 2. de R. R. cap. 1. Fere ad quatuor menses a mamma non disjunguntur agni: hœdi, tres: porci, duos.
Editus agnus. i. e. Natus. Columel. lib. 7. cap. 3. Agnus autem quum est editus, erigi debet.
Emittendi a septo agni. Ibid.
Eripere agnum lupo. V. LUPUS.
Lascivit agnus. Columel. lib. 7. cap. 3.
Luxurians agnus. Ibid.
Objicere agnos canibus dicitur, qui imbellem & litium imperitum, calumniatoribus & exercitatis exponit, quod id animal omnium maxime sit imbelle. Refertur a Diogeniano & Erasmo in Chiliad. Ex Æsopica fabella petitum est de lupo & agno adagium.
Senescunt agni desiderio matrum. Varr. 2. de R. R. cap. 2.
Subjicere agnum sub alterius mammam, si parum habet lactis mater. Varr. 2. de R. R. cap. 1.
Subrumare agnos. i. e. Rumæ seu mammæ nutricis submittere. Columel. lib. 7. cap. 4. Diligenti cura servandum est, ut & suis quotidie matribus, & alienis non amantibus, agni subrumentur. V. Fest. hac voce.
Summittere agnum nutrici. Colum. 7. 3.
Summovere agnos. i. e. E grege tollere, ut lanio vendas.
Sugere mammam matris dicuntur agni. Varr. 2. de R. R. cap. 1.

AGNA, æ. f. ab Agnus.
Aspera agna. Val. Flacc. 3. Argon. 706.
Aspera nunc pavidos contra ruit agna leones.
Coronata agna aliquid lustrare, sive expiare. Juven. 13. Sat. 63.
Humilis. Hor. 2. Carm. 17. 32. i. e. Humilium oblationi apta, Acron.
Lactens. Ovid. lib. 4. de Ponto, 8. 41.
Mera. Varr. 2. de R. R. cap. 2. Oves primum oportet bonas emere, quæsita ætate, si neque vetulæ sunt, neque meræ agnæ: quod alteræ jam nondum, alteræ jam non possunt dare fructum. i. e. primæ ætatis. Conf. c. 1.
Muta. Hor. 2. Serm. 3. 219.
Nivea. Juven. 12. Sat. 3.
— niveam reginæ cædimus agnam. h. e. Junoni deorum reginæ agnam candidam immolamus.
Nitida agna. Hor. 2. Serm. 3. 214.
Novella agna. Ovid. 1. de Arte Am. 118.
Pavens agna. Ovid. 6. Met. 527.
Pulla agna. i. e. Nigra. Hor. 1. Serm. 8. 27.
Tenera agna. Stat. 8. Theb. de leone, 576.

AGNA, æ. Mensuræ genus in agrorum dimensione. Columel. lib. 5. cap. 16. Actus quadratus undique finitur pedibus cxx. Et paulo post, Sed hunc actum provinciæ Bæticæ rustici Agnam vocant. Alii legunt Acnuam, ut est apud Varronem 1. de R. R. cap. 10. Alii, Acnam.

AGNELLUS, dimin. [ἀμνίσκος] Plaut. Asin. 3. 3. 77. Agnellum, hœdillum me tuum dic esse.

AGNĬCŬLUS, i. m. al. dimin. Arnob. lib. 7. p. 217. Centum cædat boves, totidemque cum agniculis suis matres.

AGNĪNUS, Adj. [ἄρνειος] Quod ex agno est, aut ad agnum pertinet: ut Agnina pellis, Agnina caro. Plin. lib. 20. cap. 4. Muris aranei morsus sanatur coagulo agnino in vino poto. Plaut. Aul. 2. 8. 4. Rogito pisces, indicant caros, agninam caram, bubulam, vitulinam. In his & similibus substantivum nomen Caro subauditur.
Agninis lactibus canem alligare, est Geminam eadem re vel officio facere jacturam. Plaut. Pseud. 1. 3. 85. Quia pol qua opera credam tibi, una opera alligem fugitivum canem agninis lactibus. Qui canem alligat intestinis agninis, is non modo canem amittit, verum & prædam ultro dederit fugitivo. Sic qui credit aliquid homini malæ fidei, & rem perdit, & frustra obligatum habet eum, qui non est solvendo. Lactes enim dicuntur intestina molliora. Erasm. in Chiliad.
Agninæ pelles, & caprinæ. Ulpian. in l. Argumento. §. 1. D. de aur. & arg. legat.
Agnina vilis. Hor. 1. Serm. 15. 35.
— tabulas cœnabat omasi
Vilis & agninæ. Agninæ autem potius quam Agnini legendum esse censet Turnebus, & authoritate veterum librorum, & opinione antiquorum impulsus, qui agninam despicatui habebant, & vilissimam ducebant. Hinc indigne fert & stomachatur Plautinus parasitus a laniis vendi aginam pro arietina, Capt. 4. 2. 39.
Tum lanii autem (inquit) qui concinnant liberis orbas oves,
Qui locant cædundos agnos, & duplam agninam danunt.
Apud Philonem quoque in presbeutico agninæ carnes ut insuaves vituperantur a Caligula.

AGNĪLE, is. n. Gloss. Gr. Lat. ἀρνῶν τόπος, Agnile.

AGNĀLIA, um. n. pl. Festum apud Romanos in honorem Jani; alias Agonalia. q. V. Ovid. 1. Fast. 325.

AGNOS, sive AGNUS, Latine dicitur Vitex. Agnus (inquam) quod, authore Galeno, castitatem conservet iis quibus aut estur, aut bibitur, aut substernitur. Herbarii Agnum castum, appellant, utraque voce idem significante. Ruell. lib. 1. cap. 141. & Plin. 24. 9. Matthiol. p. 59.

A G O

AGO, ēgi, actum, [ἐργάζομαι, δράω] agĕre. Hor. 1. Serm. 9. 4.
— Quid agis, dulcissime rerum? Cic. de Senect. 26. Sed videtis ut senectus non modo languida atque iners non sit, verum etiam sit operosa, & semper agens aliquid & moliens.
Agit, qui omnino Intentus est alicui negotio: & (ut loquitur Hor. 1. Serm. 9. 2.) totus est in eo. Cic. 1. Tusc. 46. Ut facile intelligi possit animum

animum & videre, & audire non eas partes animi quæ quasi fenestræ sunt animæ: quibus tamen mens nihil sentire queat, nisi id agat & adsit. i. e. Nisi magnopere intenta sit. V. infra Agere, advertere &c.

Agere & facere. Cic. 3. Philipp. 33. Quod agendum atque faciendum, id non modo non recusem sed appetam etiam atque deposcam.

Agere & Facere, item Actus & Effectus, quid differant, docet his verbis Quintil. lib. 2. cap. 18. Artium, inquit, aliæ positæ sunt in inspectione, id est, cognitione & existimatione rerum: qualis est Astrologia, nullum exigens actum, sed ipso rei cujus studium habet, intellectu contenta: quæ Theoretice vocatur. Aliæ in agendo, quarum in hoc finis est, & ipso actu perficitur, nihilque post actum operis relinquit, quæ Practice dicitur, qualis est saltatio. Aliæ in effectu, quæ operis quod oculis subjicitur, consummatione finem accipiunt, quam Poeticen appellamus, qualis est pictura.

Agere & moliri aliquid. Cic. pro Muren. 82. Id quod (mihi crede) & agunt & moliuntur.

Agere, pro Facere. Virg. 10. Æn. 514. Latumque per agmen
Ardens limitem agit ferro.

Agere, facere. Liv. Permissum a Senatu Consulibus non esset, agerent, facerent, ut e Republica ducerent.

Agere, pro Curare, tentare, laborare, pugnare, contendere. Cic. pro Rosc. Amer. 8. Sin aliud agitur nihil, nisi ut his nequid desit quibus satis nihil est: si hoc solum hoc tempore pugnatur. Paulo post, Etenim quid aliud hoc judicio tentatur, nisi ut id fieri liceat? Idem 1. Off. 41. Totius autem injustitiæ nulla capitalior est, quam eorum qui tum quum maxime fallunt, id agunt, ut viri boni esse videantur. h. e. Id laborant & contendunt. Idem pro Domo sua, 11. Nonne id agendum nobis omnibus fuit, ut materiem subtraheremus furori tuo? i. e. Curandum.

Item pro Intendere, inquirere. Virg. 9. Ecl. 37.
Id quidem ago; & tacitus Lycida mecum ipse voluto. Nonius.

Agere etiam, pro Congredi, dicitur de viro & muliere. Ulp. l. ff. 8. de his qui sui vel al. jur. Si agente marito uxore concipiat. Et paulo post, Si ambo agant.

Agere, ad lites & judicia relatum: ut, Agere furti. h. e. Actionem furti intendere: quod est, De furto apud judicem accusare. Unde & Actor in judicio dicitur, Qui accusat. Cic. pro Cluent. Deinde aliquando cum servo Habiti furti egit.

Agere injuriarum. Cic. 2. de Invent. Agit is cui manus præcisa est, injuriarum. In his & similibus subauditur ablativus, Crimine, aut Actione.

Agere dicitur, Qui exceptione utitur. Leg. 1. D. de except.

Agere pecuniariam litem adversum aliquem. Quintil. lib. 6. cap. 1.

Agere, plus est quam Contrahere. Ulpian. in l. Labeo. D. de verb. & rer. signif. Labeo libro primo Prætoris Urbani definit, quod quædam agantur, quædam gerantur, quædam contrahantur: & Actum quidem, generale verbum esse, sive verbis quid agatur, ut in stipulatione: sive re, ut in numeratione pecuniæ. Contractum autem ultro citroque obligationem esse: quod Græci συνάλλαγμα vocant: veluti emptionem, venditionem, locationem, conductionem, societatem. Gestum, rem significare sine verbis factam.

Agere, Applicare, admovere. Virg. 2. Æn. 441.
— obsessumque acta testudine limen. Servius. Sic agere vineas & turres. Cæs. 3. Bell. Gall. 21. Quibus fortiter resistentibus, vineas turresque egit. Sic lib. 7. 17. Vineas autem & turres dicit machinamenta bellica ad urbes oppugnandas. V. s. l.

Agere, Advertere, attendere. Ter. And. 1. 2. 15. s. Hoccine agis, an non? D. Ego vero istuc. Plaut. Asin. prol. 1. Vos hoc agite. Unde est illud Terentianum, Alias res agis: h. e. Aliud cogitas, non huc attendis. V. paulo post, Alias res agere.

Agere, pro Exigere. Ter. Adel. 1. 1. 27. Do, prætermitto: non necesse habeo omnia pro meo jure agere.

Agere, Fugare, expellere. Virg. 2. Georg. 130. Quo non præsentius ullum
Auxilium venit, & membris agit atra venena. Nonius.

Agere, Gerere. Cic. 2. Fam. 8. Non ædepol quantam egeris rem, neque quantum facinus feceris, &c.

Agere, pro Gerere, quod est Ferre. Varr. Bimargo, Non Hercules potes qui agebas, sed conopron. Hadrianus Junius sic legit, Non Hercules potest, qui Augiæ egit κόπρον, & rectius. Ex Nonio. Sed V. Mercer.

Agere, Movere, agitare, ut, Agere caudam. Columel. l. 6. c. 6.

Agere, Loqui. Ter. Adel. 1. 1. 53. Sed estne ipsus de quo agebam?

Agere, pro Morari: ut, Agere in secessibus. Ulpian. in l. Quid tamen. §. si arbiter jusserit. D. de recept. arbitr.

Agere, plus quam Commemorare. Cic. 2. Verr. 25. Omnia non modo commemorabuntur, sed etiam expositis certis rebus agentur.

Agi pro, Regi, haberi. Virg. 1. Æn. 573.
Tros, Tyriusque mihi nullo discrimine agetur. Servius.

Agere, Vexare, inquietare: quod usitatius Agitare dicitur. Virg. 4. Æn. 465. — agit ipse furentem
In somnis ferus Æneas.

Agere, Urgere, persequi, ait Serv. Virg. 4. Æn. 71.
— qualis conjecta cerva sagitta,
Quam procul incautam nemora inter Cressia fixit
Pastor agens telis. Ter. Adel. 3. 2. 21. Cæteros ruerem, agerem, raperem. Ubi Donatus, Agerem, Persequerer, premerem. Sic Virg. 1. Æn. 191.
— tum vulgus & omnem
Miscet, agens telis, nemora inter frondea turbam.

Letho dare, Nonio. [Inscite fatis. Potius est Circumagere, agitare, urgere.

Agere proprie significat Impellere, ante se pellere; quemadmodum Tibullus dixit 1. 5. 3. Turbinem agere. Sic Agi animus dicitur, cum Turbatur & inquietatur: Nepos 25. 9. 1. Naturalis bonitas, quæ nullis casibus neque agitur neque minuitur. Maxime vero & quasi proprie de pecoribus & armentis dicitur, unde & Agaso est, & Baculus pastoralis, Agolum appellatum, ut Festus docet. Virg. 1. Ecl. 12.
— En ipse capellas
Protenus æger ago: hanc etiam vix Tityre duco. Ago, inquit Servius, proprie: nam agi dicuntur pecora. Festus vel Paulus potius: Agere modo significat ante se pellere. i. e. minare. Virg. Et potum pastas age Tityre. Cetera cum ineptissima sint, apud ipsum legi malumus.

Agere radices. Cic. 2. Off. 43. Vera gloria radices agit, atque etiam propagatur. Nonius Porrigere exponit, [mallem exigere, adigere. V. infra Radicem agere.

Agere, absolute, pro Vivere. Tacit. 3. Ann. 19. Non modo apud illos homines qui tum agebant, etiam sequutis temporibus vario rumore jactata.

Agere inter homines. i. e. Vivere, vitam exigere. Tacit. 15. Ann. 74. Agere inter homines desiit.

Agere, multis modis acceptum. Martial. in Attalum lib. 1. 80.
Semper agis causas, & res agis Attale semper:
Est, non est quod agas, Attale semper agis.
Si res, & causæ desunt, agis Attale mulas.
Attale, ne quod agas desit, agas animam. Ubi, Agis causas, significat Declamas. Agis res, Agis negotia. Agis mulas, Ducis. Agas animam, Moriare.

Agere & ferre, Agi, ferrique, Proverbialis figura est, translata a more militari, quod illic homines & jumenta aguntur, sarcinæ feruntur. Hac autem utimur, pro eo quod est Diripere, Populari aut Vexare. Liv. de Bell. Maced. lib. 8. Tum demum fracta pertinacia est, ut ferri agique res suas viderunt. Ad hunc modum usus est Idem 4. Decad. l. 10. Transfertur quandoque ad animum. Tacit. de Orat. cap. 8. Nunc principes in Cæsaris amicitia agunt feruntque cuncta. h. e. Pro arbitrio agunt quicquid volunt. Erasm. in Chiliad. [Virg. l. 2. Æn. 374.
Rapiunt incensa, feruntque Pergama. Sic Græci ἄγειν καὶ φέρειν. V. Viger. 5. 4. 6.

Agere aliquem ad aliquid, Impellere, inducere, incitare. Liv. 9. Bell. Maced. Captas mentes velut furialibus stimulis ad omne scelus & omnem libidinem agerent. Unde ADIGERE q. V. Hor. 2. Serm. 7. 24.
Siquis ad illa deus subito te agat, usque recuses.

Accurate aliquid agere. Plaut. Capt. 2. 1. 30.

Acerrime. Cic. 2. de Orat. 137.

Accurate agere cum aliquo, ut. Cic. 16. Att. 5. Egit mecum accurate, multisque verbis, tibi ut sponderem, se dignum & te & nobis futurum. Vulgo Tractare. V. Cum aliq. [Aliter. 4. 2. Acta res est accurate a nobis, &, si unquam in dicendo fuimus aliquid &c. de oratione.

Accurate & prudenter cum aliquo de re aliqua. Cic. 2. Fam. 14.

Agi ad furores extremos. Val. Flacc. 7. Argon. 154.

Agere ad populum. Cic. 1. Att. V. Cum populo.

Omnia ad præscriptum. Cæs. 3. Bell. Civil. 51.

Æmulatus, pro Æmulationes. h. e. Æmulari. Tacit. 13. Ann. 46. Ne in urbe æmulatus ageret, provinciæ Lusitaniæ præficitur.

Ætatem. Cic. de Clar. Orat. idem quod Degere, vivere.

Ætatem in literis. Cic. 2. de Legib. 3. V. ÆTAS.

Ævum. Ovid. 15. Met. 588.

Ævum cum diis in cœlo. Cic. 1. Tusc.

Ævum per crimina. i. e. Vivere scelerate & dedecorose. Ovid. 10. Met. 243.

Aliquem. i. e. Repræsentare & exprimere alicujus personam. Cic. 2. Fam. 8. Itaque quum primum audivi, ego ille ipse factus sum, scis quem dico: egique illos omnes adolescentes, quos ille jactitat. i. e. Repræsentavi. Idem pro Rosc. Com. 20. Nam Ballionem illum improbissimum & perjurissimum lenonem quum agit, agit Chæream. Vide Agere partes.

Aliud agere. V. Alias res agere.

Ambages. Plaut. Pseud. 5. 1. 10. pro, Uti ambagibus.

Ambigue. Tacit. 3. Hist. 35.

Amicum. Plin. in Paneg. Tunc maxime imperator, quum amicum ex imperatore agit. Sic, Agere patrem, judicem, regem, consulem, & similia. V. Civem.

Amphidromiam agis. V. AMPHIDROMIA.

Animalia. V. Agere pecora.

Animam agere dicitur, Qui est morti proximus; qui morbo, aut vulnere confectus, jam est in confinio mortis & vitæ. Cic. 1. Tusc. 19. Animum autem, alii animam, ut fere nostri declarant nomine. Nam & Agere animam, & Efflare dicimus, &c.

Animum. Hor. in Arte Poet. 100.
Et quocunque volent animum auditoris agunto. i. e. Impellant, afficiant, trahant & rapiant in quemcunque affectum volent.

Animo non inimico agere. Cic. 7. Verr. 149.

Animo magno & forti rem aliquam agere. Cic. 8. Att.

Annum, certum ætatis. Varro 2. de R. R. cap. 7. Liv. 3. Cic. de Senect. 5.

Agitur annus. V. Agitur mensis.

Apologum. Plaut. Stich. 4. 1. 32.

Apud aliquos. Cic. 2. de Orat. 175.

Aquas agit rivus. Ovid. 1. Fast. 404.

Arbitrium alicujus rei. i. e. Statuere pro arbitrio. Liv. 5. Decad. lib. 4. Rhodios nuntio in orbe terrarum arbitria belli pacisque agere. Tacit. 4. Hist. 21. Proinde perfuga Batavus arbitrium rerum Romanarum ne ageret, sed meritas sceleris pœnas expectaret.

Astute. Cic. 11. Fam. 28.

Agere avem, pro Persequi, Venuleius eleganter dixit in l. ult. D. Quod vi aut clam.

Auguriis divûm agimur. Virg. 3. Æn. 5.

Bella non agenda puero. Ovid. 1. De Arte Am. 182.

Bene, Præclare mecum agitur, idem est quod In bona conditione sum. Cic. in Lælio 11. Cum illo vero quis neget actum esse præclare? Nonnunquam active. Valer. Max. lib. 5. Bene egissent Athenienses cum Miltiade, si eum post trecenta millia Persarum in Marathone devicta, in exilium protinus misissent, ac non in carcere & vinculis mori coegissent.

Blanditiis agitur nihil. Ovid. 6. Met. 685. i. e. nihil impetratur, proficitur. Sic Multum, non multum, nihil agere. q. V.

Agere canticum, dicitur tibicen. Liv. 7. Venia petita puerum ad canendum ante tibicinem quum statuisset, canticum egisse aliquanto magis vigente motu, quia nihil vocis usus impediebat.

Captivos sub curribus. Martial. lib. 8. 26. pro In triumpho ducere. Frequentius Ante currum agere.

Carpentum. V. Currum.

Causam, vel causas. V. ACTOR. Plin. lib. 17. cap. 4. Quum causam apud Censores ageret.

Censuram inter aliquos, pro Exercere. Sen. Epist. 67.

Censura agitur. Ovid. 6. Fast. 647.

Circum agere. i. e. In circuitu. Virg. 1. Æn. 117.
— ast illam ter fluctus ibidem
Torquet agens circum & rapidus vorat æquore vortex. [Anastrophe est, pro Circumagens.
Civem mirificum. Cic. 8. Fam. Epist. ult. Dum mirificum civem agis, amici officium neglexisti. i. e. dum te præstas civem mir.
Coliculum agit olus. Columel. lib. 12. cap. 56. h. e. Emittit, producit.
Communiter aliquid. Cic. 3. de Fin. 9. Sic equidem diligentius sæpiusque ista loquemur inter nos, agemusque communiter. i. e. tractabimus.
Consilia. Liv. 10. Consilia secreta agunt. i. e. Tractant.
Consulem. Plin. in Paneg. 127. & Valer. Max. Sic, Agere Tribunitiam potestatem. Liv. 4.
Contagia late. Ovid. 7. Met. 551. h. e. Corruptionem longe spargunt & immittunt.
Contentione magna. Liv. 1. Decad. lib. 3. V. ORO.
Conventus. Cæs. 6. Bell. Gall. 44 Græc. Interpr. συνόδους ποιεῖσθ. V. CONVENTUS. Conf. & infra Forum.
Convivam lætum, Læte convivari. Hor. 2. Serm. 6. 111.
Crimen, idem quod Tractare crimen. Cic. 6. Verr. 48. Hic nolite expectare dum ego hoc crimen agam ostiatim. i. e. Nolo omnes familias, quas hoc crimine vexarit Verres, recensere.
Cum aliquo re aliqua, fere declaratur per verbum Utor, aut per verbum quod significationem habeat convenientem rei de qua agitur. Cic. 9. Fam. 21. Veruntamen quid tibi ego videor in epistolis? nonne plebeio sermone agere tecum? Idem 1. Q. frat. 4. Non enim gladiis mecum, sed litibus agetur. i. e. Ille non utetur (vel illi non utentur) gladiis adversum me, sed litibus. Aut, Non tractabor gladiis, &c.
Cum aliquo, pro De re aliqua tractare. Cæs. 1. Bell. Gall. 14. Is ita cum Cæsare egit, si pacem populus Rom. cum Helvetiis faceret, in eam partem ituros, atque ibi futuros Helvetios &c.
Cum aliquo; in alia significatione, pro eo quod est, Eum de re aliqua solicitare: sive, ut alii interpretantur, Rogare, petere, suadere. Cic. pro Planc. 92. Res vero ipsa publica si loqui posset, ageret mecum, ut quoniam sibi servissem semper, nunquam mihi: jam mihi servirem, consulerem meis. Sic
Cum Tribuno plebis. Cic. 7. Attic. 7. de Curione Tribun. pl. Nunquam enim Curio sustinuisset, si cum eo agi cœptum esset.
Cum aliquo, additis adverbiis, per verbum Tractare declaratur: ut, Pacifice egit mecum. i. e. Pacifice me tractavit, Non acerbe egit mecum, non inimice, &c.
Cum aliquo, item alio modo. Terent. Heaut. 4. 1. 29. Quid cum illis agas, qui neque jus, neque bonum, atque æquum sciunt? i. e. Quod jus ab illis obtineas?
Cum aliquo, in alia significatione. Plaut. Nihil ago tecum. h. e. Nihil rei mihi est tecum. Indocte dicitur, Nihil habeo ad faciendum tecum.
Cum Patribus. Cic. 3. de Legib. 31. Cum populo Patribusque agendi jus esto Consuli.
Cum populo. Gell. lib. 13. cap. 14. Cum populo agere est, Rogare quid populum, quod suffragiis suis aut jubeat, aut vetet. Concionem autem habere, est Verba facere ad populum sine ulla rogatione. V. Gell. 13. 15. extr. conf. Manut. ad Kalend. Rom. p. 102. Cic. 5. Fam. 2. 22. & Nep. 7. 8. 2. Ibique præsente vulgo agere cœpit. i. e. loqui, verba facere.
Cuniculos ad ærarium. Cic. 3. Off.
Curam. Liv. 2. Valer. lib. 1. cap. de Religione, Magna conservandæ religionis apud majores nostros cura acta est. i. e. Magna adhibita est diligentia. Agere curam, nihil aliud est quam Curare: quod & Gerere curam dicitur. ut, Age curam rerum tuarum: quod est, Cura res tuas.
Curam de se. Livius.
Currum, ut Agere Carpentum. Livius: 1. 48. Amens, agitantibus furiis sororis ac viri Tullia per Patris corpus carpentum egisse fertur. H. St.
Cursum. Plin. lib. 5. cap. 24. Euphrates cursum ad occasum solis agit. Pro eo quod est, Labitur.
Custodiam urbis, Urbem diligenter custodire, Ad ejus custodiam excubare. Liv. 5.
Agere de. Cic. 1. Fam. 2. De cæteris rebus quicquid erit actum, scribam ad te. Nisi ad v. Scribam refertur potius.
De pace, & similibus, eleganter pro Tractare. Liv. 2. Bell. Maced.
De re aliqua ad fidem, est Ita componere actionem, ut fidem faciat, agentique credatur. Liv. 3. Bell. Maced. Antiochus missis ad Quintium legatis, qui ad fidem de societate agerent, omnia Asiæ legens pervenit in Lyciam, &c.
De re aliqua severe. Cic. 16. Att. 14. De summa autem, agi prorsus vehementer & severe volo.
De loco superiore. Cic. 6. Verr. 49. Atque hæc agebantur in conventu palam de sella, ac de loco superiore.
Agitur caput, fama, existimatio, fides, officium, fortunæ meæ. i. e. In periculo versatur: nunquam autem agitur de capite, de fama, &c. nam Agere de aliqua re, est Verba facere: sermonem, aut consilium habere. Proinde in Lælio apud Cic. locus ille corruptus est, Et quæ fortuna acciderit, ut minus justæ amicorum voluntates sint adjuvandæ, in quibus eorum, aut de capite agatur, aut fama, &c. legendumque ut scriptum reperi in cod. antiq. Aut caput agatur. & ita A. Gell. lib. 1. cap. 3. Ex Lambino in illud Horatii, Nam tua res agitur, &c. Cic. pro Planc. 79. Agitur studium tuum. Cic. 7. Philipp. 27. Agitur libertas Pop. Rom. Cic. 6. Verr. 13. Aguntur injuriæ Sociorum. Cic. pro Lege Manil. 6. Agitur gloria Pop. Rom.
Delectum. Plin. lib. 7. cap. 29. Ingeniorum gloriæ quis possit agere delectum per tot disciplinarum genera, & tantam rerum operumque varietatem? Pro, Discernere ingenia, vel inter ingenia.
Desiderio alicujus rei agi. Liv. 9. Bell. Pun. i. e. Moveri, impelli, accendi.
Diem vitæ extremum agere, Cic. 2. de Fin. & Ultimum diem, Liv. 5. Hæc significant quempiam Esse in extremo vitæ die.
Diem festum. Cic. 6. Verr. 106. Ubi ad hoc usque tempus Syracusani festos dies anniversarios agunt. Sic, Agere diem natalem. Agere diem festum, & Festum diem observare: sive, ut vulgus loquitur, Solennizare, vel Facere festum. Sic, Agere ferias, i. e. Feriari, apud Plautum.
Diem unum bene agere ex philosophiæ præceptis. Cic. 5. Tusc. 5. Est autem unus dies bene & ex præceptis tuis actus, pene toti immortalitati anteponendus.
Diris agere aliquem. Hor. Epod. 5. 89.
Diligenter aliquid agere. Cic. 15. Fam. 4. Quod quum ab illo diligenter esset actum, ego in castra ad septimum calendas Septembres veni.
Diligenter omnia a nobis agentur. Cic. 1. Fam. 5.
Ensis agit plurima bello navali. Lucan. lib. 3. 570.
Equum agere in viam. Liv. 3. Bell. Pun.
Error agit aliquem. Ovid. 3. Fast. 555.
Ex æquo agere. Tacit. 4. Hist. 64. Aut ex æquo agetis, aut aliis imperitabitis.
Ex animo res agitur. Author ad Heren. lib. 3. Hoc scire tamen oportet, pronuntiationem bonam id perficere, ut res ex animo agi videatur. h. e. Non ficte, non simulate. [Sic ex animo facere Ter. Andr. 4. 5. extr.
Ex diverso agere. Quintil. lib. 5. cap. 11. Aut adversarii, aut ejus qui ex diverso agit.
Ex fide bona agere. Cic. 3. Off.
Ex insidiis. Cic. 1. de Off. 109. i. e. Insidiose sive per insidias.
Ex sponso sive ex sponsu agere. Quod recentiores dixerunt, Agere ex stipulatu. Cic. pro Quint. 2. Sponsionem facere maluit: fecit. te judicem C. Aquili sumpsit: ex sponso egit. Serv. Sulpitius apud Gellium, Sed si post eas stipulationes uxor non dabatur, aut non ducebatur, qui stipulabatur, ex sponsu agebat.
Ex syngrapha cum aliquo. Cic. pro Muren. 35. Pergitisne vos, tanquam ex syngrapha, agere cum populo? i. e. Populum veluti ex syngrapha obligatum quasi in jus vocare, & cogere?
Exemplis agere. i. e. collatis utrinque exemplis. Plin. lib. 10. cap. 75. Et si exemplis agatur, profecto paria fiant.
Experimenta agere. Plin. lib. 29. cap. 1. Discunt periculis nostris, & experimenta per mortes agunt. i. e. Artis suæ periculum faciunt, atque ita eam approbant & confirmant. De medicis loquitur.
Fabulam, comœdiam, tragœdiam. Cic. 11. Philipp. 19. Quorum alter commentatus est mimos, alter egit tragœdiam. Videtur Cicero de authore tragœdiæ hic intellexisse, ut sit EGIT, pro FECIT. Nam poëta comœdiam sive tragœdiam facit, qui componit eam: ut sæpe apud Plautum & Terentium. Histrio vero comœdiam agit, qui eam populo voce ac gestu repræsentat: quod Ludere vulgo dicitur. Unde appellata est Actio: & qui agunt, Actores dicti. Ter. prol. Eun. 22. Nunc quam acturi sumus Menandri Eunuchum. In agendis autem fabulis, alius aliam personam agit. ut agit hic Simonem, ille Davum, alius Pamphilum, aut Thaidem, &c.
Fama agit aliquem. Hor. 2. Carm. 2. 7.
Vivet extento Proculeius ævo,
Notus in fratres animi paterni:
Illum aget penna metuente solvi
Fama superstes. Acron, i. e. Ducet per notitias omnium.
Familiariter agere. Cic. 15. Fam. 4. Agam tecum familiariter.
Folia agit ficus. h. e. Emittit. Columel. lib. 5. cap. 10. Sic Frondem, Gemmas.
Fortuna nostra agitur per adversas procellas. Ovid. 5. Trist. 13.
Forum. Cic. 5. Att. 16. In ultimam provinciam se conjecit, Tarsum usque: ubi forum agit. i. e. Jus dicit. V. Conventum.
Frigora agunt venti. Virg. 1. Georg. 352.
Æstusque, pluviasque & agentes frigora ventos.
Frondem dicitur arbor. Plin. lib. 18. cap. 6. V. Folia supra.
Fugam, Fugere. Liv. 5. Bell. Pun.
Fundamenta. i. e. Ponere, vel Ducere. Cic. pro Milon. 76. Qui parietem sic per vestibulum sororis instituit ducere, sic agere fundamenta, ut sororem non modo vestibulo privaret, sed omni aditu & lumine.
Gemmas agit vitis, aut arbor. Varro 1. de R. R. cap. 30. h. e. Emittit. V. Folia.
Gestum in scena. Cic. 2. de Orat. 233.
Genialiter agere festum. Ovid. 11. Met. 95.
Gnaviter aliquid. Hor. 1. Epist. 1. 24.
Gradus agere præcipites. Val. Flac. 8. Argon. 106.
Gradus agere tacitos. Val. Flacc. 3. Argon. 441. i. e. Tacite.
Grates, poëticum magis quam oratorium. Cic. de Somn. Scip. 1. Et grates (inquit) tibi ago summe Sol, vobisque reliqui Cœlites.
Gratias furtive, In angulo ad aurem. Sen. de Benef. lib. 2. c. 23.
Gratias remotis arbitris. Sen. lib. 2. cap. 23. Ingratus est, qui remotis arbitris agit gratias.
Gratias alicui apud alium. Cic. 13. Fam. 66. Nero meus mirificas apud me tibi gratias egit, prorsus incredibiles.
In aliqua re. Cic. 2. Att. 24. Bibulus Pompeium fecerat certiorem, ut caveret insidias; In quo ei Pompeius gratias egerat. pro, Qua de re.
Graviter, leniter, prisce, remisse, severe, urbane agere cum aliq. Cic. pro Cœlio 33. Sed tamen ex ipsa quæram prius, utrum me secum severe & graviter & prisce agere malit, an remisse ac leniter & urbane.
Hoc age. Præco in sacris faciendis dicebat, Hoc age. quod significat, Ad hoc solum attende animumque adverte, Author Plutarchus in Coriol. Plaut. in Perf. Hoc age. opusne est hac tibi empta? h. e. Animadverte, & intentus esto in hanc rem.
Hoc age. Ter. Phorm. 2. 3. 88. Te oblectet, tibi habe. P. minue vero iram. D. hoc age. Ubi donatus, Hoc age, annuentis est.
Hoc agite. Ter. Eun. 1. 2. 50. Hoc agite amabo. Ubi Donatus, Hoc agite, pro adverbio corripientis est positum: aut certe pro adhortatione audientiæ præbendæ. Sic Plaut. Hoc agite sultis spectatores. Et convenit velut nutu audientiam significantis, & gestu hoc ipsum adjuvantis.
Hortatione, pro Hortari aliquem. Cic. 1. Q. frat. 1. Ac jam hoc loco, non hortatione neque præceptis, sed precibus tecum fraternis agam.
Hyemem agere sub tectis, i. e. Transigere. Liv. 5. Sic æstiva agere sub tectis. Liv. 7. Bell. Pun.
Ictum, pro Impellere. Liv. 5. Decad. lib. 2.

Id

Id agere, ut &c. Elegans formula qua studium, consilium, & conatus significatur, præsertim clandestinus. Cic. 4. Catil. 12. Qui id egerunt, ut gentem Allobrogum in vestigiis hujus urbis collocarent. Nepos 2. 5. 1. Certiorem eum fecit, id agi, ut pons dissolveretur.
Idus agendæ sunt tibi mecum. Hor. 4. Carm. 11. 14. Acron: i. e. Celebrandæ. Diem vero natalem Mæcenatis significat, nimirum Idus Apriles.
Imperium agere. Plin. lib. 7. cap. 28.
Impetus agit aliquem. Ovid. 2. Met. 203.
Agere in, pro Esse. Virg. 5. Æn. 51.
Nunc ego Getulis agerem si syrtibus exul. Ubi Servius, Si in Getulis syrtibus agerem. i. e. Essem. Plin. lib. 8. cap. 25. Dies in terra agit, noctes in aqua.
In furore, pro Furiosum esse. Ulpian. in l. Patre furioso. D. De iis qui sui, vel alie. juris sunt.
In admirationem animum agit. Plin. lib. 25. cap. 1. i. e. Impellit, & quasi Rapit atque trahit.
In arma. Liv. 6.
In crucem. i. e. Tollere. Cic. 7. Verr. 162. & 5. de Fin. 84.
In cruciatum & crucem. Cic. 7. Verr. Non tu hoc loco Gavium, non unum hominem nescio quem civem Romanum, sed communem libertatis & civitatis causam in illum cruciatum & crucem egisti.
In exilium. Plin. lib. 7. cap. 30. Et Liv. 5. Bell. Pun.
In fraudem. Virg. 10. Æn. 73.
In fugam, Fugare. Liv.
In furorem, in rabiem. Horat. Ep. 1. 19. 25.
— Numeros animosque secutus
Archilochi; non res & agentia verba Lycamben. H. St. Subaudiri nempe innuit τὸ In furorem.
In hoc agam, ut eum deleget mihi. Ulp. in l. Idemque. §. Si cui. D. Mandat.
In orbem agi. Virg. 2. Georg. 401.
In bona spe. Tacit. 12. Ann. ad fin. Crebroque vulgabat, ire in melius valetudinem principis, quo miles bona in spe ageret.
Inconsiderate & negligenter. V. NEGLIGO.
Incuriosius. Tacit. 4. Hist. 28. Cæsæ cohortes eorum in vico Marcoduro incuriosius agentes.
Inquisitio agitur. Plin. lib. 29. cap. 1. Inquisitio per parietes agitur.
Inter bonos bene agier. Cic. 7. Fam. 12. Ubi porro erit illa formula fiduciæ, Inter bonos bene agier? Hæc formula pertinet ad omnes contractus bonæ fidei. Monet autem viros bonos multa debere præstare, quæ etiam non sunt lingua nuncupata.
Iracunde. Cic. 8. Philipp. 17. Vehementer me agere fateor, iracunde nego.
Iter agere. Ovid. 2. de Arte Am. 84. de Icaro.
Judicium agi. Plin. lib. 9. cap. 35. Postero die quo judicium agebatur.
Judicio agere cum aliquo. Scævola l. penult. D. de acquir. hæredit.
Jure summo agere. Budæus, Summo jure agere dicebant antiqui, pro eo quod est, Non ex æquo & bono, sed iniquiore quodam jure & præfracto. Cic. pro Cæcin. 34. Non enim minus laborat Cæcina, ne summo jure egisse, quam ne certum jus obtinuisse videatur.
Laudes & grates diis. Liv. 7.
Legationem apud aliquem. pro Exequi legationis munus. Asconius.
Legati agere dicuntur. pro eo quod est, Legationis munus exequi. Liv. 9.
Lege agere. Ter. Phorm. 5. 7. 91. Lege agito ergo. Ubi Donatus, Lege agito, dicebatur ei, cujus intentio contemptibilis adversario videbatur. Cic. 1. de Orat. Agerent enim tecum lege primum Pythagorei omnes. V. Lege agere in LEX.
Lege agere in hæreditatem paternam. Cic. 1. de Orat. 175.
Leniter, V. supra, Graviter.
Lente agere, V. LENTUS.
Limes agendus. Ovid. 3. de Arte Am. 558.
Nec stabiles animos annis, viridemque juventam
Ut capias, idem limes agendus erit. h. e. Non iisdem artibus fefelleris senem & juvenem. Proverbium.
Mandata agere, idem quod Mandata exequi. Cic. 9. Att. 8.
Mecum agit fortuna secundis rebus. i. e. Favet. Lucan. lib. 1. 310.
Mecum agit duris legibus. Non verbis posthac, sed verberibus agam tecum. Summo jure egit cum illo, & similia.
Mensis agitur. Plin. lib. 14. cap. 1. A Virgilii vatis obitu xc aguntur anni. Ter. Hec. 3. 3. 34. Tum postquam ad te venit, mensis jam hic agitur septimus.
Mensuram alicujus rei agere. Plin. lib. 15. cap. 3. Amurcæ mensuram nemo agit. i. e. Nemo amurcam metitur, sive ad mensuram redigit.
Morem. Sallust. Primum omnium, omittendum morem hunc, quem agitis impigræ linguæ.
Metus mortis est foras agendus. Lucret. lib. 3. 37.
Et metus ille foras præceps Acherontis agendus
Funditus, humanam qui vitam turbat ab imo. h. e. Expellendus omni ex parte.
Minerva pingui agere. Cic. in Lælio, 19. Agamus igitur pingui Minerva, ut aiunt. h. e. Omissa omni obscuritate & nimia subtilitate, hanc rem tractemus crassius: sive (ut imperiti loquuntur) Loquamur grosso modo. Proverbiale est.
Modeste agere. Quintil. lib. 5. cap. 6.
Modice agere quippiam. Cic. pro Cœlio. Nunc agam modice, nec longius progrediar, quam me mea fides & causa ipsa coget. V. MODUS.
Multum agit sexus, ætas, conditio: ut in fœminis, senibus, &c. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Non multum egerit. Cic. 7. Fam. Quod quidem si inter vos senes venale proscripserit, egerit non multum. i. e. Non multum profecerit.
Multum acti. Quintil. l. 7. c. 1. p. 592. Burm. Jam multum acti est. Posset aliquis non adfuisse & hæres esse. [Sunt qui gen. putant ab ACTUM. ti, Alii Archaismum, Acti pro Actûs. Forte Actum legendum.
Negotium suum. i. e. Rem privatam curare. Nam agere suum negotium dicitur, qui sic in propriis rebus est occupatus, ut nihil curet aliena. Cic. 1. Off. 29. Sunt etiam qui aut studio rei familiaris tuendæ, aut odio quodam hominum, suum se negotium agere dicant.
Nihil agere. V. NIHIL.
Nihil aliud agit, nisi. Cic. 4. Acad. 7. Neque nostræ disputationes quicquam aliud agunt, nisi in utranque partem dicendo & audiendo eliciant, &c.

Nimbos agens Eurus. Hor. 2. Carm. 16. 23.
Noctem inter gaudia agere. Virg. 6. Æn. 514. i. e. Ducere.
Nugas agere, pro Nugari. Plaut. Cistel. 2. 3. 39.
Orbum agimus & naufragum & periclitantem: quorum induere personas quid attinet nisi affectus assumimus? Quintil. Inst. 6. 2. extr.
Orationem. Cic. de Senect. Agere orationem, non est eam componere aut scribere, sed orationem palam habere, sive pronuntiare. Nam in priore significatu, Facere orationem, sicut Facere carmen, dicimus.
Oscitanter. V. OSCITANTER.
Otia, i. e. In otio & tranquillitate vivere, vel otiari. Virg. 3. Georg. 377.
Ipsi in defossis specubus secura sub alta
Otia agunt terra.
Pacem. Sallust. Liceatne tum pacem agere.
Pacem, pro Quiescere. Sil. Ital. lib. 7.
Pacem nocte datam mortalibus orbis agebat.
Partes aliquas, sive aliquam Personam. Cic. 7. Fam. 6. Et quando Medeam agere cœpi, illud semper memento, Qui ipse sibi sapiens prodesse nequit, necquicquam sapit. Idem, Quum tibi prope necesse esset, eas agere partes. h. e. Suscipere inimicitias cum inimicis meis. Sed hoc traxit Cicero a fabularum personis: ut in comœdia, Agere partes lenonis, est Lenonem agere. Ubi etiam Agere primas partes ea persona dicitur, quæ præcipua est in ipsa comœdia. Ter. prol. Phorm. Quia primas partes qui aget, is erit Phormio. Cic. in Bruto, Quum Cotta princeps adhibitus esset, priores tamen agere Hortensium. h. e. Superiorem esse.
Partes alicujus vicissim. Ter. Phorm. 5. 5. 7. Vicissim partes tuas acturus est. interpretatur Donatus, Mutuas operas tradere.
Partes lenitatis & misericordiæ. Cic. pro Muren. 6. Ego autem has partes lenitatis & misericordiæ, quas me natura ipsa docuit, semper egi libenter: illam vero gravitatis severitatisque personam non appetivi, sed ab Republica mihi impositam, sustinui.
Plebem. Liv. lib. 3. His fere agere plebem, plebisque animos. i. e. Exercere & vexare.
Pœnas alicujus sceleris a se agere. Liv. 5. Bell. Pun. pro Exigere.
Pœnitentiam agere dicitur, quem facti pœnitet: qui dolet se aliquid fecisse: qui rem factam, infectam cupit. Plin. in Epist.
Præ se agere aliquid. Stat. 3. Theb. Liv. 29. 28. 3. Pecora quoque præ se agrestes agebant.
Præcipitem ex. Cæs. 3. Bell. Civil. 46. 5. Et ex inferiore loco adversus clivum incitati cursu, præcipites Pompeianos egerunt, & terga vertere coëgerunt. h. e. Eos a superiore loco expulsos, in fugam verterunt.
Præcipitem de fundo. Cic. pro Cæcin. 60. Si glebis, aut saxis, aut fustibus aliquem de fundo præcipitem egeris. i. e. dejeceris de possessione.
Præcipitem, per metaphoram. Cic. 13. Philipp. Difficile est credere, eos qui me præcipitem egerint, æquissimas conditiones ferentem. i. e. De statu ac dignitate dejecerint, deturbarint.
Præcipitem eum agunt pœnæ civium. Cic. 3. Verr. 7. Agunt eum præcipitem pœnæ civium Rom. quos partim securi percussit, partim in vinculis necavit &c. Hoc Sallustius dixit, Agitari conscientia scelerum.
Prædam & prædas. Liv. lib. 1. 17. Inde eos collecta juvenum manu hostilem in modum prædas agere. Agere prædas, est Prædari. h. e. Agros, vicos, aut loca alia populari, ut abigendo pecora, & auferendo quidquid pro libidine prædantium auferri potest.
Prædam, ad furtum etiam refertur. Plaut. Aul. Næ illic pulchram prædam agat, siquis illam invenerit aulam onustam auri.
Prisce, V. supra, Graviter.
Properato agi ad mortem. Tacit. 13. Ann.
Quercus agere carmine. Virg. 4. Georg. 510. de Orpheo,
Mulcentem tigres, & agentem carmine quercus. Servius: i. e. Moventem. [Ducere Horat. 1. Carm. 12. 12.
Quid ages? Ter. Phorm. 2. 2. 8. Quid ages? P. quid vis, nisi ut maneat Phanium, &c. Ubi Donatus, Non interrogantis, sed metuentis hoc dictum est.
Quid agis? Ter. Phorm. 1. 4. 39. Ah, quid agis? quo abis, Antipho? Ubi Donatus, Perturbati intercessoris est dicere, Quid agis? ut alibi, Mea Glycerium, quid agis? cur te is perditum? Oratio illa, Quid agis, est prohibentis, aut revocantis: quasi tu dicas, Quid agere paras? Quid vis facere?
Quid agas vide, Modus est loquendi, quo admonemus eos qui magna aut periculosa aggrediuntur. Ter. Eun. 2. 1. 18. Hui! Universum triduum? vide quid agas. Idem Phorm. 2. 2. 72. Senex adest, vide quid agas. Ubi Donatus, Non terrentis, sed excitantis est.
Quod agitur agamus. Cic. 11. Philipp.
Radicem deorsum agere. Columel. lib. 2. cap. 10. extr. Sed tenuem radicem deorsum agunt. [Cels. de Med. 5. 28. 1. Idque vitium subter, actis quibusdam radicibus serpit. Ibid. §. 14. de Myrmeciis: Quæ radices altius exigunt, majoremque dolorem movent. i. e. Desigunt.
Radices agit vera gloria, per metaphoram dixit Cic. 2. Off. 43. Vera gloria radices agit, atque etiam propagatur. h. e. Corroboratur & stabilitur, manetque diu, nec facile evertitur.
Remissius cum subjectis agere. h. e. Eos tractare remissius. Columel. lib. 11. cap. 1. V. supra, Graviter.
Res alias. Ter. Eun. 2. 3. 56. Desine, jam conclamatum est. CH. alias res agis. P. Istud ago quidem. Ubi Donatus, Recte, quia dixit ille, Jam conclamatum est. Alias res agis: aut non attendis ad id quod dico, significat: ut nulla sit in eo attentio. Aut nugatorias res agis: hoc est, jocaris. nam hinc natum est, Hoc agite, amabo. quasi dicat, Vanas res agis. Cic. pro Cluent. 179. Ut hunc Oppianicum aliud agentem, ac nihil ejusmodi cogitantem, ad hanc accusationem detraheret.
Res alicujus. h. e. Curare. Cic. 12. Att. 33. Tuam in agendis nostris rebus diligentiam mirifice diligo.
Agi res dicitur, de qua in foro ac judicio disceptatur: & alius quidem jus suum persequitur, alius judicat. Hinc Agi dicebantur Res, cum judicia celebrarentur; qui dies ἀγοραῖοι dicebantur Græcis, ut Casaubonus ad Theophrasti Characteres observat. V. infra ACTUS Rerum.
Retro aliquid. Plin. lib. 36. cap. 5. Quod si quis horum familiam ad proavum usque retro agat, inveniet artis ejus originem cum Olympiadum origine cœpisse. Retro agere, hic significat Ordine (ut dicitur) retrogrado recensere, sive numerare. Sic, Retro agere carmen, aut orationem, est A fine incipiendo pronuntiare aut recitare. Sic loquitur Quintilianus. quod etiam dicitur Ordine præpostero fieri.

Reum.

Reum. Plin. lib. 2. cap. 7. Una accusatur, una agitur rea. Dictum de Fortuna.
Rimas. Cic. 14. Att. 9. Tabernæ mihi duæ corruerunt: reliquæ rimas agunt. h. e. Diffinduntur ac dissolvuntur.
Scintillas. Lucret. lib. 2. 674.
Scintillasque agere, ac late differre favillam. i. e. Spargere.
Se agere proprie dicitur, qui Ægre se movet, aut gravate incedit. Virg. 6. Æn. 337.
Ecce gubernator sese Palinurus agebat. Idem 9. Æn. 696.
— is enim se primus agebat. Ter. And. 4. 2. 25. Quid tu, quo hinc te agis? Ubi Donatus, Quo te agis: ut tarditatem discedentis ostendat. Agere enim se, tardi & tristes dicuntur.
Se pro equite Romano: i. e. Gerere se, &c. Suet. in Claud. cap. 25. Libertinos qui se pro equitibus Romanis agerent, publicavit.
Aguntque se propugnatores sceleris, cujus turpe erat alios vindices fuisse. Justin. l. 8. c. 2. Aliter agere se pro eq. & Agere se ap. Terent. H. St.
Secula vitæ aguntur. Ovid. 3. Met. 444.
Secretum agere. i. e. Solum esse. Suet. in Tiber. cap. 60. Piscatori, qui sibi secretum agenti, grandem mullum inopinanter obtulerat, perfricari eodem pisce faciem jussit.
Secum aliquid. Cic. 1. Off. 4. Nulla enim vitæ pars, neque publicis, neque privatis in rebus, neque si tecum agas quid, neque si cum altero contrahas, vacare officio potest. i. e. Si solus agas negotium tuum.
Senatus agitur. i. e. Habetur. Suet. in Cæs. Dict. cap. 88. extr.
Senectutem honoratam agere. Liv. 4. Bell. Maced. Et quietam, Cic. 14. Att. 3. Tolerabilem, Cic. de Senect. 7. Hæc & similia, per Exigere quoque & Transigere & Traducere efferuntur.
Severe, V. supra, Graviter.
Sapienter agendum. Ovid. 13. Met. 377.
Silentium, pro Silere. Ovid. 1. Met. 349.
Simpliciter. Cic. 4. Acad. 112. Cum simplici homine simpliciter agerem.
Solute agere, Leniter, & oscitanter. Cic. in Bruto, 276.
Spumas. Cic. 6. Verr. 148. Nam quum spumas ageret in ore, arderent oculi. pro, Spumas ore emitteret, videlicet ex iracundia & furore.
Spumas ore. h. e. Emittere. Virg. 3. Georg. 203.
— & spumas aget ore cruentas.
Stationem. Tacit. 1. Hist. 28. Stationem in castris agebat Julius Martialis tribunus.
Stationes, Esse in stationibus. Liv. 3.
Tabellis obsignatis, h. e. Aliquem convincere testimonio suarum literarum. Cic. 5. Tusc. 33.
Sic Agere testibus. V. Jocus Martialis: Summis testibus ista res agetur. Ex ambiguo. H. St. Lapsus memoriæ. Nam v. est in Priap. Carm. 14. Magnis testibus &c.
Tempora. Ovid. 3. Fast. 402.
Quum croceis rorare genis Tithonia conjunx
Cœperit, & quintæ tempora lucis aget. h. e. Quum aurora quintum diem faciet, vel adducet.
Tempora belli, i. e. Transigere. Ovid. 13. Epist. 42.
Triumphum, idem quod Triumphare, sive Triumphum ducere. Cic. 14. Philipp. 13. Pharsalicæ vero pugnæ ne triumphum quidem egit.
Triumphum ex aliquo populo. Liv. 6.
Triumphum de aliquo. quod frequentius. Plin. lib. 34. cap. 3. Qui de Perse rege navalem triumphum egit. Cic. 7. Verr. 98. In portu Syracusano de classe pop. Rom. triumphum agere piratam. Metaphorice, h. e. De capta Romanorum classe, triumphantis more gloriari.
Velis tumidis agimur. Hor. 2. Epist. 2. 201.
Ventis agi. Ovid 1. Trist. 2. 40.
Ver agit orbis. Virg. 2. Georg. 338.
— ver illud erat, ver magnus agebat
Orbis & hybernis parcebant flatibus Euri.
Verberibus agitur navis. Lucan. l. 3. 536. h. e. Ordinibus remorum impellitur.
Celsior at cunctis Bruti prætoria puppis
Verberibus senis agitur, molemque profundo
Invehit, & summis longe petit æquora remis.
Versum agere. Cic. 3. de Orat. 233. Nunquam agit hunc versum Roscius eo gestu, quo potest.
Vehementer, V. Iracunde.
Urbane, V. Graviter.
Vi. Liv. 4. Bell. Maced. & Cic. 1. Q. frat. 2.
Viam. Virg. 3. Æn. 695.
— Alpheum fama est huc Elidis amnem
Occultas egisse vias subter mare.
Vigilias noctu ad ædes sacras. pro, Vigilare ad earum custodiam. Cic. 6. Verr. 93. Sic in portu vigilias agere. Liv. 10.
Vitam sine decretis. Cic. 4. Acad. 27. Agere vitam ruri. Liv. 7. Agere vitam graviter & sapienter. Cic. 4. de Fin. 14.
Victimarii verbum. Nam Agere dicebantur, qui Mactabant hostiam seu jugulabant: non quod antiquis ἄγειν fuerit mactare, (ut sentit Laurenbergius Antiquar. voce Agonalia p. 18.) sed quia latissime patet agendi vocabulum generale. Popæ enim seu Victimarii, sive Ministri, non nisi jussi feriebant victimas. Itaque cum jam accincti quærerent, an agere deberent partes suas & suo defungi munere, Agon? dicebant, ex quo diei Agonali factum nomen, qua de re Ovid. 1. Fast. 317. ubi v. 319.
Nominis esse potest succinctus causa minister,
Hostia cœlitibus quo feriente cadit:
Qui calido strictos tincturus sanguine cultros
Semper (agone?) rogat, nec nisi jussus agit. V. & Varr. de L. L. 5. 5. & e recentioribus Politianum cap. 60. Miscell. Alex. Neapol. 4. Gen. Dier. 17. p. 225. Brisson. 1. Form. p. 12. Rosin. 4. Antiq. 10. Porro vox solemnis Præconis adstantes ad silentium hortantis, ubi Magistratus rem divinam faciebant, Hoc age! vel etiam Hoc agite! V. Torrent. ad Suet. Calig. c. 58. Galb. c. 20. Brisson. l. c.
AGENS, entis. Partic. [ἐνεργῶν] Cic. in Bruto 317. Acrem enim oratorem, incensum & agentem, & canorum, concursus hominum forique strepitus desiderat.
Agentes imagines. Cic. 2. de Orat. 358. Utendum est imaginibus agentibus, acribus, insignibus.
Agentes in rebus: quorum in Codice sæpius & alibi etiam mentio fit, Officii erat genus sub Imperatoribus, qui mittebantur per provincias, ut cursui publico & vehiculariæ rei, importandisque frumentis, quæ vel ex canone, vel indictione præstabantur, præessent: rimatique secreta domorum, & speculantes omnia ad principes, quæ reperiant, referrent: Frumentarii dicti ante. V. Salmas. ad Spartian. Hadrian. f. 28. & Casaub. f. 22. Itemque Turneb. Adversf. 13. 10. Cujacium ad Tit. Cod. de Agentibus in rebus; & Panciroll. in Notit. Imper. Orient. c. 64. E veteribus Hieronymus in Obad. v. 18. Eos, ait, quos nunc Agentes in rebus vel Veredarios appellant; veteres Frumentarios nominabant. Hosce Curiosos appellat Lex Cod. 13. de Cursu publ. de quo infra suo loco. Usus eorum & in exequendis rescriptis Imperatoriis. V. Ambros. de Off. 2. 9.
ACTUS, a, um. Partic. [πεπραγμένος] ab Agor. Virg. 6. Æn. 236.
His actis propere exequitur præcepta Sybillæ. i. e. Perfectis, & absolutis. Cic. 6. Fam. 8. Actis his rebus, literæ a te mihi sunt redditæ.
Acta ætas, pro Exacta. Plaut. Trin. 2. 2. 38. Mihi quidem ætas acta est, tua istuc refert maxime. Sic, Actum tempus, vita, dies, Hor. in Arte Poët. 173. Cic. pro Cluent. 17. Vos ne hujus honestissime actam vitam matris crudelitati condonetis, rogamus. Idem 5. Tusc. 5. Est autem unus dies bene & ex præceptis tuis actus.
Acta honeste superior ætas. i. e. In rebus honestis transacta. Cic. de Senect. 62.
Actus, Appulsus, Virg. 3. Æn. 708.
Sive errore viæ, seu tempestatibus acti. Idem 6. Æn. 532.
— pelagine venis erroribus actus? Nonius.
Actus, Coactus, territus. Virg. 6. Æn. 379.
Prodigiis acti cœlestibus ossa piabunt. Nonius.
Actus, Collisus. Virg. 7. Æn. 224. — quibus actus uterque
Europæ atque Asiæ fatis concurrerit orbis. Servius.
Actus, Compulsus. Liv. 7. Bell. Pun. Elephanti quoque commisso jam certamine in prælium acti.
Actus multis casibus. i. e. Agitatus, vexatus. Virg. 1. Æn. 240.
Actum augurium. Cic. 1. de Divin. 32. Id possetne fieri, consuluit. Ille augurio acto, posse respondit. Pro hoc usitatius est, Captare augurium. Hic ergo videtur Acto, pro Peracto, i. e. Finito positum.
Imber actus cœlo. Virg. 2. Georg. 334.
Actum, Admotum. Virg. 9. Æn. 505.
Accelerant acta pariter testitudine Volsci. Nonius. V. Agere, Applicare &c.
Acti jucundi labores. Adagium est. Unde dictum ab Juven. 12. Sat. 82.
— gaudent ubi vertice raso
Garrula securi narrare pericula nautæ. Hoc proverbio usus est Cic. 2. de Fin. 105. Quid si etiam jucunda memoria est præteritorum malorum, ut proverbia nonnulla veriora sint, quam vestra dogmata? Vulgo enim dicitur, Jucundi acti labores. Nec male Euripides (concludam si potero Latine, Græcum enim hunc versum nostis omnes) Suavis est laborum præteritorum memoria. Erasm. in Chiliad.
Actus reus criminis. Ovid. 1. de Arte Am. 324. V. Agere reum.
Sitis acta omnibus venis. h. e. Calor sitim generans, per omnes venas diffusus. Virg. 3. Georg. 482.
Sed ubi ignea venis
Omnibus acta sitis, miseros adduxerat artus.
In parietes palus. Columel. lib. 8. cap. 3.
Retro actus. Ovid. 12. Met. 253. i. e. Versus.
Actum est, Proverbiale genus loquendi apud veteres, quo etiam hodie Desperationem significamus. Ter. And. 3. 1. 7. Quid ego audio? actum est, siquidem hæc vera prædicat. Ubi Donatus; Hæc res secundum jus civile dicitur, in quo cavetur nequis rem actam apud judices repetat. Idem Adel. 3. 2. 27. Actum est. Ubi idem Donatus, Actum est (inquit) verba sunt desperationis. nam Actum est dicitur in ea re, de qua jam lata sit sententia. Cic. 14. Fam. 3. Nunc spes reliqua est in novis Trib. pleb. & in primis quidem diebus: nam si inveterarit, actum est. Quum judices de concilio dimittebantur, præco pronuntiabat, ACTUM EST: I LICET. i. e. Ire licet.
Actum est de. Cic. 12. Att. 25. Nam quod scribis ἐγγήραμα, actum jam de isto est, alia magis quæro. Liv. 2. Actumque de exercitu foret.
Actum habere quod quis egerit. Cic. 3. Tusc. 30. h. e. Ratum.
Actum agere, i. e. Frustra laborare, proverbialis sermo est. Sim. Bosius ad Cic. 9. Att. 18. p. 123. Tu, (malum!) inquies, actum ne agas. Actum agere, inquit, apud hunc auctorem est, ea de re facienda cogitare, quam ante factam oportuit, & cujus gerendæ tempus jam præteriit. Ther. Phorm. 2. 2. 72. Actum, aiunt, ne agas. & Cic. in Lælio, Præposteris utimur consiliis, & acta agimus, quod vetamur veteri proverbio.
Actum est: solet hodieque subscribi tabulis, quibus, quæ super re aliqua tractata constitutave sunt, comprehenduntur. In Testamento Galli Favonii Jucundi sculpto in lapide; ACTUM VI K. QVINTILES SERV. GALBA L. AVRELIO COSS. In alio lapide: ACTVM P. ROMVLIO CIT. HISPAN. PROC. ET DOMITIANO VESPAS. F. ORBI IMPERANTE. [Conf. Suet. Iul. c. 20. 25.
ACTA, orum. n. pl. Tabulæ seu Commentarii Imperatorum, senatus, populi, quibus perscribebantur, quæ singulis diebus acta, gesta, judicata essent: item nativitates, matrimonia, mortes, &c. Seges atque materia eorum, qui condituri Historias; qui horum Actorum non raro mentionem faciunt. His conficiendis qui erant præpositi, Ab Actis & Actuarii appellati. De illis plura Lips. ad Tacit. 5. Ann. Idem erant quodammodo, quod hodie, quæ vocantur, Novellæ. [Erant autem alia Populi, alia Senatus Diurna Acta. Illorum pulcherrimum fragmentum exhibuit ad Suet. Jul. c. 20. Græv. q. V. & plenius Dodwell. in Prælect. Cambden. Male vero confundunt multi cum Actis Senatus, unde nec satis sibi constat Fabric. Bib. Lat. l. 4. c. 5. extr. & in Supplem. Hæc enim parum discrepasse a Protocollis, quæ vocantur, ex Suet. Aug. c. 5. apparet.] Hanc publicam diligentiam privatim quoque æmulati viri industrii ac frugi, habere solebant commentarios, in quibus, quicquid per dies singulos dicerent, facerentve, annotabant. Quo respicit Sen. de Benef. 2. 9. Beneficium in acta non mitto. Sueton. Diurnos commentarios, Aug. c. 64. Diurna, Tacit. 13. Ann. 31. & 16; 22. 6. Quotidiana, Vopisc. vocat in Aurel. c. 1. puta Acta, quod hic subaudiendum est. V. plura in DIURNUS. Vellei. 2. 60. 4. Actorum commentaria; Appianus ὑπομνήματα. V. Bernegg. ad Suet Cæs. 20. 1. Bœcler. de Actis Civitatis. Cic. 12. Fam. 8. & sæpius Cœlius l. 8.
Acta belli & domus. Nestor apud Ovid. 12. Met. 186.
Vitæ acta. Ovid. 4. Trist. 9. 92.
Forensia. Lucan. ad Pison.
Fortia. Val. Flacc. 6. Argon. 128.
Horrifica. i. e. Horrorem incutientia, nempe magica. Val. Flacc. 3. Argon. 423.
Imma-

Immania Cæſaris acta condere, Grandia & præclara Cæſaris geſta deſcribere. Ovid. 2. Triſt. 335. & 9. Met. 247.
Ingentia acta recenſere. Stat. 2. Theb. 706.
Mortalia. Ovid. 1. Triſt. 2. 97.
Nocturna. Ovid. 2. de Arte Am. 625.
Patriis actis ſuperbire. Ovid. 8. Epiſt. 43.
Propiora. Stat. 5. Theb. 120.
Canere acta longi temporis. Ovid. 1. Faſt. 104.
Circunducere acta. i. e. Antiquare & delere. Paulus l. 45. D. de Re judicata, Acta apud ſe habita, ſi partes conſentiant, judex poteſt ea die jubere circunduci: niſi vel negotium, vel lis terminata eſt.
Cognoſcere de alicujus actis. V. COGNOSCO.
Communicare acta ſua cum aliquo. Ulyſſes apud Ovid. 13. Met. 239.
Comprobare. Ovid. 5. Triſt. 46.
Condere. Ovid. 2. Triſt. 335.
Convellere. V. CONVELLO.
Loqui acta. Ovid. 3. Faſt. 370.
— mira quidem, ſed tamen acta loquor.
Obligare ſe in acta alicujus, & in in acta alicujus jurare. Suet. in Tiber. cap. 26.
Referre in acta, V. REFERO.
Reſcindere acta. Cic. 1. Philipp. 23.
Tollere acta. Cic. 6. Att. 1.
Vincere. Ovid. 11. Met. 223.

ACTUS, ûs. m. [πρᾶξις] plerunque actionem ſignificat. h. e. Omne quod agitur. Quintil. l. 2. c. 18. Quum ab actu, hoc eſt opere, receſſerunt. Cic. in Salluſt. 1. Quod ſi de vita mea atque actibus huic conviciatori reſpondero. Idem 1. de Legib. 31. Nec ſolum in rectis, ſed etiam in pravis actibus.
Actus, pro Diſpenſatione, adminiſtratione. Scæv. in l. 40. §. 3. D. de ſtatu lib. Stichus ſervus meus actor, ſi rationem omnem actus ſui hæredi meo reddiderit, liber eſto.
Actum gerere, pro Diſpenſatorem eſſe, diſpenſationem adminiſtrare. Martian. in l. interdum. D. de publican. Cum is ſervus qui actum domini geſſiſſe diceretur, in commiſſum cecidiſſet, venire non debuiſſe.
Actus. h. e. Geſta & præclara facinora. Lucan. lib. 8. 807.
Adde actus tantos, monumentaque maxima rerum.
Sceleris actus. i. e. Perpetratio ſceleris. Lucan. lib. 8. 668.
Septimius ſceleris majus ſcelus invenit actu.
Herculei actus. Claud. 1. in Ruff. 284.
Humanos actus digerere. Stat. 5. Sylv. 8.
Actus placiti diis. i. e. Grati. Val. Flacc. 2. Argon. 5.
Priores actus. Claud. 8. Paneg. 145.
— actusque priores
Commendat repetitus honor.
Rapidus actus; Feſtina impulſio, Propera perſequutio. Lucan. l. 9. 31.
Actus vitæ. Quintil. l. 11. c. 1. Etiam in cæteris actibus vitæ, non idem in foro, curia, campo, theatro, domi facere convenit.
Actus rerum, Suet. Aug. c. 32. Claud. c. 15. & c. 22. itemque Ner. c. 17. & Plin. 9. Epiſt. 25. ſunt actiones Cauſarum & ipſi Judiciarii dies, ſive cum habentur Judicia, ſive aguntur res: qui Græcis ἀγοραῖοι: de quibus Caſaub. ad Theophraſt. Charact. c. 6. & Torrent. ad Suet. Aug. c. 32. Sic, Actus forenſis. Quintil. lib. 10. cap. 1.
Actus modo ſignificat in comœdiis & tragœdiis Certa ſpatia canticorum: modo iter inter vicinos, Quatuor pedum latum: modo in Geometrica Minorem partem jugeri, id eſt, centum viginti pedum: modo Motum corporis, ut hiſtrionum & ſaltatorum, qui etiam ex hoc ipſo Actuoſi dicuntur. Author Feſtus. Varro de L. L. 4. 4. Actus, Iter in agris, quod agendo teritur. Idem 1. de R. R. c. 1. Actus quadratus qui & latus eſt pedes centum viginti, & longus totidem. Plin. l. 18. c. 3. 1. Actus vocabatur, in quo boves agerentur, quum aratur, uno impetu juſto: [Hard. agerentur cum aratro] Hic erat cxx. pedum: duplicatusque in longitudinem jugerum faciebat.
Actus, in fabulis. Quintil. l. 5. c. 10. Nam & fabulæ ad actus ſcenarum compoſitæ, argumenta dicuntur. Cic. de Senect. 69. Neque enim hiſtrioni, ut placeat, peragenda eſt fabula, modo, in quocunque fuerit actu, probetur.
Actus & actiones. Cic. 5. Fam. 12. Secernas hanc quaſi fabulam rerum eventorumque noſtrorum: habet enim varios actus, multaſque actiones & conſiliorum & temporum.
Actus hominis, pro Partibus vitæ hominis, per translationem a fabularum actibus. Cic. pro Marcell. 28. Hæc igitur tibi reliqua pars eſt, hic reſtat actus: in hoc elaborandum eſt, ut Rempub. conſtituas. Idem 3. Verr. Itaque primum illum actum iſtius vitæ turpiſſimum prætermittam.
Actus eſt Genus ſervitutis apud Juriſconſultos, in prædiis ruſticis, cum vicino per fundum vicini agere jumentum licet, nec non vehiculum. Modeſtinus in l. inter actum. D. de Servit. ruſt. præd. Iter eſt qua quis pedes vel eques commeare poteſt: actus vero ubi & armenta trajicere, & vehiculum ducere liceat.

ACTUARIUS Limes eſt, qui primus actus eſt & ab eo quintus quiſque: quem ſi numeres cum primo, erit ſextus: quoniam quinque centurias ſex limites cludunt. Actuarii autem extra maximos, Decumanum & Cardinem latitudinem habent ped. XII. Per hos iter populo, ſicut per viam publicam debetur. ita enim cautum eſt lege Sempronia, & Cornelia, & Julia. Quidam ex his latiores ſunt XII. pedibus, ut hi qui ſunt per viam publicam [militarem] acti. habent enim latitudines viæ publicæ. Hæc Hyginus in libro de Limitibus conſtituendis. p. 152. Goeſ.

ACTĪVUS, a, um. [ἐνεργητικὸς] denom. a nomine Actus: nomen eſt fictum a Grammaticis: ut, Activa ſignificatio. Et, Verbum activum, quod, teſte Priſciano, ſemper actum ſignificat, & faciat ex ſe paſſivum. Plura vide apud eundem l. 8. cap. de Generibus verborum, a princ.

ACTŌRIUS, a, um. Idem quod Activus, ut, Ingenium actorium, Tertul. de Anim. cap. 14.

ACTUALIS, e. [πρακτικὸς] ut, Actualium vigor virtutum. Macrob. Somn. Scip. 2. 17. Philoſophia actualis, Iſidor. 2. 24.

ACTUOSUS, a, um. [ὑποκριτικὸς] denom. a nomine Actus: active & paſſive ſignificat. Paſſive, eſt Res laborioſa, quaſi in qua plurimum agendum & laborandum eſt: ut, Actuoſa comœdia. Donatus in Terentium, Hæc ſcena actuoſa eſt, magis in geſtu quam in oratione conſtituta. Active, ut, Actuoſa virtus, Actuoſus ignis. i. e. Semper agens, nunquam ceſſans. Cic. 1. de Nat. Deor. 3. Virtus autem actuoſa & deus veſter nihil agens.
Actuoſa vita, quæ in actione & labore verſatur, non autem in ſtudio & contemplatione. vulgo Activa dicitur: qualis eſt Opificum & mercatorum, & eorum qui in Reipubl. adminiſtratione verſantur. Apud Valerium.
Actuoſi dicuntur, Qui motu corporis maxime exercentur, ut Hiſtriones & Saltatores. Author Feſtus. V. ACTUS.

ACTUŌSE, [ἐνεργῶς] Adv. qualitatis. Cic. 3. de Orat. Quid petam præſidii? quam leniter? quam remiſſe? quam non actuoſe?

ACTIO, ōnis. f. [πρᾶξις]
Actio de pace. Cic. 9. Att. 11. Diſperſione enim Conſulum actio de pace ſublata. i. e. Pacificatio.
Gratiarum actio gratulatioque. Cic. ad Brut. 3.
Actio, quam vulgo dicimus Operationem. Cic. 1. Off. 19. Virtutis enim laus omnis in actione conſiſtit.
Privat deos omni procuratione atque actione Epicurus. Cic. 2. de Nat. Deor. 44. i. e. Deos agere aliquid negat Epicurus.
Spoliare deos motu & actione divina, eſt Deos nihil agere aſſeverare. Cic. 2. de Nat. Deor. 102.
Mentis actio atque agitatio. Cic. 1. de Nat. Deor. 46.
Actiones corporis naturales. Celſ. l. 1. Naturales corporis actiones appellant, per quas ſpiritum trahimus & emittimus, cibum potionemque & aſſumimus & concoquimus: itemque per quas eadem hæc in omnes membrorum partes digeruntur. Vulgo Functiones.
Conſentaneæ appetitionibus actiones. Cic. 2. de Nat. Deor. 58.
Dare curas & actiones honeſtas alicui. Cic. 9. Fam. 8.
Actio vitæ, pro vivendi ratione, ſeu modo. Cic. 5. Tuſc. 66. Si vitæ modum actionemque quærimus.
Actio Tragica ſeu ſcenæ, eſt Ipſa per geſtus repræſentatio. Cic. in Orat. 86. Accedit actio non Tragica, nec ſcenæ, ſed modica jactatione corporis: vultu tamen multa conficiens: non hoc quo dicuntur os ducere, ſed illo, quo ſignificant ingenue, quo ſenſu quidque pronuntient.
Actiones pro Actis. Cic. 3. Fam. 10. Qua denique facilitate, qua humanitate tulit contentionem meam pro Milone, adverſante interdum actionibus ſuis.
Mandare ſcriptis actiones ſuas. Cic. 2. Off. 3.
Monitores actionum. Cic. in Salluſt. 12. Quos ego habui omnium mearum actionum monitores.
Actio habet item alia ſignificata. Valla l. 4. Actio dicitur tum ipſa pronuntiatio, tum oratio quæ habetur, tum oratio ſcripta.
Actio, de oratoris pronuntiatione, geſtuque dictum. Cic. in Orat. 55. Eſt enim actio quaſi corporis quædam eloquentia, quum conſtet e voce atque motu. Idem 3. de Orat. 219. Eſt enim actio quaſi ſermo corporis. Idem de Clar. Orat. 239. Actio Cn. Pompeii habebat & in voce magnum ſplendorem, & in motu ſummam dignitatem.
Ardentior actio. Cic. in Bruto.
Brevis & conciſa actio. Quintil. lib. 6. cap. 4.
Clamoſa, V. CLAMO. Quintil. lib. 5. cap. 13.
Facilis & favorabilis. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Liberalis. Cic. in Bruto.
Varia, vehemens, plena animi, plena ſpiritus, plena doloris, plena veritatis. Cic. 2. de Orat. 73.
Claudicat actio. V. CLAUDICO, in CLAUDUS.
Dominatur actio in dicendo. Cic. 3. de Orat. 212. Actio inquam in dicendo una dominatur: ſine hac ſummus orator eſſe in numero nullo poteſt, mediocris, hac inſtructus, ſummos ſæpe ſuperare.
Actio, pro Oratione, ſive quum habetur, ſive quum ſcripta eſt: ut Actiones Ciceronis in Verrem. Suet. Jul. c. 49. Prætereo actiones Dolabellæ & Curionis patris &c. Eaſdem c. 9. Orationes appellat.
Actio, pro Auctione. Ulpian. in tit. Qui hæred. inſtit. poſſ. Pro hærede gerit, qui rebus hæreditariis tanquam dominus utitur, velut qui actionem rerum hæreditariarum facit, &c. i. e. Auctionem. Item in l. 2. §. tutor. §. procurationem. D. pro empto. l. Si exiſtimans. D. de uſucap. & l. 2. §. fin. de collat. bon. Cujacius. [Forte ex errore natum.
Actio apud Juriſconſultos dicitur Jus perſequendi in judicio quod ſibi debetur. Hæc Juſtinianus libro quarto. Ulpianus autem in lege vigeſima-quinta, D. de actionibus & obligationibus, duo actionum genera eſſe ſcribit: in rem, quæ dicitur Vindicatio: & in perſonam, quæ Condictio appellatur. In rem actio eſt, per quam rem noſtram quæ ab alio poſſidetur, petimus. In perſonam actio eſt, qua cum eo agimus qui obligatus eſt nobis ad faciendum aliquid, dandumve. Erat autem nihil aliud quam formula, quali quis dicat rerum privatim agendarum modus, & forma juriſconſultorum, & pragmaticorum ingeniis excogitata. Itaque vulgo Legis actiones vocabantur, quoniam earum rerum de quibus Lex XII. tab. ſcripta erat, agendarum formam ritumque præſcribebant. Hæc ex Hotomani lexico deſcripſimus, quemadmodum & ea fere omnia quæ de actionum generibus ſequuntur.
Actio ædium incenſarum eſt in duplum ex XII. tabul. ut ex Julii Pauli ſenten. tit. 3. apparet. Incendiarii, qui conſulto ignem inferunt, ſummo ſupplicio afficiuntur. Quod ſi per incuriam eorum ignis evaſerit, dupli compendio damnum ejusmodi ſarciri placuit. Hæc ille. Cæterum iſta eſt actio, quæ incenſarum ædium dicitur in l. Juriſgentium. D. de pact. de qua etiam in l. Qui ædes. l. pen. D. de incend. ruin. & naufr.
Pro accuſatione. Pap. in l. 1. de crimin. ſtell. Actio ſtellionatus neque publicis judiciis, neque privatis actionibus continetur.
Bonæ fidei actiones, conciſa loquutione dicuntur, in quarum formulis Prætor adjiciebat, Ex bona fide. Cic. in Topic. 66. Stricti autem judicii ſunt, in quibus præfracte judicium a Prætore definitur, & quaſi ad vivum reſecatur, ut Judici a verbis formulæ, ne tantillum quidem recedere liceat. Cic. pro Roſc. Com. 24.
Actiones arbitrariæ dicuntur, in quibus qui judex datus eſt, non ad certam formulam ac ſummam, ut in ſtrictis judiciis, aſtringitur, ſed, ut ait Imperat. §. 30. de Act. ei permittitur ex bono & æquo ſecundum cujusque rei, de qua actum eſt, naturam, æſtimare, quemadmodum actori ſatisfieri oporteat.
Commodati, eſt perſonalis actio, per quam id quod gratis alicui utendum dedimus, reddi nobis poſtulamus. Imper. §. 2. Quib. mod. re contr. obligat.
Communi dividundo dicitur, quæ datur his, qui res quas vel voluntate, vel fortuna inter ſe communes habent, per arbitrum dividi, & ſi quid alter alteri debeat, præſtari poſtulant. Paul. l. 1. D. comm. dividund.

Conducti, sive ex conducto, est actio in personam, per quam is qui vel rem utendam, vel opus faciendum conduxit, sive recepit, ut vel re farta tecta utatur, vel operis perfecti mercedem consequatur, postulat.

Confessoria est, per quam rem nostram, ab alterius possessione, in dominium nostrum vendicamus. Imp. §. 2. de act.

Constitutoria est, qua cum eo agitur, qui vel pro se, vel pro alio soluturum se, sine ulla stipulatione constituerit. Imp. §. 8. & §. 9. de action. & tot. tit. de const. pec. in D.

De albo corrupto est, qua quivis de populo agere adversus eum, qui Prætoris edictum corrupit, potest, ut quinquaginta aureorum pœna mulctetur. Ulp. l. 7. D. de Jurisd. omn. jud.

De arboribus succisis ex 12. tab. est actio in personam, per quam qui alienas arbores ceciderit, æris vigintiquinque damnatur. Hanc enim pœnam constitutam fuisse Plin. lib. 17. cap. 1. testatur. Paul. l. 28. §. 6. D. de jurejur.

De effuso, dejecto, suspenso, est actio in personam, quæ adversus eos intenditur, qui eum in locum, qua vulgo iter fit, aliquid effuderint, dejecerint, suspenderint, cujus casus alicui nocuerit, nocereve suspensum potuerit. l. 1. & 5. D. de his qui dejecer.

De in jus vocato vi exempto, est qua cum eo agitur, qui in jus vocatum exemerit, dolove eximendum curaverit, ut quanti ea res ab actore æstimabitur, damnetur. l. 1. & 5. D. Ne quis eum qui in jus voc. est vi exim.

De in rem verso, est actio in personam, per quam pater, dominusve, cujus filius servusve cum aliquo, sine ipsius voluntate, contraxit, si quid in rem ipsius versum erit, totum præstare cogitur: aut si quid non sit versum, quatenus peculium patietur. Imper. §. 4. Inst. Quod cum eo qui in alien.

De jurejurando est, per quam is qui adversarii postulatu deberi sibi pecuniam juravit, ita eum damnari postulat, si planum faciat se illius postulatu jurasse. Imp. §. 12. Inst. de act.

De pastu pecoris ex l. 12. tab. est, cum in meo fundo pecus tuum depastum est. l. Qui servandarum. §. ult. D. de præsc. verb.

De patre, patronove in jus vocato, est per quam filius emancipatus, aut libertus, qui patrem patronumve sine Prætoris venia in jus vocavit, pœna quinquaginta aureorum damnatur. l. pen. D. de in jus voc.

De peculio, est per quam is qui cum filio fa. servove contraxit, contra patrem dominumve ita agit, ut quoad peculium ferre possit, solvere damnetur. Imp. §. 10. inst. de act. & tot tit. D. de pecul.

Depositi directa, est personalis actio, per quam id quod apud aliquem deposuimus, reddi nobis postulamus. §. 3. Inst. Quib. mod. re contrah. oblig. Contraria vero est, per quam qui depositum recepit, quod in eo tuendo asservandoque impendit, postulat. D. in tit. Depos. vel contra.

De tigno juncto est, qua utitur dominus adversus eum qui ipsius tignum, ædibus vineisve suis adjunxit, per quam non ipsum tignum, sed duplum consequitur. Ulp. l. 1. D. de tig. juncto.

De æstimato sive æstimatoria, est actio in personam, per quam qui rem aliquam vendendam accepit, vel rem ipsam incorruptam reddere debebit, vel ipsius æstimationem. Ulp. in l. 1. D. de Æstimat.

Empti, sive Ex empto, est actio in personam per quam qui rem quampiam emit, venditorem, & quæ lingua nuncupata sunt, præstare, & si nominatim nihil convenit, rem tradere, eamque vel emptoris facere, vel evictionis nomine obligari, cogit. l. 2. D. de act. empt.

Exempta dicitur, cum agi posse desiit. Ulp. l. 26. §. 4. D. Ex quibus causis majores.

Exercitoria, est actio in personam, per quam navis exercitor, aut cauponæ, aut stabuli, dolum, aut furtum, quod in navi, aut caupona, aut stabulo non per ipsum, sed per aliquem eorum, quorum utitur opera factum erit, præstare cogitur. tot tit. D. de Exercit. actio.

Ex stipulatu est actio quæ ei competit, qui sibi aliquid incerti dari fierive stipulatus est, veluti Quicquid vini hoc anno ex vineis tuis colligetur. Instit. de verb. oblig. in princ.

Ex stipulatu doti exigendæ, est actio in personam, per quam uxor dotem suam soluto matrimonio a marito condicit. l. penul. C. de jure dot. l. unic. C. de rei uxor. act.

Familiæ ercifcundæ dicitur, quæ datur cohæredibus postulantibus, ut & hæreditas dividatur, & si quid alter alteri debeat, præstetur. Ulp. in l. 22. §. 3. D. Fam. Ercisc.

Finibus regundis est, quæ confinibus conceditur, postulantibus, ut quod cujusque proprium sit, ab arbitro definiatur, & si quid ab alterutro commissum sit, resarciatur. Paul. in l. 1. D. finium regund.

Funeraria, est actio in personam, per quam is qui pro officio suo, veluti delectus a testatore, vel hæres scriptus, vel suo ordine cognatus, funerandi defuncti causa sumptus fecit, eos ab eo, ad quem ea res pertinet, recuperat. l. 12. §. 2. de Relig. & sumpt. funer.

Furti actione concepti tenetur is, apud quem furtum quæsitum, & inventum est. Paul. l. 2. sent. tit. 11. §. 4. Inst. de oblig. quæ ex delict.

Furti manifesti est, qua quadrupli pœna, ab eo qui manifestus fur est, exigitur. Nec manifesti autem, qua a non manifesto dupli. §. 5. Inst. de oblig. quæ ex delict.

Furti non exhibiti adversus eum datur, qui furtivam rem apud se quæsitam, & inventam non exhibuit. §. 4. Inst. de oblig. quæ ex delict.

Furti oblati competit ei cui res furtiva oblata est, ut apud eum potius quam eum qui obtulit, conciperetur. §. 4. Inst. de oblig. quæ ex delict.

Furti prohibiti adversus eum est, qui furtum quærere testibus præsentibus volentem, prohibuerit. §. 4. Inst. de oblig. quæ ex delict.

Furti, ope, consilioque facti, adversus eum datur, cujus ope consilioque furtum factum est. §. 9. Inst. de oblig. quæ ex delict.

Hæreditatis, est actio in rem, quæ in illos, qui jus pro hærede, vel pro possessore habent, vel rem hæreditariam, licet minimam, possident, intenditur. l. 9. D. de petit. hæred.

Hypothecaria, quæ & quasi Serviana, & utilis Serviana, interdum Serviana & pignoratitia vocatur, est actio in rem, per quam creditores, quibus res aliqua immobilis oppignerata est, rem illam, si forte in alterius possessionem inciderit, sibi vendicant. §. 7. Inst. de action.

Injuriarum actio. Cic. pro Cæcin. 35. Actio enim injuriarum non jus possessionis assequitur, sed dolorem imminutæ libertatis, judicio pœnaque mitigat. Add. Quintil. l. 7. c. 4.

Institoria, est actio in personam, per quam, qui institoris opera utitur, i.e. Ejus qui quæstuariæ negotiationi præfectus est, ex contractibus cum eo factis, tenetur. l. 1. & tot. tit. D. de Instit. actio.

Internecini, de qua in l. Qui vel internecini. C. de accusat. Isidor. l. 5. Etymolog. Internecini judicium in eum dabatur qui falsum testamentum fecerat, & ob id hominem occiderat, & accusatorem ejus bonorum possessio sequebatur. Festus etiam lib. 9. Internecinum, inquit, testamentum est, propter quod dominus ejus necatus est. Quidam scribunt Internecivum.

Locati, sive Ex locato, est actio in personam, per quam, qui quempiam vel in prædio colendo, vel in opere faciendo locavit, ea, quæ in contrahendo convenerunt, illum ex æquo & bono præstare cogit. l. 2. & 17. C. locat.

Mandati directa, est actio in personam, per quam qui alicui mandatum dedit, quanti sua interest, ob id quod alter vel non confecit, vel non tempestive renunciavit, ab ipso postulat. l. 2. §. 11. & l. 27. §. 2. D. Mandat. Contraria autem est, per quam, qui alterius mandatum suscepit, quod in eo conficiendo de suo impendit, ab altero postulat. tot. tit. D. Mandati, vel contra. Quintil. l. 7. c. 4.

Negatoria est, per quam actor negat adversario id licere, quod nisi sibi servitus deberetur, ei liceret. Imp. §. 2. Inst. de act.

Negotiorum gestorum, est actio in personam, qua qui alterius negotium sine mandato, ac sua sponte gessit, quicquid eo nomine illi vel abest, vel absuturum est, a domino repetit, vicissimque illi actus sui rationem probare, & si quid, vel non ut oportuerit gesserit, vel ex his negotiis retinet, præstare cogitur. Caius l. 2. D. de Neg. gest.

Noxalis, est actio in personam, per quam is cujus servus noxam aliquam commisit, aut litis æstimationem sufferre, aut ipsum hominem noxæ dedere cogitur. Imp. tit. de noxa. actio. Inst.

Noxalis de pauperie, est actio in personam, per quam is, cujus quadrupes, quæ cicurum numero sit, alicui damnum dederit, aut litis æstimationem præstare, aut ipsam quadrupedem noxæ dedere cogitur. l. 1. D. Si quadrupes.

Oneris aversi, erat actio in personam, quæ adversus nautam intendebatur, cujus in nave onus (id est, sarcina aliqua) interversum, ac surreptum esset. Alfen. l. 31. D. Locat.

Pauliana, est qua creditor, cui bonorum debitoris damnati possessio data est, si quid in suam fraudem alienatum esse contendat, adversus possessorem ejus, ut si planum faciat rem in suam fraudem alienatam esse, adversarius de possessione decedat. Paul. l. 38. §. 3. D. de usur.

Perduellionis. V. Intendere actionem, infra.

Pigneratitia (ut ex verbi notatione intelligitur) actio est ad pignus persequendum instituta. Usurpatur aut proprie de ea, quæ debitori adversus creditorem, cui sua pecunia soluta est, repetendi pignoris causa conceditur, itaque sumitur sub tit. de Pigner. act. lib. D. 13. Improprie vero, pro Hypothecaria usurpatur, ut apud Modest. in l. Titius. 9. D. Quib. mod. pig. vel Hypoth.

Pœnariæ actiones dicuntur a Fabio, quæ a Jurisconsultis vulgo Pœnales, quibus pœnam commissam persequimur, ut Furti, rapinæ, legis Aquiliæ. Fab. lib. 4. cap. 3.

Popularem actionem dicimus, quæ suum jus populo tuetur, inquit Paulus in l. 1. D. de Popul. act.

Pro socio, est actio in personam, per quam, qui non fortuna, sed voluntate res communes habent, dirempta communione, quod ex dolo, culpave inter se debent, postulare possunt. l. 31. & sequent. D. pro Soc.

Publiciana duplex est, & altera alteri ex adverso respondet. Prior est, qua recuperamus rem, justa ex caussa aliquandiu a nobis possessam & ante usucapionem amissam, tanquam si ea a nobis usucapta esset. Posterior est, qua recuperamus rem ab alio absente usucaptam, tanquam si usucapta non esset. §. nanque. & §. seq. Instit. de actionib. l. 1. & passim. D. de public. in rem. act.

Quod jussu (inquit Theophilus) est qua de negotiis cum servo gestis agitur. §. 1. Inst. Quod cum eo qui in alien.

Quod metus causa, est in personam, per quam is, a quo per vim, vel metum res extorta est, quadruplum ab eo qui rem extortam possidet, consequitur. §. 26. Inst. de action.

Rei uxoriæ, erat olim actio in rem, per quam uxor dotem suam soluto matrimonio repetebat. Hodie vero in actionem ex stipulatu omnino transfusa est. l. unic. C. de rei uxor. act.

Rescissoria, est in rem actio, quam Prætor ei, cujus rem adversarius, dum ex justa causa abesset, usucepit, rescissa pro imperio, & pro nihilo habita usucapione, concedit. §. 5. Inst. de action.

Revocandæ donationi dicitur, qua utitur is, qui rem quampiam donavit, adversus eum cui donavit, si eum ingratum probaverit. l. ult. C. de revoc. Donat.

Serviana est, per quam dominus prædii, ejus rei quam ei colonus pro mercedibus oppigneravit, possessionem, ab eo qui eam tenet, vendicat. Pap. in l. 66. D. de Evict.

Servi corrupti competit in eum, cujus hortatu, consiliove servus alienus fugerit, contumax factus erit, luxuriose vivere cœperit, aut denique quolibet modo deterior factus erit. Imperat. §. 21. Instit. de actionib.

Sequestraria, est actio in personam, quam is qui rem aliquam litigiosam apud sequestrum deposuit, eam, impleta depositionis conditione, ab ipso repetit. l. 9. §. 2. D. de dol.

Subsidiaria est ea quæ contra magistratum instituta est, qui aut omnino a tutoribus, vel curatoribus satisdari non curavit, aut non idonee passus est caveri. l. 1. & 4. C. de Magist. conven.

Tributoria, est actio in personam, per quam is cujus servus in merce peculiari sciente domino negotiatus contraxit, in tributum, id est, ut merces æquabiliter creditoribus distribuat, vocatur. l. 1. & tot. tit. de Tribut.

Tutelæ, & rationibus distrahendis, est quæ adversus tutorem in duplum datur, qui pupilli pecuniam intercepit, abstulit, furatus est. l. tres tutores. 55. D. de adminis. tutor. Quintil. l. 7. c. 4.

Vectigalis, est actio in rem, qua utitur is qui vectigalem fundum conduxit,

duxit, adversus possessorem, & eos a quibus eum fundum conduxit. l. 1. D. Si ager vectig.
Venditi, sive ex vendito, est actio in personam, per quam, qui rem vendidit, pretium, ejusque post rei traditionem, quanvis precariam, usuras, itemque sumptus in rem factos, & quod inter contrahendum pactum sit, postulat. l. 13. §. 17. D. de actio. empt.
Vi bonorum raptorum est, per quam, ab eo qui rem eripuit, quadruplum intra annum exigitur, in quo simplum inest: post annum, simplum duntaxat. Imp. Inst. vi bon. rapt. in princ.
Actionis nomen sæpe in jure desideratur, Græco dicendi modo, ut titulo De tutelæ, & ration. distrahendis, Item de aqua, & aquæ pluviæ arcendæ, Item Depositi, mandati, & similia, in quibus De actione addendum est. V. plura apud Ant. August. lib. 2. Emend. cap. 1.
Actio & concio. Cic. 14. Att. 23. Dolabellæ & prima illa actio, & hæc contra Antonium concio.
Contentio atque actio. Cic. 10. Fam. 28. Hic dies meaque contentio atque actio.
Formulæ atque actiones. Cic. pro Muren. 9. Gloria militaris vestris formulis atque actionibus anteponenda est.
Actoris actio. Cic. pro Cæcin. 34. Quid denique ad jus civile, aut ad actoris actionem & animadversionem ages?
Actio est in authorem præsentem his verbis, Quandoquidem te in jure conspicio. Cic. pro Cæcin. 54.
Adhibere actionem. Cic. 1. Off. 17.
Causæ actio maxime debilitatur loco. Cic. pro Deiot. 17.
Civili actione aliquid repetere. Cic. 1. Verr. 18. Nam civibus quum sunt ereptæ pecuniæ, civili fere actione, & privato jure repetuntur.
Competit actio in eum. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Componere actiones. Cic. 6. Att. 1. Nec vero pauci sunt authores, Cn. Flavium Scribam fastos protulisse, actionesque composuisse. Conf. Exponere.
Concipere, V. CONCIPIO.
Constituere. Cic. 9. Philipp. 11. Neque constituere litium actiones malebat, quam controversias tollere. de Sulpitio loquitur.
Dictare, V. Dicto, in DICO.
Dare actionem & postulare: dicitur & Judicium dare, in l. 14. v. 66. de Negot. gest. Cic. 4. Verr. 61. Admonitu istius insimulare cœperunt Epicratem literas publicas corrupisse. Actionem ejus rei postulant. Ibidem, Edixit sese judicium injuriarum non daturum, quicquid ab eo peteretur, judicem de sua cohorte daturum, ipsi autem nullius actionem rei sese daturum.
Excludere. Cic. de Invent. 57. Prætoriis exceptionibus multæ excluduntur actiones.
Excludere aliquem actionis jure. Quintil. lib. 7. cap. 2.
Eximere actionem. Ulp. in Tit. Ex quib. cauf. major.
Exponere actiones. Cic. 1. de Orat. 186. Expositis a Cn. Flavio primum actionibus, nulli fuerunt qui illa artificiose digesta generatim composuerent. V. Componere.
Habere actionem. Cic. pro Cæcin. 34. Si qui me exire domo mea coegissent armis, haberem actionem: si qui introire prohibuissent, non haberem?
Inferre actionem cum aliquo, V. INFERO.
Instituere actionem. Cic. pro Muren. 22. Tu actionem instituis, ille aciem instruit. V. INSTITUO.
Intendere actionem perduellionis. Cic. pro Milon. 37. Diem mihi, credo, dixerat, multam irrogarat, actionem perduellionis intenderat.
Integram actionem relinquere. Cic. pro Rosc. Com. 35. Qui de sua parte decidit, reliquis integram relinquit actionem.
Mutare actionem. Cic. pro Cæcin. 140. Quare aut muta actionem, aut noli mihi instare ut judicem.
Postulare, V. paulo ante, Dare actionem.
Præscribi in actionibus. Cic. 5. de Fin. 8. Quæ quum Zeno didicisset a nostris, ut in actionibus præscribi solet, de re eadem fecit alio modo.
Restituere actionem. Tranquillus. Claud. c. 14. Nam & iis qui apud privatos judices plus petendo formula excidissent, restituit actiones. ubi V. Torrent.
Suscipere. Cic. 14. Att. 11. Ego non dimitto istam curam, sed suscipiam omnem istam actionem.
ACTIŌSUS, a, um. Obsoletum. Varr. 6. de L. L. Ut ab una faciendo, Factiosæ dictæ sunt: sic ab una agendo, Actiosæ. V. Not. Gothofr.
ACTIUNCŬLA, æ. f. dimin. Plin. 9. Epist. 15. Retraho actiunculas quasdam.
ACTOR, ōris. m. [πράκτωρ] Qui agit. Cic. pro Sext. 61. Dux & author & actor illarum rerum fuit.
Actor servus dicitur, idem qui Dispensator, nimirum, qui pecuniæ domini tum exigendæ, tum dispensandæ præest. Ulp. in l. 37. D. de leg. 1. l. 5. §. 3. D. de dol. except.
Actor, Qui ad judicium provocat. l. 13. D. de Judic. Cui opponitur Reus.
Actorem frustrare, h. e. Litem calumniose differre. Afric. in l. ult. D. de Procur.
Actor, pro eo quem vulgus vocat Directorem, sive Superintendentem. Ulp. ad fin. l. 1. de fer. corr.
Actor comœdiæ, [ὑποκριτής] Qui comœdiam agit: ut fit in theatro. Cic. 1. Q. frat. 1. Tanquam poetæ boni & actores industrii solent: sic tu in extrema parte & conclusione muneris ac negotii tui diligentissimus sis.
Actor, [δικολόγος] ut ait Valla lib. 4. dicitur Orator qui agit causam, quique gestum vultus & corporis agit. Cic. 3. de Legib. Actor enim & moderator effingit non modo mentem ac voluntates, sed pene vultus eorum apud quos agit.
Infirmus actor. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Mediocris actor causarum. Hor. de Arte Poet. 369.
— Consultus juris, & actor Causarum mediocris.
Summus. Cic. in Brut. Eodem anno etiam Moloni Rhodio Romæ dedimus operam, & actori summo causarum & magistro.
Actor dicitur qui & Syndicus, i. e. Qui universitatis vel collegii alicujus caussam agit. Caius, l. 1. §. 1. D. quod cujusque univers. Quibus autem permissum est corpus habere collegii, societatis, sive cujus alterius eorum nomine: proprium est ad exemplum Reipub. habere res communes, arcam communem & actorem sive syndicum: per quem tanquam in Republica quod communiter agi, fieri oporteat, agatur, fiat.

Actor publicus dicitur a Tacito, pro Servo publico 2. Ann. 30. Mancipari, inquit, singulos actori publico jubet. Item a Plinio l. 7. Epist. 18.
Actor, pro Villico. Columel. lib. 1. cap. 7. Ita fit ut & actor & familia peccent, & ager sæpius infametur.
ACTRIX, īcis. f. Quæ agit, actionem judiciariam instituit. Lege 41. Cod. de Liberali causa: Jubemus omnes epistolas actricis inanes ac vacuas esse: Forensis vox, Sicut ACTOR, qui actionem intendit.
ACTUARIUS, ii. m. [γραφεύς] Qui acta publica, actionesve causidicorum in judicio velociter excipit: qui & Notarius a Quintiliano dicitur. Sueton. in Cæs. cap. 55. Orationes aliquas reliquit, inter quas temere quædam feruntur, ut pro Q. Metello: quam non immerito Augustus existimabat, magis ab actuariis exceptam, male subsequentibus verba dicentis, quam ab ipso editam.
Actuarius, adjectivum est aliquando. Unde Actuariæ naves, Celeres dictæ, quod cito agi possent, ait Nonius. Budæus vero, Actuariæ (inquit) naves a Latinis dicuntur, quæ remis aguntur, non velis tantum Liv. 25. 30. In hoc tumultu actuariæ naves instructæ. V. NAVIS.
Actuaria navigia, pro Navibus actuariis. Cæs. 1. Bell. Civil. 27. Atque iis expedito loco actuaria navigia reliquit. Hinc
Actuarium, absolute in neutro genere, videtur Cicero accepisse pro Navibus actuariis: ut 10. Att. 11. Quid duro tempore anni actuaria fore censes? Emendati codd. Actuariolo.
Actuaria minuta, pro Actuariolis. Cic. 5. Att. 9. Actuariis autem minutis Patras accedere sine his impedimentis, non satis visum est decorum.
ACTUARIŎLUM, dimin. ab Actuarium. Cic. 16. Att. 3. extr. Hæc ego conscendens e Pompeiano tribus actuariolis decem scalmis: i. e. Remigibus earum navicularum, quæ vocantur actuaria vel actuariola. Conf. ibid. Ep. 6. V. & CORBITA.
ACTĬTO, [ἐνεργοῦμαι] āre. Gell. lib. 9. cap. 6. Ab eo quod est Ago & egi, verba sunt quæ appellant Grammatici frequentativa, Actito & actitavi. Et paulo post, Actito producte in prima syllaba pronuntiandum: quoniam ex eo fit quod est Ago, & actus. Cic. de Clar. Orat. 246. Etiam M. Potidius municeps noster multas, privatas causas actitavit.
AGĬTO, [δονέω, ἀνακινέω, ἐλαύνω] āre. significat Concutere, commovere. Virg. 1. Georg. 356.
Continuo ventis surgentibus, aut freta ponti
Incipiunt agitata tumescere. Sic Agitata ventis maria apud Cic. 2. de Nat. Deor.
Agitare verbis fastidia alicujus. Hor. Epod. 12. 13.
Ciere & agitare. Cic. 3. de Nat. Deor. 23. Naturæ ista sunt, Balbe, naturæ non artificiose ambulantis (ut ait Zeno) sed omnia cientis & agitantis motibus & mutationibus suis.
Pulsari & agitari impulsione sempiterna. Cic. 1. de Nat. Deor. 115. Nec tamen video quomodo non vereatur iste deus beatus ne intereat, quum sine ulla intermissione pulsatur agiteturque atomorum incursione sempiterna.
Agitari & perterreri. Cic. pro Rosc. Amer. 67. Nolite putare quemadmodum in fabulis sæpenumero videtis, eos qui aliquid impie scelerateque commiserint, agitari & perterreri furiarum tædis ardentibus. Sua quemque fraus, & suus terror maxime vexat: suum quemque scelus agitat, amentiaque afficit: suæ malæ cogitationes, conscientiæque animi terrent.
Agitare & insectari. Cic. 1. de Legib. 40. Ut eos agitent insectenturque furiæ.
Agitare, Persequi, ait Servius. Virg. 3. Georg. 415.
Galbaneoque agitare gravi nidore chelydros.
Agitare, Vexare. Virg. 3. Æn. 609.
— quæ deinde agitet fortuna, fateri. Ubi Servius, Hortamur fateri, quæ eum fortuna vexet.
Agitare, pro Agere, vel Litigare. Paul. in l. 73. D. de fidejuss. Postea victo eo, dominus reversus iterum de ea re agitabat.
Agitare, pro Administrare, Gubernare. Sallust. in Catil. c. 9. de Romanorum moribus loquens: In pace vero beneficiis magis quam metu imperium agitabant. Non desunt qui Turbare interpretentur. [Inepte. V. ibi Cort.
Agitare, etiam pro moderari, sensu Maroniano, i. e. quo poeta dixit 3. Georg. 287. Lanigeros agitare greges. Sic Sallust. Jugurth. cap. 60. Agitare tela, quod Temperare dixit Apuleius. V. Barth. Adversf. 122. 3. & ad Stat. 4. Theb. p. 935.
Agitare, pro Habitare, Incolere vel Vivere. Sallust. in Jugurth. c. 19. Super Numidiam Getulos accepimus, partim in tuguriis, partim incultius vagos agitare.
Agito, cum infinitivo. Valer. Flac. 2. Argon. 164.
— totam inde per urbem
Personat, ut cunctas agitent expellere Lemno. i. e. Consultent, Consilia ineant.
Agitare, translatum ad animum, pro Cogitare, commentari, reputare, tractare, interdum per se ponitur: sæpius tamen cum adjecto: ut, Agitare secum, agitare animo, &c. Cic. 5. Verr. Quod si ille hoc unum agitare cœperit.
Agitare & exquirere rationes. Cic. 5. Tusc. 64. de Archimede, Alterius mens rationibus agitandis exquirendisque alebatur cum oblectatione solertiæ: qui unus suavissimus pastus animorum.
Agitare facile. Ter. Adel. 3. 4. 56. Quam vos facillime agitatis. Bellissime est dictum (inquit Turnebus) loquutione honesta & antiqua. nam Facile agitare dicuntur divites, quibus facile nulloque negotio omnia ad vitam degendam suppeditant. Eodem modo apud Porcium in vita Terentii.
Tres per idem tempus, qui agitabant nobiles facillime.
Sic & dii, quibus nihil deest ῥεῖα ζώοντες a Græcis poetis, i. e. Facile viventes, dicuntur: unde, ut suspicor, emanavit illud loquendi genus. Hæc ille.
Agitare, absolute. Tacit. 11. Ann. 21. Postquam adolevit, sectator Quæstoris cui Africa obtigerat, dum in oppido Adrumeto vacuis per medium diei porticibus secretus agitat, &c.
Animo agitare aliquid vel animis. Liv. 6. Bell. Pun. Nihil enim parvum, sed Carthaginis jam excidia agitabat animo. Cic. pro Fonteio, Vos & sæpius eandem rem animis agitare, & diutius uno quoque de teste cogitare potestis.
Animo formidines. Liv. 10. Bell. Pun.

Animo mensuram alicujus rei. Plin. lib. 2. cap. 1. Furor est mensuram ejus animo quosdam agitasse. De mundo loquitur.
Cum animo aliquid. Sallust. ad Cæsarem, de Rep. Ord. Itaque mihi multa cum animo agitanti, consilium fuit, famam modestiamque meam post tuam dignitatem habere.
In corde aliquid. Plaut. Truc. 2. 5. 3.
Mente aliquid. Liv. 7. Nunc quæ mente agitem, audite.
In mente aliquid. Cic. 1. de Nat. Deor. Habet enim nihil aliud quod agitet in mente.
Secum, idem significat. Ther. Phorm. 4. 3. 9. Ego quoque id quidem agitans mecum sedulo, inveni, opinor, remedium huic rei.
Agitare rem aliquam secretis imaginationibus, h. e. Animo versare, & secum consultare. Tacit. 15. Ann. 36.
Agitare ævum. Virg. 4. Georg. 154. de apibus,
— magnisque agitant sub legibus ævum. h. e. Vitam transigunt.
Animum curis agitare. Liv. His curis cogitationibusque animum agitaverat ab ineunte ætate. i. e. Exercuerat.
Agitare caput. Columel. lib. 6. cap. 6.
Choros, i. e. Choreas exercere. Virg. 4. Georg. 533.
Cœtus. Sallust. Nequis in urbe cœtus nocturnos agitarit.
Consilia, idem quod Tractare consilia. Liv. 4. Ibi secreta consilia agitare: queri se a plebe adeo spretos.
Convivium. Ter. Hec. 1. 2. 18. Agitarem inter vos libere convivium. Ubi Donatus, Agere, est aliquid vel necessarium facere: Agitare, voluptarium. Plaut. Asin. 5. 1. 7. Hoc agitemus convivium vino & sermone suavi.
Custodiam, i. e. Custodire. Plaut. Rud. 3. 6. 20.
Diem. Plaut. Pers. 5. 1. 17. Age accumbe, hunc diem suavem meum natalem inter nos agitemus amœnum. Hoc etiam dicitur per verbum Agere.
Festos dies, Consumere dies festos in ludis, compotationibus, & aliis ejusmodi rebus voluptariis. V. Agere diem festum. Cic. 4. Verr. 154. Cujus nomine apud Siculos dies festi agitantur.
Agitari diversum. Sallust. in Jugurth. Primo commotus, metu atque libidine diversus agitabatur. i. e. Modo huc, modo illuc impellebatur in diversas sententias.
Equum calcaribus. Plaut. Asin. 3. 3. 118. Calcari quadrupedem agitabo adversus clivum. Allegoria est; quasi dicat, Eum perinde vexabo atque equum, qui montem adscendens agitatur calcaribus.
Feras, Cursu fatigare: ut fit in venatu. Cic. 3. Off. 68. Suntne igitur insidiæ, tendere plagas, etiamsi excitaturus non sis, nec agitaturus? Ipsæ enim feræ nullo insequente sæpe incidunt.
Fugam, i. e. Fugere. Virg. 2. Æn. 640. Vos agitate fugam.
Gaudium & lætitiam. Sallust. in Catil. c. 48. Ciceronem ad cœlum tollere, veluti ex servitute erepta, gaudium atque lætitiam agitabat.
Ingenium per studia, pro Exercere. Sen. Epist. 109. Quia hoc tempus idoneum est laboribus, idoneum agitandis per studia ingeniis.
Jocos. Pers. 6. Sat. 5. Mox juvenes agitare jocos. h. e. Juveniles sive juvenum amores describere.
Justitiam agitare. Plin. Epist. Mihi autem egregium in primis videtur, ut foris, ita domi: ut in magnis, ita in parvis: ut in alienis, ita in suis agitare justitiam. i. e. Assidue exercere.
Latrocinia. Tac. 12. Ann. 39.
Mentionem de re aliqua. Liv. 1. Decad. lib. 7.
Moras. Sallust. Ne moras agitando, aliud quam bellum mallet. i. e. Cunctando, differendo.
Noctem apud aquam Marius Syllam cum equitibus agitare jubet. Sallust. in Jugurth.
Pacem agitare. Sallust. in Jugurth. cap. 14. Læti pacem agitabamus. i. e. Pace utebamur. V. Cort. ad c. 109.
Plebem seditionibus. Plin. lib. 14. cap. 4.
Præcepta alicujus. Sallust. in Jugurth. c. 14. in oratione Adherbalis; Quæ præcepta patris mei quum agitarem. [Verba hæc, Præcepta patris mei merito suspecta.
Præsidium. Sallust. in Jugurth. Cohortes cum omni equitatu præsidium agitabant.
Pulmonem agitare risu perpetuo, i. e. Assidue ridere. Juven. 10. Sat. 33.
Perpetuo risu pulmonem agitare solebat Democritus.
Quæstionem. V. QUÆSTIO.
Rem aliquam sermonibus, pro Tractare. Liv. 3. Versarent in animis secum unamquamque rem, agitarent deinde sermonibus, atque in medium quid in quaque re plus minusve esset conferrent.
Rempublicam, pro Turbare. Sallust. in Catil. c. 38.
Sacra, pro Agere, vel Frequenter agere. Catul. de Berecynth. & Aty. 24.
Spes inanes. Ovid. 7. Met. 336.
Vias. Sen. Hippol. 3. 964. Cur tibi tanta est cura, perennes Agitare vias ætheris alti? &c. Naturam alloquitur.
Vigilias. Plaut. Trin. 4. 2. 27. i. e. Totam noctem vigilare.
Vitam. Sallust. in Catil. c. 2. Et jam tum vita hominum sine cupiditate agitabatur. pro, Agebatur.
Agitatur, num hæc regula longius producenda sit. Paulus in l. 1. §. Veteres. D. de acquir. possess.
Agitandum est corpus levi gestatione. Cels. lib. 3. cap. 6. Oppositum ibid. Concutere vehementibus gestationibus corpus.

AGITANS, Partic. [ἀνακινῶν] Cic. 2. de Fin. 45. Quod si rationem habeant a natura menti datam, & acrem & vigentem, celerrimeque multa agitantem, &c.

AGITATUS, Partic. ut, Agitatus & exercitatus curis animus [ἐληλαμένος] Cic. in Somn. Scip. 21. Sunt autem optimæ curæ de salute patriæ: quibus agitatus & exercitatus animus, velocius in hanc sedem & domum suam pervolabit.
Agitatum & fluitans; cujus contrarium, Tranquillum & quietum. Cic. de Univers. 7. Nam quum constituisset Deus bonis omnibus explere mundum, mali nihil admiscere, quoad natura pateretur: quicquid erat quod in cernendi sensum caderet, id sibi assumpsit, non tranquillum & quietum, sed immoderate agitatum & fluitans: idque ex inordinato in ordinem adduxit.
Jactatus atque agitatus injuriis. Cic. pro Quint. 10. Orat atque obsecrat, ut multis injuriis jactatam atque agitatam æquitatem, in hoc tandem loco consistere & confirmari patiamini.
Tractatus & agitatus. Cic. 3. de Orat. 51. Verum enim oratori, quæ sunt in hominum vita, omnia quæsita, audita, lecta, disputata, tractata, agitata esse debent.
Adoptio Theophanis agitata est. Cic. pro Balb. 57.
Res agitata in concionibus, jactata in judiciis, commemorata in Senatu. Cic. pro Cluent. 4.
Sententia agitata. Cic. pro Domo sua, 9.

AGITATIOR, compar. ut, Agitatior animus, pro Agilior. Sen. Epist. 109. Agitatiorem mihi animum esse credebam. Loquitur de eo tempore, quo abstinebat a carnibus.

AGITATUS, ûs. m. Macrob. 2. 14. Spontaneo ferri agitatu. Idem 7. Saturn. 8. extr. Aër liquidior se factus agitatu flatus efficitur. conf. 1. 20. & 2. 16. Varro 5. de L. L. 5. Actio ab agitatu facta.

AGITATIO, ōnis. f. [δόνησις] Motus sive Commotio. Cic. 2. de Nat. Deor. 26. Nec enim ille externus & adventitius habendus est tepor: sed ex intimis maris partibus agitatione excitatus.
Agitatio & motus. Cic. 2. de Nat. Deor. 35. Agitatione & motibus linguæ cibus detruditur depelliturque.
Agitationes fluctuum. Cic. pro Muren. 35. Quod enim fretum, quem Euripum, tot motus, tantas, tam varias habere putatis agitationes fluctuum?
Agitatio terræ. Columel. lib. 2. cap. 2. Actionem significat, & quasi exercitationem; non qua se exercet terra, sed qua exercetur ab agricolis. Nam & Virg. dixit 1. Georg. 99.
Exercetque frequens tellurem.
Agitatio mentis, est Assiduus ille motus animi in rebus variis cogitandis, & quasi mentis ipsius exercitatio. Cic. 1. Off. 19. Tum agitatio mentis, quæ nunquam acquiescit, potest nos in studiis cogitationis, etiam sine opera nostra continere. Quintil. lib. 1. cap. 1. Sicut aves ad volatum, equi ad cursum, ad sævitiam feræ gignuntur: ita nobis propria est mentis agitatio, atque solertia.
Agitatio spiritus. Plin. lib. 20. cap. 5. de cæparum purgamentis loquens, Et si jejuni quotidie edant, firmitatem valetudinis custodiri: stomacho utilia esse spiritus agitatione.
Agitatio studiorum, quæ studiorum Exercitatio dicitur. Cic. de Senect. 23. An non in omnibus his studiorum agitatio vitæ æqualis fuit?

AGITĀTOR, ōris. m. [ἐλατήρ] Hoc nomen fere, apud autores relatum invenio ad equorum curruumve rectorem. Cic. 13. Att. 21. Ut bonus sæpe agitator. Hic metaphorice. Idem 4. Acad. 94. Ego enim ut agitator callidus, prius quam ad finem veniam, equos sustinebo. Virg. 1. Æn. 476. — & equorum agitator Achillis
Armiger Automedon. Hic etiam Auriga dicebatur, sicut & in sacris certaminibus, qui bigas, aut quadrigas regebant. Virg. 1. Georg. 273.
Sæpe oleo tardi costas agitator aselli
Vilibus aut onerat pomis. h. e. Agaso, ab agendo.

AGITĀTRIX, īcis. f. Gubernatrix. Apul. de Dogm. Plat. 1. p. 6. Anima agitatrix aliorum, quæ natura sua immota sunt atque pigra. Arnob. 4. p. 141. Silvarum agitatrix Diana.

AGITABĬLIS, e. Adj. [δονητός] Quod facile huc atque illuc agitatur & impellitur. Ovid. 1. Met. 75.
Terra feras cepit, volucres agitabilis aër.

AGOCE, es. Nomen urbis Æthiopiæ, quæ est sub Ægypto. Plin. lib. 6. cap. 29.

AGŌGÆ, [ἀγωγαί, ἡ ἀγωγή] Fossæ sunt in metallis aurariis, per quas aqua aurum trahens ducitur, ulice frutice, qui illis insterni solet, aurum retinente. Plin. lib. 33. cap. 4. Hermol. Inlices vocari tradit.

AGOLUM, Pastorale baculum quo pecudes aguntur. Festus. V. ibi Dacer.

AGON, Nom. Viri propr. V. AGNON. Sic enim Scribendum.

AGON, ōnis. m. [ἀγών] Certamen, studium contentionis. Cic. 1. Att. 16. Remoto illo studio contentionis, quem ἀγῶνα vos appellatis. Frequentissime hoc nomine appellabantur certamina ludicra, ut apud Græcos Olympia, Pythia, Isthmia, Nemea: apud Romanos, Actiaca, Albana, Capitolina, Neroniana, de quibus vid. Pitisci Lexicon Rom. Ant.

AGONES, [Ἀγῶνες] dicti sunt apud Romanos, Qui percutiebant victimam, quod ex more prius quam ferirent, populum rogabant, Agon? i. e. Agone? Agonum meminit Lactantius Statii enarrator. Quadrabit hæc vox in cunctatores, qui semper deliberant, neque quicquam aggrediuntur. Erasm. in Chiliad.

AGONALIA, Festa quotannis celebrata in honorem Jani. Ovid. 1. Fast. 317. V. supra in AGERE. sub fin.

AGONALIS, e. Ovid. 1. Fast. 318.
Janus Agonali luce piandus erit.

AGONAX, Zoroastris fuit præceptor. Plin. lib. 30. cap. 1. Hunc tamen alii Azonacem vocant.

AGONIA, Hostia mactata in agonalibus. Festus.

AGONIS, idis. Mulier Lilybætana, liberta Veneris Erycinæ. Cic. 1. Verr. 55.

AGONIUM, [ἀγώνιον] Dies appellabatur, quo rex hostiam immolabat. Festus.

AGONIUS, Deus qui rebus agendis præsidebat. Idem.

AGONENSIS, e. Adj. ut, Porta Agonensis, i. e. Collina, apud Festum. Saliorum cognomen Agonensium apud Varr.

AGONĪZO, [ἀγωνίζω] āre. Certare. Vulg. Sirac. 4. 27. Pro justitia agonizare.

AGONISTA, æ. m. [ἀγωνιστής] Concertator, peritus certandi. Hinc

AGONISTICUS, a, um. [ἀγωνιστικός] Ad agonas pertinens. Tertull. de Coron. Mil. cap. 13. Numquid & agonisticæ causæ disputabuntur? Et Cyprian. Exhort. Mart. Agonistica corona.

AGONOTHĒTA, sive AGONOTHĒTES, æ. m. [Ἀγωνοθέτης] Erant autem, Agonothetæ, Agonum moderatores, præsidesque & judices. Decemviri erant sacrorum certaminum præsides singuli e singulis tribubus. Horum lictores dicebantur Mastigophori, i. e. Flagriferi, ad summovendam turbam, & cohibendas seditiones. Spartian. in Hadrian.

Multa

Multa in Athenienses contulit, & pro Agonotheta resedit. Budæus. [Plenius de horum munere Van Dale Diss. 7.

Agonothesia, æ. f. [ἀγωνοθεσία] Certaminis designatio. Theod. Cod. l. 12. tit. 1. Nec cogi ad agonothesiam volumus invitos. [Præsidis officium est, sive præsidium ipsum in certaminibus. Quod multi, ob sumptus faciendos defugiebant.

Agonothĕtĭcus, a, um. [ἀγωνοθετικός] ut, Fundi agonothetici juris, i. e. Qui sumptibus certaminum deputati erant. l. 14. Cod. de fund. patrim. Agonotheticæ possessiones, l. 5. C. de div. prædiis Urbanis.

Agoracritus, Parius Statuarius, Phidiæ discipulus; ei ætate gratus. Itaque e suis operibus pleraque nomini ejus donasse fertur. Condiscipulum habuit Alcamenem Atheniensem. Certavere autem inter se ambo discipuli in Venere facienda: vicitque Alcamenes, non opere sed civitatis suffragiis, contra peregrinum suo faventis. Quare Agoracritus ea lege signum suum vendidisse traditur, ne Athenis esset, & appellasse Nemesin. Id positum est Rhamnunte pago Atticæ: quod M. Varro omnibus signis prætulit. Est & in Matris magnæ delubro in eadem civitate Agoracriti opus. Hæc Plin. lib. 36. cap. 5.

Agoræus, [ἀγοραῖος] non ab Ago deducitur, ut quidam falso existimavere; sed Græca vox ..t, & a nostris Nundinarius dicitur.
Agoræus apud Gellium pro Illiterato sumitur. Sic enim ait lib. 17. cap. 3. Riserunt hoc ad illudendum, ex iis qui ibi aderant, unus atque alter, male homines literati, quod genus Græci ἀγοραίους appellant.
Agoræus panis, i. e. Forensis, & venalitius & Atticus vocari solet. Hic etiam Encryphias dicitur. Ruell. lib. 2. cap. 14.
Agoræa Minerva, i. e. Forensis, a Lacedæmoniis culta. Author Pauf. & Cæl. lib. 18. cap. 5.
Agoræus quoque Mercurius dicitur, quod ejus statua in medio esset foro. Itemque Agoræus Jupiter, eadem de causa.

Agoranŏmus, i. m. [ἀγορανόμος] Ædilis dicitur. Plaut. Capt. 4. 2. 24. Mirumque adeo est, nisi hunc fecerunt sibi Ætoli Agoranomum. Sic dictus ab ἀγορὰ & νέμω, quasi qui fori jus habeat. Habebat enim curam annonæ forensis, copiæque cibariorum, ut scribit Dionys. Halicar. lib. 5. Budæus in Annotat. Ædiles vocant Latini.

A G R

Agra, æ. [ἄγρα] Mordacissimi serpentis genus, quo nomine vulgo Demosthenem vocabant, scurrilem quandam mordacitatem in eo notantes.

Agra, [Ἄγρα] Regia Leanitarum Arabiæ Populorum. Plin. lib. 6. cap. 28. Hinc Agræi, populi, Ἀγραῖοι Stephano.

Agradatus, Persarum rex, postea Cyrus a Cyro fluvio nuncupatus, Strabo lib. 15. V. Palmer. ad l.

Agræ, [Ἄγραι] vel ut alii Ἄγρα, Locus Athenis extra urbem. Ubi Ilissum trajeceris (ait in Atticis Pausanias) locus occurrit, qui Agræ dicitur: & Dianæ Venatricis templum. quo loco primum Dianam venationem exercuisse, quum ex Delo venisset, fama est, qua ratione ejus simulachrum arcum habet.
Significatur & Militum quoddam genus hoc nomine.
Est & Agræ, arum. [Ἄγραι] Oppidum Mediterraneum Arcadiæ. Plin. lib. 4. cap. 6.

Agrăgas, [Ἀκράγας] Mons est Siciliæ, muro cinctus, in cujus summa parte oppidum ejusd. nom. Unde & Cic. 4. Verr. 123. ait, Ad mare intra mœnia ante oppidum expectabat. Virg. 3. Æn. 703.
Arduus inde Agragas ostentat maxima longe Mœnia.
Oppidum celebratur Ptolemæo, Straboni, Plinio, quod & Agrigentum Latinis frequentius dicitur: unde Empedocles philosophus, & Phalaris tyrannorum sævissimus, originem duxerunt. Scribitur a nonnullis Acragas, V. Supra. Vulgo *Gergenti.*

Agragantīnus, sive Acragantīnus, [Ἀκραγαντῖνος] Adj. Idem quod Agrigentinus. Lucret. lib. 1. 717.
Quorum Agragantinus cum primis Empedocles est. V. ibid. & mox in agrigentum.

Agrammătus, i. m. [ἀγράμματος] Illiteratus. Vitruv. 1. 1. Non debet nec potest esse Architectus Grammaticus, uti fuit Aristarchus, sed non Agrammatus. Cassiod. de Div. Lect. 1. 28. Multi agrammati ad rerum intellectum proveniunt. conf. Græce Modest. JCt. l. 6. §. ult. D. de Excusat.

Agrani, Oppidum Mesopotamiæ maximum, a Persis dirutum. Plin. lib. 6. cap. 26.

Agrarius, V. ager.

Agraulos, [Ἄγραυλος] Nom. propr. uxoris & Filiæ Cecropis fuit, & Minervæ item cognomen. Harpocration. Latini videntur legisse Aglaurus, ut apud Ovid. 2. Met. 560.
Populus etiam Athenis tribus Erechtheidis fuit Ἀγραυλή, teste Stephano: qui & sine α aliquando Ἀγρυλή vocatur.

Agre, [Ἄγρη] Civitas est Lydiæ, apud Stephanum.

Agrestis, V. in ager.

Agreus, [Ἀγρεὺς] Apollinis & Cyrenes Hypsæi filiæ filius fuit. Quatuor enim filios Apollinem ex Cyrene sustulisse produnt, Aristæum, Nomium, Eustochium, & Agreum. Justinus ex Trogo lib. 13.

Agria, æ. [ἀγρία] Species scabiei, quæ asperior est, magisque prurit, & eo difficilius tollitur. Celsus lib. 5. 28. 16. interpretatur Feram scabiem. [Substantive nusquam sumitur hoc vocabulum sed subintelligitur vox ψώρα. V. infra agrius.

Agriam, sive Ariam appellat Theophrastus, sempiternæ frondis arborem, inter robur & ilicem mediam. Theodorus aquifolium sive aquifoliam intellexit. Ruell. lib. 1. cap. 88.

Agriacantha, [ἀγριάκανθα, ἡ ἄκανθα ἀγρία] Spina est sylvestris, carduo similis, densis horrens spinis. Author Dioscor. & Ruell. lib. 1. cap. 6.

Agricola, V. ager.

Agricola, Cognomen Virile Rom. Cn. Iulius Agricola Forojuliensis, Cornelii Taciti socer: cujus vitam ipse Tacitus descripsit.
Agricola, & Vitalis ejus servus, Martyres sub Maximiano Bononiæ passi, & a beato Ambrosio sepulti.

Agrifolium, Planta est Paliuro Africanæ similitudine respondens. Constat autem foliis perpetuis, lauri, latioribus tamen, subpinguibus, & per ambitum aculeatis, cortice viridi, ramis lentis, ac flexilibus. Fructus ei rotundus, lucidus, ruber, ruscum & cedrum baccis æmulans. Hujus radicum cortice incolæ viscum parant, quo etiam modo ex viburno conficiunt. Mathiolus in lib. 1. Dioscoridis.

Agrigentum, V. agragas.

Agrigentinus, [Ἀκραγαντῖνος] possess. Plin. lib. 31. cap. 7. Sal Agrigentinus ignium patiens, ex aqua exilit.
Agrigentini luxuriæ nomine, pariter ac Tarentini, male audiebant apud antiquos. V. Diog. Laert. lib. 8. S. 63. & ibi Menag. Ælian. V. H. 12. 29. & ibid. Periz. Cæl. Antiq. Lect. lib. 13. cap. 11.

Agrii appellantur, qui & Cynamolgi. Strabo lib. 16.

Agrimensores, [ἀγρομέτραι] Cassiod. lib. 3. Ep. 52. Var. Lect. Agrimensor (inquit) more vastissimi fluminis, aliis spatia tollit, aliis rura concedit. Unde apparet censitores, sive agrimensores fluminum vice, ut hæc illorum vice, ex publico in privatum, & ex privato in publicum, & ex uno in alium addicere. l. ergo. §. flumina. D. de acquirend. rer. domin. [Plenius de horum officio Goesius Antiq. Agrar. c. 4.

Agrimonia, Herba vulgo vocitata, verum est Eupatorium Græcorum. Ruell. lib. 3. cap. 95. Græce ἀργεμώνη.

Agriocardamum, & Lepidium Paulus tradit appellari herbam quæ Hiberis existimatur. Ruell. lib. 2. cap. 105.

Agriŏdos, Unus ex canibus Actæonis. Ovid. 3. Met. 224.

Agrion Nardum, [ἀγρία νάρδος] Herba est folio oleris atri, quam Dioscorides Phu, φοῦ: nonnulli etiam Nardum Creticum appellarunt. Recentiores vocant Valerianam majorem.

Agrionia, Festa erant Dionysii apud Bœotios quotannis celebrata. Plutarch. in Problem.

Agriŏpe, es. f. Uxor Orphei. Alii constanter Eurydicen vocant, sed Agriopen Hermesianax Poeta, versibus, quibus Orphei descensum ad inferos describit, apud Athenæum lib. 13. fol. 597. Scripsisse hoc idem (quod nempe Orpheo Uxor fuerit Agriope) Mimnermus citatur, inquit Cerda ad Virg. 4. Georg. fol. 516. Sane Mimnermum hic nominant Car. Steph. Dictionar. Voce Agriope, & Jos. Scalig. ad Virg. Cul. p. 27. Sed natus error est ex male inspecto Athenæo, qui proxime ante Hermesianactem etiam Mimnermi mentionem injicit, sed de alia re.

Agriophăgi, Populi Æthiopum versus Occidentem, qui teste Solino c.43. solas pantherarum & leonum carnes edunt. Plin. l. 6. c. 39.

Agryophillon, [ἀγριόφυλλον] Herba est, quæ alio nomine Peucedanum appellatur. Dioscor.

Agriorigănos, i. m. [ἀγριορίγανος] Sylvestre origanum. Diosc. 3. 34.

Agrioselinum, [ἀγριοσέλινον] Herba est eadem cum Hipposelino Dioscorides.

Agripeta, V. ager.

Agripalma, Urtica fœtida, Urtica mortua vulgo dicitur officinis, quæ a multis putatur esse Galeopsis: optime cognita mulieribus quas sæpe strangulans uterus opprimit. Nanque suo gravi odore revocat, & velut exanimes recolligit. Ruell. lib. 3. cap. 119.

Agrippa, [Ἀγρίππας] Olim prænomen, postea cognomen Ro. Gell. lib. 16. cap. 16. Quorum in nascendo, non caput sed pedes primi extiterant, qui partus difficillimus ægerrimusque habetur, Agrippæ appellati vocabulo, ab ægritudine & pedibus. [Sic quidem antiquiores illi, sed inter Juniores artis obstetricandi peritos, secundum eum, quo capite partus procidit, facillimum esse constat.] Plin. l. 7. c. 8. ab Ægro partu, i. e. Difficili, Agrippas dictos putat. Sic enim ait, In pedes procedere nascentem contra naturam est: quo argumento eos appellavere Agrippas, ut ægre partos. Ex casu nascentium Quintil. lib. 1. cap. 4. brevius. Conf. Gloss. Philox. Aliter tamen Salmas. in Solin. f. 23. q. V.
Agrippæ plures memorantur in Ro. historia. Agrippa Silvius, Tiberini filius, Romuli, (sive Aremuli) Silvii pater, qui Albæ regnavit ab Ascanio IX. Liv. lib. 1. cap. 3. Agrippa Menenius Lanatus, cum P. Postumio. A. V. 251. cos. qui dissidentem a Patribus plebem, cum in Montem Sacrum secessisset, fabella de membrorum corporis cum ventre dissidio proposita, reduxit, ac cum novarum tabularum, tum Tribunorum plebis creandorum auctor fuit, cui mortuo adeo exiguæ copiæ familiares fuerunt, ut sumptus funeri deesset. Liv. lib. 2. cap. 16. 32. 33. Agrippa Furius cum T. Quintio Capitolino Cos. A. V. 309. qui Æquos & Volscos vicit: & iterum A. V. 364. (nisi alius forte est) tribunus militum Cos. potestate creatus, Salpinates ad inducias petendas adegit. Liv. lib. 3. cap. 66. seq. & l. 5. cap. 32. Dion. Halic. lib. 5. & 6. Ant. Ro. Flor. lib. 1. cap. 23. ubi Camert. V. Nec minus illustris memoria M. Vipsanii Agrippæ, l. f. principis amicorum Cæs. Augusti. Cujus & gener factus est, ducta Julia, cum prius Pomponiam T. Pomponii Attici, defunctaque ea, Marcellam Sororis Aug. filiam in matrimonio habuisset. Urbem operibus, amplissimis ornavit, operam non solum adversus Antonium bello Perusino, verum etiam adversus S. Pompejum bello Siculo & adversus M. Antonium Actiaco bello Cæsari egregiam navavit, atque externa quoque bella pari successu confecit. Quare ab Augusto ad tertium consulatum provectus, cum alios honores, & in his triumphum etiam sibi oblatum detrectasset, id quoque præcipue obtinuit, ut nummi cum imagine ejus, coronæ navalis insigni decorata, S. C. cuderentur. Decessit Ao. Jul. 34. Æt. L. egressus, relictis Cajo & Lucio Cæss. & M. Agrippa Posthumo, Agrippinaque & Ju... ..beris. Ex quibus Agrippa minime tanti patris memoriæ re... ..dit. Hæc ex Vellejo Pat. Seneca, Plinio, Plutarcho, Suetonio, Dione. De Duobus Agrippis Judæor. regibus V. in herodes.
Agrippa, cognomento Castoris, vir in primis doctus: contra xxiiii. Basilidis hæretici volumina, quæ contra Evangelium ille scripserat, acerrime disseruit. Author Hieronymus.

Agrippenses, Bithyniæ populi. Plin. lib. 5. cap. ult.

Agrippeum, [Ἀγριππεῖον] in Ceramico theatrum, meminit in Alexandro sophista Philostratus. Cæl. lib. 7. cap. 19.

Agrippias, ădis. Urbs quæ prius Anthedon dicebatur, ab Herode postea dicta Agrippias. Josephus Antiquit. lib. 13. cap. 19. Idem tamen belli Judaici, lib. 1. cap. 16. sic ait, loquens de Herode; Anthedona quoque renovatam, quam bella subverterant, Agrippium vocavit.

Agrippina. Cognom. Fœm. Ro. ab Agrippa deductum. Ejus nominis tres celebrantur. Duæ M. Agrippæ filiæ, altera ex Pomponia, Attici neptis, quæ Tiberio Cæſari primum, deinde Aſinio Gallo nupta fuit; altera ex Julia, Auguſti neptis, quæ Germanico Cæſari nupta fuit, Caligulæ mater, a Tiberio relegata & ad mortem denique tædio ærumnarum adacta; Tertia hujus & Germanici filia, neptis M. Agrippæ, quæ ex Domitio Ahenobarbo priore marito Neronem Cæſarem genuit, dein Criſpo Paſſieno, ac tertiis nuptiis Ti. Claudio Cæſari juncta, eodemque veneno necato, poſtremo a Nerone F. inſidiis præventa, crudeli morte periit.

Agrippina, [Ἀγριππίνη] Inſignis urbs Germaniæ inferioris, metropolis, & colonia olim Romanorum. Hæc Pomponius. Colonia Agrippina (inquit Volaterranus) M. Agrippæ monumentum, qui hos populos a ſe victos ac volentes in citeriorem ripam Rheni traduxit. Cornelius Tacitus tamen 12. Ann. 27. Rem ita prodidit: Agrippina, quo vim ſuam ſociis quoque nationibus oſtentaret, in oppidum Ubiorum, in quo genita erat, veteranos coloniamque deduci impetrat, cui nomen inditum ex vocabulo ipſius. Ac forte acciderat, ut eam gentem Rheno transgreſſam avus Agrippa in fidem acciperet.

Agrippinensis, e. Adj. ut Colonia Agrippinenſis. Tacit. 1. Hiſt. 56. 4. &c. Et Agrippinenſes, Incolæ, olim Ubii; Tacit. de Germ. 28. 8.

Agrippus, [ἄγριππος] Laconibus dicitur Olea ſterilis. Hinc illud vulgi ſermone tritum, Sterilior agrippo, de iis qui extremæ ſunt paupertatis, neque quicquam facultatum poſſident. Quadrat & in ignavos, nulliusque induſtriæ homines. Auth. Zenodotus & Suidas.

Agrisis, Herba & dulcedine præcipua, & hominibus ac jumentis utilis: qua potiſſimum veſcebantur Ægyptii. Diodor. Sicul. lib. 2. cap. 1.

Agrius, a, um. Adj. ex Gr. ἄγριος Ferus, agreſtis. Tribuitur Animalibus, plantis, rebus naturalibus. Sic Agrium Nitrum, Plin. lib. 31. cap. 10. de Nitri generibus loquens. Minus etiam fit in Thracia, juxta Philippos, ſordidum terra, quod appellant Agrium. Tribuitur & morbis, ulceribus &c. V. Supra agria.

Agrius, [Ἄγριος] Parthæaonis, Martis filii, filius, qui ut vidit Oeneum fratrem orbum liberis factum, egentem regno expulit, atque ipſe regnum poſſedit. Hyginus Fab. clxxv. Hinc corrigitur locus Ovidii in Heroïd. Epiſt. 9. 153. qui in omnibus exemplaribus, quæ mihi videre contigit, corruptus eſt, & a nemine interpretum intellectus. Locus autem ille eſt:

Heu devota domus! ſolio ſedet acrior alto. Ubi pro Acrior, reponi debet Agrius, & hoc modo legi, — ſolio ſedet Agrius alto. Quo & verſus planus eſt, & ſententia poetæ clara. Hic pater fuit Therſitæ Græcorum turpiſſimi, Ovid. 3. ex Ponto, 9. 9. Fuit etiam Agrius Puer, de quo Stat. 9. Theb. 266.

Agrola & Hyberbius ad arcis Athenienſis radices domicilia habuerunt omnemque ambitum murorum arcis fecerunt, præter eam particulam quam Cimon Miltiadæ filius conſtruxit. Pauſan. in Att.

Agron, Primus qui inter Heraclidas Sardis regnavit, ut ſcribit Herodot. lib. 1.

Agron, Medicus. V. acron.

Agron, Nini filius, a Græcis dictus, quod in agris natus eſſet. V. Cæl. Rhod. lib. 23. cap. 5.

Agron Illyriorum rex, Pleurati F. ob ferociſſimos Ætolos a ſe domitos, temulentiæ indulgens pleuritide morbo correptus, interiit. Author Polybius l. 2. c. 2. ſeq.

Agrospi, [Ἀγρόσποι] Populi Arabiæ. Plin. lib. 6. cap. 33.

Agroste, es. [ἀγρώστη] Phalangii ſpecies apud Nicandrum.

Agrostis, [ἄγρωστις] Herba eſt geniculatis per terram ramulis ſerpens, folia habens oblonga & acuminata in modum parvæ arundinis, qua boves jumentaque paſcuntur: Latini Gramen appellant. V. Dioſcor. lib. 4. cap. 26. 30. 31.

Agrosus, a, um. Agris abundans. Varro 4. de L. L. 1. extr. Si ab Agro ad Agroſum hominem & Agricolam pervenero.

Agrosus, Mons eſt, ubi nunc Roma, quem Faunus rex Evandro ex Arcadia pulſo conceſſit, eumque ille poſtmodum Palatinum appellavit. Calep.

Agrotĕra, [Ἀγροτέρα] Dianæ cognomen eſt, quod templum ejus Agræ (vel in Agris) fuerit quæ eſt regiuncula terræ Atticæ, prope Iliſſum fl. ubi ferunt Dianam primum venationem exercuiſſe, quum ex Delo illuc veniſſet. Pauſan. in Attic. pag. 17. & Cæl. lib. 8. cap. 7.

Agrypnia, æ. f. [ἀγρυπνία] Pervigilium, inſomnia. Mart. Capell. lib. 2. p. 27.

A G U

Agumentum, teſte Varrone, Quod ex immolata hoſtia deſectum in jecore imponendo agendei cauſa. Hæc ille lib. 4. de L. L. 22. Sed apud Arnob. 7. p. 230. eſt Augumen, teſte in Not. Gothofr. Vide augumentum.

Aguncŭla, æ. f. Parva imago ſive puppa: ut, Aguncula puellaris. Suet. Ner. cap. 56. ut vult Pareus Lex. Crit. p. 66. pro Icuncula. Ubi & Ciceroni 6. Att. 1. extr. vindicare conatur, Quinque Agunculæ, ubi alii Plangunculæ. Caſaub. ad Suet. l. c. conjecit leg. Acuculæ.

Aguntum, [Ἄγουντον Ptolemæo] Oppidum eſt Norici, quod & a Plin. recenſetur lib. 3. cap. 24.

Agurium, V. agyrini.

A G Y

Agyieus, Græce Ἀγυιεὺς, trium ſyllabarum vox, Apollinis epitheton, teſtibus Pauſan. in Att. & Macrob. 1. Saturn. cap. 9. Steph. de Urb. v. ἀγυιά. quaſi viis præpoſitus urbanis. Erat item eo nomine Columna faſtigiata, atque in acutum deſinens, prope januas erecta, Apollini ſacra. Nam veteris moris fuit, Apollinem ut alexicacum colere ante januam. Cui etiam ſacræ erant Agyiatides aræ, quas quidam Therapnas nuncupant. Hæc. Cæl. lib. 6. cap. 18. V. etiam Lex. Pitiſc. Hor. 4. Carm. 6. 28.

Phœbe, qui Xantho lavis amne crines,
Dauniæ defende decus Camœnæ
Lævis Agyieu. Ubi Acron, Agyiæ vero Athenienſi lingua Vici dicuntur: quo nomine ideo Apollo vocatus eſt, quia ex oraculi reſponſo in vicis publicis urbis ſuæ, ſtatutis altaribus, ei ſacrificia inſtituerant, unde Agyieus dictus eſt.

Agylla, quæ nunc Cære [Ἄγυλλα] dicitur, urbs eſt Tuſciæ, a nomine conditoris, quem Virg. 8. Æn. 479. ex Lydia veniſſe oſtendit, quum ait,

Haud procul hinc ſaxo colitur fundata vetuſto
Urbis Agyllinæ ſedes: ubi Lydia quondam
Gens bello præclara, jugis inſedit Hetruſcis. Ubi Servius, Agylla civitas eſt Tuſciæ, a conditore appellata, cui ex inſcitia Romana aliud eſt inditum nomen. Nam quum Romani euntes per Tuſciam, interrogarent Agyllinos quæ diceretur civitas: illi, utpote Græci, quid audirent ignorantes, & optimum ducentes ſi prius eos ſalutarent, dixerunt Χαῖρε. quam ſalutationem, Romani nomen civitatis eſſe putaverunt, & detractata aſpiratione, eam Cære nominaverunt, ut ſcribit Hyginus in lib. de Urbibus Italicis. Conf. Plin. lib. 3. cap. 5. Strabo lib. 5. V. cære.

Agyllæus, [Ἀγυλλαῖος] Qui ex Agylla eſt. Virg. 7. Æn. 652.
— Agyllæa necquicquam ex Urbe ſecutos. Codd. emend. Agyllina.

Agylleus Herculeus, h. e. Herculis filius. Stat. 10. Theb. 243.
Inſuper Herculeum ſibi jungit Agyllea vates.

Agylleus, luctator Cleonæus, ſtaturæ prægrandis, nec minor Hercule, palæſtra tamen a Tydeo victus. Stat. 6. Theb. 834.
— levat ardua contra
Membra, Cleonææ ſtirpis jactator Agylleus, &c.

Agyllinus. V. agylla & agyllæus.

Agyrini, ſive Agyrinenses, [Ἀγυριναῖος] ab urbe Siciliæ Agyrio. Abeſt vero Agyrium, ſive quod idem eſt, Agurium, a Centuripis xii mil. paſſ. ex Antonino. Stephanus Agyrinam vocat. Hermol. in Plin. lib. 3. cap. 8.

Agyrtæ, Athletæ ſic dicti. V. Lex. Pitiſc. De Agyrtis & Metragyrtis, ſive mendicabulis & ſcurris per ſpeciem religionis cum cymbalis & crotalis, ac ſimulachro Matris Magnæ diſcurrere ſolitis V. Van Dale Diſſ. 1. cap. 11.

Agyrtes, [Ἀγύρτης] Patrem interfeciſſe ſcribitur. Ovid. 5. Met. 148.
— & cæſo genitore infamis Agyrtes. adde Stat. 9. Theb. 281.

A H

Ah, [αὖ, αὖ] Interjectio, ſæpius dolentis eſt: interdum tamen ad alios affectus explicandos accommodatur. Itaque pro ſenſus & materiæ conditione, particula hæc accipienda erit. Fit autem ab Aha, teſte Priſciano, per apocopen: interdum vero geminatur: ut, ah ah.

Ah, dolentis. Virg. 1. Ecl. 15.
— ah, ſilice in nuda connixa reliquit.

Ah, flentis, aut lamentantis, inquit Donatus. Ter. Adel. 3. 2. 11. Ah me miſeram. Legitur & Ah ah, hoc loco.

Ah, indignantis ſibi ipſi, & ſe ipſum arguentis. Ter. And. 3. 1. 12. Ah vix tandem ſenſi ſtolidus.

Ah, deſiderii. Plaut. Aſin. 3. 3. 2. Ah, quanto amplius valerem, ſi hic maneres.

Ah, indignantis & ſtomachantis alteri, cum reprehenſione. Ter. And. 1. 5. 18. Nam quid ego dicam de patre? ah, tantamne rem tam negligenter agere?

Ah, leniter arguentis, ſive reprehendentis. Plaut. Bacch. 1. 1. 31. Ah, nimium ferus es. Ter. And. 5. 2. 27. Ah, ne ſævi tantopere.

Ah, objurgantis. Ter. And. 2. 1. 8. Ah, quanto ſatius eſt, te id dare operam, qui iſtum amorem ex animo amoveas tuo, &c.

Ah, abnegantis. Ter. And. 3. 3. 11. Ah, ne me obſecra.

Ah, increpantis cum indignatione. Ter. Eun. 2. 1. 3. Satne hoc mandatum eſt tibi? p. Ah, rogitare? quaſi difficile ſit.

Ah, quaſi corrigentis alterius dictum. Ter. Eun. 5. 2. 50. Tamen ſi pater. c. quid? ah volet, certo ſcio.

Ah, reclamantis, aut contradicentis. Ter. Hec. 5. 1. 17. Meum receptas filium ad te Pamphilum. b. ah. l. ſine dicam. Cic. 2. de Orat. 185. Ah, Patres conſcripti, non ego mihi illum iniquum ejero, verum omnibus.

Ah ah, inclamantis. Plaut. Moſt. 3. 1. 50. Scio te bona eſſe voce: ne clama: d. hercle ego vero clamabo. tr. ah ah, morem mihi gere.

Ah ah, ſuſpirantis. Plaut. Mil. 4. 8. 48. Habe bonum animum. pa. ah ah, quum venit in mentem mores ut mihi mutandi ſient.

A H A

Aha, [ἆ ἆ] Interjectio indignantis alteri, & ipſum arguentis. Plaut. Bacch. 4. 7. 11. Aha Bellerophontem jam tuus me fecit filius.

Aha, abnegantis. Plaut. Bacch. 1. 1. 54. Manum da, & conſequere. b. aha minime.

Ahala, non Hala, Serviliorum cognomen teſte nummo vetere, ſuffragantibus etiam faſtis Capitolinis, & antiquis Inſcriptionibus. Cic. etiam & Liv. in editionibus accuratioribus. Vide etiam Lex. Pitiſc.

Aharna, Oppidum Hetruriæ, cujus meminit Liv. lib. 10. Decad. 1.

A H E

Ahēnum, i. n. [χαλκεῖον] Paul. in l. Quum de lanionis. D. de inſtruct. & inſtrum. legat. Nec multum refert inter cacabos & ahenum quod ſupra

focum pendet. Hic aqua ad potandum calefit: in illis pulmentarium coquitur. Virg. 1. Æn. 217.
Littore ahena locant alii. Ubi Servius, Ahena, quibus utebantur non ad elixandas carnes, sed ad se lavandos. Heroicis enim temporibus carne non vescebantur elixa.
Ahenum dicimus, per h interpositam inter a & e: non Aënum; ut sonus sit vividior, vegetiorque: teste Gell. lib. 2. cap. 3.
Ahenum sæpenumero habetur pro Amplissimo vase, in quo tingitur purpura. Unde multa habet epitheta ex iis locis in quibus claruit usus purpuræ. Ut,
Agenoreum ahenum. i. e. Tyrium, vel Sidonium. Agenor quippe rex fuit Phœniciæ, in qua fuerunt Tyros & Sidon urbes purpura nobiles. Martial. lib. 10. in Caium, 16.
Quicquid Agenoreo Tyros improba cogit aheno.
Amyclæum, ab Amyclis urbe Laconiæ, in qua plurimus fuit usus purpuræ. Ovid. de Rem. Amor. 707.
Assyrium, i. e. Tyrium. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 24. 164.
Getulum. Sil. Ital. lib. 16. h. e. Purpura quæ apud Getulos tingebatur.
Sidonium. Seneca.
Tænareum, i. e. Laconicum, a Tænaro Laconiæ promontorio. Val. Flacc. 5. Argon.
Tyrium. Stat. 1. Sylv. 2. 151.
Ardens. Juven. 15. Sat. 81.
— nec ardenti decoxit aheno,
Aut verubus. h. e. Nec elixavit, nec assavit.
Calidum. Ovid. 7. Met. 279.
Cavum. Ovid. 6. Met. 645.
Fervens. Seneca. Thyest. v. 1061.
Parvum. Ovid. 8. Met. 645.
Spumans. Sen. in Thyest. v. 60.
Tepidum. Virg. 1. Georg. 296. Servius legit Trepidi. nec aliter Pier. ex MSS.
Undans. Virg. 6. Æn. 463.

AHĒNEUS. vel AENEUS, Adj. [χάλκεος] Poëticum pro Æreus: ut, Ahenea proles pro Ærea ætate. Ovid. 1. Met. 125. Hor. 1. Epist. 60.
— hic murus aheneus esto,
Nil conscire sibi: nulla pallescere culpa. h. e. Fortissimum ac tutissimum animi munimentum. Gellius tamen usus est lib. 16. cap. ultimo ad finem, Simulacra duo ahenea, &c.
Jugum aheneum. Hor. 3. Carm. 9. 11. i. e. Forte, ut ait Acron & Porphyr.
Signa. Hor. 2. Epist. 1. 248.
Turris. Hor. 3. Carm. 16. 1. & Ovid. 2. Amor. 19.

AHĒNUS, Adj. [χάλκεος] Idem quod Æreum, i. e. Ex ære factum: sed hoc proprie poëticum est.
Acus ahena. Ovid. 2. Fast. 577.
Cadus. Virg. 6. Æn. 228.
Cassis. Stat. 6. Theb. 226.
Cor. Stat. 3. Theb. 280.
— sed scopulos, & ahena precando
Flectere corda paro.
Cornu arietis militaris ahenum. Propert. lib. 4. 10. 33.
Crateres. Virg. 9. Æn. 165.
Fores. Virg. 1. Æn. 453.
Forma. Propert. lib. 4. 2. 61.
At tibi, Mamuri, formæ cælator ahenæ,
Tellus artifices ne terat Osca manus.
Jugum. Val. Flacc. 7. Argon. 595.
Labrum. Virg. 4. Æn. 22.
Lux. Virg. 2. Æn. 470. i. e. Splendor armorum.
Manus. h. e. Fortis & dura, teste Acrone. Hor. 1. Carm. 25. 19.
Massa, pro Disco æreo. Stat. 6. Theb. 648.
Moles, pro Clypeo laminis æreis gravi. Stat. 4. Theb. 47.
Porta. Stat. 10. Theb. 257.
Postes. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 33. 74.
Signa. Lucret. lib. 1. 318.
Thoraces. Virg. 7. Æn. 633.
Trabes ahenæ. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 33. 242.

AHĒNIPES, sive AENĬPES, ĕdis. Duras ungulas habens. ut, Ahenipedes boves, Ovid. 6. Epist. 32. Tauri, 12. Epist. 93. V. Heinsium ad utrumque locum. Nam vulgo leg. Æripes. q. V. ut & AĔRIPES. totidem modis enim scribitur.

AHENOBARBUS cognomen fuit Domitiorum, quod primus tulit L. Domitius, & ad posteros suos propagavit. Caussam autem & originem hujus cognominis persequitur Suetonius in Nerone, cap. 1. cujus verba adscribere supervacuum arbitror. Quidam scribunt sine aspiratione Ænobarbus, & nonnulli Æneobarbus. Sed in antiquis lapidibus & monumentis semper est Ahenobarbus. Ita in nummis gentis Domit. & lapidibus capitol. V. Pitisc. Lex. & Fulv. Ursin. Fam. Rom.

AHŌRUS, i. m. [ἄωρος] Præcoci morte præventus. Tertull. de Anima, cap. 57.

A J A

AJAX, [Αἴας] Telamonis filius ex Hesione filia Laomedontis, fortissimus Græcorum post Achillem. Sed Achille occiso, quum illius arma peteret, ab Ulysse eloquentia in judicio superatus, præ dolore insania correptus, in pecora Græcorum sæviit, credens Ulyssem & Atridas esse, deinde ubi ad se rediit, pudore & indignatione adductus seipsum gladio transfixit. Hinc, Ajacis risus, In eos qui temere ac vecorditer rident: id quod apposite dicetur in homines mortiferis voluptatibus gaudentes, brevi perituros: aut qui malefactis gaudent, mox pœnas daturi. Nec intempestive torquebitur in eos quibus risus oboritur nulla de causa: quem vulgo dicunt aut insaniæ, aut stultitiæ argumentum esse. Erasm. V. Sophoclis Ajax Mastigophorus Tragœdia.
Alter fuit Ajax Oilei filius rex Locrensium, velox pedibus, & peritus hastæ vibrandæ. Hic capta Troja Cassandram virginem & vatem in templo Palladis violavit: quam ob causam domum repetens, fulmine a Pallade exustus est in mari cum sua navi, ut testatur Virgilius 1. Æn. 45.
Turbine corripuit, scopuloque infixit acuto. Ovid. in Ibin. Sen. in Agamemn. Philost. lib. 2. Iconum.
Ajax acerrimus. Virg. 2. Æn. 414.
Fortis, Fortissimus in furore. Cic. 4. Tusc. 51. & 464.
Heros ab Achille secundus. i. e. Virtute & fortitudine post Achillem primus. Hor. 2. Serm. 3. 193.
Impatiens contumeliæ. Cic. 1. Off. 114.
Impatiens iræ. Ovid. 13. Met. 194.
Invictus. Ovid. 13. Met. pr.
Moderatior Ajax. de Oilei filio: nam Telamonius erat ferocior. Ovid. 13. Met. 356.
Narycius heros, Ajax Oilei filius. Naryx enim, sive Narycium, urbs fuit Locridis: Ajax autem Locrensium rex. Ovid. 14. Met. 468.
Oilēus Ajax. Ovid. 12. Met. 622.
Oilides. Propert. lib. 4. 1. 117.
Stolidum Ajacem Telamonium vocat Ulysses apud Ovid. 13. Met. 327.
Telamone creatus. Ovid. 12. Met. fin. & 13. 266.
Telamonius ab Jove tertius. Ovid. 13. Met. pr.
Telamoniades, Telamonis filius. Ovid. 13. Met. 231.
Telamonius, Jovis pronepos. Ovid. 13. Met. 142.
Telamonii Ajacis cruor in florem hyacinthum. Plin. lib. 21. cap. 11. Hyacinthum comitatur fabula duplex, luctum præferens ejus quem Apollo dilexerat: aut ex Ajacis cruore editi, ita discurrentibus venis, ut Græcarum literarum figura AI legatur inscripta. Meminit & Ovid. 13. Met. fin.
Telamonii Ajacis sepulcrum. Plin. lib. 5. cap. 30. & Strabo lib. 13.
Telamonius heros, pro Ajace. Virg. in Culice,
Hinc erat appositus contra Telamonius heros.
Ajax, Tragœdia, quo nomine inter Sophocleas, quæ extant, prima, αἴας μαστιγοφόρος. Ejusdem argumenti cum tragœdiam Augustus Cæsar scribere exorsus esset, non succedente stylo, abolevit, quærentibusque, quid Ajax ageret, respondit; Ajacem suum in spongiam incubuisse: respiciens ad mortis genus quo Telamonius Ajax periit. V. Suet. Aug. cap. 85.
Ajax, Unus e regis Antiochi elephantis. Plin. lib. 8. cap. 5. Antiocho vadum fluminis experienti renuit Ajax, alioquin dux agminis semper.

AIDONEUS, [Ἀϊδωνεύς] Pluto seu Orcus appellatus est, & tempore Lyncei regis Argivorum, atque Erechthei regis Atheniensium regnavit, ut scribit Eusebius. V. Animadv. Scalig. p. 39. Fuit autem rex Molossorum, cujus filiam nomine Persephonem, Theseus conatus fuit rapere, non procul ab Acheronte fluvio: unde factus est locus fabulæ, Theseum ad inferos descendisse, & Persephonem Ditis uxorem rapere voluisse. Plutarch. in vita Thesei.

AIGLEUCOS, [ἀείγλευκος] ab ἀεὶ, semper, & γλυκὺς, dulcis. Ruell. l. 1. Inter dulcia vinum est, quod Græci Aigleuces vocant: h. e. Semper mustum. Id evenit cura, quoniam fervere prohibetur. Sic enim appellant musti in vina transitum. Ergo mergunt protinus e lacu in aqua cados, donec bruma transeat, & consuetudo fiat algendi. Plin. lib. 14. cap. 9.

AILA, [Ἄιλα] Civitas est, in Arabici sinus recessu sita, de qua Strabo lib. 16.

AĪNUS, i. m. [Ἀεινὸς] Æon Valentini apud Tertull. adv. Valent. cap. 8.

AIO, [φημὶ] Verbum anomal. & defect. sic declinatur, Aio, ais, ait. Plur. aiunt.
Imperfect. Aiebam, integrum est. Quintil. lib. 6. cap. 4. Siculi aiebant in Delphico sedisse.
Perfect. Aisti. Plur. Aistis.
Imperat. Ai. Plaut. Vel ai vel nega. Nævius ap. Priscian. lib. 10. pr. An nata est sponsa prægnans? vel ai, vel nega.
Præs. subjunct. Aias, aiat. Plur. Aiamus, aiant. Cic. de Fin. 70. Quasi ego id curem, quod ille aiat, aut neget. Gell. lib. 16. Sive aias, sive neges, hærebis in captione. Priscianus aiamus dixit lib. 1. de Construct. Plaut. Rud. 2. 4. 14. Vel tu mihi aias, vel neges.
Partic. Aiens. Cætera non sunt in usu: licet quidam ponant, Aiam, aies, aiet. Cic. in Topic. 49. Contraria aientibus, inquit, negantia.
Aio & loquor. Cic. 2. de Divin. cap. 32. Quid ergo Aius iste loquens, quum eum nemo norat, & aiebat & loquebatur, & ex eo nomen invenit: posteaquam & sedem, & aram, & nomen invenit, obmutuit?
Aio & Nego, contraria sunt. Nam Aio, proprie Fateor significat. Ter. Eun. 2. 2. 21. Negat quis, nego: ait, aio. Cic. 3. Off. 91. Diogenes ait, Antipater negat.
Ait. Ter. Eun. 1. 2. 59. Ait, si fidem habeat, se iri præpositum tibi. Ubi Donatus, Semper AIT dicimus, quum vel invisa nobis & audientibus, vel vana dicta narramus alicujus.
Ais, pro Inquis. Hor. 2. Serm. 72. Non sum mœchus, ais.
Aiunt. Ter. And. 1. 2. 21. Omnes qui amant, graviter sibi dari uxorem ferunt. D. Ita aiunt. Ubi Donatus, Aiunt: hæc credunt, & loquuntur universi. Et est trepida confessio, & quasi inviti responsio.
Aiunt. Ter. Phorm. 2. 3. 72. Actum, aiunt, ne agas. Ubi Donatus, Aiunt dicimus, quum proverbium significamus.
Ut aiunt. Cic. 2. de Orat. 233. Et docebo sus (ut aiunt) oratorem, &c. Idem pro Flacco, Vos oro & obtestor, Judices, ut totam causam quam maxime intentis oculis (ut aiunt) contemplemini.
Quomodo aiunt. Cic. in Pison. 69. Iste claudus (quomodo aiunt) pilam retinere.
Ain', pro Aisne; sicut Viden', pro Videsne, & similia. Ter. And. 5. 3. 4. Ain' tandem, civis Glycerium est? Ubi Donatus, Ain', percontativum verbum est. Idem Phorm. 2. 2. 26. Ain tandem carcer? Ubi Donatus, Ain', ἀποστροφος nota est, quæ separat e ab n, & interimit s literæ sonum. Est enim integrum Aisne.

Ain'

Ain' tu? Ter. Hec. 3. 4. pr. Ain' tu tibi hoc incommodum evenisse iter? Ubi Donatus, Ain' tu, pro Aisne tu. Et sic jam aliquid dixisse magni in præcedenti oratione, ex respondentis sermone demonstratur. Cic. 6. Att. 1. Ain' tu? Scipio hic Metellus proavum suum nescit Censorem non fuisse? Loquutio est ad ostendendam admirationem usurpata.

Ain' tu! Indignantis vox & stomachantis, atque adeo comminantis. Plaut. Asin. 4. 2. 3. Ain' tu, apud amicam munus adolescentuli fungare? Verba sunt Diaboli Demænetum absentem, tanquam adesset, præ furore, nec citra comminationem alloquentis.

Ain' tandem? Cic. 3. de Legib. 14. Ain' tandem? etiam a Stoicis ista tractata sunt?

Ain' vero, V. VERO.

AIENTIA, æ. f. [καταφάσις] Mart. Capell. lib. 4. p. 115. Opponitur Aientia negationi. Idem p. 119.

AISCŌPES, [αἰσκῶπες] Aves sempasiones: omnibus enim anni temporibus conspiciuntur. Sic Gaza vertit in Aristotele. V. de his Cæl. Antiq. Lect. lib. 12. cap. 14.

AĪTHĂLES, n. [ἀειθαλὲς] Herba, q. d. Semper virens. V. Apul. de Herb. cap. 123. alias Aizoon .q. V.

AJUGA, V. ABIGA. & Voss. Etym. p. 15.

AIUS LOQUENS Deus Romanis creditus, de quo hæc Cic. 2. de Divin. cap. 32. At paulo post audita vox est, monentis, ut providerent ne a Gallis Roma caperetur: ex eo, Aio Loquenti aram in nova via consecratam. Quid ergo? Aius iste Loquens, quum eum nemo norat, & aiebat & loquebatur, & ex eo nomen invenit: posteaquam & sedem, & aram, & nomen invenit, obmutuit? Meminit & Cic. 1. de Divin. 101. cap. 45. Plutarch. in lib. de Fortun. Roman. Liv. 1. Decad. lib. 5. 50. Loquutium appellans. Templum Aio Locutio fieri. Sed ibi, Aio Locuto, legendum Sigonius suspicatur ad Epit. Liv. 5. V. etiam Gell. lib. 16. cap. 17.

AJULLIUS Larinas, homo nequam. Cic. pro Cluent.

A I Z

AĪZOON, [ἀείζωον] Herba sic dicta, quasi Sempervivum. Ideo Græci sic appellant, quoniam sempiternum sit fronde. Romani, Jovis oculum & Sedum nominant. Duplex est Aïzoon: Majus hodie Galli Joubarbam, quasi Jovis barbam appellant: Minus vulgo Vermicularis, & Cauda muris, dicitur. V. Ruell. lib. 3. cap. 16. & Plin. lib. 25. cap. 13.

A L A

ĀLA, æ. f. [πτέρυξ] Qua aves volant. Virg. 1. Æn. 397.
Ut reduces illi ludunt stridentibus alis. De cygnis loquitur.

Ala, [μασχάλη] Pars hominis concava subter brachium, quæ & Axilla dicitur. Plin. lib. 21. cap. 20. Halitus oris commanducata abolet, alarumque vitia. Hor. Epod. 12. 5. & 1. Epist. 13. 12.

Ala, etiam in brutis. Plin. lib. 11. cap. 30. Elephas tantum sub armis duas nec in pectore, sed citra, in alis occultas.

Ala in herbis dicitur, Cavus inter caulem & ramulos anfractus, unde sinuatim nova proles egreditur, facta ab humanis alis translatione. Plin. lib. 25. cap. 5. de Mercuriali herba, Alarum cavis multis.

Alæ foliorum. Plin. lib. 22. cap. 18. Quibusdam in locis viscum gignit album sub alis foliorum.

Ala, de ranis marinis. Plin. lib. 9. cap. 51.

Ala, derivatur ab Axilla per contractionem, fuga literæ vastioris, inquit Cic. in Orat. 153. h. e. Ut litera illa vastior x, quæ vim duarum consonantium habet, & sonum quendam agrestem, fugeretur.

Alas hominis vellere. Juven. 11. Sat. 157.

Alæ, pro Velocitate, figurate, ab effectu: quia scilicet alæ avibus velocitatem faciunt. Virg. 5. Æn. 319.
— & ventis & fulminis ocyor alis.

Alæ, ārum. [ἴλαι] vocantur ab alarum similitudine, Equitum ordines, ut docet Cincius apud Gell. lib. 16. cap. 4. quod circum legiones dextra sinistraque, tanquam alæ in avium corporibus, locabantur. Liv. 6. Bell. Pun. Plusque aliquanto damni hæc ala equitum amissa Annibali, quam Salapia fuit. Virg. 4. Æn. 121.
Dum trepidant alæ, saltusque indagine cingunt. V. Serv. in loc. & Lips. 2. de Militia Rom. Dial. 6. & 7.

Alæ de pedestribus Copiis aliquando, Sociorum viz. usurpantur. V. H. Rab. Schelium ad Hygini Gromat. de Castrametat. Rom. p. 66. sq.

Alæ dicuntur etiam Columnarum ordines ad latera ædis apud Vitruv. 6. 4. conf. Salmas. in Solin. p. 857.

Conamen alarum. Lucret. lib. 6. 835.
Remi alarum. Ovid. 5. Met. 558.
Remigio alarum volare. Virg. 1. Æn. 305. de Mercurio. Idem 6. 19.
Verbera alarum. Virg. 12. Æn. 876.
Alæ atriorum. Vitruv. lib. 6. cap. 3.
Fati alas tardare. i. e. Mortem. Hor. 2. Carm. 17. 25.
Fulminis alæ. Virg. 5. Æn. 319.
Legionum. Cic. 11. Att.
Mortis, V. Atræ.
Sagittæ alæ. i. e. Pennæ. Virg. 9. Æn. 578.
— ergo alias allapsa sagitta. Servius.
Somni, V. Molles, infra.
Velorum. Virg. 3. Æn. 520. — & velorum pandimus alas.
Ventosior alis suis Cupido. Ovid. 2. Amor. 9. 49. ad Cupidinem.
Aëriæ alæ. Virg. in Cyri, v. 487.
Aëriis potius sublimem sustulit alis.
Ambiguis alis volat hora. Sen. in Hippol. 11.
Assiduis alis circumvolare. Stat. 1. Theb. 51.
Atræ alæ mortis. Hor. 2. Serm. 1. 58.
Audaces. Ovid. 17. Epist. de Dædalo.
Bibulæ. Ovid. 1. de Arte Am. 233.
Vinaque cum bibulas sparsere Cupidinis alas.
Celeres alas commovere. Virg. 5. Æn. 217.
Deficientes. Stat. 10. Theb. 460.
Densæ. Virg. 1. Georg. 382.
Frenigera. Stat. 5. Sylv. 1. 98. de Equitum ala viz.
Fulvæ Somni. Tibul. lib. 2. 1. ad finem. [legendum ex MSS. Fuscæ. cum Broeckh.
Grandes. Juven. 14. Sat. 171.
Hirsutæ. h. e. Pilosæ brachiorum axillæ. Hor. Epod. 12. 5.
— an gravis hirsutis cubet hircus in alis. Hircum appellat alarum fœtorem hircino similem.
Humentes. Stat. 10. Theb. 142.
Infernæ. Claud. 2. in Eutrop. 231. Nisi potius ad v. Tenebris pertinet adj.
Insignes. Virg. 4. Georg. 82. de apibus loquitur.
Lassatæ. Ovid. 1. Met. 308.
Loquaces. Claud. 2. Paneg. 22. 408.
Madidis cantat quæ Sostratus alis. Juven. 10. Sat. 178. Ubi Schol. V.
Madidis Notus evolat alis. Ovid. 1. Met. 264.
Molles alæ somni, i. e. Suaves. Sil. Ital. lib. 10.
Nigrantes. Ovid. 2. Met. 535.
Novæ. Ovid. 7. Met. 401.
Olorinæ. Ovid. 10. Met. 718.
Pares. Ovid. 2. Met. 708.
Pendentes, V. PENDEO.
Pernices. Virg. 4. Æn. 180. de Fama.
Plantares alæ Mercurii. Stat. 1. Theb. 304.
Plausæ. Ovid. 14. Met. 577. Particip. V. in PLAUDO.
Præpes. Stat. 2. Theb. 39.
Rapidæ. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 36. 254.
Recentes. Ovid. 11. Met.
Roseæ alæ Pavonum. Claud. 1. in Eutrop. 21. 87.
Rutilantes. Claud. 1. Paneg. 29. 72.
Spatiantes. Ovid. 4. Met. 364.
Teneræ. Stat. 3. Theb. 541.
Trepidæ. Stat. 9. Theb. 840.
Veloces alæ. Ovid. 4. Met. 723.
Ventosæ. Virg. 12. Æn. 848.
— ventosasque addidit alas. De Diris.
Viscatæ. Ovid. 1. de Arte Am. 391.
Volucris. Valer. Flacc. 7. Argon. 186.
Accommodare alas humeris. Ovid. 2. de Arte Am. 209. de Dædalo.
Addere alas alicui, dicuntur figura proverbiali, qui verbis alicui addunt animum, & in spem bonam erigunt. Erasm. in Chiliad.
Assumere alas humeris. Ovid. 11. Met. 789.
Atterere alas in duris cotibus. Virg. 4. Georg. 203. de apibus.
Concutere. Claud. in Ruff. lib. 1. 3. 122.
Eripere regibus apum. Virg. 4. Georg. 107.
Everberabat alis. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Everberare alis aliquid. Virg. 12. Æn. 866. Clypeumque everberat alis.
Exuere alas, i. e. Deponere. Virg. 1. Æn. 689. de Cupidine loquitur.
Formare alas fulminis horrifici. Valer. Flacc. 2. Argon. 97.
Frenatæ alæ signa moderari. Stat. 4. Sylv. 7. 47. i. e. Equestris.
Increpare alis. Stat. 10. Theb. 456.
Instigare alas vocibus. Virg. 11. Æn. 730.
Fertur equo, variisque instigat vocibus alas,
Nomine quemque vocans.
Insistere alis. Lucret. lib. 6. 836.
Imitari alas avium. V. IMITOR.
Movere. Sen. Hippol. 3. Ovid. 8. Met. 216.
Niti alis. V. NITOR.
Pandere alas ad solem æstivum. Virg. 4. Georg. 27. de apibus.
Plaudere alis. Virg. 5. Æn. 515.
Porrigere alas. Ovid. 8. Met. 544.
Portare alis sublimem. Virg. 4. Æn. 240.
Quatere alas. Virg. 3. Æn. 226. de Harpyis.
Scissæ alæ velorum. Claud. 4. Paneg.
Spargere alas coloribus. Virg. 7. Æn. 191. De Pico in avem mutato.
Strepitantes alæ. Tibull. l. 2. 2. 17. [Trepidantes meliores libri, quos sequitur Broekh.
Stridentes. Ovid. 4. Met. 615.
Sumunt alas pedes. Ovid. 11. Met. 337.
— jam tum mihi currere visus
Plus homine est: alasque pedes sumpsisse putares.
Sumptis alis effugere. Ovid. 5. Met. 287.
Supervolitare tecta alis. Virg. 6. Ecl. 81.
Tardare alas fati. V. Fati alas, &c.
Trepidantes alæ. Ovid. 7. Met. 382.
Verberare alis æthera. Virg. 11. Æn. 576. de aquila.
Vertere alas ad aliquem. Sil. Ital. lib. 15.
Alas lupi quærere. De iis qui quærunt ea quæ nusquam sunt. Aut ubi quis verbo duntaxat territat, alioqui re nunquam facturus quod minatur: neque enim fieri potest ut lupus alatus inveniatur. Proverbium recensetur a Suida.

ĀLARIS, e. [ἰλαῖος] denom. ab Ala: &

ĀLARIUS, Adj. pro eodem; ut Equites alarii, & Cohortes alariæ. Liv. 10. 40. Cum cohortibus alariis. Idem 5. Bell. Maced. Qui præerat alariis equitibus; & 35. 5: 40. 40. Cæs. 1. Bell. Gall. 51. Omnes alarios in conspectu hostium pro castris minoribus constituit, quod minus multitudine militum legionariorum, pro hostium numero valebat, ut ad speciem alariis uteretur. [Ubi Græcus Int. ἱππεῖς, Inscite. V. Lips. u. s. Idem 1. Bell. Civil. 73. Alarii Transpadani. Cic. 2. Fam. 17. Quod autem meum erat proprium, ut alariis Transpadanis uti negarem, id etiam populo se remisisse scribit. V. Græv. in loc.

ĀLATUS, Adj. [πτερυγωτὸς] Alas habens: Sic Mercurius a poetis inducitur alatis pedibus, propter talaria quæ illi attribuuntur. Virg. 4. Æn. 259.
Ut primum alatis tetigit magalia plantis.
Alati equi Solis. Ovid. 3. Fast. 416.

ĀLÆ, arum. Urbs Ciliciæ. Hermol. in Plin. 5. 27. Aliter Alæsa, vel Halesa. q. V.

ALATA CASTRA, Regia Scotiæ. Ptolem. 23. V. infra.

ĀLĬFER. i. Adj. [πτεροφόρος] Alatus. Ovid. 4. Fast. 562.
— & alifero tollitur axe Ceres. i. e. Curru alato.

ĀLĬGER, Adj. ex Ala & Gero; Alatus. Plin. lib. 12. cap. 19. Aligerisque serpentibus. Et lib. 36. cap. 5. Aligerosque ludentes cum ea Cupidines. Proprie tamen est poeticum. Virg. 1. Æn. 663.
Ergo his aligerum dictis affatur amorem.

Agmen

Agmen aligerum, i. e. Aves. Virg. 12. Æn. 249.
Aliger Arcas, pro Mercurio. Stat. 3. Sylv. 3. 80.
Summi Iovis aliger Arcas Nuntius.
Genus aligerum. Sen. in Hippol. v. 338. Ignes sentit genus aligerum. h. e. etiam aves sentiunt flammas amoris.

Alipes, ĕdis. [πτερόπους] ex Ala, & Pes. Hinc Alipes currus, i. e. Velox. Sil. Ital. lib. 7. 700. Alipedem planta currum premit.
Alipedes equi, i. e. Veloces. Virg. 12. Æn. 484.
Alipedumque fugam cursu tentavit equorum. Sic Ovid. 2. Met. 48. de equis Solis verba faciens.
Alipedes, pro Equis velocibus. Virg. 7. Æn. 277.
Instratos ostro alipedes, pictisque tapetis. Sic, Alipedes turmæ apud Sil. Ital. lib. 15. 554.
Cervi, i. e. Veloces. Lucret. lib. 6. 765.
Citus. Stat. 11. Theb. 198.
Alipes deus, Mercurius alatos pedes habens. Ovid. 5. Fast. 100. & 11. Met. 312.

Alĭpĭlus, i. [μασχαλοτίλτης] Qui alarum pilos in balneis manu aut volsellis vellit. Sen. Epist. 56. Alipilum cogita, tenuem & stridulam vocem, quo sit notabilior, subinde exprimentem, nec unquam tacentem nisi quum alas vellit, & alium pro se clamare cogit. Cæl. lib. 30. cap. 19. & 16. 46. In Glossis est **alipilarius**, δρωπακιστής, qui dropace, i. e. unguento e pice pilos vellit. V. **dropax**.

Alaba, Oppidum Hispaniæ Tarraconensis. Sunt enim tres urbes in Tarraconensi, Alaba, Alabon sive Alabona, & Labana. Ptolem. author. Hermol. in lib. 3. Plin. cap. 3.

Alabenses, ab Alaba: **Alabonenses**, ab Alabone oppido non procul Cæsaraugusta. Hermol. in l. 3. Plin. c. 3. [legendum Alabanenses.

Alabanda, æ, sive **Alabanda**, orum. n. pl. [Ἀλάβανδα] Urbs Cariæ, Stephano in Comm. de urbibus, ab Alabando, Euippi (al. Caris) filio, quem ex Callirhoë Mæandri filia suscepit, conditore, nomen sortita est. Siquidem is postquam in equestri prælio strenue navasset operam, Alabandus est dictus: i. e. Equo vincens. Cares enim sua lingua *Ala* vocant equum, *Banda* victoriam. Eamque vocem, ait Steph. Romanis in usu fuisse, ut Bandam victoriam dicerent. Hinc durat & Germanis ea vox, qua præpotentem & antiquæ nobilitatis principem, *Banderum* vocant, ut qui victor olim hoc honoris virtute bellica sibi pepererit. Alabandæ quoque alterius in eadem Caria Stephanus meminit. [Quanquam alii Geographi unius mentionem faciant.
Alabandam, recenset Juven. 3. Sat. 70. inter urbes barbaricis deliciis ac luxu perditas,
Hic alta Sicyone, ast hic Amydone relicta,
Hic Andro, ille Samo, hic Trallibus aut Alabandis. Stephanus quoque admonet, olim Alabandam inter Cariæ civitates opulentissimam ac florentissimam fuisse, ut proverbio locum fecerit: Alabanda Carum fortunatissima. Quod quadrabit, ubi volemus intelligi Fortunam amplam, & vitæ genus voluptarium, a literis & virtutis studio alienum. Veluti si dicat aulicus aut negotiator quispiam: Alii se in literis macerent, alii cum paupertate philosophentur, Alabanda Carum fortunatissima. Poterit & per irrisionem usurpari: veluti si joceris in quempiam parum egregium, qui tamen in gente vehementer barbara crassaque præcellere videatur. Erasm. in Chiliad.

Alabandus, [Ἀλάβανδος] de quo paulo supra, pro Deo cultus est ab Alabandensibus. Cic. 3. de Nat. Deor. 50. Alabandenses quidem sanctius Alabandum colunt, a quo est urbs illa condita, quam quenquam nobilium deorum: apud quos non inurbane Stratonicus, quum quidam ei molestius Alabandum deum esse confirmaret, Herculem negaret: Ergo, inquit, mihi Alabandus, tibi Hercules sit iratus.

Alabandensis, & **Alabandeus**, Adj. Cic. 13. Fam. 56.
Alabandensis Apollonius. Cic. 1. de Orat. 75.
Alabandensem illum Meneclem, & ejus fratrem Hieroclem. Cic. 2. de Orat. 95.
Qualis in historia Timæus, in dicendo autem pueris nobis Hierocles Alabandeus, magis etiam Menecles frater ejus fuit. Cic. in Bruto, 325.

Alabandĭcus, possess. Alabandici libelli, pro Barbaris & ineptis a Græcis capiuntur. Hermol. in Plin. V. Chil. p. 372.
Alabandicos carbunculos vocat Plin. lib. 37. cap. 7. in Orthosia caute nascentes, sed qui perficiantur polianturque, Alabandis.
Alabandicus lapis terræ suæ nomine, quanquam & Mileti nascens, niger est, ad purpuram tamen magis aspectu declinante. Idemque liquatur igni, ac funditur ad usum vitri. Plin. lib. 36. cap. 8.

Alabandiăcus, Adj. Idem quod Alabandicus. Hermol. in Plin. ex Steph.

Alabaster, m. sive **Alabastrus**, f. & **Alabastrum**, n. [ἀλάβαστρος, ἀλάβαστρον] Vas unguentarium ex alabastrite factum. Cic. 2. Acad. Quibus etiam alabaster plenus unguenti putère videtur. Merc. Putre esse. ap. Non. 15. 17. Adnotavit h. l. H. St. Alabastrus plena, Sic ap. Erasm. citatur in Adag.
Quod Cosmi redolent alabastra, focique deorum. Martial. lib. 11. 9.
Unguenta optime servantur in alabastris: odores in oleo. Plin. 13. 2. V. **Alabastrites**.
Alabastri figuram nonnihil exprimit Plin. lib. 9. cap. 35. de unionibus loquens. Elenchos (inquit) appellant fastigiata longitudine, alabastrorum figura in pleniorem orbem desinentes.
Alabastrum, ait Massarius in Plin. erat Vas unguentarium forma turbinata, sine ansulis, quod ex lapide alabastrite fiebat, quoniam optime in eo servantur incorrupta.
Alabastrus, f. per metaphoram dicitur Calyx rosæ antequam sit expansa. Plin. lib. 21. cap. 4. ubi de rosa, Germinat omnis primo inclusa granoso cortice, quo mox intumescente, & in virides alabastros fastigiato, paulatim rubescens dehiscit, ac sese pandit, in calycis medio sui stantes complexa luteos apices.

Alabastrus, fluvius Æolidis. Plin. lib. 5. cap. 30.

Alabastrītes, æ. m. [ἀλαβαστρίτης] est genus marmoris, alio nomine Onyx: de quo sic Plin. lib. 36. cap. 7. Onychen etiam tum in Arabiæ montibus, nec usquam alibi nasci putavere nostri veteres. Deinde capite sequenti ita subjungit, Hunc aliqui lapidem Alabastriten vocant, quem cavant ad vasa unguentaria: quoniam optime ea incorrupta servare dicitur. V. Georg. Agricolam de hujus nomine.
Alabastrites etiam Gemma est, nascens in Alabastro Ægypti, & in Syriæ Damasco, candore intercincto variis coloribus: quæ cremata cum fossili sale ac trita, gravitates oris & dentium extenuare dicitur. Plin. lib. 37. cap. 10.

Alabastrum, Oppidum Ægypti. Plin. l. 5. c. 9. Idem l. 37. c. 8. Recentissimi autores & circa Thebaidis Alabastrum oppidum nasci dicunt Topazium. V. Salmas. Exerc. Plin. p. 169. &c.

Alabetæ, Pisces in Nili lacu nascentes. Plin. l. 5. c. 9. Alabes hic piscis Straboni dicitur l. 17. p. 566. quem & in Nilo nasci tradit. Mustela hic piscis fluvialis forte est: nisi sit Lampetra. V. Gesner.

Alabon, V. **alaba**. [**Alabon** Sive Alabus oppidi & Fluvii nomen in Sicilia, Alabis Silio. 14. 228. V. Geographos.

Alaburion, [Ἀλαβούριον] Syriæ oppidum Stephano.

Alachroæ, Populi, qui & Lotophagi dicuntur. Plin. l. 5. c. 4.

Alăcer, cris, cre. vel **Alacris**, cre. [φαιδρός, πρόθυμος] Virg. 5. Æn. 380.
Ergo alacris, cunctosque putans excedere pugna. Ter. Eun. 2. 3.
Quid tu es tristis? quidve es alacris?
Alacris, sive Alacer (utrunque enim dicitur) is est qui viget sensibus universis: quod est indicium erecti animi atque sublimis. Nam e contrario Lacer dicitur, amputatis in corpore sensuum membris: hoc est, auribus, oculisve: quæ ad animum sæpe transferuntur. Sicut enim plerunque fit, ut afflicto animo sensibus non utamur erectis: sic alacer dicitur is cui omnis sensus in suo quisque loco degat: Ex quo illud intelligitur, aliud esse alacrem, aliud esse lætum. Sunt qui alacrem festinantem & properum putant, quasi alis acrem. Hæc Asconius in Divinationem Ciceronis.
Alacer & erectus. Author ad Heren. l. 2. 29. Nam quum feras bestias videamus alacres & erectas vadere, ut alteri bestiæ noceant, &c. Addidit Erectas, quasi exponens Alacres.
Alacer atque lætus Catilina. Cic. pro Muren. 49. Iste repente ex alacri atque læto sic erat humilis atque demissus. Proprie Lætitia, animi est: Alacritas autem, corporis: quam 4. Tusc. vocat lætitiam gestientem. Itaque hominis propria Lætitia, quippe quæ opinione constet: Alacritas autem communis omnium animantium. Idem 2. de Divin. 56. Galli gallinacei victores alacritate & quasi lætitia ad canendum excitantur.
Alacer & promptus. Cic. 1. de Orat. 184. Erectum & celsum alacri & prompto ore ac vultu huc atque illuc intuentem.
Alacer animo sum. Cic. 5. Fam. 12. Illa nos cupiditas incendit festinationis, quod alacres animo sumus, ut & cæteri, viventibus nobis, ex libris tuis nos cognoscant.
Monitu. Sil. Ital. lib. 13.
Odio. Stat. 1. Theb. 425.
Alacer animus ad aliquid. Cæs. 3. Bell. Gall. 19. Nam ad bella suscipienda Gallorum alacer & promptus est animus.
Ad maleficia. Author ad Heren. 29. Si huic sit remissum, multos alacriores ad maleficia futuros.
Ad tutandam rempublicam. Cic. in Somn. Scip. 4.
Animus alacer. Sallust. in Catil.
Certamen alacre. Sil. in Ital. lib. 1. 184.
Annibalem voce, atque alacri certamine poscit. i. e. Studio & contentione.
Enses. Claud. in Eutrop. lib. 2. 281.
Equum alacrem lætus aspexit. Cic. 1. de Divin. 73.
Legiones alacres. Cic. 1. Tusc. Quum legiones scribat Cato sæpe alacres.
Sylvæ. Virg. 5. Ecl. 58.
Ergo alacres sylvas, & cætera rura, voluptas,
Panaque, pastoresque tenet, Dryadasque puellas. Al. Alacris, rectius.
Tauros. Claud. 2. de Laud. Stil. 21.

Alacrimonia, æ. f. Cathol. Idem ac Alacritas.

Alacrĭtas, [φαιδρότης, προθυμία] Vigor, & animi erectio, nec non & Lætitia gestiens, quæ secundum Donatum, proprie est mutatio quædam vultus gestientis in spem aliquam: & media est inter lætitiam, atque tristitiam. Cic. in Tusc. Vir igitur temperatus, constans, sine metu, sine ægritudine, sine alacritate, nulla libidine vexatus. V. Nonium 6. 49.
Alacritas & lætitia. V. Alacer atque lætus.
Alacritas & cupiditas belli gerendi Cæs. 1. Bell. Gall. 41. Summaque alacritas & cupiditas belli gerendi innata est.
Canum alacritas tanta in venando, quid significat aliud, nisi se ad hominum commoditates esse generatos? Cic. 2. de Nat. Deor. 159.
Alacritas laboris in Laconicis canibus. Plin. lib. 10. cap. 63.
Egregia alacritas animi. Cic. 1. Fam. 9.
Inanis. Cic. 4. Tusc. 36. Cupiditas avide semper aliquid expetens, & inanis alacritas, id est lætitia gestiens, non multum differunt ab amentia.
Ingens. Liv. l. 3. Postquam ingenti alacritate clamor est sublatus.
Innata. Cæs. 3. Bell. Civil. 92. Est quædam animi incitatio atque alacritas naturaliter innata omnibus, quæ studio pugnæ incenduntur.
Additis mihi scribendi alacritatem. Cic. 16. Att. 3.
Affert mihi alacritatem summam Reipub. defendendæ frequentia vestrûm incredibilis. Cic. 4. Philipp. 1.

Alacrĭter, [φαιδρῶς] Adv. qualitatis. Plin. l. 20. c. 12. Sequuta ætas alacriter defendit. Hic pro Acriter positum est; ut plerique libri habent. At. Iustin. 1. 6. 10. Repetito alacrius certamine. Ammian. Marc. 14. 8. In certamen alacriter consurgere.

Alăcre, [προθύμως] pro Alacriter. Plaut. Amph. Verum quidem e loco compellemus alacre. Poetice nomen posuit pro adverbio.

Alalcomenas, [Ἀλαλκομενάς] Urbicula Cephaleniæ insulæ. Strab. lib. 9. Alalcomeniam Minervam vocat, & urbem ipsam Alalcomenas.

Alalia, [τὰ Ἀλαλία] Urbs insulæ Cyrni, Phocensium colonia. Herod. lib. 1.

Alamenes, V. **alcamenes**.

Alaniticus, Sinus maris Rubri, qui & Ælaniticus & Læaniticus dicitur. Hermol. in Plin. l. 5. c. 11. Meminit & Plin. l. 6. c. 28.

Alanus [Ἀλανός] Scythiæ fluvius, a quo Alani populi Plin. l. 4. c. 12. dicti sunt, juxta quos Roxalani. Ammianus 31. 6. scribit Alanos dici, quos prisci Massagetas dixerunt. Hi carnibus vescuntur, & panem non manducant. Alanos Ptolemæus in parte Scythiæ ponere videtur: Capitolinus in parte Daciæ: Marcellinus, Plinius, & Dionysius poeta in Sarmatia Europæ. V. Eustath. ad Dionys. v. 305. Josephus lib. ult. ait inter Tanaim & Mæotidem habitare, ac inita cum Hyrcanis societate Medos suo tempore fuisse depopulatos. Hi demum fuere, qui uno fere tempore cum Vandalis Gallias, deinde Hispanias petierunt: sed brevi & ipsi a Gothis, cum quibus eandem fere gentem & linguam esse Procopius dicit, expulsi

pulsi regnum amiserunt. Author Volaterr. Alanorum amplissime meminit Egesippus de Excid. Hierosol. lib. 5. cap. 50. V. etiam Barth. ad Briton. Aremor. p. 29. 30. 31.
Ardentes Alani. Valer. Flacc. 6. Argon. 42.
Duri. Lucan. lib. 8. 223.
Et sequerer duros æterni Martis Alanos. i. e. Semper pugnaces.
Feri. Sen. Thyest. 8.
Incauti Alani calor. Claud. de Sext. Conf. Hon. 224.
Miseri. Valer. Flacc. 6. Argon. 648.
Patiens ditionis Alanus. Claud. de. Bell. Get. 581.
Gens Alana. Claud. de Bell. Get. 583.

ALANUS, Author vetustus; scripsit parabolas quasdam versibus indoctis, quæ jam exstant. Cognominari solet Insulensis, ab Insulis oppido Flandriæ ubi natus est. Titulus etiam Doctoris universalis ipsi tribuitur ob omnigenam eruditionem. De eo V. Henr. Gandav. de Script. Ecl. & ibi Miræum, f. 166. Trithem. de Script. Ecl. p. 99. Voss. de Poet. Lat. pag. 75.

ĂLĀPA, æ. Idem quod Colaphus. Sed hoc Græcum [κόλαφος] Valla in Raudensem. Juven. 8. Sat. 192.
— Ridere potest qui
Mamercorum alapas.
Alapæ, mimorum. Martial. lib. 5. 62.
O quam dignus eras alapis Mariane Latini!
Te successurum credo ego panniculo. Mimi in Theatralibus spectaculis, quum dabantur, alios mimos ad risum excitandum alapis cædere solebant, quod & Septimius Florens significat quum scribit, Insuper contumeliis alaparum sic objicit, quasi de præcepto domini ludat. Phædr. 2. 5. 25. Multo majoris Alapæ mecum veneunt, i. e. Libertas carius a me redimitur. De hac Alapa manumissionis V. Barth. ad Briton. Aremor. p. 406. Et Burm. ad Petron. cap. 38. p. 164. [Wilh. a Loon. de Manumissione, 1. 3. 2. Mirari tamen se aït Bentlejus tot egregios viros ita Phædrum interpretatos esse. Sane miramur nos aliter Bentlejum interpretari.

ĂLĀPO, āre Gloss. Gr. Lat. ῥαπίζω, Expalmo. Etiam pro illo quod dicimus Alapam impingere, Glossatori veteri est Alapari; Vox scriptoribus probis ignota. Alapare aliquem non dixero, inquit Vossius de Vit. Serm. p. 653. Sed colaphum alicui ducere, vel infringere. Usus est sequioris ævi scriptor Bonaventura voce passiva, Part. 1. Stim. Div. Amor. cap. 13. de Salvatore. Sustinet alapari qui mundum plasmaverat.

ĂLĂPĀTOR, ōris. m. Qui colaphos aliis gaudet incutere. Gloss. Lat. Gr. Alapator, κονδυλιστής.

ĂLAPUS, i. m. Parasitus propter mercedem Alapas ferens, in Gloss. Isidor. V. Barth. Adverf. 19. 22.

*ĂLAPISTA, æ. m. Idem. Hinc Alapistarum strepitus apud Arnob. 7. p. 239. pro Mimis & ludionibus qui, finito spectaculo, ut loquitur Tertull. de Spectac. cap. 23. faciem suam contumeliis alaparum objiciunt: his enim alapis sibi invicem inflictis spectatores ad risum commovebant. Ita locum Arnobii restituit Scaliger pro Salapitarum strepitu.

ĂLĀPĂTHUS, [ἀλάπαθος] Herba purgatoria, quam Lapathon Dioscorides, & Latini Rumicem appellant. Græci enim ἀλάπαξαι, purgationes vocant. Ruell. lib. 2. cap. 49.

ĂLĂRĪCUS, [Ἀλάριχος] Nomen Gothorum regis, qui Romam obsedit, destruxitque. V. Zosim. 5. 38. Fuit & alter Alaricus, Gothorum rex quartus, creatus anno 854. qui etiam Romam urbem cepit: sed postmodum per fraudem in die Paschæ occisi sunt Gothi. Claud. de Bell. Get. 546.
Rumpe omnes Alarice moras: hoc impiger anno
Alpibus Italiæ ruptis penetrabis ad Urbem. V. Aimonium 1. 20. seq.

ĂLARIS, V. ALA.

ĂLARODII, [Ἀλαρόδιοι Stephano] Populi sunt circa Pontum, de quibus Herodotus lib. 3.

ĂLARUM, i. n. Herba floribus cassiæ similibus. Isidor. 17. 9.

ĂLASI, Oppidum Africæ Cyrenaicæ. Plin. lib. 5. cap. 5.

ĂLASTOR, Plutonis equorum unus. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 286. his versibus quatuor complectitur, cum alii tantum tres esse existiment:
Orphnæus crudele micans, Æthonque sagitta
Ocyor, & Stygii crudelis gloria Nycteus
Armenti, Ditisque nota signatus Alastor.
Alastor, Unus e sociis Sarpedonis Lyciæ regis, ad Trojam occisus ab Ulysse: id quod ipse testatur apud Ovid. 13. Met. 257.
Alastor, Nelei filius fuit, Nestoris frater. Author Asclepiades apud Parrhasium.

ĂLATA, [Ἀλάτα] Civitas est in Arabia felici, apud Ptolemæum lib. 6. cap. 7. Item altera ejusdem nominis in Arabia deserta, apud eundem lib. 5. cap. 19.
Alata Castra [Ἀλάτα κάστρα Ptolemæo] alio nomine Castrum puellarum, vulgo *Edenburg*, Scotiæ regia.

ĂLĀTERNUS, i. f. Arbor sive Frutex, nullum semen aut fructum ferens: cui sunt folia inter ilicem & olivam. Author Plin. lib. 16. cap. 26. & Columel. lib. 7. cap. 6.

ĂLATIUM, [Ἀλάτιον] Oppidum Hierapolis juxta Emesam, quod & Elatium dicitur. Hermol. in Plin. lib. 5. cap. 23. & 26.

ĂLATII, ab Alatio oppido. Hermol. in Plin. lib. 5. cap. 23.

ĂLATRIUM, Urbs Hernicorum. Hernici autem populi fuerunt, saxosa Campaniæ loca incolentes. Volaterr. Vulgo *Alatro*. V. Lex. Pitisc. Scribitur & ALETRIUM. q. V. Hinc

ĂLATRINATES, Hernicorum populi. Liv. 1. Decad. lib. 9.

ĂLATUS, V. ALA.

ĂLAUDA, æ. [κορυδαλὸς] Avis est, quæ teste Plin. lib. 11. cap. 37. Galerita dicitur: quod apicem habeat, hoc est cristam in capite ad similitudinem galeri. Varro appellat Galericum: & a Græcis dicitur Corydalus. Gellius 2. 29. Cassitam appellat. Ante Cæsarem Latinis hoc vocabulum incognitum erat, sed postea admissum. V. Bernegg. ad Cæs. Suet. cap. 24. 2. & Lex. Pitisc.
Alauda, Legio quædam erat Romana. Plin. lib. 11. cap. 37. Atque ab illo (Apice) Galerita appellata quondam, postea Gallico vocabulo etiam legioni nomen dederat Alaudæ. Cic. 13. Philipp. 3. Huc accedunt Alaudæ, cæterique veterani seminarium judicum tertiæ decuriæ, qui suis rebus exhaustis, beneficiis Cæsaris devoratis, fortunas nostras concupierunt. V. etiam Cic. 16. Att. 8. Meminit & Sueton. Cæs. cap. 24. V. Casaub. ad loc. Torrent. item & Bernegg.

ĂLAUDIUM, ii. n. Vox barbara, a Laudando, id est nominando authore, profecta esse videtur, quod qui prædia eo jure habeant, laudare authorem suum nemini teneantur, ut qui nullum soli dominum agnoscant nec patronum. Budæus. Alii scribunt Allodium. Sunt autem Allodium & Feudum verba contraria a Gothis derivata: quibus Ortensius in libris de Feudis frequenter utitur. Allodium enim vulgo appellant, quod ab omni clientela liberum & solutum est, vel cujus caussa nemini possessor fidem atque obsequium debet. Hotoman.

ĂLAUNUS, [Ἀλαῦνος] Duorum fluviorum nomen est in Britannia, quorum alter est in orientali ejus insulæ plaga: alter in meridionali. Ptolem.

ĂLAZIA, [Ἀλαζία] Oppidi nomen Straboni lib. 12.

ĂLAZON, ŏnis. Fluvius est Albaniam ab Iberia disterminans, in Cyrum amnem e Caucasiis montibus defluens. Plin. lib. 6. cap. 10. Alazonius vocatur Straboni lib. 11. Val. Flacc. 6. 102.
— Tota non audit Alazona ripa.

ĂLAZONĪA, æ. f. [ἀλαζονεία] Jactantia, ostentatio. Ulpian. Interp. Demosth. ait, Alazoniam eorum esse qui plura promittunt quam præstare possunt.

A L B

ALBA, [Ἄλβα] Urbes hoc nomine duæ in Italia fuere. Condita ab Ascanio, filio Æneæ, Alba Longa dicta sub monte Albano, ab alba sue imposito nomine, Albanorum regum sedes seu Latii regia, quam Tullus Hostilius rex Romanus evertit. Virg. 6. Æn. 766. & 8. 43. Liv. lib. 1. 3. Ascanius abundante Lavinii multitudine, florentem jam, ut tum res erant, atque opulentam urbem matri, seu novercæ, reliquit: novam ipse aliam sub Albano monte condidit, quæ a situ porrectæ in dorso urbis Longa Alba appellata. Hæc
Celsa. Lucan. lib. 1. 198. Et residens celsa Latialis Jupiter Alba.
Dardania, quia a Dardanis condita. Stat. 3. Sylv. 1. 61.
Iliaca. Ab iis enim condita est, qui ex Ilio profecti sunt. Lucan. lib. 5. 400.
Trojana, a Trojanis condita. Stat. 5. Sylv. 2. 118.
Alba, altera fuit in Marsis ad lacum Fucinum, a qua Albenses dicuntur. Varro de L. L. 7. 18. Plin. 3. 12. quamvis etiam Albani quandoque vocentur. Meminit & tertiæ in agro Piceno sitæ ex Procop. 2. Goth. 7. Cellarius Geogr. Ant. T. 1. p. 610. sed de qua minus constat. His addi potest in Liguria Alba Pompeja ad Tanarum fl. Vulgo *Alba di Monferrato*.
Extra Italiam, in Hispania Alba Urgao, in Dacia Provincia Alba Iulia vulgo *Weissenburg*. In Gallia Narbonensi Alba Helviorum Helvia & Alba Augusta dicta, quæ nunc *Viviers*. Recentioris appellationis est Alba Græca, vulgo *Griechisch Weissenburg* & *Belgrad*, quondam Taurunum in Pannonia Inferiori; & Alba Regalis, *Stulweissenburg*, in Hungaria Inferiori. Est & Alba Hispaniæ Fl. de quo Plin. 3. 3. qui Melæ Clodianus.

ALBĀNUS, Adj. Quod est ab Alba Latii urbe: unde Albani patres.
Columnæ Albanæ. Suet. Aug. cap. 72. [i. e. Ex lapide Albano rubro ac molli, de quo Vitruv. 2. 7. Plin. 6. 21.
Forum Albanum Capuæ fuisse, Val. Max. author. est l. 9. 1. 1. ext. Hermol. in Plin. lib. 34. cap. 11. [Nihil de foro Valerius ut nec Cic. 2. Agr. cap. 34. extr. Videtur potius Albana, æ. f. dicendum, ut SEPLASIA. q. V.
Lacus Albanus, apud Val. Max. lib. 1. cap. 6. 3.
Mons Albanus. Liv. 1. 3.
Secures Albanæ. Hor. in Carm. Secul. v. 54. Ubi Schol. Cruquian. Romanos magistratus, ab Albanis descendentes ut:
Albanique patres, atque altæ Mœnia Romæ.
Addit de Alba civitate morem esse traditum, ut damnati primo virgis cæderentur, deinde securi ferirentur.
Tumuli Albani. Cic. pro Milon. 31.
Vinum Albanum, de quo sic Athenæus: Nascitur autem in agro Cumano, qui est in Campania, vinum Albanum quod appellatur, ad potionis usum accommodatum, & læve ab annis quinque. Hor. 2. Serm. 8. 16.

ALBENSIS, ab Alba. [Ἀλβανός] Quintil. lib. 1. cap. 6.
Albensium & Albanorum meminit. Plin. lib. 3. cap. 5.

ALBA Spina, [ἄκανθα λευκή] Herba est aculeata, folia habens chamæleontis albi similia. quam officinæ Bedegarim appellant. Vid. supra ACANTHALEUCE. Et infra post ALFOR.

ALBANA, [Ἄλβανα] Ptolemæo, Urbs felicis Arabiæ.

ALBANIA, [Ἀλβανία] Regio ab Oriente sub mare Caspium surgens, per oram Oceani Septentrionalis usque ad Mæotidas paludes per deserta extenditur. In ea Albania civitas, & Albanus fluvius. Apud hanc habentur canes ferocissimi, qui tauros & leones occidunt. Plin. lib. 8. cap. 40. Hæc Nomadico generi proxima est inter Iberiam & mare Caspium, ab ortu solis mari conjuncta, ab occasu Iberiæ finitima. Boreale latus munitur Caucaseis montibus, Australe Armeniam contingit. Ab his Albani orti sunt, quorum pars hodie in Peloponneso, pars in Macedonia sedet, juxta Dyrrachium, quorum dux fuit Georgius Scanderbech, qui multa adversus Turcas strenue ac feliciter gessit.
Albaniam Orientalem describit Plin. lib. 6. cap. 10.
In Albania tradit Isigonus Nicæensis quosdam gigni glauca oculorum acie, a pueritia statim canos, qui noctu plusquam interdiu cernant. Plin. l. 7. c. 2. Ob hoc forte dicta est Albania. Meminit & Gell. l. 9. c. 4. Solinus c. 25. Albani, qui posteros se Jasonis credi volunt, albo crine nascuntur. Canitiem habent auspicium capillorum. Ergo capillorum color genti nomen dedit. Justinus lib. 42. dicit eos ab Albano Italiæ monte nomen retinere, quod inde sequuti fuerint Herculem, quum extincto Geryone armenta ejus per Italiam duceret.

ALBANUS, [Ἀλβανός] ut, Albana porta, qua itur in Albaniam. Val. Flac. 3. Argon. 497.
Albanus tyrannus. i. e. Styrus rex Albaniæ. Val. Flac. 5. Argon. 258.

ALBANENSES, Populi in conventu Cluniensi. Plin. l. 3. c. 3.

ALBANOS, [Ἀλβανός] Flumen est in Armenia, quod per Albaniam una cum Cassio fluvio decurrit. Plin. l. 6. c. 13.

ALBA-

Albanopolis in Macedoniæ finibus civitas: unde Albani populi ſunt in eadem Macedonia, Ptolemæo authore. Strab. & Lex. Pitiſc.

Albarium, V. albus.

Albatenius, vel Albategnius, Galeni libros primus in Arabum convertit idioma, teſte Joanne Serapione. c. 192. Idem ſcripſit commentarios in Ariſtotelem.

Albatus, V. albus.

Albegmina, Partes extorum, quæ diis immolabant. Feſtus. Scaliger Ablegmina legit. q. V.

Albedo, **Albeo**, **Albesco**. V. albus.

Albeolus, V. albeus.

Albesia, Scuta dicebantur, quibus Albenſes, qui ſunt Marſi generis, uſi ſunt. Hæc eadem Decumana vocabantur, quod eſſent ampliſſima, ut Decumani fluctus. Feſtus. V. Dempſter. ad Roſin. Ant. Rom. 10. 10.

Albeus, & dimin. **Albeolus**, Sic perperam quidam ſcribunt & pejus alii **Albius**, pro **Alveus** & **Alveolus** q. V. de confuſis literis V & B. Suo loco.

Albi Montes, in Idæis Cretæ inſ. unde nives nunquam abſunt. Plin. 6. 33. & 31. 3.

Albia, Fluvius, V. albis.

Albia, Regiuncula eſt montana Carnis finitima. Strab. l. 7. [Error videtur.

Albianus, a, um. Adj. ut, Albianum judicium. Cic. pro Cæcin. 28. Albianum negotium. Idem 14. Att. 18. & 20. Quod ad Albium pertinet.

Albicera Oliva, inter ſpecies olivarum, ſive olearum. Plin. lib. 15. c. 5. Eadem **Albiceris** Catoni de R. R. cap. 6. & Varroni 1. de R. R. cap. 124.

Albicerata Ficus, [λευκέρινος] Pediculo minimo, latiſſima. Plin. lib. 15. cap. 18. Rationem nominis reddit Colum in Hort.

Albaque, quæ ſervat flavæ cognomina ceræ.

Albici, [Ἄλβικοι] Populi Maſſilienſibus vicini. Cæſ. 1. Bell. Civil. 34. Albicos barbaros homines, qui in Maſſilienſium fide antiquitus erant, monteſque ſupra Maſſiliam incolebant, ad ſe vocaverant. Strabo lib. 4. p. 140. Poſt Sallyes tenent Albienſes, & Albici, & Vocontii montana in Septentrionem vergentia.

Albico, **Albidus**. V. Albus.

Albienses, V. albici.

Albigaunum, [Ἀλβίγαυνον] Ptolemæo Liguriæ urbs, hodie Albinga, vulgo Italis *Albenga*. Albingaunum vocatur Plinio lib. 3. cap. 5. [vel plenius potius Albium Ingaunum. V. mox albium Intemelium.

Albigerius Carthaginenſis, Viri proprium, qui ſic in vaticinii generibus omnibus excelluit, ut quid quiſque egiſſet, aut omnino cogitaviſſet, dæmonibus afflantibus reſponderet. Hæc ex Auguſtino refert Cæl. Antiq. Lect. lib. 13. cap. 6.

Albiniminium, [Ἀλβινιμίνιον] V. mox Albium Intemelium.

Albinovānus, Cognomen viri proprium. Hor. 1. Epiſt. 8. 1.

Celſo gaudere & bene rem gerere Albinovano
Muſa rogata refer comiti ſcribæque Neronis. V. Torrent.

Ovid. 4. de Ponto, 10. 4.

Duritiæ confers Albinovane meæ?

C. Pedo Albinovanus, Poeta erat Heroicus, ut ex Quintil. 10. 5. Et Senecæ Suaſ. 1. cognoſcimus. Martial. Epigrammatum ſcriptoribus accenſet in epiſt. præf. lib. 1. Epigr. conf. lib. 2. 77. & lib. 5. 5. Seneca Philoſophus Epiſt. 122. Fabulatorem elegantiſſimum vocat. Magni ſpiritus fuiſſe Ovidius innuit, Sidereum appellans, i. e. ſublimem. Vixit enim ejus ætate, hoc eſt Auguſto Imp. nec alius eſt ad quem Eleg. 10. lib. 4. de Ponto, directa eſt. Unde cognoſcimus & Theſei geſta Albinovanum, præter alia ſcripſiſſe. Condidit & de navigatione Cæſ. Germanici carmen. V. Senecæ Suaſ. 1. Huic & illas Elegias duas quæ vulgo cum Ovidio edi ſolent, quarum altera in obitum Mecænatis; altera de morte Druſi ad Liviam, ſcripta eſt, Scaliger tribuit: repugnante tamen, de ultima imprimis, Paſſeratio. De qua re V. J. H. Meibomii Mecænas cum notis in Pedonis Carmen. Alius fuit ab iſto Celſo Albinovano, quem Horatius familiarem habuit.

Albinus, Cognomen fuit gentis Poſtumiæ, factum ex alio ejuſdem gentis, Albus. Utrunque autem a colore corporis impoſitum eſt. V. Lex. Pitiſc. & Fulv. Urſin. in Fa. Ro.

L. Albinus, Gallos fugiens, ex rheda uxorem filioſque deſcendere juſſit: & Veſtales, quæ cum ſacris ipſæ pedibus fugitabant, impoſuit. Author Liv. 5. 40. & Florus lib. 1. cap. 13. Valer. 1. 1. 10. [Plerique tamen codd. habent L. Albinius.

Albini duo, A. & SP. inter oratores referuntur a Cicerone de Clar. Orat. 21. & 25. A. Poſthumius Albinus, qui conſul cum Lucullo fuit, res Romanas Græco ſermone ſcripſit. V. Gellius, 11. 8. ex Cornel. Nepot. de Vir. Ill. Suidas, Macrobius. 1. Sat. Spurius A. V. C. 644. cum Q. Minucio Rufo Coſ. Numidiæ præfuit. Sall. Jug.

D. Clodius Albinus, Cæſaris appellatione a Septimio Severo accepta, imperii conſors factus eſt, Sed ab eodem mox, ex Oriente poſt ſuperatum Peſcennium Nigrum reverſo, inſidiis petitus, belli fortuna vario ſucceſſu tentata, poſtremo voluntaria morte periit. Capitolin. Herodian. &c.

Albinus, i. [κονιάτης] dicitur, Qui calce pura parietem illinit. l. 1. C. de excuſat. artific. V. albarius.

Albiolus, V. albeus.

Albiona, Ager trans Tiberim dicitur, a luco Albionarum: quo loco bos alba ſacrificabatur. Feſtus.

Albion & Bergion, [Ἀλβίων καὶ Βεργίων] Gigantes, Neptuni filii, contra quos dimicavit Hercules, ut teſtatur Pomp. Mela, lib. 2. in Galliæ deſcriptione, & Diodorus Siculus. Meminit & Plin. lib. 4. cap. 16.

Albion, Britannia inſula, ſic dicta ab Albis rupibus, quas mare alluit. V. anglia.

Albis, [Ἄλβις] Fluvius eſt Germaniæ celebratiſſimus, in Oceanum defluens. Nunc vulgo Germanorum lingua dicitur, *die Elbe*. Oritur ex Boemiæ montibus, ejuſque oſtia hodie *Thiethmarſi* & *Wilſtermarſi* tenent. Suſcipit autem Muldam flumen, Fragenſem præterlabens civitatem: deinde Egram: poſtea Salam atque Elſteram, demum civitatem Hamburgum præterfluens, in Oceanum Germanicum vaſto evolvitur ore. Itaque manifeſto falſus eſt Tacitus, qui in Hermunduris (in quibus poſt Marcomanos, ſive Bohemos, Miſnenſes fuerunt primi) oriri ſcribit, de Germania, cap. 41. Quem recte Velleius 2. 106. 2. Semnonum Hermundorumque fines præterfluere notat. De hoc Lucan. lib. 2. 51. & Plin. lib. 4. cap. 14.

Albitudo, V. albus.

Albium Intemelium, [Ἄλβιον Ἰντεμέλιον] Oppidum Liguſticum. Nam cum Ligures partim Ingauni, partim Intemelii dicerentur, eorum coloniæ ad mare deductæ, altera Albium Intemelium, quaſi Alpium Intemelium, altera Albingaunum vocitatæ ſunt. Strab. lib. 4. Plin. lib. 3. cap. 4. & 5. Ptolemæo Albiniminium. Hodie Vintimiglia.

Albius Mons ultimus Alpium in finibus Illyrici & Pannoniæ. Vide Cellar. Geogr. Ant. l. 2. c. 8. 101.

Albius, Nomen Gent. Rom. Hor. 1. Serm. 4. 28.

— ſtupet Albius ære. h. e. Inſano tenetur amore vaſorum ſignorumque ære Corinthio factorum.

Albius Tibullus, Poeta elegiographus, facile omnium princeps, Horatio & Ovidio familiariter cognitus ac dilectus, natus eſt Romæ, ut quidam putant, Hirtio & Panſa coſſ. equeſtri genere, Meſſalam Corvinum in expeditione Syriaca ſecutus æger Corcyræ ſubſtitit, uti ipſe lib. 1. El. 3. teſtatur, deinde, refecta valetudine, Ciliciam, Syriam, Ægyptum perluſtravit. Major Propertio, Junior Gallo. De tempore, quo diem obiit, omnia incerta, V. Jani Douſæ Sched. Succid. Brouckhuſ. ad lib. 3. El. 5. 17. Petr. Crinit. de Poët. Lat. Gyrald. de Poët. hiſt. Dial. 4. p. 163. ed. Baſ. Ejus mortem elegantiſſima Elegia deflevit Naſo, quæ eſt Amor. 3. 9. Hor. 1. Epiſt. 4. 1.

Albi noſtrorum ſermonum candide judex.

Albo, āre. V. albus.

Albogalērus, [λευκοπίλιον] a Galea nominatus: eſt enim Pileum capitis, quo Diales flamines, i. e. Sacerdotes Jovis, utebantur. Fiebat enim ex hoſtia alba Jovi cæſa, cui affigebatur apex virgula oleagina. Feſtus. conf. Ruben. Elect. 2. 25. & Lex. Pitiſc. Scalig. ad Feſt.

Albonenses, Liburniæ populi, in conventu Scardonitano. Plin. lib. 3. cap. 21.

Albor, oris. V. albus.

Albosia, V. albesia.

Albucilla, Deminutivum ab Albucia. Mulier multorum amoribus famoſa, cui matrimonium cum Satrio Secundo conjurationis in Tiberium indice fuerat, delata eſt impietatis in principem. Tacit. 6. Ann. 47. & 48.

Albūcum, i. n. [ἀσφόδελος] Herbæ genus: vulgo *Amphodillo*. Plin. lib. 21. cap. 17. Aſphodeli mentionem & Homerus fecit. Radix ejus napis modicis ſimilis eſt, neque alia eſt numeroſior, LXXX. ſimul acervatis ſæpe bulbis. Theophraſtus & fere Græci, principeſque Pythagoras caulem ejus cubitalem, & ſæpe duûm cubitorum, foliis porri ſylveſtris, Anthericon vocavere: radicem vero, i. e. Bulbos, Aſphodelon. noſtri illud Albucum vocant, & aſphodelon Haſtulam regiam. Ea eſt & caulis acinoſi, ejus duo genera faciunt. Albuco eſt ſcapus cubitalis, & amplus, purus, lævis.

Albuēlis, Uvæ genus eſt. Plin. lib. 14. cap. 2. Albuelis ſummis arboribus fertilior eſt, viſula imis. Quamobrem circa eaſdem ſatæ, diverſitate naturæ locupletant. V. Columel. 3. 2.

Albugo, ĭnis. f. [λεύκωμα, λεύκωσις] Macula in oculo. Plin. lib. 20. cap. 5. Idem lib. 21. cap. 26.

Albugo, Cicatrix eſt oculorum altiuſcula, ſicut utique in ſummo nubecula. Hermol. in Plin. 20. 5. & 24. 5.

Albŭla, [Θύμβρις] Fluvius Italiæ, ex Apennino Romam fluens, alio nomine Tiberis. Virg. 8. Æn. 331.

A quo poſt Itali fluvium cognomine Tibrim
Diximus: amiſit verum vetus Albula nomen. Plin. lib. 3. cap. 5.

& Liv. lib. 1. 3. Dictus autem eſt hic fluvius Albula ab albo aquæ colore: Tiberis autem a Tiberino Sylvio rege Albanorum, quod is in eo extinctus eſt. Feſtus.

Videtur Albus & Albulus generale Epitheton fuiſſe aquarum, earum præſertim quibus vel ſpuma vel ſulphur album colorem adderet. Vide Cerd. ad Virg. 7. Æn. 83. & 517. Ita forte capiendus locus Martialis infra citatus.

Albula, f. protulit Ovid. 4. Faſt. 68.

— & tanto eſt Albula pota deo. At m. Martial. lib. 12. ult.
Quem Bromius, quem Pallas amat, cui rector aquarum
Albula navigerum per freta pandit iter.

Albulæ, Aquæ medicatæ agri Tiburtini. Juxta Romam Albulæ aquæ vulneribus medentur: egelidæ hæ. Plin. lib. 31. cap. 2. ubi V. Hard. & Strabo lib. 5. Itaque in hoc ſignificato dicimus Albula, æ; & Albulæ, arum. Stat. 1. Sylv. 3. 75.

Illic ſulfureos cupit Albula mergere crines.

Albulates, Fluvius eſt in quinta regione Italiæ. Plin. lib. 3. cap. 13.

Album, Promontorium Africæ, v. m. paſſ. freto a Mellaria Hiſpaniæ vico diſcretum, Plin. in proœm. lib. 3. Eſt & alterum ejuſdem nominis promontorium in Phœnice, non procul a Tyro, de quo Idem lib. 5. cap. 19.

De Albo Decurionum, Prætoris, Judicum, & Senatorum. V. infra albus.

Albūmen, ĭnis. n. [λεύκωμα] Albus liquor ovi. Dicitur & **Album** ovi & **Albor** ovi, Vitellus vero quod in ovo croceum eſt. Plin. lib. 28. cap. 6. & 20. 13.

Albumentum, i. Idem. P. Veget. de Re Vet. 2. 57. V. Rhod. in Lexico ſcribon.

Albunea, æ. [Ἀλβουνία] Nomen fontis & ſylvæ in Tyburtinis montibus. Virg. 7. Æn. 82. Servius: Albunea eſt in Tyburtinis altiſſimis montibus, dicta ab aquæ qualitate quæ in illo fonte eſt. Unde etiam nonnulli ipſam Leucotheam volunt.

Albunea, decima Sibylla, Tyburti colitur ut dea, juxta ripas amnis Anienis, cujus in gurgite ſimulacrum inventum eſſe dicitur, tenens in manu librum. Lactant. lib. 1. cap. 6. Eam videtur Albunam appellare. Tibul. lib. 2. 5. 69.

Quaſque Albuna ſacras Tiberis per flumina ſortes
Portarit, ſicco perlueritque ſinu. Alii Albana legunt. Librum autem quem portavit, puto fortes fuiſſe, quas etſi aqua perluebat, ſiccas & ſicco pectore geſſerat. Turneb. Adverſ. 11. 26. Gloſſæ Cyrilli, Albunea Mater, Λευκοθέα. Ergo, Albuna, Albunea, Leucothea, quæ & Matuta, eadem

eadem Dea: quod confirmant aliæ Gloſſæ Philoxeni. Λευκοθέα, Albunea Mater, Matuta. V. Taubm. ad Virg. p. 764.

Albunea reſonans. Hor. 1. Carm. 7. 12. Ubi Acron: Albunea delectabile nemus eſt, conſecratum Albuneæ nymphæ, a qua & nomen accepit.

Alburnum, i. [στέαρ δένδρου] quid ſit declarat Plin. lib. 16. cap. 38. his verbis, Humor & cortici arborum eſt: qui ſanguis earum intelligi debet, non idem omnibus. Et paulo poſt, Atque in toto corpore arborum, ut reliquorum animalium cutis, ſanguis, caro, nervi, venæ, oſſa, medullæ. Item paulo poſt, Proximi pleriſque adipes. Ii vocantur a colore alburnum: mollis ac peſſima pars ligni, etiam in robore facile putreſcens, teredini obnoxia: quare ſemper amputabitur.

Alburnus, Lucaniæ mons a candore verticis dictus. Virg. 3. Georg. 146.

Eſt lucos Silari circa, illicibuſque virentem
Plurimus Alburnum volitans, cui nomen Aſilo.

Similiter loci hujus Deus Alburnus dictus eſt. Tertull. contra Marc. 1. 18.

Alburnus, Nomen piſcis apud Auſon. in Moſella, v. 126.

Quis non & virides vulgi ſolatia Tincas
Norit? & Alburnos prædam puerilibus hamis?

Albus, Adj. [λευκὸς, ἀργεννὸς, ἄλφος] Nomen eſt coloris notiſſimi. Sunt qui Album a Candido ſic diſtinguant, ut album pallori conjunctum ſit, quale eſt linteum: candidum ſplendori, ut videmus in nive. Et certe hæc eſt utriusque propria ſignificatio: ſed ab authoribus ſæpe confunditur. Albo opponitur Atrum: Candido Nigrum. Feſtus, Album quod nos dicimus, a Græco quod eſt ἄλφον eſt appellatum. Sabini tamen Alpum dixerunt. Unde credi poteſt nomen Alpium a candore nivium vocitatum. [Ap. Feſt. ἀλφὸν ſcribendum. V. Heſych. & Suid.

Color deterrimus albis.

Virg. 3. Georg. 81. De equis loquitur. V. Serv. ad loc. Plaut. Capt. 3. 4. 115. Albo corpore & oculis nigris. Quod nos Album, Hebræi *Labon* dicunt. Unde fieri poteſt ut ex Hebræa voce per primarum literarum transpoſitionem facta ſit Latina.

Album vinum. Plaut. Album, an atrum vinum potas?

Albus, pro Pallido, interdum accipitur. Perſ. Sat. 3.

Turgidus hic epulis, atque albo ventre lavatur:

Horat. 2. Carm. 2. 15.

— & aquoſus albo Corpore languor.

Albus, pro eo quod vulgo *Beretinum* vocant, ut eſt Pilus aſinorum. Perſ. 1. Sat. 59.

Nec manus auriculas imitata eſt mobilis albas.

De auribus enim aſini loquitur.

Albus an ater ſis, neſcio. Solet dici de homine vehementer ignoto. Cic. 2. Philipp. 16. Et quidem vide, quam te amarit is, qui albus aterve fueris ignorans, fratris filium præteriit. Eraſmus.

Alba, dicimus Felicia: ſicut Infames, Nigros: propterea quod Pythagoras aiebat id quod eſſet colore candido, ad boni naturam pertinere; quod atro, mali. Plutarchus in Vita Pericl. Univerſam multitudinem partitus in octo partes, fortibus utebatur: & cui contigiſſet alba faba, huic cæteris pugnantibus permittebat in conviviis atque otio agere: quapropter etiam aiunt eos quibus res aliquæ ſuaviter ſuccedunt, eum diem album vocare, nimirum ab alba faba. Eraſm. in Chiliad. 1. 5. 54. Prov. Creta notare &c.

Albas pro Unionibus Lampridius & Venantius & alii mediæ Latinitatis ſcriptores abſolute dixerunt. V. Lamp. Elagab. cap. 21. & ibi Salmaſ. Item pro Veſtimentis talibus. Unde & in veteri Eccleſia Septimanam in albis appellarunt, quæ proxime Paſchalem ſequitur. nam baptizandis Catechumenis Paſcha olim deſtinata fuit, & Baptizati veſte candida induebantur. De Diaconorum Alba adminiſtratione Cœnæ V. Pignor de Servis. pag. 50. ſeq. Du Freſne in Gloſſ.

Album & nigrum novit. Duplicem in ſententiam accipi poteſt. Aut, Novit diſcrimen recti, pravique: aut, Novit id quod nemo vel indoctus ignorat. Nam evidentius eſt albi nigrique diſcrimen, quam ut quisquam non videat. Videtur eſſe tractum a priſcis illis mortalibus, qui duos tantum naturales colores noverant, Album & Nigrum, teſte Pompeio. Eraſm. in Chiliad.

Alba avis, pro Re nova atque auſpicata dixit Cic. 7. Fam. 28. Fit hoc etiam frequentius quam ſolebat, quod quaſi albam avem videntur, bene ſentientem civem videre.

Album calculum addere. i. e. Approbare. Inde ſumptum, quod antiquitus miſſis in urnam calculis, ita ferebantur a judicibus ſententiæ, ut albis abſolverent, nigris damnarent. Qui ſi forte fuiſſent æquales, tamen liberabatur reus, ejusque rei cauſam Ariſtoteles copioſiſſime reddit in Problematibus. De calculorum more meminit Ovid. 15. Met. 44. Plin. 1. Epiſt. 2. Confitebor & ipſum me & contubernales ab editione non abhorrere, ſi modo tu fortaſſe errori noſtro album calculum adjeceris. i. e. Si noſtrum hunc errorem tuo judicio comprobaris. Eraſm. in Chiliad.

Albæ gallinæ filius. h. e. Feliciter natus. Juven. 13. Sat. 141.

— quia tu gallinæ filius albæ.

Vel quod Læta atque auſpicata Latini Alba vocant: vel quod proverbium alludit ad Fatalem illam gallinam, de qua Suetonius in Galba, his quidem verbis: Liviæ olim ſtatim poſt Auguſti nuptias Veientanum ſuum reviſenti, prætervolans aquila, gallinam albam, ramulum lauri roſtro tenentem demiſit in gremium. Quumque nutriri alitem, ac pangi ramulum placuiſſet, tanta pullorum ſoboles provenit, ut hodie quoque ea villa Ad gallinas vocetur. Convenit igitur adagium in eos qui rara & fatali quadam felicitate ſucceſſuque rerum utuntur. Huic diverſum eſt illud apud eundem Juvenalem, Nati infelicibus ovis. Eraſmus in Chiliad.

Albus Lucifer. Ovid. 3. Triſt. 5. 57.

Pallor. Hor. Epod. 7. 15.

Quadrigæ. Plin. lib. 7. cap. 30. Platoni ſapientiæ antiſtiti Dionyſius tyrannus, alias ſævitiæ ſuperbiæque natus, vittatam navem miſit obviam: ipſe quadrigis albis egredientem in littore excepit.

Senecta. Propert. lib. 3. 5. 24.

Sparſerit integras alba ſenecta comas.

Albæ ſententiæ, apud Senecam dicuntur, quæ Apertæ erant, faciles, non obſcuræ, non tenebricoſæ, quod quæ alba ſunt nihil atrum, nihil caliginoſum habeant, ſed clara quadam luce ſuffuſa pelluceant. Ejus verba ſunt; Sententiæ, quas optime Pollio Aſinius albas vocabat. Id Græco more factum eſſe ſuſpicor, cum præſertim apud Euſebium ſæpenumero legamus λευκότατον, pro clariſſimo & facillimo. Turneb.

Stella Caſtoris & Pollucis. Hor. 1. Carm. 12. 27.

Dicam & Alciden, pueroſque Ledæ,
Hunc equis, illum ſuperare pugnis
Nobilem, quorum ſimul alba nautis
Stella refulſit.

Acron: Alba, Serena. Nam frequentius dum oritur, tempeſtates facit, ſed hic proſperum poſuit. Porphyrius, Alba nautis ſtella, nunc candida & benigna.

Album i, n. abſolute poſitum pro colore albo. Virg. 2. Ecl. 41. & 3. Georg. 56.

Album oculi. Celſ. lib. 7. cap. 7. Ubi albo ipſius oculi palbebra inhæſit. Idem lib. 2. cap. 8.

Album ovi pro Albumine, abſolute dicitur. Plin. lib. 20. cap. 11. 3. Cum ovi albo illitum. Sic idem ſæpe alibi. Celſ. lib. 6. cap. 6. Ovi & album, & vitellus. V. ſupra ALBUMEN & ALBUMENTUM.

Album, abſol. ac ſubſtantive poſ. pro Alba tabula, in qua atramento ſcribebatur: quod ex Cic. 2. de Orat. 12. intelligitur; Res omnes (inquit) ſingulorum annorum mandabat literis Pontifex Max. referebatque in album, & proponebat tabulam domi, poteſtas ut eſſet populo cognoſcendi. Ex quo loco & illud facile intellectum eſt, non literas (ut Theophilus exiſtimavit) ſed tabulas ipſas albas fuiſſe: quod etiam ſuſpicari licet ex Plauti Perſ. 1. 2. 22.

Si id fias, ne iſti faxim usquam appareant,
Qui hic albo rete aliena oppugnant bona.

Ut autem pontifices res geſtas, ſic prætores edicta ſua in album referebant, & proponebant tabulam in publico, poteſtas ut eſſet populo cognoſcendi, quemadmodum anno quisque ſuo jus dicturus eſſet. Paul. lib. 9. D. de Juris. Si familia alicujus album corruperit, non ſimiliter hic edicitur ut in furto. Album autem Latini dixerunt ut Græci λεύκωμα. Nam & Græci in albo leges ſcribebant, ut ex Demoſthene contra Timocratem intelligitur. Hotom. De Plautino loco non multum abit Eraſm. in Chil. 3. 7. 18. V. ad l. I. F. Gronov. Aliter Scalig. ibid. Jan. Guil. Veriſ. 3. 13. Voſſ. Inſt. Or. 4. p. 194.

Ad album adverſarium producere. lib. 1. D. de eden. Eum quoque edere Labeo ait, qui producat adverſarium ſuum ad album. i. e. Qui adducit eum ad album prætoris.

Ad album ſe transferre. Quintil. Inſt. lib. 12. C. 3. Quorum alii ſe ad album ac rubricas transtulerunt, & formularii, ac (ut Cicero ait) leguleii eſſe maluerunt. Hic Album dixit pro Jure prætorio, & Rubricas pro Jure Civili: ut & Formularios ad prætorias retulit formulas: Leguleios ad Jus Civile & XII. tabul. leges Turnebus.

Eſt etiam Album Decurionum, unde tit. in D. De albo ſcribendo, in quo præcipitur quo ordine ſcribi debeant Decuriones. Ulpian. l. 1. D. de albo ſcrib. Decuriones in albo ita ſcriptos eſſe oportet, ut l. municipali præcipitur. Ibidem: in ſententiis quoque dicendis idem ordo ſpectandus eſt, quem in albo ſcribendo diximus.

Album citharœdorum. Suet. in Nerone, cap. 21. Sine mora nomen ſuum in albo profitentium citharœdorum juſſit adſcribi.

Album judicum, Suet. in Claudio, cap. 16. Album judicum appellat, in quo eorum nomina deſcripta erant, qui earum erant Decuriarum, quæ unoquoque tempore judicabant. Hæc Budæus.

Album judicum, per metaphoram dictum a Plinio in præfatione lib. 1. Quum hanc operam condicerem, non eras in hoc albo. Alluſit enim ad morem eorum, qui cauſas acturi in foro, aut declamaturi, auditores corrogabant, quaſi futuros judices eloquentiæ aut facundiæ. Budæus.

Mittere in album judicum. Sen. de Benef. lib. 3. cap. 7.

Album Senatorium, in quo Senatorum nomina a Cenſoribus perſcribebantur. Albo ſenatorio eradere aliquem. Tacit. 4. Ann. 42. 5.

Per iſtud Philoſophiæ ſunt nigræ & turpes, infameſque, etiam ad album ſedentibus exceptiones. Seneca Ep. 48. extr. H. St.

Albŭlus, dimin. Adj. Catul. 27. v. 8. in Julium Cæſarem.

Ut albulus columbulus Dionæus.

vulgo Albulum Columbus aut Adoneus.

Albarium, ſive Opus albarium [κονίαμα] dicitur Quod illinitur tectorio, quum paries pingendus non eſt: & ex pura calce fit. Plin. lib. 35. cap. 16. Eademque lacte diluta, & tectoriorum albaria interpolantur. h. e. Tectoria quibus propter vetuſtatem color albus induci ſolitus exoleviſſet, exalbantur renovanturque. V. Vitruv. 7. 2. & Pallad. 1. 14.

Albarium opus. Plin. lib. 36. cap. 23. Contra in albario opere, ut macerata calx ceu glutinum hærcat. conf. 35. 16.

Albarius, ii. m. Qui albarium facit. Leg. 2. Cod. Theod. de excuſ. artif. V. ALBINUS.

Albātus, Adj. [λευχείμων] ab Albo. Varr. de L. L. 4. 14. ut, Albatus homo, i. e. Veſtibus albis ornatus: cui contrarium eſt, Atratus. Hor. 2. Serm. 2. 60.

Ille repotia, natales, alioſve dierum
Feſtos albatus celebret.

Veteres albati convivia publica inibant, ut declarat locus Cic. in Vatin. 30. Atque etiam illud ſcire cupio, quo conſilio, aut qua mente feceris, ut in epulo Q. Arii familiaris mei cum toga pulla accumberes: quem unquam videris, quem audieris, quo exemplo, quo more feceris, &c. Quis unquam cœnavit atratus? &c. cum ipſe epuli dominus Q. Arius albatus eſſet, tu in templum Caſtoris te cum C. Fidulo atrato cæteriſque furiis tuis funeſtum intuliſti: quis tum non ingemuit? &c. hunc tu morem ignorabas? nunquam epulum videras? Et cætera quæ ſequuntur.

Albedo, inis. f. Bœthius lib. 2. de Differentiis topicis. Quæratur enim an albedo ſubſtantia ſit: hic quæritur an albedo ſubſtantiæ velut generi ſupponatur, &c. Apud veteres, Ciceronem & æquales, aut paulo minores, hæc vox non reperitur. Sever. demum Sulp. Hiſt. Sacr. 1. 16. de Manna; Glaciali albedine erat. Onomaſt. vet. Albedo, λευκότης, λευκόν.

Albegmĭna, V. ABLEGMINA.

Albelio, onis. f. Tegumentum capitis apud Juven. Schol. ut viſum Rutgerſio Var. Lect. 6. 18. & Voſſio de Vit. Serm. 1. 16. [Adducit quidem Voſſius Scholiaſtæ, unde hanc lectionem exſculpſit, hæc verba: Aut albedine

albedine cadurco cucullo. tanquam ad Sat. 9. v. 102. Ego vero nihil invenio ejusmodi. Sed ad v. 30. legitur: Veneti, ut albidum cadurcum cucullo. Nec aliter ex Schedis suis Schurzfl.

ALBELIUNCULUS, i. m. dimin. apud eund. Juven. Schol. [ad Sat. 8. 145. Sed editum est, Ardeliunculo. Hennin. conjiciebat Bardo cucullo.

ALBEO, ui, [λευκαίνομαι] ēre. a nomine Albus; significat Album esse. Virg. 12. Æn. 36.

— campique ingentes ossibus albent. Plin. lib. 12. cap. 19. Damnatur inprimis molle cinnamomum, aut cui albet cortex.

Comæ albentes. Ovid. 4. de Ponto, 12. 30. & 2. de Arte Am. 666.

Equi. Plin. in Paneg.

Oliva. Ovid. 11. Epist. 14.

Rosæ. Ovid. 3. de Arte Am. 182.

Spumis albentibus frena oblita. Ovid. 15. Met. 519.

Villi albentes. Ovid. 11. Met. 176. de villis interioribus auricularum asininarum Midæ.

Vitta.. Ovid. 5. Met. 110. & 15. 676.

ALBESCO, [λευκαίνομαι] ēre. Album fieri, aut Album esse. Cic. 4. Acad. 33. Quodque nunc quia a sole collucet, albescit & vibrat. Virg. 1. Georg. 367.

Flammarum longos a tergo albescere tractus.

Albescit fluctus in undis fractis. Sil. Ital. lib. 8.

Albescit lux. Virg. 4. Æn. 586.

Regina e speculis ut primum albescere lucem. Vidit, &c. Ubi Servius: Hypallage est. Luce enim albescunt omnia, non lux albescit.

Albescit messis aristis maturis. Ovid. 5. Fast. 357.

ALBESCENS, Partic. [λευκανόμενος] ut, Albescens capillus, h. e. Senectus. Hor. 3. Carm. 14. 25.

Albescentes undæ. Sil. Ital. lib. 8. 452.

ALBĬCO, [ὑπολευκαίνομαι] āre. Albere, sive Album esse: sed Albere est rarissimum, [Albicare frequentius. Plin. lib. 27. cap. 5. Mutat colorem, sed ex nigro albicare incipit. Hor. 1. Carm. 4. 4.

Nec prata canis albicant pruinis.

Albicatur, Candidatur & albescit. Varro, Cave canem. Ubi [forte Uti] rivus præcipitatur in nemore, deorsum rapitur, atque offensus aliquo a scopulo lapidoso albicatur. Author Nonius. Ex cujus interpretatione videtur Albicari esse passivum: sed quia Albicare neutrum est: malim interpretari Albicatur pro Albicat, ut sit deponens.

ALBICANTER, Adv. unde Compar. Solinus cap. 43. de Hyacinth. Aut nubilo obducitur, aut albicantius in aquaticum eliquescit.

ALBICASSO, ĕre. antique pro Albicare. Matius apud Gell. 15. 25. Jam jam albicassit Phœbus. Alii legunt Albicascit. [Rectius.

ALBĬCŎLOR, oris. ut Albicolor campus. Corippus 17. 329.

ALBĬCŌMUS, a, um. ut, Albicomi flores, apud Ven. Fortunatum.

ALBĬDUS, [ὑπόλευκος] Aliquantulum albus. Columel. lib. 2. cap. 9. Granum quod extrinsecus albidum, intus etiam conspicitur candidum, leve, &c. Plin. lib. 8. Epist. 20. Color cœruleo albidior, viridior & pressior.

Albidum ulcus. Celsus lib. 5. cap. 26. Ulcus quod aut pallidum, aut albidum, aut lividum, aut nigrum est, id purum non est.

Spuma. Ovid. 3. Met. 74.

ALBIDŬLUS, dimin. ut, Color albidulus. Palladius in Februario, ubi de liquamine ex pyris.

ALBINUS, V. supra.

ALBITŪDO, [λευκότης] Idem quod Albor. Plaut. Trin. 4. 2. 32. Ubi habitet, & item alterum ad istam capitis albitudinem. Antiquum est, teste Nonio.

ALBO, [λευκαίνω] āre. Album facio, Priscian in Perieg. cujus passivum,

ALBOR, āri. Albus fio. Hæc Calep. Obsoletum. Usitatum magis compositum Dealbo & partic. Albatus.

ALBOR, ōris. m. [λευκότης] ab Albeo, sicut Candor a Candeo, est quod vulgo dicitur Albedo. Varro, Qui vident alborem ejus admirantur. Conf. Lexic. Scribon. Rhodii h. v.

ALBUCIUS. V. ALBUTIUS.

ALBUS Spinus, Arbor est aculeata, pruni magnitudine, flore albo, odorato, acinis quum pubescunt viridibus, quum maturuerunt, rubris, ligneo intus nucleolo. Sunt qui tradant hanc stirpem fulmine non ici, nec unquam de cœlo tangi. Aiunt quoque pisces marinos floris odore perculsos, confestim corruptionis sentire contagia. Vulgus deturbandis calculis utitur acino, singulari remedio ex vino, quem peculiari vocabulo Senellam nominat. Ruell. lib. 3. cap. 12.

ALBŪTIUS, vel potius ALBUCIUS Hor. 2. Serm. 2. 48. & 2. 2. 67. Albuti senis, pro Albutii. Porphyr: Hic est Albutius, qui & avarus, & elegans conviviorum apparator, sævus est habitus in servos: qui ob cupiditatem nimiam habendi alienam uxorem, suam veneno necavit.

T. Albutius, cujus M. Varro meminit, dicitque scripsisse Satyras Luciliano stylo. Nam & Lucilius eum ut Græca miscentem notat his verbis,

Græcum te Albuti quam Romanum, atque Sabinum, &c. V. reliqua apud Cic. 1. de Fin. 3. & 5. Tusc. 37.

Albutium alium Seneca in Declamationibus dicit suo tempore fuisse nobilem declamatorem. [Idem ac seq.

Albutius Silus, Novariensis orator Romam venit, receptus in Planci oratoris contubernium. Jam vero senior ob vitium vomicæ Novariam rediit: convocataque plebe caussis propter quas mori destinasset, in concione redditis, abstinuit cibo. V. Suet. Clar. Rhet. n. 6.

Albutius, philosophus, Cic. 1. de Nat. Deor. 93. Fuerunt & alii plures eodem nomine apud Romanos, de quibus Cic. 3. de Orat. 171. de Provinc. Conf. 15. in Pison. 92.

A L C

ALCÆA, æ. [ἀλκαία] Cauda, proprie leonis. Plin. lib. 8. cap. 16. Nec in leone tantum intelligitur alcæa, sed in equo item, & bove, & id genus aliis quæ utuntur cauda ut adjutorio. Callimachus absurde etiam in musca alcæam posuit. Cælius lib. 7. cap. 29.

Alcæa, Herba etiam ἀπὸ τῆς ἀλκῆς, ob insignem vim. Vulgus Bismalvam vocat, & Malvam silvaticam: malvæ hortensi similis est; V. Plin. lib. 27. cap. 4. Scribitur & Alcea.

ALCÆUS Atheniensis, Poeta Tragicus. Domitius Calderinus in Sappho Ovidii.

Alcæus, [Ἀλκαῖος] Poeta Lyricus, patria Mitylenæus de quo Ovid. 15. Epist. 29.

Nec plus Alcæus, consors patriæque, lyræque,
Laudis habet: quamvis grandius ille sonet. De hoc meminit his verbis Quintil. l. 10. c. 1. p. 896. Burm. Alcæus in parte operis aureo plectro merito donatur, quia tyrannos insectatur: multum etiam moribus confert: in eloquendo quoque brevis, & magnificus, & diligens: Homero similis: sed in lusus & in amores descendit, majoribus tamen aptior. Cic. quoque 4. Tusc. 33. Fortis vir in sua Republica cognitus, quæ de juvenum amore scribit Alcæus? Idem 1. de Nat. Deor. 79. Nobis qui adolescentulis delectamur, etiam vitia sæpe jucunda sunt. Nævus in articulo pueri delectat Alcæum. At est corporis macula nævus: illi tamen hoc, lumen videbatur. Strab. lib. 13. Alcæi poemata στασιωτικὰ esse dicit, quod bella civilia & seditiones in iis pertractaret. quem militiam quoque exercuisse ipse testatur, & Hor. 1. Carm. 32. 6. Eum vocans Ferocem bello, quia res bellicas gessit adversus tyrannos, & Pittacum Mitylenæum victum expulit, ut aiunt Acron & Porphyr. Proinde Pugnax dicitur Politiano.

Alcæi Camœnæ minaces. Hor. 4. Carm. 9. 7. Ubi Acron & Porphyrius, Minaces Alcæi Camœnæ dictæ sunt, quoniam adeo amarus fuit, ut austeritate carminis sui multos de civitate ejiceret.

Alcæus sonans aureo plectro. Hor. 2. Carm. 13. 26.

ALCÆUS ab ortu vocatus est Alcmenæ filius, cui post Herculis cognomen est inditum: non quod propter Junonem sit gloriam adeptus, sicut Matris ait, sed quia virtutem prisci illius Herculis Ægyptii imitatus. Diodor. Sicul. lib. 1. cap. 2.

Alcæus item fuit Amphitryonis pater, avus Herculis: unde Alcides dictus est.

Alcæus, Omphales & Herculis filius. Domitius Calder. in Sappho Ovidii. V. etiam Herodot. 1. 7.

ALCAICUM Metrum, [Ἀλκαϊκὸν εἶδος] ab Alcæo poeta Lyrico dictum est. Testis Acron in Hor. 2. Carm. 13. Constat autem Alcaicum ex Epitrito secundo, Choriambis duobus, & Bacchio. quale est illud Hor. 1. Carm. 8. 4.

Oderit campum, patiens pulveris atque solis.

ALCAMENES Telecli F. & Successor in regno Lacenico, ex genere Agidarum, sub quo Messeniacum bellum exarsit, Clarus justitiæ & innocentiæ laude. V. Pausan. Lac. & Mess. Plut. in Apophtegm.

ALCĂMĔNES, [Ἀλκαμένης] Nobilis statuarius fuit, Phidiæ discipulus, qui Agoracritum Parium condiscipulum in facienda Venere, populi Atheniensis suffragiis superavit. Plin. lib. 36. cap. 5. & 34. 8. Pausan. passim.

ALCANDER, dri. [Ἄλκανδρος] Unus ex comitibus Sarpedonis Lyciæ regis, ab Ulysse ad Trojam occisus. Ovid. 13. Met. 257.

ALCANNA, officinis, Ligustrum Latinis, Gallis Troena vocatur. Ruell. lib. 1. cap. 94.

ALCĀNOR, Viri proprium, cujus meminit Virg. 10. Æn. 338.

ALCAQUENGI, officinæ Mauritanos sequutæ, vocant Halicacabum, rura nostra Cocretum. Sunt qui Vesicariam appellent, quod folliculi speciem vesicarum imitentur, vel quod vesicæ calculis medeatur. Cocretinum quippe vinum propinatum magnam arenularum vim deturbat. Ruell. lib. 3. cap. 109.

ALCIMENES, [Ἀλκιμένης] Poeta tragicus, Megarensis. Suidas.

ALCARMES, & Carmes lingua Punica, (an Arabica? H. St.) vocatur Coccus infectorius, seu Vermiculus, ex quo fit elegans ille rubor & coccineus color, quem inde Carmesinum dicimus vulgo *Cramoisi*. Ruell. lib. 2. cap. 136. Frequentius scribitur ALKERMES seu ALCHERMES.

ALCĀTHŎE, Urbs fuit ut quidam putant, eadem cum Megara, de qua Ovid. 7. Met. 443. & 2. de Arte Am. 421.

ALCĀTHOUS, Pelopis filius, qui cædis Chrysippi fratris suspectus, Megaram venit, occisoque leone, qui Cytheronius a loco dicebatur, multosque & in iis Megarei regis filium Eurippum necaverat: ascitus Megareo gener, in regno successit. Author Dirchidas. De hoc Alcathoo plura Pausanias in Atticis.

Epigr. Græc. lib. 4. p. 351. Εἰς τὸν ἐν Μεγάροις κιθαριστὴν λίθον.
— ὅτι γὰρ τυβίῳ ἐπιχεῖμεν
Ἀλκάθοος, τότε Φοῖβος ἐπωμαδὸν ἦρε δομαῖον
Λᾶα, λυκαργέην ἐνθέμενος κιθάρην. H. St.

Alius Trojanus, qui Anchisæ filiam, Hippodamiam uxorem habuit, occisus ab Idomeneo. Homer. 13. Il. conf. Virg. 10. Æn. 747.

ALCE, [Ἄλκη] Urbs Hispaniæ, quam Gracchus post debellatos Celtiberos oppugnatam, ad deditionem compulit. Liv. 4. Decad. lib. 10. 40. 48.

ALCE, [Ἀλκὴ] Canis nomen apud Xenophontem περὶ κυνηγ. & Ovid. 3. Met. 217. & Columel. lib. 8. cap. 12.

ALCE, Nomen meretricis. Gell. lib. 4. cap. 11.

ALCEDO, inis. [ἀλκυὼν] Avis est sic dicta quasi Algedo, quod frigidissimis temporibus nidificet. (Imo puto a Græco ἀλκυὼν, sive ἀλκυδὼν. H. St.) Dicitur a Græcis Halcyon. V. suo loco. Plaut. Pœn. 1. 2. 142.

Jam hercle tu perîsti: nisi illam mihi tam tranquillam facis,
Quam mare est olim, quum alcedo pullos educit suos. V. Taubm.

Festus, Alcedo dicebatur Antiquis pro Halcyone. conf. Varr. 4. de L. L. 13.

ALCEDONIA, pl. [ἀλκυονίδες] dicuntur ab Alcedine, sicut ab Halcyone, Halcyonides, h. e. Tranquilli dies, quibus nidificant halcyones. Plaut. Casin. prol. v. 26. Tranquillum est, alcedonia sunt circa forum. Ubi interpres, Alcedonia, tranquilla tempora, vel tranquilli dies. V. HALCYON.

ALCENOR, [Ἀλκήνωρ] Vir Argivus fuit, qui ea in pugna, qua treccenti Argivi cum totidem Lacedæmoniis de finibus certarunt, solus cum Chronio ex suis superfuit, hostibus quoque omnibus, uno Othryade excepto, ad internecionem deletis. Herod. lib. 1.

ALCES, Bithyniæ fluvius. Plin. lib. 5. cap. ult.

ALCES, is; seu ALCE, es. [ἄλκης] Græcorum more (ut ait in Plin. Hermol.) Animal est in Septentrionalibus regionibus nascens, ut author est Plin. l. 8. c. 15. Cæsar, ubi de feris Hercyniæ sylvæ, 6. Bell. Gall. 27. Sunt item quæ appellantur alces: harum est consimilis capreis figura, & varietas pellium: sed magnitudine paulo antecedunt, mutilæque sunt cornibus, & crura sine nodis articulisque habent: neque quietis causa procumbunt:

neque si quo afflictæ casu conciderunt, erigere sese aut sublevare possunt. His sunt arbores pro cubilibus, ad eas sese applicant: atque ita paulum modo reclinatæ quietem capiunt. quarum ex vestigiis, quum est animadversum a venatoribus quo se recipere consueverint, omnes eo loco, aut a radicibus subruunt, aut abscindunt arbores, tantum ut summa species earum stantium relinquatur. Huc quum se ex consuetudine reclinaverint, infirmas arbores pondere affligunt, atque una ipsæ concidunt. Plin. lib. 8. cap. 15. Septentrio fert & equorum greges ferorum, sicut asinorum Asia & Africa: præterea alcen, ni proceritas aurium & cervicis distinguat, jumento similem. conf. Spanhem. de Usu & Pr. Num. Diss. 4. p. 196.

Alceste, [ἀλκίςη] sive **Alcestis**, filia fuit Peliæ Thessalorum regis: quæ persuasis a Medea sororibus, ut Peliam patrem jugularent, sola tantam impietatem abnuit. Hanc Jason mortuo Pelia nuptui dedit Admeto regi Thessaliæ, ut testatur Diodorus Siculus lib. 5. cap. 3. quæ pro viri salute se morti tradidit. Nam rege ægrotante responsum fuit ab oraculo brevi moriturum, nisi quis amicorum pro eo morti se traderet. Quod quum omnes recusarent, ipsa promptissimam se obtulit. Lege Euripidis tragœdiam ejus nominis. Meminit & Juven. 6. Sat. 651. V. Admetus.

Alceste Pagasæa, a Pagasa urbe Thessaliæ. Ovid. 3. de Arte Am. 19.

Alceste Thessala. Claud. in Laudib. Seren. 22. 13.

Alcetas, Tharypi filius, a quo in Pyrrhum usque Achillis filium, quindecim virorum generationes sunt. Pausan. in Attic.

Alcetas Macedo, inter magnos vini potatores refertur, ab Æliano V. H. 2. 41. ubi V. Periz.

Alcetes, Arymbæ filius, Æacida fratre natu major, Epirotarum rex, sed impotentis iracundiæ vir, atque idcirco a patre expulsus, quum in Epirotas quoque sævire ac furere inciperet, noctu conspiratione facta, una cum liberis de medio sublatus est. Cui interfecto Epirotæ Pyrrhum Æacidæ filium substituerunt. Pausan. in Atticis.

Alchidas Rhodius, Cupidinem nudum Praxitelis manu factum adamavit, atque in eo amoris vestigium reliquit. Plin. lib. 36. cap. 5.

Alchimilla, æ. f. Herba Tabern. p. 248.

Alchione, [Ἀλχιόνη] Mons Macedoniæ. Plin. lib. 4. cap. 10.

Alchymia, V. **Archymia**.

Alcibiades, [Ἀλκιβιάδης] Patre Clinia natus, matre Dinomache, ut Plutarchus, vel ut Plinius appellat, Demarate: Vir Atheniensis pulcherrimus, nobilissimus, & rei bellicæ peritissimus. Sed linguæ fuit balbutientis, & proinde taxatus ab Aristophane Comico duobus his versiculis,

Εἶτ' Ἀλκιβιάδης εἶπε πρός με τραυλίσας·
Ὀλᾷς Θέωλον, τὴν κεφαλὴν κόλακος ἔχει.

Author Plutarch. Omni vitiorum genere deformatus; nisi quantum eum ab illis retraxit disciplina Socratis, cui se erudiendum tradidit. Vitam ejus copiose scripsit Plutarchus Græce, Latine perquam eleganter Cornelius Nepos. Multa de eodem historici passim, Thucyd. lib. 5. seq. Xenoph. hist. lib. 1. & de Dict. & Fact. Socr. Ælian. Var. Hist. Plutarch. in Apophtegm. Plin. lib. 34. cap. 8. & cap. 22.

Alcibiadis Sileni, in proverbium abierunt: quo licebit uti vel de re quæ cum in speciem, & prima (quod aiunt) fronte vilis ac ridicula videatur, tamen interius ac propius contemplanti sit admirabilis: vel, de homine, qui habitu vultuque longe minus præ se ferat, quam in animo claudat. V. Erasm. Chil. 3. 3. 1.

Alcibiadion, [ἀλκιβιάδιον] duas hoc nomine plantas memorat Dioscor. lib. 4. cap. 24. & 27.

Alcibion, [ἀλκίβιον] Herba adversus serpentium morsus remedium habens. Plin. lib. 27. cap. 5.

Alcida, [ἀλκίδα] Fera stupenda, ex terra nata, plurimum ignis ex ore vomens, primum in Phrygia apparuit, regionem quandam comburens, quæ hucusque exusta Phrygia dicta est. Deinde ad montem Taurum transcendens, sylvas continuas usque ad Indos incendio vastavit. Postmodum per mare in Phœniciam reversa, sylvas Libani incendit: perque Ægyptum in Libyam profecta, ad loca pervenit occidua. Postremo sylvis circa Ceraunia destructis, omnique incensa patria, quum homines partim flamma absumpti essent, partim timore patriam linquentes ad remotiora diffugerent loca, Minervam ferunt tum sapientia tum fortitudine ac viribus fretam, eam necasse, pellemque pectori circumdedisse, tum vestitus tutelæque corporis gratia, tum ad virtutis partæque gloriæ memoriam ostendendam. At vero Alcidæ mater Terra commota, deorum hostes, gigantes peperit: quos postmodum Jupiter Minervæ Dionysiique ac cæterorum deorum ope delevit. Author Diod. Sic. lib. 4. cap. ult.

Alcidămas, Luctator insignis. Stat. 10. Theb. 500. & Ovid. 7. Met. 369.

Alcidamas Eleates, Philosophus, & Rhetor inprimis nobilis Isocratis æqualis ac discipulus Gorgiæ Leontini. Hunc inter scriptores Rhetoricæ numerat Quintil. lib. 3. cap. 1. Meminit Laertius in Empedocle & Protagora. Is mortis laudationem scripsit, authore Cic. 1. Tusc. 48. Extant ejus aliquot Orationes in Volumine Orationum Rhetorum Aldino. A nonnullis perperam vocatur Alcidamus. V. Fabr. Bibl. Græc. Vol. I. p. 900. not.

Alcīdes, [Ἀλκείδης] Hercules dictus ab Alcæo avo, patre Amphitryonis, Servio authore: Sane Alciden (inquit) volunt quidam dictum, ἀπὸ τῆς ἀλκῆς, i. e. a Virtute. quod non procedit: quia a prima ætate hoc nomen habuit ab Alcæo patre Amphitryonis. De quo Charon apud Virg. 6. Æn. 123.

Nec vero Alciden me sum lætatus euntem
Accepisse lacu, &c.

Clarus Alcides. Sen.

Clusus Alcides tempora hiatu Cleonæo. i. e. Habens caput tectum pelle leonis Cleonæi. Val. Flac. 1. Argon. 34. Tale est illud Senecæ in OEth. Vallantque feri tempora dentes.

Deus. Sen. Octav. 4.
Ferus. Stat. 8. Theb. 5.
Insanus. Ovid. 9. Epist. 133.
Lætus. Valer. Flac. 3. Argon. 635.
Magnanimus. Lucan. lib. 4.
Magnus. Virg. 5. Æn. 123.
Mortalis. Sen. OEth. 15.
Pius. Stat. 6. Theb. 282.
Trux. Martial. lib. 9. 26. in Afrum.

Alcĭmăchus, Pictor nobilis. Plin. lib. 35. cap. 11. Alcimachus pinxit Dioxippum, qui pancratio Olympia citra pulveris tactum (quod vocant ἀκονιτί) vicit: νονιτί Nemeæa.

Alcĭmĕde, Phylaci filia.

Fuit & Alcimede uxor Æsonis, & Jasonis mater, ut tradit Pherecydes. Quanquam Homeri enarrator Æsonem, ex Polymela Jasonem genuisse scribit. Val. Flacc. 1. Argon. 317. & Stat. 5. Theb. 235.

Alcimedes, Poeta tragicus, Megarensis, ut scripsit Suidas.

Alcĭmĕdon, Proprium nobilis artificis cælatoris, cujus meminit Virg. 3. Ecl. 37.

— pocula ponam
Fagina, cælatum divini opus Alcimedontis.

Alcĭmus, Orator omnium qui in Græcia tum florebant, eminentissimus, Stilponis Auditor. Diog. Laert. lib. 2. in Vita Stilp. S. 114. [Si modo locus sanus est, Cum altum sit apud Antiquos de hoc tanto oratore silentium.

Alcimus Lydorum rex, præcipua insignis pietate ingenioque mitissimo fuit. Proinde universo ejus tempore Lydis altissima contigit pacis tranquillitas, & divitiæ affluentissimæ: & ita quidem, ut intrepide ageret unusquisque, omninoque citra insidiarum ullum metum. Cæl. lib. 10. cap. 69.

Alcimus, Æaci filius, memoratur a Theocriti Scholiaste.

Alcimus, Historicus, Siculus genere, qui, ut Athenæus auctor est lib. 10. scripsit Historiam Italicam, cujus etiam Festus Pompeius meminit in v. Roma. conf. Martial. lib. 1. 89.

Alcimus Rhetor, a Sidonio Apollinari, nominatus 5. Epist. 10. & 8. Epist. 11. V. Voss. c. 5. de Poet. Lat. p. 63. Inter Professores Burdigalenses memoratur ab Auson. Carm. 2. & ab Hieronym. in Chron. Euseb. laudatur ad Ann. Christi CCCLX.

Junior eo fuit Alcimus Ecdicius Avitus Archiepiscopus Viennensis qui Zenonis & Anastasii temporibus claruit, Poeta Christianus. Ut adeo inter Alcimum Rhetorices Professorem, & Alcimum Episcopum ac Poetam totius sit seculi intervallum. Hujus Poemata quære in Geor. Fabricii Poetis Christianis. Seorsim edidit Joach. Zehnerus, & emendatissime una cum Epistolis ejus Jac. Sirmondus.

Alcĭnŏus, [Ἀλκίνοος] Nausithoi filius, teste Homero 7. Odyss. rex Phæacum in Corcyra insula justissimus, dicente Orpheo in Argonaut.

— κραίνεσθαι δικαιότατος βασιλεύς. Fuitque diligens hortorum cultor. Quamobrem dixit Virg. 2. Georg. 87.

Pomaque, & Alcinoi sylvæ, i. e. Arbores pomiferæ. Hujus meminit Ovid. 12. Met. 565. Ferunt horum pomariorum tantam fuisse fertilitatem, ut maturis fructibus novi statim succederent. Stat. 1. Sylv. 3. 81.

Quid bifera Alcinoi laudem pomaria? vosque
Qui nunquam vacui prodistis in æthera rami? Meminit & Plin. lib. 19. cap. 4.

Alcinoi mensam vocat Gregorius Theologus ad Basilium, Mensam luxu redundantem. Non ad Lotophagorum inopiam, sed Alcinoi mensam. Erasm. in Chiliad.

Alcinoi apologus. dicitur de longis & anilibus fabulis. Refertur a Diogeniano, & Julio Polluce, lib. 6. Sumptum ex Homeri Odyssea, ubi Ulysses in convivio Alcinoi Phæacum regis, prodigiosas ac ridiculas fabulas, & portentosa mendacia commemorat de Lotophagis, Lestrigonibus, Circe, Cyclopibus, atque id genus aliis plurimis miraculis, fretus videlicet Phæacum inscitia: ut sit Alcinoi apologus, ficta narratio apud Alcinoum habita. Hoc proverbio usus est Plato de Repub. lib. 10. Haud tibi sum narraturus Alcinoi apologum. Erasm. in Chiliad.

Alcinous Corcyræus, ab insula Corcyra, in qua regnavit. Martial. lib. 8. 68.

Alcinous munificus. Ovid. 2. de Ponto 9. quod Ulyssem hospitio susceperit.

Fuit item Alcinous philosophus Platonicus, qui epitomen composuit decretorum Platonis: sed hujus libelli verum parentem esse Arium Didymum, non, ut suspicabatur Præfatione in Alcinoum Jac. Carpentarius, Didymum Alexandrinum, docet Theoph. Raynaud. Theol. Nat. Dist. 1. n. 42. p. 61.

Alcion, [Ἀλκίων] Medicus, de quo Joseph. Antiq. Judaic. lib. 19. cap. 1. Scribitur Ἀλκύων, Alcyon.

Alciphron, [Ἀλκίφρων] Magnesius, Alexandri temporibus Philosophus. Suidas.

Alcippe, [Ἀλκίππη] Una ex Halcyonei gigantis filiabus, quæ Halcyonides dictæ sunt. Suidas.

Alcippe, [Ἀλκίππη] Martis filia. De hac vide Pausan. in Att. f. 19. Gr.

Alcippe, Mulier quæ elephantum peperit. Plin. lib. 7. cap. 3. i. e. Puerum cum capite elephantino, ut forte portentum illud sit, quod Livius 27. 11. & Val. Max. 1. 6. 5. narrant.

Alcippe, Nomen est rusticæ mulieris proprium, cujus sæpe meminit Theocritus, & Virg. 7. Ecl. 14.

Alcippus, [Ἄλκιππος] Civis Lacedæmonius, qui ex uxore Damocrita duas suscepit filias. Is quum & optime civitati consuleret, & ea ageret quæ e Republica esse intelligeret, eorum invidiam in se concitavit qui adversas ei partes in Republica fovebant. Quorum falsis sermonibus persuasi Ephori, velle Alcippum leges dissolvere, exilio virum multarunt. Itaque exivit ille Sparta. Damocrita vero uxor, quæ se viro comitem una cum filiabus præbere vellet, prohibita est. Quin & ejus bona publicarunt, ne dos virginibus superesset. Sed quum nonnulli puellas sibi ob paternam virtutem uxores postularent, Senatusconsulto ab inimicis prohibiti sunt uxores illas accipere: quippe qui de ipsarum matre votum dicerent auditum, ut sibi quam ocyssime liberi ex filiabus orirentur, qui patrem vindicarent. Quum igitur undecunque Damocrita impugnaretur, communem quandam totius populi celebritatem observavit, ad quam mos erat, ut una cum virginibus domesticisque omnibus atque infantibus mulieres convenirent. Quæ vero ex nobilitate essent, seorsum ipsæ a cæteris in magno quodam androne pernoctabant. Ibi illa gladio sub veste accincta, comites secum filias educit, noctuque in templum proficiscitur: observatoque tempore, quo omnes mysteriis intenti essent, quum occlusæ fores essent, magnam lignorum vim juxta eas consti-

constipavit: quippe quæ ad manum præstoque forent, ad sacrorum usum convecta. Tum ignem immisit. Accurrentibus autem auxilio viris, filias ipsa suas, tum sese ipsam Damocrita gladio interfecit. Quapropter quum minime haberent, in quos iram effunderent, extra fines corpora Damocritæ filiarumque projiciunt. Quamobrem irato deo, ingens ille traditur Lacedæmone terræ motus extitisse. Plutarch. in Narrat. Amator.

ALCIS, is. m. Numen apud Naharvalos, Germanicam gentem, cultum, quod Castorem ac Pollucem Romana interpretatione memorabant. Vide Tacit. de Germ. cap. 43.

ALCISTHĒNE, Pictricis nomen apud Plin. lib. 35. cap. 11.

ALCISTHENES Sybarita, præ deliciis vestem hujusmodi composuit, ut proposita ea ad spectandum in Lacinio promontorio, quo universa Italia, in Junonis panegyri, seu festo, concurrebat, maxime omnium quæ proposita sunt, admirationi cunctis fuerit: quam Dionysius Major nactus Carthaginensibus centum & viginti talentis vendidit. Athen. Deipnos. lib. 12. ex Aristotele.

ALCITHŎE, [Ἀλκιθόη] Mulier Thebana, Minei filia, quæ Bacchum esse Jovis filium negabat: aliisque Thebanis mulieribus sacra Bacchi celebrantibus, lanificio una cum sororibus & ancillis operam dabat. Ira itaque Bacchi earum telæ in hederam & vitem mutatæ, domoque incensa, ipsæ in vespertiliones sunt conversæ. Ovid. 4. Met. Fab. 1.

ALCMÆON, [Ἀλκμαίων] Amphiarai vatis & Eriphyles fuit filius. Huic Amphiaraus ad bellum Thebanum proficisci coactus, nequitiam Eriphyles in se aperuit, eique futuræ mortis suæ vindictam reliquit: qui defuncto patre memor præcepti, ut in patrem pietatem servaret, impius in matrem factus est, eamque necavit. Ex Bocatio. Huic fabulæ a cæteris additur, Quum postea ob matris cædem Alcmæon furiis agitaretur, venisse eum ad fluvium Phlegeum, (al. Phegeum) a quo lustratus est. Et quum filiam ejusdem Alphesibœam amasset, donato illi monili, quod matris Eriphyles fuerat, uxorem illam duxisse. Cæterum, quum aliquando ad Acheloum fluvium post ea tempora forte venisset, placuissetque ipsi Callirhoë Acheloi filia, monile quod superiori conjugi dederat, etiam huic nuptiarum spe pollicitum esse. Ad quod repetendum quum proficisceretur, a fratribus Alphesibœæ, Temeno, & Axione occisum esse: qui tamen & ipsi ab eodem mutuis vulneribus petiti, perierunt. Vel, ut Ovid. 9. Met. 18. Fab. tradit, a filiis Callirhoës, quos Jupiter natos, statim viros fecerat, in ultionem patris occisi sunt. V. etiam Hygin. Fab. 73. & 245.

Amphiaraides Alcmæon, Amphiarai filius. Ovid. 2. Fast. 43.

Amphilochi frater. Ovid. de Rem. Amor. 455.

Crudelis. Virg. 6. Æn.

Alcmæon Crotoniates, Pirithi filius, Pythagoræ auditor, plurimum tamen in medicina versatus, videtur primus de naturæ ratione scripsisse, ut Phavorinus in omnimoda tradit historia. Animam dixit immortalem, moverique modo Solis. Diogenes Laert. l. 8. S. 83. & Aristot. 1. de Anim. 2. Alia ejus dogmata refert Aristoteles, l. c. & 1. Metaph. 5. ipsi alias parum consentiens, siquidem, ut est apud Laert. l. 5. adversus Alcmæonis dicta librum scripsit. A nonnullis dicitur Alcman, & confunditur cum Poëta de quo infra. [Alioquin utrunque nomen idem sonare, cum Alcman Doricum sit, Alcmæon vulgare, docuit Faber in Vit. poët. Gr.

Alcmæon Sophista, quem Crœsus tanto auro donavit, quantum ille corpore suo efferre posset, quam lepidam Historiam Herodotus scripsit 6. 125.

ALCMÆONIUS, a um. Adj. ut Alcmæoniæ furiæ. Propert. l. 3. 4. 41.

ALCMAN, [Ἀλκμάν] Poeta lyricus Lacon, secundum alios Sardus, Damante patre genitus, vixit circa Olymp. 27. inventor amatorii carminis, scripsit lingua Dorica, author Suidas. Is morbo pediculari periit, ut scribit Heraclides de Polit. qui & eum dicit fuisse Agesidis servum, sed propter ingenium libertate donatum. Quod autem ad morbum pedicularem attinet, testatur & Plin. l. 11. c. 33. & Aristot. 5. Hist. Anim. 31. V. Diodor. Sicul. l. 5. c. 6. Observa e Vossio c. 3. de Poët. Gr. p. 13. duos hoc eodem nomine poetas fuisse Lyricos, unum Lacedæmonium, qui lingua scripsit Dorica, Messenium alterum. [Idem olim Suidas monuit. Sed junioribus quibusdam non persuasit.

Alcman, Tibicen apud Ælian. Varr. Hist. 12. 50. Sed V. ibi Periz.

ALCMANES, Lege ALCAMENES.

ALCMENA, [Ἀλκμήνη] Electrionis filia, & Amphitryonis uxor, ex qua Jupiter dolo compressa genuit Herculem. Ovid. 9. Met. Fab. 5. V. Diod. Sicul. 4. 9. Hygin. F. 29. Plaut. in Amphitr. Comœdia. Archaice Alcumena. Imago ejus a Zeuxide picta. Plin. 35. 9.

Alcmene Argolis. i. e. Alcmena Argiva. Ovid. 9. Met. 276.

Genitrix Alcidæ. Sil. Ital. lib. 8.

Mater Herculea. Stat. 10. Theb. 106.

ALCOMENÆ, [Ἀλκομεναί] Ithacæ insulæ civitas est, a qua Ulysses Alcomenæus a poetis appellatur. Stephan. Altera Illyriæ ibid.

ALCON, [Ἄλκων] Nomen viri proprium. Stat. 9. Theb. 121.

— sequitur Sicyonius Alcon.

Alcon, Faber argentarius, a patria Myleus cognominatus. Ovid. 13. Met. 683.

Alcon, Cretensis sagittarius, comes Herculis, cujus quum filium draco invasisset, tanta arte direxit sagittam, ut ea currens in serpentis deficeret vulnere, nec transiret in filium. Hæc Servius enarrans illud Virg. 5. Ecl. 11.

Aut Alconis habes laudes, aut jurgia Codri.

Alcon Saguntinus, insciis Saguntinis, qui tum obsidione premebantur, precibus aliquid moturum se ratus, quum ad Annibalem noctu transiisset, postquam nihil lacrymæ movebant, conditionesque tristes, ut ab irato victore, ferebantur, transfuga ex oratore factus, apud hostem mansit: moriturum affirmans, qui sub conditionibus his de pace ageret. Liv. l. 21. c. 12. ubi reliqua V.

ALCORĀNUS, i. m. Vox Arabica notans lectionem, sive collectionem, scil. Scripturæ, qua Mahumedes cum Sergio monacho & quibusdam Judæis, ex Gentilismo, Judaismo, & Christianismo mixtas leges & summa religionis Turcicæ capita concinnavit.

ALCOTHOUS, Lege ALCATHOUS.

ALCUĪNUS, i. m. Caroli M. præceptor, qui apud Parisios primus literarum ludum aperuit. V. Voss. de Hist. Lat. 2. 30.

ALCUMENA, æ. f. Tragœdia Euripidis. Plaut. Rud. 1. 1. 4. V. ALCMENA.

ALCYONE, [Ἀλκυόνη] Atlantis filia ex Pleione, ut scribit Bocat. de Geneal. Deor. lib. 4.

Alcyone, uxor Cæycis. V. HALCYON.

ALCYONEUS, [Ἀλκυονεύς] Antigoni filius, Diog. Laert. lib. 4. in Arcesilao. & lib. 7. in Zenone Cittieo.

Alcyoneus, [Ἀλκυονεύς] Gigas fuisse traditur, Porphyrionis frater, ab Hercule telis confossus: cujus & filiæ, quas septem numerant, ob patris mortem in mare præcipitantes se, ab Amphitrite in alcyones (ut quorundam opinio est) sunt mutatæ. Harum nomina sunt, Phosthonia, Anthe, Methone, Alcippe, Pallene, Drymo, & Asterie. Ex Suida. Alii scribunt Halcyoneus.

ALCYONIUM, ii. [ἀλκυόνιον] Plin. l. 32. c. 8. Fit in mari (inquit) ex nidis, ut aliqui existimant, alcyonum: alii ex sordibus spumarum crassescentibus: alii e limo, vel quadam maris lanugine. Hæc ille. Sunt tamen qui sic dictum putent, quod alcyones super illud marinis undis simul congestum nidificent. V. latius apud Dioscorid. & ejus interpret. Mathiol. lib. 5. & Cels. 5. 6.

A L E

ĀLEA, [πιττεία, πεττεία, κυβεία] est omnis ludus majori ex parte in fortunæ varietate consistens, & complectitur omnes lusus, tam simplices quam mistos, ut sunt Tesserarum, talorum vel taxillorum, cuborum, scruporum, astragalorum, chartarum vel foliorum, latrunculorum, equorum ligneorum. Sed proprie dicitur de Tesseris. V. Lex. Pitisc. Cic. in Catil. 2. 10. Quod si in vino & alea comessationes solum & scorta quærerent, essent illi quidem desperandi, sed tamen ferendi, Martial. l. 14. 18. de Nucibus,

Alea parva nuces, & non damnosa videtur:
Sæpe tamen pueris abstulit illa nates.

De Alea & universa ejus ratione plurima collegit & observavit Salmasius ad Vopisci Proculum f. 468. & Gonsal. ad Petron. cap. 33. Romanis legibus vetitam fuisse, Hor. 3. Carm. 24. 58. & Dig. Tit. de Aleatoribus, ostendunt. Attamen festis Diebus, qui ludo & otio destinati, probro caruisse aleæ lusum videtur suadere Suet. locus Domit. cap. 21. Christianis primum in commune, dein seorsim Clericis interdictam fuisse Canon. Apost. 43. & Can. Syn. 6. Item Novella Justinian. 123. docent.

Aleam Palamedes in castris Græcorum contra Trojanos reperit, dum otia miles ageret, ut author est Philost. in Heroicis. Volaterr. lib. 29. Philolog. Cælius tamen lib. 2. cap. 14. & aleæ & tesserarum, & pilæ lusuum Lydis inventionem tribuit, sequutus Herodoti authoritatem.

Alea pro Fortuna & casu. Liv. Nec tam celerem aleam universi certaminis cernens. Cic. de Divin. Non perspicitis aleam quandam inesse hostiis deligendis?

Alea non modo pro Fortuna, sed etiam pro Dubitatione & Periculo ponitur. Plin. in præf. l. 1. Utitur illa & M. Tullius, extra omnem ingenii aleam positus. h. e. Extra omnem dubitationem, & extra omne periculum ut aliquis ei ingenio præferatur. Budæus lib. 1. de Asse: Extra omnem ingenii aleam, id est extra omne discrimen judiciorum. Varro 1. de R. R. c. 4. Quare si salubritas non est, cultura non aliud est, quam alea domini vitæ, ac rei familiaris. Columel. in præf. l. 1. Maris & negotiationis alea.

Alea fati. i. e. Periculum & casus incertus. Lucan. lib. 6. 7.

Aleae ludo similem esse vitam humanam dixit Plato, teste Plutarcho. Ad quod respexisse videtur Ter. in Adel. 4. 7. 21. Vitam hominum perinde dicens esse, quasi quum ludas tesseris: ut quod jactu non cecidit, id arte ut corrigas.

Blanda. Ovid. 1. de Ponto, 5. 45.

Damnosa. Juven. 14. Sat. 4.

Fallax. Ovid. 4. de Ponto, 2. 41.

Festiva & honesta alea lusitare. Gell. lib. 18. cap. 13.

Periculosæ plenum opus aleæ. Hor. 2. Carm. 1. 6.

Pernox, in qua aviditate lucri pernoctatur. Juven. 8. Sat. 10.

Præceps. Hor. 1. Epist. 18. 21.

Turpis. Juven. 11. Sat. 175.

Vetita legibus. Hor. 3. Carm. 24. 58.

Adire aleam. Sen. de Benef. lib. 3. cap. 11. Itaque ut æquiore animo adirent aleam, danda illis aliqua potestas fuit.

Decoquit alea. Pers. 5. Sat. 57.

Hic campo indulget, hunc alea decoquit. Pro hujus bona, H. St.

Emere aleam. h. e. Incertum rerum eventum: quod fit quum captus piscium, vel avium, vel missilium emitur. Pomp. in l. Nec emptio. D. de contrahen. empt. & vendit. Aliquando tamen & sine re venditio intelligitur, veluti cum quasi alea emitur, quod fit cum captus piscium, vel avium, vel missilium emitur. Emptio enim contrahitur etiam si nihil inciderit: quia spei emptio est. Ut est quoque hac loquutione Paul. in l. quum hæreditatem. D. de Hæred. vel act. vend.

Jacere aleam, est Rem periclitari, fortunæque arbitrio committere: siquidem Alea, fortunæ ludus est magis, quam artis. Erasmus. Cæs. apud Suet. c. 32.

Sequi aleam. Varro: Sequentes aleam, non rationem. i. e. Eventus ancipitis expectationem.

Subire aleam. V. SUBEO.

Ire in dubiam servitii imperiique aleam. Liv. 1. i. e. Anceps fortuna est, dubiusque eventus, utrum dominaturi, an servituri simus.

ALEĀRIUS, a, um. Idem quod Aleatorius. Ammian. 28. 4. Amicitiæ Romæ aleariæ solæ, &c.

ALEARIUM, ii. n. Locus ubi luditur. Cathol.

ALEĀTOR, oris. m. [κυβευτής] denom. ab Alea; Qui ludum aleæ, quasi artem quandam exercet. Cic. in Catil. In his gregibus omnes aleatores, omnes adulteri, omnes impuri, impudicique versantur. Idem 2. Philipp. 27. Domus erat aleatoribus referta, plena ebriorum.

ALEATORIUS, Adj. [κυβευτικός] Quod ad aleam pertinet. Cic. 2. Philipp. 27. Suggerebantur etiam sæpe, non enim semper iste felix, damna aleatoria.

Forum aleatorium, apud Suet. in Aug. cap. 71. Lusimus per omnes dies, forumque aleatorium calfecimus. Verba sunt Augusti.

Ritus aleatorius, apud Gell. lib. 18. cap. 13.

ALEATORIUM, ii. n. erat Locus ubi aleatores alea ludebant & pilæ ludo fessi vires integrabant. Erat prope Sphæristerium. Sidon. Epist. 11. 2. Atque illic aleatorium lassis consumpto sphæristerio faciat. Luleng. de Lud. Prolus. pag. 4. & cap. 58. Savar. in Sidonium.

Aleo, onis, m. Idem quod Aleator, teste Festo ex Nævio, Pessimorum pessume, audax ganeo, lurco, aleo.

Aleola, dimin. parva Alea. Cathol.

Alea, [Ἀλέα] Nomen oppidi in Arcadia, dictum ab Aleo conditore. Plin. lib. 4. cap. 6. & Stephan.
Item Minervæ cognomen, quæ circa hanc urbem colebatur, ut videre est apud Herodot. lib. 1. & Pausan. Arcad. Verum in duabus hisce postremis significationibus primam corripit, quam alioqui producit. Statius in Sylvis,
Aut Aleæ lucis vidit Tegæa sacerdos. Et 4. Theb. 288.

Alēbas, æ. m. [Ἀλεύας.] Nomen proprium viri, qui apud Larissam Thessaliæ urbem crudelissime regnans, satellites adhibuit, a quibus tandem est interfectus. Ovid. in Ibin. 323.
Quosque putas fidos, ut Larissæus Alebas,
Vulnere non fidos experiare tuo. Ibid. 511.

Alebecerii, Galliæ Narbonensis populi. Plin. lib. 3. cap. 4.

Alebria, Veteres dixerunt pro Bene alentibus. Festus. Et Gloss. Lat. Gr.

Alec, V. halec.

Alecto, us. [Ἀληκτώ] Una est ex tribus Furiis. Tres enim a poetis describuntur, Alecto, Megæra, & Tisiphone. Porro Furiæ dicuntur a poetis filiæ Acherontis, & Noctis, ut notant Virgilii interpretes. Orpheus in hymnis canit eas esse Plutonis & Proserpinæ filias. Alecto significat idem quod Irrequieta, Non desinens, ab α privativa particula, & λήγω, quiesco, desino, cesso, quod nullum scelus inultum prætereat. Alecto facie torva & membris furialibus. Virg. 7. Æn. 415.
Atra Alecto. Virg. 7. Æn. 329.
Sata nocte. i. e. Noctis filia. Virg. 7. Æn. 324.
Atrox. Claud. 1. in Ruffin. 3. 25.
Cocytia. Virg. 7. Æn. 479.
Dea. Virg. 7. Æn. 346.
Erinnys. Virg. 7. Æn. 447.
Infecta venenis. Virg. 7. Æn. 341.
Invisa. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 33. 279.
Luctifica. Virg. 7. Æn. 324.
Sæva. Virg. 7. Æn. 84.
Torquata colubris. Ovid. 2. Epist. 119.
Tristis. Virg. 7. Æn. 617.
Cincta facibus atris. Claud. 1. in Ruffin. 49.
Mugit cruentum. Claud. in Ruffin. 65.
Alæ Alectus stridentes anguibus. Virg. 7. Æn. 561.
Alæ Stygiæ Alectus. Virg. 7. Æn. 773. Idem eas appellat Fuscas, lib. eod. 408.
Oculi flammei Alectus. Virg. 7. Æn. 448.
Os rabidum Alectus. Virg. 7. Æn. 451.
Voces rabidæ Alectus. Claud. in Ruffin. 1. 44. Alectus, hic in præcedentibus, est genitivus casus, Græce Ἀληκτοῦς, quartæ contractar.

Alector, [Ἀλέκτωρ] Filius Anaxagoræ, Iphim genuit & Capaneum, qui fuit unus ex septem ducibus Argivorum apud Thebas. Volaterr.

Alectoria, æ. Lapis qui in ventriculo galli invenitur. Gallus enim, ἀλέκτωρ dicitur. Plin. l. 37. cap. 10. Alectorias vocant in ventriculis gallinaceorum inventas crystallina specie, magnitudine fabæ: quibus Milonem Crotoniensem usum in certaminibus, invictum fuisse videri volunt. Solino vocatur Alectorius lapis. cap. 4. ad finem.

Alectorolophos, [ἀλεκτορόλοφος] Herba est tussientibus utilis, foliis galli gallinacei cristæ similibus, caulem tenuem, semenque nigrum in siliquis habens. Latinis Crista dicitur, teste Plin. lib. 27. cap. 5. Alii Alectorolophen vocant.

Alectryon, [Ἀλεκτρυὼν] Adolescens fuit, Marti adeo familiaris, ut adulterii quo Veneri ille commiscebatur, conscius adhiberetur, foribusque custos apponeretur, ne Solis interventu deprehenderetur adulter. Verum cum ille somno oppressus, negligentius excubias ageret, amantes, ejus fiducia in utranque aurem dormientes, a Sole deprehensi sunt, & apud Vulcanum delati, adamantinis catenis sunt impliciti. Qua de causa indignatus Mars, Alectryonem in avem sui nominis transformavit, quem Gallum Latini appellant: qui etiam hodie veteris negligentiæ memor, Solis adventum cantu suo prænuntiat. Lucian. in Micyllo.

Alectryŏnes, um. pl. Cristati Carum milites dicti a Persis, ut ex Plutarcho referunt Casaub. & Bernegg. ad Suet. Cæs. 24. 2.

Alecula, V. halecula.

Alegenor, Unus fuit filiorum Boethi: quatuor enim fuerunt, Hippodamus, Electrion, Archilycus, Alegenor, teste Diod. lib. 5.

Aleios Campos, [Ἀλήϊα πεδία] Strabo prope Mallum & Magarson constituit. Meminit & Plin. in Ciliciæ situ. Mentionem facit in Bellerophontis fabella Homerus. Exposuit Eustathius, & ab errore quidem nuncupatos interpretatur, quia ἀλᾶσθαι Græcorum lingua, errare sit: quoniam per eos aberrarit primum excussus Pegaso Bellerophontes. Sunt qui Campos vacuos Latine sint interpretati. Nec desunt ex Græcis, qui Aleios dici campos putent non ab errore, sed ab oppido quod Alas nuncuparetur: adduntque inter Pinarum & Cydnum amnes collocari. Cælius l. 9. c. 47.

Alemannia, [Ἀλαμανία] Regio Alemannorum, pars Germaniæ quondam, quod nomen postea universæ tributum fuit, atque etiam nunc ab exteris tribuitur. Claud. de 4. Cons. Honor. 449.
Imploratque tuum supplex Alemannia nomen. Ita occurrit in pluribus nummis, quod ideo præfert Spanhem. Sed ALAMANNIA in uno nummo aureo, quem Nic. Heinsius exponit ad Claud. l. c. conf. eund. de laudib. Stil. 1. 234. & Inscript. Gruteri, p. 159. & 160. [In omnibus, quæ quidem viderim, monumentis antiquis gentis istius & regionis nomen cum simplici, non geminata, litera in prima Syllaba scribitur, id quod liquido apud Claudianum & Sidonium metri quoque ratio postulat: Si Mediobarbo Co. fidere licet in nummis sæpius, licet negaverit Oiselius, ALAMANNIA scribitur. Græcis perpetuo Ἀλαμανοὶ vocantur. Ceterum de origine nominis Virorum doctorum conjecturis, quas magno numero jam protulerunt, non multum sane tribuerim. Præterea, quæ mox proponuntur, alias V. apud Cellar. Geogr. Ant. 2. 5. 4. & 70. Guillim. de Reb. Helvet. l. 1. c. 3. Plantin. Helv. Ant. extr.

Alemanni, [Ἀλαμανοὶ] sunt iidem qui Germani: dicti (ut quidam putant) a Manno Teutonis dei filio. Absurdum autem est quod alii existimant, dictos esse Alemannos a Lemano lacu. Nam constat eos qui ad lacum Lemanum consederunt, non Alemannos, aut Germanos, sed Helvetios semper dictos esse a veteribus, neque inter Alemannos aut Germanos ab iis unquam numeratos. Non minus absurdum videtur quod scribit Asinius Quadratus Italus, Alemannos esse ex varia gentium colluvie collectos, & eam ob causam Alemannos dictos, quasi ἀλώμενοι, hoc est errantes. Nam verisimile non est, gentes quæ longe meliores regiones possidebant, in Alemanniam, terram olim incultam & asperam confluxisse, ut recte Tacitus de Morib. Germanorum c. 2. disputat, qui contra, indigenas esse Germanos scribit, minimeque aliarum gentium adventibus & hospitiis mixtos. Itaque rectius multo nominis origo ex eorum lingua petitur. Illis enim al, totum significat, & man, virum: ut Alemanni dicti sint quasi Toti viri & bellatores fortissimi. Cui rei & alia appellatio convenit. Nam quod inferiores Germani dicunt al, hoc superiores dicunt gar: Utrisque autem man, virum significat: ita ut vocabula Germani & Alemanni, eandem vim habeant. Non tamen & hoc ineptum est, Alemannos dictos esse ab usitata ad virtutem & fortitudinem adhortandi formula, *Alsmanner:* hoc est, Ut viri, Ut viros decet, quomodo etiamnum in præliis sese mutuo cohortantur. Germanos autem, quasi Heermannos. i. e. Viri exercitus, viri militares, mutatione h, in g; quæ est etiam origo veteris appellationis Hermionum, quæ est apud Plin. l. 4. c. 14. Qui Tacito Herminones. [Falsum est, Asinium Quadratum Alemaniæ nomen a variarum gentium colluvione arcessere, cum is tantum de origine gentis locutus sit, de nomine quod additur ab Agathia profectum; tametsi video Guillimannum quoque sic accepisse.
Alemanni etiam vocabantur Teutones & Teutoni, a Teutone sive Tuiscone. V. suo loco.

Alemannĭcus, a, um. Adj. ut, Tentoria Alemannica. Amm. Marcell. 27. 3. Tributum Alemannicum. Nicet. Alex. 1. V. Buleng. de Vectig. cap. 84. Gruteri Inscr. ubi supra.

Alemannus, Fluvius apud Rysios, originem a Rubro castro (*Rotenburg*) trahens. Hic ad *Kelhei* oppidum jungitur Danubio. Vulgo *Atmola* vel *Atmyl* appellatur. Calepin.

Alembĭcum, i. n. vel Alembĭcus, i. m. Vas distillatorium. Vid. Reines. Varr. Lect. 3. 18. p. 668.

Alēmon, ŏnis. m. Pater Myscelli qui Crotonem condidit. Hinc

Alemonĭdes, æ. m. ipse Myscellus. V. Ovid. 15. Met. 19. & 26.

Alēmōna, æ. f. Dea, de qua Tertull. de Anim. c. 37. Superstitio Romana Deam finxit Alemonam, alendi in utero fœtus.

Alemusii, Atticæ populi, apud quos est Cereris legiferæ ac Proserpinæ templum. Pausan. in Attic.

Aleo, onis. V. alea.

Aleon, Fluvius. Plin. lib. 5. cap. 29.

Aleopetra, Insula in Mæotide. Calepin.

Aleos, Amnis est Erythris urbe Græciæ inter Megaram & Thebas, qui pilos gignit. Plin. lib. 31. cap. 2.

Aleria, Corsicæ colonia a Sylla dictatore deducta. Plin. lib. 3. cap. 6.

Ales, ĭtis. absolute posit. [ὄρνις, οἰωνὸς] Avis dicta ab alarum magnitudine. Sunt enim Alites proprie majores aves: ut Gallinæ, anseres, cornices, corvi, grues. Plin. l. 10. c. 19. Nunc de secundo ordine dicamus, qui in duas dividitur species, oscines & alites. Illarum generi cantus oris, his magnitudo differentiam dedit. Hoc nomen proprie fœmininum est. Martial. l. 14. 67.
Alitis eximiæ cauda superba fuit. i. e. Pavonis. Sic ubique Plin. quantum quidem observare potui. Poetice tamen & in masculino legitur. Virg. 12. Æn. 247.
Nanque volans rubra fulvus Jovis ales in æthra. i. e. Aquila.
Alituum, genit. pl. per epenthesim, pro Alitum. Virg. 8. Æn. 27.
Alituum, pecudumque genus sopor altus habebat.
Ales & avis. Cic. 1. de Divin. Eademque efficit in avibus divina mens, ut tum huc tum illuc volent alites. Idem 2. de Nat. Deor. 64. Aves quasdam & alites, & oscines, ut nostri Augures appellant, rerum augurandarum causa natas esse putamus.
Palladis ales, pro Noctua. Ovid. 2. Fast. 89.
Pandionis ales. Lucan. ad Pison. v. 255. Hirundinem intelligit, aut Lusciniam. Progne siquidem & Philomela filiæ fuerunt Pandionis.
Phasidis, pro Phasiano. Stat. 4. Sylv. 6. 8.
Cyllenius, pro Mercurio. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 440.
Cythereia, pro Columba. Sil. Ital. lib. 3. Est enim Veneri dicata.
Daulias ales, pro Philomela sive Luscinia, a Daulide oppido. Sen. OEth. 3. v. 192.
Gangeticus, pro Phœnice. Ausonius in Ternario.
Phœbeius, pro Corvo. Ovid. 2. Met. 544.
Tegeaticus, pro Mercurio. Stat. 5. Sylv. 1. 102.
Titanius, pro Phœnice. Claud. Epigr. in Phœnic. v. 7.
Argentea. i. e. Alba. Ovid. 2. Met. 536.
Ales avida, pro Vulture jecur Tityi jugiter exedente. Sen. Herc. fur. 13. & Agam. 1.
Canorus, pro Cygno. Hor. 2. Carm. 20. 15. 16.
Cristatus, pro Gallo. Ovid. 1. Fast. 455.
Flammiger, pro Aquila quæ Jovis fulminibus servit, ut exponit Lactantius. Stat. 8. Theb. 675.
Impiger, pro Mercurio. Stat. 1. Theb. 202.
Interritus. Sil. Ital. 5.
Longæva, pro Phœnice. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 33. 217.
Lugubris, pro Malo & infelici auspicio, ut interpretatur Acron. Hor. 3. Carm. 3. 61.
Matutinæ. Propert. lib. 1. 16. 46.
Miserabilis. Ovid. 11. Met. 733.
Potiore alite aliquid facere. i. e. Meliori auspicio. Hor. 4. Carm. 6. 23.
Regia, pro Aquila. Ovid. 4. Met. 362.
Sæva. Sen. OEdip. 12.
Secunda alite aliquid facere. i. e. Prospero auspicio, ut interpretatur Porphyrio. Hor. Epod. 16. 24.
Secundis alitibus procedere. i. e. Felici & prospero auspicio. Claud. Paneg. 7. 9.
Vasta ales, pro Struthiocamelo. Claud. 2. in Eutrop. 134.
Delata pennis ales in aliquem locum. Lucret. lib. 6. 821.
Lapsa ales ab aëre, pro Ave deorsum volante. Virg. 1. Æn. 394.
Alites volatu auspicia facientes istæ putabantur: Buteo, Sanqualis, Immusculus, Aquila, Vulturius, Festus. V. eundem in Oscines.

Ales, Adj. omn. gen. [ὠκὺς, πτερόεις] ponitur a poetis pro Veloci. Sil. 12. 67. Alite vectus equo. Virg. 8. Æn. 430. — Alitis austri.

Ales,

Ales, item adjective positum pro Alatus, i. e. Alas habens. Cic. 1. de Invent. Angues ingentes, alites, juncti jugo. Poeticum est.
Ales avis. Cic. 2. de Nat. Deor. 44.
　Inde est ales avis lato sub tegmine coeli.
Currus. Sen. in Medea.
Deus, pro Mercurio. Ovid. 2. Met. 714.
Equus. Ovid. 3. Amor. 11. 24. pro Pegaso.
Passus, Velox. Ovid. 10. Met. 587.　— passu volat alite virgo.
Pegasus, Hor. 4. Carm. 11. 26.
Planta, h. e. Velox. Sil. Ital. lib. 4.
Plumbum ales, pro Glande plumbea, quæ funda emittitur in hostem. Sil. Ital. lib. 3. 623.

ALESA, Civitas est Siciliæ, Ptolemæo. Hinc Alesinus, a, um. Cic. Fam. In Alesina urbe, &c. V. & Strab. lib. 6.
Alesa item oppidum est Ciliciæ, Straboni lib. 40. al. Halesa.

ALESCO, [πληθύνομαι] ĕre. Antiquum verbum ab Alo, alis; idem quod Nutricari, crescere. Unde fit Coalescere, usitatum verbum pro Concrescere. Varro 1. de R. R. cap. 44. Quæ nata sunt (inquit) in fundo alescunt, adulta concipiunt.
Alescendo roborari. Varr. 2. de R. R. cap. 4.
Alescendi cacumen tangere. Lucret. lib. 2. 1128. [Lamb. Olescendi. Sed quicquid dicunt Grammatici, ab hoc v. derivanda videntur, quæ illi ab inusitato Olesco derivant, Adolesco, subolesco, exolesco &c. a, in u primum deinde in o mutato.

ALESIA, V. ALEXIA.

ALESIUM, vel Aleisium est quod nunc Alesiæum vocant, Locus ad Amphilochidem proximus, in quo omnibus mensibus accolæ forum congregant. Jacet autem in via montana, qua ex Elide ad Olympiam commeatur. Prioribus autem seculis agri Pisæi civitas fuit, alias alio modo variatis locorum terminis propter Imperiorum permutationes. Strab. lib. 8.
Alesium, Oppidum Peloponnesi, ab Alesio filio Silleantis, Σκηλλεῦντος Steph. unius e procis Hippodamiæ.
Est & Alesius campus in Epiro, & mare Alesium, & promontorium, & fluvius.

ALESIUS, [Ἀλήσιος] Mons Arcadiæ prope Mantineam, sic ab errore Rheæ nuncupatus. Pausan. apud Cæl. lib. 9. cap. 47.

ALĒSUS, Nomen viri proprium. V. ALSIUM & HALESUS.

ALĒTHES, Nomen fuit proprium viri Trojani, quasi ἀληθής, i. e. verax fuerit. De quo Virg. 1. Æn. 125.
　— & qua grandævus Alethes. Et 9. 246. Item primus Rex Corinthiorum, de quo Pausan. lib. 2.

ALĒTHĪA, æ. f. [ἀλήθεια] i. e. Veritas: Æon hæreticorum apud Tertull. adv. Valent. cap. 12.

ALETIDES, [ἀλητίδες] Sacrificia quædam Atheniensium, pro Icario & Erigone, quæ oscillis agebantur. Cum enim in finibus Atheniensium multæ virgines sine causa suspendio sibi mortem consciscerent, propter Erigonem, habito ab Apolline oraculo, sacrificium solenne instituerunt, quod publice privatimque faciebant, & id Aletides appellabant, quod Erigone cum cane ignota & solitaria patrem Icarum mendica persequuta sit, quas Græci ἀλητίδας nominant: & ἀλήτης, Mendicus, vagus, & erro dicitur. V. Hyginus. Fab. 130. & P. A. 2. 4.

ALETIUM, Oppidum Salentinorum in Italia, authore Ptolemæo, & Plin. lib. 3. cap. 11.

ALETINI, Salentinorum populi. Plin. lib. 3. cap. 11.

ALETRINATES, Italiæ populi, ab oppido ALETRIO, quod & Alatrium scribitur. V. Supra h. v. Plin. lib. 3. cap. 5. ALETRINI, apud eundem lib. 3. cap. 11. Fratres gemini fuerunt ex municipio Aletrinati. Cic. pro Cluent. 20.

ALETRINENSIS, Cic. pro Corn. Balb. 22.

ALETŪDO, ĭnis. f. Corporis pinguedo. Author Festus, ab Alendo, sed obsoletum.

ALEU, Insulæ nomen in Arabia, Plin. lib. 6. cap. 28.

ALEURON, i. n. Farina, proprie tritici: Alphiton vero, hordei. hinc Aleurites panis apud Ruellium lib. 2. cap. 14.

ALEUS, Aphidantis filius, qui Minervæ templum condidit apud Tegeam Arcadiæ urbem, authore Pausania.

ALEUS, Adj. [Ἀλεῖος] ut Alea Minerva. Stat. 4. Theb. 288. Cæl. Rhodig. lib. 9. cap. 47. vocat Haleam.

ALEX, ēcis. f. sine plur. Genus est liquaminis, quod Plin. Muriæ vitium, & imperfectam nec colatam fæcem appellat lib. 31. cap. 8. conf. Lister. ad Apic. 7. 2. p. 188. & 7. 6. p. 196. Scribitur & Alex. q. V.

ALLECULA, vel ALECULA, dimin. Columel. l. 6. c. 8. & 8. 15.

ALECATUS, a, um. ut, Jus alecatum. Apic. 7. 6.

ALEX, [Ἄληξ] Fluvius Rheginum agrum a Locrensi disterminans, per vallem profundam cursum habet. Strabo l. 6. apud quem scribitur Alex, Alecis: apud Theocritum vero Ales, Aletis. Hic fluvius Plin. Carcinas appellatur: Pausaniæ & Æliano Cæcinus Volaterr. V. Cellar. Orb. Ant. p. 738. Periz. ad Æl. 8. 18.

ALEXAMENUS Ætolus, Nabidis tyranni Lacedæmonii interfector, mox ab Lacedæmoniis ipsis in regia obtruncatus. Liv. 4. Decad. l. 5.

ALEXANDER, Ἀλέξανδρος nom. viri propr. Alexander Molossorum rex. Tarentinis, a quibus invocatus fuerat, infensus, publicum Græcorum conventum tractus illius, eorum compulsus odio, ad Thuriorum agrum traducere conatus est, cum in Herculea Tarentinæ telluris æde celebrari mos esset. Author Strab. lib. 6.
Alexander Aphrodisiensis, [Ἀφροδισιεύς] sub Severo & Antonino Caracalla philosophiam professus, primus omnium Aristotelem antea viris doctis magis laudatum, quam intellectum, commentariis enarravit: e cujus schola viri docti emanarunt, Themistius, Ammonius, Simplicius, Philoponus, Olympiodorus, Aristotelis omnes commentatores. Volaterr.
Alexander Ægeus, interpres Aristotelis, Præceptor Neronis. Franc. Patric. Tom. 1. Disc. Perip. lib. 3. f. 32.
Alexander Ætolus, ex civitate Pleuronis, Grammaticus, idemque Poëta Tragicus, inter septem tragœdiæ scriptores numeratus, qui cognominati sunt Pleias, tempore Ptolemæi Philadelphi. Suidas & Volaterr. Ejus meminit & Strabo lib. 14. Gell. 15. 20. Macrob. Sat. 5. 22.
Alexander Ephesius, qui Lychnus est cognominatus, Orator magnus est habitus, & in Republica versatus, & historiam scripsit, & carmina, in quibus de cœlestibus tractat, & terras continentes describit. Author Strabo l. 14.
Alexander Epicureus. Plutarch. 2. Sympos. Q. 3.
Alexander Epirotes, seu Rex Epiri. Liv. 8. 24.
Alexander Grammaticus, Asclepiadæ filius, ex Cotiæo Phrygiæ oppido, de varia Historia sive materia vigintiquatuor scripsit volumina, peritissimus ætatis suæ vir. Hermol. in Plin. lib. 5. cap. ult.
Alexander e Seleucia Ciliciæ, Magister epistolarum Græcarum M. Antonini principis, Herodis æqualis, docuit Romæ & Athenis, cognominatus Πηλοπλάτων. Volaterr.

ALEXANDER MAGNUS, Philippi Macedonum regis & Olympiadis filius, forma fuit supra hominem augusta, cervice celsa, lætis oculis, & illustribus, malis ad gratiam rubescentibus, reliquis corporis lineamentis non sine majestate quadam decorus. Præceptoribus Aristotele & Callisthene usus, terrarum orbem victor peragravit. Subegit Asiam, Iberiam, Albaniam, Cappadociam, Syriam, Ægyptum. Taurum, Caucasumque montes transgressus, Bactros domuit: Medis, & Persis imperavit. Cepit Indiam, emensus omnia ad quæ Liber & Hercules accesserant. Victor omnium, vino & ira victus, morbo vinolentiæ apud Babylonem exemptus est. Solinus c. 14. Seneca Epist. 83. Quanquam plures sint qui veneno extinctum censeant. lege Plutarch. in ejus Vita, & Curt. l. 10. extr. Haud sufficere sibi unum orbem existimavit: ob eam causam Græci ἀλεξανδρῶδες pro θαυμαστόν, admirabile, dixerunt, ut ad l. 3. Silii Heinsius observat. Memorabile est quod refert Polyænus 4. 3. 1. eum decrevisse homines omnes, non homines, sed Alexandros appellare. Ejus gesta multi præter Plutarchum & Arrianum apud Græcos scripsere: apud Latinos Q. Curtius.
Alexandri Ferula quid sit, docet his verbis Strabo l. 13. Alexander Homeri studiosus fuit: unde etiam Homericæ poëseos emendatio quædam fertur, quæ ex Alexandri ferula seu Narthecio dicitur, posterior Callisthenis & Anaxarchi correctione. Is enim quædam adnotavit, quæ postea in ferulam conjecit, quam in Persica gaza invenerat sumptuose instructam. Eandem sententiam habet Plin. lib. 7. cap. 37. & Cic. 5. Fam. 12.
Fortis Alexander. Hor. 2. Epist. 1. 241.
Magnus. Hor. 2. Epist. 1. 232.
Alexander Milesius Polyhistor cognominatus, libertus Cornelii Lentuli, Grammaticus, Romæ docuit. Syllæ temporibus extinctus est ex incendio domus apud Laurentes, Suidas & Volaterr. V. etiam Hieron. Quæst. Ebr. cap. 25.
Alexander Myndius, scriptor οἰνεροκριτικῶν. Artemidor. 2. 71. Ælian. de Animal. 3. 23.
Alexander Pheræus in Thessalia tyrannidem apud Pheræos exercuit. De hoc Cic. 2. Off. 25. Quid Alexandrum (inquit) Pheræum quo animo vixisse arbitramur? qui quum uxorem Theben admodum diligeret tamen ad eam ex epulis in cubiculum veniens, barbarum & eum quidem compunctum notis Threiciis, districto gladio jubebat anteire: præmittebatque de stipatoribus suis, qui scrutarentur arculas muliebres, & ne quod in vestimentis telum occultaretur, exquirerent. O miserum, qui fideliorem & barbarum & stigmaticum putaret, quam conjugem! Nec eum fefellit opinio: ab ea enim est ipse propter pellicatus suscipionem interfectus. Ovid. quoque meminit in Ibin, v. 321.
　Inque tuo thalamo juguleris more Pheræi,
　　Qui datus est leto conjugis ense suæ.　Et Val. Max. lib. 9. cap. 14. Plutarch. & Nepos in Pelopid. cap. 5.
Alexander Priami filius, qui postea Paris fuit appellatus. V. PARIS.

ALEXANDER SEVERUS, vel potius M. AURELIUS SEVERUS ALEXANDER, a Senatu Ro. occiso Macrino, cum Diadumeniano F. Cæsar appellatus, deinde ab Elagabalo consobrino suo, Mæsæ aviæ artibus adoptatus, post ejus cædem Imperator salutatus est. Omni laudum genere inclytus, dum tuendis ac propagandis Imperii Ro. finibus intentus est, devictis jam Parthis, in expeditione Germanica, Maximini scelere ac dolis, cum Matre Mamæa ad Moguntiam A. Æt. XXIX. Imp. XIV. occisus est.

ALEXANDRA, quæ & Cassandra dicta est, Priami filia, ac vates. Ejus nomine Lycophronis inscribitur poëma de Alexandra Paride. Volaterr. V. CASSANDRA.
Alexandra, Alexandri Judæorum regis uxor, cui vir moriens administrationem regni reliquit. Hegesippus l. 1. c. 12. de Excidio Hierosolym.

ALEXANDRĪA, [Ἀλεξάνδρεια] Nomen est trium urbium ab Alexandro Macedone conditarum. Siquidem una est in Ægypto, ad ostium Nili sita, quod a nonnullis Canopicum dicitur, ut scribit Solinus cap. 45. Hanc describit amplissime Strabo lib. 17. Arrian. lib. 3. Ammian. lib. 22. Curt. lib. 5. Plin. lib. 5. cap. 10. Egesipp. 4. 27. confer etiam, qui in laudem ejusdem plura collegit, Barth. not. ad Zach. Mitylenæum p. 285. seqq. & Lex. Pitisc. Hodie *Scanderik* vulgo dicitur a Turcis. Aliam eodem nomine condidit in Asia, aliam item in Scythia super Tanaim. Dicitur item Alexandrēa. Propert. lib. 3. 9. 33.
　Noxia Alexandrea, dolis aptissima tellus. Sic. Hor. 4. Carm. 14. 35.
Est præterea Alexandria, Urbs Liguriæ ab Alexandro Pontifice condita.
Alexandria, Civitas est in Margiane regione, qua diruta a barbaris, Antiochus Seleuci filius eodem loco restituit Syriam, interfluente Margo, qui corrivatur in Zotale. Is maluerat illam Antiochiam appellari. Hæc Plin. lib. 6. cap. 16.
Alexandria, Urbs est ab Alexandro condita ad Tigrim fluvium, ubi milites inutiles reliquisse fertur. Alias Charax. Plin. lib. 6. cap. 27. Est & hoc nomine alia in finibus Sogdianorum, de qua Plin. eod. lib. cap. 16.
Alexandria, Ariorum cognominata, quam præfluit Arius fluvius. Plin. lib. 6. cap. 23.
Alexandria, Urbs Troadis, Romanorum colonia, olim Troas Antigonia dicta. Plin. lib. 5. cap. 30.
Alexandria, Nomen est agonis. Strabo lib. 14. Chalcidibus lucus imminet; Alexandro Philippi filio dicatus. Hoc in loco certamen Alexandria nuncupatum, ab universa Ionia celebratur.

ALEXANDRĪNUS, Adj. [Ἀλεξανδρινός] Quintil. lib. 1. cap. 2. Ne Alexandrinis quidem deliciis verba permittenda risu & osculo excipimus. V. paulo infra de his Deliciis, quo pertineant.
Alexandrina Laurus, V. DAPHNITIS.
Alexandrinæ Naves. Suet. cap. 98. & Sen. Epist. 77. pr. quæ supportando frumento maxime, quanquam & aliis mercibus, in Italiam ab Augusto instituta classis fuit, de qua Lips. in Electis 1. 8. Niliacum Cataplum vocat Martial. lib. 12. 75. Eo interpretanda & Pharia Puppis apud Stat. 5. Silv. 5. 66.
Lasciva autem & corruptissima ea Natio fuit. Unde Alexandrina vita atque licentia apud Cæs. 3. Bell. Civil. 110. pro corruptela militiæ proponitur. Alexandrinæ Deliciæ tamen apud Quintil. supra, non de Mollitie gentis ἁπλῶς interpretandæ sunt, verum proprie, de pueris Alexan-

xandrinis, qui ob dicacitatem Romanis in deliciis erant. V. ibi Burm. p. 27. & ad Petron. cap. 31. 119. & Barth. ad Stat. Sylv. p. 107. seqq.

Alexandrides, æ. m. Historicus qui res Delphicas descripsit. Confunditur quandoque cum Anaxandride, nisi hoc unicum diversorum virorum nomen est. V. Kuster. ad Aristoph. Plut. Schol. 926. & Casaub. in Athenæum 6. 18.

Alexandrium, [Ἀλεξάνδριον] Judææ oppidum apud Josephum lib. 14. Antiq. Judaic. cap. 6. Meminit & Strab. lib. 16. Vulgo *Alexandrin.*

Alexandrŏpŏlis, Parthorum civitas, sic dicta ab Alexandro Magno conditore, ut author est Plin. lib. 6. cap. 25.

Alexeterius, a, um. [ἀλεξητήριος] Depulsorius, depellendi vim habens, ab ἀλέξω, arceo. Ut Alexeteria arma. Plin. 32. 8.

Alexeterium, ii. n. Remedium, amuletum apud Medicos. V. Cæl. Rhod. 6. 12.

Alexia, Ptolemæo Regiacum [Ὀρκύακον] Alesiam appellat Diodorus Siculus Bibl. lib. 4. & 5. ab Hercule conditam, totius Celticæ metropolim. Meminit Strabo lib. 4. & Florus 3. 10. 23. Hodie vicus est in Duc. Burgundiæ. *Alise* vocant. Eam Cæsar longa obsidione oppugnavit, ut apperet ex ejus lib. 7. de Bell. Gall. 68. conf. Plutarch. in Cæs. Vellei. 2. 47. Tacit. 11. Ann. 23. 3. V. Lex. Pitisc.

Alexicăcus, [Ἀλεξίκακος] In malis adjutor, defensor, malorum aversor ac depulsor, hominum defensor. Alexicaci Dæmones a veteribus dicebantur, qui noxas & diras arcere amolirique existimabantur: qui & ἀποπομπαῖοι & ἀποτρόπαιοι: necnon λύσιοι, & φύξιοι appellabantur. Bud. & Cælius lib. 1. cap. 32. Contra dii mala inferentes, his nominibus vocabantur, ἀλιτήριοι, προστρόπαιοι, παλαμναῖοι, authore Polluce, 5. 26. Proprie tamen tribuebatur Epitheton istuc Herculi & Apollini. Pausan. in Attic. Alexicaci Apollinis simulacrum effinxit Calamis. Id deo nomen inditum aiunt, quod pestilentia, quum bello Peloponnesiaco in Attica grassaretur, oraculo Delphis reddito, populum liberavit. De Hercule V. Lactant. 5. 3. Varro 6. de L. L. 5. Cæl. Rhod. 16. 19. & Lex. Pitisc.

Alexio, ōnis. Medicus, Ciceroni familiaris, cujus meminit Att. 15. 1: 2. & 7. 2: 13. 25.

Alexipharmăcon, i. n. [ἀλεξιφάρμακον] est Genus pharmaci: quod nomen verti potest Auxiliare medicamentum, sive Remedium cum auxilio. Plin. lib. 21. cap. 20. Nec magis alia herba convenit medicamento, quod alexipharmacon vocant. De Polio.

Alexĭrhŏe, es. f. Nympha quæ peperit Æsacon, Priami filium. Ovid. 11. Met. 763. al. Alixothoe. [Locus admodum vexatus.

Alexis, quem dicunt Alexandrum, Asinii Pollionis servus, sic dictus quasi sine responsione, ac superbus: quem Virgilius rogatus ad prandium, quum vidisset in ministerio omnium pulcherrimum, dilexit, eumque dono accepit. Hæc Servius enarrans illud Virg. 2. Ecl. 1.

> Formosum pastor Corydon ardebat Alexin.

Apuleius, Apolog. p. 279. Elm. Quanto modestius tandem Mantuanus, inquit, Poëta, qui itidem ut ego, puerum amici sui Pollionis bucolico ludicro laudans, & abstinens nominum, sese quidem Corydonem, puerum vero Alexin vocat? Alexin autem nominavisse suspicatur de nomine illius pueri, quem epigrammate Plato laudarat, cujus initium est, Νῦν ὅτε μηδὲν Ἄλεξις, &c. Turnebus. Adv. 29. 13.

Alexis, Statuarius nobilis, Polycleti discipulus. Plin. lib. 34. cap. 8.

Alexis, Amanuensis Attici. Cic. 7. Att. 2. Alexin humanissimum puerum, nisi forte dum ego absum, adolescens factus est (id enim agere videbatur) salvere jubeas velim.

Alexis Thurius, [Ἄλεξις Θούριος] qui prius Sybaris dicebatur, Poëta Comicus ante Menandrum. Reliquit plures fabulas, habuit filium Stephanum, poëtam & ipsum Comicum. Suidas. Meminit Gell. lib. 2. cap. 23. adde Vossium de Poëtis Græcis cap. 8.

A L G

Alga, æ. [Φῦκος θαλάσσιον] Herba quæ nascitur in aquis marinis. Dicta ab Algore aquæ, vel quod crassitie pedes alliget. Plin. (locum non rep.) Littus non arenosum, sed alga & fluviorum sordibus plenum. V. Virg. 7. Æn. 590. Hor. 2. Serm. 5. 8.

> Et genus & virtus, nisi cum re, vilior alga est. Virg. Ecl. 7. 42.

Alga inutilis. Hor. 3. Carm. 17. 10.
Marina. Palladius.
Mollis. Val. Flacc. 1. Argon. 252.
Rubra. Claud. de Magnete. v. 15.
Viridis. Claud. in 1. Ruffin. 387.

Algensis, e. denom. ab Alga. Plin. lib. 9. cap. 37. Lutenses & algenses purpuræ. Quæ in limo & alga enutriuntur.

Algiānus, a, um. Idem. ut, Olea algiana. Columel. lib. 5. cap. 8.

Algōsus, [φυκώδης] Plin. lib. 32. cap. 9. Purgant & myaces: quorum natura tota in hoc loco dicetur. Acervantur muricum modo, vivuntque in algosis. h. e. In locis alga abundantibus. Auson. Epist. 7. v. 42. Algosum littus.

Algebra, æ. f. Arabica numerorum scientia. V. Casp. Schotti Curs. Mathem. p. 527.

Algeo, si, [κρυμόω] ēre. Idem quod Frigere. Videtur tamen esse Frigere vehementius. Algeo, inquit Festus, ex Græco ἀλγῶ dicitur, i. e. Doleo: ut sit Frigus, Dolor quidam membrorum rigore conjectus. [Collectus conjiciebat Vulcan. forte, *Rigori conjunctus.*] Cic. 2. Tusc. 34. Itemque Lycurgi leges, laboribus erudiunt juventutem, venando, currendo, esuriendo, sitiendo, algendo, æstuando. Hor. in Arte Poët. 413.

> Qui studet optatam cursu contingere metam,
> Multa tulit, fecitque puer, sudavit & alsit. Juven. 1. Sat. 74.
> — Probitas laudatur & alget. h. e. Friget virtus: quia pauci eam exercent. [Immo Alget inopia.

Algentes [κρυμώντες] pruinæ. Stat. 3. Theb. 469.

Algesco, ĕre. Prudentius Apotheos. v. 142.

> — rabiem flammarum algescere cogit.

Algĭdus, Adj. [κρυμώδης, κρυόεις] Idem ac Algens, gelidus. Catul. 58. de Berecynthia & Aty, 14. nivem vocat algidam.

Alsius, [κρυωδέστερος] compar. ab Alsus, unde & Alsiosus. Cic. 4. Att. 8. Nihil quietius, nihil alsius, nihil amœnius. Idem 3. Q. frat. 12. Jam apodyterio nihil alsius, nihil muscosius.

Alsia corpora, Quæ frigus ferre non possunt. Lucret. lib. 5. 1014.

> Ignis enim curavit, ut alsia corpora frigus
> Non ita jam possent cœli sub tegmine ferri. V. Giphan. & Interpp. in loc.

Alsiōsus, Adj. [κρυώδης] Quod naturæ est frigescentis, & facile a frigore læditur. Plin. lib. 20. cap. 13. Alsiosisque crudam dederunt in cibo. Idem lib. 21. cap. 10. Abrotonum & adonium alsiosa admodum sunt. Sic Alsiosum pecus. Varro 2. de R. R. 3.

> Quæque Aventinum tenet, Algidumque.

Algificus, [κρυμοποιός] Gell. lib. 19. cap. 4. Quod timor sit omnibus algificus. i. e. Frigus inducit, algorem facit.

Algor, ōris. m. [κρυμός, ψῦχος] ab Algeo, sicut Calor a Caleo; Idem quod Frigus, sive potius Frigus vehementius. Plin. lib. 14. cap. 2. Æstu magis, quam algore vexantur.

Patiens algoris. Sallust. in Catil. c. 5. Corpus patiens inediæ, vigiliæ, algoris.

Algus, ûs. Idem quod Algor. Plaut. Rud. 2. 7. 24. Tu vel suda, vel peri algu. Idem, Paupertatem, algum, famem. Lucret. lib. 3. 733. — morbis, alguque, fameque. Nomen obsoletum, sine plurali. Nonius 2. 28. legit Algo, sed vel usus est corruptis libris, vel ipse mendosus est, atque apud eum legendum Algu pro Algore, & loci omnes qui ab eo proferuntur, sic sunt restituendi, ex Prisciano, & Charisio antiquis grammaticis. V. Lambin. in Lucret. & Lex. Parei.

Algĭdum, [Ἄλγιδον] Italiæ oppidum, non procul a Tusculo in alto monte situm, ex aëris algore propterea dictum, nunc *Roca di papa* ex veteris situ descriptionis existimatur, sylvaque proxima adhuc Alii sylva cognominatur. Volaterr. lib. 6. Strabo lib. 5. dicit Algidum esse oppidulum post montes Tusculanos, ad quos descendebat via Latina. Hor. in Carm. Secul. 69.

Algidensis, Adj. [Ἀλγιδεύς] Plin. lib. 19. cap. 5. Algidense raphani genus a loco, longum atque translucidum.

Algĭdus, [Ἄλγιδος] Mons ab Urbe XII. passuum millibus distans: ab assiduo frigore sic dictus. Et ab hoc quoque sylva Algida dicta est, huic monti subjacens. Cic. in Orat. c. 45. Vos qui accolitis Histrum fluvium atque Algidum. Plin. lib. 18. cap. 13. Eutrop. 1. 15.

Algidus ferax. Hor. 4. Carm. 4. 58.
Gelidus. Hor. 1. Carm. 21. 6.
Nivalis. Hor. 3. Carm. 23. 9.

> Nam quæ nivali pascitur Algido. V. Lex. Pitisc.

Algor, V. algeo.

Algoror, in verbus quibusdam, qui afferuntur in regulis Grammaticalibus:

> Gratulor & Lætor, Delector & Algoror, adde
> Glorior, Expergiscor, Contentor quoque, Tristor
> Atque Verecundor &c. Paulo post in seq. Regula:
> Hæc solum casum non Deponentia poscunt. H. St.

Algosus, V. alga.

Algus, V. algeo.

A L I

Alia, **Alias**, **Alibi**. V. alius.

Aliartum, Bœotiæ oppidum, a M. Lucretio Prætore expugnatum. Liv. 5. Decad. lib. 2.

Alibantes, [ἀλίβαντες] Mortui dicuntur, παρὰ τὸ μὴ ἔχειν λιβάδα, h. e. Eo quod humido illo naturali destituti sint. Cæl. Antiq. lib. 3. cap. 12.

Alibilis, V. alo.

Alĭca, æ. [χόνδρος] Potio: dicta quod corpus alat, ut ait Festus. Pultis genus esse videtur intelligi posse ex Plin. l. 18. c. 11. ubi ejus conficiendi multas rationes commemorat. Alica (inquit) fit e zea, quam semen appellavimus: tunditur granum ejus in pila lignea: ne lapidis duritia conterat. Et paulo post, Alica adulterina fit maxime quidem e zea, quæ in Africa degenerat. Latiores ejus spicæ nigrioresque, & brevi stipula, pinsunt cum arena, & sic quoque difficulter deterunt utriculos, fitque dimidia modii mensura. posteaque gypsi pars quarta inspargitur: atque ut cohæsit, farinario cribro subcernunt. Quæ in eo remansit Exceptitia appellatur, & grandissima est, &c. Idem Plin. pro Frumenti genere posuit lib. 18. cap. 7. ubi frumentorum genera & eorum sationem commemorat. Aliqui (inquit) verna, milium, panicum, lentem, cicer, alicam appellant. Ibid. Tunicæ frumento plures. Hordeum maxime nudum & alica, sed præcipue avena. V. quoque Ruell. lib. 2. cap. 26. & Palladium in Junio, cap. 12. Item Cels. 2. 18. 20: 3. 6. 7. & 4. 7. & Plin. 2. Epist. 1. 15.

Alicariæ Meretrices appellabantur in Campania, solitæ ante pistrina alicariorum versari, quæstus gratia: sicut hæ quæ ante stabula sedebant, dicebantur Prostibula. Festus.

Alicarii, [χονδροπῶλαι] Qui alicam conficiunt, venduntve. Lucil. Sat. 15. apud Charis. lib. 1. p. 75.

Alicula, [χονδρίδιον] dimin. ab Alica. Martial. lib. 12. 83.

> Mittebat Umber aliculam mihi pauper:
> Nunc mittit alicam: factus est enim dives.

Alicastrum, Genus farris est, ea forma ab Alica derivatum, qua Siliquastrum a Siliqua. Columel. lib. 2. cap. 26. Semen trimestre, quod dicitur Alicastrum, idque pondere & bonitate præcipuum est.

Alicubi, **Alicunde**. V. alius.

Alid, pro Aliud. V. alius.

Alicula, æ. f. sive **Allicula**. Alliculæ recensentur ab Ulpiano inter Pueriles vestes, in 34. ff. t. 2. l. 23. §. 2. D. de aur. & arg. ubi tamen in vulgatis libris legitur Alicubi. Legendum putat Hotomannus Alliculæ, ut manicatæ tunicæ intelligantur, quæ pueris decoræ, grandioribus autem minus honestæ apud Romanos erant: ut patet ex Gell. lib. 7. cap. 12. Nam ἀλλὶξ (ut inquit Hesychius) χιτὼν χειριδωτός est. Id est, Allix, est Tunica chirodota, id est, manicata. Velius Longus. Aliculam existimant dictam, quod alas nobis injecta contineat. Petron. cap. 40. s. Fragm. Trag. p. 12. Alicula Subornatus. Vid. Schefferi Not. p. 83. Burm. p. 179. & Turneb. Advers. 18. 23. & 28. 5.

Alienatio, **Alienatus**. V. post Alieno in alius.

Alienĭgĕna, æ. com. g. (vel om. secundum Probum) [ἀλλόφυλος] significat

significant Externum, vel Alieni generis, vel Inter alienos genitum. Gell. lib. 2. cap. 24. Neque vino alienigena, sed patrio usuros. Hic & in similibus Priscianus ait figurate neutro generi junctum esse. Cic. pro Font. 22. Iniquos æquis, alienigenas domesticis.

Alienigenarum multitudo. Livius l. 39. pag. ima. Jam tum multitudine alienigenarum Urbem onerante. H. St. Est cap. 3. extr.

Alienigenæ dii. Cic. pro Cornel. 25.

Hostes. Cic. 4. in Catil. 10.

Alienigĕno, āre. Legitur in veteri Inscript. apud Fabrettum, p. 69. Cum monumentum vendere aut alienigenare voluerit. pro Alienare.

Alienigĕnus, a, um. Adj. [ἀλλόφυλος] Columel. l. 8. c. 16. Ne nos alienigeni pisces decipiant. Val. Max. 1. 5. ext. 1. Adjici nostris duo ejusdem generis alienigena exempla non absurde possunt. Hoc in loco ita sentit Priscianus declinandum esse. Probus tamen diceret esse a primo declinatu.

Alienigena justitia, pro Justitia externorum. Valer. l. 6. c. 5. de Justitia.

Ligna alienigena. Lucret. lib. 1. 873. i. e. Ex elemento diversæ naturæ.

Membra Centaurorum. i. e. Humana & equina. Lucret. l. 5. 878.

Mores. Val. Max. 226.

Res. i. e. Alienorum geniorum, sive naturarum diversarum. Lucret. lib. 1. 866.

Studia. Val. Max. 2. 1. prope fin.

Terræ. Lucr. lib. 1. 870.

Alieno, **Alienus**. V. **alius**.

Alifa, [Ἀλιφα] Samnitum urbs Ptolemæo, V. infra. **Aliphe**.

Alifer, **Aliger**. V. **ala**.

Aligmon, ŏnis. Nomen fluvii. Claud. de Bell. Get. 17. 41.

Et frustra rapidum damnant Aligmona Bessi.

Alii, Populi sunt Elienses, vel **Elei** aliter vocati: quos gessisse bellum cum Ætolis ex Polybio cognoscimus. Plaut. Capt. 1. 1. 32. Pater Captivos commercatur Alios. i. e. Eleos mercatur. Eodem modo in prologo, 27. Cœpit captivos commercari hic Alios. Sic restituit Turnebus.

Alima, [ἄλιμα] Medicamenta dicuntur, quæ famem aut sedant, aut prohibent obrepere. V. supra in dictione **adipsa**.

Alimala, [Ἀλίμαλα] Stephano, Locus est in Lycia.

Alimentum. &c. V. **alo**.

Alimodi, V. **alius**.

Alimon. n. Auro, herba quæ gustantes esurire non patitur. Theodorus aliquando vocat Aleram, Albucium. Dicitur & Alimos. Plin. l. 17. c. 24. Nec viscum prodest & cytisus: nec auro, quod alimon vocant Græci. Sed. V. Hard. ad l.

Alimontia Mysteria, apud Arnob. l. 5. p. 176. Quæ sint incertum est, cum & lectio sit incerta.

Alimus, [ἄλιμος] Frutex est sepimentis idoneus, similis rhamno, sine spinis, foliis oleæ, sed latioribus. De hoc Dioscor. l. 1. cap. 105. Ubi Halimus cum aspiratione rectius scribitur. Plin. lib. & cap. 22. & Galen. lib. 6. Simplic. Medicam.

Alinda, [Ἄλινδα] Urbs Cariæ, in qua regnavit Ada filia Hecatomni regis Cariæ, auxilio Alexandri magni. Strab. lib. 14.

Alindoia, [Ἀλινδοῖα] Civitas Macedoniæ. Stephanus.

Alio, &c. id genus, V. **alius**.

Aliphænæ vel **Alipanta**, Emplastra quæ constant ex medicamentis non pinguibus. Cels. lib. 5. cap. 19. Sane λιπαίνω id significat quod Impinguo: α vero particula est privativa. [Antiquiores editiones *Alipena* exhibent, Jo. Cæsarius ex conjectura Aliparæ, Guil. Pantin. ex Aëtio ἀλίπαντα reposuit, probante Ronsseo. Henr. Steph. ἀλιπῆ, quanquam in Thes. Gr. ἀλίπαινα agnoscit.

Alipes, V. **ala**.

Aliphāni, vel **allifāni**, [Ἀλιφανοὶ] ab Aliphe urbe. Plin. lib. 3. cap. 5. Hinc Aliphana, Pocula grandiora apud Hor. 2. Serm. 8. 39.

Invertunt Aliphanis vinaria tota. V. Sil. lib. 12. 526. Liv. 22. 13.

Alifanus ager. Cic. 2. de Lege Agr. 65.

Tractus Alifanus. Cic. pro Planc. 22.

Alīphe, es. [Ἀλίφη] Strabo lib. 5. Æsernia & Aliphe, Samnitica sunt oppida: alterum bello Marsico deletum, alterum superstes adhuc. Sil. Ital. lib. 8. 536.

Allifæ, & Clanio contemptæ semper Acerræ.

Sic enim scribendum nomen ejus oppidi ex lapidibus antiquis docuit Cellar. G. A. l. 2. c. 9. 110. V. Liv. 8, 25. 9, 38.

Aliphiræi, Populi Arcadiæ, authore Plin. lib. 4. cap. 6. ab Aliphira oppido, cui nomen dedisse Lycaonis filius creditur, ut tradit Hermolaus in Plin. Cic. 6. Att. 2. Arcadiæ censebat esse Lepreon quoddam maritimum. Tene autem, & Aliphera, & Tritia νεόκτιστα ei videbantur. Idque τῷ τῶν νεῶν καταλόγῳ confirmabat, ubi mentio non fit illorum.

Alipilus, V. **ala**.

Alipterium, [ἀλειπτήριον] Locus erat in balneis, in quo loti ungebantur. Cæl. lib. 16. cap. 48.

Aliptes, æ. m. [ἀλείπτης] Unctor, qui athletas certaturos ungebat, & magister ac præceptor athletarum dicebatur. Juven. 3. Sat. 76.

Grammaticus, rhetor, geometres, pictor, aliptes. Idem 6. 421.

Cic. 1. Fam. 9. Sed vellem non solum salutis meæ, quemadmodum medici: sed etiam ut aliptæ, virium & coloris rationem habere voluissent. V. Mercurial. de A. Gymnastica. Et Petr. Fabr. Agonistico. De aliptis inter balnearios servos V. Pignor. Plenius Van Dale Diss. 8. c. 8.

Aliqua, V. **aliquis**.

Aliquammulti, **Aliquandiu**. V. **aliquantus**.

Aliquando, [πάποτε, ἐνίοτε] Adv. temporis, antep. acuit, sicut cætera ex Quando composita, teste Prisciano l. 15. p. 169. b. Ald. & significat, In aliquo tempore. Plin. lib. 3. cap. 11. Aliquando Syris vocitata. Aliquando, pro interdum. Cic. 3. Off. 3. Liceret ei dicere, honestatem aliquando cum utilitate pugnare.

Aliquando, pro Tandem. Cic. pro Cluent. Collegi me aliquando.

Aliquando tandem, vel Tandem aliquando. Cic. in 2. Catil. pr. Tandem aliquando Quirites, &c. Idem pro Quint. 94. Spes est & hunc miserum atque infelicem aliquando tandem posse consistere.

Aliquando, de tempore præterito. Cic. pro Cluent. 67. Ut etiam bestiæ fame dominante, plerunque ad eum locum, ubi pastæ aliquando sint, revertantur.

Nonnunquam & aliquando. Cic. pro Cæcin. 14. Voluntarius amicus mulieris, &c. magis opportuna opera nonnunquam, quam aliquando fideli. [i. e. Semel, unquam, ullo tempore. Cæterum Aliquando & Unquam quomodo differant pulcre docet Priscianus l. 17. p. 186. a. Aldin.

Aliquando & sero. Cic. pro Quint. 43. De rationibus & controversiis societatis vult dijudicari. Sero. Verum aliquando tamen. Idem in Orat. 166. Aliquando, idque sero, &c.

Aliquando fore. Cic. 1. de Orat. 95. Non despero fore aliquem aliquando, qui, &c.

Aliquantus, Adj. [πόσος] ex Aliquis & Quantus, Idem pene quod Mediocris vel Modicus significat. Sallust. Jugurth. cap. 105. Timor aliquantus, sed spes amplior, quippe victoribus. Quasi dicat, Aliquantum quidem timuerunt, &c. Idem, Romani signorum & armorum aliquanto numero, hostium paucorum potiti sunt.

Aliquanti, æ, a. plur. pro Aliquot: ævi inferioris, ut Barthius Adverf. 25. 12. observavit. Eutrop. 4. 11. 6. Aliquanta oppida. Palladius 1. 19. Aliquantis diebus. Oros. 3. 13. pr. V. Cur. poster. Cellarii p. 201.

Aliquanto, [πόσον τι] Adv. quantitatis, ex ablativo Aliquanto factum, Idem significat quod Aliquantum: sed comparativis proprie jungitur. Plin. lib. 21. cap. 6. Folio aliquanto latiore. Cic. 6. Verr. Aliquanto amplius quam ferre possent.

Aliquanto ante, Aliquanto post. Cic. 1. Off. 23. Et aliquanto ante constituere quid accidere possit. Idem pro Cæcin. 4. Aliquanto post argentaria dissoluta.

Aliquantum, [ἐπίπολυ] Adv. quantitatis, positivo, aut verbo proprie jungitur. Plaut. Bacchid. Credo timida es aliquantum soror. Cic. 5. Fam. 13. Aliquantum labefactata atque convulsa.

Aliquantum, cum comparativo. Ter. Eun. 1. 2. 51. Ejus frater aliquantum ad rem est avidior. Liv. 1. Habitum formamque viri aliquantum ampliorem, augustioremque. In quibusdam exemplaribus habetur Aliquanto.

Aliquantum cum verbo. Cic. 2. de Fin. Quod quale sit, non tam definitione, qua sum usus, intelligi potest, (quanquam aliquantum potest) quam communi omnium judicio. Idem ibid. lib. 3. 48. Qui processit aliquantum ad virtutis aditum.

Aliquantum cum genitivo. ut, Aliquantum nummorum. Cic. pro Cluent. 126. Aliquantum agri in medio relictum est. Idem 1. Off. Aliquantum spatii. Aliquantum animi videtur nobis attulisse Labienus. Cic. 7. Att. 13.

Aliquantum jam etiam noctis assumo. Cic. 5. Fam. 26.

Aliquantum noctis, i. e. Obscuritatis. Ovid. in Ibin, 63.

Aliquantŭlum, dimin. [ὀλίγον] Ter. And. 2. 6. 16. Subtristis visus est esse aliquantulum.

Aliquantulum deflectere. Cic. in Læl. 40. Deflexit enim jam aliquantulum de spatio curriculoque consuetudo majorum.

Aliquantulum, interdum est nomen: ut, Aliquantulum frumenti, aliquantulum fimi. Plin. lib. 17. cap. 8. Et hic etiam potest esse adverbium, sicut Aliquantum. Cic. pro Quint. 15. Aliquantulum æris alieni.

Aliquantulo, Idem. Vopisc. Aurel. cap. 34. Etsi aliquantulo tristior.

Aliquantillum, [ἐπὶ μικρὸν] Adv. quantitatis dimin. ab Aliquantulum dimin. Plaut. Capt. 1. 3. 34. Foris aliquantillum etiam quod gusto, id beat.

Aliquandiu, [ἐπὶ χρόνον] Adv. temporis; Aliquo tempore, non autem longo admodum: quasi tu dicas, Aliquantum diu. Cic. 1. Acad. Aristum Athenis audivit aliquandiu. conf. Liv. 3. 70. Cæs. 1. Bell. Gall. 40.

Aliquammulti, Rarissimum, pro Aliquot, i. e. Neque multi admodum, neque pauci. Cic. 6. Verr. 56. Sunt vestrûm, judices, aliquammulti qui L. Pisonem cognoverunt. Alia exemplaria habent, Sunt vestrûm Judices, quam multi, qui L. Pisonem cognoverunt. Apul. 1. Met. p. 113.

Apud Suet. in Claud. c. 20. princ. pro Quam multa fortasse legendum est, Quammulta, aut, Et Quammulta. H. St. unica voce. scil. V. Casaub. ad l.

Aliquammultum, Adv. Apul. Apol. 1. p. 276. Hæc defensio aliquammultum a me remota est. Aldus legit Aliquomultum.

Aliquamplures, Tertull. Apol. cap. 12. Senecam aliquampluribus & amarioribus de vestra superstitione perorantem probatis.

Aliquantisper, [ὀλίγον χρόνον] Adv. temporis, Ad temporis brevitatem refertur, ut ait Valla lib. 2. Plaut. Pseud. 1. 5. 158. Aliquantisper concedere hinc mihi intro lubet. Ter. Heaut. 3. 3. 11. Concedas aliquo, ab ore eorum, aliquantisper. [Quod barbare dicitur, Pro aliquo tempore. Non est plane idem, ac Paulisper, ut plerique exponunt.

Aliquapiam, V. Aliquispiam in **aliquis**.

Aliquatenus, V. **aliquis**.

Alĭquis, a, od vel id. [τὶς, ἐνίος, ἑκαστος] ex Alius & Quis est compositum. Donatus, Aliquis vim habet pluralem, quamvis singulariter dicatur: non enim est aliquis, nisi de multis. Plaut. Merc. Aperite hoc aliquis. Ter. Adelph. 4. 4. 24. Aperite aliquis actutum ostium. Figuratæ sunt orationes, pro Aperiat aliquis.

Aliquæ, f. pro Aliqua legitur apud Lucret. lib. 4. 264.

— fierique perinde videmus

Corpore tum plagas in nostro, tanquam aliquæ res

Verberet, &c. Alii Aliqua res legendum putant, aiuntque a ultimam vocalem esse longam, etiamsi sit recti casus. Quidam docti legendum censent, Tanquam aliqua re, in sexto casu. Verberet autem, nempe Ventus. Ex Lambino.

Aliquis, incertam personam significat: & est idem quod Quispiam. Unde quemadmodum dicimus, Si aliquis: ita, Si quispiam. Ter. And. 4. 6. 18. Simul arbitror jam esse aliquem amicum & defensorem ei.

Aliquis de nobis. Cic. 3. de Legib. 7. Puto posse, & quidem aliquem de tribus nobis. Idem pro Cæcin. Aliquis de familia.

Aliquid de. Cic. 1. Att. Ego tibi aliquid de meis scriptis mittam.

Aliquis ex. Plin. lib. 13. cap. 3. Aliquem ex privatis audivimus jussisse.

Aliquis cum genitivo. Plin. lib. 13. cap. 4. Ex palmis, gentium aliquibus panis. Cic. 13. Att. 51. expectabam aliquem meorum.

Aliquis certus homo. Cic. 1. de Invent. 7. Demonstrativum genus est, quod tribuitur in alicujus certæ personæ laudem aut vituperationem.

Is aliquis. Cic. pro Ligar. 22. Aliquem se imperatorem esse maluisse: atque is tamen aliquis, Ligarius non fuit.

Unus aliquis. Cic. 4. Verr. 129. Examinant unum aliquem diem. Idem 2. Off. 41. Nam quum premeretur in initio multitudo ab iis qui majores opes habebant, ad unum aliquem confugiebant virtute præstantem. Unum aliquem nominare. Cic. pro Cluent. 185.

Tres aliqui. Cic. 2. de Fin. 62. Tres aliqui aut quatuor.
Aliquis, venuſte ſubauditum ante relativum Qui, quæ, quod. Cic. 2. Off. 7. Præmittebatque de ſtipatoribus ſuis, qui perſcrutarentur arculas muliebres. i. e. Quoſdam, ſive Aliquos. Hor. 2. Serm. 1. 1.
Sunt, quibus in ſatyra videar nimis acer. Εἰσὶν οἳ. H. St.
Aliquorum res dicuntur, etiamſi non ſint communes, ſed alia unius, alia alterius. l. littus. §. fin. de verb. ſignif.
Aliqui, pro Aliquo: vel pro Quocunque. ſicut pro Quo, dicitur Qui. Plaut. Moſt. 1. 3. 18. Te, Scapha, donabo ego hodie aliqui. Aul. prol. v. 24. Aut ture, aut vino, aut aliqui ſemper ſupplicat. & Truc. 5. 7. 30. Hoc vetuſtum eſt.
Aliqui Manutius in Epiſtolam Cœlii antique dici aït, pro Aliquis V. noſtrum PſeudoCiceronem. H. St.
Aliquo modo. Plaut. Stich. 4. 2. 41.
Aliquo pacto. Ter. And. 5. 3. 13. Ubi Donatus; Aliquo pacto, Quoquo modo.
Aliqua ex parte. Cic. 5. de Fin. 38. Idem pro Cluent. 67. Si modo velint aliqua ex parte liberaliter vivere.
Aliquid, ſubſt. ut, Inſigne aliquid lucri. Aliquod vero adj. ut, Aliquod donum. Plaut. Capt. 3. 4. 54. Profecto jam aliquid pugnæ edidit. Cic. 2. Fam. 5. Grave eſt enim homini pudenti petere aliquid magnum ab eo, de quo ſe bene meritum putet.
Aliquid loci. Plaut. Rud. 2. 7. 13. Da mihi aliquid loci ubi condormiſcam parum. pro Aliquem locum.
Aliquid feſſus, pro Aliquantum feſſus. Plin. l. 5. c. 9. adverbialiter.
Aliquid monſtri alunt. Ter. And. 1. 5. 15. Ubi Donatus, Duplex contumelia, & MONSTRI, & ALIQUID: minus enim eſſet, Aliquod monſtrum. Sic, Quid mulieris uxorem habes?
In aliquo referam gratiam. V. IN.
Aliquid alium juvare. i. e. In re aliqua. Virg. 10. Æn. 84.
Nos aliquid Rutulos contra juviſſe, nefandum eſt.
Eſt aliquid, pro Non prorſus contemnendum eſt. Ovid. 13. Met. 241.
Eſt aliquid, de tot Graiorum millibus unum
A Diomede legi. Idem 6. Faſt. 27.
Eſt aliquid nupſiſſe Jovi, Jovis eſſe ſororem.
Aliquem, vel Aliquid eſſe, pro eo quod eſt Exiſtimatione præditum eſſe, In aliquo numero haberi. Cic. 1. Verr. 45. Ut tu tum aliquid eſſe videare. Ibid. Et Cæcilius tum denique ſe aliquid futurum putet. Idem 3. Att. 15. Itaque fac ut me velis eſſe aliquem: quoniam qui fui, & qui eſſe potui, jam eſſe non poſſum. i. e. Velis eſſe me non prorſus obſcurum & abjectum.
ALIQUILIBET, Cæl. Aurel. Chron. 1. 4. 70. Aliqualibet cauſa.
ALIQUISPIAM, Nomen inventu rarum, pro Quiſpiam, Aliquis. Cic. pro Sext. 29. Atque ille etiam, ſi aliquapiam vi pelleretur. Alia exemplaria habent, Alia quapiam vi expelleretur ex hac urbe, facile pateretur. Idem 3. Tuſc. 9. V. etiam Gronov. ad Liv. 41. 7.
ALIQUISQUAM, Idem Liv. 41. 7. Cic. 2. de Divin. 50. V. Gronov. Daviſ.
ALIQUA, [πῆ] Adv. per locum; Per aliquam partem, aut locum. Cic. 3. Verr. 67. Cuperet aliqua evolare ſi poſſet.
Aliqua evadere. Liv. 6. Bell. Pun. Siqui evaſiſſent aliqua.
Aliqua, Aliquo pacto, aliquo modo. Ter. Phorm. 4. 1. 19. Vereor ne uxor aliqua hoc reſciſcat mea. Virg. 3. Ecl. 13.
Et, ſi non aliqua nocuiſſes, mortuus eſſes. [In omnibus his exemplis ſubintelligitur Via.
ALIQUATENUS, [μέχρι τινὸς] Adv. quantitatis; Uſque ad aliquam partem, ſive Aliqua ex parte. Uſque ad aliq. finem. Plin. l. 27. c. 12. Caulibus pluribus ab una radice aliquatenus rubentibus.
Aliquatenus ſe confirmavit. Columel. l. 4. c. 3.
Aliquatenus lucidior. Quintil. l. 10. c. 1.
Aliquatenus novare rem aliquam. Quintil. l. 3. c. 9.
Aliquatenus novæ. Quintil. ibid.
Aliquatenus culpæ reus eſt. Caius in l. Ex maleficio. §. ultimo. D. de action. & oblig.
ALIQUO, [ποῖ] Adv. Ad vel In aliquem locum. Ter. Heaut. 3. 3. 11. Aliquo profugiet militatum.
Aliquo, quum ſignificet In aliquem locum: interdum tamen additur ei accuſativus cum præpoſitione In. Ter. Adelph. 3. 3. 32. Credo abductum in ganeum aliquo. pro In aliquod ganeum. Ibid. 5. 2. 11. In angulum aliquo abeam.
Abigere aliquo. V. ABIGO.
Abjicere aliquo. V. ABJICERE.
ALIQUOD, V. ALIQUIS.
ALIQUORSUM, Verſus aliquem locum. Adv. ex Aliquo, & Verſus compoſitum. [Si uſpiam legitur, pro Aliquo vorſum poſitum eſt, per Syncopen.
ALIQUOVERSUM, Plaut. Caſ. 2. 4. 8.
ALIQUOSECUS, Ulpian. l. 1. de Off. Proconſ. [Ex Theſ. Lipſ. ſuſp.
ALIQUOT, [τινὲς, ἔνιοι] Nomen numerale, pl. tantum num. indecl. ex Alii & Quot compoſitum; id ſignificat quod vulgo dicitur, Neſcio quot. Ter. And. 3. 3. 2. Aliquot me adiére. Ubi Donatus, Aliquot, h. e. Nec multi, nec pauci.
Aliquot anni ſunt, quum, &c. Cic. 9. Att. 11. Liv. 21. 11. Virg. 1. Ecl. 10.
ALIQUOTFARIAM, [ἐνιαχοῦ] Aliquot locis. Varro 1. de R. R. c. 2. In eo agro aliquotfariam in ſingula jugera dena culea vini fiunt. Vox inuſitata.
ALIQUOTIES, ſive, ut alii ſcribunt, ALIQUOTIENS, [ἐνίοτε] Adv. numeri. Cic. 4. Verr. 24. Aliquoties ad ſocios literas de iſtius injuriis miſerat.
ALIQUOUSQUE, Adv. Uſque ad aliquem locum, vel Uſque ad aliquod tempus.
ALIS, pro Alius, V. ALIUS.
ALISARNA, [Ἀλίσαρνα] Oppidum eſt Troadis apud Stephanum, a quo fit gentile Aliſarnæus.
ALISMA, ătis. n. ἄλισμα Dioſcoridi 3. 160. Herba eſt, quam alii Damaſonion, alii Lyron appellant. Plin. l. 25. c. 10. Ruell. l. 3. c. 73. tradit eam a recentioribus Paſtoralem fiſtulam vocari, quod ſingulari ſcapo rudis fiſtulæ & longitudinem & effigiem quandam videatur imitari. Officinæ, herbarii, rura, a ſimilitudine & natalibus Plantaginem vocant aquaticam: eſt enim arnogloſſi folio, ſed anguſtiore; amatque ſitus aquoſos.
ALĬSONTIA, æ. m. Amnis qui in Moſellam delabitur: hodie contractius *die Eltz*. apud Auſon. Edyll. 10. v. 371. ut Freher. ad l. legit, *Die Alf*, vel *Alb*, ut ſtatuit Scaliger. Auſ. Lect. 1. 2. Sed incerta omnia, judice Cellario. q. V. Tom. I. p. 218.
ALISTA, Herbam appellat Hetruria: Latium, Paradiſi florem: Galli, Dei oculum: Rura noſtra, *Cocolurdas* nominant. Ruell. l. 2. c. 135.
ALISTA, [Ἄλιστα] Inſulæ Corſicæ urbs, in latere Meridionali. Ptolem. Hodie *Amaſſa*.
ALISTUS, [Ἄλιστος Ptolemæo] Oppidum Germaniæ, in tractu maritimo Saxoniæ.
ALĪSUM, [Ἄλισον Ptolemæo] Oppidum in Septentrionali plaga Germaniæ, non procul a Sicambris.
ALITER, V. ALIUS.
ALITURA, V. ALO.
ALIUBI, ALIUNDE. V. poſt Aliter in ALIUS.
ALĬUS, a, ud; gen. alīus, dat. alii. [ἄλλος] Priſcianus 6. p. 717. Alīus, & Alii & Aliæ in gen. invenitur. Cæcil. l. 5. Nullius aliæ rei, niſi amicitiæ eorum cauſa. Gell. l. 4. Erat enim jus ſenatori, ut ſententiam rogatus, diceret ante quicquid vellet alius rei, & quoad vellet. Hic caſus raro admodum legitur. Idem l. 17. c. 5. Neque alius modi iſti ſunt, quam cujus eſſe eos ſupra docuimus. V. Priſcian. l. 6. f. 66. b. Ald.
Aliæ, genit. f. Cic. 2. de Divin. 30. Sed ſi eadem hora aliæ pecudis jecur nitidum atque plenum eſt, aliæ horridum & exile, quid eſt quod declarari poſſit habitu extorum & colore? Gell. l. 17. c. 9. Inſcriptio alia, aliæ locum & nomen teneret. ita Plaut. Mil. 3. 1. 204.
Alii, in dativ. Quintil. l. 9. Non enim neſcio cui alii prius: nec poſtea ſibi uni, ſed omnibus præcipit. V. Alius geminatum. col. ſeq.
Alius vocativo caret, & ex eo compoſita: ut, Aliquis, Aliquantus.
Alius, pro Alter, ſive Secundus. Cic. 6. Verr. 28. Tam te has phaleras a Philarcho Centuripino abſtuliſſe dicebant, quam alias item nobiles ab Ariſto Panormitano, quam tertias a Cratippo Tyndaritano.
Inter Alter & Alius. Alter, de duobus dicitur; Alius, de multis. hoc eſt, Alter, unus e ſte duobus; Alius, ex tribus aut pluribus. ut, Annibal in tranſitu Apennini amiſit alterum oculum. Non alium velim, quam teipſum, judicem. Nævius, Cui cæpe edendo, oculus alter profluit. Salluſt. in Catil. c. 1. Animi imperio, corporis ſervitio magis utimur. Alterum nobis cum diis, alterum cum belluis commune eſt. Sed hæ duæ voces ſæpe confunduntur, ut videre eſt paulo infra.
Alius Lyſippo, pro A Lyſippo, ſive Quam Lyſippus: idque poetice. Hor. 2. Epiſt. 1. 240.
Edicto vetuit nequis ſe præter Appellem
Pingeret, aut alius Lyſippo duceret æra,
Fortis Alexandri vultum ſimulantia. Idem. 1. Epiſt. 16. 20. & Sall. Jugurth. cap. 81. Aliud Bello mallet. ex Jani Palmerii emendatione quam adfert Spicileg. in Salluſt. in Face Crit. Gruteri. Tom. 4. p. 649. (quanquam plerique libri, Quam Bellum, habent) Ac ita Liv. 5. 54. Expertis alia experiri. & Phædrus 3. 1. 41. Si accuſator alius Sejano foret. conf. Curt. 5. 4. 9. Agnoſcas autem in his locutionibus abſorptionem electivæ particulæ, illi ſimilem quæ in comparativis eſt locutionibus. Ea nimirum vis eſt ablativi ut abſorbeat particulas, Quam, Ac, Atque. Frequentius exprimitur præpoſitio a. Cic. 11. Fam. 2. Nos ab initio ſpectaſſe otium, nec quicquam aliud a libertate communi quæſiſſe exitus declarat.
Aliorum fit judicium. Cic. 1. Off. 1. Nos autem quantum in utroque profecerimus, aliorum ſit judicium.
Alius, dictum de duobus, ubi ſine conjunctione hoc nomen geminatur. Dubitatur uter excellat, Salluſtius an Livius: & alius alium præponit. Loquendi compendium eſt, pro eo quod eſt, Alii præponunt alterum, alii alterum. Nec tamen hic liceat dicere Alius alterum, auctore Valla. Salluſtius in Catil. ubi de Cæſare & Catone, Genus, ætas, eloquentia, prope paria fuere, magnitudo quoque animi & gloria: ſed alia alii. i. e. Diverſa utrique. alia Cæſari, alia Catoni.
Alius geminatum cum verbo aut adj. plur. Plaut. Stich. 2. 2. 46. Alius alium percontamur, cuja eſt navis? Salluſt. in Catil. Alius alio more viventes.
Aliud equo, aliud bovi. Cic. 5. de Fin. 26. Sed naturas eſſe diverſas, ut aliud equo ſit natura, aliud bovi, aliud homini, & tamen in omnibus ſumma communis.
Alius alium. Ter. And. 4. 5. 39. Fallacia alia aliam trudit.
Alius alium, pro Alii alios. Quintil. lib. 1. Præſtat tamen ingenio alius alium. Salluſt. in Catil. Alius alium hortari.
Alius alio cum comparativo. Cic. 7. Att. 2. Venio ad epiſtolas tuas, quas ego ſexcentas uno tempore accepi aliam alia jucundiorem. Cic. 7. Fam. 25. Habes Sardos venales, alium alio nequiorem.
Aliud alio. Cic. 1. de Divin. 76. Simia, quam rex Moloſſorum in deliciis habebat, & ſortes ipſas, & cætera quæ erant ad ſortem parata diſturbavit, & aliud alio diſſipavit. i. e. Varios in locos disjecit.
Alius alio modo. Cic. 2. de Divin. 89. Vim quandam eſſe aiunt ſignifero in orbe, qui Græce ζωδιακὸς dicitur, talem, ut ejus orbis unaquæque pars alia alio modo moveat, immutetque cœlum.
Aliud alio tempore. Cic. 3. Q. frat. 1. 7. Quod multos dies epiſtolam in manibus habui propter commorationem tabellariorum, ideo multa conjecta ſunt, aliud alio tempore.
Alii aliis. Cic. 1. Off. Ut ipſi inter ſe, alii aliis prodeſſe poſſent.
Alii ſæpius repetitum, Aliquos ſignificat in priore, vel in primo loco. Cic. in Lælio 6. Divitias alii præponunt: bonam alii valetudinem, alii potentiam, alii honores, multi etiam voluptates.
Alia Leucon, alia Leuconis aſinus portat. ſubauditur verbum Dicit, ut ſit ſenſus, Alia Leucon dicit. In eos dicetur, quorum oratio diſſentit a factis. Ex Zenod. & Diog.
Aliud ſtans, aliud ſedens. Salluſt. in Cic. Aliud ſtans, aliud ſedens de Repub. ſentis.
Alius geminatum, interpoſita conjunctione Varietatem ſignificat. Liv. 7. Bell. Pun. Aliæ atque aliæ religiones. i. e. Multæ religiones, eædemque diverſæ.
Alius atque alius. Cic. in Orat. 72. Eadem res ſæpe aut probatur, aut rejicitur, alio atque alio elata verbo.
Alio atque alio loco exoritur. Plin. lib. 2. cap. 10.
Alius, pro Diverſus: ut, Aliud eſt anima, aliud corpus: vel ſic, Alia res eſt anima, alia corpus. h. e. Anima & corpus res ſunt diverſæ inter ſe. Ter. And. 1. 2. 18. Nunc hæc dies aliam vitam affert, alios mores poſtulat. Ubi Donatus, Aliam vitam, pro Diverſam & contrariam.
Alius, pro Diverſus, venuſte jungitur adverbio Longe, & adverbiis in o, more

more comparativorum: ut, Alius es multo, quam soles. Salluſt. in Catil. Longe alia mihi mens eſt. Author Valla lib. 1.

Alius, pro Diverſus, ſequente ET. Cic. pro Cæcin. 57. Non enim alia cauſa eſt æquitatis in uno ſervo, & in pluribus. Idem 2. Off. 62. Alia cauſa eſt ejus qui calamitate premitur, & qui res meliores quærit nullis rebus ſuis adverſis.

Alius & diverſus. Cic. 2. de Invent. 12. Quum communiter quædam de omnibus præcipi poſſint, ſeparatim quoque aliæ ſunt cujusque generis & diverſæ præceptiones.

Alius geminatum, itidem pro Diverſus, & fere in diverſis caſibus ſine conjunctione: ut, Alia alios delectant. Compendium ſermonis eſt, pro Alia delectant alios: alia item alios. Salluſt. in Catil. Sed in magna copia rerum, aliud alii natura iter oſtendit. Virg. 1. Georg. 276.

Ipſa dies alios alio dedit ordine Luna.

Idem & Aliud, contraria. Cic. in Topic. 8. Comparationum duo genera ſunt: unum de eodem & alio: alterum de majore & minore. Rurſum ibid. Huic generi finitimum eſt illud quod appellari de eodem & altero diximus.

Alius ab illo, pro Diverſus ab illo, venuſte dicitur. Idem in propria ſignificatione, Alius ſum ab illo quem putas. i. e. Non is, quem putas. Cic. 11. Fam. 2. Nos ab initio ſpectaſſe otium, nec quicquam aliud a libertate communi quæſiſſe, exitus declarat.

Alius ac, vel atque, pro Alius quam, eleganter dicitur: & in hoc genere loquendi pro Diverſus quoque accipitur. Ter. Phorm. 4. 4. 3. Aliud mihi reſpondes, ac rogo. Cic. in Orat. 237. Poteſt enim non ſolum aliud mihi ac tibi, ſed mihi ipſi aliud aliàs videri. Idem 1. Fam. 9. Non alius eſſem atque nunc ſum.

Aliud ex alio, nonnulli exponunt per Poſt: ut ſit, Aliud poſt aliud. Cic. 9. Fam. 9. Me quotidie aliud ex alio impedit. quaſi dicat, Sine intermiſſione & requie. Virg. 5. Æn. 494.

— Nos alia ex aliis in fata vocamur. Sic Alia ſuper alia mox.

Rerum cauſas alias ex aliis aptas & neceſſitate nexas videt. Cic. 5. Tuſc. 70.

Ut aliud ex alio. Cic. 16. Att. 13. Tamen vide, ſi forte in Tuſculano recte eſſe poſſum, ne id melius ſit: (ero libentius: nihil enim ignorabo,) an hoc, quum Antonius venerit. Sed, ut aliud ex alio, mihi non eſt dubium, quin quod Græci καθῆκον, nos officium. Compendium eſt ſermonis, in quo ſubauditur verbum aliquod præſenti ſermoni conveniens. h. l. incidit, vel in mentem venit.

Ex alio in aliud viciſſitudo atque mutatio. Cic. 5. Tuſc. 69.

Aliud in alio peccare. Cic. 9. Att. 12. Vidi Pompeium plenum formidinis. Illo ipſo die ſenſi quid ageret. Nunquam mihi poſtea placuit, nec unquam aliud in alio peccare deſtitit.

Alia ſuper alia, ſignificat Plura eodem ferme tempore, & quaſi acervatim aut fieri aut evenire. Plin. l. 7. Epiſt. 8. Aliis ſuper alias epiſtolis egit mihi gratias. Ubi V. Thomaſ.

Alia ſuper alia audere. Liv. 3. Quæ impie nefarieque per biennium alia ſuper alia es auſus.

Aliter dicimus, Alii ſuper alios ceciderunt, & ſimilia. Liv. 1. ab Urbe, Super alium alius, vulneratis tribus Albanis, expirantes corruerunt. Ubi tamen de duobus loquitur. Ibidem, Alios ſuper alios trucidare.

Alii menſes, pro Alia cœli temperie & conſtitutione. Nam locis calidis & frigidis non iidem videntur eſſe menſes, ſed diverſi. Manil. lib. 5.

— totumque volet tranare profundum
Claſſibus, atque alios menſes, aliumque videre. Phaſin.

Alius, partitivum nomen eſt, & genitivo jungitur. Plin. lib. 11. cap. 37. Terreſtrium aliis denticulatæ aſperitatis venter.

Alius, relativum eſt, ut Grammatici loquuntur, ſubſtantiæ. Virg. 2. Ecl. 49.

Tum caſia, atque aliis intexens ſuavibus herbis. Ex quo ſequitur, caſiam ſimiliter herbam ſuavem eſſe. Sic Salluſtius citante ibidem Servio, Leonem atque alias feras. Jug. c. 6.

Inter Alii relativum & Cæteri, ſive reliqui. Alii, indefinite ſignificat aliquos ejusdem generis de quo agitur, non autem omnes: Cæteri, ſine exceptione omnes alios ſignificat. Ter. Eun. 4. 7. 6. Cedo alios. Ubi Donatus, Non reliquos dixit: ſed alios, quaſi multi ſint. Salluſt. in Catil. Omnes homines qui ſeſe ſtudent præſtare cæteris animantibus. Hinc dicimus omnia alia, & cuncta alia pro cæteris. Virg. 1. Æn. 347.

— ſcelere ante alios immanior omnes. Plin. lib. 7. in proœmio, Principium in jure tribuetur homini: cujus cauſa videtur cuncta alia genuiſſe Natura. Interdum tamen ornatus gratia OMNES cum CÆTERI conjungitur. Cic. Fam. 1. Cæteris ſatisfacio omnibus: mihi ipſe nunquam ſatisfacio. Satis erat cæteris: ſed durior ac minus plena fuiſſet compoſitio.

Alius nemo, elegantius dicitur, quam Nemo alius: licet ordo naturalis exigat ut dicamus, Nemo alius. Sic, Aliud nihil, alius quidam, alius quisquam, alius ullus.

Quicquam aliud. Cic. 11. Fam. 2. Non ab initio ſpectaſſe otium, nec quicquam aliud a libertate communi quæſiſſe, exitus declarat.

Alius quidam. Ter. Adel. 5. 2. 4. Eſt alius quidam paraſitaſter parvolus. Gell. Alius quidam veterum poëtarum.

Quis alius, infinite poſitum pro Aliquis alius. Cic. 1. Off. 10. Si verum eſt Q. Fabium Labeonem, ſeu quem alium, &c.

Alius quisquam. Plaut. Amph. 1. 1. 244. Nec nobis, præter me, alius quisquam eſt ſervus Soſia. Sic, Nemo quisquam, apud Terentium.

Alius eleganter ap. Plaut. Epid. 2. 2. 28. in diſtributione. Tum captivorum quid ducunt ſecum? E. pueros, virgines, Binos, ternos, alius quinque.

Alius aliter. Cic. 2. de Divin. 146. Quomodo autem diſtingui poſſunt vera ſomnia a falſis, quum eadem & aliis aliter evadant, & iisdem non ſemper eodem modo?

Longe alius. V. LONGUS. & ſupra hac col.

Aliud, ſequente particula NISI. Cic. de Senect. 5. Quid eſt aliud gigantum more bellare cum diis, niſi naturæ repugnare? Idem in Lælio, Amare autem nihil aliud eſt, niſi eum ipſum diligere, quem ames. In hoc genere nihil refert utrum QUAM ſequatur, an NISI: ſublato autem nomine Aliud, non recte per QUAM ſic dixeris: licet recte per NISI. Author Valla, lib. 3.

Alia, partim. Salluſt. in Orat. Cottæ Conſ. ad pop. Multa mihi pericula domi, militiæ, multa adverſa fuere: quorum alia toleravi, partim repuli deorum auxiliis & virtute mea. Dicere poterat, Alia toleravi, alia repuli.

Alias res agere. V. AGO.

Alia Omnia cenſere; Ire, Diſcedere, vel Tranſire, in alia omnia, modus loquendi ex formula tralaticia petitus, qua magiſtratus Ro. Quibus more majorum ſenatum habere licuit, cum Senatus conſultum per diſceſſionem faciebant, utebantur. Qui hoc cenſetis, illuc tranſite, qui alia omnia in hanc partem. His verbis præit, (*is, quem diximus ſcil. magiſtratus*) ominis videlicet cauſa, ne dicat, qui non cenſetis. Verba ſunt Feſti l. 15. Negativa enim particula δύσφημος habita, ob eandemque rationem & Nonæ infauſtæ. Fuſius de eodem more Plin. Jun. l. 8. Ep. 14. q. V. Cic. Fam. 1. 2. Poſtulatum eſt, ut Bibuli ſententia divideretur. Quatenus de religione dicebat, cuique rei jam obſiſti non poterat, Bibulo aſſenſum eſt; de tribus legatis frequentes ierunt in alia omnia. Idem l. 10. Ep. 12. de Sententia Servilii: Frequens eum ſenatus reliquit, & in alia omnia diſceſſit. Hirt. l. 8. de Bell. Gall. c. 53. Sententiisque dictis, diſceſſionem faciente Marcello, ſenatus frequens in alia omnia tranſiit. V. Pitiſci Lex. V. ALIA.

Alis, pro Alius: & Alid, pro Aliud veteres dicebant. Lucret. l. 1. 263.
Quando alid ex alio reficit natura. Idem lib. 5. ad fin.
Nanque alid ex alio clareſcere corde videbant. Sic 3. 984. & alibi frequenter. Catullus de Coma Berenices, 66. v. 27.
An'ne bonum oblita es facinus, quum regium adepta es
Conjugium, quod non fortior auſit alis. Sic enim eſt legendum. i. e. Audeat alius. Chariſ. l. 2. Veteres non tantum alius dixere ſed etiam alis, Priſcian. lib. 15. cap. de Adverbio, Alia vero aſſumunt dativo TER, penult. corrept. ut, Fortis, forti, fortiter; Utilis, utili, utiliter. Paulo poſt, Aliter, quoque ab eo quod eſt Alis, alis, ali; pro Alius, alius, alii, ſecundum ſupradictam analogiam profertur.

ALIA, Adv. loci, Per locum ſignificans. Donatus in Hec. Ter.

ALIAS, [ἄλλοτε] Adv. temporis; Alio tempore. Hoc autem adverbium præter Latinam regulam accentum habet circumflexum in ultima, teſte Priſciano. Cic. in Lælio 1. Sed de hoc aliàs. ſubaud. Agemus.

Aliàs, Alio loco vel modo. Ulp. in l. palam. D. de ritu nupt. Si qua in taberna, caupona, vel aliàs pudori ſuo non parcat.

Aliàs, pro Aliter, vel Alioqui. Plin. l. 8. c. 25. de crocodilo, Unum hoc animal terreſtre linguæ uſu caret: unum ſuperiore mobili maxilla imprimit morſum: aliàs terribile, pectinatim ſtipante ſe dentium ſerie. Sic idem ſæpiſſime. Licet Valla ſecundo in Poggium dialogo neget. Vir aliàs doctiſſimus. Macrob. 5. Saturn. cap. 19.

Aliàs, pro Alibi. Plin. lib. 24. cap. 14. Idæus rubus appellatus eſt, quoniam in Ida, non aliàs naſcitur.

Aliàs, geminatum, pro Interdum geminato. Cic. in Orat. 256. Sed aliàs ita loquor: ut conceſſum eſt: aliàs, ut neceſſe eſt.

Aliàs, triplicatum. Plin. lib. 7. cap. 55. Alias immortalitatem animæ, aliàs transfigurationem, aliàs ſenſum inferis dando.

Aliàs, quadruplicatum. Cic. 1. de Invent. 99. Atque hic item ut in noſtra perſona licebit aliàs ſingillatim tranſire omnes argumentationes, aliàs ad partitiones ſingula genera referre, aliàs ab auditore quid deſideret quærere, aliàs hæc facere per comparationem ſuarum & contrariarum argumentationum.

Interdum & Aliàs. Cic. 3. de Orat. 204. Geminatio verborum habet interdum vim, lepôrem aliàs.

Aliàs aliud. Cic. 2. de Orat. 30. Itaque & illi aliàs aliud iisdem de rebus & ſentiunt & judicant.

Quum ſæpe aliàs, tum. Cic. in Bruto, 144. Idque quum ſæpe aliàs, tum apud Centumviros in M. Curii cauſa cognitum eſt.

Sæpe aliàs & maxime. Cic. 1. de Orat. 38. Quorum pater & ſæpe aliàs, & maxime Cenſor ſaluti Reipublicæ fuit.

ALĬBI. [ἀλλαχοῦ, ἄλλοθι] Adv. In loco ſignificans: i. e. Alio in loco. Virg. 1. Georg. 55.
Hic ſegetes, illic veniunt felicius uvæ:
Arborei fœtus alibi. Plin. l. 2. c. 3. Præterea viſus probatione alibi plauſtri, alibi urſi, tauri alibi, alibi literæ figura, candidiore medio ſuper verticem circulo. Idem 13. 1. & 34. 14.

Alibi, pro In re alia. Cic. 4. Acad. 103. Illud ſit diſputatum, non ineſſe in his propriam, quæ nusquam alibi eſſet, veri & certi notam. Plaut. Bacch. Atque ego ſi alibi plus perdiderim, minus ægre habeam.

Alibi de Perſona. Ter. Hec. 3. 1. 14. Habebam alibi animum amori deditum.

Alibi quam. Quintil. lib. 11. cap. 1. Pleraque quæ natura non ſunt reprehendenda, atque ideo interim ſunt neceſſaria, alibi quam mos permiſerit, turpia habentur. Aliquando QUAM omittitur. Ulp. l. 2. §. ignominiæ. D. de his qui not. infam. Ignominia miſſis, neque in urbe, neque alibi, ubi imperator eſt, morari licet. [Immo nihil videtur omiſſum.

ALĬCŬBI, [πουχοῦ] Adv. ſignificat Aliquo in loco. Cic. 9. Att. Ita ut ſi ſalvus ſit Pompeius, & conſtiterit alicubi.

Hic alicubi. Cic. pro Flac. 71. Omnino mallem, & magis erat tuum, ſi jam te craſſi agri delectabant, hic alicubi in Cruſtumino aut in Capenati paraviſſes.

ALICUNDE, [ἁμόθεν] Adv. i. e. Ex aliquo loco. Ter. And. 2. 4. 3. Venit meditatus alicunde, ex ſolo loco. Idem Adelph. 2. 2. 35. & Phorm. 1. 5. 75.

Alicunde, non ſemper Locum ſignificat, ſed ſæpe ad Rem aut Hominem refertur. Plaut. Perſ. 1. 1. 44. Alicunde exora mutuum. i. e. Ab aliquo homine.

Procul alicunde. Cic. 4. Verr. 48. Non quæſivit procul alicunde.

ALĬĒNUS, [ἀλλότριος, ἀλλόκοτος] dicitur Quod eſt aliorum, i. e. Quod noſtrum non eſt. Ovid. 1. de Arte Am. 349.
Fertilior ſeges eſt alienis ſemper in agris.

Alienus cibus. Ter. Eun. 2. 2. 34.

Alienæ domi eſſe. Cic. 1. Tuſc.

Alienum forum. Martial. in præf. lib. 12. Videor mihi litigare in alieno foro.

Alienus, Qui non eſt de noſtris domeſticis aut familiaribus. Plaut. Stich. 3. 2. 31. Apud me cœnant alieni novem.

Item, Alieni homines, Qui nobis propinqui non ſunt, nec ulla cognatione aut affinitate conjuncti. Cic. in Lælio 5. Itaque cives potiores ſunt, quam peregrini: & propinqui, quam alieni. [Jungitur Extrario ſynon. ap. Ter. Phorm. 4. 1. 13. & 16.

Alieno more vivere. Ter. And. 1. 1. 125. Contrar. Suo modo.

Aliena oratio. Plaut. Milit. 3. 1. 51. Et meam partem itidem tacere, quum aliena eſt oratio. i. e. Quum alius loquitur.

Orbis. Plin. lib. 12. cap. 1. Sed quis non jure miretur, arborem umbræ gratia tantum, ex alieno petitam orbe? i. e. Non nostro, sed peregrino & longinquo.
Res. Cic. in Lælio. & 1. Off. 30.
Alienum, absolute, pro Re aliena. Sallust. in Catil. 5. Alieni appetens, sui profusus.
Aliena jacis. Quoties res parum ex animi sententia cadit. Translatum ab iis qui ludunt alea, quibus jacientibus interdum ea cadunt quæ minime sunt ad victoriam accommodata. Proinde siquando frustratur nos spes, recte dicemur, Aliena jacere. Adagium refertur a Diogeniano.
Largiri ex alieno. Cic. 3. Fam. 8. Quum & natura semper ad largiendum ex alieno fuerim restrictior.
Alienus, pro Alienigena, sive eo qui non est nostrâs. Plin. lib. 7. cap. 1. Tot gentium sermones, tot linguæ, tanta loquendi varietas, ut externus alieno pene sit hominis vice.
Alienus & Conjunctus atque amicus contraria. Cic. 3. Fam. 6. Ut tuum factum alieni hominis, meum vero conjunctissimi & amicissimi esse videatur.
Alienus, pro Alienato. Ter. Hec. 1. 2. 83. Postquam hunc alienum ab sese videt. At in Phormione, 3. 3. 12. Quid? ego vobis, Geta, alienus sum? i. e. Vos me alienum putatis, negligitis, ut alienum.
Alienus, Corruptus. Scribonius Largus Comp. 201. Si os scabrum, aut putre vetustate vitii factum est, expurgat & educit quantum ejus alienum est. V. ALIENO.
Alienum, cum Negatione, q. d. Præter institutum. Cæs. 6. Bell. Gall. 10. Non alienum esse videtur, de Galliæ Germaniæque moribus, & quo istæ nationes differant inter se, proponere. V. Nep. 1. 6. 1.
Aliena loqui dicuntur, qui vehementer ægrotantes aut mente capti delirant, nescientes quid dicant. Ovid. 3. Trist. 3. 19. ad uxorem,

Quin etiam sic me dicunt aliena loquutum,
Ut foret amentis nomen in ore tuum. Eodem sensu

Alienus, Qui aliena loquitur, vel mente captus. Firmic. lib. 3. cap. 6. Si cum Sole Mars & Saturnus fuerint inventi, facient alienos, deliros, cardiacos, aut phreneticos.
Alienum, quod alias dicunt Contrarium, Celsus sæpius Inimicum i. e. Insalubre & noxium. Cels. lib. 4. cap. ult. Equitare, podagricis quoque alienum est. conf. Sallust. Bell. Catil. cap. 56.
Alienus cibus stomacho. Cels. lib. 4. cap. 5. Sumendi cibi faciles, & stomacho non alieni. [Idem plenius l. 2. c. 25. de toto genere, cui opponuntur stomacho Apta & Idonea.
Alienum, cum genitivo. Cic. 1. de Fin. 11. Quis alienum putet ejus esse dignitatis, quam mihi quisque tribuit, &c. Lucret. lib. 6. 68.

— alienaque pacis eorum. Idem 6. 1063. & 3. 832.

Aliena consilii domus. Sallust. in Catil. c. 40. Ille eos in domum D. Bruti perducit, quod foro propinqua erat, neque aliena consilii propter Semproniam.
Alienus, cum dativo. Quintil. in procem. lib. 1. cap. 5. Ego autem quum existimem nihil arti oratoriæ alienum. Cic. pro Cæcin. 24. Quod illi causæ maxime est alienum. V. Tacit. 2. Hist. 74. 2. & Sen. præf. 4. Nat. Quæst.
Alienus, cum ablativo. Alienum amicitia nostra. Cic. 11. Fam. 27. Sum admiratus te, quicquam a me commissum quod esset alienum nostra amicitia, credidisse.
Alienum dignitate. Cic. de Provinc. Conf. 1. Sed alienum sibi videri dignitate imperii. V. mox a Dignitate.
Alienum ingenio suo. Plaut. Capt. 1. 1. 31.
Alienum institutis meis. Cic. 5. Fam. 17. Non putavi esse alienum institutis meis, hæc ad te scribere.
Alienum majestate. Cic. 1. de Divin. 83. Neque hoc dii alienum ducunt majestate sua.
Alienum meis rationibus. Sallust. in Catil. c. 56. Alienum suis rationibus existimans, videri causam civium cum servis fugitivis communicasse.
Alienus sanguine regibus. Liv. l. 29. 29. Extitit quidam Mezetulus nomine, non alienus sanguine regibus. i. e. Conjunctus sanguine regibus.
Alienus locus, pro Iniquo, Adverso, Incommodo. Cæs. 1. Bell. Gall. 16.
Alieno animo esse ab aliquo. Cic. pro Deiot. 24.
Alienum animum ab aliquo habere. Cic. in Lælio 8. Ab altero, propter probitatem ejus, non nimis alienos animos habemus. Sic pro Rosc. Amer. 136.
Alienum tempus, Minime aptum, vel opportunum tractandæ aut gerendæ rei de qua agitur. Cic. 15. Fam. 14. Sin majora, considera ne in alienissimum tempus cadat adventus tuus.
Alienum fortunæ suæ vultum gerere. i. e. Male convenientem. Sen. de Vita beata.
Alienum a dignitate. Cic. 9. Fam. 14. Est tamen non alienum a dignitate, quod ipsi Agamemnoni regi regum fuit honestum, habere aliquem in consiliis capiundis. Idem 4. Fam. 7.
A literis. Cic. 4. Verr. 64. Letilius quidam, homo non alienus a literis.
A sapiente. Cic. 4. Acad. 132. Si Polemoneus peccat Stoicus, rei falsæ assentiens, num quidem nihil esse dicitis a sapiente tam alienum?
A vita alicujus. Ter. Adel. 5. 8. 21. Absurdum atque alienum a vita mea videatur.
Alienus ab ætate nostra labor. Cic. 16. Att. 3. Movet etiam navigationis labor; alienus non ab ætate solum nostra, verum etiam a dignitate.
Ab amore nostro. Cic. de Petit. Conf. 1.
Alienus in re aliqua. Cic. 1. de Fin. 17. Epicurus in physicis, quibus maxime gloriatur, totus est alienus. i. e. longe aberrat.
Alienior, pro Alienus. Ter. Adel. 1. 2. 30. Alieniore ætate post faceret tamen.
Alienior hæres, Qui nulla necessitudine conjunctus est ei, cui succedit. Cic. pro Cluent. 162. P. Ælii testamento propinquus exhæredatus quum esset, hæres hic alienior institutus est.
Alienior est a me. Cic. 2. Fam. 16. Sin a me est alienior, nihil tibi meæ literæ proderunt. i. e. animo a me abalienato.
Alienissimi homines a Clodio. i. e. Minime & conjuncti & propinqui. Cic. pro Domo sua, 170. Quam legem esse homines alienissimi a P. Clodio judicarent, Piso & Gabinius: eam nullam esse frater P. Clodii judicavit.

Alienissimum Reipub. tempus. Cic. de Clar. Orat. 2. Augebat etiam molestiam, quod magna sapientium civium, bonorumque penuria, vir egregius conjunctissimusque mecum consiliorum omnium societate, alienissimo Reip. tempore extinctus, & authoritatis & sapientiæ suæ triste nobis desiderium reliquerat.
Alienissimus rusticæ vitæ, pro eo quod est, A vita rustica. Columel. l. 3. cap. 21.

ALIENĬTAS, ātis. f. Alienatio, Aliena rerum constitutio. ut, Alienitatis obtrusio. Cæl. Aurel. Tard. 5. 4. Idem de excrementis, Acut. 3. 3. Manens alienitas gravat, &c. Idem Acut. 2. 39. Ad mentis alienitatem detrahendam.

ALIENO, [ἀλλοτριόω] āre. Alienum facere: verbum ex nomine Alienus. Plin. lib. 20. cap. 18. Sacopenium quod apud nos gignitur, in totum transmarino alienatur. h. e. Propter transmarinum fit alienum, & ab usu removetur. [Immo longe discrepat a transmarino, ut Hard. exp.
Vendere & alienare. Cic. 6. Verr. 134. Pretio parvo ea quæ accepisset a majoribus, vendidisse atque alienasse. Rem quampiam alteri. Ulp. in l. Item de alienat. judic. mut. caus. fact. Item si res fuerint usucapatæ ab eo, cui alienatæ sunt.
In perpetuum alienare: i. e. Ita ad alium transferre, ut nunquam ad nos redeat. Cic. de Lege Agr. 54. Venire vestras res proprias, & in perpetuum a vobis alienari. In his idem significare videtur quod Abalienare.
Alienare vectigalia. Cic. de Lege Agr. 33. Permittitur infinita potestas innumerabilis pecuniæ conficiendæ de vestris vectigalibus non fruendis, sed alienandis.
Alienari mente. V. ALIENATIO & ALIENATUS. Plin. l. 28. c. 8.
Aliquem sententiis dicendis. Cic. 7. Att. Est sententias dicendo aliquem a favore avertere.
Quempiam a se, est Ab amicitia nostra, vel consuetudine disjungere, separare, & removere. Cic. 1. Att. Mirum in modum omnes a se bonos alienavit.
Ab aliquo voluntatem. Cæs. 7. Bell. Gall. 10. Cic. 3. Fam. 6. Conabantur alienare a te voluntatem meam.
Alienare sibi animum alicujus. Paterc. lib. 2. cap. 112. extr. Agrippa mira pravitate animi atque ingenii in præcipitia conversus, patris atque ejusdem avi sui animum alienavit sibi.
Alienare & Reconciliare, contraria. Cic. de Provinc. Conf. 21. Nonne uno tempore cum suis inimicissimis in gratiam rediit, quibus cum omnibus eadem Respublica reconciliavit quæ alienarat?
Alienare & immutare. Cic. 5. Fam. 8. Sed quædam pestes hominum laude aliena dolentium, & te nonnunquam a me alienarunt, & me aliquando immutarunt tibi.
Plane alienari a Senatu. Cic. 1. Att. Summum erat periculum, ne si nihil impetrassent, plane alienarentur a Senatu.
Ab interitu, hisque rebus quæ interitum videantur afferre. Cic. 3. de Fin. 16. i. e. aversari, defugere interitum &c.
Alienari, pro Corrumpi, quod vulgo dicunt Alterari. Cels. lib. 7. cap. 16. Si vero adhuc ea sui coloris sunt, cum magna festinatione succurrendum est. Momento enim alienantur, externo & insueto spiritu circundata. Loquitur de intestinorum vulneratorum curationibus. [Gangræna vitiatas & corruptas partes hoc verbo denotare consuevit.

ALIENĀTUS, Partic. [ἠλλοτριωμένος.] Qui alienus est factus. Festus. Plaut. Merc. 3. 4. 26. Alienata est abs te mulier. Cic. in Lælio, cap. 21. Propter dissensionem autem quæ erat in Repub. alienatus est a collega nostro Metello.
Alienatus ad libidinem animus. h. e. A virtute ad libidinem abductus. Liv. 3. 48.
Alienatus mihi est usus ædium. h. e. Mihi ablatus. Plaut. Merc.
Alienatus mente. Plin. lib. 28. cap. 8.
Sensu animus. i. e. Sic immutatus, sic dimotus ac dejectus a ratione, ut nihil rectum sentiat. Liv. 2. 12.
Sensibus. Liv. 5. Bell. Pun. 39.

ALIENATIO, ōnis. f. Cic. in Orat. 144. An quibus verbis sacrorum alienatio fiat, docere honestum est: quibus ipsa sacra retineri, defendique possint, non honestum est? Hic positum est pro Abalienatione & venditione: in qua significatione frequens est hæc vox apud Jurisconsultos. Dicitur & Alienatio in alia significatione, quasi Separatio atque disjunctio cujuspiam ab alio: h. e. Quum ab alio quis alienat animum, studium, amorem, aut voluntatem. Cæs. 2. Bell. Civil. 31. Castrorum autem mutatio quid habet, nisi turpem fugam, & desperationem omnium, alienationem exercitus? Cic. in Lælio, 78. Ut non statim alienatio disjunctioque facienda sit.
Alienatio ab aliquo ad alium. Cic. 1. Philipp. 1. Tuamque a me alienationem ad cives impios tibi gloriæ esse putavisti.
Alienatio mentis, est Tanta commotio perturbatioque rationis, ut homo non sit compos sui. Plin. lib. 21. cap. 21. Cels. lib. 4. cap. 2.
Alienatio, pro Mentis alienatione. Firmic. lib. 4. cap. 1. Luna alios facit caducos, alis alienationis decernit incommoda, aliis plerunque decernit insanias.
De sensibus variis v. Alienationis inter. JCtos V. Lex. Pitisc. in voce

ALIENATOR, oris. m. Imp. Cod. 1. t. 5. l. 10. Orthodoxæ fidei venditor, vel quocumque modo alienator.

ALIMODI, pro Aliusmodi, apud Festum.

ALIO, [ἄλλῃ] Adv. loci, Ad alium locum significans. Plaut. Mil. Alio missus sum. Ter. Eun. 2. 2. 49.
Alio conferre animum. i. e. Ad aliam rem se convertere. Ter. Heaut. 2. 4. 10. conf. eund. 2. 2. 49.
Alio responsionem suam derivavit. Cic. 3. Verr. 139. h. e. Aliud respondit quam quod interrogabatur.
Alio servare aliquid. Cic. 2. de Fin. 27. Appellet hæc desideria naturæ, cupiditatis nomen servet alio. i. e. Ad aliud.
Alio transferre sermonem: i. e. Ad aliam (ut dicunt) materiam. Cic. 1. de Orat. 133. Sed (si placet) sermonem alio transferamus.
Alio me vocat vestra expectatio. Cic. pro Cluent. 63. Vocat me alio jamdudum tacita vestra expectatio. h. e. Ad aliud tractandum dicendumque.
Quo alio. Cic. 9. Att. 20. Ex illius sermone statuam, Arpinumne mihi eundum sit, an quo alio. i. e. In aliquem alium locum.

ALIŎQUI, sive ALIOQUIN, [ἄλλως, εἰ δὲ μὴ, ἢ γὰρ ἂν] Conjunctio significat Aliter, sive Alio modo, vel Quod si non, vel Præter hoc. Cic. in Orat. 48. Quorum ab Oratoris judicio delectus magnus adhibitus alio-

quin quonam modo ille in bonis hærebit & habitabit suis? Idem 2. de Legib. 62. Credo minimam olim sepulcrorum fuisse cupiditatem: alioqui multa extarent ampla majorum.

Alioqui, sine n, scribi debere; ut, Atqui pro Sed, tradit Caper Grammaticus in lib. de Orthographia & Latinitate. Ejus hæc sunt verba: Atqui careat n, similiter Alioqui. Baptista Pius in illud Lucretii ex l. 3. 415.

Incolumis quanvis alioqui splendidus orbis, &c. sic præcipit: Sequente vocali, imitatione Græcorum, dicimus Alioquin. Sequente vero consonante, ut servetur euphonia, Alioqui. Quod tamen perpetuum non est. Sic Curt. 4. 2. 5. Alioquin potens. & 7. 4. 8. Alioquin moderatus. & Cic. passim. Item Alioqui ante vocalem. Plin. 8. Epist. 11. & 12. 2. Alioqui in summo discrimine. V. Burm. ad Quintil. præf. pr.

Aliorsum, [ἀλλαχόσε] Adv. loci, Versus alium locum significans, & est dictum per syncopen pro Alioversum. Plaut. Truc. 2. 4. 49. Ancillas jubet, quoniam jam decimus mensis advenīat prope, aliam aliorsum ire.

Aliorsum, In aliam partem, ait Donatus. Ter. Eun. 1. 2. 1. Miseram me, vereor ne illud gravius Phædria tulerit: neve aliorsum atque ego feci, acceperit. Conf. Fest.

Alioversum, [ἀλλαχόσε] Adv. loci, idem quod Aliorsum: sed hoc minime usitatum.

Alioversum, In aliam partem. Plaut. Aul. 2. 4. 8. Atqui ego istuc, Anthrax, alioversum dixeram, non istuc quod tu insimulas. Lactant. 1. 17. Stoici alioversus deos interpretantur.

Alĭter, [ἄλλως] Adv. qualitatis: i. e. Alio modo. Cic. 7. Verr. Aliter decernere in eadem causa non potuisti.

Aliter, geminatum. Plaut. Epid. Aliter catuli longe olent, aliter sues. Cic. 3. Off. 68. Sed aliter leges, aliter philosophi tollunt astutias.

Aliter atque aliter numen erumpens. Plin. lib. 2. cap. 93. h. e. Variis modis.

Aliter, pro Contra, Donato interprete. Ter. prol. And. 4. Verum aliter evenire multo intelligit. Virg. 2. Æn. 428. Diis aliter visum.

Aliter ac, pro Aliter quam. Ter. Phorm. 3. 2. 45. Ego isti nihilo sum aliter ac fui. Cic. 1. Off. Aliter de illis ac de nobis judicamus.

Aliter atque, idem quod Aliter ac. Ter. Adel. 4. 3. 6. Nunquam te aliter atque es, in animum induxi meum.

Aliter atque ut. Cic. 16. Att. 13. De Antonii itineribus, nescio quid aliter audio atque ut ad te scribebam.

Longe aliter, V. longus.

Multo aliter, V. multus.

Non aliter nisi. Ulp. in l. extraneo. D. de vent. in possess. mittend. Extraneo posthumo hærede instituto, non aliter venter in possessionem mittitur, nisi mater aliunde se alere non possit. Nisi, hoc loco ponitur pro, Quam si.

Aliter quam. Plaut. Stich. 1. 1. 42. Atque aliter nos faciant, quam æquum est.

Sin aliter. Plaut. Amph. 1. 1. 54. Sin aliter sint animati. Ter. Adel. 3. 5. 5. Sin aliter de hac re est ejus sententia.

Aliter, sequente et. Cic. 10. Att. Quod de puero aliter ad te scripsit, & ad matrem de filio, non reprehendo.

Aliter, pro Alioqui. Cic. in Lælio 76. Qui negligendi quidem non sunt, sed alio quodam modo colendi. Aliter enim amicitiæ stabiles permanere non possunt.

Aliŭbi, [ἀλλαχόθι] Adv. loci, pro Alibi. Plin. lib. 10. cap. 30. Nec usquam aliubi candidæ nascuntur. Idem 34. 14.

Aliubi geminatum. Varro 1. de R. R. cap. 44. Ut ex eodem semine aliubi cum decimo redeat, aliubi cum quintodecimo.

Aliubi atque aliubi. Plin. lib. 9. cap. 54. Aquatilia genera aliubi atque aliubi meliora. Sen. de Benef. lib. 5. cap. 6.

Aliubi, ter repetitum. Plin. lib. 11. cap. 14. Aliubi enim favi cera spectabiles gignuntur, ut in Pelignis, Sicilia: aliubi mellis copia, ut in Creta, Cypro, Africa: aliubi magnitudine, ut in Septentrionalibus.

Aliunde, [ἀλλαχόθεν, ἄλλοθεν] Adv. Ex alio loco. Plin. lib. 13. cap. 16. Radice nihil crispius, nec aliunde pretiosiora opera. i. e. Ex nulla alia Trogetes arboris parte, quam ex radice.

Aliunde, ad hominem relatum. Cic. 10. Att. 1. Quod scribis, non quo aliunde audieris, sed teipsum putare, me attractum iri.

Aliunde se alere. Ulp. in l. extraneo. D. de ventre in possess. mittendo.

Aliunde assumpto bono uti, non proprio, nec suo. Cic. 2. de Orat. 39.

Aliunde factum verbum. Cic. in Orat. 80.

Aliunde nota. Quintil. lib. 4. cap. 1.

Aliunde pendēre. Cic. 5. Fam. 13. Quam quidem laudem sapientiæ statuo esse maximam, non aliunde pendēre, nec extrinsecus aut bene aut male vivendi suspensas habere rationes.

Aliunde petere copiam dicendi. Cic. 2. de Orat. 38. Hic nisi domesticis se instruxerit copiis, aliunde dicendi copiam petere non possit.

Aliusmŏdi, [ἀλλοῖος] quasi Alterius modi. Cæsar. In Anticat. 1. teste Prisciano lib. 6. p. 66. b. ed. Aldi. Uno enim excepto, quem aliusmodi atque omnis natura finxit, suos quisque habebat charos. Adj. est indecl. om. gen. sicut Ejusmodi, & cætera eo modo composita. Cic. de Inv. Rhet. l. 2. c. 6. ubi V. Camerar. & supra in alius.

Aliuta, Antiqui dicebant pro Aliter. Hinc est illud in legibus Numæ Pompilii, Siquis aliuta faxit, ipsos Jovi sacer esto. Festus.

Alkermes. V. alcarmes.

A L L

Allābor, ĕris, apsus sum, [ἐπιῤῥέω, καταπίπτω] ābi. Juxta labi, sive fluere. Cic. 2. de Divin. 58. Et humor allapsus extrinsecus, ut in tectoriis videmus. Interdum ad alia refertur: sicut simplex Labi. Liv. 5. Bell. Pun. 16. Ad exta sacrificio perpetrato angues duo ex occulto allapsi edēre jecur. Virg. 9. Æn. 578.

— ergo alis allapsa sagitta.

Allabi, de navigatione dictum. Virg. 6. Æn. 2.

Et tandem Euboicis Cumarum allabitur oris.

Allapsus genibus. i. e. Ad genua prostratus, qualiter solent supplicabundi. Sen. Hippol. 667.

Allapsus, ûs. [ἐπιῤῥοῆς] ab Allabor. Hor. Epod. 1. 20.

Ut assidens implumibus pullis avis
Serpentium allapsus timet.

Allaboro, V. adlaboro.

Allacto, āre. Idem quod Lactare. Marc. Emp. cap. 8. Mulier, quæ puerum allactat.

Allævo, [ἐπιλεαίνω] āre. Idem quod Lævigare, læve facere. Columel. lib. 4. cap. 25. de falce vinitoria loquens, Nam quum in adversum pressa manu desecare quid debet, cultro utitur: quum autem retrahere, sinu: quum allævare, scalpro: quum incavare, rostro. Ibid. Nam ea plaga quæ sic efficitur, uno vestigio allævatur.

Allalia, [Ἀλαλία] Corsicæ insulæ oppidum, Phocensium opus, teste Herodoto. Gentile est Allaliæus, Ἀλαλιαῖος Steph.

Allambo, [προσλιχμάω] ĕre. Idem quod Lambo: & per metaphoram, Leniter attingo. Quintil. in Sepulcro incantato, Scitis ipsi quo exequiarum die labore extracta sit, quandiu filium tenuerit allambentibus flammis.

Allante, [Ἀλάντη] Duorum oppidorum nomen est, quorum alterum in Arcadia, in Macedonia alterum collocatur. Inde Allantii, qui & Allantenses dicuntur a Plin. l. 4. c. 10.

Allantopoei, [ἀλλαντοποιοὶ] sunt Qui farcimina faciunt, quæ ἄλλαντες Græcis appellantur, sive ex cruore & adipe, sive ex carnium concisarum itemque adipis mole, ipsorum fartura constet, intestinis excepta. [Lat. Fartores q. V.

Allapsus, V. allabor.

Allasson, ontis. c. [ἀλλάσσων] Versicolor. ut, Calices allassontes. Vopisc. Saturn. cap. 8. V. Salmas. ad loc.

Allātro, [προσυλακτέω] āre. Adversus aliquem latrare: & ad canes proprie pertinet, sicut simplex Latrare. Dicimus enim allatraverunt eum canes: &, Allatratus est a canibus.

Allatrare aliquem, per metaphoram, est Per invidiam criminari. Liv. 38. 54. Qui vivo quoque eo allatrare ejus magnitudinem solitus erat. Columel. in præf. lib. 1. Sed ne caninum quidem (sicut dixere veteres) studium præstantius, locupletissimum quenque allatrandi. Sil. Ital. lib. 8. — nigro tunc allatraverat ore

Victorem invidia & ventis jactarat iniquis.

Allatrant maria oram aliquam per metaphoram. Plin. l. 4. c. 5. Tot sinus Peloponnensem oram lancinant, tot maria allatrant. Hoc, pro Undique alluunt posuit: sed ad fluctuum sonitum respexit: quasi sit canum latratibus comparandus.

Allatus, Partic. V. affero.

Allaudo, āre. Poëticum verbum, pro Laudare, vel Valde laudare. Plaut. Merc. prol. 84. Agit gratias mihi, atque ingenium allaudat meum.

Allaudabilis. Plaut. Pers. 4. 5. 1. Dedisti operam allaudabilem.

Allecto, Allector. V. allicio.

Allectus, V. allego, is.

Allēgo, [πέμπω, ἐπιπρεσβεύομαι] āre. (Placet Adlego, ut apud Livium, ut opponatur Ablego. H. St.) est proprie Gravioris negotii causa quempiam mittere intercessorem, interpretem, sequestrem, internuncium: sed hoc in privatis rebus, sicut Legare in publicis. Plaut. Casin. prol. 52. Pater allegavit villicum, qui posceret sibi istam uxorem.

Amicos allegare. Cic. 3. Verr. 149. Petit a me Rabonius, & amicos allegat: facile impetrat.

Ad aliquem. Cic. 15. Fam. 10.

Aliquem ad aliquod negotium, pro Mittere. Plaut. Epid. 3. 3. 46.

Livius l. 36. (c. 11. a princ.) Quum patrem primo Adlegando, deinde coram ipse rogando fatigasset. Videtur esse pro Accersendo. H. St. [Immo pro Submittendo, qui rogarent, ut in reliquis fere exemplis.

Aliquem alicui rei. Plaut. Amph. 2. 2. 42. Alium ego isti rei allegabo, ne time.

Aliquem alicui. Cic. pro Rosc. Amer. 25. Chrysogonus & ipse ad eos accedit, & homines nobiles allegat iis, qui peterent ne ad Syllam adirent.

Allegare. Budæus [ἀνθυποφέρειν] sua jura allegare, & in jure disceptare; quod caussificari Plaut. dixit: Cic. etiam & causari, & proferre: Quintil. & Jurisconsulti allegare appellant.

Allegare, pro Postulare in judicio. Ulp. in l. 1. §. his igitur. D. de postulan. His igitur personis: quæ non virtutis causa cum bestiis pugnaverunt, pro se Prætor permittit allegare, pro alio prohibet.

Allegare, Afferre, adducere, citare. Plin. in Epist. 3. 15. Adhibes preces, allegas exemplum. Stat. 2. Achill. 225.

Allegantque suos utroque a sanguine divos.

Litigatoris dignitatem. Quintil. l. 4. cap. 1. Nam tum dignitas ejus allegatur, tum commendatur infirmitas &c. V. Schulting. ad Decl. Quintil. 1. p. 1. seq. Huc pertinet Plin. l. 8. c. 1. de elephantis. Herbas supini in cœlum jacientes veluti tellure precibus allegata. Harduino non displicet Alligato, quod vetustiores edd. exhibent.

Dicitur etiam Preces allegare alicui. Apul. de Deo Socr. p. m. 61. Cui igitur preces allegabo? V. Def. Herald. ad Tertull. Apol. Digress. 2. 4. p. 278.

Allegare, Significare, nuntiare. Plin. Paneg. cap. 70. Hoc Senatui allegandum putanti. Symmach. 7. Epist. 89. & 9. 127.

Causam allegare. Ulp. in l. Tutor qui repertorium. D. de administr. tutor. Tutor qui repertorium non fecit, quod vulgo Inventarium appellatur, dolo fecisse videtur: nisi forte aliqua necessaria & justissima causa allegari possit, cur id factum non sit.

Allegans. Plin. Epist. 3. 4. Allegantes patrocinii fœdus.

Allegatus, Ter. And. 5. 3. 28. Ne credas, a me allegatum hunc senem. ubi Donat. Adhibitum. Cic. 2. Q. frat. 3.

Allegatio, ōnis. f. [ἐπιπρεσβεύσις] quasi Privata quædam legatio. Quod facilius intelliges ex interpretatione ipsius verbi Allegare. Cic. 3. Verr. 44. O dii immortales, quanta iste cupiditate, quibus allegationibus illam sibi legationem expugnavit! Id est, Amicorum intercessionibus, & velut legationibus. Ibid. 136. Quum sibi omnes ad istum allegationes difficiles, omnes aditus arduos ac potius interclusos viderent.

Allegatus, ûs. Idem. Plaut. Trinum. 5. 2. 18. Allegatu meo venit. conf. Gell. 13. 19. al. 20.

Allegamen, ĭnis. n. Guil. Brit. Philipp. 2. 37.

At comes hæc contra dabat allegamina regi.

Allĕgo, ēgi, ectum, [προσκαταλέγω] ĕre. In cœtum adjungere, ascribere, & cooptare. Nam & Legi dicebantur, qui in senatorum numerum ascribebantur: ut Sublegere, in locum demortui legendo substituere: quibus verbis Jurisconsulti usi sunt. Suet. in Cæs. cap. 41. Senatum supplevit, Patricios allegit.

Allegere in ordinem. Ulp. in l. 3. D. de Decurionibus, Spurios quoque posse in ordinem allegi, nulla dubitatio est.

Allecti

Allecti in corporibus. Callistratus in l. Semper. D. de jure immunit. Eos qui in corporibus allecti sunt quæ immunitatem præbent, ut naviculariorum, si honorem decurionatus agnoverint, compellendos subire publica munera accepi.
In decurias. Suet. in Tiber. cap. 57. Instanti sæpe ut civitate donatum in decurias allegeret, negavit se allecturum.
Allegere inter Prætorios. Plin. l. 1. Epist. 14. Allectus enim a divo Vespasiano inter Prætorios, honestam quietem huic nostræ, ambitioni dicam, an dignitati? constantissime prætulit.

Allectus, [συγκατειλεγμένος] Partic. Allecti dicebantur apud Romanos, Qui propter inopiam ex equestri ordine in Senatorum sunt numerum assumpti. Nam Patres dicuntur, qui sunt Patricii generis: Conscripti, qui in Senatu sunt scriptis annotati. Fest. Suet. in August. c. 2. Ea gens a Tarquinio Prisco rege inter Romanas gentes allecta in Senatum, mox a Servio Tull. in patricias transducta. V. & Alex. ab Alex. 4. 11.
Adlecti scenæ. Adjuncti Comœdorum numero. Marm. Præneſt. FORTUNAE PRIMIG. ET ARNENO ADLECTO. V. Ferret. Muf. Lap. p. 208. Turneb. Adverf. 11. 9. Iidem etiam dicuntur Parasiti Apollinis.

Allectio. f. Tertull. adv. Hæret. cap. 43. Cura & allectio explorata. Allectio in clerum. Idem de Monogam. cap. 13. V. Capitolin. in Pertin. cap. 6.

Allegoria, æ. [ἀλληγορία] Inversio a Quintil. l. 8. c. 6. dicitur. Cic. in Orat. 95. Jam quum fluxerunt plures continuæ translationes, alia plane fit oratio. Itaque genus hoc Græci appellant ἀλληγορίαν, nomine recte, genere melius ille qui ista omnia translationes vocat. Idem 2. Att. 20. De Republica breviter ad te scribam: jam enim charta ipsa ne nos prodat, pertimesco. Itaque posthac si erunt mihi plura ad te scribenda, allegoriis obscurabo. Allegoria vero fit continuatis non solum metaphoris, sed quibusvis aliis ejusdem generis tropis.

Allegorĭcus, Quod significatum est per allegoriam. Arnob. 5. p. 183. Lex Allegorica tenebrosis ambiguitatibus explicata. Et p. 186. Sidon. 7. 6. In hac allegorica versamur Ægypto.

Allegorĭce. Adv. Idem Tertull. adv. Marc. 3. 5. extr. Duo argumenta allegorice cucurrisse. Arnob. 5. p. 183. Augustin. de Genesi ad tit. 4. 28. pr.

Allegorīzo, are. Per allegoriam dicere. Tertull. adv. Marc. 4. 7. Quæ Christus in homines allegorizavit. conf. de Resurr. Carn. cap. 27. & 30.

Allelu-ia, Duæ sunt dictiones Hebraicæ, quæ significant, Laudate Dominum. ALLELU enim Hebraice est imperativi modi: IA autem unum est ex nominibus Dei. V. Isidor. 6. 19. Sidon. 2. Epist. 10. v. 26. Sirmond. ibi. Rectius Hallelujah.

Alleluia, Herba est, quam Trifolium acetosum, & Panem cuculi vulgus & officinæ appellant. Plin. & doctis vocatur Oxys. Ruellius lib. 2. cap. 144.

Allevio, āre. Levem facere. Vulg. Interp. Act. 29. 38. & Sarisb. 1. 5. Curarum gravium pondus alleviare. Cic. 1. de Invent. 78. Reprehensio est per quam argumentando adversariorum confirmatio diluitur aut infirmatur aut alleviatur. Alii, Allevatur. Camer. rectius Elevatur. Adnotarat H. St. Alleviare puto esse apud Vet. Interp. Bibl. aut saltem apud aliquem ex Ecclesiasticis. Hinc Galli *Alleger*, ut Abbreviare *Abbreger*.

Alleviatus, ut, Alleviata Terra Zabulon. Vulg. Jes. 9. 1.

Allĕvo, [ἐπαίρω ἐπικουφίζω] āre. In altum tollere, vel De imo, & ubi quid jacet, atque projectum est, sursum tollere. Quintil. Vidi multos, quorum supercilia ad singulos vocis conatus allevarentur. Idem, Homini in aquam lapso, atque ut allevaretur oranti. Hæc Valla lib. 5. cap. 81. Manu allevare, dixit Curt. 3. 12. 17 Ovid. 6. Met. 249.

Evolat, ut gelidos complexibus allevet artus.

Allevare afflictum. Quintil. in Pariete palmato. c. 1. Translate.
Allevatur animum Artabanus. Tacit. 12. Ann. 51. i. e. Animo. Hellenismus.
Dictis ærumnam aliorum. Cic. 3. Tusc. 71.
Onus. i. e. Onus alicui levius facere. Cic. pro Rosc. Amer. 10. Hoc onus si vos aliqua ex parte allevabitis, feram ut potero, studio & industria, Judices.
Solicitudines. Cic. de Clar. Orat. 12. Quod aliqua ex parte solicitudines allevaret meas.
Allevor, quum loquor tecum absens. Cic. 12. Att. 39.
Allevatum corpus, per translationem. Dicitur, quum est imminuta corporis ægritudo. Cic. 7. Att. 1. Quod cum febre Romam venisses: bono tamen animo esse cœpisse, quod Acastus ea quæ vellem de allevato corpore tuo nuntiasset.
Naves turribus atque tabulatis allevatæ. Flor. 4. 11. 5. i. e. in altitudinem expressæ.
Idem transtulit ad ambitionem: 4. 2. 10. C. Cæsar eloquentia, & spiritu, ecce jam & consulatu allevabatur.

Allevatio, ōnis. f. [ἔπαρσις] Quintil. I. O. 11. 3. Humerorum raro decens allevatio atque contractio est.
Translate Doloris mitigatio, diminutio [ἐπικούφισις] Cic. 1. de Fin. 40. Dolor in longinquitate levis, in gravitate brevis solet esse: ut ejus magnitudinem celeritas, diuturnitatem allevatio consoletur.

Allevamentum, i. n. [ἐπικουφισμός] Idem quod Allevatio. Cic. pro Sylla, 66. Et in adversis sine ullo remedio, atque allevamento permanere.

Allevator, ōris. m. Qui allevat. Tertull. adv. Marc. 4. 36. Destructor superborum, allevator humilium.

Allevātītius, Vet. Interp. Irenæi 1. 34. In superiora allevatitius abreptus.

Allex, Plaut. Pœn. 5. 5. 31. Tune etiam amator audes esse, allex viri? Hoc loco Allex viri, Fæcem & sordes quidam interpretantur: quod alex fœculentus salsamentorum liquor sit, authore Plin. lib. 31. cap. 8. Vitium (inquit ille) hujus est alex, imperfecta nec colata fæx. Alii ab Allicio deductum volunt: i. e. Quæ allicere ad te viros soles. Secundum priorem sententiam substantivum est, & declinatur Alex, alēcis, scribiturque unico l. ut supra monstratum est. secundum posteriorem, adjectivum est Allex, allĭcis, Ab allicio, quod longe melius. [Conf. derivata ab ILLICIO. PELLICIO. &c. Hallex. Salm. q. v.

Allia, [Ἀλλίας] Fluvius qui a Crustuminis montibus prælalto defluens alveo, Tiberino amni miscetur. Ubi magna strage Romani a Gallis duce Brenno profligati sunt. V. Liv. 5. 37. seq. & 6. 1.
Lucan. lib. 7. 409.

— cedant feralia nomina Cannæ,
Et damnata diu Romanis Allia Fastis.

Allia flebilis. Ovid. 1. de Arte Am. 413.
Gravis. Ovid. in Ibin, 219.
Infaustum nomen. Virg. 7. Æn. 717.

— populique Latini,
Quosque secans infaustum interluit Allia nomen.

Servius: Allia fluvius haud longe ab Urbe est: juxta quem Galli Brenno duce, xv. Calendarum Augustarum die, deleto exercitu, post triduum deleverunt etiam Urbem excepto Capitolio.

Alliensis, Adj. ut, Alliensis pugna. Cic. 9. Att. 5. Alliensis dies ex clade sc. funestus & inter nefastos relatus 15. Kal. Sext. ut apud Liv. 6. 1. & Aurel. Vict. cap. 23. Malo ergo omine Vitellius alliensi die pontificatum maximum cepit, Suetonio observante in Vita cap. 11.
Deinde ad alios dies lugubres transfertur, Cenot. Pisan. v. 26. DIEM EVM QVO DIE C. CAESAR OBIT QVI DIES EST A. D. VIII K. MARTIAS, PRO ALLIENSI LVGVBREM MEMORIÆ PRODI. V. DIES.

Alliaria, æ. [σκορόδιον] Herba est quædam, juxta sepes, & in agrorum marginibus nascens, quæ & odore & sapore ita abunde allium refert, ut merito sic vocitetur. Hujus descriptionem vide apud interpretem Dioscoridis Mathiol. lib. 3.

Alliatus, V. ALLIUM.

Allĭcio, exi, ectum, [ἐπάγομαι, ἐφέλκομαι, ἐπισύρομαι] ĕre. ex Ad & Lacio antiquo verbo compositum; est Blanditiis attrahere, sive potius inducere, atque invitare. Cic. de Amicit. 8. Allicit homines ad diligendum virtus.
Allicere & attrahere ad se. Cic. de Amicit. 28. Nihil est quod ad se rem ullam alliciat, & tam attrahat, quam ad amicitiam similitudo.
Allicere & excitare studia hominum. Cic. 2. Off. 20. Dicendum est quonam modo hominum studia ad utilitates nostras allicere atque excitare possimus.
Permulcere atque allicere auditorem. Cic. 2. de Orat. 315. Prima est enim quasi cognitio & commendatio orationis in principio, quæ continuo eum qui audit, permulcere atque allicere debet.
Allici & teneri. Cic. de Petit. Consul. 42. Excelle dicendo: hoc etiam tenentur Romæ homines, & alliciuntur.
Allicere & trahere ferrum, dicitur magnes. Cic. 1. de Divin. 86.
Animos ad benevolentiam. Cic. 2. Off. 48.
Aures. Lucret. lib. 6.
Allici beneficiis in aliquid, & compelli injuriis. Cic. 1. Fam. 9. Quum vero in hunc sensum & alliciar beneficiis hominum, & compellar injuriis: facile patior, &c.
Benevolentiam alicujus. Cic. 7. Verr. 81.
Delectatione. Quintil. lib. 5. cap. 14.
Juventutem ad studia. Quintil. lib. 3. cap. 1.
Delectatione aliqua. Cic. 1. Tusc. 6.
Mentes hominum. Cic. 1. de Orat. 30.
Opes ad misericordiam. Cic. pro Lege Manil.
Pestem. Lucan. lib. 9. 847. — calidoque vapore
Alliciunt gelidas nocturno frigore pestes.
Somnum, aut Allicere somnos; quod etiam dicitur Somnum invitare, & conciliare. Plin. l. 21. c. 18. & l. 9. c. 13. Ovid. 6. Fast. 681.
Alliciunt somnos tempus, motusque merumque.
Voluntates alienas populi. Cic. pro Planc. 11. i. e. Alienatas.

Allectus, Partic. [ἐπαχθείς] ut Allectus consuetudine peccandi. Quintil. l. 7. c. 3. An etiam consuetudine peccandi sit allectus.

Allector, ōris. m. [ἐπαγωγός] ab Allicio; Qui allicit. Columel. lib. 8. cap. 10. Qui ab aucupibus in hunc usum nutriti, quasi allectores sint captivorum. De turdis loquitur.

Allecto, [ἐπάγω] āre. frequent. ab Allicio est; Frequenter allicere, h. e. blandimentis ad aliquid inducere, seu invitare. Columel. l. 2. c. 3. Ad aquam duci boves oportet, sibiloque allectari, quo libentius bibant.
Allectare & invitare. Cic. de Senect. 58. Ad quem fruendum non modo non retardat, verum etiam invitat, atque allectat senectus.

Allectatio, ōnis. f. [ἐπαγωγή] Quintil. lib. 1. cap. 10. Et Chrysippus etiam nutricum, quæ adhibentur infantibus, allectationi suum quoddam carmen assignat.

Allicefăcio, ĕci, actum, [ἐπάγομαι] ĕre. Idem quod Allicere. Suet. in Vitell. c. 14. Nobiles viros, condiscipulos & æquales suos, omnibus blanditiis tantum non ad societatem imperii allicefactos, vario genere fraudis occidit. Verbum est dure compositum ex Allicere & Facio: sicut Calefacio, frigefacio, & similia: si tamen verum est ita scripsisse Suetonium, quod vix crediderim. Hæc R. Steph. [Mihi dubitandi causa non videtur. Dicitur enim eadem forma, ac Commonefacere, Condocefacere &c.

Allīdo, īsi, īsum, [ἐδαφίζω, καταρρίπτω, προσαράσσω] ĕre. compositum ex Ad, & Lædo; est Ad aliquid impingere: ut, Allisit caput ostio, vel ad ostium. Cæs. 3. Bell. Civil. 27. Et ex magno remigum propugnatorumque numero pars ad scopulos allisa interficeretur. Lucret. l. 4. 298.

Sic eliditur, ut siquis prius, arida quam sit,
Cretea persona, allidat pilæve, trabive.

Catul. 65. 67.
Ipsius ante pedes fluctus salis allidebant.

Versus est spondaicus. Immo ibi legitur Alludebant. Et ita Mur. H. St. Sic & Is. Voss.
Allidi aliquis dicitur per metaphoram. Columel. l. 1. c. 3. Quippe acutissimam gentem Pœnos dixisse convenit, imbecilliorem agrum quam agricolam esse debere: quoniam cum sit colluctandum cum eo, si fundus prævaleat, allidi dominum. Pro, Affici damno posuit: sed perseveravit in translatione a luctantibus: quoniam victus a victore prostratus, allidi homi solet. Adde Cic. 2. Q. frat. 6. Sed hoc incommodum consolantur quotidianæ damnationes inimicorum, in quibus me perlubente Servius allisus est, cæteri conciduntur. i. e. Læsus, quasi dicat, Aliquam fecit rerum suarum jacturam.

Allīsio, ōnis. f. Treb. Pollio in Tyr. Mario, cap. 8. Multa duorum digitorum allisione contrivit. conf. vulg. Interp. Jes. 25. 11.

Allienus, Nomen proprium viri, qui Siciliam obtinuit cum Cæsar in Africa bellum gereret. Hirt. de Bell. Afr. Meminit & cujusdam Allieni Cic. 11. Philipp. ubi suum familiarem vocat, & eum scribit Dolabellæ fuisse legatum.

Allĭgo, [προσδέω, πεδάω] āre. Ad aliquid ligare: ut, Alligare vitem palis, vel ad palos. Columel. l. 4. c. 13. & 20. Unde & jocus ille Ciceronis apud Macrob. Quis alligavit generum meum ensi?

Alligare

Alligare caput lana. Martial. lib. 12. 91.
Alligat naves anchora morsu. Virg. 1. Æn. 169.
Alligare vulnus, quod & Ligare, & Colligare dicitur. Cic. 2. Tusc. 39. Liv. 7. 24. V. Gronov. ad loc.
Ad rem aliquam. Cic. 6. Verr. Ad statuam Siculi te prætore alligabantur.
Ad palum alligare. Cic. 7. Verr. 71. V. PALUS.
In rem aliquam. Cic. 1. Tusc. 63. & 5. 64. Archimedes Lunæ, Solis, quinque errantium motus in sphæram alligavit.
Alligare, pro Impedire. Virg. 4. Æn. 480.

Fata obstant, tristique palus inamabilis unda
Alligat, & novies Styx interfusa coercet.

Alligare iter. Stat. 4. Sylv. 3. 47. De Via Dom.

Tunc umbonibus hinc & hinc coactis,
Et crebris iter alligare gomphis. V. GOMPHUS.

Impediri in re aliqua atque alligari. Cic. 8. Att. epist. ult. Cedendum enim celeriter est, ne forte qua in re impediar atque alliger. h. e. Sic astringar, ut cedere non liceat. Ita plus esse voluit Alligari, quam Impediri.
Aliquem. Ter. Adel. 5. 3. 58. Eo pacto prorsum illis alligaris filium. Ubi Donat. Quis dicitur alligari ad aliquid, sine quo esse non possit. Ergo proprie ad amicam alligari adolescentem dixit amatorem.
Aliquem stipulatione. Cic. pro Rosc. Com. 35.
Alligari beneficio. Cic. pro Planc. 81. Equidem nihil tam proprium hominis existimo, quam non modo beneficio, sed etiam benevolentiæ significatione alligari: nihil porro tam inhumanum, tam immane, tam ferum, quam committere ut beneficio non dicam indignus, sed victus esse videare.
Nova lege. Cic. pro Cluent. 148.
Sacris, pro Obstringi. Cic. 2. de Legib. 51.
Alligare se hæreditati. Pompon. in l. Duo. D. de Acquir. hæred.
Alligare se crimini alicui. Cic. pro Flacc. 41. Ne L. Flaccus nunc se scelere alliget, quum jam testem illum effugere non possit. Ter. Eun. 4. 7. 39. Audin' tu? hic furti se alligat. Ubi Donat. Alligat, astringit, illaqueat, & obnoxium facit. [v. Crimine subauditur.
Ad præcepta. Quintil. lib. 2. cap. 13. Eleganter pro Accuratissime observare. V. Schulting. & Burman. ad Quintil. decl. 1. p. 13.
Ad pœnam. Quintil. lib. 10. cap. 3.
Alligare vitem. Columel. de Arb. 16. extr. Arbustivam vitem quum putare, tum alligare diligenter oportet. [Sic legendum.

ALLIGATUS, Partic. [προσδεδεμένος.]
Alligatus, pro Obligatus; ut Alligata fœdere civitas. Liv. 5. Bell. Maced.
Alligatus nuptiis: i. e. aut Propter nuptias impeditus, aut Illi matrimonio obnoxius. Cic. pro Cluent. 35.
Alligatus Cæsaris actis teneretur. Cic. pro Domo sua, 41.
Alligatus & Solutus, contraria. Cic. 3. de Orat. 174. Ut verba neque alligata sint, quasi certa aliqua lege versus: neque ita soluta, ut vagentur.
Alligatus, Crimini obnoxius, & affinis. Cic. 2. Q. frat. 3. Sed idem Nerius index edidit ad alligatos Cn. Lentulum Vacciam & C. Cornelium. Legendum existimo, Edidit alligatos, nisi quis Adalligatos uno verbo legendum censeat, quod & mihi magis probatur, cum Plin. Adalligare usurpet. Cuipiam tamen melior Isidori sententia videbitur, Alligatos ita explicantis: Testes sunt a quibus quæritur veritas in judicio: quos quisque ante judicium sibi placitis alligat, ne cui sit postea liberum, aut dissimulare, aut subtrahere se: & alligati appellantur. Ex Turneb. In codd. correctioribus legitur, Edidit ad allegatos.

ALLIGATIO, ōnis. f. [πρόσδεσις] Columel. lib. 11. cap. 2. Arbustorumque sive putatio, sive alligatio finienda est. adde Vitruv. 7. 3. & 8. 7.

ALLĬGĀTOR, ōris. m. [προσδέτης] Qui alligat. Columel. l. 4. c. 13. Deinde sequitur alligator: cujus officium est ut rectam vitem producat in jugum. Gloss. Gr. Lat. δέτης.

ALLIGATŪRA, æ. f. [ἐπίδεσις] Columel. de Arboribus, cap. 8. Infra insitionem & alligaturam falce acuta leviter vitem vulnerato. Usus hac voce sæpius Ambrosius.

ALLIGĀMEN, ĭnis. n. Gloss. Gr. Lat. ἀποδεσμός.

ALLIGAMENTUM, i. n. Idem. Gloss. eædem δέμα.

ALLĪNO, ĭni ĭvi & ēvi, ĭtum, [ἐπαλείφω] ĕre. ex Ad & Lino, is; idem quod simplex Linere. Plin. Sunt qui leporino coagulo mel addant, & hoc sæpe allinant dentem.
Adlino scribunt nonnulli. Hor. in Arte Poët. 445.

Vir bonus & prudens versus reprendet inertes,
Culpabit duros, incomptis allinet atrum
Transverso calamo signum. Acron. i. e. Apponet.

Allinere sordes alicui sententiæ. Cic. 2. Verr. 7. Nulla nota, nullus color, nullæ sordes videbantur his sententiis allini posse.
Allinere vitia sua alteri, pro Linere vel Aspergere aliquem suis vitiis, dixit Sen. Epist. 7. pr. Dicitur etiam Allinīre, uti simpl. Linio & Lino. In unum corpus omnia redacta curabis adlinire. Pallad. Maj. tit. 8.

ALLIUM, ii. [σκόροδον] Genus oleris quo vescimur. Plin. lib. 19. cap. 6. Allium ad multa ruris præcipue medicamenta prodesse creditur: tenuissimis, & quæ separantur in universum velatur membranis, mox pluribus coagmentatur nucleis, & his separatim vestitis: asperi saporis: & quo plures nuclei fuere, hoc est asperius. Tædium huic quoque halitu, ut cæpis, nullum tamen coctis. Virg. 2. Ecl. 11.
Allia, serpillumque herbas contundit olentes.
Ne allii quidem caput: subaudi Dedit, vel Apposuit, aut aliquid simile. Proverbialis est hyperbole, qua utitur Aristophanes in Vespis. Conveniet in sordidum & valde parcum. Huc refer Plaut. Pers. 2. 3. 15. De avaris, Qui allium servo obsignant cum sale. al. Salinum. V. Taubm. ad loc.
Allii caput. Pers. 5. Sat. 189.

Incussere deos inflantes corpora, si non
Prædictum ter mane caput gustaveris alli.

E superstitione antiqua dictum est (inquit Turneb.) alliorum enim capita ad multarum noxarum depulsionem valere animis vetustas imbiberat. Columella quidem etiam ovis, quæ incubantur, substerni utiliter adversus tonitrua putat.
Allia ne comedas & fabas. Paroem. ap. Suid. h. e. Ne bellis neve in judiciis adsis. Erasmus putat referendum ad calculos fabarios, quibus antiquitus ferebantur suffragia.
Allium in retibus. De sordido commeatu dicebatur: hinc natum, quod Attici quoties navigationem aut expeditionem adornabant, commercabantur allia, eaque retibus imposita secum ferebant. In obsidionibus quoque urbium in pretio erat allium: unde illud apud Suidam, Perdo allia in obsidione. Locus erit adagio, si quem admoneas, ut philosophiæ studium aggressurus, paret sese ad frugalem victum, ad vigilias ac labores, sine quibus non paratur eruditio.
Allium sylvestre [ὀφιοσκόροδον] ubique, in montibus præsertim, & collibus nascitur, nullis divisum nucleis, sativo longe minus, sed odore & sapore illi persimile: foliis angustioribus, gracili caule, in cujus cacumine flos emicat, ex rubeo purpurascens, a quo nigrum gignitur semen. Hæc Mathiol. ad Dioscor. lib. 2.

ALLIĀTUS, Adj. [σκοροδωτός] Plaut. Most. 1. 1. 45. Sine me alliato fungi fortunas meas. Sed ibi forte legendum in accusativo, Alliatum: ut sit sensus, Sine me alliatum fungi fortunas meas. h. e. Permitte me, quem allium olere, & fœtere dicis. Quidam tamen malunt istud Alliatum esse substantivum n. g. ut sit Moretum cui allium admixtum est. Ad hoc cibi genus Terentius respexit cum scripsit; Tute hoc intristi, tibi est omne exedendum. quod annotat Donatus a rusticis de alliato mortario dici solere: ubi mortarium cibum ipsum, i. e. Moretum vocat. V. Turneb. Adverf. 16. 17. & 19. 13. Gronov. ad Plaut. p. 494. & Taubm. p. 517. & ad Virg. p. 19. Add. Barl. ad Luciani Tim. p. 161.

ALLOBRŎGES, [Ἀλλόβρογες] Populus Galliæ juxta Rhodanum, nunc Sabaudienses & Delphinates, victoria Fabii & Catilinæ conjuratione noti, ad tractum Lugdunensem siti, Ptolemæo authore.
Allobroges infideles rebus novis, id est conjuratione Catilinæ, cui pene consenserant, nec fidem tamen servarunt. Hor. Epod. 16. 6.

Novisque rebus infidelis Allobrox. Cic. 1. de Divin. 21.
At clades patriæ flamma ferroque parata,
Vocibus Allobrogum Patribus Populoque patebat. Conjurationem quippe Catilinæ detexerunt.

ALLOBROGĬCUS, Adj. [Ἀλλοβρογικός] ut, Allobrogicum vinum, apud Celf. lib. 4. cap. 5.
Allobrogica uva, apud Plin. lib. 14. cap. 2.
Fuit etiam triumphale Cognomen Q. Fabio Maximo Æmiliani F. Paulli N. ob victoriam de Allobrogibus & Arvernis partam datum. Vellej. l. 2. c. 10. conf. Val. Max. 3. 5. 2. & 6. 9. 4. & Juven. 8. Sat. 13.

ALLODIUM, V. ALAUDIUM.

ALLOBOTHĒTA, [ἀλλοίωσις] Fig. Gramm. Latine dici potest, Aliter posita, aut Alia positio: a Prisciano lib. 18. dicitur Variatio. Confundit autem numerum, ut Virgilius, Pars in frustra secant. Catus, Tu mihi quodcunque hoc regni, pro Hoc regnum. Genus, Virg. 3. Ecl. 83.

Dulce satis humor, depulsis arbutuus hœdis,
Lenta salix fœto pecori, mihi solus Amyntas. Ad dulce enim, quod est neutrum, tam masculina quam fœminina reddidit.

ALLOEOTICUS, Adj. [ἀλλοιωτικός] Allœotice Virtus seu Facultas est quæ cibum in aliud ex alio mutat. Macrob. 7. Saturn. cap. 4. Hæc virtus cibum mutat in succum ut ibidem ipse testatur.

ALLOPHYLUS, [ἀλλόφυλος] Latine dicitur Alienigena, Alterius generis, Diversæ nationis, ab ἄλλο aliud, & φῦλον, gens, natio. contrar. ὁμόφυλος. Ita LXX. Interp. & Vulg. & Sulpit. Sever. vocant Philistæos, s. Palæstinos. V. Tertull. adv. Jud. cap. 4. adv. Marc. 4. 13. & Prudent. Hamartig. 500. qui ubique contra naturam Græcæ vocis corripuit penultimam: quod etiam a Paulino factum est Natal. 8. 71.

ALLŎQUOR, [προσφθέγγομαι, προσαυδάω] oqui. ex Ad, & Loquor, verbum notissimum. Varr. 5. de L. L. Alloquutum mulieres ire aiunt, quum eunt ad aliquam loquutum consulendi causa. Alii (in quibus & H. St.) legendum censent Consolandi. Pro quibus facit Catulli carmen paulo post citatum in ALLOQUUTIO.
Alloqui familiariter cum aliquo. Curt. lib. 6. [Non extat ap. Curt. Nisi fortassis in Amyntæ oratione l. 7. 1. 31. ubi hæc leguntur: Quia pridie familiariter & sine arbitris locutus est nobiscum; in mendoso codice Allocutus est lectum fuit: Quod plane ἄκυρον.
Perparce. Plaut. Amph. 1. 1. 232. Alloqui te perparce liceat obsecro.

ALLOQUIUM, [προσφθεγμα] i. e. Alloquutio. Plin. lib. 6. cap. 22. Hospitali regis clementia sex mensium tempore imbutus alloquio.
Alloquium, pro Solatio: ut, Ægritudinis alloquia. i. e. (ut Latini loquuntur) Solatia. Græci enim solatium παρηγορίαν, & παραμύθιον nominant: i. e. (verbum de verbo) Alloquium. Hor. Epod. 13. extr.

Illic omne malum vino cantuque levato
Deformis ægrimoniæ　　Dulcibus alloquiis. Lambin.

Benignum alloquium. Liv. 1. 34. Et ipse quoque fortunam benigno alloquio, comitate invitandi, beneficiisque quos poterat sibi conciliando adjuvabat.
Blandum. Plin. Epist. 1. 8. Medici salubres, sed voluptate carentes cibos blandioribus alloquiis prosequuntur.

ALLOQUUTIO, ōnis. f. [προσφώνησις] Venustius & usitatius est Alloquium. Plin. Epist. ult. lib. 2. Mutat personam, vertit alloquutionem. i. e. Sermonem.
Alloquutione solari aliquem. Catul. ad Cornif. 36. 5.

Quem tu (quod minimum, facillimumque est)
Qua solatus es alloquutione?
Irascor tibi, sic meos amores
Paulum quidlibet alloquutionis
Mœstius lacrymis Simonideis. V. Pet. Victor. Var. Lect. 8. 23. & Muret. 2. 4.

Adloquutio Augg. in Numis celebratur, i. e. Conciones militares. V. Spanh. diss. 13. p. 627. seq.

ALLORIA, [Ἀλλωρία] Urbs Cretæ, ut ex Polyhistore refert Stephanus. Gentile est ALLORIATES.

ALLOTRIGES, [Ἀλλότριγες] Populi in tractu Septentrionali Hispaniæ Straboni lib. 3.

ALLŪBET, seu ADLUBET unde

ALLUBENTIA, æ. f. Apul. 1. de Aur. Asin. post princ. Jam Allubentia proclivis est sermonis & joci.

ALLUBESCO, ubui, ubitum. [ἐπαρέσκω] ĕre. Antiquum verbum pro Placere. Et est ab impersonali verbo Lubet, pro Libet. Plaut. Mil. 4. 2. 13. Nimisque nitida fœmina hercle vero jam mihi allubescit primulum. Apul. 9. Met. Si aquis allubescerem. Idem 7. Met.

Allūceo, xi, ēre. Sen. Epist. 92. Nisi aliquis igniculus alluxerit. Plaut. Pers. 4. 3. 46. Tibi fortuna faculam allucere vult. [V. adluceo. utroque enim modo recte scribitur, nec debuit supra in verborum suspectæ Latinitatis numerum referri. Conf. Suet. Vitell. c. 8.

Allucens, entis. Aug. Conf. 11. 23. Dilucescant allucente misericordia tua, Domine.

Allucĭnor, **Alucinor** vel **Hallucinor**, [παραβλέπω] āri. Gell. lib. 16. cap. 12. Cloatius Verus in libris quos inscripsit Verborum a Græcis tractorum, non pauca hercle dicit curiose & sagaciter conquisita, neque non tamen quædam futilia & frivola. In his ponit Gellius, quod Alucinari factum scripsit ex eo quod dicitur Græce ἀλύειν. Unde Elucum quoque esse dictum putat, A litera in E conversa, tarditatem quandam animi & stuporem, qui allucinantibus plerunque usu venit. Nonius, 2. 406. Allucinari, aberrare, & non consistere atque dissolvi, obstupefieri, atque tardari, honeste veteres dixerunt. Festus, Alucinatio, erratio. Columel. l. 7. c. 3. Nec fur aut bestia allucinantem pastorem decipiat. Becman. in Origin. Hallucinor (ita enim potius scribendum, ut ait Gell. 2. 3. & a Nonio inter aspiratas ponitur, a Festo tamen non item,) ab Hallax sive Hallus i. e. Maximus pedis digitus, formatur, ut a Balbus, Balbucinor; a Sermo, Sermocinor. Aliud (ut Scaligero visum est) videtur Allucinor. i. e. Videndo fallor, a luce aberro. V. de notione hujus vocis præter laudatos G. J. Voss. in Etym. & Is. Voss. ad Catull. p. 90. Mercer. ad Non. Pric. ad Apul. Apolog. p. 140. Salmas. Ex Plin. p. 1279. Fulgent. de Prisco Serm. 54.

Allucinor aliquid. Cic. 1. de Nat. Deor. 82. Ista enim a vobis quasi dictata redduntur: quæ Epicurus oscitans allucinatus est. i. e. Effutivit tota via veritate aberrans. Allucinari (inquit Marsus) est Errare, ac niti ad lucem pervenire, sed non posse. Ille igitur aliquid allucinatur, qui lucem veritatis non attingit, sed errat.

Dicitur etiam de rebus inanimatis. Cic. 2. Q. frat. 10. Sed quemadmodum coram cum sumus, sermo nobis deesse non solet: sic epistolæ nostræ debent interdum allucinari.

Allucinatio, seu **Hallucinatio**, ōnis. f. Error. Sen. de Vita Beat. cap. 26. Vestras hallucinationes fero, quemadmodum Jupiter optimus maximus poëtarum. Arnob. 6. p. 134. Fest. Nonius l. c.

Allucinator. f. **Hallucinator**, ōris. m. Nugarum amator. Fest.

Allucitæ, Animalcula quædam; Hallucinari, inquit Fulgent. l. c. tractum ab Allucitis, quos nos κώνωπας dicimus, sicut Petronius Arbiter asserit, Nam centum vernales me allucitæ molestabant. Voss. tamen l. c. Allucitas (sive ut scribi solet, Alucitas) interpretatur illos qui officia lucis noctisque pervertunt, qui in tenebris vivunt & interdiu stertunt, quos Cato ap. Sen. Epist. 122. Antipodas vocat.

Alluctor, āri. Idem quod Luctari. Apul. 10. Met. Edit. Elemenh. p. 247. Me quidem mensam accumbere suffixo cubito, dein alluctari & etiam saltare sublatis primoribus pedibus perdocuit.

Alludio, āre. Plaut. Stich. 2. 2. 58. Quando adbibero, alludiabo. Et Pœn. 5. 4. 64.

Allūdo, si, sum, [προσπαίζω] ĕre. quasi Ad aliquem ludere. Sic enim dicimus Alicui aliquem alludere, ut Arridere cuipiam. Alludunt parvuli parentibus & nutricibus. Plin. lib. 9. cap. 8. Hominem non expavescit, ut alienum: obviam navigiis venit: alludit exultans. Et paulo post, Et alludens natantibus, impositosque portans. De delphinis loquitur.

Alludere, est (inquit Valla lib. 4.) quum Aliud dicimus, & ad aliud sententiam latenter referimus. ut Virg. 7. Æn. 117.

Nec plura alludens, ea vox audita, laborum
Prima tulit finem. Serv. Alludens, aut certe ludentem significat: aut Alludens: i. e. Ad responsi fidem verba componens. Cic. 2. de Orat. 240. Galba autem alludens, varie & copiose multas similitudines afferre.

Alludere ad mulierem. Ter. Eun. 3. 1. 34. Forte habui scortum: cœpit ad id alludere.

Ad notam alludere. Justin. lib. 1. de Cyro infante: Quem ut in manum mulier accepit, veluti ad notam allusit.

Alludere philosophiæ, pro quasi Per lusum & non serio tractare philosophiam. Sen. Epist. 73. Adhuc est tertium genus, qui philosophiæ alludunt, & nondum quidem eam attigerunt.

Alludere, Favere, blandiri. Sen. Quum tibi alludit hujus vitæ prosperitas.

Alludit unda. Plin. lib. 26. cap. 7. In saxis ubi alludit unda.

Alludentes undæ. Ovid. 4. Met. 342. h. e. Quæ alludere videbantur & blandiri. Quintil. Littus est qua fluctus alludit. V. Heins. ad Ovid. loc.

Allusio, ōnis. f. Arnob. 7. p. 229. Si manu viperam mulceas, nihil ista prosit allusio. Vulgo est Ornatus in dicendo qui ex similitudine cujusdam rei quæritur.

Alluo, [προσκλύζω] ĕre. ex Ad & Lavo lavis, ut veteres declinabant. Fluvii dicuntur urbes alluere, qui eas præterlabuntur. sic & Maria terras alluunt. Cic. 2. de Legib. Divisus æqualiter in duas partes, latera hæc alluit.

Alluit gentes Mæotis. Sen. OEdip. 5.

Alluuntur a mari mœnia. Cic. 7. Verr. 95.

Flumen Sidenum quo alluitur oppidum Polemonium. Plin. lib. 6. cap. 4. V. lib. 3. cap. 1. & 4.

Allŭvies, ēi. f. [πρόσκλυσις] Immoderata aquarum violentia, vel pluvialium, vel fluvialium, similiumque: quæ non tantum agros confundit, sed quandoque eripit, & nonnunquam funditus destruit. Columel. l. 3. c. 11. Vel etiam valles quæ fluminum alluvie & inundationibus concreverint.

Alluvies item dici videtur Locus aquæ inundatione factus, vel quem fluvius alluit. Liv. 1. 4. In proxima alluvie, ubi nunc vicus ruminalis est, (quam Romularem vocatam ferunt) pueros exponunt.

Alluvio, ōnis. f. [ἐπίκλυσις] Idem quod Alluvies. Cic. 1. de Orat. 17. Alluvionum, circunluvionum jura.

Alluvio, est Incrementum latens, quod ita paulatim adjicitur, ut intelligere non possimus quantum quoquo momento temporis adjiciatur præterea. Instit. de rer. divis.

Alluvionum, quæ contingi solent in prædiis, quæ ripis quorundam fluminum terminantur, ea natura est ut semper incerta possessio, incertum sit ejus dominium, quod possessori per alluvionem adcrescet. nam quod hodie possidemus, nonnunquam altero die vicini fundi dominio in alteram fluminis ripam translatum adquiritur. nec tamen, apud quem accrescit, remanet, sed plerunque redit ad priorem dominum cum augmento: sæpe nec ad posteriorem manet, nec redit ad priorem, sed in arena fluminis inundatione solvitur, ideoque suggestione culminis tui admittitur, ut judicio agri mensoris finiatur. non de Ægyptiis solis, nec de limi tantum alluvionibus loquimur, sed, quod salubre est orbi terrarum, atque omnibus provinciis, promulgamus, ut ea quæ per alluvionem possessoribus acquiruntur, neque ab ærario vendi, neque a quolibet peti, nec separatim censeri, vel functiones exigi, perpetua lege valitura sancimus: ne alluvionum ignorare vitia, vel rem noxiam possessoribus indicere videamur. Similiter nec quidem quæ paludibus antea, vel pascuis videbantur adscripta, si sumptibus ac laboribus possessorum nunc ad frugum fertilitatem translata sunt, vel vendi, vel quasi fertilia separatim censeri, vel functiones exigi concedimus: ne hi doleant diligenter operam suam agri dedisse culturæ, ne diligentiam suam sibi damnosam intelligant. Hæc ex Frontino de Limitibus agrorum: quæ ille recitat ex epistola Theodosii & Valentiniani imperatorum. Aggenus autem & ipse in libello de Limitibus agrorum sic inquit, De alluvione observatio est, si in occupatoriis agitur agris: quidquid vis aquæ abstulerit, repetitionem nemo habet. quæ res necessitatem ripæ muniendæ injungit, ita tamen, ut sine alterius damno quidquam fiat. Si vero in divisa & assignata regione tractabitur, nihil amittet possessor: quoniam formis per centurias certus cuique modus ascriptus est: circa Padum autem cum ageretur, quod flumen torrens, & aliquando tam violentum decurrit, ut alveum mutet, & multorum late agros trans ripam, ut ita dicam, transferat: sæpe etiam insulas efficit. At Cassius Longinus, vir, prudentissimus, juris author, hoc statuit, ut, quidquid aqua lambendo abstulerit, id possessor amittat: quoniam scilicet ripam suam sine alterius damno tueri debet. Si vero majore vi decurrens alveum mutasset, suum quisque modum agnosceret: quia non possessoris negligentia, sed tempestatis violentia abreptum apparet. Si vero insulam fecisset, a cujus agro fecisset id possideret: at si ex communi, quisque suum reciperet. Scio enim quibusdam regionibus cum assignarentur agri, adscriptum aliquid per centurias & flumini. hoc autem providit author dividendorum agrorum: ut quoties tempestas fluvium concitasset, non per regionem excedens alveum vageretur, sed sine injuria cujusquam deflueret, &c. hos tamen agros, id est, hunc omnem modum qui flumini adscriptus est, resp. quibusdam vendidit. hæ quæstiones maxime in Gallia tota moventur, quæ multis contexa fluminibus immodicas Alpium nives in mare transmittit, & subitarum regelationum repentinas inundationes patitur. Aliquibus locis impetraverunt possessores a præside provinciæ, ut aliquam latitudinem flumini daret. nam & in Italia Pisauro flumini latitudo est assignata eatenus, quousque alluebat.

Alluvius ager, Quem paulatim fluvius efficit, &c. libello de Limitibus. conf. Hotoman. Comm. verb. juris.

Alluvium, i. n. pro Alluvione s. Alluvie dixit Sidon. 2. Epist. 2. 2. conf. Isid. 14. 8.

Allus, vel **Hallus** cum aspirata. Pollex, proximum digitum scandens, quod velut insiluisse in alium videatur: quod Græce dicitur ἀλλεσθαι. Festus. ποδὸς μέγας δάκτυλος Gloss. Allex etiam scribitur.

A L M

Alma, Mons est in Mœsia superiore, prope Sirmium, & Aureum, quem Probus imperator, Eutropio teste, opere militari vineis consevit. V. Cæl. Antiq. Lect. l. 18. c. 21. [Varie scribitur nomen montis istius, qui in Pannonia Inferiore, Almus, Gr. ἄλμος ap. Eutrop. l. 9. c. 11. Nec Aureo junctus, qui in Mœsia Superiori. V. Cellar. O. A.

Almēne, [Ἀλμήνη] Oppidum est ad Pontum Euxinum, a quo fiunt gentilia Alminius & Almenites. Stephanus.

Almĭtas, ātis. f. Gloss. Lat. Gr. ἀνατροφή.

Almĭtĭes, ēi. f. Habitus almarum rerum. Fest. Gloss. Gr. Lat. αὔξησις ἀρχῆς. Apud Charis. l. 1. p. 25. Almities est ἁπειρεια.

Almo, ōnis. m. [Ἄλμων] Fluvius, vel potius Rivus ante portam Capenam, urbi Romæ vicinus, apud quem Romani olim sacra Cybeles faciebant eodem ritu quo Galli in Phrygia. V. cybele.

Almo Italus. Stat. 6. Sylv. 1. Claud. de Bell. Gild.

Lubricus. Ovid. 4. Fast. 337.

Parvus. Lucan. lib. 1. 600.

Sacer. Val. Flac. 8. Argon.

Tepidus. Sil. Ital. lib. 8. 364. Prudent. in Romano 160. Rivulum vocat quod arguit parvum & exiguum amnem esse. adde Fr. Lindenbrog. ad Marc. p. 127. August. de Civ. Dei, 2. 4. Weitz. ad Prudent. p. 609.

Almo etiam Deus illius fluminis, pater Laræ Nymphæ ex qua Mercurius Lares genuit. Ovid. 2. Fast. 599. fabulam narrat.

Almon, [Ἄλμων] Oppidum Thessaliæ, Plin. 4. 8. Elmon alii vocant, & Bœotiæ civitas Steph.

Est etiam Almon apud Virg. 7. Æn. 532. Pastoris nomen, filii Tyrrhæi, regii pecoris magistri.

Almopia, æ. Macedoniæ pars, sic dicta ab Almope gigante, Neptuni, & Athamantidos Helles filio. Hinc Almopes, & Almopii, ejus regionis incolæ. Plin. lib. 4. cap. 10.

Almops, opis. Gigas, Neptuni & Athamantidos Helles filius. Plin. l. 4. c. 10.

Almus, [Ἄλμος] Sisyphi filius (ut inquit Scholiastes Apollonii) frater Porphyrionis, ex cujus filia Chrysogone, & Neptuno natus est Minyas rex Orchomeni. Idem tamen alio loco Minyæ matrem Hermippen Bœoti filiam appellat.

Almus mons V. alma Supra.

Almus, a, um. [ζωοδότος] Adj. ab Alendo dictum. Unde Festus, Alma, inquit Sancta sive Pulcra: vel Alens, ab alendo scilicet. Item Clarus, Inclytus. Vet. Gloss. Almus, κλειτός, ἔνδοξος. Item alma, κλυτή, ἁγνή, ὡραία, θρεπτήρα. Utramque significationem dabunt loca citata. Plaut. Curc. 2. 3. 79. Invoco almam meam nutricem.

Adorea alma. i. e. Gloria quæ altrix virtutum. Hor. 4. Carm. 4. 41.

Ager almus. Virg. 2. Georg. 330. Parturit almus ager. Ubi Serv. Almus, ab eo quod nos alat.

Carthago alma. Sil. Ital. lib. 13. 11.

Ceres. Virg. 1. Georg. 7.

Dies. i. e. Clarissimus. Virg. 8. Ecl. 17.

Nascere, præque diem veniens age lucifer almum. Servius. Hor. 4. Carm. 7. 22.

Faustitas. Hor. 4. Carm. 5. 18. Nutrit rura Ceres, almaque Faustitas.

Fides. Cic. 1. Off. 104. ex Ennio, O Fides alma.

Jubar. i. e. Dies. Val. Flacc. 5. Argon. 311.

Liquor. Lucret. lib. 2. 390.

Lux. Virg. 1. Æn. 306.

Ut primum lux alma data est. Alma lux dicta, quod alat universa: nam physici dicunt omnia per diem crescere. Servius.
Maiæ almæ filius, pro Mercurio. Hor. 1. Carm. 2. 43.
Musæ almæ. Hor. 3. Carm. 4. 42.
Nereides. Cic. in Arat.
Hanc illi tribuunt pœnam Nereides almæ.
Nox. Sen. Agam. 2. Idem in Troad. 6.
Nutrix. Lucret. lib. 5. 231.
Pallas. Lucret. lib. 6. 750.
Alma parens, pro Venere. Virg. 2. Æn. 591. Martial. lib. 8. 21.
— vigilat Memnonis alma parens. i. e. Aurora. Virg. 10. Æn. 252.
Alma parens Idæa deûm. Ubi Servius, Alma proprie est Tellus, ab eo quod nos alat: abusive etiam aliis numinibus hoc epitheton datur.
Pax. Tibul. lib. 1. 10. 69. Pacis simulacrum fingebatur manu spicam gerens: ideo Alma. nam pacis tempore agricultura floret. unde illi & spicæ & poma & hujusmodi reliqua offerebantur.
Sibylla alma. Virg. 6. Æn. 74. Quia scilicet virgo fuerit.
Sol. Hor. in Carm. Secul. 9.
Tellus. Columel. lib. 3. cap. 21. Quibus alma tellus annua vice velut æterno quodam puerperio læta, mortalibus distenta musto demittit ubera.
Venus. Virg. 1. Æn. 622.
Vites. Virg. 2. Georg. 233. — pecorique, & vitibus almis
Aptius uber erit.

A L N

ALNUS, i. f. [αἴγειρος] Arbor fluvialis, sive palustris, notissima, quæ neque fert fructum, neque semen. De hac multa Vitruvius lib. 2. cap. 9. Meminit & Plin. lib. 16. 18. & 31.
Alta alnus. Sen. Hippol. 1.
Alnus amica fretis. Stat. 6. Theb. 106.
Electrifera. Claud. in Epithal. Hon. & Mar. 14.
Fluminea. Sil. Ital. lib. 3.
Longa. Ovid. 13. Met. 790.
Procera. Virg. 6. Ecl. 63.
Viridis alnus. Virg. 10. Ecl. 74. Dicunt enim alnos in Padi ripis primum visas, illicque spectatissimas & magna copia virere, ut ait Pausanias, ex historia quam narrat Ovid. 2. Met. Nam quum Phaëthon impetratos a patre currus male regeret, fulmine Jovis in Padum f. Eridanum præcipitatus est. Quumque Phaëthusa, Phœbe, & Lampetie, ejus sorores, ad hujus fluvii ripas, eum menses quatuor impatientissime flevissent, tandem Jovis misericordia in populos arbores versæ sunt, vel (ut mavult in Argonaut. Apollonius) in alnos: earum autem lacrymæ in electra. Virg. 6. Ecl. 63. In alnos mutatas tradit hoc carmine,
Tunc Phaëthontiadas musco circundat amaræ
Corticis, atque solo proceras erigit alnos. Idem tamen 10. Æn. 189. alteri subscribit opinioni,
Nanque ferunt luctu Cycnum Phaëthontis amati,
Populeas inter frondes, umbramque sororum
Dum canit, &c.
Alnus, pro Navigiolo: quia ex trunco alni excavatæ fiebant hujusmodi scaphæ. Claud. præf. 1. de Rapt. Proserp. 3.
Qui dubiis ausus committere flatibus alnum,
Quas natura negat, præbuit arte vias. Virg. 1. Georg. 136.
— alnos primum fluvii sensere cavatas.
Levis alnus. Virg. 2. Georg. 451.
Alnus apta fluctibus. Lucan. lib. 3. 441.
Sylvaque Dodones, & fluctibus aptior alnus.
ALNEUS, Adj. ab Alnus; Quod fit ex Alno. Vitruv. 3. 3. Locus palis alneis configatur.
ALNĒTUM, [αἰγειρών] ut, Quercetum, Dumetum, Esculetum; Locus alnis consitus. Gu. Brito 8. 303.
Difficiles ubi densa vias alneta tenebant.

A L O

ALO, ui, ĭtum & altum, [τρέφω] ĕre. est Rebus ad victum cultumque necessariis sustentare: quod vulgus dicit, *Intertenere:* ut, Alere familiam. Cic. Parad. 8. Multi ex te audierunt quum diceres, Neminem esse divitem, nisi qui exercitum alere posset suis fructibus.
Copias militum alere. Cic. pro Deiot. 22.
Inter Alere & Educare. Nonius, Alere & Educare hoc distant: Alere est victu temporali vitam sustentare. Educare autem ad satietatem perpetuam educere. Accius in Andromeda, Alui, educavi: id facite, gratum ut sit seni.
Inter Alere & Pascere. Idem Nonius alio loco, Pascere & Alere hoc distant, authoritate Varronis γεροντοδιδασκάλῳ, ut sit Alere, sufficiendi generis curam habere: Pascere, natos cibo saginare. Ter. And. 1. 1. 29. Aut equos alere.
Alere & Nutrire, pro eodem. Nutriri est parvulorum ut crescant (unde nutrices dicuntur, nutritiique qui curam infantium habent, habueruntve) & adultorum, ut vivant. Ali quoque in eodem significato. Unde lex illa XII tabularum, Liberi parentes alant, aut vinciantur. At in rebus incorporeis frequentius ut crescant. Quintil. in præf. lib. 1. Sed alere facundiam, vires augere eloquentiæ possit. Perinde est ac si dixisset, Augere facundiam, augere vires eloquentiæ possit. Virg. 5. Æn. 231.
Hos successus alit. i. e. quasi Horum animos successus augescere facit. Hæc Valla lib. 5. cap. 46.
Alere quempiam de bonis alterius. Paulus in l. Nesennius. D. de negot. gestis. E contrario dicebatur: hoc recte dici, cum de suo aluisse mater probaretur. at in proposito aviam, quæ negotia administrasset, verisimile esse, de re ipsius nepotis eum aluisse.
Alit binos fœtus ubere. Virg. 3. Ecl. 30.
Alunt rhombos æquora. Hor. 2. Serm. 2. 48.
Aluere victum mortalium glandiferæ arbores. Plin. in proœm. lib. 16.
Aluntur asperitate aquarum arbores. Plin. l. 12. c. 9. i. e. aqua salsa.
Tellus alit saxa. Lucret. lib. 2. 1155.
Nec mare, nec fluctus plangentes saxa crearunt,
Sed genuit tellus eadem, quæ nunc alit ex se.

Alere aliquid & majus facere. Cic. 2. de Invent. 162. Consuetudine jus est, quod aut leviter a natura tractum, aluit & majus fecit usus, &c.
Alere & sustentare. Cic. 2. de Nat. Deor. 301. Spiritus ductus alit & sustentat animantes.
Ali & augeri. Cic. in Læl. 104. Sed nec illa extincta sunt, alunturque potius & augentur cogitatione & memoria. Cic. 3. in Catil. 26. Memoria vestra res nostræ alentur, sermonibus crescent.
Ali & augescere. Cic. 2. de Nat. Deor. 51. Multaque a luna manant & fluunt, quibus & animantes alantur, augescantque & pubescant, maturitatemque assequantur quæ oriuntur e terra.
Ali & crescere. Cic. 2. de Nat. Deor. 23. Sic enim res se habet, ut omnia quæ alantur, & quæ crescant, contineant in se vim caloris, sine qua neque ali possent nec crescere.
Ali & sustineri. Cic. 5. Verr. 11. Re frumentaria ex Sicilia alimur ac sustinemur.
Ali, apud Lucretium non est Nutriri plerunque, sed Altum, & adultum evadere. Itaque crescunt apud eum res, deinde aluntur. Nec vero præpostera ordinis perturbatione videre potest id dicere, cum perspicue in ea notione quam dixi verbum illud ab eo usurpetur: ut, l. 2. 1129.
Donec alescendi summum tetigere cacumen. V. ALESCO. Iterum lib. 2. 546.
— neque quod superest procrescere alique. Rursum lib. 1. 192.
Quæque sua de materia grandescere, alique. Monuit Turneb.
Ali ab. Lucret. lib. 1. 812. — atque alimur nos
Certis ab rebus.
Viduitate & solitudine alicujus ali. Cic. pro Cæcin. 13. Æbutius iste, qui jam diu Cesenniæ viduitate ac solitudine aleretur, &c.
Cibus alit. Lucret. lib. 1. 859.
Diditur in venas cibus omnes, auget, alitque
Corporis extremas quoque partes, unguiculosque.
Agellus quum eum non satis aleret, ludimagister fuit. Cic. 1. de Nat. Deor. 75.
Ali victu. Lucret. lib. 4. 634.
Pax aluit vites. Tibul. lib. 1. 11. 47.
Usus alit aliquid. V. Alere & majus facere.
Alere se consumptione & senio sui. Cic. de Univers. 16.
Amor alitur divitiis. Ovid. de Rem. Amor. 746.
Audaciam alere. Cic. 2. de Invent. 4. Dicendi assiduitas aluit audaciam.
Bellum. idem quod Bellum fovere. Liv. 31. 15. extr.
Capillum. Plin. lib. 24. cap. 15. Infantibus illita capillum alunt.
Cogitatione ali. V. Ali & augeri.
Consuetudo alitur. Cic. 14. Att.
Controversiam alere. Cæs. 7. Bell. Gall. 32.
Copiam verborum alere. Cic. in Orat. 27.
Culpam. Propert. lib. 4. 4. 70.
Flammas. Ovid. 10. Met. 173.
Furor effrenatus alitur impunitate diuturna. Cic. pro Sext. 82.
Gloriam alere. Cic. in Bruto 32. Isocrates forensi luce caruit, intraque parietes aluit eam gloriam, quam nemo est postea consequutus.
Ira leones alit. Stat. 12. Theb. 740.
Memoria ali. V. Ali & augeri.
Mens hominis alitur discendo. Cic. 1. Off. 105.
Monstrum alere. Proverbium ubi quid occulti vitii latêre significamus. Ter. And. 1. 5. 15. Aliquid monstri alunt.
Sitim alere. Ovid. 3. de Ponto, 1. 18.
Spem alere. Cic. 1. in Catil. 80.
Spe ali. Ovid. in Ibin, 128.
Staturam, Vires alere. Cæs. 6. Bell. Gall. 21. de Germanorum moribus, Qui diutissime impuberes permanserunt, maximam inter suos ferunt laudem. Hoc ali staturam, ali hoc vires, nervosque confirmari putant.
Vitium alitur. Virg. 3. Georg. 454.
— alitur vitium, vivitque tegendo.
Vulnus alere. Virg. 4. Æn. 2.
At regina gravi jamdudum saucia cura,
Vulnus alit venis: & cæco carpitur igni.
Ali formidine mortis vulnera vitæ, i. e. vitia. Lucret. lib. 3. 64.
Vitam alicujus alit posteritas. Cic. pro Marcell. 29. Illa vita est tua, Cæsar, quæ vigebit memoria seculorum omnium, quam posteritas alet.
Alere mollius more nutricum. Quintil lib. 2. cap. 4.
Plenius alit viva vox. Quintil. lib. 2. cap. 2.
Pluribus minore fastidio alitur stomachus. Quintil. lib. 2. cap. 12.
ALTUS, & ALĬTUS, [τεθρεμμένος] Plin. Ovillo lacte altus. Cic. pro Planc. 81. Cui non locus ille mutus, ubi ipse altus aut doctus est, &c.
Natus & altus. Cic. in Bruto 50. Videsne igitur ut in ea ipsa urbe in qua & nata & alta sit eloquentia, quam ea sero prodierit in lucem?
Altus & renovatus. Cic. 2. de Nat. Deor. 118. Stellæ vaporibus aquarum aluntur his, qui a Sole ex agris tepefactis & ex aquis excitantur: quibus altæ renovatæque stellæ atque omnis æther refundunt eadem, & rursum trahunt indidem. Sed contractum hoc est ex Alitus quo usus est Liv. 30. 28. Alito atque educato inter arma. Val. Max. 7. 2. 7. Et Curt. 8. 10. 8. Similiter in optimis Cic. codicibus.
ALENDUS, [θρεπτέος] Ovid. 2. de Arte Am. 152.
Dulcibus est verbis mollis alendus amor.
ALTELLUS, i. m. dimin. Fest. an Paulus? Altellus Romulus dicebatur, quasi Altus in tellure, vel quod tellurem suam aleret, sive quod aleretur telis: vel quod a Tatio Sabinorum rege postulatus sit in colloquio pacis & alternis vicibus audierit, locutusque fuerit. Sicut enim fit diminutive a Macro Macellus a Vafro Vafellus, ita ab Alterno Altellus. Ubi Scalig. & Dacer. V. [Sic sane ab Ager Agellus, a Sacrum sacellum, a Culter Cultellus, a Lucrum Lucellum, Pulcher Pulchellus, aliaque similiter formantur a similibus, ab Altero igitur potius, quam ab Alterno deducendum fuit, ut pro Gemello dictum videatur. Sed mallem Grammaticus veteris alicujus auctoris locum protulisset, unde de nomine isto Romuli satis constaret, quam ut tam anxie in etymon inquireret.
ALTUS, ûs. m. Nutricatio. Macrob. 1. Saturn. 2. Rerum naturæ altu nutritur universitas.
ALĬTUS, ûs. m. Idem. Donat. in Vita Virgilii; Parentibus quotannis aurum ad abundantem alitum mittebat.
ALTĬLIS, e. [θρεπτὸς] ex supino Altum, ab Alo. Sunt autem Altilia, Animantia quæ inclusa aluntur: sive aves in corte aut aviario, sive quadrupedes

des in roborario, five pifces in vivario. Valla lib. I. Altilis avis, altilis quadrupes, altilis pifcis, qui fagina altus five alitus eft, atque faginatus. Plin. l. 10. c. 50. Præter unam gallinam quæ non effet altilis.
Aper altilis. Juven. 5. Sat. 115.
Cochleæ altiles, apud Plin. lib. 9. cap. 56.
Altilia. pl. n. fubft. Satur altilium. Hor. I. Epift. 7. 35.
Altilis, active, pro Alibili Macrob. 7. Saturn. c. 4. In venis & arteriis, quæ funt receptacula fanguinis & fpiritus, tertia fit digeftio. Nam acceptum fanguinem quodammodo defæcant: & quod in eo aquofum eft, venæ in veficam refundunt: liquidum vero purumve & altilem fanguinem fingulis totius corporis membris miniftrant.
Altile, non folum Pingue ab alendo: verumetiam Opulentum. Plaut. Clitell. p. 572. ed. Gronov. in fragm. Prohibet divitiis maxumis dote altili atque opima. Nonius.

Altiliarius. i. m. Qui altilia curat. Gloff. Lat. Gr. Altiliarius ὀρνιθοτρόφος.

Altor, ōris. m. [τροφεύς, τροφός] Qui alit. Cic. 2. de Nat. Deor. 86. Omnium autem rerum quæ natura adminiftrantur, feminator & fator & parens, ut ita dicam, atque educator, & altor eft mundus. Sen. Herc. fur. v. 1247.
— five me altorem vocas, Seu tu parentem. Lactant. I. 21. Ovid. 11. Met. 101. Gaudens altore recepto.

Altrix, īcis. [τιθή, θρέπτειρα] Quæ alit. Plin. lib. 10. cap. 64. Altricemque habere per fe vitam illam quæ fatis, arboribusque contingat.
Altrix terra. Cic. pro Flacco 62. Et eorum eadem terra parens, altrix patria dicatur.
Altrix Apulia. Hor. 3. Carm. 4. 10.
Altrix bellorum Numidia. Sil. lib. I. 218.
Romani nominis altrix. i. e. Lupa, quæ Romulum & Remum lacte aluit. Cic. I. de Divin. 20.
Altrix nix. Valer. 6. Argon. 325. conf. Plin. Paneg. cap. 28. Ovid. 11. Met. 683. & Apul. de Mundo cap. 57.

Alĭbĭlis, e. [θρεπτικός] Quod facultatem habet alendi. Varro 2. de R. R. cap. 11. Eft enim lac omnium rerum quas cibi caufa capimus liquentium, maxime alibile. Rurfum ibidem paulo poft, Cafei quum molles funt, magis alibiles, in corpore non refides, veteres & aridi, contra. Compar. Idem. 3. 9. Pulli alibiliores.

Alumnus, i. m. [τρόφιμος] & **Alumna**, æ. f. dicitur ficut Filius & Flia. Eft autem Alumnus, Qui ab aliquo alitus eft, & eft nomen ad aliquid dictum. Refertur enim proprie ad nutricium, nutricemve: ut, Alumnus meus, quem educavi. Cic. 4. Verr. 66. de fuppliciis, Italia autem alumnum fuum fervitutis extremo fummoque fupplicio fixum videret. Varro, Et ecce de improvifo ad nos accedit cana veritas, Atticæ philofophiæ alumna. V. Nonium 4. 25. Serv. ad Virg. 4. Æn. 72. Caper. de Orthograph. Ifidor. 10. in Apr.
Agreftis ille alumnus evertet domum. Senec. in Agamem. 7. de Ægiftho nutrito in agris.
Dulcis alumnus. Hor. I. Epift. 4. 8.
Indecores. Stat. Theb.
Juvenis. Ovid. 11. Met. 99.
Parvus. Hor. 3. Carm. 18. 4.
Artis alumnus. Stat. 6. Theb. 178.
Pacis. Cic. 7. Philipp. 8. Ego itaque pacis (ut ita dicam) alumnus.
Pietatis. Ovid. 14. Met. 443.
Ruris. Ovid. 3. Amor. 15. 3.
Nemorum. Stat. 10. Theb. 362.
Alumnus difciplinæ meæ. Cic. 9. Fam. 14.
Alumna bene conftitutæ civitatis eloquentia. Cic. de Clar. Orat. 45. Pacis eft comes, otiique focia, & jam bene conftitutæ civitatis quafi alumna quædam, eloquentia.
Alumnus ponitur interdum & active, pro Eo qui alit. Plin. l. 3. c. 5. Terra omnium terrarum alumna, eadem & parens, numine deûm electa. De Italia loquitur. Licet tamen hic paffive capere. Provinciæ enim Africa præfertim & Ægyptus alebant Italiam. Sed active [fi dis placet] Curt. 9. 2. 28. Alumnum commilitonemque veftrum. Sic Stat. I. Silv. 3. 6.
— Nemees frondentis alumnus. Flor. 3. 21. 12. Cliens & alumna Urbis Oftia. quæ alit Romam commeatibus ex aliis regionibus eo convectis. conf. eund. I. 4. 3. Virg. 11. Æn. 33.
— Caro datus ibat alumno. i. e. domino, auct. Nonius. conf. Taubm. ad loc. Valla Eleg. l. 6. c. 1. [Cujus procul dubio fententia verior eft, femper id nomen Paffive fumi, ut vel ex hic adductis locis liquere puto; quanquam video Nonni fententiæ etiam in Lipfienfi Thefauro calculum adjectum, ubi perperam Servius ad Virg. 4. Æn. 72. pro Taubmanno adfertur. Verum prolixius hæc adftruere alterius loci eft.

Alumnari, [τροφιμοῦν] Alere & Nutrire fignificat. Apul. l. 8. de Afino, p. 209. Quos ad tutelæ præfidia curiofe fuerant alumnati. Hinc Alumnatus, Educatus. Puellæ in penetralibus virginis alumnatæ. Mart. Capell. l. 9. p. 302. Sed utrumque non fatis receptum Latinis.

Alimentum, [τροφή, διατροφή] Nutrimentum. Cic. de Univerf. 16. Nec vero defiderabat mundus alimenta corporis.
Alimenta & Cibaria differunt. Nam illorum nomine ea omnia continentur, fine quibus ali corpus non poteft: horum vero tantum quæ ad cibum pertinent. Itaque Jabolenus Alimentorum legato & cibaria, & veftitum, & habitationem contineri tradit. l. 6. D. de alim. & cibar. Ulp. autem Cibariorum legato ea contineri negat. l. 21. D. eod. ex Hotomanno.
Largum alimentum. Plin. l. 11. c. 14. Hoc quidem attingi vetant: ut largo alimento valida exeat foboles.
Liberalius alimentum. Celf. l. 8. c. 10. Liberalius alimentum, longa a vino abftinentia.
Alimenta mitia. Ovid. 2. Met. 288.
Alimenta perpetua. V. Perpetuus.
Alimenta flammæ vel ignis. Ovid. 15. Met. 532. Plin. l. 14. c. 20. Fæx vini ficcata recipit ignes, ac fine alimento flagrat per fe.
Alimenta ignis arida. Sil. Ital. lib. 17.
Alimenta lactis dare puero. Ovid. 3. Met. 315.
Alimenta nubium. Ovid. I. Met. 271.
Vitiorum. Ovid. 2. Met. 769.
Alimentum virtutis honos. Val. Max. 2. 6. 5.
Alimenta arcu expedire, Victum fibi arcu & fagittis quærere. Tacit. 6. Ann. 43. Artabanus in Hyrcanis repertus eft, illuvie oblitus, & alimenta arcu expediens.

Alimenta reponere in hyemem. Quintil. lib. 2. cap. 16.
Subminiftrare. Celf. lib. 8. cap. I. Interque ea venæ difcurrunt, quas his alimentum fubminiftrare credibile eft.

Alimentarius, Adj. Quod ad alimentum pertinet: ut Lex alimentaria, quæ providebat ut filii alerent parentes ad inopiam redactos. Cic. 8. Fam. 6. [Immo V. Manut. ad loc.
Alimentaria caufa. Ulpian. in l. Quum hi. §. fi eidem. D. de transact.
Alimentaria ratio. Martian. in l. 4. D. Ad leg. Juliam peculat.
Alimentarius, Cui alimenta legata funt: fæpe legitur in jure civili, V. Leg. 8. §. 9. & 24. D. de Transact.
Alimentarii pueri, funt Qui publice aluntur. Jul. Capitol. in Antonino Pio, cap. 8. Puellas (inquit) alimentarias in Fauftinæ honorem Fauftinianas conftituit. Gruter. Infcript. MXXII. 6. PVERI ET PVELLAE ALIMENTAR.

Alĭmōnia, æ. [διαθρέψις] Victus neceffarius. Utitur frequenter Macrob. Saturn. c. 4. & 5. Plaut. Perf. I. 2. I. Quæftus alimoniæ. Gell. 17. 15. Naturalis alimoniæ fundamentum. adde Suet. Calig. c. 42. Prudent. Cathem. 5. 19. Plur. numero ufus eft Apul. 2. Met. a pr. Non modo fanguinis verum etiam alimoniarum focia.

Alimonium, i. n. Nutrimentum. Varro I. de R. R. c. 8. Ubi enim natura humida, ibi altius vitis tollenda, quod in partu & alimonio vinum, non ut in calice, quærit aquam, fed folem. Idem l. 3. c. 16. Hæc omnia vocant a mellis alimonio, alvos.

Alĭtūra, [θρέψις] Nutricatio. Gell. lib. 12. cap. I. Non partionem folam, fed alituram quoque ferum, & fævam criminatus eft.

Alŏē, es. f. [ἀλόη] Herba eft amariffimi fucci. Unde per metapohoram dixit Juvenalis, 6. Sat. 180. Plus aloës quam mellis habet. h. e. Plus amaritudinis quam dulcedinis. De hac herba fic habet Plin. lib. 27. cap. 4. Aloë fcillæ fimilitudinem habet, major & pinguioribus foliis ex obliquo ftriata. Caulis ejus tener eft, rubens medius, non diffimilis antherico: radice una, ceu palo in terram demiffa, gravi odore, guftu amara, laudatiffima ex India affertur: fed nafcitur & in Afia, &c.

Alōeus, per *ώ* diphthongum [Ἀλωεύς] fuit Gigas Titanis & Terræ filius, cujus uxor Iphimedia a Neptuno compreffa, Otum & Ephialtem peperit, gigantes maximos, qui novem digitis per fingulos menfes crefcebant. Hi Aloidæ dicti funt: quorum meminit Virg. 6. Æn. 582.
Hic & Aloidas geminos immania vidi
Corpora, qui manibus magnum refcindere cœlum
Aggreffi: fuperisque Jovem detrudere regnis.
Aloeus impius. Lucan. lib. 6. 410.
Impius hanc prolem fuperis immifit Aloeus. V. Apollod. l. I. Hygin. F. 28. Serv. ad loc. Virg.

Alogia, [ἀλογία] Latine Irrationalitas (ut ita dicam) interpretari poteft, cum fcilicet vera ratio non fubjungitur. Senec. de morte Claudii. Citius mihi verum dicito, ne tibi alogias excutiam. Ubi Interpp. V. Aug. ad Cufulan. Epift. 86. Alogian Immodicum conviviorum luxum appellat. Dicitur etiam Alogia, [vel potius ἀλόγιον. V. H. St. Thef. Gr.] cum principis liberalitate, gratiaque, neceffitas reddendarum rationum cuipiam remittitur. Hinc

Alogii Crimen, Cum rationem quispiam reddere neglexerit eorum quæ in magiftratu gefferit. Cælius lib. 8. cap. 3.

Alogistia, [ἀλογιστία] Eft (ut docet Cælius lib. 7. cap. 6.) cum Reddendarum rationum neceffitas remittitur, quæ & Alogia dicitur.

Alogista, [ἀλόγιστος] Rationibus reddendis liber & folutus. Ut Alogiftæ tutores dicuntur qui adminiftrationis fuæ rationes non reddunt, in l. 5. §. 5. D. de admin. tut. Ita enim in vulgatis exemplaribus legitur: Quidam decedens fuis filiis dederat tutores, & adjecerat, Eosque Alogiftas effe volo. In exemplaribus autem Florentinis legitur, Eosque Anecloglftos effe volo.

Alŏgus, Irrationalis. Aliter Lineæ alogæ, Spatia aloga, Pedes alogi, ap. Mart. Capell. lib. 6. p. 232. & lib. 9. p. 321. & 329.

Alogiani, [ἀλογιανοί] Hæretici fuerunt, fic vocati tanquam fine Verbo, propterea quod ἐν τῷ λόγῳ, h. e. Dei filio, qui patris Verbum appellatur, divinitatem non agnofcerent, Joannis Evangelium refpuentes. Cæl. lib. 16. cap. 17.

Aloidæ, V. fupra Aloeus.

Aloite, [ἀλοίτη] Herba eft vim habens foporificam, quæ alio nomine Mandragora dicitur. Calep.

Alone, Infula inter Lebedum & Teon repente enata. Plin. lib. 2. cap. 87. Eft & Alone, Oppidum Hifpaniæ ad finum Illicitanum, ut apud Melam legitur, qui vulgo *Golfo d'Alicante*.

Alonesus, V. Halonesus.

Aloni, Populi Mefopotamiæ, Gordyæis juncti, per quos Zerbis fluvius in Tigrim cadit. Plin. lib. 6. cap. 26.

Alontigiceli, Hifpaniæ populi in conventu Hifpalenfi. Plin. l. 3. c. I.

Alontium, V. Aluntium.

Alope, Græcis Ἀλόπη, fuit Cercyonis filia, ut teftatur Paufan. in Atticis, a cujus nomine cognominata Alope Theffaliæ civitas: de qua mentionem facit Hom. 2. Iliad. Meminit & Strabo lib. 9. & Plin. lib. 4. cap. 7. conf. Steph. Byzant.

Alopece, Infula eft in Ponto Euxino, ut author eft Plin. lib. 4. cap. 12. & lib. 5. cap. 31. Straboni l. 11. Alopecia.
Alopeces, medicis Carunculæ funt lumbis circunjectæ, quas item ψύας dixit fummus ejusdem artis author Hippocrates: etiamfi pfyas Hieronymus Renes interpretatur. Cæl. Antiq. Lect. lib. 19. cap. I. extr.

Alopecia, Infula, V. Alopece.

Alōpĕcia, æ. [ἀλωπεκία] Morbus in capite humano & barba, ex vitio humorum, qui fit cum profluvio capillorum. Dicta a vulpe, quam Græci vocant ἀλώπηξ, quod ea crebro id genus morbi patiatur. Plin. lib. 24. cap. 19. Lingua herba eft, quæ circa fontes nafcitur: cujus radix combufta & trita, alopecias emendat. Idem lib. 29. cap. 6. & lib. 13. cap. 22. Item Galen. apud Hippocrat. lib. 6. Sentent. Item Paul. Ægin. lib. 3. Sunt tamen qui a proprietate urinæ ejus animalis, hoc nomen ductum velint. Ubi enim id lotium fuerit affufum, e veftigio infructuofus efficitur locus, arefcentibus herbis, nec fuccrefcentibus novis. Cæl. lib. 10. cap. 41. & 19. 8.

Alopecias, Pifcis marini genus, apud Plin. lib. 32. cap. 11.

Alopecides, [ἀλωπεκίδες] Canum genus, ex cane & vulpe prognatum. Pollux.

Alopecis, Uva caudas vulpium imitata. Plin. lib. 14. cap. 3. & 7.

ALOPECONESUS, Urbs Asiæ, circa quam nobilissima nascuntur tubera. Plin. lib. 19. cap. 3.
Est præterea ejusdem nominis Insula ante Thraciæ Chersonesum, non procul a Cœlo ejusdem Chersonesi portu. Plin. l. 4. c. 12. [Deceptum fuisse nomine, & Insulam pro Oppido posuisse Plinium Cellarius docuit Orb. Ant. Vol. I. p. 1065.

ALŌPĔCŪRUS, f. Herba. Plin. lib. 21. cap. 17. Alopecurus spicam habet mollem, & languinem densam, non dissimilem vulpium caudis, unde ei & nomen. V. Gesner.

ALŌPĔCIŌSUS, Defluvio capilli laborans. Octav. Horatian. 1. 6.

ALOROS, [Ἄλωρος Ptolemæo,] Macedoniæ urbs, autore Pomponio l. 2.

ALŌSA, [Θρίσσα] Piscis est, sic dictus a Gallis & Campanis, quem Hispani *Savalos* appellant. In Italia vulgo *la Cheppa.* Apud Aristotelem vero, Strabonem, Ælianum, Oppianum & Athenæum Thrissas legere est: quam vocem Alosam interpretatur Gaza. Ausonius in Mosella, v. 127.
Stridentesque focis obsonia plebis alosas.

ALŌSANTHUS, i. m. [ἁλὸς ἄνθος] rectius Halosanthus, Flos sali qui & Ambra nonnullis dicitur colligitur in mari, Sperma ceti seu balænæ vulgo vocant. V. Matthiol. Commentar. in Diosc. 5. 88.

ALOSANTHĬNUS, Flore sali conditus. ut, Vinum Alosanthinum. Diosc. 5. 76.

ALPES, Alpium. [Ἄλπεις, τὰ Ἀλπεινὰ ὄρη] A candore nivium dictæ sunt: quia perpetuis fere nivibus albescunt. Sabini enim, Festo teste, pro Album dixerunt Alpum, unde credi posse, idem ait, nomen Alpium a candore nivium vocitatum. Cluverius Celticum vocabulum existimat. Lege eum lib. 1. Germaniæ Vet. item in peculiari libro de Vindelicia & Norico. V. Serv. ad Virg. 3. Georg. 474. & ad 4. Æn. 442. Sunt montes excelsi Italiam separantes a Gallia & Germania. V. Strab. lib. 4. Cic. de Provinc. Consul. 34. Alpibus Italiam munierat ante natura. Has cum exercitu primus Hercules Graius transiit, unde & Graius saltus appellatæ: deinde Hannibal Pœnus, qua de causa Pœninas vocatas nonnullis visum, quos redarguit Livius 21. 38. qui potius a summo montis jugo quod Pennium Incolæ vocabant sic dictas asserit. A tertio Cæsaris transitu Julias Alpes, appellatas vult Gonsal. ad Petron. cap. 121. p. 204. De Alpium altitudine Rupert. ad Flor. p. 344. Barth. ad 2. Theb. Stat. p. 269. De nivibus Alpinis ipsisque Alpibus Polyb. 3. 55. Herodian. 2. 11. & 8. 1. & ad loc. pr. Boecler.
Alpes, Alpis. sing. num. Claud. in Sec. Conf. Stilich. 285.
— extemplo frondosa fertur ab Alpe. Lucan. lib. 3. 299.
Agmine nubiferam capto super evolat Alpem. Eodem numero dixerunt Ovid. 3. de Arte Am. 150. Lucan. 1. 688. Juven. 10. Sat. 152. Sidon. 16. 95. & alibi.
Alpium juga. Hor. Epod. 1. 11.
Murus Alpium. Cic. 5. Philipp. 37. Ut ejus furorem ne Alpium quidem muro cohibere possemus.
Vallum Alpium. Cic. in Pison. 81. Alpium vallum contra ascensum transgressionemque Gallorum objicio & oppono.
Aeriæ Alpes. Ovid. 2. Met. 226. Item Virg. 3. Georg. 474.
Altæ. Catullus. 11. 9.
Celsæ. Sil. lib. 1.
Devexæ. Lucan. lib. 2. 429.
Edomitæ. Claud. 2. in Ruff. 1.
Gelidæ. Lucan. lib. 1. 183.
Geminæ. Sil. 2. 333. i. e. Pyrenææ & Italicæ.
Hybernæ. Hor. 2. Serm. 5. 41.
Inexuperabiles Alpes. V. INEXUPERABILIS.
Infames frigoribus Alpes. V. INFAMIS.
Latebrosæ. Ovid. ad Liv. 15.
Maritimæ. Tacit. 2. Hist. 12.
Nubiferæ. Claud. de Quart. Conf. Hon. 441.
Patulæ. Sil. lib. 15. h. e. Perviæ & apertæ.
Rhæticæ. V. RHÆTIA.
Sævæ. Juven. 10. Sat. 166.
Trepidæ. Claud. Bell. Get. 194.
Ventosæ. Ovid. 2. Amor. 16.
Laxare Alpes. Claud. de Sext. Conf. Hon. 266.
Reclusæ Alpes. Claud. de Bell. Get. 197.
Madidis Euri resolutæ flatibus Alpes. Lucan. lib. 1. 219. propter nives liquefactas.
Tremuerunt Alpes. Virg. 1. Georg. 475.
Armorum sonitum toto Germania cœlo
Audiit insolitis tremuerunt motibus Alpes.
Tremendæ Alpes. Hor. 4. Carm. 14. 12. Prudentius Pass. Laurent. v. 438. etiam Pyrenæos montes Alpes appellavit: Sidonium montem Atho quem Xerxes perfodit, Carm. 2. 510.
Turgida Silvosam currebant vela per Alpem.
Et Carm. 9. 44. Juxta frondiferæ cacumen Alpis. Unde & Vet. Gloss. ὄρη ὑψηλὰ interpretatur. V. Scalig. Lect. Auson. 2. 16. p. 133.

ALPĪNUS, [Ἄλπειος, Ἀλπινὸς] Adj. Alpinæ gentes, Liv. 21. 43. Item venti Alpini, flantes de Alpibus.
Alpina arbor. Plin. lib. 16. cap. 81.
Alpina bella. Lucan. lib. 8. 808.
Alpinum dorsum. Stat. 1. Sylv. 4. 58.
Alpina gesa. Virg. 8. Æn. 661.
— duo quisque Alpina coruscant
Gesa manu. Alpina dixit, bonitatem materiæ demonstrans. Constat enim materiam campestrem esse molliorem & teneriorem: montanam duriorem atque rigidiorem, & hastilibus aptiorem. Nam & montium siccior & aridior habitus, lignum magis durat & adstringit, & ventis ibi ad soliditatem & firmitatem tunduntur arbores. Turneb.
Glacies. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 176.
Alpina Juga pro ipsis Alpibus. Claudian. de IV. Conf. Honor. 105.
Mures. Plin. 8. 37. V. MUS.
Pruinæ. Claud. in Conf. Prob. & Olyb. 255.
Rigor. Ovid. 14. Met. 794.

ALPĪCUS, Qui in Alpibus habitat. Nep. Hannib. 3. 4. Alpicos conantes prohibere transitum concidit. Lambin. tamen ibi Alpinos. Inscript. Vet. apud Spon. Miscell. p. 84. PER MONTES ALPICOS.

ALPHA, Nomen primæ Græcorum literæ.
Alpha penulatorum. Martial. lib. 5. Epig. 27.
Quod alpha dixi, Codre, penulatorum. Te nuper. conf. 2. 57. Videtur significare Codrum fuisse primum penulatorum: h. e. Inter plebeios & pauperes primum tenuisse locum.

ALPHABĒTUM, i. n. [ἀλφάβητον] Dictum ab α, β, primis duabus literis. Tertull. de Præscript. c. 50. Hieron. 1. Epist. 32. Plin. 37. 10.

ALPHABĒTARIUS, i. Tiro, Abecedarius. q. V.

ALPHABĒTĬCUS, a, um. Secundum ordinem alphabeti.

ALPHĒÆA Diana, [Ἀλφειαία Ἄρτεμις] Culta & nominata ab Eleis, ut docet Pausanias. in Eliac. Aiunt enim Alpheum Dianæ amore captum, eam precibus ad nuptias deflectere nequivisse. Quare ad insidias conversus, noctu ei vim inferre tentavit, una cum Nymphis ejus comitibus: quas insidias quum Diana sensisset, luto sibi ac Nymphis faciem illevit. Ingressus Alpheus, quænam Diana esset minime discernere potuit: quare illusus discessit. Hinc Letrinæi Dianam Alpheam nominarunt. Alphioë [Ἀλφειῶα] etiam dicitur, ut apud Pindarum notant interpretes in Pythiis. Alpheæ Dianæ meminit & Strab. lib. 8. quo tamen loco Alpheonia legitur, cujus lucum ait ad ostium Alphei fuisse.

ALPHEIAS, [Ἀλφειάς] dicitur Arethusa apud Ovid. 5. Met. 487.
Tum caput Eleis Alpheïas extulit undis.

P. ALPHENUS Varus Jurisconsultus COS. fuit Anno U. C. 754. cum P. Vinutio, quem Pomponius l. 2. Dig. de Orig. Jur. §. 44. Servii Sulpitii discipulum fuisse scribit, plurimumque ex ipsius auditoribus authoritatis habuisse. Meminit hujus & Gell. lib. 6. cap. 5. Hor. urbane hunc deridet lib. 1. Serm. 3. 130. Quod abjecta sutrina Romam venerit, ubi magistro usus Sulpitio tantam sibi Juris scientia existimationem peperit, ut Consulatum adipisceretur. Plura V. in Doctissimo ad eand. l. comment. C. A. Ruperti. l. 3. c. 10. Alphenum item alterum ab hoc Lampridius inter Alexandri Imp. consiliarios numerat, Ulpiani, Pauli, Pomponii æqualem.

ALPHESIBOEA, Phegei filia, Alcmæoni nupta, qui detractum occisæ a se matri Eriphylæ monile nuptiale donum ei dedit. Quod cum postea, ut Callirrhoæ donaret, ab ea repetitum venisset, a fratribus illius occisus est. V. Propert. lib. 1. 15. 15. Conjunge Pausan. in Arcad. Ita etiam vocatæ omnes elegantioris formæ puellæ. V. Muret. ad Propert. p. 152. & Gilb. Cognat. Adag. 327.

ALPHESIBOEUS, Pastor quidam, cujus meminit Virg. 8. Ecl. 1.

ALPHĒUS, [Ἀλφειός] Fluvius est Elidis civitatis Arcadiæ juxta Pisas (ubi colitur Olympicus Jupiter) defluens, longo tandem cursu in Achaia demergitur, & ibi a terra absorptus, atque subter mare defluens, ex Græcia in fontem Arethusam apud Syracusas in Sicilia se attollit, inde in mare Siculum cadit. unde Virg. 3. Æn. 694.
— Alpheum fama est huc Elidis amnem
Occultas egisse vias subter mare: qui nunc
Ore Arethusa tuo Siculis confunditur undis. Servius: Elis & Pisa civitates sunt Arcadiæ, in qua est fons ingens, qui ex se duos alveos creat, Alpheum & Arethusam. Unde fit ut fingantur conjungi in exitu, quos origo conjunxit. Meminit & lib. 6. & lib. 8. Strab. Alpheum dictum existimans, quod ἀλφοὺς, i. e. Maculas albas & impetigines curet. Vide seq. quibus hunc Virgilii locum Servius exposuit, & Plin. 2. 103. Sen. Nat. Quæst. 3. 26. Barth. ad 2. Theb. Stat. p. 575. Heins. & Drakenb. ad Sil. 14. 54. Pausan. Eliac. l. 1. p. 153.
Alpheus celer. Sen. Hippol. 4.
Alpheus æstuat. Ovid. 2. Met. 250.
Alpheus sacer. Sen. Med. 121.

ALPHEUS, Adj. ut Pisæ Alpheæ. Virg. 10. Æn. 179.

ALPHION, Lacus in Pyrrhea, vitiligines tollit. Plin. lib. 31. cap. 2.

ALPHIUS, Nomen viri proprium. Hor. Epod. 2. 67. extr. Vel ut in vetustis membranis est, teste Torrentio, Alfius. Proculdubio idem qui, ut Columel. 1. de R. R. 7. auctor est, dixisse fertur, Vel optima nomina non appellando fieri mala. Flavi cujusdam Alfii mentio fit apud Plin. 9. 8. unde veritas scripturæ quam Torrentii membranæ præferunt, egregie stabilitur.

ALPHOS quid sit, docet his verbis Cels. l. 5. c. ult. Vitiliginis tres species sunt: ἀλφὸς vocatur, ubi color albus est, fere subasper & non continuus, ut quædam quasi guttæ dispersæ esse videantur. V. VITILIGO.

ALPINUS, V. ALPES.

ALPINUS, Malus quidem poeta fuit, qui Memnonis auroræ filii bella descripsit: sed tam male, ut ab Horatio, 1. Serm. 10. 36. dicatur, Memnona suis carminibus jugulare,
Turgidus Alpinus jugulat dum Memnona, &c.

A L S

ALSA, Fluvius est Venetiæ Aquileiam præterfluens. Plin. lib. 3. cap. 18.

ALSIA Nomen villæ, de qua sic Andreas Alciatus in Annot. in Corn. Tacit. Cæcilius Plinius vicina Como urbe genitum Virginium Rufum tradidit, (l. 2. Ep. 1.) quapropter secum habuisse conjunctas possessiones, tum suæ villæ nomen Alsiam: ut dubio procul Virginius Mediolanensis fuerit, quod ostendunt frequentia marmora quæ passim hic occurrunt Virginii nomine inscripto. Sed & Alsia adhuc servat nomen in Variliensi præfectura: unde & familia est mea. Hactenus ille. Plin. lib. 6. Ep. 10. ad Albinum, Quum venissem in socrus meæ villam Alsiensem, quæ aliquando Ruffi Virginii fuit, &c. [Alsiensis villa, & Alsiense ab Alsio dicitur, de quo infra.

ALSINE, es. [ἀλσίνη] Herba est quam alii Myosota, Italia Muris auriculam vocat: quod nomen invenit a foliis, quibus aures musculorum imitatur. Hanc vernaculo sermone Centonem & Paverinam appellant, eo quod anseribus gratum pabulum subministret. Ruell. lib. 2. cap. 113. Dicta est Alsine, quod in lucis nascatur quos Græci ἄλση vocant, & nemorosis opacitatibus gaudeat. Nanque magna ex parte umbrosa sequitur, & maxime parietes hortorum adamat. V. Plin. l. 27. 4. Apul. de Herb. cap. 81. Dioscor. 4. 87.

ALSIOSUS, &c. V. ALGEO.

ALSIUM, [Ἄλσιον] Urbs Tuscorum Ptol. vulgo *S. Severina.* Plin. lib. 3. cap. 5. Hard. *Palo* q. V.
Alsium Plinius & Ptolemæus in littore ponunt, ubi nunc S. *Severa*: esseque nonnulli arbitrantur ipsum ex conjecturis, cum aliis, tum propinquitatis. Nam Strab. XIIII. miliaria distare dicit. Volaterranus. Sil. Ital. lib. 8. 475.

Necnon Argolico dilectum littus Aleso
Alsium. Ab hoc Aleso conditore dictum putant, & subindicat poeta, Alsium, quasi Alesium. Hinc Alsiensis Villa. V. ALSIA. & ALSIENSE apud Cic. pro Milon. 55. & Alsia tellus Rutil. Itiner. v.223.

ALSUS, V. ALGEO.

ALSUS, Nomen est pastoris apud Virg. 12. Æn. 304.
— Podalirius Alsum
Pastorem, primaque acie per tela ruentem,
Ense sequens nudo supereminet.

A L T

ALTĀNUS, [ἀπόγειος] Genus venti sive flatus e terra consurgens. Plin. lib. 2. cap. 43. Nanque & e fluminibus ac sinubus, & e mari videmus, & quidem tranquillo, & alios quos vocant altanos, e terra consurgere. Flatus omnis (inquit Servius) i. e. & qui ripæ est & qui pelagi, qui altanus vocatur, Hæc ille in illud Virg. 7. Æn. 27. Quum venti posuere. [Ubi planissime Ventum ab Alto sive Pelago surgentem Altanum appellatum docet, contra ac Plinius, nisi forte trajectione hic laborat, scribendumque: *tranquillo, quos vocant altanos, & alios e terra consurgere.* Servii certe sententiam pulcre Isidorus confirmat l. 13. c. 11. q. V. locus enim prolixior est. Harduinus Servii verba male truncata ad Plin. exhibet, sicut hic quoque antehac legebantur. V. & Vitruv. l. 1. c. 6. Ubi Altanum inter Austrum & Libonotum collocat.

ALTĀRE, is. n. [βωμὸς] Festus, Altaria, sunt in quibus ignis adoletur. Idem, Altaria ab Altitudine dicta sunt: quod antiqui diis superis in ædificiis a terra exaltatis sacra faciebant: diis terrestribus in terra: diis inferis, in effossa terra. Virg. 2. Æn. 515.
Hic Hecuba & natæ nequicquam altaria circum. Ubi Servius, Superorum & aræ sunt & altaria: inferorum tantum aræ. Plin. l. 15. c. 30. Ut ne propitiandis quidem numinibus accendi ex his altaria aræque debeant.
Festa altaria. Sil. lib. 12.
— sed enim ante omnes altaria fument, Festa Jovi.
Fumida. Ovid. 12. Met. 258.
Religiosissima. Cic. de Arusp. Resp. 9. Ab altaribus religiosissimis fugatus.
Thurea. Stat. 4. Theb. 412.
Admotus altaribus. Liv. 21. 1. Fama est, Annibalem annorum ferme novem, pueriliter blandientem patri Amilcari, ut duceretur in Hispaniam, quum perfecto Africo bello exercitum eo trajecturus sacrificaret, altaribus admotum, tactis sacris jurejurando adactum, se quum primum posset, hostem fore populo Romano.
Altaria adolere donis. Lucret. lib. 4. 1230.
Altaria tædis castis adolere. Virg. 7. Æn. 71.
Impositis ardent altaria fibris. Virg. 3. Georg. 490.
Altaribus numerum divorum augere. Virg. 7. Æn. 211.
Altaria cumulari donis. Virg. 11. Æn. 50.
Altaria molli vitta cingere. Virg. 8. Ecl. 64. ubi improprie & καταχρηστικῶς; Nam sacra magica describit quæ inferis fiebant.
Altaria culta. Claudian.
Cultaque jam tumidis lucent altaria flammis.
Dicata altaria. Sen. Med. 1.
Facere altaria pinguia thure. Ovid. 2. de Ponto, 3. 99.
Altaria fumant. Ovid. 1. Epist. 25.
Argolici rediere duces, altaria fumant.
Pateris altaria libant. Virg. 12. Æn. 174.
Struere altaria donis. Virg. 5. Æn. 54.
Vaporata altaria. Stat. 1. Theb. 556.
Aliquando Altare est Aræ cacumen seu summitas. Solin. cap. 9. Ed. Salmas. Ara est, cujus altaribus siqua de extis inferuntur. Prudentius Altare cum Ara conjungit Hymn. Jejun. 203. & in Rom. 49. ubi Iso Magister Aram planitiem interpretatur. Vet. Gloss. Altarium, ἐπιβώμις.
Metonymice apud Plin. 15. 40. Ne propitiandis quidem numinibus accendi ex lauro altaria aræve debent. conf. Virg. 8. Æn. 285.

ALTAR, pro Altare Prudent. posuit. V. Barth. Adverf. 8. 12. Prudentium imitatus Alcuinus Poëm. 241. f. 1735.

ALTARIUM, pro Altare. Sulp. Sever. Hist. Sacr. 1. 19. Hieron. Epist. 83. ad Ocean. sub fin. Paul. Warnefred. 2. de Gest. Longob. 13. Supra in ALTARE. ex Vet. Gloss.

ALTARIOLUM, Parvum altare. Cath.

ALTERAS, Antiqui dicebant pro Aliâs. Festus.

ALTER, ĕra, ĕrum; [ἕτερος] erius, ĕri. V. ALIUS. Vocativo caret: sicut ex eo compositum Alteruter: proprie de Duobus dicitur, ut Alius de Multis.
Alterius sors. Hor. 1. Epist. 14. 11.
Cui placet alterius, sua nimirum est odio sors.
Alteræ in dativo protulerunt veteres. Ter. Heaut. 2. 3. 30. Hoc ipsa in itinere alteræ dum narrat, forte audivi. Columel. lib. 5. cap. 11. Ut alteræ delibratæ parti conveniat. Plaut. Rud. 3. 4. 4.
Alter, partitiv. ideoque construitur cum genitivo: ut, Alter nostrûm fallitur. Aut cum ablativo cum præpositione: ut, Alter ex nobis fallitur. Cic. Duæ sunt ex opinione boni: quarum altera voluptas, altera cupiditas.
Alter in plurali eleganter usurpatur, non modo cum iis nominibus quæ carent singulari numero, verum etiam cum aliis. Curt. 3. 7. 5. Alteris castris pervenit ad oppidum. Cic. 13. Att. 22. Alteris jam literis nihil ad me de Attica. Idem 5. Tusc. extr. Ad Brutum nostrum hos libros alteros quinque mittemus. Virg. 3. Ecl. 71.
Aurea mala decem misi: cras altera mittam. i. e. Altera decem quæ mihi restant. Cic. 4. Fam. 14. Binas a te accepi literas Corcyræ datas: quarum alteris mihi gratulabare: alteris dicebas te velle, quæ gessem, bene & feliciter evenire. In priore quoque loco potuit recte dici Quarum unis. ut, Idem 3. Fam. 9. Nam quas ex itinere antequam ex Asia egressus es, ad me literas misisti, unas de legatis a me prohibitis proficisci, alteras de Apameorum ædificatione impedita, legi perinvitus.
Alter bis positum si ad præcedentia duo referatur capi plerumque sic debet ut eodem servato ordine prius priori, posterius posteriori respondeat. Cic. 1. Off. 90. Philippum quidem Macedonum regem rebus gestis & gloria superatum a filio, facilitate & humanitate video superiorem fuisse. Itaque alter (Philippus) semper magnus, alter (Alexander) sæpe turpissimus fuit. Plerumque dixi. Nam si quis putat ubique hoc observari, facile is errabit. V. Cic. pro Quint. init. & infinitos alios.

Alter, pro Alius, post NEMO. Quintil. lib. 2. cap. 9. & lib. 7. cap. 1. Qui tantum inter se distant genere dicendi, ut nemo sit alteri similis.
Alter pro Aliis, aut pro Quovis alio. Cic. ad Brut. 4. Non soleo mi Brute (quod tibi notum esse arbitror) temere affirmare de altero. i. e. De aliis affirmare. Idem in Læl. 67. Aperte enim vel odisse alterum, magis ingenuum est, quam fronte occultare sententiam. Sic legi in vetustis codicibus: licet recentes immutarint, Alium pro Alterum scribentes. Plaut. Truc. 1. 2. 58. Qui de altero obloquitur, ipsum se contueri oportet. Cic. 3. Off. 13. Detrahere autem alteri sui commodi causa. In hoc genere præcipuam habet elegantiam genitivus Alterius. Cic. 2. Off. 22. Atque etiam subjiciunt se homines imperio alterius, & potestati pluribus de causis.
Alteri dimicant: alteri victorem timent. Cic. 6. Fam. 3.
Alter etiam de duobus dictum, nonnunquam incertam personam significat: licet proprie ad certam personam referri debeat. Cic. in Læl. 8. Quanto id magis in homine fit natura, qui & se ipse diligit, & alterum anquirit, cujus animum cum suo commisceat?
Alter de duobus quando dicitur, de iis maxime dicitur qui sunt pares: Secundus enim dicitur qui impar est atque inferior. Nep. Pelop. cap. 4. 3. Hæc fuit altera persona Thebis, sed tamen secunda ita ut proxima esset Epaminondæ. Eumenius, Paneg. Constantii, cap. 14. Itaque Fronto Romanæ eloquentiæ non secundum sed alterum decus. h. e. Quod dixit Hor. 1. Carm. 12. Simile aut secundum. i. e. Alterum aut secundum. V. In sequentibus.
Unus & alter, venuste pro Duobus dicitur. Cic. pro Cluent. 38. Unus & alter dies intercesserat, quum, &c. i. e. Duo dies intercesserant. Idem, Nihil suspicari: dies unus, alter, plures, non refertur. Quasi tu dicas, Unus, duo, tres, deinceps. Idem 14. Att. 21. Ut rem gestam Dolabellæ tantopere laudarem, adductus sum tuis & unis & alteris literis. Virg. 3. Æn. 356.
Jamque dies, alterque dies processit. Hic subauditur Unus. In hoc genere, teste Valla, accipitur Alter pro Secundo ex duobus, pluribusve: ut, Unus, alter, tertius, quartus: unæ, alteræ, tertiæ, quartæ literæ.
Alter, Differens, dissimilis, mutatus ab hoc, qui nunc est. Hor. 4. Carm. 10. 6.
— quoties te speculo videris alterum. Sic Græci ἕτερον usurpant: ut author est Festus. Ex Lambino.
Alter pro Secundus. Columel. lib. 5. cap. 6. Usque in alteram vel tertiam gemmam. Cic. in Orat. 175. Hæc & multa hujusmodi dicens, fidem faciebat: quod est e tribus officiis oratoris alterum.
Altero quoque die: h. e. Secundo quoque die. Cels. lib. 4. cap. 12 Altero quoque die vinum vel aquam bibere.
Alter & Neuter. Quintil. lib. 1. cap. 1. Ita fiet, ut quum æquali cura linguam utramque tueri cœperimus, neutra alteri officiat. i. e. Sibi invicem non officiant. Cæs. 1. Bell. Civil. 35. Quare paribus eorum beneficiis, parem se quoque voluntatem tribuere, & neutrum eorum contra alterum juvare.
Alter post Uterque. Quintil. Quum enim uterque alteri objiciat: palam est utrunque fecisse. Cic. in procem. Off. Eodemque modo de Aristotele & Isocrate judico: quorum uterque suo studio delectatus, contempsit alterum.
Alter & altera. Cic. 3. de Nat. Deor. 51. Non vides Solem deum esse, Lunamque: quorum alterum Apollinem Græci, alteram Dianam putant.
Primus & alter. Cato cap. 157. Prima est lævis, altera est crispa.
Unus & alter. Auth. ad Herenn. l. 3. 33. Duplices sunt similitudines, unæ sunt rerum, alteræ verborum.
Alteri & utrique. Cic. pro Syl. 61. Ita charus utrisque est atque jucundus, ut non alteros demovisse, sed utrosque constituisse videatur.
Alteræ mensæ. Hor. 4. Carm. 5. 31. — & alteris
Te mensis adhibet deum. Sensus est, Romani tui, Auguste, pro deo te colunt, & in mensa secunda, in qua solet libatio fieri, & deorum precatio, te ut deum obsecrant, & tibi ut Laribus libant. Turneb.
Alter geminatum sine conjunctione. Liv. 1. Uterque vociferari: & certatim alter alteri obstrepere. Sic dicimus, Alter alteri invidet, Alter alterum accusat, & similia.
Altera alteram non minuit. Ulp. in l. Neratius. D. De servo corrupt. Nec sufficit alterutra actione egisse: quia altera alteram non minuit.
Alter item geminatum, sed de pluribus dictum pro Alius. Suet. in Calig. cap. 56. Nec cessavit ex eo alterum alteri criminari, atque inter se omnes committere. Plin. lib. 11. cap. 30. de formicis, Et quoniam ex diverso convehunt, altera alterius ignara.
Alter præterea in ejusmodi geminatione cum verbo plurali figurate jungitur: sicut Alius, Quisque, Uterque. Cic. 3, de Fin. Quum alter alterum videremus. Pro eo quod est, Quum uterque nostrum alterum videret. Eadem figura uti possumus in verbo secundæ personæ: ut, Alter alterum docetis. i. e. Docetis vos mutuo. Sed hoc de duobus dictum intellige. Nam de pluribus, haud scio an loqui sic liceat, Alter alterius onera portare. pro Alii aliorum.
Alter citra geminationem cum verbo quoque plurali legitur. Plaut. in Truc. 2. 4. 30. Quondam fuit, quum inter nos sorderemus alteri. Hoc durifcule dici, pro eo quod erat, Quum alter alteri sorderemus.
Altera die quam. Liv. 1. Bell. Maced. Navibusque ex classe cos. Cornelii lectis, altera die quam a Brundusio solvit. i. e. Secundo die, vel Duobus diebus postquam, &c. V. QUAM.
In altera jura cedere. Hor. 2. Epist. 2. 174.
Alter, junctum numeralibus iis quæ ordinalia dicuntur, pro Primus accipitur. Cic. 12. Fam. 25. Liberalibus literas accepi tuas, quas mihi Cornificius altero & vicesimo die (ut dicebat) reddidit. h. e. Vicesimoprimo. Alii acriter contendunt idem valere quod Secundus: ut sit, Altero & vicesimo, idem quod Vicesimo secundo. V. Manut. Auctor Dial. de Orat. cap. 34. Alterum & Unum opponit in hac formula. Uno & vicesimo anno Cæsar Dolabellam: altero & vicesimo Asinius C. Catonem iis orationibus insecuti sunt. Virg. 8. Ecl. 39.
Alter ab undecimo jam tum me ceperat annus. Super quo pariter sunt diversæ eruditorum sententiæ. Alii Duodecimum intelligendum contendunt: ut Signon. 1. Emend. 16. Perizon. Animadv. cap. 7. p. 282. V. Burman. ad Petron. cap. 108. p. 497. Alii Tertiumdecimum. Quæ sententia non tantum Manutii atque Scalig. ad Manil. 1. 548. sed ex Vett. etiam Servii est. Alter enim, inquit, de duobus dicitur. Et ita Donatus illud Ter. And. 1. 1. 50. Unus & item alter. de Tribus interpretatur. Post unum, inquit, duo: ex quibus alter, ut sint tres. Inquit,

quit enim poſt, Nam hi tres tum ſimul amabant: ut Alter ab undecimo. ergo alter non eſt ſecundus, ſed tertius. Sed ut indubitatum eſt iſthoc. Ter. loco Alter tertium deſignare ita eſt extra controverſiam dari alia ubi ſecundum notet. Cic. pro Milon. fin. Centeſima lux eſt hæc ab interitu Clodii &, ut opinor, altera. de quo tamen loco conſulas Manut. & Græv.

Alter, alter, tertius. Cic. 3. de Divin. 53. Joves tres numerant ii qui theologi nominantur, ex quibus primum & ſecundum natos in Arcadia: alterum patre Æthere: ex quo etiam Proſerpinam natam ferunt, & Liberum: alterum patre Cœlo, qui genuiſſe Minervam dicitur: quam principem & inventricem belli ferunt. tertium Cretenſem Saturni filium.

Primus, alter, tertius. Cic. in Partit. In primo conjectura valet, in altero definitio, in tertio ratio.

Proximus, alter, tertius. Cic. 1. Philipp. 32. Proximo, altero, tertio, denique reliquis conſequutis diebus, &c.

Unus, alter, tertius. Cic. Unum, alterum, tertium annum Saſſia quieſcebat.

Alter quiſquam, pro Quiſquam alius. Plaut. Aſin. 2. 4. 85. Neque me Athenis eſt alter quiſquam, cui credi recte æqueque putent.

Ille alter. Ter. Eun. 2. 3. 8. Ludum jocumque dices fuiſſe illum alterum, præut hujus rabies quæ dabit. Cic. De illo altero, quem ſcribis tibi viſum eſſe non alienum.

Ecce autem alterum. Ter. Eun. 2. 3. 5. Ecce autem alterum, neſcio quid de amore loquitur. Ubi Donat. Sic dicimus, quum propter alterum, de altero venit in mentem.

Alter ab altero adjutus. Cic. in Brut. 13. Liv. 5. 11. Noxii ambo alter in alterum cauſam conferunt. Atque hac ratione Alter bis poſitum idem valet ac Invicem, mutuo.

Alter ex duobus. Quintil. in procem. lib. 6. Prior. alterum ex duobus eruit lumen.

Alter pro altero. Cic. in Læl. 84. Omniaque alter pro altero ſuſcipiet. De duobus amicis loquitur.

Altera ætas, Horatio, pro Grandi & amplo pretio ponitur: in quo Homerum eſt imitatus: apud quem Iliad. 1. Phœnix negat Achilli ſe ulla conditione paſſurum, ut ab eo diſtrahatur, non, ſi deus ipſe promittat ſenectute abſterſa atque ablata, adoleſcentiam & pubertatem. Hor. 1. Epiſt. 18. 18.

> — pretium ætas altera ſordet.   Hæc Lambin.

Alterum tantum. Liv. 8. 8. Alterum tantum ex Latino delectu adjiciebatur. i. e. Tantundem. Rurſus lib. 10. 46. Militibus ex præda centenos binos aſſes, & alterum tantum centurionibus atque equitibus diviſit. Cic. in Orat. 188. Pes qui adhibetur ad numeros, partitur in tria; ut neceſſe ſit partem pedis aut æqualem eſſe alteri parti, aut altero tanto, aut ſeſqui eſſe majorem. Plaut. Bacch. 5. 2. 65. Alterum tantum auri non meream. Idem Epid. 3. 4. 8. Etiamſi alterum tantum perdendum eſt. Nep. 18. 8. 5. Altero tanto longior anfractus.

Alter quaſi abundat. Plaut. Epid. 1. 1. 24. Quem dices digniorem eſſe hominem hodie Athenis alterum?

Alter ab illo. Virg. 5. Ecl. 49.

> — tu nunc eris alter ab illo.

Alter, pro Similis eleganter ponitur. Liv. 1. Bell. Pun. Sed pater ipſe Amilcar, Mars alter, ut iſti volunt. Cic. 7. Verr. 87. Alter Verres luxuria & nequitia. Idem 5. Fam. 8. Me ſicut alterum parentem obſervat. Idem de Senect. 35. Alterum lumen civitatis. Sic altera patria, altera Roma. Flor. 2. 6. 42. & 3. 5. 15.

Alter ego. Cic. 4. Att. 1. Pompeius ad omnia me alterum ſe fore dixit. Sic 2. Fam. 14. Dicerent iniqui, non me plane poſt annum de provincia deceſſiſſe, quoniam alterum me reliquiſſem. Et 7. Fam. 5. Vide quam mihi perſuaſerim, te, me eſſe alterum.

Alter idem. Cic. in Læl. 82. Eſt enim is amicus quidem, qui eſt tanquam alter idem.

Alter pro Alteruter. Non poteſt uterque ſapiens eſſe quoniam tantopere diſſentiunt, ſed alter. Cic. 2. Acad. 132. Hos tanquam medios nec in alterius favorem inclinatos miſerat rex Philippus. Liv. 11. 20.

Alter & pro Non bono ponitur: ut in auguriis altera quum appellatur avis, quæ utique proſpera non eſt. Sic Alter nonnunquam pro Adverſo dicitur & malo. Feſtus. Hinc P. Syr. Ames parentem ſi æquus eſt: ſi alter, feras.

Alternus, Adj. [ἀμοιβαῖος] Quod fit (alternatim, ſeu alternatis) vicibus, ſeu invicem, alterum poſt alterum. Cic. pro Arch. 25. Quod epigramma in eum feciſſet, tantummodo alternis verſibus longiuſculis. Virg. 7. Ecl. 18.

> Alternis igitur contendere verſibus ambo
> Cœpere.   i. e. Dicere verſus alternis vicibus.

Alternum, pro Vario. Virg. 5. Ecl. 14.

> Carmina deſcripſi, & modulans alterna notavi.   Ubi Servius, Alterna, varia: propter muſicam, cujus ſonus varius invenitur ex pedum diſſimilitudine.

Alternum, pro Mutuo. Catull. 107. 6.

> Alternum hoc ſanctæ fœdus amicitiæ.   i. e. Mutuum fœdus inter nos.

Alternus, pro Secundo. Virg. 12. Æn. 233.

> Vix hoſtem alterni ſi congrediamur habemus.   i. e. Secundus quisque. Sic, 12. Æn. 389. dixit,
> Alternos longa nitentem cuſpide greſſus.   Pro Paſſus alterius vulnerati pedis haſtili ſuſtentantem & fulcientem. Turneb.

Alternas ripas Statius dixit pro Ambas, 1. Silv. 3. 25. Quem ad loc. Gevart. 1. Lect. Papin. 24. p. 78. hanc interpretationem aliis exemplis adſtruit. V. & Barth. ad Claud. p. 64.

Alternum, abſolute poſitum. Virg. 3. Ecl. 59.

> — amant alterna Camœnæ.   Ut puta verſus alternos, aut cantus.

Alterna loqui. Hor. 1. Serm. 8. 40.

Annis alternis: i. e. Altero ſemper ex duobus: Seu Altero quoque anno. Alternis annis ægrotat. Cato de R. R. cap. 59.

Brachia jactat alterna. Virg. 5. Æn. 376.

Civitates alternæ rejectæ. Cic. 4. Verr. 2. Quod privatus a populo petit, aut populus a privato, Senatus ex aliqua civitate, qui judicet, datur: quum alternæ civitates rejectæ ſunt. i. e. Alternatim a privato & a populo: quum privatus nunc hanc, nunc illam rejecit: populus ſimiliter illam ac illam.

Conſilia alterna rejecta. Cic. in Vatin. 27. Et quoniam crebro uſurpas, legem te de alternis conſiliis rejiciendis tuliſſe: ut omnes intelligant te ne recte quidem facere ſine ſcelere potuiſſe: quæro, &c.

Die quoque alterno. Celſ. lib. 3. 21. Utilis quotidianus, aut alterno quoque die poſt cibum vomitus. Altero quoque exhibent libri emendati.

Diebus alternis. Plin. lib. 8. cap. 16. Raros in potu, veſci alternis diebus. Loquitur de leonibus.

Judicum alternorum rejectio. Cic. pro Planc. Neque enim quicquam aliud in hac lege niſi edititios judices es ſequutus. quod genus judiciorum ſi eſt æquum nulla in re, niſi hac tribuaria, non intelligo quamobrem Senatus hoc uno in genere tribus edi voluerit ab accuſatore, neque eandem editionem tranſtulerit in cæteras cauſas: de ipſo denique ambitu, rejectionem fieri voluerit judicum alternorum.

Manu alterna periere. Ovid. 5. Triſt. 234. de fratribus qui ſe mutuo occiderunt; alter alterius manu.

Morte alterna fratrem redemit Pollux. Virg. 6. Æn. 121.

Pedem alternum facere, apud Papinium eſſe videtur Claudicare: nam ſic de elegia, cujus alter verſus longior, alter brevior, dixit,

> Quas inter vultu petulans elegia propinquat
> Celſior aſſueto divasque hortatur, & ambit,
> Alternum factura pedem.   Turneb.

Pede alterno terram quatere, pro Saltare. Hor. 1. Carm. 4. 7.

Pedibus alternis inſiſtere. Plin. lib. 10. cap. 2. de gruibus loquitur.

Pulſus Alternus. Plin. lib. 2. cap. 82.

Quies alterna. Quintil. lib. 1. Nam quæ ſenſu & anima carent, ut ſervare vim ſuam poſſint, alterna quiete retinentur. Ovid. 4. Epiſt. 89.

> Quod caret alterna requie, durabile non eſt.

Sermonibus alternis aptus Iambus. Hor. de Arte Poet. 81. i. e. Dramatico generi.

Tempore alterno. Lucret. lib. 5. 976.

Verbis alternis. Liv. 1. Decad. lib. 8. i. e. Altero quoque verbo, ſive ſecundo quoque verbo.

Vice alterna. Columel. lib. 3. cap. 2. Utraque candidi muſti alterna vice annorum plus aut minus afferunt.

Vices per alternas ire. Ovid. 4. de Ponto, 2. 6.

Vicibus alternis. Senec. in Hippol. 1028. Vomitque vicibus alternis aquas.

Alternis, [ἀμοιβαίως, παραλλάξ] quidam Adv. putant: ſed verius eſt Adj. in quo interdum ſubauditur ſubſt. V. Alternus Adj.

Alternis ablativus repetitus, interdum cum ſubſt. interdum ſine ſubſt. Plin. lib. 8. cap. 30. Hyænis utranque eſſe naturam, & alternis annis eſſe mares, alternis fœminas fieri, parere ſine mare vulgus credit. Sen. Epiſt. 121. Alternis Catones, alternis Vatinii. i. e. Nunc Catones, nunc Vatinii. De iis qui ſibi non conſtant, ſed moribus ſunt variis. Videtur ſubintelligi, Vicibus, aut aliquid ſimile. Pin. Jun. ad Apollinar. Epiſt. 101. accipit pro Vario & alterno ordine. Sic enim ait, Alternis viticulæ ſurgunt, alternis inſerta ſunt poma.

In ablativo Alternis, interdum ſubſt. ſubauditur. Virg. 3. Ecl. 59. Alternis dicetis. ſubaud. Vicibus aut Verſibus. Idem 1. Georg. 71.

> Alternis idem tonſas ceſſare novales.   ſubaud. Annis: i. e. Alternatim, ut Servius interpretatur. q. V. Alibi, ut ſenſus exiget, accipiendum erit.

Alternis facilis labor. Virg. 1. Georg. 79. i. e. Intermiſſis, ſubaud. Agris. Servius. Eadem porro ratione. Apul. 10. Met. p. 524. Ciliis alterna connivens. i. e. Alterna vice, alternatim.

Alterno, [ἀμείβω, παραλλάττω, ἐπαμφοτερίζω] āre. Verbum ex nomine Alternus; eſt E duobus modo unum, modo alterum facere; & quaſi alternis vicibus variare. Plin. l. 7. c. 13. Alii aliæque fœminas tantum generant, aut mares: plerunque & alternant. Columel. l. 5. c. 6.

Alternare, quum ad animum refertur, eſt Nunc hoc, nunc illud animo agitare. Virg. 4. Æn. 287.

> Hæc alternanti potior ſententia viſa eſt.   Ubi Servius, Alternanti, varia mente tractanti. Hinc Alternare ſententiis dicitur. Qui ſubinde variat: & nunc unum, nunc aliud dicit: cujusmodi eſt Teſtis vacillans & parum ſibi conſentiens. Ex Budæo.

Alternare cibum, pro Viciſſim diſtribuere. Plin. l. 10. c. 33. de hirundinibus loquens, In fœtu ſumma æquitate alternant cibum.

Alternat fertilitas arborum. Plin. lib. 16. cap. 6. Arborum fertilitas omnium fere alternat, ſed maxime fagi.

Alternant ſpesque metusque fidem. Ovid. 6. Epiſt. 38.

Alternat fructus. Plin. lib. 15. cap. 3. de olea, Sic quoque alternare fructus cogitur decuſſis germinibus.

Alternant fructus quædam arbores. Plin. lib. 16. cap. 38.

Alternare vices. Ovid. 15. Met. 409.

> Alternare vices, & quæ modo femina tergo
> Paſſa marem eſt, nunc eſſe marem miremur hyænam.

Alternante aqua. Propert. lib. 2. 26. 54.

Alternantes, [ἀμείβοντες] Virg. 3. Georg. 220.

> Illi alternantes multa vi prælia miſcent.

Alternātus, Partic. [ἐπηλλαγμένος] Plin. l. 29. c. 4. Canis ungeibus adalligatis cervino corio, nervisque cervi alternatis & dorcadis.

Alternata conditio, quæ vulgo Alternativa dicitur. Ulp. in l. Quæ ſub conditione. D. de condition. inſtitut. Sed ſi ſub jurisjurandi conditione ſit inſtitutus, aut ſi decem dederit: hoc eſt, alternata conditione: ut aut pareat conditioni, aut juret, &c.

Alternatus ex diverſis rebus. Sen. Epiſt. 44. Ex ſplendidiſſimis ſordidiſſimisque alternata ſeries. i. e. Conſerta.

Alternatio, ōnis. f. [ἐπάλλαξις] Per vices ſucceſſio. Feſtus. Apul. 10. Met. p. 243. Pedes incertis alternationibus commovere. Idem in Triſmeg. p. 95. Ordo & tempus innovationem omnium rerum quæ in mundo ſunt per alternationem faciunt. conf. Macrob. 7. Saturn. 5.

Juriſconſulti pro Disjunctione uſurpant, quum dicitur illud aut illud. l. 7. §. quod autem. D. de injur. l. 2. §. 2. D. quod cert. loco Uſurpatur etiam improprie pro rerum complexione, & ambarum rerum conjunctione: ut l. 9. D. de ſer. corrupt. Qui cum extraneo agit, ſive recepit, ſive corrupit, agere poteſt: qui cum ſocio ſine alternatione, hoc eſt, extraneus utroque caſu tenetur, ſocius hoc uno duntaxat, ſi corrupit. Hotom.

Alternamentum, i. n. Idem. Claud. Mamert. de Statu, An. 3. 8. Sine alternamento reciproci aëris.

Alternātim, [ἀμοιβαίως] Per vices. Quadrigarius Annalium l. 3. Item gaudium atque ægritudinem alternatim ſequi. Nonius. V. ex Servio in Alternis. H. St.

Alterne, [ἀμοιβαίως] Adv. Idem. Plin. lib. 11. cap. 37. Supercilia homini & pariter & alterne mobilia. adde Sen. Quæſt. Nat. 7. 12. Scrib. Larg. Comp. 181.

Altēro, [ἑτεροῶ] āre. Variare, & quaſi Alterum facere. Ovid. 1. Faſt. 373.
Ille ſuam faciem transformat, & alterat arte. Sed quum Alterare Heinſio vix latinum videatur, quanquam in gloſſis occurrat, reponit ille fide præſtantiſſimorum Codd.
Ille ſua faciem transformis adulterat arte. Lectionem receptam tueri voluit Pincier. Parerg. Otii. 2. 50. ſed fruſtra. V. Burman. ad loc. Ovid. & Quintil. 10. 1. p. 882.

Alteratio, ōnis. f. [ἑτέρωσις] Philoſophi definiunt eſſe Progreſſionem ab una qualitate in alteram. Locus adducitur ex Quintil. 10. 1. ſed perperam. V. Burman.

Alterorsus. Adv. In alterum locum. Apul. 9. Met. p. 230. Pudiciſſima uxore alterorſus diſcluſa. Alii legunt Altrorſus.

Alterplex, Duplex. Feſtus.

Altertra, Alterutra. Feſtus.

Alterŭter, īus. [ὁπότερος] de Duobus dicitur: & eſt Unus ex duobus, Alter. Cic. 8. Att. 12. Si vobis videretur, alteruter veſtrûm ad me veniret.
In alterutram partem. Cic. pro Roſc. Com. 17. Dabit enim nobis jam tacite vita acta, in alterutram partem firmum & grave teſtimonium. Nep. 25. 2. 2.
Alterutrum latus. Plin. lib. 2. cap. 17.
Alteruter modus. Celſ. l. 2. c. 12. Id quod infunditur, neque frigidum eſſe oportet, neque calidum, ne alterutro modo lædat.

Alterutrinque, Adv. [ὁποτέρωθεν] Plin. lib. 20. cap. 7. de lactucæ facultatibus, Nec ulla res in cibis aviditatem incitat, inhibetque eadem: in cauſa alterutrinque modus eſt. Quidam legunt ex vetuſto codice, In cauſa alterutraque modus eſt

Altrinsĕcus, [ἑτέρωθεν] Adv. E regione, vel Ex altera parte. Plaut. Mil. 2. 5. 36. Quid illic aſtas? quin retines altrinſecus? Idem Pſeud. 1. 3. 123. Pſeudole, aſſiſte altrinſecus, atque onera hanc maledictis.

Altroversum, Adv. obſoletum. Plaut. Caſin. 3. 2. 25. Verum autem altroverſum quum eam mecum rationem puto, ejus eſſet mecum poſtulatio. i. e. In alteram partem, vel Ex altera parte.

Altercangenum, ſive **Altercum**, Herba eſt apud Arabas, quæ a Græcis ὑοσκύαμος, Hyoſcyamus dicitur: i. e. Faba porcina. V. Plin. lib. 25. cap. 4.

Altercor, [ἐρίζω] āri; & antique **Alterco**, āre. Cum aliquo rixari ſive litigare: quod proprie fieri dicitur, quum aliquid pertinacius contra alterum defendimus. Cæſ. 3. Bell. Civil. 19. Qua ex frequentia T. Labienus prodiit, ſummiſſa oratione loqui de pace, atque altercari cum Vatinio incipit. Ter. And. 4. 1. 29. Cum patre altercaſti dudum. Ubi Donatus, legitur & Altercatus es; non enim Alterco dicimus.
Altercantur inter ſe mulierûm ritu. Liv. 3. 68. Hor. 2. Serm. 2. 57.
Altercante libidinibus tremis oſſa pavore. i. e. Timore rixante cum libidinibus: quia ſcilicet pavor inde retrahit, quo libido trahit. Apul. 2. Met. p. 115. extr. Dum hunc & hujusmodi ſermonem altercamur. i. e. Alternamus. V. Indic. Elm.

Altercatio, ōnis. f. [ἔρις] Jurgatio, ut ait Feſtus. Liv. 1. Inde cum altercatione congreſſi. Idem 5. Bell. Maced. Altercatio inde, non ſermo fuit. Cic. 1. Fam. 2. & 4. Att. 12.
Altercatio, Litigandi genus in judicio. Cic. 1. Att. Clodium præſentem fregi in ſenatu cum oratione perpetua, pleniſſima gravitatis, tum altercatione ejusmodi, ex qua licet pauca deguſtes. Hujus altercationis artem & præcepta latiſſime docet Quintil. l. 6. c. 4. Et l. 10. c. 1. Altercationibus atque interrogationibus oratorem futurum optime Socratici præparent. Altercationibus velociter occurrere. Quintil. l. 2. c. 4.

Altercātor, ōris. m. [ἐριστής] Patronus qui in judicio utitur altercatione. Quintil. lib. 6. cap. 4. Bonus altercator vitio iracundiæ careat. Altercator turbidus & clamoſus. Quintil. ibid.

Altercābĭlis, e. ut, Altercabilem ſermonem conſerere. Arnob. l. 5. p. 156.

Altercŭlum, i. n. dimin. Idem quod Altercum, apud Apul. de Herb. cap. 4.

Alternatim, **Alternatus**, **Alternatio**, **Alterne**, **Alterno**, **Alternus.** V. **alter.**

Althēa, [Ἀλθαία] Theſtii filia OEnei Calydoniæ regis uxor, Meleagri mater. Ovid. 8. Met. 447.
Quum videt extinctos fratres Althea referri. Hujus ſcelere Meleager filius extinctus eſt. Cujus facti poſtea pœnitens, laqueo vitam finivit, ut tradit ampliſſime Diod. Sicul. l. 5. c. 2. Ovid. tamen occubuiſſe, aït Acto per viſcera ferro. V. **meleager.** Sen. in Med. v. 779.
Piæ ſororis impiæ matris facem. Ultricis Altheæ vides.
Althea, OEnei regis Ætoliæ uxor fuit, & mater Tydei, ut ſcribit Servius enarrans illud Virg. 6. Æn. 479.
Hic illi occurrit Tydeus, hic inclytus armis
Parthenopæus.

Althæa, [ἀλθαία] Genus malvæ ſylveſtris, ab excellentia effectus a quibusdam ἀεισυνθεία appellata, teſte Plin. lib. 20. cap. 21. Hæc & Hibiſcus vocatur Virg. 2. Ecl. 30.
Hœdorumque gregem viridi compellere hibiſco. Vulgo Biſmalvam appellamus, Malvaviſcum.

Althĕmĕnes, [Ἀλθαιμένης] Ciſſi filius, qui Argos ædificavit, quo tempore Patrocles Spartam condidit. Strab. lib. 10.

Althepus, Neptuni filius fuit, qui, ut author eſt Pauſanias in Corinth. poſt Orum regnavit apud Troezenios, a quo & Althepia ſit terra cognominata. Ex Cæl. Antiq. Lect. lib. 12. cap. 9.

Altilia, Oppidum Liguriæ a Tranquillo commemoratum: hodie quoque *Alteiola* vulgo appellatur. Volaterr. l. 4. in Liguriæ deſcriptione. [Verum ubi hujus Suetonius meminerit ipſe viderit. Tigulium forſan intelligit, quanquam de hac quoque altum apud Suet. ſilentium.

Altilis, V. **alo.**

Altinum, [Ἄλτινον] Venetiæ oppidum ad Oſtium Silis fluvii. Meminit Plin. lib. 3. cap. 18. Strab. lib. 5. Altinum in palude eſt, ſimilem Ravennæ ſitum habens.

Altīnus, Adj. ut, Altinæ vaccæ. Columel. lib. 6. cap. 24.

Altinātes, Altini incolæ. Plin. lib. 3. ad Maxim. Epiſt. 46. Arrianus Maturius Altinatium eſt princeps.
Altinates lanas in tertio bonitatis ordine cenſet Martial. lib. 14. 155.
Velleribus primis Appulia, Parma ſecundis
Nobilis: Altinum tertia laudat ovis.
Altinates oves laudantur Columel. lib. 7. cap. 2.

Altis, Lucus. V. Altius Juppiter.

Altisonus, **Altitonans**, **Altitudo**, **Altivolans**, **Altivolus**, **Alto.** V. **altus.**

Altor. V. **alo.**

Altrinsecus. V. **alter.**

Altrix. V. **alo.**

Altroversum. V. **alter.**

Altus. V. **alo.**

Altus, a, um. [ὑψηλός] Adj. notæ ſignificationis: ut, Alta maceria pedes quinque. Cato de R. R. cap. 15. Et Virg. 12. Æn. 295.
Deſuper altus equo graviter ferit.
Alti colles attolluntur. Plin. lib. 12. cap. 12.
Acervus altus. Lucret. lib. 3. 198.
Cœlum. Virg. 4. Georg. 227. Ovid. 2. Met. 64.
— & qua vix mane recentes
Enituntur equi: medio eſt altiſſima cœlo.
Cervices. Virg. 2. Æn. 219.
Gradus altos evadere. Virg. 4. Æn. 685.
Humus alta. Hor. Epod. 16. 52.
Iter altum ire. Virg. 4. Georg. 107.
Iter altius egit, tactus cœli cupidine. Ovid. 8. Met. 225.
Juba alta. Sen. Hippol. 10.
Montes. Virg. 3. Georg. 412.
Lunam altam ſuſpiciens. Virg. 9. Æn. 403.
Nemora. Virg. 3. Georg. 393.
Nix. Hor. 1. Serm. 2. 104.
Præſepes. Virg. 7. Æn. 275.
Pedum quinquagenûm altus. V. **latus** cum genitivo.
Torus altus. Virg. 2. Æn. 2.
Via alta atque ardua. Cic. 1. Tuſc.
Via alta ad Argos collibus ruptis. Sen. Hippol. 10.
Altiſſimus a nobis cœli complexus. Cic. 2. de Nat. Deor. 101. Reſtat ultimus, & a domiciliis noſtris altiſſimus, omnia cingens & coercens cœli complexus, qui idem Æther vocatur.
Editus in altum. Cic. 5. Verr. 98. Sic eſt hic ordo quaſi propoſitus, atque editus in altum: ut ab omnibus ventis invidiæ circunflari poſſe videatur. De ordine Senatorio loquitur.
Ex altiſſimo dignitatis gradu præcipitari. Cic. pro Domo ſua, 98.
In altiſſimo ampliſſimoque gradu dignitatis locati. Cic. 1. Philipp. 14.
In altiſſimo gradu poſitus alienis opibus. Cic. pro Sext. 20.
Altus, Præclarus & excellens.
Altus Æneas. Virg. 7. Æn. 568. Hor. 2. Serm. 5. 62.
Apollo. Virg. 6. Æn. 875.
Carthago. Virg. 4. Æn. 97.
Jupiter. Ovid. 2. de Arte Am. 38.
Mente alta præditus. Cic. pro Milon. 21.
Oratio alta & exaggerata. Cic. in Orat. 192.
Roma alta. Virg. 1. 7.
Spiritus altior. Ovid. 4. Triſt. 1. 44.
Tapeta alta. Virg. 9. Æn. 325.
Vir altus & excellens. Cic. 3. de Fin. 29.
Vir altus & magnus. Cic. 5. Tuſc. 31.
Vultus altus. Hor. 4. Carm. 9. 42.
Excelſus, altus, & humana deſpiciens. Cic. 2. Tuſc. 11. Te natura excelſum quendam videlicet, & altum, & humana deſpicientem genuit.
Altus, Profundus. Cæſ. 8. Bell. Gall. 18. Altiſſimo flumine velut indagine munitum. Servius in 1. Æn. Altum, inquit, & ſuperiorem & inferiorem altitudinem ſignificat. nanque menſuræ nomen eſt altitudo.
Cupido. Tacit. 3. Ann. 52.
Enipeus. Virg. 4. Georg. 368.
Flumen. Virg. 4. Georg. 359. Curt. 7. 4. 13.
Fundamenta theatri. Virg. 1. Æn. 427.
Gemitus. Virg. 11. Æn. 633.
Gurges. Virg. 6. Ecl. 76. Transl. Plin. l. 10. c. 48. Apicius nepotum omnium altiſſimus gurges.
Mare altum. Virg. 7. Æn. 799.
Mente alta repoſtum. Virg. 1. Æn. 26.
Otium. Plin. Epiſt. 180.
Pavor. Tacit. 16. Ann. 29. 1.
Puteus. Plaut. Men. 4. 4. 14.
Quies. Virg. 6. Æn. 522.
Radicibus altiſſimis defixa virtus Cic. 4. Philipp. 13. Virtus eſt una altiſſimis defixa radicibus, quæ nunquam ulla vi labefactari poteſt, nunquam dimoveri loco.
Silentia. Virg. 10. Æn. 63.
— quid me alta ſilentia cogis
Rumpere? i. e. ut inquit Nonius, Ea quæ preſſa & obſcura ſunt. Senec. ad Marc. cap. 5.
Somnus. Hor. 2. Serm. 1. 8.
Somnus altiſſimus. Liv. 7.
Sopor. Virg. 8. Æn. 27.
Spelunca. Virg. 6. Æn. 237.
Stirpes ſtultitiæ. Cic. 3. Tuſc. 13.
Voce alta, idem eſt ac Canora, pleniore. Sen. Troad. 194. Hæc fatus alta voce dimiſit diem. Et Catull. 43. 18. Conclamate iterum altiore voce.
Altum, Secretum, reconditum, ait Servius. Virg. 10. Æn.
Dolor altus. Virg. 1. Æn. 209.
Mens alta, & placida. Quintil. lib. 6. in proœm.
Pectus altum. Virg. 6. Æn. 600.
Altiores literæ, pro Majore doctrina. Sen. de Benef.
Altiora ſtudia. Plin. Epiſt. 16. lib. 5.
Altiſſime Princeps. Claud. Epigr. 17. v. 11. De Muner. Honor. Imp.
Altum, abſolute, pro Cœlo. Virg. 1. Æn. 301.
Hæc ait, & Mai genitum demiſit ab alto.

Juppiter ex alto perjuria ridet amantum. Ovid. 1. Art. Am. 633. pro E Cœlo, poterat dicere E Cœlo. H. St.

Altum, [τὸ πέλαγος] Profundior maris pars, & a terra remotior, sive ipsum mare. Sallust. Et piscatoria scapha in altum navigat. Virg. 1. Æn. 34.
Vix e conspectu Siculæ telluris in altum
Vela dabant læti. Cic. 1. Off. c. 42. extr. Ut sæpe ex alto in portum, ex ipso portu se in agros possessionesque contulerit.
Alto jactatus. Virg. 1. Æn. 3.
Altum tenere. Virg. 3. Æn. 192.
Ab alto urget in brevia & syrtes. Virg. 1. Æn. 111.
Ex alto emergere. Cic. 4. de Fin. 64. i. e. E mari. Quis enim ignorat, si plures ex alto emergere velint, propius fore eos quidem ad respirandum, qui ad summam aquam jam appropinquent?
In altum abstrahere aliquem. Cic. 3. de Orat. 143. Repente te quasi quidam æstus ingenii tui procul a terra abripuit, atque in altum a conspectu pene omnium abstraxit.
In alto tempestas magna est, i. e. In mari. Cic. 2. de Invent. 98. Quum magna in alto tempestas esset, vis ventorum invitis nautis Rhodiorum in portum navem coegit.
Per altum ire. Virg. 3. Æn. 374.

Alte, [ὑψηλῶς] Adv. modo Excelse, modo Profunde significat. Liv. 1. Ferrum haud alte in corpus descendisse. i. e. Non profunde.
Altius cui opponitur Inferius. Ovid. 2. Met. 136.
Alte cadere non potest. Cic. in Orat. 78.
Alte cinctus. Hor. 2. Serm. 8. 10. Alte cinctum antiqui vocabant Strenuum, fortem, virilem, minime mollem: credo quod genus illud cincturæ hominum non esset delicatorum. Nam præcinctura ut fluxior & laxior in Cæsare argumentum habuit mollitudinis: & discincti quoque effeminati habebantur. Sen. lib. 4. Epist. de Mæcenate, Alte cinctum putes dixisse. habuit enim ingenium & grande & virile, nisi illud ipse discinxisset. Ex Turneb. l. 15. c. ult. Conjunctim extulit Phædr. 2. 5. 11. Ex alticinctis unus atriensibus. [Gloss. H. Steph. ἀνεζωσμένος Alticinctus: Expeditum, & ad officium præstandum habilem denotat, veste altius succincta, uti Dianam Venatricem describit Minuc. Felix C. XXI: 14. & Nummi quoque veteres repræsentant apud Oisel. T. 50.
Altius cogitare aliquid. Cic. in Orat. 82.
Altius efferre caput. Virg. 3. Georg. 553.
Altius exaggerata oratio. Cic. in Brut. 192.
Alte extollere pugionem. Cic. 2. Philipp. 28.
Alte extulit dextram. Virg. 5. Æn. 444.
Altius imprimere sulcum. Cic. 2. de Divin. 50. Quum terra araretur, & sulcus altius esset impressus.
Altius ingredi. Virg. 3. Georg. 76.
Continuo pecoris generosi pullus in arvis
Altius ingreditur.
Altius ordiri. V. ORDIOR.
Altius penetrare. Cels. l. 5. c. 27. De fistulis & earum generibus loquitur.
Altius ad vivum persedit. Virg. 3. Georg. 442. i. e. Ossa & medullas penetravit. Servius.
Altius perspicere. Cic. 2. Verr. 19. Indignum videbatur iis qui altius perspiciebant.
Altius aliquid prosequi. Plin. lib. 2. cap. 23.
Alte petitum procemium. Cic. pro Cluent. 58. Incipit longo & alte petito proœmio respondere.
Altius repetere narrationem sæpe legitur, quod Sallustius Catil. c. 5. Supra repetere dixit. In eo sensu est illud Virg. in 4. Georg. 286.
— altius omnem
Expediam, prima repetens ab origine, famam.
Altius cura serpit. Plin. lib. 14. cap. 11.
Alte subjectare arenam. Virg. 3. Georg. 241.
Altius tollere se a terra. Cic. 5. Tusc. 37. Itaque & arbores, & vites, & ea quæ sunt humiliora, neque se tollere a terra altius possunt: alia semper virent, alia hyeme nudata, verno tempore tepefacta frondescunt.
Verbum altius transferre. Cic. in Orat. 82.
Alte oculis vestigare. Virg. 6. Æn. 145.
Alte, Jugiter, diu, authore Servio. Virg. 4. Æn. 444.
— it stridor, & alte
Consternunt terram, concusso stipite, frondes.
Alte, pro Longe. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 51.
Invalidum dextro portat Titana lacerto
Nondum luce gravem, nec pubescentibus alte
Cristatum radiis. i. e. Longe fulgentibus: Sic enim exponit Parrhasius, citans & illud Stat. in 1. Theb. 28.
— ignipedum moderator equorum
Ipse tuis alte radiantem crinibus arcum, &c.
Superl. Plin. 8. Epist. 4. Ingenium altissime assurgit. Apul. 2. Met. p. 129. Colluctantem altissime demergo.

Altĭcinctus, V. supra in ALTE.

Altĭcŏmus, Tertull. de Judic. Dom. cap. 8. Alticoma umbra crispata cupressus.

Altĭgrădus, vel Altegradius, Alte gradiens. Tertull. de Vel. Virg. c. 17. Bestia quædam magis quam avis altegradia.

Altĭlŏquus, Qui alte loquitur. Cathol.

Altĭlŏquium, i. n. Messala Corv. ad August. p. 7. Te persæpe altiloquio tuo differentem dubitare animadverti.

Altĭpĕta, æ. Paulin. Epist. 20. Levitas altipeta.

Altipĕtax, ācis. Strabo Gallus, Altipetax cucurbita.

Altĭpŏtens, entis. ut, Altipotens Mercurius. Mart. Capell. l. 2. p. 32. Altipotens puto dictum fuisse, quod possit conferri cum τῷ ὑψιμέδων. H. St.

Altispex, sive Alitispex, icis. Augur, vel Aruspex. Nonius 4. 330. ex Accio v. Obscænum. [In editis & codicibus MSS. Altaispinem vel Aicaispinem legitur, vox sine dubio corrupta. V. Mercer.

Altisŏnus, [ὑψηλόφωνος] Nomen poeticum, Quod ex alto sonat. Cic. 3. Tusc. 44. Septum altisono cardine templum. ex Vet. poet. Altisonus Jupiter. Cic. 1. de Divin. 106.
Hic Jovis altisoni subito pinnata satelles
Arboris e trunco.
Altisoni mariti prælia referens. Claud. Epist. ad Seren. 27. adde Juven. 11. Sat. 179.

Altĭthrŏnus, apud Fortun. & Juvenc.

Altitŏnans, [ὑψιβρεμέτης] Poeticum ad Jovem pertinens, quia ex alto tonat. Cic. 1. de Divin. 19.
Nam pater altitonans stellanti nixus Olympo.

Altĭtŏnus, Varro apud Prob. in Virg. 6. Ecl. 31. Quam quinque altitonæ flammeæ zonæ cingunt.

Altitūdo, inis. f. Sublimitas.
Arboris altitudo, ad quinque pedes. Plin. lib. 12. cap. 15.
Altitudo ædium. Cic. 3. Off. 66.
Immensitas altitudinum. Cic. 1. de Nat. Deor. 54.
Altitudinem assumere. Cic. de Univers. 42. Id fit, quum speculorum lævitas hinc illincque altitudinem assumpsit, &c.
Altitudo, Profunditas. Plin. lib. 10. cap. 33.
Altitudo fluminis, apud Cæs. 4. Bell. Gall. 17. & alibi.
Altitudo maris. Cic. 9. Att. 17.
Concavæ altitudines speluncarum. Cic. 2. de Nat. Deor. 99.
Infinita altitudo. Cic. 1. de Divin. 97. Delata etiam ad Senatum labes agri Privernatis, quum ad infinitam altitudinem terra desedisset. i. e. Profunditatem. Idem 6. Verr. 107. Spelunca altitudine infinita.
In altitudinem mirandam depressus. Cic. 5. Verr. 67. de Lautumiis Syracusanis.
In profundam altitudinem maris se immittere. Sen. Epist. 71.
Altitudo plagæ. i. e. Profunditas. Cels. lib. 7. cap. 7.
Elatio atque altitudo orationis. Cic. in Bruto, 66.
Altitudo animi, pene idem significat quod Animi magnitudo. Cic. 1. Off. 88. In liberis vero populis, & in juris æquabilitate exercenda, est etiam facilitas & altitudo animi quæ dicitur. Idem 3. Fam. 10. & 4. 13. & in Partit. 77. Altitudo animi in capiendis incommodis.
Addendus in nostro locus Livii, qui hic omittitur, ubi tamen est exemplum aptius. H. St. [Est autem is locus l. 4. c. 6. extr. Tribunos enim omnes patricios creavit populus, contentus eo, quod ratio habita plebeiorum esset. Hanc modestiam, æquitatemque & altitudinem animi, ubi nunc in uno inveneris, quæ tunc populi universi fuit?
Altitudo ingenii, apud Sallustium Jug. 95. 3. non est, quæ a Cicerone Animi altitudo dicitur, quædam scilicet animi excelsitas & magnitudo in magnis rebus gerendis, & incommodis capiendis, & fortiter ferendis; sed eleganti novitate, est Profundus quidam alteque demersus animi sensus, neque aliis patens, notusve, sed penitus reconditus, quæ (nisi fallor etiam a Græcis βαθύτης dicitur. Ejus autem verba sunt, Ad simulanda negotia altitudo ingenii incredibilis. Turneb. 3. Adv. 15. Adde Cort. ad loc. & Græv. ad Cic. pro Mil. 21.

Altĭvŏlans, [ὑψιπέτης] Nomen poeticum, dicitur Quod in altum volat. Cic. 1. de Divin. 107. ex Ennio,
— at Romulus pulcher in alto
Quærit Aventino, servans genus altivolantum. i. e. Avium.
Rota Solis altivolans. Lucret. lib. 5. 434.
Hic neque tum Solis rota cerni lumine largo
Altivolans poterat, &c. Sic enim ex Macrobio legendum esse contendit Lambinus.

Altĭvŏlus, Adj. idem sign. Plin. l. 10. c. 19. Sunt fere omnes altivolæ præter nocturnas. Et c. 47. Graviores omnes fruge vescuntur: altivolæ, carne tantum.

Altiuscŭlus, dimin. Sueton. Aug. cap. 53. Altiuscula calceamenta.

Altiuscŭle, Adv. Apul. 2. Met. p. 117. Fasciola prænitente altiuscule.

Alto, āre. Verb. Inusit. Inde

Altatus, a, um. Sidon. 2. Epist. 2. Sol per lineas altatus extremas in axem Scythicum porrigitur. Annotarat h. l. H. St.

Altius, Jupiter [Ἄλτιος Ζεὺς] cognominatus est (ut Pindarici expositores interpretantur) quod Altis, lucus sit sacer Jovi. Aristodemus vero locum circa Olympiam hoc nomine vocari prodidit, unde sit Jupiter vocatus Altius.

A L V

Alūcus, i. m. in Gloss. Philoxen. νυκτικόραξ. V. Serv. ad Virg. 8. Ecl. 55.

Alveus, i. m. [πόρος, χάραξ] Continens fluminis inter utranque ripam. Virg. 7. Æn. 33.
Assuetæ ripis volucres, ac fluminis alveo. Plin. lib. 7. cap. 2.
Alveus navigabilis.
Alveo pleno fluit. Quintil. lib. 2. cap. 1.
Alveus, pro Vase ligneo concavo. Liv. 1. 4.
Alveus, pro Navi, seu fundo navis. i. e. Carina. Propert. 3. 7. 16.
Portabat sanctos alveus ille viros.
Alveo accipit ingentem Ænean. Virg. 6. Æn. 412. Liv. Decad. 3. lib. 3. Ibique (adeo non armamenta modo, sed etiam alvei navium quassati erant) subductæ naves dum reficiuntur, aliquantum temporis triverunt. Sallust. in Jugurth. cap. 18. Hique alveos navium inversos pro tuguriis habuere.
Alveus, Solium vel Labrum balneare, apud Capitolin. in Albino, cap. 5. quod & Descensio dicebatur. Auth. ad Herenn. lib. 4. 14. In alveum descendere. conf. Cic. pro Cœlio, 67. & Sen. Epist. 123. V. SOLIUM.
Alveus, Vas in quo apes continentur & mellificant. Plin. lib. 11. cap. 16. Hoc alveis ex cornu laternæ translucido factis, expertum est.
Alveus fagineus. Ovid. 8. Met. 653.
Alveus vernus. Tibull. lib. 2. 1. 49.
Alveus, pro Ipsis apibus. Plin. lib. 11. cap. 16. Feruntque societate fraudata alveos mori.
Alveus lusorius. Plin. lib. 37. cap. 2. Transtulit alveum cum tesseris lusorium e gemmis duabus, latum pedes tres, longum pedes quatuor.

Alveolus, i. [κυσὸς] dimin. πλινθίον itidem. Primo Fluminis Curt. 6. 4. 4. deinde Vas est ligneum concavum. Liv. 8. Bell. Pun. Secures, falces, alveolos, molas. Columel. lib. 8. cap. 5. Totum ovorum numerum in alveolum ligneum conferat.
Alveolum pignerare. Juven. 7. Sat. 73.
Cujus & alveolos, & lænam pignerat Atreus. De poëta intelligitur, qui dum Atreum tragœdiam scribit, oppressus paupertate cogitur alveolos, i. e. Lances suas & paropsides, & lænam pignerare, i. e. Pignori opponere. Turneb.
Alveolus, Tabula lusoria. Cic. 5. de Fin. 56. Aut alveolum poscere, aut quærere quempiam ludum.
Alveoli etiam in balneis sunt. Vitruv. lib. 5. cap. 10.
Alveolum neutro genere, Festo.

Alvear, sive Alveare, & Alvearium. [σίμϐλον, κυψέλη] ab Alveo denominatum, tametsi dici potest Locus ubi sunt alvei apum: tamen potius accipitur pro Copia alveorum eodem in loco positorum, ac apum mellificantium. Sic Valla lib. 1. Columel. lib. 9. cap. 11. Quum vetus alveare numero apium destituitur. Cic. apud Charis. p. 82. Apes in alvearium concesserant. Varro 3. de R. R. 16. Circum villam totam alvearium fecerunt.

Alvearia pro Ipsis alveis, i. e. Vasis in quibus apes continentur, & mellificant. Plin. lib. 21. cap. 14. Circunlini alvearia fimo bubulo utilissimum. Sic Idem alibi sæpius. Virg. 4. Georg. 34.
— alvearia vimine texta. V. Sosip. p. 82.

Alveatus, Adj. [κυδωτὸς] In modum alvei cavatus. Cato cap. 43. Sulcos, si locus aquosus erit, alveatos esse oportet. i. e. Deorsum fastigiatos.

Alveolatus, Adj. [κοιλωτὸς] Vitruv. lib. 3. cap. 3. de Columnarum faciendarum ratione, Stylobatam ita oportet exæquari, uti habeat per medium adjectionem per scamillos impares. Si enim ad libellam dirigetur, alveolatus oculo videbitur.

Alvinus, V. alvus.

Alus, i. V. halus.

Alumen, inis. n. [στυπτηρία] Res est vulgo notissima. Plin. lib. 35. cap. 15. post sulphuris tractationem sic infert, Nec minor, aut ab eo dissimilis est aluminis opera: quod intelligitur Salsugo terræ. Plura & ejus genera. In Cypro candidum & nigrum, exigua coloris differentia, &c. De etymo V. Isid. 16. 2. Voss. Etym. p. 21.

Aluminatus, [στυπτηριωτὸς] sicut Sulphuratus a Sulphure: ut, Aqua aluminata, Quæ transit per venas aluminis. Plin. lib. 31. cap. 6. Marc. Empir. cap. 25.

Aluminosus, [στυπτηριώδης] Idem quod Aluminatus. Plin. lib. 31. cap. 3. Vitruv. 8. 3.

Aluminarius, Aluminis fossor. Gruter. Inscript. DCXLII. 9.

Alumnus, & Alumna. V. alo.

Aluntium, sive Alontium, Ἀλόντιον Ptolemæo, Oppidum Siciliæ, non procul a Lilybæo promontorio. Inde Aluntini, sive Alontini, quorum meminit Plin. lib. 3. cap. 8.

Alvona, Ἀλούωνα Ptolemæo, quæ & Albona: vulgo *St. Angelo*, Oppidum Liburniæ. Inde Alvonenses, sive Albonenses populi, quorum meminit Plin. in descriptione Liburniæ.

Alusiæ, Specus sacer in Thalamo Thuriæ monte, ab Alusio proximo amne cognominatus, ut scribit Lycus. Janus Parrhas. in Claud.

Alusius, Fluvius in Thuriæ monte, unde Alusiæ specus.

Aluta, æ. [διφθέριον] Pellis mollior, calceis cæterisque operibus faciendis concinnata. Cæs. 3. Bell. Gall. 13. Pelles pro velis, alutæque tenuiter confectæ. Plin. lib. 23. cap. 7. Produnt etiam siquis inclinata arbore, supino ore aliquem nodum ejus morsu abstulerit nullo vidente, atque in aluta illigatum licio e collo suspenderit, strumas & parotidas discuti. Utitur & hoc vocab. Lucil. apud Nonium 2. 635. Item Auson. Idyll. 4. 30. Nomen est ex Alumine quo subigebantur pelles & perficiebantur ut & tenuiores fierent. Vet. Gloss. στυπτηριωτὸν δέρμα, Aluta. Fuit autem coloris varii. Martial. lib. 2. 29.
Coccina non læsum cingit aluta pedem. Idem lib. 7. 34.
— succinctus nigra tibi servus aluta.

Alutacius, Marc. Empir. cap. 23. Alutacia pellis.

Alutarius, Coriarius; pellium, & coriorum concinnator. Plaut. Hic alutarius cerdo. Proprie tamen Alutarii, tenuiorum pellium dicuntur: Coriarii, crassiorum. Alutarium emplastrum dixit Marc. Empir. c. 15.

Alutatio, corrupte (ut opinor) legitur apud Plin. lib. 33. cap. 4. Nam ipsemet lib. 34. cap. 16. dicit Elutia. & Hermol. super hoc loco legit Alutia. quanquam mihi diversa videntur siquis Plinii locos diligenter conferat. V. elutia. & Hard. ad utrunque loc.

Alutamen, vel Alutamentum, a veteribus dicebatur Opus ex concinnatis pellibus factum.

Alvus, i. f. [κοιλία] est, inquit Servius, Æn. 3. & Isid. 13. 1. Quo defluunt sordes: ut Sallust. Simulans sibi alvum purgari. In utroque genere reperiri testatur Sosipater p. 61. Priscian. p. 654. & Nonius 3. 21. Item Columel. de horto, lib. 10. cap. 146.
Florida quum soboles materno pullulat alvo.
Alvus, inquit Festus, Venter fœminæ, ab Alendo dicta est. Unde, Gestare alvum, pro Gravidam esse. Vossio est ex Abluus, sive Abluendo.
Alvus, Venter qui apparet. Columel. lib. 7. cap. 10. Nisi obesam illuviem, atque distentam pabulis alvum demerserit.
Alvum Accius masculino genere protulit, Annal. 1.
Mala nemus retinens gravido concepit in alvo. Sic multi alii, teste Prisciano lib. 6. Id nunc obsoletum est.
Alvi causa dare aliquid. Plin. lib. 22. cap. 24. h. e. Ad molliendam alvum.
Dolores alvi cohibere. Plin. lib. 23. cap. 8.
Ductio alvi. Cels. lib. 2. cap. 12. Dejectionem antiqui variis medicamentis, crebraque alvi ductione, in omnibus fere morbis moliebantur.
Purgatio alvi. Cic. 3. de Nat. Deor. 57. Æsculapius tertius, primus purgationem alvi, dentisque evulsionem, ut ferunt, invenit.
Resolutio alvi. Cels. lib. 2. cap. 7.
Vitia alvi detrahere. Plin. lib. 20. cap. 7.
Alvus atra. Ovid. 13. Met. 732.
Astrictior. Cels. lib. 1. cap. 3.
Avida. Ovid. 12. Met. 17.
Biliosa. Cels. lib. 2. cap. 8.
Cita. Plin. lib. 27. cap. 4: 23. 7. fin. 24. 10. & 13. & Cels. 1. 6.
Coacta, V. infra. Pejor.
Cruda, vel non consistens. Cato cap. 125. Alvus cruda, quæ cibos non conficit: Alvus non consistens, quæ non continet, nempe ex profluvio.
Curva. Virg. 2. Æn. 51.
In latus, inque feri curvam compagibus alvum.
Dura. Hor. 2. Serm. 4. 27.
Fusior. Cels. lib. 1. cap. 3. Melior est autem in juvene fusior, in senectute astrictior. Idem. lib. 1. cap. 35.
Gravida. Ovid. 6. Epist. 61.
Inanis. Juven. 5. Sat. 7.
Latam trahens alvum. Virg. 4. Georg. 94. loquitur de regibus apum.
Liquida. Cels. lib. 2. cap. 12. Sic lib. 4. cap. 19.
Longa. Ovid. 4. Met. 574. Virg. 3. Georg. 427.
Mala. Cels. lib. 2. cap. 4. Alvus autem mala est, ex toto suppressa.
Melior, V. Alvus fusior.
Multiplex & tortuosa. Cic. 2. de Nat. Deor. 136. Sed quum alvi natura subjecta stomacho, cibi & potionis sit receptaculum: pulmones autem & cor extrinsecus spiritum ducant: in alvo multa sunt mirabiliter effecta, quæ constant fere e nervis. Est autem multiplex & tortuosa natura, arcetque & continet, sive illud arridum est, sive humidum quod recepit, ut id mutari & concoqui possit: eaque tum astringitur, tum relaxatur: atque omne quod accipit, cogit & confundit, ut facile & calore, quem multum habet, exterendo cibo, & præterea spiritu omnia cocta atque confecta, in reliquum corpus dividantur.
Nigra. Cels. lib. 2. cap. 6.
Pallida. Idem ibid.
Pejor cita alvus est; sed ne hæc quidem terrere protinus debet, si matutinis temporibus coacta magis est: aut si procedente tempore paulatim contrahitur, & rufa est, neque fœditate odoris similem alvum sani hominis excedit. Cels. lib. 2. cap. 3.
Periculosa est, Quæ inter febres fluens, conquiescere hominem in cubili non patitur. Cels. lib. 2. cap. 4.
Perniciosa. Cels. lib. 2. cap. 8. ad fin. Alvus nigra sanguini atro similis repentina, sive cum febre, sive etiam sine hac est, perniciosa est. Hic pro Excrementis accipitur. ut & supra sæpius, ac deinceps.
Pestifera. Cels. lib. 2. cap. 6.
Pinguis. Idem ibid.
Rufa alvus, V. Pejor cita alvus est.
Soluta. Cels. Plin. lib. 14. cap. 18.
Tenera. Cels. lib. 3. cap. 18.
Tumens. Plin. lib. 2. cap. 5.
Tuta. Cels. lib. 2. cap. 8.
Varia. Cels. lib. 2. cap. 6.
Alvum astringit labor, sedile, &c. Cels. lib. 1. cap. 3. Idem 2. 30.
Ciere alvum, i. e. Solvere. Plin. lib. 20. cap. 9. & lib. 33. cap. 1. Humorem alvi ciet radix labruscæ decocta in aqua.
Cohibere alvum. Plin. lib. 23. cap. 1.
Commoveri alvo. Plin. lib. 2. cap. 41.
Compescere alvum. Plin. lib. 24. cap. 13.
Comprimere & Movere alvum, contraria. Cels. lib. 1. cap. 10.
Concita. Plin. lib. 21. cap. 12.
Conquiescit alvus. Cels. lib. 4. cap. 19.
Non consistens alvus. V. paulo ante, Cruda, &c.
Continere alvo filium. Cic. 1. de Divin. 39. Quum prægnans hunc ipsum Dionysium alvo contineret, somniavit se peperisse Satyriscum. Eodem modo dicitur Continere spem alvo. Idem pro Cluent. 34. Spem illam, quam in alvo commendatam a viro continebat.
Contrahitur alvus. Cels. lib. 4. cap. 19. i. e. Supprimitur.
Dejicere alvum, idem quod Alvum solvere. Cato cap. 156. Alvum si voles dejicere, superiorem sumito cymam brassicæ.
Descendit alvus. Cels. lib. 2. cap. 7.
Detrahere alvo aquam. Plin. lib. 24. cap. 8. de Sambuco.
Ducere alvum. Cels. lib. 2. cap. 12. & lib. 4. cap. 3. & lib. 6. cap. 14. pr.
Elicere alvos. Plin. lib. 19. cap. 5. de Raphano, Sapor autem asper & medicamenti instar ad eliciendas alvos.
Emendare. Plin. lib. 24. cap. 10.
Emollire alvum. Plin. lib. 20. cap. 2. Pepones qui vocantur, refrigerant maxime in cibo, & emolliunt alvum.
Evacuare alvum. Plin. lib. 20. cap. 6.
Extrema alvus. Cels. lib. 2. cap. 8. i. e. Id quod extremum excernitur.
Exhibet alvus plurimum negotii. Plin. lib. 26. cap. 8. Plurimum tamen homini negotii alvus exhibet, cujus causa major pars mortalium vivit. Alias enim cibos non transmittit, alias non continet, alias non capit, alias non conficit. Eoque mores venere, ut homo maxime cibo pereat. Pessimum corporum vas instat ut creditor, & sæpius die appellat.
Exinaniri alvum. Plin. lib. 22. cap. 21. Et si decocti succus bibatur, efficacissime exinaniri. V. Inanire.
Facere bonam alvum. Cato, vinum si voles concinnare ut alvum bonam faciat, &c.
Fertur alvus. Cels. lib. 4. cap. 19. Ubi & liquida alvus, & sæpius quam ex consuetudine fertur.
Firmare alvum. Plin. lib. 14. cap. 18. Thasiam uvam Ægyptus vocat apud se prædulcem, quæ solvit alvum. Est contra in Lycia quæ solutam firmat. Cels. lib. 1. cap. 35.
Fluit alvus. V. Alvus ducitur, & apud. Cels. lib. 4. cap. 19.
Fluens alvus. V. Alvus periculosa.
Imposuit folia alvo, epiphoris, stranguriæ, & vesicæ. Plin. lib. 25. cap. 5.
Inanire alvum. Plin. lib. 24. cap. 16. Alvum inaniunt ex sale & aceto sumpta. V. Exinanire.
Inhibere alvum. Plin. lib. 19. cap. 8. de beta. V. inhibeo.
Injicienda alvus est aqua. Cels. lib. 2. cap. 12. Tum injicienda alvus est, si levi medicina contenti sumus, pura aqua: si paulo valentiori mulsa: si reprimendi causa, ex verbenis. [Ita legitur in editis antiquioribus. At Rob. Const. Pantin. ac Cæteri omnes codd. & Stephani quoque Dejicienda. Linden. ex conjectura Jo. Cæsarii, Immittenda in Alvum. Legendum suspicor, Injicienda alvo est, mutatione levissima.
Levare alvum. Plin. lib. 23. cap. 7. ad finem, Invenio apud auctores, siquis matutino cerasa roscida cum suis nucleis devoret, in tantum levari alvum, ut pedes morbo liberentur.
Liquanda alvus, interdum etiam ducenda, quibus extenuatum corpus incipit spiritum trahere commodius. Cels. lib. 4. cap. 7.
Mollire. Plin. lib. 20. cap. 9. Alvum modice mollientem. Idem lib. 23. cap. 7.
Movere. Plin. lib. 20. cap. 20. ad finem. Idem 13. 23.

Movens

Movens alvum vinum. id est, Quod alvum citat & mollit. Cato cap. 115.
Purgare. Plin. lib. 20. cap. 7. Idem succus alvum purgat.
Reddit alvus satis quotidie alicui. V. Liquida alvus.
Reddere cum multo spiritu. Cels. lib. 2. cap. 7.
Reddere alvo. Cels. lib. 7. cap. 23. Urgent enim febres ardentes, & aut virides, aut nigri vomitus: præter hæc ingens sitis, & linguæ aspritudo, fereque a die tertio spumans bilis alvo cum rosione redditur.
Reprimere, V. Alvus injicienda.
Sistitur alvus ladano utroque. Plin. lib. 26. cap. 8.
Sistere alvum. Plin. lib. 20. cap. 7. Lactucæ copiosiores alvum solvunt, modicæ sistunt.
Solvere. Plin. lib. 23. cap. 8. Siliquæ recentes, stomacho inutiles, alvum solvunt; Eædem siccatæ sistunt. Idem lib. 14. cap. 18.
Subducere. Cels. lib. 3. cap. 4.
Substitit alvus. Cels. lib. 6. cap. 11.
Subtrahere. Cels. lib. 3. cap. 4. Deinde eam materiam quæ lædere videbatur, ducendo, sæpius alvum subtrahebant. [Sed distinguendum est post *alvum*, ita ut id verbum ad v. *materiam* referatur.
Succurrere alvo. Plin. lib. 20. cap. 23.
Supprimere. Cels. lib. 4. cap. 19. Alia via est, ubi velis alvum supprimere.
Suppressa alvus. Cels. lib. 2. cap. 4. Alvus ex toto suppressa.
Trahere. Plin. lib. 25. cap. 5. Trahit alvum, & bilem pituitasque.
Trahere alvum, Aliter. V. TRAHO.
Turbare. Plin. lib. 22. cap. ult. de Ervo.
Ductio alvi. Cels. lib. 3. cap. 18.
Resolutio. Idem lib. 2. cap. 6.
Ex alvo matris natura profudit in oras luminis. Lucret. lib. 5. 226.
In alvum congerit. Ovid. 6. Met. 651.
In alvo obliqua. Stat. 5. Theb.
In alvum delabuntur cibi. Plin. lib. 11. cap. 37.
In alvo proficere. Plin. lib. 22. cap. ult. de cicere & cicercula; Cicer si largius sumatur, alvus solvitur. Cicercula etiamnum magis in alvo proficit.
Per alvum purgari si libeat. Plin. lib. 26. cap. 8.
Per alvum trahit bilem & pituitam. Plin. lib. 26. cap. 8.
Alvus, pro Excrementis alvi. Cels. lib. 2. cap. 6. de indiciis mortis; Alvus quoque varia, pestifera est. Paulo post, Sed hæc quidem potest paulo diutius trahere. In præcipiti vero jam esse denuntiat, quæ liquida: eademque vel nigra, vel pallida, vel pinguis est. Plin. lib. 21. cap. 18. Lilii radices e mulso potæ, inutilem sanguinem cum alvo trahunt. [Plura exempla ex Celso supra occurrunt.
Alvus, pro Fluxu ventris. Columel. lib. 6. cap. 7. Alvus, corpus ac vires carpit, operique inutilem reddit. subaud. Bovem.

ALVUS, pro Alveo, i. e. Vase in quo apes mellificant. Varro 3. de R. R. cap. 16. Alvos ubi sint, alii faciunt ex viminibus rotundas, alii e ligno ac corticibus, alii ex arbore cava, alii fictiles, alii etiam ex ferulis quadratas longas pedes circiter ternos, latas pedem, sed ita uti cum parum sit qua compleant, eas coangustent: ne in vasto loco & inani despondeant animum. Hæc omnia vocant a mellis alimonio, alvos: quas ideo videntur facere angustissimas, ut figuram imitentur earum. Ab alvo cavo fagi demissus exercitus. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 126. loquitur de apibus. Promiscue dici Alvum & Alveum notat Gronov. ad Plin. lib. 21. cap. 12. & Gud. ad Phædr. 3. 13.

ALVĪNUS, Adj. [κοιλιακός] Qui alvo languescit. Plin. lib. 25. cap. 7. Adversaturque alvinis. Idem lib. 21. cap. 27. Alvinis imposita multum prodesse dicitur. Verum Cornarius ex vetusto codice primum exemplum sic legit, Ac versatur alternis. secundum sic, In aluta imposita, &c.

ALVŬLUS, i. m. Parva alvus. Cathol.

A L Y

ALYACMON, Fluvius Macedoniæ. Claud. de Bell. Get. 176.
Et frustra rapidum damnant Alyacmona Bessi.

ALYATTES, [Ἀλυάττης] Crœsi regis pater ditissimus. Strabo lib. 9. Ejus tumulus est apud Sardos ingens, super crepidine excelsa, factus a multitudine civitatis, cujus maximam partem ancillæ perfecerunt, quæ (ut ait Herodotus) omnes meretricantur. Nonnulli hanc sepulturam meretricis monumentum dicunt. Idem Strabo lib. 13. conf. Herodot. 1. 16. & 26.

ALYATTĪCUS, Adj. ap. Hor. tamen Subst. 3. Carm. 16.41. vel pro Alyatte ipso vel filio Crœso. Sed receperunt Bentl. & Cuningam. Alyattei: ut Ulyssei, Achillei.

ALYBA, [Ἀλύβη] Regio non longe a Mysia, ubi argentifodinæ esse ab Homero traduntur. V. Strab. lib. 12.

ALYBAS, antis, Italiæ oppidum. gent. ALYBANTIUS, Qui ex Alybante est oriundus. Hinc proverbium, Alybantii hospitis munera, seu Alybantii amici xenia, quod Eustathius Homeri interpres putat recte dici posse, quoties fit ut aliquis falso jactet se magna largitum esse: seu verbis duntaxat, non re præstet beneficium. Nam apud Homerum ult. Odyss. lib. v. 301. Ulysses ignoto habitu cum Laerte patre colloquens, adsimulat se Alybantium esse Aphidantis opulentissimi viri filium, & quondam Ulyssem exceptum hospitio, muneribus amplissimis donatum a se dimisisse. Erasm. Chiliad.

ALYPON, [ἄλυπον] Cauliculus est molli capite, non dissimilis betæ, acre gustatu ac lentum, mordensque vehementer & accendens. Plin. lib. 27. cap. 4. Paulus Alypiam vocat. Actuarius tamen Alypiam vocat Turpet candidum. Auth. Ruell. lib. 3. cap. 151.

ALYSŌNII, [Ἀλυσώνιοι] Populi sunt Scythiæ Asiaticæ, ut docet Herodotus lib. 4.

ALYSSON, [ἄλυσσον] Plin. lib. 24. cap. 11. distat a rubia, foliis tantum ramisque minoribus. Quippe nomen accepit, quod morsos a cane rabiem sentire non patitur potum ex aceto alligatumque. Mirumque est quod additur, insaniam conspecto eo frutice sanari. Vulgo Rubia minor. V. Diosc. 3. 89.

ALYSSOS, sive ALYSSUS, Fons est Arcadiæ in agro Cynethensium, cujus aqua pota morsos a rabida cane liberat, ob idque Alyssos vocatur. Hermolaus ex Pausania & Polybio.

ALYTARCHES, [Ἀλυτάρχης] Præfectus Mastigophoris, qui ad summovendam turbam, & cohibendas seditiones in sacris certaminibus adhibebantur. Alytarcharum autem fit mentio in l. ult. de expens. ludor. in Cod. Theod. l. 12. de jur. fisc. eod. l. 2. de cupress. lib. 10. C. V. Ant. Vandale Diss. 7. cap. 1. sub fin.

ALYTARCHIA, æ. f. Ipsum munus ad editionem ludorum pertinens. l. 1. C. off. Com. or.

ALYTIS, is. f. Herba perdicalis. Apul. de Herb. cap. 81.

ALYXŎTHŎE, [Ἀλυξοθόη] Mater Æsaci, filia Dymantis, ut testatur Ovid. 11. Met. 763. Sed variant codd. V. not. ad loc.

ALYZIA, [Ἀλυζία] Acarnaniæ civitas, a mari quindecim distans stadiis: ad quam dicatus Herculi portus est, & cum luco fanum Herculis certamina continens, e quo dux quidam Lysippi opera Romam transtulit, Herculis labores, eo loco propter solitudinem abjectos. Strabo lib. 10. Cic. 16. Fam. 4. Tertio die abs te ad Alyziam accesseramus. Is locus est citra Leucadem stadia centum viginti.

A M

AM. Amicus. AM. N. Amicus noster. AM. P. Amabilis persona: vel, Amicus principis.

AM, Accusativa olim præpositio, nunc autem extra compositionem obsoleta. Priscian. lib. 14. p. 1002. Am (inquit) περὶ Græcam præpositionem significat. i. e. Circum. Verum quando componitur cum dictione incipiente ab a, e, i, u, interponitur b, euphoniæ causa: ut, Ambages, ambio, ambesus, ambigo, amburbium, ambarvalis, ambustus. Si vero cum e, h, f, q, mutatur m in n: ut, Ancisus, anhelo, anfractus, anquiro. V. Becman. de Orig. L. L. p. 215. Cum p, remanet integra: ut, Amputo. Festus, Am præpositio loquelaris, significat Circum. Varro, Am pro Circum ponere solebant: ut Cato in Originibus, Oratorum an terminum, i. e. Circum terminum. Quem locum tamen Scalig. ad Festum, voce Amtermini, legit Amterminum, ab Amtermines. Et Scaligeri sententiam probat Voss. Etym. f. 21. & 516. Pontan. ad Macrob. Sat. 1. 14. Verisimile est Latinos Ambi suum (unde contracte Am) Græcorum ἀμφὶ debere: eadem elementorum permutatione qua ducitur ambo ἀπὸ τῶ ἄμφω. V. AMBE.
Non dubito, quin facta esset e Græca ἀμφὶ per apocopen. V. & in AN quæ notavi & ANQUIRO. AMBAGES & alia. H. St.

A M A

AMA, æ, [ἄμη] Falx messoria, sarculum. Item Instrumentum fossorium, quod Galli lingua vernacula *Luchetum* vocant, quo fossores aggerarii utuntur, ἀπὸ τῶ ἀμᾶν, quod est κόπτειν ϰὶ θερίζειν. Est & Hama cum aspiratione, sed aliud instrumentum significat. Amarum meminit Ulpianus in l. quæsitum est. D. de instructo & instrumento legato. V. HAMA. & AMULA.

AMABILIS, AMABILITAS, AMABILITER, AMABO. V. AMO.

AMADOCA, sive AMADOCI, orum. [Ἀμάδοκοι] Montes sunt in Sarmatia Europæa, a quibus & accolæ Amadici dicuntur. Ptolem.
Est item Amadoca, Civitas in Sarmatia, ut idem Ptolemæus author est.

AMADRYADES, V. HAMADRYADES.

AMÆA, apud Trœzenios Ceres appellata fuit: Proserpina Azesia, authore Didymo. Inde proverbium, Amæa Azesiam reperit, de re diu multumque quæsita desiderataque. Nota est fabula de Proserpina a Plutone abducta ad campos Elysios, & Cerere toto orbe quærente filiam. Refertur a Plutarcho.

AMAFANIUS. Philosophus. Cic. 1. Acad. 5. AMAFINIUS Codd. alii. uti occurrit 4. Tusc. 6.

AMALCHIUM, apud Plin. lib. 4. cap. 13. maris Oceani septentrionalis portio est. Scytharum lingua significat hæc vox Congelatum.

AMALOCIA, & AMALUSTA, æ. f. Herba chamæmelon. Apul. de Herb. cap. 23.

AMALTHEA, [Ἀμάλθεια] Nutrix fuit Jovis infantis. Nam Melissus rex Cretæ duas filias habuit, Amaltheam & Melissam, quæ Jovem caprino lacte & melle nutriverunt, teste Lactant. lib. 1. Instit. Alii dicunt Capram illam appellatam esse Amaltheam, ut Parthenius poëta Græcus, idemque fabularum scriptor: quæ propterea in cœlum sublata, inter sidera cum geminis hœdis fuit collocata. In ejus autem ortu & occasu maximæ fiunt pluviæ. Hinc est illud Ovid. 5. Fast. 113.
Nascitur Oleniæ signum pluviale capellæ. Porro Olenia dicitur, quia in Oleno urbe Bœotiæ, vel Achaiæ (ut alii volunt) nutrita est. Fuit autem traditum, ex altero Amaltheæ cornu fluere ambrosiam, ex altero nectar, cibum & potum deorum.
Amaltheæ cornu, idem quod Copiæ cornu. Utimur quoties affatim omnia superesse significamus. Translatum a fabula, quæ varie narratur apud authores. Quidam ad hunc modum narrant: Rhea Jovem enixa, metu Saturni patris liberos recens natos devorare soliti, infantem in Creta occulit, nutriendum a duabus nymphis, Adrastea & Ida, Melissi filiabus. Hæ nutricaverunt illum lacte cujusdam capræ, cui nomen erat Amalthea: quam Jupiter jam adultus ob acceptum beneficium in sidera retulit. Hujus alterum cornu nymphis nutricibus dedit, videlicet officii præmium, hanc adjiciens facultatem, ut quicquid optassent, id illis ex eo cornu largiter suppullularet. Ovid. 5. Fast. 116. paulo diversius fabulam narrat,
Nais Amalthea Cretæa nobilis Ida, &c. Aliter narrat Diod. Sicul. lib. 4. cap. 5. Et rursum aliter lib. 5. cap. 2. Vide locos ipsos. V. etiam Strab. lib. 10. Philostratus Dionem sophistam appellat Amaltheæ cornu, velut omni genere virtutum expolitum. Plutarchus irridens paradoxa Stoicorum, qui suo sapienti tribuunt universa, divitias, libertatem, sanitatem, regnum, Qui Stoicam (inquit) acceperit Amaltheam.
Est & AMALTHEA Sibylla, de qua Lactant. 1. 6. Tibull. lib. 2. 5. 67.
Quicquid Amalthea quicquid Marpesia dixit.

AMALTEA, & AMALTHEUM, Villæ Attici in Epiro, studiis & libris dicatæ, nomen, quemadmodum Academia Ciceronis, inter Puteolos & Avernum lacum, in litore. Cic. 1. Att. 13. Velim ad me scribas cujusmodi sit ἀμαλθεῖον tuum, quo ornatu, qua τοποθεσία: & quæ

quæ poemata, quasque hiſtorias de ἀμαλθείᾳ habes, ad me mittas. Atticus vel a copia librorum id nomen indidit gymnaſio, vel quod legendis in eo libris animum paſceret ſuaviſſimo cibo, ſicut ſuo prædulci lacte Capra Amalthea Jovem pavit: vel ab utraque cauſa. Gymnaſium & ipſe Cicero extruxit, Amaltheæ nomine, Attici exemplo, 2. Att. 1. Amalthea mea te expectat, & indiget tui.

Amana', [Ἀμάνα] Civitas Mediæ. Ptolem.

Amando, [ἀποπέμπω, ἀποσκευάζομαι] āre. Ablegare, aliquo mittere, ut a nobis amoveamus. Cic. 7. Verr. 68. Denique Syracuſas totas timet, amandat hominem, quo? Lilybæum fortaſſe.

Amandare in aliquem locum. Cic. 7. Att. 13. Itaque de Ciceronibus noſtris dubito quid agam, nam mihi interdum amandandi videntur in Græciam.

Amandare procul a. Cic. 2. de Nat. Deor. 141. Sic natura res ſimiles procul amandavit a ſenſibus. i. e. Procul amovit, vel removit.

Amandatus, [ἀποπεμφθεὶς] Cic. pro Domo ſua, 66. Me expulſo, Catone amandato. i. e. Miſſo & quaſi Relegato in Cyprum.

Amandatio, ōnis. f. [ἀπόπεμψις] Cic. pro Roſc. Amer. 44. Tamenne hæc attenta vita & ruſticana, relegatio atque amandatio appellabitur?

Amandra, Regio ad Indum fluvium, in quatuor diviſa populos, Peucolaitas, Arſagalitas, Geretas, & Aſoos. Plin. lib. 6. cap. 20.

Amanides Portæ, [Ἀμανίδες πύλαι] Fauces, in quas Amanus mons deſinit a Tauro deſcendens. Strab. lib. 14. Aliter Amanicæ pylæ.

Amaniensis, Incola Amani. Cic. 2. Fam. 10. Vexavi Amanienſes, hoſtes ſempiternos.

Amanita, æ. [ἀμανίτης] Fungus, vel fungi ſpecies. Ægineta lib. 1. cap. 11. & Galen. lib. 2. de Alim. Facult. cap. 69.

Amanoides, Ciliciæ promontorium, Pomponio ſic dictum, quod formam effigiemque Amani circumnavigantibus exhibet, ut auctor eſt Hermolaus.

Amans, Amanter. V. amo.

Amantes, Populi. V. amantini.

Amanthes, Populi ſunt in Africa, Troglodytis proximi, apud quos tum ſalis, tum carbunculorum, gemmarumque copia eſt, adeo ut ex ſale domos ſibi ſtruere dicantur. Author Solinus.

Amantia, Civitas Macedoniæ, authore Ptolemæo. Meminit Cic. 11. Philipp. 26. Amantia dicta eſt, quaſi Abantia, quoniam Abantes populi, redeuntes a bello Trojano, hic conſtitére. Volaterr. in deſcript. Macedoniæ.

Amantini, [Ἀμαντινοὶ Ptolemæo,] Amantes Plinio, Populi ſunt Pannoniæ inferioris, quæ hodie Hungaria dicitur. V. Plin. lib. 4. cap. 25.

Amanuensis, [ὑπογραφεὺς] Servus cujus opera & manu in ſcribendo utimur. Suet. in Neron. cap. 44. Ne diſpenſatoribus quidem, aut amanuenſibus exceptis. Dicitur & A manu. V. a.

Amanum, [Ἄμανον] Portus, ubi nunc Flaviobriga in Hiſpania citeriore. Plin. lib. 4. cap. 20. Vulgo, *Porto dalle Crune.*

Amānus, Portio montis Tauri ad Ciliciam, authore Ptolemæo. Amanus mons Syriam a Cilicia aquarum divortio dividit. Cic. 5. Att. 20. & Plin. lib. 5. cap. 22. Amanum montem hinc dictum putant, quod Oreſtes cum Iphigenia & Dianæ ſimulacro illuc veniens, a mania & furore ibi ſit liberatus. Nam Amanus apud Græcos Sine inſania dicitur. Volaterr. Nunc vulgo vocatur *Monte negro*, ſive *Monte nuouo.* Lucan. lib. 3. 244.

— duri populus nunc cultor Amani

Amanus, Viri proprium. Sil. lib. 17.

Vergilio Caudinus, acerbo Sartis Amano
Sternitur.

Amanus, Anaitis, & Anandatus, Perſarum ſunt numina, in quorum templo annua feſta celebrabantur, quæ dicebantur Saca. Strab. lib. 11. & 15.

Amārăcus, i. m. vel Amārăcum, [ἀμάρακος, σάμψυχον] Herba quam Sampſuchum aliàs dicimus vulgo *Majorana.* Plin. lib. 21. cap. 22. Sampſuchum ſive amaracum in Cypro laudatiſſimum & odoratiſſimum, ſcorpionibus adverſatur ex aceto & ſale illitum. Amaracum & Sampſuchum idem eſſe conſtat Plinii Dioſcoridisque decretis. Verum Galeno & Paulo Amaracus ea eſt herba, quam majores dixere Parthenium, nunc officinæ vocant Matricariam. Ruell. lib. 3. cap. 34. Matthiolus Senenſis putat non Parthenium eſſe, ſed Marum, quanvis opinionem Ruellii non improbet.

Mollis amaracus. Virg. 1. Æn. 696. — in altos
Idaliæ lucos ubi mollis amaracus, &c.

Olens ſuave amaracus. Catull. 59. 7.

Cinge tempora floribus
Suave olentis amarici.

Amārăcĭnus, Adj. [ἀμαράκινος] Quod ex amaraco factum eſt. ut, Amaracinum oleum. Plin. lib. 21. cap. 22. ubi de Sampſucho, ſeu amaraco, Fit ex eo oleum quod Sampſuchinum vocatur, aut amaracinum, ad excalefaciendos emolliendosque nervos.

Amaracinum. n. Abſolute. Unguentum ex amaraco factum. Gell. in præf. Noct. ſuarum: Vetus adagium eſt: Nihil graculo cum fidibus, nihil cum amaracino ſui. Lucret. lib. 6. 973.

Denique amaracinum fugitat ſus: & timet omne
Unguentum. V. Eraſm. Chil.

Amaranti, [Ἀμαραντοὶ] Populi apud quos Phaſis fluvius oritur: unde Amarantius a quibusdam appellatur. Steph.

Amārantus, i. m. [ἀμάραντος] Flos, ab immortalitate nomen trahens, quia non marceſcit, ex α priv. & v. μαραίνω Marceſco. Scribi debet ſine aſpirata. Plin. lib. 21. cap. 8. Amaranto non dubie vincimur. Eſt autem Spica purpurea verius quam flos aliquis, & ipſe ſine odore: mirumque in eo, gaudere decerpi, & lætius renaſci. Provenit Auguſto menſe, durat in autumnum. Alexandrino palma, qui decerptus aſſervatur. mirumque, poſtquam defecére cuncti flores, madefactus aqua reviviſcit, & hybernas coronas facit. Summa ejus natura in nomine eſt, appellato, quoniam non marceſcit. Hæc Plin. Tibull. 3. 4. 33.

Ut quum contexunt amarantis alba puellæ
Lilia.

Amardi, Populi ſunt Hyrcaniæ ad ſinum Scythicum Strab. lib. 11. p. 350. Hermol. in Plin. lib. 6. cap. 13. & 17.

Amardus, Mediæ fluvius Ptolemæo, 6. 2.

Amare, Amaresco, Amarities, Amaritudo, Amaror, Amarulentus. V. amarus.

Amariacæ, Populi Hyrcanis vicini, latere Mediæ. Hermol. in Plin. lib. 6. cap. 16.

Amarice, [μυρίκη] dicitur & Erice, & Tamarice. Hermol. in Plin. lib. 10. cap. 16. Porro Tamaricen tradit Ruellius lib. 1. cap. 99. fruticem illum eſſe notiſſimum, qui Myrice vocatur. Vulgo *Bryaria*, *Bruyere.*

Amārĭco, [πικραίνω] Amarum, i. e. Aſperum facio, & quaſi Exacerbo. Auguſtinus, Ipſi amaricaverunt Deum, qui peccando in eam ægritudinem devenerunt. Vox eſt barbara, & Latinis auribus inaudita.

Amarispus, legi debet Arimaspus, de quo vide ſuo loco.

Amārus, Adj. [πικρὸς] Id quod eſt Dulci contrarium. Virg. 1. Ecl. 79.
— & ſalices carpetis amaras. Plin. lib. 12. cap. 9. Facilius hoc & cruſtoſius, amariusque.

Amarus & Dulcis, contraria. Cic. 3. de Nat. Deor. 31. Omne animal ſentit & calida & frigida, & dulcia & amara.

Amara curarum, pro Amaris curis, ſeu potius Amaritudine (ſi dicere liceat) curarum. Hor. 4. Carm. 12. 19.

Spes donare novas largus, amaraque
Curarum eluere efficax.

Amaros amores experiri. Virg. 3. Ecl. 110.
Apium. Virg. 6. Ecl. 68.
Baccæ amaræ. Virg. 2. Georg. 86. i. e. Aſperæ. Nonius.
Calices amariores ingerere. Catull. 25. 2.
Caſus. Ovid. 5. Triſt. 4. 15.
Fert tamen, ut debet, caſus patienter amaros.
Cortex. Virg. 6. Ecl. 62.
Dicta. Ovid. 3. Triſt. 11. 31.
Dies. Tibul. lib. 2. 4. 11.
Doctor. Prudent. de Caſſiano Martyre Hym. 9. 27.
Doctor amarus enim diſcenti ſemper ephebo
Nec dulcis ulla diſciplina infantiæ eſt.
Fibræ. Virg. 1. Georg. 120.
Folia. Virg. 2. Georg. 314.
Fumus. Virg. 12. Æn. 588. Ovid. in Ibin, 239.
Hiſtoria. Hor. 1. Serm. 3. 88.
Hoſtis. Virg. 10. Æn. 900.
Inulæ. Hor. 2. Serm. 8. 51.
Lacus, qui dicantur in Ægypto. V. Strab. lib. 17.
Leges. Val. Max. lib. 7. 6.
Lingua. Ovid. 2. de Arte Am. 151.
Luctus. Ovid. 14. Met. 465.
Lues. Ovid. de Pulice.
Meſſis. Ovid. 3. de Ponto, 1. 24.
Monitus. Ovid. 18. Epiſt. 115.
Mors. Propert. lib. 1. 19. 20.
Mulier. Ter. Hec. 4. 4. 88.
Noctes amaras exercet in me Venus. Propert. lib. 1. 1. 33.
Os amarum dicitur Corn. Celſo lib. 1. cap. 3. quum Amarorem quendam ſentimus in lingua & palato.
Pericula ponti. Ovid. 5. Triſt. 2. 29.
Rumores amari, i. e. Acerbi, authore Nonio. Virg. 4. Æn. 203.
Isque amens animi, & rumore accenſus amaro.
Sales. Quintil. lib. 10. cap. 1. in mentione Caſſii Severi, Præterea ut amari ſales, ita frequenter amaritudo ipſa ridicula eſt.
Scripta. Ovid. 4. de Ponto, 14. 37.
Sermo. Hor. 1. Serm. 7. 7.
Sonitus. Stat. 10. Theb. 547.
Succus. Ovid. de Rem. Amor. 227.
Umbra noctis amarior. Tibul. lib. 2. 4. 11.
Amara riſu lento temperare. Hor. 2. Carm. 16. 16. Al. Læto.
Amariorem me facit ſenectus. i. e. Acerbiorem, auſteriorem: & (ut vulgus loquitur) rudiorem. Cic. 14. Att. 24.

Amāre, Adv. [πικρῶς] Acerbe. Caius in l. Si quid. D. de Ædilit. edict. Hæc omnia videntur eo pertinere, ne id quod affirmavit venditor, amare ab eo exigatur, ſed cum quodam temperamento. Plaut. Truc. 1. 2. 77. Corda amare facitis amantes. V. amarefacio.
Compar. Tertull. adv. Marc. 2. 10. Diabolus amarius punitur.
Superl. Sueton. Aug. cap. 70. & Tiber. cap. 54. & Lactant. 1. 21.

Amārĭter, Idem. Hieron. ad Marcell. Epiſt. 23. init. Petrus amariter flens.

Amārum, Idem. Apul. Met. 6. p. 178. Contortis ſuperciliis ſubridens amarum. conf. Ammian. 21. 9.

Amārŭlus, Dimin. Apul. Flor. 4. Crateram bibi dialecticæ amarulam. Elmen. legit Auſterulam. p. 363.

Amaresco, [πικραίνομαι, πικρίζω] ĕre. Amarum fieri. Palladius Januar. cap. 15. Amygdalus ſi rodatur, amareſcit.

Amārĭtas, ătis. f. πικρία, Gloſſæ Philoxeni. Rei amaræ ſapor, qui Dulcedini opponitur. Amaritas ſucci. Vitruv. 2. 9.

Amārĭties, ēi. Idem. Catul. 66. 18.
Multa ſatis luſi, non eſt dea neſcia noſtri
Quæ dulcem curis miſcet amaritiem.
Amarities ex Vitruvio in Lexico Conſtant. in πικρία. H. St.

Amārĭtūdo, ĭnis. f. [πικρότης] Idem. Plin. lib. 11. cap. 37. Ideo tantam habent amaritudinem, ut a canibus non attingantur.
Ingrata amaritudo. V. ingratus.
Tralate ad alia refertur, & conviciandi acerbitas eſt. Attendas ne in bilem aut amaritudinem vertat injuria. Plin. 6. Epiſt. 8.
Amaritudo animi. Lamprid. in Alex. Sever. cap. 20.
Carminum. Plin. lib. 36. cap. 5.
Iamborum. Auctor de Cauſis corruptæ eloquentiæ, cap. 10.
Studiorum. Quintil. Inſtit. 1. 1.
Temporum. Ammian. 21. 16.

Amāro, āre. Amarum facere. Avienus Epiſt. ad Flav. Myrmecium,
Hæc ut amice petam cogunt faſtidia longis
Nata malis, & quod penitus fellitus amarans
Ora ſapor nil dulce meo ſinit eſſe palato.

Amāror, ōris. m. [πικρότης] Idem quod Amaritudo. Virg. 2. Georg. 248.

Ora

Ora Tristia tentantum sensu torquebit amaror.
Amaror tangit. Lucret. lib. 4. 225.
Quum tuimur misceri absynthia, tangit amaror. adde lib. 6. 930.

AMAROTICUS, apud Theod. Prisc. de Diæt. cap. 9.

AMARULENTUS, Adj. [πικρὸς] Valde amarus. Per metaphoram, Animi dolor in invidiam aut malevolentiam exacerbatus. Gell. lib. 3. cap. 17. Amarulentus librum maledicentissimum conscripsit.

AMARULENTIA, æ. f. [πικρότης] Vox nova.

AMAREFACIO, ere. Nonnullis est compositum apud Plaut. Truc. 1. 2. 77. V. supra in AMARE. [Id sane, ut ex Plauti consuetudine, placet.

AMARUSIA, [Ἀμαρουσία] Dianæ cognomen est, tractum (ut Pausaniæ in Att. videtur) ab Amarynthο Eubœæ vico, ubi summa cum veneratione colebatur Diana.

AMARYLLIS, idis. [Ἀμαρυλλὶς] Nomen fuit puellæ rusticæ, de qua Virg. 2. Ecl. 14. Amarylli, vocativus Græcus est, qui brevis est quotiescunque in IS terminatur nominativus, ut Pieris apud Hor. 4. Carm. 3. 18.
Dulcem quæ strepitum Pieri temperas. Virg. 1. Ecl. 37.
Mirabar quid mœsta deos Amarylli vocares.
Tenera. Ovid. 2. Trist. 537. V. Heins. ad loc.

AMARYNCEUS, Epeorum rex, in Buprasio sepultus. Strab. lib. 8.

AMARYNTHUS, [Ἀμάρυνθος] Fluvius in Alpheum labens, Arcadiam terminans. Strab. lib. 8.
Amarynthus, Vicus est Eubœæ insulæ, juxta Eretriam, in quo Diana colebatur. Strabo lib. 10. Pausan. V. AMARUSIA.

AMASCO, are. Amare cupio. Gloss. Isidor. Diomed. p. 334. Ab Amo vett. inchoativo modo dixerunt Amasco. Inde

AMASCUS, i. m. Amator. Plaut. Truc. 3. 1. 13. Istos mundulos amascos.

AMASENUS, [Ἀμάσηνος] Fluvius Volscorum. Est & alius in Sicilia eodem nomine: de quo Ovid. 15. Met. 280. Virg. 11. Æn. 542.

AMASIA, æ. f. ab Amasius. q. V.

AMASIA, [Ἀμασία] Germaniæ civitas est, authore Ptolemæo, hodie Marpurgum. vulgari lingua Germanica *Marpurg.* [Immo Mattium sive Mattiacum caput Cattorum vocabatur.

AMASIA, sive AMASIAS, V. AMISIUS.

AMASIA, [Ἀμάσεια] Oppidum Cappadociæ, quod Iris fluvius præterfluit. Strabonis Geographi patria, ut idem Strabo testatur lib. 12. Vide Steph. Plin. 6. 3. Spanh. de Usu & Præst. Num. diss. 9. p. 600.

AMASIS, [Ἄμασις] Rex Ægyptiorum, cujus tumulus fuit una pyramidum, docente Lucano lib. 9. 155.
Non mihi pyramidum tumulis evulsus Amasis.
Ante quem, Pomponio Mela teste 1. 9. triginta supra trecentos reges in Ægypto fuere: quare vetustissimos hominum prædicant Ægyptios. Hic legem condidit, ut quisque quotannis apud præsidem rationem vitæ redderet, demonstraretque unde viveret, aut quo quæstu sustentaretur, qui hoc non faceret, morte afficeretur. Hanc legem Solon ab Ægyptiis transtulit ad Athenienses.
Fuit etiam Amasis peditum Darii dux contra Cyrenenses missus. author utriusque Herodotus. V. etiam Diodor. Sicul. lib. 2. cap. 1. & 2.

AMASIUS, Germaniæ fluvius, Ptolemæo, qui Plinio Amisius dicitur, & Pomponio Melæ. Vide infra, AMISIUS. vulgo *Ems.*

AMASIUS, [ἐρώμενος] Amator. Plaut. Casin. 3. 3. 27. Miserrimum hunc hodie ego habeo amasium. Gell. lib. 19. cap. 9. Audite, ac discite nostros quoque antiquiores poetas amasios ac venerios fuisse.

AMASIO, onis. Idem. Apul. 7. Met. p. 197. Festivus hic amasio.

AMASIUNCULUS, i. m. dimin. Petron. fragm. Trag. p. 25. Burm. cap. 45.

AMASIUNCULA, æ. f. dimin. Petron. fragm. pag. 70. Burman. cap. 75.

AMASTRIS, Uxor fuit Dionysii Heracliæ tyranni, & filia Oxyathris fratris ejus Darii qui cum Alexandro bellum gessit. Ea e trium urbium incolis unam confecit civitatem, nimirum e Sesamo, Cytoro, & Cromna. eamque de nomine suo appellavit. Strab. lib. 12. Hæc est

AMASTRIS, [Ἄμαστρις] Urbs Ponti, sive Paphlagoniæ, ut idem docet posita in peninsula, portus habet ex utraque Isthmi parte. Sesamum olim nuncupatam docet Plin. lib. 6. cap. 2. Sil. lib. 14. 268. & Catull. 4. 13. Hodie *Semastro.* Inde

AMASTRIACUS, ut, Amastriacæ oræ. Ovid. in Ibin, 329. &

AMASTRIANUS, [Ἀμαστριανὸς] Strab. l. c. & Steph.

AMATA, [Ἀμάτα] fuit uxor Latini regis, & soror Veniliæ deæ, ut author est Servius ad Virg. 6. Æn. 90. Hic 7. Æn. 343.
Celsa petit, tacitumque obsedit limen Amatæ.
Amata, omnis virgo Vestalis, quæ a Pontifice max. capitur, ut vestalis fiat, appellatur: quoniam quæ prima capta est, hoc fuisse nomine traditum est. Gell. lib. 1. cap. 12.

AMATHA, orum. [Ἄμαθα τὰ] Regio Arabiæ: unde

AMATHÆI, Arabiæ populi. Plin. lib. 6. cap. 28. Horum meminit Joseph. lib. 1. Antiquit. cap. 12. & Steph.

AMATHE, es. [Ἀμάθη Stephano] Oppidum est Phœnices, & alterum Siciliæ.

AMATHUS, i. [Ἄμαθος] Fluvius Pylon urbem Nestoris patriam præterlabens, a cujus nomine Pylos ipsa Amathoessa videtur appellata. Hic etiam Pamisus vocatur. Strab. lib. 8. Idem aliquanto post, tradit hunc nominari & Mamaum & Arcadicum.

AMATHUS, untis. [Ἀμαθοῦς] Urbs est Cypri insulæ maris Ægæi, Veneri sacra, unde tota insula Amathusia dicebatur, ut est apud Ptolemæum. Virg. 10. Æn. 51.
Est Amathus, est celsa mihi Paphos, atque Cythera, &c.
Amathus urbs, ab aquis calidis vocabulum sumpsit, quod aquarum vapor Syro sermone Amathus dicitur. Thermæ ergo Græce dicitur, eo quod calidum fontem habeat intra muros. Hegesip. de Excid. Hierosol. lib. 4. cap. 16.
Amathus fœcunda metallis. Ovid. 10. Met. 22.
Gravida metallis. Ovid. 10. Met. 531.

AMATHUNTEUS, Adj. [Ἀμαθούντειος] ut, Amathunteæ bidentes. Ovid. 10. Met. 227.
— mactatos crederet illic
Lactantes vitulos, Amathunteasque bidentes.
Alia exemplaria habent Amathusiacas, ab Amathusia: & Amathusiadas.

AMATHUSIA, [Ἀμαθουσία] Insula in mari Cilicio, ab Amathunte urbe sic appellata, quæ nunc Cyprus dicitur. Plin. lib. 5. cap. 31. Inde & Venus Amathusia, ab urbe in qua colebatur. Tacit. 3. Ann. 62. 4. Delubra Paphiæ Veneri auctor Aërias: post filius ejus Amathus Amathusiæ Veneri, & Jovi Salaminio Teucer posuerunt. adde Catull. 61. 51. & Ovid. 3. Amor. 15. 15. a quibus absolute Amathusia vocatur.

AMATHUSII, [Ἀμαθούσιοι] Cyprii sunt, ab Amathunte urbe. Strab. lib. 8.

AMATHUSIACUS, & AMATHUSIAS, f. V. AMATHUNTEUS.

AMATIO, AMATOR, AMATORIUS, AMATRIX, V. AMO.

AMAUROSIS, [ἀμαύρωσις] Obfuscatio, Visus in oculis impedimentum. Diosc. lib. 7. cap. 17.

AMAXA, [Ἄμαξα Stephano] Bithyniæ locus, a quo gentilia Amaxæus, & Amaxites.

AMAXIA, [Ἀμαξία] Ciliciæ urbs est, materia ad fabricandas naves maxime abundans, quam Cleopatra ab Antonio dono accepit. Strabo lib. 14.

AMAXITIS, is. f. Herba eadem quæ Agrostis. Apul. de Herb. cap. 77.

AMAXITOS, [Ἀμαξιτὸς] Urbs Doridis, Plin. lib. 5. cap. 29.

AMAXITUS, Urbs Phrygiæ, quæ continue Lecto promontorio subjacet. Juxta Amaxitum ara est duodecim deorum, quam Agamemnon construxit. Hinc Amaxitani dicuntur, Amaxiti incolæ. Strab. lib. 13. Steph. Amaxitenses: Apollodoro, Amaxiteni. Hermol. in Plin. lib. 5. cap. 30.

AMAZONES, [Ἀμαζόνες] Scythicæ erant fœminæ primum juxta Tanaim fluvium habitantes, unde se postea ad Thermodonta fluvium Thraciæ transtulerunt; quod etiam Sallustius testatur: Dein (inquit) campi Threissi quos habuerunt Amazones, ab Tanai flumine, incertum quam ob causam digressæ. Hæc Sallustius. Dicuntur porro Amazones, quasi ἅμα ζῶσαι, quod simul vivant sine viris: vel quod unam mammam exustam habent, quasi ἄνευ μαζοῦ. Hæc Servius ad Virg. 1. Æn. 490. Amazonas tradunt Metrodorus Scepsius & Hypsicrates, septentrionem versus, Gargarensibus esse finitimas, sub radicibus montium Caucasiorum, qui Ceraunia vocantur: & earum alias operari quæ ad arationem insitionemque pertinent: sed præcipuam pascendorum equorum curam habere: robustiores vero, in equis venationes ac bella exercere, omnes ab infantia dextram mammillam exustas, ut habilius liberiusque ad omnem usum brachio uti possint: sed in primis ad jaculationem uti arcu, securi, & pelta: e ferarum pellibus conficere galeas, subligacula, & alia operimenta: menses duos veris eximios habere, quibus montem proximum conscendunt, qui eas distinguit a Gargarensibus, quo & illi more quodam pervetusto conscendentes sacrificant, & prolis gratia cum mulieribus coëunt, idque obscure inter tenebras, in quamcunque inciderint: quas postquam prægnantes fecerint, remittunt illas. Eæ si fœminam pepererint, secum retinent: si marem, illis tollendum reddunt. Tradunt Gargarenses cum Amazonibus ex Themiscyra in hæc loca conscendisse: postea ab illis discissos, cum Thracibus & Euboiis quibusdam errabundis adversum eas bellum gessisse: quo composito, iis inter se conditionibus convenisse, ut in filiorum prole communicarent, viverent autem utrique separatim. Hæc & plura Strab. lib. 11. Justin. lib. 2. Diodor. quoque Sicul. lib. 3. cap. 11. Rursum lib. 5. cap. 2. Curt. 6. 5. Dionys. lib. 4. Plin. 6. 7. 14. 8. & 36. 5. Sex. Empir. lib. 3. Pyrrhon. Hypot. p. 155. Eustath. ad Hom. Il. γ. v. 189. Herodot. Melpom. 110. Inter Recentiores conferatur Goropius Becanus libro qui Amazonica inscribitur, & Petit. in Sing. Diatrib. de Amazonibus. Diodor. Sicul. etiam lib. 4. præter has Scythiæ Amazonas ad Thermodontem fluvium habitantes, alias quoque facit in Libya, Hesperam Tritonidis paludis insulam habitantes.
Anus amazon fulgens pharetra. Claud. in Eutrop. 1. 240.
Bellatrix. Lactant.
Ferox Argolicas turmas stravit. Sen. Troad. 6. i. e. Penthesilea. Sic interpres.
Mavortia. Val. 5. Argon. 89. — qualem Mavortia vidit Amazon. i. e. Bellicosa; vel potius ad id respexit poëta, quod Amazones generatas se Marte prædicabant, ut tradit Justin. lib. 2.
Peltata. Sen. Agam. 217. Martial. lib. 9. 104.
Peltifera. Stat. 12. Theb. 761.
Non cum peltiferis atque hæc tibi pugna puellis.
Primas mortalium amazonas equum scandere ausas, Lysiæ oratori creditur. Hermol. in Plin. lib. 36. cap. 5.
Sævæ. Claud. Fescen. 32.
Securigeræ. Virg. de Laborib. Hercul. 6.
Threiciam sexto spoliavit Amazona balteo. h. e. Hippolytam Amazonem, cui bello victæ balteum detraxit, quemadmodum ei mandatum fuerat ab Euristheo. V. Diodor. Sicul. lib. 4. cap. 11.
Amazones bellantur pictis armis. Virg. 11. Æn. 660.
Amazones, pro Pauperioribus & tenuiori promiscuoque victu utentibus apud Græcorum scientissimos reperiuntur, veluti qui Mazam, i. e. Panem, non habeant. Sed & Amazones ipsæ possent videri inde appellationem ducere, quod nec Eustathio displicet, quoniam lacertis ac testudinibus & id genus feris alerentur. Quamobrem etiam Sauromatidas, sive Sauropatidas nuncupatas volunt, quia σαῦρος, i. e. Lacertas conculcent, ac eis vescantur: quanquam alii quod in Sauromatica Scythia habitarent, dictas ita opinantur: quod Stephanus tradit. Cæl. lib. 5. cap. 31. Et Hermol. in Plin. lib. 6. cap. 7.

AMAZONIDES, [Ἀμαζονίδες] i. e. Amazones. Virg. 1. Æn. 494.
Ducit Amazonidum lunatis agmina peltis,
Penthesilea furens. Ubi Servius; Amazonidum derivatio est pro principalitate: sicut Scipiadas duros bello, pro Scipionibus.

AMAZONICUS, [Ἀμαζονικὸς] Adj. ut Amazonica parma. Plin. lib. 3. cap. 5.
Secures peltæque. Sueton. Neron. cap. 44.
Mons. sc. Pars Tauri. Plin. lib. 5. cap. 27. Mela 1. 19.

Amazŏnius, Adj. Idem.
Amazonio auro cælatus balteus. Ovid. Epist. ult. 119.
Genus. Sen. Hippol. 332.
Pelta latus intercludere. Stat. 5. Sylv. 1. 131.
Amazoniam pharetram victor habeto. Virg. 5. Æn. 311.
Amazonio ritu. Claud. in Eutrop. 1. 499.
Securis. Hor. 4. Carm. 4. 20.

Amazonium, Amazonum castrum. Mela 1. 19.

A M B

Ambactus, i. apud Ennium (inquit Festus) significat Servum. Cæs. 6. Bell. Gall. 14. Ut quisque est genere copiisque amplissimus, ita plurimos circum se ambactos clientesque habet. Ab Ambigendo dictus, quia mercedis gratia huc illuc circumageretur. Servum conductitium Vet. Gloss. δοῦλον μισθωτὸν, interpretatur. V. Salmas. ad Vopisc. Carin. cap. 16. Cluver. Germ. Antiq. 1. 8. Scalig. ad Fest.

Ambadedo. v. ambedo.

Ambāges, f. [περιπλοκὴ, περιαγωγὴ] Circuitus. De hoc nomine apud veteres tantum legi has tres voculas, Ambage, Ambages, & Ambagibus. Liv. 9. 11. extr. Et vix pueris dignas ambages senes & consulares fallendæ fidei exquirere. Ibid. Sexto ubi quid vellet parens, quidve præciperet, tacitis ambagibus patuit. Idem. lib. 19. cap. 8. Sanguinarium illud responsum hac facti ambage reddidit.
Vide unde sit hic locus, Ex Plinio affertur, Multiformi ambage. H. St. [Nimirum prior locus per errorem Livio adscribitur, cum sit Plinii, alter Ejusd. est l. 2. c. 9. a princ.
Ambages fallaciosæ. Gell. lib. 14.
Flexa ambage. Stat. 4. Theb. 645.
Labitur, & flexa dubios ambage resolvit.
Multiformi. Plin. lib. 2. cap. 9. Multiformi hæc ambage torsit ingenia contemplantium.
Ambages obscuræ. Ovid. in Ibin, 377. de Sphinge.
Nexæ. Stat. 1. Theb.
Afflore quos nexis ambagibus augur Apollo.
Succinere ambages. Pers. 3. Sat. 20. — quid istas
Succinis ambages?
Ambage longa morari aliquem. Ovid. 7. Met. 520. — fine ullo
Ordine nunc repetam, neu longa ambage morer vos.
Ambage verborum obscurum carmen magico demurmurat ore. Ovid. 14. Met. 57. de Circe loquitur.
Horrendas canit ambages. Virg. 6. Æn. 99. de Sibylla.
Longæ ambages. Virg. 1. Æn. 345.
Missis ambagibus. Hor. 2. Serm. 5. 9.
Positis ambagibus vera loqui. Ovid. 10. Met. 19.
Non abdita ambage. Tacit. 6. Ann. 46. 4. V. abditus.
Ambage remissa. i. e. Missis ambagibus. Ovid. 7. Epist. 149.
Hos populos potius in dotem ambage remissa Accipe.
Remota ambage. Ovid. 3. Fast. 337.
Per ambages fatigare. Quintil. lib. 3. cap. 11.
Per ambages tenere. Virg. 2. Georg. 45.
— non hic te carmine ficto
Atque per ambages, & longa exorsa tenebo. Quint. 61. b. Nec discentem per ambages fatigabit.
Per ambages aliquid tegere. Liv. lib. 1.
Ambage variarum viarum ducit in errorem. Ovid. 8. Met. 161. de Dædalo.
Ambages æquoris remotæ. i. e. Longinquæ. Claud. Paneg. 1. 35.
Ambages tecti resolvit. Virg. 6. Æn. 29. de Dædalo & Labyrintho.

Ambāgo, inis. Idem. Vet. Gloss. Manil. 4. 304.
Et verum in cœco est multaque ambagine rerum.

Ambāgio, ōnis. f. Idem ac Adagio. Varr. 6. de L. L. 3.

Ambagiōsus, Adj. [περιπλοκος] Gell. l. 14. c. 1. sub fin. Non enim comprehensa (inquit) neque definita, neque percepta dicunt: sed lubrica atque ambagiosa conjectatione nitentes, inter falsa atque vera pedetentim quasi per tenebras ingredientes eunt. [Nisi Ambaginosus scripsit.

Ambantæ, Populi sunt Asiæ, Ptolemæo.

Ambar, V. ambarum.

Ambarri, a Cæsare inter Galliæ Celticæ populos numerantur, 1. Bell. Gall. 11.

Ambarvāles, Hostiæ appellabantur, quæ pro arvis a duobus (vel potius a duodecim, ut notat Ant. Augustinus) fratribus sacrificabantur. Festus. Servius, Ambarvale sacrificium dicitur, quod arva ambiat victima. Ambarvalia, Sacra Romanis erant, cum per agrorum fines lustro quodam hostia ducebatur; hinc illud Maronis, Ecl. 74.
Hæc tibi semper erunt, & cum solennia vota
Reddemus Nymphis, & cum lustrabimus agros. Neque vero id a rusticis tantum fiebat, sed & a Romanis fines agri Romani lustrantibus; qui inter quintum & sextum lapidem (ut author est Strabo) erant, quod sacrum Ambarvalia (ut inquit) vocabant, quod (ut opinor) circum agri Romani terminos sacrum fieret. Hæc Turnebus.

Ambăĕum, i. [ἤλεκτρον] Odoramenti genus, quod nos vulgo vocamus, *Ambracane*. Hoc in maris alveo non secus atque in terra fungos oriri, ac deinde sævientibus procellis e profundo elici, & in littus expui quidam tradunt. Nonnulli vero referunt piscem azelum nomine, Ambarum hoc avidissime prosequi, ejusque esu necem sibi statim consciscere. Quod cum sciant piscatores, hujus rei periti, piscem hunc mortuum, undisque fluctuantem, conjectis uncis, & funibus extrahunt, & Ambarum, scisso animalis ventre, eruunt. Alii aliter historiam recensent: de quibus vide Matthiol. ad Dioscorid. lib. 1. cap. 20.

Ambastæ, Populi sunt Asiæ. Et

Ambastum, Fluminis nomen in Asia, Ptolemæo authore.

Ambaxioqui, pl. Festo sunt Circumeuntes catervatim. Scaliger putat legendum Ambaxiqui. Vossius Ambaxitiosi vel Ambaxies.

Ambe, Varro 6. de L. L. 3. Profectum verbum ab ambe. Quem locum enarrans Turnebus, Hoc verbi, inquit, sollicitos & anxios habet Grammaticos. Ego Ambe puto esse Circum, quod diminutum dicitur An, ut in Aquiro. Integrum est incolume in explicatione Ancilium in libris antiquis. Nam editionum censores eum quoque locum violarunt, atque læserunt, Ancilia dicta ab Ambecisu. Dicitur & Ambu, ut in Ambubajis. Hæc ille. V. Voss. de Arte Grammat. 2. 18. conf. am.

Ambĕdo, ēdi, ēsum, [περιέδω] edere vel esse. ex Am, & Edo; i. e. Circumedere. Tacit. 15. Ann. 5. 4. Vis locustarum ambederat quicquid herbidum aut frondosum. Et l. 38. ff. de adquir. rer. domin. Flumen ambedit agrum. Plaut. Merc. 2. 1. 15.
Dicit capram, quam dederam servandam sibi,
Suæ uxoris dotem ambedisse, oppido
Mihi illud videri mirum, ut una illæc capra
Uxoris Simiæ dotem ambederit.
In novissimis edd. expressum Ambadedisse, & Ambadederit, ita ut verbum sit decompositum Ambadedo. V. Acidal. ad loc.

Ambedens, & **Ambens**, ab Ambesse. Tralate Lucret. lib. 5. 397.
Ignis enim superavit, & ambens multa perussit.

Ambēsus, [περιεδηδεσμένος] Partic. ut, Ambesæ mensæ. Virg. 3. Æn. 256.
Quam vos dira fames, nostræque injuria cædis
Ambesas subigat malis consumere mensas.
Ambesa flammis robora. Virg. 5. Æn. 752.
Ambesum multo vulnere. Sen. Hippol. 12.

Ambest, Tertiæ personæ verbum est, ut nullam aliam habeat declinationem. Author Festus. Hoc autem verbum potius videtur esse a Sum, es; quam ab Edo, es. [Contra censet Dacer. Nec sane video quid significet, si a Substantivo verbo derivetur.

Ambestrix, īcis. Ammian. Marcellin. 29. 17. (cap. 3. Vales.) Cum duas haberet ursas sævas hominum ambestrices.

Ambegni, Bos & Vervex appellabantur, quum ad eorum utraque latera agni in sacrificium ducebantur. Festus. Ambegnæ oves. Bæb. Macer, qui fastos dies scripsit, ait, Junoni, eas quæ geminas parerent oves, sacrificari cum duobus agnis altrinsecus alligatis, quas oves ambegnas vocari, quasi ex utraque parte agnos habentes. Ex Nonio. V. Varr. 6. de L. L. 3. & Voss. Etym.

Ambiāni, [Ἀμβιανοὶ] Galliæ Belgicæ populi, Plinio 4. 16. Ptolemæo, Cæsari 2. Bell. Gall. 4. & Pomponio. Vulgo *Amiens*.

Ambidens, sive **Bidens**, [διοδὴς] Ovis dicitur quæ superioribus & inferioribus est dentibus. Festus.

Ambidexter, m. Qui sinistra æque ut dextra utitur. ἀμφιδέξιος, & ἀμφοτεροδέξιος Græcis, περιδέξιος Synesio, Pro Ambiguo in Dion. p. 32. Appellatur etiam Ambimanus in Vet. Gloss. Symmachus Æquimanum dixit 9. Epist. 105. adde Isid. 10. 1.

Ambifarius, Duplex. ut, Ambifariæ fabulæ. Arnob. 5. p. 181. Ambifaria obtentione. Idem 182.

Ambifariam, Adv. Apul. Apol. p. 276. Ambifariam dissolvere. & 4. Florid. p. 360.

Ambifarie, Idem. Claud. Mamert. de Statu An. 1. 3. Ambifarie subditum propofuit.

Ambiformiter, Adv. ut, Ambiformiter dictum. Arnob. p. 183. h. e. Ambigue.

Ambīga, æ. f. [ἄμβιξ] Vasculi species. Apic. 67. Aves in ambigas sublatæ. Cæl. Aurel. Tard. 4. 7. V. Athen. 9. 8. [Utrique Cœlio falso v. Ambiga, æ, affingitur, cum sit Accusat. pl. nominat. Ambix, gis, vel cis.

Ambigatus, Galliæ Celticæ Rex, virtute & fortuna præpollens, de quo Liv. 1. Decad. lib. 5.

Ambigo, [ἀμφισβητῶ] quasi Circumago, vel, In ambas tanquam partes ago.
Ambigere, Litigare & controversiam habere. Liv. 21. 31. Regni certamine ambigebant fratres. Ter. Heaut. 3. 1. 33. Vicini nostri hic ambigunt de finibus.
Ambigendi. Cic. 3. de Orat. 109. Omnis igitur res eandem habet naturam ambigendi, de qua quæri & disceptari potest. Hic Ambigendi, videtur accipi passive. Non enim res ambigit, sed ambigitur & controvertitur.
Ambigitur aliquid ex contrariis scriptis. Cic. 2. de Orat. 110. Ex contrariis scriptis siquid ambigitur, non novum genus nascitur, sed superioris generis causa duplicatur. i. e. In controversiam vocatur.
Ambigere cum aliquo. i. e. Controvertere. Cic. 1. de Invent. 122. Ambigunt agnati cum eo qui est secundus hæres. Vide totum locum.
Ambigere patriam. Tacit. 6. Ann. 15. extr. Deviis plerunque itineribus ambigens patriam & declinans. h. e. Ambiens, & non ingrediens.
Ambigere verbis. Liv. 3. Decad. lib. 1. Et id de quo verbis ambigebatur.
Ambigitur aliquid inter homines. Cic. 2. de Orat. 104. Nihil est enim quod inter homines ambigatur, in quo non aut quid factum sit, aut fiat, futurumve sit, quæratur, aut quale sit, aut quid vocetur.
Ambigitur, imperf. Plin. lib. 16. cap. 40. de ipso simulacro deæ ambigitur. Cic. 3. Verr. 117. Si de hæreditate ambigitur.
Ambigitur sæva de morte. Stat. 12. Theb.
Ambigitur aliquid idcirco quod. Cic. 2. de Orat. Quum idcirco aliquid ambigitur, quod aut verbum, aut verba sint prætermissa.
Ambigitur jus aliquod inter peritos. Cic. 1. de Orat. 142. In eo autem jure quod ambigitur inter peritissimos. i. e. Quod controversum est inter Jurisperitos.
Ambiguntur causæ propter scriptum. Cic. 2. de Orat. 110. Ita fit ut unum genus in iis causis quæ propter scriptum ambiguntur, relinquatur, si est scriptum aliquid ambigue.
Theodorus Gaza pro Participare, & Jam ad hujus, jam ad illius naturam accedere. Homo autem (inquit lib. 4. de Generat. Anim) cum omnibus generibus ambigit. Nam & uniparum animal, & pauciparum, & multiparum interdum est, &c. Idem de urtica pisce, Urtica (inquit) est ambigens & plantæ & animalis.
Vide an hic Plinium imitetur Gaza. H. St.

Ambiguus, Adj. [ἀμφίβολος] Dubius. Festus, Ambiguum est, quod in ambas agi partes animo potest. Ter. Hec. 4. 4. 26. Ambiguum hoc mihi jamdudum fuerat.
Ambiguus cum genitivo. Tacit. 2. Ann. 40. 2. Ambiguus pudoris ac metus. Futuri. Idem. 1. Ann. 7. Tiberius cuncta per Consules incipiebat, tanquam vetere Republica, & ambiguus imperandi. h. e. Incertus an imperare deberet.
Ambiguus vitæ jacuit. Claud. 1. in Eutrop. 53.
Ambiguis alis volare. Sen. in Hippol. 11. Volat ambiguis mobilis alis hora.
Aquæ. i. e. Diversa natura prædita. Ovid. 15. Met. 333.
Est lacus Arcadiæ, Pheneum dixere priores,
Ambiguis suspectus aquis, quas nocte timeto:
Nocte nocent potæ, sine noxa luce bibuntur.

Dictis ambiguis animi ſententiâ prætentanda mihi erat. Ovid. de Byblide, 9. Met. 587.
Domus ambigua. Virg. 1. Æn. 661.
 Quippe domum timet ambiguam.   Ubi Servius, Domum ambiguam, in qua habitat mutabilis fœmina.
Error ambiguus. Stat. 5. Theb. 437.
Favor. Liv. 21. Per ambiguum favorem haud dubie gratiam victoris ſpectantes.
Fidei ambiguæ vir, i. e. Lubricæ, qui ſe modo huc, modo illuc inclinat. Liv. 4. Bell. Pun.
Fides. Liv. 6. 2. Per annos prope centum nunquam ambigua fide in amicitia populi Romani fuerant.
Hæres tanti certaminis ambiguus. Ovid. 13. Met. 129.
Infans. Sen. Hippol. 5. Scelusque matris arguit vultu truci ambiguus infans. Minotaurum intelligit.
Ingenium. Plin. 4. Epiſt. 2. Erat puer acris ingenii, ſed ambigui.
Iter. Perſ. 5. Sat. 34.
Labor ambiguus ignotæ ſortis. i. e. Dubii exitus. Sen. Hippol. 7.
Lapſu ambiguo refluitque, fluitque. Ovid. 8. Met. 163. de Mæandro fluvio Phrygiæ.
Mares ambigui. Claud. 1. Eutrop. lib. 462.
 Eunuchi veſtros habitus, inſignia ſumunt
 Ambigui Romana mares.
Ambiguus modo vir, modo fœmina. Ovid. 4. Met. 280. de Scythone.
Nomen. Cic. 3. Tuſc. 20. Ab Invidendo autem Invidentia recte dici poteſt, ut effugiamus ambiguum nomen invidiæ.
Proles. Virg. 3. Æn. 180.
 Agnovit prolem ambiguam, geminosque parentes. Servius: Ambiguam: Non incertam, ſed duplicem: ut in ſequentibus probat, dicens, Geminosque parentes.
Proteus. Ovid. 2. Met. 9. quia in varias ſe mutat formas, modo urſi, modo leonis, modo aquæ, modo ignis.
Rem ambiguam primum videre, deinde diſtinguere. Cic. de Clar Orat. 152.
Scriptum. Cic. in Topic. 96. Id autem contingit, quum ſcriptum ambiguum ſit, ut duæ differentes ſententiæ accipi poſſint.
Senſu ambiguo. Claud. 1. in Ruff. 19.
Vates. i. e. Qui rem obſcuris verbis involvit. Sil. Ital. lib. 7.
Verba ambigua diſtinximus. Cic. in Orat. 102. vulgo Æquivoca dicunt.
Verba ambigua perplexa voce jacis. Sen. Hippol. 5.
Virginis. Ovid. 3. Amor. 12. 28. Ambiguæ captos virginis ore viros.
Voces ambiguas in vulgum ſpargere cœpit Ulyſſes. Virg. 2. Æn. 98.
Vultu ambiguo. Hor. 2. Carm. 5. 24.
Ambiguum relinquere. Virg. 5. Æn. 326.
 Tranſeat elapſus prior, ambiguumque relinquat.   Ubi Servius: Ambiguum, minus firmum ad celeritatem. Turnebus hunc locum melius exponit: Ambiguum (inquit) id eſt, Parem & ambigentem cum eo de curſus palma & victoria; & Relinquere hic eſt Præterire; quaſi dicat, Prætereat eum qui cum eo juris eſt futurus ambigui, cum ſimul ad metam pervenerint.

AMBIGUUM, i. n. [ἀμφίβολον] Cic. 2. de Orat. 102. Statim occurrit animo quæ ſit cauſſa ambigui.
Ambiguum eſt. Ovid. 1. Met. 765.
 Ambiguum eſt, Clymene precibus Phaëthontis, an ira
 Mota magis dicti ſibi criminis.
Non habeo ambiguum. i. e. Non dubito. Cic. 11. Fam. 11.
In ambiguo eſſe. Tacit. in Vita Agric. 5. 4. Non ſane aliâs exercitatior magisque in ambiguo Britannia fuit. h. e. In majore defectionis & rebellionis periculo. V. IN.
In ambiguo ſervat. Hor. 1. Epiſt. 16. 28.
In ambiguo verbum relinquere. Lucret. lib. 4. 1130.
Ex ambiguo dicta, vel argutiſſima putantur: ſed non ſemper in joco, ſæpe etiam in gravitate verſantur. Cic. 2. de Orat. 150.

AMBIGUĬTAS, ātis. f. [ἀμφιβολία] dicitur, Quum de re aliqua ambigitur. Cic. 2. de Invent. 74. Sed nobis ambiguitate nominis videntur errare. Ambiguitas nominis, eſt quæ minus docte Æquivocatio dicitur.
Ambiguitates exquiſitæ. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Ambiguitatem explicare. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Solvere. Quintil. lib. 7. cap. 3.

AMBIGUE, Adv. [ἀμφιβόλως] Dubie. Cic. 4. Acad. Quid ambigue dictum ſit.
Ambigue agere. Tacit. 1. Hiſt. 3.
Ambigue certare. Tacit. 2. Ann. 21. 5. h. e. Varia fortuna.
Ambigue poſitum verbum. Cic. pro Cæcin. 81. i. e. Quod in eodem loco dupliciter aut varie poteſt accipi.
Ambigue ſcriptum. Cic. 2. de Orat. 110.

AMBĬMĀNUS, Gloſſ. Vet. περιδέξιος. V. ſupra, AMBIDEXTER.

AMBIO, īvi, ītum, (penult. longa, propter craſin vocalium ex Ambi, præter morem compoſitorum ex Eo) [κυκλόω, περιβάλλω] īre. al. ex Am, & Eo, b interpoſita; ſignificat Undique cingere, circundare. Cic. de Univerſ. 26. Ut terram lunæ curſus proxime ambiret. Virg. 10. Æn. 243.
  — atque oras ambiit auro.   De clypeo loquitur.
Ambire maximo circulo. Plin. lib. 2. cap. 8.
Ambit terram aquis Oceanus. Ovid. 5. Faſt. 82.
Ambire baculum nexibus. Ovid. 15. Met. 659.
Muros mare ambiebat. Curt. 4. 2. 9. Ovid. 5. Met. 361. Ambibat. Vid. Freinshem.
Littora natatu. Stat. 3. Sylv. 2. h. e. Circuire.
Ambire torrentibus. Virg. 6. Æn. 550.
Ambibat fundamina Siculæ terræ. Ovid. 5. Met. 361.
Vallum armis. Tacit. 1. Ann. 68. 1.
Ambire, [μετιέναι, φιλοτιμεῖσθαι] Ambitionibus appetere, ut ait Nonius: vulgo *Brigare* dicunt: h. e. Magiſtratum vel honorem petere, & ad eam rem omni ſtudio incumbere. Cic. 11. Philipp. 19. Quod ſi comitia placet in Senatu habere, petamus, ambiamus. Virg. 4. Æn. 283.
  — quo nunc reginam ambire furentem
 Audeat affatu?   Ubi Servius, Ambire, blanditiis circumvenire. Nonius interpretatur Interpellare.
Ego ambio, ego periclitor. Plin. Epiſt. lib. 6. 6.
Ambire palmam hiſtrionibus. Plaut. Amph. prol. 69.
Ambit vocibus variis, i. e. Ambitioſe circumvenit. Valer. 7. Argon. 256.
Ambire, cum Inf. pro Cupere. Stat. 2. Sylv. 1. 254.
  — hunc ipſe choro plaudente Philetas,
 Callimachusque ſenex, Umbroque Propertius antro,
 Ambiſſent laudare diem.
Ambit vitulam mater, pro Affectatur, & ſtudioſe comitatur. Claud. 1. de Rapt. Proſerp. 127.
Ambitur ſignis auguſtior infans. Claud. Paneg. 3. de Honor. Auguſt. 150.

AMBIENS, Partic. Curt. 7. 16. Sedes ambientibus ramis contecta eſt. Sueton. Cæſ. c. 18. Cum ambienti ut legibus ſolveretur multi contradicerent.

AMBIENTER, Adv. Sidon. 7. Epiſt. 9. Ambienter expetere.

AMBĪTUS, Partic. Ovid. 1. Met. 37.
 Juſſit & ambitæ circundare brachia terræ.   Cic. pro Planc. Populus Ædiles facit eos a quibus eſt maxime ambitus. Tacit. 3. Hiſt. 93. 3. Integris quoque rebus a Cæcina & primoribus partium jam Vitellium aſpernantibus ambitus.

AMBITIO, ōnis. f. [φιλοτιμία] Ipſa actio ambientis, ait Feſtus. Circuitus, ambitus. Solin. c. 48. Nam fuliginem intrinſecus favillaceam ambitio tantum extimæ cutis cohibet. Idem c. 35. Navigant autem vimineis alveis, quos circundant ambitione tergorum bubulorum.
Item Affectatio dignitatis aut honorum, ut Cic. 1. Off. 87. Miſerrima eſt omnino ambitio, honorumque contentio. Hoc per epexegeſin addidit Cic. Nam Ambitio, nihil aliud eſt quam Immoderata cupiditas honorum, aut gloriæ: ſicut Avaritia, Cupido pecuniæ. Quod utrunque Salluſtius multis verbis perſequitur in Catilina, ubi de Corruptis Romanorum moribus agit.
Ambitio, duplex. Cic. in Salluſt. 6. Cedo ſi fuerim in honoribus petendis nimis ambitioſus, non hanc dico popularem ambitionem, cujus me principem confiteor: ſed illam pernicioſam contra leges, cujus primos ordines Salluſtius ducit.
Ambitio nutrix avaritiæ. Claud. 1. in Conſ. Stilich. 114.
Ambitione metiri omnia. V. METIOR.
Ambitione labi. Cic. in Bruto, 244. Non puto, inquam, exiſtimare te, ambitione me labi, quippe de mortuis.
Cretata ambitio. Perſ. 5. Sat. 177.
Demens. Claud. 2. Paneg. 186.
Impatiens. Stat. 1. Theb. 129.
Impotens. Sen. Thyeſt. 4.
Inanis. Hor. 2. Epiſt. 2. 207.
Levis. Ovid. 1. Faſt. 303.
Mala. Hor. 2. Serm. 6. 18.
Miſera gravique ſolutus. Hor. 1. Serm. 6. 129.
Prava. Hor. 1. Serm. 6. 51.
Solicita. Ovid. 4. Triſt. 10. 38.
Timida. Cic. pro Milon. 43. Scio enim quam timida ſit ambitio, quantaque & quam ſolicita cupiditas Conſulatus.
Ambitio noſtra nititur in Domitio. Cic. 1. Att. 1. Sane ſum perturbatus, tum ipſius Satyri familiaritate, tum Domitii, in quo uno maxime ambitio noſtra nititur.
Ambitio mortis. Claud. in Seren. Regin. 166.
Ambitio exarſerat. Liv. 4. Decad. lib. 5. In exitu jam annus erat, & ambitio magis quam unquam aliâs exarſerat Conſularibus comitiis.
Ambitionis manifeſtus aliquis. Tacit. 14. Ann. 29. Magna dum vixit ſeveritatis fama, ſupremis teſtamenti verbis ambitionis manifeſtus.
Ambitione relegata dicere poſſum, i.e. Sine ambitione. Hor. 1. Serm. 10. 84.
Ambitiones. Cic. 4. 132. Ut ſtudia cupiditatesque honorum, atque ambitiones ex omnibus civitatibus tolleret. Idem 2. Tuſc. 62.
Ambitio præter notum ſignificatum, Obſequium glorioſum ſignificat. Sueton. in Othon. cap. 4. Nullo officii aut ambitionis in quenquam genere omiſſo. Budæus. [Cur glorioſum? conf. Sall. Jug. 45. & 86.
Ambitio, pro Aucupatione gratiæ. Cic. 1. Q. frat. 1. præſertim quum ii mores tantum jam ad nimiam lenitatem & ambitionem incubuerint. Tacit. 1. Hiſt. 1. 4. Sed ambitionem ſcriptoris facile averſeris: obtrectatio & livor pronis auribus accipiuntur.
Ambitio, Contentio & flagitatio. Cic. 13. Fam. 5. Nam quum multi a me petunt multa, quod de tua erga me voluntate non dubitent, non committo ut ambitione mea conturbem officium tuum.
Ambitione ſumma a populo contenditur magiſtratus. Cic. 4. Verr. 131. Et propter magnitudinem poteſtatis hic magiſtratus a populo ſumma ambitione contenditur. i. e. Petitur: de Cenſura loquitur. Nonnunquam eſt Officii oſtentatio quædam Nep. 10. 2. 2. Magna eum ambitione Syracuſas perduxit.

AMBITIŌSUS, Adj. [τιμοκρατικός, φιλότιμος] propr. Qui multum ambit, multaque amplectitur. ut, Amnis ambitioſus. Plin. l. 5. c. 15. de Jordane loquens; Amnis amœnus, & quantum locorum ſitus patitur, ambitioſus. i. e. Magni ambitus, ſive Multa ambiens. Laſcivis hederis ambitioſior. Hor. 1. Carm. 36. 18. Ambitioſa oppida dixit. Solin. c. 17. pro Oppidis quæ magni ſunt ambitus.
Ambitioſus, & qui ambit, & qui ambitur dici poteſt, inquit Gell. l. 9. c. 12. [Sed vellem, ut in aliis, ſic in hac quoque voce ancipitis hujus ſignificationis exempla protuliſſet.
Ambitioſus, Ambitione laborans. Cic. pro Flacc. 42. qui ita ſit ambitioſus, ut omnes vos, nosque quotidie perſalutet. Hor. 2. Serm. 3. 165.
  — verum ambitioſus & audax.
Amicitiæ ambitioſæ, Quæ plurimum oſtentationis, nihil aut parum rei habent: cujusmodi nunc ſunt inter aulicos. Cic. 1. Att. 13. Nam illæ ambitioſæ noſtræ, fucoſæque amicitiæ, ſunt in quodam ſplendore forenſi, fructum domeſticum non habent.
Atria. Martial. lib. 12. ad Client. 69.
 Atria ſi ſapias ambitioſa colas.
Amor. Ovid. 2. Amor. 4. 48.
Ars. Plin. lib. 29. cap. 1. De arte medica loquitur.
Caſa. Martial. lib. 12. 67.
 Et caſa divitiis ambitioſa latet.
Colus. Claud. Quart. Conſ. Hon. 593.
Decreta ambitioſa vocantur, Quæ per gratiam & favorem facta ſunt. Ulpian. l. 3. ff. De minor. D. Severus hujusmodi Conſulum vel Præſidum decreta, quaſi ambitioſa eſſe interpretati ſunt.
Diligentia. Ulpian. l. Si bene collocatæ. D. De uſur. & fruct. Nam inter inſolentiam curioſam, & diligentiam non ambitioſam multum intereſt. Diligentia non ambitioſa eſt, juſta & accurata, nec nimia, nec affectata, nec famæ aucupatrix. Budæus.

Dux.

Dux. i. e. Gratiæ aucupator. Liv. 4. Decad. lib. 9. Carminaque a militibus ea in Imperatorem dicta, ut facile appareret, in ducem indulgentem ambitiosumque ea dici: triumphumque esse magis militari favore quam populari celebrem.
Festinatio. Quintil. lib. 1. cap. 4.
Gloria. Stat. 6. Theb. 435.
Homo. Cic. 13. Fam. 1.
Honor ambitiosus. Ovid. 8. Met. 277. i. e. Qui ambitiosos facit: ab effectu. vel Quem ambitiose sectantur ambitiosi. Heins. edidit Invidiosus q. V.
Imperator. Cic. pro Muren. 20.
Ornamenta. Hor. in Arte Poet. 447. De versibus loquitur.
Pauper. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Rogationes. Cic. 6. Fam. 12.
Sententia judicis. i. e. Per gratiam & favorem lata. Suet. in Domit. c. 8.
Ambitiosus in malis. Quintil. lib. 6. Non sum ambitiosus in malis, nec lacrymarum augere causas volo. & Ovid. 3. de Ponto, 1. 84.
Pro nostris ut sis ambitiosa malis.
In honoribus petendis. Cic. in Sallust. 6.
In laude. Martial. lib. 1.
In aliquem. Cic. 1. Q. frat. 2.
Ambitiosum etiam, Enixum dicunt, & Affectatum, quod Græci κατεσπουδασμένον dicunt, i. e. Ingenti studio factum. Tacit. 2. Hist. 49. de Othone loquens, Ambitiosis id precibus petierat, ne amputaretur caput, ludibrio futurum. Budæus. Cic. Valent tamen apud Cæsarem non tam ambitiosæ flagitationes, quam necessariæ. Ita Amicitiæ ambitiosæ, Rogationes supra. Præceptor ambitiosis utilia præferet. Quintil. 1. 2. Idem 6. 5. Ambitiosum declamandi sudorem.
Ambitiosus pro Gratiosus posuit Justin. 17. 2. 6. Ambitiosus apud populares. Et 30. 2. 2. Ambitiosæ pulchritudinis scortum. [Potest tamen & his locis accipi, pro Favorem captante & Valde blandiente. Videsis & tute expende utrumque locum.

Ambitiose, Adv. [φιλοτίμως] Per ambitionem. Liv. 1. Isque primus & petiisse ambitiose regnum, & orationem dicitur habuisse, &c.
Ambitiose agere. Cic. 7. Att. 3. Utrunque vero simul agi non potest, & de triumpho ambitiose, & de Repub. libere.
Ambitiose corrigere orationem. Cic. 15. Att. 1. Brutus noster misit ad me orationem suam habitam in concione Capitolina, petivitque a me, ut eam ne ambitiose corrigerem ante quam ederet. Ambitiose autem corrigere dicitur is qui in amici scriptis pauca mutat, quod vereatur ne eum offendat, ambitiosus in ejus gratia retinenda. Alii aliter exponunt.
Ambitiosius quam honestius defendere. Tacit. 4. Hist. 40.
Ambitiosius facere aliquid. Cic. 3. Fam. 7. Quum in isto genere multo etiam ambitiosius facere soleam, quam honos meus, & dignitas postulat.
Ambitiose fovere aliquem. Liv. Decad. 4. lib. 8.
Ambitiosissime petere provinciam. Quintil. lib. 6. cap. 3.
Ambitiose pro aliquo scribere. Cic. 13. Fam. 69.
Ambitiose tristis. Martial. lib. 1. præfat. Siquis tamen tam ambitiose tristis est, ut apud illum in nulla pagina Latine loqui fas sit.

Ambĭtus, ûs. m. [περίοδος] Varro 4. de L. L. Ambitus iter, quod circueundo teritur, nam Ambitus Circuitus: ab eoque XII. tab. interpretes, ambitum parietis, circuitum esse describunt. Festus, Ambitus proprie dicitur inter vicinorum ædificia locus duorum pedum & semipedis ad circumeundi facultatem relictus, ex quo etiam honoris ambitus dici cœptus est a circumeundo, supplicandoque. Ambitus proprie dicitur Circuitus ædificiorum, patens in latitudinem pedes duos & semissem, in longitudinem idem quod ædificium. Sed & eodem vocabulo, crimen avaritiæ vel Affectati honoris appellatur. Hactenus Festus. Nisi posteriora Pauli sunt descriptoris.
— lethalisque ambitus Urbi,
Annua venali referens certamina campo.
Ambitus ædium. Cic. in Topic. 14. Quoniam P. Scævola id solum esse ambitus ædium dixerit, quantam parietis communis tegendi causa tectum projiceretur.
Aquæ. Hor. de Arte Poet. 17.
Molli ambitu omenta pingues viscerum obtendunt sinus. Sen. OEdip. 370.
Navigationis. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Nominum. Plin. lib. 15. cap. 30. i. e. πολυωνυμία.
Operis totius ambitus. Curt. 5. 1. 26. conf. 4. 8. 2.
Rotundus ambitus. Cic. de Univers. 23. Sic animus a medio profectus, extremitatem cœli a suprema regione rotundo ambitu circunjecit.
Stellarum rotundi ambitus cognoscuntur. Cic. 2. de Nat. Deor. 49.
Metaph. Ambitus facere circa aliquam rem. Liv. 27. 27. extr.
Ambitu suo adstringere. Sen. Epist. 12.
Ambitus verborum. Columel. lib. 2. cap. 2.
Ambitus verborum, pro Periodo. Cic. in Bruto, 162. Comprehensio, & ambitus ille verborum (si sic περίοδον appellari placet) erat apud illum contractus & brevis. Cic. 2. de Orat. 184. Quæ si in extremo breviora sunt, infringitur ille quasi verborum ambitus: sic enim has orationis conversiones Græci nominant. Cic. in Orat. Perfecto completoque verborum ambitu gaudent aures meæ, & curta sentiunt, nec amant redundantia. Idem ibid. Arguti, certique & circunscripti verborum ambitus conceduntur.
Ambitus, pro Affectati honoris, s. malis artibus petiti crimine. Lucan. l. 1. 179.
Ambitus & largitio. Cic. 2. de Orat. 105. Et de ambitu raro illud datur: ut possis liberalitatem ac benignitatem ab ambitu atque largitione sejungere.
Ambitus acrior. Tacit. de Germ. 37. V. Acer.
Immanis. Cic. 2. Q. frat. epist. ult. Ambitus redit immanis: nunquam fuit par.
Accusari ambitus. Cic. pro Cœl. 16.
Damnari ambitus. Cic. de Clar. Orat. 180.
Judicium ambitus. Cic. pro Cluent. 114.
Lex ambitus: Quæ de ambitu vindicando lata est: quales fuerunt multæ: de quibus consule Ant. Augustin. de Legg. & Senatusconf.
Ambitus, pro Aucupatione gratiæ, & vitiosa emerendæ famæ cupiditate, a Quintil. ponitur, lib. 4. cap. 1. Est enim (inquit) nonnunquam pravis judicibus hic ambitus adversus amicos. Idem lib. 12. cap. 7. Summovendum vero est utrunque ambitus genus, vel potentibus contra humiles venditandi operam suam, vel illud etiam jactantius minores utique contra dignitatem attollendi.
Ambitus item Quævis contentio nimia & dedita opera navata. Sen. Med. 399. — Segnis hic ibit dies
Tanto petitus ambitu tanto datus. Tacit. 1. Hist. 19. 5. Ambitu remanendi aut eundi, ut quemque metus vel spes impulerat. Flor. 1. 16. Gemmeis & argenteis armis, discolori veste usque ad ambitum ornatam gentem. i. e. usque ad ostentationem exquisito luxu.

Ambitūdo, ĭnis. f. Circuitus. Apul. in Asclep. Tempus per alterius ambitudinem rediens.

Ambĭtor, ōris. m. Qui ambit. Paulin. Epist. 13. sect. 16. Æternæ laudis ambitor. conf. Lamprid. in Alex. cap. 28. & Salvian. lib. 5. de Gubern. p. 118. Baluz.

Ambivius, Nomen gent. Roman. ut L. Ambivius Turpio, actor comicus qui plerasque Terentianas fabulas docuit. Meminit autor Dialog. de Oratt. cap. 20. & Symmachus 10. Epist. 2.

Ambivium, Idem quod Bivium. Varro apud Nonium 6. 15. Hic in ambivio navem conscendimus palustrem.

Amblada, æ. f. Pisidiæ Urbs. Steph. & Strab. lib. 12. Hinc Ambladense vinum. Strab. l. c. p. 392.

Ambo, æ, o. [ἄμφω] Nomen est collectivum de duobus. Cic. 1. de Divin. 70. Quorum amborum generum una ratio est. Fit a Græco ἄμφω, ut ait Festus.
Uterque & Ambo, differunt. Utrumque fecisse dicimus, si & hic & ille fecerit divisim; ut, Uterque fecit domum: ergo duæ domus factæ sunt. Ambos fecisse dicimus, si duo conjunctim aliquid fecerint; ut, Ambo sibi monumentum constituerunt: h. e. Unum monumentum comune. Ter. prol. And. 10. Qui utramvis recte norit, ambas noverit. [Sed aliud Utervis, ac Uterq;.
Ambo (ait Sosipater lib. 1.) non est dicendum, nisi de iis qui uno tempore quid faciunt: ut puta, Eteocles & Polynices ambo perierunt: quasi dicas, Una. Romulus autem & Africanus non Ambo triumphaverunt, sed Uterque, quasi Diverso tempore. Ex Parrhasio in Claudianum. [Sed hanc differentiam neglexisse optimos auctores satis apparet vel ex illo Tibulli 3. 5. 18. quod totidem verbis Ovid. 4. Trist. Eleg. 10. v. 6. expressit, si fides MSS. Cum cecidit fato consul uterque pari.
Ambo & uterque. Cic. in Orat. 11. Vicinus amborum, in neutro excellens, utriusque particeps, vel utriusque (si verum quærimus) potius expers.
Ambo una. Ter. Eun. 4. 4. 35. Una ambo abierunt foras.
Ambo, m. in accus. Hor. 2. Serm. 3. 180.
Præterea ne vos titillet gloria, jure
Jurando obstringam ambo. Plaut. Rud. 3. 5. 7. Jube dum recedere istos ambo illuc modo.
Ambo iter peragunt. Hor. 2. Serm. 6. 99.
Ambo convenimus. Virg. 5. Ecl. 1.
Ambo florentes ætatibus. Virg. 7. Ecl. 4.
Ambæ una feruntur junctis frontibus. Virg. 5. Æn. 158. de Centauro & Pristi navibus loquens.
Ambas buccas iratus inflat. Hor. 1. Serm. 1. 21.
Ambas palmas ad cœlum tendit. Virg. 10. Æn. 596.
Ambabus manibus proverbiale est pro Sedulo, toto conatu. Ambobus pedibus fugere, Celeriter.

Ambo, ōnis. m. [ὁ ἄμβων] Suggestus aut Cathedra unde verba fiunt. V. Bebel. de Abus. L. L. p. 50. ἀπὸ τοῦ ἀναβαίνειν, i. e. ἀναβαίνειν. V. Spelm. Gloss. in verb. & Voss. Etym. fol. 22. Phavorin. Lexic. in verb. Utuntur hac voce Scriptores Ecclesiastici. Priscis Latinis ignota est. Bebel. in Facet. de Sacerdot. Cathedra illa concionatoria, quam indocti ambonem vocant.

Ambracia, [Ἀμβρακία] Nobilis est civitas Thesprotiæ Epiri, ab Ambrace Thesproti filio, hodie vulgo *Larta* appellari dicunt, quod negat Hard. ad Plin. lib. 4. cap. 1. Qui *Ambrakia* potius vocari docet hodieque. Aliquando dicta est Epuia & Paralia. Hermolaus ex Steph. Meminit Plaut. Stich. 3. 2. 35. Hanc diu oppugnatam in deditionem accepit M. Fulvius Consul. Roman. Liv. lib. 38. 9.

Ambracius, [Ἀμβρακικὸς] Adj. Qui ex Ambracia est.
Frondes. Stat. 2. Sylv. 2. 8.
Ora. Lucan. lib. 5. 652.
Pontus. Stat. 4. Theb.
Sinus, quo mersa est Acarnania, ut testatur Plin. lib. 2. cap. 90. Hodie *Le golfe de Larta*.

Ambracienses, Ambraciæ cives & incolæ. Liv. 4. Decad. lib. 8. Ut Ambracienses compelleret ad deditionem. Sic ibidem iterum ac sæpius.

Ambraciotæ, Iidem qui Ambracienses. Aurel. Vict. in Fulv. Nobiliori c. 52. Consul Ætolos Ambraciotasque in deditionem accepit. Plin. 14. 7. Apollodorus Medicus in volumine quo suasit Ptolemæo regi quæ vina biberet, laudavit Leucadium, Ambrocioten & Peparethium. Græcum tamen potius, quam Latinum est.

Ambrĭces, Tegulæ, quæ transversæ, asseribus & tegulis interponuntur. Festus. Turnebus Adv. 14. 12. Regulas non Tegulas legit, id quod sensus, inquit, ipse declarat: sed & Francorum lingua, quæ articulo addito tabellas quibus lacunaria texuntur, aut ædes obducuntur *Lambris* vocat: quod cum fit, ædes *Lambricari*, pro Ambricari dicit. [Forte tamen Festus Ambrices, antique pro Imbricibus posuit, quod est tegularum genus. Illud enim ex Gr. ὄμβρος facilius, quam posterius deflectitur, unde placet arcessere Grammaticis.

Ambrones, fuerunt Gens quædam Gallica, qui subita inundatione maris quum amisissent sedes suas, rapinis & prædationibus se suosque alere cœperunt. Eos, & Cimbros, Teutonesque C. Marius delevit. Ex quo tractum est ut turpis vitæ homines Ambrones dicerentur. Festus. Ita Isidor. Ambro, Devorator, decoctor, luxuriosus, profusus. V. Chiliad. & Scalig. ad Fest.

Ambronīnus, a, um. Adj. Autor. Anon. apud Cathol. Tu habes lurconinam buccam & ambronina labia.

Ambrosia, [ἀμβροσία] Herba quam alii Botryn, alii Artemisiam vocant, teste Dioscor. & Plin. lib. 27. cap. 4.
Poetæ fabulantur Ambrosiam appellari cibum, idemque Unguentum deorum: quemadmodum Nectar, potum. Hinc etiam dictam aiunt ex ἀ στερητικοῦ & βροτὸς, mortalis: interposito μ, vocalitatis gratia: vel quod mortales eam non edant: vel quod qui eam ederint, immortales evadant. Ovid. 1. de Ponto, 10. 11.
Nectar & ambrosiam latices epulasque deorum.
Ambrosia alendus, proverbiali figura dicitur, Qui est egregius & velut diis æquandus. Usus est Cic. 2. de Orat. 234.

Ambrosia dulci dulcius. Catul. 9. 6. 2.
Ambrosia salubris. Virg. 12. Æn. 419. — spargitque salubris
Ambrosiæ succos,& odoriferam panaceam. [Nisi accus.pl.est Salubris h.l.
Ambrosia, Antidoti nomen, quod Zopyrus Ptolemæo regi composuit. Cels. lib. 5. cap. 23. 2.
Ambrosia, Dionysi festum, apud Iones in primis, quæ Lenæa & Choæ dicebantur. Cæl. lib. 28. cap. 25.

Ambrosius, [Ἀμβρόσιος] Proprium nomen, quod interpretatur Divinus, seu Immortalis. In primis clarus hoc nomine episcopus Mediolanensis, qui floruit seculo Christiano quarto, temporibus Valentiniani, Gratiani, Theodosii & Honorii Impp. Numeratur inter 4. patres Latinos, quos, quia cæteros antecellunt, Cardinales vocamus. 3. reliqui sunt Hieronymus, Augustinus, Gregorius M. Cum Ambrosius ab Justina imperatrice persecutionem pateretur, instituit hymnos & psalmos more Orientalium decantari, ne populus mœroris tædio contabesceret. Durand. l. 5. Rational. p. 82. ex Augustin. quem vide 9. Confess. 7. Ipse quoque Ambrosius (V. Cassandr. Epist. ded. in Hymn. Ecl.) haud paucos hymnos venustissime conscripsit: quorum hæc fere ratio est, ut quarto quoque versu sententiam absolvant, ut alternis vicibus cantari possint. Qui canendi mos mire ecclesiis placuit. Hinc Hymni omnes hac ratione compositi, quorum in ecclesiis usus est, dicuntur Ambrosiani, quemcunque tandem auctorem habeant. Tales multi sunt qui a nonnullis Ambrosio tribuuntur, nec vero ab illo compositi sunt, sed ab aliis ad illius modulum. v. g. qui incipit, Magnæ Deus potentiæ, &c. item, Conditor, alme siderum, &c. inprimis, Te Deum laudamus, &c. Ambrosianus Hymnus dicitur.

Ambrosius, a. um. Adj. [ἀμβρόσιος] i. e. Ex ambrosia, vel Ad ambrosiam pertinens. Martial. lib. 4. 8.
Temperat ambrosias quum tua cura dapes. Virg. 1. Æn. 403.
Ambrosiæque comæ. Ubi Serv. Ambrosiæ comæ, aut deorum unguento oblitæ. h. e. Ambrosiæ: aut certe abusive dixit, Divinæ comæ.
Color ambrosius Apul. Milef. 10. p. 254. Corpus. 8. p. 205. Pedes 11. p. 258. pro Pulchris, quales eorum sunt qui pascuntur ambrosia.
Liquore ambrosio membra spargit. Stat. 9. Theb.
Sinu ambrosio puerum complexa. Claud. Epit. 22. v. 110. V. Barth. Adverf. 24. 22.
Succus Ambrosius. De Vinis. Sil. Ital. lib. 7. 210. Columel. lib. 10. c. 39.

Ambrosiacus, alterum Adj. [ἀμβροσιακός] ut, Ambrosiaca vitis. Plin. lib. 14. cap. 3. Sed sunt etiamnum insignes, uva non vino, ambrosiaca, duracina.

Ambrysus, vel **Ambryssus** Nomen duarum urbium, quarum unam Strabo locat in Phocide, alteram in Bœotia. Quidam Amphrysum rectius dici affirmant. V. Steph.

Ambūbaiæ [Ἀμβουβαῖαι] sunt, Porphyrione authore, Mulieres impudicæ, vagæ ac viles: quibus nomen hoc casu vanorum & ebrietate balbutientium verborum videtur esse inditum. Acron vero sic: Ambubaiæ dicuntur mulieres tibicinæ lingua Syrorum. Etenim lingua eorum, tibia sive symphonia, *Ambubaia* dicitur. Dicta ab *Ambub*, quo vocabulo Syri αὐλὸν significant. Inde *Ambubaia*, ἡ αὐλητρίς, ut docet Scaliger. Conject. ad Varr. p. 54. & comment. in Copam. Virg. p. 256. Alii dictas putant, quod am, i. e. Circum baias, Locum amœnissimum, & voluptatibus plenum, versarentur. V. Hadr. Turneb. 11. Adverf. 23. & Læv. Torrent. Comm. in Suet. & Lex. Pitisc. Suet. in Neron. c. 27. Inter scortorum totius urbis ambubaiarumque ministeria. V. ibi Casaub. qui Scaligeri & Caninii, qui puram putam Syram tradidere hanc vocem, opinionem laudat ac confirmat. conf. Steph. le Moyne in notis ad Varia Sacra, p. 471. Hor. 1. Serm. 2. 1.
Ambubaiarum collegia, pharmacopolæ,
Mendici, mimi, balatrones, hoc genus omne.

Ambubeia, [κιχόριον] vel (ut aliis placet) **Ambugia**, Ægyptio nomine nobilior est quam Latino. Cichorium enim nemo nescit. Dicitur & Erraticus Intubus, flore cœruleo, qui nubilo etiam die panditur, & cum eo circumagitur in occasum, noctu semper compressus. Hæc Ruell. l. 2. c. 120. Idem l. 1. c. 20. Erraticum vel agrestem intubum, cichorium, ambubeiam, & Græcis picrida, eandem esse herbam censebit, qui bonos authores evolverit. Ambugiam apud nos quidam appellavere Intubum erraticum. Plin. l. 20. c. 8. Ubi Hermolaus docet eam a Cornelio Celso vocari Ambubeiam. 2. 30. Alii putant Celsi codices, unius literæ perversione, ex Ambuleia in Ambubeiam deflexisse, nomine videlicet ducto ab Ambulando: quod mire convenit cum voce Pliniana Erraticum. Vetus Budæi codex membranaceus in illo Plinii loco habet Ambubulam. Sex alii codices Pliniani, & ipsi vetusti, atque adeo membranacei, qui apud nos sunt, habent Ambulam. V. Harduin. ad Plin. l. 20. c. 8. Conf. Lud. Non. de Re Cib. l. 1. c. 12.

Ambulacrum, V. ambulo.

Ambulo, [περιπατῶ] āre. ab Ambio deducitur, quod est Circuire; significat autem huc atque illuc ire, proprie tamen exercitationis, aut animi causa: quod & Deambulare dicimus. Plaut. Men. 2. 2. 4. Convivæ ambulant ante ostium.
Ambulare, [πορεύεσθαι, βαδίζειν] Ire, gradiri, incedere. Plin. lib. 10. cap. 65. Mures Ægyptii bipedes ambulant, ceu Alpini. Plaut. Bacch. 4. 8. 55. Cum illa neque cubat, neque ambulat.
Ambulare pedibus. Plaut. Truc. 2. 6. 46.
Ambulare passus quingentos, aut septingenta millia passuum. Plin. l. 20. cap. 2. Cic. pro Quint. 79.
Ambulant aves. Plin. lib. 10. cap. 38. Ambulant aliquæ, ut cornices: saliunt aliquæ, ut passeres, merulæ, &c.
Ambulant naves. Cato de R. R. cap. 1. Amnis, qua naves ambulant.
Ambulare maria. Cic. 2. de Fin. 112. Quum Xerxes tantis classibus, tantisque equestribus & pedestribus copiis, Hellesponto juncto, Athoque perfosso, maria ambulavisset, terramque navigasset, &c. Ubi nota ambulare ἐνεργητικῶς (active) usurpari.
Ambulavit possessio per multos. Ulp. in l. Sed & si §. Perinde D. de petit. hæred. i. e. Sæpius possessio mutata est, & ab uno ad alterum translata: qua in significatione sæpe hoc verbo JCti utuntur. Nam & Emptiones eodem modo per plures personas ambulasse dicuntur in l. sed ubi 15. D. de minor.
Ambulare foro transverso. Cic. 3. de Orat. 131. M. vero Manlium nos etiam vidimus transverso ambulantem foro.
In littore. Cic. in Bruto, 96.
In sole. Cic. 2. de Orat. 60.
Cum aliquo. Cic. 4. Acad. 5.
Recte. Cic. 9. Att. 5. Si enim recte ambulaverit qui hanc epistolam tulit, in ipsum tuum diem incidit.]
Eo modo autem ambulat Cæsar. Cic. 8. Att. 22. Eo modo autem ambulat Cæsar, & iis diariis militum celeritatem incitat, ut timeam ne citius ad Brundusium, quam opus sit, accesserit.
Ambulat demissis tunicis. Hor. 1. Serm. 2. 25.
Ambulat libera per tutas vias. Ovid. 1. Fast. 122. de Pace loquitur.
Ambulet ante noctem cum facibus. Hor. 1. Serm. 4. 51.
Ambulat erecto pectore. Claud. in Eutrop. 1. 307.
Ambulare superbum. Hor. Epod. 4. 5.
Licet superbus ambules pecunia,
Fortuna non mutat genus.
Ambulare in jus. Plaut. Curc. 5. 2. 23. Ambula in jus. Ter. Phorm. 5. 7. (al. 8.) 43. In jus ambula. Ubi Donatus, Ad judicem eamus scilicet: nam Jus pro Loco est. Sed in quo Prætor jus reddit: Itaque in jus ire & ambulare, non est Ad judicem ire (ut putat Donatus) sed Ad Prætorem. [Quid sibi velit hæc correctio Donati interpretationis non assequor. Ipse Donatus quidem paulo infra ad v. 88. In jus eamus. Ad prætoris, inquit sellam. Sed minus recte, ut equidem censeo, in Fabula Græca seu Palliata Prætoris mentio injicitur. Poterat melius verbis ipsius Terentii Ad judices. V. Act. 1. Sc. 3. v. 79. & 2, 1, 52. Pertinebat enim Actio ἀμελίου, seu Neglectarum nuptiarum ad Heliastarum dicasterium Athenis.
Ambulat hoc caput per omnes leges, Plin. lib. 10. cap. 50. quasi dicat, Pervagatum est, utpote in legibus passim repetitum.
Bene ambulato. Plaut. Capt. 2. 3. 92. & ibid. 4. 2. 119. Bene ambula & redambula: formulæ sunt bene precandi abituris.
Dionysii Catonis præceptum est: Cum bonis ambula, i. e. Conversare, ut Boxhornius in Quæst. Rom. interpretatur. Quæ ratio loquendi veteri Bibliorum interpreti frequenter usurpata.
Ambulari, pass. in tertiis pers. Plin. l. 23. c. 1. Si statim bina stadia ambulentur. Et impersonaliter. Varro 5. de L. L. 1. Sedetur, ambulatur. Conf. Gell. l. 2. c. 2. Ambulatum deducebantur milites ordine velut dimicationis causa. Veget. 1. 27. Exercitium militare de quo V. Lex. Pitisc. in voce ambulatum.
Ambulans cœna. i. e. Ambulatoria. Martial. lib. 7. 47.
Pro mensis habet Annius ministros:
Transcurrunt gabatæ, volantque lances
Has vobis epulas habete lauti,
Nos offendimur ambulante cœna.
Ambulans fluvius. Plin. lib. 5. cap. 9.

Ambulatio, ōnis. f. [περίπατος] Cic. 5. de Fin. 1. Constituimus inter nos, ut ambulationem pomeridianam conficeremus in Academia.
Ambulatione cibos perficere Athletas malunt. Plin. lib. 11. cap. 73.
Ventum est in ambulationem. Cic. 1. de Orat. 28.
Ambulatio, Locus ad ambulandum, idem quod Ambulacrum. V. Lex. Pitisc. Vitruv. lib. 5. cap. 9. Circa theatra sunt porticus & ambulationes: quæ videntur ita opportere collocari, ut, &c. Columel. lib. 1. cap. 6. Ambulationes meridiano æquinoctiali subjectæ sint, & ut hyeme plurimum solis, & æstate minimum recipiant. conf. Catull. 56. 6. & Buchn. ad Plin. Epist. n. 513.

Ambulatiuncula, dimin. [περιπατίδιον] Cic. 2. Fam. 12. Cum una mehercule ambulatiuncula, atque uno sermone nostro omnes fructus provinciæ non confero.
Ambulatiuncula, Parva ambulatio. De loco dictum. Cic. 13. Att. 29. Tecta igitur ambulatiuncula addenda est.

Ambulator, ōris. m. [περιπατητικός] Qui huc & illuc sæpe ambulat. Cato cap. 5. Villicus ne sit ambulator. Columel. lib. 1. cap. 8. Villicus enim (quod ait Cato) ambulator esse non debet. Martial. lib. 1. 42.

Ambulātrix, īcis. f. [περιπατήτρια] Cato cap. 143. de villicæ officio loquens, Ad cœnam ne quo eat, neve ambulatrix siet.

Ambulatorius, Adj. [πορευτικός] ut, Turris ambulatoria, quæ rotis & machinis admovebatur muris, ad urbes oppugnandas: ut meminit Veget. 4. 17. Hirt. Bell. Alex. lib. 4. cap. 2. Præterea ambulatorias totidem tabulatorum confixerant. subaud. Turres. V. Vitruv. 10. 19.
Ambulatoria porticus. Ulp. in l. ficuti. §. Competit. D. Si ser. vind.
Ambulatorius, JCti ponunt pro Mutabilis & inconstans, quemadmodum & Ambulare pro Mutare, ut ante diximus. Hinc
Ambulatoria actio, i. e. Mutabilis, a persona in personam transiens. L. fin. C. de furt.
Conditio in l. servus 34. D. de statu lib.
Potestas legis. l. erit. 10. D. de fund. dot. i. e. Mutabilis ad permittendam alienationem.
Voluntas testatoris usque ad mortem. l. quod si 4. D. de adim. leg.
Ambulatoria voluntas. Cæl. Calcagn. in Orat. pro Alphonso duce Ferr. p. 533. H. St.
Ambulatorium operculum. Plin. lib. 21. cap. 14. de alveariis loquens. i. e. Quod facile huc & illuc moveatur.

Ambulatorium, i. n. Locus aptus ad ambulandum. Cathol.

Ambulācrum, i. n. [περίπατος] Locus in ædificiis ad deambulandum accommodatus. Festus, Ambulacra, ambulationes. Perottus dicit Xystum Græce dici locum exercitationi corporis accommodatum, Latine autem Ambulationem vel Ambulacrum. Plaut. Mostell. 3. 2. 69. Gynæceum ædificare vult hic in suis, & balneas, & ambulacrum, & porticum.
Longa ambulacra. Gell. lib. 1. cap. 2. Propulsabamus caloris incommoda lucorum umbra ingentium, longis ambulacris & mollibus ædium posticum refrigerantibus lavacris nitidis.
Luculentum, V. luculentus.

Ambulatīlis, Adj. [πορευτικός] hinc Ambulatiles funduli Vitruvio lib. 10. cap. 13.

Ambulatūra, æ. f. Veget. de R. Vet. 2. 5. Ambulaturæ gratiam perdere.

Ambulātus, ûs. m. Idem. Arnob. lib. 1. p. 28. Christus icitur ambulatum dedisse contractis. i. e. Ambulandi facultatem.

Ambulii, cognominati sunt a Laconibus Castor & Pollux, quorum etiam ara fuit eo in loco ubi & Jupiter & Pallas eodem cognomine colebantur. Pausanias.

Amburbale, vel **Amburbium**, dicitur Sacrificium, quo urbem circuit & ambit victima, ut ait Servius in Virg. 3. Ecl. 77. Festus vero, Amburbiales (inquit) hostiæ dicebantur, quæ circum terminos urbis ducebantur. V. Salmas. in Vopiscum p. 361.
Amburbalia erant quæ & Robigalia, feriæ illæ, quibus supplicabatur ad urbis, agrorum & segetum calamitates avertendas, quarum exemplum fere jam

jam superest apud Catholicos. Veterem hunc ritum solennem describit Lucanus lib. 1. 592. &c. V. Lex. Pitisc.

AMBURO, ssi, stum, [περιφλέγω, περικαίω] ere. Circum urere. Plaut. Epid. 5. 2. 9. Quaqua tangit, omne amburit.

Amburi, de cadavere dictum. Cic. pro Milon. 87. Sine funere, oblitus cruore & luto, spoliatus illius supremi diei celebritate, quam concedere etiam inimici solent, ambureretur etiam abjectus. h. e. Imperfecte cremaretur. De Clodio loquitur.

Amburere ponitur etiam pro Comburere. Plin. lib. 10. cap. 33. Hirundinum pulli ad cinerem ambusti, multis morbis medentur. i. e. Combusti. [Quomodo fortassis legendum est. conf. l. 30. S. 12. Cels. l. 4. c. 4. Adscripserat H. St. Immo non idem est.

AMBUSTUS, a, um. [περιφλεγμένος, περικεκαυμένος] Vet. Gloss. Circum ustus, inquit Festus.

Ambustæ fortunarum reliquiæ. Cic. pro Domo sua, 113. Qui denique ambustas fortunarum mearum reliquias suas domos comportari juberent.

Apud Valerium Caput est De Ambustis. Livius l. 22. (c. 35.) Tum experta nobilitas, parum fuisse virium in competitoribus, L. Æmilium Paullum, qui cum M. Livio consul fuerat, & damnatione collegæ & sua prope ambustus evaserat, infestum plebi, diu ac multum recusantem, ad petitionem compellit. Idem: (c. 40. in oratione Paulli) Se populare incendium priore consulatu semiustum effugisse. Idem h. l. Semiustus, (quod priore loco Ambustus.) Tracta metaphora, inquit B. ab invidia criminum, qua flagrare dicitur, vel a fulmine accusationis. H. St. [Ego vero potius, a fulmine Damnationis dixissem, quam Accusationis, ut hic Beroaldus, hunc enim intelligi velle auctorem hujus animadversionis Stephanum arbitror. Quanquam Livius loc. poster. a judicii quasi incendio arcessit. Apud Val. Max. quidem lib. 8. cap. 1. de Judic. Publ. occurrit lemma, Ambustæ, his Verbis præpositum: Atque ut eos quoque referamus, qui in discrimen capitis adducti, neque damnati, neque absoluti sunt: Verum quum non his proprie competat id verbi, sed omnibus, qui ægre damnationem effugerunt, ut vel Paulli exemplo constat, ab ipsius Valerii manu esse non puto.

Juga taurorum. Claud. de Bell. Get. 24.
Sude ambusta truncus. Sen. Hippol. 10.
Fervoribus ambusta Ariana regio. Plin. lib. 6. cap. 23.
Incendio. Cic. 3. Verr. 70. Hic sociorum ambustus incendio.
Fulminibus. Plin. lib. 3. Epist. 11.
Pruinis lumina. Valer. 4. Argon. 70. de Prometheo.
Aggere ambusto flagrantis ripæ. Claud. 1. in Ruff. 120.
Aquis ambusta, si statim ovo occupentur, pustulas non sentiunt. Plin. lib. 29. cap. 3.
Sonipes. Claud. de Sext. Conf. Hon. 344.
Illinere ambusta. Plin. lib. 24. cap. 10.
Illinitur ambustis cruda cannabis. Plin. lib. 20. cap. 23.
Ossibus ambustis arva premit Iliaca. Ovid. ad Liviam, 434.
Igni ambusta vel frigore. Plin. lib. 24. cap. 8. Tacit. 13. Ann. 35. 5.

AMBUSTUS, Cognomen est Fabiorum. Primus hoc gessit Fabius Ebur-nus, quod fulmine esset ambustus, qui & Pullus Jovis ideo dicebatur, ut scribit Festus. V. Sigon. de Nom. Rom. cap. 5. Ab hoc Fabio tanquam hæreditarium ejus posteri retinuerunt. V. Lex. Pitisc.

AMBUSTULĀTUS, a, um. Plaut. Rud. 3. 4. 65. Te ambustulatum objiciam magnis avibus pabulum.

AMBUSTIO, ōnis. f. Plin. 23. 4 Myrteum oleum medetur ambustionibus.

AMBURVO, āre. est Corpus saltu reciprocare, prout Salii facere solebant, de quibus apud Fest. & Non. Lucilius.

Præsul & amburvat, sic volgu redumptruat inde. Ita emendat locum Scaliger. V. Voss. Etym. p. 568.

A M C

AMCÆSA, dicuntur Vasa quæ Cælata appellamus, quod circumcædendo talia fiant. Festus. Buleng. de Conviv. 4. 11. Grapald. de Part. Dom. 11. 3. 10.

A M E

AMECUM, & AMECAM, pro Amico & Amica, antiqui dicebant. Laberius in lacu Averno mulierem fuisse amecabundam scripsit. h. e. Amantem Nonius. Festus in Amicitia: Ab antiquis Ameci & Amecæ per e literam efferebantur. Tribuitur sic Plauto,& Amicus sive Amecus videtur per Syncopen esse pro Animæcus, quasi qui erga alium Animo æquo est: apud Voss. Etym. in Amo, p. 25. & Scalig. ad l. Nam & in Gloss. Philoxeni Animecus, ἰσόψυχος. Mulierem autem amantem Laberius non Amecabundam, ut nonnulli existimant, sed Amorabundam dixit apud Gell. lib. 11. cap. 15. V. AMICUS.

AMELETIDES, V. ANALECTIS.

AMELIUS, Philosophus Apamiensis, discipulus Plotini, magister Porphyrii. Volaterranus. Verba ejus quibus Johannem Evangelistam barbarum vocat, descripserunt Theod. 2. de Cur. Græc. Affect. Lud. Viv. ad 10. Aug. de Civ. Dei 29. & alii. [Tuscus fuit, cognomine Gentilianus, condiscipulus Porphyrii, teste Eunap. in ejus vita, ubi Fabric. V.

AMELLUS, i. Herba est, cujus meminit Columel. lib. 9. cap. 4. De ea sic scribit Virg. 4. Georg. 271. &c.

Est etiam flos in pratis, cui nomen Amello
Fecere agricolæ: facilis quærentibus herba:
Nanque imo ingentem tollit de cespite sylvam
Aureus ipse: sed in foliis quæ plurima circum
Funduntur, violæ sublucet purpura nigræ:
Sæpe deûm nexis ornatæ torquibus aræ:
Asper in ore sapor: tonsis in vallibus illum
Pastores & curva legunt prope flumina Mellæ. In quem locum sic scribit Servius. Mella (inquit) fluvius Galliæ est, juxta quem herba hæc plurima nascitur, unde & Amello dicitur, sicut populi habitantes juxta Lemannum fluvium Alemanni dicuntur. Hermolaus in Corollar. c. 59. Amellum, inquit, de quo & Virg. & Columel. frutices fert apibus gratissimos, aureo & luteo colore, ab imo foliosos, floribus purpureis, aspero gustu. Cujus radicis succus ægroto exanimi cum aminæo vino dari præcipitur. Valerius Cordus in Dioscoridem putat eandem esse herbam cum Chelidonio minore.

AMEN, [ἀμήν] Dictio Hebræa, quæ Vere aut Veritas significat: particula serviens cum aliquid confirmandum est. ut Num. cap. 5. Et dicebat mulier, Amen, amen, i. e. Veritas: aut Verum hoc erit: aut Sit ita. Suidas exponit per ἀληθῶς, πεπιστωμένως. Gr. ἀμὴν in V.T. passim Septuaginta reddunt γένοιτο, fiat. Particula est Asseverandi, approbandi & optandi. Fortun. de P.V. vult. primam corripit, eandem producit Auson. Ephem. Orat. v. 85.

AMEN, inis. n. ab ἅμμα, vinculum, nexus, extrito altero m. ab ἅπτω, necto. Tribuitur Arnobio l. 7. p. 230. sed lectio variat. V. Heraldi Animadv. p. 271. Hinc Amentum, de quo mox.

AMENĀNUS, i. m. Fluvius Siciliæ, Ætnæ monti propinquus. Strabo l. 5. p. 166. Eundem rescribendum esse apud Ovidium pro Amasenus & Amisenus evicere dudum Fulv. Ursinus, & Phil. Cluverius. Versus est 15. Met. 279.

Necnon Sicanias volvens Amenanus arenas. Ubi vulgo Amasenus legitur, cujus nominis in Sicilia nullus est fluvius Amenanum per aliquot annos aquis destitui, & iterum fluere tradit & Strabo V. Heinf. & Burm. ad l. Ovid.

AMENS, entis. Adj. [ἄνους, ἀνόητος, ἔκφρων] Idem ac Demens. Qui a mente sua discessit: ut ait Varro 5. de L. L. Est enim amens, non Qui mente caret, sed Qui aliqua perturbatione sic mente motus est, ut ob rationem turbatam, quid agat, quidve dicat, cernere non possit. Ter. And. 1. 3. 13. Nam inceptio est amentium, haud amantium. Cic. 2. de Fin. An me (inquis) tam amentem putas, ut apud imperitos isto modo loquar?

Vecors & amens. Cic. in Pison. 21.
Homo amentissimus, atque omnibus consiliis præceps & devius. Cic. 5. Philipp. 17.
Consilium amentissimum. V. CONSILIUM.
Amens animi. Virg. 4. Æn. 203.
Amens dolore, semianimis procubuit. Ovid. 1. Trist. 3. 92. Burm. Gravis. q. V.
Amenti furore cæca. Catull. 62. 197.
Amens metus incubat. Lucan. lib. 2. 27.
Amens terror. Claud. in Ruff. 256.

AMENTIA, æ. f. [ἄνοια, ἐκνοία] denom. ab Amens. Cic. 3. Tusc. 9. Nec minus illud acute, quod animi affectionem lumine mentis carentem, nominaverunt amentiam, eandemque dementiam. His verbis satis ostendit Amentem & Dementem pro eodem accipi.

Amentia gravis. Ovid. 5. Met. 511.
Confligit sana mens cum amentia. Cic. 2. in Catil. 25.
Flagrare amentia. Cic. pro Cluent. 12.
Incidere in amentiam. Cic.
Præditus amentia. Cic. 4. Verr. 104.
Rapi amentia. Cic. 16. Fam. 12.
Tenere amentiam aliquem. Author ad Herenn.
Versat amentia. Hor. 2. Serm. 3. 249.

Ludere par impar, equitare in arundine longa,
Si quem delectat barbatum, amentia verset. i. e. Agitet.

AMENTO, āre. Gloss. Gr. Lat. ἀπνοῶ, amento.

AMENTUM, i. n. [ἅμμα] Lorum quo aliquid retinetur, aut ligatum est: ut, Solearum corrigiæ, & lora in quibusdam jaculis. Plin. l. 34. c. 6. Corneliæ Gracchorum matri sedens posita statua est, soleisque sine amento insignis. Festus, Amenta (inquit) sunt quibus, ut mitti possint, vinciuntur jacula, sive solearum lora: ex Græco quod est ἅμματα, sic appellata: vel quia aptantes, ea ad mentum trahunt. V. Dacer. Vel quasi apimentum, ab apere quod est ligare, jungere. Servius, Amentum est lorum quo media hasta religatur & jacitur. Virg. 9. Æn. 665.

Intendunt acres arcus, amentaque torquent. Liv. 7. Bell. Maced. 41. Et jaculorum amenta emollierat. Plin. l. 7. c. 56. Jaculum cum amento ferunt invenisse Ætolum Martis filium. Sen. Hippol. 6. Amentum digitis tende prioribus, Et totis jaculum dirige viribus. V. etiam Ovid. 12. Met. 321. & Lex. Pitisc.

Amentum, etiam Cachryn roboris significat. Ruell. lib. 1. cap. 86. Hermol. in Plin. lib. 16. cap. 8.

AMENTĀTUS, Adj. sive Partic. ab Amento, est Quod amentis ligatum est: ut, Amentatæ soleæ, quibus scilicet utuntur mulieres: aut quod amento retinetur.

Amentatum jaculum. Cic. de Clar. Orat. 270.
Amentatæ hastæ oratoris. Cic. 1. de Orat. 242. In eo autem jure quod ambigitur inter peritissimos, non esse difficile oratori ejus partis quamcunque defendet, autorem aliquem invenire: a quo quum amentatas hastas acceperit, ipse eas oratoriis lacertis viribusque torquebit. Metaphorice dixit pro Argumentis aliunde petitis, quibus quasi telis, utitur orator.

AMENTO, [ἀμματίζω] āre. Lucan. lib. 6. 221.

Quum jaculum parva Lybis amentavit habena. i. e. Aut Jaculum amentatum contorsit: aut ut torqueret, munivit amento, quasi habena.

AMENTĀTIO, sive ADMENTATIO, ōnis. f. Actus amentandi, item Actus jaculandi: deinde Jacula ipsa, sive Tela. Tertull. ad Nation. 1. 10. Quo machæris vestris admentationibusque cadatis.

AMEOS, V. AMMIUM.

AMERIA, [Ἀμερία] Oppidum est Umbriæ, patria Roscii Amerini quem defendit Cicero: vulgo *Almelina*. Ameriam Cato ante Persicum bellum conditam annis nongentis sexaginta quatuor prodidit. Plin. lib. 3. cap. 14.

AMERĪNUS, Adj. [Ἀμερῖνος] ut, Amerina salix apud Plin. lib. 24. cap. 9.

Amerina retinacula, pro Viminibus, per periphrasim. Virg. 1. Georg. 265.

Atque amerina parant lentæ retinacula viti. Ubi Servius; Amerina retinacula, Virgas de quibus vites religantur. Quæ virgæ abundant circa Ameriam oppidum Italiæ, cujus crebram in Rosciana fecit Cicero mentionem.

AMERINA, ōrum. n. pl. Subst. Genus pyrorum. Stat. 1. Sylv. 6. 18.

Et massis Amerina non perustis. Plinius inter serissima Pyrorum genera numerat, quem V. lib. 15. cap. 15.

AMERIAS, æ. m. Grammaticus fuit antiquissimus, Athenæo & Sophoclis, atque Apollonii veteri Scholiastæ laudatus non raro. V. Casaub. cap. 1. Lect. Theocr. p. 9.

AMERICA, æ. f. Terra illa nova, ab inventore secundario Americo Vespučio dicta, non sine injuria Christophori Coloni, quem alii corrupta voce Columbum vocant. Quandoquidem is A. C. 1492. primo insulas Hispaniolam, Cubam & Jamaicam detexit: quinquennio demum post, viz. A. C. 1497. Americus Vesputius Florentinus ulterius est progressus, quippe janua per priorem illum patefacta, viaque monstrata. An veteribus fuerit cognita disquirit Bernegg. quæst. ad Tacit. qu. 188. Barlæus in Brasilia p. 40. 41. Rupertus ad Val. Max. 4. 6. dissert. 2. pag. 296. seq.

296. seq. Aliique qui de origine gentium Americanarum scripserunt, v. g. Hornius, Ziegleius, Dapper. [Columbi nomen non corruptum esse apparet ex Vitæ ipsius descriptione, a Filio ejus Ferd. Columbo Hispanice edita, & Italice ab Alf. Ulloa reddita. 8. Venet. 1571.

AMERIMNON, [ἀμέριμνον] Herba est quæ alio nomine Aïzoon majus appellatur. Plin. lib. 25. cap. 13.

AMERIOLA, Oppidum in Latio. Plin. lib. 3. cap. 5.

AMES, itis. m. Festus; Amites, Perticæ aucupales. Hor. 2. Epod. 33.
Aut amite levi rara tendit retia. Amites (inquit Porphyrio) hodie appellantur quoque Furculæ quibus retia in venatione vel in aucupio suspenduntur. Pallad. l. 10. c. 12. Nunc in amitibus apparetur aucupium nocturæ, cæteraque instrumenta capturæ. Idem l. 7. c. 2. Vet. Gloss. amites, ἱξόποδι κάλαμοι: item Amites στάλικες. Quæ in Gr. Lat. Gloss. στάλικες δικτύων interpretantur. Varos Lucanus appellat.

AMESTRATUS, [Ἀμήστρατος] Siciliæ oppidum, cujus incolæ dicuntur Amestratini Author. Steph. Horum meminit Cic. 5. Verr.

AMESTRIS, Regina fuit Persarum, uxor Xerxis, de qua multa Herodotus.

AMETHYSTUS, i. m. [ἀμέθυστος] Gemma, quæ purpurea est, colore violæ, dicta Amethystus, quasi Minime ebria, ἀπὸ τοῦ α priv. & μέθυσος, ebrius. Causam nominis (inquit Plin. l. 37. c. 9.) afferunt, quod usque ad vini colorem accedens, prius quam eum degustet, in violam definit: fulgorque quidam in illa purpuræ non ex toto igneus, sed in vini colorem deficiens. Perlucent autem omnes violaceo colore, scalpturis faciles. Indicæ absolutum purpuræ colorem habent: ad hancque tingentium officinæ dirigunt vota.
Amethystus, Uvæ genus. Columel. lib. 3. cap. 2.
Amethystus purpureus. Ovid. 3. de Arte Am. 181.
Amethystum herbam qui existimant contra ebrietatem pollere, plane hallucinantur: & qui gentilem huic gemmam ita nominari, quod vinolentiæ refragetur: utraque enim a colore sibi nomen ascivit. V. Plutarchum qui hujus opinionis authorem oppugnat Aristotelem. De calculo satis convenit. Cæterum amethysti herbæ folium meracioris vini colorem æmulatur. Ruell. lib. 1. cap. 14. & cap. 20.

AMETHYSTINATUS, [ἀμεθύστινα φορῶν] Nomen duriuscule derivatum ab Amethystinus. Martial. lib. 2. 57. in fictum divitem.
Hic quem videtis gressibus vagis lentum,
Amethystinatus media qui secat septa. Hominem dicit amethystino colore ornatum, sicut Purpuratum dicimus. [Dicendum potius Amethystina gestare assuetum, sicut Purpuratus ὁ τὴν πορφυρίδα φορῶν, qui Purpura fulgens incedit. Amethystina enim neut. pl. substantive usurpabant, ut Coccina & Ianthina apud Martial. 2. 39. V. mox subjecta. Unde porro apparet nihil in hac derivatione durum inesse.

AMETHYSTINUS, Adj. [ἀμεθύστινος] Juven. 7. Sat. 135. Causidicum vendunt amethystina. i. e. Vestes ex colore amethystino. Hoc autem dicit: Ideo purpurati, aut amethystinati incedunt causidici, ut suas operas carius vendant. Hic enim color maximo pretio, qui mistus ex purpura. Plin. lib. 9. cap. 41. Martial. Apophoret. Ep. 152. Inde cum Tyrio prohibitus a Nerone, Suet. cap. 32. De pretio violaceæ purpuræ, sive Amethystini coloris Nepos apud Plin. lib. 9. cap. 39. De tribus præcipuis purpuris V. Lex. Pitisc. in voce AMETHYSTINA.
Amethystinus color. Plin. l. 21. c. 8. Amethystinum colorem dicimus, qui in viola micat: & ipse in purpureum, quemque Ianthinum appellavimus.

AMETHYSTIZONTES [ἀμεθυστίζοντες] carbunculi. h. e. Quorum extremus igniculus in amethysti violam exit. Plin. lib. 37. cap. 7.

AMETOR, oris. [ἀμήτωρ] Matrem non habens, apud Tertull. de Præscript. c. 53.

A M I

AMIA, æ Piscis marinus Pelamydi vel scombro corporis specie, pinnis & cauda similis; rostro acuto, ventre crasso, cauda tenui, in figuram lunæ in cornua curvatæ pinnis ejus conformatis, dorso cœruleo eoque splendente dum vivit, ventre argenteo. Dictus ab α & μία quod nunquam solus conspiciatur. Hostis Delphinis ut tradit Oppian. Halieut. 2. 553. &c. ubi pugnam eorum describit. conf. Plin. 5. 15. Incrementum ejus singulis diebus percipitur secundum Plin. 9. 15. V. Rondeletium.

AMIANTUS, [ἀμίαντος] Lapis est friabilis in modum lanæ, alumini scissili adeo similis, ut pro eo a seplasiariis supponatur. Vulgus Gallorum vocat Alumen plumeum, falso existimans speciem esse aluminis. Ex hoc lapide tenuiores conficiunt ellychnia, propterea quod ab igne non consumatur. Texitur quoque in vestes & mappas: quæ sordidatæ, igni purgantur. Discernitur ab alumine scissili, quod hoc aquæ innatet: amiantus autem mergatur. Gustu quoque dignoscitur: nam alumen scissile, substantiæ tenuitate linguam mordet, & tandem exulcerat: amiantus vero, acrimoniæ omnis mordacitatisque expers est. Adhæc, Amiantus in ignem conjectus, perpetuo durat: alumen autem liquescit, bullasque excitat. V. Plin. l. 35. c. 15. & l. 36. c. 19.

AMICA, V. paulo post, ante AMICUS subst.

AMICABILIS, AMICE. V. AMICUS adj.

AMICIMEN, inis. n. Idem quod Amictus. Apul. 11. Met. p. 261. Mulieres candido splendentes amicimine. Et eodem lib. p. 268. Linteo & rudi contectus amicimine. Deerat h. v. in ed. Lugd. & ab H. St. adjecta fuerat, sed ex Beroaldi Comm. in Suet. Vesp. p. 294. b. nullo Vet. auctore adducto.

AMICINUM, Utris pediculus, ex quo vinum diffunditur. Festus.

AMICIO, ivi & ixi, ictum, [ἀμπίσχομαι] ire. Vestire, operire. V. infra in AMICTUS. Suet. in Vesp. c. 21. Dum salutabatur, & calciabat ipse sese, & amiciebat.
Amicibor, vetuste dictum pro Amiciar. Plaut. Perf. 2. 5. 6. Subnixus alis me inferam atque amicibor gloriose. conf. Diomed. p. 364.
Amicitur in fulvis alis. Ovid. 5. Met. 546.
Amicitur chartis. Hor. 2. Epist. 1. 270.
Amicitur vitibus ulmus. Ovid. 3. de Pont. 8. 13.
Amicire item & Induere apud veteres criticos ita differunt; ut hoc de veste interiore, illud de exteriore semper accipiatur. Ferrar. Anal. de Re Vest. cap. 26. V. AMICTUS.

AMICTUS, Partic. [ἠμφιεσμένος] Idem quod Vestitus vel opertus. Cic. 2. Philipp. Sedebat in rostris collega tuus, amictus toga purpurea, in sella aurea coronatus.
Nube candentes humeros amictus. Hor. 1. Carm. 2. 31.
Amicta ossa lurida pelle. Hor. Epod. 17. 22.
Amicta loca nive. Catull. de Berec. & Aty, 64. 71.
Velis amictos, non togis. Cic. in Catil. 2. 22.
Amicta vitibus ulmus. Hor. 1. Epist. 16. 3.

AMICTUS, ûs. [ἀμπεχόνη, ἀμφίεσμα, ἐπίβλημα] Quicquid, quo quis amictus, sive opertus est: sicut Vestitus, quo vestimur. Est enim utrunque generale nomen. Cic. 5. Tusc. Mihi amictui est Scythium tegmen. Tibull. l. 1. 8. 13.
Frustra jam vestes, frustra mutantur amictus.
Amictui dictum, quod Amjectum. i. e. Circumjectum, a quo etiam quod vestitu se involvunt, Circumjectui appellant. Varr. 4. de L. L. 30. Amictui autem & Circumjectui more veteri a Varrone dictum elegantissime censet Turnebus: cujus elegantiæ ignari has exterminaverunt loquutiones, & seculi nostri balbutiem invexerunt, Ad amiciendum &c.
Observat. Brœkh. ad Tib. 1. 9. 3. Vestes esse indumenta interiora, amictum, quicquid vestibus superinjicitur. V. etiam Lex. Pitisc. Conf. in AMICIRE ad fin.
Aurato amictu velatur. Ovid. 14. Met. 263.
Cœli amictus. Lucret. lib. 6. 1131.
Croceo amictu velatus Hymenæus. Ovid. 10. Met. 1.
Duplex. Virg. 5. Æn. 421.
Hæc fatus, duplicem ex humeris rejecit amictum.
Ferrugineus. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 275.
Glauco amictu caput contexit. Virg. 12. Æn. 885.
Lineus. Tacit. 3. Hist. 74.
Levis. Catull. Argon. 62. 64.
Multo amictu nebulæ circumfudit dea gradientes. Virg. 1. Æn. 412.
Perlucens. Ovid. 4. Met. 313.
Purpureus. Hor. 1. Epist. 17. 27.
Sordidus. Virg. 6. Æn. 301.
Deponere amictus. Juven. 1. Sat. 142.
Lacessere summos amictus. Stat. 2. Sylv. 1.
Lapsus ex humeris amictus. Ovid. 3. de Arte Am. 268.
Tectus plebeio amictu. Lucan. lib. 2. 18.
Tenues amictus laniavit. Ovid. 4. Met. 104.
Amictu erepto nuda. Propert. lib. 2. 1. 13.
Oneratus madido amictu. Claud. de Bell. Get. 351.
Pallescit refugo amictu nox afflata rotis coruscis. Claud. de Phœn. 6.
Evitare amictu tela alicujus. Proverbiali figura dictum est a Catull. 113. 7.
Contra nos tela ista tua evitamus amictu. h. e. Non armis, non clypeo, sed facile depellimus, non secus quam muscarum insultus.
Exoleverunt Græci amictus. Tacit. 14. Ann. 21.
Velavit amictu fœmineo. Stat. 2. Achill.
Amictus, pro Modo & ratione vestiendi corporis, & decore vestitus. Quintil. lib. 11. cap. ult. Est aliquid in amictu, quod ipsum aliquatenus temporum conditione mutatum est. Iterum, & Negligentior amictus, & soluta ac velut labens undique toga.

AMICULUM, [ἐπίβλημάτιον] Festus; Amiculum, genus vestimenti a circumjectu dictum. Cic. 2. de Divin. 143. Visus est in somnis amicæ, esse amictus amiculo.
Amicula exuere. Curt. l. 5. 1. 38. Fœminarum convivia ineuntium in principio modestus est habitus: deinde summa quæque amicula exuunt, paulatimque pudorem profanant. ad ultimum ima corporum velamenta projiciunt.
Amiculum purpureum. Liv. 27. 4. & 34. 7.
Amiculum videtur appellare Curtius, Vestem quam Darius ut insigne regni gestabat. Sic enim de Dario fugiente ait l. 3. 12. 5. Insignibus quoque imperii, ne fugam proderent, indecore abjectis. Aliquanto vero post sic, Unus nanque e captivis spadonibus amiculum quod Darius, sicut paulo ante dictum est, ne cultu proderetur, abjecerat, in manibus ejus qui repertum ferebat, agnovit. V. Lex. Pitisc.

AMICULATUS, a, um. Amictus, veste tectus. Solinus cap. 65. (al. 52.) de India, Pars nudi, pars obscœna tantum amiculati.

AMICTORIUM, [ἀμπεχόνιον] Vestimentum puellare, candidum & subtilissimum ex lino, de quo Martial. in distichis, lib. 14. 149.
Mammosas metuo, teneræ me trade puellæ,
Ut possint niveo pectore lina frui. Hujus enim distichi lemma est Amictorium. Gloss. Gr. Lat. ἐπιβόλαιον, amictorium, opertorium.

AMICA, æ. [φίλη, ἑταίρα] Amasia, vel Quæ amatur inhoneste, Hor. 1. Epist. 1. 20. — ut nox longa, quibus mentitur amica.
Uxor & Amica opponuntur. Ter. And. 1. 3. 10. Sive uxor est, sive amica est, gravida est e Pamphilo.
Culta amica. Ovid. 2. de Arte Am. 175.
Dura. Ovid. 1. Amor. 9. 19.
Fallax. Ovid. 2. Amor. 9. 38.
Me modo decipiant voces fallacis amicæ.
Formosa. Ovid. 5. Fast. 339.
Magna. Juven. 4. Sat. 20.
Mollis. Ovid. 3. Epist. 114.
Tenera. Ovid. 1. de Arte Am. 465.
Venales amicæ ad munus. Propert. 2. 13. 21.
Insinuare se ad amicam alterius. V. INSINUO.

AMICULA, [ἑταιρίδιον] dimin. ab Amica. Plin. lib. 3. Epist. 9. Miserat etiam epistolas Romam ad amiculam quandam. Cic. 2. de Orat. 240. Cum esset cum eo Tarracinæ de amicula rixatus.

AMICUS, i. m. [φίλος] ex Am & Æquus, i. e. Utrinque æquus: vel q. Animæquus. V. AMECUS. vel ab Amando. Paulus in l. 223. D. de verb. signif. Amicos appellare omnes debemus. non levi notitia conjunctos, sed quibus fuerint jura cum patref. honestis familiaritatis quæsita rationibus.
Amicus & Amator diff. Cic. 5. Verr. 145. Si hoc doceo, poteritne te Alba tuus antiquissimus non solum amicus, verum etiam amator absolvere? V. AMATOR.
Amicus, necessariusque communis. Cic. pro Cluent. 86.
Amicus ac perneccessarius alicujus. Cic. pro Flacc. 14.
Valde amicus alicui. Cic. 1. Fam. 8. Pompeium tibi valde amicum esse cognovi.
Amicus æquævus. Virg. 5. Æn. 452.
Bonus. Tacit. 4. Hist. 7. Nullum majus boni imperii instrumentum, quam bonos amicos.
Certus, V. CERTUS.
Chari amici. Hor. 4. Carm. 9. 51.
Communis. Manil. lib. 5. 66.
Indelassato properantia corda vigore,
Instar erit populi, totaque habitabit in urbe
Limina pervolitans, unumque per omnia verbum
Mane Salutandi portans communis amicus.

Sic restituit Turnebus: cum antea nullo sensu legeretur,

Inde relaxato properantia corde videre. Communem autem amicum vocat sane perquam suaviter, Eum hominem qui solet obire multa civium potentium limina, quotidianoque officio eos salutare.

Discolor amicus infido scurræ. Hor. 1. Epist. 18. 4.

Dulcis. Hor. 1. Serm. 3. 69.

Ex animo amicus. Cic. 11. Philipp. 34. Pompeius unum Deiotarum in toto orbe terrarum ex animo amicum vereque benevolum, unum fidelem populo Romano judicavit. [Hic Amicus adject. videtur, ut & in sequenti exemplo.

Hercule amico dives. Hor. 2. Serm. 6. 12. i. e. favente, propitio.

Fidus. Hor. 1. Epist. 5. 24. — ne fidos inter amicos

Sit, qui dicta foras eliminet.

Ordinis inferioris amici. V. ORDO.

Inops. Perf. 6. Sat. 28.

Intentatus & novus amicus. V. INTENTATUS.

Jucundus. Hor. 1. Serm. 3. 93.

Lector. Ovid. 3. Trist. 1. 2. [Et hic est Adj.

Purus. Hor. 1. Serm. 6. 69.

Sterilis. Juvenal. 12. Sat. 96.

Tenuis amicus. Lucan. ad Pison.

Rara domus tenuem non aspernatur amicum.

Verus amicus est tanquam alter idem. Cic. in Læl. 82. Hor. in Arte Poët.

Amici Principum, dicebantur proceres, Consiliarii Principum, eorumque domestici, familiares & ministri, V. Exempla in Nepote 1.3.2. & 21.3.1. Curt.4.1.19.&c. Et in Notis J.G. Grævii ad Justin. 1.4. & ad Cic. 15. Fam. 2. Hi ævo sequiori & Comites appellati, a Comitando. Quod cum facie-bant, ho est, procedenti principi aderant officii causa, præcedere solebant; nam servi & minus honorata ministeria sequebantur: unde & Pedissequi dicti. Illi enim Anteambulones, item Antipedes appellati, ut notat Salmasius ad Treb. Poll. f. 336. & erant Amici isti seu Comites principum in diversas classes distincti pro ratione honorum quos sustinebant. qua de re Lipf. ad Ann.6. Tacit. Not.29. & Comm. ad Senec. de Benef. 6.3.n.229. Salmas. ad Spartian.f.307. Marcil. ad Hor.1. Epist.9. videndi. V. COMES. Ita Amicos Cæsarum se vocabant Reges minores. V. Spanh. de Usu & Præst. Num. diss. 8.p. 525. Sed & Potentes & Magni amici principum sunt, Qui gratia apud eos florent aulici, & primæ admissionis purpurati; *mignons*. V. Burm. ad Quintil. 5.12. p.454. Sic & ipsi Patroni & quibus præstamus obsequia, Amici sæpe dicuntur. Hor. Epod. 1. 1. Idem 2. Carm. 18. 12: & 1. Epist. 18. 44. Juven. 3. Sat. 57. & 6. 312. & Sen. de Brev. Vitæ c. 7. V. Lex. Pitisc.

Adscribi aliquibus amicum. Cic. 5. Tusc. 62. Utinam ego (inquit) tertius vobis amicus adscriberer.

Exornare amicos. i. e. Honoribus augere. Plin. lib. 2. Epist. 13.

Facere amicos alicui. Cic. 1. Off. 35. Illud enim honestum quod sæpe dicimus, etiamsi in alio cernimus, tamen nos movet, atque illi in quo inesse videtur amicos facit. [Hic quoque Adjectivum videtur.

Fungi munere propioris amici. Hor. 1. Epist. 9. 5.

Plorare squalorem causam dicentis amici. Juven. 15. Sat. 134.

Remanens amicus in duris rebus. Ovid. 1. Trist. 8. 23.

Rodere amicum absentem. Hor. 1. Serm. 4. 82.

Spoliari amicis charis. Claud. 1. Epist. 24.

AMĪCUS, Adj. [φίλος, φίλιος] Cæs. 2. Bell. Civil. 18. Quas Cæsar esse amicas civitates arbitrabatur. i. e. Amicitia conjunctas.

Amicus consiliarius. V. CONSILIUM.

Amicas vires acquirit bello. i. e. Amicorum vires. Ovid. 7. Met. 459.

Amicus, si cum re inanimata jungatur, significat Utile vel Gratum, ut, Amicus pratis humor, Amica frugibus æstas. Virg. 2. Æn. 255.

— tacitæ per amica silentia lunæ. Ubi Servius; Amica, Sibi grata.

Amicus Musis. Hor. 1. Carm. 26. 1.

Amicum agmen. i. e. Amicorum. Ovid. 1. Epist. 45.

Animus. Ter. Hec. 3. 3. 29. Hor. 4. Carm. 7. 19.

Arvum. Ovid. 4. de Ponto, 15. 21.

Aures. Hor. in Carm. Secul. 71.

Dictis fatur amicis. Virg. 2. Æn. 147.

Manus. Ovid. 10. Epist. 122.

Numen male amicum. Virg. 2. Æn. 735.

Opes. Virg. 5. Æn. 41.

Pondus levant amicum. Stat. 10. Theb. 374.

Portus amicos intramus. Virg. 5. Æn. 57.

Quies amica. h.e. Grata, jucunda, placida. Claud. in præf. Sext. Conf. Hon. 2.

Sidus apparere amicum. Hor. Epod. 10. 9.

Sus amica luto. Hor. 1. Epist. 2. 26.

Tempus agit amicum sol. Hor. 3. Carm. 6. 43. h. e. Gratum laborantibus, nimirum quando occidit. Tunc enim dant se quieti.

Tempus fraudibus amicum. Stat. 5. Sylv. 2. 39. i. e. Opportunum.

Vento amico navem ferri. Ovid. 1. Trist. 4. 17.

Vultu amico promittere spem. Ovid. 3. Met. 457.

Vultus amicos veneratur. Claud. Conf. Mall. Theod. 133.

Amicum est, pro Placet. Loquutio Græca. Sic enim illi τὸ φίλον usurpant. Hor. 2. Carm. 17. 2.

Nec diis amicum est, nec mihi, te prius

Obire Mæcenas, &c. Lambin.

Immo φίλον ἐστὶ dicunt, non τὸ φίλον ἐστί. H. St. [Videtur cavillatio, cum sæpissime Græci omisso v. substantivo efferant, articulus autem cur adjectus sit nemo non videt. V. ipsius Steph. Thes. Gr. Ling.

Amicus sibi, is intelligendus est, non qui sit φίλαυτος (est enim hoc nomen odiosum, & in vitio locum habet: nisi ita accipias, ut eleganter explicat Aristoteles, pro eo qui optimam sui partem, i. e. mentem colit) sed qui suaviter & jucunde vivat, qui sibi faciat bene. Hor. 1. Serm. 2. 20.

— hic vix credere possis

Quam sibi non sit amicus. Idem 1. Epist. 2. 101.

Quid minuat curas, quid te tibi reddat amicum. Lambin.

Compar. Cic. 8. Att. Neque enim ego amicior C. Cæsari unquam fui, quam illi: neque illi amiciores Reip. quam ego. Amicior undis fraxinus. Stat. 9. Theb. 493.

Superl. Cic. 3. Fam. 3. Successor conjunctissimus & amicissimus.

AMICŬLUS, i. m. [φιλίσκος] dimin. ab Amicus. Cic. 5. Verr. 79. Hor. 1. Epist. 17. 3.

Disce docendus adhuc quæ censet amiculus.

Amiculus dulcis. Catul. ad Alphenum 31. 2.

Jam te nil miseret dure tui dulcis amiculi.

AMICE, [φιλικῶς, προσφιλῶς] Adv. i. e. Amici amore; quod est, cum amore & benevolentia. Cic. in Læl. 97. Facis amice. Ibid. Et hæc accipienda amice.

Amice & benevole. Cic. 1. de Fin. 34. Quos tu paulo ante, cum memoriter tum etiam erga nos amice & benevole collegisti.

Familiarissime & amicissime vivere cum aliquo. Cic. 1. Verr. 29.

Amice, cum dativo. Cic. 1. Off. 29. Hæc præscripta servantem licet graviter, magnifice animoseque vivere, atque etiam simpliciter, fideliter, & vitæ hominum amice.

Amicissime. Cic. 5. de Fin.

AMICĬTER, Adv. pro Amice. Plaut. Perf. 2. 3. 3. Quia meo amico amiciter hanc commoditatis copiam danunt argenti minuti. & Pacuv. apud Nonium 11. 12.

AMICABĬLIS, e. [φιλικός] Ut, Opera amicabilis, Affectio amicabilis. i. e. Amica. Plaut. Mil. 4. 4. 8. Vos modo porro, ut occœpistis, operam date amicabilem. Alii legunt Adjutabilem.

Affectio amicabilis. Ulp. in l. idemque 10. D. Mandati. Et est verum, eum qui non animo procuratoris intervenit, sed affectionem amicabilem promisit in monendis procuratoribus & actoribus mandati non teneri. Haloander & Pandectæ Florentinæ habent Amicalem. Scamnis amicabilibus deputari. Sidon. 1. Epist. 3. de quibus V. Lex. Pitisc. vel Chimentell. de Honor. Bisell. cap. 22.

AMICALIS, e. Idem. Ulp. lege 10. Dig. Mandat. vel contra §. Si quis ea. Qui adfectionem amicalem promisit. Apul. de Mundo, p. 75. in Divinis nominibus Hospitalis & Amicalis recenset. adde Sidon. 1. Epist. supra.

AMICĀRIUS, i. m. Qui amicas præbet. Diomed. 1. p. 313.

AMICOSUS, Qui multas amicas habet. ibid.

AMĪCO, [φιλόω] āre. Stat. 3. Theb. 470.

Ac prior Æclides solita prece numen amicat. i. e. Amicum sibi facit, propitiat, placat, conciliat.

AMĪCĬTIA, [φιλία, προξενία] ab Amicus dicitur. Cic. in Læl. 20. Est autem amicitia, nihil aliud, nisi omnium divinarum humanarumque rerum cum benevolentia & charitate summa consensio. Idem 2. de Invent. 166. Amicitia, est voluntas erga aliquem, rerum bonarum, illius ipsius causa quem diligit, cum ejus pari voluntate.

Amicitiai, pro Amicitiæ genit. usus est Lucret. lib. 3. 83.

Hunc vexare pudorem, hunc vincula amicitiai Rumpere.

Amicitia adjutrix virtutum. Cic. in Læl. 85.

Amicitia, etiam inter res inanimas. Plin. l. 19. c. 8. Amicitia est rutæ cum fico. Id. in proœm. l. 20. Odia amicitiæque rerum surdarum ac sensu carentium.

Amicitiæ ambitiosæ. V. AMBIO.

Amicitiæ pudicæ sanctus amor. Stat. 2. Sylv.

Charitas & amicitia hominum, gratuita est. Cic. 1. de Nat. Deor. 123.

Communes amicitiæ. Cic. in Læl. 79.

Conciliatrix amicitiæ, virtutis opinio. Cic. in Læl. 37.

Condimentum amicitiæ haudquaquam mediocre, suavitas sermonum atque morum. Cic. in Læl. 68.

Dignus amicitia. Cic. in Læl. 81.

Exercita amicitia cum aliquo. Tacit. 15. Ann. 62.

Fautrix. ut Amicitiæ non modo fautrices fidelissimæ, sed etiam effectrices sunt voluptatum tam amicis quam sibi. Cic. 1. de Fin. 67.

Fideles in amicitiis. Cic. 2. de Fin. 81.

Fines in amicitia qui sint, & quasi termini diligendi, constituendi sunt. Cic. in Læl. 56.

Fons amicitiæ a natura constitutus bonorum inter bonos benevolentia. Cic. in Læl. 50.

Graves principum amicitiæ. Hor. 2. Carm. 1. 4.

Gloria amicitiæ excellens Lælius. Cic. in Læl. 5.

Immortales amicitias, Inimicitias mortales esse debere, vulgi dictum & Proverbii loco fuisse Livius docet 40. 46. V. etiam Quintil. Declam. 257.

Infaustæ amicitiæ gravis exitus imminebat. Tacit. 4. Ann. 74.

Jus amicitiæ in eo est, ut unus quasi animus fiat ex pluribus. Cic. in Læl. 94

Justæ veræque amicitiæ vetus est lex illa, ut idem amici semper velint. Cic. pro Planc. 5.

Leves amicitiæ. Cic. in Læl. 100.

Locus amicitiæ ubi esse potest, aut quis amicus esse cuiquam quem non ipsum amet propter ipsum? Cic. 2. de Fin. 78.

Mediocres amicitiæ. Cic. 2. de Fin. 84.

Necessitudo amicitiæ conjunctionisque. Cic. in Læl. 73.

Nomen amicitiæ sanctum & venerabile. Ovid. 1. Trist. 7. 15.

Novis amicitiis indulgere. Cic. in Læl. 54.

Officiosam amicitiam nomine inquinas criminoso. Cic. pro Planc. 46.

Ornamentum amicitiæ verecundia. Cic. in Læl. 84.

Par amicitiæ Consularis. Cic. pro Domo sua, 27.

Partæ amicitiæ. Cic. 1. de Fin. 67. Ratio ipsa monet amicitias comparare, quibus partis confirmetur animus.

Pestis in amicitiis nulla major quam adulatio, blanditiæ, assentatio. Cic. in Læl. 93.

Præsidium amicitiæ firmissimum. Cic. 1. de Fin. 68.

Prætextata amicitia. V. Prætexta, in PRÆTEXO.

Pyladea amicitia. i. e. Summa, & qualis fuit inter Pyladem & Orestem. Cic. 2. de Fin. 84.

Satietates amicitiarum esse non debent. Cic. in Læl. 69.

Sempiternæ amicitiæ. Cic. pro Rabir. Posth. 32. Neque me vero pœnitet mortales inimicitias, sempiternas amicitias habere.

Simulatio amicitiæ. Cic. in Læl. 26.

Stabiles amicitiæ permanent. Cic. in Læl. 76.

Strictæ amicitiæ. Firmic. lib. 5. cap. 10. Qui similium sibi principum strictas amicitias necessitudinesque concilient.

Suavis amicitia. Lucret. lib. 1. 142.

Validus amicitia alicujus. Tacit. 12. Ann. 18.

Venenum amicitiæ, odium. Cic. in Læl. 81.

Vera amicitia mihi ditior & affluentior videtur esse. Cic. in Læl. 58.

Veræ amicitiæ sempiternæ sunt. Cic. in Læl. 32.

Vetusta amicitia puer puero vinctus. Ovid. 4. de Ponto, 3. 12.

Vinculum amicitiæ nullum est certius quam consensus & societas consiliorum & voluntatum. Cic. pro Planc. 5.

Vis amicitiæ. Cic. in Læl. 15.

Usus amicitiæ varius est & multiplex. Cic. in Læl. 90.

Vulgares amicitiæ. Cic. in Læl. 78.

Accedere ad amicitiam. V. ACCEDO. Accipere

Accipere aliquem in amicitiam. Liv. 4. Decad. l. 4. 12. V. ACCIPIO.
Adjungere sibi amicitias aliquorum. Cic. 5. Fam. 20.
Adrepere ad amicitiam. V. ADREPO.
Adscribere aliquem ad amicitiam. Cic. 3. Off. 45.
Allicit & attrahit ad amicitiam similitudo. Cic. in Læl. 50.
Amplecti amicitiam alicujus. V. Exuere amicitiam.
Aperire fores amicitiæ. Cic. 13. Fam. 10.
Appetere amicitias. Cic. in Læl. 46. V. APPETO.
Applicare se ad amicitiam alicujus. V. APPLICO.
Avertere se ab amicitia alicujus. V. AVERTO.
Carere naturali amicitia. Cic. in Læl. 82.
Cernuntur amicitiæ, charitate & amore. Cic. in Partit. 88.
Claudicare amicitia videtur. Cic. 1. de Fin. 69. V. CLAUDICO.
Cœptæ amicitiæ perenne fœdus. Stat. 4. Sylv. 6.
Colere amicitias. Cic. in Læl. 53.
Comparare amicitias. i. e. Acquirere. Cic. 1. de Fin. 67.
Complecti se concordi amicitia & charitate. Cic. de Univers. 13.
Conciliat amicitias & conservat virtus. Cic. in Læl. 100. V. CONCILIO.
Conferre se ad amicitiam alicujus. Cic. in Bruto 280. Quum Crassus initio ætatis ad amicitiam se meam contulisset.
Confirmari potest stabilitas amicitiæ. Cic. in Læl. 84.
Conglutinare amicitias. Cic. in Læl. 32. Si utilitas amicitias conglutinaret, eadem commutata dissolveret.
Conjungere. ut, Ad conjungendas amicitias quantam vim habeat studiorum ac naturæ similitudo, scitis omnes. Cic. pro Cluent. 46.
Conjugare. ut, Jucundissima ea est amicitia, quam similitudo morum conjugavit. Cic. 1. Off. 58.
Connectitur amicitia cum voluptate. Cic. 1. de Fin. 67.
Connectere amicitias. Plin. lib. 4. Epist. 15.
Constituere amicitiam & Tollere, contraria. Cic. 2. de Fin. 78. Si utilitas amicitiam constituet, tollet eadem.
Consequi amicitiam. Cic. in Læl. 84.
Constituit amicitiam utilitas. V. CONSTITUO.
Continere amicitiam. V. CONTINEO.
Contrahit amicitiam virtus. Cic. in Læl. 49.
Converterant se amicitiæ in graves inimicitias. Cic. in Læl. 80.
Convertere aliquem in amicitiam. V. CONVERTO.
Dare terga amicitiæ. Ovid. 3. Trist. 5. 6.
Dat census amicitias. Ovid. 1. Fast. 218. — dat census honores,
 Census amicitias: pauper ubique jacet.
Depositæ amicitiæ. Cic. in Læl. 79.
Deserere jus amicitiæ. Cic. in Læl. 35.
Detrahere personam amicitiæ dicimur, quum Aperte quæ sentimus animo, tum facimus, tum loquimur apud amicos. Vultus enim ab animo discrepans, persona verius est quam vultus. Erasm. in Chiliad.
Dimittere amicitias. Cic. in Læl. 76.
Dirumpere amicitias. Cic. in Læl. 87.
Discindere. Cic. in Læl. 76.
Dissociat amicitias dissimilitudo morum. Cic. in Læl 76.
Dissolvere. Cic. in Læl. 32.
Dissuere amicitias. Cic. 1. Off. 120. Læl. 76.
 Gratia dissuitur, puto Horatius. H. St. [Immo Dissiluit. Ep. 1. 18. 42.
 An potius hunc locum, memoria lapsus, indicare cupiebat. 1. Ep. 3. 31.
 — An male sarta,
 Gratia necquicquam coït, ac rescinditur?
Divelli amicitiam a voluptate non posse. Cic. 2. de Fin. 82.
Durant amicitiæ firmissime. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Elevare amicitias remissione usus. Cic. in Læl. 78.
Esse in amicitiam & in amicitia alicujus. V. IN.
Est mihi amicitia cum eo. Cic. pro Cluent. 117.
Evertere funditus amicitiam. Cic. 2. de Fin. 80.
Exardescit amicitia. Cic. in Læl. 200.
Excludere fideles amicitias. Cic. in Læl. 54.
Expetenda amicitia. Cic. 2. de Invent. 167.
Expletum est amicitiæ munus. Cic. in Læl. 69.
Extinctæ amicitiæ. Cic. in Læl. 80.
Exuere amicitiam alicujus. Tacit. 6. Ann. 8.
Faciunt quidam, molestas amicitias quum ipsi se contemni putant. Cic. in Læl. 74.
Fingere amicitias utilitatis causa. Cic. in Læl. 51.
Frui amicitiæ recordatione. Cic. in Læl. 15.
Gerere amicitiam. Cic. 3. Fam. 8. Doctissimis hominibus authoribus, quorum sunt de amicitia gerenda præclarissime scripti libri.
Habere laxissimas amicitiæ habenas, quas vel adducas cum velis, vel remittas. Cic. in Læl. 45.
Impediri amicitiæ rationem si summum bonum in voluptate ponatur. Cic. 1. de Fin. 71.
Incœpta amicitia a parvis. V. INCIPIO.
Incidere in amicitias malorum. Cic. in Læl. 42.
Increpuit amicitias muliebres. Tacit. 5. Ann. 2.
Indeclinata amicitia. Ovid. 4. Trist. 5. 24.
 Teque (quod est rarum) præsta constanter ad omne
 Indeclinatæ munus amicitiæ.
Indulgere amicitiis novis. V. INDULGEO.
Injunxit amicitiam cum eo. V. INJUNGO.
Instituere amicitiam cum aliquo. V. INSTITUO.
Instituendarum amicitiarum consuetudo. Cic. 1. de Fin. 70.
Jungere sibi pares amicitias. Ovid. 3. Trist. 4. 44.
Jungere amicitias & consuetudines cum aliquo. Cic. pro Deiot. 27.
Manere amicitiam difficile est, si a virtute defeceris. Cic. in Læl. 37.
Manere in amicitia. V. MANEO.
Metiri. ut, Si metiare amicitiam sua charitate, nihil est præstantius. Cic. 2. de Fin. 85.
Nasci amicitiam quidam volunt ab inopia. Cic. in Læl. 29.
Oppressæ amicitiæ. Cic. in Læl. 80.
Orta amicitia mihi videtur a natura potius, quam ab indigentia. Cic. in Læl. 27.
Ortus amicitiæ generosus. Cic. in Læl. 29.
Peperit amicitiam natura ipsa. Cic. in Læl. 19.
Pepigerat amicitiam cum ea gente. Liv. 4. Decad. lib. 8.
Permanet amicitia usque ad extremum vitæ diem. Cic. in Læl. 33.
Permanet amicitiarum sua cuique stabilis & certa possessio. Cic. in Læl. 55.
Petere amicitiam propter utilitatem. Cic. 2. de Invent. 68.
Præcurrit amicitia judicium. Cic. in Læl. 63.
Probat amicitias utilitate vulgus. Ovid. 2. de Ponto, 3. 8.
Profectæ amicitiæ ab nostro beneficio. Cic. 2. de Invent. 168.
Provecti in amicitia longius. Cic. in Læl. 34.
Quæsita amicitia utilitatis causa. Cic. 2. de Fin. 83.
Quærere præsidia amicitiarum. Cic. in Læl. 46.
Recipere aliquem in amicitiam. Cic. 2. Att. 20.
Removere se ab amicitia alicujus. Cic. in Læl. 79.
Renovata amicitia ac societas. Liv. 4. Decad. lib. 4.
Renuntiare amicitiam alicui. i.e. Diremptam significare. Tacit. 2. Ann. 70.
Reperiri omnino institutionem amicitiæ non posse. Cic. 1. de Fin. 70.
Repudiare amicitias gratiosorum. Cic. pro Planc. 46.
Rogatus per amicitiam divosque. Hor. 2. Serm. 4. 88.
Rumpere amicitiæ vincula. Lucret. lib. 3. 84.
Serpit amicitia nescio quo modo per omnium vitam. Cic. in Læl. 88.
Spernere veteres amicitias. Cic. in Læl. 54.
Tollere amicitiam funditus e vita. Cic. in Læl. 48.
Tollere amicitiæ nodum amabilissimum. Cic. in Læl. 51. Idem ibid. 61. Ad tollendam amicitiam valet hoc præceptum.
Tueri amicitiam. Cic. 1. de Fin. 67.
Vacillat stabilitas amicitiæ. Cic. 1. de Fin. 66.
Venire in amicitiam alicujus. Liv. 4. Decad. lib. 8.
Violare amicitiam alicujus. Liv. 4. Decad. lib. 4. Vestram amicitiam ac societatem non violavi.
Vocare amicitiam ad calculos. Cic. in Læl. 58.
Amicitiæ, in plur. quoque dicuntur pro ipsis Amicis. ut Cic. in Lælio 45. Fugiendas esse inimicas amicitias. Et ibid. 46. Mulierculæ magis amicitiarum præsidia quærunt quam viri. conf. Suet. Tiber. cap. 51.

AMICITIES, ei. Idem quod Amicitia. Lucret. lib. 5. 1018.
 Tunc & amicitiem cœperunt jungere habentes
 Finitima inter se.

AMICITIAM Deam; inter sua numina gentes collocavere; & quanvis ejus aras non legamus, in quibusdam tamen scholiis ad Hebræas quasdam sententias sic legitur. Apud Romanos (inquit) Amicitiam pictura antiquitus pulchre demonstrabat. Pingebatur enim juvenis forma, detecto capite, quæ erat tunica rudi induta, in cujus fimbria scriptum erat, MORS & VITA: in fronte, ÆSTAS & HYEMS: habebatque latus apertum usque ad cor, & brachium inclinatum, digito cor ostendens: ibi scriptum erat LONGE & PROPE. Ejus explicationem vide apud Gyraldum in lib. de Diis gentium 1. 53. conf. Lex. Pitisc.

AMIDA, æ. f. Mesopotamiæ oppidum, cujus mentio apud Ammianum sæpe fit, qui lib. 18. 14. vocat civitatem Romanorum cladibus inclytam, puta, sub Constantio. V. Sex. Ruf. cap. 27. Hinc

AMIDENUS, i. gentile, Amida oriundus.

AMILCAR, s. HAMILCAR. [Ἀμίλκας] Dux Carthaginiensis cognomento Rhodo, al. Rhodanus. facundia solertiaque insignis, de sententia Carthaginiensium, qui ea tempestate crescentem Alexandri Magni potentiam timebant, in castra ad Alexandrum venit; sese exulem fingens, & militem offerens, Parmenione aditum conciliante: atque ita consiliis ejus exploratis, in tabellis ligneis cera desuper inductis omnia civibus suis perscribebat: ut author est Justinus lib. 21. 6.
 Amilcar alius, Gisconis F. qui a Syracusanis arcessitus fuit contra Agathoclem tyrannum eos obsidione prementem, ut idem author est, lib. 32.
 Amilcar item cognomento Barchas, pater Annibalis, qui primam secundum filium Annibalem inter Pœnos duces gloriam obtinuit. Hic ex Corn. Nepote, Livio, & cæteris historiæ scriptoribus notissimus est.
 Amilcarem alium Liv. lib. 31. memorat, qui dicit L. Furium Prætorem Gallos Insubres rebellantes, & Amilcarem Pœnum in ea acie vicisse. Plures occurrunt apud Livium & Polybium.
 Penult. gen. Amilcaris longam fuisse ostendit Gellius 4. 7. brevem vide apud Silium, lib. 13. 732.

AMILUS, [Ἄμιλος] Amnis est in saltibus Mauritaniæ, ad quem, nitescente luna nova, greges elephantorum descendunt: ibique se purificantes, solenniter aqua circunsperguntur, atque ita salutato sidere in sylvas revertuntur, vitulorum fatigatos præ se ferentes. Plin. lib. 8. cap. 1.

AMINÆUM, Ἀμίναιον Ptolemæo, est Italiæ oppidum in Campania, ubi sunt generosa vina. Aminæum Ptolemæus Falernum vocat, lib. 3.
 Aminææ uvæ. Columel. l. 3. c. 9. Aminææ (inquit Boroaldus in Columel.) nomen est uvarum generosarum, quas Servius ad 2. Georg. 97. tradit Aminæas dici, quasi Sine minio, id est rubore: nam album est vinum. Vid. Pierium ad loc. Macrobius vero 2. Saturn. 16. censet ab Aminæa regione nominari: fuerunt enim Aminæi populi ubi nunc Falernum est. MS. liber Salernum habet, pro Falernum quod probabilius est, quia Virg. videtur Amineas uvas a Falernis separasse. V. Th. Gataker. in Adverf. Misc. Posth. c. 5.
 Aminæum Lyæum, apud Serenum, v. 704.
 Aminæum vinum. l. ult. §. j. D. de vin. oleo trit. leg. & apud Cat. de R. R. c. 5.
 Amineæ vites. principes sunt apud Plin. lib. 14. cap. 2.

AMINULA, Urbs parvarum opum fuit in Apulia. Festus.

AMIPSIAS, [Ἀμειψίας] Poëta Comicus Atheniensis. Suidas. Meminit & Diog. Laert. illumque ait in Socratem scripsisse, & ipsum palliatum in fabula induxisse. V. Voss. de Poët. Gr. p. 35. seq. scribitur aliquando, Amepsias.

AMISENA, [Ἀμισηνή] Regio Cappadociæ, Strab. lib. 12. V. AMISON.

AMISIUS, [Ἀμίσιος] Fluvius est Germaniæ, navigabilis, Pomponio Melæ 3. 3. & Plin. l. 4. c. 14. Strabo Amasiam vocat, Ptolemæus Amasium, qui Vidrum tamen alium, nescio an bene, juxta nominat. Hodie *Ems* vocatur a Germanis, quasi Emisus corrupto vocabulo: quanquam verius est Latina illa nomina ex Germanis nata deflexaque fuisse. Ortus hic Westphalis montanis, inter Frisios, & quos hodie Bremenses vocant, Oceano miscetur. Hæc Vadianus Pomponii interpres.

AMISON, sive AMISUS, Ἀμισός Stephano, Oppidum est insigne in confinio Paphlagoniæ & Cappadociæ, distans a Sinope CXXX. M. pass. Plin. lib. 6. cap. 2. Galatiæ urbs Ptolemæo. Alii rectius Ponto Galatico adscribunt. Simiso a Sabellico dicta.

AMISSIO, AMISSUS, &c. V. infra in AMITTO.

AMITA, Pediculorum oppidum est. Est autem Pediculorum ager Brundusio conterminus. Plin. lib. 3. cap. 11.

AMITA, æ. [πατρὸς ἀδελφὴ] Festus, Amita patris mei soror, quia tertia a me sit, atque avia videri potest. Dicta ex eo, quod ab antiquioribus Avita sit vocitata: vel Amita, quod a patre mea amata, ut docet ad Festum Scaliger. Hinc apud Propert. lib. 2. 6.

Me soror, & cum qua dormit amica simul. pro Amica quidam legunt Amita, quod est in MS. Palat. Videtur enim apud veteres secundam habuisse productam. Cic. pro Cluent. 30. Qui uxori suæ Cluentiæ, quæ amita hujus Aviti fuit, &c.

Amita magna, Avi soror. Leg. 10. Dig. §. 15. de Grad.

AMITĪNI, & Amitīnæ, [ἀνεψιοὶ, αἱ] Fratrum maris & fœminæ filii. Nonius. Sunt fratris & sororis filii filiæve. Cajus in l. 1. D. de gradib. affinit. Amitini, amitinæ, i. e. Qui quæve ex fratre & sorore propagantur.

AMITERNUM, [Ἀμίτερνον] Urbs Vestinorum in Italia Ptolemæo, hodie Aquila. Vulgo *S. Vittorino.* Natalibus Sallustii inclytum. Meminit Plin. lib. 3. cap. 5.

AMITERNUS, Adj. ut, Amiterna cohors. Sil. Ital. lib. 8. Virg. 7. Æn. 710.
Amiternus ager. Martial. lib. 13. 20. de Napis,

Hos Amiternus ager felicibus educat hortis.

AMITERNĪNUS, Idem. Columel. lib. 10. v. 422.

Quæque Amiterninis defertur Bunias arvis. Est autem Bunias idem quod Napus. Amiternina uva, Plin. 14. 2.

Amiternini, Sabinorum populi. Plin. lib. 3. cap. 12.

AMĪTHĀON, V. AMYTHAON.

AMITHOSCUTA, Regio Arabiæ. Plin. lib. 6. cap. 28.

AMITINENSES, Italiæ populi in tractu Hetruriæ. Plin. lib. 3. cap. 5. [Anitienses restituendum putat Hard. AMITINUM in oppidis Latii antiqui occurrit ap. eund. l. c. S. 9.

AMITINI, V. AMITA.

AMITROCHITŌNES, [Ἀμιτροχίτωνες] Mitrochitones dicti sunt Siritæ prope Metapontum, quorum urbs Siris vocatur, cum nominis ejusdem fluvio. Sic autem appellati sunt ab adjacentibus populis, quod in tantam mollitiem collapsi essent, ut floridas illis tunicas gestare moris fuerit, quas etiam mitris, hoc est, cingulis eximii impendii præcingerent. Amitrochitones autem Homero discincti nuncupantur. Hæc Cæl. Rhod. lib. 7. cap. 9. V. Henr. Steph. Thes. v. ΜΊΤΟΣ.

AMITTO, īsi, issum, [ἀποπέμπω] ĕre. Dimittere. Ter. Heaut. 3. 1. 71. Prius proditurum te tuam vitam, & prius pecuniam omnem, quam abs te amittas filium. Ubi Donatus, Amittas, pro Dimittas dixit. Nam quod nos dicimus Dimittere, antiqui etiam dicebant Amittere. Virg. 2. Æn. 148.

Quisquis es, amissos hinc jam obliviscere Graios.

Amittere & Retinere, contraria. Ter. Phorm. 1. 3. 23. Ego in eum incidi infelix locum, ut neque mihi ejus sit amittendi nec retinendi copia.

Amittere, pro Mittere. Plaut. Capt. Prol. 36. Quo pacto hic servos suum herum hinc amittat domum.

Amittere, [ἀποβάλλειν] Perdere. Sallust. Jam pridem equidem nos vera rerum vocabula amisimus.

Amittere & perdere. Cic. 2. Verr. 13. Classes amissæ & perditæ.

Amittere quis dicitur id, cujus non substantiam, sed usum perdidit. ut Sil. lib. 4. 242.

Elisa incussis amisit calcibus ora. i. e. Calcatus ab equo ita est ut nosci non possit. V. Barth. & Drakenb. ad loc.

Amittere rem de manibus. Cic. 6. Verr. 44. Quod intellexisti te præda de manibus amissa, testimonium tamen effugere non posse.

Hominem de manibus. Cic. pro Cœl. 66. Cur Licinium de manibus amiserunt? i. e. Comprehensum abire permiserunt.

E manibus. Liv. 9. Bell. Pun. Masinissam saucium prope e manibus inter tumultum amisit.

E conspectu. Ter. Eun. 2. 3. 1. Neque virgo est usquam: neque ego, qui illam e conspectu amisi meo.

Amores. Virg. 3. Georg. 227.

Animam. Plaut. Amph. 1. 1. 85.

Aspectum. Cic. 1. Tusc. 13. Quod iis sæpe usu venit, qui quum acriter oculis deficientem solem intuerentur, ut aspectum omnino amitterent.

Authoritatem. Cic. 4. Acad.

Causam. Cic. 9. Att. 4. i. e. Causa cadere, quod etiam Litem amittere dicitur.

Cives. Cic. pro Marcel. 17.

Civitatem. Cic. 1. de Orat. 182. Nam is ad suos postliminio rediisset, & amisisset hanc civitatem?

Colorem. Ovid. 9. Met. 321.

Confidentiam. Plaut. Amph. 5. 1. 2.

Consilium. Ter. Eun. 2. 2. 10.

Corpus & vires. Cic. 7. Fam. 26.

Decorem. Cels. lib. 2. cap. 2. Pejus tamen signum est, ubi aliquis contra consuetudinem emacuit, & colorem decoremque amisit, &c.

Dignitatem amittere. Cic. 1. Fam. 8.

Egestatem, ærumnas, &c. Sallust. Jug. cap. 14. §. 23. Non enim regnum, sed fugam, exsilium, egestatem & omnes has, quæ me premunt ærumnas cum anima simul amisisti.

Existimationem pudoris. Cic. 4. Verr.

Filium. Cic. 4. Fam. 6.

Florem amittit punica roribus nimiis, & pruinis. Plin. lib. 16. cap. 26.

Fugam. Sallust. V. Egestatem.

Honestatem omnem. Cic. pro Rosc. Amer. 114.

Humorem. Cic. 3. de Nat. Deor.

Imperium. Plin. lib. 2. cap. 26.

Impetum. Sen. OEth. 8.

Jus imperii & exercitus. Cic. 10. Philipp. 12.

Laudem. Plin. Epist. 177.

Libertatem. Cic. pro Domo sua 77.

Libidinem omnem. Plaut. Mil. 4. 8. 20.

Litem. Cic. pro Rosc. Com. 10. Ad judicium hoc modo venimus, ut totam litem aut obtineamus, aut amittamus.

Lumen. Cic. 5. Tusc. 114.

Memoriam alicujus. Cic. pro Deiot. 12.

Occasionem. Cic. pro Cæcin. 15. & Ter. Eun. 3. 5. 56.

Oculos. Cæs. 3. Bell. Civil. 53.

Opes amisit. Ovid. 21. Epist. 66.

Opinionem. Cic. Att.

Oppidum amittere & Recipere, contraria. Cic. de Senect. 1. Salinatori, qui amisso oppido fugerat in arcem, glorianti atque ita dicenti, Mea opera Q. Fabi Tarentum recepisti: Certe, inquit ridens, nam nisi tu amisisses, nunquam recepissem.

Ornamenta. Cic. 4. Fam. 6.

Patrem aut liberos. Plin. Epist. 84.

Piscem captum amittere. Cic. 2. de Nat. Deor. 124.

Prædam. Plaut. Mil. 2. 5. 47.

Receptum. Cic. 8. Att. 12. ad Domit. Neque ex omnibus oppidis contrahere copias expedit, ne receptum amittam. i. e. Locum in quem possim me recipere.

Reverentiam amittere dicitur imperator. Plin. in Paneg.

Salutem. Plaut. Merc. 3. 4. 5.

Sensum humanitatis omnem ex animo. Cic. pro Rosc. Com. 154.

Sensus amisit. Ovid. 10. Met. 499.

Spiritum. Cic. 3. de Nat. Deor. 35.

Vires. Ovid. 1. de Ponto, 2. 38.

Tempus. Cic. pro Muren. 43. & de Provinc. Conf. 17.

Virtutem & fidem nunquam amiserim. Cic. Post. red. in Senat. 38.

Vitam. Hor. 1. Serm. 1. 60.

Vitam amisit Decius, at non perdidit: re enim vilissima & parva maximam redemit. Author ad Heren. lib. 4. 57.

Vitam per dedecus. Cic. pro Rosc. Amer. 30. & pro Milon. 38.

AMISSIO, ōnis. f. [ἀποβολὴ] Rei alicujus privatio. Plin. lib. 17. cap. 2.
Foliorum amissio.
Dignitatis amissio. Cic. in Pison. 43.
Oppidorum turpis amissio. Cic. in Pison. 40.
Sensuum amissio. Cic. 3. de Fin. 16.

AMISSUS, Partic. [ἀποβεβλημένος] Virg. 2. Æn. 148.

Quisquis es, amissos hinc jam obliviscere Graios.

AMISSUS, ûs. m. Idem quod Amissio. Nepos 7. 6. 2. Siciliæ amissum culpæ suæ tribuebant.

AMISSIBILIS, e. August. 5. de Trin. 5. 4. Nihil accidens in Deo, quia nihil mutabile aut amissibile. Ibid. 15. 13. sub fin.

A M M

AMMIANUS MARCELLINUS, Historicus Latinus, Antiochia oriundus, sub Impp. Gratian. & Valentin. scripsit Historiam, a principatu Cæsaris Nervæ exorsus usque ad Valentis interitum, libris 31. ex quibus posteriores 18. supersunt. V. Voss. de Hist. Græc. 2. 18. & de Hist. Lat. 2. 9.

AMMIENSES, Populi Hispaniæ, Plin. lib. 4. cap. 22. ab Ammia civitate, cujus meminit Ptolemæus. V. Hermol.

AMMIUM, i. [ἄμμι] Semen est exile minus cumino. Plin. lib. 20. cap. ult. de theriaca Antiochi, Anethi & fœniculi seminis, & anisi, & ammii, & apii, &c. Meminit & lib. 20. cap. 15. Quidam cuminum Æthiopicum vocant: notum officinis omnibus semen, Ameos nomine. Ruell. lib. 3. cap. 45. Meminit etiam Dioscor. 3. 63.

AMMOCHRŸSUS, [ἀμμόχρυσος] Gemmæ nomen. Plin. l. 37. c. 11. Arenarum similitudo est in ammochryso, velut auro arenis mixto.

AMMŎDĪTES, [ἀμμοδύτης] Animal magnitudine cubitali, simile viperæ. Vipera enim subflava est. Aetius Sermone 13. cap. 25. conf. Solin. cap. 40. & Lucan. lib. 9. 719.

AMMON, ōnis. [Ἄμμων] dictus est Jupiter ab Ammone quodam pastore, qui primus in Libya Jovi templum ædificavit, authore Pausania in Messeniacis. At Servius Ammonis nomen ab arenis ductum putat. Sic enim ait in illud 4. Æn. 198. Hic Ammone satus, &c. Liber quum Indos peteret, & per Libyam exercitum duceret: fatigatus siti, Jovis patris sui imploravit auxilium. Et statim viso insequutoque ariete, velut duce fons inventus est. Unde factum est Jovi Ammoni ab arenis dicto simulacrum cum capite arietino. Quod ideo fingitur, quia satis involuta sunt ejus responsa. Sane ἄμμος, arena Latine dicitur. De Ammone longe plura vide apud Diod. Sicul. lib. 4. cap. ult. Locum ipsum & Templum & Oraculum Lucan. lib. 9. 511. seqq. & Curt. 4. 7. describunt. Et quia Græce ἄμμος juxta & ἅμμος scribitur, ex æquo apud Latinos & *Ammon* & *Hammon* invenitur. Alii non ab Arenis nominis rationem petunt, sed ἀμὼν per aphæresin, proprio ab Ægyptiis vocabulo pro Θαμὼν appellatum volunt, quod Occultum sive Occultationem significat. Plat. in Phædro. conf. Voss. de Idolol. 1. 27. & 32. lib. 2. 11. Kircher. in Obelisc. Pamphil. 4. pag. 270. & OEdip. Ægypt. Tom. 1. Syntagm. 3. At Bochartus in Phaleg. 1. 1. a *Cham*, seu *Ham*, Noæ filio deducit. Vid. Lex. Pitisc.

Ammonis oraculum, in Africa Cyrenaica apud Melam, nunc vulgo dicitur *El cancarron de Mathona*, teste Oblivario in Melam.

Ammon corniger. Lucan. lib. 3. 297.

Ammonis cornu inter sacratissimas Æthiopiæ gemmas, aureo colore, arietini cornus effigiem reddens, promittitur prædivina somnia repræsentare. Plin. lib. 37. cap. 10. Et Solin. cap. 40.

Ammon Garamanticus. Sil. lib. 14.

Marmaricus. Claud. in Eutrop. 180.

Syrticus. Lucan. lib. 10. 38.

AMMONEO, V. ADMONEO.

AMMONIA, [Ἀμμωνία] Regio Mediterranea Libyæ, in qua Jupiter Ammon colebatur, ita dicta ab arenæ copia.

Ammonia Juno, i. e. Arenaria, culta in Græcia ab Eleis, de qua Pausan. in Eliac. p. 163. & Cæl. Antiq. Lect. lib. 18. cap. 38.

AMMONIA, Civitas. V. AMMONIACUS, Adj.

AMMONII, ōrum. m. pl. Populi Libyæ colentes Jovem Ammonem. Pausan. in Lacon. p. 100. Aphytæi colunt Ammonem non minus quam Ammonii Libyæ.

AMMONIACUM, [ἀμμωνιακὸν] Vulgo *Armoniaco*, Metopii arboris lacryma: de qua sic Plin. lib. 12. cap. 23. Ergo Æthiopiæ subjecta Africa ammoniaci lacrymam stillat in arenis suis, inde & nomine etiam Ammonis oraculo, juxta quod gignitur arbor, quam metopion vocant: resinæ modo aut gummi. Latini, ut ait Dioscor. 3. 98. γύτα, i. e. Guttam vocant. [V. Rhod. Lex. Scrib. Celso Ammoniacum thymiama. V. in h. v.

AMMO-

AMMONIACUS, Adj. [Ἀμμωνιακός] ut, Ammoniacus sal, ab Ammonia civitate, quæ & Paraetonium dicitur, authore Strabone, lib. 17. Columel. lib. 6. cap. 17. Ovid. de Medicam. Faciei, v. 94.

Cumque Ammoniaco mascula thura sale.

Ammoniacum salem dici tradit Dioscorides, quasi Arenarium: cui subscribit Plin. lib. 31. cap. 7. de salis generibus loquens; Nam Cyrenaici (ait) tractus nobilitantur Ammoniaco, & ipso quia sub arenis inveniatur, appellato. V. Etiam Matthiol.

AMMONIUM, i. n. Nomen coloris subrufi, apud Varr. 3. de R. R. 2. Ubi tamen in correctis codd. rectius legitur Armenium.

AMMONITRUM, i. n. [ἀμμόνιτρον] Massa vitri albi: de qua sic Plin. lib. 36. cap. 26. Jam vero & in Vulturno mari Italiæ arena alba nascens, sex M. P. a litore inter Cumas atque Lucrinum, quæ mollissima est: pila molaque teritur. Dein miscetur tribus partibus nitri pondere vel mensura, ac liquata in alias fornaces transfunditur. Ibi fit massa quæ vocatur ammonitrum: atque hoc recoquitur, & fit vitrum purum, ac massa vitri candidi.

AMMONIANUS, i. m. Grammaticus, Syriani æqualis & amicus, cui asinus fuit sapientiæ auditor. Suidas, f. 206.

AMMONIUS, i. m. [Ἀμμώνιος] Tres hoc nomine Philosophi celebrantur: Quorum primus Ægyptius, præceptor Plutarchi Chæronei, sub Nerone, cujus ipse sæpe meminit: Stoica se imbuerat, sed Platonicæ magis fuit addictus. Secundus fuit nobilis ille Philosophus Alexandrinus, memoratus Ammiano 22. 42. Quem inter alios Origenes & Plotinus audiere, quod in Plotini Præceptoris sui vita scripsit Porphyrius. Commodo imperante relictis saccis, in quibus frumenta circumferebat, philosophicæ vitæ se tradidisse author est Theodoret. lib. 6. de Cur. Græc. aff. Hinc scilicet cognomen ipsi datum est Saccas, Σακκᾶς, ut habet Suidas. Tertius Ammonius Hermiæ filius, Procli discipulus, præceptor Simplicii. Ammonios alios suggerent Martyrologia.

AMMOTHEA, [Ἀμμοθέα] Nympha marina, Nerei & Doridis filia (ut placet Hesiodo in Theog.) ita dicta ἀπὸ τῆς ἄμμου καὶ θεῖν, quasi per arenam discurrens.

AMMUDATES, Deus olim apud Romanos, cujus mentio tantum fit apud Commodianum Instruct. 18.

A M N

AMNACUM, i. herba, quæ & Parthenium [παρθένιον] Plin. 21. 30.

AMNENSIS, e, Amnenses appellabantur Urbes sitæ prope amnem; ut a Mari, Maritimæ: unde Interamnæ, & Antemnæ dictæ sunt, quod inter amnes sint positæ, vel ante se habeant amnes. Festus.

AMNESTIA, æ. f. [ἀμνηστία] Oblivio injuriarum. Plutarchus in Politicis ait, Athenis communi omnium consensu decretam fuisse amnestiam: i. e. Injuriarum offensionumve quæ triginta viris Rempub. occupantibus ultro citroque illatæ acceptæve essent oblivionem. Val. Max. lib. 4. cap. 1. ext. 4. de Thrasybulo, Plebiscitum interposuit, ne qua præteritarum rerum mentio fieret. Hæc oblivio, quam Athenienses Amnestiam vocant, concussum & labentem civitatis statum, in pristinum habitum revocavit. Nepos in ejusd. v. Præclarum hoc quoque Thrasybuli, quod reconciliata pace, quum plurimum in civitate posset, legem tulit, Ne quis anteactarum rerum accusaretur, neve mulctaretur: eamque illi legem oblivionis appellarunt. Cic. 1. Philipp. 1. In quo templo, quantum in me fuit, jeci fundamenta pacis, Atheniensiumque renovavi vetus exemplum: Græcum enim verbum usurpavi, quod tum in sedandis discordiis usurpaverat civitas illa, atque omnem memoriam discordiarum oblivione sempiterna delendam censui. Per Græcum verbum, ἀμνηστίας vocem intelligendam plerique interpretes consentiunt: dissentiente tamen Mureto Varr. Lect. lib. 2. cap. 15. Tulit hanc legem Thrasybulus, quum civitatem Athenarum oppressam a triginta tyrannis, in libertatem vindicasset. Vopiscus in Aureliano, Amnestia etiam sub eo delictorum publicorum decreta est de exemplo Atheniensium. De Thrasybuli Amnestia sic scribit Orosius lib. 2. cap. 12. Athenienses revocati in unum, hæc prima fundamina recuperatæ libertatis instaurant, proposita jurisjurandi contestatione, uti discordiæ animositatesque præteritæ in oblivionem perpetuam atque in immortale silentium deducantur. Quod pactionis genus, Amnestiam vocaverunt: i. e. Abolitionem malorum. Tale est illud Suet. in Claud. cap. 11. Imperio stabilito, nihil antiquius duxit, quam id biduum, quo de mutando Reip. statu hæsitatum erat, memoriæ eximere. Omnium itaque factorum dictorumque in eo veniam & oblivionem in perpetuum sanxit ac præstitit. Plura in hanc rem Bœclerus in Dissert. de Amnestia olim cum Velleio edita. Boxhorn. dissert. peculiari. Forstner. in Not. ad Tacit. 12. Annal. 19. Bosius ad Nepot. Thrasyb. cap. 3.

AMNIS, is. m. [ποταμός] Fluvius. Festus, Amnis proprie dicitur a Circumnando, quoniam Am, ex Græca præpositione sumptum, quæ est ἀμφὶ, significat Circum: & Nare, fluere. Vel ab Ambitu, quod circumeat aliquid secundum Varr. 4. de L. L. 5. Amnis duabus constat syllabis, quarum prior est A, posterior MNIS. Hoc ex Charisii verbis facile colligitur, lib. 1. cap. De syllabis. Syllabæ, inquit, positione longæ sunt, quum correpta vocalis sequentes habet duas consonantes: hæ autem in eadem syllaba solent esse, ut Ars: aut in proxima, ut Amnis: aut in duas syllabas divisæ, ut Arma.

Amnis, pro Torrente. Virg. 4. Æn. 164.

— ruunt de montibus amnes.

Amnis vetuste positum in fœm. g. Plaut. Merc. 5. 2. 18. Neque ulla mihi obstabit amnis. Nævius Lycurgo, sed quasi amnis cis rapit, sed tamen inflexa flectitur. Varro περὶ πλάτυς, lib. 1. Propter hos fluit amnis, quam olim Albulam dicunt vocitatam. Ex Nonio 3. 11.

Alti. Juven. 10. Sat. 177.
Auriferi. Claud. 2. in Eutrop. 260.
Castior bibendus amnis. Stat. 4. Sylv. 7. 12.
Cavus. Auson. Ingerit illa cavos amnes.
Cœruleus. Stat. 1. Sylv. 5. 51.
Circunfluus. Ovid. 15. Met. 739.

Scinditur in geminas partes circunfluus amnis.

Clamatus sacris ululatibus. Stat. 9. Theb.
Clementissimus. Ovid. 9. Met. 116.
Concitus imbribus. Ovid. 3. Met. 79.
Frigidus. Claud. de Ter. Conf. Hon. 99.
Fumidus. Virg. 7. Æn. 465.

Fumidus atque alte spumis exuberat amnis.

Gelidus. Claud. Epigr. 5.
Gratissimus cœlo. Virg. 8. Æn. 64. loquitur de Tibride.
Inflatus aquis. Liv. 3. Bell. Pun.
Lethæus. Virg. 6. Æn. 705.
Liquidissimus. Ovid. 6. Met. 400. De Marsya Phrygiæ amne loquitur.
Lubricus. Ovid. 3. Amor. 6. 81.
Magnus. Ovid. 1. Met. 574.
Maligno amne radit arenas. Sen. Hippol. 1. v. 16.
Mitissimus. Stat. 1. Sylv. 3. 24.
Nubigena. Stat. 1. Theb. 365.
Obliquus. Lucan. lib. 1. 220.

Primus in obliquum sonipes opponitur amnem.

Oceani amnes. Virg. 4. Georg. 233. Sunt Aquæ Oceani terram ambientes.
Papyrifer. Ovid. 3. Trist. 10. 27. Nilum intelligit.
Peregrinus. Ovid. 8. Met. 836.
Perlucidus magis vitro. Ovid. 15. Epist. 157.
Phaethontius. Sil. Ital. lib. 7. Padus intelligitur.
Piscosus. Ovid. 3. Fast. 581.
Placidus. Ovid. 1. Met. 702. Sic vocat amnem Ladonis.
Pronus. Virg. 1. Georg. 283.

Atque illum in præceps prono rapit alveus amni.

Purus. Hor. 2. Epist. 2. 120.
Quietus. Claud. Epigr. 46.
Rapidus. Sen. Med. 411. Lucret. lib. 1. 15.

Et rapidos tranant amneis.

Refluus. Claud. Epigr. 22.
Rigidus. Val. Flac. 4. Argon. 345.
Riguus. Virg. 2. Georg. 485.
Sedatus amnis. Cic. in Orat. 19. de Herodoto & Thucydide, Alter enim sine ullis salebris quasi sedatus amnis fluit: alter incitatior fertur.
Severus. Virg. 3. Georg. 37. de Cocyto amne.
Solutus. Lucan. lib. 2. 492.
Sonans. Catul. 32. 12.
Spumans. Valer. 4. Argon. 195.
Spumeus. Virg. 2. Æn. 496.
Spumosus. Virg. 12. Æn. 524.
Subactus. Claud. Epig. 5.
Taciturnus. Hor. 1. Carm. 31. 8.
Torpens. Stat. 4. Theb. 172.
Tortuosi amnis sinus flexusque. Liv. 7. Bell. Pun.
Tumidus. Lucan. lib. 1. 204.
Turbidus. Lucret. lib 1. 287.
Vadosus. Virg. 7. Æn. 728.
Vagus. Claud. in Ruff. 2. 121.
Vagi amnis ripæ. Sen. Hippol. 4.
Vastos congerit. Val. 4. Argon. 717.
Viridis. Sil. Ital. lib. 4.
Vorticosus. Liv. 21. 5.
Deducunt amnes undas in mare. Ovid. 1. Met. 582.
Defluit amni fecundo. Virg. 3. Georg. 447.
Eliso amne pellitur vapor spumeus. Claud. Epigr. 5.
Epoti amnes arebant. Claud. 1. de Laudib. Stilich. 171.
Evanuisse amnes & exaruisse quosdam videmus. Cic. 1. de Divin. 38.
Exhausti amnes solibus. Stat. 3. Theb. 259.
Incurrit amnis validis cum viribus. Lucret. lib. 1. 970.
Ruunt amnes. Virg. 4. Æn. 164.
Rumpuntur amnes. Virg. 3. Georg. 428.
Sedatis amnibus septem altus surgens Ganges. Virg. 9. Æn. 31.
Solutis amnibus jam nare juvat. Stat. 5. Theb. 15.
Sonant amnes balatu & crebris mugitibus. Virg. 3. Georg. 154.
Sonuerunt Amnes tectis cursibus. Lucan. 4. 299.
Trajicere amnem. Liv. 21. 27.
Tranare amnes. Virg. 6. Æn. 671.

AMNICULUS, i. m. dimin. Liv. 36. 22.

AMNICOLA, [παραποτάμιος] Ovid. 10. Met. 96.

Amnicolæque simul salices, & aquatica lotos.

AMNICUS, Adj. [ποτάμιος] ut, Amnica insula. Plin. 1. 3. c. 25. Insula in Sao Matubarris, amnicarum maxima.

Amnicæ herbæ, Solin. cap. 20. Amnicus liquor, Prudent. Peristeph. 11. fin. Amnica terga, Auson. Mosell. v. 205.

AMNIGENUS, a, um. In amne genitus. Auson. Mosell. v. 116. Et Val. Flacc. 5. 584.

AMNISUS, i. m. Fluvius Cretæ, ut Callimachi Scholiastes tradit ad Hymn. Dianæ v. 15. & Steph. ex Holstenii emendatione. Inprimis Spanh. ad Callim. l. c.

AMNISIADES, Nymphæ eidem Steph. sive Amnisides, ut Call. l. c. brevius vocem formavit, — Ἀμνισίδας εἴκοσι νύμφας.

AMNIUM, [ἀμνίον] Interior membrana appellatur ab Empedocle, qua fœtus in utero inclusus obtegitur, a mollitie agnorum deducto nomine: exterior vero chorium Polluci: quanquam alii diversum tradant. Volaterr. & Galen. lib. de Fœtuum Formatione.

AMNUS, Insulæ Dolicæ in Arabia fluvius. Plin. lib. 6. cap. 28.

AMO, [φιλέω, ἐράω, ἀγαπάω, στέργω] are. Ex μάω per metath. vel ex contracto μῶ, i. e. Vehementer cupio, & a epitat. factum videtur, & significat Charum habere. Plus est quam Diligere Cic. 9. Fam. 14. Quis erat qui putaret ad eum amorem, quem erga te habebam, posse aliquid accedere? tantum tamen accessit, ut mihi denique nunc amare videar, antea dilexisse. Idem, Sed tamen ut scires eum non a me diligi solum, verum etiam amari. conf. Nonium 5. 3. Factum hinc ut Amicitia quoque plus esse quam benevolentia censeatur. Illa est amantis, hæc diligentis inquit Auson. Pomp. 1. de Diff. Verb. p. 31. Catullo tamen minus est Amare quam Bene velle, Epigr. 72. ad Lesb. ubi Muretum vide p. 228. Amare item ac Diligere sæpe confunduntur, ut

Amare nihil aliud eſt, niſi eum ipſum diligere, quem ames, nulla indigentia, nulla utilitate quæſita. Cic. in Læl. 100.

Amare plus quam Diligere, ut φιλεῖν plus eſt, quam ἀγαπᾷν. V. in Theſ. locum Dionis: καὶ ἐφιλήσατε αὐτὸν ὡς πατέρα, καὶ ἠγαπήσατε ὡς εὐεργέτην. de Cæſare. H. St. [Habentur p. 175. ed. Gr. Pariſ. 1548. in M. Antonii Oratione. Hæc eadem fortaſſis Græco Theſauro ſuo adleverat, nam in impr. non leguntur.

Amare ex animo aliquem. Cic. 1. Q. frat. 1. Te autem ament ex animo, ac non ſui commodi cauſa ſimulent.

Amare ſe ſine rivali. Cic. 3. Q. frat. 8. O dii, quam ineptus, quam ſe ipſe amans ſine rivali!

Amo Phyllida ante alias. Virg. 3. Eclog. 78.

Amat nos, charoſque habet Pompeius. Cic. 2. Att. 20.

Diligere, amplecti, amare aliquem. Cic. 1. Att. 8.

Amari & diligi. Cic. 6. Verr. 51. Archagathus homo nobilis, qui a ſuis & amari & diligi vellet.

Amare corde vel animo, pro Ex corde, ſive Ex animo. Plaut. Capt. 2.3.60.

Certa fide. Ovid. 3. de Arte Am. 544.

Certatim aliquem. Cic. 3. Philipp. 18. Quem ego & frater meus certatim amamus: omnibus horis in oculis, auribus, complexu tenemus.

Mutuis animis. Catull. de Acme & Sept. 46. 20.

Amorem tuum, pro Gratum habere. Cic. 9. Fam. 16. Delectarunt me tuæ literæ, in quibus primum amavi amorem tuum.

Amare amore. Cic. 15. Fam. 20. Cura ut valeas, meque ames amore illo tuo ſingulari.

Amat nemus, ſcriptorum chorus, & fugit urbes. Hor. 2. Epiſt. 2. 77.

Quippiam plus ſuis oculis. Catull. 3. 4. & Ter. Adel. 5. 7. 5.

Otia. Virg. 5. Ecl. 61.

Amare ſylvas. Ovid. 2. Met. 819.

Ita me dii ament. Formula confirmantis, vel obteſtantis. Ter. Eun. 3.2.21.

Amare ut cum maxime. Ter. Hec. 1. 2. 40. Bacchidem amabat ut cum maxime, i. e. ut barbari dicunt, Sicut unquam. Latinius, Ut cum eam maxime amaret.

Amare in matrimonium. Quintil. lib. 11. cap. 1. Pater ex meretrice natum, quod amet meretricem in matrimonium, abdicat.

Amare, abſolutum: pro Amore captum, vel potius amori meretricio implicitum eſſe. Ter. And. 1. 2. 20. Omnes qui amant, graviter ſibi dari uxorem ferunt. Ibid. 1. 2. 14. Meum gnatum rumor eſt amare. V. Cort. ad Sall. Catil. 11. 6.

Amare, pro Frui amore. Ter. Eun. 4. 2. 12. Certe extrema linea amare, haud nihil eſt. Ubi Donatus, Amare, modo frui amore dicit. Turnebus vero ſic, Amare extrema linea, eſt amare impenſiſſime, ducta translatione a curriculis, vel ſtadiis, in quibus prima linea curſus erat in carceribus, ultima in fine, quæ & calx dicebatur, quod ſcilicet calce vel creta notaretur. Ultra autem calcem nihil ſupereſt, quo curſus tendatur, ſpatiaque palæſtrarum & curriculorum lineis erant incluſa. Tertull. adv. Hermog. Adjiciam & ego propter non intelligentes, quorum Hermogenes extrema linea eſt. Hæc ille. Alii hunc in modum. Quamvis abſim ab amica & videndi tangendique copia non ſit, tamen ex longinquo etiam amare haud nihil eſt: h. e. Non extra ſpem potiundi poſitum. Extrema enim linea, unde inſtituebatur Curſus: primam autem & principem habebat alteram ad metam, a qua extrema iſta longiſſime diſtabat. Hinc, Extrema linea amare, eſt Ex longinquo.

Amare ſe in re aliqua. Cic. 4. Att. 16. Dices tu, Ergo hæc quomodo fers? Belle me hercle, & in eo me valde amo.

Amare ſeipſum: h. e. Se mirari, ſibi placere. Cic. de Aruſp. Reſp. 19. Quam volumus licet P. C. ipſi nos amemus, tamen nec numero Hiſpanos, nec robore Gallos, nec calliditate Pœnos, nec artibus Græcos ſuperamus.

Credo igitur hunc me non amare, at ego me amavi, quod mihi jampridem uſu non venit. Cic. 9. Att. 21. h. e. Feci quod magis ex animo meo fuit. quod jampridem non feceram: quia potentibus in Republica poſt exilii tempora inſervivi.

Amas te quod, pro Places tibi quod. Hor. 2. Serm. 7. 31.

— Ita te felicem ducis, amaſque,
Quod nusquam tibi ſit potandum.

Amo te ex. Plin. lib. 3. Epiſt. 9. Quem ego quum olim mutuo diligerem, ex hac officii ſocietate amare ardentius cœpi.

Amo te quod. Cic. 1. Att. 2. Te multum amamus, quod ea abs te diligenter parvoque curata ſunt.

Amo te de hac re, pro eo quod eſt, Ob hanc rem habeo tibi gratiam. Ter. Eun. 3. 2. 3. Ecquid nos amas de fidicina hac? Ibid. 1. 2. 106. Cic. 7. Att. 2. De Rauduſculo Numeriano multum te amo.

Amo te, Generalis eſt forma qua uti ſolent auctores, cum & gratiæ agendæ ſunt, quod impetravimus optatum, & oſtendendum eſt id multo gratiſſimum & jucundiſſimum nobis eſſe, eaque de re ad omnia amoris & benevolentiæ officia nos eſſe obſtrictos, ut Ter. Heaut. 2. 2. 119. Adel. 5. 8. 23. & ſæpius locutus eſt. & Plaut. Merc. 4. 8. 52. Pœn. 1. 2. 41. Sic Cic. 5. Fam. 21. V. Caſaub. ad Cic. 1. 1. f. apud Quintil. 6. 3. Jocus Dom. Afri legitur qui huc pertinet. Nam cum is quem Dom. defenderat, conſpectum ejus vitaſſet, ubi poſtea convenit, Amas, inquit, me, quod te non vidi. i. e. Gratiam mihi habes. Sic in præterito Cic. 13. Fam. 62. pr. Etſi in Atilii negotio te amavi.

Amant conſociari. Hor. 2. Carm. 3. 9. i. e. Conjungi. Similiter 3. Carm. 16. 9.

Amant jacere inter pulvillos ſericos. Hor. Epod. 8. 16.

Amat bibere toto anno palma. Plin. lib. 15. cap. 4.

Amare nimis, pro Indulgere. Cic. 5. Att. 8. Nimis in iſto Brutum amaſti.

Amat, pro Solet. Tacit. 4. Ann. 9. 3. Memoriæ Druſi eadem quæ in Germanicum decernuntur, pleriſque additis, ut ferme amat poſterior adulatio. Tractum a Græcis, qui φιλεῖ γίνεσθαι, h. e. Amat fieri, pro Solet fieri, uſurpant. Hujus locutionis meminit Quintil. lib. 9. cap. 3. Salluſt. Jug. c. 34. Terrebat eum clamore, vultu, ſæpe impetu, atque aliis omnibus, quæ ira fieri amat. Ubi Cort. V. & Vechner. Hellen. 2. 2.

Caute amet pauper. Ovid. 2. de Arte Am. 167.

Crudelius amavit. Ovid. 3. Met. 442.

Invitus amabo. Ovid. 3. Amor. 11. 35.

Occulte amet. Ovid. 3. Triſt. 4. 72.

Patienter amare. Ovid. 18. Epiſt. 4.

Sapienter. Ovid. 21. Epiſt. 57.

Tuto. Ovid. 2. Amor. 2. 65.

Valde. Cic. 6. Att. 2. Mihi videtur matrem valde, ut debet, amare, teque mirifice.

Unice amare patriam & cives ſuos. Cic. 3. in Catil. 11.

Si me amas. Cic. 2. Q. frat. 10. extr. Amabo te, advola: conſolabor te, & omnem abſtergebo dolorem: & adduc, ſi me amas, Marium: ſed approperate.

Amassere, Futurum infinitivi modi uſitatum priſcis, nobis inſolitum, pro Amaturum eſſe. Sic Expugnaſſere, pro Expugnaturum eſſe. quæ eo putavi notanda, quod a Grammaticis præterita neglectaque intelligam. Turnebus. V. EXPUGNO.

Amābo, [πρὸς θεῶν] Interj. blandientis & amantis. Cic. 7. Fam. 32. Urbanitatis poſſeſſionem, amabo, quibusvis interdictis defendamus. Ter. Eun. 4. 4. 7. Habeſne hominem, amabo? Idem 1. 2. 50. & 70.

Amabo te, & Ama me, in eadem ſignificatione. Cic. 5. Att. 17. Amabo te, incumbe in eam rem, & ad me ſcribe. Idem ad eund. lib. 6. epiſt. 1. Ama me, non libenter vidi: ſed modo ſuccenſet, modo gratias agit. i. e. Mihi crede, vel certe. Hæc vox Amabo licet aliquando ſine caſu ponitur, ſemper tamen eſt verbum, & ex Adverbiorum numero, in quem vulgo refertur, expungendum. Hoc enim verbo major amoris cumulus promittitur ſi id quod petitum eſt impetretur. Ter. Plaut. & Cic. paſſim. V. Voſſ. de Analog. l. 1. c. 2. Jani Douſæ Plaut. Expl. l. 3. c. 6.

Amandus, a, um. Ter. Adelph. 4. 5. 75. Hic non amandus? Ovid. 1. de Arte Am. 615. — ſibi quæque videtur amanda.

Amanda vox. Hor. 4. Carm. 11. 34.

Amandi præceptor. Ovid. 2. de Arte Am. 161.

Amando perdere. Hor. 1. Carm. 8. 2.

Amando ſuperare aliquem. Ovid. 14. Met. 641.

Amans, Partic. [ἐρῶν] Qui vel Quæ amat, ſeu pudice, ſive impudice. Virg. 3. Georg. 315. — amantes ardua dumos.

Amantes littora myrtos. Virg. 4. Georg. 124.

Amans, [ἐραστὴς] Nomen ex partic. Plaut. Aſin. 5. 2. 7. Continentem, amantem uxoris maxime. Cic. 9. Att. epiſt. ult. Boni cives amantes patriæ.

Studioſus, amans, obſervans. Cic. pro Rabir. Poſth. 43. Veterem amicum ſuum, ſtudioſum, amantem, obſervantem ſui, labentem excepit, corruere non ſivit, fulſit & ſuſtinuit, re, fortuna, fide.

Amans cruoris. Ovid. 2. de Ponto, 9. 46.

Amantes doloris. Cic. 2. Tuſc. 36. Itaque induſtrios homines, illi ſtudioſos, vel potius amantes doloris appellant: non potius laborioſos.

Amantior tui. Cic. 1. Fam. 5. Item, Amantior domini famulus. Columel. lib. 7. cap. 12.

Amantiſſimus tui. Cic. 16. Fam. 7.

Uxor amantiſſima. Tacit. Vit. Agric. 45. 8. Quod autem Amantiſſimus quandoque idem ſit ac Intime amatus, contra Voſſium oſtendit Ol. Borrich. Cogit. de L. L. p. 45.

Amans, pro Amatore, Ter. And. 1. 1. 49. Sed poſtquam amans acceſſit, pretium pollicens, unus & item alter. Ovid. 1. Amor. 9. 1.
Militat omnis amans. Cic. tamen 4. Tuſc. 27. Aliud eſt (inquit) amatorem eſſe, aliud amantem. [Ubi Amatorem τὸν ἐρωτικὸν intelligit, Amantem τὸν ἐρῶντα. V. AMATOR.

Amantum ardor. Lucret. lib. 4. 1070.
Fluctuat incertis erroribus ardor amantum.

Amantis nutus. Tibull. lib. 1. 8. 1.

Cupidus amans. Ovid. 3. Epiſt. 26.
Firmius ô cupidi tandem coeamus amantes.

Fictus. Ovid. de Rem. Amor. 755.

Imprudens. Propert. lib. 1. 20. 3.
Sæpe imprudenti fortuna occurrit amanti.

Incautum amantem cepit dementia. Virg. 4. Georg. 488.

Inſomnis. Valer. 7. Argon. 23.

Miſer. Ovid. 1. Amor. 9. 28. & Virg. 4. Æn. 429.

Neglectus. Ovid. 3. Amor. 8. 65.

Oblitos amantes melioris famæ. Virg. 4. Æn. 221.

Palleat omnis amans. Ovid. 1. de Arte Am. 731.

Pallidus color aptus amanti. Ovid. 1. de Arte Am. 729.

Pallor amantium viola tinctus. Hor. 3. Carm. 10. 14.

Perjuri amantes. Propert. lib. 2. 16. 47.

Perjuria amantum ridet Juppiter. Tibul. lib. 3. 7. 17.

Teneri amantes. Tibul. lib. 1. 2. 29.

Amantium iræ. Dicitur ubi qui non ex animo indignantur invicem: aut de iracundia neutiquam duratura. Ter. And. 3. 3. 23. Amantium iræ, amoris redintegratio eſt.

Ardet amans. Virg. 4. Æn. 101. Ardet amans Dido.

Deludere amantem. Ovid. 2. Amor. 19. 32.

Deſerere. Ovid. 3. Met. 478.

Excludere. Ovid. 1. Amor. 6. 31.

Fallere. Virg. 4. Æn. 296. — quis fallere poſſit amantem?

Flectere amantem. Ovid. 11. Met. 450.

Fraudare ſpe. Ovid. 14. Met. 715.

Ludere vana ſpe. Virg. 1. Æn. 352.

Meminerunt amantes omnia. Ovid. 15. Epiſt. 43.

Perdere amantem. Ovid. 9. Met. 546.

Præcurrere amantes omnes una dies potuit. Propert. lib. 1. 13. 25.

Recedere ab amante. Ovid. de Rem. Amor. 619.

Solvat eo amantem. i. e. Ab eo. De Ænea loquitur Dido. Virg. 4. Æn. 479.

Somnia ſibi fingunt amantes. Sumptus ex Virg. in Pharmac. Servius admonet proverbialiter dictum a poëta. Nam quod quisque ſperat, facile credit. — & tarde, quæ credita lædunt,
Credimus. ut ait Ovid. 2. Epiſt. 9.

Lumina amantia. Ovid. 19. Epiſt. 25.

Nomen amantius indulgentiusque. Cic. pro Cluent. 12. Quo enim eſt ipſum nomen amantius indulgentiusque maternum: hoc illius matris quæ multos jam annos filium interfectum cupit, ſingulare ſcelus majore odio dignum eſſe ducetis.

Amanter, ius, iſſime. [φιλικῶς] Adv. qual. i. e. Amice & cum amore. Cic. 12. Fam. Sed neque vehementer & amanter. Plin. Epiſt.

Epist. 111. Ut nos amicos paternos & amanter & modeste complectebatur. Cic. in Læl. 2. Quicum conjunctissime & amantissime vixisset.
Amanter diligenterque aliquid conficere. Cic. 2. Att. 4.
Amanter expectare adventum alicujus. Cic. 5. Fam. 19.
Amantissime obsecrare aliquem. Cic. 6. Att. 1.

AMANTIA, æ. f. Amor. Plaut. Truc. 4. 2. 4. Promevenustatem, amantiam, gaudia, copesamores. Ita Lambinus cum Scaligero: alii aliter.

AMĀTUS, Partic. [ἠγαπημένος] Ovid. 5. Met. 636.
— sed enim cognoscit amatas Amnis aquas.
Amate mihi non minus quam frater fratri. Ovid. 4. de Pont. 12. 22. Hor. 3. Carm. 27. 47. & Epod. 17. 20.

AMATIO, ōnis. [ἔρωσις] Amor venereus. Plaut. Pœnul. 5. 2. 136. Acerba amatio est. Odiosa, Caf. 2. 5. 20. Plural. Merc. 4. 4. 54. Cum tua hac amica, cumque amationibus. Nomen duriuscule fictum.

AMĀTOR, ōris. m. [ἐραστής] & in bonam & in malam partem accipitur.
In bonam. Cic. 14. Att. Amator pacis. Idem 7. Fam. 33. Vivamque tecum multum, & cum communibus nostris amatoribus. [Gronov. Nostri. Sic & Att. 1. 20. Vir bonus amatorque noster. al. nostri. At Fam. 9. 15. Amatorem tuum, familiarem meum.
In malam. Ter. Eun. 4. 3. 23. Amatores audieram esse mulierum eos maxumos. Idem And. 1. 1. 49. & 4. 3. 3. Amicum, amatorem, virum in quovis loco paratum. Ubi Donatus Amicus animi est, Amator vero corporis. Idem Donatus alio loco, Aliud est Amator, aliud est Amicus: Amator, qui ad tempus: Amicus, qui perpetuo amat. Idem & alibi, Amator fingere potest: Amans vere amat. Cic. 5. Verr. 48. Poteritne te Alba tuus antiquissimus non solum amicus, verumetiam amator, absolvere?
Amator & Amans differunt. Cic. 4. Tusc. 27. Ut inter Ebrietatem & Ebriositatem interest: aliudque est, Amatorem esse, aliud Amantem. Hæc differentia tamen confunditur, isque est Amans vel Amator, qui aut probanda animi inductione amat, aut amore Venereo ardet. conf. AMANS.
Acer, V. ACER adj.
Blandus. Propert. lib. 2. 3. 16.
Cæcum amatorem decipiunt vitia turpia amicæ. Hor. 1. Serm. 3. 38.
Magnus amator mulierum. V. MAGNUS.
Manifestus fiam amator. Ovid. 1. Amor. 4. 39.
Pauper. Ovid. 1. Amor. 8. 68.
Plenus. Hor. 1. Epist. 20. 8.
Pulcher. Propert. lib. 2. 17. 4. pro Egregio scilicet ac fideli. Ironia est.
Uxorem ille tuus pulcher amator habet.
Ruris amatores. Hor. 1. Epist. 10. 2.
Tener. Juven. 6. Sat. 547. Spondet amatorem tenerum.

AMATORCŬLUS, dimin. Plaut. Pœn. 1. 2. 27. Vix ægre amatorculos invenimus.

AMĀTRIX, īcis. f. [ἐράστρια] Quæ turpiter amat. Plaut. Asin. 3. 1. 8. Satis dicacula es amatrix.
Amatrices aquæ. Martial. lib. 7. 14.
Sappho amatrix. Idem 7. 68.

AMATRICŬLA, æ. f. Parva amatrix. Cathol.

AMATORIUS, [ἐρωτικός] Adj.
Amatorium, Quod ad amoris insaniam impellit: ut, Amatorium poculum. Sic Amatorium virus, apud Plin. lib. 8. cap. 22. & lib. 13. cap. 25. Efficacem in amatoriis. Quintil. lib. 7. cap. 9. An amatorium venenum sit necne.
Imitatio amatoria. Plin. lib. 28. cap. 2.
Levitates. Cic. 1. de Fin. 61.
Poësis. Cic. 4. Tusc. 71.
Sermo. Cic. 2. Tusc. 72.
Voluptate amatoria. Cic. 4. Tusc. 72.

AMATORIE, Adv. [ἐρωτικῶς] Cic. 2. Philipp. 77. Erat enim amatorie scripta epistola. i. e. More amatorio. Plaut. Merc. 3. 3. 20.

AMABĬLIS, e. [ἐράσμιος] Adj. Quod amari dignum est. Plaut. Asin. 3. 3. 84. Nimis bella es, atque amabilis. Cic. 5. Att. 19. Filiolam tuam tibi jam Romæ jucundam esse gaudeo, eamque quam nunquam vidi, tamen & amo, & amabilem esse certo scio.
Amabilis, pro Grato. Cic. 11. Fam. 15. Mihi autem nihil amabilius officio tuo & diligentia. V. AMO.
Amabiles mores oratoris. Cic. in Partit. 22.
Amabile frigus. Hor. 3. Carm. 13. 10.

AMABILIOR, ssimus. Cic. in Læl. 51. Amabilissimum nodum amicitiæ tollere videntur.

AMABILĬTAS, denom. [ἐρασμιον] Plaut. Stich. 5. 4. 51. Si amabilitas tibi nostra placet, si tibi ambo accepti sumus. i. e. Ea gratia quæ nos facit amabiles.
Amabilitas, pro Amore videtur poni a Plaut. in Pœn. 5. 4. 1. Qui amabilitati animum adjiceret. conf. Stich. 5. 4. 58.

AMBILĬTER, [ἐρασμίως] Adv. Cic. 14. Att. 13. Sed mehercule si humaniter, & sapienter, & amabiliter in me cogitare vis, facilem te profecto præbebis. Hor. 2. Epist. 1. 148.
Libertasque recurrentes accepta per annos
Lusit amabiliter donec, &c.

AMASSO, pro Amavero, scripsit Laberius. Item Plaut. Caf. 5. 4. 22. Curc. 4. 4. 22. Mil. 4. 2. 16. V. supra post AMO.

AMASCO, āre. Amare, cupere. in Gloss. Isidor. & Diom. p. 334. Ab Amo veteres inchoativo modo dixerunt Amasco. Unde &

AMASCUS, i. Amator. ut, Plaut. Truc. 3. 1. 13. Istos mundulos amascos. Inde vero

AMASIUS, i. m. [ἐρωτικός] Poëtæ amasii & Venerii. Gell. 19. 9. & 7. 8. & Plaut. Caf. 3. 3. 27. Miserrimum hodie ego hunc habebo amasium.

AMASIO, ōnis. m. Idem. Apul. 7. Met. p. 197. & Prudent. Peristeph. in Rom. v. 182. [Vulgo utraque voce pro eo Qui amatur, qui Græcis ἐρώμενος, utuntur; Sine vett. auctorit.

AMASIUNCŬLUS, i. m. dimin. Petron. Fragm. Trag. p. 25. Burm. c. 45.

AMASIUNCŬLA, æ. f. Fragm. ejusd. Petron. p. 70. Burm. c. 75.

AMATŬRIO, īre. Amare, cupere. Cathol.

AMŎDO, [ἀπὸ τοῦτο] significat Posthac. Apuleius, Nemo me amodo tam mane egredientem solum videbit. Quidam Grammatici citant, & illud Ausonii in Mosell.
Nobilibus repetenda nepotibus amodo cœptum
Detexatur opus. At hi vehementer falluntur: puncto enim distinguendum est post Nepotibus. Deinde legendum, At modo, &c.

AMOEBÆUS, Adj. [ἀμοιβαῖος] Servius; Amœbæum carmen est, quoties ii qui canunt, & æquali numero versuum utuntur, & ita se habet ipsa responsio, ut aut majus, (al. malum) aut contrarium aliquid dicat. ad h. Virg. 3. Ecl. 28.
Vis ergo inter nos, quid possit uterque, vicissim
Experiamur, &c. De hoc genere Carminis V. Scalig. Poët. 1. 6.
Amœbæus & Antamœbæus, pedes sunt pentasyllabi: Prioris exemplum est --⏑⏑- ut incrēdĭbĭlēs: posterioris ⏑⏑--⏑ ut mănĭfēstārĕt. Explicat Diomed. lib. 3. de Pedibus.

AMOEBEUS, [i. m. [Ἀμοιβεύς] Nomen proprium Citharœdi Atheniensis celeberrimi apud Polyæn. 4. 6. 1. Athen. lib. 14. Hinc Ovid. 3. de Arte Am. 399.
Tu licet & Thamyran superes & Amœbea cantu.

AMOENIA. V. in AMOENUS ad fin.

AMOENUS, Adj. [ὡραῖον] dicitur Quod sine fructu jucundum aspectu est: sed proprie dicitur de locis quæ naturalem jucunditatem afferunt. Servius, ad 5. & 6. Æn. Amœna, sunt loca solius voluptatis plena, quasi Amunia: hoc est, sine fructu, ut Varro & Carminius docent. Festus, Amœna dicta sunt loca, quæ ad se amanda alliciant: id est, attrahant. Aliis dicta videntur ab ἀμείνων, melior, jucundior. Virg. 6. Æn. 638.
— & amœna vireta
Fortunatorum nemorum. Cic. 7. Verr. 79. Amœno sane, & ab arbitris remoto loco.
Agros per amœnos. Hor. de Arte Poët. 17.
Concilia piorum amœna. Virg. 5. Æn. 734.
Cultus amœnior Postumiæ Virg. Vest. ap. Liv. 4. 44. pro Cultu corporis elegantiori.
Domibus amœnis. Claud. in Prim. Conf. Stilich. 189.
Facies hortorum amœna. Cyprian. lib. 2. Epist. 2. ad Donatum.
Fluvius amœnus. Virg. 8. Æn. 31.
Fontem propter amœnum assidet. Lucret. lib. 4. 1018.
Portu amœno. Stat. 4. Sylv. 7. 28.
Prædiola nostra satis amœna. Cic. 16. Att. 3.
Rosæ amœni flores. Hor. 2. Carm. 3. 14.
Rosaria amœna. Ovid. 5. Trist. 2. 23.
Ruris amœni rivos. Hor. 1. Epist. 10. 16.
Salicta amœna. Cic. 1. de Divin. 40.
Surrentum amœnum. Hor. 1. Epist. 17. 52.
Voluptas amœnissima. Cic. 4. Acad. 127.
Amœna. pl. n. Substantive. Tacit. 3. Ann. 7. Per amœna Asiæ atque Achaiæ. Idem 3. Hist. 76. Noctu dieque fluxi, & amœna littorum personantes, de bello tantum inter convivia loquebantur. Vet. Gloss. Amœnia αἱ ἀκλαί. Ubi tamen alii Amœna legunt.

AMOENĬTAS, ātis. f. [ψυχαγωγία, ὡραιότης] Jucunditas illa quæ ex rebus amœnis percipitur. Cic. 2. de Legib. 3. Præsertim hoc tempore anni & amœnitatem & salubritatem hanc sequor.
Fontis gelidi amœnitas. Plin. lib. 12. cap. 1.
Loci. Cic. de Provinc. Conf. 29.
Studiorum amœnitates quærere. Plin. in præfat. 6.
Pro Munditie & Elegantia usus est Plautus Men. 2. 3. 6. & in Blanditiis amantum. Caf. 2. 3. 13. conf. Pœn. 1. 2. 152. & 176.

AMOENE, Adv. [ὡραίως] Plaut. Mil. 2. 5. 2. Apul. 10. Met. p. 254.
Compar. Gell. lib. 14. cap. 1.
Superl. Plin. 4. Epist. 23. Habitare amœnissime.

AMOENITER, Adv. Idem. Gell. lib. 20. cap. 7. Annianus poëta in fundo suo, quem in agro Falisco possidebat, agitare erat solitus vindemiam hilare atque amœniter.

AMOENO, [ὡραΐζω] āre. Delectatione afficio. Cyprianus ad Donat. 2. c. 1. Et dum in arbores & vites quas videmus, oblectante prospectu, oculos amœnamus, animam simul & auditus instruit, & pascitur obtutus. Adde Cafiod. 2. 40. de Musæo. Sidon. 1. Epist. 9. Jo. Sarisb. 8. Polycr. 8.

AMORNATUS, a, um. Salvian. lib. 7. p. 249.

AMOLIOR, [ἀπωθέω, ἀποσκεδάζω] īri. ex Ab & Molior, quod est a Mole. Amoliri autem (inquit Donatus) dicuntur ea quæ cum magna difficultate & molimine summoventur & tolluntur e medio. Plin. l. 11. c. 10. Amoliuntur omnia e medio. Ter. And. 4. 2. 24. Proinde hinc vos amolimini. In his exemplis passive significat, sicut & Donatus superius interpretatur. Ergo Amolimini, dixit Ter. quod Plaut. Pseud. 1. 5. 144. Amovemini. [Nihil prohibet tamen, quo minus transitive accipias dictum, quod & elegantius puto, eo modo quo Sc. seq. v. 16. Move ocyus te. & Phorm. 3. 3. extr. Modo te hinc amove.
Amoliri periculum. Plin. lib. 32. cap. 2.
Amolior & amoveo nomen meum. Liv. 8. Bell. Pun.
Amoliri, pro Refellere. Quintil. lib. 5. cap. 13. Videndum etiam an simul nobis plura aggredienda, an amolienda singula. Et lib. 7. Si omnia amoliri non poteram, tamen plura amoliebar.

AMOLITIO, ōnis. Gell. 12. 1. V. CONSILESCO.

AMOLITUS, a, um. Apul. de Deo Socr. p. 117. & passim.

AMOMETUS de Seribus privatim condidit volumen, sicut Hecatæus de Hyperboreis. Plin. lib. 6 cap. 17. V. Voss. de H. G.

AMŌMIS, [ἀμωμίς] Herba est, teste Plin. Amomo similis, minus tamen venosa, & durior, minusque odorata. V. l. 12. c. 13. & Dioscorid. l. 1. c. 14.

AMŌMUM, [ἄμωμον] est (inquit Dioscor.) Exiguus frutex ex ligno uvæ modo in seipsum convolutus. Exiguum quendam habet florem candidæ violæ similem, folia vero labruscæ viti, quam bryoniam dicunt. Probatissimum ex Armenia affertur, colore ad aurum inclinato, rubescente ligno & odoratissimum. Plin. l. 12. c. 13. Amomi uva in usu est, Indica vite labrusca: ut alii existimavere, frutice myrtuoso, palmi altitudine, capiturque cum radice imanipulatim leviter componitur, protinus fragile. Laudatur quam maxime punici mali foliis simile, nec rugosis, colore rufo. Secunda bonitas pallido. Herbaceum pejus, pessimumque candidum, quod & vetustate evenit.
Amomum, Gesnerus putat esse Piper hortense, ab olitorum gente sic dictum. Salmas. ad Solin. p. 284. observat videri veteres omne Aroma sincerum & inculpatum ἄμωμον appellasse (quod ἄμωμον Græce sit καθαρὸν καὶ ἀκηράσιον) ut in Evang. νάρδος πιστική, quæ sine dolo & minime adulterata. Sic ἄμωμον λίβανον Thus sincerum; & ἄμωμον simpliciter, sic κιννάμωμον quasi κιννάμωμον ἄμωμον. unde Amomum pro Cinnamomo Avienus aliique posuerunt: similiter & Cardamomum dicitur. Amomum pro Unguento quolibet ponitur apud Ovid. 1. de Pont. 9. 52. Stat. 3. Sylv. 3. 133. Martial. lib. 5. 65. V. Lex. Pitisc.

Affyrium. Virg. 4. Ecl. 25.
Craffum. Perf. 3. Sat. 104.
Ferat & rubus afper amomum. Virg. 3. Ecl. 89. de impoffibili dictum.
Flagrans amomum. Sil. lib. 15.
Mitis amomi feges. Claud. in Nupt. Hon. 93.
Pingue. Stat. 1. Sylv. 2. 111.
— nec pingui crinem deducere amomo.
Pulvis amomi. Ovid. 3. Trift. 3. 69.
Spirans amomum. Lactant. in Phœnice,
Cinnama dehinc auramque procul fpirantis amomi
Congerit.
Spiffum. Ovid. 21. Epift. 166.
Succo amomi vivit. Ovid. 15. Met. de Phœnice.

AMOMIA, æ. f. Ita recentiores vocaverunt Illud omne quo defunctorum corpora medicabantur & condiebantur. Quod vulgo detruncato vocab. Momiam, vel Mumiam appellant. V. Salmaf. ad Solin. p. 285. & Quenftedt. de Sepult. Vet. p. 75.

AMOR, ōris. [ἔρως, ζῆλος, ἵμερος] Eft veluti Nodus & vinculum amicitiæ: & parum videtur differre a Benevolentia. Cic. 1. de Nat. Deor. 123. Charum eft ipfum verbum amoris, ex quo amicitiæ nomen eft ductum. Amor (inquit Valla l. 4.) genus eft: Charitas, fpecies. Illud ad omnia pertinet: hoc autem ad homines demum, & quidem pro dignitate ac qualitate perfonarum. Maxima quidem charitas debetur parentibus, proxima filiis, & deinceps reliquis.
Amor & Cupido, inquit Nonius, idem fignificare videntur: & eft diverfitas. Cupido enim inconfideratæ eft neceffitatis: Amor judicii. Plaut. Bacch. Fragm. 3. 35. Cupido te conficit, anne amor? Idem Curc. 1. 1. 3. Difcrevit, & vim ejusdem diverfitatis expreffit dicens, quod Venus, Cupidoque impetrat, fuadetque amor.
Pietas & amor in patriam, Cic. pro Flacc. 96.
Charitas & amor, Cic. in Partit. 88. Amicitiæ autem, charitate & amore cernuntur. Idem 5. Tufc. 58. Conjuges autem, & liberi, & fratres, & alii quos ufus familiaritasque conjunxit, quanquam etiam charitate ipfa, tamen amore maxime continentur.
Amore & charitate præftare aliquid. Cic. 12. Fam. 16. Filio tuo nos & charitate & amore tuum officium præftaturos non debes dubitare.
Acer amor. Amor gloriæ nimis acer. Cic. pro Arch. V. ACER. adj.
Ægrum amorem folans teftudine. Virg. 4. Georg. 464.
Amari amores. Virg. 3. Ecl. 110. opp. Dulces.
Anxius. Cic. 2. Att. 24. Non ignoro quam fit amor omnis folicitus & anxius.
Ardentes amores excitaret fui, fapientia, fi videretur. Cic. 2. de Fin. 52.
Advena amor multos torfit. Ovid. 1. de Arte Am. 176.
Avidus, i. e. Cupidus explendæ voluntatis. Catull. 66. 83.
Aureus. Ovid. 2. Amor. 18. 36.
Blandum amorem incutiens. Lucret. 1. 20. Venerem intelligit.
Cæcus. Claud. 2. in Eutrop. 50. Virg. 3. Georg. 349.
Cæcus fui. Hor. 1. Carm. 18. 14. V. Erafm. in Proverb. Suum cuique pulchrum.
Cafto amori confuluit deus. Ovid. 1. Epift. 23.
Caftus. Ovid. 13. Epift. 30.
Certus amor non eft in hofpitibus. Ovid. 16. Epift. 30.
Civilis & opinabilis, Naturali oppofitus. Gell. lib. 12. cap. 1. Quicquid ita educati liberi amare patrem atque matrem videntur, magnam fere partem non naturalis ille amor eft, fed civilis & opinabilis.
Clandeftinus. Plaut. Curc. prol. 49. Malus clandeftinus eft amor.
Conceffus. Ovid. 3. Amor. 19. 52.
Confuetus, V. CONSUESCO.
Defecto amori vires reddere. Ovid. 9. Met. 154.
Diffimulatus. Ovid. 15. Epift. 236.
Dubius. Claud. de Nupt. Honor. & Mar. 26.
Dulcis. Martial. lib. 8. 3. & Virg. 3. Ecl. 109. V. Amari fupra.
Dulci amore affatus. Virg. 6. Æn. 455.
Dubitatus. Ovid. ad Liviam.
Durus. Virg. 6. Æn. 259.
Hic quos durus amor crudeli tabe peredit.
Effrenus. Ovid. 6. Met. 465.
Externus. Ovid. 16. Epift. 102.
Facilis. Propert. lib. 1. 13. 22.
Fallax. Sen. Hippol. 5.
Ferus. Ovid. 1. Amor. 2. 124.
Feftivus. Claud. Paneg. 7.
Fictus. Lucret. lib. 4. 1186.
Nec mulier femper ficto fufpirat amore.
Fidus. Ovid. 2. Epift. 21.
Fœdo amore afflictantur. Lucret. lib. 4. 1151.
Fœmineus. Ovid. 3. Amor. 2. 40.
Fraternus amor in aliquem. Cic. 1. Q. frat. 1.
Fugitivus. Ovid. de Rem. Amor. 2.
Furtivus. Ovid. 6. Faft. 573.
Gratus. Ovid. 2. Trift. 160.
Gravi amore percuffus. Hor. Epod. 11. 3.
Ignavus. Stat. 3. Sylv. 2. 99.
Immaturus, V. IMMATURUS.
Impii amoris flammas compefce. Sen. Hippol. 2.
Impotens. Catull. 35. 12.
Inceftus. Hor. 3. Carm. 6. 23.
Incredibilis amor in te meus cogit me, &c. Cic. 2. Fam. 1.
Incuftoditus. Sil. lib. 8.
Indigno amore perire. Virg. 10. Ecl. 10.
Infeftus. Aufonius.
Inficiandus. Ovid. 2. Amor. 17. 26.
Ingeniofus. Ovid. 19. Epift. 28.
Ingenuus. Hor. 1. Carm. 27. 16.
Iniquus. Propert. 1. 19. 22.
Inops. Lucret. lib. 4. 1136.
Infanus. Virg. 10. Ecl. 44.
Iratus. Sen. OEth. 4.
Jucundus. Catull. 106. 1.
Lafcivi amoris præceptor. Ovid. 2. de Arte Am. 43.
Legitimus. Ovid. 13. Epift. 30.
Lentus me torret. Hor. 3. Carm. 19. 28.
Libidinofi amores. Cic. 4. Tufc. 72.
Longus, V. LONGUS.
Luxuriofus. Ovid. de Rem. Amor. 746.
Magnoque animum labefactus amore. Virg. 4. Æn. 395.
Mali amoris folamen mors. Sen. Hippol. 12.
Manfuetus. Propert. lib. 1. 9. 12.
Medicabilis nullis herbis. Ovid. 1. Met. 523.
Meretricius, V. CONGLUTINO & MEREO.
Merus. Catull. 13. 9.
Mirus. Virg. 7. Æn. 298.
Mifero amore periturus. Ovid. de Rem. Amor. 21.
Moderatus. Ovid. 5. Met. 73.
Mollis. Ovid. 21. Epift. 179.
Muliebris. Cic. 4. Tufc. 71.
Mutuus. Hor. Epod. 15. 10. V. MUTUUS.
Mutuis amoribus bene fidum pectus. Hor. 2. Carm. 12. 15.
Naturalis. Cic. 4. Tufc. 76.
Novus. Cic. 4. Tufc. 74. Etiam novo quodam amore veterem amorem tanquam clavo clavum ejiciendum putant.
Occultis in amoribus felix index. Ovid. 2. Faft. 81. de Delphino.
Patrius. Virg. 1. Æn. 643. V. PATRIUS.
Perditus. Catull. in Gell. 882.
Peregrinus. Ovid. 9. Epift. 47.
Perfidus. Claud. Epig. 25.
Perpetuus, V. PERPETUUS.
Peftifero amore vinctus. Sen. Theb. 1.
Pinguis. Ovid. 2. Amor. 19. 25.
Pius. Valer. 4. Argon. 2.
Placidus. Tibull. lib. 2. 1. 80.
Felix cui placidus leniter afflat amor.
Placito amori pugnare. Virg. 4. Æn. 38. i. e. Repugnare, vel, Cum amore placito pugnare. Servius.
Polluto amore duri dolores. Virg. 5. Æn. 6.
Præreptus matri, pro a matre. Virg. 4. Æn. 516. Carunculam intelligit in fronte pulli equini nafcentem, quam ftatim nato adimit mater, alioqui fœtum ofura. V. Servium, & infra HIPPOMANES.
Primus. Ovid. 1. Met. 452. Primus amor Phœbi Daphne, &c.
Properatus ferri. Stat. 2. Achill. 393. Ferri, genitivus eft.
Proprius. Lucret. lib. 4. 1135.
Atque in amore mala hæc proprio, fummeque fecundo
Inveniuntur.
Pudendus. Ovid. 5. Epift. 44.
Sceleratus habendi. Ovid. 1. Met. 131.
Simulatus. Ovid. 1. Amor. 8. 71.
Singularis amor tuus erga me. Cic. 9. Fam. 11.
Socii amoris defertor. Ovid. 19. Epift. 157.
Solicitus. Ovid. 2. de Rem. Amor. 196. Virg. 10. Ecl. 6.
Sterilis. Ovid. 1. Met. 496.
Strictus. Ovid. 7. Met.
Stultus & improbus. Hor. 1. Serm. 3. 24.
Suavis. Lucret. lib. 1. 923.
Sufpectus. Ovid. 22. Epift. 84.
Tacitus. Stat. 1. Sylv. 2. 271.
Tener. Ovid. 2. Amor. 18. 69.
Timidus. Ovid. 18. Epift. 172.
Tolerandus. Claud. in Epigr.
Turpis meretricis. Hor. 1. Serm. 4. 111.
Tutus. Ovid. 5. Epift. 89.
Veri amoris non diffimulator. Ovid. 5. Epift. 61.
Vefanus. Propert. 2. 15. 29.
Errat qui finem vefani quærit amoris.
Vetus, V. Novus amor.
Vilis. Claud. 1. in Ruff. 282.
Vivus. Virg. 1. Æn. 721.
Amor, pro Rei venereæ appetitu. Virg. 3. Georg. 242.
— pecudes, pictæque volucres,
In furias, ignemque ruunt, amor omnibus idem.
Col. præcedente, Fœdo amore, & alia. H. St.
Amor, pro Cupidine, quem poëtæ amoris deum effe fingunt, fæpe ufurpatur. Virg. 1. Æn. 663.
Ergo his aligerum dictis affatur Amorem. Propert. lib. 2. 11. 1.
Quicunque ille fuit puerum qui finxit Amorem.
Apertus. Ovid. 1. Amor. 10. 16.
Et nullas veftes, ut fit apertus, habet.
Aridus. Propert. lib. 2. 2. 34.
Aridus argutum fternuit omen amor. Sed Aureus Broeckh. q. V.
Domitus. Ovid. 3. Amor. 11. 5.
Gemini amores Veneri tribuuntur. Ovid. 4. Faft. 1.
Alma fave vati, geminorum mater Amorum.
Inermis erret. Tibull. lib. 2. 5. 106.
Infamis deus. Tibull. lib. 2. 4. 38.
Infidiofus. Ovid. 1. de Rem. Amor. 148.
Levis. Ovid. 3. Epift. 42. Amorem alloquitur,
Tu levis es, multoque tuis ventofior alis.
Nudus Amor. Ovid. 1. Amor. 10. 15.
Pharetratus. Ovid. de Rem. Amor. 379.
Pinniger. Lucret. lib. 5. 1074.
Pulcher. Ovid. 3. de Pont.
Purpureus. Ovid. 2. Amor. 1. 38.
Rebellis. Ovid. de Rem. Amor. 246.
Sagittifer. Stat. 4. Sylv. 3.
Sævo Amore faucia Medea. Cic. pro Cœl. 18.
Sævus. Ovid. 7. Epift. 190.
Teliger. Seneca, Metuende matri teliger fæve puer.
Vagus. Seneca.
Ventofus. Ovid. 2. Amor. 9. 49.
Volitans. Tibull. 2. 5. 39.
Impiger Ænea, volitantis frater Amoris. Id eft Cupidinis, quia uterque Veneris filius fuit. V. Broekh. ad l.
Volucer. Claud. de Nupt. Hon. 153.

Agmen Amorum. Stat. 1. Sylv. 2. 54.
Amores, pl. ad voluptatem pertinent, ut ait Servius. Virg. 1. Æn. 350.
Clam ferro incautum superat, securus amorum
Germanæ.
Amores, pro Amico, vel Amica. Cic. 6. Philipp. 12. Sed redeo ad amores deliciasque nostras L. Antonium. Idem 16. Att. 6. Piliæ salutem dices, & Atticæ, deliciis atque amoribus meis. Est autem metonymiæ tropus Amorem, vel Amores dicere eos quos impense amamus. Sic Tit. Vesp. Amor ac deliciæ generis humani, audit Suet. in vita ejus, c. 1. Sic Curio est mihi in amoribus, Cic. 7. Fam. 32. V. Addicere am. & Esse in amorib.
Noster amor. Virgil. H. St. Ecl. 7. 21.
Nymphæ, noster amor, Libethrides.
Amor amicitiæ. Cic. 4. Tusc.
Argenti. Hor. 2. Serm. 3. 78.
Auri cæcus. Virg. 1. Æn. 353.
Edendi. Lucret. lib. 4. 867.
Famæ venientis incendit animum. Virg. 6. Æn. 890.
Flagitii & levitatis autor. Cic. 4. Tusc. 69.
Habendi senescit. Hor. 1. Epist. 7. 85. V. supra Sceleratus.
Lactis. Virg. 3. Georg. 394.
Laudum perculsus. Virg. 9. Æn. 476.
Sanguinis amor pro Crudelitate. Sil. lib. 1. 148.
Æstus amoris. Ovid. 3. Amor. 5. 30.
Ardor. Cic. 1. Off. 47.
Boni conjugator amoris. Catul. in Epith. Jul. 59. 44
Calcaribus ictus. Lucret. lib. 5. 1074.
Certamen peragere. Ovid. 3. de Pont. 89.
Flammæ. Sen. Hippol. 2.
Fœdera. Cic. pro Cœl. 34.
Fructu egens. Propert. lib. 3. 20. 30.
Furor amoris. Cic. 4. Tusc. 75. Maximo autem admonendus, quantus sit furor amoris.
Irritamen munus. Ovid. 9. Met. 133.
Pabula. Lucret. lib. 4. 1057.
Pignus. Virg. 5. Æn. 538.
Plagæ amoris, i. e. Retia amoris. Lucret. lib. 4. 1140.
Poculum. Hor. Epod. 5. 38. h. e. Potio amatoria, philtrum.
Studium & ardor quidam amoris. Cic. 1. de Orat. 134.
Vincla amoris arctissima cum aliquo. Cic. 6. Att. 2. De isto hactenus dixerim, me vel plurima vincla tecum summæ conjunctionis optare, etsi sunt amoris arctissima: tantum abest ut ego ex eo quo astricti sumus, laxari aliquid velim.
Vulnere æterno devictus. Lucret. lib. 1. 35.
Abjicere amorem ab aliquo. Cic. 2. Philipp. 77. Omnem se amorem abjecisse illinc, atque in hanc transfudisse.
Abstulit amores meos. Virg. 4. Æn. 28.
Abundare amore. V. ABUNDO.
Accedere nihil potest ad amorem. V. ACCEDO.
Addere amores. Ovid. 9. Epist. 47.
Addicere amores. Ovid. 1. Met. 617.
Quid faciat? crudele, suos addicere amores:
Non dare, suspectum. h. e. Puellam sibi amatam.
Adjutus amor fatis. 3. Epist. Sabin. 21.
Adolescit amor. V. ADOLESCO.
Æquare amorem. Virg. 4. Æn. 474.
Alendus amor verbis dulcibus. Ovid. 2. de Arte Am. 152.
Amittere amores. Virg. 3. Georg. 227.
Amplecti amore. V. AMPLECTOR.
Appetit me amor. V. APPETO.
Ardebat amore illius hospitæ. Cic. 4. Verr. 116.
Ardebat amore fœmineo. Virg. 11. Æn. 782.
Arsit amore vetito fratris. Ovid. 1. de Arte Am. 283.
Astrictum in amore esse. Lucret. lib. 4. 1180.
Attenuatus amore liquitur. Ovid. 3. Met. 489.
Auferre amorem ab. V. AUFERO.
Auget amorem timor. Ovid. 12. Epist. 61.
Bibere amorem. Virg. 1. Æn. 749.
Captus amore. Virg. 6. Ecl. 10.
Cecidit amor. Catull. 11. ad Fur. & Aurel. 22.
Celare amorem. Ovid. 12. Epist. 37.
Cernere amorem. V. Cernere hæreditatem, in CERNO.
Commendo amores meos tibi. Catull. 16. 1.
Commisso amori officium spondet. i. e. Promittit auxilium si suum amorem revelet. Ovid. 10. Met. 418.
Committere amores alicui. i. e. Revelare. Ovid. 1. Amor. 12. 21.
Componere amores. i. e. Versus de amore. Ovid. 2. Trist. 361.
Denique composui teneros non solus amores
Composito pœnas solus amore dedi.
Concedere alicui. Ovid. 8. Epist. 52.
Quem sibi permisit, genero concedet amorem.
Conciliare amorem alicui. Cic. 2. de Orat. 207.
Conciliat amores forma. Ovid. 6. Epist. 94.
Conciliatur amor auro. Propert. 3. 13. 49. Et Ovid. 2. de Arte Am. 278.
Conciliari amorem sentimus. Cic. 2. de Orat. 206. Ibid. Hæc res amorem magis conciliat, illa virtutis defensio charitatem.
Concinnat amorem consuetudo. Lucret. lib. 4. 1278.
Concipere. Ovid. 10. Met. 249.
Conferre. V. CONFERO.
Conjicere aliquem in amorem. V. CONJICIO.
Conjuncti amore. Cic. 5. Tusc. 58.
Connexus amore. Stat. 1. Achill. 174.
Contexere amores. Catull. 59. in Argon.
Dare ludum amori. Hor. 3. Carm. 12. 1.
Miserarum est neque amori dare ludum.
Defigere amorem. Sen. OEth. 524. — Hoc, inquit, magæ
Dixere amorem posse defigi malo. Ubi interpres, Defigi, i. e. Aut fortiter figi, aut Resolvi a pectore in quo fuerat fixus. [Nugæ. Verbum magica superstitionis est, de quo vide f. l.
Defuncta amore levi. Sen. Hippol. 2.
Deludet amorem suspensum fallax rumor. Claud. in pr. Conf. Stilich. 199.

Demere amores. Ovid. de Rem. Amor. 557.
Deponere amorem. Catull. de Lesb. 74. 13.
Desertus amor. Catull. 59. 129.
Ducere amores in longum. Virg. 9. Ecl. 56.
Durat amor. Ovid. 1. de Arte Am. 38.
Effugere amorem. Ovid. 13. Met. 744.
Esse in amore alicui. Cic. 6. Verr. 3. Unde igitur potius incipiam, quam ab ea civitate, quæ tibi una in amore atque deliciis fuit?
Esse in amoribus alicui. Cic. 6. Att. 1.
Videtur hic annotasse quædam H. St. de origine hujus loquendi formulæ, sed ea cultro ablata fuerunt, reliqua hæc tantum leguntur: Potius de amore Venereo, seu cupidineo; Amores autem & hæ deliciæ quæ vocantur. Cic. pro Cœlio, 500. edit. Lamb. (S. 44. Verb.) At vero in amore ac delitiis tibi sint. Cic. alibi. V. indicem Lambini. Lingua Gall. olim *Amours* dicebant, pluraliter itidem.
Esse in amore, sine dativo. Cic. pro Flacc. 18. Summo autem in amore esse propter nomen ipsum imperii non potuerit?
Excitare mirabiles amores. Cic. 1. Off. 14.
Exhauritur amor. V. EXHAURIO.
Exit corde amor. Stat. 4. Sylv. 4. 102.
Exorare amorem. Ovid. 3. Amor. 11. 43. — facies exorat amorem.
Exponere amores. i. e. Recensere. Ovid. 10. Met. 433.
Extitit tanto in me amore frater, &c. Cic. Post red. ad Quir.
Facere amorem. Ovid. 1. Met. 469. cujus contrarium, Fugare amorem.
Eque sagittifera prompsit duo tela pharetra,
Diversorum operum: fugat hoc, facit illud amorem.
Fallere amorem infandum. Virg. 4. Æn. 85.
— Ascanium genitoris imagine capta
Detinet, infandum si fallere possit amorem.
Fallit amor. Ovid. 3. Amor. 4. 20.
Ferire amorum fœdera turpissimorum. Cic. pro Cœl. 34.
Fixus amor medullis. Sen. OEth. 4.
Flagrans amor. Hor. 1. Carm. 25. 13.
Flagrare amore. Hor. Epod. 5. 81.
Flagrat amor in molli pectore. Ovid. 15. Epist. 124.
Frenare amores. Sen. Medea, 11.
Fugandus amor omni parte. Ovid. de Rem. Amor. 358.
Habere amorem in vel erga aliquem. Cic. pro Domo sua, 103. Pro amore quem habetis in Rempublicam, & semper habuistis. Idem 9. Fam. 14. Quis erat qui putaret ad eum amorem quem erga te habebam, posse aliquid accedere?
Habendus est amor alter. Ovid. 7. Epist. 17.
Hæret amor. Ovid. 13. Met. 395.
Jaciamur amoris in plagas. Lucret. lib. 4. 1140. h. e. In retia.
Ignescit amor. V. IGNIS.
Impulsus amore hæc ad te scribenda putavi. Cic. 10. Fam. 3.
Incensus amore alicujus. Catull. 62. 19.
Incidere in amorem. V. INCIDO.
Inducere aliquem in amorem. Catull. 28. 8.
Indulgere amori. Ovid. 9. Met. 594.
Inflammare amore animum. Virg. 4. Æn. 54.
Inflammati esse debemus amore in patriam. Cic. 1. de Orat. 96.
Ingenerare amorem. V. INGENERO.
Inhærescere amoribus erraticis. Firmic. lib. 5. cap. 16.
Innatus in nobis amor cognitionis. V. INNASCOR.
Insanire amore alicujus. V. INSANIO.
Insanit amoribus nuptarum. Hor. 1. Serm. 4. 27.
Insitus menti amor cognitionis. V. INSERO.
Inspirat amorem tacitum. Stat. 1. Sylv. 2. 194.
Intendere amorem pignoribus suis. Claud. Epig. 22.
Interrumpere iter amoris. V. INTERRUMPO.
Irritare. Ovid. 1. Met. 461.
Lædere. Ovid. 4. Met. 192.
Largiri amori plusculum. V. LARGIOR.
Latuisset amor quem tegi volumus. Ovid. 17. Epist. 14.
Levare amorem. Ovid. 14. Met. 13.
Manet amor perennis conjugis castæ. Sen. Octav. 4.
Mansit amor. Ovid. 11. Met. 13.
Marcet amor segnis. Claud. Laud. Seren. Regin. 227.
Mederi amori. Ovid. 9. Met. 774.
Mentiri amorem. Ovid. 20. Epist. 183.
— si non mentiris amorem. i. e. Fingis.
Miscendus pudor amori. Ovid. 4. Epist. 9.
Missum facere amorem. V. MITTO.
Modus nullus adest amori. Virg. 2. Ecl. 68.
Morem gerere amori. Ovid. 2. Amor. 2. 13.
Nutrire amorem. Ovid. 1. Met. 496.
Objicere amores alicui. Sen. Medea, 7.
Oblitus amorum. Virg. 5. Æn. 334.
Ostenderem meum amorem. Cic. 10. Fam. 3.
Partiri amorem. Stat. 2. Sylv. 1. 207.
Perdidit te amor infelix. Ovid. 4. Met. 108.
Præ se ferre amorem. Cic. 2. Fam. 1. Perspectum mihi quidem, sed tamen dulcem & optatum amorem tuum præ te ferres.
Potiri amore. Ovid. 10. Met. 428.
Præsentit amorem aliquem mente. Ovid. 10. Met. 404.
Præstare amorem verum. Ovid. 4. de Ponto, 6. 23.
Raptat me amor per deserta ardua. Virg. 3. Georg. 292.
Reddere amorem fratribus. Sen. Theb. 2. 451.
Reduxit amorem. Lucan. lib. 4. 236.
— scelerumque reduxit amorem.
Reparare. Sen. Agam. 3.
Residet in aliquo amor erga alium. Cic. 5. Fam. 5. Siquid in te residet amoris erga me, id omne in Pomponii negotio ostendas.
Respectare amorem alicujus. Catull. 11. 21.
Respondere alicui in amore. Cic. ad Brut. 1.
Resurgens amor. Virg. 4. Æn. 531.
Revincire mentem amore. Catull. 59. 33.
Sævit amor. Virg. 4. Æn. 532.
Saturare amorem. Catull. 66. 83.

Servare. Ovid. 4. Met. 270.
Servire amori aliorum flagitiosissime. Cic. 2. Catil. 8.
Solvere amores cantibus, aut herbis. Tibull. lib. 1. 2. 62.
Spernere. Hor. 1. Carm. 9. 16.
Spirare. Hor. 4. 13. 19.
Sublevare. Cic. 4. Tusc. 73.
Submittere animos amori. Virg. 4. Æn. 414.
Succensus amore. Ovid. 15. Met. 167.
Suscipere amorem. Cic. 10. Fam. 1.
Tenet me amor. Stat. 5. Theb. 70.
Tentari amore. Ovid. 1. Amor. 2. 5.
Testari amorem. Virg. 3. Æn. 487.
Torqueri amore. Hor. 1. Epist. 2. 37.
Torret me amor. Hor. 3. Carm. 19. 28.
Transgredi amores. Stat. 1. Sylv. 2. 90.
Translatos alio amores. Hor. Epod. 5. 23.
Vacat metu amor. Ovid. 1. Amor. 6. 60.
Vinci didicimus feros amore. Sen. Hippol. 2.
Vincit omnia amor. Virg. 10. Ecl. 69.
Vitare amorem. Lucret. lib. 4. 1066.
Vitiare. Stat. 5 Sylv. 1. 57.
Urit amor. Virg. 2. Ecl. 68.
Usa amoribus dementer. Ovid. 4. Met. 259.

AMORABUNDUS, Gell. lib. 11. cap. 9. Laberius mulierem amantem verbo inusitatius ficto Amorabundam dixit.
Utitur Beroaldus in Epist. præfixa Comm. in Sueton. Sed puto non aliunde quam hinc sumpsit. Sic ille Insonus dicit in principio Comm. in vit. T. Vesp. Suetonii, puto ex Apulejo. Sic passim antiqua consectatur. H.St.

AMŌRĬFER, a, um. Amorem concilians. Ven. Fortun. Epithal. Sigib. Reg. 6. 2.

AMORĬFĬCUS, a, um. Idem. Herba amorifica. Apul. de Herb. cap. 123.

AMORGE, V. AMURCA.

AMORGES, [Ἀμόργης] fuit ex Darii ducibus unus, qui a Caribus insidiis circumventus, una cum Daurise, & Sisamace, & Myrse Gygis filio, fuit obtruncatus. Herod. lib. 5.

AMORGINE, [ἀμοργίνη] Herba est, quæ notiore nomine Helxine dicitur. Dioscor. lib. 4. 37.

AMORGIS, dis. [ἀμοργὶς] Lini species tenuissima, bysso non dissimilis. Hinc Amorgina vestimenta, pro pretiosis & splendidis, multæque impensæ: quorum meminit contra Timarchum Æschines, & Athen. lib. 6. Non autem satis constat utrum ea vox lini speciem, an colorem, an utrumque significet. V. Ferrar. de Re Vest. 11. 4. 3.

AMORGOS, [Ἀμοργὸς] Insula una ex Sporadibus. Strab. lib. 10. & Plin. lib. 4. cap. 12.

AMORRHÆI, [Ἀμοῤῥαῖοι] Populi dicti sunt ab Amor vel Hemor patre Sichem, vel ab Amorrhæo filio Chanaan.

AMOTUS, V. infra in AMOVEO.

AMŎVEO, ōvi, ōtum, [ἀποκινέω, ἀποστέλω, ἀπωμύνω] ēre. est De loco movere. Ter. Adelph. 4. 2. 14. Age, tamen ego hunc amovebo. Ubi Donatus, Proprie amovetur saxum de loco. Cic. 1. Att. 9. Et nebulonem illum, siquo facto potes, ex istis locis amove. In eodem significatu legitur etiam Removeo.
Amovere & Admovere, contraria. Auth. ad Heren. lib. 3. 32. Sive nimis procul amoveris, sive vehementer prope admoveris.
Ætas. Lucret. lib. 1. 226.
Præterea quæcunque vetustate amovet ætas.
Animum studio puerili. Plaut. Merc. prol. 41. h. e. Dimovere, abstrahere a studio, &c.
Aliquem ab officio aliquo. Cic. de Arusp. Resp. 43. Saturninum Quæstorem a sua frumentaria procuratione Senatus amovit, eique rei M. Scaurum præfecit.
Assentationem. Cic. in Læl. 91.
Crapulam. Plaut. Pseud. 5. 1. 35. Inde huc exii, crapulam dum amoverem.
Culpam a se. Liv. 4. 42.
Culpas amovit. Hor. 4. Carm. 15. 11.
Custode amoto. Propert. lib. 1. 11. 15.
Jurgia amovere. Cic. 2. de Legib. 19.
Libidinem, odium, invidiam, metum, cupiditatesque omnes. Cic. pro Cluent. 159.
Ludo amoto quæramus seria. Hor. 1. Serm. 1. 27.
Metum. Ter. And. 1. 2. 10.
Molestiam a foribus. Plaut. Amph. 1. 2. 2.
Opinionem. Ter. And. 3. 2. 30. & 1. 2. 10.
Segnitiem a se. Plaut. Asin. 2. 1. 6.
Sensum doloris amovere. Cic. de Provinc. Consul. 2. Præcipuum illum & proprium sensum doloris mei, a sententia dicenda amovebo, ad ulciscendi tempora reservabo.
Somnum ex pectore. Plaut. Pseud. 1. 2. 11.
Suspicionem ab aliquo. Plaut. Trin. 3. 3. 54.
Tactus impudicos a casto corpore. Sen. Hippol. 5.
Virgas amovit ab omnium civium Romanorum corpore lex Porcia. Cic. pro C. Rabir. 12. i. e. Vetuit ne virgis cæderentur cives Romani per carnificem.
Amotus per dolum. Hor. 1. Carm. 10. 10.
Amoveri in insulam, i. e. Deportari vel relegari. Tacit. 4. Ann. 31. At P. Suillium amovendum in insulam censuit.
Amovere, pro Auferre, intervertere. Ulp. in l. rei communis. 45. D. pro socio. Rei communis nomine cum socio, furti agi potest, si per fallaciam dolove malo amovit, vel rem communem celandi animo contractet. Idem in l. Si ego. D. de jure dotium. Agetur rerum amotarum, si amoventis animo maritus eas retineat: aut ad exhibendum, si non amovere eas connisus sit. Idem in l. Tutor. D. de furtis, Tutor siquid furandi animo amoverit, furtum facit. Administrationem enim rerum pupillarium habet: intercipiendi autem potestas ei non datur.

AMOTIO, ōnis. f. ut, Amotio doloris. Cic. 2. de Fin. 9. Augendæ voluptatis finis est, doloris omnis amotio.

A M P

AMPE, [Ἄμπη] Oppidum Arabiæ, non procul a mari rubro, cujus meminit Herod. lib. 6. Gentile est Ampæus. Steph.

AMPECHONIUM, [ἀμπεχόνιον] Vestimentum commune virorum & mulierum, ut tradit Pollux lib. 7. cap. 13. ubi Gualtherus vertit, Palliolum.

AMPEDICES dicebantur ab antiquis, quod circum penderent, quos nunc Appendices appellamus. Festus. Sed ibi ex MSS. legendum potius Ampendices. V. APPENDIX.

AMPELA, Civitas est Cretæ insulæ, apud Plin. lib. 4. cap. 12. Est item Macedoniæ oppidum. lib. 4. cap. 10.

AMPĔLĪTIS, dis. [ἀμπελῖτις] Terra est bitumini similis, circa Seleuciam Syriæ nascens, qua rustici vites illinere solent ad necandos vermiculos, oculos illarum depascentes, quos Ipas, sive Scinipas vinitores Græci appellant. V. Plin. 35. 16.
Eadem & Pharmacitis dicitur, quod vitium morbo medeatur. Dioscor. lib. 5. & Galen. lib. 9. Facult. Simpl. medic.

AMPĔLĬUS, i. m. Inter viros ingenio, doctrina & eloquentia celebres apud Sidon. Apollin. Carm. 9. v. 305. Idem esse putatur cujus Librum Memorialem Cl. Salmasius subjecit Floro. Cujus Præf. V.

AMPELOCARPUM, Herba Aparine. Diosc. 3. 95.

AMPELODESMON, [ἀμπελόδεσμον] vocant Siculi herbam, ex qua vincula molliora fiunt alligandis vitibus. Plin. lib. 17. cap. 23.

AMPELOESSA, Oppidum est in Decapolitana regione, quæ Syriæ proxima est. Plin. lib. 5. cap. 18.

AMPELOPRĂSON, [ἀμπελόπρασον] Herba est foliis porri, sed angustioribus, flore candido, radice bulbosa. Nascitur in vinetis, unde & nomen accepit. Plin. lib. 24. cap. 15. Vulgus Porrum vinearum vocat.

AMPELOS, [Ἄμπελος] Nomen pueri, qui quum a Baccho amaretur, ab eodem post mortem inter sidera relatus est. Fabulam habet Ovid. 3. Fast. 409. Item Macedoniæ oppidum. Plin. lib. 4. cap. 10.

AMPĔLOS Agria, [ἄμπελος ἀγρία] Vitis sylvestris, ea mihi videtur, quam rura modo Viornam, modo Hardeam vocant, quod ramorum fasces ea perinde quasi vinculo ligantes distringant. Hanc Plinius credit esse potius quam Uvam Taminiam vocant. Ruell. lib. 3. cap. 153. Ampelos agria vocatur herba foliis duris, cineracei coloris, &c.

AMPELOLEUCE, es. [ἀμπελολεύκη] Plin. lib. 23. cap. 1. Vitis alba est, quam Græci Ampeloleucen, alii Ophiostaphylon, alii Melothron appellant. Omnibus officinis & herbariis Bryonia & Vitis alba dicitur: vulgus, quod per dumos serpat, Colubrinam vocat: dicitur & Ampelos leuce. Ruell. lib. 3. cap. 153.

AMPELOS Melæna, [ἄμπελος μέλαινα] Vulgo *Tomaro*, Latine Vitis nigra. Hanc Matthiol. Senens. putat esse Uvam Taminiam, quanvis Plin. contrarium sentiat, qui eam proprie Bryoniam vocari scribit, l. 23. c. 1.
Ampelos Chironia, eadem Plin. ibid. & 25. 4.

AMPELUS, [Ἄμπελος] Insula, sive Promontorium in Samo, authore Strab.

AMPELUSIA, [Ἀμπελουσία] Nomen est promontorii in ea Africæ parte, qua Atlantem alluit Oceanus, a vitium copia impositum. Plin. l. 5. c. 1. Vulgo hodie *La punta alcasar*. Aliis dicitur *Capo de cantero*.

AMPHAMIOTÆ, [ἀμφαμιῶται] in Creta vocabantur Servi privati, qui jure belli in servitutem venissent, quamvis indigenæ forent. Cæl. l. 18. c. 26.

AMPHAPALIA, Locus est Cretæ, apud Strab. in ipsius insulæ descriptione.

AMPHEMERINOS, i. [ἀμφημερινὸς] Plin. lib. 28. cap. 16. ubi de febribus disserit: Est (inquit) Genus febrium, quod Amphemerinon vocant. Hoc liberari tradunt, siquis e vena auris asini, tres guttas sanguinis in duabus heminis aquæ hauserit.

AMPHERICUM, est Navigiolum quod impellitur ab utroque latere, remigibus quibusque duos simul concitantibus remos. Scheffer. de Mil. Nav. 11. 2.

AMPHI, [ἀμφὶ] Latine Circum significat. V. AM.

AMPHĬĀNACTES, m. pl. Poetæ Dithyrambici, frequentissime hoc carminum procemio usi. ἀμφί μοι ἄναξ, i. e. Adsis mihi rex Musarum Apollo. Quin & ἀμφιανακτίζειν idem est ac προοιμιάζεσθαι. V. Suidam in hac voce, & Cæl. Rhod. 4. 5.

AMPHĬĀRĀUS, [Ἀμφιάραος] OEclei, vel (ut alii) Lyncei & Hypermnestræ filius, Argivus vates & augur. Cic. 1. de Divin. 88. Amphiaraum sic honoravit fama Græciæ, deus ut haberetur, atque ut ab ejus solo, in quo est humatus, oracula peterentur. Historiam Amphiarai latissime describit Diodor. Sicul. lib. 5. cap. 5. Pausan. quoque in Att. & Stat. 7. Theb. V. ALCMÆON. De Amphiarai fano & loco ubi periit, qui ἅρμα, i. e. currus dictus, V. Salmas. in Solin. p. 103. seq.
Amphiaraus sublimis. Stat. 6. Theb. 327.
Doctus futuri. Stat. 1. Theb. 398.

AMPHIARAIDES, Ovid. 2. Fast. 43. Amphiaraï Fil. Alcmæon, ab Acheloo expiatus.

AMPHIAS, [Ἀμφίας] Tharsius fuit, qui quum ex hortulano potens esset, & in amicum quasi degenerem nonnulla dixisset, mox subjecit, Sed & nos de iisdem seminibus sumus. Quo dicto omnes pariter lætos fecit. Macrob. 7. Saturn. cap. 3.

AMPHĬBĂLUS, i. m. sive AMPHIBALUM, i. n. Vestis genus quo exterius amiciebantur, apud Sulp. Sever. Dial. 2. de Vit. B. Martini c. 1. & Fortunat. de Vita ejusd. 3. 1. Ἀμφίβαλος corruptum ex Ἀμφίβολος ab ἀμφιβάλλω.

AMPHĬBĬUM, [ἀμφίβιον] Animal in terra, & in aqua vivens. Varro 4. de L. L. 13. Græci ea quæ in aqua & in terra possunt vivere, vocant Amphibia. Columel. lib. 8. cap. 12. Venio nunc ad eas aves, quas Græci vocant ἀμφίβια, quia non tantum terrestria, sed aquatilia quoque desiderant pabula: nec magis humo, quam stagno consueverunt: ejusque generis anser præcipue, rusticis gratus est. Amphibia Cic. 1. de Nat. Deor. 37. vocat Ancipites bestias. V. ANCEPS.

AMPHIBOLIA, AMPHIBOLOGIA, sive AMPHIBOLON, [ἀμφιβολία, ἀμφιβολογία, ἀμφίβολον] Dubium sive ambiguum dictum. Cic. 2. de Divin. 116. Illa amphibolia, quæ Crœsum decepit, vel Chrysippum potuisset fallere. Quintil. lib. 7. cap. 10. ubi dicit Amphiboliæ species esse innumerabiles, Figura est Grammaticis, quæ fit vitio compositionis quum in ambiguo posita est sententia. Latine dicitur Æquivocatio. Et modo fit per accus. ut, Aio te Æacida Romanos vincere posse. Ter. And. 5. 3. 25. Ego me amare hanc fateor. Ubi Donatus: ἀμφιβολία est.
Modo per verbum commune: ut quum dicimus, Cato injuste criminatur: incertum est enim an ipse ab alio criminetur, an ipse alium.
Modo per partic. ut, Vidi statuam auream hastam tenentem.
Modo per homonyma: ut siquis dicat aciem, nec exprimat oculi, vel gladii, vel exercitus.
Potest etiam fieri aliis modis. Virg. 4. Æn. 371.
Quæ quibus anteferam? Ubi Servius, Amphibologia est, Quid prius, quid posterius dicam? Idem 1. Æn. 492.
Aurea subnectens exertæ cingula mammæ. Ubi Servius, Amphibolon

bolon est hoc loco, utrum ipsa aurea, an aurea cingula. Idem 4. Æn. 178.

— terra parens ira irritata deorum Ubi Servius, Amphibolon est utrum sua ira, propter extinctos gigantes: an ira deorum irritata, quæ extinxerat gigantes. Quintil. lib. 7. cap. 9. Alii in scripto & voluntate amphibologiam esse. adde Aur. Vict. cap. 35. Isidor. 1. 33. & Mart. Capell. 5. p. 149.

Lamb. in Cicer. Rhet. ad Her. p. 11. (2. c. 11.) Amphibologiarum, & Amphibologias in omnibus fere libris fuisse testatur suis, in Annot. H. St. Ubi excus. Amphiboliarum &c.

AMPHĬBRĂCHYS, is, [ἀμφίβραχυς] Pes est ex prima & ultima brevibus, media producta. Sic dictus, quod in utraque parte brevem habeat. βραχὺς enim brevis dicitur, ut Cŭpĭdŏ. V. Quintil. lib. 9. cap. 4.

AMPHICARPA, [ἀμφίκαρπα] dicuntur Quæ geminum & utraque parte fructum ferunt. Ruell. lib. 2. cap. 123.

AMPHICAUSTIS, [ἀμφικαυστὶς] Hordeum montanum, quod & εὔπρον Græcis dicitur. Ruell. lib. 2. cap. 16.

AMPHICEPHALUS, [ἀμφικέφαλος] fuit Lectus cubicularis qui utrinque habuit pulvillum reclinando capiti. Etymol. V. Buleng. de Conviv. 1. 29.

AMPHĬCRĂTES, is. m. [Ἀμφικράτης] Historicus, de viris illustribus scripsit teste Laertio in Aristippo. S. 101. Idem Rhetor, qui vitam voluntaria inedia finiit, de quo Plutarch. in Lucullo, ut visum Jonsio.

AMPHICTYO, [Ἀμφικτύων] Deucalionis & Pyrrhæ fil. vel ut alii tradunt, ex Hellene nepos, qui pulso Cranao socero tertius Athenis regnavit, easdemque Minervæ consecravit. Hunc a Baccho quem hospitio acceperit, modum vini aqua temperandi accepisse auctor est Philochorus ap. Athen. l. 2. Ab Erichtonio denique regno deturbatus creditur. Eundem Amphictyonum concilium, de quo mox dicetur, instituisse & a nomine suo appellasse cum Græcorum scriptorum plerorumque, tum Marmoris Arundel. auctoritate constat, quanquam aliter Androtion statuerit, ap. Pausan. in Phoc. si Palmerio credimus Exerc. in Auct. Græc. p. 434.

AMPHICTYONES, [Ἀμφικτύονες] (inquit Suidas) Consessus quidam fuit Græcus, apud Thermopylas convenire solitus, ab Amphictyone Deucalionis filio sic dictus, qui & ipse quum populos regeret, ad conventus convocasse dicitur. A primo loco dicitur σύνοδος Πυλαία, Strab. l. 9. p. 289. & in Marmore Arundel. v. 9. & ab Livio 33. 5. conventus Pylaicus appellatur. Deinde etiam Delphis erat nonnunquam congregatus, ut Strabo l. c. & Pausan. in Att. p. 231. observant. Judicatum fuit bis in anno de rebus publicis, inquit Strabo, qui addit initio 12. tantum civitates hujus concilii fuisse participes, postea plures accessisse. Plura apud Budæum in Annot. prior. V. Strab. l. 9. 69. Item Erasmi Chil. Cic. 2. de Invent. 69. Accusantur apud Amphictyonas, i. e. Apud commune Græciæ concilium. Plenius de hoc concilio ex Junioribus Ant. van Dale Dissert. Sexta, & Marsham. ad Secul. 9. ubi plura fuisse docet. q. V.

AMPHICTYONICUS, a, um. Adj. Dion. Halicar. 4. 229. & Strab. ibid.

AMPHICYPELLUM, i. n. Poculum utrinque ansatum. V. Cæl. Rhod. 15. 6. & Alex. ab Alex. 3. 10. Vel duos habens fundos. Buleng. de Conviv. 4. 11. Tiraquell. in Alex. Gen. Dier. 3. 10.

AMPHICYRTOS, [ἀμφίκυρτος] Utrinque declivis & gibbosus. Sic Luna dicitur, quum in Solis triquetro semiambitur orbe. Hermol. in Plin. l. 3. c. 5. Amphicyrtos est luna, cum supra diametrum dichotomi est, antequam orbis conclusione cingatur, vel de orbe jam minuens inter medietatem ac plenitudinem insuper mediam luminis curvat eminentiam. Hæc Macrob. Somn. Scip. 1. 6. V. Gassend l. 2. Inst. Astr. c. 16.

AMPHĬDĂMAS, [Ἀμφιδάμας] Busiridis filius fuit, quem Hercules, quod paternæ crudelitatis in mactandis hospitibus se ministrum præberet, una cum patre interemit.

Amphidamas alter, Argonautarum in Colchica expeditione comes. Val. Flacc. 1. 376.

AMPHIDEÆ, [ἀμφιδέαι] Ornamenta juncturarum manuum, apud Pollucem l. 5. c. 16. ubi etiam dicit eas pertinere & ad brachia, & ad pedes. & l. 7. c. 22. ad finem, ubi Gualtherus vertit, Redimicula. V. Th. Bartholin. de Armillis Vet. Sched. §. 1.

AMPHIDROMIA, æ. f. [ἡ ἀμφιδρόμια] Apud Hesych. & Suid.

AMPHIDROMIA, orum. n. pl. [τὰ ἀμφιδρόμια] apud Plat. in Theæt. & Athenæum l. 2. & 9. V. etiam Lex. Pitisc. Dies erat familiæ festus, quo natum puerum circum focum ferebant, & propinqui, amici, & familiares dona dabant; quas ferias Ter. in palliata fabula intellexisse crediderim, quum inquit in Phorm. Porro autem Geta ferietur alio munere ubi hera pepererit. Turneb. Amphidromiam agis. Adagium, ad varios usus poterit accommodari, vel ad eos qui pueros ostentant, ac circumferunt, ac munuscula captant, ambiuntque. Sumptum a prisca consuetudine, qua mulieres quæ in partu adfuissent, & in obstetricando juvissent, quinta post die manus abluere solebant, ac puerum cursu laribus circumferre: quo die munuscula missitabantur a cognatis. Erasm. in Chiliad. V. & Turnebi Adverf. 3. 6. & 7. 21. [Quintus, vel 9. vel 8. vel 7. ab edito partu dies, Lustricus ideo dictus, quod eo lustrabantur cum puero fœminæ, quæ manus puerperio adhibuerant. Docent plenius Th. Bartholin. de Puerp. Vet. p. 136. Stuck. Antiq. Conviv. l. 1. c. 16. Lomejer. Epimenid. c. 27. a princ.

AMPHIGENĪA, [Ἀμφιγένεια] Oppidum Peloponnesi, in tractu Messeniaco, cujus meminit Stat. 4. Theb. 178.

> Huic parere dati, quos fertilis Amphigenia,
> Planaque Messene, montanaque nutrit Ithone.

Meminit & Hom. 2. Il. v. 593.

AMPHILOCHUS, [Ἀμφίλοχος] Amphiarai & Eriphyles filius in Oropo Atticæ pro deo vates cultus, ut Liv. l. 45. 27. scribit, templumque vetustum fontibus rivisque amœnum habuit, ad quod visendum Paulus Æmilius victor prodiit.

Amphilochus & Mopsus Argivorum reges fuerunt, iidemque augures. Cic. 1. de Divin. 88. Plenius Strabo l. 14. Pausan. in Attic. Lucian. Dial. Mort. p. 266. ed. Græv. & in Deor. Concil. p. 713. Ab hoc conditore dicti AMPHILOCHI, Acarnaniæ populi, Argos Amphilochium incolentes. Strab. lib. 7. & Regio AMPHILOCHIA. Thucyd. l. 2.

Amphilochus, Atheniensis philosophus, & agriculturæ scriptor, ut testis est M. Varro lib. 1. de R. R.

AMPHILYTUS, [Ἀμφίλυτος] Ariolus ex Acarnania, qui Pisistrato tertio Athenarum tyrannidem repetenti author fuit ut noctu Athenienses invaderet. Herod. l. 1. c. 62. Ἐνθαῦτα θείῃ πομπῇ χρεώμενος παρίσταται Πεισιστράτῳ Ἀμφίλυτος ὁ Ἀκαρνὰν, χρησμολόγος ἀνὴρ, ὅς οἱ προσιὼν χρᾷ ἐν ἑξαμέτρῳ τόνῳ τάδε λέγων,

> Ἔῤῥιπται δ' ὁ βόλος, τὸ δὲ δίκτυον ἐκπεπέτασται,
> Θύννοι δ' οἰμήσουσι σεληναίης διὰ νυκτός.

i. e. Hic divino instinctu actus Amphilytus Acarnan, ariolus, Pisistrato affuit, & ad eum accedens, hexametro carmine vaticinatus est, inquiens,

> Verriculum jactum est, expansaque retia, nocte,
> Mox aderunt thynni claro sub sidere lunæ.

AMPHIMACHUS, [Ἀμφίμαχος] Cteati filius, unus ex quatuor ducibus Epeorum. Author Homer. in Catal. Nav. v. 127.

AMPHĬMĂCRUS, sive AMPHĬMĂCER, [ἀμφίμακρος] Pes ex tribus syll. constans, prima & ult. long. med. corr. ut Pāllĭdī. Sic dictus, quod utraque parte longam habeat syllabam: Et est contrarius Amphibrachi. Quintil. l. 9. c. ult. Ejus nomen frequentius est Creticus, ut idem testatur.

AMPHIMALLA, & Amphitapa idem significat. Plin. l. 8. c. 48. V. AMPHITAPA.

AMPHIMALIS, [Ἀμφιμαλὶς] Sinus est Cretæ insulæ, ut testis est Ptolemæus.

AMPHIMASCHĂLA, [ἀμφιμάσχαλα] Vestes erant liberorum, duas habentes manicas: Heteromaschala autem, quæ servorum vestes erant, unam tantum habebant manicam. Utraque nomen accepit a manicis, quæ a Græcis vocantur μασχάλαι. Alex. ab Alex. l. 5. c. 18. V. etiam Poll. 7. 13. & Lex. Pitisc.

AMPHĬMĔDON, [Ἀμφιμέδων] Nomen Libyci cujusdam Centauri, qui in aula Cephei regis adversus Perseum pugnans, occisus est. Ovid. 5. Met. 75.

> Ecce Syenites genitus Methione Phorbas,
> Et Libys Amphimedon, avidi committere pugnam.

Amphimedon alter, Procus Penelopes a Telemacho occisus. Homer. Odyss. 22.

AMPHĬNŎME, [Ἀμφινόμη] Nympha, a circumpascendo, quod proprium est aquarum, quæ ripas & litora circunquaque depascuntur. Calep. V. Il. σ.

Amphinome alia, Mater Jasonis, quæ se ipsam gladio transfixit. V. Natal. Com. 6. 7.

AMPHINOMUS, [Ἀμφίνομος] Unus procorum Penel. ab Ulyssis filio occisus Hom. Odyss. 22. Alius ejusd. nom. Scriptor Geometricus. Vid. Voss. de Mathemat. cap. 57. n. 17. V. ANAPIAS.

AMPHĪON, ŏnis. m. [Ἀμφίων] Jovis & Antiopes, vel secundum aliquos, Mercurii filius, a quo accepta lyra, adeo dulciter canebat, ut saxa ad struendos muros Thebanos traxisse dicatur. Hor. in Arte Poet. v. 394. Quod ideo fictum, quia eloquii suavitate homines rudes & incultis moribus, ad obsequii civilis pellexit disciplinam. Ferunt hunc invenisse Musicam. De Amphione lib. 1. Apoll. Rhod. in Argon.

Amphiona, accus. Græc. Stat. 8. Theb. 233.

Amphionis arces. Ovid 15. Met. 427. Thebas intelligit.

Amphion & Zethus gemini fratres. Hor. 1. Epist. 18. 41. Pausan. l. 2. Corinth. Suid. v. Antiope. Hygin. F. 7. Apollod. l. 3. Propert. V. infra.

Acer. Stat. 10. Theb. 382.

Docilis. Hor. 3. Carm. 11. 2.

Dircæus. Virg. 2. Ecl. 24.

Extinctus cum stirpe Ovid. 6. Met. 402.

Ferus. Stat. 10. Theb. 443.

Mollis lacrymis. Propert. lib. 3. 15. 29.

> Et durum Zethum, & lacrymis Amphiona mollem.

Vindex justissimus Matris vocatur ab Ovid. 3. de Arte Am. 323. quia Lycum Theb. Ægypt. regem, qui eam ob adulterii suspicionem repudiaverat, interfecit. V. Boccat. Geneal. Deor. 5. 30. De eodem, V. Nat. Com. 9. 15. Solin. cap. 12. & Clem. Alex. Protrept. pr.

Amphion alter, unus ex Argonautis. Val. Flacc. 1. Argon. 367.

Amphion, Q. Catuli libertus, e sanguine Quiritium, & proscriptionum licentia ditatus, ut & plures alii ejusdem farinæ homines. V. Plin. l. 35. c. 18.

Fuit & hoc nomine quidam pictor nobilis, cui Apelles cedebat de dispositione, ut idem Plin. author est lib. 35. cap. 10.

AMPHIONIUS, Adj. [Ἀμφιόνιος] ut, Amphionia lyra. Propert. lib. 1. 9. 10. Canes, Sen. OEdip. v. 178.

AMPHIPHONES, vel potius AMPHIPHONTES, [ἀμφιφῶντες] Placentæ genus est, cui circumponebant affigebantque cereos circunquaque accensos, teste Pausan. apud Eustath. in Iliad. 10. Has autem placentas Dianæ offerebant Munychiæ, ut refert Cæl. Rhod. l. 9. c. 16. V. Suid. Poll. 6. 11. Athen. l. 14.

AMPHIPŎLIS, [Ἀμφίπολις] Civitas in ea parte, qua Thraciam Macedonia contingit: dicta quod eam Strymon amnis circunfluat. V. Plin. 4. 10. Liv. 45. 9. & 19.

AMPHIPPI, Plinio Desultores. V. Lex. Pitisc. Ælian. in lib. de Instruendis aciebus, verba faciens de phalange quæ Antistomos dicitur: Valet (inquit) hoc instruendi genus potissimum contra barbaros, qui loca Histro amni vicina incolunt, quos Amphippos cognominant, a mutatione equorum: ex aliis enim equis in alios transilire consueverunt. V. Cæl. Rhod. 11. 64. & 21. 30. Scalig. in Manil. v. 85.

AMPHIPRORÆ, erant Naves quæ utrinque proras habebant. Calcagn. de Re Naut. cap. 12.

AMPHIPROSTYLUS, [ἀμφιπρόστυλος] Ædificii species, omnia habens ea quæ prostylos: prætereaque habet in postico ad eundem modum columnas, & fastigium. Vitruv. lib. 3. 1. & Bald. p. 6.

AMPHIPYROS, [Ἀμφίπυρος] Dianæ cognomen est apud Sophoclem in Trach. ea videlicet causa, quod utraque manu facem gestet. Eadem & Hecate existimatur. Author Cæl. l. 11. c. 26. Add. Ovid. Fast. 4. 493. Oisel. Thes. Num. tab. 51.

AMPHIRROE, [Ἀμφιρόη] Nympha ab undecunque fluendo. Hesiod.

AMPHIRREUSIS, is. f. [ἀμφίῤῥευσις] Tympanum, sive rota in machina tractoria. Vitruv. 10. 4.

AMPHIS, idis. m. Poeta Græcus, cujus est illud apud Stob. Serm. 33. οὐκ ἔστι κρεῖττον τοῦ σιωπᾶν οὐδὲ ἕν. i. e. Nihil est quicquam præstantius quam tacere.

AMPHISBÆNA, [ἀμφίσβαινα] vel AMPHISIBÆNA, æ. Genus serpentis. Plin. l. 20. c. 20. & l. 8. c. 23. Solin. c. 40. Ruell. in Veterin. dicit eam vocari & Cæciliam, nomenque habere a cæcitate. Vulgo *Envoye.*

Amphisibæna gravis. Lucan. 9. 719.

> Et gravis in geminum surgens caput amphisibæna.

Dicta Amphisbæna, quod ex utraque parte progreditur. V. Matthiol. & Dioscor. 6. 48.

AMPHISCII, [ἀμφίσκιοι] appellantur Hi qui sub æquinoctiali habitant circulo, eo quod quadruplici verberentur umbra. Nam sole existente in alterutro punctorum æquinoctialium, h. e. In principio Arietis, aut Libræ, umbra eorum matutina jacitur versus occidentem, vespertina versus orientem. Sole autem Cancrum aut aliud quoddam ex cæteris signis septentrionalibus perambulante, umbram habent australem: contra vero septentrionalem, sole sub Capricorno aliquove australium signorum iter faciente.

AMPHISPHYRA, [ἀμφίσφυρα] Genus calceamenti muliebris, Polluci lib. 7. cap. 22.

AMPHISSA, [Ἄμφισσα] Urbs est in Locris, qui Ozolæ vocantur, ab Amphissa Macaris & Apollinis filia nomen habens. Hermol. in Plin. l. 4. c. 3.

AMPHISSA, Urbs Phocidis. Lucan. lib. 3. 172.

AMPHISSIUS, a, um. Adj. ut, Amphissia saxa. Ovid. 15. Met. 703.

AMPHISTRATUS, [Ἀμφίστρατος] Statuarii nomen apud Plin. l. 36. c. 5.

AMPHISTRATUS, & Rhecas, [Ἀμφίστρατος καὶ Ῥέκας] Laconum duces fuere, qui Heniochiam inhabitarunt: quam sic dictam scribunt, quod hi aurigæ Castoris & Pollucis essent, qui Græcis ἡνίοχοι dicuntur. V. Strab. l. 11. & Justin. 42. 3. 3. At Plin. Amphitus & Telchius. l. 6. c. 5. ubi Hard. V.

AMPHITANE, [ἀμφιτάνη] Gemma, quæ alio nomine dicitur Chrysocolla. Invenitur in ea Indiæ parte, in qua formicæ eruunt aurum, colore auri, figura quadrata, traditurque natura ejus eadem quæ magnetis, nisi quod aurum quoque trahere dicatur. Hæc Plin. lib. 37. cap. 10.

AMPHITĀPA, [ἀμφίταπος, ἀμφίμαλλος] Amphitapæ vestes dicuntur utrinque habentes villos. Lucil. Sat. lib. 1. Psilæ atque amphitapæ villis ingentibus molles. Idem lib. 6. Pluma, atque amphitapæ, & siquid aliud deliciarum. Varro Manio, Alterum bene acceptum dormire super amphitapa bene molli. Ex Nonio 14. 24. Dicitur & ἀμφίταπον. Idem autem significant Amphimallum & Amphitapum, sive Amphitapa. Utitur hac voce Ulp. in l. 23. §. 2. Vestis. D. de auro & argent. leg. V. etiam Ferrar. de Re Vest. 1. 18. & 2. 14. & Lex. Pitisc.

AMPHITHĂLĂMUS, Cubiculi genus. Vitruv. lib. 6. cap. 9. conf. Bald. Lex. p. 6. V. THALAMUS.

AMPHITHEATRUM, i. n. [ἀμφιθέατρον] Ædificium fuit, spectaculo gladiatorum potissimum destinatum, forma rotunda, & veluti ex duobus constans theatris: unde amphitheatri nomen impositum. Per Synecdochen etiam Arena & Cavea nominabatur, Cum illud proprie aream seu imam partem i. e. fundum, ejus, ubi gladiatores pugnabant, hoc ambitum, ubi spectatorum sedilia erant denotet, pariter atque in Theatro. V. de singulis s. l. Quanquam autem nomen ipsum Græcum sit, satis constat tamen a Romanis primum Amphitheatra fuisse ædificata, & quidem lignea primum, e lapide sub Augusto demum principe a Statilio Tauro. In iisdem & Venationes editæ, ut in Circo, unde Dioni θέατρον κυνηγετικὸν i. e. Venatorium theatrum dicitur l. 43. nonnunquam & noxiorum traductorum supplicia exhibita ibidem fuerunt. V. Isidor. 18. 52. & Lipf. de Amphitheatro. cap. 2. & præcipue Lex. Pitisc. Omnium munificentiam supergressus est Vespasianus cum Tito filio, extructo in Urbe media Colossæo amphitheatro stupendæ magnitudinis, cujus imaginem ex nummo Titi exhibet Oisel. tab. 101. De quo Martial. de Spect. 1. v. 7.

Omnis Cæsareo cedat labor amphitheatro.

Translate usurpat in Descriptione villæ suæ Tusculanæ Plin. Sec. l. 5. Ep. 6. Regionis forma pulcherrima, imaginare amphitheatrum aliquod immensum, & quale sola rerum natura possit effingere. Lata & diffusa planities montibus cingitur, &c.

AMPHITHEATRĀLIS, Adj. [ἀμφιθεατρικὸς] Quod ad amphitheatrum pertinet: ut, Amphitheatrales ludi, qui in amphitheatro fiebant. Sic Amphitheatrale spectaculum. Plin. l. 11. c. 24. i. e. amphitheatro dignum. Amphitheatralis pompa. Claud. Conf. Mall. Theod. 293.

AMPHITHEĀTRĬCUS, Idem. unde

Amphitheatrica charta, ita dicta a loco confecturæ. cui quartus locus tribuitur a Plin. lib. 13. cap. 12. Spectaculum. Symmach. 4. Ep. 8.

AMPHITHĒTUM, [ἀμφίθετον] erat Poculi genus ita factum, ut quavis ex parte positum staret, nullumque certum haberet fundum. Hesychius dicit Amphithetum esse poculum quod ob magnitudinem tollitur ac reponitur. Id nautæ Hollandi vocant *Busam*. Hinc figura proverbialis, Ex amphitheto bibisti, in eum qui meracius ac largius potarit. Erasm. Amphitheti meminit & Cælius lib. 14. cap. 60. & Hom. Ψ. Il. v. 270.

AMPHITHOE, es. [Ἀμφιθόη] Nympha marina, Nerei & Doridis filia, ut post Hesiodum tradit Hyginus in Præf. fabular. poeticar. [Sed Amphitrite apud Hyginum legendum probabiliter suspicatur Scheff. Sic enim apud Hesiod. V. mox, & apud Apollod. Alia est *Amphithea* uxor Adrasti ap. eund.

AMPHĪTRĪTE, [Ἀμφιτρίτη] Oceani & Doridos filia, quæ fingitur a poetis esse uxor Neptuni, & significat mare, a τρεῖν quod est terrere. Mare enim circum se navigantes pereundi terrore insequitur. alii a τρίζω strido vel τρίβω, derivant. V. Apollod. Hygin. & Hesiod. in Theog. v. 243. Ovid. 1. Met. 13. pro Mari posuit, quod non rarum apud poetas:

— nec brachia longo
Margine terrarum porrexerat Amphitrite.

Amphitrite dives aquis. Ovid. 5. Fast. 731.

Amphitrite Nereia. Claud. in Rapt. Proserp. 1. 104.

Amphitriten rudem prima imbuit cursu. Pallas scilicet. Catull. in Argon. 11.

AMPHĬTRȲO, [Ἀμφιτρύων] Princeps Thebanus Alcei Fil. Alcmenæ Herculis matris maritus. a τρύζω, i. e. Gemo, vel τρύχω Vexo: quoniam hæc incurrit. Ovid. 9. Ep. Her. 44.

Nec pater Amphitryon, nec puer Hyllus adest. Plaut. prol. 98. tamen Amphitruo scribit, quia vetustissimi Romani peregrinas literas non admittebant, ut Phruges, pro Phryges. Unde & patronym.

AMPHITRYONIDES & per Epenthesin Amphitryoniades, Sic a poëtis dicitur Hercules.

Amphitryoniadæ. Ovid. 15. Met. 49.

Amphitryoniades falsiparens. Catul. 69. 112. Falsiparens dicitur propter fabulam Jovis Amphitryonem simulantis.

Amphitryoniades vidit cum vinceret Hydram. Lucan. lib. 9. 644.

AMPHITUS, [Ἄμφιτος] Alter ex Castoris & Pollucis aurigis. Vid. AMPHISTRATUS.

AMPHŎRA, [ἀμφορεὺς] Genus vasis vinarii, ex ἀμφὶ & φέρω quod utrinque ferretur duabus ansis. Latine Quandrantal appellabatur, ut Festus & Volusius Mæc. JCtus docent. Fictiles fuisse ostendit illud Horatii in Arte Poet. v. 21. — Amphora cœpit

Institui currente rota, cur urceus exit? Vino condendo eas maxime inserviisse ex Cic. Hor. & JCtis constat: quanquam ad alios usus sæpe transferebantur. V. Julian. l. 206. D. de V. S. Nepot. 23. 9. 13. & Lex. Pitisc. Budæus l. 5. de Asse, sic ait, Hac ratione usus, comperisse me arbitror (nec temere, ut spero) amphoram esse octavam partem ejus vasis, quod modium vini dicimus. Modium vini Parisinum tricenos senos sextarios nostros capit. Sextarius autem octonas eas, quas pintas dicimus. In aridis autem pro amphora quadrantem sextarii habemus, id est ternos bossellos: pro quibus vas trimodium habemus, dimidiatum medimnum. Hactenus Budæus. Cic. pro Font. 9. Itaque Titurium Tolosæ quaternos denarios in singulas vini amphoras portorii nomine exegisse.

Amphoram in cervicem gracilescere solitam, ex Catone intelligimus, quum inquit c. 88. Amphoram defracto collo puram impleto aquæ puræ.

Amphora mellis. Cic. 4. Verr. 183. Amphora nardini, apud Plaut. Navis trecentarum amphorarum. Liv. 1. Bell. Pun.

Amphoram cessantem. Hor. 3. Carm. 28. 8. Cui opponitur Prompta. Hor. 1. Carm. 36. 11.

Amphora Læstrygonia. Hor. 3. Carm. 16. 34. i. e. Formiana.

Mamertina. Martial. lib. 13. 117.

Pretiosa. Martial. lib. 1. 19. 8.

Amphora non meruit tam pretiosa mori.

Amphoris puris condit mella. Hor. Epod. 2. 15.

AMPHORĀLIS, Adj. [ἀμφορεαῖος] ut, Amphorale vas: h. e. Unius amphoræ capax. Plin. l. 37. c. 2. Idem Xenocrates author est, vas amphorale visum, & aliqui ex India crystallum sextariorum quatuor. V. Lex. Pitisc.

Amphorarium vinum, Quod e doliis in amphoras diffusum est. l. ult. §. 1. D. de trit. vin. & oleo legat. V. Lex. Pitisc.

AMPHORITES, Certamen fuit in Ægina Æaci, quo laudes Dionysii canebant, descriptum Nat. Com. 5. 4.

AMPHOTIDES, ἀμφωτίδες a Græcis appellantur, quæ Aurium ligamenta vertit Fabius, quæ in Græcia pugilibus tribuebantur & luctatoribus. Ejus verba sunt: Palliolum sicut fascias quibus crura vestiuntur, & focalia, & aurium ligamenta, sola excusare potest valetudo. Ex Turneb. Adverf. 7. 10. Poll. 2. 17. conf. Cæl. Rhod. 2. 29. Casp. Bartholin. de In aurib. Vett. p. 18.

AMPHRȲSUS, [Ἄμφρυσος] Fluvius Thessaliæ, juxta quem Apollo pavit armenta regis Admeti. Lucan. lib. 6. 2.

Pastor ab Amphryso. Virg. 3. Georg. pr. Apollinem invocat, qui apud Amphrysum Thessaliæ fluvium divinitate spoliatus a Jove irato, ob occisos Cyclopas, Admeto regi armenta pavisse dicitur. Unde & Nomius vocatus fuit. ex Serv. ad loc. & 6. Æn. 398.

Amphrysus lenis. Ovid. 1. Met. 580.

Amphrysi gramina. Ovid. 7. Met. 229.

AMPHRȲSIĂCUS, Adj. [Ἀμφρυσιακὸς] ut, Amphrysiacum gramen. Stat. 1. Sylv. 4. 105.

AMPHRYSIUS, Adj. [Ἀμφρύσιος] ut, Amphrysia saxa. Ovid. 15. Met. 703.

Amphrysia vates. i. e. Apollinea. Virg. 6. Æn. 398. de Sybilla. & est longe petitum epitheton, ut ait Serv.

AMPHRYSUS, Urbis nomen. V. AMBRYSUS.

AMPĪRA, [ἀμπειρα] Primum certandi periculum in batuitione puerorum qui bellicos motus in pompa Circensi agitabant. Argol. in Panvin. de Lud. Circ. 11. 2. V. ANACRUSIS.

AMPIRUARE, Veteri verbo præsul Saliorum dicebatur, cum in saltatione motus edebat, girumque aut saltum dederat, cui mox alii, qui in choro erant, eodem gestu motus reddebant, quod redantruare dicebant. Hinc versus ille,

Præsul ut ampiruat, sic vulgus redantruat ipsum. Lingua Gallica vocabulum habet Piruetare, quod veterem redolet originem. Turnebus Adv. 17. 8. V. AMTRUARE.

AMPIUS, i. m. Nomen Gent. Romanum. Cic. 6. Fam. 12. Ampii Balbi familiaris sui studium in virorum fortium factis memoriæ prodendis commemorat. Ampiæ etiam filiæ ejus ibid. mentionem facit.

AMPLE, V. AMPLUS.

AMPLECTOR, exus sum, [ἀμφιβάλλω, περιπλέκομαι, περιλαμβάνω, περιπλέκω] ecti. ex Plecto compositum teste Prisciano: & est verbum notæ significationis. Plaut. Rud. 1. 5. 16. Amplectimur tibi genua egentes opum.

Amplecti circum. V. CIRCUM.

Amplecti pro Tenere. Virg. 3. Æn. 351.

— Scæaeque amplector limina portæ. Ubi Servius, Amplector pro Teneo: ut, 2. Æn. 490.

Amplexæque tenent postes, atque oscula figunt. Et postes domorum, & portarum limina amplecti solebant, qui profugi exulatum ibant, aut peregrinatum, diu absuturi domo. Quod & faciebant in patriæ imagine & assimilatione, ut in coloniis, ut apud Maronem Æneas, Turnebus. l. 22. c. 28.

Amplecti artem cui contr. Repudiare. Cic. 1. de Orat. 110. Tum Antonius vehementer se assentire Crasso dixit, quod neque ita amplecteretur artem, ut ii solerent, qui omnem vim dicendi in arte ponerent, neque rursum eam totam, sicut plerique philosophi facerent, repudiaret. Idem 2. de Orat. 234. Nec quod jus civile, Crasse, tam vehementer es amplexus. h. e. Quod tanto studio animum ad eam rem appulisti.

Amplecti pro Complecti, sive Comprehendere. Virg. 2. Georg. 42.

Non ego cuncta meis amplecti versibus opto. Ubi Servius; i. e. Non sum universa dicturus. Cic. pro Rosc. Com. 36. Quod ego pluribus verbis amplecterer, si non &c.

Amplecti aliquid, pro Cognoscere & intelligere. Cic. 4. Verr. Verum ut totum genus amplectamini judiciorum, prius jura Siculorum, deinde istius instituta cognoscite. Hoc & Complecti, & Animo complecti dicitur: i. e. Animo comprehendere, seu percipere.

Amplecti cogitationem aliquam toto pectore. Cic. 12. Att. 15.

Amplectitur cognitionem mens nostra. Cic. 4. Acad.

Amplecti consilio. Cic. pro Font. 15. Quæ judex non amplectatur omnia consilio. i. e. Comprehendat, vel non percipiat.

Amplecti, Recipere. Cic. 2. Tusc. Quod honestum, quod rectum, quod decorum appellamus, quod idem interdum virtutis nomine amplectimur. Idem 5. Fam. 19.

Amplecti aliquem, pro Vehementer amare. Sallust. in Jugurth. C. 7. extr. Igitur Imperator omnes fere res asperas per Jugurtham agere, in amicis habere, magis magisque eum in dies amplecti. Cic. 6. Fam. 6. Me amicissime quotidie magis Cæsar amplectitur. Pro eodem Complecti, & Complecti amore dicimus.

Amplecti se. Hor. 1. Serm. 2. 53. — Verum hoc se amplectitur uno,
Hoc amat, hoc laudat.

Diligere, amplecti, amare aliquem. Cic. 1. Att. 10.

Amplecti amore. Cic. 7. Att. 1. Omnem tuum amorem quo me es amplexus.

Tanto amore suas possessiones amplexi tenebant, ut ab his membra divelli citius ac distrahi posse diceres. Cic. pro Syll. 59.

Amplecti plebem. Cic. pro Milon. 73. Qua nimis amplecti plebem putabatur. i. e. Fovere, ad demerendum videlicet ejus favorem.

Amplecti virtutem alicujus. Cic. 10. Philipp. 18. Quæ (malum) est ista ratio semper optimis causis veteranorum nomen opponere? quorum etiamsi amplecterer virtutem, ut facio: tamen si essent arrogantes, non possem ferre fastidium.

Nobilitatem, dignitatesque hominum amplecti. Cic. 4. Fam. 8. Favet ingeniis, nobilitatem vero & dignitates hominum amplectitur.

Amplecti alicujus amplitudinem officiis. h. e. Demereri, prosequi. Cic. 5. Fam. 8. De me sic existimes, ac tibi persuadeas velim, non me repentina aliqua voluntate, aut fortuito, ad tuam amplitudinem meis officiis amplectendam incidisse, sed &c.

Amplecti memoriam, fidem, religionem. Cic. pro Rosc. Com. 7. Hæc parvi temporis memoriam, illæ perpetuæ existimationis fidem & religionem amplectuntur.

AMPLECTO, act. Usus est Plautus Rud. 3. 5. 36. Amplectitote crura fustibus. Hinc

AMPLECTENS, Virg. 10. Æn. 523. Ovid. 6. Met. 99. conf. Propert. 2. 9. 9.

AMPLEXUS, Partic. ut, Amplexa jugerum soli quercus. Plin. l. 16. c. 31.

Amplexi habent, pro Amplexi sunt. Lucret. lib. 1. 1068.

Amplexi quod habent perverse prima viai. i. e. Quia amplexi sunt, & tenent perverse prima elementa, & primas vias naturæ investigandæ. Simile est illud ejusdem lib. 6. 899.

Semina habent ignis tedæ, stuppæque tenentes. Phrasis est Græca.

Simulacra. Virg. 2. Æn. 517.

— Divum amplexæ simulacra tenebant. Hoc ex more veteri, quo in magno discrimine & metu desperationeque salutis solebant amplecti, deorum simulacra.

Amplexus, pass. apud Priscian. l. 8. p. 791. Petron. in fragm. Burm. p. 671. Animam nostro amplexam in pectore. περιπλεχθεῖσαν Prisc. l. c. q. V.

AMPLEXOR, [περιπλέκομαι] ari. frequent. ab Amplector, fere pro primitivo ponitur. Cic. 1. Acad. 33. Quas mirifice Plato amplexatus erat. De Ideis loquitur.

Amplexari aliquem, & in manibus habere ac fovere. Cic. 1. Fam. 9. Erat hoc mihi dolendum, sed multo magis illud, quod inimicum meum (meum autem? imo vero legum, judiciorum, otii, patriæ, bonorum omnium) sic amplexabantur, sic in manibus habebant, sic fovebant, &c.

Amplexari ac tueri judicium alicujus. Cic. ad Brut. 11.

Authoritatem Censoris. Cic. pro Cluent. 124.

Otium. Cic. pro Sext. 98. Neque enim rerum gerendarum dignitate, homines ita efferri convenit, ut otio non prospiciant: neque ullum amplexari otium, quod abhorreat a dignitate.

Virtutem. Cic. 2. de Fin.

Voluptatem. Cic. 3. de Orat. Nec voluptatem tuentur, quam amplexari possunt. [Ubi Nonius Amplexare legisse videtur, si Merceri ἔκδοσιν sequimur p. 470. tametsi ea quoque Amplexari exhibeat. V. loc.

Totum me amplexatur Appius. Cic. 2. Q. frat. 14.

Amplexari inter se. V. INTER.

AMPLEXO, vetuste pro Amplexor. Accius Alcmæone, Postremo amplexa, fructum quem dii dant cape. Ex Nonio 7. 14. Plaut. Pœn. 5. 4. 60. Hanc amabo atque amplexabo. conf. Petron. cap. 63. & Parei Lex. Plaut. p. 84. Hinc pass. Lucilius apud Priscian. 8. p. 791. Quin amplexetur (περιπλέκεσθαι) qui velit, ego non sinam me amplectier.

AMPLEXUS, ûs. [περιπλοκή] Plin. lib. 10. cap. 72. Dracones amputata ovi parte ceu ferro, reliquam quæ amplexu tenetur, sorbent.

Avidi amplexus. Ovid. 7. Met. 143.

— avidisque amplexibus hærent.

Densis amplexibus. Valer. 4. Argon. 325.

Mollis. Virg. 8. Æn. 388. Cunctantem amplexu molli fovet.

Mutuo amplexu jungi. Plin. 2. 65.

Pudici. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 277.

Rapidi. Sil. 17.

— & rapidis amplexibus arma virosque Corripit.

Turpis amplexus. Claud. Epigr. 22.

Accipere amplexus. Ovid. 13. Epist. 154. Contr. Dare. q. V. mox.

Arcet ab amplexu charo custodia. Ovid. 9. Met. 750.

Dare amplexus. Virg. 1. Æn. 687. Et ultimum, vel supremum amplexum dare. Sen. Medea, 7.

Dissipare. Stat. 3. Sylv. 2. 57.

Dissipat amplexus, atque oscula fida revellit.

Excutere. Ovid. 9. Met. 52.

Hærere. V. Avidi amplexus.

Ire in amplexus. Ovid. 16. Epist. 86.

Jungi amplexu. Plin. lib. 2. cap. 65. al. Implexu.

Occupat amplexibus longis. Ovid. 3. Met. 48. de Serpente loquitur.

Occupare amplexu. Ovid. 3. Fast. 509.

Petere amplexum. Ovid. 14. Met. 69.

Perfrui amplexu. Ovid. 16. Epist. 214.

Ruit in amplexus. Sen. Hippol. 5. v. 705.

Satiari amplexu petito. Stat. 1. Sylv. 2. 36.

Serpentis amplexus. Cic. 1. de Divin. 79. Puerum dormientem circumplicatum serpentis amplexu.

Solvere amplexus. Valer. 1. Argon. 351.

Subtrahere amplexu se. Virg. 6. Æn. 698.

Tenere dulci amplexu. Lucret. lib. 5. 320.

Tendite ad amplexus dulces parentum. Valer. 1. Argon. 237.

De concubitu hæc vox interdum adhibetur. V. Drakenb. ad Sil. 11. 399.

AMPLIFICARE, AMPLIO, AMPLITER, AMPLITUDO, AMPLIUS, AMPLO. V. AMPLUS.

AMPLUS, [μεγαλεῖος, εὐρύς] Adj. authore Victorino, dicitur Quod late patet, & per multa diffunditur: ut Ampla domus.

Ædes amplæ. Claud. 4. Paneg. 1. v. 3.

Atria. Virg. 1. Æn. 726.

Porticibus amplis. Virg. 3. Æn. 353.

Magnitudo ampla. Plin. lib. 12. cap. 26.

Locus amplus, opponitur Angusto. Auth. ad Heren. lib. 3. 31. Loci præter modum ampli vagas imagines reddunt: & nimis angusti sæpe non videntur posse capere imaginum collocationem.

Theatrum magnitudine amplissimum. Cic. 1. Q. frat. 1.

Amplissimum magnitudine avellanæ nucis. de saccharo. i. e. Quo majus non invenitur. Plin. lib. 12. cap. 8.

Amicitia, i. e. Magnifica & honorifica. Cic. 3. Fam. 10.

Ampla atque potens civitas. Cic. 2. de Invent. 165. Cæs. 4. Bell. Gall. 3. Quorum fuit civitas ampla atque florens.

Decora. Stat. 6. Theb.

Divitiæ. Hor. 2. Serm. 2. 101.

Familia ampla & honesta. Cic. pro Muren. 15.

Funus. i. e. Magnificum. Cic. 4. Fam. 12. Funus C. Marcello satis amplum faciendum curavi.

Gloria amplus. Cic. 8. Att. 11. Huic moderatori Reip. beata civium vita proposita est, ut opibus firma, copiis locuples, gloria ampla, virtute honesta sit.

Homines. Cic. 3. Philipp. 20. Convenerunt corrogati & quidam ampli homines, sed immemores dignatis suæ.

Honores. Hor. 1. Serm. 6. 11.

Munus. Ovid. 3. Trist. 8. 21.

Occasio ampla, pro Maxima. Cic. 4. Verr. 61.

Orator amplus & grandis. Cic. in Orat. 30.

Oratione Pompeius satis amplus. Cic. in Bruto, 239.

Pignora. Epist. 2. Sabin. 55.

Pœna. Propert. lib. 3. 6. 32.

Præmiis parum amplis afficere aliquem. Cic. pro Milon. 8.

Res pecuaria ampla. Cic. pro Quint. 12.

Sestertium amplum. Solinus c. 40. Denique basilisci reliquias amplo sestertio Pergameni compararunt. Amplum sestertium, pro Magna nummorum summa posuit, haud vulgari celebrique dicendi formula, credo, vel quia sestertium n. g. nummus est omnium apud Romanos maximus, vel potius quod summas ad sestertiorum rationem revocare solebant: unde & centum millia sestertium, & decies sestertium dicebant: ut proinde amplum sestertium, pro immensa summa, a posteriore hac causa manasse suspicio sit. Verba sunt Turnebi. Adv. l. 19. extr.

Signum admodum amplum & excelsum cum stola. Cic. 6. Verr. 74.

Spolia. Virg. 4. Æn. 93.

Spes. Propert. lib. 3. 22. 41.

Status. Cic. 3. Att. 10.

Magnum & amplum. Cic. 6. Fam. 7. Si quid rogatus fueris, ut facias (quanquam id magnum & amplum est) perficies.

Magna negotia, & ampla & expedita. Cic. 1. Fam. 3.

Magna & ampla pars. Cic. 1. de Invent. 6.

Chara & ampla. Cic. de Lege Agr. 10. Omnia quæ vobis chara atque ampla sunt, in fidem & patrocinium mei Consulatus collata esse video.

AMPLIOR, us, Comp. Quod latius patet, atque diffusius.

Ampliorem esse per aliquem, i. e. Studio & industria ejus honoratiorem. Cic. in Læl. 71. Suos omnes per se esse ampliores volebat.

Ampliorem honorem alteri tribuebat Pompeius, quam ipse erat consequutus. Cic. de Provinc. Conf. 2.

Amplior patrio decore. Sil. lib. 3.

Animus amplior. Sall. Catil. c. 59. a princ. Quo militibus, exæquato periculo, animus amplior esset. i. e. major animi fiducia. Conf. c. 49. extr.

Iræ ampliores. Ter. Hec. 3. 1. 9. i. e. Majores.

Morbus amplior. Ter. Hec. 3. 1. 50. Si forte morbus amplior factus sit. pro Auctus sit.

Munus ædilitatis amplius aut gratius. Cic. 3. Verr. 14.

Præmiis amplioribus ad perdiscendum commoveri. Cic. 1. de Orat. 13.

Victima amplior. Sen. Herc. fur. 11.

AMPLIUSCULUS, a, um. dimin. Apul. Apol. p. 322. Ampliuscula fortuna devolutus.

AMPLIUSCULE, Adv. Sidon. Apoll. 8. Epist. 16. Ampliuscule scribi depoposcisset.

AMPLISSIMUS, Quod latissime patet. ut, Amplissima insula. Plin. l. 6. c. 20.

Amplissimum aliquem alicui videri. Cic. pro Rosc. Amer. 83. Is mihi videtur amplissimus, qui sua virtute in altiorem locum pervenit, non qui ascendit per alterius incommodum & calamitatem.

Arbor amplissima. i. e. Latissime patens, & maxime diffusa. Plin.

Civitas amplissima. Cic. 6. Verr. 108.

Cives amplissimi. Cic. 7. Att. 15. i. e. qui in summo splendore sunt.

Collegium Decemvirale amplissimum. Cic. 6. Verr. 108.

Curia amplissima. Cic. 6. Verr. 119.

Dona amplissima Imperatorum. h. e. Maxima & honorificentissima. Plin. lib. 18. cap. 3.

Familia amplissima, & Amplissimo loco natus: pro Nobilissima familia, aut Nobilissimo loco. Cic. 6. Att.

Fortunas amplissimas amittere. Cic. 7. Verr. 18.

Gymnasium. Cic. 6. Verr. 119.

Locus ad agendum amplissimus, ad dicendum ornatissimus. Cic. pro Lege Manil. 1.

Loco amplissimo natus. Cic. 7. Verr. 108.

Ordo amplissimus κατ' ἐξοχὴν vocabatur Ordo Senatorius: nempe omnium maximus & nobilissimus. Cic. pro Domo sua, 7. Quid quum Senatum pro me non modo propugnare, amplissimum ordinem, sed etiam plorare & supplicare mutata veste prohiberent, ne tum quidem vis erat? Absol. Suet. Vesp. c. 2. extr. Egit & gratias ei apud amplissimum ordinem, quod se honore cœnæ dignatus esset.

Pecuniam amplissimam possidere. Cic. pro Rosc. Amer. 86.

Sedes. Claud. de Cons. Mall. Theod. 23. i. e. Consessus Senatus.

Testimonium. i. e. Gravissimum & magni ponderis. Plin. l. 7. c. 30.

Vir amplissimus & ornatissimus. Cic. pro Rosc. Amer.

Virtute cognita & spectata fide amplissimus. Cic. pro Cæcin. 104.

AMPLE, [μεγαλείως] Adv. Cic. 2. de Fin. Si ne hæc quidem satis ample, satis honeste dici putas.

Elate & ample loqui non est ausus, quum humiliter demisseque sentiret. Cic. 5. Tusc. 24.

Sublate ampleque dicens orator. Cic. in Brut. 201.

Exornat ample magnificeque triclinium. Cic. 6. Verr. 62.

AMPLIUS, [πλεῖον] compar. In ea significatione qua ipsum vulgo usurpamus. Virg. 3. Æn. 192. — nec jam amplius ullæ

Apparent terræ. Plin. l. 12. c. 14. Feruntque tria millia non amplius esse familiarum. Cic. 4. Acad. 81. At amplius non desideramus.

Amplius morando. i. e. Diutius. Sallust. in Jugurth. cap. 25. Ne amplius morando Scaurum, quem plurimum metuebat, incenderet.

Hoc amplius, pro Etiam, vel Ultra, seu Præterea. Cic. ad Brut. 5. Cui quum essem assensus, decrevi hoc amplius, ut tu, &c. Idem pro Cæcin. 24. Etiam hoc amplius. Idem. 9. Fam. 25. Obtemperare cogito

gito præceptis tuis. hoc amplius, navicularum habere aliquid in ora maritima.
Ne amplius. Lucret. lib. 4. 872.
Urere ne possit calor amplius aridus artus.
Nihil amplius. Cic. 7. Verr. 127. Sese ipsum abs te repetit, nihil amplius. Idem pro Planc. 17. Nihil dico amplius.
Nihil amplius quam. Cic. 2. de Nat. Deor. 33. Quibus natura nihil tribuit amplius, quam ut ea alendo atque augendo tueretur.
Quid vis amplius? quid insequeris? Cic. pro Rosc. Amer. 145. Idem 32. Quid vultis amplius?
Quidnam amplius desideratis, Judices? Cic. 1. de Invent. 160.
At ego amplius dico, H-S quandringenties accepisse te arguo. Cic. 4. Verr. 29.
Amplius deliberare. Ter. Phorm. 2. 3. 17. Ego amplius deliberandum censeo. Verba sunt advocati sententiam dicentis.
Amplius pro Plus, eleganter usurpatur: & eandem vim constructionemque habet. nominativo enim adjungitur. Cæs. Amplius octingenta. Cic. pro Rosc. Com. 8. Amplius sunt sex menses. Ibidem 8. Amplius triennium est. Viginti amplius authores Græci veteres prodidere. Plin. l. 2. c. 45.
Genitivo. Plaut. Cist. 5. 4. Gaudeo tibi mea opera liberorum esse amplius. pro, Plures liberos.
Accusativo. Virg. 1. Æn. 687. — noctem non amplius unam
Falle dolo. Cic. 7. Verr. 95. Qui quum amplius centum cives haberet ex conventu Syracusarum. Cæsar de B. G. 4. 37. Amplius horas quatuor fortissime pugnaverunt. Al. Horis. Ceperunt amplius tria millia hominum. In singulis subaudis Quam: pro Plus quam.
Ablativo. Liv. Pugnatum amplius duabus horis est.
Aliquanto amplius amplexus sum animo. Cic. 4. Verr.
Amplius opinione morabatur. h. e. Diutius quam putabatur. Sallust. in Jugurth. c. 53.
Judiciorum formula est, cum judices AMPLIUS pronunciabant, significantes Amplius de ea re deliberandum esse. Cic. in Brut. 86. Cum consules, re audita, Amplius de consilii sententia pronuntiavissent. Idem 3. Verr. 26. Verum (ut opinor) Glaucia primus tulit ut comperendinaretur reus: antea, vel judicari primo poterat, vel amplius pronuntiari. Hinc & Reus & Causa Ampliari dicitur. V. AMPLIO.
NON AMPLIUS SE PETITURUM, Stipulationis formula, de qua Brisson. lib. 5. V. Lex. Pitisc.

AMPLISSIME, [ἀξιώτατα] ut, Amplissime gerere honores. h. e. Cum summa amplitudine ac dignitate. Cic. 4. Verr. 112.
Amplissime dati militibus agri. Cic. 5. Philipp. 54.
Amplissime decernere de alicujus salute & dignitate. Cic. pro Domo sua, 74. Cum amplissime ac honestissime ex Prætura triumphasset. Cic. pro Muren. 15.

AMPLĬTER, Adv. [ἀξίως] pro Ample, ap. Plaut. & antiquiores. V. Non. 11. 19.
Ampliter acceptus. i. e. Cum magno apparatu & copia. Plaut. Merc. Prol. 98.
Ampliter apponere in cœna, Copiose & abundanter. Plaut. Mil. 3. 1. 163.
Sumptum facere, pro Maximum sumptum facere. Plaut. Stich. 5. 4. 10.
Ampliter fient faturi, pro Abundanter. Plaut. Pseud. 1. 3. 162.
Ampliter mentiri. Plaut. Merc. 4. 2. 12. quod Cic. dixit Admodum mentiri.
Ampliter testis. Plaut. Amph. suppos. v. 58. sc. Di. vostr.
Ampliter occupatus, pro Occupatissimus, vel Maxime occupatus. Plaut. Cist. 2. 3. 54.

AMPLITŪDO, ĭnis. f. [μεγαλειότης, τὸ μεγαλεῖον] denom.
Amplitudine stadiorum sexaginta. Plin. lib. 6. cap. 26.
Amplitudo corporis. i. e. Crassitudo ac latitudo ad proportionem proceritatis. Plin. Epist. 102.
Amplitudo corporis, pro Altitudine seu statura Plin. l. 7. c. 16. Orestis corpus oraculi jussu, refossum septem cubitorum fuisse, monumentis creditur. Et paulo post, Nævii Pollionis amplitudinem annales non tradunt.
Amplitudo modica simulacri. Cic. 6. Fam.
Amplitudo urbis, Late patens magnitudo. Plin. lib. 6. cap. 16.
In amplitudinem adolescere. Plin. lib. 12. cap. 1. Platanos non potuisse in amplitudinem adolescere, apud authores invenitur. Pro Dilatari, extendi, crescere in latitudinem.
Amplitudine opum nulli provinciarum postferenda. Plin. lib. 3. cap. 4.
Amplitudo, est (ut scribit Cic. 2. de Invent. 166.) Potentiæ, aut Majestatis, aut aliquarum rerum magna abundantia.
Amplitudines bonorum. Cic. 4. de Fin. Amplitudines quædam bonorum excitabantur.
Amplitudinem suam retinere. Cic. 4. Fam. 4. Possum confirmare, te & senatus & pop. Rom. studio amplitudinem tuam retenturum. i. e. Dignitatem.
Τὸ ἀξίωμα, vel τὸ ἀξιωματικὸν verterem. Hemmingus male τὸ πληρωματικὸν, in Libello de Lege Nat. H. St.
Amplitudo animi. Cic. 2. Tusc. 64. Hoc igitur tibi propone, amplitudinem animi, unam esse omnium rem pulcherrimam.
Honores & amplitudo alicujus. Cic. 4. Verr. 112.
Authoritas & amplitudo. Cic. pro Rosc. Amer. 2. Isti in quibus summa authoritas est atque amplitudo.
Nobilitas & amplitudo. Idem ibid.
Amplitudinem civitatis detrimento afficere. Author ad Heren. l. 2. 14.
Amplitudinem ac gloriam alicujus amplificare. V. AMPLIFICO.
Amplitudinem nominis dare posteris suis. Cic. pro Muren. 16.
Illustrabit tuam amplitudinem hominum injuria. Cic. 1. Fam. 6.
Ad summam amplitudinem pervenire. Cic. in Brut. 280.
Amplitudine summa dignus. Cic. pro Muren. 16.
Ad amplitudinem tuam conferimus omne nostrum consilium, studium, officium, operam, laborem, diligentiam. Cic. 10. Fam. 1.
Ad claritatem amplitudinemque aptior est eorum vita, qui se ad Rempublicam & ad res magnas gerendas accommodaverunt. Cic. 1. Off. 70.
Splendor omnis & amplitudo harum rerum duarum, &c. Cic. 1. Off. 67.

AMPLIO, [μεγαλύνω] āre. Amplius reddere, Augere. ut, Ampliare ætatis spatium. Lucan. lib. 3. 276.
Nunc huc, nunc illuc, qua flectitur, ampliat orbem.
Ampliare dotem. Julianus in l. Si servo. D. de jure dot. & Florentinus in L. Si inter D. de pact. dotal.
Plagam. Cels. lib. 7. cap. 5. Amplianda scalpello plaga est.
Rem. Hor. 1. Serm. 32.
Servitia. i. e. Augere numerum servorum. Tacit. 2. Hist. 78.
Virtus ampliatur. Quintil. lib. 8. Annibalis bellicis laudibus ampliatur virtus Scipionis.
Ampliare, [ἀναβάλλω] Verbum est ad judicia pertinens, i. e. AMPLIUS pronunciare, ut supra. Unde
Ampliati rei sunt, Quorum damnatio differtur, aut quia coram sistendi testes sunt, & cum illis committendi: aut quia nondum plane liquet aut de crimine, aut de pœnæ modo. Cic. 3. Verr. 26. Ut etiamsi lex ampliandi faciat potestatem. Author ad Heren. lib. 4. 48. Quid fuit Judices, quare istum hominem nefarium ampliaveritis? Valer. lib. 8. Scipio Æmilianus Cottam apud populum accusavit: cujus causa gravissimis testimoniis erat confossa, septies ampliata, & ad ultimum octavo judicio absoluta est. Budæus. V. & Liv. 43. 2. & 4. 44. & Lex. Pitisc. & mox AMPLIATIO.
Ampliatus, item Auctus. Vet. Gloss. ηὐξημένος.
Ampliatus honor. Hirt. Bell. Hisp. cap. 42.
Solum. Marm. Ancyr. p. 81.
Vulnus. Cels. 7. 5. 6.

AMPLIATIO, ōnis. f. [ἀναβολὴ] Actus ipse ampliandi, qui fit in judicio. Ampliationis nota a judicibus in tabella scribebatur N. L. i. e. Non liquet. Author Asconius de Præt. Urb. p. 76. Sen. Controv. 1. 3. Apud Philosophos est tanquam Extensio termini, & opponitur Restrictioni. Tertull. de Bapt. cap. 13. & de Resurr. cap. 58. De sensu verbi judicialis & distinctione inter Ampliationem & Comperendinationem, V. Lex. Pitisc. & supra Diffindere diem, in DIES.

AMPLIFĬCO, [μεγαλύνω] āre. Amplum facere, Valde augere, & quasi Dilatare: ut, Amplificare ædem, vel urbem. Liv. 1. 44.
Augere & amplificare. Cic. 1. de Orat. 143. Ea quæ pro nobis essent, amplificanda & augenda: quæque essent pro adversariis, infirmanda atque frangenda.
Amplitudinem ac gloriam alicujus amplificare. Cic. Anteq. iret in exil. 6.
Amplificare & Minuere, contraria. Cic. 4. Acad. 5. Vereor interdum ne talium personarum, quum amplificare velim, minuam etiam gloriam.
Authoritatem amplificare. Cæs. 2. Bell. Gall. 2. 14. Cic. 1. de Invent. Virtute amplificata authoritas.
Ornare aliquem & amplificare. Cic. 5. Fam. 2.
Dignitatem amplificare. Cic. 11. Fam. 5.
Dolorem, quod & Exaggerare dicitur. Cic. 2. Tusc. 50.
Facultatem differendi amplificavit tibi Academia. Cic. 2. de Nat. Deor. 168.
Fortunam. i. e. Conditionem & vitæ genus. Cic. in Læl. 59.
Gloriam alicujus. Cic. 4. Acad. 5.
Orator amplificat atque ornat dicendo, ea quæ vulgo expetenda atque obtabilia videntur. Cic. 1. de Orat. 221.
Orationem exaggerare & amplificare. Cic. 3. de Orat. 103.
Pretium. Cic. pro Domo sua, 23. Gabinio pretio amplificato, Syriam nominatim dedisti.
Rem ornando. Cic. 2. de Orat. 202. Summa autem laus eloquentiæ est, amplificare rem ornando: quod valet non solum ad augendum aliquid & tollendum altius dicendo, sed etiam ad extenuandum atque abjiciendum.
Rem familiarem amplificare. Cic. 1. Off. 25.
Remp. amplificare. Cic. 2. de Nat. Deor. 8. Quorum exitio intelligi potest, eorum imperiis Remp. amplificatam. Conservare atque amplificare Rempublicam. Cic. pro Lege Manil. 49.
Sonus amplificatur. Cic. 2. de Nat. Deor. 144.
Verbis, aut dicendo aliquid amplificare. Cic. 1. de Orat. 221.
Virtutem laudibus amplificare. Cic. 5. de Fin. 72.

AMPLIFĬCANS, Partic. [μεγαλύνων] Cic. 5. de Fin. 72. Et virtutem ipsam suis laudibus amplificantis.

AMPLIFICĀTUS, Partic. [μεγαλυνθεὶς] Cic. pro Domo sua, 8. A populo Romano semper defensus, amplificatus, ornatus.
Amplificatus honore. Cic. 3. de Legib. 32. Gratia. Cæs. 2. Bell. Gall. 14.

AMPLIFICATIO, ōnis. f. [μεγάλυνσις] Ampla & copiosa rei alicujus dilatatio: sive, ut vulgus dicit, Augmentatio. ut, Amplificatio pecuniæ. Cic. 2. de Divin. 33.
Amplificatio honoris & gloriæ. Cic. 2. Off. 41.
Amplificatio rei familiaris. Cic. 1. Off. 25.
Amplificatio apud Rhetores, dicitur Ubi argumenta ipsa, cum verbis tum rebus amplissime dilatantur, ad ipsos magis afficiendos auditores. Vid. Quintil. diffuse de Amplificatione tractantem, lib. 8. cap. 4. & Cic. in Partit. 17. & Auth. ad Heren. lib. 3. 23.

AMPLIFICĀTOR, ōris. m. [μεγαλυντὴς] Cic. 3. Tusc. 10. Nec vero Pythagoras nominis solum inventor, sed rerum etiam ipsarum amplificator fuit.
Amplificator dignitatis. Idem 2. Fam. 9.

AMPLIFICATRIX. Pacat. Pan. Theod. cap. 8.

AMPLIFĬCE, Adv. [μεγαλείως]
Amplifice decorata vestis. i. e. Magnifice Catul. Argon. 62. 265. Sed ibi Græv. legit Amplificæ.

AMPLIFLUUS, a, um. Strab. Gall. Hort. præf.

AMPLIVAGUS, a, um. [πολυπλανὴς] Quod in amplum vagatur. Cic. 3. ad Heren. 31. Amplivagas imagines reddunt.

AMPLO, vetuste pro AMPLIO vel AMPLIFICO. Pacuvius Teucro, Ubi poetæ pro sua parte falsa conficta canant, qui causam humilem dictis amplant. Ex Nonio, 10. 14.

AMPLUSTRE, V. APLUSTRE.

AMPRON, [ἄμπρον] Funis inter utrunque bovem vel equum temonis vice protensus: funis qui per juga jumentorum trahitur, aut quo trahi ferrive solent a jumentis onera. Hermol. in Plin. l. 8. c. 44. V. H. St. Thes. Gr.

AMPSAGA, [Ἀμψάγα Ptolem.] Fluvius est Mauritaniæ Cæsariensis, cujus meminit & Plin. lib. 5. cap. 2.

AMPSALIS, [Ἀμψαλις] Civitas Sarmatiæ in Asia. Ptolem.

AMPSIVARII. Forte legendum ANGRIVARII aut ANSIBARII. Nerone imperante Frisiorum agros occuparunt: Ex his collecti milites. V. Panciroll. Not. Dign. Imp. Occid. cap. 21.

AMPULLA, æ. f. [πομφόλυξ, λήκυθος] Vas est vitreum, aut ex alia materia, maxime tamen vitreum, ventre amplo, & quasi inflato: cujus olim fuit usus tum in balneis ad oleum, tum in mensa ad aquam, vel potionem: item ad res alias. V. Lex. Pitisc. Casaub. ad Theophr. Char. c. 6. Turneb. Adv. 4. 1.

Ampulla, in balneis. Cic. 4. de Fin. 30. Si ad illam vitam quæ cum virtute degatur, ampulla aut strigilis accedat, sumpturum sapientem eam vitam potius, quo hæc adjecta sint. Plaut. Stich. 1. 3. 78. Rubiginosam strigilem, ampullamque rubidam. Conf. Pers. 1. 3. 44.

Ampullæ quibus non hians nec statim patens exitus. Plin. Epist. 30. l. 4.

Ampulla, in mensa. Suet. in Domit. cap. 21. Prandebatque ad satietatem, ut non temere super cœnam, præter Matianum malum, & modicam in ampulla potiunculam sumeret. Martiali lib. 14. 110. Potoria in lemmate dicitur.

Ampulla, ad alios usus. Plin. l. 20. c. 14. Cum surculis suis in ampullas vitreas aceti utrisque dejectis. Quod Vitreas adjecit, satis ostendit esse & ampullas ex alia materia. Sic & Martial. lib. 6. 35. 3.

Ampulla per translationem. Hor. in Arte Poet. 96.

Projicit ampullas, & sesquipedalia verba. Ubi interpres, Acron, Ampullas, inflata & superba verba: adhuc enim ampullas vocamus, quasi inflata vasa. Planius Commentator Cruquianus: Irata verba, inflata, grandia omittit & orationem tumidam arrogantemque. ac p.p. Fastuosa, pompatica. metaphora ab ampullis, quæ vasa sunt ventricosa. Conf. Turneb. l. 9. c. 3. V. AMPULLOR.

AMPULLACEUS, a, um. [πομφολυγώδης] Adj. Quod ex ampulla est: ut, Frustum ampullaceum. Columel. l. 8. c. 2. extr. Impedienda est itaque procacitas ejus ampullaceo corio: quod cum in orbiculum formatum est, media pars ejus rescinditur, & per excisam partem galli pes inseritur.

Ampullaceam videtur Plaut. Men. 5. 2. 50. vocare Mulierem magnifice cultam. Carmen sic fertur, Quando te auratam & vestitam bene habet, ampula spem. Ampullaceam & metro congruit & sensui. Erasm. in proverb. Ampullacea. [Sed emendatiores libri exhibent: b. habet, ancillas, penum Recte præhibet &c.

Ampullacea pira; sic a collo nuncupata. Plin. lib. 15. cap. 15.

AMPULLARIUS, i. m. [ληκυθοποιός, πομφολυγοποιός] Ampullarum artifex. Plaut. Rud. 3. 5. 51. Postea aspicito meum, quando ego tuum inspectavero, Ni erit tam sincerum, ut quivis dicat ampullarius optimum esse opere faciundo corium, & sincerissimum. Quo ex loco apparet, Ampullas etiam ex corio fieri solitas. V. ibi Wouwer. Inscript. Grut. p.643. n.10. C. LVCIVS PHILOMVSVS AMPVLLARIVS.

AMPULLARIUS, Adj. ut, Ampullariæ unctiones. Plaut. Stich. 1. 3. 74. Vel unctiones Græcas sudatorias, vel alias malacas ampullarias. Ubi interpres, Ampullarias: i. e. Quibus in balneis, fruaris ubi ampullæ & strigiles adhibentur corporibus. Sed emendatum legitur Crapularias.

AMPULLOR, [ληκυθίζω, πομφολυγόω] āri. Turgere & inflari in genere scribendi. Hor. 1. Epist. 3. 14.

An tragica desævit & ampullatur in arte? Grandiloquentiam significat. [Apud Polluc. 4. S. 114. Ληκυθίζων ὑποκριτής, Ampullans actor. Quanquam illud ad vocis clangorem & boatum pertinet. V. Turneb. l. 27. c. 26. extr. Suid. & Hesych. & supra in AMPULLA.

AMPULLESCO, [πομφολυγίζω] ĕre. Cælius Rhodig. l. 30. c. 24. ut novum quibusdam annotavit, quod tanquam ab Ampullo derivant. [Verum nec quid significet verbo explicuit, neque analogiæ satis respondet, quæ Ampullascere posceret, V. Priscian. de Specieb. Verb. l. 8.

AMPULLAGIUM, ii. n. Flos mali punici cum parvulo fructu a similitudine ampullæ. Cæl. Aurel. Tard. 4. 3.

AMPULLIGER, [ληκυθοφόρος] Ampullam ferens. ut, Ampulligeri servi, de quibus Turnebus Adversf. 4. 1. Pollux 3. S. 154. Unde liquet Ministrum fuisse balnei.

AMPŪTO, [ἀποκόπτω, περικαθαίρω, ἀποτέμνω] āre. Proprie est Circumcidere, quasi Circumputare. sæpe tamen accipitur pro Abscindere vel Resecare: ut, Amputare ramos arborum. Festus, Amputata, i. e. Circumputata dicuntur, ab eo quod antiqui Putum pro Puro dicebant. Cic. 5. de Fin. 39. Quæ sit scientia atque ars agricolarum, quæ circumcidat, amputet, erigat, extollat, adminiculetur.

Amputat artus fractos rigor. Sil. lib. 3.

Amputat humeros trunco tenus. Sen. Thyest. 759.

Circumcidit & amputat multitudinem quæstionum. Cic. 4. Acad. 138.

Amputare ramos miseriarum. Cic. 3. Tusc. 13.

Amputata circumcisaque inanitas, pro Sublata. Cic. 1. de Fin. 44.

Amputandæ narrationes, i. e. Superflua quæque ex eis resecanda: ut sint breves, & nihil redundet.

Amputa longa colloquia. Sen. in Med. 7.

Amputare quicquid est pestiferum. Cic. 8. Philipp. 15. In corpore siquid ejusmodi est quod reliquo corpori noceat, uri ac secari patimur, ut membrorum aliquod potius, quam totum corpus intereat: sic in Reipublicæ corpore ut totum salvum sit, quicquid est pestiferum amputetur.

Infracta & amputata loquuntur, & eos vituperant qui apta & finita pronuntiant. Cic. in Orat. 172.

AMPUTATIO, ōnis. f. [ἀποκοπή] Ipse amputandi actus. Cic. de Senect. 53. Propagatio vitium sarmentorumque ea quam dixi, aliorum amputatio & aliorum immissio.

AMPUTATORIUS, a, um. Theod. Priscian. de Diæta, cap. 10. Origanum est amputatorium, & siccatorium, & extenuatorium.

AMPYCUS, [Ἄμπυκος] Titanoris filius, qui ex Chloride, ut ait Apollonii Commentator ad 1. 65. Mopsum augurem suscepit. Ovid. 12. Met. 450. dicitur AMPYX.

Ampyca quid referam, qui quadrupedantis Oecli, &c. Idem 5. 185. [Sic & Pausaniæ vocatur in Eliac. Sed Ampycus Hygino constanter, quem V. F. 14. 173. & 128. Ubi perperam Scheff. Elati filium facit, & quidem falso Pausaniam adducens, ex quo Æpytus potius ap. Hygin. pro Amycus, quam Ampycus legendum est. V. in Arcad. p. 238. extr. Sylb. Alius Ampyx Peliæ fil. ap. eund. in Achaic. p. 224.

AMPYCĪDES, [Ἀμπυκίδης] Mopsus Ampyci filius. Ovid. 8. Met. 316. Ampycidesque sagax.

AMPYX, cos. [ἄμπυξ] Proprie est Capitis obligamentum, ac auro & lapillis splendicans lorum, capiti circunjectum fœmineo. Verum metaphorice auro litum sic nominant frenum: ex quo & χρυσάμπυκας ἵππους Homerus appellat. Significat & Operculum lagenæ apud Aristoph. vel (ut alii) Catenam auream a fronte protensam, qua comæ colliguntur, παρὰ τὸ ἀμπέχειν τὰς τρίχας. V. Cæl. lib. 13. cap. 17.

AMSANCTUS, [Ἄμφισσος] ut ait Vibius Sequester, Fons est Lucaniæ, ab inferis erumpens, ut hominum fert opinio. Cic. 1. de Divin. 79. Quid enim non videmus quam sint varia terrarum genera? ex quibus & mortifera quædam pars est, ut & Amsancti in Hirpinis, & in Asia Plutonia quæ videmus. Virg. 7. Æn. 565.

Est locus Italiæ in medio sub montibus altis
Nobilis, & fama multis memoratus in oris:
Amsancti valles, &c. Addit & nominis rationem Servius, Loci (inquit) Amsancti, i. e. Omni parte sancti. Locum nos aliquando spectavimus (ait Janus Parrhasius in Claud.) quum Daunios & Salentinos, quibus tum jus dicebamus, Neapoli peteremus. Incolæ, Mephitim vocant, a Fregento non procul. Nec abest a vero Donatus, qui statuit ad Calorem. Nam Calor amnis, qui Samnitas interfecat, illac præterfluit. Ut vero Canusio proximum diceret, urbis illius nobilitas effecit, quum cætera proxima regione oppida obscura sint, nec ejus generis unde locorum notitia peti debeat. conf. Claud. de Rapt. Proserp. c. 2. 350. Plin. l. 2. c. 93. Sidon. 3. Epist. 13.

AMSEGETES, dicuntur quorum ager viam tangit. Festus. Leg. 12. Tab. Amsegetes viam muniunto, si via immunita escit, qua volet jumentum agito. Hennin. ad Bergier. de Viis Milit. 11. 8. §. 2. & Auctor. Misc. defens. pro Salmas. ad Jus Att. & Roman. p. 815.

AMSTELRODAMUM, AMSTELODAMUM, vel AMSTERODAMUM, i. n. Urbs Belgii fœderati primaria & emporium toto orbe celeberrimum. Nomen habet ab Amstela fluvio qui per eam labitur. Maximis alni lignis innituntur pleraque ejus ædificia. Miraculum mundi ob pulchritudinem opesque vocat Morerius.

A M T

AMTERMINI, (inquit Festus) Qui circa terminos provinciæ manent. Unde Amiciri, Amburbium, Ambarvalia, Amplexus dicta sunt. V. Dacer. ad l.

AMTESTOR, V. ANTESTOR.

AMTRUO, vel interpos. p. AMPTRUO, are. ab Am, circum, & Truo, moveo: idem ac Motus edere, qualiter factum in Saliorum exultationibus, ubi præsul Amptruare dicitur. Unde Lucil. apud Fest. uti Scaliger restituit?

Præsul ut amtruat, inde & vulgu' redamtruat olli. Vel ut P. Merula, Præsul ut amptruet hinc & vulgu', redamptruet inde. V. And. Dacer. Emend. in Fest. p. 427. Aliis placet Ampiruo. V. Turneb. Adversf. 17. 8. & 25. 18. & Voss. Etym. in TRUA, p. 533. conf. Andruare apud Fest. V. Lex. Pitisc.

A M U

AMULA, æ. [περιρραντήριον] Vasculi genus ad aquam gestandam: quod religionis & expiandorum malorum causa gestabatur, dictum quasi Amola, ab Amoliendis periculis. *Un Benoistier.* vel est Dimin. ab Hama pro Hamula. utroque enim modo scribitur. V. Hierol. Macri & Gloss. du Fresne v. AMA. & infra HAMA.

AMULĒTUM, i. [ἀλεξιφάρμακον, περίαμμα] Omne genus remedii, quod gestatum, suspensum, plantatumve alicubi adversum mala medicamenta, & præsertim contra veneficia putatur valere: ab Amoliendo dictum. Plin. l. 25. c. 9. de cyclamini radice loquens, Nascitur in umbrosis, a nostris tuber terræ nominatur, in omnibus serenda domibus, si verum est, ubi sata sit, nihil nocere mala medicamenta: amuletum vocant: narrantque & ebrietatem repræsentari, addita in vinum. Idem l. 37. c. 3. Infantibus succinum alligari amuleti ratione prodest. V. infra PHYLACTERIA. & Barth. ad Script. Ven. p. 135. sq. conf. Lex. Pitisc.

AMULIUS, [Ἀμούλιος] Procæ filius & Numitoris frater, qui pulso eo Albæ regnavit, Romuli & Remi major patruus, a quibus etiam obtruncatus est. V. Liv. 1. 3.

Amulius trajectus ense Romuleo cadit. Ovid. 3. Fast. 67.

Amulius, Pictor quidam. Plin. lib. 35. cap. 10. Fuit & nuper gravis ac severus idemque floridus, humilis rei pictor Amulius. Hujus erat Minerva, spectantem aspectans quacunque aspiceretur.

AMURCA, æ. f. vel ut MSS. AMURGA. [ἀμόργη] Olei fordes quæ præcedunt. Virg. 1. Georg. 194. — & nigra perfundere amurca. Ubi Serv. Amurca, ex olei fordibus: sed iis quæ præcedunt: nam sordes quæ oleum sequuntur, fæces [an Fraces?] vocantur. Et Amurca per c scribitur, & per g pronuntiatur ut C. Gaius: Cn. Gneus. Columel. lib. 12. cap. 50. Est inimicissima oleo amurca. Scabiei medetur sec. Cat. de R. R. c. p. 96. Amurca Palladia, ab Oliva arbore, quæ sacra est Palladi. Columel. lib. 10.

Palladia sine fruge salis conspergere amurca.

Amurca & fæces. Columel. l. 12. c. 50. Villica debet adhibere curam, ut si quæ fæces aut amurcæ in fundis vasorum subsederint, statim emundentur.

Amurca & fraces. Cato cap. 64. Oleum quam diutissime in amurca & in fracibus erit, tam deterrimum erit. De amurca condenda, Vide Varr. 1. de R. R. 61.

AMURCARIA [ἀμοργητικά] Dolia, In quæ amurca infunditur. Cato cap. 10. Dolia queis vinacea condat decem, amurcaria decem.

AMUSIUM, vel AMUSSIUM, Ventis reperiendis excogitatum organum, ut ait Cælius lib. 20. cap. 24. Est autem Deformata tabula, cujus ad regulam & libellam summum libramentum sit lævigatum & politum, exactis etiam (si ita videbitur) ad normam angulis. Vitruv. lib. 1. cap. 6. Collocetur ad libellam marmoreum amusium mediis mœnibus: aut locus ita expoliatur ad regulam & libellam, ut amusium non desideretur. Vide Plin. lib. 18. cap. 34. & Voss. Etym. f. 27.

AMUSSIS, is. f. [στάθμη] ex Am & Assis, vel Asser. Filum est quod fabri materiarii rubrica oblinunt, aut alio colore. sic Budæus. Festus autem v. Amussim Regulam vocat, ad quam aliquid exæquatur. Ex quo videtur innuere Amussim & Normam idem esse. Idem. v. Examussim, alios docet Ferramentum fabrorum, quo in poliendo utuntur interpretari. Utramque expositionem affert Nonius 1. 28.

Ad amussim aliquid facere, frequens est apud authores, pro eo quod est Exquisita diligentia, atque exactissima cura. Gell. lib. 1. cap. 4. ut judicium factum esse ad amussim diceres. Translatum a fabris lapidariis aut lignariis, qui funiculo illo regulari, operis æqualitatem explorant. Erasmus.

Ad amussim lapis est applicandus, non amussis ad lapidem. h. e. Vita nostra ad leges est corrigenda, non leges ad mores nostros trahendæ. Id faciamus quod honestum sit: non id rectum existimemus quod facimus. Utitur Plutarchus in commentariolo cui titulus, Quo pacto quis intelligere possit se profecisse.

Numerus ad amussim. Varro 2. de R. R. 1. i. e. Quum nihil nec superest, nec deest. Budæus.

Alba amussi. h. e. Nullo delectu, ac citra discrimen. Nonnulli sic efferunt

runt adagium, In albo lapide, amussis alba. Utitur Plato in Charmide, ubi Socrates ait se erga formosos adolescentes perinde esse ut albam amussim in albo lapide, propterea quod neque discerneret satis inter formas, & omnes ex æquo amaret. Hinc.

AMUSSITATUS, a, um. [συθμευθὴς] i. e. Exactissimum. Plaut. Mil. 3. 1. 38. In hoc amussitata sua sibi ingenua indoles. Ex Nonio.

AMUSSIM, Adv. [κανονικῶς] Festus, Amussim, Regulariter. Tractum a regula ad quam aliquid exæquatur, quæ Amussis dicitur. Quidam Amussim esse dicunt Tacite, quod Mutire interdum dicitur, loqui. q. V. Conf. ADAMUSSIM & EXAMUSSIM.

AMŪSUS, [ἄμουσος] Inelegans & indoctus, & a Musis alienus. Antiquitus enim nihil eruditum habebatur sine musica. Unde apud Comicos qui literas se didicisse negant, aiunt se non didicisse musicam. Hæc Erasmus. Vitruv. l. 1. c. 1. Nec musicus, ut Aristoxenus: sed non amusos. Vid. Symmach. 1. Epist. 14. & Agrestes Musæ, in MUSÆ.

A M Y

AMYCLA, [Ἀμύκλη] Una ex filiabus Niobes, quam tradit Pausanias in Corinth. cum Meliboea sorore servatam, implorata Latonæ venia. Homerus tamen omnes interiisse tradit. Hermol. in Plin. lib. 36. cap. 5.

AMYCLÆ, [Ἀμύκλαι] Oppidum inter Cajetam & Tarracinam constitutum, a Laconibus, qui comites Castoris & Pollucis fuerunt, & cum Glauco Filio Minois in Italiam venerant & mixti cum Ausoniis, ab Amyclis provinciæ Laconicæ civitate nomen ei indiderunt. Quum autem secundum Pythagoream sectam a cæde omnium animalium abstinerent, & ex vicinis paludibus natas serpentes occidere nefas putarent, ab iisdem interempti sunt. Unde Amyclas tacitas dicit poeta, id est, Pythagoreas: Nam Pythagorica virtus est, quinquennale silentium. Cicero propter nimiam modestiam perisse illos ait, dum a finitimis accipiunt injurias & tacent eas. Est & alia expositio: Quum frequenter falso nuntiarentur hostes adesse, & inani terrore civitas concuteretur: lata lege cautum est, nequis unquam hostis nuntiaret adventum. Post quam cum vere hostis veniret, nullo nuntiante, ex improviso civitas capta est. Unde tacitæ Amyclæ dictæ sunt, quod periere silentio. Lucilius, Mihi necesse est loqui: nam scio Amyclas tacendo periisse. vel Tacitis, de quibus taceatur, i. e. ignobiles & non dignæ aliqua opinione: vel Hypallage est, pro ipse Tacitus. Hactenus Servius in illud 10. Æn. 563. — & tacitis regnavit Amyclis. Ubi vide & Cerd. Adde Pervig. Ven. extr. ibique And. Rivin. not. Hinc proverbium, Amyclas perdidit silentium, ad varios usus accommodare licebit, veluti sicubi quis pecuniam creditam perdidisset, quod non appellasset debitorem, aut jure præscriptionis excidisset a possessione, Amyclarum silentium appellet: aut siquis audacius agens causam suam, jussusque tacere, respondeat, Amyclas perdidit silentium. Erasm. Chiliad.

AMYCLÆ, arum, Peloponnesi civitas, Tyndari regia, Castoris & Pollucis patria, una ex iis urbibus quas olim Lacedæmonii centum tenuerunt, institutis etiam communibus sacris pro singularum salute, quæ Hecatombas ab earum numero memorabant. Author Eustath. Nomen indidit Amyclas Lacedæmonis filius, Hyacinthi pater & Daphnes puellæ, quorum matrem Diomeden interpres Nicandri nominat.
Amyclis (ut in tota fere Laconica) summa veneratione Apollo colebatur. Hinc Amyclæ Apollineæ. Stat. 4. Theb. 223.
Armiferæ. Ovid. 2. de Arte Am. 5.
Antiquæ. Ovid. 8. Met. 314.
Ledææ. Stat. 7. Theb. 163. & Sil. lib. 2. 434. V. Meurs. Misc. Lacon. 4. 2. 3. T. 10. Thes. Gronov.
Tetricæ. Stat. 5. Sylv.
Therapnææ, a Therapnis urbe Laconica. Martial. lib. 9. 106.
Trepidæ. Claud. Bell. Get. 193.

AMYCLÆUS, Adj. [Ἀμυκλαῖος] Ita dictus Apollo ob Fanum ei Amyclis dicatum. Strab. 8. p. 250.
Amyclæa ahena. Ovid. de Rem. Amor. 707. i. e. Laconica. V. PURPURA.
Arenæ. Stat. 1. Sylv. 2. 223. i. e. Laconicæ.
Canis. Virg. 3. Georg. i. e. Laconicus. Serv.
Olores. Stat. 1. Sylv. 2. 142.

AMȲCUS, [Ἄμυκος] Filius fuit Neptuni & nymphæ Melies: qui a Polluce victus est pugilari certamine. Serv. in 5. Æn. 373. — qui se
Bebrycia veniens Amyci de gente ferebat. Bebrycia autem, Bithynia est, ut ibidem testatur Servius.
Amycus inops. Valer. 4. Argon. 296.
Amyci portus. Plin. lib. 16. cap. 44. in Ponto portus est, Amyco Bebrycum rege interfecto clarus.

AMYCTĪCUS, a, um. [ἀμυκτικὸς] ab ἀμύσσω lancino, vellico, vexo. Exulcerans, vellicandi vim habens. ut, Amyctica malagmata. Oct. Hor. 2. 5. Sic & Medicamina vocat Cæl. Aurel. Tard. 2. 6.

AMȲDON, ōnis. [Ἀμυδὼν] Pæoniæ civitas, quæ Trojanis auxilia misit, ut tradit Homerus 2. Iliad. Juven. 3. Sat. 69.
Hic alta Sicyone, ast hic Amydone relicta.

AMYGDĂLA, æ. [ἀμυγδαλέα, ἀμυγδαλῆ] Arbor est, cujus fructus Nux Græca, & Nux Thasia, & Amygdala, sive Amygdalum dicitur. Macrob. 2. Saturn. 14. Columel. l. 5. c. 10. Amygdala si parum ferax erit, forata arbore lapidem adjicito. Plin. l. 16. c. 25. Floret prima omnium amygdala mense Januario. Plur. Amygdalæ, arum. Columel. l. 11. c. 2. [Eandem Latine Nucem longam vocari & Nucidam, quasi minorem nucem, auctor est Isid. l. 17. c. 6. V. omnino Lud. Nonium de re Cib. l. 1. c. 44. Inf. v. NUX.

AMYGDALUM, [ἀμύγδαλις] i. n. plur. Amygdala, pro Fructu. Pallad. 2. 15. Græci asserunt nasci amygdala, &c.

AMYGDALACEUS, [ἀμυγδαλώδης] Adj. Plin. l. 26. c. 11. Amygdalaceo folio, flore rosaceo. h. e. amygdalæ folium referenti.

AMYGDĂLEUS, a, um. [ἀμυγδάλινος] Idem quod Amygdalinus. Pallad. l. 14. Quin & Amygdaleos subeunt pistacea ramos.

AMYGDĂLĪNUS, Adj. [ἀμυγδάλινος] Id quod est, vel fit ex amygdalis: ut, Amygdalinum oleum. Plin. lib. 23. cap. 4.
Nux. Seren. Samon. Carm. 26. 12.
Amygdalina pruna. Plin. l. 15. c. 13. Nuper in Bætica, Malina appellari cœperunt, malis insita, & alia Amygdalina, amygdalis. His intus nucleus amygdalæ est, nec aliud pomum ingeniosius geminatum est.

AMYGDALĪTES, Plin. lib. 26. cap. 8. Idem quod AMYGDALOĪDES, [ἀμυγδαλοειδὴς] Apuleio de Herb. cap. 108. Dioscor. 4. 159. Herba ex genere tithymali, a similitudine amygdali, quæ & Corymbites dicitur, & Platyphyllos a latitudine foliorum.

AMȲLUM, i. n. [ἄμυλον] Quid significet, Cato c. 86. docet hic verbis, Amylum sic facito, Siliginem purgato bene: postea in alveum indat: eo aquam addat bis in die. Die decimo aquam exsiccato, extergeto bene, in alveo puro misceto bene, facito tanquam fæx fiat. Id in linteum novum indito, exprimito cremorem in patinam novam, aut in mortarium: id omne ita facito & refricato denuo. Eam patinam in sole ponito, ut arescat: ubi arebit, in patellam novam indito, inde facito cum lacte coquat. Columel. l. 12. c. 55. Amylum, hinc appellatur, quod sine mola fiat. Siquidem μύλη Latine mola est. Officinis hodie, mutata litera, communiter *Amydum* vocatur. Ruell. lib. 2. cap. 31.

AMYLO, are. Idem ac Amylum infundere, amylo obligare ut loquitur Apicius 2. 2. & 8. 2: 7. 5. & 7. 6. conf. eund. 7. 7. & 8. 3. Hinc

AMYLATUS, a, um. Partic. Amylo confectus, ut Isicia amylata Apic. 2. 2. Lac amylatum Cæl. Aurel. Tard. 2. 13.

AMYLATUM, i. n. Idem 2. 2.

AMYMON, ōnis. [ἀμύμων] Latine Inculpatus dici potest, & significantius, qui nihil unquam risu & subsannatione dignum admisit: quasi ἀμύγμων, ac si dicas, in quem nihil obtrectatoribus aut cavillatoribus licet. Budæus.

AMYMŌNE, es. [Ἀμυμώνη] Danai regis filia fuit, quæ dum in sylvis jacularido se exerceret, Satyrum percussit imprudens, qui impetu in eam facto, vim ei voluit inferre. Quapropter implorato Neptuni auxilio, id ab eo passa est quod a Satyro formidarat. Itaque prægnans facta Nauplium peperit. Hanc in Smaragdo Alexander sculpi voluit. Amymonias aquas interpretatur Argivas Cæl. l. 14. c. 38.
Amymone tristis. Stat. 6. Theb. 288.
Amymone, Fons apud Argos, ab Amymone Danai Argivorum regis filia, in quem conversa fuisse dicitur, appellatus. Ovid. 2. Met. 239.
— quærit Bœotia Dircen,
Argos Amymonen, Ephyre Pyrenidas undas.
Amymones & mulieris & fontis mentionem facit Strabo l. 8.

AMYNTAS, [Ἀμύντας] Pater Philippi Macedonis, Nep. 21. 2. 1. Fuit & plurium Macedoniæ regum, & ducum Alexandri M. nomen, quod passim legitur apud Diodor. Justin. & Curt. item
Nomen pastoris. Virg. 3. Ecl. 28.
At mihi sese offert ultro meus ignis Amyntas.
Amynta, vocativ. Virg. 3. Ecl. 73.
Quid prodest quod me ipse animo non spernis Amynta?

AMYNTERIA, [ἀμυντήρια] Arma tutoria: quod genus sunt thorax, galea, gladius, machæra, quibus vim propulsamus, & pugnantes hosti resistimus. Hoc nomine etiam dici possunt in navi malus, rostrum, antenna, carchesium, clavus, anchora, &c. Item, in feris dentes, ungues, aliaque quibus vim propulsant. Budæus.

AMYNTICUS, [ἀμυντικὸς] Depulsorius. ut, Emplastra amyntica. Th. Prisc. 2. 26. V. Reines. Var. Lect. 3. 12. p. 555.

AMYNTOR, [Ἀμύντωρ] Dolopum Rector. Ovid. 12. Met. 364.

AMYNTOR, Pater Phœnicis, Hom. Il. 9. Ovid. 8. Met. 307. Hinc,

AMYNTŎRĪDES, æ. m. Phœnix, præceptor Achillis. Ovid. in Ibin, 259.

AMYRIS, [ἄμυρις] Genus arboris est (ut inquit Hieronymus) quod Latini putantes Myrrham dictum, Unguentum interpretati sunt. De cujus arboris notitia hoc solum ad nos pervenire potuit, quod odorem solum habeat suavem, nullum tamen offerat fructum.

AMYRIS, Civitatis Sybaris incola, de quo hæc narrantur. Quum Sybaritæ florerent opibus, quendam Delphos amandarunt qui de rerum suarum successu sciscitaretur oraculum. Responsum est, Evertendam Sybaritarum fortunam, ubi plus honoris habere cœpissent hominibus quam diis. Evenit deinde ut servus a domino vapulans, necquicquam ad deorum aras confugisset: post ad heri monumentum confugiens, liberaretur a plagis: Quod simulatque conspexit Amyris, collectis rebus suis in Peloponnesum demigravit, reliquis interim Sybaritis hominem velut insanum ridentibus. Inde proverbiali figura dici cœptum Amyris insanit, ubi quis sub insaniæ prætextu rebus suis consulit: Aut ubi quis solus periculum prospiciens, in tempore sibi cavet, creditus interim vulgo delipere: deinde rerum eventus docet illum unum sapuisse. Citatur ab Eustathio Iliad. 2. V. Erasm. Adag.

AMȲRUS, i. m. Thessaliæ fluvius. Val. Flacc. 2. 11.

AMYSTI, [ἀμυστὶ] i. e. Haustim: quasi dicas Citra suctum, non occluso ore, aut contractis labris. Vel quasi ἀπνευστὶ, sine respiratione, ut qui inter bibendum spiritum non reciprocent, sed potum in alvum non secus atque in dolium infundunt. Unde etiam producitur verbum ἀμυστίζειν, eo modo bibere, quod nos Latine, nec inepte, Amystizare dixerimus. Ex Cæl. l. 7. c. 26. & Erasm. Chiliad. V. etiam Parrhas. de Rebus per epistolam quæsitis. Ep. 26. (Tom. 1. Lamp. Crit. Grut. p. 754.) & Petr. Crinit. in Ep. Politian. l. 12. p. 501.

AMYSTIS, ĭdis. [ἄμυστις] Genus erat potandi, quo se magnis & meracis poculis mutuo invitabant, quod dicebant ἀμυστίζειν, quod cum facere solerent Thraces, idcirco πρόποσιν Θρᾳκίαν appellabant. Hor. 1. Carm. 36. 14.
— nec multi Damalis meri
Bassum Threïcia vincat amystide.
Alii Amystim gemmam volunt esse, quæ præsenti usu Amethystus dicitur. Meminit Cæl. Rhod. lib. 7. cap. 26. & lib. 28. cap. 6.

AMȲTHĀON, ōnis. [Ἀμυθάων] Melampodis pater, Crethei filius, Æsonis frater; qui Pyli habitavit uti tradit Apollodor. Bibliothecæ l. 1. c. 9. Stat. 3. Theb. 452. — Iuxtaque Amythaone cretus
Jam senior, sed mente virens, Phœboque, Melampus Associat passus.

AMYTHAONIUS. Adj. [Ἀμυθαόνιος] ut, Amythaonia domus Propert. 2. 2. 18.
Mox Amythaonia nupta futura domo.
Amythaonius Melampus. Virg. 3. Georg. 550. & Tibull. 4. 1. 120. V. & MELAMPUS.

AMYTHAONIA, [Ἀμυθαονία] Elidis pars est, teste Stephano, ita dicta ab Amythaone Crethei filio.

AMYZON, [Ἀμυζὼν] Cariæ oppidum est, cujus meminit Plin. 5. 29.

A N

AN. M. Actionem mandat. ANN. vel AN. Annis, vel Annos. ANT. Ante, Anteor. ANT. T. C. Ante terminum constitutum.

AN, [ἢ, μὴ] Adv. interrogat. & semper duplicem interrogationem denotat, etiamsi tantum semel ponatur, quia tunc secunda subauditur interrogatio cum particula negativa. Ter. Adelph. 1. 2. 48. An ego toties de eadem re audiam? subaudi, An non: quæ est secunda pars quæstionis. Sic in cæteris. Idem Eun. 5. 5. 21. Obsecro an is est?
An, dubitandi. Ter. Adel. 4. 5. 33. Haud scio an illam nunc misere amat. Ibid. 2. 1. 41. Vide utrum vis, argentum accipere, an causam meditari tuam.
An, primo loco positum. Cic. 2. Philipp. 34. An tu Narbonæ in mensis hospitum quum vomeres, Dolabella pro te in Hispania dimicares?

An, secundo loco positum. Cic. 5. Verr. 28. Erravit, an potius insanivit Apronius? Et hic, & in similibus subaudis An vel Utrum. Et in hoc genere loquendi, posterior pars affirmatur; est enim correctionis species.

An, ter repetitum. Cic. in Orat. In quo quæsitum est, in totone circuitu illo orationis, an in principiis solum, an in extremis, an in utraque parte numerus tenendus sit.

An, quater repetitum. Cic. 3. de Orat. 209. Refert etiam qui audiant: Senatus, an populus, an judices: frequentes, an pauci, an singuli.

An, sæpius repetitum interrogatione, sic, Es tu Stoicus, an Epicureus, an Peripateticus, an Academicus? Recte per An sic interrogatur, si constet illi te esse philosophum ex aliqua illarum sectarum, sed cujus sis ignorans, de ipsa interroget: & ad singulas particulas binæ interrogationes sunt. Ex Valla. Cic. 4. Verr. 17. Postulo mihi respondeat qui sit iste Verrutius, mercator, an arator, an pecuarius.

An, præcedente Utrum. Cic. 1. Fam. 7. Multum enim interest, utrum laus imminuatur, an salus deferatur. Idem 7. Fam. 16. Id utrum Romano more loquutus sit, an quo modo Stoici dicunt, postea videro.

An, pro Aut, interdum videtur accipi. Cic. in Bruto, 89. Summa senectute M. Cato legem suadens, in Galbam multa dixit: quam orationem in Origines suas retulit, paucis antequam mortuus est, an diebus, an mensibus? Genus est loquendi, quod in re parum certa veteres usurpabant. Figura est, qua utimur, quum ex duabus rebus utra sit, incerti sumus. Idem 1. Att. 2. Nos hic te ad mensem Januarium expectamus, ex quodam rumore, an ex literis tuis ad alios missis? Et alibi frequenter.

An & Ne conjungi solent pro An. Ter. And. 5. 2. 10. Anne est intus Pamphilus? Cic. in Pison. 1. Nam quid ego de Consulatu loquar? parto vis, anne gesto? Idem pro Corn. Balb. 54. Anne de nobis trahere spolia fœderatis licebit, de hostibus non licebit?

Anne, dubitandi. Cic. 4. Acad. 48. Non internoscat vera illa visa sint, anne falsa. Idem lib. eod. 35. Quum interrogetur, tria pauca sint, anne multa.

An & Ne, interpositis aliquot dictionibus. Cic. 1. de Fin. 12. An partus ancillæ sitne in fructu habendus.

An & Non juncta, primo loco ponuntur pro Nonne. Ter. And. 3. 5. 15. Annon hoc dixi esse futurum?

An Non, dubitandi. Plaut. Mil. 4. 8. 26. Tentabam spirarent an non auræ. pro Necne.

An non, in secundo membro positum, Tarditatem increpat. Ter. And. 1. 2. 15. Hoccine agis, an non?

An nondum. Ter. And. 1. 2. 30. Intellextin? an nondum etiam ne hoc quidem? Idem Heaut. 3. 3. 36. Reperisti tibi quod placeat, an nondum etiam?

An vero. Cic. 1. de Orat. An vero si de re ipsa, si de finibus controversia est, &c.

An, pro Circum veteres ponere solebant: ut Cato in Originibus oratorum, An terminum, i. e. Circum terminum. Ita Macrob. 1. Saturn. cap. 14. Scribendum certe Am per m, non per n.

V. Am. In verbis quibusdam an, non am, ut Ancisus, Anquiro, Anfractus. V. ancæsa. H. St.

A N A

Ana, [Ἄνας] Fluvius Hispaniæ, Bæticam a Lusitania dividens. V. Plin. l. 3. c. 1. & l. 4. & c. 22. Vulgo dicitur *Guadiana*, vocabulo Saracenico. Nam *Gua* lingua Arabica sonat Aquam: testis Olivarius in Melam. V. etiam Prudent. Perist. 9. 188. appellatur etiam Anas.

Ana, [ἀνὰ] Vox medica & pharmaceutica. Omnium parem modum, ut Celsus 3. 27. loqui amat, indicans. V. Rhodii Lex. Scrib. voce Singulorum p. 442.

Anabaptista, æ. m. [ἀναβαπτιστὴς] Rebaptizator, qui baptismum iterat: notæ Sectæ nomen. V. Suic. Thes.

Anabasis, [ἀνάβασις] Herba quæ Equisetum Latine dicitur, a Græcis Hippuris. Plin. l. 26. c. 13. Recentiores Caudam equinam vocant.

Anabasius, [ἀναβάσιος] Qui emittitur in exteras regiones, rumorem aliquem disseminaturus, qualem Triptolemum fuisse in fabulis legimus, quem femina per orbem sparsurum, Cererisque beneficia annuntiaturum, a dea rapidissimo curru emissum fabulantur. Hieronymus contra Rufin. Idcirco ne Cereales, & Anabasii tui per diversas provincias cucurrerunt, ut laudes meas legerent?

Anabathrum, [ἀνάβαθρον] Pulpitum, scala, gradus scansiles, subsellia. Juven. 7. Sat. 46.

Et quæ conducto pendent anabathra tigillo. [Ubi Schol. A Græco tractum; i. e. Subsellia, super quæ altius sedeatur, gradus superiores scansiles. Simplex est βάθρον, uti docet Pollux q. omnino V. l. 3. S. 90. Miror cur V. C. ad calcem Valesianor. p. 208. Anabethra legendum putet.

Anabis, [Ἄναβις] Oppidum Hispaniæ, in tractu Tarraconensi. Ptolemæus.

Anabolagium, [ἀναβολάγιον] vel Anaboladium, Sindonis genus est, quo humeri operiuntur. Solebant enim mulieres in negligentiori cultu hoc ornamento pectus & humeros protegere, & quum visum esset rejicere. Calep. V. Isidor. 19. 25. [Vox Anabolagium nec Græca, nec Latina est, dicendum potius Anabolæum, ἀναβόλαιον, quod ab Anabole, ἀναβολὴ, de quo mox. Hieronym. in c. 4. Esaj. Mutatoria, inquit, & pallia, quæ Significantius Symmachus transtulit ἀναβόλαια, ornamenta sunt mulierum, quibus pectora & humeri proteguntur. In Gloss. Latino Græc. Amiculum redditur. Hinc Dimin. Anaboladium, ἀναβολάδιον, quod est ap. Isidor. sicut a στήλαιον formatur στηλάδιον ap. Polluc. ab ἔλαιον ἐλάδιον &c.

Anabole, [ἀναβολὴ] Amictus, pallium. Hujus meminit in supervacuo fœminarum ornatu Ælianus l. 7. Var. hist. ubi Perizon. V. & quos ibi laudat præter Ferrar. Voss. in Etym. G. H. Ursinum Obs. Philol. c. 1. Synes. Epist. 52. Est & ἀναβολὴ πράγματος Dilatio. sc. rei gerendæ in aliud tempus rejectio. V. Suid. Polluc. &c.

Anabolæus, [ἀναβολεὺς] vocatur, Qui apud reges eo fungebatur munere, ut eos in equum sustolleret: Strator, a sternendis equis, Latine dicitur. Plutarchus in Crasso, & Budæus.

Item ferrum illud pendulum, cujus ope in equum commodius ascenditur ἀναβολεὺς dicitur, quod Stapedem non inepte dixit quidam. [Quod antiquioribus temporibus incognitum fuisse satis constat.

Anabolicus, a, um. [ἀναβολικὸς] Vestiarius, ad amictum pertinens; ut anabolicæ species. Vopisc. Aurel. c. 45. V. Salmas. p. 368. Turnebus Adverf. 18. 17. legit Embolicas, & interpretatur Certum tributi genus ex Ægypto transvecti.

Anabula, Herba quæ & Lactoris dicitur, & Lactaria, oleæ folio, sed minore, flore luteo. Ruell. lib. 3. cap. 121.

Anabura, [Ἀνάβουρα] Pisidiæ oppidum, apud Strab. lib. 12.

Anacacabea, [ἀνακακαβέα] Arbor quæ & Lotus dicitur, Aetius. Galli *Alysam* & *Alyserum* appellant. Ruell lib. 2. cap 95.

Anacalypteria, plur. [ἀνακαλυπτήρια] Dies festus fuit post nuptias, quum sponsa revelabatur, ut ab omnibus conspiceretur: tametsi Munera etiam significant, quæ eodem die sponsæ exhibebantur, non his dissimilia quæ Repotia a nostris dicta sunt. Vide Girald. in lib. De diis gentium. & Cæl. l. 11. c. 60. Alex. ab Alex. 2. 5. Ez. Spanh. ad Callim. p. 180.

Anacampserotis, Herba cujus omnino tactu redeunt amores vel cum odio depositi. Plin. lib. 24. cap. 17. ad finem.

Anacardium, [ἀνακάρδιον] Arbor Indis familiaris, fructu, aviculæ corculo non dissimili, unde nomen putant inditum, rubente intus cruore, quo veluti sanguine scatet. Nomen Anacardi officinis retinuit. Ruell. lib. 1. cap. 37. V. Matthiol. in Diosc. 1. 141.

Anace, [Ἀνάκη] Oppidum Achaiæ apud Stephanum.

Anacephalæosis, [ἀνακεφαλαίωσις] Figura est, qua rerum capita summatim repetuntur. Sic vocant oratores, quum ea quæ sparsim ac fusius dicta sunt, paucis repetuntur, ut simul judici renoventur. Eademque fere partem constituit Perorationis vel Epilogi. Quintil. l. 6. c. 1. Rerum repetitio & congregatio, quæ Græce dicitur ἀνακεφαλαίωσις, a quibusdam Latinorum Enumeratio, & memoriam judicis reficit, & totam simul causam ponit ante oculos, & etiamsi per singula minus moverat turba valet. Vulgus imperitum Recapitulationem vocat.

Anaces [Ἄνακες ἢ Ἀνακοὶ] Jovis filii appellati sunt. Cic. 3. de Nat. Deo. c. 21. Dioscuri etiam apud Grajos multis modis nominantur. Primi tres qui appellantur Anaces Athenis, ex Jove rege antiquissimo & Proserpina nati, Tritopatreus, Eubuleus & Dionysius. Secundi Jove tertio nati ex Leda Castor & Pollux. Tertii dicuntur a nonnullis Alio & Melampus, Emolus, Atrei filii, qui Pelope natus fuit. Hæc Cic. Satis constat autem id nomen potissimum Castori & Polluci a Græcis tributum. De cujus etymo, cum inter ipsos Græculos parum conveniat, disputare hoc loco nihil attinet. V. Henr. Steph. Thes. Gr. & Victor. ad Cic. Barl. ad Luciani Tim. p. 79. & ibid. Scholiast. De his plura Theocrit. in Idyllio Dioscuris inscripto, & Plutarch. in Theseo. Eorum ædes Athenis Ἀνάκειον dicta, de qua Lucian. d. l. & Suid. Et festum Ἀνάκεια. De quo Meurs. in Græcia Feriata.

Anacharsis, [Ἀνάχαρσις] Philosophus ex Scytharum genere, sapientiæ admirandæ, ut scribit Cic. 5. Tusc. Floruit Solonis temporibus. Cujus imaginibus inscriptum est, Lingua, ventre, pudendis, abstinendum esse. Plin. tradit Anacharsin invenisse rotam figuli, cujus circuitu vasa formantur. Sed si (ut inquit Seneca) apud Homerum longe antiquior inveniatur figuli rota, non video quomodo Anacharsis esse author hujus rei potuit. V. Fabric. Bibl. Gr. 2. 8. p. 371. Ibat nudis pedibus, dormiebat in terra, & famem pro pulmento habebat. Hic leges aranearum telis quam simillimas esse dicebat. Interrogatus autem quo pacto abstemius quis fieret, respondit, si ebriosorum motus sibi ante oculos ponat. conf. Laert. Clem. Alex. Strom. 1. p 308. & Sidon. Carm. 2. 165.

Anachis, Deus genius Ægyptiis. Illi enim quatuor fuisse putant, quos simulatque in lucem editus fuisset homo, illius pervigilem curam agere opinabantur, quorum nomina sunt Dymon, Tychis, Heros, & Anachis. Ex Alex. ab Alex. lib. 6. cap. 4.

Anachites, [ἀναχίτης] Plin. lib. 3. cap. 4. ad fin. Adamas & venena irrita facit, & lymphationes abigit, metusque vanos expellit a mente, & ob id quidam eum Anachiten vocavere.

Anachoresis, [ἀναχώρησις] Eremus, secessus: unde Monachi, eremum incolentes, & quicunque procul ab hominibus secesserint, ἀναχωρῆται vocantur. Cassian. in Col. Cujus sectatores Anachoretæ: i. e. Secessores merito nuncupantur, eo quod nequaquam contenti hac victoria, qua inter homines occultas insidias diaboli calcaverunt, aperto certamine ac manifesto conflictu dæmonibus congredi cupientes, vastos eremi recessus penetrasse non timeant. V. Hieron. Epist. ad Eustoch. 22. cap. 15. Sidon. Epist. 7. p. 191. & Sulp. Sever. Dial. 1. de Virtutibus Monach. cap. 9. & 17.

Anacoenosis, [ἀνακοίνωσις] Communicatio Latine. Schema est, quum aut ipsos adversarios consulimus, aut cum judicibus deliberamus. Julius Rufinianus.

Anaclasis, [ἀνάκλασις] Reverberatio, reflexio. Numeratur & apud P. Rutilium Lupum inter figuras sententiarum. [Nisi fortassis Antanaclasis est, de q. V. s. l.

Anaclinterium, [ἀνακλιντήριον] quasi Accubitum; Lectulus est super quo quiescimus interdiu, qualia celebrantur Florentiæ Tuscanica, & apud Lampridium in Heliogabalo Accubita. ab aliis Stibadia. V. Casaub. ad Spartian. in Ælio Vero cap. 5. p. 45. & Salmas. ad eund. p. 63. V. Supra Accubitum.

Anacoeliasmus, i. m. [ἀνακοιλιασμὸς] Medicamentum ventrifluum, Cæl. Aurel. Tard. 2. 14. n. 213.

Anacollema, ătis. n. [ἀνακόλλημα] Cataplasma restringens. Veget. 2. 17.

Anacoluthos, i. [ἀνακόλουθος] Inconsequens. Vocant autem Grammatici ἀνακόλουθον, vitium orationis, quando non redditur quod superioribus respondeat. Virg. 2. Æn. 331.

Millia quot magnis nunquam venere Mycenis. Ubi Servius, Subaudi tot. & est anacoluthon. nam dixit quot, quum non præmiserit tot. Idem 3. Æn. 541.

Sed tamen iidem olim curru succedere sueti. Ubi Servius, Sed tamen, anacoluthon; nam quanquam non præmisit.

Anacreon, ontis. [Ἀνακρέων] Poeta Lyricus, ex Teo urbe Ionum, a quo genus carminis Anacreontium dictum. Hor. 4. Carm. 9. 9.

Nec, siquid olim lusit Anacreon, Delevit ætas.

Anacreon poeta, acino uvæ passæ strangulatus est. V. Plin. lib. 7. cap. 7. Valer. Max. lib. 9. cap. 12. Ælian. Hist. Var. 9. 4. Voss. & Tan. Faber de Poet. Græcis, Fabric. Bibl. Gr. 2. 15. 12. p. 567.

Anacreon Teius. Hor. Epod. 14. 10.

Anacreontius, Adj. [Ἀνακρεόντειος] Quintil. lib 9. cap. 4. Anacreontium protinus colon efficias. Gell. 19. 9.

Anacreontius versus ut plurimum recipit Iambum vel Anapæstum, vel Spondeum in prima regione: in secunda & tertia Iambum: postremo loco syllabam Catalecticam. ut,

Θέλω λέγειν Ἀτρείδας.	Canam libens Atridas.
Ἐπὶ μυρσίναις τερείναις.	Teneris superque myrtis.
Χαίροιτε λοιπὸν ἡμῖν.	Nobis valete posthac.

Inveniuntur quidem alii pedes, sed non videntur legitimi.

ANACREONTICUS, a, um. Idem
ANACRISIS, [ἀνάκρισις] Quæstio de reo habita, sive ea per tormenta fieret, sive sine tormentis. Item Interrogatio testium, quam vulgus Informationem vocat. l. Divus Adrian. D. de custod. & exhibit. reor. Vide Bud. in comment.
ANACRŪSIS, [ἀνάκρουσις] Certaminis præludium: Ampera primum certandi periculum: Cataceleusmus, certamen ipsum. Ex Cæl. lib. 16. cap. 19. & Bud. V. supra AMPIRA.
ANACTES, [ἄνακτες] unde, & cur sic dicantur Reges, docet Cæl. Antiq. Lect. lib. 17. cap. 20. Sed & Anactes apud Cyprios dicebatur Magistratus honorificus, ad quem referebatur quotidie ab exploratoribus quibusdam quicquid audissent, idque in Reip. commodum fuerat institutum. Eustath. Iliad. •. annotat.
ANACTORIUM, [Ἀνακτόριον] Stephano, Oppidum est Acarnaniæ, ad sinum Ambracium. Plin. lib. 4. cap. 1. Anactoria Civitas.
Fuit item hoc nomine appellata quondam Ioniæ Civitas nobilissima Miletus, ut testatur idem Plin. lib. 5. cap. 29.
Anactorion, [ἀνακτόριον] etiam Herba est, quæ notioribus nominibus ξίφι • Græcis, & Latinis Gladiolus appellatur. Dioscor. lib. 4. Apul. de Herb. cap. 10. & 78.
ANACTORIUS, a, um. Idem quod Acarnanius. ut, Anactoria ora. Sil. lib. 15. 299.
ANACTORON, [Ἀνάκτορον] ut scribit Hesychius, fuit templum Cereris in Eleusine. Pollux 1. S. 17. & 9. 15. Anactorum ἀνάκτορον pro Adyto accipit, vel potius pro loco oraculo consecrato. V. Henr. Steph. Thes. Gr.
ANĀDĒMA, vel ANADESMA, ătis. n. utrunque enim reperitur [ἀνάδημα] Lucret. lib. 4. 1122.
Et bene parta patrum, fiunt anademata, mitræ. h. e. Quæ bona magno labore a majoribus parta sunt & acquisita, ex iis venditis anademata comparantur emunturque. Paul. in l. 26. quanvis. D. de aur. & arg. legat. Ornamentorum esse constat, quibus uti mulieres venustatis & ornatus causa cœperunt: neque referre, si quædam eorum alium quoque usum præbeant, sicuti mitræ & anademata: quanvis enim corpus tegant: tamen ornamentorum, non vestis esse. Suidas p. 228 dicit esse capitis ornamentum. Ducitur ab ἀναδῶ verbo, quod corono, ligo, redimio, significat. [V. & Polluc. Hesych. & Interprett. ad Virgil. 9. Æn. v. 616. Qui rectius Latina voce Redimicula mitræ dixit.
ANADENDROMALĂCHE, [ἀναδενδρομαλάχη] Malva arborescens, quam Galen. 4. Therapeuticæ eandem facit cum Althæa. Dicitur & Hibiscus. Apul. de Herb. cap. 38.
ANADIPLŌSIS, f. [ἀναδίπλωσις] Dici potest Reduplicatio. Est enim congeminatio dictionis in ultima parte versus, & prima sequentis. Virg. 8. Ecl. 55.
Certent & cygnis ululæ: sit Tityrus Orpheus,
Orpheus in sylvis, inter delphinas Arion. V. Item 6. Ecl. 20. & 10. Æn. 180.
ANĀDYŎMĔNE, [Ἀναδυομένη] Plin. l. 35. c. 10. Venerem exeuntem e mari divus Augustus dicavit in delubro patris Cæsaris, quæ Anadyomene vocatur, versibus Græcis tali opere dum laudatur victo, sed illustrato: cujus inferiorem partem corruptam qui reficeret, non potuit reperiri. Verum ipsa injuria cessit in gloriam artificis. Consenuit hæc tabula carie: aliamque pro ea Nero principatu substituit suo, Dorothei manu.
ANÆA, [Ἀναία] Urbs Cariæ, a qua Adj. Anæus. Oppidanos ejus loci Thucydides Anaitas pronuntiat, dicta ab
ANÆA, Una Amazonum, quæ nomen urbi dedit, testis Steph. & Hermolaus in Plin. lib. 26. cap. 36.
ANAÏTICA, [Ἀναϊτικὴ] Regio majoris Armeniæ, quæ ab Euphrate alluitur. Plin. lib. 5. cap. 24. Dicta ab Anaïtide Dea & Ejus cultu.
ANAITICUS, a, um. gent. Plin. l. 16. c. 36. Calami probatiores Gnidii, & qui in Asia circa Anaiticum lacum nascuntur.
ANAITIS, idis [Ἀναῖτις] Dea ab Armeniis obscœna religione culta. Anaitidem deam colunt in primis Armenii, ita more condito, ut vel nobilitate præstantes ejus ministerio dedicent filias, quæ inibi corporis pudicitia in vulgus data, velut inde augustiores factæ, mox traduntur viris, nemine non conjugia id genus alacriter admittente. Hæc Plin. lib. 33. cap. 4. conf. Strabo lib. 11. & 12. & 15.
ANĂGALLIS, ĭdis. f. [ἀναγαλλίς] Herba est quæ in duo genera dirimitur. Fœmina flore cœruleo conspicitur, mas puniceo. Hodie *Morgelina*, sive *Gallina morsus* vulgo nominatur. Ruell. lib. 2. cap. 109.
ANAGLŸPHA, ōrum. n. [ἀνάγλυφα] dicuntur Vasa cælaturis eminentibus & expressis ornata, quæ & Toreumata vocantur. Plin. lib. 33. cap. 11. Nunc anaglypha, in asperitatemque excisa, circa linearum picturas quærimus. Hujus generis sunt illa fagina pocula de quibus Virg. 3. Ecl. 37. seqq. Idem 5. Æn. 267. ubi Serv. V. mox subjecta.
ANAGLYPTA, orum. [ἀνάγλυπτα] Idem. Martial. lib. 4. 35.
Nec mensis anaglypta de paternis. [Et apud Plin. Harduinus Anaglypta legit. Ovid. 5. Met. 81. Altis Extantem signis cratera. & 12. v. 235.
Forte fuit juxta signis extantibus asper
Antiquus crater. Juven. Sat. 1. 75.
Argentum vetus, & stantem extra pocula caprum.
Ubi Schol. Emblematicum opus, indicante Schurzfl. ex MSS.
ANAGLYPTES, æ. [ἀναγλύπτης] Sculptor dicitur talium operum.
ANAGLYPTICE, es. [ἀναγλυπτικὴ] Ars eadem sculpendi. V. Cæl. Rhod. 29. 24.
ANAGLYPTICUS, a, um. i. e. Cælatus. Sidon. 13. Epist. 9. Geruli caput plicantes anaglyptico metallo.
ANAGNIA, [Ἀναγνία Ptolemæo,] Civitas Hernicorum in Latio, ubi Antonius sorore Augusti contempta, & Cleopatra in uxorem ducta, monetam feriri jussit. Virg. 7. Æn. 684. — quos dives Anagnia pascit, &c. conf. Sil. Ital. lib. 8. 393. & lib. 2. 533. & Cic. 16. Att. 8.
ANAGNĪNUS, a, um. Adj. Plin. 3. 5. Cic. 12. Att. 1. & 15. 26.
ANAGNOSTES, æ. m. [ἀναγνώστης] Nep. 25. 13. 3. In familia erant pueri literatissimi, anagnostæ optimi. Obtinuit apud veteres, qui in re aliqua essent, & paulo elegantiorem vivendi rationem instituissent, ut inter alia ministeria haberent pueros, qui cœnantibus legerent eruditorum hominum, quos vellent, libros. Hos Anagnostas ex re ipsa vocabant Græco vocabulo. Lectores Latine appellavit Suetonius Aug. c. 78. (ex quo loco cognosces non tantum in Cœna, sed noctu etiam, cum expergefactis somnus recuperari statim non posset, fuisse adhibitos) itemque Plin. 8. Epist. 1. & 3. 5. Iterum Nepos 25. 14. 1. Nemo in Convivio ejus aliud acroama audivit, quam anagnosten, neque unquam sine lectione cœnatum est, ut non minus animo, quam ventre delectarentur convivæ. Ubi habes, quæ ratio fuerit pulcherrimi hujus instituti. Anagnostas in theatris apud Græcos legisse Poetas ex Gellio 18. 5. cognoscere est. V. Pignor. de Servis. & Meurs. Auct. Philolog. cap. 4. supra v. ACROAMA & infra LECTOR.
ANAGNUTES, Populi sunt Galliæ Aquitanicæ. Plin. lib. 4. cap. 19.
ANAGŌGE, es. f. [ἀναγωγὴ] Recessus subtilis, sive Excelsa, aut superior intelligentia. Figura, quasi Subductio, quum sensus ad altiora tollitur. utitur Hieronym. prol. in Nahum. V. de hoc & seq. vocab. Suiceri Thes.
ANAGOGICA, [ἀναγωγικὰ] Mystica sunt, quæ hominem mortalem sublimia divinaque meditando in cœlum subvehunt. Et sensus anagogicus dicitur, quum sensus literalis (ut vocant) in spiritualem vertitur. Bud.
ANAGRAMMA, ătis, & ANAGRAMMATISMUS, i. m. Ingeniosa permutatio, vel transpositio literarum, in una pluribusve dictionibus, unde alia sententia generatur. ut Laudator per Anagr. Adulator. Galenus per Anagr. Angelus. V. Voss. Etym. p. 240.
ANAGRAPHE, [ἀναγραφὴ] Perscriptio & acta. Sic etiam appellatur Commentarius & breviarium, & liber census peracti Budæus Comment. Ulp. in l. ult. D. de reb. authorit. judic. poss. Anagraphen vocat, quod alibi Inventarium, & Repertorium, & Synopsin appellat.
ANAGYRIS, [ἀνάγυρις] Herba quæ odore tetro proverbium peperit, in eos jactari solitum, qui obfutura sibi commovent. Vulgo *eghelo*. Meminit Dioscor. lib. 3. V. Matthiol. in Diosc. 3. 149. V. & Erasm. in proverbio, Anagyrin commoves.
ANAITIS, V. paulo ante ANÆA & ANAITICA. & seq.
ANALPHABĒTUS, [ἀναλφάβητος] A Græcis dicitur, Qui ne elementarias quidem literas novit, quas Fulgentius Abecedarias appellat in tertio Mythologicôn. V. ABECEDARIUM.
ANALECTA, ōrum. n. [ἀνάλεκτα] Reliquiæ sub mensa, quæ quod colligi debeant, id sunt sortitæ nomen. Cæl. l. 13. c. 31. Martial. l. 14. 82.
In pretio scopas testatur palma fuisse;
Sed pretium scopis nunc analecta dabunt. V. Voss. Etym. p. 27.
Translate hinc inde excerpta & in unum consarcinata librum Analecta dicunt: alii lat. vocab. Collectanea.
ANALECTES, æ. [ἀναλέκτης] Qui colligit aut verrit analecta. Sen. Epist. 27. per translationem, Suasit illi ut Grammaticos haberet analectas. De Calvisio loquens, qui servos literatos in conviviis ad pedes habebat, ut versus quos referret, suggererent. Sed quid sunt Grammatici analectæ? Quidam interpretantur Doctissimos, qui omnia ad manum & in numerato habeant, alii eos qui minutissima quæque colligunt ex authoribus. Ego (inquit Turnebus) neutris assentior: quid enim esset in eo sensu leporis & argutiæ? Potius existimaverim sanna quadam derisum ab eo Sabinum fuisse. Ut enim analectæ servi dicebantur, qui reliquias cœnæ, aut ea quæ ceciderant de mensa, colligere solebant (ea autem analecta dicebantur) sic cum ipse Sabinus inter cœnandum in versibus, quos subjectos referebat, subinde excideret, Quadratus festive dixit, ei grammaticis analectis opus esse, qui colligerent eum cadentem, & verba quoque ei excidentia inter cœnam redderent. Hæc ille. conf. Cæl. Rhod. 7. 52. & Wowerium cap. 13. Polymath.
ANALECTIDES, [ἀναλεκτίδες] dicuntur, Quibus e xylino lino, vel quavis materia, puellæ tanquam pulvillis constipant scapulas prominentes, ut videri habitiores possint. Ovid. 3. de Arte Am. 273.
Conveniunt tenues scapulis analectides altis:
Angustum circum fascia pectus eat. Cæl. l. 13. c. 31. Apud Ovidium corrupte legitur Ameletides. Varia Monstra lectionum profert. Heinf. qui Analectrides tuetur, eum V. Scaliger Omeletides & Turneb. Adverf. 4. 23. Ometides.
ANALEMMA, [ἀνάλημμα] est Ratio conquisita Solis cursus, & umbræ crescentis, a brumæ observatione inventa, e qua per rationes architectonicas circinique descriptiones est inventus effectus in mundo. Vitruv. l. 9. c. 4.
ANALEPSIS. V. EPANALEPSIS. H. St.
ANALEPTĬCE, es. f. [ἀναληπτικὴ] Restauratio virium. V. Turneb. Adverf. 16. 15. Cælio Aurel. Resumptio.
ANĂLĬMŎTĬCUS, a, um. [ἀναλιμωτικὸς] Famem pellens; ut cibi analimotici. Th. Prisc. 2. 24.
ANALITÆ, [Ἀναλῖται] Populi Arabiæ, Plin. lib. 6. cap. 28.
ANALOGETICI. V. post ANALOGISTA.
ANALŎGIA, æ. [ἀναλογία] Proportio. Cic. de Fin. 3. 21. Quod Analogiam Stoici, nos appellemus Convenientiam, si placet. Sed hic alii legunt Homologiam. Quintil. l. 1. c. 6. & 10. Analogia præcipue quamproxime ex Græco transferentes in Latinum proportionem vocaverunt. Ejus hæc vis est, ut id quod dubium est, ad aliquid simile, de quo non quæritur, referat, ut incerta certis probet. Cic. de Univers. 12. Id optime assequitur quæ Græce ἀναλογία, Latine (audendum est enim, quoniam hæc primum a nobis novantur) Comparatio, Proportiove dici potest.
Analogia, est Verborum similium declinatio similis, non repugnante consuetudine communi. Varro lib. 3. de Analogia.
Analogiam facere. Quintil. lib. 1. cap. 6.
Analogia tueri dictum. Quintil. ibid.
Analogia apud Euclidem est Similitudo rationum: sed geometrica tantum ibi definitur. ut si dicas, Ut se habent quatuor ad duo, sic octo ad quatuor: &, Quanto est longior pes Herculanus alterius alicujus pede, tanto item stadium Herculano pede sexcenties commensum, longius est eo stadio quod alterius pede toties transmissum est.
ANĂLŎGUS, a, um. [ἀνάλογος] Consentaneus, proportioni respondens, a Philosophis & Grammaticis usurpatur. Vulgo Proportionalis.
ANALOGĬCUS, a, um. [ἀναλογικὸς] Idem. ut, Libri analogici Cæsaris, apud Gellium 4. 16. intelligit Libros II. de Analogia. de quib. Suet. c. 56. in vita. Senarius analogicus. Mart. Capell. 7. p. 240.
ANALOGISMUS, [ἀναλογισμὸς] E similitudine argumentum: de quo Galenus in optima secta, & in Empiricæ sectæ compendio.
ANALOGISTA, [ἀναλογιστὴς] Tutor dicitur qui rationibus reddendis liber est, qui administrationis suæ rationes non reddit. in l. 5. §. 5. D. de admin. tutel. Sic enim legitur in exemplaribus vulgatis: in Pandectis Florent. est Aneclogistus, [ἀνεκλόγιστος] probe. Iidem plerunque dicuntur ἀνυπεύθυνοι. Analogistæ de iis qui analogia nituntur, & eam sequuntur ac defendunt. Notis in libr. septimum Varr. de L. L. Vertranius Maurus. H. St.
ANALOGETICI, [Ἀναλογητικοὶ] Philosophi quidam appellabantur apud Laertium lib. 1. S. 17. Ubi Menag. V.
ANALYSIS, [ἀνάλυσις] Resolutio, Retexio complexionis ad ipsius principia. Quum compositum aliquid in suas simplicissimas partes, vel in sua principia resolvitur, ut Aristoteles ostendit primo Analyt. ut patet item in elementis Euclidis 13. p. 1. 2. 3. 4. 5.

ANA-

Analytĭcus, a, um. [ἀναλυτικός] Resolutorius: unde Analytice, & n.pl. Analytica. quo nomine inscribuntur quatuor libri Aristotelis in Organo.

Anamaschalister, [ἀναμασχαλιστήρ] Ornamentum pectoris vel capillorum, apud Pollucem lib. 5. cap. 16. ex Philippide comico ἐν ἀδωνιαζούσαις.

Anamnēsis, is. f. [ἀνάμνησις] est Commemoratio ejus rei quam oblitos fuisse nos fingimus. V. Isidor. 2. 21. Quintil. lib. 9. cap. 2.

Anancæum, Urnale poculum interpretatur Turnebus, Adverf. 21. 12. Nam cum ἀνάγκη sit urna judicialis, quidni Urnale poculum Anancæum dicatur? Plaut. Rud. 2. 3. 33. Credo hercle anancæo datum quod biberet. Hoc vocabulum reperitur in Varrone apud Nonium, 15. 36. Ad Sybaritanam prædam, in qua sunt tripodes, crateræ, anancæa pocula nobilium Tarentinarum. V. Taubm. ad Plaut. l. c. [Ita quidem Canterus legit. Sed Gothof. Anancæa populo, Mercer. Anancæ a pop. ad Pollucem provocans, cui l. 8. S. 17. ἀνάγκη est Vas forense, Clepsydram judicis exp. Hesych.

Anancæus, [ἀναγκαῖος] Lelegum rex fuit, qui quum Ioniæ partem quandam tenerent, ab Ionibus demum ejecti, in Cariam evaserunt. Author Strabo lib. 14.

Ananchītis, Gemma: de qua sic Plin. lib. 37. cap. 11. Ananchitide in hydromantia dicunt evocari imagines deorum. Anancitis scribi debere censet Turnebus, nomenque esse adeptam a necessitate, quod deos cogebat, eorumque evocabat imagines: ut Synochitis a continendo. quia ea evocatæ inferorum tenebantur umbræ. Hæc ille.

Anantapodŏton, [Ἀνανταπόδοτον] Schema Græcum, Atticæ linguæ proprium, Oratio scilicet uno membro defecta. Hoc autem schema tribus modis usurpatur, in principio, in medio, & in fine, ut docet interpres Aristophanis. Exemplum ejus quod fit a fine, invenimus & apud Cic. 7. Att. 36. Responsa Pompeii grata populo & probata concioni esse dicuntur. Ita putaram; Quæ quidem si ille repudiarit, jacebit: si acceperit. Utrum igitur (inquies) mavis? Responderem, si quemadmodum parati essemus scirem. Quorum verborum hæc ferme sententia est, Cæsar in bello civili ad Pompeium, & ad Senatum legatos miserat. His Pompeius pacis conditiones tulit ad Cæsarem referendas: quod factum Pompeii gratum populus habuit, ut in concione declaravit: hoc autem ita futurum Cicero prævidisse se dicit, Si igitur (inquit Cicero) Cæsar conditiones latas non acceperit, nihil respondebit, sed rem armis geret: sin acceperit, legatos iterum mittet. Quam clausulam, aut aliam non absimilem Cicero figurate reticuit. Bud. in prioribus Annotationibus. Atqui hæc nota vitandi vitii est, non imitandæ laudis forma, nec ideo rhetoricæ eloquutionis figura. Hæc Ramus.

Anăpæstus, [ἀνάπαιστος] Pes ex duabus syllabis brevibus, & tertia longa: ut Venĕrī. Cic. 2. Tusc. 36. Nec adhibetur ulla sine anapæstis pedibus hortatio. Idem 3. de Orat. 182. Ubi etiam pes herous a Cicerone dicitur.

Anapæstum, i. n. & **Anapæstus**, i. m. pro Genere carminis. Cic. 4. Tusc. 57. Nec siletur illud potentissimi regis Anapæstum. Idem in Orat. 190. Elegit ex multis Isocratis libris triginta fortasse versus Hieronymus, Peripateticus in primis nobilis, plerosque senarios, sed etiam anapæsta. Anapæstus Aristophaneus: Axena ponti per freta Colchos denique delatus adhæsi. Recipit pedes quaternorum temporum. Omnes implet pedes, præter semipedem. Anapæstus octonarius: Ore beato lumine volitans: qui per cœlum candidus equitas. Recipit eosdem pedes, præter semipedem. Auctor fragm. quod Censorino tribuitur, p. 162. ed. Lindenbr.

Anapæstĭcus, Adj. ut, Anapæsticus versus, qui constat ex Anapæstis. Cic. in Orat. 190.

Anapavŏmĕnos, m. [ἀναπαυόμενος] Quiescens. Plin. lib. 35. cap. 10. Satyrus hic est, quem Anapavomenon vocant, nequid desit temporis ejus securitati, tibias tenens.
Anapavomenos, Fons est in Dodone Jovi sacer, de quo Plin. l. 2. c. 103. sic scribit, In Dodone Jovis fons quum sit gelidus, & immersas faces extinguat, si extinctæ admoveantur accendit. Idem meridie semper deficit: qua de causa Anapavomenon vocant. Mox increscens ad medium noctis exuberat: ab eo rursus sensim deficit. q. d. Interquiescens.

Anapavomene, f. [Ἀναπαυομένη] Mortuam denotat apud Plin. l. 35. c. 10. Pinxit & currentes quadrigas, & supplicantem pene cum voce. Et venatores cum captura. Et Leontionem pictorem. Et Anapavomenen propter fratris amorem. [Quid si Apanchomenen, ἀπαγχομένην;

Anaphe, [Ἀνάφη] Insula est una Sporadum, inter Therasiam & Astypaleam, quam Plin. l. 2. c. 8. enumerat inter eas quæ diu aquis tectæ tandem emerserunt. Ammian. 17. 7. Ovid. 7. Met. 461.

Anaphŏra, seu **Epanaphŏra**, [ἀναφορά] Figura quam nos Relationem seu Repetitionem dicere possumus: quæ fit quoties per singula membra eadem pars orationis repetitur, hoc modo, Verres calumniatores apponebat, Verres adesse jubebat, Verres cognoscebat, Verres judicabat. Cic. 3. Verr. 27. Virg. 1. Æn. 665.

> Nate, meæ vires, mea magna potentia solus:
> Nate patris summi qui tela Typhoea temnis. Idem 4. Æn. 369.

Anaphoræ etiam & Epanaphoræ, Scansiones seu Ascensiones signorum cœlestium vocantur ab Oriente circumactu mundi quotidiano factæ: quia non æquales ubique ascensiones sunt, ex inclinatione cœli varia, nunc majores, nunc minores. Firmicus, Sed istis tandiu vitiis laborabit, quoad signi ejus fuerit anaphora completa. Plin. l. 7. c. 49. Negavere illi quenquam xc partium exortivam mensuram (quod anaphoras vocant) transgredi, & has ipsas incidi occursu maleficorum siderum, aut etiam radiis eorum, Solisque?

Anaphoricus, a, um. [ἀναφορικός] i. e. Relativus. ut, Prologus anaphoricus. Vitruv. 9. 9. Anaphorica Horologia: ita legit Baldus in Lex. Vitr. p. 7. Al. Anaporica.
Anaphorici, [ἀναφορικοί] dicuntur apud Paulum Æginetam, Ægri pituitam crassiorem rejectantes e pectore. Nam ἀναφέρεσθαι, Sursum ferri significat. Cæl. Antiq. Lect. l. 16. c. 3. Firmic. l. 3. c. 13. Mercurius cum Marte anaphoricos faciet, cardiacos, oligochronios, & infelices.

Anaphoron, [ἀνάφορον] Lignum utrinque cavum, quo onera gestantur. Instrumentum quo aliquid portatur, ac sursum a terra tenetur, cujusmodi est quo mulieres in quibusdam locis aquam e flumine gestitant. Hoc Allactum etiam dici, a tralatione quæ fieret a fatigatis de humero in humerum. Cæl. lib. 16. cap. 3. & Bud.

Anaphysema, [ἀναφύσημα] Evaporatio, de qua sic Cæl. lib. 20. cap. 19. Terræ autem anaphysema: hoc est, cum tumore efflatio, ex imo flatus est, vel effractiore vomitu terræ sese, eruptione facta, attollens. Et Apuleius, Anaphysemata (inquit) Græci eos nuncupant spiritus, qui de fundo vel hiatibus terræ explosi, ad superna maris solent devenire. De mundo p. 242. V. plura apud Cæl. l. c.

Anapias & Amphinomus fratres, de quibus Sen. 3. de Benef. Vicēre (inquit) Siculi juvenes: quum Ætna majore vi peragitata, in urbes, in agros, in magnam insulæ partem effudisset incendium, vexerunt parentes suos: discessisse creditum est ignes: & utrinque flamma recedente, limitem adapertum, per quem transcurrerent juvenes, dignissimi, qui magna tuto auderent. Meminit Val. Max. l. 5. c. 4. ext. 4. Anapum vocans. Cæl. quoque l. 6. c. 39. & Claudian. Epigr. 35. [Meliores codd. Valerii Anapius vel Anaphius. V. ibi Coler. Oisel. ad Sel. Num. tab. 76. ubi eandem historiam ex Pompejæ gentis denario, post Fulv. Ursinum, illustrat.

Anăpis, [Ἄναπις] Siciliæ fluvius, leniter decurrens, decem stadiis a Syracusis in mare defluens. Ovid. 5. Met. 417.

> Præterit & Synanen, & fontes lenis Anapis. V. 2. de Pont. 10. 26. & 4. Fast. 469. conf. lib. 14. 516.

Anaplērōsis, is. f. [ἀναπλήρωσις] Repletio chirurgica. Hinc

Anaplerotĭcus, a, um. ut, Anaplerotica medicamenta, quæ alta vulnera carne complent. Veget. de Re Vet. 2. 26.

Anapŏrĭcus, a, um. [ἀναπορικός] i. e. Regrediens. ut, Horologia hyberna anaporica. Vitruv. 9. 9. V. Anaphoricus.

Anarchus, i. m. [ἄναρχος] Principio carens, ut Ambrof. lib. Hexaem. interpretatur. Sed & Anarchus dicitur Qui sine imperio est.

Anarchia, æ. f. Status sine rectore: item Subversio imperii ordinumque confusio.

Anariacæ Straboni, Anariaci Plinio, Ἀναριάκαι Stephano, Populi sunt ad mare Caspium, ad ortum incolentes, quorum oppidum Anariace commemoratur a Stephano.

Anarrhinum, [ἀνάρρινον] quod & **Antirrhinum**, Herba est Anagallidi similis, radice nulla, aut perexigua, semine vitulinas nares imitante: unde & nomen habet. Galenus Bucranion appellat: Galli, *Oculum cati*. V. Plin. l. 25. c. 10. & Ruell. l. 3. c. 131. conf. Apul. de Herb. c. 86.

Anartes, ium. m. pl. Ptolemæo Anarti, ἄναρτοι. 3. 8. Populi Dacis vicini; nunc Walachi, Servii, Bulgari. V. Cæf. 6. Bell. Gall. 25.

Anas, ătis. f. [νῆττα] Avis a natando dicta, authore Varr. 4. de L. L. 14. Plaut. Capt. Aut anates, aut coturnices dantur quibuscum lusitent. Martial. lib. 13. 52.

> Tota quidem ponatur anas, sed pectore tantum,
> Et cervice sapit, cætera redde coco. Cic. 2. de Nat. Deor. 124.

Anatum ova gallinis sæpe supponimus. Anates Ponticæ edundis vulgo venenis victitant: Et proinde solitus erat Mithridates earum sanguinem miscere medicamentis quæ digerendis venenis valent, ut scribit Gell. l. 17. c. 16.

Anaticŭla, dimin. [νηττάριον] Aut est Parva anas, aut potius Aquatilis avicula vulgo nota, anati forma persimilis, sed multo minor. (Mergum poterat suo nomine appellare.) Plaut. Asin. 3. 3. 103. Dic igitur me anaticulam, columbam, vel catellum. Cic. 5. de Fin. 42. Serpere anguiculos, evolare merulas, nare anaticulas, cornibus uti videmus boves.
Anaticulus Pontanus 161. in Dial. H. St.

Anatīnus, Adj. denom. [νηττεῖος] Plaut. Rud. 2. 6. 49.

> Utinam fortuna nunc ego anatina uterer,
> Ut postquam exivissem ex aqua, arerem tamen.

Substantive Petronius, cap. 56. Mihi jubent sæpe anatinam parari, i. e. carnem anatinam. V. ibi Not. Burm. p. 275.

Anatārius, Adj. [νηττοκόμος] Custos anatum. Item, Anatariæ plumæ: &, Anataria aquila, quæ anates circa lacus venatur. De Anataria aquila, Plin. lib. 10. cap. 3.

Anatem, Morbum anuum dicebant: i. e. Vetularum: sicut Senium, Morbum senum. Festus. [Si locus sanus est.

Ānas, pro Fluvio, V. Ana.

Anasa, [Ἄνασα] Oppidum Carmaniæ. Plin. lib. 6. cap. 28.

Anasarca, æ. f. [ἀνάσαρκα] Hydrops toto corpore diffusus, apud Medicos. [Τὴν ὑπὸ σάρκα vocat Celsus l. 3. c. 21. Sic enim ibi scribendum est, & λευκοφλεγματίαν.

Anascēve, es. f. [ἀνασκευή] Destructio rei propositæ, cui opponitur Catasceve. V. Isidor. 2. 12. & Quintil. 2. 4.

Anasphoros, [ἀνάσφορος] A quibusdam vocatur herba, quam Græci πτερίδα, Latini Filicem appellant. Legitur hoc nomen in quibusdam Dioscoridis exemplaribus: quod tamen nonnulli, ut pleraque alia herbarum nomina apud eundem, inter notha referre malunt.

Anassum, [Ἄνασσον] Flumen est in decima regione Italiæ, quo Varramus defluit. Author Plin. lib. 3. cap. 18.

Anastasis, is. f. [ἀνάστασις] Resurrectio. Lactant. 7. 23. De anastasi Philosophi quoque dicere aliquid conati sunt. Medicis Anastasis est Exsurrectio, cum æger ad egerendum surgit.

Anastomōsis, f. [ἀναστόμωσις] Apud medicos vocatur Apertio venarum, sive Sanguinis rejectio, quæ fit alicujus venarum ore patefacto. Hermol. in Glossem. Celf. l. 4. c. 4. de Tussi. Meminit & Cælius l. 7. c. 22.

Anastomotica, dici videntur Cibaria quæ appetentiam conciliant, & edendi prolubium excitant, cujusmodi sunt sale conditæ olivæ, quas colymbadas nuncupant. Cæl. Antiq. Lect. l. 13. c. 1. ex Athenæo. At Celso 5. 18. 25. Ἀναστομωτικά malagmata vocantur, quæ aperiendi vim habent. Conf. c. 4. ejusd. lib. Cæl. Aur. Acut. 3. 4. S. 40.

Anastrophe, es. f. [ἀναστροφή] Inversio dicitur. Est enim (ut docet Diomedes) Duorum verborum ordo præposterus, ut, Italiam contra, pro Contra Italiam. Saxa per &c. Virg. 3. Georg. 276.
Anastrophe, inversionis vitium. Quintil. lib. 1. cap. 5.

Anatarius, V. Anas.

Anathēma, ătis. n. [ἀνάθημα] Anathemata dicuntur Donaria: h. e. Dona quæ dicata diis, suspenduntur in parietibus & columnis templorum: cujusmodi nunc visuntur potissimum juxta monumenta divorum statuæ argenteæ, equi aurei, pocula gemmata: dicta ab ἀνατίθημι, h. e. A seponendo, sive suspendendo: aut quod nefas esset ea movere loco. Hoc vocabulo etiam Statuæ significantur, templa, basilicæ, porticus, & alia urbis ornamenta. Erasm. in 21. cap. Lucæ.

Anathĕma, ătis. [ἀνάθεμα] Anathemata, dicti sunt Homines sacri, quorum capita diis inferis dicata sunt, & devota: quemadmodum Latini veteres sacrum etiam in malum sensum usurpabant. Budæus. Divus Hieronymus in 1 caput Epist. ad Galat. Anathema dicit verbum esse proprie Judæorum: interpretaturque Detestationem. Idem ad Algasiam quæst. 9. tradit interdum significare quod Occisionem. Idem Zachar. Proph. cap. 14. interpretatur Maledictionem & Abominationem. V. Salmaf. Exerc. Plin. p. 767. Suiceri Thesaur.

ANATHEMATIZARE, [ἀναθεματίζειν] Devovere, deteſtari. Hieron. Epiſt. 75. Si hæc quotidie non anathematizarem. i. e. Deteſtarer. Salmaſ. in Tertull. de Pallio, p. 225. teſtatur in priſcis libris etiam Anathemare & Anathematus reperiri pro Anathematizare &c. quod ex Gloſſis & exemplis confirmat C. du Freſne.

ANATHYMIASIS, is. f. [ἀναθυμίασις] Vapor & exhalatio. Petron. c. 47. Anathymiaſis ſi in cerebrum it, in toto corpore fluctum facit. Sic Octav. Horat. 2. 1. Quibus ex Anathymiaſi caput fuerit inquietatum.

ANATINUS, V. ANAS.

ANATIS, apud Perſas Diana dicta eſt. Ejus templum Ecbatanis fuit, cujus ſacerdotes procul a virili contagio in perpetua virginitate degunt. Alex. ab Alex. lib. 5. cap. 12.

ANATIS, ios. Fluvius eſt in Africa, de quo Plin. lib. 5. cap. 1.

ANATOCISMUS, i. m. [ἀνατοκισμός] eſt Uſuræ anniverſaria renovatio, & quas uſuras uſurarum vocant. Cic. 5. Att. 21. Interim quum ego in edicto translatitio centeſimas me obſervaturum haberem cum anatociſmi anniverſario, ille ex ſyngrapha poſtulabat IIII. Ibidem, Clamare omnes qui aderant, nihil impudentius Scaptio, qui centeſimis cum anatociſmo contentus non eſſet. Budæus. Anatociſmus, uſurarum in ſingulos annos quaſi regeneratio.

ANATOLE, [ἀνατολή] Locus unde exoritur ſol, & Ipſe ſolis exortus. item Una horarum, quarum diverſa nomina apud Hyginum Fab. 183. Polluci l. 2. eſt Candidus ille ſemicirculus, qui in unguium radicibus emicat.

ANATOME, [ἀνατομή] Græcis, Inciſio Latinis dicitur ut Celſo. Aliis Diſſectio, confectio, maxime corporum membrorumque humanorum, quam medici faciunt. Gell. 10. 10. De inventione Anatomes V. Plinii Valer. locum apud Barth. Adverſ. 3. 4. Vulgo Anatomia dicitur.

ANATOMICE, es. & ANATOMICA, æ. f. Idem. Macrob. 7. Saturn. 15. Plato nec anatomica quæ Medicinæ propria eſt, abſtinuit.

ANATOMICUS, [ἀνατομικός] Anatomiæ peritus. Macrob. 7. Saturn. cap. 13. Sed libris anatomicorum poſtea conſultis, verum reperi. Ammian. 28. 26.

ANATONUS, a, um, [ἀνάτονος] Surſum tendens. ut, Capitula altiora, quæ Anatona dicuntur. Vitruv. 10. 15.

ANAUDOMA, ătis. [Ἀναύδωμα] Oppidum eſt Syenitarum, Plin. l. 6. c. 29.

ANAUROS, [Ἄναυρος] Fluvius Theſſaliæ, quaſi Abſque aura dictus. Lucan. lib. 6.

> Quique nec humentes nebulas, nec rore madentem
> Aera, nec ventos tenues ſuſpirat Anauros.

Fluit ex Pelio, Theſſaliæ monte. Sunt qui etiam Nilum hoc nomine vocent, quod nullas expiret auras: ut teſtatur Plin. lib. 5. cap. 9. De hoc fluvio ſive potius torrente vide plura apud Apollonium Argon. lib. 6.

ANAUSIS, [Ἄναυσις] Alanorum Heniochorumque rex, procus fuit Medeæ. Sed pater virginis Æetes, Styro Albaniæ regi repudiato illo, filiam deſpondere maluit: a quo Anauſis poſtea quum forte fortuna ſe rivali obtuliſſet, interfectus fuit. Hiſtoriam habet Valer. Flac. 6. Argon. 44.

ANAX, [Ἄναξ] Proprium viri nomen, qui fuit Cœli & Terræ filius: a quo Miletus olim dicta fuit Anactoria. Cæl. lib. 5. cap. 1.

ANAXAGORAS, [Ἀναξαγόρας] Clazomenius philoſophus fuit, in phyſicis præcellens. Hic non modo generis gloria & divitiis, verum animi quoque magnitudine clariſſimus fuit: quippe qui totum patrimonium ſuis ſponte reliquit. Et quum ab eis negligentiæ inſimularetur, Quid ergo (inquit) non vos iſta curatis? Mox abſcedens ad ſpeculationem rerum naturæ ſe contulit, ſtudio doctrinarum flagrans, rei & privatæ & publicæ omnino negligens & incurioſus, adeo ut cuidam ipſum ita compellanti, Nullane tibi patriæ cura eſt? dixerit, Mihi vero patriæ cura & quidem ſumma eſt, digitum in cœlum intendens. V. Laert. Hic quum poſt diutinam peregrinationem in patriam revertiſſet, poſſeſſionesque deſertas vidiſſet: Non eſſem, inquit, ego ſalvus, niſi iſtæ periiſſent. V. Val. Max. 8. 7. ext. 6.

Anaxagoras nivem nigram dixit eſſe: ferres me, ſi ego idem dicerem? Cic. 4. Acad. 72.

Anaxagoræ ὁμοιομέρεια. Lucret. lib. 1. 830.

> Nunc & Anaxagoræ ſcrutemur ὁμοιομέρειαν.

h. e. Similares particulas, eandem cum toto rationem obtinentes, quas principia eſſe rerum Anaxagoras docuit. Laudatur a Lactantio 1. 5. quod Deum eſſe dixit infinitam mentem quæ per ſe ipſam moveatur. Lampſaci obiit; ubi rogantibus eum principibus, numquid fieri mandaret, juſſiſſe ferunt ut pueri quotannis eo quo defeciſſet menſe ludere permitterentur, qui mos Lampſaci diu eſt ſervatus. Periclis præceptor fuit, itaque pluſcula de eo habet Plutarch. in illius Vita. p. 295. item p. 308. adde Fabric. Bibl. Gr. 2. 23. 7.

ANAXANDER, [Ἀνάξανδρος] Pictor non ignobilis, apud Plin. l. 35. c. 11.

ANAXANDRIDES, [Ἀναξανδρίδης] Poeta Græcus, comœdiarum ſcriptor, patria Rhodius, qui tempore Philippi Macedonis floruit. Docuit fabulas ſexagintaquinque, vicit una. Suidas. V. Voſſ. de Poet. Gr. cap. 7. p. 48. & Kuſter. ad Ariſtoph. Plut. p. 926.

ANAXARCHUS, [Ἀνάξαρχος] Nomen proprium philoſophi Abderitæ, ſectatoriſque Democriti. Hic habuit inimicum Nicocreontem Cypri tyrannum, a quo comprehenſus, conjectuſque in pilam ptiſanæ, ſive mortarium ſaxeum, quod Græci ὅλμον vocant, ibique ferreis malleis contuſus, adeo toleranter pertulit aſperrimos illos cruciatus, ut verbum illud memorabile conduplicaverit, Tunde tunde Anaxarchi follem: Anaxarchum enim non tundis. Ovid. in Ibin 571.

> Aut ut Anaxarchus pila minuaris in alta.

V. Diog. Laert. in Vita ejus, Cic. 3. de N. D. c. 33. & 2. Tuſc. 22. Ad ultimum amputationem linguæ minitante tyranno, protinus dentibus abſciſſam & commanducatam linguam in os ejus ira patulum conſpuiſſe dicitur. Teſtis Val. Max. 3. 3. ext. 4.

ANAXARETE, [Ἀναξαρέτη] Puella fuit Cypria, ex Salamine oppido, forma inſignis, & regia ſtirpe ſuperba, quam quum Iphis, infimæ ſortis juvenis perditiſſime amaret, & ab ea ludibrio haberetur, doloris impatientia, ſeſe ad fores ejus ſuſpendit: cujus funus quum Anaxarete ſiccis immotiſque oculis intueretur, in ſaxum eſt converſa. Ovid. 14. Met. 699.

ANAXENOR, [Ἀναξήνωρ] Citharœdus fuit, quem Magneſia civitas valde extulit, ſed magis M. Antonius, qui quatuor civitatum ei tributa legenda præbuit. Author Strabo lib. 14.

ANAXILAS, [Ἀναξίλας] Poetæ comici nomen, cujus meminit Suidas. V. Voſſ. de Poet. Gr. p. 49. [Anaxilas idem nomen ac ſeq. Anaxilaus.

ANAXILAUS, [Ἀναξίλαος] Meſſenius, qui Meſſanam in Sicilia condidit, fuit Rheginorum tyrannus. Is quum parvos relinqueret liberos, Mycitho ſervo ſuo commendaſſe contentus fuit. Is tutelam tam ſancte geſſit, imperiumque tam clementer obtinuit, ut Rhegini a ſervo regi non dedignarentur. Perductis deinde in ætatem pueris, & bona & imperium tradidit: ipſe parvo viatico ſumpto profectus eſt: & Olympiæ cum ſumma tranquillitate conſenuit. Macrob. 1. Saturn. cap. 11. Juſtin. 4. 2. 4. adde Spanh. de Uſu & Præſt. Num. diſſ. 8. p. 553.

Alius ejus nominis Medicus laudatus. Plin. 19. 1: 25. 13. & 30. 8.

Item Hiſtoricus. V. Dion. Halicarn. Ant. Rom. pr.

Fuit præterea Anaxilaus quidam ex Lacedæmoniorum principibus, qui una cum Lycurgo in vincula conjectus fuit, & paulo poſt cum eodem abſolutus. V. Plutarch. in Alcibiade.

ANAXILIDES, [Ἀναξιλίδης] Nomen philoſophi, de quo Hieronymus contra Jovinianum ſcribit, quod in libro ſecundo philoſophiæ aſſerat Potonam matrem Platonis phantaſmate Apollinis fuiſſe oppreſſam, quodque ſapientiæ principem non aliter arbitretur, niſi de partu virginis editum. V. & Laert. l. 3. S. 2.

ANAXIMANDER, [Ἀναξίμανδρος] Praxiadis fil. Mileſius philoſophus, Thaletis ſodalis, primus terræ mariſque circuitus deſcripſit, & ſphæram inſuper conſtruxit, ut inquit Laertius. Hic dixit infinitatem rerum omnium generationis atque corruptionis cauſam eſſe. Præterea ſphæræ formæ eſſe terram aſſerit in centro mundi collocatam. V. Fabric. Bibl. Gr. 2. 23. 8.

ANAXIMENES, [Ἀναξιμένης] Philoſophus fuit, Euriſtrati filius, Mileſius: Anaximandri diſcipulus, ſucceſſorque, qui eo die obiit, quo Sardes captæ fuerunt. Hic principium rerum aëra opinatus eſt, quem genere infinitum, qualitatibus finitum ait, cujus condenſatione ac rarefactione cuncta gigni putavit. Motum vero ab æterno eſſe dixit: terram ex aëre conſtipato primum omnium factam latam, magnam, idcirco non abſque ratione ſuper aërem contineri: Solem, Lunam, cæteraſque ſtellas a terra ortum habere. Calep. V. Diog. Laert. l. 2. & ad eum V V. D D. notata. Fabr. Bibl. Gr. 2. 23. 9. Qui alios ejuſdem nominis duos memorat, ſed Lampſacenos, Oratorem unum, Hiſtoricum alterum, prioris e ſorore nepotem: quanquam dubium eſt annon prior ſimul fuerit Hiſtoricus; qui, ut e Suida diſces, diſcipulus fuit Diogenis Cynici, præceptor Alexandri magni. V. Voſſ. 1. de Hiſt. Gr. 10. p. 75.

ANAXO, [Ἀναξώ] Ancæi cujuſdam filia fuit, quam quidam Alcmenes matrem faciunt, non Lyſidicem ſororem Potthei, ex Pelope & Hippodamia, ut habet Plutarch. [Imo Alcæi & Hipponomes filiam facit Apollod. l. 2.

ANAXYRIDES, [ἀναξυρίδες] Veſtes ſunt, & braccæ longis femoralibus auro pictæ, intonſæ, & varii coloris, quas Gallis familiares eſſe ſcribit Alex. ab Alex. lib. 5. cap. 10. conf. Polluc. 7. 13. & 22. & 10. 40.

ANAXYRIS, ĭdis. f. [ἀναξυρίς] Genus quoddam Lapathi ſeu rumicis, ita dictum quod folia ejus certum calceorum genus imitentur; alias Oxalis. V. Dioſc. 2. 106.

ANAZARBA, Ἀνάζαρβα Stephano, Oppidum eſt Ciliciæ, Dioſcoridis patria. Inde

ANAZARBENI, Populi de quibus Plin. lib. 5. cap. 27. V. Spanh. de Uſu & Præſt. Num. diſſ. 9. p. 55.

ANCÆSA, (niſi potius Amcæſa) Dicta ſunt ab antiquis Vaſa quæ Cælata appellamus: quod circumcidendo talia fiant. Ipſum quoque Cælare verbum eadem cauſa eſt dictum, d, litera cum l permutata. Feſtus.

ANCÆUS, [Ἀγκαῖος] ut ſcribit Ariſtomenes, fuit agriculturæ ſtudioſus: quum autem vineam plantaret, nimium gravi labore ſervos premebat: quare illorum quidam dixit, dominum ex illa vinea fructum nunquam percepturum. Ancæus vero poſteaquam uva fuit matura, lætus vindemiabat: ſervumque juſſit vinum ſibi fundere. Poculum igitur quum ori apponeret, dictum illius in memoriam revocavit. Cui ſervus,

> Multa cadunt inter calicem, ſupremaque labra.

His vero dictis quidam accurrit, nuntians quam maximum aprum vineam ingreſſum, illam pervertere totam. Tunc Ancæus poculum quum abjeciſſet, ad aprum feſtinavit; a quo percuſſus interiit. Unde natum eſt proverbium in eos quibus præter ſpem aliquid evenit. quod ſic e Græco in Latinum Cato vertit, Multum intereſt inter os & offam. Apud Gell. 13. 17. V. Eraſm. Chil. 1. 5. 1. De Ancæo Ovid. 8. Met. 407.

Ancæus Parrhaſius. Ovid. 8. Met. 315.

Ancæi vulnera. Ovid. 8. Met. 518. de Meleagro;

> Mœret, & Ancæi felicia vulnera dicit.

ANCALE, es. f. [ἀγκάλη] Poples. Cæl. Aurel. Tard. 5. 1. Ad ancalen perveniens atque ſuram.

ANCARIA, vel ANCHARIA, Dea ab Aſculanis populis colebatur, ut patria & tutelaris, ne hoſtium vaſtarentur incurſu. V. Alex. ab Alex. lib. 6. cap. 4. Et Burm. ad Quintil. 4. 1. p. 315.

Ancarius. Lucilius, apud Nonium 1. 78.

> Hæc, eadem rudet e roſtris atque ejulitabit
> Concurſans velut Ancarius, clareque quiritans.

conf. Turnebi Adverſ. 17. 24. Quem tandem hic Ancarium intelligimus? Ancara urbs Italiæ fuit (ait Turnebus) in qua, vel aliqui patresfamilias fuerunt operoſi & quæſtuoſi, qui ſervorum familias habuerunt: vel urbs ipſa, quod ex eo ſuſpicor, quod a familia Ancariana lib. 9. Varenum ſcribit Fabius interfectum fuiſſe. Servi autem illi opifices & operarii ſæpe concurſabant, & per urbem, aut agros re aliqua amiſſa, aut uſpiam relicta, conſternati & quiritabundi vagabantur, quod illis verſibus ſignificare voluit poeta Lucilius. Tertull. tamen in Apolog. c. 24. Ancariam Aſculanorum deam ſcribit fuiſſe. ut Ancarios putare poſſimus eſſe furioſos, ab illa dea errore immiſſo correptos. Nam ut de furioſo loqui videtur Lucilius, poſſet & Ancarius intelligi, aliquis de familia Ancariæ ſacra. Hæc ille. adde Voſſ. in Pomp. Melam, p. 48.

ANCEPS, ĭtis. [ἀμφίκεφος] Adj. a Capite derivatum, abl. eſt ancipite vel i. Plur. ancipites, & ia; gen. ium & per ſync. um. Feſtus, Anceps ſignificare videtur Id quod ex utraque parte caput habeat, ut Secures & bipennes. Sed magis a Capiendo, quod ex utraque parte æque capiatur, appellatum eſt. Chariſ. lib. 1. Ancipes veteres cum ratione dixerunt, ne genitivo ancipitis duabus videretur ſyllabis creſcere. V. Priſcian. lib. 7. p. 754. Plaut. Rud. 4. 4. 114. Poſt alterius eſt ſecuricula ancipes.

Anceps, Acutum ex utraque parte. Lucil. lib. 29. Vecte atque ancipiti ferro effringam cardines. Nonius 4. 32.

Anceps

Anceps mucro. Lucret. lib. 2. 519.
Anceps securis. Ovid. 8. Met. 397.
Ancipiti imagine. h. e. Duplici forma. Ovid. 1. Fast. 95. De Jano, qui bifrons fuit.
Anceps, Duplex. Lucil. l.29. Nemo hos ancipites [f. Ancipiti] ferro effringet cardines. Varro de Vita Pop. Rom. l. 4. Anceps bellum. Nonius. l. c.
Ancipites bestiæ, quæ Græce Amphibia dicuntur. Cic. 1. de Nat. Deor. 104. Bestiarum autem terrenæ sunt aliæ, partim aquatiles, aliæ quasi ancipites, in utraque sede viventes. V. AMPHIBIUM.
Anceps, Dubius. Virg. 5. Æn. 654.

At matres primo ancipites, oculisque malignis
Ambiguæ, spectare rates.

Anceps & incertus. Cic. pro Marcell. 15. Quum esset incertus exitus, & anceps fortuna belli. Idem in Orat. 98. Ancipites dicendi incertosque casus non extimescit.
Anceps & varius. Cic. 5. Fam. 12. At viri sæpe excellentis ancipites variique casus habent admirationem.
Animus anceps. Liv. 4. Bell. Pun.
Ancipites animos tenere. Lucan. lib. 9. 46.
Bonum. Sen. Hippol. Anceps forma bonum mortalibus. i. e. Incertum: quia propter formam alii perierunt, alii gratiam & favorem invenerunt.
Casus. Plin. lib. 28. cap. 2.
Casus anceps belli. Lucan. lib. 9. 585.
Causa. Cic. 2. de Orat. 86.
Cibus, Dubius & periculosus: nempe in cujus esu vita periclitatur. Plin. lib. 22. cap. 23. Voluptas tanta ancipitis cibi. De fungis loquitur.
Contentio. Cic. pro Lege Manil. 9.
Cura anceps propter incertos exitus præliorum. Cic. 12. Fam. 10. & 1. Off. 9.
Disputationes ancipites, in quibus de universo genere in utranque partem disserere copiose licet. Cic. 2. de Orat. 205.
Formidine ancipiti. Virg. 3. Æn. 47. Ab effectu: reddit enim formido dubios & incertos.
Fortuna pugnæ. Virg. 4. Æn. 603. & Stat. 6. Theb.
Fortuna belli. Cic. pro Marcell. 15.
Favore vario ancipites. Lucan. lib. 2. 448.
Lapsus rerum ancipites. Claud. in Pr. Conf. Stilich. 142.
Marte ancipiti. Liv. 21. 1. Bellum ancipiti Marte gestum est. i. e. Dubio utrinque prælio: quia videlicet incertum fuit utra pars victrix esset.
Morbi ancipites. Plin. lib. 7. cap. 45.
Pavor. Valer. 3. Argon. 74. Ab effectu: reddit enim dubios & incertos pavor.
Prælium. Liv. 3. Bell. Pun.
Via. i. e. Incerta, quæ scilicet huc vel illuc ducat. Cic. in Somn. Scip. 2.
Jus. Hor. 2. Serm. 5. 34. Acron: Jus anceps. i. e. Controversum vel obscurum: quod potest utrique parti prodesse, pro ingenio interpretantis.
Vocabula ancipitia, quæ & in bonam & in malam partem accipi possunt. Gellius lib. 12. cap. 9. Est plurifariam videre atque animadvertere in veteribus scriptis pleraque vocabula, quæ nunc sermonibus vulgi unam certamque rem demonstrant, ita fuisse media & communia, ut significare & capere possent duas inter sese res contrarias. Ex quibus quædam satis nota sunt, ut tempestas, valetudo, facinus, dolus, gratia, industria. Hæc enim fere jam vulgatum est ancipitia esse, & utraque versus dici posse.

ANCHĀTES, Nomen ducis in exercitu Persæ contra Æetem Colchorum regem, fratrem Persæ. Valer. 6. Argon. 132.

Doctus & Anchates, patulo vaga vincula gyro
Spargere, & extremas laqueis adducere turmas.

ANCHĔMŎLUS, [Ἀγχέμολος] Rhœti Marrubiorum regis filius fuit: qui cum Casperiæ novercæ stuprum intulisset, a patre ad supplicium petitus, ad Turnum in militiam profugit. Hæc Serv. in Virg. 10. Æn. 389.

Hinc Sthenelum petit, & Rhœti de gente vetusta
Anchemolum, thalamos ausum incestare novercæ.

ANCHESITES, Ventus ab Anchisa portu Epiri spirans, cujus mentio est apud Halicarnass. Cic. 7. Att. 2. Flavit ab Epiro lenissimus Anchesites. Antea legebatur Anches mitis: sed sic restituit Turnebus Adv. 20. 16. Sed V. ONCHESMITES.

ANCHESMUS, [Ἀγχεσμὸς] Mons Atticæ, in quo est Jovis Anchesmii statua. Pausan. in Attic.

ANCHIALE, [Ἀγχιάλη] Civitas Ciliciæ, de qua Strabo lib. 14. p. 462. Post Zephyrium (inquit) Anchiale supra mare, Sardanapali opus. Ex hac urbe fuit Athenodorus, qui non a Sardanapalo, sed ab Anchiale Japeti filia conditam vult, Cydni matre, a quo nomen vicino flumini. Ex Steph. q. V.

ANCHIALOS, [Ἀγχίαλος] Urbs Thraciæ, sita in intimo sinu, atque ubi pontus alterum sui flexum angulo finit, non procul a magna Apollonia. Hæc Pompon. 2. 2. Ovid. 1. Trist. 9. 36. Ammian. 22. 19.

ANCHIALUS, Nomen divinum Judæorum putatur esse apud Martial. lib. 11. 94. Scalig. Emend. Temp. Prolegom. Salmas. de Hellenist. p. 205; conf. Sam. Petit. Var. Lect. 1. 16. p. 73. & If. Voss. ad Melam, p. 48. & præcipue Cl. Spenceri Dissert. de hac voce & Mart. loco, qui servi nomen esse statuit.

ANCHILOPS, ŏpis. [ἀγχίλωψ] Tumor est in majore oculi angulo consurgens, atque humoris collectionem habens, curatu difficilis, antequam rumpatur. Dicitur autem ab ἀγχι, quod est prope, & ὤψ oculus, quod prope oculum fit. Galen. lib. de Finit. medic. qui illi adscriptus est, ut quidam putant. [V. ÆGILOPS, nam vitium idem est, aut gradu tantum ab eo differt, si Paulum audimus. l. 3. c. 22. conf. Gorrhæi Def.

ANCHIMŎLUS, [Ἀγχίμολος] Sophista apud Elidem fuit, aquæ potor, ac ficis modo solitus vesci, nec tamen aliis imbecillior habebatur. Ex Cæl. lib. 6. cap. 4.

ANCHĪSES, [Ἀγχίσης] Pastor Trojanus, filius Capyos, Assaraci nepos, ex Veneris concubitu pater Æneæ.
Ex Fabio colligi videtur, dictum fuisse Anchisas & in recto. Vide quæ in Appendice ad Varronem dixi c. 24. H. St. Locus Fabii l. 1. Inst. c. 5. p. 67. extr. Burm. ubi & hunc V.
Anchisæ, genit. Virg. 5. Æn. 535.

Ipsius Anchisæ longævi hoc munus habebis.

Anchisa, vocat. Virg. 3. Æn. 475.

Conjugio Anchisa Veneris dignate superbo.

Anchisa, abl. Virg. 6. Æn. 322.

Anchisa generate, deum certissima proles. Sibylla Æneam alloquitur.

Dardanius. Virg. 1. Æn. 494.
Magnanimus. Ovid. 14. Met. 118.
Magni anchisæ animam vocabat. Virg. 8. Æn. 98.
Phryx. Ovid. 16. Epist. 197.
Pius. Ovid. 13. Met. 640.

ANCHISÆUS, Adj. [Ἀγχισαῖος] Virg. 5. Æn. 761.

— tumuloque sacerdos
Et lucus late sacer additur Anchisæo.

ANCHĪSĬĂDES, patronym. [Ἀγχισιάδης] Virg. 8. Æn. 521.

Æneas Anchisiades & fidus Achates.

Anchisiades magnanimus. Virg. 5. Æn. 407.
Anchisiade, vocat. Virg. 6. Æn. 348.

Dux Anchisiade, nec me deus æquore mersit, &c.

ANCHISTRUM, i. n. Gloss. Gr. Lat. ἀγκιστρον hamus, uncus. Isidor. 4. 11. inter instrumenta medica refert & Angistrum vocat. Cæl. Aurel. Tard. 5. 1. Anchistris ex utraque parte cutem prætendunt. Hamulum Celsus vocat.

ANCHOLIA, [ἴον πορφυροῦν] vulgo dicta Viola cœrulea. Ruell. Calathianam putat esse, lib. 2. cap. 129.

ANCHOA [ἀγχύη] V. ANICHIA.

ANCHOMANES, is. f. Herba, quæ & Dracontea. Apul. de Herb. c. 14.

ANCHŎRA, vel ANCORA, [ἄγκυρα] Dens ferreus, quo firmantur ac retinentur naves. Virg. 1. Æn. 169.

— hic fessas non vincula naves
Ulla tenent, unco non alligat anchora morsu.

Ubi Servius, Hoc nomen quum in Græco, unde originem ducit, aspirationem non habeat, in Latino aspiratur, quod est contrarium: nam magis Græcorum est aspiratio. sed hoc in paucis nominibus invenitur. MORSU autem de anchoris bene dixit, quum alio loco inveniamus 6. Æn. 3.

— tum dente tenaci Anchora fundabat naves.

Anchoris solutis, de phaselo. Cic. 1. Att. 10.
Anchoræ, inquit Nonius, Vincula quibus antennæ tenentur. Lucilius, Armamenta tamen, malum, vela, omnia servo: Funis enim præcisus cito, atque anchora soluta. Quo loco Turnebus his verbis, Anchoras in Nonio legimus vincula esse, &c. sed vel (ut apud Isidorum est) Anquina scribi debet, ut in Cinnæ versu, vel (ut suspicor) utrobique Angina. Quia enim ille funis angit & adstringit, ideo (ut conjicio) Angina dicebatur: quod innuere videtur Isidorus, qui Funem interpretatur, quo antenna constringitur. Hæc ille. [Videtur potius pro Antennæ apud Nonium Anchoræ scribendum, ita ut nihil aliud indicare voluerit, quam id nomen etiam funi tribui anchorario, quod cum ex versibus Lucilii liquere puto, tum ex gemino Cic. loco hic adjecto, ne alia addam. Penultimam autem in Anchora more Græcorum produxit. S. in in *præcisus* more vett. elisum ultimam brevem relinquit. Solet autem ejusmodi καταχρήσεις diligenter Nonius excerpere.
Anchora figitur. Ovid. 1. Met. 297.
Jacere Anchoras ante portum. V. JACIO.
Anchora de prora jacitur. Virg. 6. Æn. v. ult.
Anchora pacta littoribus. Ovid. 2. Epist. 4.

Littoribus nostris anchora pacta tua est.

i. e. Promissa. Pollicitus es te ad nostra littora renavigaturum.
Præcidere anchoras: i. e. Funes anchorarios. Cic. 7. Verr. 87.
Sidunt anchoræ. Plin. lib. 6. cap. 22.
Solvere anchoram. Cic. 1. Att. 10.
Stare in anchoris, vel ad anchoras. Cæs. 5. Bell. Gall. 10. Et Flor. 2. 27.
Sublatæ anchoræ sunt. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Sublatis anchoris digressus. Cæs. 4. Bell. Gall. 33.
Vellere. Liv. Decad. 3. lib. 2.
De anchora in nummis Regum Seleucidarum V. Spanh. de Usu & Præst. Num. diss. 7. p. 404. seq.
Anchora metaphorice ponitur pro Refugio, Præsidio, Munimento, & non semel pro Fundamento apud Plin. Apul. Solin. Ita pro Patrocinio amici. Ovid. 5. Trist. 2. 41.

ANCHORĀGO, vel ANCORĀGO, ĭnis. f. Nomen piscis. Cassiodor. 12. Ep. 4. V. SALMO, idem enim esse creditur. Voss. de Orig. Idol. 4. 29.

ANCHORALIS, e. [ἀγκυρωτικός] Adj. Apuleius lib. ult. Met. p. 265. Navis absoluta strophiis anchoralibus, pelago redderetur.

ANCHORĀLE. n. subst. Funis cui alligata est anchora. Plin. lib. 16. cap. 8. Liv. 7. Bell. Maced. & 22. 19.

ANCHORARIUS, Adj. aliud [ἀγκυρωτὸς] Quod ad anchoram pertinet, ut Anchorarii funes. Cæs. 2. Bell. Civil. 9.

ANCHORARIUS Mons. Plin. lib. 13. cap. 15. Anchorarius mons vocatur citerioris Mauritaniæ, qui laudatissimam dedit cedrum, jam exhaustus.

ANCHURUS, Midæ filius, de quo sic Plutarch. in Parallelis cap. 9. p. 306. Circa Celænon Phrygiæ oppidum terræ hiatus cum aqua domos compluresipsis cum mortalibus absorpsit in profundum. Midas rex oraculo monitus ut res eo pretiosissimas conjiceret, ita enim futurum ut terra coiret: auro & argento injecto nihil opis attulit. Anchurus regis filius quum nihil in vita humana pretiosius anima secum ipse versasset, datis genitori complexibus & Timotheæ uxori, equum ascendit, inque hiantem locum concitato equo se conjecit. Postquam in unum terra rediit, auream Jovis Idæi aram eo in loco dedicavit. Hujus rei testis est Callisthenes 2. Metam.

ANCHŪSA, [ἄγχουσα] Herba; de qua sic Plin. lib. 2. cap. 20. Et anchusæ radix in usu est, digitali crassitudine. Finditur papyri modo, manusque inficit sanguineo colore: præparat lanas pretiosis coloribus. Anchusam hodie Gallia *Orchanetam* vocat, mulieribus non ignotam quæ colorem faciei nativum fuco mentiuntur, quæque vernaculum genarum pallorem hoc infectu occulunt. Certe malas eleganti commendat purpurisso. Ruellius lib. 3. cap. 88. V. Dioscor. 4. 65.

ANCHYLE, es. V. ANCYLE.

ANCĪLE, is. n. [ἀγκύλιον] Plutarch. in Numa cap. 25. Scutum breve. Virg. 7. Æn. 188. — lævaque ancile gerebat. Ubi Servius, Ancile, Scutum breve. Regnante Numa, cœlo hujusmodi scutum lapsum est: & data responsa sunt illic fore summam imperii ubi illud esset. Quod ne aliquando posset auferri, aut ab hoste agnosci, per Mamurium fabrum multa similia fecerunt: cui & diem consecrarunt, quo pellem virgis feriunt ad artis similitudinem. Dicimus autem hoc Ancile, & hæc Ancilia, pluraliter. Anciliorum vero usurpavit Horat.

Idem Servius l. 8. v. 664. Ancile autem dicitur aut quasi undique circumcisum, aut quasi ἀμφίχειλον: h. e. Undique labrum habens. Hactenus Servius. Varr. 6. de L. L. 3. Ancilia dicta ab Ancisu, quod ea arma ab utraque parte, ut Thracum, incisa. Liv. 1. Salios item duodecim Marti Gradivo legit, tunicaeque insigne dedit, & super tunicam aeneum pectori tegumen, coelestiaque arma, quae ancilia appellantur, ferre. Historiam sive fabulam de lapsis coelo Ancilibus, habes apud Dionys. Halic. 2. Ant. Rom. Ovid. 3. Fast. 372. seq. Plutarch. d. l. Lactant. 1. 21. extr. Vet. Gloss. Ancilia Διοπετῆ. Figuram eorum habes apud Guther. de Jure Pontif. 1. 11. Rosin. Ant. R. l. 3. c. 20. Oisel. Thes. tab. 111. Car. Neap. ad Fast. Ovid. 3. 377. conf. Camerar. Cent. 1. H. S. c. 60. & Cent. 2. p. 41. adi etiam Mureti Var. Lect. 13. 17. de vocis derivatione.

Ancilia lapsa coelo. Virg. 8. Æn. 664.

Anciliorum oblitus. Hor. 3. Carm. 5. 10.

Arma ancilia. V. in ARMA.

ANCILLA, [δμωὴ, οἰκέτις, θεράπαινα, θεραπαινίς] Mulier serva. Dictae autem (inquit Festus) Ancillae ab Anco Martio rege, quod is bello magnum foeminarum numerum ceperit. Sive ideo sic appellantur, quod antiqui Anculare dicebant, pro Ministrare: ex quo dii quoque ac deae quos ancillae colunt, appellantur Anculi & Anculae. conf. Voss. Etym. p. 28. [Veteres Ancillus, a, um. adjective dixisse suspicatur haud injuria Cortius ad Sall. Jug. c. 12. 5.

Mulier ancilla. V. MULIER.

Terra mortalium semper ancilla. Plin. lib. 2. cap. 63. Cic. 5. Verr. Hunc servi ancillaeque amant.

In ancillam delinquere. Ovid. 2. Amor. 8. 9.

Ancillae etiam Viri vocati. sane Fufidius, apud Sallust. Fragm. c. 5. quod prensaret populum & adularetur serviliter, acerrimo convicio ancilla turpis a M. Æm. Lepido appellatur & honorum omnium dehonestamentum. Quae verba mirifice confirmant Lectionem veterum Codicum, in quibus quidam Treb. Poll. locus ita conceptus est, in Vita Claud. c. 5. Gallus Antipater, ancilla honorum & historicorum dehonestamentum, &c. Nemo enim non videt haec Pollionis verba ex Sallustiano loco expressa esse. Quod neque Salmasius neque Casaubonus adverterunt; qui eam lectionem protulerunt primi: Salmasius autem praecipue interpretatus est p. 327. [Qui hanc animadversionem Lipsiensi thesauro adspersit, unde huc descripta est, Ancillam honorum, Assentatorem summarum potestatum exponit, quod cum sane durum sit atque insolens loquendi genus, neque satis, Aureoli laudum buccinatori conveniat, suspicari quis possit, aliter distinguendum: Ancilla, honorum & hist. Sed ne sic quidem locus sanus videri potest, epitheton enim, quod Sall. adjecit, desideratur nec satis apte Honores & historici deinceps conjunguntur. Quare cum in editis omnibus, atque etiam in Cl. Obrechti codice expressum sit: Ancillariorum, docto & cordato lectori dijudicandum relinquo, an fortasse scripserit Pollio, Ancilla vitiorum; Caeterum haec & similia, quae ad l. Sall. Cortius congessit per Sarcasmum dicta sunt, quibus illud Virgilii addendum fuit ex 9. Æn.

O vere Phrygiae, neque enim Phryges, ite per alta Dindyma.

ANCILLŬLA, dimin. [θεραπαινίδιον] Ter. Eun. 1. 2. 85. Nonne ubi mihi dixti cupere te ex Æthiopia ancillulam? Cic. 1. de Orat. 55. Juris scientiam eloquentiae tanquam ancillulam pedissequamque adjunxisti. Adde Sen. Controv. 21. Plaut. Rud. Prol. 73. & Ovid. de Rem. Amor. 639.

ANCILLĀRIS, Adj. [θεραπαινιδικός] Quod ad ancillam pertinet. Cic. 5. Tusc. Sordido, Ancillarique artificio. Ancillaris adulatio Ammian. 26. 17. Sallust. in Cic. sub fin. Cui insidias in civitate fecisti ancillares? Apparet ex adversaria oratione legendum esse — fecisti, ancillaris &c. cum in ea scribatur, Nulli privatim ancillatus sum: idque de Pompejo intelligendum arbitror, cui insidiatum Ciceronem fuisse opinio fuit, quod & Pompeium a Cicerone abalienarat; ut ab eo destitutus fuerit, cum armis pulsus a Clodio est: reversus tamen ab exilio modis omnibus sibi Pompeium colendum, & ei inserviendum esse putavit, quod hic ei objicitur. Ex Turnebo. Paul. quoque Manutius Ancillaris legendum censet. Ut & Cort. q. V.

ANCILLARIUS, ii. in Vet. Gloss. δουλοπρεπής. V. in seq.

ANCILLĀRIŎLUS, [δουλεραστής] Nomen joco fictum a Martiale l. 12. 58. Non est fictum, inquit H. St. quum in Seneca dicantur matronae illo usae. [Nimirum Dimin. ab Ancillarius, quod Ancillarum amori deditum denotat & obnoxium.]

Ancillariolum tua te vocat uxor, & ipsa

Lecticariola est: estis Alauda pares.

Sic & apud Sen. lib. 1. de Benef. 9. Siquis nulla se amica fecit insignem, nec alienae uxori annulum praestat: hunc matronae humilem, & sordidae libidinis, & ancillariolum appellant. [Errant enim qui hic id nominis pro Uxorio positum putant, & repugnat analogia in his quae similiter terminantur adjectivis. V. Muret. ad l. Docet Philosophus, Matronas luxu perditas hac voce exprobrare maritis ancillarum amorem confuesse, si non adulteriis & meretriciis amoribus foris infames fuerint, perinde quasi ea fama delectarentur ipsae.

ANCILLATRUM, i. n. Humilis submissio. Arnob. 7. p. 221. Salutet acclivis, ancillatrum fervuli pavibundis trepidationibus imitatus. conf. Salmas. ad Solin. p. 833. [Probabili conjectura emendat V. C. Ancillatum, in Thes. Lips.

ANCILLOR, [δουλεύω] āri. Dicitur quum viri ancillarum more praeter dignitatem servitio alicujus se subjiciunt. Cic. in Sallust. cap. ult. Non enim uni privatim ancillatus sum, neque me addixi. Titinius Praelia, Verum etiam dotibus deliniti ultro etiam uxoribus ancillantur. Non.

Dicitur etiam de inanimatis rebus quae aliis serviunt. Plin. lib. 2. cap. 97. Nec unquam eodem tempore, quo hodie reflui, ut ancillante sidere, trahenteque secum avido haustu maria.

Vet. Gloss. Ancillor. κοθλακεύω. Aliam etiam notionem veteres Glossae suggerunt, cum Ancillare (ita enim legendum, non Antillare) θηλύνεσθαι, μαλακεύεσθαι, interpretantur. Itaque Ancillari etiam pro Pellicem esse & libidinis causa se viro addicere significat. Nempe quia has vices ancillae & famulae sustinere solebant fere. Sed quid est θηλύνεσθαι? Utrumne θῆλυ aut θῆλυς non foeminam tantum quamlibet, sed & aliquando ancillam notat? Et ita θηλύνεσθαι est ancillam agere seu famulari? An pro θηλύνεσθαι δουλεύεσθαι rescribendum? [Haec quoque ex Lipsiensi Thesauro transcripta. Sed miror V. C. non vidisse legendum potius θηλύνεσθαι, dictumque de Mollibus & effoeminatis. V. Cael. Aur. Tard. pass. 4. 9.

ANCILLATUS, us. subst. V. ANCILLATRUM.

ANCIPES, V. ANCEPS.

ANCISUS, ûs. m. Varro 6. de L. L. 3. Ancilia dicta ab Ancisu.

ANCISUS, a, um. i. e. Amputatus: nam An sive Am est Circum. Lucret. lib. 3. 660.

Omnia jam seorsum cernes ancisa recenti

Vulnere tortari.

ANCLA, ae. f. contracte pro Ancula; Instrumentum quo aqua ministratur; alias Antlia, sc. Haustrum. Vetus de Ancla Epigramma producitur a Salmasio in Vopisci Bonosum p. 478. In Suet. Tiber. cap. 51. Ancliam legit Pareus Lex. Crit. p. 445.

ANCLABRIA, orum. apud Festum sunt Vasa aenea quibus utuntur sacerdotes in sacrificiis.

ANCLABRIS, est (inquit Festus) Mensa ministeriis apta divinis: Idem alio loco, Anclabris, ex qua in sacrificando diis anclatur, q. e. Hauritur, ministraturque.

ANCLACAE, Populi circa Moeotim, Plin. lib. 6. cap. 7.

ANCLO, āre. secundum Festum in Ancilla, antiqui dicebant pro Ministrare, & quia idem qui haurit ministrat Anclare etiam Festus exponit pro Haurire. Turneb. (Idem & Muret. H. St.) Multi censent pro Anclare & Exanclare, dicendum esse Antlare & Exantlare, a verbo Graeco ἀντλεῖν, a quibus dissentio: & Anclare puto esse Anculare: i. e. Haurire. Unde & Ancillarum nomen. Liv. Andron. Florem anculabant liberi ex carchesiis. Quod si ab ἀντλεῖν deducitur (ut Festo videtur) certe litera mutatur. Haec ille. Adverf. 2. 10. V. Voss. Etym. p. 28.

ANCON, ōnos. m. [ἀγκών] Locus ubi ossa humeri & brachii componuntur, Latine Cubiti flexura.

Est & eo nomine Nili pars destinata navigantibus. Eo etiam nomine sinum maris appellat Lucanus lib. 1. 421. Tarbellicus Ancon. ex emend. Scalig. Aus. Lect. 1. 5. V. tamen Cellar. N. O. A. 2. 2. 1.

Item urbs agri Piceni, Graecis ἀγκών, Latine ANCONA, quae est terminus Galliae Cisalpinae & Italiae. Mela l. 2. c. 4. Illa in angusto duorum promontoriorum ex diverso coeuntium, inflexi cubiti imagine sedens, ac ideo a Graiis dicta Ancon, inter Gallicas Italicasque gentes quasi terminus interest. Est item in foribus pars, quam alio nomine προθυρίδα vocant. Vitruv. 4. 6. Dulcis Ancon est etiam Abominantis sermo. V. Erasm. Adag. p. 164. Ex Plat. Suid. & Athenaeo, ex cujus l. 12. ostenditur Anconem locum Sardis fuisse voluptatum ministeriis paratum, sed in eo complures naufragium fecisse, &c.

Erat postremo hoc nomine perobscurum Carthaginensibus domicilium, in quod detrudebantur quibus iratior factus esset tyrannus.

Ancona Vitruv. appellat Conflexum qui rectum angulum describit: l. 8. c. 6. de chorobate loquens quo aquae perlibrantur, Ea (inquit) regula habet ancones capitibus extremis, aequali modo perfractos, inque regulae capitibus ad normam coagmentatos, & inter regulam & ancones a cardinibus compacta transversaria.

Ancones, [ἀγκῶνες] Calices sunt non rotundi, sed in cubitum flexi, & angulum habentes, unde & illis nomen tributum. Nam pocula variis formabantur figuris. Paul. in l. 13. D. de instr. vel instr. leg. ut dolia, vasa, ancones, calices, &c. adde Turneb. Adverf. 18. 23.

Sunt & Ancones, Ferramenta ex quibus retia aliaque suspenduntur. Gratius Cyneg. v. 87.

Lineaque ex ustis lucent anconibus arma.

Ita Ferrei Ancones apud Vitruv. 10. 13.

ANCONISCI, [ἀγκωνίσκοι] Instrumenta tortoria: Item Ferramenta oneribus sustinendis idonea, quae a Gallis corrupte *Angones* vocantur, cujusmodi in cellarum vinariarum columnis videmus, quibus incumbunt ligna quae dolia ferunt. Dicta a similitudine cubiti, quem Graeci ἀγκῶνα vocant. Nam ut plerique dormientium cubitis, ita hisce ferramentis onera inninituntur. Dimin. Graec. est ab ἀγκών.

ANCTERES, [ἀγκτῆρες] Vincula sunt, quibus vulnerum labra constringuntur, ne latior fiat cicatrix. Galen. 3. Therapeut. Item pars colli, suffocationi maxime obnoxia. V. Cael. Rhodig. lib. 4. cap. 2.

ANCTITO, āre. frequent. ab Ango [ἀγχονίζω] Budaeus.

ANCTUM, V. ANGO.

ANCULARE, [ὑπηρετεῖν] pro Ministrare dixerunt antiqui, authore Festo. V. ANCILLA.

ANCULI & ANCULAE, Dii deaeque ancillarum putabantur. Festus.

ANCUNULENTAE, Foeminae menstruo tempore appellantur: unde trahitur Inquinamentum. Festus.

ANCUS, appellatur, Qui aduncum brachium habet, ut exporrigi non possit. Festus. Ab Ancone, i. e. Cubito incurvo.

ANCUS MARTIUS, Numae Pompilii nepos ex filia, & quartus Romanorum rex. Virg. 6. Æn. 815.

— quem juxta sequitur jactantior Ancus. Hor. 4. Carm. 7. 15.

ANCЎLA, ae. f. [ἀγκύλη] Contractio articulorum. Cels. lib. 5. 18. & 28. Item Amentum. V. Suid. & Cael. Rhod. 11. 52. Galen. lib. de Finit. Medic. Dicitur & Acylosis. V. Rhod. ad Scrib. 11. 255. Gorr. Def.

ANCYLOBLEPHARON, i. n. [ἀγκυλοβλέφαρον] Vitium in oculis. Cels. lib. 7. 7. 6. V. ANCYLOSIS.

ANCYLOGLOSSUM, [ἀγκυλόγλωσσον] Vitium linguae, cum quis non expedite loqui potest, propter id quod vulgo Filetum vocant non incisum, Paulus Ægineta.

ANCYLOSIS, [ἀγκύλωσις] Vitium est, quo cohaerescunt palpebrae cum albo oculi, vel nigro, exulceratione. Et si nigro cohaereant, visus omnino prohibetur: si albo, minus. Ex Isagog. Gal. adscripta. Sic & Aët. l. 7. c. 66. Sed Ægineta. 4. 55. Synonymum τῇ ἀγκύλῃ junxit. Vid. & ANCYLOBLEPHARON.

ANCYLOTOMUM, [ἀγκυλοτόμον] vel Ancylotomus, m. Instrumentum chirurgicum, quo vinculum nervosum, quod Filum vulgo vocant, in pueris haesitantibus eximitur. Bud. Annot.

ANCYRA [Ἄγκυρα] Tectosagum, qui quondam Galatiae partem, Phrygiam majorem versus tenuerunt, castellum erat, posteaquam ab Augusto Caesare colonis frequentata est, caput gentis; Sub Christianis Impp. sedes Metropolitani. Strab. l. 12. Hinc synodus Ancyritana in jure Pontificio saepe nominatur. Urbem memoratam videas a Curtio, 3. 1. 22. & Plin. lib. 5. cap. ult. ubi V. Harduin. Hodie *Anguri*.

Alterum quoque fuit ejusdem nominis Lydiam versus, circa Blayrum Magnae Phrygiae oppidum. Strab. lib. 12. Plin. l. 5. c. ult. Haec quoque Episcopi sedes.

ANCYRANUS, Adj. [Ἀγκυρανός] ab Ancyra, quae secundum Ptolemaeum & alios, Metropolis est Tectosagum Bithyniae populorum. Claud.

Claud. 2. in Eutrop. 416. — Ancyranique triumphi. Omitti mentio non debet luculenti illius monumenti Ancyrani, five lapidis antiqui, in quo Coloni conditoris sui Augusti rerum gestarum Indicem sive breviarium perscribi curarunt, cujus etiam nunc insigne extat fragmentum, quod certatim VV. DD. illustrarunt. V. Fabric. Bibl. Lat. l. 4. c. 5. Plura de Ancyra If. Casaub. in præf. Animadv. ad idem Monum. Suetonio adject.

ANCYROMACHUS, [ἀγκυρόμαχος] Genus navigii est, ita dictum quod anchoris, & reliquis navigii instrumentis vehendis sit aptum. Calep.

A N D

ANDABATA, [ἀναβάτης] Cic. locus est in 7. Epist. Fam. 10. qui unius literæ abundantia obscuritatem habere videtur: eum ita ut in libris vulgo circumfertur subscribam, Qui neque in Oceano natare volueris, studiosissimus homo natandi: neque spectare essedarios, quem antea ne andabatam quidem defraudare poteramus. Ego (inquit Turnebus Adverf. 19. 8.) dictione ea diutius perpensa, tandem in hanc sententiam discessionem feci, ut putem andabata auferendi casu legendum esse. Dicit enim (ut opinor) Tu, qui ita studiosus eras Romæ spectaculorum Circensium, ut in multam noctem spectator sederes, ut andabatas pugnantes in tenebris videres, noluisti in Britanniam trajicere, ut Britannorum videres essedarios, qui andabatis similes sunt e curru pugnantibus. Olim autem post curricula Circensia, sero noctisque tenebris depugnabant interdum homines e curru, Heroum antiquorum more: qui interpolato verbo Græco, pro Anabatis Andabatæ dicebantur a Latinis. Duo autem homines sedebant in curru (ut Græci scribunt) auriga & παραιβάτης, qui idem etiam ἀναβάτης, i. e. Ascensor dicebatur, & (ut plerunque fit) corrupta & degenerante voce, Andabata. Cum autem noctu pugnarent, nec se prope viderent, ut ludicrum etiam augeretur, interdum oculis clausis dimicare cogebantur. Hæc ego eo adscripsi, quod eruditissimos viros hac velut in salebra hærere videam, adeo ut non defuerit qui conjiceret populos fuisse, qui clausis oculis pugnare soliti sint. Tam amentes habere hostes, ut cæci dimicare velint, nemo est (ut opinor) qui non optaturus sit. Sed plenius & accuratius de hoc gladiatorum genere Just. Lipf. Sat. 2. 12. conf. Alex. Gen. Dier. 6. 22. Cæl. Rhodig. 11. 11. Schott. Nod. Cic. 4. 19. Thyf. de Glad. p. 227. Laurent. Polym. 4. 9. Erasm. Chil. 2. 4. 33.

ANDACOQUA, Afris planta est eadem quæ Dioscoridi Ægyptia lotus: e cujus semine, quod papaverum modo capitibus quibusdam includitur, Arabes sibi oleum conficiunt, quod miris laudibus efferunt, illudque oleum de Andacoqua appellant. Ex Mathiol. in Diofcor. lib. 3. cap. 106. extr.

ANDALUSIA, æ. f. Regio Hispaniæ, regno Castellæ annexa, olim Vandalitia dicta, cujus primaria urbs Hispalis. In hac provincia poëtæ constituerunt campos Elysios.

ANDANIA, [Ἀνδανία Stephano] Oppidum est Peloponnesi, in tractu Messeniaco, cujus meminit & Strab. lib. 8.

ANDANIS, [Ἄνδανις] Fluvius est Carmaniæ regionis, cujus meminit Plin. lib. 6. cap. 23.

ANDARÆ, [Ἀνδάραι] Populi Indiæ, plurimis vicis, & xxx oppidis, quæ muris turribusque muniuntur. De his vide apud Plin. l. 6. c. 19.

ANDEGAVI, [Ἀνδεγαυοὶ] Galliæ populi, V. ANDES.

ANDEGAVUM, i. n. Andegavorum urbs præcipua, olim Juliomagus, hodie *Angers*.

ANDELUS, [Ἄνδηλος] Civitas est Hispaniæ, non procul a Pompeiopoli, quæ vulgo *Pampilona* appellatur, metropolis regni Navarræ. Calep.

ANDES, [Ἄνδης] Populi inter Celtas Carnutibus & Turonibus finitimi, ac ducatui Bituricensi, Oceanoque proximi, quos Ligeris flumen alluit, Andos Lucan. l. 1. v. 438. Andegavos appellat Plin. l. 4. c. 18. Andecauos Tac. Ann. 3. 41. Andes vocat. Cæf. 2. Bell. Gall. 35. & 3. 7.

Andes, Vicus non procul a Mantua, Virgilii patria, teste Donato in Vita.

ANDINUS, Adj. [Ἀνδῖνος] unde Virgil. Andinus.

Andinus cantus. Sil. lib. 8. 594.

> Mantua musarum domus, atque ad sidera cantu
> Evecta Andino. i. e. Virgiliano.

ANDIGISTA, [Immo AGDISTIS] Matris deûm nomen est apud Pessinuntios, ubi templum maximum habet magnæ venerationis. Strab. l. 12.

ANDIRINA, æ. [Ἀνδειρηνή] Mater deûm cognominata a loco, de quo Strab. l. 13. Sub Andira (inquit) templum est matri deûm Andirinæ sacrum, & subterraneum antrum Palæan usque. Est autem Palæa, habitatio quædam sic appellata, quæ ab Andiris distat stadiis centum & 30. Subterraneum hunc meatum torrens [Immo hircus V. Caf.] quidam in os ejus incidens aperuit: qui postera die a pastore apud Andiram fortuito repertus fuit. Hæc Str.

ANDIZETII, [Ἀνδιζῆτιοι] Populi sunt Pannoniorum, ut refert Strab. l. 7.

ANDOCIDES, [Ἀνδοκίδης] Unus ex decem præcipuis Atheniensium rhetoribus, Leogori filius, qui fuit ex Telemachi, & Nausicaæ posteris, ut ex Hellanici sententia tradit Suidas. V. Fabr. Bibl. Gr. 2. 26. 3.

ANDRACHNE, [ἀνδράχνη] Herba est, quæ a Latinis Portulaca dicitur. Plin. lib. 13. cap. 22. Columel. 10. 376. Apul. de Herb. cap. 103.

Andrachne agria, [ἀνδράχνη ἀγρία] Herba est majori Sempervivo similis, sed foliis minoribus, quæ a Latinis Illecebra appellatur, & Portulaca sylvestris. Ruell. lib. 2. cap. 140. Plin. 25. 13.

ANDRAMIS, itis. [Ἄνδραμις] Rex Lydorum fuit, qui primus castravit & eunuchas fecit mulieres. Author Alex. ab Alex. l. 2. c. 25.

ANDRAPODON, [ἀνδράποδον] Latine Mancipium. Sunt enim servi tanquam pedes dominorum, qui capitis rationem habent. Diog. Laert. de Diogene Cynico sic scribit: Rogatus cur mancipia Andrapoda dicerentur: quia Pedes (inquit) habent virorum, animum autem, quem tu nunc habes, qui hoc interrogas.

ANDRAPODISTA, [ἀνδραποδιστής] Plagiarius. Dicitur autem andrapodista (ut interpres Aristophanis ait) ab eo quod homines vendat: nec solum (ut idem interpres author est) andrapodista est, qui liberos per imposturam, vel circumveniendo in servitutem conjicit, verum etiam quisquis ministros aut servos a suis heris ac dominis abstrahit, ut alio deducat, divendatque.

ANDREMON, Nomen est ejus qui Colophonem ædificavit. Strab. l. 14.

ANDRIA, [Ἀνδρία] Phrygiæ oppidum, apud Plin. l. 5. c. ult. Stephanus præterea Andriam in Elide collocat, & alteram in Macedonia.

ANDRIA, Terentii Fabula cui ab occasione Andriæ cujuspiam mulierculæ nomen est. Exemplum est honestæ educationis & obedientiæ liberorum.

ANDRIACA, [Ἀνδριακή] Oppidum est in Media: & alterum in Lycia, Ptolemæo. Rursum aliud in Thracia, Straboni.

ANDRICUS, Ciceronis servus. Cic. 16. Fam. 20.

ANDRICUS, [Ἄνδρικος] Ciliciæ mons, Strab. lib. 14.

Quo etiam nomine dictum est Flumen quoddam ejusdem regionis, non procul ab Amani portis apud Plin. l. 5. Apud Strab. Andriclus legitur.

ANDRIMACHIDÆ, [Ἀνδριμαχίδαι] Populi sunt in Africa, apud quos per multa secula viguit usus, ut virgines nupturas regi in primis offerrent, ut illarum pudicitiam ante solennia nuptiarum delibaret. Alex. ab Alex. l. 1. c. 24.

ANDRIUS, i. [Ἄνδριος] Fluvius est, qui ex quadam Carifenæ montana regione, quæ Dardanicæ adjacet, influit in Scamandrum. Strab. lib. 13.

ANDROBIUS, [Ἀνδρόβιος] Nobilis pictoris nomen, qui Scyllin (urinatorem) pinxit, anchoras classis Persicæ incidentem. Plin. l. 35. c. 11.

ANDROBULUS, i. [Ἀνδρόβουλος] Sculptoris nomen. Plin. l. 34. c. 8.

ANDROCLRUS, Philosophus fuit, Porphyrii discipulus, cujus ipse Porphyrius mentionem facit, ut refert Volaterranus. [Videtur vitioso codice usus Volat. ac scribendum Androcydes, quem in Pythagoricorum Catal. memorat Fabric. quanquam locum Porphyrii prætereat.

ANDROCLUS, [Ἄνδροκλος] Nomen proprium filii Codri, Atheniensium regis, qui Ephesum condidit, & Ionum regiam ibi constituit. Strab. l. 14. V. mox ANDRODUS.

ANDROCOPUS, [Ἀνδρόκοπος] Nomen ejus qui Lebedum condidit, loco quodam occupato nomine Arta. Strab. lib. 14.

ANDROCLAS, ANDROCLUS, V. ANDRODAS, ANDRODUS.

ANDROCYDES, [Ἀνδροκύδης] Medicus fuit sapientia clarus, cujus extat epistola quædam ad Alexandrum magnum scripta, apud Plin. his verbis, Vinum potaturus, rex, memento te bibere sanguinem terræ: sicut cicuta homini venenum est, sic cicutæ vinum. Plin. lib. 14. cap. 5.

Fuit & hoc nomine Pictor quidam nobilis, de quo idem Plin. l. 35. c. 9. V. & ANDROCLEUS.

ANDRODAMAS, [ἀνδροδάμας] Lapis est ex genere hæmatitarum, colore nigricante, pondere ac duritia insignis, qui attritus coti succum reddit sanguineum. Plin. lib. 36. cap. 20.

Est præterea Androdamas, Gemmæ nomen, quæ argenteum nitorem habet ut Adamas, quadrata, & semper tessellis similis: cui Magi putant nomen impositum ab eo quod impetus hominum & iracundias domet. Plin. lib. 37. cap. 10. Solin. cap. 36.

ANDRODAMUS, Rheginus, qui leges condidit Chalcidensibus, qui sunt in Thracia, ut scribit Aristoteles.

ANDRODAS, Annus sexagesimus tertius. Firmic. l. 4. c. 14. Septeni anni, ac noveni, per omne vitæ tempus multiplicata ratione currentes, naturali quadam & latenti ratione, variis hominem periculorum discriminibus semper afficiunt. unde & sexagesimus tertius annus, quia utriusque numeri summam pariter excipit, Androdas appellatus est. Novies enim septem anni, sexaginta tres fiunt: & rursus septies novem, simili modo sexaginta tres. Quia itaque utriusque numeri cursus, in hoc anni æquata ratione concurrit, grande semper periculi discrimen imponit. Si enim septeni & noveni anni, qui hebdomatici a Græcis, atque enneatici appellantur, gravia semper hominibus indicunt pericula, quid annus faciet sexagesimus tertius, qui utriusque numeri multiplicatam, & invicem sibi obligatam perficit summam? Hac igitur ex causa Androdas (alii leg. Androclas V. Rigalt. Observ. ad Tertull. de Idol. f. 203) ab Ægyptiis dictus est, quod omnem vitæ substantiam frangat, atque debilitet. Hæc Firmicus.

ANDRODUS, Dacus servus, Romæ in circo maximo agnitus, a leone, cujus pedem vulneratum aliquando curaverat in sylvis. Ejus historiam lectu dignissimam V. ap. Gell. l. 5. c. 14. Forte ad hunc ipsum narratio similis pertinet apud Sen. 2. de Benef. 19. Cæterum rectius Androclus vocatur hic servus in melioribus Gellii editionibus, & apud Ælian. Hist. An. 7. 48. Ἀνδροκλῆς. V. Panvin. de Lud. Circ. 11. 3.

ANDROGEUS, [Ἀνδρόγεως] Præclaræ indolis adolescens, Minois Cretensium regis filius fuit, qui ab Atheniensibus & Megarensibus per invidiam occisus est, quod palæstra cæteros superaret. Quapropter suscepto a Minoe adversus hos populos bello, primo Megarenses subegit, deinde Athenienses sibi tributarios fecit, & in Androgei memoriam pueros Athenienses Minotauro cœpit objicere.

Androgeos, ult. prod. nomin. Græcus & Atticus, declinatur enim, ὁ Ἀνδρόγεως, τῦ Ἀνδρόγεω, &c. Virg. 2. Æn. 370.

> Primus se Danaûm magna comitante caterva
> Androgeos offert nobis, &c.

Androgeo, genit. Atticus. Virg. 6. Æn. 20.

> In foribus, lethum Androgeo, &c.

Androgei, genit. Latinus. Virg. 2. Æn. 392.

> — sic fatus: deinde comantem
> Androgei galeam, clypeique insigne decorum Induitur.

Androgeona, accuf. a nomin. Androgeon. Propert. lib. 2. 63.

> Et deus extinctum Cressis Epidaurius herbis
> Restituit patriis Androgeona focis. V. MINOTAURUS.

ANDROGEONÆUS, Adj. [Ἀνδρογεωναῖος] ut Androgeonæa cædes. Catul. Argon. 77.

> Androgeonææ pœnas exsolvere cædis.

ANDROGYNUS, [ἀνδρόγυνος] Qui utrunque habet sexum, fœminæ scilicet ac masculi. Cic. 1. de Divin. 98. Quid ortus androgyni? nonne fatale quoddam monstrum fuit? Plin. l. 7. c. 2. Androgynos esse utriusque naturæ Calliphanes tradit. Gell. l. 9. c. 4. Gignuntur homines utriusque sexus, quos Hermaphroditos vocamus, olim Androgynos vocatos, & in prodigiis habitos, nunc vero in deliciis. Liv. 7. Bell. Pun. 11. Sinuessæ natum ambiguo inter marem & fœminam sexu infantem, quos Androgynos vulgus, ut pleraque faciliore ad duplicanda verba Græco sermone appellat.

Androgyna femina dicta Amæsia, quia virilem animum gerebat. V. Valer. Max. 8. 3. 1.

ANDROGYNI, [Ἀνδρόγυνοι] Populi sunt in Africa supra Nasamonas, ut l. 7. c. 2. Plin. scribit, utriusque naturæ, inter se vicibus coeuntes, dextera mamma his virilis, læva muliebris. Quidam Androgynæ scribunt.

ANDROLEPSIA, æ. [ἀνδροληψία, ἀνδρολήψιον] Personarum pigneratio est. Moris autem antiquissimi fuit, ut qui cædem perpetrassent, si cum in externam urbem profugissent, ad pœnam exposciti non dederentur iis ad quos facinus admissum pertinebat, ipsis ut permitteretur pignerandi potestas, quam Androlepsiam, & neutro genere Androlepsium Græci, Hermolaus Barbarus Clarigationem, Juris interpretes Repressalia vocant. Ex Budæo.

ANDROMACHE, [Ἀνδρομάχη] Hectoris Trojani uxor, quæ a virili pugna nomen sortita est. Fuit enim virili animo septa, & quædam veluti virago.

Andromaches, genit. Virg. 3. Æn. 486.

> — & longum Andromaches testentur amorem. legitur etiam Andromachæ.

ANDROMACHA Nomen, Tragœdiæ ab Ennio ſcriptæ. Cic. 1. de Divin. 13. conf. Varr. 6. de L. L. 5. Hinc proverbialis locutio, Nihil ad Andromacham. Tertull. de Pudic. cap. 8.

ANDROMACHUS, [Ἀνδρόμαχος] Adulator Craſſi, a quo tamen Craſſus ipſe Parthis proditus eſt. Author Plutarch.

Fuit & Andromachus ſophiſta, e Neapoli Syriæ, filius Zonæ, qui Grammaticam docuit Nicomediæ, Diocletiani principis tempore. Suidas.

ANDROMAS, [ἀνδρομας] Vocare ſolent Aurum illud quod appellant Democritii alcumiſtæ peculiatum. Hermol. in Plin. lib. 26. cap. 22.

ANDRŎMĔDE, [Ἀνδρομέδη] Cephei & Caſſiopes filia, a Perſeo amata, & in uxorem ducta, quæ Minervæ beneficio inter aſtra collocata dicitur, propter Perſei virtutem, quod eam ceto expoſitam a periculo liberarat. Oritur in parte Piſcium duodecima. V. Cic. 2. de Nat. Deor. 43. Manil. 5. 533. ſeq. Hygin. Fab. 64. & Aſtr. 2. 11. Plin. 5. 31. & Salmaſ. in Solin. p. 401. ſeq.

Andromede Cepheia. Propert. lib. 1. 3. 4.

Andromedes, genit. Hor. 3. Carm. 29. 17.

Jam clarus occultum Andromedes pater Oſtendit ignem.

Andromedæ, genit. Latinus. Propert. lib. 3. 21. 29.

Non hic Andromedæ reſonant pro matre catenæ.

ANDROMON, Nomen eſt ejus qui Colophonem ædificavit.

ANDRON, ōnis. m. [μεσαύλιον] eſt Spatium illud quod eſt inter duos parietes in quod pluvia deſcendit. Plin. lib. 2. Epiſt. 17. Tam alti, abditique ſecreti illa ratio, quod interjacens andron parietem cubiculi hortique diſtinguit, atque ita omnem ſonum media inanitate conſumit.

Andron, [ἀνδρὼν, ἀνδρεὼν] Locus domicilii appellatur anguſtior longitudine, in quo viri plurimum morabantur: ut Gynæceum a mulieribus Hæc Feſtus. Vitruv. l. 6. c. 10. Inter hæc periſtylia & hoſpitalia, itinera ſunt, quæ Meſaulæ dicuntur, quod inter duas aulas media ſunt interpoſita. Noſtri autem eas Andronas appellant. Sed hoc valde eſt mirandum, nec enim Græce nec Latine poteſt id convenire. Græci enim ἀνδρῶνας appellant οἴκους, ubi convivia virilia ſolent eſſe, quod eo mulieres non accedant. Hæc Vitruvius. Patavini hodie Viam arctiorem Andronem vocant. conf. & Cæl. Rhod. 27. 24. [Androna Plinius Romano more dixiſſe videtur pro Meſaula, vel potius Meſaulio, quæ pars ædium tecta, an ſub dio fuerit non ſatis conſtat. Cæterum apud Græcos videtur Andron duobus modis accipi, modo videlicet pro parte ædium privatarum, quæ & Andronitis dicitur, conviviis virorum potiſſimum deſtinata, modo pro ædificio publico, virorum conventibus frequentato. Id colligere licet ex collatis invicem locis Pollucis l. 1. S. 79. & 6, 7. & 9. 46. Apud Vitruv. ſuſpicor Meſaula vel Meſaulia legendum, quomodo Græci efferunt.

ANDRON, Nom. Vir. propr. Andron Catanæus, ut ſcribit Theophraſtus, tibiis incinens primus omnium motiones corporis, & rhythmos excogitavit: unde σικελίζειν, i. e. Siciliſſare, poſitum invenias pro Saltare. Ex Cæl. l. 5. c. 4. Multos alios ſic appellatos docent Voſſ. 3. de Hiſt. Gr. p. 321. & Jonſius 1. de Script. Philoſ. Hiſt. p. 40. ſeq. E quibus ſunt Alexandrinus, Halicarnaſſenſis, Teius, Medicus item & Muſicus. V. Fabric. in Elencho Medicor. Bibl. Gr. Vol. 13.

ANDRONĪCUS, [Ἀνδρόνικος] Rhodius, Philoſophus Peripateticus, cujus meminit Strabo.

Fuit & alius Pompilius Andronicus, Grammaticus deſidioſior in profeſſione Grammatica ex quo minus idoneus ad tuendam ſcholam fuit, ut refert Sueton. c. 8. de Ill. Gram. V. & Voſſ. de Hiſt. Lat. 1. 10. p. 47.

Andronicus item alius fuit, Hiſtoricus, qui Alexandri res ſcripſit, Author Volaterr.

Fuit item Livius Andronicus cognomento, poëtarum Latinorum vetuſtiſſimus, cujus vitam vide apud Crinitum. V. etiam Gyrald. Dial. 8. de Poët. Hiſt. f. 297. Fuit & alter Andronicus Poëta tempore Juliani Cæſ. Imp. Vid. Idem f. 298. Etiam inter Græcos orientis Imperatores 4. Andronici memorantur ſeculis Chriſt. 12. & 14.

ANDRONĪTIS, ĭdis. f. [ἀνδρωνῖτις] Idem ac Andron Locus in domo ubi ſoli viri ſolent verſari. Vitruv. l. 6. c. 10. Hæc autem periſtylia domus, andronitides dicuntur, quod in his viri ſine interpellationibus mulierum verſantur.

ANDRONIUM, Medicamentum eſt uvæ inflammationi curandæ utile: ab Androne auctore. Ejus confectionem vide apud Celſum l. 6. c. 14.

ANDRONODORUS, [Ἀνδρονόδωρος] Legislator fuit Chalcidenſium, eorum qui in Thracia ſunt. Alex. ab Alex. lib. 6. cap. 10.

ANDROS, [Ἄνδρος] vel Andrus. Inſula, una cycladum, inter Eubœam & Tenon, cum oppido ejuſdem nominis, de qua Ovid. 13. Met. 661.

Et totidem natis Andros fraterna petita eſt. Hæc primo dicta fuit Cauros, poſtea Antandros, & aliis nominibus, ut tradit Plin. 4. 12. Nunc vulgo dicitur *Andro*, aliis *Andria*.

ANDRIUS, a, um. Adj. Gentile. V. ANDRIA.

ANDROSACES, [ἀνδρόσακες] Herba eſt in maritimis Syriæ locis copioſiſſime proveniens, alba, carens foliis, folliculos in cirris habens, & in his ſemen. V. Plin. lib. 27. cap. 4. & Dioſcor. 3. 133.

ANDROSÆMON, [ἀνδρόσαιμον] Herba eſt ſimilis hyperico, cauliculis tamen majoribus, ac magis rubentibus. Florem habet lutei coloris, qui digitis attritus, ſuccum emittit ſanguini ſimilem. Unde & nomen habet. Plin. lib. 27. cap. 4.

ANDROSPHINX, ingis. [ἀνδρόσφιγξ] Nomen ab Homine & Sphinge deductum, quod pro Admodum verſipelli, cujuſque ambages diſſolvere ne perſpicaciores quidem poſſint, ſumitur. Budæus Curiam ſic appellavit, ut a qua ſe explicare nulli ſit facile.

ANDRUARE, i. e. Recurrere, a Græco verbo ἀναδρᾶν. Hinc & Drua vocata eſt. Feſtus. V. AMTRUO.

A N E

ANECDŌTUS, i. m. [ἀνέκδοτος] Ineditus. Cic. 14. Att. 17. Librum meum anecdoton nondum perpolivi. Idem 2. Att. 6. abſolute Anecdota ſua dixit.

ANECLOGISTUS, i. m. [ἀνεκλόγιστος] Liber & ſolutus a ratione reddenda, ut Tutores aneclogiſti l. 5. §. 7. ff. de Admin. Tut. V. ALOGISTA.

ANELLUS, V. ANNULUS.

ANEMO, Fluvius eſt in octava regione Italiæ, apud Plin. lib. 3. cap. 15.

ANEMŌNE, es, f. [ἀνεμώνη] Herba: de qua ſic Plin. lib. 27. cap. 12. Othone in Syria naſcitur, ſimilis erucæ, perforatis crebro foliis, flore croci: quare quidam anemonen vocaverunt.

Anemonen Nicander ex Adonidis cruore natam prodidit. Theocritus in Bucolicis, lacrymis Veneris Adonidem lugentis prodiiſſe finxit, eique dicavit epitaphium carmine hoc,

Quotque cruoris agit guttas hic cæſus Adonis,
Tot Venus effundit lacrymas: quæ ſingula flores
Ceſpite demittunt: lacrymæ pariunt Anemonen,
Sed cruor ille roſam creat. Flos nunquam ſe aperit, niſi vento ſpirante, unde & nomen accepit. Ejus multæ ſunt ſpecies. Ruell. lib. 2. cap. 107. & Cæl. lib. 19. cap. 4. V. Plin. 21. 11. 16. & 23. Apul. de Herb. cap. 53. V. PHENION & ADONIS.

ANEMOREA, Homero [Ἀνεμώρεια] Oppidum Phocidis, quod poſtea Anemoleam appellarunt. Strab. lib. 9.

ANEMOSPHOROS, [ἀνεμόσφορος] Herba eſt ex naporum generibus, quæ receptiore nomine Bunion appellatur. Calepin.

ANEMOTIS Minerva, [Ἀνεμῶτις Ἀθηνᾶ] i. e. Ventoſa. colebatur in civitate Methone, ubi & templum & ſimulacrum habuit, quod Diomedes dicaſſe fertur, ut Pauſan. docet: dicta, quod ibi dea moleſtum ventum ſedarit. V. Alex. ab Alex. lib. 3. cap. 22.

ANEMURIUM, i. [Ἀνεμούριον] Ciliciæ promontorium, ubi continens Crommyo Cypri promontorio appropinquat ad ſtadia CCCL. Strab. l. 14.

ANEMYTAS, [Ἀνεμύτας] apud Tarentinos Aſinus erat qui ventis ſacrificabatur. Etym.

ANENAOETOS, Æon hæreticorum. Tertull. adv. Val. cap. 35.

ANEO, ēre. Vetulam fieri, ejus mores imitari, Philox. Gloſſ. γηρᾷ anet. & Flav. Caper. lib. de Orthogr. Sordet, acet, anet, &c.

ANESCO, Idem. ibid.

ANERINASTUS, [ἀνερίναστος] Incaprificatus, proprie de ficu, cui non adhibiti ſunt ἐρινεοί, h. e. Caprifici fructus, ut ad maturitatem perveniat. Proverbio dici ſolet in inutilem, & a quo nihil frugis expectandum ſit. de quo Eraſm. in Chil.

ANETHEMATICI Tripodes. V. in Æthones tripodes.

ANĒTHUM, [ἄνηθον] Herba boni odoris. Plin. lib. 20. cap. 18. Anethum quoque ructus movet, & tormina ſedat, alvum ſiſtit. V. Columel. 11. 3. Pallad. Febr. t. 24. Apul. de Herb. cap. 121.

Anethum bene olens. Virg. 2. Ecl. 48.

Narciſſum, & florem jungit bene olentis anethi.

ANETHĀTUS, a, um, Anetho conditus. ut, Anethatus pullus. Apic. 6. 9. Anethatum jus. Idem 7. 6.

ANETHĪNUS, a, um. [ἀνήθινος] ut, Unguentum anethinum. Dioſc. 1. 52. Vinum anethinum. Idem 5. 41.

ANĔTĬCUS, a, um. [ἀνετικός] Vocab. Medicum, i. e. In remiſſione. ut, Aneticis temporibus, & Per intervalla anethica. Th. Priſcian. 3. 3. & 2. 25. V. Reineſ. Var. Lect. 3. 11.

ANETIS, Dea quædam in Armenia. Armeniis autem lex erat ut virgines in fano vetuſtiſſimo & ſanctiſſimo Anetidis deæ proſtituerentur: ubi ipſius ſtatua ex ſolido auro ſita erat, quam Antonius expilavit: quibus emeritis, cujusvis præcipui hominis conjugium ſortiri fas erat, nemine abnuente, aut tale conjugium detrectante. Alex. ab Alex. lib. 1. cap. 24.

ANEURISMA, [ἀνεύρυσμα] Tumor ex arteriæ dilatatione cauſſam trahens. Fit autem cum vulnerata arteria pellis non ſuperinducitur, ſed ſerpit iterum materia, ac redit eodem. In lib. de Fin. Galen. adſcript. hoc pacto definitur, ἀνεύρυσμα eſt Venoſi vaſculi, h. e. venæ, dilatatio, aut ſpiritus materiæ per carnem diſſipatio, quæ deſiliens ſpargitur: ſoletque hæc conſequi, ubi caro eum locum qui eſt circa præciſam arteriam non implevit, ſed vacuum reliquit. Galen. 1. Ther. Sed V. Juniores Chirurgos.

ANEURISMUS, [ἀνευρυσμός] Dilatatio quæ reſeratis arteriis fit cute integra ac conglutinata, Galen. & Paulo teſt.

ANEXETASTUS, [ἀνεξέταστος] Rationibus reddendis, ſive ſubducendis ſolutus. Scæv. in l. 23. §. 2. D. de pecul. legat.

A N F

ANFRACTUS, ûs. m. vel ANFRACTUM, ſive AMFRACTUM, i. n. [περίοδος, ἀνάκαμψις] Sinuoſus quidam reflexus: cujus figuram videmus in teſtis cochlearum, in cochlide, & fere in arietum cornibus. Plin. lib. 11. cap. 37. Convoluta (inquit) in anfractum cornua arietum generi. Varro 6. de L. L. 2. Anfractum eſt ab origine flexum duplici: dictum ab Ambitu & Frangendo. Ab eo leges jubent in directo pedum VIII. eſſe: in anfracto XVI. i. e. in Flexu. Nonius 3. 16. Anfractum maſculino genere dici putat: Neutro Accius Euryſace, Super Oceani ſtagna alta patris terrarum anfracta reviſam. Varro Parmenone, Cavo fonte ut quum irrigavit cavata aurium anfracta in ſylvam vocans.

Anfractus, Viarum flexus. Cæſ. 7. Bell. Gall. 46. Oppidi murus ab planitie atque initio aſcenſus, recta regione, ſi nullus anfractus intercederet, MCC paſſus aberat. Cic. 2. de Nat. Deor. 47. Quid enim pulchrius ea figura quæ ſola omnes alias figuras complexa continet? quæque nihil aſperitatis habere, nihil offenſionis poteſt, nihil inciſum angulis, nihil anfractibus, nihil eminens, nihil lacunoſum? Loquitur de figura cœli, quæ ſphærica eſt.

Anfractus annui. Cic. 2. de Legib. 19. Itaque, ut ita cadat in annuis anfractibus, deſcriptum eſto.

Curvi. Claud. in Conſ. Prob. & Olybr. 105.

Anfractus Solis. Cic. in Somn. Scip. 3. Quum ætas tua ſeptenos octies Solis anfractus reditusque converterit.

Anfractus infinitos habere. Quintil. lib. 6. cap. 1.

Metaphorice, ut Anfractu non longo circumſcripta oratio, ſed ad ſpiritum vocis apto. Cic. in Partit. 21.

Circuitio & anfractus. Cic. de Divin. 127. Jam vero quid opus eſt circuitione & anfractu, ut ſit utendum interpretibus ſomniorum, potius quam directo?

Anfractus judiciorum. Cic. pro Cluent. 159. Et vitam illam tranquillam & quietam, remotam a procellis invidiarum, & hujuſcemodi judiciorum anfractu ſequi maluiſſe.

Anfractus, pro Circuitu. Lucan. lib. 1. 600.

Dumque illi effuſam longis anfractibus urbem
Circumeunt. Loquitur de ſupplicatione in qua populus longo & reflexo ambitu urbem circumibat.

Anfractus littorum flexuoſus. Plin. lib. 3. cap. 1.

Mollis equi levioris. h. e. Circumactio & flexus equi modo hac, modo illac. Valer. 6. Argon. 240.

Torti. Claud. de Sext. Conſ. Hon. 519.

Anfractu blando ſinuoſo littora. Valer. 2. Argon. 452. Blando, i. e. Molli, nec difficili.

Anfractu

Anfractu opaco. Lucan. lib. 4. 160. i. e. Flexu & circuitu umbroso.
Anfractu riparum incurvus Helissos. i. est. Flexu. Stat. 4. Theb.
Immensi. Valer. 7. Argon. 523.

ANFRACTUS, Adj. [περικεκλασμένος] Circum fractus. Varr. 6. de L. L. Ut signum cadens in pectore, quod est terrarum anfractarum visum. Anfracta undique spatia. Ammian. 29. 5.

ANFRAGOSUS, a, um. Gloss. Gr. L. περιοδώδης τόπος, Amfragosus locus.

A N G

ANGĂRIA, æ. [ἀγγαρεία] Coactio, servitus. Suid. indicat vocem esse Persicam: quod apud illos regii nuntii ἄγγαροι dicerentur. Unde & qui literas invicem tradunt perferendas (nam certis itinerum spatiis mutabantur) ἄγγαροι dicuntur, quos eosdem ἀστάνδας appellant. Velocius ire credebantur nuntii hujusmodi, quam sit gruum volatus. Deinde translata vox est ad quosvis, qui servorum aut jumentorum ritu onera bajulant. Erasmus & Cælius. Budæus, Apud Persas erat ἀγγαρήιον δρόμημα, cursus pernicissimus equitum, ut scribit Herodotus in octavo. Unde nomen Angariæ & Parangariæ (V. in PARANGARIÆ, ubi huc remittit. H. St.) in libris juris lectitatum manavit. Est enim nomen Persicum: nostrates, *postas*, quasi positos collocatosque certis in locis & semper in procinctu excubantes appellant. Jacob. Micyll. in med. syl. Angarum, lingua Persarum, servum significare, & operarium scribit. V. Salmas. ad Capitol. in Pio. cap. 12. necnon Stewech. ad Veget. 1. 3. & 2. 8. Usus est ea voce Nigidius Ciceroni æqualis apud Gell. 19. 14. Scribitur & Engaria. V. Scheffer. de Re Vehic. cap. 26. & Pitisci Lex. Antiq. in voce.

Angariarum exhibitio. l. Sunt munera. 11. D. de Vacat. & excusat. muner. Sunt munera, quæ rei proprie cohærent: de quibus neque liberi, neque ætas, neque merita militiæ, nec ullum aliud privilegium jure tribuit excusationem: ut est prædiorum collatio, viæ sternendæ, angariarumve exhibitio, hospitis suscipiendi munus. Meminit & Cæl. l. 18. c. 8.

Angariarum præstatio, & recipiendi hospitis necessitas & militibus, & liberalium artium professoribus inter cætera remissa sunt. Paulus in l. 10. D. de Vacat. & excusat. muner.

ANGARIO, [ἀγγαρεύω] āre. Adigere, compellere, cogere. Peregrinum est verbum. Ulp. in l. Viæ sternendæ. D. de Privil. veter. Nec a contributionibus quæ in possessionibus fiunt, veteranos esse excusatos palam est. Sed & naves eorum angariari posse Ælio Firmo, & Antonino Claro veteranis rescriptum est. V. Panciroll. de Magistr. munic. c. 23. & Beza ad Matth. 5. 41.

ANGARIALIS, e. Theod. Cod. l. 8. tit. 5. Angarialem habere copiam.

ANGARIS, Mons est Idumææ, apud Plin. lib. 5. cap. 13.

ANGELIA, [Ἀγγελία] Mercurii filia, ut apud Pindarum in quodam Olymp. hymno legitur, quod & interpretes notant. V. Cæl. lib. 18. cap. 6.

ANGELICA, Radix vulgo herbariis nota, Laserpitium est Gallicum. Ruell. lib. 3. cap. 52.

ANGELUS, [ἄγγελος] Græca dictio, Latine Nuntium significat usus est hac voce Sen. Epist. 20. Ego angelus Epicuri. V. Lipsium. Nos utimur pro Spiritibus bonis quos Deus ad sui ministerium creavit, eam ob caussam dicti Angeli, quod Deus ad bonos & pios eos mittere consuevit ut illos a malis & periculis conservent. Exempla apud Script. Eclesiast. passim. V. Suiceri Thes.

ANGĔLĬCUS, a, um. ut, Angelicæ excubiæ. Paulin. Epist. 28. p. 1. Carmen angelicum. Alcim. Avit. 1. 190. i. e. Angelorum.

Angelicum metrum Diomedi, celeritate nuntiis aptum.

Angelicus versus numeros & syllabam coarctat hexametro: ut

Hectoris Andromache Pyrrhin' connubia servas? Fragm. Anonymi Censorino de Die Natali subject.

ANGERONA, [Ἀγγερώνη] Silentii dea, cui sacrificabatur ad diem XII Calend. Januarii, ore obligato obsignatoque simulacrum habebat. Plin. l. 3. c. 5. Angeroniam vocat Macrob. 1. Saturn. c. 10. Divæ (inquit) Angeroniæ pontifices in sacello Volupiæ sacrum faciunt: quam Verrius Flaccus Angeroniam dici ait, quod angores ac animorum solicitudines propitiata depellat. Masurius adjicit, simulacrum ejus deæ ore obligato atque obsignato in ara Volupiæ propterea collocatum, quod qui suos dolores anxietatesque dissimulant, perveniant patientiæ beneficio ad maximam voluptatem. Julius Modestus, & Festus, Angeronæ deæ sacra a Romanis instituta fuisse dicunt, quum angina omne genus animalium consumeretur: cujus festa Angeronalia dicebantur. V. Pitisci Lex. in vocibus iisd.

ANGINA, V. ANGO.

ANGINA, Funis. V. in ANCHORA, & ANQUINA.

ANGIPORTUS, [στενωπός, στενοπός] Priscianus, a portu compositum tam m. quam n. gen. invenitur, in 2dæ decl. hic Angiportus, & hoc Angiportum, his Angiportis. Sic Plin. in primo Artis Gramm. Ter. quoque in Adel. 4. 2. 39. Id quidem angiportum non est pervium. Idem Phorm. 5. 6. 52. Sed hinc concedam in angiportum hunc proximum. Hactenus Priscianus l. 6. Angiportus (inquit Festus) Iter compendiarium in oppido, eo quod sit angustus portus, i. e. Aditus in portum. Varro 4. de L. L. 32. Angiportum & id angustum, ab angendo & portu. Donatus in Adel. Ter. 4. 2. 39. Angiportum, id est, angusta & curva via: quasi anguiportus: ut Angitia, aut anguitia. Alii quod inter portus sit locus angustus. h. e. Inter domos. Nam domos, vel portus, vel insulas veteres dixerunt. Cic. 4. Verr. 41. Ut omnibus in angiportis prædonis improbissimi statuæ ponantur. Idem 1. de Divin. 69. Ex horreis direptum effusumque frumentum vias omnes angiportusque constraverat.

Angiportu. Hor. 1. Carm. 25. 10.

Flebis in solo levis angiportu.

ANGITIA [Ἀγγιτία] vel ut alii legunt ANGUITIA. Æetæ filia, & soror Medeæ, quæ prima Marsis remedia contra venena fertur ostendisse. Silius lib. 8. 449.

Æetæ prolem Angitiam mala gramina primam
Monstravisse ferunt, tactuque domare venena. V. Heins. & Drakenb.

ANGLIA, [Βρεττανία] quæ Britannia ab eruditis dicitur; Insula insignis in Oceano, quæ undique a circunfuso mari complexa est, nusquam juncta continenti, sed ab omni orbe nostro divisa: quæ quondam ab albis rupibus, quas mare abluit, Albion dicebatur. Hanc primum Troes incoluerunt, qui Troja disjecta fugerunt excisam patriam, Palladisque oraculo classe in hanc insulam migraverunt, atque gigantes tunc insulam tenentes, multis victos præliis expugnaverunt. Hanc postmodum longo temporum tractu, Saxones, qui sunt illustres Alemanniæ populi, oppressere, agrosque & opes inter legatos Saxonum regina Angela divisit. Atque ut linguæ pariter & gentis memoria in devicta insula sempiterna foret, ab Angela, cujus ductu victa est, Angliam tellurem illam vocaverunt. Quanquam plerique Angliam veluti nostri orbis Angulum, prædicent dictam. Situs ipsius est, ut contra aspectum Galliæ & Hispaniæ sita sit. Ejus ambitus quadragies octies, & septuagintaquinque millibus passuum constat. De hac celeberrima insula V. in Britonum historia, & in dictione BRITANNIA. [Multo verisimilius Angliæ nomen ab Anglis, Germaniæ populo, qui se in occu panda hac insula Saxonibus junxerunt, arcessitur. V. ANGLUS.

ANGLIA NOVA, hodie dicitur Regio Americæ septentrionalis inter Novam Franciam & Novum Belgium, a Richardo Grenvilio detecta Ann. 1585. quam in honorem reginæ Elizabethæ dixerunt VIRGINIAM.

ANGLUS, ANGLICUS, & ANGLICANUS, a, um. Geographis usitæ voces.

Anglorum Germaniæ populorum Tacit. Germ. 40. 2. meminit, quos habitasse ad Albim Ph. Cluv. Germ. Vet. 3. 27. scribit.

ANGO, is, xi, [ἄγχω] ctum, teste Prisciano, quod exolevit, Angere. Proprie significat Præfocare, sive Strangulare, ut author est Diomedes, lib. 1. p. 361. unde & Angina dicta est. Gell. lib. 1. Ea res animum ejus anxit. Lucan. lib. 6. 107. — nec inertibus angitur undis.

Angunt oculos spongiarum stirpes præfractæ, & quasi excæcant, nec patiuntur asparagum emittere. Columel. lib. 11. cap. 3.

Ardeolæ in coitu anguntur. Plin. lib. 10. cap. 60.

Angi (ἀδημονεῖν) per metaphoram, est Dolere, aut Cura, aliave animi ægritudine premi, torqueri, cruciari. Cic. 1. Att. 15. Multa sunt enim quæ me solicitant, anguntque. Idem de Senect. 66.

Angere sese animi. Plaut. Epid. 3. 1. 6.

Angi aliqua re, ut animo, curis, &c. Cic. 16. Fam. 14. & de Clar. Orat. 4.

Angere aliquem incommodis. Plaut. Casin. 2. 1. 11.

Incommodis angi. Cic. in Læl. 10. Suis autem incommodis graviter angi, &c.

Angebatur ad impensas regis animus. Liv. 1. ab Urbe.

Angi de re aliqua, i. e. Ob, sive Propter. Cic. 2. Att.

ANGOR, ōris. m. [ἀδημονία] Cic. 4. Tusc. 18. Angor, est Ægritudo premens. Festus, Angor, i. e. Animi vel corporis cruciatus proprie a Græco συνάγχη, i. e. Strangulatione dictus. Unde & Faucium dolor, Angina vocatur. Cic. 1. de Fin. 49. Sic robustus animus & excelsus omni est liber cura & angore, quum & mortem contemnit.

Angor me afficit de. Lucret. lib. 3. 865.

— nec jam de illis nos afficit angor.

Capere angorem. Cic. in Læl. 48. Quamobrem angor iste qui pro amico sæpe capiendus est, &c.

Confici angoribus. Cic. 2. Att. 37.

Dedere sese angoribus. Cic. 2. Off. 2.

Dissolvit se animus angore. Lucret. lib. 3. 916.

Implicatus angoribus & molestiis. Cic. 5. Tusc. 3.

Levandi angoris & doloris causa aliquid perscribere. Cic. lib. 6. Epist.

Levare curam & angorem animi sermone. Cic. 1. Att. 15.

Vacuitas ab angoribus. Cic. 1. Off. 73.

Angor, pro Angina. Plin. l. 8. c. 27. Pantheras perfricata carne aconito (Venenum id est) barbari venantur. Occupat illico fauces earum angor: quare Pardalianches id venenum appellavere quidam. Angor, i.e. Angina.

ANGĪNA, æ. f. [συνάγχη, κυνάγχη] Genus morbi acutissimi, quo fauces anguntur ac strangulantur: alio nomine Tonsillæ. Medicorum vulgus *Squinantiam* vocat, quum Hippocrates ac Galenus Synanchen appellarint. Plin. l. 20. c. 1. Illitum anginas & arterias cum melle & oleo vetere sanat. Plaut. Trin. 2. 4. 13. Sues moriuntur angina acerrime. conf. Most. 1. 3. 60.

Anginam vinariam habere dicuntur, qui vino suffocantur. Festus.

Anginæ perunguntur intus palimpissa liquida. Plin. lib. 24. cap. 7.

Ad anginas utuntur herbarii polygono. Plin. lib. 23. cap. 12.

Abolet anginas mænarum salsarum ex capitibus cinis ex melle illitus. Plin. lib. 32. cap. 8.

Adversatur anginæ pix. Plin. lib. 24. cap. 7.

Adversus anginas succo præcipuo. Plib. lib. 24. cap. 19.

Curari anginam eximie tradunt herba proserpinaca. Plin. l. 27. c. 12.

Finita est si subito in pulmonem id malum transit. Cels. l. 2. c. 7.

Discutiunt anginas violæ ex aqua potæ. Plin. l. 21. c. 19. & 23. 2.

Gargarizatur laser in angina. Plin. lib. 22. cap. 23.

Hebetant anginam nuces juglandes cum ruta & oleo. Plin. l. 23. c. 8.

Illini efficacissime anginam tradunt hominis sanguine ex quacunque parte emisso. Plin. lib. 28. cap. 4.

Medetur anginis suum. Plin. lib. 25. cap. 5.

Pollet efficacissime contra anginas herba quæ gignitur supra fimeta ruris. Plin. lib. 24. cap. 19.

Angina toto anno non periclitari, si quis pullum hirundinis ederit. Cels. lib. 4. cap. 4.

Prodest anginis omphacium. Plin. lib. 23. in præfat.

Profuisse contra anginas oxymeli calidum gargarizatum fatentur. Plin. lib. 23. cap. 2.

Salutaris est contra anginas herba quæ vocatur Britannica. Plin. l. 25. c. 3.

Suum anginas sanat peculiariter sideritis. Plin. lib. 26. cap. ult. ad fin.

Sedat anginas anisum cum melle & hyssopo ex aceto gargarizatum. Plin. lib. 20. cap. 17. Sic lib. 32. cap. 4.

Strangulari angina. Cels. lib. 2. cap. 10.

Succurritur anginis citissime felle anserino cum elaterio & melle. Plin. lib. 30. cap. 4.

Utile est contra anginas misy. Plin. lib. 34. cap. 12.

Utilissimum anginis est mel. Plin. lib. 22. cap. 24.

ANGONES, [ἄγγωνες] Tela magnitudinis mediæ. De his sic Agathias apud Cæl. l. 18. c. 21. Francis (inquit) tela sunt, quæ angonas vocant ipsi, quibus res magnas ubi opus fuerit gerunt: eorum pars major obducta ferro est: in parte superna, circa ferri aciem ipsam, recurvæ extant utrinque, tanquam hami, laminulæ quædam arcuatæ præacutæque, sed pronæ ac in ima reclinatæ.

ANGRUS, [Ἄγγρος] Fluvius est ex Illyricis, versus Boream fluens. Herod. lib. 4. Quin ex Illyricis in Aquilonem tendens Angrus, planitie Triballiam interfluens, Brongum intrat: Brongus iste, Istrum.

ANGUEUS, ANGUESCO, ANGUICOMUS, ANGUICULA, ANGUICULUS, ANGUIFER, & ANGUIGENA. V. ANGUIS.

ANGUILLA, æ. f. [ἔγχελυς] Piscis: de quo sic Plin. lib. 9. cap. 51. Anguillæ atterunt se scopulis, ea strigmenta vivescunt, nec alia est earum procreatio. Etsi mare subeunt tamen sunt fluviatiles. Buleng. de Conviv. 11. 30.

Anguillis binæ pinnæ vice pedum. Plin. lib. 9. cap. 20.
Non fluitant anguillæ exanimes. Plin. lib. 9. cap. 21.
Pascuntur noctibus anguillæ. Plin. ibid.
Anguillæ exemptæ aquis diutius vivunt. Plin. lib. 9. cap. 57.
Anguilla est, elabitur. Plaut. Pseud. 2. 4. 57. Dictum per metaphoram. Qua figura etiam dicunt Anguillam cauda tenere, in eos scil. qui lubrica sunt fide. V. Chil. V. & Luciani Timona p. 114.
Anguillis crassius tergus, eoque verberari solitos tradit Verrius prætexatos. Plin. 9. 23. Ubi Harduinus laudat Isidor. in Gloss. 5. 27. Anguilla est, qua coercentur in scholis pueri, quæ vulgo Scutica dicitur.

Anguillarium, ii. e. Locus ubi anguillæ abundant. Cathol.

Anguillarius, Adj. ut, Anguillarius lacus, in quo aluntur anguillæ. Procul. in l. Rutilia Polla D. de contrah. empt. V. ANGULARIUS.

Anguis, is. [ὄφις] abl. e vel i. tam m. quam f. gen. sæpius tamen m. Est autem Serpentis genus vulgo notum.
De masc. Plaut. Amph. Devolant angues jubati deorsum in impluvium duo. Virg. 3. Ecl. 93.
Frigidus, ô pueri fugite hinc, latet anguis in herba. Servius: Angues, aquarum sunt: Serpentes, terrarum: Dracones, templorum. Idem, Delubra ad summa dracones. Sed hæc significatio plerunque confunditur.
De fœm. Varro Atacinus, ap. Non. 3. 9.
Cujus ut aspexit torta caput angue revinctum. Val. Max. lib. 1. cap. 6. Subito ab una parte aræ prolapsam anguem prospexit: qua visa, &c. Tacit. 11. Ann. 11. Unam omnino anguem in cubiculo visam narrare solitus est.
Angue & angui. Stat. Angue ter excusso. Hor. 1. Epist. 17. 30.
Alter Mileti textam cane pejus & angui
Vitabit chlamydem. Priscianus.
Aliger anguis. Valer. 1. Argon. 224.
Ater. Ovid. 4. Met. 453.
Atrox. Stat. lib. 6. 156.
Avidus. Ovid. in Ibin, 288.
Cœruleus. Virg. 4. Georg. 482.
Cristatus. Sen. Herc. fur. 4.
Cristis præsignis. Ovid. 3. Met. 32.
Ferus. Ovid. 11. Met. 56.
Frigidus. Virg. 3. Ecl. 93.
Gorgonius. Ovid. 3. de Arte Am. 504.
Intortus capillis Eumenidum. Hor. 2. Carm. 13. 36.
Lethifer. Stat. 5. Theb. 628.
Lubricus. Virg. 5. Æn. 84.
Lucidus. Virg. 1. Georg. 205. De Sidere.
Maculosus. Virg. 3. Georg. 427.
Martius. Ovid. 3. Met. 32.
Minax. Stat. 4. Theb. 96.
Purpureus. Claud. 2. in Ruff. 177. de Dracone militari signo.
Salutifer. Stat. 3. Sylv. 4. 25.
Squalens. Sil. Ital. lib. 13.
Squameus. Virg. 2. Georg. 154.
Terribilis. Ovid. 3. Amor. 6. 14.
Teter. Claud. Laud. Herc. 42.
Tortus. Ovid. 2. Met. 138. & Virg. 3. Georg. 38.
Torvus. Virg. 6. Æn. 571.
Trux. Ovid. 4. Trist. 7. 14.
Tumidus. Ovid. 5. Trist. 2. 14.
Venenatus. Ovid. in Ibin, 481.
Venenosus. Ovid. in Philom.
Viridis. Claud. 2. in Eutrop. 186.
Anguis abundat spumatu. Papinius. Sylv. 1. 4. 102. —quoque anguis abundat Spumatu. De saliva anguium Æsculapii intelligendum, qui lingendo ægros sanabant sua spuma. Meminit Aristophanes. Turneb.
Emersit anguis ab infima ara. Cic. 1. de Divin. 73.
Anguium senectus [γῆρας ὄφεος] est Anguium sese verno tempore exspoliantium pellis & exuvium. Diosc. lib. 2. cap. 17. Senectus anguium (inquit) in vino decocta, dolori aurium, infusu: & dentium, collutione, auxilio est. De hac disserit Arist. lib. 8. de Hist. Animal. c. 17. & Galen. lib. 11. Simplic.
Angues senectutem exuunt, eamque protinus devorant. Plin. l. 8. c. 31. Utitur sæpius eadem voce, ut 29. 6. V. Indicem Hard.
Anguis hiberno situ membrana corporis obducta, fœniculi succo impedimentum illud exuit, nitidusque vernat. Plin. lib. 8. cap. 27.

Angueus, a, um. ut visentibus procul Angueos lapsus mentiatur. Solin. cap. 24. Vulg. 37. de Libyæ æstuario.

Anguesco, ĕre. i. e. Anguium ritu juvenescere. Tertull. de Pall. c. 3. Serpente pastus veneno anguescit in juventutem. Ita Scaliger. pro Languescit, Sed nihil mutandum contendit Salmas.

Anguĭcŏmus, a, um. [δρακοντόκομος] Angues loco crinis habens. Ovid. 4. Met. 698. Gorgonis anguicomæ.

Anguĭcŭlus, [ὀφίδιον] dimin. ab Angui. Cic. 5. de Fin. 15. Serpere anguiculos, nare anaticulas.

Anguicula, Græce ὄφις dicta, Ornamentum junctarum manuum apud Pollucem lib. 5. cap. 16. V. OPHIS.

Anguĭfer, Subst. [ὀφιοῦχος] Sidus est cœleste: de quo sic Columel. lib. 11. cap. 2. Anguifer qui a Græcis dicitur ὀφιοῦχος, mane occidit, tempestatem significat. V. ANGUITENENS.

Anguifer, a, um. Adj. Angues ferens, ut Anguifera cauda Cerberi. Sen. Herc. fur. 812.
Anguifera domus. Stat. 2. Sylv. 2.
Anguifera Lerna. Stat. 2. Sylv. 1. 181.
Anguiferum caput. Prudent. Hamart. 131.

Anguigĕna, æ. [ὀφιογενὴς] Ovid. 3. Met. 531.
Quis furor anguigenæ, proles Mavortia, vestras
Attollit mentes? i. e. Aufert. Verba sunt Penthei conantis deterrere Thebanos a sacrificiis Bacchi celebrandis. Thebanos autem vocat Anguigenas, & prolem Mavortiam, quod a draconis dentibus, qui in tutela Martis erat, originem ducant; ut lib. 7. Met. fabulatur Ovid.

Anguigenæ. [ὀφιογενεῖς] Populi quidam non procul ab agro Priapensi, quos antiqui finxerunt cognationem quandam cum serpentibus habere. Proditum enim est mares serpentum morsibus remedio esse, si eos continuo attigerint, quemadmodum incantatores, ac primo livorem transferre, postea tumorem ac dolorem sedare. De his plura apud Strab. l. 13.

Anguineus, Adj. [ὀφιαῖος] ut, Pellis anguinea.
Anguineus cucumer, dicitur a Columel. lib. 2. cap. 9. 8. i. e. Oblongus, & ad anguis similitudinem contortus. Erraticus Plinio dicitur, lib. 20. cap. 2.
Anguineæ comæ Medusæ. Ovid. 4. Trist. 7. 11.
Capillus Eumenidum. Catul. in Argon. 65. 193.

Anguīnus, [ὀφιώδης] aliud Adj. ut, Anguina cervix. Cic. 2. de Divin. cap. 64. extr.
Anguina vernatio, pro Pelle quam verno tempore angues exuunt. Plin. lib. 30. cap. 3.

Anguinum, Subst. Plin. lib. 29. cap. 3. Angues innumeri æstate convoluti, salivis faucium corporumque spumis, artifici complexu glomerantur: Anguinum appellatur.

Anguĭmănus, [ὀφιόχειρος] Anguimani vocati sunt elephantes: quia proboscis eorum, quæ manus vocatur, in omnem partem anguium more, facile flectitur & vertitur. Lucret. lib. 5. 1302.
Anguimanos belli docuerunt vulnera Pœni
Sufferre, & magnas Martis turbare catervas.
Idem lib. 2. 536.
Sic uti quadrupedum cum primis esse videmus
In genere anguimanos elephantos. adde Lactant. de Opif. Dei cap. 5. sub fin. V. MANUS.

Anguĭpĕdes, [ὀφιόποδες] a poetis dicti sunt Gigantes, quasi Loripedes: propterea quod pedes tortuosos habuisse finguntur, sicut angues sese tortuosos faciunt. Ovid. 1. Met. 184. [Immo Anguineis pedibus ferebantur. V. Apollodor. l. 1. Macrob. Sat. 1. 20. Nonni Dionys. l. 2. a princ. de Typhœo.

Anguĭtĕnens, entis. [ὀφιοῦχος] Sidus cœleste, quod & Anguifer dicitur. Cic. 2. de Nat. Deor. 42. Atque hæc quidem a tergo: propter caput autem anguitenens,
Quem claro prohibent ὀφιοῦχον nomine Graii:
Hic pressu duplici palmarum continet anguem.
Dicitur & Serpentarius. V. Hygin. Poët. Astr. 2. 14. & 3. 13.

Anguitia, V. ANGITIA.

Angŭlus, [γωνία] est Magnitudo in communi sectione terminorum: ut Superficiarius in communi sectione linearum quibus terminatur: ut Solidus, in communi sectione superficierum quibus terminatur. Vide Euclid. 8. d. 1. & 11. d. 11. Angulus dictus est (ait Varro 1. de L. L.) quod in eo locus angustissimus sit cujus loci is est angulus. Vel dicitur ab eo quod est ἐγγὺς, i. e. prope: quia ex diverso coacta, faciunt anguli formam. Festus.
Angulum mihi aliquem eligas provinciæ, reconditum ac derelictum. Cic. 5. Verr. & 2. in Catil. 8.
Devius angulus. Claud. 2. de Laud. Stil. 179.
— quis devius esset
Angulus, aut regio, quæ non pro numine vultus
Dilectos coleret.
Extremus. Ovid. 13. Met. 883.
Intimus. Hor. 1. Carm. 9. 22.
Obtusus. Lucret. lib. 4. 356.
Angulis nihil incisum habens figura. Cic. 2. de Nat. Deor. 47.
Ad omnes literarum angulos aliquem revocare. Cic. pro Cæcin. 84.
Anguli oculorum bini sunt, uni ad nares: alteri ad tempora pertingunt. Ex Plin. lib. 11. cap. 37.
Translate in Angulo, i. e. in Occulto esse, ut Plato in Gorgia βίον βιῶναι ἐν γωνίᾳ. Vitam in angulo degere. Ita Cic. 1. de Orat. 13. Ut de his rebus omnibus in angulis consumendi otii causa disserant. V. Interprett. ad Actor. 26. 26.
Pro Secessu usurpavit Hor. 2. Carm. 6. 14.
Ille terrarum mihi præter omnes Angulus ridet.

Angellus, dimin. [γωνίδιον] Parvulus angulus. Lucret. lib. 2. 428.
Angellis prostantibus. Quidam legunt Angūlis: alii Angululis.

Angulāris, Adj. [γωνιαῖος] est Quod undique angulos habet, cujusmodi est Forma quadrata, aut triangularis. Cato de R. R. cap. 14. Pilas ex lapide angulari. i. e. Quadrato, ut existimat Budæus.
Angulares ordines. Columel. lib. 5. cap. 3. Extremos ordines, quos vocant angulares. De mensura agrorum loquitur.

Angularis, is. Vasis coquinarii genus, a forma angulari sic dict. apud Apic. 5. 3. 6. & 7. 4.

Angularius, Adj. pro Angularis. i. e. Quadratus, vel Triangularis. Procul. in l. 69. D. de contrah. empt. Rutilia Polla emit lacum Sabatenem angularium, & circa eum pedes decem. [Anguillarium. Haloand. Vid. Cellar. N. O. A. 2. 9. 2. 200.

Angulo, āre. Apud Fortunat. lib. 4. Carm. Passive Ambrosius Epist. 42. Tom. 3. Op. f. 144. de serpente; Tortuosis angulatur anfractibus.

Angulātus, [γωνιωτὸς] Adj. Cic. 1. de Nat. Deor. 66. Esse corpuscula quædam lævia, alia aspera, rotunda alia, partim autem angulata. conf. Lactant. de Ira Dei 10. 8.

Angulatim, Adv. Apul. 3. Met. p. 130. Idem 9. p. 237. Sidon. 7. Epist. 9.

Angulatilis, e. Auth. de Limit. Goes. p. 303. [Imo Quatuorangulatilis, voce composita.

Angulōsus, [γωνιώδης] aliud item Adj. i. e. Plurimos habens angulos. Plin. lib. 37. cap. 12. Figura oblonga maxime probatur, deinde quæ vocatur lenticula, postea cycloeides & rotunda, angulosis minima gratia.
Angulosa hæderæ folia rotundantur. Plin. lib. 16. cap. 23.
Angulosi recessus maris Ægæi. Plin. lib. 4. cap. 4.
Angulosus urbis procursus. Plin. lib. 5. cap. 10.

Angustus, Adj. [στενὸς] ab Angulus, inquit Perottus: h. e. Arctus, quod anguli semper coarctentur: sive (quod improprie dicitur) Strictus. ut, Angusta domus. Cic. 1. de Fin.
Angustioribus foliis herbæ. Plin. lib. 13. cap. 21.
Angustum & Latum, contraria. Cic. 4. Acad. 92.
Aditus angusti. Virg. 4. Georg. 35.
Animi angusti & parvi est, amare divitias. Cic. 1. Off. 68.
Animi angusti & demissi est, triumphi honorem contemnere. Cic. in Pison.
Aqua angusta. Ovid. 3. Trist. 10. 42. de Freto.
Clavus angustus, Equestris ordinis erat: ut, Latus clavus Senatorii:
quod

Quod fic confirmat Lampridius in Alex. c. 27. Tum fatis effe conftituit, ut Equites Romani a Senatoribus clavi qualitate difcernerentur. Addam & Paterculi teftimonium de Mæcenate, qui in Equeftri ordine femper manfit, fic fcribentis, Quippe vixit angufto clavo pene contentus, nec majora confequi potuit, fed non tam optavit. l. 2. c. 88. V. mox ANGUSTICLAVIUS & infra CLAVUS.

Dies angufta. Stat. 1. Theb.
Differentia angufta. Plin. lib. 21. cap. 5.
Difputationibus anguftis & concifis illigari. Cic. 2. de Orat. 61.
Fauces anguftiffimæ. Cæf. 1. Bell. Civil. 25.
Habenis anguftis equum compefcere. Tibull. lib. 1. 4. 11.
Interrogatiunculis anguftis pungere. Cic. 4. de Fin. 7.
Littus anguftum. Virg. 3. Æn. 419.
Menfa. Sen. Thyeft. 5. Tutusque menfa capitur angufta cibus.
Nox. Ovid. 3. Amor. 7. 25.
Odoris angufti rofa. Plin. lib. 21. cap. 4. i. e. non late fe fpargentis.
Oratio angufta. V. COLLATO.
Pauperies angufta. Hor. 3. Carm. 2. 1.

> Anguftam, amici, pauperiem pati
> Robuftus acri militia puer
> Condifcat.

Pace angufta frui. Ovid. 2. de Ponto, 5. 18. emend. codd. Angufta.
Pectore angufto ingentes animos verfant apes, ait Virg. 4. Georg. 83.
Rebus anguftis. Hor. 2. Carm. 10. 21. i. e. Adverfis.

> Rebus anguftis animofus atque
> Fortis appare.

Saxum anguftius. Lucan. lib. 8. 862.
Semitæ anguftiffimæ. Cic. 2. de Lege Agr. 95.
Temporis angufti manfit concordia difcors. Lucan. lib. 1. 98.
Umbræ imum anguftiffimum. Plin. lib. 2. cap. 11.
Adducere in anguftum. Cic. de Amicit. 20. Contracta res & adducta in anguftum.
Claudi in anguftum. Ovid. 13. Met. 407.
Concludi in parvum & anguftum locum. Cic. 1. Off. 53.
Contrahere, in anguftumque concludere perturbationes animi. Cic. 4. Acad.
In anguftum oppido nunc meæ coguntur copiæ. Ter. Heaut. 4. 2. 2.
Tenuari in anguftam fubtilitatem venas, adeo ut fanguis penetrare non poffit, tradit Plin. lib. 11. cap. 37.
In anguftum venire. Cic. pro Planc. 54.
In angufto noxa eft. Celf. lib. 8. cap. 4. Si in angufto noxa eft, duo: fi latius patet, tria.
Angufta viarum. Virg. 2. Æn. 332. Ubi Servius, Angufta viarum, Vicos anguftos: ut eft, Et ftrata viarum. Tacit. 4. Hift. 35. Qui pontes & viarum angufta infiderent.
Anguftus, pro Paupere: ut Legatarius anguftus, in l. penult. D. de Ufu habitation.

ANGUSTE, Adv. Arcte: five (ut ita dicam) Stricte: ut Angufte federe, apud Macrob. 2. Saturn. 3.
Anguftius diffunduntur radices. h. e. Minus late diffunduntur. Varro 1. de R. R. cap. 37.
Angufte uti aliqua re. Cæf. 3. Bell. Civil. 16. Ad rem frumentariam expediendam, qua angufte utebatur.
Angufte fcriptum. i. e. Tenuiter, arcte, exiliter: cui contraria funt, Late, diffufe, copiofe. Cic. pro Muren.
Brevius & anguftius concludere; cui contrarium eft, Uberius & fufius difputare. Cic. 2. de Nat. Deor. 20.
Angufte & exiliter dicere, eft Atticorum. Cic. de Clar. Orat. 288.
Preffe & angufte rem definire. Cic. in Orat. 117.
Anguftius pabulari, eft Minus habere fpatii locorum ad pabulandum: veluti quum milites ita premuntur ab hoftibus, ut late pabulatum ire non liceat. Cæf. 1. Bell. Civil. 59.
Ut anguftiffime Pompeium contineret. i. e. Ut eum premeret atque arctaret intra anguftos limites. Cæf. 3. Bell. Civil. 45.

ANGUSTICLAVIUS, Dignitatis nomen, Equeftri ordini conveniens: ut Laticlavius Senatorio. Hinc patrem fuum tribunum anguftic1avium fuiffe Othoniano bello Suetonius dicit, Oth. cap. 10. V. CLAVUS & paulo fupra in ANGUSTUS.

ANGUSTO, [στενόω] āre. Anguftum feu Arctum facere. Lucan. l. 5. 233.

> Qua maris anguftat fauces faxofa Cariftos. Sen. in Confolat. ad Albinum. Si defiderabit fervorum turbam, quæ domum quanvis magnam anguftet.

ANGUSTANS, [στενῶν] atus, & andus. Partic. Catul. Argon. 65. 357.

> Cujus iter cæfis anguftans corporum acervis. Cic. in Somn. Scip. 15.

Omnis enim terra quæ colitur a vobis, anguftata verticibus, lateribus latior. Plin. lib. 17. cap. 8. Puteis ore anguftatis. Sen. de Tranquil. vitæ, lib. 1. cap. 8. Anguftanda certe patrimonia funt, ut minus ad injurias fortunæ fimus expofiti.

ANGUSTIA, æ. [στενότης, στενοχωρία] frequentius pl. ANGUSTIÆ, arum. Sunt Loca adeo angufta & difficilia, ut vix tranfiri queant: quales funt viæ in quibusdam montibus. Cæf. 5. Bell. Gall. cap. 49. Caftra anguftiis viarum quam maxime poteft, contrahit.
Anguftiæ locorum. Ulp. l. 2. §. ult. D. Quemad. teftam. aperiant.
Anguftia orationis. Cic. 2. de Nat. Deor. 26. Anguftia autem conclufæ orationis non facile fe ipfa tutatur.
Anguftia ærarii, Quum pauca admodum pecunia effet in ærario. Cic. 2. de Lege Agr. 36. Sic, Anguftiæ pecuniæ publicæ, Idem 12. Fam. 29.
Rei Familiaris anguftia. Cic. in Partit. 112.
Ex fuis anguftiis, alterius fuftentare tenuitatem. Cic. 16. Fam. 21.
Pectoris anguftiæ. Cic. in Pifon. 24. Magnum nomen eft, magna fpecies, magna dignitas, magna majeftas Confulis: non capiunt anguftiæ pectoris tui, non recipit levitas ifta, non egeftas animi, non infirmitas ingenii fuftinet, non infolentia rerum fecundarum tantam perfonam tam gravem, tam feveram.
Anguftiæ & fauces. Cic. 2. de Lege Agr. 26. In anguftiis atque faucibus Græciæ Corinthus eft pofita. Ifthmi periphrafis.
Anguftiæ temporum, Ubi difficilia, & quafi maligna funt tempora aut propter bella, aut famem & rerum penuriam, aliudve incommodorum genus. Cic. 1. de Orat. 3. Sed tamen in his vel afperitatibus rerum, vel anguftiis temporis, obfequar ftudiis noftris. Idem 3. Verr. 148. Diem præftituit operi faciundo Calend. Decemb. locat circiter Idus Septemb. anguftiis temporis excluduntur omnes. Hoc ad temporis brevitatem referendum.
Anguftia temporis, dicitur etiam fingulariter. Paul. in l. Non enim. D. ex quib. cauf. major.
Verborum anguftiæ. Cic. pro Cæcin. 84. Et me ex hoc (ut ita dicam) campo æquitatis: ad iftas verborum anguftias, & ad omnes literarum angulos revocas.
Anguftiæ etiam dicuntur, Quum quis tantis difficultatibus premitur, ut nefciat quo fe vertere debeat. Cic. de Fato 17. Anguftiis urgeri.
Adductus in fummas anguftias. Cic. pro Quint. 19.
Anguftia videtur dictum pro Angore a Vopifco. V. in FAMILIARIS. H. St.

ANGUSTĬTAS, [στενότης] Vetuftum nomen pro Anguftiis. Accius Alphefibœa, Sed anguftitatem inclufam ac faxis fqualidam. Idem in Pæona, Saxum id facit anguftitatem. Nonius 2. 38.

A N H

ANHĒLO, [ἀσθμαίνω, ἰσθμαίνω] āre. ex Am & Halo compof. m in n mutata. Eft quum ex curfu, aut alio quovis labore vehementi, crebris quafi fingultibus fpiratur ac refpiratur. Columel. lib. 2. cap. 3. Sed ante ad præfepia boves relegari non expedit, quam fudare atque anhelare deferint. Ovid. de Rem. Amor. 394.

> Principio clivi nofter anhelat equus.

Anhelare, pro Emittere. Cic. 2. de Nat. Deor. 111.

> Tum gelidum valido de pectore frigus anhelans. De Capricorno loquitur.

Amnis anhelat vapore. Plin. lib. 5. cap. 9. Phialam appellari fontem ejus, mergique in cuniculos ipfum amnem, vapore anhelantem, fumidis cautibus ubi conditur.
Anhelans campus. Stat. 11. Theb. 17.

> — & anhelantem cœlefti fulphure campum. h. e. Odoris vaporem fulphurei exhalantem poft vibratum e cœlo fulmen. Virg. 5. Æn. 254. Acer anhelanti fimilis.

Anhelare prælium. h. e. Anhelitum ducere frequentiorem præ laffitudine contracta in prælio. Stat. 11. Theb. 7. de Jove,

> — Phlegræ feu feffus anhelet
> Prælia, & Encelado fumantem imprefferit Ætnam.

Anhelare fcelus, per translationem. Cic. 2. in Catil. 1. Tandem aliquando, Quirites, Catilinam furentem audacia, fcelus anhelantem, peftem patriæ nefarie molientem, &c. h. e. Ad fcelus omni conatu afpirantem. Author ad Herenn. lib. 4. 68. Anhelans ex infimo pectore crudelitatem.

ANHELATUS, Partic. Ovid. 12. Epift. 15.

> Iffet anhelatos non præmedicatus ad ignes.

Anhelata verba. Cic. 3. de Orat. 38. Nolo exprimi literas putidius, nolo obfcurari negligentius, nolo verba exiliter exanimata exire, nolo inflata & anhelata gravius. Sil. lib. 14. 380.

ANHELANTER, Adv. Cum anhelitu; item Feftinanter, cupide. Ammian. 16. 15. (Valef. 10.) Anhelanter avido flatu. ita Lindenbrogius aliique legunt.

ANHELATOR, ōris. m. [ἀσθματικός] Sufpiriofus: quod vitium confiftit in fpirandi difficultate. Plin. lib. 22. cap. 23. Anhelatoribus, & in tuffi vetufta cum porro ex aceto datur.

ANHELATIO, ōnis. f. [ἆσθμα] Spirandi difficultas. Plin. l. 21. c. 21. Prodeft & orthopnoicis, & anhelationi. Idem lib. 23. cap. 1. Anhelationibus, luxatis, in fuccida lana impofitum. V. Harduin.

ANHELĪTUS, ūs. m. [ἆσθμα] Ipfe fpiritus anxie actus.
Æger anhelitus. Virg. 5. Æn. 432.

> — vaftos quatit æger anhelitus artus.

Aridus. Ovid. 10. Met. 663.

> Aridus a laffo veniebat anhelitus ore.

Creber. Virg. 5. Æn. 199. — tum creber anhelitus artus

> Aridaque ora quatit.

Sublimis. Hor. 1. Carm. 15. 31. Sublimi fugies mollis anhelitu.
Captare anhelitum. Ovid. 4. Met. 72.
Movere anhelitus. Cic. 1. Off. 131. Ne in feftinationibus fufcipiamus nimias celeritates: quæ quum fiunt, anhelitus moventur, vultus mutantur.
Recipere anhelitum. Plaut. Epid. 2. 2. 21.
Reddere & recipere anhelitum. Plin. lib. 9. cap. 7. Nec pifcium branchias habentes, anhelitum reddere, ac per vices recipere exiftimant.
Anhelitus terrarum, Spiritus vehementer impulfus. Cic. 1. de Divin. 114. Credo etiam anhelitus quosdam fuiffe terrarum, quibus inflatæ mentes, oracula funderent.
Anhelitus vini, Spiritus fœtidus, crebro eructatus ex nimia vini potatione. Cic. Poft red. in Senat. 15. Non te illius unguentorum odor, non vini anhelitus, non frons calamiftri notata veftigiis, in eam cognitionem adducebat?

ANHĒLUS, Adj. [ἀσθματικός] Quicquid anhelat. Virg. 2. Georg. 135.

> — & fenibus medicantur anhelis. i. e. Sufpiriofis. Idem 12. Æn. 790. — Martis anheli. i. e. Belli, quod anhelos five anhelantes facit. Idem 1. Georg. 250.
> Nosque ubi primus equis oriens afflavit anhelis. Ubi Servius; Anhelis, Curfu anhelantibus.

Febres anhelæ. Ovid. 1. de Ponto, 10. 5.
Sitis anhela. Lucret. lib. 4. 873.
Tuffis anhela ægros quatit fues. Virg. 3. Georg. 497.

ANHȲDROS, i. m. [ἄνυδρος] Herba, notiori nomine Narciffus. Apul. de Herb. cap. 55. In Lugd. cod. Anæydros editum.

A N I

ANIATROLOGĒTOS, [ἀνιατρολόγητος] dicitur Rationis medicæ imperitus. Vitruvius, Neque vero debet, nec poteft architectus effe grammaticus velut Ariftarchus, fed non agrammatos: nec muficus ut Ariftoxenus, fed non amufos: nec pictor ut Apelles, fed graphidos non imperitus: nec plaftes quemadmodum Myron feu Polycletus, fed rationis plafticæ non ignarus: nec denuo medicus ut Hippocrates, fed non aniatrologetos: nec in cæteris doctrinis fingulariter excellens, fed in his non imperitus. Ex Budæo. V. Baldi Lex. Vitruv. p. 8.

Anicētum, i. V. anisum.
Anichia, [Ἀνιχία] Oppidum eſt Græciæ juxta Cephiſſum amnem. Plin. lib. 4. cap. 7. [Sic extat in corruptis Plinii codd. Sed vera lectio Anchoa. V. Hard.
Anicius, ii. m. Nom. gent. Rom. Hujus nominis plures claruiſſe ex Cicerone aliiſque conſtat. In his Anicius Ædilis curulis de quo Plin. 33. 1.
Anicianus, a, um. Adj. ut Anicianæ lapicidinæ. Plin. 36. 22. Aniciana lectica. Cic. 2. Q. frat. 10. Aniciana pyra. Columel. l. 5. c. 10.
Anicula, Anicularis. V. anus.
Anien, V. anio.
Aniensis Tribus. Cic. pro Planc. 54. Et 8. Fam. 8. V. tribus.
Anienus Deus, qui Anieni præeſt, ut Tiberinus qui Tiberi. Stat. 1. Sylv. 3. 70.

Illis ipſe antris Anienus fonte relicto
Nocte ſub arcana glaucos exutus amictus.

Sic enim legendum cenſet Turnebus, non Anieni, neque Anien.
Anigriades vel potius Anigrides Nymphæ, [Ἀνιγριάδες νύμφαι] ab Anigro flumine nuncupatæ, teſt. Strab. & Pauſan. in Eliac. Anigridum nympharum in Samico ſpecus fuit, haud procul a flumine Anigro, in quem ingreſſi vitiliginibus laborantes, hujuſcemodique cæteris morbis, ſi nymphis his ſacra ſpopondiſſent, Anigrumque fluvium innataſſent, ſanabantur. De his plura apud Pauſan. V.
Anigrus, [Ἄνιγρος] Fluvius Theſſaliæ, in quo Centauri ab Hercule vulnerati laverunt vulnera ſua: quamobrem quum primo habuiſſet aquas dulces atque potabiles, habuit poſtea fœtidas atque turpes. Pauſan. l. c. Ovid. 15. Met. 282.
Anilis, Anilitas, Aniliter. V. anus.
Anĭma, [ψυχὴ, πνεῦμα] ut ait Nonius, eſt ſecundum conſuetudinem, Spiritus quo vivimus. Virg. 4. Georg. 238.

— animaſque in vulnere ponunt.

Idem Nonius alio loco; Animus, eſt quo ſapimus: Anima, qua vivimus. Accius Epigon. Sapimus animo, fruimur anima: ſine animo anima eſt debilis. Cic. 1. Tuſc. 19. Animum autem alii animam, ut fere noſtri declarant nominari; nam & Agere animam, & Efflare dicimus: & Animoſos, & Bene animatos, & Ex animi ſententia. Ipſe autem Animus ab Anima dictus eſt. Anima, dicta eſt a nomine Græco ἄνεμος, i. e. Ventus. Putabant enim nonnulli veteres Animum nihil aliud eſſe quam ventum. Lambin. Philoſophorum doctrinas de anima V. in Lex. Pitiſc.
Animaï, pro Animæ; antiqua diæreſis, frequens Lucretio.
Anima dum ægroto eſt, ſpes eſſe dicitur. Cic. 9. Att. 12.
Anima purpurea. Virg. 9. Æn. 349. Purpuream vomit ille animam. Ubi Servius, Purpuream, ſecundum eos qui animam dicunt eſſe ſanguinem.
Recens, i. e. Quæ nunc primum exiit e corpore. Ovid. 15. Met. 846.
Curvæ animæ. Perſ. 2. Sat. 61.

O curvæ in terras animæ, & cœleſtium inanes!

Vivax anima, Quæ difficulter e corpore diſcedit. Ovid. 12. Met. 508.
Anima pro Vita ut plurimum accipitur. Juven. 8. Sat. 83.

Summum crede nefas animam præferre pudori.

de teſtibus loquitur. Salluſt. in Catil. Denique quid reliqui habemus præter miſeram animam?
Animam abſumere letho. Virg. 3. Æn. 654.
Animam hanc accipite. Virg. 4. Æn. 652.
Adimere alicui animam, pro Occidere. Plaut. Mil. 3. 1. 137.
Agere, pro Mori. Cic. 8. Fam. 13.
Amittere, Mori. Author ad Herenn. lib. 4.
Anima avellitur infans. Stat. 5. Sylv. 5. 9.
Auferre animam alicui, Occidere. Virg. 9. Æn. 443.
Carere anima. Quintil. lib. 1. cap. 3.
Carent morte animæ. Ovid. 15. Met. 158.
Clauſit animam dolor. Lucan. lib. 8. 59. h. e. Intercluſit anhelitum.
Claudere animam laqueo. Ovid. 7. Met. 604. h. e. Strangulare.
Colligere in orbes æternos. Lucan. lib. 9. 9.
Concedere alicui, Sinere eum vivere. Ovid. 5. Met. 222.
Condere ſepulcro. Virg. 3. Æn. 67.
Credere animam non uni morti. Lucan. lib. 3. 751. h. e. Non eſſe contentum uno genere mortis. Gladio enim transfixus in mare etiam ſe præcipitem dedit.
Dare. Virg. 4. Georg. 204.
Diffunditur anima e corpore diſſoluto, quemadmodum humor e vaſe quaſſato. Lucret. lib. 3. 438.
Dimiſſa anima, corpus caret undique ſenſu. Lucret. lib. 3. 357.
Diviſitque animam. Lucan. lib. 3. 591.
Ducere de cœlo. Cic. pro Roſc. Amer. 72.
Edere. Cic. pro Sext. 83.
Efflare. Cic. pro Milon. 49.
Effringere. Sen. OEth. 11.
Effundere. Virg. 1. Æn. 98.
Elidere. Ovid. 12. Met. 508.
Eripere alicui. Ovid. 6. Met. 540.
Exhalare. Ovid. 6. Met. 247.
Expellere. Ovid. ibid. 618.
Expirare. Ovid. 5. Met. 106.
Exprimere. Sen. OEdip. 4.
Extinguere alicui. Ter. Adel. 3. 2. 16.
Exturbare. Ovid. 15. Met. 175.
Exuere. Ovid. 14. Met. 777.
Ferire. Lucret. lib. 4. 885.
Finire. Ovid. 7. Met. 591.
Fundere. Lucret. 3.
Inſpirare animam dicitur Deus. Lucan. lib. 7. 769.
Intercluſa anima, creditus eſt mortalitatem explevisse. Tac. lib. 6. 50. de Tiberio.
Linquebant dulces animas. Virg. 3. Æn. 140.
Mittere, pro Mori. Lucret. lib. 6. 1231.
Mittere ſub tartara. Virg. 4. Æn. 243.
Naſci animas cum corporibus, & item cum corporibus extingui, putabant Epicurei. Lactant. de Opific. Dei, cap. 4.
Negotiantur medici animas noſtras. Cato apud Plin. lib. 29. cap. 1. Nec dubium eſt, omnes iſtos famam novitate aliqua aucupantes, animas ſtatim noſtras negotiari.
Objectare periclis. Virg. 12. Æn. 230.
Profundere per vulnera. Ovid. 1. Epiſt. Sabin. 77.
Projicere. Virg. 6. Æn. 436.
Reddere animas ademptas dicitur Æſculapius; i. e. Vitæ reſtituere. Ovid. 2. Met. 644.
Relinquam animam potius, quam illas deſeram. Ter. Adel. 3. 4. 52.
Reſumere. Sen. OEth. 1.
Seducere artus ab anima dicitur mors. Virg. 4. Æn. 385.
Singultare animam. Stat. 5. Theb.

— politique patrum ſuper ora gementum
Semineces pueri, trepidas in limine vitæ
Singultant animas.

Spoliare ferro animam. Sil. lib. 13.
Subducere morti. Ovid. 1. Triſt. 3. 129.
Tradere funeri. Sen. Troad. 5.
Trahere. Tacit. 1. Ann. 42. Meque precariam animam inter infenſos trahere.
Animam debet. Ter. Phorm. 4. 3. 56. Quid ſi animam debet? Donatus proverbium eſſe admonet de eo qui immodico ære alieno teneatur, ut plus quam omnes facultates debeat, ac denique ſeipſum debeat. Sic Eraſmus.
Animæ. plur. i. e. Homines. Cic. 16. Fam. 14. Vos meæ chariſſimæ animæ quam ſæpiſſime ad me ſcribite. Hor. 1. Serm. 5. 41.

— animæ, quales, neque candidiores
Terra tulit, &c.

Sic loquuntur Græci, ψυχαί. Lambinus.
Animæ meæ pars, ſive Animæ meæ dimidium. Sic dicimus de illis quos privato quodam & ſingulari amore proſequimur. Hor. 2. Carm. 17. 5.

Ah, te meæ ſi partem animæ rapit
Maturior vis, quid moror altera?

Anima, Halitus oris, ſive ſpiritus. Virg. 2. Georg. 134.

— animas & olentia Medi
Ora fovent illo, & ſenibus medicantur anhelis.

Plaut. Aſin. 5. 2. 44. An fœtet anima uxori tuæ? Ter. Phorm. 5. 6. 28. Animam compreſſi, aurem admovi.
Animam puram conſervare. Cic. 5. Verr. 139. Quæ non modo animum integrum, ſed ne animam quidem puram conſervare potuiſſet. Notat anhelitum Verris fuiſſe putidum.
Spiritus & anima. Cic. 1. de Orat. 261. Deinde quum ſpiritus ejus eſſet anguſtior, tantum continenda anima eſt aſſequutus, ut, &c.
Intercluſio animæ, atque anguſtiæ ſpiritus attulerunt clauſulas, atque interpuncta verborum. Cic. 3. de Orat. 179.
Attrahens atque reddens animam pulmo ſpirandi officina. Plin. lib. 11.
Animam tenere, Spiritum continere. *Retenir ſon haleine.* Ovid. 1. Faſt. 425.

Surgit amans: animamque tenens, veſtigia furtim
Suſpenſo digitis fert taciturna gradu.

Anima putei, pro Aqua. Plaut. Amph. 2. 2. 41. Ni ego illi puteo, ſi occepſo, animam omnem intertraxero. Fortaſſe pro Halitu & vapore prodeunte ex puteo. Nam ſi pro Aqua, Plautinum certe, & nimis dure figuratum eſt.
Si Plautinum, tanto magis illi convenit, ideo amplectenda hæc expoſitio. H. St.
Anima, Ventus: ut, Anima follis. Plaut. Aul. 2. 4. 26. Lucret. l. 5. 237. Animæ aurarum leves. Et apud Hor. 4. Carm. 12. 2.

Impellunt animæ lintea Thraciæ.

Uſitatum poëtis eſt (ait Acron) animas flatus ventorum dicere: ut Virg. 8. Æn. 403.

Quantum ignes animæque valent.

h. e. Venti, Servius.
Animas ſecundas prece quærere. i. e. Ventos propitios. Lucret. l. 5. 1229.
Anima, Aër. Varr. de R. R. cap. 4. ex Ennio, Aqua, terra, anima & ſol. Virg. 6. Ecl. 31.

Nanque canebat, uti magnum per inane coacta
Semina, terrarumque, animæque, mariſque fuiſſent.

Servius. Varro, Anima ut concluſa in veſica, quando eſt arcte ligata, ſi perculeris, aëra reddet. Lucret. lib. 6. 129.

— plena animæ veſicula parva.

Animas, pro Corporibus poſuit Virg. 11. Æn. 24.

Ite (ait) egregias animas, quæ ſanguine nobis
Hanc patriam peperere ſuo: decorate ſupremis
Muneribus.

In quo etiam hoc unum eſt, quod patriam poſuit pro Regione, vel Terra, cum patria ſit civitas vel urbs parentum. Nonius.
Animam pro Animali quovis uſurpavit. Lactant. 3. 8. Ab hiſne igitur præcepta vivendi petemus, qui hoc idem ſentiunt quod animæ rationis expertes. De Ariſtippo loquitur & ſimilibus qui ſummum hominis bonum in corporis voluptate ponebant.
Goclenius, lib. 3. Controv. & Schol. Gram. p. 55. dat. & abl. plur. Animabus, Ciceronianum eſſe negat: Ita enim Cic. 14. Fam. 14. Tullius Terentiæ & Pater Tulliolæ, duabus animis ſuis. V. Voſſ. de Anal. 2. 4.
Animŭla, æ. dimin. [ψυχάριον] Sulpic. ad Cic. 4. Fam. 5. In unius mulierculæ animula ſi jactura facta eſt, tantopere commoveris? De filia Ciceronis mortua. Cic. 9. Att. 7. Quæ mihi quiddam quaſi animulæ reſtillarunt. ex conj. Lamb. nam codd. valde inquinati. Spartian. in Vita Hadrian. Imp. cap. 25. Animula vagula, blandula, &c.
Anĭmal, ālis. n. [ζῶον] ab Anima eſt: & eſt (ut philoſophi definiunt) Subſtantia animata ſenſibilis. Plin. lib. 10. cap. 63. Bipedum ſolus homo animal gignit. Ovid. 1. Met. 84.

Pronaque quum ſpectent animalia cætera terram,
Os homini ſublime dedit, cœlumque tueri
Juſſit.

Animans in eodem, ponendum convenit ſub eadem radice, ſub qua & Animal. H. St.
Animal providum & ſagax, homo. Cic. 1. de Legib. 22.
Deus animal unum aſpectabile, in quo omnia animalia continentur, effecit. Cic. de Univerſ. 9. de mundo loquitur.
Unum animal eſt Alexander. V. unus.
Animālis, e. Adj. [ψυχικός] Quod eſt ex animali, aut quod habet animam. Lucret. lib. 1. 127.

Unde animale genus generatim in lumina vitæ
Redducit Venus.

Animalia corpora. Lucret. lib. 2. 726.
Animales dii. Servius in 3. Æn. ex Labeone: Labeo in libris qui appellantur de Diis animalibus, ait eſſe quædam ſacra, quibus animæ humanæ vertan-

vertantur in deos, qui appellantur Animales,quod de animis fiant. Hi autem sunt Dii penates & viales. conf. Herald. ad Arnob. p. 154. Salmas. Exerc. Plin. p. 64. Kirchman. de Fun. Rom. 4. 13. & Lex. Pitisc.
Hostia animalis, dicebatur, quod ejus anima tantum sacratur, opponiturque Consultatoriæ. V. Macrob. l. 3. cap. 5. & Lex. Pitisc.
Intelligentia. Cic. 4. Acad. 119. Erit enim persuasum etiam solem, lunam, stellas omnes, terram, mare, deos esse: quod quædam animalis intelligentia per omnia permeet & transeat.
Animalis res, cujus contrarium est Inanimum. Quintil. lib. 8. 17.
Animales, Spirabiles. Cic. 1. Tusc. 40. de Animis: Sive illi sint animales, id est Spirabiles, sive ignei.
Spiritus. Plin. lib. 8. cap. 42. Equas Favonio flante obversas, animalem concipere spiritum: idque partum fieri.
Animalis sonus. Cic. 2. de Divin. 133.
Animalia vincula, pro Nervis. Cic. de Univers. 20.

ANIMALCŬLUM, i. [ζωΐδιον] dimin. Parvum animal. Erasm. in Proverb. Ut herba solstitialis: De ephemero animalculo nobis alias dictum est. Vossius de Vitiis L.S.3.1. mavult cum Classicis scriptoribus Bestiola, vel in ratione præditis Homullus. Ipse tamen sæpe hac voce usus est, ut de Idol. lib. 4. cap. 72. & 6. 4. Aliique recentiorum, viz. Salmas. in Solin. f. 177. Freinshem. Suppl. Liv. 90. 1. [Adjectiva in *alis*, *e*. Deminutiva non habent. *Animal* autem per apocopen, pro *Animale*, *is*. Unde & n. g. servat.

ANIMALITER. Adv. August. 1. Retract. cap. ult. n. 67.

ANIMABILIS, V. ANIMUS.

ANIMADVERTO, ti, sum, [διανοέω, ἐπινοέω, σκοπέω, φράζομαι] ere. est Animum ad rem aliquam advertere, aspicere: h. e. De improviso quippiam intueri. Unde pro Considerare, curare, observare, & advertere ponitur. Plaut. Animadverto hominem subalbidum, tremulum. i. e. Aspicio. Cic. 1. de Divin. 79. Experrecta nutrix animadvertit puerum dormientem circumplicatum serpentis amplexu.
Animadvertere rem aliquam, Curare, observare. Ter. Phorm. 3. 1. 3. Cic. 8. Att. 19. Non enim pro tua prudentia debes illud solum animadvertere.
Curare & animadvertere. Cic. 1. de Nat. Deor. 3. Nec omnino curant, nec quid agamus animadvertunt.
Attendere & animadvertere. Cic. 1. in Catil. 20. Quid est, Catilina, ecquid attendis? ecquid animadvertis horum silentium?
Cognoscere & animadvertere. Cic. 1. de Nat. Deor. 14. Sed ut adsint, cognoscant, animadvertant.
Vigilare & animadvertere. Cic. 6. Att. 1. Deinde me obsecras amantissime, ne oblivíscar vigilare, & ut animadvertam quæ fiant.
Animadvertere & æstimare aliquid. Liv. in præf.
Animadvertere, Attendere, attentum esse ad audiendum spectandumque. Ter. prol. Eun. 44. Cum silentio animadvertite.
Animadvertitur in. Cic. de Amicit. 27. Quod quidem quale sit, etiam in bestiis animadverti potest.
Animadvertuntur sues a facie, & progenie, & regione cœli. i. e. Considerantur. Varro 2. de R. R. cap. 4.
Inter Intelligere & Animadvertere: Intelligitur aliquid argumentis: Animadvertitur sensibus præsenti animo utentibus. Plerunque enim advertimus rem aliquam oculis, aut quovis sensu corporis, absque animi intentione. Asconius.
Animadvertere, & discere. Cic. 3. Fam. 5. Animadverti enim & didici ex tuis literis, &c.
Animadvertere in aliq. [κολάζω] est Punire: sed cum hac differentia, quod Punire, est quorumcunque, sive jure, sive injuria: Animadvertere, est ejus qui in alterum habet potestatem ordine ac rite: i. e. Cum animadversione puniendi: sed hoc proprie refertur ad personas Animadverto pro Intueor, & personam, & rem dicimus. Hæc Valla lib. 3. c. 69. V. Lex. Pitisc. Cic. 5. Verr. 110. Potestas erat isti homini integro atque innocenti data, ut in Apronium quum animadvertisset, sese gravissima levaret infamia.
Animadvertere injuriam, facinus, peccatum. Ter. And. 1. 1. 129. Ea primum ab illo animadvertenda injuria est. Ubi Donatus, Nota participium a passivo. Animadvertenda, castiganda, vindicanda est.
Facinus animadvertendum. Ter. And. 4. 5. 28.
Peccata. Cic. pro Rosc. Amer. 116. Atqui ea sunt animadvertenda peccata maxime, quæ difficillime præcaventur. Utrum observanda, an puniendа? nam hic utroque modo potest intelligi.
Animadvertere gladio in aliquem. Ulpian. in l. aut damnum. D. de pœnis. Vita adimitur: utputa si damnatur aliquis, ut gladio in eum animadvertatur. sed animadverti gladio oportet, non securi, vel telo, vel fuste, vel laqueo.
Verberibus in aliquem. Sallust. in Catil. cap. 51.
Ultimo supplicio animadvertendum est in servos, qui spadones fecerint. Ulpian. in l. 4. D. ad leg. Corn. de sicariis.
Animadvertere, absolute positum. Cic. 3. Verr. 44. In Achaia magistratum Sicyonium nummos poscit: ne sit hoc crimen in Verrem, fecerunt alii. Quum ille non daret, animadvertit.

ANIMADVERSIO, ōnis. f. Consideratio & judicium: ut, Res animadversione digna. Cic. 1. de Fin. 30. Interesse enim inter argumentum conclusionemque rationis, & inter mediocrem animadversionem atque admonitionem: altera, occulta quædam & quasi involuta aperiri, altera prompta & aperta indicari.
Animadversio, pro Studio. Cic. pro Arch. 16. Et si ex his studiis delectatio sola peteretur, tamen (ut opinor) hanc animadversionem humanissimam atque liberalissimam judicaretis. Budæus.
Notatio naturæ, atque animadversio peperit artem. Cic. in Orat. 183.
Excitare animadversionem. Cic. 1. Off. 103. Ex quibus illud intelligitur, appetitus omnes contrahendos sedandosque esse, excitandamque animadversionem & diligentiam, ut nequid temere ac fortuito, inconsiderate negligenterque agamus.
Animadversio, Punitio, [κόλασις] ut, Animadversio in sceleratos servos. Cic. 1. Philipp. 5. Idem 3. Verr. 55. Improbum, sed non inauditum genus animadversionis videte.
Animadversio & castigatio. Cic. 1. Off. 88. Omnis autem animadversio & castigatio contumelia vacare debet.
Extraordinaria animadversione temeritatem aliquorum coercere. Ulp. l. ult. D. de Furt.
Si quid erit quod majorem animadversionem exigat. Venuleius l. Si quid erit, D. de Offic. Proconf. Hæc autem gravior & major animadversio, est punitio infamiæ.
Nocentes qui duriore animadversione indigent. Modestin. l. Custodias. D. de public. judiciis.
Graviore animadversione indigent. Ulpian. in L. 1. D. de Offic. Præfect. Urb.
Capitali animadversione puniri. Justin. sub fin. Inst.
Animadversionem & supplicium remittere alicui. Cic. 5. Fam. 10.
Animadversionem effugere. Cic. in Orat. 195.
Animadversio pro Multa & condemnatione, ut interpretatur Budæus. Cic. pro Cluent. 129. Majores nostri nunquam judicium nominaverunt, neque perinde ut rem judicatam observaverunt animadversionem & authoritatem censoriam. V. Lex. Pitisc. in voce.

ANIMADVERSUS, Partic. [διανενοημένος] Perspectus, cognitus, intellectus. Cæs. 8. Bell. Gall. 77. Hac re animadversa, Cæsar jubet signa converti. Virg. 3. Georg. 123. His animadversis. i. e. Cognitis, intellectis.
Animadversa ac notata a peritis. Cic. 1. de Orat. 109.
Animadversa flagitia. i. e. Punita. Sueton. in Neron. cap. 16. Multa sub eo & animadversa severe, & coercita.
Animadversus, Qui supplicio affectus est. Paulus l. ult. D. de cadav. punit. Corpora animadversorum quibuslibet petentibus, ad sepulturam danda sunt. i. e. Supplicio affectorum.

ANIMADVERSOR, ōris. m. [διανοητής] Observator. i. e. Qui diligenter considerat, & expendit ut aliquid sciat, cognoscat, & discernat. Cic. 1. Off. 146. Itaque, ut in fidibus musicorum aures vel minima sentiunt: sic nos, si acres ac diligentes esse volumus, animadversoresque vitiorum, magna sæpe intelligemus ex parvis.

ANIMADVERSUS, ûs. m. Lamprid. in Sever. cap. 75. In animadversibus asper. V. Salmas. in H. A. p. 205.

ANIMAL, V. ANIMA.

ANIMANS, V. Animare in ANIMUS.

ANIMATIO, ANIMATUS, V. Animo in ANIMUS.

ANIMO, as; ANIMOSUS, V. ANIMUS.

ANIMULA, V. ANIMA.

ANIMULUS, V. ANIMUS.

ANĬMUS, i. [ψυχὴ, θυμὸς, ἦτορ] V. ANIMA. Animus, (teste Servio) consilii est: Anima, vitæ. Sallust. Catil. cap. 51. Haud facile animus verum providet, ubi illa officiunt. Ter. Adel. 4. 5. 21. Animo male est. Ibid. 4. 4. 3. Animus timore obstupuit.
Animus, pro Anima, fere a Cicerone dicitur. ut in Catone, Qui si in hoc erro, quod animos immortales credam, libenter erro.
Immo hac in re utrumque dicitur. H. St.
Animum vel Animam cum multis Verbis ἀδιαφόρως dicere possumus, at non & Animam accendere, incendere, inflammare, ut dicitur Animum accendere &c. Idem. [Immo cum paucissimis verbis promiscue utimur. conf. utriusque v. exempla.
Animus, pro Memoria. Virg. 9. Eccl. 51.
Omnia fert ætas, animum quoque. Servius. Ubi notas vide Jac. Pontani f. 200.
Animi, pro Cogitationibus. Plaut. Epid. 1. 1. 43. Quot illic homo animos habet? Ter. Heaut. 3. 3. 9. Novi ego amantium animos, advertunt graviter quæ non censeas.
Animus, Voluntas. Ter. And. 1. 1. 137. Mala mens, malus animus. Id. Heaut. 1. 2. 15. Timet omnia: patris iram, & animum amicæ se erga ut sit suæ.
Animus ac voluntas. Cic. 7. Verr. 181. Ita dissident a nobis animo ac voluntate. Animus, hic ad appetitum refertur: Voluntas ad rationem.
Statutum cum animo ac deliberatum habere. V. DELIBERARE. Apud animum meum V. APUD. Animo & spe confidere. V. Confidere animo infra. Videndum, quo animo quis illud fecerit, Benevolo, an Infenso aut Infesto. V. BENE. V. INFEN. INFEST. Vulgo Ea intentione. Facile animo gratificandi uti. V. item Sic animatus, Hoc animo in nos esse. Habere in animo, i. e. Proponere V. HABEO. H. St.
Ægrotatio animi. V. Ægroto, in ÆGER.
Æstus animi. V. ÆSTUS.
Amplitudo animi, & quasi quædam exaggeratio quam altissima. Cic. 2. Tusc. 64.
Ardor animi consedit. V. ARDEO.
Ardor animi lacrymas siccaverat. Ovid. 8. Met. 469.
Asperitatem animi sive animæ dulciore succo mitigari. Plin. l. 22. c. 24.
Candor animi. Ovid. 3. Trist. 6. 7.
Commotio animi. Cic. 5. Tusc. 42.
Conjectura animi. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Constantia animi. Ovid. 11. Met. 293.
Curas animi levare. Catul. ad pass. Lesb. 2. 10. Vel, E pectore solvere. Lucret. lib. 4. 906. Et, Alio traducere. Lucret. lib. 4. 1065.
Defectio animi. Cic. 3. Att. 18. Omnia mittit spei plena, metuens (credo) defectionem animi mei.
Excelsitas animi & magnitudo. Cic. 3. Off. 24.
Firmitas, vel Firmitudo animi. Quintil. l. 6. in proœm. Et Cic. 5. Fam. 13.
Fluctus animi pellere. Sen. Herc. fur. 12.
Gravitas & altitudo animi. Cic. 4. Fam. 13.
Habitum animi semel constitutum difficile est nobis mutare. Quintil. l. 4. c. 2. Et Tacit. 1. Hist. 8. Habitus animorum.
Impetu animi in aliquid incumbere. Cic. 10. Fam. 5.
Imago vultus animi, indices oculi. Cic. 3. de Orat. 219.
Incendia animorum restincta. V. INCENDO.
Ingenium animi. V. INGENIUM.
Magnitudo animi. Cic. 1. Fam. 9.
Magnitudinem inflectere animi. Cic. 1. Fam. 7. Magnitudinem animi tui ne unquam inflectas cujusquam injuria.
Medicina animi, philosophia. Cic. 3. Tusc. 1.
Mens animi mœrore perturbata. Lucret. lib. 6. 1181.
Morbi animi. Cic. 3. Tuscul. 5.
Motus animorum. Virg. 4. Georg. 86.
Nervi atque robur animi. Cic. 6. Fam. 1.
Nubes animi. Ovid. 1. Trist. 3. 13.
Oblectatio animi. Cic. 1. de Orat. 118.
Partes animorum. Cic. in Orat. 15. Gnarum quibus orationis modis quæque animorum partes impellerentur: h. e. Appetitus & ratio. De quibus ipse Cic. 1. Off. 101. sic ait, Duplex est enim animorum vis atque natura. Una pars in appetitu posita est, quæ ὁρμὴ Græce, quæ hominem huc illuc rapit: altera in ratione, quæ docet & explanat quid faciendum fugiendumque. Ita fit, ut ratio præsit, appetitus obtemperet.
Pax animi. Ovid. 11. Met. 624.
Permotio animi. Cic. 2. de Orat. 216.

Pertur-

Perturbationes animi. Cic. 5. Tusc. 43.
Pravitas animi atque ingenii. Paterc. lib. 2.
Præstantia animi. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Rectum animi servare. Hor. 2. Serm. 3. 201.
Remissio ac dissolutio animi. Cic. 2. de Orat. 22.
Robore incredibili animi septus. Cic. pro Milon 102.
Sanitas animorum. Cic. 3. Tusc. 8.
Prætentare animi sententiam. Ovid. 9. Met. 587.
Splendor animi. Cic. in Bruto, 267. P. Lentulo instrumenta naturæ deerant: sed tantus animi splendor, & tanta magnitudo, ut sibi omnia quæ clarorum virorum essent, non dubitaret asciscere. Lentulum commendat a liberalitate, & animi magnitudine: quas illi virtutes l. 1. Fam. sæpe tribuit.
Sublimitas animi. Plin. lib. 7. cap. 25.
Subtilitas animi. Plin. lib. 11. cap. 39.
Tenor animi. Plin. lib. 7. cap. 19.
Terrorem & tenebras animi discutere. Lucret. lib. 1. 147.
Vigor animi. Ovid. 16. Epist. 51.
Vis animi. Lucret. l. 3. 451. Consilium quoque majus, & auctior est animi vis.
Vitio ægrotare animi. Hor. 2. Serm. 3. 307.
Vulnus animi grave habere. Ovid. 9. Met. 539.
Animus acclivis falsis. Hor. 2. Serm. 2. 6.
Acer & præsens animus. Cic. 2. de Orat. 84.
Acri & attento animo intueri. Cic. 1. de Fin. 57.
Acres animi incaluere. Ovid. 2. Met. 87.
Acres animos convertere ad aliquem. Virg. 11. Æn. 800.
Acrior animus. Quintil. lib. 1. cap. 3. V. ACER.
Acerbis animis sævire. Virg. 5. Æn. 462.
Adversis animis accipere. Tacit. 3. Ann. 29.
Æger animus, Animi, Animo, vel Ab animo. V. ÆGER.
Æquus. Hor. 1. Epist. 11. 30. V. ÆQUUS.
Æquo animo. Lucret. lib. 1. 43.
Æquis animis. Hor. in Arte Poet. 250.
Alienus animus vel alienatus. V. ALIENO.
Alienum animum habere ab re aliqua. Cic. de Amicit. 28.
Altiore animo esse. Cic. 5. de Fin. 57. Qui altiore animo sunt, capessunt Remp. honoribus, imperiisque adipiscendis.
Altissimi animi. Cic. 1. Tusc. 34. Idque in maximis ingeniis, altissimisque animis & exsistit maxime, & apparet facillime.
Amicus. V. AMICUS.
Amplus, & excelsus, & patiens incommodorum. Cic. 1. de Invent.
Ancipites. Lucan. lib. 9. 46.
Angustus atque demissus. Cic. in Pison. 57. V. ANGUSTUS.
Anxius. V. ANXIUS.
Apertus & simplex. Cic. 1. Fam. 9.
Asper. V. ASPER.
Atrox. Hor. 2. Carm. 1. 24.
Attonitis animis hærere. Virg. 5. Æn. 529.
Attonitis animis inhiare. Virg. 7. Æn. 814.
Avarus laudis. Hor. 2. Epist. 1. 179.
Avari animi irritamen opes. Ovid. 13. Met. 434.
Audax. Liv. Decad. 4. lib. 3.
Aversissimus. V. AVERTO.
Benevolus. V. BENEVOLUS.
Benigno animo & clementi. Ter. Hec. 3. 5. 22.
Bilinguis. V. Bilinguis, in BIS.
Bonus. V. BONUS. Quare bono animo es: video enim, &c. Cic. 5. Att. 20.
Cæcus. V. CÆCUS.
Capax ad præcepta. Ovid. 8. Met. 243.
Capaci animo majora concipere. Ovid. 15. Met. 5.
Celer. Virg. 4. Æn. 285.
Celsior. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Certus & confirmatus. V. CERTUS.
Clementi animo ignoscere. V. CLEMENS.
Cœlestis ex alto domicilio depressus. Cic. de Senect. 77.
Commotior. V. COMMOVEO.
Communi animo esse. V. COMMUNIS.
Commutabilis. Cic. de Amicit. 94.
Compos. V. COMPOS.
Conscius animus se remordet. Lucret. lib. 4. 1129. V. CONSCIUS.
Constantior. Ovid. ad Pison.
Credulus. Sen. in Troad. 1.
Cupidus animus litium & rixæ. Hor. 3. Carm. 14. 26. V. CUPIO.
Degeneres animos timor arguit. Virg. 4. Æn. 13.
Delibatos habemus animos ex divina mente. Cic. de Senect. 78.
Demissus. Vide paulo post, Timido animo, & supra Angustus.
Dociles. Hor. in Arte Poet. 336.
Duriores animos ad pleraque robur ipsum facit. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Animos nil magnæ laudis egentes 5. Æn. 751. de turba bello inutili.
Excelsus. V. paulo post, Magnus & excelsus animus.
Exiguus. V. paulo post, Minutus, &c.
Expertus bellis animus. Tacit. in Vita Agric. 41.
Faciliore animo abuti. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Faciles juvenum animi. Virg. 3. Georg. 165.
Felix. Juven. 14. Sat. 119.
Ferax. Lucan. ad Pison.
Ferox. Sen. in Medea, 12.
Fidelis. Ter. Hec. 3. 5. 22. Quam fideli animo & benigno in illam & clementi fui.
Fortis atque obfirmatus. Plaut. Amph. 2. 2. 15. Perferam usque ejus abitum animo forti atque obfirmato.
Fractus. V. paulo post, Timido animo, &c.
Generosior celsiorque. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Gravior natu. V. NASCOR.
Hoc animo sum. Cic. 3. Fam. 5. Quod quibus adhuc non satis est perspectum, ii mihi nolle magis hoc animo nos esse, quam non intelligere videntur.
Hostilis. Sen. in Octav. 1.
Humani animi. i. e. Hominum animi. Hor. 1. Serm. 8. 20.
Humilis & Pertinax, contraria. Cic. 4. Fam. 7.
Jacens. Quintil. lib. 6. cap. 4. V. JACEO.
Idem animus omnibus. Virg. 3. Æn. 60.
Jejuno animo. V. JEJUNIUM.
Impatiens animus. Ovid. de Rem. Amor. 124.
Impotens. Ter. And. 5. 3. 8. Et Sen. Hec. fur. 6.
In animo alicujus validum esse. Tacit. 4. Ann. 12. Prisca in animo Augustæ valida.
Inanis. Virg. 2. Georg. 285.
Incertus. V. INCERTUS.
Infenso atque inimico animo. V. INFENSUS.
Infesto animo. V. INFESTUS.
Infirmus. V. paulo post, Minutus, &c.
Infirmior rebus dubiis animus, desperatis est confirmatus. Cic. 5. Fam. 21.
Infixus animus in patriæ charitate. V. INFIGO.
Inflatus. V. INFLO.
Infractus animus. V. INFRINGO.
Infragilis. Ovid. ad Liv. 354.
Ingentes tollere animos. Virg. 3. Georg. 206.

— nanque ante domandum
Ingentes tollent animos.

Ingentes animos angusto in pectore versant. Virg. 4. Georg. 83.
Inimicus. V. paulo ante, Infenso atque, &c.
Iniquo animo. Ter. Eun. 2. 1. 6.
Iniquis animis. Virg. 10. Æn. 7.
Insatiabilis. V. INSATIABILIS.
Intacti religione animi. V. INTACTUS.
Instabiles annis animi. Ovid. 3. de Arte Am. 557.
Intemperans. V. INTEMPERANS.
Intractabilis. V. paulo post, Tristis, &c.
Invictus. Plin. lib. 7. cap. 25.
Iracundus. V. IRA.
Lætus in præsens animus, quod ultra est, Oderit curare. Hor. 2. Carm. 16. 25.
Latens. Juven. 9. Sat. 18.
Lenissimi vir animi. Paterc. lib. 2.
Liber religione. V. LIBER adj.
Liber terrore. V. LIBER adj.
Liquidus & tranquillus. V. LIQUOR.
Lubenti animo. V. LUBET.
Magnus animo. V. MAGNUS.
Magnus & excelsus. Cic. 1. Fam. 9.
Magnus & fortis. Cic. 8. Att. 19. Magno fortique animo. Idem 6. Fam. 14.
Magni animi plenum pectus. Ovid. 5. Met. 184.
Maximi homo animi. Cic. pro Font. 31. & Liv. 8. Bell. Pun.
Mares animi, h. e. Viriles & fortes. Hor. in Arte Poet. 402.
Meliore animo aliquid ferre. Ovid. 9. Met. 432.
Memori animo notare. Ovid. 9. Met. 777.
Meo quidem animo, vel Animo meo. Cic. 1. de Invent. Quare meo quidem animo nihilominus eloquentiæ studendum. Ter. Adelph. 5. 6. 4. Hominem maximi pretii esse hodie te judicavi animo meo. h. e. Secundum animi mei sententiam.
Minaces. Ovid. 6. Met. 688.
Minacem animum in aliquo frangere. Justin. lib. 1. de Cyro puero.
Minutus. V. MINUO.
Minutus, infirmus, & exiguus. Juven. 13. Sat. 190.

— quippe minuti
Semper & infirmi est animi, exiguique voluptas Ultio.

Mitis. Juven. 14. Sat. 15.
Mobiles. Quintil. lib. 2. cap. 17.
Mollis. V. MOLLIS.
Muliebris. V. MULIER.
Multiplex. Cic. de Amicit. V. MULTUS.
Mutabilis vulgi. V. MUTO.
Mutuus animus. Hor. 4. Carm. 1. 30.
Mutuis animis amare. Catull. 43. 20.
Obfirmatus. V. paulo ante, Fortis, &c.
Obnoxius. V. Obnoxium & trepidum agere, in OBNOXIUS.
Obstinatus. Liv. 6. Decad.
Omissus. Ter. Heaut. 5. 2. 9. Te vidi animo esse omisso: i. e. Negligenti. Donatus.
Otiosus. Ter. And. 5. 2. 1. Animo jam nunc otioso esse impero. h. e. Volo esse animo securo, sine cura & solicitudine.
Parvus animus. Hor. 1. Serm. 2. 10.
Parvo & pravo animo. Cic. 1. Att.
Perattentus. V. PERATTENTUS.
Pertinax. V. paulo ante, Humilis.
Placidioribus animis. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Plenus culpa. Sen. in Hippol. 2.
Præsens. Ter. Eun. 4. 6. 32. Fac animo hæc præsenti dicas. Hæc non dicerentur a Thaide, nisi in illius vultu pavor nimius appareret. Donatus.
Præsens animus & acer. Quintil. lib. 6. cap. 4.
Præsens animus in pectore. Virg. 5. Æn. 363.
Pravus. Cic. 1. Att.
Promptus & alacris ad defendendam Rempub. Cic. 3. Fam. 11.
Pudicus. Ovid. 7. Epist. 5.
Pusilli animi homo. Hor. 1. Serm. 4. 18.
Resides animi. Virg. 1. Æn. 722.
Robustus & excelsus. Cic. de Fin. 49.
Robustior annis animus. Stat. 5. Sylv. 2.
Rudis. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Rudes atque agrestes. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Sagax. Lucret. lib. 1. 403.
Segnes animos provocare. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 30.
Stabili animo & firmo & magno. Cic. 3. de Fin. 29.
Stomachosus. V. STOMACHUS.
Studiosus animus. Plin. lib. 6. Epist. 16. Non vertit ille consilium: & quod studioso animo inchoaverat, obit maximo.
Subdolus ac versutus. Paterc. lib. 2.
Supinus animus. Catull. 18. 25.
Suspicacem animum perstrinxere. Tacit. 1. Ann. 13.
Sylvestrem animum exuere. Virg. 2. Georg. 51.
Teneriore animo videri. Cic. 6. Fam. 21.
Timido animo, humili, demisso, fractoque aliquid facere. Cic. 3. Off. 115.

Toto animo dedere se alicui. Cic. 5. Tusc. 111. Huic discendi, quærendique divinæ delectationi toto se animo dedidissent.
Tortor animus quatit occultum flagellum. Juven. 13. Sat. 195. V. VERBER.
Tranquillissimus. Cic. 7. Att. 7.
Tristis & intractabilis. Sen. Hippol. 2.
Truces animos cupido involat eundi in hostem. Tacit. 1. Ann. 49.
Turpificatus animus. V. TURPIFICATUS.
Vacuo animo esse. Cic. in Brut. 20. Nunc vero, si es animo vacuo, expone nobis quod quærimus. Subaudiri potest, A curis. V. VACUUS.
Vagus. Catull. 61. 4.
Valentes. Virg. 7. Æn.
Velox. Hor. 1. Epist. 12. 13.
Virides ausis. Silius lib. 1.
Virilis. Ovid. 13. Met. 165. Viriles animos gerere. Sen. Agam. 13.
Vividus. Tacit. 13. An. 3.
Æger animi. Tacit. 3. Hist. 58.
Sic cum Genet. Felix animi, Infelix animi, Præstans animi, Discrucior animi, Angi animi V. f. l. H. St.
Amens animi. Virg. 4. Æn. 203.
Equus juvenis calidus animis. Virg. 3. Georg. 119.
Captus animi. Tacit. 3. Hist. 73.
Diversus animi. Tacit. 4. Hist. 84. Qui diversus animi, modo numen pavescere, modo minis adversantis populi terreri, sæpe, &c.
Dubius animi. Virg. 3. Georg. 289.
Ferox animi. Tacit. 1. Ann. 32.
Fidens animi. Virg. 2. Æn. 61. Tacit. 4. Ann. 59.
Immodicus animi. Tacit. 1. Hist. 53. Corpore ingens, animi immodicus.
Incertus animi. Tacit. 6. Ann. 46.
Infelix animi. Virg. 4. Æn. 529.
Ingens animi fœmina. Tacit. 1. Ann. 69.
Inops animi. Virg. 4. Æn. 300.
Integer animi. i. e. Sanus mente. Hor. 2. Serm. 3. 220.
Largus animo. Tacit. 2. Hist. 59. Genere illustri, largus animo, & par opibus.
Maturus animi. Virg. 9. Æn. 246.
Hic annis gravis, atque animi maturus Alethes.
Maturus animo & ævo. Ovid. 8. Met. 617.
Mitior animo. Hor. 3. Carm. 10. 18.
Præstans animi. Virg. 12. Æn. 19.
Promptus animi. Tacit. 2. Hist. 23.
Turbidus animi. Tacit. 4. Hist. 48.
Validus animi, & corpore ingens. Tacit. 15. Ann. 53.
Victus animi. Virg. 4. Georg. 492.
Aberrat animus a sententia. V. ABERRO.
Abhorrere animo ab aliqua re. Cic. 7. Philipp. 4. Ex quo intelligi potest, animo illos abhorruisse semper ab optimo civitatis statu, non voluntate fuisse populares.
Abjicere animum, pro Animum dejicere ac deprimere, & pene desperare. Unde Abjectus animus, & Homo abjecto animo. V. ABJICIO. Quintil. lib. 3. cap. 10.
Accendunt hæc animos. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Accessit animus nobis. Cic. 5. Att. 20. Rumore adventus nostri & Cassio qui Antiochia tenebatur, animus accessit, & Parthis timor injectus est.
Accinctus animus in magnos usus. V. ACCINGO.
Accipere animis dicta alicujus. Virg. 3. Æn. 304.
Accipere animum quietum in aliquem. Virg. 1. Æn. 303.
Accipere animo. V. ACCIPIO.
Accommodare animum literis. V. ACCOMMODO.
Accommodare animum quum lugemus & irascimur. Quintil. 6. 2.
Addere animos alicui. Cic. 7. Att. 2. Sed hæc, opinor, sunt in his libris, quos tu laudando, animos mihi addidisti.
Additus furor animis. Virg. 2. Æn. 355.
Adest animus. V. ADSUM.
Adesse animo, vel Animis. V. ADSUM.
Adhibete animos. Ovid. 15. Met. 239.
Adjicere animum ad virginem. Ter. Eun. 1. 2. 62.
Adjicere animum alicui rei. Liv.
Adjicere animos. i. e. Audaciam addere. Ovid. 7. Met. 121.
Adjungere animum, & animos. V. ADJUNGO.
Adjungere animum ad aliquod studium. Ter. And. 1. 1. 29.
Adlevatur animum. Tacit. 6. Ann. 43.
Adrepere animis. Tacit. 3. Ann. 50. Nec quicquam grave ac serium ex eo metuas, qui suorum ipse flagitiorum proditor, non virorum animis, sed muliercularum adrepit.
Advertere animum. Ter. prol. And. 8. Nunc quam rem vitio dent, quæso animum advertite. Antique dictum, pro Animadvertite. Tacit. 13. Ann. 49. Qui animum etiam levissimis adverterent.
Advertere animos monitis. Ovid. 15. Met. 141.
Advertite animis vestris quæ dicam. Virg. 2. Æn. 712.
Advocare animum. V. ADVOCO.
Æquare animos Olympo. Virg. 6. Æn. 783.
Æstimare animo. Curt. lib. 6. Bucephalum Alexander non eodem quo cæteras pecudes animo æstimabat.
Affectus animo. V. AFFICIO.
Afferre animum. Cic. 12. Att. 7.
Affigere animo suo quod composuerimus. Quintil. l. 2. c. 7. 2. de ediscendo.
Agere animum. V. AGO.
Agi animis in funera. Virg. 7. Æn. 42.
Agitare animum spe & metu. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Agitare aliquid animo. i. e. Cogitare. Cic. 6. Fam. 1. V. AGITO.
Alienare judicum animos. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Allevare animum. Sen. Troad. 10.
Allevare a mœrore. Curt. lib. 4.
Allicere ad benevolentiam. V. ALLICIO.
Amovere. V. AMOVEO.
Angere animum, & animo angi. V. ANGO.
Angere animum curis mordacibus. Lucan. lib. 2. 681.
Aperire animum. V. APERIO.
Apparare. V. APPARO.
Appellere ad scribendum. Ter. prol. And. 1.

Applicare. V. APPLICO.
Ardet mihi animus. V. ARDEO.
Ardentibus animis sonare jurgia. Juven. 15. Sat. 52.
Arrigere animos. Virg. 12. Æn. 251.
Arrecti ad bellandum animi. Liv. lib. 8. ab Urbe, fin. V. ARRIGO.
Ne tanta animis assuescite bella. Virg. 6. Æn. 833.
Attendere animum & animos. V. ATTENDO.
Attendere animo æquo. V. ATTENDO.
Attento animo intueri. V. ATTENDO.
Avertere tædio animum discentis. Quintil. lib. 1. cap. 12.
Avertere animum ab. V. AVERTO.
Auferre animum ad contemplationem. V. AUFERO.
Augere animos & adjicere. Ovid. 7. Met. 121. V. AUGEO. Tacit. 2. Hist. 4. Titus auctus animo ad patrem pervectus.
Cadunt animi. Ovid. 11. Met. 537.
Cadere animis. Cic. 6. Fam. 1.
Cadit animus, vel Cadere animo. V. CADO.
Cæcare animos. V. CÆCO.
Caligante animo. V. CALIGO.
Capere animos aliquorum. Cic. pro Lege Manil. 66. Quæ civitas in Asia quæ non modo unius Imperatoris aut Legati, sed unius Tribuni militum animos ac spem capere possit?
Capere animum. V. CAPIO.
Cepit animum dementia. Virg. 5. Æn. 465.
Cernit animus. V. CERNO.
Circumspicere animo. V. CIRCUMSPICIO.
Coercere animos. Sen. Hippol. 2.
Cogitare animo, vel In animo secum. Ter. Adel. 3. 4. 55. Hoc tu facito, tecum animo cogites. Satis erat, Tecum cogites: sed vel ornatus vel majoris emphaseos gratia addidit Animo.
Cohibere animum. V. COHIBEO.
Colligere animo & animum. V. COLLIGO.
Commiscere animum alterius cum suo. V. COMMISCEO.
Commotus animus metu. Ter. And. 5. 4. 35.
Commoveri animo. V. COMMOVEO.
Complecti aliquid animo. Cic. 5. Fam. 17.
Complere animum voluptate. V. COMPLEO.
Componere animos. V. COMPONO.
Comprehendere aliquid animo. Cic. 1. de Nat. Deor. 115.
Comprimere animos. Cic. pro Flacc. 53. Remittant spiritus, comprimant animos suos, sedent arrogantiam.
Concidere animo vel animis. V. CONCIDO.
Conciliare animum sibi. V. CONCILIO.
Concipere aliquid animo. Ovid. 2. Met. 77. Tacit. 2. Ann. 39. Et fraude aut vi raptum Agrippam ferre ad exercitus Germanicos non servili animo concepit.
Concipere imagines animo. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Concipere iras animo. Ovid. 1. Met. 166.
Conferre animum alio. V. CONFERO.
Confidere animo. V. CONFIDO.
Tamen non deterrebatur, Animoque & spe confidebat. Cæs. H. St. vel potius Hirt. de Bell. Afr. cap. 1. extr.
Confirmare animum. Sen. Octav. 4. V. CONFIRMO.
Confirmare animum trepidum. Juven. 13. Sat. 106.
Confundere ac fatigare animum. Quintil. lib. 1. cap. 12.
Considerate cum vestris animis. Cic. 5. Verr. 29.
Considerare secum in animo, & cum animis. V. CONSIDERO.
Consistere animo tranquillo. V. CONSISTO.
Consternare animos, & animo consternari. V. CONSTERNO.
Consulere animum suum, ne quid dicamus naturæ adversum. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Contemplari animo. V. CONTEMPLOR.
Contendere animum in curas. Ovid. 1. de Ponto, 5. 11.
Contrahere animum, aut demittere. Cic. 1. Q. frat. 1.
Contundere arte animos. Ovid. 1. de Arte Am. 12. V. CONTUNDERE.
Converti animum. Tacit. 1. Hist. 85. Animum vultumque converti.
Convertere animum. V. CONVERTO.
Convertere se aliquo animo & cogitatione. V. CONVERTO.
Corrumpere animum. V. CORRUMPO.
Credere animum suum alicui. V. CREDO.
Creverunt animi. V. CRESCO.
Debilitare animos. V. DEBILITO.
Deditus amori animus. V. DEDO.
Deducere curas animo. Hor. 1. Epist. 2. 49.
Defecerat eam animus. Plaut. Mil. 4. 6. 47.
Defectus animo. Plin. lib. 20. cap. 14.
Deficere animis. Curt. lib. 4.
Deficiunt animi. Hor. in Arte Poet. 27. V. DEFICIO.
Defigere & intendere animum in aliquam rem. Cic. 4. Acad. 46. Adversantur enim, primum quod parum defigunt animos & intendunt in ea quæ perspicua sunt.
Defuit illis animus. Cic. 7. Verr. 134. Animum illis non copias defuisse.
Delusit animum hoc uno responso. Virg. 6. Æn. 344.
Demittere animum. Tacit. 16. Ann. 24. & Cic. 5. de Fin. 42.
Despondere animum. Plaut. Milit. 1. 1. 6.
Deponere curas animo. Virg. 4. Georg. 531.
Deprendere animum furtim blanditiis. Ovid. 1. de Arte Am. 619.
Derivare a curis animum. Lucret. lib. 2. 365.
Destruit longius ævum ingentes animos. Lucan. lib. 8. 27.
Detegere. Lucan. lib. 5.
Diffundere, i. e. Lætos reddere. Ovid. 1. de Arte Am. 218.
Dimittere. Curt. lib. 5. Ne milites desides otio dimitterent animos.
Dimovere loco. Quintil. lib. 7. cap. 4.
Distendit ea res animos Samnitium. V. DISTENDO.
Dabit spes animum. Lucan. ad Pison.
Dant animos vina. Ovid. 12. Met. 242.
Dare majorem animum alicui. Cic. 11. Fam. 9. Abjectiore animo me futurum, quum Resp. majorem etiam mihi animum, quam unquam habuissem, daret.
Dare in luctus animum. Ovid. 2. Met. 384.
Domare rigentem animum. Sen. Hippol. 4.

Ducere animo. Virg. 6. Æn. 690.
Sic equidem ducebam animo, rebarque futurum.
Ducere animos solent Æsopi fabulæ, præcipue rusticorum, & imperitorum. Quintil. lib. 5. cap. 11.
Efferre animos insolentia dominatus. Cic. pro Domo sua, 141.
Ejicere animum de aliquo. Ter. Heaut. 5. 2. 2. — Ut pater
Tam in brevi spatio omnem de me ejecerit animum patris?
Emendare animum. Propert. lib. 3. 21. 25.
Enervatus amore animus. Paterc. lib. 2.
Erigere animum. V. ERIGO.
Error animi resanuit. Ovid. 1. Amor. 10. 9.
Esse alacrem animo. Cic. 5. Fam. 12.
Esse bono animo. Ter. Adelph. 4. 2. 4. Cic. 5. de Fin. 69. Tamen ex illa investigatione naturæ consequi volebat, ut esset bono animo.
Est eo animo in me. Cic. 11. Att. 13. Quod certiorem te vis fieri quo quisque in me animo sit, aut, &c.
Est male animo. Plaut. Amph. 2. 2. 92. Ter. Adelph. 4. 5. 21.
Est animus, Cum Inf. Virg. 4. Æn. 639.
Perficere est animus, finemque imponere curis.
Est animus reditus, i. e. Animus est redeundi. 2. Epist. Sabin. 106.
Est mihi animus ad aliquid faciendum. Curt. lib. 5. Paucis ad moriendum, pluribus ad fugam animus fuit. Liv. 3. Decad lib. 1.
Est animus in navi meus. i. e. De navi cogito. Plaut. Perf. 4. 6. 27. Sic, Animus est in hortis. Cic. 12. Att. 20. Est animus in patinis. Ter. Eun. 4. 7. 46.
Exacuere versibus animos in bella. Hor. de Arte Poet. 403.
Exasperare animum. V. EXASPERO.
Excidere animo. Virg. 1. Æn. 26.
Excitare animum. Sen. Herc. fur. 5.
Excolere. Quintil. lib. 5. cap. 11.
Exercere in armis animos. Ovid. 1. Amor. 8. 41.
Eximere onus animis. Hor. 1. Epist. 5. 18.
Expedire metu animum. Hor. 3. Carm. 24. 8. Liv. lib. 8. Et expedire tela animosque equitibus jussit.
Explere. Virg. 2. Æn. 586. Ter. And. 1. 2. 17.
Explorare. Ovid. 1. de Arte Am. 456. Tacit. 1. Hist. 15. Secundæ res acrioribus stimulis animum explorant: quia miseriæ tolerantur, felicitate corrumpimur.
Exuitur animus. Stat. 10. Theb.
Facere animum judicis mitem. Quintil. lib. 3. cap. 9.
Facere animos. Liv. i. e. Addere.
Fateri animum clamore. Ovid. 1. de Arte Am. 115.
Fatigare. Hor. 2. Carm. 11. 12.
Favere linguis & animis. Ovid. 1. Fast. 71.
Ferre vel pati aliquid iniquo animo. V. INIQUUS.
Fingere animos audientium concitandis componendisque affectibus. Quintil. lib. 3. cap. 4.
Firmare animum præsenti pignore. Virg. 3. Æn. 611. Ovid. 9. Met. 744. Tacit. 15. Ann. Animum adversum suprema firmat.
Flagrans animus. Juven. 1. Sat. 152.
Flectere animum. Virg. 4. Georg. 516. Et Quintil. lib. 4. cap. 2.
Flectere ab ira animum. Sen. Medea 4.
Formare puerorum animos. Quintil. lib. 1. in Procem.
Frangere animum. Ovid. 8. Met. 508.
Fractiore esse animo. Cic. 11. Att. 12.
Fractus animus. Cic. 1. Fam. 9.
Generatus a deo animus. Cic. de Divin. 82.
Gerere animum infirmum. V. INFIRMUS.
Gerere morem animo. Ter. And. 4. 1. 17.
Gerere anim. in aliq. Nec unus in te ego hos animos gessi. i. e. Talem affectum. Liv. 2. ab Urbe.
Habe bonum animum. Plaut. Aulul. 2. 2. 15. Et Liv. 4. Bell. Maced.
Habere fortem animum. Cic. 6. Fam. 13.
Habere magnum animum. Cic. 11. Fam. 23. Tamen tribus tantis exercitibus propriis Reipublicæ valentibus, magnum animum habere debebas, quem & semper habuisti.
Habere animum eundem in difficultatibus suis, quem &c. Cic. Anteq. iret. in exil. 11.
Habere statutum cum animo & deliberatum. Cic. 5. Verr. 95.
Hilarare animum. Catul. 61. 18.
Horret animus meminisse. Virg. 2. Æn. 12.
Imbibere animo opinionem. V. IMBIBO.
Imbuere animos errore. V. IMBUO.
Imminere animis in rem aliquam. V. IMMINEO.
Impellere animos in spem metumque. V. IMPELLO.
Impellere animum ad aliquid faciendum. Quintil. lib. 3. cap. 8.
Imperare animo nequeo. V. IMPERO.
Implere veris animum. Virg. 3. Æn. 434.
Imprimitur animo oratio. V. IMPRIMO.
Incaluere animi. Ovid. 2. Met. 87.
Incendere animum amore famæ. Virg. 6. Æn. 890.
Incendere animos bonorum. V. INCENDO.
Inclinare animum ad rem aliquam. V. INCLINO.
Inclinatior ad pacem animus. V. INCLINO.
Inculcare animis. V. INCULCO.
Indipisci animo. V. INDIPISCOR.
Inducere animum. Ter. And. 3. 3. 40. Si istuc animum induxti esse utile. h. e. Si tibi persuasisti. Cic. 4. Fam. 8. Tu quoque animum inducas, si sit aliqua Resp. in ea te esse oportere.
Inducere animum cantare. Hor. 1. Serm. 3. 2.
Inducere in animum. Ter. Adel. 4. 3. 6.
Indulgere animis. Ovid. 7. Met. 566.
Induere animum bonis artibus. Tacit. 15. Ann. 45.
Induere magnum animum. Tacit. 11. Ann. 7.
Infamare mitem animum vano timore. Ovid. 3. de Ponto 6. 43. Timore scil. sævitiæ ejus.
Infestare rudes animos superstitione. V. INFESTUS.
Infigere animis. Quintil. lib. 1. cap. 8.
Inflammare animum alicujus. V. INFLAMMO.
Inflat animos rumor. V. INFLO.
Inflectere animum. Cic. 1. Fam. 7.
Influere in animos. V. INFLUO.
Informatus animus bene a natura. V. INFORMIS.
Infringere animos. V. INFRINGO.
Infundere animos. Ovid. 1. Met. 364.
Inhabitat animus in oculis. V. INHABITO.
Inscribere in animo orationem. V. INSCRIBO.
Insculptum in animo. V. INSCULPO.
Insidere in animo. V. INSIDEO.
Insinuare aliquem animo alterius. V. INSINUO.
Insistere mente & animo in rem aliquam. V. INSISTO.
Insitum & innatum animis. V. INSERO.
Inspirare animum. Virg. 6. Æn. 12.
Instaurati animi. Virg. 2. Æn. 451. V. INSTAURO.
Instituere ad cogitandum. Ter. Phorm. 1. 5. 10.
Intendere animo. Tacit. in Vita Agric. 18. Monam insulam redigere in potestatem animo intendit.
Intendere animum ordini rerum. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Intendere animum studiis & rebus honestis. Hor. 1. Epist. 2. 36.
Intendere animum in rem aliquam. Quintil. l. 2. c. 2. & 3. 11. Conf. INTENDO.
Intento intueri animo quidpiam. V. INTUEOR.
Intravit animos pavor. Tacit. in Vita Agric. 5. Intravitque animum militaris gloriæ cupido.
Invasit in animum. V. INVADO.
Invigilant animo curæ. Stat. Theb.
Invitare pretiis animos. Virg. 5. Æn. 292. V. INVITO.
Involat truces animos cupido. Tacit. 1. Ann. 49.
Irrumpunt in animos extrinsecus imagines. V. IRRUMPO.
Judicare animo suo. V. JUDICO.
Juvandis animis natum poema. Hor. in Arte Poet. 377.
Labant animi. V. LABO, as.
Labantes animos confirmare. Lucan. lib. 4. 249. Curt. lib. 5.
Labefactus vulnere animus. Ovid. 10. Met. 375.
Laborare animo. V. LABOR, oris.
Lactare animos. Ter. And. 5. 4. 9. Solicitando & pollicitando eorum animos lactas.
Lætanti animo. V. LÆTUS.
Lapsus animi. V. LABOR, eris.
Latentes animi sub vulpe. Hor. in Arte Poet. 437.
Laxare animum a laboribus. V. LAXO.
Lenire animum. Hor. 3. Carm. 14. 25.
Levantur animi exercendo. Cic. de Senect. 36.
Levare animum mutationibus. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Liberare animos errore. V. LIBER, eri.
Linqui animo. Curt. lib. 4. 6. 20. Linqui deinde animo, & submitti genu cœpit. De Alexandro, ob sanguinem e vulnere latius manantem debilitato.
Linquente animo, in eum a quo tenebatur, incubuit. Curt. lib. 6. 9. 33.
Linquentem revocavit animum, & nudum hostis latus subjecto mucrone hausit. Curt. lib. 9. 5. 11.
Lustrare animos. V. LUSTRUM.
Mandare animis. Cic. 1. in Catil. 27. Penitus animis vestris mentibusque mandate.
Marcet animus. V. MARCEO.
Metiri animo. Ovid. 2. Met. 188.
Micat animus. V. MICO.
Ministrat animum Deus. Virg. 5. Æn. 640.
Minuere animos. Sen. Medea, 3.
Miscere animum alterius cum suo. Cic. de Amicit.
Mitigare animum. Sen. Medea, 6.
Mollire animos. Virg. 1. Æn. 57.
Movere animum. Virg. 3. Georg. 521.
Movere multa animo. Virg. 3. Æn. 34.
Mulcere animos admiratione. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Mutare animum. V. MUTO.
Natus animo leni. V. NASCOR.
Noscere animum alicujus. V. NOSCO. Noratis animos ejus ac spiritus tribunicios. Cic. pro Cluent. 109.
Nudare animos. V. NUDUS.
Obrepere in animo. V. OBREPO.
Occæcare animum. V. OCCÆCO.
Occupare animum vel animos. V. OCCUPO.
Obfirmare animum. V. OBFIRMO.
Oblectare animum. Lucret. lib. 2. 363.
Obstare animis. Stat. 11. Theb.
Obstupuere animis Rutuli. Virg. 9. Æn. 123.
Occupare animum in re aliqua. Ter. prol. Hec. 5.
Occupare animos judicum. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Offendere animum alicujus. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Omissus animus. V. OMITTO.
Parare animos. Ovid. 1. de Arte Am. 237. V. PARO.
Parati animis. Virg. 2. Æn. 799.
Pascere animum. Virg. 2. Georg. 285.
Pascere animum pictura. Virg. 1. Æn. 464.
Pendere animi. V. PENDEO.
Peragere secum animo aliquid. Virg. 6. Æn. 105.
Perculso & abjecto esse animo. Cic. 3. Att. 2.
Percutere animum. Lucret. lib. 2. 885. i. e. Percellendo solicitare. V. PERCUTIO.
Perfundere animum religione. V. PERFUNDO.
Pergere animo forti. V. PERGO.
Perire ab animo. V. PEREO.
Permovere animos. Quintil. lib. 3. cap. 8.
Permulcere animos. Lucret. lib. 5. 21.
Perseverare animo. Quintil. lib. 4. in procem.
Perspicere animum alicujus. Cic. 1. Fam. 9. Quorum quidem animum tu non perspexisti solum, quum de me ageres, sed etiam confirmasti atque tenuisti.
Ponere animos. Sen. Troad. 8.
Possidere judicum animos. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Præcipere animo. Tacit. 3. Ann. 57. Præceperant animis orationem Patres.
Prægravat animum corpus hesternis vitiis onustum. Hor. 2. Serm. 2. 78.
Præstare animum. Cic. 1. Fam. 9.
Premitur ratione animus, vincique laborat. Pers. 5. Sat. 39.
Prohibere ludo animum. Virg. 4. Georg. 105.

Promere animos & vires. Virg. 5. Æn. 191.
Prospicere animis. Cic. 5. Verr. 218.
Pulsare animum. Lucret. lib. 4.
Quatere stabilem animum. Paterc. lib. 2. Tantus hujus belli motus fuit, ut stabilem illum & firmatum tantorum bellorum experientia Cæsaris Augusti animum quateret, atque terreret.
Recipere. Ter. Adelph. 3. 2. 26. Quid festinas mi Geta? animum recipe.
Recolligere animum alteri, pro Abalienatum in gratiam restituere. Cic. 1. Att. 5. Quod scribis, etiam si cujus animus in te esset offensior, a me recolligi oportere, quid dicas: neque id neglexi.
Recursabant animo vetera omina. Tacit. 2. Hist. 78.
Reddere alicui animum. Hor. 1. Carm. 16. 28.
Reddere animum finitis amoribus. Hor. 1. Carm. 19. 4.
Rediit animus. Ovid. 6. Epist. 31.
Referre animum a parvis ad majora. Ovid. 3. de Arte Am. 499.
Reficere animos. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Refringit & abjicit animum pudor vapulantibus juvenibus. Quintil. lib. 1. cap. 3.
Regere. Hor. 1. Epist. 2. 62.
Regere dictis animos. Virg. 1. Æn. 153.
Relevare. Ter. Adelph. 4. 3. 11.
Reliquerat animus hanc modo, i. e. Defecerat eam animus. Plaut. Mil. 20.
Restituere animum. Sen. Hippol. 8.
Retardare animos alicujus, atque impetus. Cic. 1. Verr. 33. Sunt alia magis occulta furta, quæ ille, ut istius (credo) animos atque impetus retardaret, cum Quæstore suo benignissime communicavit.
Revocate animos, mœstumque timorem mittite. Virg. 1. Æn. 202.
Revocare a metu animos perterritos. Quintil. lib. 2. cap. 16.
Revocare ab ira. Ovid. 2. Trist. 557.
Sævire animis. Sen. Herc. fur. 6.
Sedet animo fixum immotumque. Virg. 4. Æn. 15.
Solari animum dolentis. Sen. Octav. 2.
Solicitare. Cels. lib. 3. cap. 22.
Solvere arctum animum. Hor. 2. Serm. 6. 83.
Spernere animo aliquem. Virg. 3. Ecl. 74.
Stare animo, i. e. Sanum esse animo. Hor. 2. Serm. 3. 213.
Stimulatus animus furenti rabie. Catull. 61. 4.
Subibunt animos juvenum majora intellectu, velut parum aptos. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Subigere animum. Hor. 2. Carm. 1. 24.
Submittere animos. Stat. 4. Theb. V. SUBMITTO.
Sumere animum. Ovid. 1. Fast. 147. Quintil. lib. 2. cap. 2.
Sumere obsequium animo suo. V. OBSEQUIUM.
Surrexerat intentio animis. Quintil. lib. 4. cap. 5.
Suscipere animum. Cic. Videte quem vobis animum suscipiendum putetis. Pro L. Manil. 11.
Suspendere animos. Ovid. 7. Met. 308.
Sustentare. ut, Animus, qui in ardore pugnæ corpus sustentaverat, liquit. Curt. lib. 8. 2. 38.
Tangit honor animum. Virg. 12. Æn. 58.
Tenere animos incertos. Sen. Thyest. 8.
Tenere animos novitate. Ovid. 4. Met. 284.
Tentare precando. Virg. 4. Æn. 113.
Terrere. Virg. 2. Æn. 755.
Terrificare. Virg. 4. Æn. 210.
Tollere animos. i. e. Superbire. Plaut. Truc. 2. 8. 10.
Tollere dictis. Virg. 9. Æn. 127.
Torpere animo. Hor. 1. Epist. 6. 14.

> Defixis oculis, animoque & corpore torpet. i. e. Hebet. Vel

potius Stupore hæret & deficit. exp. Vet. Schol.
Tremere animo. Cic. 1. Q. frat. 1.
Tumere animis. Sen. Troad. 12.
Turbare animos. Virg. 1. Æn. 515.
Valere animo. Cic. 7. Fam. 1. Sin hæc quæ cæteri mirantur, contemnenda duxisti: & quum per valetudinem posses venire, tamen noluisti: utrunque lætor, & sine dolore corporis te fuisse, & animo valuisse, quum ea quæ sine causa mirantur alii, neglexeris.
Versare animum in omnes partes. Virg. 4. Æn. 286.
Versare aliquid animo. Tacit. 2. Hist. 78.
Vertere animum ad jura civilia. Ovid. 15. Met. 832.
Vexare animos. Sen. Agam. 2.

> Alia ex aliis cura fatigat
> Vexatque animos nova tempestas.

Videre animo. Ovid. 16. Epist. 37.
Vince animos iramque tuam, qui cætera vincis. Ovid. 3. Epist. 85.
Vocant animum in contraria curæ. Virg. 12. Æn. 487.
Volutare animo eventus. Virg. 6. Æn. 157.
Uti animo suo. Curt. lib. 7. 7. 18. i. e. Animi sui impetum sequi.
Animus, pro Libidine a ratione aversa, more Græco, qui ψυχὴν ita accipiunt. Plaut. Trin. 2. 2. 24. &c. Si animus hominem perculit, actum est. Ter. Adelph. 1. 1. 8. Uxor, si cesses, aut te amare cogitat, aut tete amari, aut potare, aut animo obsequi. Sic & apud Horat. 4. Carm. 7. 19.

> Cuncta manus avidas fugient hæredis, amico
> Quæ dederis animo. i. e. Quæ in curando corpore, & explenda libidine consumpseris. Lambinus.

Animi, Vocabulum ad Bestias quoque translatum legas apud Cic. 1. Tusc. 80. Quarum animi sunt rationis expertes. Et Apul. de Deo Socr. p. 54. Equum ipsum nudum & solum corpus ejus & animum contemplamur. V. supra Calidus animis.
Animus ad aliquid. Cic. 5. Verr. 130. Quum ejus animum ad persequendum non negligentia tardaret, sed conscientia sceleris, avaritiæque suæ refrenaret.
Apud animum. V. APUD. Certum apud animum constat. V. CONSTO.
Cum, vel In animo cogitare. V. COGITO.
Ex animo & Simulate, contraria. Cic. 2. de Nat. Deor. 168. Ex animo aliquid facere. Cic. 9. Fam. 16. Ter. Eun. 1. 2. 95. Et Adelph. 1. 1. 47. & Cic. 11. Fam. 22.
Bene velle alicui ex animo V. in BENE. Videtur autem intelligi Ex toto animo. H. St.

Ex animo suo colligere aliquid. Ovid. 11. Epist. 88.
In animo habere. Cic. 8. Att. 10. Et pro Rosc. Amer. 91.
In animo instituere. V. INSTITUO.
Ut mihi est in animo facere, i. e. Ut decrevi, ut proposui. Cic. 5. Att. 14. V. IN.
In animis & judicio alicujus esse. V. IN.
Multum animi habere ad maledicendum. Cic. 2. de Orat. 84.
Sine animo miles. Cic. 1. Att.
Animo procuratoris non intervenit, sed affectionem amicalem promisit. Ulpian. in l. Idemque. D. Mandati. i. e. Non tanquam procurator, sed ut amicus.
Animo uxoris habere mulierem. i. e. Tanquam uxorem. Ulp. in l. Si uxor. §. Sed & in ea. D. ad leg. Jul. de adult.
Animi causa. Cic. 7. Philipp. 18. Et qui illud animi causa fecerit, hunc prædæ causa quid facturum putatis? Plaut. Epid. 1. 1. 43. Cur eam emit? T. animi causa.
Anime mi. Vox blandientis. Plaut. Asin. 3. 3. 74. Da meus ocellus, mea rosa, mi anime. Ter. And. 4. 2. 2. Anime mi, noli te macerare.

ANIMŬLUS, [ψυχάριον] dimin. ab Animo, blandiendi causa. Plaut. Casin. 1. 1. 46. Mi animule, mi Olympio, mea vita. Et Men. 2. 3. 11.

ANĬMO, [θαρσύνω] āre. Addere animum, incitare, accendere. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 386. — animare ad crimina taxos. Animare, Ut animet: h. e. accendat. Nam Zenoni Stoico animus ignis videtur, ut inquit Cicero. Hactenus Janus Parrhasius.
Animare aliquid, Animam ei dare. Ovid. 4. Met. 619.

> Gorgonei capitis guttæ cecidere cruentæ,
> Quas humus exceptas varios animavit in angues. h. e. In serpentes vivos formavit, seu mutavit. Sic

Animari [ζωοποιεῖσθαι] dicuntur in utero corpora: tuncque ab Anima formatur v. sive ab Animo, quum pro anima capitur. Columel. lib. 8. cap. 5. Diebus quibus animantur ova, & in speciem volucrum conformantur. h. e. Animam vitalem accipiunt. Plin. lib. 7. cap. 15.
Animari atque formari. Cic. 2. de Divin. 89. Perinde utcunque temperatus sit aer, ita pueros orientes animari atque formari.

ANĬMANS, antis. [ἔμψυχον] Nomen ex partic. absolute positum pro Animali, nunc in f. nunc in n. rarius in m. legitur. De f. Cic. 1. de Legib. 26. Nam quum cæteras animantes abjecisset ad pastum, solum hominem erexit. De m. Hor. 2. Serm. 1. 40. Quenquam animantem. Cic. de Univers. 15. A quo enim animante omnes reliquos contineri vellet animantes, hunc ea forma figuravit, qua una omnes reliquæ formæ concluduntur. In n. Cic. de Univ. 32. Nullius profecto eorum quidem quæ sunt nobis nota animantia.
Lactantius fœm. genere passim, ut Cæteræ animantes 69. Alias animantes 293. H. St. [V. Voss. de Analog. 1. 6. & 33.

ANIMÆQUUS, a, um. [ἀγνώμων] Moderatus, tolerans, minime querulus in adversis, denique omnia æquo animo ferens. Calep. Gloss. Lat. Gr. Animæquus ἰσόψυχος. V. ÆQUUS & ÆQUANIMUS.

ANIMĀTUS, a, um. [ἔμψυχος] Partic. Cic. 1. Tusc. 54. Animatum quod est, id motu cietur interiore & suo. Apud Claud. de 3. Cons. Hon. 114. Saxa Orpheis animata modis. Lucret. lib. 5. 146. Vitaliter animata.
Animatus, [διακείμενος] Aliqua voluntate, aut animo affectus. Cic. 11. Fam. 28. Ita paratus atque animatus esse debes: i. e. Sic animo affectus: & (ut ita loquar) dispositus. Plaut. Amph. 2. 2. 130. Ita animatus fui, itaque nunc sum, ut ea te patera donem.
Infirme animatus. Cic. 15. Fam. 1. His rebus allatis, etsi intelligebam socios infirme animatos esse, novarum rerum expectatione suspensos: sperabam tamen, &c.
Animatus melius, quam paratus. Cic. 6. Fam. 6.
Hostili animo adversus Rempublicam, vel principem animatus. Ulp. in l. ult. D. ad leg. Jul. majest.
Animatus erga, vel in aliquem. Cic. 15. Att. 12. Videbaturque erga nostros ἥρωας ita fore, ut nos vellemus, animatus. In hac significatione sæpius ponitur cum adverbio Bene vel Male.
Male animatus erga aliquem. V. MALUS adj. Suet. in Vitel. cap. 7. Male animatus erga principem exercitus.
Animatus sum, cum infin. Plaut. Pseud. 5. 2. 25. Nempe ita animati estis, vos vincere hoc duritia tergi. Idem Trucul. Siquid animatus est facere.

ANIMĀTIO, ōnis. f. [ἐμψύχωσις] Cic. de Univers. 31. Erant autem animantium genera quatuor, quorum unum divinum atque cœleste, alterum pennigerum & aereum, tertium terrestre, quartum divinæ animationis. h. e. Animam habens divinam, seu divino animo præditam. Hominem significat.

ANIMĀTOR, ōris. m. Qui vitam dat. Tertull. adv. Herm. cap. 32. Prudent. in Rom. 788.

ANIMATRIX, Tertull. adv. Gnost. cap. 12.

ANIMATORIUS, a, um. Gloss. Gr. Lat. χύτρα πτερωθεῖσα, olla animatoria, i. e. Pertusa.

ANIMĀTUS, ûs. m. Idem quod Animatio. Plin. lib. 11. cap. 3. Volare quidem aliqua, & animatu carere in ipso spiritu viventia docuimus.

ANIMABĬLIS, e. Adj. Cic. 2. de Nat. Deor. 91. Principio enim terra sita in media parte mundi, circumfusa undique est hac animabili spirabilique natura, cui nomen est aer. Dictione Spirabili interpretatur quid significet Animabile: ut enim Spirabilis aer dicitur, unde potest duci spiritus, sic Animabilis, unde anima.

ANIMĬTUS, [ψυχόθεν] significat Animo tenus, vel tanquam ipsum animum, quemadmodum Oculitus & Medullitus. V. Nonius 2. 608.

ANIMŌSUS, a, um. Adj. [θυμοειδής] Magno animo præditus, Habens in se animi vehementiam. Cic. 2. Tusc. 11. Videremus quid esset fortis & animosi viri. Idem 1. Tusc. 19. Animum autem alii animam, ut fere nostri declarant nominari. Nam & agere animam, & efflare dicimus, & animosos, & bene animatos. Idem de Senect. 72. Ex quo fit ut animosior etiam senectus sit quam adolescentia, & fortior. Fortes & animosi. Cic. pro Milon. 93.
Bella animosa gerebant juvenes. Ovid. 5. Fast. 59. i. e. Animose, vel magno animo, vel ipsi animosi, vel cum laude magnanimitatis & fortitudinis.
Colla animosa præbere securi. Ovid. 4. Trist. 2. 45.
Corruptor. Tacit. 1. Hist. 24.
Contentio. Plin. lib. 10. cap. 29.

Equus. Ovid. 4. Trist. 6. 3.
Euri. Virg. 2. Georg. 441. i. e. Vehementes.
Frigus. Stat. 6. Theb. 395.
Leones. Claud. de Bell. Gild. 423.
Pectus. i. e. Nodosum & eminens. Virg. 3. Georg. 81.
Luxuriatque toris animosum pectus. De equis. Servius. [Imo Animosi i. e. generosi pulli. V. ANIMUS.
Pericula. Martial. lib. 12. 14. Audaciæ plena.
Vento animoso impulsa janua. Ovid. 1. Amor. 6. 51. i. e. Vehementi. Allusit ad ventos, qui & animæ dicuntur.
Animosus in armis. Ovid. 13. Epist. 91.
Animosus rebus angustis. Hor. 2. Carm. 10. 21. i. e. In rebus adversis magnanimus.

Animose, [θυμοειδῶς] Adv. Magno animo. Cic. 4. Philipp. 6. Nec solum id animose & fortiter, sed considerate etiam sapienterque fecerunt. Idem 3. Tusc. Animose defendere.
Graviter, magnifice, animoseque vivere. Cic. 1. Off. 62.
Animosissime aliquid comparare, seu emere. Suet. in Cæs. cap. 47. Gemmas, toreumata, signa, tabulas operis antiqui, semper animosissime comparasse. i. e. Sine ullius pretii respectu. V. Torrent. & Casaub.

Animositas, ātis. f. [θύμωσις] est Vehementia & impetus animi, sedem habens in corde, quam Speusippus definit esse Impetum violentum partis animæ irrationalis, absque ratione & ordine mentis. Firmic. l. 8. c. 12. Ad saltandum aptus, & qui scenicas artes studiosa animositate perdiscat. Macrob. Somn. 2. 12. in plur. Animositates dixit, & August. Epist. 162. Equi animositas. Sidon. 4. 3. conf. 7. 1. Et Arnob. 3. p. 100.

Anio, ōnis, vel **Anien**, ēnis. [Ἀνίων] Fluvii nomen in Tiberim influentis: quem dictum putant ab Anio Hetruscorum rege ibi sepulto. Plin. lib. 3. cap. 12. Anio in monte Trebanorum ortus, lacus treis amœnitate nobiles, qui nomen dedere Sublaqueo, defert in Tiberim. Strabo lib. 5. Anio ex Alba decurrens, præter Latinam Marsorum urbem, & propinquum illi campum, quousque Tiberim intret. Ibid. paulo post. In Romæ conspectu sunt Tibur, Præneste, & Tusculum. Tibur quidem Herculeum est, & catarrhacta, id est Descensus, est quam facit Anio, ubi navigabilis esse incipit, quum e sublimi profundam in vallem præceps defertur, & per urbi ipsi vicina nemora. In hac planitie Anio fluit, &, quas nuncupant Albulas, aquas frigidas multis e fontibus edentes, varios ad morbos salutares cum potu, tum insessionibus admissas. Hæc Strabo. Ex Aniene duo aquarum ductus Romam perducebantur: quorum alter Anio vetus, alter Anio novus nuncupabatur. De quibus Frontinus lib. 1. de Aquæduct. Vid. Etiam Lex. Pitisci.
Gelidus Anio. Virg. 7. Æn. 682.
Quique altum Præneste viri, quique arva Gabinæ
Junonis, gelidumque Anienem, & roscida rivis
Hernica saxa colunt. Anio (inquit Servius) fluvius haud longe ab urbe est: sed hic euphoniam sequutus est. Nam Ennius Anionem dixit juxta regulam.
Pomifer. Propert. l. 4. 7. 81. Ramosis Anio qua pomifer incubat arvis. Pomosis & Spumifer Broekh. q. V.
Præceps. Sil. Ital. lib. 12.
Præceps ad ripas immani turbine fertur,
Sulphureis gelidus qua serpit leniter undis,
Ad genitorem Anio labens sine murmure Tibrim. Præcipitem vocat propter catarrhactam quam facit. Hor. 1. Carm. 7. 13.
Et præceps Anio, & Tiburni lucus, & uda
Mobilibus pomaria rivis. Præceps Anio, (ait Acron) aut per devexa cadens, aut rapidus.
Anien etiam dicitur. Stat. 1. Sylv. 5. 25.
Quas præceps Anien, atque exceptura natatus
Virgo juvat.

Aniēnus, i. Ejusdem fluvii nomen. Propert. lib. 4. 7. 86.
Hac Tiburtina jacet aurea Cynthia terra,
Accessit ripæ laus, Aniene, tuæ. conf. Stat. 1. Sylv. 3. 70.

Aniēnus, a, um. Adj. [Ἀνιώνειος] ut, Aniena fluenta. Virg. 4. Georg. 369.
Unde caput Tiberinus, & unde Aniena fluenta.
Lympha Aniena. Propert. lib. 3. 15. 4.
Nox media, & dominæ mihi venit epistola nostræ,
Tibure me missa jussit adesse mora.
Candida qua geminas ostendunt culmina turres,
Et cadit in patulos lympha Aniena lacus.

Anienĭcŏla, æ. [Ἀνιωνοικός] Qui accolit Anienen. Sil. 4. 225.
Quosque sub Herculeis taciturno flumine muris
Pomifera arva creant, Anienicolæque Catilli.

Aniensis, e. Adj. Ut Aniensis tribus. Cic. pro Planc. 22. & 8. Fam. 8. V. TRIBUS.

Anisocycla, ōrum. [ἀνισόκυκλα] Organa ex multis inæqualibus circulis. Vitruv. 10. 1. V. Bald. Lex. p. 8.

Anistius Lacon & Philonides, Alexandri magni cursores, a Sicyone Elin usque mille ducenta stadia uno die transierunt. Solinus cap. 6.

Anĭsum, i; & **Anisus**. (Th. Priscian. de Diæt. c. 10.) [ἄνισον, καὶ ἄνισος] Herba. Plin. l. 20. c. 17. Et anisum adversus scorpiones ex vino bibitur. Pythagoræ inter pauca laudatum, sive crudum, sive decoctum. Item, Viride omnibus quæ condiuntur, quæque intinguntur, desideratum. Et paulo post: Quin ipsum oris habitum jucundiorem facit, fœtoremque tollit manducatum, matutinis cum smyrneo & melle exiguo, mox vino collutum. Et paulo post: Ob has causas quidam Anicetum vocavere. conf. Cels. 2. 71. Columel. lib. 12. cap. 15. Pallad. Febr. t. 14.

Anĭsum, [Ἄνισον] Urbs esse videtur Siciliæ, Ovid. 4. Fast. 467.
Jamque Leontinos, Anisenaque flumina cursu Præterit. Ut flumina Anisena, aut Anisum flumen quod Aniso præterlabitur. Nisi flumen Anisenum dicat, pro Aniso flumine. [ANISUS vel Anasus fl. Norici, de quo Geogr. V. hodie *Ens*. Apud Ovid. autem Amenana legendum. V. Supra AMENANUS.

Anitius, Viri Prænestini nomen, qui una cum Cn. Flavio Appii Cæci scriba, ædilis curulis fuit, eo anno quo usus annulorum etiam plebi permissus est, quum antea soli Senatores & Equites annulos gestarent. V. Plin. lib. 33. cap. 1.

Anius, Apollinis fuit filius, & rex in Delo, qui habuit Andrum filium. Virg. 3. Æn. 80.
Rex Anius, rex idem hominum, Phœbique sacerdos.
Plura de eo Diod. Sicul. lib. 5. p. 229. Filiæ ejus ex Dorippe fuere tres, de quibus Ovid. 13. Met. Fab. 4. & Serv. ad Virg. V.

A N N

Anna, [Ἄννα] Dea, ab Annis quibus præsidebat, vocata est, & illi mense Martio privatim & publice sacrificabant, quo eis annare & perennare liceret. Fuit enim Beli filia, soror Didonis, quæ postquam mortuam sororem vidit, & Carthaginem ab Hiarba Gætulorum rege occupatam, relicta sede pristina ad Battum regem, qui Melitæ insulæ imperabat, cursum arripuit. A quo jure veteris hospitii benigne suscepta, duos, & ultra, annos ibi mansit. Sed quum Pygmalionem fratrem jam cum armis adventare didicisset, Battus veritus potentiam illius, Annam ut inde abiret hortatus est. Mox igitur mare ingressa, dum Cameram navigare contenderet, vi tempestatis acta in Laurentem oram pervenit, ubi jam Æneas pacatis rebus, & ducta uxore Lavinia, imperabat. Hic tum forte solo Achate comitatus, in littore nudis pedibus ambulabat. Qui quum errantem Annam aspexisset, & vix sibi persuadere posset eam esse, tandem agnitam compellat. Timuit illa principio, sororis casum ante oculos ponens: postea vero ab illo benigne invitata, in regiam cum eo profecta est. Cui mox Lavinia amorem conjugis suspectum habens, tendere insidias cœpit. Sed Anna in somnis a Didone monita, ut infaustam domum relinqueret, statim per fenestram exiliit. Quumque citato cursu ad Numicium amnem pervenisset, in eum se præcipitem dedit. Orta deinde luce, magno clamore eam quæritantes per Laurentem agrum proficiscuntur. Apparent vestigia pedum usque ad Numicium amnem, ultra nihil videtur. Quod dum admirandis secum animis volutant, ipsa loqui visa est:
— placidi sum nympha Numici:
Amne perenne latens, Anna Perenna vocor. Ovid. 3. Fast. 146. & 523. 543. & seq. Quapropter læti convivia celebrarunt, eam pro dea venerantes: quem ritum postea longissimo tempore servarunt. V. Sil. 8. 85. & Macrob. 1. Saturn. 12. & Lex. Pitisc.

Annæus. Nomen Gentis Ro. Ex qua multi illustres viri extiterunt. Inter ingenia quidem Seneca, Lucanus, Florus, de Quib. V. f. l. Ap. Tac. 16. Ann. Annæus Mella Lucani pater. & 13. Annæus Serenus, Præfectus vigilum Neronis, qui fungi quodam genere usus in cibo, interemptus est, Ut tradit Plin. lib. 22. cap. 23. Memoratur præterea Annæus Gallio, Statius Senecæ notus medicus, aliique. Scribitur & ANNEJUS.

Annales, **Annalis**, **Annaria**. V. ANNUS.

Annarus, [Ἄνναρος] Babyloniorum satrapes, qui inter cæteros helluones tanti luxus fuisse proditur, & tam profundæ gulæ, ut stola muliebri amictus, mero & unguento madens, centum & quinquaginta psaltriis simul accubantibus, velut officina nequitiæ, magnis effusionibus cœnitaret. Alex. ab Alex. lib. 5. cap. 22.

Annascor, V. ADNASCOR. & AGNASCOR.

Annato. V. ADNATO.

Annavigo, **Annavigatio**. V. ADNAVIGO.

Annecto, xui, xum, [συνάπτω] ĕre. Simul nectere, alligare. Plin. lib. 10. cap. 37. Epistolas annexas earum pedibus. Idem lib. 4. cap. 1. Insulam continenti annectens. i. e. Conjungens.
Mentum annectere pectori, & caput scapulis. Cels. lib. 4. cap. 3. Morbus qui modo caput scapulis, modo mentum pectori annectit.
Annecti ad. Cic. 2. de Nat. Deor. 135. Paulo supra quam ad linguam stomachus annectitur. Pro eo quod est, Linguæ annectitur.

Annexus, a, um. ut, Annexus in re aliqua. Plin. lib. 28. cap. 8. Cor annexum in lana ovis nigræ.
Annexam scapham puppi funiculus trahebat. Cic. 2. de Invent. 154.

Annexus, ūs. Tacit. 3. Hist. 34. Igitur numero colonorum, opportunitate fluminum, uber agri annexu connubiisque gentium adolevit, floruitque.

Annellus, V. ANNULUS.

Annĭbal, vel **Hannĭbal**, ălis. Juven. 6. Sat. 169. ālis. Gell. 4. 7. [Ἀννίβας] Nomen Ducis Carthaginiensis præstantissimi. Qui a pueritia cum Hamilcare patre in castris versatus, quum minor vigintiquinque annis esset imperator electus, Hispaniam bello subegit, Alpes transivit, quæ inviæ videbantur, Romanorum duces tribus præliis vicit, Romanosque maxima clade apud Cannas affecit. De hujus ingenio, V. Liv. 21. 4. De auctoritate, Idem 28. 12. de morte 39. 51. & 56.
Alius Annibal vel Hannibal, Gisconis filius fuit, quem nonnulli Asdrubale natum & seniorem appellatum tradunt, sed falso, uti docuit Casaub. ad lib. 1. Polyb. p. 186.

Annibalis Castra, dicitur Portus quidam magnæ Græciæ, in ea peninsula quam Terinæus sinus efficit. V. Plin. lib. 3. cap. 10.

Anniceris, [Ἀννίκερις] Philosophi nomen Cyrenensis, Aristippi discipuli, apud Strab. lib. 17. Qui Cyrenaicam sectam emendavit, & ab ea Anniceriam introduxit. V. plura apud eund. Et Cic. 3. Off. 33. Et Laert. in vita Aristippi. Idem an alius fuerit, qui Platonem a Dionysio venundatum redemit, de quo Laert. in Plat. ambigitur, equorum agitatione ac curruum nimio plus sibi placens, ac sæpenumero ejus rei molestus ostentator. De hoc, & Platonis de eodem judicium vide apud Cæl. Antiq. Lect. lib. 17. cap. 31. Ælian. V. H. 2. 27. ubi V. Periz.

Anniculus, **Annifer**, V. ANNUS.

Annihilātor, Gloss. Gr. Lat. ἐξουθενητής.

Annitor, **Annisus**, & **Annixus**, **Annisurus**, & **Annixurus**, V. ADNITOR.

Anniversarius, V. ANNUS.

Annius, Nomen gentile Romanorum cujus nominis multi apud Cic. occurrunt. V. Fulv. Urs. Familias.
Annia Romana vidua, quam cum propinqui monerent, ut alteri viro nuberet, negavit se facturam, ne si bonum nacta esset, perdere, ut priorem, timeret, sin malum, amissi desiderium augeret. Ex Erasmi Apopht.

Anno, V. ANNUS & ADNO.

Annominatio, Ciceroni dicitur, quæ παρονομασία Græcis. V. Voss. Rhet. 5. 5. 1.

Annona, **Annosus**, V. ANNUS.

Annotinus, V. Annona, in ANNUS.

Annŏto, [ἐπισημαίνομαι, ἐπισημαίνω] āre. est proprie Notam aliquam adjicere: ut quum in libris nostris aliquid signamus, ut inveniatur facilius. Author Corn. Fronto, scribitur & Adnoto.

Anno-

Annotare etiam dicitur, qui memoriæ causa aliquid refert in commentarium suum. Columel. lib. 12. cap. 3. Sciret unde daret, & meminisset, atque annotaret, quid, & quando, & cui dedisset. Quintil. lib. 1. De quibus in Orthographia pauca annotabo.
Annotare dicuntur scriptores, quum aliquid memoriæ produnt. Plin. lib. 7. cap. 48. Qua in re & illud annotare succurrit. Legere, adnotare, excerpere aliquid ex libro. Plin. Epist. 5. lib. 3.
Annotare aliquid cursim. V. CURRO.
Annotatum est. Plin. lib. 2. cap. 25. Brevissimum quo cernerentur spatium, septem dierum annotatum est. pro, Observatum est ac deprehensum, aut a scriptoribus memoriæ proditum. Utroque enim modo verbum accipitur. Sic idem lib. 28. cap. 2.
Annotari. Plin. lib. 3. cap. 5. Hæc littora fontibus calidis rigantur: præterque cætera in toto mari conchylio & pisce nobili annotantur: i. e. Notabilia sunt, vel insignia.
Annotare, pro Decernere. Suet. in Calig. 27. Quum ad saginam ferarum muneri præparatarum carius pecudes compararentur, ex noxiis laniandos annotavit. Budæus.
Annotari reus dicitur, qui absens in reos refertur. Nam in gravioribus criminibus, Magistratus, qui absentem in reos recipiebat, edicta proponebat, quibus illi denuntiabat fore, ut nisi intra annum adesset, ejus bona publicarentur, uti Martianus docet l. 1. & 2. D. de requir. reis.
Annotare quoque est, quum præses notat qua quemque pœna damnatum censeat dignum, idque ad Imperatorem rescribit. l. 1. D. quando appell. & l. 6. §. præsides. D. de interdict. & relegat. Hotomanus.
ANNOTATUS, a, um. Plin. 2. 25. Spatium septem dierum annotatum.
Annotatus censibus, idem quod Ascriptitius, Censibus adscriptus. in l. Si quis. & l. Quisquis. C. de episc. & cleric.
ANNOTATIO, ōnis. f. est Notæ ad aliquam rem adjectio, Observatio. Annotationes facere. Gell. Præf.
Annotatio item est, Absentis in reos relatio. Macer. in l. 4. D. de requir. reis. Dicitur etiam Principis rescriptum sua manu subnotatum. l. jubemus. 10. C. de sacrosf. eccles. Hotom.
ANNOTATIUNCULA. Gell. lib. 17. extr. Quum finem proposuerimus annotatiunculis istis bellum P. secundum.
ANNŌTĀTŌR, ōris. m. [ἐπισημειωτής] Qui aliquid annotat. Plin. in Paneg. cap. 49. Non enim ante medium diem distentus, solitaria cœna spectator annotatorque convivis tuis immines? h. e. Observator, ut videlicet notes, & observes quantum quisque aut edat, aut bibat.
ANNOTATUS, ûs. m. Val. Max. 9. 12. ext. 1. Mortes dignæ annotatu.
ANNOTAMENTUM, Idem quod Annotatio. Gell. 1. 7. Veterum locutionum copiam his annotamentis inspersimus.
ANNUATIM. V. ANNUS.
ANNŪLUS, i. m. [δακτύλιος] Notæ significationis. Cic. 5. Verr. 185. Sæpe enim nostri imperatores, superatis hostibus, optime Republica gesta, scribas suos annulis aureis in concione donarunt. Annulus aureus, insigne erat equestris ordinis. Hor. 2. Serm. 7. 53.

— Projectis insignibus, annulo equestri,
Romanoque habitu.

Annulus signatorius. Valer. lib. 8. cap. 14. 4. de L. Sylla
Convertere annuli palam ad palmam. Cic. 3. Off. 38. V. PALA.
Detrahere annulum & Inducere, contraria. Cic. 3. Off. 38.
Fulget annulus ingens. Juven. 7. Sat. 140.

— Ciceroni nemo ducentos
Nunc dederit nummos, nisi fulserit annulus ingens.

Imprimere annulo sigilla. Cic. 4. Acad. 85.
Induere digitis annulum. Plin. lib. 33. cap. 1.
Annuli etiam sunt Crispati in orbem crines. Martial. lib. 2. 66. Sumuntur & pro Vinculis sive Compedibus. Idem lib. 3. 29. Et l. 11. 38. conf. Colvii Not. in Apul. p. 130. & Kirchm. de Annulis, c. 1. & Pitisci Lex. in voce.
ANNELLUS, dimin. [δακτυλίδιον] Hor. 2. Serm. 7. 9.

— sæpe notatus
Cum tribus annellis.

V. Lambin. p. 217. Cic. 5. de Fin. 3. Epicuri imaginem non modo in tabulis nostri familiares, sed etiam in poculis, & in annellis habent. Sic legit Nonius: nunc Annulis legitur. Vid. Laurenb. Antiq. p. 28.
ANNULARIUS, i. m. [δακτυλιογλύφος] Annulorum artifex. Cic. 4. Acad. 85. An tibi erit quærendus annularius aliquis, quoniam gallinarium invenisti Deliacum illum qui ova cognosceret?
ANNULARIUS, a, um. Adj. ut, Annulariæ scalæ, apud Suet. in Aug. cap. 72. Scalas annularias dici suspicatur Beroaldus, quæ in cochleæ formam figurantur, & orbiculata figura instar annulorum rotundantur.
ANNULĀTUS, a, um. [δακτυλιωτός] i. e. Annulis ornatus. Plaut. Pœn. 5. 2. 21. Quia incedunt cum annulatis auribus. De iis loquitur, qui in perforatis auriculis annulos gestant. V. INAURIS.
ANNULĀRIS, e. [δακτυλιακός] ut, Annularis digitus. Gell. l. 10. c. 10. Macrob. 7. 13. Annulare coloris genus candidum ex Creta, &c. Vide Plin. 35. 6. extr.
ANNUMĔRO, [προσαριθμέω] āre. Proprie significat Numero aliquid addere, vel Ad numerum adjungere. Cic. 2. de Divin. 3. Atque his libris annumerandi sunt sex de Repub. Ovid. 4. de Pont. 16. 4.

— & mihi nomen
Tunc quoque, quum vivis annumerarer, erat.

i. e. Nominarer.
Annumerare, interdum significat idem quod simplex Numerare. Cic. 1. de Nat. Deor. 2. Ut eorum molestum sit annumerare sententias.
Computare & annumerare literas. V. LITERA.
Verba lectori. Cic. de Opt. Gen. Orat. 14.
Annumerare, dictum de pecunia. Plaut. Merc. Prol. 88. Talentum mihi argenti ipse annumerat sua manu. Cic. 5. Verr. 195. Quum tibi Senatus ex ærario pecuniam promsisset, & singulos tibi denarios annumerasset.
Annumerari cum aliquo. Cic. in Sallust. 4. Una cum illis annumeratus esses.
Annumerare in. Cic. pro Rosc. Amer. 89. Verum ego forsitan propter multitudinem patronorum, in grege annumerer. Ovid. 5. Trist. 4. 20.

Se quoque in exemplis annumerare solet.

ANNUMERATUS, a, um. Macrob. in Somn. Scip. 1. 6. Varr. 2. de R. R. 2.
ANNUMERATIO. ōnis. f. Modest. JCt. l. 13. §. 2. de Excusat. Annumeratio dierum.

ANNUNTIO, [προσαγγέλλω] āre. Idem quod Nuntio. Cic. 5. Att. 11. Quæ mihi annuntiabantur. V. OBNUNTIO.
Annuntiare e longinquo. Plin. lib. 7. cap. 52. V. LONGINQUUS.
Annuntiare salutem alicui, pro Salutem dicere. Cic. 12. Att. 1. Eique interea (ut scribis) salutem annuntiabis.
ANNUNTIATIO, ōnis. f. Cic. de Fato cap. 12. Hæc annuntiatio vera esse non potest.
ANNUNCIATOR, ōris. m. Tertul. adv. Marc. 4. 7. Augustin. Tom. 10. Serm. 14. de Sanctis.
ANNUO, ui, [νεύω] ĕre. proprie Nutu (i. e. signo capitis) assentiri. Virg. 9. Æn. 106.

Annuit, & totum nutu tremefecit Olympum.

Annuvi, præteritum antiq. Ennius,

Annuvit sese mecum decernere ferro.

i. e. Annuit Turneb.
Annuere toto capite aliquid. Cic. 2. de Orat. 285.
Vellere signa annuunt superi. Virg. 11. Æn. 20.
Annuere, Affirmare. Plaut. Bacch. 2. 2. 9. Ego autem venturum annuo. Potest hic accipi pro eo quod est, Promitto.
Annuere, Verbo ipso assentiri. Ter. Eun. 4. 5. 31. Ne abscedam imperat: in interiore parte ut maneam solus cum sola. annuo.
Annuere, pro Nutu sciscitari. Tacit. 15. Ann. 58. Idem Subrio Flavio assistenti annuentique an inter ipsam cognitionem distringeret gladium, cædemque patraret, renuit, infregitque impetum. Budæus.
Inter Annuere & Innuere. Innuere est facie significare. Ter. Adel. 2. 1. 20.

Non innueram: verum in istam partem potius peccato tamen.

Annuere, Concedere. Virg. 12. Æn. 841.

Annuit his Juno, & mentem lætata retorsit.

Verum hæc differentia sæpe confunditur. Nonius.
Inter Nutare, & Annuere, & Nictare veteres hoc interesse voluerunt; ut, Nutare capitis: Annuere vel Innuere, narium vel labiorum: Nictare, oculorum significantiam esse decreverint. Plaut. Asin. 4. 1. 39. Nec illa ulli homini nutet, nictet, annuat. Ex Nonio.
Annuere alicui, Promittere. Virg. 1. Æn. 250.

Nos tua progenies cœli quibus annuis arcem.

Annuere aliquem, Nutu significare. Cic. 3. Verr. Erepta est facultas eorum quos iste annuerat.
Significare & annuere. Cic. 5. Verr. 213. Hoc enim mihi significasse & annuisse visus est.
Annuere, i. e. Favere. Virg. 1. Georg. 40.

— atque audacibus annue cœptis. Ovid. 7. Met. 178.
— & præsens ingentibus annuat ausis.

Superest ut promissis Deus annuat. Plin. Epist. 22.
Si Deus annuerit, i. e. Faverit, vel dederit quod optamus. Plin. Ep. 144.
Ore sereno vel facili annuere. Martial. lib. 2. 24.

— quod si Deus ore sereno
Annuerit, felix Candide solus eris.

Quibus facili Deus annuet ore. Propert. lib. 1. 1. 31.
Annuere, Concedere. V. ABNUERE.
Annuere victoriam. Virg. 12. Æn. 187.

Si nostrum annuerit nobis victoria Martem.

pro, Si Mars annuerit victoriam.
Annuere nutum. Liv. 7. 30. Annuite P. C. nutum numenque vestrum invictum Campanis, & jubete sperare incolumem Capuam futuram. Hoc eadem figura dictum est, qua Vivere vitam, & Servire servitutem. [Qua Latini rarius, Græci frequentissime, præsertim Attici utuntur.
ANNUTO, vel ADNUTO, [προσνευστάζω] āre. frequent. Fest. Plaut. Merc. 2. 3. 100.
ANNUTANS, Apul. 10. Met. extr.
ANNUS, i. m. [ἐνιαυτός, ἔτος] Quid sit, vulgo notum est. Festus, Annus ex Græco venit, quem illi ἔνον dicunt. & quod nos Triennium, illi dicunt τρίετες, τρίενον. Servius, Annus dictus est quasi Anus: unde Anulus, quod in se redeat: ut est,

Atque in se sua per vestigia volvitur annus.

Vel ἀπὸ ἀνανεώσεως, i. e. Ab Innovatione: quod videlicet assidue innovetur & alter fiat. Tria sunt genera annorum: aut enim lunaris annus est XXX. dierum, aut solstitialis XII. mensium. Aut secundum Tullium, lib. 2. de Nat. Deor. Magnus, qui comprehendit 12554. annos. ad Æn. 1. v. 269. V. Voss. P. 4. Inst. Orat. p. 196. & Pitisc. Lex.
Novitas anni. Ovid. 1. Fast. 160.
Series annorum & fuga temporum. Hor. 3. Carm. 30. 5.
Spatia annorum. Propert. lib. 3. 21. 31.
Tempora vertuntur annorum. Lucret. lib. 5. 1183.
Via anni, solisque. Virg. 6. Æn. 797.

— jacet extra sidera tellus,
Extra anni solisque vias.

Vices annorum. Sen. OEth. 11.
Fortior annis. Ovid. 3. Amor. 7. 42.
Gravis annis. Virg. 9. Æn. 246.
Integer annorum. Stat. 1. Theb. 415.
Juvenilior annis. Ovid. 14. Met. 639.

Silenusque suis semper juvenilior annis.

h. e. Quam pro ætate. Qui quum sit senex, agit tamen juvenem.
Maturior annis Remulus. Ovid. 14. Met. 617.
Maximus. Virg. 2. Æn. 339. i. e. Annosissimus.
Obscurior annis. Virg. 7. Æn. 205. h. e. Res minus nota propter temporis longinquitatem.
Pharius annus. Claud. de Bell. Gild. 57.
Phrygius. Stat. 5. Theb. 752.
Extremo anni. Tacit. 6. Ann. 27. Extremo anni mors Ælii Lamiæ funere Censorio celebrata.
Exitu anni. Tacit. 5. Ann. 11.
Fine anni. Tacit. 15. Ann. 47. Fine anni vulgantur prodigia.
Initio statim anni. Liv. Decad. 1. lib. 2.
Principio anni. Liv. Decad. 1. lib. 2.
Anni apti lusibus. Ovid. 15. Epist. 21.
Alternis annis. V. ALTERNUS.
Bellicosior annus, in quo plus bellorum geritur. Liv. 10.
Bini anni. V. BINI.
Breves. Hor. 4. Carm. 13. 23.
Celeres. Stat. 3. Sylv. 3. 20.

Climactericus. V. CLIMAX.
Consumptus. Sil. lib. 15.
Dissimiles annos solertia temperat artis. Claud. de Piis Frat. 23.
Emeriti. Ovid. 15. Met. 226. i. e. Senectutis anni.
Extremus. Virg. 3. Georg. 304.
— extremoque irrorat Aquarius anno.
Faustus. Ovid. 1. Fast. 63.
Fertilis. Propert. lib. 4. 8. 14.
Festior annus eat. Claud. de 3. Conf. Hon. 3.
Florentes. Stat. 3. Sylv. 5. 23.
Fœcundus. Ovid. 3. Amor. 10. 37.
Formosissimus. Virg. 3. Ecl. 57. de Vere.
Fugaces labuntur anni. Hor. 2. Carm. 14. 1.
Gravissimus & pestilentissimus. Cic. 5. Fam. 16.
Hybernus. Hor. Epod. 2. 29. h. e. Hybernum tempus anni. Porphyr.
Ignavi. Ovid. 1. Amor. 15. 1.
Immunes. Lucan. lib. 8.
Impubes. Ovid. 9. Met. 416. — facietque viros impubibus annis.
Incipientis anni primum diem, lætis precationibus invicem faustum ominamur. Plin. lib. 28. cap. 2.
Iners annus, Inertia, vel inerter & nihil agendo consumptus. Ovid. 1. Fast. 168.
Imbellem annum agere. V. IMBELLIS.
Infamis annus pestilentia. V. INFAMIS.
Insequens annus. V. INSEQUOR.
Intercalaris. V. INTERCALARIS.
Judicialis. In quo multa,& quidem severa judicia facta sunt. Cic. in Bruto, 243. Q. Arius quum omni jam fortuna prospere functus, labores etiam magnos excepisset: illius judicialis anni severitatem,quasi solem non tulit.
Justos annos peragere. Ovid. 10. Met. 36.
Juveniles. Ovid. 8. Met. 632.
Lethifer. Virg. 3. Æn. 139.
Locuples frugibus. Hor. 2. Epist. 1. 137.
Longus. Ovid. 1. Met. 273. Idem 4. ex Pont. 4. 23.
Lucifer. Val. Flac. 3. Argon. 454.
Magnus. V. MAGNUS. Dicitur hic etiam Vertens. V. VERTO.
Magnum sol circumvolvitur annum. Virg. 3. Æn. 284.
Melioribus natus annis. Virg. 6. Æn. 649.
Magnanimi heroes, nati melioribus annis.
Minor annus geminis mensibus. Ovid. 3. Fast. 100.
Molles. Ovid. 1. Epist. 11. i. e. Pueriles.
Nitidissimus. Ovid. 5. Fast. 207.
Novus incipit. Ovid. 1. Fast. 149.
Nubiles. Ovid. 14. Met. 335.
Par annus diversis quatuor temporibus. Virg. 1. Georg. 258.
Piger. Tarde procedens, Diu durans. Hor. 1. Epist. 1. 21.
Plenus. Hor. 3. Carm. 18. 5. h. e. Completus.
Plenis annis nubilis virgo. Virg. 7. Æn. 53.
Pomifer. Hor. 3. Carm. 23. 8.
Præceps. Sen. OEth. 8.
Primis annis eximenda vitia. Quintil. l. 1. c. 1. Et Virg. 8. Æn. 511.
Proni. Hor. in Arte Poet. 60.
Pubescentes. Stat. 1. Theb. 21.
Pueriles. Quintil. lib. 1. cap. 11. Ovid. 5. Epist. 157.
Robustior. Ovid. 15. Met. 206.
Romanus. Ovid. 3. Fast. 75.
Rudes. Sen. Thyest. 3.
Rudibus annis aliquid percipere. Quintil. lib. 1. cap. 1. & 15.
Seniles. Ovid. 7. Met. 163.
Seri. Ovid. 9. Met. 434.
Sidereus. Valer. 3. Argon. 401.
Sitiens. Plin. lib. 13. cap. 4.
Steriles annos transmittere. Stat. 4. Sylv. 2. 12.
Teneri. Ovid. 4. Epist. 25. Et Persius 5. Sat. 36.
Turbulentior. V. Turbulentus, in TURBA.
Velox in terga revolvitur annus. Stat. 5. Theb. 460.
Absolutus perfectusque. Cic. de Univers. 29.
Accessit annus tertius desiderio & labori. V. ACCEDO.
Accessio annorum. V. ACCEDO.
Addere annum labori. Cic. 1. Q. frat. 1.
Addere annos. Ovid. 7. Met. 168.
Addere duos annos ad duo lustra. V. ADDO.
Adolere ter senos annos. V. ADOLEO.
Æquare annos. Ovid. 15. Met. 838.
Affluentes. Hor. 4. Carm. 11. 20.
Agere annos. Ovid. 9. Met. 430. V. AGO. Cic. de Senect. 32.
Aperit annum Taurus auratis cornibus. Virg. 1. Georg. 217.
Cedere annis dicuntur vina. V. CEDO.
Circumagit se annus. V. CIRCUMAGO.
Colligere annos. V. COLLIGO.
Complevit annos centum. V. COMPLEO.
Conficere annum, i. e. Transigere. Cic. de Clar. Orat. 176.
Crescentibus annis. Ovid. 1. de Arte Am. 61.
Defecti anni. Ovid. 1. Epist. Sab. 83.
Egressus quintum annum. Quintil. lib. 6. in procem.
Esse annis æqualem alicui. Ovid. 1. Met. 750.
Eunt anni more fluentis aquæ. Ovid. 3. de Arte Am. 62. & Hor. 2. Ep. 2. 55.
Excedere annos centenos. V. CENTENI.
Exeunte anno. Cic. 1. de Divin. 53. Quinto autem anno exeunte ad Syracusas occidit.
Exigere annum cum aliquo. Virg. 1. Æn. 75.
Expectat annum millesimum. Proverbium in illos dici solitum, qui felicitatem concipiunt nunquam futuram. Natum autem sic ferunt; Taciti & Floriani Imperatorum statuas Interamnæ disjectis fulmine, ab aruspicibus responsum tulerunt, ex eorum familia proditurum Imperatorem post annos mille qui terram omnem quæ Oceano ambitur,suam faceret, moxque Senatui resignaret imperium, antiquis legibus victurus,ac post centum & viginti annos moriturus hærede nullo. Diuque sic a posteris expectatum hoc, ut in proverbii vicem versum sit, Annum millesimum expectat. Ex Cæl. l. 2. c. 12.

Expleto anno ætatis undevigesimo. Quintil. lib. 6. in procem.
Extendere suos annos. Sen. Troad. 6.
Exuberat annus pomis. Virg. 2. Georg. 516.
Ferre annos dicuntur vina quædam, & vetustate proficere. Quintil. l. 2. c. 4.
Fessi. Sen. Hippol. 2. Solamen annis unicum fessis hera.
Fracti. Sen. Hippol. 12.
Habere annos. Cic. pro Cæcin. 54. Isque jam annos viginti haberet.
Implere annum. Ovid. 9. Met. 338.
Implet annum Luna mensibus. Ovid. 3. Fast. 657.
Sunt quibus hæc Luna est, quia mensibus impleat annum.
Impleverat jam annum quinquagesimum. Quintil. lib. 3. cap. 1.
Incipit annus vicesimus. V. INCIPIO.
Indefessi anni. Sil. lib. 13.
Insignire annum cladibus. V. INSIGNIS.
Intercessit annus. V. INTERCEDO.
Interfuerunt anni decem. V. INTEREST.
Irrorat annum flatibus Zephyrus. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 75.
Labuntur anni. Hor. 2. Carm. 14. 1.
Eheu fugaces, Posthume, Posthume, Labuntur anni.
Labens annus cœlo. Virg. 1. Georg. 6.
— labentem cœlo quæ ducitis annum.
Labens annus tacite. Ovid. 1. Fast. 65.
Marcet corpus annis. Lucret. lib. 3. 959.
Metiri annum longum. Ovid. 4. Met. 226.
Natus annos decem. V. NASCOR.
Obire annum petitionis. V. OBEO.
Perfecti anni. Ovid. 15. Met. 817.
Referre alic. annos præteritos. Virg. 8. Æn. 560.
O mihi præteritos referat si Juppiter annos. i. e. Reddat.
Recolligere annos primos. Ovid. 7. Met. 216. i. e. Recipere.
Recurrentes anni. Hor. 2. Epist. 1. 147.
Rediens. Hor. 2. Serm. 2. 83.
Relinquere annos. Stat. 2. Sylv. 1. 109.
Renovare annos. Ovid. 9. Met. 424.
Resumere annos virides. Stat. 3. Sylv. 1. 161.
Servare annos. Ovid. 8. Met. 459.
Silentes anni. Claud de Conf. Mall. Theod. 157. Annos quinque intelligit, quos totos silebant novi discipuli Pythagoræ, solum ea quæ dicerentur audientes.
Superare annos memores. Stat. 10. Theb. 440.
Tacitis annis senescimus. Ovid. 6. Fast. 771.
Venientes anni & Anni recedentes, contraria. Hor. in Arte Poet. 175.
Multa ferunt anni venientes commoda secum,
Multa recedentes adimunt.
Vergere annis. Tacit. 13. Ann. 19. Sextium Africanum nobilem juvenem a nuptiis Silanæ deterruerat Agrippina, impudicam & vergentem annis dictitans. i. e. Senescentem.
Vertit se annus. Juven. 7. Sat. 242. — quum se verterit annus.
Vertens annus. Cic. 13. Philipp. 12. Apparuisse numen deorum intra finem anni vertentis. Non toto vertente anno. Suet. Calig. c. 37. i. e. Nondum finito & converso anno. Vertens annus quid sit,ostendit his verbis Vitruvius l. 9. c. 4. Sol autem signi spatium,quod est duodecima pars mundi, mense vertente vadens transit. ita duodecim mensibus duodecim signorum intervalla pervagando, quum redit ad id signum unde cœperit, perficit spatium vertentis anni. Eadem figura Plautus mensem vertentem dixit in Pers. 4. 4. 76. Si hanc emeris, nunquam hercle hunc mensem vertentem, credo, servibit tibi.
Vivere annos bis centum. Ovid. 12. Met. 188. — vixi
Annos bis centum, nunc tertia vivitur ætas.
Volvitur annus in se. Virg. 2. Georg. 402.
— redit agricolis labor actus in orbem:
Atque in se sua per vestigia volvitur annus.
Volvens annus. Ovid. 5. Met. 565.
Juppiter ex æquo volventem dividit annum.
Volventibus annis. Virg. 1. Æn. 234.
Certe hinc Romanos olim volventibus annis. i. e. Volubilibus. & est participium pro nomine. Volvens enim est, Qui volvit: Volubilis autem, Qui volvitur. Servius.
Ante annos occidere. Ovid. 2. Amor. 2. 46.
In annum, & In hunc annum. V. IN.
In annum decimum durare. Ovid. 12. Met. 76.
In annos singulos. V. IN.
In annum venientem curas extendere. Virg. 2. Georg. 405.
In annos patrios inquirere. Ovid. 1. Met. 148.
Filius ante diem patrios inquirit in annos.
In nonum annum premere opus aliquod. Hor. in Arte Poet. 388.
Inter tot annos. V. INTER.
Intra quatuor annos. V. INTRA.
Per annos longos deservire. Ovid. 1. Amor. 3. 5.
Per annos durare. Virg. 2. Georg. 100.
— aut totidem durare per annos.
Per annos mille. Virg. 6. Æn. 748.
Per annos ferre. Virg. 3. Georg. 47.
Cæsaris, & nomen fama tot ferre per annos.
Sub annis primis. Ovid. 12. Met. 183.
Annus meus, noster, vester, &c. Annus quo mihi aut vobis per leges licet Consulatum aut alium magistratum petere. Cic. 1. Att. 1. Nemo est enim ex iis qui nunc petunt, qui si in nostrum annum reciderit,firmior candidatus fore videatur. Contra Rull. 2. 4. Est illud amplissimum,Quirites, quod honore ex novis hominibus primum me,multis posthabitis,affecistis:quod prima petitione, quod anno meo. Porro ad petendum Consulatum legitimus erat annus ætatis quadragesimus tertius. Cic. 5. Philipp. 48. Quid Macedo Alexander, quum ab ineunte ætate res maximas gerere cœpisset, nonne tertio & trigesimo anno mortem obiit? quæ est ætas nostris legibus decem annis minor, quam Consularis.
Aliquando Annus, Proventum anni, sive Annonam significat. Stat. 3. Sylv. 2. 22. — Pharium gravis intulit annum. Nam Annus Pharius, Ægyptiacum frumentum est. Lucan. lib. 3. 450.
— curvoque soli cessantis aratro
Agricolæ raptis annum flevere juvencis. conf. v. 70. Tacit.
de

de Germ. 14. 7. Nec arare terram & expectare annum tam facile persuaseris, quam provocare hostem. conf. Dempster. ad Rosin. 7. 38. p. 734.

Annalis, is. m. Nomen ab Annus derivatum. Gell. lib. 2. cap. 1. Posuimus igitur verba ipsa Quadrigarii ex annali ejus VI. transcripta. Sic idem sæpe alibi. Cic. 12. Att. 24. Quibus coss. Carneades & ea legatio venerit Romam, scriptum est in tuo annali. Plin. lib. 7. cap. 28. Q. Ennius T. Cæcilium Teucrum, fratremque ejus præcipue miratus, propter eos sextum annalem adjecit. Subauditur nimirum Liber. Quod & addit Quintil. loco, qui infra allegabitur. Frequentius tamen

Annales, ium. pl. [χρονικὰ] Servius: Inter Annales & Historiam hoc interest: Historia est eorum temporum quæ vel vidimus, vel videre potuimus; dicta ἀπὸ τοῦ ἱστορεῖν, i. e. Videre. Annales vero sunt eorum annorum & temporum, quæ ætas nostra non novit. Unde Livius ex Annalibus & Historia constat. Hæc tamen confunduntur licenter. ut, Virg. 1. Æn. 373.

Et vacet annales nostrorum audire laborum. pro Historia inquit Annales. Hactenus Servius. Gell. lib. 5. cap. 18. Historias quidam esse aiunt rerum gestarum vel expositionem, vel demonstrationem, vel quo alio nomine id dicendum est: Annales vero esse, quum res gestæ plurium annorum observato cujusque anni ordine, deinceps componuntur. V. plura ibid. & ad eundem loc. Phil. Carol. Animadv. Voss de Hist. Lat. 5. p. 21. & de Arte Hist. a princ. J. F. Gronov. Obs. ad Scriptt. Eccles. c. 9. & princ. Notar. ad Tacitum, qui Servii opinionem in operis gemini inscriptione secutus est. Quo alludere videtur Juven. 2. Sat. 102.

Res memoranda novis annalibus atque recenti
Historia.

Annales Pop. Rom. & monumenta vetustatis. Cic. pro Domo sua 86.
Annalium monumenta. Quint. lib. 2. cap. 4.
Annalium ordo. Cic. 5. Fam. 12.
Ex annalibus cognoscere. V. COGNOSCO.
Ex annalium vetustate eruenda est memoria nobilitatis tuæ. Cic. pro Muren. 16.
Annales priscos volvere. Claud. in 2. Conf. Stilich. 184.
Annales, pro Fastis, i. e. Pontificum monumentis, dierum & totius anni descriptionem & ordinem continentibus: quum tamen hæc duo inter se differant. Ovid. 1. Fast. 7.

Sacra recognosces annalibus eruta priscis.

Annalis, e. Adj. [ἐτήσιος, ἐνιαύσιος, ἐνιαυσιαῖος] Annale tempus. Varr. 1. de R. R. cap. 27. Et quoniam tempora duorum generum sunt: unum annale, quod sol circuitu suo finit: alterum menstruum, quod luna circumiens comprehendit. De anno & mense intelligit. Inde Legem annalem dixerunt, Quæ præscribebat legitimam ad petendum magistratum ætatem, quæ & Annaria dicebatur. Cic. 3. de Legib. 8. Civitatem annali lege servanto. Idem 2. de Orat. 52. Ut olim Rufca quum legem ferret annalem.

Annalis, cognomen familiæ Romanæ. Liv. 40. 44. Eo anno rogatio primum lata est ab L. Villio Trib. plebis, quot annos nati quemque magistratum peterent caperentque. Inde cognomen familiæ inditum, ut Annales appellarentur. V. Gronov. Hinc jocus Cic. ap. Quintil. lib. 6. cap. 3. de risu, Dissimulavit, inquit, Cicero quum Sextus Annalis testis reum læsisset, & instaret identidem accusator ei, Dic, M. Tulli, nunquid potes de Sexto Annali? Versus tunc dicere cœpit de libro Ennii Annali sexto,

Qui potis ingentis caussas evolvere belli? V. Burm. ad loc.

Annalia, n. pl. Vota solennia. Grut. p. 116. n. 2. AVGVSTORVM ANNALIA FELICITER. Conf. DECENNALIA, QUINQUENNALIA &c.

Annarius, a, um. ut Annaria lex, dicebatur ab antiquis, Ea qua finiuntur anni magistratus capiendi. Hæc Festus. Eadem Annalis & a latore Villia.

Anniculus, [ἐνιαύσιος] Adj. est, non autem dimin. i. e. Unius anni. ut, Anniculus puer, Anniculus taurus. Varro 2. de R. R. cap. 5. Habeo tauros totidem quot Atticus, ad matrices septuaginta, duo: unum anniculum, alterum bimum.

Anniculus etiam de inanimatis dicitur. Plin. Jun. Ergo plantaria instituunt, anniculasque transferunt, & iterum bimas. Plin. l. 9. c. 41. Anniculo grano languidus succus: Idem a quadrimo evanidus. de Cocco. Sic Semen. 18. 24.

Annicula ætas. Columel. lib. 7. cap. 9. Quam salacissimos oportet esse mares, qui & annicula ætate commode progenerant.

Annifer, Adj. [ἐνιαυτοφόρος] Plin. l. 16. c. 26. Cedrus & juniperus & ilex anniferæ habentur, novusque fructus in his cum annotino pendet.

Anniversarius, [ἐνιαύσιος, ἐτήσιος] Adj. Quod singulis annis fit. ut, Anniversaria sacra. Cic. 6. Verr. 84.
Anniversariis armis assuescere. Liv. 4. 45.
Anniversaria febris, quæ singulis annis stato tempore recurrit. Cic. 2. de Nat. Deor. 97.
Anniversarii vicini. Varro 1. de R. R. cap. 16.

Anniversarie, Adv. Vertente quovis anno. Augustin. Epist. 118. extr.

Anno, [πέρυσι] Adv. Ante annum: cui opponitur Horno. Plaut. prol. Amph. 91. Histriones anno cum in proscenio Jovem invocarunt. Et Truc. 2. 4. 38. Quasi uxorem me habebat anno, dum hic fuit. conf. Id. Men. 1. 3. 22. & V. Gronov. p. 9. Taubm. p. 15. 701. & 1415. Parei Lex. Crit. p. 95.

Anno, are. Macrob. 1. Saturn. 12. Annare perennareque commode.

Annona, æ. [σιτηρέσιον, σιτοδεία] Anni alimonia est: nec frumenti solum, sed etiam aliarum rerum. Columel. lib. 9. Vel lactis annona. Cic. 2. Off. 57. In caritate annonæ, asse modium dedit. Idem 2. de Divin. 59. At si Epicuri de voluptate liber corrosus esset, putarem annonam in macello cariorem fore.

Acris annona. Tacit. 4. Ann. 6. Plebes acri quidem annona fatigabantur.
Arctior. Suet. Claud. 10. Arctiore autem annona ob assiduas sterilitates, detentus quondam medio foro a turba, &c.
Annona salaria. V. Salarium, in SAL.
Compressam annonam vocat, Liv. lib. 8. Decad. 4. quum pretium per coemptionem est auctum.
Difficultas annonæ, summaque inopia rei frumentariæ. Cic. pro Domo sua, 12.
Facta durior annona. Cic. pro Domo sua, 115.
Fœcundæ annonæ provincia. Tacit. 1. Hist. 11.
Gravi annona conflictari. V. CONFLIGO.
Gravitas annonæ. Tacit. 6. Ann. 13.
Incendium annonæ. Quintil. in Pastu cadav. p. 244. Burm. Etiam siquid residui erat, ut carius quidam venderent, ad annonæ incendium suppressum est. i. e. Ad annonæ pretium augendum. Romani magnam caritatem annonæ eloqui studentes, ab incendio igneque (quo nihil vehementius & acrius est) mutuo verba sumebant. Turnebus. V. mox Incendere annonam.
Laxior annona. Liv. 1. Decad. lib. 2. Urbi cum pace laxior etiam annona rediit, ex advecto ex Campania frumento.
Moderatior annona. Paterc. lib. 2. 26.
Utilitas nec opinata consequuta est annonam carissimam. Cic. pro Domo sua, 4.
Ex summa inopia & caritate rei frumentariæ consequuta est annonæ vilitas. Cic. pro Lege Manil. 45.
Attentare annonam, & vexare vel maxime Dardanarii solent. Ulp. in l. Annonam attentare. D. De extraordin. crimin.
Commutata annona. Cic. pro Domo sua, 115.
Convalescit annona. Suet. in Aug. 42. i. e. Vilior facta est.
Crescit annona. Cæs. 1. Bell. Civil. 52. His tamen omnibus annona crevit, &c. Jamque ad denarios quinquaginta in singulos modios annona pervenerat.
Excandere annonam. V. EXCANDEFACIO.
Flagellare annonam. Plin. lib. 33. cap. 13. Pretia rerum, quæ usquam posuimus, non ignoramus alia in aliis locis esse, & omnibus pæne annis mutari, prout navigationes constiterint, aut ut quisque mercatus sit, aut aliquis prævalens manceps annonam flagellet.
Incendere annonam. Varro 3. de R. R. cap. 2. h. e. Cariorem facere. V. supra Incendium.
Inferre caritatem annonæ. Plin. lib. 18. cap. 28.
Ingravescit annona. V. INGRAVESCO.
Laxat annona. V. LAXUS.
Levare populum in annonæ caritate, frumento suppeditato. Liv. 26. 40.
Levare urbis annonam. V. LEVIS.
Non habet pretium annona. Cic. 5. Verr. 227.
Onerant annonam etiam stateræ adulterinæ. Ulp. in l. Annonam. D. de extraord. criminibus.
Prodesse annonæ. Hor. 1. Epist. 16. 72.
Urit populum annona. Paterc. l. 2. 77. 1. Tum expostulante consensu populi, quem gravis urebat infesto mari annona, cum Pompeio quoque pax inita.
Annona, pro Menstrua vel Annua mercede ac stipendio. Veget. de Re Milit. 1. 13. Torques aureus solidæ virtutis præmium fuit: quem qui meruisset, præter laudem, duplas consequebatur annonas. V. Meurs. Auct. Philol. cap. 29. p. 161. & Lex. Pitisc.
Annonæ civiles. l. 14. C. de sacrosan. eccl.

Annonarius, a, um. Adj. [σιτηρεσιακὸς] Quod ad annonam pertinet. Veget. 3. 3. Ante igitur, quam inchoetur bellum, de copiis expensisque solers debet esse tractatus, ut pabula, frumentum, cæteræque annonariæ species, quas a provincialibus consuetudo deposcit, maturius exigantur.
Annonaria causa. Hermog. in l. Aufertur. D. de jure fisci. Ut debitoribus fisci, quod fiscus debet, compensetur, sæpe constitutum est: excepta causa tributaria, & stipendiorum, & item pretio rei a fisco emptæ, & quod ex causa annonaria debetur.
Annonaria provisio. Trebell. Poll. de 30. Tyrann. cap. 18. Annonaria regio. Idem cap. 24. extr. ubi V. Casaub.

Annonor, ari. Capitol. Gordian. cap. 29. Loca in quibus milites annonari non possunt. V. Salmas. p. 266.

Annosus, Adj. [πολυετὴς] Qui multos habet annos. ut, Annosa anus. Ovid. 2. Fast. 571.

Ecce anus in mediis residens annosa puellis.

Ævo annoso degit gens Hyperboreorum. Plin. lib. 4. cap. 12.
Brachia ulmi annosa. Virg. 6. Æn. 282. Et 10. 766. Annosa ornus.
Falernum annosum. Martial. lib. 6. 27.
Merum. Tibul. lib. 3. 7. 26.
Mundus. Sen. OEdip. 5.
Palatum. Hor. 2. Serm. 3. 274.
Robore annoso lucus. Sil. lib. 3. Et apud Virg. 4. Æn. 441.
Senex. Ovid. 1. de Arte Am. 14.
Senectus. Ovid. 7. Met. 237.
Vetustas. Ovid. 5. Trist. 2. 11.
Volumina vatum. Hor. 2. Epist. 1. 26.

Annositas, atis. Antiquitas. Cathol.

Annotinus, Adj. [περυσινὸς] ab Annus; Quod est unius, (vel potius superioris) anni. Columel. l. 4. c. 24. Ungues custodum annotinos resecato. Al. Hornotinos legunt, ut indicat Beroald. conf. Plin. 16. 26. V. supra in ANNIFER.

Annotinus, Adj. ab Annona; Quod ad annonam pertinet. ut, Naves annotinæ, Quibus annona comportatur. Cæs. 5. Bell. Gall. 8. Multitudine navium perterritæ, quæ cum annotinis privatisque, quas sui quisque commodi causa fecerat, amplius octingentæ uno erant visæ tempore. [Male hæc disjunguntur, quasi Cæsar hanc vocem alio sensu usurpaverit, ac reliqui auctores utuntur, & origo ejus liquido indicat. Derivatur enim ab Adv. Anno, quo de supra V. ut ab Horno hornotinus, a Sero serotinus. Itaque naves Annotinas recte Græcus interpres ὡς ἐκ περυσὶν ἔτει convertit. i. e. Anno superiori confectas. Duas enim classes Cæsar duobus annis deinceps ædificaverat.

Annuus, Adj. [ἐτήσιος, ἐνιαύσιος] Quod unius anni spatium continet. Plaut. Asin. 5. 2. 36. Vita uxoris annua.
Annuum est aliquid fieri. Plin. lib. 11. cap. 39. Quadrupedibus pilum cadere atque subnasci annuum est.
Annuæ vices. Plin. de Viris illust. 1. Quibus regnum annuis vicibus habendum reliquit, & ut alternis imperarent. Plin. lib. 10. cap. 20. Cauda pavonis annuis vicibus missa cum foliis arborum.
Annua vice, pro Annuis vicibus. Plin. l. 2. c. 39. Quis enim æstates & hyemes, quæque in temporibus annua vice intelliguntur, siderum motu heri dubitet?
Annua dies: pro Unius anni tempore. Cic. 12. Att. 5. Perdere malo (etsi præter ipsam turpitudinem hoc ipsum puto perdere) aut delegatione in mancipe annua die. quis erit, cui credat? &c. Idem 7. Fam. 24. Sic apud Jurisconsultos legitur, Annua, bima, trima die, pro anno, biennio, triennio. Pomp. in l. 8. §. 3. D. de pignor. action. & l. 3. D. de annuis legat.
Annuæ copiæ. Tacit. in Vita Agric. 22.
Interdicta annua, & Judicium annuum. Paulus in l. Ex quibus. D. De interdict. seu extraord. crimin. Tempus.

Tempus. Cic. 6. Att. 5. Etsi annuum tempus, prope tamen emeritum habebamus (dies enim XXXIII. erant reliqui) solicitudine provinciæ tamen vel maxime urgebamur.

Usus annuus. Africanus in l. Cum quæreretur. D. de leg. 3. Quod ad usum annuum opus esset.

Annuum, Quod singulis annis fit: dictum quasi Anniversarium, ut Annua sacra. Virg. 1. Georg. 338.

Annua febris. i. e. Anniversaria. Valla lib. 4. Sic Propert. lib. 3. 3.

Annua certamina. Lucan. lib. 1. 180.

Cultura. Hor. 3. Carm. 24. 14.

Cura annua milio venit. Virg. 1. Georg. 216.

Liba annua. Ovid. 1. Fast. 670.

Sumptus. Cic. 15. Att. 29.

Orbis. Virg. 5. Æn. 46.

Annuus exactis completur mensibus orbis. Ubi Servius, Annuus orbis, quia menses in se recurrunt & annum faciunt.

Annuum, absolute positum significat Salaria seu Mercedem, vel Alimenta in singulos annos. Ulp. D. de Annuis leg. & fideicommiss. l. Si cui annuum fuerit relictum sine adjectione summæ, nihil videri huic relictum Mela ait. Sueton. in Tiber. 50. Peculio concesso a patre, præbitisque annuis fraudavit, per speciem publici juris. Idem Vesp. cap. 18. Plin. 10. Epist. 40. Atque etiam ut publici servi annua accipiunt. V. ANNONA.

ANNUALIS, e. Ad annum spectans: ut, Annualibus causis. Arnob. 1. p. 22.

ANNUATIM, Adv. Per singulos annos. Valla lib. 6. citat locum Plin. lib. 12. cap. 18. in quo sic nunc legitur, Herodoto teste, qui tradit singula millia talentûm annua thuris Arabes pensitasse regibus Persarum. Ubi Valla fuisse mendum subdubitabat. In Onomast. vet. κατ' ἔτος exponitur.

ANNUTRIO, V. ADNUTRIO.

A N O

ANŌDȲNON, [ἀνώδυνον] Anodyna vocantur, Quæ levationem doloris somnum arcessendo moliuntur, ut ait Hermolaus in Plin. Cels. lib. 5. cap. 25. Anodyna vocant, Quæ somno dolorem levant. Idem lib. 6. cap. 6. Si tantum mali est, ut somnum diu prohibeat, eorum aliquid dandum est quæ ἀνώδυνα Græci vocant.

ANOMALIA, æ. [ἀνωμαλία] Latine dicitur Inæqualitas, & est Analogiæ contraria. Gell. lib. 2. cap. 25. In Latino sermone sicuti in Græco, alii analogiam sequendam putaverunt, alii anomaliam: ἀναλογία, est similium similis declinatio, quam quidam Latine Proportionem vocant: ἀνωμαλία, est inæqualitas declinationum consuetudinem sequens.

ANŌNIS, is, vel idis, f. [ἀνωνὶς] Herba est quæ & Onōnis, dicitur, vulgo *Arresta bovu*, vel Remora aratri, *Arrestebœuf*, quod in opere arantes boves subinde sistat, durisque & altis radicibus aratrum remoretur. Plin. lib. 27. cap. 4. Anonin quidam Ononida malunt vocare, ramosam, similem fœnogræco, nisi fruticosior hirsutiorque esset.

ANONȲMUS, [ἀνώνυμος] Sine nomine: ut ἀνώνυμος herba apud Plin. lib. 27. cap. 4. Anonymos a non inveniendo nomine nomen invenit: affertur e Scythia, &c.

ANONYMI, Populi in Africa, Atlantes dicti sunt, quia propriis nominibus nullis inter se distinguuntur. Meminit Plin. lib. 5. cap. 8. Solin. cap. 44. Mela. 1. 8. [Omnes tamen Atlantes eos appellant, Anonymos, quoad scio, nemo.

ANOPÆA, [ἀνόπαια] ap. Homer. Od. λ. Avis ex aquilarum genere, fulicæ similis, Item Tegula perforata, quæ infumibili spiraculo imponitur, & conspectum excedens, sublimis, quam visu assequi nequeas, ab Eusth. exp. V. H. Steph. Thes. Gr.

ANORMIS, e. [ἀγνώμων] quasi Sine norma: h. e. Ab aliorum norma remotus. Hor. 2. Serm. 2. 3.

Rusticus, anormis sapiens, crassaque Minerva. i. e. Ultra normam philosophiæ peritus. Aut abnormi, recta. Sic Acron interpres. Sed poeta videtur potius eum significare, Qui austeritate vitæ & inconditis moribus ab aliorum vita sit alienus, & ab omni civilitate abhorreat. Loquitur enim de quodam philosopho. [Conf. ABNORMIS. Sic enim scribendum. Ap. Acr. legendum Ab norma recta. Schol. Cruquianus: Non ultra modum & normam sapientiæ Stoicæ. Legendum *intra* pro *ultra*. Sed qualem intelligi Sophum velit Flaccus, satis, ipse explicuit, dum adjecit, Crassaque Minerva.

A N Q

ANQUINA, æ. Funis navis, quo ad malum antenna constringitur. Isidor. 19. 4. Cinna poeta,

Atque anquina regit stabilem fortissima cursum. Angina legendum putat Turnebus. V. in ANCHORA.

ANQUĪRO, sivi, situm, [ἀναζητέω] ĕre. Antiquum est verbum. Liv. 2. Bell. Pun. 52. Seu legibus, seu moribus mallet, anquireret. i. e. deest linea (ut vulgo loquimur) Faceret inquisitionem sive informationem: quod Cicero tum Quærere, tum Inquirere in aliquem dicit. Ex Budæo.

Anquirere de aliquo crimine. i.e. Quærere & judicare. Liv. 6. ab Urbe, Sunt qui Duumviros, qui de perduellione anquirerent, creatos, authores sint.

Anquirere capite: quod indocte dicitur, Criminaliter contra aliquem procedere. Liv. 8. 33. Capite anquisitum ob rem bello male gestam de imperatore nullo ad eam diem esse. Ex Budæo.

Capitis anquirere, idem quod Capite anquirere. Liv. Decad. 1. lib. 2. In mulcta temperarunt Tribuni: cum capitis anquisissent, duo millia æris damnato mulctam edixerunt.

Anquirere pecunia. Liv. 6. Bell. Pun. Bis est accusatus, pecuniaque anquisitum. Ex Budæo.

Anquirere, pro Exquirere, sive Diligenter quærere. Cic. de Fato, 17. Sed ad illam Diodori contentionem, quam περὶ δυνατῶν, appellant, revertamur: in qua quid valeat id quod fieri possit, anquiritur.

Anquirere, est Circum quærere. Festus.

ANQUĪSĪTUS, a, um, ut, Pecunia anquisitus. Liv. 26. 3.

ANQUISITE, Adv. ut, Anquisite satis, satisque solicite aliquid quærere. Gell. 1. 3.

ANQUISITIO, ōnis. f. Varr. 5. de L. L. 9. In eodem commentario anquisitionis. V. Pitisci Lex.

A N S

ANSA, æ. [λαβὴ, κώπη] est Qua vas, aut quidvis aliud manu teneri solet. Virg. 6. Eccl. 17.

Et gravis attrita pendebat cantharus ansa.

Dura ansa. Ovid. 8. Met. 653.

Panda urcei ansa. V. URCEUS.

Tortilis. Ovid. 16. Epist. 232.

Ansa, Qua constringuntur calcei. Tibull. 1. 8. 14.

Ansaque compressos alligat arcta pedes.

Ansa per metaph. pro Occasione. Cic. pro Planc. 84. Si locus habet reprehensionis ansam aliquam.

Dare ansam, Præbere occasionem. Cic. pro Sext. 22. Deinde etiam sermonis ansas dabat.

Ansam dare ad reprehendendum. Cic. in Læl. 60.

Ansam contentionum retinere. Cic. pro Cæcin. 18. V. Lex. Pitisci.

ANSŬLA, æ. dimin. [λαβίδιον] Ansulas videtur posuisse Valerius pro Corrigiis crepidarum lib. 8. cap. 13. Mirifice & ille artifex, qui in opere suo moneri se a sutore de crepida & ansulis passus, de crure etiam disputare incipientem, supra plantam ascendere vetuit.

ANSĀTUS, Adj. [κωπήεις] Quod ansam habet. ut, Vas ansatum. Columel. lib. 9. cap. 15.

Ansatus homo. Plaut. Pers. 2. 5. 7. Ansatum hominem joco dixit, Qui incedit utroque brachio in ansarum modum ad latera applicato: sive (ut ipsemet loquitur) Qui subnixis alis sese infert.

ANSATÆ, Subst. Jaculamenta cum ansis, inquit Nonius. 18. 30. Ennius lib. 5. Ansatas mittunt e turribus.

ANSANCTUS, V. AMSANCTUS.

ANSEGETES, V. AMSEGETES.

ANSER, ĕris. m. [χὴν] Avis notissima. Anserum autem alii domestici, alii agrestes. De utrisque Plin. lib. 10. cap. 22. Virg. 1. Georg. 119. Improbus anser. i. e. Insatiabilis, Nulli probandus, inquit Servius.

Anseris medulla. Author obscœni carminis,

Quidam mollior anseris medulla. Et Catull. 23. 2. Vel anseris medullula. Quem locum quidam de mollissima anserum pluma accipiunt, quæ interior est, & corpori proxima: sed cum intelligam anseres in deliciis olim Romanis fuisse, quos altiles saginatosque tenerioris ætatis apponere solebant, quorum tenerrimis pulpis etiam tenerior esset medulla, inducor ut credam anseris medullam, pro mollissima & tenerrima re usurpari solitam esse, cum Rom. judicio teneritatem carnis longe superaret mollitudo medullæ. Turneb. V. Pitisc. Lex.

Anseres plumigeri. Plin. lib. 10. cap. 22.

Argutus. Martial. lib. 3. 58.

Sagax. Ovid. 11. Met. 599.

Sollicitive canes, canibusve sagacior anser.

Strepit anser. Virg. 9. Ecl. 35.

— argutos inter strepere anser olores.

Velluntur anseres quibusdam locis bis anno. Plin. lib. 10. cap. 22.

Anseribus cibaria publice locabantur Romæ, & canes alebantur in Capitolio, ut significarent si fures venirent. Cic. pro Rosc. Amer. 56.

ANSER, Cognomen poetæ, quem Ovid. Procacem vocat lib. 2. Trist. 435.

Cinna quoque his comes est, Cinnaque procacior Anser.

Meminit & Propert. 2. 34. 84.

ANSERARIUS, i. m. Columel. 8. 14. De anseribus educandis & anserario constituendo. Gloss. Lat. Gr. Anserarius, χηνοβοσκός. [Apud Colum. Anserarium, ii. n. g. χηνοβοσκεῖον, ut ipse docet, li. e. Locum custodiæ anserum denotat. In Gloss. Anserarius est Anserum custos.

ANSERCŬLUS, dimin. [χηνίδιον] Columel. lib. 8. cap. 14. Ne noceri possit excussis anserculis quos enecant urticæ.

ANSERĪNUS, Adj. [χήνειος] Quod est anseris: ut, Jecur anserinum, Adeps anserinus, apud Plin. sæpissime, lib. 20. cap. 6. & Columel. lib. 8. cap. 5.

Anserina lana. Ulp. in l. Si cui lana. D. De leg. 3.

ANSIBARII, orum. Populi Germaniæ inf. Tacit. 13. Ann. 55. 1. & 56. 4. quos Ammianus 20. 10. Ansuarios vocat. V. ibi Lindenbr.

ANSULA, V. ANSA.

A N T

ANTACÆI, [ἀντακαῖοι] Pisces sunt delphinos magnitudine æquantes, quos ad Mæotin & Borysthenis ostia in glacie effodi author est Strabo l. 7. Eorum naturam vide apud Ælianum lib. 13. cap. 7. Hist. Anim.

ANTACHĀTES, [ἀνταχάτης] Gemma ex Achatæ generibus, myrrham redolens cum uritur, & ob id mulieribus grata. Plin. lib. 37. cap. 10.

ANTACĪTES, [Ἀντακίτης] Amnis, Asiæ latere, ad Tyrambem oppidum: & ab eo pisces Antacæi, salsamentum Athenæo, cæterisque nobile: nam & in hodiernum usque diem a Mæoti lacu præstantissimi quotannis invehuntur. Amnem hunc Ptolemæo corrupte Atticitum, pro Antacite legimus. Importantur & Antacæi ex Borysthene, ut inquit Herodotus. Hæc Hermol. in Plin. lib. 6. cap. 7.

ANTÆ, ārum. plur. [παραστάδες] Festus, Antes sunt Extremi ordines vinearum. Unde etiam nomen trahunt Antæ, quæ sunt Latera ostiorum. Idem, Antes sunt quadraturæ: unde & Antæ dictæ sunt Quadræ columnæ. V. Pitisc. Lex. in voce. Dacer. ad Fest.

Anta in singulari legitur apud Vitruvium: ut Anta fixa.

ANTARIUS, Adj. ut, Antarius funis. Vitruv. lib. 10. cap. 3. His explicatis antarii funes ante laxi collocentur. Sunt qui Antani legunt.

Antarium bellum veteres appellabant, auctore Festo, Quod ante urbem geritur. V. Bernegg. ad Suet. Aug. cap. 1. 2. Dacer. ad Fest.

ANTÆA, æ. Dea quæ Antii colebatur, eadem quæ Fortuna. de qua Hor. 1. Carm. 35. 1. V. Antium & D. Heinf. ad Hesiod. Op. & Dies. p. 236.

ANTÆAS, æ. [Ἀνταίας] Scytharum rex, Ismeniam tibicinem bello captum jussit super cœnam canere. Omnibus autem admirantibus, & præ voluptate plaudentibus, jurejurando affirmavit, suavius se interdum equum hinnientem audisse: usqueadeo aures habebat a musis abhorrentes, animumque in præsepiis. Hæc Plutarch. in lib. de Alexand. fortun. & virt.

ANTÆOPOLIS [Ἀνταιόπολις] Ægypti oppidum, cujus incolæ dicuntur Antæopolitæ. Steph.

ANTÆUS, [Ἀνταῖος] Gigantis fuit nomen, Neptuni ex Terra filii, magno ac procero corpore: quippe qui cubitis quadraginta adoleverit in Libya, apud Lixum oppidum, a flumine Mauritaniæ ejusdem nominis ita vocatum, qui locus Antæi regia dicitur, robore ac fortitudine nemini cedentis. Hic hospites secum luctari cogebat, & delassatos certamine interficiebat, cum ipse, quoties membra labore defessa essent, tactu terræ matris,

terræ matris vires resumebat. Quod cum animadvertisset, Hercules, pectori adstrictum expirare eum coegit. Scribit Plutarchus in vita Sertorii, hunc apud Tingin oppidum Libyæ, effosso sepulcro, Antæi cadaver invenisse. Eusebius lib. de Temp. scribit Antæum palæstricæ artis fuisse peritissimum, & quoruncunque certaminum. Sen. OEth. v. 24. Nullus Antæus Libys Animam resumit. Hunc Stat. 7. Theb. Terrigenam Libyn dicit,

— Herculeis pressum sic fama lacertis
Terrigenam sudasse Libyn. V. Lucan. 4. 590. & Sil. 3. 40.

Alium Antæum memorat Pindari scholiastes ad Pyth. 9. Stroph. 5.

ANTAGONISTA, æ. m. [ἀνταγωνιστής] Adversarius in certamine quocunque. Dicitur & Antipalus ἀντίπαλος. V. s. l.

ANTAGORAS, [Ἀνταγόρας] Poeta quidam fuit non ignobilis, cujus festivissimum fertur responsum. Hic enim gulæ nonnihil impartiendum ratus, congrum intentius coquebat: admonitus super ea re Antigonus, illique assistens retro, leniter retractum interrogavit, Putasne, inquit, ô Antagora, Homerum Agamemnonis & Græcorum rebus carmine celebrandis distentum, quo pacto congri melius saperent, pensitasse? Huic ille, An opinaris (inquit) ô rex, Agamemnonem, cui tantarum rerum onus incumberet, solicitius perscrutatum, ecquis in exercitu congrum coqueret? Cæl. Rhod. lib. 7. cap. 8.

ANTALCIDES, [Ἀνταλκίδης] Nomen fuit proprium viri Lacedæmonii, qui præ cæteris visus est honore præstitisse. Plutarch. in vita Pelopidæ.

ANTANACLASIS, [ἀντανάκλασις] Figura est: de qua sic Quintil. Antanaclasis, ejusdem verbi contraria significatio. Quum Proculeius quereretur de filio, quod is mortem suam expectaret, & ille dixisset, se vero non expectare: Imo (inquit) rogo expectes. Non ex eodem, sed ex diverso vicinum accipitur, quum supplicio afficiendum dicas, quem supplicatione dignum judicaris. Hæc Quintil. lib. 9. cap. 3. Hic tamen ex ambiguo locus quidam est, at nulla est figura. Ramus.

ANTANDROS, [Ἄντανδρος] Teste Strab. lib. 13. Phrygiæ urbs ad Meridiem posita, quam habitavere Leleges, finitimi Cilicibus. De qua Plin. lib. 5. cap. 30. Rursus in littore Antandros, Edonis prius vocata, deinde Cimmeris, & Assos, eadem Apollonia. Virg. 3. Æn. 5.

— classemque sub ipsa
Antandro & Phrygiæ molimur montibus Idæ. Causam nominis reddit Mela 1. 18.

ANTANDRUS, [ἄντανδρος] Qui in alterius locum succedit, quem Latini Succedaneum vocant. Ulp. l. 3. §. 8. D. de admin. tutor. Nec patiuntur succedaneos se esse alieni periculi.

ANTAPOCHA, V. APOCHA.

ANTAPODOSIS, [ἀνταπόδοσις] Latine dicitur Retributio. Figura, quæ fit quoties commemorantur ea quæ non sunt ante prædicta. Virg. 9. Æn. 454. — & primis una tot cæde peremptis

Serranoque Numaque. Neque enim Numam induxit occisum. Servius. Quintil. lib. 8. cap. 3. Antapodosin interpretatur Redditionem contrariam in comparatione: idque rectius quam Servius: nulla enim hic figura est. Ramus. [ap. Serv. videtur Anantapodosis legendum. V. ANANTAPODOTON.

ANTARADOS, [Ἀντάραδος] Oppidum est, & Insula ejusdem nominis in ora Libano monti subjecta, de quibus Plin. lib. 5. cap. 20.

ANTARCTICUS, [ἀνταρκτικός] Polus est australis, Arctico videlicet oppositus, qui terræ objectu a nobis cerni non potest. V. Varr. 8. de L. L. 18. & Hygin. Poet. Astr. 1. 6. & ARCTICUS. s. l.

ANTARIUM Bellum. V. supra ANTARIUS, post ANTÆ.

ANTAXON, [ἀντάξων] dicitur Plaga illa mundi & pars, quæ est sub contrario axe, unde & nomen habet. Cic. enim 1. Tusc. 68. Globum terræ eminentem e mari, fixum in medio mundi universi loco, duabus oris distantibus habitabilem & cultum, quarum altera, quam nos incolimus, sub axe posita sit ad stellas septem, unde horrifer Aquilonis stridor gelidas molitur nives: altera australis, ignota nobis, quam vocant Græci ἀντίχθονα. Turneb. Ἀντίχθονα Ciacc. & Ursin. cum omnib. Græcis & Latinis Geographis & Astronomis legendum contendunt, quomodo jam VV. DD. ediderunt.

ANTE, [πρό, πρόσθε, πρόσθεν, ἔμπροσθεν] Præp. accus. notæ significationis. Jungitur autem accusativo temporis, loci, personæ & rei. ut, Ante duos annos, Ante templum, Ante judicem, (i. e. Coram judice) Ante muros, Ante Romulum, & similia, pro Ante Romuli tempora, sive regnum. Virg. 1. Georg. 125.

Ante Jovem, nulli subigebant arva coloni. Sic in 2. Georg. 536.
Ante etiam sceptrum Dictæi regis. Præterea dicimus, Ante me venit, Ante me natus est, Ante me fecit, h. e. Antequam venerim, &c. Virg. 11. Æn. 424. — cur ante tubam tremor occupat artus? i. e. Antequam tuba sonet. Plin. in Præf. Hoc ante me fecit in literis nostris Valerius Soranus. Tale est illud proverbium, Ante victoriam canere triumphum.

Ante cœnam. Macrob. Sat. 2. 9. Ex indice Metelli pontificis: Cœna hæc fuit: Ante cœnam, echinos, ostreas crudas quantum vellent &c. Mox sequitur, In cœna, sumina, sinciput aprugnum, patinam piscium &c. Cœnæ quædam pars olim Ante cœnam vocabatur: ea erat tanquam primi cœnæ missus, primusque gustus, & tanquam prima mensa: altera cœna, quæ erat secunda mensa, in secundis ferculis posita, non tamen in bellariis. Turneb.

Ante cibum: cui Pransus, vel Cœnatus opponitur. Hor. 1. Serm. 10. 60.

Ante hoc factum. Plaut. Mil. 4. 8. 64.

Ante lucem, & Ante noctem. Ante lucem: i. e. Diluculo, melius quam ante diem dicimus. Nam ante diem, pro Ante tempus dici solet: præterquam si de certo die loquamur. ut, Ante diem decimum: vel, ante sextum Calend. Novembr. i. e. Sexto die ante Calendas Nov. Rursus Ante noctem pro Crepusculo dicitur potius, quam Ante tenebras. Author Valla, lib. 4. Plaut. Trin. 4. 2. 43. Cic. 2. de Invent. 15. Multo ante lucem surrexit.

Ante diem tertium. i. e. Nudiustertius, inquit Budæus. Videtur compendiosa loquutio, pro Ante diem tertium finitum: Sicut, Post diem tertium, pro Post diem tertium cœptum. Sic, Ante diem octavum Idus Novemb. i. e. VIII. Idus Novemb. Cic. 16. Fam. 5. Inde ante lucem proficiscentes, ante diem VIII. Idus Nov. has literas dedimus. subaud. Finitum. i. e. Octavo Idus Nov. Plin. l. 15. c. 18. de ficorum generibus, Quum inter omnes recens esse constaret, Atqui, tertium (inquit) ante diem scitote decerptum Carthagine, tam prope a muris habemus hostem.

Ante diem certam, pro Ad certam diem. Cic. 6. Att. 21. Statim dedi literas, ut ex Cypro equites ante certam diem decederent.

Ante diem XVI. Calend. Maii. Cic. 2. Att. 8. Puta (inquit) Paulus Manutius) dictum XVI. Cal. Maii. Nam idem significat quasi Decimosexto die ante diem Cal. Maii: ut tamen includantur Kalendæ Maii. Itaque 16. Fam. 3. Post diem Nonas Nov. constituit ante diem VIII. Idus Nov. i. e. VIII. Idus Nov. Est enim concisa loquutio, cum dicimus VIII. Idus, quum vero, ante diem VIII. Idus plenior. Nam est ante diem Idus octavo die: ut & qui primus Iduum est dies, & qui extremus, intra numerum recipiantur. Ante diem III. Non. veteres dicebant, i. e. Die tertio ante Nonas. Nam cum dicitur, III. Non. concisa loquutio est, quæ integra esset si diceres, III. die ante Nonas. qua non admodum utebantur antiqui, sed ejus loco ante diem III. Nonas.

In ante diem. Cic. 2. Att. 21. Comitia Bibulum cum Archilochio edicto in ante diem XV. Calend. Novemb. distulit.

Ex ante diem Non. Jun. Cic. 3. Att. 17. De Quinto fratre nobis nuntii tristes, nec varii venerant ex ante diem Non. Jun. Idem erat acsi dixisset, Ex Nonis Juniis: sed figura usus est qua & M. Varro 1. de R. R. Conf. supra A. D. in A litera.

Ante, cum accus. loci Virg. 5. Ecl. 70.
Ante focum, si frigus erit.

Ante, cum accus. pers. Cic. 6. Verr. Ante hosce deos erant tabulæ. Idem 2. Verr. 9. Causam interea ante eum diceret.

Ante ora. Virg. 1. Æn. 96.
Queis ante ora patrum, Trojæ sub mœnibus altis
Contigit oppetere.

Ante oculos. Cic. 14. Fam. 2. Nam mihi ante oculos dies noctesque versaris. Virg. 2. Æn. 773.

Et per metaph. ad animum refertur, Cic. 1. de Orat. 192. Omnia enim sunt posita ante oculos.

Ante Oculos & Ora, idem significant: sed hæc duo per auxesin conjunguntur. Virg. 2. Æn. 531.
Ut tandem ante oculos evasit, & ora parentum Concidit.

Ante oculos coram. Ter. Eun. 4. 7. 24. Quæ mihi ante oculos amatorem coram adduxisti tuum? Nam ante oculos minus est quam Coram. nam Coram propinquitatem significat: Ante oculos potest etiam de remotiore loco intelligi, modo extra conspectum non sit.

Palam ante oculos. Cic. 7. Verr. 64. Quam libenter eum palam ante oculos omnium esse patiatur.

Ante pedes esse dicitur, Quod nobis est præsens. Et est loquutio proverbialis. Ter. Adelph. 3. 3. 33. Isthuc est sapere, non quod ante pedes modo est, videre, sed etiam illa quæ futura sunt prospicere. Cic. pro Rosc. Amer. 12. Ut non modo clam, verum etiam hic in foro ante tribunal tuum M. Fanni, ante pedes vestros Judices, inter ipsa subsellia cædes futuræ sint.

Ante alios, vel Ante alios omnes: Comparationem significat, sive potius Excellentiam: & (ut ita dicam) Superlationem: ut sit, Ante alios, i. e. Cæteris aliqua re præferendus. Et proprie, teste Valla, positivo gaudet. Plin. lib. 12. cap. 16. Sembracena ante alias hilaris. Hic subauditur, Omnes. Virg. 11. Æn. 416.
— ante alios fortunatus. Idem 3. Æn. 321.
O felix una ante alias Priameia virgo.

Ante alios, compar. junctum. Virg. 1. Æn. 351.
Pygmalion scelere ante alios immanior omnes. i. e. Præ cæteris omnibus immanis.

Ante alios, cum superl. Virg. 4. Æn. 141.
— petit ante alios pulcherrimus omnes Turnus.
Plaut. Asin. 5. 2. 8. Scito illum ante omnes minimi mortales pretii. hic Alios subaudiendum.

Ante alios, citra ullum gradum compar. Plaut. Trin. 4. 1. 5. Tibi ante alios deos gratias ago atque habeo summas.

Ante cunctos claritate Peneus. Plin. lib. 4. cap. 8.

Ante me illum diligo. i. e. Plus quam me. Cic. 8. Att. 24. Cave putes hoc tempore plus me quenquam cruciari, quod eum quem ante me diligo, video in Consulatu quidvis potius esse, quam consulem.

Ante omnia, In primis, præcipue. Quintil. lib. 1. Ante omnia ne sit vitiosus sermo nutricibus. Virg. 2. Georg. 475.
Me vero primum dulces ante omnia Musæ Accipiant.

ANTE, Adv. temp. [πρότερον] Plaut. Trin. 5. 2. 17. Neque eum ante usquam conspexi prius. Cic. 14. Att. 22. Idipsum quod me mones quatriduo ante ad eum scripseram.

Ante & Post, contraria sunt. Cic. 4. Acad.

Ante & Retro, similiter contraria. Cic. 5. de Fin. 35.

Ante interdum vacat in oratione. Ter. And. 1. 5. 4. Nonne oportuit præscisse me ante? adde Liv. 40. 4.

Ante, sicut & Post proprie jungitur adverbiis in o desinentibus: ut, Paulo ante, Multo ante. Ter. Eun. 4. 5. 7. Sed Thais multo ante venit? V. MULTUS.

Longe ante videre mala venientia. Cic. 3. Tusc. 28. V. LONGUS.

Ante, cum genit. ut, Ante malorum. Virg. 1. Æn. 198.
O socii neque enim ignari sumus ante malorum. Ubi est advertendum, Ante malorum, compendio orationis dictum, velut desiderato articulo, aut subaudito: etsi articulorum supplementa Latinus sermo recusat. Sed profecto dictum est ac si Græce diceres, οὐκ ἀμνήμονες ἐσμὲν τῶν πρότερον κακῶν. Id igitur valet, malorum quæ ante perpessi sumus. Simile est illud Ovidii, 1. Met. 20.
Frigida cum siccis, sine pondere habentia pondus. i. e. τὰ βάρος ἔχοντα τοῖς ἄνευ βάρους. Turnebus.

Ante, cum abl. aut est Præpositio antique posita, aut potius Adverbium. Author Servius. Plin. lib. 4. cap. 16. Reperta multis ante seculis. i. e. Reperta multis seculis ante illud tempus. Cic. 1. Tusc. 7. Et paucis ante diebus quum facile posset educi e custodia, noluit. In hoc loquendi genere interponi solet ipsum Ante, ut exempla demonstrant: aut certe postponi. Livius, Quis igitur nesciat novam istam legem esse XX. annis ante latam?

Ante adverbialiter numerandi vim habens significat primum. Cels. lib. 7. cap. 29. Id agendum est ut ante caput, deinde reliqua pars auferatur. Idem lib. 5. cap. 26. Ante dicam de his, &c. tum de his. conf. 6. 6. & 18. & Plin. 34. 13.

Ante, compositionem ingreditur: ut, Antecedo, antefero, antepono.

ANTEA, Adv. temp. [πρότερον, πρόσθε, πρίν] Ante, id, sive, Ante illud tempus: quasi Ante ea. Hor. Epod. 11. 2.

Petti, nihil me, ficut antea, juvat
Scribere verficulos, amore percuffum gravi.

Nunc primum & Antea, contraria five relativa. Cic. 5. Verr. 135. Non hoc nunc primum audit privatus de inimico, reus ab accufatore: jam antea in fella fedens Prætor.

Antea quum. Cic. 15. Att 17. Antea quum per literas Attici noftri, de tua fumma, &c. certior factus effem.

Antea quam, pro Ante quam. Cic. 3. Att. Antea quam ad me fcripfiffetis.

Antea & Poftea, tanquam Relativa aut Reciproca interdum leguntur. Cic. 1. Fam. 9. Appius in fermonibus antea dictitabat, poftea dixit etiam in Senatu palam.

Ante & prius. Cic. 15. Att. 13. Quod ad te antea, atque adeo prius fcripfi.

Anteactus, [ἀπολαχθεὶς] Partic. fine verbo, ex Ante & Actus; Præteritum fignificat: ut, Anteacta vita. Cic. 5. Verr. 146. Nihil putas valere in judiciis conjecturam, nihil fufpicionem, nihil anteactæ vitæ exiftimationem.

Anteacta ætas. Lucret. lib. 1. 234.

Vetuftas. Lucret. lib. 3. 985.

Ex anteacta vita facere judicium. Cic. 2. de Invent. 36.

Anteactis male credere. Ovid. 12. Met. 115.

Anteambŭlo, ōnis. m. [προπομπὸς] ab Ante & Ambulare, Qui aliquem fuperiorem honoris caufa præcedens comitatur. Martial. lib. 10. 74.

Anteambulones & togatulos inter
Centum merebor plumbeos die toto.

Anteambulo alicujus. Martial. lib. 2. 18.

Sum comes ipfe tuus, tumidique anteambulo regis. Suet. in Vefp. cap. 2. Dum eum identidem per contumeliam anteambulonem fratris appellat.

Anteambulones Atrati dici poffunt, qui Græce Codonophori, i. e. Tintinnabula geftantes: quod honoratiorum funera præcedant cum tintinnabulis. Ex Budæo. V. Pitifc. Lex. Hier. Mag. de Tintinn. c. 10. extr.

Antebasis, Id quod Bafi opponitur. apud Vitruv. 10. 15. & 17.

Antebello, are. Gloff. Gr. Lat. προπολεμῶ, Antebello.

Antecănis, [προκύων] Nomen fideris. Cic. 2. de Nat. Deor. 114.

Antecanem, Procyon Graio qui nomine fertur.

Antecantamentum, i. n. Quod ante canitur, five præcinitur. Apul. 11. Met. p. 261. Interim majorum antecantamenta votorum. Beroaldus: Ut, Anteloquia dicuntur præfamina, fic & Antecantamenta funt illa quæ præcinuntur ante vota & preces legitimas. V. Jul. Flor. p. 370. Pricæus, p. 245. legit Antecantamina.

Antecăpio, cēpi, captum, [προλαμβάνω, φθάνω] ere. Prævenire, occupare. Tacit. 4. Hift. 66. Quia pontem Mofæ fluminis anteceperat. Salluft. in Catil. cap. 55. Conful optimum factu ratus noctem quæ inftabat antecapere, nequid eo fpatio novaretur. Ibid. cap. 13. Non famem aut fitim, neque frigus, neque laffitudinem opperiri: fed ea omnia luxu antecapere.

Antecapere multa. Salluft. Cat. c. 32. Ac prius quam legiones fcriberentur, multa antecapere, quæ bello ufui forent. ☞ Multa expunxit Cort.

Tempus. Salluft. Jugurth. cap. 21. Maximeque feftinans tempus legatorum antecapere. i. e. Legatos prævenire.

Antecaptus, Partic. [προληφθεὶς] Liv. 5. 38. Non loco caftris ante capto, non præmunito vallo. V. Gruter. & Gronov.

Anteceptus, etiam legitur, fi locus mendo vacat. Cic. 1. de Nat. Deor. cap. 16. Quam appellat πρόληψιν Epicurus. i. e. Anteceptam animo rei quandam informationem.

Antecēdo, ffi, ffum, [προέρχομαι] ere. Idem quod Præcedere, h. e. Ante aliquem incedere. cum dat. vel accuf. conftruitur. Colu. mel. lib. 7. cap. 6. Ut antecedat gregem. De magiftro pecoris loquitur.

Antecedere aliquem biduo. Cic. 11. Fam. 13.

Ad explorandum. Liv. 2. 6. Brutus ad explorandum cum equitatu anteceffit.

Antecedere quempiam itinere. Cæf. 7. Bell. Gall. 33. Ne contra fuam voluntatem dimicare cogeretur, magnis itineribus anteceffit.

Antecedere, per metaph. pro Antecellere, fuperare, excellere. Cic. 1. Off. 105. Quantum natura hominis pecudibus reliquisque beftiis antecedit. Cæf. 3. Bell. Gall. 8. Et fcientia atque ufu nauticarum rerum cæteros antecedunt. Cic. de Senect. 59. Neque enim folum honore antecedentibus.

Antecedere alteri, vel alterum ætate. Cic. de Clar. Orat. 82.

Aliquem ætate & ufu rerum. Cic. 6. Verr. 138.

Pretio. Plin. lib. 16. cap. 4. Cedunt his murales vallaresque, & aureæ, quanquam pretio antecedentes. i. e. Pretiofiores. De coronis militaribus loquitur.

Antecedere [προέχειν] quia excellentiam fignificat, ideo conftruitur cum adv. quæ compar. aut fuperl. adjungi folent: qualia funt, Ut & Ita, Multo & Longe. Cic. 6. Verr. 143. Ut quisque honore & ætate antecedit: ita primus folet fua fponte dicere, & longe antecedere.

Antecedere, cum accuf. rei. Plaut. Pfeud. 1. 5. 118. Virtutem regis Agathocli anteceffer̄is.

Antecedere, dictum de tempore. Ter. Phorm. 3. 2. 40. Jamne ea præteriit? D. Non, verum ei hæc anteceffit. Loquitur de præftituta die. Plin. lib. 13. cap. 8. Pomo antecedentis anni detracto.

Cibum femper antecedere debet exercitatio, ait Celf. lib. 1. cap. 2.

Antecēdens, Partic. [προέχων] ut, Antecedens annus. Plin. lib. 13. cap. 8. Hor. 3. Carm. 2. 31.

Antecedens dignitate. Cic. 2. de Invent. 66.

Antecedens & Infequens, contraria. Cic. ad Octav. Et quæ non infequens hora antecedente calamitofior, Pop. Rom. illuxit?

Antecedens, Præcedens. Cic. de Partit. 7. Alia ex antecedentibus, alia ex confequentibus.

Antecessus, ûs. m. [πρόληψις] pro Anticipatione poni videtur a Sen. Epift. 119. Bene credi tibi fcio: itaque in anteceffum dabo. i. e. Antequam debeatur. Idem de Benef. lib. 4. 32. Aliis poft longam diem repono, aliis in anteceffum. Item Epift. 7. extr. Ex quibus duo tibi in debitum folvuntur: tertium in anteceffum accipe.

Antecessus, a, um. Petron. cap. 17. Ubi anteceffa latrocinia didiciftis. al. Anteceffura.

Antecessor, ōris. m. [πρόδρομος] Qui antecedit. Hirt. de Bell. Afr. cap. 12. Interim quum jam Cæfar progreffus effet e caftris circiter millia paffuum tria, per fpeculatores & anteceffores equites nuntiatur ei copias hoftium haud longe a fefe vifas. Suet. in Vitell. cap. 17. Irruperant jam agminis anteceffores & fingula rimabantur. [Iidem qui infra Antecurfores vocantur.

Anteceffor, Prior magiftratus, cui alter fuccedit, qui alibi Deceffor dicitur. Paul. l. 55. D. de Judic.

Anteceffores in edicto Juftiniani, quo juris authoritas confirmatur, Homines legum peritos & juris (etiamfi non fint profeffores) dici exiftimo, ab honore, quod aliis qui jus non didicere antecedant. Sic Apoftolorum principes Tertull. vocat Anteceffores, ut lib. 5. adv. Marc. Quam Paulus fciret fe non in vacuum cucuriffe, quam dexteras ei darent anteceffores. & lib. 1. Tunc primum cum anteceffloribus Apoftolis conferebat. Nec vero eos laudo qui Antecenfores effe legendum contendant, quæ vox Latinis hominibus infolens & inaudita eft. Nam Hefychium, in quo ἀντικένσωρ fcribitur, non fatis locupletem & idoneum teftem arbitror, cum præfertim verba Latina ore Græco plerunque corruptius concipi fciam. Turnebus. V. Lex. Pitifc.

Antecessio, ōnis. f. [πρόοδος] Cic. 1. Off. 11. Confequentia cernit, caufas rerum videt, earumque progreffus & quafi anteceffiones non ignorat.

Anteceffio in locis. Cic. in Topic. 53. Quum tripertito igitur diftribuatur locus hic, in confecutionem, anteceffionem, repugnantiam.

Antecessivus, a, um. Tertul. de Virg. Veland. cap. 4.

Antecello, ui. [ὑπερέχω] ere. Præftare, excellere.

Antecello tibi hac re. Cic. 1. Off. 11. Omnes participes fumus rationis, præftantiæque ejus, qua antecellimus beftiis.

Antecello illum hac re. Cic. pro Corn. Balb. 1. Qui eloquentia cæteros antecellis.

Antecellere aliis in re aliqua: quod & Præftare dicitur. Cic. 1. de Invent. 5. Quare præclarum mihi quiddam videtur adeptus is qui, qua re homines beftiis præftent, ea in re hominibus ipfis antecellit.

Antecellere cum adv. ficut dictum eft de Antecedere. Cic. 1. de Senect. 64. Quod ut quisque ætate antecellit, ita fententiæ principatum tenet. Cic. 6. Verr. 118. Quæ longe cæteris antecellunt. Idem pro Lege Manil. Facile omnibus terris antecellat.

Antecellere longe vel multum alicui rei ad honorem. Cic. pro Muren. 29. Non folum illa gloria militaris veftris formulis atque actionibus anteponenda eft, verumetiam dicendi confuetudo longe & multum ifti veftræ exercitationi ad honorem antecellit.

Antecelli. Auth. ad Heren. lib. 2. cap. 30. An ad pares, hoc eft in eisdem partibus animi, corporis, fortunarum pofitos: an ad inferiores, qui omnibus his rebus antecelluntur?

Antecellens, Partic. [ὑπερέχων] Cic. pro Muren. 36. Q. Catulum humanitate, fapientia, integritate antecellentem.

Antecoenium, [προδείπνιον] quafi, Ante cœnam: Cibus inter prandium & cœnam fumptus: alio nomine Merenda. Apul. 2. Met. p. 121. Prorfus gladiatoriæ Veneris antecœnia. V. Lipf. Mifc. 1. Ep. 65. & Lex. Pitifc. V. & Ifidor. l. 20. c. 2. & Lud. Nonnium de Re Cib. l. 1. c. 4.

Antecursor, ōris. m. [προτρέχων, πρόδρομος] ab Ante & Curfor. Cæf. 1. Bell. Civil. 16. Ibi cum antecurforibus Cæfaris prælio commiffo. Idem 5. Bell. Gall. 45. Hora circiter tertia ab antecurforibus de Craffi adventu certior eft factus.

Antecursorius, a, um. ut, Antecurforia potio. Apul. 9. Met.

Antedextra, una voce dicebantur & Aves & fulmina. Jo. Bapt. Bellus de Part. Templ. Augur. cap. 7. V. Et Lex. Pitifc. in Antica.

Antedīco, xi, ctum, [προερῶ] ere. Prædicere. Cic. 2. de Divin. 17. Hæc qui antedicunt, quam rationem fequantur, vides. Idem 1. Philipp. 26. Atque ego hoc dico de futuris: quod eft augurum, (al. Amicorum) antedicere ea quæ vitari poffunt. [Emendati tamen codices divifim fcriptum exhibent, ut & Ante expectatum ap. Virgil. Ante factis ap. Liv. &c.

Antedictus, a, um. ut, Antedictus perfuga. Ammian. 16. 12.

Anteeo, īvi, [προειμι] īre. Præcedere, five Antecedere. Cic. 2. Off. 112. Barbarum difiricto gladio jubebat anteire.

Anteire vehiculo. Suet. in Augult. cap. 65.

Anteire ventos. Sil. lib. 16.

Anteire, per metaph. pro Antecellere & anteponi. Hor. 1. Epift. 2. 70. Strenuus anteis. Plaut. Amph. 2. 1. 18. Virtus omnibus rebus anteit profecto. Virg. 2. Æn. 84.

Qui candore nives anteirent, curfibus auras.

Anteire cæteris virtute. Cic. 2. Off. 37.

Anteire claritudine generis. Tacit. 12. Ann. 6.

Anteire ætate, i. e. Ætate præcedere, majorem natu effe. Cic. 9. Philipp. Sed quum Servius Sulpitius ætate illis anteiret.

Anteiri ab aliis. Tacit. 2. Hift. 101. Æmulatione etiam, invidiaque, ne ab aliis apud Vitellium anteirentur, pervertiffe ipfum Vitellium videntur.

Ante-expectatum [πρὸ τοῦ προσδοκηθῆναι] Adv. temp. Virg. 3. Georg. 348.

Anteexpectatum pofitis fed in agmine caftris. Ubi Servius, Anteexpectatum, Dicto citius: i. e. Ante quam ejus expectetur adventus. Et eft una pars orationis. h. e. Adverbium. V. Pier. & fupra Antedico.

Antefactum, i. n. [προπεπραγμένον] Liv. 7. Bell. Maced. 53. Vos modo id dicere & conveniens effe antefactis, dicent. Videtur effe ὁ ῥ; ut legatur fic, Ante-factis. Vitruv. 9. 7. Antefacta & futura ex ratiocinationibus aftrorum explicare.

Antefactus, a, um. Gell. 17. 7. Utrum ne in Poftfacta modo furta lex valeret, an etiam in antefacta.

Antefĕro, tŭli, lātum, ferre. Virg. 6. Æn. 677.

Dixit, & antetulit greffum. V. Antegredior.

Anteferre, Præferre, anteponere. [προτιμάω] Cic. 3. Tufc. 46. Tenuem victum antefert copiofo.

Anteferre alterum alteri de re aliq. Cic. pro Corn. 45.

Antelātus, [προτιμηθεὶς] Partic. ab Anteferor. Cic. de Provinc. Conf. 27. Quum ipfe cæteris omnibus effet omni honore antelatus.

Anteferendo. Hor. 2. Epift. 1. 19.

Te noftris ducibus, te Graiis anteferendo.

Antefixus, a, um. Vitruv. 10. 15. Antefixa latitudo foraminis. Liv. 26. 23. Quæ in antefixis erant. & 34. 4. Antefixa fictilia deorum. V. Gronov.

Antefixa, Quæ ex opere figlino tectis affiguntur fub ftillicidio. Feftus. V. Lex. Pitifc.

ANTEGENITALIS, e. Adj. [προγεννητικὸς] quasi ab Ante genitus factum. Plin. lib. 7. cap. 55. At quanto facilius certiusque sibi quenque credere, ac specimen securitatis antegenitali sumere experimento? h. e. Sumpto ab iis qui ante nos geniti sunt.

ANTEGESTUM, Paulus in l. quoties D. de pecul. Non tantum autem quivis creditor cum venditore ex antegesto agere potest, sed & ipse emptor.

ANTEGREDIOR, essus, sum, [προβαίνω, προηγέομαι, προηγεῖσθαι] ēdi. ex Ante & Gradior: significat Præcedere. Cic. 2. de Nat. Deor. 54. Lucifer Latine dicitur, quum antegreditur Solem: quum subsequitur autem, Hesperos. Idem de Fato 19. Sed interest inter causas fortuito antegressas. Idem 1. Off. 94. Quicquid enim est quod deceat, id tum apparet, quum antegressa est honestas.

ANTEHABEO, ui, itum, [προκρίνω] ēre. Præferre. Tacit.4. Ann. 11.extr. Peteremque ab iis quorum in manus cura nostra venerit, ne divulgata atque incredibilia avide accepta, veris, neque in miraculum corruptis antehabeant.
Ut POSTHABEO. Cajum se, ejusque sorores se ipsis & liberis suis antehabituros. Xyl. apud Dion. p. 395. l. 59. Germ. H. St. [Sic reddidit Gr. προτιμᾶν.

ANTEHAC, [πρὸτοῦ] Adv. temp. i. e. Ante hoc tempus: quasi Ante hæc Cic. 1. Fam. 7. Atque antehac quidem sperare saltem licebat: nunc etiam illud ereptum est. Ter. And. 1. 2. 16. Nam quod antehac fecit, nihil ad me attinet. Ubi Donatus, Antehac, pro Ante hæc, consuetudine magis quam ratione dicitur.
Usque antehac. V. USQUE.
Antehac nunquam. Ter. And. 5. 4. 14.
Antehac, pro Ante illud tempus. Sallust. in Catil. cap. 25. Libidine sic accensa, ut sæpius peteret viros, quam peteretur. Sed ea sæpe antehac fidem prodiderat, creditum abjuraverat.

ANTELIUS, rectius ANTHELIUS, i. m. [Ἀνθήλιος] Idolum Athenis ad ædium fores erectum versus solem. Hesych. Plur. Antelii Dæmones, Ostiorum præsides. Tertull. de Idol. cap. 15. & de Cor. Mil. cap. 13.

ANTELLA, æ. f. quasi Antesella, sicut & Postellam, quasi post sellam. Isidor. 20. 16. Conf. ANTILENA.

ANTELOGIUM, i. n. Vox neque plane Latina, nec Græca: pro eo quod Procemium. Plaut. Men. prol. 13. Huic argumento antelogium hoc fuit. conf. Auson. præf. Ep. 16.

ANTELOQUIUM, [προηγορία] Primus in loquendo locus, seu Principatus loquendi. Macrob. 7. Saturn. cap. 4. Hic assensi omnes, Prætextato anteloquium detulerunt. i. e. Primas loquendi vices, ait Budæus. Idem 1. Saturn. cap. ult. Sed & Eusthatius, & post hunc Nicomachus meminerint, crastina dissertatione servari sibi anteloquii functionem. conf. Symmach. 1. Epist. 71. & 8. Epist. 23.

ANTELUCANUS, a, um. [λυκαυγὴς, ἀμφίλυκος] Quod est vel fit ante lucem. Cic. 15. Fam. 4. Eranam autem &c. ex antelucano tempore usque ad horam diei decimam magna multitudine hostium occisa, cepimus. Sic Varro 1. de R. R. cap. 13. Antelucanis temporibus.
Antelucanæ cœnæ. Cic. 2. in Catil. 22. Quorum omnis industria vitæ & vigilandi labor in antelucanis cœnis expromitur. Antelucanas cœnas invidiose dixit, pro cœnis quas a principio noctis ad ortum fere solis producebat Catilina cum sociis.
Antelucana industria. Cic. 4. Tusc. 43. Cui non sunt auditæ Demosthenis vigiliæ? qui dolere se aiebat, siquando opificum antelucana victus esset industria.
Antelucana lucubratio. Columel. lib. 11. cap. 2.
Antelucana officia. Plin. l. 3. Epist. 12. pro his, qui ante lucem officium salutationis obibant.

ANTELUCO, āre, sive ANTELUCOR [ὀρθρεύομαι] significat Ante lucem vigilo. Calep. sine auth.

ANTELUCIO, vel ANTELUCO, & ANTELUCULO, Adv. quasi, Ante lucem. Apul. Mil. 9. p. 223. Optimum itaque factu visum est anteluculo furtim evadere. Idem 1. p. 107. 108. &c.

ANTELUDIUM, i. n. Apul. lib. 11. post pr. Ecce pompæ magnæ paulatim procedunt anteludia, &c. Eleganter (inquit Beroaldus) anteludia pompæ sacrificalis appellat ea præludia, quæ in hujuscemodi spectaculis præmitti solent, quibus oculi spectatorum mirum in modum capiuntur. Apud nos hodieque in pompa ceremoniali quæ deo nostro quotannis peculiariter superstitiose dedicatur, solent id genus anteludia præcedere, & oblectationes ludicræ vagari, in quibus Prophetæ & Apostoli repræsentantur, alati pueri concinunt, fœminarum chorus inducitur, pegmata obambulant, & historia Judaica convisitur: in qua hic Herodem agit, ille reginam fingit, alii satellites regios repræsentant. Hæc ille. V. Lex. Pitisc.

ANTE-MALA [πρὸ δ' ἐν κακὰ] Figurate dictum, pro eo quod est, Mala anteacta, i. e. Præterita: sicut apud Ter. And. 1. 2. 4. Semper-lenitas, pro Perpetua lenitate. Virg. 1. Æn. 202.
— neque enim ignari sumus ante - malorum. Ubi Servius, Ante-malorum, ὑφὲν est: Ut alibi, Cœli subter - labentia signa.

ANTEMERIDIANUS, [προμεσημβρινὸς] Adj. Quod est vel fit ante meridiem. Plin. lib. 36. cap. 15. Antemeridiano ludorum spectaculo edito.
Antemeridianis tuis literis heri statim rescripsi. h. e. Quæ mihi ante meridiem redditæ fuerant. Cic. 13. Att. 23.
Antemeridianus sermo. Cic. 3. de Orat. 21.

ANTEMITTO, ēre. Solin. cap. 38. de Elephantis. Flumen transituri minimos antemittunt. [Ita Salmas. Alii tamen hoc & seq. Cæs. l. dividunt. V. ad Cæs. Cellar.

ANTEMISSUS, a, um. Cæs. 1. Bell. Civil. 51. Imprudentes antemissis equitibus aggreditur. Apud Sic. Flacc. Frontin. & alios, Arbores antemissæ sunt, quæ observationem finium præstant. V. Script. Gromat. Gœsii, p. 4. 10. 40. 45. 254. &c.

ANTEMNÆ, arum. [Ἄντεμναι] Urbs Italiæ: de qua sic Virg. 7. Æn. 631.
Quumque adeo magnæ positis incudibus urbes
Tela novant, Atina potens, Tiburque superbum,
Ardea, Crustumerique & turrigeræ Antemnæ. Ubi Servius, Turrigeræ, Bene muratæ. Antemnæ autem dictæ sunt quod eas amnis præterfluit, quasi Ante amnem positæ. V. Lex. Pitisc.

ANTEMONENS, entis. Conjuncte quidam legunt apud Val. Flacc. 5. 259.
Interea auguriis monstrisque minacibus urbem
Territat antemonens semper deus. Sed divisim Heins. & Burm.

ANTEMURALE, is. n. Exterius propugnaculum. Vulg. Interp. Thren. 2. 8. Hieron. Hom. 2. in Cant. an apud antiquiores extet non constat.

ANTEMURANUS, a, um. Ammian. 21. 22. (Vales. p. 280.) Antemuranum vallum.

ANTEMUS, untis. [Ἄντεμος] Fluvius est Colchidis, Coraxos urbem præterfluens. Plin. lib. 6. cap. 5.

ANTENNA, æ. [κεραία] Lignum per transversum in malo positum, in quo velum alligatur. Plin. lib. 7. cap. 56. De rerum inventoribus. Vela Icarus, malum & antennam Dædalus. Liv. 10. Bell. Pun. Malis antennisque de nave in navem trajectis.
Antemna alii per mn. H. St.
Antennam demittere. Ovid. 3. Trist. 4. 9.
Disjectare. Lucret. lib. 2. 553.
Gemunt antennæ. Hor. 1. Carm. 14. 6.
Pressæ antennæ. Sen. OEdip. 11.
Subnectere velum antennis. Ovid. 11. Met. 483.
Velatæ antennæ, & Antennæ cornua obvertere. Virg. 3. Æn. 549.
Cornua velatarum obvertimus antennarum. Vet. Gloss. Antenna κεραῖα πλοίου. V. Descriptionem in Lex. Pitisc. Scheff. de Mil. Nav. l. 2. c. 5. p. 142.

ANTENOR, ŏris. [Ἀντήνωρ] Trojanus heros, qui patriam prodidisse existimatur: quia & auctor reddendæ Helenæ fuerat, & legatos qui propterea venerant, suscepit hospitio, & Ulyssem habitu falso cognitum, non indicavit. Hinc, capto Ilio, incolumis dimissus Venetiam venit, urbemque in ea condidit Antenoream primo dictam: postea Patavium, hodie *Padova*. Ovid. 4. Fast. 75. Adjice Trojanum suasorem Antenora pacis.
Virg. 1. Æn. 242.
Antenor potuit mediis elapsus Achivis
Illyricos penetrare sinus. Idem 247.
Hic tamen ille urbem Patavi sedesque locavit. V. Serv. ad loc.
Liv. a princ. & Docta diss. *L'Antenore Di L'orenzo Pignoria.* 4. Pad. 1625.

ANTENOREUS, a, um. Adj. Martial. lib. 1. 77.
Flacce Antenorei spes & alumne laris.

ANTENORIDÆ, arum. m. Filii Antenoris. Virg. 6. Æn. 484. Item Incolæ urbis Antenoreæ. Mess. Corv. p. 7. Utramque gentem Italicos & Phrygios Antenoridas cognominari statuit.

ANTEOCCŬPO, [προκαταλαμβάνω] āre. Præoccupare. Cic. in Orat. 138. Ut anteoccupat quod putat opponi. In codd. emend. rectius legitur sejunctim.

ANTEOCCUPATIO, ōnis. f. [πρόληψις] V. OCCUPATIO. Cic. 3. de Orat. 205. Hic quoque dividitur rectius, Antè occupatio.

ANTEPAGMENTA. V. ANTIPAGMENTA.

ANTEPANNI, erant Fasciæ vel Lora, quibus anterior pars vestis prætegebatur. V. Pitisc. Lex.

ANTEPĂRO, āre. Propert. 1. 8. 36.
Et quas Elis opes ante pararat equis.

ANTEPARTUS, a, um. Næv. apud Charis. p. 189. Anteparta patria peregre prodigere. Plaut. Trin. 3. 2. 17. Virtute majorum anteparta prodigere.

ANTEPEDES, um. Anteambulones. Juven. 7. Sat. 143. Togati antepedes. ubi Vet. Schol. tamen dividit. Salmas. in Treb. Claud. c. 14. p. 390. conjungit.

ANTEPENDULUS, a, um. ut, Antependuli crines. Apul. 2. Miles. p. 125.

ANTEPENULTIMUS, a, um. Mart. Capell. 3. p. 60. Vox trita Grammaticis.

ANTEPILANI, plur. Liv. 8. 8. Hoc triginta manipulorum agmen Antepilanos appellabant: quia sub signis jam alii quindecim ordines locabantur, ex quibus ordo unusquisque tres partes habebat: earum unamquanque primum pilum vocabant, tribus ex vexillis constabat: vexillum centum octoginta sex homines erant. Idem, Nam & rorarii procurrebant inter antepilanos. V. Lex. Pitisc.
Metaphorice Antepilanum Ammian. 28. 10. pro Insigni parastata & auxiliatore dixit. Incruento certamine cum Maximino, velut antepilano suo contendens.

ANTEPOLLEO, ui, ēre. Apul. 1. Met. p. 104. Quæ civitas cunctæ Thessaliæ antepollet. Idem cum 4to casu 7. Met. p. 189. Toto vertice cunctos antepollebat.

ANTEPONO, sui, sĭtum, [προτίθημι] ēre. Ante aliquem apponere. Plaut. Curc. 1. 1. 73. Quid antepones Veneri a jentaculo. Item Men. 2. 2. 2.
Anteponere, per metaph. Præferre, præponere. Cic. in Læl. 23. Ut amicitiam omnibus rebus humanis anteponatis.

ANTEPOSITUS, a, um. ut, Anteposita propugnacula. Tacit. 12. Ann. 56. 3.
Antepositæ vigiliæ. Idem 1. Ann. 50. 5.
Prælatus. Idem 12. Ann. 69. 5. Antepositus filio privignus.

ANTEQUAM, [πρὶν ἂν, πρὶν ἢ] Adv. temp. quod modo junctum legitur, modo disjunctum, aliquo scilicet v. interjecto. Junctum, construitur cum subjunctivis. ut, Antequam venisses. Cic. 1. Philipp. Antequam de Rep. p. c. dicam. Disjunctum cum finitivis, id est, Indicativis. Virg. 4. Æn. 27.
Ante pudor quam te violo, aut tua jura resolvo. Author est Diomedes; & ita legendum illud Virgilianum contendit Pierius. Illa tamen differentia (nisi forte corrupta sunt authorum loca) non semper observatur. Nam & conjunctim Indicativo etiam, & separatim Conjunctivo additum quoque legitur. Cic. pro Muren. Antequam pro Murena dicere instituo. Idem ad Att. Antequam discedimus. Virg. 4. Georg. 306.
Ante novis rubeant quam prata coloribus.
Cic. pro Rabir. Quæ causa ante mortua est, quam tu natus esses.
Nunquam, antequam. Cic. in Parad. 6. Nunquam eris dives, antequam tibi ex tuis possessionibus tantum reficiatur, ut eo tueri sex legiones, &c.

ANTERIDION, i. n. [ἀντηρίδιον] Fulcimentum. Vitruv. 10. 17.

ANTERIS, idis. f. [ἀντηρὶς] Lignum, vel Pila structuram inclinatam fulciens, Tibicen Latine dicitur: ut,
Nos urbem incolimus tenui tibicine fultam. Vid. Bald. Lex.
Sunt etiam Anterides, Structuræ lapideæ, ædificia editiora utrinque fulcientes, qui Arcus obnitentes vulgo vocantur. Sublica vertitur a Valla. Bud. & Cæl. l. 16. c. 11. Erismæ etiam Vitruvio dicuntur lib. 6. cap. ult. Galli vocant *Arc boutant*, vel *Pilier boutant.* V. Pitisc. Lex.

ANTERIOR, us, [ἐμπρόσθιος] Compar. teste Prisciano ab Ante formatum, sine Superl. Significat autem Quod ante est, sive Quod præcedit. Unde & nonnunquam pro Priore accipitur. Cæs. 3. Bell. Civil. 63. Milites in anteriorem vallum tela jaciebant. [Ita Faern. Sed Ciacc. ex MSS. Exteriorem. Quæ lectio etiam a Gronovio Obs. l. 3. c. 18. sub fin. firmatur.] Justin. 8. Cod. t. 18. l. 1. Anterius tempus. Sulp. Sever. 1. 52. Ammian. 16. 8: 25. 3. & 30. 5. sæpe eo usus est Sidonius. V. Cellar. Antibarb. p. 101. Et Cur. Post. p. 174.
Anterius, adverbialiter. Breviar. Fidei adv. Arian. ed. Sirmond. p. 82. Cessit

Quæstio de Patre anterius nominato. Onomast. vet. Anterius, ἱμπροσθεν.

Antermini, V. Amtermini. Nam rectius prima per m scribitur.

Anteros, ōtis. [ἀντέρως] Gemma est e genere Jaspidum, ad viciniam crystalli descendens, albicante purpuræ defectu. Has quidam malunt Pæderotas vocari, multi Veneris gemmam, quod maxime videtur decere & species & colos. Hæc Plin. lib. 37. cap. 9. V. Harduin.

Antĕros, ōtis. [Ἀντέρως] Veneris & Martis filius. Cic. 3. de Nat. Deor. 60.

Antes, ium. m. plur. tant. Virg. 2. Georg. 417.

Jam canit effœtos extremus vinitor antes. Ubi Servius, Antes, alii Extremos vinearum ordines accipiunt: alii Macerias, quibus vineta clauduntur. Dicuntur autem Antes, a lapidibus eminentioribus, qui interponuntur ad maceriam sustinendam. Nam proprie Antes sunt Eminentes lapides, vel Columnæ ultimæ quibus fabrica sustinetur, & appellantur Antes ἀπὸ τῆ ἀνθίςασθ : ad quam Etymologiam etiam extremos ordines vinearum possumus trahere, quia antestant. V. etiam Sidon. 8. Epist. 8. Translate usurpatur hæc vox a Catone, in fragmento quod afferunt Servius & Philargyrius ad superius Virg. Carm. ex lib. 1. Rei Milit. Pedites quatuor agminibus, equites duobus antibus ducas. i. e. Pedites quadrato agmine ducas, cujus agminis latera equites tegant, veluti duæ lineæ quæ etiam alæ dicuntur. Antes cum Antis & Anteridibus confundit Isidor. lib. 15. ut & Servius supra. V. Salmas. Exerc. Plin. f. 1216. & Lex. Pitisci.

Ab ἀνθίςασθ, Scribendum esset Anthes. H. St. V. anteris.

Anteschola̅nus, i. m. Petron. 81. Veritus ne Menelaus antescholanus solum me in diversorio inveniret. V. Burm. & Gonsal.

Antesigna̅nus, [προμαχος] Perottus, Antesignani dicti sunt milites, Qui ante signa in acie constituuntur. Cæs. 1. Bell. Civil. 43. unius legionis antesignanos præcurrere atque occupare eum tumulum jubet. Cic. 2. Philipp. 71. Fueras in acie Pharsalica antesignanus. V. Lex. Pitisc.

Antesinister, tra, trum. indivise legendum apud Virg. 9. Ecl. 15. V. Serv. ad l. & Pitisc. Lex. Emendati tamen codd. dividunt.

Antestius. V. antistius.

Antesto, steti, [προΐσταμαι] āre. proprie Stare ante: sed per metaph. pro Antecellere accipitur. Cic. 2. de Invent. 2. Etenim quodam tempore Crotoniatæ multum omnibus corporum viribus & dignitatibus antestetrunt. Claritudine vocis & venustate alicui antestare. Gell. lib. 2. cap. 7. Histrio in terra Græca fuit fama celebri, qui gestus & vocis claritudine & venustate cæteris antestabat.

Antestare cum accusat. Apul. Qui robore cæteros antestabat. adde Barth. Adverf. 34. 6. V. antisto.

Antestor, [μαρτύρομαι] āri. dep. ex Ante & Testor compos. Est autem ex more antiquo Romanorum ejus verbi hæc significatio. Qui adversario manum injicere volebat, ut in præsentia illum in jus traheret videlicet quia ipsi eum vadanti non paruisset: prius aliquem de præsentibus antestabatur: hoc est testem capiebat, ejus auriculam tangens, & sic interrogans, Licetne antestari? Si ille responderet, Licet: tum injecta manu adversarium ad prætorem pertrahebat. Et nisi sic antestatus esset, qui manus injicere adversario volebat, injuriarum poterat accusari. Ex Acrone & Porphyr. in Hor. cujus verba hæc sunt 1. Serm. 9. 76.

— Et quo tu turpissime? magna
Exclamat voce, & licet antestari? ego vero
Oppono auriculam, rapit in jus, &c. Sic Plaut. Pœn. 5. 4. 59. &c.

Ite in jus, ne moramini, antestare me atque duce. AG. ego te antestabor: postea hanc amabo atque amplexabor. i. e. Me voca testem (inquit Budæus) & advocatum. V. Parei Lex. p. 98. & Pitisc. Lexic. Nonnulli antestari & attestari pro eodem accipiunt. q. V.

Antevĕnio, ēni, entum, [προφθάνω] īre. Idem quod Aliquem prævenire. Salluft. in Jugurth. c. 48. Magnis itineribus Metellum antevenit. Antevenire, est etiam Alicui malo nobis imminenti occurrere. Plaut. Mil. 2. 2. 66. Viden' hostes tibi adesse? Et paulo post, Anteveni aliqua. Salluft. Jugurth. cap. 88. Explorare itinera regum: consilia & insidias eorum antevenire.

Antevenire, absolute positum. Plaut. Trin. 4. 2. 66. Tempori huc hodie anteveni.

Antevenit beneficium. Tacit. 4. Ann. 18. 3. Nam beneficia eo usque læta sunt, dum videntur exsolvi posse: ubi multum antevenere, pro gratia odium redditur.

Antevenire, per metaph. pro Antecellere, præstare. Plaut. Cas. 2. 3. pr. Omnibus rebus ego amorem credo, & nitoribus nitidis antevenire. Salluft. in Jug. c. 4. Etiam homines novi, qui antea per virtutem soliti erant nobilitatem antevenire.

Anteventus, a, um. Cato apud Nonium 2. 143. Quod compluries usu venit, omni tempore anteventum est.

Anteventulus. Adj. Crines Anteventuli & propenduli. Apul. 1. Florid. p. 342.

Anteverto, ti, sum, [φθάνω] ĕre. Præcedere. Cic. pro Milon. 40. Vidit necesse esse Miloni proficisci Lanuvium illo ipso quo profectus est die: itaque antevertit.

Antevertere alicui. Ter. Eun. 4. 5. 12. Miror ubi ego huic anteverterim. Antevertere, per metaph. pro Prævenire. Cæs. 7. Bell. Gall. 7. Qua re nuntiata, Cæsar omnibus consiliis antevertendum existimavit, ut Narbonem proficisceretur. Tacit. 13. Ann. 30. 3. Damnationem veneno antevertere. Mœrores mihi antevertunt gaudiis. Plaut. Capt. 4. 2. 60.

Antevertere, Præferre, præponere. Plaut. Bacch. 3. 5. 1. Rebus aliis antevortam Bacchis quæ mandas mihi. Sed in Ed. Gronov. Antevortar depon. Antevertere, etiam relatum ad sermonem. Cic. in Læl. 16. Atque idipsum quum tecum agere conarer; Fannius antevertit.

Anteversio, ōnis. f. Ammian. 21. 5. Expertus quid in rebus tumultuosis anteversio valeat & prægressus.

Antevŏlo, [προίπταμαι] āre. Stat. 3. Theb. 427. Fama Antevolat currum. Virg. 9. Æn. 47.

— antevolans tardum præcesserat agmen. Sil. lib. 12. 600.
Fulvius antevolans agmen.

Antevorta, Dea Romanorum, dicta quod futura prospiceret. Vide Macrob. 1. Saturn. 7. & Lex. Pitisc.

Anteurba̅nus, Adj. [προάστειος] ut, Anteurbana prædia, Urbi propinqua. Festus. [Frequentius Suburbana.

Anteus. V. antæus.

Antezeygmenon, n. [ἀνθεζευγμένον] Sic enim scribendum est, a præt. Perf. non ut vitiose in Lexic. Lipsiensi extat, ἀνζευγμένον. Nam si a præsenti foret ἀνζευγνύμενον potius dicendum esset. Est autem figura, qua plura diversa in uno membro conjungimus. apud Mart. Capell. l. 5. p. 176.

Anthalium, [ἀνθάλιον] Malum est rotundum, magnitudine mespili, in locis Ægypti arenosis nascens, non procul a Nilo, quod bellariorum vicem in secundis mensis apud Ægyptios obtinet. Plin. lib. 20. cap. 15. Theophr. Anthali malum vocat, ab Anthalo planta, in qua nascitur, quam Plinius Cyperi folia habere tradit.

Antharis, Rex Longobardorum, Theolindæ maritus, cum sex regnasset annos, insidiis domesticorum apud Ticinum extinctus est, venenato poculo. Author Paul. Diacon. de Reb. gest. Longobard.

Anthedon, ŏnis. f. [ἀνθηδών] Mespili arboris genus, pomum ferens minus cæteris, sed odore præstantius, & quod diutius servetur. Flos amygdalæ flori similis, folium magna ex parte fissum, quod antequam decidat, valde rubescit. Plin. lib. 15. cap. 20.

Anthedon, [Ἀνθηδών] Urbs est Bœotiæ, habitata quondam Thracibus, de qua Pompon. & Strabo lib. 9. Sita est in extremo litore Bœotiæ, e regione Eubœæ insulæ. Unde Homerus Ἀνθηδόνα ἐσχατόωσαν, h. e. Ultimam, vel extremam Anthedonem appellat. Ovid. 7. Met. 232. & 13. 905. Item Portus Peloponnesi. Plin. lib. 4. cap. 5.

Anthedonius, a, um. Stat. 9. Theb. 291.

Anthema, [ἄνθεμα] Saltatio quædam idiotarum erat, quam saltantes sic fere pronuntiabant, Ubinam mihi rosæ? ubi violæ? ubi apia florentia? Cæl. Rhod. lib. 5. cap. 4. ex Athen. Deipnos. 14. 7.

Anthĕmis, ĭdis. f. [ἀνθεμίς] Aliquibus Eranthemon vocatur, quoniam vere floreat: aliis Chamæmelon, quoniam odorem habeat mali, vulgo *Camomilla*. De hac multa Plin. lib. 22. cap. 21.

Anthemis, [Ἀνθεμίς] Insula est Thraciæ adjacens, quæ & Imbrasus aliquando vocata fuit, & Parthenia a Parthenio fluvio. Notiore nomine Samothracia appellatur. Strab. lib. 10.

Anthemum, i. n. [ἄνθεμον] Herba. Plin. lib. 26. cap. 8. V. Hard.

Anthemus, untis. [Ἀνθεμοῦς] Flumen est in Colchica regione, cujus meminit Plin. lib. 6. cap. 5.

Anthemusia, [Ἀνθεμουσία] Oppidum est Mesopotamiæ, ad Aborrham flumen situm. Strab. lib. 16.

Anthĕra, æ. f. [ἀνθηρὰ scil. βοτάνη. i. e. Herba florida. Ita dicitur Semen croceum & rubrum in quibusdam floribus, ut rosis, croco, liliis. V. Reines. Var. Lect. 3. 12. p. 541. Medicamenta etiam quædam arida Antheras vocant, de quibus Plin. 24. 9. Cels. 6. 11.

Antheron Dicendi genus floridum [ἀνθηρὸν] appellari docet Quintil. 12. 10.

Anthericus, [ἀνθέρικος] Scapus est, sive Caulis Asphodeli herbæ, quam Hastulam regiam quidam hodie appellant. Plin. lib. 22. cap. 22. Anthericum metere, Proverbiali figura dicebantur, qui laborem inanem ac sterilem caperent. Anthericus enim herbæ genus est quod meti non potest, sed velli manibus necesse est, velut & linum. Erasm. Chiliad.

Antherinus, i. Sculptor insignis fuit, e Chio insula, cujus filii Bupalus & Antherinus clarissimi in ea scientia fuere. Plin. lib. 36. cap. 5.

Anthes, [Ἄνθης] Proprium viri nomen, qui (ut author est Strabo l. 8.) condidit Halicarnassum.

Anthesphŏria, orum. n. pl. [ἀνθεσφόρια] Festa Proserpinæ, sic dicta quod Pluto eam flores legentem rapuisset. qua de re Ovid. 5. Met. 591. seq. & Claud. 2. de Rapt. Proserp. 137. seq. conf. Cæl. Rhod. 14. 21. Latine Florifertum. q. V.

Anthesteria, orum. n. pl. [ἀνθεστήρια] Festa floralia, sive eadem Græcis, quæ Latinis Saturnalia, quibus domini servis ministrarunt. Vid. Hesych. Hinc Prov. οὐκ ἔτ' ἀνθεστήρια, non amplius Anthesteria. Vide Chil. Macrob. 1. Saturn. 12. scribit Athenienses Aprilem ἀνθεστηριῶνα ab Anthesteriis vocasse, quod hoc tempore cuncta florescant.

Antheus, Antenoris fuit filius, quem Paris amavit, & imprudens interfecit. Quo nomine dictus est & unus e ducibus Æneæ: de quo Virg. 1. Æn. 510. Anthea, Sergestumque videt.

Fuit & hoc nomine Statuarius quidam satis probatus, Olympiade centesima quinquagesima quinta. author Plin. lib. 34. cap. 8.

Item alter Medicus, qui ex calvaria suspendio interempti catapotia fecit contra canis rabidi morsus. Plin. lib. 38. cap. 1.

Anthīa, [Ἄνθεια] Urbs fuit propinqua Pylo, sub ditione Agamemnonis, una earum quas ille Achilli obtulit ut secum in gratiam rediret. Author Homer. 9. Iliad.

Anthias, [ἀνθίας] Piscis nomen est, qui circa Chelidonias Asiæ insulas capitur, cujus naturam vide apud Plin. lib. 9. cap. 59. Conft. Land. in Numism. p. 130. & Casp. Schott. Phys. cur. 10. 6.

Anthius, [Ἄνθιος] i. e. Floridus Bacchus: Athenis cultus fuit. Patrenses quoque Anthei Dionysii simulacrum habuere: ut Pausan. docet. Catullus,

At pater ex alia florens volitabat Iacchus. Unde & illi Anthinæ vestes, ut Phurnutus & Diodorus notant, adscribuntur.

Anthīnus, a, um, [ἄνθινος] i. e. Floreus. ut, Anthinum mel [ἄνθινον μέλι] vocatur, quod Vere factum est, quoniam ex floribus favi construuntur, quos Græci ἄνθη appellant. Mel vero æstivum vocatur ὡραῖον, quod Græci omnes fructus æstivos nominant ὡραῖος. Plin. l. 11. c. 14.

Anthis, idos & Stagonion, Meretriculæ quædam fuerunt Aphyæ cognominatæ, quod minutulæ forent, albæque, ac oculis grandioribus, ut ex Apollodoro refert Cæl. lib. 8. cap. 19.

Anthium, [Ἄνθειον] Oppidum Thraciæ, de quo sic Plin. in Thraciæ descriptione. Astice regio (inquit) oppidum habuit Anthium, nunc est Apollonia.

Anthologĭca, ōrum. n. [ἀνθολογικὰ] Libri de floribus tractantes. Plin. lib. 21. cap. 3. De floribus extra supradictos scripsit Theophrastus apud Græcos. Ex nostris autem inscripsere aliqui libros anthologicōn.

Anthora, æ. f. Herba. Tabernæm. p. 321. V. antura.

Anthōres, Nomen est proprium viri, de quo Virg. 10. Æn. 778.

Egregium Anthorem, latus inter & ilia figit,
Herculis Anthorem comitem, &c.

Anthrax, ăcis, & Græce ăcos. [ἄνθραξ] Carbo accensus seu Pruna. Sic vocatur item Abscessus quidam ex atra bile, rubore sublivido, quo non aliud pejus. Latini Carbunculum, quin & Carbonem vocant. Ex Lexico Græco. Vitruvio 7. 8. Minii gleba est.

Anthrăcĭnus, Adj. [ἀνθράκινος] a nomine Anthrax derivatum: antiqui pro Atro dixerunt. Unde Anthracinæ vestes, i. e. Lugubres. Varro de Vita Pop. Rom. l. 3. Propinquæ adolescentulæ etiam anthracinis, proximæ amiculo nigello, capillo demisso sequerentur luctum. Ex Nonio 16. 14. Anthracina fortuna. Plaut. Rud. Rectius Anatina. q. V.

Anthrăcītes, æ. m. [ἀνθρακίτης] Gemma scintillans. Plin. lib. 37. cap. 11.

cap. 11. Eadem Anthracias Solin. cap. 37. extr. Ed. Salmas. Est & alius lapis Anthracites in Thesprotia fossilis, Plin. 37. 7. inter carbunculorum genera referendus. Et rursus alius hæmatites lapis sic dictus, eodem Plin. auctore 36. 20. V. Salmas. in d. l. Solin. p. 541.

Anthriscum, [ἄνθρισκον] Herba est scandici adeo similis, ut eadem videri posset, nisi tenuioribus & odoratioribus foliis ab ea distingueretur. Peculiaris ejus laus est, quod fatigato Venere corpori succurrat, jamque senio marcescentes coitus excitet, & alba fœminarum sistat profluvia. Plin. lib. 21. cap. 15. & 22. 22.

Anthrōpos, [ἄνθρωπος] Latine Homo, Æon hæreticorum apud Irenæum 1. 1. Hinc

Anthropogrăphus, i. m. [ἀνθρωπογράφος] ita Dionysius nil aliud quam Homines pingens cognominatus est. Plin. 35. 10.

Anthropomorphitæ, [ἀνθρωπομορφῖται] dicti sunt, Qui simplicitate rustica, Deum ἀνθρωπόμορφον esse, h. e. humanam formam & membra habere arbitrabantur. Unde & Anthropomorphitica hæresis. Vide Cæl. lib. 8. cap. 19. & Isidor. 8. 5.

Anthropomorphon, [ἀνθρωπόμορφον] a Pythagora dicta est Herba quædam somnifera, quam alio nomine Mandragoram appellamus, ab humana nimirum forma imposito nomine, quam radix ejus utcunque videtur imitari.

Anthropophăgi, Populi Scythiæ [ἀνθρωποφάγοι] qui carne humana vescebantur. Plin. 4. 12: 6. 17. & 30. 7. 2. Strabo lib. 4. Gell. 9. 4. Pisces etiam pretiosi Anthropophagi Athenæo & Eustathio dicti sunt, quod lurconum & prodigorum opes absumant.

Anthropothysia, æ. f. [ἀνθρωποθυσία] Crudelitas pro hostia mactandi homines, de qua V. Plut. de Superstit. p. 297. seq. & qui laudantur a Drakenb. ad Sil. 4. 767. Et a Marshamo in Can. Chron. plur. loc.

Anthus, [ἄνθος] Avis est, quæ adventu equorum herbæ pabulo pulsa, ut injuriam ulciscatur, hinnitum irridendo imitatur. Plin. 10. 42. conf. 10. 74.

Anthyllion, [ἀνθύλλιον] Herba est lenti simillima, quæ in vino pota, vesicam vitiis liberat, & sanguinem sistit. Plin. 26. 8. & 15.

Anthyllis, [ἀνθυλλίς] Herba est chamæpityos similitudine, flore purpureo, gravi odore, radice intubi. Plin. lib. 26. cap. 8. Et 21. 29. Eadem est herba cum priori ut quibusd. placet. Vid. etiam Diosc. 3. 153.

Anthypŏphŏra, æ. f. [ἀνθυποφορά] Figura sententiæ, Objectio, oppositio, cum tacite occurrimus rationi. Ut Virg. 4. Æn. 603.

Verum anceps belli fuerat fortuna; fuisset. conf. Quintil. 9. 2. & 3. Sen. Controv. 1. 7. Deinde Anthypophoram sumpsit. V. Rufinian. de Schemat.

Antia, Leontino teste, Filia fuit Amphianassæ, & uxor Prœti Argivorum regis, Abantis filii. V. Bocat. lib. 2. cap. 31.

Antia Lex, V. antius.

Antiădes, um. f. pl. Gr. ἀντιάδες. Tonsillæ induratæ. Cels. 7. 12. & l. 14. §. 8. ff. de Ædil. Edict.

Antiæ, arum. [προκόμιον] Muliebres capilli demissi in frontem, appellati ex Græco videntur, quod enim nos contra, illi ἀντὶ dicunt. Festus. V. Apul. in Florid. de Apoll. p. 342.

Antias, atis. V. antium.

Antibacchiæ, Insulæ sunt in sinu Æthiopico, Bacchiis oppositæ, quarum meminit Plin. lib. 6. cap. 29.

Antibacchīus, [ἀντιβάκχειος] Pes metricus, Bacchio contrarius: constat enim duabus longis, & ultima brevi, ut audītĕ. Alio nomine Palimbacchius dicitur. Vide Quintil. 9. 4. & Isidor. 1. 16.

Antibasis, Idem quod Antebasis. V. supra.

Antiboreum, i. n. Horologium, alias Æquinoctiale dictum quod in plano Æquatoris boream respicit. Vitruv. 9. 9.

Antĭcus, a, um. Unde Pars antica, Servius in Virg. 9. Ecl. 15. Augures designant spatia lituo: & eis dant nomina: ut prima pars dicatur antica, posterior postica: item dextra & sinistra. Varro 6. de L. L. Ejus templi partes quatuor dicuntur, Sinistra, ab Oriente: Dextra ab Occasu: Antica ad Meridiem: Postica ad Septentrionem. Loquitur de templo augurali. Cic. de Univers. 32. Quod in anticam partem pelleretur. V. Lex. Pitisc.

Anticum Veteres etiam pro Janua posuere. Fest. Vel potius pro ostio anteriore. V. eund. v. Posticum.

Anticanis, V. antecanis.

Anticantharus, [ἀντικάνθαρος] A quibusdam appellatur flos, quem Romani Lilium agreste vocant.

Anticatĕgorĭa, [ἀντικατηγορία] Latine dici potest Recriminatio, sive Mutua accusatio: & est genus controversiæ judicialis. Quintil. lib. 3. cap. 12. Adjecerunt quidam numero mutuam accusationem, quæ ἀντικατηγορία vocatur. Et paulo post, Duo erunt genera ejus, alterum quo litigatores idem crimen invicem intentant: alterum, quo aliud atque aliud. conf. Mart. Capell. 5. p. 152.

Anticato, [Ἀντικάτων] Liber Cæsaris contra Catonem. Quintil. lib. 1. Plut. in Cæs. & Suet. c. 56. Juven. 6. Sat. 337.

— duo Cæsaris Anticatones.

Anticellium, Herba est lenti simillima, quæ & Anthyllion dicitur. Plin. lib. 22. cap. 29.

Antichir, [ἀντίχειρ] V. pollex.

Antichresis, [ἀντίχρησις] Mutuus usus. Sic enim is contractus dicitur, quo pignus ita datur, ut quod debitor satisfaciat, creditor eo utatur, fruatur usuræ nomine. Martian. in l. 33. D. de pignorat. action. V. Lex. Pitisc.

Antichristus, i. m. Qui se Christo opponit vel pro Christo venditat. Tertull. de Præscr. cap. 4. conf. cap. 33. & de Anima cap. 50. & adv. Marc. 1. 20. Lactant. de Mort. Perf. 2. 8. Prudent. Cath. 6. 102.

Antichthon, ŏnis. f. [ἀντίχθων] Orbis terræ toto globo nostro oppositus in Cœlo Figmentum fuit Pythagoreorum, qui cum ob denarii numeri perfectionem crederent decem quoque hujus universi orbes numerari oportere, neque notos tamen plures haberent quam novem (viz. septem Planetarum, in quibus solem putarunt mundi Centrum obtinere immobilem; octavus Stellarum, quas fixas vocant; nonus terræ, seu Elementaris naturæ) decimum ab ingenio finxerunt, nomen illi dederunt ἀντίχθονος, quæ terræ sit nostræ plane posita ex adverso, sic, ut illam visui nostro Sol interpositus semper adimat. Intelligi hæc possunt ex Aristot. de Cœl. 2. 13. & 1. Metaph. 5. Fallitur Cæl. Rhod. qui 22. Lect. Ant. 14. per Antichthonem eos ait intellexisse Lunarem sphæram: tametsi hanc illi opinionem Simplicius præiverat. (De quo V. Philosoph. Altorf. pag. 470.) Quod autem Clem. Alex. 5. Strom. f. 447. Ed. Heins. Antichthonem hanc de Cœlo beatorum interpretatur, in eo mori suo est obsecutus gentilium doctrinas flectendi ad sensum Relig. Christianæ. Meminerunt ἀντίχθονος alias Plutarchus 3. de Plac. Phil. 9. & 11. item Porphyr. in Vita Pythag.

Antichthŏnes, [Ἀντίχθονες] Plin. cap. 22. lib. 6. Populi ad Taprobanem insulam habitantes: in zona hyemali. Dicti ab ἀντὶ quod est Contra: & χθὼν, id est Terra: quod contraria parte adversis vestigiis stent contra nostra vestigia. Alio nomine Antipodes appellantur. Petron. fragm. pag. 674. Alucitas vocat. conf. Cæl. Rhod. 5. 32. Martianus tamen Antichthones separat ab Antœcis & Antipodibus. Qua de re Macrob. 2. de Somn. Scip. & Plin. cap. 65. lib. 2. V. & Schotan. Bibl. H. S. de 2da Mundi ætat. fol. 154. Sunt vero nonnulli qui credant fabulosa esse omnia quæ de Antipodibus ab aliis sunt relata: ut Augustinus cap. 9. lib. 16. de Civit. Dei: & Lactant. cap. 24. lib. 3. Iis assentitur Lucret. lib. 1. Alii altius intelligunt (ut inquit Servius in 6. Æn. 532.) qui sub terra esse inferos volunt, secundum Chorographos & Geometras, qui dicunt terram σφαιροειδῆ esse, quæ aqua & aere sustentatur. quod si ita est, ad Antipodes potest navigatione perveniri: quia quantum ad nos spectat, inferi sunt, sicut nos illis. Hinc est quod terram esse inferos dicimus: quanquam illud sit, quia novem cingitur circulis. Tiberianus etiam inducit epistolam vento allatam ab Antipodibus, quæ habet, Superi Inferis salutem. Sunt (ut etiam Strabo retulit lib. 1.) qui Orientis extremi, & maxime ad Occasum inclinatæ regionis incolas, quales sunt Indi atque Hispani, Antipodas esse contendant. Ratione consimili Antipodas esse, qui tum extremam Meridiei, tum Septentrionis partem ultimam incolunt. De his & Cic. Acad. lib. 4. 123. Nonne etiam dicitis esse e regione nobis, e contraria parte terræ, qui adversis vestigiis stent contra nostra vestigia, quos Antipodas vocatis? Declinatur autem Antipus, odis, vel odos. V. Apul. Met. 1. p. 106. Et. Is. Voss. Observ. ad Melam p. 2.

Antĭcĭpo, [προκαταλαμβάνω, προλαμβάνω] āre. Posuerunt veteres pro Prævenire: h. e. Antecapere. Cic. 8. Att. 14. Quid igitur proficis, qui anticipes ejus rei molestiam. quam triduo sciturus sis?

Anticipare mortem. Suet. in Tiber. cap. 61. Quum audisset unum ex reis T. Carnulium, anticipasse mortem, exclamavit, Carnulius me evasit.

Anticipare uno die. Plin. lib. 2. cap. 47.

Anticipātus, a, um. Suet. in Claud. cap. 21. Fecit & seculares ludos quasi anticipatos ab Augusto.

Anticipatum mentibus humanis. Cic. 1. de Nat. Deor. Primum quod ita sit informatum, anticipatum mentibus nostris, ut homini quum de Deo cogitet, forma occurrat humana.

Anticipatio, ōnis. f. [πρόληψις] Cic. 1. de Nat. Deor. 76. Quæ est enim gens, aut quod genus hominum, quod non habeat sine doctrina anticipationem quandam deorum, quam appellat πρόληψιν Epicurus: i. e. Anteceptam animo rei quandam informationem; sine qua nec intelligi quicquam, nec quæri, nec disputari potest?

Anticipatio a Servio dicitur figura, quæ Græce Prolepsis. Hanc alii Præsumptionem appellarunt. V. prolepsis.

Anticipator, ōris. m. Auson. Ephemer. v. 9.

Ipse Dei verbum, verbum Deus, anticipator
Mundi quem facturus erat.

Anticlea, æ. [Ἀντίκλεια] Mater fuit Ulyssis, quæ cum duceretur ad Laërtæ nuptias, ab Sisypho latrone Æoli filio, capitur & constupratur. Alii dicunt, cum Laërtæ jam nupsisset, & ad oraculum pergeret consultura, captam a Sisypho latrone, (& ut multi putant) ex eo Ulyssem concepisse. Quod Ajax apud Ovid. 13. Met. 31. vitio vertit Ulyssi,

— & sanguine cretus Sisyphio.

Anticragus, [Ἀντίκραγος] Mons Lyciæ, Crago oppositus, teste Strab. lib. 14.

Anticum, V. antica.

Anticўra, [Ἀντίκυρα] Insula ad sinum adjacens Maleæum & OEtam montem, cujus meminit Strab. lib. 9. ubi authore Plin. helleborum tutissime sumitur. Ovid. 4. de Ponto 3. 54.

I, bibe, dixissem, purgantes pectora succos,
Quicquid & in tota nascitur Anticyra.

Unde quoties Insanum hominem significare voluerunt, Anticyra egere scribunt. Hor. 2. Serm. 3. 166. — verum ambitiosus, & audax,

Naviget Anticyram. Idem ibid. 82. & Arte Poet. 300. V. Gell. 17. 15. Est & Anticyra, vel Anticirrha Civitas juxta Cirrham in Phocide regione, in Corinthium conversa sinum, ab Anticyreo quodam Herculis ætate; Caparissus ab Homero dicta. Meminerunt Strabo, Steph. Livius l. 32. c. 18.

Anticyricon, [ἀντικύρικον] Sesamoidis herbæ species, similis Erigeronti, quæ in Anticyra insula crescit. Plin. lib. 22. cap. 25.

Antidea, Adv. Liv. lib. 32. Si antidea Senatus fieri jussit. De h. & seqq. V. in litera D.

Antīdeo, īre. pro Anteire, apud antiquos. Plaut. Pers. 5. 2. 2. Qui sunt, qui fuerunt, quique futuri sunt posthac, ego solus omnibus antideo facile miserrimus hominum ut vivam. conf. Cist. 2. 1. 3. Et Trin. 2. 4. 145.

Antidhac, Adv. Plaut. Aul. 2. 8. 26. Jam subvenisti antidhac. conf. Pseud. 1. 1. 14. &c. V. Parei Lex. Plaut. p. 99.

Antidōrum, i. [ἀντίδωρον] Latine Remuneratio: quo nomine Ulpianus usus est in l. 25. §. 8. D. de petit. hæred. Plane (inquit) si antidora acceperunt, dicendum est eatenus locupletiores factos, quatenus acceperunt velut genus quoddam hoc esset permutationis.

Antidŏtus, i. [ἀντίδοτος] Remedium, compositio ex variis medicinis, quæ datur contra venena, alioqui nocitura. Et perinde sonat ac si dicas, Contra datum: ab ἀντὶ & δίδωμι. Quintil. lib. 7. cap. 3. Ille datum ei venenum dixit: sed se antidotum daturum.

Dare aliquid pro antidoto. Plin. lib. 32. cap. 4. Pro antidoto dari dicuntur. Gell. lib. 17. cap. 16. Hujus regis antidotus celebratissima est, quæ Mithridatios vocatur.

Antidotus, [Ἀντίδοτος] Pictor fuit nobilis, Euphranoris Isthmii discipulus, qui maxime inclaruit discipulo Nicia Atheniensi: cui fuit peculiare diligentissime mulieres pingere. Plin. lib. 35. cap. 11.

ANTIGĔNES, [Ἀντιγένης] Puer fuit ruſticus. Virg. 5. Ecl. 89.
At tu ſume pedum, quod me cum ſæpe rogaret
Non tulit Antigenes.

ANTIGENĪDES, [Ἀντιγενίδης] Authore Suida, Thebanus muſicus tibicen, Philoxeni diſcipulus. V. Gell. lib. 15. cap. 17. & Valer. lib. 3. cap. 7. ext. 2. Apul. Flor. lib. 1. p. 342.

ANTIGERIO, Veteres pro Valde & pro Statim utebantur, quaſi, Antequam res gereretur. Feſtus. V. Voſſ. Etym. p. 32. Inter obſoleta refert Quintil. 1. 6. extr. conf. 8. 3. p. 687. Burm. & ad Feſt. VV. DD. not.

ANTIGŎNE, es. [Ἀντιγόνη] Filia Laomedontis & Priami ſoror: quam ob ſuperbiam formæ Juno convertit in ciconiam. Ovid. fabulam deſcribit 6. Met. 93.
Fuit & alia Antigone, OEdipi regis Thebanorum ex Jocaſta, uxore eadem ac matre, filia, quæ patri cæco & a Creonte in exilium acto viæ dux extitit, ut Sen. in OEdip. & Stat. in Theb. 12. 350. ſeq. memorant. Quam quum poſtea jugulari feciſſet Creon, Hæmon amator ad mortuæ tumulum ſe interfecit. Sophocles in Antig. & Propert. lib. 2. 8. 21. conf. Hygin. Fab. 67. & 72.

ANTIGONĪA, [Ἀντιγόνεια] Oppidum Troadis, Romanorum colonia, quæ & Troas, & Alexandria dicta eſt. Plin. l. 5. c. 33. & Strab. l. 13.
Eſt præterea ejusdem nominis, Oppidum in Arcadia, non procul a Tegea. Plin. lib. 4. cap. 6.

ANTIGŎNUS, i. [Ἀντίγονος] Nomen proprium Ducis Macedonum, & Alexandri Magni ex pellice fratris, qui primus poſt obitum Alexandri M. in Aſia regium nomen aſſumpſit, & duodeviginti annis regnavit, multisque bellis varia fortuna geſtis, poſtremo ad Ipſum Phrygiæ oppidum in prælio adverſus Seleucum, Caſſandrum & Lyſimachum occubuit, relicto filio Demetrio Poliorcete. Ao. ult. olymp. 119. Mundi 3683.
Fuit Antigonus alter cognomine Gonotas, huic nepos ex filio Demetrio Poliorcete, pulſis Epirotis Rex Macedoniæ. obiit Ao. tertio olymp. 134. Mundi 3742.
Antigonus hoc nomine tertius, Macedoniæ rex, ſecundi nepos, cognomento Doſon, (quaſi cunctatorem in repræſentando promiſſo dicas quod ſubinde petentibus quippiam δώσω reſponderet) tutor fuit Philippi ejus quem Romani debellarunt, poſt etiam vitricus & in regno anteceſſor. Hunc Servatorem Græci & Benefactorem vocarunt, in Achaïcum fœdus receptum. Plura de eo V. in Arato, & Cleomene Plutarchi, & apud Polybium, ac Juſtinum. l. 28. Obiit ineunte olymp. 139.
Antigoni duo in Judaïca hiſtoria clari, alter Jo. Hyrcani F. a fratre Ariſtobulo occiſus, alter Ariſtobuli II. filius, qui a Pompeio cum patre Romam abductus, mox Parthorum ope in regnum reſtitutus, deinde ab Herode ſuperatus, M. Antonii juſſu capitali ſupplicio affectus periit.
Eſt & hoc nomine Author quidam apud Plin. l. 35. c. 10. qui de pictura ſcripſit. V. Voſſ. de Hiſt. Gr. 1. 13. p. 63. Fabric. Bibl. Gr. 3. 27. 8.

ANTIGRĂPHUM, i. [ἀντίγραφον] Quod ex archetypo effictum eſt, de tabula ad imitationem alterius depicta.

ANTĬGRĂPHUS, i. [ἀντίγραφος] Inter notas criticas Semicirculus qui dextram ſpectat & punctum infra ſe habet. Significat in translationibus vel inter ipſos translatores diverſum ſenſum haberi. V. Iſidor. 1. 20.

ANTIGRAPHARIUS, i. m. Idem quod Antigrapheus. V. Juſtinian. de Confirm. Digeſt. Ep. 2. §. 9.

ANTIGRĂPHEUS, quatuor ſyll. [ἀντιγραφεύς] Antigraphei dicebantur a Græcis obſervatores illi, quos vulgo Galli *Contrarotulatores* dicunt: actaque eorum ἀντίγραφα, quaſi Contra ſcripta. Nos Antigrapharios appellare poſſumus. Hos Cicero Cuſtodes appellat in oratione de Lege Agr. & de Reditu ſuo: & Ulpian. l. 3. D. de Adminiſtrat. tutor. Budæus. V. Wolff. Annot. ad Demoſt. Tom. 5. p. 363.

ANTILEGŎMĔNA, ōrum. n. [ἀντιλεγόμενα] Latine quaſi dicas, Contradictiones. Plin. lib. 20. cap. 8. Petronius Diodotus, qui Antilegomena ſcripſit. [Sed Hard. ex MSS. Ἀνθολογούμενα i. e. Florilegia exhibet.

ANTILĒNA, æ. [προστηθίδιον] Qua pectus equi, aut jumenti, ſive alterius animalis cingitur: ſicut Poſtilena, quæ ſub cauda ponitur. Perottus. In Gloſſ. Iſid. Antella q. V. V. etiam Lex. Pitiſc.

ANTILEPSIS, [ἀντίληψις] Græcis dicitur, quam Latini Interceſſionem vel Interjectionem nominant. Immo V. H. Steph. Theſ. Græcum.

ANTILIBANUS, [Ἀντιλίβανος] Mons eſt Libano oppoſitus, non procul a Sidonio mari incipiens, & ad montes Arabiæ deſinens, qui ſunt ſupra Damaſcum. V. Strab. lib. 16.

ANTĬLŎCHUS, [Ἀντίλοχος] Neſtoris ex Eurydice filius interfectus in bello Trojano a Memnone Auroræ filio, ut tradit Homerus. & Ovid. 1. Epiſt. 15. Juven. 10. Sat. 252. Hor. 2. Carm. 9. 13.
Antilochus, Amphiarai filius, celebris in Cilicia præſtigiator, de quo Lucian. Pſeudom. p. 759. ed. Græv. T. 1.

ANTILOGIA, [ἀντιλογία] dici poteſt Contradictio, refragatio, vel quaſi Contraria oratio.

ANTĬMĂCHUS, i. m. [Ἀντίμαχος] Colophonius poëta Græcus. Is quum poëma quoddam obſcurum in auditorio recitaret, atque omnes præter Platonem (quod minime illud intelligerent) diſceſſiſſent, Legam, inquit, nihilominus: Plato enim mihi unus inſtar eſt omnium. Author Cic. de Clar. Orat. 191. Catul. 96. 10.
At populus tumido gaudeat Antimacho. De eodem Plutarch. in Lyſandro: Antimachus (inquit) Colophonius, & Niceratus Heracleotes, Lyſandria poemata certatim agebant: e quibus quum Nicerato Lyſander coronam donaſſet, Antimachus dolore percitus, ſcriptum a ſe carmen abolevit. Tunc juvenis adhuc Plato Antimachi poeticum admiratus ingenium, qui ſuperatum ſeſe moleſte ferebat, revocatum mitigabat, ignaris ignorantiam malum eſſe præfatus, quemadmodum cæcitatem non videntibus. Hæc ille. Colophonius etiam a Suida & Athenæo appellatur. Clarium tamen facit d. l. Cicero: Nec enim (ait) poſſet idem Demoſthenes dicere, quod dixiſſe Antimachum Clarium poetam ferunt, &c. ubi quidam legunt, Clarum poetam. Atqui Ovid. 1. Triſt. 5. ſic de eodem canit,
Nec tantum Clario Lyde eſt dilecta poetæ. Qui locus ut de Antimacho intelligatur, facit Plutarchus in Conſolatoria ad Apollonium, ſic inquiens, Uſus eſt hujusmodi inductione & Antimachus poeta. Lyde enim uxore ſua defuncta, quam vehementer diligebat, doloris ſolamen ſibi fecit Elegiam Lyden denominatam. Nam cum heroicas calamitates recenſuiſſet, alienis malis ſuum ſibi minorem reddidit dolorem. [Huc pertinet Lyda Antimachi ſive Solamen in adverſis, colligente J. L. W. 1669. in 8vo ed. libellus.] Nicander quoque (quem Suidas Colophonium fuiſſe dicit) in fine Theriacôn de ſeipſo ſic ait,
— τὸν ἔθρεψε Κλάρου νιφόεσσα πολίχνη, quem Clari nivale oppidum educavit. Vicina ſane admodum fuerunt Colophon & Clarii Apollinis oraculum: imo vero & in ipſa Colophone fuit Apollinis Clarii templum. Plin. l. 2. c. 103. Colophone in Apollinis Clarii ſpecu lacuna eſt, cujus potu mira redduntur oracula. Plin. quoque lib. 12. Epiſt. 23. hoc ipſum multorum teſtimoniis confirmat.
Antimachos quoque alios duos Suidas ponit, alterum Ægyptium, patria Heliopolitanum, alterum poetam Melicum cognomento Pſecadem.
Fuit item præter hos, etiam alius Antimachus Trojanus, qui donis Alexandri auroque corruptus, impedimento fuit quominus Helena redderetur, quin pro concione Trojanos hortatus eſt ne Menelaum, quum legatus in urbem veniſſem cum Ulyſſe, redire ad ſuos ſinerent, ſed in urbe retinerent trucidarentque. Author Hom. Il. 11.

ANTIMĒLON, [ἀντίμηλον] Herba eſt Dioſcor. quam alio nomine Mandragoram appellamus.

ANTIMĔNIDES, idæ. [Ἀντιμενίδης] Mytilenæus, Alcæi poetæ frater, cujus ille virtutem carminibus ſuis celebravit, teſtis Strabo lib. 13.

ANTIMETABOLE, [ἀντιμεταβολή] Latine dici poteſt Ex adverſo mutatio. Figura, qua verba declinata repetuntur: ut, Non ut edam vivo, ſed ut vivam edo. apud Catonem. V. Quintil. 9. 3. Iſidor. 2. 21. & Voſſ. Rhet. P. 2. p. 404.

ANTIMONIUM, i. n. Ita Stibium appellant Officinæ. V. STIBIUM.

ANTINAULUM, erat Quod a nautis exigebatur, Moſcopulus. qui vectigalia e mari & antinaula exigunt. Buleng. de Vectig. cap. 86.

ANTINOE, [Ἀντινόεια Stephano] Urbs Ægypti, ad Nilum ſita, ita dicta ab Antinoo Adriani Amaſio, ut ſcribit Hieronym. in Jovinian. Dicitur & Antinou vel Antinoopolis. V. infra ANTINOUS.

ANTINOMĬA, æ. f. [ἀντινομία] Inquit Budæus, Non eſt quum lex legi contraria eſt ipſo jure, quia altera alteram tolleret: ſed quum duæ leges caſu colliduntur, & eventu. Quintil. l. 7. c. 8. Proximum eſt de legibus contrariis dicere, quia inter omnes artium ſcriptores conſtat, in antinomia duos eſſe, ſcripti & voluntatis, ſtatus, &c.
Appellant ita & Dogma eorum qui negant ad Eccleſiam Chriſtianam pertinere Moralis V. T. legis uſum: quorum ſeculo 16. princeps fuit Johannes Agricola Iſlebius: ipſi vero appellati Antinomiani.

ANTĬNŎUS, i. [Ἀντίνοος] Bithynicus adoleſcens eleganti forma, ab Adriano principe, adeo amabatur ut templum ei mortuo apud Mantineam conſtituerit, ut ſcribit Pauſan. in Arcad. Cum antea jam ab Ægyptiis in urbe de nomine ejus appellata, fuiſſet conſecratus. V. Spartian. in ejus vita cap. 14. quæque Caſaub. Salmaſiusque annotarunt. Item Spanh. de Uſu & Præſt. Num. diſſ. 11. p. 329. ſeq.
Fuit quoque alius hoc nomine, Penelopes procus, de quo multa Homer. in Odyſſ. & Propert. lib. 4. 5. 8.
Penelopen quoque neglecto rumore mariti
Nubere laſcivo cogeret Antinoo. Add. Ovid. 1. Epiſt. Sabin. 47.

ANTIOCHĪA, æ. f. ſive ANTIOCHĒA. [Ἀντιόχεια] eſt Syriæ pars, ut author eſt Plin. in Syriæ deſcriptione, & item Pomponius. Quæ & Antiochene ac Seleucis dicitur.
Antiochia, totius Syriæ metropolis erat, ad Orontem fl. poſita, prius Reblata dicta. Eam ſervos Abraham ædificaſſe, ſacra docent volumina. Poſtremo Juſtiniani principis tempore, Theopolis eſt dicta. Hic, ut quidam perhibent, prima ſedes epiſcopalis Petri apoſtoli, Chriſtianique primum appellati, qui Chriſti Dn. diſciplinam amplexi fuerant. Act. 11. 26. Meminit & Cic. pro Archia.
Eſt præterea Inſula maris Mediterranei, Strongylæ inſulæ proxima, authore Plin. lib. 6. cap. 13. De aliis ejusdem nominis urbibus Geographos conſule.

ANTĪŎCHUS, [Ἀντίοχος] Hor. 3. Carm. 6. 35.
Pyrrhumque, & ingentem cecidit
Antiochum, Hannibalemque dirum. Nomen fuit regum Syriæ: fere enim hoc nomine omnes vocati ſunt, ut Antiochus Soter, Theos, Hierax, Magnus, Euſebes, Epiphanes, Philopator, Grypus, Sidetes, Cyzicenus, Aſiaticus, &c. de quibus Appianus copioſius in Syriaca.
Fuit præter hos Antiochus Aſcalonita, ex vetere Academia, dicendi peritiſſimus, Luculli præceptor, de quo Plutarchus in Lucullo: Ciceronis item & Bruti.
Item Antiochus Syracuſanus Xenophanis filius, hiſtoricus: librum de Italia edidit qui ſæpe allegatur a Strabone, ac Diodoro lib. 12. Vid. Voſſ. de Hiſt. Gr. p. 456. & 504.
Denique Antiochus litteratus T. Pompon. Attici ſervus de quo Cic. 13. Att. 33.

ANTIOCHENSIS, e; & **ANTIOCHĒNUS**, a, um. gentilia. Tacit. 2. Hiſt. 82. 1. Apud Antiochenſes aurum argentumque ſignatur. conf. Cæſ. 3. Bell. Civil. 102. Gell. 7. 19. Antiochena pecunia: quanquam hæc ab Rege potius quam urbe ibidem denominatur.

ANTIŎCHIS, ĭdis. f. gentile. [Ἀντιοχίς.] Steph. Byzant. etiam Proprium reginarum nomen.

ANTIOCHICUS, a, um. Adj. ut, Bellum Antiochicum. Paterc. l. 2.

ANTĬŎPA, æ. [Ἀντιόπη] Nyctei regis filia, & uxor Lyci Thebanorum regis, authore Lactantio. Hæc, ut ferunt fabulæ, propter formam a Jove adamata eſt, ex quo Zethum & Amphionem ſuſcepit. Propert. lib. 1. 4.
Antiopa, Tragœdia Pacuvii. Perſ. 1. Sat. 77.
Sunt quos Pacuviusque, & verrucoſa moretur
Antiopa, ærumnis cor luctificabile fulta.

ANTIOS, i. e. Excruciatos. Feſtus. Anctos legit Scalig. ex Vet. Gloſſ. Lat. Gr.

ANTIPAGMENTA, Valvarum ornamenta, quæ antis appanguntur: i. e. Affiguntur. Hæc Feſtus. Alii Antepagmenta ſcribunt. Et quia Ante pangantur, dici volunt. Plaut. Interp. Aſin. 2. 4. 20. & Salmaſ. Exerc. Plin. f. 1217. V. etiam Vitruv. 4. 6. & Lex. Pitiſc. Cato de R. R. c. 14. Pilam fullonicam unam, antepagmenta, vaſa torcula duo.

ANTIPARASTASIS, [ἀντιπαράστασις] Figura Rhet. eſt quibusdam, habens confeſſionem quandam conjunctam cum majori inficiatione. V. Voſſ. Inſt. 1. 9. p. 145.

ANTĬPĂTER, [Ἀντίπατρος] Iolai filius fuit e Paliura civitate Macedoniæ, miles Philippi, deinde inter Alexandri duces, & regni ſucceſſores, diſcipulus & ipſe Ariſtotelis, vir præter ſcientiam rei militaris, literatiſſimus, ut tradit Suid. De hoc Antipatro ſcribit Plutarch. multa in Phocione & Alexandro.
Antipater alius Sidonius poeta nobilis, qui ex tempore innumerabiles pene verſus faciebat, ut teſtantur Cic. 3. de Orat. 50. & Quintil. 10. 7.
Item Antipater Tyrius, Philoſophus Stoicus, & Catonis Uticenſis præceptor, ut author eſt Plutarchus in Catone.
Alius item Tarſenſis Philoſophus, ut idem author eſt.

Fuit

Fuit item Sculptor egregius, qui Satyrum in phiala gravatum somno collocavisse verius quam cælasse dictus est. Plin. lib. 33. cap. 12.
Fuit præterea Antipater Herodis regis pater, Ascalonita, vir maximus, & potentia præditus, de quo Volaterr. in Hist. Hierosol.
Fuit & Antipater Hierapolitanus, Sophista nobilis, præceptor liberorum Severi principis, cujus etiam res gestas scripsit, ac magister epistolarum fuit, ut est author Philostratus.

Antipater, [Ἀντίπατρος] Jovis epitheton, apud Theocritum in Fistula, v. 3. quod hostili animo patrem regno exuerit, & ad inferos detruserit, ut apud Æschylum innuit Prometheus. V. Græc. Schol.

Antipatri dicebatur Collegium eorum qui Antipatri memoriam celebrabant. Buleng. de Conviv. 1. 15.

Antipatris, idis. f. Oppidum Palestinæ juxta mare mediterraneum, ab Herode in memoriam patris, inter Hierof. & Cæsaream conditum. V. Act. Apost. 23. 31.

Antipathes, [ἀντιπαθής] Gemmæ nigræ species, non translucentis, idque in lacte decocta, myrrhæ simile facit. Plin. lib. 37. cap. 10. Diosc. 5. 140. Corallii genus est. Apul. Apol. p. 294. pro Philtro usurpat.

Antipathīa, æ. [ἀντιπάθεια] Plin. lib. 32. cap. 2. Quod ad repugnantiam rerum attinet, quam Græci antipathiam vocant, nihil est usquam venenatius, quam in mari pastinaca. Idem 24. 9. Mirabilis antipathia. De causis Antipathias lege Sext. Empir. lib. 1. Pyrrhon. Hypotyp. p. 10. Antipathia etiam est Quædam temperatura ferri rubigini resistens apud Plin. lib. 34. cap. 15. A rubigine vindicatur cerussa & gypso & liquida pice. Hæc est temperatura, a Græcis Antipathia dicta.

Antipelargia, [ἀντιπελαργία] est Mutua acceptorum beneficiorum compensatio. Græci enim ἀντιπελαργεῖν vocant, de nobis benemeritis officiorum vicissitudine respondere. Sumpta est metaphora a Ciconiis, quas illi πελάργους vocant. Illis enim naturalis quædam pietas insita est, qua parentes senio defectos alunt, & cum sub hyemem mutanda sedes est, eos inter se medios recipiunt, & deficientes alis sustinent. Quod etiam Latini quidam ad imitationem Græcorum Ciconiare vocaverunt.

Antiperistasis, [ἀντιπερίστασις] Latine dicitur Circumobsistentia, reciprocatio, compressio undique circumfusa. Dicitur etiam Antiperistasis in humano corpore, cum e loco superiore spiritus infra coercetur, & vice versa. idque fit per consensum & cognationem partium, & hoc per συμπάθειαν. Ex Lex. Græc.
Alii, sic Antiperistasis dicitur, per quam ubi calidum est, inde frigus expellitur: ubi frigidum est, inde calor extruditur. Hinc putei per hybernum tempus calent: quia illo se calor contulit, cedens frigori superiora possidenti.

Antĭphănes, is. m. [Ἀντιφάνης] Græcus Medicinæ professor, ex quo dictum Clemens Alex. lib. 2. Pædag. retulit. viz. Una morborum causa est ciborum varietas.
Alius Olymp. 93. mediæ Comœdiæ Poeta. Voss. de Poet. Gr. p. 41.
Alius, Scriba equitum Alex. Mag. Curt. 7. 1. 15.

Antĭphătes, [Ἀντιφάτης] Fuit filius nothus Sarpedonis, ut est apud Virg. 9. Æn. 696.
Fuit item Antiphates rex Læstrygonum, a quibus Ulysses, ejusque socii ad unum discerpti essent nisi funibus anchorarum præcisis quamprimum e portu solvissent, sesèque in altum recepissent: quo ex periculo tamen non omnes naves servatæ sunt, sed aliquot cum vectoribus perierunt. Narrantur hæc ab Ulysse Odyss. κ. Meminit Hor. de Arte Poet. V. etiam Sil. 8. 531. & quæ ibi adnotavit Cellar.

Antiphellos, [Ἀντίφελλος] Urbs est, quæ quondam Habessus, atque in recessu Phellus nuncupata est. Plin. lib. 5. cap. 27.

Antipherna, [ἀντίφερνα] dicuntur Ea quæ maritus constante matrimonio uxori suæ quasi remunerandæ dotis causa largitur. l. ult. C. de donat. ante nupt. Hottom. de Vet. Rit. Nupt. cap. 6.

Antĭphĕron, ontis. m. [ἀντιφέρων] i. e. Obviam se ferens; qualem ex Aristot. describit Seneca Nat. Quæst. 1. 3. Qui hoc genere valetudinis laborat ut ipse sibi videatur occurrere, ut ubique imaginem suam cernat.

Antĭphilus, [Ἀντίφιλος] Pictor nobilis, in Ægypto natus, qui a Ctesidemo didicit artem pingendi Gryllos, quos vocant, ridiculo habitu. De hoc Plin. lib. 35. cap. 10. V. GRYLLUS.
Fuit & Apellis quidam æmulus, qui, cum apud Ptolemæum Apellem esset calumniatus quod cum Theodota consensisset, qui in regem conspirationem fecerat, & a quodam conjurationis conscio regi innotuisset, Apellem iniquei nsimulari, Ptolemæus posito furore, Apellem talentis centum donavit, eique in servitutem calumniatorem Antiphilum addixit. Author Lucianus περὶ διαβολῆς.

Antĭphon, ontis. m. [Ἀντιφῶν] Rhamnusius orator antiquus. Quintil. lib. 3. cap. 1. Hoc neminem melius oravisse causam capitis, quum se ipse defenderet, locuples est author Thucydides. Hujus meminit Cic. in Bruto. Sciendum ex Hermogene de Form. Orat. 2. 2. p. 496. cum plures fuerint Antiphontes ex his duos Athenienses fuisse, quanquam confundi passim eos videas, quos Suidas distinguit, qui & tertium videtur adjicere. Ab utroque distinguendus est & ille Antiphon qui Philippi magni, sive Platonis ætate (ut habet Voss. cap. 54. de Scient. Matth. p. 327.) quadraturam circuli invenire studuit. Mentio ejus apud Aristot. 1. Soph. Elench. 2. & 1. Phys. 2. forte & 2. Phys. 1. conf. de illo & novem aliis Fabr. Bibl. Gr. 2. 26. 2.

Antĭphōna, æ. f. Scil. Cantio. [ἀντίφωνος] Vox reciproca, duobus choris alternatim psallentibus, interprete Isidoro 6. 19. De antiphonarum origine & progressu V. Spelmanni Gloss.

Antiphrăsis, f. [ἀντίφρασις] Figura est quum per contrarium verba dicuntur: ut Parcæ, quia nemini parcant. sic Manes, quia non sunt boni. Manum enim, antiqui Bonum dicebant. Ex Donato & Servio. Vid. plura exempla apud Quintil. lib. 8. cap. 6. Gell. 11. 1. & 19. 7. Sed in his caute agendum ne fingamus Antiphrasin ubi nulla est: uti factum in Luco, Ludo, Dis, &c. ostendit atque ridet Quintil. 1. 6. p. 80. Imo sunt eruditi qui negent ullum vocabulum esse per antiphrasin dictum, ut Luc. Joann. Scoppa, 1. Collect. 18. Quem secutus Vossius ἀντίφρασιν vocat inane Grammaticorum commentum f. 196. Etymol. voce Lucus.
Item ap. Rhett. est Figura sententiæ, cum quædam negamus nos dicere, & tamen dicimus: ut apud Lucilium,
Non tango quod avarus homo est: quodque improbus, omitto.
Et apud Virg. 2. Georg. 161.
Quid memorem portus, Lucrinoque addita claustra? Latine dicitur Omissio. Hæc Jul. Rufin. in lib. de Schematis.

Antiphus, [Ἄντιφος] Priami filius ex Hecuba, quem Agamemnon una cum Iso fratre, sed illegitimo thoro nato, in bello Trojano interfecit. Apollod. l. 3.
Fuit & Antiphus alter, filius Thessali, [Hygin. F. 97. Corrupte Mnesyli] & nepos Herculis, qui cum fratre Phidippo dux triginta navium cum aliis Græcis ad Trojam navigavit, ut est apud Homer. Il. 2. v. 185. Alius Pylæmenis Fil. ibid. v. 371.

Antĭpŏdes, um. [Ἀντίποδες] V. ANTICHTHONES.

Antĭpŏlis, is. f. [Ἀντίπολις] Galliæ Narbonensis urbs, Ptolemæo. vulgo *Ragni*. V. Plin. 3. 4. Tacit. 2. Hist. 15. 3. est etiam Transtiberina Regio in parte Romæ, quæ nunc Janiculum. Plin. 3. 5.

Antipolitanus, a, um. Adj. ut, Antipolitani thynni. Martial. lib. 4. 89. & 13. 103.

Antiptōsis, is. f. [ἀντίπτωσις] Figura est grammatica, poetis permissa, quum casus pro alio casu ponitur. ut, It clamor cœlo, pro In cœlum.

Antipyrgus, [Ἀντίπυργος] Ptolemæo urbs Marmaricæ. Straboni Tetrapyrgia. vulgo *Lucho*.

Antīquus, a, um. [ἀρχαῖος, παλαιός] ior, issimus. Virg. 1. Georg. 209. Antiquasque domos avium. Ubi Servius, Aut revera antiquas, aut charas. V. infra.
Quidam statuunt idem significare ac Vetus; aliis videtur Antiquum majus, Vetus minus esse. Aiunt nempe Veteres esse qui paullo ante nos vixerunt; Antiquos, qui ante veteres vixere. Distinctionem etiam petunt a Plauto, qui hæc duo conjungens, vetus, uti minus, priore loco ponit. Trin. 2. 2. 99. Historiam veterem atque antiquam hæc mea senectus sustinet. Quod tamen contra se habet in Bacch.
Antiquum, & jam obsoletum. Cic. 3. Verr. 56. Vereor ne hæc forte cuiquam nimis antiqua & jam obsoleta videantur.
Antiquo opere ac summa arte perfecto. Cic. 6. Verr. 72. Item 2. Verr. Affabre atque antiquissimo artificio factus deus.
Cedrus antiqua. Virg. 7. Æn. 178.
Antiquissimæ cuique epistolæ respondere. Cic. 9. Att. 9. Tres epistolas tuas accepi postridie Idus. erant autem illæ tertiæ pridie Idus datæ. Igitur antiquissimæ cuique primum respondebo.
Antiquior dies adscripta literis. Cic. 3. Q. frat. 1. Nam mihi uno die tres sunt redditæ, & quidem, ut videbantur, eodem abs te datæ tempore: una pluribus verbis, in qua primum erat quod antiquior dies in tuis fuisset adscripta literis, quam in Cæsaris.
Censu antiquo dives. Hor. 2. Serm. 3. 169.
Inter Senes, Veteres, & Antiquos. Senes, vocantur quantum ad privatam ipsorum vitam, quod usque ad senilem ætatem vixerunt. Veteres, quantum ad publicum tempus, quod alia ætate vixerunt, etiamsi ad senium non pervenerint: unde quidam juniores, fuerunt seniores veteribus. Antiqui, utrique dicuntur: sed magis veteres quam senes. Hæc Valla lib. 4. Cic. in Læl. 20. Plus apud me antiquorum authoritas valet.
Nobilibus antiquis ortus. Quintil. lib. 3. cap. 8.
Stirps antiqua. Virg. 1. Æn. 626.
Antiqui officii homo, pro Sincero & minime fallaci. Cic. pro Quint. 56. Quid tum? tu aliquem patronum invenies hominem antiqui officii, qui splendorem nostrum & gratiam negligat? Idem pro Rosc. Amer. In qua muliere etiam nunc, quasi exempli causa, vestigia antiqui officii remanent. Quasi exempli causa. i. e. Ut quasi testimonio sit, olim fuisse homines tanto officio & probitate præditos. De antiquis fere ita loquimur, quasi omnes æquabiliter essent viri boni. Eodem modo dicuntur Antiqui homines, qui præditi sunt moribus antiquis. i. e. Optimis & probatissimis, quales scilicet antiquorum fuerunt. Cic. pro Rosc. Amer. 26. Homines antiqui, qui ex sua natura cæteros fingerent. V. Pitisc. Lex.
In eodem sensu dicitur, Homo antiqua virtute ac fide. Ter. Adelph. 3. 3. 89.
Antiqui mores. Plaut. Capt. 1. 2. 20. Ille demum antiquis est adolescens moribus. Et apud Ennium.
Moribus Antiquis res stat Romana virisque. Adscripsit H. St. puto est ap. Cic. Nimirum affertur ex hujus l. 5. de Rep. ab August. l. 2. c. 21. de C. D.
Antiqua disciplina V. in Disciplina. V. in Nizolio didascalo, ubi de Nizolio dicente, Bonis temporibus a Cicerone dici pro Antiquitus. V. MORES. H. St.
Antiquus etiam dicitur, Qui nobis ex longo & diuturno tempore conjunctus est. ut, Antiquus amicus, Antiquus hospes. Plaut. Bacch. 2. 3. 27.
Antiquus, qui verbis antiquis & priscis utitur. Dicitur & Antiquarius. Cic. in Brut. 137. Fuerunt etiam in oratorum numero mediocrium L. & Sp. Mummii fratres, quorum extant amborum orationes: simplex quidem Lucius & antiquus, Spurius autem, &c. Sic Lælius dicitur Vetustior in eodem Bruto. V. Vetustus, in VETUS.
Antiquum pro Pristino. Ter. Adel. 5. 3. 26. Eandem illam rationem antiquam obtine.
Antiquum, absolute. Plaut. Mostel. 3. 2. 102. Antiquum obtines hoc tuum, tardus ut sis. Ter. Andr. 4. 6. 22. Optime hospes pol Crito antiquum obtines. i. e. Quod antiqui solebant. Aut certe est ellipsis, ut subaudiamus Ingenium, vel animum, vel morem, vel institutum. Ex Donato. [Immo puto laudat simpliciter ab Antc. H. St.
Antiquum, Nobile. Virg. 1. Æn. 531.
Terra antiqua, potens armis. Ubi Servius, Antiqua: i. e. Nobilis.
Antiquum, Magnum. Virg. 2. Georg. 174.
— res antiquæ laudis & artis. Ubi Servius, Antiquæ laudis, vel Magnæ, vel quod apud majores in ingenti honore fuerat agricultura.
Antiquum, pro Charo. Virg. 2. Æn. 137.
Nec mihi jam patriam antiquam spes ulla videndi. Turnebus vero existimat cum transfugam simulet, qui jam solum mutarit & patriam, velut novam novasque sedes exilio quæsierit, cum appellare patriam Antiquam, patriam Pristinam, cujus solum verterit, & cujus amiserit jus. Est enim Antiqua patria, a qua demigratum est vel a colonis, vel exulibus, vel transfugis. Sic Tyrus Didus antiqua patria dicitur Virg. 4. Æn. 670.

Antiquus amicus. Ovid. 2. de Ponto 93.
Antiquius, non modo Vetustius, sed etiam Potius ac Venerabilius significat. Tractum ab honore qui senectuti exhibebatur. ut, antiquior cura, Quintil. lib. 4. Cic. 10. Att. 8. Itaque qui nunquam id egit ut Hispaniæ per se tenerentur, navalis apparatus ei semper antiquissima cura fuit. i. e. Potissima, & cordi in primis fuit. Budæus.
Nihil antiquius judicare salute & libertate Reipubl. Cic. 10. Fam. 34.
Nihil habere antiquius, Nihil sibi esse antiquius. Cic. 11. Fam. 33. Nec habui quicquam antiquius, quam ut Pansam statim convenirem.
Nihil antiquius vita existimare, & omnia libertate posteriora ducere. Cic. 13. Philipp.
Antiquissimum sit nobis, &c. Cic. Att. Non possum commodius scribere quam tu scribis. officium sit nobis antiquissimum. i. e. Potissimum, singulare, præcipuum.
De Tullia mea tibi antiquissimum esse video: idque ita ut sit: te vehementer rogo. Cic. 12. Att. 5.
Antiquissimum habere. Cic. 2. Q. frat. 1. Isque judiciorum causam suscepit, antiquissimamque se habiturum dixit.
Carius & antiquius. Cic. 1. de Invent. 69. Quid hunc tanta Thebanorum gloria, tam claro atque exornato trophæo carius atque antiquius habere convenit?
Sanctius & antiquius est hoc mihi. Cic. 12. Att. 20.

ANTIQUARIUS, a, um. Adj. [φιλάρχαι@-] unde Antiquarii homines dicti sunt, Qui voces priscas & jam diu desitas curiose consectantur. Quo verbo Suetonius usus est in Augusto, cap. 86. Cacozelos & antiquarios, ut diverso genere vitiosos, pari fastidio sprevit. Budæus.
Antiquarii etiam dicuntur antiquitatis nondum exoletæ studiosi peritique: quorum scripta jucunda quadam redivivaque interdum antiquitate veluti distincta sunt: qualis fuit olim Sallustius, & nuper Theodorus Gaza. Juven. 6. Sat. 454.
Ignotosque mihi tenet antiquaria versus. Budæus.
Antiquarius etiam dicebatur, Qui bibliothecæ Codices vetustos scripsit. Lomej. de Biblioth. cap. 13. Sidon. 9. Epist. ult. & Theod. Cod. l. 2. de Stud. Liberal. &c. V. Guther. de Off. Dom. Aug. 3. 7. & Scalig. Lect. Auson. 2. 11. & 13.

ANTIQUE, Adv. Hor. 2. Epist. 1. 66. Nimis antique dicere.
Compar. Tacit. de Germ. 5. 6. Simplicius & antiquius.
Superl. Solin. cap. 17. Titanas in ea antiquissime regnasse.

ANTIQUITAS, [παλαιότης] denomin. Vetustas.
Antiquitatis authoritas. Quintil. lib. 1. cap. 6.
Ultima antiquitas. Cic. 1. de Fin. Quod quam magnum sit, fictæ veterum fabulæ declarant: in quibus tam multis, tamque variis ab ultima antiquitate repetitis, tria vix amicorum paria reperiuntur.
Desiderare antiquitatem generis. Cic. Frag.
Antiquitas generis ex clarissimo municipio profecta. Cic. pro Font. 31.
Antiquitas, pro Ipsis antiquis. Plin. lib. 12. cap. 19. Cinnamomum & casias fabulosa narravit antiquitas. adde Curt. 7. 3. 22. Cic. 2. de Divin. 33. & 1. Tusc. 12.
Antiquitas, in alia significatione. Sallust. teste Servio, Tantum antiquitatis curæque majoribus pro Italica gente fuit. i. e. Antiqui & præcipui amoris sive charitatis: ab eo quod est Antiquum pro Charo. V. J. F. Gronov. ad Liv. 1. 32. pr. qui hunc locum Sallustii confirmat.

ANTIQUITUS, Adv. temp. i. e. Ab antiquo tempore. Cæs. 1. Bell. Civil. Qui in eorum fide antiquitus erant. Idem 2. Bell. Gall. 4. Antiquitus transducti. Et 6. 4. V. ad ANTIQUUS H. St. not.
Antiquitus duravit hic mos usque ad nostra tempora. Quintil. lib. 1.
Antiquitus factitatum. Plin. lib. 18. cap. 18.
Antiquitus institutum. Aurelius in princip. D. De offic. Præf. Prætor.
Jam inde antiquitus. Plin. in Paneg. cap. 31. Video enim jam inde antiquitus maritos dearum.
Non adeo antiquitus placuit. Plin. lib. 2. cap. 2.

ANTIQUO, [ἀπαρχαΐω, κ ταρχίω] āre. Abrogare, abolere, sive (ut Nonius interpretatur) Obsolefacere & e memoria tollere: ut, Antiquare legem. Cic. 3. de Legib. 38. Vos item, ut video, legem antiquastis sine tabella. Sic, Antiquare rogationem, idem Cic. 1. Att. 11.
Antiquare, est In morem pristinum reducere. Festus. i. e. Ut nihil innovetur. V. Not. Dacerii.
Antiquare & Abrogare, inter se differunt. Antiquatur enim lex, quum populus eam perferri non patitur, suffragiis improbans. Abrogatur autem vetus lex, quam scilicet antea latam populus suffragiis tollit. Hoc exempla declarant, siquis utriusque verbi vim suis locis accurate perpendat. Hæc Paul. Manut. in Calep. [Utebantur autem Solenni ac tralatitio hoc verbo, quum Rogationem rejiciebant, quod in tabulis litera A notabant, Antiquo. V. A lit.
Antiquari pass. Liv. 4. Sic Cic. 2. Off. 73. Quum legem Agrariam ferret, quam tamen antiquari facile passus est.

ANTIQUATIO, ōnis. f. Abolitio, abrogatio. Gellius, Facta mox est antiquatio legis. Et Cod. 6. t. 56. l. 4.

ANTIQUATUS, a, um. Adj. ut, Antiquata lex. Liv. 5. 55. Antiquorum antiquata dilectio. Sidon. 5. 9.

ANTIRRHINUM, V. ANARRHINUM.

ANTIRRHIUM, [Ἀντίῤῥιον] Promontorium est Ætoliæ, situm ad ipsum sinus Corinthiaci ostium, e regione Rhii, quod est Achaiæ promontorium, ab Antirrhio septem tantum stadiorum freto divisum. Thucydides utrunque Rhium appellat, cognominibus tantum ea distinguens. Nam quod in Peloponneso est, Achaicum cognominat: alterum Molycricum, a vicina urbe Molycria. Strab. lib. 8.

ANTISCII, [Ἀντίσκιοι] Populi sunt apud Meroën Æthiopiæ partem, æquinoctiali proximam circulo, ubi illud dicitur evenire, ut per nonaginta dies umbræ nostræ in contrarium cadant, unde & nomen sortiti sunt. Cæl. lib. 1. cap. 22. Et Ammian. 22. 15. V. Astronomos.

ANTISCIUM, i. & ANTISCIA, orum. [ἀντίσκια] Sunt (ut inquit Pontanus lib. 1. cap. 20. de Reb. Cœlest.) Mutuæ partium Zodiaci consensiones, cum gradus unius signi, gradui alterius contrariam umbram jaciat. Hinc est quod Trapezuntius, in lib. de Antisciis, scribit, ἀντίσκια recte Contrarias umbrationes appellari posse.

ANTISCORODON, [ἀντισκόροδον] Herba est ex generibus Allii, quæ & Ulpicum & Allium Cyprium appellatur. Plin. lib. 19. cap. 6.

ANTISIGMA vocabatur qui ex altera parte ponebatur Semicirculus, sive semirotundus suggestus, ut Apulejus loquitur, qui media interposita rotunda mensa integrum efficiebat circulum. Ursin. Append. ad Ciac con. de Triclin. p. 256. V. SIGMA.

ANTISOPHISTES, æ. m. Quintil. lib. 11. cap. 3. p. 1026. Burm. Urbaneque Virginius interrogavit de quodam suo antisophiste, quot millia passuum declamasset. Antisophistes igitur ut Antagonistes dicitur. Vide Suet. Tiber. cap. 11. & de Illustr. Gram. cap. 9.

ANTISPASTUS, i. m. [ἀντίσπαστ@-] i. e. in contrarium abstractus. In Poetica est Pes constans prima & quarta brevibus, secunda & tertia longis: ut ălēxāndĕr. V. Grammat. Antispastum bene in clausula poni docet Diomedes, p. 467.

ANTISPASTICUS, a, um. Adj. ut, Antispasticum metrum, Diomed. p. 505. & Victorin. p. 2533. &c.

ANTISPODA, sive ANTISPODIA, ἀντίσποδα Dioscoridi, ἀντίσποδα Galeno. Vocantur a medicis Omnia ea quæ eandem cum spodio habent facultatem quæque in spodii inopia pro eo possunt supponi. Diosc. lib. 5. cap. 43. & Plin. 34. 13.

ANTISSA, [Ἄντισσα Stephano.] Oppidum in Lesbo insula: Sunt enim in ea insula oppida quinque, Antissa, Pyrrha, Eressos, Cirava, Mitylene. Verba sunt Pomponii. 2. 7.

ANTISTASIS, [ἀντίστασις] Schema, quod Latinis Intentio dicitur, cum idem repetitur in contrario sensu: ut,
Ex illo Corydon Corydon est tempore nobis. Jul. Rufinian. V. Quintil. 7. 4.

ANTISTES, ĭtis. c. [προεστώς] Ab antiquo verbo Antisto, pro Antesto, quod cæteris antestet, id est antecellat. Erant autem Antistites apud antiquos Primarii singulorum templorum sacerdotes, qui sacris præerant, & de futuris atque agendis responsa dabant consulentibus. V. Pitisc. Lex. in voce. Liv. 1. Potitii ab Evandro edocti, antistites sacri ejus per multas ætates fuerunt. Loquitur de sacris Herculis. Cic. pro Domo sua, 2. Antistites deorum.
Antistes, f. Valer. lib. 1. cap. de Servata Relig. Ne deæ vetustis ritibus perita deesset antistes. V. Pitisc. Lex.
Antistites ceremoniarum & sacrorum, Præfecti ceremoniis. Cic. pro Domo sua. 104. Juven. 2. Sat. 113.
Antistes, per transl. dicitur, Qui in re aliqua excellit, atque principatum tenet. Unde Serv. Sulpitius, teste Quintil. lib. 11. cap. 1. Juris antistes appellatus est. Et Plato, Sapientiæ antistes, apud Plin. lib. 7. cap. 30.
Antistes artis. Cic. 1. de Orat. 202.

ANTISTĬTA, æ. Gell. lib. 13. cap. 19. Sacerdotes quoque fœminas M. Cicero antistitas dicit, non secundum grammaticam legem antistites. Nam quum insolentias verborum a veteribus dictorum plerunque respueret: hujus tamen verbi in ea parte sonitu delectatus, Sacerdotes (inquit) Cereris, atque illius fani antistitæ. Cic. 6. Verr.
Ictave barbarico Cybeles antistita buxo. Virg. in Ciri, 166. & Ovid. 13. Met. 410. — tractisque comis antistita Phœbi.

ANTISTITIUM, i. n. [προστασία] Excellentia, & apex, & quasi Antistitis dignitas. Mart. Capell. lib. 2. Antistitio præminebat Athanasia.

ANTISTATUS, ûs. m. Idem. Tertull. adv. Valent. cap. 13. Angelorum comparatitius antistatus.

ANTISTHĔNES, [Ἀντισθένης] Socraticus philosophus, acutus magis quam eruditus, præceptor Diogenis, & proinde Cynicæ Sectæ dux atque auspex, patientiam & duritiam in Socratico sermone adamavit, ut scribit Cic. 3. de Orat. 59.
Fuere item alii tres, unus de schola Heracliti, alius Ephesius, tertius Rhodius historicus, ut tradit Diogenes Laertius.

ANTISTIUS, In Nummis ANTESTIUS, Nomen Gentis Romanæ Plebejæ. V. Fulv. Ursin. Ex hac memoratur L. Antistius disertus homo L. Matrinii Spoletini accusator. Cic. pro Corn. Balb. 48. Fuit & alius Antistius Piso orator. Cic. in Brut. 308.
C. Antistius Vetus, qui Consul est creatus nono Tiberii principatus anno, quo anno in unitatem venit equester ordo, annulorumque authoritati forma constituta est. V. Plin. lib. 33. cap. 2. & Fast. consular.

ANTISTO, [προΐσταμαι] āre. Veteres dixerunt pro Antestare, i. e. Antecellere. Cato de R. R. 156. Brassica est, quæ omnibus oleribus antistat. Lucret. lib. 5. 22.
Herculis antistare autem si facta putabis, &c. Tacit. 2. Ann. 33. Sed ut locis, ordinibus, dignationibus antistent. Q. Claudius apud Gell. 9. 13. Nepos 3. 1. 2. adde Barth. Adversf. 34. 6.

ANTISTANS, antis. Catull. 9. 1.
— omnibus e meis amicis,
Antistans mihi millibus trecentis. [V. ANTESTO, quæ verior Scriptura videtur.

ANTISTOECHON, n. [ἀντίστοιχον] Figura dictionis est quum litera ponitur pro litera. ut, Magalia pro Mapalia; Sella pro Seda; & Melitor pro Meditor. Quidam scribunt Antistichon. Exempla plusqula V. ad singulas fere Alphabeti literas hujus operis. Conf. ANTITHESIS.

ANTISTRĔPHON, ontis. n. [ἀντιστρέφων] Quoddam argumentationis genus quod Reciprocum latine dicitur auctore Gellio 5. 10. & 11. Vide Gesner. Chrestom. Cic. p. 77. [Vitium potius argumentationis, & nominatim quidem Dilemmatis, quam peculiare genus argumentationis est.

ANTISTROPHA, qua Lyrici carminis authores utuntur, est, quum ab lævis in dextra obvertuntur, cujusmodi errantium vertigo, ab occasu in ortum: Stropha vero, ubi a dextris in lævum fieret conversio, qui & mundi intelligitur motus ab exortivis partibus ad occiduas: at Epodus, ubi in uno consistentes loco carmina concinunt. Ex Cæl. Antiq. Lect. l. 8. c. 8. V. Mar. Victorin. p. 2501.

ANTISTRŎPHE, es. f. [ἀντιστροφή] Latine Conversio: species est repetitionis, quum in eandem partem orationis sæpius desinitur. Cujusmodi est hoc pro Fonteio, Frumenti maximus numerus e Gallia, peditatus amplissimæ copiæ e Gallia, equites numero plurimi e Gallia. Huic figuræ contraria est Epanaphora. Ex Aquila Romano, de Figuris. conf. Mart. Capell. p. 175.

ANTITAURUS, [Ἀντίταυρ@-] Mons Tauro oppositus. De quo Strabo lib. 11. Taurus itaque Septentrionem versus in multos quasi ramos discinditur, quorum unus est Antitaurus: sic enim is appellatur. Is Sophenam comprehendit in convalle quadam, quæ inter eum jacet, atque Taurum ultra Euphratem. Denique ut idem lib. 12. refert, in eo valles sunt profundæ & angustæ, in quibus sita sunt Comana civitas memoratu digna, & Bellonæ fanum, quod illi Comana vocant. Sunt qui Auritaurus legi debere contendant. [Inscite fatis.

ANTITHEI,

ANTITHEI, [Ἀντίθεοι] Quidam mali dei, quos a Magis confingi ait Arnobius 4. p. 134. Hique spiritus esse dicuntur qui in actionibus humanis sæpe obrepant, seque deos fingant, & inscios mendaciis & simulationibus deludant. V. Lactant. 2. 9.

ANTITHĔSIS, is. f. [ἀντίθεσις] Oppositio. Figura est dictionis, quum una litera pro alia ponitur: ut. Olli pro Illi. V. Isidor. 1. 34. & supra ANTISTOECHON. Nam eadem fig. videtur. Alii Metalepsin vocant Grammatici.

Est & antithesis, sive Syncrisis, Figura Rhetorica apud Julium Rufin. quum res atque personæ inter se contrariæ comparantur. V. voc. seq.

ANTITHĔTON, i. n. [ἀντίθετον] Latine Oppositum, sive expressius, Contrapositum. Quintil. 9. 3. Ovid. 1. Met. 19.

Frigida pugnabant calidis, humentia siccis, &c. Perf. 1. Sat. 86.
— Crimina rasis
Librat in antithetis. Cic. in Orat. 166. Semper hæc quæ Græci antitheta nominant, quum contrariis opponuntur contraria, numerum oratorium necessitate ipsa efficiunt. V. Isidor. 1. 25. & Mart. Capell. 5. p. 175.

ANTITYPUM, [ἀντίτυπον] Exemplar similis formæ, vel contrarium. a Theologis dicitur Id quod per typum significatur. V. Suic. Thes.

ANTIVESTÆUM, Promontorium Britanniæ, quod etiam dicitur Bolerium apud Ptolemæum. Diodoro Bellarium. vulgo *S. Burien*, vel *The Land's-End*: in Cornubia seu Cornvallia.

ANTIUM, [Ἄντιον] Oppidum vetus in Latio juxta mare, cujus meminit Ptolemæus, nunc penitus dirutum: vulgo *Nettuno*. Caput quondam Volscorum, deinde colonia P. R. Erat ibi antiqua religione nobile templum Fortunæ, ut Hor. refert 1. Carm. 35. 1.

O diva, gratum quæ regis Antium. Huc se nobiles Romanos animi causa contulisse, tradit Strabo lib. 5. Aberat autem Roma Antium stadiis CCCVII, h. e. Milliariis XXXVIII, cum dimidio. V. Strab. Hujus oppidi captarum navium rostris suggestus in foro Romano adornatus, templumque id Rostra appellatum. Liv. 8. 14. extr. V. Lex. Pitisc. & infra ROSTRA. Hinc

ANTIAS, atis. Gentile, quod nobili Historico Valerio cognomen hæsit, de quo Voss. de Hist. Lat. l. 1. c. 10. Pl. ANTIATES. Hos plurimum classe valuisse, & sæpius belli fortunam cum P. R. tentasse docent rerum Romanarum scriptores. Victi tandem ac triumphati fuerunt a C. Duillio cos. de quo V. in DUILLIUS.

ANTIANUS derivat. ap. Plin. l. 3. c. 6. Sueton. in Calig. c. 57. Monuerunt & fortes Antianæ, ut a Cassio caveret. Sed codd. variant, emendatique ANTIATINÆ exhibent. Ubi Torrent. V. Conf. Macrob. Sat. 1. 23.

ANTIUS Nom. gent. Ro. plebej. de qua V. Fulv. Urs. Antii clari exstiterunt, Sp. Antius Legatus Romanus a Veientum rege interfectus cui statua in rostris fuit posita. Cic. 9. Philipp. c. 2. Antius Senator in dicenda sententia liberrimus, Cic. 4. Att. 16. C. Antius Restio qui legem tulit ne quis magistratus temere foris cœnaret, quam ne contemnere videretur nunquam ipse foris cœnare voluit. Macrob. 3. Saturn. 17. conf. Gell. 2. 24. & Lex. Pitisc. in voce LEX.

ANTIZEUGMĔNON, V. ANTEZEYGMĔNON.

ANTLIA, æ. [ἀντλία] Machinula ad hauriendam aquam excogitata. Martial. lib. 9. 14. 3.

Curta laboratas antlia tollit aquas. In antliam condemnari Suet. Tiber. c. 51. est Ad exhauriendam sentinam, vel aliam aquam damnari: de quo supplicii genere locus est apud Artemidor. Oneirocrit. 1. 50. De re ipsa consule Lipf. Elect. 2. 15. & Pithœum Adv. subsec. 2. 16. vel quod omnium observationes continet, Lex. Pitisc. Hodie a Physicis Guerickiana exhauriendo aeri machina vocatur Antlia pneumatica. V. ANCLA supra.

ANTLO, āre. Haurire, a Græco ἀντλῶ descendit. Liv. Andronic. Florem antlabant Liberi ex carchesiis. Festus. V. ANCLO.

ANTOBOGES, Populi sunt Aquitaniæ, Narbonensi provinciæ contermini, non procul a Cadurcis populis. V. Plin. lib. 4. cap. 19.

ANTOCĪDES, is. m. Orator Atticus antiquissimus. Quintil. 12. 10.

ANTOECI, [Ἄντοικοι] m. pl. sunt Qui trans æquinoctialem parallelum, æqua latitudine ab eodem distantem nobis in hemisphærii sui conformi latere sunt siti quibus nostri Antipodes Perioeci sunt. Antœci autem dicuntur quod non contrariam, ut Antipodes, sed diversam Austrini lateris terram habitent: cum quibus nobis convenit in unitate diei, imo Meridiei propter unitatem Meridiani: verum cum apud nos longissimus est dies, apud illos est brevissimus propter contrariam latitudinem.

ANTONINOPOLIS, Urbs in Mesopotamia. Ammian. 18. 9.

ANTONĪNUS, i. m. Cognomen aliquot Rom. Imperatt. Inter quos duo celeberrimi, T. Aurelius Fulvus Boionius Antoninus ab Hadriano adoptatus, a clementia & lenitate Pius appellatus, quique illi successit M. Aurelius Ant. Philosophus: qui sanctitate vitæ omnibus principibus antecelluit, ut de eo scribit Capitolinus. qui utriusque vitam exsequutus est. Posterior de se ipso libros 12. Græce scripsit magna refertos sapientia: qui ad nos pervenerunt. V. Voss. Hist. Gr. p. 226. Cæterum Commodo, Caracallæ, Diadumeniano & Elagabalo, aliisque tributum est hoc idem cognomen, quoniam populo ac militibus pergratum putabatur. V. Spanh. de Usu & Pr. Numm. Diss. 12. p. 506.

ANTONINIANUS, a, um. ut, Thermæ Antoninianæ. Eutrop. 8. 10. Sodales. Capitol. in Marc. cap. 15. V. Pitisc. Lex.

ANTŌNIA, Gens antiquitatem sui generis ad Antonem Herculis filium retulit, ut author est in Antonio Plutarchus: quod ipsum apud Appian. lib. 3. de Bell. Civil. confirmat Augustus, his verbis: Adoptasset (inquit) te Cæsar, Antoni, si scivisset æquo animo ex Heraclidarum gente transiturum ad Æneadas. Secunda hæc Aboriginum patricia gens est, nec præterea ullam apud antiquos reperio. Familiæ vero hujus gentis duæ sunt. Una Merendarum: altera (quod equidem sciam) cognomine caret, & hæc plebeia fuit. Tribunatum enim plebis M. Antonium gessisse Plutarchus scribit: & C. Antonium Ciceronis in consulatu collegam, Pædianus in ea contra Catilinam, plebeium nobilem appellat. Unum tamen eundemque ortum habent, & tanquam ex eodem fonte fluxerunt. Fieri enim facile potuit, ut hæc familia ad plebem transierit, ut Octavia & aliæ complures. Hæc ex R. Streinii l. de Stemm. Gent. & Famil. Rom. V. etiam Lex. Pitisc.

M. ANTŌNIUS Orator, bello civili Mariano occisus est: ut author est Plutarchus in Mario. Cic. 3. de Orat. Paterc. lib. 2. Florus lib. 3. cap. 21. Hic duos reliquit filios, M. & C. quorum hic collega fuit Ciceronis in Consulatu. Catilinam prælio vicit: inde in Macedoniam profectus, ibi a Dardanis oppressus, amisso exercitu profugit. Romam reversus repetundarum damnatus est. Epitom. Liv. 103. Sallust. in Catil. Flor. l. 4. Appian. l. 1. Ille constitutus fuit curator tuendæ totius oræ maritimæ, & quum in eo imperio bellum Cretensibus inferret, turpissime victus interiit. Epit. Liv. 79. & 97. Vell. l. 2. Flor. l. 3. c. 7. Hic tres reliquit filios, M. L. & C. Marcus, Magister equitum C. Cæsare Dictat. & tandem consul cum eodem. Interfecto Cæsare hostis a Senatu judicatus, ad Mutinam victus ab Hirtio & Cæsare Octavio in Galliam confugit: M. Lepidum cum legionibus sibi junxit, ac Triumvir R. P. Constituendæ in quinquennium cum Cæsare & Lepido factus proscriptionis Syllanæ revocandæ in primis auctor fuit, & acerbissime exercuit. Brutum & Cassium apud Philippos vicit. Deinde ad Orientem ordinandum profectus, Parthis bellum intulit: Verum duabus legionibus amissis, re male gesta, in Armeniam reversus est. Ab Augusto ad Actium classe victus Alexandriam profugit, ibique seipsum interemit. Hæc summatim ex Plutarcho. Epit. Liv. 116. & seq. Dione, Floro, Suetonio & Cicerone.

L. Antonius triumviri frater, Ao. U. C. 712. cum P. Servilio Vatia Isaurico consulatum adeptus, cum ejus honoris ac fraternæ potentiæ fiducia, adjutrice Fulvia M. fratris uxore, res novas moliretur, ab Octaviano Cæsare Perusiæ obsessus, ac fame ad deditionem compulsus, novissime per speciem honoris ab eodem in Hispaniam amotus, incertum quem finem vitæ habuerit. Ex iisd. auctoribus & Freinsh. suppl. Livian.

Antonius Julianus, Rhetor Romæ perquam fuit honesti atque humani ingenii: doctrina quoque ista utiliore ac delectabili, veterumque elegantiarum cura & memoria multa fuit. Adhæc scripta omnia antiquiora tam curiose spectabat, aut virtutes pensitabat, aut vitia rimabatur, ut judicium ab eo factum examussim diceres. Gellius 9. 15.

Antonius Gnipho, ingenuus in Gallia natus, sed expositus, & a nutritore suo manumissus, Romæ docuit rhetoricam, & poemata in domo Julii Cæsaris pueri adhuc. Cujus etiam scholam Cicero & clari viri frequentasse dicuntur. Fuit alioquin miti facilique natura: nec unquam aliquid de mercedibus pactus, eoque plura ex discentium liberalitate consequutus est. Vixit annos 50. Suet. de Illustr. Gramm. cap. 7.

Antonius Castor, Rei herbariæ peritissimus Plinii temporibus. Is centesimum excedens ætatis annum, nullum corporis malum expertus, ac ne ætate quidem memoria aut vigore concussis, hortulum habebat, in quo herbæ plurimæ alebantur, & diversi generis, ut testatur Plin. l. 25. c. 2.

Antonius Musa, [Ἀντώνιος Μούσας] Dion. 350. in fine H. St.] Medicus fuit Augusti excellens, cujus meminit Hor. 1. Epist. 15. 3. & Plin. lib. 19. cap. 8: 29. 1: & 30. 13. Huic statua ænea collocata fuit juxta signum Æsculapii, ut scribit Suet. in Aug. cap. 59. Medico (inquit) Antonio Musæ, cujus opera ex ancipiti morbo convaluerat, statuam ære collato, juxta signum Æsculapii statuerunt.

Antonius Eremita, sec. 3. natus vitam ultra centesimum annum extendit. Moriens jussit corpus componi loco occulto qui ab Ægyptiis ignoraretur ne proni ad superstitionem ejus reliquias colerent. Ejus vita descripta tribuitur Athanasio. V. Barth. Adversf. 57. 1. & Voss. Hist. Gr. 3. 18.

Antonios alios V. apud Lex. Pitisc. Extant Antonii Sanderi de Claris Antoniis libri 3. Halæ in 4. 1714.

ANTONIASTER, tri. m. dimin. Ex Antonio, ut Priscianus p. 617. refert ex Cic. Orat. pro Var. extr. p. 3891. ed. Fragm. Cic. Verburg. ubi V. not.

ANTONIANUS, a, um. ab Antonio deductum. Cic. 12. Fam. 14. Antoniano latrocinio liberata Respub. Veliei 2. 74. 3. Antonianæ partes.

ANTONOMASIA, [ἀντονομασία] Figura est, quæ fit quoties pro nomine proprio id ponitur quod potest esse cum proprio nomine, & epitheton dici. Ut, Saturnia, pro Junone. Virg. 1. Æn. 23. ex Servio. Quintil. autem lib. 8. cap. 6. Antonomasia est, quæ aliquid pro nomine ponit: ut, Pelides, pro Achille. At in exemplo Quintiliani synecdoche est, & in exemplo Servii neque figura neque tropus. Ramus. V. Quintil. 9. 1. & Voss. Rhet. qui ad Synecdochen rejicit.

ANTOR, [Ἄντωρ] Centauri cujusdam nomen. Val. Flac. 1. Argon. 146.
— ardenti peragit Clanis Antora quercu. Al. Actora.

ANTORĬDES, [Ἀντορίδης] Pictor, Aristippi, filii Aristidis Thebani, discipulus: de quo Plin. lib. 35. cap. 10.

ANTRÆ, ārum. Convalles, vel Arborum intervalla. Festus. Ubi Scalig. V.

ANTRONIA, [Ἄντρων] Pomponio Melæ, Civitas est Magnesiæ, regionis Thessaliæ, quæ a Stephano & Strabone Antron dicitur: ab Antris nimirum utroque nomine deducto, quorum magnam circa hanc urbem copiam fecerant molarium lapidum fodinæ. Circa hanc urbem procerissimi gignebantur asini: unde factum est ut Antronius asinus, proverbio dicatur de Homine corpulento & robusto, in quo tamen ingenium & animi vigor desideretur.

ANTRONIS Asinus, [Ὄνος Ἀντρώνιος] Castellum in Pthiotica plaga, de quo sic Strabo lib. 9. Ad Antronem vero munitum castellum est, in transitu in Eubœam, quod Antronis asinum vocant.

ANTRUM, i. n. [ἄντρον Græce] Latine autem Caverna dicitur. Virg. 6. Æn. 42.
Excisum Euboicæ latus ingens rupis in antrum. Mart. l. 13. 60.
Gaudet in effosis habitare cuniculus antris.
Antrum pro subst. Cavum. Virg. 4. Georg. 44.
— exesæque arboris antro. De apibus loquitur repertis.
Abdita antra. Ovid. 13. Met. 47.
Cæcum. Lucan. lib. 4. 301.
Cavum. Virg. 3. Æn. 641.
Curvum. Sil. lib. 6.
Frigida. Ovid. 5. Met. 349.
Furva. Ovid. 5. Met. 541.
Gelida. Virg. 4. Georg. 509.
Immania. Virg. 6. Æn. 11.
Inferna. Propert. lib. 3. 5.
Nigrantia. Claud. in Conf. Prob. & Olyb. 42.
Obscura. Ovid. 4. Met. 100.
Opaca. Sen. Hippol. 4.
Rorantia fontibus. Ovid. 3. Met. 177.
Vasta. Virg. 1. Æn. 56. & 3. 431.
Uda. Martial. lib. 10. 35.
Viridia. Virg. 1. Ecl. 76.
Occulit se antro. Val. Flacc. 8. Argon. 315.
Subire antra. Ovid. 1. Met. 121. & 12. 417. Antra simul subeunt.
Succedere antro. Virg. 5. Ecl. 19.
In antra claudi. Ovid. 14. Met.
Antra celeberrima apud antiquos V. in Lex. Pitisc.

ANTRUO, āre. in Gloss. vet. redditur per σπηλαΐζω, i. e. in antro sive spelunca versari. Sed V. Festum, ubi Dacerius pro σπηλαΐζω legit στρέφω, i. e. citato cursu ferri, motus edere, ut conveniat cum AMTRUO q. V. supra.

ANTURA, æ. f. Herba, forte eadem quæ supra ANTHORA. Marcell. Emp. cap. 8. Tura & antura herbæ.

ANTUS, V. ANTHUS.

A N U

ANUBIAS, adis. [ἀνουβιάς] A quibusdam dicitur herba, quæ notiore nomine Conyza appellatur, & vulgo *Cimicaria*, seu *Pulicaria*. Legitur hæc vox in quibusdam Dioscoridis exemplaribus, quam tamen a peritioribus inter nomenclaturas nothas, falsoque Dioscoridi attributas scio numerari.

ANŪBIS, is, & ĭdis. [Ἄνουβις] Ægyptiorum deus, qui canino capite pingitur. Hunc volunt esse Mercurium, quia nihil est cane sagacius. Author Servius enarrans illud Virg. 8. Æn. 698.

Omnigenumque deûm monstra, & latrator Anubis. Ovid. 2. Amor. 13. 11.

Per tua sacra precor, per Anubidis ora verendi. Propert. lib. 3. 11. 41.

Ausa Jovi nostro latrantem opponere Anubin.

ANULUS, V. ANNULUS.

ANULUS, Fluvius Mauritaniæ, apud Plin. lib. 8. cap. 1. Legitur in MSS. Amilus. V. Hard.

ĀNUS, ûs. f. [γραῦς] Vetulam significat. Festus, Anus dicta est ab annorum multitudine: quoniam antiqui non geminabant consonantes: vel quod jam sit sine sensu, qui Græce dicitur νοῦς. Cic. 1. Tusc. 48. Quæ est anus tam delira, quæ timeat ista? Ovid. 3. Fast. 668.

Pauper, sed multæ sedulitatis anus.

Anuis, genitivus antiquus pro Anûs. Varr. Cato, vel de Liberis Educand. Eam nutricem oportet esse adolescentem. Anuis enim ut sanguis deterior, sic lac. Ex Nonio. V. Gell. lib. 4. cap. 16. ubi abunde.

Annosa anus. Ovid. 2. Fast. 571.

Curva. Ovid. 1. de Arte Am. 766.

Delira anus. Cic. 2. de Divin.

Frigida. Ovid. 3. de Arte Am.

Grandæva & defecta. Sen. OEth. 15.

Tremens Ovid. 8. Met. 660.

Vivax. Ovid. 13. Met. 519.

Anus, plur. Hor. Epod. 17. 60. & 1. Serm. 4. 38.

Sumitur & adjective: ut, Amphora anus. Martial. lib. 6. 27.

Charta anus. Catull. 69. 45.

Fama anus. Idem 79. 10.

Ficus anus. Plin. 15. 19.

Terra anus. Idem 17. 5.

Est & Anus, Cutis superans umbilicum, cujus rugæ senii indicium faciunt.

Tralate significat Emasculatum, deformem, inutilem: ut observat Barthius in Comm. ad Claud. in Eutrop. 1. 9.

— trabeata per urbes

Ostentatur anus, titulumque effœminat anni.

ANICŬLA, æ. [γραΐδιον] dimin. Cic. pro Flacc. Aniculæ minime suspiciosæ purgat se. Ter. Phorm. 1. 2. 48. & And. 1. 4. 4. Hoc. dimin. per contemptum dicitur, sicut Muliercula, Meretricula, Pauperculus: quasi Anus abjectissima.

Ab anu Anicula, Anicella. Varro l. 8. p. 116. meæ edit. postr. H. St.

ANICLA, æ. f. pro Anicula, Prudentius Perist. 10. 149.

ANICELLA, æ. f. Aliud dimin. apud Varr. 8. de L. L. 45. & Sen. Ep. 77.

ANĪLIS, e. [γραώδης, γραϊκὸς] Adj. ut, Anilis ætas. Columel. lib. 2. cap. 2.

Curæ aniles. Virg. 9. Æn. 489.

Fabulæ. Quintil. lib. 1. cap. 8. Hor. 2. Serm. 6. 77.

Cleomedes l. 2. de Epicuro: Ἀλλὰ γὰρ μυθικὴν γραώδη πεῖσαι. Nugæ aniles, γραώδεις λῆροι. V. in Registro in Lunæ defectus, de aniculis credentibus lunæ defectum contingere, ὅτι φαρμακίδες εἰσὶν, αἱ καθαιροῦσαι αὐτήν. H. St. Incertum quem auctorem respexerit. Apud Cic. 1. Tusc. 93. Ineptiæ aniles. V. & Erasm. in Prov. Anicularum deliramenta. Add. 1. Timoth. 4. 7.

Passus. Ovid. 14. Met. 533.

Quæstus. Ovid. 9. Met. 276.

Rugæ. Ovid. 14. Met. 96.

Superstitiones. Cic. 2. de Divin. 125. Codd. emend. Superstitionem imbecilli animi atque anilis.

Studium. Virg. 4. Æn. 641.

— illa gradum studio properabat anili.

ANILĬTAS, ātis. f. [τὸ γεροντικὸν] Sicut a Sene senectus, ita ab Anu anilitas nominata est. Isid. 11. 2. Cana anilitas. Catull. 62. 102. & 59. 162. In Gloss. Isidor. Anilia est Amentia, fatuitas. Malim ibi Anilitatem esse Anuum delirium. ex Thes. Lips.

ANĪTAS, ātis. f. Idem. Gloss. Gr. Lat. γραότης, Anitas. V. Fest. qui Anatem exhibet, nisi vox mendosa est: Anatem morbum anuum dicebant, i. e. Vetularum, sicut Senium morbum senum. Add. Elmenh. Indic. in Apul. v. Anilitari.

ANEO, ēre. Vetulam fieri. Philox. Gloss. & Flav. Caper. de Orthogr. pr.

ANESCO, ēre. Caper. ibid.

ANILĬTOR, āri. Idem. apud Apul. de Mundo, p. 67. extr. Elmenh.

ANILĬTER, Adv. [γραϊκῶς] Cic. 3. de Nat. Deor. 92. Neque id dicitis superstitiose atque aniliter: sed physica, constantique ratione. i. e. Secundum aniles superstitiones.

ANICULARIS, e. Idem quod Anilis. Augustinus, Quum hæc loquor, anicularia tibi videntur hæc verba.

ANICULOSUS, a, um. Idem. in Cathol. Jo. de Janua.

ĀNUS, i. m. [πρωκτὸς, ἕδρα] est Exitus sive Foramen per quod evacuatur alvus: alio nomine Podex. Cic. 9. Fam. 22. Anum appellas alieno nomine: cur non suo potius? Cels. lib. 7. cap. 30. Ne anus ipse suppuret.

ANITERGIUM, i. n. P. Damian. 1. Epist. 9.

A N X

ANXA, Oppidum in ora Senonum, quæ ante Gallipolis dicebatur, ut scribit Plin. lib. 6. cap. 11.

ANXIUS, a, um. [περιαλγὴς] ab Ango, is; pro Solicito aut Mœsto fere accipitur. Proprie tamen quid sit Cic. 4. Tusc. 27. ostendit his verbis, Itaque dicimus gravedinosos quosdam, quosdam torminosos: non quia semper sint, sed quia sæpe sint: alii ad metum: alii ad aliam perturbationem proclives. Ex quo in aliis anxietas, unde anxii: in aliis iracundia dicitur, quæ ab ira differt. Estque aliud iracundum esse, aliud iratum: ut differt Anxietas ab Angore. Neque enim omnes anxii qui anguntur aliquando, neque anxii semper anguntur.

Anxiæ ægritudines & acerbæ. Cic. 4. Tusc. 34.

Anxio animo esse. Cic. 2. de Fin. 15.

Anxius sum de aliqua re. Quintil. lib. 5.

Anxia cura, Quæ nos facit anxios. Plin. lib. 6. cap. 8.

Oratio, i. e. Curiosius elaborata. Gell. lib. 15. cap. 7.

Senes. Cic. de Senect. 65.

Anxius, cum gen. Plin. l. 15. c. 18. Nepotumque securitatis anxius. h. e. De suorum nepotum securitate solicitus. Silius, Anxia fati. Ovid. 1. Met. 623. — & fuit anxia furti. i. e. Fuit solicita ne sibi furto auferretur. Idem 19. Epist. 39.

Anxia sunt vitæ pectora nostra tuæ. i. e. De tua vita solicitus est meus animus.

Anxius gloriæ alterius. Liv. 5. Bell. Pun.

Anxius mentis. Ovid. ad Liviam, 398.

Tu quibus auditis anxia mentis eras. h. e. Animo anxia.

Anxia potentiæ. Tacit. 4. Ann. 8. Et 2. Ann. 75. Anxia fui.

Anxius, cum accus. Liv. Decad. 1. lib. 8. Stupentes Tribunos, & suam jam vicem magis anxios, quam ejus cui auxilium ab se petebatur, liberavit onere consensus populi Romani.

Anxius, cum abl. ut Anxius curis. Liv. 7. Bell. Pun. Ovid. 9. Met. 275.

Anxium habere aliquem dicitur res. Hirt. lib. 5. Mirifice hostium levis armatura anxium ac solicitum habebat.

ANXIE, [περιαλγῶς] Adv. qual. Solicite, curiose, & cum anxietate. Salluſt. in Jugurth. neque tam anxie laturum fuisse. Plin. lib. 11. cap. 52. Ne in se quisque & auguria anxie quæræt.

Vir tam anxie doctus. V. Doctus, in DOCEO.

Anxie diligens. Macrob. 6. Saturn. cap. 7. Dicas volo, quid sit, quod quum Virgilius anxie semper diligens fuerit in verbis pro causæ merito vel atrocitate ponendis, incuriose & abjecte, &c.

ANXIĒTAS, ātis. f. [ἄλη] Plin. lib. 7. cap. 53. Quem eventi anxietate diximus mortuum. Juven. 13. Sat. 211. Perpetua anxietas.

Anxietas animi. Ovid. 1. de Pont. 5. 8.

ANXITŪDO, inis. [ἀθυμία] pro Anxietate. Cic. 2. de Repub. Quartaque anxitudo, prona ad luctum, & mœrens, semperque ipsa se solicitans. Accius Armorum judicio, Ubi cura est, ibi anxitudo. Nonius, 2. 32. Paul. Nolan. Ep. 14. Ed. Parif. n. 3.

ANXĪFER, [ἀλγηφόρος] Adj. poet. quasi Ferens, sive Afferens anxietatem. Cic. 2. Tusc. 21. Nunc dolorum anxiferi torquent vertices.

Anxiferæ curæ. Cic. 1. de Divin. 22.

Tu tamen anxiferas curas requiete relaxas.

ANXIO, āre. pro Angere. Anxietatem adferre. Apul. 4. Met. p. 155. Ed. Elmenh. conf. Vulg. Ps. 60. 3. & 142. 4.

ANXIŌSUS, a, um. Cæl. Aurel. Tard. 3. 7. Quod est dormituris anxiosum.

ANXUR, ŭris. tam m. quam n. Urbs est Italiæ, quam nunc *Tarracinam* dicunt, vel *Terracinam*. Martial. lib. 5. 1.

Sive salutiferis candidus Anxur aquis. Candidus, a candore saxorum, inquit Domitius. Hor. 1. Serm. 5. 26.

Impositum saxis late candentibus Anxur. Mons (inquit Porphyrio) in quo Tarracina constituta erat, saxa habet calci coquendæ aptissima: ergo a calce videtur candida dixisse. Plin. l. 3. c. 5. A Circeis palus Pontina est, quem locum viginti trium urbium fuisse Mutianus ter Consul prodidit. Dein flumen Ufens, supra quod Tarracina oppidum, lingua Volscorum Anxur dictum. Servius in 7. Æn. sub fin. Circa hunc tractum Campaniæ colebatur puer Jupiter, qui Anxurus dicebatur, quasi ἄνευ ξυροῦ, id est, Sine novacula, quia barbam nunquam rasisset: & Juno virgo, quæ Feronia dicebatur. Est autem Fons in Campania juxta Tarracinam, quæ aliquando Anxur dicta est. Hæc ille. Scaliger ad Festum monet in vet. Ed. Hor. l. c. esse Axur, pro Anxur, quæ lectio ipsi placet. Nam, inquit, certissimum est ex Servio veteres ita dixisse ob Jovem imberbem, sive ἄξυρον, qui ibi colebatur: & in nummo argenteo Pansæ, ab uno latere IOVIS AXVR. VIBIVS C. F. C. N. ab altero PANSA. Quare & pro

ANXŪRUS, i. m. quod Jovis est Epitheton. Virg. 3. Æn. 799.

Circæumque jugum queis Jupiter Anxurus arvis

Præsidet. Axurus dicere jubet ad illum locum Cerda, f. 140. favetque etymologia quam suppeditat supra Servius. Nam ἄξυρον citius dicerent Græci quam ἄγξυρον. Barbatum Jovem representat numisma quoddam cui inscriptum IOVIS AXVR, unde Constant. Landus, p. 83. numism. Servium hic deceptum suspicatur. De varietate MSS. circa has voces V. Drakenb. ad Sil. 8. 391. V. etiam Lex. Pitisc. H. St. hic & ad Enarratorem Horatii a Cruquio editum lectorem remittit p. 361, 362. qui Servio adstipulatur.

A N Y

ANYGER, sive ANYGRUS. V. ANIGRUS.

ANYPARXIA, f. [ἀνυπαρξία] i. e. Facultatum absentia, opum defectus. Ita ex MSS. elicit Opsopæus apud Sen. Epist. 87. pro ἀπορία.

ANYTUS, Vir Atheniensis, Socratis inprimis inimicus & accusator. de quo Plato, Plutarch. Lucian. Diog. Laërt. Ælian. aliique, qui de Socratis morte scripserunt.

A O I

AOI Dei, [Ἄωοι θεοὶ] Dicebantur ex cursu trajicientes in Samothracem stagnum, & Cilices, ab Aoo Cephali præterfluentis fluvii. Authores Hesychius & Phavorinus.

A O N

AON, ŏnis. m. ut dicit Lactantius, fuit Neptuni filius, & ab eo dictam affirmat Aoniam, quæ quidem pars est Bœotiæ. Inde & populi Aones dicti, & Aones montes. Virg. 6. Ecl. 65. Addit Perottus Aonem filium reliquisse Dymantem, qui patri in imperio successit.

AONIA, [Ἀονία] Pars montana Bœotiæ, ab Aone Neptuni filio, ut dicit Lactantius: in qua est fons Aganippe, qui dicitur Aonius fons. Item Aonides vocantur Musæ, quibus ille fons dicatus est. Unde Juven. 7. Sat. 58. Fontem Aonidum vocat.

AONIUS, a, um. [Ἀόνιος] i. e. Bœotius, ut placet Servio ad Virg. 3. Georg. 11.

Aonio rediens deducam vertice Musas.

Deus Aonius. Ovid. 1. de Arte Am. 312.

Lyra Aonia. Ovid. 1. Amor. 1. 12.

Urbes Aoniæ. Idem 3. Met. 339. & 2. 380.

Aŏrătus, i. m. [Ἀόρατος] i. e. Invisibilis: Æon hæreticorum. Tertull. contra Val. cap. 35.

Aoristus, i. m. ἀόριστος, i. e. Indefinitus, scil. χρόνος, tempus incertum, atque adeo indefinitum significans apud Græcos gramm.

Aornos, [Ἄορνος πέτρα] fuit Petra apud Indos præceps & invia, monumentis historicorum celebrata. Ita dicta ob admirandam altitudinem, quasi ipsis etiam avibus inaccessa. Scribit Plutarchus Alexandrum, quum intellexisset hanc petram teneri ab homine meticuloso, dixisse, Nunc locus iste facillimus est captu. V. Curt. 8. 11.

Est & Aornos, Locus in Epiro, ita dictus a pestifera avibus exhalatione, teste Plin. in procem. lib. 4.

Hoc etiam nomine dictus fuit Lacus inter Puteolos & Baias, qui postea Avernus est appellatus. Virg. 6. Æn. 242. q. V. infra.

Aŏros, [Ἄορος] Cretæ civitas ab Aora nympha ita appellata, quæ alio nomine Eleuthera dicitur, ab Eleuthere uno ex Curetibus. Ex Stephano.

Aōrus. V. Ahorus.

Aorsi, [Ἄορσοι] Populi, teste Ptolemæo lib. 6. cap. 14. non procul a Jaxarte fluvio, qui in Hyrcanum mare influit.

Alios Plin. lib. 4. cap. 12. in Europa collocat. Strab. lib. 11. Aorsos dicit Tanaim fluvium accolere.

Aorta, [ἀορτὴ] Arteria est omnium maxima, ex sinistro cordis ventriculo exoriens, spiritum vitalem in totum animantis corpus deferens, nativumque calorem per diastolen & systolen temperans, ut tradit Galenus de Dissect. arter. & lib. 16. de Usu partium. Sed aliter Juniores Anatomici. q. V.

Aōti, [Ἄωτοι] Populi sunt in finibus Thraciæ, Getis finitimi, non procul ab Istro. Meminit horum Plin. lib. 4. cap. 11.

Aōus, [Ἀῶος] Fluvius est in ea parte Macedoniæ quæ Mari Adriatico adjacet, non procul ab Apollonia in mare illabens. Sunt qui Æantem appellent, teste Plin. lib. 3. cap. 23. V. Liv. 32. 5.

A P

AP. Apud. AP. IVD. Apud judicem. APP. Appius, vel Appellat.

Apæi [Ἀπαῖοι] Populi in Æthiopia sub Ægypto, Memnonibus ad Austrum proximi. de quibus Ptolem. lib. 4. cap. 8.

Apăge, [ἄπαγε] tractum (ut quidam volunt) a verbo Græco ἀπάγω, quod est, Abduco, abigo. Nonnulli dicunt esse Verbum imperat. sec. pers. sing. alii Adv. alii vitantis Interj. volunt. Utcunque est, vox est apud Comicos usitatior, qua modo ut adverbio, modo ut verbo utimur, significantes scilicet Rei alicujus fastidium. Ejus igitur usus clarius patebit exemplis. [V. Primitivum age, cui quodammodo contrarium est, nec dubitare licet quin sit ex Græco ἄπαγε, de quo V. Henr. Steph. Thes.

Apage, absolute positum. Plaut. Amph. 1. 1. 154. s. Apage, non placet me hoc noctis esse, cœnavi modo. Quasi dicat, Absit a me istud.

Apage te a dorso meo. Plaut. Casin. 2. 8. 22. i. e. Te remove, vel procul esto. Apage illum a me, Idem Cas. 2. 8. 23.

Apage te. Ter. Eun. 5. 2. 65. subaud. A me. i. e. Hinc, vel a me recede. Cic. 5. Fam. 10. Apage te cum nostro Sexto Servilio.

Apage istiusmodi salutem, cum cruciatu quæ advenit. Plaut. Merc. 1. 2. 33.

Apage, apage te a me. Plaut. Mostel. 3. 2. 8. Apage a me, apage. Plaut. Bacch. 1. 1. 40.

Apagĕsis, h. e. Apage si vis: ita dicitur, ut Agesis, Videsis, Cavesis, & alia verba ejusmodi. Ter. Eun. 4. 6. 19. Num formidolosus obsecro es mi homo? c. Apagesis, ego formidolosus? Cic. 2. Tusc. 42. De exercitatione & consuetudine & commentatione dixi. Apagesis, nunc de ratione videamus. Quasi dicat, Facessant ista. in codd. emend. legitur Agesis, Ant. Augustin. Atagesis. Plaut. Pœn. 1. 2. 15.

Apala Ova, [ἁπαλὰ ὠὰ] apud Apic. 7. 17. & Scrib. Larg. Comp. 104. Marc. Empir. Statim dare debes lentem & betam coctam vel alicam vel ova apala. [V. Rhodii Lexic. Scrib. Etiam Celso tribuunt hanc vocem l. 4. c. 6. Ubi tamen Lindenius, E pullis, mollibusve jus, edidit, qui locus vix sanus videtur. Illud satis constat, Celsum alias Latina voce Mollia vocare & a Sorbilibus distinguere, quæ Mollia vulgo Germani vocant. V. lib. 2. c. 18. & 26.

Apalæstri, [ἀπάλαιστροι] Ab antiquis dicti sunt Qui palæstram, i. e. decentiam illam, qua status, motus, flexusque corporis, ac omnes omnino habitus venustatem quandam leporemque præ se ferunt, non didicerunt. Cic. in Orat. 229. Itaque qualis eorum motus, quos Apalæstros Græci vocant, talis horum mihi videtur oratio, qui non claudunt numeris sententias. Budæus. V. Quintil. 9. 4. [Apud Cic. etiam in Verburgiana, vitiose scribitur ἀπαλαίστους, id enim Invincibiles seu Ineluctabiles significat, ut δυσπάλαιστος, Qui difficulter superatur: At ἀπάλαιστρος Expers palæstræ, sive in arte palæstrica non exercitatus, seu qui palæstram non attigit.

Apalar, Apalare, is. n. Idem fere quod Cochlear, vel Patina, in quo ova aliaque obsonia apponuntur. Isidor. Gloss. Apalare Cochlear. Auson. in Epist. 21. ad Paulin.

Majorum mensis apalaria succus inundet. Sic Salmasius legit. Hist. Aug. p. 340. contracte legitur Applaria apud Scaliger. Lect. Auson. 2. 28.

Apamea, vel Apamīa. [Ἀπάμεια] Insula est Tigri fluvio circunfusa: sic dicta (ut scribit Plin. lib. 6. cap. 27.) ab Antiochi matre. Alias Apamia Mesenes.

Est & Apamea Bithyniæ oppidum, quam Nicomedes cognomento Epiphanes, Brusiæ regis filius, de matris Apames nomine, Apameam vocari voluit: quæ Myrlea, a Myrlo Colophoniorum duce dicebatur, ut tradit Plin. lib. 5. cap. 32. al. Apamena col. V. Lex. Pitisc. Hodie *Aman* vocatur. V. Strab. 12. 397. & Cic. 5. Att. 20.

Tertia est Apamia Urbs minoris Asiæ & una Phrygiarum urbium maxima, quondam Celænæ dein Cibotus dicta teste Plin. l. 5. c. 29. a Seleuco Nicatore condita. Idem l. eod. c. 30. Hinc

Apamæi, m. pl. Apamiæ Incolæ. Plin. 10. Epist. 57. &

Apamenus, a, um, ut, Vinum Apamenum. Plin. 14. 7. V. & Avien. Perieg. v. 1093.

Apameste, Oppidum in ea Italiæ parte quæ olim magna Græcia dicta est. Hujus incolæ dicuntur Apamestini, quorum meminit Plin. l. 3. c. 11.

Apanare, i. e. Panem præbere, barbarum est: ex quo fonte etiam Apanagium, & Apanagiatus. V. Gloss. du Fresne.

Apanthismus, [ἀπανθισμὸς] Linea exilis, & visum effugiens apud pictores, Galen. teste, lib. de Dissect. venar. cujusmodi lineæ a Protogene & Apelle ductæ sunt, apud Plin. lib. 35.

Aparctias, [Ἀπαρκτίας] Ventus ab Arcto flans: h. e. a Septentrione. Plin. lib. 2. cap. 47. Gell. 2. 22. Apul. de Mundo, p. 241.

Aparine, [ἀπαρίνη] Ramis multis & parvis fruticat, asperis, quadrangulis, per intervalla orbiculato foliorum ambitu, ut in Rubia: flos albus, semen durum, rotundum, concavum, album, umbilici figura, asperitate vestium tenaci. Ea alio nomine Philanthropon dicitur. Galli vocant *Grateron.* V. Diosc. lib. 3. cap. 88. Plin. 27. 5.

Aparni, [Ἄπαρνοι] Scythiæ populi, ex Nomadum gente, Hyrcanis, & eorum mari proxime adjacentes: de quibus plura apud Strabonem lib. 11.

Aparthenii, Populi sunt circa Mæotin. Plin. lib. 6. cap. 4.

Apartilogia, æ. f. [ἀπαρτιλογία] Ratio est qua summa impendiorum justorum subducitur cum pecunia quæ in numerato habetur. Velut qui domum ædificare instituit, rationem impensæ futuræ cum pecunia sua colligit, ut ex eo videat quatenus exædificare possit: quod si summæ adæquent inter se, jam securus est operis. Hanc rationem Cicero Quadrantem appellat, quum nihil nec excurrit, nec deest. Nos lingua nostra vernacula, Latinæ linguæ imitatione, *Rotundam rationem* vocamus. Hor. 1. Ep. 6. 34.

Mille talenta rotundentur, totidem altera, porro
Tertia succedant. Ex Budæo.

Apate, [ἀπάτη] Genus intubi apud Theophrastum, quam Theodorus Fraudem vertit, eo quod gustantes amaritudine decipiat.

Apăthes, [ἀπαθὴς] Latine dicitur Sine affectionibus. Plin. l. 7. c. 19. Exit hic animi tenor aliquando in rigorem quendam, torvitatemque naturæ duram & inflexibilem, affectusque humanos adimit, quales ἀπαθεῖς Græci vocant, multos ejus generis experti.

Apăthīa, æ. f. [ἀπάθεια] dicitur Vitium illud naturæ, quo immobiles & intrepidi se ad omnia præbent homines. Usus est Gell. l. 19. c. 12. ubi ait, Sic isti apathiæ sectatores, qui videri se esse tranquillos, & intrepidos, & immobiles volunt, dum nihil cupiunt, nihil dolent, nihil irascuntur: omnibus vehementioribus animi officiis amputatis, in corpore (melius torpore, Lips. n. 39. ad Tacit. de Germ.) ignavæ, & quasi enervatæ vitæ consenescunt. Seneca Gr. vocem reddit Impatientiam. Epist. 9.

Apator, oris. m. [ἀπάτωρ] dicitur Sine patre. Tertull. de Præscript. cap. 53. de Melchis. quo nomine a poetis Vulcanus dicitur, quem illi fingunt a Junone sine patre esse editum. Dicuntur etiam Apatores, qui incerto patre nati sunt, quos Latini Spurios vocant. V. Plutarch. in Problem. & §. 12. Instit. de Nupt.

Apaturia, orum. n. pl. [Ἀπατούρια] Festivitas Athenis celebrabatur, in qua Sitalci Thracum regis filius civitati adscriptus est. Quatuor autem dierum ea fuit: primum diem δορπίαν appellabant, quod sodales ad vesperam in unum coacti epularentur: secundum ἀνάρρυσιν, a sacrificando: (nam Jovi sodali, & Palladi sacra faciebant:) tertium κουρεῶτιν, i. e. Puellarem, vocabant (quod scilicet pueros & puellas sodalitati adscriberent: quartus dies ἐπίβδα dictus est. Ex Suida; apud quem vide latius quæ causa horum festorum fuerit, & apud Euseb. in lib. de Temp. ibique Scalig. Animadv. p. 56. extr.

Apaturias Venus, [Ἀπατουριὰς Ἀφροδίτη] De hac ita in undecimo scribit Strabo, ubi de Phanagoria agit. Phanagoriæ est (inquit) insigne Veneris Apaturiæ templum. Id nomen interpretantur, fabulam quandam afferentes, quod quum gigantes Venerem adorirentur, illa Hercule invocato, tandiu in latebris quibusdam latitavit, donec gigantes sigillatim excipiens dolo, Herculi occidendos exhibuit. Hinc est Apaturium templum ipsum Veneris nuncupatum, ut prodit Stephanus & Strabo eod. lib. 11. p. 341. Hinc

Apaturos oppidum Ponti. Phanagoria & pene desertum Apaturos. Plin. lib. 6. cap. 6. Ubi de oppidis in aditu Bosphori.

A P E

Ape, apud antiquos dicebatur Prohibe, compesce. Festus. Ape κώλυσον, Gloss.

Apeliōtes, æ. m. [Ἀπηλιώτης] Nomen venti. Plin. lib. 2. cap. 7. Ab Oriente æquinoctiali, Subsolanus, ab Oriente brumali, Vulturnus: illum Apelioten, hunc Græci Euron appellant. Catull. ad Furium, 26. 3.

Nec sævi Boreæ, aut Apeliotæ. Gell. lib. 2. cap. 22. Sen. Nat. Quæst. 5. 16.

Apella, æ. m. [λειπόδερμος] Nomen fictum ab A priv. & Pellis. Dicitur de Judæis: qui circuncidi solent. Hor. 1. Serm. 5. 100.

— credat Judæus appella. Alcim. Avit. 5. 361. Becmannus de Orig. p. 976. Sed nomen peregrinum ἀπελλᾶς sive ἀπελλῆς servile Romanis fuit. Hinc Cic. 7. Fam. 25. 4. Ne Apellæ quidem liberto tuo dixeris. conf. Idem 10. 17. 5. & 12. Att. 19. Videtur ergo rectius Apella nomen proprium statui, quo natus Horatii tempore Judæus quidam Romæ fuerit. Nam græcis nominibus etiam tunc nuncupatos Judæos bene notum est. V. Salmas. Ossileg. L. Hellenist. p. 384. & ad Hor. Lambin. atque Xylandr.

Apelles, is. [Ἀπελλῆς] Pictor eximius, patria Cous. Ovid. 3. de Arte Am. 401. & teste Quintil. lib. 12. de Instit. Orat. ingenio & gratia, quam in se maxime jactabat, præstantissimus. Nam (ut ait Plin. l. 35. c. 10.) omnes prius genitos futurosque postea superavit, & picturæ plura solus prope, quam cæteri omnes contulit, voluminibus etiam ad Perseum discipulum suum editis, quæ doctrinam eam continerent. Is moriens Coam Venerem inchoatam reliquit, quam nemo pictor inventus est qui perficere auderet. Meminit & Cic. 1. Fam. 9. Hor. 2. Epist. 1. 238. V. Sext. Empir. 1. Pyrrh. Hypoth. cap. 12.

Fuit & Apelles alter e sectatoribus Marcionis, de cujus hæresi scribit Euseb. Hist. lib. 5.

Apellēus, Adj. [Ἀπέλλειος] ut, Apelleo colore signatus. Sat. 5. Sylv. 1. 5.

Apellicon, ōnis. [Ἀπελλίκων] Proprium viri nomen. Strab. l. 13. E Scepsi fuere philosophi Socratici, Erastus, Coriscus, & Neleus Corisci filius, qui Aristotelem & Theophrastum audivit, & successor fuit bibliothecæ Theophrasti, in qua Aristotelica inerat: quam, quum posteri Nelei (ad quem pervenerat) in fossa quadam occuluissent, tineis & humiditate labefactos, tandem Apelliconi Teio tradiderunt, magno emptos argento. Apellicon (ut qui magis librorum studiosus esset quam sapientiæ) volens corrosiones emendare, eos transcribendos dedit, scriptura non recte suppleta: quapropter libros edidit erroribus plenos. Hujus bibliothecam Sylla postea, quum Athenas cepisset, Romam advexit. De hoc plura Strab.

Apellinem antiqui dicebant pro Apollinem. Festus.

Apello id est Amoveo, ut quidam ex recentioribus Grammaticis. An is est Despauterius? H. St. Immo aspello. q. V.

Apeneste, Ptolemæo, Apuliæ urbs, vulgo *Manfredonia.*

Apeniautismus, i. [ἀπενιαυτισμὸς] Latine Abannatio dici potest, quasi Annuum, vel in plures annos exilium ob cædem non voluntariam. Tradunt

dunt enim morem fuisse apud vetustissimos, ut qui non voluntariam cædem admisisset, is exularet patria: ad ædesque locupletis hominis se conferens, ibi opertus sederet in limine, oraretque, & postularet admissæ cædis expiamentum. Causa autem exilii voluntarii erat, quod viros homicidas, ut impuros & detestandos existimabant, ideoque vitandos & aversandos. Hujus expiationis exemplum videre licet apud Herodot. lib. 1. quo in loco Crœsi meminit, nuptias filii sui celebrantis, qui Adrastum Midæ Phrygis filium, a cæde fraterna expiavit. Ex Budæo in annot. in Pand.

Apennīnus, [Ἀπέννινον ὄρος Strabo] Mons est qui ab Alpibus proficiscens, universam Italiam usque in Siciliam dividit. M. Cato Pœninum montem eum nominare videtur, per quem Annibal exercitum trajecit in Galliam. Hinc Apenninus dictus, quod radices sub Pœnino transitu Annibalis habeat. Hæc Vadianus Pomponii interpres ad l. 2. c. 4. Hujus montis meminit Lucan. lib. 2. [Sed longe distat ab Alpibus Pœninis, vel Penninis potius, Apenninus, quippe qui ab Alpibus Maritimis orsus totam pene Italiam perpetuo jugo dividit.
Celsus Apenninus. Hor. Epod. 16. 29.
Longus. Perf. 1. Sat. 95.
Nivalis. Claud. de 4. Conf. Honor. 105.
Nubifer. Ovid. 2. Met. 226.

Apenninĭgĕna, [Ἀπεννινογενής] Qui Apenninum inhabitat, aut in Apennino versatur. ut, Apenninigenæ pastores. Claud. 4. de Sext. Conf. Hon. 505.
Apenninigenis cultas pastoribus aras.

Apenninicola, æ. [Ἀπεννινοίκος] Idem. Virg. 11. Æn. 700.
Apenninicolæ bellator filius Auni.

Apepsia æ. f. [ἀπεψία] Ventriculi vitium est, quod Latini Cruditatem appellant, quum scilicet cibi in ventriculo non immutantur, sed tales fere egeruntur, quales sunt ingesti. Gal. lib. de Sympt. differ.

Aper, ri. m. [κάπρος] Porcus ferus, sive sylvester. Juven. 1. Sat. 141.
— quanta est gula, quæ sibi totos
Ponit apros, animal propter convivia natum. Varro 4. de L. L. Apri ab eo quod in locis asperis: nisi a Græcis, quod hi κάπροι.
Aper acer. Virg. 10. Ecl. 56.
Cruentus & indomitus, apud Claud.
Durus. Propert. lib. 2. 13. 54.
Frendens. Ovid. 1. de Arte Am. 46.
Fulvus. Ovid. 2. de Arte Am. 373.
Hirtus. Ovid. 1. de Arte Am. 762.
Hispidus. Sen. Agam. 1.
Milliarius. V. Milliarius, in MILLE.
Nemorivagus. Catull. 61. 72.
Setosus. Virg. 7. Eccl. 29.
Sævus. Virg. 3. Georg. 248.
Spumans. Virg. 1. Æn. 324.
Timendus dente. Ovid. 4. Epist. 104.
Torvus. Ovid. 2. de Arte Am. 190.
Trux. Ovid. 10. Met. 715.
Vastator. Ovid. 9. Met. 192.
Violentus. Ovid. 9. Met. 338.
Agitare aprum latratibus. Sil. lib. 16.
Ferire aprum. Ovid. 3. Met. 715.
Figere apros. Ovid. 2. de Arte Am. 190.
Habent apri fulmen in dentibus. Ovid. 10. Met. 550.
Irascitur aper. Ovid. 7. Met. 545.
Immittere fontibus apros. Virg. 2. Ecl. 59. V. Erasmi Chiliad.
Prædator aprorum. Ovid. 12. Met. 360.
Premere cursum apri. Virg. 1. Æn. 328.
Sectari apros. Virg. 3. Ecl. 75.
Superare viribus aprum. Hor. 1. Epist. 19. 51.
Turbare aprum latratibus. Virg. 3. Georg. 412.

Aper, Piscis apud Ennium. V. Hessellii not. p. 147.

Aper, Nomen etiam proprium Romanis: v. g. M. Aper celeberrimum fori ingenium ut auctor Dial. de Orat. cap. 2. laudat. & Apri Consulis Rom. in Commodo Lamprid. sæpe fit mentio. cap. 2. cap. 12. &c. Vide etiam Lex. Pitisc.

Aprarius, a, um. ut, Retia apraria. Paulus in l. 22. fundo legato. D. de fund. instruct.

Apricŭlus, sive **Aperculus**, i. m. Parvus aper. Cathol. Item Piscis; ex Ennio apud Apul. Apol. 1. p. 158. & 162.

Aprīnus, a, um. [κάπρινος] Sic dici debet secundum analogiam: ut a Caper vel capra dicitur Caprinus. Antiqui tamen, (ut apparet ex vetustis codicibus) per u vocalem in secunda, & per g in tertia scripserunt, Aprugnus. Plinius utroque modo promiscue usurpat.
Aprugnum callum, Plin. lib. 8. cap. 51. Jam Catonis Censoris orationes aprugnum exprobrant callum. In tres tamen partes divisio, media ponebatur, lumbus aprugnus appellata. Plaut. Perf. 2. 5. 4. Quæ dixi ut nuntiares, satin' ea tenes? S O. magis calleo, quam aprugnum callum callet. Festive sic respondet, ludens homonymia hujus dictionis Calleo: quæ & scire, & callosum esse significat. Eandem habet in Pœn. 2. 2. sententiam, & pene verba eadem.
Aprinum vel suillum fel. Plin. lib. 28. cap. 16.
Fel aprugnum. Plin. lib. 28. cap. 19.
Fimum. Plin. lib. 28. cap. 13. & cap. 17.
Lumbus aprugnus. Plin. lib. 8. cap. 51.
Pulmo. Plin. lib. 28. cap. 16.
Vesica. Plin. lib. 21. cap. 15. Urinæ incontinentiam cohibet vesica aprina, si assa mandatur.
Aprugna: subaud. Caro. Spartian. in Æl. Ver. cap. 5. Capitol. in Max. Jun. cap. 2. Cibi avidus, maxime sylvestris: ita ut nonnisi aprugnam, anates, grues & omnia captiva ederet H. St.

Aprineus, a, um. Idem. Hygin. Fab. 69. Unus aprinea pelle opertus, alter leonina.

Aperimetros, [ἀπερίμετρος] Propr. Ambitu nullo circumscriptus, Incomprehensibilis: ut, Deus aperimetros. Apul. de Dogm. Platon. p. 49.

Apĕrio, ui, tum. [ἀνοίγω, πετάννυμι, ἀναπετάννυμι] īre: ex Ad & Pario, teste Prisciano: i. e. Patefacere. ut Aperire ostium. Ter. Adelph. 2. 1. 13.
Aperi fores. Sic Aperire ærarium. Cæs. 2. Bell. Civil. 14.
Literas. Cic. 3. Att. 10. Sic, Aperire testamentum. Plin. l. 7. c. 52.
Aperire & Claudere, contraria. Cic. 2. Off. 54.
Aperire cavernas. Ovid. 15. Met. 345.
Aperire, Declarare, ostendere: ut, Aperire sententiam suam alicui. Cic. in Orat. 84. Plin. l. 2. c. 11. Certior ex utroque vastitas solis aperitur: ut non sit necesse amplitudinem ejus oculorum argumentis atque conjectura animi scrutari.
Argumentum aperire. Ter. Adel. prol. 23.
Conjurationem. Cic. 2. Catil. 6.
Consuetudinem. Cic. pro Marcel.
Dolum. Plaut. Mil. 2. 6. 47. Si hic non videbit mulierem, aperitur dolus.
Naturam vel mores. Sallust. in Catil. c. 53. extr.
Aperire & explicare. Cic. 1. de Fin. 52. Totam rem aperiam: eaque ipsa quæ ab illo inventore veritatis, & quasi architecto beatæ vitæ dicta sunt, explicabo.
Aperire animum. Cic. 11. Fam. 28. Trebatio nostro magnas gratias ago, quod tuum erga me animum simplicem atque amicum aperuit.
Se. Ter. Andr. 4. 1. 8. Post ubi tempus promissa jam perfici, tum necessario se aperiunt.
Aperire, pro Efferre arcanum, prodere, & denuntiare. Liv. Rem Annibali aperit.
Fontes Cic. ad Brut. Ep. 10. Nec in Senatu sceleratissimorum consiliorum fontes aperire dubitavi. i. e. Demonstrare. Alioquin & Fontes aperire dicetur is, qui recludit, emittit. V. infra Aperire fontes Philosophiæ.
Aperire de re aliqua. Cic. ad Herenn. 250.
Aperire, Solvere, explicare: ut, Aperire ænigma. Plaut. Sic Aperire res occultas. Cic. 1. de Fin. 30.
Dubia. Cic. 4. de Fin.
Futura. Virg. 6. Æn. 12.
Involuta. Cic. 1. de Fin. 30.
Aperire, Nudare, detegere: ut, Aperire caput, aut aliam partem corporis. Cic. 2. Philipp. 77. Homo misericors ferre non potuit, caput aperuit, in collum invasit. Idem 1. Off. 129. Verentur enim ne siquo casu evenerit, ut partes corporis quædam aperiantur, aspiciantur non decore.
Aperuit aciem dies. Tacit. 4. Hist. 30.
Aperire caput, pro Vulnerare. Juven. 9. Sat. 98.
Fuste aperire caput, candelam apponere valvis. i. e. Caput frangere.
Aperire, Mitigare, placare. Virg. 1. Æn. 150.
Et vastas aperit syrtes, & temperat æquor. Nonius.
Aperire, Ostendere. Virg. 6. Æn. 406.
— aperit ramum qui veste latebat. Idem 3. Æn. 205.
Quarto terra die primum se attollere tandem
Visa: aperire procul montes, ac volvere fumum. Hæc Nonius, & Servius. [Sed Syrtes aperit eodem modo dicitur, ac Aperire montes. i. e. in conspectum proferre, Obrutas enim fluctibus Neptunus in apertum produxisse intelligitur syrtes.
Delitescere & Aperire se, contraria. Cic. 2. de Nat. Deor. 53.
Occultare & Aperire, contraria. Cic. 2. de Nat. Deor. 52. Tum occultantur, tum rursus aperiuntur.
Aperire viam, Dare aditum. Virg. 11. Æn. 864.
Nec sociis aperire viam, nec mœnibus audent.
Aperire viam incendio, Dare aditum ad faciendum incendium. Liv. 6. 2.
Aperire cursum alicui ad laudem. Cic. 14. Philipp. 17.
Aperire reditum ad. Cic. 6. Fam. 11. Quando tibi virtus & divinitas tua reditum ad tuos aperuit.
Fugam aperire inclusis. Claud. de Bell. Get. 97.
Aperire iter alicui in aliquam regionem. Liv. 7. Bell. Pun.
Claudere & aperire rem familiarem. Cic. 2. Off. 54. Quam ob rem nec ita claudenda est res familiaris, ut eam benignitas aperire non possit: nec ita reseranda, ut pateat omnibus.
Aperire iter ferro. Sallust. Cat. c. 58. Quocunque ire placet, ferro iter aperiendum est.
Aperiri cœlum dicitur a poetis matutino tempore, quum fit dies: Claudi vero noctu, quum finitur. Ex Servio in illud Virg. 10. Æn. 1.
Panditur interea domus omnipotentis Olympi.
Aperire diem. Liv. 2. Bell. Pun. Quum calescente sole dispulsa nebula aperuisset diem.
Aperire locum suspicioni aut crimini, Dare occasionem suspicionis aut criminis. Cic. 7. Verr. 103.
Aperire fenestras, sive fenestram. V. FENESTRA H. St.
Occasionem. Liv. 9. ab Urbe.
Occasionem ad invadendum. Liv. 4. ab Urbe.
Aperire fores amicitiæ. Cic. 13. Fam. 10. Sed tamen in omnibus novis conjunctionibus interest, qualis primus aditus sit, & qua commendatione quasi amicitiæ fores aperiantur.
Aperit florem suum arbor, sive herba. Plin. l. 12. c. 11. Quem (florem) noctu comprimens, aperire incipit solis ortu, meridie expandit.
Aperire fontes philosophiæ, translate. Cic. 1. Tusc. 6. Multo studiosius philosophiæ fontes aperiemus. Quod Virg. 2. Georg. 175. Recludere fontes dixit. V. supra, Aperire fontes.
Aperire ludum docendi. Sueton. de Clar. Rhet. c. 4. Ad id tempus Epidius calumnia notatus ludum docendi aperuit. Cic. 9. Fam. 18. Quod ut Dionysi tyrannus, quum Syracusis expulsus esset Corinthi dicitur ludum aperuisse.
Aperire & Operire contraria. Plaut. Capt. 3. 3. 9. Operta quæ fuere, aperta sunt.
Aperire parietem dicitur qui fenestras vel januas in eo facit. l. pen. & ult. §. ult. D. de servitut. urban. præd.
Aperibo, Futurum antiquum, pro Aperiam. Pompon. Vernionibus, Aperibo, non possum civem pati: orcus est quem amare cœpi, pinguis non pulcher puer. Nonius 10. 15.

Apertus, Partic. sive Nomen ex Partic. unde Apertior & Apertissimus: significat, Patens, manifestum, evidens. Cic. in Læl. 97. In qua nisi (ut dicitur) apertum pectus videas, tuumque ostendas.
Aperta pericula. Virg. 11. Æn. 360.
Cœlum. i. e. Purum & serenum, inquit Servius. Virg. 1. Æn. 587.
— cœloque invectus aperto. Sic Apertus aer sive æther. Ib. 591.
Scindit se nubes, & in æthera purgat apertum.
Serenum. Virg. 1. Georg. 587.
Nec minus ex imbri soles & aperta serena. Ubi Servius, Aër enim densatur nubilo, & rarescit sereno.
Æquora, Lata planities. Virg. 3. Georg. 333.
Campus; Planissimus, & latissime patens. Virg. 2. Georg. 280. Liv. 9. Bell.

Bell. Maced. Sic Apertum mare, apud eundem 5. Bell. Pun. opponitur Clauso mari, de quo f. l.
Aperta & Dubia, contraria. Lucret. lib. 4.
Apertæ simultates, & Obscuræ contraria. Cic. pro Lege Manil. 71.
Apertæ naves. V. Constratæ naves, in NAVIS, & in CONSTERNO.
Apertum omnibus. Cic 2. Fam. 2.
Aperta res, & simplex. Cic. pro Cæcin. 5.
Quis apertior in judicium adductus est? Cic. pro Cluent. 48.
Apertus dolor, & Hebes, contraria. Cic. 8. Att. 3. Invite cepi Capuam: non quo munus illud defugerem, sed sine causa, in qua nullus esset ordinum, nullus apertus privatorum dolor, bonorum autem esset aliquis, sed hebes.
Apertum & perspicuum. Cic. 2. de Nat. Deor. 4.
Aperta interrogatione concludere. Cic. 4. Acad. 27.
Apertum, Quod fraude vel insidiis caret. Virg. 11. Æn. 904.
— saltus ingressus apertos. Sic Apertum pectus. Vide paulo ante APERTUS.
Aperti & simplices homines, ἀκίβδηλοι, Qui nihil habent simulatum, qui sunt minime fraudulenti. Cic. 1. Off.
Apertum, Patefactum. Virg. 8. Æn. 585.
Jamque adeo exierat portis equitatus apertis. Nonius.
Apertum, absolute. Liv. Et castris in aperto positis: i. e. In loco undique patenti.
Per apertum fugere. Hor. 3. Carm. 12. 10.
In apertum proferre. Cic. in Parad. 1. Hoc tamen opus in apertum ut proferas nihil postulo. V. IN.

APERTA, æ. m. Apollinis cognomen, quia patente seu aperta cortina responsa ab eo dentur. Fest. & Pacuv. Apertai fatur dictio. V. Dacer.

APERTE, ius, issime. Adv. qual. Evidenter, manifeste. Cic. in Læl. 99. Aperte enim adulantem nemo non videt, nisi qui admodum est excors.
Dicere aperte. Ter. Eun. 5. 1. 3. Non tu istuc mihi dictura aperte es?
Explicare. Cic. 4. Verr. 156.
Dolorem ferre, vel lætitiam. Cic. 14. Att. 13.
Falsum. Cic. 2. de Orat. 306.
Odisse. Cic. in Læl. 67. Aperte enim vel odisse alterum magis ingenuum est, quam fronte occultare sententiam.
Aperte palamque dicere. Cic. 2. Verr. 18.
Aperte mentitur. Cic. 4. Acad.
Aperte, ita ut res sese habet, narrato. Ter. Heaut. 4. 3. 24.
Apertissime insanire. Cic. 4. Acad. Aut ita si sentit, non apertissime insaniet?
Aperte & palam, & Ex insidiis, contraria. Cic. in Brut. 6.
Aperte & Tecte, contraria. Cic. 1. Att. 11. Et tamen ab illo aperte & tecte quicquid est datum, libenter accepi.

APERTIO, ōnis. f. [ἄνοιξις] Varr. 1. de R. R. cap. 63. Sub terra qui habent frumentum in iis quos vocant σειρὼς, quo cum periculo introitur recenti apertione, ita ut quibusdam interclusa sit anima, aliquanto post promere quam aperuerint, oportet. Pallad. 1. 6. Apul. 11. Met. p. 266.

APERTOR, ōris. m. Tertul. seu Cyprian. l. 2. Carm. adv. Marc. v. 108.
Quem visum Johannes Baptismi primus apertor.

APERTORIUM, i. n. Const. Afer. 4. 17. Apertorium intus & extra habere.

APERTIBILIS, seu APERIBILIS, e. Cæl. Aurel. Acut. 3. 3. Idem 3. 4. Al. Appetibile.

APERITIVUS, sive APERTIVUS, a, um. Idem. Const. Afer. 5. 3. & Cæl. Aurel. Acut. 3. 4.

APERTO, āre. frequent. Plaut. Men. 5. 5. 12. Quæso cur apertas brachium. Et Arnob. lib. 2.

APERTULĀRIUS, i. m. Isidor. Effractor, sive Qui operta aperit. Vet. Gloss. Apertularius, θυρεπανοίκτης.

APERTŪRA, æ. f. [ἄνοιξις] quasi Os quoddam in ædificiis. Vitruv. lib. 5. cap. 5. Contraque eas cellas relinquantur aperturæ. Idem lib. 10. cap. 9. Circa frontem ejus figuntur tabulæ, relictis semipedalibus aperturis ad aquam intro concipiendam.

APES, is, vel APIS, is. f. [μέλισσα] Animal volucre, de insectorum genere vulgo notissimum: cujus est mellificare proprium. Unde illud Virg. ex vita ejus, Sic vos non vobis mellificatis apes.
Apes ab eo dictæ, quod sine pedibus nascantur. Unde Virg. Georg. 4. 30.
Trunca pedum primo. Author Probus, & Priscianus.
Apis in nom. Columel. lib. 9. cap. 3. Nam quanto grandior apis, atque rotundior, tanto pejor. Ovid. 5. Trist. 4. 30. — dulcior illo
Melle quod in ceris Attica ponit apis.
Apes cur putentur Musis dicatæ, V. Musarum volucres in MUSA.
Apium in gen. plur. Juven. 13. Sat. 68.
Examenque apium longe consederit una. Sic bis aut sæpius Varro 3. de R. R. cap. 16. Columel. modo uno, modo altero: sed frequentius Apum dicit; lib. 9. ubi de apibus.
Feræ apes. Paulus in l. 26. D. de furtis. Si apes feræ in arborem fundi tui apes fecerint, & quis eas vel favum abstulerit: eum non teneri tibi furti, quia non fuerint tuæ.
Florilegæ. Ovid. 15. Met. 366.
Fœtæ. Virg. 4. Georg. 139.
Melliferæ. Ovid. 15. Met. 389.
Leves. Tibul. lib. 2. 1. 49.
Parcæ. Virg. 1. Georg. 4.
Populatrices Hyemetti. Martial. lib. 13. 104.
Sedulæ. Ovid. 12. Met.
Abortus apium. Plin. lib. 11. 16.
Aculeum apis sine clamore ferre non possumus. Cic. 2. Tusc.
Bombus apum. Plin. lib. 11. cap. 10.
Aggerunt flores pedibus, & comportant. Plin. lib. 11. cap. 6. & 10.
Condunt examina apes. Virg. 2. Georg. 452.
Fingunt apes favos. Cic. 1. Off. 157. Vel Confingunt, aut Construunt, Plin. lib. 11. cap. 5.
Incubant, & abortiunt. Plin. lib. 11. cap. 16.
Insidunt floribus. Virg. 6. Æn. 708.
Moliuntur examen. Claud. de Bell. Get.
Mellificant. Plin. lib. 11. cap. 10.
Revocare apes tinnitu. Claud. de Sext. Conf. Hon. 261.
Stridunt apes. Virg. 4. Georg. 556.
Quæ ex apibus omina ceperint, V. apud Interpretes Sil. lib. 8. 637.

APICŪLA, æ. f. [μελισσάριον] dimin. Plin. lib. 7. cap. 21. & Plaut. Curcul. 1. 1. 10.

APIĀNUS, a, um. [μελισσηρὸς] ab Apes. ut, Apianæ vites, quæ ab apibus dictæ sunt: quia earum uvas apes maxime insectantur. Apiana uva, vulgo *le muscadeau*. Plin. lib. 14. cap. 2.

APIARIUM, i. n. [μελισσών] denom. ab Apes; Locus ad nutriendas apes proprie accommodatus. Columel. lib. 8. cap. 14. Nos similiter appellamus apum cubilia, apiaria. Sic idem lib. 9. cap. 3. & 5. & aliis. Gell. lib. 2. cap. 20. Apiaria quoque vulgus dicit loca, in quibus sunt siti alvei apum. V. ALVEAR.

APIARIUS, i. m. [μελιττουργὸς] Qui custodiendis curandisque apibus præfectus est: sicut Aviarius, qui avibus. Plin. lib. 21. cap. 10. Proventum enim sperant apiarii, large florente eo. Sic Columel. lib. 9. Hunc autem Varro Mellarium vocat lib. 3. cap. 16.

APIATUS, a, um. [μελισσωτὸς] ut, Mensa apiata. Plin. lib. 13. cap. 15. de mensis cedrinis loquens, Magna vero post has gratia extra prædictas crispis, densa veluti grani congerie: quas ob id a similitudine apiatas vocant. i. e. Quæ stercoribus apum infectæ videntur. Alii hoc Adj. in quibus & Harduinus in notis ad l. ad Apium referunt, cujus seminis similitudinem referant maculæ.

APIASTER, tri. m. seu potius APIASTRA, æ. f. Avis apum avida. Gaza virili genere usurpavit, fœmineo alii, ut Servius ad verba, Virg. 4. Georg. 14. — meropesque aliæque volucres. Meropes, inquit, aves sunt virides, & vocantur apiastræ, quia apes comedunt. Onomast. Vet. Apiastra μελισσοφάγος.

APIASTRUM, i. n. [μελισσόφυλλον] Herba est apibus gratissima: quam nonnulli Apium sylvestre esse dicunt. Plin. lib. 20. cap. 11. Apiastrum Hyginus quidem melissophyllon appellat. Varro 3. de R. R. cap. 16. Et cytiso obsevisse, & apiastro: quod alii meliphyllon, alii melissophyllon, quidam melinon appellant.

APESUS, V. APHESAS.

APEX, icis. m. [κορυφὴ] proprie dicitur Virga in summo Flaminis pileo lanata: h. e. In cujus extremitate modica lana est, quod primum constat apud Albam Ascanium statuisse. Hæc Servius in 2. Æn. 664. Item 8. Æn. 683. Apices lanigeri. Festus, Apex, qui est sacerdotum insigne, dictus ab eo quod comprehendere vinculo, antiqui Apere dicebant. Valer. lib. 1. cap. 1. De Observata religione, ex. 4. At Sulpitio inter sacrificandum apex e capite prolapsus sacerdotium abstulit. Potest tamen hic accipi pro Ipso pileo Flaminis: ut fit pars pro toto. V. Scalig. in Varronem p. 124. Ed. A. 1573. p. 133. Soler. de Pileo, Philip. Ruben. Elect. l. 2. c. 25.
Apex, de Summo vertice in homine. Virg. 2. Æn. 682.
Ecce levis summo de vertice visus Iüli
Fundere lumen apex. [V. Serv. ad l. Apex h. l. est Ignea ligula, seu flammula. Sic. Actor. 2. 3. διαμεριζόμεναι γλῶσσαι πυρὸς, sunt apices, seu flammulæ, quæ apostolorum capitibus insidere visæ sunt. Sic
Flammeus apex exarsit comis. Ovid. 6. Fast. 636.
Lucidus apex. Ovid. 4. de Pont. 54.
Apicem ducere. Ovid. 10. Met. 279.
Apex, Cujuscunque rei summitas. ut, Apex falcis, qui Mucro dicitur. Columel. lib. 4. cap. 25. de figura falcis, Ejusque velut apex pronus imminens, mucro vocatur.
Montis apex. Sil. lib. 12. 709.
Micuere coniferi apices. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 398.
Apex, Avium crista, ut in pavone, galerita, upupa, & gallinaceo genere. Plin. lib. 11. cap. 37. In capite paucis animalium, nec nisi volucribus, apices diversi quidem generis. Phœnici plumarum serie, e medio eo exeunte alio: pavonibus, crinitis arbusculis, &c.
Capitis apex. Claud. de Locust. Frag. v. 1.
Apex, Accentuum nota, quæ vocalibus superponitur. Quintil. l. 1. c. 7. Ut longis syllabis omnibus apponere apicem ineptissimum est: quia plurimæ natura ipsa verbi, quod scribitur, patent: sed interim necessarium: quum eadem litera alium atque alium intellectum, prout correpta vel producta est, facit. Ut, Malus, utrum arborem significet, an hominem non bonum, apice distinguitur. Aut flexa pro gravi, aut gravis pro apice circumducta sequetur.
Hinc, Apices ipsæ aliquando Litteræ sunt. Prudent. Perist. 3. v. 136.
Scriberis, ecce, mihi Domine:
Quam juvat hos apices legere,
Quia tua, Christe, tropæa notant! conf. 9. v. 33. Sic, De apicibus juris disputare, l. 29. §. 4. ff. mand.
Apices quoque dicuntur imperatorum Evocatoriæ literæ, rescripta & mandata. Hor. 3. Carm. 21. 19.
Iratos tremens regum apices. Sed hic forte simplicius cum Lambino, Apices de Majestate fastigioque intelliges. Dignitates exp. & Schol. Cruquian. Huc vero pertinet omnino Sidon. Epist. 1, 5. Mihi publicus cursus usui fuit, utpote sacris apicibus accito. Etiam pro Quavis epistola Sidon. 6. Epist. 8. Apicum oblator, Qui affert litteras.
Apex per metaphoram, pro Culmine & decore. Cic. de Senect. 60. Apex autem senectutis est authoritas: quanta fuit in M. Cæcilio Metello, quanta in Attilio Calatino. i. e. Summa dignitas, & quasi honoris fastigium.
Apex etiam pro Episcopatu & Episcopo utitur Sidon. Apoll. 4. Pro sui status apice, h. e. Episcopatu Tholosano. [Immo pro Episcopatus dignitate & fastigio.

APICULUS, i. m. dimin. [κορυφίσκος] Parvus apex, quod & Apiculum dicitur. Festus, Apiculum, filum est quo Flamines velatum apicem gerunt.

APICĀTUS, a, um. Apice, i. e. Pileo tectus. Ovid. 3. Fast. 369.
His etiam conjux apicati sancta Dialis
Lucibus impexas debet habere comas.

APEXĀBO, ōnis. f. Genus farciminis. h. e. Fartum quoddam intestinum. Varro 4. de L. L. 22. Quod in hoc farcimine summum quiddam eminet, ab eo quod in capite apex, Apexabo dicta. V. Ludov. Nonn. de Re Cibar. 2. 14. extr.

APHACA, æ. f. [ἀφάκη] Herba est in arvis nascens, paulo altior lente, tenuibus foliis: siliquas lenticula majores fert, in quibus terna quaternave semina nigra lente minora continentur, quæ adstringendi vim habent. Dioscor. lib. 2. cap. 142. & Plin. lib. 27. cap. 5.

APHACE, vel APHACA, ōrum. n. pl. [Ἄφακα] Locus inter Heliopolin & Byblum, urbes Ægypti. Hinc

APHACITIS, idis. f. [Ἀφακῖτις] Venus, ibi templum habens. V. Zosim. 1. 58. cum Not. Cellar. & Cassiod. in Tripart. 2. 20. adde Selden. de Diis Syris 2. 3. ubi etiam apud Macrob. 1. Saturn. 21. pro Architide legi vult Aphacitida, & huc refert Phacetin filiam Veneris.

Aphæa, æ. f. Nomen Dianæ, sub quo apud Æginetas culta fuit. Virgilius, (vel quisquis auctor est) in Ciri v. 303. ad Dianam,

—nomen Aphææ Virginis adsignant, &c. consule, quæ Scaliger adnotavit, cui etiam hujus nominis, perperam in libris depravati, restitutionem debemus.

Aphannæ, [Ἀφάνναι] Locus erat, ut Stephanus tradit, Siciliæ, vehementer obscurus & ignobilis, unde & nomen adductum apparet. Hinc natum proverbium, ἢ εἰς Ἀφάννας, Aut in Aphannis: de incertis, & quæ nusquam sunt. V. Erasm. Chiliad.

Aphæresis, f. [ἀφαίρεσις] verti Latine potest Abscissio: Figura est dictionis, de qua sic Diomedes, Aphæresis, est ablatio de principio dictionis, contraria Prothesi, quum aut litera amputatur: aut syllaba aufertur. Litera; ut, Ruit omnia late, pro Eruit. Syllaba; ut Temnere divos, pro Contemnere; &, Linquere castra, pro Relinquere.

Aphareus, trisyll. [Ἀφαρεύς] Pater Lyncei, a quo Adj.

Aphareïus, ut, Aphareia proles. Ovid. 8. Met. 304.

Aphareus, ei. m. Pinnula est sub ventre thynni fœminæ, quæ masculo deest. Author Aristot. lib. 5. de Hist.

Aphedantes, sive Aphidantes, [Ἀφειδάντες] Populi in Molossis (inquit Stephanus) ab rege cui Aphidas nomen fuerit.

Aphesas, antos, anta, in accusat. [Ἀφέσας] Montis nomen qui Nemeæ superjacet, ubi Theseus Jovi primum operatus creditur. Dictus ab heroe cui Aphesas nomen erat. Statius 3. Theb.

Mons erat audaci seductus in æthera dorso,
Nomine Lernæi memorant Aphesanta coloni,
Gentibus Argolicis olim sacer.

Aphetæ, [Ἀφεταί] Civitas est Magnesiæ juxta Pagasas, Pheræ pelasgicæ emporium: sic dicta, quasi Emissa, quia hinc emissi fuerint Argonautæ. Strabo lib. 9. Steph.

Aphetæ astrologis sunt Annorum distributores, &c. V. Cæl. Rhod. 21. 5.

Apheteria, [ἀφετηρία] Græci dicunt Carceres unde equi emittuntur ad cursum. Sunt & Apheteria, ut (inquit Suidas) Organa ad expugnandas urbes accommodata.

Aphetes, æ. m. [ἀφέτης] Signum dans in circo emittendis quadrigis. V. Salmas. in Solin. f. 516. b.

Apheticus, a, um. [ἀφετικός] ut, Loca aphetica in cœlesti templo, unde vitalem auspicantur decursum. Cæl. Rhod. 21. 5.

Aphetor, [Ἀφήτωρ] Delphis quinque pontifices per omnem vitam sacri erant, qui Ὅσιοι dicti, quorum primus qui hostiam immolabat, Hosites: qui vero edebat oraculum, Aphetor nuncupati sunt: qui una cum Phrophetis sacra obibant, divinasque prædictiones & ceremonias, & quo cultu, quibusque exemplis fierent sacra, prædicebant. Hæc Alex. ab Alex. l. 2. c. 8.

Aphidantes, V. aphedantes.

Aphidnæ, arum. [Ἄφιδναι] Vicus celebris Atticæ. Sen. Hippol. v. 20.

Parvas alius Calcet Aphidnas. Est & hoc nomine Lacedæmoniorum vicus: Lacedæmonias Aphidnas Avienus vocat, Arat. v. 372. adde Steph. de Urbibus.

Aphneus Mars [Ἀφνειὸς Ἄρης] cognominatus est in Arcadiæ monte Cresio. Inde vero denominationem sortitus (ut Tegeatæ memorant) quod cum Aëropen Cephei filiam Mars compressisset, ipsa ex partu interiit: nihilo tamen minus infans defunctæ matri inhærebat, & copiose manans ex maternis mammis lac utcunque exsugebat, quod ex Martis nutu fiebat. Qua ex re Mars Aphneus, i. e. Dives, cognominatus fuit, & puer, Aëropus a matris nomine nuncupatus. Author Pausan. in Arcad. Meminit Cæl. Antiq. Lect. lib. 20. cap. 25.

Aphorismus, i. m. [ἀφορισμός] est Plurium rerum summatim facta traditio, quasique ad regulam exacta rerum doctrina. Galen. ait Aphorismum doctrinæ genus esse, quod omnes rei proprietates brevissimis verbis circunscribit.

Aphorismus item, vel Diorismus, Figura Rhetorica apud Julium Rufinianum, emendationis species, quæ temere dixeris, Reprehendens: ut, Quanquam illa non pœna, sed prohibitio sceleris fuit. Cic.

Aphorme, [ἀφορμή] dicitur Pecunia quæ apud argentarios illos & mensularios deponebatur, qui non tam pecuniarum permutationem quam majorem negotiationem exercebant, quibusque olim moris erat pecunias custodiendas dari, fœnerato interdum, interdum gratuito. Budæus in Annot. ad Pand.

Aphractum, i. n. [ἄφρακτον] vel Aphractus, m. est Genus navigii oblongum, undique apertum: i. e. neque septum, neque tectum: quo maxime utebantur Rhodii. Cic. 6. Att. 8. Nos Rhodiorum aphractis, cæterisque longis navibus tranquillitates aucupaturi eramus. Eidem, Nosti aphracta Rhodiorum: nihil est quod minus fluctum ferre possit. Eidem lib. 5. 13. Navigavimus sine timore, & sine nausea, sed tardius propter aphractorum Rhodiorum imbecillitatem.

Aphracta, [ἄφρακτα] a Polluce lib. 7. cap. 22. Calcei muliebres dicti. Forte ab harum navicularum similitudine.

Aphratum, i. n. Lat. Spumeum, genus eduli, Isidor. 20. 2.

Aphrica, V. africa.

Aphrissa, æ. f. al. Dracontea. Apul. de Herb. cap. 14.

Aphrodes, æ. m. [ἀφρώδης] Papaver spumeum, sive silvaticum. Plin. l. 27. c. 12. Peplos, quam aliqui sycen, alii meconion aphrodes vocant, ex una radice tenui fruticat, foliis rutæ paulo latioribus, semine sub foliis rotundo, minore quam candidi papaveris. V. Apul. de Herb. cap. 53.

Aphrodisiace, es. [ἀφροδισιακή] Gemma est. Plin. lib. 37. cap. 10. Aphrodisiace ex candida rufa est.

Aphrodisiacum, i. n. Medicamentum Veneris œstrum excitans.

Aphrodisias, [Ἀφροδισιάς] Insula est in mari Persico, ubi Persis a Carmania dispescitur: sic dicta quod in ea Venus quam religiosissime coleretur. Alio nomine Κωλιὰς dicta. Insulæ hujus meminit Plin. lib. 6. cap. 25.

Est præterea Aphrodisias Ciliciæ oppidum, teste Stephano.

Est item Insula in Oceano Hispanico, non procul a Gadibus, de qua Plin. lib. 4. cap. 22.

Aphrodisias herba dicitur acorum. Apul. de Herb. cap. 6.

Aphrodisius, a, um. [Ἀφροδίσιος] Venereus, Adj. ut, Juramentum aphrodisium pro Vano, & nullius momenti; Aphrodisia opera pro Lascivis, amatoriisque. Videatur Taubm. ad Plaut. p. 1050. Scip. Gentil. ad Apolog. Apulei p. 400. Cæl. Rhod. 16. 18.

Aphrodisium, [Ἀφροδίσιον] Imaguncula, item templum Veneris.

Aphrodisia, Plur. [τὰ ἀφροδίσια] Sacrificia Veneris, & Res Venereæ. Item festum Veneris. Plaut. Pœn. 1. 1. 63. Ego in ædem Veneris eo: nisi quid vis Milphio: Aphrodisia hodie sunt. conf. 1. 2. 45. &c.

Aphrodisium, Cariæ promontorium est Pomponio, quod Aphrodisias Plinio appellatur.

Est & Aphrodisium Ptolemæo, Urbs Africæ, quæ vulgo *Africha* dicitur.

Est præterea Aphrodisium, Hispaniæ Tarraconensis promontorium, eodem authore.

Nec non & Cypri urbs, ubi Venus colebatur.

Aphrodite, es. Venus dicta est: quod e maris spuma sit nata. Græce Ἀφροδίτη. Aristoteles putat Venerem idcirco Aphroditen dici quod spermatis natura sit spumosa, h. e. ἀφρώδης, spuma enim alba est. Didymus vero παρὰ τὸ ἁβρὸν τῆς διαίτης, i. e. A vitæ mollitie.

Aphrogala, æ. f. Spuma vel Flos lactis.

Aphron, onis. m. Plinio Herba est ex generibus papaveris, foliis (si propius intuearis) passerum speciem repræsentantibus, radicem habens in summa terræ cute, semine spumeo. Hæc Plin. sed fortasse perperam, lib. 20. cap. 19. A Dioscoride vocatur μήκων ἀφρώδης, hoc est Spumeum papaver, lib. 4. 62.

Aphronitrum, i. n. [ἀφρόνιτρον] Spuma nitri est: de qua Plin. lib. 31. cap. 10. & Martial. lib. 14. 58.

Rusticus es, nescis quid Græco nomine dicar:
Spuma vocor nitri, dicor & aphronitrum. Stat. 4. Sylv. 9. 37.

Aut panes viridantis aphronitri. Illo in balneis antiqui cutem detergebant. Baccius de Therm. Vet. cap. 16. Voss. Lex. Etymol.

Aphroscorodon, [ἀφροσκόροδον] Genus est allii majoris incrementi, quod a Plinio Ulpicum vocatur, lib. 19. cap. 6. Ulpicum quoque in hoc genere Græci appellaverunt allium Cyprium, præcipue Africæ celebratum inter pulmentaria ruris, grandius allio. Tritum in oleo & aceto mirum quantum increscat spuma.

Aphroselenus, i. m. [ἀφροσέληνος] Lapis alio nomine Selenites dictus, quoniam nocte invenitur lunæ imaginem reddere, quæ cum ea quidem augetur, & decrescit. Nascitur in Arabia, candidus, translucens, levis. Hujus ramenta comitialibus in potum dari jubent. Dioscorid. lib. 5. cap. 116.

Aphthæ, arum. f. [ἄφθαι] Exulcerationes sunt in summo ore, infantibus peculiares vitio lactis calido humore corrupti, quanquam & adultis id accidit. V. Cels. 6. 11.

Aphthiphus, i. m. [ἄφθιφος] Quem oris vexat affectio prædicta. V. Cæl. Rhod. 20. 9. ex l. 10. §. ff. de Ædil. edict. [Analogia Aphthicus, ἀφθικός, postulare videtur, quod miror non animadversum Henrico Stephano in Thes. Gr. Sed V. viris doctis cum ad hanc l. D. tum ad A. Gell. 4. 2. notata.

Aphthonius, i. m. [Ἀφθόνιος] Sophista, qui scripsit Progymnasmata, i. e. præexercitamenta, in artem Hermogenis, quæ Græc. Lat. exstant.

Aphya, æ. f. [ἀφύη] Piscis genus, minimum & inutile: quod admotum igni protinus decoquitur. Unde proverbium, Aphya ad ignem: In ea quæ celeriter intereunt aut consumuntur, sive quæ facile ac statim conficiuntur. Latine Apua dicitur. Plinius. V. apua. Cic. 4. Att. 11. Aphyam populi vocat Sentinam & sordes populi. Quare (inquit) ut homini curioso ita perscribe ad me quid primus dies, quid secundus, quid Censores, quid Appius, quid illa populi aphya, denique etiam quid a te fiat, ad me velim scribas. Etiam meretriculæ quædam Aphyæ, i. e. Apuæ cognominatæ. Cæl. Rhod. 5. 19. Ap. Cic. in emendatis codd. excusum Apuleja. V. not. ad l.

Aphydna, V. aphidnæ.

Aphysemon, onis. [ἀφυσήμων] Casiæ genus, Diosc. 1. 12.

Aphythacoras, Ctesias referente Plinio, arbores quasdam esse voluit juxta Hypobarum Indiæ fluvium, electrum ferentes: voceque hac prædulcem suavitatem significari tradidit. Author Plin. lib. 37. cap. 2. sub fin. Harduinus legit Siptachora.

A P I

Apia, Plin. lib. 4. cap. 4. Peloponnesus, Apia ante appellata, & Pelasgia, peninsula haud ulli terræ nobilitate postferenda, &c. Hæc ille. Ubi V. Hard.

Apianus & Apiarium. V. apes.

Apiastellum, i. n. dimin. ab Apiastro, quod deriv. ab Apio. Herba scelerata & Brionia Apul. de Herb. cap. 8. & 66.

Apiastrum, Apiatus. V. apes, & apium.

Apica, æ. f. [ἄπικος] dicitur Ovis quæ ventrem glabrum habet, ut ait Festus. Plin. lib. 8. cap. 48. In ipsa ove satis generositatis ostenditur brevitate crurum, ventris vestitu. quibus nudus esset, apicas vocabant damnabantque. Idem scribit Varro 2. de R. R. cap. 2.

Apicæ erant Vestes sine villis. Calcagn. Quæst. Epist. 3. 1.

Apicius, i. m. Eo nomine tres fuerunt Romæ, omnes gulæ studio infames, & artis coquinariæ studiosi. Primus vixit anno ab U. C. 649. Alter sub Tiberio vixit. Senec. ad Helv. cap. 10. Hic ille est, qui cum HS millies (duos milliones & semis) in culinam congessit, neque plus centies HS de patrimonio superesse intelligeret, veneno vitam finiit, metuens ne sibi esuriendum deinceps esset. V. Dio Cassius lib. 57. & Martial. lib. 3. 22. Scientiam popinæ professum infecisse seculum disciplina sua, Seneca ibidem prodit. Quæ eum aliquid de coquinaria scripsisse non obscure arguunt. Vetus Schol. Juvenalis de Juscellis scripsisse ad Sat. 4. v. 23. notat. Extat de Re culinaria liber ipsius nomine, dignus lectione ob singularia, quæ habet; sed qui vel alterius Apicii est, vel alienis interpolatus accessionibus; quia in libro suo encyclorum Commodianorum meminit. V. Lamprid. Heliog. cap. 18. & 20. & ibi Casaub. Casp. Barth. Adversf. 34. 18. & 26. 16. Voss. de Analogia 1. 14. Tertius Apicius sub Trajano vixit, ut Casaub. ad Athenæum 1. 6. observat.

Apicius pro Quovis guloso, apud Juven. 11. Sat. 3. & Martial. lib. 10. 73.

Apicius, a, um. Adj. ut, Uvæ Apiciæ. Cat. de R. R. cap. 24. Vinum Apicium, Idem cap. 6. & Varr. 1. de R. R. 25.

Apicianus, a, um. Idem. ut, Apiciana coctura. Plin. lib. 19. cap. 8. Apiciana condimenta. Tertull. de Anima, cap. 33.

Apicula, V. apes.

Apiculus, V. apex.

Api-

Apidanus, i. m. [Ἀπιδανὸς] Fluvius unus e præcipuis Thessaliæ qui tarde fluere dicitur, quosque illi commiscetur Enipheus, ut scribit Herodotus, lib. 7. Ovid. 7. Met. 228.

Multa quoque Apidani placuerunt gramina ripis. Val. Flacc. 1. 357. & Lucan. lib. 6. 373.

Apilas, [Ἄπιλας] Flumen est in ora Heraclea, Plin. lib. 4. cap. 10.

Apilascus, ūdis. Plin. lib. 33. cap. 4. Nam aurum quod ad pilas cudunt, Apilascudem vocant. Ita codd. vulgat. Sed V. Hard. qui hanc vocem non invenit in MSS.

Apina, æ. (vel Apinæ, ārum. pl. tantum) Urbs Apuliæ. Tricas & Apinas vulgo res futiles ac nugatorias dicebant. Martil. lib. 1. 114.

Quæcunque lusi juvenis, & puer quondam,
Apinasque nostras. Idem lib. 14. 1.
Sunt Apinæ, Tricæque, & siquid vilius istis. Tractum est proverbium ab Apina urbe Apuliæ. Plin. lib. 3. cap. 11. Diomedes ibi delevit gentes Monadorum Dardorumque, & urbes duas, quæ in proverbii ludicrum vertêre, Apinam & Tricam.

Apiola, Oppidum Latinorum, captum a L. Tarquinio rege, ex cujus præda Capitolium inchoavit. Plin. lib. 3. cap. 5.

Apios, i. m. [ἄπιος] Herba est, Ischas etiam dicta, quæ folio constat rutaceo, brevi, caulibus ternis aut quaternis humi prostratis, radice qua asphodelus, verum squamosa. Nascitur in montibus: legitur Vere. Datur ad expurgandum corpus, quod altera radicis parte superius, altera inferius purget. Hæc ex Theophrast. l. 9. c. 10. de Plant. histor.

Apirŏcalus, i. m. [ἀπειρόκαλος] i. e. Decoris expers, ineptus. Gell. 21. 7. V. H. St. Thes. Gr.

Apis, is. V. apes.

Apis, idis, vel is. [Ἆπις] Qui etiam dictus est Serapis, a quibusdam Osiris. Augustin. lib. 18. cap. 5. de Civit. Dei, Rex Argivorum Apis navibus transvectus in Ægyptum, quum ibi mortuus fuisset, factus est Serapis omnium maximus Ægyptiorum deus. Cur non Apis etiam post mortem, sed Serapis appellatus sit, rationem Varro reddit. Quia enim arca in qua mortuus ponitur (quod omnes jam sarcophagum vocant) σορὸς dicitur Græce, & ibi eum sepultum venerari cœperant, priusquam templum ejus esset exstructum; velut Soros & Apis, Sorapis primo, deinde una litera (ut fieri assolet) commutata, Serapis dictus est. Hæc Aug. Apud Ægyptios etiam Apis, Bos dicitur, & pro numine colitur. Cic. 1. de Nat. Deor. 82. Quid igitur censes Apin illum sanctum Ægyptiorum bovem, nonne deum videri Ægyptiis? Ovid. 2. Amor. 13. 14.

Et comes in pompa corniger Apis erat. Lucan. lib. 9. 160.
Et sacer in cineres Magni mactabitur Apis. Hunc enim mirabili vanitate decepta Ægyptus, in honorem ejus divitiis affluentibus, alebat: quoniam eum sine sarcophago vivum venerabatur, Apis, non Serapis vocabatur. Quo bove mortuo, quoniam quærebatur & reperiebatur vitulus coloris ejusdem, mirum quoddam, & divinitus sibi procuratum esse credebant. V. Strab. lib. ult. & Plin. l. 8. c. 46. Macrob. Sat. 1. 21. e Junioribus Marsham. Can. Chron. ad Sec. 4. Conf. osiris, & serapis.

Est etiam Apis, Vicus in Africa, quia nobilis religione Ægypti locus esset.

Apiscor, ĕris, aptus sum, [ἅπτομαι] isci. Antiquum verbum, unde fit Aptus, a, um. Nonius, Apisci, Invenire. Sisenna Hist. lib. 4. Itaque postero deligato signinum redeuntis apiscitur. Junius sic legit, itaque postero die legatos Signiam redeuntes apiscitur. Mercer Iguvium. Ex eo composita in usu sunt, Adipiscor & Indipiscor.

Apisci, Indipisci. Lucil. lib. 26. Ut ego effutiam, quod ego te inprimis cupere apisci intelligo. Nonius.

Apisci, pro Adipisci. Festus. Lucret. lib. 1. 448.
Nec ratione animi quam quisquam possit apisci. In hac significatione sæpe apud JCtos ponitur. Ulp. l. 25. §. 3. de hæred. pet. Quod si ab initio quidem justam caussam habuit apiscendæ possessionis.

Apision, i. n. Herba alias Isatis. Apul. de Herb. cap. 69.

Apistos, lege Apsyctos, & V. suo loco.

Apium, i. n. [σέλινον] Herba cujus multæ sunt species. Plin. l. 19. c. 7. Contra, plura genera sunt eorum quæ diximus, dicemusque inprimis de apio. Deinde sic subjungit capite proximo, Id enim quod sponte in humidis nascitur, heliloselinum vocatur, uno folio, nec hirsutum. Rursus in siccis, hipposelinum, pluribus foliis simile heliloselino. Tertium est oreoselinum, cicutæ foliis, semine anethi, minutiore tamen, &c.

Apio coronobantur victores in Nemeæo certamine. Plin. lib. 19. cap. 8. Ab æquinoctio verno seritur apium. Et paulo post, Honos ipsi in Achaia, coronare victores sacri certaminis Nemeæ. Juven. 8. Sat. & Pitisc. Lex.

Amarum apium. Virg. 6. Ecl. 68.
Udum. Hor. 2. Carm. 7. 24.
Vivax. Hor. 1. Carm. 36. 16.
Gaudent apio ripæ. Virg. 4. Georg. 121.

Opus est apio. Plutarch. in Sympos. Ita loquebantur quoties morbum capitalem innuebant, & vitæ periculum imminere. Nam olim monumenta defunctorum apio coronabantur. Inde Proverbium, Apio indigere, de iis qui desperate decubabant. de quo Suid. & Plutarch. in Sympos. & vita Timoleontis. Horatius tamen & ad conviviorum coronas Apium adhibet, 1. Carm. 36. 15. & 4. Carm. 11. 3. ubi Vid. Interpretes. Hinc

Apiacius, a, um. Ex Apio confectus; ut, Apiacia corona. Hygin. Fab. 74. Hinc & apiastrum & apiastellum & apiatus derivata, de quibus V. supra.

A P L

Aplănes, is. [ἀπλανής] dicitur Non vagus, inerrabilis. Macrob. lib. 2. cap. 4. in Somn. Scip. Prima illa stellifera sphæra, quæ proprio nomine cœlum dicitur, Aplanes apud Græcos vocatur, arcens & continens cæteras. & lib. 1. passim.

Apluda, V. appluda.

Aplustre, & Aplustrum, pl. ria, & ra. Navium ornamenta. Quæ quia erant amplius, quam essent necessaria usu, etiam Amplustria dicebantur, ut tradit Festus. Ergo ab Amplius, Amplustre dictum, volunt Grammatici, sed verius ex græco ἄφλαστον, aplustre & aplustrum: pro quo vetustissimi Amplustrum dixerunt. Erat Tabula affixa ad summitatem puppis ornamenti caussa, interdum in scuti aut clypei modum, de cujus apice pinnæ ac cristæ eminebant. Addebantur aliquando & teniæ, aut vela parva. Vetus scholiastes Juven. 10. Sat. 136. Ubi Victæ triremis aplustre memoratur, Tabulatum exponit, ad decorandam superficiem navis appositum. Plura Salmas. Exercit. Plin. p. 404. Rutil. Itinerar. 1. 513. adde Dan. Heins. & Drakenb. ad illud Silii lib. 10. 325.

— laceroque aplustria velo. conf. Lucan. lib. 3. 586. V. Scheff. de Mil. Nav. l. 2. c. 6.

Aplysia, æ. f. [ἀπλυσίαι] Illotarias vertit Theodorus. Spongiarum genus vilissimum, maximas habens fistulas & reliquam partem admodum spissam: ita dictum quod elui non possit. V. Plin. lib. 9. cap. 45.

A P N

Apnoea, [ἄπνοια] Affectio quædam est, nulla, ut visus indicat, spiratione facta: quod tamen fieri nequit, aut ea quæ per universum fit corpus, transpiratio, tunc sufficere potest. Cæl. l. 4. c. 2. Galen. l. 4. de Locis affect.

A P O

Apobatæ, es. [Ἀποβάτη] Atheniensibus Ludus erat equestris, quo Phocionis filius sæpissime lusit, & victor fuit. Alex. ab Alex. l. 3. c. 21. Apobatæ Cursores quinam fuerint. V. Pitisc. Lex.

Apocalo, āre. [ἀποκαλεῖν] i. e. Avocare: ut, Ego me apocalo, i. e. Recedo, abeo. Petron. cap. 67. Apocalemus nos. Idem cap. 62. Ita Nodot. legit. & explicat, Alii legunt Apoculo & Apoculanius. V. Interprett. ed. Burm. [Videtur Aboculo legendum priori loco, ut sit jocular iter dictum Aboculare se, pro subducere ex oculis. De altero loco V. quæ infra in V. argus dicemus. Miror quid hæc sibi velint in Cangii Glossario: Aboculo librum legere, clausis oculis in Petronii Fragmento. Locus est c. 75. Ubi puer, ceu frugi laudatur, qui Librum aboculo legit, pretium sibi de diariis fecit. Aboculus vox imæ plebeculæ, cujusmodi quam plurimæ apud Petronium, Cœcum denotans, unde fine dubio Gallorum aveugle manavit, quod ipsemet Cangius agnoscit. Nodum igitur in scirpo quærunt, qui hunc locum alienis interpretamentis, vel conjecturis tentant, cum sententia plana sit: Diurna enim mercede puer cœco librum legisse narratur, indeque sibi pretium, i. e. lucellum, peculium fecisse, etsi & Pretium facere alibi eadem notione frustra quæsiveris.

Apocalypsis, is. f. [ἀποκάλυψις] Lat. Revelatio. Sic autem inscribitur Liber revelationum divinarum de statu ecclesiæ Novi Testamenti, quas Johannes Theologus accepit in insula Pathmo. August. de S. Trin. cap. 49. Apocalypsis eos laudat, in quorum ore non sit inventum mendacium. conf. idem de Civ. Dei 20. 17. Tertull. adv. Marc. 4. 5. Apocalypsin Johannis Marcion respuit. conf. Isidor. 6. 2.

Apocalypticus, a, um. [ἀποκαλυπτικός] Adj. ut, Apocalypticus liber.

Apocarterēsis, is. f. [ἀποκαρτέρησις] Propositum & electio mortis per inediam & famem. Tertul. Apol. cap. 46. Lycurgus apocarteresin optavit, quod leges ejus Lacones emendassent. V. Quintil. 8. 5. & ibi interpretes.

Apocatastasis, is. f. [ἀποκατάστασις] Restitutio in pristinum statum; item Circuitus solis, lunæ & astrorum. V. Columel. 3. 6. & Apul. Asclep. p. 84.

Apocatasticus, a, um. i. e. Redintegratus. V. Sidon. 8. Ep. 11. & Mart. Capel. lib. 7. p. 240.

Apŏcha, æ. f. [ἀπὸ τῆς παρὰ τὸ ἀπέχειν] a Recipiendo; est Scriptura sive Cautio, in qua creditor se pecuniam accepisse testatur. Ulp. in l. Si accepto latum. 19. D. de acceptil. Inter acceptilationem & apocham hoc interest: quod acceptilatione omnimoda liberatio contingit, licet pecunia soluta non sit: apocha non alias quam si pecunia soluta sit. Apocha igitur schedula est quam vulgo quitanciam vocant: Antapocha vero est quam debitor dat creditori.

Apocho, āre. in Cod. Theodos. l. 1. & 3. de Tribut. in ipsis spec. inferendis; ibi apochandi licentia notatur; hic præsumptio apochandi damnata est. Videtur autem idem esse quod Species adærare, pecuniam pro speciebus dare.

Apocŏpe, es. f. [ἀποκοπή] Latine dici potest Abscissio, amputatio, Grammatica figura est dictionis, quum ab ejus fine detrahitur aut litera aut syllaba. ut, Cura peculi, pro Peculii. Huic contraria est Paragoge.

Apocŏpus, i. m. [ἀπόκοπος] Exsectus, spado, cui amputata est virilitas. Firm. l. 3. c. 14. In octavo ab horoscopo loco, Mercurius cum Venere, si vespertini ambo, inefficaces & apocopos reddent, & qui nihil agere possint. [conf. Suid. Videtur potius a v. κόπος, ut ὑπόκοπος, ὑπέρκοπος & similia, quam a v. ἀποκόπτω, cum H. St. in Thes. Gr. derivandum. Ineptum enim ad opus virile seu Frigidum duntaxat denotat.

Apocrisiarii, erant Responsales magistrorum præsentalium, qui illorum nomine causas Palatinorum judicabant. Panciroll. Not. Dign. Imp. Orient. Buleng. de Imp. Rom. 4. 21. Item pro Pontificis aut Episcopi legato Apocrisiarius usurpatur a medii ævi scriptoribus. Beda Hist. Eccl. 2. 1. & Constit. Novell. 123. 25. V. Glossaria Mediæ Latinit.

Apocrŏtus, a, um. [ἀπόκροτος] Durus, asper, rigidus; ex ἀπὸ & κροτέω, pulso, crepo. Firmic. Math. 7. Miseri, apocroti, oligochronii, infelices.

Apocynon, i. n. [ἀπόκυνον] Ossiculum, quod canum impetus cohibet, in ranæ sinistro latere. Plin. l. 32. c. 5. Et aliud esse (ossiculum) in sinistro latere, quod dejecto (in aquam) fervere videatur, apocynon vocari. Canum impetus eo cohiberi &c.

Est item Apocynon (Cynocrambe, vel Cynomorum a quibusdam dicta) Brassica canina, longis viticulis constans, male olentibus, lentis, vitiliumque modo obsequiosis, fractu fere invictis: canes celerrime interimit, hominibusque est venenum. Ex Diosc. l. 4. c. 76. & Galen. l. 6. simplic.

Apodes, um. V. apus.

Apodermus, a, um. [ἀπόδερμος] i. e. Ex nucibus amygdalis decorticatis confectus: ut, Apodermum isicium. Apic. 2. 2.

Apodixis, is. f. [ἀπόδειξις] Quintil. l. 5. c. 10. Apodixis est evidens probatio; ideoque apud Geometras γραμμικαὶ ἀποδείξεις dicuntur. Plura ibid. Gell. l. 17. c. 5. Latine Petronius scripsit c. 132. Rogo te, mihi apodixin defunctoriam redde, quod Cujacio est Remissio senilis ætatis, seu Liberatio, Pithœo Apocha; Wouwerio Libellus, quo ostendit quispiam se defunctum esse: oppido ridicule, ut quidem forte aliud agens protulit Wouwerius, quasi vero mortuus bona se fide mortuum esse scripto testari cavereque possit. Luculenter ostendit Gronov. Observ. 4. 13. significare hoc loco Leve tantum specimen, velut ceremoniæ causa editum. Ut adeo formula in re nequissima a Petronio adhibita ad alia multa honeste transferri possit.

Apodicti-

Apodictĭcus, a, um. [ἀποδεικτικὸς] i. e. Demonstrativus. V. Gell. 17. 5. & Mart. Capell. lib. 5. p. 152.

Apodŏsis, is. f. [ἀπόδοσις] Figura oratoria, quæ τῇ προτάσει respondet. Latine Redditio dicitur. Ter. And. 1. 5. 43. Adeon' me ignavum putas, adeon' porro ingratum, aut inhumanum, aut ferum, ut neque me consuetudo, neque amor, neque pudor commoveat, neque commoneat ut servem fidem? Ubi Donatus, Ut neque me consuetudo, &c. Apodosis ad superiora: Consuetudo adversus feritatem: Amor adversus inhumanitatem: Pudor adversus ingratum animum.

Apodyterium, i. n. [ἀποδυτήριον] quasi Latine dicas Exutorium; erat enim Locus ante balnei sive hypocausti ingressum, ubi loturi se exuebant: h. e. vestimenta deponebant. Cic. 3. Q. frat. 1. In balneariis, assa in alterum apodyterii angulum promovi, propterea quod ita erant posita, ut eorum vaporarium, ex quo ignis erumpit, esset sub tectum cubiculi. Plin. l. 5. Epist. 6. Inde apodyterium balnei laxum & hilare excipit cella frigidaria.

Apoeninus, V. apenninus.

Apogæus, i. m. [ἀπόγαιος] Ventus a terra flans. Plin. lib. 2. cap. 43. V. Harduin. Astronomis Apogæum locus planetæ altissimus, & a terra quam maxime disjunctus.

Apogrăphum, i. [ἀπόγραφον] Exemplum & descriptio libri, & imago tabulæ. Latine descriptum & Exscriptum dicitur. Unde Cic. 12. ad Att. 52. extr. libros suos philosophicos Apographa vocat: quasi Scriptorum Græcorum imagines & exempla. Plin. l. 35. c. 11. Hujus tabulæ exemplar, quod Apographon vocant, L. Lucullus duobus talentis emit. Barbare Copia. V. Du Fresne.

Apolactizo, [ἀπολακτίζω] āre. Calcibus invadere. Unde per translationem significat Parvifacere, parvipendere. Plaut. Epid. 14. Ἀπολακτίζω inimicos omnes.

Apolaustus, i. m. [ἀπολαυστὸς] Voluptati serviens. Capitol. in Vero, cap. 8. Habuit & Agrippam histrionem, quem apolaustum nominavit. conf. Lamprid. in Commodo, cap. 7.

Apolectus, i. m. [ἀπόλεκτος] Delectus, sive Selectus, a verbo Græco ἀπολέγω, quod Deligo significat. Apolecti igitur, Delecti, eximii, selecti. Liv. 36. 28. extr. Ubi quum in concilio delectorum, quos apolectos vocant, Phaneas, & quæ imperarentur, & quæ ipsis prope accidissent, exposuisset. Idem 35. 34. Concilium quidem universæ gentis Ætoli post dimissos Romanos non habuerunt. Per apolectos autem (ita vocant sanctius concilium, quod ex delectis constat viris) id agitabant, quomodo res in Græcia novarentur. Gronov. habet Apocletos.

Apolectus, [ἀπόλεκτος] Genus piscis ex pelamidum genere. Plin. lib. 9. cap. 15.

Apŏlis, c. [ἄπολις] Latine Eum significat qui jus civitatis amisit. Martianus in l. Quidam. 17. D. de pœn. Item quidam ἀπόλιδες sunt, hoc est, sine civitate, ut sunt in opus publicum perpetuo dati & in insulam deportati.

Apollo, ĭnis; & Apollos, o. sec. Gr. declinationem: [Ἀπόλλων] creditus fuit Deus, quem Græci etiam Φοῖβον, h. e. Solem, appellant. Cui (ut Macrobius inquit) variæ fuerunt potestates. Nam fuit author carminis, præses vaticinii, sagittandi peritiam habuit, artem medicinæ percalluit, & chordæ vocalis. Idem dicitur Liber, quod libere vagetur per aërem. Dictus Apollo ab α, sine, & πολλοί, multi: quod solus ipse luceat. Porphyrius ait eundem esse Solem apud superos: Liberum patrem in terris: Apollinem apud inferos. Unde etiam tria insignia circa ejus simulacrum videmus, Lyram, quæ nobis cœlestis harmoniæ imaginem monstrat: Grynæum, quod terrenum numen ostendit: Sagittas, quibus infernus deus judicatur & noxius. Unde & Apollo dictus est ἀπὸ τοῦ ἀπολλύειν. [Hæc ex Serv. ad Ecl. 5. Virg. v. 66. Pro v. Grynæum vero Griphenæum legitur in Servii codd. Quod monstrum vocabuli est, nisi forte Gryphineum pro Gryphe s. Grypho posuit. Hoc enim Apollini sacrum fuit fabulosum animal, ut ipse Servius ad Ecl. 8. v. 27. docet, ac testatur nummus Gallieni ap. Oisel. Tab. 87. 7. conf. Spanhem. de Pr. & Us. Numism. Diss. 5. 10.] Euseb. de Evang. præparat. Apollo vocatur quod ἀπαλλάττει, i. e. Ægrotationibus homines salvat atque liberat: quamobrem ardentissimum etiam Solem Apollinis nomine appellant. De Apolline multa apud Cic. 2. de Nat. Deor. 68.
Actiacus Apollo. Ovid. 13. Met. 715.
Augur. Virg. 4. Æn. 376.
Belenus Apollo, Deus fuit patrius Aquilejensibus Italiæ. V. Capitolin. Herodian. & Pitisc. Lex.
Delius. Virg. 4. Æn. 162.
Flavus. Ovid. 1. Amor. Eleg. ult. 35.
Formosus. Virg. 4. Ecl. 57.
Grynæus. Virg. 4. Æn. 345.
Palatinus. Hor. 1. Epist. 3. 17. Quia templum ei excitavit, dedicavitque Cæsar Augustus in Palatio, ut scribit Sueton. eodemque loco bibliothecam libris omnis generis instructam.
Pulcher. Virg. 3. Æn. 119.
Pulsator citharæ. Val. Flacc. 5. Argon. 693.
Tymbræus. Virg. 4. Georg. 323.
Vates. Val. Flacc. 4. Argon. 445.

Apollineus, a, um. Adj. ut, Apollinea ars, pro Arte medica. Ovid. 3. Trist. 3. 10.
Apollinea ars, etiam pro Arte vaticinandi accipitur ab Ovid. in Ibin, 264.
— Apollinea clarus in arte senex. Tiresiam vatem intelligit.
Cantus Apollinei. Ovid. 11. Met. 155.
Crinis. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 310.
Frater Apollineus, Cupido. Ovid. 9. Met. 454.
Testudo. Lucan. ad Pison. 155.
Vates, Orpheus. Ovid. 11. Met. 8.

Apollinaris, e. Adj. ut, Ludi Apollinares, qui in honorem Apollinis fiebant: de eorum origine V. Liv. 25. 12. Macrob. 1. Saturn. 17. & Spanheim. de Usu & Præst. Num. diss. 10. p. 123. & Pitisc. Lex.

Apollinaris, [Ἀπολλινάριος] Nom. Viri propr. De claris Apollinaribus V. Fabric. Bibl. Gr. Vol. 7. p. 659. seq.
C. Sulpitius Apollinaris, qui argumenta fabularum Terentii paucissimis verbis exposuit, Pertinacis imperatoris præceptor fuit, teste Capitol. c. 1. a Fabricio d. l. omissus.

Apollĭnar, āris. n. pro Fano vel Loco Apollinis, ita Gronovio legi placet apud Liv. 3. 63. Ubi nunc ædes Apollinis est, jam tum Apollinar appellabant. Vulgo Circum jam tum Apollinarem. Sed Apollinar forte ut Lupanar & similia.

Apollinaria, æ. f. Herba, quæ & Strychnos, Apul. de Herb. c. 74. Apollinaris dicitur Plin. 10. 26. 14.

Apollinaristæ, arum. m. [Ἀπολλιναριανοί] Hæretici ab Apollinari Alexandrino ejusque filio homonymo dicti, horum heterodoxian amplexi. V. Isidor. 8. 5. Reines. Var. Lect. 2. 17. p. 278. quo ipso loco, quem Ἀπολλινάριον Græce laudaverat, Latine Apollinarem vocat.

Apollodorus, i. m. [Ἀπολλόδωρος] Atheniensis Pictor insignis nonagesima tertia Olympiade, de quo Plin. lib. 35. cap. 9.
Fuit & alter hoc nomine Statuarius, eidem Plin. lib. 34. cap. 8.
Item Medici duo, quorum Cittieus unus, alter Tarentinus dictus est. Plin. lib. 20. cap. 4.
Fuit & Atheniensis Grammaticus Asclepiadis discipulus, Panætii Rhodii philosophi discipulus, & Aristarchi grammatici. Is primus genus metri Triambici invenit, ut testatur Suidas. Scripsit quoque Historiam Atheniensium usque ad reditum Heraclidarum, ut est author Diodorus Siculus.
Fuit & alius Apollodorus Atheniensis Grammaticus: cujus libri bibliothecæ, sive de origine Deorum extant, de quibus multa Salmas. Exercit. Plinian.
Apollodorus item alius Tarsensis, Tragicus, cujus tragœdias Suidas recenset.
Apollodorus item Atheniensis Poëta comicus, tempore quo & Menander, fuit: Fabulas ipsius nonnullas commemorat Suidas.
Præter hos, Apollodorus Pergamenus extitit Cæsaris Augusti præceptor & familiaris: scripsit de arte Rhetorica.

Apollonia, [Ἀπολλωνία] Nomen fuit plurium urbium, quarum una fuit in Epiro. Plin. lib. 4.
Alia, eodem teste, fuit in Creta.
Alia item in Syria, ut idem Plin. lib. 5. docuit.
Alia præterea, teste Herodoto, lib. 4. fuit in Thracia. Apollonia Syriæ, hodie *Bonandria.* Apollonia autem Epiri, hodie *Velona*, *La Valone*, ex qua in Italiam trajectus brevis.
Apollonia item Insula est Europæ.
Item est Insula in Ponto quæ Thynnias dicta est, ut ab alia quæ est in Ponto distingueretur.

Apolloniātæ, arum. m. [Ἀπολλωνιάται] Cives Apolloniæ, qui varii sunt, prout urbes hujus nominis diversæ. Plin. 5. 30. & alibi. Apolloniatûm oppidum. Idem 3. 11. de Epiro.

Apolloniaticus, a, um. Adj. ut, Bitumen Apolloniaticum. Plin. lib. 35. cap. 15.

Apolloniensis, e. Adj. [Ἀπολλωνιάτης] Cic. 3. Verr. 103. conf. Tacit. 2. Ann. 47. 4.

Apollōnis, idis. f. Urbs Asiæ minoris prope Pergamum & Sardes. Unde,

Apollonidenses, Asiæ populi. Cic. pro Flacc. 71. 79.

Apollonides, Gemmarum sculptor. Plin. lib. 37. cap. 1.

Apollonius Rhodius, dictus quod in Rhodo agitaret, Alexandriæ autem natus, Callimachi discipulus, æqualis Eratosthenis grammatici, cujus etiam successor in præfectura bibliothecæ apud Ptolemæum Evergeten. scripsit Argonautica versu hexametro.
Fuit item Apollonius Alexandrinus, cognomento Dyscolus, pater Herodiani grammatici, nobilis & ipse grammaticus, filiumque erudiit. Scripsit de Compositione partium orationis, & alia complura in arte grammatica,
Apollonius Aphrodiseus historicus scripsit res varias de Trallibus, de Orpheo, ejusque mysteriis.
Apollonius Molo Rhodius, Præceptor Ciceronis, Romæ docuit, quo legatus venerat de præmiis Rhodiorum, Dictatore Sylla, orator unus in causis, scriptorque præstantissimus, & in adnotandis animadvertendisque vitiis, & instituendo docendoque præstantissimus, ut ait Cic. in Brut. V. Suet. Cæs. cap. 4. & ibi Casaub.
Apollonius item fuit Alabandensis (Alabanda autem oppidum est minoris Asiæ) dicendi magister: qui quum mercede doceret, tamen non patiebatur eos quos judicabat non posse oratores evadere, operam apud se perdere, dimittebatque quemque ad quamcunque artem putabat esse aptum, ut scribit Cic. 1. de Orat.
Ad hos, Apollonius quidam fuit Nysæus Panætii Stoici familiaris. Strab. l. 14.
Apollonius, præterea Herophilius appellatus, quod Herophili discipulus fuit, scripsit de Unguentis, ut est author Athenæus. Apud Plin. tamen Apollodorus scribitur.
Philostratus præter hos, duos ponit inter sophistas Apollonios, Naucratitam unum: alterum Atheniensem, qui ambo M. Antonini principis tempore concurrentes, docuere Athenis.
Apollonius item Tyaneus philosophus, cujus vitam Philostratus scripsit, & ante hunc Damis Apollonii ipsius peregrinationis comes.

Apolŏgus, i. m. [ἀπόλογος] Latine Fabula dicitur, in qua inducuntur muta animalia loquentia: cujusmodi fabulæ Æsopicæ sunt, & de Cassita apud Gell. lib. 2. cap. 29. Et apud Hor. 1. Epist. 73.
Olim quod vulpes ægroto cauta leoni Respondit, &c.
Cic. 2. de Orat. 264. Et ad hoc genus ascribamus etiam narrationes apologorum. Quintil. lib. 5. cap. 11. circiter medium.
Apologum agere. V. ago.

Apolŏgo, [ἀπολογέω] āre. Convicio notare, rejicere, repudiare. Sen. Epist. 47. Ipse illum invicem apologavit, & non judicavit domo sua dignum. In ed. Thes. Lugd. additur: Gallice *Brocarder*, Italice *Mottegiare.* Adscripsit H. St. ζητ. quis ita exponat. [Vox suspecta, V. Lips. & Grut. not. ad l.

Apologatio, ōnis. f. [ἀπολόγησις] Quintil. l. 5. c. 11. Nostrorum quidam non sane recepto in usum nomine Apologationem vocant. De fabulis loquitur.

Apologia, [ἀπολογία] Latine dicitur Defensio vel excusatio, purgatio & oratio qua se quis defendit, sive illud apud judicem fit, sive non. V. Apul. Apol. 119. Cur Defensiones Apologiæ dictæ V. apud Scalig. l. 3. Poët. c. 83.

Apologetĭcus, a, um. [ἀπολογητικὸς] Defensorius, ad defensionem pertinens. Quo titulo extat Tertulliani liber ad Scapulam, quo Christianam religionem defendit.

Apologismus, [ἀπολογισμὸς] Idem quod Apologia. Cic. 16. Att.

Aponus, i. m. [Ἄπονος] Vicus ad Euganeos colles in Italia prope Patavium, ubi & aquæ calidæ variis morbis aptæ Claudiani elegiaco carmine laudatæ, & a Theodorico Gotthorum rege mœnibus cinctæ, teste Cassiodoro. Ejus aqua non modo salubris, sed & fatidica credita. Idem Claudian. principio carminis,
Fons Antenoreæ vitam qui porrigis urbi. Et v. 4.
Quum tibi Phœbeus carmina dictet honos. Adde Sil. l. 12. 219. Unde consultans Tiberius sortes in eum fontem conjecit. V. Suet. Tiber. cap. 14. Videturque huc respexisse Lucanus lib. 7. 192. cum nescio

nescio quem augurem de Pompeii clade ad Aponi fontem prædicere facit.

APONINUS, a, um. Adj. ut Aponinæ fortes, quomodo Casaubonus & Gruterus legunt in Vopisci Firmo, cap. 3. ubi vulgo legitur Apenninis: id quod idem Casaubonus etiam in Claudio Pollionis, cap 10. ad hunc modum correxit, Quum in Aponino de se consuleret, non Apennino; & interpretatur in Aponi fonte.

APOPEMPTICI, [ἀποπεμπτικοὶ] Hymni sunt, qui peregrinationem dei alicujus complectuntur, ut apud Bacchylidem. Hymnorum multiplices variasque species V. apud Cæl. Antiq. Lect. lib. 7. cap. 5.

APOPHASIS, is. f. [ἀπόφασις, ἀπὸ τοῦ ἀπόφημι] Latine dicitur Negatio. Figura Rhetorica, de qua sic Quintil. lib. 9. cap. 2. Quædam vero genera hujus figuræ nullam cum tropis habent societatem: ut illa statim prima, quæ dicitur a negando, quam nonnulli vocant ἀπόφασιν. Hujus autem figuræ ipse hoc ponit exemplum, Non agam tecum jure summo: non dicam quod forsitan obtinerem.

Apophasis, ἀπὸ τοῦ ἀποφαίνεσθαι, est Annotatio bonorum & commentarius, & recensio, indexque eorum quæ reperta sunt. ICti *Inventarium* vocant & *repertorium*: quod ἀπογραφὴ proprie dicitur. Budæus.

Apophasis, Sententia, dictum, responsio. Ulp. in l. 1. §. 1. D. de appellat.

APOPHLEGMATISMUS, i. m. [ἀποφλεγματισμός] est Remedium quod in ore retentum vel manducatum, aut linguæ subditum, noxios quosque humores ex capite detrahit. Horum confectionem vide apud Galen. l. 2. de Compos. medic.

APOPHLEGMATIZO, āre. Verbum est apud Th. Priscian. 2. 3.

APOPHORETA, ōrum. n. [ἀποφόρητα] erant Munera Saturnalitia, & proprie illa quæ pro xeniis remittebantur. Suet. in Vespas. c. 19. Sicut Saturnalibus dabat viris apophoreta, ita & Calend. Martii fœminis. Turnebus vero hoc nomine significari existimat Munera quæ convivis dantur, ut ea domum referant, unde & Apophoreta sunt appellata: Hoc ex Martiale lib. 14. 1. 6. probat, ubi ait,

Præmia convivæ det sua quisque suo. Hic enim versus Apophoreta explicat. Sed luculentissime omnium D. Ambrosius in Exhortatione ad virgines ita scribens; Qui ad convivium magnum invitantur, apophoreta secum reportare consueverunt. Ego ad Bononiense invitatus convivium, ubi sancti martyris celebrata translatio est, apophoreta vobis plena sanctitatis & gratiæ reservavi.

Apophoreta quoque dicta fuisse, Quæ Ludorum aut Spectaculorum editores post ea finita mitterent amicis, docebit Lipsius Saturnal. 1. 16. e Symmachi locis quibusdam, qui & Apophoretica vocat. conf. Petron. cap. 40. 56. 60. Isidoro est Vas escarium, quo poma, vel tale quid, erat enim planum, ferebatur. V. Voss. Lex. Etymol.

APOPHTHEGMA, ătis. n. [ἀπόφθεγμα] Sunt (inquit Erasmus) Dicta acuta quædam, & brevia, non cujuslibet quidem, sed Oratorum, Ducum, Legatorum, Imperatorum, ac, ut semel dicam, Illustrium virorum. Cic. 1. Off. 104. Multaque multorum facete dicta, ut ea quæ a sene Catone collecta sunt, quæ vocant ἀποφθέγματα.

APOPHTHEGMATICUS, a, um. [ἀποφθεγματικὸς] ut, Genus dicendi apophthegmaticum. Quintil. lib. 6. cap. 3.

APOPHYGIS, is. f. ex ἀποφυγὴ, est Effugium sive Remedium columnæ, annulus, scil. ferreus affixus, ne ad pondus findatur. Vitruv. 4. 7. conf. Bald. Lex. p. 11. Hodie fere sub eo nomine venit mollis & cava membrorum in columnis commissura superior vel inferior.

APOPLANESIS, is. f. [ἀποπλάνησις] i. e. Aberratio, quæ est hujusmodi dicendi ratio, Qua differendo, obscurando, tergiversando Judicem in errorem trahimus. Quod Cicero fecit in causa Cluentii, qui reus erat veneficii. V. Turneb. ad Quint. 2. 17. p. 194. Burm.

APOPLEXIA, æ. f. [ἀποπληξία] Alii Stuporem corporis & mentis, alii Subitam perculsionem interpretantur. Genus est morbi, de quo sic Cels. lib. 3. cap. 26. Attonitos quoque raro videmus, quorum & corpus & mens stupet. Fit interdum ictu fulminis, interdum morbo, ἀποπληξίαν hunc Græci appellant. Idem cap. proxime sequenti, At resolutio nervorum frequens ubique morbus est: sed interdum tota corpora, interdum partes infestat. Veteres authores illud Apoplexian, hoc Paralysin nominaverunt: nunc utrunque Paralysin appellari video.

APOPLEXIS, is. f. [ἀπόπληξις] Idem sonat. Capitolinus de L. Vero c. 9. Morbo, quem Apoplexin vocant, correptus Lucius. Et in vita Marci c. 14. Lucius apoplexi arreptus periit, ut Palatinus habet, quamvis Regius Apoplesia, quod ex Apoplexia est. De eodem Eutropius 8. 5. Obiit subito sanguine ictus, casu morbi, quem Græci ἀποπληξίν vocant. conf. Tertull. de Anim. cap. 53.

APOPLECTICI, [ἀποπληκτικοὶ] sunt Quorum videlicet & corpus & mens stupet ictu fulminis aut morbo. Cels. l. 3. c. 26. vocat Attonitos. Jul. Firmic. l. 3. c. 5. Sed mortem nihilominus decernit biothanatam, aut repentinam, sicut apoplectici interire consueverunt.

APOPOMPÆI Dæmones. V. in ALEXICACI Dæmones.

APORIA, æ. [ἀπορία] Indigentia, vel dubitatio, & consilii inopia. Cic. 7. Att. 21.

APORIATIO, onis. f. Idem. Tertull. de Præscript. cap. 49. De aporiatione conceptus atque prolatus.

APORON, [ἄπορον] Controversiæ genus inexplicabile: cujus exemplum proponitur a Gellio lib. 9. cap. 15.

APOSCOPEYON, ontis. m. Scopum intuens: ab ἀποσκοπέω, i. e. scopum considero. Plin. l. 35. c. 11. Antiphilus laudatur nobilissimo satyro cum pelle pantherina, quem aposcopeuonta appellant. Ita Hard. Alii ἀποσκοπεύοντα.

APOSIOPESIS, is. f. [ἀποσιώπησις] Figura est Rhetorica. Quintil. l. 9. c. 2. Aposiopesis, quam Cicero Reticentiam, Celsus Obticentiam, nonnulli Interruptionem appellant: est Figura sententiæ, qua sententia inchoata sic interrumpitur, ut ejus tamen intermissa pars intelligatur. Virg. 1. Æn. 135.

Quos ego: sed motos præstat componere fluctus. Cic. pro Milon. An hujus ille legis, quam Clodius a se inventam gloriatus, mentionem facere ausus esset vivo Milone, ne dicam Consule? De nostrûm enim omnium, non audeo totum dicere.

APOSPASMATIA, n. pl. [ἀποσπασμάτια] Fragmenta, reliquiæ. ut, Apospasmatia legis agrariæ. Cic. 2. Att. 1.

APOSPHRAGISMA, ătis. n. [ἀποσφράγισμα] Forma sigilli expressa. Plin. 10. Epist. 16. Signata est annulo meo, cujus aposphragisma quadriga. Signum insculptum interpretatur ibi Buchnerus.

APOSPLENOS, i. m. Rosmarinus dicitur, Apul. de Herb. cap. 79.

APOSTASIA, æ. f. [ἀποστασία] Latine Defectio, cum quis a suo duce, a sua religione, aut a suo vitæ instituto deficit, & aliud ingreditur.

APOSTASIUM, i. n. [ἀποστάσιον] Edictum vocabatur apud Athenienses, quo cautum erat ut contumax ingratusque libertus sub mancipio esse & servire cogeretur, quoniam liberesse nescisset. Alex. ab Alex. l. 3. c. 20.

APOSTATA, æ. m. [ἀποστάτης] Qui abscedit ab eo quod tuendum susceperit, i. e. Transfuga & defector. Unde Apostatas dicunt Dogmatis Evangelici proditores. Budæus.

APOSTATICUS, a, um. ἀποστατικὸς reus, aut ad apostatam pertinens. Sedul. 5. 374. in Joan. c. 20. 1. — formidine rursus

Plebis apostaticæ, Dominum quæ cæca negasset.

Augustinus eleganter ad Lapsum humani generis transtulit Enchirid. c. 99. Universum, inquit, genus humanum tam justo judicio divino in apostatica radice damnatum.

APOSTATICE, Adv. Justin. 1. Cod. 1. Epist. §. 1. Contradicere Judaice & apostatice ausi sunt.

APOSTATO, [ἀποστατέω] āre. Rebello, absisto, & oppugno quod antea defendebam. Cyprian. ad Corn. Eos qui velut apostataverunt, & ad seculum, cui renuntiaverunt reversi, gentiliter vivunt, vel ad hæreticos transfugæ facti, contra ecclesiam pernicialia arma suscipiunt.

APOSTEMA, ătis. n. [ἀπόστημα] Latine Abscessus, Suppuratio: quæ fit ex concursu mali humoris in aliquam partem corporis. Plin. l. 20. c. 33. Caro ejus interior sine semine, clavis pedum, & suppurationibus, quæ Græci vocant apostemata. Cels. lib. 2. cap. 1. Abscessus corporis, quæ apostemata Græci nominant.

Apostema, item proprie Spatium seu intervallum, quo res distant inter se significat.

APOSTOLUS, i. m. [ἀπόστολος] Latine sonat Missus aut Legatus, a verbo Græco ἀποστέλλω, quod est Cum mandatis emitto.

Apostoli item dicuntur Libelli, sive Literæ dimissoriæ, quæ ab eo a quo appellatum est, ad eum qui de appellatione cogniturus est, testandæ appellationis causa dantur. l. dimissoriæ. D. de verbor. signif. & l. 1. D. de libel. dimiss.

Apostoli κατ' ἐξοχὴν vocantur viri illi duodecim, quos Evangelii per orbem universum prædicandi causa Christus ablegavit. Tertull. de Præscript. c. 20. Horum nomina recenset Lucas Act. 1. 13. omisso Juda, quibus post electum in locum istius Matthiam, tertius decimus accessit Paulus, cui ipsi quoque id nomen, præcipue tribuitur. V. Suic. Thes. Fabric. Bibl. Antiquar. c. 13. 10.

APOSTOLE, fuit Tributum, quod ad Imperatorem mittebatur a Judæis. Julian. Epist. ad Judæos. Melius vobis fieri cupiens fratrem Julium Patriarcham monui, ut missio tributi quæ vocatur Apostole, vobis remitteretur. Exactor tributi dicebatur Apostolus. l. 14. & 18. C. Theod. de Judæis. Buleng. de Vectig. cap. 54.

APOSTOLA, æ. f. Fœmina Christum prædicans. Radulphus Ardens Homil. in die S. Pasch. p. 367. & in Vet. Chronico quod describit Silvester de Prier. in aur. ros. fer. 5. infra Oct. Paschæ, Magdalena sic loquens inducitur: Ego prædicatrix & apostola fui.

APOSTOLICUS, a, um. Adj. ut, Symbolum apostolicum. Prudent. Hamartig. v. 522. Oris apostolici testis sententia prodit.

Apostolici viri, & interdum simpliciter, quasique substantive, Apostolici vocabantur Apostolorum fideles & constantes in Evangelio prædicando discipuli, atque adjutores. Tertul. de Præscript. adv. Hæret. cap. 32.

Apostolicus etiam usurpatur pro Papa, vel etiam pro Episcopo. Scriptor appendicis ad Eutropium, p. 163. & in epitaphio Trophimi primi Arelatensium episcopi:

Trophimus hic colitur, Arelatis præsul avitus,
Gallia quem primum sensit Apostolicum. V. Glossar. Lat. medii ævi.

APOSTOLATUS, ûs. m. Officium apostoli. Tertul. adv. Marc. 1. 20. Petrum cæterosque columnas apostolatus, a Paulo reprehensos opponunt. Et pro Officio summi Romanorum Pontificis. Paulus Warnefr. 4. Longob. c. 30. Gregorii in locum ad apostolatus officium Sabinianus est ordinatus.

APOSTROPHE, es. f. [ἀποστροφὴ] Lat. Conversio: Figura Rhetorica est, quum sermo a recto & instituto ordine in diversum ac contrarium vertitur. Virg. 2. Georg. 170.

Scipiadas duros bello, & te maxime Cæsar. Idem 2. Æn. 55.
Impulerat ferro Argolicas fœdare latebras:
Trojaque nunc stares, Priamique arx alta maneres. Ex Rufin. Quint.

l. 4. 1: 9. 2. & 3. Sermo a persona judicis aversus, qui ἀποστροφὴ dicitur.

APOSTROPHUS, i. m. [ἀπόστροφος] Lat. Aversio. & est Circuli pars dextera, sed ad summam literam consonantem apposita, cui vocalis subtracta est, & sit ita ʼ. Hac nota deesse ostendimus parti orationis ultimam vocalem, cujus consonans remanet: ut, Tanton' me crimine dignum, pro Tantone. Sic, Ain', viden', pro Aisne, Videsne, & similia. Ex Diomede lib. 2.

APOTELESMA, ătis. n. [ἀποτέλεσμα] Effectus horoscopi, h. e. Quicquid cœlum ex astrorum compositione & aspectu mutuo affectum, in natali hora cujusque efficit.

Dicuntur etiam Apotelesmata, Mathematicorum seu astrologorum responsa. Latini Prædictiones, vel Judicia vocant. Firmic. lib. 1. cap. 1. Nobis fidem suam astrologia, responsionum apotelesmatumque divinis ac manifestissimis authoritatibus comprobavit. Hinc.

APOTELESMATICI post Homeri ætatem dicti sunt, qui nunc Mathematici & Chaldæi vocantur, quorum curiositas nihil reliquit quod planetarum non subjiceret potestati, ut in 1. lib. Iliad. annotavit Eustathius. Vide Voss. de Mathem. Scient. p. 203.

APOTHECA, æ. f. [ἀποθήκη] Latine Repositorium: sed apud Latinos privatim pro Cella vinaria poni solet. Plin. l. 23. c. 1. Vinum si sit fumo inveteratum, insaluberrimum est, mangones ista in apothecis excogitavere. Sic idem sæpe alibi. Videtur tamen a Cella differre: ut sit Apotheca Majus quoddam repositorium: Cella vero Minus, ad usum scilicet quotidianum. Columel. l. 1. c. 8. Pars autem fructuaria, dividitur in cellam oleariam, torculariam, cellam vinariam, defrutariam, fœnilia, paleariaque & apothecas, & horrea. Cic. in Vatin. 12. Quum omnium domos, apothecas, navesque furacissime scrutarere.

Apotheca est etiam Librorum, qui commercii, aut alterius rei causa habentur, non usus, l. 12. §. 34. ff. de instr. vel instr. leg. ubi a Bibliotheca distinguitur. V. Bynckersh. Obs. Jur. Rom. 3. p. 228. [Apotheca Græcis locum denotat, ubi quid, cujuscunque generis ἀποτίθεται, i. e. reponitur, conditur. V. Henr. Steph. Thes. Græc. Unde & in N. T. apud Matth. & Lucam pro Horreo frumentario ponitur. Et apud hunc quidem XII. 24. Græca, οἷς οὐκ ἔστι ταμεῖον οὐδὲ ἀποθήκη, Vulg. reddit: Quibus non est cellarium, neque horreum. An similiter ac Columella, majus repositorium a mi-

nori distinguens. Sequiori demum ævo pro Mercatorum, ac præcipue Pharmacopolarum tabernis usurpari cœpit. V. Du Fresne Gloss. Voss. de Vit. Serm. l. 1. c. 32.

Apothēco, āre. Fortunat. lib. 4. Carm. Quod iste torcularet in fletu, iste apothecaret in fructu.

Apotheōsis, is. f. [ἀποθέωσις] Latine Consecratio, sive (Servio interprete) Relatio inter deos, aut in divorum catalogum, quæ quibus ceremoniis apud Rom. fieri consueverit, eleganter scribit Herodianus in principio lib. 4. τῆς μετὰ Μάρκον βασιλείας. V. Plin. Paneg. c. 10. 11. & Pitisc. Lex. &,qui auctores plures indicat, Fabric. Biblioth. Antiquar. c. 8. 24. Conf. consecratio.

Apothermum, i. n. Isicium ex nucleis & amygdalis depilatis, apud Apic. 2.2. Ita autem dicitur, quoniam ad istos fructus decorticandos calida opus est. Sed Humelbergius legit Apodermum, quod sit excoriatum isicium.

Apothĕsis, is. f. [ἀπόθεσις] Depositio, abscessus. Quod apud Vitruv. 4. 1. in columnis apothesis dicitur, ibid. c. 7. Apophygis nominatur. q. V.

Apotropæi Dæmones. V. in alexicaci Dæmones.

Apoxyoměnos, [ἀποξυόμενος] Distringens se, ἀποξύομαι enim, Distringor significat Latine. Signum fuit, Lysippi opus, ante thermas Agrippæ, de quo Plin. lib. 34. cap. 8.

Apozema, æ. f. [ἀπόζημα] Decoctum, sive Decoctionem significat, a verbo ἀποζέω, fervefacio, decoquo. Sic Apozema apii, Macer. lib. 1. cap. 13. & 21. ubi Cornarius annotat, male olim lectum Apoxima. conf. Isidor. 20. 3.

Apozymo, vel potius Apozēmo, āre. Decocto curare. Octav. Hor. 1. 29. Vulnus tam diu apozymandum est, vel infundendum donec sanguinem eliciat.

A P P

Apparatus, V. apparo, as.

Appāreo, ui, itum, [φαίνομαι] ēre. Videri. Virg. 1. Æn. 118.

Apparent rari nantes in gurgite vasto. Ubi Servius, Aliud (inquit) est Parēre, & aliud Apparēre. Parēre enim est Obedire: ut, Paret amor dictis. Apparere autem, Videri: ut 1. Georg. 404.

Apparet liquido sublimis in aëre nisus. Et hæc observatio diligenter custodiri debet: licet eam authores metri causa vel clausulæ plerunque corrumpant. Cic. pro Flacc. 29. Siqua uspiam navicula prædonum apparuisset.

Apparere, Manifestum & evidens esse. Plin. in præf. lib. 11. Quo apparuit summam artis securitatem authori placuisse. Ter. Adel. 5. 9. 6. Docui, monui, bene præcepi semper quæ potui omnia. D. Res apparet. Dictum per ironiam.

Opera apparet. Plaut. Pseud. 3. 2. 60. Pro pretio, facio ut opera appareat.

Promissa apparent. Ter. Eun. 2. 3. 18. Fac sis nunc promissa appareant.

Eminere & apparere: cui contrarium Occultari, opprimi & abscondi. Cic. pro Rosc. Amer. 121. Est quiddam quod occultatur: quod quo studiosius ab ipsis opprimitur & absconditur, eo magis eminet & apparet.

Apparet & Obscurum est, contraria. Cic. 5. Fam. 19. Quid rectum sit, apparet: quid expediat, obscurum est.

Apparet aperte. Lucret. lib. 2. 140.

Ut apparet. Cic. pro Flacc. 38. Sive hoc Romæ confictum est,ut apparet: sive missum domo est, ut dicitur.

Quum appareat. Cic. 4. Fam. 7. Quid sentiam nihil attinet dicere, quum appareat ipse quid fecerim.

Apparent data esse ut ad, &c. Cic. 3. de Fin. 23. Membra nobis ita data sunt, ut ad quandam rationem vivendi data esse appareant. Appareat. H. St. emendat, quomodo & alii codd. exhibent.

Apparet atque extat utrum simus earum rerum rudes, an didicerimus. Cic. 1. de Orat. 72.

Ne vestigium quidem eloquentiæ apparet in eo. Cic. de Orat. 37.

Nihil apparet in eo ingenuum, nihil moderatum. Cic. 3. Philipp. 28.

Apparet, cum præpositione Ex, aut sine ea. Cic. 5. Verr. Ex quo facile apparet, quæ merces Decumani, quæ Prætoris præda esse videatur. Plin. l. 12. c. 2. Myrobalanum commune est, nascens unguento: ut ipso nomine apparet.

Apparet, cum oratione infinitivi modi. Ter. Eun. 3.2.33. Apparet servum hunc esse domini pauperis. Hic autem accusativus sic verti potest in nominativum, Hic apparet esse servus domini pauperis. [Judicium docti lectoris esto.

Apparet ad. Varro l. 1. de R. R. c. 40. Illud quod apparet ad agricolas, id videndum diligenter. Figurate, pro eo quod est, Apparet agricolis.

Apparere domi. Plaut. Capt. 2. 3. 97. At ego mox apparebo domi. i. e. Adero.

Apparere in aliquo loco. Cic. pro Sylla 5. An vero in quibus subselliis hæc ornamenta ac lumina Reipub. viderem, in his me apparere nollem?

Apparet, pene in eadem significatione, etiam de re inanimata dictum legitur. Plaut. Amph. 2. 2. 161. Hic patera nulla in cistula est. AM. Quid ego audio? S. Id quod verum est. AM. At cum cruciatu, nisi apparet, tuo. h. e. Nisi extat patera. Deinde respondet Alcmena, Hæc quidem apparet. quasi dicat, En adest ipsa.

Apparere, Adventum repentinum videtur interdum significare. Cic. 10. Fam. 20. Quum equites Antonii apparuissent.

Apparere in ejus nomine etiam dicitur liber,Cui dedicatus publicatur. Cic. in Parad. 1. Accipies igitur hoc parvum opusculum lucubratum jam his contractioribus noctibus, quoniam illud majorum vigiliarum munus in tuo nomine apparuit. Jam enim & libros de Finibus bonorum & malorum, & Quæstiones Tusculanas Cicero dicaverat Bruto.

Apparere, Adesse, præsto esse: dicitur de ministris qui magistratibus semper in conspectu sunt, ut de lictoribus, accensis, &c. Cic. pro Cluent. 147. Quid sibi autem illi scribæ, quid lictores, quid cæteri, quos apparere huic quæstioni video, volunt?

Apparere alicui, est quod Suet. de Clar. Gramm. c. 9. dicit Apparituram facere. Liv. 2. Quatuor & viginti lictores apparere consulibus. Valer. lib. 1. cap. 2. Proximo lictori, ut sibi appareret, imperavit.

Apparere ad locum. Virg. 12. Æn. 851.

Hæ Jovis ad solium, sævique ad limina regis

Apparent. i. e. Præsto sunt ad obsequium. Unde etiam Apparitores constat esse nominatos. Servius.

Appārēsco, ēre. Idem. Ennod. 7. cap. 19. Apparescere in foribus.

Apparentia, æ. f. Tertull. adv. Marc. 1. 19. extr. Ab apparentia Christi usque ad audaciam Marcionis. V. Firmic. 5. 8.

Apparitio, ōnis. f. [φαντασία] Visio, visum aliquod.

Apparitio pro Præstatione officii, [δορυφόρησις] seu Præsentia ad obsequendum: cujusmodi solet esse apparitorum erga magistratus. Cic. 13. Fam. 54. extr. & Ulp. in l. 23. D. quod met. causs. V. apparitura.

Apparĭtor, ōris. m. [κλητήρ, δορυφόρος, παραστάτης] Minister magistratus: ut, Lictor, Viator, Accensus, &c. Cic. 5. Verr. 61. Apparitores a Prætore assignatos habuisse Decumanum. Idem 2. Philipp. 82. Quis unquam apparitor tam humilis, tam abjectus?

Apparitor regis. Liv. 1. 48. Fit fuga, regis apparitorum atque comitum.

Apparitoris autem nomine, Omnes intelliguntur qui magistratui apparere solent, ejusque imperio præsto esse, veluti Scribæ, Accensi, Interpretes, Lictores, Viatores, Præcones. De Scribis quidem, Cic. 5. Verr. 184. Tu ex pecunia publica H-S tredecies scribam tuum permissu tuo quum abstulisse fateare, reliquam tibi ullam defensionem putas esse? Paulo post, In eadem civitate apparitori tuo esse concessum, ut H-S uno nomine tredecies auferret? De interpretibus, testis est epistola 55. Fam. l. 13. Quum multa mihi grata sunt, quæ tu adductus mea commendatione fecisti: tum in primis: quod M. Marcilium amici atque interpretis mei filium liberalissime tractavisti. In fine, Ego quum ante studiose commendabam Marcilium, tum multo nunc studiosius, quod in longa apparitione singularem & prope incredibilem patris Marcilii fidem cognovi. De Lictoribus autem, 1. ad Q. frat. 1. Sit lictor non suæ sed tuæ lenitatis apparitor; majoraque præferant fasces illi ac secures dignitatis insignia, quam potestatis. Et apud Gell. lib. 2. cap. 2. ex libro Quadrigarii, Quod postea quam lictor ille qui apparebat, cito intellexit, Maximum Proconsulem descendere jussit.

Apparitores etiam Pontificum Lictores sunt. Fragmentum marmoris in via Appia,

APPARITORI
PONTIFICVM
PARMVLARIO.

Iidem Pontificum Calatores dicti, qui & comitia calabant, & a Pontificibus sacra facturis præmittebantur. V. Guth. de Vet. Jur. Pontif. 11. 13. & Pitisc. Lex.

Apparitūra, æ. [δορυφορία] Apparitio, Actus ipse alicui apparendi. nomen sic formatum ut Scriptura. Unde, Apparituram facere dicitur Qui est apparitor. Suet. de Clar. Grammat. c. 9. Orbilius apparituram magistratibus fecit.

Appăro, [διασκευάζω, παρασκευάζω, κατασκευάζω, ἐξαρτύω] āre. Valla lib. 5. Præparare & Apparare ita differunt: quod Præparare, est Ante parare sibi quæ utilia sunt, aut fore credit: Apparare, Ad dignitatem quandam, ac verius pompam. Ideoque oratores præparant, quibus obtinere causam possint. Cic. 3. Off. 58. Erat opipare a Pythio apparatum convivium.

Aggerem apparare. Cæs. 7. Bell. Gall.

Bellum. Cic. pro Lege Manil. 35. Pompeius extrema hyeme bellum apparavit.

Cœnam. Ter. Heaut. 1. 1. 74.

Convivium. Ter. Adel. 5. 9. 8. Et Cic. 6. Verr. 44. Ornare & apparare convivium.

Crimina apparare in aliquem. Cic. 2. Q. frat. 3.

Crimina insonti. Sen. Hippol. 6.

Fabricam. Plaut. Pœn. 5. 2. 139. Nunc hoc consilium capio: & hanc fabricam apparo. i. e. Hanc fallaciam paro. quasi magno cum molimine & apparatu.

Fugam. Hirt. de Bell. Alex.

Iter. Cic. pro Milon. 29. Qui illud iter ad cædem faciendam apparasset.

Ludos. Cic. 3. Q. frat. 8. Ludos apparat magnificentissimos: sic inquam, ut nemo sumptuosiores.

Nuptias. Ter. And. 4. 1. 43.

Prandium. Plaut. Men. 2. 1. 13.

Apparare, pro Parare. Plaut. Epid. 3. 2. 18. Nunc iterum ut fallatur pater, tibique auxilium apparetur. Sic, Apparare præsidium apud eund. in Rud. 3. 3. 21.

Apparatus sum, ut videtis. Plaut. Merc. 5. 2. 10.

Apparare, cum infinitivo. Plaut. Asin. 2. 4. 28. Vah delenire apparas. pro Paras.

Apparare animum, pro Præparare. Ut, Cic. 1. ad Heren. 4. Per quod animus auditoris vel judicis constituitur, vel apparatur ad audiendum.

Apparatur, imperf. Ter. Eun. 3. 5. 35. Dum apparatur, virgo in conclavi sedet. i. e. Dum fit ejus rei apparatus. De balneo loquitur.

Apparatus, a, um. Partic. [παρασκευαστός] Unde Apparatior, & Apparatissimus. Cic. 7. Fam. 1. Ludi apparatissimi, sed non tui stomachi.

Domus instructa & apparata omnibus rebus. Cic. 1. de Invent. 58.

Apparatus & meditatus. Cic. 1. de Legib. Atque ad illam causarum operam, ad quam ego nunquam nisi apparatus & meditatus accedo.

Oratio apparata, & apparata verba. Cic. 1. ad Heren. 11. Ut non apparata oratio esse videatur. Ibid. Item vitiosum est, quod nimium apparatis verbis compositum est. Utrobique loquitur de Exordio seu Procemio vitioso.

Apparate, [παρεσκευασμένως] ius, issime. Adv. qualitatis. Cic. 13. Att. 50. Itaque & edit & bibit ἀδεῶς, & jucunde: opipare, sane, & apparate. Liv. 1. Bell. Maced. Ludi magnifice apparateque facti. Plin. lib. 1. Epist. 15. ad Erutium, Potes apparatius cœnare apud multos, nusquam hilarius, simplicius, incautius. subaud. Quam apud me.

Apparātus, ûs. m. [παρασκευή] Cic. 3. de Orat. Illa quæ in apparatu fori, appellantur insignia.

Apparatus, & ornatus. Cic. in Vatin. 31. Sed omitto epulum, Pop. Rom. festum diem, argento, veste, omni apparatu ornatuque visendo.

Magnifici apparatus. Cic. 1. Off. 25. V. magnus.

Minorem apparatum habentia præcepta dicendi. Cic. de Clar. Orat. 263.

Nullo apparatu, pure & dilucide dicere. Cic. 1. de Orat. 229.

Apparatus

Apparatus Persicus. V. PERSIA.
Belli apparatus. Cic. 4. Acad. 3. De hoc autem Valla lib. 5. Apparatus (inquit) videtur interdum significare & apparatum ipsum, & præparationem: ut Apparatus belli, quasi Præparatio.
Epularum apparatus. Cic. in Brut.
Triumphi apparatus. Cic. 6. Att. Dices nummos mihi opus esse ad apparatum triumphi.

Apparatio, ōnis. f. [παρασκευή] Idem. Cic. 2. Off. 56. Est enim multus in laudanda magnificentia, & apparatione popularium munerum. Idem 1. de Invent. Propterea quod ex his suspicio quædam apparationis, atque artificiosæ diligentiæ nascitur.

Apparator, ōris. m. ut, Apparatores ludi. Liv. 44. 9.

Apparatorium, i. n. Inscriptio vetus, HOC ADPARATORIVM PERTINET AD MONVMENTVM C. AQVILI DIONYSI, &c. apud Reinef. p. 818. quem hic interpretantem invenies, de Loco ubi rogus apparatus fuit. Huic contrarius Fabrettus Inscript. p. 232. asserit, Apparatorium Ædificium aliquod sepulcro annexum fuisse, ad lustrationem sepulcri & cœnas sociales paratum.

Appello, [προσαγορεύω, καλέω] āre. ex Ad, & Pello, is; mutata conjugatione: proprie significat Nominare, i. e. Nomen imponere. Cic. pro Cæcin. 54. Utimur eodem jure in ædibus, quæ in lege non appellantur.
Appellare nutu & significatione. Cic. 1. Fam. 9. Quidam homines, & iidem illi, quos sæpe nutu significationeque appello.
Appellare, Dicere. Cic. in Læl. Nec dubitare illum in omni sermone appellare sapientem.
Appellare & existimare. Cic. in Læl. Unum te sapientem appellant, & existimant.
Appellare, Vocare. Plaut. Trin. 4. 2. 82. Si appellasses, respondisset nomine.
Appellare nomine vel nominatim. Cic. 7. Verr. 63. Appellabantur a multitudine mulieres nominatim. Cic. 4. Acad. 1. Me autem nomine appellabat. Idem 9. Fam. 22. Placet Stoicis suo quamque rem nomine appellare.
Appellare nomine, aliter. Cic. pro Cæcin. 55. Servos non numero distinguunt, sed appellant uno familiæ nomine.
Appellare nomine, adhuc aliter. Cic. pro Cæcin. 55. De liberis quisquis est, procuratoris nomine appelletur.
Nomen appellare. Cic. de Univers. 29. Cæterorum siderum ambitus ignorantes homines præter admodum paucos, neque nomen appellant, neque inter se numero commetiuntur.
Nomen mortui viri cum lacrymis identidem appellare. Cic. 2. de Invent. 78.
Appellare authores. Plin. lib. 28. cap. 1. Fides tantum authores appellet. h. e. Fides sit penes authores. Non enim hic fidem meam obstringo, sed ad authores relego lectorem.
Appellare, Alloqui, & verba cum aliquo facere. Plaut. Pœn. 5. 2. 30. Vin' ut appellem hunc Punice? i. e. Punico sermone eum alloquar. Est autem ejus qui verba prior facere incipit. Cic. 1. Philipp. 31. Te autem M. Antoni absentem appello. Ex Budæo.
Appellare, Familiariter respondere, interprete Nonio. Lucil. lib. 27. Quum mei me adeunt servuli, non dominam ego appellem meam?
Appellare & interpellare. Cic. 2. Q. frat. 9. Tu vero ut me & appelles & interpelles, & obloquare & colloquare velim.
Appellare blande. Plaut. Casin. 2. 3. 12. Blande hæc mihi (mala res) appellanda est uxor mea, Mea amœnitas, quid tu agis? Cic. pro Cluent. 72. Appellat hilari vultu hominem Balbus, ut blandissime potest.
Asperius aliquem. Cic. contra Rull. 62.
Comiter unumquemque appellare. Cic. 13. Philipp. 4.
Honorificentissime aliquem. Cic. 6. Fam. 6.
Superbius aliquem. Cic. pro Lege Manil. 11.
Appellare de re aliqua, in eodem significatu. Plaut. Aul. 2. 2. 23. Est quod te volo de communi re appellare mea & tua. quasi dicat, Tecum agere.
Appellare literis quempiam, quasi Alloqui per literas. Cic. 15. Fam. 20. Quo tolerabilius feramus igniculum desiderii tui, crebris nos literis appellato. i. e. Sæpe ad me scribito.
Appellare, interdum est Nomen alicujus efferre & prodere. Cic. 3. Verr. De quo judicio si velim dicere omnia: multi appellandi, lædendique sunt. i. e. Nominatim prodendi.
Appellare, pro Interpellare: ut Tacitum aut legentem appellare. Hor. 1. Serm. 3. 63.

> Simplicior siquis, (qualem me sæpe libenter
> Obtulerim tibi Mæcenas) ut forte legentem,
> Aut tacitum appellet: quovis sermone molestus, &c.

Cic. in Brut. 18. Videor enim jam te ausurus appellare, quoniam longo intervallo modo primum animadverti paulo te hilariorem. Lambin. Quidam Impellat legunt in Horatio, sed mendose.
Appellare aliquem, pro In judicium vocare. ut, Appellare aliquem de aliqua causa. Cic. 1. Off. 89. Cavendum est etiam ne iisdem de causis alii plectantur, alii ne appellentur quidem.
Appellare aliquem in litibus æstimandis. Cic. pro Rabir. Posth. 9. V. loc.
Fœminam appellare de stupro. Quintil. lib. 4. cap. 2. p. 343. Burm.
Appellare virginem vel matremfamiliâs, est Blanda oratione pudicitiam ejus attentare. Ulp. l. Item apud Labeonem. D. de injuriis.
Appellare, cum infinitivo. Liv. 1. Decad. l. 3. Virgini, &c. manum injecit, serva sua natam, (servamque appellans) esse. [Si sic distinguas, non est cum inf.
Appellare, Creditoris est debitum flagitantis a debitore. Cic. pro Quint. 39. Biennio jam confecto fere, appellas. Idem 1. Att. 6. Tulliola deliciæ nostræ tuum munusculum flagitat: & me ut sponsorem appellat. [V. mox quæ ex Quintil. H. St. attulit. Translate eleganter Plin. de Alvo l. 26. c. 8. Pessimum corporum vas, instat ut creditor, & sæpius die appellat.
Appellare de pecunia aliquem. Cic. 2. Philipp. 71. Appellatus es de pecunia quam pro domo, pro hortis, pro sectione debebas.
Appellarre ad diem & horam. Sen. 1. de Benef. cap. 2. Nec avarus exactor ad horam & diem appellat.
Appellari pecunia. Quintil. l. 5. c. 13. Eras hæres & pauper, & magna pecunia appellabaris creditoribus. [H. St. addit præpositionem h. l. De pecunia. Fortassis scripsit Fabius Magnæ pecuniæ, ut 𝕲 Nomine subaudiatur, fitque constructio similis, ac in Arcesso, aliisque id genus verbis, Græcorum imitatione, cum genet. Idem quædam ex Seneca in summa p. annotarat, quæ bibliopegi cultro ablata fuerunt, duobus duntaxat his vocabulis reliquis: De Benef. c. 22. Suspicor, ex duobus subjectis locis alterutrum fuisse. Senec. de Benef. l. 5. c. 22. Segnes & tardi, lenta nomina, non mala. Hos ego non appellabo, sed commonefaciam, & ad officium aliud agentes educam. forte Reducam. Idem l. 7. c. 22. Quod debes, quære cui reddas: Et si nemo poscet, ipse te appella. Adscripsit & hæc verba: Appellare Declam CCLXXXIII. Puto Quintiliani Decl. 273. indicare voluisse, ubi de Debitore ac Sponsore appellato. Vis scire, quam sponsorem appellare non possis? debitorem appellare non potes.
Appellare solum. Plin. l. 16. c. 33. h. e. Terram, velut debitricem, cultura solicitare, ut fructum pariat. Emicat illa vero, etiam non appellato solo, ac sponte. de Cupressu.
Appellare, Auxilii gratia quempiam implorare. Cic. pro Milon. Vos, vos appello fortissimi viri, qui multum pro Repub. sanguinem effudistis: vos in viri, & in civis invicti appello periculo, centuriones, vosque milites.
Appellare, & implorare. Cic. pro Quint. 94. Quid agendum est? qui deus appellandus est? cujus hominis fides imploranda est?
Aliquem vultu appellare. Cic. pro Flacc. 106. Me vultu appellat, meam quodammodo flens fidem implorat.
Deum usurpare & appellare. Cic. de Univers. 35. Jovem atque Junonem reliquos fratres inter se, agnatosque usurpare atque appellare solemus.
Deum appellare, Testari deum. Cic. ad Octav. Nam per deúm immortalium fidem (nisi forte frustra eos appello, quorum auris, atque animus a nobis abhorret) perque Fortunam populi Romani, &c.
Appellare aliquem victorem, Pronuntiare. Virg. 5. Æn. 540.

> Et primum ante omnes victorem appellat Acesten.

h. e. Eum victorem pronuntiat.
Regem. Cic. 5. Att. 17. Deiotarus filius, qui rex ab senatu appellatus est. [Morem solennem respicit, quo bene meriti de pop. Ro. dynastæ, Reges & Amici ac Socii a S. P. Q. R. vel per provinciarum præsides, vel per propterea missos legatos, appellari consueverunt. Quem honorem multi quoque reges ingenti pecunia ab Romanis principibus redimebant V. Liv. l. 31. c. 11. sub fin. Cæs. de Bell. Gall. 1. c. 43. pr. & Civ. 1. 4. Sall. Jug. c. 65. Cic. de Har. Resp. 29. ad Fam. 2, 17. & 15, 2. Pro l. Manil. 12. ibidemque Ursin. &, qui unus omnium instar esse potest, Ez. Spanhem. de Præst. Num. Diss. 8. S. 4. Infra APPELLATIO. Sicut autem regibus hoc ipso Regio nomine patrocinium suum & amicitiam Romani deferebant, ita liberos populos Socios & Amicos, itemque Fratres ac Consanguineos appellare honoris causa consueverant, fœdere antiquitus junctos V. Cæs. de Bell. Gall. l. 33. Strab. l. 4. de Æduis, Tac. 11. Ann. 25. Eumen. Paneg. Flav. nom. c. 2. & Interprett. ad sing. loca. conf. FRATER.
Appellare literas suaviter, i. e. Literas neque putidius neque obscurius, sed dulci sono exprimere, ita ut neque expressæ nimium, neque oppressæ sint. Cic. in Brut. 133. Fuit in Catulo sermo Latinus: quæ laus dicendi non mediocris, ab oratoribus plerisque neglecta est: Nam de sono vocis, & suavitate appellandarum literarum, quoniam filium cognovisti, noli expectare quid dicam. Idem de Catulis ambobus scribit Cic. 1. Off. 133.
Appellare, est A sententia inferioris judicis ad superiorem provocare: aut etiam extra judicium implorare superiorem potestatem in injuria, quæ fit nobis ab inferiore magistratu. Ulp. l. 1. D. de appellation. Qui appellat, majorem judicem debet appellare. Semper autem conjungitur accusativus, idque vel sine præpositione, vel ea interveniente. Cic. pro Planc. 24. Appellavi populum: tribubus submisi me. Liv. 2. 55. Ad Voleronem lictor missus est a Consulibus. Volero appellat Tribunos.
Appellare ad Tribunos. Cic. 13. Att. Ad tribunos quod appelles, valde probo. Aliquando additur ejus persona, a qua appellatum est. Cic. pro Quint. 64. Cujus procurator a Prætore ad Tribunos appellare ausus. Veteres libri non agnoscunt Ad. Quintil. l. 11. c. 1. Modo & apud eos, a quibus appellatum erit, si forte ad eosdem remittentur, adjicienda ratio. V. & PROVOCARE f. l. & mox APPELLATIO.
A literis pridem sibi editis appellare. Macer in l. ult. D. quando appelland.
A sententia appellare. Paulus in l. ult. D. Quæ senten. sine appellat. rescin.
Ab exsecutore sententiæ appellare non licet. sed ab eo qui male sententiam jam interpretari dicitur, appellare licet. Macer l. 4. D. de appellation.
Adversus aliquem appellare. Paulus l. 1. D. An per al. cau. appell. red. poss.
Alieno nomine appellare. Ulp. l. 1. §. Tutores. D. quando appellan.
Contra adversarium appellare. Ulp. l. 3. D. de appellation.
Contra prolatam sententiam injustam appellare. Modestinus in l. præses, D. de re judicat.
Ex sententia aliqua appellare. Modestinus in l. Si expressum. D. de appellation.
Frustra appellare. Ulp. l. 1. §. siquis tutor. D. quando appell.
In aliena causa ei, qui in judicio expertus non est, appellare non liceat. Macer in l. 2. D. quando appellan.
Non juste appellare. Papyrius in l. imperatores. D. de appellation.
Per procuratorem appellare. Macer l. 4. D. de appellation.
Procuratorio nomine appellare. Macer in l. 2. D. quando appellan.
Pro hac causa appellare. Macer in l. 1. in fine. D. quæ sentent. sine appellat. rescin.
Viva voce apud acta appellare. Macer l. 2. D. de appellation. & Martianus in l. A sententia. eod. tit.
De tempore appellandi a jure antiquo constituto V. Pitisc. Lex.
Appellare pro Applicare, apud vetustissimos. Afranius apud Nonium, 4. 12. V. APPELLO, ĕre.

Appellatus, a, um. ut, Rex appellatus. Nepos 18. 13. 2.

Appellatio, ōnis. f. [προσηγορία] Sæpius idem quod Nomen significat. Plin. l. 7. c. 13. Metellus Macedonicus quum sex liberos relinqueret, undecim nepotes reliquit: nurus vero generosque, & omnes qui se patris appellatione salutarent, viginti septem.
Ignominiosa. V. IGNOMINIA.
Probrosa appellatio. Gell. lib. 1. cap. 5. Maledictis appellationibusque probrosis jactatus est.
Appellationes navium & telorum vocabula. Gell. 10. 25. ubi vides, Appellationem & Vocabulum synonyma haberi; cum tamen alii inter hæc duo discrimen fecerint, dixerintque Vocabula nomina eorum esse, quæ corpus & speciem habeant: Appellationes contra, quæ non habent; de quo Quintil. 1. 4. p. 46. & ibid. p. 49. Appellationes verbi sunt nomina a verbis derivata. Et existimavit Heraldus, ut Casaubonus notat huc respexisse Cæsarem illo dicto, quo, Nihil esse remp. appellationem modo, sine corpore & specie, pronuntiavit, ut Sueton. in ejus vita cap. 77. refert.
Regum appellationes venales erant: servorum omnium vicatim celebrabatur tota Urbe descriptio. Cic. pro Domo sua, 129. Ubi Græv. V. & paulo supra Appellare Regem.
Appellatione eadem signare. Quintil. lib. 4. 1.

Appellatio item est, Provocatio a minore judice ad majorem. Plin. l. 6. c. 22. Nec nisi plurium sententia quenquam capite damnari: sic quoque appellationem esse ad populum. V. in ipso verbo paulo supra.

Appellatio Tribunorum. Cic. pro Quint. 65. Videturne intercessisse appellatio Tribunorum, non more, sed auxilii causa? Quo loco Turnebus, Appellantur Tribuni (inquit) more & instituto, & exemplo, quum eorum intercessio postulatur, siquid inique a Prætore, verbi gratia, decernatur: at quum auxilii causa appellantur, id vero non fit more in causis: quia qui id facit, de causa sua cognosci non vult. Qui autem auxilii causa Tribunos appellabat in litibus, is se æquo judicio certare non posse clamabat. Objicit Vatinio Cicero quod appellarit Tribunos, ne causam diceret. Asconius Antonium dicit appellasse Tribunos ne causam diceret, jurasseque ideo se ejerare, quod æquo jure uti non posset.

Admittetur ejus appellatio. Ulp. in l. Si cujus. D. de appellation. recipiend.

Cognoscere de appellatione. l. unic. D. de libel. dimissor.

Denegare auxilium appellationis. Scævola in l. ult. D. de appellation.

Exsequi appellationem, i. e. Persequi. Scævola in l. negotiorum. D. de appellation.

Explicare appellationem. Scævola in l. negotiorum. D. de appellat.

Evanescit appellatio. Macer D. Si penden. appellat. Appellatore defuncto, siquidem sine hærede, cujuscunque generis appellatio fuerit, evanescit.

Fiat ab ipso appellatio. Ulp. 1. §. Sed etsi. D. quando appellan.

Interponere appellationem. Scævola in l. ult. D. de appellation. & Ulp. in l. Quum ex causa. eod. tit.

Pendet appellatio, & Pendente appellatione. Papyrius in l. Imperatores. D. de appellation.

Peragere appellationem, i. e. Persequi. Macer D. si penden. appellat. Quod si appellatori hæres extiterit: cogendus non est peragere appellationem.

Persequi causam appellationis. Paulus in l. penult. D. de appellat.

Probare merita appellationis. in l. penult. D. de appellation.

Pronuntiare de appellatione. Ulpian. D. nihil innova. appellation. interpo.

Recipere appellationem alicujus. Macer l. 4. D. de appellat. recip.

Reddere causas appellationis. Scævola in l. ult. D. de appellation.

Remittitur necessitas appellationis, quum contra sacras constitutiones judicatur. Macer in l. 1. D. quæ sentent. sine appellat. rescin.

Uti auxilio appellationis. Macer in l. Servi. D. de appellation.

Appellativus, a, um. [προσηγορικός] Adj. est fictum a Grammaticis: ut quum dicunt Appellativum nomen. Priscian. l. 2. Appellativum nomen naturaliter commune est multorum, quos eadem substantia, sive qualitas, vel quantitas generalis vel specialis jungit. Generalis; ut, Animal, corpus, virtus. Specialis; Ut, Homo, lapis, grammaticus, albus, niger, magnus, brevis.

Appellator, ōris. m. [ἐπικαλητής] Qui appellavit: h. e. Qui ab aliquo judice ad alium provocavit. Cic. 6. Verr. 145. Quæstor Prætorem appellat. Et paulo post, Quo quidem die nihil ægrius factum est multo labore meo, quam ut manus ab illo appellatore abstinerentur.

Appellatorius, a, um. Adj. Quod ad appellationem pertinet. ut, Libelli appellatorii. Ulp. l. 1. §. ult. D. de appellat.

Tempora appellatoria. Tempora illa dicuntur intra quæ appellatio interponi potest. l. si cujus. D. de appell. recipiend.

Appellito, [ἐπικαλέομαι] āre. Festus, Appellitavisse (inquit) pro Appellavisse. Apul. Apol. p. 270.

Appello, ŭli, ulsum, [ὁρμίζω, προσορμίζω, κατάγω] ĕre. Proprie dicitur, Quum ex pelago aut freto quis ad littus accesserit, ait Donatus. Est autem verbum activi generis: & proprie dicimus, Navis appulsa est, non autem appulit: sed, Homo aut ventus navem appulit. Author Laur. Valla in Poggium. Cic. 7. Verr. 86. Posteaquam paulum provecta classis est, & Pachynnum quinto die denique appulsa est. Ibid. Appellitur navis Syracusas.

Appellere navem aut classem ad locum aliquem. Cic. 3. de Nat. Deor. Qui quum ad Peloponnesum classem appulisset.

Appellere, interdum videtur absolute poni. Liv. 8. Eo anno Alexandrum Epiri regem in Italiam classe appulisse constat. Quintil. l. 7. c. 4. Pater ejus a transmarina peregrinatione, quum ad littus idem appulisset: lecto nomine suspendit se. In priore potest subaudiri Se accusativus: in posteriore vero Navem aut Se. Sed utcunque est, honesta est hujusmodi loquutio. V. omnino Perizon. ad Sanctii Minerv. l. 4. c. 4. n. 73.

Appellit se homo. Ter. And. 4. 6. 12. Haud auspicato huc me appuli. Verba sunt Critonis, qui navi Athenas venerat.

Appellere aliquem alicui loco. Virg. 3. Æn. 715.

Hinc me digressum vestris deus appulit oris. pro Ad vestras oras.

Ad scopulos, dictum per metaphoram. Cic. pro C. Rabir. 25. Nec tuas unquam rationes ad eos scopulos appulisses, ad quos Sexti Titii afflictam navem, & in quibus C. Deciani naufragium fortunarum videres.

Ad aliquem. Cic. 1. de Divin. 44. Visus est in somnis pastor ad me appellere. subaudi Gregem.

Appellere, Applicare, admovere. Cæs. 1. Bell. Civil. 26. Contra hæc Pompeius naves magnas onerarias, quas in portu Brundusino deprehenderat, adornabat. Ibi turres cum ternis tabulatis erigebat: easque multis tormentis, & omni genere telorum completas, ad opera Cæsaris appellebat: ut rates perrumperet, atque opera disturbaret.

Ad aquam animalia, i. e. Potum agere. Varro 2. de R. R. cap. 5. Æstate ad aquam appellendum bis, hyeme semel. i. e. Appellendæ sunt. Sic enim fere Varro loquitur. Est autem illud de vaccis dictum.

Appellere animum ad aliquid. Ter. prol. And. 1. Animum ad scribendum appulit. h. e. Adhibuit, adjunxit, applicuit: quod est Se ad scribendum contulit.

Ad uxorem animum appulit. Ter. And. 2. 6. 15.

Mentem ad philosophiam. Cic. 2. de Orat. 154. Timide tanquam ad aliquem libidinis scopulum, sic tuam mentem ad philosophiam appulisti.

Aliquem ad aliquem vel aliquid. Plaut. Rud. 4. 3. 104. Ad ignotum arbitrum me appellis. Videtur antique dictum pro Cogis, compellis, adducis. Idem Asin. 2. 3. 43. Argenti viginti minæ, me ad mortem appulerunt. quasi dicat, Pene ad mortem usque me compulerunt.

Appulsus, a, um. Partic. [προσορμισθείς] ut, Appulsæ aquæ. Cic. 7. Verr. 51. Ut eos qui essent appulsi navigiis interficere possent.

Appulsus, ûs. m. [προσορμισμός] est Accessus qui fit navigio. Liv. 7. Bell. Pun. Ut Attalum, quem classe Eubœam petiturum audierat, portubus ab littorum appulsu arceret. i. e. Ut prohiberet eum, ne ad portus aut littora classem appelleret.

Appulsus Solis, per metaph. pro Solis accessu, cui opponitur Abscessus Solis. Cic. 1. de Nat. Deor. 24. Atque terræ maximas regiones inhabitabiles incultasque videmus: quod pars earum appulsu solis exarserit, pars obriguerit nive, pruinaque, longinquo solis abscessu. Sic, Appulsus caloris & frigoris.

Appendo, di, sum, [ἀρτάω, προσαρτάω, ἐξαρτάω, κρεμάζω] ĕre. Verbum activi generis; Suspendere. Plin. Atque uvas jam maturas ad Solem appendere. Valla lib. 5. Appendere, est tum Suspendere (ut notum est) ut Appendi uvas: tum ad Lancem, stateramve ponderare.

Appendo aurum vel pecuniam. [ταλαντεύω, ἵστημι] Cic. 6. Verr. 56. Aurificem jussit vocari in foro, ad sellam Cordubæ: & ei palam appendit aurum. Idem 2. Philipp. 97. Ut jam appendantur, non numerentur pecuniæ.

Annumerare & appendere. Cic. pro Rosc. Amer. 114. Tibi optima fide sua omnia concessit, annumeravit, appendit.

Appendere mutuo, pro Dare mutuo. Plin. lib. 9. cap. 55. Sex millia numero murænarum mutuo appendit.

Appendere per metaphoram translatum ad incorporea. Cic. de Opt. Gen. Orat. 14. in prooemio orationum Æschinis ac Demosthenis, quas ipse transtulit. Non enim verba me annumerare lectori putavi oportere, sed tanquam appendere. Ex Valla, lib. 5.

Appensus, Partic. [προσηρτημένος] Suspensus. Cic. 5. Tusc. 62. In hoc medio apparatu fulgentem gladium e lacunari seta equina appensum demitti jussit. alii legunt Aptum.

Appensum aurum. Liv. 5. 38.

Appensus, ûs. m. Apul. de Mundo, p. 235. Ætheris mensu appensuque distincta est natura.

Appendix, ĭcis, al. īcis. f. [λαπφυάς, προσθήκη] proprie Ædificium quod alteri adjungitur, & quasi appenditur: cujusmodi formam ante ædium Tabernas, aut Officinas videmus. Festus, Ampendices dicebantur ab antiquis, quod circumpenderent: quas nunc Appendices appellamus. Appendix per metaphoram dicitur, Quod alii est adjunctum, quasi ex alio pendeat. Cic. in Hortens. Vidit enim, quod videndum fuit, appendicem animi esse corpus: nihilque esse in eo magnum. Hæc Nonius. Budæus, Appendix dicitur quicquid ita accedit rei, ut pars ejus sit, aut rei hæreat, ut uva in vite. Varro primo de R. R. cap. 16. Relinquitur altera pars, quæ extra fundum est: cujus appendices vehementer pertinent ad culturam, propter affinitatem.

Appendix, dictum in acie militari. Liv. 21. 5. In ripa elephantos ante quadraginta disposuit. Carpetanorum cum appendicibus Olcadum Vacceorumque centum millia fuere. Appendices dixit, quasi Milites additos ad justum aliorum numerum.

Appendix, Spina. Plin. l. 24. c. 13. Spina est appendix appellata, quoniam baccæ puniceo colore in ea appendices vocantur. Plura apud eundem.

De quantitate penultimæ in obliq. casib. V. Borrich. in Cogit. p. 310. & Analect. part. 2. p. 30. seq. qui producendam esse contra vulgarem usum contendit.

Appendicula, æ. f. [προσθηκίδιον] Cic. pro Rabir. Posth. 8. Est enim hæc causa, quo ea pecunia pervenerit, quasi quædam appendicula causæ judicatæ, atque damnatæ.

Appĕto, īvi, & ii, per sync. ītum, [ὀρέγομαι, ἐφίεμαι, ὀργάω] ĕre. Vehementer aliquid cupere, desiderare. Stat. 1. Theb. 235.

— & immeritæ gremium incestare parentis Appetiit.

Cupide appetere agros alienos. Cic. pro Rosc. Amer. 50.

Nihil sibi appetit præcipue Pompeius. Cic. 2. contr. Rull. 60.

Appetere & deposcere: cui Recusare contrarium est, vel Abnuere. Cic. 3. Philipp. 33. Id non modo non recusem, sed appetam etiam atque deposcam. Sen. Thyest. 5. Nec abnuendum, si dat imperium Deus: nec appetendum.

Appetere & Declinare, vel Refugere, contraria. Cic. 3. de Nat. Deor. 33. Appetuntur autem quæ secundum naturam sunt, declinantur contraria: & omne animal appetit quædam, a quibusdam refugit.

Appetere alicui, & Reservare, veluti opposita. Cic. 6. Verr. 121. In hac partitione ornatus, non plus victoria Marcelli Populo Romano appetivit, quam humanitas Syracusanis reservavit. Appetivit, h. e. Acquisivit. [Immo potius Acquirere studuit, cupivit.

Amicitiam appetere. Cæs. 1. Bell. Gall. 40.

Bona. Cic. 4. Tusc. 13. Quoniamque ut bona, natura appetimus: sic & a malis, natura declinamus.

Inimicitias. Cic. pro Milon. 101. Ego inimicitias potentum pro te appetivi.

Laudem. Cic. 6. Verr. Non alienam mihi laudem appeto. Sic, Appetere gloriam, apud eundem.

Mortem. Cic. de Senect. 62.

Regnum. Cæs. 7. Bell. Gall. cap. 4. Et eam ob causam, quod regnum appetebat, ab civitate erat interfectus. Cic pro Domo sua 101.

Voluptatem. Cic. 1. de Fin. 51. Omne animal, simul atque natum est, voluptatem appetit.

Appetere ad. Cic. 2. de Legib. 152. Qui fit quod ad jus pontificium, civile appetatis, quæro.

Appetere sibi aliquid de. Cic. 3. de Orat. 126. Quantum illi ipsi oratores de præclarissimis artibus appetiverint.

Appetere quidpiam in aliqua. Martial. lib. 1. 11.

Adeone pulchra est? imo fœdius nil est:
Quid ergo in illa appetitur, & placet? tussit.

Appetere, pro Desiderare. Hirt. de Bell. Alex. 39. Neque se tuto discessurum arbitraretur: si conditiones quas rejecerat, rursus appeteret.

Appetere per avaritiam. Cic. pro Rosc. Com. 55. Et Roscium quicquam per avaritiam appetisse.

Europam appetere conatur. h. e. Pervenire in Europam. Cic. Ep. ad Brut. 2. Adeone copiis abundat, ut is qui ex Asia fugere dicebatur, Europam appetere conetur? [i. e. Invadere, occupare, vel potiri.

Appetere, ad alterius perniciem interdum refertur, quod usitatius dicitur Petere, invadere, aggredi: ut, Appetere vitam hominis: i. e. Conari eum perdere, seu interficere. Cæs. 2. Bell. Civil. c. 35. Humerum apertum gladio appetit. Liv. 7. ab Urbe, Sed quotiescunque certamen initum est, levans se alis, os oculosque hostis, rostro & unguibus appetit.

Appetere dextram osculis, Osculari. Plin. lib. 11. cap. 45. Inest & aliis partibus quædam religio, sicut dextra osculis adversa appetitur, in fide porrigitur.

Appetere aliquid manibus, est Conari aliquid manibus apprehendere. V. APPETITIO.

Mammam Cic. 2. de Divin. 85. Puer Juppiter cum Junone in gremio Fortunæ sedens, mammam appetens, &c. Sic

Mare

Mare terram appetens. Cic. 2. de Nat. Deor. 100.
Appetere genas ungue. Ovid. 3. de Arte Am. 568.
　Nec dominæ teneras appetet ungue genas.
Oculos. Tibull. lib. 1. 6. 70.
Appetere, neutral. relatum ad tempus, pro Appropinquare, instare, adventare. Liv. 5. Bell. Pun. Comitiorum consularium jam appetebat tempus.
Dies judicii appetebat. Plin. lib. 5. Epist. 1.
Fata Veiorum appetebant. Liv. 5. alii Veios: Gronov. Veiis.
Meridies appetit. Plaut. Most. 3. 1. 119.
Nox appetit. Liv. 5. Tacit. 2. Hist. 19.
Propinqua partitudo cui appetit. Plaut. Aulul. 1. 1. 36. i. e. pariendi tempus.
Appeti, pass. Cic. de Senect. 63. Salutari, appeti, decedi.

APPETENS, Partic. [ὀρεγόμενος] Salust. in Catil. Alieni appetens, sui profusus.
Edendi appetens. Gell. lib. 16. cap. 3.
Gloriæ appetentes. Cic. pro Lege Manil. 7.
Homo non cupidus, neque appetens. Cic. 2. contr. Rull. 20.
Luce adpetente, i. e. appropinquante, sub lucem. Tacit. 4. Ann. 5. 11.
Homo hominum appetens. Cic. 2. de Fin.
Homo tui appetentissimus, i. e. Cupientissimus. Plin. Epist.
Appetentissimus alic. rei. Cic. 2. Tusc. 58. Sumus enim natura studiosissimi, appetentissimique honestatis.

APPETENTER, Adv. Cic. 1. Off. 33. Ut ne cupide quid agerent, ne appetenter. al. Nec appeterent. conf. Turneb. 26. 32. Apul. 7. Met. p. 192.
Appetenter sumere. [Ap. & Cic. legend. Neve appetenter.

APPETENTIA, æ. [ὄρεξις] Idem quod Appetitus: sed Appetitus frequentius est: & in quibusdam videntur habere usum diversum. Nam cibi Appetentiam potius dixeris quam Appetitum. Cic. 4. Tusc. 5. Ut ægritudo quasi morsum aliquem doloris efficiat: metus recessum quendam animi & fugam: lætitia profusam hilaritatem, libido effrenatam appetentiam efficit.
Artium liberalium appetentia. Plin. lib. 23. cap. 19.
Ciborum appetentia invitatur vino. Plin. lib. 23. cap. 1.
Ciborum appetentiam præstat hæc herba, vel facit. Plin. l. 20. c. 17. Idem, Cibi appetentiam faciunt lactucæ. [Celsus fere Cibi cupiditatem dicit.

APPETITIO, ōnis. f. [ὁρμητής] Conatus quidam aliquid apprehendendi. Cic. 1. de Divin. 46. Nam quum dormienti ei Sol ad pedes visus esset, ter eum scribit frustra appetivisse manibus, quum se convolvens Sol elaberetur & abiret. Ei magos dixisse, ex triplici appetitione Solis xxx. annos Cyrum regnaturum esse portendi. h. e. Ex triplici conatu apprehendendi Solem.
Appetitio, [ὁρμή] pro Appetitu vel Appetentia. Cic. 4. Acad. 24. Nam aliter appetitio (eam enim esse volumus ὁρμὴν) qua ad agendum impellimur, & id appetimus quod est visum, moveri non potest.
Alieni. Cic. 3. Off. 30.
Animi. Cic. in Topic. 62. Atque etiam est causarum dissimilitudo: quod aliæ sunt, ut sine ulla appetitione animi, sine voluntate, sine opinione suum quasi opus efficiant.
Ciborum appetitio. Gell. lib. 16. cap. 3. Quod quum antehac semper edundi fuerit appetens, nunc post imperatam inediam tridui, omnis ejus appetitio pristina elanguerit.
Principatus appetitio. Cic. 1. Off. 13. Huic veri videndi cupiditati adjuncta est appetitio quædam principatus.

APPETITOR, ōris. m. Qui appetit. Lamprid. Alex. Sever. Boni linteaminis appetitor fuit. Ammian. 25. 5. Laudum intemperans appetitor. Item Arnob. 4. p. 136. & August. Serm. 1. feria 2. Pentec. de Christianis.

APPETITUS, a, um. Desideratus. Cic. in Pison. 68. non fugit ejus amicitiam, cum esset præsertim appetitus.
Idem ac Invasus. Cic. pro Quint. 98. Ignominiis omnibus appetitus. conf. eund. pro Rosc. Amer. 30. & pro Domo sua 13. Eutrop. 7. 12. de Vitellio: Stercore in vultum & pectus ab omnibus obviis appetitus.

APPETITUS, ûs. m. est Immensa & immoderata cupiditas. Sic Valla. Cic. 1. Off. 101. Duplex est animorum vis atque naturæ. Una pars in appetitu posita est, quæ est ὁρμὴ Græce: quæ hominem huc atque illuc rapit. Altera in ratione, quæ docet & explanat quid faciendum, fugiendumque. Ita fit, ut ratio præsit: appetitus obtemperet. Et paulo post, Efficiendum autem est ut appetitus rationi obediant: eamque neque præcurrant propter temeritatem, nec propter pigritiam aut ignaviam deserant: sintque tranquilli, atque omni animi perturbatione careant. In singulari numero Appetitum dixit, pro illa parte animi, quæ Rationi opposita est, & vulgo Sensualitas appellatur. In plurali vero Appetitus vocantur Animi affectus sive etiam affectiones: quæ non satis Latine Passiones dicuntur.
Contrahere & sedare appetitus. Cic. 1. Off. 103.
Animi appetitus reguntur, remittuntur, continentur. Cic. 2. de Nat. Deor. 33. Addidit rationem qua regerentur animi appetitus, qui tum remitterentur, tum continerentur.
Voluptatis appetitus. Cic. 1. Off. 105.

APPETIBILIS, e. [ἐπιθυμητός] Desiderabilis, Apul. 2. Dogm. Plat. p. 19. Solicitudinem & laborem appetibiles ducebat esse. Macrob. 1. Saturn. 1. Venustate appetibilis.

APPETISSO, ĕre. i. e. Appetere. Accius apud Nonium 4. 8. Cur vetera tam ex alto appetissis dissidia?

APPETONES, ab Appetendo dicti. Laberius Virgine, Alienum appetonibus viæ perditæ diverticulas. Antiquum. Nonius, 2. 40.

APPIA Via, [Ἀππία ὁδὸς] est a Roma in Campaniam, & ad mare usque Brundusium, quam Appius Claudius consul lapidibus stravit, ut author est Cic. pro Milon. Appia, pro Via Appii vel Appiana. Hor. 1. Serm. 5. 6.
　— minus est gravis Appia tardis.　　Et in Epod. 4. 14.
Et Appiam mannis terit. V. Liv. 9. 29.
Fuit etiam Aqua Romæ quæ appellabatur Appia, quod ab eodem App. Claudio in Urbem esset introducta. Meminit Cic. pro Cœl. 34.
Appia Phrygiæ, de q. V. in APPIANI.

APPIAS, patronym. f. unde, Appiades deæ. Ovid. 3. de Arte Am. 452.
　Has Venus e templis multo radiantibus auro,
　Læta videt lites, Appiadesque deæ.　　Et rursum de Rem. Amor. 660.
　Turpe vir & mulier, juncti modo, protinus hostes:
　Non istas lites Appias ipsa probat.　　Appiades deæ sunt (ut Grammatici putant) Pallas, Pax, Concordia, Vesta, Venus, quarum templa prope forum Cæsaris erecta sunt. Sic autem appellatæ ab aqua Appia, quæ in idem forum deducta esset. Turnebo vero non videtur satis esse causæ in aquæductu, ut tot vicinorum templorum numina inde nomen mutuentur. Sed nec Venus in Appiadibus numeranda videtur quum ab iis diserte a poeta separetur. Dein subjungit, Ego putem, quum eo in loco saliret aqua Appia, ac sub Veneris templo ejus lacus ac saliens esset, vel Musarum, vel Nympharum potius, quæ in aquæductibus solent ore & mammis aquam evomere, vel aliarum certe dearum, quarum nomina nescimus, signis, aquæductum illic ornatum fuisse. Quum autem Venus præsit fœderibus amorum, Appiades autem illæ deæ sub templo Veneris positæ essent, eas quoque velut Veneris contubernales & ejusdem templi consortes, amorum fœderibus ceu feciales præesse voluisse Ovidium, nec talia jurgia litesque probare dixisse. Illud autem ita se habere ut dixi, apparet e versibus Ovid. 1. de Arte Am. 82.
　Subdita, qua Veneris facto de marmore templo
　Appias expressis aëra pulsat aquis.　　Hic locus fidem facit sub templo Veneris fuisse aquæ Appiæ salientem: illudque Appii monumentum, ut credibile est, dearum signis, & (ut reor) Nympharum, ornatum erat, quæ Appiades deæ sunt. Hæc Turnebus. Huc allusit Cic. 3. Fam. 1. quum dixit, Non solum Pallada sed etiam Appiada nominabo. V. Heins. & Burm. ad Ovidii priorem locum.

APPIANUS, a, um, Adj. ab Appius ut Appiana mala. Plin. lib. 15. cap. 14. ubi de malorum generibus, Ergo, (inquit) habent originem a Matio, Gestioque & Manlio, item Claudio. Quibus cotoneo insito ab Appio e Claudia gente, Appiana sunt cognominata. Odor est his cotoneorum, magnitudo quæ Claudianis, color rubeus.

APPIANUM, i. n. est Pigmenti, sive Coloris genus, cujus meminit Plin. lib. 35. cap. 7.

APPIANI populi, ab APPIA, Phrygiæ oppido, in conventu Synnadensi. Plin. 5. 29. & Cic. 3. Fam. 7. & 9. Appiani legati ibid.

APPIANUS, [Ἀππιανὸς] Nomen celebris historici Alexandrini, qui XXIV. libros historiæ Romanæ composuit: quorum novem tantum ad nos pervenere. vixit autem Adriani principis temporibus, ut ipse author est in Syriaca.

APPINGO, [προσγράφω] ĕre. Cic. 2. Att. 9. Epistolam superiorem restitue nobis: & appinge aliquid novi. h. e. Adde, adscribe. Hor. de Arte Poet. 30.

APPION, pel potius APION [Ἀπίων] fuit Grammaticus celebris, cogn. Plistonices, Posidonii filius, cui nomen & Mochthus, genere Ægyptius Oasitanus, quanquam Alexandrinus audire mallet, qui (ut Seneca Epist. 88. scribit) sub C. Cæsare tota circulatus est Græcia. Hunc Tiberius Cæsar per contemptum Cymbalum mundi appellabat, quoniam publicæ famæ tympanum potius videri posset. Immortalitate a se donari scripsit, ad quos aliqua componebat. Josephus scribit, fuisse malum & indoctum, totiusque vitæ temporibus importunum calumniatorem omnium, cor asini habuisse. Floruit temporibus Dionysii Halicarnassei & Josephi. Facili atque alacri facundia fuit, ut est author Gell. lib. 6. cap. 8. Is de laudibus Alexandri Macedonis quoque scripsit. V. Voss. de Hist. Gr. l. 2. c. 7. & Append.

APPIUS, Prænomen est gentis Claudiæ, introductum ab Actio, vel Atta Clauso. Nam quum is Regillo Sabinorum oppido a seditiosis hominibus pulsus, Romam cum magna clientum manu profectus esset, Appius Claudius est appellatus. quod prænomen apud ejus posteros deinceps mansit: de quibus vide in dictione CLAUDIA. De Atta Clauso vel Claudio, Claudiæ gentis principe, V. Torrent. & Casaub. ad Suet. Tiber. c. 1.
　— Censorque moveret
　Appius, ingenuo si non essem patre natus.
Horat. 1. Serm. 6. 21.

APPIĔTAS, ātis. f. Cic. 3. Fam. 7. Illud idem Pausania dicebat te dixisse, Quid ni? Appius Lentulo, Lentulus Appio processit obviam, Cicero Appio noluit. Quæso, etiamne tu has ineptias, homo (mea sententia) summa prudentia, &c. Ullam Appietatem aut Lentulitatem valere apud me plus, quam ornamenta virtutis existimas? Quum consequutus nondum eram, quæ sunt hominum opinionibus amplissima, tamen ista vestra nomina nunquam sum admiratus: viros eos, qui ea vobis reliquissent, magnos arbitrabar. Paulo post. Tu si aliter existimas, nihil errabis, si paulo diligentius (ut quid sit εὐγένεια, quid sit nobilitas intelligas) Athenodorus Sandonis filius quid de his rebus dicat, attenderis. Videtur Cicero his fictis nominibus intelligere vel Nominum celebritatem, vel potius Familiarum nobilitatem.

APPLAUDO, si, sum, [ἐπικροτέω] ĕre. est Manuum plausu favorem ostendere. Plaut. Pseud. 5. 2. 32. Si vultis applaudere, atque approbare hunc gregem & fabulam, in crastinum vos vocabo.
Applaudere alicui, Idem ac Plaudere, Cic. pro Sext. 115. Quid ego nunc dicam, quibus viris, aut cui generi civium maxime applaudatur? Imperf. est. Antiqui per o in secunda scribebant, Applodo, sicut & Plodo, quod nunc Plaudo scribimus.

APPLAUSOR, ōris. m. [ἐπικροτητής] Qui applaudit. Plin. in Panegyr. c. 46. 4. Idem ergo populus ille aliquando scenici imperatoris spectator & applausor.

APPLAUSUS, a, um. Partic. [ἐπικεκροτημένος] ut, Applausum corpus. Ovid. 4. Met. 352.
　Ille cavis velox applauso corpore palmis
　Desilit in latices. h. e. Percusso. Sil. lib. 16. de Camphaso equo,
　Camphasus ipse asper, nec qui cervicis amaret
　Applausæ blandos sonitus, &c.

APPLAUSUS, ûs. m. [ἐπικρότησις] Cic. 2. de Divin. 104. Ennius qui magno applausu loquitur, assentiente populo, &c. Legitur & Plausu.

APPLĬCO, āvi & ui, ātum & ĭtum, [προσάπτω, προσορμίζω, πλησιάζω] āre. Cic. 4. Acad. 65. Ad hanc potissimum philosophiam me applicavi. In Bruto 316. Meque ad Molonem applicavi. Pro Cluent. 46. Oppianicus se ad Staleni familiaritatem applicavit. Idem 2. Philipp. 26. Si ille ad eam ripam quam constituerat, non ad contrariam navim applicuisset. Ovid. 4. Fast. 851.
　Osculaque applicuit posito suprema feretro.
De navigatione dictum, idem quod Appellere significat. Virg. 1. Æn. 616.
　— quæ vis immanibus applicat oris? subauditur Te, accusativus. Ubi Servius dicit aut per d, aut per duplex p indifferenter scribi posse.
Classem in locum aliquem. Liv. 7. Bell. Maced.
Naves applicare ad terram. Cæs. 3. Bell. Civil. 101.
Naves terræ. Liv. 8. Bell. Pun.

Applicare, absolute positum. Justin. lib. 2. Igitur quum Hercules ad littus Amazonum applicuisset. Hirt. de Bell. Hisp. 37. Item quarto die navigatione confecta, insequuntur: qui imparati a Carteia profecti sine aqua fuissent, ad terram applicant. In his potest accusativus Se vel Naves subaudiri: ut in verbo Appellere diximus.

Applicare [ἐπιχεῖν, προσπελάζειν, προσάπτειν] pro Admovere, cum dativo. Liv. 2. Bell. Maced. Cornelius eidem flumini castra applicuit. i. e. Prope flumen posuit.

Arma corporibus. Liv. 3.

Aures vocibus. Hor. 3. Carm. 11. 8. Votis Idem Carm. Secul. 72.
— Votis puerorum amicas Applicet aures.

Catulos applicare stomacho ac pectori. Plin. lib. 30. cap. 7.

Remos vadis. Ovid. 3. Trist. 9. 10.

Scalas applicare. subaudi Muris, vel Ad muros. Liv. 6. Bell. Pun.

Se ad aliquem. Cic. in Læl. 8. Deinde ut requirant atque appetant ejusdem generis animantes, ad quas se applicent. i. e. Adjungant. Ter. And. 5. 4. 21. Tum ille egens forte applicat primum ad Chrysidis patrem se. i. e. Ex naufragio ad illum se recipit.

Aliquo. Vet. poet. ap. Cic. 3. Tusc. 44.
Quid petam præsidii, aut exsequar? quove nunc auxilio aut fuga
Freta sim? arce & urbe orba sum: quo accedam? quo applicem?
Quasi dicat, Quo me vertam? quo confugiam auxilii gratia?

Applicare se, & propius admovere, sive adjungere ad aliquid. Cic. in Læl. 31. Facta significatione probitatis: quam qui appetiverint, applicant sese & propius admovent. subaud. Ad eam. Ibid. 49. Siqua significatio virtutis eluceat, ad quam se similis animus applicet & adjungat.

Se ad amicitiam fidemque populi Rom. applicuit. Cic. 4. Verr. 2.

Se ad arborem applicare. Cæs. 6. Bell. Gall. 26.

Se ad ductum alterius applicare. Cic. 3. Fam. 21.

Se ad familiaritatem alicujus. Cic. pro Cluent. 46. Qui se ad hominis egentis, &c. familiaritatem applicavit.

Se ad flammam. Cic. 5. Tusc. 77. Cumque adflammas se applicaverint, sine gemitu aduruntur.

Se ad aliquod studium, quod etiam Appellere dicitur. Cic. 1. Off. 115. Itaque se alii ad philosophiam, alii ad jus civile, alii ad eloquentiam applicant.

Se ad convivia. Cato apud Gell. 11. 2. Si quis in ea re studebat, aut sese ad convivia applicabat: grassator vocabatur.

Se ad doctorem. Cic. in Bruto 316. Meque ad eundem, quem Romæ audiveram, Molonem applicavi. Paulo ante dixerat, Eodem anno etiam Moloni Rhodio dedimus operam.

Servum applicare rei communi, i. e. Præficere. Pompon. in l. si id quod. D. fam. ercisc. Dolus quem servus hæredis admisit in judicium familiæ ercifcundæ non venit, nisi domini culpa in hoc erat quod non idoneum servum rei communi applicuerit.

Applicare, Ad aliquem usum quidpiam accommodare. Columel. lib. 11. cap. 2. Sarmenta quoque atque arbustorum ramos e segetibus, aut rubos nunc egerere, & ad sepem applicare oportet. Cic. 2. de Fin. 37. Ut ad honestatem applicetur.

Sic & cum dativo. Columel. lib. 3. cap. 10. Qui nullum alium laborem ferre queat, huic officio applicatur.

Animum ad frugem. Plaut. Trin. 2. 1. 34.

Animum ægrotum ad deteriorem partem. Ter. And. 1. 2. 22.

Applicuit sibi ea animus. Sen. 1. de Benef. c. 11. Posthæc habebimus conjunctione ac sanguine, usuque & consuetudine longa, chara, ut liberos, conjuges, cæteraque quæ usque eo animus sibi applicuit, ut ab illis quam a vita divelli gravius existimet.

Applicare annum. Martial. lib. 6. 28.
Bis senis modo messibus peractis,
Vix unum puer applicabat annum. i. e. Vix ad tertium decimum annum accedebat.

Applicātus, a, um. Partic. [προσαρμοσθείς] Cæs. 3. Bell. Civil. 101. Applicatisque nostris ad terram navibus. Plin. lib. 30. cap. 5. Stomachi dolorem sedant applicati sæpius.

Applicatæ aures. Varro 2. de R. R. cap. 7. Si est oculis nigris, naribus non angustis, applicatis auribus. Quasi dicat, Brevibus, non oblongis & pendentibus. De equo dictum.

Fistulæ per quas aqua ducitur applicatæ ædibus. Pompon. in l. si fistulæ. D. de servit. urb. præd.

Ferrum applicatum. Columell. l. 4. c. 24. Pressius enim si abnodes applicato ferro, aut tota tollitur, aut convulneratur.

Applicatus, & occupatus. Cic. 4. de Fin. 14. Quid enim dicis, omne animal simulatque sit ortum applicatum esse ad se diligendum, esseque in se conservando occupatum.

Applicĭtus, a, um. alt. Partic. [προσηρμοσμένος] Sil. lib. 15.
Proximus applicito saxosis aggere sylvis Tendebat. Plin. l. 2. Ep. 17. Applicitum est cubiculo hypocaustum perexiguum. i. e. Junctum.

Applex, ĭcis. ut, Complex, Supplex, ĭcis.
Compar. Apul. 10. Met. p. 249. Appliciore nexu adhærebat. pro Applicatiore.

Applicatio, ōnis. f. [προσαρμογή] Ipse applicandi actus. Cic. in Læl. 27. Quapropter a natura mihi videtur potius, quam ab indigentia orta amicitia: applicatione animi magis cum quodam sensu amandi, quam cogitatione quantum illa res utilitatis esset habitura.

Applicationis jus fuisse videtur, ut qui peregrinus sese in civis alicujus Romani quasi patroni fidem & clientelam ita dedisset, si is intestato mortuus esset, ejus hæreditatem patronus obtineret. Cic. 1. de Orat. 177. Quid quod item in Centumvirali judicio certatum esse accepimus? qui Romam in exilium venisset, cui Romæ exulare jus esset, si se ad aliquem quasi patronum applicuisset, intestatoque esset mortuus, nonne in ea caussa jus applicationis, obscurum sane & ignotum, patefactum in judicio, atque illustratum est a patrono?

Applōdo, si, sum, [ἐπικροτεῖν] ĕre. Collidere. Spartianus in Get. c. 3. Allatum ovum applosum ad terram fregit. Conf. Hygin. fab. 126. Apul. 6. Milef. p. 184. V. APPLAUDO.

Applōro, [προσκλαίειν] āre. ex Ad, & Ploro; Deponere apud aliquem suos fletus. Hor. Epod. 11. 17.
Contraque lucrum, nil valere candidum
Pauperis ingenium, querebar applorans tibi.

Applorare, Aliquem vel juxta aliquem deflere. Sen. 4. Nat. Quæst. Quum jam aploraveris, mersosque atque obrutos tanta mole credideris, longe ab eo, in quem ceciderant, loco navigant.

Applūda, æ. Genus est minutissimæ paleæ, frumenti, sive panici: de qua Nævius, Non hercle appluda est hodie, quam tu, nequior. Sunt qui Appludam Sorbitionis liquidissimæ genus putent: quod flatu deji̇ciatur, & quasi applodatur. Hæc Festus. Gell. l. 11. c. 7. Legerat autem ille, appludam veteres rusticos frumenti furfurem dixisse. Plin. l. 18. c. 10. Milii & panici & sesamæ appludam vocant purgamenta, alibi aliis nominibus. Nonius, Appludas frumenti furfures dicunt rustici veteres. Antiquum.

Applumbo, [προσμολυβδόω] āre. Idem quod simplex Plumbare. Ulp. in l. 2. D. de sepul. viol. Idem quærit si statua neque applumbata fuerit neque affixa, an pars monumenti effecta sit, &c.

Appluo, ui, ūtum, [προσομβρίζω] ĕre. ex Ad, & Pluere: Idem quod Pluere, vel Juxta pluere. Plin. l. 9. c. 16. Quippe & harundines quamvis in palude prognatæ, non tamen sine imbre adolescunt: & aliàs ubicunque pisces in eadem aqua assidui, nisi appluat, exanimantur.

Appōno, sui, sĭtum, [προστίθημι, παρατίθημι, προστάττω, προσάπτω, ἐπιτίθημι] ĕre. Ovid. 1. Amor. 5. 2.
Apposui medio membra levanda toro. Proprie significat, Prope vel juxta ponere.

Apponere ante. Ter. And. 4. 4. 4. Accipe a me hunc ocyus atque ante nostram januam appone. De puero loquitur.

Ad aliquam rem notam apponere. Cic. in Pison. 73.

Ad ignem. Plaut. Men. 2. 2. 55. Ire hercle melius est te intro, atque accumbere, dum ego hæc appono ad Vulcani violentiam. Metonymia, pro Ad ignem.

Ad os manum. Cic. 8. Fam. 1.

Ad nares reticulum. Cic. 7. Verr. 27.

Apponere, cum dativo. Liv. 4. Bell. Maced. Non sustinuit impetum eorum statio, quæ portæ apposita erat.

Machinam apponere. Cic. 3. Verr. 145. Omnes illæ columnæ, quas dealbatas videtis, machina apposita, nulla impensa dejectæ sunt. i. e. Admota, adhibita, applicata.

Notam apponere alicui rei. Cic. 13. Fam. 6. Reliquis epistolis tantum faciam, ut notam apponam eam quæ mihi tecum convenit.

Apponere de suo. Plaut. Mil. 3. 3. 31. Ad tua præcepta: de meo nihil his novum ipse apposui. pro Addidi.

Postulare gratiæ apponi sibi. Ter. And. 2. 1. 33. Neutiquam officium esse liberi puto, quum is nihil promereat, postulare id gratiæ apponi sibi.

Apponere aliquid lucro. Hor. 1. Carm. 9. 15.

Apponere cibis aliquid, i. e. Indere, immittere, imponere, addere. Plaut. Pseud. 3. 2. 25. Non ego item cœnam condio ut alii coqui. Et paulo post, Indunt coriandrum, fœniculum, allium, atrum olus: apponunt rumicem, brassicam, betam, blitum.

Apponere mensam. Plaut. Asin. 5. 1. 2. Pueri, mensam apponite. Cic. 14. Att. 6. Hæc ad te scripsi apposita secunda mensa. Sic cum adverbio in loco. Plaut. Mostel. 1. 3. 150. Cedo aquam manibus puer: appone hic mensulam.

Mensam alicui. Plaut. Perf. 3. 1. 26. Mensa inanis si nunc apponatur mihi.

Aliquid epulandum mensis. Virg. 4. Æn. 602.

Appositas mensas instruere. Ovid. 8. Met. 570.

Alicui. subaud. Cibos. Cic. 5. Tusc. 92. Xenocrates adduxit legatos ad cœnam in Academiam: iis apposuit tantum quod satis esset nullo apparatu.

Pocula. Ovid. 5. Trist. 3. 50.

Ampliter. Plaut. Mil. 3. 1. 160. Sed iidem homines nunquam dicunt (quanquam appositum est ampliter) Jube illud demi, tolle hanc patinam.

In vasis. Cic. 6. Att. 1. Quid te in vasis fictilibus appositurum putem?

In epulis. Plin. 8. 51. Solidum aprum Romanorum primus in epulis apposuit P. Servilius Rullus. Sic, Apponere in cœnis, Idem lib. 36.

In epulis, non modo vinum aut cibus apponi dicitur, sed etiam vasa, & alia supellex necessaria. Cic. 6. Verr. 48. Apposuit patellam, in qua sigilla erant egregia. Ibid. 49. Cœnabat apud eum: argentum illi cæterum purum apposuerat. i. e. Vasa ex argento puro.

Annos apponere, & Demere, contraria. Hor. 2. Carm. 5. 15.
— & illi, quos tibi dempserit, Apponet annos.

Apponere modum vitiis. Cic. 4. Tusc. 41. Qui enim vitiis modum apponit, is partem suscipit vitiorum. i. e. Qui dicit vitia posse esse moderata: ut Moderata injustitia, moderata intemperantia.

Accusatorem apponere alicui. Cic. 3. Verr. 74. Apponitur his tamen accusator. i. e. Ex composito adhibetur.

Calumniatorem. Cic. 3. Verr. 27. Dionem evocavit: calumniatores ex sinu suo apposuit, qui illam hæreditatem Veneri Erycinæ commissam esse dicerent.

Custodem apponere alicui, pro Adhibere. Cic. 1. Verr. Custodem, inquit, Tullio me apponite.

Licitatorem. Cic. 3. Off. 61. Non licitatorem venditor, nec qui contra se liceatur, emptor apponet. Idem l. 3. in Verr. 99. Appositus erat ab isto Venuleius quidam qui emeret. Is liceri non destitit.

Mancipem. Cic. 3. Verr. 141. Si res abiret ab eo mancipe, quem ipse apposuisset, sibi nullam prædam esse.

Prævaricatorem sibi. Cic. 2. Philipp. 25. Jam vereor P. C. ne, quod turpissimum est, prævaricatorem mihi apposuisse videar.

Apponere, interdum pro simplici accipitur. Cic. 2. de Invent. 14. Gladium prope appositum e vagina eduxit.

Apponere etiam pro Deponere usurpatur. Plaut. Pœn. 4. 2. 35. SY. At onus urget. MI. At tu appone & respice ad me. Ter. Heaut. 1. 1. 36. At istos rastros interea tamen appone. [Quasi ex Ab & Pono. potest tamen pro Sepone, juxta pone, accipi, vel item pro simplici, Pone.

Apposĭtus, a, um. Partic. [προστεθειμένος] Cic. 1. de Divin. 79. Noctu lumine apposito experrecta nutrix animadvertit puerum dormientem circumplicatum serpentis amplexu. i. e. Admoto, adhibito.

Appositus ad Plin. lib. 8. cap. 28. Aure ad glaciem apposita.

Appositus, cum dativo. Plin. lib. 12. cap 1. Nunc est clara in Lycia gelidi fontis socia amœnitate, itineri apposita. [Et pro Partic. & pro Nomine adj. haberi potest.

Appositus in locorum descr. est Adjacens. Tacit. 2. Ann. 7. 1. Castellum Luppiæ flumini adpositum. & Curt. 4. 1. 20. Apposita urbi regio. Adde 10. 10. 4. & V. Gronov. ad Sen. Epist. 4.

Appositus ac propinquus. Cic. 2. de Inv. 165. Fidentiæ contrarium est

Diffidentia, & ea re vitium est: Audacia non contrarium, sed appositum est ac propinquum, & tamen vitium est.

Appositus, Adj. nom. ex partic. [ἐπίκειμενος] Idem ac Aptus & accommodus ad aliquid: ut, Homo appositus. Cic. 7. Verr. 107. Homo bene appositus ad istius audaciam.

Compar. Cic. 6. Verr. 126. Ut multo appositior ad deferenda quam ad auferenda signa esse videatur.

Ager appositus ad vitem. Varro 1. de R. R. c. 7. Nam ut alius est ad vitem appositus, alius ad frumentum: sic de cæteris, alius ad aliam rem.

Locus ad tolerandam calamitatem. Cic. 3. Att. 13. Ab ipso loco minime apposito ad tolerandam in tanto luctu calamitatem.

Tempus appositum ad agendum. Cic. 3. Verr. 30. Menses mihi tres quum eripuissetis, ad agendum maxime appositos.

Appositus aptus, cui aliquid fiat. Varro 2. de R. R. c. 7. Quod qui hujusmodi sit, & cum est æger ad medendum est appositus. i. e. Aptus curationi. Nam gerundi verbum hic passive positum est.

Cum dativo. Quintil. lib. 4. Quo loco tamen judicis natura noscenda est, juri magis, an æquo sit appositus. i. e. Accommodatus.

Appositum, i. n. absolute dictum. Cic. 2. Q. frat. Sed habet profecto quoddam Sardinia appositum ad recordationem præteritæ memoriæ. Si legeris Quiddam, quod absolutum est, alterum erit adjectivum.

Pro Reposito. Sen. de Benef. 4. ut multa etiam ex apposito & acquisito perdenda sint.

Pro Epitheto Quintil. 8. 6. Ornat enim ἐπίθετον, quod recte diximus Appositum. Idem 5. 10. V. EPITHETON.

Appositus, ûs. m. [παράθεσις] Plin. l. 24. c. 5. Abortus non exeuntes trahit appositu vel suffitu. i. e. Si apponatur. Quod ipse alibi Admotu dicit.

Apposite, Adv. qualit. [ἁρμοζόντως] Apte, accommodate, convenienter. Cic. 8. Att. 7. Cætera apposite tibi mandabo.

Apposite ad. Cic. 1. de Invent. 6. Dicere apposite ad persuasionem. Et paulo post, Curare apposite ad sanandum.

Appositio, ônis. f. [παράθεσις] Cic. in Parad. 1. Sed hæc videri possunt obscuriora, quum sine appositione exemplorum lentius disputantur. Pro eodem dicitur Exemplorum positio.

Appositio, Figura constructionis apud rece ntiores Grammaticos. quam veteres Epexegesin (id est, expositionem, sive interpretationem) vocabant. ut, Urbs Roma: quasi tu dicas, Urbs quæ est Roma, i. e. Quæ Roma dicitur. Sic, Fluvius Tiberis, Mensis Januarius, &c. At hic figura nulla est, quum ordinaria oratio sit, nec interest utrum speciale nomen generali præponatur. Ramus. Liv. 1. Super Numicum flumen. Idem, Prope Tiberim fluvium.

Appositititius, a, um. ut Coma apposititia, κόμη ἐπίθετος, Vide in CORYMBION. H. St.

Apporrigo, exi, ectum, [παρατείνω] ere. Juxta porrigere. hinc

Apporrectus, a, um. Ovid. 2. Met. 561.

Infantemque vident, apporrectumque draconem.

Apporto, [προσφέρω] are. ex Ad, & Porto; Idem quod Afferre significat: & ei contrarium est, Asportare. Sæpius tamen pro Advehere accipitur. Plaut. Stich. 3. 1. 11. Magnasque apportavisse divitias domum.

Apportare ad locum. Cic. 5. Verr. 190. Qui instituerunt semper ad ultima ac difficillima loca apportandum frumentum imperare.

Ab aliquo. Cic. 7. Verr. 126. Quod signum, quæ tabula picta est, quæ non ab hostibus victis capta atque apportata sit?

De, vel Ex aliquo loco. Varro 3. de R. R. c. 14. Genera cochlearum sunt plura: ut minutæ albulæ, quæ afferuntur e Reatino: & maximæ, quæ de Illyrico apportantur: & mediocres, quæ ex Africa afferuntur.

Undique. Cic. 1. Off. 151. Multa undique apportans. De mercatura loquitur.

Aliquid machina, aut alio instrumento. Cic. 3. Verr. 147. Lapis aliquis cædendus, & apportandus fuit machina sua. Sic Apportare vehiculo, & similia, dicere poteris.

Apportare, Nuntiare. Ter. And. 5. 2. 17. Quidnam apportas? i. e. Quid nuntias, quid affers novi?

Bonum apportare, & afferre gaudium. Plaut. Stich. 2. 1. 23. Tantum a portu apporto bonum, tantum gaudium affero grande.

Nuntium. Ter. Heaut. 3. 1. 58. Nuntium apporto tibi, cujus maxime te fieri participem cupis.

Rem novam. Plaut. Most. 2. 2. 35.

Res apportat aliquid novi. Ter. Adel. 5. 4. 2. Nunquam ita quisquam bene subducta ratione ad vitam fuit, quin res, ætas, usus semper aliquid apportet novi.

Apportare, pro Afferre in alia significatione: ut, Apportare damnum. Ter. Heaut. 4. 4. 25.

Malum. Ter. And. 1. 1. 46. Hei! vereor, nequid Andria apportet mali.

Morbos. Lucret. lib. 5. 221.

— cur anni tempora morbos
Apportant?

Apportare vitia dicitur senectus. Cic. de Senect. 25.

Apportatio, ônis. f. Vitruv. 2. 9. Cujus materiei si esset facultas apportationibus ad urbem &c.

Apposco, appoposci, [προσαπαιτέω] ere. ex Ad, & Posco; Insuper poscere. Ter. Heaut. 4. 7. 10. Porro hæc, talenta dotis apposcent duo. V. ADPOSCO.

Appositus, V. APPONO.

Appōtus, [ἐπιπεπωκώς] ex Ad, & participio Potus dicitur, pro Valde potus: i. e. Qui multum potavit. Quod si Appotare lectum fuerit, dicemus ab eo factum Appotus. Plaut. Curcul. 2. 3. 75. Postquam cœnati atque appoti, talos poscit in manum. Idem Rud. 2. 7. 8. Si probe appotus siem. Scribitur & per d, Adpotus.

Apprehendo, di, sum, [ἐπιλαμβάνω] ere. ex Ad, & Prehendo; quasi Ad se prehendere: ut, Apprehendere manum alicujus, aut Aliquem manu apprehendere. Cic. pro Quint. 97. Ipsius Sexti Nævii lacrymans manum apprehendit.

Manu apprehendere aliquid. Plaut. Amph. 5. 1. 64.

Morsu. Plin. lib. 11. cap. 24.

Apprehendere, per metaphoram. Cic. pro Cluent. 62. Sed ut quidque ego apprehenderam, statim accusator extorquebat e manibus.

Regionem. Cic. 10. Att. 7. Necesse est enim, aut (id quod maxime velim) pelli istum ab Hispania, aut trahi id bellum: aut istum (ut confidere videtur) apprehendere Hispanias.

Apprehendere, ad mensuram relatum. Plin. l. 20. c. 15. Sistit & vomitionem, nauseasque ex vino, quantum apprehenderint tres digiti. Vulgo Pugillum vocant, Gr. δράκιν.

Apprehendere aliquem, pro Capere. Ulpian. l. 3. ad leg. aquil. D. Sin autem (ait) quum posset apprehendere, maluit occidere, magis est, ut injuria fecisse videatur.

Apprendere, per contractionem legimus in versu. Stat. 3. Sylv. 4. 43.

— & apprensa traxisset fortius urna. Sil. lib. 16.

— nisusque apprendere primos. Sic Prendere q. V. & l.

Apprehensio, ônis. f. ut, Varia passionis apprehensio, i. e. Cognitio Cæl. Aurel. Acut. 1. 8. 57. Sic, Apprehensio, scil. aræ. Macrob. 3. Saturn. 2.

Apprehensibilis, e. Cæl. Aurel. Acut. 3. 15. 123. Manifesto esse apprehensibile. Et Tertul. adv. Valent. cap. 11.

Apprehenso, vel **Adprenso**, are. Gratius Cyneg. v. 239.

— Celsasve adprensat naribus auras.

Appretio, are. Pretio æstimare, sive Pretiosum reddere, & hinc

Appretiatus, a, um. apud Ecclesiasticos authores.

Apprīmus, [πρῶτος] Adj. sive per D, **Adprimus**, i. e. Longe primus. L. Livius in Odyssea, Ibi denique vir summus, adprimus Patroclus. Ex Gell. l. 7. c. 7. Virg. 2. Georg. 134. — flos apprima tenax. Ubi Servius, Apprima, i. e. Maxime. at Jos. Scaliger, & Giffanius Apprime legendum dicunt. Est nomen pro adverbio, sicut, — & pede terram Crebra ferit. pro Crebro. [Imo Ad prima Serv. ut In primis, divise.

Apprīme, sive per D, **Adprime**, [εἰς τὰ πρῶτα] Adv. intensivum: i. e. Epitasin (quam intentionem dicimus) significans. Fit autem ab antiquo nomine Apprimus, teste Gellio l. 7. c. 7. qui dicit non satis commode AD in hac dictione, sicut neque in Adpotus accentu acuto pronuntiari. Ter. And. 1. 1. 34. Nam id arbitror apprime in vita esse utile, ut nequid nimis. Ubi Donatus, Adjectio (inquit) est confirmationis Apprime.

Apprime doctus homo. Varr. 3. de R. R. cap. 2. Sic Apprime nobilis, Apprime probus, & similia apud Ter. Eun. 5. 5. 10. Plaut. Cist. 1. 2. 6. & Rud. 3. 4. 30.

Apprime, cum superl. Cic. 3. de Fin. 32. Id apprime rectissime dicitur. Gruterus ex Palatino Cod. Adprimo legit.

Apprīmo, essi, essum. [προσπιέζω] ere. ex Ad, & Premo. Plin. lib. 24. cap. 11. Sedare ventris dolores asseveravit impositam, ita ut tunica cinctuque corpori apprimeretur. i. e. Ad corpus premeretur. Idem l. 8. c. 36. Fœtus rigentes apprimendo pectori fovent, non alio incubitu quam ova volucres. De ursis dictum.

Apprimere carnem ad ossa. Plin. lib. 26. cap. 1. hinc

Appressus, a, um. Tacit. 2. Ann. 21. 1.

Apprŏbo, [δοκιμάζω, ἐπιδοκιμάζω, ἐγκρίνω] are. Idem quod simplex Probare, aut etiam Vehementer probare. Approbamus autem proprie quæ placere aut rata habere ostendimus. Ovid. 1. de Pont. 6. 62.

An verear ne non approbet illa Getes? Cic. 4. Acad. 14. Nec tamen ego is sum. qui nihil unquam falsi approbem.

Assensu omnium approbatum. Cic. 3. de Fin. 29.

Authoritate approbare aliquid. Cic. pro Deiot. 30.

Consensu & una voce approbavit populus. Cic. in Pison. 9.

Clamore approbare aliquid. Cic. pro Archia, 24.

Approbare & laudare. Cic. pro Sext. 74. Cn. Pompeius approbata, laudataque Cottæ sententia, dixit, &c.

Approbare & Improbare, veluti contraria. Cic. 4. Acad. 96. Hoc negas te posse nec approbare nec improbare.

Facere aliquid Musis approbantibus. Cic. 7. Fam. 24. Idem 1. Fam. 9. Diis hominibusque approbantibus.

Dii approbent. Cic. 6. Att. 6. Id quidem dii approbent ita velim, teque ita cupere certe scio.

Approbare, est Efficere ut probum rectumque judicetur id quod quis facit aut dicit. Hoc tamen Cicero fere Probare dicit. Ut in Verrem, Non vereor ne hoc meum officium P. Servilio judici non approbem. Plin. in præfat. lib. 4. Quum Tribunos appellaret L. Scipio Asiaticus, inter quos erat Gracchus, hoc attestabatur vel inimico judici se approbare posse. V. simpl. PROBO.

Approbari opus, sive Probari dicitur, quum ex lege, & pactione redemptionis factum esse judicatur. Paulus in l. si in leg. 27. D. locati. Si in lege locationis hoc comprehensum est, ut arbitratu domini opus approbetur: perinde habetur ac si viri boni arbitratu comprehensum esset. Vitruvius, Redemptor ad tempus opus manu factum subtiliter regi approbavit: & ad sacoma pondus coronæ visus est præstitisse. Unde Probatum sive Approbatum opus dicitur, Quod magistri opificiorum evocati inspectum, retulerunt esse idoneum, & recte factum.

Approbare, est etiam Dicta nostra rationibus, aut alio modo confirmare: ut fieri solet in argumentatione, quod & Probare dicitur. Cic. 1. de Invent. 90. Hoc quia perspicue verum est, nihil attinet approbari.

Approbatio, ônis. f. [δοκιμασία] Catul. 43. 9.

— amor sinister ante,
Dextram sternuit approbationem. Cic. 2. Tusc. 3. Effectus eloquentiæ, est audientium approbatio. i. e. Assensio & applausus.

Movere approbationem, i. e. Excitare. Cic. 1. Off. 89. Sic hoc decorum quod elucet in vita, movet approbationem eorum quibuscum vivitur.

Approbatio, Probatio. Cic. 1. de Invent. 67. Approbatio est per quam id quod breviter expositum est, rationibus affirmatum probabilius & apertius fit.

Approbatio, aliter item acceptum. Cic. 4. Acad. 52. Ne vinolenti quidem quæ faciunt, eadem approbatione faciunt, qua sobrii. Dubitant, hæsitant, revocant se interdum. i. e. Non tali mentis firmitate, certitudine, constantia.

Approbātor, ôris. m. [δοκιμαστής] Cic. 6. Att. 7. Quamvis non fueris suasor & impulsor profectionis meæ: approbator certe fuisti. Subscriptores approbatoresque habere. Gell. lib. 5. cap. 21.

Apprŏbus, sive per D, **Adprobus**, Adj. [πρόσδοκιμος] pro Valde probus, lectum est apud veteres. Cæcilius Triumpho, Herocles hospes est mihi, adolescens adprobus. Ex Gell. lib. 7. cap. 7.

Apprŏbe, Adv. qual. [προσδοκίμως] pro Valde probe. Gell. l. 7. c. 7.

Apprŏbro, are. Apul. Apol. p. 275. Approbrare crimen alicui. al. Opprobrare.

Appromitto, five per d, Adpromitto, iſi, iſſum. [ἐπηγγέλω] ĕre. eſt Quod quis promiſerit, idem promittere: quaſi Alienum promiſſum ſimiliter promittendo confirmare. Cic. 5. Att. 1. De Oppido factum eſt ut volui: & maxime quod DCCC appromiſiſti: quæ quidem ego utique vel verſura facta ſolvi volo. Idem pro Roſc. Amer. 26. Quum id ita futurum T. Roſc. Capito, qui in X legatis erat, appromitteret, crediderat. Prius dixerat, Et omnia Chryſogonum quæ vellent, eſſe facturum pollicerentur.

Appromissor, ōris. m. [ἐπηγγέλτης] eſt Qui quod ſuo nomine (alter) promiſit, idem pro altero quoque promittit. Hæc Feſtus. Ulpianus Appromiſſorem vocat Fidejuſſorem. l. in omnibus, D. Solutio. In omnibus (inquit) ſpeciebus liberationum etiam acceſſiones liberantur: puta adpromiſſores, hypothecæ, pignora, præterquam quod inter creditorem & adpromiſſores confuſione facta reus non liberatur.

Apprōno, āre. Apul. 1. Mileſ. p. 111. (Pric. 14.) Complicitus in genua appronat ſe. i. e. Proſternit.

Approρĕro, five per d, Adpropero, [ἐπισπεύδω] āre. Idem quod Propero, aut Valde propero, accelero. Ter. And. 3. 1. 17. Poſtquam ante oſtium me audivit ſtare, approperat. Cic. 4. Att. Quare appropera & vale.
Gradum approperare. Plaut. Trin. 4. 3. 3. Stultitiam abde: gradum appropera.
Mortem. Tacit. 16. Ann. 14. Interciſis venis mortem approperavit.
Approperare ad cogitatum facinus. Cic. pro Milon. 46.

Approperatus, a, um. ut, Approperato opere. Liv. 27. 26. Opus adeo approperatum eſt. Idem 4. 9.

Appropinquo, [προσεγγίζω] āre. eſt aut Loco, aut Tempore propinquum fieri: quod & Propinquare dicitur apud poetas. Suet. in Neron. cap. 49. Jamque equites appropinquabant. Cæſ. 2. Bell. Gall. 10. Heduos finibus Bellovacorum appropinquare cognoverant.
Venire & appropinquare. Cic. 3. Q. frat. 8. Sed ejus rei maturitas nequedum venit, & tamen jam appropinquat.
Impendēre, inſtare, appropinquare. Cic. 2. in Catil. 11. Quibus ego confido impendere fatum aliquod, aut inſtare jam plane, aut certe jam appropinquare.
Appropinquare ad ſummam aquam. Cic. 4. de Fin. 63. Quis ignorat ſi plures ex alto emergere velint, propius fore eos quidem ad reſpirandum, qui ad ſummam aquam appropinquent? Hirt. de Bell. Hiſp. Ad quos celerius quam ipſi opinati ſunt, appropinquavit.
Appropinquat tempus, ut Hyems, æſtas, nox, &c. Cæſ. 3. Bell. Civil. 9. Jamque hyems appropinquabat. Val. Max. lib. 4. cap. 7. de Damone & Pythia, Appropinquante definita die.
Appropinquare etiam res aliqua dicitur, cujus tempus appropinquat. Cic. 2. Fam. 5. Sed tamen quum appropinquare tuus adventus putaretur.
Judicium appropinquat. Cic. pro Cluent. 19. i. e. Dies judicii.
Mors illi appropinquat. Cic. 5. de Fin. 31.
Occaſus urbis appropinquat. Cic. 3. in Catil. 19.
Appropinquare alicui honori, aut dignitati. Cæſ. 5. Bell. Gall. 43. Erant in ea legione fortiſſimi viri Centuriones, qui jam primis ordinibus appropinquarent. h. e. Quibus inſtabat tempus ut primos ordines ducerent in exercitu.
Appropinquat ut videat. Cic. 3. de Fin. 48. Nec catulus ille qui jam appropinquat ut videat, plus cernit quam is qui modo eſt natus, i. e. Cui appropinquat cernendi tempus.

Appropinquatio, ōnis. f. [προσέγγισις] Cic. de Senect. 66. Quarta reſtat cauſa, quæ maxime angere, atque ſolicitam habere noſtram ætatem videtur, appropinquatio mortis. Idem 5. de Fin. 32. Et anguntur appropinquatione mortis confecti homines ſenectute.

Apprŏpio, āre. &
Approximo, āre. utuntur Scriptores eccleſiaſtici.
Appulia, & Appulus. V. apulia.
Appulsus, V. appello, is.

A P R

Aprarius, a, um. Adj. ab Aper: ut, Retia apraria, l. 22. ff. de inſtr. leg.

Aprīcus, a, um. Adj. [προσήλιος, εὐήλιος] Duobus modis dicitur: aliter enim Locum apricum dicimus, aliter Hominem, aut Avem. Virg. 5. Æn. 128.

— & apricis ſtatio gratiſſima mergis. i. e. Sole gaudentibus. Sane Apricus locus dicitur Sole calens, quod eſt Opaco & abdito contrarium: & Apricos dicimus, Locis apricis gaudentes. Virg. 9. Ecl. 49.

Duceret apricis in collibus uva colorem. Perſ. 5. Sat. 179.
— noſtra ut Floralia poſſint
Aprici meminiſſe ſenes. Hæc Servius in 5. Æn. Eſt autem ſciendum Apricum non dici niſi reſpectu frigoris. Nam in æſtivo calore nihil proprie Apricum dicitur.

Apricus locus, a Sole apertus, a Græco vocabulo φρίκη appellamus, quaſi ἄνευ φρίκης, i. e. ſine horrore, videlicet frigoris. Unde etiam putatur Africa appellari. Author Feſtus. V. africa. Idem quoque ſentit Servius in 5. Æn.
Campus apricus. Hor. in Arte Poet. 162.
Colles. Virg. 9. Ecl. 49. & Plin. lib. 35. cap. 4. & lib. 6. cap. 17.
Dies. Columel. lib. 9. cap. 14.
Flatus. Columel. lib. 1. cap. 5. Ædificium fere peſtilens habetur, quod eſt remotum ac ſiniſtrum ſoli, & apricis flatibus.
Flores necte apricos. Hor. 1. Carm. 26. 7.
Littora. Martial. lib. 1. 50.
Pratum. Hor. 1. Epiſt. 14. 30.
Receſſus montium. Plin. 10. cap. 24.
Terræ. Virg. 6. Æn. 312.
In apricum proferre. Hor. 1. Epiſt. 6. 24.
Quicquid ſub terra eſt, in apricum proferet ætas.
Spatiari in aprico. Hor. 1. Serm. 8. 15.
Apricum & Opacum, veluti contraria. Cic. in Partit. 36. In locis autem & illa naturalia: maritimi an remoti a mari, plani an montuoſi, leves an aſperi, ſalubres an peſtilentes, opaci an aprici.
Apricior, [προσηλιώτερος] Columel. lib. 11. cap. 3. Nonnulli hanc eandem locis apricioribus a Calendis Martiis deponunt. Apriciſſimus, Idem l. 9. c. 14. Dum adhuc Autumni reliquiæ ſunt, apriciſſimo die purgatis domiciliis.

Aprīcor, [ἡλιάζομαι, εἰλιάζομαι] āri. In aprico eſſe. Varro Myſteriis, Licet videre multos quotidie hyeme in Sole apricari. Ex Nonio. Cic. 5. Tuſc. 92. Alexandro roganti ut diceret ſiquid ſibi opus eſſet, Nunc quidem paululum (inquit) a Sole abſis. Offecerat videlicet apricanti. Columel. lib. 8. cap. 4. Paulinus Iambo activa forma poſuit, atque etiam Palladius 1. 38.

Apricatio, ōnis. f. [εἱλιασμός] Cic. 7. Att. 11. Sibi habeat ſuam fortunam. unam mehercule tecum apricationem in illo Lucretino tuo ſole mallim, quam omnia iſtiusmodi regna.
Apricatione caleſcere, vel igni, apud Cic. de Senect. 57. Quo in loco dicit Nonius Marcellus, Apricationem poſitum pro Apricitate.
Ad apricationem egredi. Columel. lib. 8. cap. 8. Et recipiat ad apricationem egredientes columbas.

Aprīcĭtas, ātis. f. [τὸ εὐήλιον] eſt Hybernus ille tepor in locis apricis. Columel. lib. 8. cap. 15. Quum apricitate diei geſtiunt aves. Idem lib. 7. cap. 4. Si diei permittit apricitas.
Apricitatis inclytæ regio. Plin. lib. 6. cap. 16.

Apries, [Ἀπρίης] Pſammis Ægypti regis filius, cui in regno ſucceſſit. Hic ab Ægyptiis, qui ab ipſo ad Amaſim defecerant, ſtrangulatus eſt, & ſepultus in paternis monumentis. Quærit H. St. an Pſammidis dicendum ſit. Quod miror, cum Herodotum ſæpius legerit, ap. quem Ψάμμιος genet. in Euterpe bis occurrit, cæterum varie ſcribitur nomen. Syncello & Africano Pſammuthis, Euſebio Pſammites & Pſammus. Sic & qui Apries Herod. & Diod. Sic. Africano eſt Vaphris. Euſeb. & Sync. Vaphres, Vulgat. Hieremiæ Ephreæ. V. Marsh. Can. Chron. ad Sec. 18. de Clade Ægypti.

Aprīlis, is. m. abl. Aprili. [Ἀπρίλιος, Θαργηλιὼν] Menſis nomen. Sic autem dictus (teſte Servio) ab Aperiendo, quaſi terras tepore aperiens. Alii (ut Varro ſcribit) quia Veneri dicatus eſſet, quæ dicitur Aphrodite. Hor. 4. Carm. 11. 16.
— idus tibi ſunt agendæ,
Qui dies menſem Veneris marinæ
Findit Aprilem. Hic menſis habuit primum ex conſtitutione Romuli triginta dies: mox Numa eum ad novem & viginti redegit; Cæſar ad triginta reſtituit. Habet Nonas 5, & Idus 13.
Aprilis, Adjective quoque accipitur: ut quum dicimus Calendis Aprilibus. Tametſi etiam pro menſe nonnulli, ſicut & cætera menſium nomina, adjectivum eſſe volunt: ut ſubaudiatur abſolutum Menſis, ſi expreſſum non fuerit. Cic. 1. Fam. 9. Quinetiam Marcellino & Philippo Conſulibus Nonis Aprilibus mihi eſt Senatus aſſenſus.

Aprinus, five Aprugnus. V. Aper.

Apronia, [ἄμπελος μέλαινα] Herba eſt, quam aliqui Nigram bryoniam vocant, foliis hederæ, ſmilaceis proximis, ſed majoribus: caules habet cognatos: capreolis ſuis arbores, quaſi adminicula comprehendit: fructus racematim cohærent, qui inter principia virent, & poſt maturitatem nigreſcunt: radix foris nigra, intus buxeo colore nitet. Dioſcor. lib. 4. cap. 177. & Plin. lib. 23. cap. 1.

Aproxis, Herba eſt, cujus radix e longinquo concipit ignes, ut naphtha. Plin. lib. 24. cap. 17.

Aprūco, ōnis. f. Herba, alias Saxifraga. Apul. de Herb. cap. 97.

A P S

Apsis, īdis. f. [ἀψὶς] (Gaza tamen lib. 3. Gramm. contendit ſcribendum ἁψὶς cum aſpiratione) Curvatura rotæ, i. e. Lignum ſupra rotas, tenens ſcalas, vel in quo figuntur radii. Ligneus rotæ circulus. Homer. Iliad. ε, pro Foramine retis ſeu plaga uſurpat.
Apſides, etiam dicuntur Circuli in ſtellis, teſte Plin. lib. 2. cap. 15. his verbis, Plurimis de cauſis hæc omnia accidunt, prima circulorum eſt, quos Græci apſidas in ſtellis vocant.
Apſis, Fornicis curvatura, ſeu Teſtudo & camera. Plin. lib. 2. Epiſt. 17. Adnectitur angulo cubiculum in apſida curvatum.
Apſides argenteæ. Ulpian. in l. cum aurum. §. idem Pomponius. D. de aur. & arg. legat. Sed nec aurea emblemata, quæ in apſidibus argenteis eſſent. Apſides autem. Lances ſunt rotundæ, ut ait Turnebus, quæ & Paraſpides etiam dicuntur. Dicitur etiam Apſida, æ. quod ad Spartianum Salmaſius obſervat p. 148.

Apsorus, [Ἄψορος] Urbs Ponti Cappadocii, Ptolem. lib. 5. cap. 6. Hodie *Arcavi.*

Apsorus, [Ἄψορος] Inſula in mari Adriatico, adjacens Liburniæ, in qua civitas eodem nomine. Ptolem. lib. 1.

Apsus, [Ἄψος] Fluvius eſt in ea parte Macedoniæ, quæ mari Adriatico incumbit, non procul a Dyrrhachio, de qua Strab. l. 7. Lucan. l. 5. 462.
Tellus quam volucer Genuſus, quam mollior Apſus
Circumeunt ripis.

Apsyctos, [ἄψυκτος] Gemma eſt nigra, & ponderoſa, rubentibus venis diſtincta: ita dicta, quaſi Irrefrigerabilis. Nam ſemel igni excalfacta, ſeptem diebus calorem ſervat. Author Plin. 36. cap. 10.

A P T

Aptĕra, ōrum. n. [Ἄπτερα] Civitas eſt Lyciæ regionis, Stephano: & oppidum in Creta, a Syrenibus vocatum, quod victæ ibi cantu a Muſis, præ mœrore exutæ pennis in mare deſiluiſſent, ἄπτερος enim dicitur Implumis Latine. Apteron vocat Plin. lib. 4. cap. 12.

Apte, & Apto, as. V. poſt aptus.

Aptōtum, i. n. [ἄπτωτον] Sine caſu. Sunt enim Aptota, Nomina quæ neque per caſus, neque per numeros declinantur: ut Frugi, nihili, nequam, fas, nefas. Author Donatus in ſecunda editione. Hæc Latine dicuntur Indeclinabilia.

Aptuchi, [Ἄπτυχι] Fanum in Cyrenaica regione. Ptolem. l. 4. c. 4.

Aptus, a, um. [ἐπιτήδειος, ἁπτός, προσφυής] Partic. ab antiq. verbo Apiſcor. Unde eſt adj. Aptus, aptior, aptiſſimus. Cic. in Læl. 2. Catonem induxi ſenem diſputantem: quia nulla videbatur aptior perſona, quæ de illa ætate loqueretur. i. e. Accommodatior, & convenientior: ſive, ut dici ſolet, Magis propria. Idem de Senect. 9. Aptiſſima omnino ſunt, Scipio & Læli, arma ſenectutis, artes, exercitationesque virtutum. Alluſit ad Arma militum, quæ Apta dicuntur, quum bene connexa & cohærentia ſunt. V. Apta arma.
Sæpe uſus eſt cum Ad & accuſativo, ut, Actio congruens & apta ad animos permovendos, Cic. in Partit. 54.

Animi

Animi ad percipiendum apti. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Calcei habiles & apti ad pedem. Cic. 1. de Orat.
Castra erant ad bellum ducendum aptissima. Cæs. 2. Bell. Civil. 37.
Commissuræ aptæ ad stabilitatem. Cic. 2. de Nat. Deor. 119.
Homo aptus ad dicendum. Cic. 1. Tusc. 5.
Verba apta ad nostram consuetudinem. Cic. de Opt. Gen. Orat. 14.
Timarchides natus atque aptus ad Verris flagitiosas libidines. Cic. 4. Verr. 134.
Etiam cum præpositione In, ut, In aliquid aptus. Liv. 8. Bell. Maced.
Aptus cum infinit. pass. Ovid. 1. de Arte Am. 10.
Sed puer est, ætas mollis, & apta regi.
Aptus huc. Cels. lib. 5. cap. 19. Rubrum quoque emplastrum, quod ethesium (Lind. Ephesium) vocatur, huc aptum est.
Aptum esse, & decere. Cic. 3. de Orat. 208. Nunc quid aptum sit, hoc est quid maxime deceat in oratione, videamus.
Construitur frequenter cum dativo, ut,
Æger curationi aptus. Cels. lib. 2. cap. 12.
Ætas hæc apta meis moribus. Ovid. 3. de Arte Am. 122.
Anni lusibus. Ovid. 2. Amor. 3. 21.
Aquæ remigio. Ovid. 2. de Arte Am. 126.
Cibus stomacho: cui contrarium est, Alienus. Cels. l. 2. c. 24. Synon. Idoneus ibid. jungitur.
Color pallidus amanti. Ovid. 1. de Arte Am. 729.
Dies quartus aptissimus esse consuevit in pluribus ad initium cibi. i. e. Plures ægri die quarto recte comedere incipiunt. Cels. lib. 3. cap. 4.
Ingenium aptius flammis. i. e. Amoribus. Ovid. 14. Met. 25.
Locus aptus equis. Hor. 1. Epist. 7. 41.
Lycium aptissimum medicinæ quod est spumosum. Plin. l. 12. c. 7.
Naves aptæ instructæque remigio. V. NAVIS.
Palus remis. Hor. in Arte Poët. 65.
Puella oculis. Ovid. 1. de Arte Am. 44.
Quærenda est oculis apta puella tuis.
Papaver somno. Cels. lib. 2. cap. 32.
Tempus precibus. Ovid. 2. de Pont. 2. 69.
Tempus insidiis aptum. Tacit. 2. Hist. 16.
Uber aptius. Virg. 2. Georg. 234.
— pecorique & vitibus almis
Aptius uber erit. Agri scilicet.
Verba joco. Ovid. 15. Epist. 48.
Vinum frigidum aptissimum est potui. Cels. lib. 4. cap. 5.
Umbra pastoribus apta. Ovid. 1. Met. 681.
Aptum, Necessarium, Nonio. 4. 3. Cic. de Repub. lib. 4. 3. Eademque objectu suo umbram noctemque efficiat, cum ad numerum dierum apte tum ad laborum quietem. [Sic legendum videtur cum Merc. Sed cur Necessarium exp. Nonius non assequor.
Aptum, Conjunctum. Virg. 4. Æn. 482.
Axem humero torquet stellis ardentibus aptum. Ubi Servius, Satis perite loquitur. Nam Aptum Conjunctum dicit, ἀπὸ τοῦ ἅπτεσθαι, non autem stellis insignitum. Axis enim non habet stellas, qui est medius inter Septentriones. Idem Servius in 6. Æn. hoc ipsum pro Vicino interpretatur. Idipsum quoque est quod Nonius Marcellus Aptum, i. e. Connexum & colligatum exponit. Budæus autem Consertum, coagmentatum, & compactum. Lucr. lib. 3. 857. — conjugioque
Corporis atque animæ consistimus uniter apti.
Aptum ex aliqua re. Cic. de Fato 34. Quod si concedatur nihil posse evenire nisi causa antecedente: quid proficiatur si ea causa non ex æternis causis apta ducatur?
Aptus ex sese is dicitur, Qui nullius ope indiget, sed qui omnia apud se habet. Cic. in Parad. 2. Nemo potest non beatissimus esse, qui est totus aptus ex sese, quique in se uno sua ponit omnia.
Apta illi omnia ex sese. Cic. 5. Tusc. 36. Nam cui viro ex seipso apta sunt omnia, quæ ad beate vivendum ferunt.
Apta & Dissoluta, contraria. Cic. 1. Off. 129. Nec vero histrionibus, oratoribusque concedendum est, ut his hæc apta sint, nobis dissoluta.
Apta dissolvere & Dissipata connectere, contraria. Cic. in Orat. 235. Facilius est apta dissolvere, quam dissipata connectere.
Inter se apta. Cic. 2. de Invent. 46. Hoc modo si diligenter attendamus, apta inter se esse intelligimus hæc quæ negotiis, & illa quæ personis sunt attributa.
Connexa inter se & apta. Cic. 2. de Nat. Deor. 99. Quis enim hunc hominem dixerit, qui quum tam certos cœli motus, tam ratos astrorum ordines, tamque inter se omnia connexa & apta viderit, neget in iis ullam inesse rationem?
Aptum aliquo vinculo. Cic. 5. Tusc. 62. Fulgentem gladium e lacunari, seta equina aptum demitti jussit.
Aptus validis nervis. Lucret. lib. 5. 926.
Apta arma. Sallust. lib. 3. Hist. apud Nonium, Quod ubi frustra tentatum est, socordius ire miles, obrepere non aptis armis, ut in principio laxiore agmine. i. e. Male conjunctis, non bene cohærentibus, & quasi dissolutis.
Aptus, Concinnus, astrictus, expeditus. Cic. 1. Acad. 8. Nihil definiunt, nihil partiuntur, nihil apta interrogatione concludunt. h. e. (enarratore Turnebo) Nulla rationis conclusione utuntur, quæ in disputationibus Dialecticorum interrogatione efficitur: quam aptam, i. e. Concinnam esse vult: in quo inest etiam expediti & astricti significatio: ut apud Livium, Profectus apto exercitu. Simile est illud Hor. 1. Carm. 12. 43. — & avitus apto
Cum lare fundus. Et illud Catull. 26. 2.
Aptis sarcinulis & expeditis. Significat enim Horatius Parvum & concinnum larem: Catullus Curtam & astrictam sarcinam.
Aptus mihi homo, Commodus, opportunus, jucundus, & suavis: cui opponitur Ineptus. Cic. ad Cornific. O hominem semper illum quidem mihi aptum, nunc vero etiam suavem!
Aptus, pro Adeptus apud Festum & Nonium legitur, ex Pacuvio & Lucilio.
APTE, [ἐπιτηδείως] Aptius, Aptissime. Adv. qualitatis. Convenienter & accommode. Cic. 1. de Fin. 29. Quum inciderit ut id apte fieri possit. Plin. lib. 16. cap. 25. Ratio aptius reddetur ab hoc tertio volumine. Idem lib. 19. cap. 5. Parilibus tamen aptissime.
Convenit apte ad pedem cothurnus. Cic. 3. de Fin. 36.

Dicere. Cic. 1. Off. 4. Quod est oratoris proprium apte, distincte, ornate dicere.
Apte dicere ad tempus. Cic. in Partit. 30. Siquando tempus ipsum, aut res, aut locus in perorando dederit occasionem nobis aliquam ut dicamus aliquid ad tempus apte, ne derelinquamus.
Docere. Ovid. 1. Amor. 8. 88.
Apte fieri, cui opponitur Discrepare ab officio. Cic. 1. Off. 146. Sed facile judicabimus quid eorum apte fiat, quid ab officio naturaque discrepet.
Apte locare. Liv. 4.
Apte, Conjunctim: & (si licet dicere) Connexe. Cic. in Hortens. apud Nonium, Altera est nexa cum superiore, & inde apteque pendens.
APTITUDO, inis. f. [κομψότης] est Convenientia, pulchritudo, elegantia. author Calepin. Improbat Vossius de vit. L. L. 3. 1.
APTO, [ἁρμόζω, ἁρτάω, σκευάζω, ἐφαρμόζω] āre. Accommodare significat. Dicimus autem Aptare alicui rei, & ad rem aliquam. Virg. 3. Æn. 472.
Interea classem velis aptare jubebat. Cels. lib. 1. cap. 11. Ei rei commode aptatur. Cic. 3. de Orat. 161. Hoc verbum est ad id aptatum, quod ante dixerat. i. e. Apte accommodatum.
Claves aptare foribus. Martial. lib. 9. 47.
Ad fidei commissa eam stipulationem aptari debere. Ulpian. in l. 1. §. 1. D. Usufr. quemad. caveat.
Aptari virtutibus. Cic. 4. de Fin. 4.
Apta quædam ad naturam aptare. Cic. 4. de Fin. 46.
Aptanda ad vitam fuerant quæ dicuntur. Quintil. lib. 3.
Aptare, Componere, parare, teste Nonio. Virg. 10. Æn. 588.
— projecto dum pede lævo
Aptat se pugnæ.
Aptare, pro Parare. Pompon. apud Nonium, Heus aptate pueri munde atque ampliter convivium.
Idonea aptare bello. Hor. 2. Serm. 2. 111.
Quidpiam aptare in re aliqua. Columel. lib. 8. cap. 10. Sed in eo transversæ perticæ perforatis parietibus adversis aptantur.
Aptare, absolute positum. Columel. lib. 12. cap. 54. Quum autem eam tabulam sic aptaveris, gravia pondera superponito.
Aptare, Apte locare. Virg. 11. Æn. 8.
— aptat rorantes sanguine cristas. Servius.
Aptare opportune. Quintil. lib. 6. cap. 3.
APTĀTUS, a, um. [ἡρμοσμένος] Plin. lib. 28. cap. 13. Sanguis hircinus cibo aptatus.
Ad authoritatem oratoriam aptatus. Sen. lib. Controvers. 6.
Ad delectationem aptatus. Quintil. lib. 2. Sunt hæc ad popularem aptata delectationem.
APTATUS, ûs. m.
APTATIO, ōnis. f. Idem. Gloss. Cyrill.
APTATOR, ōris. m. Eædem glossæ.
APTABILIS, e. hinc
APTABILITER, Adv.
APTABILITAS, ātis. f. usi sunt Ecclesiastici scriptores.

A P U

APUA, Plin. lib. 31. cap. 8. de garo loquens sic ait, Cœpit tamen & privatim ex inutili pisciculo minimoque confici: Apuam nostri, Aphyen Græci vocant: quoniam is pisciculus e pluvia nascitur. Vide APHYA.
APUANI, vulgo *Genevesi*, Ligures sunt, teste Liv. 39. 32. Sempronius (inquit) a Pisis profectus in Apuanos Ligures, vastando agros &c. aperuit saltus. Add. 40. 41.
APUD, [παρά, πρός] Præpositio accusativa, proprie Juxta significat. Unde Nonius, Error (inquit) consuetudinis Apud pro In utitur. Itaque vitiose dicimus quum in foro nos fuisse: dicamus, apud forum fuisse: quum Apud Juxta significet. Turpilius Leucadia, Utinam nunc apud ignem aliquem magnum assidam. Cic. 3. de Rep. Apud focum sedens. Idem 2. de Orat. 12. Quum etiam tum in lecto Crassus esset, & apud eum Sulpicius sederet. Hæc ex Nonio.
Apud Mutinam, pro Ad. i. e. In obsidione. Suet. in August. cap. 77. Meminit & Nonius.
In veteri inscriptione Romæ: VT ET EGO POSSIM DVLCIVS ET CELERIVS APVD EVM PERVENIRE, ubi Apud manifeste pro Ad ponitur.
Apud, unam habet significationem in loco, ut Apud Numantiam. Adjungitur tamen etiam personis: ut, Apud amicum, apud Athenienses, & significat παρά Græcum, quando locum apud illos demonstrat. Ea autem præpositio in compositione non invenitur. Priscian. l. 13.
Apud, mutuam loci & personæ conjunctionem significat. ut quum dicimus, Cœno apud amicum. Author Festus.
Apud pro In, etiam dictum invenimus, ut Ter. And. 2. 1. 7. Apud forum modo e Davo audivi. Marcus Tullius de signis, Cœnam isti dabat apud villam in Tyndaritano. Idem 6. Verr. 149. Qui nunc apud exercitum cum L. Lucullo est, pro In exercitu.
Apud me domi, pro eo quod est, Domi meæ. Ter. Heaut. 3. 1. 21. Sic in Eun. 5. 2. 1. Apud Antiphonem domi.
Apud se ruri. Cic. 1. de Orat. 214. Quem non longe ruri apud se esse audio.
Apud, junctum accusativo personæ, quandoque Locum solum notat. Cic. 5. Att. 7. Ego quum triduum cum Pompeio, & apud Pompeium fuissem, proficiscebar Brundusium, &c. i. e. Domi ejus. Sic apud quempiam cœnare, aut esse possum, eo tamen absente.
Apud me in mei generi Crassipedis hortis cœnavit. Cic. 1. Att. 9.
Tecum apud te. Cic. 4. Att. 9. Tecumque apud te ambulare, quam cum eo, quocum video esse ambulandum, malo scilicet.
Secum & apud se. Cic. 5. Att. 6. Pomponius a me petierat, ut secum & apud se essem quotidie.
Rursus hæc præpositio constructa cum accusativo personæ sæpenumero Solam personam significat. Ter. Eun. 1. 2. 10. Aut quia sum apud te primus. i. e. Tecum, vel in amore tuo, vel tibi primus. Item ibid. 1. 2. 7. Sine illum priores partes hosce aliquot dies apud me habere.

Nonnunquam per Inter, vel per In. Cic. pro Font. 32. Studiis militaribus apud juventutem obsoletis. h. e. Inter juvenes: aut In juvenum moribus. Tale est quum dicimus, Mos fuit apud Romanos. Sic de similibus dicendum. Cic. 4. Verr. 48.
Apud majores vel patres nostros, pro Temporibus majorum vel patrum nostrorum. Cic. 2. Off. 85. Apud majores nostros factitata. i. e. A nostris majoribus. Idem in Lael. 6. Scimus L. Acilium apud patres nostros appellatum esse sapientem.
Apud posteros. Tacit. 1. Ann. 32. Memoriam apud posteros adeptus.
Apud Platonem, Agathoclem &c. scriptum esse dicimus, Quod Plato vel Agathocles scriptum reliquit. Cic. 5. Tusc. 34. Hujus sententiæ gravitas a Platonis authoritate repetitur, apud quem sæpe hæc oratio usurpata est. Idem 1. de Divin. 50. Apud Agathoclem scriptum est.
Apud te. pro Tibi. Plaut. Pœn. 1. 1. 24. Cur ego apud te mentiar? Cic. in Lael. 89. Apud quem evomat virus acerbitatis suæ.
Apud, pro In, cum accusativo personæ. Plaut. Mil. 3. 1. 43. Quum apud te exemplum experiundi habeas. i. e. In te ipso.
Apud illum fuit usus juris, vel in illo. Cic. in Bruto 158. Sic enim existimo juris civilis magnum usum & apud Scævolam, & apud multos fuisse, artem in hoc uno.
Apud duas civitates relinquam. Cic. 6. Att. 7. Ut confectas rationes lege Julia apud duas civitates possim relinquere.
Apud Achaiam, Apud Asiam. Tacit. 4. Ann. 13. Ut civitati Cibyraticæ apud Asiam, Egiensi apud Achaiam motu terræ labefactis subveniretur.
Apud matrem recte est, eaque nobis curæ est. Cic. 1. Att. 4. & 3. Q. frat. 7. i. e. Recte habet, recte valet.
Apud me minimum valet. Cic. 1. Fam. 9. Non modo non præmiis quæ apud me minimum valent, sed ne periculis quidem compulsus ullis.
Apud me qui amicitia & beneficiis & dignitate plurimum possunt. Cic. pro Rosc. Amer. 4.
Apud aliquem dicere, Accusare, verba facere, idem quod Coram. Cic. 5. Philipp. 12. Pavet animus apud consilium illud pro reo dicere. Sic 2. de Invent. 69. Thebani accusantur apud Amphictyones. Et 4. Att. 2.
Apud aliquem gratias cuipiam agere. Cic. pro Sext. 9. Conventus ille huic apud me P. Sextio maximas gratias egit.
Quum aliquem apud te laudaro tuorum familiarium. Cic. 2. Att. 25.
Quum de me apud te loquor. Cic. 1. Att. 3. h. e. In literis quas tibi mitto.
Queritur apud me per literas. Cic. 5. Att. 21.
Apud nos imperium tuum est, Poëtice dictum, pro In animo meo, vel in memoria. h. e. Memoria teneo id quod imperasti. Plaut. Mil. 4. 4. 60.
Apud animum meum. i. e. Mecum vel In animo meo. Sallust. Equidem ego sic apud animum meum statuo.
Cum animo statutum & deliberatum. V. ANIMUS. H. St.
Apud se esse, non tantum significat Esse domi suæ, quod notum est: (Quæritur exemplum hujus signific. H. St.) sed per metaphoram longe aliter accipitur. Ter. And. 2. 4. 5. Proin tu face, apud te ut sies. i. e. Præsenti & minime turbato animo. Ter. Heaut. 5. 1. 47. Præ iracundia, Menedeme, non sum apud me. Idem Hec. 4. 4. 85. Num tibi videtur esse apud sese? Idem in And. 5. 4. 36. Vix sum apud me: Ita animus commotus est metu, spe, gaudio, mirando hoc tanto, tam repentino bono.
Apud, hoc præcipue ab Ad, differt, quod post verba motus nunquam adhibetur. Nemo enim recte dicat, Eo apud patrem: sed Ad patrem. V. AD.
Inter Apud & Penes: Apud, personam cum loco significat: Penes, personam ac potestatem. Author Festus. In eandem sententiam Ulpianus in l. Penes. de Verb. & rerum signif. Penes te (inquit) amplius est quam apud te. Nam apud te est, quod qualitercunque a te teneatur: Penes te est, quod quodammodo possidetur.
Apud, aliquando postponitur suo casui. Tacit. 6. Ann. 31. Ripam apud Euphratis. Et 4. Ann. 5. Misenum apud, & Ravennam.
In Lapidibus Aput interdum scribitur per t. ut Set pro Sed. V. Cellar. Orthogr. p. 88.

APULEIUS, sive APPULEJUS, i. m. Multi hoc nomine fuerunt, quod Onomasticon Glandorpii docebit, sed in his maxime celebris L. Apuleius Madaurensis, Orator & Philosophus, qui floruit sub Antoninis Imperatoribus. fuit & alius Tiberii ævo Apuleius Celsus, Medicus celebris.

APULEIUS, a, um. Adj. ut, Apuleia lex. Cic. 2. de Orat. 107. & 201.

APULIA, sive APPULIA, [Ἀπυλία] Italiæ regio, mari Hadriatico contermina, inter Dauniam & Calabriam. Hujus descriptionem vide apud Plin. lib. 3. cap. 11. Cic. 1. de Divin. 97. Apulia maximis terræ motibus conquassata. vulgo *Le pays de Poville.*
Siticulosa Apulia. Hor. Epod. 3. 16.
Apulia, primam frequentius producit, secundam semper. Martial. 14. 155.

> Velleribus primis Apulia, Parma secundis.

Interdum primam corripit. Hor. 3. Carm. 4. 10.

> Altricis extra limen Apuliæ. Versus est Alcaicus dactylicus.

APŪLUS, sive APPŪLUS, a, um. Adj. [Ἄπυλος] ab Apulia, primam semper producit, secundam corripit. Lucan. lib. 5. 380.

> Apulus Hadriacas exit Garganus in undas. Martial. lib. 8. 28.
> Appula Ledæi tibi floruit herba Phalanthi.

APUS, ŏdis. f. [ἄπους] dicitur ab α privativa particula, & πούς, ποδός, quod Latine est Pes, quasi Sine pede: Nomen est aviculæ. Plin. lib. 10. cap. 39. Plurimum volant quæ apodes vocantur, quia careant usu pedum. Ab aliis Cypseli appellantur, hirundinum specie.

A P Y

APYRĔTUS, i. m. [ἀπύρετος] Febri carens. Th. Prisc. l. 2. Si apyreti fuerint.

APYRI Tripodes. V. in ÆTHONES.

APYRĪNUS, Adj. Rectius APYRĒNUS [Ἀπύρηνος] ut Apyrinus fructus, & Apyrina mala. Martial. lib. 13. 42.

> Non tibi de Libycis tuberes, & apyrina ramis.

Genus est dulce mali Punici, cui lignosus non est nucleus. De quo Plin. lib. 13. cap. 19. & lib. 23. cap. 6. Sen. Epist. 26. Quo modo apyrina dicuntur, non quibus nulla insit duritia granorum, sed quibus minor.
Dulcis & apyrinus fructus. Columel. lib. de Arboribus cap. 23. Sic idem lib. 5. cap. 10. V. Henr. Steph. Tes. Gr.

APYROS, g. c. & n. ON, [ἄπυρος, ον] Quod ignem non expertum est, ut, Vivum alumen, quod Græci apyron vocant. Plin. lib. 35. cap. 15. Cels. lib. 5. cap. 18.

APYRŌTOS, i. f. [ἀπύρωτος] Nomen gemmæ, quæ alio nomine Carbunculus dicitur. Plin. lib. 37. cap. 7. Principatum habent carbunculi, a similitudine ignium appellati: quum ipsi non sentiant ignes, ob id a quibusdam Apyroti vocati.

A Q U

AQUA, æ. f. [ὕδωρ] Unum est e quatuor elementis: de quibus Plin. lib. 2. cap. 5. V. AER.
De aquarum natura, & mirabilibus, notatu dignissima, lectuque jucundissima invenies apud Plin. 31. Item lib. 2. cap. 103.
Aqua dicta est, quod Æqua summa, authore Varr. 4. de L. L. Festus autem, Aqua, inquit, dicitur A qua juvamur.
Aqua pedibus, & manibus. Illud attendendum (inquit Turnebus) aquam, qua manus initio cœnæ vel prandii lavamus, vel pedes abluimus, aquam eleganter pedibus & manibus a veteribus appellatam fuisse, ut reor, quod aquam pedibus cum poscerent, & manibus, tantum dicere solebant, Aqua pedibus, Aqua manibus, nullo adjecto verbo. Meminit Caper Grammat.
Aquai, genitivus, quo utuntur poetæ, dividentes diphthongum per Diæresin. Cic. 1. de Divin. 15. Apud Lucret. sæpe, lib. 1. 284. & alibi.
Agmen aquarum. Virg. 1. Georg. 322.
Arcus aquarum. Ovid. 11. Met. 569.

> Ecce super medios fluctus niger arcus aquarum
> Frangitur, & rupta mersum caput obruit unda.

Augur aquæ cornix. Hor. 3. Carm. 17. 12.
Corpus udum aquæ. Lucret. lib. 2. 232.
Cumulus aquarum. Ovid. 15. Met. 508.

> — cumulusque immanis aquarum
> In montis speciem curvari & crescere visus.

Cursus aquarum frenare glacie, dicitur hyems. Virg. 4. Georg. 136.
Decursus aquæ ex montibus. Lucret. lib. 1. 284.
Dominus aquarum. Sic se appellat Achelous apud Ovid. 9. Met. 17.
Ductor aquarum. Tybris. Stat. 3. Sylv. 5. 111.
Haustus aquarum. Virg. 4. Georg. 229.
Humor aquæ dimittit sæpe saporem. Lucret. lib. 2. 197.
Imbrium aqua. Plin. lib. 31. cap. 3.
Incursus aquarum. Ovid. 11. Met. 730.
Limes aquarum. Ovid. 18. Epist. 133.
In margine aquæ sedere. Ovid. 2. Fast. 464.
Mons aquæ. Virg. 1. Æn. 109. de fluctu ingenti.

> — insequitur cumulo præruptus aquæ mons.

Motus aquarum ingens. Virg. 4. Georg. 365.
Odor aquæ nullus esse debet. Plin. lib. 31. cap. 3.
Pauper aquæ fluvius. Sic Horatius Daunum vocat fluvium Apuliæ, ob ingentes calores exhaustum fere semper. 3. Carm. 30. 11.
Potores aquæ. Hor. 1. Epist. 19. 3.
Rex aquarum Neptunus. Ovid. 13. Met. 656.
Rivus puræ aquæ. Hor. 3. Carm. 16. 29.
Splendor aquæ. Lucret. lib. 4. 212.
Strata aquarum. Lucret. lib. 6. 1262.
Sulcus aquæ, i. e. Sulcus aqua repletus. Ovid. de Nuce, 66.
Temperies aquarum. Ovid. 4. Met. 344.
Vis aquæ subita. Lucret. lib. 1. 287.
Adversa aqua. V. ADVERTO.
Amara. Plin. lib. 31. cap. 3.
Ambiguæ, i. e. Diversa præditæ natura & vi. Ovid. 15. Met. 333.
Avernalis. Hor. Epod. 5. 26.
Bituminata. V. BITUMEN.
Blandæ. Ovid. 4. Met. 344.
Brevis. Ovid. 18. Epist. 174.
Cœlestis, i. e. Pluvia. Hor. 3. Carm. 10. 19. V. COELUM.
Cœrulea. Ovid. 8. Met. 229.
Calda. V. CALDUS.
Cana. Ovid. 2. Epist. 16.
Cisternina. V. CISTERNA.
Collina. V. COLLIS.
Concordes aquæ. V. CONCORS.
Crassæ. Ovid. 3. Amor. 6. 8.
Curva. Stat. 5. Theb.
Decocta. Plin. lib. 31. cap. 3. V. DECOQUO.
Deterrima. Columel. lib. 1. cap. 5.
Dulces. Virg. 4. Georg. 61.
Egelida. Plin. lib. 31. cap. 2.
Exilis. Plin. lib. 31. cap. 3.
Eximia. Columel. lib. 1. cap. 5.
Ferraria. Plin. lib. 28. cap. 16. Quidam urinam equi aquæ ferrariæ ex officinis miscent.
Fluvialis aqua, i. e. A fluvio petita. V. FLUVIUS.
Fœtida. Plin. lib. 31. cap. 3.
Fontana. V. FONS.
Gelida. Ovid. 21. Epist. 220.
Hybernæ. Ovid. 2. Fast. 206.
Incertæ, Quæ nulla certa via feruntur. Ovid. 8. Met. 166.
Intercus, [ὕδερος, ὑδερικός] Aqua inter cutem, Celso l. 3. c. 21. Vide HYDROPS. Lucil. lib. 28. Aquam te in animo habere intercutem. Cic. 3. Off. 92. Siquis medicamentum cuipiam dederit ad aquam intercutem. Ex Nonio. Sunt autem duæ dictiones, quarum Intercus nomen est adjectivum q. V. unde & Morbum intercutem dicimus. Qui morbus vocatur Aqua subter cutem fusa. Plin. lib. 7. cap. 18.
Invitis aquis ire, vel navigare. Ovid. 12. Epist. 126.
Irriguæ. Ovid. 2. Amor. 15. 2.
Jugis. V. JUGUM.

Lethæis

Lethæis aquis scripta dare. Ovid. 3. de Arte Am. 340. i. e. Oblivioni.
Limosa. V. LIMUS.
Manans. Columel. lib. 1. cap. 5.
Marina. V. MARE.
Medicæ aquæ, Quibus ad medendum utimur. Claud. Eidyl. Aponus, 86.
Mediocris aquæ lacus. Ovid. 6. Met.
Mollis. Ovid. 1. de Arte Am. 476.
Mulsa aqua, Quæ ex melle ad potum, præsertim ægrotantium conditur. De hac Plin. lib. 22. cap. 24. V. MULSUS.
Nitrosa. Plin. lib. 31. cap. 3.
Nivalis aqua, i. e. Ex liquefacta nive. olim delicatorum mensis apponebatur, ut scriptores interdum meminerunt. Gell. lib. 19. cap. 5. Is nos aquam multam ex diluta nive bibentes coercebat, severiusque increpabat. Et paulo post, Qui aquam nivalem frugibus sane & arboribus fœcundam diceret: sed hominibus potu nimio insalubrem esse. De hoc etiam Plin. lib. 19. cap. 4.
Olens jucunde. Plin. lib. 3.
Palustris. V. PALUS.
Pestilens. Columel. lib. 1. cap. 5.
Pigra. Plin. lib. 31. cap. 3.
Pieriis aquis rigantur ora vatum. Ovid. 3. Amor. 9. 26.
Pluvia aqua, & Aqua cœlestis, pro eodem sæpe dicitur apud Plinium. Cic. pro Muren. 22. Ille tenet & scit, ut hostium copiæ, ut aquæ pluviæ arceantur. Sic idem in Topic. 19. Ovid. 3. de Arte Am. 174.
Pluvialis. Ovid. 8. Met. 335.
Maxime probabilis aqua. Plin. lib. 31. cap. 3.
Probatissima potui. Columel. lib. 1. cap. 5.
Puteana & Putealis. V. PUTEUS.
Quieta. Hor. 1. Carm. 31. 8.
Quotidiana aqua ab Æstiva usu tantum differt, non jure. Quotidiana, Ea est quæ duci assidue solet, vel æstivo tempore, vel hyberno, etiamsi aliquando ducta non est. Ea quoque dicitur quotidiana, Cujus servitus intermissione temporis divisa est. Æstiva autem ea est qua æstate sola uti expedit, sicut dicimus Vestimenta æstiva, saltus æstivos, castra æstiva, quibus interdum etiam hyeme, plerunque autem æstate utamur. l. 1. §. 1. De aqua quotid. & æstiva.
Rapida. Catull. 68. 4.
Raucæ. Ovid. 18. Epist. 26.
Recens. Virg. 6. Æn. 635.
Reses. V. RESES.
Resipiens aliquid. Plin. lib. 31. cap. 3.
Rosacea aqua, Quæ fit ex rosis, apud Plinium sæpissime. Sed suppresso nomine Aquæ, sæpius dicitur Rosacea. [Immo Rosaceum, & subauditur Oleum, quod & Rosa. V. utramque v.
Sacra aqua. Hor. 1. Carm. 1. 22. Aquam sacram dixit, vel Numini alicui consecratam, vel quod perpetuum fere apud poetas, fontium epitheton sit, Sacros appellari. Ex Acrone & Porphyrione. Vel dicta est Sacra, quod Aquæ rem sacram Persæ faciebant hoc modo: Ad lacum, vel flumen, vel fontem accedebant, & scrobem faciebant, ibique hostiam jugulabant, caventes ne quid proxime aquam sanguine contingeretur, ac si id accideret, omnia polluerentur: postea immolatis carnibus super myrto lauroque impositis, eas Magi virgis subtilibus cremabant, & imprecationibus quibusdam factis, oleum lacte & melle mixtum inspergebant, non in ignem, neque in aquam, sed super terram. Imprecationes per multum tempus faciebant fasciculum virgarum myricinarum tenuium tenentes. Hæc Strab. lib. 15.
Salmacidæ. V. SALMACIS.
Salubres. Hor. Carm. Sec. 31.
Serena. Lucret. lib. 4.
Servam aquam bibere: i. e. Aquam quæ servis propinatur. Ovid. 1. Amor. 6. 26.
Simplex. Ovid. 2. Amor. 6. 32.

Pellebatque sitim simplicis humor aquæ.

Stagnans. Plin. lib. 31. cap. 3.
Tenues. Virg. 3. Georg. 335.
Tepidæ. Ovid. 8. Met. 684.
Tumidarum aquarum victor. Ovid. 19. Ep. 181. Sic Hero Leandrum vocat.
Turbidus imber aqua. Virg. 5. Æn. 696.
Vadosæ. V. paulo post, Jactari vadosis aquis.
Vastæ. Ovid. 19. Epist. 164.
Uberibus aquis fœcundus specus. Ovid. 3. Met. 31.
Vilissima rerum. Hor. 1. Serm. 5. 88.
Virides. Ovid. 1. de Arte Am. 402.
Vitiosa. Plin. lib. 31. cap. 3.
Vitreæ. Stat. 1. Sylv. 3. 74.
Volubilis. Hor. 4. Carm. 1. 40.
Addere aquam flammæ, pro Extinguere ignem. Tibul. 2. 4. 42. V. ADDO.
Aspergere aquam. V. ASPERGO.
Astrictis aquis torpent fluvii. Claud. in præfat. 2. de Rapt. Proserp. 18.
Assilientis aquæ vereri tactum. Ovid. 6. Met. 107.
Assuescere aquis. Ovid. 3. Trist. 3. 7.
Canet aqua. Ovid. 5. Epist. 54.
Cedo aquam manibus. V. CEDO.
Coercere aquas. V. paulo post, Quatere aquas.
Concipere. Ovid. 1. Met. 271.

Concipit Iris aquas, alimentaque nubibus affert.

Concitare eversas aquas dicuntur venti. Ovid. 7. Epist. 42.
Consistit aqua. V. CONSISTO.
Deducere. Cic. 2. de Divin. 69. Aqua Albana deducta ad utilitatem agri suburbani.
Ducere. V. DUCO.
Eluctari aqua dicitur, quum vi expressa, veluti ab uvis, lente egreditur. Virg. 2. Georg. 244.

Ad plenum calcentur: aqua eluctabitur omnis
Scilicet, & grandes ibunt per vimina guttæ.

Eruta remis aqua. Ovid. 5. Epist. 54.
Expressæ aquæ dicuntur, Quæ vi impulsæ loco aliquo erumpunt. Ovid. 1. de Arte Am. 82.
Frangere aquas: i. e. Dirimere seu dividere dicimur, quum innatamus. Claud. Nupt. Hon. 133.

Fumat aqua de sulphure. Ovid. 1. de Arte Am. 256.
Fundere aquas dicuntur fluvii. Ovid. 15. Met. 282.
Fundere aquas in mare. Ovid. 3. Amor. 2. 34. Paroemiam sapit.
Hæret aqua. Cic. 3. Off. 118. Dicit ille quidem multa multis locis: sed aqua hæret, ut aiunt. Significat Epicurum parum secum in disputando constare, seque ipsum involvere. Idem 2. Q. frat. 7. In hac causa mihi aqua hæret. Translatum a clepsydris ad ipsos oratores. V. HÆREO.
Haurire aquas. Ovid. 3. Met. 188.
Haurire aquam turbatam limo. Hor. 1. Serm. 12. 59.
Jactari vadosis aquis. Lucan. lib. 8. 698.
Immori aquis. Ovid. 7. Met. 570.
Implorare aquas cœlestes. Hor. 2. Epist. 135.
Inclinantur aquæ ad littora. Ovid. 11. Met. 208.
Incoquere cum aqua. V. INCOQUO.
Infestare aquas. Ovid. 2. Amor. 11. 18.

Quas Scylla infestet, quasve Charybdis aquas.

Inficere. Ovid. 9. Epist. 142.
Infuscata aqua abscondi. V. INFUSCO.
Innare aquæ. V. INNO.
Inquinata cadaveribus aqua. Cic. 5. Tusc. 97.
Interdici aqua & igni solet damnatis, quia videlicet hæ duæ res humanam vitam maxime continent. Itaque funus prosequuti, ignem supergrediebantur aqua aspersi: quod purgationis genus vocabant Suffitionem. Hæc Festus. De hoc autem per multa eleganter scribit Lactantius Divinarum Instit. lib. 2. c. 10. extr.
Interdictis aquis imminet æger. Ovid. 3. Amor. 4. 18.

Nitimur in vetitum semper, cupimusque negata,
Sic interdictis imminet æger aquis.

Interponere aquam vino. V. INTERPONO.
Intrita facta aqua. V. INTERO.
Involvere aqua. Virg. 6. Æn. 336.
Irrigare aquam. V. IRRIGO.
Jungere ignibus aquas. Sen. Hippol. 4. De re impossibili.
Labuntur altis ripis aquæ. Hor. Epod. 2. 25.
Lacessere cautes dicuntur aquæ, poetica phrasi, Quum illas assiduo fluctuum impulsu verberant. Sen. Hippol. 4.
Mergere aqua. Ovid. 3. Amor. 1. 58.
Mergere aliquem in aquam. V. MERGO.
Mergi aquis. Ovid. 5. Met. 595.
Mollire ferventibus aquis. Ovid. 1. Met. 228.
Perdere aquam. Quintil. l. 11. c. 3. de pronuntiatione, Temporibus præfinitis aquam perdit: i. e. Tempus. Sumptum ab horologiis quæ aqua olim fiebant, ad quæ tempus orandi dabatur. V. CLEPSYDRA.
Perfluunt aquæ fertile Tybur. Hor. 4. Carm. 3. 10.
Permisceri dulci aqua. V. PERMISCEO.
Petere & Sumere aquam verecundus sermo est, pro Ventrem ac Vesicam exonerare; Nam id qui fecissent lavabant manus, ut & post omne nequam facinus. V. Scalig. ad Propert. 4. 3. 36. & Grut. ad Mart. 1. Epigr. 109.
Plaudere aquas natatu. Stat. 1. Sylv. 3. 74. h. e. Percutere.
Poscere aquam & terram apud Græcos idem est, ac Bellum alicui inferre. Hinc Liv. 35. 17. Persæ aquam & terram a Lacedæmoniis petierunt. V. Chiliad. Erasmi.
Postulare aquam a pumice; proverbialiter utitur Plaut. Pers. 1. 1. 42. Significat Frustra petere vel ab egente, vel tenace & avaro.
Præbere aquam. Hor. 2. Serm. 2. 68.
Præcipitari in aquas, a poetis dicuntur sidera quum occidunt. Ovid. 4. Fast. 164.

Scorpius in virides præcipitatur aquas.

Præcipitari aquis dicitur lux, & aquis nox exire, quum advesperascit aut noctescit. Ovid. 4. Met. 92.
Prætervehi aquis rectis. Stat. 5. Theb. 473.
Properantis aquæ ambitus. Hor. de Arte Poet. 17.
Quatere aquas & coercere Neptunus dicitur. Ovid. 18. Epist. 48.
Refrenare. Ovid. 6. Epist. 87.
Refundit arcus aquas alio de fonte raptas: i. e. Iris. Stat. 4. Theb. 834.
Retorquet in se lapsas aquas Mæander. Ovid. 9. Epist. 56.
Secare. Ovid. 3. Amor. 12. 34.

Aut secat imposita virgine taurus aquas. De Europæ vectore.

Sistere. Ovid. 3. Amor. 6. 2. Virg. 4. Æn. 489.

Sistere aquam fluviis. Dativus est Fluviis.

Sorbere. Ovid. 2. de Arte Am. 352.

Terraque cœlestes arida sorbet aquas.

Sternere aquas dicuntur dii æquoris vel fluviorum, quum tranquillitatem inducunt. Valer. 2. Argon. 591.
Sternere aquis æquor. Virg. 8. Æn. 89.
Subeunt lucos aquæ & auræ amœnæ. Hor. 3. Carm. 4. 8.
Succedere aquæ. Ovid. 11. Met. 142. Rex jussæ succedit aquæ: i. e. Sub aquam se demittit.
Temperare aquam ignibus. Hor. 3. Carm. 19. 6.
Truncare aquas socias. Claud. in Bell. Gigant. 70.
Turbare. Ovid. 3. Met. 475.
Versare aquas dicitur navis. Ovid. 13. Epist. 98.
Vertendis aquis apta sidera. i. e. Commodum tempus navigationi. Ovid. 1. Amor. 9. 14.
Volvere aquas in mare dicuntur flumina. Ovid. 1. Amor. 15. 10.
Unctam aquam convivis præbere. Hor. 2. Serm. 2. 68.

— nec sic ut Nevius, unctam
Convivis præbebit aquam. In avaros & sordidos dici poterit.

Scribere in aqua. Proverbiale. Catull. 68. 4.

— sed mulier cupido quod dicit amanti,
In vento, & rapida scribere oportet aqua. h. e. Oblivioni dare.

Aqua in singulari ponitur frequenter antiquis pro Aquæ ductu, cujusmodi inter Romanæ magnificentiæ opera celebrantur, a P. Victore de Reg. Vrb. Ro. XXIV. Aqua nempe Albudina, Alexandrina, Algentiana, Alsia; (quæ & Alsietina, Halsietina & Augusta) Amnia seu Annia, Anio novus, Anio Vetus, Antoniniana, Appia, Aurelia, Cærulea, Cimina, Claudia, Crabra, Damnata, Herculea f. Herculanea, Julia, Marcia (quondam Aufeja,) Sabatina, Septimiana, Severiana, Tepula, Trajana, Virgo. V. & S. Jul. Frontin. de Aquæd. U. R & plenius de singulis in Lexico Pitisci. De Marcia ac Trajana in Nummis Oisel. Tab. 108.

Aquas in plurali cum dicunt, Aquas calidas & medicatas intelligunt, ut Baianas & Puteolanas. Cic. pro Planc. 65. Destiti stomachari, & me unum ex iis feci qui ad aquas venissent. Idem 15. Fam. 24. Puto utrunque ad aquas. Varro l. 2. de Analog. Sic & aquæ calidæ, a loco, & aquis quæ ibi scatent, quum ut colerentur venissent in usum nostris, quum aliæ ad alium morbum idoneæ essent: hæ quum plures essent, ut Puteolis, & in Tuscis, quibus utebantur, multitudinis potius quam singulari vocabulo appellarunt. Hinc nomen inventum variis locis propter aquas nobilibus. Ut

Aquæ Augustæ, [Ὕδατα Αὐγοῦστα] Ptolemæo, Tarbellicæ Antonino, Urbs Aquitaniæ in Gallia, vulgo *Baiona*.

Aquæ calidæ, Urbs insulæ Britanniæ, Ptolemæo, Aquæ Solis Ant. It. vulgo *Bath.* est & urbs ejusdem nominis Ptolemæo, Vicus aquarius aliis dictus, vulgo *Vich*, *Vique*.

Aquæ mortuæ, Oppidum Galliæ Narbonensis opere C. Marii, centum passus a Rhodani ostiis deductæ, ut ait Plin. Vulgo *Aigues mortes*.

Aquæ Sextiæ Salyum, sive Salyorum, vel Salviorum, Galliæ Narbonensis urbs, nunc Aquensis civitas, quam C. Sextius Procos. redactis in potestatem Salyibus ædificavit, nomen a conditore & aquis calidis adepta. Author Strab. Vulgo *Aix en Provence*. Plin. lib. 3. cap. 4.

Huc pertinent præterea in Italia Aquæ Apollinares, Aqua viva, Aquæ Cumanæ, Aquæ Cutiliæ, Aquæ Sinuessanæ, Aquæ Statiellorum, Aquæ Taurini; In Hispania Aquæ Bilbilitanæ, Aquæ calidæ, Aquæ Celeniæ vel Cilinæ vel Quintianæ, Aquæ Flaviæ, Aquæ Querquernæ, Aquæ Voconiæ; In Gallia Aquæ convenarum, Aquæ Helvetiæ Vulgo *Baden*; In Dacia Aquæ Dacicæ, in Mœsia Mœsicæ, in Pannonia Pannoniæ; In Epiro Aquæ Regiæ; In Africa item eodem nomine oppidum, & alterum Aquæ Calidæ. de quibus singulis Cellarium adi.

Aquŭla, æ. f. dimin. [ὑδάτιον] pro Rivulo vel Piscinula, ad differentiam fluminis. Cic. 1. de Orat. 28. Platanus mihi videtur non tam ipsa aquula, quæ describitur, quam Platonis oratione crevisse. Plaut. Curcul. 1. 3. 3. Mane suffundam aquulam.

Aquula, Oppidum Hetruriæ. Unde Aquulenses & Aquenses Plinio & Ptolemæo dicti.

Aquæductus, ûs. m. [ἀγωγός, ὑδρεχόη, ἀμάρα] nomen ex genitivo & nominativo compositum, dictumque ab Aqua ducenda. Est enim Aquæductus, Aquarum deductio. h. e. Quum alicunde aqua derivatur, ut per cuniculos impositis canalibus alio inducatur, sive ad bibendum, sive ad irrigandum. Extat Julii Frontini liber de Aquæductibus Urbis Romæ. q. V. & quæ supra in Aqua.

Aquæductus JCtis est jus aquæducendæ. Ulpian. l. 1. D. de Servit. rustic. præd. Servitutes rusticorum prædiorum sunt hæ: Iter, actus, via, aquæductus. Et paulo post, Aquæductus, est jus aquæ ducendæ per fundum alienum. Rectius divise scribitur. Nam & Aquarum ductus legimus.

Aquæductio, ōnis. f. Significat non Jus aquæ ducendæ, sed Ipsam ductionem. in l. Si autem. 10. D. de aqua pluv. arc. In melioribus libris hoc quoque divise scriptum invenitur, ut & seq.

Aquæhaustus, ús. m. est Jus hauriendi aquam, & portandi per agrum, fundum, seu prædium alterius, ratione servitutis. Differt autem ab Aquæductu, quod Hic fiat in fistulis & meatibus subterraneis: Ille vero per animalia, portando. l. si prius. §. 1. & 2. D. de aqua pluv. arcend.

Aquælibrator, ōris. m. Idem ac Aquilex, Librator, q. V. Cod. Theod. l. 13. t. 4. Aquælibratores, vitriarii, eborarii. [Videtur divise legendum Aquæ lib. Alioquin Aquilibrator dixissent, ut alia ejusmodi, quæ infra sequuntur.

Aquælicium, ii. n. [ὑδραγωγία] dicitur, Quum aqua pluvialis remediis quibusdam elicitur: ut quondam (si creditur) manali lapide in urbem ducto. Hæc Festus. Hoc fiebat in magnis siccitatibus.

Aquagium, ii. n. [ἀγωγός] quasi Aquæ agium, i. e. Aquæductus, appellatur. Hæc Festus. Pomponius, l. Hoc jure. D. de aqua quotid. Is qui jus aquæ quotidianæ habet, vel fistulam in rivo ponere, vel aliquid aliud quidlibet facere potest, dum ne fundum domino, aut aquagium rivalibus deterius faciat.

Aqualĭcus, i. m. [γαστήρ] Alvus, quo sordes defluunt.

Item genus quoddam Lati intestini, ex quo farcimina fieri solent. Apicius, Reple aqualicum sic, ut laxamentum habeat, ne dissiliat in coctura.

Aqualicŭlus, i. m. [γάστρων] ab Aqua dicitur: & proprie Vas est in quo porci sorbent. Per metaphoram vero Inferiorem ventris partem in quam sordes confluunt. Pers. 1. Sat. 57.

— quum tibi Calve
Pinguis aqualiculus propenso sesquipede extet.

V. Casaub. ad Persii loc. & Mercurial. Var. Lect. 1. 1. qui & 6. 1. monstrabit nonnunquam pro Toto ventre accipi Aqualiculum.

Aqualis, e. Adj. Idem ac Aquaticus. Sidon. 8. Epist. 6.

Aquālis, is. m. [ὑδρεία] Varro 4. de L. L. Et ab Aqua Aqualis dictus. Vas est aquarium, quo aqua & manibus datur, & mensæ infertur. Ejus autem accusativus melius per tertiam vocalem in im definit. Plaut. Curcul. 2. 3. 33. Datin' isti sellam, ubi assideat cito, & aqualim cum aqua?

Aquanus, a, um. Idem ac Aqualis. Tertull. de Carne Christi, c. 9.

Aquarium, & per dimin. **Aquariŏlum**, i. n. [ὑδροδοχεῖον] Locus in quem sordida aqua jactatur: qui & Lavatrina a lavando appellatur. Nec in culina tantum fiunt ejusmodi aquaria, sed in tricliniis quoque & cubiculis, & cœnationibus cum dignitate & elegantia.

Aquarium, Locus in flumine aut alia quavis aqua, ad quem animalia potum aguntur. Cato de R. R. cap. 1. Si poteris, sub radice montis siet, in meridiem spectet, loco salubri, operariorum copia siet, boumque ibi aquarium.

Aquarius, a, um, [ὑδατικός] quod ad aquam pertinet, ut, Cotes aquariæ. Plin. lib. 18. cap. 28. Italia aquarias cotes dedit, limæ vice imperantes ferro.

Aquarius sulcus, Qui fit ad aquas ex agris educendas. Columel. l. 12. c. 8. Cavebitur tamen ut patentes liras, crebrosque sulcos aquarios, quos nonnulli Elices vocant, faciamus: & omnem humorem in colliquias, atque inde extra segetes derivemus.

Aquaria provincia. i. e. Onus aquæ ducendæ. Cic. in Vatin. 12. In eo magistratu, quum tibi magno clamore aquaria provincia sorte obtigisset. Cæl. Rhodig. l. 18. c. 40. Aquaria (inquit) provincia in Cicerone adversus Vatinium, cura est Quæstoris, præfecti mercibus quæ vel mari vel omnino aquis subvehuntur, nequid exportetur. Sed & publicis aquis præfici solitos quosdam scimus: de quibus quandocunque sit senatusconsultum factum, ut quum ejus rei causa extra urbem forent, lictores binos, & servos publicos ternos, architectos singulos, & scribas, & librarios, accensos & præcones totidem habere liceret. Hosce dici quandoque Aquarum curatores animadverto, interdum & Aquarios. Julius Frontinus, Ille aquariorum tollendus reditus, quem vocant Punctam. Et mox docet, fuisse quendam qui appellatur A punctis. Alibi Frontinus Aquariorum fraudem nominat, quos aquas ex publicis ductibus in privatorum usum derivare deprehendisset. Super qua re Cælii Rufi edita quoque legebatur oratio, cui titulus fuit De aquis, ubi aquariorum dolo, irriguos agros, tabernas, cœnacula perpetuis salientibus coarguebat instructa. Hæc Cælius.

Aquarii moduli. V. Modulus in Modus.

Aquarius, i. m. subst. pro Aquilege, ut videtur. Cæl. ad Cic. 8. Fam. 6. Nisi ego cum tabernariis & aquariis pugnarem, veternus civitatem occupasset.

Aquarii item sunt Aquarum custodes: de qua re vide paulo ante in Aquaria provincia. V. Tacit. 15. Ann. 43. & Lips. ad loc.

Aquarii etiam appellabantur, Qui in lupanaribus impuris mulieribus aquam ministrabant. Juvenal. Sat. 6. 332. Veniat conductus aquarius. V. Turneb. Adv. 14. 12. extr. & Aquariolus.

De Aquariis hæreticis, qui Aqua pro vino in Sacro calice utebantur, Cyprian. Ep. 63. Epiphan. Hæres. 46. Cœl. Rhodig. 18. 40.

Aquarius, [Ὑδροχόος] est & Cœleste signum in Zodiaco circulo, de quo multa scribit Hyginus. Servius ad 1. Æn. 23. dicit secundum fabulas hunc fuisse Ganymedem, qui ab Jove raptus, & inter sidera collocatus, Aquarii nomen accepit. Plin. l. 18. c. 26. Hor. 1. Serm. 1. 36. Aquarius levis. Ovid. 2. Fast. 457.

Jam levis obliqua subsedit Aquarius urna.

Aquariŏlus, i. m. Meretriculæ minister per diminutionem ad contemptum sic dictus. Festus. Aquarioli dicebantur mulierum impudicarum sordidi asseclæ. Talem designat Lampridius Commodo cap. 2. V. ibi Casaub. & Salmas. ad Vopisc. p. 515. Iidem & Lenonum vices fungebantur & conditiones meretricibus conciliabant. Tertull. Apol. cap. 43.

Aquarioli præterea dicuntur, Qui uxoris suæ stupra æquo animo patiuntur. Apul. in Magiæ Apolog. p. 323. extr.

Aquatĭcus, a, um. Adj. [ἔνυδρος, ἐνυδρόβιος] est Quod in aquis, aut circa aquas vivit: aut aquas, sive aquosa loca frequentat: ut, Avis aquatica. Plin. lib. 10. cap. 11. Uti anseres, & aquaticæ fere aves.

Aquaticum, dicitur etiam, Quod in aquis aut prope aquas nascitur. Plin. l. 16. c. 40. Frigidissima, quæcunque aquatica. Dictum de arboribus. Aquatica lotos. Ovid. 9. Met. 341.

Aquaticus etiam dicitur Auster, quod pluviam inducat. Ovid. 2. Met. 853.

Aquatĭlis, e. Adj. [ὑδατικός] Idem quod Aquaticus. ut, Bestia aquatilis, Degens in aquis. Cic. 1. de Nat. Deor. 151. Bestiarum autem terrenæ sunt aliæ, partim aquatiles, aliæ quasi ancipites in utraque sede viventes.

Humor aquatilis, pro eo quod vulgo Humor aqueus dicitur. Varro 1. de R. R. cap. 64. Amurca quum ex olea est expressa, qui est humor aquatilis, ac recrementum, &c.

Musculi, i. e. Parvi mures in aquis nascentes. Plin. lib. 2. cap. 103.

Pecus aquatile, duriuscule dictum per metaphoram pro Piscibus. Columel. lib. 8. cap. 17. ubi loquitur de positione piscinæ, Hac ratione stabulis ordinatis, aquatile pecus inducemus.

Absolute Aquatilia, [ἔνυδρα] subaudi Animalia; Plin. lib. 9. cap. 12. Aquatilium tegumenta plura sunt, &c. Ibidem cap. 52. Aquatilium omnium fœtus inter initia visu carent.

Aquilentus, a, um. Plenus humoris. Varro apud Nonium 4. 318. de Luna: Tum contremula aquilenta apud alta littora oriris. V. Turneb. 29. 28.

Aquor, ātus sum, [ὑδρεύω, ὑδροφορέω] āri. sive **Aquo**, āre. Aquam haurire, petere. Virg. 4. Georg. 193.

Sed circum tutæ sub mœnibus urbis aquantur.

Ubi Servius: Aquam hauriunt ex vicino. Liv. 44. 40. Cæs. 8. Bell. Gall. 41. Nec sine periculo possent aquari oppidani.

Aquatum egredi. Sallust. in Jugurth. cap. 93. Quidam Ligus miles gregarius castris aquatum egressus, haud procul ab latere castelli animadvertit repentes inter saxa cochleas.

Aquatio, ōnis. f. [ὑδρεία] Aquandi actus. Cæs. 4. Bell. Gall. cap. 11. Tamen sese non longius millibus passuum quatuor aquationis causa processurum eo die dixit.

Aquatio, Aquarum pluvialium abundantia. Plin. lib. 32. cap. 7. Et hoc utebatur in multis variisque per aquationes Autumni nascentibus.

Aquationem etiam pro Irrigatione Palladius Febr. 4. 7. usurpat. Annotavit & Rhodiginus.

Aquatinium, ii. n. quasi Aquam tenens, Poculi fictilis genus in sacrificiis. Ubi apud Festum est Atanuvium, ita corrigit Barth. Advers. 40. 11.

Aquātor, ōris. m. [ὑδροφόρος] Qui aquandi ministerium, præsertim in exercitu, facit. Liv. 41. 1. Cæs. 1. Bell. Civil. 73. Hæc consultantibus, eis nuntiatur aquatores ab equitatu premi nostro.

Aquātus, a, um. est, Quod aquatilem humorem natura mistum habet. Ex quo formatur comp. Aquatior. Plin. lib. 28. cap. 9. Omne autem vernum aquatius æstivo. De lacte dictum.

Aquatum, pro Diluto. Sen. 1. Nat. Quæst. Interest quomodo sit macerata purpura, crassius medicamentum, an aquatius traxerit. Ubi Crassum medicamentum opponitur Aquato.

Aquatus ovi liquor. Scribon. Larg. 23. Cum ovi aquato liquore.

Superl. idem 26. Cum ovi albo, id est Aquatissimo.

Aquidūcus, a, um. [ὑδραγωγός] Cæl. Aurel. Tard. 3. 8. Aquiduca medicamenta, quæ Græci Hydragoga vocant.

Aquĭfŭga, æ, c. Hydrophobus. Cæl. Aurel. Acut. 3. 9.

Aquigenus, a, um. Natus in aquis. Tertull. adv. Marc. 2. 12.

Aquilegium, i. [πίναγος] Collectio aquæ. Plaut. Si pluet, aquilegio me juvabo. In vet. onomast. κρουνός. [Plauti locum non invenimus.

Aquĭlex, ĕgis. ab Aquis legendis dictus est, ut author est Marcellus: Artifex inveniendorum fontium, aquarumque colligendarum ad aquæductus: Idem videtur cum eo qui Librator vocatur in l. 1. C. de Excusat. artificum, ab aquis librandis dictus. Plin. ad Trajanum de aquæductu Nicomedensium loquens, lib. 10. Epist. 38. In primis necessarium est mitti a te vel aquilegem, vel architectum, ne rursus eveniat quod accidit. Vide Aquælibrator, & Librator.

Aquilicia Festa dicebantur, quibus Jovi pro aqua e cœlo elicienda sacra faciebant. Horum meminit Tertull. in Apologet. cap. 40.

Aquōsus, a, um. [ὑδατώδης, ὑδαρής] Quod copiam aquæ habet: ut

Aquosus

Aquosus campus. Liv. 9. Plin. lib. 18. cap. 17.
Crystallus aquosa. Propert. lib. 4. 3. 52.
Crystallusque tuas ornet aquosa manus. Aquosam dixit, vel ob similitudinem & perspicuitatem, vel quia re vera crystallus ex aquæ concretione fit, ut habet Plin. lib. 37. cap. 2.
Languor, de hydrope. Hor. 2. Carm. 2. 15.
Nubes. Virg. 6. Æn. 52. Ovid. 4. Met. 621.
Orion. Virg. 4. Æn. 429.
Piscis. Virg. 4. Georg. 234. Ubi Servius, Australem Piscem significat, qui Aquarii undam suscipit: unde & Aquosi addidit. Tunc etiam Piscis hic oritur, quo tempore Pleiades occidunt.
Aquosior. Plin. l. 18. c. 17. In cretoso & rubricoso & aquosiore agro adoreum.

AQUICELUS, i. m. Vocem hanc suggerit Plin. lib. 15. cap. 10. In melle decoctos nucleos (pineos) Taurini aquicelos vocant.

AQUIFOLIA, æ; & AQUIFOLIUM, ii. n. quasi Acufolia, ab Aculeis foliorum, Arbor sylvestris, habens aculeata folia, quæ non decidunt, ferensque baccas sine succo. Plin. l. 24. c. 13. Aquifolia arbor in domo aut villa sata, veneficia arcet. Dicitur & Aquifolium in neutro genere pro eodem. Plin. l. 16. c. 25. Cæteræ Vere conceptæ, aquifolium, terebinthus, paliurus, castanea, glandes.

AQUIFOLIUS, a, um. Plin. 16. 43. Cato vectes aquifolios, laureos, ulmeos fieri jubet. V. Cat. de R. R. cap. 31.

AQUILA, Urbs Brutiorum, ex ruinis Furconii antiquissimi oppidi, a Longobardis ædificata, ut scribit Volaterr.

AQUILA, [Ἀκύλας] Nom. Viri propr. in N. T. Aquila Philos. qui Dialecticos commentarios conscripsit de Syllogismo. Alius item Grammaticus, Musicus. Suid. Notior his Aquila Sinopensis Ponticus, cujus extabat Græca bibliorum versio. V. Fabric. Bibl. Gr. Vol. 2. p. 332.

AQUILA, æ. [ἀετὸς] Avis olim Jovi sacra. Ejus sex sunt genera. Vid. Plin. lib. 10. cap. 3.
Aquila unde dicatur, V. AQUILUS.
Anataria aquila apud Plin. i. e. Anatum insectatrix, quam Aristoteles Nessophonon appellat, & Leporaria, quam ille Lagophonon: a necandis leporibus & anatibus inditis nominibus. Budæus.
Feroces aquilæ. Hor. 4. Carm. 4. 32. — nec imbellem feroces
Progenerant aquilæ columbam.
Fulva. Virg. 11. Æn. 752.
Aquilæ clangunt. In elegia de Philomela.
Aquila etiam fuit Signum singularum legionum Romanarum, isque Aquilifer dicebatur qui eam gestabat. q. V. Cic. 2. in Catil. 24. Quum Aquilam illam argenteam (cui etiam sacrarium scelerum domi suæ fecerat) scirem esse præmissam. Ovid. 5. Fast. 586.
Romanæque aquilæ signifer hostis erat. Lucan. lib. 1. 6.
— infestisque obvia signis
Signa, pares aquilæ. Idem lib. 1. 244
Ut notæ fulsere aquilæ, Romanaque signa. Cic. 10. Fam. 30.
Aquilæ duæ, signa sexaginta sunt relata Antonii.
Aquila est etiam Sidus cœleste. V. Plin. 18. 27. & 29. & Kepler.
Aquilæ sunt & in ædificiis, Summæ videlicet partes, quæ fastigium constituunt, quod aquilarum alas referant. Tacit. 3. Hist. 71. 7. Inde lapsus ignis in porticus oppositas ædibus: mox sustinentes fastigium aquilæ vetere ligno traxere flammam alueruntque. V. Lipsium ad locum, & Schol. Aristoph. ad Aves, v. 1110.
Aquila etiam Piscis ex genere planorum. Plin. lib. 9. cap. 24.
Aquilæ senectus, Proverbium quod in senes dicebatur bibaces magis quam edaces. Nam Plin. l. 10. c. 3. refert aquilas neque senio, neque ægritudine oppetere, sed fame, in tantum superiore accrescente rostro, ut aduncitas aperiri non queat: eoque aquilam tantum in senecta bibere, aut de præda sanguinem sugere, quum nullæ fere aves aduncis unguibus, potu utantur, præter tinunculum & milvum: quanquam ii quoque perquam raro bibant. Author Aristot. lib. 8. de Nat. Animal. Ter. Heaut. 3. 2. 10.
— Visa vero est, quod dici solet, Aquilæ senectus.
Aquila non captat muscas. Proverbii faciem habet: pro, Summi viri negligunt minutula quæpiam: Animus excelsus res humiles despicit. aut, Egregie docti nonnunquam in minimis labuntur; &, Maximis negotiis occupati, ad pusilla quædam connivent. Erasm.

AQUILINUS, a, um. [ἀετεῖος] Quod ad aquilam pertinet, aut Quod est aquilæ simile: ut, Aquilinus nasus, i. e. Aduncus, instar rostri aquilini: & Aquilinæ ungulæ, h. e. Rapaces. Plaut. Pseud. 3. 2. 63. An tu invenire postulas quenquam cocum, nisi sit milvinis, aut aquilinis ungulis?

AQUILIFER, eri. [ἀετοφόρος] dicebatur Signifer primarius in Romana legione, ab Aquila, quam (ut ait Plinius l. 10. c. 4.) Romanis legionibus Marius in secundo consulatu suo proprie dicavit. V. l. Cæs. 5. Bell. Gall. 37. Ex quibus L. Petrosidius aquilifer, quum magna multitudine hostium premeretur, aquilam intra vallum projecit.

AQUILEGIUM, AQUILEX, AQUILICIUM. V. post AQUA. s. l.

AQUILEIA, [Ἀκυληΐα] urbs a Gallis condita in Italia, a Romanis dein capta & munita ut incumbentibus Barbaris opposita esset: emporium Illyricarum gentium. Liv. 10. Bell. Maced. Aquileia colonia Latina eodem anno in agro Gallorum, est deducta. Hactenus Livius. Hæc urbs non prius caput extulit, quam subactis Pannoniis, ex quibus tanquam claustris ad Danubium patefactis, tutum id cœpit esse iter, quod (teste Tranquillo) Augustus sæpe frequentavit. Aquileiensium fides probata est Maximinorum patris & filii bello, ut scribit Capitolinus. Aquileia, hodie *Algar* castellum vulgo. Sil. lib. 8. 605.
Necnon cum Venetis Aquileia persurit armis. Superfluit Drakenb. q. V. Martial. 4. 25.
Et tu Ledæo felix Aquileia Timavo.

AQUILIFER, AQUILINUS. V. AQUILA.

AQUILINA, vel AQUILEGIA, [χελιδόνιον μέγα] Herba est eadem cum Chelidonio majori, paulo tamen rotundioribus foliis ac mollioribus, caule cubitali, recto & tenui, &c. Reliqua vide apud Matthiol. in Diosc. l. 2. c. 176.

AQUILLIA, sive uno L, AQUILIA, Gens fuit Romæ Patricia, ab Aquilo, i. e. Nigro colore, ita dicta. Hæc familia paucos habuit viros claros. Prodierunt tamen ex ea nonnulli Consules, ut C. Aquillius Tuscus, qui Consul fuit cum T. Sicinio Sabino, anno ab U. C. CCLXVI, ut author est, Dionys. l. 8. & Liv. l. 2. Item M.' Aquillius Gallus qui COS. fuit cum C. Mario anno DCLII, ut author est Cassiodorus. Hujus filius fuit C. Aquillius Gallus, Ciceronis in prætura collega, ut ipse author est in oratione pro Cluent. & 3. Off. 60. Summus hic fuit Jurisconsultus, teste Cicerone pro Quint. & pro Cæcin. & Pomponio in l. 2. D. de orig. Jur. Ubi V. Rupert. conf. ACILIUS.

AQUILO, onis. m. [Βορέας] Ventus est (inquit Servius) qui de alto flat, i.e. a Septentrione, & tempestates gravissimas facit. Festus, Aquilo ventus a vehementissimo volatu ad instar aquilæ appellatur. Plin. l. 2. c. 47. A Septentrionibus Septentrio, interque eum & exortum solstitialem Aquilo, Aparctias dicti & Boreas. Cic. 6. Verr. 107. Spelunca quædam conversa ad Aquilonem.
Aquilonis vim pulchre describit Ovid. 3. Trist. 10. 17.
Densus Aquilo ab oris Hyperboreis. Virg. 3. Georg. 196.
Frigidus. Virg. 2. Georg. 404.
Impotens. Hor. 3. Carm. 30. 3. h. e. Valde potens. Acron. & Porphyr.
Nivosus. Sen. OEth. 7.
Aquilone atri fluctus: i. e. Quos Aquilo flans atros fecit. Virg. 5. Æn. 2.
Secundo aquilone agi, pro Aura secunda. Hor. 2. Epist. 2. 201.
Non agimur tumidis velis Aquilone secundo:
Non tamen adversis ætatem ducimus Austris. h. e. Non sumus in summa felicitate & prosperitate, sed nec in summa calamitate.
Insurgit Aquilo. Hor. Epod. 10. 7.
Radit terras Aquilo. Hor. 2. Serm. 6. 25.
Aquilones. Cic. 2. de Nat. Deor. 26. Itaque & Aquilonibus reliquisque frigoribus adjectis, durescit humor, & idem vicissim mollitur tepefactus, & tabescit calore. V. Plin. lib. 2. cap. 47. Aquilones hic dicuntur venti, qui octo ferme diebus exortum Caniculæ antecedunt, & perflant diebus XL, quos vocant Etesias & Prodromos.
Aquilonibus objicere aliquem. Hor. 3. Carm. 10. 4.
Aquilonibus mediis per altum ire: i. e. Media hyeme, vel In tempestatibus quibus crebrior hic ventus est & vehementior, per æquor navigare. Virg. 4. Æn. 310.
Quinetiam hyberno moliris sidere classem,
Et mediis properas Aquilonibus ire per altum.

AQUILONALIS, e, Borealis. Cic. de Nat. Deor. 2. 50. Regio Aquilonalis. Sed hanc lectionem respuit Victorius, & ex MSS. mutat in Aquilenta. Sed Davisius suspicatur saniorem esse lectionem, Aquilonia. V. Notas ejus in loc.

AQUILONARIS, Adj. [βόρειος] Vitruv. 9. 6. Piscis aquilonaris. de Sidere.

AQUILONIUS, Adj. [βόρειος] ut, Aquilonia loca, in quibus flat Aquilo: i. e. Frigida. Plin. lib. 27. cap. 13. Omnes vero herbæ, vehementiores effectu viribusque sunt in frigidis locis, ut in Aquiloniis.
Hyems Aquilonia. Plin. lib. 17. cap. 2.
Luna, Quæ digressa est in Aquilonem. Plin. lib. 2. cap. 97.
Proles. Propert. lib. 1. 20. 25. Et, Aquilonia pignora, idem. h. e. Filii Aquilonis. Stat. 5. Theb. 432.
Situs. i. e. Aquiloni expositus. Plin. lib. 15. cap. 19.

AQUILONIA, æ. Oppidum Hirpinorum in Italia. Liv. 10. 38.

AQUILONI, Populi in sexta regione Italiæ, quorum meminit Plin. l. 3. c. 11.

AQUILONIGENA, æ. c. Poëtica septentrionalium cognominatio. Auson. Mosell. v. 407. Aquilonigenasque Britannos.

AQUILUS, a, um. [ἀετώδης] Festus, Aquilus color est Fuscus & subniger: a quo Aquila dicta esse videtur: quamvis eam ab Acute volando dictam velint. Aquilus autem color ab Aqua est nominatus. Nam quum antiqui duos omnino naturales nossent, id est, Album & nigrum, intervenerit autem is quoque qui ita neutri similis est, ut tamen ab utroque proprietatem trahat, potissimum ab aqua eum denominaverunt, cujus incertus est color. Hactenus Festus. Plaut. Pœn. 5. 2. 152. Statura autem magna, corpore aquilo. i. e. Fusco & subnigro. Suet. in Aug. cap. 79. Nasum & a summo eminentiorem, & ab imo deductiorem, colorem inter aquilum candidumque. Varro apud Non. 10. 2. Atque Ægeus fluctu quam lavit ante aquilo. Hinc Aquili Dii, quidam dicti quasi Nigri, de quibus Arnob. 3.

AQUIMINALE, is. [ὑδρία] Vas aquarium. Paul. l. 3. in princ. D. de supell. legat.

AQUIMINARIUS, vel AQUIMINARIUM, i. [ὑδρία] Vas potorium. Pompon. in l. in argento. D. De aur. & argent. legat. De Aquiminario Cassius ait, consultum se respondisse: quum alteri argentum potorium, alteri escarium, legatum esset, escario cedere. Idem in l. Cum aurum. §. Si cui. D. de auro & argento leg. Sicut forte escarium argentum legatum sit, id solum debebitur quod ad epulandum in ministerio habuit: id est, Ad esum & potum. Unde & de aquiminario dubitatum est: & puto contineri. nam & hoc propter escam paratur. Paulus genere neutro enuntiavit in l. 3. D. de supellect. legat. Supellectile (inquit) legata hæc continentur, mensæ, trapezophora, vasa aquaria, pelves, aquiminaria, candelabra, &c. Paulo post, Nam & pelves argenteas, & aquiminaria argentea in supellectili esse non dubitatur. Alciat. Parerg. lib. 8. cap. 4. putat fuisse scutellæ certam speciem, potioni quidem aptam, sed quæ tamen magis cibo capiendo usui esset.

AQUINIUS, Malus quidam poëta fuit, de quo sic Cic. 5. Tusc. 63. Adhuc neminem cognovi poetam, & mihi fuit cum Aquinio amicitia, qui sibi non optimus videretur. Hinc apud Catullum, Cæsios Aquinos, male scriptum arbitror, pro Cæsios Aquinios: etsi in modulando versu vocales conjungendæ sunt, ut earum cœtu una comprehendatur syllaba. Turneb.

AQUINAS, ātis. Adj. gentile ab Aquinum. Sil. lib. 12. 528.
— mox & vicinus Aquinas. Sic aquinatem fucum vocat Hor. 1. Epist. 10. 27.

AQUINUM, [Ἀκουῖνον] Latinorum oppidum, quod Melpha fluvius alluit, ut author est Strabo. vulgo *Aquino*. Cic. 2. Philipp. 106. Quum Romam proficiscens, ad Aquinum accederet, obviam processit magna sane multitudo.

AQUIPENSER, V. ACIPENSER.

AQUISGRANUM, Germaniæ nobilissima civitas, prius Vegerra dicta: Caroli Magni sepulcro nobilitata. vulgo *Aix en Alemagne*, Germani *Aachen* vocant.

AQUITANIA, [Ἀκουιτανία] Tertia pars Galliæ, de qua sic Plin. lib. 4. scribit, Gallia (inquit) omnis Comata uno nomine appellata, in tria populorum genera dividitur, amnibus maxime distincta: a Scalde ad Sequanam, Belgica: ab eo ad Garumnam, Celtica, eademque Lugdunensis. inde ad Pyrenæi montis excursum, Aquitania, Aremorica ante dicta. vulgo *Guienne*, quasi *Aquitenne*.

AQUITANUS, Adj. ut Aquitanæ gentes, apud Tibull. lib. 1. 8. 3.
Hunc fore Aquitanas posset qui vincere gentes.
Aquitani Subst. Cæs. l. 1. c. 1. de Bell. Gall. & passim.

AQUITANICUS, [Ἀκουιτανικὸς] Adj. Idem. ut, Aquitanicæ gentes, apud Plin. lib. 4. cap. 19.

AQUITES, Sacerdotis nomen apud Phasidem. Valer. Flacc. lib. 6.
— magnique sacerdos
Phasidis, Arctois Aquites errabat in agris.

AQUOR, aris; AQUOSUS, AQUULA. V. AQUA.

AR me, pro Ad me antique dictum. Plaut. Truc. 2. 2. 17. Ar me advenias. V. in ARFERIA.

ARA, æ. [βωμὸς] Servius, Novimus aras & diis esse superis & inferis consecratas: Altaria vero esse superorum tantum deorum, quæ ab altitudine constat esse nominata. Macrob. 3. Saturn. c. 2. Multifariam legimus quod litare sola non possit oratio, nisi is qui deos precatus, etiam aram manibus apprehendat. Inde Varro Rerum Divin. l. 5. dixit Aras primum Ansas dictas, quod esset necessarium a sacrificantibus eas teneri. Ansis autem teneri solere vasa quis dubitet? Commutatione ergo literarum, aras dici cœptas, ut Valesios & Fusios dictos prius, nunc Valerios & Furios dici. Hæc omnia illo Poeta exequutus est versu, 4. Æn. 219.
Talibus orantem dictis, arasque tenentem
Audiit omnipotens. Hæc Macrob. Varro 4. de L. L. Ubi frumenta secta terantur, & arescant, Area, propter horum similitudinem, loca in urbe pura, Areæ. a quo potest etiam Aradeum esse, quod pura: nisi potius ab ardore. Serv. in 2. Æn. Ara dicitur a precibus, quas Græci ἀρὰς dicunt: ut contra Imprecatio κατάρα dicitur.
Ara V. HARA. Unde Aruspex. H. St.
In aram confugere, Salutis asylum petere, quam Canonici Immunitatem Ecclesiæ appellant. Galli autem *Franchisiam*. Cic. 1. Tusc. 85. Primum autem tanta progenie orbatum quum in aram confugisset, hostilis manus interemit.
Aram tangere pellex, lege Numæ vetabatur: si tetigisset, solutis crinibus agnum cædere jubebatur: tum sacerdos versus ad Orientem, meditato & solenni precationis carmine, verbis priscis ex annalium vetustate erutis, numina & deos precatus, vota effundebat: quam precationem plerumque ter repetebat. Ex Girald. in lib. de Diis Gent. Syntag. 17.
Usque ad aras esse amicum, Periclis apophthegma, quo admonemur nonnunquam quo consulamus amicorum commodis, eorumque voluntati morem geramus, fas videri paulum a recto deflectere: verum eatenus, ne propter hominem amicum, numinis reverentiam violemus. Olim enim jurantes, aram manu contingebant, ut ostendit Cic. pro Flacc. 90. Meminit Plutarch. & Gell.
Aras veteres tenebant quum a diis aliquid peterent. Virg. 6. Æn. 124.
Talibus orabat dictis, arasque tenebat. Quo loco Servius, Rogabant enim deos, ararum ansas tenentes.
Ab aris pulvinaribusque detrahere. Cic. de Arusp. Resp. 28.
Ab aris focisque innocentem projici, & vitam degere in exilio. Cic. Anteq. iret in exil.
Pro aris focisque certare. Cic. 3. de Nat. Deor. 95. Est mihi tecum pro aris & focis certamen, & pro deorum templis atque delubris.
Ara, Cœleste sidus. Ovid. 2. Met. 139. Cic. 2. de Nat. Deor. 114.
Inde Nepæ cernes propter fulgentis acumen
Aram, quam flatu permulcet spiritus Austri. V. & Manil. 1. 410.
Aræ dicuntur Saxa quæ inter Africam & Sardiniam medio mari eminent. Aræ dictæ propterea quod ibi Afri & Romani fœdus inierunt, finesque imperii sui illic esse voluerunt. Hæc fere Serv. in illud Virg. 1. Æn. 108.
Tres Notus abreptas in saxa latentia torquet,
Saxa vocant Itali mediis quæ in fluctibus, aras.
Aræ cœlitum. Sen. Agam. 6.
Aræ deorum ignotorum Epimenidis vatis Cretensis suasione in Attica erectæ fuerunt: de quibus vide Pausan. Diog. Laert. Suid. & plerosque alios. Meminit etiam harum D. Lucas in Actis Apost. c. 17.
Ara interdum idem est ac Urna, Basis seu Cippus funebris. Fabrett. Inscript. p. 76. QVI HANC ARAM LAESERIT. Et p. 107. SI QVIS EI ARAE SIVE SEPVLTVRAE MANVS INFERRE VOLVERIT.
Aram legum, Cic. 4. Verr. 72. vocat Prætoris tribunal, & judicum subsellia.
Frigida ara, i. e. Sine ignibus. h. e. In qua non sacrificatur. Valer. 2. Argon. 98.
Fumida. Ovid. 3. Trist. 13. 15.
Fumosæ. Ovid. 2. Amor. 13. 23.
Gramineæ. Virg. 12. Æn 119. Romani enim moris fuerat, cespitem aræ superimponere, & ita sacrificare. Gramineas autem ideo, quia & de bello res agitur, & Marti sacrificatur, cui gramen est consecratum, quod secundum Plinium in Nat. Hist. ex humano cruore procreatur. Hæc Serv.
Herbosæ. Ovid. 15. Met.
Mœstæ. i. e. Quæ mœstos reddant: utpote destinatæ alicujus morti, aut peragendo funeri. Virg. 5. Æn. 63.
Ex quo relliquias, divinique ossa parentis
Condidimus terræ, mœstasque sacravimus aras.
Sacrificæ. Valer. 8. Argon. 243.
Sanctæ. Ovid. 3. Met. 733.
Sepulcrales. Ovid. 8. Met. 480.
Sita alicui. Tacit. 2. Ann. 8. Et aram Druso sitam disjecerat. Ut 3. Ann. 18. Urbs Philippopolis a Philippo Macedone sita.
Sopitas aras ignibus excitare. Virg. 8. Æn. 549.
Sylvestres. Stat. 5. Theb. 512.
Testibus aris aliquid agere. Stat. 1. Achil. 349.
Thuricremæ. Lucret. lib. 2. Ovid. 3. de Arte Am. 393.
Thuriferæ. Stat. 1. Achil. 520.
Adolere aras. Tacit. 14. Ann. 30. Nam cruore captivo adolere aras, & hominum fibris consulere deos fas habebant.
Adorare. Sen. Agam. 6.
Calent aræ thure. Virg. 1. Æn. 417. Claud. in Pr. Conf. Stil. 12.
Cingere aram coronis. Ovid. 3. Trist. 13. 21.
Colere victimis. Sen. Herc. fur. 11.
Dare thura aris. Ovid. 2. Amor. 13. 23.
Destinare aliquem aræ. Virg. 2. Æn. 129.
Exhalat odores ara. Lucret. lib. 2. 417.
Exorare aras. i. e. Deos exorare, quos ante aras stantes, manuque illas tenentes, rogabant. Ovid. 7. Met. 591.
Facere honorem aris. Virg. 5. Æn. 762.
Imbuere aram. Virg. 1. Ecl. 8. — illius aram
Sæpe tener nostris ab ovilibus imbuet agnus. V. IMBUO.
Imponere dona aris. Virg. 1. Æn. 453.
Imponere honorem aris. Virg. 1. Æn. 49.
Incendere aras votis. Virg. 3. Æn. 279. Votis, i. e. Rebus quas voveramus. Serv. id est vota facientes. [Videtur tertius casus Votis, pro Ad vota facienda. conf. v. 543. seq. ejusd. libri.
Incestare aras. i. e. Polluere. Stat. 5. Sylv. 5. 4.
Inferre dapes aris. Valer. 3. Argon. 120.
Inquinare aras. Sen. OEth. 13.
Mactare aris honores. Virg. 3. Æn. 118. Honores, i. e. Victimas honori deorum, aut honorandis diis convenientes. Nisi Mactavit ad Taurum, potius referre velis, & postea, Honores meritos, per appositionem (quam vocant) inferre.
Ornatæ torquibus aræ. Virg. 4. Georg. 276. i. e. Coronis, fertis.
Placare aras odoratis ignibus. Ovid. 15. Met. 574.
Ponere aras. Hor. 2. Epist. 1. 157.
Promittere aris. i. e. Vovere aliquid. Stat. 6. Theb. 610.
Spargitur cæde ara. Ovid. 4. Trist.
Succendere aras. Sen. OEth. 7.
Tangere. Virg. 12. Æn. 201.
Tango aras, mediosque ignes, & numina testor. V. Macrob. in ARA, paulo ante.
Tenere. V. paulo ante Aram tenere.
Tinguere sanguine votivo. Ovid. 21. Epist. 93.
Verbenis ara vincta. Hor. 4. Carm. 11. 6.
Violare aras. Sil. lib. 17.
Vovere Aras & sacrare. Sil. lib. 16.
Forsan sacrasset, Zephyro quas voverat, aras.
Ad aras libare. Virg. 7. Æn. 245.
Astare ante aras. Ovid. 8. Met. 489.
In aris animam finire. Ovid. 7. Met. 591.
De ararum variis generibus V. Pitisc. Lex. Rom. Antiq.

ARABARCHES, [ἀραβάρχης] Extat Impp. Val. Grat. Theod. constitutio in l. 9. C. de Vectig. & commiss. in hæc verba, Usurpationem totius licentiæ submovemus, circa vectigal Arabarchiæ, per Ægyptum atque Augustaneam constitutum: nihilque super transductione animalium quæ sine prohibitione solita minime permittenda est, temerarie per licentiam vendicari concedimus. Quæ verba indicant Arabarchen, præfectum fuisse exigendo vectigali de pecuariis quæ ex Arabia in Ægyptum devehebantur: ut sit illud nomen officii publicanorum. Merito ergo Juven. 1. Sat. 130. T. Alexandrum natione Ægyptium, ut Tacitus 1. Hist. 3. scribit, taxans, Arabarchen appellat:
Atque triumphales, inter quos ausus habere
Nescio quis titulos Ægyptius, aut Arabarches. Ut non immerito damnandi sint qui simpliciter Mollem accipiunt. Quapropter & Cic. 2. Att. 17. appellat Arabarchen M. Antonium, quasi Ægyptium publicanum. Extorquebat enim ab illis ingentia vectigalia, unde pecuniam conflaret, quam deinde prodigeret: ut est apud Plutarchum. Alciatus lib. 1. Prætermissorum. Paulus Manutius non Antonium significari putat, sed Pompeium. V. Cn. Pompeius in POMPEII.

ARABIA, [Ἀραβία] Asiæ regio est. Ea autem triplex est, Petrea, Deserta, Felix. Petrea sic dicta a Petra vetustissimo oppido, Ægypto Judææque confinis est, authore Ptolemæo: Straboni autem ac Plinio alio nomine Nabathea dicitur. Post Petream Arabia Deserta Ptolemæo vocata, Straboni autem Scenitis, ubi & Scene urbs. Plinio, ἀπὸ τῶν σκηνῶν dici placet, quod gens vaga & sine ædificiis in tentoriis habitet. Hæc a Meridie montibus Arabiæ felicis cincta est, a Septentrione Mesopotamiam habet: ab Occidente, Petream. Arabia felix Meridiem versus, inter duos sinus Arabicum, & Persicum, veluti peninsula excurrit, quæ (ut Strabo scribit) bis ut India, feritur ob fœcunditatem, fluminibus scatet. de hac vide Plin. l. 6. c. 28.

ARABS, ăbis. Adj. [Ἄραψ] Qui Arabiam incolit. Hor. 1. Epist. 7. 36. — nec
Otia divitiis Arabum liberrima muto.
Arabes, vel Arabas, accusativus pluralis. Catul. 11. 5.
Sive in Hyrcanos, Arabasque molles, &c.
Arabum beatæ gazæ. Hor. 1. Carm. 29. 1.
Arabas palmiferos dixit Ovid. pro Arabia palmifera, & palmarum ferace, 10. Met. 478.
Arabs mollis. Claud. de 4. Conf. Hon. 257.

ARABICUS, Adj. [Ἀραβικὸς] ut Arabicus odor. Plaut. Mil. 2. 5. 2.
Arabicus Lapis, [λίθος Ἀραβικὸς] teste Dioscoride, ebori similis est, qui tritus illitus hæmorrhoidas exsiccat, ejusque cinis dentifricio optimus est. Hæc ille lib. 5. cap. 106.
Arabicus Sinus, [Ἀράβιος κόλπος] Fluminis instar angustus est, atque prolixus ad stadia decem millia usque ad ostium, eo prorsus angusto existente. Hæc Strab. lib. 2.

ARABIUS, Adj. [Ἀράβιος] ut Arabius odor. Plaut. Pœn. 5. 4. 6. Propert. lib. 2. 2. 25.
Nec si qua Arabio lucet bombyce puella. i. e. Serico quod in Arabia bombyces texunt. Sed hic Arrabio legendum est, productionis causa.

ARABUS, Adj. Idem. Virg. 7. Æn. 605.
— Hyrcanisve Arabisve parant.

ARABICE, Adv. [Ἀραβικῶς] ut Arabice olere: i. e. Ex odoribus Arabicis. Festus.

ARABICA, [ἀραβικὴ] Gemma. Plin. lib. 37. cap. 10. Arabica ebori simillima est, & hoc videretur, nisi abnueret duritia. Putant contra dolores nervorum prodesse habentibus.

ARABILIS, V. ARO.

ARABIS, Fluvius. V. ARBIS.

ARABIS, sive Draba, [ἀραβὶς ἢ δράβη] Herba est ad cubiti altitudinem assurgens, foliis lepidio non fere dissimilibus, & umbella sambuci. Hæc in campestribus præsertim, & agrorum marginibus nascitur. Plura vide apud Dioscor. lib. 2. cap. 151.

ARABIS, [Ἄραβις] Oppidum a Nicanore præfecto Mesopotamiæ conditum. Plin. lib. 6. cap. 26.

ARABUS, [Ἄραβος] Apollinis fuit filius ex Babylone (ut inquit Plin. lib. 7. cap. 66.) quem medicinæ artis quidam voluerunt extitisse repertorem.
Est & Arabus Lapis, quem Diosc. Arabicum vocat. V. in ARABICUS.

ARACHNE, Puella Lydia lanificii peritissima, ægre ferens opus suum a Pallade quacum certamen susceperat, confractum, laqueo gulam sibi fregit: quam Pallas in araneam mutavit. Author Ovid. 6. Met. A Græcis ἀράχνη, a Latinis Aranea dicitur. Virg. 4. Georg. 247.

In

In foribus laxos suspendit aranea casses. & (ut notat Servius) Araneus etiam ab antiquis dicebatur. V. Plin. 7. 56. & mox ARANEA.

ARACHOSIA, [Ἀραχωσία] Una est a Satrapiis ultra Indum fluvium, cujus meminit Plin. in descriptione Indiæ. & Strab. lib. 11. Scribitur & Aracosia sine aspiratione.

ARACHTHUS, [Ἄραχθος] Fluvius est Epiri, non procul a Nicopoli, in sinum Ambracium influens. Meminit hujus fluvii Plin. lib. 4. cap. 1. & Ptolem. lib. 3. cap. 14.

ARACIÆ Ficus, dicuntur Albæ, pediculo minimo, latissimæ, de quibus Plin. lib. 15. cap. 18.

ARACIDNA, Planta est sponte nascens, quæ cum sit radicibus ramosis ac multiplicibus, nec folium nec herbam ullam, aut quidquam aliud supra terram habet. Plin. lib. 21. cap. 15. Codd. emendd. Arachidna.

ARACOS, Herba est sponte proveniens, de qua Plin. lib. 21. cap. 15.

ARACYNTHUS, [Ἀράκυνθος] Mons est Minervæ sacer: quem quidam in Attica regione esse dicunt, quod Virgilium tetigisse asserunt, quum ait 2. Ecl. 24.

Amphion Dircæus in actæo Aracyntho. Alii in Bœotia esse dicunt: & more pastorali Virgilium esse loquutum, qui locum unum pro altero sæpe ponunt: ut similiter apud Theocritum sæpe conspicitur. Nonnulli vero in Arcadia esse dixerunt. Solinus vero & Plin. lib. 4. Acarnaniæ montem dicunt: unde existimo & in Attica, & in Bœotia, & in Arcardia, & in Acarnania ejusdem nominis montes fuisse.

Aracynthi rupes. Propert. lib. 3. 15. 42.

ARADII, [Ἀράδιοι] Phœnicum populi, ab Arado civitate, qui cum cætera Phœnicia, Syriacis regibus ut amicis obtemperabant. De his plura Strab. lib. 16.

ARADŪCA, [Ἀράδουκα] Urbs Lusitaniæ, quæ vulgo ab Hispanis *Arzua* dicitur. Ptolem. lib. 2. cap. 5.

ARĂDUS, [Ἄραδος] Phœniciæ civitas Tripoleos, non procul a Tyro & Sidone. Tripolis enim maritimum oppidum sic dictum est a tribus oppidis, Tyro, Sidone, atque Arado, ut authores sunt Plinius & Strabo. Arado opposita est Antaradus in Meridiem, quæ hodie *Tortosa* dicitur, amœnissima civitas, sita non procul a Damasco. Ptolem. in Tab. Asiæ 4. Apud Melam Insula est & Oppidum. Sic enim ait lib. 2. cap. 7. de Mediterranei maris insulis: Arados etiam in Phœnice est parva, & quantum patet tota oppidum, frequens tamen, quia etiam subter aliena tecta sedem ponere licet. Olivarius dicit eam nunc vulgo vocari *Ar.*

ARÆ FLAVIÆ, Germaniæ urbs ad Danubium Ptolemæo, vulgo *Nordlingen.*

ARÆTHYREA, [Ἀραιθυρέα] Regiuncula est Achaiæ proprie dictæ, postea Asophis dicta, urbem habens ejusdem nominis, quam Homerus in Catalogo ab amœnitate commendat. De hac Plin. lib. 4. cap. 5. & Strab. lib. 8.

ARAGUS, [Ἄραγος] Fluvius, de quo Strab. lib. 21. Sed præcipue Aragum dicunt in partes multas divisum, regionem Massagetarum alluere. aliis ostiis in aliud mare exeuntem, Boream versus, uno aut solo Hyrcanium sinum versus.

ARAMÆI, [Ἀραμαῖοι] dicti sunt Scythæ, alio nomine Sacæ a Persis appellati. Plin. lib. 6. cap. 17.

ARANEA, æ. [ἀράχνη] Tela quam araneus facit. Ovid. 4. Met. 178.

— non illud opus tenuissima vincant
Stamina, nec summo quæ pendet aranea tigno. Catull. 13. 8.
— nam tui Catulli
Plenus sacculus est aranearum.

Aranea, pro Ipso animali etiam accipitur. Ovid. 6. Met. 145.

Stamen & antiquos exercet aranea casses. Virg. 4. Georg. 247.
In foribus laxos suspendit aranea casses. Ubi Servius, Virg. quidem confundit: tamen sciendum majores Animal ipsum masculino genere appellasse, hic araneus: Retia vero quæ faciunt, fœminino. [Immo & n. pl. Araneus, a, um, veteres Adjective usurpasse verisimile est. Vid. viris doctis not. ad Phædri 2. 8. 23. & quæ hic sequuntur.

Arida aranea. Juven. 14. Sat. 61.

Aranea, pro Lanugine illa, qualis in virgultorum summitatibus enascitur, eaque corrumpit. Salicis fructus ante maturitatem in araneam abit. Plin. lib. 24. cap. 9. h. e. In lanuginem araneæ similem.

ARANEUS, i. m. ipsum insectum. Catull. 23. 2.

Nec cimex, neque araneus, neque ignis.

Aranei tenuia fila. Lucret. lib. 3. 384.

Araneorum genera & naturam leges apud Plin. lib. 11. cap. 24.

Est & Araneus, Marinum animal. Plin. lib. 32. cap. 11.

Araneus mus, Animal in Italia frequens, de quo Plin. l. 8. c. 58. In Italia muribus araneis venenatus est morsus. Columel. lib. 6. cap. 17. Musque araneus, quem Græci μυγάλην appellant, quamvis exiguis dentibus, non exiguam pestem molitur. V. MUS.

ARANEUM, i. n. Pl. ARANEA, Tela araneorum. Phædr. 2. 8. 23.

— Tollere hæc aranea
Quantum est laboris? Item vitium peculiare olivis & vitibus, quum veluti telæ involvunt fructum & absumunt: authore Plin. lib. 17. cap. 24.

ARANEŎLA, æ. f. dimin. [ἀραχνίδιον] Parva aranea. Cic. 2. de Nat. Deor. 113. Data est quibusdam bestiis etiam machinatio quædam atque solertia, ut in araneolis.

Araneolus etiam masculino genere dicimus. Virg. in Culice, 2.

Atque ut araneoli tenuem formavimus orsum.

ARANEŌSUS, Adj. [ἀραχνιώδης] ut, Situs araneosus, Locus aranearum telis plenus. Catull. 25. 3. ad Thallum, quem vocat molliorem situ araneoso.

Araneosa lanugo. Plin. lib. 12. 1. Foliis araneosa lanugine obductis.

Araneosus, Aranearum faciem habens: ut, Araneosus caulis. Plin. lib. 21. cap. 15. In Ægypto nobilissima est colocasia, quam cyamon vocant aliqui. Hanc e Nilo metunt, caule, quum coctus est, araneoso in mandendo. h. e. Habente fila frequentissima, telam aranearum repræsentantia.

Vomitus. Plin. lib. 29. cap. 4. Pejor utroque est cœruleus, lanugine nigra caliginem concitans, & vomitus araneosos. h. e. In quibus telæ araneæ conspiciuntur.

ARANIUM, [Ἀράνιον] Oppidum in Æthiopico sinu. Plin. lib. 6. cap. 29.

ARAPENNIS, V. ARIPENNIS.

ARAR, sive ARĂRIS, [Ἄραρ] Fluvius est Galliæ, atque ex eodem ex quo Rhodanus, monte exiens, in quem ipsum juxta Lugdunum immergitur: qui adeo lenis fluit, ut nescias in utram partem descendat: clarus ponte Cæsaris uno die militum opere fabricato. Lucan. lib. 6. 475.

— Rhodanumque morantem
Præcipitavit Arar.

Araris dicitur, sed per Apocopen Arar, ut testatur Priscianus in septimo. hodie Sagona, vulgo *La Saone.* Virg. 1. Ecl. 63.

Aut Ararim Parthus bibet, aut Germania Tigrim.

Arar pigerrimus undæ. Sil. lib. 15. 501.

ĂRARICUS, Adj. ut, Araricus nauta. Gruter. Inscr. p. 375. n. 3.

ARARAUCELES, Populi in Cyrenaica regione. Plin. lib 5. cap. 5.

ARARENA, [Ἀραρηνή] Nomadum regio est, ex magna parte deserta, cujus Sabus rex fuit, ut author est Strab. lib. 16.

ARARUS, [Ἄραρος] Fluvius Scythiæ Europææ, in Istrum influens, cujus meminit Herodot. lib. 4.

ĂRATIA, [Ἀράτεια] Insula est contra Persidem, cum monte prælato, Neptuno sacra. Plin. lib. 6. cap. 25.

ARATIO, ARATOR, ARATRO, ARATRUM. V. ARO.

ARĀTOR, Poëta Christianus, Romanus subdiaconus fuit, qui Apostolorum acta hexametro versu composuit, ut notat Volaterranus.

ARATTHUS [Ἄραθθος] Fluvius est Epirotarum, qui præter Tolgum urbem labitur. Oritur autem ex monte Stympheo, ab illius radice. Strab. lib. 7.

ARĀTUS, [Ἄρατος] Poëta Græcus antiquissimus, qui optime de Astrologia, judicio Ciceronis scripsit, cujus Phænomena ipse Cicero vertit adolescens, ut scribit lib. 2. de Nat. Deor. Hujus meminit Stat. 5. Sylv. 3. 23. & Ovid. 1. Amor. 15. 16.

ARATĒUS, Adj. Cinna apud Isidor. 6. 12.

Hæc tibi Arateis multum invigilata lucernis Carmina.

Absolute. Cic. 2. de Divin. 14.

ĀRATIUS, Adj. Idem. ut, Aratium carmen. Cic. 2. de Legib.

ARAVISCI, [Ἀραουίσκοι] Pannoniæ populi. Plin. lib. 3. cap. 25.

ARAURIUS, [Ἀραύριος] Fluvius est Galliæ Ptolemæo: Straboni Rauraris, Melæ Araurraris appellatus. Is etiam prope Massiliam Petrosus vocatur, quod lapidibus sit maxime refertus. V. interpretes Pomponii ad 2. 5.

ARAUSIO, [Ἀραυσίων] Oppidum Galliæ ad Rhodanum, nunc *Orange* dictum.

ARAURACA, Urbs Armeniæ minoris.

ARAXES, is. m. [Ἀράξης] Armeniæ fluvius, ex eodem monte ex quo Euphrates nascitur, contrario tamen ei cursu, versus Orientem tendens, usque ad Atropatiam: deinde in Boream conversus, Azaram præterlabens, in mare desinit Hyrcanum, ut author est Strabo. Herodoto tamen secus visum est. Porro Araxem ἀπὸ τοῦ ἀράττειν vocari, quod opera & labore Jasonis, instar Penei Thessalici, montium continuationem disrupit, Stephanus & item Strabo l. 11. authores sunt.

Armenius Araxes. Lucan. lib. 7. 188.

Barbarus. Lucan. lib. 1. 19.

Gelidus. Sen. Hippol. 1.

Pontem indignatus Araxes. Virg. 8. Æn. 728. non temere dictum est: nam (ut refert Isidorus) cum Alexander eum transgredi vellet ponte fabricato, tanta vi inundavit, ut pontem dirueret. Servius notat id Xerxem conatum fuisse facere.

Potare Araxis aquam. Propert. lib. 3. 11. 8.

Potabis galea fessus Araxis aquam.

Pharetratum Araxem dixit Stat. 5. Sylv. 2. 32. pro Populis Araxem accolentibus. h. e. Armeniis.

ARAXINUS Campus, [Ἀραξηνὸν πεδίον] Armeniæ convallis quædam est, per quam Araxes fluens, ad extrema Albaniæ, & in mare Caspium egreditur. Strab. lib. 12.

ARAXUM Plinio, Ἄραξον Ptolemæo, Promontorium in occidua parte Peloponnesi, non procul a Patris. Vid. Plin. lib. 4. cap. 8. & Ptolem. lib. 3. cap. 6.

A R B

ARBA, [Ἄρβα] apud Plin. lib. 3. cap. 21. Insula est ante Illyricum. Ptolem. vero lib. 2. cap. ult. Arbam, Civitatem esse tradit Scardonæ, quæ est insula Illyrico adjacens.

ARBĂCES, Medorum primus Rex. Justin. 1. 3. V. Interpp.

ARBĒLA, [Ἄρβηλα] Oppidum Assyriæ inter Capron fl. & Lycum, ubi Darium Alexander debellavit. Strabo lib. 16. Curt. 4. 9. 9.

Arbela item vicus Galil. & Siciliæ oppidum. V. Geographos.

ARBELITIS, [Ἀρβηλῖτις] Regio circa Arbela Assyriæ. Plin. lib. 6. c. 13.

ARBII, [Ἄρβιοι Stephano] Populi sunt Indis finitimi, non procul ab Arianis & Gedrosiis: ita dicti ab Arbi vicino fluvio. Plin. lib. 6. cap. 23.

ARBILLA, Arvina, i. e. Pinguedo corporis. Festus. ubi Scal. V.

ARBIS, [Ἄρβις] Fluvius est in finibus Carmaniæ, non procul ab Arianis & Gedrosiis. Plin. lib. 7. cap. 2. Unde forte Arbii populi dicti, de quibus paulo ante.

ARBĬTER, tri. [διαιτητής, διαγνώμων, ἐπικριτής] Festus, Arbiter dicitur Judex, quod totius rei habeat arbitrium & facultatem: ut, Arbiter pugnæ, apud Hor. 1. Carm. 3. 11.

De discrimine Arbitri & Judicis. V. Cic. pro Rosc. Com. c. 4.

Arbitri & testes legum & judiciorum, Castor & Pollux. Cic. 7. Verr. 186.

Capere arbitrum. Ter. Heaut. 3. 1. 94.

Cedo quemvis arbitrum. V. CEDO.

Sumere, pro Eligere & accipere. Cic. pro Rosc. Com. Eundemne tu arbitrum & judicem sumebas?

Arbitrum in aliquam rem esse. Cic. pro Rosc. Com. 12. Quis in hanc rem fuit arbiter? utinam is quidem Romæ esset.

Ad arbitrum. V. AD præpositionem.

Uti aliquo arbitro. Cic. 13. Fam. 26. Sic præscripsimus iis quibus ea negotia mandavimus, ut omnibus in rebus, quæ in aliquam controversiam vocarentur, te arbitro uterentur.

Adeo ad arbitrum. V. ADEO.

Arbiter datus quibusdam de re aliqua. Cic. 1. Off. 33. Nec noster quidem probandus est: si verum est, Q. Fabium Labeonem arbitrum Nolanis & Neapolitanis, de finibus a Senatu datum.

Datus

Datus arbiter inter aliquos. Cic. 1. de Legib. 53. Ego plane vellem me arbitrum inter antiquam Academiam & Zenonem datum.
Postulare arbitrum. Cic. pro Cæcin. 19.
Dicere aliquem arbitrum, pro Statuere. Hor. 2. Carm. 7. 23.
— quem Venus arbitrum dicet bibendi? Arbitrum bibendi vocat, quem prisci Modiperatorem dicebant.
Annonæ arbiter. Stat. 4. Sylv. 9. 18.
Formæ arbiter. Ovid. 15. Epist. 14. 69.
Statuere arbitrum. Cic. 15. Att. 13. Hirtius arbitrum me statuebat, non modo hujus rei, sed totius Consulatus sui.
Adigere arbitrum. V. ADIGO.
Sine arbitris aliquid facere. i. e. Sine teste, Nemine vel vidente vel audiente. Plaut. Capt. 2. 1. 17. Unum exorare vos sinite nos. L. id quidnam est? C. ut sine hisce arbitris, atque vobis, nobis detis loquendi copiam. Liv. 1. 41. Tanaquil inter tumultum claudi regiam jubet, arbitros ejicit. i. e. Multitudinem populi admirantem quid rei accidisset Tarquinio moribundo, ejicit, nequid de re cognoscerent.
Remotis arbitris de novo consilio agere. Liv. 2.
Inferre se in locum sine arbitris. i. e. Sine comitibus. Liv. 1. 21. Lucus erat, quem medium ex opaco specu fons perenni rigabat aqua: quo quia persæpe Numa sine arbitris, velut ad congressum deæ se inferebat, Camœnis eum lucum sacravit.
Ab arbitris remotus locus: &, Loca ab arbitris libera. i. e. Interpellatoribus crebris carentia. Cic. 7. Verr. 185. Amœno sane, & ab arbitris remoto loco. Idem. 15. Att. 1. Hæc loca venusta sunt, abdita certe: & siquid scribere velis, ab arbitris libera.

ARBITRA, æ. f. Hor. Epod. 5. 49. — ô rebus meis
Non infideles arbitræ Nox & Diana.

ARBITRĀLIS, e. [διαιτητικός] ut, Arbitralis judicatio. Macrob. 7. Saturn. cap. 1. Ut ergo inter te & Vectium vel arbitrali judicatione componam, apertiam quidem philosophiæ tricliniorum fores.

ARBITRAMENTUM, [δίαιτα] Quidam pro Arbitrio, h. e. Arbitri sententia usurpant.

ARBITRARIUS, a, um. [διαιτητικός] ut, Pœna arbitraria, Quæ non lege statuta est, sed judicis arbitrio relicta. Plaut. Amph. 1. 1. 216. Hoc quidem profecto certum est, non est arbitrarium. Gell. 18. 10. Remissio naturalis, non arbitraria.

ARBITRARIO, Adv. [διαιτητικῶς] Plaut. Pœn. 3. 5. 42. Nunc pol ego perii certo, haud arbitrario. Ubi interpres, Haud arbitrario, Non dubie, quasi jam dato arbitrio: i. e. Sententia arbitri. Nam Arbitrarium dicitur, quum adhuc res apud arbitrum geritur. Dum autem agitur, in dubio est: quia ante arbitrium potest arbiter pro opinione judicare, quum totius rei habeat facultatem.

ARBITRĀTUS, ûs. [γνώμη] Voluntas, sententia arbitri. Cic. in Læl. 3. Cujus disputationis sententias memoriæ mandavi: quas in hoc libro exposui meo arbitratu.
Fieri aliquid alicujus arbitratu. l. 43. D. de verb. signif.
Loquar meo arbitratu. Cic. 2. de Orat. 102.
Responde arbitratu meo. Cic. 4. de Finib. 2.
Vendere arbitratu suo. Cic. 6. Verr.
In ditionem & arbitratum alteri se dedere. Plaut. Amph. 1. 1. 103.
Deduntque se, divina humanaque, omnia, urbem & liberos,
In ditionem atque in arbitratum, cuncti, Thebano populo.

ARBITRIUM, i. n. Idem quod Arbitratus. Cic. 2. Verr. 38. Ad nostrum arbitrium libidinemque adversariorum minas eludemus.
Navigare ad suum arbitrium. Cic. 7. Verr. 96.
Ponitur etiam pro Nutu & Voluntate. ut, Sub arbitrio dei esse. Ovid. 5. Trist. 4. 18.
In arbitrium alicujus venire. Ovid. 5. Epist. 36.
Ad arbitrium suum adducere. V. ADDUCO.
Ad arbitrium suum scribere. Cic. 1. de Fin. 6.
Conferre omnia ad arbitrium alterius. V. CONFERO.
Arbitrium, quod vulgo Placitum & Appetitum dicimus. Cic. 6. Verr. Ne mulierum nobilium & formosarum gratia, quarum iste arbitrio Præturam per triennium gesserat, &c.
Vivere ad aliorum arbitrium, non ad suum. Cic. pro Muren. 19.
Ad nostrum arbitrium libidinemque eludere judicii expectationem. Cic. 2. Verr. 30.
Ad arbitrium suum movere mentes auditorum. Cic. 2. de Orat. 70. Sic, Ad arbitrium alterius perorare. Idem in Vatin. 26.
Homo sui arbitrii. Budæus. Sueton. in Tiberio cap. 18. Semper alias sui arbitrii, contentusque se uno, tunc præter consuetudinem cum pluribus de ratione belli communicavit.
Arbitrio meo transponantur verba. Lipsius in Tacit. 324. pro, Me auctore. H. St.
Ad arbitrium & nutum alterius totum se fingere & accommodare. Cic. in Brut. 24.
Nutu & arbitrio Dei omnia reguntur. Cic. pro Rosc. Amer. 131.
Secundum arbitrium tuum testes dabo. Cic. 7. Verr. 163.
Arbitrium tuum sit. Cic. 15. Att. 13. Orationem tibi misi: ejus custodiendæ & proferendæ arbitrium tuum sit.
Arbitriis dispensare omnia. Ovid. ad Liviam 371.
Arbitrium suum est de Rep. Cic. ad Brut. 16. Quod autem tibi cum Antonio privatim odium? nempe quia postulabat hæc, salutem ab se peti, precariam nos incolumitatem habere a quibus ipse libertatem accepisset: esse arbitrium suum de Rep.
Arbitrium, Potestas. Liv. 4. Bell. Maced. Scilicet si legem Oppiam abrogaveritis, non vestri arbitrii erit.
Arbitrium urbis Romulus habet. Ovid. 4. Fast. 818.
Arbitrium secreta loquendi eripere alicui. Ovid. 4. Met. 224.
Arbitrium rei alicujus esse penes aliquem. Ovid. 3. Epist. Sabin. 27.
Te penes arbitrium nostræ vitæque necisque.
Arbitrium honorarium, i. e. Prætorium. Cic. pro Rosc. Com. 15. Perinde ac si in hanc formulam omnia judicia legitima, omnia arbitria honoraria, omnia officia domestica, conclusa & comprehensa sint.
Arbitrium, Facultas judicandi arbitro data. Unde, Arbitrium recipere. Ulp. l. 14. D. de receptis arbitris. Recipisse autem arbitrium videtur (ut Pedius lib. 9. dixit) qui judicis partes suscepit, finemque sententia sua controversiis impositurum pollicetur. Atque in hac significatione ponitur toto titulo Digest. & Codicis de Receptis arbitris.
Inter Arbitrium autem & Judicium differentiam ostendit Cic. in Orat. pro Rosc. Com. 10. Causam perdidisti, propterea quod aliud est judicium, aliud arbitrium. Judicium, est pecuniæ certæ: arbitrium, incertæ. Ad judicium hoc modo venimus, ut totam litem aut obtineamus, aut amittamus. Ad arbitrium hoc animo adimus, ut neque nihil, neque tantum quantum postulavimus, consequamur.
Arbitrium tamen apud bonos authores, & ipsum quoque Ciceronem etiam pro Judicio ponitur: præsertim in iis caussis, in quibus Ex fide bona solebat addi: veluti Tutelæ, Mandati, Fiduciæ, Pro socio, Rei uxoriæ, & si quæ sunt generis ejusdem. Non quod idem sit Judicium & Arbitrium, sed quod hæc judicia proxime ad naturam arbitriorum accedant. In his enim judiciis, quemadmodum & in arbitrio, Prætor nullam certam formulam præscribit, sed omnem potestatem ex æquo & bono judicandi judicibus liberam relinquit. Cic. 3. Off. 70. de Q. Scævola: Summam vim dicebat esse in omnibus iis arbitriis, in quibus adderetur Ex fide bona. Hæ autem caussæ alias semper fere Judicia appellantur. V. 3. Off. 61.
Arbitrio pro socio condemnare. i. e. Judicio. Cic. pro Quint. 13. Quasi ii qui magna fide societatem gererent, arbitrio pro socio condemnari solerent. Est autem hæc concisa locutio, quæ integra sic effertur: Condemnari arbitrio sive judicio, quod adversus socium pro socio constitutum est.
Arbitria facere de aliquo. i. e. Judicare. Hor. 4. Carm. 7. 22.
Cum semel occideris, & de te splendida Minos
Fecerit arbitria. i. e. Quum de te splendide ac digne judicaverit Minos. Porphyr.
Arbitrium litis in omnes trajicere. Ovid. 12. Met. 627.
— & arbitrium litis trajecit in omnes.
Arbitrium item ponitur pro Sententia quam arbiter electus pronuntiat. Festus. Arbitrium dicitur sententia quæ ab arbitro statuitur: Arbitrarium autem, cum adhuc res apud arbitrum geritur. Et in hac significatione accipitur in l. societatem. 77. D. pro socio. & in l. idem Pomp. 14. & passim D. de recept. arbitr.
Arbitrium, pro Præmio. Cic. in Pison. 21. Eodem in tempore, eodem & loci vestigio & temporis, arbitria non mei solum, sed patriæ funeris abstulisti. Idem post Red. in Senat. 17. Quum tibi arbitria funeris solvebantur. Idem pro Domo sua 98. Complorata arbitria petentes funeris. V. Græv. ad loc.
Liberum arbitrium dixit Liv. ut vides in dictione LIBER adjectivo: pro quo Voluntatem liberam dicit Cic. de Fato, 20. Qui introducunt caussarum seriem sempiternam, hi mentem hominis voluntate libera spoliatam necessitate fati devinciunt.
Arbitrio suo carere. Cic. in Parad. 5. Si servitus sit (sicut est) obedientia fracti animi & abjecti, & arbitrio carentis suo, quis neget omnes leves esse servos?

ARBITERIUM, i. Idem quod Arbitrium. Ponitur in l. 9. D. qui satisd. cog. In Pan. Flor. in vulgatis est Arbitrium.

ARBITRATIO, ōnis. f. Idem. Gell. 13. 19.

ARBITRATOR, ōris. m. Publ. Victor. V. Reines. Ep. 559.

ARBITRATRIX, icis. f. Tertullian. adv. Marc. 2. 12.

ARBITROR, [διαιτάω] āri. Statuere, judicare, existimare. Ulp. in. l. Diem proferre. §. si quis litigatorum. D. de recept. arbit. Siquis litigatorum defuerit, quia per eum factum est quo minus arbitretur, pœna committetur.
Arbitror, Verbum testis jurati. Cic. pro Font. 26. Credo hæc eadem Induciomarum in testimonio timuisse aut cogitasse, qui primum illud verbum, consideratissimum nostræ consuetudinis, Arbitror (quo nos etiam tunc utimur, quum ea dicimus jurati, quæ comperta habemus, quæ ipsi vidimus) ex toto testimonio suo sustulit, atque omnia se scire dixit.
Arbitrabo, futurum ab Arbitro, as; antiquum. Plaut. Stich. 1. 2. 88. Probiores vero arbitrabunt, si probis narraveris. Nonius.
Arbitrari, [νομίζεσθαι, λογίζεσθαι] (inquit Perottus) est Existimare: & Arbitri officium est Judicare, non prout juris sit, sed prout id æquum esse existimet. Cic. 6. Verr. 81. Si hoc quod abs te postulo, minus ad officium tuum pertinere arbitrabere: succedam ego vicarius tuo muneri, suscipiam partes, quas alienas esse arbitrabar.
Ut arbitror, per parenthesin positum. Cic. 1. de Divin. 4. Hæc (ut ego arbitror) veteres rerum magis eventis moniti, quam ratione docti probavere.
Arbitrari & Censere, idem apud antiquos. Nonius, Censere & Arbitrari veteres cognatione quadam, socia ac similia esse verba voluerunt. Varro de Vita Pop. Rom. lib. 2. Itaque quod hos arbitros instituerunt populi, censores appellarunt. Idem enim valet censere & arbitrari. Ter. Hec. 4. 1. 13. Ex quo censes, nisi ex illo cui data est nuptum obsecro? P. credo, neque adeo arbitrari patris est aliter.
Arbitror, de re incerta. Ter. Eun. 1. 2. 30. P. Civemne? T. arbitror.
Arbitrari, Observare & respicere quid agatur aut dicatur. Plaut. Aulul. 4. 1. extr. Hinc ego huc & illuc potero, quid agant, arbitrarier.
Arbitrari, aliquando est Constituere, modumque & rationem, quasique formam operis statuere & præscribere. Proculus in l. 113. D. de verb. obl. Quum stipulatus sim a Proculo si opus arbitratu meo ante Cal. Junias effectum non sit, pœnam, &c. Et paulo inferius, Quoniam mortuus (inquit) arbitrari non potuisset.
Arbitrari, in passiva significatione, pro Æstimari. Cæcil. apud Priscian. p. 792. Ex scriptis eorum, qui veri arbitrantur. Ulp. l. 12. §. 3. D. de relig. & sumpt. Sumptus funeris arbitrantur pro facultatibus, vel dignitate defuncti. Hotomanus.
Fidem arbitrari alicui, i. e. Habere. Plaut. Bacchid. 3. 6. 14.

ARBITRANS, antis. Partic. Justin. 1. 9. 10. Nemine arbitrante.

ARBITRATUS, Idem. Sallust. Jugurth. cap. 69. Jugurtham esse arbitrati procedunt. Invenitur & in significatione passiva apud Gell. 1. 13. Anceps quæstio a prudentibus arbitrata est.

ARBOR, Piscis est in Oceano Gaditano, tam vastis dispansus ramis, ut fretum nunquam ingressus credatur. Author Plin. lib. 9. cap. 4.

ARBOR, ŏris. f. [δένδρον, καὶ δένδρος] Generale nomen est, & appellatione ejus Vites quoque & Hederas, & Arundines, & Salictum contineri, JCti existimant. Plin. proœm. lib. 12. Summumque munus homini datum, arbores sylvæque intelligebantur. Virg. 2. Georg. 278.
— nec secius omnis in unguem

Arboribus

Arboribus poſitis ſecto via limite quadret. Ubi Servius, Arboribus poſitis, Vitibus ordinatis.
Arbor, quod a Robore derivatum, illius declinationem ſervans corripuit penultimam genitivi. Priſcian. lib. 6.
Arbor a Frutice ita differt, ut Frutex ab Herba, authore Valla lib. 4.
Arbos etiam in nomin. dicitur. Hinc Feſtus, Arboſem pro Arbore antiqui dicebant, & Roboſem pro Robore. Virg. 4. Georg. 24.
Obviaque hoſpitiis teneat frondentibus arbos. De apibus. Idem 2. Georg. 150. — bis pomis utilis arbos. Vid. Quintil. 1. 4. Virg. 3. Ecl. 56.
Arbor fici. Cic. pro Flacc. 41. Homini enim Phrygi, qui arborem fici nunquam vidiſſet, fiſcinam ficorum objeciſti. Sic, Arbor mori. V. MORUS.
Arbore ſoles defendere. Stat. 3. Sylv. 1. 70.
Ad arboris umbram ſe conferre. Ovid. 4. Met. 116.
Arbor, pro Malo navis. Juven. 12. Sat. 32.
Quum plenus fluctu medius foret alveus, & jam
Alternum puppis latus evertentibus undis
Arboris incertæ, &c. Et Virg. 5. Æn. 504. ad quem V. Erythræi Indicem ad voc. Mali.
Arborem pro Remo poſuit Virg. 10. Æn. 207.
It gravis Auletes, centenaque arbore fluctum
Verberat aſſurgens. i. e. Centum remis. Sed Arbore dixit, ut oſtendat magnitudinem navis, ait Servius.
Arbores, in torculari Cato c. 12. & 18. vocare videtur, quas vulgo Gemellas poſteriores ſolemus dicere; ut Stipites, Anteriores gemellas. Turnebus.
Abortus & pumiliones arborum. Plin. lib. 12. cap. 2.
Conceptus arborum, Partus educatio. Plin. lib. 16. cap. 25.
Proceritas arborum. Cic. de Senect. 59.
Truncus, rami, folia arborum. Cic. 3. de Orat. 177.
Æmula gummi arbor. V. ÆMULUS.
Afflicta ſenio, vel tempeſtate. V. AFFLIGO.
Ampla. V. AMPLUS.
Bifera. V. Bifer, in BIS.
Bruta. V. BRUTUS.
Cælebs. V. CÆLEBS.
Craſſa pedes tres. V. CRASSUS.
Cædua arbor dicitur, Quæ exciſa repullulat, ſive ab eodem ſtipite, ſive ex ſtirpibus: ut Salix, arundo, cornus, fraxinus, æſculus, quercus, laurus, almus, bætula, ſambucus, populus, multæque id genus ſpecies. Alciat. De verb. ſignif. V. CÆDUUS.
Cremiales, [δένδρεα φρύγανα] Ad cremandum deſervientes. Inde Cremium dicitur, ad differentiam arborum quæ ſtructuris ædificiorum aptæ, majoris ſunt æſtimationis. l. fructus. §. Si fundum viro. D. Solut. matr.
Exeſæ arboris antrum. Virg. 4. Georg. 44.
Fertilis pomis aureis. Sen. Agam. 9.
Felix, Fœcunda & ferens fructum. Ovid. 3. de Pont. 1. 19. V. Macrob. 2. Saturn. cap. ult. & Gell. 10. 15. & mox Infelix. Liv. 5. 24. Nulla felix arbor, nihil frugiferum in agro relictum.
Frugiferæ. in l. 13. §. fructuarius. D. de uſufr. & Fructiferæ apud Paulum, lib. 5. ſenten. tit. 20.
Inanis arbor, i. e. Excavata vel Exeſa. Ovid. 3. Faſt. 743.
Incurva. V. INCURVUS.
Indocilis naſci. V. INDOCILIS.
Infelix. Plin. lib. 24. cap. 9.
Infelix arbor, pro Furca & cruce: ut, Infelici arbori ſuſpendito, apud Liv. 1. 26. & Cic. pro C. Rabir. 13. Ubi Turneb. V. & ſupra Felix.
Jovis arbor. i. e. Quercus. Ovid. 1. Met. 106.
Lanigeræ. Plin. lib. 12. cap. 10.
Mites. Plin. lib. 16. cap. 19.
Novella & Vetula, contraria. Cic. 5. de Fin. 39.
Odora. ſic Ovid. vocat arborem Myrrhæ, 1. de Arte Am. 287.
Opaca comas. Ovid. 3. Triſt. 1. 40. Virg. 6. Æn. 136.
Patula. Stat. 3. Sylv. 1. 70.
Peregrinæ, V. PEREGRINUS.
Pomiferæ. l. 45. §. pen. D. de Jur. fiſc. Plin. in proœm. lib. 16.
Sylveſtres. Plin. lib. 16. cap. 19.
Terminales, Quæ pro terminis & finibus obſervantur, quales olim habebantur Arbores antemiſſæ, & peregrinæ, quæ & Finales appellantur. Vid. Sicul. Flacc. Hygin. & alios authores de Limitibus.
Turpis ſine frondibus. Ovid. 13. Met. 847.
Uberrima pomis. Ovid. 4. Met. 89.
Vetula. V. paulo ante, Novella.
Viduas arbores, Non adjunctas vitibus, dicit Hor. 4. Carm. 5. 30.
Umbroſa coronæ Herculeæ. i. e. Populus. Virg. 2. Georg. 66.
Urbanæ. Plin. lib. 16. cap. 19.
Cædere arbores. Ovid. 9. Met. 230.
Cædere arbores exiccatas. Cic. 2. de Divin. 13.
Caneſcit arbor. V. CANESCO.
Caſtrare arbores. V. CASTRO.
Circumcidere. V. CIRCUMCIDO.
Cludere reſtibus. V. CLUDO.
Collocare ſe in arborem. V. COLLOCO.
Collucare arborem. Columel. lib. 2. cap. ult. V. COLLUCO.
Contorquet arbores Eridanus. V. CONTORQUEO.
Culta arbor. V. COLO, is.
Decerpere arbore fœtus. Virg. 6. Æn. 141.
Decidunt arboribus folia. V. DECIDO.
Defringere ex arbore plantas. Virg. 2. Georg. 300.
Demittere arbores. Columel. lib. 5. cap. 9.
Deponere. Columel. lib. de Arboribus, cap. 16.
Detrahere arboribus poma. Tibul. lib. 1. 5. 32.
Exciſa, non evulſa eſt arbor: itaque quam fruticetur vides. Cic. 15. Att. 4.
Florere dicuntur arbores. Cic. 1. de Divin. 16.
Inarare arbores. V. INARO.
Induerat ſe pomis arbor. Virg. 4. Georg. 142.
Inhæret collibus arbor. Hor. Epod. 12. 20.
Inſcendere in arborem. V. INSCENDO.
Inſerere arborem. Columel. lib. 6. cap. 11.
Legere ex arbore mala. Virg. 3. Eclog. 51.

Luxuriantur arbores. V. LUXUS.
Maritare arborem. V. MARITUS.
Nutant arbores. V. NUO.
Procumbit arbor. Lucan. lib. 3.
Recreari. ut, Arbor æſtiva recreatur aura. Hor. 1. Carm. 22. 18.
Comæ arboribus redeunt. i. e. Frondes. Hor. 4. Carm. 7. 2.
Seneſcentes cum Luna arbores. Cic. 2. de Divin. 13.
Serere arbores, & Satæ arbores. Cic. de Senect. 24. & 59. Hor. 1. Carm. 18. 1.
Suſtollere ſe dicitur arbor, dum creſcit. Virg. 2. Georg. 57.
Vellitur ſolo arbos. Virg. 3. Æn. 27.
Vigere, & Seneſcere dicitur arbor. Cic. 5. de Fin. 39.
Vivere arbor & Mori dicitur. Idem. ibid.

ARBOR FELIX oppidi in Helvetiis nomen, cujus in Itin. Anton. mentio fit. V. Guillim. de Reb. Helvet. l. 1. c. 11.

ARBORARIUS, Adj. ut, Arborarius picus, Qui in arboribus nidificat. Plin. lib. 30. cap. 16. Eoſque qui arborarii pici roſtrum habeant, & mella eximant, ab apibus non attingi. Conf. ARBORIUS.

ARBORĀTOR, ōris. m. [δενδροτόμος] ſignificat Putatorem arborum. Plin. lib. 18. cap. 33. Frondem medio die arborator ne cædito. Columel. lib. 11. cap. 1. Nam & arator reperitur aliquis bonus, & optimus foſſor, aut fœniſector, nec minus arborator, & vinitor.

ARBORESCO, [δενδρόομαι] ĕre. In arborem creſcere, ait Perottus. Plin. lib. 19. cap. 4. Namque tradunt authores in Arabia malvas ſeptimo menſe arboreſcere, baculorum uſum præbere exemplo.

ARBORĒTUM, i. n. [δενδρών] Idem quod Arbuſtum. Gell. lib. 17. cap. 2. Convalles (inquit) & arboreta magna erant. Arboreta ignobilius verbum eſt, Arbuſta celebratius.

ARBOREUS, Adj. [δενδρινός] Quod eſt arboris. Virg. 1. Georg. 55.
Arborei fœtus alibi. i. e. Poma, ut ait Servius.
Arborea coma. Propert. lib. 3. 16. 28.
Cornua cervorum. Virg. 1. Æn. 190. Quæ ſunt velut arbores.
Arborea amplitudo arundini Indicæ. i. e. Arboris amplitudinem habens. Plin. lib. 16. cap. 36.
Arboreum ebenum, pro Ebeno arbore. Plin. lib. 12. cap. 4.
Frondes. Ovid. 4. Met. 408.

ARBORIUS, Adj. ut, Arboria falx, Cædendis arboribus apta, apud Catonem de R. R. cap. 11. In quibuſdam leg. Arboraria.

ARBUSCŬLA, æ. [δενδρύδιον] dimin. ab Arbore. Varr. 3. de R. R. c. 15. In eo arbuſculas eſſe oportet, quæ ferant glandem. Columel. l. 11. c. 2.
Arbuſculæ crinitæ pavonum. Plin. lib. 11. cap. 37.
Veluti arbuſculæ vites. Columel. lib. 4. cap. 4. Vinearum provincialium plura genera eſſe comperi: ſed ex iis quas ipſe cognovi, maxime probantur veluti arbuſculæ, brevi crure, ſine adminiculo perſiſtentes.
Arbuſcula, præter notam ſignificationem, Machinulam ſignificat quæ ἁμαξόπους dicitur Græce. Vitruv. lib. 10. cap. 17.

ARBUSCULA, Proprium nomen mulierculæ cujusdam mimæ, quæ quum a populo exploderetur, ab equite autem laudaretur, contentam ſe eſſe dixit bonorum teſtimonio. ſic habent interpretes. Hor. 1. Serm. 10. 77. Hujus meminit & Cic. 4. Att. 15. Quæris nunc de Arbuſcula, &c.

ARBUSTUM, i. n. [δενδρών] Valla in Raud. Arbuſta ſunt arbores multæ ad fructum conſitæ, ut olivetum, avellanetum, amygdaletum: vel vites arboribus applicitæ. V. Plin. lib. 17. cap. 23. Columel. lib. de Arboribus, cap. 16. Igitur qui arbuſtum conſtituere volent, ante annum quam deponant arbores, ſcrobes faciant quatuor pedum quoquo verſus. Ibidem plura.
Arbuſta alta. Lucret. lib. 6.
Arbuſto conſitus ager. Columel. lib. 2. cap. 2.
Reſonant arbuſta cicadis. Virg. 2. Ecl. 13. Et arbuſta cantu rumpunt cicadæ. Virg. 3. Georg. 328.
Invenuſtum. V. INVENUSTUS.
Læta. Lucret. lib. 2. 343.

ARBUSTIVUS, Adj. ut, Arbuſtivæ vites, Quæ arboribus applicantur. Columel. de Arborib. cap. 16.
Arbuſtivus locus, pro Arbuſto. Columel. lib. 3. cap. 13. Sic Arbuſtiva poſitio. Idem lib. 4. cap. 1.
Arbuſtivum genus. Columel. lib. 12. cap. 41. Muſtum lixivum de lacu ſtatim tollito: hoc autem erit quod deſtillaverit, ante quam nimium calcetur uva. ſed de arbuſtivo genere quod ſicco die legeris, id facito.

ARBUSTUS, Adj. etiam dicimus. Plin. lib. 10. cap. 29. Tranſpadana Italia juxta Alpes Larium lacum appellat, amœnum arbuſto agro, ad quem Ciconiæ non permeant. Sic enim repoſuit Beatus Rhenanus, ad exemplaris Murbacenſis recognitionem.
Comparativo uſus eſt Tertullianus in fine lib. 2. adverſus Marcionem ſcribens, Deum res ſuas arbuſtiores in primordiis procuraſſe, bona ac rationabili æmulatione maturitatis. Arbuſtiores, h. e. Luxuriantiores.

ARBUSTO, [δενδροφυτεύω] āre. Agrum arboribus conſerere ad maritandas vites. Plin. lib. 17. cap. 23. Tranſpadana Italia præter ſupra dicta, corno, populo, tilia, acere, orno, carpino, quercu arbuſtat agros.

ARBŬTUS, i. f. [κόμαρος] Valla in Raudenſem, Arbutus eſt arbor illa quæ poma, inſtar ceraſorum ſeu fragorum fert: Arbutum vero ipſum pomum. Servius, Arbutus eſt genus arboris frondibus raris. Idem alio loco, Arbuta ſunt rubra poma ſylvarum, quæ Plinius unedones vocat: quod aſperitate ſua plura edi non poſſunt. Plin. lib. 15. cap. 24. Aliud corpus eſt terreſtribus fragis, aliud congeneri eorum unedoni: quod ſolum pomum ſimile fructui terræ gignitur. Arbor ipſa fruticoſa, fructus anno matureſcit, pariterque floret ſubnaſcens, & prior coquitur. Mas ſit, an fœmina ſterilis, inter authores non conſtat. Pomum inhonorum, ut cui nomen ex argumento ſit unum tantum edendi. Duobus tamen hoc nominibus appellant Græci, comaron & mimæcylon. Ex quo apparet totidem eſſe genera & apud nos. Alio nomine arbutus vocatur. V. Harduin. Dioſcorides l. 1. 175. Comarus, (ſeu Arbutus, ſive Unedo,) arbor eſt Coloneæ malo non diſſimilis, tenui folio: cujus fructus pruni magnitudinem implet, nullo intus nucleo. huic memacylo nomen eſt. Maturus autem flavet, aut rubeſcit: in eſu aceroſus. Gr. ἀχυρώδης. Pro Aceroſus, Hermolaus vertit, In ore commanducantis in acus & furfures ſolvitur. Sunt qui Arbutum & Unedonem diverſas putent arbores, idque ex Theophraſto & Galeno. V. Hermol. Corol. cap. 185. & Cornarium in cap. 1. lib. 2. Galeni De compoſitione Pharmacorum ſecundum

dum locos. Matthiolum quoque & Amatum Lusitanum in Dioscoridem. Columel. lib. 5. cap. 8. Virg. 7. Ecl. 46.

Et quæ vos rara viridis tegit arbutus umbra. Et 2. Georg. 148.
Dant arbuta sylvæ.

Horrida arbutus. Virg. 2. Georg. 69.

Arbuteus, Adj. [κομάρινος] Ex arbuto factum. Virg. 1. Georg. 166.
Arbuteæ crates, & mystica vannus Iacchi.

Arbuteos fœtus legere. Ovid. 1. Met. 104.

A R C

Arca, Syriæ Cœles urbs, antiquum adhuc retinens nomen inter Barbaros. Ejus meminit Joseph. 5. Antiq.

Arca, æ. [κιβωτὸς, λάρναξ] In qua includuntur quæ celata & abscondita volumus. Dicta (ut inquit Varro lib. 4. de L. L.) quod ab ea clausa arceantur fures. Cic. in Parad. 6. Animus hominis dives, non arca, appellari solet.

Arcam habere dicebatur veteribus, Qui bene nummatus erat: cui vero nihil nummorum erat, is arcam non habere dicebatur: sed multo is pecuniosior, cui arcæ plures. Catull. 21. 1. de paupere,
— cui neque servulus, neque arca. Et Cic. 1. Att. 7. Confidito arcæ nostræ. Hinc quod apud eundem, 9. Fam. 20. legitur, Nos jam ex arcis tantum habemus, ut Verrium, &c. Turnebus Arcis reponendum esse contendit, levi mutatiuncula & ferenda.

Arca, pro Monumento vel loculo in quo mortui conduntur in terra. Plin. lib. 13. cap. 13. Hemina vetustissimus author annalium prodidit Terentium scribam agrum suum in Janiculo repastinantem, offendisse arcam in qua Numa qui Romæ regnavit, situs fuisset.

Arca, Locus est arctior in carcere. Cic. pro Milon. 61. Subito arrepti in quæstionem, tamen separantur a cæteris, & in arcas conjiciuntur: nequis cum iis colloqui possit.

Arcas appellat Vitruvius Tabulationes intra aquam circundatas. ab Arcendis aquis ab opere. Alii Aquaria septa vocant.

Ærata multus in arca fiscus. Juven. 14. Sat. 259.

Ferrata arca. Idem. 11. Sat. 26.

Lapidea. Plin. de Viris illustr.

Patula. Juven. 13. Sat. 74.

Vestiaria, In qua reponuntur vestes.

Arcarius Servus dicitur, Cui arcæ, in qua pecunia domini condita est, procuratio commissa est. Idem qui Actor aut Dispensator, [οἰκονόμος] Scævola l. 41. D. de fideicom. libert. Stichus arcarius probante domino nomina fecit, & rationes a domino scriptas exhibet, nec postea nomen ullum fecit.

Arcŭla, æ. f. dimin. [λαρνάκιον] Parva arca. Cic. 2. Off. 25. Præmittebatque de stipatoribus suis, qui perscrutarentur arculas muliebres, & ne quod in vestimentis telum occultaretur, exquirerent.

Arculæ fagineæ vel tiliaceæ. Columel. lib. 12. cap. 45. Itaque possunt alia genera malorum, sicut orbiculata, sestiana, melimela, mariana, hoc liquore custodiri: sed quia videntur in melle dulciora fieri sic condita, nec proprium saporem servare, arculæ fagineæ, vel etiam tiliaceæ, quales sunt in quibus vestimenta forensia conduntur, huic rei paulo ampliores præparari debent.

Arculæ loculatæ pictorum, ubi diversi sunt colores. Varr. 3. de R. R. cap. 17. Et cæteri pictores ejusdem generis loculatas magnas habent arculas, ubi diversi coloris sint ceræ. [Sic legendum videtur.

Arcula, item dicebatur Avis, quæ in auspiciis vetabat aliquid fieri. Festus. Fulv. Ursin. ex MSS. Arciva, probantibus Scalig. & Dacer.

Arculus, i. m. Putabatur Deus, qui tutelam gereret arcarum. Festus.

Arcularius, i. m. Qui arculas conficit & vendit. Plaut. Aulul. 3. 5. 45. Textores, limbolarii, arcularii ducuntur.

Arcella, æ. aliud dimin. [λαρνακίδιον] teste Festo. Videri potest diminutivum ab Arcera plaustri genere: unde Arcella vitis, quæ in formam arceræ disposita est. Columel. lib. 3. cap. 21. de distinctis generibus vitium loquens, Hinc pares his heluolæ respondent, illinc arcellæ, rursus illinc spioniæ, basilicæve conveniunt.

Arcelatam vitem legimus apud eundem l. 3. c. 2. his verbis, Unam etiam præcocem vitem nobis ante hoc tempus incognitam Græca consuetudine dracontion vocitari comperimus, quæ fœcunditate, jucunditateve arcelatæ, basilicæque & bituricæ comparari possit, generositate vero amineæ. Fortasse ab Arcus similitudine Arculatam vitem dixit. Lapsus enim facilis fuit literæ u in e. Aut Arcellatæ legendum ut ab Arcella veniat. Paulo ante hæc Columellæ verba, Arcelaca major legitur: pro quo Arcellata major aut Arculata legendum fortasse est.

Arcadia, [Ἀρκαδία] Peloponnesi regio & Achaiæ pars, a mari undique remota: ab Arcade Jovis filio ex Calistone Lycaonis Arcadiæ regis filia sic appellata. Hæc (ut Eusthatius docet) aliquando dicta est Pelasgia, a Pelasgo rege magno & sapiente viro, qui vitæ cultioris author eis fuit, & victum ex stirpibus herbarum, arborumque frondibus transtulit ad glandem, maximeque ad fagineam. Aliquando etiam Lycaonia, aliquando Gigantida, & aliquando Parrhasia vocata fuit. Arcas autem quum Pelasgos in deditionem redegisset, eorum regionem Arcadiam nominavit. Scribit Plinius hanc totam montosam, in qua sunt asini cæteris majores ac præstantiores. In ea Erymanthus fluvius, Lernea palus, & lapis asbestos, ut ait Plin. lib. 13. cap. 10.

Arcadiam me postulas. Notat hoc proverbium Cic. 10. Att. 5. Quod mihi mandas de quodam regendo, Ἀρκαδίαν: tamen nihil prætermittam. Diogenianus hujus adagii duplicem ostendit usum. convenire enim vel in magna, vel inutilia petentem. Unde fit natum, non indicat. V. Erasm. Id ortum est ex eo quod Lacedæmonii, quum præstantissimos se Peloponnesiorum arbitrarentur esse, seque adeo dignos judicarent qui in cæteros imperium haberent, Apollinem Pythium consuluerunt, an tota Arcadia, quæ erat præcipua Peloponnesi pars, si eam bello appeterent, potiri possent. Quibus respondit Apollo illud oraculum quod extat apud Herodotum lib. 1. Ἀρκαδίαν μ' αἰτεῖς, &c. quo negavit se posse ipsis concedere Arcadiam.

Arcadĭcus, Adj. [Ἀρκαδικὸς] Quod est ex Arcadia, ut Arcadici mores.

Arcadicus juvenis. Juven. 7. Sat. 160. — culpa docentis
Scilicet arguitur, quod læva in parte mamillæ
Nil salit Arcadico juveni. i. e. Obtuso, tardo, & asinino.

Apollonius apud Philostratum lib. 3. Rudes sunt Arcades, & suibus similimi, cum ob alia multa, tum quod arborum fructibus utplurimum turgent. Fulgentius lib. 1. Mythologicôn in fine Epist. sensus Arcadicos dixit, pro Pinguibus, rudibus, & subrusticanis. Varr. lib. 2. cap. 1. Asini Arcadici in Græcia nobilitati. Idem tradit Plin. lib. 8. cap. 43. In summa, Arcades olim male audierunt propter stuporem ingenii. Qua de re vide Erasmum in adagio, Arcadicum germen. Præterea notum est illud Pers. 3. Sat. 9.
— Arcadiæ pecuaria rudere credas. h. e. Asinos.

Arcas, ădis. n. propr. [Ἀρκὰς] Filius Jovis & Calistonis, a quo Arcades denominati sunt: quos, quia vetustissima gens est, fabulantur ante Solem & Lunam ex arboribus esse natos. Ovid. 1. Met. 468.

Arcas, ădis, vel ădos n. gent. [Ἀρκὰς] Ovid. 5. Fast. 643.
Arcadis Evandri nomen tibi sæpe refertur.

Arcada, accusativus Græcus. Stat. 6. Theb. 561.

Arte cantandi fuerunt celebrati a Virg. 10. Ecl. 30.
— soli cantare periti Arcades.

Arcadius, aliud Adj. [Ἀρκάδιος] ut, Arcadius deus, Pan. Propert. lib. 1. 18. 20. Et Arcadium sidus, Ursa vel Arctos. Sen. OEdip. 5. Nemora. Sen. Herc. fur. 4.

Arcadius, [Ἀρκάδιος] n. propr. Theodosii filius Romanorum imperator fuit cum Honorio fratre, quo tempore Gothi Romam ceperunt. Fuit præterea hoc nomine Grammaticus Antiochenus, qui librum de Orthographia, & alterum de Syntaxi conscripsit. Suidas.

Arcanum, i. n. [ἀπόρρητον] Nonius, Arcanum dicitur Secretum vel Absconditum: quod quæ in arcis sunt, celata sunt & abscondita. Festus, Arcani sermonis significatio trahitur sive ab arce, quæ tutissima pars urbis est: sive a genere sacrificii, quod in arce fit ab auguribus, adeo remotum a notitia vulgari, ut ne literis quidem mandetur, sed per memoriam successorum celebretur: sive ab arca, in qua quæ clausa sunt, tuta manent: cujus ipsius origo ab arcendo pendet.

Arcana & occulta. Cic. 2. de Fin. 85.

Arcanum prodere. Juven. 9. Sat. 115.

Arcanorum celantissimi Persæ. Curt. 4. 6. 5.

Arcana fatorum volvere. Virg. 1. Æn. 262.

Arcanum alterius scrutari. Hor. 1. Epist. 18. 37.

Arcanum, nomen villæ Quinti Fratr. Cic. 7. Att. 5. & 10. 2.

Arcanus, a, um. [ἀπόρρητος] Adj. ut, Arcana popina. Martial. L. 5. 85.

Arcana cubilia. Plin. in Paneg. 49.

Nox. Ovid. 9. Epist. 40.

Præcepta. Plin. lib. 29. cap. 1.

Arcanus, Qui quæ audit, tacet & continet optime. Plaut. Trin. 2. 4. 154.

Arcanæ salivæ. Propert. 4. 7. 37.
Aut Nomas arcanas tollat versuta salivas, Dicet damnatas ignea testa manus. Sensus est, Quæstionem habe de Lygdamo, aut de Nomade, quæ te amatorio veneficio nunc delinivit. Ea si arcanas suas removerit salivas, quas clam ad incantandam mentem cibo immixtas tuo adhibet, & ignea testa uratur, de scelere veneficii perpetrati confitebitur. [Exegesis ipso contextu obscurior. *Ducat* edidit rectius Brœkhus. Legendum puto Ut pro Aut. Quippe de Ancilla loqui videtur, quæ necem dominæ indigne ferens, screatu vafra novæ dominæ subinde artes prodebat, & propterea variis cruciatibus ab eadem frivolis de causis torta fuit.

Sensus, Secretus & absconditus. Virg. 4. Æn. 422.

Tabellæ, Quibus secreta nostra committimus. Ovid. 2. Amor. 15. 15.

Arcane, [ἀπορρήτως] Adv. arcanius, arcanissime. i. e. Secrete. Arcanius aliquid judicare. Columel. lib. 3. cap. 2.

Arcano, Adv. [ἀπορρήτως] i. e. Secrete, seorsum. Cæs. 1. Bell. Civil. 19. Ipse arcano cum paucis familiaribus suis colloquitur. Cic. ad Attic. l. 16. Ep. 3. Lege arcano convivis tuis: Sed si me amas hilaris & bene acceptis. H. St. V. Lamb. & Popm. ad loc.

Arcarius, V. arca.

Arcatus, V. arcus.

Arcebion, Herba quam alii Enchusam, alii aliter: parvo frutice, flore purpureo, asperis foliis & ramis, radice messibus sanguinea, cætero nigra, in sabulosis nascens, efficax contra serpentes, maximeque viperas, & radice, & foliis, æque cibo ac potu. Verba sunt Plin. lib. 22. cap. 21.

Arcella, V. arca.

Arceo, ui, ere, sup. caret. [ἀπείργειν] proprie Abigere, vel A loco expellere. Arcere, ut ait Valla lib. 6. Vetare ne accedant ii qui veniunt. Virg. 1. Æn. 31. Arcebat longe Latio. de Junone.

Recipere & Arcere, contraria. Cic. 5. Philipp. 37. D. Brutus non ut Consulem recepit, sed ut hostem arcuit.

A limine aliquem. Ovid. 6. Fast. 482.

A tectis ac mœnibus urbis arcebis Catilinam. Cic. 1. in Catil. 33.

A progressu. Cic. 11. Philipp. 4. Brutus Antonium in Galliam invadentem a progressu arcuit, a reditu refrenavit, &c.

Aditu. Liv. 1. Bell. Maced. Non terra modo adeuntes aditu arcebant, sed navium quoque stationem infestam hosti faciebant.

Aquam arcere. h. e. Curare ne influat. Paulus in l. 2. sub finem. D. de aqua pluv. arcend.

Aquas pluvias. Cic. pro Muren. 22.

Furorem arcere. Lucan. lib. 2.

Frigora pellibus. Ovid. 3. Trist. 10. 19.

Finibus suis externos. Ovid. 4. Met. 647.

Ferro contumeliam. Liv. 1. ab Urbe, Ferro igitur eam arcere contumeliam statuunt.

Finibus otii arcere scelus aliquod. Cic. de Arusp. Resp. 4.

Homines ab injuria. Cic. 1. de Legib. 40.

Reditu. Cic. 2. Tuscul. 89. Arcens eum reditu tyrannum, quem ipse expulerat.

Sacris. Plin. lib. 7. cap. 28.

Solem. Plin. lib. 12. cap. 1. Commendatio platani non alia major est, quam solem æstate arcere, hyeme admittere.

Veterno aliquem. Hor. 1. Epist. 8. 10.

Arcere transfertur ad incorporea, & dicimus Arcere homines a scelere, & Arcere scelus. Cic. in Parad. Quæ vis enim est quæ magis arceat homines ab improbitate, quam si senserint nullum in delictis esse discrimen? Virg. 8. Æn. 73.
Accipite Ænean, & tandem arcete periclis,

Arcere,

Arcere, significat Continere, ut ait Festus. Ovid. 9. Met. 750.
— e terra corpus relevare volentem
Arcuit. Cic. 2. de Nat. Deor. 136. de alvo. Est multiplex & tortuosa, arcetque & continet, sive illud est aridum, sive humidum, quod recipit. Idem in Somn. Scip. 9. Summus ipse Deus arcens & continens cæteros.

Arcere, pro Repetere, & arcessere, quasi Arciere, i. e. Adciere. Festus, Sagmina, vocantur verbenæ, i. e. Herbæ puræ: quia ex loco sancto arcebantur. i. e. (ut interpretatur Turnebus) Petebantur. Et alio loco, Noverca dicitur, quam quis sublatis liberis novam uxorem ducit, arcendæ familiæ gratia: ubi tamen videtur interpretari Coercere Festus. Ab illo autem Arceo Arcesso deduci existimo. Turneb.

Arcĕra, æ. [ὄχημα ἀγροικὸν] Nonius, Arcera, Plaustrum est rusticum, tectum undique quasi arca. Hoc vocabulum & apud Varronem & M. Tullium invenitur. Gell. lib. 20. cap. 1. Arcera autem vocabatur plaustrum tectum undique & munitum, quasi arca quædam magna vestimentis instrata, qua nimis ægri aut senes portari cubantes solebant.

Arceraneus, Adj. ut, Fulmina arceranea, Quæ in occulto fiunt. Sen. 2. Nat. Quæst. 49. al. Atterranea.

Arcesīlas, vel Arcesilaus, [Ἀρκεσίλας, Ἀρκεσίλαος] Polemonis discipulus (non Crantoris, ut scribit Basil. Faber) secundæ sive mediæ academiæ conditor. Fuit in disputando pertinacior, & magno ingenii acumine, ut scribit Cic. 5. de Fin. 94. Idem. 4. Acad. 15. Is constitutam philosophiam, ut Gracchus Rempublicam, evertit. Et paulo post, Conatus est clarissimis rebus tenebras obducere. Lactantius hunc appellat Ignorantiæ magistrum, ut qui constituerit novam non philosophandi philosophiam. Lactant. 3. 4. & 6. Vocatur a Diog. Laertio, Arcesilaus. [Arcesilam cum nominatim Crantoris auditorem faciat Diog Laërt. l. iv. S. 28. Quanquam Cic. l. 3. de Or. 67. & 5. de Fin. 94. Polemonis discipulum asserat, non erat Faber, vel potius Lipsiensis lexici concinnator reprehendendus. V. Aldobr. ad Laërt. & Jonf. de Script. H. Ph. l. 1. c. 10. Fabric. in Catal. Platonicor. & Peripateticorum.

Arcesilaus, Unus fuit e quinque ducibus Bœotorum, qui ad Trojam cum quinquaginta navibus advenerunt, ut ostendit Homer. 2. Iliad.

Fuit & Plastes, sive Sculptor eximius. Plin. lib. 35. cap. 12. de Varrone loquens, subjungit: Idem celebrat Arcesilaum L. Luculli familiarem, cujus proplasmata pluris venire solita artificibus ipsis, quam aliorum opera. Hæc ille.

Fuit item Sculptor Arcesilas nomine fama nobilis, præsertim Dianæ simulacro, in quod extat Simonidis epigramma.

Fuit item alius Arcesilas, Tisicratis filius, Pictor, de quo Plin. 35. 11.

Fuit item Arcesilaus Parius encausticæ picturæ peritus, de quo Plin. lib. 35. cap. 11. Videtur idem cum antecedente.

Arcesius, [Ἀρκείσιος] Jovis fuit filius, Laertis pater, Ulyssis avus. Ovid. 13. Met. 144.
Nam mihi Laertes pater est, Arcesius illi,
Juppiter huic, &c.
Fuit & alius, cujus meminit Homer. Odyss. λ.

Arcesso, īvi, ītum, [μεταπέμπω] ĕre. significat Ad vocandum ire, vel Vocare. Plaut. Capt. 5. 4. 30. Eamus intro, ut arcessatur faber.

Arcessere ab aratro. Cic. pro Rosc. Com. 50. Quum ab aratro arcessebantur qui Consules fierent.

Ad societatem. Cic. Att. Si erit pugnandum, arcessam ad societatem laboris.

Arcessere, [ἐκκαλεῖν] Evocare. Virg. 6. Æn. 119.
Si potuit manes arcessere conjugis Orpheus. Servius.

Arcessere ventos. Ovid. 2. Amor. 2. 37.

Arcessere, Adsciscere, & attrahere. Valer. lib. 4. cap. 7. de C. Volumnio, Ut nimia pietate causam sibi mortis arcesseret. Hæc Budæus. Plaut. Amph. 1. 1. 71. Illic homo a me sibi malam rem arcessit jumento suo. i. e. Sibi ipse malorum est author.

Arcessere a capite. Cic. in Topic. 39. Quum autem a genere ducitur argumentum, non erit necesse id usque a capite arcessere. A capite arcessere argumentum, his verbis Cicero significat, A capite & origine rei argumentum eruere: ut 5. de Fin. A capite ducere. Budæus. Idem 2. de Orat. 117. Et tardi ingenii est, rivulos consectari, fontes rerum non videre: & ætatis est, ususque nostri a capite quod velimus arcessere, & unde omnia manant videre. Translatio est ab aquæductibus.

Arcessere res ex medio, pro, Res sumere & petere de medio, non ex longinquo aliquo aut grandi vitæ genere. Hor. 2. Epist. 1. 168.
Creditur, e medio quia res arcessit, habere
Sudoris minimum, &c. De Comœdia. In quibusdam legitur Accersit, plane corrupte. Lambin.

Arcessere, interdum Accusare significat, & ablativo jungitur cum genitivo. Cic. pro Deiot. 30. Non ficto crimine insectari, non expetere vitam, non capitis arcessere.

Judicio capitis arcessere. Cic. 2. Off. 51.

Aliquem judicio. Cic. pro Flacc. 14. Sermo est tota Asia dissipatus Cn. Pompeium quod L. Flacco est vehementer inimicus, contendisse a Lælio patrono amico ac perneccessario, ut hunc hoc judicio arcesseret. i. e. Deferret & postularet. Budæus.

Arcessere crimine aliquo in periculum capitis. Cic. pro C. Rabir. reo, 26. An non intelligis, primum quos homines, & quos viros mortuos summi sceleris arguas? Deinde quot ex iis qui vivunt, eodem crimine in summum capitis periculum arcessas?

Arcessere, pro Jubere afferri. Hor. 1. Epist. 5. 6.
Sin melius quid habes, arcesse, vel imperium fer.
Sic utitur Cic. 16. Att. 11. Ego autem & ejus librum arcessivi, & ad Athenodorum Calvum scripsi, ut ad me τὰ κεφάλαια mitteret. Quod autem verbo Accersere, pro Arcessere vulgus utitur, errat. nam vitiosa scriptura est, & ubicunque Accersere scriptum est, Arcessere restituendum. Ex Lambino.

Imo non idem significat, quod Accerso. Apud Acronem, aut Pseudo-Acronem & apud Commentatorem anonymum Horatii, in hunc locum Ep. 2. 1. 227. — Commodus ultro
Arcessas, & egere vetes & scribere cogas. Inter Accerso & Arcesso hoc inter est, Accerso i.e. Voco, & venit a verbo Accio, accis, quod est quartæ conjugationis: Arcesso autem idem significat, quod & primitivum ejus, a quo derivatur, i. e. Arceo. Secundum Priscianum Arcesso venit ab Arcio, quod nunc dicimus Adcio, & est compositum ex Ar præpositione & Cio verbo, quod est voco, quia antiqui dicebunt Ar pro Ad. H. St. V. Accerso, & Arcio.

Arcessio, īre. Idem. Cæs. 5. Bell. Gall. 11. Alios arcessiri jubet.

Arcessītus, Partic. [μεταπεμφθεὶς] ut, Arcessitum dictum. Cic. 2. de Orat. 256. Cavendum est ne arcessitum dictum putetur. Hor. 2. Serm. 3. 261.
Quo rediturus erat non arcessitus. Suet. Claud. 21. Frigidi & arcessiti Joci. Propert. 3. 15. 13. Bacchi donis arcessitus somnus. Vid. Burman. ad Petron. cap. 37.

Arcessītus, ûs. m. Plaut. Stich. 2. 2. 3. Tuo arcessitu huc venio. Cic. 1. de Nat. Deor. Ad eum ipsius rogatu arcessituque veni.

Arcessītor, ōris. m. Qui arcessit. Plin. 5. Epist. extr. Nemo arcessitor ex proximo.

Ărcto, vel Arto, [σφίγω, σφιγγάω] āre. significat Constringere. Columel. lib. 12. cap. 43. Nonnulli adjecto defruto, contenti sunt transversas perticas arctare.

Arctare, Angustius facere. Martial. lib. 2. 90.
Atriaque immodicis arctat imaginibus.

Arctatus, Partic. [σφιγχθεὶς] Angustus. ut, Arctatus pontus. Lucan. l. 5.

Arctata navis. i. e. Angusta. Cic. pro Rabir. 39. Quibus quum multæ naves refertæ fuissent, una non patuit, parva arctata.

Arctus, a, um, Adj. [σφιγὸς] Scribitur & Artus.

Animum arctum solvere. i. e. Angustum & solicitum. Hor. 2. Serm. 6. 82.

Catena arcta. Ovid. 3. Fast. 306.

Cavus. Hor. 1. Epist. 7. 33.

Compages. Virg. 1. Æn. 297.

Convivia. Hor. 1. Epist. 5. 29. dixit, ob numerum discumbentium, quod anguste illis sedendum esset.

Fames arcta urgebat. Sil. lib. 5.

Freno arcto equum compescere. Tibull. lib. 4. 1. 91. Arctato al.

Fortuna arctior impensis. Stat. 5. Sylv. 3. 118.

Leges. Plin. lib. 16. cap. 4. Et apud Lucret. lib. 5. 1146. Arcta jura.

Parietes. Virg. 4. Georg. 297.

Arcta propinquitate complecti, Item Arcta familiaritate. Utrumque ex Plinio Jun. V. in complector & in propinq. H. St.

Rebus in arctis opem ferre. Ovid. 3. de Pont. 2. 25.

Res arctæ dicuntur, Quum in periculo & discrimine versamur. Sil. lib. 7.

Somnus arctior. Cic. de Somn. Scip. 1. Ut cubitum discessimus, me & fessum de via, & qui ad multam noctem vigilassem, arctior quam solebat, somnus complexus est.

Theatrum arctum vocat Hor. 2. Epist. 1. 60. hominibus refertum. Et apud Stat. 11. Theb. 273. Arcta civibus urbs.

Turba arcta circumstare aliquem. Tibul. lib. 1. 2. 99.

Vincula arctissima. Cic. 6. Att. 2. Arctissimum societatis vinculum.

Arcte, ius, issime. Adv. [σφιγῶς] i. e. Stricte. Columel. lib. 2. cap. 2. Igitur in opere boves arcte junctos habere convenit. Sic apud eund. l. 6. c. 2. Arcte religare ad stipites.

Accubare arcte poteris. Plaut. Stich. 4. 2. 39. i. e. Anguste.

Complecti arctius. Cic. 1. de Divin. 103. L. Paulus arctius puellam complexus, Accipio omen, inquit, mea filia.

Continere arctius. Cic. 2. de Nat. Deor. Ob eamque causam calorem insitum in terris contineat arctius.

Diligere arcte. Plin. lib. 2. Epist. 13.

Dormire arcte & graviter. Cic. 1. de Divin. 59.

Premere arcte. Lucret. lib. 4. 1173.

Serere arctissime. Plin. lib. 12. cap. 3.

Tenere aliquid arcte, & defendere. Cic. in Parad. 1. Illud arcte tenent, accurateque defendunt, voluptatem esse summum bonum.

Archæanax, [Ἀρχαιάναξ] Mitylenæi cujusdam nomen, qui ex lapidibus vicinarum urbium devastatarum, Sigeum construxisse dicitur, quod postea Athenienses misso Phrynone olympionice occuparunt, quum Lesbii de universa fere Troade disceptarent. Sic Strabo lib. 13.

Archæopŏlis, idis. [Ἀρχαιόπολις] Civitas Mæoniæ, substituta Sipylo, quæ caput illius regionis erat. Plin. lib. 5. cap. 29.

Archæus. V. archiacus.

Archagathos, [Ἀρχάγαθος] Medicus ex Peloponneso, Lysaniæ filius, qui primus e medicis Romam venit, L. Æmylio, & M. Livio coss. anno urbis dxxv. cui & jus Quiritium datum est, & taberna in compito Acilio. Hic primo Vulnerarius cognominatus est, mireque gratus adventus ejus initio fuit: mox a sævitia secandi, urendique, Carnifex appellatus. Hæc Plin. lib. 29. cap. 1.

Archaicus. V. archiacus.

Archaismos, f. [ἀρχαϊσμὸς] Latine Antiqua loquutio dicitur. Figura est grammaticis, vetuste aliquid dictum significans.

Archander, [Ἄρχανδρος] Phthii Achæi filius, & Danaï gener: de quo Herodot. lib. 2.

Archedemus, [Ἀρχέδημος] Stoicus philosophus fuit, ab Alexandria oriundus, ut refert Strab. lib. 14.

Archedicus, [Ἀρχέδικος] Poëta comicus. Scripsit contra Democharem Demosthenis propinquum. Fabulæ ipsius Thesaurus & Diamartanon. Author Athenæus in Dipnosophistis.

Archelais, [Ἀρχελαΐς] Colonia Claudii Cæsaris in Cappadocia, quam præfluit Halys fluvius. Plin. lib. 6. cap. 3.

Archelāus, [Ἀρχέλαος] Milesius, Anaxagoræ discipulus fuit, ut scribit Cic. 5. Tusc. & Socratis præceptor. Primus Physicam philosophiam Athenas invexit: quapropter appellatus Physicus fuit. Hic vitia & virtutes, non natura, sed lege constare dixit.

Fuere item tres alii: unus, Chorographus, qui omnem ab Alexandro peragratam terram descripsit. Alius, qui Physicen carmine scripsit. Tertius, qui de Oratoria scripsit, ut est author Diogenes Laertius.

Jungatur his Archelaus summus Astrologus, Panætii æqualis, qui Astrologiam judiciariam contemsit, teste Cic. de Div. l. 2. c. 42.

Archelai item in Cappadocia regnaverunt: ex his ille qui superatus a Sylla est, quod Mithridati auxilium tulisset: alterum Romæ retinuit Tiberius.

Item Archelaus Herodis, de quo in historia Hierosolymitana.

Præter hos, Archelaus Macedoniæ rex Perdiccæ filius, suo tempore fortunatissimus judicatus, ut scribit Cic. 5. Tusc. 35.

Archelaus item, Mithridatis regis Præfectus fuit, qui quum in terra Attica

Attica ex Piræo adversus Syllam propugnaret, turris quædam lignea defendendi gratia structa, quum ex omni latere circumplexa igni foret, ardere nequivit, quod ab eo alumine oblita fuisset. Hæc Gell. ex veteri historia lib. 15. cap. 1.

Archelaus item fuit Præsul Mesopotamiæ, qui librum disputationis contra Manichæum Syro sermone composuit sub Probo imperatore. Author Hieronymus.

ARCHEMŎRUS, [Ἀρχέμορος] Lycurgi regis Nemeæ filius, a serpente infans necatus, dum nutrix, quæ sitientibus Argivis fontem ostenderet, eum dimisisset in gramine. In cujus honorem instituti sunt ludi Nemæi, ut author est Archias poëta lib. 1. Epig. Græcorum.

ARCHETYPUS, i. m. [ἀρχέτυπος] Prima forma est, ex qua exprimuntur simulacra. ab ἀρχὴ, Principium, & τύπος, Figura & umbra, & veluti imago & symbolum veritatis. Plin. lib. 5. Epist. 10. ad Antonium, Ut pictores pulchram absolutamque faciem raro, nisi in pejus, effingunt, ita ego ab hoc archetypo labor & decido. Sic, Pocula archetypa apud Martialem, lib. 13, 14. Varro 3. de R. R. cap. 5. In quo dixeris longe vicisse non modo archetypon inventoris nostri ὀρνιθοτροφεῖον. Cic. 16. Att. 33. Idem σύνταγμα nisi ad te retractatius, & quidem ἀρχέτυπον ipsum crebris locis inculcatum & refectum.

Decidere ab archetypo. V. DECIDO.

Archetypæ nugæ. Martial. l. 7. 10. De libellis suis manu sua emendatis.

Archetypi amici, per metaphoram pro Veris & germanis. Martial. l. 12. 70. Et jubet archetypos pluteum servare Cleanthas. Juven. 2. Sat. 7. Imagines.

ARCHEZOSTIS, ἀρχέζωστις Dioscoridi, Herba est, quam Latini Vitem albam vocant. De qua V. Plin. l. 23. c. 1. & Ruell. l. 3. c. 153.

ARCHIAS, [Ἀρχίας] Poëta Antiochenus, Romæ fuit in amicitia multorum clarorum oratorum, præsertim Lucullorum: & a nonnullis Græcis populis honoratus, & eorum civitatibus donatus: Ciceroni in primis familiaris. Hic quum discederet e Sicilia, cum L. Lucullo Heracleam venit, & adscribi in eandem fœderatam Romanis civitatem voluit; quod & sua virtute, & Luculli amicitia facile impetravit. Deinde ei lite mota de civitate Romana, quam lege Plautia, ut fœderatæ civitati adscriptus, usurpare potuit, Cicero ipsum defendit, ubi multa de laudibus poeticæ dixit.

Fuit item Archias, qui condidit Syracusas, ut scribit Volaterranus.

Rursum Archias, fuit Hyblæus quidam, Præco celeberrimus: qui præconio vicit tribus deinceps Olympiadibus & Pythico certamine. Pollux lib. 4. S. 92.

Item Artifex quidam, qui breves lectos studuit facere. V. hic subjecta.

ARCHIACUS, denom. ab Archia ultimo memorato: ut, Archiaci lecti. Hor. 1. Epist. 5. 1.

Si potes Archiacis conviva recumbere lectis, &c. Quo loco Turnebus Adv. 1. 18. putat Archiacos lectos, esse Humiles, parvos, inelegantes, non sumptuosos, ab Archia artifice sic vocatos, ut Seneca ap. Gell. 12. 2. vocat lectos Soterici, de artificis nomine, rudes, impolitos inelegantes, antiquos. Lambinus vero Archaïcis legit, id est, Antiquo modo & more fabricatis, sed perperam; ut fuse ostendit Bentleius in locum.

Lectus archaïcus, ad vetustum morem ex ligno compositus, non ex argento vel ebore concinnatus, Cruquius p. 530. Sed male ab illo dicitur: ἀρχαῖος enim & ἀρχαϊκὸς idem Græcis notant, nimirum antiquarium, simplicitatis antiquæ studiosum. Sed magis mirum, quod ipse Enarrator Archæas comœdias dicit, utens voce illa ARCHÆUS, tanquam & ipsa Latinis usitata, in Sat. 4. libri 1. princ. Hi primi, inquit, Archæas comœdias scripserunt. Id est quæ tandem dictæ sunt Archææ. H. St.

ARCHIĀTER vel ARCHIATRUS, i. [ἀρχίατρος] Latine dicitur Primus & princeps medicorum. Alciatus Codice de Comitibus & Archiatris, interpretatur Medicum principis. ἀρχὸς enim principem, ἰατρὸς medicum significat. V. Marsil. Cagnat. Var. obs. l. 2. c. 15. To. 3. Fac. cr. Grut. Hier. Merc. Var. lect. 4. 1. Cang. in Gloss. Voss. de Vit. Serm. 1. 33. inprimis I. H. Meibomii Comment. in Cassiod. formul. Comitis Archiatrorum. 4. Helmst. 1668.

ARCHIBIUS, [Ἀρχίβιος] Alexandrinus grammaticus, qui docuit Romæ sub Trajano principe.

Fuit etiam alter ejusdem nominis Grammaticus, qui commentarios conscripsit in Callimachi epigrammata. Utriusque meminit Suidas.

ARCHIBUCOLI, Antistites Dei Liberi. Guther. de Vet. Jur. Pontif. 1. 7.

ARCHIDĀMUS, [Ἀρχίδαμος] IV. memorantur hoc nomine reges Lacedæmoniorum, quorum clarissimus Zeuxidami F. qui Messenios Peloponneso expulit, & impressione in Atticam facta Peloponnesiaci belli fundamenta jecit. V. Pauf. & ex Junioribus. Meurs. de Reg. Lac.

ARCHIDAMIUS, [Ἀρχιδάμειος] Adj. Hinc, Archidamium bellum, quod proverbio olim dicebatur de Bello sævo crudelique, epitheto sumpto ab Archidamo duce Lacedæmoniorum, qui Atticam decem annis vexavit, & Acarnensibus gravissimam noxam inflixit, succisis omnibus arboribus, ut testatur Synesius in Encomio calvitii. Suidas. Memorat Archidami sævitiam Pausanias in Laconicis.

ARCHIDICASTES, æ. [ἀρχιδικαστής] Inter municipales magistratus dicitur, qui judicibus præest. Budæus ex Strabone.

ARCHIGALLUS, [Ἀρχίγαλλος] Sacerdotum Cybeles magnæ matris deorum dicebatur antistes. Plin. lib. 25. de picturis Parrhasii: Pinxit (inquit) & Archigallum: quam picturam amavit Tiberius princeps, atque (ut author est Decius Eculeo) LX. H-S æstimatam, cubiculo suo inclusit. Est item Archigalli mentio apud Jul. Firmicum, lib. 3. cap. 6. Meminit & Tertullian. in Apologetic. V. Ant. Van Dale Diss. 1. de Sacr. Taurobol. sub fin.

ARCHIGĔNES, [Ἀρχιγένης] Medicus fuit ex Apamia Syriæ civitate, Agathini discipulus, qui rem medicam Romæ exercuit Trajani temporibus. Hæc Suidas. In hunc Archigenem, tanquam in hominem imperitum sæpissime invehitur Galenus. Meminit ejusdem & Juven. 7. Sat. 235.

— tunc corpore sano
Advocat Archigenen, onerosaque pallia jactat. [Sic enim legendum Græca terminatione, ne in metri leges peccetur.

ARCHIGERONTES, [ἀρχιγέροντες] Principes seniorum, seu summi senes. Alciatus in l. 5. C. de episc. audient. Sunt qui legi velint Archigetontes, ut pro Eo qui principatum fabrorum tenet sumatur, sicut in opificiis, regiis, & publicis adhibentur.

ARCHIGRAMMATEI, [ἀρχιγραμματεῖς] dicuntur Scribarum principes. Unde scribit Plutarch. Eumenem Cardianum fuisse archigrammatea Alexandri magni. Vulgo Cancellarii vocantur.

ARCHIGUBERNUS, [ἀρχικυβερνήτης] Princeps gubernator, omnium gubernatorum primus. Javolenus in l. 46. D. ad S. C. Trebell.

ARCHILŎCHUS, [Ἀρχίλοχος] Poëta Græcus iambicus, qui persequutus est Lycamben socerum suum, quod ei filiam Neobulen pactam alii locavérat, eumque una cum filia ad laqueum, ob jamborum petulantiam in eos scriptorum compulit. Acron. in Hor. Epod. 6. 13. Ex quo Hor. in Arte Poet. 79.

Archilochum proprio rabies armavit iambo. Quintil. l. 10. c. 1.

Archilochus primus inter eos qui iambos scripsere: summa in hoc vis eloquutionis, cum validæ, tum breves vibrantesque sententiæ, plurimum sanguinis atque nervorum, adeo ut videatur quibusdam, quod quoquam minor est, materiæ esse, non ingenii vitium. Emicuit regnante Romulo. Cic. 16. Att. 1. Et ut Aristophani Archilochi iambus, sic epistola longissima quæque optima videtur.

Fuit item Archilochus, Nestoris & Eurydices filius, ut docet Homer. in Odyss.

ARCHILOCHĪUS, Adj. [Ἀρχιλόχειος] Cic. 2. Att. 21. Archilochia in Pompeium edicta Bibuli populo ita sunt jucunda, ut eum locum ubi proponuntur, præ multitudine eorum qui legunt, transire nequeamus. Item in fine superioris epistolæ. Archilochia, i. e. Acerbissima: quales Archilochi poëtæ iambi.

ARCHIMAGĪRUS, [ἀρχιμάγειρος] Princeps & magister coquorum, qui præest coquinæ. Juven. 9. Sat. 109.

Finxerunt pariter librarius, archimagiri,
Carptores. Conf. Sidon. l. 2. Ep. 9. Macri Hierolex.

ARCHIMANDRĪTA, [ἀρχιμανδρίτας] Id significat quod dicimus Abbatem. Prisci enim illi monachi eremos colentes ἐν ταῖς μάνδραις, id est in speluncis & cavis montium, habitabant. Alciatus. Utitur Sidonius Apollinaris hac voce. V. Macri Hierolex. & Cangii Gloss. conf. MANDRA.

ARCHIMĒDES, [Ἀρχιμήδης] Syracusanus, Geometra nobilissimus tanta in ipsa scientia dulcedine dicitur versatus, ut sæpenumero invitus ad balnea ductus, dum perungendus in cratere constitueretur, per corporis unguenta, figuras ac lineamenta digito inscriberet. Multa in Mathesi invenit præclara. Primus ostendit quomodo argenti auro admisti per fraudem mensura deprehendi possit. Vitruv. 9. 3. Sphæram, in qua motus siderum spectabantur, confecit. Cic. 1. Tusc. 63. De quo plura apud Plutarchum in vita Marcelli. V. Polyb. lib. 7. & Fabricii Bibl. Gr. l. 3. c. 22.

Fuit & alter Archimedes Grammaticus, genere Trallianus, qui commentarios in Homerum & Mechanica scripsit. Author Suidas.

ARCHIMEDEUS, Adj. Cic. 12. Att. 4. Ἀρχιμήδειον πρόβλημα est. de Re difficili.

ARCHĒMIA, seu ALCHEMIA, seu ALCHYMIA, [ἀρχημία] est Auri vel Argenti conficiendi scientia. Sic dicta quasi ἀρχὴ χημίας, i. e. Argenti præparatio. Unde Jasonis χρυσόμαλλον δέρας, i. e. Aurei velleris pellem, intelligi librum voluere philosophi, veterum more in pelle conscriptum, quo auri præparandi ars (quæ χημεία vocatur) contineretur. Hujus autem artis libros quum diligenter conquisisset Diocletianus, exussit, ne amplius Ægyptii ex hujusmodi artificio ditescerent, rebusque innovandis studerent. Cæl. l. 7. c. 3. De Origine & progressu hujus artis extant Ol. Borrichii & Herm. Conringii scripta amœbæa. Scientia Alchymiæ ap. Firm. 3. 15. V. & Scalig. ad Manil. p. 293. ed. Arg. & ad Cul. Virg. p. 43. Voss. Etym. Salmas. Exerc. Plin. p. 772. Lambec. de Bibl. Cæs. l. 6. p. 174.

ARCHIMĪMUS, [ἀρχιμιμητής] Latine dicitur Princeps histrionum. Tranquillus in Vespasiano, cap. 19. Favor archimimus personam ejus ferens, imitansque (ut est mos) facta ac dicta viri, interrogatis palam procuratoribus quanti funus & pompa constaret, ut audivit sestertium centies, exclamavit, centum sibi sestertia darent, ac se vel in Tiberim projicerent. Verba sunt histrionis significantis extremam principis parsimoniam. Bud.

ARCHINUS, [ἄρχινος] Summus magistratus, & Magister populi dicebatur apud Thebanos, cujusmodi erat Dictator Romanis, Diœcetes Ægyptiis, & Pœnis Sufetes. Alex. ab Alex. lib. 4. cap. 23.

ARCHIPELAGUS, hodiernum nomen Maris Ægæi.

ARCHIPIRĀTA, [ἀρχιπειρατής] Prædonum dux. Cic. 7. Verr. 63. Archipiratam ipsum videt nemo, de quo supplicium sumi oportuit. Idem 2. Off. 40. Ille qui archipirata dicitur, nisi æquabiliter prædam dispertiat, aut occiditur a sociis, aut relinquitur.

Archipirata quisquam vel latronum ductor, si suos ad grassandum cohortetur. Lactant. de Falsa sap. l. 3. p. 165. edit. Plant. H. St. Legitur cap. 17. sub fin.

ARCHIPPE, [Ἀρχίππη] Marsorum oppidum, a Marsya Lydorum duce conditum, quod lacu Fucino haustum scribit Plin. lib. 3. cap. 12.

ARCHIPPUS, [Ἄρχιππος] Philosophi nomen, qui Thebis scholas habuit, ut scribit Hieronymus, & Pythagoræ auditor fuit. V. Fabricii Bibl. Græc. l. 2. c. 13.

Fuit & alius Archippus, Poëta comicus, quem memorat Vossius de Poëtis Græcis.

ARCHIPPOCŎMUS, [ἀρχιπποκόμος] Hippocomorum præfectus. Hippocomi autem sunt Homines equorum curæ præfecti, quales Scutarii in comitatu regis vocantur. Budæus.

ARCHITECTUS, i. Is est (inquit Budæus) quem Græci ἀρχιτέκτονα vocant, quasi Structorum (qui Græce τέκτονες dicuntur) princeps. Plin. l. 34. c. 14. de magnete, Eodem lapide Dinocrates architectus Alexandriæ Arsinoes templum concamerare inchoaverat, ut in eo simulacrum ejus e ferro pendere videretur. Cic. 1. de Orat. 62. Philonem illum architectum, qui Atheniensibus armamentarium fecit, constat perdiserte populo rationem operis sui reddidisse.

Architectus, per translationem: ut, Architectus deus. Plaut. Amph. Prol. 45. Deûm regnator, architectus omnibus.

Architectus, quasi Machinator & fabricator. Cic. 1. de Lege Agr. 11. Nunc quisnam tam abstrusus usquam nummus videtur, quem non architecti hujus legis olfecerint?

Architectus beatæ vitæ. i. e. Inventor. Cic. 1. de Fin. 52. Eaque ipsa quæ ab ipso inventore veritatis, & quasi architecto beatæ vitæ dicta sunt, explicabo.

Princeps & architectus sceleris. Cic. pro Cluent. 60. Ipsum principem atque architectum sceleris absolverent.

Architectus & machinator. Cic. pro Rosc. Amer. 132. Ex iis quæ nunc maxime fiunt, nonne quis potest intelligere omnium architectum & machinatorem unum esse Chrysogonum?

Architectus verborum. Cic. de Clar. Orat. 118. Ut omnes fere Stoici prudentissimi in disserendo sunt, & id arte faciunt, suntque architecti pene verborum: iidem traducti a disputando ad dicendum, inopes reperiantur.

ARCHI-

Architectio, ōnis. f. Plin. l. 10. c. 71. In quo vel præcipua naturæ architectio. Sic Stephanus. Sed Harduinus ex MSS. reponit, Architectæ vis.

Architecton, ŏnis. [ἀρχιτέκτων] Idem quod Architectus. Plaut. Pœnul. 5. 2. 150. Me dolis jam superat architectonem. Per translationem dictum.

Architectonĭce, es. f. Ars ædificandi. Quintil. 2. 21. Aliæ quoque artes habent multiplicem materiam, ut architectonice.

Architectonĭcus, Adj. [ἀρχιτεκτονικός] Ad architectonem pertinens. Vitruv. lib. 9. cap. 4. E qua per rationes architectonicas, circinique descriptiones est inventus effectus in mundo.

Architector, ŏris. [ἀρχιτέκτων] i. e. Architectus. Plaut. Mostel. 3. 2. 73. Nam sibi laudasse ædeis ait architectorem, &c.

Architector, [οἰκοδομέω] āri. Construere, fabricare. Vitruv. lib. 6. cap. 4. Namque in his locis naturalis potestas ita architectata est, collocavitque cardines, tanquam centra.

Situm loci ad suum arbitrium architectari & fabricari. Author ad Heren. lib. 3. 32. Cogitatio enim quamvis regionem possit amplecti, & in ea situm loci cujusdam ad suum arbitrium fabricari atque architectari.

Architectari voluptates, per metaphoram. Cic. 2. de Fin. 52. Cur tandem sapientia tantopere laudatur? an quod ita callida est, ut optime possit architectari voluptates? Id est, formam & rationem fruendarum voluptatum comminisci & præscribere. Budæus. Nonius, in hunc locum interpretatur, Componere.

Architectūra, æ. f. [οἰκοδομική] Idem quod Architectonice. Cic. 1. Off. 151. Quibus autem artibus aut prudentia major inest, aut non mediocris utilitas quæritur, ut medicina, ut architectura, eæ sunt iis quorum ordini conveniunt, honestæ.

Architectura Ipsum ædificium & opus interdum significat. Plin. lib. 11. cap. 24. Specus ipse qua concameratur architectura?

Architriclīnus, Magister convivii, sive Arbiter bibendi, [ἀρχιτρίκλινος] dictum ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν τρικλινίων, h. e. A principatu vel ductu tricliniorum: quod tricliniis præesset. Hujusmodi munus obiit ille qui convivio præfuit in nuptiis, ubi Christus interfuit, cum aquam in vinum convertit. Valla lib. 3. cap. 34. Triclinium a tribus toris mensisve appellatum est. Ibi enim comedebant, præcipue in convivium accepti, quum res ipsa postularet tres toros mensasve extrui. Qui autem huic ministerio præerat, architriclinum vocabant. V. TRICLINIUM f. l. Petr. Ciacc. de Tricl. p. 104. & Fulv. Urs. in Append. p. 344. ed. Amst. Macri Hierolex.

Archium, [ἀρχεῖον] proprie Domus principis, Palatium. Hinc factum, ut Cella in qua instrumenta publica, quasi in principis custodia reconduntur, Archium appelletur. Ulp. l. 9. §. 1. D. de pœnis. Solet & sic ne eo loci sedeant, quo in publico instrumenta deponuntur, archio forte, vel grammatophylacio. Hinc interposito Digammate (more antiquorum) dicitur

Archivum, Chartophylacium, in quo scribæ & actuarii acta publica condunt. Corrupte Arcivum, Arcivium, Arcibum. V. Macri Hierolex. & Cangii Gloss. Lat.

Archon, ontis. [ἄρχων] Magistratus Atheniensis, præses eorum qui jus dicerent, Prætori similis apud Romanos. Vell. Paterc. 1. 2. Codri filius Medon primus Archon Athenis fuit: ab hoc posteri apud Atticos dicti Medontidæ. Idem cap. 8. Archontes perpetui Athenis esse desierunt, cum fuisset ultimus Alcmæon, cœperuntque in duos annos creari; quæ consuetudo in annos LXX. mansit; ac deinde annuis magistratibus commissa est Respublica. Suidas novem fuisse Archontes author est, & inter eos numerat Thesmothetas: idem sentire videtur enarrator Demosthenis: quippe qui Archontas etiam Thesmothetas appellet. Sed unus erat princeps collegii & præfectus, qui Hegemon & Prytanis vocabatur Athenis. Prytanes autem erant numero quinquaginta, decimam partem concilii & curiæ quinquagenariæ efficientes, in orbem πρυτανεύοντες, in singulos menses vices mutantes. Verum is Archon, qui inter Archontas peculiarem appellationem retinuit, etiam Prytanis dictus est. Quemadmodum autem Romæ Prætor judicibus præerat, atque ideo Quæstionis judex dictus est, & Quæsitor: ita hic Archon Athenis τοῖς δικασταῖς λεγομένοις præsidebat. Hæc Budæus in comment. Græcis. Cic. de Fato 19. Morietur Epicurus quum duos & septuaginta annos vixerit, archonte Pytharato. De Archontibus Atheniensium extant libri IV. Jo. Meursii, 1621. Lugd. Bat. edit. & auct. in Tom. 4. Ant. Græc. Jac. Gronovii. De Prytanibus infra f. l.

Archȳtas, [Ἀρχύτας] Tarentinus philosophus, cujus meminit Cic. 3. de Orat. 6. Pythagoricus fuit, Tarentinorum Rempublicam rexit, exercitus ductando, nec unquam superatus, ut author est Aristoxenus: scripta ejus non feruntur, nisi quædam ad Platonem epistola, ejus in Geometria discipulum. Cic. 5. Tusc. hunc vocat Doctum & plane sapientem. Ejus vitam exhibet Laërt. l. 8. S. 79. seq.

Archytæ cujusdam Geometræ & Astrologi meminit Hor. 1. Carm. 28. 2. qui naufragio tandem periit. [Idem cum superiore, ut censet Menag. ad Laërt. & plerique Horatii interpretes.

Fuit item Archytas alius, Mitylenæus musicus: cui quum probro daretur quod non exaudiretur; respondit, instrumentum pro me loquitur.

Fuere præterea alii duo: Unus qui de agricultura scripsit, alter poeta epigrammatum. Author Diogenes. l. c.

Archytæ crepitaculum. Proverbium in hominem vehementer garrulum & obstreperum jaciebatur. Siquidem Archytas crepitaculi genus æreum excogitavit, quod pueris lusitantibus daretur, nequid interim ex vasis domesticis contingerent. Ejus autem organi Tarentinum philosophum fuisse opificem consentaneum est, utpote qui fertur in mechanicis mire præcelluisse: cujus & columba lignea celebratur, ita ratione mathematica librata ut volaret. Meminit Aristot. lib. 8. Politic. Gell. 10. 12.

Arcifinalis, e. Sic Flaccus de Cond. Agr. p. 3. Agri dicuntur occupatorii, quos quidam Arcifinales vocant. Ut quisque virtute colendi occupavit, arcendo vicinum arcifinalem dixit. Adde Rigaltii Observ. & Glossas agrim. & Goesium, p. 127.

Arcifinius, Idem, Varro apud Frontin. Ager arcifinius ab arcendis hostibus appellatur.

Arcilalis, Oppidum Hispanicum in tractu Bætico. Ptolem.

Arcima. V. ARCIRMA.

Arcinna, [Ἀρκιννα] Oppidum est Daciæ. Ptolem.

Arcio, īvi, ītum, īre. pro Indere & adigere accepisse videtur Cato, cap. 40. Sed emendati codd. Artito pro Arcito exhibent. Cæterum de Arcio V. in ARCESSO.

Arcion, Herba est, radice alba & grandi, folia habens majora cucurbitis, & hirsutiora, nigrioraque & crassiora. Plin. lib. 25. cap. 9.

Arcipotens, tis. Val. Flaccus 5. 17. Arcipotens Apollo.

Arcirma, [ἁμαξίς] V. Gloss. Scribitur & ARCIMA, & ARCIRNA & ARCUMA. q. V.

Arcisellium, i. n. Sella in arcus similitudinem. Petron. cap. 75. Vid. Burman. ad loc.

Arcitenens, tis. Adj. [τοξοφόρος] pro Apolline, ab arce f. Acropoli in qua colebatur. Virg. 3. Æn. 75.

Quam pius Arcitenens oras & littora circum, &c. Vel potius ab Arcu tenendo: quod semper cum arcu & pharetra pingeretur Apollo. Nævius 2. Bell. Pun. Deinde pollens sagittis, inclytus, arcitenens, sanctusque Delphis prognatus Pythius Apollo.

Arcitenens, Sagittarius. Cic. in Arato, v. 181. de cœlesti sidere.

Arcīvus, Adj. Aves arcivæ, quæ in auspiciis aliquid fieri vetabant. Festus. V. ARCULA.

Arcophthalmon, [ἀρκόφθαλμον] A quibusdam appellatur herba quæ Chrysogonon Dioscoridi dicitur.

Est autem hæc nomenclatura ex iis, quæ inter notha Dioscoridis a doctioribus numerantur.

Arcophyton, [ἀρκόφυτον] ex iis nomenclaturis, quæ becchio seu tussilagini herbæ in quibusdam Dioscoridis exemplaribus tribuuntur.

Arcte, Adv. V. Arctus in ARCEO, supra.

Arcticus, V. ARCTOS, infra.

Arction, [ἄρκτιον] Galen. Herba est verbasco similis, radice tenera, candida, dulci: caule oblongo & molli: semine cymino simili: facultatis est admodum tenuiorum partium, & ob id exsiccantis extergentisque: tamen modice. Hæc Galen. lib. 6. Simplic. V. & Plin. l. 27. c. 5.

Arcto, as. V. ARCEO, supra.

Arctŏmys, [ἀρκτόμυς] Animal habens similitudinem muris & ursi.

Arctonnēsus, [Ἀρκτόννησος] Oppidum est Milesiorum, ad Propontidem situm, quod alio nomine Cyzicum appellatur. Plin. lib. 5. cap. ult.

Arcton, [Ἄρκτων] Mons qui imminet Cyzico, ita dictus a Jovis nutricibus, quas illic in ἄρκτους, i. e. in ursas, migrasse tradunt.

Arctophylax, ăcis. m. [Ἀρκτοφύλαξ] h. e. Custos Ursæ: stella quæ & Arcturus, h. e. Cauda Ursæ, sive Bootes dicitur. V. f. l. Cic. 2. de Nat. Deor. 109.

Arctophylax, vulgo qui dicitur esse Bootes,
Quod quasi temone adjunctam præ se quatit Arctum. conf.

Manil. 1. 315.

Arctos, vel **Arctus**, i. f. [Ἄρκτος] Latine Ursa dicitur, Signum cœleste.

Arcti, duæ sunt, quæ Septentrionali polo nixæ vehuntur, Arctico circulo clausæ, & ita collocatæ ut utraque resupinata, alterius contegat caput; sed caput ejus quæ superior est, ad caudam inferioris contendat: alteram, majorem ursam sive Helicen: alteram minorem Ursam, sive Græcorum lingua, Cynosuram, i. e. Canis caudam, nominant. Illam Græciæ populi notare soliti, hanc Sidonii aspicientes assidue navigant. Ovid. 3. Fast. 106.

Esse duas Arctos, quarum Cynosura petatur
Sidoniis, Helicen Graia carina notat. Helicen scribit Hesiodus Calisto, Lycaonis Arcadiæ regis filiam fuisse. de qua V. f. l. Cic. 2. de Nat. Deor. 105. ex Arato:

Extremusque adeo duplici de cardine vertex
Dicitur esse Polus.

Hunc circum arctœ (al. Gr. ἄρκτοι) duæ feruntur, nunquam occidentes.

Ex his altera apud Grajos Cynosura vocatur;
Altera dicitur esse Helice;

Cujus quidem clarissimas Stellas totis noctibus cernimus, &c.

Arcti geminæ, i. e. Ursa major & minor. Ovid. 3. Met. 45. Et Virg. 1. Georg. 245.

Gelidæ. Virg. 6. Æn. 16.

Sicca. Ovid. 1. Trist. 2. 29. quod æquore non tinguitur. Virg. d. l.

Arctos, Claudianus dixit pro illis qui Septentrionalem regionem inhabitant sub Arctis positam, Conf. Hon. 6. 336.

Atque indignantes in jura redegerit Arctos.

Arctĭcus, Adj. [Ἀρκτικός] ut, Polus Arcticus: i. e. Septentrionalis, sive Borealis. Cui oppositus est Antarcticus polus. h. e. Meridionalis.

Arctōus, Adj. [Ἀρκτῷος] ab Arcto, Idem quod Septentrionalis. Martial. lib. 10. 6.

Felices quibus urna dedit spectare coruscum,
Solibus Arctois, sideribusque ducem.

Arctous orbis. Lucan. lib. 1. 53.

Polus. Sen. OEth. 8.

Sedes. Sen. 1. Herc. OEth. 12.

Arctūrus, [Ἀρκτοῦρος] Stella est (inquit Servius) post eandem majoris Ursæ posita: unde Arcturus dicta est ἀπὸ τῆς οὐρᾶς, τῆς ἄρκτου. Virg. 1. Georg. 204.

At si non fuerit tellus fœcunda sub ipsum
Arcturum, &c. Idem Servius, Arcturus, Stella est in signo

Bootæ post Septentrionem, cujus ortus & occasus tempestates gravissimas facit. Plin. l. 13. c. 8. Cic. 2. de Nat. Deor. 110. Huic enim Booti

— subter præcordia fixa videtur
Stella micans radiis Arcturus nomine claro. Hor. 3. Carm. 1. 27.
Nec sævus Arcturi cadentis
Impetus, aut orientis Hœdi. V. ARCTOPHYLAX & BOOTES.

Arctus, V. ARCEO, supra.

Arcuarius, **Arcuatus**, Adj. V. ARCUS, infra.

Arcubiæ, Qui excubabant in arce. Festus. eadem forma ac Excubiæ.

Arcula, & **Arcularius**. V. ARCA.

Arculata & **Arculum**. V. ARCUS.

Arcuma, inquit Festus, Genus est plaustri modici, quo homo gestari possit. χειραμάξιον Chiramaxion Petron. q. V. & supra ARCIRMA.

Arcuo, as. V. infra,

Arcus, ûs. m. [τόξον] quo sagittæ emittuntur. Virg. 11. Æn. 575.

Spiculaque ex humero parvæ suspendit, & arcum
Pro crinali auro, pro longe tegmine pallæ.

Aduncus. Ovid. 4. Epist. 39.
Corneus. Ovid. 1. Met. 697.
Flexibilis. Ovid. 3. Amor. 3. 29.
Laxus, pro Non tenso. Sil. lib. 3.
Lethifer. Virg. 10. Æn. 169.
Minax. Hor. 3. Carm. 26. 8.

Sinuatus. Ovid. 8. Met. 381.
Sinuosus. Ovid. 1. Amor. 1. 23.
Sonans. Virg. 5. Æn. 521.
Trux Stat. 3. Sylv. 1. 34.
Vastus. Sen. Herc. fur. 11.
Adducere arcum. Virg. 5. Æn. 507.
Cohibere cervos arcu. Hor. 4. Carm. 6. 34.
Compescere arcum, i. e. Continere ne jaculetur. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 232.
Contentus, i. e. Tensus. Ovid. 6. Met. 286. Et 2. de Arte Am. 191.
Corripere manu arcum. Virg. 1. Æn. 187.
Curvare. Stat. 1. Achil. 487.
Curvatur in arcum portus. Virg. 3. Æn. 533. i. e. in formam arcus, seu hemicycli.
Dirigere tela arcu. Hor. 4. Carm. 9. 18.
Dirigere arcum in aliquem. Perf. 3. Sat. 60.
Emittere arcu sagittam. Plin. lib. 9. cap. 8.
Expedire alimenta arcu. Tacit. 4. Ann. 28. Illuvie obsitus & alimenta arcu expediens. Significat illum venatu toleraſſe vitam.
Expellere sagittam arcu. Ovid. 8. Met. 381.
Fallit arcus dexteram. Sen. OEth. 13.
Flectere arcum coactis cornibus. Sen. Herc. fur. 11.
Fugam dat sagittis arcus. Sen. OEth. 13.
Intendere arcum. Sen. OEth. 4. V. INTENDO.
Intentus arcus. Cic. pro Sextio, Fuerat ille annus tanquam in Reip. magno metu & multorum timore arcus intentus in me unum.
Lentare arcum, pro Curvare. Stat. 1. Achill. 436.
Librat telum arcus. Sen. OEth. 13.
Lunare arcum, i. e. In Lunæ speciem cornua contrahere. Ovid. 1. Amor. 1. 23.
Minatur arcus, & ferit. Hor. in Arte Poët. 350.
Non semper feriet quodcunque minabitur arcus.
Obvertere arcum in aliquem. Ovid. 12. Met. 605.
Petere aliquem arcu. Stat. 5. Theb. 380.
Porrigere arcum, Fateri se victum. Ovid. 2. Fast. 227.
Nunc petit Armenius pacem, quum porrigit arcus
Parthus eques, timida captaque signa manu.
Protendere arcum ab alto. Sil. lib. 13.
Remissus arcus, pro Non tenso. Hor. 3. Carm. 27. 68.
Retendere arcum lentum. Ovid. 2. Met. 419.
Retendere arcum, pro Tensum laxare. Stat. 4. Sylv. 4. 30.
Retentus arcus. Ovid. 3. Met. 166.
Sinuare patulos arcus. Ovid. 8. Met. 30.
Stringere aliquem arcu. Stat. 1. Sylv. 2. 80.
Sumere manu arcum. Ovid. 2. Met. 414.
Suspendere humeris. Virg. 1. Æn. 318.
Temperare nervis. Ovid. 10. Met. 107.
Tendere. Hor. 2. Carm. 10. 19.
Tendere aliquo. Perf. Sat. 3. 60.
Tensus arcus. Stat. 3. Sylv. 1. 51.
Arcus transfertur ad structuram & ædificii fornicem. Ovid. 3. Met. 30.
Efficiens humilem lapidum campagibus arcum. Tacit. 2. Ann. 64. Structi & arcus circum latera templi Martis ultoris. Sed Cicero Fornicem, non Arcum, plerumque scribit. [Arcus Tacitus marmoreos intelligit, qui proprie Triumphales vocantur, de quibus infra. Conf. Suet. Claud. 1. & 11. Aliter Fornices ap. Ciceron.
Arcus dicitur in nubibus, quam Irim poëtæ appellant. Cic. 3. de Nat. Deor. 51. Cur autem arcus species non in deorum numero reponatur?
Bibit ingens arcus. Virg. 1. Georg. 380. Ovid. 1. Met. 271.
Concipit Iris aquas, alimentaque nubibus affert. Veterum opinio fuit arcum, qui Iris appellatur, aquam suis cornibus haurire e fontibus, & bibere. Turneb.
Cœlestis arcus. V. COELUM.
Coloratus quodammodo arcus ex nubibus. Cic. 3. de Nat. Deor. 51.
Colores varios trahit arcus. Virg. 5. Æn. 88.
Imbrifer. Tibul. lib. 1. 4. 44.
Ingens arcus sub nubibus. Virg. 9. Æn. 15.
Pluvius. Hor. in Arte Poët. 18.
Rubens arcus variata luce. Claud. Eidyll. Nilus, 4.
Veteres scribebant Arquus. Lucret. 6. 525.
Tum color in nigris exiſtit nubibus arqui. Hunc versum profert Nonius 5. 14. ut ostendat Arquum, dici Irim; Arcum, Suspensum fornicem.
Priscianus lib. 6. Arcus, arci, pro Iride declinari docet. Cic. 3. de Nat. Deor. c. 20. Cur autem arci species non in Deorum numero reponatur? Sic scriptum legimus in Ed. Davis. Sed omnes fere libri, & vulgati & MSS. habent, Arcus.
De arcu triumphali V. Pitisc. Lex. Rom. Antiq. Oisel. Tab. 96.

ARCUARIUS, ii. m. Arcuum militarium artifex. Aurel. Arcad. in l. ult. D. de jur. immunit. Veget. de Re Milit. 2. 11.

ARCULĀTA, Vocabant antiqui Circulos, qui ex farina in sacrificiis fiebant. Festus.

ARCŬLUM, i. n. appellabant Circulum, quem capiti imponebant ad sustinenda commodius vasa, quæ ad sacra publica capite portabantur. Festus.

ARCULUS, Deus qui tutelam gereret arcarum. Festus.

ARCUO, [καμπυλιάζω] āre. In modum arcus curvare. Plin. lib. 29. cap. 6. Illam autem quæ non arcuatur, sepa Græci vocant, alii scolopendram. De multipedis terræ vermibus loquitur.

ARCUĀTUS, ARCUATILIS, V. ARQUATUS &c.

ARCUĀTIM, Adv. In modum arcus. Plin. lib. 29. cap. 6. Millepeda, ab aliis centipeda aut multipeda dicta: animal est e vermibus terræ pilosum, multis pedibus arcuatim repens, tractuque contrahens sese.

ARCUATIO, ōnis. f. Frontin. de Aquæduct. Rom. 1. p. 228.

ARCUBALISTA, æ. f. Veget. 2. 15. Ad arcubalistas dirigere sagittas. Gallis *Arbaleste.*

ARCUBALISTARIUS, i. m. Veget. 4. 21. Arcubalistarii sagittis submovent hostes.

A R D

ARDACHA, [ἀρδάχη] Herba est quæ nascitur in Gallia, locis humidis, circa calamos, quibus adhæret. De hac vide latius apud Galenum, lib. de Simplicib.

ARDALIDES, Musæ cognominatæ sunt ab Ardalo Vulcani filio, qui quum ad Trœzenios tibiam & musas detulisset, eas ita appellavit. Plutarch. in Symp. & Steph. Addit Pausanias, apud Trœzenios veterem fuisse aram, super quam Musis & Somno rem sacram faciebant, quod scilicet Somnum esse deum Musis præcipue amicum arbitrabantur.

ARDANIUM, [ἀρδάνιον] Vas figlinum est (inquit Pausanias) unde potant bruta, quod ante januam proponebatur. ab ἄρδω, quod est, Rigo. Sed & Vas, unde aspergimur aqua templum ingressi, dici Ardanium potest. Hæc Cæl. lib. 5. cap. 2.

ARDEA, [Ἀρδέα] Urbis nomen in Latio: a fervore regionis sic dicta, quæ decem & octo milliaria ab Urbe est posita. Martial. 4. 60.
Ardea solstitio, Pestanaque rura petantur,
Quique Cleonæo sidere fervet ager. Vel forsan a Situ arduo dicta est; ut vult Servius in Virg. 7. Æn. 411.
— locus Ardua quondam
Dictus avis, & nunc magnum tenet Ardea nomen.
Dicta quoque est Daunia, a Danaë Persei matre. Vel a Dauno Pilumni filio, qui eam condidit, ut quidam existimant. Vide fabulam apud Ovid. 14. Met. 573.

ARDEAS, ātis; vel ARDEATINUS. Adj. [Ἀρδεάτης] Cic. 3. de Nat. Deor. 47. Cui in agro Ardeati rem divinam facere solemus. Legitur & Ardeatinus ager. Columel. 3. 9.

ARDEA, [ἐρωδιός] vulgo *Heron*, ut quidam putant. Avis est, sic dicta quasi Ardua, inquit Servius: quæ quum altius volaverit, significat tempestatem. Virg. 1. Georg. 364.
Atque altam supra volat ardea nubem.

ARDEŎLA, dimin. ab eodem.

ARDELIO, ōnis. m. [πολυπράγμων] ab Ardeola deducitur, sicut a stella stellio, a tabella tabellio. Est autem Ardelio, Homo inquietus, & huc atque illuc semper volitans, saliens, manus jactans, togam modo dejiciens, modo reponens, & omnibus negotiis sese immiscens, qualem fuisse Attalum legimus, ad quem sic scribit Martial. lib. 2. 7.
Nil bene quum facias, facis attamen omnia belle:
Vis dicam quid sis? magnus es ardelio.
Pulchre hæc natio describitur a Phædro, 2. Fab. 6.

ARDEO, si, sum, [πυρέσσω, καίομαι, αἴθομαι] ēre. ut author est Nonius, Ignescere & concremari. Virg. 2. Æn. 311.
— jam proximus ardet Ucalegon. Plin. l. 12. c. 14.
Thus probatur carbone, ut statim ardeat. Virg. 4. Georg. 426.
Jam rapidus, torrens sitientes Sirius Indos, Ardebat.
Arsi, præteritum. Hor. 1. Serm. 8. 44. — largior arserit ignis.
Ardere in immensum. Ovid. 2. Met. 220.
Ardent altaria, impositis fibris. Virg. 3. Georg. 490.
Incendere, & ardere. Cic. 2. de Orat. 188. Tanta vis animi, tantus impetus, tantus dolor, oculis, vultu, gestu, &c. ut mihi non solum tu incendere judicem, sed ipse ardere videaris.
Ardere incendio: per translationem. Cic. in Orat. 34. Omnibus terris, una Gallia communi non ardet incendio. Quod Conflagrare alio loco dicit.
Ardere, Fulgorem & splendorem emittere. Virg. 4. Æn. 262.
— Tyrioque ardebat murice læna. Columel. l. 9. c. 3. de apibus, Virgilius (4. Georg. 99.) maxime probat parvulas, oblongas, leves, nitidas.
Ardentes auro, & paribus lita corpora guttis. Virg. 11. Æn. 602.
— campique armis sublimibus ardent. Idem 7. Æn. 644.
— Quibus Itala jam tum
Floruerit terra alma viris, quibus arserit armis. Ubi Servius, Aut splenduerit, aut amore flagraverit. [Inscite. Quis enim nescit Bella Incendia vocari, atque ignibus comparari, omniaque hinc verba illuc transferri? V. mox Ardere bello, Ard. incendio supra.
Ardent oculi. Cic. 6. Verr. 148. Quum spumas ageret in ore, arderent oculi.
Ardere, Festinare veluti cum ardore quodam. Virg. 12. Æn. 71.
Ardet in arma magis. Nonius. Idem 1. Æn. 423.
Instant ardentes Tyrii. Ubi Servius, Ardentes, multum festinantes.
Ardeo abire. Virg. 4. Æn. 281.
Ardet abire fuga. Cupiditate scilicet. Sic
Avidi conjungere dextras Ardebant. Virg. 1. Æn. 515. & 584.
— Jam dudum erumpere nubem Ardebant.
Ardere aliquem, pro Impatienter amare, Servius. Virg. 2. Ecl. 1.
Formosum pastor Corydon ardebat Alexim.
Ardere aliquo, sive aliqua. Hor. Epod. 14. 9.
Non aliter Samio dicunt arsisse Bathyllo Anacreonta Teïum.
Ex æquo ardere, pro Se invicem amore complecti. Ovid. 4. Met. 62.
Ex æquo captis ardebant mentibus ambo.
Ardet in illa. Ovid. 8. Met. 50. Et 9. 724. Ardere in virgine.
Feliciter ardere. Ovid. de Rem. Amor. 13.
Siquis amat quod amare juvat, feliciter ardet.
Ardebat amore illius hospitæ. Cic. 4. Verr. 116.
Ardere, Furere, vel irasci. Virg. 10. Æn. 514.
Ardere, Accensum esse. Virg. 9. Æn. 652.
Atque his ardentem dictis affatur Iülum. Ubi Servius. Ardentem desiderio dimicandi.
Animus mihi ardet. Cic. pro Cœl. 37. Nunc enim demum mihi animus ardet: nunc meum cor cumulatur ira.
Animus ardet ad ulciscendum. Cæs. 6. Bell. Gall. 33.
Ardere in arma. Virg. 12. Æn. 71.
Amore ardere. Ter. Eun. 1. 1. 27.
Avaritia. Cic. 3. de Fin. 36.
Bello, pro Accensum esse & oppressum, Cic. 6. Att. 5. Quum arderet Syria bello.
Conscientia. Cic. 2. de Legib. 43. i. e. Animo turbatum esse ob scelerum a se perpetratorum scientiam.
Cupiditate. Cic. de Clar. Orat. 302. Ardebat autem cupiditate sic, ut in nullo unquam flagrantius studium viderim. h. e. Vehementer cupiebat.
Cura. Varro 3. de R. R. cap. 17.
Curis flagrantius. Sil. lib. 16.
Desiderio. Cic. 4. Tusc. 37.
Dolore. Cic. 2. Att. 19. Ardet dolore & ira noster Pompeius.
Doloribus podagræ. Cic. 5. de Fin. 94. h. e. Consumi arthritide.
Flagitio. Plaut. Cas. 5. 3. 1.

Infamia.

Infamia. Plin. lib. 4. Epist. 11. Ardebat ergo Domitianus & crudelitatis, & iniquitatis infamia.
Invidia ardet, cui invidetur. Liv. 5.
Invidia ardet res. Cic. 2. Q. frat.
Iracundia. Ter. And. 3. 2. 12. V. in EXARDESCO. H. St.
Odio. Cic. 4. Philip. 4. Ardens odio vestri, cruentus sanguine civium Romanorum.
Odia ardent in illum. Cic. pro Milon. 40. Omnia in illum odia civium ardebant desiderio mei.
Studio belli. Cic. pro Deiot. Studio historiæ. Cic. 16. Att. 13. Studio & amore alicujus. Cic. 1. Q. frat. 2. Studio veri reperiendi. Cic. 4. Acad. 65. Studio equorum. Hor. 2. Epist. 1. 95.

ARDENS, Partic. [αἴθων] Quod ardet.
Apes ardentes auro. i. e. Aureo colore elucentes. Virg. 4. Georg. 99.
Clypei ardentes, Fulgentes. Virg. 2. Æn. 734.
Color ardentissimus. Plin. lib. 21. cap. 4. De rosa in coronis.
Equi ardentes. Virg. 1. Æn. 472. Ubi Servius, Ardentes, & candidos significat & veloces: ut Pernicibus ignea plantis. Si Ignea velox est sine dubio & Ardens.
Febris ardens. Plin. lib. 20. cap. 20. Ardentibus febribus imponitur cum polenta.
Horæ diei ardentissimæ. Plin. lib. 31. cap. 3.
Literæ. Cic. 14. Att. 10. Ardentes in eum literas ad me misit.
Nubes ardens. Virg. 7. Æn. 142. Ubi Servius, Ardentem nubem, alii Fulmen, nubem ardentem dicunt: Ut Lucan. 10. 503.
— atque ardens aere solo. quos hoc loco sequutus est. Alii fulmen dicunt aeris scissione ardentem rimam, quos alibi sequitur dicens,
Ignea rima micans percurrit lumine nimbos. Hæc Servius.
Oculi ardentes, i. e. Fulgentes. Virg. 3. Georg. 505.
Oratio. Cic. in Orat. 132. Nec unquam is qui audiret incenderetur, nisi ardens ad eum perveniret oratio.
Papulæ, i. e. Carbunculi, ut ait Servius: vel Furunculi ex adusta bile inflammati. Virg. 3. Georg. 564.
Studio quidem ardenti hoc fortasse efficiam. Cic. 2. Q. frat.
Studio ardentiore petere, pro Vehementiore. Cic. 2. de Fin. 61.
Virtus, Excellens & maxima. Virg. 6. Æn. 130.
Ardentes & erectos vos ad libertatem recuperandam adhortabor. Cic. 4. Philipp. 11.

ARDENTER, ardentius, ardentissime. Adv. [καυστικῶς] Plin. l. 12. c. 19. Austros ibi tam ardenter flare, ut æstatibus sylvas accendant, invenimus apud authores.
Ardenter cupere. i. e. Vehementer. Cic. 4. Tusc. 39. Sic Ardentius appetere. Cic. 4. de Fin. 16.

ARSURUS, Partic. [καυσόμενος] Ovid. 14. Met. 747.
Luridaque arsuro portabat membra feretro.
Comæ arsuræ. Virg. 11. Æn. 77.

ARDESCO, [φλέγομαι, αἴθω] ēre. Inchoativ. vel idem quod Ardere. Virg. 1. Æn. 717.
Expleri mentem nequit, ardescitque tuendo. Plin. l. 33. c. 3. Primum autem bonitatis auri argumentum est, quam difficillime accendi. Præterea mirum, prunæ violentissimæ igni indomitum, palea citissime ardescere.
Ardescere in iras. Ovid. 5. Met. 41.
Ardescunt cæde. Ovid. 12. Met. 240.
Ardescere facile, i. e. Facile flammam concipere. Lucret. l. 6. 898.
Ardescere lyæo, i. e. Incalescere mero. Sil. lib. 11.
Ardescit dira cupidine pectus. Lucret. lib. 4. 1084.
Ardescere venere. Lucret. lib. 5. 895.
Ardescere in incestas nuptias. Tacit. 11. Ann. 25.
Ardescere mucronem jussit. Tacit. 15. Ann. 54.

ARDOR, ōris. m. [καύσων] Vehemens calor & incendium. Cic. 4. Acad. 119. Fore tamen aliquando ut omnis hic mundus ardore deflagret. Plin. lib. 14. cap. 16. Singulare remedium habent ad refrigerandum in morbis corporum ardores.
Amoris ardor. Cic. 1. de Orat. 134. Crassus arridens, quid censes, inquit, Cotta, nisi studium & ardorem quendam amoris?
Animi ardor consedit. Cic. in Orat. 93. Ardor animi non semper adest: isque quum consedit, omnis illa vis, & quasi flamma extinguitur.
Belli ardor. Liv. 4. Bell. Maced. In medio ardore belli.
Cœli ardor ut fulminum jactus. Cic. 3. in Catil. 18.
Cupiditatum omnium ardore restincto. Cic. 1. de Fin. 43.
Flammæ ardor fervidus. Lucret. lib. 5. 205.
Nubium ardor conflictu expressus. Cic. 2. de Divin. 44.
Oculorum ardor. Cic. pro Corn. Balb. 49.
Vultuum atque motuum ardor. Cic. 1. de Divin. 80. Vidi sæpe in Æsopo familiari tuo tantum ardorem vultuum atque motuum, ut eum vis quædam abstraxisse a sensu mentis videretur.
Flammeus ardor exederat sylvas ab radicibus. Lucret. lib. 5. 1251.
Generosus. Sen. Octav. 2.
Insatiatus ardor. Stat. 6. Theb. 306.
Trux ardor. Sil. lib. 17.
Conflagrare ardore flammæ. Cic. Anteq. iret. in exil. 1.
Defendere nimios solis ardores. Cic. de Senect. 53.
Dehiscit ardore terra. Virg. 3. Georg. 432.
Dissimulare ardorem. Tibul. lib. 4. 12. 6.
Dissipat ardorem in omnes partes. Lucret. lib. 2. 210.
Edendi ardor. Ovid. 8. Met. 828.
Fugare ardorem vetitum de corde. Ovid. 9. Met. 501.
Habet omnes idem ardor. Virg. 4. Æn. 581.
Intendebant exercitus ardorem. Tacit. 12. Ann. 35.
Iniit eum magnus laudis ardor. Stat. 12. Theb. 73.
Injicere ardorem. V. INJICIO.
Micare ardore stellarum. Cic. 1. de Divin. 18.
Torreri solis ardore. Cic. in Somn. Scip. 15.
Ardor idem sonat ac Dolor. Lucret. lib. 2. 252.
Sive voluptas est, sive est contrarius ardor.

ARDETTUS, [Ἀρδηττός] Loci nomen Athenis, sic dicti ab Ardetto heroe, ubi sacramento se obstringebat populus. Etym.

ARDIÆI, [Ἀρδιαῖοι] Illyriæ populi, de quibus sic Strabo lib. 7. Posteritas autem Ardiæos vocavere Varalios: verum rejecerunt illos Romani in interiora terræ, longius a mari, quum latrociniis cuncta vastarent, & agris incumbere colendis coegēre. Plura vide apud eundem.

ARDICES, [Ἀρδίκης] Corinthius pictor fuit, cujus meminit Plin. lib. 35. cap. 3.

ARDISCOS, [Ἄρδισκος] teste Aristarcho, Fluvius Scythiæ, cujus meminit & Herodotus lib. 4.

ARDUENNA, Galliæ maxima sylva, [Ἀρδουέννα ὕλη] Cæs. 6. Bell. Gall. 29. Ipse quum maturescere frumenta inciperent, ad bellum Ambiorigis profectus per Arduennam sylvam, quæ est totius Galliæ maxima, atque ab ripis Rheni, finibusque Trevirorum, ad Nervios pertinet, millibusque amplius quingentis in longitudinem patet, L. Minucium Basilum cum omni equitatu præmittit.

ARDUUS, a, um. [δυσχερής, χαλεπός, ἀνωφερής] Nonnunquam Sublime, alias Difficile & molestum. Sallust. in Catil. 3. At mihi quidem, tametsi haudquaquam par gloria sequatur scriptorem & authorem rerum: tamen in primis arduum videtur, res gestas scribere. Quod verbum exponens Gell. lib. 4. cap. 15. inquit, Sed Arduum Sallustius non pro Difficili tantum, sed pro eo quoque ponit quod Græci δυσχερὲς aut χαλεπὸν appellant: quod est cum difficile, tum molestum quoque & incommodum & intractabile.
Æther. Ovid. 1. Met. 151. Et Virg. 1. Georg. 324.
Ascensus. Cic. 2. de Orat. 261. Et Cæs. 2. Bell. Gall. 33.
Ascensu difficili & arduo erat oppidum. Cic. 6. Verr. 51.
Aditus. Liv. 4. Bell. Pun. Eadem causa ad subeundum, arduum aditum, instabilemque ingressum præbebat.
Cedrus. Ovid. 1. Amor. 14. 12.
Cervix equi. Virg. 3. Georg. 79. Hor. 1. Serm. 2. 89.
Clivus arduus in valles. Ovid. 1. Fast. 264. de profunditate, ad quam via sit difficilis.
Collis arduus & deruptus. Tacit. 2. Ann. 80.
Mundus arduus. Virg. 1. Georg. 240. Ubi Servius, Arduus, Excelsus, & summo vertice artatus.
Operis ardui erat. i. e. Maximi laboris. Plin. lib. 8. cap. 16.
Per arduum scandere. Hor. 2. Carm. 19. 21.
Promissa ardua. Claud. 2. in Eutrop. 316. i. e. Immensa & magnifica.
Res arduæ ac difficiles. Cic. 2. de Invent. 163. Patientia est honestatis, aut utilitatis causa, rerum arduarum ac difficilium voluntaria ac diuturna perpessio.
Res arduæ, pro Rebus difficilibus, adversis. Hor. 2. Carm. 3. 1.
Æquam memento rebus in arduis Servare mentem.
Res ardua, pro Arduo, magno, negotio. Ovid. 3. de Ponto, 9. 23.
Ardua res vicisse alios.
Via. Ovid. 2. Met. 63.
Arduus, Difficilis. ut Solum arduum opere, Quod difficile colitur. Plin. lib. 17. cap. 4. Sed idem solum ubicunque arduum opere, difficile cultu, bonis suis acrius pene, quam vitiis posset, affligit agricolam.
Arduum pro Ardenti & animoso. Virg. 9. Æn. 53.
Ardua, & Ardua terrarum, pro Sublimibus locis. Virg. 5. Æn. 695. Ubi Servius, Ardua terrarum, periphrasis montium. Liv. 2. 25. Fixis in terram pilis, quo leviores in ardua evaderent, cursu subeunt.
Amantes ardua dumi, i. e. Colles. Virg. 3. Georg. 315.
Ardua castellorum excindere. Tacit. 11. Ann. 9.
Magnum opus omnino & arduum Brute conamur: sed nihil difficile amanti putato. Cic. in Orat. 13.
Ardua molimur: sed nulla nisi ardua vincunt. Ovid. 2. de Arte Am. 537.

ARDUITAS, ātis. [τὸ ἄναντες, χαλεπότης] Varro 2. de R. R. cap. 10. Neque enim senes neque pueri collium difficultatem, aut montium arduitatem atque asperitatem facile ferunt.

ARDYS, [Ἄρδυς] Gygis Lydorum regis filius, cui etiam in regno successit. Herodot. l. 1.

A R E

AREA, æ. [δάπεδον] proprie dicitur (authore Festo) Locus vacuus, quasi exaruerit, & non possit quicquam generare. Varro 4. de L. L. Loca in urbe pura, areæ. Florent. in l. fundi. 211. de verb. sig. Locus (inquit) sine ædificio in urbe area, rure autem ager appellatur. Vitruv. lib. 1. cap. 7. Divisis angiportis, & plateis constitutis, arearum electio ad opportunitatem & usum communem civitatis est explicanda ædibus sacris, foro, reliquisque locis communibus. Et si erunt mœnia secundum mare, area ubi forum constituatur, eligenda proxime portum.
Area in ædibus urbanis dicitur Medium spatium vacuum inter parietes. Sic legitur Area Fori, apud Gell. 13. 24. Area Palatina. Idem 11. 10. Area Capitolina. Suet. Calig. 22. Liv. 5. Bell. Pun. Cujus certandæ quum dies advenisset, conciliumque tam frequens plebis adesset, ut multitudinem area Capitolii vix caperet. Cic. 2. Q. frat. 8. A puero ut discessi, in aream tuam veni. Plin. solet addere genitivum Domus, ut lib. 6. Epist. 20. Residimus in aera domus, quæ &c.
Parvula, sed festiva area. Plin. lib. 2. Epist. 17.
Area, Ubi frumenta triturantur & excutiuntur, [ἅλως, ἅλων] Columel. lib. 2. cap. 20. Area quoque si terrena erit ut sit ad trituram satis habilis, primum radatur, deinde confodiatur, permistisque paleis cum amurca quæ salem non accepit, extergatur: nam ea res a populatione murium formicarumque frumenta defendit. tum æquata paviculis vel molari lapide condensetur, & rursus subjectis paleis inculcetur, atque ita solibus siccanda relinquatur. Virg. 1. Georg. 178.
Area tum primum ingenti est æquando cylindro. Cic. 5. Verr. 36. Nequis frumentum de area tolleret. Hor. 1. Carm. 1. 10.
Quicquid de Lybicis verritur areis. Idem 1. Serm. 1. 45.
Millia frumenti tua triverit area centum.
Nunc teritur nostris area major equis, i. e. Nunc majus opus aggredimur. Ovid. 4. Fast. 10.
Areæ in hortis, Quadrata quædam spatia, probe subacta & coæquata, in quæ mox semina jaciantur. Columel. lib. 11. cap. 3. Igitur solum quod conserere Vere destinaverimus, post Autumnum patiemur effossum jacere brumæ frigoribus & pruinis inurendum. Quippe e contrario sicut calor æstatis, ita vis frigoris excoquit terram, fermentatamque solvit. quare peracta bruma tum demum stercus injicitur, & circa Idus Januarias humus resossa in areas dividitur: quæ tamen sic informandæ sunt, ut facile runcantium manus ad dimidiam partem latitudinis earum perveniant: ne qui persequuntur herbas, semina proculcare cogantur, sed potius per semitas ingrediantur, & alterna vice dimidias areas eruncent. Cic. in Parad. 7. Prata & areas quasdam magno æstimant.

Informare

Informare areas. Columel. lib. 11. cap. 3.

Area ſcelerum, per translationem. Cic. 9. Att. 18. Reliqua, ô dii, qui comitatus: quæ (ut tu ſoles dicere) νέκυια, in qua erat area ſcelerum. Sed in MSS. aliter legitur. V. Victor. ad loc.

Area, Ulceris genus in capite, cum capillorum profluvio. Vid. Celſ. arearum genera abunde tractantem, lib. 6. cap. 4.

AREŎLA, dimin. ab Area. [ἀλώνιον] Columel. Quum terram bene ſubegeris, areolas facito. viz. hortorum.

Areola domus. Plin. lib. 5. Epiſt. 6.

AREĀLIS, e. Ad aream pertinens. Serv. in 1. Georg. 166.

— Et myſtica vannus Iacchi. i. e. Cribrum areale.

AREATOR, ōris. m. Qui aream purgat. Columel. 2. 21. extr. Sed rectius hic leg. Aratoris.

ARECOMĬCI, [Ἀρηκομικοὶ] Populi in Gallia Narbonenſi, qui & Volcæ dicuntur teſte Strab. lib. 4. quorum portus & emporium Narbo dicitur. V. Plin. lib. 3. cap. 4. Legitur apud Strabonem Aricomiſci. Ptol. Οὐόλκαι Ἀρηκόμιοι.

AREFACIO, V. AREO.

ARĒGON, ontis. [Ἀρήγων] Pictoris nomen: de quo Strabo lib. 8. in Alpheoniæ Dianæ templo, Cleanthis & Aregontis picturæ viſuntur, hominum Corinthiorum. Alterius quidem Trojæ captivitas, & Minervæ natalia: alterius eſt Dianæ in cunis deportatio: opera laude plurima celebrata.

ARĔLAS, ātis; & ARELATE, es. f. Galliæ Narbonenſis urbs juxta Rhodanum. Plinio Colonia Sextanorum dicta, quod e ſexta legione milites coloni eo deducti ſint. Strabo Arelatem juxta Rhodanum ſitam, ampliſſimo emporio inſignem eſſe ſcribit. Vulgo *Arles.* Auſonius in urbium catalogo, c. 8.

Prode duplex Arelas: quam Narbo Martius, & quam
Accolit Alpinis opulenta Vienna colonis.

ARELATENSIS, e. Ager Arelatenſis. Plin. 10. 42.

ARELIUS, celebris Romæ pictor, paulo ante divum Auguſtum, niſi flagitio inſigni corrupiſſet artem, ſemper alicujus fœminæ amore flagrans, & ob id deas pingens, ſed dilectarum imagine. Hæc Plin. lib. 35. cap. 10.

Item Avari cujusdam nomen apud Hor. 2. Serm. 6. 78.

AREMORICA, Galliæ regio, quæ Aquitania nunc, partim etiam Britania dicitur. V. Plin. lib. 4. cap. 17. Cæſ. 7. Bell. Gall. 75. Univerſis civitatibus quæ Oceanum attingunt, quæque eorum conſuetudine Aremoricæ appellantur, quo ſunt in numero, Curioſolites, Redones, Ambibari, Cadetes, Oſiſmii, Lemovices, Veneti, Unelli. Legitur ARMORICÆ in codd. emend.

ARENA, æ. [ἄμμος, ψάμαθος, ψάμμος, ἄμαθος] Pulvis minutiſſimus, aridus. Virg. 1. Æn. 172.

— optata potiuntur Troes arena. Ubi Servius, Arena: quæritur habeat, necne, nomen hoc aſpirationem. & Varro ſic definit: Si ab ariditate dicitur, non habet: ſi ab hærendo, ut in fabricis videmus, habet: melior tamen eſt ſuperior etymologia. Gell. lib. 19. cap. 8. Eandem quoque de arena rationem habendam, & in ſpecie diſpari. nam quum arena ſingulari numero dicta, multitudinem tamen & copiam ſignificet minimarum ex quibus conſtat, partium, indocte & inſcite arenæ dici videntur: tanquam id vocabulum indigeat numeri amplitudine, quum ei ſingulariter dici ingenita ſit naturalis ſui multitudo. Hæc Fronto ap. Gellium.

Arena humero carens. Hor. 1. Carm. 28. 1.
Arentes arenæ. Hor. 3. Carm. 4. 32.
Bibula. Virg. 1. Georg. 114. Ovid. 19. Epiſt. 201.
Flaventes. Virg. 3. Georg. 350.
Fulva. Virg. 5. Æn. 374.
Molles. Ovid. 2. Amor. 11. 47.
Pingues. Columel. 2. 10.
Putres. Idem in præf. lib. 1.
Sicca. Virg. 1. Georg. 389.
Sterilis. Virg. 1. Georg. 70.
Tenuis. Claud. de Bell. Gild. 398.

Adverti arenæ. Virg. 5. Æn. 34. de claſſe appellente.

Et tandem læti notæ advertuntur arenæ.

Arcere arena aliquem, A littore prohibere. Virg. 6. Æn. 316.

Acta ventis. Ovid. in Ibin, 314.

Deſcendere in arenam. H. St. V. DESCENDO.

Eructare arenam dicitur gurges æſtuans. Virg. 6. Æn. 297.

Ejectare arenam dicitur Typhoeus. Ovid. 5. Met. 353. Sub Ætna.

Fundere arenas in littus: In eos proverbialiter dictum, qui ditioribus aliquid dant. Ovid. 5. Triſt. 6. 43.

His qui contentus non eſt, in littus arenas,
In ſegetem ſpicas, in mare fundat aquas.

Fuſus arena. Lucan. lib. 9. 885.

Summa ducis virtus, qui nuda fuſus arena Excubat. h. e. Non inſtrata aut veſte, aut fronde, aut culmis.

Libare arenam pedibus, Celeriter adeo per arenam decurrere, ut illam pedibus vix leviter tangas, nullis veſtigiorum notis impreſſis. Ovid. 10. Met. 653.

Signa tubæ dederant, quum carcere miſſus uterque
Emicat, & ſummam celeri pede libat arenam.

Miſcentur arenæ æſtu. Virg. 3. Æn. 557.

Potiri arena optata, pro Littore potiri. Virg. 1. Æn. 172.

Potitur claſſis arena, pro Ad littus devenit. Ovid. 13. Met. 729.

Impingere aliquem arenæ dicitur fortuna, aut ventus. Lucan. lib. 5. 697.

Sulcare arenas dicuntur piſces, quum in imo fluviorum arenas ſupernatant. Claud. de Nupt. Hon. 148.

Spargere arenam pedibus. Virg. 3. Ecl. 87.

Subjectat arenam unda exæſtuans. Virg. 3. Georg. 241.

Torquent arenas fluvii. Virg. 3. Georg. 350.

Turbantur Zephyro arenæ. Virg. 2. Georg 106.

Arena interdum Terram aridam ſignificat, quæ eſt ſicut arena, authore Servio. Virg. 1. Georg. 70.

Exiguus ſterilem ne deſerat humor arenam. Cic. 2. de Lege Agr. 70. Ut vero quum omnes urbes, agros, vectigalia, regna venderit, tum arenam aliquam, aut paludes emat, id vos poteſtis, quæſo, concedere?

Arena, Amphitheatrum: contentum pro continente. Arena enim ſpargi amphitheatrum ſolebat, ne vel pugnantes fœdarentur cruore occiſorum, vel cruor ſparſus ſpectantibus eſſet horrori, præſertim in gladiatorum dimicatione. Martial. de Spectac. 4.

Tradita Getulis, nec cepit arena nocentes. i. e. Non ſunt puniti delatores in amphitheatro, ſed acti in exilium. V. Lipſ. de Amphith. cap. 3.

Arenam meam translate dicit Plin. lib. 6. Epiſt. 12. Itaque Betitio Priſco quantum plurimum potuero, præſtabo: præſertim in arena mea, hoc eſt apud Centumviros. In loco in quo exerceri ſoleo nempe Budæus.

Arena luctatorum palæſtritarumque.

ARENACEUS, [ἀμμάθινος] Adj. Ex materia arenæ.

Arenacea duritia. Plin. lib. 30. cap. 15. Inveniuntur in corniculis cochlearum arenaceæ duritiæ.

Terra. Plin. lib. 17. cap. 7. Eſt enim alba, ruffa, columbina, argillacea, tophacea, arenacea. i. e. In qua eſt admiſta arena.

ARENARIUS, [ἀμμαθικὸς] Adj. Quod ad arenam pertinet. Ut Arenaria fera, i. e. Amphitheatralis. apud Amm. Marcell. 29. 7.

ARENARIUS, i. [ψαμματικὸς] dicitur Qui in arenam pugnandi cauſſa ſolet deſcendere, qui in arena pugnavit. Caliſtratus l. 38. D. de oper. libert. Hæ demum impoſitæ operæ intelliguntur quæ ſine periculo vitæ præſtari poſſunt. Nec enim arenarius manumiſſus tales operas præſtare debet. Utitur quoque Arcadius l. 21. D. de teſtibus.

ARENARIÆ, ārum. [ψαμαθεῖα] Fodinæ in quibus foditur arena. Cic. pro Cluent. 37. In arenarias quasdam extra portam Eſquilinam perductus occiditur.

ARENATIO, ōnis. f. Calcis & arenæ mixtura. Vitruv. 7. 3.

ARENATUS, a, um. Adj. [ψαμαθώδης] Quod arena mixtum eſt: ut, Calx arenatus. Cato de R. R. cap. 18. Poſtea cæmentis minutis, & calce arenato, ſemipedem unumquodque corium ſtruito.

ARENĀTUM, i. n. [ἀμμοδωτὸν] Quod fit ex calce & arena. Vitruv. lib. 7. cap. 3. non ita procul a fine, Quæ autem tectoria fundata arenati & marmorati ſoliditate ſunt, quum ſint politionibus crebris ſubacta, non modo fiunt nitentia, ſed etiam imagines expreſſas aſpicientibus ex eo opere remittunt. Cato de R. R. cap. 18. Ubi libraveris, de glarea & calce, arenatum primo corio facito. Alii legunt, Arenato primum corium facito. Arenatum hodie Mortarium vocamus. Budæus in primis Annot. Vitruvii locum alii ſic legunt, Quæ autem fundata arenationis & marmoris ſoliditate ſunt, craſſitudine ſpiſſa, quum ſint, &c.

ARENICŎLA, æ. c. Arenicolæ colubri. Mantuan.

ARENIVĂGUS, Adj. Lucan. lib. 9. 941.

Bis poſitis Phœbe flammis, bis luce recepta,
Vidit arenivagum ſurgens fugienſque Catonem. i. e. Vagantem per arenas Libyæ.

ARENŌSUS, [ἀμμώδης] Adj. Quod arena abundat. Plin. Littus non arenoſum, ſed alga & fluviorum ſordibus plenum. Virg. 4. Æn. 257.

Littus arenoſum Libyæ. Ovid. 14. Met. 82. Arenoſa terra.

ARENŬLA, dimin. [ψαμάθιον] Plin. lib. 30. cap. 3. Arenulæ quæ inveniuntur in cornibus cochlearum, cavis dentium inditæ, ſtatim liberant dolore.

AREO, ui, [ξηραίνομαι] ēre. Aridum & ſiccum eſſe. Plaut. Rud. 2. 6. 50. Utinam fortuna nunc anatina uterer, ut quum exiiſſem ex aqua, arerem tamen. Virg. 7. Eccl. 57. Aret ager.

Arentem in ſylvam. Virg. 12. Æn. 522. Ubi Servius, Arentem, pro Aridam.

Arere ſiti. Sen. 3. de Benef. cap. 8. Beneficium eſt, arentibus ſiti monſtrare fontem.

Arente fauce pocula trahere. Hor. Epod. 14. 4.

Arere pro Sitire dixiſſe videtur. Ovid. de Rem. Amor. 617.

Tantalus in media garrulus aret aqua.

Aret ſuccis ademptis tellus. Ovid. 2. Met. 211.

Fauces arent. Ovid. 6. Met. 355.

Arenti ore haurire. Ovid. 14. Met. 277.

Arentem ſitim levare. Ovid. 4. Epiſt. 174.

Plaga arens, i. e. Regio calidior. Sen. Herc. fur. 5. Africam intelligit.

AREFACIO, ēci, actum, [ξηραίνω, αὐαίνω] ĕre. Aridum facere. Cato cap. 69. Poſtea amurcam eximito, & arefacito. Plin. lib. 13. cap. 22.

ARESCO, [αὐαίνομαι] ĕre. ſignificat Aridum fieri, exiccari. Plaut. Rud. 2. 7. 17. Da mihi veſtimenti aliquid aridi, dum mea areſcunt. Lacryma cito areſcit, præſertim in alienis malis. Cic. in Partit. 57.

Areſcit in gemmas, h. e. Concreſcit. Plin. lib. 8. cap. 38. Lyncum humor ita redditus glaciatur, areſcitve in gemmas carbunculis ſimiles.

Areſcit terra calore. Lucret. lib. 6. 841.

AREFIO, eri. Apul. de Herb. cap. 87. Folia arefiant in umbra.

AREFACTUS, Partic. Plin. 13. 22. Arefactus ſuccus.

ARĬDUS, [αὖος, ξηρὸς, κατάξηρος] Adj. dicitur proprie (ut ait Feſtus) Quod naturalem humorem amiſit. ut, Fons aridus.

Aridum & ſiccum. Plin. lib. 12. cap. 12. Arida ſint potius quam ſicca folia. Catull. 21. 13.

Atqui corpora ſicciora cornu,
Aut ſiquid magis aridum eſt, habetis.

Exiccatus atque aridus, Pituitoſus & quaſi redundans, contraria. Cic. de Fato 7. Inter locorum naturas quantum interſit videamus, alios eſſe ſalubres, alios peſtilentes, in aliis eſſe pituitoſos, & quaſi redundantes, in aliis exiccatos atque aridos: multaque ſunt alia quæ inter locum & locum plurimum differant. Plin. lib. 12. cap. 17. Ipſum viſu aridum ſtatim tactu molleſcere. Virg. 1. Æn. 175.

— atque arida circum Nutrimenta dedit.

Genus ſermonis aridum, metaphorice. Cic. 2. de Orat. 59. Nos Stoicus iſte nihil adjuvat: & genus ſermonis affert, non liquidum, non fuſum ac profluens, ſed exile, aridum, conciſum, ac minutum.

Aridum fieri. Ovid. 5. Epiſt. 110.

Aridus anhelitus. Ovid. 10. Met. 663.

Argentum aridum, purum, lucidum. Plaut. Rud. 3. 4. 21. Nonius.

Ariſtæ. Catul. 46. 5.

Aſpectu

Aspectu aridus. Plin. lib. 12. cap. 16. & 17.
Aridus visu. Plin. lib. 12. cap. 17.
Arva arida, Infrugifera. contrarium est enim Pingui, quod fertilium est epitheton. Ovid. 14. Met. 516. Sic Virg. Arida sola. 1. Georg. 79.
Calor. Lucret. lib. 4.
Canities. Hor. 2. Carm. 11. 6.
Cinis. Hor. Epod. 17. 34.
Color. Plin. lib. 12. cap. 26.
Crura. i. e. Tenuia nimis, & gracilia. Ovid. 3. de Arte Am. 272.
Febris, Quæ arida efficit corpora. Virg. 3. Georg. 458.
Quum furit, atque artus depascitur arida febris. Servius. Sciendum tamen, febrem licet a Fervore dicta sit, esse etiam frigidam: unde modo ad diastolen ait aridam.
Ficus aridæ, Quæ non sunt virides, sed conditæ servantur in usum totius anni. Plaut. Rud. 3. 4. 59.
Fragor aridus, Sonitus, qualis solet fieri ex aridis (quum franguntur) arboribus. Virg. 1. Georg. 357. Servius. Nonius autem Horrificum, Acutum, interpretatur. [V. Sonus infra. Ex Homero sumptum docet Pierius, αὖον ἀΰτευν. V. Henr. Steph. Thes. Gr.
Frondes. Hor. 1. Carm. 25. 19.
Guttur. Ovid. ad Liviam, 422.
Herba. Tibull. lib. 1. 7. 26.
Homo, per metaphoram, pro Eo qui misere avaritia deperit. Ter. Heaut. 3. 2. 15.
Sed habet patrem quendam avidum, miserum, atque aridum. [Labore nimirum & parcimonia victus emaciatum.
Jecur. Hor. Epod. 5. 37.
Magister. Quintil. lib. 2. cap. 4. p. 138. Quapropter in primis evitandus, & in pueris præcipue, magister aridus, non minus quam teneris adhuc plantis siccum & sine ullo humore solum. [i. e. jejunus, & intempestiva severitate injucundus.
Narratio arida & jejuna. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Nubila arida. Virg. 3. Georg. 197. i. e. Sine pluviis. Serv.
Nutrimenta ignis arida, Ligna ficciora intelliguntur, aut quodcunque aliud humore carens aptumque recipiendæ flammæ. Virg. 1. Æn. 175.
Ora. Virg. 5. Æn. 200.
Prata, Jam matura. Virg. 1. Georg. 289. Servius.
Pulvis. Propert. 2. 13. 35.
Pumex. Catull. 1. 2.
Sitis. Lucret. 6. 1174.
Sonus, idem quod Virg. 1. Georg. 357. dicit Aridus fragor. q. V. Lucret. lib. 6. 118. ubi de tonitru: Aridus unde aures terget sonus ille.
Vestimentum. Plaut. Rud. 2. 7. 16.
Viator, i. e. Ob æstum, assiduosque peregrinandi labores omni humore exhaustus, ideoque etiam sitículosus. Virg. 4. Georg. 98.
Victus. i. e. Admodum parcus, durus, asper, austerus. Cic. pro Rosc. Amer. 75. In rusticis moribus, in victu arido, in hac horrida incultaque vita.
Vita, eodem modo dicta ut Victus aridus. Cic. pro Quint. 93. Vitam omnino semper horridam atque aridam cordi fuisse.
Ardus pro Arido, veteribus dicebatur, teste Nonio. Lucil. lib. 27. Ardum, miserrimum, atque infelix lignum sambucum vocant.

Aridŭlus, Adj. dimin. Catull. 65. 316.
Laneaque aridulis hærebant morsa labellis.

Aripĭcus, Adj. Cæl. Aurel. Tard. 4. 1. 9.

Ariditas, ātis. f. [αὐαότης, ξηρότης] Siccitas. Plin. lib. 11. cap. 35. Sitit enim araneus, & omnem humorem absorbens ariditatem ampliat.

Aritudo, ĭnis. f. [ξηρασία] pro Ariditate ponitur. Varro 1. de R. R. cap. 12. Quod & bestiolæ siquæ prope nascuntur, & inferuntur, aut efflantur, aut aritudine cito pereunt.
Aritudo pro Parsimonia. Plaut. Rud. 2. 6. 40. Laudo fortunas tuas qui semper servas gloriam aritudinis.

Areola, V. **Area**.

Areŏpăgus, [Ἄρειος πάγος] Collis vel Tumulus Martis Athenis; non ut (vulgaria Lexica interpretantur) Vicus Martis, nedum Pagus aut Fons. Consulantur Pausanias, Hesychius, Suidas, Henr. Stephanus, Vossius aliique probati Grammatici, qui in loco editiore situm fuisse affirmant omnes. Quam ob causam corripitur syllaba penultima, nempe quod eandem syllabam in voce πάγος semper corripiunt Poetæ Græci. V. Euripidem in Oreste, & Ennii Senarium apud Varro 6. de L. L. cap. 2. Hoc in loco de rebus capitalibus judicia exercebantur. A Marte autem ideo nomen accepisse fertur, quia Mars, qui Græce dicitur Ἄρης, homicidii insimulatus judicantibus duodecim diis, in eo pago sex sententiis absolutus est, ut Stephanus Byzantius docet, & multi alii Græci. Sed hanc celebratissimam opinionem rejicit Varro, & aliam amplectitur; ut scil. honori deorum consuleret, a quibus litigia atque judicia hujus generis aliena duxit. Verum quid ageretur in Areopago, Julius Pollux lib. 8. scribit de Magistratibus Athenienfium, & eorum locis. V. Budæum in Annotat. & August. de Civit. Dei, lib. 18. cap. 10. & Pausan. in Atticis. Areum judicium Tacitus dixit, 2. Ann. 55. Apud Sen. de Tranquill. c. 3. Ariopagus religiosissimum judicium. Juvenalis Latine interpretatur, Curiam Martis 9. Sat. 101. V. Schol. De Areopago Jo. Meursii extat Diatriba 1624. Lugd. B. edita, ac To. V. Antiquitt. Græc. Gronovii. auctior exhibita.

Areopagitæ, ārum. [Ἀρεοπαγῖται] Judices erant Athenis, qui de capitalibus causis pronuntiabant tanta integritate, ut noctu atque in tenebris, non interdiu neque luce causas cognoscerent, quo non dicentes sed duntaxat quæ dicerentur spectarent. De quibus proverbium, Areopagita taciturnior, de eo qui commissum arcanum optime contineat. Erasmus in Adagiis. conf. Macrob. 7. Saturn. 1. Cic. pro Corn. Balb. 30. Vidi egomet nonnullos imperitos homines nostros cives Athenis in numero judicum atque Areopagitarum, certa tribu, certo numero. Idem 1. de Divin. 54. Areopagitæ comprehendi jubent eum.
Areopagitæ, pro Severis & incorruptis. Cic. 1. Att. 13. Clamare præclari Areopagitæ se non esse venturos, nisi præsidio constituto. Ironicos de judicibus Clodii incestus. Ibid. 1. 9. Sonatus ἄρειος πάγος, nihil constantius, nihil severius, nihil fortius.

Areopagitĭcus, Adj. Sidon. Apoll. 9. 9. Gymnasia Areopagitica.

Areopolitæ, [Ἀρεοπολῖται] Qui habitant Areopolim. Areopolis autem civitas est Arabiæ, quæ alio nomine dicitur Moab: de qua in dictione **Moab**.

Arepennis, lingua Gallica Mensura est dimidii jugeri. Columel. lib. 5. cap. 1. Galli Candetum appellant in areis Urbanis spatium c. pedum, in agrestibus autem cl. quod aratores Candetum nominant, semijugerum quoque & Arepennem vocant. Jac. Capellus legi mallet: Jugerum quoque & Semi arepennem. scribitur & Arapennis, Aripennis, Arpennis, Agripennus, Arpennium & Arpentum sequiori ævo, unde Gall. *Arpent*, cum derivatis. Plura V. in Cangii Gloss. & Goesii Indice in R. A. Scriptt. Dalechamp. ad Plin. 18. 3. ubi contractum putat ex Arvipendium. q. V.

Aresco, V. **Areo**.

Arescon, [ἀρέσκων] Virga est quam ferebant ii qui in comœdiis lenonum partes agebant, in scenam progressuri, amiculo florido induti. Sic Cæl. lib. 7. cap. 29.

Arescon, ōntis. [Ἀρέσκων] Viri nomen, quem Licinius Mucianus prodidit visum a se Argis, cui nomen Arescusæ fuisset, nupsisse etiam, mox barbam produxisse, & ad virilitatem provenisse, uxoremque duxisse. V. Plin. lib. 7. cap. 4.

Arescūsa, Mulier in marem versa, de qua modo in **Arescon**.

Aretalŏgus, i. m. [ἀρεταλόγος] Porphyrione teste, Garrulus & loquax dicitur in ostentatione virtutis, unde nomen deducitur. ἀρετὴ enim Virtus, & λόγος Sermo. Sueton. in Augusto, cap. 74. Nam & ad communionem sermonis tacentes, vel submissim fabulantes provocabat, & aut acroamata, & histriones, aut etiam triviales e circo ludios interponebat, ac frequentissime aretalogos. Ubi Interpp. V.
Aretalogus (inquit Turnebus Adv. 10. 12.) non tam videtur a virtute dici, quæ ἀρετὴ vocatur, quam ab ἀρετὸς, id est, Gratus & placens, qui narrationes & fabellas, acroamataque auribus auditorum grata loquitur. Proinde & nugatores eo etiam nomine & garruli censentur, cum usu veniat persæpe ut scurræ illi nugentur & garriant. Aretalogum etiam legisse me ita recordor in Ausonio, ut hoc verbum ab Arete uxore Alcinoi deduci videatur, quæ explicationem longissimam errorum Ulyssis (quem Juven. 15. Sat. 15. etiam Aretalogum vocat: Moverat ut mendax aretalogus, &c.) audierat. l. seq.

Arĕtas, æ. [Ἀρέτας] Cujusdam regionis Arabiæ rex, qui Obodæ affinitate conjunctus erat. Is Gallum Ælii Augusti Cæsaris ducem, cum Arabiam pertentaret, amice suscepit, & dona ei obtulit. Author Strab. lib. 16.
Nabatæorum Arabum rex. Appian. Mithrid. p. 155. & 160. Paris. & in Novo Test. H. St. Intelligit locum 2. Cor. 11. 32.

Arēte, [Ἀρήτη] ut in Odyssea scribit Homerus, quam Alcinous Phæacum rex duxit uxorem, & ex ea Nausicaam filiam, & tres filios suscepit. Ad hanc Ulysses ductu & consilio Palladis transformatæ in effigiem Calpis virginis, a Calistone Nympha veniens naufragus accessit, & multa illi interrogatus exposuit, & tandem honorifice ab ea susceptus est. Ex Bocatio.
Arete, [Ἀρήτη] Aristippi philosophi filia, (Juxta al. Soror) quæ ei successit in schola, summum bonum in voluptate, quæ maxime sensum moveret, posuit.

Arethūsa, [Ἀρέθουσα] Fons in Chalcide. Strabo lib. 1. & Plin. lib. 4. cap. 12.
Est & Fons in Bœotia, eodem Plinio teste, lib. 4. cap. 7.
Item Fons in Insula parte quarta urbis Syracusarum, quem describit Cic. 6. Verr. 118. Virg. 10. Ecl. 1.
Extremum hunc Arethusa mihi concede laborem. Ubi Serv. & Emmen. V.
Arethusa, Virgo venatrix Dianæ comes, secundum fabulas, quæ dum se in Alpheo post laborem lavaret, ab eo adamata est: & diu fugiens, deorum miseratione in fontem mutata, per secretos meatus in Siciliam venit. Quod etiam Virgilius ostendit, 4. Georg. 344.
Et tandem positis velox Arethusa sagittis. Hæc ex Servio. vide Bocatium lib. 7. cap. 18.
Est item Arethusa, Urbs una Eubœæ, altera Syriæ. Author Volaterranus.
Arethusa, Oppidum Arabiæ Græcum. Plin. lib. 6. cap. 28.

Arethūsis, ĭdos. [Ἀρεθουσὶς] Ovid. 4. Fast. 873. Arethusidas Syracusas vocat ab Arethusa fonte, quæ est in Insula parte quarta urbis Syracusarum.

Arethusæus, Adj. [Ἀρεθούσιος] ut, Arethusæi latices. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 60.

Arethusius, Adj. Idem. ut, Arethusia proles, i. e. Syracusana. Sil. lib. 14. 357.

Aretium, [Ἀρήτιον] Civitas Tusciæ mille ac cc a Roma distans stadiis. Strabo lib. 5. Itali nunc vulgo vocant *Arezzo*. Hinc

Aretīnus, a, um. Aliquid testeum vel argillaceum. Antidamus in Moralibus, Quis averruncassit tam aretinas hominum mentes? Aretinas (inquit Nonius) Testeas, vel Argillaceas. [Fulgentii potius, quam Nonii hæc sunt. In edit. Merc. legitur Aricinas. Quidsi Arvignas, vel quod idem est, Arietinas? Dixerat quippe: Fabre compactum animal hominem quis ferat sic ire pecuatum? infert deinde: Et averruncassit igitur tam &c.
Testæ aretinæ. Martial. lib. 1. 54.
Vasa aretina. Isid. 20. 4.

Areva, Fluvius est citerioris Hispaniæ, a quo nomen ceperunt Arevaci populi. Plin. lib. 3. cap. 3.

A R F

Arferia, æ. Aqua quæ inferis libabatur, dicta a Ferendo, sive Vas vini quod sacris adhibebatur. Festus.
Arferia (inquit Turnebus) aqua, ab Adferendo nomen habet. Nam prisci præpositionem Ad in Ar sæpenumero mutabant: unde & Arcesso & Arveho apud Catonem. Est igitur Arferia, veluti Adferia.

A R G

Argæus, [Ἀργαῖος] Pelopis fuit filius, & Alectoris pater.
Alius fuit Lycimnii, qui ab Hercule abductus, vi morbi peregre periit, cujus crematos cineres Hercules retulit, ut jusjurandum quod dederat se illum reducturum, servaret. Hunc dicunt primum fuisse qui crematus sit, & ab eo deinde morem servatum.
Est item Argæus, Cappadociæ mons arduus, & perpetuis pruinis rigens, cui Mazaca civitas, Cappadocum metropolis subjacet. Author Strabo, l. 12.

ARGÆUS, a, um. [Ἀργῶος] denom. ab Argis Peloponnesi urbe, idem significans quod Argivus. Hor. 2. Carm. 6. 5.
Tibur Argæo positum colono. [Rectius al. Argeo, quia est ex Gr. ἀργεῖος.
Argæi, V. ARGEI.

ARGANTHON, [Ἀργανθὼν] Mons in Mysia, ubi raptus fuit Hylas. Dictus ab Arganthone Rhœsi conjuge. Steph. Vocatur alio nomine Arganthonius. Quod & possessivum alias.

ARGANTONIUS, [Ἀργανθώνιος] Rex fuit (ut testatur Herodotus) in Arna civitate Bœotiæ.
Fuit item Argantonius, Rex in Hispania, quem Plinius ait vixisse CXX. annos : Silius Italicus autem CCC, qui ejus meminit lib. 3. 396.
Argantoniacos armat Carteia nepotes,
Rex proavis fuit humani ditissimus ævi:
Ter denos decies emensus belliger annos.

ARGAS, per contumeliam dictus est provecta ætate Demosthenes, sive quod hoc nomine fuerit quispiam malarum author legum : sive quod (ut existimat Suidas) serpentis genus sit Argas.

ARGATILIS, (authore Plinio) Avis est, cui nidus ex ligno ita absoluta intexitur pila, ut inveniri non possit aditus. l. 10. c. 33. [Acanthyllis ex Arist. legit Hard. prælucente Hermolao. Ita supra repone, ubi perperam ACANTHILIS excusum.

ARGEI, Loca in urbe Romana a Numa consecrata ubi sacra fiebant. Liv. 1. 21. Multa alia sacrificia, locaque sacris faciendis, quæ Argeos Pontifices vocant, Numa dedicavit. Turneb. Adversf. 20. 35. Multa fuerunt Argæorum sacraria. V. Varr. 4. de L. L. 8. Argea Loca Romæ appellantur, quod in his sepulti essent Argivorum quidam illustres viri. Festus. Ubi interpp. V.
Argeos vocabant scirpeas effigies, quæ per Virgines Vestales annis singulis jaciebantur in Tiberim. Fest. V. eund. in v. Sexagenarios.

ARGĒMA, æ. f. [ἄργεμα, ατος ; τὸ & ἄργεμον, ου ; τὸ & ἄργεμος, ου ; ὁ] est Morbus oculorum, dictus quum ulcus circulum oculi infestat ; quem Græci Irin dicunt. Plin. lib. 20. cap. 5. Succo & cicatrices oculorum, & albugines & argemas inunxere. Ibid. cap. 19. Folia trita cum oleo, argemas jumentorum sanant. Quidam legunt Argemata. V. Fœsii Oecon. Hippocr.

ARGĒMON, & ARGEMŌNE, [ἀργεμώνη] Herba quæ Canaria lappa dicitur. V. Plin. lib. 24. cap. 19.

ARGENNON, Argentum percandidum. Festus. Ἀργεννὸς enim Candidum significat.

ARGENON, Gemma est ex jaspidum genere. Plin. lib. 37. cap. 9.

ARGENTANGINA, ARGENTEUS, ARGENTINUS & derivata cæt. V. post ARGENTUM.

ARGENTORATUM, [Ἀργεντόρατον] Urbs Galliæ authore Ptolemæo lib. 2. 9. Alio nomine Argentina. vulgo *Strasburg*.

ARGENTUM, i. n. [ἄργυρος, ἀργύριον] proprie est Ipsum metallum. V. Plin. lib. 33. cap. 6.
Argenti venas sequi. Lucret. lib. 6. 808.
Argenti rivi. Virg. 2. Georg. 165.
Spumæ. Virg. 3. Georg. 449.
Splendor. Hor. 1. Serm. 4. 28.
Argentum, pro Nummo argenteo. Plaut. Mil. 4. 2. 73. Tum argenti montes, non massas habent.
Argenti nummus. Plaut. Pseud. 1. 3. 65. Nimis sum miser, nummum nusquam reperire argenti queo.
Mutuum. Plaut. Pseud. 1. 1. 78.
Argentum suspicere : i. e. Admirari divitias. Hor. 1. Epist. 6. 17.
Argenti pallet amore. Hor. 2. Serm. 3. 78.
Argenti pondus immensum. Hor. 1. Serm. 1. 41.
Ingens argentum, idem quod Immensum argenti pondus. Virg. 3. Æn. 466. Immo V. Arg. pro Supellectili & Escarium.
Ignotum argenti pondus. Virg. 1. Æn. 359.
Cælata argento bipennis. Virg. 5. Æn. 307. V. CÆLO.
Argento perfecta pocula, Ex argento facta. Virg. 9. Æn. 263.
Circundare auro argentum. Virg. 1. Æn. 593.
Concisum argentum in titulos faciesque minutas, Juven. 14. Sat. 291. eleganti periphrasi dixit Pecuniam, quæ variis titulis & imaginibus signari solet.
Absumere argentum. In ABSUMO.
Circumvertere aliquem argento. In CIRCUMVERTO.
Comparare. In COMPARO.
Conficere alicujus. In CONFICIO.
Cudere. In CUDO.
Decoquere. In DECOQUO.
Invadere. In INVADO.
Invenire. In INVENIO.
Imponere argentum in stipendium. In IMPONO.
Locare argentum, & argentum fœnori. In LOCUS.
Pensare argento. In PENSO.
Argentum, pro Supellectili argentea, Crateribus, scyphis scilicet, Lancibus, parapsidibus, cochlearibus, & aliis vasis, quale memoratur a Virg. 1. Æn. 640. Ingens argentum mensis, &c. V. supra Ingens. Et Argentum pro Supell. paulo ante. Cic. 6. Verr. 33. Quum essent triclinia strata, argentumque expositum in ædibus. V. Tit. D. de Auro & Argento legato, & ad eum Laz. Baysii Comment. Tom. IX. Antiquitt. Gronov. recus. Interpp. ad Virg. Petr. Ciacc. de Tricl. p. 31. seq. ed. Westst. Phæd. l. 5. Prol. v. 6.
Si marmori adscripserunt Praxitelen suo,
Trito Myronem argento. Juven. Sat. 1. 75. Argentum vetus.
Cineraceum, Quod in magna quantitate purgatum, & a plumbo separatum est in capaci sive majori catino.
Cupellatum, Quod a plumbo separatum est in minori catino.
Escarium, Donat. ad Æn. 1. 640. Vasa quibus in epulis utebantur.
Factum atque signatum. Cic. 7. Verr. 62. Erat navis plena juventutis formosissimæ, plena argenti facti atque signati, multa cum stragula veste.
Factum, vocatur Paratum, non rude, sed elaboratum, cælatumque ; & ei opponitur Infectum, quod rudem & non factam argenti materiam significat. in l. cum aurum. D. de auro & argento leg. Distinguitur tamen a Signato, quod ex Seneca cognoscimus de Beneficiis primo : Libentius donabo argentum factum quam signatum. Liv. 4. Bell. Maced. Cautum erat, quo ne plus auri & argenti facti, quo ne plus signati argenti & æris, domi haberemus. Apud eundem Ærario illatum infectum argentum legimus.
Infectum, Quod est adhuc in massis. Liv. 34. 52. Infecti argenti fuit 1800. pondo.
Purum putum, Alfen. l. 34. D. scribit esse Valde purum, sicut Novum novitium dicimus, & Proprium propitium, augere atque intendere volentes novi & proprii significationem. Hoc tamen Gell. l. 6. c. 5. reprehendit, & ait a Putando dictum, & ob eam causam prima brevi syllaba pronuntiari. Putum autem argentum esse, quasi Exputatum, excoctumque, omni aliena materia carens, omnibusque vitiis ex eo detractis emaculatum, & candefactum. Hotom. [V. PURUS. & Varr. de L. L. 5. ubi docet antiquos Putum pro Puro usurpasse. Verisimilis Gronovii sententia, qui ad loc. Gellii per ἐπεξήγησιν dictum statuit, ut Sacro sanctum, Sartum tectum, Melius æquius, Æqui boni, Pransus paratus, Prudens & Sciens, Volens propitius, & similia.
Potorium, non Id tantum est in quo bibi possit, sed & Quod ad præparationem bibendi comparatum est. l. 21. D. de auro & arg. leg.
Pustulatum, Infectum sed & purgatissimum. Suet. Ner. 44. Exegit ingenti fastidio argentum pustulatum. Martial. lib. 7. 85. 7.
— nulla venit a me Argenti tibi libra pustulati.
Rasile. Vell. Paterc. l. 2. c. 56. Apparatum triumphi Cæsaris Hispaniensis argento rasili constitisse, dicit.
Scenicum, Quo dominus non temere utebatur, sed commodare ad ludos, & ad cæteras apparationes solebat. Scenici mentio extabat olim Romæ in hortis Carpensibus. Pignor. de Serv. p. 129. T. AELIVS AVGV. STORVM. LIB. AMEMPTVS. AB. ARGENTO. SCENICO.
Signatum, Quod est in nummis. V. Factum.
Viatorium, & Balneare dicimus, Quo in itinere, & balneo quis uti consuevit. l. ult. in princ. & §. 1. D. de aur. & arg. leg. Lavatio argentea Phædro. 4. 4.

ARGENTUM VIVUM, [ὑδράργυρος] Duæ dictiones sunt: alii unicam esse contendunt. Plin. lib. 33. c. 6. Est lapis in his venis, cujus vomica liquoris æterni, argentum vivum appellatur, venenum rerum omnium. Exest ac perrumpit vasa permanans tabe dira. Omnia ei innatant, præter aurum : id unum ad se trahit.

ARGENTARIUS, i. m. [ἀργυρογνώμων, ἀργυραμοιβὸς] Argentarii, Nummularii dicuntur, & mensarii, mensulariique ; & Græcis verbis trapezitæ, & collybistæ : qui & ipsi rursus duorum sunt generum. Nam minutuli illi nummularii, id est campsores vulgo dicti, quos Græci argyrognomonas vocant, quasi pecuniæ spectatores, & collybistas, & ἀργυραμοιβοὺς, publicam causam habere non videntur, nec rationem accepti expensique facere, ut argentarii illi & mensularii : qui non tam pecuniarum permutationem, quam majorem negotiationem exercent : quibus olim moris fuit pecunias custodiendas dari, fœnerato interdum, interdum gratuito. Hos Demosthenes Trapezitas vocat. Hæc Budæus. Plaut. Perf. 3. 3. 29. Mirum quin tibi ego crederem, ut idem faceres mihi, quod partim nostri faciunt argentarii. De Argentariis, V. plura lib. 2. Digest. tit. de Edendo.
Argentarii Romæ etiam auctionibus interveniebant. Cic. pro Cæcin. 16. Æbutio negotium datur. Adest ad tabulam. licetur Æbutius. deterrentur emptores multi, partim gratia Cæcinæ, partim pretio. Fundus addicitur Æbutio. Pecuniam argentario promittit Æbutius.

ARGENTARIUS, Adj. [ἀργυρικὸς] Quod est argenti, aut ad argentum pertinet. ut, Argentaria metalla: & Ratio argentaria. Plin. l. 33. c. 5. Laudatiorem eandem in ærariis metallis, & proximam in argentariis fieri compertum est. Cato c. 2. Rationes putare, argentariam frumentariam. Vulgo, Audire computum.
Argentarium auxilium: i. e. Auxilium ex re nummaria. Plaut. Pseud. 1. 1. 103.
Commeatus, Argentum pro commeatu. Plaut. Pseud. 1. 5. 9.
Cura, i. e. Cura habendi argenti. Ter. Phorm. 5. 7. 62.
Meretrices omnes illecebræ argentariæ. Plaut. Men. 2. 3. 26.
Inopia, Penuria argenti. Plaut. Pseud. 1. 3. 65.
Tabernæ, Quas argentarii in foro publico conductas habebant. Liv. 26. cap. 11. Ut extemplo vocato præcone tabernas argentarias, quæ circa forum Romanum tunc essent, jusserit venire.
Creta. Plin. lib. 35. cap. 17. Alia creta, argentaria appellatur, nitorem argento reddens.
Mensa. Ulp. l. 4. D. de Edendo. Argentariæ mensæ exercitores rationes quæ ad se pertinent edant adjecto die & COS.

ARGENTARIA, æ. Mensa tabernave argentariorum. Plaut. Epid. 2. 2. 15. Per myropolia & lanienas, circumque argentarias.
Argentaria, Functio officiumve argentarii. Ulp. l. 6. D. de Edendo: Sed & quod solvi constituit argentarius, edere debet: nam & hoc ex argentaria venit.
Argentariam facere, sive exercere. Ulp. l. 4. D. de Edendo. Is etiam qui desiit argentariam facere, ad editionem compellitur ubi argentariam exercuit. Cic. 3. Off. 58. Pythius ei quidam, qui argentariam faceret Syracusis, &c. Et pro Cæcin. 10. Romæ argentariam non ignobilem fecit.
Argentariam dissolvere. Cic. pro Cæcin. 11. Aliquanto post jam argentaria dissoluta, Fulcinius huic fundo uxoris continentia quædam prædia atque adjuncta mercatur.
Argentaria, (subaudi Fodina) Locus ex quo effoditur argentum. Liv. 4. Bell. Maced.

ARGENTĀTUS, Adj. [ἐπάργυρος] Quod argento inductum tectumve est. Unde, Argentata choragia, apud Valer. Max. lib. 2. cap. 1. Et, Argentata sandalia, in carmine de Obitu Mæcenatis.
Argentata querimonia. Plaut. Pseud. 1. 3. 78.
Argentati milites. Liv. 9. 40.

ARGENTEUS, Adj. [ἀργυροῦς] Quod est ex argento, ut, Argenteus denarius. Plin. lib. 16. cap. 3. Item Phaleræ argenteæ. Idem lib. 8. cap. 5. Vel quod argento simile est, ut
Color. Ovid. 21. Epist. 219.
Folium, Argenti splendorem referens. Plin. lib. 16. cap. 18. Sic apud eundem lib. 2. cap. 25. Argenteus crinis.
Fons, Purissimus & nitidissimus. Ovid. 3. Met. 407.
Amica, Quæ argento vendita est. Plaut. Pseud. 1. 3. 113. Quid ego ex te audio ? c. Amicam tuam esse factam argenteam.

ARGENTEUS AMNIS, est in colonia Octavanorum, quæ Pacensis appellatur, & Classica, in provincia Narbonensi. Plin. lib. 3. cap. 4.

ARGENTEUS MONS, Straboni lib. 3. [Ὄρος Ἀργυροῦν] ita dictus quod in eo sint argentariæ.

ARGENTEOLUS, Adj. dimin. Plaut. Rud. 4. 4. 125. Post est sicilicula argenteola, & duæ connexæ maniculæ.

Argentosus, [ἀργυρώδης] Cui immistum est argentum. Plin. lib. 33. cap. 5. Ita ferruminatur aurum, quod argentosum vocant. Cui ibid Ærosum opponitur.

Argentifodina, æ. [ἀργυρεῖον] Ubi foditur argentum: quam Minam argenti vocamus. Plin. lib. 33. cap. 6. Odor ex argentifodinis inimicus omnibus animalibus, sed maxime canibus.

Argentangina, [ἀργυράγχη] Avaritia. Argentangina laborare dicuntur, Qui pecunia corrupti reticent ea, quæ ad Reip. commoda pertinent. V. Erasm. Chil.

Argentinus, Deus colebatur ab antiquis, sicut & Æsculanus, quem patrem illi posuerunt, quia prius ærea pecunia in usu esse cœpit, post argentea. Augustinus.

Argenusa, [Ἀργινοῦσα] Insula est Lesbo adjacens, juxta Argennon promontorium, in qua Alcibiades extinctus est. Plin. lib. 5. cap. 31. Arginusam vocat. [Immo tres insulæ exiguæ: de quibus Strabo lib. 13. Plin. l. c. quoque plurali numero expressit, si Hard. ἐκδοσιν sequimur. Nomen varie scribitur, rectius tamen Arginussæ, per i, & geminum s. quia contractum est ex Gr. ἀργινόεσσαι, q. d. λευκογαῖαι, Cretaceas. Steph. tamen ab Argenno Prom. Argennusam dictam putat. q. V.

Argestes, æ. m. [Ἀργέστης] Ventus ab occasu solstitiali flans. Plin. lib. 2. cap. 47. Ab occasu æquinoctiali Favonius: ab occasu solstitiali Corus: Zephyrum & Argesten vocant.

Argi, Civitas in Italia, quam condidit Diomedes. V. argiripa.

Argia, [Ἀργεία] Filia fuit Adrasti regis Argivorum, & uxor Polynicis: quæ quum viri sui in bello cæsi funus curaret, a Creonte tyranno necata fuit, cujus meminit Stat. lib. 2.

Argiæ, [Ἀργεῖαι] Insulæ sunt numero viginti, Cariæ adjacentes, ut scribit Plin. lib. 5. cap. 31.

Argiletum, [Ἀργίλητον] ab Argo dictum, quod is eo venerit, ibique sepultus sit. Virg. 8. Æn. 346.

— & lethum docet hospitis Argi. Quanvis aliqui ab Argilla deductum potius velint, quod id genus cretæ ibi esset. Hæc fere ex Varr. 4. de L. L.

Erat autem Argiletum, Locus in Urbe prope Palatium, ubi tabernæ opificum erant, præsertimque bibliopolarum, a quo Argiletanæ dicebantur. Martial. lib. 1. 4.

Argiletanas mavis habitare tabernas. V. Serv. in 8. Æn. d. l.

Argilla, æ. [ἄργιλλος] Terra tenax, qua figuli utuntur. Virg. 2. Georg. 180.

Tenuis ubi argilla, & dumosis calculus arvis.

Ἀργινόεσσα, ubi pro ἀργιλλόεσσα. Dionys. de Situ. 1176. H. St. Versus Dionysii hic est.

Ἡ ῥ' ἄρ γὰρ λευκῇσι καὶ ἀργινόεσσα πέτυκται.

Quid cessat hic homullus ex argilla & luto fictus Epicureus? Cic. in Pison. 59. Columel. lib. 12. cap. 44. Sed & idem author est creta figulari bene subacta recentia mala crasse illinire, & quum argilla exaruit, frigido loco suspendere. Hic vides rem eandem vocari & Cretam figularem, & Argillam.

Argilla uda aliquid imitari. Hor. 2. Epist. 2. 8.

Argillaceus, Adj. [ἀργίλλιος] Plin. lib. 17. cap. 7. Est enim alba, (terra) rufa, columbina, argillacea, &c.

Argillosus, Adj. [ἀργιλλώδης] Quod abundat argilla. Columel. de Arborib. 17. Olea maxime collibus siccis & argillosis gaudet. Terram argillosam esse convenit. Plin. lib. 12. cap. 14.

Argilus, [Ἄργιλος] Urbs Æmathiæ non procul ab ostiis Strymonis fluvii versus Occidentem. Herod. lib. 7.

Arginusa, V. argenusa.

Argiphontes, æ. [Ἀργειφόντης] dictus est Mercurius, quod Argum interemerit.

Argippæi, orum [Ἀργιππαῖοι] Populi sunt Scythiæ juxta Sarmatas & Thyssagetas, ab ipsa nativitate calvi, simis naribus, & ingenti mento, proprio quodam oris sono, ex arboribus victitantes. Hi cum arma nulla habeant, a nemine tamen afficiuntur injuria, propterea quod sacri putentur. Iidem finitimorum controversias dirimunt, & ad se confugientes tuentur ab injuria. Plura de his Herod. lib. 4.

Argiripa. V. argyripa.

Argissa, [Ἄργισσα] Thessaliæ civitas est prope Peneum, condita a filiis Larissæ, deinde Argusa vocitata. Strabo lib. 9.

Argitis, idis. Genus vitis. Columel. lib. 3. cap. 2. Minor argitis terræ mediocritate lætatur.

Argius, [Ἄργιος] Nobilis Statuarius fuit, Polycleti discipulus, cujus meminit Plin. lib. 34. cap. 8.

Argivus, V. argos, paulo infra.

Argo, ûs. f. [Ἀργώ] Navis longa, qua Jason cum liiii. heroibus navigavit in Colchum ad auferendum vellus aureum. Dicta est autem Argo, vel ab artificis nomine, vel a sua velocitate, (ἀργὸς enim velocem significat) vel ab Argivis. Unde Cic. 1. Tusc. 45. Etenim si nunc aliquid assequi se putant, qui ostium Ponti viderunt, & eas angustias, per quas penetravit ea quæ est nominata

Argo, qua vecti Argivi delecti viri

Petebant illam pellem inauratam arietis. Sunt Ennii versus in Medea.

Argo fatidica. Valer. Flac. 1. 2.

Prima deûm magnis canimus freta pervia nautis,

Fatidicamque ratem, &c. Sophocles in Trachiniis Dodoneam quercum seu fagum πολύγλωσσον appellavit. Ex hac materia constructam Argo navis carinam, quæ dubiis in rebus Minyas admoneret, ut canit Apollonius, & Æschyli testimonio refert Hyginus. Po. Ast. 2. 37. Claud. Bell. Get. 16.

— licet omnia vate

In majus celebrata ferant, ipsamque secandis

Argois trabibus jactent sudasse Minervam:

Nec nemoris tantum vinxisse carentia sensu

Robora, sed cæso teneri Jovis augure luco,

Arbore præsaga tabulas animasse loquaces. Unde Lycophron Argo navem Garrulam picam dixit, ab avis similitudine. Hinc est illud Senecæ, Ipsaque vocem perdidit Argo. Hujus navis gubernator fuit Tiphys, Phorbantis & Hymanes filius, Bœotius: quo inter navigandum vi morbi absumpto in Mariandinis in Propontide apud Lycum regem, navem rexit Colchos usque Ancæus Neptuni filius. Author Hyginus fab. 14. Huic navi ædificandæ operam dedisse Palladem, fatis indicat Claudianus loco paulo ante citato: & ab eadem inter astra collocatam fabulantur Hyginus & Latina commentaria in Aratum.

Argo, Accusativus Atticus. Ovid. 6. Epist. 65.

Tradunt Historici hanc primam fuisse navem longam, quæ inhospitalis pelagi vias patefecit. Ædificata est circiter annos xl. ante Trojam expugnatam juxta chronologiam cl. Newtoni.

Argo Navis, [Ἀργώ] Signum cœleste, oritur pridie Idus Martias. Columel. lib. 11. cap. 2. V. Hygin. Manil. 1. 405.

Argonautæ, [Ἀργοναῦται] dicti sunt Viri illi qui in Argo navigaverunt in Colchum, Jason videlicet, Castor, Pollux, Hercules, Telamon, Orpheus, Atlantes Schinei, Thespesii filii, Melampus, Theseus, Amphiaraus, Testor, Eurydamas, Coronus, Iphidamus, & cæteri, de quibus Orpheus in Argonaut. V. Diodor. l. 5. c. 3. & Hygin. fab. 14. Hor. Epod. 3. 9. de Jasone

Ut Argonautas præter omnes, candidum

Medea mirata est ducem.

Argonauta, in sing. Plin. lib. 34. cap. 8.

Argonautica, n. pl. Ita poëtæ inscripserunt libros, quos de Argonautis scripserunt, ut ex Græcis Orpheus & Apollonius Rhodius, ex Latinis Val. Flaccus, & Varro, cujus præclarum hoc opus periit.

Argos, [Ἄργος τὸ] Vetus & nobilis urbs Achaiæ. Servius in 1. Æn. Argos in singulari numero generis neutri est: in plurali vero masculini. ut, hi Argi. Cæterum derivatio nominis, Argivos facit, non Argeos. Virg. 1. Æn. 24.

Prima quod ad Trojam pro charis gesserat Argis.

Puræ Latinitatis est pl. Argi. Nam Argos neut. sing. Græcum est, ut docuit Cellar. Geogr. Ant. 2. 13. 17. q. V.

Sumitur aliquando pro Græcia in genere, ut apud Lucan. 10. 60.

— quantum impulit Argos,

Iliacasque domus facie Spartana nocenti.

Argos, Civitas Thessaliæ. Lucan. lib. 6. 356.

— ubi nobile quondam,

Nunc super Argos erat. Servius. ad 7. Æn. 286.

Argos, Civitas haud longe ab Athenis, quod a Siti, Argos Dipsion dictum est: in quo erat magna societas inter eos qui uno puteo utebantur. Servius in 7. Æn. 286.

Argos, Aliud Amphilochicum, in Acarnania. V. multa apud Strab. l. 8. & Steph. qui Undecim memorat hoc nomine civitates.

Argivus, Adj. [Ἀργεῖος] i. e. Græcus. Virg. 2. Æn. 254. Argiva phalanx. Cic. de Cl. Orat. 50. Argivus orator.

Argus, Adj. antiq. pro Argivus, authore Nonio. Plaut. Amph. prol. 98.

Amphitryo, natus Argus ex Argo patre. [Sed in emendatis sic legitur: natus Argis ex Argo patre. i. e. Patre quoque ex Argis, ut recte explicat J. F. Gronov. Obs. l. 4. c. 19. q. V. & ad l.

Argolicus, Adj. [Ἀργολικός] Idem quod Argivus, & per Synecdochen pro Græco. ut, Gens Argolica. Virg. 2. Æn. 177.

— Argolicis excindi Pergama telis.

Argolis, idis. f. [Ἀργολίς] i. e. Argiva. Ovid. 9. Met. 276.

— at longis anxia curis Argolis Alcmene.

Argous, Adj. [Ἀργῷος] Idem quod Argolicus. Hor. Epod. 16. 57.

Non huc Argoo contendit remige pinus.

Argoa auxilia, i. e. Argonautarum. Valer. Flacc. 6. Argon. 731. [Immo Argous non idem, quod Argolicus, vel Argivus. Hoc enim ab Argis, illud ab Argo navi deducitur. V. eund. Gronov. Obs. l. 2. c. 10. extr.

Argous portus, est in Æthalia, ab Argo navi dictus, ut perhibent. Illo enim Jasonem adnavigasse ferunt, ut Circes domicilia quæreret, quam Medea visere concupiscebat. Strab. lib. 5.

Argumentum, **Argus**, V. post arguo & ejus derivativa.

Arguo, ui, ûtum, [ἐλέγχω] ĕre. Proprie est Ostendere, ut ait Perottus. Virg. 4. Æn. 13.

Degeneres animos timor arguit. Ubi Servius; Arguit, Improbat, & impugnat.

Non ex audito arguere. Plaut. Bacch. 3. 3. 65. Quin ego quum peribat vidi, non ex audito arguo.

Vultu genus arguitur. Ovid. 2. Fast. 397.

Languor arguit amantem, i. e. Prodit. Hor. Epod. 11. 13.

Arguitur virtus malis. i. e. Declaratur rebus adversis. Ovid. 4. Trist. 3. 80.

Arguere, Reprehendere, accusare: & (ut ait Budæus) Convincere & coarguere. Plaut. Amph. 3. 2. 4. Quæ neque sunt facta, neque ego in me admisi, arguit. Cic. pro Cæcin. Non modo, Æbutium, sed etiam seipsum arguit. Suet. de Clar. Gram. 22. In advocatione quadam solœcismum ab adversario factum usqueadeo arguere perseveravit, quoad, &c.

Arguere aliquem aliquid fecisse. Cic. pro Rosc. Amer. 37. Sin autem sic agetis ut arguatis aliquem patrem occidisse, neque dicere possitis ante quare, aut quomodo, &c.

Argui confessione. Tacit. 1. Ann. 12. Rursum Gallus non idcirco interrogatum ait, ut divideret quæ separari nequirent: sed & sua confessione argueretur, unum esse Reipublicæ corpus, atque unius animo regendum.

Id quod tu arguis, i. e. Objicis. Cic. pro Sylla 67. De quo etiam siquid dubitasset antea, non id quod tu arguis, cogitasset interfecto patre tuo.

Arguere & Purgare, contraria. Cic. pro Rosc. Amer. 120. Servos ipsos, quod ad me attinet, neque arguo, neque purgo.

Verbo de re aliqua, cui opponitur Negare. Cic. pro Rosc. Amer. 82. De quibus quoniam verbo arguit, verbo satis est negare.

Ex moribus aliquem. Cic. pro Sylla 69. Omnibus in rebus Judices, quid quisque voluerit, cogitaverit, admiserit, non ex crimine, sed ex moribus ejus qui arguitur, est ponderandum. [Ex morib. refertur ad v. Ponderandum.

Reum, est Demonstrare, & argumentis probare ab eo commissum crimen. Ulpianus l. 197. de Verborum significat. Indicasse reum, est Detulisse, arguisse, accusasse, & convicisse.

Aliquo crimine. Cic. 7. Verr. 45. Nunc non modo te hoc crimine arguo, sed ne illa quidem communi vituperatione reprehendo.

De crimine. Cic. 2. de Invent. 37. Negare oportebit de vita ejus & moribus quæri, sed de eo crimine quo de arguatur.

Arguere, genitivo junctum: ut, Arguere furti, &c. Cic. pro Rabir. 26. Annon intelligis, primum quos homines, & quales viros mortuos summi sceleris arguas? [Ubi abl. Crimine vel Nomine, vel Caussa subauditur. V. Sanctii Minerv. l. 2. c. 3. & l. 4. c. 4. & Periz. not. Crimine tamen frequentius; Unde & sæpius additur, ut ap. Phædr. 1. 10.

Lupus arguebat vulpem furti crimine. Sic

Argui repetundarum. Tacit. 3. Ann. 33.

Arguere regem culpæ. Liv. 1. Decad.
Facinoris reum argui. Cic. pro Cœl. 1. Siquis, Judices, forte nunc adsit ignarus legum, nec dubitet, quin tanti facinoris reus arguatur, ut eo neglecto civitas stare non possit.
Arguitur patrem occidisse Sex. Roscius. Cic. pro Rosc. Amer. 37.
Quod author injuriæ illius fuisse argueretur. Cic. 3. Verr. 85.
Arguor immerito, est Injuste accusor. Ovid. 2. Trist. 327.
Arguere, cum solo accusativo, pro Vitiosum demonstrare. Liv. lib. 5. Decad. Leges Macedoniæ dedit cum tanta cura, ut non hostibus victis, sed sociis bene meritis dare videretur, & quas ne usus quidem longo tempore (qui unus est legum corrector) argueret.
Arguere, pro Vetare & prohibere, cum Inf. Ovid. 15. Met. 73.
— primusque animalia mensis Arguit imponi. Arcuit alii codd. Sed V. Burm.
Argutum iri, in discrimen vocari. Festus.

Arguens, [ἐλέγχων] Partic. Plin. lib. 2. cap. 12. Quo in metu fuisse Stesichori & Pindari vatum sublimia ora palam est deliquio Solis, & in Luna veneficia arguente mortalitate.

Argūtus, Partic. [ἐλεγχθεὶς] i. e. Accusatus. Plaut. Pseud. 2. 4. 56. Ecquid argutus est? CH. malorum facinorum sæpissime. Plaut. Amph. 3. 2. 2. Alcmena dedecoris arguta.

Argutus, Adj. [ἀγχίνοος] Qui est acuta quadam & accurata solertia: quasi Acute arguens & vestigans: non autem ab altero acute intellectus & vestigatus. Hæc Valla lib. 1. Plaut. Truc. 2. 6. 14. Sine virtute argutum civem mihi habeam pro venefica. Cic. de Clar. Orat. 65. Quis in sententiis argutior? in docendo edisserendoque subtilior? Idem 2. de Orat. 250. Ex ambiguo dicta, vel argutissima putantur.
Argutos vocat Probus, Eos qui celeriter loquuntur & multum: quoniam Græce ἀργὸς, velox dicitur Latine.
Acumen argutum. Hor. in Arte Poët. 364.
Blanditia. Propert. lib. 1. 16. 16.
Calo. h. e. Ingeniosus. Hor. 1. Epist. 14. 42,
Dolore arguto queri. Propert. lib. 1. 18. 26. h. e. Clamoso & sonoro: ut Ilex Virgilio dicitur arguta. [Immo Ingeniose malo, ut rectius exponit Brœkh. q. V.
Facunditas. Plaut. Trucul. 2. 6. 13. Facile sibi facunditatem virtus argutam invenit.
Libellus argutus. i. e. Salsus & acumen habens. Martial. lib. 1. 1.
Literæ quam argutissimæ. Cic. 6. Att. 5. Velim obvias mihi literas quam argutissimas de omnibus rebus crebro mittas.
Manus. Cic. 3. de Orat. 218. Manus autem minus arguta, digitis subsequens, verba non exprimens. Manus sit minus arguta, h. e. Acuta, citata, mobilis, ne videatur esse præstigiatoris, aut ejus qui micat digitis. Verba subsequatur, h. e. Ubi pronuntiata fuerint verba, rem significatam quodammodo sequatur, non exprimat, ut ea quæ ciconiæ rostrum vel auriculas asini imitatur.
Meretrix. Hor. 1. Serm. 10. 40. h. e. Callida. Acron.
Oculi. Cic. 1. de Legib. 27. Oculi nimis arguti, quemadmodum animo affecti sumus, loquuntur. i. e. Nimis mobiles & agiles. ut Digiti arguti.
Poëtæ. Hor. 2. Epist. 2. 90.
Sedulitas. Cic. 8. Fam. 1.
Thaliæ argutæ doctor: i. e. Præceptor artis musicæ. Hor. 4. Carm. 6. 25.
Argutus de Sono plerumque acutiore, ut
Æs. Sil. lib. 17.
Aves argutæ. i. e. Canoræ. Propert. lib. 1. 18. 30. ob vocem Argutam.
Calami. i. e. Sonora fistula. Sil. lib. 1. 13.
Canes. Sen. Hippol. 1.
Fistula. Virg. 7. Ecl. 24.
Forum argutum. i. e. Obstreperum. Ovid. 1. de Arte Am. 80.
Historiam argutam, pro Loquaci dixisse videtur Propert. & quæ in ore sit omni populo, lib. 3. 19. 18. Sed V. Brœckh.
Ilex arguta, apud Virg. 7. Ecl. 1. Ubi Servius: Arguta, modo canora, stridula.
Nemus: i. e. Garrulum, stridulum, ait Servius in Virg. 8. Ecl. 22.
Olor. Virg. 9. Ecl. 36.
— argutos inter strepere anser olores: i. e. Cygnos canoros.
Ora. Stat. 2. Silv. 1. 45.
Passer argutus. Martial. lib. 9. 55. V. Aves.
Pecten textorius. Virg. 1. Georg. 294. Sonorus, Stridulus. Serv.
Serra. Virg. 1. Georg. 143. h. e. Stridula.
Valles: i. e. Resonantes. Columel. lib. 9. cap. 5. Nec minus vitentur cavæ rupes, aut valles argutæ, quas Græci ἠχοῦς vocant.
Arguta exta, Quæ maxime declarant & ostendunt, quid futurum sit. Cic. 2. de Divin. 29. Sunt enim qui vel argutissima hæc exta esse dicant: sed tauri opimi jecur, aut cor, aut pulmo, quid habet naturale, quo declarari possit, quid futurum sit? De felle gallinaceo loquitur.
Argutum caput, Exile, breve, & quasi acutum. Virg. 3. Georg. 80. de equis. Nonius Parvum interpretatur.

Argūtŭlus, dimin. Cic. 13. Att. 18. Ego interea admonitu tuo perfeci sane argutulos libros ad Varronem.

Argute, Adv. [ἀγχινόως]
Acute & argute conjicere. Cic. de Clar. Orat. 53. Quis putet celeritatem ingenii L. Bruto defuisse, qui de matre suavianda ex oraculo Apollinis tam acute arguteque conjecerit?
Acute arguteque respondere. Cic. pro Cœl. 19. Si mihi acute arguteque responderit, tum quæram denique ex quo iste fonte Senator emanet.
Breviter & argute judicum animos laxare. Cic. de Clar. Orat. 322. Nemo qui breviter arguteque incluso adversario laxaret judicum animos, atque a severitate paulisper ad hilaritatem risumque traduceret.
Callide arguteque dicere. Cic. in Orat. 98. Qui in illo subtili & acuto elaboravit, ut callide arguteque diceret, nec quicquam altius cogitaret, hoc uno profecto magnus orator est, si non maximus.

Argutiæ, ārum. [ἀγχινοήματα] Acute dicta & subtiliter. Plaut. Most. 1. 1. 1. Qui mihi inter patinas exhibes argutias. Cic. 1. de Legib. 7. Nam quid Accium memorem, cujus loquacitas habet aliquid argutiarum?
Multum argutiarum & urbanitatis. Cic. de Clar. Orat. 167. C. Titii orationes tantum argutiarum, tantum exemplorum, tantum urbanitatis habent, ut pene Attico stylo scriptæ esse videantur.
Argutiæ & acumen. Cic. in Orat. 110. Demosthenes nihil Lysiæ subtilitate cedit, nihil argutiis & acumine Hyperidi, nihil lenitate Æschini & splendore verborum.
Persequi argutiis. Cic. de Amicit. 45. Quibusdam, quos audio sapientes fuisse habitos in Græcia placuisse opinor mirabilia quædam. Sed nihil est quod illi non persequantur suis argutiis, partim fugiendas esse nimias amicitias, &c.
Digitorum argutiæ. Cic. in Orat. 58. Nulla mollitia cervicum, nullæ argutiæ digitorum, non ad numerum articulus cadens.

Argutiŏla, dimin. Gell. l. 2. c. 7. Argutiola quippe hæc frivola & inanis est.

Argūtor, [σοφιστεύομαι] āri. dep. Loquaciter proloqui, ut ait Nonius. Plaut. Amph. 1. 1. 193. Pergin argutari? Nævius apud Non. 4. 34. Quando ad ludos venit, alii quum tacerent, totum diem argutatur quasi cicada.
Argutari pedibus, Sussilire. Titinnius Fullonibus, Terra hæc est, non aqua, ubi tu solitus argutari pedibus, cretam dum compescis, vestimentaque lavas. Nonius.

Argūto, [σοφιστεύω] āre. vox infrequentior. Propert. lib. 1. 6. 7.
Illa mihi totis argutat noctibus ignes. i. e. Argute objicit, aut (ut ait Budæus) imputat.

Argutatio, ōnis. f. [λιγυφωνία] pro Strepitu, & stridulo sonitu. ut, Tremulique quassa lecti Argutatio. i. e. Sonitus ex concussione lecti. Catul. 6. 11.

Argutator, ōris. m. [σοφιστὴς] Gell. lib. 17. cap. 5. Processisset autem argutatori isti fortasse reprehensio. Argutatorem pro Sophista argutulo, vel argumentatore accipit. i. e. Artificiali, inquit Budæus.

Argūmentum, i. [ἐπιχείρημα, πίστις, ἔλεγχος] Quo aliquid declaratur. Sic, Arguere dictum est pro Declarare. Solet autem accipi pro Conclusionis argumento. Sic definitur Quintil. lib. 5. cap. 10. Est ratio probationem præstans, qua colligitur aliud per aliud: & quæ, quod est dubium, per id quod dubium non est, confirmat. Sic Cic. in Topic. 8. Argumentum est ratio, quæ rei dubiæ facit fidem.
Argumentum pro Arguimentum per Syncopen, hinc u longum. H. St.
Argumentis & rationibus docere, non eventis. Cic. 2. de Divin. 27. Argumentis & rationibus oportet quare quidque ita sit, docere, non eventis.
Argumenta criminis alicujus. i. e. Rationes quibus crimen illud patratum ab aliquo fuisse contendimus. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Accipite argumentum certissimum ut intelligatis. Cic. 4. Verr. 18.
Adest ei rei argumento. Plin. 3. 16.
Affers omnia argumenta cur dii sint: remque mea sententia minime dubiam argumentando dubiam facis. Cic. 3. de Nat. Deor. 10.
Agere argumentis. Cic. pro Cœl. 22. Argumentis agemus, signis omni luce clarioribus crimina refellemus.
Arripere argumentum. Cic. 2. de Orat. 214. Argumentum simulatque positum est, arripitur.
Astringere breviter argumenta Stoicorum more. Cic. 3. Tusc. 13. Primo, si placet, Stoicorum more agamus, qui breviter astringere solent argumenta.
Colligere argumentis, i. e. Ratiocinando comprobare. Quintil. l. 3. c. 6.
Colligere sparsa argumenta. i. e. Argumenta plura diversaque coacervare. Quintil. lib. 5. cap. 7.
Commemorare argumenta. Lucret. lib. 1. 401.
Comparare argumenta utriusque partis inter se. Quintil. lib. 7. cap. 3.
Comperisse nihil gravi argumento. Cic. pro Cluent. 131.
Componere argumentum. Cic. 15. Att. 4.
Componere adversarii argumenta cum nostris. Quintil. lib. 7. cap. 3.
Confirmat ratio argumentum. Cic. 2. de Orat. 214. Argumentum ratio ipsa confirmat: quæ simul atque emissa est, adhærescit.
Confirmare aliquid argumento. Cic. 1. Off. 153. Placet aptiora esse naturæ ea officia quæ ex communitate, quam ea quæ ex cognitione ducantur: idque hoc argumento confirmari potest.
Congerere argumenta, &
Dissolvere argumenta, videtur Quintil. veluti contraria invicem opposuisse, lib. 5. cap. 13.
Defendere viriliter causam argumentis. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Dicere argumenta. i. e. Argumenta proferre. Quintil. lib. 2. cap. 20. Idem lib. 5. cap. 14.
Dicere argumenta alicui rei. Plaut. Trinum. 2. 4. 121.
Deprehendere argumentis & oculis. Quintil. lib. 7. cap. 3.
Deest argumentum ad scribendum. Cic. 9. Att. 6. i. e. materia, Sic in his quæ seq. usque ad Docere arg.
Dabat mihi nihil argumenti ad scribendum. Cic. 2. Q. frat. 13.
Dabit argumentum ad te epistolæ. Cic. 10. Att. 15.
Dilatare argumentum. Cic. in Parad. 1. Cato perfectus Stoicus, & ea sentit quæ non sane probantur in vulgus: & in ea est hæresi, quæ nullum sequitur florem orationis, neque dilatat argumentum, sed minutis interrogatiunculis, & quasi punctis quod proposuit efficit.
Docere multis argumentis Deum unum esse. Cic. 3. de Nat. Deor. 9.
Ducere argumenta ex re aliqua. Cic. 2. de Orat. 167. Ex conjunctis sic argumenta ducuntur, Si pietati summa tribuenda laus est, &c.
Ducere argumentum ex adversario: i. e. A persona adversarii. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Ducere rem aliquam in argumentum. i. e. Argumenti loco sumere. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Exquirere rem aliquam argumentis. Plaut. Rud. 4. 4. 136.
Explicare argumentum. Cic. 1. de Nat. Deor. 53.
Egere argumento epistolarum. Cic. 9. Att. 2. i. e. materia. Sic mox in Habere arg.
Excogitare argumenta firma ad probandum. Cic. de Clar. Orat. 271.
Habere scribendi argumentum. Cic. 2. Q. frat. 14.
Institui multa argumenta. Plaut. Most. 1. 2. 2.
Judicaram id plurimis argumentis. Cic. 3. Fam. 4.
Loqui argumenta. Plaut. Capt. 3. 3. 14.
Niti argumentis. i. e. Conari probare aliquid. Quintil. lib. 5. cap. 12.
Objicere in argumentum. i. e. Ad confirmandam causam suam opponere aliquid. Quintil. lib. 6. cap. 3.
Onerare judicem argumentis. Quintil. lib. 5. cap. 12.
Patefacere argumento. Cic. 2. Verr.
Patet argumento. Quintil. lib. 1. cap. 12.
Ponere inter argumenta. i. e. Inter probationes referre. Quintil. l. 4. c. 1.
Refellere argumentis. Cic. 1. de Orat. 88. Menedemus exemplis magis quam argumentis conabatur refellere.
Resistere argumentis. Quintil lib. 4. cap. 2.
Solvere argumentum a se positum. Quintil. lib. 2. cap. 17.
Tractare argumenta. Quintil. lib. 5. cap. 10.

Trahere

Trahere argumenta ex causa. Quintil. lib. 5. cap. 5.
Uti argumentis ad probandum id quod explanari volumus. Cic.1.Acad.32.
Versari in uno argumento. Cic. 5. Fam. 12.
Argumenta distincta ac perspicua. Quintil. lib. 5. cap. 14.
Frigidum argumentum. i. e. Infirmum, & non urgens. Quintil. l. 5. c. 10.
Grave. i. e. Urgens, & quod firmis rationibus nititur. Quintil. l. 5. c.12.
Gravissimum & firmissimum. Cic. pro Rosc. Com. 36.
Horrida & confragosa argumenta. Quintil. lib. 5. cap. 8.
Parva. i. e. Levia. Quintil. lib. 2. cap. 1.
Persuasibilia. Quintil. lib. 2. cap. 21.
Simplex & breve. i. e. Absque magno verborum & elocutionum apparatu. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Vanum. i. e. Frivolum, & quod nihil probat. Quintil. lib. 7. cap. 3.
Sine argumento. Cic. pro Cœl. 8. Quis est enim, cui ista via non pateat? qui isti ætati non possit, quam velit petulanter, etiamsi sine ulla suspicione, at non sine argumento maledicere?
Quod argumentum aut rationem, aut Quid argumenti &c. habuit res, quamobrem, &c. Cic. 4. Verr. 115. Vidi argenteum Cupidinem cum lampade: quid tandem habuit argumenti, aut rationis res, quamobrem in eo potissimum Stenianum præmium poneretur? Item pro Cœl. 68. Scire cupio quid habeat argumenti ista manumissio. Cic. 2. Off. 88. Tabulæ vero novæ quid habent argumenti, nisi ut, &c.
Argumenta atque indicia sceleris. Cic. 3. in Catil. 13. Mihi quidem, Quirites, quum illa certissima sunt visa argumenta atque indicia sceleris, tabellæ, signa, manus, &c.
Argumento oculorum atque conjectura animi scrutari amplitudinem Solis. Plin. lib. 2. cap. 11.
Cælum quidem haud dubie Cælati argumento diximus, ut interpretatur M. Varro. Plin. V. in CÆLUM. Sic & alibi utitur Vocis argumento, in afferendo etymo. H. St.
Satis est argumenti, nihil, &c. Cic. pro Quint. 41. Satis est argumenti, nihil esse debitum Nævio, quod tandiu nihil petivit.
Argumento esse. Cic. pro Cluent. Quanquam satis magno argumento esse debet, quod ex tam multis judicibus, absoluto Falcula, nemo reus factus est.
Magno argumento fit. Cic. 2. Philipp. 40. Quod idem mœstitiam meam reprehendit, idem jocum: magno argumento sit me in utroque fuisse moderatum.
Maximo argumento esse ad. Cic. pro Rosc. Amer. 75. Præterea illud quod mihi maximo argumento ad hujus innocentiam poterat esse, in rusticis moribus, in victu arido, &c. Addit H. St. Scil. probandam.
Argumentum morum. i. e. Indicium. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Pro argumento esse. Liv. 5. Bell. Pun.
Argumento, abl. abs. Plin. l. 10. c. 36. de passeribus, Mares negantur anno diutius vivere: argumento quia nulla Veris initio appareat nigritudo in rostro, quæ ab æstate incipit.
Argumentum [ὑπόθεσις] interdum Rem fictam significat, quæ tamen secundum naturam sit, hoc est veri similis: qualia sunt Argumenta comœdiarum. Unde per metaphoram Argumentum aliquando pro Materia ponimus. V. supra. Quintil. l. 5. c. 10. Argumentum plura significat. Nam Fabulæ ad actus scenarum compositæ Argumenta dicuntur: & orationum Ciceronis velut thema ipse exponens Pædianus, Argumentum (inquit) tale est. Et ipse Cicero ad Brutum ita scribit, Veritus fortasse ne nos in Catonem nostrum transferamus illinc mali quid, etsi argumentum simile non erat. Quo apparet omnem ad scribendum destinatam materiam ita appellari: nec mirum, quum id inter opifices quoque vulgatum sit. Unde Virg. 7. Æn. 791. Argumentum ingens. Vulgoque paulo numerosius opus, dicitur Argumentosum. Hactenus Quintilianus. Ter. prol. And. 11.

Qui utranvis recte norit, ambas noverit:
Non ita dissimili sunt argumento.

Argumentum & sententia alicujus concionis. Cic. de Arusp. Resp. 8. Clodius paulo ante P. C. concionem habuit, quæ est ad me tota delata: cujus concionis primum universum argumentum sententiamque audite. quum riseritis impudentiam hominis, tum a me de tota concione audietis.
Absque argumento & sententia epistola. Cic. 1. Att. 16. Ad summas atque incredibiles occupationes meas accedit, quod nullam a me epistolam ad te sino absque argumento ac sententia venire.
Est etiam argumentum scripturæ, picturæque. Cic. 6. Verr. 144. Ex ebore diligentissime perfecta argumenta erant in valvis. Argumenta eodem modo dicuntur ut Signa, quibus res aliqua significatur, & de re quapiam fit existimatio. Suet. in Neron. de spectaculis ab eo editis, cap. 12. Inter pyrrhicarum argumenta, taurus Pasiphaën in ligneo juvencæ simulacro abditam iniit. Virg. 7. Æn. 789. Turni arma describens,

At levem clypeum sublatis cornibus Io
Auro insignibat, jam setis obsita, jam bos,
Argumentum ingens, & custos virginis Argus.

Ubi Servius, Argumentum, aut fabula, ut Cic. 6. Verr. 144. Argumenta erant in valvis. Aut revera argumentum, quo se Græcum comprobare cupiebat. Ovid. 6. Met. 69.

Illic & lentum filis immittitur aurum,
Et vetus in tela deducitur argumentum.

i. e. Antiqua fabula.
Argumentum esse alicui erroris: i. e. Materia ad scribendum. Ovid. 4. de Pont. 15. 26.
Nummorum argumenta. Cic. pro Rabir. Posth. 35. Alexandriam nunc cognoscimus: illinc omnes præstigiæ: illinc (inquam) omnes fallaciæ, omnia denique ab his nummorum argumenta nata sunt.
Argumentum, pro Historia & gestis alicujus dixisse videtur Ovid. 5. Trist. 1. 10. [Vel potius pro Subjecta materia historiæ.

Integer & lætus, læta & juvenilia lusi,
Illa tamen nunc me composuisse piget.
Ut cecidi, perago subiti præconia casus,
Sumque argumenti conditor ipse mei.

ARGUMENTOR, [ἐπιχειρέω] āri. est (ut ait Asconius) Argumentis uti ad rem probandam. Cic. 3. Verr. 150. Nonne argumentamur quo ista pecunia pervenerit?
Argumentari & conjectura prosequi. Auth. ad Heren. lib. 4. 47. Quæsitoris est unumquemque in officio suo continere. Quare L. Cassi, si in causa testem præterquam quod sciat, aut audiverit, argumentari & conjectura prosequi patieris, jus accusatoris cum jure testimonii commiscebis.
Argumentari & Disputare. Cic. pro Milon. 45. Sed quid ego argumentor? quid plura disputo? te Q. Petili, appello optimum & fortissimum civem.
Argumentari & disserere. Cic. 1. de Fin. 33. Sed & argumentandum & accurate disserendum, & rationibus conquisitis de voluptate & dolore disputandum putant.
Argumentari aliquid. Cic. pro Cluent. 64. Ego illa non argumentabor, quæ sunt gravia vehementer.
Argumentari de aliqua re. Cic. 4. Verr. 119. De quo crimine quid ego disputem, quum totum positum sit in testibus? quid porro argumenter, qua de re dubitare nemo possit?
Argumentari de voluntate alicujus. Cic. 2. de Invent. 128. Si aliud sensisse scriptor, aliud scripsisse dicetur, is qui scripto utetur, hoc dicet, non oportere de ejus voluntate nos argumentari, qui ne id facere possemus, judicium nobis reliquerit suæ voluntatis. Al. Indicium rectius.
Sed quid argumentor? elegans correptio. Cic. 13. Att. 26. Ita male autem audio ipsum esse tractatum, ut mihi ille emptor non esse videatur. Quid enim pateretur? Sed quid argumentor? V. Argumentari & Disp.
ARGUMENTATUS. Partic. Vetus author apud Prisc. Omnia argumentata nomina.
ARGUMENTATIO, ōnis. f. [ἐπιχείρησις] Ipsa argumenti dispositio & explicatio. Cic. 2. de Orat. Altera est quæ tota in disputatione & argumentatione oratoris collocata est. Ita enim Argumentationis nomine tota disputatio ipsa comprehenditur, constans & argumento & argumenti conformatione.
Perspicuitas argumentatione elevatur. Cic. 3. de Nat. Deor. 9.
Argumentatione firmare. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Argumentatio firmissima. Quintil. lib. 3. cap. 11.
Subtilis & crebra. Quintil. lib. 2. cap. 5.
Suspecta. Quintil. lib. 5. cap. 14.
ARGUMENTATOR, ōris. m. Tertull.
ARGUMENTATRIX, īcis. f. Tertull.
ARGUMENTALIS, e. Narratio argumentalis, quæ aliquid probat, apud Asconium.
ARGUMENTALITER, Adv. Aggen. Urb. Goes. Quædam argumentaliter metiri.
ARGUMENTOSUS, Adj. [ἐλεγχώδης] Quintil. lib. 5. cap. 10. Vulgo paulo numerosius opus, dicitur Argumentosum. i. e. Quod multam materiam continet. Budæus exponit, *Une chose de grand devis, longue à escrire.* Hinc & veteres Scholastici vocantur Argumentosi.
ARGUS, [Ἄργος] Filius Aristoris, de quo ait Ovid. 1. Met. 625.

Centum luminibus cinctum caput Argus habebat,
Inque suis vicibus capiebant bina quietem:
Cætera servabant, atque in statione manebant.

Huic Juno custodiendam dedit Io Inachi filiam mutatam in vaccam: sed Mercurius a Jove missus dulcedine cantus illum sopitum occidit. Oculos tamen Argi Juno indidit caudæ Pavonis, quæ dicitur avis Junonia. Virg. 7. Æn. 791.

— & custos virginis Argus.

Cic. 3. de Nat. Deor. 16. Mercurius argentum invenisse, & Argum dicitur interemisse.
Argus Aristorides: i. e. Aristoris filius. Ovid. 1. Met. 624.
Argus stellatus. Ovid. 1. Met. 664.

Talia dicenti stellatus summovet Argus.

Stellatum vocat ab oculorum multitudine, instar stellarum circa caput totum micantium. Stat. 6. Theb. 277.

Spectat in occiduis stellatum visibus Argum.

Argus, oculeus. Argus nomen est hominis, qui fuisse fingitur oculis plenus. Fest. [Ubi Oculeum pro Oculato, seu perspicaci posuisse videtur. Argus enim, haud secus ac Lynceus in proverbium abiit. Hinc licebit fortassis desperato adhuc Petronii loco Medicinam arcessere. C. 62. Erat miles fortis, tanquam Argus aboculaneus. Ubi editur, t. Orcus apoculanius. Sententia est Fortem militem fuisse illum hospitem, uti cœcus, Argus est. Nam Apoculaneus nihil differre sermone plebejo videtur ab Aboculus, qui est Cæcus. V. quæ in APOCALO diximus.
Argus item alius erat, qui Argo navem exstruxit.
ARGUTE, ARGUTIÆ, ARGUTOR, ARGUTUS. V. ARGUO.
ARGYNA, [Ἄργυνα] Oppidum est Locrorum, qui cognominantur Ozolæ. Plin. lib. 4. cap. 3.
ARGYNNIS, [Ἀργυννίς] Venus cognominata est, ab Argynno pueri nomine, qui (ut Athenæus lib. 13. inquit) ab Agamemnone rege amatus, quum frequentius nataret in flumine Cephisso, periit: quo in loco eum sepelivit Agamemnon, ibidemque Veneris Argynnidos templum construxit. Hinc illud Propertii sanius intelligitur, lib. 3. 7. 22.

Sunt Agamemnonias testantia littora curas,
Qua notat Argynni pœna natantis aquas.

Alii aliter narrant, sed falso: & in posteriori carmine Minantis legunt, loco Natantis. V. Brœkh.
ARGŸRA, [Ἄργυρα] Civitas Siciliæ, unde se Diodorus Siculus oriundum facit, a qua Argyrini.
Est & Argyra Taprobanæ insulæ metropolis, cujus incolæ dicuntur Argyritæ, Stephano.
ARGŸRA, [Ἀργυρὰ] Nympha nomen fuit, cujus amore quum Selemnus torqueretur, obiit ejus nimio desiderio, & a Venere in cognominem fluvium mutatus est: cujus aquam amantibus prodesse ad amoris remedia, fuit opinio. In ipso enim amantes flumine abluti, desiderii oblivionem concipere putabantur. At vero Argyram ipsam & fonti & urbi nomen dedisse Pausanias tradit.
ARGYRANCHE, V. ARGENTANGINA.
ARGYRASPIDES, [Ἀργυράσπιδες] dicuntur Qui argentea scuta ferunt. Liv. 37. 40. Sic Chrysaspides, ab Aureis clypeis nominati. Lamprid. in Alex. c. 50. & Plutarch. in Eumene. V. AGLASPIS. Freinh. ad Flor. 1. 16. 7.
ARGYRIPA, [Ἀργυρίππη] Apuliæ oppidum, a Diomede conditum, quod primum Argos Hippium, post Argyripa, novissime Arpi, Ἄρποι dictum est. Virg. 11. Æn. 242. seq. & ibi Serv. Plin. l. 3. c. 11. Strabo l. 6. Geographi reliq. & Historici passim.
ARGYRĪTIS, is. f. [ἀργυρῖτις] Spuma argenti. Plin. l. 33. c. 6. Fit & iisdem metallis & quæ vocatur spuma argenti. Genera ejus tria: optima, quam chrysitin vocant: secunda, quam argyritin: tertia, quam molybditin.
ARGYRODAMAS, [ἀργυροδάμας] Lapillus argenti nitorem habens; ut, Adamas, de quo Plin. l. 37. c. 10. addubitat, sitne idem cum eo quem Androdamanta vocant, quoniam impetus hominum & iracundias domat.
ARGYROGNOMŌNES, [ἀργυρογνώμονες] Minutuli illi nummularii, Campsores vulgo dicti, quasi Pecuniæ spectatores. Budæus. V. ARGENTARIUS.
ARGYROLOGUS, [ἀργυρολόγος] a Græcis vocatur quem Latini Quæstorem

florem appellant, cujus officium est ut argentum, hoc est pecuniam, colligat, & in ærarium sive fiscum redigat.

Argyroprataæ, [οἱ ἀργυροπράται] dicuntur Argentarii illi qui auctionibus intervenicbant. Sic dicti ab exigendis venditarum rerum pretiis. Hujus rei exemplum invenies in l. filiæ. D. de solution. Et pecunias ibi a licitantibus stipulantes, auctionantibus repræsentabant. Cic. pro Cæcin. 16. Æbutio negotium datur: adest ad tabulam. Licetur Æbutius; deterrentur emptores multi, partim gratia Cæcinæ, partim etiam pretio: fundus addicitur Æbutio: pecuniam argentario promittit Æbutius. Ex Budæo. V. ARGENTARIUS.

Argyrotoxos, [Ἀργυρότοξος] Apollinis epitheton; quasi Argenteum arcum gerens.

A R I

Aria, [Ἀρία] Regio quam Turquestan regnum Haytonus & Marcus Venetus appellant: regia horum Ocerra. Terminatur, inquit Ptolem. l. 6. c. 17. a Septentrionibus Margiana & parte Bactrianæ, juxta exposita ipsarum meridionalia latera. Ab occasu Parthia & Carmania deserta, a meridie Drangiane: ab oriente, Paropamisidis, juxta meridionalem lineam, jungentem fines expositos per occidentales partes Paropamisi. Non satis convenit eademne, an distinctæ regiones sint ARIA & ARIANA. Vid. Cellar. Geogr. Ant. 3. 22. 2. Plinius Arios & Arianos tanquam conterminos distinguit l. 6. c. 25.
Item, Insula est in Ponto, Marti sacra, in qua volucres cum advenis pugnasse pinnarum ictu Græci dixerunt. Author Plin. l. 6. c. 12.

Aria, [ἀρία] Arbor est apud Theophrastum, hyemis initio fructificans materie tam dura ut necesse sit, priusquam terebretur, aqua eam macerare.

Ariabignes, [Ἀριαβίγνης] Filius fuit Darii ex filia Gobryæ, qui una cum Prexaspe & Megabazo præpositus fuit classi Xerxis. Herodot. l. 7.

Ariadne, es; vel **Ariadna**, æ. [Ἀριάδνη] Filia Minois regis Cretæ, forma eleganti, quæ Thesenm ingressurum Labyrinthum adjuvit, & redeuntem in patriam sequuta est. V. Catullus in Epithal. Thetid. & Pel. Eam deinde Bacchus uxorem duxit, ejusque coronam stellis ornatam in astra retulit: unde est cœleste sidus, quod Corona Gnosia dicitur. Propert. lib. 3. 16. 7.

> Te quoque enim non esse rudem testatur in astris
> Lyncibus in cœlum vecta Ariadna tuis. Bacchum alloquitur.

V. Hygin. in Astronom. Poët. lib. 2.

Ariadnæus, Adj. [Ἀριαδναῖος] ut, Ariadnæum sidus. Ovid. 5. Fast. 345.

> Bacchus amat flores, Baccho placuisse coronam,
> Ex Ariadnæo sidere nosse potes. V. Hygin. in Astron. Poët. l. 2.

Arianis, [ἀριανὶς] Herba ignei coloris, cujus tactu magi tradunt ligna oleo peruncta accendi. Nascitur apud Arianos, quæ est Scythica gens, Gedrosiis finitima, a quibus & nomen accepit. Plin. l. 24. c. 17.

Ariarathes, Cappadociæ rex, sub quo Cappadoces primum petierunt pop. Rom. societatem: cujus deficiente stirpe, lectus rex Ariobarzanes, & a Mithridate sæpe pulsus, Romanorum armis restitutus est. Author. Volater. V. & Liv. 38. 39.

Aricandus, [Ἀρίκανδος] Fluvius Milyadis (quæ est minoris Asiæ regiuncula, in confinio Pamphyliæ, Cariæ, & Lycaoniæ sita) qui in Limyram amnem influit. A fluvii hujus nomine vicinum oppidum Aricanda appellatur. Utriusque meminit Plin. l. 5. c. 27. Al. per y. Aryc.

Aricia, [Ἀρικία] Puella fuit Attica, Hippolyti uxor, postquam ille a Diana in Italiam fuisset translatus, ut testatur Virg. 7. Æn. 762.

Aricia, [Ἀρικία] Oppidum ab Hippolyto constructum a nomine Ariciæ uxoris, quod ad decimum lapidem abest ab urbe Roma, ut testatur Lucan. lib. 6. 74.

> Parva Mycenææ quantum sacrata Dianæ
> Distat ab excelsa, nemoralis Aricia, Roma. conf. Hor. 1. Serm. 5. 1.

Hujus meminit Ptolem. l. 3. c. 1. Hodie *Ricia* castellum dicitur. In hac Orestes oraculo monitus, simulacrum Scythicæ Dianæ, quod de Taurica regione transtulerat, priusquam Argos peteret, consecravit. Erat ad hujus templum nemus quod vocabatur Aricinum. Ovid. 3. Fast. 91.
Nemoralis Aricia. Ovid. 6. Fast. 59.

Aricinus, [Ἀρικινὸς] ut, Aricinum arvum. Hor. 2. Epist. 2. 167. Vallis Aricina. Ovid. 15. Met. 488.

Aricomisci, [Ἀρικομίσκοι] Volscæ, Populi sunt Galliæ, de quibus Strabo lib. 4. Apud Pomponium tamen & reliquos, Arecomici legitur, & rectius. V. ARECOMICI.

Arida, [ἴχιον] Herba est; quæ & Echium, & Alcibiadion dicitur. Dioscor. lib. 4.

Aridæus, Datamis filius, qui contra Pisidas in prælio cecidit. C. Nepos, 14. 6. Item, Alexandri frater ex ignobili matre. Rex fuit perquam ignavus & imperitus. V. Curt. 10. 11.

Aridices, Philosophi nomen. Macrob. 7. Saturn. cap. 3. Quum regis libertus ad novas divitias nuper erectus, [forte Evectus] philosophos ad convivium congregasset, & irridendo eorum minutulas quæstiones, scire se velle dixisset, cur ex nigra & alba faba pulmentum unius coloris edatur: Aridices philosophus indigne ferens, Tu nobis (inquit) absolve, cur de albis & nigris loris similes maculæ gignantur.

Ariditas, **Aridus**. V. AREO.

Ariena, æ. Pomi nomen, ex arbore pala, quo sapientes Indorum vivunt. Plura apud Plin. lib. 12. cap. 6.

Aries, ĕtis. m. [κριὸς, κῦλος] In eo differt a Vervece, quod huic exsecti sunt testiculi; nam qui ad generandam sobolem integer tenetur, dicitur aries. Virg. 3. Ecl. 95.

> — ipse aries etiam nunc vellera siccat.

Mutilus. V. MUTILUS, & Varro 4. de L. L. 19.
Aries, Bellica machina: de qua sic Veget. l. 4. c. 14. Materia ac tabulatis testudo contexitur: quæ ne exuratur incendio, corio vel ciliciis centonibusque vestitur. Hæc intrinsecus accipit trabem, quæ adunco præfigitur ferro quod falx vocatur, ab eo quod incurvata est, ut de muro lapides extrahat. Aut certe ipsius caput ferro vestitur, & aries appellatur: vel quod habet durissimam frontem qua subruat muros: vel quod more arietum retro cedit, ut cum impetu vehementius feriat. Hactenus Vegetius. Cæs. 7. Bell. Gall. 23. Quod ab incendio lapis, & ab ariete materia defendit. Apud Poëtas litera i metri causa interdum fit consonans. Sic Virg. 2. Æn. 492. — labat ariete crebro Janua. i. e. Crebris ictibus arietis. Hæc machina prius dicebatur Equus. Plin. lib. 7. c. 56. Equum, qui nunc aries appellatur, in muralibus machinis, Epeum ad Trojam ferunt invenisse.
Aries præceps. Claud. 4. Conf. Hon. 329.
Ariete muros pulsare. Virg. 12. Æn. 706.
Aries murum percutit. Cic. 1. Off. 35.
De mole ejus. V. Barth. ad Briton. Aremor. p. 125. Qui plura vult, adeat Pitisc. Lex.
Aries, unum e XII. signis Zodiaci circuli. Plin. l. 18. c. 25. Omnesque hæ differentiæ fiunt in octavis partibus signorum. Bruma Capricorni, ab VIII. Cal. Januarii fere, æquinoctium vernum Arietis: solstitium, Cancri. Cic. in Arat. v. 10.
Aries, Piscis. Plin. lib. 9. cap. 44. Grassatur aries ut latro: & nunc grandium navium in salo stantium occultatus umbra, siquem nandi voluptas invitet, expectat: nunc elato extra aquam capite, piscantium cymbas speculatur, occultusque adnatans mergit.
Trux aries. Claud. in Epithal. Honor. & Mar. 163.

Arietarius, Adj. Quod ad arietem pertinet.
Arietaria machina. Vitruv. lib. 10. cap. 19. Constituebatur autem in ea arietaria machina, quæ Græce κριοδόχη dicitur: in qua collocabatur taurus perfectus in torno, in quo insuper constitutus aries.

Arietinus, Adj. Quod est ex ariete. Plin. Arietinum jecur ad id utile est. Testiculi arietini. Auth. ad Heren. lib. 3.
Arietinum cicer, Quod arietino capiti simile est: unde ita appellatur. Columel. lib. 2. cap. 10.
Arietinum oraculum, quodnam sit, haud satis explicuit Gellius l. 3. c. 3. Noct. Att. adductis his Plautinis versibus, ex Freto, deperdita ejus fabula:

> Quod arietinum responsum magnis ludis dicitur,
> Peribo, si non fecero: si faxo, vapulabo.

Arieto, [κυρίττω, κεραΐζω] āre. Aries dicitur arietare, quum capite & cornibus aliquem impetit. Accius in Bruto, apud Cic. 1. de Divin. 44.

> Visus est in somnis pastor ad me appellere,
> Duos consanguineos arietes inde eligi,
> Pecus lanigerum eximia pulchritudine,
> Præclarioremque alterum involare me.
> Deinde ejus germanum cornibus connitier
> In me arietare, eoque ictu me ad casum dari.

Arietare, per translationem, In morem arietis percutere, & dejicere. Curt. l. 9. 7. 2. Macedo gladium cœperat stringere: quem occupatum complexu, pedibus repente subductis, Dioxippus arietavit in terram. i. e. Præcipitavit.
Arietat in primos, obicitque immania membra. Sil. lib. 4. 139.
Arietare ædes, pro Vehementer pulsare, quasi in modum arietis bellici. Plaut. Trucul. 2. 2. 1.
Arietare in portam. Virg. 11. Æn. 890.

> — immissis pars cæca & concita frenis,
> Arietat in portas, & duros obice postes. Ubi Servius, Quæ in clausas portas more arietis ruebat: i. e. Bellici machinamenti.

Arietare, neutrum, pro Concuti, Labascere. Seneca de Vita Beat. Nihil pravi, nihil subiti superest, nihil in quo arietet aut labet.
Arietare inter se dicuntur, Quæ concutiuntur mutuo ictu. Sen. l. 2. de Ira 3. Magno imperatori antequam acies inter se arietarent, cor exiluit. Sic Dentes inter se arietatos dicit, lib. 3. de Ira. Plin. l. 2. c. 82.

Arietatio, ōnis. f. Concussio. Sen. 5. Quæst. Nat. 13.

Arii, [Ἄρειοι] sunt Asiæ Scythicæ populi, Herodoto l. 4. V. ARIA.

Arilator, Qui etiam Cocio appellatur, dictus videtur a voce Græca quæ est αἶρε, i. e. Tolle: quia sequitur merces, ex quibus quid cadens lucelli possit tollere. Hæc Festus. q. V. & in Cocio.

Arimanius, [Ἀριμάνιος] Plutonis cognomen apud Persas. Calep.

Arimaspi, [Ἀριμασποὶ] Populi sunt in Scythia Asiæ, versus Septentrionem, unicum tantummodo oculum in fronte habentes, quos Dionysius Arimaneas, vel Arimannos vocat. Æschylus vero μονῶπα στρατὸν: i. e. Unoculum exercitum: quod sagittarii quum sint optimi, alterum inflectunt oculum, ut a parvis assueti, altero melius cernant. Unde etiam nomen adepti sunt Herodoto. Nam *Ari* Scythice, Unum significat; & *maspos* Oculum. Item dicit idem Herodotus supra Arimaspos gryphes esse aurum servantes. hos prope, Riphæi sunt montes. V. Plin. l. 7. c. 2.

Ariminum, [Ἀρίμινον] Urbs vetus in Flaminia juxta Rubiconem. Livius coloniam dicit in Picenum cum Benevento deductam. Rursus l. 14. Sempronio Prætori Ariminum provincia obvenit. Hæc primum a Cæsare occupata, initium civili bello dedit. Hodie *Rimino*. Strabo l. 5. Ariminum, colonia Umbrorum, sicut & Ravenna. Verum utraque Romanos accepit inquilinos. Habet autem Ariminum portum, & ejusdem nominis amnem. E Placentia Ariminum stadia sunt mille CCC. Hactenus Strabo.

Ariminensis, Adj. [Ἀριμινήσιος] Incola Arimini. Hor. Epod. 5. 42.

Arimphæi, [Ἀριμφαῖοι] sunt Populi Asiæ Septentrionalis, Prope Riphæos montes. Habent pro domibus nemora, pro alimentis baccas, & tam fœminæ quam mares comam tondent. De his Ammianus sic habet: Ubi montes Riphæi deficiunt, Arimphæi inhabitant, justi homines, & morum placiditate cogniti.

Arimus, [Ἄριμος] Rex Mysiæ, seu Mæoniæ. Author Strabo, Xanthum citans antiquum rerum scriptorem.

Arinca, æ. [ὄλυρα] Genus frumenti. Ruell. l. 2. c. 21. Olyra Græcis, Latinis (Plinio authore) Siligo, Gallis olim Arinca vocabatur. Frumenti genus est, spica semper erecta, neque rubigini obnoxia, grano candido, levi, ac multipliciter tunicato. Plura apud eundem. V. OLYRA.

Ariobarzanes, [Ἀριοβαρζάνης] Rex fuit Cappadociæ, qui Pompeio in Pharsalico bello favit. Is a Senatu populoque Romano Rex & amicus appellatus a Cicerone cum toto regno servatus est, ut ipse Cicero scribit 5. Att. 20. Fam. 2. 17. & 15. 2, 4. Ejusdem nominis duo fuerunt Reges, Pater & Filius.
Alius fuit Ariobarzanes, Lydiæ, Ioniæ, & Phrygiæ Præfectus. C. Nepos, 14. 2. 4. Item alius, militiæ Præfectus in Darii exercitu. Curt. 4. 12.

Ariolatio, & **Ariolus**, V. HARIOLATIO, & HARIOLUS.

Arion, ōnis. [Ἀρίων] Methymnæus citharœdus, & poëta Lyricus: eminuit Olympiade XXXVIII. Scripsit cantica circiter versuum duo millia. Dicitur & Tragici carminis primus inventor fuisse, & chorum instituisse, ac Dithyrambicum carmen cecinisse. Author Suidas. Hujus Arionis historiam referunt Ovid. 2. Fast. 83. & Gell. l. 16. c. 19. V. Plin. l. 9. c. 8. Servius, Arion Lesbius a Lesbo, citharœdus optimus fuit: qui quum Tarento Corinthum cum multis opibus peteret, & videret sibi in mari tendi a nautis insidias: petiit ut cithara paululum caneret: ad cujus sonum quum Delphini convenissent, excussit se supra unum: & ita imminens vitavit periculum. Hactenus Servius in Virg. 8. Ecl. 56.

> Orpheus in sylvis, inter Delphinas Arion. Hanc

Hanc veram esse historiam non fabulam afferit J. Scalig. Animadv. in Euseb. p. 79. adde Ælian. Hist. Anim. 2. 6. & 12. 45. Clem. Alexandr. Protrept.
Ariona, accus. Ovid. 2. Fast. 83.
Quod mare non novit, quæ nescit Ariona tellus?
Arion vocalis. Ovid. 2. Fast. 91.
Item Pythagoreus quidam Locrensis, a quo didicit Plato. Valer. Maxim. 8. 7. 3. extr. Memoratur etiam a Cic. 5. de Fin. 29. Sed in utroque loco legendum esse Acriona vult Davisius. V. Notas ejus in Cic. l. c.
Fuit & Arion, Equi nomen, de quo Claud. 4. Conf. Honor. 553.
Si dominus tegeretur, equis, tua posceret ultro
Verbera Nereidum stabulis nutritus Arion.
Adrasteus, sive Equus Adrasti. Stat. 4. Theb. 43.
Arion flavus. Stat. 6. Theb. 501.
Præsagus. Stat. 6. Theb. 424.
Arionius, Adj. [Ἀρίόνιος] ut, Arionia lyra. Propert. lib. 2. 26. 18.
Arionium nomen. i. e. Fama Arionis. Ovid. 2. Fast. 93.
Ariovistus, Rex Germanorum, bello a Cæsare in Sequanis victus. Cæs. 1. Bell. Gall. 31. Tacit. 4. Hist. 73.
Aris, [ἆρις] Herba. Plin. lib. 24. cap. 16. Est & Aris, quæ in eadem Ægypto nascitur, similis Aro, minor tantum minoribusque foliis, & utique radice, quæ tamen olivæ grandis magnitudinem implet. Alba, geminum caulem, altera unum tantum emittens.
Arisaron, [ἀρίσαρον] Herba est exigua, radicem habens olivæ magnitudine, majore acrimonia quam Aron. A Plin. lib. 24. cap. 16. Aris appellatur. Galen. lib. 6. de Simpl. Medic. Facult. Diosc. 2. 158.
Arisba, [Ἀρίσβη] Troados civitas. Virg. 9. Æn. 264.
Pocula, devicta genitor quæ cepit Arisba. Ubi Servius, Arisba (inquit) secundum Homerum misit auxilium Trojanis, & ab Achille subversa est. V. Strabo lib. 13.
Arisba, In Lesbo civitas fuit, cujus agrum Methymnæi habent. Strabo ibid.
Arisbus Fluvius quidam in Thracia, prope quem Cebrenii Thraces habitant. Strabo d. l.
Arista, æ. f. [ἀθέρη, ἀθήρ] Varro 1. de R. R. cap. 48. Granum dictum, quod est intimum solidum. Gluma, qui est folliculus ejus. Arista, quæ ut acus tenuis, longa eminet e gluma: proinde ut grani theca sit gluma, & apex arista. Et paulo post, Arista dicta, quod arescit prima. Cic. de Senect. 51. E quibus quum emerserit, fundit frugem spicæ ordine structam, & contra avium minorum morsus munitur vallo aristarum.
Graciles aristæ Zephyro vibrantur. Ovid. 14. Epist. 39.
Gravidis aristis canet ager. Ovid. 1. Met. 110.
Jejuna. Claud. 1. in Eutrop. 116.
Maturis albescit messis aristis. Ovid. 5. Fast. 351.
Molli arista campus flavescit. Virg. 4. Ecl. 28.
Teneras aristas lædere. Virg. 7. Æn. 809.
Virides Aristæ: i. e. Seges maturescens. Juven. 14. Sat. 147.
Ignis populatur aristas. Claud. 2. in Ruff. 44.
Arista, pro Spica. Virg. 1. Georg. 111.
— ne gravidis procumbat culmus aristis. Ubi Servius, Gravidas aristas periphrasticôs pro Spicis posuit.
Arista, pro Frumento. Virg. 1. Georg. 8.
Chaoniam pingui glandem mutavit arista. Servius. Idem 4. Ecl. 28.
Molli paulatim flavescet campus arista. Ubi Serv. Arista, Seges inculta, quæ a nullo colitur. Supple, Proveniet.
Post aliquot, aristas. Virg. 1. Ecl. 70.
Post aliquot mea regna videns, mirabor, aristas. Ubi Servius, Gradatim dictum ex tropo metalepsi: ut per aristas, messes: per messes, æstates: per æstates, annos numeret. [Inane commentum esse quicquid de Metalepsi tradunt Rhetores, tum hunc inprimis Virgilii locum inscite eo trahi alibi docui. Quippe summo poetæ inepta ἀκυρολογία affingitur, si per Aristas Annos intelligi velis. Quam enim hinc elicies sententiam: En unquam, longo post tempore, patrios fines, & pauperis tugurii cespite congestum culmen, post aliquot annos, mea regna videns, mirabor? Qui quadrant, En unquam, longo post tempore, & Post aliquot annos? Quæ quum ferri non queant, reliquum est, ut veram poetæ sententiam eruamus, quæ hæc est. En unquam, longo post tempore, fines patrios, & tugurium meum, cespite congesto in culmine deformatum, cultumque illud novale, mea quondam regna videns, seu revisens, mirabor nihil esse præter aliquot aristas, i. e. pro agro culto olim, sterile & incultum solum. Miseratur enim vicem tugurii & agelli sui Melibœus, si barbaro militi, ejecto priori possessore, tradantur.
Aristas numerare, est Operam inanem sumere, & rem aggredi quam perficere non possis. Ovid. 4. Trist. 1. 57.
Vere prius flores, æstu numerabis aristas. Æstu, pro Æstate & tempore messis.
Aristæ pondus, pro Re levissima. Ovid. 5. Epist. 111.
Et minus est in te quam in summa pondus arista,
Quæ levis assiduis solibus usta riget.
Aristæ nardi. i. e. Spicæ nardi. Ovid. 15. Met. 398.
Quo simul ac casias, & nardi lenis aristas,
Quassaque cum fulva substravit cinnama myrrha,
Se super imposuit. De Phœnice ave loquitur.
Aristas odoratas, Nardi spicas intelligit Stat. 5. Sylv. 3. 43.
— odoratas nec Arabs decerpsit aristas. Plin. l. 12. c. 11. de Nardo, Frutex est gravi ac crassa radice, sed brevi ac nigra fragilique, quamvis pingui, situm redolente ut cyperi, aspero sapore, folio parvo densoque. Cacumina in aristas se spargunt, ideo gemina dote nardi spicas ac folia celebrant.
Aristas Persius pro Pilis mire posuit, quod quoties inhorrescimus, erigantur instar aristarum. Sic enim ait 3. Sat. 115.
Alges quum excussit membris tremor albus aristas. [Nisi potius Aristas pro Surculis posuit, ad magnitudinem pavoris exprimendam ὑπερβολικῶς, ut assolet hic satyricus. Quam hic Aristam appellat, Germani vocant *Ein Sprieße*, vel *Spreuße*, Celsus Surculum l. 5. c. 26. §. 35. seq. V. mox Plinii locum, V. **Aristida**. Ingens autem ex pavore tremor fit necesse est, qui talem effectum præstet. Excutere pilos, pro Erigere, an Latine dici possit, ii viderint qui de pilis explicant.
Aristæ etiam dicuntur in piscibus. Auson. in Mosella,
Squameus herbosas Capito interlucet arenas
Viscere præ tenero fartim congestus aristis.
Aristifer, Adj. Prudent.

Aristæus, [Ἀρισταῖος] fuit Apollinis ex Cyrene filia Penei regis Arcadiæ filius, hic deinde in Arcadia regnavit, & primus apum & mellis usum lactisque coagulum demonstravit, usumque olei, & alia quamplurima adinvenisse refert Justin. lib. 13. Hic quum Euridicen nympham uxorem Orphei vitiare voluisset, & illa fugiens a serpente fuisset occisa, Nympharum iracundia cunctis animalibus perditis funditus, & cunctis apibus matris auxilium petiit. Hæc Servius in Virg. 4. Georg. 317.
Pastor Aristæus fugiens Peneïa tempe,
Amissis (ut fama) apibus, morboque, fameque, &c. V. Musarum volucres, in **Musa**. De Aristæo V. diligenter quæ scribit Diodor. Sicul. lib. 5. cap. 14.
Aristagoras, scripsit Ægyptiaca. Plin. lib. 36. cap. 12.
Aristalthæa, V. in **Althea**.
Aristarcha, [Ἀριστάρχη] Ephesina quædam matrona, quæ Dianæ jussu, una cum Phocensibus navigationem subiit, atque in Massilia, templi Dianæ constructi sacerdos est designata. Strab. lib. 4.
Aristarchus, [Ἀρίσταρχος] Grammaticus Alexandrinus lege, oriundus a Samothracia, patre item Aristarcho: floruit Olympiade CLVI, sub Ptolemæo Philometore, cujus etiam filium erudiit. Scripsit commentarios supra mille. Fuit discipulus Aristophanis grammatici. Decessit in Cypro, seipsum cibi abstinentia necans quum laboraret morbo hydropiseos, ætatis anno LXXII. filios reliquit Aristarchum, & Aristagoram, ambos stultos. Author Suidas. Ælianus tradit hunc tam castigato fuisse judicio, ut Homeri versus non putaretur, quem ipse non probaret. Hinc per Antonomasiam Aristarchus fit nomen commune, pro Critico & severo censore usurpatum. Hor. in Arte Poët. 449.
Arguet ambigue dictum, mutanda notabit,
Fiet Aristarchus. De hoc & Cic. 1. Att. 14. Ego varia meis orationibus, quarum tu Aristarchus es, soleo pingere.
Aristarchus Tegeates poëta Tragicus. Æsculapio, a quo ex morbo fuit liberatus, pro recepta sanitate fabulam vovit. Emicuit tempore Euripidis. Docuit tragœdias LXX, vicit duabus.
Fuit & alius Aristarchus Ephesi tyrannus. Author Suidas.
Aristarēte, [Ἀριστάρετη] Nearchi filia, & pictrix sui temporis inter nobiles. V. Plin. lib. 35. cap. 11.
Aristeas, [Ἀριστέας] patria Proconnesius, Poëta nobilis fuit, qui Crœsi & Cyri temporibus claruit. Scripsit Theogoniam, & tres libros eorum carminum quæ Arimaspea dicuntur. Suidas. Meminit & Gell. l. 9. c. 4. Scribitur etiam Aristæas.
Aristereon, [ἀριστερεών] Verbenaca herba. Sic citat ex Pausania Eustathius Odyss. ζ, Ἀριστερεὼν, φυτὸν ἐπιτήδειον εἰς καθαρμούς. atque ita scribitur apud Plutarch. lib. 1. Sympofiacôn. Dicitur & περιστερεών.
Aristida, alias Holcus, Herba est quæ aristas habet in cacumine tenues, culmo, quale hordeum restibile. Hæc circa caput alligata, vel circa lacertum educit e corpore aristas. Quidam ob id aristidam vocant. Plin. lib. 27. cap. 10.
Aristīdes, [Ἀριστείδης] Cognomento Δίκαιος, i. e. Justus, Athenis cum Themistocle in administranda Republ. dissensit, quum essent diversis moribus. Catoni alter, Cæsari Themistocles comparandus. Nepos vitam ejus Latine, Plutarchus Græce descripsit.
Aristidem alium Eudæmonis filium, inter sophistas Philostratus ponit e civitate Adrianorum Mysiæ, qui Smyrnæ docebat: & advenienti forte M. Antonino principi, unus omnium non processit obviam, eoque modo in cognitionem & amicitiam venit imperatoris. Hic Polemonis discipulorum facile princeps, inter decem Rhetores Atticos juniores a Suida memoratur. Ejus jam extant Orationes LVI. Græce editæ Florentiæ, & Gr. Lat. Parisiis.
Aristides item Thebanus pictor fuit Apellis tempore. Is omnium primus animum pinxit, & sensus expressit omnes, quos Græci vocant ἤθη; item perturbationes, durior paulo in coloribus. Hujus pictura illa præcipue laudatur, Infans adrepens ad mammam matris ex vulnere morientis, ac manu prohibentis: sentire mater & timere videtur, ne emortuo lacte sanguinem infans lambat. Quam tabulam Alexander transtulit Pellam in patriam suam. Plin. lib. 35. cap. 10.
Fuit præterea Aristides Statuarius, Polycleti discipulus. Plin. l. 34. c. 8.
Aristides præterea fuit Atheniensis Philosophus Christianus eloquentissimus sub pristino habitu. Volumen nostri dogmatis rationem continens, Adriano principi tradidit. Author Hieron. de Scr. Eccl. cap. 20.
Aristippus, [Ἀρίστιππος] Cyrenæus, Socratis auditor, primus Socraticorum mercedem docendi exegit, ac quæstu philosophatus est. Cum Xenophonte simultatem gessit: summum bonum in voluptate corporis posuit. Quapropter a Diogene Canis regius est appellatus, quod divitum esset affecla. Jactatum inter eos scomma Horatius perpulchre versibus includit, Epist. 17. 14.
Si pranderet olus patienter, regibus uti
Nollet Aristippus: si sciret regibus uti,
Fastidiret olus, qui me notat.
Alius fuit Aristippus, quem summum divitiarum contemptorem depingit idem Hor. 2. Serm. 3. 100. — quid simile isti
Græcus Aristippus? qui servos projicere aurum
In media jussit Libya, quia tardius irent
Propter onus segnes. [Immo idem, non alius. V. Laert. l. 2. S. 77.
Idem Philosophus Socraticus, naufragio quum ejectus ad Rhodiensium litus animadvertisset geometrica schemata descripta, exclamasse ad comites ita dicitur: Bene speremus, hominum enim vestigia video. statimque in oppidum Rhodum contendit, & recta in gymnasium devenit: ibique de philosophia disputans, muneribus est donatus, ut non tantum se ornaret, sed etiam eis qui una fuerant, vestitum & cætera quæ opus essent ad victum, præstaret. Quum autem ejus comites in patriam reverti voluissent, interrogarentque eum quidnam vellet domum renuntiari, tunc ita mandavit dicere, Ejusmodi possessiones & viatica liberis oportere parari, quæ etiam e naufragio una possent enatare. Namque ea vera præsidia sunt vitæ, quibus neque fortunæ tempestas iniqua, neque publicarum rerum mutatio, neque belli vastatio potest nocere. Verba sunt Vitruvii in præf. lib. 6.
Aristippēus, Adj. [Ἀριστίππειος] Cic. 2. de Fin. 19. Illud Aristippeum contemneret.
Aristīum, [ἀριστεῖον] Præmium quod dari apud Græcos solebat ei, qui rem optime gesserat in prælio. V. Cæl. lib. 9. cap. 25.
Aristo, [Ἀρίστων] Chius, Stoïcus fuit Philosophus, Zenonis auditor & Ly-

& Lysiæ, ob facundiam Siren cognomine dictus, cujus meminit Cic. 4. Acad. 130. & passim alias. Vitam ejus habet Laert. lib. 7. S. 160. a quo Sex omnino Aristones memorantur: Plures subjungit Menag. V. & Fabric. Bibl. Gr. vol. 2. in Elencho Peripateticor. & Stoicor.

Ariston Sculptor cujus meminit Plin. lib. 34. cap. 8. & 12.

Est item Jureconsultus quidam doctissimus apud Gell. lib. 11. cap. 18.

Aristoneus, Adj. [Ἀριστώνειος] Cic. 4. de Fin. 40. Si omnino nos negligimus, in Aristonea vitia & peccata incidemus, oblivifscemurque quæ virtuti ipsi principia dederimus.

Aristobūla Diana, i. e. Optime consulens, nuncupata. Scribit Plutarch. in vita Themist. quod quum in eum invidia quadam Atheniensis populus invectus esset, ipse ut eum ad saniorem animum mentemque converteret, magis incitasse, quum Dianæ templum dedicavit, quam Aristobulam appellavit, ut quæ optime civitatis Græcorumque saluti consuluisset. In Dianæ tamen templo postea Themistocli statua posita est, quæ ad nostram usque permansit ætatem.

Aristobūlus, [Ἀριστόβουλος] Judæus ex Paneade, Agathobuli Hebræi discipulus, unus fuit ex illis LXXII. interpretibus, qui missi fuere ad Ptolemæum, tunc Judææ dominum, ut libros sacros in Græcum sermonem converterent. Qui multa ex præceptis Moseos proponenti regi percontantique respondit. Hic commentarios etiam in legem Hebræorum edidit. Author Eusebius. Joseph. Antiq. Jud. 13. 19. Sed V. Fabric. in Elencho Peripateticor. Bibl. Gr. vol. 2. p. 280.

Aristobulus alter Cassandreus, qui scripsit Alexandri Magni historiam, comesque peregrinationis ejus fuit. De quo Fabric. Bibl. Gr. vol. 2. p. 210.

Aristŏcles, [Ἀριστοκλῆς] Philosophus fuit Messanensis, Peripateticus. Scripsit de Philosophia libros decem, uter esset studio & doctrina prior, Homerusne an Plato: in quibus philosophorum omnium catalogum contexuit, opinionesque recensuit.

Fuit item Aristocles Lampsacenus philosophus.

Item alius Megarensis sophista, sub Trajano & Adriano. Scripsit de Rhetorica epistolas, & declamationes ad imperatorem. Suidas.

Aristoclia, [Ἀριστόκλεια] Formosissima puella, quæ rem divinam factura, nuda est a Stratone visa, qui in eam exarsit, ante etiam a Callisthene amata. Hæc vero nuptiarum die in amantum manibus discerpta est, quorum postea alter sibi manus conscivit, alter aufugit, nec unquam amplius visus est. Ex Girald. in lib. de Diis Gent.

Aristoclides, [Ἀριστοκλείδης] Orchomeni tyrannus.

Fuit & pictor quidam Plin. lib. 35. cap. 11.

Aristocrătes, [Ἀριστοκράτης] Civis quidam Rhodius fuit, qui, quod plurimum dignitatis strenuitatisque præ se ferret, civium omnium consensu, belli dux delectus est, in quo spem suorum egregie fefellit, utpote qui in rebus gerendis, tanquam adulterinus nummus in igne, degener plane apparuerit. Suidas.

Aristocrates alius Spartanorum Rex. Pausan. lib. 8.

Item alius Hipparchi filius, Historicus Græcus, Athæneus lib. 3.

Aristocratia, æ. [ἀριστοκρατία] est Respublica optimatum imperio administrata, in qua vulgi nullum est arbitrium, cujusmodi est hodie Venetiis. Huic opponitur Democratia.

Aristodēmus, [Ἀριστόδημος] Sculptoris eximii proprium nomen. Plin. lib. 34. cap. 8.

Fuit & alius, Nisæus, filius Menecratis Aristarchi discipuli, quem Strabo dicit se juvenem vidisse senem.

Alius Aristodemus, qui Magni Pompeii filios erudiit: mane Rhetoricam, meridie Grammaticam docebat. Author Strabo.

Est & actor fabularum apud Gell. lib. 11. cap. 9.

Aristogenes, [Ἀριστογένης] Medici Thasii nomen, qui varios de re medica libros conscripsit ad Antigonum Macedoniæ regem.

Aristogenes alter Cnidius item Medicus, servus Chrysippi. Famam adeptus est ex curatione Antigoni Gonatæ. Author utriusque Suidas.

Aristogiton, & Harmodius, Liberatores tyrannidis Pisistrati, quibus statuæ in foro ab Atheniensibus positæ fuerunt. Suidas.

Fuit & alter Aristogiton Medicus, de quo Plin. lib. 27. cap. 4.

Aristolāus, Pictor, Pausiæ discipulus, e severissimis pictoribus fuit, ejus opera nonnulla commemorat Plin. lib. 35. cap. 11.

Aristolochia [ἀριστολοχία] Herba, cujus (inquit Ruell. l. 3. c. 4.) Græci faciunt tria genera: unum tuberibus radicum orbiculatis, quæ fœmina dicitur, multis a radice germinibus, longioribusque viticulis fruticosa. Hæc omnibus officinis Rotunda aristolochia cognominatur. Alterum masculæ, radice longa, procerioribus foliis, exilibus ramulis dodrantalibusque, flore purpureo grave virus olente. Utraque fert bacculas velut cappares, colore intus buxeo, amaro gustu, odore viroso. Tertium assignatur aristolochiæ longæ genus, quæ Clematitis, quasi Sarmentaria, cognominatur, tenuissimos fundens ramulos frondososque, &c. Plin. l. 25. c. 8. Aristolochiæ nomen dedisse gravidæ videntur, quoniam esset ἀρίστη λεχούσαις. Nostri Malum terræ vocant, & quatuor genera ejus servant. Nomen Cicero Aristolochiam dicit ex inventore invenisse, in quo dentem calumniæ vitare non potuit. Sed quid vetat & salubrem esse puerperis & ab inventore Aristolocho nomen habuisse? Equidem puto id Ciceronem in aliquo, qui hodie non extat, scriptore legisse, non suo commentum esse. Sed & Aristoteles a muliere inventam esse scripserat, ut Nicandri interpres refert: cujus verba sunt, Ταύτην δέ φησιν Ἀριστοτέλης γυναῖκα εὑρηκέναι. Adeo de inventoribus rerum inter authores non convenit, ut alii alia prodant. Hæc Turnebus. Hujus herbæ meminit Cic. 1. de Divin. 16. & 2. 47.

Aristomăche, Uxor Dionysii superioris, Siciliæ tyranni, Dionis generi ejus soror.

Aristomăchus, Proprium viri Solensis, qui sic amore apum culturæ flagravit, ut duodesexaginta annis nihil aliud fecerit.

Fuit item Aristomachus, qui de Arte vini scripsit. Author utriusque Plin. lib. 14. cap. 19. & lib. 11. cap. 9.

Aristoménes, [Ἀριστομένης] Vir fuit Messenius fortissimus ac justissimus (ut Hieron. scribit) idem dux tanta calliditate fuisse fertur, ut sæpe Lacedæmonios deciperet. Quorum sæpe urbem ingressus est, & aliquando captus atque in vincula conjectus, calliditate sua aufugit. Quod quum semel atque iterum & tertio fecisset, tandem occisus est a Lacedæmoniis, & execto corpore inventum est cor ejus pilosum esse. V. Plin. l. 11. c. 37. & Belli Messeniaci scriptores Justin. Pausan. Diodor. Polyæn.

Ariston, V. aristo.

Aristonīcus, [Ἀριστόνικος] Grammaticus Alexandrinus. Scripsit librum in Theogeniam Hesiodi, & de nominibus sive Constructione apud Homerum. Strabo.

Aristonicus item Eunuchus Ptolemæi, qui animum supra eunuchum gerebat. Dux fuit belli fortissimus: præterea liberalis in omnes. De utroque Suidas.

Aristonĭdas, Statuarius cujus meminit Plin. lib. 34. cap. 14.

Aristonĭdes, Pictor, de quo Plin. lib. 35. cap. 11.

Aristonўmus, Poëta comicus sub Philadelpho: is præfuit regiæ bibliothecæ post Apollonium. veniens postremo in suspicionem quod ad Eumenem transfugere cuperet, in custodia per aliquot annos fuit: tandem liberatus, mortem non multo post obiit. Author Athenæus in Dipnosophistis.

Aristopătra, Mater Crateri, qui sub Alexandro militavit, ut author est Strabo l. 15.

Aristophănes, [Ἀριστοφάνης] Poëta comicus Rhodius, sive Lydius genere, lege vero Atheniensis, patre Philippo, inventor tetrametri & octometri versus, filios habuit Ararota, Philippum, Philæterum, comicos omnes. Docuit fabulas LIIII. Suidas. Hic Atticæ linguæ nobilitate adeo præpolluit, ut Dionysio roganti Athenienses aliquem ejus sermonis eruditum authorem, hunc miserint. Socratis æmulus fuit, quem exagitat & infectatur in Nubibus. Hujus meminit Hor. 1. Serm. 4. 1. Eupolis, &c.

Aristophanes alter Byzantinus grammaticus, Apellis ducis exercitus filius discipulus Callimachi, Zenodoti, Dionysii. Author Suidas.

Aristophanēus, Adj. [Ἀριστοφάνειος] ut, Aristophaneus versus, qui anapæsticus factus est. Cic. in Orat. 90.

Aristŏphon, [Ἀριστοφῶν] Pictoris nomen apud Plin. lib. 35. cap. 11.

Aristophŏrum, [ἀριστοφόρον] Vas in quo prandium defertur, ut Discus. Festus.

Aristor, Crotopi filius, pater Argi. Unde

Aristorĭdes, [Ἀριστορίδης] Argus dictus est, ab Aristore patre suo. Ovid. 1. Met. 624.

Aristotĕles, [Ἀριστοτέλης] Stagirites philosophus, Platonis auditor, patre Nicomacho medico, matre Phæstide, Alexandro Magno discipulo non minus quam doctrinæ laude clarus. Cujus id benevolentiæ signum vel maximum, quod Stagiram ejus patriam patre dirutam, ipsius precibus restituit. A magistro Platone mature discessit, Scholamque ipse in Peripato Lycei habuit, unde ejus Sectam secuti Peripatetici dicti sunt. Excessit annorum LXIII, eodem quo Demosthenes anno: hic in Apulia, ille in Eubœa. ambo profugi, persequente Antipatro. Author Plutarchus in Sylla. V. plura apud Volaterranum. Ejus vitam descriptam habemus a Diogene Laërtio l. 5. & Ammonio sive Joanne Philopono, & Annonymo Lat. quem pariter cum commentario suo edidit Petr. Joan. Nunnesius, tum ab alio Græco, anonymo, quem Menag. ad Laërt. edidit. V. omnino Fabric. Bibl. Gr. 3. 6.

Alius quidam Aristoteles, cujus fit mentio a Scholiaste Theocriti. Vide Erasmum in Proverbio, Scit quomodo Jupiter duxerit Junonem. Et sunt fortassis illius nonnulla, quæ tribuuntur alteri Aristoteli H. St. Aristoteles post Jonsium 32. recenset Menag. ad Laert. 5. 35.

Flumen orationis aureum fundens Aristoteles. Cic. 4. Acad. 119.

Admirabili quadam scientia & copia Aristoteles. Cic. in Orat.

Nervosus Aristoteles in dicendo. Cic. de Clar. Orat. 121.

Aristoteles is quem maxime ego admiror, ait Cic. 2. de Orat. 152.

Aristotelĭcus, [Ἀριστοτελικός] Adj. ut, Aristotelica pigmenta. Cic. 2. Att. 1. Sed rectius al. Aristotelia, etsi vulgo altero modo cum sequioris ævi scriptt. efferant.

Aristotelius, [Ἀριστοτέλειος] aliud Adj. ut, Aristotelia vis. Cic. 3. de Orat. 68. Scribitur & Aristoteleus, utrumque ex Græco Ἀριστοτέλειος.

Aristoxĕnus, [Ἀριστόξενος] Tarentinus philosophus & Musicus, Aristotelis auditor, qui morienti convicium dixit, quod Theophrastum ei in scholæ successione præponeret. Scripsit in omni genere libros, in musica præsertim. Suidas. Hic Dicæarchi æqualis & condiscipulus animam dixit harmoniam esse, ut tradit Cic. 1. Tusc. 20.

Aristoxeni musici meminit & Quintil. lib. 1. cap. 10.

Aristoxenus alter Cyrenæus, qui adeo delicatus fuisse dicitur in hortorum cura, ut vesperi lactucas mulso irrigaret, ut luxuriosius succrescerent, & saporis essent præstantioris. Author Suidas.

Aristrătus, [Ἀρίστρατος] Sicyoniorum tyrannus fuit, cujus meminit Plin. lib. 35. cap. 10.

Aristyllus, [Ἀρίστυλλος] Poëta quidam fuit deformis, ore semper hiante, quem taxat Aristophanes in Pluto, & ejusdem meminit in Ἐκκλησιαζούσαις. Aliis tamen magis taxatus videtur Aristyllus, quod ore paululum diducto loqueretur, ut vox magna ex parte prodiret per nares, stridula, qualis est porcorum: quod vitium in quorundam pronuntiatione cantuque videmus.

Arithmos, [ἀριθμός] Græcum. Latine dicitur Numerus: unde

Arithmetica; æ. & Arithmetice, es. f. [ἀριθμητική] Ars numerandi. Plin. l. 35. c. 10. Pamphilus Macedo natione, sed primus in pictura omnibus literis eruditus, præcipue arithmetice & geometrice. Cic. 14. Att. 12. Hæc conscripsi x. Cal. accubans apud Vestorium, hominem remotum a dialecticis, in arithmeticis satis exercitatum. i. e. In scientia numerandi. Et hoc significat deditum pecuniæ magis, quam literis Vestorium.

Arithmeticus, Adj. Vitruv. 10. 16. Arithmeticæ rationes. Neutro plur. Cic. 14. Att. 12. Homo in Arithmeticis exercitatus.

Arithrillis, Herba. Apul. cap. 82.

Aritudo, V. areo.

Arīus, vel Arēus, Adj. [Ἄρειος] Quod ad Martem attinet. Sic Areum judicium pro Areopago apud Tacit. 2. Ann. 55. V. areopagus.

Arīus, Philosophus Alexandrinus. Suet. Aug. cap. 89.

Arīus, Hæresiarcha notissimus sæculi quarti, qui (ut scribit August. de Hær. cap. 49.) Patrem & Filium & Sp. Sanctum negat esse unius & ejusdem naturæ atque substantiæ, aut (ut expressius dicatur) essentiæ, quæ οὐσία Græce appellatur, sed esse Filium creaturam, Spiritum vero Sanctum creaturam creaturæ.

Arianus, Adj. Arii Hæresin amplectens.

Arius, Fluvius Ariæ regionis, quæ Bactrianis contermina est, monti subjectæ qui Bactrianam continet, ut est apud Strab. lib. 11. Hujus etiam meminit Lucan. lib. 3. 281.

A R L

Arlinrum, Ornamentum capitis muliebris, Festo Pompeio l. 1. In quibusdam autem codicibus legitur Arsineum. [Forte ab Arsinoe Arsinoëum, ἀρσινόειον.

Arma,

Arma, orum. n. [ὅπλα, ἔντεα, ἔναρα, τεύχεα] pluraliter tantum : & ſunt proprie (teſte Servio) Quæ armos tegunt. Varro 4. de L. L. Arma ab arcendo, quod his arcemus hoſtem. Feſtus, Arma proprie dicuntur ab armis, id eſt humeris dependentia : ut, ſcutum, gladius, pugio, ſica : ut ea quibus procul præliamur, tela. Caius in l. armorum. D. de verb. & rer. ſignif. Armorum appellatio non utique tantum ſcuta, & gladios, & galeas ſignificat : ſed & fuſtes & lapides.
Ἄνευ τῶν ὅπλων, πλὴν τῶν ξιφῶν. Dio Col. 236. Ubi male Xyl. Sine armis, ſolosque gladios geſtantes. H. St.
Ars armorum. Quintil. lib. 2. cap. An Rhetorica ſit ars, 21.
Arma alia ad tegendum, alia ad nocendum. Cic. pro Cæcin. 60.
Fulgor armorum fugaces terret equos. Hor. 2. Carm. 1. 19.
Fulgura armorum. Stat. 5. Theb. 10.
Furiæ armorum dulces. Stat. 1. Achill. 398.
Furiis armorum flammatus. Idem. 1. 398.
Furor armorum ubique ſopitus. V. Paterc. 2.
Habitus armorum. Sil. Ital. 17.
Hæres armorum. Sil. Ital. 4.
Horror armorum. Virg. 2. Æn. 301.
Rabies. Lucan. 1.
Armorum tonitru, eſt Armorum ingens ſtrepitus. Stat. 3. Theb. 423.
Acerrimus armis. Virg. 9. Æn. 176.
Egregius armis. Virg. 6. Æn. 769.
Exercitus armis. h. e. Exercitatus. Tacit. 11. Ann. 16. Ipſe forma decorus, & armis equisque in patrium noſtrumque morem exercitus.
Expertus armis. Virg. 7. Æn. 434.
Impenetrabilis armis. Stat. 3. Theb. 15.
Inclytus armis. Virg. 6. Æn. 479.
Inſcius armorum. Quintil. lib. 2. cap. 12.
Inſignis armis. Virg. 6. Æn. 403.
Invictus armis Annibal. V. invictus.
Magnus armis : i. e. Potens. Virg. 1. Æn. 549.

> Rex erat Æneas nobis, quo juſtior alter
> Nec pietate fuit, nec bello major & armis.

Maturus ad arma. Sil. lib. 16.
Mitis armis. Stat. 1. Sylv. 1. 25.
Potens armis terra. Virg. 3. Æn. 164.
Præclarus armis. Stat. 3. Theb. 284.
Promptus ad arma. Ovid. 1. Met. 126.

> Sævior ingeniis, & ad horrida promptior arma.

Rudis armorum. Stat. 4. Theb. 840.
Uti armorum viribus. Ovid. 13. Met. 656.
Arma antiqua. Lucan. lib. 5.
Campeſtria. Hor. de Arte Poët. 379. V. campus.
Circunfuſa militum arma. Quintil. lib. 2. cap. 20.
Crepitantia. Ovid. 1. Met. 143.
Diſcordia. Virg. 2. Georg. 459. Stat. 11. Theb. 100.
Feralia. Lucan. lib. 2. 374.
Fortia. Ovid. 1. Met. 456.
Fraterna, Arma fratrum. Sen. Theb. 2.
Fulgentia. Virg. 11. Æn. 6.
Funeſta. Ovid. 1. Faſt. 521.
Furialia. Stat. 11. Theb. 90. Ovid. 6. Met. 591.
Honeſta, i. e. Juſtum bellum. Ovid. 3. Amor. 15. 9.
Hoſtilia. Virg. 11. Æn. 83.
Ignota, pro Novis & inconſuetis, ut docet Servius. Virg. 11. Æn. 677.
Inania. Stat. 4. Theb. 70.
Infeſta. Ovid. 5. Epiſt. 91.
Lucida. Stat. 11. Theb. 406.
Mortalia, ut Servius ait, Mortalis poſſibilitas. Virg. 1. Æn. 546.
Nefanda. In nefandus.
Parva. In parvus.
Perfoſſa. Stat. 2. Theb. 710.
Potentia. Ovid. 3. Amor. 2.
Rigida. Stat. 6. Theb. 777.
Socia, Confœderatorum arma. Sil. lib. 15.
Terreſtria : quibus opponuntur Navalia. Ovid. 14. Met. 479.
Torrentia. Sil. lib. 16.
Trunca. Stat. 10. Theb. 336.
Verſiculoria. Virg. 10. Æn. 181.
Victricia. Virg. 3. Æn. 54.
Vulcania. Virg. 8. Æn. 535.
Abjicere arma. In abjicio.
Abſtinere armis. Hor. in Arte Poët. 379.
Accingi armis. Virg. 6. Æn. 184.
Affirmare virtutem armis. Tacit. 4. Hiſt. 73. Neque ego unquam facundiam exercui, & Pop. Rom. virtutem armis affirmavi.
Amiſſis armis fugere. Virg. 1. Æn. 478.
Armis aptari : i. e. Armis indui. Stat. 11. Theb. 101.
Cadere ſub armis. Ovid. 1. Epiſt. 17.
Canere arma. Virg. 1. Æn. 5.

> Arma virumque cano.

Capere. Cic. pro Rabir. 22. Virg. 2. Æn. 314.
Capere pro ſalute communi. Cic. pro Rabir. 22.
Capeſſere. Virg. 3. Æn. 234.
Certare armis. Virg. 12. Æn. 890.
Cingi armis. Virg. 2. Æn. 520.
Cœptare arma. Tacit. 12. Ann. 32.
Concitare ad arma. Cæſ. 7. Bell. Gall. 42.
Concutere. Ovid. 1. Met. 143. & 7. 130.
Conferre. Liv. Bell. Pun.
Coire ad arma, Conglomerari ad pugnam & cædem. Ovid. 11. Met. 377.
Conclamare ad arma. Liv. Bell. Pun.
Contendere armis. Stat. 1. Achill. 472.

> Conſiliis armisque vigil contendat Ulyſſes.

Dare arma alicui, ut cum bene armato pugnet. Cic. 7. Att. 6.
Deſcendere ad arma. Cæſ. 7. Bell. Gall. 33.
Decernere armis. Cic. 7. Att. 3.
Decertare armis. Cic. 7. Att. 6.
Deponere arma. Quintil. lib. 3. cap. 8.
Detrahere arma alicui. i. e. Spoliare armis. Sen. OEdip. 5.

Direpta militibus arma. Hor. 3. Carm. 5. 19.
Dirimere ducum arma. Lucan. lib. 1. 104.
Diſcedere ab armis. Cic. 8. Philipp. 33.
Diſponere arma contra aliquem. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Eſſe in armis. Cic. pro Domo ſua.
Excindere urbem armis. Stat. 1. Theb. 261.
Exercet juventus arma. Virg. 4. Æn. 86. i.e. Armis exercetur juventus.
Expedire arma. Tacit. 4. Hiſt. 62.
Exuere aliquem armis. Virg. 8. Æn. 567. i. e. Spoliare.
Facere arma. Cic. in Piſon. 87. i. e. Fabricare.
Ferre obvia arma, In aciem progredi. Virg. 9. Æn. 57.
Ferre arma in medios globos. i. e. Irrruere in exercitum medium, & ubi denſiſſimus eſt militum ordo. Sil. lib. 11.
Fundere armis agmina : i. e. Sternere & profligare. Ovid. 6. Met. 425.
Gerere arma. i. e. Geſtare. Virg. 5. Æn. 412.
Immiſcere ſe imparibus armis. Virg. 4. Georg. 245. de Apibus.

> Aut aſper crabro imparibus ſe immiſcuit armis. i. e. (ut Servius interpretatur) Inæquali conſilio. Licebit etiam propriore ſignificatione uti, quum viribus majorem aliquem contra minus fortem contendere indicabimus.

Inceſſus in armis : i. e. Armati inceſſus. Hor. 2. Serm. 3. 310.
Imperare arma. V. impero.
Incurrere denſis armis. Virg. 2. Æn. 409.
Induere arma. Ovid. 14. Met. 798.
Induere funeſta arma : i. e. Armis accingi, quæ mox futura ſint tibi cauſa funeris. Ovid. 1. Faſt. 521.
Induere arma juſte : i. e. Non temere ad bellum accingi. Lucan. l. 1. 126.
Indutus hoſtilibus armis. Virg. 11. Æn. 83.
Inferre arma. V. infero. Sil. lib. 15.
Injicere arma regnis. i. e. Regnis bellum inferre. Stat. 1. Theb. 241.
Inſpicere arma militis, ut probemus armatum. Cic. pro Cæcin. 61.
Inſtruere aliquem armis. Virg. 3. Æn. 471.
Inſtructus omnibus armis. Stat. 3. Theb. 357.
Intentare arma alicui. V. intento.
Jungere arma, conjungere copias. Sen. in Medea, 7. Creon Acaſtusque arma ſi jungant ſua? V. jungo.
Laxare arma alicujus. i. e. Diſſipare exercitum. Lucan. lib. 6. 72.
Mori in armis. i. e. In bello occumbere. Virg. 2. Æn. 317.
Movere arma peſtifera, eſt Bellum exitiale ciere. Sen. Herc. fur. 11.
Movere aliquem in arma. i.e. Incitare ad capeſſenda arma. Virg. 6. Æn. 815.
Mittere aliquem in arma. i. e. Militatum aliquo ablegare. Virg. 2. Æn. 87.
Negare arma alicui. i. e. Negare auxilia. Ovid. 13. Met. 255.
Parare arma. Salluſt. in Catil.
Paſci imotis armis. i. e. Quiete, & ſine tumultu rebus ſuis frui. Lucan. l. 1. 172.
Perdere arma. i. e. Vinci. Hor. 1. Epiſt. 16. 67. Metaphoricôs etiam de illo dicit qui vitiis ſe opprimi paſſus eſt. i. e. Qui rationes amiſerit, quibus virtutem tueatur.
Polire. Stat. 4. Sylv. 6. 48.
Præeſſe faciendis armis. Cic. in Piſon. 87.
Projicere arma. Stat. 2. Theb. 657.
Protegere aliquem armis. Ovid. 8. Met. 394.
Pugnare armis. Hor. 1. Serm. 3. 102.
Quærere arma. Virg. 2. Æn. 99. Ubi Servius, Arma, modo Fraudes vel dolos. nam arma ſunt inſtrumenta cujuslibet rei. Unde & inſidiantis fraudes Arma nominavit.
Recolligere arma. Valer. 6. Argon. 423.
Remoliri inſtaurata arma. i. e. Bellum redintegrare. Sil. lib. 1.
Repoſcere arma aliquid. Ovid. 5. Epiſt. 91.
Revocare aliquem ab armis. i. e. a Bello. Stat. 10. Theb. 340.
Ruere in arma media. Virg. 2. Æn. 353.
Sequi arma. Tibul. 1. 2. 68.
Sequi impia arma. Virg. 6. Æn. 613.
Spoliata armis. Virg. 6. Æn. 353.
Stat in armis acies. Sen. Theb. 2.
Sterni armis. Sil. lib. 10.
Submittere arma. V. Cedere victoriam, in vinco.
Sumere arma civilia. Tacit. 4. Hiſt. 3. Quippe ſumpta per Gallias Hiſpaniasque civilia arma. Cic. 2. Tuſc. 58.
Sumere impia arma. Virg. 12. Æn. 31.
Sumere arma profeſſa. Ovid. 2. Faſt. 198.
Sumpſit arma imparatus. V. imparatus.
Tenere. Cic. 1. de Orat. 32. Quid tam neceſſarium quam tenere ſemper arma, quibus vel tectus ipſe eſſe poſſis, vel provocare improbos, vel te ulciſci laceſſitus?
Tentare arma. Salluſt. in Jugurth.
Tractare. Sen. Troad. 8. Non arma tenera parva tractabis manu.
Tueri atque defendere cauſas armis prudentiæ. Cic. 1. de Orat. 172.
Valere armis. Ovid. 8. Met. 59.
Venire in arma. Stat. 2. Achil. 327.
Venire ad arma propter æs alienum. Cic. 6. Philipp. 11. O fides! quæ poteſt eſſe major fides, quam fraudare creditores? domo profugere? propter æs alienum venire ad arma?
Vocare ad arma ex s. c. Cic. pro Rabir. reo, 21. De teipſo inquam Labiene quæro, quum ad arma Conſules ex s. c. vocaviſſent, quum armatus, &c. Vel, In arma. Virg. 9. Æn. 22.
Uti armis. Quintil. lib. 2. cap. 1.
Arma, dicuntur Cunctarum artium inſtrumenta. ut, Arma ruſticorum. Virg. 1. Georg. 160.

> Dicendum & quæ ſint duris agreſtibus arma. Servius.

Cerealia. Virg. 1. Æn. 181. i. e. Inſtrumenta quibus ad piſtorium opus utimur, ut Pilis, mola, vanno, cribro, &c.
Coquinaria. Plaut.
Belli. Ter. Heaut. 1. 1. 60. — Atque ibi

> Simul rem & gloriam armis belli repperi.

Nautarum. Virg. 5. Æn.
Studioſorum. Plin. in Epiſt.
Tonſoria. Martial. lib. 14. 36.
Arma ſenectutis, artes, exercitationesque virtutum. Cic. de Senect. 9.
Facundiæ. Quintil. lib. 2. cap. 16.
Arma, pro Prælio. Virg. 2. Æn. 337. Rurſus in arma feror.
Arma, pro Viribus. Virg. 12. Æn. 6.

Tum demum movet arma leo. Ubi Servius, Movet arma, Vires suas experitur. Nam arma sunt uniuscujusque rei possibilitas. Unde est,

— & quærere conscius arma. i. e. Dolos.

Arma, per metonym. pro Bello. Virg. 1. Æn. 5.

Arma virumque cano. Idem 8. Æn. 114.

Qui genus? unde domo? pacemne huc fertis, an arma? Servius. Tacit. 15. Ann. 74. Post arma Julii Vindicis, &c.

Arma, pro Gladio, abusive. Virg. 4. Æn. 495.

— & arma viri, thalamo quæ fixa reliquit. Servius, Arma, gladium dixit abusive. nam & paulo post, Ensemque relictum.

Arma, pro Partibus vel Imperio. Serv. in Virg. 3. Æn. 51.

Arma Vulcania, pro Fortitudine. Cic. 2. Tusc. 33. Sin tectus Vulcaniis armis, id est fortitudine, resiste.

Armis fœta machina: i. e. Plena armatis, & veluti prægnans. Virg. 2. Æn. 238.

Armorum arbiter, epitheton Martis. Ovid. 3. Fast. 73.

Armorum denuntiatio, pro Denuntiatione belli. Liv. 5. Decad. Græcas urbes alias denuntiatione armorum terreret. De Perseo rege Macedonum loquitur.

Arma ancilia, pro Ancilibus dixere veteres. Valer. Sex lictoribus præcedentibus arma ancilia tulit. Ex Turnebo.

Arma, pro Sublimi genere dicendi. Cic. in Brut. 3. Phalereus successit eis senibus adolescens, eruditissimus ille quidem horum omnium, sed non tam armis institutus (alii, instructus) quam palæstra. Itaque delectabat magis Athenienses, quam inflammabat. Paulo post, Et suavis, sicut fuit, videri maluit quam grandis: sed ea suavitate, qua perfunderet animos, non qua perfringeret. Armis, h. e. Gravi & sublimi genere dicendi: in quo qui florent, grandiloqui, vehementes, varii, copiosi, graves, & ad permovendos ac convertendos animos instructi & parati dicuntur in Oratore. Demetrius vero Phalereus parum vehemens orator l. 1. de Off. appellatur. Et est translatio ab hominibus armatis; qui terribiliores videntur. Unde Graves Oratores Fulgurare, & tonare, & omnia permiscere dicuntur. V. Palæstra, pro Medio dicendi genere, in v. PALÆSTRA.

Arma, imitatione Græcorum Virgilius dixit, pro Armamentis velisque navium, ubi ait, 5. Æn. 15.

Colligere arma jubet validisque incumbere remis. Sic Theocritus ὅπλα usurpat. V. ARMAMENTA.

Armorum etiam nomine veniunt Insignia gentilitia, quia plerumque hæc armis insculpi solebant. Negat se ea notione hoc vocabulum inter posteriores ante 400. abhinc annos reperisse Spelmannus. q. V.

Armûm, genitivus pluralis usurpatus antiquis, pro Armorum. Accius ἱππαιχμήν(?).

Ab classe ad urbem tendunt, neque quisquam potest

Fulgentium armûm armatus ardorem obtui. Nonius.

Armatura, æ. [ὁπλισμός, πανοπλία] Cic. 6. Att. 1. Habet autem cohortes quadringenarias, nostra armatura xxx. i. e. Iisdem & similibus, quibus nos utimur, armatas armis. Veget. lib. 3. cap. 14. Tertius ordo disponitur de armaturis velocissimis, de sagittariis juvenibus.

Armaturæ duplices, Quæ binas consequebantur annonas. Simplices, Quæ singulas, inquit Veget. lib. 2. cap. 7. Armaturam autem, pro Hominibus armatis, accipit.

Armatura gravis. Veget. 11. 15. Hæc erat armatura gravis, qui habebant cassides, cataphractas, ocreas, scuta, gladios majores, &c.

Armatura levis. Veget. l. 3. c. 14. Quartus item ordo construitur de scutatis expeditissimis, de sagittariis junioribus, de iis qui acriter verutis, vel martio barbulis, quas plumbatas nominant, dimicant, qui dicebantur levis armatura. Cic. 10. Philipp. 14. Nostræ sunt legiones, nostra levis armatura, nostri equitatus, maximeque noster est Brutus. [Græci Gravis armaturæ milites ὁπλίτας, addito rarius epitheto βαρεῖς, Levius armatos ψιλοὺς & πελταστὰς vocant. Illa Legionarii militis, hæc Alariorum armatura fuit. Utramque describit Lipsius de Mil. Rom. l. 3. & in Analect. q. V.

Varia armatura. Cic. 7. Fam. 1. Quid enim habent delectationis sexcenti muli in Clytemnestra? aut in equo Trojano craterarum (Cetrarum Græv.) tria millia? aut armatura varia peditatus & equitatus in aliqua pugna? quæ popularem admirationem habuerunt, delectationem tibi nullam attulissent.

Levis armaturæ excursio, per translationem. Cic. 2. de Divin. 26. Sed hæc fuerit nobis tanquam levis armaturæ prima orationis excursio.

Armidoctor, ŏris. m. [ὁπλοδιδάσκαλος] Gloss. vet. Idem ac Campi doctor q. V. male excusum Armiductor.

Armifactor, ōris. m. in Novella 85. cap. 1.

Armĭfer, [ὁπλοφόρος] Adj. Arma ferens. Sil. lib. 4. 45.

Armifera dea, periphrasis Minervæ. Ovid. ad Liv. 22.

Armiferæ Amyclæ, Bellicosæ. Ovid. 2. de Arte Am. 5.

Labores. Stat. 1. Sylv. 2. 96.

— armiferos poterat memorare labores,

Claraque facta virum. i. e. Labores bello exhaustos.

Armiferum arvum Sen. in Med. 7. dixit, quod armatos tulisset satos ab Jasone. Stat. 9. Theb. Campus armifer, Ubi armati congrediuntur.

Armĭger, i. m. & f. **Armigera**. Subst. est (ut ait Valla) Qui in prælio gerit tela domini sui, ut scutum, ut arcum, lanceam, & cætera hujusmodi. Virg. 2. Æn. 477. Cic. pro Domo sua, 13. Quid est Sergius? armiger Catilinæ, stipator tui corporis, signifer seditionis.

Quam illi servo nequam des armigero. Plaut. Cas. 2. 3. 39.

Armiger teli. Plin. lib. 2. cap. 55. Quoniam hoc solum animal ex marinis non percutiat, sicut nec e volucribus aquilam, quæ ob hoc armiger hujus (fulminis) teli fingitur. Hinc f.

Aquila armigera Jovis. Plin. 10. 3. de Diana. Ovid. 3. Met. 166.

— Nympharum tradidit uni

Armigeræ jaculum, pharetramque, arcusque retentos.

Imperiti Armigerum dicunt, pro Aurato equite. V. tamen Spelmanni Glossarium h. v.

Armĭger, Adj. ut, Armigera cohors, Quæ fert arma. Sil. lib. 10. 97.

Armiger deus. i. e. Deus armatus. periphrasis Martis. Sil. lib. 7. 87.

Armiger equus, Indutus armis. Propert. lib. 3. 3. 8.

Iras armigeras dixit Stat. 6. Theb. 828. Quod facile nobis arma suppeditent, sintque velut armigeræ nostræ. Ut Virg. 1. Æn. 154.

— furor arma ministrat. Et Ovid. in Met. Telum ira dabat.

Armipŏtens, Adj. [ὁπλοκράτωρ] Qui armis valet. Unde & Pallas (sive Bellona) dicitur Armipotens. Cic. Anteq. iret in exil. 24. Nunc ego te Jupiter Opt. Max. cujus nutu ac ditione sola terrarum gubernantur: teque particeps connubii, socia regni, regina Juno, teque Tritonia, Armipotens, Gorgophora, Pallas Minerva.

Armipotens Ausonia. Stat. 3. Sylv. 2. 20.

Armipotentia, æ. Ammian. 18. 20.

Armisŏnus, [ὁπλόκτυπος] Palladis epitheton. Virg. 3. Æn. 544.

Armisonum antrum. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 67.

Armĭtes, Armati milites. ὁπλῖται. Gloss. Gr. Lat.

Armo, ā[ὁπλίζω, καθοπλίζω, θωρήσσω, κορύσσω] āre. Armis instruere. Virg. 8. Æn. 397.

Tum quoque fas nobis Teucros armare fuisset. Cic. 10. Fam. 23. Qui quidem quum in fraudem se deductum videret, manus quas justius in Lepidi perniciem armasset, sibi afferre conatus est.

Armari contra Rempub. Cic. pro Milon. 68.

Armabantur servi in dominos. Cic. pro Planc. 86.

Armare temeritatem concitatæ multitudinis authoritate publica. Cic. pro Milon. 2. Me recreat & reficit Cn. Pompeii sapientissimi & justissimi viri consilium: qui profecto nec justitiæ putaret esse, quem reum sententiis judicum tradidisset, eundem telis militum dedere: nec sapientiæ, temeritatem concitatæ multitudinis authoritate publica armare.

Armare religione deorum perditos magistratus. Cic. pro Domo sua, 2. Vobis hodierno die constituendum est, utrum posthac amentes ac perditos magistratus improborum ac sceleratorum civium præsidio nudare, an etiam deorum immortalium religione armare malitis.

Ausoniam armabat Fabius. Sil. lib. 7.

Ad omnia te summum atque excellens tuum armavit ingenium. Cic. 6. Fam. 7.

Armavit eum spes. h. e. Commovit ad accipienda arma. Liv. 2.

Armare aliquem, pro Potestatem facere. Cic. 2. Att. Quum diceret, in summa se perfidiæ & sceleris infamia fore, si mihi periculum crearetur ab eo quem ipse armasset. i. e. Potentia & authoritate provexisset.

Accusatorem re aliqua. Cic. pro Cluent. 191.

Aliquem in Remp. Cic. 8. Att. 3. Omitto illa vetera, quod istum in Remp. aluit, auxit, armavit. h. e. Honoribus & potentia sic erexit, ut sit ausus bellum contra Remp. suscipere.

Se spoliis. Virg. 2. Æn. 395.

Armat se eloquentia. Cic. 1. de Invent.

Armantur equi bello, pro Ad bellum. Virg. 3. Æn. 540.

Armare naves. i. e. Ad bellum instruere. Cæs. 5. Bell. Gall. 1. [Immo Armamentis instruere. V. ARMAMENTA.

Armare Veneno ferrum, pro eo quod est Veneno ferrum tingere, imbuere, ut præsentius vulneret. Virg. 9. Æn. 773.

Armandus, [ὁπλιστέος] Ovid. 13. Met. 215.

Armatus, Partic. [ὡπλισμένος] Armis indutus. Cic. pro Cæcin. 60. Armatos, si Latine loqui volumus, quos appellare vere possumus? opinor eos qui scutis telisque parati ornatique sunt.

Incredibili armatus audacia. Cic. pro Domo sua, 41. Quanquam & insolentia damnatus extulerat animos, & erat incredibili armatus audacia. i. e. Munitus & instructus.

Armata dolis mens. Sil. lib. 1.

Armatum fide pectus. Sil. lib. 11. 6.

Armati animis. Cic. 7. Philipp. 25. Quid legati egerint, nondum scimus: at vero erecti, citati, parati, armati animis jam esse debemus.

Urbs armata muris. Cic. 2. contra Rull. 86. Deleta Carthago est, quod cum hominum copiis, tum ipsa natura ac loco succincta portibus, armata muris, excurrere, &c.

Armatos Absol. & substantive dixisse videtur, pro Hominibus armatis, Virg. 2. Æn. 328.

Arduus armatos mediis in mœnibus astans,

Fundit equus. [Quod historicos melioris ævi nihil frequentius hac ellipsi. V. Cort. ad Sall. Catil. c. 27. 2.

Superl. Cic. pro Cæcin. 61. Non. enim reperies quenquam judicem, aut recuperatorem, qui, tanquam si arma militis inspiciunda sint, ita probet armatum: sed perinde valebit, quasi armatissimi fuerint, si reperientur ita parati fuisse, ut vim vitæ aut corpori potuerint afferre.

Armata, a v. **Armus**. V. in h. v.

Armātus, us. [ὁπλισμός] Idem quod Armatura. Liv. 37. 40. Inde Neocretes mille, & eodem armatu Cares & Cilices mille & quingenti. i. e. Paribus & similibus armis induti.

Armamenta, orum. [ἐργαλεῖα, σκεύη, σκεύάσματα] dicuntur (authore Perotto) Quæ ad instruendum aliquid pertinent: ut in navibus armamenta sunt non solum arma, sed remi, vela, antennæ, rudentes, clavus, & alia ejusmodi. Plaut. Merc. 1. 62. Salva est navis, ne time. c. quid alia armamenta? A. salva & sana sunt. Columel. l. 4. c. 3. Nonnulli strenue fabricant navigia, nec consummata perinde instruunt armamentis, ministrisque. Barbari Utensilia vocant. [V. Scheffer. de Mil. Nav. 1. 4. p. 35. & in Addend. p. 333. Ubi docet & Arma simpliciter vocari, uti Græcis ὅπλα. V. Homeri Hymn. in Apoll. v. 405, 406. collat. cum 457. 503. & supra in ARMA sub fin.

Navium armamenta. Plin. lib. 19. cap. 2. Cic. in Arato.

Vinearum armamenta. Plin. lib. 17. cap. 21.

Armamentarium, i. n. [ὁπλοθήκη] Ubi reponuntur armamenta & arma, ait Valla l. 1. Liv. 6. Bell. Pun. Hæc illis arx, hæc horreum, ærarium, armamentarium, hæc omnium rerum receptaculum est. Cic. 1. de Orat. 62. Philo architectus Atheniensibus armamentarium fecit. Juven. 13. Sat. 83.

Addit & Herculeos arcus, hastamque Minervæ,

Quicquid habent telorum armamentaria cœli.

Armarium, i. n. [σκευοθήκη] Ubi reponuntur libri vel quarumcunque artium instrumenta, teste Valla, l. 1. Item cibaria & pecuniæ. Plaut. Capt. 4. 4. 10.

Cellas refregit omnes intus, reclusitque armarium. Cic. pro Cœl. 52. Tune aurum ex armario tuo promere ausa es?

Adhærentia membro domus armaria, vel affixa. Ulp. in l. Librorum. §. Sed si. D. D. leg. tertio.

Armarium promptuarium, apud Catonem cap. 11.

Armarium, Machina ad supplicium comparata. Gell. l. 6. c. 4. Idque ubi Romæ cognitum est, nobilissimos Pœnorum captivos liberis Reguli a Senatu deditos, & ab iis in armario muricibus præfixo destitutos, eademque insomnia cruciatos interiisse. Ferreis scil. muricibus. V. MUREX.

Armariŏlum, i. n. [σκευοθήκιον] Parvum armarium. Plaut. Truc. 1. 1. 35. Aut lectus dapsilis, aut armariola Græca.

Armalchar, Fluvius Euphrates, sic ab Assyriis appellatus, & significat Regium flumen. Plin. lib. 6. cap. 26.

ARMENIA, ['Ἀρμενία] Regio Asiæ, inter Taurum & Caucasum montes sita, & a Cappadocia ad Caspium mare usque protensa, ab Armenio Thessalo Jasonis comite, inquit Strabo, dicta. Et (ut Plin. lib. 6. author est) duplex est, major scilicet & minor. Major post Mediam ad Occidentem occurrit. Ea, ut ait Ptolemæus, a Septentrione Colchidem habet, Iberiam & Albaniam: ab Occasu magnum Euphratis cursum, qui Cappadociam, minorem Armeniam, & Syriam Comagenam relinquit a dextris: ab Oriente partem Hyrcani maris ac Mediam, qua montes Caspii adsurgunt: A Meridie Mesopotamiam atque Assyriam. Regio utraque montibus altissimis undique clausa est, unde flumina maxima, Cyrus, Araxes, Phasis, Lycus, Tigris, Euphrates oriuntur. Armeniam Hebræi *Arab* vocant. In ea civitas Artaxata gentis caput.

ARMENIUS, Subst. ['Ἀρμένιος] Aliquis ex Armenia. Hor. 1. Epist. 12. 27. Fugax. Ovid. ad Liv. 389.

ARMENIUS, Adj. ut. Armenias curru subjungere tigres. Virg. 5. Ecl. 29. Armenius lapis, [λίθος 'Ἀρμένιος] Plin. lib. 35. cap. 6. Armenia lapidem mittit, qui ejus nomine appellatur. Lapis est hic quoque Chrysocollæ modo infectus, optimusque est, qui maxime viridis est, communicato colore cum cœruleo. De hoc Dioscorid. lib. 5. cap. 65. & Galen. lib. 9. Simplic.

ARMENIACUS, Adj. ['Ἀρμενιακός] ut, Armeniaca mala, [μῆλα 'Ἀρμενιακά] Ex Armenia advecta. Columel. lib. 5. cap. 9. Et lib. 11. cap. 2. Quæ Latini Præcocia appellant. Poma sunt, quæ parum genere & naturæ dotibus a Persicis dissident: paulo tamen minora sunt, & quum maturuerint, aureo colore splendent. Maturescunt autem ineunte æstate, mense Junio ante alios fugaces fructus: unde merito Præcocia dicta. Ex Galen. lib. 2. de Aliment. facultat. & Dioscor. lib. 1. cap. 131. Gallice *Des Abricots.*

ARMENIACUS Cognomen triumphale occurrit in veteri inscriptione apud Gruter. p. 253. n. 2. IMP. CAESARI L. AVRELIO VERO AVG. ARMENIAC. MED. PARTHIC. & in Nummis Neronis, M. Aurelii, L. Veri, ap. Mediob.

ARMENTUM, i. n. [ἀγέλη] Festus, Armentum, id genus pecoris appellatur, quod est idoneum ad opus armorum. Invenies tamen fœminei generis Armentas, apud Ennium positum. Hactenus Festus. Armorum vocat, quorumvis instrumentorum.

Inter Armentum & Gregem quid intersit, Valla explicat his verbis, Ipsi cameli, boves, muli, lupi armenta faciunt: licet quidam velint tantum esse boum, quasi ab Arando aramenta dicta: deinde sublata tertia litera, Armenta. Præterea, ovis quæ marem fœminamque significat: capra, cum qua caper, sive hircus: porcus, cum quo porca intelligitur: unde fiunt Greges: ut, Grex ovium, grex caprarum; grex porcorum. Ovid. 4. Met. 634.

Mille greges illi, totidemque armenta per herbas
Pascebant. Virg. 3. Georg. 286.
Hæc satis armentis: superat pars altera curæ,
Lanigeros agitare greges, hirtasque capellas. Idem tamen de cervis, 1. Æn. 189. dixit, — hos tota armenta sequuntur A tergo. Ut non sit mirandum, si de bobus Gregem dixerit, ibi,
Aut aliquam in magno sequitur grege: Tamen ad distinctionem addidit Magno, sicut Hor. adjecit Mugientium in Epod. 2. 13.
Aut in reducta valle mugientium
Prospectat errantes greges. Quasi Grex sit generalius nomen, Armentum vero specialius: & illud sine apposito de pecoribus minutis intelligatur, cum apposito possit etiam ad majora transferri, ut Cic. in 3. Philipp. 31. Cædit greges armentorum. Hactenus Valla lib. 4. Cic. 7. Att. 7. Quid ergo (inquis) acturus es? Idem quod pecudes, quæ dispulsæ, sui generis sequuntur greges: ut bos armenta, sic ego bonos viros.

Armenta boum. Virg. 2. Georg. 195.
Immania. Virg. 4. Georg. 395. de monstris marinis.
Læta. Virg. 2. Georg. 144.
Muta armenta. Stat. 5. Theb. 334.
Regale armentum, Regis armentum. Ovid. 2. Met. 842.
Mugitus armentorum. Ovid. 5. Met. 165. de bobus tantum intelligi potest.
Stabulis armenta tenere. Virg. 1. Georg. 355.
Sortiri armento sobolem. Virg. 3. Georg. 71. i. e. Substituere & subministrare. Verbumque est judiciorum: Nam Subsortiti dicuntur judices, qui occupatorum funguntur officio. Servius.
Armenta a gregibus separavit significatione Stat. 10. Theb. 818.
— eunt præter secura armenta, gregesque.
Pascuntur virides armenta per herbas. Virg. 3. Georg. 162.
Armentis incurrunt ursi. Ovid. 7. Met. 546.
Armenti dux, pro Tauro. Ovid. 8. Met. 882.
Armenti custos. Ovid. 11. Met. 348.
Armentorum magistri. i. e. Bubulci. Ovid. 3. Fast. 61.
Armenta agere dicitur pastor. Ovid. 5. Epist. 79.
Montana armenta, In montibus errantia. Ovid. 1. de Arte Am. 305.
Armentorum grex. Varro 2. de R. R. cap. 5. Qui gregem armentorum emere vult, observare debet, primum ut sint eæ pecudes ætate potius ad fructus ferendos integræ, quam jam expertæ.
Armenti reges vocantur Tauri, tanquam Rectores. Stat. 1. Achill. 471.
— septemque Ajax umbone coruscet
Armenti reges. Ubi perperam legitur Greges. Accipit autem Armenti reges, sive tauros, pro Taurorum tergoribus, ex quibus confectus erat Ajacis clypeus.

ARMENTALIS, e. [ἀγελαῖος] Quod est ex armento. Virg. 11. Æn. 571.
Hinc natam in dumis, interque horrentia lustra
Armentalis equæ mammis & lacte ferino, &c.

ARMENTARIUS, [ἀγελάρχης] Armenti sive pecudum, sive boum custos. Virg. 3. Georg. 344. — omnia secum
Armentarius Afer agit. Varro 2. de R. R. cap. 5. fin. de bobus & vaccis, Armentarium meum crebro ut aliquid legat, curo.
Armentarius cognomine dictus Galerius Maximianus, qui a Diocletiano & Maximiano Herculio Cæsar factus est, teste Vict. Schotti c. 39. 24.

ARMENTOSUS, Adj. [ἀγελαδώδης] Armentis abundans, apud Plin. Gell. lib. 11. cap. 1. Quod Italia tunc esset armentosissima.

ARMENTINUS, Adj. [ἀγελαῖος] Quod est ex armento. Plin. lib. 28. cap. 17. Fimi cervini maxime fabulonis, sed & bubuli (de armentinis loquor) cinis cochleariorum trium in mulsi hemina, &c. Sed hoc in loco, vulgarem lectionem reprobat Harduinus, & Armentivus saniorem esse contendit.

ARMENTITIUS, Adj. [ἀγελαῖος] ut, Armentitium pecus, & Armentitius grex. Varro 2. de R. R. cap. 10. Qui greges sequuntur, præsertim armentitios ac caprinos.

ARMIFER, ARMIGER. V. ARMA.

ARMILAUSA, Vulgo vocata est Vestis, quæ ante & retro divisa atque aperta est: in armos tamen clausa, quasi Armiclausa, c litera ablata. Hæc Isidor. 19. 2. Utitur Paulinus.

ARMILLA, æ. [βραχιονιστήρ, ψέλλιον] Brachii ornamentum, in circuli modum efformatum. Festus, Armillas ex auro, quas viri militares ab imperatoribus donati gerunt, dictas esse existimant, quod antiqui humeros cum brachiis armos vocabant: unde arma ab his dependentia sunt vocata. Plin. lib. 28. cap. 4. Pueri qui primus ceciderit dens, ut terram non attingat, inclusus in armillam, & assidue in brachio habitus, muliebrium locorum dolores prohibet.

Armillæ, Ornamenta fœminarum in brachiis, & etiam virorum. Plaut. Men. 3. 3. 13. Ubi hercle armillæ sunt, quas una dedi.
De variis armillarum generibus. V. Pitisc. Lex. Rom. Antiq. & Thomæ Bartholini de eo argumento libellum, ed. Amst. 1676.

ARMILLATUS, Adj. [ψελιοφόρος] Proprie dicitur Armillis ornatus: ut, Miles armillatus. Propert. abusive ad canes transtulit, lib. 4. 8. 24.
Atque armillatos colla molossa canes.
Armillatos cursores Budæus vocat, quos Postas dicimus: videlicet quia id insigne gerunt, quod (ut ipse sentit) potest Armilla aut Spinter dici. Nostrates caduceatores, inquit, spintere hodie utuntur, (nam Græca vox est σπινθήρ) quæ Armilla etiam dici potest, *Blasonum* lingua vernacula vocant. V. Thom. Bartholin. p. 4. 23. 66.

ARMILLE, vel ARMILE, is. n. Instrumentum & apparatus versutiarum, ab Armis, pro dolis & fraudibus. Apul. lib. 6. Met. p. 182. Ad armille redit. V. ARMILLUM.

ARMILLUM, i. n. (ut ait Festus) Vas erat vinarium in sacris, dictum, quod armo, id est humero, deportaretur. Nonius, Armillum, Urceoli genus vinarii, Varro de Vita Pop. Rom. lib. 1. Etiam nunc pocula, quæ vocant capulas & capides, quod est poculi genus: item armillum, quod est urceoli genus vinarii. Et alio loco. Armillum, Lucil. lib. 28. Hinc ad me, hinc licet anus rursus ad armillum. [V. Scalig. ad Fest. & Gloss. Isid. Ceterum ab Armo Armale rectius, quam Armile formares, cujus Deminutivum est Armillum. Et sic fortassis apud Apulej. scribendum.

ARMILUSTRIUM, i. n. [ὁπλοκάθαρμος] Exercitus lustratio apud Romanos dicebatur, a Servio Rege primum instituta cum in campo Martio exercitus instruebatur, & sue, aut hirco, ove & tauro lustrabatur. Milites ipsi lauro coronati, rem divinam faciebant sub divo. Alii hanc exercitus lustationem ita peragebant, suem, ovem, taurum, qui puri essent, ter circum acies instructas præcedente pompa ducebant, Martique deo immolabant. Vide Liv. 1. 28. Armilustrium dictum est ab eo quod in armilustrio sacra faciunt. Nisi locus potius dictus ab his, sed quod de his prius. Id ab luendo, aut lustro, id est, quod circumibant ludentes ancilibus armati, ut ait Varro 5. de L. L. 3. [ubi In armilustro legendum. Plenius de hoc sacrificio Lomeier. in Epimenide c. 31. q. V.

ARMILUSTRUM, i. n. Locus in quo annuum hoc festum celebrabatur. Liv. 27. 37. In armilustro visum est lapidibus pluere. Armilustrum, inquit Varro 4. de L. L. 32. ab ambitu lustri locus. Erat autem, teste P. Vict. XIII. regione Urbis in Aventino.

ARMIPOTENS, ARMISONUS, ARMO. V. ARMA.

ARMON, Raphani genus sylvestre. Plin. lib. 19. cap. 5. Ruell. Officinæ Rapistrum vocant.

ARMORACIA, Raphani genus sylvestre, quod Armon Pontici vocant. Plin. lib. 19. cap. 5. Apud Columel. lib. 6. cap. 17. Armoracea per secundam vocalem legitur. Hoc idem

ARMORACIUM, n. g. vocat Columel. lib. 12. cap. 9.

ARMORICÆ Civitates. V. AREMORICA.

ARMUS, i. m. [ὦμος] Festus, Antiqui humeros cum brachiis armos vocabant. Unde Arma ab iis dependentia sunt vocata. Servius, Armi proprie sunt quadrupedum. Plin. lib. 11. cap. 39. Pili equis in juba largi: in armis leoni. Hor. 2. Serm. 4. 44.
Fœcundi leporis sapiens sectabitur armos.
Armos equi calcaribus fodere. Virg. 6. Æn. 881.
Hasta per armos acta. Virg. 11. Æn. 497.
Armos ulcerare. Hor. 1. Serm. 6. 106. — nunc mihi curto
Ire licet mulo, vel si libet, usque Tarentum,
Mantica cui lumbos onere ulceret, atque eques armos. Armos ulceret, calcaribus scilicet, aut corporis gravitate: ut priorem dorsi partem intelligamus.
Nec tamen hæc vox ita propria est quadrupedibus, ut de hominibus non liceat usurpare. Virg. 11. Æn. 644.
— latos huic hasta per armos
Acta tremit. Manil. 1. 795.
— matrisque sub armis Miles Agrippa suæ.

ARMATA dicebatur Virgo sacrificans, cui lacinia togæ in humerum erat rejecta. Festus. Armus enim humerum denotat. V. loc.

ARMOSUS, a, um. Validis humeris præditus. Mantuan.
Reddit, & armoso dividit arva bove.

ARMUZIA, Regio in ora Carmaniæ, in qua vineæ & arva coluntur ad Andanim fluvium XXV. M. spatio. Plin. lib. 6. cap. 23.

ARN

ARNACIS, idis. [ἀρνακίς] Genus vestium puellarum. Varr. de Liber. Educand. Ut puellæ habeant potius in vestitu chlamydas, encombomata, ac arnacidas, quam togas. Nonius. Ἀρνακίδος meminit & in Symposio Plato, ut e genere coactilium, quo pedes includantur.

ARNÆ Caput, Agni caput. Festus.

ARNARION, [ἀρνάριον] Achæis Commune concilium dicebatur, quod unam in curiam cogebant, in quo de repub. senatusconsulta edebantur. Strabo lib. 8.

ARNATES, Populi sunt in Italia, ab Arna Umbrorum. Plin. lib. 3. cap. 14.

ARNE, es. [Ἄρνη] Civitas est juxta sinum Maliacum, primum a Bœotiis inhabitata, deinde a Thessalis occupata est, ut est author Thucyd. lib. 1. Bell. Pelopon.
Sunt & aliæ ejusdem nominis civitates, quæ recensentur a Stephano.

ARNOBA, ut habet Plin. Abnoba, [Ἄβνοβα] ut Ptolem. Mons, ex quo Danubium oriri ferunt. V. ABNOBA & DANUBIUS, quem tamen ex monte oriri negant juniores Geographi, & in his ipse Munsterus, q. V.

Arnobius, Christianus Philosophus seculi tertii, cujus septem jam extant libri adversus gentes.

Arnōdi, [Ἀρνῳδοί] Qui carmina apud antiquos recitabant, ita dicti, quod victori præmium contribueretur agnus. Cæl. lib. 7. cap. 29.

Arnoglossa, æ. [Ἀρνόγλωσσον] Latine Plantago. V. PLANTAGO.

Arnus, [Ἄρνος] Fluvius est rapacissimus Hetruriæ, Florentiam alluens. Author Plin. lib. 3. cap. 5. vulgo *Arno*.

A R O

Aro, [ἀρόω, ἀροτριάζω] āre. est Terram aratro quovis modo vertere & proscindere. Plin. lib. 18. cap. 19. In arandò magnopere servandum est Catonis oraculum. Quid est primum? Agrum bene colere. Quid secundum? Bene arare. Quid tertium? Stercorare.

Arare, Fossione colere: ut, Arare olivetum. Columel. lib. 5. cap. 9. Nam veteris proverbii meminisse convenit, Eum qui aret olivetum, rogare fructum: qui stercoret, exorare: qui cædat, cogere.

Arare ex agro frumentum, pro Percipere ex aratione. Cic. 5. Verr. 113. Quod si fieri non poterat, ut plus quam decem medimna ex jugerò ararent.

Arare in singulis jugis. Cic. 5. Verr. 27. Quid, qui in singulis jugis arant, qui ab opere ipsi non recedunt, &c. Videtur Juga pro Jugera posuisse. ut sit, Qui arant singula jugera. Nisi forte per Singula juga intelligat Singula boum paria. [Immo Jugum quid sit docent ex Varrone & Plinio ad loc. Viri DD. V. JUGUM. s. l. Magis tamen arridet posterior expositio hujus loci. Sed præpositio delenda videtur. De pauperrimis enim loquitur qui non nisi singulis jugis arant. His enim opponuntur, qui pluribus jugis arant, ut in eadem oratione, 120. Neque id solum accidit, uti minus multis jugis arent, si qui in agris remanserunt; sed etiam, ut permulti locupletes homines, magni & gnavi aratores, agros lætos ac fertiles desererent, totasque arationes derelinquerent. Nostri Aratra similiter pro cujusque facultatibus numerare consueverunt.

Arat Falerni mille fundi jugera. Hor. Epod. 4. 13.

Aratur, imperf. Plin. lib. 18. cap. 3. Actus vocabatur in quo boves agerentur, quum aratur, uno impetu justo.

Aratur, perf. pass. Ovid. 2. Trist. 328.

— tenuis mihi campus aratur.

Mille jugis Campania pinguis aratur. Propert. lib. 3. 5. 5.

Arare æquor, Navigare significat apud poetas. Virg. 3. Æn. 495.

Vobis parta quies, nullum maris æquor arandum. Ovid. 1. Trist. 2. 76.

Latum mutandis mercibus æquor aro.

Arare aquas, pro eodem. Ovid. 3. Trist. 12. 36.

Littus, Terram vicinam mari vel Infertilem. Serv. Virg. 4. Æn. 212.

Arare littora, pro Inanem operam sumere. Ovid. 5. Epist. 116.

Terram arare, & sulcum altius imprimere. Cic. 2. de Divin. 50.

Arare, aut colere agrum. Cic. 2. de Lege Agr. 66.

Arandi præceptor. Ovid. 6. Fast. 13. Hesiodum intelligit.

Arando mansuescit tellus. i. e. Dum aratur. Virg. 2. Georg. 239.

Arando enectus bos. i. e. Dum arat: vel, Præ nimio arandi labore. Hor. 1. Epist. 7. 87.

Aratus, Partic. [ἠροτριασμένος] ut, Arati agri. Ovid. 7. Met. 122.

Arata terra. Ovid. 1. Fast. 703.

Araturus, Partic. Tibull. 1. 11. 46.

Interea pax arva colat, pax candida primum

Duxit araturos sub juga curva boves.

Aratio, ōnis. f. [ἄροσις] Valla, Nomina quæ positionem habent in io, latius significare solent, nec actionem modo, sed rem etiam ac corpus. Cic. 2. Philipp. 101. Hæ quondam arationes Campani & Leontini agri in pop. Romani patrimonio glandiferæ & fructuosæ ferebantur. i. e. Agri ad arandum idonei. Hactenus Valla lib. 4. Cic. 5. Verr. 27. Quum dederint Apronio quod poposcerit, relinquent arationes? relinquent larem familiarem suum? Arationes desertæ, ac relictæ a dominis. Cic. 5. Verr. 228. Plin. lib. 27. cap. 8. Nascitur in arationibus.

Aratio fructuosa. Cic. 5. Tusc. 86. Hic est Actio arandi.

Arātus, ûs. Idem. Dict. Cret. de Bell. Troj.

Aratiuncŭla, æ. dimin. [ἀρούριον] Plaut. Trucul. 1. 2. 44. Male vortit res pecuaria mihi apud vos: nunc vicissim volo habere aratiunculam pro copia apud vos.

Arātor, ōris. m. [ἀροτήρ] Qui terram arat. Cic. 7. Verr. 99. Siculosne milites, aratorumne liberos? quorum patres tantum labore suo frumenti exarabant, ut populo Romano, totique Italiæ suppeditare possent. Plin. lib. 18. cap. 19. Arator, nisi incurvus, prævaricatur.

Arator curvus. Virg. 3. Ecl. 42.

Bos. Suet. Vesp. cap. 5.

Durus. Virg. 4. Georg. 512.

Peronatus. Pers. 5. Sat. 102.

Robustus. Virg. 4. Ecl. 41.

Taurus. Ovid. 1. Fast. 698. — cedebat taurus arator equo.

Ex aratore orator factus. Cic. 3. Philipp. 22.

Aratores, qui proprie a Cicerone vocentur, pauci explicant. Turneb. Ager aliquis (inquit) decumanus eorum a quibus colebatur proprius non erat, sed publicus pop. Rom. censebatur, ac decumarum conditione, & pensitatione agricolis erat attributus, qui Aratores dicebantur, agrique quos colebant Arationes: sed & omnis ager vectigalis & decumanus, qui arabatur, frumentariusque erat, sic vocabatur. Cic. 5. Verr. 119. Pulsatos aratores esse dico, agros vectigales vexatos, atque exinanitos a Verre. Iterum, Magni ac navi aratores agros latos ac fertiles desererent, totasque arationes derelinquerent. Nec vero Aratores Domini erant, nec Domini censebantur: eosque a Dominis Cic. in Verr. perspicue distinguit, sic scribens, Tamen incolumis numerus manebat dominorum, atque aratorum. Non me latet tamen Aratoris vocem latius etiam patere: sed & Aratorem agri vectigalis interdum Dominum vocari.

Arabĭlis, e. [ἀρωτός] Quod arari potest. Plin. lib. 17. cap. 5. Contra, in Byzacio Africæ illum centena & quinquagena fruge fertilem campum, nullis, quum siccus est, arabilem tauris.

Aratorius, Adj. ut, Bos aratorius. Cod. Theod.

Arātro, [ἀροτριάζομαι] āre. quasi Arando iterare: quod est, Segetes jam natas rursus arando proscindere. Plin. lib. 18. cap. 20. At illæ messes duplicatæ docuere quod nunc vocant artrare, i. e. aratrare (ut credo) tunc dictum. Hoc fit vel incipiente culmo, quum jam is bina ternave emiserit folia.

Arātrum, i. [ἄροτρον] Instrumentum quo aratur. Virg. 7. Æn. 539.

— & terram centum vertebat aratris. Cic. 5. Verr. 128.

Quibus aratrum saltem aliquod satelles istius Apronius reliquum fecit.

Aratrum inducere moris fuit Romanis, cum urbem aliquam evertissent, ut eam funditus delerent. Modest. in l. 21. D. Quib. mod. ususfr. amittat.

Aduncum aratrum. Ovid. 2. Met. 286.

Assiduo fatiatus aratro agricola. Tibull. 2. 1. 51.

Curvum. Virg. 1. Georg. 170.

Depressum. Virg. 1. Georg. 45. Ovid. 15. Met. 618.

Durum. Hor. 1. Serm. 1. 28.

Emeritum palo suspendere aratrum. Ovid. 1. Fast. 665.

Grave. Hor. in Arte Poët. 66.

Incurvo aratro terram moliri. Virg. 1. Georg. 494.

Inflexum. Virg. 1. Georg. 162.

Patiens. i. e. Durum, & quod labores assiduos ferre possit. Ovid. 1. Amor. 15. 31.

Ruricola aratrum. Ovid. 4. Trist. 6. 1.

Vertentia glebas aratra. Ovid. 5. Met. 477.

Uncum. Virg. 1. Georg. 19. — uncique puer monstrator aratri.

Ab aratro arcessebantur qui Consules fierent. Cic. pro Rosc. Amer. 50.

Circumducere aratrum. Cic. 2. Philipp.

Detrectat aratra taurus. Propert. 2. 3. 47.

Extrahere aratrum. Cic. 2. de Nat. Deor. 159. Tum vires humerorum & latitudines ad aratra extrahenda.

Imprimere aratrum muris dicitur hostis. Hor. 1. Carm. 16. 21.

Incumbere aratris. Virg. 1. Georg. 213.

Moliri terram aratro. Virg. 1. Georg. 494.

Pressis terram proscindere aratris. Lucret. lib. 5. 210.

Relinquere aratra defixa in medio opere. Virg. 3. Georg. 519.

Scindere terram aratro. Sil. lib. 15.

Rustica paulatim taurus aratra subit. Ovid. 2. de Arte Am. 184.

Arōma, [Ἄρωμα] Lydiæ sive Mæoniæ oppidum est, cujus meminit Strabo lib. 14.

Arōmata, [ἀρώματα] in plurali (nam Aroma raro dicitur) Quarundam herbarum fructus, odoris & saporis admodum grati, quibus utimur vel ad excalfaciendum ventriculum, vel ad appetentiam provocandam, ut sunt Zingiber, piper, saccharum, & hujuscemodi, quas vulgus Species vocat. Columel. lib. 12. cap. 20. Deinde quum videbitur mediocriter calere defrutum, reliqua aromata contusa & cribrata paulatim insperges, & jubebis rutabulo ligneo agitari quod decoxeris, eousque dum defrigescit. Quod si non ita ut præcipimus, permiscueris, subsident aromata, & adurentur.

Aromatarius, i. m. [ἀρωματοπώλης] Qui aromata vendit. Budæus.

Aromatĭcus, Adj. [ἀρωματώδης] Quod odorem aromatum habet. Plin. lib. 14. cap. 13. Ideo quidem aromaticis delectatos maxime credunt.

Aromatītes, æ. m. [ἀρωματίτης] Gemma quæ in Arabia gignitur: ita dicta quod myrrhæ odorem habeat. Plin. lib. 37. cap. 10.

Aromatites vinum cum dicitur, masculinum figurate neutro generi jungitur, Vinumque significat factitium, cinnamomo & saccharo conditum. Plin. lib. 14. cap. 16.

Aron, vel **Aros**, i. [ἄρον] Bulbi genus, vulgo per totam Hetruriam vocatur *Gigaro*. ex cujus radice mulieres aquam faciunt, ad faciem illustrandam. Plin. lib. 19. cap. 5. de Aro plenius.

Aron, Spinagium sylvestre appellatur a folii similitudine: vulgo corrupte *Iaron* vocant. Pedem vituli etiam Pharmacopolæ appellant. Quin & a flore genitali canino simili, quidam Genitale caninum vocaverunt.

A R P

Arpandes, [Ἀρπάνδης] Fuit Ægypti pro Cambyse præfectus, qui postea a Dario interfectus est. Author Herodot. lib. 3.

Arpi, orum. V. ARGYRIPA.

Arpīnum, [Ἀρπῖνον] Oppidum Volscorum in Latio, quod M. Ciceronis & C. Marii natalibus gloriatur: ex quo Arpinates hodie ob honorem tanti municipis tres literas, M. T. C. pro signo publico usurpant.

Arpīnas, ātis. Adj. [Ἀρπινάτης] Cic. 3. de Lege Agrar. 8. Meus paternus avidusque fundus Arpinas.

Arpinus, aliud Adj. Arpinæ chartæ, i. e. Scripta Tulliana. Martial. lib. 10. 19.

A R Q

Arquatus, [καμπύλος, ἰκτερικός] Adj. dicitur Quicquid speciem arcus gerit. Scribitur & Arcuatus. Ovid. 11. Met. 590.

Iris & arquato cœlum curvamine signans.

Currus. Liv. 1. 21. Ad id sacrarium flamines bigis curru arcuato vehi jussit.

Arquatus Morbus est, quem Regium nominant: sic dictus a colore cœlestis arcus, quem poetæ Irin vocant. Nam antiqui per qu Arquus scribebant, quod nos per c, Arcus. Cels. lib. 3. cap. 14. Æque notus est morbus, quem interdum arquatum, interdum regium nominant. Plin. lib. 22. cap. 24. Varro regium cognominatum morbum arquatum tradit, quoniam curetur mulso. Regius autem dicitur, ut ait Ovid.

Molliter excelsa quoniam curetur in aula.

Arquati (inquit Nonius) Quibus color & oculi virent, quasi in arqui similitudinem. Varro Eudæmonibus, Nam ut arquatis & veternosis quæ lutea non sunt, æque ut lutea videntur: sic insanis sani, & furiosis videntur esse insani. Hactenus Nonius. Plin. lib. 27. cap. 12. Radicum decoctum potum, sanat arquatos.

Arquatum pecus Col. l. 7. c. 5. Quæ ipsa remedio est etiam pecori arquato.

Arquatilis vel **Arcuatilis**. Idem quod Arcuatus. Sidon. 2. Epist. 2.

Arquites, [τοξόται] Arcu præliantes, qui nunc dicuntur Sagittarii. Festus.

Arquus, i. V. ARCUS.

A R R

Arrectarius. V. ARRIGO.

Arrepo. V. ADREPO.

Arrepto, [ἀφέρπω] āre. Idem quod Adrepo. Plin. lib. 35. cap. 10. Item nobiles Bacchas arreptantibus Satyris.

Arreptitius, [ἀναρπαστός] Qui a dæmone rapitur, qui etiam Abreptitius

reptitius dicitur. Veteres Arreptitium dicebant Larvatum, quasi a larvis arreptum. Perottus.

ARRHA, [Ἄῤῥα] Oppidum Arabiæ Felicis, apud Ptolemæum.

ARRHA, æ. [ἀῤῥαβών] est, Quod pretii numerandi quasi pignus datur. Arrhæ autem institutæ videntur in auctionibus, cum æris aliquantulum daretur, quod plaustra gravis æris eo vehi incommodum fuisset. Nam quod Arrhæ nomine datur, argumentum est emptionis & venditionis contractæ, ait Imp. tit. De empt. & vend. Ex Hotom. Plin. lib. 33. cap. 1. At sponsiones etiamnum annulo exiliente, ab eo tempore quo nondum erat arrha velocior: ut plane affirmare possimus, nummos ante apud nos cœpisse, mox annulos.
Arrha & Arrhabo quomodo differunt, tradit Isidorus 5. 25. Gell. 17. 2. V. mox ARRHABO.

ARRĀLIS, e. Ad arram pertinens. Dioclet. l. 3. C. de Act. Empt. & Vend.

ARRILĀTOR, ōris. m. Qui quiddam, data arrha, emit. V. Scalig. ad Festum. Gellius ex Laberio, 16. 7. scribit Arulator.

ARRHĀBO, ōnis. m. Idem quod Arrha. Verbum est Græcum ἀῤῥαβών, quo tanquam Latino Plaut. & Ter. utuntur. Plaut. Rud. prol. 46. Minis triginta sibi puellam destinat, datque arrhabonem, & jurejurando alligat. Idem in Mil. 4. 1. 11. Hunc arrhabonem amoris a me accipe. Hæc dictio videtur potius esse Hebræa, quam Græca. Hebræi enim עֵרָבוֹן *Arabon*, dicunt Pignus, a verbo ערב *Arab.* i. e. Oppigneravit.
Arrhabo, pro Obsidibus. Gell. lib. 17. cap. 2. M. Cato in L. Veturium, Quum tantus (inquit) arrhabo penes Samnites pop. Romani esset: Arrhabonem dixit, DC obsides: & id maluit quam pignus dicere, quoniam vis hujus vocabuli in ea sententia gravior acriorque est. Sed nunc Arrhabo in sordidis verbis haberi cœptus: ac multo rectius videtur Arrha: quanquam Arrham quoque veteres sæpe dixerint.
Arrhabo, pro Pignore. Ter. Heaut. 3. 3. 42. Et relicta huic arrhaboni est pro illo argento.

ARRHENICUM, sive ARRHENICE, [ἀῤῥενικόν] Vocat Galen. lib. de Simpl. Medic. Facult. quod aliis Arsenicum. Sic & Plin. 28. 15. At l. 34. extr. Arsenicum, q. V.

ARRHENOGONON. V. ARSENOGONON.

ARRHĒTOS Æon hæreticorum. Tertull.

ARRHOSTĒMA, ātis. n. [ἀῤῥώστημα] Latine vertitur a Cicerone Ægrotatio, 4. Tusc. 23. Deinde ægrotationes, quæ appellantur a Stoicis ἀῤῥωστήματα, hisque item oppositæ contrariæ offensiones.

ARRIA. V. ARRIUS.

ARRIANUS, [Ἀῤῥιανός] Poëta, cujus Suidas commemorat Metaphrasin Georgicorum Virgilii & Alexandriada, poema videlicet de rebus gestis Alexandri Macedonis, libris 24. & alia multa opera.
Arrianus alius Nicomediensis, Historicus & Philosophus Xenophontis æmulus & propterea Xenophon junior cognominatus. Sicut ille de Socrate quippe, ita hic de Epicteto philosopho ejusque dissertationibus opus edidit, & sicut ille Cyri ἀναβάσιν VII. libris, hic quoque historiam Alexandri Magni totidem libris persecutus est. Denique ad ejusdem imitationem Historiam, Tactica item & Cynegetica scripsit, & Martem cum Musis conjunxit. Emicuit Romæ sub Adriano & M. Antonino principibus, a quibus ob eruditionem non solum civitate donatus, sed & honoribus usque ad consulatum evectus. Plura V. apud Fabric. Bibl. Gr. Vol. 3. p. 269. ubi & Arriani alii recensentur.

ARRĪDEO, īsi, īsum, [προσγελάω] ēre. ex Ad, & Rideo; significat alicui lætitiam animi ridendo ostendere. Ovid. [ubi?]
Arrisit paries adveniente dea. Ter. Eun. 2. 2. 19. Hisce ego non paro me ut rideant, sed iis ultro arrideo. Ubi Donatus, Quid est, iis arrideo? Aut veluti pareo, id est, obsequor, aut veluti dictis delector.
Arridere ridentibus. i. e. Simul ridere. Hor. in Arte Poët. 101.
Leniter arridere. Cic. de Somn. Scip. 2. extr. Leniter arridens Scipio, Quæso (inquit) ne me e somno excitetis.
Arridere res dicitur, Quæ placet. Cic. 13. Att. 21. Inhibere illud tuum, quod valde mihi arriserat, vehementer displicet.
Arrideri & Derideri, contraria. Cic. de Opt. Gen. Orat. 11. Quoniam nonnullorum sermo jam increbuit, partim seipsos Attice dicere, partim neminem nostrûm dicere: alteros negligamus, satis enim his res ipsa respondet, quum aut non adhibeantur ad causas, aut adhibiti derideantur: nam si arrideantur, esset id ipsum Atticorum.

ARRISIO, ōnis. f. Author ad Herenn. 1. Interpellatio & arrisio.

ARRĪSOR, ōris. m. Qui alicui subridet, aut arridet. Sen. Epist. 27. Suasit illi Satellius Quadratus, stultorum divitum arrosor, & (quod sequitur) arrisor, & (quod duobus his adjunctum est) derisor, ut Grammaticos haberet analectas. [De hujus farinæ Græculo Juvenal. Sat. 3. v. 100. — Rides? majore cachinno Concutitur.

ARRĬGO, exi, ectum, [ἱστημι, ὀρθόω] ēre. ex Ad, & Rego compositum; significat Erigere. Virg. 10. Æn. 726. — comasque arrexit.
Arrigere aliquem, sive alicujus animum, per metaphoram. Sallust. Eos non paulum oratione sua Marius arrexerat. i. e. Erexerat, excitaverat.
Arrigere aures. Ter. And. 5. 4. 31. Aurige aures Pamphile. Ubi Donatus, Arrige aures, translatio a pecudibus, quibus verbis intendit accipiendam esse vocem.
Arrigere aures alicui sermone aliquo. Plaut. Rud. 5. 2. 6.

ARRECTUS, Partic. [ὀρθωθείς] ut
Arrectæque horrore comæ. Virg. 4. Æn. 280.
Arrectisque auribus adstant. Virg. 1. Æn. 152.
Arrecta hasta. Virg. 4. Æn. 465.
Arrectum pectus. Virg. 11. Æn. 639.
In digitos arrectus uterque. Virg. 5. Æn. 426.
Lumina arrecta. Virg. 2. Æn. 173.
Arrectæ mentes, stupefactaque corda. Virg. 5. Æn. 643.
Laudum arrecta cupido. Virg. 5. Æn. 138.
Arrecti animum dictis. Virg. 1. Æn. 583.
Animus ad bellandum. Liv. 8.
Compar. Liv. 21. 35. extr. Ut pleraque Alpium ab Italia, sicut breviora, ita arrectiora sunt. [Al. Arctiora. Sed alteram lectionem non spreverim. Sequitur: Omnis enim via præceps, angusta, lubrica erat. An Asperiora? ut hoc deinde paraphrasi explicet.

ARRECTARIUS, Adj. a Partic. Arrectus, [ὀρθοστάτης] Quod est arrectum. ut, Asser arrectarius in cratitio pariete, Qui arrectus est: Sicut Transversarius, Qui in transversum ponitur. Vitruv. lib. 2. cap. 8. Etiam qui sunt in tectoriis operibus, rimas in iis faciunt arrectariorum & transversariorum dispositione. V. Cratitius in CRATES.

ARRĬPIO, ui, eptum, [ἁρπάζω] ēre. ex Ad & Rapio compos. Cum impetu quodam & violentia accipere. Cic. in Pison. 84. Familias arripuerunt, pecus abegerunt.
Jam intro arripiere, atque ibi usque ad necem operiere loris. Ter. Adel. 2. 1. 27. Sic Steph. Sed optimi codices Abripiere exhibent.
Ex circulo aliquem arripere. Cic. 1. de Orat. 159. Si quemcunque patremfamiliás arripuissetis, ex aliquo circulo, eadem vobis percontantibus respondisset.
Arripit dolor. Cic. 2. de Fin. 93. Nisi forte eum dolorem dicis, qui simul atque arripuit, interfecit.
Arripit animus. Cic. 1. de Divin. 26. Duo genera divinandi esse dicebas: unum artificiosum, alterum naturale. Naturale, quod animus arriperet, aut exciperet ex divinitate.
Arripere ad vel in quæstionem. Cic. pro Milon. Subito arrepti in quæstionem, tamen separantur. Idem pro Cluent. 89. Eo tempore ipse ad quæstionem arreptus est.
Arripere terram velis, Invadere. Virg. 3. Æn. 477. Servius.
Arripere, Raptum tenere. Virg. 11. Æn. 531.
Arripere aliquid ad reprehendendum. Cic. 2. de Nat. Deor. 162. Illud vero quod uterque vestrum fortasse arripiet ad reprehendendum.
Causam ad incendia, cædes, &c. Cic. pro Domo sua, 12. Hunc istum otii & pacis hostem causam arrepturum fuisse ad incendia, cædes, rapinas, nolo Pontifices, suspicemini, nisi videritis.
Causam & tempus. Cic. 5. Fam. 12. Sed ad properationem meam quiddam interest non te expectare dum ad locum venias: ac statim caussam illam totam & tempus arripere.
Occasionem. Liv. 5. Bell. Maced.
Opem ad rem aliquam. Plaut. Mil. 2. 2. 65.
Facultatem lædendi. Cic. pro Flacc. 19. Mirandum vero est homines eos libenter arripere facultatem lædendi, quæcunque detur.
Cognomen sibi arripere ex aliorum imaginibus. Cic. pro Sext. 69. Ex novem Tribunis, quos tunc habueram, unus me absente defluxit, qui cognomen sibi ex aliorum imaginibus arripuit, quo magis nationis ejus esse, quam generis videretur.
Maledictum ex trivio. Cic. pro Muren. 13. Quare quum ista sis authoritate, non debes, M. Cato, arripere maledictum ex trivio, aut ex scurrarum aliquo convicio, neque temere Consulem pop. Rom. saltatorem vocare. i. e. Uti verbis maledicis quæ vulgo in triviis dicuntur.
Verba de foro. Cic. 3. de Fin. 4. Ars est enim philosophia vitæ: de qua disserens, arripere verba de foro non potest. i. e. Uti verbis quibus in foro contenditur.
Similitudinem alicujus, pro Studere illi similem esse. Cic 1. Tusc. 110. de Fabriciis, Scipionibus, & similibus loquens, Quorum similitudinem aliquam qui arripuerit, non eam fama populari, sed vera bonorum laude metiens, fidenti animo (si ita res fert) gradietur ad mortem.
Sermonem. Cic. 7. Att. 13. V. ABUTOR.
Arripere quod alter submonuit. Ter. Eun. 3. 5. 22. Submonuit me Parmeno ibi servus: quod ego arripui.
Aliquid ex responsione alterius. Cic. 3. de Fin. 14. Aliquid, ut ego suspicor, ex mea brevi responsione arripere cupienti non respondebo ad singula.
Sese foras. Plaut. Curc. 5. 1. 7.
Medium arripere aliquem. V. MEDIUS.
Arripere celeriter, & Tarde percipere, contraria. Cic. pro Rosc. Com. 31. Jam quo quisque est solertior & ingeniosior, hoc docet iracundius & laboriosius. quod enim ipse celeriter arripuit, id quum tarde percipi videt, discruciatur.
Ex natura aliquid arripere. Cic. in Orat. 165. Est hæc non scripta, sed nata lex: quam non didicimus, accepimus, legimus: verum ex natura ipsa arripuimus, hausimus, expressimus.
Avide arripere literas. Cic. de Senect. 26. Græcas literas senex didici. quas quidem sic avide arripui, quasi diuturnam sitim explere cupiens.

ARRISOR, V. ARRIDEO.

ARRIUS, Nom. gent. Rom. ut suspicatur Fulv. Ursin. Plebejæ. Ex qua oriundus Q. Arrius. Familiaris Ciceronis, cujus epulum lautissimum commemorat Cic. ipse in Vatin. 30. Horat. quoque 2. Serm. 3. 86.
— atque epulum (ait) arbitrio Arri. De Arriis aliis illustribus V. Fulv. Ursin. & Patin. ad Denarios hujus gentis.
Fuit & Arrius [Ἄῤῥιος] philosophus Alexandrinus, qui Augusto venienti Alexandriam, post victoriam Actiacam se obtulit: tantoque in honore fuit apud eum, ut Augustus ipse palam sit fassus Alexandrinis tribus de causis ab se conservatos esse: ob Alexandri primum memoriam, deinde ob urbis pulchritudinem: postremo propter Arrium philosophum. Author Plutarchus in Antonio.
Arrius item Arrianæ sectæ author. V. ARIUS.

ARRIA, Romana fuit mulier, licet alii Patavinam faciant, quæ damnato Cæcina Pæto marito suo, corpus gladio fodit, quem vulnere educens, ipsi Pæto quærenti dedit, ut idem faceret. Martial. lib. 1. 14.

Casta suo gladium cum traderet Arria Pæto,
Quem de visceribus traxerat ipsa suis;
Si qua fides, vulnus quod feci non dolet, inquit,
Sed quod tu facies hoc mihi, Pæte, dolet.

De hujus feminæ incredibili fortitudine plura Plin. l. 3. Ep. 16. Ex quo potissimum & ex Tacito decerpsit quæ habet Lipsius Cent. 3. ad Belg. Ep. 83. Hujus filia Arria, Pæto Thraseæ nupta, ægre mariti, a Nerone pariter ad mortem damnati, precibus concessit, ne matris exemplum in consciscenda sibi nece sequeretur, teste Tacito Ann. l. 16. c. 34.

ARRŌDO, si, sum, [ἐπιδιαβρώσκω] ēre. Idem quod Rodere, vel Circumrodere significat.
Arrodere Rempublicam, per translationem. Cic. pro Sext. 72. Quoniam id etiam fatum civitatis fuit, ut illa ex vepreculis extracta nitedula Remp. conaretur arrodere.

ARROSUS, Partic. ut, Semina arrosa condunt formicæ. Plin. 11. 30.

ARRŌSOR, ōris. m. V. in ARRISOR.

ARRŎGO, [ἀποδίδω, λαμβάνω, ἀλαζονεύομαι] āre. ex Ad & Rogo compositum; significat Aliquid temere sibi tribuere. Cic. de Clar. Orat 291. Est enim & minime inepti hominis, & ejusdem etiam faceti, quum de sapientia disceptetur, hanc sibi ipsum detrahere, eis tribuere illudentem, qui eam sibi arrogant.
Arrogare & Derogare, contraria. Cic. pro Rosc. Amer. 89.
Arrogare sibi nomen insolentissimum. Quintil. in procem. lib. 1.

Sumere & arrogare ſibi. Cic. pro Planc. 3.
Tribuere alteri & ſibi arrogare aliquid. Cic. 4. Fam. 1.
Arrogavit tibi fortuna laudem. Hor. 4. Carm. 14. 40.
Artem ſibi arrogare. Hor. 2. Serm. 4. 35.
Nihil non arrogat armis. Hor. in Arte Poët. 122.
Arrogare pretium rei. Hor. 2. Epiſt. 1. 35.
Arrogare, [εἰσποιεῖσθαι] In filium ac familiam ſibi aſciſcere. A quo Arrogatio, de qua ſic Gell. lib. 5. cap. 19. Quum in alienam familiam, inque liberorum locum extranei ſumuntur: aut per Prætorem fit, aut per populum. Quod per Prætorem fit, adoptatio dicitur: quod per populum, arrogatio. Adoptantur autem, quum a parente, in cujus poteſtate ſunt, tertia mancipatione in jure ceduntur: atque ab eo qui adoptat, apud eum apud quem legis actio eſt, vindicantur. Arrogantur ii qui quum ſui juris ſint, in alienam ſeſe poteſtatem tradunt, ejuſque rei ipſi authores fiunt. Et paulo poſt, Arrogatio autem dicta, quia genus hoc in alienam familiam tranſitus, per populi rogationem fit, &c.
Item Interrogare. Plaut. 5. 2. 4. Accede dum huc: Venus hæc volo arroget te. V. Turneb. in loc.
Arrogare Dictatorem Conſuli. Liv. 7.

Arrogans, [ἀλαζών] Partic. Qui ſibi aliquid temere atque inſolenter & falſo tribuit. Cæſ. 3. Bell. Civil. 1. Ne aut ingratus in referenda gratia: aut arrogans in præripiendo populi beneficio videretur. Cic. 3. Verr. 155. Tantum dicam, homines arrogantes hoc adjutore Q. Opimium per ludum & jocum fortunis omnibus evertiſſe.
Arrogans minoribus. i. e. Erga inferiores. Tacit. 11. Ann. 21. Adverſus ſuperiores triſti adulatione, arrogans minoribus, inter pares difficilis.
Minax & arrogans. Cic. pro Font. 26.
Non grata potius, quam arrogans beneficiorum prædicatio. Cic. de Aruſp. Reſp. 16.

Arroganter, ius, iſſime. Adv. [ἀλαζονικῶς] Cic. 2. de Orat. 352. Si aſpere, ſi arroganter, ſi turpiter, ſordide, ſi quoquo animi vitio dictum eſſe aliquid videatur.
Nec vero arroganter hoc dictum exiſtimari velim. Cic. 1. Off. 2.
Audite Conſulem Judices: nihil dicam arrogantius. Cic. pro Muren. 78.
Temere atque arroganter aſſentiri alicui. Cic. 2. de Invent. 10.
Arroganter peto, ſi nemo impetravit. Cic. pro Ligar. 30.
Contumaciter & arroganter ſcribere. Cic. 6. Att. 1.

Arrogantia, æ. f. [ἀλαζονεία] Per quam temeritas atque impudentia vanam ſibi comparat authoritatem. Cæſ. 1. Bell. Civil. 85. Accidiſſe igitur his, quod plerunque hominibus nimia pertinacia atque arrogantia accidere ſoleat, uti eo recurrant, & id cupidiſſime petant, quod paulo ante contempſerint.
Superbia & arrogantia. Cic. 1. de Invent. 52.
Arrogantiæ crimen extimeſcere. Cic. in Orat. 132.
Arrogantiæ opinione laborare. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Sermo plenus arrogantiæ. Cic. pro Muren. 49.
Gravis atque intolerabilis arrogantia. Cic. pro Cluent. 109.
Exuere arrogantiam & avaritiam. Tacit. in Vita Agric. 9.
Minuere arrogantiam. Cic. 3. Q. frat. 6. Et illud γνῶθι σεαυτὸν, noli putare ad arrogantiam minuendam ſolum eſſe dictum, verum ut bona noſtra norimus.

Arrogatio, ōnis. f. Adoptionis ſpecies. V. Gell. 5. 19.
Arrogātor, ōris. m. Qui adoptat. l. 15. digeſt. de adopt.
Arrosor. V. Arrodo.
Arrūci, [Ἄῤῥουκοι] Bæticæ oppidum, in conventu Hiſpalenſi. Plin. lib. 3. cap. 1.
Arrugĭa, æ. [ἀῤῥυγία] Cuniculus ſubterraneus quo extrahitur aurum. Plin. lib. 33. cap. 4. Cuniculis per magna ſpatia actis, cavantur montes ad lucernarum lumina. Eadem menſura vigiliarum eſt, multiſque menſibus non cernitur dies. arrugias id genus vocant. Et ibidem 11. Aurum arrugia quæſitum non coquitur, ſed ſtatim ſuum eſt. Inveniuntur ita maſſæ.

A R S

Ars, artis. f. [τέχνη] Diomed. 2. Ars eſt rei cujuſdam Scientia uſu vel traditione vel ratione percepta, tendens ad uſum aliquem vitæ neceſſarium. Author ad Heren. lib. 1. 2. Ars eſt Præceptio quæ dat certam viam rationemque faciendi. V. plura apud Quintil. 2. 17. Cic. 4. Acad. Ars vero quæ poteſt eſſe, niſi quæ non ex una, aut ex duabus, ſed ex multis animi perceptionibus conſtat? Idem 1. de Orat. 192. Menedemus artem negabat eſſe ullam, niſi quæ cognitis, penituſque perſpectis, & in unum exitum ſpectantibus, & nunquam fallentibus rebus contineretur. Ter. And. 1. 1. 4. Quid eſt quod tibi mea ars efficere hoc poſſit amplius? 51. Nihil iſtac opus eſt arte ad hanc rem quam paro. ubi Donatus ἀπὸ τῆς ἀρετῆς per ſyncopen deducit.
Artis quoque cujuſdam eſt, æqualiter ſpargere. Plin. lib. 18. cap. 24.
Ars alicubi opponitur Ingenio. Ovid. de Callimacho, quem vocat Battiadem:

> Battiades ſemper toto cantabitur orbe;
> Quamvis ingenio non valet, arte valet.

Item:

> Ennius ingenio maximus arte rudis. H. St. Prior locus extat I. Amor. 15. 13. Alter 2. Triſt. 424.

Ratio, ſive ars. Cic. 2. de Orat. 147. Ad inveniendum in dicendo hæc tria ſint, acumen, deinde ratio, quam licet (ſi volumus) appellemus artem, tertium diligentia.
Ars dux certior quam natura. Cic. 4. de Fin. 10.
Ars (inquit Servius) τῶν μέσων eſt. unde ſine epitheto male ponitur: ut Bonas artes, Malaſque artes dicamus. Virg. 1. Æn. 657.

> At Cytherea novas artes, nova pectore verſat
> Conſilia.

Ars ordinata præceptis. i. e. Redacta in præcepta. Liv.
Ars, Fraus, dolus. Virg. 2. Æn. 152.

> — ille dolis inſtructus, & arte Pelaſga.

Ter. Adel. 4. 7. 25.

> Nempe tua arte viginti minæ pro pſaltria periere.

Opus artis, Quod artem & induſtriam requirit. Ovid. 2. de Arte Am. 14.

> Nec minor eſt virtus, quam quærere, parta tueri:
> Caſus ineſt illic, hic erit artis opus.

Armorum ars. Quintil. lib. 2. cap. 7.
Veſtibulum artis ingredi. V. Veſtibulum.
Clarus arte medicinæ. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Humili arte præditus. Cic. pro Arch. 10. Etenim quum mediocribus multis, & aut nulla, aut humili aliqua arte præditis, gratuito civitatem in Græcia homines impertiebantur, &c. id huic ſumma ingenii prædito gloria noluiſſe?
Ars audax, Quæ animum audacem poſtulat. Ovid. 2. de Arte Am.
Ambitioſa. Plin. 29. 1. de Medica arte loquitur.
Bonæ. V. Bonus.
Civiles ac forenſes. Cic. in Brut. Quum duæ civiles artes ac forenſes plurimum & laudis haberent, & gratiæ. Juris ſcientiam & Eloquentiam intelligit.
Doloſa. Ovid. 15. Met. 473.
Graviſſimæ. Cic. 2. de Fin. V. paulo poſt, Inſtructus, &c.
Jejuna. Quintil. lib. 1. cap. 4.
Ignorata. Hor. in Arte Poet. 262.
Imperatoria. Quintil. lib. 2. cap. 17.
Indotata, In Indotatus.
Iners ars, Inutilis. Ovid. 3. de Arte Am. 208.
Inopi miſerabilis arte. Juven. 12. Sat.
Ingenuæ. Cic. 4. Fam. 3. & Ovid. 3. Faſt. 6.
Ingenuis artibus inſtructus. V. Instruo.
Liberales. In Liber, liberi.
Ludicra. In Ludus.
Magica. Virg. 4. Æn. 493. Et apud Ovid. 3. Amor. 7. 35.
Magiſtræ artes. Ovid. 15. Epiſt. 83.
Magna & glorioſa. Cic. in Orat.
Malæ artes. Martial. lib. 5. 18.
Medentium ars, Medicina. Stat. 5. Sylv. 1. 158.
Medicæ. Ovid. 5. Epiſt. 145.
Mediæ artes, quæ dicantur. In Medius.
Mediocris. In Mediocris.
Monſtrificæ. Valer. 6. Argon. 153. periphraſis Magiæ.
Mutæ. In Mutus.
Novæ. Virg. 1. Æn. 657.

> At Cytherea novas artes, nova pectore verſat Conſilia.

Nudæ. Quintil. in procem. lib. 1.
Nugatoria. Plaut. Trin.
Operoſa. Stat. 5. Sylv. 1. 158. V. Operosus.
Oratoria. Quintil. lib. 3. cap. 1.
Præcipua. Ovid. 1. de Arte Am.
Prudens. Ovid. 5. Epiſt.
Paraſitica. Plaut. Capt. 3. 1. 9.
Palæſtrica. Quintil. lib. 2. cap. 21.
Pecunioſa. In Pecuniosus.
Pieriæ. Claud. Præf. in l. 3. de Laud. Stilic. 3.

> Non ſine Pieriis exercuit artibus arma.

Pulcherrima. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Raras dotata per artes. Ovid. 2. Amor. 4. 17.
Secretæ, Magicæ dicuntur. Ovid. 7. Met. 138.
Sopitæ. Claud. de Conſ. Mal. Theod. 264.
Sordida. V. paulo poſt, Verſari in ſordida arte.
Summa. Quintil. lib. 2. cap. 19.
Tacita. V. paulo poſt, Nocere tacita arte.
Tantæ artis opus, Tanto factum artificio. Ovid. 13. Met. 290.
Tenuis ars. Quintil. lib. 1. cap. 4.
Vulgatæ. Hor. 4. Carm. 9. 3.
Accingi ad artes magicas. In Accingo.
Accipere artes a magiſtris. V. Accipio. Ovid. 9. Met. 717.
Addocet artes ebrietas. Hor. 1. Epiſt. 5. 18.
Adhibere artem. In Adhibeo.
Adjicere plus artis. i. e. Doctiorem reddere. Hor. 2. Epiſt. 2. 42.
Adipiſci aliquid ſtudiis & artibus. Cic. 1. Q. frat. 1.
Adjuvet artes. Ovid. 8. Met. 866.
Admiſcere artem pretio, & metallum per ſe pretioſum artificio & cælatura pretioſius reddere. Claud. de Nupt. Hon. & Mar.
Advocare artem. In Advoco.
Aſſumere. In Assumo.
Attribuere aliquid artibus. Cic. 4. de Fin. 76. Omnibus artibus volumus attributam eſſe eam, quæ communis appellatur prudentia, quam omnes qui cuiquam artificio præſunt, debent habere.
Bibere arte. Ovid. 2. de Arte Am. 506.
Bibunt artes fuccum ingenii. Quintil. in procem. 1. lib. 18.
Canere arte. Ovid. 2. de Arte Am. 506.
Combibere artes. In Combibo.
Commendare ſe arte. Hor. 2. Epiſt. 1. 261. i. e. Oſtentare ſe ob artem.
Concedere alicui artem. In Concedo.
Confidere arte. Cic. 5. Tuſc. 8.
Conticeſcunt artes. In Conticesco.
Continentur inter ſe artes. In Contineo.
Conſummata ars. In Consummo.
Continentur artibus liberales diſciplinæ. Cic. 3. de Orat. 123.
Contudit animos feros molli arte. Ovid. 1. de Arte Am. 12.
Decipere aliqua arte. Ovid. 12. Epiſt. 50.
Deſinere artem. In Desino.
Deſpicere artes. Claud. 2. de Rapt. Proſerp. in præfat. 23.
Deſtitui ab arte ſua. Ovid. 5. Epiſt. 150.
Dimittere animum in artes ignotas. Ovid. 8. Met. 188. de Dædalo.
Diſce bonas artes. Ovid. 1. de Arte Am. 459.
Diverti ad artes. Ovid. 9. Met. 425.
Ediſcere paternas artes. Ovid. 2. Met. 638.
Efficere artem, idem quod Redigere ad artem. Cic. 1. de Orat. 186.
Efficiuntur artes ex cognitionibus & comprehenſionibus rerum. Cic. 3. de Fin. 49.
Efficere artem ex obſervatione. Quintil. lib. 3. cap. 2.
Eruditus optimis artibus. Nep. 24. 12.
Excolere vitam per artes. Virg. 4. Æn. 663.
Excudere artes. V. Excudo.
Excutere, idem quod Extundere. Ovid. 1. de Arte Am. 242. [Imo non idem. En locum:

> Tunc aperit mentes, ævo rariſſima noſtro,
> Simplicitas; artes excutiente Deo.

Deus ille Bacchus eſt, qui Artes, i. e. dolos, excutit, i. e. removet.
Exercere. Hor. 1. Epiſt. 14. 44.

Exercere ludicram. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Exercere medicas artes. Ovid. 2. Met. 618.
Extitit illi ea ars. Cic. pro Arch. 24. Alexander, quum in Sigeo ad Achillis tumulum astitisset, O fortunate, inquit, adolescens, qui tuæ virtutis Homerum præconem inveneris! Et vere. nam nisi illi ars extitisset illa, idem tumulus, qui corpus ejus contexerat, nomen etiam obruisset.
Extundere. Virg. 1. Georg. 133. V. EXCUDO.
Facere arte. Virg. 9. Æn.
Factitare artem. Cic. in Orat. 147. Me autem sive pervagatissimus ille versus, qui vetat artem pudere proloqui quam factites, dissimulare non sinit quin delectet.
Habere artium scientiam. Cic. 7. Fam. 3. Vacare culpa magnum est solatium, præsertim quum habeam duas res quibus me sustentem, optimarum artium scientiam, & maximarum rerum gloriam.
Inficere artibus. In INFICIO.
Instituere artem, & Artem efficere. Cic. 1. de Orat. 186. Nihil est quod ad artem redigi possit, nisi ille prius qui illa tenet, quorum artem instituere vult, habeat illam scientiam, ut ex iis rebus quarum ars nondum sit, artem efficere possit.
Instruere aliquem arte. Ovid. 16. Epist. 164.
Instructus & ornatus plurimis & gravissimis artibus. In INSTRUO.
Latere ars dicitur, Quum artificis opus non fictum, sed ab ipsa natura expressum videtur. Ovid. 10. Met. 252.
Latet ars, & Ars deprehenditur, contraria. Ovid. 2. de Arte Am. 313.
Si latet ars, prodest: affert deprensa pudorem.
Arte laboratæ vestes. Virg. 1. Æn. 643.
Ludere aliquem arte, Decipere. Ovid. 17. Epist. 142.
Madere arte. Lucret. lib. 4. 793.
Scilicet arte madent simulacra, & docta vagantur. Sic enim legendum: non ut in editionibus, Arte valent. Ut enim Arte imbui dicimus, sic & Arte madere honesta eademque translatione Romanos veteres dixisse defendimus. Hæc Turnebus.
Nocere tacita arte. Ovid. 1. Amor. 2. 6.
Obterere. In OBTERO.
Obtinere. In OBTINEO.
Omittere, Renuntiare arti. Hor. 2. Serm. 5. 26.
Ornari artibus. V. ORNO.
Peperit artem notatio naturæ & animadversio. Cic. in Orat. 18.
Percipere artem. Cic. 7. Fam. 20. Sin tibi quædam videbuntur obscuriora, cogitare debebis, nullam artem literis sine interprete, & sine aliqua exercitatione percipi posse.
Reparabilis arte nulla. Ovid. 5. Epist. 103.
Reddere aliquem insignem multa arte. Virg. 5. Æn. 705.
Redigere ad artem, & Efficere artem, Idem. Cic. 1. de Orat. 186.
Removere, Negare artem esse. V. REMOVEO.
Reponere artem. i e. Usum artis. Virg. 5. Æn. 484.
— hic victor cæstus, artemque repono. Ubi Servius, Et arma deposuit, & arti renuntiavit. i. e. Catalysin fecit.
Requirere. Cic. 2. de Orat. 110. Artem quidem & præcepta duntaxat hactenus requirunt, ut certis dicendi luminibus ornentur.
Revocare ad artem & ad præcepta. Cic. 2. de Orat. 44. Non omnia quæcunque loquimur, mihi videntur ad artem & ad præcepta esse revocanda.
Tendere ad artes assuetas. Ovid. 1. de Rem. Amor. 287.
Tradere artem. Cic. 2. de Orat. 57. Videsne Diogenem fuisse qui diceret, artem se tradere bene disserendi, & vera ac falsa dijudicandi, quam verbo Græco διαλεκτικὴν appellaret?
Tradere artes alicui, Docere. Ovid. 5. Epist. 145.
Valere artes. Quintil. in procem. Illud tamen in primis testandum, nihil præcepta atque artes valere, nisi adjuvante natura.
Vacare artibus ingenuis. Ovid. 3. Fast. 6.
Versari in sordida arte. i. e. Exercere. Cic. 2. Off. 130. Sordidi etiam putantur qui mercantur a mercatoribus quod statim vendant. Nihil enim proficiunt, nisi admodum mentiantur. Nec vero est quicquam turpius vanitate: opificesque omnes in sordida arte versantur.
Versantur artes in aliqua scientia. Cic. 5. de Fin. 26. Omnium artium recte dici potest, commune esse ut in aliqua scientia versentur, scientiam autem suam cujusque artis esse.
Victa malo ars. Cels. lib. 5. cap. 26.
Utendum artibus. i. e. Opus est arte ad hanc rem. Sen. Hippol. 426.

ARTIFEX, icis. [τεχνίτης, δημιουργὸς] Qui quævis artem aliquam exercet. Quintil. lib. 2. cap. 14. Artifex est qui percipit artem. Festus, Artifices dicti, quod scientiam suam per artus exercent: sive quod apte opera inter se artent: qua ex causa etiam artes appellatæ sunt. Hactenus ille. [Inscite satis. V. not. ad loc. Apud Quintil. sunt qui Præcipit corrigunt, ego malim Percepit. V. I.
O artificem probum! Ter. Phorm. 2. 1. 24. Ubi Donatus, Ironia. nam non est artifex, cujus deprehenditur jocus.
Artifex mundi, Deus. Cic. de Univers. 5.
Artifex & Inscius, contraria. Cic. 4. Acad. 22. Quam si subtraxeris, qui distingues artificem ab inscio?
Politus scriptor atque artifex. Cic. in Orat. 172.
Artifex alicujus negotii. Sallust. Jug. 35. Bomilcar mature regis mandata exequitur, & per homines talis negotii artifices, itinera, gressusque ejus, postremo loca atque tempora cuncta explorat.
Artifex suadendi. Quintil. lib. 2. cap. 16.
Artifex statuarum. Quintil. lib. 5. cap. 12.
Dicendi artifices & doctores, Græci. Cic. 1. de Orat. 2.
Suavitatis artifex, consuetudo. Cic. in Orat. 161.
Artifex ad corrumpendum judicium. Cic. 7. Verr. Proinde siqui sunt qui in hoc reo aut potentes, aut audaces, aut artifices ad corrumpendum judicium velint esse.
Artifex comparandæ voluptatis. Cic. 1. de fin. & 2. 119.
Artifex monstrorum. Plin. lib. 28. cap. 1. Tecum enim res erit, eversor juris humani, monstrorumque artifex, qui primus ea condidisti.
Sceleris infandi artifex. i. e. Author sceleris. Sen. Agam. 13.
Scenici artifices, pro Histrionibus. Cic. pro Arch. 10.
Morbi artifex, pro Medico. Propert. lib. 2. 1. 60.
Manus artificum. Virg. 1. Æn. 459.
Ponitur & adjective pro Artificioso, seu Eo, quod arte factum est. Plin. l. 10. c. 29. Sed et tantæ tamque artifices argutiæ, a xv diebus paulatim desinunt. Sic Artifex dimicatio, apud eundem lib. 8. cap. 40. Et apud Quintil. lib. 9. cap. 4. Artifex motus. Pers. 5. Sat. 40. Artifex vultus. Cic. 2. de Nat. Deor. Artifex natura.

ARTIFICIUM, i. n. [τέχνη] Ars & scientia ipsa arte aliquid faciendi.
Artificium & scientia. Cæs. 7. Bell. Gall. 29. Neque acie vicisse Romanos, sed artificio quodam & scientia oppugnationis.
Simulacrum singulari opere artificioque perfectum Cic. 6. Verr. 72. Fuit apud Segestanos ex ære simulacrum Dianæ, tum summa atque antiquissima præditum religione, tum singulari opere artificioque perfectum.
Antiquo opere, & summo artificio facta. Cic. 6. Verr. 46.
Componere artificium de jure civili. Cic. 2. de Orat. 83.
Excogitare artificium. Cic. 9. Fam. 16.
Artificium hoc funditus extinctum & eversum est. Plin. lib. 2. Epist. 14. ad Maximum, sub finem.
Artificio fabricare aliquid. Cic. 4. Acad. 30.
Artificii aliquid habere. Cic. 7. Verr. Iste quod omnes qui artificii aliquid habuerant, aut formæ, removerat, atque abduxerat. i. e. Utcunque peritos & formosos.
Artificiis aliquem instruere. Ulpian. in l. Si servos. D. de pignorat. action. Si servos pignoratos artificiis instruxit.
Sine magno artificio. Cic. 4. Acad. 86. Nonne videtur contra te valere, si sine magnis artificiis; ad quæ pauci accedunt, nostri quidem generis, admodum nec videre, nec audire possumus?
Oblivisci artificium. Cic. pro Rosc. Amer. 49.
Periit hoc artificium. Plin. lib. 2. Epist. 14. ad Maximum, sub finem.
Præesse alicui artificio. Cic. 4. de Fin. 76.
Præstare artificium. Cic. pro Cluent. 57. Nisi forte hæc causa est, quod medici nihil præter artificium: Oratores etiam authoritatem præstare debent.
Sine magno artificio. Cic. 4. Acad. 86.
Artificia tollere. Cic. 4. Acad. 144. Quo enim spectat illud, quum artificia tolli quereris a nobis, nisi ut opifices concitentur?
Tradere. Cic. 4. Acad. Idemque etiam disputandi & intelligendi judicium dicas te, & artificium traditurum.
Tueri. Cic. 3. de Fin. 4. Ne opifices quidem tueri sua artificia possent, nisi vocabulis uterentur nobis incognitis, usitatis sibi
Artificium, pro Re quæ arte facta est. ut, Artificii cupidus Verres, apud Cic. 6. Verr. 46. Ut intelligatis, in homine intelligentiam esse, non avaritiam: artificii cupidum, non argenti fuisse.
Artificium dicendi. Cic. 1. de Orat. 74.
Artificium accusatorium. Cic. pro Rosc. Amer. 49. Non tu in isto artificio accusatorio callidiores, quam hic in suo.
Intimum. Quintil. lib. 6. cap. 3.
Artificio simulationis eruditus. Cic. pro Planc. 22. Laudanda est vel etiam amanda vicinitas retinens veterem illum officii morem, non infuscata malevolentia, non assueta mendaciis, non fucata, non fallax, non erudita artificio simulationis, vel suburbano, vel etiam urbano.
Artificium coquorum. Quintil. lib. 2. cap. 15.
Artificium, Fraus, dolus. Cic. 9. Att. 8. Quorum artificiis effectum est ut Respub. in hunc statum perveniret.
Rem opponit Artificio Seneca Epist. 112. Talis est verus, & rebus non artificiis philosophus.

ARTIFICIŌSUS, a, um. [ἔντεχνος, τεχνικὸς] Qui aliquid via quadam & arte facit. Cic. 2. de Nat. Deor. 59. Zeno igitur naturam ita definit, ut eam dicat esse ignem artificiosum ad gignendum progredientem via. Censet enim artis maxime proprium esse creare & gignere, &c.
Artificiosum, Artificio plenum. Cic. 2. de Fin. 15. Epicurus autem (ut opinor) nec non vult, si possit, plane & aperte loqui, nec de re obscura, ut physici: aut artificiosa, ut mathematici, &c.
Artificiosum opus, & divinum. Cic. 2. de Nat. Deor. 138.

ARTIFICIŌSE, Adv. [ἐντέχνως, τεχνικῶς] Cic. 1. de Orat. 186. Nulli fuerunt, qui illa artificiose digesta, generatim componerent. i. e Arte quadam disposita. Idem 2. de Nat. Deor. Id multo artificiosius naturam efficere.
Artificiose ambulare. Cic. 3. de Nat. Deor. 58. Naturæ ista sunt, Balbe, naturæ non artificiose ambulantis.

ARTIFICIĀLIS, e. [τεχνικὸς, ἔντεχνος] Quod arte factum est. Quintil. lib. 5. cap. 1. Probationes artificiales.

ARTIFICIALĬTER, Adv. [τεχνικῶς] Quintil. lib. 2. cap. 17. extr. Sed nec illa omittenda sunt, qua in re alius se inartificialiter, alius artificialiter gerat.

ARTIUNCULA, [τεχνίον] apud Platonem p. 607. edit. nstr. H. St. De Græco deminutivo nihil dubium est. Notum Neronis dictum, ap. Suet. c. 40. in Vit. Τὸ τεχνίον πᾶσα γαῖα τρέφει. Sed Latinæ vocis dolendum est cultro abscissum fuisse exemplum, quod Henricus Steph. incertum ex veteri ne aliquo, an juniore scriptore, adscripserat.

ARSĂCES, [Ἀρσάκης] fuit primus Persarum ex Parthis rex, a quo omnes Persidis reges postea ARSACIDÆ dicti sunt. Nam (ut ait Servius in 6. Æn.) omnes reges Albani ab Sylvio filio Æneæ & Laviniæ, Sylvii sunt dicti: sicut Romani Imperatores, Augusti vocantur: Ægyptii, Ptolemæi: Persæ, Arsacidæ. Hactenus Servius. Apud Strabonem lib 11. legitur Arsacæ. V. Lucan. lib. 1. 108. Et Justin. 41. 5. Arsacidarum historiam egregie ex nummis illustravit Ez. Spanhem. de Pr. Num. Diss. 8. Sect. 1.

ARSACIUS, Adj. [Ἀρσάκιος] Martial. lib. 9. 35.
Scis quid in Arsacia Pacorus deliberet aula. Fuit autem Pacorus, Parthorum rex. conf. Claud. 4. Cons. Hon. 215.

ARSACIA, [Ἀρσακία] prius vocata Aropus, Urbs est in Media, sic a Parthis appellata. Author Volaterr.

ARSAGALITÆ, Populi ad Indum fluvium, Caucaso monti contermini. Plin. lib. 6. cap. 20.

ARSAMES, sub Dario ultimo satrapa Ciliciæ. V. Curt. 3. 12.

ARSAMŌTE, [Ἀρσαμώτη] Oppidum majoris Armeniæ, Euphrati proximum, de quo Plin. lib. 6. cap. 9.

ARSANCA, [Ἀρσάγκα] Urbs Germaniæ Ptolemæo, vulgo *Cleppern*.

ARSANIAS, [Ἀρσανίας] Fluvius est Armeniæ, qui cum Tigri circiter quatuor passuum millia fluit: deinde divisus, in Euphratem illabitur. Meminit hujus fluvii Plin. lib. 4. cap. 24.

ARSENARIA, [Ἀρσεναρία] Mauritaniæ Cæsariensis colonia Ptolemæo, *Arzeu* vulgo. Mela eam ascribit Numidiæ. Olivarius dicit eam nunc vulgo vocari *Arzen*.

Arsenicum, [ἀρσενικὸν] Genus est coloris lutei, Plin. 30. 13. & 34. 18. Matthiolus ait Arsenicum non fieri arte, ut quidam putant, sed nasci in eisdem cavernis ubi oritur auripigmentum. V. ARRHENICUM.

Arsenogonon, [ἀρσενογόνον] Herba ferens semen testibus simile, ita dicta, quod vino in quo macerata est epoto, mares generari credantur, quemadmodum Thelygono, fœminæ. Plin. 26. 15. Dioscor. 3. 140. ἀρρενογόνον Phylli vel Bryoniæ species.

Arsenotheleas, [ἀρσενοθήλεας] Deos antiqui esse dixerunt, utriusque sexus participatione, quasi Masculofœminas: quo nomine quædam quoque animalia ab Aristotele nominantur, semetipsa ineuntia.

Arsenus, [Ἄρσηνη] Lacus est in Armenia, quem etiam Thæotin vocant, nitrosus plurimum, unde vestes dilacerat ac rumpit, & propterea ejus aqua non bibitur. Plura Strabo lib. 11.

Arses, Mandragora mas. Plin. 25. 13.
Item, Persarum Rex. Diod. 17. 5.

Arseverse, Averte ignem significat. Tuscorum enim lingua *Arse*, Averte: *Verse*, Ignem constat appellari. Unde Afranius ait, Inscribat aliquis in ostio, ARSEVERSE. Festus.

Arsia, Hetruscorum sylva fuit, Romanorum cum Veientibus & Hetruscis pugna celebris.

Arsias, [Ἀρσίας] Italiæ fluvius, Campaniam præterfluens, cujus latitudinem ab uno latere disterminat, Varo fluvio alterum occupante. Plin. lib. 3. cap. 6.

Arsicina, [Ἀρσικίνα] Urbs Germaniæ Ptolemæo, hodie Brunna, vulgo *Brunn*.

Arsicoras, Sardorum rex tempore Annibalis, ut scribit Livius.

Arsineum, Ornamentum capitis muliebris. Festus. V. ARLINEUM.

Arsinoë, [Ἀρσινόη] Filia fuit Ptolemæi Lagi filii, qui Ægyptum post Alexandrum tenuit; uxor Lysimachi regis Macedoniæ, forma præstantissima, ex quo Lysimachum & Philippum peperit, quibus cum regnum, Agathocle privigno veneno necato, destinaret, a fratre Ptolemæo Ceranno, cui, postquam bello contra Seleucum Lysimachus occubuit, incestis nuptiis juncta fuerat, interfectis duobus filiis, in Samothraciam relegata, parricidii pœnas dedit.
Arsinoe item fuit Soror Cleopatræ, a Jul. Cæsare in triumpho ducta, de qua videantur Dio Cassius lib. 42. & 43. & Lucan. lib. 10. 519. seqq.
Arsinoe prioris soror, Ptolemæo Philadelpho fratri nupta, a qua Arsinoe oppidum Cyrenaicæ nomen accepit, teste Steph. qui Arsinoes nomine oppida præterea decem commemorat. V. Geographos.

Arsis, is. f. [ἄρσις] Latine dicitur Elevatio. Diomed. lib. 3. Pes est poeticæ dictionis duarum ampliusve syllabarum, cum certa temporum observatione modus: recipiens arsin & thesin, id est qui incipit sublatione finitur positione. Hæc ille. Unde & Terentianus ait,

Una longa non valebit edere ex sese pedem,
Ictibus quia fit duobus, non gemello tempore.
Brevis utrinque sit, licebit: bis feriri convenit.
Parte nam attollit sonorem, parte reliqua deprimit.
Arsin hanc Græci vocarunt, alteram contra Thesin.

Acutus igitur sonus est ἄρσις, h. e. Elatio vocis: Gravis contra est θέσις, h. e. Submissio: Inflexus, ex acuto & gravi componitur.

Arsonium, [Ἀρσόνιον] Urbs Germaniæ Ptolemæo. vulgo *Prinsintza*.

A R T

Artaba, æ; sive **Artabe**, es. [ἀρτάβη] Mensura est apud Persas, capiens Atticum medimnum, & chœnicas tres. Author Herodotus lib. 1.

Artabanus, ultimus Arsacidarum fuit, quem Artaxerxes Persa ejus miles interfecit, regnumque Persis restituit annis ab ultimo Dario qui victus fuit ab Alexandro DXXXVIII. regesque deinceps Persarum, non Parthorum dicti. Fuit & alius Artabanus, illum alterum tempore longe præcedens, Xerxis, qui ingentes illas copias in Græciam adduxit, patruus: vir summa integritate & prudentia. V. Herodot. lib. 7. Xerxem tamen perfide sustulit, ab Artaxerxe Longimano filio ejus simili fraude sublatus. Justin. l. 3. a princ. teste, & Aristot. de Rep. 5. 10.

Artabasdes, [Ἀρταβάσδης] Tigranis filius, & Armeniæ rex. Is quandiu mansit in amicitia populi Romani, tandiu fortunatus fuit, postquam autem Antonium in Parthico bello Parthis prodidisset, perfidiæ pœnas dedit. Nam vinctus ab eo Alexandriam ductus, & contumeliose per urbem circumlatus, ac primum custodiæ traditus, deinde interemptus est. Hæc Strabo libro 11. ad finem. V. mox in ARTABAZUS.

Artabazus, [Ἀρτάβαζος] Armeniæ rex, filius Mithridatis: quanquam barbarus, plane doctissimus fuisse scribitur, Appiano in Parthica, & Plutarcho in Crasso. Imo Artavasden illum Plut. ibi nominat, estque totus ille locus ab Appiano sumptus e Plutarcho, sicut & præcedentis pag. Sed Artabazus Appiano ubique, qui Ἀρταβάσδης Plut. H. St. Idem igitur cum superio est, & inscite hic Mithridatis filius dicitur.
Fuit & Alter hoc nomine ex ducibus Xerxis, qui re infeliciter adversus Græcos gesta, cum paucis suorum effugit. De hoc Herodot. lib. 9. Alii Artabazen vocant.

Artabicia, [Ἀρταβικία] Inter insulas Propontidis Stephano numerantur Artabicia, Balcea, Harpagia, ἀπὸ τοῦ ἁρπάζειν, unde raptus Ganymedes. Ex Volaterr.

Artabri, [Ἄρταβροι] Populi Hispaniæ: & Artabrum ejus loci promontorium. Plin. lib. 2. cap. 108. & 4. 21.

Artacæon, [Ἀρτάκαιον] Insula est in Propontide: cum oppido ejusdem nominis. Plin. lib. 5. cap. 32.

Artacana, [Ἀρτακάνα] Oppidum est Ariæ regionis, a conditore sic dictum. Hæc autem tota regio optimi vini ferax est, quod in vasis non picatis, ad generationes tres perdurat. Strabo lib. 11.

Artace, [Ἀρτάκη] Urbs, Milesiorum colonia in Asia. Hic locus in Cyzicenorum insula situs adversus Priapum consurgit. Author Strabo libro 13. Est & Artace, Castellum Bithyniæ authore Ptolemæo: vulgo hodie *Carpi*.

Artacena, Regio est Syriæ, ut scribit Strabo lib. 16.

Artachæas, Dux fuit in exercitu Xerxis, teste Herodoto lib. 7.

Artageras, Proprium Syri hominis apud Strabonem in descriptione Syriæ.

Artanes Sophenus, Rex Armeniæ qui Australes partes habuit, eas maxime quæ vergunt ad Occidentem. Hic a Tigrane deletus est. Author Strabo lib. 11. Est & Artanes, Fluvius in Istrum defluens, teste Herodot. lib. 4.

Artaphernes, Unus fuit e ducibus Darii, & primus Sardium præfectus, qui apud Marathona debellatus fuit, ut scribit Herodot. libro 7. Hist.

Artaunum, [Ἄρταυνον] Urbs Germaniæ Ptolemæo: hodie Herbipolis: vulgo *Würtzburg*.

Artaxata, n. pl. Metropolis Armeniæ, sic ab Artaxia rege dicta. Strab. lib. 11.

Artaxerxes, [Ἀρταξέρξης] filius Xerxis, rex Persarum, cognomento Macrochir, seu Longimanus, forma corporis & fortitudine clarus. Artaxerxes alter cognominatus Mnemon, qui ex pellicibus habuit filios CXV, & ex justo matrimonio tres, Darium, Ochum, & Ariarathen: quorum Darius a patre rex factus, contra patrem levi de causa cum quinquaginta fratribus conjuravit. Qui omnes cum uxoribus & filiis a rege sunt occisi. Author Justinus post Trogum. Et Plutarch. in Artaxerxe. Nepos 21. 1.
Artaxerxes al. seu Artaxares, qui superatis Parthis Persarum restauravit imperium. de quo Herodian. l. 6. V. ARTABANUS.

Artaxias, [Ἀρταξίας] Rex Armeniæ, a quo ducebat originem Tigranes. Strab. lib. 11.

Artayctes, [Ἀρταΰκτης] Persa fuit, Sesti præfectus sub Xerxe, qui cum multa nefarie in Græcos perpetrasset, tandem a Xantippo Atheniensium duce captus, vivus palo suffixus est. Herodot. lib. 7.

Arteatæ, [Ἀρτεᾶται] Gens fuit Persica, ita dicta ab Artea Persidis regione. de qua Stephan. & Herodot. lib. 1.

Artembares, [Ἀρτεμβάρης] Vir inprimis clarus inter Medos, cujus filius cum a Cyro adhuc puero, & incognito injuria affectus esset, Artembares eum apud Astyagem accusans, occasionem præbuit ut regius puer, & Astyagis nepos agnosceretur. Herodot. lib. 1.

Artemia, æ. [Ἀρτεμία] Inter Echinadas insulas fuerat antea, nunc in continenti est. Author Strabo lib. 1.

Artemidorus, [Ἀρτεμίδωρος] Gnidius philosophus, Romæ, Græcæ disciplinæ præceptor fuit, Bruti familiaris. libellum de conjuratione obtulit Cæsari extremo die ingredienti in Senatum, ut statim legeret: quod ille minime fecit. Author Plutarchus in Cæsare.
Fuit & alter Artemidorus Daldianus (Daldis autem civitas Lydiæ est) philosophus. scripsit de Interpretatione somniorum, de Auspiciis, & de Chiromantia. Author Suidas. De hoc & aliis V. Fabric. Bibl. Gr. Vol. 3. p. 402.

Artemis, [Ἄρτεμις] Diana (sive Luna est) sic dicta, quasi ἀερότεμις, id est aerem secans; ut scribit Macrob. 7. Saturn. cap. ult. vel quod integros (ἀρτεμέας) faciat, ut author est Strabo lib. 14.

Artemisia, [Ἀρτεμισία] Regina Halicarnassi, in auxilium Xerxis contra Græcos venit. Inter primores duces bellum acerrime ciebat, quippe ut in viro muliebrem tunc rem, ita in muliere virilem audaciam cerneres. Hæc extincto viro Mausolo, sepulchrum fecit, inter septem orbis miracula connumeratum a Græcis poetis: ad funus quoque ornandum primos Græciæ oratores accersivit. Authores Gell. lib. 10. cap. 18. & Suidas, & Vitruv. lib. 2.

Artemisia, [ἀρτεμισία] Herba, de qua sic Plin. lib. 25. cap. 7. Sunt qui ab Artemide Ilithyia artemisiam cognominatam putent, quoniam privatim medeatur fœminarum malis. vulgo *Armoise*.

Artemisium, [Ἀρτεμίσιον] Promontorium est Eubœæ, cujus Demosthenes meminit in orat. pro Ctesiphonte, ut tradit Suidas.
Est & Artemisium, Dianæ simulacrum vel Fanum.

Artemisius apud Macedones Maium mensem significat, ut tradit Suidas. Præterea est mons Arcadiæ. Plin. lib. 4. cap. 6.

Artemita, Insula est Epiri, quam Achelous fluvius, assiduo terræ invectu continenti adnectit. Plin. lib. 4. cap. 1.

Artemite, [Ἀρτεμίτη] Insignis civitas est, quingentis stadiis a Seleucia distans, plurimum ad Orientem exposita. Strab. lib. 15.

Artemius, [Ἀρτέμιος] Romæ fuit Præfectus carceris, qui una cum uxore Candida, & Paulina filia jacent in via Aurelia, martyres sub Adriano principe. Author Volaterr.

Artemius, [Ἀρτέμιος] Unus ex undecim montibus, qui a Plinio enumerantur in sinu Argolico, regionis Achaiæ, lib. 4. cap. 5.

Artemon, ŏnis. m. [ἀρτέμων] Velum est addititium, dirigendæ navis causa: cujus Julius Pollux meminit. *Un petit voile de navire qu'on dit autrement Trinquet.* Deducitur a Græco ἀρτάω, quod suspendere significat, & assuere. Unde & ἀρτήμα, lorum parvum, cui crumena assuitur. Jabolenus de Verb. signif. Malum, navis esse partem, artemonem autem non esse, Labeo ait: & verius est, quia pleræque naves sine malo inutiles essent. Ideoque pars navis habetur: artemon autem Magis additamentum, quam pars navis est. Bayfius putat esse majus velum navis: in quem sensum dicit accipi Act. 27. Quod nomen etiam nunc Venetiis retinet, vocant enim *Artimon.* At Lilius Gregorius in lib. de Re nautica, falli putat Bayfium. Si enim malus pars navis est, velum quoque majus pars est navis. Qua enim de causa malus in navi, nisi ut vela sustentet? Vela ergo non additamentum, sed artemon additamentum. Est igitur (inquit) artemon, minus illud velum, quod velis majoribus appendi solet: unde & illi nomen. Ex hoc ansa est præstita ignaræ plebi, ut velum artemona vocet. V. & Scheff. de Mil. Nav. 2. 5. p. 140. & Add. p. 330.
Est & hac similitudine Artemon trochlea, quam Græci ἐπάγοντα vocant, in radice machinæ scansoriæ: ea ingentis oneris lapides tolluntur. Quum enim cæteræ hujusmodi machinæ duas tantummodo trochleas habeant, ea quæ πολύσπαστος appellatur, etiam tertiam requirit quæ additita est, & ideo artemon epagonque dicitur, ut Vitruvius scribit lib. 10. cap. 5. Hæc Alciatus.

Artemon, Medicus quem Plin. lib. 28. cap. 1. ex hominis cremati calva, aquam propinasse scribit adversus morbum comitialem.
Alius item Pictor nobilis fuit, cujus opera enumerat idem Plin. lib. 35. cap. 11.
Artemon præterea Syrus quidam fuit, ex infima plebe, Antiocho regi adeo similis, ut Laodice, necato Antiocho, regni successionem per eum fuerit adepta. Plin. lib. 7. cap. 12.
Est & Artemon Machinarii fabri nomen, qui e paupere dives factus, voluptariam vitam agere cœpit, ut est apud Athenæum. Hic, quod lectica circumferretur, περιφόρητος, id est Circumlatitius, cognominatus est.

Artemona, [Ἀρτεμώνη] apud Plautum dicta est mulier quædam: ab ἀρτίζω, perficio, quod perficeret quæ vellet, quia esset egregie dotata.

Arteria, æ. [ἀρτηρία] quid significet Plinius docet lib. 11. cap. 37. his verbis, Ubi sunt nervi, interiores conducunt membra, superiores revocant. Inter hos latent arteriæ, id est spiritus semitæ. His innatant venæ, id est sanguinis rivi. Arteriarum pulsus, in cacumine maxime membrorum evidens, index fere morborum, in modulos certos legesque metricas, per ætates stabilis, aut citatus, aut tardus, descriptus ab Herophilo medicinæ vate, miranda arte, nimiam propter subtilitatem desertus. Observatione tamen crebri aut languidi ictus, gubernacula vitæ temperat. Arteriæ carent sensu: nam & sanguine, nec omnes vitalem continent spiritum, præcisisque torpescit tantum pars ea corporis. Gellius lib. 18. cap. 10. Arteria est conceptaculum spiritus naturalis, misti confusique cum sanguine, in quo plus spiritus est, minus sanguinis. Ar-

Remollire artus, Imbecilliores reddere. Ovid. 4. Met. 286.
Resolvere nexos artus. Virg. 4. Æn. 695.
Seducere artus anima. Virg. 4. Æn. 385.
Suffulcire artus. Lucret. lib. 4. 865.
Sustinere titubantes artus. Ovid. 4. Met. 26.
Torrentur febribus artus. Ovid. 20. Epist. 169.
Tremit artus, pro Artubus tremit, figurate dictum, Servius in illud Virg. 3. Georg. 84.

Stare loco nescit, micat auribus & tremit artus. Accusativus est.

Metaphorice Robur, ut Cic. Petit. Conf. Illud teneto, nervos atque artus esse sapientiæ, non temere credere.
Legitur & Artua in neutr. pl. Plaut. Men. 5. 2. 102. Ita mihi imperas, ut ego hujus membra atque ossa, atque artua comminuam.
Artus, num. sing. Lucan. lib. 6. 754. — tunc omnis palpitat artus.

ARTICULUS, i. dimin. [ἄρθρον] Artus autem (inquit Perottus) Partes sunt corporis inter juncturas connexæ: dictæ quod inter se arctentur. Unde, Minores partes per diminutionem Articulos vocamus: quales sunt digitorum. Vocantur & Nodi corporum & Juncturæ a Plin. lib. 11. cap. 37. extr. Cic. 1. Att. 4. Terentia tua magnos articulorum dolores habet.
Articulus cadens ad numerum. V. Digitorum argutiæ, in ARGUO.
Molli articulo aliquem excipere. Quintil. lib. 2. cap. 13.
Articuli sarmentorum, per translationem. Cic. de Senect. 53. Itaque ineunte Vere in his quæ relicta sunt exsistit tanquam ad articulos sarmentorum, ea quæ gemma dicitur.
Articuli segetum. Plin. lib. 18. cap. 17. Si in articulum seges ire cœperit. Colum. l. 2. c. 12. extr. i. e. Culmi in genicula surgant.
Articulos montium. Plin. lib. 37. cap. 13. per metaphoram dixit, Crebros colliculos, quibus, tanquam gradibus, montes ascensu faciliores fiunt.
Articulus item ponitur pro Specie, parte, a Caio in l. 1. D. de rerum divisio. Summa (inquit) rerum divisio in duos articulos diducitur.
Articulus, Numerus ab Arithmeticis vocatur, qui intra denarium est, quod ea ratione faciunt, quia veteres manuum articulis computare consueverant, & digitos decem habemus, qui articuli interdum vocantur. Ex Turneb.
Articulus temporis. Cic. pro Quint. 19. Ut eum suis conditionibus in ipso articulo temporis astringeret. Sic
Articulus aliquando absolute pro Momento, & tempestiva rerum faciendarum hora, sive puncto, seu alicujus rei aut temporis particula. Ter. Adel. 2. 2. 21. O scelera, illuc vide ut in ipso articulo oppressit. Plaut. Men. 1. 2. 31. Commoditatis omnes articulos scio.
Articulus item vocatur in oratione, quum singula verba intervallis distinguuntur, hoc modo: Acrimonia, voce, vultu adversarios perterruisti. Item: Inimicos invidia, injuriis, potentia, perfidia sustulisti. Hæc ex Auth. ad Heren. lib. 4. 27. Græcis hæc figura dicitur ἀσύνδετον.
Oratio sine nervis & articulis, Quæ fluctuat huc & illuc. Auth. ad Heren. lib. 4. 17. Qui in mediocre genus orationis profecti sunt, si pervenire eo non potuerunt, errantes perveniunt ad confine genus ejus generis quod appellamus fluctuans & dissolutum, eo quod sine nervis & articulis fluctuat huc & illuc.
Articulis membrisque distincta oratio: cui opponitur Continuata ac producta. Cic. 3. de Orat. 184. Et in Orat. 59. Non ad numerum articulus cadens.
Articulus, Grammaticis, non Qui in grammatica tantum declinatione, casus aut genera indicat, sed Quo in sermone etiam certam rem significamus. Latinum exemplum proponi nullum potest: nam Latinus sermo in universum caret articulis. Attamen Grammaticis pronomina Hic, hæc, hoc; vocantur Articuli. V. Varr. 7. de L. L. 23.
Articulus fidei pro Capite fidei male dicitur, ut ostendit Vossius de Vitiis L. Lat. 1. 32.

ARTICULĀRIS, e. [ἀρθριτικός] Quod ad articulum pertinet: ut, Articularis morbus. Plin. lib. 21. cap. 21. & 20. 17.

ARTICULARIUS, Adj. Idem, Quod ad articulos pertinet: ut, Articularius morbus. Plin. lib. 21. cap. 20. & 25. 5. Articularios morbos sedat, canisque morsus.

ARTICULARIUS, i. m. Subst. [ἀρθριτικός] Qui articulari morbo laborat. Plaut. Merc. Nec podagricus, nec articularius est, quem rus ducunt pedes. V. ARTHRITICUS.

ARTICULĀTIM, Adv. [κατ' ἄρθρα] Per singulos articulos. Cic. 3. de Nat. Deor. 67. Puerum interea obtruncat, membraque articulatim dividit. Articulatim & distincte dicere. Cic. 1. de Legib. 36. Quæ fuse olim disputabantur ac libere, ea nunc articulatim distincteque dicuntur.
Verba articulatim discerni. Lucret. lib. 4. 559.

— necesse'st verba quoque ipsa
Plane exaudiri, discernique articulatim.

ARTICULATE, Adv. [κατ' ἄρθρον] Idem. Gell. lib. 5. cap. 9. Plane articulate elocutus est.
Articulate salutem dicere, pro Clare & aperte, distincte. Cic. 6. Att. 5. Valebis igitur, & puellæ salutem articulate dices, nostræque Piliæ. Sed lectio incerta est. al. Articulæ. al. Atticulæ scribendum esse censent. Sed vulgatam & receptam scripturam tuetur Lambinus. V. Cleric. ad loc.

ARTICULO, āre. ut, Articulare voces, i. e. Distincte formare, & figurare per quædam quasi membra. Lucret. lib. 4. 550.

Has igitur penitus voces, &c.
Mobilis articulat verborum Dædala lingua. Hinc

ARTICULATUS, a, um, Adj. ex Partic. ut
Articulata vox, Apuleio, i. e. Explanata & formata. conf. Priscian. & Isid. 1. 14.
Inarticulata vox. ἀδιάρθρωτος. H. St.

ARTICULATIO, ōnis. f. [ἄρθρωσις] Plin. lib. 16. cap. 25. de Germinatione & partu arborum loquens, Tertia est earundem ad solstitium brevissima, nec diutius septenis diebus. Clareque & tunc cernitur excrescentium cacuminum articulatio. i. e. Quum excrescunt veluti per nodos: eo modo quo Cic. dixit Articulos sarmentorum.
Articulatio, Morbus vitium. Plin. lib. 17. cap. 24. Vitibus præter vermiculationem & siderationem morbus peculiaris articulatio, tribus de causis: Una, vi tempestatum germinibus ablatis: Altera (ut notavit Theophrastus) in supinum excisis: Tertia, culturæ imperitia læsis. Omnes enim earum injuriæ in articulis sentiuntur.

ARTICULĀTOR, ōris. μελιστής, Gloss. Gr. Lat.

ARTICULOSUS, a, um. [ἀρθρώδης] Plenus articulis. Plin. lib. 24. cap. 16. Alii radice longa, veluti signata, articulosaque monstravere, tribus omnino cauliculis.
Articulosa partitio. Quintil. lib. 4. cap. 5. h. e. Quæ nimium multis distinctionibus separata est, & breviores habet periodos.

ARTICULAMENTUM, i. n. Scribon. Larg. comp. 206. Ad luxatum omne & ejectum, & repositum articulamentum bene facit. Idem 263. Facit & ad dolorem articulamentorum. conf. & Plin. Val. 2. 14.

ARTYNIA, Stagnum est minoris Asiæ, Olympo Mysiæ monti propinquum, & juxta Miletopolin civitatem, ex quo Rhyndacus fluvius, antea Lycus denominatus effluit, Asiam & Bithyniam disterminans. Plin. lib. 5. cap. 32.

A R V

ARVALES ['Αρουαλεῖς] fratres, dicti Sacerdotes XII. quos Romulus primus instituit, ipseque inter illos numeratus fuit. Eique sacerdotio a Romulo in honorem Accæ Laurentiæ (quæ postea populum Romanum hæredem instituit) nutricis suæ instituto, tributa est infula alba & spicea corona, pro religiosissimo insigni: quæ prima apud Romanos corona fuit. Et hic honos non nisi vita finiebatur, exulesque & captos comitabatur. Dicti ab Arvo, quia Arva lustrabant. V. Gell. lib. 6. cap. 7. Plin. 18. 2. Fest. v. Ambarvalis, Varr. de L. L. 4. & Fulgent. de Prisc. Ser. v. Arvales Fratres, e junioribus Lomejer. in Epimenid. c. 29.

ARVERNI, Galliæ populi super Ligerim siti, qui multis hominum millibus cum Vercingetorige contra Cæsarem profecti sunt, quum prius adversus Maximum Æmilianum, & Domitium Ænobarbum etiam cc hominum millibus conflixissent. Verba sunt Strab. lib. 4. V. Cæs. l. 7. a pr. Lucan. 1. 427.

Arvernique ausi Latio se fingere fratres
Sanguine ab Iliaco populi.

Eorum caput Augusta Nemetum, Straboni Nemossus, hodie *Clermont.*

ARVIGES Hostiæ (ut ait Varro de 4. L. L. 19.) dicebantur, Quæ cornua habebant, & quorum exta coquebantur. Legitur & Arviga. V. Rutgers. Var. Lect. 3. 9. & Voss. Etymolog. conf. HARUGA.

ARVIGNUS, Adj. Arietinus, ab Arviga apud Varr. d. l.

ARVĪNA, æ. [λίπος] Durum pingue inter cutem & viscus secundum Sueton. in lib. de Vitiis corporalibus. Virg. 7. Æn. 626.

— & spicula lucida tergunt Arvina pingui. Servius.

ARVINA, Cognomen fuit Corneliorum Maluginensium a pinguedine impositum, ut scribit Alexand. ab Alexand. lib. 1. cap. 9. Quemadmodum Nasica ab adunco naso, & Columella a proceritate: & cætera id genus.

ARVIPENDIUM, Vet. Gloss. χῶρος γεωμετρικός. V. Dalechamp. ad Plin. l. 18. c. 3. & supra AREPENNIS.

ARVISIUM, ['Αρουσία χώρα Strab.] Promontorium est insulæ Chii, in quo (teste Plin. lib. 14. cap. 7.) optima vina proveniunt. Virg. 5. Ecl. 30. in Daphnide,

Vina novum fundam calathis Arvisia nectar. Hæc nostra ætate adjectione unius literæ, Marvisia dicimus, quæ prius e Chio, nunc e Creta optima veniunt. Volaterranus. Strab. lib. 14. in Chii descriptione, Deinde Arvisia, locus asper & importuosus, stadiorum trecentorum, quod vinum fert Græcanicorum optimum. Græcus codex habet 'Αρουσία. Servius in carmen illud Virg. supra citatum sic ait, Arvisia, id est Chia, a promontorio Chii insulæ Arvisio.

ARUNCUS, i. m. [ἠρύγγος] Villus mento caprarum dependens. Plin. lib. 8. cap. 50. de capris loquens. Item,

ARUNCI, Populi Latii veteris, Rutulis vicini. Alii rectius scribunt Auruncos. q. V. Virg. 7. Æn. 206.

Auruncos ita ferre senes.

ARUNDO, ĭnis. f. [κάλαμος, δόναξ] Aquaticus frutex, omnibus notus Liv. 7. Bell. Pun. 12. Erant autem pleraque ex cratibus aut tabulis facta, alia arundine texta, stramento intecta.
Vide in Libro Similitudinum Dadræi fol. 46. b. Arundini, i. e. Carici, quæ a vento movetur, peccatrix & infidelis anima comparatur. Paulo post: Sicut carices, quæ fluvios amant, & Ne huic carici similis appareas. Interpres Chrysostomi. V. & Carex. H. St.
Arundinem & Calamum, pro eodem accipit Plin. lib. 10. cap. 37.
Arundinem a Canna separat Ovid. 8. Met. 337.
Fluvialis arundo. Virg. 2. Georg. 414.
Glauca. Virg. 10. Æn. 205.
Gracilis, & cannæ similis arundo prodit. Columel. lib. 4. cap. 32.
Procera. Ovid. 13. Met. 891.
Tenera. Virg. 7. Ecl. 12.
Viva. Ovid. 13. Met. 891.
Surgit arundo, pro Crescit. Ovid. 13. Met. 891.
Arundo, pro Sagitta. Virg. 7. Æn. 499. quia ex arundine fiebant tela. Et 5. 544. Volucris arundo.
Distrinxit arundine pectus. Ovid. 10. Met. 526. de Cupidine.
Arundo pro Pertica, qua solent pueri equitare. Hor. 2. Serm. 3. 248.

Ludere par impar, equitare in arundine longa.

Arundine captare pisces. i. e. Linea. Tibul. lib. 2. 7. 3.
Tremula arundine pisces captare. Ovid. 2. de Arte Am. 217.
Agrestem tenui meditabor arundine Musam, i. e. Carmen rusticum humili stilo scribam. Virg. 6. Ecl. 8.
Inæquali modulatur arundine carmen. Ovid. 1. de Rem. Amor. 181. i. e. Inæqualibus arundinibus. erant enim plures, & pro tonorum diversitate, una erat longior alia. V. seq.
Cerata modulatur arundine carmen. Ovid. 11. Met. 154. i. e. Arundinibus cera compactis. erant enim fere septem cannæ in fistula pastoricia.
Interdum mendose scribitur Harundo.

ARUNDINEUS, Adj. [καλάμινος] Quod est ex arundine. Plin. lib. 10. cap. 29. Addita in transversas labias fronde arundinea. [Suspect.] Virg. 4. Georg. 265. Arundinei canales.

ARUNDINACEUS, Adj. [καλαμοειδής] Similis arundini. ut, Folium arundinaceum. Plin. lib. 18. cap. 7. Frumentis folium arundinaceum, fabæ rotundum, & magnæ leguminum parti.

ARUNDINĒTUM, i. n. Locus consitus arundinibus. Plin. lib. 10. cap. 32. Minores halcyones in arundinetis canunt. Cato de R. R. cap. 6. Ibi cacumina populorum serito & arundinetum. Adde Varr. de R. R. 1. 8. Columel. lib. 11. cap. 2.

ARUNDINŌSUS, Adj. [καλαμώδης] ut, Locus arundinosus, Arundinibus abundans. Catull. 37. 15.

Quæque Ancona, Cnidumque arundinosam Colis.

ARUNDĬFER, Adj. [δονακοφόρος] Arundines ferens. Ovid. 5. Fast. 637.

ARUNGUS Deus. Gell. lib. 5. cap. 12. In his autem diis, quos placari oportet,

oportet, uti mala a nobis, vel a frugibus amoveantur, Arungus quoque habetur & Robigus. Al. Auruncus vel Averruncus.

ARUNS, Vates Thuscus fuit, divinandi scientia insignis. Lucan. lib. 1. 585.
Acciri vates, quorum qui maximus ævo
Aruns incoluit desertæ mœnia Lunæ, &c.
Est item Nomen viri, qui Camillam occidit: de quo Virg. 11. Æn. 759.
Fuit etiam hoc nomine Tarquinii Superbi filius natu maximus, qui in ea pugna quæ ad silvam Arsiam facta est, Junium Brutum interemit, & ab illo vicissim hasta trajectus est. Liv. 2. 6.

ARUNTIUS, f. ARRUNT. L. Arr. tempore Augusti scripsit de Bell. Pun. V. Voss. de H. L.

ARVO, as. V. ARVUM.

ARUPENUM, [Ἀρούπινον] seu ARUPINUS, [Ἀρούπινος] Iapodum, seu Japydum oppidum in confinio Istriæ & Illyrici, cujus meminit Strabo lib. 4. & 7.

ARUSPEX, V. HARUSPEX. Plin. lib. 7. cap. 56.

ARVUM, [ἄρουρα] i. n. ab Arando dicitur. Festus, Arvum dicimus agrum necdum satum. Varro 1. de R. R. cap. 29. Arvum quod aratum nec satum est. Columel. lib. 2. cap. 9.
Cultus arvorum. Virg. 4. Georg. 1.
Ingenia arvorum, Natura. Virg. 2. Georg. 177.
Amicius arvum, Benignius. Ovid. 15. Met. 443.
Arida arva, Infrugifera. Ovid. 14. Met. 510.
Attonsa. Lucan. lib. 6. i. e. Demessa.
Declive, In montis declivitate situm. Hor. 3. Carm. 29. 7.
Dumosa, Dumis obsita. Lucan. lib. 6. 13.
Fallacia, Quod spem agricolæ sæpe fallant, & plus in herba polliceantur quam præstent in messe. Ovid. 1. de Arte Am. 401.
Florentia. Ovid. 2. Met. 791.
Genitale arvum, per metaphoram vocat Virg. Matricem equinam, 3. Georg. 136. In quo Lucretium imitatus est, qui Arva muliebria pro Natura muliebri posuit, lib. 4. 1105.
Atque in eo est Venus, ut muliebria conserat arva.
Ἀρουροφύλαξ Clemens. H. St.
Hiulca siti, Fissa nimia siccitate. Virg. 2. Georg. 353.
Læta, Probe culta & florentia. Virg. 6. Æn. 744.
Odorifera Arabum arva. Stat. 1. Sylv. 4. 104.
Olivifera, Quæ olivam ferunt. Ovid. 3. Fast. 151.
Operosa, Quod multum operis & laboris exigunt. Ovid. 1. de Arte Am. 399.
Optima pingui arva solo. Virg. 2. Georg. 263. i. e. Arva pinguia, optima. al. Putri.
Pingue. Hor. 3. Carm. 4. 15. Virg. 5. Ecl. 33.
Vasta. Sen. Herc. fur. 6.
Vitifera. Sil. lib. 7.
Credenda Ceres arvis. Ovid. 1. de Arte Am. 401.
Nec semper credenda Ceres fallacibus arvis. per Cererem Semina intelligenda.
Diducta arva jugis. Sil. lib. 1.
Zephyrique tepentibus auris Laxant arva sinus. Virg. 2. Georg. 331. i. e. Vere adventante resolvuntur quæ hyeme, concreta frigoribus, rigebant.
Imperare arvis, i. e. Ita arva colere, ut fruges ferant quantas ipse desiderat agricola. Virg. 1. Georg. 99.
Exercetque frequens tellurem, atque imperat arvis.
Inducere messorem flavis arvis, i. i. Maturis. Virg. 1. Georg. 316. Serv.
Insequi arva jacto semine. Virg. 1. Georg. 104.
Quid dicam, jacto qui semine cominus arva
Insequitur? Cominus, i. e. Statim, sine intermissione. Insequitur, Prosequitur & non finit quiescere. Servius.
Juvare arva, Prodesse arvis. Virg. 1. Georg. 95.
Parere arva colono dicuntur, Quum æquum laboribus fructum exhibent. Virg. 1. Æn. 7. Respondet illi quod 1. Georg. 99. scribit idem, Imperare arvis.
Pascere arvo aliquem, i. e. Frumento, & iis quæ in arvo nascuntur. Hor. 1. Epist. 17. 2.
Populata Marte arva, Vastata bellorum tumultibus. Hor. 3. Carm. 5. 24.
Premere jugo aliena arva, Arare alienos agros. Virg. 10. Æn. 78.
Proterit arva, exuritque herbas. Ovid. 2. Met. 791. de Invidia.
Radit imbribus arva. Hor. Epod. 16. 54.
Renovare arvum. Ovid. 15. Met. 125.
Requiescunt fœtibus arva. Virg. 1. Georg. 82.
Revellere ab arvis arva. Ovid. 8. Met. 584. Achelous fluvius de seipso.
Spatiari lato arvo. Ovid. 4. Met. 87.
Squalent abductis arva colonis: Quia nemo colit ea. Virg. 1. Georg. 507.
Subigere arva, Colere. Virg. 1. Georg. 105.
Urit arva Sol. Ovid. 6. Met. 339.

ARVUS, a, um. Adj. Legitur apud antiquos. Plaut. Truc. 1. 2. 47. Non arvus hic, sed pascuus est ager.
Arvæ Fœminino, Nævius Lycurgo, lib. 2.
Quaque incedunt, omnes arvas obterunt. Pacuvius,
Postquam calamitas plures annos arvas calvitur. Ex Nonio, 3. 5. [Conf. Isid. 14. 13. Nimirum Arvus ager dicitur, pro Aruus, ex Græco, ἀροτὴς, contr. ἀρόος, ascito Digammate Æolico, ut assolebant Romani.

A R X

ARX, arcis. f. [ἀκρόπολις, ἄκρα] dicta est authore Varrone 4. de L. L. 32. ab Arcendo, quod is sit locus munitissimus urbis, a quo facillime possit arceri hostis. sed verior vocis derivatio est per metathesin ab ἄκρος; nam propria & primaria ejus notio est ἄκρος, sive Summus & excelsus locus. Unde hoc nomen montibus interdum tribuitur. Virg. 1. Georg. 240.
Mundus ut ad Scythiam Riphæasque arduus arces
Assurgit. Et 2. Georg. 534.
Septemque una sibi muro circumdedit arces. nempe Roma, quæ montibus septem superstructa est. Silius de Alpibus loquitur, lib. 3. 496.
Primus inexpertas adiit Tirynthius arces. Et ita pluribus in locis alii authores hac voce utuntur. V. quos laudat Drakenb. ad Sil. 15. 305.
Arx, est Editus in civitate, & munitior ad salutem civium locus: Asconius in Divin. Virg. 2. Æn. 322.
Quo res summa loco Panthu'? quam prendimus arcem? Ergo prima spes in muris est, secunda in arce, si in muros hostis irruperit. Hactenus Asconius. Servius, Arx est in civitate Munitus locus: ab Arcano, i. e. Secreto, dicta.

Arx (ut ait Asconius l. c.) interdum Sedes tyranni, id est regis, dicitur, ut sæpe apud Ciceronem. Virg. 4. Æn. 410.
— quum littora fervere late
Prospiceres arce ex summa. Ubi Servius, Regum enim fuit habitare in arcibus propter tutelam. Plin. lib. 4. cap. 11. Intus Byzia arx regum Thraciæ.
Arx, per metaph. est Summum in quaque re, & quasi Apex vel Fastigium. Sic,
Capitis arx, pro Vertice. Claud. 4. Conf. Hon. 235.
Celsa corporis arx, pro Capite. Stat. 2. Sylv. 2. 131.
Arx veri. Petron. cap. 132. Sed V. not.
Arx omnium provinciarum Africa. Cic. pro Ligar. 22.
Arx omnium gentium urbs Roma. Cic. 4. in Catil. 11.
In arce legis præsidia constituere defensionis meæ non licet. Cic. pro Cluent. 156.
Aeriæ arces, Altissimæ. Virg. 3. Æn. 291.
Celsa. Virg. 1. Æn. 56.
Edita, Alta. Sen. Octav. 7.
Festæ Palladis arces, i. e. Templa. Ovid. 2. Met. 713.
Igneas arces Cœlum vocat Hor. 3. Carm. 3. 10.
Invictissima Capitolii. Tacit. 3. Hist. 78.
Laceræ. Ovid. 11. Met. 509.
Munitissima. In MUNIO.
Potens opibus. Sen. Troad. 6.
Præcipites, Altæ & in præcipitio velut positæ. Lucan. lib. 3. 84.
Prærupta. Sen. Agam. 6.
Prælustris. Ovid. 3. Trist. 4. 6. i. e. Cœlum.
Sacræ, Templa. Hor. 1. Carm. 2. 3.
Summa. Virg. 2. Æn. 166.
Superbæ. Hor. Epod. 3. 6.
Tuta. Virg. 10. Æn. 805.
Attollere arcem tectis. Virg. 3. Æn. 134. i. e. Domos ædificare. Serv.
Concutere arces. Ovid. 11. Met. 509.
Condere. Virg. 2. Ecl. 61.
Construere. Sil. lib. 8.
Erigere. Stat. 3. Sylv. 1. 20.
Evertere. Sil. lib. 17.
Fugere in arcem. Cic. de Senect. 11.
Fundere. Virg. 4. Æn. 260.
Impositæ montibus arces. Hor. 2. Epist. 1. 252.
Invadere in arcem causæ. In INVADO.
Liberare arcem. Cic. Anteq. iret in exil. 9.
Moliri. In MOLIOR.
Moliri arcem. i. e. Factis molibus extollere. Virg. 1. Æn. 428. Serv.
Munire. Cic. in L. Pison. 84. & pro Syll. 79.
Poni in arce. Cic. in Parad. 1. Hoc opus in apertum ut proferas, nihil postulo: non enim est tale, ut in arce poni possit quasi illa Minerva Phidiæ: sed tantum ut ex eadem officina exiisse appareat.
Retinere. Cic. 2. de Orat. 273.
Subruere. Ovid. 3. Trist. 11. 23.
Tradere. Tacit. 3. Hist. 77. Vacuam arcem furtim traditurum.

ARXATA, [Ἀρξάτα] Urbs est Armeniæ prope Araxem fluvium, & juxta fines Atropatiæ. Strab. lib. 11. Alia ab Artaxata.

A R Y

ARYANDES, [Ἀρυάνδης] Ægypti prætor fuit, a Cambyse constitutus, qui aliquanto post tempore, quum æmulari Darium vellet, ab eo est interfectus. Herodot. lib. 4.

ARYTENA, sive ARUTENA, sive ARTENA, Vas ab hauriendo sic appellabant. Festus. Græcum est ἀρύταινα, a v. ἀρύειν. & a Polluce in Balnei instrumento collocatur. l. 7. S. 166. & 10. 2. Latine Trullam dici contendit Casaub. q. omnino V. ad Theophr. Charact. c. 10. περὶ ἀναισχυντίας extr.

A S

As, vel Assis, assis. m. [ἀσσάριον] Varr. 1. de L. L. Assem ab Ære dictum esse putat: As enim & Libra, & Pondo idem significant. Budæus. Erat usque ad Servii Tullii tempora ex ære rudi, & deinde ex signato, & decem asses faciebant Denarium.
As, Libralis nummus erat, quaternos denariolos nostros valens, paulo pluris. Plin. lib. 21. cap. 3. de Scipione cognomento Serapione loquens, Nec ei fuit in bonis funeris impensa. Asses ergo contulit populus, ac funus elocavit. Suet. in August. cap. 91. Ex nocturno visu etiam stipem quotannis die certo emendicabat a populo, cavam manum asses porrigentibus præbens. Hæc Budæus. Cic. 2. Off. 58. Ne Marco quidem Seio vitio datum est, quod in caritate annonæ asse modium populo dedit. Assem appellare possumus quem Duodenarium vocamus, & ita in partes dividere, ut antiqui suum assem dividebant, in sui generis partes, quadrantes, sextantesque dicentes. Budæus.
As f. Assem constitisse docet ex duodecim Unciis. H. St. V. mox de Assis divisione.
Ad assem impendium reddere. V. AD præpositionem.
In assem. V. IN.
In asse, pro In summa, apud Columel. teste Budæo.
Assis libra erat, ejusque partes Unciæ. Donat. ad Phorm. Ter. 1. 1. Assis ab antiquis dicebatur, nunc As. Nam Assis genitivus est.
As etiam pro Integra quacunque re accipitur. Veteres enim volentes aliquid dividere in partes æquales, ut hæreditatem, & quidvis simile, id Assem appellaverunt, & partes Uncias. Cic. pro Cæcin. 17. Testamento facto, mulier moritur: facit hæc heredem ex deunce & semuncia Cæcinam, ex duabus sextulis M. Fulcinium libertum superioris viri, Æbutio sextulam aspergit. Columel. lib. 13. Ad prædictum autem modum musti adjici debent hi odores, myrrhæ quincunx, calami pondo libra, cassiæ selibra, amomi pondo quadrans, croci quincunx. Plin. lib. 13. cap. 15. de cedrinis mensis, Qua in re non omittendum videtur, Tiberio principi mensam quatuor pedes sextante & sicilico excedentem: tota vero crassitudinis sescunciali, operimento laminæ vestitam fuisse. Quibus verbis Plinius mensam eam quatuor pedes longitudinis habuisse significavit, & duos prætera pollices, & pollicis quadrantem: crassitudine vero sesquipollicem æquavisse. Liv. 5. Terna jugera & septunces viritim diviserunt. Septunces dixit pro Dimidiato jugero & duodecima

oportet, uti mala a nobis, vel a frugibus amoveantur, Arungus quoque habetur & Robigus. Al. Auruncus vel Averruncus.

Aruns, Vates Thuscus fuit, divinandi scientia insignis. Lucan. lib. 1. 585.
Acciti vates, quorum qui maximus ævo
Aruns incoluit desertæ mœnia Lunæ, &c.
Est item Nomen viri, qui Camillam occidit: de quo Virg. 11. Æn. 759.
Fuit etiam hoc nomine Tarquinii Superbi filius natu maximus, qui in ea pugna quæ ad silvam Arsiam facta est, Junium Brutum interemit, & ab illo vicissim hasta trajectus est. Liv. 2. 6.

Aruntius, f. **Arrunt**. L. Arr. tempore Augusti scripsit de Bell. Pun. V. Voss. de H. L.

Arvo, as. V. **Arvum**.

Arupenum, [Ἀρύπινον] seu **Arupinus**, [Ἀρύπινος] Iapodum, seu Japydum oppidum in confinio Istriæ & Illyrici, cujus meminit Strabo lib. 4. & 7.

Aruspex, V. **Haruspex**. Plin. lib. 7. cap. 56.

Arvum, [ἄρουρα] i. n. ab Arando dicitur. Festus, Arvum dicimus agrum necdum satum. Varro 1. de R. R. cap. 29. Arvum quod aratum nec satum est. Columel. lib. 2. cap. 9.
Cultus arvorum. Virg. 4. Georg. 1.
Ingenia arvorum, Natura. Virg. 2. Georg. 177.
Amicius arvum, Benignius. Ovid. 15. Met. 443.
Arida arva, Infrugifera. Ovid. 14. Met. 510.
Attonsa. Lucan. lib. 6. i. e. Demessa.
Declive, In montis declivitate situm. Hor. 3. Carm. 29. 7.
Dumosa, Dumis obsita. Lucan. lib. 6. 13.
Fallacia, Quod spem agricolæ sæpe fallant, & plus in herba polliceantur quam præstent in messe. Ovid. 1. de Arte Am. 401.
Florentia. Ovid. 2. Met. 791.
Genitale arvum, per metaphoram vocat Virg. Matricem equinam, 3. Georg. 136. In quo Lucretium imitatus est, qui Arva muliebria pro Natura muliebri posuit, lib. 4. 1105.
Atque in eo est Venus, ut muliebria conserat arva.
Ἀρουροφύλεια Clemens. H. St.
Hiulca siti, Fissa nimia siccitate. Virg. 2. Georg. 353.
Læta, Probe culta & florentia. Virg. 6. Æn. 744.
Odorifera Arabum arva. Stat. 1. Sylv. 4. 104.
Olivifera, Quæ olivam ferunt. Ovid. 3. Fast. 151.
Operosa, Quod multum operis & laboris exigunt. Ovid. 1. de Arte Am. 399.
Optima pingui arva solo. Virg. 2. Georg. 263. i. e. Arva pinguia, optima. al. Putri.
Pingue. Hor. 3. Carm. 4. 15. Virg. 5. Ecl. 33.
Vasta. Sen. Herc. fur. 6.
Vitifera. Sil. lib. 7.
Credenda Ceres arvis. Ovid. 1. de Arte Am. 401.
Nec semper credenda Ceres fallacibus arvis. per Cererem Semina intelligenda.
Diducta arva jugis. Sil. lib. 1.
Zephyrique tepentibus auris Laxant arva sinus. Virg. 2. Georg. 331. i. e. Vere adventante resolvuntur quæ hyeme, concreta frigoribus, rigebant.
Imperare arvis, i. e. Ita arva colere, ut fruges ferant quantas ipse desiderat agricola. Virg. 1. Georg. 99.
Exercetque frequens tellurem, atque imperat arvis.
Inducere messorem flavis arvis, i. i. Maturis. Virg. 1. Georg. 316. Serv.
Insequi arva jacto semine. Virg. 1. Georg. 104.
Quid dicam, jacto qui semine cominus arva
Insequitur? Cominus, i. e. Statim, sine intermissione. Insequitur, Prosequitur & non finit quiescere. Servius.
Juvare arva, Prodesse arvis. Virg. 1. Georg. 95.
Parere arva colono dicuntur, Quum æquum laboribus fructum exhibent. Virg. 1. Æn. 7. Respondet illi quod 1. Georg. 99. scribit idem, Imperare arvis.
Pascere arvo aliquem, i. e. Frumento, & iis quæ in arvo nascuntur. Hor. 1. Epist. 17. 2.
Populata Marte arva, Vastata bellorum tumultibus. Hor. 3. Carm. 5. 24.
Premere jugo aliena arva, Arare alienos agros. Virg. 10. Æn. 78.
Proterit arva, exuritque herbas. Ovid. 2. Met. 791. de Invidia.
Radit imbribus arva. Hor. Epod. 16. 54.
Renovare arvum. Ovid. 15. Met. 125.
Requiescunt fœtibus arva. Virg. 1. Georg. 82.
Revellere ab arvis arva. Ovid. 8. Met. 584. Achelous fluvius de seipso.
Spatiari lato arvo. Ovid. 4. Met. 87.
Squalent abductis arva colonis: Quia nemo colit ea. Virg. 1. Georg. 507.
Subigere arva, Colere. Virg. 1. Georg. 105.
Urit arva Sol. Ovid. 6. Met. 339.

Arvus, a, um. Adj. Legitur apud antiquos. Plaut. Truc. 1. 2. 47. Non arvus hic, sed pascuus est ager.
Arvæ Fœminino, Nævius Lycurgo, lib. 2.
Quaque incedunt, omnes arvas obterunt. Pacuvius,
Postquam calamitas plures annos arvas calvitur. Ex Nonio, 3. 5.
[Conf. Isid. 14. 13. Nimirum Arvus ager dicitur, pro Aruus, ex Græco, ἀροτὴς, contr. ἀῤῥοὸς, ascito Digammate Æolico, ut assolebant Romani.

A R X

Arx, arcis. f. [ἀκρόπολις, ἄκρα] dicta est authore Varrone 4. de L. L. 32. ab Arcendo, quod is sit locus munitissimus urbis, a quo facillime possit arceri hostis. sed verior vocis derivatio est per metathesin ab ἄκρος; nam propria & primaria ejus notio est ἄκρος, sive Summus & excelsus locus. Unde hoc nomen montibus interdum tribuitur. Virg. 1. Georg. 240.
Mundus ut ad Scythiam Riphæasque arduus arces
Assurgit. Et 2. Georg. 534.
Septemque una sibi muro circumdedit arces. nempe Roma, quæ montibus septem superstructa est. Silius de Alpibus loquitur, lib. 3. 496.
Primus inexpertas adiit Tirynthius arces. Et ita pluribus in locis alii authores hac voce utuntur. V. quos laudat Drakenb. ad Sil. 15. 305.
Arx, est Editus in civitate, & munitior ad salutem civium locus: Asconius in Divin. Virg. 2. Æn. 322.
Quo res summa loco Panthu'? quam prendimus arcem? Ergo prima spes in muris est, secunda in arce, si in muros hostis irruperit. Hactenus Asconius. Servius, Arx est in civitate Munitus locus: ab Arcano, i. e. Secreto, dicta.

Arx (ut ait Asconius l. c.) interdum Sedes tyranni, id est regis, dicitur, ut sæpe apud Ciceronem. Virg. 4. Æn. 410.
— quum littora fervere late
Prospiceres arce ex summa. Ubi Servius, Regum enim fuit habitare in arcibus propter tutelam. Plin. lib. 4. cap. 11. Intus Byzia arx regum Thraciæ.
Arx, per metaph. est Summum in quaque re, & quasi Apex vel Fastigium. Sic,
Capitis arx, pro Vertice. Claud. 4. Conf. Hon. 235.
Celsa corporis arx, pro Capite. Stat. 2. Sylv. 2. 131.
Arx veri. Petron. cap. 132. Sed V. not.
Arx omnium provinciarum Africa. Cic. pro Ligar. 22.
Arx omnium gentium urbs Roma. Cic. 4. in Catil. 11.
In arce legis præsidia constituere defensionis meæ non licet. Cic. pro Cluent. 156.
Aeriæ arces, Altissimæ. Virg. 3. Æn. 291.
Celsa. Virg. 1. Æn. 56.
Edita, Alta. Sen. Octav. 7.
Festæ Palladis arces, i. e. Templa. Ovid. 2. Met. 713.
Igneas arces Cœlum vocat Hor. 3. Carm. 3. 10.
Invictissima Capitolii. Tacit. 3. Hist. 78.
Laceræ. Ovid. 11. Met. 509.
Munitissima. In **Munio**.
Potens opibus. Sen. Troad. 6.
Præcipites, Altæ & in præcipitio velut positæ. Lucan. lib. 3. 84.
Prærupta. Sen. Agam. 6.
Prælustris. Ovid. 3. Trist. 4. 6. i. e. Cœlum.
Sacræ, Templa. Hor. 1. Carm. 2. 3.
Summa. Virg. 2. Æn. 166.
Superbæ. Hor. Epod. 3. 6.
Tuta. Virg. 10. Æn. 805.
Attollere arcem tectis. Virg. 3. Æn. 134. i. e. Domos ædificare. Serv.
Concutere arces. Ovid. 11. Met. 509.
Condere. Virg. 2. Ecl. 61.
Construere. Sil. lib. 8.
Erigere. Stat. 3. Sylv. 1. 20.
Evertere. Sil. lib. 17.
Fugere in arcem. Cic. de Senect. 11.
Fundere. Virg. 4. Æn. 260.
Impositæ montibus arces. Hor. 2. Epist. 1. 252.
Invadere in arcem causæ. In **Invado**.
Liberare arcem. Cic. Anteq. iret in exil. 9.
Moliri. In **Molior**.
Moliri arcem. i. e. Factis molibus extollere. Virg. 1. Æn. 428. Serv.
Munire. Cic. in L. Pison. 84. & pro Syll. 79.
Poni in arce. Cic. in Parad. 1. Hoc opus in apertum ut proferas, nihil postulo: non enim est tale, ut in arce poni possit quasi illa Minerva Phidiæ: sed tantum ut ex eadem officina exiisse appareat.
Retinere. Cic. 2. de Orat. 273.
Subruere. Ovid. 3. Trist. 11. 23.
Tradere. Tacit. 3. Hist. 77. Vacuam arcem furtim traditurum.

Arxata, [Ἀρξάτα] Urbs est Armeniæ prope Araxem fluvium, & juxta fines Atropatiæ. Strab. lib. 11. Alia ab Artaxata.

A R Y

Aryandes, [Ἀρυάνδης] Ægypti prætor fuit, a Cambyse constitutus, qui aliquanto post tempore, quum æmulari Darium vellet, ab eo est interfectus. Herodot. lib. 4.

Arytena, sive **Arutena**, sive **Artena**, Vas ab hauriendo sic appellabant. Festus. Græcum est ἀρύταινα, a v. ἀρύειν. & a Polluce in Balnei instrumento collocatur. l. 7. S. 166. & 10. 2. Latine Trullam dici contendit Casaub. q. omnino V. ad Theophr. Charact. c. 10. περὶ ἀναισχυντίας extr.

A S

As, vel **Assis**, assis. m. [ἀσσάριον] Varr. 1. de L. L. Assem ab Ære dictum esse putat: As enim & Libra, & Pondo idem significant. Budæus. Erat usque ad Servii Tullii tempora ex ære rudi, & deinde ex signato, & decem asses faciebant Denarium.
As, Libralis nummus erat, quaternos denariolos nostros valens, paulo pluris. Plin. lib. 21. cap. 3. de Scipione cognomento Serapione loquens, Nec ei fuit in bonis funeris impensa. Asses ergo contulit populus, ac funus elocavit. Suet. in August. cap. 91. Ex nocturno visu etiam stipem quotannis die certo emendicabat a populo, cavam manum asses porrigentibus præbens. Hæc Budæus. Cic. 2. Off. 58. Ne Marco quidem Seio vitio datum est, quod in caritate annonæ asse modium populo dedit.
Assem appellare possumus quem Duodenarium vocamus, & ita in partes dividere, ut antiqui suum assem dividebant, in sui generis partes, quadrantes, sextantesque dicentes. Budæus.
As f. Assem constitisse docet ex duodecim Unciis. H. St. V. mox de Assis divisione.
Ad assem impendium reddere. V. **Ad** præpositionem.
In assem. V. **In**.
In asse, pro In summa, apud Columel. teste Budæo.
Assis libra erat, ejusque partes Unciæ. Donat. ad Phorm. Ter. 1. 1. Assis ab antiquis dicebatur, nunc As. Nam Assis genitivus est.
As etiam pro Integra quacunque re accipitur. Veteres enim volentes aliquid dividere in partes æquales, ut hæreditatem, & quidvis simile, id Assem appellaverunt, & partes Uncias. Cic. pro Cæcin. 17. Testamento facto, mulier moritur: facit hæc heredem ex deunce & semuncia Cæcinam, ex duabus sextulis M. Fulcinium libertum superioris viri, Æbutio sextulam aspergit. Columel. lib. 13. Ad prædictum autem modum musti adjici debent hi odores, myrrhæ quincunx, calami pondo libra, cassiæ selibra, amomi pondo quadrans, croci quincunx. Plin. lib. 13. cap. 15. de cedrinis mensis, Qua in re non omittendum videtur, Tiberio principi mensam quatuor pedes sextante & sicilico excedentem: tota vero crassitudinis sescunciali, operimento laminæ vestitam fuisse. Quibus verbis Plinius mensam eam quatuor pedes longitudinis habuisse significavit, & duos præterea pollices, & pollicis quadrantem: crassitudine vero sesquipollicem æquavisse. Liv. 5. Terna jugera & septunces viritim diviserunt. Septunces dixit pro Dimidiato jugero & duodecima

decima parte jugeri. Hactenus ex Budæo. Justinian. de Hæredib. Instituend. lib. 2. Hæreditas plerunque dividitur in XII Uncias, quæ Assis appellatione continentur. Habent autem & hæ partes propria nomina ab Uncia usque ad Assem hæc: Sextans, Quadrans, Triens, Quincunx, Semis, Septunx, Bes, Dodrans, Dextans, Deunx.

As Caianus. Stat. 4. Syl. 9. 22.

Emptum plus minus asse Caïano. Hoc loco quid sit As Caianus omnes addubitant. Turnebus suspicatur, quum assis interponeretur coemptionibus nuptialibus, quæ imaginaria venditione celebrabantur, & vir & uxor se mutuo coementes, Caios & Caias vocarent, assem Caianum esse assem illum coemptionalem.

Ex asse hæres dicitur, Qui solus est hæres.

In triviis fixum quum se dimittat ob assem. Hor. 1. Epist. 16. 64.

Non pluris pretio unius assis licuisse. Hor. 1. Serm. 6. 13.

Assem negat sese daturum. Cic. pro Quint. 19.

Ad assem omnia perdere. Hor. 2. Epist. 2. 27. i. e. Usque ad assem, sive omnia. Porphyr.

Redigere ad assem. Hor. 1. Serm. 1. 43.

Venditare asse. Catull. 31.

Assis non facio. Despauterius autem scribit Assifacio: Assifacio i. e. parvi æstimo; compositum verbum est. Sed ubi reperitur compositum? H.St.

De variis assis generibus, V. Pitisc. Lex.

Assipondium, ii. n. [μνᾶ] significat Unum pondo. Varro de L. L. l. 4. Quod unum pondo Assipondium dicebatur: Id ideo, quod As erat Libræ pondus.

A S A

Asa, Asafœtida, vel ut alii proferunt, Assa putrida: vulgo a medicis & pharmacopolis dicitur, quod Latine Laser nuncupatur, Græce σίλφιον. Matthiol. in lib. 3. Dioscor. cap. 79.

Apud antiquissimos Ara dicta est Asa. V. Gell. lib. 4. cap. 3. & Macrob. 3. Saturn. 2.

Asachæ, Populi sunt in montibus Æthiopiæ, qui abesse a mari dicuntur dierum quinque itinere, viventes elephantorum venatu. Plin. lib. 8. & lib. 6. cap. 30.

Asacus, Fluvius est alluens Heracleam civitatem, sitam ad radices montis OEtæ, teste Liv. lib. 5. de bello Macedonico.

Asæ, [Ἀσαί] Vicus est Peloponnesi in agro Corinthio, non procul a Genea vico, ut author est Stephanus.

Asæa, [Ἀσαία] Montis nomen est proprium. Author Suidas.

Asæus, [Ἀσαῖος] Unus fuit ex principibus Græcorum, interfectus ab Hercule. Author Homer. lib. 11. Iliad.

Asampatæ, Populi sunt circa Mæotin, teste Plin. lib. 6. cap. 7.

Asana, Flumen est in Mauritania, ab Sala CL mill. pass. marino haustu, sed portu spectabile. Plin. lib. 5. cap. 11. Asama Ptol.

Asander, [Ἄσανδρος] Viri proprium, apud Strab. lib. 7. qui Tauricam Chersonesum a continente separavit, ducto per ejus Isthmum muro, a sinu Carcinitico, usque ad Mæotin paludem.

Asarōton, i. n. [ἀσάρωτον] Pavimenti genus artificiosis picturis elaboratum: sic dictum, quod scopis verri non debeat, ab α, & σαίρω, quod est Verro. Nam ex iis colligebantur purgamenta manibus, & spongiis mundabantur. Vel potius quia sic pictum erat, ut putaretur scopis eversum atque mundatum non fuisse. Apparebant enim hoc in pavimento velut analecta, & reliquiæ, purgamentaque cœnæ, quasi ministri ea non everrissent. Plin. lib. 36. cap. 25. Pavimenta originem apud Græcos habent elaborata arte, picturæ ratione, donec lithostrota expulere eam. Celeberrimus fuit in hoc genere Sosus, qui Pergami stravit, quem vocant asaroton œcon, quoniam purgamenta cœnæ in pavimento, quæque everri solent, veluti relicta fecerat parvis e testulis, tinctisque in varios colores.

Gaudet humus superatque novis Asarota figuris. Stat. 1. Sylv. 3. 56.

Asaroticus, Adj. Sidon. Carm. 23. 57. — aureasque portas
Exornas asaroticis lapillis.

Asărum, i. [ἄσαρον] Herba, de qua sic Plin. lib. 12. cap. 13. Nardi vim habet & asarum, quod & ipsum aliqui silvestre nardum appellant. Est autem hederæ foliis, rotundioribus tantum mollioribusque, flore purpureo, radice Gallici nardi: semen acinosum, saporis calidi ac vinosi. Diosc. lib. 1. cap. 9. Asarum, quod & ipsum aliqui silvestre nardum appellant, Magi sanguinem Martis, Latini perpensam, alii baccar. Matthiolus ait Asarum esse eam herbam, quam nunc officinæ vocant Baccaram, quamvis Baccara apud Dioscoridem vere sit alia herba ab Asaro longe diversa.

A S B

Asbestīnum, i. n. [ἀσβέστινον] Genus est lini quod ignibus non absumitur, vivum id vocant, ardentesque in focis conviviorum ex eo vidimus mappas sordibus exustis splendescentes igni magis, quam possent aquis. Vocatur autem a Græcis Asbestinum ex argumento naturæ. Hæc Plin. lib. 19. cap. 1. Asbestinum dicitur quasi ex Asbesto lapide in fila deducto confectum, quod tamen falsum pronuntiat Hard. ad loc. mox subjectum.

Asbestos, [ἄσβεστος] Gemma quæ in Arcadiæ montibus nascitur, coloris ferrei. Plin. lib. 37. cap. 10. Cui nomen est, inquit Solinus c. 7. quod accensus semel extingui nequit. Lat. Inextinguibilis. Scribitur & Asvestus.

Asbŏlus, [ἄσβολος] Canis nomen. Ovid. 3. Met. 218.

Et niveis Leucon, & villis Asbolus atris. i. e. Pilis nigris.

Nam ἄσβολος dicitur Fuligo Latine.

Asbotus, [ἄσβοτος] Urbs Thessaliæ, Steph.

Asbylus, Crotoniata, cujus meminit Pausanias & Plato in libris de Repub.

A S C

Asca, Siciliæ civitas, quam Elymus princeps Trojanorum dicitur condidisse. Servius in 5. Æn.

Ascalabōtes, [ἀσκαλαβώτης] Animal venenatum, ex genere stellionum, lentigine plenum, acerbi stridoris, diversum ab eo quod Itali *Tarantulam* sua lingua vocant. V. Plin. lib. 29. cap. 4.

Ascalabotium, Dimin. Catul. 54. 5. Dii magni ascalabotium disertum. Hoc vocabulum reposuit Turnebus, quod antea fortasse rusticus diminuerat, & depravarat male pronuntiando, & Salaputium dixerat. V. SALAPUTIUM.

Ascalăphus, [Ἀσκάλαφος] Martis & Astyoches filius, cujus meminit Homer. lib. 2.

Ascalaphus, Acherontis filius & Orphnes nymphæ Avernalis: postea in bubonem mutatus. Fabulam vide apud Ovid. 5. Met. 539.

Ascalingium, [Ἀσκαλίγγιον] Ptolemæo urbs Germaniæ, hodie *Hildesheim*.

Ascalon, ōnis. [Ἀσκάλων] Palæstinæ civitas Idumæorum. Author Strabo. De Ascalone plura Diodorus lib. 1. Al. Ascalonia, hodie *Escalona* dicitur.

Ascalonīta, æ. [Ἀσκαλωνίτης] Qui est de Ascalone. Testimonium frequens apud Josephum lib. 6. cap. 1.

Ascalonia, æ. Cepæ genus, ab Ascalone oppido Judææ nominata. Plin. lib. 19. cap. 16. *Eschallotes.*

Ascalus, [Ἄσκαλος] Tantali frater fuit, Hymenæi filius, ut scribit Steph. ex Xantho, Ascalonis conditor.

Ascania, [Ἀσκανία] Insula est una Sporadum, non procul ab Anaphe, & Astypalæa, de qua Plin. lib. 4. cap. 11.

Est & Ascania Phrygiæ locus, de quo Plin. lib. 5. cap. ult.

Item alius in superiori Mysia, sive Bithynia, juxta Ascanium lacum: quam Mysiacam vocat Strabo ad differentiam superioris, quam Phrygiam appellat. V. ipsum lib. 12. & 14.

Ascanius, [Ἀσκάνιος] Æneæ filius ex Creusa regis Priami filia, qui & Julus dictus est, unde Julii ortos se prædicabant, patris fugæ laborumque in quærendo regno socius, teste Virg. 1. Æn. 646. Liv. 1. 3. dubitat utrius fuerit filius, Creusæ an Laviniæ: sed historici ceteri omnes & poetæ cum Virgilio, Creusæ filium fuisse affirmant.

Est & Ascanius Phrygiæ fluvius, a quo Ascanius Æneæ filius dictus est. Hujus fluvii meminit Virg. 3. Georg. 269.

Ascantici, [Ἀσκαντικοί] Populi circa Mæotin ad montes Ceraunios, de quibus Plin. lib. 6. cap. 7.

Ascaulæ, [ἀσκαῦλαι] Tibicines, quorum armamentum musicum imitatur utriculum: Latine Utricularios diceres. Meminit Vopiscus in Carino, ubi tamen hactenus Camptaulæ inemendate lectum est. Turnebus. V. UTRICULARIUS.

Ascendo, di, sum, [ἀναβαίνω, ἀνειμι, ἀνέρχομαι] ĕre. ex Ad, & Scando compositum; significat Ad aliquid scandere.

Ascendere jugum. Cæs. 1. Bell. Gall.

Equo adversam ascendere ripam. Cic. 1. de Divin. 58.

Cœlum. Cic. de Amicit. 90. Et In cœlum, Idem pro Milon. 99.

Equum. Liv. 23. 14. Suet. in Cæsare.

In equum. Liv. 10. Bell. Pun. Cic. de Senect. 34.

Navem. Ter. Adel. 4. 5. 69. Et, In navem. Hirt. Bell. Alex. & Nepos 2. 8.

In ærarium. Liv. 9. Bell. Pun. Item, In Capitolium. Plin. lib. 29. cap. 3.

Vestram ascendisset in urbem. Virg. 2. Æn. 192.

Scalis muros ascendere. Virg. 9. Æn. 507.

In Amanum ascendit. Cic. 15. Fam. 4.

Ascendere in concionem, pro Orationem habere ad populum. Cic. 4. Att. 2. Tum subito ille in concionem ascendit, quam Appius ei dedit. [Quia nimirum in Rostra ascendit verba ad populum facturus. V. seq. & CONCIO f. l. Alioquin & Descendere in concionem dicebant; Quia concio in foro habebatur, parte Urbis depressiore.

In Rostra Idem. Liv. 10. Bell. Pun.

In tribunal. Cic. in Vatin.

Ascendere altiorem gradum. Cic. 2. Off. 61.

Gradum dignitatis. Cic. pro Muren. 55. Qui primum, dum ex honoribus continuis familiæ majorumque suorum unum ascendere gradum dignitatis conatus est, venit in periculum.

Ascendens gradibus magistratuum. Cic. de Clar. Orat. 280.

Altissimum gradum. Plin. lib. 3. Epist. 2.

Ad honores. Cic. de Clar. Orat. 241. Quod quia multis gratum erat, & probabatur, ascendisset ad honores, nisi in facinore deprehensus.

In honorem. Idem. Cic. in Orat. 125. Sed erit duplex omnis ejus ornatus ille admirabilis, propter quem ascendit in tantum honorem eloquentia.

Ascendere gradatim dicitur vox. Cic. 3. de Orat. 225. Hinc gradatim ascendere vocem, utile & suave est.

A minoribus ad majora ascendimus. Cic. in Partit. 12.

Ascensūrus, Partic. [ἀναβησόμενος] Tibull. lib. 4. 1. 12.

Quinetiam Alcides deus ascensurus Olympum.

Ascensus, ûs. m. [ἀνάβασις] Ipse ascendendi actus. Cæs. 5. Bell. Gall. 32. Novissimosque premere, & primos prohibere ascensu.

Aditus & ascensus. Cic. pro Domo sua, 54. Homines audaces, ab ejus templi aditu atque ascensu prohibuisti.

Gradus, aditus, ascensus. Cic. de Arusp. Resp. 43. Atque hic ei gradus ad Rempub. hic primus et aditus ad popularem jactationem atque ascensus.

Primus ascensus ad amplioris honoris gradum, is esto. Cic. 3. de Legib. 7.

Difficili ascensu atque arduo oppidum. Cic. 6. Verr. 51.

Ascensu arduo ingredi. Cic. 2. de Orat. 261. Demosthenes conjectis in os calculis, summa voce versus multos uno spiritu pronuntiare consuescebat: neque is consistens in loco, sed inambulans, atque ascensu ingrediens arduo.

Iniquus ascensus. In INIQUUS.

Ascensu superare fastigia. Virg. 2. Æn. 303.

Mollis. In MOLLIS.

Ascensio, ōnis. f. Idem. Cic. de Clar. Orat. 137. Quorum quidem quæ fuerit ascensio, & quam in omnibus rebus difficilis optimi perfectio atque absolutio, ex eo quod dicam, existimari potest. Quæ fuerit ascensio, i. e. Quo pacto, & per quos quasi gradus ascenderint oratores. Plaut. Rud. 3. 1. 5. Ad nidum ascensionem facere.

Ascensor, ōris. Hieron.

Ascendibilis, e. Cæl. Aurel.

Asceteria, [ἀσκητήρια] vocantur Monasteria in codice Justiniani, a verbo ἀσκῶ, quod est Mentem exerceo in contemplatione rerum divinarum. V. Ἀσκέω, ἀσκησις, ἀσκητής, in Suic. Thes.

Ascia, teste Onesicrito ap. Plinium, appellantur Loca Indiæ, in quibus umbræ non sunt, Septentrioque non conspicitur, nec horæ dinumerantur. Hæc ille lib. 2. cap. 73. Sed falsum est, nisi de horis intelligatur, quibus solem habent verticalem. V. Geographos & Astronomos.

Ascia, æ. [ἀξίνη] Instrumentum fabrorum, quo ligna dolantur, politurve. Plin. lib. 16. cap. 40. Mollissima tilia, eadem videtur & calidissima: argumentum afferunt, quod citissime ascias retundat.

Rogum ascia ne polito. Ex legibus XII Tabul. apud Cic. 2. de Legib. 59. Ne pyra fiat ex dolatis seu politis lignis, lege cavetur. Alii de sepulchris intelligunt, putantque vetari ne quibuslibet artificiosis structuris ea expoliantur. Existimant quoque Asciam ab Abscindendo dictam.

Ascio, [ξέω] āre. Vitruv. lib. 7. cap. 2. Sumatur ascia: & quemadmodum materia dolatur, sic calx in lacu macerata ascietur.

Asciburgium, Ptolemæo, Urbs Germaniæ. Vulgo *Emerich*. Al. Vicus *Asburg* juxta vetera castra ad Rheni ripam in Belgis. Vulgo id nomen tribuitur Arci Franconiæ *Aschaffenburg*.

Ascisco, îvi, ītum, [ἐπάγομαι, προσάγομαι, προσκαλοῦμαι] ĕre. est Remotum aliquid, quasi scite vocatum capere. Cic. 1. in Orat. 25. Itaque Caria, & Phrygia, & Mysia, quod minime politæ minimeque elegantes sunt, asciverunt aptum suis auribus optimum quoddam, & tanquam adipale dictionis genus. Hæc Valla lib. 5.

Festus, Asciscere, adjungere, & assumere.

Ascivi, præteritum. Virg. 12. Æn. 37.

Segregare & Asciscere, contraria. Cic. pro Arch. 4. Perficiam profecto, ut hunc A. Licinium non modo non segregandum, quum sit civis, a numero civium, verumetiam, si non esset, putetis asciscendum fuisse.

Asciscitur & Fugitur, contraria. Cic. 1. de Legib. 31. Id enim ut suavitate delectans, sic ab errore mentis tanquam salutare aliquid asciscitur, similique inscitia mors fugitur, quasi dissolutio naturæ.

Asciscere & Reprobare, contraria. Cic. 1. de Fin. 23. Confirmat autem illud vel maxime, quod ipsa natura, ut ait ille, asciscat & reprobet, voluptatem & dolorem.

Asciscere sibi laudem. Cic. pro Domo sua, 59. Nihil enim unquam de me dixi sublatius asciscendæ laudis causa potius, quam criminis depellendi.

Sibi nomen regium. Liv. 3. Bell. Maced. Nomen tyranni. Cic. ad Brut. 16. Nonne hoc est in easdem tenebras recidisse, quum ab eo qui tyranni nomen ascivit sibi, quum in Græcis civitatibus liberi tyrannorum oppressis illis, eodem supplicio afficiantur, petitur, ut, &c.

Asciscere sibi socios. Cæs. 1. Bell. Gall. 5. Receptos ad se socios sibi asciscunt.

Sibi oppidum. Cic. 6. Verr. 21. Et quum ex hisce se locis reciperent, eodem deferrentur, asciverunt illud sibi oppidum piratæ, primum commercio, deinde societate.

Asciscere sibi quasi propinquitate conjunctos atque natura. Cic. de Amicit. 50.

Asciscere ad fœdus aliquem. Cic. 2. in Catil. 8. Nemo non modo Romæ, sed ne ullo in angulo totius Italiæ oppressus ære alieno fuit, quem non ad hoc incredibile sceleris fœdus asciverit.

Asciscere consuetudinem. Cic. de Clar. Orat. 209. Idcirco hanc consuetudinem libenter ascivimus.

Leges. Cic. pro Corn. Balb. 21. Innumerabiles aliæ leges de civili jure sunt latæ: quas Latini voluerunt, asciverunt.

Ritus. Liv. 1. Nequid divini juris negligendo patrios ritus, peregrinosque asciscendo, turbaretur.

Sacra. Cic. de Arusp. Resp. 27. Sacra ista majores nostri ascita ex Phrygia Romæ collocaverunt.

Asciscere & accipere a Græcis sacra. Cic. 7. Verr. 186. Quarum sacra populus Romanus a Græcis ascita & accepta, tanta religione & publice & privatim tuetur, non ut ab aliis huc allata, sed ut cæteris hinc tradita esse videantur.

Asciscere generum. Virg. 12. Æn. 613.

Ascisci in civitatem, Donari civitate. Liv. 6. Nos ex quo asciti sumus simul in civitatem, &c.

Ascisci a civitate. Cic. pro Corn. Balb. 31. Jure enim nostro neque mutare civitatem quisquam invitus potest, neque si velit mutare non potest: modo asciscatur ab ea civitate, cujus esse se civitatis velit.

Asciscere civem. Cic. pro Corn. Balb. 30. Defendo rem universam, nullam esse gentem ex omni regione terrarum, ex qua nobis interdictum sit, ut neque asciscere civem, aut civitate donare possimus.

Asciscere, Appetere. Cic. 3. de Fin. Eas ipsas cognitiones per se asciscendas arbitramur, quod habeant quiddam complexum & continens veritatem.

Ascītus, Partic. [ἐπακτὸς] Ovid. 4. de Ponto, 9. 127.

Tu certe scis hæc superis ascite, videsque Cæsar.

Ascitum cognomen. Sil. lib. 1.

Nativus & Ascitus, contraria. Cornelius Nepos in vita Attici, Atticus Græce loquebatur, ut Athenis natus videretur. Tanta autem erat suavitas sermonis Latini, ut appareret in eo nativum quendam leporem esse, non ascitum.

Ascitus, pro Longe accersito. Ovid. 6. Fast. 172.

Nec petit ascitas luxuriosa dapes.

Ascititius, a, um. [ἐπίβλητος, ἐπακτός] apud Plaut. & Ovid. 6. Fast. i. e. Adjectitius.

Puto esse illum ipsum locum, qui præcedit, ubi legitur Ascitas. H. St. Nil verius.

Ascitus, vel Adscitus, ûs. m. Appetitus. Cic. 5. de Fin. 17. Alii putant primum adscitum (n. voluptatis) esse vacuitatem doloris

Asclēpiădes, [Ἀσκληπιάδης] Historicus Cyprius, quo tempore Pygmalion in Oriente regnabat.

Fuit & Philosophus cæcus, de quo Cic. 5. Tusc. 113.

Item alius, genere Prusiensis, medicorum eloquentissimus, Cn. Pompeio familiaris, quum in arte Rhetorica facultates decoxisset, medicinam sectatus est, aliam a ceteris viam ingressus. Dicebat salutem constare cibi potusque abstinentia: præterea gestatione, ambulatione, frictione. Summa huic fama fuit, condita nova secta, spretis legatis & pollicitationibus Mithridatis regis, reperta ratione qua vinum ægris mederetur, relato e funere homine & servato: sed maxime sponsione facta cum fortuna, ne medicus crederetur, si unquam invalidus ullo modo fuisset ipse: & victor suprema in senecta lapsu scalarum exanimatus est. Hæc Plin. lib. 7. cap. 37. De eo quoque multa refert Apul. lib. 4. V. Fabric. Elench. Medic. Vett. vol. penult. Bibl. Gr.

Asclepiades alius fuit Antiochenus martyr.

Asclepiadeus, Adj. Carmen Asclepiadeum (quisquis ejus fuit inventor) idem est ac Choriambicum; ut in Hor. 1. Carm.

Mæcenas atavis edite regibus.

Asclepias, ădis. [ἀσκληπιάς] Herba est, ramos oblongos, & hederæ folia habens, & radices numerosas: ita dicta ab Asclepio i. e. Æsculapio, inventore. Dioscor. lib. 3. & Plin. lib. 26. cap. 5. & Galen. lib. 6. de Simp. Medicam. Facult.

Asclepiodōrus, [Ἀσκληπιόδωρος] Pictor ætate Apellis, Olympiade cxii, quem in symmetria mirabatur ipse Apelles. Huic Mnason tyrannus pro xii diis dedit in singulos mnas tricenas, ut ait Plin. lib. 35. cap. 10.

Asclepiodorus, item fuit Alexandrinus, singulari ingenio ad omnia mathematica, ad inquisitionem cognitionemque herbarum & lapidum. Author Suid. [Immo Asclepiodotus, Ἀσκληπιόδοτος.

Asclepion, Genus herbæ, quam Panaces vocamus: Ab Æsculapio sic dictum, quoniam is filiam Panaceam vocavit. Plin. lib. 25. cap. 4.

Ascletarion, [Ἀσκλητάριων] Mathematicus fuit temporibus Domitiani, qui aliquando dixerat se discerptum iri a canibus. Eapropter a Domitiano jussus est interfici, & acuratissime sepeliri, ut vanitas ejus artis redargueretur. Sed repentina tempestate disjecto funere, semiustum cadaver canes discerpsere. Suet. in Domit. cap. 15.

Ascolia, pl. [Ἀσκώλια, τὰ] Festa erant apud Atticos, quibus inflatos utres caprinos insiliebant in honorem Bacchi: unde & ab utribus nomina sumpsere. Meminit Virg. in 2. Georg. 384.

— unctos saliere per utres. V. Interpp. ad loc.

Asconius, [Ἀσκώνιος] Pedianus, Patavinus, Historicus & Grammaticus nobilis, floruit circa Neronis tempora, anno vitæ lxxiii captus luminibus, xii postea summo cum honore & hominum gratia supervixit annos. Author Euseb. Hujus extant in Ciceronis orationes commentariorum fragmenta.

Ascopēra, æ. [ἀσκοπήρα] Latine dicitur Marsupium, aut sacculus pelliceus: compositum ex ἀσκὸς, quod utrem: & πήρα, quod peram sive sacculum significat. V. Suid. Suet. in Claud. Ner. cap. 45. Alterius collo & ascopera deligata, simulque titulus, Ego quid potui? sed tu culeum meruisti. Sacculus iste alligatus collo Neronianæ statuæ, significabat Neronem matricidam culei supplicium mereri. Turnebus tamen Adv. 24. 11. legendum ita esse censet: Alterius collo ascoma deligata. quum antea Ascopa eo in loco legeretur. Sed V. Politian. Misc. c. 20. Torrent. & Casaub. ad loc.

Ascra, [Ἄσκρα] Bœotiæ vicus ad radices montis Heliconis, Hesiodi poëtæ clarissimi patria, teste Ovid. 4. de Pont. 14. 31.

Intumuit vati non tamen Ascra suo. Inde

Ascræus, Adj. Virg. 2. Georg. 176.

Ascræumque cano Romana per oppida carmen. ubi Serv. Hesiodicum, nam Hesiodus de civitate Ascra fuit.

Ascræ oves. Ovid. 6. Fast. 14.

Ascrībo, psi, ptum, [προσγράφω] ĕre. ex Ad & Scribo compositum; significat Ad scriptum aliquod, nomen, vel sententiam alicujus, vel etiam diem subjungere. Cic. 3. Q. frat. 1. In qua primum erat quod antiquior dies in tuis fuisset ascripta literis, quam in Cæsaris.

Ascribere, Adjungere, vel etiam addere sine scripto, & quovis modo. Plin. lib. 13. cap. 22. Et ferulam inter externas dixisse conveniet, arborumque generi ascripsisse. Cic. de Opt. Gen. Orat. 7. Qui Thucydidem laudavit, ascribat suæ nostram sententiam.

Ascribere ad numerum aliquem. Cic. 1. Q. frat. 1. Hunc ad tuum numerum libenter ascribito.

Ad amicitiam. Cic. 3. Off. 45. Admiratus eorum fidem tyrannus, petivit ut se ad amicitiam tertium ascriberent.

In legibus. Cic. pro Cæcin. 95. Nam nisi esset, hoc in omnibus legibus non ascriberetur.

In legem. Cic. pro Cæcin. 95. Hoc tibi respondeo, ascripsisse eundem Syllam in eandem legem, siquid jus non esset rogari, ejus ea lege nihilum rogatum.

In civitatem, in civitate, & civitati, Recipi in civem. Cic. pro Arch. 7. Quæ quum esset civitas æquissimo jure ac fœdere, ascribi se in eam civitatem voluit. Ibid. 10. Præsertim quum aliis quoque in civitatibus fuerit ascriptus. Ibid. 7. Qui fœderatis civitatibus ascripti fuissent. V. ascriptus.

In numerum. Cic. 2. Philipp. 24. Tu vero ascribe me talem in numerum.

Numinibus, pro Accenseri & annumerari, & ut vulgo loquuntur, Canonizari. Plin. lib. 2. cap. 7. Hor. 1. Epist. 19. 4. V. apotheosis.

Ascribi facto, pro Adjungi. Plin. lib. 8. Epist. 6.

Ascribere pœnam fœderi. Cic. pro Corn. Balb. 20. Qui hanc pœnam fœderibus ascribat, ut omnium præmiorum beneficiorumque nostrorum expertes faciat fœderatos.

Aliquem alteri. Cic. pro Lege Manil. 58. Mea quidem sententia, Quirites, unus A. Gabinius, belli maritimi, rerumque gestarum author, comes Cn. Pompeio ascribitur.

Aliquem tutorem liberis suis. Cic. pro Cluent.

Tutorem pupillo. Paul. in l. Nesenn. D. de excusation.

Alicui salutem. Cic. 1. Att. 3. Et te sororemque tuam & matrem maxime diligit, salutemque tibi plurimam ascribit.

Ascribere sibi, pro Tribuere & imputare. Cic. Neque enim mihi negligentiam velim ascribas.

Sibi in testamento, est Sua manu, ejusve qui in potestate est, aliquid in rem suam alieno in testamento scribere. l. 15. D. ad l. Cor. de fal.

Ascribere & attribuere. Cic. 3. de Nat. Deor. 89. Nonnunquam bonos exitus habent boni: eos quidem ascribimus attribuimusque sine ulla ratione diis immortalibus.

Ascriptus, Partic. [προσγεγραμμένος] ut, Ascripta dies literis. Cic. 3. Q. frat. 1.

Ascriptus Heracliensis. Cic. pro Arch. 8. Adsunt Heraclienses legati nobilissimi homines, hujus judicii causa, cum mandatis & cum publico testimonio venerunt, qui eum ascriptum Heracliensem dicunt.

Ascripti dicebantur, Qui in colonias nomina dedissent, ut essent coloni. Festus. V. in ipso v. Ascribi in civitatem.

Ascriptio, ōnis. f. [προσγραφὴ] Cic. pro Cæcin. 95. Ut ne longius abeam, declarat ista ascriptio esse aliquid.

Ascriptitius, a, um. [προσγραπτὸς] Qui (ut ait Valla) ad aliquam rem ascriptus est, & Qui ex numero eorum est qui se in alterius imperium dediderunt. ut, Ascriptitius civis. Cic. 3. de Nat. Deor. 39. Quos, quasi novos & ascriptitios cives in cœlum receptos putant.

Ascriptitii dicuntur illi quos Villanos vocamus, quod villæ (unde Villici dicti) ascripti, & colonariæ conditioni addicti, aut ipsi sint, aut eorum majores fuerint. Quarum rerum vestigia non obscura multis in locis extant, quod tamen nomen loquentium inscitia in contumeliam jam vertit. Villanum enim & Vilem vernacula simplicitas confundit. Hæc Budæus. Rursus idem alio loco, Ascriptitius non multum a servo differebat, qui scilicet cum terra & possessionibus vendi poterat, ut servus cum peculio. l. Ne diutius. 20. C. de Agricol. & censitis.

Ascriptitii vocari possunt Latine in collegiis magistratuum, qui vulgo Creati & extraordinarii vocitantur, ut nonnulli sunt hodie inter rationales & præfectos ratiociniorum, quos Clericos magistrosque computorum appellamus. Budæus.

Ascriptitii, veluti Quidam scripti dicebantur, qui supplendis legionibus ascribebantur. Hos & Adcensos dicebant, quod ad legionum censum essent

esset ascripti. Quidam Velatos, quod vestiti inermes sequerentur exercitum: nonnulli Ferentarios, quod fundis, lapidibusque præliaturi ea modo ferrent, quæ in hostes jacerent: alii Rorarios, quod id genus hominum antequam acies coirent, in modum rorantis tempestatis dimicarent. Festus. V. ACCENSUS.

ASCRIPTOR, õris. m. [προσγραφεύς] videtur idem significare quod Subscriptor: est autem Subscriptor (ut ait Pedianus in Divin.) Causidicus qui submissa voce adjuvare accusatorem solebat. Cic. pro Domo sua, 49. Denique ille novitius Ligur, venalis ascriptor & subscriptor tuus, quum M. Papirii sui fratris esset testamento & judicio improbatus, mortem ejus se velle persequi dixit. V. SUBSCRIBO.

Ascriptor, pro Fautore & astipulatore. Cic. Post red. in Senat. 26. Itaque extitit non modo salutis defensor, qui ante hoc unum beneficium fuerat inimicus, verum etiam ascriptor dignitatis meæ. Budæus. [Is dicebatur, qui in S. C. perscribendo nomen suum adscripserat. Sic in seq. loco. Conf. Fam. l. 15. Ep. 6. extr. Sunt tamen quæ Assertor exhibent Mss.

Author & ascriptor in restituendo. Cic. Post red. in Senat. 9. Quod si Q. Metellus illo tempore consul fuisset unicus, dubitatis quo animo fuerit in me conservando futurus, quum in restituendo authorem fuisse ascriptoremque videatis?

ASCRIPTĪVUS, a, um. [προσγραπτὸς] Idem quod Ascriptitius. Plaut. Men. 1. 3. 2. Idem istuc aliis ascriptivis ad legionem solet.

Ascriptivi, inquit Varro lib. 6. de L. L. quod olim ascribebantur Inermes, qui succederent armatis militibus, siquis eorum deperisset.

ASCRIVIUM, [Ἀσκρίβιον Ptol.] Dalmatiæ oppidum, hodie *Cattaro*.

ASCŬLUM, [Ἄσκουλον] Oppidum est Apuliæ memorandum clade illata Pyrrho a Curio & Fabricio Romanis consulibus, ut late ostendit Plutarch. in vita Pyrrhi. Ab hoc

ASCULĀNUS, Adj. Cic. de Clar. Orat. 169. Barrus Asculanus, cujus sunt aliquot orationes Asculi habitæ.

ASCYRON, [ἄσκυρον] Herba eadem est, quæ Androsæmon, Plin. lib. 27. cap. 4. V. supra in dictione ANDROSÆMON.

A S D

ASDATÆ, Populi sunt Caucasi montis incolæ, apud quos Calais gemma nascitur. Author Plin. lib. 37. cap. 8.

ASDRŬBAL, [Ἀσδρούβας] Gener Amilcaris patris Annibalis: post ejus mortem septem annos imperium tenuit favente factione Barcina, demum a servo barbaro, cujus dominum occiderat, interfectus est. Qui comprehensus a circunstantibus, haud facti pœnitens, inter cruciatus & tormenta, speciem semper ridentis præbuit. Auth. Liv. lib. 21. 2.

Asdrubal item alius fuit Annibalis frater, cognomento Barca, ad Metaurum fluvium a Nerone Claudio & Livio Salinatore coss. insigni clade cæsus, priusquam copias cum fratre conjungere posset. Liv. Valer, Flor. Front. Horat. Sil. De quo vide eum qui Annibalis vitam Latine conscripsit, nam Græce a Plutarcho composita non extat, quæ quidem venerit in lucem cum ceteris Plutarchi vitis. Is est Donat. Acciajolus.

Asdrubal item, Gisconis filius, tertius Carthaginiensium dux in Hispania, Syphacis gener, cujus meminit Plutarch. in Vita Scip. Liv. 24. seq.

Præterea Asdrubal, cui Calvo cognomen erat, eo tempore quo Annibal in Italia erat, in Sardiniam dux classis mittitur: sed tempestate rejectus ad insulas Baleares, ibi tantisper quoad quassas reficeret naves, resedit, de quo plura apud Livium 23. 32.

Asdrubal, præter hos alius fuit Dux tertio bello Punico a Scipione Æmiliano victus facta deditione, & ante currum actus. Ejus uxor quum paucis ante diebus a viro impetrare non potuisset ut ad victorem transfugerent, in medias incensæ Carthaginis flammas sese cum liberis duobus ex arce præcipitavit. Auth. Epit. Liv. lib. 51. Ovid. 6. Fast. 770.

Et cecidit telis Asdrubal ipse suis.

A S E

ASELLI, Stellæ duæ appellantur in signo Cancri, exiguum inter illas spatium obtinente nubecula, quam Præsepia appellant. Plura Plin. lib. 18. c. 35.

ASELLIUS, Sempronius Historicus, & Tribunus militaris sub Scipione Æmiliano apud Numantiam fuit, idque bellum literis mandavit. Citatur sæpe testis a Gell.

Asellius item Claudius, Eques Romanus, Tribunus militum sub Claudio Nerone, apud Lucanos memoranda fortitudine. Hujus meminit Volaterr.

ASELLUS, V. ASINUS.

A S I

ASIA, [Ἀσία] Tertia pars est orbis, magnitudine Europæ & Africæ par. Sic autem dictam volunt ab Asia Japeti conjuge, quæ Oceani & Tethyos filia fuit: vel (ut Herodoto placuit) a Promethei matre. Lydis vero, ab Asiæo Atyis filio, unde & gens quædam Sardis Asia dicitur, ut tradit Eustathius. Est autem Asia duplex: Major, quam diximus, & Minor. Hæc in se continet Phrygiam, Cariam, Lyciam, Lydiam, Lycaoniam, ut est apud Strabonem & Pomponium. Asia hæc minor, hodie vocatur Anatolia seu Turcia. Cic. pro Flacc. 64. Nanque (ut opinor) Asia vestra constat ex Phrygia, Mysia, Caria, Lydia. Hujus vocis prima corripitur. Virg. 1. Æn. 389.

Dives Asia. Hor. 1. Serm. 7. 19.

— Bruto prætore tenente.

Ditem Asiam.

Amœna Asiæ. Tacit. 3. Ann. 7. Per Amœna Asiæ atque Achaiæ.

Asia opima. V. OPIMUS.

Asiam curare. Tacit. 4. Ann. 36. Qui proconsul Asiam curaverat. V. CURO.

ASIA, prima prod. [Ἄσιος λειμὼν] Stephan. Palus est Mysiæ, Caystro fluvio cohærens. Asia vero quum provinciam significat, primam corripit. Hæc ex Servio in illud 7. Æn. 701.

— sonat amnis, & Asia longe Pulsa palus. Et in illud 1. Georg. 383. — & quæ Asia circum

Dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri. Quo in loco adjectivum est Asia: ut sit, Asia prata. Sunt tamen, qui Servio non subscribant, negantes uspiam esse paludem quæ vocetur Asia: dicentesque in utroque Virgilii versu Asia adjectivum esse, pro Asiatica, seu Asiæ regionis: nam Mysia & Cayster in Asia sunt. adde quod ἄσιος Græcis limosum significat: ἄσις, ἄσιος, limus & cœnum.

ASIUS, [Ἄσιος] Adj. Virg. 4. Georg. 343.

Atque Ephyre, atque Opis, & Asia Deiopea.

ASIĂCUS, Adj. [Ἀσιεὺς] i. e. Asiaticus. Ovid. 12. Met. 588.

ASIATĬCUS, Adj. [Ἀσιος] ut, Asiaticum orationis genus. Cic. de Clar. Orat. 325. Asiatica hæreditas. Flor. 3. 12.

ASIĀNUS, aliud Adj. [Ἀσιανὸς] Qui est ex Asia. Quintil. lib. 8. cap. 1. & lib. 12. cap. 10.

Asiani, Asiæ publicani, i. e. Equites Romani. Nam omnes publicanorum societates erant ex ordine equestri. Cic. 1. Att. 14. Asiani, qui de Censoribus conduxerunt, questi in Senatu, se cupiditate prolapsos, nimium magno conduxisse: ut induceretur locatio, postulaverunt.

ASIARCHÆ, [Ἀσιάρχαι] Viri erant communi Asiaticarum civitatum consensu delecti, qui communia negotia curarent: de quibus Strabo lib. 14. [Imo Sacerdotes primi ordinis, & Sacrorum certaminum, quæ a Communi Asiæ celebrabantur, præsides. V. Vandale Diss. 3. c. 3. plenius hæc persequentem.

ASIS, ĭdis. [Ἀσὶς] ut, Asis terra, pro Asia. Ovid. 9. Met. 447. V. Steph.

ASIDA, æ. Oppidum mediterraneum, in Bætica Hispaniæ regione. Plin. lib. 3. cap. 1.

ASĪLAS, [Ἀσίλας] Auguris nomen, qui Æneæ in auxilium venit contra Turnum. Virg. 10. Æn. 175.

Tertius ille hominum, divumque interpres Asilas.

ASĪLI, Populi in Italia. Sil. 8. 446.

— a sese (n. Æsi) populos tum dixit Asilos.

ASĪLUS, i. m. [οἶστρος] Insecti genus quod horrisonum strepitum facit. Virg. 3. Georg. 147.

Est lucos Silari circa, ilicibusque virentem
Plurimus Alburnum volitans, cui nomen asilo
Romanum est, œstron Graii vertere vocantes.

Græci itaque οἶστρον vocant a sono vocis: unde poetæ divino correpti furore, œstro conciti dicuntur. V. Chiliad. Erasm. Serv. ait vulgo Tabanum appellari.

ASINE, es. [Ἀσίνη] Urbs est Peloponnesi juxta Messeniam: unde sinus Asineus. Author Strab. lib. 8. Et Pompon. lib. 2. Lucan. lib. 8. 195.

— utque secaret,
Quas Asinæ cautes, & quas Chios asperat undas,
Hos dedit in proram, tenet hos in puppe rudentes.

Asine item, Insula est una ex Sporadibus, quas Electridas nonnulli vocant, in mari Adriatico, cujus meminit Pompon. lib. 2. & ejus interpres Vadian.

ASINIUS Pollio, [Ἀσίνιος Πωλίων] Celebris in primis orator fuit Romæ, Augustique amicus. Is primus omnium Romanorum, advocatis hominibus, scripta sua recitavit. A Quintiliano autem his verbis taxatur, Multa in Asinio Pollione inventio, summa diligentia: adeo ut quibusdam etiam nimia videatur: & consilii & animi satis, a nitore & jucunditate Ciceronis ita longe abest, ut videri possit seculo prior. Hactenus Quintil. lib. 10. cap. 1.

Asinius Gallus, ejus filius, vir etiam doctissimus (ut Seneca testatur in Declamationibus) libros edidit de comparatione patris Pollionis & Ciceronis, in quibus patrem Ciceroni prætulit. Author Cæcilius. Plin. lib. 7. Epist. 4. Contra quos Claudius Cæsar postea Ciceronis edidit defensionem, ut author est Tranquillus in Claudio. c. 41.

Præterea alius fuit Asinius cognomento Capito, doctissimus artis grammaticæ: librum reliquit epistolarum, in primaque ad Pacuvium Labeonem scripta, erat titulus, Pluria & non Plura scribi oportere: rationesque addit. Author Gellius. l. 5. c. 21. Sed emendati codices Sinnius, non Asinius exhibent.

Præter hos Asinius Pollio fuit Trallianus genere, docuit Romæ tempore Pompeii Magni, successit scholæ Timagenis, scripsit bellum civile Cæsaris & Pompeii. Author Suidas.

ASĪNUS, i. n. [ὄνος] Animal notum: cujus fœmininum, Asina. Varro 2. de R. R. cap. 8. Ex equa enim & asino fit mulus: Contra ex equo & asina hinnus.

Ab asinis ad boves transcendere, proverbium, pro eo quod est, Ex humiliore conditione ad ditiorum partes transire. Plaut. Aulul. 2. 2. 58. Erasmus.

Asini homines, pro Stupidis & stolidis. Plaut. Pseud. 1. 2. 4. Neque homines magis asinos unquam vidi, ita plagis costæ callent. Cic. in Pison. 73. Quid nunc te asine literas doceam? non opus est verbis, sed fustibus. Inde Asellus bipes apud Juvenalem. V. Bipes, in BIS. Sic Asinus ad lyram, in stupidos & imperitos. V. Erasm. Chil.

ASINA, æ. f. Ex equo & asina fit hinnus. Varr. 2. de R. R. 8. Columel. 6. 37.

ASELLUS, [ὀνάριον] dimin. Plin. lib. 17. cap. 5. Campum nullis, quum siccus est, arabilem tauris: post imbres, vili asello.

Auritus asellus. Ovid. 2. Amor. 7. 15.

Miserandæ fortis asellus. Ovid. 2. Amor. 7. 15.

Lente gradiens. Ovid. 11. Met. 179. de Mida.

Pandus asellus: i. e. Curvus. Ovid. 4. Met. 27. de Sileno.

Rudens. Ovid. 1. Fast. 433.

Tardus. Virg. 1. Georg. 273.

Agitator aselli: i. e. Agaso. Virg. 1. Georg. 273.

Iniquæ mentis asellus. Hor. 1. Serm. 9. 20.

Demitto auriculas, ut iniquæ mentis asellus,
Quum gravius dorso subiit onus.

Onustus auro. Cic. 1. Att. 16.

Fabulam narrare surdo asello. proverb. Hor. 2. Epist. 1. 199. In eos qui non audiunt, qui non attendunt, qui sermonem negligunt, aut respuunt.

Asellus, Piscis, dictus quod sit colore cinericio: quemadmodum & asini: vulgo Merlusium vocamus. Plin. lib. 9. cap. 17.

Aselli, Stellæ duæ in signo Cancri. Plin. lib. 18. cap. 35.

Item vas recipiendo mulso paratum. Petron. cap. 31. Tegebant asellum duæ lances.

ASELLA, æ. f. Ovid. 3. de Arte Am. 290.

ASELLULUS, i. m. al. Dimin. Arnob.

ASINARIUS, i. m. [ὀνηλάτης] Qui pascit asinos, vel Qui asinos ducit. Cato cap. 10. Operarios quinque, bubulcos tres, subulcum unum, asinarium unum. Suet. in August. cap. 96.

ASINARIUS, Adj. [ὀνικὸς] Quod pertinet ad asinum: ut Mola asinaria, Quam circumagit asinus. Cato de R. R. cap. 10. Et Plauti Asinaria dicta est Comœdia, quod de asinorum venditione tractet. V. prol. v. 12.

ASINĪNUS, aliud Adj. [ὄνειος, ὀνικὸς] Quod est asini: ut, Asininus pullus. Varro 2. de R. R. cap. 8. Ossa asinina. Plin. lib. 16. cap. 36. Asinina pruna cognominata a vilitate. Idem lib. 15. cap. 13.

ASINA, Cognomen fuit Corneliorum, quod a Cn. Cornelio Scipione ad posteros est propagatum. Hic enim quum sponsores ab eo poscerentur, asinam produxit in forum cum pecuniæ onere, quasi pro sponsoribus præsens

præſens pignus. Eamque ob cauſſam Aſina poſtea dictus eſt, ut ſcribit Macrob. 1. Saturn. c. 6.

Asio, ōnis. [ὦτις] Avis eſt ex genere noctuarum, minor bubone, plumas erectas habens aurium modo. Plin. lib. 10. cap. 23. Otis bubone minor eſt, noctua major, auribus plumeis eminentibus: unde & nomen illi. Quidam Latine Aſionem vocant.

Asisium, [Ἀσίσιον] Italiæ oppidum, cui mons imminet: &

Asisinātes, ejus oppidi incolæ. Plin. & Ptolem.

Asius, [Ἄσιος] Filius fuit Dymantis, ut in Iliade ſcribit Homerus. Hic adverſus Græcos Priamo favit.

Fuerunt & alii Aſii, quorum paſſim meminit Homerus.

Eſt & Aſius Ptolemæo Senonum fluvius in Italia, Æſis aliis, vulgo *Eſino.*

Asius Lapis vel Aſſius, [λίθος Ἄσιος ἢ Ἄσσιος] eſt pumicis inſtar levis, fungoſus, friabilis, lutei coloris, intercurſantibus venis. Hoc, quod carnes abſumat, utebatur antiquitas ad defunctorum ſepulcra, ut author eſt Plin. lib. 36. cap. 17. In Aſſo (inquit) Troadis lapis ſarcophagus fiſſili vena ſcinditur. Corpora defunctorum condita in eo abſumi conſtat intra quadrageſimum diem, exceptis dentibus. Hæc ille. Plura vide apud Dioſcor. lib. 5. cap. 199. Et Galen. lib. 9. Simplic. V. assus.

A S O

Asopæi, [Ἀσωπαῖοι] Populi ſunt gentis Epiroticæ, qui Acarnaniam inhabitant. Strab. lib. 7.

Asophis, V. asopis.

Asopiădes, patronym. maſc. [Ἀσωπιάδης] quod apud poetas accipitur pro Æaco Aſopi nepote, qui pater fuit Æginæ, matris Æaci. Ovid. 7. Met. 484.

> Huic Aſopiades, petis irrita, dixit, &c.

Asōpis, ĭdos. [Ἀσωπίς] Ægina, Aſopi fluvii filia. Ovid. 6. Met. 113.

> Aureus ut Danaen, Aſopida luſerit ignis.

Asōpis, ĭdis. [Ἀσωπίς] Regiuncula eſt Peloponneſi, in tractu Achaiæ proprie dictæ, circa Phliuntem: ita dicta ab Aſopo fluvio cui adjacet. Ab Homero Aræthyrea dicitur, teſte Plin. lib. 4. cap. 5. Strabo lib. 8. etiam Aſopiam appellat.

Asōpus, [Ἀσωπός] Amnis Sicyoniorum, ut ait Strabo. l. c. ab Aſopo Neptuni & Ceglusæ filio nomen ſortitus, teſte Pauſ. in Corinth. Propert. lib. 3. 15. 27.

> Sæpe vago Aſopi ſonitu permota fluentis.

Eſt item Aſopus, Fluvius alius Thebas præterfluens. Cui nomen ab Aſopo, antiquiſſimo Platæenſium rege, datum eſt, cujus filia fuit Platæa, quæ urbi nomen dedit. Pauſan. in pr. Bœot.

Item alius in Heraclea Trachinia, latens apud Prigum, quem Praſopios nominant.

Eſt item hoc nomine Fluvius in Paro inſula. Horum omnium meminit Strabo lib. 8.

Asorus, Fluvius eſt, teſte Liv. lib. 6. Bell. Maced. 22. alluens Heracleam civitatem, ſitam in radicibus montis OEtæ. Hunc eſſe conjici poteſt, de quo Plin. lib. 4. cap. 10. In ora Heraclea, flumen Apilas. Hic a Bocatio Aſaſſus, ab aliis Aſurus vocatur. [Aſopus omnino apud Livium legendum cum emendd. codd. V. Strab. l. 8. p. 656. Almelov.

Asōtus, i. [ἄσωτος] Aſoti (inquit Budæus) dicuntur verbo Græco, Qui luxu & ganeæ ſtudio ſunt perditi, & Latine Nequam verbo ſignificantiſſimo: eorumque vitium Aſotia, quam Gell. lib. 17. cap. 10. Luxum, prodigalitatem atque nequitiam interpretatur. de quibus Cic. 2. de Fin. 23. loquens, ita inquit, Nolim enim mihi fingere aſotos (ut ſoletis) qui in menſam vomant, & de conviviis auferantur, crudique poſtridie ſe rurſus ingurgitent, qui Solem (ut aiunt) nec occidentem unquam viderint, nec orientem, qui conſumptis patrimoniis egeant: nemo noſtrum iſtius generis aſotos jucunde putat vivere.

A S P

Aspagonĕs, Populi Indiæ, regionem vitis, & lauri, & buxi, pomorumque omnium in Græcia naſcentium fertilem incolentes. Horum meminit. Plin. lib. 6. cap. 21.

Aspalăthus, [ἀσπάλαθος] Frutex eſt ſurculoſus, multis ſpinis horrens, cujus meminit Galen. lib. 8. Simp. ſic inquiens, Aſpalathus guſtu quidem acris ſimul & aſtringens eſt: facultate vero ex diſſimilibus conſtat, nempe partibus ſuis acribus excalfaciens, partibus vero aliis, auſteris ſcilicet, refrigerans. Hactenus Galen. V. & Dioſcor. lib. 1. cap. 19.

Aſpalathus, Spina eſt candida (teſte Plin. lib. 12. cap. 24.) magnitudine arboris modicæ, flore roſæ, cujus radix unguentis expetitur. Putatur idem eſſe cum eo quod hodie officinæ Lignum Rhodium appellant. V. Ruell. lib. 1. cap. 38.

Asparăgus, i. m. [ἀσπάραγος] Herba: dicta, ut ait Feſtus, quod in aſpero virgulto naſcatur. Varro 4. de L. L. Aſparagi, quod ex aſperis virgultis leguntur, & ipſi ſcapi aſperi ſunt, non læves. Martial. lib. 13. 21.

> Mollis in æquorea quæ crevit ſpina Ravenna,
> Non erit incultis gratior aſparagis.

Hinc proverbium de re quæ celeriter fit, dicitur, Velocius quam aſparagi coquantur. V. Chiliad. Eraſm. Cujus auctor Auguſtus Cæſar, teſte Suet. c. 87.

Aspargo, ĭnis. [ὑδρεασία] Vitium ex pluvia, undave contractum. Calliſt. in l. 4. §. 2. D. ad l. Rhod. de jact.

Aspasia, [Ἀσπασία] Mulier Mileſia fuit magna doctrinæ fama, ſophiſtria & rhetorices magiſtra: Periclem docuit, ſimul & amavit, ab eoque in matrimonium accepta quum eſſet captiva, cauſſa fuit & ipſa duorum bellorum, Samii ſcilicet, & Peloponneſiaci. Auth. Plutarch. in Pericle, & Ariſtophanes in fabula quæ inſcribitur ἀχαρνεῖς. V. Menag. Hiſt. mul. Philoſ.

Aspasius, [Ἀσπάσιος] Sophiſta fuit Ravennas, Demetriani filius: ſub Alexandro Romæ profitebatur, auditor Pauſaniæ & Hippodromi. Scripſit contra Ariſtonem & maledicos diverſas orationes. Hæc Suid. De hoc multa Philoſtratus.

Fuit item Aſpaſius, cognomento Byblius, quoniam de Byblo, i. e. de Papyro librum condidit. Scripſit & artem Rhetoricam, & Panegyricum in Adrianum principem, cujus temporibus floruit. Auth. Suid. [Immo Byblius περὶ Βύβλου, i. e. de Byblo patria ſua, Phœniciæ oppido, ſcripſit.

Præterea Aſpaſius fuit Tyrius quidam hiſtoricus, qui de Continente variam hiſtoriam ſcripſit, ut idem Suidas author eſt. [Immo περὶ Ἠπείρου, de Epiro & hiſtoriis Epiroticis.

Aspathines, [Ἀσπαθίνης] ex Perſis unus, qui cum Dario in Smerdim magum conjurarunt. Herodot. lib. Muſar. 3.

Aspectabilis, Aspecto, Aspec[illegible] V. aspicio.

Aspella, unum ex Cypri inſulæ nom[illegible], apud Plin. lib. 5. cap. 31.

Aspello, uli, ulſum, [ἀπωθῶ] ĕre. ab Abs & Pello; Pellere a ſe. Plaut. Capt. 3. 3. 4. Neque exilium exitio eſt, neque adeo ſpes, quæ mihi hunc aſpellat metum. Cic. 2. Tuſc. 25. Sed longe a læto numine aſpellor Jovis. adde Plaut. Trin. 3. 2. 46. & Merc. 1. 2. 5. Eſſe qui Apello ſcribant, pro Aſpello ex H. St. not. V. in apello.

Aspendios, Uvæ genus, damnatum aris, quod nec ab ulla alite etiam attingitur, ut author eſt Plin. lib. 14. cap. 18.

Aspendus, [Ἄσπενδος] Pamphyliæ urbs, ab Argivis condita. Hic Veneri ſuibus ſacrificabant, eo quod author ejus generis Mopſus ex Argis huc proficiſcens, primum obvium ſacrificare voverat: occurrit autem ſus. Auth. Stephan. & Pompon. lib. 1. c. 14. Hinc Adj.

Aspendius. C. Nep. 14. 8.

Aſpendius quidam Citharœdus fuit, a quo proverbium, Aſpendii cithariſtæ. V. Intus canere, in cano.

Asper, ĕra, ĕrum. [τραχὺς] a verbo Græco deduci videtur, ἄσπορον. [Cur?] Proprie autem vocamus Aſperum, Quod vel viſu, vel guſtu, vel tactu, aut alio ſenſu inſuave eſt, ut ait Perottus. Hinc, Aſperam arteriam vocat Plin. lib. 20. cap. 62. atque adeo medici omnes, quam Græci τραχεῖαν, propter multorum ſemicirculorum aſperitatem.

Aſperum & Lene, contraria. Cic. 2. de Fin. 36. Senſus judicat dulce amarum, lene aſperum, longe prope, &c. [An Læve?]

Lævis & Aſper, contraria. Cic. in Partit. Orat. 30. In locis autem & illa naturalia, læves an aſperi, ſalubres an peſtilentes, &c.

Maris aſpera. Tacit. 4. Ann. 6. h. e. Aſperitates.

Promptum ad aſperiora ingenium Druſo erat. Tacit. 1. Ann. 29.

Aſperrimo hyemis Ticinum uſque progreſſum. Tacit. 3. Ann. 5. Aut ſubſtantivum eſt, aut ſubauditur, Tempore.

Aſper ſiti, Siticuloſus, admodum ſitiens, & nimia ſiti os aſperum habens. Virg. 3. Georg. 434.

Æquore quovis aſperior. Ovid. 3. Faſt. 580.

Aſper, Iniquus. Virg. 1. Æn. 283. Quin aſpera Juno. Servius.

Aſper natura, & omnibus iniquus. Cic. pro Cn. Planc. 40. Tu deligas ex omni populo aut amicos tuos, aut inimicos meos, aut denique eos quos inexorabiles, quos inhumanos, quos crudeles exiſtimes, &c. Eodemque adjungas, quos natura putes aſperos, atque omnibus iniquos.

Aſper, Aſpernator, faſtidioſus, ingratus. Virg. 8. Æn. 365.

> — rebuſque veni non aſper egenis. Servius.

Monitoribus aſper. Hor. in Arte Poet. 163.

Aſper animus. Liv. 9. Bell. Maced. Aſperi proculdubio animi, & linguæ acerbæ, & immodice liberæ fuit: ſed invicti a cupiditatibus animi, & rigidæ innocentiæ.

Aſilus. In asilus.

Bella. Hor. 2. Epiſt. 1. 7. Bella aſperrima. Salluſt. Jugurth. 48.

Bos aſpera cornu, Quæ cornibus ferire ſolet. Virg. 3. Georg. 57.

Capillis aſperis horret. Hor. Epod. 5. 27.

Cœna aſpera. Plaut. Capt. 3. 1. 37. Redibo huc ad ſenem, ad cœnam aſperam.

Crabro. Virg. 4. Georg. 245.

Doctrina aſperior & durior. Cic. pro Muren. 60. Acceſſit his tot, doctrina nec moderata nec mitis: ſed, ut mihi videtur, paulo aſperior & durior, quam aut veritas aut natura patiatur. de Catonis virtutibus.

Dominatio nimia atque aſpera. Pompon. in l. 2. §. & quum placuiſſet. D. de origin. juris.

Facetiæ. Tacit. 15. Ann. 68. Ille ferociam amici metuit, ſæpe aſperis facetiis illuſus.

Gens cultu aſpera. Virg. 5. Æn. 730.

Glacies. Virg. 10. Ecl. 49.

Homo aſper & durus oratione & moribus. Cic. 4. de Fin. 78. Peripatetici verba tenent mordicus, quæ dum ſibi evelli ex ordine nolunt, horridiores evadunt, aſperiores, duriores, & oratione & moribus.

Hyems aſpera creſcit. Ovid. 11. Met. 490. Vell. Paterc. 2. 113.

Jugum. Cæſ. 2. Bell. Civil.

Lapis. Ovid. 3. de Arte Am. 223.

Leo. Hor. 3. Carm. 2. 10.

Lingua. Virg. 3. Georg. 508.

> — & obſeſſas fauces premit aſpera lingua.

Obſeſſas fauces: i. e. Clauſas. Aſpera, nimia ſiccitate. Servius.

Litera. Ovid. 5. Faſt. 481. De Lemuriis loquitur, quæ Remuria dicta fuerant, r in l mutata.

Loca. Cæſ. 3. Bell. Civil. 42.

Lupus dulcedine ſanguinis. Ovid. 11. Met. 402.

Nubila ramoſa & aſpera, Lucret. lib. 6. 133.

Nummus, Recenter cuſus & ſignatus. Suet. in Neron. cap. 44. Perſ. 3. Sat. 69.

Odia. Virg. 2. Æn. 96.

Oratio aſpera & horrida. Cic. in Orat. 20. Et grandiloqui, ut ita dicam, fuerunt cum ampla & ſententiarum gravitate, & majeſtate verborum, vehementes, &c. quod ipſum alii aſpera, triſti, horrida oratione, neque perfecta, neque, concluſa, &c.

Patronus aſper & maledicus. Cic. de Clar. Orat. 129. C. Fimbria temporibus iiſdem fere, ſed longius ætate provectus, habitus eſt ſane, ut ita dicam, luculentus patronus, aſper, maledicus, genere toto paulo fervidior atque commotior.

Pelles. Hor. 2. Carm. 20. 9.

Piper. Plin. lib. 12. cap. 7.

Pocula ſignis aſpera, i. e. Sculptura eminente. Virg. 5. Æn. 267. Servius. conf. 9. Æn. 263. & Sil. Ital. 11. 279. V. anaglypha.

Pugna. Virg. 12. Æn. 124.

Rubus. Virg. 3. Ecl. 89.

Sapor. Virg. 4. Georg. 277. De flore amello.

Saporis aſperrimi frutex. Plin. lib. 12. cap. 12. Et lib. 14. cap. 2.

Saxa. Cic. in Piſon. 43. Ovid. 6. Met. 76.

Secula. Virg. 1. Æn. 295.

Sentes. Virg. 2. Æn. 379.

Studiis aſperioribus formare mentem. Hor. 3. Carm. 24. 53.

Sylva. Virg. 1. Georg. 152.

> — intereunt ſegetes, ſubit aſpera ſylva.

Sylva autem hoc loco de Herbis intelligendum, ut Servius adnotat.

Sylva aſpera & denſa. Cic. 12. Att. 16.

Tempora. Cic. pro Corn. Balb. 21. Summa utilitate ac maximo ſæpe præſidio in periculis atque aſperis temporibus carendum erit.

Terra tractatu aſpera. Plin. lib. 17. cap. 7.

Verba.

Verba. Ovid. 2. de Pont. 6. 8.
Victus. Plaut. Capt. 1. 2. 85. ut Cœna.
Vinum, contr. Lene. Ter. Heaut. 3. 1. 49.
Virtus. Sil. lib. 7.
Urbs ſtudiis belli aſperrima. Virg. 1. Æn. 18.
Aſpri pro Aſperi, Synæreſis uſitata apud poëtas. Virg. 2. Æn. 379.

Asperĭtas, ātis. f. [τραχύτης, τραχυσμὸς] contraria eſt Lenitati, authore Donato. Cic. 4. de Fin. 79. Quam illorum triſtitiam atque aſperitatem fugiens Panætius, nec acerbitatem ſententiarum, nec diſſerendi ſpinas probavit.
Aſperitas aceti. Plin. lib. 9. cap. 35.
Loci iniqua aſperitas. Ovid. 4. de Pont. 4. 22.
Aſperitas animi. Plin. lib. 22. cap. 24. de aſperitate meatuum ſpiritus ſeu vocis, Ergo & hæc animi aſperitas, ſeu potius animæ, dulciore ſucco mitigatur. [Immo de Melancholia.
Acris aſperitas. Lucan. ad Piſon. 118. — tu mitis, & acri Aſperitate carens.
Aſperitas imbricata. V. imbrex.
Aſperitatem contentionis, humanitate condire. Cic. 2. de Orat. 212. Neque ulla eſt temperatior oratio, quam illa in qua aſperitas contentionis, oratoris ipſius humanitate conditur.
Verborum aſperitas. Ovid. 14. Met. 526. Et apud Liv. 2. ab Urbe, Aſperitas orationis.
Aſperitas viarum. Cic. 9. Philipp. 2. Et Liv. 8. Bell. Pun.
Vocis aſperitas. Lucret. lib. 4. 555.
Aſperitatis & invidiæ corrector. Hor. 2. Epiſt. 1. 129.
Aſperitas agreſtis, & inconcinna. Hor. 1. Epiſt. 18. 6.

Asperiter, Adv. antiquum. Nævius Pullis, Ubi tu nequaquam cubares aſperiter. Ex Non. 11. 32.

Aspere, Adv. [τραχέως] pro Dure & inſolenter. Cic. 1. Fam. 5. Poſteaquam Pompeius apud populum ad viii Idus Februarias, quum pro Milone diceret, clamore convicioque jactatus eſt, in Senatuque a Catone aſpere & acerbe nimium magno ſilentio eſt accuſatus.
Inſigniter atque aſpere vituperare. Cic. 2. de Orat. 349.
Aſpere & vehementer loqui. Cic. 1. de Orat. 227. M. Cato Galbæ gravis atque acer inimicus, aſpere apud populum Romanum, & vehementer eſt loquutus.
Nimis aſpere tractare aliquem. Cic. 2. Q. frat. 3.
Dicta in aliquem aſpere & ferociter & libere. Cic. pro Planc. 33. Publicanorum in Q. Scævolam virum omnibus igenio, juſtitia, integritate præſtantem, aſpere & ferociter & libere dicta commemorem?
Scribere aſperius quam mores patiantur. Cic. 9. Att. 18. Quod ſcribis, aſperius me quam mei patiantur mores, de Dionyſio ſcripſiſſe: vide quam, &c.
Acceptum aſpere. Tacit. 4. Ann. 31.
Aſperrime loqui de aliquo. V. loquor.

Aspĕro, [τραχύνω] āre. Aſperum facere. Columel. lib. 8. cap. 3. Aſcenſus deinde avibus ad tabulata per utranque cellam datur junctis parieti modicis aſſerculis, qui paulum formatis gradibus aſperantur, ne ſint advolantibus lubrici.
Aſperantur apes. Varro 3. de R. R. cap. 16. Minus valentium ſigna, ſi ſunt piloſæ & horridæ, ut pulverulentæ, niſi opificii eas urget tempus, tum enim propter laborem aſperantur & maceſcunt.
Aſperare undas dicuntur Aquilones a Virg. 3. Æn. 285.
Præceps diſcordia fratres aſperat. Stat. 1. Theb. 138.
Crimina aſperare, contr. Lenire. Tacit. 2. Ann. 29. Ita moderans ne lenire, neve aſperare crimina videretur.
Aſperat hæc fœdata genas. Sil. 4. 776. Ubi vulgatæ Editiones vitioſe legunt, Aſpar ad hæc, &c.
Iram aſperare. Tacit. 2. Hiſt. 48.
Sagittas oſſibus aſperare: i. e. Cuſpidare. Tacit. de Germ. 46.
Saxo aſperare pugionem. Tacit. 15. Ann. 54.

Asperātus, Partic. ut, Aſperatæ alopeciæ. Plin. lib. 29. cap. 6. Et muſcarum capita recentia, prius folio ficulneo aſperatas. De alopeciis replendis loquitur.

Asprēdo, ĭnis. f. [τραχύτης] i. e. Aſperitas, quæ contraria eſt Lævitati. Celſ. lib. 5. cap. 28. Interdum ſimile his quæ vocant Græci κονδυλώματα, aſpredine quadam & magnitudine ſua. De carcinomate loquitur. [Rectius Aſpritudine codd. nonnulli.

Aspritudo, ĭnis. f. [τραχύτης] identidem legitur apud Celſ. ut lib. 7. cap. 23. Linguæ aſpritudo. Et cap. 26. Calculi aſpritudo. Et lib. 6. cap. 6. de imbecillitate oculorum, Licet tamen etiam iiſdem medicamentis non inutiliter uti, quæ vel cicatrices, vel aſpritudinem extenuant. Budæus. In Tertull. & quibusdam aliis invenitur Aſperitudo.

Asprētum, i. Locus aſper & abruptus. Liv. 5. Bell. Maced. Tabernacula ſtatuere in aſpretis & inæquabili ſolo difficile erat.

Aspergillum, V. poſt aspergo.

Aspergo, ſi, ſum, [ῥαίνω, ῥαντίζω] ĕre. ex Ad & Spargo compoſitum; Aliquantulum madefacere ſignificat. Propert. lib. 1. 12. 16.
Nonnihil aſperſis gaudet amor lacrymis.
Aram ſanguine aſpergere. Cic. 3. de Nat. Deor. 88.
Aſpergere aquam dicitur, Qui dicto quopiam reddiderit animum, ac metum ademerit. Mutuo ſumptum ab iis qui in deliquio, quam Græci λειποθυμίαν appellant, aſperſa in faciem aqua, ad ſui ſenſum revocantur. Plaut. Truc. 2. 4. 15. Aſperſiſti aquam, jam rediit animus. Quod Ter. And. 2. 1. 35. ſimpliciter, Reddidiſti animum. Eraſm. in Chiliad.
Aſpergere ſalem carnibus. Plin. lib. 8. cap. 38. Et, Aſpergere ſale carnes. Idem lib. 15. cap. 6.
Minuto & trito ſale carnem aſpergere. Columel. lib. 12. cap. 53. *Saulpoudrer.*
Aſpergi e fonte. Cic. 6. Fam. 6. Eodem fonte ſe hauſturum intelligit laudes ſuas, e quo ſit leviter aſperſus.
Aſperſit ſemina artis. Plin. lib. 30. cap. 1. Primus extat (ut equidem invenio) commentatus de arte magica Otanes, Xerxem regem Perſarum bello, quod is Græciæ intulit, comitatus, ac velut ſemina artis portentoſæ aſperſit, obiter infecto, quacunque commeaverat, mundo. In ſcriptis vetuſtioribus codicibus legitur Sparſiſſe.
Aſpergere moleſtiam, per translationem. Cic. 2. Q. frat. 9. Nunc mihi jucunditatis plena epiſtola hoc aſperſit moleſtiæ, &c.
Gravitati comitatem. Cic. pro Muren. 66. Sed ſi illius comitatem & facilitatem tuæ gravitati ſeveritatique aſperſeris.
Mendaciunculis aſpergere. Cic. 2. de Orat. 241. Quod tamen eſt mendaciunculis aſpergendum.
Labeculam alicui laudatione ſua Cic. in Vatin. 41.
Labem dignitati alterius. Cic. in Vatin. 15.
Lingua aliquem. Author ad Heren. 4. 63. Iſte quotidie per forum medium, tanquam jubatus draco ſerpit, dentibus aduncis, aſpectu rabido, ſpiritu venenato, circunſpectans huc & illuc ſiquem reperiat, cui aliquid mali faucibus afflare, quem ore attingere, dentibus inſecare, lingua aſpergere poſſit.
Maculis vitæ ſplendorem. Cic. pro Planc. 30. Hunc tu vitæ ſplendorem maculis aſpergis iſtis: jacis adulteria, &c.
Notam alicui. Ulp. in l. divi fratres. D. de jure patronat.
Suſpicione, vel infamia aſpergi. Cic. pro Cœl. 23. Qui iſtius facti non modo ſuſpicione, ſed ne infamia quidem eſt aſperſus.
Sales orationi aſpergere. Cic. in Orat. 87.
Summa arte aſpergi in omni parte orationis. Cic. pro Corn. Balb. 56. Ut aliqui ſermones hominum alienis bonis mœrentium, etiam ad veſtras aures permanarent, & in judicio ipſo redundarent, idcirco illa in omni parte orationis ſumma arte aſpergi videbatis.
Aſpergere aliquid in epiſtolis dicimus, Quum pauca de re aliqua ſcribimus. Cic. 2. Fam. 16. Hæc aſperſi, ut ſcires me tamen in ſtomacho ſolere ridere.
Sextulam Æbutio aſpergit. Cic. pro Cæcin. 17. V. sextula.
Aſpergere, pro Salſis dictis carpere, & vellicare. Hor. 1. Serm. 4. 87.
E quibus unus avet quavis aſpergere cunctos,
Præter eum qui præbet aquam, &c.

Aspergo, ĭnis. f. [ῥανίσμὸς] Ipſe aſpergendi actus. Plin. lib. 36. cap. 22. Aſpergine & gelu pruinisque rumpuntur in teſtas, nec contra humores & auram maris robuſti. [Videtur in hoc & ſeq. exemplis accipi debere pro Guttis aquarum, vel humiditate undecunque adrorante.
Aſpergines parietum, Guttæ illæ aquarum quæ ex humiditate parietum ſolent decidere. Plin. lib. 22. cap. 21. Virg. 3. Æn. 534.
— ſalſa ſpumant aſpergine cautes. Ovid. 3. Met. 86.
— ſanguis — aſpergine tinxerat herbas. Lucret. lib. 6. 524.
Adverſa fulſit nimborum aſpergine. (n. Sol.)

Aspersus, a, um, [ῥανθεὶς] Partic. ut, Aſperſus oculis liquor. Plin. lib. 12. cap. 8. Et Hor. 1. Epiſt. 11. 12. Aſperſus imbre lutoque.
Leviter aſperſus laudibus. V. levis.

Aspersus, ûs. m. [ῥάνσις] Actus aſpergendi. Plin. lib. 11. cap. 53. Quæ inſecta appellavimus, omnia olei aſperſu necantur.

Aspersio, ōnis. f. [ῥανις] Idem. Cic. 2. de Legib. 24. Nam illud vel aſperſione aquæ, vel dierum numero tollitur.

Aspergillum, i. [περιρραντήριον] Novum, ſed non inelegans vocabulum: ſignificat autem Inſtrumentum, quo aqua nos aſpergere ſolemus. Perottus. V. Onomaſt. Latino Gr. Figuram ejus exhibet Oiſel. Tab. 110. n. 8. & 9. ut antiqui in ſacrificiis utebantur ex equinæ caudæ pilis confecto. Alias & verbenis utebantur, Lauri, vel olivæ e. g. ramo. V. Lomejer. in Epimen. c. 35.

Asperitas, V. asper.

Aspernor, [καταφρονέω] āri. Recuſare, avertere, non agnoſcere: eſt autem dictum a Sperno. Ter. Phorm. 2. 3. 24. Quam is aſpernatur nunc tam illiberaliter. Hæc Donatus. Virg. 1. Georg. 228.
Nec Peluſiacæ curam aſpernabere lentis. Ubi Serv. Aſpernabere, Contemnes. Cic. 4. Acad. Habeo (inquam) ſententiam tuam, neque eam admodum aſpernor.
Aſpernari crudelitatem alicujus ab aris ſuis dicitur Deus. Cic. pro Cluent. 194. Cujus ego furorem atque crudelitatem deos immortales a ſuis aris atque templis aſpernatos eſſe confido.
Aſpernari, Contemnere ac negligere. Cic. 6. Verr. 113. Ennenſium querimonias nolite per deos immortales aſpernari, nolite contemnere ac negligere, Judices.
Aſpernari ac reſpuere. Cic. 2. de Orat. 97. Quinetiam guſtatus, qui eſt ſenſus ex omnibus maxime voluptarius, quam cito id quod valde dulce eſt, aſpernatur ac reſpuit? quis potione uti, aut cibo dulci diutius poteſt?
Aſpernari literas alicujus. Cic. 7. Att. 16. Non aſpernor Trebatii literas, a quo me unice diligi ſcio.
Rejicere & aſpernari. Cic. pro Roſc. Amer. 153. Hanc vero quæ ad eorum liberos atque ad infantium puerorum incunabula pertinet, niſi hoc judicio a vobis rejicitis, & aſpernamini, videte per deos immortales, quem in locum Rempub. perventuram putetis.
Auribus reſpuere, animo aſpernari. Cic. in Piſon. 45. Nemo denique civis eſt qui non modo ſe civem eſſe meminerit, qui vos non oculis fugiat, auribus reſpuat, animo aſpernetur.
Appetere & Aſpernari, contraria. Cic. 2. de Fin. 31. Simul atque natum animal eſt, gaudet voluptate, & eam appetit ut bonum, aſpernatur dolorem ut malum.
Interdum paſſive. Hirt. Bell. Afr. cap. 93. Intellexit regem vagum a ſuis deſertum ab omnibus aſpernari. Cic. apud Priſcian. Qui habet, ultro appetitur, qui eſt pauper, aſpernatur.

Aspernans, Partic. Cic. 15. Fam. 10. Non aſpernante ſenatu. Hinc

Aspernanter, Adv. Ambroſ.

Aspernandus, Partic. ut, Minime aſpernandus. Cic. 15. Fam. 6. Quæ etiamſi parum juſta tibi viſa eſt, hanc tamen habet rationem, ut non nimis concupiſcendus homo, ſed tamen ſi deferatur a Senatu, minime aſpernandus eſſe videatur.

Aspernatus, Partic. [καταπεφρονηκὼς] Virg. 3. Georg. 393.
In nemora alta vocans, nec tu aſpernata vocantem.

Aspernatio, ōnis. f. [καταφρόνησις] Contemptus. Cic. 4. Tuſc. 32. Quorum omnes morbi & perturbationes ex aſpernatione rationis eveniunt.

Aspernātor, ōris. m. Tertull.

Aspernabĭlis, e. [καταφρονητὸς] Gell. lib. 11. cap. 3. Nonnunquam apud me ipſum ſoleo res ejusmodi parvas quidem minutaſque, & hominibus non bene eruditis aſpernabiles.

Aspernamentum, i. n. Tertull.

Aspero, as. V. aspĕr.

Aspersio, **Aspersus**. V. aspergo.

Asperugo, Herba eſt, Lappaginis ſpecies, ſimilis illi quæ Mollugo dicitur, ſed foliis aſperioribus, Plin. lib. 26. cap. 10.

Asphaltion, [ἀσφάλτιον] Trifolii ſpecies eſt. Dioſcor. lib. 3. Plin. lib. 21. cap. 9. Folio coronat & trifolium. Tria ejus genera, minyanthes vocant, alii aſphaltion, majore folio, quo utuntur coronarii. Alterum

terum acuto, oxytriphyllon. Tertium ex omnibus minutissimum. Plura apud eundem.

ASPHALTITES, ['Ασφαλτίτης] Lacus Syriæ, de quo Plin. lib. 5. cap. 16. Asphaltites nihil præter bitumen gignit: unde & nomen. Nullum corpus animalium recipit, tauri camelique fluitant: inde fama nihil in eo mergi. De hoc multa Solin. & Justin. lib. 36.

ASPHODĒLUS, i. m. [ἀσφόδελος] Herba de qua sic Plin. lib. 21. cap. 17. Asphodelus manditur & semine tosto & bulbo. Paulo post, Asphodeli mentionem & Homerus fecit. Radix ejus napis modicis similis est. Neque alia numerosior, LXXX simul acervatis sæpe bulbis. Theophrastus, & fere Græci, princepsque Pythagoras, caulem ejus cubitalem, & sæpe duûm cubitorum, foliis porri sylvestris, anthericon vocavere: radicem vero, id est bulbos, asphodelon. Nostri illud albucum vocant, & asphodelum hastulam regiam. Hactenus Plin. Nostri autem pharmacopolæ corrupto vocabulo vocant *Aphrodilorum*.

ASPĬCIO, exi, ectum, [προσβλέπω, ἐφορῶ] ĕre. ex Ad & Specio antiquo verbo compositum; significat Intueri, ad aliquid oculos intendere. Ovid. 6. Fast. 605.

Corpus ut aspexit, lacrymis, &c. Ter. And. 1. 1. 91. Interea inter mulieres quæ ibi aderant, forte unam aspicio adolescentulam.

Vix aspiciendi potestas fuit. Cic. 1. de Orat. 161.

Molli vultu aspicere. Ovid. 10. Met. 610.

Me huc aspice. Plaut. Amph. 2. 2. 118.

Respicere & aspicere. Cic. 1. de Divin. 73. Quum autem aliquantulum progressus esset, subito exaudivit, hinnitum, respexitque, & equum alacrem lætus aspexit, cujus in juba examen apum consederat.

Aspicere & contueri. Cic. pro Syll. 74. Aspicite ipsum, contuemini os, conferte crimen cum vita usque ad hoc tempus explicata: tum crimen recognoscite.

Aspicere ad aliquem. Cic. de Arusp. Resp. 2. Et simul ad Cn. Lentulum cos. aspexit.

Ad faciem eorum quum aspicies, haud videntur mali. Plaut. Pseud. 1.2.9.

Aspicere e loco aliquo. Plin. lib. 17. cap. 4. Ovid. 2. Met. 228.

Tum vero Phaeton cunctis e partibus orbem
Aspicit. Sen. Herc. fur. 8. Ex alto aspicit.

Aspicere in obliquum. Plin. lib. 11. cap. 37. Cancri in obliquum aspiciunt.

Aspiciunt inter se, i. e. Mutuo. Cic. 3. in Catil. 13. Sic terram intuebantur, sic furtim nonnunquam inter se aspiciebant: ut non jam ab aliis indicari, sed indicare se ipsi viderentur.

Aspicere lucem, pro Edi in lucem, & nasci: cui opponitur, Luce privari. Cic. pro Rosc. Amer. 63. Portentum atque monstrum certissimum est, esse aliquem humana specie & figura, qui tantum immanitate bestias vicerit, ut propter quos hanc suavissimam lucem aspexerit, eos indignissime luce privarit.

Aspicere aliquem, pro Juvare. Virg. 2. Æn. 690.

Juppiter omnipotens, precibus si flecteris ullis,
Aspice nos. Ubi Servius, Aspice nos: quia intuentes dii adjuvant.

[Immo Simpliciter Aspice, quia sequitur:
Hoc tantum: &, si pietate meremur;
Da deinde auxilium, pater. H. St.
Oculis liquis Deus aspicit æquis. Virgil. Idem. [Memoriæ lapsus videtur. Nam in 9. Æn. v. 209. extat,
Juppiter, aut quicunque oculis hæc adspicit æquis. & in 4. v. 372.
Nec Saturnius hæc oculis pater aspicit æquis.

Aspicitur. Ovid. 6. Fast. 29.

Si genus aspicitur, Saturnum prima parentem
Feci, Saturni sors ego prima fui.

Aspici, pro Considerari. Sil. lib. 3. Sin solo aspicimur sexu, &c.

Aspicere & Accipere sæpe a Librariis inter se commutari notat Drakenb. ad Sil. lib. 5. 573.

ASPICIENDUS, [προσβλεπτέος] Ovid. 6. Fast. 284.

Tu dea non fueras aspicienda viro.

ASPECTU, supinum passivum. ut, Horrendus aspectu, Qui faciem habet horrendam. [Immo Nomen verbale, ut seq. V. Voss. de Anal. 3. 8.

ASPECTUS, ûs. m. [ὄψις] Intuitus. Cic. 6. Verr. In qua inauratam C. Verris statuam viderem. Quod posteaquam dixi, tantus est gemitus factus aspectu statuæ & commemoratione, ut, &c. Virg. 6. Æn. 456.

— teque aspectu ne subtrahe nostro.

Aspectum amittere. Cic. 1. Tusc. 73. Nec vero de hoc quisquam dubitare posset, nisi idem nobis accideret, diligenter de animo cogitantibus, quod iis sæpe usu venit, qui quum acriter oculis deficientem solem intuerentur, ut aspectum omnino amitterent, sic mentis acies seipsam intuens nonnunquam hebescit.

Aspectus miserabilis. Cic. 2. Philipp. 73. Auctionis aspectus miserabilis.

Aspecti, pro Aspectus, Antique Accius Astyanacte, Abducite intro: nam mihi miseritudine Commovit animum excelsa aspecti dignitas. Nonius.

Aspectus mitis. Sil. lib. 8.

Rancidus. Plin. lib. 22. cap. 22. V. RANCIDUS.

Scaber. Plin. lib. 12. cap. 25.

Virilis. Cic. de Arusp. Resp. 8. Non mirum si hoc vobis ridiculum videtur: etiam sua concio risit, hominem illum, qui pulvinaribus Bonæ deæ stuprum intulerit: eaque sacra, quæ viri oculis, ne imprudentis quidem aspici fas est, non solum aspectu virili, sed flagitio stuproque violarit: in concione de religionibus neglectis conqueri.

In aspectu urbis. Cic. 6. Verr. Et portus habet prope in ædificatione aspectuque urbis inclusos.

Ad aspectum præclarus. Cic. 6. Verr. 17. Nam & situ est communito, tum ex omni aditu vel terra vel mari, præclaro ad aspectum.

Primo aspectu. Cic. 7. Att. 3. Ad VIII Id. Decemb. Tusculanum veni, & ibi tuas literas legi, e quibus hanc primo aspectu voluptatem cepi, quod erant a te ipso scriptæ.

Primo quasi aspectu. Cic. 4. Acad. 35. Nam si quod cuique occurrit, & primo quasi aspectu probabile videtur, id confirmatur, quid eo levius?

Adducere in aspectum. Cic. 10. Fam. 23. Copias prope in aspectum Lepidi Antoniique adduxi, quadragintaque millium passuum spatio relicto consedi.

Cadere sub aspectum & tactum. Cic. de Univers. 13. ut quemadmodum ignis animæ, sic anima aquæ: quodque anima aquæ, id aqua terræ proportione reddit. Qua ex conjunctione cœlum ita aptum est, ut sub aspectum & tactum cadat.

Carere aspectu civium. Cic. 1. in Catil. 17.

Contorquere aspectum. Cic. 2. de Nat. Deor. 142. Oculi aspectum quo volunt, facile contorquent.

Convertere. Cic. 2. de Nat. Deor. 142. Natura lubricos oculos fecit & mobiles, ut & declinarent, siquid noceret: & aspectum quo vellent, facile converterent.

Definire. Cic. 2. de Divin. 92. Illi orbes qui cœlum quasi medium dividunt, & aspectum nostrum definiunt, qui a Græcis ὁρίζοντες nominantur, a nobis finientes rectissime nominari possunt.

Exuere alicujus aspectum. Tacit. 16. Ann. 28.

Fugere aspectum alicujus. Sen. Hippol. 5.

Gravari. Tacit. 3. Ann. 59. Sane gravaretur aspectum civium senex Imperator.

Judicare uno aspectu. Cic. de Clar. Orat. 200. Intelligens dicendi existimator non assidens, & attente audiens, sed uno aspectu, & prætereuns, de oratore sæpe judicat.

Obmutuit aspectu. Virg. 4. Æn. 279.

Poni sub uno aspectu. Q. Cic. de Petit. Consf. 1. Non ut aliquid ex iis novi adjicerem, sed ut ea quæ in te dispersa atque infinita viderentur esse, ratione & distributione sub uno aspectu ponerentur.

Privare aspectu suo. Cic. 4. Fam. 9. Nunc vero nec locus tibi ullus dulcior esse debet patria: nec eam diligere minus debes, quod deformior est, sed misereri potius: nec eam multis claris viris orbatam, privare etiam aspectu tuo.

Proferre in aspectum lucemque. Cic. pro Arch. 12. Ego vero fateor me his studiis esse deditum: ceteros pudeat, siqui se ita literis abdiderunt, ut nihil possint ex his neque ad communem afferre fructum, neque in aspectum lucemque proferre.

Referre aspectum aliquo. Cic. de Provinc. Consf. 38. Sed homines aut propter dignitatem suam diffisi ipsi sibi, aut propter reliquorum obtrectationem, ab hujus ordinis conjunctione depulsi, sæpe ex hoc portu se in illos fluctus prope necessarios contulerunt. qui si ex illa jactatione cursu populari, bene gesta Rep. referunt aspectum in Curiam, atque huic amplissimæ dignitati commendati esse volunt, non modo non repellendi sunt, verum etiam expetendi.

Sentiri aspectu. Cic. 1. Off. 14. Itaque eorum ipsorum quæ aspectu sentiuntur, nullum aliud animal venustatem, pulchritudinem, convenientiam partium sentit. Hominem intelligit.

Venire sub aspectum. Cic. 2. de Orat. 358. Formis atque corporibus, sicut omnibus quæ sub aspectum veniunt, sedes opus est, etenim corpus intelligi sine loco non potest.

Vesci in aspectu. Tacit. 13. Ann. 16.

Vitare aspectum hominum lucemque. Cic. pro Syll. 74. Quis P. Syllam, nisi mœrentem, demissum, afflictumque vidit? quis unquam est suspicatus hunc magis odio, quam pudore, hominum aspectum lucemque vitare?

Vitare aspectum & præsentiam hominum. Cic. 1. in Catil. 17. Tu quum conscientia scelerum tuorum agnoscas odium omnium justum, & jam tibi diu debitum, dubitas, quorum mentes sensusque vulneras, eorum aspectum præsentiamque vitare?

Aspectus, Pulchritudo. Virg. 1. Æn. 617.

Obstupuit primo aspectu Sidonia Dido,
Casu deinde viri tanto. Serv.

Aspectus morum. Plin. lib. 11. cap. 52. Addidit morum aspectus simili modo apud nos Trogus. h. e. Judicium de hominis moribus ex ipsius aspectu.

Aspectus quadrantalis, trientalis, triquetrus, quadratus, trinus, nonagenarius, sextilis, sexagenarius, semissis, tetragonus, hexagonus, qui dicantur Astronomicis, V. TETARTEMORION.

ASPECTIO, ōnis. f. Idem. V. ex Festo in SPECTIO.

ASPECTO, [προσβλέπομαι] āre. frequent. Frequenter aspicere & fixe intueri. Ter. Eun. 3. 5. 11. Quid me aspectas? quid taces? Cic. pro Planc. 101. Quid me aspectas? quid mea promissa repetis?

Omni exuta æqualitate jussa principis aspectare. Tacit. 1. Ann. 4.

Aspectare aliquid. de inanimis dicitur, pro Ex adverso positum esse. Virg. 1. Æn. 424.

Aspectari, passivum. Lucret. lib. 3. 76.

— illum esse potentem,
Illum aspectari, claroque incendit honore. Sensus est, Illum esse potentem, illum digito monstrari, atque aspectari, macerat alios homines invidia: & honore, id est propter illius honorem, homines invidos incendit, urit, & cruciat. Hæc est vera lectio, & hic sensus, authore Lambino. [Al. Incedere, quod sine dubio præferendum est. V. INCEDO.

ASPECTANS, [προσβλέπων] Stat. 3. Theb. 82. Virg. 3. Georg. 228. Stabula aspectans.

ASPECTABĬLIS, e. [ὁρατός] Dignum quod aspiciatur. Cic. de Univers. 9. Deus animal unum aspectabile, in quo omnia animalia continerentur, effecit.

Corporeum & aspectabile. Cic. de Univers. 11. Corporeum autem & aspectabile, itemque tractabile omne necesse est esse, quod natum est.

ASPICIALIS, e. [ὁρατός] Gloss. Gr. Lat.

ASPIDELON, Lactuca sylvatica. Apul. de Herb. cap. 30. Al. Aspideion.

ASPIDISCI, [ἀσπιδίσκοι] Brevia sunt scuta, & in scuti modum orbicularia ornamenta. Cæl. lib. 13. cap. 16.

ASPILATES, [ἀσπιλάτης] Gemma est ignei coloris, quam Democritus tradit in Arabia gigni, & in avium quarundam nido inveniri: traditque eam ex cameli pilo spleneticis alligatam, malo illorum mederi. Est & altera eodem nomine argentei coloris, lymphatis utilis. Utriusque meminit Plin. lib. 37. cap. 10.

ASPĪRO, [ἐπιπνέω, ἐπονομάζω] āre. ex Ad & Spiro compositum; est Afflare. Virg. 7. Æn. 8.

Aspirant auræ in noctem.

Lenius aspirans aura secunda venit. Catul. 66. 64.

Aspirare ad locum aliquem. Varr. de R. R. 1. 57. Ad quæ granaria nulla aura humida e propinquis locis aspiret.

Aspirare vocem. Quintil. lib. 1. cap. 6. [An potius locus est 1. 5. p. 57. Burm. Diu deinde servatum, ne consonantibus aspiraretur, ut in Gracchis & Triumpis? Græcis est δασύνειν, Nam Spiritus asper δασὺ πνεῦμα.

Aspirare,

Aſpirare, Accedere. Columel. lib. 8. cap. 14. Ne coluber, ne vipera, felisque, aut etiam muſtela poſſit aſpirare. Quem locum deſumpſit e Varr. 3. de R. R. cap. 10. Neve qua eo accedere poſſint muſtelæ, aliæve beſtiæ quæ noceant.

Propitium aſpirare pravo conſilio. Valer. Maxim. lib. 3. cap. ult. ubi de Phocione, Blandum animum temeritati caſus facit, ubi pravo conſilio propitius aſpirat: & quo vehementius noceat, inſperatius prodeſt.

Aſpirare ad aliquem. Cic. 5. Tuſc. 27. Omneſque aditus tuos interclusi, ut ad me aſpirare non poſſes. h. e. Pervenire.

Ad aliquem ex bellica laude. Cic. de Clar. Orat. 84. Nam ut ex bellica laude aſpirare ad Africanum nemo poteſt: ſic ingenii, literarum, eloquentiæ, ſapientiæ denique, etſi utrique primas, priores tamen deferunt Lælio.

Aſpirat equis, pro Ad equos. Virg. 12. Æn. 352.
— nec equis aſpirat Achillis. Ubi Servius, Aſpirat, apud majores, Accedit ſignificat.

Aſpirare rei deos dicimus, pro Auxilium aliquod præbere. Virg. 2. Æn. 385.
— aſpirat primo fortuna labori. Idem 9. Æn. 525.
Vos ô Calliope precor aſpirate canenti.

Aſpirat felicitas alicui. Curt.

Aſpirare in curiam. Cic. 2. Verr. 76. i. e. Venire, Contendere.

In campum. Cic. pro Syll. 52. ad Comitia ſcil.

Aſpirare, Inſpirare, vel Impertire. De Domitiano invocato. Quintil. in præf. lib. 4. Ut quantum nobis expectationis adjecit, tantum ingenii aſpiret, dexterque ac volens adſit. Budæus.

Dictis divinum aſpirat amorem Venus. Virg. 8. Æn. 373.

Aſpirare ad rem aliquam, eſt Vehementi conatu in aliquam rem contendere: quia qui ſic enituntur, ſpirant, id eſt anhelant. Cic. 3. Verr.

Ad magiſtratum aſpirare. Ulp. in l. 1. §. Caſum. D. de poſtuland.

Accedere, aut aſpirare. Cic. 1. Verr. 20. In ejusmodi re quisquam tam impudens reperiretur, qui ad alienam cauſam invitis iis quorum negotium eſt, accedere, aut aſpirare audeat? Ubi Aſcon. Aſpirare, eſt In eam partem, qua quid quæſitum eſt, vultum & oculos ac ſpiritum oris advertere. Accedere, eſt Proximum fieri.

Aſpirare aliquo. Cic. 7. Verr.

Ad eam laudem quam volumus, aſpirare non poſſunt. Cic. de Clar. Orat. 139.

Aſpirare, i. e. Illinere. Lucret. apud Quintil. 3. 1.
— prius oras pocula circum
Aſpirant mellis dulci flavoque liquore. In quibusd. Codd. legitur, Aſpergunt; in noviſſimis Lucretii editionibus, Contingunt.

Aspirans, Partic. Cic. 2. de Nat. Deor. 136. Pulmones tum ſe contrahunt aſpirantes, tum ſe ſpiritu dilatant, ut frequenter ducatur cibus animalis, quo maxime aluntur animantes.

Aspiratio, ōnis. f. [ἐπίπνοια] Actus ipſe aſpirandi: h. e. Inſpirandi, nempe dum aerem in corpus intromittimus. Cic. 2. de Nat. Deor. 83. Animantes autem aſpiratione aeris ſuſtinentur.

Aſpiratio, pro eo quod Influentia dicitur. Cic. 1. de Divin. 130. Nam ſi obſcurior, qualiſque caliginoſa ſtella extiterit: pingue & concretum eſſe cœlum, ut ejus aſpiratio gravis & peſtilens futura ſit. Budæus.

Aſpiratio terrarum diſparilis, pro Exhalatione. Cic. 1. de Divin. 79. Et ſunt partes agrorum aliæ peſtilentes, aliæ ſalubres, aliæ quæ acuta ingenia gignant, aliæ quæ retuſa: quæ omnia fiunt ex cœli varietate, & ex diſparili aſpiratione terrarum.

Aſpiratio, Spiritus aſper, pronunciationis nota. Quintil. 1. 5. Per aſpirationem, i. e. Per literam H. Ea veteres nunquam in vocali utebantur, & ſic loquebantur ut Cetegos, triumpos, Cartaginem dicerent. V. Cic. in Orat. 160. V. & H lit.

Habet & Aſpiratio apud Poetas aliquando vim conſonantis. Sic Sen. Octav. 516. Triſtes Philippi: hauſit & Siculum mare.

Aspirāmen, inis. n. Idem. Val. Flac. 6. 465.
Da, precor, artificis blanda aſpiramina formæ.

Aspis, idis. f. [ἀσπίς] Serpens eſt parvus venenoſiſſimus, cujus naturam multis verbis deſcribit Plin. lib. 29. cap. 4. Cic. pro Rabir. Poſth. 23. Aſpide ad corpus admota vita eſt privatus.

Aſpide cincta comas Io. Val. Flacc. 4. Argon. 418.

Aspis, [Ἀσπίς] Inſula eſt, quam nonnulli Arconneſum vocant. Strab. lib. 14.

Eſt & hoc nomine Collis quidam, in Taphitide promontorio, a ſimilitudine appellatus, quem Agathocles Siciliæ tyrannus habitavit, quo tempore Carthaginem navigaſſet. V. Strab. lib. 17.

Eſt item Aſpis locus & portus optimus omnium qui ſunt in Syrte. Ibid.

Asplēdon, [Ἀσπληδών] Phocenſium urbs, ut tradit Pauſanias. Hanc Euſtath. vocatam Apricam dicit, quod hybernationi locus amœnus ſit, tum ad differentiam alterius cujus meminit Homer. in Catal. nav. 2. Iliad.

Asplēnum, i. a Græco ἄσπληνον, quod lienem imminuat: Herba, de qua ſic Plin. lib. 27. cap. 5. Aſplenum, ſunt qui hemionion vocant, foliis trientalibus multis, radice limoſa, cavernoſa, ſicut filicis candida, hirſuta: nec caulem, nec florem, nec ſemen habet. Naſcitur in petris, parietibus opacis, humidis. Interpres tamen Dioſcoridis lib. 3. cap. 152. vertit Aſplenion. Eſt autem quam alii Scolopendrion vel Scolopendram vocant, Arabes *Ceterach*, Itali *Citrach*. Quam autem herbam falſo pharmacopolæ vocant Scolopendram, eſt ea quam Dioſcorides Phyllitin appellat.

Asporēnus, [Ἀσπορηνὸς] Mons eſt Aſiæ Pergamo proximus, ſic dictus quod aſper & ſterilis ſit: & templum quod ibi eſt Matris deorum, Aſporenum dictum: dea quoque ipſa Aſporena dicta eſt. Strab. lib. 13.

Asporto, [ἐκφέρω] āre. Alio portare. Ter. Phorm. 3. 3. 18. Quoquo hinc aſportabitur terrarum, certum eſt perſequi. Cic. in Parad. 1. Multa de ſuis rebus ſecum aſportarent.

Aſportare ad aliquem. Liv. 4. Bell. Pun. Et aſportari Alexandriam juberent, ad virum uxorem, ad patrem filias.

Aliquem ſecum. Cic. 6. Verr. 110.

In aliquem locum. Liv. 7. Bell. Pun. In Macedoniam aſportata fuerat.

Asportātus, Partic. [ἐξενεγμένος] Cic. 3. Verr. 53. Omnia ex fanis, ex locis publicis, palam, ſpectantibus omnibus ploſtris evecta, aſportataque.

Asportandus, Partic. [ἐξοιστέος] Cic. 6. Verr. 110. Simulacrum avellendum aſportandumque curavit.

Asportatio, ōnis. f. [ἐξαγωγή] Actus ipſe aſportandi. Cic. 6. Verr. 110. His pulchritudo periculo, amplitudo ſaluti fuit: quod eorum demolitio atque aſportatio perdifficilis videbatur.

Asprenas, C. Nonius, Africæ Proconſul ſub Tiberio. V. Plin. 30. 7. Suet. Aug. cap. 43. & 56. ubi V. Torrent. & Burman. vel potius Pareum ad Quintil. 10. 1. p. 883. & Camerar. 1. 5. p. 68.

Aspredo, Aspretum, Aspritudo. V. aspér.

A S S

Assa Fœtida, V. asa.

Assa, ōrum. Cella in balneariis, in qua tantum ſudant, non etiam lavant. Sen. Sudatoria vocat. Cic. 3. Q. frat. 1. In balneariis aſſa in alterum apodyterii angulum promovi. V. Hier. Mercur. de Arte Gymn. l. 1. c. 10. p. 46. ed. Amſt.

Assa, (inquit Feſtus) dicebatur Cantus tibiarum. Nonius, Aſſa voce, ſola voce linguæ tantummodo, aut vocis humanæ, non admiſtis aliis vocibus eſſe voluerunt. Varro de Vita Pop Rom. lib. 2. In conviviis pueri modeſti, ut cantarent carmina antiqua, in quibus laudes erant majorum, & aſſa voce, & cum tibicine. Item Cato de Liberis Educand. Melos alterum in cantibus eſt bipartitum: unum quod eſt in aſſa voce, alterum quod vocant organicon. Aſſum autem exiſtimandum eſt, ut in obſoniis, ſine pigmento ſaporis alieni, quemadmodum merum dicitur ſolum. Hactenus Nonius. Aſconius in Cic. Divin. Cani remigibus celeuſma per ſymphoniacos ſolebat, & per aſſam vocem, id eſt Ore prolatam.

Aſſa, Nutrix antiquis. Nonius, Aſſas nutrices difficilis multi exiſtimant intellectus. At vero acri intentione potuimus indagare, ob eam proprietatem officii eo nomine nuncupari, quod aſſint iis quos nutriant, nec vel exiguo divellantur. Unde Aſſeclas ab eo quod aſſint, & omnibus juſſis dominorum præſto ſint, eſſe vocitatos. Hactenus ille. Conf. assura. & assus.

Assabinus, Deus apud Æthiopas, qui vulgo Jupiter. Plin. lib. 22. cap. 19.

Assacani, Indiæ regio eſt, in qua eſt Magoſa civitas, regionis illius caput. Strab. lib. 15.

Assamenta, ōrum. n. pl. [σανιδώματα] Tabulæ ſunt ſectiles, quæ Axes ſive Aſſes alias dicuntur. Plin. lib. 16. cap. 40. Rigorem fortiſſime ſervat ulmus, ob id cardinibus aſſamentiſque portarum utiliſſima, quoniam minime torquetur. Ex Budæo. ſed Harduinus ad hunc locum notat Codices MSS exhibere Craſſamentis. V. asser.

Assarăcus, [Ἀσσάρακος] Trois filius, avus Anchiſæ, & pater Capyos. Virg. 12. Æn. 127. Et genus Aſſaraci. 1. 288. ubi Serv. V. & 6. 778.

Assarius, V. asso, as.

Assarum, V. asarum.

Assĕcla, æ. m. [ἀκόλουθος] Servus, ſic dictus (ut ait Nonius) quod aſſit, & omnibus juſſis dominorum præſto ſit. Cic. 5. Verr. 30. Etenim quod eſt judicium, quum e Verris turpiſſimo flagitioſiſſimoque comitatu, tres Recuperatorum nomine aſſediſſent, aſſeclæ iſtius non a patre ei traditi, ſed a meretricula commendati? Idem, De aſſecla quodam ſervo ſuo quæſivit.

Aſſeclæ patritiorum. Liv. lib. 3.

Aſſeclæ legatorum. Cic. 3. Verr. 65.

Aſſecla menſarum, per metaphoram. Cic. in Salluſt. 21. Sed tu omnium menſarum aſſecla, omnium cubiculorum in ætate pellex, & idem poſtea adulter.

Assector, &c. V. assequor.

Assedeo, Assessio, Assessus, V. assideo.

Assefolium, Herba. Apul.

Assentio, ſi, ſum, [συγκατατίθεμαι, συναινέω, ὁμολογέω] īre. ſignificat Conſentire. Plaut. Rud. 4. 3. 36. Mare quidem commune certo eſt omnibus eſſe. T. aſſentio. Cic. 5. Fam. 2. Sedens iis aſſenſi. Idem. 7. Att. 3. Ex parte magna tibi aſſentio. conf. ex Siſenna. Quintil. 1. 5. Hirt. Bell. Afr. 88. Curtius quoque 4. 13. 7. Omnes fermè Parmenioni aſſentiebant. Sed uſitatius, eſt,

Assentior, enſus ſum, īri. dep. Idem. Cic. 5. Verr. Ut ego aſſentiar orationi, defenſionem tamen non probabo.

Aſſentiri alicujus ſententiæ. Cic. 10. Fam. 16. Ego eam ſententiam dixi, cui aſſenſi ſunt ad unum.

Aliquid alicui. Cic. 3. de Orat. 182. Namque ego illud aſſentior Theophraſto, qui, &c. Idem Att. Timet multa, aſſentitur omnia.

Aſſentiri alicui de aliqua re. Cic. 7. Att. 13. De Vennonianis rebus tibi aſſentior. Idem 1. de Orat. 214. Quum ſæpiſſime tibi Senatus breviter impoliteque dicenti maximis ſit de rebus aſſenſus.

Aſſenſum eſt, imperſ. Cic. 1. Fam. 2. Quatenus de religione dicebat, eique rei jam obſiſti non poterat, Bibulo aſſenſum eſt. & Liv. 24. 45. Fabio aſſenſum eſt.

Assentiens, Partic. [συναινῶν] Cic. 2. de Divin. 104. Ennius qui magno applauſu loquitur, aſſentiente populo.

Assensus, Partic. [ὁμολογηθεὶς] Cic. 4. Acad. 99. Etenim is quoque qui a vobis ſapiens inducitur, multa ſequitur probabilia, nec comprehenſa, nec percepta, neque aſſenſa, ſed ſimilia veri: quæ niſi probet, omnis vita tollatur.

Assensus, ūs. m. [συγκατάθεσις, ὁμολογία] Idem quod Aſſenſio. Cic. 4. Acad. 39. Quare qui aut viſum, aut aſſenſum tollit, is omnem actionem tollit e vita.

Aſſenſu omnium aliquid dicere. Cic. 2. de Nat. Deor. 4. Quod ni ita eſſet, qui potuiſſet aſſenſu omnium dicere Ennius, Aſpice hoc, &c.

Vulgi aſſenſu, & populari approbatione judicari ſolet. Cic. de Clar. Orat. 185.

Vario aſſenſu fremere. Virg. 10. Æn. 97.

Mereri aſſenſum deliberantis. Quintil. lib. 3. cap. 8.

Obſiſtere viſis, aſſenſuſque ſuos firme ſuſtinere. Cic. 3. de Fin. 31.

Aſſenſum retinere. ἐπέχειν. H. St.

Assensio, ōnis. f. [συγκατάθεσις] Conſenſus. Cic. 4. Acad. Sed adhæc quæ viſa ſunt, & quaſi accepta ſenſibus, aſſenſionem adjungit animorum, quam eſſe vult in nobis poſitam & voluntariam.

Simulata aſſenſio. Quintil. lib. 6. cap. 3.

Aſſenſio & approbatio. Cic. 4. Acad. 37.

Aſſenſionis retentio. Cic. 4. Acad. 59.

Aſſenſionem captare. Cic. 1. de Invent. 51.

Assensor, ōris. [συγκατατιθεὶς] Qui aſſentitur. Cic. 6. Fam. 21. Quotidie

tidie commemorabam te unum in tanto exercitu mihi fuisse assensorem, & me tibi.

ASSENTOR. [κολακεύω] āri. est Insidiose & conciliandæ alicujus utilitatis gratia, effusius, & plerumque falso quempiam laudare. ut ait Valla. 5. 65. Ter. Adel. 2. 4. 6. Ne id assentandi magis, quam quod habeam gratum, facere existimes. Ubi Donatus; Assentandi, Adulandi.

Proprie est Assentiri passim. H. St. [Sane videtur Frequentativum esse Assentor pro Assensor, a Supino Assensum, v. Assentio, permutata sibilante litera cum cognata, euphoniæ causa. V. S. lit.

Nisi forte te amant, & tibi assentantur. Cic. 9. Fam. 12.

Assentari omnia. Ter. apud Cic. de Amicit. 94. Postremo imperavi egomet mihi omnia assentari. Locus est apud Ter. in Eun. 2. 2. 22.

ASSENTATIO, ōnis. f. Ipse assentandi actus [κολακεία] Liv. 4. Bell. Pun. Inflatus assentationibus eorum qui eum non Hieronis tantum, &c. Cic. de Amicit. 98. Semper auget assentatio id quod is cujus ad voluntatem dicitur, vult esse magnum.

Isthæc illum perdidit assentatio. Plaut. Bacch. 3. 3. 7.

Benevolentiam blanditiis & assentationibus colligere, turpe est. Cic. de Amicit. 52.

Blanditiis & assentationibus sein alicujus consuetudinem immergere. Cic. pro Cluent. 36.

Eruditus ad assentationem. Cic. 1. Q. frat. 1.

ASSENTATIUNCULA, dimin. Cic. 5. Fam. 12. Vereor ne assentatiuncula quadam aucupari tuam gratiam videar.

ASSENTATORIE, Adv. [κολακικῶς] Cum assentatione. Cic. 2. Q. frat. 14. Dubitare te non assentatorie, sed fraterne veto.

ASSENTATOR, ōris. m. [κόλαξ] Qui assentatur. Cic. 1. Off. 42. Non benefici, neque liberales, sed perniciosi atque assentatores judicandi sunt. Assentatoris mulierum. Cic. pro Cæcin. 14. Gulielm. Assectatoris.

ASSENTĀTRIX, īcis. f. Plaut. Mostell. 1. 3. 100. Nunc assentatrix scelesta est, dudum adversatrix erat.

ASSĔQUOR, quutus sum, [ἀκολουθέω, ἐπικαταλαμβάνω, παρακολουθῶ] ĕqui. Pervenire ad eum quem sequimur. Ter. Phorm. 5. 7. 89. Assequere, ac retine. Cic. 3. Att. 5. Si enim es Romæ, jam me assequi non potes.

Insequi, & assequi. Cic. 1. Tusc. 94. Quæ vero ætas longa est? aut quid omnino homini longum? nonne modo pueros, modo adolescentes in cursu a tergo insequens, nec opinantes assequuta est senectus?

Assequi, [τυγχάνειν] Adipisci, & quod vulgus Gallorum Lucrari appellat. Cic. pro Rosc. Amer. 95. Qua in re nihil aliud assequeris, nisi ut ab omnibus mortalibus audacia tua cognoscatur & impudentia.

Cogitationem alterius. Cic. 2. de Invent. 139. Sed qui cogitationem assequi possent & voluntatem interpretari.

Conjectura assequi, est Conjectando intelligere. Cic. 5. Verr. Credo vos ex vestris rebus rusticis conjectura assequi posse.

Honores & magistratus. Cic. in Pison. 2. Omnes magistratus sine repulsa assequutus.

Ingenium alterius, Parem ingenio esse alteri. Plin. lib. 4. Epist. 8.

Literis, est Literis rem explicare, quo modo verbis & dictis. Cic. 15. Fam. 1. Quibus igitur literis tam accurate scriptis assequi possum subtilius, ut explicem quæ gerantur.

Maturitatem, Maturum fieri. Cic. 2. de Nat. Deor. 51. Alantur, augescantque & pubescant, maturitatemque assequantur.

Merita alicujus, Par pari referre. Cic. 1. Fam. 4. Quid enim aut me ostentem, qui si vitam pro tua dignitate profundam, nullam partem videar tuorum meritorum esse assequutus? i. e. Nullam partem tuorum meritorum videar æquasse.

Nomen. Plin. in Paneg. Assequutus est nomen quod ad alium transire non possit.

Obscura apertis. Cic. 3. de Nat. Deor. 38.

Propositum assequi. Cic. 3. de Fin. h. e. Tandem pervenire ad id quod proposueramus.

Suspicione non potui consilium. Cic. 8. Att. 5.

ASSECTOR, [παρακολουθέομαι] āri. frequent. quasi Comitatum præstare non tantum in itinere, aut navigatione, aut militia, sed fere per urbem, ut Cic. 1. de Orat. 239. Quum ædilitatem Crassus peteret, eumque major natu & consularis Sergius Galba assectaretur, quod Crassi filiam Cn. filio suo despondisset. Hæc Valla lib. 5.

Assectari aliquem, pro Se insinuare in gratiam ejus, vel Captare amicitiam. Suet. in Jul. cap. 19. Qua maxime injuria instinctus, omnibus officiis Cn. Pompeium assectatus est, offensum tunc patribus. i. e. Pompeio se adjunxit.

Assectari prætextatum aut prætextatam, a Justin. lib. Instit. 4. dictum est pro eo quod est Pudorem pueri ingenui aut puellæ sugillare, & notam infamiæ, tanquam scorto masculo fœmininoque inurere. Solent enim hodie quoque perditissimi homines, dum sugillare volunt puellæ aut matronæ opinionem, improbiore petulantia in publico eis adambulare, quasi scortum ad constitutum assectantes. Budæus.

ASSECTATIO, ōnis. f. [ἀκολούθησις] Ipse assectandi actus. Plin. lib. 33. cap. 12. Vidimus & ipsi Arellium Fuscum motum equestri ordine ob insignem cum celebritate assectationem adolescentium scholæ, ex argento annulos habentem.

Assectatio cœli. Plin. lib. 2. cap. 20. Latet plerosque, magna cœli assectatione compertum a principibus doctrinæ viris, supernorum trium siderum ignes esse. i. e. Observatione diuturna.

ASSECTATOR, ōris. m. [ἀκόλουθος] Qui assidue comitatum præstat. Cic. pro Corn. Balb. 62. Cum ducibus ipsis, non cum comitatu assectatoribusque confligant. Conqueritur Cicero quod æmuli, qui magnis viris invidebant, non audebant eos aggredi ob potentiam: sed minores eorum amicos & quasi comites vexabant.

Assectator dapis cancer. Plin. lib. 9. cap. 42.

Assectator, Qui alicujus doctrinam & eloquentiam imitatur. Plin. lib. 24. cap. 17. Adjecit his Apollodorus assectator ejus.

Assectator eloquentiæ. Plin. lib. 29. cap. 1. Exortus deinde est Vectius Valens, adulterio Messalinæ Claudii Cæsaris nobilitatus, pariterque eloquentiæ assectator. Assectator sapientiæ. Plin. lib. 8. cap. 27. V. ASSECTATIO.

ASSECŪTOR, ōris. m. Mart. Capell.

ASSER, ĕris; vel, ASSIS, is. m. [σανίς] Budæus, Asses quæ & Axes dicuntur, Tabulæ sunt sectiles, non absimiles scandulis, quibus tecta, tegularum vice, in quibusdam locis teguntur. Plin. Assamenta etiam appellat lib. 16. cap. 40. Hactenus Budæus. V. in h. v. Festus, Asseres dicti, quod assideant parieti trabibusque. Plaut. Aul. 2. 6. 8. Ligna hic apud nos nulla sunt. STR. sunt asseres? STA. sunt pol. STR. sunt igitur ligna, ne quæras foris.

Asseres ab Assibus differunt. Sunt enim Asseres oblongi trientali circiter materia, latitudine fere ac crassitudine æquales, vulgo Membraturæ dicuntur. Hæc Budæus. Cæs. 2. Bell. Civil. 2. Asseres enim pedum duodecim cuspidibus præfixi, atque hi maximis balistis missi per quatuor ordines cratium in terra defigebantur.

Asseres ferreo unco præfixi. Liv. 30. 10. Postremo asseres ferreo unco præfixi (harpagonas vocant milites) ex Punicis navibus injici in Romanas cœpti. V. HARPAGO.

Roborei asses. Columel. lib. 6. cap. 19.

Querni asses. Varro 1. de R. R. cap. 52.

ASSERCŬLUS, i. m. dimin. [σανίδιον] Cato de R. R. cap. 152. Scopas virgeas, ulmeas, aridas, eas in asserculo alligato. Columel. lib. 12. cap. 50. Asserculi modici. Columel. lib. 8. cap. 3. Ascensus deinde avibus ad tabulata per utranque sellam datur, junctis parieti modicis asserculis.

Assercula neutro genere dixit Cato cap. 12.

ASSICŬLUS, i. m. [σανιδάριον] dimin. ab Assis, pro Assere, Calepinus citat locum Columellæ ex lib. 7. qui lib. 6. legitur, cap. 19. ubi nunc legitur Axiculus.

ASSULA, ASSULATIM, ASSULOSE. V. post ASSIS.

ASSO, [σανιδόω] āre. Contabulare. Vitruv. lib. 7. cap. 1. Quum assatum fuerit, super, altera coassatio struatur: clavisque fixa, duplicem præbent contignationi loricationem. Alii codices habent, Quum coaxatum fuerit, &c.

ASSĔRO, ēvi, ĭtum, [προσφυτεύω] ĕre. comp. ex Ad & sero, sevi. Juxta serere, vel plantare. Cato de R. R. cap. 32. Arbores facito uti bene maritæ sint, vitesque uti satis multæ asserantur.

ASSĬTUS, Partic. [προσφυτευθεὶς] ut, Assitæ arbores, i. e. Juxta satæ. Catul. 62. 106.

Lenta qui velut assitas

Vitis implicat arbores.

Inter Assita & Insita. Insita est arbor, inquit Agretius, Cui insciſſæ alienum germen includitur: Assita, Cui incolumi aliquid quod sustineat adjungitur. Locum Hor. 2. Epist. 2. 170. citat,

— qua populus assita certis Limitibus, &c. quippe, inquit, quæ vitibus maritatur. Legi & qui præpositionis rationem non haberet, & Assitam pro Sata intelligeret. ex Turneb. Adv. 6. 15.

ASSĔRO, ui, ertum, [διαβεβαιόομαι] ĕre. ex Ad & Sero serui; Affirmare, vendicare. Cic. 3. Off. 55. Quod siqui proscribunt villam bonam (ut ipsi asserunt) beneque ædificatam. Correcta exemplaria hic non habent verba illa, Ut ipsi asserunt. Quintil. lib. 4. Absolutum tanquam filium suum asserit.

Nervose asserere. V. NERVUS.

Asserere manum, Admovere est: quod ea quoque quæ in terram dimittuntur, seri dicuntur. Unde etiam Seræ dicuntur, quia foribus admotæ, apponuntur (affixæ) postibus, quemadmodum ea quæ terræ inferuntur. Festus.

Asserere manu, pro Manu comprehendere & liberare, sive libertate donare. Ter. Adel. 2. 1. 39. Nam ego illam liberali assero causa manu. Ubi donatus. Ordo est, Ego liberali causa, manu assero. Et sunt juris verba: a quibus etiam Assertores dicuntur, Vindices alienæ libertatis. Nam & causa ipsa, Liberalis dicitur, Quæ actionem in se continet libertatis. Cic. pro Flacc. 40. Quum in causa liberali, eum qui asserebatur, cognatum suum esse diceret, non crediderunt.

Asserere se, Ex servo liberum facere. Ovid. 3. Amor. 11. 3.

Scilicet asserui jam me, rupique catenas.

Asserere in servitutem, est velut Subjugare in servitutem. Liv. 3. ab Urbe, M. Clodio clienti negotium dedit, ut virginem in servitutem assereret. i. e. Vindiciarum judicio pro serva vendicaret.

Asserere, Vendicare. Quintil. lib. 12. de Cicerone, Nec sapientis sibi nomen, minime sui contemptor, asseruit. Curtius 8. 1. 42. Alexandrum Jovem patrem sibi asseruisse ait. Budæus.

Asserere sibi majestatem divinam, pro Assumere & arrogare. Suet. in Calig. cap. 22. Verum admonitus regum se excessisse fastigium, divinam ex eo majestatem asserere sibi cœpit. Budæus.

Sibi cognomen aliquod. Plin. lib. 7. cap. 43.

Hæreditatis partem dimidiam sibi asserere. Ulp. in l. 1. §. Proinde. D. Si pars hæred. petat. i. e. Contendere eam ad se pertinere.

Procurationem sibi asserere. i. e. Ultro asciscere, & veluti se in eam rem ingerere. Ulpian. in l. Quæ omnia. D. de procurat. Nec ferendus est procurator, qui sibi asserit procurationem. Nam hoc ipso suspectus est, quod operam suam ingerit invito.

Se ab injuria oblivionis. i. e. Vindicare. Plin. lib. 3. Epist. 5.

Se a mortalitate. Plin. lib. 2. Epist. 10.

Se studiis, Totum se studiis tradere, relictis aliis negotiis. Plin. lib. 1. Epist. 3. Quin tu contemnis humiles & sordidas curas, aliisque mandas, & ipse te in alto isto pinguique secessu studiis asseris?

Asserere gaudia utraque manu complexuque toto. Martial. lib. 1. 16.

Asserere aliquem cœlo. i. e. Ascribere. Ovid. 1. Met. 761.

Asserere, pro Adhibita ope vindicare. Quintil. 5. Decl. Voluit nos ille mortalitatis artifex Deus in commune succurrere, & per mutuas auxiliorum vices in altero quemque, quod pro se timeret, asserere. Quintil. lib. 1. in procem. Hæc autem quæ velut propria philosophiæ asseruntur, tractamus omnes.

ASSERTIO, ōnis. f. [διαβεβαίωσις] Affirmatio: vel (ut vult Budæus) Demonstratio & documentum. Cic. 1. Acad. 44. Quibus de causis nihil oportere neque profiteri, neque affirmare quenquam, neque assertione approbare. al. Assensione.

Assertio pro Vindiciis in libertatem. Fab. lib. 3. cap. 8. Sitne liber qui in assertione est. Assertio prima erat, quum quis aliquem liberum esse asserebat: qui si prima assertione liber non fieret, secundo asserebatur, ac item tertio, si secundo victus esset, & hæc dicebatur secunda & tertia assertio. Nam assertiones, bis, terque apud Priscos fiebant. Assertio secunda. Quintil. lib. 5. cap. 2. Aut quum de eadem causa pronuntiatum est, ut in reis deportatis, & assertione secunda, & de partibus Centumviralium, quæ in duas hastas divisæ sunt. Rursus lib. 11. cap. 1. Succurret etiam, si apud alios judices agetur: ut in secunda assertione, aut in Centumviralibus judiciis duplicibus, parte victa. Cæl. lib. 17. cap. 29. Quæ

Quæ fit (inquit) aſſertio ſecunda, perobſcurum eſt. Ego ad veterem manumiſſionum morem ſpectare contenderim. Scribit enim Val. Max. lib. 2. cap. 1. Athenis inſtitutum memorabile ſervatum, ut ingratitudinis convictus a patrono libertus libertatis jure exueretur. Ab eodem quoque ibidem refertur, Maſſilienſes tres in eodem manumiſſiones reſcindi permiſiſſe, ſi ter ab eodem deceptum dominum cognoverint: nec quarto errori ſubveniendum putaſſe. Ni rem malis unam eandemque intelligere apud diverſa tractatam tribunalia.

Et ideo nec aſſertionem denegandam iis, qui ex ejusmodi cauſa in libertatem vindicabuntur. Trajanus ad Plin. lib. 10. Epiſt. 71. Agitur vero inibi de pueris expoſitis. Aſſertionem, h. e. Libertatis vindicationem.

Aſſertio (inquit Priſcianus lib. 18.) tam A ſervitute in libertatem, quam A libertate in ſervitium trahi ſignificat: quod apud Livium in multis legimus locis.

Assertor, ōris. m. [ἐκδικητὴς] eſt (ut ait Donatus) Vindex alienæ libertatis: qui aliquem ex ſervitute in libertatem vindicabat. Item, Qui in ſervitutem vindicat. Liv. 3. c.44. Jam a vi tuta erat, quum aſſertor nihil opus multitudine concitata ait: ſe jure graſſari non vi. Rurſus ibidem, c.46. Quum inſtaret aſſertor puellæ ut vindicaret, ſponſoresque daret, &c. Aſſertorem vocat puellæ M. Claudium, qui inſtabat ut Icilius Virginiam vindicaret uſque in poſterum diem, datis ſponſoribus, fore ut ea poſtridie ſiſteretur.

Accommodare ſe aſſertorem veritati. V. ACCOMMODO.

Asservio, īvi, ītum, [ἐπιδουλεύω] īre. Idem quod ſimplex Servio. Cic. 2. Tuſc. 36. Toto corpore atque omnibus ungulis (ut dicitur) contentioni vocis aſſerviunt.

Asservo, [προφυλάττω] āre. Diligenter cuſtodire. Cic. 5. Verr. 55. Dum res judicaretur, hominem ut aſſervarent. Cæſ. 1. Bell. Civil. 21. Muros aſſervari jubet.

Aſſervare magna diligentia. Plaut. Capt. 1. 2. 6.

Aſſervare in carcerem. Liv. 5.

Aliquem domi ſuæ. Cic. 1. in Catil. 19.

Aſſervari cuſtodiis. Cic. 7. Verr. 77.

Sale, vel In ſale aſſervare carnes. Plin. lib. 9. cap. 25.

Ignem in ferula. Plin. lib. 7. cap. 56.

Aſſervare, pro Obſervare. i. e. Oculis aliquid cuſtodire, animoque in modum ſpeculatoris, ne nos ſilentio tacitoque prætereat. Ter. Heaut. 3. 3. 32. Atqui nunc here, hic tibi aſſervandus eſt.

Assesiates, Illyriæ populi in conventu Scardonitano, inter eos qui eo conventu jus habent Italicum, immunesque dicuntur. Plin. 3. 21.

Assessor, **Assessio**, **Assestrix**. V. ASSIDEO.

Assevēro, [διαβεβαιόομαι, διισχυρίζω, ἰσχυρίζω] āre. Inter ipſa argumenta probationesque admiſcere vim animi motumque: quod declarat Quintil. lib. 5. cap. 12. quum inquit, Altera ex aſſeveratione probatio eſt, Ego hoc feci, Tu hoc mihi dixiſti: &, O facinus indignum. Hæc Valla lib. 5. Cic. 4. Verr. 61. Aſſeverat ſe ejus rei in primis actionem eſſe daturum.

Aſſeverare firmiſſime. Cic. 10. Att. 16. Unum illud firmiſſime aſſeverabat, ſi damnati reſtituerentur, in exilium ſe iturum.

Aſſeverare de re aliqua. Cic. de Clar. Orat. 208. Deinde intereſt, coram videre quemadmodum adverſarius de quaque re aſſeveret.

Aſſeverare gravitatem, Conſtanter præ ſe ferre. Tacit. 13. Ann. 18.

Aſſeverare, pro Serio dicere. Cic. in Bruto, 292. Bella ironia, ſi jocaremur: ſin aſſeveramus, vide ne religio nobis tam adhibenda ſit, quam ſi teſtimonium diceremus.

Assevēror, [διισχυρίζομαι] āri. Paſſ. Cic. 4. Verr. 26. Quæ eſt iſta defenſio? utrum aſſeveratur in hoc, an tentatur? [Forma imperſonali.

Asseveranter, ius, iſſime. Adv. [διισχυριζομένως] Cic. 15. Att. 19. Statius ſcripſit ad me, locutum ſecum eſſe Quintum Ciceronem valde aſſeveranter, hæc ſe ferre non poſſe. Idem 4. Acad. 60. Multo etiam aſſeverantius in Syria, quum eſſet mecum, & paulo antequam eſſet mortuus.

Asseverāte, Adv. [διισχυρισμένως] Idem. Gell. lib. 7. cap. 5. Tragœdias poetarum nobilium ſcite atque aſſeverate actitavit.

Asseveratio, ōnis. f. [διισχυρισμὸς] Affirmatio. Quintil. lib. 4. cap. 2. Quum præſertim quorundam probatio ſola ſit in aſſeveratione & perſeverantia, ut ille paraſitus, &c.

Aſſeveratione affirmare. Cic. 13. Att. 23. Omni tibi aſſeveratione affirmo, quod mihi credas velim.

Assicco, [ἐπιξηραίνω] āre. Siccare, vel Diligenter ſiccare. Columel. lib. 12. cap. 15. Tum rurſum in ſole aſſiccavit.

Assiccesco, [ἐπιξηραίνομαι] ēre. Siccum fieri. Columel. lib. 12. cap. 9. Expreſſos in cratibus pandere, dum aſſiceſcant.

Assiculus, V. ASSER.

Assidela, V. ASSIDEO.

Assīdeo, ēdi, eſſum, [προσεδρεύω, παρεδρεύω, πάρημαι] ēre. Aſſiſtere, juxta ſedere: ſine aliquo motu. Ovid. 5. Faſt. 45.

Aſſidet inde Jovi, Jovis eſt fidiſſima cuſtos.

Huic aſſident, pro hoc laborant. Cic. pro Planc. 28.

Aſſidere apud aliquam rem. Plaut. Rud. 2. 6. 48. Qui apud carbones aſſident.

Aſſidere in aliqua re. Cic. 7. Verr. 111. Quum lacrymans in carcere mater noctes diesque aſſideret.

Aſſidere judiciis. Tacit. 1. Ann. 75.

Aſſidere magiſtratibus. Suet. Tiber. cap. 35. Unde & Aſſeſſor dictus eſt. V. infra.

Aſſidere gubernaculis, Aſſidere literis; pro Aſſiduum eſſe. Plin. in Paneg. & lib. 3. Epiſt. 5.

Aſſidere inſano, pro Ad inſaniam proxime accedere. Hor. 1. Epiſt. 5. 13.

Parcus ob hæredis curam, nimiumque ſeverus
Aſſidet inſano.

Eſt & vox militaris, Virg. Ciri, — noſtris qui mœnibus aſſidet urbis. Sil. 9. 624. — atque aſſidet arces. al. Obſidet. Curt. 4. 31. Aſſideri urbi. Salluſt. Amiſſumque oppidum aſſideri ſine prælio audiebat.

Assidens, Partic. [παρεδρεύων] Hor. Epod. 5. 95.

Et inquietis aſſidens præcordiis.

Assessio, ōnis. f. [παρέδρευσις] Ipſe aſſidendi actus. Cic. 11. Fam. 27. Quæ tua fuerit aſſeſſio, oratio, conformatio animi mei, &c.

Assessor, ōris. m. [σύνεδρος, πάρεδρος] Cujus officium eſt aſſidere præſidi, atque conſulere. Cic. 1. de Divin. 95. Namque & Athenienſes omnibus ſemper publicis conſiliis divinos quosdam ſacerdotes, quos Mantes vocant, adhibuerunt, & Lacedæmonii regibus ſuis augurem aſſeſſorem dederunt. V. pro Cluent.

Aſſeſſoris nomine in jure, Minorem judicem ſignificamus. Hos in conſiliis adhibere ſolebant. l. penult. & ult. D. de offic. aſſeſſ. & l. 1. C. eod. & his cauſas delegare, quos neſcio an aliquando Pedaneos appellatos putemus, a quorum ordine nihil differre dicuntur Novell. 60. quamvis Pedaneos datos; aut delegatos judices ſignificare exiſtimem ad unam atque alteram cauſam, Aſſeſſores perpetuo ſuis Præſidibus ſervire, quibus cauſæ partem committi Juſtinianus permittit illis totam, Novell. 82.

Aſſeſſores judicum. Jul. Firmic. lib. 3. cap. 5.

Assessorius, Ulp. in l. Lex Cornelia. D. De injur. & famoſ. libell.

Assēdo, ōnis. antique, Idem quod Aſſeſſor. Nonius 1. 312.

Assessūra, æ. [παρεδρεία] Ulp. in l. 3. D. De proxenetis, Facilius quod Græci ἑρμηνευτικὸν appellant, peti apud eos poterit, ſiquis forte conditionis, vel amicitiæ, vel aſſeſſuræ, vel alicujus alterius hujusmodi proxeneta fuerit.

Assestrix, V. ADSESTRIX.

Assidēla, æ. f. Feſtus; Adſidelæ, menſæ vocantur, ad quas ſedentes flamines ſacra faciunt.

Assīdo, ēdi, eſſum, [καθίζομαι] ēre. Diff. ab Aſſidēre, quippe illud eſt (authore Vall. lib. 5.) Apud aliquem officii gratia ſedere: utputa ægrotum, aut regem, aut præſidem, hoc, a Sido ductum motum notat. Ter. Heaut. 1. 1. 72. Aſſido, accurrunt ſervi, ſoccos detrahunt.

Aſſidat eo. Cato de R. R. in cap. de braſſicæ medicamentis, Ubi in ſcutra fervefeceris id lotium, ſub ſellam ſupponito pertuſam: eo mulier aſſidat.

Aſſidere in aliquo loco. Plaut. Aul. 4. 1. 20. In ara hic aſſidam ſacra. Cic. 2. de Divin. 8. Tum in bibliotheca quæ in Lyceo eſt, aſſedimus.

Super. Cic. 2. de Fin. 59. Si ſcieris (inquit Carneades) aſpidem occulte latere uſpiam, & velle imprudentem aliquem ſuper eam aſſidere, cujus mors tibi emolumentum futura ſit, improbe feceris, niſi monueris ne aſſidat.

Et ſimul aſſidamus, inquam, ſi videtur. Cic. 1. Acad. 14.

Aſſidere, cum Accuſativo. Salluſt. in Jugurth. c. 11. Adherbalem dextra aſſedit, ne medius ex tribus, quod apud Numidas honori ducitur, Jugurtha foret.

Assiduus, Adj. [ἀδιάλειπτος, ἀκατάπαυστος, προσκαρτερῶν] Jugis, frequens, continuus. Liv. 5. Bell. Maced. Accedebat, quod alter decimum jam prope annum aſſiduus in oculis hominum fuerat. Chariſius lib. 1. Adſiduus quidam per d ſcribunt, quaſi a Sedendo figuratum: ſed errant. Nam cum a Servio Tullio populus in quinque claſſes eſſet diviſus, ut tributum, prout quisque poſſideret, inferret: ditiores, qui aſſes dabant, Aſſidui dicti ſunt. Et quoniam ſoli negotiis publicis frequenter aderant, eos qui frequenter adſunt, Aſſiduos ab Aſſibus dixerunt. V. infra Aſſiduus, Locuples.

Aſſiduus bella gerit, pro Aſſidue. Propert. lib. 2. 12. 16.

Aſſiduus mecum fuit. Cic. pro Cœl. 10.

Aſſiduus eſt in prædiis. Cic. pro Roſc. Amer. 51.

Cantu aſſiduo reſonat. Virg. 7. Æn. 12.

Febricula aſſidua. Cic. 10. Fam. 21.

Fletu alicujus aſſiduo augetur alterius moleſtia. Cic. pro Cluent. 16.

Frigore aſſiduo uſtus. Ovid. 3. Triſt. 2. 28.

Fructibus aſſiduis laſſa ſeneſcit humus. Ovid. 1. de Pont. 4. 14.

Ignis, Dum meus aſſiduo luceat igne focus. Tibul. 1. 1. 6.

Labor aſſiduus & quotidianus. Cic. 3. de Orat. 55.

Labor aſſiduus, aliter. Martial. de Spect. 1.

Aſſiduus jactet nec Babylona labor. Senſus eſt, ut Turnebus putat, Non eſſe tanto labore, tamque impenſe laudandam Babylonem, ut perpetuo in laudatorum ore verſetur. Is enim eſt Aſſiduus labor, quum Aſſidue laudatur Babylon. Al. Aſſyrius.

Motu aſſiduo labuntur tempora. Ovid. 15. Met. 179.

Noctes. Hor. Epod. 15. 13.

Operam aſſiduam dare ludis. Lucret. lib. 4. 971.

Recordatione aſſidua lætetur. Cic. 1. de Fin. 57.

Venatus aſſiduus. Virg. 9. Æn. 245.

Ver aſſiduum. Virg. 2. Georg. 149.

Vertigine aſſidua rapitur cœlum. Ovid. 2. Met. 70.

Aſſiduus, Qui diligens eſt in re domeſtica curanda. Cic. de Senect. 56. Semper boni aſſiduique domini referta cella vinaria, olearia, & penaria eſt, villaque tota locuples eſt.

Aſſidua ac diligens ſcriptura. Cic. 1. de Orat. 150. Si ſubitam & fortuitam orationem commentatio & cogitatio facile vincit, hanc ipſam profecto aſſidua ac diligens ſcriptura ſuperabit.

Aſſiduus, Locuples. Gell. lib. 16. cap. 10. Aſſiduus in XII Tab. pro Locuplete, & facile munus faciente, dictus ab Aſſibus, id eſt ære dando, quum id tempora Reip. poſtularent: aut a muneris pro familiari copia faciendi aſſiduitate. Cic. in Topic. 10. Tum notatio, cum ex vi verbi argumentum aliquod elicitur, hoc modo: Cum lex Ælia Sentia aſſiduo vindicem aſſiduum eſſe jubeat, locupletem jubet locupleti. Locuples enim aſſiduus (ut ait Ælius) appellatus ab ære dando. Quintil. lib. 5. cap. 10. p. 412. Burm. Feſtus. Aſſiduus dicitur, qui in ea re, quam frequenter agit, quaſi conſediſſe videatur. Alii aſſiduum, Locupletem, quaſi multorum aſſium, dictum putarunt. Alii eum qui ſumptu proprio militabat, ab aſſe dando vocatum exiſtimarunt.

Aſſidui fidejuſſores, dicebantur locupletes, quam *Burgeſiacam cautionem* nunc dicimus. Budæus loco mox adducendo. [Gallis nimirum *Caution Bourgeoiſe* dicitur Fidejuſſor idoneus, qui ſedem in loco & domicilium certum habet. Quo modo ſane ſuſpicor in XII tabulis Aſſiduum vindicem intelligi, οἰκεῖον, ſive Seſſorem, ut Nepos vocat, i. e. civem, ab Aſſidendo, qui in loco, ut appellari poſſit, reſideat, certa, propriaque ſede, quem Germani quoque ſimiliter *Seſshaft* vocare conſueverunt, ut diſtinguatur a Vagabundo, vel domicilium mutante in horas. ut e medio diſcedere cum lubuit poſſit. Quanquam poſſit etiam Diligens intelligi, ut ad officii aſſiduitatem referatur epitheton. Quam in ſententiam inclinare videtur Gronov. de Pec. Vet. 4. 9. a pr. quem omnino V. Nam quod Grammatici ab eo dictum contendunt, quod Aſſes duit, meræ ineptiæ ſunt, quas Tullius quoque, ut aſſolet, Ælio auctori relinquere, quam ſibi aſciſcere, maluit.

Aſſiduum ſcriptorem, pro Locuplete, & probatiſſimo authore Gellius poſuit, quem Græci ἐλλόγιμον καὶ φερέγγυον vocant, h. e. ἀξιόχρεων, cujus ſit tanta

tanta in literis authoritas, ut fidem ejus ſequi debeamus. quaſi idonei ſponſoris alicujus verbi, inquit Bud. in Pand. p. 186. ed. Epiſc. Gell. lib. 19. c. 8. Ite ergo nunc, & quando forte erit otium, quærite an quadrigam & arenas duxerit e cohorte illa antiquiore, vel oratorum aliquis, vel poetarum, id eſt claſſicus, aſſiduusque aliquis ſcriptor, non proletarius. Budæus.

Compar. apud Varr. 2. de R. R. cap. 9. Villatico vero gregi in fundum ſatis eſſe duos, & id marem & fœminam, ita enim ſunt aſſiduiores.

Superl. Sueton. Aug. cap. 71. Vaſa aurea aſſiduiſſimi uſus conflavit omnia.

Assiduitas, ātis. f. [ἐπιμονή] Diligentia. Cic. 1. Acad. Quam partim exercitationis aſſiduitate, partim ratione formabant.

Aſſiduitas & diligentia. Cic. 2. Att. 15. Terentiæ pergrata eſt aſſiduitas tua & diligentia in controverſia Mulviana.

Aſſiduitas bellorum. Cic. 2. Off. 74.

Aſſiduitates & vigiliæ. Cic. 1. de Fin.

Aſſiduitas orationis. Cic. 16. Att. 5. Quintus commutatus eſt totus, & ſcriptis meis quibusdam, & aſſiduitate orationis & præceptis, ut tali animo in Remp. quali nos volumus, futurus ſit.

Aſſiduitas quotidiana. Cic. 2. de Nat. Deor. 99. Aſſiduitate quotidiana & conſuetudine oculorum aſſueſcunt animi, neque admirantur, neque requirunt rationes earum rerum quas ſemper vident.

Summa aſſiduitate quotidiana aliquem tractare. Cic. 1. Q. frat. Quantum Hortenſio credendum ſit neſcio: me ſumma ſimulatione amoris; ſummaque aſſiduitate quotidiana ſceleratiſſime inſidioſiſſimeque tractavit.

Aſſiduitatis & operarum harum quotidianarum putat eſſe Conſulatum. Cic. pro Muren. 11.

Aſſiduitas, pro Jugi officio comitandi aliquem honoris & officii cauſa. Cic. pro Roſc. Amer. Ut vos facillime poteſtis ex hac aſſiduitate ejus vel ſolicitudine & moleſtia judicare.

Quotidiana amicorum aſſiduitas & frequentia. Cic. de Petit. Conſ. 3.

Neque Aſſiduitas aliud eſt quam Frequentia apud Suet. Aug. 43. Spectaculorum & aſſiduitate & varietate & magnificentia omnes anteceſſit.

Aſſiduitas dicitur illorum, qui quotidie comparent, & ob oculos verſantur. Gronov. de Pec. Vet. 4. 9. ubi pluribus adſtruit. q. V.

Assidue, Adv. [ἀδιαλείπτως, διὰ τέλους] Jugiter, continue. Cic. 12. Att. Neque enim iſta major admonitio, quam quibus aſſidue conficior & dies & noctes.

Aſſidue, pro Sæpius. Virg. 2. Ecl. 4. Aſſidue veniebat. Servius.

Aſſiduiſſime autem mecum fuit Dionyſius. Cic. de Clar. Orat. 316.

In marmorea Tabella Romæ apud Grut. p. 950. n. 8. HANC SIC ADSIDUE DEFLET.

Assiduo, [ἀκαταπαύστως] Idem quod Aſſidue. Plaut. Mil. 1. 1. 50. Dum talem facies qualem adhuc, aſſiduo edis, communicabo te ſemper menſa mea.

Assiduo, āre. Vulg. Int. S.S.

Assigno, [σφραγίζω, προστίθημι, διανέμω] āre. Dare & diſtribuere. ut, Aſſignare agros. Liv. 2. Cic. 2. Philipp. 43. Duo millia jugerum campi Leontini Sexto Clodio rhetori aſſignaſti, & quidem immunia.

Aſſignare inſtrumento, i. e. Subſignare. Scæv. in l. 20. D. de auth. tutor.

Agros aſſignare, pro Colonias deducere. Hor. 2. Epiſt. 1. 8.

— aſpera bella　　Componunt, agros aſſignant. Porphyrio.

Aſſignare colonis agros. Cic. 3. contra Rull. 12. Scriptum eſt enim, quæ in municipia, quasque in colonias Decemviri velint, deducant colonos quos velint, & iis agros aſſignent quibus in locis velint.

Aſſignari ſorte. Cic. 11. Fam. 20. Æqualiter aut ſorte, agros legionibus aſſignari puto oportere. V. mox Aſſignati agri.

Mihi ex agro tuo tantum aſſignes, quantum meo corpore occupari poteſt. Cic. 3. Att. 19.

Ordines aſſignare. Cic. in Piſon. 88. Quid? Centuriatus palam venditos? quid? per tuum ſervulum ordines aſſignatos?

Aſſignati a prætore apparitores. Cic. 5. Verr. 61.

Natura avibus cœlum aſſignavit. Plin. lib. 10. cap. 50.

Aſſignare aliquid ſuo loco. Columel. lib. 12. cap. 2. Nam & unumquodque facilius conſideratur, quum eſt aſſignatum ſuo loco.

Bonos juvenes famæ. Plin. Epiſt. 23. lib. 6.

Alicui dignationem principis. Tacit. de Germ. 13. Inſignis nobilitas, aut magna patrum merita, principis dignationem etiam adoleſcentibus aſſignant.

Morbos certis partibus. Celſ. lib. 3. cap. 18.

Aſſignatum a deo munus humanum defugere. Cic. in Somn. Scip. 7.

Aſſignare libertum (ut ait Modeſtinus, l. aſſignare. 107. D. De de verb. ſignif.) Hoc eſt teſtari, cujus ex liberis libertum eum eſſe voluit.

Aſſignare, Imputare, attribuere culpam. Cic. 1. Q. frat. 4. Amabo te, mi frater, ne quod uno meo fato, & tu & omnes mei corruiſtis, improbitati & ſceleri meo potius, quam imprudentiæ, miſericordiæque aſſignes. Sic Aſſignare civitati, unius amentiam. Liv. 6. Bell. Maced.

Infinitatem deo. Plin. lib. 2. cap. 1.

Culpam fortunæ. Cic. 7. Verr. Sic apud Plin. lib. 2. cap. 7. Aſtroque ſuo eventus aſſignat, & naſcendi legibus.

Aſſignatas res, Annulo ſignatas accipere poſſumus, in l. 1. §. ult. D. Naut. caup. [Veriſimilius tamen Cuſtodiæ nautæ nominatim demandatas intelligi.

Aſſignati agri vocabantur, Qui ex hoſtibus capti veteranis pro præmio aſſignabantur; & inter eos centuriis actis dividebantur. l. 15. §. 1. D. de rei vendic. V. ſupra Agros aſſignare.

Assignatio, ōnis. f. [προσανάθεσις] Attributio. Cic. 13. Fam. 9. Quum Cæſar Syllanas venditiones & aſſignationes ratas eſſe velit, quo firmiores exiſtimentur ſuæ. Sic, Aſſignatio agrorum apud eundem, 4. Philipp. Et de Lege Agrar.

Assignator, ōris. m. Ulpian.

Assĭlio, ui & īvi, ultum, [ἐπιπηδάω] īre. ex Ad & Salio compoſitum; ſignificat Ad aliquid ſalire, aggredi. Plin. lib. 9. cap. 42. Eminentia ſub oculis cornicula turbato limo exerit, aſſultantes piſciculos pertrahens, donec tam prope accedant, ut aſſiliat. Ovid. 11. Met. 526.

Quum ſæpe aſſili ut defenſæ mœnibus urbis.

Aſſilire in ferrum. Sil. lib. 10. 3.

Aſſilit in ferrum & per vulnera colligit hoſtem.

Aſſilire a tergo. Sil. lib. 7. 701.

Aſſiliunt frenis. Sil. lib. 4. 315.

Aſſilire ad aliquod genus orationis. Cic. 2. de Orat. 213. Nam neque aſſiliendum ſtatim eſt ad illud genus orationis: abeſt enim totum a cauſa.

Aſſilire, dicitur de maribus brutis, quum fœminas ineunt. Columel. lib. 6. cap. 37. Nam niſi prius ea marem cognovit, aſſilientem admiſſarium calcibus proturbat.

Assiliens, Partic. ut, Aſſilientia æquora. Ovid. 1. Triſt. 9. 7. Et 6. Met. 106. Aſſiliens aqua.

Assultus, ūs. m. [ἐπιπήδησις] Ipſe aſſiliendi actus. Virg. 5. Æn. 442.

Nunc hos, nunc illos aditus, omnemque pererrat
Arte locum, & variis aſſultibus irritus urget.

Assulto, [ἐπιπηδῶμαι] āre. Frequent. Cum impetu aggredi. Plin. lib. 8. cap. 40. Mox ingruit aſſultans, contraque belluam exurgens, &c.

Aſſultare cum dativo. Sil. lib. 7. 401.

Jam cernes Libycum huic vallo aſſultare leonem.

Cum accuſativo. Stat. 11. Theb. 244.

Portarumque moras frenis aſſultat & haſtis. Conf. ASSILIO.

Assultim, Adv. [ἐπιπηδωμένως] Aſſiliendo. Plin. lib. 11. cap. 24. Phalangia ex his appellantur, quorum noxii morſus, corpus exiguum, varium, acuminatum, aſſultim ingredientium.

Assĭmĭlis, e. [προσόμοιος] ex Ad & Similis, Prorſus vel Admodum ſimilis. Cic. 2. de Nat. Deor. 136. In pulmonibus autem ineſt raritas quædam, & aſſimilis ſpongiis mollitudo ad hauriendum ſpiritum aptiſſima. Ovid. 2. de Pont. 2. 85. Fratribus aſſimilis.

Aſſimilemque ſui longa aſſuetudine fecit. Ovid. 1. Triſt. 5. 27.

Aſſimile eleganter conſequentem habet particulam Quaſi. Plaut. Truc. 2. 7. 12. Nam hoc aſſimile eſt quaſi de fluvio qui aquam derivat ſibi.

Aſſimilis ratio. Lucret. lib. 2. 492.

Assimilĭter, [προσομοίως] Adv. Similiter. Plaut. Bach. 4. 9. 27. Aſſimiliter mihi hodie obtigit.

Assimĭlo, [ἀφομοιόομαι, ἀπεικάζω, ὁμοιόω, εἰκάζω] āre. Comparare. Ovid. 1. Triſt. 5. 28.

Grandia ſi parvis aſſimilare licet. i. e. Comparare, conferre, componere.

Os porcum aſſimilat. Claud. de Hiſtrice, 6. i. e. Figura oris porcum refert.

Aſſimilata folio querno. Plin. lib. 3. cap. 5. Eſt ergo folio maxime querno aſſimilata, multo proceritate amplior quam latitudine. De Italia loquitur.

Aſſimilare colores, Similium colorum effici. Ovid. 15. Met. 12. de Chamæleonte.

Assimilandus, Partic. [ὁμοιωθησόμενος] Cic. 1. de Invent. 42. Simile autem ex ſpecie comparabili, comparabile autem ex conferenda, aut aſſimilanda natura judicatur.

Assimilanter, Adv. Nigid. apud Nonium 1. 190.

Assimŭlo, [ὑποκρίνομαι, προσποιέομαι] āre. Aſſimulare dicimur, Quum quod non eſt, fingimus. Ter. And. 1. 1. 141. Nunc tuum eſt officium, has bene ut aſſimules nuptias. Cic. 3. Off. 97. Ulyſſes furere aſſimulavit, ne quo iret.

Aſſimulare, quaſi. Ter. Eun. 3. 2. 8. Adibo, atque aſſimulabo quaſi nunc exeam.

Aſſimulare aliquem, eſt Se ſimilem alicui reddere. Ovid. 14. Met. 661. de Vertumno,

Ille etiam picta redimitus tempora mitra
Innitens baculo, poſitis per tempora canis
Aſſimulavit anum.

Aſſimulare, pro Adumbrare & repræſentare. Quintil. lib. 7. cap. 11. Pictor accepta ſemel imitandi ratione, facile aſſimulabit quicquid acceperit.

Aliquem alicui. Tacit. in Vita Agric. 10.

Literas, pro Adulterare & confingere, apud Tacit. 16. Ann. 17.

Aſſimulari, paſſ. Ter. Eun. 3. 5. Tum pol ego is eſſem vere qui aſſimulabar.

Assimulatio, ōnis. f. [προσποίησις] Plin. lib. 11. cap. 49. Contra mulierum paucis prodigioſa aſſimulatio. Auth. ad Herenn. 4. Aſſimulatio ſua ſponte ad animum auditoris ſe accommodat.

Assimulatitius, Cod. Theodoſ.

Assimulatus, Partic. [προσποιηθεὶς] Cic. pro Cœl. 14. Tum etiam multos fortes viros & bonos, ſpecie quadam virtutis aſſimulatæ tenebat. h. e. Fictæ.

Familiaritas aſſimulata. Cic. pro Cluent. 36.

Literæ aſſimulatæ. Cic. 4. Verr. 189. Tabulas in foro ſumma hominum frequentia exſcribo: adhibentur in exſcribendo de conventu viri primarii: literæ, lituræque omnes aſſimulatæ, expreſſæ, de tabulis in libros transferuntur.

Aſſimulata externis miraculis. Tacit. 11. Ann. 11. Favor plebis acrior in Domitium, loco præſagii acceptus eſt: vulgabaturque affuiſſe infantiæ ejus dracones in modum cuſtodum, fabuloſa & externis miraculis aſſimulata.

Assiratum, apud antiquos dicebatur Genus quoddam potionis ex vino & ſanguine temperatum, quod Latini priſci Aſſir ſanguinem vocarent. Feſtus.

Assis, is, pro Libra. ASSIPONDIUM. V. AS.

Assis, is. m. [σανίς] Idem quod Aſſer. V. ASSER.

Assŭla, æ. f. [σχινδαλμὸς] dimin. Plaut. Merc. 1. 2. 20. At etiam ceſſo foribus facere his aſſulas? Feſtus, Aſſulæ, Quæ ſunt ſecuribus excuſſæ.

Assulātim, Adv. [κατὰ σχινδαλμοὺς] Minutatim, & in aſſulas. Plaut. Capt. 4. 2. 52. Priusquam pultando, vel aſſulatim foribus exitium affero.

Assulōse, Adv. [σχινδαλμωδῶς] Idem ſignificat. Plin. lib. 12. cap. 22. Calamus melior, qui aſſuloſe potius, quam raphani modo frangitur. i. e. In longitudinem. Quod ſic explicat Cornarius ex Pauli Æginetæ loco cap. 89. lib. 5. ab eo hunc in modum verſo: Differentiæ fracturarum plures ſunt. Alia enim raphani modo facta dicitur, alia aſſuloſe, alia in unguem, alia polentæ modo, alia per defractionem. Et raphani quidem modo facta, eſt fractura oſſis ſecundum obliquam figuram per craſſitudinem (quæ & cucumeris modo, & caulis modo facta quibuſdam dicitur, ex ſimilitudine fractorum cucumerum ac cauliculorum.) Aſſuloſe vero, eſt fractura oſſis in longitudinem. In unguem autem, eſt fractura aliqua quidem parte recta, juxta finem vero lunaris (quæ ipſa & calami modo facta dicitur.) Polentæ vero modo, eſt fractura oſſis in multas minutas partes (quæ & nucis modo facta dicitur.) Defractio vero aut abſciſſio, eſt ablatio partis oſſis ſecundum diffractionem ſuperficiei, ut ablatum deſit.

Assisto, aſtiti, aſtitum, [παρίστημι] ĕre. Aſtare eſt, h. e. Stando præſentem & juxta eſſe. Plaut. Merc. 5. 4. 16. Ego aſſiſtam hinc altrinſecus.
Aſſiſtere, Quieſcere, non moveri. Plin. lib. 36. cap. 16. Quid ferri duritia pugnacius? Sed cedit & patitur mores: trahitur namque a magnete lapide: domitrixque illa rerum omnium materia, ad inane neſcio quid currit, atque ut propius venit, aſſiſtit, teneturque & complexu hæret.
Aſſiſtit rectus. Cic. 3. de Fin. 54. Ita jacere talum, ut rectus aſſiſtat. Ovid. 7. Met. 640.
Ac ſe tollere humo, rectoque aſſiſtere trunco.
Aſſiſtere propter aliquem. Ter. Adel. 2. 1. 15. Hic propter hunc aſſiſte.
Ad fores. Cic. 3. Verr. 66.
Divinis. Hor. 1. Serm. 6. 114.
In armis. Virg. 11. Æn. 710.
Precanti. Ovid. 1. Faſt. Sis prope ſacerdotem precantem.
Aſſiſtere contra aliquem. Cic. 2. de Legib. 10. Nec quia nusquam erat ſcriptum, ut contra omnes hoſtium copias in ponte unus aſſiſteret, a tergoque, &c.
Aſſiſtere, quod Cicero Adeſſe, patrocinari, advocatum eſſe. Ulp. in l. 54. D. de rei vendicat.
Assistens, Partic. [παρεστὼς] Quintil. lib. 11. cap. 1. Vel judici, vel etiam aſſiſtentibus ratio noſtræ moderationis probari debet. Gell. lib. 2. cap. 2. Et cum aſſiſtentibus nobis ſermocinabatur.
Asso, āre. Contabulare. V. asser.
Asso, [ὀπτάω] āre. Coquere. Aſſare jecur. Apic. 2. 1. Inde Partic. Aſſatus, a quo Inaſſatus. q. V. Conf. assus.
Assatura, æ. [ὄπτημα] Carnes aſſæ. Flav. Vopiſcus ſcribit Aurelianum imperatorem convivium de aſſaturis maxime dediſſe. c. 49. extr.
Associo, [συναγελάζω] āre. Socium ſe adjungere.
Aſſociare paſſus, Simul iter facere. Stat. 3. Theb. 454.
Aſſociare, pro Adaptare & conjungere. Claud. de Bell. Gild. 481.
— cornua ſummis
Aſſociant malis.
Aſſociati principali curæ. Aurelius. D. de offic. Præfect. Prætor.
Associus, Adj. Caſſiod. de Salamandra, Animal aſſocium lumbricis.
Assolet, [εἴωθε, φιλεῖ] fere imperſonale legitur, idque etiam in hac tantum perſona, pro Fieri ſolet: compoſitum ex Ad & Solet. Liv. 1. 28. Ubi illuxit, paratis omnibus (ut aſſolet) vocari ad concionem utrumque exercitum jubet.
Aſſolent. Ter. And. 3. 2. 1. Adhuc Archillis quæ aſſolent, quæque oportet, ſigna ad ſalutem eſſe, omnia huic eſſe video. Ubi Donatus, Aſſolent conſuetudinis eſt: Oportet, rationis. Cic. 2. de Invent. 122. Si mihi filius genitus fuerit unus, pluresve, is mihi hæres eſto. Deinde quæ aſſolent. Poſtea, &c.
Aſſoleret. Cic. 2. de Nat. Deor. 10. Gracchus ad Senatum retulit. Senatus ad quos aſſoleret, referendum cenſuit.
Assŏno, ui, ĭtum, [παρηχέω] āre. Reſonare, ſive Simul ſonare. Perſ. 1. Sat. 102.
Evion ingeminat, reparabilis aſſonat Echo.
Aſſono, dativo junctum. Ovid. 3. Met. 587.
Planxerunt Dryades, plangentibus aſſonat Echo. h. e. velut Reſpondet.
Assos, V. assus.
Assudesco, ĕre. verbum antiquum. Varro 4. de L. L. 22. Dictum aſſum quod ab igne aſſudeſcit.
Assūdo, āre. Anxium eſſe. Plaut. Caſ. 2. 6. 9. Eo dico, corculum aſſudaſſit jam ex metu. Sed varia eſt lectio. Aſſultaſſit, Salmaſ. Aſſultaſcit, Gronov.
Assuerus, de quo Eſdr. 6. 6. & Eſther. 2. 21. ſeq. (ut teſtatur Joſephus) fuit Cyrus Xerxis filius, qui poſt Darium patruum, Perſidis rexit imperium. Hunc Cyrum dixit Artaxerxem apud Græcos vocari, qui Longimanus cognominatus regnavit quadraginta annis. Scaliger Xerxem eſſe contendit. q. V. ad Ann. mccccxcvii. Chr. Euſeb.
Assuesco, ēvi, ētum, [ἐθίζομαι] ĕre. verbum neutrum, ex Ad & Sueſco. Sueſco a verbo antiquo Sueo, ſues, ſuevi. Eniti, Longa conſuetudine aliquid facere. Cic. 4. Acad. 57. Ut mater geminos internoſcit conſuetudine oculorum: ſic internoſces, ſi aſſueveris.
Aſſueſcere a teneris. Virg. 2. Georg. 272.
Al. Conſueſcere in teneris. H. St. Sic in cod. Medic. legi teſtatur Pier. nec aliter in emendatis excuſum.
Aſſueſcere aſſiduitate. Cic. 2. de Nat. Deor. 96. Aſſiduitate quotidiana, & conſuetudine oculorum aſſueſcunt animi, neque admirantur, neque requirunt rationes earum rerum quas ſemper vident.
Imperio. Claud. de Sext. Conſ. Hon. 76.
Aquis. Ovid. 3. Triſt. 3. 7.
Nec cœlum patior, nec aquis aſſuevimus iſtis.
Legibus. Liv. 1.
In hoc aſſueſcat, Hujus rei ſibi naturam faciat. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Aſſueſcere, cum Inf. Cic. 5. de Fin. 5. Quo in loco ad fluctum aiunt declamare ſolitum Demoſthenem, ut fremitum aſſueſceret voce vincere. Virg. 8. Æn. 517.
— tua cernere facta
Aſſueſcat.
Prodeſſe aſſuevit fortibus. Ovid. 3. de Pont. 1. 91.
Votis jam nunc aſſueſce vocari. Virg. 1. Georg. 42.
Pluribus adſuerit mentem, corpusque ſuperbum. Hor. 2. Serm. 2. 109.
Aſſueſcit os vetuſtæ ſedi. Celſ. lib. 8. cap. 10. Atque ita deligando, aſſueſcere iterum vetuſtæ ſedi cogit. Loquitur de oſſe repoſito in ſedem ſuam.
Aſſueſcere cum Acc. ut Bella animis. Virg. 6. Æn. 832.
— ne tanta animis aſſueſcite bella. Ubi Servius, Mire dixit: ab ipſis enim quaſi conſuetudinem fecit Pop. Romanus bellorum civilium. De conſtructione V. Sanct. Minerv. 3. 3. in Aſſueſco & Inſueſco.
Aſſueſcitur, imperſ. Liv. 2. 1. Charitasque ipſius ſoli, cui longo tempore aſſueſcitur, animos eorum conſociaſſet.
Assuetus, [συνήθης, σύντροφος, ἐθὰς] Partic. ab Aſſueſcor; Qui longo uſu doctus eſt. Plin. lib. 15. cap. 30.
Aſſuetus labore aſſiduo. Cic. 3. de Orat. 55. Homines labore aſſiduo & quotidiano aſſueti, quum tempeſtatis cauſa opere prohibentur, ad pilam ſe, aut ad talos, aut ad teſſeras conferunt.
Amore prædæ. Ovid. 13. Met. 554.
Bellis. Virg. 9. Æn. 201.
Mendaciis. Cic. pro Planc. 22.
Ripis aſſuetæ volucres, & fluminis alveo. Virg. 7. Æn. 33.
Studiis mollibus. Ovid. 1. Triſt. 4. 74.
Aſſueti longo muros defendere bello. Virg. 9. Æn. 511.
Græcari aſſuetum Romana fatigat militia. Hor. 2. Serm. 2. 11.
Tecto ſuccedere aſſuetus coluber. Virg. 3. Georg. 418.
Non aſſuetas ad ſceptra manus poſt terga dabit. Sen. Troad. 2.
Aſſuetus in jura familiaria a puero. Liv. 4. Bell. Pun.
Parvo aſſueta juventus. Virg. 2. Georg. 472.
In arte aſſueta tempus ponere. Ovid. 1. de Ponto, 6. 36.
De more aſſueto belli, Ut bello fieri conſuevit. Sil. lib. 7.
Geſtamen aſſuetum dextræ. Stat. 6. Theb. 707.
Servitium aſſuetum. Propert. 1. 4. 4.
Longius aſſueto lumina noſtra vident. Ovid. 6. Epiſt. 72.
Cum genitivo. Liv. 38. 17. Romanis Gallici tumultus aſſuetis, etiam vanitates notæ ſunt.
Aſſuetior, compar. Liv. 2. Bell. Pun. Ea aſſuetior montibus, & ad concurſandum inter ſaxa, rupesque aptior ac levior.
Assuetūdo, ĭnis. f. [συνήθεια] Conſuetudo. Ovid. 2. de Arte Am. 345.
— nihil aſſuetudine majus. Liv. 25. 26. Poſtremo ita aſſuetudine mali efferaverant animos.
Aſſuetudo voluptatum. Tacit. 2. Hiſt. 62. Degenerabat a labore ac virtute miles aſſuetudine voluptatum & contemptu ducis.
Assuefăcio, ēci, actum, [ἐθίζω] ĕre. ex Ad præpoſitione, & duobus verbis, nempe Sueo, ſues, obſoleto verbo, & Facio compoſitum. Eſt (authore Perotto) Uſu docere. Cic. de Provinc. Conſ. 33. Imperio Pop. Romani parere aſſuefecit.
Aſſuefacere alicui rei. Plin. lib. 10. cap. 43. Pullus mature ſermoni aſſuefactus.
Diſcere & aſſuefacere ſe. Cic. de Clar. Orat. 7. Quæ didiceram, quibusque me aſſuefeceram.
Aliquem alicui rei. Cic. 4. Fam. 13. Itaque orbus iis rebus omnibus, quibus & natura me, & voluntas & conſuetudo aſſuefecerat, cum ceteris, ut quidem videor, tum ipſi mihi diſpliceo.
Aliquem ad ſupplicia. Liv. 3. Nec ſuo ſanguine ad ſupplicia patrum, plebem aſſuefaciant.
Assuefactus, Partic. [ἐθισθεὶς] Cic. 2. in Catil. 96. Idem ſtuprorum & ſcelerum exercitatione aſſuefactus frigore & fame & ſiti ac vigiliis perferendis, fortis ab iſtis ſuis ſociis prædicabatur. Cæſ. 1. Bell. Civil. 44. Cum Luſitanis, reliquisque barbaris genere quodam pugnæ aſſuefacti.
Assula, Assulatim, Assulose. V. assis.
Assulto, Assultus. V. assilio.
Assum, ades, V. adsum.
Assūmo, pſi, ptum, [παραλαμβάνω, προσλαμβάνω, προσδέχομαι] ĕre. ſignificat Accipere.
Artem aſſumere. Cic. 3. de Fin. Artes etiam ipſas propter ſe aſſumendas putamus.
Aliquid authoritatis. Cic. Bruto.
Copiam dicendi. Cic. 1. de Orat. 170.
Generum, vel uxorem. Plin in Paneg. c. 83. 5. Aut inconſultius uxor aſſumpta, aut retenta patientius. Auctor de Viris Illuſt. c. 7. Qui quum adoleviſſet, gener a Tarquinio aſſumptus eſt. Plin. Jun. ad Julium Genitorem, lib. 3. Epiſt. 11. Ut a C. Muſonio ex omnibus omnium ordinum aſſectatoribus gener aſſumeretur.
Genus orationis ad cauſam aliquam. Cic. in Orat. 209. Genus autem hoc orationis, neque totum aſſumendum eſt ad cauſas forenſes, neque omnino repudiandum.
Foris, vel Extrinſecus. Cic. 3. de Orat. 162. Quid enim eſt in quo hæreat, qui viderit omne quod ſumatur in oratione, aut ad probandum, aut ad refellendum, aut ex ſua ſumi vi atque natura, aut aſſumi foris? Idem in Topicis, 8. Ex his locis, in quibus argumenta incluſa ſunt, alii in eo ipſo de quo agitur, hærent: alii aſſumuntur extrinſecus.
Invidiam. Cic. 2. Att. 19. Ego apud improbos meam retinuiſſem invidiam, alienam aſſumpſiſſem.
Laudem. Cic. pro Muren. ut προσφέρεται. H. St.
Noctis aliquantum. Cic. 7. Fam. 26. Atque equidem aliquantum jam etiam noctis aſſumo.
Nonnihil ſibi nitoris. Quintil. lib. 2. cap. 10.
Robur. Ovid. 15. Met. 421.
Sacra. Cic. pro Corn. Balb. 55. Sacra Cereris quum eſſent de Græcia aſſumpta, &c.
Spem. Tacit. in Vita Agric. 3. Nec ſpem modo ac votum ſecuritas publica, ſed ipſius voti fiduciam ac robur aſſumpſerit.
Vires. Ovid. 13. Met. 886.
Voluptatem. Cic. 1. de Fin. 33. Omnis voluptas aſſumenda eſt, omnis dolor depellendus.
Votum, V. Spem.
Uxorem. V. paulo ante Generum, &c.
Aſſumere aliquem alicui, Hor. 1. Epiſt. 5. 28. Convivam ſcil.
Aliquem in conſilium, Petere ab eo conſilium. Plin. Jun.
In ſocietatem. Liv. 2.
In nomen: pro Adoptare in familiam & jus nominis. Plin. Epiſt. 18. lib. 8. ad Rufin. Quinetiam Domitius Afer, qui illos in nomen aſſumpſit, reliquit teſtamentum, ante octo & decem annos nuncupatum.
In exemplum operis aliquem ſibi aſſumere. Quintil. lib. 5. cap. 12. i. e. Proponere aliquem ſibi quem in opere ſuo imitetur & exprimat.
Aſſumere oratores dicuntur, Quum quid afferunt quod faciat ad oſtendendam propoſitionem. Cic. 2. de Divin. 109. Deinde aſſumunt, Sunt autem dii: quod ipſum non ab omnibus conceditur. V. assumptio.
Authoritati aſſumere. Cic. pro Sylla, 85. Dico illud quod in his cauſis conjurationis non authoritati aſſumo, ſed pudori meo.
Aſſumere ſibi, eſt Multum, & pene nimium ſibi vendicare. Cic. 1. Off. 2. Si id mihi aſſumo, videor id meo jure quodammodo vendicare.
Aſſumi dicitur, Quod præterquam quod oportebat, additur & ſumitur, ut aſcititium & alienum. Author ad Herenn. 1. 1. Inanis arrogantiæ cauſa ſibi aſſumpſerunt. Turnebus.
Suæ laudi. Cic. 3. de Nat. Deor. Tum diis gratias agimus, tum nihil noſtræ laudi aſſumptum arbitramur.

Assumere sibi, & Detrahere alteri, contraria. Cic. 3. Off. 23. Et id quod alteri detraxerit, sibi assumat.
Assumere, pro Esitare & cibum sumere. Celsus,l. 1. c. 3. Juvenum minus interest quæ assumant, & quo modo curentur.
Assumere semel die cibum, est Semel in die comedere. Cels. lib. 1. cap. 3. Cibum & potionem. Cels. lib. 1. in procem.
ASSUMPTUS, Partic. ut, Assumpta lyra. Ovid. 3. de Arte Am. 142. Extrinsecus auxiliis assumptis factum tueri. Quintil. lib. 7. cap. 5. Ratione argumentandi a Dialecticis assumpta. Quintil. lib. 2. cap. 4. In hoc assumpta a nobis subtilitas, &c. Quintil. lib. 3. cap. 11. Viribus assumptis pleno jam alveo fluit. Quintil. lib. 2. cap. 1.
ASSUMPTIO, ōnis. f. [πρόσληψις] Acceptio. Cic 3. de Fin. Artes etiam ipsas propter se assumendas putamus, tum quia sit in his aliquid dignum assumptione, tum, &c.
Assumptio, Particula orationis (ut ait Cic. 1. de Invent. 17.) per quam id quod ex propositione ad ostendendum pertinet, assumitur. Idem 2. de Divin. 108. Jam assumptione non concessa, nulla conclusio est.
Assumptionem & Assumptum Dialectici vocant Primam partem syllogismi imperfecti: nempe quum duas tantum habet partes, & est enthymema oratorium. Quintil. Minorem propositionem vocat syllogismi, lib. 5. cap. ult. sicut Propositionem usurpat pro Majore.
ASSUMPTĪVUS, Adj. Quod assumit. Cic. 1. de Invent. 15. Assumptiva constitutio est, quæ ipsa ex se nihil firmi dat ad recusationem, foris autem aliquid defensionis assumit. Græcos κατ' ἀντίθεσιν vocare docet Quintil. l. 7. c. 4. Etsi variant codd. V. Burm. not. p. 625. Vulgo Status Juridicialis Assumptivus.
ASSUO, ui, ūtum, [προσράπτω] ĕre. Suendo annectere. Hor. in Arte Poet. 16.

> Purpureus late qui splendeat unus & alter,
> Assuitur pannus.

ASSUMENTUM, i. [ἐπίβλημα] Vulg. Interp. Marc. 2. 21.
ASSURA, Assiduitas est & diligentia in nutricando, curando, habendo. Nam Assæ Nutrices dicuntur, quod fere semper assunt iis quos nutriunt. Sic Assa, vox humana est, non organica, quod ea nobis semper assit, non ut organica, quæ non est nobis semper præsto. Varr. cap. de Gallinis, Axius, egoque requiro, sarsuræ, assuræ membra de palumbis, de gallinis, dic sodes Merula. Quorum verborum hic sensus est, Dic sodes Merula de palumbis & gallinis membra illa & partes quas requiro, sarsuræ, assuræ. V. Turneb. Adv. 24. 22. & supra ASSA.
ASSURGO, rrexi, rrectum, [προσανίστημι, προσεγείρομαι] ĕre. Fere idem quod Surgere. Cic. pro Cluent. Quæ dum laudatio recitatur, vos quæso qui eam detulistis, assurgite.
Assurgere ex morbo. Liv. 3. 24. Ex quo semel fuerit æger, unquam non modo visum in publico, sed ne assurrexisse quidem ex morbo.
Ex voraginibus. Liv. Galli neque sustinere se prolapsi, neque assurgere ex voraginibus poterant.
Mollibus assurgit stratis. Claud. in Nupt. Pallad. & Seren. 29. De Venere.
Assurgunt sani ut stent, aut ut obviam eant: assurgunt ægroti ut sedeant, aut ut cubito innitantur: utroque modo in alterius honorem aut officii aut benevolentiæ causa hoc agentes. Ideoque fere adjungitur dativus. Hæc Valla lib. 5. Virg. 6. Ecl. 66.

> Utque viro Phœbi chorus assurrexerit omnis.

Ubi Servius, Assurrexerit, Honorem præbuerit. Cic. in Pison. An vero reliquo tempore Consulem te quisquam duxit? quisquam tibi paruit? quisquam tibi in curiam venienti assurrexit. Conf. mox Assurgi & Assurrectum est.
Honori alicujus assurgere. Stat. 2. Theb. 60.
Assurgere in arborem. i. e. Crescere in altitudinem arboris. Plin. lib. 24. cap. 4. Major, in arborem, salicis modo assurgit.
Assurgit L millibus passuum mons. Plin. lib. 2. cap. 65. Mihi incerta hæc conjectatio videtur, haud ignaro quosdam Alpium vertices longo tractu, nec breviore L millibus passuum assurgere.
Assurgit in septem ulnas, & in altitudinem. Virg. 3. Georg. 355. Ubi Servius, Septem assurgit in ulnas, Crescit in septem ulnas. Plin. lib. 13. cap. 22. Duo ferulæ genera: nartheca Græci vocant, assurgentem in altitudinem: nartheciam vero semper humilem.
Assurgit insula monte. Plin. lib. 4. cap. 12.
Collis assurgens. Columel. lib. 2. cap. 2. Collem clementer & molliter assurgentem.
Turres assurgunt. i. e. Extruuntur. Virg. 4. Æn. 86.
Tumor assurgit. Cels. lib. 2. cap. 8. Quibusdam etiam in hoc morbo tumores oriuntur, deinde desinunt, deinde rursus assurgunt.
Animus assurgit. Quintil. lib. 1. cap. de lectione pueri, Interim & sublimitate heroici carminis animus assurgat, & ex magnitudine rerum spiritum ducat.
Assurgere animo. Stat. 10. Theb. 221.

> Gaudet in adversis, animoque assurgit Adrastus.

Iræ assurgunt. Virg. 12. Æn. 494.
Querelis assurgere. Virg. 10. Æn. 95.
Assurgere dicitur Orion. Virg. 1. Æn. 535.
Assurgere dicitur Orator vel Poëta, qui sublimiter loquitur, ut ait Budæus. Quintil. lib. 10. cap. 1. Raro assurgit Hesiodus.
Assurgi, passivum, sive impersonale. Cic. de Senect. 62. Hæc enim ipsa sunt honorabilia, quæ videntur levia atque communia, salutari, appeti, decedi, assurgi, deduci, reduci, consuli. ubi subaud. dat. Alicui.
Assurrectum est, & assurgitur. Suet. Aug. cap. 56. Eisdem prætextatis adhuc assurrectum ab universis in theatro, & a stantibus plausum gravissime questus est.
ASSUS, [Ἄσσος] Urbs est Troadis, teste Strab. lib. 13. & natura & arte munita ab ea parte qua mare spectat, arduum & erectum ascensum habens: unde factus est locus vulgatissimæ illi Stratonici sententiæ, Qui celeri passu Assum it, magnum vitæ periculum adit. Circa hanc urbem Sarcophagus dictus lapis effodiebatur, de quo V. in ASIUS.
ASSUS, a, um. [ὀπτός] ab Areo, ares; vel Ardeo, ardes: h. e. Ad ignem torrefactus. Plaut. Most. 5. 1. 66. Ne faxis: nam elixus esse, quam assus soleo suavior. Cic. 9. Fam. 20. Integram famem ad ovum affero: itaque usque ad assum vitulinum opera perducitur.
Assa & elixa. Cels. lib. 7. cap. 3. Transeundum paulatim ad assa ab elixis. Hor. 2. Serm. 2. 73. — at simul assis

> Miscueris elixa.

Assa in balneariis. Item Assus, Solus: ut Assa vox. V. ASSA.
Item Siccus: ut Assi lapides, Qui nullo arenario conglutinati sunt. Assa nutrix, Quæ lac non præstat infantibus. V. ASSURA & ASSA.
Assus sol. Cic. 12. Att. 6. Et pro isto asso sole, quo tu abusus es in nostro pratulo, a te nitidum solem unctumque repetemus. Solem assum vocat, Quem cœna non sequatur, quasi Sine succo, ut opsonia sunt assa: Nitidum autem & unctum, Qui cum cœna sit. Sensus est, Domi meæ dum fuisti, in sole per pratulum quod domui adjacet, inambulans, præter siccum solem nihil habuisti: at ego cum ad te domum veniam, non sole tantum contentus ero, non mihi satis erit in sole inambulare, sed cœnam etiam cum sole exigam.
ASSARIUS, Adj. [ὀπτός] Quod assatum est. Antiquum vocabulum. Cato de R. R. cap. 132. Vestæ si voles dato, daps Jovi assaria pecuina, urna vini Jovi caste.
ASSYRIA, [Ἀσσυρία] Regio Asiæ majoris, trans Tigrim, olim Orientis totius imperio superbiens, habens ab Ortu Indiam, ab Occasu Tigrim fluvium, a Meridie Mediam, a Septentrione Caucasum: unde Assyrii dicti, qui male cum Syris ab ipsis antiquis scriptoribus confunduntur. V. Cellar. Geogr. Ant. l. 3. c. 17. Dicta est autem Assyria (teste Augustino lib. 15. de Civit.) ab Assur filio Sem. Nunc possidetur a Persarum rege Sophi. Dives Assyria. Tibul. 3. 2. 24.
ASSYRIUS, Adj. [Ἀσσύριος] Qui est ex Assyria: ut, Amomum Assyrium. Virg. 4. Ecl. 25. Et Lucan. lib. 4. 298.

> — Assyrii scrutator pallidus auri.

Vestis madefacta veneno Assyrio, i. e. Purpura. Sil. 11. 41. sic quoque Virg. 2. Georg. 465.

> Alba nec assyrio fucatur lana veneno.

Assyrii (inquit Cic. 2. de Divin. 2.) propter planitiem magnitudinemque regionum quas incolebant, quum cœlum ex omni parte patens atque apertum intuerentur, trajectiones motusque stellarum observaverunt: quibus notatis, quid cuique significaretur, memoriæ prodiderunt.
Assyria malus, [Ἀσσυρία μηλέα] (quam alii Medicam vocant) Arbor est, cujus folium est unedonis, intercurrentibus spinis. Pomum ipsum alias non manditur: odore præcellit foliorum quoque, qui transit in vestes una conditus, arcetque animalium noxia. V. plura apud Plin. lib. 12. cap. 3.

A S T

AST, [ἀλλά] Conjunctio est discretiva, qua poetæ utuntur pro At, syllabam illam brevem, interjectione s, longam facientes, authore Valla lib. 2. Festus, Ast, significat At, sed, autem. Plaut. Neque eos antiquos servas, ast captas novos. Virg. 1. Æn. 46.

> Ast ego quæ divûm incedo regina.

Ast conjunctione etiam Oratores usi sunt, pro particula Sed. Cic. 3. Att. Quid enim vides agi posse, aut quomodo: per Senatumne? ast tute scripsisti ad me, quoddam, &c.
Ast, Asseverantis vox est aliquando. Liv. 10. Bellona si hodie nobis victoriam duis, ast hic ego templum tibi voveo. Hoc loco videtur accipi Ast pro Tum, vel Certe.
ASTA, Oppidum Liguriæ antiquum, nomen adhuc retinens, authore Plin. Item Civitas est Bæticæ, inter Sacrum promontorium & Herculeas columnas, de qua idem Plin. lib. 2. cap. 1. & Pomponius lib. 3.
Est & Asta, Insubriæ urbs, non longe a Novaria distans. De hac Claud. de Sext. Consf. Hon. 203.

> — nec plus Pollentia rebus
> Contulit Ausoniis, aut mœnia vindicis Astæ.

Meminit & Plin. lib. 35. cap. 12.
ASTABŎRAS, sive ASTABŎRES, teste Plin. lib. 5. cap. 9. Alter est ex alveis Nili, qui Meroen insulam a sinistra alluit: ille vero qui a dextera parte est, Astusapes appellatur. Strabo vero Astaboram fluvium esse docet, diversum a Nilo circa Meroen insulam, in Nilum influentem.
ASTACES, [Ἀστάκης] Fluvius est in Ponto, Asiæ regione, cujus aquis irrigati campi oves pascunt, nigro lacte accolas alentes. Plin. lib. 2. cap. 103.
ASTACI, [ἀστακοὶ] Ex genere sunt cancrorum, apud Plin. lib. 6. cap. 31. Vide & horum descriptionem apud Galen. lib. 3. de Alim. facult. cap. 34.
ASTACŒNI, [Ἀστακηνοὶ] Populi Indiæ, qui Mediam regionem inter Cophen atque Indum habitant. Strab. lib. 15.
ASTACUM Plinio, sive ASTACUS, [Ἄστακος Stephano & Straboni] Bithyniæ oppidum fuit, ita dictum ab Astaco quodam Neptuni & Olbiæ nymphæ filio, a quo vicinus sinus, Astacenus appellatus est. Plin. lib. 5. cap. ult. & Strab. lib. 12.
Fuit & altera ejusdem nominis Urbs in Acarnania, quæ & ipsa propinquo sinui Astaceno nomen fecit, teste Strab. lib. 10.
ASTĂPHIS, īdis. f. [ἀσταφίς] Uva passa dicitur. Plin. lib. 23. cap. 1. Uva passa, quam astaphida vocant, stomachum, ventrem, interanea tentaret. Astaphis agria, [ἀσταφὶς ἀγρία] sive Staphis, quam Uvam taminiam aliqui vocant falso (suum enim genus habet) cauliculis nigris, rectis, foliis labruscæ, fert foliculos versus quam acinos, virides, similes ciceri. Hæc Plin. lib. 23. cap. 1. Ruellius lib. 3. cap. 141. Staphis agria Romanis Herba pedicularis dicitur. folium habet labruscæ, divisurisque scissum, cauliculis rectis, &c. Paulo post, Pituitaria quoque dicitur, officinis hodie *Staphis agria*.
ASTAPHIUM, Nomen ancillæ apud Plaut. Truc.
ASTAPHYLINOS, Pastinaca sylvestris, quæ & Staphylinos dicitur. Ruell. lib. 3. cap. 41.
ASTAPUS, [Ἀστάπους] Fluvius Æthiopiæ, de quo Strabo lib. 16. sic scribit, Circa Meroen Astaboras & Astapas influunt. Hæc flumina Rhizophagi accolunt, qui etiam Elii vocantur, propterea quod ex adjacente palude, evulsis radicibus massulas conficiunt, & ad solem coctis vescuntur. Hæc loca leones alunt, qui sub Canis exortum a maximis culicibus hinc expelluntur. Hactenus Strabo. Meminit & Astapi fluvii idem author, quem Astosabam a nonnullis nominari ait initio lib. 17. in descriptione Ægypti. Plin. tamen lib. 5. cap. 9. de Astapo, sic scribit. Nilus Astapus cognominatus est, quod illarum gentium lingua significat aquam e tenebris profluentem. Scribitur & Astapes.
ASTAROTH, Antiqua civitas Og regis Basan, in qua habitarunt gigantes, & postea cecidit in sortem tribus Manasses, regionis Bethaniæ. Sunt autem duo castella in Bethania hoc vocabulo, novem inter se millibus separata, inter Aderam & Abelam urbes.
ASTARTE, [Ἀστάρτη] Dea fuit Syrorum, ut Ælianus author est. Sunt qui

qui putent eam esse quæ Derceto dicitur & Atergatis. Sed eam esse Venerem quartam, quæ Adonidi nupserit, Cicero manifestum facit 3. de Nat. Deor. 59.

ASTRISMUS, f. [ἀστεϊσμός] Latine dicitur Urbanitas & civilitas. Tropus est Grammaticis & Rhetoribus, de quo Diomedes lib. 2. cap. de Orationis virtutibus & tropis. Asteismos autem est Urbanitas sine iracundia, ut Atque idem jungat vulpes & mulgeat hircos, inquit Serv. ad. 2. Æn. v. 547. ubi a Sarcasmo distinguit, qui est Jocus cum amaritudine.

ASTER, tri. m. Græce ἀστήρ, ἄστρον; Latine dicitur Stella.

ASTER Atticus, [ἀστὴρ Ἀττικός] Herba est Plinio, quæ quod præsens est inguinum remedium, a Romanis Bubonium dicitur, & vulgo Inguinalis. V. Plin. lib. 26. cap. 5. Meminit & Galen. lib. 6. Simplic.

ASTER Samius, [ἀστὴρ Σάμιος] Species est terræ cujusdam, ad multos medicinæ usus conducentis, quæ in Samo insula effoditur: ita dicta a stellæ imagine, quæ illi imprimi sigillo consuevit. Hujus terræ meminit Galen. lib. 9. Simplic.

ASTER, [Ἀστήρ] Puer Platonis carminibus celebratus, in quem etiam extant epigrammata lib. 3. Epigrammatôn Græcorum.

ASTERIA, æ. [Ἀστερία] Deli & Rhodi insularum nomen.

ASTERIA, [ἀστερία] Gemma inclusam lucem pupillæ modo quandam continens. Plin. lib. 37. cap. 9.

ASTERIA, [Ἀστερία] Filia fuit Cei Titanis filii, ut Theodontio placet. Hæc autem (ut ait Fulgentius) post vitiatam Latonam a Jove dilecta est, a quo in aquilam verso compressa fuit: eique ex eo concubitu Herculem peperit. Quæ tandem (ut quibusdam placet) adversus Jovem sentiens, & ejus fugiens iras, deorum miseratione in coturnicem versa est, quæ Græce vocatur ὄρτυξ: nomenque dedit insulæ, in quam aufugerat, ubi a Jove in lapidem mutata est, undisque demersa, & ab eisdem huc illuc agitata: tandem ob susceptam Latonam firmata est. Ex Bocatio. De hac Cic. 1. de Nat. Deor. & Ovid. 6. Met. 108. Fabulam multo fusius narrat Servius in illud Virg. 3. Æn. 73.
Sacra mari colitur medio, &c.

ASTERIACE, es. f. [ἀστεριακή] Genus medicamenti. Plin. lib. 20. cap. 19. Medicamento, quod diacodion & asteriace vocatur, utilissimum. Vetustiora exempla rectius legunt Arteriace. q. V.

ASTERIAS, [ἀστερίας] Avis ex genere ardeolarum, a fulgore astrorum. Plin. lib. 10. cap. 60.

ASTERICUM, i. [ἀστερικόν] Herba est ocymi folio, quæ & Helxine dicitur, & Urceolaris herba, eo quod vitreis urceolis detergendis imprimis sit idonea. Nascitur in tegulis, parietinisque, unde & Parietaria, & muralis vulgo dicitur. Plin. lib. 22. cap. 17.

ASTERION, i. [ἀστέριον] Species est aranei, cujus morsu genua labefactantur, ut tradit Plin. lib. 29. cap. 4.
Item Civitas Thessaliæ, sic dicta, quod in alto sita monte, velut astrum quoddam procul aspicientibus fulgere videatur, ut tradit Stephanus, qui eam sua ætate Pyresiam vocatam asserit.
Est & altera Urbs ejus nominis in Syria.
Est & Fluvius Achaiæ in Nemeæa sylva leniter fluens, & fructuum juxta ripam abundantissimus, ut testis est Lactantius.
Item Mons Peloponnesi, ad sinum Argolicum, de quo Plin. lib. 4. cap. 5.
Est & Asterion, Herba, quæ & Sphondylium dicitur, quod semen habeat Asterii animalculi figura. Dioscor. lib. 3. in descriptione Sphondylii. [ubi?
Est & Herba quædam hoc nomine apud Pausaniam, in agro Argivo nascens, ad ripam fluvii ejusdem nominis, cujus folia Junoni sacra accolæ in coronas nectunt.
Asterion item Cometæ filius, qui Jasonem Colchos navigantem sequutus est, ut habet Apollonius. Valer. 1. Argon. 355.
— Celer Asterion, quem matre carentem
Clenæus gemino fovit pater amne Cometes.

ASTERIS, idis, [Ἀστερίς] Insula est inter Samum & Ithacam sita. Author Strabo, lib. 1.

ASTERISCUS, [ἀστερίσκος] Stellulam significat. diminutivum ab Aster. Asteriscus, Signum ad stellæ similitudinem parvæ: quo utimur quum aliquid in scribendo omissum esse, hoc modo demonstramus *: qua nota usi sunt veteres scriptores.

ASTERITES, Gemma candida. Isid. 16. 10. V. ASTROITES.

ASTERNO, astrâvi, astrâtum, [παραστρωννύω] ĕre. Juxta sternere, cujus passivum protulit Ovid. 2. Met. 343. de sororibus Phaethontis loquens.

ASTERUSIA, [Ἀστερουσία] Mons Cretæ ad meridiem, mare aspiciens, a quo & Asterusia Indiæ urbs nomen habet, quod illic Cretenses coloniam collocarint. Hujus incolæ Asterusiani vocantur, & Asterusii. Stephan.

ASTHMA, [ἆσθμα, δύσπνοια] Difficultas spirandi. V. v. seq.

ASTHMATICUS, [ἀσθματικός] i. e. Suspiriosus, anhelus, qui difficilem habet respirationem. Nam ἆσθμα difficultatem spirandi significat, & anhelationem sive anhelitum: quam Celsus atque adeo omnes fere medici Græco vocabulo δύσπνοιαν vocant: Anxietatem idem Celsus vocat. [Immo δύσπνοιαν ab Asthmate gradu differre docet Celsus l. 4. c. 7. §. 2. q. V. Plin. & Columellæ Suspiriosi vocantur Asthmatici.

ASTICE, [Ἀστική] Regio est Thraciæ, supra Bosphorum, Ponto Euxino imminens, cujus urbes sunt Apollonia, Thynnias, Almedessus, Develton, & Phinopolis. De hac Plin. lib. 4. cap. 11.

ASTICI Ludi (de quibus Suetonius in Caligula, cap. 20.) qui sint quæritur: ac plerique Actiacos legunt, & ludos ab Augusto intelligunt institutos in honorem Actiacæ victoriæ, sed sine librorum astipulatione, in quibus omnibus partim Attici, partim Astici exaratum reperias. Turnebus Asticos ludos interpretatur Urbanos (quod sint etiam ludi rustici) vel potius Atheniensium ludos, quorum urbs Astu dicebatur. Producitur ab Athenæo Charicles περὶ ἀστικοῦ ἀγῶνος. Quod siquis ludos Atticos malit, e consuetudine Atheniensium explicabit, qui Liberalibus, Lenæis, Chytris, & Panathenæis, id est Quinquatribus, ludos scenicos dabant. Hæc ille. Adv. 18. 5. [Astycos reponit Scalig. de Em. temp. 5. p. 449. & Ludos Græci instituti interpretatur. Selasticos legendum censet J.G. Grævius, eosdemque esse putat qui Iselastici vocantur. de q. f. l. V. Sed cum codd. plerique Hasticos exhibeant, in aliam conjecturam incidi, quæ non minus probabilis videtur, legendo nimirum Sebasticos. Augustales enim ludi, seu Augustalia, σεβαστικὸς ἀγὼν & Σεβάσμια Græcis dicti, noti sunt ex veterum monumentis, de quorum institutione testatur ipsemet Suetonius in Aug. c. 59. & 98. & illustravit egregie Ez. Spanhemius Ep. 5. Andr. Morellii Specimini Rei Numm. subjecta. conf. AUGUSTALIS. Unius autem literæ repetitio omissa, & alterius deinde, ut sæpe accidit, elisio causam vitiosæ lectioni præbuit: Syracusis hasticos ludos, pro Syracusis Sebasticos, b litera in similem h mutata.

ASTIGI, Civitas Bæticæ, a qua Astigitanus ager. Plin. lib. 3. cap. 1. *Ecija* nunc vocatur, teste Olivario.

ASTIOCHIA, V. ASTYOCHIA.

ASTIPŬLOR, sive ADSTIPŬLOR, [συγκατατίθεμαι, συγκατανεύω, προστίθεμαι] ări. Assentiri. Plin. lib. 7. cap. 48. Cui astipulatur Damiates, memorans, &c.
Astipulari (inquit Connanus) dicitur Stipulanti stipulari: ut si petenti tibi decem a Mævio, ego eadem tibi stipulor dari. in quo quia mens est utriusque nostrûm eadem, & idem quod tu, tibi cupio & volo, ideo factum esse arbitror ut Astipulari pro Assentire dicamus.

ASTIPULATIO, ōnis. f. [συγκατάθεσις] Assensus. Plin. lib. 29. cap. 1. Qua de re extat etiam Annei Senecæ astipulatio.
Astipulatio, pro Affirmatione. Quintil. lib. 11. cap. ult. Accedit enim vis & proprietas rebus tali astipulatione, quæ nisi adsit, aliud vox, aliud animus ostendat. quanquam proprie denotat illam gestus cum verbis consensionem.

ASTIPULATUS, ûs. m. [συγκατάθεσις] Assensus vel Attestatio. Plin. lib. 7. cap. 47. Consecratus est vivus, sentiensque, oraculi ejusdem jussu, & Jovis deorum summi astipulatu, Euthymus.

ASTIPULATOR, ōris. m. [συγκαταινέτης, συνίστωρ] Qui assentitur. Cic. 4. Acad. 67. Falsum esse Stoici dicunt, & eorum astipulator Antiochus.
Astipulator vanæ opinionis. Val. Max. lib. 7. cap. 1.
Astipulator, pro Eo qui testis est vadimonii facti. Cic. pro Quint. 12. Literæ P. Quintii, testes tot (quibus omnibus causa justissima est cur scire potuerint, nulla cur mentiantur) cum adstipulatore tuo comparabuntur. Idem in Pison. 18. Quasi vero non modo ego, qui multis sæpe auxilio fuissem, sed quisquam tam inops fuerit unquam, qui isto non modo propugnatore tutiorem se, sed advocato aut adstipulatore paratiorem fore putaret. Sed origo hujus vocabuli subobscura est: nisi forte quum Adstipulari pro Assentiri vulgo dicatur, argumentemur, Adstipulari proprie idem valere quod Spondere vel Promittere. ut Adstipulatores ii sint, qui alteri antestanti & interroganti, Testesne futuri sint vadimonium ab aliquo promissum, respondeant, Testes. Hæc Hotomanus in orationem Cic. pro Quint.
Astipulator, erat Qui stipulanti accedebat, idemque stipulabatur, ut pacta & conventa essent firmiora, magisque cauta & rata: ac in foro Romano circum argentarias homines erant, qui astipulandi quæstum exercebant, præstoque erant stipulantibus & paciscentibus, cujus generis fuisse dicitur pater Augusti in epistola Ciceronis ad Octav.
Astipulator in antiquo lexico προεπερωτητής exponitur, i. e. Qui præter stipulatorem interrogat atque stipulatur. Turnebus.

ASTITUO, ŭi, ūtum, ĕre. ex Ad & Statuo compositum; significat In loco collocare. Plaut. Capt. 4. 2. 66. Juben' an non jubes astitui aulas, patinas elui? Author ad Herenn. 3. Reum ad alicujus tectum adstituere.

ASTO, stĭti, stĭtum & ătum, [παρίστημι] āre. Idem significat quod Stare. Virg. 2. Æn. 303.
— arrectisque auribus asto.
Hic patrem astare ajebas? Ter. Heaut. 5. 2. 7.
Accessi, astiti. Ter. Phorm. 5. 6. 27.
Asta, atque audi. Plaut. Trin. 4. 3. 52. Sic in Casin. 3. 6. 13. Mane, atque asta.
Astare in genua. Plaut. Casin. 5. 2. 20. Continuo in genua astanti pectus mihi pedibus percutit.
In latus obliquum tamen astitit. Ovid. 3. Met. 187.
Finis vitæ mortalibus astat. Lucret. lib. 3. 1091.
Astare ad. Cic. pro Arch. 24. Quum in Sigeo ad Achillis tumulum astitisset. Et Lucret. lib. 3. 972. Mors ad caput astitit.
Ante oculos. Virg. 3. Æn. 150.
In conspectu. Cic. 4. in Catil. 3. Expectans hujus exitum diei astat in conspectu meo gener.
In ripa. Ovid. 14. Epist. 89.
Limine divæ astitit. i. e. In limine. Stat. 9. Theb. 607.
Portis sublimibus astant. Virg. 12. Æn. 133.
Juxta præsides astat deos. Sen. Herc. fur. 6.
Præsens astare viritim creditur Jupiter. i. e. Singulis & privatim unicuique præsens esse. Sil. lib. 17.
Supra caput astitit imber. Virg. 3. Æn. 194.
Asto advocatus cuidam. Plaut. Casin. 3. 3. 5.
Astare mensæ domini. Mart. lib. 8. 56.
Astare contra alicui, pro Resistere. Plaut. Capt. 3. 5. 6. At ut confidenter mihi contra astitit. εἰρωνικῶς joculare.

ASTANS, Partic. [παρεστώς] Sil. lib. 17. de Annibale.
Astante atque audiente Italia tota. Cic. Post red. in Senat. 25.
Astante illo. Plaut. Amph. 2. 2. 115. AL. Tute istic, etiam astante hoc Sosia.
Squammæ astantes. i. e. Erectæ. Virg. 3. Georg. 545.

ASTĀTOR, ōris. Inscript. apud Fabrett. p. 164. & 183. DEO MAGNO LIBERO PATRI ET ADSTATORI. conf. Spon. Miscell. Erudit. Ant. p. 27.

ASTŎMI, [Ἄστομοι] Indiæ sunt populi fabulosi, De quibus Plin. lib. 7. cap. 2. Ad extremos fines Indiæ ab Oriente circa fontem Gangis, Astomorum gentem sine ore, corpore toto hirtam vestiri frondium lanugine, halitu tantum viventem, & odore quem naribus trahant. Nullum illis cibum, nullumque potum: tantum radicum florumque varios odores, & silvestrium malorum, quæ secum portant longiore itinere, ne desit olfactus: graviore paulo odore haud difficulter exanimari. Hæc Plinius.

ASTRĂBA, [ἀστράβη] Clitella, sella equestris: unde Comœdia Plautina Astraba seu Clitellaria inscripta est. V. ejus Fragm. & Gell. 11. 7.

ASTRÆA, [Ἀστραία] Filia Astræi gigantis & Auroræ. Alii dicunt fuisse filiam Jovis & Themidis. Hæc pro Justitia sumitur: fingiturque vitiis crescentibus indignata in cœlum evolasse, tandem in signum cœleste, cui Libræ nomen est, conversa. Ovid. 1. Met. 149.
— & virgo cæde madentes,
Ultima cœlestum, terras Astræa reliquit.

ASTRÆUM, [Ἀστραῖον] Oppidum Macedoniæ: & Astræi, Populi sunt ejus urbis incolæ, teste Ptolemæo.

ASTRÆUS, [Ἀστραῖος] Unus fuit ex Titanibus, qui contra deos arma sumpserunt. Hic cum Aurora fertur concubuisse, & ex ea ventos

ventos generasse, qui ab eo Astræi fratres dicti sunt. Ovid. 14. Met. 545.

Aeraque, & tumidum subitis concursibus æquor
Astræi turbant, & eunt in prælia fratres. ubi Burm. V.

ASTRAGALUS, i. f. [ἀστράγαλος] Latine dicitur Talus: V. TALUS, pro Ludo.

Astragalus, Talum pedis significat, παρὰ τὸ ἀστράζειν καὶ ὀρθὴν φυλάττειν τὴν βάσιν, quod uniat, & rectam servet basin corporis, h. e. Pedes. ἢ ὁ μὴ στὰς τὸ μένειν καὶ ὑπάρχειν γεγονώς, ἀλλὰ πρὸς τὸ κινεῖσθαι, ἀστάγαλός τις ὤν, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ρ, ἀστράγαλος. vel quod non ad manendum vel ad standum a natura institutus, fed ad motum, quasi Astagalus, & additione literæ r Astragalus.

Alii Astragalum dici volunt quasi Astrum: quod ita suffragini pedis insertus sit, ut astrum cœlo. Philosophorum enim clarissimi astrum ceu nodum quendam cœlesti hapsidi affixum voluere.

Astragalos Homerus etiam appellat Septem vertebras spinæ, quibus collum incumbit, lib. 11. Odysseæ, de Elpenore, qui lapsu scalarum concidit,

—ἐκ δέ μοι αὐχὴν
Ἀστραγάλων ἐάγη. i.e. At mihi lapso fractus ad astragalos jugulus.

Astragali vocantur Partes quædam in columnarum spiris. Vitruv. lib. 3. cap. 3. Astragali faciendæ sunt octavæ partis trochili, projectura erit spiræ pars octava, & sextadecima crassitudinis columnæ. *C'est un membre rond en maçonnerie, que l'on dit autrement Fusée avec ses pezons.*

Astragalus, Herba est Plin. lib. 26. cap. 8. Astragalus (inquit) folia habet longa, incisuris multis, obliqua circa radices, caules tres aut quatuor, foliorum plenos, florem hyancinthi, radices villosas, implicatas, rubras, præduras. Nascitur in petrosis, apricis, & iisdem nivalibus. Ruell. lib. 3. cap. 104. Quæ a Dioscoride depingitur, folia non habet crebris incisuris laciniosa, nec radices hirsutas perplexasque: natalibus tamen conveniunt. Galenus & Paulus in Phæneo Arcadiæ plurimam nasci testantur. Astragalus, qui a Dioscoride describitur, frequens est apud nos. Rura nostra Montanum vel Rusticum cicer nominant, fruticem folio & ramis ciceri similem, flore purpureo, parvo, tereti radice, raphani modo grandi, quæ velut adnatas habet appendices præduras, veluti cornua inter sese implicatas, gustu astringentes. Invenitur in petrosis & locis vento perflatis, cicerculam esse diceres, nisi radix tanta subesset. Vulgus nonnusquam Sylvestres cerras vocat, h. e. Cicerculas. Hactenus Ruellius.

ASTRAMPSYCHUS, Vetus auctor. V. Suidam.

ASTRAPE, es. f. [ἀστραπή] Fulgur. Plin. 35 10. Apelles pinxit & Astrapen.

ASTRAPIAS, [ἀστραπίας] Gemma est colore partim albo, partim cyaneo, fulminis radios in medio habens discurrentes, unde & nomen accepit. De hac Plin. lib. ult. cap. 11.

ASTRAPOPLECTA, n. pl. [ἀστραπόπληκτα] ex ἀστραπή & πλήσσω, Loca fulgure percussa. Sen. 1. Nat. Quæst. 15. Ex conjectura Fortunati. In codd. MSS. Asparsoplecta, quomodo & Aldus excudit. V. Grut. not.

ASTRĔPO, ui, ĭtum, [ἐπικτυπέω, ψοφέω] ĕre. Simul strepere.

Astrepere aures alicujus. Plin. in Panegyr. 26. Ac plerique irritis precibus surdas principis aures astrepebant. Tacit. 4. Hist. 49. Obvios, & subitæ rei miraculo attonitos ut eadem astreperent hortari.

Astrepere apud Tacit. 11. Ann. 17. cum dativo, pro Strepitu assentire. Astrepebat (inquit) huic alacre vulgus. i. e. Applaudebat. Budæus.

ASTREUS, dictio dissyllaba, [Ἀστρεύς] Unus fuit ex iis, qui in aula Cephei regis Perseo vim inferre conati, ab eodem sunt interfecti. Ovid. 5. Met. 144.

Occidit & Celadon Mendesius, occidit Astreus.

ASTRIFER, V. ASTRUM.

ASTRINGO, inxi, ictum, [προσδέω, ἐπισφίγγω] ĕre. Nihil fere amplius significat interdum quam Stringere.

Astringere & Relaxare, contraria. Cic. 2. de Nat. Deor. 136. Eaque tum astringitur, tum relaxatur. De alvo loquitur. Idem 10. Att. 6.

Astringere, Simul aut ad aliquid stringere. Columel. lib. 5. cap. 6.

Astringere ad aliquam rem, pro Alligare. Cic. 6. Verr. Quis est hic qui ad statuam astrictus est?

Arcte astringere. Cic. de Fato, 37. Hoc arctius astringi ratio non potest.

Alvum & ventrem astringere. Corn. Celf. lib. 1. cap. 3. Labor alvum astringit. i. e. Contrahit, ut parum reddat.

Argumenta Stoicorum more breviter astringere. Cic. 1. Tusc. 13. Primo, si placet, Stoicorum more agamus, qui breviter astringere argumenta solent.

Ad temperantiam astringi. Plin. in Epist. Deinde ut in posterum ipse ad eandem temperantiam astringerer, &c.

Conditionibus suis aliquem. Cic. pro Quint. 19.

Eloquentia astricta & contracta. Cic. de Clar. Orat. 309. Tum studiosissime in dialectica exercebar: quæ quasi contracta & astricta eloquentia putanda est. V. mox ASTRICTUS.

Fidem suam alic. Ter. Eun. 1. 2. 22. Verum heus tu, lege hac tibi meam astringo fidem. Ubi Donatus, Astringo fidem, fidem promitto: quia vincula fidei dicuntur.

Frigore astringi. Plin. Epist. Si natare latius, aut tepidius velis, in proximo puteus, ex quo possis rursus astringi, si pœniteat teporis.

Frontem, pro Corrugare. Sen. Epist. 107.

Hæreditati astringere. Ulp. in l. si quis extraneus. §. 1. D. de acquir. hæred. Interdum autem animus solus eum astringet hæreditati: utputa si re non hæreditaria quasi hæres usus sit. Paulus in l. proxime sequenti sic expressit: Placet, non obligari eum hæreditati. Et rursus ibidem: Ut quis pro hærede gerendo obstringat se hæreditati.

Lege vel quæstione astringi. Cic. pro Cluent. 40.

Mercede astricta lingua. Cic. in Pison. 30.

Mores. Fabius, lib. 2. cap. 2. Neque vero satis est summam præstare abstinentiam, nisi disciplinæ severitate convenientium ad se mores astrinxerit.

Necessitate astringi, pro Cogi. Cic. 1. de Nat. Deor. 18. Nulla ejusmodi astrictum necessitate, ut mihi, velim nolim, sit certa quædam tuenda sententia.

Numeris astringere orationem. Cic. 3. de Orat. 171. Et lib. 1. 254. Astrictus certa quadam numerorum moderatione & pedum.

Se facris. Cic. 2. de Legib. 48. Quæruntur enim qui astringantur facris.

Se astringere ad certa verba. Quintil. lib. 7. cap. 4.

Se astringere ad servitutem alicujus. Quintil. lib. 2. cap. 16.

Se astringere in jura facra. Ovid. 12. Epist 320.

Se furti: subaudi Crimine, aut simile aliquod v. Plaut. Pœn. 3. 4. 27. Homo furti se astringet. [Ut Terent. Eun. 4. 7. 39. Hic furti se alligat.

Se scelere astringere. Cic. 4. Philipp. 9. Quem si consulem illa provincia putaret, neque eum reciperet, magno scelere se astringeret.

Servitutem astringere, per translationem, pro Obligare. Cic. pro Planc. 74. Et hujus tanti officii servitutem astringam testimonio sempiterno.

Venas agrorum hiantes. Virg. 1. Georg. 91.

Vincula. Ovid. 11. Met. 75.

Vinclis sempiternis totam Galliam. Cic. 4. Acad. 61.

ASTRICTUS, Partic. [συσταλθείς] contrarium est Relaxato. Plin. Paneg. c. 93. Ita versemur in Rep. ut credamus esse Rempublicam: non consilium nostrum, non operam subtrahamus: nec disjunctos nos & quasi dimissos Consulatu, sed quasi astrictos & devinctos putemus.

Astrictus necessitate. V. NECESSE.

Voluptatibus astricti: i. e. Alligati. Cic. in Parad. 1. Nunquam mehercule ego, neque pecunias istorum, neque opes, neque imperia, neque eas quibus maxime astricti sunt, voluptates, in bonis rebus, aut expetendis esse numerandas duxi.

Arcta & astricta laxare. Cic. in Orat. 220. Nec tamen hæc ita sunt arcta & astricta, ut ea, quum velimus, laxare nequeamus.

Aquæ astrictæ. Ovid. 3. de Pont. 3.

Dolore astrictum pectus. Ovid. 1. de Arte Am. 361.

Frigore gelido astrictum pectus. Ovid. 15. Epist. 112.

Frons astricta, pro Contracta. Martial. lib. 11. 40.

Gelu astrictum. Ovid. 3. Trist. 4. 48.

Glacies. Ovid. 1. Met. 120.

Gustus. Plin. lib. 27. cap. 12.

Orator astrictus. Cic. in Brut. 94. Fuerunt etiam in oratorum numero mediocrium L. & Sp. Mummii fratres, quorum extant amborum orationes: simplex quidem Lucius & antiquus, Spurius autem nihilo ille quidem ornatior, sed tamen astrictior. fuit enim doctus ex disciplina Stoicorum. Stoici quippe dicendi genus exile sunt sequuti, ut ibidem tradit ipse Cic. Præterea Stoici dialecticen diligenter sunt persequuti, ut Cic. in Topicis ostendit. Porro dialectica quasi contracta & astricta eloquentia putanda est; sine qua etiam tu Brute, judicavisti te illam justam eloquentiam, quam dialecticam dilatatam esse putant, consequi non posse: Verba sunt Cic. in Brut. 309.

Poeta numeris astrictior. Cic. 1. de Orat. 70. Est finitimus oratori poeta, numeris astrictior paulo, verborum autem licentia liberior.

Astricti in amore. Lucret. lib. 4. 1180.

Item Parcus, qui nullos facit sumptus. Cic. 3. Fam. 8. Cum & natura semper ad largiendum ex alieno fuerim astrictior. Propert. 2. 23. 17.

Astrictus ploret sæpe dedisse pater.

ASTRICTE, Adv. [προσεσταλμένως] Arcte.

Astricte facta oratio, cui opponitur Remisse. Cic. 3. de Orat. Qui putat orationem, quæ quidem sit polita, atque facta quodammodo, non astricte, sed remissius, numerosam esse oportere.

Compar. Plin. lib. 1. Epist. 20. ad Corn. Tacit. Non magis servat modum, qui infra rem, quam qui supra: qui astrictius, quam effusius dicit.

ASTRICTIO, ōnis. f. [πύκνωσις, στύψις] Plin. lib. 27. cap. 10. Gustus amari cum astrictione.

ASTRICTORIUS, Adj. [συσταλτικός, στυπτικός, στυφός, ἀυστηρός] Quod astringit. Plin. lib. 24. cap. 13. Paliuri folia astrictoriam vim habent.

ASTRIOS, ōtis. f. Gemma crystallo propinqua, quæ si astris opponitur, fulgorem eorum rapit, & regerit. Plin. lib. 37. cap. 9.

ASTROBOLISMUS, [ἀστροβολισμός] Arborum vitium est, quum caniculæ æstu (quam Theophrastus peculiariter ἄστρον appellat) humore absumpto arescunt. Latinorum nonnulli Siderationem interpretantur. Transfertur & ad animalia, quum pars aliqua corporis cum ipsis etiam ossibus exarescit: quod mali genus σφακελισμός a Galeno appellatur.

ASTROITES, f. [ἀστροΐτης] Gemma, quæ oculis piscium similis esse perhibetur. Author Plin. lib. 37. cap. 9. [An eadem Isidoro Asterites. 16. 10?

ASTROLABIUM, Instrumentum, ex quo astrorum motus colliguntur. Perottus.

ASTROLOGIA, æ. [ἀστρολογία] Quæ nunc Astronomia, Scientia de sideribus, sive quæ de cursu astrorum tractat. Cic. 1. de Orat. 69. Etenim si constat inter doctos, hominem ignarum astrologiæ, ornatissimis atque optimis versibus Aratum de cœlo stellisque dixisse. sed postea transiit id nomen ad Artem fata hominum prædicendi ex astrorum situ in genitura cujusque, seu hora natali.

ASTROLŎGUS, i. m. [ἀστρολόγος] Qui astrorum scientiam profitetur. Cic. 4. Verr. 129. Novus astrologus, qui non tam cæli rationem, quam cælati argenti duceret. [Iidem cum vanitatem futura prædicendi arti suæ adjungerent, sæpius a loco Babylonii, Chaldæi, ab arte Genethliaci vel Mathematici & Planetarii appellati fuerunt. V. de singulis. f. l.

ASTROMELA, V. MASTROMELA.

ASTROMYOS, Stella est quæ ceteris dominatur, nunc plenior exoriens, nunc defectior, quandoque splendida, quandoque minus. V. Cæl. lib. 5. cap. 12.

ASTRONOMIA, æ. [ἀστρονομία] Scientia est quæ in motus siderum contemplatione versatur, magnaque vitæ commoda, ad temporis mensuram, ad navigationem &c. accommodata, attulit. Videtur veteribus ab Astrologia nihil fuisse diversa.

ASTRONOMUS, i. m. [ἀστρονόμος] Astrorum mensor. V. Gerh. Voss. de Art. Math. Non invenitur in autoribus vetustis Latinis, verum ap. Græcos Astrologum denotabat, qui & verbo ἀστρονομεῖν utuntur.

ASTRŎPHE, es. Una ex Pleiadibus.

ASTRUM, i. n. a Gr. ἄστρον, quod a Latinis Sidus dicitur. Cic. 7. Verr. Quum autem Ver esse cœperat, cujus initium iste non a Favonio, neque ab aliquo astro notabat, &c.

Dominus astrorum, pro Sole. Sen. Troad. 5.

Ignes astrorum. Virg. 3. Æn. 585.

Vices astrorum. i. e. Astra vicissim nunc orientia, nunc occidentia. Stat. 3. Theb. 558.

Æterna astra. Sen. in Herc. fur. 11.

Ætherea. Virg. 5. Æn. 517.

Ardua pennis astra sequi, Ad cœlum subvolare. Virg. 12. Æn. 893.

Ignea. Lucan. lib. 1. 75.

Lycaonia astra sunt, major Ursa & Arctophylax. Claud. de Conf. Mal. Theod. 299.

Prodigiosa. Stat. 3. Theb. 523.
Radiantia. Ovid. 9. Met. 272.
Roscida. Stat. 6. Theb. 238.
Vaga. Sen. in Octav. 7.
Duodena, Duodecim signa Zodiaci. Virg. 1. Georg. 231.
Cadentibus primis astris. i. e. Ut primum lucescere cœperit. Virg. 8. Æn. 59.
Noctem ducentibus astris. Virg. 3. Georg. 156.
Ortus inclinat astra. Stat. 12. Theb. 2. i. e. Oriente Sole, astra occidunt.
Inoffensos agant astra cursus. Sen. in Herc. fur. 11.
Tollere ad astra. Virg. 5. Ecl. 51.
Efferre se ad astra. Sil. lib. 3.
Surgentibus astris, pro Accedente nocte. Virg. 1. Georg. 440.
Suscipere astra. Cic. 1. Tusc. 111. An Suspicere?

Astralis, e. August.

Astreans, tis. Mart. Capella.

Astricus, Adj. Varro apud Nonium, 6. 16.

Astrosus, Adj. Lunaticus. Isidor. Gloss.

Astrifer, Adj. [ἀστροφόρος] Ferens astrum. Martial. lib. 8. 28.
An tua multifidum numeravit lana Timavum,
Quem prius astrifero Cyllarus ore bibit? Et apud Stat. 8. Theb. 83. Axes astriferi. Flac. 6. Argon. 752. Umbræ astriferæ.

Astrificus, Adj. Mart. Capella.

Astrifico, āre. Idem.

Astriger, Adj. Stat. 10. Theb. 828.
Cominus astrigeros Capaneus tollendus in axes. Claud. Bell.Get.245.
Qua micat astrigera senior cum conjuge Cepheus.

Astriloquus, Adj. Mart. Capel. Astriloquæ commenta puellæ.

Astrilucus, Adj. Lucens ut astra. Mart. Capel. 9. p.303. Astriluci divi.

Astrisonus, Adj. Mart. Capel. Astrisonus Jupiter.

Astruo, xi, ctum, [κατασκευάζω] ěre. Juxta struere. Columel. lib. 1. cap. 5. Nam novum quum veteri astruitur, rimosoque recens, ædificium quasi surgenti reluctans oneri, cedit.
Astruere aliquid magnificentiæ & dignitati, per metaphoram, pro Superaddere. Plin. lib. 9. cap. 35. Quærente eo quid astrui magnificentiæ posset, respondit, una se cœna, &c.
Dignitati alicujus aliquid astruere. Plin. lib. 3. Epist. 2.
Sibi aliquid. Quintil. lib. 8. cap. 3. Non solum ipsum os intueri videtur, & locum, & habitum: sed quædam etiam ex iis quæ dicta non sunt, sibi ipsa astruit. i. e. Superaddit, vel Affingit de suo.
Astruere laudem. Plin. in Paneg.
Astruere, Affirmare. Plin. lib. 12. cap. 18. Periti rerum astruxerunt, non ferre tantum annuo fœtu, quantum, &c. In editis codicibus legitur Asseverant. sed omnes MSS exhibent Adstruxerunt.
Astruitur his. Plin. 8. Epist. 6. Additur, ut Pallas (cui se omnes pro virili parte obligatos faterentur) singularis fidei, singularis industriæ fructum meritissimo ferat: prolatos imperii fines, redditos exercitus Reip. credas.
Astruitur his, quum Senatui populoque Romano, &c. i. e. Præterea.
Astruere auditis. i. e. Augere audita, & plura affingere. Sil. lib. 4.
Adstrue formæ. Ovid. 2. de Arte Am. 119. Ubi Heinf. & Burm. V.
In libris emendatioribus semper legitur Adstruo, non Astruo.

Astu, vel potius **Asty**, [Ἄστυ] Nomen indecl. Priscian. lib. 15. Significat Urbem in genere; sed κατ' ἐξοχὴν Civitas est Atheniensium. Ter. Eun. 5. 6. 17. Hem, quid? amat? an scit jam ille quid meretrix siet? an in Astu venit? Ubi Donatus, In Astu, In urbem, de Piræo. sic enim Athenienses vocabant urbem suam: unde Ipsi incolæ Ἀστοὶ vocantur. V. Steph. de Urb. in v. & in Ἀλεξάνδρεια.

Astycus, Adj. Urbanus. V. supra Astici.

Astupeo, vel **Adstupeo**, ui, [ἐπιθαυμάζω] ēre. est Ad rem vel auditam vel visam obstupescere. Stat. 2. Theb. 13. ubi Mercurius umbram Laii ad superos educit:
Tum steriles luci, possessaque manibus arva,
Et ferrugineum nemus astupet; ipsaque tellus
Miratur. Idem lib. 3. 405.
Astupet oranti.
Astupere divitiis. Sen. de Tranquil. vitæ, lib. 1. cap. 8. Non pudet quisquis divitiis adstupes? Respice agedum mundum: nudos videbis deos omnia dantes, nihil habentes.

Astur, ŭris. m. Avis prædatitia, vulgo nota. V. FALCO.

Astūr, sive **Astūria**, [Ἀστυρία] Civitas Hispaniæ in qua Asturcones equi gignuntur. Sunt & in ea aurifodinæ multæ. V. Ptolemæum lib. 2. cap. 6. Nomen etiam hodie servat.

Astur, ŭris. [Ἄστυρος] Adj. ut, Astur equus, Qui est de Asture oppido. Martial. lib. 14. 199.
Hic brevis ad numerum rapidos qui colligit ungues,
Venit ab auriferis gentibus Astur equus. Sil. lib. 3. 334.
Fingit Astures Callæcis proximos, originem habuisse ab Astyre Memnonis armigero, qui post domini mortem eo profectus sit.
Avarus Astur. Sil. lib. 1.
Belliger. Sil. lib. 12.
Exercitus. Sil. 1. 252. V. Drakenb. in loc.
Impiger. Lucan. 4. 8.
Pallidus. Claud. Laud. Ser. Reg. 75.
In Marmoribus antiquis habetur Astyr, teste Heinsio in Sil. 3. 334.

Asturĭcus, aliud. Adj. [Ἀστυρικὸς] ut, Asturica gens. Sil. lib. 16. 584.

Asturica Augusta, Hispaniæ Terraconensis urbs Ptolemæo, ejusdem gentis caput. *Astorga* vulgo: olim Roma.

Asturco, ōnis. m. [ἵππος ...] Equus ab Asturia oppido Hispaniæ. sed postea & aliarum nationum sic dictus fuerat, ut Asturco Macedonicus apud Petron. Arbitrum, cap. 87. V. Burman. ad loc. Plin. lib. 8. cap. 42. In eadem Hispania, Gallaica gens est & Asturica, equini generis, (hi sunt quos thieldones vocamus, minori forma appellatos asturcones) gignunt, quibus non vulgaris in cursu gradus, sed mollis alterno crurum explicatu glomeratio: unde equis tolutim carpere incursus traditur arte. V. Drakenb. ad Sil. 3. 334.

Astura, [Ἄστυρα] Flumen Latii, & insula in fluvii ostio. Plin. lib. 3. cap. 5. Antium colonia, flumen Astura, & insula. Et lib. 33. Tenuit & nostra memoria navem Caii principis ab Astura Antium navigantis. Ab aliquibus Stura dicitur: unde Festus, Stura flumen in agro Laurenti est, quod quidam Asturam vocant. Etiam Strabo ὁ Στόρας ποταμός.

Astus, ûs. m. [πανουργία] Astutia: ab Ἄστυ oppido, in quo qui conversati assidue sunt, cauti atque acuti esse videntur. Festus.
Quod si astu rem tractavit. Ter. Eun. 5. 4. 2.
Astus belli. Sil. lib. 16. 32.
Non ars, aut astus belli, vel dextera deerat.
Providus astu. Stat. 1. Achil. 542.
Acris astus. Valer. 2. Argon. 555.
Callidi. Sen. in Troad. 6.
Adjungere astus ferro, est Arte dimicare. Sil. lib. 6.
Carere astu. Quintil. lib. 9.
Exuberans astu. Sil. lib. 1. de Annibale.
Exuere astus. Sil. lib. 7.
Tuque dolos Pœne, atque astus tandem exue notos.
Versare dolos astu. Virg. 11. Æn. 704. Astu, i. e. Malitia, ut ait Servius.

Astūtus, Adj. [πανοῦργος] Callidus, versutus. Servius. Proprie Astutos Malitiosos vocamus. Cic. 3. Off. 57. Certe non aperti, non simplicis, non ingenui, non justi, non viri boni: sed versuti potius, obscuri, astuti, fallacis, malitiosi, callidi, veteratoris, vafri. Hor. 2. Serm. 3. 62.
— Pro bene sano
Ac non incauto, fictum astutumque vocamus.
Hominis esset & astuti & ingrati. Cic. pro Muren. 8.
Astutus, Arte tutus. Festus.
Astutior fallacia. Plaut. Cas. 5. 1. 67. Nec fallaciam astutiorem ullus fecit poeta.
Astuta vulpes. Hor. 2. Serm. 3. 186.

Astutulus, Adj. dimin. Apul. 6. Met. Astutula anus.

Astutia, æ. f. [πανουργία, κερδοσύνη] Calliditas, malitia. Cic. 3. Off. 68. Sed aliter leges, aliter philosophi tollunt astutias. Ter. And. 4. 4. 2. Nunc opus est tua mihi ad hanc rem exprompta memoria atque astutia. Ubi Donatus, Astutia, ad agendum strenue quæ imperet.
Hem astutias. Ter. And. 3. 4. 25. Ubi Donatus, Bona Ironia, pluraliter dixit Astutias, quasi is qui abundat astutiis, ut ei una non sufficeret.
Instituere astutiam. V. INSTITUO.

Astute, Adv. [πανούργως] Callide, versute. Cic. 1. Q. frat. 2. Nihil tamen nec temere dicere, nec astute reticere debeo. Ter. And. 1. 2. 12. Astute!

Astusapes, alter ex Nili alveis, qui a dextra parte est. V. in ASTABORAS.

Astyăges, [Ἀστυάγης] Cyaxaris Medorum regis filius, & Mandanæ pater, ultimus Assyriorum & Medorum rex. De quo Herodot. lib. 1. & Justin. 1. 4. scripsere.
Astyages item alius, unus ex illis qui a Perseo visa Gorgone in marmora mutati fuerunt. Ovid. 5. Met. 205.
Dum stupet Astyages, naturam traxit eandem,
Marmoreoque manet vultus mirantis in ore.

Astyalus, [Ἀστύαλος] Vir fuit Trojanus, a Neoptolemo interemptus, ut scribit Homer. lib. 6. Iliad.

Astyanassa, [Ἀστυάνασσα] Helenes Menelai uxoris ancilla lascivissima, dominamque prorsus se dignam nacta, quæ prima de variis concubitus modis librum conscripsit: cujus exemplum postea imitatæ Philænis, & Elephantine, idem argumentum tractarunt. Author Suidas.

Astyanax, actis. [Ἀστυάναξ] quasi Urbis princeps, appellatus autem proprio nomine Scamandrus, Hectoris filius ex Andromacha: qui, cum Troja a Græcis caperetur, a matre absconditus, sed ab Ulysse repertus, de alta turri præceps est datus. Ovid. 13. Met. 415.
Mittitur Astyanax illis de turribus, &c.
Astyanacta, accus. Virg. 2. Æn. 457.
Astyanactis, gen. Virg. 3. Æn. 489.
O mihi sola mei super Astyanactis imago!

Astycratia, [Ἀστυκράτεια] Filia Æoli, teste Homer. Odyss. lib. 10.

Astydamas, [Ἀστυδάμας] Atheniensis, & filius ejusdem nominis, ambo Tragici poetæ fuerunt: pater etiam summus philosophus, & Socratis auditor. Suidas.

Astydamia, [Ἀστυδάμεια] Ormeni filia, quam Hercules patre prius occiso rapuit. Ovid. 9. Epist. 50.
Nec referam partus Ormeni nympha tuos.

Astylis, ĭdis. [ἀστυλίς] Lactucæ latioris genus sine caule, quæ ob insignem frigiditatem, Veneri maxime creditur resistere: unde & Eunuchion, & Spadonion a nonnullis est appellatum. Ruell. lib. 1. cap. 20.

Astylus, [Ἄστυλος] Unus fuit ex Centauris: & quoniam augurio valebat, futura prænoscens, fratres monuerat ne bellum adversus Lapithas assumerent: sed exorto in nuptiis bello, ipse sibi timens, una cum Nesso Centauro fugam arripuit. De hoc ita Ovid. 12. Met. 307.
Astylus ille etiam metuenti vulnera Nesso,
Ne fuge, ad Herculeos, inquit, servaberis arcus.
Astylus Crotoniata, tribus Olympicis continuis vicit, stadio, & diaulo. Pausan. Eliac. poster.

Astymedūsa, [Ἀστυμέδουσα] OEdipi fuit uxor (hanc enim repudiata matre Jocaste, quam prius matrimonio sibi conjunxerat, sed incognitam, uxorem duxit) quæ ut liberis prioris conjugis infensum parentem faceret, apud patrem eos accusavit, tanquam qui se de stupro appellassent. Quapropter OEdipus iratus, regnum cruentum reliquit. Diod.

Astynŏme, Filia fuit Chrysæ, quam Homerus Chryseida nuncupat: sicuti Briseida idem author vocat, quæ fuerat Hippodamia. Erant vero Brises & Chryses fratres, ex quibus Brises Pedasum incoluit, Chrysam vero Chryses, quorum pater fuit Ardys. Cæl. lib. 24. cap. 5. ex Eustathio.

Astynomici, [ἀστυνομικοί] dicuntur Papiniano Ædiles, quod curam urbis, viarum & ædificiorum gererent. l. unica. D. de via public. & siquid in ea fact. esse dicat. [Immo Ulpianus Rhetor hanc differentiam esse docet inter ἀγορανόμον & ἀστυνόμον, Atheniensium magistratus minores, quod ille rebus venalibus in foro, hic urbis viis, ut puræ serventur inspiciendis constitutus sit, p. 236. Episcop. Cujus verba ad Ulpiani legem DD. adducunt, in qua non nisi Ædilium, Romanor. scil. mentio fit, quibus utraque cura illa demandata fuit.

Astynous, [Ἀστύνοος] Princeps quidam Trojanus, quem Diomedes in bello Trojano interfecit, ut scribit Homer. 5. Iliad.

Astyochēa, vel **Astyochia** quin & **Astyoche**, [Ἀστυόχεια] Actoris filia fuit: quæ quum sola in cœnaculum ascendisset, a Marte compressa, Ascalaphum & Jalmenum peperit. Pausan. in Boeot.
Fuit & altera ejusdem nominis, Phylantis Ephyræorum regis filia, quam Hercules rapuit & Tlepolemum ex ea genuit. de qua Homer. in Catalogo navium. v. 165.

Asty-

ASTYPALÆA, [Ἀστυπάλαια] Insula est una e Cycladibus, ab Astypalæa Ancæi matre denominata. Antea enim a Caribus habitata, Pyrrha primum, deinde Pylæa, mox Θεῶν τράπεζα, h. e. Deorum mensa, fuit appellata. Hæc Steph. conf. Plin. lib. 4. cap. 12. & Strab. lib. 10. Vadianus putat Asticla apud Pomponium l. 2. c. 7. corrupte legi pro Astypalæa, astipulante Pintiano, quomodo & Schottus edidit. Ovid. 2. de Arte Am. 82.

Dextra Lebynthos erat, silvisque umbrosa Pachynne,
Cinctaque piscosis Astypalæa vadis.

Astypalæa, Coorum fuit urbs antiquitus. Strab. lib. 14. V. Steph. qui tres insuper memorat Astypalæas.

ASTYPALEIUS, [Ἀστυπαλαιεύς] Adj. sex syllabarum. Ovid. 7. Met. 461.

Hinc Anaphen sibi jungit, & Astypaleia regna.

ASTYPALÆICUS, Adj. alterum. Plin. l. 30. c. 6. & 14. Astypalæicæ cochleæ.

ASTYPALÆENSES, [Ἀστυπαλαιεῖς] Populi, de quibus sic Strab. lib. 13. Astypalæenses itaque qui Rhœteum tenuerunt, primi oppidum juxta Simoentem condidere, quod nunc Polisma nominatur, in loco non valde idoneo: quapropter cito eversum est. Hæc ille.

ASTYR, V. ASTUR.

ASTYRA, [Ἄστυρα] Vicus fuit in regione Trojana, & lucus ipsius Dianæ. Strab. lib. 13. proximus Adramyttio, ut ait idem.

Fuit & urbs Phœnices circa Rhodum, in qua colebatur Minerva Astyris.

Est & Bœotiæ ad Potnias, ut Charax scribit in secundo.

Est & regio Italiæ, cujus gentile Astyrenus. Hinc

ASTYRENA Diana, [Ἀστυρηνὴ Ἄρτεμις] Nuncupata fuit ab Astyra vico in regione Trojana, ut Strab. placet lib. 13. Stephanus tamen videtur ab Astyro Italiæ deducere: & Minervam Astyrida, a Phœniciæ civitate circa Rhodum.

A S U

ASUESTUS, ASUESTINUM Lignum, V. ASBESTOS, ASBESTINUM.

ASURA, [Ἄσουρα] Oppidum est proxime Philiscum, ad Euphratem, a quo Seleuciam decem dierum est navigatio. Plin. lib. 5. cap. 26.

ASUS, [Ἄσος Stephano] sive (ut apud Plinium legitur) Asum, Oppidum est Cretæ insulæ mediterraneum, de quo Plin. lib. 4. cap. 12.

A S Y

ASYCHIS, [Ἄσυχις] Ægyptiorum rex post Mycerinum, cujus opus fuit lateritia pyramis apud Memphim, ut testatur Herod. lib. 2.

ASYLA, Herba est qua sibi pecora medentur, siquando anagallidem fœminam imprudenter gustaverint. Latini Ferum oculum appellant. Author Plin. lib. 26. cap. 13.

ASYLAS, [Ἀσύλας] Proprium vatis cujusdam nomen apud Virg. 10. Æn. 175.

Tertius ille hominum, divûmque interpres Asylas,
Cui pecudum fibræ, cœli cui sidera parent,
Et linguæ volucrum, & præsagi fulminis ignes.

ASYLUM, i. [ἄσυλον] Locus refugii, quem violare nefas. Servius, Postquam Hercules migravit e terris, nepotes ejus timentes insidias eorum quos avus afflixerat, Athenis sibi primi asylum, hoc est templum misericordiæ, collocaverunt, unde nullus posset abduci, quod etiam Statius dicit: ut, Herculeos fama est fundasse nepotes. Cic. 3. Verr. 85. Nuper M. Aurelio Scauro postulante, quod is Ephesi se quæstorem vi prohibitum esse dicebat, quominus e fano Dianæ servum suum, qui in illud asylum confugisset, abduceret, Pericles Ephesius, &c. Strabo lib. 5. de Collatinis, Antemnatibus, Fidenatibus, & Laviniensibus, Orta igitur inter eos seditione, inter ædificanda mœnia, Remum occisum fuisse traditur. Urbe deinde condita, Romulus mortales convenas aggregat, sacrum quendam locum aperiens, inter collem & Capitolium, quo perfugientes finitimos civitate donatos designat. Liv. 35. 51. Templum est Apollinis Delium imminens mari: quinque millia passuum a Tanagra abest, minus quatuor millium inde in proxima Eubœæ est mari trajectus. Ubi & in fano lucoque, ea religione & eo jure sancto quo sunt templa, quæ asyla Græci appellant: & nondum aut indicto bello, aut ita commisso, ut strictos gladios, aut sanguinem usquam factum audissent: quum per magnum otium milites, alii ad spectaculum templi lucique versi, alii in littore inermes vagarentur, &c. Virg. 8. Æn. 342.

Hinc lucum ingentem, quem Romulus acer asylum Rettulit.

Asylus, Statua ad quam confugientibus jus erat asyliæ, ejusmodi statuam scribit Philostratus fuisse Tiberii. Budæus.

Asyli jus firmare. Tacit. 4. Ann. 14. 1. Vetustum asyli jus, ut firmaretur petentibus.

Asylum, Intemeratum Latine dicitur, quod locus esset a quo neminem per vim extrahere licebat.

ASYLI, dicuntur a Græcis Homines a violentia tuti, ut sunt sacrosancti, quos attingere sine piaculo non licet, nec prehendere: quales erant Tribuni plebis apud Romanos. Dicebantur Asyli & Caduceatores. Budæus.

ASYLIA, [ἀσυλία] ab Asylo dicta, dicitur pro Eo jure libertatis & veniæ quod quis apud aras consequitur, quam Immunitatem ecclesiæ vulgo vocant. Ædem igitur asylam, vel (ut Græci loquuntur) asylon dicere possumus: & simulacrum asylon, id est, in qua, vel ad quod jus est asyliæ confugientibus. Budæus in Annot. prioribus.

ASYMBOLUS, Adj. [ἀσύμβολος] Qui immunis abit e convivio. h. e. Non persoluta symbola, quam Gallice *escot* vulgo dicunt, vel partem convivii. Ter. Phorm. 2. 2. 25. Tene asymbolum venire unctum atque lautum e balneis, &c. Ubi Donatus, Hoc nomen constat inter parasitos confictum atque compositum esse: contra illud in Andria, Symbolum dedit, cœnavit. V. Gellium lib. 6. cap. 13. SYMBOLA & SYMBOLUM. f. l.

ASYNDETON, sive ASYNTHETON, [ἀσύνδετον] Figura orationis, qua Poetæ & Oratores nonnunquam utuntur. Latine dici potest Incompositum. Diomedes lib. 2. Asyndeton est quum aliqua incomposite & simpliciter proferuntur: ut, Veni, vidi, vici. Hæc ab aliis Dialyton dicitur. Julius Rufinianus, Asyntheton est, vel dialyton, quum oratio nulla conjunctione connexa, velut solutæ sententiæ regulam servat: ut, Virg. 10. Æn. 330.

Conjiciunt, partim galea clypeoque resultant. Latine dicitur Dissolutio vel Inconnexio. Asyntheton autem modo per singula verba fit. Ter. Adelph. 3. 4. 24. Persuasit nox, amor, vinum, adolescentia. Ubi Donatus, Hæc inferuntur ἀσυνδέτως, ut multa videantur. Modo per plura verba, & per ea quæ Græci vocant κῶλα. Ter. Phorm. 1. 2. 85. Persuasit homini, factum est, ventum est, vincimur, duxit.

Male Asyntheton, ἀσύνθετον, per θ scribi innuit H. St. siquidem ad Donati locum adscripsit: Atqui hic non est ἀσυνθέτως, sed ἀσυνδέτως. [Conf. POLYΣYNDETON, quod ejus contrarium est Schema. Ceterum alterum sine dubio a defectu copulativæ particulæ, quæ Græcis σύνδεσμος dicitur, alterum ab ejusdem abundantia nomen invenit. V. omnino Fabium l. 9. c. 3. p. 813. Burm.

ASYSTATON, [ἀσύστατον] Inconsistens, vel parum sibi constans. Refertur inter vitia orationis, simile ei quod appellant ψευδόδοξον. Fit autem quoties ejusmodi res proponitur, ut ne possit quidem esse quod fingitur. Erasmus. V. Henr. Steph. Thes. Græc.

A T

AT, [ἀλλά] Conjunctio discretiva. Ter. Andr. 5. 4. 38. At mihi unus scrupulus etiam restat, qui me male habet. Ubi Donatus, At, discretivum est superiorum dictorum.

At, Principium increpationi aptum. Ter. And. 4. 1. 42. At, tibi dii dignum factis initium duint. Cic. 7. Verr. 72. At quemadmodum se induit priore actione.

At, Sed. Cic. 4. Acad. 56. Non cognoscebantur foris, at domi: non ab alienis, at a suis.

At, Differentiam rerum significat: ut quum dicimus, Scipio est bellator, at Marcus Cato orator. Festus.

At, Tamen, veruntamen. Ter. Andr. 4. 1. 46. Parum successit quod ago, at facio sedulo. Plaut. Pers. 5. 2. 16.

At, utimur quando cum admiratione laudamus. Ter. Eun. 3. 5. 40. At quem deum! qui, &c. Cic. 9. Fam. 20. Habuisses enim non hospitem, sed contubernalem: at quem virum! non eum quem tu es solitus promulside conficere. Vel quum vituperamus, interrogantes. Idem Cic. pro Cluent. 199. Una mater oppugnat, at quæ mater? quam cæcam crudelitate & scelere ferri videtis. Idem pro Milone, 40. Itaque antevertit, at quo die?

At, Quum quid oramus. Cic. pro Domo sua, At videte hominis intolerabilem audaciam.

At, Quum simpliciter interrogamus. Cic. in Verr. At per deos immortales quid est quod de hoc dici possit?

At, Quum quid objicimus, statimque objectioni respondemus. Cic. 4. Verr. At mores commodi. quis contumacior? quis inhumanior? quis superbior? At hæc sine cujusquam malo. quis acerbior? quis insidiosior? quis crudelior unquam fuit?

At, pro Saltem. Cato de R. R. Si non eodem die, at postridie. Cic. pro L. Flacco, Si non propinquitatis, at ætatis suæ: si non hominis, at humanitatis rationem haberet. Idem pro Milon. Si mihi Rep. bona frui non licuerit, at carebo mala. 10. Fam. 9. Nostram suffragationem si minus potentem, at probatam tamen & justam.

Immo est Tmesis, pro Attamen. H. St. V. mox At tamen.

At, pro At vero. Cic. 1. Off. 35. Parta autem victoria conservandi sunt ii qui non crudeles in bello nec immanes fuerunt, ut majores nostri Tusculanos, Æquos, Volscos, Sabinos, Hernicos in civitatem etiam acceperunt: at Carthaginem & Numantiam funditus sustulerunt.

At certe, interpositis aliis verbis inter At & Certe. Cic. pro Marcell. 24. Itaque illam tuam præclarissimam & sapientissimam vocem invitus audivi, Satis te diu vel naturæ vixisse, vel gloriæ; satis, si ita vis, naturæ fortasse: addo etiam (si placet) gloriæ; at quod maximum est, patriæ certe parum.

At enim. Ter. Heaut. 4. 3. 21. At enim istoc nihil est magis Syre meis nuptiis adversum. Cic. pro Lege Manil. At enim vir clarissimus Reip. & vestris beneficiis amplissimis affectus, Q. Catulus, &c.

At etiam, Indignantis. Ter. Eun. 5. 7. 10. At etiam primo callidum & disertum credidi hominem. Cic. 2. Philipp. 86. At etiam misericordiam captabas.

At jam. Plaut. Trin. 5. 2. 63. At jam posthac temperabo. CH. dicis, si facies modo. Ter. And. 4. 1. 58. Faciam. PAM. at jam hoc opus est.

At ita. Ter. Adelph. 2. 1. 7. Leno ego sum. Æ. scio. S. at ita ut usquam fuit fide quisquam optima.

At hercle. Plin. lib. 12. cap. 14. At hercule Alexandriæ ubi thura interpollantur. Liv. At hercule in ea controversia quæ de Argis est.

At nunc. Ter. And. 1. 2. 7. Nunquam cuiquam nostrum verbum fecit, neque id ægre tulit. S. at nunc faciet: neque (ut opinor) sine tuo magno malo.

At postquam. Ter. Adelph. 4. 5. 55. At postquam id evenit, cedo, nunquid circumspexti?

At nos quemadmodum est complexus? Cassium sibi legavit, &c. Cic. 6. Fam. 6.

At tamen, duæ dictiones: vel Attamen unica dictio. Ter. Andr. 5. 3. 23. Ego audiam! quid ego audiam Chreme? CH. at tamen dicat sine. Et 4. 1. 13. At tamen ubi fides est, si roges, nihil pudet. Pro Sed tamen, vel Sed si tamen. Cic. 3. de Fin. Sed quanquam negent nec virtutes, nec vitia crescere, attamen utrunque eorum fundi quodammodo & quasi dilatari putant. Legitur in quibusdam exemplaribus Et tamen.

At tamen, interpositis aliquot dictionibus. Ter. Eun. 5. 2. 26. Nam si ego digna hac contumelia sum maxime, at tu indignus qui faceres tamen. Cic. de Senect. 65. At morositas tamen, & ea quæ dixi vitia, habent aliquid excusationis. Tmesis est. V. supra At pro Saltem.

At vero, pro Autem. Cic. 1. de Orat. At vero filii ejus diserti, &c.

At ut. Ter. Adelph. 2. 4. 15. Reddetur, ne time. SA. At ut omne reddat. Idem Heaut. 4. 1. 4.

Atat, Interjectio ex improviso aliquid deprehendentis, authore Linacro. Ter. And. 1. 1. 98. Atat, hoc illud est, hinc illæ lacrymæ, hæc illa est misericordia!

Atat, Admirantis, Conterriti item & conturbati interjectio, authore Donato. Ter. Eun. 2. 1. 22. Atat! hic quidem est parasitus Gnatho militis: ducit secum una virginem huic dono.

Atat, Interjectio paulatim percepti atque intellecti mali. Ter. Eun. 4. 5. 1. Atat data hercle verba mihi sunt: vicit vinum quod bibi.

Atat, Formidantis interjectio. Ter. Eun. 4. 6. 18. C. Militem secum ad te quantas copias adducere? atat. T. num formidolosus obsecro es mi homo? [Atat ejusdem particulæ geminatio est, velut Utut, Quamquam, Jamjam, Ubiubi, & similia Latini sermonis propria. Itaque cum superioris vocis exemplis hæc conjungenda sunt, male antehac divulsa.

A T A

Ata, five **Ate**, [Ἄτη] Latine dici poteſt Noxa, detrimentum, nocumentum. Hanc exiſtimavit Homerus eſſe Dæmonem humano generi noxium. In lib. ſiquidem Iliad. 9. Graſſatur (inquit) Ate per univerſam terram hominibus infeſta. Hanc eandem author eſt Suidas dæmonem eſſe humano generi infenſum & adverſarium, qui Diabolus dicitur, ſic enim ait, Ἄτη ὁ διάβολος, ὁ ἀνακάμψας. Ejus lapſum e cœlo, Homer. lib. 19. Iliad. deſcribit. De ea Beſſario ſic meminit lib. 3. in calumniatorem Platonis, Luciferum vero (inquit) ſua culpa ejectum in terram, execrandumque, illi quoque didicerant ab Homero ſuo theologo, qui ſive beneficio quodam naturæ, ſive Moſis prophetæ ſcriptis carmine ſuo expoſuerat lapſum Luciferi, quam ille Aten appellat. Budæus.

Atabŭlus, [Ἀτάβουλος] Ventus in Apulia ferventiſſimus. Hor. 1. Serm. 5. 78.

Incipit ex illo montes Apulia notos
Oſtentare mihi, quos torret Atabulus.

Plin. lib. 17. cap. 24. Vel flatus alicujus regionis proprius, ut eſt in Apulia Atabulus. Ita dictus, quaſi ἀπὸ τὸ ἄτην βάλλειν, id eſt, nocumentum peſtilentiamque afferre. Sic & Commentator Horatii affert hanc originem, & dicit nunc Atabo. (vocatur viz.) Sed quomodo, ſi a βάλλω, habet βουλος, non βολος? H. St.

Atabuli, [Ἀτάβουλοι] Æthiopiæ populi, quorum meminit Plin. lib. 6. cap. 30.

Atabyria, [Ἀταβυρία] Unum ex vetuſtis inſulæ Rhodi nominibus, ductum ab Atabyro rege, ut Plinio placet lib. 5. cap. 31. ſive (ut alii malunt) ab Atabyri, editiſſimo totius inſulæ monte.

Atabyris, [Ἀτάβυρις] Mons eſt editiſſimus totius Rhodi inſulæ, Jovi Atabyrio ſacer, cujus meminit Strabo lib. 14. Steph. Atabyrus.

Atabyrius Jupiter, [Ἀταβύριος Ζεύς] Vocatus a monte Rhodi inſulæ Atabyro (ut ait Stephanus) vel Atabyri, ut Strabo. Lactantius lib. 1. Inſt. c. 22. non a monte Jovem Atabyrium nuncupatum prodit, ſed ab Atabyrio hoſpite, & adjutore bellorum, ſicut & Labradæus.

Atacīni, [Ἀτακῖνοι] Populi Narbonenſis provinciæ, Atacis amnis accolæ, qui circa Narbonem Martium fluit: a quo & nomen acceperunt. Meminit horum Pomponius lib. 2. & Hermolaus in Plinium.

Atagen, V. attagen.

Atalanta, vel **Atalante**, [Ἀταλάντη] Exigua eſt Archipelagi inſula Eubœæ adjacens, e regione Opuntiorum: cujus meminit Thucydides lib. 2. & Pauſan. in Phoc.

Atălanta, [Ἀταλάντη] Virgo venatrix in Arcadia, filia Jaſii. Hæc cum proceribus venit ad occidendum aprum devaſtantem Ætoliam, quem etiam ipſa prima vulneravit. Quare a Meleagro filio regis Ætoliæ ardenter eſt adamata, ut tradit Ovid. 4. Epiſt. 99.
Fuit & altera Atalanta filia Schœnei regis, in Scyro inſula, curſu nobilis, & poetis cantatiſſima, cujus omnem fabulam Ovid. refert 10. Met. 565. qui unicam facit Atalantam. De venatrice quidem illa ſic ait 8. Met. 318.

Venit Atalante Schœnei pulcherrima virgo, &c.

& 10. Met. 565. illam curſu nobilem vocat ſemel & iterum Shœneiam,

Talia dicentem molli Schœneia vultu
Aſpicit.

Propert. lib. 1. 1. 9. Vocat Iaſidem, quaſi Iaſii filiam. Sic enim ait

Milanion nullos fugiendo, Tulle, labores
Sævitiam duræ contudit Iaſidos.

Eandem paulo poſt appellat Velocem puellam.
Atalanta Mænalia. Ovid. 4. Epiſt. 99.

Arſit & OEnides in Mænalia Atalanta.

OEnidem vocat Meleagrum. [Verſum Ovidii ex 8. Met. non agnoſcunt codd. MSS. Unde & a Viris doctis, ut ſpurius ejectus eſt. Ceterum duas Atalantas, Arcadicam alteram Jaſii filiam, a Meleagro adamatam, & ab eodem apri Calydonii exuviis donatam, alteram Bœoticam Schœnei filiam curſu cum procis certare ſolitam fere confundi ad eundem locum plenius Micyllus docuit. Eandem tamen Venatricem & Curſu nobilem Atalanten facit Pauſanias quoque in Arcadicis. V. Apollod. l. 3.

Atalantæus, Adj. [Ἀταλαντεῖος] Stat. 4. Theb. 309.

Jamque Atalantæas implerat nuntius aures.

Atanuvium, eſt Poculi fictilis genus, quo in ſacrificiis Romani utebantur ſacerdotes Potitii. Feſtus.

Atargata, V. atergatis.

Atarna, [Ἄταρνα Stephano] Urbs fuit in ora Myſiæ, e regione Leſbi.

Atarnes, [Ἀτάρνης] Darii Perſarum regis frater, filius Hyſtaſpis, cujus filiam unicam nomine Phratagunam Darius uxorem duxit, ut teſtatur Herodot. lib. 7.

Atarnides, Atarnæ tyrannus, de quo Ovid. in Ibin, 319.

Aut ut Atarnides inſutus pelle juvenci,
Turpiter ad dominum præda ferare tuum.

Quidam Acharnides legunt, ſed Turnebus Adv. 9. 25. ſic emendat, & de Hermia Atarnæ tyranno intelligit, Ariſtotelis neceſſario & percharo. Locus obſcurus & dubiæ lectionis.

Atarnus, [Ἀταρνός] Fluvius eſt Italiæ, in ora Pherentanorum, per agrum Adrianum in mare Adriaticum illabens. Plin. lib. 3. cap. 12. & 13.

Atat, V. at.

Ataulphus, Gothorum rex fuit, qui, Roma debellata, eo veſaniæ proceſſit, ut quemadmodum Cæſares, ſic in poſterum Romanos principes Ataulphos cognominari deſtinarit: a quo inſtituto, ſicut a pluribus aliis, poſtea deſitum eſt. Alex. ab Alex. lib. 1. cap. 2.

Atauri, Boves vocabantur in Epiro, intactæ venere, ut incrementum ampliter caperent, quaſi Setauras dicas. Cæl. lib. 6. cap. 7.

Atăvus, i. m. [πέμπαππος] Abavi vel Abaviæ pater. Sic enim majores gradatim aſcendendo enumeramus, Avus, proavus, abavus, atavus, tritavus. Feſtus, Atavus, quia ata (vel atta) eſt avi, id eſt pater, ut pueri uſurpare ſolent. ubi Abavi cum Dacerio legendum. Ter. Phorm. 2. 2. 47. Primus eſſes memoriter progeniem veſtram uſque ab avo, atque atavo proferens. Cic. pro Cœlio, 33. Non patrem tuum videras? non patruum, non avum, proavum, atavum audieras Conſules fuiſſe?
Avis atavisque potens. Virg. 7. Æn. 56. de Turno.
Mæcenas atavis edite regibus. Hor. 1. Carm. 1. 1.
Atavi, proavique. Ovid. 1. Amor. 8. 17.

Evocat antiquis proavos, atavoſque ſepulcris.

Ut Atavus, ſic Atnepos. H. St. [Falſus eſt igitur in etymo Feſtus, & potius Atavus dicitur, pro Adavus, media in tenuem converſa, (V. in D litera) ſicut Atnepos pro Adnepos.

Atax, ăcis. [Ἄταξ] Clarus fluvius provinciæ Narbonenſis. Lucan. lib. 1. 403.

Mitis Atax gaudet Latias non ferre carinas.

Atax pro Ipſis populis Atacem accolentibus accipitur a Tibullo, lib. 1. 7. 4.

Quem tremeret forti milite victus Atax.

A T E

Ate, V. ata.

Ateas, [Ἀτέας] Nomadum regis nomen, qui adverſus Philippum Amyntæ filium bellum geſſit. Strabo lib. 7.

Atechnia, æ. [ἀτεχνία] Ruditas, imperitia. Quintil. lib. 2. cap. 21.

Atella, **Atellanus**. V. atella.

Ater, Mons in regione Cyrenaica. Plin. lib. 5. cap. 5. Item Cydamum e regione Sabratæ. Ab his mons longo ſpatio in occaſum ab ortu tendit, Ater noſtris dictus a natura, aduſto ſimilis, aut ſolis repercuſſu accenſo.

Ater, atra, atrum, [μέλας, ἀφεγγής] Quod refert colorem carbonum. Plin. lib. 30. cap. 2. Pecudes vero, quibus non niſi ater color eſſet. Ter. Adelph. 5. 3. 63. Tam excoctam reddam, atque atram, quam carbo eſt. Albus an ater ſis neſcio. Proverbiale, De homine plane ignoto. V. albus. Alba & atra diſcernere non poterat Democritus, luminibus amiſſis. Cic. 5. Tuſc. 114.
Agmen atrum. Virg. 12. Æn. 450. i. e. Denſum. Conf. Seges infra.
Bilis atra. Cic. 3. Tuſc. 11. Hanc enim inſaniam, quæ juncta ſtultitiæ patet latius, a furore disjungimus. Græci volunt illi quidem, ſed parum valent verbo, quem nos furorem, μελαγχολίαν ipſi vocant. Quaſi vero atra bili ſolum mens, ac non ſæpe vel iracundia graviore, vel timore, vel dolore moveatur. Feſtus, Atra bilis, ab atro, id eſt animi vitio dicta. Eſt enim atrum, Nigrum: i.e. A candore (animi ſcil.) remotum.
Calculus ater. Ovid. 15. Met. 44.
Caligo atra. Virg. 11. Æn. 36.
Color. Ovid. 4. Met. 165.
Cruor. Hor. Epod. 17. 31.
Cupreſſus. Virg. 3. Æn. 64. i. e. Nigra, funeſta, nam inferis conſecrata eſt: quia cæſa nunquam revireſcit. Hæc Servius.
Curæ. Hor. 3. Carm. 1. 40.
Dies, Funeſta. Virg. 6. Æn. 429.
Dies atri. Gell. lib. 5. cap. 17. Verrius Flaccus in quarto de Verborum ſignificatione, dies qui ſunt poſtridie Calendas, Nonas, Idus, quos vulgus imperite nefaſtos dicit, propter hanc cauſam atros dictos habitoſque eſſe ſcribit. Hinc, Ater lapillus, quo Nefaſti dies ſignabantur. Ovid. 1. de Arte Am. 418.

Ultima namque dies atro ſignanda lapillo.

Et Atrati dicti, quos Pullatos Cicero vocat.
Elephas. Sil. 3. 463.
Erinnyes atræ. Ovid. 10. Epiſt. 103.
Fames. Claudian. 4. Paneg.
Fila Parcarum. Hor. 2. Carm. 3. 16.
Fluctus. Virg. 5. Æn. 2.
Formido. Virg. 12. Æn. 335.
Homo. Catull. 90. 2.
Hyems. Virg. 7. Æn. 214.
Ingluvies, Fœda. Virg. 3. Georg. 430.
Lapilli atri, quibus Nivei opponuntur. Ovid. 15. Met. 41.

Mos erat antiquis, niveis atriſque lapillis
His damnare reos, illis abſolvere culpa.

Luctus. Sen. Herc. fur. 9.
Lux. Sen. Hippol. 1217.
Mare, i. e. Turbidum. Hor. 1. Epiſt. 7. 16.
Nemus. Virg. 1. Æn. 169.

— horrentique atrum nemus imminet umbra.

Ubi Servius, Tropus eſt, per atrum, nigrum oſtendit: per nigrum, umbroſum: per umbroſum, denſum; id eſt frondibus plenum. [Inepte. V. quæ ad v. arista notavimus. Nullus hic tropus eſt, ſiquidem Umbra, denſioribus in ſilvis revera atra apparet aſpectu.
Nox. Virg. 1. Æn. 89.
Nubes, Altæ. Virg. 10. Æn. 308. Servius, Niſi potius Atras nubes pro Prægnantibus & ſpiſſis ac denſis accipias. conf. Tempeſtas.
Odor. Virg. 12. Æn. 591.

Volvitur ater odor.

Ubi Servius, Ater odor, Nove, nam in odore quis color eſt? ſed hoc dicit, Odor ater, fumi ſcilicet. Ater odor, id eſt Peſſimus; ut ibid. 587. — fumoque implevit amaro.
Olus. Columel. lib. 12. cap. 7. V. olusatrum.
Panis. Ter. Eun. 5. 4. 17. Quo pacto ex jure heſterno panem atrum vorent. Ubi Donatus, Panem atrum, hoc eſt (ut quidam volunt) ex antiquitate mucidum, quaſi dicat, Panem mucidum heſterno jure accipientes deglutiunt.
Piſcis, i. e. Odioſus. Hor. Arte Poet. 3.
Sanguis, pro Sanie. Virg. 3. Æn. 221.

Viſceribus miſerorum, & ſanguine veſcitur atro.

Servius.
Seges, Virg. 7. Æn. 525.

— Atraque late
Horreſcit ſtrictis ſeges enſibus.

[i. e. Denſa viris, ut Agmen atrum ſupra. Fertilem Serv. exponit, inſcite.
Signa, Indicium triſte futuri mali. Stat. 1. Achil. 129.
Speluncæ. Virg. 1. Æn. 60.
Tempeſtas. Virg. 5. Æn. 693. Aſpectu, viz.
Timor. Virg. 9. Æn. 719. i. e. Turpis, ut placet Turnebo.
Tigris, Sæva. Virg. 4. Georg. 407. Servius.
Venenum. Virg. 2. Æn. 130. Ubi Servius, Atrum venenum, ut Pallida mors, Triſtis fenectus.
Vinum. Plaut. Men. 5. 5. 17. Album, an atrum vinum potas?
Compar. Plaut. Pœn. 5. 5. 11. Atrior ut multo fiet quam Ægyptii.

Atrātus, Adj. [μελανείμων] ut, Atratus fluvius, Atro colore tinctus. Cic. 1. de Divin. 68. Quid, quod fluvius atratus ſanguine fluxit?
Atratus, Veſte lugubri indutus. Cic. in Vatin. 30. Cedo quis unquam cœnavit atratus? ita enim illud epulum eſt funebre, ut munus ſit funeris, epulæ quidem ipſæ dignitatis. conf. Varro 7. de L. L. 7.

Atricŏlor, ōris. Adj. Quod atrum habet colorem. Plin. lib. 7. cap. 2. Alios juvenes atque pueros, atricolores, aligeros, claudos, &c.

Atritas, atis. denom. Plaut. Pœn. 5. 5. 11. Ita replebo atritate, ut atrior multo fiet quam Ægyptii. Festus, Atritas, Atri coloris. Inusitatum.

Atritūdo, ĭnis. f. [μελανία] Idem. Gloss. Gr. Lat.

Atror, ōris. [μελανία] pro Atritate. Gell. lib. 2. cap. 26. Rubidus autem est, rufus, atrore nigroreque multo mistus.

Atramentum, i. n. [μελαντηρία] ab Atro colore deducitur: cujus duo genera sunt: atramentum scriptorium, quod & librarium dicitur, & a tectoriis, tectorium, quo in scribendo ac pingendo utimur: & atramentum sutorium, quod inficiendis pellibus sutores usurpant. Hæc Perottus.

Atramentum scriptorium, sive librarium [μέλαν] Cic. 2. Q. frat. 14. Calamo & atramento temperato, charta etiam dentata res agetur. Vitruv. lib. 7. cap. 10. Quæ (fuligo) circa parietem & cameræ curvaturam adhærescit, inde collecta partim componitur ex gummi subacto ad usum atramenti librarii: reliqua tectores glutinum admiscentes in parietibus utuntur. Hor. 2. Epist. 1. 235.

Atramentum sutorium [χάλκανθος] Plin. lib. 20. cap. 12. Verrucas misto atramento sutorio tollit. Cels. lib. 6. cap. 8. Cic. 9. Fam. 21. extr. Jam pater ejus accusatus a M. Antonio, sutorio atramento absolutus putatur. i. e. Judicum corruptela, non citra infamiam: est enim ejusmodi sutorium atramentum, ut neque magnopere atram imprimat notam, neque nullam tamen illinat maculam. Plin. lib. 34. cap. 12. Græci cognationem æris fecerunt nomine & atramento sutorio, appellant enim chalcanthum. Hæc Plin. Colligitur ex ære, unde Græcis nomen χάλκανθος, quasi dicas, Flos æris, vulgo *Vitriol simple*. V. Erasm. in Adag. Sutorium atramentum. [V. & Viris doctis ad Cic. notata. Probabilis videtur P. Manutii sententia, Papirium, chalcantho sumpto voluntaria morte damnationem antevertisse, ut de simili Clodii Quirinalis facto Tacitus loquitur, Ann. 13. 30. Alia exempla in Romana historia obvia sunt, ut in eadem Cic. Ep. C. Carbonis, & C. Licinii Macri apud Valer. l. 9. c. 12. 7. Quamvis enim hæc vera Absolutio non sit, tamen quia pœnam & damnationis infamiam ita reus effugiebat, Absolutus dici potest. Nam quod Cl. Verburgius simplici verbo Solutus legendum putat, id mihi non persuadet. Neque enim, ut Morbo, Senectute, vel Inedia solvi quis dicitur, ita Veneno quoque solutus recte dicetur, qui veneno sumpto mortuus est.

Atramentum [τὸ μέλαν, θολός] Liquor niger Sepiæ piscis, quem pro Sanguine ei esse putat Plin. lib. 9. cap. 19. Cic. 2. de Nat. Deor. 127. Atramenti effusione sepiæ tutantur. V. Rondelet. de Piscib. l. 17. c. 2.

Atramentarium, i. n. [μελανοδοχεῖον] Vasculum quod atramentum continet. Valla 1. 6.

Ateramna, [ἀτέραμνα] A Theophrasto appellantur Legumina coctu contumacia: cujusmodi Plato ea esse tradidit, quæ per boum cornua serendo in terram ceciderunt. Græcis enim ἀτέραμνος idem est, quod Incoctilis & indomitus. V. Ruell. lib. 2. cap. 38. & Galen. lib. de Cib. bon. & mal. succ.

Ateramnos, [ἀτέραμνος] Herba. Plin. lib. 18. cap. 17. Circa Philippos ateramnon nominant, in pingui solo herbam, qua faba necatur: teramnon, qua in macro, cum udam quidam ventus afflavit. ubi Hard. V.

Atergătis, [Ἀτεργάτις] Dea est Sidoniorum, quæ & Athara, & Atargata, & Derceto, & Dagon appellata est. V. in dictione DERCETO. & plenius hæc disquirentem Seldenum de Diis Syris, Synt. 2. c. 3.

Aterina Lex, Qua constituti sunt in oves singulas æris deni, in boves æris centeni: quo tempore mulcta dicebatur a magistratibus pecoris & armenti. Meminit Gell. lib. 11. cap. 1. Alii Ateriam rectius vocant. V. Hotoman. & ad loc. Gronov. & v. seq.

Aterius, Orator. V. ACHERIUS. [Quanquam rectius hoc modo scribi putem id nomen, vel ut alii, cum adspirata. ap. Sueton. in Tib. c. 29. Q. Haterii mentio fit, ap. Cic. 9. Fam. 18. Atheriani vel Hateriani juris. Quibus addas licet Haterium Agrippam, & alium Antoninum cognomine ap. Tacit. De Ateria lege in d. præced.

Aternus, Fluvius Italiæ inter Ferentanos. Author Plin. Nunc vulgo dicitur Pescaria fluvius. Testis Olivarius in Melam.

Atēsinus, [Ἀτησινός] Fluvii nomen, ut docti censent, corruptum, quem Strabo l. 4. Ex Alpibus Penninis in Istrum delabi docet. Sed V. Casaub. ad l.

Atesis, V. ATHESIS.

Ateste, [Ἀτέστη] Civitas regionis Venetæ, ut tradit Plin.

Atestīnus, Adj. Atestina Sabina. Martial. 10. 93.

A T H

Athamānes, [Ἀθαμᾶνες] Populi sunt Ætoliæ, de quibus Plin. lib. 4. cap. 2. quorum regio ATHAMANIA.

Athămas, antis. [Ἀθάμας] Æoli filius, pater Phryxi & Helles, poetarum carminibus notissimus. Ovid. 4. Met. 420. V. infra in dictione INO. Athāmas, etiam est Thessaliæ mons, ut habet Plin. lib. 4. cap. 8.

Est etiam Fluvii nomen, qui decrescente Luna, ligna sibi admota incendit. Ovid. 15. Met. 311.

> Admotis Athamantis aquis incendere lignum
> Narratur, minimos cum luna recessit in orbes.

Athamanta, accusat. Ovid. 4. Met. 466.

> — Athamanta superbum
> Regia dives habet.

Athamas infelix. Stat. 1. Theb. 13.

Torvus. Stat. 2. Sylv. 1. 143.

Athamantēus, Adj. [Ἀθαμάντειος] Ovid. 4. Met. 49.

Athamantĭcus, aliud Adj. Plin. lib. 20. cap. 23. Meum in Italia non nisi a medicis seritur, & iis admodum paucis. Duo genera ejus. Nobilius Athamanticum vocant, illi tanquam ab Athamante inventum, hi quoniam laudatissimum in Athamania reperiatur.

Athamantiădes, i. e. Phryxus, Melicertes, & Learchus Athamantis filii.

Athamantis, ĭdos. f. [Ἀθαμαντὶς] Ino, vel Leucothea. Propert. 1. 20. 19.

> Et jam præteritis labentem Athamantidos undis
> Mysorum scopulis applicuisse ratem.

De Argo navi intelligit. Undas autem Athamantidos, Ionium mare intelligit, quoniam in illud Ino cum Melicerta puero ex altissimo scopulo præcipitem se dedit, & a Neptuno in deos mutati, hic Palæmon, illa Leucothea appellata postmodum fuit. conf. Ovid. 4. Met. 120.

Athanasius, [Ἀθανάσιος] Præsul Alexandrinus seculo quarto educatus ab Alexandro ejus civitatis præsule, olim diaconus in concilio Niceno fuit. Arrianorum deinde plurimas perpessus insidias, ad Constantem Galliarum principem aufugit. De quo plura apud Volaterr. Athanasios varios recenset Fabric. Bibl. Græc. vol. 5. p. 298.

Athanatus, [ἀθάνατος] Vir prodigiosarum virium, de quo sic Plin. lib. 7. cap. 20. Nos quoque vidimus Athanatum nomine, prodigiosæ ostentationis, quingenario thorace plumbeo indutum, cothurnisque quingentorum pondo calciatum per scenam ingredi.

Athara, V. ATERGATIS.

Athara, [ἀθάρα] Medicamentum ex olyra, sive siligine, infantibus utilissimum, quo tamen & adultos illinunt. V. Plin. lib. 22. cap. 25. Dioscor. ἀθήραν vocat lib. 2. cap. 85. ut & Galen. lib. 1. de Alim. facult.

Atharrhabite Præfectura, [Ἀθαρραβίτη νόμος] Una est ex Ægypti præfecturis: de qua V. Plin. lib. 5. cap. 9.

Athēna, [Ἀθήνη, ης, ἡ.] ut nonnulli putant, dicta est Minerva, quasi Athrena, ἀπὸ τοῦ ἀθρεῖν, quod Videre significat. Palladem enim intelligunt prudentiam, quæ omnia prospiciat, & intellectualem providentiam. Mythici tamen sic dictam tradunt, quod de Jovis capite prosilierit integræ puella ætatis, nec ubera sugere fuerit necesse (quod θηλάζειν dicunt Græci) ut scribit Eustathius: ut dicta sit ἀθήνη, Athena, quasi Athela, ἀθήλη, quod lactata non sit. Cæl. lib. 14. cap. 18.

Athēnæ, arum. [Ἀθῆναι] Civitas Græciæ celeberrima inter Achaiam & Macedoniam: quæ nomen accepit a Pallade dea sapientiæ, quæ Græce dicitur Ἀθήνη. Varro 7. de L. L. 18. Quum trinæ fuerint Athenæ, ab una dicti Athenæi, ab altera Athenienses, a tertia Athenæopolitæ. [Infra tamen ab Athenis Atticis Athenæus & Atheniensis.] Serv. in illud 1. Georg. 12.

> — tuque ô, cui prima frementem
> Fudit equum magno tellus percussa tridenti,
> Neptune.

Quum (inquit) Neptunus & Minerva de Athenarum nomine contenderent, placuit diis ut ejus nomine civitas appellaretur, qui munus melius mortalibus obtulisset. Tunc Neptunus percusso litore, equum animal bellis aptum produxit. Minerva, jacta hasta, olivam creavit, quæ res est melior comprobata, & pacis insigne. Equum autem a Neptuno progenitum alii Scythium, alii Syronem, alii Arionem dicunt fuisse nominatum. Et ideo dicitur equum invenisse, quia velox est ejus numen & mobile, sicut mare. Unde etiam Castor & Pollux, quia eorum velocissimæ stellæ sunt, equos in tutela habere dicuntur. Hæc Servius, qui etiam meminit in Virg. 8. Æn. Sabinus paulo aliter recitat. V. Rhodig. lib. 14. cap. 18. Athenas sex memorat Steph. Byz. q. V.

Bonæ Athenæ. Hor. 2. Epist. 2. 43.

> Adjecere bonæ paulo plus artis Athenæ.

Claræ. Ovid. 5. Met. 652.

Doctæ. Ovid. 2. Epist. 83. Propert. 1. 6. 13.

Inventrices omnium doctrinarum. Cic. 1. de Orat. 13. Ut omittam Græciam, quæ semper eloquentiæ princeps esse voluit: atque illas inventrices omnium doctrinarum Athenas, in quibus summa dicendi vis & inventa est & perfecta.

Invictæ. Stat. 12. Theb. 586.

Palladiæ. Ovid. 7. Met. 723.

Pandioniæ. Ovid. 15. Met. 430. a rege Pandione sic dictæ.

Vacuæ, i. e. Otio literarum deditæ. Hor. 2. Epist. 2. 81.

Athenis dimidium licet, Alexandriæ totum. Sen. in Apocolocyntosi, Quare, inquit, quæro tantum sororem suam stulte studere: Athenis dimidium licet, Alexandriæ totum. Proverbialis figura hoc sensu, Alexandriæ quidvis facere licet, & Ptolemæi suas sorores incestarunt: Athenis licet dimidium. Legimus enim apud Athenienses fuisse sorores in matrimonio fratrum. Cimon enim sororem Elpinicen duxerat uxorem: sed hujus incesti major erat & impunitas & licentia apud Alexandrinos. Aut hoc ait, quia Athenis uterinas ducere non licebat, cum liceret germanas eodem patre natas, ut ex Philone patet. Contra Lycurgus incestas nuptias censuit germanarum sororum, uterinarum permisit. Sic illi dimidium concessere. Sed Ægyptii omnium sororum nuptias legitimas habuere. Turneb. Adv. 18. 13.

Atheniensis, Adj. [ἀθηναϊκός] Cic. pro Flacc. 62. Adsunt Athenienses, unde humanitas, doctrina, religio, fruges, jura, leges ortæ, atque in omnes terras distributæ putantur.

Attica & Atticus. V. s. l.

Athenæus, aliud Adj. Est & Athenæis in mœnibus. Lucret. 6. 749. V. ad Varronis loc. cit. in ATHENÆ supra.

Athēnæum, [Ἀθήναιον] Locus erat Romæ, Minervæ dicatus, ubi Rhethores & poëtæ scripta sua recitabant. Jul. Capitol. in Gordd. c. 3. Postea vero, ubi adolevit, in Athenæo controversias declamavit. V. eund. in Pertin. c. 11. & Lamprid. in Alex. Sever. cap. 35. & Henr. Steph. Thes. Græc.

Athenæum [Ἀθήναιον] Campaniæ promontorium. Strab. Pompeiis contiguum est Campanorum Surrentum: unde Athenæum (id est Minervium) prominet, quod quidam Prenussum nominant promontorium, in cujus extremo Minervæ fanum est ab Ulysse conditum. Hæc ille lib. 5.

Athenæus, [Ἀθηναῖος] Philosophus e Seleucia Ciliciæ peripateticus doctissimus, Augusti tempore, princeps aliquandiu patriæ suæ: deinde contracta amicitia cum Muræna, qui contra Augustum conspiraverat, cum illo aufugit captusque ac dimissus, quum insons reperiretur. revertens autem Romam, multis eum salutantibus & interrogantibus, illud Euripidis in Hecuba respondit,

> Ἥκω νεκρῶν κευθμῶνα καὶ σκότου πύλας λιπών.

i. e. Advenio ab imis atque cæcis inferûm tenebris. Sed breve tempus supervixit, a ruina domus, ubi habitabat, per noctem oppressus. Hæc Strab. lib. 14.

Athenæus alius, Naucratita grammaticus fuit, M. Antonini principis tempore. Hic librum Dipnosophistarum composuit, varium opus & eruditum, ut Plinius alter Græcus fere dici possit: quod ad nos sane haudquaquam integrum pervenit, ejus epitome ab Hermolao Byzantio tantum relicta. Auth. Suid.

Fuit præterea hoc nomine, Quidam statuarius Olympiade CLV, de quo Plin. lib. 34. cap. 8. Athenæos novem præter Naucratiten memorat Fabric. Bibl. Græc. l. 4. c. 20. §. 5. q. V.

Athenagoras, [Ἀθηναγόρας] e Philosopho gentili Christianus, qui Scholæ Alexandrinæ præfuit & Apologiam pro religione Christiana scripsit, ad M. Aurelium Antoninum & L. Commodum, itemque de Mortuorum resurrectione librum.

Item Græcus, qui in bello Persico pro parte Darii stetit. V. Curt. 4.5.15.
Item Scriptor de Agricultura. V. Varr. 1. 1. R. R.

Athenais, [Ἀθηναΐς] Ex Erythris mulier quædam divinatrix, Alexandri temporibus, ut scribit Strabo lib. 14.

Athenio, [Ἀθηνίων] Siculus fuit, qui Drepanetis deficientibus, cum capita factionis assumeret, interempto domino, & ex ergastulis coacta servorum manu, & comitibus voluntariis, regnum sibi adscivit. Hinc pro signo defectionis usurpari solitum est, Athenionem vocare. Alex. ab Alex. lib. 4. cap. 2.
Athenion alius, Pictor insignis fuit, Glaucionis Corinthii discipulus, cujus opera memorantur a Plin. lib. 35. cap. 11.

Athenis, idis. Statuarius insignis, Hipponactis iambis laceratus. Suidas in Ἱππῶναξ. Plin. l. 36. c. 5. a pr. ex emend. Alciat. cum antea Anthermus vel Anthemus legeretur. V. Hard. ut & Viris Doct. not. ad Ovid. Ibin. v. 525.

Athenodorus, [Ἀθηνόδωρος] Atheniensis philosophus Stoicus, præceptor Dionysii Areopagitæ. Composuit opus varium, quod Διατριβὴ inscripsit. Emicuit Augusti temporibus. Auth. Suid.
Fuit item Athenodorus, Sculptor eximius. Plin. lib. 36. cap. 5.

Athenopolis, [Ἀθηνόπολις] Oppidum Massiliensium. Plin. lib. 3. cap. 4.

Atheos, i. m. [ἄθεος] Sine Deo, impius, qui nullum credit esse Deum, atque a Deo omnem vim divinam tollit. quod convicium in Epicurum & Lucianum jactabatur. Cic. 1. de Nat. Deor. 63. Quid? Diagoras, Atheos qui dictus est, postea que Theodorus nonne aperte Deorum naturam sustulerunt. Scribitur & Latina terminatione Atheus.

Ather, ris. [ἀθὴρ] In hordeo dicitur Summa spicæ cuspis, ut ex Galeni authoritate docet Ruell. lib. 1. cap. 2.

Atheroma, ătis. n. [ἀθέρωμα] Tuberculum quod & in cervice, & in alis, & in lateribus oriri solet. Cels. lib. 7. cap. 6.

Athesinus, V. atesinus.

Athesis, [Ἄθεσις] Fluvius qui ex Tridentinis Alpibus Tridentum alluit, & Veronam dividit. Plin. lib. 3. cap. 16. Virg. 9. Æn. 680.

> Sive Padi ripis, Athesim seu propter amœnum
> Consurgunt geminæ quercus. Apud Claud. 6. Conf. Hon. 196.

legitur Athesis velox. Germanis *die Etsch*.

Athleta, [ἀθλητὴς] Latine Luctator & certator dicitur, a verbo ἀθλέω deductum. Latini hac dictione tanquam nativa utuntur: nisi quod vocativum Græcum nominativi loco usurpant, Macedonum ac Thessalorum consuetudine. Plin. lib. 11. cap. 53. Ideo athletas malunt cibos ambulatione perficere. Cic. 2. Tusc. 56. Faciunt idem quum exercentur athletæ. Ulp. in l. Athletas. D. de his qui notantur infamia. Athletas autem Sabinus & Cassius responderunt omnino artem ludicram non facere. Virtutis enim gratia hoc eos facere. Hi si ter victores extitissent, & tribus coronis de publico donabantur, & civilium munerum vacationem consequebantur, ut apparet ex titulo de Athletis in codice.
Athletæ certo quodam victu utebantur, & necessario ad comparandas vires firmitatemque corporis. Unde Athletica habitudo, pro Corpulenta & firma. Budæus.
Vide Dictionem Ἀναγκοφαγία. H. St. in Thes. viz. Græco.
Subduc cibum unum diem athletæ, &c. Cic. 2. Tusc. 40.
Athletarum studia. Hor. 2. Epist. 1. 95.

Athleticus, [ἀθλητικὸς] Adj. ut, Athleticum certamen. In vet. Inscript. ap. Reines. Classe 5. n. 44. Unde apparet, Lucta, Pancratio, & Pygme seu Pugilatu genus totum constitisse. V. Hier. Mercurial. de Arte Gymn. & Petri Fabri Agonisticon.
Athleticus victus, i. e. Ad certam legem adstrictus, quali athletæ uti solebant. Cels. lib. 4. cap. 6.

Athletica, æ. f. [ἀθλητικὴ] pro Arte certandi usurpatur a jurisconsultis. Plin. lib. 7. cap. 56. Hercules Olympiæ athleticam invenit.

Athletice, Adv. [ἀθλητικῶς] ut, Athletice valere, pro Optime & firmissime, authore Budæo. Plaut. Epid. 1. 1. 19. Quid herilis noster filius valet? T. Pugilice, atque athletice valet. Idem Bacch. 2. 3. 14. Benene usque valuit? C. Pancratice, atque athletice.

Athlotheta, æ. m. [ἀθλοθέτης, βραβευτὴς, ἀγωνοθέτης] Qui ludos præbet, & præmium certantibus proponit. Athlothetæ in gymnicis ludis erant, h. e. Curatores constitutoresque certaminum, iidem qui βραβευταὶ & agonothetæ. Horum erant lictores mastigophori, id est, flagriferi, ad summovendam turbam & cohibendas seditiones. Budæus. [V. Van Dale Diss. 7. qui plenius hoc munus exponit, ubi simul docet Athlothetam ab Agonotheta non aliter differre, nisi quod vox prior magis ad Gymnici posterior ad Musici certaminis moderatorem pertineat. Dixerim potius hanc latius ad quodvis certamen pertinere, illam ad Athleticum proprie.

Athochari, [Ἀθόχαροι] Populi sunt Scythici in Asia, apud Herodotum.

Athos, vel **Athon**, [Ἄθως] Mons est Thraciæ, adjacens Lemno insulæ. Virg. 12. Æn. 701.

> Quantus Athon, aut quantus Eryx.

Ubi Servius, Si Athos legeris, os brevis est, & versus non stat. Athon autem dici accusativus indicat. nam hunc Athona facit, sicut Apollon Apollona. Sed V. Pier. & Cerd. ad loc.
Athos glacialis. Claud. in Bell. Gigant. 68.
Præruptus. Sen. OEth. 2.
Profundus nivibus. Claudian. in pr. Conf. Stilich. 126.
Vastus. Claudian. in Bell. Get. 177.
Velificatus. Juven. 10. Sat. 174.
Atho, accusat. Atticus, apud Virg. 1. Georg. 332.

> — ille flagranti
> Aut Atho, aut Rhodopen, aut alta Ceraunia telo
> Dejicit.

Hic quoque Athon non nulli codd. V. Pier.

Athrax, V. atrax.

Athrulla, [Ἄθρουλλα] Oppidi Arabiæ nomen, cujus meminit Strabo lib. 16.

Athymbrus, [Ἄθυμβρος] Nomen viri proprium, quem Strabo scribit lib. 14. una cum fratribus Athymbrado & Hydrelo Lacedæmone profectum, & quemadmodum fratres, urbem quoque de suo nomine condidisse.

A T I

Atilia, Gens Romæ antiqua & nobilis, familias habuit patricias & plebeias. Ex patriciis Longi cognomento memorantur, ex Plebeiis Reguli, Serani vel Sarani, Calatini. V. Fulv. Ursin. Inter Regulos præcipue celebratur ab historicis M. Atilius Regulus, qui bellum cum Salentinis gessit, deque eis triumphavit. Florus lib. 1. cap. 20. Qui Consul iterum cum L. Manlio Vulsone, Amilcare Carthaginiensium duce navali prælio victo, in Africam trajecit, duos Asdrubales & Amilcarem acie vicit. Proconsul a Carthaginiensibus, Xantippo Lacedæmonio duce, acie victus, captusque est, XXX. M. suorum cæsis, captis XV. Ab iis de captivis permutandis juratus ad Senatum missus, reddi captivos negavit utile esse. Ipse cum Carthaginem rediisset, vigilando crudelissime est necatus. Epit. Liv. 18. Polyb. 1. Appian. in Punicis. Florus lib. 12. cap. 2. Gell. lib. 6. cap. 4. Cic. 2. de Fin. 65. & Off. 1. 39. Valer. lib. 1. cap. 1. & lib. 4. cap. 4. & lib. 9. cap. 2. Liv. lib. 28. & 30. Fabulam tamen esse quicquid de necato per cruciatus Regulo scriptum est contendit Jac. Palmerius Exerc. ad Appian. p. 151. q. V.
Ex Calatinis præcipue celebratur A. Atilius Calatinus qui primus exercitum extra Italiam Dictator duxit, authore Dione lib. 36. In hujus sepulcro Cato apud Ciceronem hoc elogium incisum fuisse refert: UNO ORE CUI PLURIMAE CONSENTIUNT GENTES, POPULI PRIMARIUM FUISSE VIRUM. in 2. de Fin. 116.

Atilianus, Adj. Prædia Atiliana. Cic. 5. Att. 1.

Atimetus, [Ἀτίμητος] Libertus Cæsaris, ut ipse testatur in marmore dicato cineribus uxoris Homonœæ, cum epitaphio pulcherrimo, quod se legisse Romæ Tortellius testatur.

Atina, [Ἄτινα] Civitas Latinorum mediterranea, juxta Pontinas paludes. Virg. 7. Æn. 630.

> Tela novant, Atina potens, Tiburque superbum.

Cic. pro Planc. 30. Quod dicitur Atinæ factum a juvene, &c. Multa de Atinatibus in hac oratione.

Atinum, Oppidum Lucanorum in Italia, a quo Atinates populi.

Atinas, Hujus alterutrius oppidi incola. Virg. 11. Æn. 869.

> — fugit acer Atinas.

Atinas, Adj. ut, Campus Atinas. Cic. 1. de Divin. 59. Plin. l. 2. c. 103.

Atinia, æ. [πτελέα] Genus ulmi, rarissimam ferens sameram (ita enim ulmi semen vocant) eamque inter frondes, quas prima germinatione edit, latentem. Columel. lib. 5. cap. 15. V. Plin. lib. 16. cap. 17. Nonnihil enim dissentit a Columella.

Atius. V. attius.

Atizoes, [ἀτιζόης] Gemmæ species, argenteo nitore fulgens, magnitudine trium digitorum ad lenticulæ figuram, odoris jucundi. V. Plin. lib. 37. cap. 10. Al. Atizoë.

A T L

Atlantides, Africæ populi sunt, cum pietate & religione insignes habiti, tum & erga advenas, & peregrinos hospitalitate commendati. Hi ab se deorum genus manasse asserebant, idque credi volebant. Primum vero deum, Οὐρανὸν, i. e. Cœlum, apud se regnasse prædicabant, & plures duxisse uxores, ex quibus XLV liberos sustulit, præcipueque ex Titea XVII, qui a matre Titanes vocati sunt. De his vide plura apud Diodorum & Eusebium de Præparat. Evangelica. Videntur iidem qui Atlantes. de q. mox.

Atlantis, Insula contra montem Atlantem, sic appellata ab ipso monte. Ab ea quinque dierum navigatione solitudines ad Æthiopas Hesperios, & promontorium, quod vocamus Hesperionceras, inde primum circumagente se terrarum fronte in occasum ac mare Atlanticum. Plin. lib. 6. cap. 31.

Atlas, Mons est Mauritaniæ ab Atlante rege sic nominatus, qui Astrologiæ inventor dicitur, ut tradit Plin. Sed duo montes ejus nominis sunt in Mauritania, authore Herodoto & aliis nonnullis historicis: Unus quidem proximus columnis Herculis. Alter vero in interiore Libya remotior: cujus summitas nunquam videri potest, quia nubes ab illo, nec æstate nec hyeme divelluntur. Quem incolæ (ut idem Herodotus author est) cœli columnam esse asserunt. Et ut poetæ tradunt, fuit in illum Atlas Mauritaniæ rex conversus. Cui etiam Virgilius formam viri tribuit, 4. Æn. 481.
Est item Atlas, Magnus quidam fluvius versus Septentrionem in Istrum fluvium labens, sic ab Atlante Arcadiæ rege cognominatus, author. Herodot.

Atlantes, in muris qui dicantur, V. telamon.
Atlantes Æthiopiæ populi. V. anonymi. videntur iidem ac Atlantides.

Atlas, antis. [Ἄτλας] Rex Mauritaniæ, qui Astronomiam dicitur invenisse. Quapropter a poetis cœlicam machinam humeris gestasse fingitur. Martial. in Xeniis, Ep. 2. in detractorem. De hoc Cic. 5. Tusc. 8. Nec vero Atlas sustinere cœlum, nec Prometheus affixus Caucaso, &c.
Atlas quoniam compositum est a τλάω, & α particula vehementiæ: rectius τλ separatur a prima vocali. Hæc Erasmus in Dialogo de Pronuntiatione. τλάω, i. e. tolero. Atlas igitur verti potest, Multum tolerans sive sustinens.
Sciendum Atlantes tres fuisse: unum Maurum, qui est maximus: alterum Italum, patrem Electræ: tertium Arcadicum, patrem Majæ, unde natus est Mercurius. Sed nunc ex nominum similitudine facit errorem, & dicit Electram & Majam filias fuisse Atlantis Maximi. Hæc Serv. ad 8. Æn. v. 134.
Atla, Vocativus. Ovid. 4. Met. 643.
Cœlifer Atlas. Virg. 6. Æn. 797.
Durus. Virg. 4. Æn. 247.
Ferreus, i. e. Durus & fortis. Valer. 5. Argon. 410.
Iapetionides, Iapeti filius. Ovid. 4. Met. 632.
Maurusius. Claudian. 6. Conf. Hon. 104.
Maximus. Virg. 1. Æn. 737.
Validus. Ovid. 15. Met. 149.
Atlantis nepos, Mercurius. est enim ex Maia Atlantis filia natus. Ovid. 5. Fast. 663.

Atlantiades, æ. ut, Caducifer Atlantiades, i. e. Mercurius Atlantis nepos ex Maia. Ovid. 8. Met. 627.

Atlantias, ădis. ut, Sorores Atlantiades. Sil. lib. 16. 137. i. e. Pleiades.

Atlanteus, Adj. Hor. 1. Carm. 34. 11.

Atlantius, aliud Adj. ut, Atlantia regna. Sil. 13. 37.

Atlantius Nodus, Primus ſpinæ articulus vocatur a Plin. lib. 28. cap. 8. Sic enim ait, Quinimo totius domus concordiam, eodem genitali & articulo ſpinæ cum adhærente corio adſervatis, conſtare: quem ſpinæ articulum ſive nodum Atlantion vocant: eſt autem primus. In comitialium quoque remediis habent eum. Loquitur Plinius de eo articulo qui primus eſt in ſpina Hyænæ: qui forte ob id Atlantius dicitur, quia reliquam ſpinam videtur ſuſtinere, quemadmodum Atlas fingitur ſuſtinere cœlum. [Imo quia omnium vertebrarum plurimum oneris ſuſtinet, Atlantem vocarunt Anatomici ultimam colli vertebram, ut docet Pollux l. 2. S. 132. & 178. Hic utrum n. Diminutivum ſit Ἀτλάντιον, an acc. ab Adject. m. Ἀτλάντειος, ut ſubaudiatur σφόνδυλος, non facile dixerim.

Atlanticus, Adj. ut, Atlanticum mare. Cic. de Somn. Scip. 15. Omnis terra quæ colitur a vobis, parva quædam inſula eſt circunfuſa illo mari quod Atlanticum, quod magnum, quod Oceanum appellatis in terris. Atlanticum æquor. Hor. 1. Carm. 31. 14.

Atlantiăcus, aliud Adj. infrequentius uſitatum. Auſonius Moſell. v. 144.

Atlantis, ĭdos vel ĭdis. patronym. ab Atlas. Tibull. 4. 1. 77.
— fœcunda Atlantidos arva
Calypſus. Uterque genitivus Græcus eſt.

Atlantides, Vergiliæ. fuerunt autem (ut fabulantur poetæ) ſeptem filiæ Atlantis, vel Heſperi fratris ejus. unde & Heſperides vocantur & Pleiades.
Eoæ Atlantides. Virg. 1. Georg. 221.

A T N

Atnepos, ōtis. Filius abnepotis, vel abneptis.
Scribitur frequentius Adnepos. V. Gruteri inſcriptiones.
Ut Atavus. Valla apud Herodotum lib. 1. p. 4.
Ἐς τὸν πέμπτον ἀπόγονον Γύγεω, In atnepotem Gygis H. St. V. ATAVUS.

Atneptis, Filia abnepotis, vel abneptis, apud JCtos.

A T O

Atocion, vel Atocium, [ἀτόκιον] Medicamentum quod ſterilitatem affert, & conceptum adimit: hoc eſt vim concipiendi. Plin. lib. 29. cap. 4. Vis ea annua eſt, quam ſolam ex omni atocio dixiſſe fas ſit: quoniam aliquarum fœcunditas plena liberis tali venia indiget.

Atŏmus, i. f. [ἄτομος] Latine dicitur Individuus, inſecabilis. Servius in Virg. 6. Ecl. 30. Corpus volunt eſſe atomos, id eſt quaſdam minutiſſimas partes, quæ τομὴν, id eſt ſectionem non recipiunt. Unde & atomi dictæ ſunt, quas Lucretius minutiores dixit eſſe illis corpuſculis, quæ infuſis per feneſtram radiis Solis videmus, dicit enim illis nec viſum poſſe accidere. Cic. 1. Acad. 6. Idem 1. de Fin. 17. Ille atomos quas appellat, id eſt corpora individua propter ſoliditatem, cenſet in infinito inani, in quo, &c. ita ferri ut concurſionibus inter ſe cohæreſcant, ex quo efficiuntur ea quæ ſint, quæque cernantur omnia, eumque motum atomorum nullo a principio, ſed ex æterno tempore intelligi convenire.
Atomorum author Democritus. Cic. 4. de Fato, 23.
Innumerabiles atomi volitant. Cic. 1. de Nat. Deor. 54.
Atomus, Species thuris. Dioſc. 1. 81. V. Henr. Steph. Theſ. Gr.

Atossa, Filia fuit Cyri, quæ primum Cambyſi, & poſt ejus mortem Dario nupſit. Herodot. lib. 3.

A T Q

Atque, [καὶ] ut ait Gell. lib. 10. cap. 29. particula, Grammaticis conjunctio eſſe dicitur connexiva: & plerunque ſane conjungit verba, & connectit, ſed interdum alias quaſdam poteſtates habet &c. Ter. Adel. 3. 1. 10. Talem tali genere, atque animo, natum ex tanta familia.
Atque, pro Tamen. Ter. And. 1. 3. 20. Mihi quidem hercle non fit veriſimile: atque ipſis commentum placet. Donatus.
Atque pro Statim. Virg. 1. Georg. 203.
Atque illum in præceps prono rapit alveus amni. Servius. & Gell. lib. 10. cap. 29.
Atque, initiis ſententiarum competit. Cic. Atque ceteri imperatores qui de illo triumpharunt. Idem in Partit. 79. Atque ii ſunt quidem fere quaſi quidam habitus animi ſic affecti & conſtituti, ut ſint ſinguli inter ſe proprio virtutis genere diſtincti. Ex Valla lib. 2. & Budæo.
Atque pro Atqui, ſive Sed. Cic. 14. Fam. 4. Sed ſi hoc fuit liberis noſtris gratius nos vivere, cetera quanquam ferenda non ſunt, feramus. Atque ego qui te confirmo, ipſe me non poſſum. Correptio eſt, quaſi dicat, Sed ego qui te confirmo, &c.
Atque, pro Iſque vel Idemque. Cæſ. 1. Bell. Civil. 50. Tum quod ex totis ripis in unum, atque anguſtum locum tela jaciebantur. i. e. In unum, eumque vel eundemque anguſtum locum.
Atque vides? Plaut. Merc. 5. 2. 38. Aſpice nunc ad ſiniſtram huc: atque vides?
Atque audin'? Ter. And. 1. 5. 6. Propera: Atque audin' verbum unum cave de nuptiis.
Atque hoc confiteor, jure obtigiſſe. Ter. And. 3. 5. 1.
Atque id. Ter. Heaut. 4. 1. 24. Atque id omitto, miſericordia, animus maternus, ſino. Cic. 5. Att. 12. Negotium magnum eſt navigare, atque id menſe Quintili.
Atque iſtuc ipſum. Ter. And. 2. 2. 14. Rem tenes. P. iſtuc ipſum. D. atque iſtuc ipſum nihil pericli eſt, me vide.
Atque aliquis dicat. Ter. And. 4. 1. 16.
Bellus eſt atque, &c. Plaut. Bacch. 2. 3. 13. Evax, nimis bellus, atque eſſe maxime optabam, locus.
Atque adeo: variis modis accipitur. Plaut. Amph. 4. 4. 34. Pernego, quando Thebis præter me nemo eſt alter Amphitruo. 1. Immo præter me nemo: atque adeo tu Blepharo judex fies.
Atque adeo. Plaut. Curc. 2. 3. 54. Reſpondit mihi paucis verbis, atque adeo fideliter.
Atque adeo habebis. Cic. 7. Att. Cum Philotimo loquere: atque adeo Terentiam habebis Idib.
Atque adeo potius. Cic. 5. Verr. 116. Quid vero iſtæ ſibi quinquageſimæ? quid porro nummorum acceſſiones volunt? quo id jure, atque adeo quo id potius ore feciſti?
Significat, atque adeo aperte oſtendit. V. SIGNIFICO. H. St. [Nimirum correctiva hæc particula eſt & reſpondet Græcorum μᾶλλον δὲ, Lat. Vel potius, ſive adjectum ſit τὸ Potius, ut in exemplo præced. ſive omittatur, ut ap. Cic. pro Roſc. Amer. Hoc conſilio, atque adeo hac amentia impulſi. conf. ſeq.
Emigrat, atque adeo exit. Cic. 4. Verr. 89. Itaque iſte vehementer Stenio infenſus, hoſpitium ei renuntiat, domo ejus emigrat, atque adeo exit: nam jam ante migrarat. Idem pro Roſc. Amer. 99. Quæ ſi prodierit, atque adeo quum prodierit, (ſcio enim proditurum eſſe) audiet.
Atque adeo, ornatus gratia poſitum. Cic. 4. Verr. 2. Atque adeo antequam de incommodis Siciliæ dico, pauca mihi videntur eſſe de provinciæ dignitate, vetuſtate, utilitate dicenda.
Atque adeo autem. Ter. Eun. 5. 5. 22. Atque adeo autem cur non egomet introeo?
Atque adeo nihil largiatur princeps, dum nihil auferat: non alat, dum non occidat. Plin. in Paneg. 27. 2.
Ædepol. Ter. And. 4. 2. 10. Atque ædepol ea res eſt: proptereaque nunc miſera in mœrore eſt.
Eccum. Ter. Eun. 3. 2. 2. Audire vocem viſa ſum modo militis. atque eccum.
Equidem. Ter. Eun. 5. 5. 13. Colligavit primum eum miſeris modis. P. Hem, colligavit? P. Atque equidem orante, ut ne id faceret, Thaide.
Etiam. Ter. Adel. 2. 2. 1. Tace, egomet conveniam jam ipſum, cupide accipiat faxo, atque etiam bene dicat ſecum eſſe actum.
Etiam; in principio ſententiæ. Cic. 2. de Nat. Deor. 33. Atque etiam ſi a primis, inchoatiſque naturis ad ultimas perfectaſque volumus procedere.
Ita, pro Atque ea conditione, vel eo nomine. Plaut. Epid. 3. 2. 34.
Ita, pro Atque ſic. Ter. Eun. 4. 6. 19. Ego formidoloſus? nemo eſt hominum qui vivat, minus. T. Atque ita opus eſt.
Vero. Plaut. Aulul. prol. 18. Atque ille vero minus, minuſque impendio curare, minuſque me impartiri honoribus.
Atque, variis particulis, pro variis ſignificatis ſuccedit. Nam & comparativis. Plaut. Merc. 5. 2. 56. Amicior mihi nullus vivit, atque is eſt. h. e. Quam is eſt.
Alius atque. Ter. And. 3. 3. 13. Alium cenſes nunc me, atque olim quum dabam? Cic. 2. de Legib. 17. Quid, in aliis rebus, aliiſque ſententiis verſaris atque ille?
Aliter atque. Cic. 3. Verr. 119. Quod iſte aliter atque ut edixerat, decreviſſet. Hic ſignandum, particulam Atque, etiam Ut ſecum accipere. Sic 3. Tuſc. 73. Ter. Adel. 4. 3. 6. Nunquam te aliter atque es, in animum induxi meum.
Æque atque. Ter. And. 4. 2. 19. Miſer æque atque ego. Cic. 3. de Nat. Deor. 45. At hi quidem coluntur æque atque illi.
Contra atque ante. Cic. 3. in Catil. 20. Aruſpices juſſerunt ſimulacrum Jovis facere majus, & in excelſum collocare, & contra atque ante fuerat, ad Orientem convertere.
Contrario motu atque. Cic. de Somn. Scip. 9. Septem planetæ verſantur retro contrario motu atque cœlum.
Ex iiſdem atque. Cic. 2. de Invent. 70. Argumentationes ex iiſdem locis ſumendæ ſunt, atque in cauſam negotialem.
Eundem ad modum atque. Cato de R. R. Pomarium ſeminarium ad eundem modum atque oleaginum facito. h. e. Quemadmodum oleaginum.
Haud eſt mollis atque. Plaut. Caſ. 4. 4. 21. Nebula haud eſt mollis atque hæc eſt.
Item atque. Varr. de L. L. Analogia non item ea definienda, quæ dirigitur ad naturam verborum, atque illa quæ ad uſum loquendi.
Juxta atque. Liv. Trucidant inermes juxta atque armatos.
Minus atque, pro Quam. Hor. 2. Serm. 7. 96.
Qui peccas minus atque ego?
Non magis verum atque. Ter. And. 4. 2. 15. Non Apollinis magis verum, atque hoc reſponſum eſt.
Non diſſimile atque. Cic. 2. Att. 3. Aut quieſcendum: quod eſt non diſſimile atque ire in Solonium aut Antium.
Pariter atque. Plaut. Men. 5. 1. 52. Pariter hoc atque alias res ſoles.
Potius atque. Plaut. Amph. 1. 1. 224. Ita di faciant, ut tu potius ſis atque ego, te ut verberem.
Secus atque. Cic. 3. de Orat. 117. Sed paulo ſecus a me atque ab illo partita atque diſtributa.
Similis atque. Ter. in prol. Phorm. 32. Ne ſimili utamur fortuna, atque uſi ſumus.
Similiter atque. Cic. in Philipp. Neque enim illum ſimiliter atque ipſe eram, commotum vidi. i. e. Ut vel ſicut eram.
Simul atque, ut Et ſimul ac, & eodem modo dicitur ſtatim atque, vide STATIM. Sed alicubi omittitur, & jungitur participio proximi verbi, ut Statim, adeptus imperium, pro Simul atque adeptus eſt. H. St.
Talis atque. Ter. Phorm. 5. 8. 39. Faxo tali eum mactatum, atque hic eſt, infortunio.
Unum & idem videtur eſſe atque id quod de me ipſo nominatim tuliſti. Cic. pro Domo ſua 51.
Atque, ſi gemina fiat, auget, intenditque rem de qua agitur: ut animadvertimus in Qu. Ennii annalibus, niſi memoria in hoc verſu labor,
Atque atque adſcendit muros Romana juventus. Hæc Gell. lib. 10. cap. 29. Nonius Feſtine, intrepidanter hoc loco ſignificare dicit.
Atque geminatum, ut Et. Cic. 5. Verr. 189. Ex hujuſmodi principio atque ex liberalitate atque accommodatione magiſtratuum, conſuetudo æſtimationis introducta eſt.
Atque hæc quidem, atque ejuſmodi ex vetere Græciæ fama collecta ſunt. Cic. 3. de Nat. Deor. 60. Legitur etiam, Et ejuſmodi.
Adque Auguſti ævo non minus frequenter ſcriptum eſt quam Atque. Cellar. Orthogr. Lat. p. 90.

Atqui, [ἀμέλει, ἀλλὰ μὴν, καὶ μὴν, οὐκοῦν, γε μὴν, ἀλλὰ] Conjunctio eſt diſcretiva, ſignificans Sed tamen. Ter. Eun. 5. 5. 11. Neſcio. PY. atqui ſic inventa eſt. Cic. 4. Acad. 114. Vereor ne ſubarroganter facias, ſi dixeris tuam. Atqui ita dicas neceſſe eſt.
Atqui, pro Certe, profecto. Ter. Eun. 4. 6. 2. Atqui ſi illam digito attigerit uno, oculi ilico effodientur.
Atqui certe. Cic. 2. de Nat. Deor. 18. Atqui certe nihil omnium rerum melius eſt mundo.
Atqui, pro Imo. Ter. Hec. 1. 2. 85. Atqui ea res multo maxime disjunxit illum ab illa: poſtquam, &c. Donat. Legitur & Atque.
Atqui, abundat nonnunquam, authore Donato. Ter. Adel. 5. 5. 6. Tibi lubens bene faxim. S. gratiam habeo. D. atqui Syre hoc verum eſt.

Atqui

Atqui pro At, & Veruntamen, sive Attamen. Cic. 5. Tusc. 57. Dionysius quum quinque & viginti natus annos dominatum occupavisset, qua pulchritudine urbem, quibus autem opibus præditam, servitute oppressam tenuit civitatem? Atqui de hoc homine a bonis authoribus sic scriptum accepimus, summam fuisse ejus in victu temperantiam.

ATQUIN, pro Atqui. Plaut. Rud. 3. 4. 55. Atquin quia vetas.

A T R

ATRACTYLIS, ïdis. [ἀτρακτυλὶς] Spinæ species aculeata, quam Dioscorides lib. 3. cap. 107. Cnico similem pronuntiat. Vocatur & Fusus agrestis, quod caulis ejus fusum mulieribus præstet. A Theophrasto vocatur Phonos, id est, cædes: quod succum sanguineum habeat. Matthiolus ait se nondum potuisse in Italia reperire hanc herbam, & Ruellii opinionem de Atractylide refutat.

ATRAMENTUM, ATRATUS. V. ATER.

ATRAMITÆ, Populi Arabiæ felicis. Plin. lib. 6. cap. 28.

ATRANI, Populi Hirpinorum in Italia, apud Plin. lib. 3. cap. 11.

ATRAPHAXIS, Herba. V. ATRIPLEX.

ATRATINUS, Accusator Cœlii, ut in oratione Ciceronis apparet, qui male a quibusdam Atracinus scribitur, ut tradit Volaterranus.

ATRAX, [Ἄτραξ] Fluvius Ætoliæ, a quo Atraces quidam populi cognominati sunt. Plin. lib. 4. cap. 2.
Est item Atrax, Thessaliæ oppidum.
Fuit & ejusdem Thessaliæ Princeps ita cognominatus.

ATRACIUS, Adj. [Ἀτράκιος] ut, Atraciæ oræ. Propert. 1. 8. 25. Thessalia.
Ars Atracia, Magica. Stat. 1. Theb. 106.
Venenum. Valer. 6. Argon. 447.
Virgo Atracia. Hippodamia, seu Hippodame, Atracis regis filia, a quo & fluvius, & populus, & regio nomen sumpserunt. Valer. 1. Argon. 141.

ATRĂCIS, patronym. ab eod. Ovid. 1. Amor. 4. 8.
Atracis ambiguos traxit in arma viros.

ATRACĪDES, Cæneus ap. Ovid. 12. Met. 209. conf. Antonin. Liber. F. 17.

ATREBĀTES, [Ἀτρεβάται] Populi inter Belgas, finitimi Ambianis, Tornacensibus, & Morinis. Strabo. Vulgo *Artois.* V. Cæs. 4. Bell. Gall. 27.

ATREBATICÆ Vestes, [χιτῶνες Ἀτρεβατικοὶ] Vestes erant coloris Xerampelini, h. e. siccatis vitium frondibus similes, quæ apud Atrebates optime fiebant. Suidas Atrabaticas vocat. Alii Atrabapticas: a coloris scilicet nigredine. V. Cæl. Rhod. lib. 16. cap. 10.

ATREUS, dissyll. [Ἀτρεὺς] Filius Pelopis & Hippodamiæ, rex Mycenarum, frater Thyestis, qui quum dissensione invicem sibi nocere non possent, in simulatam gratiam redierunt: qua occasione Thyestes cum fratris uxore concubuit. Atreus vero ei filium epulandum apposuit. Quæ Sol abominatus ne pollueretur, aufugit. Sed veritas hæc est: Atreum apud Mycenas primum Solis eclipsin invenisse: cui invidens frater ex urbe discessit tempore quo ejus probata sunt dicta. Hæc Servius ad 1. Æn. v. 572.
Atrea accusativus. Sen. Thyest. 5. Vos facitis mihi Atrea timendum.
Nefarius Atreus. Hor. in Arte Poet. 186.
Truculentus. Sen. Thyest. 7.

ATRĒUS, a, um, Adj. [Ἀτρεῖος] Stat. 8. Theb. 743.
I precor, Atrei siquid tibi sanguinis unquam,
Hippomedon. Hippomedon vocativus est.

ATRĪDES, æ. [Ἀτρείδης] plur. ATRIDÆ, ārum. i. e. Atrei filii. Agamemnon & Menelaus. Virg. 1. Æn. 462.
Atridas, Priamumque, & sævum ambobus Achillem.
Atridæ gemini. Virg. 2. Æn. 415.
Superbi. Hor. 1. Carm. 10. 13.
Atrides minor & major. Ovid. 12. Met. 623.
Atrides, quum sine adjectivo ponitur, Agamemnonem intelligimus. Hor. 2. Carm. 4. 7.
Arsit Atrides medio in triumpho
Virgine rapta.
Trojæ populator Atrides, Agamemnon videlicet. Ovid. 13. Met. 655.

ATRIA, [Ἀδρία] Oppidum Etruriæ. Plin. lib. 3. cap. 16. Omnia ea, flumina, fossasque, primi a Sagi fecere Thusci, egesto amnis impetu per transversum in Atrianorum paludes, quæ septem maria appellantur, nobili portu oppidi Thuscorum Atriæ, a quo Atriaticum mare ante appellabatur, quod nunc Adriaticum. V. mox ATRIUM & supra ADRIA.

ATRIARIUS, V. ATRIUM.

ATRICAPILLA, [μελαγκόρυφος] Avis est. Festus, Melancoryphi, genus avium quæ Latine vocantur Atricapillæ, eo quod summa earum capita nigra sint. *Un Pivoenne.*

ATRICI, ATRICILIUM, ATRIENSIS, ATRIOLUM. V. ATRIUM.

ATRIDES, V. ATREUS.

ATRĬPLEX, ĭcis. n. [ἀτράφαξις] Herba, quæ ab Atro dicta putatur, quod homines pallidos faciat. Plin. lib. 20. cap. 20. Atriplex & silvestre & sativum est, Pythagoras, tanquam faceret hydropicos, morbosque regios, & pallorem, coqueretur difficillime, ac ne in hortis quidem juxta id nasci quicquam nisi languidum, culpavit. Addidere Dionysius & Diocles plurimos gigni ex eo morbos: nec nisi mutata sæpius aqua coquendum: stomacho contrarium esse, lentigines & papulas gignere. Hactenus Plin. Alii in fœminino efferunt. V. Macer. 1. 24. Columel. 10. 377. Apud Italos, vulgo appellatur *Treppese overo Reppese.* apud Gallos vero *Des arroches.*

ATRIPLEXUM, Eadem herba quæ nunc Atriplex dicitur. Festus. Ubi Dacer. V.

ATRITAS, V. ATER.

ATRIUM, i. n. [μέλαθρον, πρόδομος, προαύλιον] Festus, Atrium proprie est Genus ædificii ante ædem continens mediam aream, in quam collecta ex omni tecto pluvia descendit, &c. *Un avant logis.* Varro 4. de L. L. 33. Atrium appellatum ab Atriatibus Thuscis, illinc enim exemplum sumptum. Gell. lib. 16. cap. 5. Animadverti enim quosdam haudquaquam indoctos viros opinari vestibulum esse partem domus primorem, quam vulgus Atrium vocat. Virg. 1. Æn. 725.
Fit strepitus tectis, vocemque per ampla volutant
Atria. Ubi Servius, Tangit morem Romanorum. Nam (ut ait Cato) & in atrio & duobus ferculis epulabantur antiqui, unde ait Juven. 1. Sat. 94. — quis fercula septem,
Secreto cœnavit avus? Ibi & pecunias habebant, unde qui honoratiores erant, liminum custodes adhibebantur. [an Adhibebant?] Ut, Virg. 9. Æn. 648. — qui Dardanio Anchisæ
Armiger ante fuit: fidusque ad limina custos. Ibi & culina erat: unde & Atrium dictum est, quod Atrum erat ex fumo. Alii dicunt Atriam Etruriæ civitatem fuisse, quæ domos amplis vestibulis habebat; quæ cum Romani imitarentur, Atria appellaverunt: Alii Atria magnas sedes [l. ædes] & Capacissimas dictas tradunt, unde Atria Licinia, & Atrium Libertatis. Hæc ille. Alii ab αἴθριον ducunt, quia sub dio esset. Utrum vero Atrium lacunatum esset an apertum, quæstio est haud parum implicita. Vitruv. 6. 4. Lacunaria in Atriis collocat, & videtur atrium laquearibus contectum fuisse, quoniam in illo servare imagines majorum cereas capsulis conditas Romani solebant.
Atrium frugi, i. e. Moderatum, non sumptuosum. Plin. 2. Epist. 17.
Atrium frugi, nec tamen sordidum.
Alta atria. Virg. 4. Æn. 666.
Ampla. Virg. 1. Æn. 730.
Regalia. Ovid. 5. Met. 3.
Sublimia. Hor. 3. Carm. 1. 46.
Auctionarium. V. AUCTIONARIUS. & dict. seq.
Atria Licinia. V. Serv. paulo ante. Cic. pro Quint. 12. Tollitur ab Atriis Liciniis, atque a præconum consessu in Galliam Nævius, & trans Alpes usque transfertur. Ibid. 25. Tum Nævius ipse puerum circum amicos dimittit, ipse suos necessarios ab Atriis Liciniis & a faucibus Macelli corrogat. Quidam significari putant nobile illud L. Licinii Crassi oratoris atrium, in quo quatuor Hymettii marmoris columnas, ædilitatis gratia ad scenam ornandam advectas, statuit, ut scribit Plin. lib. 17. cap. 1. quum publice nondum ullæ essent marmoreæ. Et fuisse Atria quædam, in quibus auctiones fierent, argumento est hic locus primæ contra Rullum orationis, 7. Homines nequissimi consumptis patrimoniis hoc faciunt, ut in atriis auctionariis potius, quam in triviis, aut in compitis auctionentur.
Atrium, Genus ædificii ante ædes sacras; ut, Atrium Libertatis. Cic. pro Milon. 60. Quæstiones urgent Milonem, quæ sunt habitæ in atrio Libertatis.
Quandoque & pro Toto ædificio sumitur, ut αὐλὴ apud Græcos pro Ipsis regum palatiis. Sic Ovid. 14. Met. 260.
Excipiunt famulæ perque atria marmore tecta
Ad Dominam ducunt. V. & Casaub. ad Suet. Aug. c. 29.

ATRIŎLUM, i. n. dimin. [προαυλίδιον] Minus atrium. Vitruv. 6. 4. Cic. 3. Q. frat. 1. Quo loco in porticu te scribere aiunt, ut atriolum fiat: mihi, ut est, magis placebat: neque enim satis loci esse videbatur atriolo: neque fere solet nisi in his ædificiis fieri, in quibus est atrium majus: nec habere poterat adjuncta cubicula, & ejusmodi membra.

ATRIARIUS, i. m. Idem ac Atriensis. Ulpian. in l. 1. D. Nautæ, caupones, &c. §. 5. Ceterum siquis opera mediastini fungitur, non continetur: utputa atriarii, & focarii, & his similes.

ATRICI, [προδομικοὶ] a JCtis dicuntur, Qui excubant ad atrium: & Ad limina etiam vocantur, & Limenarchæ.

ATRIENSIS, is. m. [προαυλιαῖος] Servus est præcipuus in familia, cui cura fuit atrii, qui & Atriarius dictus. Cic. in Parad. 5. Atque ut in magna familia stultorum, sunt alii lautiores (ut sibi videntur) servi, sed tamen servi, atrienses ac topiarii. Columel. lib. 12. cap. 3. Tum insistere atriensibus ut supellectilem exponant. V. Serv. in Virg. 9. Æn. 648.

ATRILICIUM, Eam atrii partem significat, in qua olim licia etiam texebantur. Author Ascon. Pædian.

ATROCITAS, V. ATROX.

ATROPATIA, [Ἀτροπατία] Altera est ex partibus Mediæ: ita dicta ab Atropato duce, qui eam a Macedonum vi tutatus est. Media enim in duas distributa est partes, quarum altera Media major appellatur, cujus metropolis sunt Ecbatana: altera Minor, quæ & Atropatia dicitur. Strab. lib. 11.

ATROPATUS, V. ATROPATIA.

ATROPHĬA, æ. [ἀτροφία] Una est ex speciebus tabis: de qua sic Cels. lib. 3. cap. 22. Atrophia est qua corpus non alitur, & naturaliter semper aliquibus decedentibus, nullis vero in eorum locum subeuntibus, summa macies oritur: & nisi occurritur, tollit.

ATRŎPHI, m. pl. [ἄτροφοι] Quibus corpus non alitur. Plin. lib. 26. cap. 11. Eadem datur iis quos atrophos vocant, interpositis diebus. Idem lib. 27. cap. 8. Explent sinus ulcerum, & atropha carnosiora faciunt.
Atropha appellantur, Quæ cibum non sentiunt. Plin. lib. 22. cap. 25.

ATRŎPOS, i. f. [Ἄτροπος] Una ex Parcis, quæ finem vitæ in potestate habere putatur. Dictam volunt ab α & τρέπω, quod sit inexorabilis, nec ad cujusquam preces vertatur.
Ignara moveri Atropos. Stat. 3. Theb. 67.
Atropos alba. Stat. 4. Sylv. 8. 18.
His senium, longæque decus virtutis, & alba
Atropos, & patrius lauros promisit Apollo. V. PARCÆ.

ATROR, V. ATER.

ATROX, ōcis. Adj. [ἀτηνὴς] Asper, crudelis: quod qui atro vultu sunt, asperitatem ac sævitiam præ se ferunt. Alii Atrocem a Græco potius appellatum censent, quod Græci Atrocia [em. ἄτρωκα] appellant quæ Cruda sunt: vel ab eo quod Atroces nihil de se timent, τρεῖν enim timere est. Hæc ex Festo. ubi not. V. Virg. 1. Georg. 408.
Ecce inimicus atrox magno stridore per auras
Insequitur Nisus. Ubi Servius; Atrox, Crudelis & immitis. Ter. Hec. 3. 3. 17. Me inde lacrumans, incredibili re atque atroci percitus.
Atrox & Mitis, contraria.
Æstas. Claud. 2. in pr. Cons. Stil. 461.
Anguis. Stat. 6. Theb. 156.
Animal atrox ad conficiendum hominem. Plin. de Polypo.
Animus. i. e. Constans. Hor. 2. Carm. 1. 24.
Bellum atrocissimum. Sallust. Jugurth. 5.
Cædes atrocior. Liv. 24. 16.
Certamen. Idem, 2. 6.
Facinus. Sen. Troad. 4.
Fama. Tacit. 4. Ann. 11.

Flagran-

Flagrantis atrox hora Caniculæ. Hor. 3. Carm. 13. 9.
Fides. Sil. 6. 377. — quanquam bene cognita & olim
Atrox illa fides. i. e. Conſtans & inflexibilis. Sumitur in bonam partem, ut in exemplis aliis. V. Animus ſupra, & Virtus infra.
Genus orationis vehemens & atrox. Cic. 2. de Orat. 204.
Ingenium. Claud. 6. Conſ. Hon. 229.
Inimicus. Virg. 1. Georg. 408.
Injuria. Claud. de Bell. Get. 390. Injuriam Atrocem quaſi contumelioſiorem, & majorem accipimus. Ulp. l. 7. §. 7. D. de Injur. & famoſ. lib. conf. Inſtitut. l. 4. T. 4. de injuriis. §. 9.
Literæ. Cic. 9. Fam. 25. Repente perculſus eſt atrociſſimis literis.
Nefas. Sen. Thyeſt. 3.
Negotium, i. e. Difficile, Aſperum. Salluſt. Bell. Catil. cap. 29. 2. ut Res, Tempus, q. V.
Peſtis atrociſſima. Celſ. præf.
Rabies. Tacit. 5. Hiſt. 25.
Res tanta atque atrox non permovit. Salluſt. Bell. Catil. cap. 51. 10.
Res ſcelesta, atrox, nefaria. Cic. pro Roſc. Amer.
Res atroces & miſerabiles. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Suſpicio atrociſſima. Cic. pro Marcell. 35. Nunc venio ad graviſſimam querelam, & atrociſſimam ſuſpicionem.
Tempeſtas atrox. Claud. de Bell. Get. 111.
Tempus atrox & difficile Reip. Cic. 6. Verr.
Virtus, Fortitudo quædam immenſa nullos hoſtes, nulla vincula, nullum mortis genus perhorreſcens. Sil. lib. 13.
Atrox odii. Tacit. 11. Ann. 22. Iiſdem Conſulibus atrox odii Agrippina ac Lolliæ infenſa, quod ſecum, &c.
Atrox, Crudum. Næv. Bell. Pun. lib. 3. Simul atrocia proſicerent exta miniſtratores. Nonius.

Atrocĭtas, ātis. f. [ἀπήνεια] denom. pro Crudelitate. Cic. 6. Verr. 94. Neque tamen finis huic injuriæ, crudelitatique fiebat, donec populus atque univerſa multitudo atrocitate rei miſericordiaque commota, Senatum clamore coegit ut, &c.
Crudeli necis atrocitate deperire. Firmic. lib. 3. cap. 5.
Flebili vitæ atrocitate hominem diſperdere. Firmic. lib. 3. cap. 5.
Atrocitate animi moveri. Cic. 4. in Catil. 11. Ego quod in hac cauſa vehementior ſum, non atrocitate animi moveor, (Quis enim eſt me mitior?) ſed ſingulari quadam humanitate & miſericordia.
Levare atrocitatem alicujus rei. V. levis.
Augere atrocitatem peccati. Auth. ad Herenn. lib. 2. 9. In cauſa conjecturali proprius locus accuſatoris eſt, quum dicit malorum miſereri non oportere, & quum auget peccati atrocitatem.
Atrocitas verborum invidioſa. Cic. 1. Q. frat. 2. Hæ literæ abs te per jocum miſſæ ad C. Fabium (ſi modo ſunt tuæ) quum leguntur, invidioſam verborum atrocitatem habent.

Atrocĭter, Adv. [ἀπηνῶς] ut, Atrociter minitari. Cic. 7. Verr. 159.
Atrocius accipi. Tacit. 1. Hiſt. 23. Labores itinerum, inopia commeatuum, duritia imperii, atrocius accipiebantur.
Atrociter omnibus horis aliquid facere. Cic. pro Roſc. Amer. 154. Nam quum omnibus horis aliquid atrociter fieri videmus aut audimus, etiam qui natura mitiſſimi ſumus, aſſiduitate moleſtiarum ſenſum omnem humanitatis ex animis amittimus.
Atrocius paulo. Cic. 4. Verr. 83.
Atrociter invehi. Liv. 3.

A T T

Atta, [Ἄττα] Civitas Arabiæ felicis, authore Ptolemæo lib. 6. cap. 8.
Atta item, Cognomen fuit Quintii poetæ a vitio crurum illi impoſitum. Attæ enim appellantur, Qui propter vitium crurum aut pedum plantis inſiſtunt, & attingunt magis terram, quam ambulant: ut ſcribit Feſtus. V. attæ. Meminit Hor. 2. Epiſt. 1. 79.
Recte necne crocum, floreſque perambulet Attæ
Fabula. In quem locum ſcribit Acron, Atta eſſe nomen proprium cujuſdam Togatarum ſcriptoris Comœdiarum, vel Tragœdiarum.
Attabas & Numenius, Latrones fuerunt famoſiſſimi, adeo ut proverbio locum fecerint, Convenerunt Attabas & Numenius. V. Eraſm. Chil.
Attacīnus, Cognomen Varronis. Unde ductum ſit, inter doctos haud convenit. V. Burman. ad Quintil. 10. 1.
Attactus, V. attingo.
Attacum, [Ἄττακον] Hiſpaniæ oppidum, in tractu Celtiberorum. Ptolem. lib. 2. cap. 6.
Attăgen, ēnis. m. [ἀτταγὴν] Avis eſt Aſiatica, quam Francolinum dicimus; inquit Valla in Raudenſem. Plin. lib. 10. cap. 48. Attagen maxime Ionius celebratur, vocalis aliàs, cantus vero obmuteſcens, quondam exiſtimatus inter raras aves. Jam & in Gallia Hiſpaniaque capitur, & per Alpes etiam, ubi & phalacrocoraces, aves Balearium inſularum peculiares, ſicut Alpium pyrocorax.
Attagen Ionicus. Hor. Epod. 2. 53.
Attagēna, æ. f. [ἀτταγήνη] Idem. Martial. lib. 13. 61.
Inter ſapores fertur alitum primus
Ionicorum guſtus attagenarum. Plin. lib. 8. cap. 58. extr. Item apros & attagenas, herinaceos. [Niſi potius Accuſ. pl Græcus eſt præc. v.
Attalīa, æ. [Ἀττάλεια Stephano] Oppidum eſt Æolidis apud Plin. lib. 5. cap. 30.
Item alterum in Pamphylia, cujus meminerunt Ptolem. lib. 5. cap. 5. & Strabo lib. 14. Vulgo *Satalia*.
Attălus, [Ἄτταλος] Rex Aſiæ, vel Pergami, qui a populo Romano donatus eo regno, quum liberos non haberet, populum Romanum hæredem fecit. V. Serv. in 1. Æn. 701.
Fuit & Attalus, Medicus quidam, de quo Plin. lib. 32. cap. 8.
Attalĭcus, Adj. [Ἀτταλικὸς] ut, Attalica veſtis. Plin. lib. 8. cap. 48. Aurum intexere in eadem Aſia invenit Attalus rex: unde nomen Attalicis. Propert. lib. 3. 18. 19. Veſtes Attalicæ. Quapropter etiam Attalicæ conditiones dictæ ſunt Hor. 1. Carm. 1. 12. h. e. Opes. Cic. 6. Verr. 27. Quid illa Attalica, tota Sicilia nominata, ab eodem Heio peripetaſmata emere oblitus es?
Aulæa Attalica. Propert. lib. 2. 32. 12.
Porticus aulæis nobilis Attalicis.
Attalicus torus. Propert. lib. 4. 5. 24. i. e. Stragulis (quæ Attalica dicuntur) ornatus.

Attam, pro Reverentia ſeni cuilibet: dicimus: quaſi eum avi nomine appellemus, inquit Feſtus.
Attamen, V. at.
Attamĭno, āre. Fœdare, contaminare. Juſtin. 21. 3. Ne quis ullam virginem attaminet.
Attat, V. at.
Attate, Interj. Vox Plautina. Epid. 3. 4. 21. Merc. 2. 3. 31. & alibi.
Attegiæ, ārum. [ἄχοινα οἰκοδομήματα] i. e. Mapalia & tuguria. Juven. 14. Sat. 196.
Dirue Maurorum attegias, caſtella Brigantum,
Ut locupletem aquilam tibi ſexageſimus annus
Afferat.
Attegrare, ſeu Adtegrare, eſt Vinum in ſacrificiis augere. Integrare enim & Attegrare minus factum, eſt In ſtatutum redigere. Feſtus. Locus obſcurus admodum ad quem V. Scalig. & Dacer.
Atteius Philologus, libertinus Athenis natus. Hunc Capito Atteius JCtus ejus patronus inter Grammaticos Rhetorem, & inter Rhetores Grammaticum fuiſſe ait. Coluit familiariſſime Salluſtium, quem & in componenda hiſtoria adjuviſſe Aſinius Pollio tradidit, eoque mortuo Pollionem. Author Tranquillus, in ejus vita q. V. de Ill. Gramm. c. 10.
Attelăbus, i. m. Minima locuſtarum, ſine pennis. Plin lib. 29. cap. 4.
Attelebussa, Inſula eſt in Lycio mari, cujus meminit Plin. lib. 5. cap. 31.
Attella, [Ἀτέλλα Ptol. & Steph.] Oppidum Oſcorum, ubi grande & egregium amphitheatrum erat. Sunt qui præcipiant ſcribi per τ ſimplex: & ita legitur in emendatioribus codicibus.
Attellānus, Adj. [Ἀτελλανὸς] ut, Fabulæ Attellanæ. Donatus, in vita Terentii, Attellanas a civitate Campaniæ, ubi actitatæ ſunt plurimæ. Idem, Attellanæ ſalibus & jocis compoſitæ, quæ in ſe non habent niſi vetuſtam elegantiam. Liv. 7. 2. Poſtquam lege hac fabularum ab riſu ac ſoluto joco res avocabatur, & ludus in artem paulatim verterat, juventus hiſtrionibus fabellarum actu relicto, ipſa inter ſe more antiquo ridicula intexta verſibus jactitare cœpit. quæ inde Exodia poſtea appellata, conſertaque fabellis potiſſimum Attellanis ſunt. quod genus ludorum ab Oſcis acceptum tenuit juventus, nec ab hiſtrionibus pollui paſſa eſt. Eo inſtitutum manet, ut actores Atellanarum, nec tribu moveantur, & ſtipendia, tanquam expertes artis ludicræ faciant. Cic. 9. Fam. 16. Nunc venio ad jocationes tuas, quando tu ſecundum OEnomaum Accii, non ut olim ſolebat, Attellanam: ſed ut nunc fit, mimum introduxiſti. V. Val. Maxim. lib. 2. cap. 1. tit. de origin. ludor.
Attellanius, Adj. aliud. [Ἀτελλάνειος] Cic. 2. de Divin. 25. Totum omnino fatum etiam Attellanio verſu jure mihi eſſe irriſum videtur.
Attempĕro, [συγκεράννυμι] āre, ut, Attemperare gladium jugulo, pro Aptare, & quaſi Dirigere ad jugulum. Sen. Epiſt. 30. Sic gladiator, tota pugna timidiſſimus, jugulum adverſario præſtat, & errantem gladium ſibi attemperat.
Attemperāte, Adv. [συγκεκερασμένως] ab Attemperatus. Partic. quod ap. Vitr. 10. 12. Ter. And. 5. 4. 13. Itane attemperate venit hodie in ipſis nuptiis, ut veniret antehac nunquam?
Attendo, di, tum, [προσέχω] ĕre. ex Ad & Tendo; ſignificat Cogitare, & quaſi Animum intendere. Verbum eſt non plenum, ſed nudum: Attendi enim Oculos aut Animum ſubauditur. Ter. Hec. 2. 2. 23. Nam poſtquam attendi magis, & vi cœpi cogere ut rediret.
Sed non attendimus, neque exaudimus nosmetipſos. Cic. in Orat. 189.
Audi atque attende Laterenſis, ut ſcias, &c. Cic. pro Planc. 98.
Diligenter attendere. Cic. 3. de Fin. 40.
Si paulo diligentius Athenodorus Sandonis filius quid de his rebus dicat, attenderis. Cic. 3. Fam. 7.
Admodum attendere. Cic. 3. de Orat. 47.
Magnopère. Cic. 3. Verr. 27. Quis nos magnopere attendit unquam, in hoc quidem genere cauſarum, ubi aliquid ereptum aut ablatum a quopiam dicitur?
Bene attendiſti, nimis callide agebatur. Cic. 15. Att. 25.
Attendere, cum dativo. Sueton. in Galb. cap. 5. Inter liberales diſciplinas attendit & juri. i. e. Studuit, ſive Operam dedit juri. In hoc exemplo, dativus eſt rei. Idem in Calig. 53. E diſciplinis liberalibus minimum eruditioni, eloquentiæ plurimum attendit.
Sic & alibi. Videtur autem ſubaudiri Animum. Attendebat iis, quæ recte in publico fierent. An προσέχει; V. Theſ. Sic & Intendere animum. Horatius Ep. 1. 2. 35.
— Si non
Intendes animum ſtudiis & rebus honeſtis. H. St.
Jungitur etiam dativo perſonæ. Plin. in Paneg. c. 65. 2. Jurat in legem, attendentibus diis. nam cui magis, quam Cæſari, attendant?
Attendebat iis &c. Plin. lib. 7. Epiſt. 33.
Attendere, cum accuſativo. Cic. 4. Acad. 53. Illud attendimus in hoc omni genere quam inconſtanter loquamur. Idem 3. de Fin. 40. Quare attendo te ſtudioſe, &c. conf. Magnopere.
Attendere & aucupari verba oportebit: in quo ut ea quæ ſint frigidiora vitemus. Cic. 2. de Orat. 256.
Attendere atque intelligere. Cic. 7. Verr. 347. Sed ſcriptum extat in iiſdem literis, quod iſte homo barbarus ac diſſolutus neque attendere unquam neque intelligere potuit.
Attendere ad. Quintil. lib. 11. cap. 2. Hinc eſt ex illa arte non inutile, attendere ſigna ad eos qui exciderunt ſenſus.
Attendere de aliqua re. Cic. 2. Philip. 26. Animus tamen erit ſolicitus, ut nihil poſſit de officiis legationis attendere.
Attendere animum, Advertere. Ter. Phorm. 5. 6. 28. Animam compreſſi, aurem admovi, ita animum cœpi attendere, hoc modo ſermonem captans. Cic. 3. Off. 5. Sed ſi quum animum attenderis, turpitudinem videas ei rei adjunctam, &c.
Animos ad ea quæ conſequuntur, &c. Cic. de Lege Agr. &c. Sed attendite animos ad ea quæ conſequuntur.
Animo æquo. Ter. in prol. Hec. 20.
Erigere mentes, aureſque, & dicentem attendere. Cic. pro Syll. 33. Adeſtote omnes animis, qui adeſtis corporibus, quorum ego frequentia magnopere lætor. Erigite mentes aureſque veſtras: & me de invidioſis rebus, ut ille putat, dicentem attendite.
Attendere, Perſeverare. Accius Diomede, Si unquam perpediar gnato, puer ne attenderis petere a me id quod nefas ſit concedi tibi. Ex Nonio.

Attendens, Partic. [προσέχων] Sil. lib. 8. 590.

— nullo attendente deorum

Votis tunc vestris, casura ruistis in arma.

Attentus, Partic. [προσεχόμενος] Ter. And. 2. 3. 4. Utanimus in spe atque in timore usque antehac attentus fuit.

Attento animo intueri. Cic. in Orat. 197. Eaque dum animis attentis admirantes excipiunt.

Attentissimis animis audire. Cic. pro Sext. 9.

Auditorem benevolum sibi facere & attentum & docilem. Cic. 2. de Orat. 82.

Præbere se attentum auditorem. Cic. 3. de Nat. Deor. 1. Præbebo igitur me tibi vicissim attentum contra Stoicos auditorem.

Tenere auditorem attentum. Auth. ad Heren. lib. 4. 17. Non potest hujusmodi sermo tenere attentum auditorem: diffluit enim totus.

Facere auditores attentos. Auth. ad Heren. lib. 1. 7. Dociles auditores habere poterimus, si summam causæ breviter exponemus, & si attentos eos faciemus.

Auris attenta. Hor. 2. Serm. 1. 19.

Diligens & attentus in re aliqua. Cic. 3. Verr. 126. Qui in re adventitia atque hæreditaria tam diligens, tam attentus esset.

Attentus, pro Ad rem attentus, i. e. Frugi, parcus. Hor. 1. Epist. 7. 91.

Durus ait, Vultei, nimis attentusque videris. Idem 2. Serm. 6. 82.

Asper & attentus quæsitis. Ter. Adel. 5. 3. 48. Attentiores sumus ad rem omnes quam sat est.

Attentior circa aliquid. Quintil. lib. 5. cap. 4.

Attenta vita. Curiosa & diligens, quam vulgus Subjectam dicit. Cic. pro Rosc. Amer. 44. Tamenne hæc attenta vita & rusticana, relegatio atque amandatio appellabitur?

Attentus rerum paterfamiliâs. Cic. pro Quint. 11. C. Quintius fuit P. Quintii hujus frater, sane ceterarum rerum paterfamilias & prudens & attentus, una in re paulo minus consideratus.

Attente, Adv. [προσεκτικῶς] ut, Attente audire. Cic. pro Domo, 32. Ter. Heaut. 1. 1. 14. Ita attente illorum officium fungere.

Attente legere. Cic. 7. Fam. 20.

Attentius agere. Cic 16. Att. 5.

Attentius cogitare. Cic. 5. de Fin.

Attentissime audire. Cic. 1. de Orat. 259. Idem 15. Fam. 4. Scis enim quam attente te audire soleam.

Spectare attentius. Hor. 2. Epist. 1. 197.

Attentio, ōnis. f. [προσοχὴ, φιλοπονία] Cic. 2. de Orat. 150. Reliqua sunt in cura, attentione animi, cogitatione, vigilantia, &c.

Attento, [πειράομαι] āre. ex Ad, & Tento; Idem quod Tentare. Columel. lib. 1. cap. 4 Simul attentando possessor efficit ut in id formetur, quod maxime præstare possit.

Attentare: Manu invadere, vel Insidiis adoriri. Cic. de Arusp. Resp. 16. Quum ea attententur, ejus lingua, cujus antea manu eversa vos mihi & liberis meis manibus vestris reddidistis. Columel. lib. 7. cap. 12. Primum est enim non attentari: secundum est lacessitum fortiter & perseveranter vindicari.

Annonam attentare & vexare vel Dardanarii maxime solent. Ulp. in l. Annonam. D. de extraord. criminib.

Attentari sententia dicitur, Quum per appellationem an justa fuerit discutitur. Ulp. in l. Eleganter. §. Tunc enim. D. de Condict. indeb. Tunc enim rescriptis locum esse credendum est, quum de sententia indubitata, quæ nullo remedio attentari potest, transigitur.

Testamentum attentare, i. e. Conari convellere, labefactare, rumpere. Val. Max. lib. 7. cap. 8. ubi de Metello, Nec hoc testamentum ejus quisquam attentavit.

Urbem. Cic. pro Sext. 9. Capuam propter plurimas belli importunitates ab illa impia & scelerata manu attentari suspicabatur.

Fidem alicujus. Cic. in Orat. 208. Nam quum is est auditor qui non vereatur ne compositæ orationis insidiis sua fides attentetur, gratiam quoque habet oratori voluptati aurium servienti.

Inimicos. Cic. 4. Verr. 135. Omnium inimicos attente cognoscere, colloqui, attentare.

Tempus prosperum. Tacit. 12. Ann. 68.

Bello aliquem, Belli fortunam in aliquo experiri. Stat. 4. Theb. 71.

Lacrymis aliquem. Valer. 4. Argon. 11.

Precibus aliquem. Valer. 4. Argon. 11.

Attentatio, ōnis. f. Symmach. 6. Epist. 9.

Attenuo, [λεπτύνω] āre. ex Ad & Tenuo compositum, Comminuere, detrahere, exilius facere. Plin. lib. 11. cap. 37. Lingua leonibus ac pardis, omnibusque generis ejus, etiam felibus, imbricatæ asperitatis ac limæ similis, attenuansque lambendo cutem hominis.

Attenuari. Lucret. lib. 1. 318.

— tum portas propter ahena

Signa, manus dextras ostendunt attenuari

Sæpe salutantum tactu.

Attenuatum bellum atque imminutum. Cic. pro lege Manil. 30.

Attenuatæ præliis legiones. Cæs. 3. Bell. Civil. 89.

Attenuatum dicendi genus. Cic. 3. de Orat. 31.

Curas attenuare, i. e. Minuere. Ovid. 4. Trist. 6. 18.

Corpora. Ovid. 1. de Arte Am. 735.

Attenuant juvenum vigilatæ corpora noctes.

Luctus. Ovid. ad Liv. 342.

Manus. Tibull. 1. 4. 48. Nonnullæ editiones habent Atteruisse. V. Broekh.

Opes, Absumere. Ovid. ad Met. 844. de Erisichthone.

Umbram arboris. Catull. 62. 41. pro Frondibus quæ umbram præbent.

Victus Attenuans a medicis vocatur, Quo corpus nostrum gracilescit, & fit tenuius.

Attenuātus, Partic. [λεπτυνθεὶς] ut, Attenuatus amore. Ovid. 3. Met. 489.

Attenuate, Adv. [λελεπτυσμένως] ut, Attenuate presseque dicere. Cic. de Clar. Orat. 301. Oratorum bonorum duo sunt genera, unum attenuate, presseque, alterum sublate, ampleque dicentium. Hic opposuit adverbio Attenuate, aliud adverbium Ample.

Attenuatio, ōnis. f. [λέπτυνσις] Ipse attenuandi actus.

Attenuatio suspicionis. Auth. ad Herenn. lib. 2. 3. Defensoris narratio simplicem & dilucidam expositionem debet habere, cum attenuatione suspicionis.

Atteranus, Adj. ut, Fulmina atteranea, Quæ in incluso fiunt. Sen. 2. Quæst. Nat. 49. Sed variant codd. V. Gruteri not.

Attĕro, trīvi, trītum, [παρατρίβω] ĕre. est Rem aliquam cum alia, vi quadam conjungere, & quodammodo confricare. ut, Atterere gladium coti, quod barbari Acutiare dicunt. Plin. lib. 9. cap. 51. Anguillæ atterunt se scopulis.

Attrita inter se ligna. Plin. lib. 2. cap. 107.

Asinus atterens se spinetis. Plin. lib. 10. cap. 74. i. e. Affricans.

Atterere, Comminuere, frangere, consumere. Columel. lib. 5. cap. 6. Virg. 4. Georg. 12.

— aut errans bucula campo

Decutiat rorem, & surgentes atterat herbas. Cels. in procem. lib. 1. Et duce alii Erasistrato atteri cibum in ventre contendunt.

Atterere alveum, pro Terere, seu Calcare. Plin. lib. 8. cap. 5. de elephantibus.

Imbelles atterit hasta manus. Propert. lib. 4. 3. 24. conf. infra Atteruisse.

Atterere aures alicui, per translationem. Plaut. Pers. 4. 9. 11. Cuiquam mortali libero aures atteram?

Atterere item per translationem: ut, Attrita bellis Æthiopia. Plin. lib. 6. cap. 29.

Atterere famam alicujus. Sallust. in Catil. 16. Post ubi eorum famam atque pudorem attriverat, majora alia imperabat. i. e. Postquam ad infamiam & impudicitiam eos adegerat.

Attriverant alteri alteros. Sallust. Bell. Jugurth. 81.

Hostem atterere. Flor. 3. 22. & Justin. 41. 64.

Atteruisse poetice, pro Attrivisse. Tibull. 1. 4. 42.

Aut operi insuetas atteruisse manus. al. Attenuasse q. V.

Attrītus, Partic. [παρατετριμμένος] Virg. 6. Ecl. 17.

Et gravis attrita pendebat cantharus ansa.

Attritæ opes, sæpius apud Livium, pro Imminutæ.

Patrimonium. Suet. Aug. 40.

Toga attrita. Martial. lib. 14 125.

Vomer attritus. Virg. 1. Georg. 46.

Atteritus pro Attritus in codice Vaticano Taciti legitur.

Compar. Cic. 6. Verr. 94. Herculis templum est apud Agrigentinos, non longe a foro, sane sanctum apud illos & religiosum. Ibi est ex ære simulacrum ipsius Herculis, quo non facile quicquam dixerim me vidisse pulchrius: tametsi non tam multum in istis rebus intelligo, quam multa vidi: usque eo Judices, ut rictus ejus ac mentum paulo sit attritius, quod in precibus & gratulationibus non solum id venerari, verumetiam id osculari solent.

Attrītus, ûs. m. [παράτριψις] Plin. lib. 9. cap. 45. Contactos pisces, attrituque petræ scalpentes pruritum, invadit.

Ex attritu facta. Plin. lib. 33. cap. 6.

Attritus arborum. Plin. lib. 8. cap. 32.

Attritus calceamentorum. Plin. lib. 28. cap. 16. & 30. 9.

Sedis vitia & attritus celerrime sanat plantago. Plin. lib. 26. cap. 8.

Attritio, ōnis. f. Mart. Capella.

Attes, V. attis.

Attestor, [μαρτύρομαι] āri. est (ut ait Perottus) In testimonium adducere. Cic. pro Milon. 69. Is qui ita natus est, & ita consuevit, te Magne tamen attestaretur. Hor. 1. Serm. 9. 76.

— casu venit obvius illi

Adversarius: &, Quo tu turpissime? magna

Exclamat voce: & licet attestari? ego vero,

Oppono auriculam, rapit in jus, &c. Quem ad locum Acron. & Schol. Cruquian. V. & supra antestor. Plaut. Pers. 4. 9. 11. leno ad Satyrionem parasitum, Nonne attestaris? & parasitus, Tuane ego causa carnifex cuiquam mortali libero aures atteram?

Attestari, pro simplici Testari accipitur. Plin. in præf. lib. 1. Hoc attestabatur vel inimico judici se probari posse.

Attestans, Partic. [μαρτυρούμενος] Qui testimonium reddit. Cic. pro Syll. 82. Sed quia sunt descripti Consulares, de his tantum mihi dicendum putavi, quod satis esset attestante memoria omnium, neminem esse ex illo honoris gradu, qui non, &c.

Attestante Artemidoro. Plin. lib. 2. cap. 108.

Attestatio, ōnis. f. Macrob. 2. Somn. Scip. 9. Describi hoc nostra attestatione non debuit.

Attestātor, ōris. m. [ἐπιμάρτυς] Plin. 6. Epist. 17. Quanquam quis uno te reverentior hujus operis, quis benignior attestator?

Attestātus, Partic. [μεμαρτυρημένος] Testimonio comprobatus. Plin. lib. 10. cap. 43. Reddatur & corvis sua gratia, indignatione quoque Pop. Romani attestata, non solum conscientia.

Attestata dicebantur fulgura, Quæ iterato fiebant, videlicet significationem priorum attestantia. Festus. Senec. Nat. Quæst. 2. 49. Fulmina attestata sunt quæ prioribus consentiunt.

Attexo, ui, tum, [προσυφαίνω] ĕre. Addere, adjungere. Cic. de Univers. 36. Vos autem ad id quod erit immortale, partem attexitote mortalem. conf. Varro 2. de R. R. 5.

Attĭca, [Ἀτθὶς, Ἀττικὴ] Regio inter Achaiam & Macedoniam, quæ quibus nominibus antiquitus dicta fuerit infra v. atthis dicetur. Unde

Attĭcus, Adj. [Ἀττικὸς]

Aspectus Atticus, i. e. Os impudens. V. Erasm. Chil.

Dialectus Attica apud Grammat.

Eloquentia, i. e. Summa. V. Burman. ad Quintil. procem. lib. 6.

Elegantia. Ter. Eun. 5. 8. 63.

Fides, i. e. Sincera. Velleius, 2. 23.

Lepos. Hieron. de optimo gen. Interp.

Musa; ita nominatus est Xenophon, ob eloquentiam.

Stilus. Cic. de Clar. Orat. 167.

Subtilitas. Idem 67.

Atticus fuit Cognomen Titi Pomponii, quod Attice optime loqueretur, Nepos, 4. 1. in vit. Sic Græce loquebatur, ut Athenis natus videretur: vel quod Athenis diutius commoratus fuit.

Attice, Adv. [Ἀττικῶς] ut, Attice loqui, h. e. Lingua Attica. Cic. de Clar. Orat. 290. Nam si quis eos qui nec inepte dicunt, nec odiose, nec putide, Attice putat dicere: is recte nisi Atticum probat neminem.

Atticismus, [Ἀττικισμὸς] Phrasis Attica, vel Attica loquutio, & dicendi genus Atticum. Cic. 4. Att. 17. Quintil. lib. 6. cap. 3.

Atti-

ATTICISSO, ['Ἀττικίζω] āre. Curiosius Attice loqui. Plaut. Men. prol. 12.
ATTIDIATES, Populi sunt in sexta regione Italiæ, quorum meminit Plin. lib. 3. cap. 14.
ATTIGO, sine N a veteribus fuisse usurpatum probat Nonius pro Attingo. Plaut. Asin. 2. 2. 106. Hercle vero tu cavebis, ne me attigas. Idem Most. 2. 2. 37. Abscedite, telis ne attigant. Locus citatus in multis editionibus sic se habet, Abscedite, ædes ne attingite.
Attigas, pro Contingas. Turpil. Leucad. Ne me attigas, atque aufer manum. Accius Erigonis: Age age, amolire, amitte, cave vestem attigas.
ATTIGUUS, [προσαφής] ab Attigo antiquo verbo; Quod ita vicinum est ut attingat. Apul. lib. 4. Contra proclive montis attigui fuga me liberavi. Quomodo & Contiguus dicitur.
ATTILIUS, V. ATILIUS.
ATTILA, vel ATTYLA, [Ἀττίλας] Hunnorum Rex, Flagellum Dei dictus, qui totam pene Europam cladibus & vastatione complevit, Bledam fratrem & consortem in regno suo peremit: Unam cladem in campis Catulaunicis a Romanorum, Francorum, Gothorum, Burgundionumque conjunctis copiis passus, Aëtio duce, ceteris partibus victor, Ao. 450. hæmoptoe in thoro nuptiali oppressus periit. Prosper. Chron. V. Pitisc.
ATTĪLUS, Piscis in Pado, inertia pinguescens, ad mille aliquando libras, catenato captus hamo, nec nisi boum jugis extractus. Plin. lib. 9. cap. 15.
ATTĬNEO, ui, [κατέχω] ēre. ex Ad & Teneo: idem significat quod Tenere. Plaut. Capt. 2. 2. 16. Nunc jam cultros attinet. Tacit. 1. Ann. 35. Ni proximi prehensam dextram vi attinuissent.
Attinere aliquem, pro Retinere. Tacit. 2. Hist. 14. Deletæ omnes copiæ forent, ni victorem exercitum attinuisset obscurum noctis. Et Salust. Bell. Jugurth. 108. Simul Romanos & Numidam spe pacis attinuisse.
Attinere publica custodia. Tacit. 3. Ann. 36. Precabantur Drusum, daret ultionis exemplum, donec accitam convictamque attineri publica custodia jussit.
Attineri vinculo servitutis. Tacit. 13. Ann. 27. Quos vindicta patronus non liberaverit, velut vinculo servitutis attineri.
Defectione attineri. Tacit. 13. Ann. 37. Vologesen defectione Hyrcaniæ attineri, suadet Tyridati precibus Cæsarem aggredi.
Discordiis. Tacit. 1. Ann. 50. Ob amissum Augustum discordiis attinemur.
Domi studiis. Tacit. 14. Ann. 56. Seneca rarus per urbem, quasi valetudine infensa, aut sapientiæ studiis domi attineretur.
ATTĬNET, [προσήκει] fere impersonaliter legitur, pro Pertinet, decet, convenit. Cic. 4. Acad. 37. Nihil attinet de assensione omnino loqui.
Nec quæ nihil attinent. Hor. 1. Carm. 19. 12.
Attinet ad vitem colendam. Cic. 4. de Fin. 38. Si igitur illa cultura vitium in vite insit, ipsa cetera, credo, velit, quæ ad colendam vitem attinebunt, sicut antea. &c. h. e. Spectabunt.
Attinet ad me. Ter. Adel. 2. 1. 32. Jamne me vis dicere quod ad te attinet? Ubi Donatus, Quod tibi prodest & commodum est? Hoc ad me attinet, Nihil ad me attinet. Plaut. Bacch. 2. 2. 51. Negotium ad me attinet aurarium. Ter. And. 1. 2. 16. Nihil ad me attinet. Idem. Adel. 3. 3. 82. Illum curo unum, ille ad me attinet.
Quid istuc ad me attinet? Plaut. Epid. 1. 1. 70.
Quod ad me attinet. Cic. pro Rosc. Amer. 120. Servos ipsos, quod ad me attinet, neque arguo, neque purgo.
Quam ad rem dicam hoc attinere somnium? Plaut. Rud. 3. 1. 19.
Quid attinet, &c. Hor. Epod. 4. 17.
Quid attinet tot ora navium gravi
Rostrata duci pondere Contra latrones?
ATTINGO, ĭgi, actum, [ἅπτομαι, ἐφάπτομαι, ἐπιψαύω] ĕre. Leviter tangere. Virg. 5. Ecl. 26.
— nec graminis attigit herbam. Ter. Adel. 2. 1. 24. Tetigin' tui aliquid? c. si attigisses, ferres infortunium. Ubi Donatus, Plus dixit Attigisses, quam Tetigisses. Est enim multo minus Attingere, quam Tangere. Idem Eun. 4. 6. 2. Atqui si illam digito attigerit uno, oculi ilico effodientur. Ubi Donatus, Digito uno, Moris comminantium est, ad exiguum revocare commissa quæ se ulturos prædicent. V. Digito Atting.
Aquam attingere mento. Cic. 1. Tusc. 10.
Ad rem nihil attingit, pro Nihil attinet. Plaut. Merc. prol. 32. Hoc ideo fit, quia quæ nihil attingunt ad rem, nec sumptus videt, tum amator profert sæpe adverso tempore.
Britanniam attigit, pro Pervenit in Br. Cæs. 4. Bell. Gall. 33. Ipse hora circiter diei quarta, cum primis navibus Britanniam attigit.
Doctrinæ aliquid. Cic. 2. de Orat. 1. Opinio fuit L. Crassum non plus attigisse doctrinæ, quam quantum prima illa puerili institutione potuisset.
Forum. Cic. 5. Fam. 8. De me sic existimes, ac tibi persuadeas vehementer velim, me non, &c. sed, ut primum forum attigerim, spectasse semper, ut tibi possem quammaxime esse conjunctus. V. FORUM.
Hæreditatem attingere. Cic. 6. Att. 9. Procura, quantulacunque est, Pretianam hæreditatem, prorsus illam ne attingas.
Leviter aliquid in transitu. Quintil. lib. 7. cap. 4.
Librum aliquem strictim. Cic. 2. Att. 1.
Literas. Cic. 1. de Orat. 82. Namque egomet qui sero ac leviter Græcas literas attigissem. i. e. Parum studuissem Græcis literis.
Legis initium voce tantum attingere. Cic. de Arusp. Resp. 7. Hesterno die quum mihi stanti tacens minaretur, voce tantum attigi legum initium & judicii, consedit ille. Clodium intelligit.
Naturam humanam attingit. Cic. 1. Off. 18. Ex quatuor locis in quos honesti naturam vimque divisimus, primus ille qui in veri cognitione consistit, maxime naturam attingit humanam.
Nomen legis attingere. Cic. 2. de Legib. 13. Quid quod multa perniciose, multa pestifere sciscuntur in populis, quæ non magis legis nomen attingunt, quam si latores aliqua concessu suo sanxerunt? i. e. Non magis sunt leges, &c.
Oram aliquam, sive Regionem attingere, pro Vicinum esse. Cæs. 1. Bell. Gall. 1. Attingit etiam a Sequanis & Helvetiis flumen Rhenum: vergit ad septentriones. Cic. 5. Att. 20. Perrexi in Ciliciam per Cappadociæ partem eam quæ Ciliciam attingit.
Perquam breviter perstringere atque attingere. Cic. de Orat. 2. 201. Ut de lege Apuleia dicerem, ut quid esset minuere majestatem explicarem, perquam breviter perstrinxi atque attigi.

Partem aliquam sceleris alicujus. Cic. pro Sext. 68. Quisquis erat, qui aliquam partem in meo luctu sceleris Clodiani attigisset, quocunque venerat, &c.
Rempublicam. Cic. 2. Att. 22. Rempublicam nulla ex parte attingimus in causis: atque in illa opera nostra forensi summa industria versamur.
Rem aliquam, pro Tractare. Cic. 4. de Fin. 76. Priorem autem illi egregie tradiderunt, hi omnino ne attigerunt quidem. i. e. Nullam prorsus mentionem de ea fecerunt. Plin. in præfatione operis, Jam omnia attingenda quæ Græci τῆς ἐγκυκλοπαιδείας vocant.
Rem attingere ad verbum. Cic. pro Cæcin. 49. Potestne detrudi quisquam qui non attingitur? nonne, si verbum sequi volumus, hoc intelligamus necesse est, eum detrudi, cui manus afferantur? necesse est inquam, si ad verbum rem volumus attingere, neminem statu detrusum qui non adhibita vi, manu demotus & actus præceps intelligatur.
Rem unamquamque singulatim attingere. Cic. 1. de Invent. 34.
Senectutem. Columel. lib. 1. Necdum senectutem attigerit. h. e. Nondum senuerit.
Studia. Suet. de Clar. Gram. cap. 9.
De re aliqua attingere. Cic. 1. Q. frat. 1. De his rebus nequid attingat.
Te attingit hæc res. Cic. 2. de Legib. 3. Sed nimirum me alia quoque causa delectat, quæ te non attingit ita.
Pertinet ad, & attingit. Cic. 5. de Fin. 24. Quum animal processit paulum, & quatenus quicquid se attingat, ad seque pertineat, perspicere cœpit, tum sensim incipit progredi, seque agnoscere & intelligere.
Cura attingit. Cic. 9. Att. 13. Siqua de Pompeio nostro tuendo, & tibi ac Reip. reconciliando cura te attingit. i. e. Siqua est tibi cura etiam minima. Vel ut ait Virg. 1. Æn. 265.
— quando hæc te cura remordet.
Digito cœlum attingere dicuntur, Qui longe supra mortalium conditionem, ac diis proximi esse videntur. Cic. 2. Att. 1. Nostri autem principes digito se cœlum putant attingere, si mulli barbati in piscinis sunt, qui ad manum accedant. Erasmus.
Digito attingere. Cic. 5. Tusc. 55. Lælius si digito quem attigisset, pœnas dedisset. i. e. Si vel levissime tetigisset: ita enim levissimum & pene nullum tactum exprimere solebant, ut in epigrammate veteri apud Gellium,
Si digito attigero incendam silvam simul omnem. i. e. Si vel levissime tetigero. V. a princ. h. v.
Digitis extremis attingere aliquod genus vitæ, proverbialiter dictum. Cic. pro Cœl. 28. Et audivi non modo qui primoribus labris gustassent genus hoc vitæ, & extremis (ut dicitur) digitis attigissent, sed qui totam adolescentiam voluptatibus dedissent.
Dolore attingi. Cic. 3. de Fin. 30. Id ita esse sic probant, quod antequam voluptas aut dolor attigerit, salutaria appetant parvi, aspernenturque, &c.
Infamia attingit. Liv. 7. Bell. Pun. Sed erant perpauci quos ea infamia attingeret.
Invidia eum attingit. Cic. 3. Fam. 10. Quo studio providit, nequa me illius temporis invidia attingeret.
Labris primoribus aliquid. Cic. 1. de Orat. 87. Hæc autem esse penitus in media philosophia retrusa atque abdita, quæ isti rhetores ne primoribus quidem labris attigissent. V. Digitis extremis atting.
Sanguine, cognatione, affinitate, necessitudine aliquem attingere. Cic. 4. Verr. 27. Quo quisque te maxime cognatione, affinitate, necessitudine aliqua attingebat.
Suspicione. Cic. 3. de Nat. Deor. 24. Deinde quos in Senatu ne tenuissima quidem suspicione attigerat, eos nominavit.
Versibus & inchoare. Cic. pro Arch. 28. Quas res nos in Consulatu nostro vobiscum simul pro salute hujus urbis atque imperii, & pro vita civium, proque universa reipub. gessimus, attigit hic versibus, atque inchoavit.
Attingere aliquem, pro Nominare. Cic. pro Rosc. Amer. Usque eo animadverti, Judices, eum jocari, atque alias res agere, ante quam Chrysogonum nominavi. quem simul atque attigi, statim homo se erexit.
Attingere aliquid, aut sensu gustare. Cic. pro Arch. 17. Quod si ipsi hæc neque attingere, neque sensu nostro gustare possemus, tamen ea mirari deberemus.
ATTACTUS, Partic. ut, Attactus telis. Sil. lib. 11. 147.
ATTACTUS, ûs. m. [ἐπαφή] Virg. 7. Æn. 350. de serpente, quem Alecto in sinum Amatæ conjecerat,
Ille inter vestes, & lævia pectora lapsus
Volvitur attactu nullo. Ubi Servius, Sine morsu, sine sensu. Varro de R. R. lib. 2. cap. 5.
ATTHIS, ĭdis. ['Ατθίς] Cranai filia, a qua regio Attica, ut quidam existimant, dicta est, quum prius Acte & Actica ab Actæo rege diceretur: ut Favorino apud Steph. & Lycophroni placet: Sive ab ἀκτῆ, quod Littus significat: quum ea regio (ut Strabo in principio libri noni scribit) magna ex parte littoralis sit. Plin. l. 4. 7. Pausan. in Attic. conf. ACTA. In hac sunt Athenæ, & Marathon campus, cum oppido ejusdem nominis.
ATTIS, ĭdis. Attica regio. Lucret. lib. 6. 1114.
Attide tentantur gressus, oculique in Achæis
Finibus. h.e. Athenienses podagra magna ex parte laborant. V. dict. præc.
ATTIS, ĭdis. [ἀτθίς] Luscinia dicitur, quasi Attica. Martial. lib. 1. 54.
Sic ubi multisona fervet sacer attide lucus. Alludit ad Philomelæ metamorphosin.
ATTYS, vel ATTIS, vel ATYS. Pausaniæ Attes, Ἄττης, dicitur, Calai Phrygis filius, impotens generandi a matre genitus, adultus in Lydiam migravit, ibique Magnæ matris ceremonias docuit. Usque eo autem Deæ charum fuisse dicit, ut Jupiter æmulatione ductus, immisso apro, eum interimendum curaverit. Hæc ille in Achaïc. ex Hermesianacte. Sed ibidem aliam fabulam subjicit, quam Gallogræci jactarent. Aliter Serv. ad Æn. 9. 116. refert, & aliter rursus Catullus Carm. 60. Ovid. 10. Met. 103. in Pinum conversum docet:
Et succincta comas, hirsutaque vertice pinus,
Grata Deum matri: Siquidem Cybeleius Attis
Exuit hac hominem; truncoque induruit illo. Ubi Interpp. V. & ad Catull. & Ovid. Ibin. v. 457.
ATTITŬLO, āre. Titulum apponere. Rufinus.
ATTIUS, Nom. gent. Rom. Plebeiæ. In nummis ATIUS scribitur, teste Fulv. Ursino q. V. Attii cujusdam Pigmentarii meminit Cic. 15. Fam. 17. L. At-

L. Attius, Poeta eximius fuit, multis annis Pacuvio minor, qui dicebatur plus habere magnitudinis & grandiloquentiæ, ut ita dicam: Pacuvius plus doctrinæ. Cic. in Brut. 229. Attius iisdem ædilibus ait se & Pacuvium docuisse fabulam, quum ille octoginta, ipse triginta annos natus esset. Idem Cic. in Orat. pro P.Sextio, 119. seq. multos Attii versus profert, eumque disertissimum poetam appellat. De ætate ejus V. Corrad. ad Brut. Cic. 107. Scribitur interdum Accius sed perperam. [Huc ergo transfer, quæ supra in ACCIUS leguntur.

ATTOLLO, [ἐπαίρω, αἴρω, μετεωρίζω] ĕre. ex Ad & Tollo compositum; Erigere significat. Plaut. Caf. 4. 4. 1.

Sensim super attolle limen pedes, nova nupta.

Attollere & levare. Liv. Quumque se quisque attollere ac levare vellet.
Aliquem triviis attollere. Hor. 1. Epist. 17. 58.

Nec semel irrisus triviis attollere curat
Fracto crure planum.

A gravi casu se attollere. Liv. 8. 7. Quem cuspide parmaque innixum, attollentem se a gravi casu, Manlius ab jugulo, ita ut per costas ferrum emineret, terræ affixit.
A terra se attollere. Plin. lib. 24. cap. 10. Item chamæcisson appellant hederam non attollentem se a terra. i. e. Serpentem humi.
Arcadia attollitur in montes sex atque LXX. Plin. lib. 4. cap. 6.
Arcem tectis attollere. Virg. 3. Æn. 134. Ubi Servius, Id est domos ædificare.
Colles alti attolluntur. h. e. Assurgunt & elevantur. Plin. lib. 12. cap. 14.
Gloria se attollit. Virg. 4. Æn. 176.
Humeris attollere. Virg. 4. Georg. 217.

Et sæpe attollunt humeris.

Immensum flumen attollitur. Tacit. 6. Ann. 37. Nuntiavere accolæ, Euphratem nulla imbrium vi sponte & immensum attolli.
In cœlum. Plin. lib. 21. cap. 7.
Iras attollere. Virg. 2. Æn. 185.
Minas attollens serpens. Columel. lib. 8. cap. 2. Quin attollentem minas serpentem, vel aliud noxium animal interficere.
Malos attolli jubet. Virg. 5. Æn 829. Ubi Servius, i. e. Vela per malorum volubilitatem levari: nam cum navigarent non dubium quin olim erexerint arbores.
Muros attollere. Sil. lib. 15.
Nomen alicujus attollitur ad sidera. Lucan. lib. 7. 11.
Oculos attollere, Suspicere. Virg. 4. Æn. 688.
Oculos adversus. Liv. 6. Nec adversus Dictatoriam vim, aut Tribuni plebis, aut ipsa plebs attollere oculos, aut hiscere audebant.
Pallium. Ter. Eun. 4. 6. 31.
Rem parvam. Cels. lib. 5. cap. 26. Histrionis est parvam rem attollere.
Se attollit mundus. Plin. lib. 2. cap. 70. Neque enim (ut dixere aliqui) mundus hoc polo excelsiore se attollit: aut undique cernerentur hæc sidera.
Se attollere urbes ac montes dicuntur, quod e longinquo accedentibus paulatim assurgere videantur. Virg. 3. Æn. 552.

Hinc sinus Herculei (si vera est fama) Tarenti
Cernitur: attollit se diva Lacinia contra. Diva Lacinia, Junonis Laciniæ templum. Servius.

Se attollere venæ dicuntur, Quum dilatant sese in cordis diastole, cui opponitur Submittere. Cels. lib. 1. in procem. Tum requirunt etiam (inquit) quare venæ nostræ modo submittant se, modo attollant. V. SUBMITTO.
Sermones. Quintil. lib. 1.
Signa. Plaut. Casin. 2. 6. 5. Quid si propius attollamus signa, eamusque obviam?
Attollere, Auferre. Pacuvius Medo, Custodite istum vos, ne eum quis attollat, neve quis attingat. Nonius.
Attollere, pro Tollere, Educare: ut, Attollere partum. Plin. lib. 11. cap. 39.

ATTOLLENS, Partic. [ἐπαίρων] ut, Crura attollens, Altiore gradu incedens. Sil. lib. 16. De equo Panchetis,

— tum mollia crura superbi
Attollens gressus, magno clamore triumphat.

ATTONDEO, di, sum, [ἐπικείρω] ēre. Omnino tondere. Plaut. Capt. 2. 2. 18. Sed utrum, strictimne attonsurum dicam esse, an per pectinem, nescio.
Attondere ulmos. Plaut. Epid. 2. 3. 6. [Immo Ulmi attondent. V. Interpp. ad l.
Virgulta. Virg. 10. Ecl. 7.
Attondere aliquem auro, per metaphoram, pro Spoliare. Plaut. Bacch. 5. 1. 9. Is me scelus auro usque attondit doctis indoctum dolis. [Ita Græci v. ἀποκείρω utuntur. V. Barl. ad Luciani Tim. p. 64. ed. Græv.

ATTONDENS, Partic. [ἐπικείρων] Virg. 2. Georg. 406.

— curvo Saturni dente relictam
Persequitur vitem attondens.

ATTONSUS, Partic. [ἐπικεκαρμένος] Cels. lib. 4. cap. 3. Neque inutile erit caput attonsum habere.
Attonsa arva. Lucan. lib. 6. 84.
Laus. Cic. 5. Tusc. 49. Et est in aliqua vita prædicabile aliquid & gloriandum, ac præ se ferendum: ut Epaminondas,

Consiliis nostris laus est attonsa Laconum.

ATTŎNO, ui, ĭtum, [ἐκπλήσσω, ἐμβροντάω] āre. Verbum rarissime lectum: quod Stupefacere videtur significare. Ovid. 4. Epist. 50.

Aut quas semideæ Dryades, Faunique bicornes
Numine contactas attonuere suo. Hinc

ATTONĬTUS, [ἀπόπληκτος, ἐμβρόντητος, ἐκστατικός] Nomen ex Partic. Virg. 3. Æn. 172.

Talibus attonitus visis, ac voce deorum. Ubi Servius, h. e. Talibus deorum vultibus. unde sequitur, Ac voce deorum. nam & voce se dicit attonitum & visis. Attonitus vero est Stupefactus. Nam proprie Attonitus dicitur, Cui casus vicini fulminis & sonitus tonitruum dant stuporem.

Attonitos quoque (inquit Cels. lib. 3. cap. 26.) raro videmus, quorum & corpus & mens stupet. Fit interdum ictu fulminis, interdum morbo: ἀποπληξίαν hunc Græci appellant.
Animis attonitis hæsere. Virg. 5. Æn. 529.
Aures attonitæ. Sen. OEth. 8.
Arces. Sil. Ital. 4. 7.
Cor. Ovid. 11. Met. 709.
Domus attonitæ. Virg. 6. Æn. 53.

— nec enim ante dehiscent
Attonitæ magna ora domus. Ubi Servius, Attonitæ domus, Stupendæ, non Stupentis. Ergo Attonitæ, Facientis attonitos: ut, Mors pallida, tristis senectus.

Gressu attonito fertur. Sen. in Octav. 7.
Mentis attonitæ stupor. Sen. in Troad. 6.
Oculis attonitis metiri aliquid. i. e. Continuo intuitu nusquam alio versa acie. Claud. 2. Conf. Stilich. 70.
Pectus. Sen. in Herc. fur. 13.
Persuasio. Plin. lib. 29. cap. 1. Simul contra attonitas quorundam persuasiones, qui prodesse nisi pretiosa non putant.
Vates attonitus, Raptus Bacchi numine & Apollinis. Hor. 3. Carm. 19. 14.

Ternos ter cyathos attonitus petet Vates.

Urbes. Flacc. 3. Argon. 209. Juven. 4. Sat. 77. & Claudian. de Bell. Gild. 84.
Attonitus novitate ac miraculo. Liv. 1.
Novitate attoniti pavent. Ovid. 8. Met. 681.

ATTONITE, Adv. [ἐκστατικῶς] Plin. lib. 30. cap. 1. Britannia hodieque eam attonite celebrat tantis cæremoniis, ut dedisse Persis videri possit. De magia loquitur.

ATTRACTYLIS, V. ATRACTYLIS.

ATTRAHO, xi, ctum, [ἐφέλκω, ἐπισπάω] ĕre. Ad se trahere. Cic. 5. Verr. 61. Adducitur a Venereis, atque adeo attrahitur Lollius commode.
Attrahere ad se. Liv. 29. 9. Tribunos attrahi ad se jussit. Cic. in Sallust. 14. Bis ad judicis subsellia attractus.
Attrahere hominem ad aliquod negotium. Cic. 4. Verr. 1. Ea me ad hoc negotium provincia attraxit.
Attrahere & allicere. Cic. de Amicit. 50. Quod si etiam illud addimus quod recte addi potest, nihil esse quod ad se rem ullam tam alliciat, tam attrahat, quam ad amicitiam similitudo, concedatur, &c.
Attrahere in se. Plin. lib. 37. cap. 3. Cæterum attritu digitorum accepta vi caloris, attrahunt in se paleas, & folia arida, ut magnes lapis, ferrum.
Attrahere, & reddere animam, pro Inspirare & expirare. Plin. lib. 11. cap. 37. Sub corde pulmo est, spirandique officina, attrahens ac reddens animam.
Accersere & attrahere. Cic. ad Brut. 17. O magnam stultitiam timoris! id ipsum quod verearis ita cavere, ut quum vitare fortasse potueris, ultro accersas & attrahas.
Attrahere lora. Ovid. de Rem. Amor. 397.

ATTRACTUS, Partic. [ἐφελκυσθείς] ut, Attractus spiritus. Virg. 3. Georg. 505.

Tum vero ardentes oculi, atque attractus ab alto
Spiritus, interdum gemitu gravis. Intelligit difficilem respirationem.

Compar. Sen. Benef. 4. 31. Quum Pollionis attractiorem vidisset frontem.

ATTRACTUS, ûs. m. Cels. 7. 29. [Falso. Nam ibi partic. est, & ad v. Uncus refertur.

ATTRACTIO, ōnis. f. [ἑλκυσμός]
Attractionem apud Quintilianum legimus pro eo positam, quod Donatus Adverbia congregandi vocat, qualia sunt, Summatim, viritim, ostiatim, & hoc genus similia. Ejus verba sunt hæc lib. 1. cap. 4. Nihilominus fuerunt qui ipsum adhuc Vocabulum ab Appellatione diducerent: ut esset Vocabulum, corpus visu tactuque manifestum, Domus, lectus: Appellatio cui vel alterum deest, vel utrunque, Ventus, cœlum, deus, virtus. Adjiciebant & Asseverationem, ut Heu: & Attractionem, ut Fasceatim: quæ mihi non approbantur. Sed lectio incerta est; nam quidam MSS. Codices Tractationem, plerique Attrectationem exhibent. [Forte Adjectionem vel Adjunctionem. i. e. Adverbium. Nam Adverbia notum est Adjuncta dici, quæ Priscianus, verbis loco Adjectivorum esse dicit l. 17. f. 185. b. Ald.

ATTRACTORIUS, Adj. Virtus attractoria. Macer. 4. 19.

ATTREBATES, V. ATREBATES.

ATTRECTO, [ψηλαφάω, μεταχειρίζω] āre. ex Ad & Tracto. Liv. 5. Quod id signum more Hetrusco, nisi certæ gentis sacerdos, attrectare non esset solitus. Sic Attrectare contaminatis manibus. Cic. de Arusp. Resp. 26. Attrectare sacra. Virg. 2. Æn. 719.
Alienam rem attrectare. Gell. 11. 18.
Attrectare uxorem alterius, in significatione impudica. Cic. pro Cœl. 20. Est enim dictum ab illis, fore qui dicerent uxores suas a cœna redeuntes attrectatas esse a Cœlio.
Vide in CONTRECTO quæ notavi ex Horatii Commentatore. H. St.

ATTRECTATIO, ōnis. f. Attrectatio violentissima. Sen. Controv. 4. 25. conf. Gell. 11. 18.

ATTRECTATUS, ûs. m. [ψηλάφησις] Cic. 2. Tusc. 50. Nam attrectatu, & quassu sævum amplificatis dolorem.

ATTRĔMO, ui, [ἐπιτρέμω] ĕre. ut, Attremere oranti, Ad vocem alicujus contremiscere. Stat. 8. Theb. 81.

Dixerat, atque illi jamdudum regia tristis
Attremit oranti, suaque, & quæ desuper urget,
Nutabat tellus. De Plutone.

ATTREPIDO, āre. Senili gradu accedere. Plaut. Pœn. 3. 1. 41. Attrepidate saltem, nam vos approperare haud postulo. [Verbum Plautinæ licentiæ.

ATTRIBUO, ui, ūtum, [προσάπτω, προσνέμω, ἀνατίθημι] ĕre. Verbum notæ ex compos. significationis. Cic. 3. de Nat. Deor. 89. Et 2. Fam. 16. Nam ad Senatum Bibulus quas literas misit quod in iis mihi cum illo erat commune, sibi soli attribuit.
Attribuere causam calamitatis alicui. Cic. 7. Verr. 105. Fit clamor & admiratio populi tantam esse in homine impudentiam atque audaciam, ut aut aliis causam calamitatis attribueret, &c.
Culpam attribuere. Cic. 7. Verr. 134. Aut si uni attribuenda culpa sit, in eo maximam fuisse.
Attribuas illi quod. Cic. 2. Att. 1. Quod Sicyonii te lædunt, Catoni & ejus æmulatori attribuas Servilio.

Ascribere

Afcribere & attribuere. Cic. 3. de Nat. Deor. 89. Nonnunquam bonos exitus habent boni: eos quidem afcribimus attribuimusque fine ulla ratione diis immortalibus.

Attribuere, pro Dare. Dic. pro Rofc. Amer. 9. Huc accedit fummus timor, quem mihi natura pudorque meus attribuit.

Attribuere, pro Fideicommittere. Liv. 1. 20. Pontificem deinde Numa Marcium Marci filium ex Patribus legit: eique omnia exfcripta exfignataque attribuit.

Curam attribuere. Liv. 6. Bell. Pun.

Enumerationem aut orationem alicui rei attribuere, pro Inducere loquentem. Cic. 1. de Invent. 9. Res autem inducetur, fi alicui rei hujufmodi, legi, loco, urbi, monumento attribuetur oratio per enumerationem.

Attribuere alicui equum, mancipium, naves, &c. Cæf. 1. Bell. Civil. 24. Copias undique omnes ex novis delectibus, ad fe cogi jubet. fervos paftores armat, his equos attribuit. Cic. 12. Att. 27. Lentulum puerum vifas, eique de mancipiis, quæ tibi videbitur, attribuas.

Attribuere, Affignare. Cæf. 7. Bell. Gall. 81. Noftri, ficut fuperioribus diebus, ut cuique erat locus attributus, ad munitionem accedunt.

Attribuere locum tertium alicui rei in re aliqua. Plin. lib. 16. cap. 37. Tertium locum ei in æftimatione ruris Cato attribuit. De Salicto.

Attribui, quandoque fignificat Tributi nomine ftatuere. Liv. l. 39. c. 44. de cenfura Catoniana loquens, In cenfibus quoque accipiendis triftis & afpera in omnes ordines cenfura fuit. Ornamenta, & veftem muliebrem, & vehicula, quæ pluris quam quindecim millium æris effent, in cenfum referre viatores juffit. Item mancipia minora annis viginti, quæ poft proximum luftrum, decem millibus æris, aut eo pluris veniffent, uti ea quoque decies pluris quam quanti effent æftimarentur, & his rebus omnibus terni in millia æris attribuerentur. h. e. Tributi nomine ftatuerentur. Volens enim Cato homines a luxu deterrere, pluris decies delicatam veftem & venufta mancipia, quam quanti vendi poffent, æftimavit, & in æris fingula millia ternos affes tributi conftituit. Budæus.

Attributi finitimis municipiis. Plin. lib. 3. cap. 20. Dein Camuni, compluresque fimiles finitimis attributi municipiis.

Attributa fidera fingulis nobis. Plin. lib. 2. cap. 8.

Deftinare, attribuere, atque defcribere. Cic. pro Sext. 66. Qui locus orbis terræ jam non erat alicui deftinatus? cujus negotii publici cogitari, optari, fingique procuratio potuit, quæ non effet attributa atque defcripta?

Attribuere negotium aliquod alteri. Cæf. 3. Bell. Gall. 14. Neque fatis Bruto, qui claffi præerat, nec Tribunis militum, Centurionibusque, quibus fingulæ naves erant attributæ, conftabat quid agerent.

Attributos quod appellas, valde probo. Cic. 13. Att. 22. i. e. Affignatos tibi a me debitores, unde exigeres.

Attributæ pecuniæ, ab antiquis dicebantur, quas nunc Affignationes dicimus. Varro lib. 1. de L. L. Tributum (inquit) dictum a tribubus, quod ea pecunia, quæ a populo imperata erat, tributim a fingulis pro portione cenfus exigebatur. Ab hoc ea quæ affignata erat, Attributum dictum. Ab eo quoque quibus attributa erat pecunia ut militi reddant, Tribuni ærarii dicti. Id quod attributum erat, æs militare. Cic. 3. Verr. 34. Ne diutius teneam, pecunia attributa numerata eft. profectus eft Quæftor in provinciam. Quæ verba exponens Afconius, Pecunia (inquit) Attributa, eft Quæ in ftipendium militum de ærario a Tribunis ærariis adnumerari Quæftori folet. Cic. in Pifon. 86. Nonne feftertium centies & octogies, quod quafi vafarii nomine in venditione mei capitis afcripferas, ex ærario tibi attributum Romæ in quæftu reliquifti? Erat igitur proprie Attributa pecunia Ea quæ Imperatoribus ad provincias euntibus affignabatur. Sed in quodcunque negotium affignetur, Attributum hodie vocari poteft. Tribuni igitur ærarii fecundum Afconium, ea munera obibant quæ nunc Receptores generales obeunt, Attributam pecuniam Quæftoribus provincialibus adnumerantes ex ærario promptam. Secundum Varronem ii erant qui militibus ipfis protinus adnumerabant, quæ nunc Thefaurarii funt bellici. Hæc igitur, diverfis temporibus varie conftituta fuerunt. Hæc Budæus. Sed a rebus publicis transferri ad privatas, docet illud Cic. 13. Att. 12. Faberius fi venerit, videbis ut tantum attribuatur, fi modo attribuetur, quantum debetur: i. e. Numeretur, folvatur. Et 16. 1. Ait enim attributionem in Idus, fe autem urgeri acriter. i. e. Solutionem pecuniæ quam debebat Quintus filius.

Solvere & attribuere pecuniam. Cic. 9. Philipp. 6. Quantique locarint, tantam pecuniam redemptori folvendam, attribuendamque curent.

ATTRIBUTIO, ōnis. f. Cic. 15. Att. 13. Tamen ad me ex Phormiano fcripfit: quas literas, quum e balineo exiffem, accepi, fefe de attributione omnia fumma feciffe.

Attributio nominum, eft Debitorum affignatio, Eidem 16. Att. 3.

De attributione conficies, de repræfentatione videbis. Idem Fam. 16. 24.

ATTRIBUTUM, i. n. Idem. Varro 4. de L. L. 36. Pecunia, quæ affignata erat, attributum dictum.

Apud Philofophos eft Affectio feu Qualitas fubftantiæ. [Vulgo Prædicatum. & κατηγορούμενον, quod de altero dicitur. V. Cic. 4. Tufc. 21.

Apud Grammaticos pro Adjectivo nomine ponitur, quod innuebat H. St. his verbis: In Parricidiofe dicitur effe adverbium ab Attributo Parricidiofus confictum.

ATTRITUS, In ATTERO.

ATTROPATIA, V. ATROPATIA.

ATTȲLA, V. ATTILA.

A T U

ATUACUTUM, [Ἀτουάκουτον] Corrupte apud Ptolemæum, pro Atuatucum. V. ADUATICA.

ATURA, [Ἄτουρα] Oppidum eft Galliæ Aquitanicæ, ad Aturum fluvium. Hodie *Aire*.

ATURUS, [Ἄτυρος. Ptol. Ἄτυρις] Nobilis in Aquitania fluvius e Pyrenæis montibus labens, hodie pene nomen antiquum retinens. Aturnus ab Aufonio appellatur in Mofella, — Tarbellicus ibit Aturnus. [Immo Aturus penult. prod. quam Lucanus corripit, 1. 420. Unde alii Aturrus ap. Aufon. geminata litera legunt.

ATURIA, æ. [Ἀτουρία] Affyriæ pars, haud procul a Babylone, cujus meminit Strabo lib. 16.

A T Y

ATȲPUS, i. m. [ἄτυπος] dicitur Qui non fatis expedito plectro linguæ utitur, quafi Aerem non feriens, vel quafi Non fatis verba exprimens, conformanfve. Gell. lib. 4. cap. 2. Balbus autem inquit, & Atypus, vitiofi magis quam morbofi funt. Ulp. in l. Item Ofilius 10. D. de Ædilit. edict. Quæfitum eft an balbus, & blæfus, & atypus, isque qui tardius loquitur, & varus, & vatius fanus fit?

ATYRAS, five Pydaras, [Ἄτυρας] Atticæ regionis, quæ eft in Thracia, fluvius, haud procul a Propontide. V. Plin. lib. 4. cap. 11.

ATYS, [Ἄτυς] Eximia pulchritudine puer a Cybele deorum matre dilectus. V. ATTIS. Sic enim id nomen fcribendum, docente Burm. ad Ovid.

Atys vel Attius Sylvius, Albæ Sylvii filius, quem Eufebius Ægypium Sylvium vocat. Hic quum vigintinovem annis regnaffet, Capy filio relicto, diem claufit.

Atys vel Athis alius quidam, Filius Limniaces vel Limnatidis nymphæ, Gangis filiæ, a Perfeo in tumultu nuptiarum Andromedes occifus. Ovid. Met. 5. 47.

Atys item, Lydorum rex, ex prognatis Herculis & Omphales unus. De quo pluribus Strabo fcribit libro 5.

Eft & Siciliæ fluvius apud Plin. lib. 3. cap. 8. uti quidem Hermolao vifum eft, fed aliter MSS. codd. V. Hard.

A U

AVG. Auguftus, vel Augur. AVG. LIBER. Augufti libertus. AVGG. Duo vel plures Augufti. AVR. vel AVREL. Aurelius.

AU, [αὖ] Interjectio confternatæ mentis. Ter. Andr. 4. 5. 12. Dicturane quod rogo? M. au. C. concede ad dextram.

Au, Interjectionem effe filentium injungentis docet Linacer ex Ter. Eun. 4. 4. 14. Au ne comparandus hic quidem ad illum eft. Exemplaria quotquot viderim, Hau habent afpiratione præpofita: quod & rectius videtur. V. HAU.

A V A

AVANTICI, [Ἀουαντικοί] Populi funt Galliæ, fic ab Avantico in Alpibus oppido dicti. de quibus Plin. lib. 3. cap. 5. & Ptolem. lib. 3. cap. 5. qui eos inter Sequanos collocat. Avanticos Plinii negat Aventicenfes in Helvetiis effe Hard. ad l. q. V. & infra AVENTICUM.

AVARES, Populi putantur, qui hodie Hungari dicuntur.

AVARICUM, [Αὐάρικον] Oppidum Celtarum in finibus Biturigum, flumine & palude perpetua circundatum. Vulgo *Chafteau neuf*, five *Viarron en Berri*. [vel potius *Bourges*. V. Cellar. Geogr. Ant. 2. 2. 1.

AVARE, AVARITER, AVARITIA, V. AVARUS.

AVĀRUS, Adj. [φιλάργυρος, φιλοκερδής, φιλοχρήματος] ab Aveo verbo deductum; dicitur Qui nimium cupidus eft æris vel pecuniæ. V. Gell. lib. 10. cap. 5.

Avarum & Avidum ita difcernuntur: Avarum enim femper in reprehenfione eft: Avidum autem ab avendo, quod eft etiam honefte cupiendo, & a delectatione intelligi poteft, ac per hoc aliquando malis, aliquando bonis adjungitur caufis: ut Virg. 2. Georg. 375.

— pafcuntur oves, avidæque juvencæ. Salluft. Bell. Catil. Laudis avidi, pecuniæ liberales erant. Non.

Animus laudis avarus. Hor. 2. Epift. 1. 179.

Compar. Cic. 5. Verr. 190. Sequuti funt avariores magiftratus: qui tamen in avaritia fua non folum, &c. Hor. 2. Epift. 2. 157.

Viveret in terris te fiquis avarior uno.

Superl. Gell. 5. 5. Satis effe credo Romanis hæc omnia, etiamfi avariffimi funt. Cic. 5. Verr. Homo avariffime, redde bona fodalis filio. Ulpian. in l. folet. D. de offic. proconf. Nam valde inhumanum eft, a nemine accipere: fed paffim, viliffimum eft: & per omnia, avariffimum.

Adulationes. Plin. in Paneg. 41. Sed ad tuas aures, cum ceteris omnibus, tum vel maxime avaris adulationibus obftructus eft aditus. Figurate pro Avarorum adulationibus.

Agricola. Virg. 1. Georg. 47.

Animus. Hor. 2. Epift. 1. 179.

Cædis avarus miles. Claud. de Bell. Get. 606.

Ignis, Propert. 2. 28. 56. Quod omnia corripit.

Intuitus, Inexplebilis cupiditas videndæ rei alicujus. Claud. 1. in Ruff. 165.

Illecebris capitur, nimiumque elatus avaro
Pafcitur intuitu. Aut, Avaro intuitu, i. e. Intuitu rerum pretiofarum.

Manus. Ovid. 2. Amor. 6. 39.

Mare, Quod expleri non poteft. Hor. 3. Carm. 29. 61.

Opes, Quod avaros reddant. Claud. 1. de Rapt. Proferp. 21.

Spes. Quibus nimis magna & ardua confequi nos poffe fperamus. Hor. 4. Carm. 11. 25.

Venter. Hor. 1. Epift. 15. 32.

Vigil. Claud. in præfat. Sext. Conf. Hon. 8.

Et vigil elapfas quærit avarus opes. [Immo hic Avarus fubftantive pofitum eft, quo nil frequentius, & Vigil vero adjectum eft. conf. in AVARUS. Hor. 1. Epift. 2. 56. Semper avarus eget.

AVARE, Adv. [φιλαργύρως] Tenaciter. Cic. 3. Off. 37. Nihil tamen avare, nihil injufte, nihil libidinofe, nihil incontinenter effe faciendum.

Acerbe atque avare imperare. Liv. 3. Bell. Pun.

Avarius. Compar. Columel. lib. 1. cap. 7. Comiter agat cum colonis, facilemque fe præbeat; & avarius opus exigat, quam penfiones.

Avaríter, aliud Adv. [φιλοκτεανῶς] Plaut. Curc. 1. 2. 35. Hoc vide ut ingurgitat impura in se merum avariter, plenis faucibus.
Avariter escam poscere. Plaut. Rud. 4. 7. 12.

Avaritia, æ. f. [φιλαργυρία, φιλοχρηματία] Habendi cupiditas. Cic. 4. Tusc. 26. Avaritia, est opinatio vehemens de pecunia, quasi valde expetenda sit, inhærens & penitus insita. Ter. Phorm. 2. 3. 12. Quia egens relicta est misera: ignoratur parens: negligitur ipsa: vide, avaritia quid facit. Sallust. Cat. c. 11. Avaritia, pecuniæ studium habet, quam nemo sapiens concupivit.
Ab avaritia laborare. Hor. 1. Serm. 4. 26.
Ex luxuria avaritia existit. Cic. pro Rosc. Amer. 75. In urbe luxuries creatur, ex luxuria existat avaritia necesse est, ex avaritia erumpat audacia, inde omnia scelera ac maleficia gignuntur.
Avaritia & luxuria laborare. V. in vitium. H. St.
Avaritia, alterius bona devorare. Cic. pro Domo sua, 60.
Fœdus & maculosus avaritia. Tacit. 13. Ann. 33. Fuere qui crederent Capitonem ut avaritia & libidine fœdum ac maculosum, ita cogitatione rerum novarum abstinuisse.
Ardens avaritia. Cic. 3. de Fin. 36. Quis est enim, aut quis unquam fuit, aut avaritia tam ardenti, aut tam effrenatis cupiditatibus, ut eandem ipsam rem, &c.
Cæca. V. cæcus.
Cruenta, Quod cædium & bellorum præcipua omnium, utplurimum, causa est. Claud. 1. in Eutrop. 193. — vis nulla cruentam
Castrat avaritiam.
Hiante avaritia homo. Cic. 4. Verr. 134. Nam ipsum Verrem tantum avaritia semper hiante atque imminenti fuisse, ingenio & cogitatione nulla.
Implicata criminibus avaritia. In implico.
Intolerabilis. In intolerabilis.
Profunda. Claud. de Bell. Gild. 164.
Appetere per avaritiam. In appeto.
Ardere in avaritia. In ardeo.
Coarguere avaritiæ. In coarguo.
Immigravit avaritia & luxuria in remp. V. immigro.
Insimulare aliquem avaritiæ. V. insimulo.
Tollere avaritiam. Cic. 2. de Orat. 171. Avaritiam si tollere vultis, mater ejus est tollenda luxuries.
Exuere avaritiam. Tacit. Agric. 30. Et arrogantiam & avaritiam exuerat.
Avaritia gloriæ, pro Cupiditate nimia. Curt. lib. 9. 2. 9.

Avarities, ēi. [πλεονεξία] Idem quod Avaritia. Lucret. lib. 3. 59.
Denique avarities, & honorum cæca cupido,
Quæ miseros homines cogunt transcendere fines Juris.

Avasis, Urbs Ægypti, quam etiam Oasim vocant.

A U C

Auceps, ŭpis. c. g. [ὀρνιθοθήρας] quasi Aviceps; Qui vel Quæ aves captat. Columel. lib. 8. cap. 10. Qui ab aucupibus in hunc usum nutriti, quasi allectores sint captivorum. Ter. Eun. 2. 2. 26. Coqui, fartores, piscatores, aucupes.
Auceps syllabarum, per translationem dictum a Cic. 1. de Orat. 237. Nisi leguleius quidam cautus & acutus, præco actionum, cautor formularum, auceps syllabarum.
Auceps auribus aut sermoni alterius. Plaut. Stich. 1. 2. 45. Nunquis hic est alienus nostris dictis auceps auribus? Idem Mil. 4. 1. 9. Circumspicito dum, nequis nostro auceps sermoni siet.
Aucupibus noti frutices. Ovid. 1. de Arte Am. 47.

Auctor, Auctoritas, &c. V. in augeo.

Aucupium, i. n. [ὀρνιθοθηρία, θηρατρον] Avium captio. Cic. 2. de Fin. 23. Nemo nostrûm istius generis asotos jucunde putat vivere, mundos, elegantes, optimis cocis, pistoribus, piscatu, aucupio, venatione.
Aucupium sagittarum, Quum sagitta figuntur aves. Cic. 5. de Fin. 32. Qui quum cruciaretur non ferendis doloribus, propagabat tamen vitam aucupio sagittarum.
Omne genus aucupium. Catull. 3. 3. i. e. Omne aucupii genus, Nominativus pro genitivo, nisi quis malit genitivum pluralem esse, pro aucupiorum.
Mendacissimum salutatoris aucupium. Columel. in præfat. lib. 1. Quia (ut opinor) non semper sportulam accipiunt, qui mane veniunt potentiores salutatum, sed frequentissime sua spe frustrantur. Nisi forte quis contendat legendum esse Mendicissimum. Sportulas enim sectari, quid aliud est quam Turpiter mendicare?
Plumosum aucupium. Propert. 4. 2. 34.
Aucupia peregrina. pro Captis avibus peregre. Sen. de Provid. c. 3.
Aucupium novum, dixit parasitus Terentianus, qui omnibus omnia assentabatur, ut laute viveret alienis sumptibus. In Eun. 2. 2. 16.
Olim isti fuit generi quondam quæstus apud seculum prius:
Hoc novum est aucupium: adeo hanc primus inveni viam.
Aucupium delectationis. Cic. in Orat. 197. Ne elaborata concinnitas, & quoddam aucupium delectationis manifesto deprehensum appareat.
Aucupium auribus facere. Plaut. Mil. 4. 1. 43. Viden' tu illam oculis mature facere, atque aucupium auribus? Venaturam facere H. St. quomodo in emendatis libris pridem excusum.
Aucupium verborum & literarum. Cic. pro Cæcin. 65. Tum aucupio verborum & literarum tendiculis in invidiam vocant.

Aucŭpor, [ὀρνιθοθηρῶ] āri. dep. Aves capere.
Aucupari, per translationem est Artificio quodam & solertia quærere. ut, Aucupari famam. Plin. lib. 33. cap. 2.
Colligere & aucupari omnia. Cic. 2. Verr.
Delectationem aliquam dicendo. Cic. in Orat. 63.
Errores. Cic. 2. de Orat. 30. Ars dicendi opiniones hominum, & sæpe errores aucupatur.
Famam sibi aucupari obtrectatione alienæ scientiæ. Plin. in præf. totius oper.
Gratiam alicujus assentatiuncula quadam. Cic. 5. Fam. 12. Non vereor, ne assentatiuncula quadam aucupari tuam gratiam videar.
Imbecillitatem alicujus epistolis. Cic. pro Flacc. 92. Cur Albanum venire jubet? cur matri præterea blanditur? cur epistolis & sororis & matris imbecillitatem aucupatur?
Opinionem aliorum errantem. Cic. 2. de Fin. 71. Ita quod certissimum est, pro vera certaque justitia simulationem nobis justitiæ traditis, præcipitisque quodam modo ut nostram stabilem conscientiam contemnamus, aliorum errantem opinionem aucupemur.
Orationem aucupari ex omni genere. Cic. pro Sext. 119. Non sum tam ignarus, Judices, causarum, non tam insolens in dicendo, ut omni ex genere orationem aucuper.
Rumorem inanem. Cic. in Pison. 57.
Rumusculos imperitorum hominum. Cic. pro Cluent. 105.
Similitudinem quandam. Auct. ad Heren. 23. Ex ratiocinatione controversia constat, quum res sine propria lege venit in judicium, quæ tamen ab aliis legibus similitudinem quandam aucupatur.
Tempus observare & aucupari. Cic. pro Rosc. Amer. 22. Quum præsertim tam multi occupationem ejus observent, tempusque aucupentur.
Tranquillitates. Cic. 6. Att. 8. Nos Rhodiorum aphractis, ceterisque longis navibus tranquillitates aucupaturi eramus.
Verba, aut Vim verborum. Cic. pro Cæcin. 12. Sermo hercule & familiaris & quotidianus non cohærebit, si verba inter nos aucupabimur. Ibidem, Vim verborum necessario similitudine rerum aucupamur.
Verba attendere & aucupari oportebit. Cic. 2. de Orat. 256.
Verba alicujus. Sen. in Theb. 2.
Utilitatem. Cic. 2. de Orat. 59. Atqui Catule (inquit Antonius) non ego utilitatem aliquam ad dicendum aucupans, horum libros, & nonnullos alios, sed delectationis causa, quum est otium, legere soleo.

Aucŭpo, [ὀρνιθοθηρῶ] āre. In activa voce sæpe usus est Plaut. Mostel. 2. 2. 42. Circumspice dum, nunquis est sermonem nostrum qui aucupet?
Aucupavi, præteritum. Plaut. Truc. 5. 1. 73. Lepide ecastor aucupavi, atque e mea sententia.
Aucupare ex insidiis quid agatur. Plaut. Asin. 5. 2. 32.

Aucupans, Partic. Cic. 3. de Legib. 35. Aucupans omnes rumusculos populari ratione.

Aucupātus, Partic. pass. Lact. Instit. 5. 23. extr.

Aucupatio, ōnis. f. [ὀρνιθοθηρία] Actus ipse capiendi aves. Venatio & aucupatio. Quintil. in Apib.
Aucupatio, teste Budæo de Asse, quandoque significat Lucrum. Unde apud Plin. lib. 9. cap. 35. legit, Vidi ipsam confestim paratam aucupationem tabulis probare. Alii autem Nuncupationem legunt.

Aucupātus, ûs. m. Idem. Capitol. Anton. Philos. cap. 4.

Aucupabundus, Adj. Tertull. de Anim. cap. 39.

Aucupatorius, Adj. [ὀρνιθοθηρικός] Quod ad aucupium pertinet. Plin. lib. 16. cap. 36. Quum igitur anno permanserit inundatio, proficiunt in aucupatoriam quoque amplitudinem. De calamis aquaticis loquitur. i. e. Quæ possint esse usui aucupio.

Aucta, Sæpe aucta. Festus. Voss. Auctata.

Auchetæ, [Αὐχῆται] Populi ad os Bosphori. Plin. lib. 4. cap. 12. A Taphris per continentem introrsus tenent Auchetæ, apud quos Hypanis fluvius oritur, &c. Alii Auchatæ & Anchates scribunt. V. Burman. ad Flaccum, 6. Argon. 152.

Auctarium, Auctio, Auctionarii, Aucto. V. augeo.

Auctolycus, V. autolycus. Sic enim scribendum.

Auctonus, [Αὔκτωνος] Filius Apollinis, & Cyrenes Penei filiæ.

Auctor, Auctus. V. augeo.

Aucula, Tuscorum urbs Ptolemæo, aliis Aquila. Vulgo *Aquapendente.*

Aucupium, Aucupor, Aucupatorius. V. auceps.

A U D

Audacia, Audacter, Audax, Audentia. V. audeo.

Audanii, [Αὐδάνιοι] Iapygiæ, quam & Messapiam Græci vocant, Populi, quorum meminit Strab. lib. 6.

Audēna, Fluvius Italiæ. Liv. 41. 19.

Audeo, ausus sum, [τολμάω, θαῤῥέω] ēre. Fidentem esse. Ter. Andr. 3. 2. 25. Nihil jam mutire audeo. Virg. 1. Æn. 497.
— audetque viris concurrere virgo.
Audere, Temere præsumere. Virg. 12. Æn. 814.
Audeo confiteri. Cic. pro Ligar. 8. Vide quæso Tubero, ut qui de meo facto non dubitem dicere, de Ligarii non audeam confiteri.
Audere, cum accusativo, pro Non vereri. Virg. 3. Ecl. 16.
Quid domini faciant, audent quum talia fures?
Aciem audere. Tacit. 12. Ann. 28. Vastati agri, prædæ passim actæ, non ausis aciem hostibus. h. e. Non ausis in aciem descendere, seu confligere.
Capitalia audere. Liv. 6. Bell. Pun.
Facinus. Liv. 10. Bell. Pun.
Feliciter audet. Hor. 2. Epist. 1. 166. i. e. Non sine successu prospero. [Felix est in audendo.
Hostilia. Tacit. 4. Hist. 20.
Longius audere. Tacit. 5. Hist. 11.
Majora viribus. Virg. 10. Æn. 811.
Nihil ultra fremitum & minas ausus. Tacit. 1. Hist. 15.
Oppugnationem. Tacit. 2. Ann. 12. Ausurosque nocturnam castrorum oppugnationem.
Pœnam. Tacit. 2. Ann. 40. Nec Tiberius pœnam ejus palam ausus.
Periculum. Tacit. 3. Ann. 76. Neque periculum in aperto audebant.
Pugnam. Tacit. 13. Ann. 36. Idem 4. 49. 1. Si barbari successu noctis alacres, prælium auderent.
Scelus aliquod. Ovid. 14. Epist. 6.
Ultima. Liv. 3. Et Æquos conscientia contracti culpa periculi, & desperatio futuræ sibi postea fidei, ultima audere & experiri cogebat.

Ultionem ausus dubiis rebus. Tacit. 2. Ann. 62.
Vim in aliquem. Tacit. 12. Ann. 55. Vim cultoribus ac oppidanis, ac plerunque in mercatores & navicularios audebant.
Licentius aliquid aut lætius. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Audendum est, fortes adjuvat ipsa Venus. Tibul. 1. 2. 16.
Audendum dextra. Virg. 9. Æn. 320. Quia audemus & cursu. Servius.
Author audendi, Qui ad perpetrandum facinus aliquod hortatur alios. Virg. 12. Æn. 159.
Audendi majora fidem fecere immensæ vires. Lucan. lib. 1. 462.
Quidlibet audendi potestas. Hor. In Arte Poet. 9.
AUDEOR, pass. Liv. Decad. 4. lib. 9. Multa dolo, pleraque per vim audebantur.
AUDENS, Partic. Minime timidus. Virg. 10. Æn. 283.
Audentes fortuna juvat.
Audentes forsque Venusque juvat. Ovid. 2. Fast. 782. Virg. 6. Æn. 95.
Tu ne cede malis, sed contra audentior ito.
AUDENDUS, Partic. pass. [τολμητέ☉] Liv. 21. 4. extr. de Annibale, Nulla re, quæ agenda audendaque magno futuro duci esset, prætermissa. al. Videnda, rectius. conf. 35. 35.
AUDENTIA, æ. f. Tacit. de German. 34. Rara & privata cujusque audentia. Plin. lib. 8. Epist. 4. Si datur Homero vocabula contrahere, extendere, inflectere: cur tibi similis audentia, præsertim non delicata, sed necessaria negetur?
AUDENTER, Adv. [θαρσαλέως] Tacit. 4. Ann. 47. Quidam audentius apertis in collibus visebantur.
Audenter, Temere, impudenter. Ulpian. in l. 1. §. 5. D. Si pars hæred. petat.
AUSUS, Partic. activæ significationis. [τετολμηκὼς] Liv. Exules, obærati, ausi capitalia plerique.
Ausus in aciem. Tacit. 12. Ann. 28. Obvio hosti & in aciem auso plus cladis faciunt.
Ausa atque ausura multa nefanda manu. Ovid. 3. Trist. 9. 15.
Ausus rogare. Cic. 6. Att. 2. Ain' tandem Attice laudator integritatis & elegantiæ nostræ, ausus es hoc ex ore tuo, inquit Ennius; ut equites Scaptio ad pecuniam cogendam darem, me rogare?
Codicilli ausi. Tacit. 3. Ann. 67. Ausis ad Cæsarem codicillis.
AUSUM, i. n. [τόλμημα] ut, Memoranda ausa. Sil. lib. 6.
Concordia ausa. Sil. lib. 5.
Crudelia. Ovid. 14. Epist. 49.
Fortia. Virg. 9. Æn. 217.
Furialia. Ovid. 11. Met. 14.
Immania. Stat. 3. Theb. 237.
Magna. Ovid. 2. Met. 328.
Excidere ausis dicimur, Quum conatus nostri in rebus nimium arduis successu carent. Ovid. 2. Met. 328.
Indulgere ausis. Ovid. 1. de Arte Am. 379.
Potitus auso. Ovid. 11. Met. 242. Virg. 6. Æn. 624.
Ausi omnes immane nefas, ausoque potiti.
Ausurus grandia. Ovid. 2. Amor. 18. 4.
Et tener ausuros grandia frangit amor.
AUSUS, ûs. m. apud JCtos.
AUDACIA, æ. f. [τόλμα, θράσ☉, θρασύτης] est Fiducia & securitas, qua quis aliquid audet, etiam cum periculo. Cic. 1. Off. 63. Animus paratus ad periculum, si sua cupiditate, non utilitate communi impellitur, audaciæ potius nomen habeat quam fortitudinis.
Audacia & Audentia hoc differunt: quod Audentia, fortitudinis sit: Audacia, temeritatis. Sallust. in Catil. c. 58. Audacia pro muro habetur. Et apud veteres sæpe sic. Nonius.
Audaciam ab Avide, i. e. Cupide agendo, dictam esse tradit Festus.
Audacia, consuetudine Temeritas dicitur, inquit Nonius.
Audacia ad colendum. Plin. in præfat. lib. 2. Nobis ad colendum te familiarius audacia sola superest.
Fretus impudentia atque audacia. Cic. pro Flacc. 3.
Temeritas & audacia stultorum & improborum. Cic. 1. de Invent. 55.
Licentia & audacia. Cic. pro Ligar. 25. Vide quid licentiæ Cæsar nobis tua liberalitas det, vel potius audaciæ.
In vultu est audacia mista pudori. Ovid. 9. Met. 926.
Audacia non videtur sumi semper in malam partem, ut quum Cicero dicit in Præfat. in Paradoxa, se audacius fecisse, quam Catonem.
— Audacia certe
Laus erit, in magnis & voluisse sat est. H. St. [V. infra ad finem. Sic & Sallustii locus accipiendus est, quem in contrarium sensum Nonius adduxit. Conf. Cort. not. ad Catil. 9. 3.
Callida audacia. Cic. pro Cluent. 183.
Felix. Ovid. 17. Epist. 195.
Fortis. Tibul. lib. 1. 4. 13.
Herculea. Justin. in exord.
Immanis ad omne facinus. Cic. 13. Philipp. 10.
Impudens. In IMPUDENS.
Ingens. Ovid. 3. Trist. 9. 17.
Muliebris. In MULIER.
Nova atque integra. In INTEGER.
Petulans audacia, Libido quædam temere audendi. Claud. in Nupt. Honor. 83.
Præceps audacia vultu. Claud. 1. in Ruff. 34.
Provectus audacia. Quintil. lib. 1. cap. 3. pr. Hi sunt qui parva facile faciunt: & audacia provecti, quicquid illic possunt, statim ostendunt.
Singulari audacia homo. Cæs. 6. Bell. Gall. 5.
Titubans. i. e. ut sic dicam, Audacia timida, ubi magnum quiddam aggredimur, sed vereri cogimur interim ne male res cedat. Claud. in Nupt. Hon. 81.
Abundare audacia. V. ABUNDO.
Adhibere audaciam. In ADHIBEO.
Armatus audacia. In ARMATUS.
Cedere audaciæ alicujus. Cic. pro Cæcin. 2. Quasi vero aut in judicio possit idem improbitas, quod in vi, confidentia: aut non eo libentius tum audaciæ cesserimus, quo nunc impudentiæ facilius obsistemus.
Comprimere audaciam. In COMPRIMO.
Contundere audaciam. In CONTUNDO.
Crevit audacia. Ovid. 8. Met. 82.
Expertæ audaciæ homo. Liv. 4. Dec. lib. 8. Mille ad eam rem ex omni numero audaciæ expertæ delegerunt equites.
Frangere audaciam alicujus. Quintil. lib. 2. cap. 16.
Imitatur fortitudinem audacia. Cic. in Partit. 81.
Increscit audaciæ. In INCRESCO.
Sumere audaciam. Stat. 10. Theb. 824.
Interdum in bonam partem sumitur, ut Propert. 2. 10. 5.
Quod si deficiant vires, audacia certe
Laus erit, in magnis & voluisse sat est. Et, Sallust. Bell. Jugurth. 99. Ceteris audaciam addere.
Audacias pluraliter Catonem dixisse testatur Festus. Cic. 2. in Catil. 10. Non enim jam sunt mediocres hominum libidines, non inhumanæ audaciæ, ac tolerandæ. Humanæ in emendd. codd. quomodo conjecerat & H. St. Add. 9. Att. 7.
AUDAX, ācis. Adj. [τολμηρὸς, τολμητίας, εὔτολμ☉, θρασὺς.] Fidentem significat, aut Temerarium. Ter. Eun. 4. 4. 41. O scelestum atque audacem hominem!
Audax & confidens. Plaut. Amph. 1. 1. 1. Qui me alter est audacior? aut qui me confidentior?
Audax, Amens, impudens. Cic. pro Flacc. 105. Verum etiam quod nemo quenquam tam audacem, tam amentem, tam impudentem fore arbitrabatur.
Petulans & audax homo. Cic. 2. Q. frat. 4. Quid quæris? homo petulans & audax Vatinius, valde perturbatus, debilitatusque discessit?
Temerarius & audax. Cic. 1. de Invent. 4. Quum ad gubernacula Reip. temerarii atque audaces homines accesserunt, maxima ac miserrima naufragia fiebant.
Audaces & protervi. Cic. 1. de Fin. 61. Alii petulantes, alii audaces, protervi, iidem intemperantes & ignavi, nunquam in sententia permanentes.
Animi audax. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 4.
Audax animis Spartana juventus. Stat. 10. Theb. 459.
Audax ingenii. Stat. 3. Sylv. 2. 64.
Audax viribus. Virg. 5. Æn. 67.
Quique pedum cursu valet, & qui viribus audax.
Audax omnia perpeti. Hor. 1. Carm. 3. 25.
Caput audax. Sen. Agam. 953.
Hostis parentis, impium atque audax caput. Clytemnestræ verba filiam objurgantis.
Cœpta audacia. Virg. 1. Georg. 40.
Da facilem cursum, atque audacibus annue cœptis.
Facinus. Ter. Eun. 4. 3. 2. Hoccine tam audax facinus facere esse ausum?
Factum. Virg. 11. Æn. 812.
Fiducia. Stat. 6. Theb. 393.
Homo audax venali lingua. Lucan. lib. 1.
Industria. Claud.
Manus. Ovid. 11. Epist. 40.
Mars. Tibul. 4. 1. 98.
Orator. Ovid. 13. Met. 196.
Paupertas. Hor. 2. Epist. 2. 51.
Spes. Plin. lib. 28. cap. 4.
Facere audacem, Addere animum. Ovid. 4. Met. 96.
Compar. ut, Audacior ad facinus. Cic. 2. in Catil. 9.
Superl. Cic. 3. Att. Quod & Achaia prope est, & plena audacissimorum inimicorum. i. e. Temerariorum.
AUDACŬLUS, [τολμηρίσκ☉] Adj. dimin. authore Festo. Gell. 5. 21. Aderat reprehensor audaculus verborum.
AUDACITER, Adv. [τολμηρῶς] a quo Audacter, detractione literæ. Priscianus lib. 15. cap. de Adverbio, Alia vero assumunt dativo, ter, penultima correpta: ut, Fortis, forti, fortiter: Utilis, utili, utiliter: Felix, felici, feliciter: Audax, audaci, audaciter. sed per syncopen in usu est frequentiore Audacter. Sallustius tamen Hist. 2. Audaciter protulit secundum analogiam. Et Cic. pro Rosc. Amer. 31. Multa scelerate, multa audaciter, multa improbe fecisti. Hæc Priscianus. Fabius tamen improbat Audaciter lib. 1. c. 6. ubi de Analogia agit. Vide Append ad Varr. cap. 21. H. St p. 108. edit. posti.
AUDACTER, Adv. per Syncopen pro Audaciter, & eo multo usitatius. [θρασέως] Plaut. Mil. 3. 2. 33. Et minus audacter scelesta facerent facta.
Sic Audacter lædere. Ter. in prol. Phorm. 11.
Blandiri audacter. Ovid. 21. Epist. 1. 95.
Magis audacter quam parate veniebat ad dicendum. Cic. de Clar. Orat. 241.
Minus multo audacter. V. MINOR.
Defendere audacter sua decreta. Cic. 2. de Fin. 28.
Audacter quod scimus deferre ad aliquem. Cic. 15. Fam. 2.
Audacter & libere dicere. Cic. pro Rosc. Amer. 31.
Audacter & aperte dicere. Cic. pro Rosc. Amer. 31.
Jurare audacter. Plaut. Amph. 2. 2. 206.
Loqui audacter aut respondere. Plaut. Capt. 3. 4. 98.
Audacter monere, & familiariter. Ter. Heaut. 1. 1. 6.
Compar. ut, Exultare audacius. Cic. in Orat. 26.
Audacius transferunt verba poetæ. Cic. in Orat. 202.
Superl. ut, Audacissime prorumpere. Cæs. 5. Bell. Gall. 15.
AUDIO, īvi, ītum, [ἀκούω, ἀκροάω, πυνθάνομαι] īre. Auribus accipere. Varro de L. L. lib. 5. Ab auribus videntur dicta [ὠτὸς ducta] verba Audio & Ausculto. Audio ab Aveo, quod auribus avemus discere semper. quod Ennius videtur etymon ostendere velle in Alexandro, quum ait, Jamdudum ab ludis animus atque aures avent, avide expectantes nuntium. Propter hanc aurium aviditatem theatra replentur. Ab audiendo etiam Auscultare declinamus: quod hi auscultare dicuntur, qui auditis parent: a quo dictum poetæ audio, aut ausculto, literæ commutatione dicitur. Hactenus Varro. Ter. And. 5. 4. 17. Si mihi pergit, quæ vult, dicere, ea quæ non vult, audiet.
Attente, bonaque cum venia audire verba alicujus. Cic. pro Rosc. Amer. 9.
Breviter. Virg. 2. Æn. 11.
Clarissime. Plin. lib. 10. cap. 70.
In majus audiri. Tacit. 4. Ann. 23. Missis levibus copiis, quæ ex longinquo in majus audiebantur.
Latius audiri. Tacit. 1. Hist. 86.

Libenter

Libenter audire. Quintil. lib. 2. cap. 9. Libentius. Idem lib. 2. cap. 6. Libentissime. Idem lib. 4. cap. 1.
Liquidius audiunt talpæ. Plin. lib. 10. cap. 69.
Molliter audire aliquem. Stat. 6. Theb. 51.
Parum auribus audire. Cato de R. R. cap. 157.
Paucis audire. Ter. Eun. 5. 9. 6.
Pressius audire. In PREMO.
Toties. Ter. Adel. 1. 2. 48. An ego toties de eadem re audiam?
Aure non aversa. Tibul. 3. 3. 28.
Audiente me, ablativus. Cic. 13. Fam. 37. Eidem Dolabellæ, me audiente, Cæsar dixit, nihil esse quod de Mega vereretur.
Audias, pro Audire poteris. Cic. 4. Acad. 5. Utinam quidem roget: audias quam nobiscum male egerint.
Audieris, pro Ubi audieris. Martial. lib. 5. 57.
Audieris, dices esse Maronis opus.
Audire Socratem, aut Platonem: pro Discipulum esse Socratis, &c. Cic. 1. Acad. 34. Jam Polemonem audiverant assidue Zeno & Arcesilas.
Audit currus. Audiendi sensum etiam iis rebus Virg. tribuit, quæ nec aures habent, nec sensum, 1. Georg. 265.
— & frustra retinacula tendens
Fertur equis auriga, neque audit currus habenas. Nonius.
Audire; pro Intelligere, vel Accipere ex auditu. Ter. And. 1. 4. 1. Audivi Archillis: jamdudum Lesbiam adduci jubes. Ter. Hec. 1. 2. 3. Audin' quid dicam, Scirte?
Audin' tu illam? Ter. And. 2. 2. 5.
Audivi dicere. Cic. pro Muren. Sæpe hoc majores natu audivi dicere.
Audivi dici. Cic. in Pison. 68. Audistis profecto dici, Philosophos Epicureos omnes res quæ sunt homini expetendæ, voluptate metiri.
Audire, sine addito v. idem significat. Ter. And. 3. 2. 31. Audivi, & credo. Cic. pro Rosc. Amer. Audio præterea non hanc suspicionem nunc primum in Capitonem conferri.
Audivi illud, pro Ex auditu habeo illud, Novi ex auditu. *J'en ay ouy parler.* Cic. in Verr. Act. ult. Latomias Syracusanas omnes audistis: plerique nostis. *Vous en avez ouy parler.* p. 199. edit. Lamb. H. St. Segm. 68. Verburg.
Audio a, e, ex, & de aliquo. Valla, Audivi a patre meo, & audivi ex patre meo, & audivi de patre meo, idem significare inveniet, qui bonos libros evolvet. Cicero tamen sic præcipue loquutus est. Hactenus Valla lib. 3.
Audivi a vel ab aliquo. Cic. 1. Off. 109. A majoribus natu audivi, &c.
Audire ad. Cic. 9. Att. 1. Audi igitur ad omnes. Scilicet literas.
Audivi de aliquo. Cic. 1. Off. Audivi hoc de parente meo puer, quum, &c. h. e. Pater meus hoc recensebat.
Audire de aliquo, aliter acceptum. Ter. Adel. 3. 4. 5. De psaltria hac audivit, id illi nunc dolet. Cic. 3. Verr. 118. Atque etiam illum Aspendium citharistam, de quo sæpe audistis id quod, &c.
Audire alterum de re aliqua. Cic. 7. Fam. 17.
Audire e. Ter. Eun. 1. 2. 35. Mercator hoc addebat, e prædonibus, unde emerat, se audisse abreptam e Sunio.
Audire ex alio. Ter. And. 5. 4. 25. Ibi ego audivi ex illo, sese esse Atticum. Cic. 5. Fam. 17. Hoc te ex aliis audire malo.
Audire aliquem ex re aliqua. Plaut. Mil. 4. 2. 22.
Audire de capite, pro Cognoscere. Sen. lib. 2. de Benef. de ambitu.
Audire nuntium. Cic. pro Rosc. Amer. 133. Qui in Salentinis, aut in Brutiis habent: unde vix ter in anno audire nuntium possunt.
Audio, pro Audita petenti concedo. Cic. in Pison. 34. In quo dii immortales meas preces audiverunt. Cæs. 2. Bell. Civil. 42. Neque cohortationes suas, neque preces audiri intelligit. Liv. 1. Hæc precatus, veluti, sensisset auditas preces, Hinc, inquit, Romane, &c.
Precantem placidus audi. Ovid. 8. Met. 597.
Non audio. Cic. 5. Verr. 28. Negabant illi sibi quicquam esse mandatum. non audio: numerate H-S. XVI. quid facerent miseri?
Audio, ironice, pro Non audio. Ter. Phorm. 1. 3. 8. At non quotidiana cura hæc angeret animum. PH. audio. Ubi Donatus, Audio per εἰρωνείαν dicitur pro Non audio: h. e. Nihil dicis.
Audio, Consentio. Ter. Eun. 2. 3. 78. Capias tu illius vestem. CH. vestem? quid tum postea? P. pro illo te ducam. CH. audio. Ubi Donatus, Audio, i. e. Libenter hoc admitto & consentio. ut in Phorm. 1. 5. 6. Audio & fateor. Et contra, Non audio. Valla lib. 5. cap. 29.
Audio frequenter accipitur pro eo quod est Credo, accedo, pareo præcipienti, sed fere cum negatione, & frequentius per participium quod transit in nomen, quod est Audiendus: ut apud Quintil. lib. 3. cap. 3. Nec audiendi quidam, quorum est Albutius, qui tres modo primas esse partes volunt. Sine participio. Cic. 1. Tusc. 65. Nec Homerum audio, qui Ganymedem a diis raptum ait propter formam. Sine negatione, Idem in eod. 92. Endymion vero (si fabulas audire volumus) nescio quando in Latmo obdormivit. Sed nonnunquam sine negatione apte dicitur, ut apud Livium Decad. 3. lib. 2. non ita procul a fine, P. Sempronium civem vestrum non audistis, arma capere, ac se jubentem sequi: Annibalem paulo post audistis, castra prodi, & arma tradi jubentem. Hæc Valla lib. 5. c. 29. Cic. de Amicit. 52. Non erunt homines divitiis affluentes audiendi.
Non sum auditurus, Non eram Romæ, vel occupatior eram. Illud enim, &c. Plin. l. 2. Epist. 2. i. e. Non accipiam excusationem.
Audiri, pro Credi. Cic. de Senect. 61. Audiretur a pop. Romano vir primarius Eques Romanus L. Flavius.
Audire se vel alium. Cic. 2. Fam. 6. Tecum loquere, te adhibe in consilium, te audi, tibi obtempera. Et 1. de Nat. Deor. Si vos audire vellemus.
Audire bene, est (ut ait Donatus) Benedici & laudari. Ter. in prol. Phorm. 20. Benedictis si certasset, audisset bene. Cic. 3. de Fin. 57. Esseque hominis ingenui & liberaliter educati, velle bene audire a parentibus.
Bene audire, & rumorem bonum colligere. Cic. 1. de Legib. 50.
Audire male, pro Vituperari. Ter. Phorm. 2. 2. 12. Si herum insimulabis avaritiæ, male audies. Cic. 6. Att. 1. Hanc nonnulli amici Appii ridicule interpretantur, qui me idcirco putent bene audire velle, ut ille male audiat.

Minus commode audire, pro Non integræ esse famæ. Cic. 5. Verr. 48. Quæstores, Legatos, Præfectos suos, Tribunos multi missos fecerunt, & de provincia decedere jusserunt, quod eorum culpa se minus commode audire arbitrarentur. Budæus.
Audire, subintellecto adverbio Male. Cic. pro Cluent. 12. Neque unquam illa ita de suo scelere & immanitate audiet, ut naturæ nomen amittat. i. e. Matris.
Audisti rex, pro Appellatus es & salutatus rex. Sic enim & Græci & Latini loquuntur. Hor. 1. Epist. 7. 37.
Sæpe verecundum laudasti, rexque, paterque
Audisti coram, nec verbo parcius absens, &c.
Audit arbor arborem: h. e. Admittit, & cum ea quasi obediens conglutinatur. Plin. lib. 16.
Audibo, pro Audiam, more antiquo. Plaut. Pœn. 1. 2. 97. Nunquam audibis verba tot, tam suavia. V. Nonium.
Auditur. Cic. 8. Att. Propterea quod neque Romæ quicquam auditur novi. Sic auditur. i. e. Intelligitur. Quintil. lib. 8. Budæus.
Auditus est magno silentio. Cic. 2. Q. frat.
Audita re ex utraque parte. Cic. 1. de Fin.
Audiendi sensu carere. Cic. de Somn. Scip.
Audiendi insolens. Tacit. 15. Ann. 67. Ut faciendis sceleribus promptus, ita audiendi quæ faceret, insolens erat.
Audiendum. Cic. pro Flacc. 98. Nemo illorum judicum clarissimis viris accusantibus, audiendum sibi de ambitu putavit.
AUDIENS, Partic. [ἀκούων] Qui audit. Cic. de Clar. Orat. 89. Ad animos audientium permovendos.
Audiens dicto, Qui obedit dictis. Cic. 6. Verr. 88. Quæsivi an misisset: respondit id quod necesse erat, scilicet dicto audientem fuisse Prætori.
Cum Dativo. Quidam (puto apud Pontanum) & ipsum verbum Audire junxerunt dativo, haud scio quo exemplo. Sic immo Picus Mirandulanus in Apologia p. 115. Hieronymo non audire quis potest sine flagitio? H. St.
Ut audiens dicto esset huic ordini. Cic. pro Deiot. 13.
Audiens dicto atque obediens. Liv. lib. 5. Ne plebs nobis dicto audiens atque obediens sit.
Audiens edicto. Cic. 3. Verr. 114. Al. Dicto.
Audiens nomen. ut, Audiens imperii. Plaut. Truc. 1. 2. 25. Tibi servio, atque audiens sum imperii.
AUDIENTIA, æ. f. [ἀκρόασις] Ipsa (ut ita dicam) auditio. Plaut. Pœn. prol. 11. Exurge præco, fac populo audientiam. h. e. Fac ut populus præstet aures.
Audientiam sibi facit improbitas ejus. Cic. 1. Verr. 42. Quantam auditorum multitudinem C. Verris infamia concitatura: quantam denique audientiam orationi meæ improbitas illius factura sit.
Audientiam sibi fieri velle. Cic. 2. de Orat. 325. Nam nonnulli quum illud meditati ediderunt, sic ad reliqua transeunt, ut audientiam sibi fieri velle videantur.
Audientiam facere præconem jussit. Liv. 43. 16.
Audientiam sibi facit senis oratio. Cic. de Senect. 28. Sed tamen decorus est sermo senis, quietus & remissus, facitque persæpe ipsa sibi audientiam diserti senis compta & mitis oratio: i. e. Audientiam suavitate dicendi meretur.
AUDITIO, ōnis. f. [ἀκρόασις, ἀκρόαμα] Actus ipse audiendi. Cic. 5. de Fin. 42. Dantque se ad ludendum, fabellarumque auditione ducuntur.
Rumor atque auditio. Cæs. 4. Bell. Gall. 5. Et his rumoribus atque auditionibus permoti.
Fama & auditione accipere. In ACCIPIO.
Ut in præced. Rumoribus atque auditionibus. H. St.
Fictæ auditiones. Cic. pro Planc. 56.
Falsas auditiones depellere. Tacit. 4. Ann. 11. 6.
Auditione, pro Ex auditu. Cic. 6. Verr. 102. Hoc solum auditione expetere cœpit, quum id ipse non vidisset?
De Auditione testimonium dicere. Ascon. Pæd.
Auditio tenuis. Cic. 8. Fam. 1. Ne tenuissimam quidem auditionem de ea re accepi.
Levis. Cæs. 7. Bell. Gall. 42. Quæ maxime illi hominum generi est innata, ut levem auditionem habeant pro re comperta.
Auditioni occupatum sedere in scholis. Plin. lib. 26. cap. 2. Sedere namque in scholis auditioni occupatum, gratius erat quam ire per solitudines, &c. In vetusto codice legitur non Occupatum, sed Operatos.
AUDITIUNCULA, æ. f. dimin. [ἀκροαμάτιον] Gell. lib. 13. cap. 18. Auditiuncula quadam de Catonis familia aspersus est.
AUDĪTOR, oris. m. [ἀκροατής] Qui audit. Cic. 16. Att. 2. De Gloria misi tibi, custodies igitur, ut soles: sed notentur Eclogarii, quos Salvius bonos auditores nactus, in convivio duntaxat legat.
Auditor, pro Discipulo. ut, Auditor Platonis Strato, &c. Cic. 1. Acad. 45.
Auditor, pro Lectore. Varro lib. 5. de L. L. Atque siqua erunt ex diverso genere adjuncta, potius cognationi verborum, quam auditori calumnianti, geremus morem.
AUDITORIUS, a, um. [ἀκροαματικός] Quintil. V. AUDITORIUM.
AUDITORIUM, i. n. [ἀκροατήριον] Locus in quo quis auditur vel orans vel legens. Quintil. lib. 2. cap. 11. Sed cujus rei gratia plenum sit auditorium.
Auditorium, Multitudo ipsa audientium. Plin. lib. 4. Epist. 7. Ipse etiam nuper adhibito ingenti auditorio, librum de vita pueri recitavit. Sic Quintil. lib. 5. cap. 12.
Auditorium ponitur etiam pro Foro & Tribunali. Paul. in l. contra. D. de re judicata, Is qui ad majus auditorium vocatus est, si litem inchoatam deserit, contumax non videtur.
Auditorium, Scholam proprie significat: atque ita opponitur Foro. Quintil. lib. 10. cap. 1. Sed alia ratio est litium & disputationum, fori & auditorii, præceptorum & periculorum.
AUDĪTUS, Partic. [ἀκουσθείς] Cic. 1. de Fin. Reque ex utraque parte audita.
Audita ejus virtus dubitationi locum non dat. Cic. pro Corn. Balb. 16.
Auditus a summis montibus Evan. Stat. 5. Theb. 94.
Romæ cuncta in deterius audita Mutianum angebant. Tacit. 4. Hist. 68. pr.

Audita recordari. Virg. 3. Æn. 107.
Audita repetere. Ovid. 19. Epist. 193.
Audito, ablativus absolute positus. Tacit. 2. Ann. 7. Ipse, audito castellum Luppiæ flumini appositum obsideri, sex legiones eo duxit. i. e. Postquam audivit. De istiusmodi Participiis absolute sumptis, V. Voss. de Constr. cap. 49.

AUDĪTUM, i. n. Plaut. Merc. 5. 2. 62. Vidistin', an tu audito nuntias? Ex auditis res petere, i. e. Ex iis quæ audiverunt. Lucret. lib. 5. 1132.
Quandoquidem sapiunt alieno ex ore: petuntque
Res ex auditis potius, quam sensibus ipsis.

AUDĪTUS, ûs. m. [ἀκοή] Idem quod Auditio, vel sensus ipse audiendi. Plin. lib. 10. cap. 69. Auditus cui hominum primo negatus est, huic & sermonis usus ablatus.
Auditus solers. Plin. lib. 8. cap. 28. Vulpes animal alioqui solerti auditu.
Transitum auditus aperit acetum scilliticum. Plin. lib. 2. cap. 2.
Gravitatem auditus discutit oleum amygdalinum. Plin. lib. 2. cap. 4.
Auditum auferre. In AUFERO.
Auditus semper patet: ejus enim sensu etiam dormientes egemus: a quo quum sonus est acceptus, etiam e somno excitamur. Cic. 2. de Nat. Deor. 144.
Auditu intelligi. Cic. pro Marcell. 12. Vereor ut hoc quod dicam, non perinde intelligi auditu possit, atque ego ipse cogitans sentio. [Hic est, ut Grammatici quidem volunt, Supinum posterius.
Brevi auditu quamvis magna transibat gravioribus curis impar. Tacit. 2. Hist. 59.
Nihil præter auditum habeo. Cic. 1. Off. 33. Nec noster quidem probandus, si verum est, Quintum Fabium Labeonem, seu quem alium, (nihil enim præter auditum habeo) arbitrum Nolanis & Neapolitanis de finibus a Senatu datum. [Hic & Auditum neutrum absolute positum videtur, ut supra.

AUDITURUS, Partic. [ἀκούσων] Lucan. ad Pison. 74.
Huc etiam tota concurrit ab urbe juventus,
Auditura virum.

AUDIVITAVI, Sæpe audivi. Fest. Obsoletum. Legendum Auditavi, ut jam viri docti monuerunt, & vetustiores codd. exhibent.

AUDUM, Promontorium, & AUDUS, Fluvius nunc *Balassa* dictus, sunt in Mauritania Cæsariensi.

A V E

AVE, [χαῖρε] Verbum defectivum, nam leguntur tantum, Ave, aveto, avete, avere. Martial. lib. 5. 52.
Exprimere, Ruffe, fidiculæ licet cogant,
Ave Latinum, χαῖρε non potest Græcum.
Ave, Salutatio matutina est, ut Vale vespertina. Martial. lib. 1. 56.
Et matutinum portat ineptus ave.
Avēto, in fine epistolæ, pro Gaudeto vel Salveto. Sallust. in Conjur. Catil. c. 35. Nunc Orestillam tibi commendo, tuæque fidei trado: eam ab injuria defendas, per liberos tuos rogatus. aveto.
Avere, Salvere. Martial. lib. 9. 8.
Jam fatis est, non vis Afer avere, vale.
A veteribus per H scriptum est; ut Cic. 8 Fam. 16. Simul atque have mihi dixit. V. Burm. Quintil. 1. 6. Cort. ad Sall. d. l.

AVĔHO, xi, ctum, [ἀπάγω] ĕre. Ex loco aliquo ad alium vehere. Ter. Adel. 4. 5. 19. Is venit ut secum avehat. Suet. in Cæs. 66. Et mox ex præfectura proficiscens in Hispaniam, inter officia prosequentium fasces-que lictorum lectica sua avexit.
Avehere, sine præpositione. Liv. 1. Equites mercede conductos Ægyptum avexit. i. e. In Ægyptum.
Avehere ab aliquo loco. Plaut. Men. 5. 9. 56. Quot eras annos natus, quum te pater a patria avehit?

AVELLA, [Ἄβελλα] vel AVELLINUM, & antique ABELLINUM, Oppidum Campaniæ: a quo Avellanæ nuces. Servius. Sil. lib. 8. 520. & 545. — & pauper sulci cerealis Avella. V. Strab. lib. 5.

AVELLĀNUM, apud Servium in Virg. 2. Georg. 65. V. ABELLA & ABELLINUM.

AVELLĀNA, æ. f. [λεπτοκάρυον] Nux ex arbore quæ Corylus dicitur. Plin. lib. 15. cap. 22. Ceteris quicquid est, solidum est: ut in avellanis & ipso nucum genere, quas antea Abellinas patrio nomine vocabant. In Asiam Græciamque e Ponto venere: & ideo Ponticæ nuces vocantur. Sed & Prenestinæ dicuntur, ut tradit Macrob. 3. Saturn. cap. 18. conf. ABELLINA.

AVELLO, elli & ulsi, ulsum, [ἀποσπάω, ἀποτίλλω] ĕre. A loco & per vim vellere. Virg. 2. Æn. 165.
Fatale aggressi sacrato avellere templo
Palladium. Ubi Servius, Avellere, ostendit invitum. Plin. lib. 2. cap. 78. Cohærens & Avulsus, contraria. Plin. lib. 3. cap. 8. Quondam Brutio agro cohærens, mox interfuso mari avulsa. De Sicilia loquitur.
Avellere vi. Cic. de Senect. 71. Quasi poma ex arboribus si cruda sunt, vi avelluntur: si matura & cocta, decidunt.
Avellere & abstrahere. Cic. pro Font. 36. Num etiam de matris hunc complexu lectissimæ miserrimæque fœminæ, vobis inspectantibus, avellet atque abstrahet?
Avulsus a suis. Cic. pro Domo sua, 145. Ut perpetuum dolorem avulsus a meis sustinerem.
Avelli fundus emptori non potest. Marcell. in l. penult. D. de fund. dotalibus.
E signo Cereris hoc avellendum asportandumque curavit. Cic. 6. Verr. 110.
Avulsus his. Plin. lib. 5. cap. 2. Et horum pars quondam Vesuni, qui avulsi his, propriam fecere gentem versi ad Æthiopes. i. e. Separati.
Frondes avellere. Ovid. 2. Met. 351.
Avellere rus ab aliquo, pro Vi eripere. Ter. Eun. 3. 3. 14. Credo ei placere hoc: sperat se a me avellere. Ubi Donatus, Bono usus est verbo Avellere: tanquam a pertinaciter retinente.
Avellere se a meretrice, vel Avelli. Ter. Hecyr. 4. 1. 39. Avelli, i. e. Abduci, &c. De Præt. Avulsi V. in RVELLO.

AVULSIO, ōnis. f. [ἀπόσπασις] Plin. lib. 17. cap. 10. Aut enim semine proveniunt, aut plantis radicis, aut propagine, aut avulsione.

AVULSOR, ōris. m. [ὁ ἀποσπάστης] Plin. lib. 9. cap. 45. Ubi avulsorem sensere, contractæ multo difficilius abstrahuntur.

AVĒNA, æ. f. [βρόμος] Genus est frumenti notum. Plin. lib. 18. cap. 17. Primum omnium frumenti vitium avena est, & hordeum in eam degenerat, sicut ipsa frumenti fit instar, quippe quum Germaniæ populi edant eam, neque alia pulte vivant. V. plura ibidem. Cic. 5. de Fin. 91. At enim qua in vita est aliquid mali, ea beata esse non potest. Ne seges quidem igitur spicis uberibus & crebris, si avenam uspiam videris. De hac multa Ruell. lib. 2. cap. 24.
Avenæ steriles. Virg. 5. Ecl. 37. & 1. Georg. 153.
Infelix lolium, & steriles dominantur avenæ. Quo loco Servius, Steriles dici a Virgilio ait, ad discretionem earum quæ feruntur. Atqui ego putarim potius intelligere de Vitio quod in frumentis & avenis crescere solet: Græci αἰγίλωπας vocant: spicam habent barbatam in speciem avenæ, sed multo majores sunt. Steriles autem vocat Virgilius, quoniam meti non possunt, eo quod grana quæ in summo sunt, ante sint matura, quam quæ in imo. Dicit autem dominari, quia quum non metantur, semen vel granum in terram cadens, iterum semper renascitur. Itali *squalam* vulgo appellant, quæ est similis avenæ, ut ait Matthiolus.
Avena, pro Vanis culmis & stipulis frugem non habentibus. Virg. 1. Georg. 226.
Expectata seges vanis delusit avenis. Divus enim Ambrosius sic exponit, cujus hæc sunt verba: Atque utinam hanc stipulam in messe, hoc est inanem avenam fructus mei non abjiciat. Ex Turnebo.
Avena per metonymiam, pro fistula, ex culmo seu stipula avenæ confecta. Virg. 1. Ecl. 2.
Silvestrem tenui Musam meditaris avena. Ubi Servius; Avena, Culmo, stipula: unde rustici plerunque cantare consueverunt. ut 3. Ecl. 27.
Stridenti miserum stipula disperdere carmen. Dicendo autem Tenui avena, Humilis stili genus latenter ostendit.
Angusta avena cantare. Martial. lib. 8. 3.
Sed perlucenti cantus meditabor avena. Tibul. lib. 3. 4. 71.
Structis avenis cantare. Ovid. 1. Met. 677.
Fistula disparibus paulatim surgit avenis. Ovid. 8. Met. 192.

AVENACEUS, Adj. [βρόμινος] Ex avena factum. ut, Avenacea farina. Plin. lib. 29. cap. 6. Vel cum farina hordeacea, vel avenacea.

AVENARIUS, Adj. [βρομικός] ut, Avenaria cicada, Quæ apparet frumentis arescentibus. Plin. lib. 11. cap. 26.

AVENIO, [Ἀουενίων] Urbs Galliæ Narbonensis, in quam Pontifices Romani jus habent. Eam enim Pontifici Clementi vendidit Johanna Siciliæ regina. Auctor Volaterr. Vulgo *Avignon.*

AVENTĪCUM, totius Helvetiorum gentis caput. Tacit. 1. Hist. 68. Hodie Galli id appellant *Avanches.* Germani *Wiflisburg.* conf. AVANTICI. Nam & hoc modo in vetustis monumentis scriptum nomen oppidi per *a* literam invenitur.

AVENTĪNUS, [Ἀουεντῖνον ὄρος] (inquit Servius) Mons urbis Romæ est, quem constat ab avibus esse nominatum, quæ de Tiberi ascendentes illic sedebant: ut in 8. Æn. legimus, 331.
Dirarum nidis domus opportuna volucrum.
Quidam etiam rex Aboriginum Aventinus nomine, illic & occisus & sepultus est, sicut etiam Albanorum rex Aventinus, cui successit Procas. Varro tamen dicit in gente populi Romani Sabinos a Romulo susceptos, istum accepisse montem, quem ab Avente fluvio provinciæ suæ appellaverunt Aventinum. Constat tamen varias has opiniones postea sequutas. Nam a principio Aventinus dictus est ab avibus, vel a rege Aboriginum. Unde hunc Herculis filium constat nomen a monte accepisse, non ei præstitisse. Hactenus Servius, illud Virgilianum enarrans, 7. Æn. 657.
— satus Hercule pulchro
Pulcher Aventinus, &c.

AVENTĪNUS, Adj. ut, Aventina silva. Ovid. 3. Fast. 329. Et 6. Fast. 728. Ars Aventina. Item lib. 3. 329. Aventinum jugum.

AVENTINIENSIS, e. aliud Adj. Val. Max. 7. 3. Aventiniensis Diana.

AVEO, [γλίχομαι] ēre. Verbum est defectivum, & Concupiscere significat. Festus; Avere nihil aliud est quam Cupere, argumento est Avidum, & Aviditatem: ex quibus præcipua cupiditas intelligitur, quum significet & Gaudere. Hor. 1. Serm. 4. 87.
E quibus unus avet quavis aspergere cunctos. Cic. 1. Off. Itaque quum sumus negotiis curisque vacui, tum avemus aliquid audire & discere.

AVENS, Partic. [γλιχόμενος] Hor. 2. Serm. 4. 1.
— non est mihi tempus aventi
Ponere signa novis præceptis.
Adde Avidus, ut a Paveo Pavidus. H. St.

AVENTER, Adv. Ammian. & Sidon.

AVERNI, V. ARVERNI.

AVERNUS, i. m. [Ἄορνος] in pl. AVERNA, orum. n. Lacus Campaniæ prope Baias: quem Plutoni dicatum opinabantur. Hinc ad inferos introitus patere dicebatur. V. Servium in 2. Georg. 164. Item in 3. Æn. 442.
Averna alta. Virg. 5. Æn. 732. i. e. Profunda.
Æstus Averni. Lucret. lib. 6. 830.
Grave olens Avernus. Virg. 6. Æn. 20.
Latices Averni. Virg. 4. Æn. 512.
Luci averni. Stat. 4. Sylv. 3. 131.
Nigri fulcator Averni. i. e. Charon. Stat. 11. Theb. 588.
Pallens Avernus. Stat. 5. Sylv. 1. 27.
Pestiferi limen Averni. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 348.
Sonantia silvis. Virg. 3. Æn. 441.
Huc ubi delatus Cumæam accesseris urbem,
Divinosque lacus, & Averna sonantia sylvis, &c. Ubi Servius; Divinos lacus, i. e. Consecratos, Avernum & Lucrinum. Et mox de Averno solo loquens, Sane hic lacus (inquit) silvarum densitate sic ambiebatur ante, ut exhalans inde per angustias aquæ sulphureæ odor gravissimus supervolantes aves necaret. Unde & Avernus dictus est, quasi ἄορνος. Quam rem Augustus Cæsar intelligens, dejectis silvis, ex pestilentibus amœna reddidit loca. Hactenus Servius.
Tartareus Avernus. Stat. 3. Theb. 108.
Vacuus. Inferi in quibus habitant defunctorum umbræ tenues & incorporeæ, proindeque locum non occupantes. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 20.

Umbrosus. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 116.

Avernus, Adj. [Ἄορνος] Ovid. 10. Met. 51.

Hanc simul, & legem Rhodopeius accipit Orpheus;
Ne flectat retro sua lumina, donec Avernas
Exierit valles.

Æstus averni. Lucret. lib. 6. 830.
Loca averna. Idem lib. 6. 738.
Freta Averna. Virg. 2. Georg. 164.
Tenebræ. Sil. lib. 15. 76.

Degeneres tenebris animas damnavit avernis.

Avernus pro Pluto. Val. Flacc. 2. Argon. 603. & 5. 348.

— viso pulsus decor omnis averno.

Avernālis, e. aliud Adj. [Ἀορνιος] ut, Aquæ Avernales. Hor. Epod. 5. 26. Avernales Nymphæ. Ovid. 5. Met. 540.

Averrunco, [ἀποτρέπω] āre. Antiquum verbum rusticum, quasi Runca vitium sarmenta avertere & amputare, vel In vitibus, quod nimium succrevit, runca expurgare. Verbum apud Catonem frequentissimum extra compositionem.

Averruncare, [ἀποτρέπειν] Avertere & depellere, per metaphoram. Liv. 8. 6. Placuit averruncandæ deûm iræ, victimas cædi. Cato de R. R. cap. 141. Mars pater, te precor, quæsoque uti calamitates intemperiasque prohibessis, defendas, averruncesque. Cic. 9. Att. 2. Dii, inquis, averruncent. Inde fit Averruncasso pro eodem. Lucil. lib. 26. Dii maluerint meliora, atque amentiam averruncassint tuam. Hæc ipsa verba sunt apud Cic. in lib. de Fin. Pacuvius, Possum ego istam capite cladem averruncassere. Ex Nonio.

Averruncare dictum ab Avertendo, teste Varrone. q. V. l. 6. de L. L. p. 81. Henr. Steph. ed. post.

Averruncus, i. m. [Ἀποτρόπαιος] Deus qui mala averruncaret, id est averteret. Pacuvius apud Varr. lib. 6. de L. L. 5. Deus qui rebus meis præest Averruncus. Itaque (inquit) ab eo precari solent ut pericula avertat. Gell. lib. 5. cap. 12. extr. In istis autem diis, quos placari oportet, uti mala a nobis, vel a frugibus natis amoveantur, Averruncus quoque habetur, & Robigus.

Aversio, Aversor, aris, & Aversor, oris, & Aversus. V. in Averto.

Averta, æ. dicitur ex eo quod Aversa sit: est enim hypomaschalon: sunt autem Avertæ, Lora latiora, quæ per terga equi jugalis excurrunt sub alis ejus succincta. In l. Quoniam, in tractatu de Cursu publico, Sella cum frenis, sexaginta libras: totidem averta non transeat. Hæc Budæus ex interprete Græco. Alciatus Accursio accedens, equorum pectorale esse putat, ut Postilenam Plautus dixit, pro eo quod Gallis *Croperia* dicitur. Idem sic ait, Sed quid si capitis ornamentum, quo habenæ figuntur, intellexerimus, ab avertendo, quod equi per eam vertantur prout sessori visum est?

Vide an Gr. ἀοςτὴ aut ἀοςτὴς apud quemp. Lexicogr. Suid. Ἀοςτὴ λέγεται οἱ πολλοὶ τὸν ἀβιςτήν. Vide in Thesauro in ἀοςτή. Apud Horatium Sat. 6. lib. 1. (v. 106.) Mantica, exponitur Pera, Averta, vulgo Bistacia. Sic apud Commentatorem in edit. Cruquii. Sed lego Bisacia. H. St. V. Cangii Gloss. & infra bisaccium. Suidæ locum ex MSS. emendat in Indice Thes. sui Henricus Steph. q. V.

Avertarius, i. m. Equus qui impedimenta sive manticam portat. Bergier. de Viis Milit. 4. Sect. 15. 6.

Averto, ti, sum, [ἀποτρέπω] ĕre. Alicunde convertere, sive Aliunde removere. Cic. 5. Philipp. 11. Lepidus, Antonio diadema Cæsari imponente, se avertit. Sic, Oculos avertere. Ovid. 2. Met. 770. Et 5. 179. Vultum avertere.

Removere oculos, & se totum avertere. Cic. pro Corn. Balb. 11. Fuisse judicem ex illis equitibus Romanis, gravissimis viris, neminem quin removeret oculos, & se totum averteret.
Ab aliquo se avertere. Plaut. Mil. 2. 2. 48.
Armis repellere, fugare, avertere aliquem. Cic. pro Cæcin. 33.
Ab impudicis dictis averti, pro Abstinere, & desuescere. Plaut. Amph. 3. 2. 45.
Ab oculis hominum quod nolumus videri: & amandare procul. Cic. 2. de Nat. Deor. 141. Atque ut in ædificiis architecti avertunt ab oculis naribusque dominorum, ea quæ profluentia necessario tetri essent aliquid habitura: sic natura res similes procul amandavit a sensibus.
Ab urbe. Cic. 3. Fam. 2. Et certe nisi is Antonium ab Urbe avertisset. i. e. Prohibuisset.
Animum ab aliquo, pro Non cogitare de illo. Cic. de Amicit. 5. Tu velim a me animum parumper avertas, Lælium loqui ipsum putes.
Animum ab aliquo. i. e. Se ab illo alienare. Cæs. 1. Bell. Gall. 20. Uti totius Galliæ animi a se averterentur.
Animum ab assiduo mœrore. Liv. 5. Bell. Pun.
Animos omnium, & oculos. Liv. 28. 6. Quum omnium animos oculosque id certamen avertisset, porta maritimæ arcis Plator Romanos accepit.
Casum aliquem. Virg. 3. Æn. 265.
Cogitationem a miseriis. Cic. 6. Fam. 1.
Conatus alicujus a Rep. Cic. 6. Philipp. 18.
Culpam in alterum, i. e. Transferre. Liv. 1. Bell. Maced. Excusantes errorem adolescentiamque, & culpam omnem in fraudem Carthaginensium avertentes. i. e. Avertentes a se, & transferentes in Carthaginenses.
Curas dictis. Virg. 4. Æn. 394.
Equos avertit in castra. Virg. 1. Æn. 476.
Ex oculis alicujus se avertere, & auferre. Virg. 4. Æn. 289.
Falces laqueis. Cæs. 7. Bell. Gall. 22.
Fontem, flumen, aut iter. Cæs. 3. Bell. Civil. 49. Omnia enim flumina atque omnes rivos qui ad mare pertinebant, Cæsar aut averterat, aut magnis operibus obstruxerat. i. e. Alio derivarat. Cic. 2. de Nat. Deor. 162. Nos flumina arcemus, dirigimus, avertimus.
Furorem alicujus avertere a pernicie Reipub. Cic. 4. Philipp. 3.
Hæreditatem. Cic. 12. Fam. 25. Ne patiare Eroten Turium Q. Turii libertum (ut adhuc fecit) hæreditatem Turianam avertere. i. e. Auferre, eripere, extorquere.
Hostem avertere a portis. i. e. Fugare. Cæs. 6. Bell. Gall. 41.
Hostem a cervicibus populi. Cic. ad Brut. 15. Atque omne præsidium esset in puero, qui a cervicibus nostris avertisset Antonium.
In fugam. Liv. 2. Bell. Pun. In fugam averterunt classem.
Italia avertere, pro Arcere ab, &c. Virg. 1. Æn. 42.
Locus materiæ avertendus per cataplasmata. Cels. lib. 5. cap. 27.
Aliquem avertere ab infamia. Cic. 16. Att. 7. Ego vero Austro gratias miras ago, qui me a tanta infamia averterit.
Mentem alicujus a defensione alterius. Cic. pro Sext. 67.
Mercem, Surripere. Ulp. l. Illud. §. sed etsi. D. de tribut. act. Sed & si mercem perire passus est, aut eam avertit, aut vilioris data opera distraxit, vel si ab emptoribus pretium non exegerit: dicendum erit teneri eum tributoria, si dolus intervenit.
Morbos. Hor. 2. Epist. 1. 136.
Oculos omnium in se. Liv. 2.
Opinionem populi a spe adipiscendi. Cic. pro Muren. 43.
Orationem. Cic. 3. de Nat. Deor. Equidem attulisse rationes mihi videor: sed eas tu ita refellis, ut quum me interrogaturus esse videare, & ego me ad respondendum compararim, repente avertas orationem, nec des respondendi locum.
Pecuniam publicam. Cic. 3. Verr. 11. Quibus probemus, istum in quæstura pecuniam publicam Cn. Carboni Consuli datam avertisse.
Pestem ab Ægyptiis avertunt ibes. Cic. 1. de Nat. Deor. 102.
Prædam. Liv. 1. Et Virg. 10. Æn. 78. Item, Avertere prædam domum. Cæs. 3. Bell. Civil. 99.
Quod omen dii avertant, Precatio est, ne id accidat quod imminere videtur. Cic. 10. Fam. 8. Velim deinceps meliora sint: sin aliter fuerit (quod dii omen avertant) Reipub. vicem doleo. Item 11. Philipp. 11. Quid Bestiam qui se Consulatum in Bruti locum petere profitetur? atque hoc quidem detestabile omen avertat Jupiter.
Rem aliquam, pro Furari & rapere ad se. Cic. 13. Fam. 29. Deinde quum fere consistat hæreditas in his rebus quas avertit Oppia, quæ, &c.
Rem a suspicione. Liv. 2. Bell. Maced.
Regem in cogitationem belli. Liv. 36. 7. a pr. Quum circa hanc fere consultationem disceptatio omnis verteretur, Annibal nominatim interrogatus sententiam, in universi belli cogitationem regem, atque eos qui aderant, tali oratione avertit.
Sanguinem vel sanguinis profusionem, est Ei ceu aliud iter dare, & alio eum convertere. Cels. lib. 2. cap. 11. Avertere profusionem sanguinis. Alias Derivare, Revellere, Retropellere.
Se ab amicitia alicujus. Cæs. 1. Bell. Civil. 4. Ipse Pompeius ab inimicis Cæsaris incitatus, quod neminem dignitate secum exæquari volebat, totum se ab ejus amicitia averterat.
Ab amore. Cic. 9. Att. 12. Me illius fugæ negligentiæque deformitas avertit ab amore.
Se avertere a sermone alicujus. Cic. 8. Att. 28. Qui si passus esset nos secum, ut consueveramus, loqui, & non se totum etiam ab sermone nostro avertisset, minus miser, quam sum, essem.
Se avertere in mercatum. i. e. Ab illecebris avertere se, & ad mercaturam sese conferre. Plaut. Most. 3. 1. 59. Euge Philolaches patrizat, & jam homo in mercatum avortitur.
Sensus magicis sacris. Virg. 8. Ecl. 66.

Conjugis ut magicis sanos avertere sacris
Experiar sensus. Ubi Servius; Avertere, A sanitate mutare, aut, Avertere ait, pro Convertere, ut sit mutata præpositio.

Sitim avertere fluvio. Sil. lib. 8.
Stimulos cæci amoris avertere. Virg. 3. Georg. 210.
Surda aure averti. i. e. Nolle audire. Stat. 2. Sylv. 1. 7.
Vaginam avertit casus. Cæs. 5. Bell. Gall. 44.
In sensu activo invenitur Avertor apud Virg. 3. Georg. 499.

Victor equus fontes avertitur. Et Boethius,
Heu, heu, quam surda miseros avertitur aure.

Aversus, Partic. Qui terga ostendit, ut ait Valla: cui opponitur Adversus. Cic. 2. de Orat 256.

Aversa pars, pro Parte posteriori. Plin. lib. 11. cap. 37. Canities homini semper a priore parte capitis, tum deinde ab aversa.
Aversum collum lynx circumagit. Plin. lib. 11. cap. 47. Vetustiora exemplaria legunt, In aversum.
Aversis pedibus pilas volutare. Plin. lib. 11. cap. 28. Lucani e fimo ingentes pilas aversis pedibus volutant. Idem lib. 7. cap. 2. In qua silvestres vivunt homines aversis post crura plantis.
Aversis a Sole cornibus. Plin. lib. 2. cap. 14. de Luna.
In aversa charta scribere. Martial. lib. 8. 62.

Scribit in aversa Picens epigrammata charta:
Et dolet, averso quod facit illa deo. h. e. Tam multa scribit epigrammata, ut utramque paginam chartæ impleat: sed repugnante & non aspirante Apolline: itaque nihili facienda.

Aversa pecunia publica. Cic. 3. Verr. 11.
Aversus, pro Conversus. Cic. 10. Fam. 30. Ne aversos nostros equites aggrederentur. [i. e. a tergo.
Aversi a prælio. Cæs. 2. Bell. Civil. 12. Militesque aversi a prælio, ad studium audiendi & cognoscendi feruntur.
A proposito. Liv. 2. 8. Nihil aliud ad eum nuntium a proposito aversus, quam ut cadaver efferri juberet.
A vero. Cic. 3. in Catil. 21. Hic quis potest esse, Quirites, tam aversus a vero, tam præceps, tam mente captus, qui neget hæc omnia quæ videmus?
A suis. Cic. 10. Att. 12. Nihil ego vidi tam ἀνηθοποίητον, tam aversum a suis, tam nescio quid cogitans.
Aversus mercaturis, Qui mercaturam odit. Hor. 2. Serm. 3. 107.
Aversus a Musis. Cic. pro Arch. 20. Neque enim quisquam est tam aversus a Musis, qui, &c.
Aversus contubernio. Columel. de Villico, lib. 12. cap. 1. Nec aversum contubernio suo habeamus. pro A contubernio. h. e. Vagum & ambulatorem. Idem lib. 12. cap. 1. Tum etiam sit a venereis amoribus aversus.
Aversus, Iratus. Virg. 4. Æn. 362.

Talia dicentem jamdudum aversa tuetur.

Amicos aversos componere. Hor. 1. Serm. 5. 29.
Aversi dii a salute Pop. Rom. Cic. ad Brut. 16. Ego mediusfidius non existimo tam omnes deos aversos esse a salute Populi Romani, ut Octavius orandus sit pro salute cujusquam civis. Virg. 12. Æn. 647.

— vos ô mihi manes
Este boni, quoniam superis aversa voluntas.

Compar. Quintil. lib. 7. cap. 2. Ne illum spectans judex, reliquorum defensioni sit aversior.
Aversissimus animus. Cic. 11. Att. 4. Aversissimo a me animo patris fuit.

Aversor,

Aversor, [ἀποςρέφομαι, ἀποςοπιάζομαι] āri. Valla. Adversor tibi, & aversor te. De primo nihil est dubii: secundum sumit significationem a gestu, quoties ab aliqua re quam detestamur, vultum avertimus. Quintil. lib. 11. Aspectus enim eodem semper vertitur, quo gestus, exceptis quæ damnare aut concedere, aut a nobis removere oportebit, ut idem illud videamur vultu aversari, manu repellere. Hactenus Valla lib. 5. Cic. 4. Verr. 187. Quærere incepimus de Carpinatio, quisnam esset is Verrutius, qui tum tantæ pecuniæ rationem haberet. hærere homo, aversari, rubere.

Aversari aliquem, pro Detestari atque abominari, & a quo præ odio vultum avertimus. Liv. l. 8. c. 7. Quod ubi audivit cos. extemplo filium aversatus, concionem classico advocari jussit.

Aversari preces alicujus. Liv. 3. Sed alii aversantur preces, aut verecundia aut metu.

Aversari honorem, pro Aspernari. Ovid. 1. Fast. 5.

Aversatus, Partic. Tacit. 6. Ann. 26. Aversatus sermonem Nerva. Ovid. 1. Fast. 5.

— levem non aversatus honorem. Et passive Aurel. Vict. Epit. 28. Cachinnantem vultu notaverit aversato. [Forte tamen Averso legendum.

Aversābĭlis, e. Quod omnes aversari debent. Lucret. lib. 6. 389.

Cur, quibus incautum scelus aversabile cunque'st,
Non faciunt, icti flammas ut fulguris halent
Pectore perfixo, documen mortalibus acre? Scelus aversabile, i. e. Horrendum, fugiendum. V. Lambinum.

Aversatio, ōnis. f. [ἀποςοπίασις] Quintil. lib. 8. cap. 3. Ego certe mihi cernere videor. eorum qui aderant, tacitam aversationem, ac timidam verecundiam.

Aversātrix, īcis. f. Tertull.

Aversor, ōris. m. [ἀποςερητὴς] ut, Aversor pecuniæ. Cic. 7. Verr. 151. Verres ille vetus proditor Consulis, translator quæsturæ, aversor pecuniæ publicæ.

Aversio, ōnis. f. [ἀποςροφὴ] Ipse avertendi actus. Quintil. lib. 9. Sed illa quoque vocatur aversio. Hinc aversione emi dicitur quod ut est emitur: ideoque statim perficitur emptio quum emptor nec deliberandi nec probandi tempus postulaverit, neque ipsi venditor vitia rei præstare cogitur, quia bonitatem ejus aut vitiositatem suo periculo suscepit emptor & ad se avertit. Modest. l. officii. de contrah. empt. Res aversione empta, si non dolo venditoris factum sit, ad periculum emptoris pertinebit. etiamsi res assignata non sit. Ulp. in l. Si quis vina, &c. Si aversione vinum venit, custodia tantum præstanda est. Ibid. Vino autem per aversionem vendito finis custodiæ est avehendi tempus. Sic, Aversione locare. Florent. in l. Opus locat. Opus quod aversione locatum est, donec approbetur, periculo conductoris est. Vulgus Gallice hoc dicit *in blocco & tacha*. Plaut. in Bacch. 4. 4. Conducere aversione dicit, Fiducia sua conducere: Mea fiducia (inquit) opus conduxi, & meo periculo rem gero. Hæc ex Budæo. Alii ab Adverto faciunt Adversionem. Hotomanus conjectura non aliena ab Averri deduci posse arbitratur, quasi in hac conventione omnia una velut Everriculo everrantur.

A U F

Aufeia Aqua, olim dicta fuit, quæ postea Martia dici cœpit, omnium aquarum toto orbe (Plinio teste) clarissima, frigoris salubritatisque laude ceteris prælata. Oritur in ultimis montibus Pelignorum. V. plura apud Plin. lib. 31. cap. 3. Conf. Aqua.

Aufĕro, aufers, abstuli, ablatum, [ἀφαιρέω, ὑφαιρέω] auferre. ex Ab & Fero compositum, teste Cic. in Orat. 209. significat Tollere. Cic. 3. de Fin. 10. Commentarios quosdam, inquam Aristotelicos, quos hic sciebam esse, veni ut auferrem. Ter. Adel. 2. 2. 14. Verum ego nunquam adeo astutus fui, quin quicquid possem, mallem auferre potius in præsentia.

Inter Tollere & Auferre est diversitas. Tollere, est Levare & erigere: Auferre, Levatum transferre. Virg. 8. Æn. 439.

Tollite cuncta, inquit, cœptosque auferte labores. Turpil. Philopatro, Simul circunspectat: ubi præter se neminem videt esse, tulit, aufert: ego clam consequor. Ex Nonio.

Quanti vellet, auferret. Cic. 6. Verr. Fore, uti quod quisque vellet, sive esset venale, sive non esset, quanti vellet, auferret.

Auferre & abducere. Cic. pro Quint. 84. Quod ibidem recte custodire poterunt, id ibidem custodiunt: quod non poterunt, id auferre & abducere licebit.

Detrahere, auferre & tollere. Cic. in Orat. 109. Detrahit præterea actionis dolorem, aufert humanum sensum actoris, tollit funditus veritatem & fidem.

Ab janua stercus. Plaut. Asin. 2. 4. 18.

Ab aspectu. Lucan. lib. 9. 1067.

Auferre, sine præp. Fœtus uberibus ablati. Plin. lib. 8. cap. 55.

De conviviis auferuntur asoti. Cic. 2. de Fin. 23.

De ærario pecuniam. Cic. 7. Att. 1.

E conspectu. Plin. lib. 31. cap. 2.

Ex aliquo triginta minas per fallaciam. Ter. Phorm. 5. 9. 49. Cic. 6. Verr. 52. Ab hoc, abaci vasa omnia, ut exposita fuerant, abstulit.

Inter manus auferri. Cic. 7. Verr. 117. Itaque erat exitus ejusmodi, ut alius inter manus e convivio, tanquam e prælio auferretur, alius tanquam occisus relinqueretur. i. e. Asportaretur aliorum manibus.

In ventrem abstulit. Cic. 2. de Orat. 265.

Per vim & metum auferre. Cic. 1. Q. frat. 1. Cogebantur Syllani homines quæ per vim & metum abstulerant, reddere.

Per judicem, est Judicis authoritate & sententia rem assequi. Ulp. in l. apud Cels. §. Quod si is. D. de doli mali & metus exceptione.

Auferre judicio. Cic. pro Quint. 84. Mihi siquid deberetur peterem, atque judicio jam pridem abstulissem. i. e. Vicissem. Ex Budæo.

Auferre opem, &c. Cic. pro Quint. 22. In altera spes esset ad talem tamen virum judicem veniendi, unde eo plus opis auferret, quo minus attulisset gratiæ. i. e. Reportaret. Et 16. Att. 16. Liberalissimum decretum abstulimus. Hæc Budæus.

Auferre, pro Furari & rapere. Plaut. Aul. 4. 4. 7. Quid tibi surripui? E. redde huc sis. S. quid vis reddam? E. rogitas? S. nihil equidem tibi abstuli. E. at illud quod abstuleras, cedo. Ter. Eun. 4. 3. 18. Etiam hoc misera suspicor, aliquid domo abeuntem abstulisse.

Aliquid domum suam. Cic. pro Rosc. Amer. 23. Multa palam domum suam auferebat, plura clam de medio removebat.

Auferre, Impetrare. Ter. Adel. 5. 8. 14. Sine te exorem, mi pater. M. insanis? aufer. Cic. pro Quint. 20. Quintius a Scapulis paucos dies aufert. i. e. Impetrat. V. infra Impetratum auferre.

Aufer, pro Desine. Hor. 2. Serm. 7. 43. — aufer
Me vultu terrere.

Auferre, pro Decipere. Cic. 2. Fam. 7. Ne te auferant aliorum consilia. Ovid. de Rem. Amor. 344. Auferimur cultu.

Academiam auferre. Cic. 13. Att. 13. Commotus tuis literis, quod ad me de Varrone scripseras, totam Academiam ab hominibus nobilissimis abstuli, transtulique ad nostrum sodalem, & ex duobus libris contuli in quatuor.

Æquitati multum aufert fraus impiorum. Quintil. lib. 12. i. e. Nocet.

Amorem ab aliquo. Cic. 15. Att. 27. Atticæ meæ velim me ita excuses, ut omnem culpam in te transferens: & ei tamen confirmes, me minime totum amorem ab ea mecum abstulisse. Legitur in emendatis codicibus, Amorem eo mecum attulisse.

Animam. Sil. lib. 15.

Animum aufert ad contemplationem. Plin. lib. 9. cap. 17.

Auferre auditum. Plin. lib. 6. cap. 29. Ubi Nilus præcipitans se fragore auditum accolis aufert. i. e. Surdos facit accolas.

Auriculam mordicus. Cic. 3. Q. frat. 4. Si cum Æsernino Samnite Pacidianus comparatus videretur, auriculam fortasse mordicus abstulisset.

Caput alicui. Liv. 8. Bell. Pun.

Cavillam aufer, non ego nunc nugas ago. Plaut. Aul. 4. 4. 11. i. e. Remove.

Dies quindecim auferent hi ludi. Cic. 2. Verr. 31. Decem dies sunt ante ludos votivos, quos Cn. Pompeius facturus est: hi ludi, dies quindecim auferent, deinde continuo Romani consequentur. Ita prope XL diebus interpositis, tum denique, &c. i. e. In ludis edendis quindecim dies consumentur. Conf. Noctes.

Dolorem. Tibul. 3. 6. 3.

Dominium alicui. Ulp. in l. Si quis servum. D. de noxal. action.

Dubitationem. Hirt. de Bell. Alex. 7.

Equum calcaribus. Sil. lib. 10.

Fastidium. Plin. lib. 23. cap. 1.

Formam alicui cum nomine. Plaut. Amph. 2. 1. 53.

Fructum voluptatum aufert solitudo. Cic. de Amicit. 89.

Gloriam. Plin. lib. 13. cap. 1. Lucan. lib. 3. 278. i. e. Eripere.

Gloriam sempiternam secum. Cic. pro Milon. 64. Non dubitaturum fortem virum quin quum suo periculo salutem Reipub. attulisset, cederet æquo animo legibus, secum auferret gloriam sempiternam. i. e. Asportaret secum in exilium.

Haud sic auferent. Ter. Adelph. 3. 4. 8. Ni facient quæ illos æquum est, haud sic auferent. [i. e. Non inultum auferent. V. mox.

Impetratum. Plaut. Aul. 4. 7. 15. Ut istuc, quod me oras, efficiam tibi, impetratum ab eo auferam. Sed V. Grut. not.

Inultum aliquid, pro Non puniri. Ter. And. 3. 5. 4.

Judicia auferre a Senatu per ignominiam turpitudinemque. Cic. 3. Verr. Verum vobis dicam id quod intellexi, Judices: homines scitote esse quosdam, quos tantum odium vestri ordinis teneat: ut hoc palam jam dictitent, se istum quem sciant esse hominem improbissimum, hoc uno nomine absolvi velle, ut ab Senatu judicia per ignominiam turpitudinemque auferantur.

Jurgium auferas hinc si sapias. Plaut. Pers. 5. 2. 19. i. e. Omittas.

Jus eripere atque auferre alicui. Cic. 1. Verr. 19. Quod in unaquaque re beneficio Senatus Populique Rom. juris habui, id mihi tu C. Verres eripuisti atque abstulisti.

Aufer abhinc lacrymas, barathro, & compesce querelas. Lucret. lib. 3. 967. ed. Lamb.

Laudem ex aliqua re. h. e. Reportare. Cic. 3. Verr. 20.

Litem. Plaut. Rud. prol. 20.

Lumbifragium. Plaut. Amph. 1. 1. 298. Hodie lumbifragium hinc aufere. Plautino joco fictum est Lumbifragium, veluti, Naufragium.

Mensam. Plaut. Amph. 2. 2. 175. Te dormitare aiebas, mensa ablata est, cubitum hinc abimus.

Metus. Virg. 12. Æn. 316.

Noctes & dies alic. Ovid. de Rem. Amor. 538.

Nomen auferre aliis, & fulgore claritatis tenebras obducere. Quintil. lib. 10.

Nugas. Plaut. Truc. 4. 4. 8. Quid agitur voluptas mea? D. non voluptas, aufer nugas: nihil ego nunc de istac re ago. i. e. Desine.

Oblivio illud abstulit. Sallust. de Rep. ord. 1. 4. 1. An illa, quæ paulo ante hoc bellum in Cn. Pompeium, victoriamque Syllanam increpabantur, oblivio abstulit? i. e. Penitus obliti estis? Sed alii codd. Intercepit.

Opes. Ovid. 20. Epist. 146.

Pecuniam ex edicto. Cic. 6. Att. Illud quidem fatebitur Scaptius, me jus dicente, sibi omnem pecuniam ex edicto meo auferendi potestatem fuisse.

Pignora, est quod nunc dicimus Captionem bonorum. Cic. 3. de Orat. 4. Hic quum homini & vehementi & diserto & in primis forti ad resistendum Philippo, quasi quasdam verborum faces admovisset, non tulit ille, & graviter exarsit pignoribusque ablatis, Crassum instituit coercere. Bud.

Pollicitationes aufer. Ter. Phorm. 5. 6. 17.

Præmium. Plaut. Pseud. 4. 7. 127. S. De improbis viris auferri præmium & prædam decet.

Responsum ab aliquo. Cic. 1. de Orat. 239. Equidem hoc sæpe audivi, accessisse ad Crassum consulendi causa quendam rusticanum: qui quum Crassum seduxisset, atque ad eum retulisset, responsumque ab eo verum magis quam ad suam rem accommodatum abstulisset, ut eum tristem Galba vidit, &c.

Relliquias vitæ membris ex omnibus aufert. Lucret. 6. 825.

Se auferre. i. e. Abire. Plaut. Asin. 2. 4. 63. Aufer te domum, ascende hinc. Ter. Phorm. 3. 3. 26. Aufer te hinc. Virg. 4. Æn. 389.

— seque ex oculis avertit & aufert.

Somnum. Cels. lib. 1. cap. 9. Calor concoctionem prohibet, somnum aufert, &c.

Somnos aufert timor. Hor. 2. Carm. 16. 16.
Spem. Cic. 3. Off. 10. Oris enim pulchritudo, reliqui corporis imitandi spem auferebat.
Spiritum alicui. Cic. 7. Verr. 117. Quid dabis ne diu crucietur? ne sæpius feriatur? ne cum sensu doloris aliquo aut cruciatu spiritus auferatur?
Studium. Hor. 3. Carm. 12. 6.
Tacitum aliquid. Plaut. Asin. 4. 2. 7. Suspendas potius me, quam tacita hæc auferas. i. e. Quam taceam de hac re.
Transversos. Plin. lib. 28. cap. 1. Dictæ erant omnium rerum naturæ, inter cœlum ac terram nascentium, restabantque quæ ex ipsa tellure fodiuntur, si non herbarum ac fruticum tractata remedia auferrent transversos, ex ipsis animalibus quæ sanantur reperta majore medicina.
Vitam. Ovid. 21. Epist. 187.
Voluntatem. Cic. 3. Verr. 20. Ut alter dies amicis istius & defensoribus, non modo spem victoriæ, sed etiam voluntatem defensionis auferret.

Ablātus, Partic. Valer. 6. Argon. 682.
— nec ablatam sequitur, quæritve sororem.
Fœtus ablatus uberibus. Plin. lib. 8. cap. 55.

Ablatio, ōnis. f. Tertull.

Ablativus, Adj. ut, Præpositiones ablativæ. Isidor. 1. 12. Casus ablativus, i. e. Sextus. V. apud Grammaticos.

Ablator, ōris. m. Qui aufert. August.

Aufidēna, [Αὐφίδηνα] Ptolemæo authore, Urbs Italiæ, Caracenorum, qui sub Ferentanis sunt. hodie *Alfidena*. Liv. 10. 12. Hinc

Aufidenātes, Populi, quorum Plin. inter Samnites meminit, lib. 3. cap. 12.

Aufidius, Nom. gent. Ro. ex qua fuit Aufidius, Cognomento Lurco, qui primus pavones saginare aggressus est, ex eo quæstu reditum sexagenorum sestertiorum percipiens. Author Plin. lib. 10. cap. 20.
Aufidius Bassus, Nobilis historicus fuit Quintiliani ætate, qui de rebus Germanicis historiam conscripsit.
Aufidius alius apud Hor. Hor. 2. Serm. 4. 24.
Aufidius forti miscebat mella Falerno.

Aufidianus, Adj. ut, Nomen Aufidianum. Cic. 16. Fam. 19.

Aufĭdus, [Αὔφιδος] Apuliæ Fluvius, quem cruentum ex Cannensi Romanorum clade aliquandiu fuisse Florus scribit. V. & Strabonem lib. 5. In Hirpinis ortus jugis, Canusium urbem præterfluit. Auth. Plin. Vulgo nunc dicitur *Lofanto*.
Acer Aufidus. Hor. 1. Serm. 1. 58.
Anhelans. Sil. lib. 8.
Longe sonans. Hor. 4. Carm. 9. 2.
Tauriformis. i. e. Habens formam tauri. Hor. 4. Carm. 14. 25. Acron & Porphyr. Omnia flumina taurino vultu & cornibus pinguntur propter impetus & mugitus aquarum. ut,
Corniger Hesperidum fluvius regnator aquarum.
Violens. Hor. 3. Carm. 30. 10.

Aufidus, Adj. ut, Aufida stagna. Sil. lib. 10. 171.

Aufinates, Populi in quarta regione Italiæ, quorum Plinius inter Vestinos meminit lib. 3. cap. 12. Horum oppidum Aufinum, vulgo *Ofena*.

Aufŭgio, ūgi, ugitum, [ἀποφεύγω] ĕre. ex Ab & Fugio compositum; idem significat quod simplex Fugere. Ter. Hec. 3. 4. 10. Denique hercle aufugerim potius, quam redeam, si eo mihi redeundum fiet. Cic. 1. Q. frat. 2. Præterea Æsopi tragœdi nostri familiaris, Licinius servus tibi notus aufugit.
Aufugere aspectum alicujus. Cic. 2. de Nat. Deor. 111.
Andromeda aufugiens aspectum mœsta parentis.
Assiduas blanditias. Propert. 1. 9. 30.
Aufugere ex loco aliquo. Liv. 1. Jam aliquantum spatii ex eo loco ubi pugnatum est, aufugerat.
Aufugit aqua. Plaut. Aul. 1. 2. 16. Tum aquam aufugisse dicito, siquis petet.

A U G

Auga, vel Auge, sive Augea, [Αὔγη] Mater Telephi, filii Herculis. Scribit Diodorus lib. 5. hanc a patre Alæo cuidam nauclero ut mergeretur datam, quod crederet ab Hercule compressam, quæ quum duceretur ad mare, in itinere Telephum peperit, & inter virgulta abditum reliquit: quem postea pastores inventum Corytho regi tradidere, qui illum Telephum, eo quod a cerva nutritus fuerat, vocavit. Ipsa vero Auge in Cariam abducta a mercatoribus, quibus illam nauclerus demergere nolens, dono dederat, & Teuthranti (Cilicum & Mysorum regi) donata est. quam quum postea Telephus quæsisset, venissetque ad Teuthrantem in Mysiam, ab eo est honorifice exceptus. Euripides dicit ab Alæo patre (quum ab Hercule corrupta deprehenderetur) in urna quadam cum Telepho filio impositam, & in mari demersam esse: sed Palladis providentia urnam ad Cayci ostia transmissam evasisse. Teuthrantem cum eos excepisset, Augen pro uxore, Telephum pro filio habuisse. Verba sunt Strabonis lib. 13.
Auge, Demetrii liberta, sive potius Pompeii, inter præpotentes libertas enumeratur a Plin. lib. 35. cap. 18.

Augasii, [Αὐγάσιοι] Populi sunt inter Massagetas, apud Stephanum.

Augeas, [Αὐγέας] Atheniensis comicus fuit, ut est author Athenæus. Fuit & Augeas, Eleorum rex, quem Hercules sustulit. V. augias.

Augeo, xi, ctum, [αὔξω, αὐξάνω, ὀφέλλω, ἐπιλαμβάνω] ēre. Notæ significationis, Majus facere.
Augere & amplificare. Cic. 1. de Fin. 38. Omni autem privatione doloris putat Epicurus terminari summam voluptatem, ut postea variari voluptas distinguique possit: augeri, amplificarique non possit.
Augere spectat ad quantitatem, Ampliare ad pretium. l. non intelligitur. §. Divi. D. de jure fisc.
Per gradus augere. Quintil. lib. 2. cap. 4. Nam & genera sunt tria, Sacri, publici, privati juris. Quæ divisio ad laudem magis spectat, siquis eam per gradus augeat, quod lex, quod publica, quod in religionem deûm comparata sit.
Animum inimicorum augere. Cic. 10. Att. 16.
Animos augere, Assumere animum & fiduciam. Stat. 10. Theb. 23.
Aliquem augere, pro Opibus auctum reddere, apud Tacit. legitur.
Aliquem augere, atque honestare. Cic. 2. Off. 21.
Aliquem augere & ornare. Cic. 7. Fam. 17. Semper te non modo tuendum mihi, sed etiam augendum atque ornandum putavi. Et 1. de Orat. 94.

Auxilia augere. Plaut. Cist. 1. 3. 52. Servate vestros socios veteres & novos, augete auxilia vestris victis legionibus.
Aliquid ad infinitum. Plin. lib. 20. cap. 21.
Articulos auxerat macies. Ovid. 8. Met. 807.
Auxerat articulos macies, genuumque tumebat
Orbis, & immodico prodibant tubere tali. i. e. Majores & eminentiores fecerat.
Beneficium magnum magno cumulo augere. Cic. 13. Fam. 63. Magnum beneficium tuum magno cumulo auxeris.
Benevolentiam auxit consuetudo. Cic. de Amicit. 10.
Civitatem augere procreatione liberorum. Plaut. Pers. 3. 3. 15.
Cognomento augeri. Tacit. 12. Ann. 26. Augetur & Agrippina cognomento Augustæ.
Commodis augere. Cic. 11. Philipp. 37. Eos non tueri solum, sed etiam augere commodis debeo.
Alibi Augere, sine adjectione. Ep. 17. l. 7. H. St. V. loc. paulo supra.
Culpam suam augēre. Plin. in Epist.
Cursum. Ovid. 4. de Pont. 15.
Augetur remis cursus euntis aquæ. i. e. Citatior fit.
Damno auctus est herus. Ter. Heaut. 4. 1. 15.
Dignitatem augere & nomen alicujus. Cic. 11. Fam. 6. Illud tibi persuadeas velim, me omnia quæ ad tuam dignitatem augendam pertinebunt, quæ est per se amplissima, summo semper studio suscepturum.
Divitiis aliquem. Cic. 2. de Lege Agr. 68.
Dona precibus, i. e. Ultra oblatum munus etiam supplicare. Ovid. 3. Epist. 30.
Exercitationes animi. Cic. 1. Off. 123.
Facta alicujus. Tibul. 1. 7. 56.
Fortius aliquid. Plin. lib. 22. cap. 2. Interim fortius augetur auctoritas.
Gratiam. Plin. lib. 11. cap. 42. Agrigenti maxime eam (casei) augente gratiam fumo, qualis in ipsa urbe conficitur.
Gratulatione populi dies me auxit. Cic. 14. Philipp. 16. Ut idem dies non modo me iniquissima invidia liberarit, sed etiam celeberrima pop. Rom. gratulatione auxerit.
Hæreditatem, gregem, & pecorum partus. l. Sed & si. in fin. D. de petit. hæred.
Honore augeri. Cic. de Arusp. Resp. 56.
Hostias augere. Vox sacror. Cum prima hostia, non litante altera, dein tertia, pluresve addebantur, numerus hostiarum Augeri dicebatur, donec litatum foret. Suet. Aug. cap. 96. Circa Perusiam, sacrificio non litante, cum augeri hostias imperasset. Et vetus inscriptio, SI QVIS HVIC ARAE DONVM DARE AVGEREQVE VOLET, LICETO.
Industriam alicujus augere. Ter. prol. Adel. 25.
Invidiam. Tacit. 12. Ann. 8.
Iracundiam alterius. Ter. Adel. 1. 2. 66.
Lætitia augeri. Cic. 2. de Fin. 14.
Largitione augere. Tacit. 13. Ann. 18.
Liberalitate quempiam. Tacit. 3. Ann. 8.
Liberis augeri. Cic. 1. Att. 1.
Linguam Latinam. Cic. de Fato, 1.
Linguam copia verborum. Cic. 1. Acad. 26.
Memoriam immortalem posteritatis. Cic. 2. de Orat. 8.
Molestiam. Cic. pro Flacc. 28. Minuis, inquit, gloriam Pompeii. Imme tu auges molestiam.
Munifice augere. In munus.
Munus verbis. Cic. 2. Off. 70. Neque vero verbis auget suum munus, siquo forte fungitur, sed etiam extenuat. Hic Augere & extenuare opposuit.
Muneris largitatem augere. Cic. de Clar. Orat. 17. Ut impendiis etiam augere possimus largitatem tui muneris.
Munus aliquod cumulatius. Cic. in Orat. 54.
Nominibus imperatoriis aliquem. Tacit. 15. Ann. 26. Tiberium Neronem & Claudium Drusum privignos imperatoriis nominibus auxit.
Numerum. Plaut. Amph. 1. 1. 151. Numerum cœlestium, Liv. 1. 7. de Hercule. Virg. 7. Æn. 211.
Numerum divorum altaribus auget.
Opes. Cic. de Amicit.
Opes per scelus. Ovid. 2. Fast. 630.
Opinionem alic. rei. Cæs. 5. Bell. Gall. 55. Timorisque opinionem quibuscunque poterat rebus augebat.
Pecorum partus. V. supra Hæreditatem, &c.
Peculium. Plaut. Most. 4. 1. 7.
Pretia rerum commentis. Plin. lib. 12. cap. 19.
Religione merces. Plin. lib. 12. cap. 14.
Rem. Hor. 1. Epist. 7. 71. Scil. Familiarem. Cic. 2. Off. 87.
Re in augenda festinare & obrui. Hor. 1. Epist. 16. 68.
Rem augere laudando, & Vituperando rursus affligere, contraria. Cic. de Clar. Orat. 47.
Rempublicam & imperium. Cic. pro Rosc. Amer. 50.
Robur florentibus auximus annis. Sil. 16. Verba sunt Scipionis.
Scientia aliquem. Cic. 1. Off. 1.
Spem. Cæs. 2. Bell. Civil. 31.
Spiritu cœlesti augeri. Cic. de Arusp. Resp. 75.
Suspicionem rei alicujus. Cic. 6. Verr. 33. Ejus ipsius cupiditatis cujus insimularetur, suspicionem augeret.
Terram imbribus dicitur aer. Cic. 2. de Nat. Deor. 101.
Terrorem. Cæs. 3. Bell. Civil. 64. & Sallust. Jugurth. 20.
Vectigalia belli. Cæs. 1. Bell. Civil. 35.
Vias fortunæ augere, Augere vias, rationesque excogitare ad divitias opesque acquirendas. Propert. 3. 7. 32.
Vires augentur. Ovid. 9. Met. 787.
Vires auxit fortuna nocendi. Stat. 6. Theb. 763.
Augere, videri possit scriptum neutraliter apud Livium. l. 29. p. 340. edit. Feyr. Ni clamor omnia vana, augente nocturno tumultu fecisset. H. St. [Locus est c. 6. sub fin. Quem si rectius cum Gronovio distinguas, apparebit transitive positum esse hic quoque verbum.

Augesco, [αὐξάνω] ĕre. Idem quod passivum Augeri, nisi quod vim quandam habet paulo majorem, & magis efficacem. Ter. Heaut. 3. 1. 14. Nam mihi quidem quotidie augescit magis de filio ægritudo. Cic. 2. de Nat. Deor. 26. Ea temperatione caloris & oriri & augescere.

Augescere

Augescere incrementis. Liv. 27. 17. Asdrubal quum hostium res tacitis augescere incrementis cerneret, suas, &c.

Augescunt & pubescunt animantes. Cic. 2. de Nat. Deor. 51. In Lunæ quoque cursu est & brumæ quædam & solstitii similitudo, multaque ab ea manant & fluunt, quibus & animantes alantur, augescantque & pubescant, maturitatemque assequantur, quæ oriuntur e terra.

Augescunt uvæ, pro, Crescunt & majores fiunt. Cic. de Senect. 53. Itaque ineunte Vere in his quæ relicta sunt existit tanquam ad articulos sarmentorum ea quæ gemma dicitur: a qua oriens uva sese ostendit, quæ & succo terræ, & calore Solis augescens, primo est peracerba gustatu, deinde maturata dulcescit.

Augescunt corpora dulcibus, atque pinguibus & potu: minuuntur siccis &c. Plin. l. 11. c. 54.

Augescunt aliæ gentes, aliæ minuuntur. Lucret. lib. 2. 76.

Augifico, āre. Idem quod Augeo. antiquum. Ennius Andromacha, Quid fit seditio? tabesne an numeros augificat suos? Nonius 2. 61.

Augens, entis. Partic. [αὔξων] Cic. de Fato, 1. Quia pertinet ad mores quod ἦθος illi vocant, nos eam partem philosophiæ de moribus appellare solemus: sed decet augentem linguam Latinam nominare moralem.

Musæ augentes omnia. Claud. de Sext. Conf. Hon. 475.

Quorum (si qua fides augentibus omnia musis)
Impetus excessit Zephyros, candorque pruinas.

i. e. Si poetis credendum est, qui veris semper aliquid addere consueverunt.

Augenter, Adv. Frontin. de Lim. 2.

Augendus, [αὐξητέος] Partic. Tacit. 2. Ann. 46. Augendæ dominationi certatur.

Morigera ad fruges augendas atque animantes. Lucret. lib. 5. 81.

Auctus, Partic. [αὐξηθείς] ut, Aucta numero acies. Liv. 8.

Animus auctus. Tacit. 2. Hist. 4. Titus aucto animo ad patrem pervectus.

Auxilio. Tacit. 3. Ann. 34.

Beneficio. Cic. ad Brut. 1. Clodius auctus Antonii beneficio est, ejus ipsius beneficii magna pars a te est.

Damno. Ter. Heaut. 4. 1. 15. Joculare. V. Filia.

Divitiis & honoribus. Ovid. 2. Trist. 9. 43.

Filia. Tacit. Agric. 6. Cic. 1. Att. 1. Auctus filiolo. Sic Liberis.

Fortunæ auctæ & exaggeratæ. Cic. 4. in Catil. 19. Cogitate quantis laboribus fundatum imperium, quanta virtute stabilitam libertatem, quanta deorum benignitate auctas exaggeratasque fortunas una nox pene delerit.

Honoribus. Cic. 3. de Nat. Deor. 49.

Labore aucta pabula grandescunt. Lucret. lib. 2. 1161.

Lætitia. Cic. 2. de Finib. 14.

Liberis aucta domus. Sen. in OEdip. 10. Tacit. 3. Ann. 29. Auctus liberis. conf. Filia &c.

Mora crevit & aucta est. i. e. In longum producta. Ovid. 4. de Pont. 5. 26.

Omine auctus. Tacit. 2. Ann. 14.

Pecunia. Tacit. 11. Ann. 16.

Præda. Cic. 7. Verr. 79.

Societate. Tacit. 4. Hist. 64. Civilis, societate Agrippinensium auctus.

Spoliis. Cic. pro Sex. Rosc. Verumetiam ut spoliis Sex. Roscii hoc judicio ornati auctique discedant.

In falsum aucta. Tacit. 3. Ann. 56. Modica de moribus adolescentis, neque in falsum aucta, retulit.

Compar. Plaut. Capt. 4. 2. 2. Ægritudo auctior est in animo.

Re, fortunisque auctior. Liv. 3.

Auctior adjecto fulgebat sidere mundus. Claud. 2. in Ruff. 3.

Auctior animi vis. Lucret. lib. 3. 451.

Auctus, ûs. m. [αὔξησις] Liv. 4. Cujus rei præmium sit in civitate, eam maximis semper auctibus crescere. Plin. lib. 4. cap. 12. Auctu immenso aquarum.

Arboris auctus, per periphrasin pro Arbore. Lucret. lib. 6. 168.

Auctus dierum. Plin. lib. 2. cap. 19.

Auctus infinitus corporis. Lucret. lib. 2. 481.

Hilarem grandescere ad auctum. Lucret. 2. 1121.

Auctum, i. n. Spatium circi quod super definitum modum victoriæ adjungitur. Festus.

Solum olerum omnium contra Lunæ aucta atque damna vices minuendi & augendi habet contrarias. Gell. 20. 8. de Cepe.

Auctivus *Ici bus.* H. St. At in ima pagina nihil adlevit, nisi culter id abstulit.

Auctio, ōnis. f. [αὔξησις] Augmentum. Macrob. 1. Saturn. 14. Modo auctio modo retractio dierum proveniebat. Est & Venditio quædam in publico ac celebri loco. [διαπράσις] Plaut. Men. 5. 9. 94.

Vis conclamari auctionem fore quo die? M. SU. die septimi.
ME. Auctio fiet Menæchmi mane sane septimi.
Venibunt servi, suppellex, fundi, ædes, omnia
Venibunt, quique licebunt præsenti pecunia.

Auctio, inquit Nonius, dicitur Venditio, quasi quod & ementem augeat, & vendentem. Plaut. Frag. 3. 29. Auctionem facio parasiticam. Immo quod ab unoquoque magis ac magis augeatur pretium, sive quod paulatim augeatur pretium H. St.

Auctio hastæ. Suet. in Cæs. 50. i. e. Venditio, quæ hasta posita per præconem fiebat. In auctionibus ei, qui plurimum auget, res addicitur.

Hæreditaria auctio. Cic. pro Cæcin. 13.

Regia. Plin. lib. 29. cap. 4.

Auctionem facere. Plaut. Men. 5. 9. 91. Auctionem hic faciam, & vendam quicquid est mihi. Cic. 6. Verr. 46. Quærendum est, credo, Heius iste num æs alienum habuerit? num auctionem fecerit?

Facturum se auctionem, proscribere. Cic. pro Quint. 15.

Proponere auctionem. Quintil. lib. 6. cap. 3.

Vendere auctionem, est præconis. Cic. pro Quint. 19. Negat se alia ratione facturum. quod promisisset non plus sua referre, quam si quum auctionem venderet, domini jussu quippiam promisisset.

In auctione. H. St. Ex Lambino, q. ad loc. V.

Videre. Cic. 4. Att. 12. Idibus enim auctionem Larini video.

Bona alicujus constituta auctione vendere. Cic. pro Rosc. Amer. 32. Idem pro Cæcin. 13. Quum esset hæc auctio hæreditaria constituta.

Auctiōnor, [κηρύττω, δημιοπρατῶ] āri. dep. Publice, & fere sub hasta vendere, non ea quæ ad esum spectant, sed ea quæ ad supellectilem, atque ad alios usus: nec fere nisi quæ penes alium in usu fuerunt. Hæc Valla lib. 4. Vulgo *vendre à l'encant*: quasi Sub hasta vendere, antiquo illo Romanorum more. Cic. pro Quint. 16. Nævius hominem multis verbis deterret ne auctionetur. Ibid. 23. Ait se auctionatum esse in Gallia.

Auctiōnans, Partic. [δημιοπρατῶν] Cic. 2. de Lege Agr. 62. Ponite ante oculos vobis Rullum in Ponto, inter vestra atque hostium castra, hasta posita, cum suis formosis finitoribus auctionantem.

Auctionarius, Adj. [δημιοπρατικός] ut, Auctionaria atria, In quibus auctio fiebat. Cic. de Lege Agr. 7. Ut in atriis auctionariis potius quam in triviis aut in compitis auctionentur. V. Licinia atria in ATRIUM.

Auctionariæ tabulæ. Cic. 2. in Catil. 18. Meo beneficio tabulæ novæ proferuntur, verum auctionariæ. Romæ enimvero circum forum, tabernas argentariorum fuisse satis constat. Ad has argentariorum tabernas, auctiones fieri in foro solebant, ut cui quæque res addicta esset, ei argentarius expensam pecuniam in tabulas referret, ut ostendit Cic. pro Cæcin. 17. Pecuniam (inquit) argentario promittit Æbutius. Et paulo post, Se autem habere argentarii tabulas, in quibus sibi expensa pecunia lata sit, acceptaque relata. Quintil. lib. 11. cap. 2. Et forsitan in hoc sunt adjuti, qui auctione dimissa, quid cuique vendidissent, testibus argentariorum tabulis reddiderunt. Quod præstitisse Hortensium dicunt. Hoc autem Sen. in prol. Decl. commemorat his verbis, Hortensius a Sisenna provocatus in auctione persedit diem totum: & omnes res, & pretia, & emptores, ordine suo recensuit argentariis recognoscentibus, ita ut in nullo falleretur. Ulpianus in l. Item videndum. D. de pet. hær. Item videndum si possessor hæreditatis, venditione per argentarium facta, pecuniam apud eum perdiderit: an petitione hæreditatis teneatur, qui nihil habet, nec consequi potest. Sed Labeo putat eum teneri, quia suo periculo male argentario credidit. Ad easdem tabernas tabulæ figebantur, in quibus quarum rerum auctio futura esset, perscriptum erat. quæ tabulæ, Auctionariæ dicebantur: ut in Cic. 2. Catil. 18 exemplo. Hinc, Tabula Valeria in epistola ad Terentiam, i. e. Valerii argentarii, ad cujus tabernam bona Ciceronis auctione vendebantur. Nam ad me (inquit) P. Valerius homo perofficiosus scripsit, id quod ego maximo cum fletu legi, quemadmodum a Vesta ad tabulam Valeriam ducta esses. Et 12. Att. 3. Ubi de Scapulanis hortis loquitur, quos emere cogitabat, ut in iis fanum defunctæ Tulliolæ ædificaret: De hortis (inquit) Scapulanis hoc videtur effici posse, ut præconi subjiciantur: id nisi fit, excludemur: sin ad tabulam venimus, vincemus facultatem Othonis nostra cupiditate. Et lib. prox. 13. Quid vis? inquam. At ego ad tabulam. ut si recte possem, Scapulanos hortos. i. e. Properabam ad tabulam, ad quam Scapulanorum hortorum auctio futura est. Idem pro Cæcin. 13. Æbutio negotium datur. adest ad tabulam: licetur Æbutius. Deterrentur emptores multi, partim gratia Cæsenniæ, partim etiam pretio: fundus addicitur Æbutio. pecuniam argentario promittit Æbutius.

Aucto, [αὔξομαι] āre, frequent. Plaut. Amph. prol. v. 6. Bonoque atque amplo auctare perpetuo lucro.

Auctare & alere. Lucret. lib. 1. 51.

Unde omnes natura creet res, auctet alatque.

Auctare aliquem ope. Catull. 68. 2.

Auctĭto, [ἐπαυξομαι] āre. ab Aucto. ut, Auctitare pecunias fœnore. Tacit. 6. Ann. 16. conf. Arnob. 7. p. 218.

Auctarium, i. n. [προσθήκη, ἐπίμετρον] dicebant antiqui Quod super mensuram vel pondus justum adjiciebatur, ut Cumulus vocatur in modio. Festus. Plaut. Merc. 2. 4. 22. Tanti quanti poscit, vin' tanti emi illam? c. auctarium adjicito vel mille nummûm plus quam poscet.

Auctor, ōris. m. [αὐξητής, αὐθέντης] ab Augeo, ut testantur Grammatici veteres, & ipsa scribendi ratio ostendit. Neque enim aliter quam per CT in libris & inscriptionibus veteribus exaratum invenitur: ideoque potius sic scribere oportet, quam Autor, ut scripsit Valla; vel Author, ut alii. Non enim sunt audiendi, qui ex Græco αὐτός, vel αὐθέντης deducunt.

Auctor rerum, apud Sallust. Cat. c. 3. pro Rerum administratore gestoreque, ut Imperator qui bella gerit. Aliter Tacit. 3. Ann. 3. qui Auctorem rerum, Scriptorem historiæ vocavit. Matrem Antoniam, non apud auctores rerum, non diurna actorum scriptura reperio ullo insigni officio functam. Locus Sallustii est, Ac mihi quidem, tametsi haudquaquam par gloria sequatur scriptorem & auctorem rerum, &c. Nam Imperatorum majorem esse gloriam intelligit, quam historiæ scriptorum. Turneb.

Hujus fœm. est Auctrix, teste Servio lib. 12. Æn. 159. cujus verba V. in AUTHENTES. ut, Auctor divitiarum, auctrix patrimonii. Sic & Priscian. lib. 5. Auctor, fœm. tamen est apud Ovid. 5. Fast. 192.

Ipsa doce quæ sis, hominum sententia fallax;
Optima tu proprii nominis auctor eris.

Et Virg. 12. Æn. 159. Juno ait; Auctor ego audendi.

Auctor, communis generis apud antiquos. Festus.

Auctor legis dicebatur, Qui quum ea dignitate præditus esset, ut ejus oratione commoveri populus posset, ab his qui leges ferebant deligebatur, ut eas suaderet, ac populo probaret. Cic. 3. de Legib. & in orat. Post red. ad Quir.

Auctor alicujus operis. Cic. 3. de Orat. 211. Qui orationem eandem aliam esse putaret auctore mutato.

Auctor promissi carminis, i. e. Poeta, qui initio sui carminis profitetur promittitque se poema scripturum: ut Virg. 1. Æn. 5.

Arma virumque cano, &c. Hor. de Arte Poet. 45.
Hoc amet, hoc spernat promissi carminis auctor.

Hortator atque auctor. Cic. in Partit. Orat. 97. Principia in sententiis dicendis brevia esse debebunt. Non enim supplex, ut ad judicem venit orator, sed hortator atque auctor.

Consiliario & auctore aliquo inire rationem fac. aliquid. Cic. 14. Att. 9. Dii immortales, quam mihi ista pro nihilo: sed tamen ea ratio ædificandi initur, consiliario quidem & auctore Vestorio, ut hoc damnum quæstuosum sit.

Auctores & magistri religionum. Cic. de Arusp. Resp. 18. Ego vero primum habeo auctores ac magistros religionum colendarum majores nostros: quorum mihi tanta fuisse sapientia videtur, &c. Sic, pro Planc. 32. Ut postea princeps inter suos plurimarum rerum sanctissimus

ctissimus & justissimus judex maximarum societatum auctor, plurimarum magister.
Præclarus auctor suæ civitatis. Cic. pro Flacc. 36. Nam ut signum publicum inspexit præclarus ille auctor suæ civitatis, solere suos cives ceterosque Græcos ex tempore, quod opus sit, obsignare dixit.
Auctor publici consilii. Cic. 1. de Orat. 211. Sin autem quæreremus, quis esset is qui ad Rempublicam moderandam usum & scientiam & studium suum contulisset, definirem hoc modo, Qui quibus rebus utilitas Reip. pararetur augereturque, teneret, iisque uteretur, hunc Reipublicæ rectorem, & consilii publici auctorem esse habendum.
Gravissimus auctor dicendi & magister. Cic. in Orat. 10. Rerum formas appellat Ideas ille non intelligendi solum, sed etiam dicendi gravissimus auctor & magister Plato, easque gigni negat.
Prædicator & auctor alieni facti apud judices. Cic. pro Corn. Balb 40. Sed mos est gerendus non modo Cornelio, cujus ego voluntati in ejus periculo nullo modo deesse possum: sed etiam Cn. Pompeio, qui sui facti, sui judicii, sui beneficii, voluit me esse, ut apud eosdem vos judices nuper in alia causa fuerim, & prædicatorem & auctorem.
Suasor & auctor deditionis. Cic. 3. Off. 110. Atque hujus deditionis, ipse Posthumus qui dedebatur, suasor & auctor fuit. Suet. Tiber. 3. 27. Alium dicentem sacras ejus occupationes; & rursus alium auctore eo senatum se adiisse, verba mutare & pro auctore suasorem, pro sacris laboriosas dicere coegit. Ubi Auctor plus est quam Suasor.
Audendi auctor. Virg. 12. Æn. 159.
Carminis auctor. Tibul. lib. 2. 4. 13.
Consilii. Cic. 1. de Orat.
Doloris. Cic. pro Flacc. 53.
Generis. Virg. 4. Æn. 365.
Interficiendi alicujus. Cic. 12. Fam. 2.
Legum auctor & Dissuasor, contraria. Cic. de Clar. Orat. 96.
Nobilitatis tuæ auctor. Cic. 4. Tusc. 2. Quibus Junius Brutus patriam liberavit, præclarus auctor nobilitatis tuæ.
Pacis auctor semper fui Reip. Cic. 9. Att. 13.
Personæ suæ auctor. Cic. 2. de Orat. 194. Quare nolite existimare me ipsum, qui non heroum veteres casus, fictosque luctus vellem imitari, atque adumbrare dicendo, neque actor essem alienæ personæ, sed auctor meæ, quum mihi M. Aquilius in civitate retinendus esset, quæ, &c.
Profectionis auctor. Cæs. 5. Bell. Gall. 33.
Reipub. auctor ac dux. Cic. 8. Att. 2. Mihi nihil illa in gente unquam ab ullo auctore Reip. ac duce turpius esse videtur factum, quam a nostro amico factum est, cujus ego vicem doleo, qui urbem reliquit, id est patriam.
Sermonis hujus auctor est Valerius. Cic. 1. Att. 3.
Sanguinis auctor. Virg. 7. Æn. 49.
Veri auctor, Qui vera docet. Hor. 1. Carm. 28. 14. de Pythagora.
Viæ auctor, Qui viam monstrat, aut Qui ire jubet. Ovid. 3. Met. 18.
Auctor ferendis legibus. Cic. 8. Att. 3. Ille legibus Cæcilii Metelli contra auspicia ferendis auctor, ille Galliæ ulterioris adjunctor, &c. De Pompeio loquitur.
Auctor his rebus quis est. Ter. Adel. 4. 5. 37.
Auctor ad aliquid. Cic. 2. Philipp. 26. Etenim si auctores ad liberandam patriam desiderarentur, illis auctoribus Brutos ego impellerem?
Auctor ceteris ad te juvandum. Cic. 9. Att. 13. Sed ut eo tempore non modo ipse auctor dignitatis tuæ fui, verumetiam ceteris auctor ad te adjuvandum, sic me nunc Pompeii dignitas vehementer movet.
Auctor & ascriptor in restituendo. Cic. Post red. in Senat. 8. Quod si Q. Metellus illo tempore Consul fuisset unicus, dubitatis quo animo fuerit in me conservando futurus, quum in restituendo auctorem fuisse, ascriptoremque videatis? V. Ascriptor in ASCRIBO.
Auctor tibi sum profugere. Cic. 9. Att. 12. Ego quidem tibi non sum auctor, si Pompeius Italiam relinquit, te quoque profugere.
Auctor id tibi sum. Ter. Adel. 5. 8. 16. Idne estis auctores mihi? Ubi Donatus; Auctores, hoc est Persuasores. Cic. 6. Fam. 8. A me consilium petis, quid sim tibi auctor, in Siciliane subsidas, an ut ad reliquias, &c.
Auctor tibi sum ut. Plaut. Stich. 1. 2. 71. Mihi auctores ita sunt amici, ut vos abducam hinc domum. Cic. 15. Att. 13. Sed auctor non sum ut te urbi committas.
Auctor illi sum de hac re, ut hoc faciat. Plaut. Mil. 4. 3. 1.
Magnopere auctorem esse alicui. Cic. ad Brut. 11. Nam illi ita sentienti de Repub. magnopere auctor fui, ne differret tempus petitionis suæ.
Auctore me, Auctore te. Ter. Eun. 5. 7. 12. An pœnitebat flagitii, te auctore quod fecisset adolescens? Liv. 2. Res tuas tibi non solum reddant cives tui, auctore me: sed siquid deest, munifice augebunt. i. e. Me suadente, consulente, instigante, impellente. Cic. 1. Acad. Audebimus ergo, inquit, novis verbis uti te auctore, si necesse est.
Auctore Clitomacho. Cic. 4. Acad. 91. Explicavi paulo ante Clitomacho auctore, quomodo ista Carneades diceret. i. e. Ut refert Clitomachus, vel Ex sententia Clitomachi.
Auctoribus pluribus. Liv. lib. 1. 46. Hic L. Tarquinius Prisci Tarquinii regis filius, neposne fuerit, parum liquet: pluribus tamen auctoribus filium ediderim. i. e. Secundum opinionem plurium.
Iisdem auctoribus cognitum est, Æquos, Volscosque summa vi bellum apparare. Liv.
Certis auctoribus aliquid comperire. Cic. 14. Att. 8. Nam quod Cluviam scribis moderate & amice scriptas literas attulisse, mihi dedit Paulus ad se a fratre missas, quibus in extremis erat, sibi insidias fieri, se id certis auctoribus comperisse. Hoc nec mihi placebat, & multo illi minus.
Ingeniosus poeta, & auctor valde bonus. Cic. pro Muren. 30.
Celeberrimi auctores. Plin. lib. 33. cap. 1.
Certissimus. Virg. 1. Georg. 432.
Clarissimi. Quintil. lib. 1. cap. 8.
Classici. Budæus, Metaphoricôs Gellius auctores classicos appellat, quasi testes idoneos Latinæ puritatis, & primæ notæ scriptores: quales sunt Cic. Quintil. Liv. Cæs. Plin. Virg. Hor. Catull. &c. V. CLASSICUS.
Non dubii. Ovid. 5. Fast. 601.
Tunc mihi non dubiis auctoribus incipit æstas. Auctores æstatis vocat Ortus & occasus quorundam siderum.
Eminentissimi. Quintil. lib. 1. cap. 10. & cap. 2.
Evidentissimi. In EVIDENS.
Eruditissimis auctoribus induci. Cic. pro Muren. 62.
Gravior. Tacit. 3. Hist. 43.
Idoneus. Quintil. lib. 1. cap. 4.
Latini. Quintil. lib. 1. cap. 8.
Levis. V. LEVIS.
Locuples. In LOCUPLES.
Luculentus. In LUCULENTUS.
Magnus. Juven. 14. Sat. 32. — citius nos
Corrumpunt vitiorum exempla domestica, magnis
Quum subeant animos auctoribus.
Malus. Cic. 7. Att. 3. Cæcilius malus auctor Latinitatis est.
Maximos auctores in diversa fuisse opinione video. Quintil. lib. 1. cap. 5.
Pessimus auctor futuri Somnus. Sen. Herc. fur. 1070.
Privatus. Cic. ad Brut. 10. Nunquam enim honore extraordinario potentis hominis, vel potentissimi potius accidit, ut nemo Tribunus plebis, nemo alio magistratu, nemo privatus auctor existeret.
Religiosissimus. Cic. de Clar. Orat. 44. Sit sane inquam ut lubet de isto, & ego cautius posthac historiam attingam te audiente, quem rerum Romanarum auctorem laudare possum religiosissimum.
Sordidus, Ignobilis. Unde, Non sordidus auctor Naturæ, verique. i. e. Clarus & celebris. Hor. 1. Carm. 28. 14.
Summi. Quintil. lib. 1. cap. 6.
Validissimus. Tacit. 6. Ann. 31.
Appellare auctorem. Plin. lib. 28. cap. 1.
Citare auctorem. In CITO.
Criminari auctores quos prælegimus. Quintil. lib. 1. cap. 5.
Dare rem. Plaut. Trin. 1. 2. 70. i. e. Re ipsa ostendere.
Enarrare auctores. Quintil. lib. 1. cap. 9.
Est auctor Massurius, bis in triumpho ductum. i. e. Dicit aut scribit. Plin. 7. 43. Auctores sunt, omnibus annis advolare Ilium ex Æthiopia aves: i. e. sunt Qui dicant, aut scribant. Idem 10. 26. Item Liv. 4. Sunt qui male pugnatum ab his Consulibus in Algido, auctores sint.
Habere aliquem auctorem. Ter. prol. And. 19. i. e. Imitari. Cic. 2. de Orat. 155. Quos quum tu haberes auctores, Antoni, miror cur philosophiæ, sicut ille Pacuvianus, prope bellum indixeris. Loquitur de Carneade, Critolao & Diogene.
Habere auctorem idoneum. Cic. 5. Verr. 216.
Habere auctorem rumorem. Cic. 5. Verr. Hæc vos antea Judices audistis, verum fortasse ita audistis, ut auctorem rumorem haberetis, sermonemque omnium.
In incerto est auctor, De auctore dubitatur. Ovid. 12. Met. 419.
Interpretari auctores. In INTERPRETOR.
Invenire apud auctores. In INVENIO.
Laudare auctorem. In LAUDO.
Lectitare auctores. Cic. 12. Att. 19. Etenim habeo nonnullos ex iis quos nunc lectito auctores, qui dicant fieri id oportere, quod &c.
Niti auctore idoneo. Quintil. l. 2. c. 4. extr. Sed ne ii quidem, qui hoc fortissime affirmant, ullo satis idoneo auctore nituntur.
Mutato auctore. Cic. 3. de Orat. 211. Qui orationem eandem aliam esse putaret auctore mutato. Sed forte hic legendum est Actore.
Placet auctor. Cic. 6. Att. 2. Quum mihi auctor placeret (etenim erat ἱστορικώτατος, & vixerat in Peloponneso) admirabar tamen, & vix aggrediens communicavi cum Dionysio.
Præbere se auctorem & principem bonis omnibus. Cic. 10. Fam. 6.
Prælegere auctores. Quintil. lib. 1. cap. 5.
Proferre auctores. Cic. 2. de Orat. 290. Non enim vereor, nequis me in isto genere leviorem jam putet, quoniam quidem tu Fabricios mihi auctores, & Africanos, Maximos, Catones, Lepidos, protulisti.
Redigere auctores alios in ordinem, alios omnino eximere numero. Quintil. lib. 1. cap. 4.
Refertur ad auctorem aliquem aliquid. Cels. lib. 5. cap. 18.
Sequi aliquem auctorem. Plin. 3. Epist. lib. 5.
Auctor, Homo in quo est vis, potestas, & dignitas: unde, Auctoritas dicta est. Liv. lib. 1. 17. extr. Decreverunt enim, ut quum populus regem jussisset, id sic ratum esset, si Patres auctores fierent. h. e. Auctoritatem (ut aiunt) suam, & decretum interponerent, eumque ratum haberent ac comprobarent. V. loc. Et 34. 2. Majores nostri nullam ne privatam quidem rem agere fœminas sine auctore voluerunt. Hæc Valla lib. 4. c. 32.
Impero, auctorque sum, ut me cuivis castrandum loces. Plaut. Aul. 2. 2. 73. Idem Pœn. 1. 1. 18. Suspende, vinci, verbera, auctor sum, sino.
Auctor eum significat, a Quo quis jus in re comparavit, aut aliâs quæsivit, sive a Quo quis emit. Cic. 7. Verr. 45. Tum illi intellexerunt, se id quod a malo auctore emissent, diutius obtinere non posse. Ulpian. in l. 4. D. de Evictionibus: Illud quæritur, an is qui mancipium vendidit, debeat fidejussorem ob evictionem dare, quem vulgo auctorem secundum vocant. Plaut. Curc. 4. 2. 12. Lenonem alloquens, Nec vobis auctor ullus est, nec vosmet estis ulli.
Auctor fundi. Cic. pro Cæcin. 27. Duo præterea testes, nihil de vi, sed de ipsa emptione fundi dixerunt: P. Cæsennius auctor fundi, non tam auctoritate gravi, quam corpore: & argentarius Sex. Clodius, cui nomen est Phormio.
Auctores pupillorum vocantur, In quorum administratione infirma ætas, resque eorum sunt. Ideoque filios regum pupillos, sub auctoribus fuisse legimus. Unde Paul. l. 3. D. de Auctoritate tutorum, Etiam si non interrogatus tutor, auctor fiat, valet auctoritas ejus quum se probare dicit id quod agitur. hoc est enim auctorem fieri. Et Pomponius in l. seq. Etsi pluribus datis tutoribus unius auctoritas sufficiat, tametsi tutor auctoretur, &c.
Sine tutore auctore solvere mulieri. Cic. in Topic. 46. Non quemadmodum quod mulieri debeas, recte ipsi mulieri sine tutore auctore solvas: ita quod aut pupillæ aut pupillo debeas, recte possis eodem modo solvere. Sic pro Cæcin. 72. Quod mulier sine tutore auctore promiserit, deberi.

Bonus

Bonus auctor in Senatu. Cic. de Clar. Orat. 129. C. Fimbria luculentus patronus, asper, maledicus, genere toto paulo fervidior atque commotior, diligentia tamen & virtute animi atque vita bonus auctor in Senatu.

AUCTRIX, icis. f. Tertull. adversus Hermog. cap. 5. Neque enim potest non & materia auctrix omnium deputari, de qua universitas consistit. conf. AUCTOR à pr.

AUCTORITAS, atis. f. [αὐθεντία, ἀξίωμα, ἀξιωματικόν] Jus, potestas & dignitas. Cic. 3. Philipp. 13. Tantus autem consensus municipiorum coloniarumque provinciæ Galliæ, ut omnes ad auctoritatem hujus ordinis majestatemque Pop. Rom. defendendam conspirasse videantur.

Auctoritas, alterius Existimatio & opinio, quæ vulgo Reputatio. Cic. pro Lege Manil. Et quoniam auctoritas multum quoque in bellis administrandis atque imperio militari valet, certe, &c.

Auctoritas & amplitudo. Cic. pro Rosc. Amer. 2.

Vis, auctoritas, pondus. Cic. pro Flacc. 9. Totius hujusce rei quæ sit vis, quæ auctoritas, quod pondus, ignorant.

Acies auctoritatis. V. In ACIES. & infra Hebescit auctoritas.

Adulta auctoritas. In ADOLESCO, & mox Comprimi auctoritate.

Æterna adversus hostem auctoritas. Cic. 1. Off. 37. ubi Gronov. V.

Fluxa auctoritas. Tacit. 1. Hist. 21. Proin agendum, audendumque; quum Galbæ auctoritas fluxa, Pisonis nondum coaluisset.

Gravissima. Cic. 1. de Invent. 101. Primus locus sumitur ab auctoritate; quum commemoramus quantæ curæ res ea fuerit aut diis immortalibus, aut iis quorum auctoritas gravissima debeat esse.

Gravior auctoritate. Cic. 2. de Orat. 55. Certe non tulit ullos hæc civitas, aut gloria clariores, aut auctoritate graviores, aut humanitate politiores P. Africano, &c.

Languida auctoritas patrum facta est. V. LANGUOR.

Projecta auctoritas. Tacit. 1. Ann. 42.

Senior. Cic. in Brut. 327. Hortensius erat excellens judicio vulgi, & facile primas tenebat adolescens. Sed quum jam honores, & illa senior auctoritas gravius quiddam requireret, remanebat idem, nec decebat idem.

Tenui auctoritate homo. Cic. 2. contra Rull. 44.

Id auctoritatis, pro Ejus auctoritatis. Tacit. 12. Ann. 18.

Auctoritas est ebori. Plin. lib. 12. cap. 4. Tanta ebori auctoritas erat; urbis nostræ trecentesimo anno. i. e. Tanti fiebat, tanto in honore erat.

Citra auctoritatem Senatus. V. CITRA.

Auctoritas senectutis. Cic. de Senect. 62. Habet senectus, honorata præsertim, tantum auctoritatem, ut ea pluris sit, quam omnes adolescentiæ voluptates.

Tributorum auctoritas. Plin. lib. 12. cap. 4. Ideo fortassis in tributorum auctoritate tertia res fuerit ebenus.

Auctoritas testimonii. Cic. 5. Fam. 12. Non enim me solum commemoratio posteritatis ad spem quandam immortalitatis rapit, sed etiam illa cupiditas, ut vel auctoritate testimonii tui, ut judicio benevolentiæ, vel suavitate ingenii, vivi perfruamur.

Auctoritate nutuque legum domitas habere libidines. Cic. 1. de Orat. 194. Et docemur non infinitis concertationumque plenis disputationibus, sed auctoritate nutuque legum domitas habere libidines, coercere omnes cupiditates, nostra tueri, ab alienis mentes, oculos, manus abstinere.

Abjicere auctoritatem. In ABJICIO.

Adducere aliquem ad nostram auctoritatem. In ADDUCO.

Adhibere. In ADHIBEO.

Adjicere. In ADJICIO.

Adjungere auctoritatem & fidem rebus. Cic. 2. de Divin. 113. Auctoritatem quidem nullam debemus nec fidem commentitiis rebus adjungere.

Adjungere se ad auctoritatem Senatus. V. ADJUNGO.

Adolescit auctoritas. In ADOLESCO.

Afferre auctoritatem. In AFFERO.

Amittere. In AMITTO.

Amplexari. In AMPLEXOR.

Amplificare. In AMPLIFICO.

Attribuere alicui. Cic. pro Font. 12. Mihi enim semper unaquaque de re, testis non solum semel, verum etiam breviter interrogandus, & sæpe etiam non interrogandus, ne aut irato facultas ad dicendum data, aut cupido auctoritas attributa esse videatur.

Auferre iis qui profuerunt. Quintil. lib. 5. cap. 7.

Cedere auctoritati. In CEDO.

Coalescit auctoritas. V. paulo ante, Fluxa auctoritas.

Communire auctoritatem. In COMMUNIO.

Comparare. In COMPARO.

Comprobare alicujus rei. Cic. 1. de Divin. 33. Augur Tib. Gracchus auspiciorum auctoritatem confessione errati sui comprobavit.

Comprimi nondum adulta auctoritate alicujus non posse. Tacit. 1. Ann. 46.

Conferre se ad alicujus auctoritatem. V. CONFERO.

Contemnere auctoritates, ratione pugnare. Cic. 3. de Nat. Deor. 16.

Consistit auctoritas. V. CONSISTO.

Constituere auctoritatem. Cic. 3. Verr. 5.

Contingere aliquam auctoritatem. In CONTINGO.

Dare. Cic. 3. de Nat. Deor. 91. Utrum poetæ Stoicos depravarint: an Stoici poetis dederint auctoritatem, non facile dixerim.

Defugere. Plaut. Pœn. 1. 1. 19. M. Si auctoritatem postea defugeris, ubi dissolutus tu sies, ego pendeam. i. e. Si negaveris postea factum fuisse a me te auctore, suadente & impellente.

Defugere auctoritatem, aliter acceptum. Ter. Eun. 2. 3. 98. Jubesne? CH. jubeo, cogo, atque impero. P. nunquam defugiam auctoritatem: sequere. i. e. Faciam maxime quum ita tu velis & jubeas. Non recusabo facere, dum tu tamen auctor sis facti. Donatus. [Vide Muretum in hunc Terentii locum H. St.] Cic. pro P. Syll. 33. Itaque attende jam Torquate, quam ego non defugiam auctoritatem Consulatus mei. i. e. Quantum non verear aut recusem palam prædicare qua auctoritate sim usus in meo Consulatu: vel certe significat, Se cuncta illa quæ tunc gessit, confiteri ac præ se ferre recte & ordine gesta esse, paratum illa defendere, ac quæcunque quasi jusserit ille ac mandarit, non recusaturum facere.

Detrahere alicui auctoritatem. Quintil. lib. 6. cap. 5. & lib. 7. cap. 2.

Dicere aliquid majore auctoritate. Cic. 2. de Divin. 139. De Democrito, Nec cognovi quenquam qui majore auctoritate nihil diceret.

Esse in auctoritate. Plin. lib. 34. cap. 6. Pedestres sine dubio Romæ fuerunt in auctoritate longo tempore. i. e. In pretio.

Esse in auctoritate alicujus, est Ei obtemperare. Liv. 9. 14. Samnites quum instructos repente ad pugnam Romanos conspexissent, vociferari, se in auctoritate Tarentinorum manere.

Est in auctoritatem scientiæ. V. IN.

Esse magnâ, pro Auctoritatem magnam habere. Cic. 7. Att. 7.

Excellere auctoritatem. Cic. Pompeii autem auctoritas cum apud omnes est quanta esse debet, tum excellit in Provincia, &c.

Exterminare auctoritatem. Cic. de Provinc. Conf. 3.

Facere aliquid auctoritate & exemplo alicujus. Cic. pro Corn. Balb. 31. Creator hujus urbis Romulus fœdere Sabino, docuit etiam hostibus recipiendis augeri hanc civitatem oportere, cujus auctoritate & exemplo nunquam est intermissa a majoribus nostris largitio & communicatio civitatis.

Facit mecum eorum auctoritas. i. e. Ipsi viri qui plurimi fiunt ab omnibus, & habentur docti gravesque viri, sunt meæ opinionis. Cic. pro Cæcin. 20. Auctoritatem sapientissimorum hominum facere nobiscum, in judicium non venire utrum Cæcina possederit, necne.

Facere auctoritatem. V. FACIO.

Florere auctoritate. Cic. 4. Fam. 3.

Frangere auctoritatem. Cic. 1. Acad.

Gerere magistratum ex auctoritate alicujus. Cic. 4. Fam. 9.

Gliscit auctoritas. Tacit. 4. Ann. 35.

Habere auctoritatem apud aliquem. Cic. pro Flacc. 61. Liceat mihi potius de levitate Græcorum queri, quam de crudelitate: auctoritatem isti habeant apud eos quos esse omnino noluerunt.

Habere parum auctoritatis. Cic. de Clar. Orat. 327. Etsi enim genus illud dicendi auctoritatis habebat parum, tamen aptum esse ætati videbatur.

Habere plus auctoritatis in suadendo. Cic. 8. Att. 9. Nam quod testificor me expertem belli fuisse, etsi id re perspectum est: tamen ea scripsi, quo in suadendo plus auctoritatis haberem, eodemque pertinet, quod caussam ejus probo.

Habere satis auctoritatis. Cic. 2. Off. 34. Ad fidem faciendam justitia plus pollet: quippe quum ea sine prudentia satis habeat auctoritatis: prudentia sine justitia nihil valeat ad faciendam fidem.

Habere eandem vim & auctoritatem. Cic. pro Rosc. Com. 6. Quod si eandem vim, diligentiam auctoritatemque habent adversaria, quam tabulæ, quid attinet codicem instituere, conscribere, ordinem conservare?

Hærere auctoritatem, pro Manere. Cic. De quo si vos severe judicaveritis, auctoritas ea, quæ in vobis remanere debet, hærebit.

Hebescit auctoritas. Cic. 1. Catil. 4. At nos vicesimum jam diem patimur hebescere aciem horum auctoritatis.

Imminuere suam auctoritatem. V. IMMINUO.

Induere auctoritatem. Quintil. lib. 4. cap. 1. Nam se quoque moneri interim fingit, ut pro Rabir. Posthumo, dum aditum sibi ad aures facit, & auctoritatem induit vera sentientis, quo magis credatur vel defendenti eadem, vel neganti.

Intercessit gravissima auctoritas Senatus. Cic. 1. Fam. 2. De his rebus pridie quam hæc scripsi, Senatus auctoritas gravissima intercesserat. V. mox Perscribere auctoritatem.

Intercessum est auctoritati. V. INTERCEDO.

Interponere auctoritatem. V. INTERPONERE.

Laudare auctoritatem, est In judicio dicere titulum suæ possessionis: & est antiquus sermo Jurisconsultorum. Budæus.

Levare auctoritatem suam inconstantia. V. LEVIS.

Mereri narrantis auctoritatem. Quintil. lib. 4. cap. 2.

Minuere auctoritatem. In MINUO.

Movet auctoritas. Cic. 8. Att. 9. Tua me hercule auctoritas vehementer movet.

Niti auctoritate. ut Auctore.

Obtinere auctoritatem. Cic. pro Arch. 9. At non est professus. immo vero his tabulis professus, quæ solæ ex illa professione collegioque Prætorum obtinent publicarum tabularum auctoritatem.

Perdere. Quintil. lib. 4. cap. 2.

Perdita auctoritate homo. Cic. Anteq. iret in exil. 17. Nemo tam perdita auctoritate, tam facinorosa inventus vita, qui quum de scelere fateretur, non tamen sententiis prius judicum convinceretur, quam supplicio addiceretur.

Perscribere auctoritatem. Cic. 8. Fam. 8. Siquis huic Senatusconsulto intercessisset, auctoritas perscriberetur. Et 5. Att. 2. fin. Nondum enim satis huc erat allatum, quo modo Cæsar ferret de auctoritate perscripta. Quum aliquid in Senatu major Senatorum pars decreverat, Senatusconsultum scribebatur, nisi Tribunusplebis aliquis intercederet. Intercedente, Senatusconsultum non erat, sed scribebatur tamen quod Senatus eo die statuisset: eaque Perscripta auctoritas dicebatur. Perscribebantur, inquam, auctoritates, id est eorum nomina quibus auctoribus factum esset Senatusconsultum. Id luculentissime declaratur in 8. Fam. 8. conf. supra Intercedere, Interponere &c. P. Manut. ad 1. Fam. 2.

Petere auctoritatem. Quintil. lib. 1. cap. 6. Peti solet auctoritas ab oratoribus vel historicis.

Pœnitere auctoritatis. Cic. de Arusp. Resp. 45. Et eo fecisse auctore se diceret, cujus auctoritatis neminem posset pœnitere.

Ponere auctoritatem in aliquo. Cic. pro Domo sua, 117. Esto, collegium non adhibuisti. quid? de collegio quis tandem affuit? posuerat enim auctoritatem in uno, quæ est in his omnibus.

Premit aliquem auctoritas. Quintil. lib. 6. cap. 5.

Removere & prætermittere auctoritatem e causa. Cic. pro Muren. 67. Tolle mihi e causa nomen Catonis: remove ac prætermitte auctoritatem, congredere mecum criminibus ipsis.

Residet auctoritas in nutu præclarorum virorum. Cic. de Senect. 61. Quid de Paulo, aut Africano loquar? aut, ut jam ante dixi, de Maximo, quorum non in sententia solum, sed etiam in nutu residebat auctoritas?

Sequi

Sequi auctoritatem alicujus. Cic. pro Cluent. 140. Ego vero in isto genere libentius cum multorum, tum hominis eloquentissimi & sapientissimi L. Crassi auctoritatem sequor.

Superavit auctoritatem consuetudo. Quintil. lib. 1. cap. 5.

Suscipere auctoritatem. Cic. 1. Acad. 19.

Tenere auctoritatem in aliquem. Cic. de Senect. 37. Tenebat non modo auctoritatem, sed etiam imperium in suos.

Tribuere. Cic. 1. de Divin. 5. Quumque huic rei magnam auctoritatem, Pythagoras jam ante tribuisset.

Tribuere defensioni. Cic. pro Syll. 10. Hoc totum ejusmodi est, Judices, ut si ego sim inconstans ac levis, nec fidem tribui convenerit, nec defensioni auctoritatem.

Valere auctoritate. Cic. Anteq. iret in exil. 7. Vos, credo, retinebitis vestram libertatem, qui neque tanta valetis auctoritate, neque tantorum officiorum impensam egistis in patriam?

Valet etiam sine ratione auctoritas. Cic. 1. de Nat. Deor. 10. Tantum opinio præjudicata poterat, ut etiam sine ratione valeret auctoritas.

Valet multum apud me auctoritas ejus. Cic. 9. Att. 9. Scribis Peduceo quoque nostro probari quod quierim, cujus auctoritas multum apud me valet.

Valet plurimum auctoritas in consiliis. Quintil. lib. 3. cap. 8.

Versari in auctoritatibus. Cic. 1. de Orat.

Vincere auctoritate. Cic. 1. de Divin. 62. Carneadem ergo antepones Platoni & Socrati? qui ut rationem non redderent, auctoritate tamen hos minutos philosophos vincerent.

Vivit mihi ejus auctoritas. Cic. 10. Att. 1. Ejus igitur mihi vivit auctoritas: & simillimus ejus filius eodem est apud me pondere, quo fuit ille: quem salvere velim jubeas plurimum.

Auctoritates publicæ, pro Literis publicis, i. e. Scriptis instrumentis ad aliquid probandum. Cic. 2. Verr. 7. Legationes cum publicis auctoritatibus ac testimoniis convenisse.

Auctoritas, Opinio, & judicium, & consilium, & sententia. Cic. pro Cluent. 19. Et illa oratio potius temporis mei, quam judicii & auctoritatis fuit. Idem 2. Philipp. 2. A vobis peto, ut si sequi minus videbitis orationem meam, atque authoritatem meam, benigne me tamen, ut fecistis, audiatis.

Auctoritatis instrumentum: i. e. Venditionis, quod hinc fit, quia is auctor est qui vendidit. Scævola in l. ultima. D. de pignorat. action. Pignori creditori locum purum obligavit, eique instrumentum emptionis tradidit: & quum eum locum inædificare vellet, mota sibi controversia a vicino de latitudine, petiit a creditore ut instrumentum auctoritatis a se traditum exhiberet. Quidam codices male habent Auctionis pro Auctoritatis.

Auctoritas & sententia alicujus. Cic. 1. Fam. 7. Quare ea quæ scribam, sic habeto, me cum illo re communicata, de illius ad te sententia atque auctoritate scribere.

Auctoritas, pro Auctore, i. e. Eo qui primus rumorem aliquem sparsit. Plaut. Trin. 1. 2. 180. Quod si exquiratur usque ab stirpe auctoritas, &c.

Auctoritas, pro Exemplo, & loco sive testimonio e scriptoribus desumpto. Cic. 1. de Orat. 180. Num destitit uterque nostrûm in ea causa, in auctoritatibus, in exemplis, in testamentorum formulis, hoc est in medio jure civili versari? Auctoritatibus, pro Locis & testimoniis dixit Cicero: quibus quidem scriptorum præstantia, vilitasve, auctoritatem dare ac adimere solet. Quintil. lib. 5. cap. 11. Jam sententiis quidem poetarum non orationes modo sunt refertæ, sed libri etiam philosophorum: qui quanquam inferiora omnia præceptis suis ac literis credunt, repetere tamen auctoritatem a plurimis versibus non fastidierunt.

Auctoritas, pro Testimonio authentico, probationeque authentica. Cic. pro Cœl. Sed cur diutius vos Judices, teneo? Ipsius jurati religionem auctoritatemque percipite.

Usus & auctoritas. Cic. pro Cæcin. 54. Lex usum & auctoritatem fundi jubet esse biennium: at utimur eodem jure in ædibus quæ in lege non appellantur. i. e. De quibus lex silet. Usum & auctoritatem vocavit Usucapiendi conditionem, quæ olim erat biennii in rebus soli: ut auctor est Justinianus in secundo Institutionum. Et Cic. in Topic. 23. Budæus.

Auctoritas. Venuleius in l. ult. D. de Evictionibus. Si aliquam rem mihi tradideris, & eandem pro derelicto habuero, amitti auctoritatem (id est, actionem pro evictione) placet.

Auctoritatis jure. Cic. de Arusp. Resp. 4. Multæ sunt domus in hac urbe P. C. atque haud scio an pene cunctæ: jure optimo, sed tamen jure privato, jure hæreditario, jure auctoritatis, jure mancipii, jure nexi. Budæus, Auctoritas, nomen est unum ex iis quæ dominium rerum perficiunt. Illud Ciceronis, Jure auctoritatis, significat Jure usucapionis, quam Præscriptionem vocant, quæsito ab auctore, cujus causam sequitur, qui ab eo rem quæsivit quovis modo legitimo & civili.

AUCTŌRO, [οἰκειόω] āre. Accepta mercede operam suam vendere. Dictum est inprimis de Gladiatoribus, qui pretio se in ludum gladiatorium addicebant. conf. Turneb. Adversf. 2. 20. Torrent. ad Hor. 2. Serm. 7. 59. A Gladiatoribus translata vox est ad alios. ut Sicarios, Proditores &c. Sic Liv. 37. 10. Eo pignore velut auctoratum sibi esse proditorem ratus. Hinc etiam Auctorati milites, Ære stipendiario obstricti, ac jam non sui arbitrii: Budæus. Plin. lib. 14. cap. 1. de vitibus loquens, In Campano agro populis nubunt: maritasque complexæ, atque per ramos earum procacibus brachiis geniculato cursu scandentes, cacumina æquant, in tantum sublimes ut vindemiator auctoratus rogum ac tumulum excipiat. Quem locum sic exponit Sabellicus in Annotationibus: Id sane dicere voluit, ut is qui ad eam vindemiam conducatur, præter diurnam mercedem, rogum etiam & tumulum excipiat, quasi dicat, Si e tam eminenti arbore lapsus extingueretur, is cui locata erat opera, rogi ac funeris persolveret impensam: aut certe funus & rogum mortuo repræsentaret. V. & Hard.

Auctorare sibi mortem &c. Paterc. 2. 30. Tum M. Perperna Prætorius Sertorium inter cœnam Etoscæ interemit, Romanisque certam victoriam, partibus suis excidium, sibi turpissimam mortem, pessimo auctoravit facinore. i. e. Mortem veluti mercedem sibi quæsivit, & arcessivit ut debitam. Turneb.

Auctorari, passive, Auctorem fieri, auctoritatemque suam interponere significat. Pomp. in l. 4. D. de auctor. tutor.

AUCTŌROR, āri. dep. Apul. 9. Met. Mulier execrando metallo pudicitiam suam auctorata est.

AUCTORĀTUS, [δημιόπρατος] i. e. ut Servus aut gladiator auctione venditus. Auctoratus (ait Acron) Addictus, condemnatus. Qui se vendunt ludo Auctorati dicuntur. Auctoratio enim dicitur Venditio gladiatorum. Hor. 2. Serm. 7. 59.

AUCTORAMENTUM, i. n. [οἰκείωμα] Stipendium quoddam, & quasi Pretium cujusdam militiæ ac pugnæ, actionisque: ut Quintil. in Gladiat. Nec difficilem sane, sub illo præsertim auctoramento, habuisset missionem: sed noluit gladiator vivere. Cic. 1. Off. 150. Illiberales autem & sordidi quæstus mercenariorum omnium, quorum operæ, non quorum artes emuntur. est enim in illis ipsa merces, auctoramentum servitutis. Valla lib. 4. Sueton. Tiber. cap. 7. Rudiariis quoque quibusdam revocatis auctoramento centum millium. V. Vossii Etymol.

Funebre auctoramentum. Paterc. 2. 66. in M. Antonium invehens, qui præmium ei proposuerat, qui ad se caput Ciceronis afferret: Nihil, inquit, egisti, M. Antoni; nihil, inquam, egisti, mercedem cœlestissimi oris & clarissimi capitis abscissi numerando, auctoramentoque funebri ad conservatoris quondam Reipub. tantique Consulis irritando necem. [An Fœnebri?

Constituere auctoramentum. Paterc. lib. 2. 28. Sylla primus exemplum proscriptionis invenit, ut in qua civitate petulantis convicii judicium histrioni exoleto redditur, in ea jugulati civis Reip. constitueretur auctoramentum, plurimumque haberet qui plurimos interemisset: neque occisi hostis, quam civis uberius foret præmium, fieretque quisque merces mortis suæ. Probabiliter Puteanus legit, Civis Romani publice &c.

AUCTIFICO, āre. Arnob. Auctificat dignitates.

AUCTIFICUS, Adj. [αὐξητικός] ut, Motus auctificus, Incrementum corporis quotidiana humorum accessione. Lucret. 2. 571.

> Nec porro rerum genitales, auctificique
> Motus perpetuo possunt servare creata.

AUGIFICO, āre. Idem ac Augere. Ennius apud Non. 2. 61.

AUGMEN, ĭnis. n. [αὔξημα] Idem quod Auctus substantivum. Lucret. lib. 3. 269.

> — perfectum corporis augmen.

Augmine donare, pro Augere. Lucret. lib. 2. 72.

AUGMENTO, āre. Idem quod Augere. Firmic. lib. 5. cap. 6. Ut thesauros suos augmentent, semper in præliis versabuntur.

AUGMENTUM, i. n. Prudent. Honoris augmentum tuî. Frequens vox apud JCtos. Est & sacrorum verbum, sicut Augeo. Varr. 4. de L. L. 22. Augmentum est, quod ex immolata hostia defectum. Scaliger hic legit Augumentum.

AUGĪA, sive AUGĒA, [Αὐγεία Stephano] Nomen est duarum urbium, quarum altera in Locride est, cujus in Catalogo navium meminit Homer. Altera in Laconia.

AUGIAS, [Αὐγέας] vel Augeas, Solis nomine, re autem ipsa Phorbantis filius ex Hyrmine Nelei, seu (ut alii) Nyctei, aut Epochi filius, ex cujus oculis aiunt radios tanquam solares micuisse. Hic igitur quum Herculi stabulum suum purgandum collocasset, isque una die purgasset, de pacta mercede tergiversatus est. Quapropter Phyleus Augiæ filius arbiter assumptus, secundum Herculem pronuntiat, quod pater ægre ferens illum ejecit, ejectusque Dulychium venit. Hæc ex commentariis in Homerum. Sunt qui fabulam sic narrent, Augias Epirorum sive Elidensium rex fuit, qui cum Heleo rege Piliorum bellum gessit, multa etiam armenta habuit, quorum stabula quum multo stercore essent plena, ad ea vacuanda Herculem misit Eurystheus. V. Serv. ad 8. Æn. 300. Sen. Herc. fur. 247.

> Nec ad omne clarum facinus audaces manus
> Stabuli fugavit turpis Augiæ labor.

AUGIFICARE, AUGMENTUM. V. AUGEO.

AUGILÆ, [Αὔγιλαι] Africæ sunt populi, qui nullos deos putaverunt præter defunctorum manes, a quibus responsa petere solebant, sepulcris incubantes, ut Mela aliique prodiderunt.

AUGITES, [αὐγίτης] Gemma. Plin. lib. 37. cap. 10. Augites non multis alia videtur esse quam quæ Callais.

AUGUR, ŭris. c. [οἰωνοσκόπος, οἰωνοπόλος] Qui ex avium garritu futura prædicit. Festus, Augur ab avibus, gerendoque dictus: quia per eum avium gestus edicitur. sive ab avium garritu: unde & Augurium. Servius, Solebant Augures dum divinabant, ita agere: primum designabant lituo spatia, & eis nomina dabant, ut prima pars diceretur Antica, posterior Postica, item Dextra & Sinistra, atque ita, secundum hæc spatia, divinabant. Cic. 13. Philipp. 12. Augur Jovis interpres, & internuntius. V. Rosin. Ant. Ro. l. 3. c. 8. sq. & Lex. Pitisc.

In avibus erant tria divinationis genera: nam aliæ quidem volatu, aliæ cantu futura prædicebant: & illæ quidem Præpetes, hæ Oscines dicebantur. erat & tertium genus ex illarum gustatu, quum pullis gallinaceis e cavea depromptis esca porrigebatur, ut tripudium solistimum inde esset, perniciesque portendebatur, si escam non caperent. De quibus videto multa exempla apud Valer. Max. Cic. 6. Fam. 6. Non igitur ex alitis involatu, nec ex cantu sinistro oscinis, ut in nostra disciplina est, nec ex tripudiis solistimis, aut soniviis tibi auguror.

Apollo augur. Hor. 1. Carm. 2. 32.

Phœbeius augur, pro Amphiarao. Stat. 6. Theb. 441.

Simque augur cassa futuri. Idem 9. Theb. 629. de fœmina augurante.

Aquæ augur cornix. Hor. 3. Carm. 17. 12.

Augur publicus prædicit. Cic. 6. Fam. 6. Quo in bello nihil adversi accidit non prædicente me. Quare quum ut augures & astrologi solent, ego quoque augur publicus ex meis superioribus prædictis constitui apud te auctoritatem augurii & divinationis meæ, debebit habere fidem nostra prædictio.

Veri providus augur. Ovid. 12. Met. 18.

Augures observant. In OBSERVO.

Augures auspiciis præsunt. Cic. 1. de Nat. Deor. 124.

AUGURALIS, e. Adj. [οἰωνοσκοπικός, οἰωνιστικός] Quod ad augures pertinet. ut, Auguralis cœna, quæ & Adjicialis dicitur. q. V. Varr. 3. de R.R. 6. Primus

Primus hos Q. Hortensius augurali cœna posuisse dicitur. Cic. 7. Fam. 27. In eas quum incidissem in cœna augurali apud Lentulum.
Augurales libri. Cic. 1. de Divin. 72. In quibus augurum disciplina continetur.
Auguralia insignia. Liv. 10.
Porta auguralis. Tacit. 2. Ann. [Locus in dict. seq. affertur. Commentum igitur est quod hic de Porta hoc nomine dicitur.
Vir auguralis, ut Vir consularis. Cic. de Clar. Orat. 267.

AUGURALE, is. n. [οἰωνοσκοπεῖον] Insigne augurum, pro Lituo accipi arbitror. Sen. de Tranquill. Vitæ, cap. 12. Quæ dignitas, cujus non prætextam, & augurale, &c.
Item, Locus in castris ad dextram Prætorii ubi auguria capiebantur. Tacit. 2. Ann. 13. Nocte cœpta, egressus Augurali. & 15. 30. V. Lips. ad loc. & qui plenius hæc explicat, Burm. ad Quintil. Inst. 8. 2. p. 671. ubi pro Prætorio positum docet. V. & mox AUGURACULUM.

AUGURIUM, i. n. [οἰωνισμὸς, οἰωνοσκοπία] Ipsa per aves divinatio. Virg. 5. Æn. 523.
— magnoque futurum
Augurio monstrum. Ubi Servius, Augurium dictum, quasi Avigerium: quod aves gerunt. Plin. lib. 7. cap. 56. Auguria ex avibus invenit Car, a quo Caria appellata. adjecit ex ceteris animalibus Orpheus.
Auguria Romana Cicero dicit coacta esse, quod augurarentur e pullis in cavea ante fame enectis, & quod ex offa cadere aliquid oporteret, ut tripudium solistimum fieret: contra libero utebatur augurio Deiotarus, qui libere volantes aves aperto cœlo, non clausas cavea spectabat. De Div. l. 1. c. 15.
Augurium & Auspicium discernuntur: quod sit Auspicium avium inspectio, & quæ ex volatu avium significetur, & vocibus: Augurium autem, rerum omnium conjecturas prudenter ac diligenter amplectitur. Hæc Nonius. [Augurium dici quod petitur & certis avibus ostenditur, Auspicium vero quod qualibet avi, demonstratur, nec petitur, docet Serv. ad Æn. 1. 398.
Augurium, pro Oraculo. Virg. 3. Æn. 89.
Da pater augurium, atque animis illabere nostris. Servius. q. V.
Augurium in piscibus. Plin. lib. 9. cap. 16.
Augurium quoddam futurorum in mentibus inhæret. Cic. 1. Tusc. 33.
Augurium & divinatio mea. Cic. 6. Fam. 6.
Auctoritas augurio continetur. Cic. de Arusp. Resp. 18. Ego vero primum habeo auctores majores nostros, qui statas solennesque cæremonias, Pontificatu: rerum bene gerendarum auctoritates, Augurio: fatorum veteres prædictiones, Apollinis Vatum libris: portentorum explanationes, Hetruscorum disciplina contineri putaverunt.
Augurium salutis. Divinationis genus, quo probatur concedatne illis Deus, ut populo salutem postulent, quasi nefas esset eam, priusquam concedatur, petere. V. Dion. 37. Cic. 1. de Divin. 105. P. Claudius AugurConsuli nuntiavit, addubitato salutis augurio, bellum domesticum, triste, ac turbulentum fore. V. Torrent. & Casaub. ad Suet. Aug. c. 31.
Fatale. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 141.
Inane. Val. 6. Argon. 729.
Magnum. Virg. 5. Æn. 523.
Hinc oculis subito objicitur, magnoque futurum
Augurio monstrum, docuit post exitus ingens.
Nauticum, Quo nautæ cygnos observabant. V. Serv. ad Virg. 1. Æn. 393.
Triste. Virg. 5. Æn. 7.
Accipere augurium. Valer. 1. Argon. 161.
Agere. Cic. 3. Off. 66. Quum in arce augurium Augures acturi essent, jussissentque T. Claudium Centumalum, qui, &c. Varr. 5. de L. L. Augures (inquit) agere augurium dicuntur, quum in eo plura dicant, quam faciant.
Constituere apud aliquem auctoritatem sui augurii. Cic. 6. Fam. 6.
Dare augurium. Virg. 3. Æn. 703.
Auguria aut oblativa sunt, quæ non poscuntur: aut impetrativa, quæ optata veniunt. Hoc ergo quia oblativum est, ideo dixit forte. Bene autem a columbis Æneæ datur augurium, & Veneris filio & regi. Nam ad reges pertinet columbarum augurium: quia nunquam solæ sunt, sicut nec reges quidem. Hæc Servius in illud 6. Æn. 190.
Vix ea fatus erat, geminæ quum forte columbæ, &c. Idem etiam tradit in illud 12. Æn. 246.
— monstroque fefellit. & ad 1. 393.
Augura, pro Auguria dixisse veteres probat Nonius ex Accio.

AUGŬRO, [οἰωνοσκοπέομαι, οἰωνίζομαι] & AUGUROR, ari. Divinare. Virg. 7. Æn. 273.
— & siquid veri mens augurat opto. Ubi Servius, Auguro dicimus secundum Plinium, Quum præsagio mentis futura colligimus. Auguror vero tunc, Quum futura veris captamus auguriis. Cic. 2. de Nat. Deor. 16. Augurandarum rerum causa. Plaut. Cist. 4. 2. 26. Aspice, oculis investiga, astute augura.
Augurare & divinare. Cic. 1. de Divin. 92. Et in Persis augurant & divinant Magi, qui congregantur in fano commentandi causa, atque inter se colloquendi.
Auguror his tua numina flecti. Ovid. 4. de Pont. 9. 133.
Augurari conjectura. Cic. 1. de Orat. 65. Ego enim quantum auguror conjectura, quantaque ingenia in nostris hominibus esse video, non despero, &c.
Opinione. Cic. pro Muren. 65. Ac te, quantum ego opinione auguror, jam usus flectet, ætas leniet.
De aliquo. Cic. in Orat. 41. Sed quid de illo augurer, libet dicere.
Ex avis volatu. Cic. 6. Fam. 6. V. Augur publicus, in AUGUR.
Augurari futura. Cic. 1. de Divin. 64. Idque (ut modo dixi) facilius evenit appropinquante morte, ut animi futura augurentur.
Mortem suam. Cic. 1. Tusc. 96. Vereque ei qui venenum præbuerat, mortem est eam auguratus, quæ brevi consequuta est.
Augurare sibi annos. Valer. 3. Argon. 156.
Sacerdotesque vineta virgetaque & salutem populi auguranto. Cic. 2. de Legib. 21.

AUGURATUS, Partic. [οἰωνισθεὶς] Cic. in Vatin. 4. In illo augurato templo ac loco.

AUGURATO, Adv. ut Auspicato [κατ' οἰωνισμὸν] Liv. 1. 18. Accitus Numa, sicut Romulus augurato in urbe condenda regnum adeptus est, de se quoque deos consuli jussit. Alibi Inaugurato dixit.

AUGURĀTUS, ûs. m. [οἰωνικὴ] Augurium, frequentius Sacerdotium, vel munus Auguris publici. Cic. 1. de Divin. 32. Cujus quum tentaret scientiam auguratus, dixit ei cogitare se quidquam. Cœl. ad Cic. 8. Fam. 3. Quomodo illum putas auguratus tuum competitorem dolere?

AUGURATIO, ōnis. f. [οἰώνισμα] Augurandi actus. Cic. 2. de Divin. 65. Quæ tandem ista auguratio est, ex passeribus, annorum potius, quam aut mensium aut dierum?

AUGURĀTRIX, īcis. f. ut, Mulier auguratrix. Festus.

AUGURACULUM, i. n. [οἰωνιστήριον] Auguraculum veteres dicebant quam nos Arcem vocamus: quod ibi augures publice auspicarentur. Fest. Scribit Hyginus (in lib. de Castris metandis) in castris Romanorum fuisse Auguraculum, quod Tacitus Augurale vocat. V. Schel. ad loc. p. 53. conf. supra AUGURALE.

AUGURIUS, a, um. [οἰωνοσκοπικὸς] Idem quod Auguralis. Cic. 3. Fam. 9. Quum ipsam cognitionem juris augurii consequi cupio.

AUGUSTA, AUGUSTALIS, AUGUSTE &c. V. AUGUSTUS.

AUGUSTUS, a, um, [σεβάσμιος, σεπτὸς] ut, Sedes augusta. Virg. 4. Georg. 228.
Siquando sedem augustam, servataque mella
Thesauris relines. Ubi Servius, Sedem augustam, i. e. Alvearia. Et proprie Augustum, est Tectum augurio consecratum. Abusive, Nobile, quasi majestatis plenum. Stat. 4. Sylv. 2. 18. Ovid. 1. Fast. 609.
Sancta vocant augusta patres: augusta vocantur
Templa, sacerdotum rite dicata manu.
Caput augustum. Ovid. 15. Met. 869.
Fons sanctus & augustus. Cic. 5. Tusc. 36. Ex hoc igitur Platonis quasi quodam sancto augustoque fonte nostra omnis manabit oratio.
Forma viri augustior. Liv. 1. 7. de Evandro & Hercule loquens, Habitum formamque viri aliquantum ampliorem, augustioremque humana intuens, rogitat qui vir esset. i. e. Majestatis plenam, ac similitudinem divinitatis habens.
Augusta gravitate sedent. Ovid. 6. Met. 73. de XII. Diis.
Locus augustus, ab Avium gestu, i. e. Quia ab avibus significatus est, sic dictus: sive ab Avium gustatu, quia aves pastæ id ratum fecere. Fest.
Mœnia augusta. Virg. 7. Æn. 153.
Centum oratores augusta ad mœnia regis
Ire jubet. Ubi Servius, Augusta mœnia, augurio consecrata. Hinc paulo post illud est, Tectum augustum ingens. Et nisi in augusto loco Senatus haberi non poterat. Unde templum Vestæ non fuit augurio consecratum, ne illuc conveniret Senatus, ubi erant virgines.
Papyrus augusta, ab Augusto cognominata. V. Plin. lib. 13. cap. 12.
Sacra augusta. Ovid. 1. Fast. 609.
Templa. Ovid. 1. Fast. 610.
Augustissimus. Stat. 4. Sylv. 8. 20.
Ergo quod Ausoniæ pater augustissimus urbis,
Jus tibi tergeminæ dederat lætabile prolis, &c.

AUGUSTUS, [Αὔγουστος, Σεβαστὸς] primus cognomine dictus est C. Cæsar M. Octavii filius, qui a Majori avunculo suo C. Julio Cæsare Dictatore testamento adoptatus eidem in principatu successit: a quo & successores dicti sunt postea Augusti, quasi Augurio consecrati. Suet. in Aug. cap. 7. Postea C. Cæsaris, & deinde Augusti cognomen assumpsit: alterum testamento majoris avunculi: alterum Munatii Planci sententia, quum quibusdam censentibus Romulum appellari oportere, quasi & ipsum conditorem urbis, prævaluisset, ut Augustus potius vocaretur, non tantum novo, sed etiam ampliore cognomine, quod loca quoque religiosa, & in quibus augurato quid consecratur, Augusta dicantur, ab Auctu, vel ab Avium gestu gustuve: sicut etiam Ennius docet scribens,
Augusto augurio postquam inclyta condita Roma est.
Dubitavit Suetonius de vocis etymologia, sed utcunque id sit, Augustus proprie est Consecratus.
Vide Dionem, ut Augustus sit Σεβαστὸς pro Σεπτὸς, 344. Par. pa. prima. H. St.
Belliger Augustus trepidas laxaverat Alpes. Claud. in Cons. Prob. & Ol. 74.
Augustus Cæsar divûm genus. Virg. 6. Æn. 793.
Augustus pater & princeps. Hor. 1. Carm. 2. 50.
Hic ames dici pater atque princeps. Ideo dicit, quod Augustus Pater patriæ appellatus fuit, atque etiam ante hoc cognomen senator erat, & nomine Principis Rempublicam sub ditionem accepit suam. Tacit. 1. Ann. 9. Lepidi atque Antonii arma in Augustum cessere, qui cuncta discordiis civilibus fessa nomine Principis sub imperium accepit. Nomen autem istud sumpsit eorum imitatione, qui principes (ut reor) senatus legebantur, aut quod senatores principes dicerentur. Turneb.
Augustus mensis, dictus est ab Augusto imperatore, quum prius Sextilis vocaretur: quemadmodum Julius mensis prius Quintilis dicebatur. Suet. in Aug. cap. 31. Annum a divo Julio ordinatum, sed postea negligentia conturbatum atque confusum, rursus ad pristinam rationem redegit: in cujus ordinatione Sextilem mensem e suo cognomine nuncupavit, magis quam Septembrem, quo erat natus: quia hoc sibi & primus Consulatus, & insignes victoriæ obtigissent.
Adde, Augustum & Cæsarem id habere discriminis (auctor est Ammian. Marcellinus l. 27. c. 6. extr.) ut Augusti hi dicantur, Qui nunc regnant, & ab senatu Imperatoris nomine honestati sunt. at Cæsares dicuntur, Qui ab ipso Augusto electi sunt ad regendam aliquam provinciam cum Cæsaris honore tantum, donec Augustus vixerit, post ejus mortem successuri in imperio. V. CÆSAR.
Ceterum de ipso C. Cæsare Augusto, qui primus hoc nomen familiæ & successoribus intulit, præstat nihil quam pauca dicere. consul. Suet. & Dion.

AUGUSTA, æ. [Σεβαστὴ] Sic primum mariti cognomine dicta est Livia Augusti conjux, post mortem tamen ejus, ut cum ex Dionis l. 56. extr. ac Tac. 1. Ann. 8. tum ex nummis apparet, demum hoc honore aucta. Hinc idem Antoniæ, Druso Germ. nuptæ, a Caligula Nepote primum vivæ, mox & mortuæ a Claudio filio Impertitus fuit, teste Suet. Cal. c. 15. Claud. c. 11. Idem id nominis primus duabus uxoribus Messalinæ & Agrippinæ vivis indulsit. De hac V. Tac. Ann. 12. 26. datum dein a Nerone filiæ, & matri ejus Poppææ. Idem 15. 23. & matri Vitellii a filio, Hist. 2. 89. ex quo tempore omnes deinceps Augustorum uxores usurparunt, ut constat ex earum nummis ap. Occon. Patin. Vaillant.

AUGUSTÆ complures urbes vel Coloniæ potius dictæ sunt, quæ vox fine dubio semper subauditur, ut
Augusta Cæsarea, [Καισάρεια Αὐγοῦστα] vulgo *Saragoza*, Urbs est Hispaniæ citerioris.
Augusta Trevirorum, Urbs Galliæ Belgicæ, vulgo *Treves. Trier*.
Item Augusta Emerita, Civitas Hispaniæ in Lusitania, vulgo *Merida*.

Præterea Augusta Gemella in Hispania. Auctores Strabo & Plin.
Est item Augusta Vindelicorum, vulgo *Augspurg*.
Augusta Firma, Bæticæ oppidum. Plin. lib. 3. cap. 1. Singulis fluvius in Bætin, quo dictum est ordine irrumpens, Astigitanam coloniam alluit, cognomine Augustam Firmam, ab ea navigabilis. V. plures ap. Scriptores de Nummis coloniarum & Geographos. Huc pertinent & denominatæ ab Aug. urbes, ut

Augustodūnum, [Αὐγυςόδυνον] Heduorum urbs in Gallia. Pomponius auctor. Vulgo *Austun*.

Augustoritum, [Αὐγυςόριτον] Pictonum urbs, Ptolemæo. vulgo *Poictiers*.

Auguste, Adv. [οἰωνισμένως] ut, Auguste factum, i. e. Cum augurio, sive Captato augurio factum.
Auguste & sancte consecratus. Cic. 2. de Nat. Deor. 62. Hunc dico Liberum Semele natum, non eum quem nostri majores auguste sanctèque Liberum cum Cerere & Libera consecraverunt: quod quale sit, ex mysteriis intelligi potest.
Auguste & sancte venerari. Cic. 3. de Nat. Deor. 53. Dicamus igitur Balbe oportet contra illos etiam, qui hos deos ex hominum genere in cœlum translatos, non re, sed opinione esse dicunt, quos auguste sanctèque veneramur.
Dicere de religione augustius. Cic. de Clar. Orat. 183.

Augustālis, [αὐγυςαλὸς] Adj.
Augustales, Vegetius Rei militaris lib. 2. c. 7. nuncupatos testatur, Eos qui ab Augusto ordinariis juncti, primos ordines in prœlio ducebant.
Ludi Augustales, i. e. In honorem augusti. V. Tacit. 1. Ann. 15. & 54.
Sodales Augustales, Sacerdotes in honorem Augusti instituti. V. sodalis. Iidem Augustales absolute vocantur a Tacito 2. Hist. 95. V. Torrent. ad Suet. Galb. c. 8.

Augustalis, cognom. Ro. Claudius Augustalis, apud Columel. lib. 11. cap. 1.

Augustale, is. [αὐγουςάλιον] est (ut ait Quintil. lib. 8. cap. 2.) Tabernaculum ducis. Sed V. augurale.

Augustalia, τὰ Αὐγυςάλια, D. 10. Col. 604. H. St. [V. lib. 56. extr. Dion. Sunt Ludi Augustales, de quib. supra. conf. & in v. astici.

Augustalĭtas, ātis. f. Inscriptio vetus apud Gruter. p. 215. n. 2. QVI AD MVNVS AVGVSTALITATIS COMPELLENTVR.

Augustalĭcus, Adj. Vetus inscriptio apud Fabrett. p. 486. EX TESTAMENTO EIVS DECVRIONIBVS SING. IIII. AVGVSTALICIS III. PLEBEI INTRA MVRVM HABITANTIBVS DEDERVNT.

Augustānus, Adj. Augustani equites. Tacit. 14. Ann. 15.

Augusteus, aliud Adj. Usus est Frontinus de Colon. p. 119. ubi Limites & terminos rotundos in formam columnæ, Augusteos vocat. Invenitur etiam in quibusdam Codd. apud Suet. Claud. cap. 11. V. loc. in voce augustinus. Adj.

Augustiānus, aliud Adj. Suet. Neron. cap. 25. Sequentibus currum ovantium ritu plausoribus, Augustianos, militesque se triumphi ejus clamantibus.

Augustīnus, aliud Adj. Suet. Claud. cap. 11. Circensi pompa currum elephantorum Augustino similem decernendum curavit. Alii hic legunt Augusteo.

Augustinus, Nom. propr. Episcopi Hipponensis, haud vulgaris inter patres Latinos: vixit circa medium seculum IV, de cujus vita & scriptis, quæ plurima extant, V. ejus Retractt. & Editores operum Benedictinos T. XI. *Tillemont. Memoires pour servir a l'hist. Eccles.* Tom. 13.

Augusto, āre. Arnob. lib. 6.

AVI

Avia, V. avus.

Avia, vel potius Livia, Urbs Hispaniæ Ptolemæo, vulgo *Villalon*.
Avia, Fluvii nomen circa Phæneum campum, de quo Strabo lib. 9.

Aviarium, **Avicula**, **Avicularius**. V. avis.

Avidiēnus, cognomen hominis divitis, sed sordidi ac parci apud Horat. 2. Serm. 2. 55. — Avidienus,
Cui canis ex vero dictum cognomen adhæret.

Avĭdus, [πλεονέκτης, ἐπιθυμητικὸς] Adj. ab Aveo; ut Cupidus a Cupio. Ter. Heaut. 3. 2. 15. Sed habet patrem quendam avidum, miserum, atque aridum.
Pone post aveo, ut pavidus post paveo. H. St.
Avidus & Liberalis, contraria. Cic. pro Rosc. Com. 21. Quid est hoc? probus improbum, pudens impudentem, perjurum castus, callidum imperitus, liberalis avidum. subaudi Fraudavit.
Avidus & Avarus quomodo differant, V. in avarus.
Avidior ad rem aliquantum. Ter. Eun. 1. 2. 51.
Ut dicitur Attentior ad rem. H. St.
Gens ferox, & ingenii avidi ad pugnam. Livius de Gallis. Sic de parte quadam Hispanorum, qui cis Iberum habitant, cum particula In, dicit, Illorum esse Inquieta avidaque in novas res ingenia, l. 22. p. 215. Multitudo avida novandi res. V. Indicem. Sic Livius tres constructiones dat huic vocab. H. St. Prior locus est l. 7. c. 23. alter l. 22. c. 21. tertius l. 35. c. 33.
Avidus in pecuniis locupletum. Cic. 5. Philipp. 22.
Belli mens avida. Ovid. 7. Epist. 153.
Cædis avidissima propago. Ovid. 1. Met. 161.
Cibi avidus. Ter. Eun. 5. 4. 16.
Cognoscere avidus. Ovid. 10. Met. 472.
Gloriæ avidior. Cic. 9. Fam. 14. Sum enim avidior etiam quam satis est, gloriæ. Sic pro Marcell. 26. Avidissimus gloriæ.
Interficiendi alicujus avidus. Tacit. 13. Ann. 20.
Novitatis avidus. Plin. lib. 12. cap. 1. Ut est natura hominum novitatis avida.
Parandi divitias avidus. Ovid. 1. Trist. 2. 75.
Non ego divitias avidus sine fine parandi,
Latum mutandis mercibus æquor aro.
Voluptatis avidæ libidines. Cic. de Senect. 39. Archita Tarentinus nullam capitaliorem pestem, quam corporis voluptatem hominibus dicebat a natura datam: cujus voluptatis avidæ libidines temere & effrenate ad potiundum incitarentur.
Videndi avidus. Ovid. 10. Met. 56.
Amor avidus. Catull. 66. 83.
Amplexus avidi. Ovid. 7. Met. 143.
Animus appetens & avidus. Cic. 2. de Orat. 82. Siquid persequare acrius, ut invitus & coactus facere videare, facilitatis, liberalitatis, mansuetudinis, pietatis, grati animi, non appetentis, non avidi signa proferri perutile est.
Aures avidæ & capaces. Cic. in Orat. 104. Ipse Demosthenes, qui quanquam unus eminet inter omnes in omni genere dicendi, tamen non semper implet aures meas: ita sunt avidæ & capaces, & semper aliquid immensum infinitumque desiderant.
Auribus avidis captare. Ovid. 3. de Pont. 9. 19.
Canes avidi. Ovid. in Ibin, 170.
Et scindent avidi perfida corda canes.
Charybdis avida. Ovid. 14. Met. 75. Avida, quoniam naves devorat.
Convivæ avidi. Hor. 1. Serm. 5. 75.
Corde avido ferre gaudia. Ovid. 3. Trist. 11. 58.
Dente avido convellere dapes. Ovid. 11. Met. 123.
Deus avidus. i. e. Pluto. Ovid. ad Liv. 440.
Mutarunt avidi tristia jura dei.
Flammæ. Ovid. 9. Met. 172.
Hæres. Hor. 2. Serm. 3. 151.
Ignis. Ovid. 4. Epist. 15.
Leones. Ovid. 9. Epist. 37.
Lupus. Ovid. 1. Trist. 1. 78.
Manus hæredis avidæ. Hor. 4. Carm. 7. 19.
Manus subitis avidæ. Tacit. 1. Hist. Servorum manus subitis avidæ.
Miles avidus eruendæ civitatis. Tacit. 4. Hist. 72.
Mores avidi. Plaut. Trin. 4. 1. 6.
Pectus. Ovid. 9. Epist. 161.
Porca. Hor. 3. Carm. 23. 4.
Rapina avida. Ovid. 1. Trist. 11. 31.
Sitis avida. Martial. lib. 1. 50.
Spiritus avidus. Hor. 2. Carm. 2. 9.
Latius regnes avidum domando Spiritum.
Tigris avida. Lucan. lib. 6. 487. Avida, scilicet sanguinis.
Vulcanus. Hor. 3. Carm. 4. 58. Avidus, i. e. Incensus ad pugnam. Porphyrius, Avidum, inquit, Vulcanum dixit, propter ignis aviditatem.
Avidus, pro Magno, quod avidi sit plus appetere, nec parvo contentum esse. Hinc Avida pars apud Lucret. lib. 5. 202.
Principio quantum cœli tegit impetus ingens,
Inde avidam partem montes silvæque ferarum
Possedere. Avidam partem, i. e. Magnam, ait Turneb. & V. 471.
Omnia sic avido complexu cetera sepsit.

Avĭditas, ātis. f. [πλεονεξία, ἐπιθυμία, ἐπιθυμητικὸν] denomin. Cic. 3. de Fin. 7. Erat enim (ut scis) in eo inexhausta aviditas legendi, nec satiari poterat. De Catone loquitur.
Aviditas ad aliquid faciendum. Plin. lib. 17. cap. 18.
Sic etiam Livius, Avidus ad aliquid. H. St. V. avidus.
Aviditas ad cibos. Plin. lib. 20. cap. 16.
Aviditas diripiendi. Plin. lib. 12. cap. 14.
Jejuna aviditas. In jejunus.
Infinita aviditas gloriæ. Cic. 1. Q. frat. 1. Sed me quædam tenet, propter singularem amorem, infinita in te aviditas gloriæ.
Aviditates fœminarum. Plin. lib. 20. cap. 21.
Aviditate inflammatus. Cic. 2. Off. 38. Justitia eas res spernit & negligit, ad quas plerique inflammati aviditate rapiuntur.
Aviditatem incitare. In incito.
Inhibere. In inhibeo.

Avide, Adv. [ἐπιθυμητικῶς] Cic. de Senect. 26. Græcas literas senex didici: quas quidem sic avide arripui, quasi diuturnam sitim explere cupiens. Verba sunt Catonis.
Avide appetere. Cic. de Senect. 72.
Edere avide. Ovid. 3. de Arte Am. 659.
Avidissime apprehenderat hanc palmam. Plin. lib. 14. cap. 22.
Avide expectare literas amici. Cic. 12. Fam. 4.
Prandere avide. Hor. 1. Serm. 6. 127.
Avide sum affectus de fano. Cic. 12. Att. 41.
Avide se certamini offerre. Liv. 2.

Aviditer, Adv. Antiquum. Valer. Antias apud Arnobium adversus gentes lib. 5. statim post initium.

Avilla, Agna recentis partus. Fest. quasi Ovilla.

Avinense, Oppidum liberum in Africa, de quo Plin. lib. 5. cap. 4.

Aviola, Cognomen gentis Aciliæ. Plin. lib. 7. cap. 52. Aviola Consularis in rogo revixit, & quoniam subveniri non potuerat prævalente flamma, vivus crematus est. ubi Harduin. V.

Avis, is. f. [ὄρνιον, ὄρνις] est Quæ ova parit, pennisque est prædita, præter unum vespertilionem, qui utroque caret: quatuor enim pedes habet, & femimus est. Hæc Valla lib. 4. Plin. lib. 10. cap. 1. Sequitur natura avium: quarum grandissimi & pene bestiarum generis struthiocameli Africi.
Cantus avium. Hor. 3. Carm. 1. 20.
Concentus avium. Quintil. lib. 5. cap. 9.
Domus avium frondiferæ. Lucret. lib. 1. 19. Periphrasis est Nemorum.
Dulcedo avium ducit ad avium. Annominationis exemplum ap. Auctor. ad Heren. lib. 4. 30.
Grex avium. Hor. 1. Epist. 3. 19.
Solatia ruris. Ovid. 1. Fast. 442. — aves solatia ruris,
Assuetum silvis, innocuumque genus.
Voces avium liquidæ. Lucret. lib. 5. 1378.
Voce avis moneri, i. e. Augurio. Ovid. 1. de Arte Am. 86.
Aëria avis. Ovid. 1. de Arte Am. 26.
Afra. Hor. Epod. 2. 53. Gallinam Numidicam intelligit. Porphyr.
Alba. Cic. 7. Fam. 29. Quum salutationi nos dedimus amicorum, quæ fit ex hoc etiam frequentius quam solebat, quod quasi avem albam videntur bene sentientem civem videre: abdo me in bibliothecam. Proverbii forma de Re nova atque auspicata dixit Cicero. Ita Juven. 7. Sat. 202.
— corvo quoque rarior albo. Veteres enim pro Felicissimo auspicio & omine Aves albas ducebant, ac pro miraculo faustissimo habebant. Contra, Inauspicatæ erant nigræ, Non albæ. Ovid. 3. Amor. 12. 2.
Quis fuit ille dies, quo tristia semper amanti
Omina non albæ concinuistis aves?

Candida.

Candida. Virg. 2. Georg. 320. h. e. Ciconia.
Devia. Ovid. 2. Epist. 118. i. e. Bubo, qui in transversum volans aufertur.
Dira. Claud. 2. in Eutrop. 230.
Fluminea. Ovid. 1. Amor. 3. 22. De cygno, in quem mutatus Jupiter Ledam compressit.
Generosæ. Juven. 14. Sat. 82. h. e. Aquilæ.
Incestæ. Stat. 9. Theb. 28.
Junonia, Pavo. Ovid. 1. de Arte Am. 627.
Laudatas ostendit avis Junonia pennas.
Littoreæ. In LITTUS.
Magnæ aves. Plaut. Rud. 3. 4. 65. Teque ambustulatum objiciam magnis avibus pabulum Magnas aves dixit, Aves rapaces; ut Aquilam & accipitrem. [Quin & Corvos.
Obscœnæ, Turpes, mali ominis. Ovid. 2. Amor. 6. 52. Contrar. Piæ.
Peregrina. In PEREGRINUS.
Perennes. Plin. lib. 10. cap. 25. Temporum magna differentia avibus. Perennes, ut columbæ: semestres, ut hirundines: trimestres, ut turdi & turtures: & quæ quum fœtum eduxere, ut galguli, upupæ.
Querula. Sen. Hippol. 4. Hic aves querulæ fremunt.
Sidereæ Junonis aves, Pavones. Claud. 2. in Eutrop. 330.
Solis avis, Phœnix. Claud. in 1. Conf. Stilich. 419.
Torvæ, Vultures sunt aut Aquilæ apud Stat. 6. Theb. 751.
Vagæ. Hor. 4. Carm. 4. 2.
Varia, Versicoloris plumæ. Propert. 3. 13. 32.
Ali avibus, Avibus vesci. Ovid. 13. Met. 53.
Canunt silvæ avibus. Lucret. lib. 1. 257.
Glomerantur aves. Virg. 6. Æn. 311.
Moliri insidias avibus. In MOLIOR.
Movent aves per aëra pennas. Ovid. 15. Met. 99.
Tectæ fronde queruntur aves. Ovid. 15. Epist. 152.
Avis, pro Auspicio & omine. Liv. 6. Veniat in mentem unicuique deos esse, qui secundis avibus Romanos in prælia miserint. Budæus.
Bonis avibus visus. Ovid. 1. Fast. 513.
Adversa avi solvere, pro Omine adverso. Cic. 1. de Divin. 29. Agamemnon quum Achivi cœpissent inter se strepere, aperteque artem obterere extispicum, solvere imperat, secundo rumore, adversaque avi.
Experiri aves. Ovid. 4. Fast. 814. de Romulo & Remo auspicantibus:
Magna fides avium est: experiamur aves.
Aves pascunt, Asconius scribit dici solitum magistratum ineuntibus. Nam si pascerentur, bonum augurium erat: si non pascerentur, malum. Suet. Tiber. 2. Claudius Pulcher apud Siciliam non pascentibus in auspicando pullis, ac per contemptum religionis mari demersis, ut biberent quando esse nollent, prælium navale iniit, superatusque est.
Aves ab Adventu earum dicuntur, quod inde veniant unde quis non suspicetur. Hæc Festus.

AVICULA, æ. f. dimin. [ὀρνίθιον] Parva avis. Gell. lib. 2. cap. 29. Avicula est parva, nomen est cassita, nidulaturque in segetibus.

AVICELLA tanquam, inusitatum affert Varro, quod tamen tale est, quale Navicella a Navis. Vide caput 25. Appendicis in Varronem. H. St. [Locus est l. 7. extr. p. 99. extr. ed. tert. Steph. Porro hæc vox Avicella vel Aucella sæpius apud Apicium de Ar. Coq. occurrit. Aucilla Apulejo Met. 9. p. 232. in Gloss. Aucellus στρεθίον. Hinc Gallor. *Oyseau*, ut ab Auca *Oye*. conf. Reinef. V. L. p. 198. & Cangii Gloss.

AVICULARIUS, V. AVIARIUS.

AUCEPS, quasi Aviceps, pone hic. H. St.

AVIARIUM, i. n. [ὀρνιθὼν] Locus in quo aves domi educantur. Cic. 3. Q. frat. 1. Sed tamen nihil ei restabat præter balnearia, & ambulationem, & aviarium. Columel. lib. 8. cap. 1. Similiter appellamus apum cubilia, apiaria: vel nantium volucrum, quæ stagnis piscinisque lætantur, aviaria; vel etiam pecudum silvestrium, quæ nemoribus clausis custodiuntur, vivaria.
Aviaria, Secreta nemora, quæ aves frequentant. Virg. 2. Georg. 430.
Sanguineisque inculta rubent aviaria baccis. Servius.

AVIARIUS, i. m. [ὀρνιθοκόμος] Qui aviario præest. Columel. lib. 8. cap. 3. Aviarius subinde debet speculari aut incubantis, aut parturientis fœtus.

AVICULARIUS, i. m. Idem. Apic. 8. 7. [Ex conj. Humelbergii. Sed cum prius lectum fuerit, Fistulam aviarii rostro vesicæ alligabis; cur mutaverit miror.

AVITIUM, i. n. Apuleius lib. de Deo Socratis, p. 68. Stew. Florid. extr. Elmenh. p. 366. in fabula de Corvo & vulpe. Tam pulchra ales, quæ ex omni avitio longe præcellit. i. e. Ex omni avium genere, ex omnibus avibus.

AVITUS, V. AVUS.

AVIUS, Adj. [ἀδιέξοδος, ἀνίκυτος] Per quod iri non potest. Plaut. Aul. 4. 6. 8. Silvani lucus extra murum est avius. Virg. 3. Georg 328.
Avia tum resonant avibus virgulta canoris.
Itinera avia. Sallust. in Jugurth. c. 54. Ipse cum delectis equitibus Metellum sequitur, nocturnis & aviis itineribus ignoratus, Romanos palantes repente aggreditur.
Montes. Hor. 1. Carm. 23. 2.
Nemora. Lucret. lib. 2. 144.
Nubila. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 183. al. Pervia nubila.
Saxa. Sil. lib. 4.
Valles. Stat. 4. Sylv. 3. 73.
Avius, A via & ratione remotus. Lucret. lib. 2. 81.
Avius a vera longe ratione vagaris.
Animus errat avius. Lucret. lib. 3. 465.

AVIA, orum. n. Tacit. 6. Ann. 21. Corpore valido per avia ac derupta (nam saxis domus imminet) præibat eum, cujus artem experiri Tiberius statuisset.
Horrenda avia. Valer. 5. Argon. 475.
Ignota. Claud. de 4. Conf. Hon. 481.

AVIUM Civitas, [Ὀρνίθων πόλις] dicebatur oppidum quoddam inter Tyrum & Sidonem, de quo Strabo lib. 16. [Nisi malis Gallinarum urbem convertere, Plinio l. 5. c. 19. extr. Ornithon oppidum. Apud Strab. ibid. Συκαμίνων πόλις, Βουκόλων π. Κροκοδείλων π. eadem forma.

A U L

AULA, æ. f. [αὐλὴ, ἀρχεῖον, βασίλειον] Principis domus, h. e. Regia. Aula proprie Locus est qui perflatum habeat. Nam hoc nomine apud Homerum Hypæthra, i. e. Subdialia, semper intelliguntur, ubi esset Hercei Jovis ara. Aulos vero (αὐλὸς) dicitur Tibia, per quam item commeat spiritus. Aulas nunc pro Regiis usurpamus, quod ante se Loca habeant subdialia & ampla. Cæl. lib. 12. cap. 5. Aula proprie dicitur, quæ concluditur porticibus quatuor, inquit. Serv. ad 3. Æn. 354.
Aula transl. pro Rege & ejus ministris. Cic. 15. Fam. 4. Perfeci ut e regno ille discederet, rexque sine tumultu ac sine armis, omni auctoritate aulæ communita, regnum cum dignitate obtineret.
Alta. Sen. Octav. 4.
Infida aula. i. e. In qua fides non observatur, cuive non est fidendum. Valer. 7. Argon. 102. & Lucan. lib. 8. 494. —exeat aula
Qui volet esse pius. Virtus & summa potestas
Non coeunt.
Prædives. Claud. 2. in Ruff. 142.
Regalis. Sen. Troad. 8.
Sublimis. Sen. Hippol. 9.
Sanctiorem vocare aulam videtur Martial. Aulam Domitiani, in quam petit suam chartam admitti a Parthenio, lib. 5. 6. [Sic vocat Aulam interiorem, ubi ipse est princeps, ut Sanctius ærarium V. SANCTUS.
Refingere aulas dicuntur apes. Virg 4. Georg. 202.
— aulasque & cerea regna refingunt. i. e. Fingunt. Servius.
Aulai, per diæresin, genitivus apud Virg. 3. Æn. 354.
Aulas Antiqui dicebant, quas nos dicimus Ollas: quia nullam literam geminabant. Itaque Aulicocia exta, Quæ in aulis coquebantur, dicebant, i. e. Elixa. Hæc Fest. V. OLLA. Plaut. Aul. 4. 2. 10. Ædepol næ illic pulchram prædam agat, siquis illam invenerit aulam onustam auri.

AULŬLA, æ. f. [χυτρίδιον] dimin. ab Aula pro Olla. Unde Aulularia Plauti fabula. Plin. lib. 18. cap. 11. Artoptam Plautus appellat, in fabula quam Aululariam scripsit. [Lego Inscripsit.

AULĬCUS, [αὐλικὸς] Adj. Apparatus aulicus, Qualis solet fieri in domibus regum apud Sueton. in Domit. cap. 4.
Luctatores aulici. Idem Neron. cap. 45.

AULICUS, i. m. Qui aulæ sectator est assiduus. Nep. 14. 5. Datames non minorem invidiam aulicorum excepit. Suet. Calig. cap. 19. Causa ab interioribus aulicis prodita.
Vide CURIALIS. H. St.

AULÆA, orum. n. [αὐλαῖα] fere in pl. legitur, & ab Aula derivatur; significat, Ornamenta quibus parietes & aulæ teguntur. Virg. 3. Georg. 25.
Purpurea intexti tollant aulæa Britanni. Ubi Servius, Hoc secundum historiam est loquutus. nam Augustus postquam vicit Britanniam, plurimos de captivis, quos adduxerat, donavit ad officia theatralia. Dedit etiam aulæa, id est velamina, in quibus depinxerat victorias suas. Et paulo post, Aulæa autem dicta sunt ab aula Attali regis Asiæ, in qua primum inventa sunt vela ingentia. Varro tamen dicit aulæa suspendi solere ad excipiendum pulverem, quia usus cameræ ignorabatur. unde Hor. 2. Serm. 8. 54.
Interea suspensa graves aulæa ruinas
In patinam fecere, trahentia pulveris atri Quantum &c.
Aulæum, in sing. Cic. pro Cœl. 55. Mimi ergo est jam exitus, non fabulæ: in quo quum clausula non invenitur, fugit aliquis e manibus: deinde scabella concrepant, aulæum tollitur. conf. Non. 14. 4.
Aulæa in scena in terra (codd. emend. intexta) sternuntur, quod pictus ornatus erat, ex Attalica regia Romam usque perlatus; pro quibus, siparia ætas posterior accepit. Donatus in præfatione extr. Commentariorum suorum in Terentium, de Tragœdia & Comœdia.
Aulæam fœm. genere dixit Curt. lib. 8. 5. si locus mendo vacat, Nec quicquam (inquit) eorum quæ invicem jactata erant, rex ignorabat: quum post aulæam, quæ lectos obduxerat, staret. [Legendum Aulæa, quæ lectis &c.
Aulæa Attalica. V. ATTALUS.
Superba aulæa. Virg. 1. Æn. 697.

AULÆATUS, a, um. Aulæis exornatus.
Aulæata domus, stratis asarota superbis. Mantuan.

AULICOQUUS, Adj. Elixus, ut, Aulicoqua exta. Festus. conf. Turnebi Adverf. 22. 2. Al. Aulicocia vel Aulicoctia. V. AULA, sub fin.

AULANIUS Evander, [Αὐλάνιος Εὔανδρος] Sculptor apud Plin. qui signo Dianæ Timothei manu effictæ, quæ erat in Apollinis delubro Romæ, caput reposuit. V. Plin. lib. 36. cap. 5. [Forte Aulonius, Αὐλώνιος, V. AULON.

AULANUS, M. Aulanus Trib. militum, a P. Sextio Capua pulsus. Cic. pro Sext.

AULERCI, [Αὐλέρκοι] Populi Galliæ Lugdunensis apud Cæsarem. *Rouen.* V. Cæs. 7. Bell. Gall. 75. V. EBUROVICES.

AULĒTES, æ. m. [αὐλητὴς] Latine dicitur Tibicen. Cic. pro Muren. 29. Post, quum id assequi non potuissent, istuc potissimum sunt delapsi, ut aiunt in Græcis artificibus, eos auletas esse qui citharœdi fieri non potuerint. Al. hic legunt Aulœdos.
Auletes, Cognomen Ptolemæi Ægypti regis fuit, Cleopatræ patris, qui præter alia flagitia, etiam choraulam exercuit, & adeo in eo gloriabatur, ut non cunctaretur certamina in regia celebrare, ad quæ & ipse cum aliis concertaturus prodibat. Atque hic est quem Alexandrini exegerunt. de quo plura apud Strab. lib. 17.
Auletes dictus, quia tibiis canere, præter dignitatem regiam, solitus esset. Ita scribit, qui scripsit historiam, præfixam primæ Epistolæ Ciceronis, loco argumenti. H. St.
Auletes alius apud Virg. 10. Æn. 207.

AULETĬCUS, [αὐλητικὸς] Adj. ut, Auleticus calamus. Plin. lib. 16. cap. 36. Orchomenius est continuo foramine pervius, quem Auleticon vocant. Hic tibiis utilior, fistulis ille.

AULĒTRIS, idos. f. [αὐλητρὶς] Tibicina.

AULICUS, V. AULA.

AULIS, is vel idis. [Αὐλὶς] Portus nobilissimus Bœotiæ oppidi ejusd. nominis, quo convenerunt naves Græcorum ad Trojam proficiscentium. Strabo lib. 9. Aulis lapidosa sane ora, & Anagreorum vicus Portus sane est quinquaginta capiens naves. quocirca Græcorum classem magno in portu consedisse simile veri dixerim. Servius, Aulis insula est in Ægæo mari, in qua conjurarunt Græci se non ante reversuros ad patriam, quam Troja caperetur. ad Virg. 4. Æn. 426.
Piscosa Aulis. Ovid. 12. Met. 10. Meminit & Cic. 1. Tusc. 116.

AULOCRĒNE, es. [Αὐλοκρήνη] Regiuncula minoris Asiæ, in conventu Apameno, per quam ab Apamia in Phrygiam itur. Ibi Platanus ostenditur,

Judicium aurium superbissimum. Cic. in Orat. 150. Quamvis enim suaves, gravesque sententiæ, tamen si inconditis verbis efferuntur, offendent aures, quarum est judicium superbissimum. Aurium judicium vocat Superbissimum, quoniam statim respuunt aures & aversantur quod est inconditum & insuave sono. Sic Auctor ad Heren. lib. 4. 32. Sensum aurium Fastidiosissimum appellat, quia cito satietate afficitur. Unde recte præcipere videntur ii qui jubent, ut in componendo nostras ipsorum aures consulamus, & orationem quodammodo modulantes advertamus quid respuant, & quid probent.
Tarditatem aurium gargarizatione purgat, & transitum auditus aperit. Plin. lib. 23. cap. 2. de aceto scillino.
Aurium ædes vacuæ, joco dixit Plaut. Pseud. 1. 5. 54. pro surdo. Immo non ita intell. Facere vacivas ædes aurium. H. St. Nunc legitur:
Fac sis vacivas, Pseudole, ædis aurium. At ille Faxis legebat. V. Scalig. not. ad Casin. Prol. v. 29.
Voluptas aurium, Quintil. lib. 1. cap. 10.
Acutæ Satyrorum. Hor. 2. Carm. 19. 3. Quem locum enarrans Turneb. Acutas dixit, inquit, non Acute & attente audientes, & Bacchi canticis operam dantes, & arrectas, sed In acumen fastigiatas, atque collectas.
Agresti aure homo, Qui caret aurium judicio. Gell. lib. 13. cap. 19.
Applicatæ, V. APPLICO.
Arrectæ. Virg. 1. Æn. 156.
Attenta auris. Hor. 2. Serm. 1. 19.
Attonitæ aures. V. paulo post, Movet fragor, &c.
Avidæ. Cic. in Orat. Claud. in 1. Conf. Stil. 47.
Bibulæ. Perf. 4. Sat. 50. i. e. Quæ ita avide bibunt laudes proprias & assentationes, quemadmodum arena bibit humorem.
Binæ. Virg. 1. Georg. 172.
Calens auris. Juven. 11. Sat. 187.
Capaces, in CAPAX.
Castæ. Claud. 2. in 1. Conf. Stil. 303.
Ante fretum deleta mihi ne turpia castis
Auribus Italiæ factorum exempla nocerent.
Clementes. Claud.
Decepta ambiguis vocibus auris. Ovid. 7. Met. 821.
Decisæ. Tacit. 12. Ann. 14.
Demissæ. Virg. 3. Georg. 500.
Dextra auris. Ovid. 2. Met. 311. Sic Læva, Sinistra.
Docilis. Claud. de Mul. Gall. 8.
Duræ. Virg. 4. Æn. 428.
Cur mea dicta negat duras demittere in aures.
Eruditæ. Cic. in Orat.
Festæ. Claud. de Bell. Get. 206.
Fidæ. Ovid. 10. Met. 382.
Fissa. Perf. 6. Sat. 70.
Geminæ. Ovid. 10. Met. 116.
Gratæ. Claud. in præf. Bell. Get. 17.
Hebetes. V. paulo post, Habet aures hebetes.
Hispidæ stant aures. i. e. Erectæ sunt. Sen. in Hippol. 1038. de Tauro marino loquitur.
Humana auris. Hor. 2. Serm. 2. 94.
Das aliquid famæ, quæ carmine gratior aurem
Occupat humanam.
Jejunæ aures civitatis. Cic. in Orat. 106. Jejunas igitur hujus multiplicis, & æquabiliter in omnia genera fusæ orationis, aures civitatis accepimus. Sensus est: Ante me civitas nostra jejunas habebat aures hujus multiplicis orationis. h. e. Nunquam audiverat orationem hanc multiplicem & variam, quæ in omnia dicendi genera funderetur, amplecteretur que & summissum orationis genus, & temperatum, & sublime.
Ima auris. in IMUS.
Invitæ. Ovid. 2. de Arte Am. 449.
Lassæ. i. e. Audiendo defessæ. Hor. 1. Serm. 10. 10.
Memor. Ovid. 20. Epist. 98.
Misera. Juven. 9. Sat. 113.
Mutilatæ. in MUTILUS.
Obseratis auribus fundere preces. i. e. Rogare non auditurum. Hor. Epod. 17. 53.
Odiosæ. Ovid. 1. de Arte Am. 489.
Patiens culturæ auris. Hor. 1. Epist. 1. 40. i. e. Quæ sinat se coli ejectis vitiis.
Patulæ. Hor. 1. Epist. 19. 70.
Pavidæ. Ovid. 3. Epist. 59.
Placidæ. Virg. 4. Æn. 440.
Pronæ. Claud. de Bell. Gild. 426.
Propitiæ, opponuntur Hebetibus, quas habere dicuntur qui non curant quæ audienda sunt audire. Ulp. in l. Si extran. D. de jur. dotium: Nequaquam enim judex propitiis auribus audiet mulierem dicentem, cur patrem, &c.
Rimosa. i. e. Quæ nihil secretorum tenet. Hor. 2. Serm. 6. 46.
Secreta. Hor. 2. Serm. 8. 78.
Securæ. Ovid. 2. Amor. 2. 53.
Severa. Martial. lib. 6. 82.
Sitientes, pro Audiendi cupidis. Cic. 2. Att. 14. Quantam mihi moves expectationem de sermone Bibuli? &c. proinde ita fac venias ad sitientes aures.
Solicitæ, plenæque sonoribus. Lucret. lib. 6. 1183.
Stolidæ, i. e. Quæ carent judicio. Ovid. 11. Met. 175.
Surdæ. Tibul. 4. 14. 2.
Suspensis auribus aliquid bibere. V. SUSPENDO.
Teretes & religiosæ aures Atticorum. Cic. in Orat. 27. Ad Atticorum aures teretes & religiosas qui se accommodant, ii sunt existimandi Attice dicere. Qui bene de aliquo Oratore judicare possunt, hi dicuntur a Cicerone teretes aures habere. Idem de Opt. Gen. Orat. 11. Si teretes aures habent, intelligensque judicium. Teretes, i. e. Rotundas & perfectas: Religiosas, Quæ nihil tolerare possunt quod incorruptum non sit, & quodammodo sanctum. Videtur Hor. in Arte Poet. 323. expressisse, quum ait,
Graiis ingenium, Graiis dedit ore rotundo
Musa loqui.
Timidæ. Ovid. 1. Fast. 699. & 2. de Arte Am. 179.
Trepidæ. Sen. OEth. 16.
Tritæ. Cic. de Clar. Orat. 124. Atqui hæc, inquam de incestu laudata oratio puerilis est locis multis: de amore, de tormentis, de rumore, loci sane inanes, veruntamen nondum tritis nostrorum hominum auribus, nec erudita civitate, tolerabiles.
Vacuæ. Ovid. 4. Met. 41.
Vaporata. Perf. 1. Sat. 126.
Verberatæ sermonibus. Tacit. Agric. 41.
Abhorret a nobis auris deorum, atque animus. Cic. ad Octav.
Abuti auribus. In ABUTOR.
Accidit auribus, & ad aures. In ACCIDO.
Accedere alicui ad aurem. In ACCEDO.
Accipere auribus. Quintil. lib. 2. cap. 6.
Accipere mandata auribus. Cic. 8. Philipp. 28. Hæc tu mandata L. Piso, & tu L. Philippe, principes civitatis, non dico animo ferre, verum auribus accipere potuistis?
Accipere auribus multa, oratoris est. Cic. 1. de Orat. 218. Quoniam dicendi facultas non debeat esse jejuna atque nuda, sed aspersa atque distincta multarum rerum jucunda quadam varietate, sit boni oratoris multa auribus accepisse, multa vidisse, multa animo & cogitatione, multa etiam legendo percurrisse.
Audire miserorum vocem, & auribus accipere. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Accipi æquis auribus, pro Benigne & libenter audiri. Plin. lib. 1. Epist. 8. ad Saturninum, Alienæ laudes parum æquis auribus accipi solent.
Accipi pronis auribus. Tacit. 1. Hist. 1.
Accommodare aures pronas. Claud. de Bell. Gild. 426.
Adire aures alicujus. Tacit. 11. Ann. 32.
Admittere auribus. In ADMITTO.
Admonere ad aurem. In ADMONEO.
Admovere aurem. In ADMOVEO.
Advertere monitis tardas aures. Propert. 1. 1. 37.
Afferre aures verbis, i. e. Audire. Ovid. 2. de Arte Am. 159.
Agnoscere auribus. In AGNOSCO.
Annuere aure facili. Propert. 1. 1. 31.
Arrigere aures, quod Oratores Patefacere dicunt. In ARRIGO.
Astare arrectis auribus. Virg. 1. Æn. 156. Metaphora ab animalibus sumpta.
Audire aure non aversa. Tibul. 3. 3. 28.
Audire parum auribus. In AUDIO.
Bibere aure. In BIBO.
Blandiri auribus. Plin. lib. 1. Epist. 2. ad Arrianum, Libelli quos emisimus, dicuntur in manibus esse, nisi tamen auribus nostris bibliopolæ blandiuntur. i. e. Adulantur.
Calent aures. Cic. in Sallust. 2. i. e. Plus nimio assuefactæ, & quasi attritæ. Metaphora a calore qui generatur ex frequenti collisione & attritu duorum corporum.
Canere surdis auribus. In CANO.
Cantare in aurem. V. paulo post, Garrire in aurem.
Capere auribus spolia. Plaut. Mil. 3. 1. 5.
— Nam opus est nunc tuto loco,
Unde inimicus nequis nostris spolia capiat consiliis,
Unde inimicus, nequis nostra spolia capiat auribus. i. e. Nostra audiendo consilia, ne sibi consilium capiat, unde possit esse superior. Jocus Plautinus. Unde proverbium Persicum, Alienis auriculis colligere escas. [ubi extat hoc proverbium?
Capere aurem. Lex est XII Tab. apud Porphyrionem Horatii interpretem, quam sic restituit Turnebus, Si in jus vocat, ni it, antestatus manum injicito, aurem antestanti capito. V. ANTESTOR.
Ceperat aures: i. e. Attentas fecerat. Ovid. 4. Met. 271.
Captare auribus aera. Virg. 3. Æn. 514. i. e. ventos explorare.
Circuit sonus aures. Stat. 4. Sylv. 4. 26.
Circunsonant aures vocibus. In CIRCUNSONO.
Claudere aures ad voces doctissimas. In CLAUDO.
Claudere aures veritati. Cic. de Amicit. 90. Cujus autem aures clausæ veritati sunt, ut ab amico verum audire nequeat, hujus salus desperanda est.
An Ita clausæ sunt? H. St. Non male.
Commodare aures alicui. Sen. in Hippol. 5. & Ovid. 5. Trist. 12. 53.
Competere auribus dicitur res aliqua. Tacit. 3. Hist. 73.
Complere aures sermonibus. In COMPLEO.
Conciliare sibi aures. Claud. in præf. Bell. Get. 17.
Concipere aure sonos. Claud. epigr. de Mul. Gall. 8.
Contingit aures pavidas scelus. Ovid. 3. Epist. 59.
Dare aures alicui. Cic. 1. Att. 4. Etenim quum multos dies aures meas Acutilio dedissem, cujus sermonis genus notum tibi esse arbitror, non mihi grave duxi rescribere ad te de illius querimoniis.
Dare faciles aures. Sen. in Hippol. 4. est Libenter audire aliquid.
Dare justas vocibus aures. Valer. 7. Argon. 419. significat Verba recte accipere & perpendere.
Dare auribus, pro Assentari & blandiri. Cic. 12. Fam. 16. Noli putare, mi Cicero, me hoc auribus tuis dare: nihil, &c.
Dedere poetis suas aures. Cic. pro Arch. 26.
Deducit aures niveus lapis, i. e. Unio gravis dependet ab auribus. Sen. Hippol. 390.
Dicere aliquid dignum studiis atque auribus. Cic. pro Cluent. 66. Vos quæso ut adhuc me attente audistis, item, quæ reliqua sunt, audiatis: profecto nihil a me dicetur, quod non dignum hoc conventu & silentio, dignum vestris studiis atque auribus esse videatur.
Dicere in aurem. V. IN.
Dividere aures alio. Catul. 60. 15.
Nos alio mentes, alio divisimus aures.
Dormire in aurem utramvis. In DORMIO.
Efficere dignum aliquid auribus hominum. Cic. 1. de Orat. 120. Qui nihil potest dignum re, dignum nomine oratoris, dignum hominum auribus efficere atque edere, is mihi etiam si commovetur, in dicendo tamen impudens videtur.
Erigere aures, & animum attendere. Cic. 3. Verr. 3. Quo tempore igitur aures judex erigeret, animumque attenderet?
Excipere aliquid auribus, pro Audire. Plin. 4. Epist. 19. Laudes nostras avidissimis auribus excipit.

Exigi

Exigi aure. Quintil. lib. 1. cap. 5. Illa vero non nisi aure exiguntur, quæ fiunt per sonos. i. e. auribus dijudicantur.
Ferire aures. Cic. 2. de Orat. 344. Feriunt enim aures hominum, cum illa quæ jucunda & grata, tum etiam illa quæ mirabilia sunt in virtute, laudari.
Ferit sonus trepidas aures. Sen. OEth. 16. Quod Virg. 3. Æn. 40.
Vox reddita fertur ad aures.
Garrire, ridere, cantare, laudare in aurem. Martial. lib. 1. 90.
Garris in aurem semper omnibus Cinna:
Garris & illud, teste quod licet turba.
Rides in aurem, quereris, arguis, ploras:
Cantas in aurem, judicas, taces, clamas.
Adeone penitus sedit hic tibi morbus,
Ut sæpe in aurem, Cinna, Cæsarem laudes? Cinnam arguit, cui tantus in aurem dicendi omnia morbus insederat, ut ne Cæsarem quidem aperte laudaret.
Habere faciles aures. Quintil. lib. 6. cap. 5. Nam & faciles habuit aures, & natura sequebatur, ut meliora probantes pejorum pœniteret. h. e. Nactus est faciles & volentes auditores.
Habere teretes aures. V. Teretes & religiosæ aures.
Habet aures hebetes, Qui negligenter audit, vel non curat audire quæ audienda sunt. Cic. pro Planc. 66. Nam posteaquam sensi populum Romanum aures hebetiores, oculos acres atque acutos habere, destiti quid de me audituri essent homines, cogitare. Sumpta metaphora ab ipsa ratione naturali, atque adeo physiognomia ipsius capitis: quibus enim oblongæ sunt aures, ii quidem optime audiunt: qui autem hebetes habent & minus cavernosas, ii deteriorem audiendi facultatem habent. [Inscite.
Aliquid auris hab. Gell. 13. 19. Si aliquid auris habeas, sentias suavitatem sonitus.
Imbuere aures sermonibus. Tacit. 4. Hist. 7.
Impellere aures. Virg. 4. Georg. 349.
Implere. In IMPLEO.
Implere aures sermonibus. Ovid. 12. Met. 56.
Inculcare se auribus alicujus. In INCULCO.
Influere in aures populi. In INFLUO.
Inservire auribus. Gell. lib. 13. cap. 19.
Interrogare aurem suam. Gell. lib. 13. cap. 19. Aurem tuam interroga, quo quid loco conveniat dicere. quod illa suaserit, id profecto erit rectissimum. Tum is qui quæsierat: Quonam modo (inquit) vis aurem meam interrogem? Et Probum ait respondisse: Quo suam Virgilius percunctatus est, qui diversis in locis, urbes & urbis dixit, arbitrio consilioque usus auris.
Juvare aures cantu. Lucret. 5. 1380. i. e. Delectare, seu Oblectare.
Lacessant voces aures. Lucret. 4. 601.
Micat auribus equus. Virg. 3. Georg. 84.
Movet fragor attonitas aures. Sen. OEth. 8.
Mulcendas natus ad aures, Canor. Ovid. 5. Met. 561.
Obgannire ad aurem, pro Moleste insusurrare & obtundere. In OBGANNIO.
Obstruere aures. Virg. 4. Æn. 440.
Obtundere aures aliqua re. V. paulo post, Præbere aures non obtusas.
Offendere aures. V. supra, Judicium aurium superbiss.
Onerare odio. V. ONERO.
Pandere rumoribus aurem avidam. Claud. 2. in Conf. 1. Stil. 47.
Parcere auribus alicujus, est Non sæpius inculcare illud quod invitus quis audiat. Sen. in OEdip. 14.
Patefacere aures assentatoribus. Cic. 1. Off. 91. Iisdem temporibus cavendum est ne assentatoribus patefaciamus aures, nec adulari nos sinamus, in quo falli facile est.
Patent aures querelis omnium. In PATEO.
Patent aures præceptis omnium monitisque. Cic. 14. Philipp. 20. Memoria tenent, me ante diem XIIII Cal. Jan. principem revocandæ libertatis fuisse: me ex Cal. Jan. ad hanc horam invigilasse Reipublicæ: meam domum, measque aures dies & noctes omnium præceptis monitisque patuisse.
Patent aures ad disputationem. Cic. 3. Fam. 8. Jam non tam mihi videntur injuriam facere ii, qui hæc disputant, quam si cujus aures ad hanc disputationem patent.
Pepulit aures meas fremitus. Sen. Hippol. 7.
Percunctari aurem suam. V. paulo ante Interrogare aurem suam.
Percussit aures murmur. Sen. in Agam. 7.
Peregrinantur aures, Quum non versantur in pervagato civitatis sermone: quum soli ignoramus quæ omnes norunt in urbe fieri. Cic. pro Milon. 13. An vero Judices, vos soli ignoratis, vos hospites in hac urbe versamini, vestræ peregrinantur aures, neque in hoc pervagato civitatis sermone versantur? quas ille leges, &c.
Perfluunt aures dicta. Quintil. lib. 2. cap. 5.
Permovere aures precibus. Claud. de Sext. Conf. Hon. 368.
Permulcere assistentium aures. Quintil. lib. 2. cap. 12.
Personant aures. In PERSONO.
Perstringere aures. i. e. Strictim penetrare. Hor. 2. Carm. 1. 18.
Pervellere aurem. Sen. lib. 4. de Beneficiis, cap. 36. Nec tanquam munus dabo, sed verba mea redimam, & aurem mihi pervellam: damno castigabo promittentis temeritatem. Rursus lib. 5. cap. 7. Loquar mecum, & mihi aurem pervellam. h. e. Ero mihi ipsi monitor, ne similiter peccem. V. Vellere. [Bud. legit Provellam. Prævellam ferri posset.
Pervenire ad aures dicitur, quod Auditur. Virg. 2. Æn. 81.
Pervenit ad aures crimen. Ovid. 2. de Arte Am. 449.
Placere auribus. Martial. lib. 2. 86.
Scribat carmina circulis Palæmon:
Me raris juvat auribus placere.
Præbere aurem. Ovid. 7. Met. 821.
Præbere aures non obtusas. Cic. Anteq. iret in exil. 13. Nunc si eadem conditio disceptationis proponeretur, æqui auditores adhibebuntur, aures non obtusæ criminatione, sed vacuæ præbebuntur.
Præcludi aures alicui. Quintil. lib. 7. cap. 2.
Præstare aurem alicui. Martial. lib. 11. 25.
Aurem dum tibi præsto garrienti.
Pulsat aures ululatus. Claud. de Bell. Get. 625.
Quærere auribus effigiem perfectæ eloquentiæ. Cic. in Orat. 9.
Radere aures delicatas. Quintil. lib. 3. cap. 1.
Recipere auribus, pro Audire. Stat. 10. Theb. 765.
Recipere sonum aures dicuntur. Cic. 2. de Nat. Deor. 141. Aures quum sonum recipere debeant, qui natura in sublime fertur, recte in altis corporum partibus collocatæ sunt.
Respirant aures a. Quintil. lib. 1. cap. 8. Quum poeticis voluptatibus aures a forensi asperitate respirent.
Respuunt aures quod durum atque absonum est. Gell. lib. 13. cap. 19.
Sequi aurem. i. e. Judicium auris. Gell. lib. 13. cap. 19. Neque rationem verbi, neque consuetudinem, sed solam aurem sequuti sunt, suis verba modulis pensitantem.
Sonant aures. Cels. lib. 1. cap. 3. Cui sonant aures. Sonant aures intra se ipsas. Idem lib. 6. cap. 7. §. 8.
Stant aures. V. supra Hispidæ aures.
Studere auribus judicum, i. e. Causas agere apud judices. Martial. lib. 10. 19. de Plinio juniore, qui patronus erat apud Centumviros.
Dum centum studet auribus virorum.
Substringere aurem loquaci. Hor. 2. Serm. 5. 95. i. e. Subjungere.
Suscipere aliquid in alteram aurem. h. e. Animo parum securo. Sic suscipere, ut dubites tamen rectene sis facturus, an secus. Cic. 13. Att. 11. Sed quoniam tu suscipis in alteram aurem de retentione, rescripsi ad tuas accurate literas scriptas. Conficies igitur, & quidem sine ulla dubitatione aut retractatione hoc fieri & oportet, & opus est. Alii tamen sic distinguunt, Sed ipsi quam res illa probaretur, magis verebar. Sed quoniam tu suscipis, in alteram aurem. Deinde sequitur alterius epistolæ initium, De retentione rescripsi, &c. Sensus autem est, In alteram aurem: subaudi, Dormio. i. e. Securus sum, nihil vereor.
Susurrat aure. i. e. In aurem. Ovid. 3. Met. 643.
Tangere aurem. Plin. lib. 11. cap. 45.
Terget aures sonus. Lucret. lib. 6. 118.
Tintinant aures. Catul. 49. 11. ex emend. Scalig.
Torquere aurem ab obscænis sermonibus. Hor. 2. Epist. 1. 127.
Vellere. Virg. 6. Ecl. 3.
Quum canerem reges, & prælia, Cynthius aurem
Vellit, & admonuit pastorem. Ubi Servius, Vellit, i. e. Movit: ut alibi, Postesque a cardine vellit. Tractum a more præceptorum, qui dum pueros suos admonent alicujus rei, aurem vellunt ac trahunt, ut in mentem revocent. V. Pervellere aurem.
Venit ad aures fama. Sen. in Octav. 6.
Verminat auris. V. AURISCALPIUM.
Uti auribus alicujus, Ab aliquo audiri. Cic. 7. Fam. 33. Nam & Cassius tuus, & Dolabella noster, vel potius uterque noster, studiis iisdem tenentur, & meis æquissimis utuntur auribus. i. e. Æquissimo judicio aurium meorum utuntur declamantes.

AURICULA, æ. f. Cartilago illa est circum aurium concavitatem, ut ait Valla lib. 1. Sed plerumque usurpatur pro Ipsa aure. dimin. Martial. lib. 5. 78.
Auriculam Mario graviter miraris olere:
Tu facis hoc, garris, Nestor, in auriculam.
Auriculæ albæ, Asini. Pers. 1. Sat. 59.
Auricula infima mollior, hyperbole proverbialis, in homines minime iracundos, lenique ingenio præditos. Cic. 2. Q. frat. 4. Tu quemadmodum me censes oportere esse & in Repub. & in nostris inimicitiis, ita & esse & fore auricula infima scito molliorem. Translata metaphora ab ea auriculæ parte, qua non est aliud in humano corpore mollius, aut flexibilius, lentiusque, ut quæ nec osse rigeat, neque cartilagine durescat, neque nervis intendatur. Erasm. V. AURICILLA.
Auferre auriculam. In AUFERO.
Demittere. Hor. 1. Serm. 9. 20.
Emere deorum auriculas. Pers. 2. Sat. 29.
— aut quidnam est qua tu mercede deorum
Emeris auriculas, pulmone & lactibus unctis? Irrisio est in eos qui muneribus capi deos putant, ut ad nostra inclinentur vota turpia.
Auriculas asini habere. Pers. 1. Sat. 121.
Auriculas asini quis non habet? i. e. Quis non ita judicat de carminibus, sicut Midas de cantu? V. MIDAS.
Opponere auriculam. Hor. 1. Serm. 9. 77. V. ANTESTOR.
Auriculas teneras radere. Pers. 1. Sat. 108.
Sed quid opus teneras mordaci radere vero
Auriculas? Radere, acri & amarulenta reprehensione perstringere. Teneras auriculas, Aures potentiorum & nobilium, quæ ad credendum teneræ & faciles esse consueverunt, atque delatoribus expositæ: quæque blandis assuetæ palpationibus, aversantur mordacem veritatem.
Auriculæ, absolute pro Auditoribus, per metonymiam. ut, Avidi auricularum, i. e. Cupidi auditorum. Lucret. lib. 4. 598.
— ideo jactant miracula dictis,
Aut aliqua ratione alia ducuntur, ut omne
Humanum genus est avidum nimis auricularum. V. Lambin.

AURICILLA vel ORICILLA, alterum diminutiv. Catull. Epigr. 25. 1.
— mollior cuniculi capillo,
Vel anseris medullula, vel imula oricilla.
Ex emend. Scalig.

AURICULARIS, e. & AURICULARIUS, a, um, [ὠτικὸς] Adj. unde, Auricularius clyster, apud Celsum lib. 5. c. 28. §. 12. & 6. c. 7. §. 3. Græce ὠτεγχύτης.
Auricularium specillum eidem ibid. §. 5. Sic & Verminatio auricularis vocatur, Quum putridæ aures vermibus scatent. Et Auricularis digitus, Parvus, quo aures mundantur. Scribitur & ORICULARIUS. q. V.

AURICULOSUS, [ὠταρὸς] Gloss. Græco Lat.

AURISCALPIUM, i. n. [ὠτογλυφὶς] Instrumentum quo mundantur aures: de quo sic Martial. lib. 14. 23.
Si tibi morosa prurigine verminat auris,
Arma damus tantis apta libidinibus.

AURĪTUS, [ὠτώεις] Adj. a Magnis auribus dicitur, ut sunt Asinorum & leporum: alias ab Audiendi facultate. Hæc Festus. Virg. 1. Georg. 308.
Auritosque sequi lepores. Ubi Servius, Auritos lepores, Majores aures habentes.
Gryphas aurita aduncitate rostri fabulosos. Plin. lib. 10. cap. 49.

Auritæ

Auritæ quercus, Sensum audiendi habentes, ut interpretatur Servius in loc. Georg. supra adduct. Hor. 1. Carm. 12. 11.
Doctum & auritas fidibus canoris Ducere quercus.
Auritus populus, qui attente audit. Plaut. Asin. prol. 4.
Testes. Plaut. Truc. 2. 6. 8.
AURITULUS, forma diminutivi. Phæder. 1. 11.
— hic auritulus
Clamorem subito totis tollit viribus. i. e. Asinus. [Ex Rigaltii conjectura, quam res ipsa flagitat, & acutissimi quique critici Heins. Nevelet. Faber, Scheff. Gudius, Hoogstr. Burm. Bentl. probant. Ita ut mirer esse adhuc, qui veterem lectionem Auriculas retinendam putent.
AURO, ōnis. m. Abrotonum. Plin. lib. 17. cap. 24. Nec auro prodest, quod alimon vocant Græci.
AURO, āre. V. AURUM.
AURŌRA, [Ἠώς] Filia fuit Titani & Terræ, quam si mulierem volumus arbitrari, eo quod eam Tithoni fratris Laomedontis dicat Ovidius fuisse conjugem, possumus eam existimare aliquam ingentis potentiæ & admirandi decoris fuisse fœminam. Sed verisimile est de ea intellexisse poetas, quam omnes dicunt Auroram: Eum scilicet matutinum splendorem, quo cernimus ante Solem elevatum cœlum albescere: quam ideo Titani dicunt filiam, non quia ex Titano natam credant, sed ex Sole, quem sæpissime ex nomine avi Titanum vocant. Nam ex Sole procedit illa claritas cœli quam auroram dicimus. Terræ autem ideo dicitur filia, quia videtur intuentibus, e terra prodire. Ex Bocatio. Al. Hyperionis & Æthræ, sive Theæ filiam fingunt, Tithono nuptam, Cephali corruptricem. V. Hygin. Præf. & Fab. 270.
Aurora, Diluculum. Varro 6. de L. L. 5. Aurora dicitur ante Solis ortum, ab eo quod ab igne Solis tum aureo aer arescit. J. Cæs. Scaliger. Exerc. 78. Aurora, inquit, est tota Græca vox. Cujus postrema pars (ὤρα) Græcis adhuc in usu est. Prior autem nobis tantum, Aurum. conf. de caus. L. L. c. 91. Ovid. 1. Met. 61.
Eurus ad Auroram, Nabathæaque regna recessit. Cic. 1. de Divin. 20.
Quum primum gelidos rores Aurora remittet.
Ab aurora. V. AB.
Lutea. Virg. 7. Æn. 26.
Pallida. Virg. 1. Georg. 446.
Prima aurora. Virg. 4. Æn. 585.
Et jam prima novo spargebat lumine terras
Tithoni croceum linquens Aurora cubile. Ubi Servius, Prima aurora, Designatio temporis est, non Diei descriptio. Unde infert,
— ut primum albescere lucem Vidit.
Purpurea. Ovid. 3. Met. 184.
Roscida. Ovid. ad Liv. 281.
Vigil. Ovid. 2. Met. 112.
Dimovet aurora humentem umbram polo. Virg. 4. Æn. 589.
Evocat auroram cantibus ales cristati oris. Ovid. 11. Met. 598.
Fulget aurora. Ovid. 2. Met. 144.
Fulget in roseis bigis aurora. Virg. 7. Æn. 26.
Lustrat Phœbæa lampade terras aurora. Virg. 4. Æn. 6.
Patefacit ab ortu purpureas aurora fores. Ovid. 2. Met. 112.
Portat aurora diem croceis equis. Ovid. ad Liv. 282.
Removet aurora nocturnos ignes. Ovid. 4. Met. 628.
Rubescit stellis aurora fugatis. Virg. 4. Æn. 521.
Surgens aurora relinquit Oceanum. Virg. 11. Æn. 129.
Vehunt auroram Phaëtontis equi. Virg. 5. Æn. 105.
Sub aurora, Circa diluculum. Ovid. 19. Epist. 195.
AUROREUS, Adj. Mantuan. — pulchro quibus ora aurorea vultu.
AURUM, i. n. [χρυσός, χρυσίον] Festus, Aurum dictum, quia præcipue custoditur. Græce enim ὠρεῖν, custodire dicitur, unde & Thesaurus. Hippocrates medicus (immo Hypsicrates Grammaticus V. Interpp.) de nomine inventoris, id dictum putat, quem vocitatum ait Auron. Quidam a similitudine auroræ coloris nomen traxisse existimant: nonnulli quia mentes hominum avertat: alii a Sabinis translatum putant, quod illi Ausum dicebant. Hæc ille. Aliis rectius videtur nomen duxisse a Fulvo ejus colore, αὐγὸς enim fulgor est, a quo & Aura appellata est. Sic Virg. 6. Æn. 204.
Discolor unde auri per ramos aura refulsit. V. in AURA.
Aurum quandoque sumitur pro Ipso metallo.
Aurum & opes, præcipuæ bellorum causæ. Tacit. 16. Ann. 1.
Aurum factum, dicitur Id quod non rude est, sed elaboratum, & ex quo aliquid est effectum. Ulpian. l. cum aurum. D. de aur. & arg. legat. Quum aurum vel argentum legatum est, quicquid auri argentique relictum est legato continetur, sive factum sive infectum sit. Virg. 10. Æn. 527.
— sunt auri pondera facti,
Infectique mihi. Servius Jurisc. ita existimat, Aurum vel argentum factum id videri, Quo commode uti possimus.
Aurum ferro nocentius. Ovid. 1. Met. 141.
Aurum, pro Aureis nummis aliquando accipitur. Cic. pro Flacc. 68.
Aurum, pro Vestimentis aureis, maxime muliebribus. Plaut. Most. 5. 1. 20. Agedum contempla aurum & pallam. Ter. Eun. 4. 1. 3. Interea aurum sibi clam mulier demit, dat mihi ut auferam.
Acervus auri. Hor. 1. Epist. 2. 47.
Amore auri cæcus. Virg. 1. Æn. 349.
Auri sacra fames. Virg. 3. Æn. 57.
Concolor auro. Sil. lib. 1.
Corusci auro juvenes, i. e. Aureis induti vestibus. Virg. 9. Æn. 163.
Divitis auri imperiosa fames. Lucan. ad Pison. 208.
Fulgor ab auro fusus. Val. 5. Argon. 242.
Insignis auro & purpura. V. INSIGNIS.
Pondus auri. Tibul. 1. 9. 32.
Pretiosior auro. Ovid. 8. Met. 79.
Saniem auri interpretatur Plin. quod Græci χρυσοκόλλαν dicunt, lib. 33. Nat. Hist. proœm. Eruitur aurum & chrysocolla juxta, ut pretiosior videatur nomen ex auro custodiens: parum enim erat unam vitæ invenisse pestem, nisi in pretio esset auri etiam sanies.
Venas auri sequi. Lucret. lib. 6. 808.
Æstivum aurum. Juven. 1. Sat. 28.
Ventilet æstivum digitis sudantibus aurum,
Nec sufferre queat majoris pondera gemmæ. De annulis loquitur, qui apud veteres duorum fuerunt generum, æstivi, & hyberni: ac hybernos putem fuisse majoris ponderis: æstivos autem leviores. Ex Turneb.

Argentosum aurum. In ARGENTOSUS.
Barbaricum. In BARBARICUS.
Cælatum. In CÆLO.
Coronarium. Gell. lib. 5. cap. 6. Triumphales coronæ sunt aureæ, quæ imperatoribus ob honorem triumphi mittuntur, id vulgo dicitur Aurum coronarium. Cic. 1. de Lege Agr. 12. Ex auro coronario, quod neque consumptum in monimento, neque in ærarium relatum sit, id ad Decemviros referri jubet. V. Serv. in Virg. 8. Æn. extr.
Coronatum, Corona ex auro. Stat. 3. Sylv. 4. 2.
Distinctum. Sen. in Hippol. 3. i. e. Versicolor.
Dives aurum. Lucan. ad Pison. 208.
Factum, V. paulo ante, Aurum factum.
Fulvum aurum. V. FULVUS.
Fusile, Liquidum. Ovid. 11. Met. 126.
Gemmatum, Gemmæ auro inclusæ. Stat. 3. Sylv. 4. 94. & Martial. 14. 109.
Implexum crinibus aurum. Plin. lib. 33. cap. 1.
Infectum. Virg. 10. Æn. 527.
Intextum vestibus. Ovid. 6. Met. 166.
Læve. Valer. 1. Argon. 290.
Latum. Juven. 6. Sat. 482. i. e. Vestis auro clavia. Schol.
Lentum. Ovid. 3. de Arte Am. 123.
Micans. Ovid. 2. Met. 2.
Nitidum. Ovid. 9. Met. 688.
Obrizum. Plin. 33. 3. V. OBRIZUM.
Philippeum. Plaut. Curc. 3. 70. V. PHILIPPUS.
Pingue. Pers. 2. Sat. 53. i. e. Crassum.
Rutilum. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 183.
Semestre aurum. Juven. 7. Sat. 89.
Semestri vatum digitos circumligat auro. i. e. Annulis æstivis & hybernis. Sic enim sunt Semestres. V. paulo ante, Æstivum aurum.
Solidum. Ovid. 3. Amor. 8. 53.
Subæratum. Pers. 5. Sat. 106.
Terribile figuris aurum. i. e. Cælatum aurum figuris horrendis. Stat. 6. Theb. 536.
Textile aurum. Plin. lib. 33. cap. 3.
Tolosanum, Proverbium in Eum qui magnis ac fatalibus afficitur malis, novoque ac miserando exitio perit. Cic. 3. de Nat. Deor. 74. Cognosce alias quæstiones, auri Tolosani, conjurationis Jugurthinæ. V. Erasm.
Abdicare aurum. In ABDICO.
Appendere aurum. In APPENDO.
Ardet auro clypeus. Stat. 2. Achil. 49.
Attondere aliquem auro. In ATTONDEO.
Bibunt solicito auro superbi. Sen. in Hippol. 4. Dicit solicitum, quia qui auro bibunt, soliciti sunt propter veneni suspicionem.
Captus auro. Hor. 2. Carm. 18. 36.
Cludere auro. In CLUDO.
Commodare aurum. Quintil. lib. 5. cap. 13.
Consumere aurum in ludos. In CONSUMO.
Contra auro. Plaut. Rud. 5. 3. 53. Auro contra cedo modestum amatorem. Sic. in Epid. 3. 3. 30. Non carus est auro contra. conf. AURICHALCUM.
Fluit ignibus aurum. Ovid. 2. Met. 251.
Incubare defosso auro. Virg. 2. Georg. 507.
Effingere in auro, Aureis figuris exprimere. Virg. 6. Æn. 32.
Effulgere auro. Virg. 5. Æn. 132. Auro: i. e. Auratis vestibus aut armis.
Eruere aurum terra. Ovid. 3. Amor. 8. 53.
Flaventes auro spicæ. i. e. Aureo colore. Ovid. 9. Met. 688.
Illitum aurum vestibus. Hor. 4. Carm. 9. 14.
Incenditur auro purpura. i. e. Auro intexitur, quod ex purpura veluti flamma eluceat. Stat. 10. Theb. 60.
Includuntur auro smaragdi. Lucret. lib. 4. 1120.
Induitur pedibus aurum. In INDUO.
Micante auro clara regia. Ovid. 2. Met. 2. Clara, i. e. Refulgens.
Radiante auro nitens. Ovid. 4. Met. 636.
Renidens auro domus. Lucret. lib. 2. 27.
Rigentes auro exuviæ. Sil. lib. 15.
Spectatur aurum in ignibus. V. Specto, in SPECIO.
Subducitur aurum terræ. Ovid. 3. de Arte Am. 123.
Vacuare aurum mero: i. e. Aureas pateras. Stat. 5. Theb. 188.
Venire auro, Auro vendi. Hor. 2. Serm. 2. 25.
Revereri ab auro fulgorem. V. A vel AB præpositiones.
AURATĬLIS, e. [διάχρυσος] Solin. cap. 25. Fœminis nitor purus est: mares punctulis ad gratiam interlucentibus auratilis pulvisculus variat.
AURĀTUS, [διάχρυσος] Adj. Auro tectus. ut, Aurata tecta. Cic. in Parad. 9.
Amictus. Ovid. 14. Met. 263.
Auratus aries Colchorum. Cic. in Orat. 163.
Cassis aurata. Stat. 7. Theb. 661.
Currus. Cic. Post red. in Senat. 27.
Imbres. Claud. in 2. Cons. Stil. 226.
Milites. Liv. 9.
Monilia. Ovid. 5. Met. 52.
Aurati. V. Aura pro Favore, in AURO.
AURATŪRA, æ. f. [χρύσωσις] Quintil. lib. 8. cap. 6. de hypallage, Sed nomen immuto, ut quum aurata tecta, aurea: pusillum a vero discedo, quia non est nisi pars auratura.
AURAMENTUM, i. n. videtur Instrumentum esse effodiendo aut purgando auro accommodatum. Plin. lib. 33. cap. 3. Hispania strigiles vocat auri parvulas massas, quod super omnia solum in massa auramento capitur, quum cetera in metallis reperta igne perficiantur. Emendatiora exemplaria legunt, In massa aut ramento capitur. V. Harduin.
AURARIUS, a, um, Adj. Quod ad aurum pertinet, ut, Auraria metalla. Plin. 37. 18.
Negotium. Plaut. Bacch. 2. 2. 51.
Aurarii, pro Fautoribus. V. Aura pro Favore.
Aurarium etiam Fabrum dicere possumus, qui auro aliquid obducit. Aurarius m. absf. in Gloss. χρυσωτής. quod hic inquirendum adscripserat H. St.
AURARIA, æ. f. [χρυσωρυχεῖον] Locus ubi aurum effoditur, sive Aurifodina. Tacit. 6. Ann. 19. Aurarias sibimet Tiberius seposuit. Fodinas intelligit. Sic Ærariæ, Argentariæ. q. V.
AURATOR, ōris. Vet. Gloss. χρυσωτής. Idem qui Aurarius.
AUREATUS, Adj. Sidon. Carm. 9. 292.
In castris hedera ter aureatus.

AUREUS,

Aureus, Adj. [χρύσεος, χρύσειος] Quod est ex auro. ut, Aureæ literæ. Plin. lib. 7. cap. 32. Et, Aurea bulla. Plaut. Rud. 4. 4. 127.
Ætas aurea. Ovid. 1. Met. 89.
Barba aurea. Perf. 2. Sat. 58.
Præcipui sunto, sitque illis aurea barba. Hoc Persiano velut ænigmitate, quod plerisque non est ita obvium, Turnebus significari putat summorum deorum, ut Jovis ac Neptuni insignia & ornamenta: ut pari honore, qui vera miserint somnia heroes & semidei afficiantur, ac supremus Jupiter. Sueton. id videtur indicare sic scribens in Calig. cap. 52. Plerumque vero (processit) aurea barba fulmen tenens, ac fuscinam, aut caduceum, deorum insignia.
Cæsaries. Virg. 8. Æn. 659.
Color, Auri colorem referens. Plin. lib. 11. cap. 15.
— barbæ color aureus: aureaque
Ex humeris medios coma descendebat in armos. Ovid. 12. Met. 395.
Conjux aurea. Virg. 7. Æn. 189. de Circe. Sed est hoc loco ironia, in diversamque partem accipiendum, pro Turpi & inamabili. V. Serv. in loc. [Nisi potius Synalœphe est, Aurea percussum virga. ut in superiori loco Ovidii. Sexto casu scil. V. Erythr. Ind. & Interpp. ad 1. Æn. 698.
Copia aurea, Dives & abundans. Hor. 1. Epist. 12. 28. Copia hoc in loco significat Deam ubertatis.
Currus aurei in Horatio leviter audiuntur, nec attendimus tales triumphantium Augustorum fuisse currus. Sic autem scribit in Epod. 9. 21.
Io triumphe, tu moraris aureos
Currus, & intactas boves. Hoc ex Philostrato in Dionis vita satis apparet, quem vide. Etsi autem certa quædam forma erat triumphalis currus, tamen ea Imperatori ornatior & pretiosior, quam aliis ducibus parabatur. Turnebus.
Dicta aurea, Elegantissima & maximæ utilitatis. Lucret. lib. 3. 12.
Funis. Lucret. 2. 1154.
Haud (ut opinor enim) mortalia secla superne
Aurea demisit de cœlo funis in arva. Sed hoc ab Homero sumptum est, Il. θ. 18. apud quem Aurea catena, vel funis (ut interpretatur Lucretius) de cœlo religatur. Plato autem in Theæteto Aureum apud Homerum funem interpretatur Solem esse, ut etiam eruditissimo viro Lambino placet. Annotavit & Turnebus. V. Fabri Not. in l. c. Lucret.
Gens. Virg. 4. Ecl. 9. i. e. Optima. V. Mores, Secula.
Horæ, Catull. Aureas vocat vel Ob diei claritatem, vel Quia pretiosissima res sit tempus, utpote cujus sit jactura irreparabilis.
Imago. Ovid. 20. Epist. 237.
Luna. Ovid. 10. Met. 448.
Malum. Virg. 3. Ecl. 71.
Aurea mala decem misi, cras altera mittam. V. MALUM.
Mediocritas aurea. Hor. 2. Carm. 10. 5. dicitur, Quod ea hominibus charissima, optatissima, & pretiosissima esse debeat, & tanti æstimanda quanti est aurum, ut & revera nonnullis est expetenda maxime. Turnebus.
Mores aurei, Elegantes & amabiles. Hor. 4. Carm. 2. 22. Acron interpretatur Bonos & sanctos.
Munera. Tibul. lib. 1. 4. 62.
Nomen. Cic. pro Rosc. Amer. 124. Venio nunc ad illud nomen aureum Chrysogoni, sub quo nomine tota societas statuitur. Hoc dicit, quia χρυσὸς Græce, Aurum significat Latine.
Nox aurea cingitur astris. Valer. 5. Argon. 566. pro, Nox cingitur aureis astris.
Partus aureus. Cic. Octav.
Potorium. Plin. lib. 33. cap. 10. & 12.
Ramus aureus olivæ apud Virg. 6. Æn. 187.
Secula. Virg. 6. Æn. 792.
Augustus Cæsar, divûm genus, aurea condet Secula.
Sella. Cic. 2. Philipp. 86.
Sol. Virg. 1. Georg. 232.
Sponda. Virg. 1. Æn. 702.
Sidus. Hor. Epod. 17. 41.
Venus. Virg. 10. Æn. 16.
Vestis aurea, pro Barba aurea. Virg. 8. Æn. 324.
Aurea cæsaries ollis atque aurea vestis. Servius.
Aureus, i, m. substantivum, & subauditur Nummus. Plin. 35. 10. Immane tabulæ pretium, accepit aureos mensura, non numero. Verum hic locus hodie sic legitur, Manipretium ejus tabulæ in nummo aureo mensura accepit, non numero. Hard. tantum priorem vocem omisit. De Aureo nummo vide Bud. lib. 3. de Asse, in ipso principio. Alciatus, Aureus nummus sestertios æris centum valebat, quod in Dispunctionibus annotavi, hoc est denarios argenteos XXV. Sed deinde minoris æstimationis aureus fieri cœpit, & in Cæsarum constitutionibus solidus appellari: quorum LXXII auri libram conficiunt. Cic. 12. Philipp. 20.
Aureus Romanus, qui & Solidus dicebatur, quantæ æstimationis esset, ex comparatione duorum locorum Suetonii & Taciti cognosci potest. Nam de Othone scribit Sueton. cap. 4. Quoties cœna acciperet principem, aureos excubanti cohorti viritim dabat. Tacit. 1. Hist. 24. Cohorti excubias agenti viritim centenos nummos dividebat. Aureus igitur Romanus centum sestertiis nummis taxatur, seu Denariis 25.

Aureŏlus, [χρυσοειδής] Adj. dimin.
Aureolum collum, Quod prope colorem auri refert. Varro 3. de R. R. 9. de gallis gallinaceis loquens, Rostro brevi, acuto, oculis ravis aut nigris, palea rubra, subalbicanti, collo vario aut aureolo.
Aureolus libellus. Cic. 4. Acad. 135.
Malum. Catull. 2. 12.
Oratiuncula. Cic. 3. de Nat. Deor. 43.
Pedes aureoli. Catull. 59. 167.
Aureolus, m. subst. dimin. ab Aureo. pro Nummo aureo. Martial. lib. 5. 20.
Qui crepet aureolos, forsitan unus erit.

Auratilis, e. Auratilis pulvisculus. Solin. cap. 25. extr.

Auresco, ĕre. Varro 6. de L. L. 5. Aurora dicitur ante solis ortum ab eo, quod ab igne solis tum aureo aër aurescit.

Auricŏlor, ōris. Adj. Juvenc. in Matt. v. 357.
Scinditur auricolor cœli septemplicis Æthra.

Auricŏmans, antis. Auson. Idyll. 6. 11. Crocus auricomans.

Auricŏmus, Adj. [χρυσοκόμης] Auream comam habens. Perott. Batavus auricomus. Sil. 3. 608.
Sol auricomus. Valer. 4. Argon. 92. conf. Virg. [illegible] Æn. 141.

Aurĭfer, Adj. [χρυσοφόρος] Quod fert aurum. ut, Aurifera arbor. Cic. 2. Tusc. 22.
Amnis aurifer Tagus. Catull. 30. 20.
Aqua. Ovid. in Ibin, 300.
Arenis auriferis pallet Tagus. Sil. lib. 16.
Arva Phœnicum. Sil. lib. 16.
Fons Pactoli. Claud. Cons. Stil. 2. 61.
Nemus. Plin. lib. 5. cap. 1.
Terra. Martial. lib. 10. 78. Et Sil. lib. 2.

Aurĭfex, ĭcis. m. [χρυσοχόος] Faber aurarius. Plaut. Men. 4. 3. 8.
Tibi equidem illam, ad Phrygionem ut ferres paulo prius. Et spinter, ut ad aurificem ferres, ut fieret novum. Plin. lib. 26. cap. 11. Velut aurificum arte alternis inter folia candicantibus margaritis. Cic. 6. Verr. 56. Quum vellet sibi annulum facere, aurificem jussit vocari in foro, ad sellam Cordubæ, & ei palam appendit aurum.

Aurificīna, æ. f. [χρυσοχεῖον] Aurificis taberna. Gloss.

Aurifodīna, æ. f. Locus unde effoditur aurum. Plin. lib. 33 cap. 4. Extat lex censoria Ictimulorum aurifodinæ. V. Argentifodina, in ARGENTUM.

Aurĭfur, ūris. c. Qui furatur aurum. Plaut. Pœn. 5. 5. 55. Et mihi hic aurifur est.

Aurĭger, Adj. ut, Auriger taurus. Cic. 2. de Divin. 63.
Arbor aurigera. Valer. 8. Argon. 110.

Aurĭlegus, [χρυσολόγος] Qui aurum legit. i. e. Furatur.

Auripigmentum, i. n. Auri colore pigmentum. Plin. 33. 4. Aurum faciendi est etiam una ratio ex auripigmento. conf. Vitruv. 7. 7. & Isid. 19. 17. [Videtur hoc vocabulum divise rectius pronuntiari Auri pigmentum.

Auro, āre. [χρυσόω] Vet. Gloss. a quo Inauro, & Deauro composita. Tertull. de Cor. Mil. cap. 12. Hinc auratur lamnulis. Al. hic legunt Inauratur.

Auroclavātus, Adj. Vopiscus in Tacit. cap. 11. Auroclavatis vestibus interdixit. [Divise rectius scribitur, Auro clavatis. HæSchol. vet. Juvenal. ad Sat. 6. v. 482. Auroclaviæ. ubi V. Schurtzfl. & s. l. CLAVATUS.

Aurosus, Adj. Pallad. 1. 5. Aurosi pulveris lapidosa macies.

Aurugo, **Aurugĭno**, **Auruginōsus**, V. AURĪGO.

Aurunca, æ. Latii civitas fuit, ab Ausone Ulyssis & Calypsûs filio condita: a qua Arunci dicti fuerunt, vetustissimi Latii populi, quorum meminit Plin. lib. 3. cap. 1. & 5. V. ARUNCI. Virg. 12. Æn. 94.
Actoris Aurunci spolium. Quod Juvenal. Sat. 2. v. 100. arripuit.

Auruncus, seu Averruncus Deus. V. ARUNGUS.

A U S

Ausa, [Αὖσα] Civitas est Hispaniæ Ptolemæo.

Auscaripĕda, æ. f. pro Vermiculo piloso, qui solet esse in fronde cum multis pedibus, dixerunt veteres, teste Varr. lib. 6. de L. L. 3.

Ausci, [Αὖσκιοι] Populi sunt Aquitaniæ in Gallia Plin. lib. 4. cap. 19. vulgo *Aux.* Archiepiscopatus in Vasconia.

Ausculor, āri, [καταφιλεῖν] dicebant antiqui pro Osculari, quod est Os cum ore conferere. Festus. Conf. Plaut. Merc. 3. 3. 10. & 4. 4. 5.

Ausculto, [ἀκροάομαι] āre. Audire, quasi Aure occultare. Veteres enim tam Audes, & Auses quam Aures dicebant. Auscultamus igitur, Quæ in auribus defigimus & condimus, i. e. Quæ attente audimus. Quare & plus est quam Audire. Cato apud Gell. 1. 15. Itaque auditis, non auscultatis, tanquam Pharmacopolam.
Ausculto, atque animum advorto sedulo. Plaut. Stich. 4. 1. 40.
Auscultare ab ostio. Plaut. Merc. 2. 4. 9.
Auscultare ad fores. Plaut. Trucul. 1. 2. pr.
Auscultemus hinc quid agat. Plaut. Curc. 2. 2. 29.
Ausculta paucis. Ter. Adel. 5. 3. 20.
Jamdudum ausculto. Hor. 2. Serm. 7. 1.
Auscultare aliquem. Plaut. Pseud. 1. 5. 38. Te auscultabo lubens. Ter. Heaut. 4. 5. 23. Ausculta quod superest fallaciæ.
Populum auscultare. Catull. 65. 39.
Auscultare, [πείθεσθαι, πειθαρχεῖν] cum dativo, pro Obedire ponitur. Varro 5. de L. L. 8. Ab audiendo etiam auscultare declinamus, quod hi auscultare dicuntur, qui auditis parent. Ter. And. 1. 3. 4. Nec quid agam certum est, Pamphilumne adjutem, an auscultem seni. Ea ratione qua & Audire dicitur cum dativo, pro Obedire. Cic. pro Rosc. Amer. 104. Mihi ausculta, vide ne tibi desis.
Auscultare minus est, quam Audire. Pacuvius apud Cic. 1. de Divin. 132.
Nam istis qui linguam avium intelligunt,
Plusque ex alieno jecore sapiunt, quam ex suo,
Magis audiendum, quam auscultandum censeo. [Immo Plus est potius, ut modo ex Gellio docuit, quia & Obedire denotat. V. & Non.
Auscultare, pro Videre, Spectare. Afran. Privigno,
Videt ludos, hinc auscultavi procul. Si fides Nonio,
Auscultabitur, imperf. Plaut. Merc. 3. 3. 127. Excusato me fecisse sedulo ad portum ne ires, dico jam tibi. c. auscultabitur.

Auscultatio, ōnis. f. [ἀκρόασις] Auditio.
Auscultatio, Obeditio. Plaut. Rud. 2. 6. 18. Quid mihi scelesto tibi erat auscultatio? quidve hinc abitio?

Auscultatus, ûs. m. Idem. Apul. Met. 6.

Auscultator, ōris. m. [ἀκροατής] Cic. in Partit. 10. Nam aut auscultator est qui audit, aut disceptator.

Auselii, dicebantur qui nunc Aurelii. Festus.

Auser, vel **Ausur**, [Αὔσαρ] Fluvius Italiæ prope Lucam, cujus olim pars rivus ille, qui juxta Pisas nunc labitur, fuit. Straboni corrupte Æsar, Αἴσαρ, vocatur.

Ausim, [τολμῴην] Verbum defectivum, pro Auserim, ut observat Vossius de Anal. 3. 41. indicativo vel optativo futuri temporis, Ausim, ausis, ausit, & pl. ausint. Cæteris caret. i. e. Audebo, vel Utinam audeam. Liv. in Procem. Nec si sciam, dicere ausim. Virg. 2. Georg. 289.
Ausim vel tenui vitem committere sulco, i. e. Ausus sum, vel Audebo, teste Servio. Festus, Ausis, i. e. Audeas.
Ausim confirmare. Lucret. lib. 2. 178.

Ausonia, [Αὐσονία] Ea duntaxat pars Italiæ dicta est primo, in qua sunt urbes Beneventum, & Cales. ab Ausone Ulyssis & Calypsonis filio postea tota Italia, quæ Apennino finitur, Ausonia vocitata est ab eodem duce. Inde etiam Ausonii Itali dicti sunt. Festus.
Armipotens Ausonia. Stat. 3. Sylv. 2. 20.

Ausonius, Adj. [Αὐσόνιος] Qui ex Ausonia est. ut, Gens Ausonia, Mare

Mare Ausonium, pars maris Tyrrheni, a Campania Siciliam versus.
Lingua Ausonia, i. e. Latina. Ovid. 5. Trist. 7. 61.
Terra. Virg. 4. Æn. 349.
Tibris. Virg. 5. Æn. 83.

Ausonĭdæ, ārum. m. pl. Virg. 10. Æn. 563.
— ditissimus agri,
Qui fuit Ausonidûm. Pro Romanis posuit Lucan. 9. 999.
Usurpatur & Adjective tam de Rebus quam de Personis. Sil. lib.9. 187.
— pater ipse superbus aquarum
Ausonidûm Eridanus. adde Ovid. 2. Fast. 94.

Ausonius, [Αὐσόνιος] Sophista, scripsit epistolas, & alia quædam ad Nonnum, ut ait Suidas.
Fuit & Decimus (vel Decius) Magnus Ausonius, patria Gallus Burdegalensis, Grammaticus Rhetor & poeta clarissimus, Impp. Gratiani & Valentiniani junioris præceptor, & A. V. 1131. cum Q. Olybrio cos. cujus extant Poëmata, & Panegyr. Gratiano dict.

Auspex, ĭcis. m. [οἰωνοπόλος, οἰωνοσκόπος, οἰωνομάντις] Dictus est ab Avibus aspiciendis, quemadmodum & Aruspex. Transl. Dux cœptorum vel Auctor.
Auspex legis. Cic. 2. Att. 7. Quid quæris? acueram me ad exagitandam hanc ejus legationem: quam si ille contemnit, & ii (ut scribis) bilem id commovet, & latoribus & auspicibus legis Curiatæ spectaculum egregium.
Auspices victoriarum pulli gallinacei. Plin. lib. 10. cap. 21. Victoriarum omnium toto orbe auspices.
Musa auspice: i. e. Duce. Hor. 1. Epist. 3. 13.
Phœbo auspice. Stat. 2. Sylv. 2. 39.
Providus auspex. Hor. 3. Carm. 27. 2.
Auspices etiam dicebantur, Pronubi [παράνυμφοι] qui nubentibus aderant. cum consignaretur dos, & nuptiales tabulæ perscriberentur. Cic. pro Cluent. 14. Nubit genero socrus, nullis auspicibus, nullis auctoribus. Plaut. Cas. prol. 86. Ultro ibit nuptum, non manebit auspices.

Auspicabilis, e. Arnob. &

Auspicālis, e. [οἰωνοσκοπικός] Quod ad auspicium pertinet. ut, Auspicalis pisciculus, Qui aliquid portendit, aut significat futurum. Plin. lib. 32. cap. 1. Tenuit & nostra memoria Caii principis ab Astura Antium remigantis, ut res est etiam auspicalis pisciculus. siquidem novissime tum in urbem reversus ille Imperator, suis telis confossus est. De echeneide pisce loquitur.

Auspicium, i. n. [οἰωνισμός, οἰώνισμα] inquit Festus, ab Ave specienda. nam quod nos cum præpositione dicimus Aspicio, apud veteres Specio dicebatur. Valla lib. 6. Auspicium est vel a Pastu avium, vel ab Inspectione avium. Sed quia Consul antequam iret in expeditionem, capiebat auspicium, hinc factum est ut dicamus auspicia ducum atque principum, quæ a solo duce capiuntur. Hæc Valla. Cic. 2. de Divin. 78. Quid est aliud nolle moneri a Jove, nisi efficere ut aut ne fieri possit auspicium, aut si fiat, videri? Ceterum aves eventus significant aut adversos, aut secundos. Plaut. Amph. 2. 2. 58. An te auspicium commoratum est? Scil. adversum. V. Cic. l. eod.
Auspicium & Augurium quid differant V. in AUGURIUM.
Funeris auspicium. Stat. 6. Theb. 222.
Nuptiarum auspicia. Cic. 1. de Divin. 28. Quod etiam nunc nuptiarum auspiciis declarant. Al. Auspices.
Urbs auspiciis condita. Cic. in Vatin. 14. Qui tantus furor, ut quum inaudita ac nefaria sacra susceperis, quum inferorum animas elicere, quum puerorum extis deos manes mactare soleas: auspicia, quibus hæc urbs condita est, quibus omnis Respub. atque imperium tenetur, contempseris?
Addicentia auspicia. Tacit. 2. Ann. 14. Auctus omine, addicentibus auspiciis vocat concionem. V. ADDICO.
Bonum auspicium. Catull. 43. 19.
Bono auspicio promulgare legem. Cic. 1. Att. 14. Lurco autem Tribunus plebis; qui magistratum simul cum lege Ælia iniit, solutus est & Ælia & Fusia, ut legem de ambitu ferret, quam ille bono auspicio claudus homo promulgavit.
Caduca auspicia dicunt, Quum aliquid in templo excidit: veluti virga e manu. Fest. lib. 3.
Consulare auspicium. Cic. pro Muren. 1. Quod si illa solennis comitiorum precatio, Consularibus auspiciis consecrata, tantam habet in se vim & religionem, quantam Reip. dignitas postulat, idem ego precatus sum, ut iis quoque hominibus quibus hic Consulatus me rogante datus esset, ea res fauste, feliciter prospereque eveniret.
Favens, i. e. Prosperum. Ovid. 3. de Pont. 1. 160.
Ferale. Claud. 2. in Eutrop. 232.
Frivolum. Sueton. Neron. 41.
Grande. Ovid. 2. Trist. 174.
Infelix. Stat. 11. Theb. 340.
Juge. Festus, Juge auspicium est, Quum junctum jumentum stercus fecit. Cic. 2. de Divin. 77. Huic simile est quod nos augures præcipimus, ne juge auspicium obveniat, ut jumenta jubeant disjungere.
Liquidum, Cum sereno cœlo certum quid ostenditur. Plaut. Epid. 11. 2. 1.
Malum. Plaut. Aulul. 3. 2. 33.
Meliore auspicio. Plaut. Men. 5. 9. 88.
Militare. Cic. 2. de Divin. 77. Nam ex acuminibus quidem, quod totum auspicium militare est, jam M. Marcellus ille quinquies Consul totum omisit, idem Imperator, idem Augur optimus.
Mollia. Claud. 1. in Eutrop. 494.
Optimum. Cic. 2. de Divin. 43. Fulmen sinistrum, auspicium optimum habemus ad omnes res, præterquam ad comitia.
Optimis auspiciis. Cic. de Senect. 11. Augurque quum esset, dicere ausus est, optimis auspiciis ea geri quæ pro Reip. salute gererentur: quæ contra Remp. fierent, contra auspicia fieri.
Perenne, Cum quis amnem aut aquam, quæ ex sacro oritur auspicato transit. Festus. V. Scalig. ad l.
Pestiferum, Cum cor in extis, aut caput in jecinore non fuisset. Festus.
Piaculare, Quod sacrificantibus tristia portendebat; ut, Cum hostia ab ara profugisset, aut percussa mugitum dedisset, aut in aliam partem corporis, quam oporteret, decidisset. Festus. V. Virg. 2. Æn. 223.
Regalia. Claud. Cons. Hon. 4. 1.
Secunda. Hor. 4. Carm. 14. 16.
Salvis auspiciis. Cic. de Provinc. Cons. 45. Iidem illam proscriptionem capitis mei contra salutem Reip. sed salvis auspiciis rogatam esse dicebant. i. e. Non contra auspicia. Budæus.
Solennia. Claud. 2. in 1. Cons. Stil. 364.
Sinistrum. V. Auspicium optimum.
Utile. Ovid. 1. Fast. 219.
Auspicium, pro Ductu atque dispositione. Virg. 4. Æn. 340.
Me si fata meis paterentur ducere vitam
Auspiciis, & sponte mea componere curas. Ubi Servius, Meis auspiciis, argumentum a necessitate. Et auspiciis ideo, quia majores omnia auspicato gerebant. Ergo Auspiciis, Dispositionibus. Liv. Decad 3. lib. 8. Vos auspicium imperiumque ad Calenum detulistis. Plin. lib. 7. cap. 43.
Imperio atque auspicio alicujus aliquid agere. Plaut. Amph. 1. 1. 37.
Ductu, imperio, auspicio. Plaut. Amph. 1. 1. 41. Ut gesserit Remp. ductu, imperio, auspicio suo.
Virtute atque auspicio alicujus. Plaut. Epid. 3. 2. 45.
Auspicium, pro Potestate etiam summa. Liv. lib. 28. cap. 9. Quoniam in provincia M. Livii res gesta esset, & eo die quo pugnatum foret, ejus forte auspicium fuisset. Et alibi itidem. Budæus. Virg. 4. Æn. 102.
Communem hunc ergo populum, paribusque regamus
Auspiciis. Ubi Servius, Paribus auspiciis, Æquali potestate. Et ab eo quod præcedit, id quod sequitur. Et dictum est a comitiis, in quibus iisdem auspiciis creati, licet simul non crearentur, parem tamen habebant honorem propter eadem auspicia. unde & Consules, pares sunt: quum necesse esset ut unus prior crearetur.
Auspicia majora, Majores honores & magistratus significant. nullus enim magistratus inauspicato creabatur. Budæus.
Dare auspicium. Sil. lib. 13.
Dare signum & auspicium alicui. Sil. lib. 7.
Dirimere auspicia. Plin. lib. 7. cap. 57.
Dissolvere. Cic. in Vatin. 11. An quia tu semper sic egisses, auspicia fueris augur dissoluturus.
Ementiri. Cic. 1. de Divin. 29. Appius collega tuus, bonus augur, ut ex te audire soleo, non satis scienter virum bonum & civem egregium censor C. Ateium notavit, quod ementitum auspicia subscripserit.
Evenerunt auspicia secunda. Cic. 1. de Divin. 27. Cujus quidem hoc præclarissimum est, quod posteaquam a Cæsare tetrachiæ regno, pecuniaque mulctatus est, negat se tamen eorum auspiciorum, quæ sibi ad Pompeium proficiscenti, secunda evenerint, pœnitere.
Facere auspicium. Liv. 1. Circa summum culmen hominis auspicium fecisse.
Facere ratum auspicium. Cic. 2. de Divin. 80. Cur autem aliis a dextra, aliis læva datum est avibus, ut ratum auspicium facere possint?
Mittere auspicia. Liv. 1. 18. extr. Tum peregit verbis auspicia quæ mitti vellet: quibus missis Numa rex declaratus de templo descendit.
Præmonere auspicium. Cic. 2. de Legib. 21. Quique agent rem duelli, quique popularem, auspicium præmonento.
Vetat auspicium. Ovid. 6. Fast. 174.

Auspĭcor, [οἰωνοσκοπῶ, κατάρχομαι] āri. Auspicium capere. Cic. 2. de Divin. 76. Illi autem qui in auspicium adhibetur, quum ita imperavit is qui auspicatur, dicito.
Auspicari tripudio. Cic. 1. de Divin. 77. C. Flaminius quum tripudio auspicaretur, pullarius diem prælii committendi differebat.
Auspicari, Incipere. Plin. lib. 7. in proœm. Itaque feliciter natus jacet, manibus pedibusque devinctis, flens, animal ceteris imperaturum, & a suppliciis vitam auspicatur, unam tantum ob culpam, quia natum est.

Auspico, [οἰωνοσκοπῶ] āre. Utitur Plautus frequenter. Pers. 4. 6. 7. Ego auspicavi in hunc diem.
Auspicare avem, aut aliud quodvis animal. Plaut. Stich. 2. 3. 46.
Certum est mustelæ posthac nunquam credere:
Nam incertiorem nullam novi bestiam:
Quin & ipsa decies in die mutat locum:
Eam auspicavi ego in re capitali mea.
Auspicare alicui rei. Plaut. Rud. 3. 4. 12. Non hodie isti auspicavi rei, ut cum furcifero fabuler. conf. Non. 7. 5. Gell. 3. 2. Auspicaverunt.

Auspicātus, [αἰσιωθείς] Partic. Boni auspicii, Auspicio captus, consecratus.
Impetus non auspicatus. Hor. 3. Carm. 6. 10.
Auspicatus locus. Cic. pro C. Rabir. 11. Quamobrem uter nostrûm tandem Labiene popularis est? tune, qui civibus Romanis in concione ipsa carnificem, qui vincla adhiberi putas oportere? qui in campo Martio comitiis centuriatis, auspicato in loco, crucem ad civium supplicium defigi & constitui jubes? an ego, &c.
Exordium, Quintil. lib. 10. cap. 1. Itaque ut apud illos Homerus, sic apud nos Virgilius auspicatissimum dederit exordium: h. e. Felicissimum.
Arbor, Plin. lib. 13. cap. 22. Nec auspicatior in Lesbo insula arbor quæ vocatur evonymos.
Venus, Catull. 43. 26. Quis ullos homines beatiores
Vidit? quis Venerem auspicatiorem?

Auspicato, Adv. [ἠσιωμένως] i. e. Auspicio capto. Cic. 2. de Nat. Deor. 11. Itane vero ego non justus, qui & Consul rogans, & augur, & auspicato?
Auspicato, Feliciter (ut ait Valla) quasi Auspiciis non repugnantibus. Ter. And. 4. 5. 12. Haud auspicato huc me appuli. Ubi Donatus, Haud auspicato, id est inauspicatus, quod non esset auspicatus. Et usitatum veteribus sic dicere, siquid aliquando aliter evenisset quam vellent. Cic. 2. de Divin. 76. Bellicam rem administrari majores nostri, nisi auspicato noluerunt.
Auspicato renuntiare Consulem. Cic. pro Muren. 1. Quæ deprecatus a diis immortalibus sum, Judices, more institutoque majorum illo die quo auspicato comitiis centuriatis L. Murenam Consulem renuntiavi: ut, &c.

Ausravia, vel **Austravia**, Insula Oceani Septentrionalis, a Barbaris sic appellata: a Romanis vero Glessaria, a Glesso i. e. Succino, cum scilicet Germanicus Cæsar ibi res classibus gereret. Auctor Plin. lib. 37. cap. 3. Idem tamen Plin. lib. 4. cap. 13. hanc vocat Austraniam: & ita legit Hermolaus.

Auster, tri. [Νότος] Ventus Meridionalis, ab Haurio; nam veteres huic voci aspirabant, scribentes Hauster, quod MSS Codd. testantur. Hæc Erythræus. Auster Græce Νότος dicitur ab humore & nebula, quod νότις Græce, Humor Latina interpretatione dicatur, ac sit is ventus sudoris effector. Nonius. Cæs. 3. Bell. Civil. 26. Nacti Austrum naves solvunt.
Austri sibilus. Virg. 5. Ecl. 82.
Austris non adversis ætatem ducere. Hor. 2. Epist. 2. 202.

Non

Non agimur tumidis velis Aquilone secundo,
Non tamen adversis ætatem ducimus Austris. h. e. Nec in summa prosperitate sumus, nec in summa calamitate.
Aquaticus. Ovid. 2. Met. 853.
Aspirans. Virg. 5. Æn. 764.
Calidus. Claud. de Bell. Get. 59.
Crepitans. Virg. 3. Æn. 70.
Densus. Virg. 5. Æn. 696.
Frigidus, Virg. 4. Georg. 261. i. e. (ut exponit Sabinus) Languidus. Auster enim non est frigidus, sed calidus & humidus. Sed forte Frigidum dixit poeta, quia frigidus est in sua origine: sed quia per zonam torridam ad nos commeat, calidus pervenit, ut tradit Macrobius in Somnio Scipionis, lib. 2. cap. 5. V. Aristot. in Problem. sect. 26.
Furens. Virg. 1. Æn. 55.
Gelidus. Claud. 4. Conf. Hon. 428.
Humidus. Virg. 1. Georg. 462. Claud. in 1. Conf. Stil. 395.
Hybernus. Tibull. 1. 1.
Inexorabilis. Sil. lib. 16.
Lenis. Virg. 3. Æn. 70.
Levis. Valer. 6. Argon. 665.
Madens. Sen. OEth. 1.
Madidus. Claud. 2. Conf. Stil. 103.
Mitis. Cic. 7. Att. 2.
Nebulosus. Sen. Med. 8.
Nigerrimus. Virg. 3. Georg. 278. Stat. 5. Theb. 705.
Nocens corporibus. Hor. 2. Carm. 14. 16.
Nubilus. Ovid. 11. Met. 663.
Plumbeus. Hor. 2. Serm. 6. 18. Ab effectu. h. e. Aggravans animos, more plumbi. [Nisi pro Valde gravi, sensu translato tamen, posuit.
Pluvius. Ovid. 1. Met. 66.
Spirans æstibus. Ovid. 7. Met. 532.
Tepidus. Sen. Hippol. 1.
Turbidus. Claud. Laud. Seren. 203.
Validus. Hor. 1. Epist. 11. 15.
Vehemens. Cic. 16. Att. 6.
Cadunt Austri. In CADO.
Immisi Austrum floribus. Proverbii specie, Virg. 2. Ecl. 58.
Eheu quid volui misero mihi? floribus Austrum
Perditus, & liquidis immisi fontibus apros. De vento Austro interpretor (inquit Turnebus) cujus aura calida & æstuosa statim languescunt flores pulcherrimi. Stat. 3. Sylv. 3. 129.
Pubentesque rosæ primos moriuntur ad Austros.
Immurmurat silvis Auster. Virg. 4. Georg. 261.
Increbruit Auster. V. INCREBRESCO.
Ingeminant Austri. i. e. Repetunt suos flatus venti. Virg. 1. Georg. 333.
Austri pro Ventis, figura apud Virgil. celebrata, & est species pro genere. Virg. 1. Æn. 540. [Synecdoche scil. poëtica.

AUSTELLUS, i. m. dimin. Lucil. apud Nonium 2. 229.

AUSTRALIS, e. [Νότιος] ut, Australis ora. Cic. 2. de Nat. Deor. Et Australes morbos vocant medici, Qui Austro flante generantur. est enim ventus admodum pestifer.
Australis annus. Claud. 1. Eutrop. 403.
Cingulus, i. e. Meridionalis zona. Cic. de Somn. Scip. 15. Duo sunt habitabiles, quorum Australis ille, in quo qui insistunt, adversa vobis urgent vestigia, nihil ad vestrum genus. Loquitur de quinque terræ zonis.
Latus. Claud. 2. in Eutrop. 242.
Nimbi Australes. Ovid. 4. de Pont. 4. 1.
Polus Australis, i. e. Antarcticus. Sen. OEth. 8. Ovid. 2. Met. 132.

AUSTRĪFER, Adj. Sil. 12. 2.
— Austrifero nebulosam vertice frontem. Immitis condebat hiems.

AUSTRĪNUS, aliud Adj. [νότιος] ut, Austrini flatus, Qui flant ab Austro. Columel. lib. 7. cap. 3.
Austrinum cœlum. Plin. lib. 16. cap. 26. Pyrus & amygdala, etiamsi non pluat, sed fiat Austrinum cœlum atque nubilum, florem amittunt. Auster enim dum flat, innumeras nubes attrahit. Hinc proverbium (quia & Cæcias dicitur) Attrahit ad se mala, ut Cæcias nubes. De homine infelice.
Calores Austrini. Virg. 2. Georg. 270.
Austrinus dies. Columel. lib. 11. cap. 2. III Cal. Maias mane Capra exoritur, Austrinus dies, interdum pluviæ.
Polus. Plin. lib. 5. cap. 19.

AUSTRO, āre. Humectare. Austrati ad ignem sedent. Ex Plauto affertur, [falso, opinor.

AUSTĒRUS, a, um. [αὐστηρός] contrarium est Suavi: sumptum a Græcis, apud quos αὐστηρός, Austerus dicitur. ut Austeri homines. Cic. 3. de Orat. 96. Quanto molliores sunt & delicatiores in cantu flexiones, & falsæ voculæ, quam certæ & severæ? quibus tamen non modo austeri, sed si sæpius fiunt, multitudo ipsa reclamat.
Curatio austera. Plin. lib. 24. cap. 7.
Color. Plin. lib. 35. cap. 6. Sunt autem colores austeri aut floridi. Utrunque natura, aut mistura evenit. Floridi sunt quos dominus pingenti præstat, minium, armenium, cinnabaris, chrysocolla, indicum, purpurissum. Ceteri austeri.
Gustus austerior. Columel. lib. 12. cap. 12.
Homo austerus & gravis. Cic. in Pison. 71.
Labor. Hor. 2. Serm. 2. 12.
More ac modo austero cum aliquo agere. Cic. pro Cœl. 33.
Musta austera in lacu. Quintil. lib. 2. cap. 7.
Poemata. Hor. in Arte Poet. 342.
Suavitas austera, cui Dulcis opponitur. Cic. 3. de Orat. 101.
Vinum austerius. Columel. lib. 3. cap. 2.
Vir austerus. Propert. 3. 3. 50.

AUSTERĪTAS, ātis. f. [αὐστηρότης] contraria est Suavitati. Quintil. lib. 2. cap. 2. Non austeritas ejus tristis, non dissoluta sit comitas. Loquitur de præceptore pueris tradendo.
Austeritas & Frontis remissio opponuntur. Plin. Epist. 5. lib. 11.
Austeritas colorum. Plin. lib. 35. cap. 10. Et eadem res nimis floridis coloribus austeritatem occulte daret.

AUSTERE, Adv. [αὐστηρῶς] Cic. pro Muren. 74. At enim agit mecum austere & Stoice Cato.

AUSTRALIS, AUSTRINUS, AUSTRO, as. V. AUSTER.

AUSTRASIA, Francia primum Orientalis sub Car. M. dicta, Occidentali seu Neustriæ opposita, illam *Ostrich*, hanc *Westrich* appellabant. Deinde Franciæ mediæ, seu regno Metensi id nomen tributum, ex quo tria deinde regna, Lotharingicum, Burgundicum, & Arelatense extiterunt. V. Obrechti Prodr. Rer. Alsatic.

AUSTRIA, [Παννονίας ἄνω χώρα] Hodie Provincia Germaniæ. Veterum fuit Pannoniæ superioris regio, ab Austro vento Meridionali dicta, quod ad Austrum sita sit. Nomen dedit Domui Austriacæ, ex qua inde ab Alberto I. imperatores Germaniæ, & reges Hispaniæ. Dividitur in superiorem, seu Cisdanubianam; & inferiorem, seu Transdanubianam.

AUSTRIACUS, Adj. Ad Austriam pertinens.

AUSTRI Cornu, [τὸ Νότου κέρας] Promontorii nomen est in Æthiopia, cujus meminit Strabo lib. 16.

AUSTRUM, V. Haustrum in HAURIO.

AUSUS, V. AUDEO.

A U T

AUT, [ἤ] Conjunctio disjunctiva est. Cic. 5. Tusc. 118. Aut bibat, aut abeat. Ter. And. 1. 1. 30. Aut equos alere, aut canes ad venandum, aut ad philosophos.
Aut, sæpius repetitum. Cic. in Pison. 94. Res ipsa & Reip. tempus, aut me ipsum, quod nolim: aut alium quempiam: aut invitabit, aut dehortabitur. Idem 1. de Orat. 36. Cetera (inquit) assentior Crasso, ne aut de C. Lælii soceri mei, aut de hujus generi, aut arte aut gloria detraham.
Aut vel. Ulp. in l. 1. §. 1. D. de aleator. Hæc clausula pertinet ad eum qui compulit ludere: ut aut multa multetur, aut in latumias, vel in vincula publica detur.
Aut post Utrum, pro An, in editione Parisien. in 8vo, lib. 2. de Officiis. Locus mutatus est in Lamb. editione p. 384. ubi de Themistocle. H. St. En locum: Themistocles est auctor adhibendus; qui cum consuleretur, utrum bono viro pauperi, aut minus probato diviti filiam collocaret? Ita MSS.
Aut vero, pro Aut etiam. Cic. 6. Verr 78. Quem tibi aut hominem, invitis diis immortalibus, aut vero deum, tantis eorum religionibus violatis, auxilio futurum putas?
Aut etiam, aut vero. Cic. 1. de Orat. 76. Sed siquis esset, aut si etiam unquam fuisset, aut vero si esse posset, tu esses unus profecto.
Aut vero, pro Aut etiam, & tamen præcedit Aut etiam. H. St. [παρέσχημα videtur H. Stephani. Recte enim hæc habent.
Aut quia, geminatum. Hor. 2. Serm. 7. 25.
Aut quia non sentis, quod clamas rectius esse:
Aut quia non firmus rectum defendis, & hæres.
Aut corrective pro Saltem. Sallust. Jugurth. 60. Profecto cuncti aut magna pars. [vel potius, pro Aut certe.
Aut certe. Cic. in Brut. 254. Quo enim uno vincebamur a victa Græcia, id aut ereptum illi est, aut certe nobis cum illis communicatum.
Aut, cum interrogatione positum. Ter. Eun. 1. 2. 75. Aut ego nesciebam quorsum tu ires? Ita Græci suo ἤ in interrogando utuntur. Sic Stephanus. Sed error natus est ex MSS vitiosis. Alii enim Codd. rectius habent At, ut observat Cl. Wasse in indice ad Sallustium. [Lindenbrog. exhibet, Haud ego nesciebam. Quod amplector, & quidem sublata quoque nota interrogationis, quam is reliquit.
De AUT sic Diomed. lib. 1. Aut conjunctio dubitativa, si geminetur, habet potestatem quæ dicit, Aut librum volo, aut pretium, utrunque ex æquo desiderare significat. Aut, si semel pronuntietur, diminutiva est, & gradum habet ad inferiora tendentem: ut dicimus, Eum librum volo, aut pretium. ut si liber quem potissimum volo, minime reddatur: tu quod secundum, pretium.
Aut, modo conjunctiva est, quum dicimus, Aut da mihi, aut rapio. Modo hortativa est. Ita Virg. 9. Æn. 495.
Aut tu magne pater divûm miserere. Modo conjunctiva pro Et. ut Virg. 1. Æn. 414.
Molirive moram, aut veniendi poscere causas. Et pro Que. ut Virg. 1. Georg. 411.
Tum liquidas corvi presso ter gutture voces
Aut quater ingeminant. pro Quaterque. Modo pro seperativa ut Virg. 1. Æn. 438.
Aut onera accipiunt venientum, aut agmine facto. Idem 4. Æn. 62. — media inter cornua fundit,
Aut ante ora deûm, pingues spatiatur ad aras. i. e. Modo funditur, modo spatiatur. Hæc ex Diomede, fere ad verbum.

AUTAPODIA, [αὐταπόδια] Calceamenti genus. idem cum iis quæ ἀναξυρίδας alio nomine appellant, ut auctor est Pollux lib. 7. cap. 22. [Nomen male fictum ex trium vocum confusione: ὥσπερ αὖ & ποδεῖα, ut docuit Kühnius.

AUTARIATÆ, [Αὐταριάται Stephano] Populi in Illyrico bellicosissimi, qui quum Triballos, & Ardiæos vicinos suos debellassent, postea a Scordiscis attriti, & tandem a Romanis penitus deleti sunt. Strab. lib. 7.

AUTRI, [Αὖτροι] Arabiæ populi. Plin. lib. 6. cap. 29.

AUTEM, [δὲ] Discretiva conjunctio, qua ea quæ discreta intelligi volumus, connectimus. Valla, Vero & Autem idem significant, & eodem in loco poni possunt, antecedente utique aliqua dictione. nunquam enim ab his sententia incipit. Collocantur autem frequenter, ut nusquam referantur, sed tantum distinguant sententiam a sententia. Hactenus Valla lib. 2. Ter. Adelph. 4. 2. 48. Æschinus odiose cessat, prandium corrumpitur. Ctesipho autem in amore est totus. Cic. 11. Fam. 15. Quod fecit ille diligenter: mihi autem nihil amabilius officio tuo & diligentia.
Quid autem? Ter. Adelph. 3. 4. 16. Salve Demea. D. quid autem? Cic. 5. Tusc. 16. Qua pulchritudine urbem, quibus autem opibus præditam, servitute oppressam tenuit civitatem? De Dionysio Syracusano.
Quid mea autem? Ter. Eun. 5. 2. 10. Ah quid faciam? quid mea autem? quid faciet mihi, &c.
Autem, pro Etiam. Plaut. Trucul. 4. 3. 63. Agite, abite: tu domum, & tu autem domum. Ter. Eun. 3. 2. 22. Quid tu ais Gnatho? numquid habes quod contemnas? quid tu autem Thraso? tacent: satis laudant.
Atque adeo autem. Ter. Eun. 5. 5. 22. Atque adeo autem cur non egomet intro eo?
Ecce autem. Ter. Phorm. 1. 5. 34. Ecce autem similia omnia: omnes congruunt. Ubi Donatus, Ecce autem, vox est apta his quæ nova & improvisa animo accidunt. Sic Virg. 2. Æn. 203.
Ecce autem gemini a Tenedo tranquilla per alta.

Autem enim. Plaut. Pseud. 1. 5. 21. Vetus nolo faciat. c. autem enim nequicquam vis. i. e. Profecto: verum insusitatum est.

Neque enim, neque autem. Cic. 5. Fam. 12. Neque enim tu is es, qui quid sis nescias: & qui non eos magis, qui te non admirentur, invidos, quam eos qui laudent, assentatores arbitrere. Neque autem ego sum ita demens, &c.

Pridie autem, in principio orationis. Cic. 9. Att. 9. Pridie autem apud me Crassipes fuerat.

Porro autem. Ter. Adelph. 3. 3. 66. D. Hoc vitio datur. S. probissime. D. porro autem. Ubi Donatus, Porro autem, At vero, & hujusmodi principia narrationum sunt, quibus superiora sequentibus connectuntur. Idem Eun. 3. 5. 63. Nunc metuo fratrem, ne intus sit: porro autem, pater ne rure redierit jam.

Tum autem, pro Praeterea. Ter. Eun. 5. 9. 6. Scis sponsam mihi? PA. bene, ita me dii ament factum. G. audin' tu illum quid ait? C. tum autem Phaedriae meo fratri gaudeo amorem esse omnem in tranquillo.

Tum autem, pro Et. Ter. Eun. 2. 3. 20.

Ut illum dii deaeque senium perdant, qui me hodie remoratus est.
Meque adeo qui restiterim: tum autem qui illum non floccifecerim.

Ubi Donatus, Tum autem pro Et. duas vult enim causas esse cur seipsum dii perdant: unam, quod restiterit: alteram, quod senem perveritus diu remanserit a persequenda virgine.

Tum obsonium autem? Plaut. Aul. 3. 6. 24. i. e. Et praeterea quale mihi obsonium misisti? Idem Bacch. 1. 2. 58. Sumne autem nihili, qui nequeam ingenio moderari meo? Budaeus.

Autem vero. Cic. 1. de Orat. 70. Est enim finitimus oratori poeta, numeris astrictior paulo, verborum autem licentia liberior, multis vero ornandis generibus socius ac pene par: in hoc quidem certe prope idem, nullis ut terminis circunscribat, aut definiat jus suum.

Vix autem. Cic. 2. Verr. 12. Ut ea restitui in antiquum statum nullo modo possit, vix autem per multos annos.

Autem, inter multas copulativas ponitur, quasi respirationis causa. Cic. 2. de Nat. Deor. 52. Tum autem rursus aperiuntur, tum abeunt, tum recedunt, tum antecedunt, tum autem subsequuntur, tum celerius moventur, tum tardius.

Autem utimur, quum verbum jam dictum repetimus cum interrogatione, corrigentes quod minus nobis dictum videbatur. Cic. 6. Att. Quid tandem isti mali in tam tenera insula non fecissent? fecissent autem? imo quid ante adventum meum non fecerunt? Idem pro Rabir. Posth. 48. Nunquis testis Posthumum appellavit? testis autem? num accusator? Budaeus.

Autem, servit praecipue repetitis interrogationibus cum indignatione. Cic. pro Cluent. 167. Quod autem tempus veneni dandi illo die? in illa frequentia? per quem porro datum? Ter. Eun. 4. 7. 28. Ego non tangam meam? CH. tuam autem furcifer? Ex Budaeo.

Autem, tertio & quarto loco positum. Gell. lib. 19. cap. 1. Noscitandae probationes autem, &c. Plaut. Amph. prol. 144. Tum meo patri autem torulus inerit aureus. Virg. 2. Æn. 101.

Sed quid ego haec autem nequicquam ingrata revolvo?

Authe, [Αὐθη] Alcyonei gigantis, qui Herculis telis confossus est, filia. Is enim filias habuit septem, quae ob patris mortem in mare praecipitantes se, ab Amphitrite in Alcyones mutatae sunt, ut quibusdam placet. Harum nomina Hegesander ponit haec, Phosoniam, Authen, Methonen, Alcippen, Pallenen, Asterien, & Drymo. Haec Janus Parrhasius in Claudian.

Authentes [αὐθέντης] ait Budaeus in Commentariis, etiam αὐτόχειρα significat. Paulo post, Theodorus Gaza in libro περὶ μηνῶν ait hoc vocabulum olim tantum significasse τὸν αὐτόχειρα: postea vero & supra mille annos αὐθέντην Graece hoc significare coepisse, quod apud Latinos Auctor significat. Id quod ideo dicit factum, ut Graeci unam dictionem haberent, quae plane responderet dictioni Latinae: hoc est, huic nomini Auctor. Inde αὐθεντία, Auctoritas: quod verbum in Pandectis saepe legitur, & ipse Gaza usus est in Catone. Nam quod ibi Cicero dixit, Tenebat auctoritatem in suos, Gaza vertit αὐθεντίαν. Sed contra Gazam pugnat Ciceronis auctoritas, qui 9. Att. 17. ita scribit, Ubi est illa pax, de qua Balbus scripserat torqueri se? ecquid acerbius? ecquid crudelius? Atque eum loqui quidam αὐθεντικῶς narrabant. Et 10. Att. 9. Etiam illud erat persuasum, Pompeium cum magnis copiis iter in Germaniam per Illyricum fecisse: id enim αὐθεντικῶς nuntiabatur. Utrobique αὐθεντικῶς significat, Non sine certo auctore. Haec ex Budaeo. Alii sic exponunt, Cum auctoritate, Certo auctore, Pro certo. Alciatus lib. 2. Parergôn cap. 46. Authenticon pro Re certae fidei poni constat, non solum apud Julianum Paulumque jurisconsultos, sed etiam apud Cic. 9. Att. 10. Tametsi Gaza libello de Mensibus hanc vocem apud veteres hoc sensu non reperiri scribat, sed eos qui citra mille annos scripsere, hac dictione αὐθέντης uti coepisse, ut eum exprimerent quem Latini Auctorem dicunt. olim enim idem significabat quod αὐτόχειρ, i. e. Propria manu aliquid patrans. Haec ille. Charis. lib. 1. Auctor siquidem dicitur, quod augeret & generaret: & Auctricem dicemus, quod pariter augere possit. quum vero ad auctoritatem refertur, pro communi accipiendum. Servius in illud 12. Æn. 159. Auctor ego audendi: Nomina, inquit, in tor desinentia, foeminina ex se faciunt quae in trix terminantur, si tamen a verbo veniant. ut ab Lego & lector & lectrix facit, Doceo doctor & doctrix. Si autem a verbo non venerint, communia sunt: nam similiter & masculina & foeminina in tor exeunt: ut hic & haec senator, hic & haec balneator: licet Petronius usurpaverit, Balneatricem dicens. Tale est hic & haec auctor: sed tunc quum ab Auctoritate descendit, ut hoc loco. Quum autem ab eo venit quod est Augeo, & Auctor & Auctrix facit: ut si dicas, Auctor divitiarum, vel Auctrix patrimonii. Ab Augeo deduci contendit F. Philelphus lib. 7. Epist. V. AUCTOR in AUGEO, quo postrema haec pertinent.

Authenticus, [αὐθεντικός] Adj. Quod factum est ab eo qui auctoritate valet. Hinc Lex authentica, & decretum authenticum, Quod comprobatum est ab iis qui authoritate pollent.

Tabulae authenticae, sunt Primariae unde exempla desumuntur. Ulp. in l. Ceterae. D. Famil. ercisc. Haeredem enim exemplum debere dare, tabulas vero authenticas ipsum retinere, aut in aedem deponere.

Instrumenta authentica. Paul. in l. 2. D. de fid. instrum. Quicunque a fisco conveniuntur, non ex indice & exemplo alicujus scripturae, sed ex authentico conveniendus est: ut ita contractus fides possit ostendi.

Rationes authenticae. Ulp. in l. Pomponius. D. Famil. ercisc. Plerumque enim authenticae rationes sunt necessariae actori ad instruenda ea quae postea emergunt ad notitiam ejus spectantia.

Authepsa, ae. [αὐθέψα] Genus ollae, cujus meminit Cic. pro Rosc. Amer. 133. his verbis. Domus referta vasis Corinthiis & Deliacis, in quibus est authepsa illa, quam tanto pretio nuper mercatus est, ut qui praetereuntes pretium enumerari audiebant, fundum venire arbitrarentur. Haec olla videtur fuisse ex aere Corinthio facta, tanto artificio, ut paucissimo & fere nullo igni supposito, elixaret quae imponebantur. Vas porro fuisse videtur ex aere, duos habens fundos: quorum in superiore elixanda, in inferiore igniculus imponebatur, coquendis quae suprapposita fuerant, accommodatus. Vocabulum fictum est ex αὐτὸς & ἕψω, elixo, coquo. quasi Quod per se cibos coqueret. V. Schol. & not. ad Cic.

Author, **Authoritas**, &c. V. Auctor, &c. in AUGEO.

Autini, [Αὐτινοι] Hyberniae populi sunt. Ptolem.

Autobulus, [Αὐτόβουλος] Pictoris nomen, apud Plin. lib. 35. cap. 11.

Autocanes, [Αὐτοκάνης] Mons ponitur ab Homero in Hymnis.

Autochthones, [Αὐτόχθονες] Populi, qui non alio referunt originem suam, verum ex ipso solo nati videri volunt. Latini Indigenas vocant. Sic Tacit. Germ. 2. Ipsos Germanos indigenas crediderim, minimeque aliarum gentium adventibus & hospitiis mixtos.

Autographus,a,um. Adj. [αὐτόγραφος] Manu propria scriptus. Suet. Aug. 71. Nec id dubium est autographa quadam epistola. Ibid. 87. Literae ipsius autographae ostentant. Saepe & usurpatur Autographum absolute, subaudita scil. voce Exemplar. Idiographum librum vocat Gellius, lib. 9. cap. 14. quem nos Autographum.

Autololes, [Αὐτόλολες] Populi sunt Mauritaniae ad Atlantem montem. V. Plin. lib. 5. cap. 1. & 2. & Sil. lib. 3. 306.

Nec non Autololes levibus gens ignea plantis,
Cui sonipes cursu, cui cesserit incitus amnis,
Tanta fuga est. Vagi appellantur a Lucan. lib. 4. 677.

Autolycus, [Αὐτόλυκος] Mercurii seu Deucalionis filius, & maternus Ulyssis avus, furtorum nomine insignis, ut Homerus, Odyss. τ. 394. & Plato in libro de Republica testantur. V. Serv. ad Æn. 2. 79. Columel. lib. 1. cap. 3.

Alius fuit, Conditor Sinopis, & comes Jasonis apud Strabonem.

Tertius, Athleta nobilis pancratiastes, cujus statuam in foro Athenis fuisse auctor est Pausanias. Meminit & Plin. hujus lib. 34. cap. 8.

Automalax Praesidium, [Αὐτομάλαξ φρούριον Ptolemaeo] Urbs Cyrenes, quae alio nomine Pentapolis dicitur a quinque ejus praeclaris urbibus, Berenice, Arsinoe, Ptolemaide, Apollonia, Cyrene. Automala Straboni dicta, Steph. Automalaca. vulgo *Essam.*

Automataria, V. post AUTOMATON.

Automate, [Αὐτομάτη] Insula una inter Cycladas: Hiera etiam dicta. de qua Plin. lib. 2. cap. 87.

Automaton, [αὐτόματον] Quod per se movetur. Vitruv. lib. 9. cap. 9. de horologiis. Ergo Ctesibius quum animadvertisset ex tactu coeli & expressionibus, spiritus, vocesque nasci, his principiis usus, hydraulicas machinas primus instituit: item aquarum expressiones αὐτομάτους porrecti, rotundationisque machinas. Αὐτομάτους, i.e. Ultroneas, inquit Phil. spontaneas. Fiunt autem machinis sua sponte versatilibus, & per se motis. Suet. in Claud. cap. 34. Si aut αὐτόματον, vel pegma, vel quid tale aliud parum cessisset. Sunt igitur Automata (ut ait Politianus Miscell. cap. 97.) Quae ita mechanici fabricantur, ut sua sponte efficere quippiam, nulla apparente causa, videantur: qualia nunc horologia sunt, aut versatiles quaedam machinae, in quibus imagunculas, occulta vi, cursitantes ludibundasque miramur: quales etiam vel fontes, vel ignes, quodam artificioso temperamento, specieque nova, certis intervallis, aquas flammasve jaculantes. Automatum enim, velut Ultroneum & spontale possumus Latine interpretari. Sic Homer. in 2. Rhap. venisse ad dapem Menelaum dicit automaton. Sponte sua significans, non cujuspiam vocatu, quasi A semet impulsum.

Automataria, orum. Idem quod Automata, fictum ab Ulpiano in l. 41. §. 7. D. de legat. & fideicom. Sed automataria (inquit) aut si qui canthari, per quos aquae saliunt, poterunt legari.

Automatia [Αὐτοματία] Hoc nomine Fors Fortuna culta fuit a Siculis. Nam cum Timoleon ex Sicilia tyrannos ejecisset, ideoque ipsi multi inviderent, quod scilicet ab omnibus laudaretur, ipse, ut invidiam vitaret, Fortunae, quam Αὐτοματίαν vocabant, templum erexit: fassus neque vi, neque prudentia sua, sed Fortunae auxilio illa se perfecisse. Auctores Plutarch. περὶ ἀμαρτ. & Nepos in Vit. c. 4.

Automatium, i. n. Locus ubi automatia fierent. Petron. Fragm. In automatium me conjeci.

Automedon, ontis. [Αὐτομέδων] Auriga Achillis. Virg. 2. Æn. 477.

— & equorum agitator Achillis
Armiger Automedon. Et Ovid. 5. Trist. 6. 10. Huc alludit Cic.

pro Rosc. Amer. 98. Non adest iste T. Roscius? non suis manibus in curru collocat Automedontem illum, sui sceleris acerbissimi, nefariaeque victoriae nuntium? ubi Scholiast. V.

Autonoe, es. [Αὐτονόη] Filia Cadmi & Hermiones, teste Hesiodo, uxor Aristaei, ex qua natus Actaeon, qui Autonoeius ab Ovid. vocatur 3. Met. 198. — fugit Autonoeius heros, &c. V. Juven. 6. Sat. 72.

Autophoros, [αὐτόφωρος] Latine dicitur Fur manifestus. Budaeus.

Autophyes, [αὐτοφυὴς] Nativum, non adventitium, aut artificiosum. Ulp. l. 70. D. de leg. & fideic. lib. 32.

Autopyron, n. [αὐτόπυρος] Cels. lib. 2. cap. 18. ait esse Panem, cui nihil ademptum est. Cic. 5. Tusc. 97. Cibarium panem vocat. Budaeus. [Immo Celso τὸ αὐτόπυρον genus farinae triticeae, quod a Cibario pane nominatim distinguit.

Panem αὐτόπυρον Galen. lib. 1. de Aliment. dici vult, quod ὅλος αὐτὸς ὁ πυρὸς, id est totum ipsum triticum, nulla sui parte adempta, in panificium cedit. hunc etiam vocat συγκομιστόν: quoniam in eum συγκομίζεται, hoc est, convehitur seu confertur simul omnis indiscreta farina. Itaque Medius, Autopyros & Syncomistus panis idem erunt.

Autor, &c. V. AUCTOR.

Autricum, Urbs Carnutum, Ptolemaeo. vulgo *Chartres.*

Autumnus, i. m. [ὀπώρα, φθινόπωρον] Quarta pars anni, quae Æstatem sequitur. Festus, Auctumnum quidam dictum existimant, quod tunc maxime augeantur hominum opes, coactis agrorum fructibus. V. & Vossii Etym. Virg. 1. Georg. 311.

Quid tempestates Autumni & sidera dicam?

Autumnum, neutro genere antiquis dictum probat Nonius ex Varr. Ephemeride

meride Navali: Etesiæ (inquit) diutius & uberius flaverant, & Autumnum ventosum fuerat.
Æstus Autumni. Virg. 3. Georg. 479. i. e. Calor.
Flexus Autumni. Tacit. 5. Hist. 23. i. e. Quum Autumnus vergere incipit & inclinari.
Frigora Autumni. Virg. 2. Georg. 321.
Tempestates Autumni. Virg. 1. Georg. 311.
Adultus Autumnus. In ADOLEO.
Dives. Stat. 5. Silv. 1. 50.
Gravis. Hor. 2. Serm. 6. 19. & Cæs. 3. Bell. Civil. 2. V. Lethifer.
Inæquales Autumni. Ovid. 1. Met. 117.
Perque hyemes, æstusque & inæquales Autumnos.
Lethifer. Juven. 4. Sat. 56. Lethiferum vocat, quia medici morbos Autumno ingravescere autumant propter putrefactionem. conf. Gravis.
Maturus. Ovid. 15. Met. 210.
Pampineus. Virg. 2. Georg. 5. h. e. Pampinosum, ut quo tempore, vites foliis & fructibus plenæ sint.
Pomifer. Hor. 4. Carm. 7. 11.
Siccatus frigore Autumnus. Juven. 11. Sat. 76.
Sordidus. Ovid. 2. Met. 29.
Varius Autumnus. Hor. 2. Carm. 5. 11.
Distinguit Autumnus racemos
Purpureo varius colore.
Varios ponit fœtus Autumnus. Virg. 2. Georg. 521.
Autumnus, pro Autumni pictura & imagine, ut apud Lucret. lib. 1. 176.
Vites Autumno fundi sudante videmus. Ubi partem anni accipimus, quum Autumni simulacrum pictum significari credam. Nam Autumnus ita pingebatur, ut aut e vitibus vinum colligeret, aut uvas calcaret, vel ab earum calcatione sordidus esset. Fundi autem vites dicuntur, quæ vinum fundunt, ut arbustum dicitur fluere, quod vinum profundit. Turneb.
AUTUMNĪTAS, ātis. f. [ὀπώρα] Idem significat. Cato cap. 5. Circum oleas Autumnitate ablaqueato. Item Proventus Autumni. Arnob.
AUTUMNUS, a, um. Adj. Idem quod Autumnalis. ut, Æquinoctium Autumnum. Plin. lib. 19. cap. 6. V. Harduin. ad l. 17. S. 25.
AUTUMNĀLIS, e. [ὀπωρινός] ut, Autumnale æquinoctium. Plin. lib. 2. cap. 41. Varro lib. 1. cap. 39. Nonne videmus alia florere Verno tempore, alia Æstivo, neque eadem Autumnali quæ Hyberno?
Corna autumnalia. Ovid. 8. Met. 665.
Lumen. Cic. in Arat.
In quo Autumnali atque iterum Sol lumine Verno
Exæquat spatium lucis cum tempore noctis.
Pyra autumnalia, acidulo sapore jucunda, Plin. lib. 15. cap. 15. [Harduinus legit Anicia, postautumnalia, una voce. Et quid ni Postautumnalis dicatur, utPostmeridianus? Sunt autem hæc, quæ post autumnum leguntur.
AUTUMNAT. Plin. lib. 2. cap. 50. In Italia semper quodammodo vernat vel autumnat.
AUTŬMO, [ὑπολαμβάνω] āre. quid significet, docet Gell. 15. 3. his verbis, Autumo non solum significat, Totum æstimo, sed & Dico, & opinor, & censeo. Cic. in Topic. 55. Bene quam meritam esse autumas, dicis male mereri. Ter. prol. Heaut. 19. Factum hic esse id non negat, neque se id pigere: & deinde facturum autumat. Hor. 2. Serm. 3. 45.
— insanum Chrysippi porticus & grex Autumat.
Autumare, pro Dicere. Plaut. Epid. 5. 1. 37. Di me ex perdita servatam volunt, si vera autumas.
AVULSUS, & AVULSOR. V. AVELLO.
AVUNCULUS, V. AVUS.
AVUS, i. m. [πάππος] Patris & matris pater, inquit Paulus. Festus, Avus, patris, matrisque pater, dictus a Græco vocabulo, quod est apud eos πάππος, mutatis quibusdam literis. Alii volunt, quod ex ea voce appelletur, quod apud eosdem Græcos ἄττα appellatur, significatque Magnum, quoniam veluti Magnus pater fit Avus. Alii putant Avum dictum esse, quia ad duos attineat, quasi Adduum, vel quia ad patrem fit additus. Hactenus Festus. Cic. pro Muren. 15. Proavus L. Murenæ, & avus Prætores fuerunt.
Ab avo. V. AB.
Maternus avus. Suet. Tiber. 7. & Hor. 1. Serm. 6. 3. Paternus avus. Ibid.
Avi penatibus reddi. Tacit. 1. Ann. 5.
Transcendere avum ætate. Sen. Troad. 6.
Nomen clarum avorum. Ovid. 1. de Pont. 9. 39.
Nobiles avi. Sen. Herc. fur. 6.
Avi numerantur avorum. Virg. 4. Georg. 209.
Despectis ortus avis. Ovid. 20. Epist. 224. His locc. Avi pro Majoribus.
AVUNCŬLUS, i. m. [μητράδελφος, θεῖος ὁ τῆς μητρός] Matris meæ frater. Traxit appellationem ab eo, quod æque tertius a me ut avus est, sed non ejusdem juris: ideoque vocabuli facta diminutio est. Sive avunculus appellatur, quod avi locum obtineat, & proximitate tueatur sororis filium. Hæc Fest. adde Stat. 4. Sylv. 8. 12. Paulus, Avunculus is matris est frater. Cic. 3. de Fin. 6. Attendes igitur ut soles, diligenter, eamque controversiam dijudicabis, quæ mihi fuit cum avunculo tuo divino ac singulari viro.
Avunculus major, JCtis est proaviæ frater, patris vel matris avunculus.
Magnus, est Aviæ frater. Paulus de Grad. affin. Cic. de Clar. Orat. 222. Drusum, tuum magnum avunculum, gravem oratorem, &c. i. e. Aviæ maternæ fratrem.
Avunculus, pro Avunculus magnus. Suet. Aug. 8. & 10. Idem Major. Aug. 7. & Claud. 3. Pers. 6. Sat. 60. Major avunculus exit. V. MAGNUS.
AVIA, æ. [μάμμη] Patris vel Matris meæ mater. Cic. de Arusp. Resp. 22. Mater Dea, te, te, Cn. Lentule, cujus ab avia manibus esset accepta, spectatorem esse voluit.
Veteres aviæ, pro Anilibus deliriis. Pers. 5. Sat. 92. Budæus. Solent enim anus & vetulæ delirare.
De avia nihil superest, i. e. De bonis aviæ. Pers. 6. Sat. 55.
AVĪTUS, Adj. [προγονικός] Quod est avi, vel Quod ab avo nobis contigit.
Bona avita. Cic. pro Cœl.
Cella. Hor. 1. Carm. 37. 6.
Fundus. Hor. 1. Carm. 12. 43.
Hospitium. Cic. 13. Fam. 34. Avitum mihi hospitium est cum Lysone Lysonis filio Lilybætano, valdeque ab eo observor.
Honores avitæ laudis. Lucan. ad Pison. 33.
Avitum malum, regni cupido. Liv. 1. 6.
Merum avitum. Ovid. 2. de Arte Am. 695. i. e. Vetus.
Nomen. Ovid. 6. Met. 239.
Opes avitæ. Plin. lib. 9. cap. 35.
Patria & avita philosophia. Cic. 1. Tusc. 45. Hæc enim pulchritudo etiam in terris patriam illam, & avitam (ut ait Theophrastus) philosophiam cognitionis cupiditate incensam excitavit.
Regnum. Cic. pro Lege Manil. & Liv. 1.
Sanguine avito nobilis. Propert. lib. 2. 22. 33.
Solium avitum. Virg. 7. Æn. 169.
Tumulus, Sepulcrum avi. Ovid. 4. Trist. 3. 45.
Umbræ avitæ, pro Majorum umbris. i. e. Animabus. Ovid. 1. Fast. 43.
At Numa nec Janum, nec avitas præterit umbras.

AUX

AUXARIA, [σύνδενδρον τόπος] Secreta nemoris dicta sunt, quod ibi frequentant aves, secundum Isidor. 17. Etymol. cap. 6. Inde venit Impensatio auxaria. C. de fund. patrimon. l. 2. lib. 41.
AUXESIA & Damia, Deæ fuerunt, quas peculiari religione Epidaurii coluerunt, de quibus legimus in 5. lib. Herodot. quod quum infructuosa esset Epidaurus, in calamitate cives oraculum Delphicum consuluerunt, quibus Pythia respondit, eis tum demum bene futurum, si Damiæ & Auxesiæ simulacra erigerent, &c. Reliquum historiæ vide apud ipsum Herodotum.
AUXILIUM, i. n. [βοήθεια, συμμαχία] Adjumentum: Proprie vox militaris, qua denotabantur Sociorum copiæ, & opes, quæ militantibus subsidio essent. Inter Auxilia & Legiones olim hoc interfuit, quod Legiones ex Romanis ipsis scriberentur, Auxilia vero a sociis & fœderatis gentibus mitterentur. Veget. 2. 2. V. Suet. Tiber. 16. & 30. Varr. 4. de L. L. 16. Auxilium appellatum ab auctu, quum accesserant qui adjumento essent, alienigenæ. V. AUXILIARES.
Auxilia, Vide apud Suidam Αὐξίλια. H. St.
Auxilium adversæ valetudinis. Cels. lib. 1. in procem. Verique simile est inter non multa auxilia adversæ valetudinis, plerumque tamen eam bonam contigisse, ob bonos mores: quos neque desidia, neque luxuria vitiarant.
Auxilium esse in re aliqua adversus. Cels. lib. 5. cap. 26.
Auxilium juris, est Suffragium, & beneficium juris; prout dicitur, Contra hæc prodita sunt juris auxilia. V. de hoc Ulp. l. 1. D. ad S. C. Silan. §. quum dominus. & seq.
Auxilium & numen. Cic. Anteq. iret in exil. 25.
Argentarium auxilium. V. ARGENTUM.
Emortuum. Plaut. Epid. 1. 2. 14.
Invalidum. Tacit. 1. Ann. 2.
Magica auxilia. Tibul. lib. 1. 8. 53.
Mutuo auxilio sustinentur. Quintil. lib. 5. cap. 12.
Mutuis auxiliis stant omnia. Quintil. lib. 3. cap. 4.
Præsens auxilium. Virg. 2. Georg. 130.
Valentissimum. Cels. lib. 4. cap. 22.
Validius. Cels. lib. 3. cap. 22.
Viæ auxilium. i. e. Viaticum. Virg. 1. Æn. 362.
Vitale auxilium, Ad conservandum vitam idoneum. Lucret. lib. 5. 225.
Voluntaria auxilia comparare. In COMPARO.
Accersere auxilia. In ACCERSO.
Accita auxilia. In ACCIO.
Adhibere auxilium. In ADHIBEO.
Auxilium sibi adjungere. In ADJUNGO.
Afferre auxilium alicui malo. In AFFERO.
Arripere auxilium ad. In ARRIPIO.
Cogere auxilia. Colligere auxiliares copias. Virg. 8. Æn. 8.
Collocare auxilia in mediam aciem. In COLLOCO.
Comparare sibi auxilia. In COMPARO.
Concidit auxilium. Ovid. 4. de Pont. 6. 14. i. e. Periit.
Convertere auxilium in perniciem. In CONVERTO.
Dare auxilium, Juvare. Virg. 2. Æn. 691.
Deesse, vel Parcere auxilio; Non uti, vel Parcere auxilio quod nobis offertur ab amico. Cic. pro Cn. Planc. Dixisti enim, non auxilium mihi, sed me auxilio defuisse. Ego vero fateor me hercule, quod viderim, mihi auxilium non deesse: idcirco me illi auxilio pepercisse.
Defendere numine atque auxilio. Cic. 2. inCatil. extr. Sed hic præsentes suo numine atque auxilio, sua templa atque urbis tecta defendunt. Scil. Dii.
Efflagitare auxilium. Cic. Anteq. iret in exil. 10.
Egere auxilio. Ovid. 13. Met. 71.
Eripere auxilium alicui. Virg. 9. Æn. 129.
Facere auxilia. Tacit. 6. Ann. 33.
Ferre auxilium. In FERO.
Ferre opem atque auxilium. Cic. 4. Verr. 9.
Gubernatur ope & auxilio deorum Resp. Cic. pro C. Rabir. 5. Ab Jove Optimo Maximo, ceterisque diis deabusque immortalibus, quorum ope & auxilio multo magis hæc Respub. quam ratione hominum & consilio gubernatur, pacem ac veniam peto.
Habere auxilium ex re aliqua. Cic. 11. Philipp. 26. Decernerem plane sicut multa, Consulem alterum ambosve, &c. non ut ex ea acie auxilium haberemus, sed ut ipsa acies subsidium haberet etiam transmarinum.
Implorare auxilium. Virg. 4. Æn. 617. V. IMPLORO.
Invocare auxilia libertati. Tacit. 15. Ann. 59. Dum auxilia libertati invocat.
Juvare auxilio. In JUVO.
Levare aliquem auxilio. Virg. 2. Æn. 452.
Mittere auxilium alicui. Cic. pro Deiot. 22. Imperatoribus nostris auxilia mitteret.
Mutuari. In MUTUUS.
Negare. Ovid. 15. Met. 649.
Obstare auxilio, Impedire auxilium. Claud. 2. de Rapt. Pros. 235.
Orbari auxilio. Cic. pro Muren. 83. V. ORBO.
Ostendere. Cic. Anteq. iret in exil. 25. Sic nunc in meis miseriis divinum aliquod auxilium & numen ostendite.
Parcere auxilio. In PARCO. conf. Deesse sup.
Perierunt auxilii tempora, i. e. Nulla amplius restat auxiliandi occasio. Ovid. Rem. Amor. 107.
Petere auxilium. Juven. 15. Sat. 150. Virg. 8. Æn. 10.

Petere ab aliquo auxilium. Cic. in Orat. 141.
Petere auxilium capiti & fortunis suis. Cic. pro Cluent.
Promittere. Ovid. 13. Met. 325.
Pugnare auxiliis. Quintil. lib. 2. cap. 13.
Quærere auxilium. Ovid. 1. Met. 368.
Rapere auxilia etiam cum quadam temeritate. Cels. lib. 3. cap. 7. i. e. Promptissime adhibere.
Rogare. Ovid. 7. Met. 90.
Sperare auxilium alicujus. Sil. lib. 7.
Spoliare auxilio. Cic. 3. Verr.
Subire auxilio, Opem ferre. Virg. 2. Æn. 216.
Submittere auxilia. Sil. lib. 8. Idem, Auxilia submissa. lib. 12.
Sumere auxilium. Ovid. 7. Met. 507.
Sunt auxilio adjutores mihi, & mecum militant. Plaut. Epid. 5. 2. 11.
Turba futura est auxilio. Ovid. Rem. Amor. 581.
Auxilium est mihi in patre. Plaut. Amph.
Auxilio mihi & suppetiæ sunt domi. Plaut. Epid. 5. 2. 12.
Auxilio esse alicui, Adjuvare aliquem. Plaut. Aul. 4. 9. 4.
Auxilio in paterna injuria solent esse matres filiis. Ter. Heaut. 5. 2. 39.
Sustinere auxilium aliquod non posse. Cels. lib. 2. cap. 10.
Tentare auxilium alicunde. Virg. 3. Æn. 146.
Vocare auxilio aliquem. Virg. 5. Æn. 222.
Uti legis auxilio. Quintil. lib. 6. cap. 5.
Auxili, genit. pro Auxilii. Hor. Epod. 1. 21.

Auxĭlior, [βοηθέω, συναίρομαι] āri. Adjuvare, opem ferre. Ter. Adel. 2. 4. 9. Ut si omnes cuperent, nihil tibi possent auxiliari. Ovid. 1. de Pont. 3. 23.

Tollere nodosam nescit medicina podagram,
Nec formidatis auxiliatur aquis. Formidatas aquas Hydropem appellat.

Auxiliari contra aliquid. Plin. lib. 24. cap. 12.
Auxiliari morbis. Plin. lib. 13. cap. 22.

Auxilio, āre. Idem apud antiquos. Gracchus apud Diomed. lib. 1. p. 395. Quibus ego primus quomodo auxiliem? conf. Prisc. lib. 8. p. 797. & apud eundem Lucilius p. 791. A me auxiliatus si est.

Auxiliātor, oris. m. [βοηθός] Qui auxiliatur. Quintil. lib. 12. cap. 3. Et ipse litigantium auxiliator egebit auxilio. Tacit. 6. Ann. 37. 4. Haud inglorius auxiliator. Stat. 3. Sylv. 4. 23.

— ubi maximus ægris
Auxiliator adest.

Auxiliāris, e. [σύμμαχος] Qui auxilio est, sive auxilium affert: ut, Amicus auxiliaris.
Arma. Ovid. 6. Met. 424.
Cohortes. Cæs. 1. Bell. Civil. 63.
Copiæ. & frequenter Absol. ut in Gloss. vet. Festus, Auxiliares dicuntur in bello Socii Romanorum exterarum nationum, dicti ex Græco vocabulo αὔξησις, quod nos dicimus Rerum crescentium auctionem. Veget. de Re Mil. lib. 2. 112. 4. Auxiliares conducuntur ad prælium ex diversis muneribus venientes: nec disciplina inter se, nec notitia, nec affectione consentiunt. V. Lex. Pitisc. ad voc. Auxilia.
Dea, Lucina. Ovid. 9. Met. 698.
Duces. Liv. 1. Bell. Pun.
Milites. Cæs. 3. Bell. Gall. 25.
Vis. Plin. lib. 23. cap. 1.

Auxiliārius, Adj. [συμμαχικός] Idem. ut, Auxiliaria cohors. Cic. de Provinc. Cons. 15. Idem 10. Fam. 32. Militem non modo legionarium, sed ne auxiliarium quidem ullum quoquam misi. Hirt. Bell. Alex. cap. 62. Sallust. Jugurth. cap. 46. Liv. 40. 40.

Auxiliātus, Partic. [βοηθηθείς] Stat. 5. Sylv. 1. 158.

Nil famuli cœtus, nil ars operosa medentum
Auxiliata malis.

Passive, Vitruv. 5. 8. Vox ab imis auxiliata cum incremento scandens.

Auxiliatus, ûs. m. ut Suppetiatus, inquit Nonius. Lucret. lib. 5. 1038.

Alituum porro genus alis omne videmus
Fidere, & a pennis tremulum petere auxiliatum.

Auxiliatio, ōnis. f. Idem apud Non. 4. 403. & Liv. 2. 33. Quibus auxiliatio adversus consules esset. al. Auxilii latio.

Auxiliatrix, īcis. f. Cassiodor. 2. Epist. 40. Musica perniciosa odia convertit ad auxiliatricem gratiam.

Auxiliabundus, a, um. Apul. de Deo Socr. p. 48. Edit. Elmenh. Virgiliana Juturna in mediis millibus auxiliabunda fratri conversatur.

Auxilla, æ. f. dimin. ab Aula, vel Olla; Auxilla, Olla parvula, inquit Festus. [Forte Aucilla avicula parvula, vel corrupte Auxilla, ut est in Gloss. ex Varrone. V. AUCILLA. Vel Axilla, Ala parvula, nam ea litera sequitur. Quanquam Cic. dissentiat. V. AXILLA. vel lege Assula parvula. Nam & Axis dicebatur, pro Assis. in Gloss. quoque corrupte Auxis, ἄξων, & Axiculus infra, pro Assiculus, inde Axula & alterum dimin. Axilla. Locus certe sanus non videtur.

Auximum, [Αὔξιμον] Picentum oppidum in Italia, quod belli civilis tempore in potestatem Cæsaris venit: a quo Auximates populi dicti sunt, teste Strabone. vulgo *Osimum* dicitur. V. Vellei. 1. 15. 3. Auximon apud Lucan. 2. 466. Vitiose legitur Oximum apud Liv. 41. & 42. De hoc V. Lex. Pitisc.

Auxo, Nomen unius e Gratiis apud Pausan. in Bœot. & Clem. Alex. Protr. p. 16. ed. Paris. V. Theoph. Raynaud. Theol. Nat. dist. 7. p. 31.

A X A

Axamenta, dicebantur Carmina Saliaria, quæ a Saliis sacerdotibus componebantur in universos homines; Nam in Deos singulos, versus facti, a nominibus eorum appellabantur, ut Janualii, Junonii, Minervii. Hæc Fest. V. Scalig. Dacer. & Voss. Etymol. p. 95. Rosin. Ant. Rom. 3. 20. & Lex. Pitisc.

Axantos, Insula est in Oceano Septentrionali post Hyberniam. Plin. lib. 4. cap. 16.

Axatiara, Oppidum in conventu Hispalensi, cujus meminit Plin. lib. 3. cap. 3.

A X E

Axe agglomerati, Universi stantes, id est cohortibus aut legionibus. Festus.

Axedo, ōnis. f. Marc. Empir. cap. 33. Axedonem figere super lotium.

Axenum Mare, [Ἄξενος ἢ ἄξεινος πόντος] olim dicebatur, ab Inhospitali accolarum feritate, qui postea Euxinus dictus est κατ' εὐφημισμόν. Nam (ut Strabo lib. 7. tradit) solebant Scythæ, maris hujus incolæ, hospites immolare, eorumque carnibus vesci, & craniis uti loco poculorum. Ovid. 4. Trist. 4. 56.

Frigida me cohibent Euxini littora Ponti:
Dictus ab antiquis Axenus ille fuit. l. seq. conf. EUXINUS.

A X I

Axiacæ, [Ἀξιάκαι] Populi sunt Sarmatiæ Europææ, inter Tyram & Borysthenem amnes, Peucinis & Carpianis proximi. Ita dicti ab Axiace fluvio, ex Peucinis jugis nascente, qui Carpatho monti adhæret. Hos autem populos justissimos fuisse tradit Pomponius lib. 2. Meminit horum Plin. lib. 4. cap. 12. & Ptolem. lib. 3. cap. 5.

Axiaces, [Ἀξιάκης] Fluvius est qui alio nomine dicitur Hypanis. V. HYPANIS. Axiaces hodie *Nester* vocatur. Apud Melam lib. 2. cap. 1. Hypanis & Axiaces duo sunt fluvii diversi, sed vicini. [Accuratius de his fluminibus disquirit Cellarius. q. V. de Hodierno nomine parum convenit. Sunt qui *Bogam* esse statuunt.

Axiculus, V. AXIS.

Axilla, [μασχάλη] Valla in Raudensem, Poetæ appellant locum illum concavum subter brachium, alam: quia in eo pili, quasi pennæ nascuntur. Ex Cic. in Orat. 153. collegeris, axilla, maxilla, paxillus, nativa esse & integra: quum dicat ex Axilla per contractionem factum esse ala: ex Maxilla, mala: ex Paxillus, palus: ex Vexillum, velum: ex Taxillus, talus. idque fuga literæ vastioris, hoc est ut litera illa vastior x, quæ vim duarum consonantium habet, & sonum quendam agrestem, fugeretur. conf. AUXILLA.
Ascellam dixerunt ævi sequioris auctores, ut Odo Abbas Cluniac. apud Vincent. Bellovacens. Spec. Hist. 24. 54.
Axilla etiam est Cognomen Serviliorum. Sigon. de Nom. Rom. cap. 5. Vaillant. Numism. Ær. Imper. 1. p. 89.

Axim, [πράξω] pro Egerim. Pacuvius Peribœa, Ut quæ egi, ago, vel axim, verruncent bene. Nonius 10. 7. Axit antiquos dixisse pro Egerit manifestum est. Festus. Hinc

Axies, pl. Mulieres sive Dii dicebantur una agentes. Fest. alii legunt Axites. conf. Turneb. Advers. 23. 18. Item

Axitiosus, a, um. ut, Axitiosa mulier, Quæ curiose omnia satagit. Varr. 6. de L. L. 3. ex Plauto, Axitiosæ annonam caram e vili concinnant viris. V. Taubm. p. 1464. & Fest. infra.

Axinomantīa, [ἀξινομαντεία] Genus magicæ divinationis per secures, quas Græci axinas vocant. Plin. lib. 36. cap. 19. Hoc dicuntur uti magi in ea quam vocant axinomantiam. Idem 30. 2.

Axiochus, [Ἀξίοχος] Nomen philosophi, cui Plato librum de Morte scripsit, & dicavit. [Quem tamen Platonis non esse satis constat. V. Fabric. Bibl. Græc. Vol. 2.

Axiōma, ătis. [ἀξίωμα] Dignitas & amplitudo propter honores gestos, aut magistratum: vel etiam Auctoritas, quam δύναμιν Græci vocant. Hinc Axiomatici: Proceres, magnates, qui sunt in dignitate & functione aliqua publica.
Axioma, est item Junioribus philosophis Communis & per se clara & manifesta sententia: ut, Quæ eidem sunt æqualia, sunt inter se æqualia. Has Græci κοινὰς ἐννοίας vocabant.
Axioma, idem quod Enuntiatio. Cic. de Fato, 1. Explicandaque vis est ratioque enuntiationum, quæ Græci ἀξιώματα vocant, quæ, &c. Item 4. Acad. 95. Nempe fundamentum dialecticæ est, quicquid enuntietur (id autem appellant ἀξίωμα, quod est quasi effatum) aut verum esse aut falsum. Axioma, (inquit Donatus in Andriam, 1. 1. 18.) Sententia est, vel Enuntiatio uno verbo continens nexam & perfectam intelligentiam: ut, Quin tu uno verbo dic. Id est (inquit) ἀξίωμα. Hoc & Verbum a veteribus appellatum idem ad Eun. 1. 2. observat.

Axion, [Ἀξίων] Frater fuit Alphesibœæ, quæ Alcmæoni nupsit, a quo Alcmæon ipse interfectus esse creditur, vel ut sentire videtur Ovid. a filiis Callirrhoës.

Axiothea, æ. f. Phliasia, Platonis discipula. Laert. init. lib. 4.

Axis, is. m. [ἄξων] plures habet significationes: nam & Pars cœli Septentrionalis, & Stipes teres circa quem rota vertitur, & Tabula sectilis, Axis appellatur, inquit Festus.
Axis, Pars Septentrionalis: quem Polum sive Verticem quidam appellant. Cic. 1. Tusc. 68. Tum globum terræ eminentem e mari, fixum in medio mundi universi loco, duabus oris distantibus habitabilem & cultum. Quarum altera, quam nos incolimus, sub axe posita ad stellas septem, unde — horrifer

Aquilonis stridor gelidas molitur nives: Altera Australis ignota nobis, quam vocant Græci ἀντίχθονα. Manil. 4. 589.

Asper ab axe ruit Boreas. Cic. de Univers. 32. Jam vero terram altricem nostram quæ trajecto axi sustinetur diei noctisque effectricem. [Hic accuratius locutus est. Nam Axis mundi est ipsa dimetiens, circa quam volvitur. V. Manil. l. 1. v. 158. Poetæ vero abusive pro Polo seu vertice usurpant, quomodo & Plato vicissim pro axe Polum posuit, in verbis, quæ Cic. convertit. V. Henr. Steph. Thes. Gr. v. πόλος.
Axis, pro Cœlo. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 116.
Axis ætheris. Virg. 2. Æn. 512.

— nudoque sub ætheris axe
Ingens ara fuit. Ubi Servius, Sub ætheris axe, h. e. Sub divo, quod impluvium dicitur. Axis autem est aut Plaustrum Septentrionale, aut Pars Septentrionis, aut Spiritus quo mundus movetur, sicut docet Lucanus. [An Lucretius?] Virg. 8. Æn. 28.

— gelidique sub ætheris axe. Ubi idem Servius; Sub ætheris axe, i. e. Sub aëre.

Cœli axis. Stat. 12. Theb. 560.
Æthereus. Ovid. 6. Met. 175. & 2. 297.
Astriferi. Lucan. lib. 9. 5.
Astrigeri. Stat. 10. Theb. 822.
Aureus. Ovid. 2. Met. 107.
Calidus. Claud. Cons. Prob. 37.
Candens. Ovid. 2. Met. 297.
Fulgidus. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 116.
Hesperius. Ovid. 4. Met. 214. Sil. 1. 130.

Horrifer.

Horrifer. Val. 5. Argon. 517.
Igniferi. Claud. Conf. Mall. Theod. 275.
Nivalis. Valer. 5. Argon. 204.
Noctivagi. Claud. Conf. Prob. 243.
Scythicus. Sen. OEth. 9.
Serenatus. Sil. lib. 12.
Serenus. Stat. 5. Theb. 86.
Stelliger. Stat. 3. Sylv. 3. 77.
Torrentissimus. Stat. 3. Sylv. 1. 52.
Ardescit axis. Ovid. 1. Met. 255.

— ne forte sacer tot ab ignibus æther
Conciperet flammas, totusque ardesceret axis.

Cludere axem. i. e. Occultare astra. Sen. OEth. 11.
Axis, pro Regione sub axe posita. Sil.
Axis, Lignum teres, circa quod rota vertitur. Virg. 3. Georg. 172.

Post valido nitens sub pondere faginus axis. Plin. lib. 15. cap. 8.

Lora etiam ac coria omnia, axesque decocta amurca ungi. Martial. lib. 2. 77.

Utilis ungendis axibus esse potes. Perf. 5. Sat. 72.
Quum rota posterior curras, & in axe secundo.

Axis temone revulsus. Ovid. 2. Met. 316.

— illic temone revulsus Axis.

Axis, pro Toto curru. Juven. 1. Sat. 60. Dum pervolat axe citato. Sic
Citus axis. i. e. Celer. de Solis curru. Ovid. 2. Met. 75.
Eversus. Sil. lib. 16.
Falcati axes. i. e. Currus in quibus erant affixæ falces, ad obvios armatos dissecandos, quibus etiam Galli adversus Cæsarem usi sunt. Valer. 6. Argon. 387.
Fervens. i. e. Currus celer. Sil. lib. 1.
Fervidus. Virg. 3. Georg. 107. i. e. Currus: nam tam rotæ quam axis cursu calescunt. Servius.
Ignifer. Ovid. 2. Met. 59. de Solis curru.
Igneus. Stat. 6. Theb. 526. ut Fervens.
Phœbeus. i. e. Currus Solis. Sen. OEth. 1442.
Pigri. Claud. Idyl. Phœnix 61.
Purpureus, Currus Solis. Ovid. 4. Epist. 160.
Pruinosus, i. e. Currus Auroræ. Ovid. 1. Amor. 13. 2.
Rapidus. Stat. 6. Theb. 321. de curru Solis.
Propellere axem. i. e. Currum. Sil. lib. 16. 407.
Sinuare axem. i. e. In gyrum vertere. Sil. lib. 16. 360.
Vellere axem emoto a cardine. Stat. 1. Theb. 349. Axis, h. e. Ferrum illud circa quod cardo januæ vertitur.

Axes, pro Afferibus. V. ASSIS, vel ASSER. Gell. lib. 2. cap. 12. In legibus Solonis illis antiquissimis, quæ Athenis axibus ligneis incisæ sunt.

Axes roborei. Columel. lib. 6. cap. 19. Roboreis axibus compingitur solum. *La terre est planchée de gros ais de chesne.*

Axes æsculini, querni apud Vitruv. 7. 1. In fœm. gen. Axes quernas Palladius dixit 1. Tit. 9.

AXĬCŬLUS, dimin. *Une petite cheville, ou govion, qui traverse la poulie.* Vitruv. lib. 10. cap. 2. In trochleam induntur orbiculi duo, per axiculos versationes habentes. *En la mousle sont mises deux poulies tournantes à leur aise au moyen des govions qui les traversent.*

Item, Parvus axis, seu assis, vel asser. Columel. lib. 6. cap. 19. Ita ut a posteriore parte, quæ latior est, velut in caveam quadrupes possit induci, nec exire alia parte prohibentibus adversis axiculis.

AXIS, Fera est in India, hinnuli pelle, pluribus candidioribusque maculis, sacra Liberi patris. V. Plin. lib. 8. cap. 21.

AXITIOSI, Factiosi dicebantur, quum plures una quid agerent facerentque. Axit autem antiquos dixisse pro Egerit manifestum est: unde Axies mulieres, sive dii dicebatur, Una agentes. Festus. V. supra AXIM.

AXIUM, [Ἀξιόπολις] Ptolem. cap. 10. lib. 3. Civitas Mysiæ inferioris: vulgo *Chilia*. Eadem

AXIUPOLIS, Urbs in Troglodytis, secundum Danubium, citra Axium flumen. V. Panciroll. Notit. Dign. Imp. Orient. cap. 142.

AXIUS, Fluvius Mygdoniæ, quæ pars est Macedoniæ, dicitur Homero lib. 2. Il. ὃ κάλλιστον ὕδωρ, i. e. cujus pulcherrima est aqua. V. Herod. lib. 7. 123. Ptolem. lib. 3. cap. 11. & Plin. 4. 10.

A X O

AXO, sive ASSO, āre. apud Festum, est Nominare; proprie significat Ad axem, afferem, vel tabellam, decretum aliquod adscribere, ut publicitus innotescat. Gloss. Anaxare.

AXON, [Ἄξων] Ionum fluvius in minore Asia. Plin. lib. 5. cap. 27.

AXON, ōnis. [ἄξων] Lat. Axis. Linea in delineandis horologiis occurrens apud Vitruv. 9. 8. Item, Membrum balistæ. ibid. 10. 17.

AXŌNA, [Ἄξονα] Fluvius in extremis Rhemorum finibus, teste Cæs. 2. Bell. Gall. 5. *La riviere d'Aisne.* Ausonius in Mosella non ita procul a fine.

Non tibi se Liger anteferet, non Axona præceps.

AXŎNES, [Ἄξονες] Galliæ populi in finibus Rhemorum, Axonæ fluvii accolæ. Lucan. lib. 1. 423.

Et Biturix, longisque leves Axones in armis.

AXONES, [ἄξονες] Suidæ Leges Solonis, quod inscriptæ essent ligneis axibus. conf. Gell. 2. 12. Lindenbrog. ad Ammian. 16. 5. qui voce hac usus est Latine. Bochart. Geogr. p. 494. supra AXIS. & Lex. Pitisc.

AXOS, [Ἄξος] Urbs Cherrhonesi Thraciæ.

A X U

AXUNGIA, æ. f. [ἀξούγγιον] Adeps suillus inveteratus aut cum sale, aut sincerus: qui quanto vetustior, tanto utilior est. Plin. lib. 28. cap. 9. §. 37. Et per se axungiam medici antiqui maxime probabant renibus detractam, & exemptis venis aqua cœlesti fricabant crebro, decoquebantque fictili novo sæpius, tum demum asservantes. Isidor. 20. 2. & Plin. 23. 33. & Lex. Pitisc. Medicis est cujusvis animalis adeps.

AXUR, & AXŬRUS, V. ANXUR.

A X Y

AXYLUS, [Ἄξυλος] Phrygis cujusdam nomen est, singulari benevolentia & humanitate erga hospites, quem Diomedes apud Trojam interemit. Homer. Iliad. 6.

A Z A

AZA, æ. [Ἄζα] Oppidum est Armeniæ minoris. Plin. lib. 6. cap. 9.

AZADARACHT, Arboris nomen est, cujus folia & lignum animalia necant. Hujus Avicenna meminit lib. 4. & Matthiol. apud Dioscor. lib. 2. cap. 12.

AZALUM, i. n. Ferri genus quod Sericum appellatur. Plin. 34. 14. & Indicum l. ult. §. Species ff. de publ. & vect. V. Panciroll. Rer. Memor. P. 1. t. 13.

AZAN, ānis. [Ἄζαν] Mons Arcadiæ, ubi Cybele mater deorum colebatur. Stat. 4. Theb. 292.

Venit & Idæis ululatibus æmulus Azan.

AZANA, [Ἄζανα] Æthiopiæ regio, quæ sinum Rubri maris Arabicum appellatum obtinet. A qua Azanium mare. Plin. lib. 6. cap. 24.

AZANES, [Ἀζᾶνες] Arcadiæ populi, qui inter Græcam nationem vetustate præstare creduntur. Strabo lib. 8.

AZANI, [Ἀζανοὶ Stephano] Oppidum est in ea parte Phrygiæ quæ Epictetica cognominatur, de quo Strab. lib. 12.

AZANIA, sive AZANIUM, [Ἀζανία] Urbs Asiæ minoris, quæ Herodoto Æzanum dicitur.

Stephanus de Nominibus urbium complures refert Azanias. Unam quæ sit Arcadiæ pars: in hac fontem quempiam esse, cujus aquam qui gustarit, hunc usqueadeo a vino abhorrere, ut nec odorem ferat. Alteram Massiliæ. Tertiam Phrygiæ, cujus etiam mentionem fecit Strabo lib. 12. Azani vocans. V. plura apud Stephanum.

AZAROLUS, i. Arbor est e mespilorum genere, Neapoli frequens, mediocris proceritatis, cortice ac materia pruno haud absimilis: spinis horrida, non tamen admodum acutis: foliis laciniatis, apii æmulis. Hæc Matthiol. ad Dioscor. lib. 1. cap. 133.

AZARITIUS, [Ἀζαριτία] Fons est in Phrygia, quæ Epictetus dicitur, paulum supra mare, qui parvos crocodilos nutrit. Strab. lib. 12.

AZESIA, V. AMÆA.

AZIRIS, [Ἄζιρις] Civitas est Armeniæ minoris. Ptolem.

AZONAX, ăcis. Viri nomen proprium, a quo in magicis institutus est Zoroastres. Plin. l. 30. c. 1. [MSS. Agonacem. An a recto Azonaces? Fortassis idem cum Acinace. de quo s. l.

AZONI, ōrum. m. pl. Ἄζωνοι, Dii, ut in Glossis est, qui in 16 cœli regionibus non continentur. Meminit & distinguit Mart. Capell. lib. 1. p. 17. Item Servius ad Virg. 12. Æn. 118. Dii, inquit, communes sunt, ut aliqui dicunt, Mars, Bellona, Victoria, quod hi in bello possunt utrique parti favere. Ut autem altioris scientiæ hominibus placet, Dii communes sunt qui Ἄζωνοι dicuntur, i. e. Qui cœli certas non habent Zonas.

AZOTIOS, [Ἀζώτιοι] Nationes quasdam esse Phœnicibus immixtas in Syria scribit Strab. lib. 16.

AZŌTUS, [Ἄζωτος] Urbs Syriæ inter Ascalonem & Joppen, quam (ut ait Stephanus) condidit quidam e Mari rubro profugus, ex nomine uxoris suæ Azæ. Hæc est una e quinque Philistinorum urbibus quondam clarissima.

Est & Azotus, Urbs Achaiæ, cujus meminit idem Stephanus.

AZURITANUM, Oppidum in Africa, de quo Plin. lib. 5. cap. 4.

AZȲMUS, [ἄζυμος] Adj. Latine dicitur Infermentatus. ut, Panis azymus. Galen. lib. 1. Aliment. Quod si (inquit) caseus addatur, ceu rura nostra festis diebus facere consueverunt, quem ἄζυμον nuncupant, præsto quibusvis etiam robustissimi corporis noxa erit. Hic videtur intelligere per Panem azymum, quas vulgo Flaminicas & Placentas appellare solemus.

B

B Litera secunda in ordine alphabeti, in aliarum literarum locum, teste Quintil. lib. 1. cap. 4. data est aliquando: unde proprium Byrrhus pro Pyrrhus, & Bruges pro Fruges, & Belena pro Helena: fecit quoque ex Duello Bellum, unde Duellios quidam dicere Bellios ausi. V. Burman. in loc.

B litera muta est, quæ non in sonum suum, sed in sonum E literæ finitur: gerit virtutem & potestatem mediam inter P & Ph. Quare nos ob literarum affinitatem, dictiones Græcas traducentes, nonnunquam π & φ in illam convertimus, ut quum apud Græcos πύξος scribatur, apud nos Buxus, & quod illi ἄμφω, nos Ambo transcribimus. At e contrario, quod illi per β scribunt, nos in Ph commutamus, ut θρίαμβος, Triumphus. Hujus cum V conson. usus est etiam fere promiscuus; nam ut Græci pro Varro dixere Βάῤῥων, pro Virgilius, Βεργίλιος: ita vicissim Latini a βίοτη, Vita, &c. dixerunt. Etiam in vocibus aliquot Latinis mansit hæc soni sive vicinitas, sive indifferentia; ut & Sevum & Sebum diceretur. Transit similiter B in alias cognatas; ut, a Rubeo Rufus, & quod Græci βάσκανον, Latini Fascinum scribunt. Quod Græci μῆλα, Latini Bela; a Glubo fit Gluma; a Scribo, scripsi, scriptum; a Jubeo, jussi. Harum etiam aliquæ vicissim in hanc, ut a Poplicula, Publicola; a Scamnum, Scabellum; a Promuscis, Proboscis, &c. Convertitur quandoque B in U vocalem euphoniæ vel differentiæ causa, idque in duobus tantum verbis, teste Cicerone, Aufero pro Abfero, Aufugio pro Abfugio: Quibus tamen adjungere licet Autumo, ab ἀποτιμῶ quod esset, Abtumo, ut ab ἐστιμῶ, Æstumo. B & C permutantur. Sic indifferenter dicitur Bauca vel Cauca, Bufo vel Cufo, ut ostendit Salmas. in Treb. Claud. cap. 14.

B sequentibus C, F, G, M, P, R, in easdem transit; ut Occurro, Sufficio, Suggero, Summitto, Supputo, Surripio. In mediis vocibus sequitur aliam B, ut Obba; liquidas item præter N, ut Albus, Imber, Orbis: N quippe tunc vertitur in M, ut Imbibo, Combibo. Initio non patitur post se, nisi L & R, ut Blandus, Brutus; nam Bdellium peregrina vox est. Admittit post se in fine S, ut Libs. Servit in dat. & abl. plur. nominum, & imperf. indic. verborum: item in futuris primæ & secundæ, & in derivatorum formis nonnullis: ut, a Fleo, Teneo; Flebilis, Tenebræ.

In antiquis & codicibus MSS. & monumentis B pro V sæpe positum invenitur, & contra; ut, Albei, Atabi, Abita, Abienus, Bictorinus, Bidua, Elbia, Probincia, Serbus, Viba, Urvasius, Vrittiæ, &c. pro Alvei, Atavi, Avita, Avienus, Victorinus, Vidua, Helvia, Provincia, Servus, Viva, Urbasius, Brittiæ. V. Lipsium Var. Lect. 2. 28. Spanh. de Usu & Præst. Num. diss. 2. p. 120. conf. Lex. Pitisc. in litera B. Hinc perpetua fere in verborum quorundam præter. & futur. confusio, præsertim in Pandectis Florentinis, ut viri docti observarunt. B etiam pro F a veteribus usurpari in inscriptionibus demonstrat Guther. de Jur. Man. 11. 24. B pro M permutari a Latinis librariis ostendit Salmas. Plin. Exerc. p. 284. 923. &c. V. plura in Lex. Pitisc. in B init.

B. Beatus, Bustum, Burra, Bonus, Brutus, vel Balbus. Ɓ vel B. Bonæ memoriæ. B. A. Bixit annis, vel Bonam actionem. B. AV. Bonis auspiciis, vel Bonis avibus. B. B. Bene bene. B. C. Bonus cessit. B. D. Bonum datum. B. DD. Bonis deabus. B. DE. SE. M. Bene de se meritæ vel merito. B. F. Bonum factum, Beneficiarius, Bona fide vel fortuna, Bona filia vel fœmina, vel Bene fecit. B. F. C. Bona fide contractum. B. F. P. Bonæ fidei possessor. B. G. Bona gratia. B. H. Bonus homo, vel Bona hæreditaria. B. I. Bonum judicium. B. I. I. Bonum judicis judicium. B. L. Bona lex, vel Burræ libertus. B. M. Bonæ memoriæ, Bene merenti, Bene maneat, Bonis manibus. B. M. C. F. Bene merenti curavit faciendum. B. M. D. Bonæ memoriæ dedit. B. M. E. Bonæ memoriæ erexit. B. M. F. Bene merenti fecit. B. M. P. Bene merenti posuit. B. N. Bonum nomen, vel Bona nostra. BN. M. Bene merito. B. O. Bene optime. B. P. Bona possessio, Bonum publicum, Bona paterna, Bivus posuit. B. P. D. Bono publico datum. B. Q. Bona quæsita, Bene quiescat. B. R. Bonorum rector. B. R. P. N. Bono Reipubl. nato. B. S. D. Beleno sacrum dedit. B. S. F. Bene satisfecit. B. T. Bonorum tutor. B. V. Bene vixit, Bonus vir, Bene vale. B. X. Bixit, pro Vixit.

BA! item BAT! Interjectio est avertentis apud Plautum Pseud. 1. 3. 6. & Alin. 1. 1. 24. Sonum esse cornicinis ex ore lituum eximentis dicit Charisius, lib. 2. p. 213. Edit. Putsch.

BAAL, [Βάαλ Suidæ] ait Augustinus, tom. 4. super Jud. lib. 7. Quæst. 16. est Nomen apud Tyrios, quod datur Jovi. Hieron. lib. 1. in Oseam. Semiramim ait, cum Zoroastrem magum Bactrianorum regem superasset, in tantam pervenisse gloriam, ut patrem suum Belum referret in deum, qui Hebraice dicitur Bel, & in multis prophetis, maximeque in Daniele. Hunc Sidonii (inquit) & Phœnices appellant Baal, qui idem sit qui Belus. Baal autem Græce ἔχων, Latine Habens interpretatur: unde Baalim, Me habens. Vocabulum Punicum est Dominum, vel Dominantem significans. V. Selden. de Diis Syris 2. 1. Voss. de Idolol. Et propter usum poeticum, Sedul. 4. 147. Prudent. Apoth. 393.

B A B

BABBA, Plinio, [Βάβα Stephano, Africæ oppidum est, ad Atlantem montem. Huc ab Augusto colonia translata est, & a nomine avunculi Julia campestris appellata. Plin. lib. 5. cap. 1.

BABACTES, [Βαβάκτης] Unum ex nominibus Bacchi. ἀπὸ τοῦ βαβάζειν, quod est vociferari. Bacchæ enim in Liberi patris orgiis, inconditos quosdam ululatus edebant.

BABÆ, Græca vox admirantis, vel negligentis, vel dicta alterius læte accipientis: [βαβαί] pro qua Papæ Latini dixerunt. Plaut. Pseud. 1. 3. 131. Babæ, nunc demum mihi animus in tuto est loco. Stich. 5. 5. 30. Pers. 5. 2. 25. & Petron. cap. 37.

BABANENSES, Populi sunt Hispaniæ citerioris, in conventu Carthaginensi, quos inter celeberrimos stipendiariorum collocat Plin. lib. 3. cap. 3.

BABAS, Homo notissimæ fatuitatis, a Ba vel Bat, voce inarticulata infantibus & blæsis familiari.

BABIGER, a, um. Fatuus; stultus, ineptus. ut BABURRUS, Gloss. Isidor. conf. Isid. Orig. 10. Lit. B.

BABECALUS, vel BABÆCALUS, vel BABÆCUL. i. m. Dicaculum videtur significare. Arnob. 4. p. 141. Ut babecali adolescentes solent. Fragm. Trag. Petron. p. 14. Quemvis ex istis babæculis. conf. ibi Burm. cap. 37.

BABEL, ēlis. Nomen civitatis Assyriæ, quod a confusione linguarum accepit. Transfertur mystice ad Ecclesiam corruptam. August. Civ. Dei 16. 3.

BABILIUS, Homo Romanus, quem Plin. lib. 19. in proœm. scribit, a freto Siciliæ, sexta die, adminiculo herbæ cujusdam, Alexandriam pervenisse: quod & quibusdam aliis accidisse commemorat, ibidem.

BABYLAS, [Βαβύλας] Præsul Antiochenus, quem & vita & doctrina præstantissimum Eusebius sæpe in historia commemorat.

BABYLO, Ter. Adel. 5. 7. 17. Dinumeret illi Babylo viginti minas. Quem locum interpretans Turnebus, Babylonem (inquit), ex urbis magnitudine & opibus, & Babyloniorum regum & Persicorum magnificentia & liberalitate Hominem nimium liberalem & profusum vocat, idque ex Atticorum consuetudine, qui Babylonios interdum Barbaros vocabant, id est Medos & Persas. Antiquus interpres verbo hoc transigit, nec satis explicat. [Immo Prodigum nimis interpretatur, ut erant Babylonii, probante Bentl. nisi quod Ille, recto casu, legit, quemadmodum & Juvenalis Schol. ad Sat. 3. 221. atque ipsum adeo Donatum legisse apparet. Nam Eugraphii Comment. hic desiderantur. Ceterum cum non dissimulet aquam sibi hærere h. l. Donatus, planeque insolens sit Babylonem pro Babylonio poni, si maxime constaret de ceteris, non dubito, quin vetusto errore locus depravatus sit, nec aliud aptius in mentem venit, quam scripsisse Terentium. Dinumeret illi pupulo XX. minas. Sive jam hoc blandimenti nomine Ctesiphon, sive Æschinus intelligatur.

BĂBȲLON, ōnis. [Βαβυλών] Mesopotamiæ urbs est, Chaldaicarum gentium caput, quæ summam claritatem obtinuit in toto orbe: propter quam reliqua pars Mesopotamiæ Assyriæque Babylonia appellata est. Muri ambitum habent trecentorum & octoginta quinque stadiorum: quorum altitudo, pedes ducenti: latitudo, quinquageni: in singulos pedes, ternis digitis mensura ampliore, quam nostra. Via in mœnibus ipsis tam lata, ut quadrigæ sibi invicem occurrentes, facile pertransire possent. Quapropter inter septem orbis miracula numeratur. Hanc urbem Semiramis condidit. Auctor Plin. lib. 6. cap. 26. & Strabo lib. 25. V. Lex. Pitisc. Cic. 1. de Divin. 47. Nam Babylone paucis post diebus Alexander est mortuus.

Acus Babylonis, V. ACUS.
Opes Babylonis. Stat. 3. Sylv. 2. 137.
Antiqua Babylon. Stat. 3. Sylv. 2. 137.
Superba. Lucan. lib. 1. 10.
Babylona, accus. Propert. 3. 11. 21.

Est & Babylon, Ægypti castellum, ut ait Strabo: natura munitum, a Babyloniis illuc commigrantibus conditum. Una illic e tribus erat legionibus quæ Ægyptum custodiebant, ut idem Strabo auctor est. Ptolemæus hanc quoque Babyloniam vocat, hodie vero Cairum vel Alcairum appellant, quæ non castellum est, sed urbs maxima complu-

res

res complexa populos, ut frequentes inde redeuntes Christiani indicant. Volaterr. V. in dictione MEMPHIS.

BABYLONIA, [Βαϐυλωνία] Regio est majoris Asiæ, a septentrione Mesopotamiæ partem spectans, ab ortu Susianam, a meridie sinus Persici partem, & ab occasu Arabiam desertam: ita dicta a Babylone urbe splendidissima, quæ olim Assyriorum regia fuit, & Chaldææ totius caput.

Interdum Babylonia, pro Babylone ponitur, e. g. apud Justin. 1. 2. 7. &c. V. Salmas. in Solin. p. 1225.

BABYLONIUS, a, um. [Βαϐυλώνιος] Adj. ut
Mœnia Babylonia. Lucan. lib. 6. 50.
Muri. Curt. 5. 1. 16.
Babylonii numeri. Hor. 1. Carm. 11. 1.
— nec Babylonios
Tentaris numeros. i. e. Calculos Babyloniorum. V. mox sq.
Babylonius, i. m. gentile subst. Curt. 5. 1. 37. Hinc Babylonii pro Genethliacis, seu Mathematicis, quia præcipue sideralem scientiam excoluerunt. Cic. 2. de Divin. 97. Quod aiunt CD & LXX. millia annorum in periclitandis, experiundisque pueris quicunque essent nati, Babylonios posuisse, fallunt. Idem 1. de Divin. 36. Contemnamus etiam (inquit) Babylonios, qui ex Caucaso cœli signa servantes, numeris & motibus, stellarum cursus persequuntur.

BABYLONICUS, [Βαϐυλώνιος] aliud Adj. ut,
Babylonica doctrina, i. e. Astrologia. Lucret. 5. 726.
Peristromata. Plaut. Stich. 2. 2. 54.
Stragulum Babylonicum, quod Plutarch. in Catone vocavit ἐπίϐλημα τῶν ποικίλων Βαϐυλώνιον.
Picta superbe texta. Martial. lib. 8. 28.
Triclinia Babylonica dixit, de Metello loquens. Plin. lib. 8. 48.
Babylonica vestis, Quæ variis coloribus intexta est. V. Plin. lib. 8. cap. 48.

BABYLONICUM, i. n. Vestis Babylonica. Lucret. 4. 1023. Laberius apud Petron. cap. 55. Ulpian. l. 25. §. 3. de auro arg. conf. Fest. in Solla. & Lex. Pitisc.

BABYLONIACUS, a, um. aliud Adj. Manil. 4. 5. 73.
— Babyloniacas summersa profugit in undas.

BABYLONIENSIS, e. gentile, quo Plautus aliquoties usus est. Truc. 1. 1. 66. & scen. 2. v. 100. Babyloniensis miles.

BABYRSA, [Βαϐύρσα] Castellum munitissimum Atropatiæ, regionis Mediæ, prope Artaxatam urbem. Strab. lib. 11.

BABYS, [Βάϐυς] Frater fuit Marsyæ, qui non veritus est ipsum Apollinem ad canendi certamen evocare. A quo quum esset victus, ab eodem supinus de pinu suspensus, excoriatus est. Deinde quum Apollo pararet Babyn quoque perdere, intercessit Pallas, admonens hunc usqueadeo infeliciter & indocte tibiis canere, ut omnino negligendus videretur, χέρειον, inquiens, Βάϐυς αὐλεῖ. i. e. Deterius Babys tibiis canit, quod & abiit in proverbium, de iis quorum exercitatio semper vergit in pejus. Usurpabitur etiam & per comparationem, ut mentione facta de præceptore indocto, si quis de discipulo percontanti, hoc pacto respondeat, κάκιον Βάϐυς αὐλεῖ. Erasm.

BABYTACE, [Βαϐυτάκη] Oppidum est, de quo sic Plin. lib. 6. cap. 27. In Septentrionali Tigris alveo, oppidum est Babytace. Abest a Susis CXXXV. M. pass. Ibi mortalium soli, aurum in odio contrahunt: id defodiunt, ne quo cui sit in usu. Hæc ille.

B A C

BACA, est Margarita, vel Unio, ob similitudinem baccarum, quæ proprie sunt lauri, oleæ, myrti, &c. fructus, sic dicta. Appellatio hæc pro Unionibus elucescit ex Virg. 1. Æn. 659.
— colloque monile bacatum. Et ita optima quævis Exemplaria apud Hor. Epod. 8. 13.
Nec sit marita quæ rotundioribus
Onusta bacis ambulet. V. Barth. de Inaur. Vet. cap. 3. & Du Cange Gloss. & mox BACCA. Drakenborch. ad Sil. 8. 134. & Petron. Burm. p. 271.

BACALES, Populi sunt in Lybia juxta mare habitantes, ut scribit Herodotus lib. Hist. 4.

BACALUSIA, æ. f. Vox insolita, a viris eruditis varie tentata apud Petron. cap. 41. Omnes bacalusias consumpsi. Sed M. Nodot. p. m. 200. legit Battologias.

BACAR, Vas vinarium, simile Bacrioni. Festus. Bauar corrupte pro Bacar, ἀγγεῖον εἶδος, in Glossis. dicitur & Bacario, & Bacrio, & Bacarium. V. Salmas. in Treb. Poll. Claud. cap. 14. Scalig. ad Fest. & Voss. Lex. Etym.

BACARIO, ōnis. m. dicebatur a Bacare vel Bacarione vase, Aquariolus, qui hujusmodi munus obibat in domo lenonia, ut lavantibus meretriculis, ministraret in aqua aggerunda & affundenda. Glossæ, Bacario, πορνοδιάκονος. V. Salmas. in Vopisc. Carin. cap. 21. Voss. Lex. Etym. Scalig. in Festum.

BACAUDÆ, vel ut alii, BAGAUDÆ, erant Factiosorum & rebellionum cohors, qui solitudines & castra loci situ munita habitabant, & inde in obvios, latrociniis cædibusque grassabantur. Horum nomen primum in Gallia auditum Dioclet. & Maximian. Impp. Oros. 7. 25. Eutrop. 9. 20. Aurel. Vict. Cæs. 39. 17. Salvian. de Gubern. Dei, 5. p. 19. V. Lex. Pitisc.

BACAUDICUS, vel BAGAUDICUS, a, um. Eumen. Orat. pro Restaur. Schol. cap. 4. Latrocinio Bagaudicæ rebellionis obsessa.

BACCA, æ. f. [ἀκρόδρυον] non a Baccho deducitur, sed primogenium est, & significat Minutiores arborum fructus, ut sunt Lauri & olivæ. Plin. lib. 15. cap. 24. Magna & baccis differentia: aliæ namque sunt olivis, lauris: & alio modo, loto, cornis: alio myrtis, lentisco. Aquifolio enim ac spinæ, sine succo: medioque etiamnum genere inter baccas acinosque cerasis. Pomum his primo candidum, & fere omnibus baccis: mox aliis virescit, ut olivis, lauris: rubet vero moris, cerasis, cornis: deinde nigrescit moris, cerasis, olivis. Cic. 1. Tusc. 31. Ergo arbores feret diligens agricola, quarum aspiciet baccam ipse nunquam.
Fruges & baccæ. Cic. 1. de Legib. 25. Nec solum ea quæ frugibus atque baccis, terræ fœtu profunduntur, sed etiam pecudes, &c.

Bicolor sinceræ bacca Minervæ. Ovid. 8. Met. 644. Periphrasis olivæ quæ & viridis est & nigra.
Cærulea bacca. In CÆRULEUS.
Felicibus baccis floret arbor. i. e. Copiosis & elegantibus. Sil. lib. 15. 535.
Ebuli sanguineæ baccæ. Virg. 10. Ecl. 27.
Lauri baccæ. Virg. 1. Georg. 306.
Olivæ bacca. Hor. 2. Serm. 4. 69.
Silvestres baccæ. Virg. 2. Georg. 183.
Baccas caprinas Palladius facete dixit, Ciborum in capris superfluitates. Ex Cæl. lib. 10. cap. ult.
Baccæ a similitudine, dicuntur etiam Gemmæ & lapilli. Virg. in Culice, 67. — Nec Indi
Conchea bacca maris pretio est a pectore puro. conf. Hor. 2. Serm. 3. 241. Idem Epod. 8. 14.
Nec sit marita, quæ rotundioribus
Onusta baccis ambulet.
Candentes baccæ. Claud. 6. Conf. Hon. 528.
— baccis onerat candentibus aures. V. supra in BACA.

BACCALAUREUS, BACCALARIUS, & BACULARIUS, i. m. Depositi tirocinii insignibus donatus; sive a Lauri baccis, ut significetur spem fieri, quod a baccis ad laurum, seu plenam lauream pertingant; sive a Bacillis, quorum olim collatione creabantur. Raynaud. de Pileo §. 10. B. Rhenanus in Tertul. Schol. p. 119. scribit se in vetustioribus Parisiensis Academiæ codicibus, Bacillarios legisse. V. & Wendelin. lib. 2. Inst. Polit. p. 259. Derivationes a Baccho, & veteri Gallorum voce *Battala*, diductas consulto omittimus. De quibus V. Fabri Thes. Gesner. & Lex. Pitisc. De Baccalaureis tum Militaribus tum Academicis, consulatur etiam Du Cange in Gloss.

BACCALIA, æ. f. Lauri species est, a Baccarum fertilitate dicta, de qua vide Plin. lib. 15. cap. 30.

BACCANUM, est Semen, vel Nucleus, vel Mucro raphani, ut ex Pauli Silva medicinali observavit Cæl. lib. Antiq. Lect. 27. cap. 28.

BACCĀTUS, Adj. Baccis, i. e. margaritis, ornatus. Virg. 1. Æn. 654.
— colloque monile
Baccatum. Sil. lib. 8. 134. V. BACA & BACCA.

BACCĬFER, Adj. [ἀκροδρυοφόρος] Ferens baccas. Plin. lib. 16. cap. 10.
Ex omnibus sola baccifera.
Hedera baccifera. Sen. OEdip. v. 414.
Pallas baccifera. Ovid. 2. Amor. 16. 8.
Dat quoque bacciferam Pallada rarus ager. i. e. Oleam, cujus inventrix fertur Pallas. Bacciferam, Baccas seu olivas ferentem.
Sabinus baccifer. Sil. lib. 3. 596. Quod olivæ ferax ager Sabinorum.
Taxus baccifera. Plin. 16. 10.

BACCĪNA, æ. f. Herba Apollinaris. Apul. de Herb. cap. 22.

BACCŬLA, æ. f. dimin. [ἀκροδρυάριον] Parva bacca. Plin. lib. 25. cap. 8. Omnes colore buxeo, caulibus parvis, flore purpureo, ferunt bacculas parvas, ut capparis.

BACCHA, Vinum in Hispania. Varro de L. L. lib. 6.

BACCHÆ, BACCHANALIA, &c. V. BACCHUS.

BACCHAR, sive BACCAR, ăris; sive BACCHARIS, is. f. [βάκχαρις] Herba, de qua sic Plin. lib. 21. cap. 6. Bacchar quoque radicis tantum odoratæ est, a quibusdam Nardum rusticum appellatum. Unguenta ex ea radice fieri solita apud antiquos, Aristophanes priscæ comœdiæ poeta testis est, unde quidam errore falso Barbaricam eam appellabant. Odor est ei cinnamomo proximus: gracili solo nec humido provenit. Nonnulli putant esse eam quæ vulgo Caryophyllos dicitur. Quinetiam videtur ad hoc accedere Dioscoridis interpretatio, cap. 49. lib. 3. Virg. 4. Ecl. 19.
Errantes hederas passim cum bacchare tellus. Ubi Servius; Bacchar, Herba est, quæ fascinum depellit. V. Virg. 7. Ecl. 27.

BACCHEMON, Lactantio teste, Persei fuit filius & Andromedæ: & (ut ipse idem dicit) apud quosdam populos Orientales imperavit. Ex Bocatio.

BACCHIĂDÆ, [Βακχιάδαι] Populi, qui e Corintho exules, in Siciliam devenerunt, & urbem inter Pachynum & Pelorum ædificantes, Siculi facti sunt. Ovid. 5. Met. 407. V. Strab. 8. p. 260. Hesych.

BACCHIDAS, [Βακχίδας] Proprium viri nomen, qui (ut Athenæus refert) Sardanapalo fuit consimilis, ejusque tumulo ita inscriptum fuisse testatur: πῖν, φάγε, καὶ πάντα τῇ ψυχῇ δίδου· κ᾽ἀγὼ γὰρ ἕστηκ᾽ ἀντὶ Βακχίδα λίθος. Hinc autem emendandus est Fabii locus lib. 5. ubi inquit, At vero statuarum artifices pictoresque clarissimi, quum corpora quam speciosissima fingendo pingendoque effingere cuperent, nunquam tamen in hunc inciderunt errorem, ut Bacchiam, aut Megabyzum, &c. Nam Bacchidam legi debere ex Athenæo clarum est.

BACCHĪDES, Ducis cujusdam proprium, qui Sinopen urbem Lucullo prodidit, ut auctor est Strab. lib. 12.

BACCHIS, is. [Βάκχις] Taurus est, qui Soli consecratus colitur hoc nomine in oppido Herminthi, cujus color in horas mutatus, evariat: hirsutie mira in primis, in diversum setis abeuntibus, quam sit animantium ceterarum natura. V. Cæl. lib. 7. cap. 13.

BACCHIUS, [Βάκχιος] Gladiatoris nomen, de quo Hor. 1. Serm. 7. 20.
— Bruto Prætore tenente
Ditem Asiam, Rupili & Persi par pugnat: uti non
Compositus melius cum Bitho Bacchius: in jus
Acres concurrunt. Ubi Acron; Bithus & Bacchius, Gladiatorum nomina celebrata apud Suetonium Tranquillum sub Augusto, qui (ut ait Porphyr.) quum multos interemissent, commissi inter se, mutuis vulneribus conciderunt. V. Chil. Erasm. [Sueton. nusquam meminit. conf. BITHUS.
Fuit & hoc nomine Medicus quidam empiricus, qui Aphorismos Hippocratis exposuit, Galen. teste lib. 7. in Aphorism.

BACCHUS, i. m. [Διόνυσος, Βάκχος] Jovis ex Semele filius: qui fortassis quod vitem primus excoluisse visus est, ideo ab antiquis putatus est deus vini. Hic multinominis fuit, nam primum Dionysus, deinde Liber pater: postmodum quum bellasset in India, Bacchus. Idem Osiris, quandoque Priapus, quandoque Bromius, quandoque Protryges dictus fuit, & Lenæus. Hic orbem fere terrarum peragravit, multas nationes domuit, & Indis debellatis, primus omnium triumphavit, vectus Indico elephanto ut scribit Diodorus: primus

primus emere ac vendere instituit, & diadema regum ac triumphum invenit. Dictus Bacchus ἀπὸ τοῦ βακχεῖν: id est ebrium esse & clamare, quod in Bacchanalibus clamores fierent: vel (ut scribit Diodorus) a mulieribus, quæ illum bacchantes, id est furentes sequebantur: vel ab incondito ululatu, quem lymphatæ mulieres in ejus Orgiis edebant, adjecta c litera, quo vastior ille Mænadum sonus in ipso dei nomine redderetur, inquit Eustathius. Cic. pro Flacco, 60. Mithridatem demum, illum patrem, illum conservatorem Asiæ, illum Dionysum, Bacchum, Liberum nominabant. V. Ovid. 4. Met. 11. sq.

De Bacchi nominibus, vestitu, cultu, imitatoribus V. quos laudat Burm. ad Petron. cap. 4. p. 182. sq. Varios fuisse nominis ejusdem variisque ritibus cultos, late probat Sam. Pitisc. in Lex. Ant. Rom. quem vide.

Clientes Bacchi, Poetæ dicuntur. Hor. 2. Epist. 2. 78. Porphyr. In Bacchi enim tutela poetæ omnes sunt constituti.

Digiti Baccho digni, pro Formosis dixit Ovid. 3. Met. 421.

Humor Bacchi, pro Vino. Virg. 2. Georg. 143. Et, Munus Bacchi, Ovid. de Rem. Amor. 803. Item, Sapor Bacchi, Virg. 4. Georg. 102.

Audax Bacchus. Valer. 5. Argon. 497. ab effectu.

Consitor uvæ Bacchus. Tibul. 2. 3. 35. & Ovid. 4. Met. 14.

Cornu insignis Bacchus. Ovid. 3. de Arte Am. 348. Siquidem vinum petulantes facit & violentos atque truces: vel quia primus boves ad jugum junxit, ideo illum cum cornibus finxerunt. Auctor Diodorus lib. 5.

Corymbifer. Ovid. 1. Fast. 393. Eo quod hedera delectaretur, eaque sacerdotes ejus in Orgiis coronarentur.

Lætitiæ Bacchus dator. Virg. 1. Æn. 738.

Racemifer. Ovid. 15. Met. 413.

Somno & umbra gaudens Bacchus. Hor. 2. Epist. 2. 78.

Bacchus pro vino, ut

Tellus Bacchi ferax. i. e. Vini. Sen. Herc. fur. 697.

Generoso Baccho madeant pocula. Tibul. 3. 6. 5.

Liquidus. Ovid. 13. Met. 639.

Odoratus. Virg. 4. Georg. 279.

Sacer, quod vinum in sacrificiis libatur. Valer. 5. Argon. 192.

Agi Bacchi furiis. Ovid. 4. Epist. 47.

Ducere noctem Baccho pervigili. i. e. Noctem insomnem potando transigere. Sen. Thyest. 5.

Hilarare convivia multo Baccho. Virg. 5. Ecl. 69.

Restituere corpora parco Baccho. Valer. 2. Argon. 70.

Salutare Bacchum & Cererem. Plaut. Amph.

Bacchæ, [Βάκχαι] quæ & Mænades, & Thyades, & Mimallonides audiunt; Mulieres, quæ Baccho sacrificia faciebant. Liv. 39. 13. Cic. 7. Fam. 24. Bacchis vero ubi est apud me locus?

Sævæ Bacchæ. Propert. lib. 3. 22. 33. Hor. 3. Carm. 25. 15.

—— Baccharumque valentium
Proceras manibus vertere fraxinos.

Bacchæ bacchanti adversari, Proverb. Plaut. Amph. 2. 2. 71. Plaut. Mil. 4. 2. 25. proverbialiter item dixit, Cedo signum, si harum Baccharum es.

Baccharum habitum describit Ovid. 6. Met. 592. V. Barth. Adverf. 5. 2. & Lex. Pitisc.

Bacchīdes, [Βακχίδης] patronym. a Baccho formatum, quo significatur Bacchi filius, vel nepos. Suid.

Bacchanalis, e. Adj. ut, Chorus Bacchanalis. Aur. Vict. de Cæs. cap. 3. conf. Epit. cap. 3.

Bacchanal, vel **Bacchanale**, [Διονύσιον] Locus in quo Bacchi festa celebrantur. Gloss. Isidor. Bacchanal, Sacrarium Liberi patris. Alii legunt, Sacra rituum. V. Lex. Pitisc. & Barth. Adversf. 14. 8. Plaut. Aul. 3. 1. 3. Neque ego unquam, nisi hodie, ad Bacchas veni in bacchanal coquinatum?

Bacchanal, pro Festo quod in Bacchi honorem fieri solebat. Inde Bacchanal facere. Plaut. Mil. 3. 2. 43.

Bacchanal exercere. Plaut. Amph. 4. 2. suppos. v. 18. frequentius

Bacchanalia, orum. pl. n. [Διονύσια, Βακχεύματα] Bacchi festa, quæ & Dionysia dicuntur: in quibus viri per noctem fœminis & teneræ ætati turpiter miscebantur per dolum. Eorum pompam & festivitatem breviter describit Plutarchus περὶ φιλοπλουτ. p. 707. conf. Barth. ad 2. Theb. Stat. p. 294. De antiquitate & origine V. Lex. Pitisc. Cic. 2. de Legib. 37. Quo in genere severitatem majorum Senatus vetus auctoritas de Bacchanalibus, & Consulum, exercitu adhibito, quæstio animadversioque declarat.

Sonus bacchanaliorum. Sallust. Exaudirique sonus bacchanaliorum.

Bacchanalia vivere. Juven. 2. Sat. 3.

Qui Curios simulant, & Bacchanalia vivunt. i. e. Tanquam Bacchanalia celebrant, quotidie ebrii cernuntur.

Bacchor, [βακχεύω] āri. Bacchanalia exercere. Columel. lib. 10. v. 199.

Nunc amor ad coitus properat, nunc spiritus orbis
Bacchatur Veneri.

Bacchari, per metaphoram, pro Furere. Virg. 4. Æn. 300.

Sævit inops animi, totamque incensa per urbem
Bacchatur. Ibid. 666. Quod idem & Debacchari dicitur.

Furere & bacchari dicuntur oratores, Quorum est actio ardentior. Cic. de Clar. Orat. 275.

Bacchari cum aliquo. Plin. lib. 3. cap. 1.

Bacchari in voluptate. Cic. 1. in Catil. 26. Quanta in voluptate bacchabere? i. e. Furiabere. V. & Hor. 2. Carm. 7. 23.

Ferro bacchari. Claud. de Bell. Get. 156.

Bacchari in aliquem. Ter. Adel. 2. 1. 31. Egone bacchatus in te, an tu in me?

Bacchari venti dicuntur, Dum flant impetuosius. Hor. 1. Carm. 25. 11.

Boreas bacchatur ab Arcto. Ovid. 1. Trist. 2. 29.

Bacchans, [βακχεύων] Partic. Cic. 4. in Catil. 11. Versatur mihi ante oculos aspectus Cethegi & furor in vestra cæde bacchantis.

Ritu bacchantum. Ovid. 7. Met. 258.

Bacchantum voce sonare. Ovid. 3. Met. 703.

Bacchatus, a, um. passiv. ut, Bacchata loca, In quibus est debacchatum. Virg. 2. Georg. 487. Nonius. conf. 3. Æn. 125.

Turba bacchata. Ovid. 4. Trist. 6. 47.

Bacchatio, ōnis. f. [βάκχευσις] ut, Bacchationes nocturnæ. Cic. 3. Verr. 47. Sileatur de nocturnis ejus bacchationibus ac vigiliis.

Bacchātim, Adv. [βακχευτικῶς] More bacchantium. Apul. lib. 1. Milef. 138. Quin igitur, soror, hunc primum bacchatim discerpimus? h. e. Furiose & iracunde.

Bacchabundus, a, um. ut, Bacchabundum agmen incessit. Curt. 9. 10. 27. & Apul. Apol. p. 326. In medio foro bacchabundus.

Bacchēis, ĭdos. f. [Βακχηΐς] Quæ ad Bacchum pertinet. Stat. 2. Silv. 2. 34.

Qualis si subeas Ephyres Baccheidos altum
Culmen, ab Inoo fert semita tecta Lechæo.

Bacchēĭus, [Βακχεῖος] Adj. possess. Virg. 2. Georg. 454.

Quid memorandum æque Baccheia dona tulerunt. Et Auson. Mosella, v. 153. Baccheia munera.

Bacchium, sive **Bacchēum**, i. n. [Βακχεῖον] Genus vasis vinarii, quo in sacrificiis Bacchi utebantur. Quin ipsum etiam Bacchi templum, a Græcis hoc nomine appellatur.

Bacchæus, aliud Adj. ut

Bella Bacchæa. Stat. 12. Theb. 791.

Cornua Bacchæa. Stat. 9. Theb. 435.

Ululatus. Ovid. 11. Met. 17. al. Bacchēus. [Nec aliter apud Stat. legendum, est enim ex Græco Βακχεῖος. Alterum analogia respuit.

Bacchĭcus, [Βακχικός] Idem quod Baccheius, possess. Hinc Serta Bacchica, Serta ex hederis. Ovid. 1. Trist. 6. 2.

Bacchica saltatio conviviis dicata erat, & ebrietatibus, quam in Ponto & Ionia tantæ fuisse voluptati gentibus illis Lucianus scribit, ut statutis temporibus obliti omnium aliorum, desiderent dies totos spectantes Titanas, Corybantes, satyros, bubulcos. Quod vero mireris amplius, exercebant id genus nobilissimi quique, ac civitatum maxime principes, ad præcipuam id opinati gloriam spectare. Ex Cæl. Rhod. lib. 5. cap. 4. V. & Lex. Pitisc.

Bacchia, æ. f. Poculi genus primum a Baccho nominata. Isidor. 20. 5.

Bacchīus Pes, [Βακχεῖος] constat prima brevi, & duabus longis: ut, Quirīno. Hoc pedis genere utebantur in carminibus sacrorum Bacchi: cui contrarius est Antibacchius. V. Quintil. 9. 4.

Bacchius, & Bithus, Gladiatores. V. supra.

Bacchus, & Piscis nomen est apud Grammaticos, quem Chellarem vocant & Oniscum, ut auctor est Cæl. Antiq. Lect. lib. 7. cap. 13.

Bacchylĭdes, is. m. [Βακχυλίδης] Poeta Græcus lyricorum præcipuus, cujus pater Milo, patria Iulis Ceæ insulæ oppidulum. Scripsit Hymnos Apopempticos, sive Apodemicos, qui Dei cujusdam peregrinationem continent. Julianus Imp. ejus carminibus adeo delectatus fuit, ut inde vivendi præcepta petierit. Pindaricis ea prætulit Hiero Syracusanus: floruisse dicitur circa Olymp. 81. V. Alex. ab Alex. 5. 5. lib. Gyrald. de Poetarum, Hist. dial. 9. Fabrum de Poët. Gr. & imprimis Fabric. Bibl. Gr. 2. 15. §. 21.

Baccifer, **Baccula**. V. **Bacca**.

Bacēlus, vel **Baceŏlus**, [βάκηλος] pro Stulto ponitur. Suet. in August. cap. 87. Ponit assidue & pro stulto bacelum, & pro pullo pulleiaceum, &c. Quædam exemplaria legunt Blaceolum: nam βλὰξ Græcis stupidus dicitur, & stolidus bardusque.

Baceli etiam dicuntur, Languidi, dissoluto corpore homines, & potius mulieres quam viri. Suidas ait Bacelum proprie Eum significare qui sit exectus atque castratus. Unde adagium, Bacelo similis, & Bacelus es: in Cinædos ac parum viros dictum: aut in magnos quidem corpore, sed animo stupidos. V. Erasm. in proverb. Bacelo similis. & Comment. Petron. cap. 37. extr. p. 160. sq. Ed. Burm.

Bacenis, [Βακήνης Metaphr. Cæs.] Silva est Germaniæ Suevos a Cheruscis dividens. Cæs. l. 6. B. G. c. 10. Volaterr. credit eam esse, quæ hodie Silva nigra vocatur haud procul a Badensi agro.

Bachilitæ, [Βαχιλῖται] Populi in Arabia, mediterraneam regionem incolentes, de quibus Plin. lib. 6. cap. 28.

Bachina, [Βαχίνη] Insula juxta Smyrnam, commemoratur a Plinio lib. 5. cap. 31.

Bacillus, vel **Bacillum**. V. **Baculus**.

Bacis, ĭdis. Unus ex iis quos χρησμολόγους, Fatidicos, Græci nominant. Hinc inter proverbia, Veriora Bacidis oraculis. V. Chil.

Bacrio, ōnis. m. [χειρόνιπτρον] Genus vasis longioris manubrii, hoc alii Trullam appellant. Hæc Festus. V. **Bacar** & **Bacario**.

Bactes, [Βάκτης] Bacchi nomen, quemadmodum & Babactes, ἀπὸ τοῦ βάζω, id est clamo, vociferor. Solent enim Baccho, hoc est vino, madidi, & mulieres Liberi patris Orgia celebrantes, omnia tumultuario quodam & incondito clamore replere.

Bactra, orum. [Βάκτρα] (sive **Bactrum**, ut apud Plin. lib. 6. cap. 16.) Caput fuit regionis Bactrianæ, ubi & regia quondam: ita dictum a Bactro fluvio, cum antea Zariaspe appellaretur. V. Curt. 7. 4. 31.

Bactra, pro populo Bactriano apud Virg. 2. Georg. 138.

Regia Bactra. Stat. 3. Silv. 2. 136.

Bactria, æ, f. [Βακτρία] Scythiæ provincia juxta Margianam, a flumine Bactro cognominata, ut v. præc. dictum est.

Bactri, sive **Bactriani**, [Βακτριανοί] Populi Bactrum accolentes, qui sunt, teste Herodoto, lib. 7. Scythis proximi: de quibus omnia notiora sunt, quam ut referri debeant, multarum rerum enim copia divites, & smaragdi cum primis apud eos reperti nobilitate. V. Curt. 4. 6. 3.

Bactrianus, a, um. Adj. ut, Bactriana arx. Curt. 9. 7. 2. Regio, 6. 6. 18. Hinc

Bactrianum, i. n. Regnum seu provincia Bactrianorum. Tacit. 2. Ann. 60. 4. [Sic in Thes. Lips. Sed revera apud Tacitum nomen gentile m. absolutum est, quod per Synecdochen num. sing. pro tota gente ponitur. En verba: Eo cum exercitu regem Rhamsen Libya, Æthiopia, Medisque & Persis, & Bactriano ac Scytha potitum.

Bactriasmus, [Βακτριασμός] Lasciva quædam saltationis species apud Græcos, per lumborum circumvolutionem, & volubilis: cujus meminit Jul. Pollux lib. 4. cap. 14. & Cæl. lib. 5. cap. 4. adde Buleng. de Theatr. 1. 51. Alex. Gen. Dier. 11. 25. Scalig. de Arte Poët. 1. 18.

Bactrŏ-

Bactroperitæ, æ. m. plur. Bactroperitæ, Philosophi per jocum sic dicti, quod præter βάκτρον, baculum, & πήραν, peram, nihil habuerunt. V. B. Hieron. in Matth. 11. 10.

Bactrus, [Βάκτρος] Fluvius est in finibus Scythiæ Asiaticæ, a quo Bactria seu Bactriana regio, & Bactra urbs nomen sumpsit. Lucan. lib. 3. 267.
Errantes Scythiæ populi, quos gurgite Bactros
Includit gelido, &c. V. bactra.

Băcŭlus, i. m. & Baculum, i. n. [βακτηρία, βάκτρον] Ovid. 15. Met. 655.
— baculumque tenens agreste sinistra.
Pastorale baculum. Sil. Ital. lib. 13. 334.
Tortus baculus. Ovid. 2. Met. 789. Ibid. 681.
Incumbere baculo. Ovid. 1. Fast. 177.
Inniti baculo. Ovid. 14. Met. 655.
Levare membra baculo. Ovid. 8. Met. 693.
Baculus pro Sceptro. Curt. 9. 1. 30. & Flor. 4. 11. 3.
De more gestandi baculos ab omnibus fere recepto V. Theophrast. Char. c. 6. περὶ ἀπονοίας & Casaub. ad l. De baculis qui a cantoribus histrionibusque gestabantur V. Lex. Pitisc.

Bacillus, i. m. & Bacillum, i. n. dimin. [βακτήριον] Cic. 2. de Fin. 33. Ut bacillum aliud est inflexum, & incurvatum de industria, aliud ita natum, &c.
Leviter inflexum a summo bacillum, Lituus est. Cic. 1. de Divin. 30.
Bacillo alicui oculos tundere. Cic. 7. Verr. 141. Proximus lictor Sextius, converso bacillo oculos misero tundere vehementissime cœpit. V. Isidor. 20. 13.

Bacuntius, [Βακούντιος] Pannoniæ fluvius est, in Saum influens. Plin. lib. 3. cap. 25.

B A D

Badacum, [Βάδακον] Civitas est Noricorum, sive Bavarorum, hodie Salezaburgensis, dicta a flumine quod Salezan vocant. Auctor Volaterranus. contra sentit Ferrarius. V. Lex. Pitisc. Cellar. Geog. Ant. 2. 7. 44.

Badanatha, Oppidum est Thamudeorum, qui sunt populi in Arabiæ locis mediterraneis degentes, teste Plin. lib. 6. cap. 28.

Badas, Syriæ fluvius est, Memnonis sepulchro nobilitatus. Strabo lib. 15.

Badius Color, [Φοινίκεος] i. e. Phœniceus, sive spadiceus. Inde Equus badius; qui & Baius, & Balius dicitur, &c. Varro ὄνος λύρας: Equi colore dispares item nati, hic badius, iste gilvus, ille murinus. Ex Nonio 2. 87.
Badius color vulgo dicitur *Baio*, nam Græci palmarum termitem cum suo fructu avulsum vocant βαΐον. Hermol. in Plin. V. etiam Pallad. Mart. t. 13, Conf. balius.

Badizo, [βαδίζω] āre. significat Ire. Plaut. Asin. 3. 3. 116. Demam hercle jam de hordeo, tollutim ni badizas. Græca dictio Latine declinata. De molli equorum incessu adhiberi veteres Glossæ testantur.

B Æ B

Bæbius. V. bebius.

Bæbro, Oppidum est Hispaniæ Bæticæ, inter Bætim fluvium & Oceani oram in mediterraneo situm, cujus meminit Plin. lib. 3. cap. 1.

Bænacus, V. benacus.

Bænis, [Βαῖνις] Fluvius Lusitaniæ, de quo sic Strab. lib. 3. inquit, Postea Bænis, vel (ut alii aiunt) Minius, omnes Lusitaniæ fluvios magnitudine superans. Et hic Ipse ad stadia ccc navigabilis.

B Æ O

Bæon, onis. [βαίων] Piscis quidam Epicharmo sic dictus, ut refert Athenæus lib. 7. a quo & apud Atticos fuisse proverbium narrat hujusmodi, μή μοι βαιών' κακὸς ἰχθύς. id est, Ne mihi bæon: malus piscis. Nomen inditum videtur a brevitate. Laudantur enim magni pisces. Dicetur in Hospitem ingratum ac molestum. V. Chil.

B Æ T

Bæta, æ. f. [βαίτη] Vestimenti genus apud Suid. & Poll.

Bætarreni, Populi sunt in Cœlesyria, non longe ab Ithuræorum gente, a quibus & oriundi dicuntur. Auctor Plin. lib. 5. cap. 23.

Bætĭca, Bæticatus, Bæticola, Bæticus, Bætigena. V. bætis.

Bætiræ, [Βαιτίρραι] Urbs Galliæ Narbonensis Ptolemæo. Vulgo *Besiers*. Mela lib. 2. cap. 5. & Strabo lib. 4. Rectius beterræ, ut a Plin. & Antonin. scribitur, & in num. vet. Βητηρρατῶν.

Bætis, [Βαῖτις] Fluvius Hispaniæ, ex iisdem locis nascens ex quibus Anas & Tagus: mediæ inter utrumque magnitudinis existens, ab sui primordio, sicut Anas, in Occasum fluitans, inde in Austrum deflectens, in idem littus excurrit. Regio ipsa, a flumine Bætica vocitatur. Strab. lib. 2. Meminit & lib. 2. Ptolemæus cap. 4. Hodie vocatur vulgo *Guadalguebir*, ut in Melam scribit Olivarius. V. Martial. lib. 12. epig. ult. Hinc

Bætĭcus, a, um. [Βαιτικός] Adj. ut, Bæticus, sive Hispanus color, Obscurus & nativus, qui & pullus nominatur: quod nativus color in Hispania, subnigrior est, ideoque minus vilis. [An Rutilus? V. Hard. ad Plin. 8. 48.
Bætica, [Βαιτική] Tertia pars Hispaniæ, sic a Bæti flumine Romanis dicta, ab incolis autem Turdetania. Strab. lib. 3. Subaud. v. Provincia, quam addit Plin. 3. Epist. 9.

Bætĭcātus, aliud Adj. Pullatus. Martial. lib. 1. 97. Al. 64.

Bætĭcŏla, æ. [οἰκήτωρ τοῦ Βαίτιος] Accola Bætis fluvii. Sil. lib. 1. 146.
—— & vulgus Iberum,
Bæticolasque viros spatiis agitabat iniquis.

Bætĭgĕna, æ. Idem. Sil. lib. 9. 234.
Bætigenæque viri.

Bætullo, [Βαιτουλλών] Ptolem. lib. 2. cap. 6. Hispaniæ Tarraconensis fluvius: alio nomine Bætholon, *Beson* vulgo. Meminit & Plin. lib. 3. cap. 3. [Immo Bætulo apud Plin. oppidi, apud Melam Betullo Oppidi & Fluminis, apud Ptolem. Βαιτουλοὶ populi nomen.

Bætylus, [βαίτυλος] dicitur Saxum illud fasciis obvinctum, quod pro Jove devoravit Saturnus, ut testatur Hesychius. Hinc factum est proverbium, Etiam Bætylum devorares: in Voracem & omnia concoquentem. V. Mich. Apost. Centur. 10. Prov. 71. Vocem hanc deducit Etymologus a βαίτη, quæ idem sit quod διφθέρα, pellis, corium: quoniam Rhea lapidem pelle caprina fasciatum ac involutum dedit Saturno. Vossius autem Etym. p. 60. & de Idol. Gent. 6. 39. originem ejus ad Jacobi Patriarchæ dormitorium & pulvinar (Genes. 28. 18.) refert. Hic lapis, inquit, magna in veneratione Israelitis fuit usque dum divino coli honore cœpit. Ab hoc lapide locoque Βαιθὴλ dicto, βαιτύλιος & βαιτύλια vocarunt lapides rudes quos sive symbola numinis crederent divini, sive etiam animatos & vere deos. De hujusmodi cultu V. Photii Biblioth. Cod. 242. & Jul. Cæs. Scalig. Exercit. 271.

B A G

Bagadania, [Βαγαδανία] Campus est ingens, inter Argæum montem ac Taurum intercidens, in quo perraro fructuosa enascitur arbor: quanquam ad Austrum magis quam mare Ponticum tribus millibus stadiorum tendat. Hæc Strabo lib. 2.

Baganum, [Βάγανον] auctore Ptolem. lib. 2. cap. 9. Nerviorum civitas: alio nomine Tornacum, vulgo *Tournay*.

Bagauda, V. supra bacauda.

Bagistanus, [Βαγίστανος] Mons est in Media, apud quem Semiramis, cum & lapis deficeret, & majus aliquid concupisceret quam quod ære posset assequi, in petra stadiorum septem & decem suam insculpsit effigiem, quam viri centum donis venerarentur. Auctor. Cæl. Rhod. Antiq. lect. lib. 29. cap. 25.

Bagŏas, vel Bagous, [Βαγώας] commune nomen Spadonibus regiis datur apud Curt. Ælian. Heliodor. Achillem Tat. Sulp. Sever. lib. 2. Hist. Sic enim lingua Persica Spado dicitur. Ovid. 2. Amor. 2. 1. ad servum puellæ custodem,
Quem penes est dominam servandi cura, Bagoe, &c. ubi V. Burm. conf. Freinsh. Ind. Curt. & Hornius ad Sulpic. p. 323. & Plin. 13. 4. Sæpe tamen scriptores ut proprium usurpant. Sic
Bagoas, Curtio, l. 10. c. 1. Eunuchus memoratur, ab Alexandro Magno turpiter adamatus. Hunc Orsines satrapes inter Persas nobilissimus, quum Regis amicos omnes muneribus affecisset, solum præteriit, admonitusque a quodam, eum regi esse charissimum, respondit, Se amicos regis, non scorta colere.
Bagoam aliquem, pro Molli & spadone dixit etiam Quintil. 5. 11.

Bagoe, es. Nympha fuit, quæ Thuscis artem fulguritatum scripsit, quam quidam Sibyllam putant Erythræam, cui nomen esset Herophila. Alii post Herophilam vixisse contendunt, quam Alexandri temporibus mulierum primam oracula cecinisse arbitrantur. V. Alex. ab Alex. lib. 3. cap. 16.

Bagrădus, vel Bagrāda, [Βαγράδας] Numidiæ fluvius ex Lybicis montibus longe ductus, prope Carthaginem fluit, ubi serpentem Regulus cxx pedum, adhibito exercitu interfecit. Auctores sunt Plin. lib. 8. cap. 14. & Gell. lib. 6. cap. 3. & Val. Maxim. lib. 1. cap. 8. Sil. Ital. lib. 1. 407.
Flumineaque urna celatus Bagrada parmam. Legitur & Bragada, V. Drakenb. ad lib. 6. 141. Lucan. lib. 4. 588.
Primaque castra locat cano procul æquore, qua se
Bagrada lentus agit, siccæ sulcator arenæ. Nomen adhuc retinet, teste Olivario in Melam.

Bahal, V. baal.

B A I

Baiæ, arum. [Βαΐαι] Campaniæ oppidum est juxta Lucrinum sinum, inter Puteolos & Misenum montem, dictæ ab Ulyssis socio, Baia nomine, ut inquit Strabo lib. 5. In hujus oppidi agro, aquæ calidæ sunt, ut idem docet, & ad voluptatem, & ad sanandos morbos accommodatissimæ, quæ quidem reliquas aquarum calidarum nobilitate antecellunt. Fuitque olim hæc urbs, temperie aeris, & Romanorum frequentia, atque ornamentis ædificiorum celeberrima. Hor. 1. Epist. 1. 83.
Nullus in orbe sinus, Baiis prælucet amœnis. Cic. 13. Att. 50.
Puteolis se aiebat unum diem fore, alterum ad Baias. Loquitur de hospite quodam. Idem pro Locis amœnis & voluptariis accipere videtur in oratione pro Cæl. 27. Sed si esset aliqua dissimilis istius quæ se omnibus pervulgaret: quæ haberet palam decretum semper aliquem, cujus in hortos, domum, Baias, jure suo libidines omnium commearent. Baiæ porro dicuntur Omnes aquæ calidæ. Tibul. 3. 5. 3.
——sacris Baiarum maxima lymphis. Ad quem loc. V. Scalig. & Brœckh. conf. Martial. 10. 13.
Adjective posuit Propert. 1. 11. 30.
Ah pereant Baiæ crimen amoris, aquæ. Similia habet ad h. l. Brœckh.
Corruptæ Baiæ. Propert. 1. 11. 27.
Tu modo quamprimum corruptas desere Baias. Baias corruptas vocat ob juvenum & puellarum turbam, qui quum illuc otii causa concederent, interim parum consulebant pudicitiæ & famæ.
Desides Baiæ dicuntur, quod commodatissima essent loca illa agentibus otium. Stat. 4. Sylv. 7. 19.
Liquidæ. Hor. 3. Carm. 4. 24.
—— seu Tibur supinum,
Seu liquidæ placuere Baiæ.
Vaporiferæ. Stat. 3. Silv. 5. 96.
Sive vaporiferas blandissima littora Baias.

Baiānus, Adj. [Βαϊανός] ut,
Littora Baiana. Stat. 5. Silv. 3. 169.
Murex Baianus. Hor. 2. Serm. 4. 32.
Oræ Baianæ. Stat. 1. Silv. 5. 60.
Sinus Baianus. Plin. 2. 103.
Sportula Baiana. Martial. 1. 60.

Baioca, æ. f. Urbs Normanniæ in Gallia, vulgo, *Bayeux*, Belocasses vel Velocasses. Cæs. 7. Bell. Gall. 75. Plin. 4. 18.

Baion, Medicis, Compositio est, cui resina inseritur Zygia, id est, acerna. V. Cæl. Rhodig. lib. 24. cap. 22.

Bajonŭla, æ. f. Lectus portatilis. Isid. 20. 11.

Bajŭlo, [βαστάζω] āre. Portare significat. Plaut. Asin. 3. 3. 70. Eho

Rho bajulabo: tu, ut decet dominum, ante me ito inanis. Idem Merc. 3. 1. 10. Quintil. lib. 6. 1. Ego te bajulare non poſſum.

Bajŭlus, i. m. [φορτηγὸς] Qui mercedis gratia onera ferre conſuevit. V. Lex. Pitiſc.

Bajulos dicebant antiqui, quos nunc dicimus Operarios. Hæc Feſtus. Cic. in Parad. 3. Utrum potius de bonis eſt quærendum quid bajuli atque operarii, an quid homines doctiſſimi ſenſerint?

Bajulus orator. Cic. 2. de Orat. 40. Remigem aliquem, aut bajulum nobis oratorem deſcripſeras.

Bajuli etiam dicti, Qui mortuos efferunt. Sic apud Ammian. 14. 7. Bajulorum præcentor dicitur is, qui veſpillonibus præcinebat. Chryſol. Serm. 121. Sidon. Epiſt. 3. 12. Fulgent. Expoſ. Serm. ant. n. 2. & Gloſſ. Iſidor.

Bajulus etiam dictus Servus qui ad docendos pueros olim adhibebatur. Pignor. de Serv. p. 380. V. in hanc rem teſtes complures in Lex. Pitiſc.

Bajulus ſequiori ævo Prætorem notabat, inde enim Gallicum *Baillif.* Ital. *Baglivo, Balio.* Hinc Plinio eam vocem reſtituit Harduinus l. 20. S. 76. Ubi Bavili ante legebatur. Ut adeo dicatur Hiſpaniæ Bajulus, qui mox vocatur Princeps. V. Not. Maj. 29. Macri, Spelm. & Cangii Gloſſ.

Bajulatio, ōnis. f. Gloſſ. Vet. Hæc bajulatio, βασταγμός.

Bajulator, ōris. m. Idem qui Bajulus. βαστακτής. Gloſſ. Cyrill. Ulp. l. 5. §. 1. Dig. de Uſufruct.

Bajulatorius, a, um. ut, Bajulatoria ſella. Cæl. Aurel. Acut. 1.11. S. 83. quæ Geſtatoria Suetonio, Scamnum Celſo.

Baius, Servio, Βαῖος, **Baias**, Straboni, Βαίας, Unus ex ſociis Ulyſſis fuit, a cujus nomine Baiæ appellatæ creduntur. V. BAIÆ.

Baius Color, V. BADIUS & BALIUS..

B A L

Bal, Idem quod & Baal, Lingua Punica Deus dicitur, ut inquit Servius in 1. Æn. 733. Apud Aſſyrios autem Bel dicitur quadam ſacrorum ratione Saturnus & Sol. V. BAAL.

Bala, [Βάλα, Joſeph. Βάλης] cognomen Alexandri Syriæ regis, qui ſe Antiochi Epiphanis filium mentitus, regnum Demetrio Soteri, pugna cæſo, eripuerat, quod ipſi quinquennio poſt a Ptolemæo Philometore ſocero, & Demetrio Nicanore rurſus ereptum fuit. V. Hiſt. Maccab. l. 1. c. 10. Joſ. ἀρχαιολ. l. 13. Juſtin. l. 35. Epit. Liv. l. 51. Strab. l. 16.

Balæna, æ. f. [φάλαινα] Feſtus, Balænam belluam marinam ipſam dicunt eſſe piſtricem, ipſam eſſe & cetum. Juven. 10. Sat. 12.

Quanto delphinis balæna Britannica major. Auſon. Moſell. v. 144.

Plin. lib. 9. cap. 6. De balæna, cui Andromeda fuiſſet objecta, V. Lex. Pitiſc.

Balænatus, Adj. ut, Balænata virga, quæ (ut opinor) e cartilagine balænæ fit, qualia videmus calatorum eccleſiæ commentacula, ut veteres appellabant. Petron. cap. 21. Donec Quartilla balænatam tenens virgam, alteque ſuccincta, juſſit infelicibus dari miſſionem. Hæc Turnebus.

Balanea [Βαλανέαι Stephano] Oppidum eſt in confinio Syriæ & Phœnices, cujus meminit, Plin. lib. 5. cap. 20.

Baliniscus, i. m. [βαλανίσκος] i. e. Balneator. Ita legit Reineſius ad Petron. Fragm. p. 62. & retinet M. Nodot. p. 204. ubi fuit Baliſcus. conf. Burm. p. 188. qui proprium nomen putat.

Balanites, æ. [βαλανίτης] Gemma ſubviridis, & Corinthio ſimilis æri, ſecante mediam flammea vena. Plin. lib. 37. cap. 10.

Balanitis, ĭdis. [βαλανῖτις] Genus caſtaneæ rotundius, & maxime purgabile, & ſponte proſiliens, a rotunda glandis effigie ita appellatum. Plin. lib. 5. cap. 23.

Balantium, [βαλάντιον] Marſupium ſignificat: unde & Balantiotomi apud Ariſtophanem, Qui de zona propendentes crumenas præcidunt. Auctor Cælius lib. 10. cap. 2.

Eſt item Balantium, Pondus quoddam, Phollis nuncupatum, donos continens ducentos quinquaginta. Habet vero donus libram unam, uncias duodecim. V. eundem Cæl. lib. 10. cap. 6.

Bălănus, i. f. [βάλανος] Glandem generali nomine ſignificat. Plin. lib. 17. cap. 20. In quacunque terra ſeritur, naſcitur e balano. De Æſculo loquitur. Specialiter tamen de Palmulis, quas vulgo dactylos vocamus, accipitur. Plin. lib. 13. cap. 4. Nam in alia parte Phœnices, Ciliciæque, populari etiam nomine a nobis appellantur balani. De dactylis, palmarum fructu. conf. Spanh. de Uſu Numin. diſſ. 6. p. 348.

Ex balano exprimebatur unguentum odoratum, quo ab antiquis ungebantur capilli. Martial. lib. 14. 57.

Quod nec Virgilius, nec carmine dixit Homerus,
Hoc ex unguento conſtat & ex balano.

Myrobalanum intelligit poeta: quæ vox ingredi non poteſt verſum heroicum, quales ſunt Homerici & Virgiliani. Plin. lib. 13. cap. 1. Conſtat oleum ex ciliis, balano, calamo, melle, cinnamomo, croco, myrrha, aſpalatho. De unguentis. De hoc Hor. 3. Carm. 29. 4.

Preſſa tuis balanos capillis. conf. Dioſc. 4. 160.

Balanus myrepſice, (inquit Ruell. lib. 1. cap. 56.) h. e. Glans unguentaria, fructus eſt arboris myricæ ſimilis, magnitudine avellanarum nucum, qua expreſſa, quemadmodum ex amygdalis amaris, excipitur liquor, quo in pretioſa unguenta vice olei utuntur. Naſcitur in Æthiopia, Thebaide, Arabia, & quæ ſecus Judæam, Petra dicitur. V. plura ibidem. Hinc Myrobalanus dicitur.

Balanus, Piſcis marinus. Plin. lib. 32. cap. 11. Plaut. Rud. 2. 1. 8. Oſtreas, balanos captamus, conchas, marinam urticam.

Balani, ſunt Glandes, & id quod glandis forma ad ſubducendam alvum, in podicem manu inditur, apud auctores medicinæ. Budæus. Vulgus Suppoſitorium vocat.

Balani, Caſtanearum genus excellens. Plin. lib. 15. cap. 23. Sardibus eæ provenere primum. Ideo apud Græcos Sardianos balanos appellant. nam divus Tiberius poſtea balanum nomen impoſuit, excellentioribus ſatu factis. Hic Balanus, aut eſt etiam maſculinum, aut Sardianas legendum eſt.

Balanum etiam vocant Græci, Virgæ virilis extremam partem.

Balanātus, [βαλανωτὸς] Adj. Balanino oleo perfuſus. Perſ. 4. Sat. 37.

Tu quum maxillis balanatum gauſape pectas.

Balănīnus, Adj. [βαλάνινος] Ex balano factum. ut, Balaninum oleum. Plin. lib. 23. cap. 4. Balaninum oleum repurgat varos.

Balanītes, æ. m. [βαλανίτης] Gemma. Plin. 37. 10.

Balari, [Βαλλάροι] Populi Montanorum Sardorum, qui ſpeluncas inhabitant, ut inquit Strabo lib. 5.

Balari, Corſis exules dicuntur, teſte Pauſania: quod nomen Sardiniæ montana incolentibus, adhæſit, cum illuc ſeceſſiſſent a Carthaginenſibus deficientes. V. Cæl. lib. 19. cap. 22.

Bălărus, i. m. Strategi nomen apud Silium, 3. 378.

Bălătro, ōnis. m. Homo nihili a Balando ſic dictus. Varro de R. R. lib. 2. cap. 5. Videbo jam vos, inquit, balatrones, & huc afferam meum corium & flagra. Hor. 1. Serm. 2. 2.

Mendici, mimæ, balatrones, &c. Porphyr. ait Balatrones a Balatu & vaniloquentia dictos. Acron in illud Hor. 2. Serm. 7. 35.

—— cum magno blateras clamore: ſic ait, Blateras, Vociferas, clamas ſine ratione. Unde Balatrones, quaſi Blaterones, Blaterare enim, proprie eſt Inepte clamare. Galli integrum prope hoc vocabulum retinent. vernacula ſua lingua *Belithrones* enim appellant Homines non bonæ frugi, & nihili.

Balatro, etiam proprium viri apud Hor. 2. Serm. 8. 21.

— cum Servilio Balatrone
Vibidius quos Mæcenas adduxerat umbras.

Ab hoc aliqui commune Balatronis nomen deducunt. V. Franc. Luiſin. Parerg. 1. 6.

Balatrōnes [ὠδῖνες] & Blateas, Bullas luti ex itineribus, aut quod calceamentorum ſoleis eraditur, appellabant. Feſtus.

Balatio, **Balatus**. V. BALO, as.

Balaustium, i. n. [βαλαύστιον] Flos mali punici. Plin. lib. 23. cap. 6. In hoc ipſo cytino floſculi ſunt, antequam ſcilicet malum ipſum prodeat, erumpentes, quos balauſtium vocari diximus. Idem lib. 13. cap. 19. Flos balauſtium vocatur, & medicinis idoneus, & tingendis veſtibus, quarum color nomen inde accepit. De punico malo loquitur. Dioſc. & Galen. Balauſtium ſilveſtris mali punici florem eſſe produnt. Columel. 10. 297. Dioſc. 1. 132. De Balauſtio in nummis Rhodiorum copioſe Spanh. de Uſu & Præſt. Num. diſſ. 6. p. 315.

Balaustinus, Adj. [βαλαυστινὸς] ut, Balauſtinus color, ſimilis flori mali punici. Plin. 13. 19.

Balax, ācis. & **Balux**, ūcis. Plinio dicitur Minutum ramentum auri, 33. 4. V. Salmaſ. Exerc. Plin. p. 277. Salmaſius ſcribit Balluca & a βάλλαξ deducit, p. 239. fin. Ed. poſter. V. BALUCA.

Balbīna, [Βαλβίνη] Virgo Romana & martyr, Quirini filia, liberata a ſtrumæ vitio per Alexandrum pontificem, ſepulta in via Appia juxta patrem, qui ambo ſub Trajano ſunt paſſi. Auctor Volater.

Balbus, a, um. [ψελλὸς, τραυλὸς] Qui lingua impeditus eſt. Cic. 1. de Orat. 260. Quumque ita balbus eſſet, ut ejus ipſius artis cui ſtuderet, primam literam non poſſet dicere, perfecit meditando, ut nemo planius eo loquutus putaretur. De Demoſthene. Idem 2. Fam. 10. Balbi non ſumus, ad rem redeamus.

Balba de nare loqui. Vide NARIS. H. St.

Os balbum. Hor. 2. Epiſt. 1. 126.

Senectus balba. Hor. 1. Epiſt. 20. 18.

Verba. Hor. 2. Serm. 3. 274.

Balbus, Cognomen fuit Aciliorum a balbutie primum uni ex illis impoſitum, & poſtea a poſteris retentum. [Quin idem & aliorum cognomen fuit, ut Atiæ, Antoniæ, Corneliæ, Næviæ, Thoriæ gentis.

Fuit etiam hoc cognomine Cornelius iſte Balbus, pro quo extat Ciceronis oratio, aliique complures. V. Lex. Pitiſc.

Balbe, [τραυλῶς] Obſcure. Nonius 2. 89. citat exemplum ex Varrone Rer. Human. lib. 20. in quo dictio ipſa Balbe non legitur; unde puto locum eſſe corruptum.

Balbe ſignificare. Lucret. lib. 5. 1021.

—— cum balbe ſignificarent
Imbecillorum eſſe æquum miſererier omnium.

Balbucinari, ſignificat Lingua balba loqui, ſicut ſenes. Calep.

Balbūties, ei. f. Hæſitantia linguæ. Etſi pervulgata ſit hæc vox, eſt tamen barbara. V. Voſſ. de Vit. L. L. 3. 2. & Cellar. Antibarb. p. 10.

Balbūtio, [ψελλίζομαι] īre. eſt Cum quadam linguæ hæſitatione & trepidatione loqui. Cic. 5. Tuſc. 75. Transl. Me quidem auctore etiam Peripatetici, veteresque Academici balbutire deſinant aliquando. Idem 1. de Divin. 5. Reliqui vero omnes, præter Epicurum balbutientem de natura deorum, divinationem probaverunt. i. e. Inſcite loquentem.

Balbutit & avis, cui Canere opponitur. Plin. lib. 10. cap. 29. Merula æſtate canit, hyeme balbutit.

Balbutire Scaurum, i. e. Balbutiendo appellare, active poſitum cum accuſ. Hor. 1. Serm. 3. 48.

Baldraca, [Βαλδράκη] Puella generis obſcuri, peregrinæque conditionis, quæ quamvis multarum rerum ob paupertatem eſſet indiga, noluit tamen corporis ſui facere copiam Othoni Imperatori, quamvis multa promittenti, ut ſcribit Volaterr. Geogr. lib. 3. Ubi de Comitibus Guidis loquitur.

Balĕāres, ium. m. pl. [Γυμνησίαι νῆσοι, Βαλιαρίδες] Inſulæ duæ in Hiſpanico mari funda bellicoſæ, ut ſcribit Diodor. Sicul. in lib. περὶ νήσων: Græci Gymneſias dixerunt, auctore Plin. lib. 3. cap. 5. Nunc Majoricam & Minoricam nominant a diſpari quantitate: vulgo *Mallorca* & *Menorca*. Dictas eſſe conſtat a βάλλω, quod Mitto ſive Sagitto ſignificat. Nonnulli tamen a Baleo, Herculis comite, nomen deducunt. V. Liv. 28. 37. & Epit. Liv. lib. 60. Gymneſiæ vero dictæ, quod incolæ nudi æſtatis tempore, jactu fundarum ſeſe exercent. De ſumma gentis in lapidibus jaciendis peritia, & quomodo eam comparare ſibi ſint ſoliti, V. Strab. lib. 14. Polyb. lib. 3. Veget. 1. 16. Flor. 3. 8. Sil. lib. 5. 193.

— & torta Balearis ſævus habena Idem 3. 365.

Balearis, e. Adj. de Incolis & rebus uſurpatum, quando de inſulis abſolute dicitur (Inſularum) vocabulum ſemper ſubauditur. Cæſ. 2. Bell. Gall. 7. Sagittarios & funditores Baleares ſubſidio oppidanis mittit.

Balearis funda. Virg. 1. Georg. 309.

Stupea torquentem Balearis verbera fundæ.

Tortor Balearis habenæ. Lucan. lib. 3. 705.

Baleare telum. Sil. lib. 7. 297.

Scribitur & Baliaris, e. V. Drakenb. ad Sil. 3. 365.

Baleārĭcus, [Γυμνησιακὸς] ſimiliter Adj. ut, Balearicæ grues. Plin. lib. 11. cap. 37.

Funda. Ovid. 2. Met. 727.

Mare. Plin. lib. 3. cap. 5. Hiſpanum quatenus Hiſpanias alluit: ab aliis Ibericum aut Balearicum.

Regna

Regna. Manil. 4. 638.
Vina. Plin. lib. 14. cap. 7.

Balesium, Apuliæ oppidum eſt maritimum, non procul a Brundufio. Plin. lib. 3. cap. 11.

Baliardus, Philoſophus quidam Gallicus & Peripateticus, Pariſiis prodiit vir doctiſſimus, ab orthodoxis tamen in quibuſdam aberrans, a quibus nec per ſynodum juſſu regis Ludovici hujus gratia coactam, avelli potuit: ſed in quodam loco deſerto, cum ſociis nonnullis, omne ævum abſtinendo exegit. Volaterr. lib. 22.

Balias, ſive Balius, (nam in Græcis quibuſdam codicibus Βαλίας legitur, in aliis Βάλιος) Unus fuit ex equis Achillis, a Balio colore ita dictus. Commemorat autem Homer. lib. 16. Il. tres Achillis equos, quorum duos Baliam & Xanthum immortales fingit, ex Zephyro vento & Podarge Harpyia prognatos: tertium autem mortalem, nomine Pedaſum. V. mox balius.

Balimenses, Populi in Latio, qui alias Trebulani dicuntur. Plin. lib. 3. cap. 5. Rectius Balinienſes al. legunt.

Balineum, & Balineæ, V. balneum.

Balis, Herba, de qua Plin. 25. 2. Xanthus (inquit) hiſtoriarum ſcriptor, in prima earum tradit, occiſum draconis catulum revocatum ad vitam a parente, herba, quam balin nominat: eademque Thylonem, quem draco occiderat, reſtitutum ſaluti.

Balista, ſeu potius Ballista, æ. f. Militare tormentum, quo lapides aliaque tela jaciuntur: a βάλλω, jacio, vulnero. Liv. 4. Bell. Pun. Catapultas, baliſtas, tormentaque alia quæ oppugnandæ urbi comparata erant. Cic. 2. Tuſc. 24. Ut enim baliſtæ lapidum & reliqua tormenta telorum eo graviores emiſſiones habent, quo ſunt contenta atque adducta vehementius: ſic, &c.

De baliſtarum rationibus V. Vitruv. lib. 10. cap. 16. & Veget. lib. 4. cap. 22. & Lipſ. Poliorc. Dial. 3. & Lex. Pitiſc.

Baliſtis ingentia etiam ſaxa jaciebantur: unde apud Siſennam lib. 4. Hiſt. legimus Baliſtas talentarias, quibus ſaxa pondo talenti jaci poſſent. & apud Lucilium, Baliſtas centenarias. Ex Non. 18. 22.

Alciatus in Taciti locum lib. 3. Hiſt. ait ſe in commentariis Theodoſii ſchema baliſtæ quadrirotis vidiſſe, cum interpretatione qua oſtenditur, ſagittas ex ea cœptum fuiſſe jaculari,

Torta validis baliſta lacertis. Lucan. lib. 2. 687.

Tenſus baliſtæ turbo. Lucan. lib. 3. 465. &c.

Baliſta, pro Tormenti telo. Plaut. Pœn. 1. 1. 73. Cui jam infortunii intenta baliſta eſt probe, quam ego haud multo poſt mittam e baliſtario. Quanquam fortaſſe pro Tormento non male accipietur, quod mitti etiam dicitur, quum mittuntur ab eo tela. Turnebus. conf. Capt. 4. 2. 16. & Bacch. 4. 4. 58.

Hinc Gall. *Arbaleſte*, q. d. Arcubaliſta, vel Arcuata baliſta. H. St.

Balistarium, i. n. Locus unde baliſtæ mittebantur. Plaut. Pœn. 1. 1. 74. Quam ego haud multo poſt mittam e baliſtario.

Balistarius, i. m. Baliſtarum artifex. Aurel. Arcad. in l. ultim. D. de jur. immunit. V. Lex. Pitiſc. Pro Funditoribus habet Lipſ. Poliorc. 3. Dial. 3. extr.

Balliſtarii, item Numerus & ordo militaris, in notitia Imperii utriuſque. Ammian. 16. 2. de quibus late Pitiſc. Lex. in voce.

Balistea, vel Ballistea, orum. n. pl. a [βαλλίζειν] Carmina ludicra inter ſaltandum cantari ſolita. Vopiſc. in Aurel. cap. 6.

Balito, as. V. balo, as.

Balius Equus. V. ſupra balias.

Balius Color, [βαλιὰ χροιὰ] In equis laudatiſſimus eſt, a quo Homerus Il. 16. v. 149. unum ex equis Achillis Balium ſive Baliam appellavit. Nonnulli Varium interpretantur, maculiſque multis diſtinctum. Thyleſius autem in libello de Coloribus, eundem eſſe exiſtimat cum eo qui & Spadiceus, & Baius, & Badius, & Phœniceus appellatur. V. ſupra balias & badius.

Ballaria, æ. a Romanis appellata eſt Herba, quæ a Dioſcor. λυχνὶς στεφανωματικὴ, h. e. Lychnis coronaria, & a Gallorum vulgo *Candelaria* dicitur. V. Ruell. lib. 3. cap. 57.

Balliones, dicuntur Lenones, a Ballione Plautino lenone, Pſeud. 1. 2. 59. Cic. pro Roſc. Com. 20. Ballionem illum improbiſſimum & perjuriſſimum lenonem. & Philip. 2. 6.

Fortaſſe abundat Lenonem. Vopiſcus in Carino: Ne patrimonia ſua, proſcriptis legitimis hæredibus, mimis & Ballionibus deputarent. Ballionibus, id eſt, Lenonibus, inquit Bapt. Egnatius, a Ballione Plautino lenone. Sic & Gnathones dicunt. Vide in gnatho ex Philipp. 2da. Sed ibi eſt in textu Balatronibus. H. St.

Ballismus, [βαλλισμὸς] Saltatio quædam erat, tympanis crepitantibus, vel etiam cymbalis: cujuſmodi Parilibus Romæ fiebat, quæ mox Romæa dici cœpere, civitatis fortunæ templum ſtruente Adriano. V. Rhodig. lib. 5. cap. 4.

Ballista, vel Baliſta, æ. m. Latro fuit, cui lapidato Virgilius hoc fertur condidiſſe Epitaphium,

> Monte ſub hoc lapidum tegitur Balliſta ſepultus,
> Nocte dieque tuum carpe, viator, iter. V. Donat. in Vita Virg.

Ballŏnŏti, [Βαλλονῶται] ſive Bellŏnŏti, ſunt Burgundiones, Heſi, Baſternæque in Scythia Europæa, ut in Aſiatica plerique eodem nomine. Valer. 6. Argon. 161.

> Ibant & geminis æquantes cornibus alas
> Ballonoti.

Ballōte, es. [βαλλωτὴ] Herba, quæ Latine Marrubium dicitur. Officinis Marrubiaſtrum, aut Nigrum marrubium appellatur. Vulgo Praſium fœtidum. Dioſcorides, Balloten nomine alio nigrum marrubium, aut magnum vocat. V. Plin. lib. 27. cap. 8.

Balluca, æ. f. V. infra Baluca, & Lex. Pitiſc.

Balneum, i. n. [βαλανεῖον, λουτρὸν] Locus in domibus, in quo ad lavandum aquæ calidæ & frigidæ diſponuntur. Græcis dictum βαλανεῖον, quod anxietatem ex animo pellat, ut Euſtach. ad Homer. Il. κ. obſervat, ut & Auguſtinus Confeſſ. 9. 12. Alii παρὰ τὸ τὰς βαλάνους ἀνεῖν dictum volunt, Suidas enim glandibus veteres veſci ſolitos fuiſſe, earumque putamina ſuccendiſſe, docet. V. Cæl. Rhod. Lect. Ant. 16. 45. Cic. 14. Fam. 20. Labrum, ſi in balneo non eſt, ut ſit. Martial. lib. 2. 48.

> Cauponem, laniumque, balneumque.

Erant autem Balnea publica Romæ, in quibus cuique licebat lavari, quæ frequentius Græca voce Thermæ vocabantur. Sed & Balnea Romanorum tres habebant regiones ſive domos: ſuperior aeris erat calidi, & Laconicum appellabatur: media erat aquæ calidæ: infima autem aquæ frigidæ. Quod ſupereſt de ſtructura & ædificio ac compoſitione balneorum, vide-to apud Vitruv. 5. 10. De balneis veterum, V. Oct. Ferrarii Diſſert. & quos laudat Fabric. Bibliogr. Ant. 22. 14. & præcipue Lex. Pitiſc.

Ambulare in balneum. Cic. 13. Att. 50.

Ducere aliquem ex balneo. Cic. pro Deiot. 17.

Laudare balnea. Hor. 1. Epiſt. 11. 13.

Mutare. Idem ibid. 1. 92.

Optare. Idem ibid. 14. 15.

Vitare. Idem Arte Poet. v. 298.

Balnea tuta. Ovid. 3. de Arte Am. 640.

Fallitur egregie Varro, cum plur. num. Balnea dici negat, de L. L. 5. 25. V. mox in balineum.

Balneæ, arum. f. pl. [δημόσια βαλανεῖα] Idem ſignificat, ſed magis publicæ ſunt, quam privatæ. V. Lex. Pitiſc. Cic. pro Cæl. 61. Mulier ingenioſa conſtitui locum juſſit balneas Xenias, ut eo mitteret amicos, qui deliteſcerent.

Balneæ Palatinæ. Cic. pro Roſc. Amer. 18.

Viriles. Gell. 10. 3.

Fœminarum. Lampr. Alex. Sever. cap. 23. conf. Nonium 3. 24. V. dict. ſq.

Balinĕum ex Gr. βαλανεῖον, pen. prod. & Balinēæ a veteribus dicebantur, quas nunc Balneas dicimus. Plaut. Pœn. 5. 2. 16. Numnam ita balineis circumductus pallio? Idem Rud. 2. 3. 52. Aſin. 2. 2. 90 Merc. 1. 2. 17. Suet. Neron. cap. 31. Plin. Epiſt. 3. Quid balineum illud, quod plurimus ſol implet, & circumit? Plin. lib. 9. cap. 54. Balineæ penſiles. Cic. 2. Att. 3. Balineum calefieri jubebo.

Intereſt tamen inter Balineum & Balineas: quod illud privatum, hæ publicæ. Varro lib. 8. L. L. 42. Item reprehendunt analogias, quod dicantur multitudinis nomine publicæ balineæ, non balinea: contra quod privati dicunt unum balineum, quod plura, balineas dicant: quibus reſponderi poteſt, non eſſe reprehendenda, quod ita in uſum venerunt. conf. Chariſium p. 76. Ed. Putſch. Voſſ. de Anal. 1. 37. Dict. præced.

Balneŏlum, i. n. dimin. [βαλανείδιον] Juven. 7. Sat. 4.

> —— quum jam celebres, notique poetæ
> Balneolum Gabiis, Romæ conducere furnos
> Tentarent.

Cic. apud Nonium 3. 24. Primus balneola ſuſpendit. Apud Nizol. & Gruter. fœm. gen. Balneolas legimus.

Balnearium, i. n. [βαλανεῖον] Pars villæ. Raro tamen in ſingulari uſurpatur. Cic. 13. Att. 29. Balnearia tamen laudat majora: de minoribus ait hiberna effici poſſe. Columel. lib. 1. cap. 6. Balnearia occidenti æſtivo advertantur, ut ſint poſt meridiem, & usque in veſperum inluſtria. Adde Sen. Nat. Quæſt. 3. 24.

Balnearius, Adj. Quod ad balnea pertinet. Unde ſcribit Ulpian. l. 1. D. de furib. balnear. Fures balnearios extra ordinem eſſe puniendos. h. e. Qui in balneis verſantur, & eorum qui lavatum eunt, veſtimenta ſurripiunt. Catul. 34. 1.

> O furum optime balneariorum,
> Vibenni pater.

Hujuſmodi autem fures morte mulctabantur. V. Ariſtot. ſect. 29. Probl. 14. & Victor. Var. Lect. 7. 17. & Lex. Pitiſc.

Furtum balnearium, In balneis publicis factum. Paulus in l. ult. D. de furib. balnear. Miles qui in furto balneario deprehenſus eſt, ignominia mitti debet.

Inſtrumentum balnearium, Quo in balneis utimur. Paul. in l. Pictoris 17. D. de fund. inſtruct. Inſtrumento balneario legato, dictum eſt balneatorem ſic contineri, quomodo inſtrumento fundi ſaltuarium.

Balnearis, e. Adj. ut, Balneare argentum, [βαλανευτικὸν ἀργύριον] Quo, qui in balneo lavabant, utebantur. Scævola in l. ult. §. 1. D. de aur. & arg. Semproniæ dominæ meæ hoc amplius argentum balneare: quæſitum eſt an etiam id argentum, quo diebus feſtis in balineo uti conſuevit, legato cedat. Sic Urceus balnearis, Solium balneare, ut Chariſius obſervat lib. 1. p. 59.

Veſtis balnearis ap. Lamprid. in Alex. Severo, Balneari veſte ad Palatium revertens. H. St. V. c. 42.

Balnearia, n. pl. abſolute. Apul. Met. 3. Milonem juſſit cum balnearibus aſſequi.

Balneo, āre. Barbarum, quo uſus Scribanius de Paſſ. Chriſti cap. 23. Aqua & igni balneandi. Hinc tamen quæ ſequuntur videntur derivata, ſc. [Ut a Vio Viaticum, Viator. &c.

Balneātĭcum, i. n. Pretium quod pro lotione in balneis ſolvitur. Vet. Gloſſ. Balneaticum, βαλανικόν. Vet. Schol. Juvenal. ad illud 2. Sat. 52. Niſi qui nondum ære lavantur. i. e. Infantes, quia pueri non dant balneaticum.

Balneātor, ōris. [βαλανεὺς, λουτροχόος] com. gen. licet (ut ait Servius ad 12. Æn. 159.) Petronius uſurpaverit Balneatricem. Dicitur autem Qui curam habet balnearum. Ulpian. in l. 1. D. Depoſiti, Si veſtimenta ſervanda balneatori data perierint. Sic Firmicus, ut ait Budæus. Cic. pro Cæl. 62. Mulier potens, quadrantaria illa permutatione, familiaris facta erat balneatori. Plin. 18. 17. Lamprid. Commodo cap. 1. Plaut. Pœn. 3. 3. 90. Petron. cap. 52. V. Pignor. de Serv. p. 80. & Lex. Pitiſc.

Balneatorius, a, um. Idem quod Balnearis. Sic Martian. JCt. l. 17. §. 2. D. de Inſtruct. & Inſtrum. Leg. æque Balneatorium & Balnearium inſtrumentum dixit.

Balō, [βληχάομαι] āre. Factitium verbum eſt, proprium ovium. Feſtus, Barrire elephanti dicuntur, ſicut oves dicimus balare, utique a ſono ipſo vocis. Cic. 1. de Divin. 42.

> Rex ipſe Priamus ſomnio mentis metu
> Perculſus, curis ſumptus ſuſpirantibus,
> Exſacrificabat hoſtiis balantibus. Ovid. 4. Faſt. 740.
> Tactaque fumanti ſulfure balet ovis. Sil. 15. 703. V. Quintil. 1. 5. extr.

Belare etiam in uſu veteribus a *bee*, quod ſonare ovium vox videtur, teſte Varr. de R. R. 2. 1. Hinc facile colligitur quomodo e literam veteres pronunciarint.

Balare, ad hominem tranſlatum. Varr. 2. R. R. 3. Cui Coſſinius, Quoniam ſatis balaſti. i. e. Tractaſti & docuiſti de ovibus, quarum proprium eſt balare.

Balans, antis. ut,

Agnus balans. Phædr. 3. 15. 1.

Balans abſ. pro Ove, ut Grex balantum. Virg. 1. Georg. 272.

BALĬTO, [βληχάω] āre. Plaut. Bacch. 5. 2. 4. — Pastor harum Dormit, quum hæ eunt sic a pecu balitantes. Emend. Codd. Palitantes.

BALĀTUS, ûs. m. [βληχηθμός] Plin. lib. 20. cap. 14. Gustatum a pecore caprisque, balatum concitat. De pulegio loquitur.
Tener balatus. Ovid. 7. Met. 319. i. e. Exiguus, qualis est agni adhuc tenelli.
Tremens. Stat. 10. Theb. 46.
Dare balatus, i. e. Balare. Ovid. 7. Met. 541.
Exercent balatum agni. Virg. 9. Æn. 62.
Pecorum balatu sonant ripæ. Virg. 3. Georg. 554.

BALATIO, vel BALLATIO, ōnis. f. Si quis balationes ante Ecclesiam fecerit, tribus annis pœniteat. Concilium Braccarense. Lipen. Stren. Civ. Hist. c. 2. æt. quart. §. 19. [Significat Choream vel Saltationem a v. Ballare, quod Italis etiam nunc in usu. V. Gloss. Macri, Spelm. Cang. Errant qui de Balatus imitatione exponunt.

BALSA, [Βάλσα] a Plin. lib. 3. cap. 5. numeratur inter Cyrenaicæ regionis oppida.
Est etiam hoc nomine urbs Lusitaniæ, non procul a sacro promontorio, & Anæ fluvii ostiis, quæ vulgo nunc *Tavila* dici creditur. Commemoratur a Plin. lib. 4. cap. 22. & Ptolem. lib. 2. cap. 5. Meminit & Pompon. Mela.

BALSAMELÆON, [βαλσαμέλαιον] Succus est oleo persimilis, qui ineunte Autumno, ex imis balsami fruticis partibus scarificatis profluit, ut post Aëtium refert Ruell. lib. 1. cap. 35.

BALSAMINA, quæ a nonnullis Viticella dicitur, planta est quæ prælongis tenuibusque viticulis, ultro citroque reptantibus, proximas tum herbas, tum arbusculas comprehendit: foliis vitis albæ, aut viniferæ similibus, sed longe minoribus, magisque per ambitum laciniatis: capreolis tenuibus ex alarum sinu prodeuntibus, quibus sese implicat appositis adminiculis. Florem promit cucumeri similem, colore subluteum: fructum utrinque turbinatum, ovi fere faciem repræsentat, cute carnosa, quibusdam acutis bullis rigente dipsaci modo. Hæc ex Matthiolo cap. 177. in lib. 4. Diosc. apud quem plura vide.

BALSĂMUM, i. n. [βάλσαμον] Arbuscula est odoratissima, in Judæa solum nascens. V. Humfr. Prideaux Hist. Jud. ad A. CCLXIII ante C.N. & Spanh. de Usu & Præst. Num. diss. 6. p. 358. seq. Idem est quod *Baal schemen*, quasi Dominus olei, seu Oleum præcipuum, aut Dominus aromatum. V. D. Geier. de Luctu Ebræorum p. 387. Virg. 2. Georg. 119.
Balsamaque, & baccas semper frondentis acanthi? Ubi Servius, Sane Balsamum est arbor ipsa: Opobalsamum succus collectus ex arbore. Balsamum proprie quidem de Arbore, sed sæpius etiam de Succo arboris dicitur. Sic Claud. Epith. Pallad. v. 121.
Gemmatis alii per totum balsama tectum
Effudere cadis. Et Justinus 36. 3. 4. Arbores oppobalsami certo anni tempore balsamum sudant. De Balsamo copiosissime Plin. lib. 12. cap. 25. V. & Solin. cap. 38. & Tacit. 5. Hist. 6. 2.
Tarda balsama. Claud. de Nupt. Honor. 96. V. Barth. ad loc. De Balsamo extant commentationes Matth. Lobelii, Nic. Guiberti, & Prosp. Alpini.

BALSAMĬNUS, Adj. [βαλσάμινος] ut, Balsaminum oleum. Plin. lib. 23. cap. 4.

BALSAMEUS, a, um. Auctor Carm. Phœnicis, Lactantio a quibusdam tributi; Unguine balsameo condit.

BALSAMŌDES, æ. f. [βαλσαμώδης] Casiæ genus, ab odore simili sic appellatum apud Plin. 23. 4.

BALTEUS, & BALTEUM dicimus: licet in singulari magis sit in usu Balteus, in plurali vero Baltea, [ζωστήρ.] Est autem teste Varr. 4. de L.L. 24. Cingulum e corio, bullis ornatum. Quintil. lib. 11. Sinus ille qui ab humero dextro ad sinistrum oblique ducitur, velut balteus, nec strangulet nec fluat. Charisius lib. 1. Balteus m. gen. semper dicitur, ut Clypeus. Plinius tamen vult m. gen. Funiculum significare, n. autem gen. Lora ad alligandum apta. Sed Varro Baltea dixit, & Tuscum vocabulum ait esse, Rerum humanarum 18. Hæc Charisius. V. Voss. de Analog. 1. 36.
Auratus balteus. Sen. in Herc. fur. 7.
Insignis. Valer. 5. Argon. 139.
Lenta baltea. Propert. lib. 4. 11. 22.
Balteus, dicitur non tantum Quo cingimur, sed etiam a Quo arma dependent. Virg. 5. Æn. 312.
Alter Amazoniam pharetram plenamque sagittis
Threiciis, lato quam circum amplectitur auro
Balteus, & tereti subnectit fibula gemma. Hæc Servius. Cæs. 5. Bell. Gall. 43. Transfigitur scutum Pulfioni, & verutum in balteo defigitur. Avertit hic casus vaginam &c. Liv. Auratæ vaginæ, aurata baltea illis erant. Accius, διδασκαλικῶν lib. 8. Actoribus manuleos, baltea, machæras. Ex Nonio.
Balteus corticis. Plin. lib. 16. cap. 37. De salicibus loquitur.
Balteus, in opere pistorio, significat Id quo cingitur placenta, & ambitur: est autem solum vel soli pars. Nam cum fingitur placenta positis tractis ita, ut in summo cingula sint, solum quod in imo latum erat, replicatum in metam sursum versus colligitur: unde Cato scribit postea, Solum contrahito: totaque tracta cingit, & tractarum condimenta complectitur. Hæc Turnebus in Catonem, de R. R. cap. 75.
De sensu Baltei tum in Amphitheatro, tum Toga, conf. Lex. Pitisc.

BALTEŎLUS, i. m. dimin. Capitol. in Maxim. cap. 2. Severus militares dabat ludos, propositis præmiis, argenteis id est armillis, torquibus, balteolis.

BALTEO, āre. Isidori Gloss. Balteat, cingit.

BALTEATUS, a, um. Cinctus. Mart. Capell. lib. 5. p. 137. Pectus exquisitissimis gemmarum coloribus balteatum. Ita Grotius in Not. pro Baleatum. Alii Cod. Subbaltheatum.

BALTIA, Insula in mari Germanico vel potius ingens Peninsula, quæ & Scandinavia. Volaterr. lib. 7. Geogr. ex Plin. lib. 4. cap. 13. & 37. 4. Pytheæ Basilia.

BALTICUS, a, um. ut, Mare Balticum, a Baltia insula, hodie; Melæ & Plin. dicitur sinus Codanus, Venedicus Ptolem.

BALŪCA, æ. f. [χρυσάμμος] i. e. Arena aurea. Justinian. lib. 2. Cod. 6. tit. l. 1. de Metallariis. Lingua nostra vernacula Paleolas appellat auri ramenta, quæ alluvione rivorum deferuntur, cujusmodi hodie circa Pyrenen inveniuntur. V. Bud. de Asse. Eadem &

BALUX, ucis. Minutior auri particula ab Hispanis dicitur, cujusmodi in arrugiis, aut puteis pene puræ inveniuntur, nullaque opus habentes coctione. Plin. lib. 33. cap. 4. Aurum arrugia quæsitum non coquitur, sed statim suum est. Inveniuntur ita massæ: necnon in puteis denas excedentes libras. Palacras Hispani, alii Palacranas: iidem quod minutum est, Balucem vocant. Turneb. 30. 26. apud Martial. 12. 57. corrigit,
Illinc balucis malleator Hispanæ. Ubi in vulgatis scribitur Paludis.

BALYRA, æ. [Βάλυρα] Fluvius est Peloponnesi, sic dictus quod in calamitate illuc lyram abjecerit Thamyris, qui Philammonis fuit filius, & nymphæ Argiopes, quæ ad Parnassum incoluit. Plura vide apud Cæl. lib. 18. cap. 7. Ex Pausan. Messen.

B A M

BAMBACION, i. n. [βαμβάκιον ἢ βαμβακίς Suidæ] Lanæ genus candidissimum, in exiguo nascens frutice, quem nonnulli Gossipion, plures Xylon appellant, teste Plin. lib. 19. cap. 1. Fert hic frutex fructum barbatæ nuci non dissimilem, quæ dehiscens velut inculcatum lanæ glomum detegit, ex qua deinde vestes fiunt, quæ a nonnullis Bambacinæ appellantur. A peritioribus Xylinæ vel Gossipinæ. Vulgus *Cotonum* vocat, a similitudine fortasse illius lanuginis, quæ foris in malo cotoneo gignitur. V. Ruell. lib. 2. cap. 150. Βομβάκιον Nic. Myrepso.
Vide Suidam in Βάμβαξ. Dicit, Βάμβαξ, ἢ πάμβαξ, καὶ βαμβακίς, τὸ παρὰ τοῖς πολλοῖς λεγόμενον βαμβάκιον. Vide & in Thes. Græco an non facta mentio. H. St. V. in dictione Ἐριόξυλον omnino, & Cangium v. Bombax.

BAMBAGIA, æ. Idem, forte a Bombyx. Bambaginem dixit M. Statilejus in responf. de Fragm. Petron. Tragurien. p. 332. Ed. Burm.

BAMBALIO, Vocabulum est ignominiosæ appellationis. Scribit enim Cic. 3. Philipp. 16. Fulviæ Antonii patrem nescio quem prorsus contemptibilem, fuisse cognominatum Bambalionem, ab hæsitantia linguæ, & stupore cordis. Causam opinamur esse, quia densiorem mutarum in verbis concursum detestantur Græci, propter eum quem vocant Psellismum, ut in præterito medio ἐδέδιγα; sic & in præterito perfecto medio πέπομφα, veriti cacophoniam, ab usu id tempus abdicarunt, quia βομβώδη ἦχον efficiat, id est bombo persimilem stridoris sonum: in quem lusit facetissime comicus βομβαλοβόμβαξ, unde factum Bambalioni nomen putamus. Cæl. Rhodig. lib. 13. cap. 2. V. Turneb. Adversf. 7. 23. Victor. V. L. 7. 14. Lud. Carrion. Lect. Ant. 11. 2. qui Bambalo legit.
Bambalio, etiam Avis nomen est, Gr. βαμβάλιος, eadem quæ ἀρδαλὸς, ardaleo, vel ardelio dicitur, uti docet Salmas. ad Vopisci Saturn. cap. 8. p. 724.

BAMBATÆ, arum. In aceti scillitici confectione, jubet Columella decem bambatas in mustum mitti: eo nomine intelliguntur scillæ quæ aliquo intinctu conditæ sunt. Romani autem quum Syracusanorum sermone hac in re (ut & in multis aliis) uterentur, potius Bambatas, quam Bammatas nominabant, quod Siculi βάμβα pro βάμμα dicere solerent. Id eo moneo, nequis verbum adulterinum putet. Turnebus ad Columel. 12. 34.

BAMBOTUM, Flumen Mauritaniæ, crocodilis & hippopotamis refertum, ut scribit Plin. lib. 5. cap. 1.

BAMBYCATII, [Βαμβυκάτιοι] Populi sunt ad Tigrim fluvium, de quibus memoriæ proditum est, eos omnem auri aut argenti materiam ita execrari, ut omnia metalli genera coëmentes, illa in profunda terrarum & abditas solitudines suffodiant, ne pecuniæ commercio enervaretur animi indoles ingeniique. Hæc ex Alex. ab Alex. lib. 4. cap. 13.

BAMPLUS, i. m. Fulgent. Celocem dicunt genus navicellæ modicissimum, quod bamplum dicimus. V. Barth. Adversf. 13. 11.

B A N

BANACURA, V. BARACURA.

BANASA, apud Plin. lib. 3. cap. 1. Romanorum colonia est in Mauritania Tingitana, Valentia cognominata.

BANAUSUS, i. m. [βάναυσος] a βαῦνος caminus, & αὔω incendo. Denotat hæc vox proprie Artificem qui circa caminos & fornaces exercetur, deinde latius ad quasvis viliores & sordidiores operas, quæ manuum opificio victum quærunt, extenditur. V. Cæl. Rhod. 8. 38. & 13. 48.

BANAUSUS, a, um. Adj. Mechanicus. Vitruv. 10. 1. Machinarum genus tertium tractorium, id autem Græci βάναυσον vocant. Hieron. lib. 1. adv. Pelag. f. 182.

BANBYCE, [Βαμβύκη Straboni] Mesopotamiæ civitas est, sive (ut Plinio placet) Syriæ Cœles: in qua Atergatis dea colebatur. Hæc alio nomine Hierapolis, hoc est Sacra civitas, appellatur, & Edessa.

BANCHUS, i. m. Piscis, aselli genus alterum, in cujus cerebro lapillos molari forma contineri Plin. scribit lib. 32. cap. 9. Vulgo *Ver.uz.* V. Gesner. Est & Banchus inter Mugiles minimus, quem Aristoteles Chelonam vocat.

BANCHUS vel BANCUS, Germanica vox, etiam Tribunal est apud Anglos. Et Bancorum adhuc usus est in Comitiis Imperii Rom. Germanici. V. Cangii Gloss. & Spelm.

BANDA, V. ALABANDA.

BANDOBENA, [Βανδοβηνὴ] Oppidum est in India, quam Cophes & Choaspes flumina præterfluunt. Strabo lib. 15.

BANDUM, [στρατηγικὸν] Procopius de Bell. Vand. 2. 1. Signum dici militare ab Romanis interpretatur: unde factum conjectamus, ut vulgus inscitum *Banderias* nuncupet. Nam quod in C. de Episc. & Cleric. scriptum invenias, Banno subjaceant imperiali, aliud est: siquidem eo nomine recentioribus appellatur Exilii species, quam Proscriptionem dicebant veteres: qui usu togæ carent, quando est illis aqua interdictum & igni. Rhodig. lib. 15. cap. 17.
Gall. *Bandiere & Banderets les Roumans.* Vide Suidam in Βάνδον. οὕτω καλοῦσι ῥωμαῖοι, inquit, τὸ σημεῖον, τὸ ἐν πολέμῳ. Bannum vide paulo post. H. St. V. Gloss. Spelm. Macri, Cangii. Hinc

BANDŎPHŎRI, vel BANDERESII, Qui vexillis in bello utebantur.

BANNANĬCA, æ. f. Genus uvæ, de qua Plin. 14. 3. Bannanica fallax est, amant tamen eam.

BANNOMANNA, Insula ante Scythiam. Plin. lib. 4. cap. 13. Ex quibus ante Scythiam quæ appellatur Bannomanna, abesse a Scythia diei cursu, in quam Veris temperie fluctibus electrum ejiciatur, Timæus prodidit.

BANNUM, i. n. & BANNUS, i. m. [ἐξορία] Novum & nuper inventum vocabulum est, inquit Oldend. sed res antiquissima. Est autem Bannum, Quo omnia humanitatis jura, vicissitudinesque officiorum & commercia, interdicuntur rebellibus. Ideoque soli Cæsari, qui generalem ubique jurisdictionem habet, jure bannum interdicere licet: ceteri magistratus non banno, sed relegationibus aliisque pœnis utuntur. Sumptus est banni usus ab instituto Romanorum. Romani enim Draconis Atheniensis durissimam legem imitati sunt, similitudine quadam: quia igni & aqua

aqua interdicere solebant: quod ei nihil esset reliquum, cui hæc elementa denegarentur. Hinc

BANNIRE, i. e. Proscribere, aqua & igne interdicere. Et

BANNITUS, a, um. i. e. Excommunicatus. Neoterica plane vocabula. V. Voss. de Vit. L. L. 1. 1. & 2. 3. Apud Græcos olim qui homicidium per imprudentiam commisissent, ἀπενιαυτισμὸν, i. e. annui exilii pœnam subibant, quæ latine dicenda esset Abannatio: & hinc Bannitos dici putat Alciatus Parerg. 2. 2. Rectius autem Zasius & Gailius deducunt a Germanico vocabulo *ban*, sive *bahn*, quod significat Viam tritam, publicam & regiam, quam Banniti una cum libero rerum communium usu, amittunt. Vocem cum multis aliis in Italiam invexere Longobardi.
Vide apud Steph. Βάννον, & puto notatum in Indice edit. Xylandri. Ut quibus interdicebatur aqua & igni. H. St. [Videntur omissa quædam in hac annotatione. Ceterum Banni vocabulum apud Scriptt. medii ævi πολύσημον. Ejus significationes non male distinxit Spelmannus, cui junge Macr. & Cang.

BANNUS, etiam Hungaris officii nomen est, Præsidem vel gubernatorem regni denotans. V. Leuncl. Onomast. Turcico-Arab.

BANTIA, æ. f. [Βαντία, Steph. Βαντέα] Oppidum Appuliæ pascuis abundans. Liv. 27. 25.

BANTINUS, a, um. Adj. ut, Saltus Bantini. Hor. 3. Carm. 4. 15.

BANTĪNUS, m. [Βαντῖνος] Gentile. Bantini populi sunt mediterranei Lucanorum, in tertia regione Italiæ, de quibus, Plin. lib. 3. cap. 11.

BANURRI, Getuli sunt, incolæ Tingitanæ provinciæ, ut scribit Plin. lib. 5. cap. 2.

B A P

BAPHEUS, [βαφεύς] Tinctor; & BAPHE, βαφή, Tinctura: utrunque a βάπτω, quod est Tingo, colore inficio. Justinian. lib. 11. C. tit. de Murileg. Baphei, inquit, per quos & privata nostra substantia tenuatur, & species gynæcii confectæ corrumpuntur, &c.

BAPHĬA, æ. f. [βαφεῖον] Taberna est tinctoria. Hinc Lamprid. in Alex. cap. 40. Purpura Alexandrina vulgo Probiana dicitur: idcirco quod Aurelius Probus baphiis præpositus, id genus muricis repperisset. [Immo a neutr. Plur. Baphia, orum. V. mox BAPHIUM.

BAPHIARIUS, Tinctor. Cod. 11. 7. §. 11. Panciroll. Notit. Dign. Imp. Orient. cap. 75.

BAPHĬCUS, [βαφικός] Adj. h. e. Tinctorius. ut, Coccus baphicus, granum tinctorium. V. Dioscor. & Galen.

BAPHĪUM, i. [βαφεῖον] Officina tinctoria. plural. Baphia, orum. non semel in Cod. scriptum legitur l. ult. de Vest. holoser. Et l. 18. Theodosiani, de Murilegulis. V. Pitisc. Lex.

BAPTÆ, [βάπται] Athenis erant Sacerdotes Cotyttûs, impudicitiæ deæ, cui nocturna sacra peragebant, saltationibus, & omni voluptatum genere indulgentes. Dicti autem sunt Baptæ, ἀπὸ τοῦ βάπτειν, quod qui sacris illis initiabantur, aqua calida tingerentur. Juven. 2. Sat. 91. seq.
Cecropiam soliti Baptæ lassare Cotytto. In hos Eupolis comœdiam conscripsit, quam ab illorum nomine Baptas appellavit, in qua mollitiem eorum & libidinem depinxit: quam ob causam ab illis in mare præcipitatus est, & submersus. Vide plura de his apud Suidam, & Polit. Miscell. cap. 10. Schol. & Comment. ad Juvenal.

BAPTES, Gemma est mollis, sed præstantissimi odoris. Plin. lib. 37. cap. 10.

BAPTISMUS, i. m. BAPTISMUM, i. & BAPTISMA, ătis. n. [βαπτισμός, βάπτισμα] Latine Immersio vel Intinctio dicitur, a βαπτίζω, immergo. De Baptismate a Christo sacramenti loco instituto, Baptisma (inquit Gregorius) Græco eloquio dicitur, quod Latine Tinctio: quia ibi homo spiritu Gratiæ in melius immutatur, & longe alius quam erat efficitur. Primum enim fœdi eramus deformitate peccatorum, in ipsa tinctione reddimur pulchri dealbatione virtutum. V. Lex. Pitisc. Suic. Thes. Eccles.

BAPTISTERIUM, i. n. [βαπτιστήριον] Perottus, Baptisteria in domibus sunt, hoc est veluti Lacus quidam ex ligno, aut marmore, aliove genere lapidis ædificati, in quibus lavandi gratia mergimur: dicta ἀπὸ τοῦ βαπτίζειν, quod mergere est. Hæc in cellis ædificari solent: hoc est, secretioribus locis in hunc usum factis: quarum aliæ caldariæ sunt, in quibus calida lavamur: aliæ frigidariæ, in quibus lavamur frigida. Plin. 5. Epist. 6. ad Apollinarem, Cella frigidaria, in qua baptisterium amplum atque opacum. Verti potest Lavacrum. V. Lex. Pitisc. & Suic. Thes. Piscina est Sidonio 2. Epist. 2. [Quin & Celso, Suetonio, & cui non? Quin & S. S. interpres vulgatus τὴν κολυμβήθραν hac voce reddit.

BAPTIZO, [βαπτίζω] āre. Lavare & immergere.
De forma baptizandi, &c. V. Lex. Pitisc.

BAPTIZATUS, a, um.
BAPTIZATIO, ōnis. f.
BAPTIZATOR, ōris. m.
BAPTISMALIS, e.
BAPTISTA, æ. m.
} Verba sunt apud Scriptores Ecclesiasticos frequentia.

B A R

BARA, Insula non longe a Brundusio. Festus.

BARACUM, Oppidum Africæ in tractu Cyrenaico. Plin. lib. 5. cap. 5.

BARACURA, Indiæ emporium extra Gangem, auctore Ptolemæo, hodie Bangella, (l. Bengala) civitas fœcundissima, & regnum latissimum.

BARAGASA, Æthiopiæ oppidum, de quo Plin. lib. 6. cap. 29. Aliqui unum Æthiopiæ oppidum ultra ponunt in littore Baragasa.

BARAMALACUM, Nabathæorum oppidum non spernendum, in ea parte Arabiæ quæ est contermina Syriæ, ut auctor est Plin. lib. 6. cap. 28.

BARAOMATÆ, [Βαραομάται] Populi sunt, qui Indum adversum accolunt, Gumbrotis proximi, quorum duodecim sunt nationes, singulisque binæ urbes. Auctor Plin. lib. 6. cap. 21.

BĂRĂTHRO, ōnis. m. Gurges & vorago patrimonii: sic dictus, quod ventri tanquam barathro omnia donet, vel quod dignus sit qui in barathrum conjiciatur, quæ Scaligeri opinio est. Acron vero Grammaticus ad Horatii Balathrones 1. Serm. 2. 2. Legitur, inquit, & Barathrones, qui bona sua lacerant, id est, in barathrum mittunt. conf. Rappolti Comm. p. 65. & Lambin. in Lucret. 3. 968.

BĂRĂTHRUM, i. n. [βάραθρον] Græci (inquit Festus) appellant Locum præcipitem unde emergi non possit: dictum ab eo quod est βαθύς, id est profundus. Virg. 3. Æn. 420.
——atque imo barathri ter gurgite vastos
Sorbet in abruptum fluctus. Ubi Servius, Barathrum est immensæ altitudinis nomen, unde sequitur, Sorbet in abruptum, quod Græce βάραθρον dicitur. Abyssum quidam vocant.
Barathrum, inquit Diomedes lib. 1. Locus apud inferos: proprie autem apud Athenienses, in quem noxii præcipitantur. De Fossis profundissimis manu factis usus est Vitruvius 10. 22. L. & Suiceri Thes.
Barathros vero genere masculino putat Ammonius Homines dici barathro dignos. conf. Cæl. Rhod. 17. 19.
Barathrum transfertur ad alia, ut ad Meretricem, quæ omnia absorbet. Plaut. Bacch. 1. 3. 41.
Barathrum, Stomachi sive ventriculi imus hiatus. Martial. lib. 1. 88.
Extremo ructus quum venit a barathro. Plaut. Curc. 1. 2. 29.
Age, effunde hoc cito in barathrum.
Barathrum macelli, pro Homine majorem in modum edace & helluone. Hor. de Lurcone quodam 1. Epist. 15. 31. Calepinus pro eodem dicit Barathro, onis. Sed sine auctore. V. supra in BARATHRO.
Candens barathrum. Claud. de Bell. Get. 345. De faucibus Alpium.
Ferale barathrum. Claud. de Rapt. Proserp. 1. 37.
Infernum. Valer. 2. Argon. 86.
Barathrum, [βάραθρον] in Mundo muliebri connumeratum ab Aristophane in Thesmoph. & a Polluce lib. 5. cap. 16. & lib. 7. cap. 22.

BARBA, æ. f. [πώγων, ὑπήνη] Valla 6. 14. Non est barba tantum hominum, neque barbæ tantum quadrupedum: quin & barba quadrupedum, & barbæ hominum, utique multorum dicuntur. Hor. 1. Serm. 8. 42.
Utque lupi barbam variæ cum dente colubræ
Abdiderit furtim terris. Plin. lib. 28. cap. 13. Rabiem hircorum si mulceatur barba, mitigari: eadem præcisa, non abire eos in alienum gregem. Virg. 3. Georg. 311.
Nec minus interea barbas, incanaque menta
Cyniphii tondent hirci. Ad multos hircos refertur: perinde ac si diceremus Caudas: quum tamen singulæ singulis hircis sint, ita & Barbæ. Sunt etiam & barbæ aliorum quam quadrupedum: ut Plin. lib. 30. cap. 11. Quum Geminos transit Sol, cristis & auribus & unguibus gallinaceorum: si Luna, radiis barbisque eorum. Hactenus Valla lib. 6. (Contra Servium. Vide quæ in margine notavi paulo post. Stulte quidam Barbam a Barbaris deductam putant. Perott. H. St. V. Drakenb. ad Sil. 13. 310. & Burm. ad Petron. cap. 99. p. 467.
De barbis multa Camerar. Hor. Subcis. 1. 36. p. 165. V. etiam Lex. Pitisc. in Voce & Dial. Πωγωνίας.
Barba tenus philosophum, dixit Cic. pro Eo qui nihil habet philosophi præter barbam. V. Chil. [ubi Cic. dixit?
Barba hominis. Cic. 3. de Fin. 18. Viris mammæ atque barba. Virg. 2. Æn. 277.
Squallentem barbam, & concretos sanguine crines.
Capræ barbarum villus. Plin. lib. 12. cap. 17. Capræ succum improbo barbarum villo abstergunt.
Cæsaries barbæ. Ovid. 15. Met. 656.
Virgultorum barba tonsilis. Plin. lib. 17. cap. 23.
Aureus barbæ color. Ovid. 12. Met. 395.
Ardens barba. Juven. 10. Sat. 253.
Aurea. Pers. 2. Sat. 58. —sitque illis aurea barba. ut Jovi scil. V. AUREUS.
Cana. Plin. 1. Epist. 10. de Euphrate philosopho.
Candidior. Virg. 1. Ecl. 29.
Gravis. Juvenal. 1. Sat. 25. & Ovid. 1. Met. 266.
Hirsuta. Ovid. 13. Met. 766.
Immissa. Virg. 3. Æn. 593.
Impexæ. Virg. 3. Georg. 366.
Stiriaque impexis induruit horrida barbis. Servius de barbis pecudum intelligit, aut de guttis quæ arboribus & tectis dependentes, induruerunt in modum barbarum.
Male Servius putat Barbam hominum, Barbas brutorum esse, & a Perotto etiam reprehenditur. H. St.
Incipiens. Ovid. 12. Met. 395.
Ingens. Virg. 12. Æn. 300.
Longa. Ovid. 15. Met. 656.
Madida. Ovid. 1. Met. 339.
Perpexa. V. PERPEXUS.
Prima. i. e. Tenuis lanugo. Sen. Hippol. 5.
Prolixa. i. e. Demissa. Virg. 8. Ecl. 34. Servius.
Promissa. Nep. 14. 3. 1.
Propexa in pectore barba. Virg. 10. Æn. 838. In pectore, pro In pectus, Archaismus est. Servius. Sil. 13. 310.
Resecta. Ovid. 1. de Arte Am. 518.
Sapientem pascere barbam. Hor. 2. Serm. 3. 35. i. e. Sapientiæ indicem. Agit enim de Stoico.
Stolida. V. Barbam vellere.
Subnixa barba capillis. i. e. Subjecta, supposita. Ovid. 6. Met. 715.
Torta. Stat. 6. Theb. 539.
Uda. Juvenal. 9. Sat. 4.
Abradere barbam. Plin. lib. 6. cap. 28.
Cadit barba tondenti. Virg. 1. Ecl. 29.
Canet barba gelu. Sil. lib. 1. 205.
Crescit barba. Lucret. lib. 6. 945.
Deducere barbæ cæsariem: id est quod alibi Mulcere barbam dicit. Ovid. 15. Met. 656.
Demere barbam. Cic. 3. de Nat. Deor. 83. Dionysius Æsculapii barbam auream demi jussit.
Increscit barba genis. Lucan. lib. 2. 376.
Metere. Juven. 3. Sat. 186.
Mulcere barbam manu. Ovid. 1. Fast. 259.
Pascere. V. paulo ante, Sapientem pascere, &c.
Ponere, Deponere, resecare. Hor. in Arte Poet. 298. V. PONO & DEPONO.
Promittere, pro Summittere. Tacit. 2. Ann. 39. Unde Promissa barba. Liv. lib. 2. 23. Ad hoc promissa barba & capilli efferaverant speciem oris.
Recidere hirsutam barbam. Ovid. 13. Met. 766.
Resecare. Ovid. 1. de Arte Am. 518.
Riget glacie horrida barba. Virg. 4. Æn. 251.

Tondere

Tondere barbam. Cic. 5. Tusc. 58. Sordido ancillarique artificio regiæ virgines, ut tonstriculæ tondebant barbam & capillum patris.

Vellere barbam alicui proverbialiter ex Hor. 1. Serm. 3. 133. dicimus de eo, Quem per contemptum ludo jocoque habemus. V. Casaub. ad Persii 1. Sat. 133. & 2. 28. & Erasm. Chil.

BARBŬLA, æ. f. dimin. [πωγώνιον] Cic. pro Cæl. 33. Aliquis mihi ab inferis excitandus est ex barbatis illis: non hac barbula qua ista delectatur: sed, &c.

Barbulæ florum, apud Plin. lib. 27. cap. 11.

Barbula hirci, Planta est. V. infra.

Barbula etiam cognomen Romanum. V. Lex. Pitisc.

BARBAMENTUM, i. n. idem ac Barba. in Gloss. Vet. γένειον.

BARBATŌRIA, æ. f. Barbæ rasura. ut, Barbatoriam facere. Petron. cap. 73.

BARBATORIUM, i. n. i. e. Tonstrina. Gloss. Lat. Gr. Barbatoria, πωγωνοκουρεῖα.

BARBĀTUS, Adj. [πωγωνίας, εὐπώγων] Qui barbam habet. V. Cic. pro Sext. 19. Hor. 2. Serm. 3. 249.

Imberbis & Bene barbatus, contraria. Cic. 2. in Catil. 22. Manut. Pæne. V. BARBATULUS.

Delectare barbatum. Hor. 2. Serm. 3. 249.

Facile est barbato imponere regi. Juvenal. 4. Sat. 103.

Apud barbatos ridicula videbantur. Cic. pro Muren. 26.

Barbati mulli in piscinis sunt. Cic. 2. Att. 1.

Aquila barbata, quæ & Ossifraga, generis nomen, a barba avi impositum apud Plin. 10. 3.

BARBATUS, item Cognomen est Horatiorum & Scipionum. V. Sigon. de Nom. Rom. cap. 5. Fulv. Urs. Famil. Ro. & Lex. Pitisc.

BARBATŬLUS, i. m. dimin. [πωγωνιάτιον] ut, Barbatuli Juvenes. Cic. 1. Att. 14. Concursabant barbatuli juvenes, totus ille grex Catilinæ. Dictum cum lasciviæ nota: nam apud Romanos barbam alere, moris non erat. [Intelligit Prima malarum lanugine, quæ Græcis ἴουλος & χνοῦς, ætatis florem ostentantes, nondum barba posita. Itaque nil verius Manutii conjectura in 2. Catil. V. paulo ante.

Barbatulos mullos exceptare de piscinis. Cic. in Parad. 5.

BARBESCO, ĕre. Cyrill. Gloss. Barbesco, γενειάζω.

BARBIGER, Adj. [πωγωνοφόρος] ut, Barbigeræ pecudes. Lucret. lib. 5. 898.

BARBITIUM, i. n. pro Barba. Apuleius Met. 5. p. 162. Idem Met. 11. p. 260. Hircino barbitio philosophum mentiebantur.

BARBITONSOR vulgo, pro eo qui dicitur *Barbier*. H. St. V. Voss. de Vit. Serm. 3. 2.

BARBA Jovis, [Διὸς πώγων] Arbor est Plinio, in opere topiario tonsilis, & in rotunditatem spissa, argenteo folio: quam etiam odisse aquas idem Plin. scribit, lib. 16. cap. 18.

BARBAGIORAS, V. BARGIORAS.

BARBARALEXIS, [βαρβαρόλεξις] Figura, qua dictionem barbaram & peregrinam Latinæ aut Græcæ admiscemus orationi, ut Gaza, & Magalia apud Virgil. [Immo nec una vox est, nec figura oratoria, Sed duæ voces, Lexis, i. e. dictio, Barbara. V. BARBARISMUS.

BARBARIUM, [Βαρβάριον] Apud Strabon. lib. 3. Promontorium est Lusitaniæ, inter Tagi & Chalybis ostia.

BARBARIUS Philippus, de quo Ulpian. in l. 3. D. de offic. Prætor. qui servus licet fugitivus, pro libero se gerens, præturam adeptus est. Unus e sodalibus & compotoribus Antonii triumviri fuit, quod verba declarant nescio cujus antiqui scriptoris a Suida relata, qui eum Barbium Philippicum vocat. Turneb. Adverf. 7 7.

BARBAROSSA, æ. vel Barbarussa, i. e. Ænobarbus, propter barbam rufam ab Italis cognominatus est Fridericus I. Imp.

BARBARUS, a, um. [βάρβαρος] quid significet declarat Strabo lib. 14. his verbis, Ego arbitror, ab initio conficto nomine eos barbaros appellatos, qui difficulter, aspere ac duriter loquerentur, ut blæsos, balbosque dicimus: sumus enim ad confingenda cognata rebus nomina ingeniosi, qualia apud nos permulta sunt, ut κελαρύζειν, κλαγγὴ, ψόφος, βοὴ, κρότος. (id est, murmur, clangor, strepitus, vox, crepitus) quorum plurima jam proprie proferuntur. Omnes itaque qui crasse loquuntur, Barbari dicuntur, quales sunt nationes omnes, præter Græcos. Quare illos proprie Barbaros appellavit, ac in initio quidem per convicium, quasi duriloquos & crassilingues: postea vero eo nomine abusi sumus, tanquam communi ac gentili, distinguentes eos a Græcis. Nondum enim multa consuetudo & commercium erat cum Barbaris: quod ex crassitudine linguæ, & quadam vocalium instrumentorum ineptitudine, & non ex linguarum vernaculis proveniebat. Festus, Barbari dicebantur antiquitus omnes populi exceptis Græcis: unde Plautus Nævium, poetam Latinum, Barbarum dixit. Hactenus Festus. V. etiam Lex. Pitisc. Quod ad derivationem vocis attinet, Vossius de Vitiis Serm. 1. 1. ex Chaldaico *Bar*, quod Extra, foras, significat, deducit. Jul. Cæs. Scalig. Exercit. 51. ab Arabica voce *bar*, quæ Desertum significat, deduci vult. & more Ebræo *Barbar*, Valde desertum, unde Barbaria. Idem in Theophrast. de Plantis. V. etiam Hotoman. de Ritu nupt. c. v. p. 469. Coquej. ad Aug. de Civ. Dei, 1. 1. p. 6. & Bernegg. ad Suet. Aug. cap. 21. 3.

Barbari a Caribus. Eusttath. [V. Il. 2. extr.] Plutarch. in Alex. (extr.) 227. Ald. a med. ὁ κάλας ἐν βαρβάροις καὶ πολιτικοῖς ὑβρίζεσθ Μακεδόνας. Ibidem, Ἀλλὰ μίξει βαρβάρων ζῆν καὶ ἀνδραπόδων. A Barbaris distinguuntur Macedones ab Appiano (quoque) col. 122. in fine: Πόλεμον δ' ἐπολέμησε πολλοῖς Μακεδόσι καὶ βαρβάροις. Mirum est autem eundem quosdam vocare Barbaros, quos tamen fateatur fuisse μιξοβαρβάρους: Πρῶτοι δὲ τῶν βαρβάρων κατήντησαν αὐτοὺς ὄντες μιξέλληνες. In Parth. 103. Puto & μιξοβάρβαροι dici potuissent. Dio p. 81. Parif. De Seleucia: ἐστὶ δὲ πόλις ἐν τῇ μεσοποταμίᾳ, πλεῖστον τὸ ἑλληνικὸν καὶ νῦν ἔχουσα. Poterat dici Urbs μιξέλλην. H. St. Hujus observationis postrema verba cultro ablata fuerunt. Conf. Henr. Steph. Thes. Gr. in hac voce.

Auxilia barbara. Cic. 11. Att. 7.

Mare Barbarum, pro Indico. Hor. 2. Carm. 19. 17.

Barbari nunc dicuntur, Qui alia lingua utuntur, quam Latina, quod ea mitior sit & cultior: aut Qui ea Latina loquuntuur quidem, sed contra præcepta Grammaticorum, usumque linguæ, & depravate.

Barbarus hic ego sum, quia non intelligor ulli. Sic Paulus Apostolus, Ego huic ero barbarus. H. St. Prior loc. Ovid. 5. Trist. 10. 37. Alter. 1. Cor. 14. 11.

Fuisse autem quosdam e barbaris principibus & quidem regibus, qui sermonem Græcum callerent, & ita quidem, ut aliqua Græce. H. St. Supple, Componerent, reliqua cultro resecta sunt. Videtur autem Orodis & Artabazi exemplo supra scripta confirmasse, quod ex adscriptis verbis, Vide Appian. col. 104. Parif. colligimus.

Barbarus, Agrestis, durus, sævus. Plaut. Bacch. 1. 2. 13. O Lyde, es barbarus.

Immanitate barbaræ gentes. Cic. pro Marcell. 8.

Agrestes ac barbari servi. Cic. pro Milon. 26.

Inhumanus & barbarus: cui Commodus & disertus opponuntur. Cic. 5. Verr. Qui aliis inhumanus ac barbarus: isti uni commodus ac disertus videretur.

Consuetudo immanis ac barbara immolandorum hominum. Cic. pro Font. 21.

Corda barbara. Ovid. 3. Pont. 2. 100.

Gens immanis ac barbara: cui opponitur Humana, atque docta. Cic. 2. de Divin.

Lingua & natione barbarus. Cic. 6. Verr. 112.

Mos. Hor. 1. Carm. 27. 2.

Natura & moribus barbarus. Cic. 6. Verr. 112.

Patria barbara. Virg. 1. Æn. 539.

Sermone barbara (aut barbarus.) Ovid. Rem. Amor. 335.

Species myrrhæ sordida & barbara. Plin. lib. 12. cap. 16.

Tellus. Ovid. 5. Trist. 2. 31.

Augere in barbarum cognomentum. Tacit. 5. Hist. 2.

Corrupta in barbarum. Tacit. 6. Ann. 42.

Barbarior, & barbarius, compar. Ovid. 3. Pont. 2. 79. conf. 5. Trist. 1. 72.

BARBARE, [βαρβάρως] Adv. ut, Barbare loqui, Non recte proferre. Cic. 2. Tusc. 12. Ut enim si grammaticum se professus quispiam, barbare loquatur.

Barbare, Rustice. Hor. 1. Carm. 13. 14.

Barbare, Latine, in oppositione ad Græcam linguam. Plaut. Asin. prol. v. 11. Huic nomen Græce est Onagos fabulæ; Demophilus scripsit, Marcus vortit barbare. Idem Trin. prol. v. 19. Philemo scripsit, Plautus vertit barbare.

BARBARIA, Barbarorum regio. Cic. 3. in Catil. 25. Quale bellum nulla unquam Barbaria cum sua gente gessit.

Barbaria, cui opponitur Græcia & Italia. Cic. 2 de Fin. 49. Philosophus nobilis, a quo non solum Græcia & Italia, sed etiam omnis Barbaria commota est.

Nulla in Barbaria. Cic. in Pison. 17. conf. Justin. 1. 1. 31. & 12. 1. 3. & Curt. 6. 3. 3. Hor. 1. Epist. 2. 7.

Barbaria, Rusticitas, Inscitia, duritia, sævitia.

Barbaria forensis. Cic. 1. de Orat. 118. Neque enim si multitudo litium, si varietas caussarum, si hæc turba & barbaria forensis, dat locum vel vitiosis oratoribus.

Grandis barbaria. Ovid. 3. Amor. 8. 3.

Ingenium quondam fuerat pretiosius auro:

At nunc barbaria est grandis, habere nihil. i. e. Hic agrestis & rudis habetur, qui pauper est.

Inconditæ barbariæ homo. Liv. Decad. 3. lib. 10. de Syphace rege.

Inhumana barbaria. Ovid. 3. Trist. 9. 3.

Delere barbariam inveteratam ex moribus & disciplina. Cic. pro Cornel. Balbo. 43. Omitto quantis ornamentis populum istum C. Cæsar, quum esset in Hispania Prætor, affecerit, controversias sedarit, jura ipsorum permissu statuerit, inveteratam quandam barbariam ex Gaditanorum moribus disciplinaque delerit.

Resistere immani atque intolerandæ barbariæ alicujus. Cic. pro Fonteio. adde Justin. 43. 4. 1: 42. 1. 10. & Quintil. 2. 3. p. 103.

BARBĂRĬCUS, a, um. [βαρβαρικός] Adj. ejusdem pæne significationis cum Barbaro. Apuleius, Feris ac barbaricis moribus. h. e. Asperis & incultis.

Alæ barbaricæ. Lucan. 1. 476.

Aurum barbaricum dixit Virgilius pro Multo, vel ex Barbaria advecto, 2. Æn. 504. Servius.

Cor. Sil. lib. 15. 693.

Lege barbarica jus suum persequi. i. e. Romana. Plaut. Capt. 3. 1. 32.

Nomina barbarica. Suet. Calig. cap. 47.

Pavimenta barbarica, sive subtegulanea, primo facta apud veteres ex testis tusis, rudere & calce. Plin. lib. 36. cap. 25.

Ritu barbarico esse. Plaut. Cas. 3. 6. 19.

Supellex barbarica. Liv. 1. Bell. Pun.

Silva. Columel. lib. 11. cap. 2. Tum etiam silvam si quis barbaricam, id est consemineam velit facere, recte conferet glandibus, & ceteris seminibus.

Vestes barbaricæ, i. e. Pretiosæ. Lucret. lib. 2. 499. Barbaricariæ vestes (inquit Turnebus) Phrygiæ intelligendæ sunt: unde & Barbaricarii in jure civili: nam Barbarum pro Phryge dici est frequentissimum. V. infra.

Vita. Claud. 2. in Eutrop. 275.

BARBARICA, æ. f. Planta. Plin. 21. 6. Quidam errore falso barbaricam eam appellabant. De Baccharis radice.

BARBARICUM, i. n. [βαρβαρικὸν] appellatur Clamor exercitus, videlicet quod eo genere barbari utantur. Festus.

Aliquando significat regionem aliquam vel Terram nondum Romanæ ditionis. Amm. Marcell. 18. 4. Visus in barbarico miles per Hortarii regna transibat intacta. Eutrop. 7. 5. Albis fluvius in barbarico longe ultra Rhenum est. Idem 9. 4. V. Lex. Pitisc. [Subauditur Solum.

Barbarica, absolute, Opera sunt dicta, quæ a barbaris emanarunt. Panciroll. Not. Dign. Imp. Occ cap. 39. Bergier de Viis Milit. 4. §. 22. 3. Forte per contractionem quasi Barbaricaria. V. Lex. Pitisc.

BARBARICUM, usurpatur etiam adverbialiter. Sil. 12. 418.

Barbaricum atque immane gemens. conf. Barbarum supra.

BARBĂRĪCE, Adv. Capitol. in L. Vero cap. 10. Barba prope barbarice demissa.

BARBARICARII, Textores artificesque barbaricæ vestis, qua ex auro & coloratis filis effigies hominum & animalium exprimuntur. Aliter Phrygiones dicuntur. Alciat. V. Vestes barbaricæ paulo supra. Donat. in Virg. 11. Æn. 777. & Lex. Pitisc.

BARBARIES, ēi. f. [βαρβαρισμὸς] Incivilitas, ineptia, ruditas. ut, Barbaries

Barbaries domestica. Cic. de Clar. Orat. 258. Sed omnes tum fere, qui nec extra urbem hanc vixerant, nec eos aliqua barbaries domestica infuscaverat, recte loquebantur.
In ipsa barbarie, pro Inter ipsos barbaros. Cic. 2. de Nat. Deor. 88. Quis in illa barbarie dubitet, quin ea sphæra sit perfecta ratione? De Scythis & Britannis loquitur. Ms. Barbaria.
Colligere barbariem. Claud. de Bell. Gild. 432. conf. Val. Max. 5.5.3. Flor. 4. 12. 20. Claud. in Ruff. 2. 78. & Lucan. 8. 812.

Barbarismus, i. m. [βαρβαρισμός] Vitium in communi sermone: in poemate vero Metaplasmus. Item Barbarismus in nostra loquela: in peregrina Barbara lexis dicitur.
Barbarismus autem fit duobus modis: scripto & pronuntiatione. His bipertitis, quatuor species supponuntur: additio, detractio, immutatio, transmutatio literæ, syllabæ, temporis, toni, aspirationis.
Per additionem literæ, fiunt barbarismi: ut Relliquias Donaûm, quum Reliquias per unum l dicere debeamus. Syllabæ: ut, Nos abiisse rati, pro Abisse. Temporis: ut, Italiam fato, quum Italiam, correpta prima syllaba dicere debeamus.
Per detractionem literæ: ut: Infantibu' parvis, pro Infantibus. Syllabæ: ut, Salmentum, pro Salsamentum. Temporis: ut, Unius ob noxam, correpte, pro Unius producte.
Per immutationem literæ: ut Olli, pro Illi. Syllabæ: ut, Pernices, pro Pernicies. Temporis: ut, Fervĕre Leucaten, quum Fervēre sit secundæ conjugationis, & producte dici debeat.
Per transmutationem literæ, ut Evandre, pro Evander. Syllabæ: ut, Displicina, pro Disciplina. Temporis: ut siquis Deos, producta priori syllaba, & correpta posteriori pronuntiet.
Toni quoque similiter, per has quatuor species commutantur: nam & ipsi adjiciuntur, detrahuntur, mutantur, & transmutantur, quorum exempla ultro se offerunt, siquis inquirat.
Totidem etiam modis per aspirationem deprehenditur barbarismus: quam quidam scripto, quidam pronuntiationi indicant ascribendam, propter H scilicet: quam alii literam, alii aspirationis notam deputant.
Fiunt autem barbarismi per hiatus, & collisiones.
Sunt etiam malæ pronuntiationis vitia, quæ nonnulli barbarismos esse putant: in quibus sunt Metacismi, labdacismi, iotacismi, hiatus, collisiones, & omnia quæ plus æquo, minusve sonantia ab eruditis auribus respuuntur. Nos cavenda hic omnia vitia præloquuti, controversiam de nomine, pertinacibus relinquamus. Hæc Donatus. Martial. lib. 6. 16.

Cinnam, Cinname, te jubes vocari:
Non est hic, rogo, Cinna, barbarismus? De barbarismo vide multa apud Quintil. lib. 1. cap. 5. & cap. 10. Cui adde Auct. ad Herenn. 4. 12. Isidor. 9. 1. Voss. de Vitiis Serm. 1. 1. & 2. & Gell. 13. 6. & 5. 20.

Barbatia, [Βαρβατία] Oppidum in Arabia. Plin. lib. 6. cap. 28. Quidam (inquit) & alia duo oppida longis intervallis Tigris prænavigari tradunt, Barbatiam, mox Thumatam, &c.

Barbatus. V. barba.

Barbesula, Hispaniæ Bæticæ oppidum est, in conventu Gaditano: & Fluvius, qui urbi nomen fecit. V. Plin. lib. 3. cap. 1.

Barbiger, **Barbitium**, &c. V. barba.

Barbilos, [Βάρβιλος] dicitur Arbor enata de Persici osse, ut scribit Cæl. Antiq. lib. 9. cap. 4.

Barbitos, i. m. & f. & **Barbiton**, i. n. [βάρβιτος] non a Barbaro deducitur, licet barbarum, hoc est peregrinum vocabulum sit: significat autem Majorem lyram organo similem sono. Quidam Latiorem partem lyræ esse existimant; & tam m. & f. gen. quam n. reperitur. Dicitur quasi βαρύμιτον, quod citharæ genus sit gravius aliquanto sonantis. Turneb. Adverf. 9. 13.
Masc. Hor. 1. Carm. 32. 4.

—— age dic Latinum, Barbite, carmen.

Fœm. Ovid. 21. Epist. 8.

Non facit ad lacrymas barbitos ulla meas.

Neut. Ausonius, Epigr. 44.

Hoc genere & chordas, & plectra, & barbita conde.

Lesboum barbiton Horatius vocat, propter Alcæum Lesbium poetam lyricum, & Sappho poetriam ex eadem Lesbo, eodemque tempore celebrem. Hor. 1. Carm. 1. 34.

—— nec Polyhymnia
Lesboum refugit tendere barbiton.

Barbo, ōnis. m. Piscis genus, a Venetis ita dictum, quod gemina barba insigniatur inferiore labro: alio nomine Mullus dicitur: a Græcis autem Trigla. Ex Perotto. Cic. in Parad. 5. Mullum barbatulum. Varro 3. de R. R. c. 17. Barbatum mullum vocat. Quod si ita est, fortassis is est piscis quem aliqui Capum marinum, Galenus Citharum, nostri Galli *Rossetam* dicunt: quidam etiam *Un jau*. Mullum autem imberbem, Plinius Alutarium vocat. Massarius in lib. 9. Plinii subscribit Perotto. Volater. quoque lib. 25. sic ait, Cicero barbatulos mullos vocat, libro de Paradoxis. Quapropter eum existimaverim, quem hodie Barbum appellant.

Barbula Hirci, [τραγοπώγων] Dioscoridi herba est brevi caule, foliis croci, radice longa, dulci, magno super caulem calyce: e cujus summo semen nigrum dependet, unde nomen inditum est. Herba esui apta est. V. Theophrast. lib. & cap. 7. de Plant. Hist. & Dioscorid. lib. 2. cap. 137.

Barca, **Barcinus.** V. barcha.

Barca, æ. f. Scapha vulgo appellatur, nomine Venetis & Gallis non ignoto. Barcæ meminit etiam Isidor. lib. 19. eamque Græca voce βάρις, corrupta, ab oneribus gerendis dictam quidam putant. Barcas naves, lamiis navibus non esse similes Æthicus Ister auctor est. Vide plura apud Isidor. Barth. Adverf. 33. 14. & Lex. Pitisc. Gloss. Vet. Barca, σκάφος.
Hoc vocabulo usus est per metaphoram prior interpres Appiani interpretans pag. 98. edit. Parif. Sed non puto illum exemplo alicujus Vet. ita usum esse. H. St. Non satis assequor quorsum hæc annotatio pertineat.

Barcæi. V. barce.

Barce, [Βάρκη] Urbs Africæ in Cyrenaica regione, alio nomine dicta Ptolemæis. Strabo lib. 17. V. etiam Harduin. ad Plin. 5. 5. De hac sic Servius, Barce civitas est Pentapoleos, quæ hodie Ptolemais dicitur. Nam Cyrene & Barce reginæ fuerunt: quæ singulis dederunt civitatibus nomina. Sil. lib. 2. 62. & 3. 251. V. & Steph.

Barce, Promontorium in occidua Africæ parte. Plin. lib. 5. cap. 1. Deinde sinum DCXVI. M. passuum includi montis Barce promontorio excurrente in occasum, quod appellatur Surrentinum.
Fuit item Barce, Nutrix Sichæi. Virg. 4. Æn. 632.

Tum breviter Barcen nutricem affata Sichæi.

Barcæi, [Βαρκαῖοι] Populi vicini Carthagini, a Barce Urbe. Virg. 4. Æn. 43.

Hinc deserta siti regio, lateque furentes
Barcæi. Sic autem dicti sunt a Virgilio, quod olim plurimum in Africa potuerint, (ut & Cyrenæi) & in re militari floruerint.

Barcha, [Βάρχα] Cognomen fuit nobilissimæ apud Carthaginenses familiæ, ex qua fuerunt Annibal & pater ejus Amilcar. Inde **Barchini** & **Barchina** factio est, quæ Barcharum potentiæ favebat, & eorum in gerendo bello auctoritatem sequebatur. Frequens ejus mentio est apud Liv. lib. 2. Bell. Pun. Scribitur frequentius sine aspirata Barca & Barcini. V. Liv. l. 28. c. 12.

Barchæi, [Βαρχαῖοι] Populi sunt apud Colchos & Iberos, quibus in more est agnatos morbo extinctos, velut ignavos, igni tradere: in bello autem defunctos, tanquam strenuos & fortes, objicere vulturibus.

Barcino, [Βαρκίνων] Colonia Faventia dicta, civitas est Hispaniæ Tarraconensis celebratissima, cujus meminit Plin. lib. 3. cap. 3. in descriptione Hispaniæ citerioris. *Barcelona* vulgo. Ausonius in 3. Epist. ad Paulin. 89.

Tarraco, & ostrifero superaddita Barcino ponto. add. Idem v. 69. Plin. 2. 3. & Lex. Pitisc.

Bardæi, orum. m. pl. Populi Illyrici. Plutarcho in Mario p. 787. ed. H. Steph. Βαρδιαῖοι, Plin. 3. 22. & Cic. 5. Fam. 9. Vardæi. Strab. & Appiano, vel corrupte, vel omisso digamma, Ἀρδιαῖοι. Unde, ut placet Salmaf.

Bardaicus, a, um. Adj. ut, Calceus Bardaicus. Juven. 16. Sat. 13. Martial. 4. 4. 5. Bardaicus, absol. Cuculli Bardaici. Capitol. in Pertin. cap. 8. V. Salmaf. & Casaub. ad Capitol. Turneb. Adverf. 23. 25. & 25. 24. Schurzfl. ad Juven. & fuse Pitisc. Lex.
Nonnulli hanc vocem confundunt cum Bardiacus, de qua infra. ubi V.

Bardebatr, Urbs est Galliæ Togatæ ad Apenninum. Plin. lib. 3. cap. 5.

Bardasanes, [Βαρδασάνης] Mesopotamiæ præsul, Syrorum lingua doctissimus, & vehemens dialecticus, adversus Marcionem patria lingua scripsit: sed & Græce ad Antoninum, sub quo fuit, librum de Fato, aliaque complura, ut ait Euseb. lib. 4. ult. Hist.

Bardesanes, [Βαρδησάνης] Nomen proprium historici Babylonii, qui in duo dogmata Indos gymnosophistas dividit, quorum alterum appellat Brachmanas, alterum Samaneos: qui tantæ continentiæ sunt, ut vel pomis arborum juxta Gangem fluvium, vel publico oryzæ & farinæ alantur cibo: & quum rex ad eos venerit, adorare illos solitus sit. Hic doctrina rerum cæleſtium, omnium Chaldæorum excellentissimus fuit, cujus mentionem facit Euseb. lib. 6. Præp. Evang. [Idem est sine dubio cum superiore. V. Fabric. Bibl. Græc. vol. 5. p. 198.

Bardus, Gallice Cantor appellatur, Qui virorum fortium laudes canit, ita dictus a gente Bardorum. Festus. Meminit & Ammian. 15. c. 9. extr. & ex eo Buleng. de Theatr. 2. 39. V. not. Valef. Erant autem Bardi [Βάρδοι] Vates, aut Magi, aut Philosophi in Gallia, de quibus Lucan. lib. 1. 444.

Vos quoque, qui fortes animas, belloque peremptas,
Laudibus in longum vates demittitis ævum,
Plurima securi fudistis carmina Bardi,
Et vos barbaricos ritus, moremque sinistrum
Sacrorum Druidæ positis repetistis ab armis.

Strabo lib. 4. Apud Gallos eximio in honore sunt Bardi, Vates, Druidæ. Bardi quidem laudationibus rebusque poeticis student. Vates autem sacrificiorum, naturaliumque causarum curæ dediti. Druidæ præter causarum naturalium studia, moralem disciplinam exercent. Diod. Sicul. lib. 6. cap. 6. Sunt & apud Gallos melodiarum poetæ, quos appellant Bardos. Hi cum organis veluti cum lyra cantant, hos laudantes, alios vituperantes. Hinc

Bardiacus, a, um. Adj. quod cum Bardaicus sæpe confunditur ut supra innuimus. Bardiacus aliquando ponitur absolute sc. Pitisc. Idem. Per Bardiacum intelliges cucullum crassioris lanæ, quo maxime Galli utuntur. Nam Bardi natio est Galliæ quæ maxime, ut docet Strabo, laudationibus rebusque Poeticis studet. Nonnulli vocem a Bardæis supra memoratis deducunt, sed perperam. [Immo parum liquet, utra lectio verior sit. Hoc tamen notandum puto, si cum Salmasio a v. Bardæus derives, antepenultimam in Bardaicus contra analogiam corripi, nam Virgilius in Achaicus & Panchaicus produxit. At in Judaicus corripiunt Juven. & Claud. Quare tutius ἐπέχειν.

Bardocucullus, i. m. Penulæ Gallicæ genus, quæ cucullum habet. Martial. lib. 14. 128.

Gallia Santonico vestit te bardocucullo:
Cercopithecorum penula nuper erat. Idem 1. 54. 4. Ex nonnullorum sententia idem cum Cucullo Bardaico vel Bardiaco de quibus supra. In vilibus servis obtinuisse docet Lipf. Elect. 1. 25. V. Raynaud. de Pil. §. 15. Ferrar. de Re Vest. 2. 1. 21. Salmaf. Exerc. Plin. p. 392. Voss. Lex. Etymol. & Lex. Pitisc. Unde

Bardocucullātus, a, um. apud Mantuan.

Bardŭli, [Βαρδοῦλοι] sunt Cantabrorum in Hispania populi, qui & Turduli, & Tapori dicuntur. Plin. lib. 4. cap. 22. Al. Varduli.

Bardus, a, um. [βραδύς] Stultus a tarditate ingenii appellatur. Cæcilius, Nimis audacem, nimisque bardum, barbarum. Trahitur autem a Græco, quod illi βαρδεῖς dicunt. Hæc Fest. Nonius, Bardum est vi propria & ingenio tardum. Nam Græci βαρδεῖς (al. Bardos) tardos dicebant. Plaut. Epid. 3. 3. 40. Ego illic me autem assimulabam quasi stolidum, quum bardum me faciebam. Idem Bacch. 5. 1. 2. Cic. de Fato 10. Stupidum esse Socratem dixit & bardum Zopyrus, quod jugula concava non haberet, obstructas eas partes & obturatas esse dicebat.

Bardus, i, Subst. V. paulo supra.

Bardyetæ, [Βαρδυῆται] Populi sunt, qui Boreale Hispaniæ latus terminant, Pletauris, Allotrigibus, Cantabrisque finitimi. Agrestis autem eorum immanitas, non solum ex ipso bellandi usu, verumetiam ex alia locorum longinquitate: cumque nullis commisceantur advenis, omnem exuerunt humanitatem. Ex Strab. lib. 3.

Barea, oppidum est Hispaniæ citerioris, Bæticæ tamen adscriptum, ut scribit Plin. lib. 3. cap. 3.

BARRAS, æ. m. vel potius Barea Soranus, Proconful Afiæ, a P. Celere falfo teftimonio circumventus, de quo Tacit. 16. Ann. 23. Juven. 3. Sat. 116. & 7. 91.

BARGASA, [Βάργασα] Civitas eft Cariæ, fupra mare poft Gnidum, & Ceramo oppido contermina, de qua Strabo lib. 14.

BARGENI, Populi funt Africæ ex Troglodytis, ut fcribit Plin. lib. 6. cap. 29. in defcriptione finus maris rubri Troglodytici & Æthiopici.

BARGINNA, æ. m. Homo gentis vitiofæ, ut exponunt Grammatici. Gloff. Vet. Barginna, νεκροφόρος, βάρβαρος, ἐπιφωνητὴς βα βάρβ. Unde patet quod Barginna, tum Vefpillonem, tum barbarum, barbari etiam acclamationem fignificabat. V. Kirchmann. de Fun. Rom. 2. 8. p. 110.

BARGIORAS. Joannes Bargioras dux factionis Judaicæ ap. Tacit. 5. Hift. 12. Vocabulum Hebraïcum eft, fignificans filium Gioræ. Ita corr. exempl. Antea Barbagioras legebatur. conf. Jofeph. de Bell. Jud. qui Simoni ejus antagonifiæ id cognomen tribuit.

BARGUS, Thraciæ fluvius eft, in Hebrum cadens. Plin. lib. 4. cap. 11. Flumina (inquit) in Hebrum cadentia, Bargus, Suemus.

BARGYLLA, orum. [Βαργύλια, τά, Stephano] Oppidum eft Cariæ, ita appellatum a Bargyllo Bellerophontis comite, qui ex Pegafi ictu interiit. Unde Bargyllitici campi, quorum meminit Plin. lib. 5. cap. 29.

BARGYLUS, Mons Syriæ, in confinio Phœnices, cujus meminit Plin. lib. 5. cap. 20.

BARIA, Locus eft in Sabinis. V. VARIA.

BARĪNE, [Βαρίνη] Meretricis nomen apud Hor. 2. Carm. 8. 2.
Ulla fi juris tibi pejerati
Pœna, Barine, nocuiffet unquam, &c.

BARILIS, Menfura Romanorum hodierna, de qua Luc. Pæt. l. 4. a pr. de Menf. & ex eod. Lex. Pitifc.

BARIPPE, V. BAROPTENUS.

BARIS, idis. f. [βᾶρις] lingua Ægyptia fignificat Cymbam, qua vehebantur cadavera ad fepulcra. Propert. lib. 3. 9. 44.
Baridos & contis roftra Liburna fequi. V. Brœkhuf. ad loc. & auctores varios in Lex. Pitifc.
Baris, locus Pifidiæ in Pamphylia. Plin. lib. 5. cap. 32.

BARIUM, [Βάριον] Apuliæ oppidum, quod Plin. dicit antea Iapygem vocatum a Dædali filio Iapyge, vulgo *Barri*. Feftus fcribit vocari Barium a conditoribus, qui expulfi ex infula Bara, urbem hanc condiderunt. conf. Tacit. 16. Ann. 9. 2. & Hor. 1. Serm. 5. 97. V. mox BARUM.

BARNICHIUS, [Βαρνίχιος] Fluvius eft Peloponnefi in Alpheum influens, qui & Enipeus appellatur a Strab. lib. 8.

BARNUS, untis. [Βάρνους] Oppidum eft Macedoniæ, prope Heracleam, ut Strabo auctor eft lib. 7.

BARO, ōnis. Mulier quædam fuit philofophiæ dedita, ut fcribit Suidas: quem P. Manutius allegat. Ex eo Philofophos, qui ftolidiores effent, non philofophos, quod eo nomine viderentur indigni, fed Barones vocabant, ut quafi mulierculæ per contemptum appellarentur. Cic. 9. Fam. 26. Ille Baro te putabat quæfiturum, num unum cælum effet, an innumerabilia? Sic enim ille hunc locum emendavit. conf. 5. Att. 11. & Petron. cap. 53.
Baro item Servus militum. Vet. Schol. ad illud Perfii 5. Sat. 138.
Baro regustatum digito terebrare falinum
Contentus, &c. hæc habet, Lingua Gallorum Barones vel Varrones dicuntur Servi militum, qui utique ftultiffimi funt, fervi videlicet ftultorum. Vet. Gloff. Steph. Baro, βάκηλος id eft fec. Suid. & Hefych. Fatuus fimul & Effœminatus. V. Petron. Pithœum Adverf. 1. 8. & Ifidor. 9. 4. qui a græco βαρὺς deducunt.
Quidam Codd. Berones in Hirt. Bell. Alex. cap. 5. 3. mutant in Barones. V. ibi Not. Davif.
Tandem vox ad Viros nobiles, proceresque traducta, & Barones, Magnates comitibus inferiores, audiunt. V. Spelman. Gloff. & Barth. ad Brit. Arem. p. 204.
Barones, pro Viris fortibus, quidam putant effe Latinum: citantque locum Cic. 5. Att. 11. Apud Patronem & reliquos Barones te in maxima gratia pofui. Quum tamen variet lectio: fintque qui legant Patrones: id eft Epicureos: alii Varrones. V. Interpp. ad loc.

BARŎPTĔNUS, i. BAROPTIS, vel BARIPPE, Plin. lib. 37. cap. 10. Gemma eft nigri coloris, fanguineis & albis diftincta nodis. l. Notis ex Ifid.

BĀRŌSUS, a, um. Stolidus. Gloff. Græc. Lat. βαρὸς, βάκηλος.

BARRA, Oppidum quondam fuit Orobiorum in Italia Transpadana, unde Bergomates Cato dixit ortos. V. Plin. lib. 3. cap. 17.

BARRĪNUS, a, um. pro Elephantinus: ut, Aures barrinæ. Sidon. Apol. 3. Epift. 13.

BARRIO, īre. Barrire elephanti dicuntur; ficut oves dicimus Balare; utique a fono ipfo vocis. Ex Fefto. V. Gloff. Vet. & Spartian. in Geta cap. 5. & Lex. Pitifc.

BARRĪTUS, ûs. Vox elephanti. Apul. 3. Flor. p. 357.
Barritus, Romanorum militum clamor. Veget. lib. 3. cap. 18. Clamor autem, quem quidam barritum vocant, non prius debet attolli, quam acies utraque fe junxerit. Vox non ab Elephantis, fed a Barbaris deducta. Ammian. 26. 7. extr. Pro terrifico fremitu, quem barbari dicunt barritum. conf. idem 16. 12. & Tacit. Germ. 3. 1. Lipf. Baritum a verbo Germanico *Beren*, vel *Baeren*, i. e. Clamare, deduci vult, quocum confentit Cluver. Antiq. Germ. 1. 51. V. Plures fententias in Lex. Pitifc.

BARRUS, i. m. Sabina lingua, Elephas dicitur. A cujus offis fimilitudine Dentes Barri [an Barrini?] dicuntur. Hor. Epod. 12. 1.
Quid tibi vis mulier nigris digniffima barris? Hinc Ebur dictum putat Servius. ad 1. Æn. 592.

BARRUS, [Βάῤῥος] Libidinofi adolefcentis nomen apud Hor. 1. Serm. 6. 31. Hic enim magna diligentia comere & ornare fe folebat, atque ita demum in publicum prodire, ut ad fe amandum puellas alliceret, & ut Hor. inquit,
Injiceret curam quærendi fingula, quali
Sit facie, fura quali, pede, dente, capillo.

BARTOLUS, JCtus, e Saxoferrato oppido Piceni, quod nunc Marchia dicitur, Rainerii Forilivienfis difcipulus, & Cini auditor. Lucernam juris civilis Bartolum appellat Baldi frater, Angelus Perufinus. Omnium vel calculo interpretum, Bartolus præter omnes juris civilis fcientiam maxime illuftravit: quod judicium elegantibus Iambis probavit Alciatus cap. 41. lib. Parerg. 3. Sentini in Umbria genitum perhibet Jovius in ejus Elogio, q. V.

BARUM, Gnatia, & Rudium, Pediculorum, id eft ejus nominis populorum, oppida funt, inquit Afcenfius in hunc Hor. locum, 1. Serm. 5. 97.
Bari mœnia pifcofi: dehinc Gnatia lymphis, &c. Barium vero legunt Ptolemæus & Mela: unde crediderim genitivum effe Bari pro Barii, quod poetis non infrequens eft. Gnatiam vero, Egnatiam illi vocant: ut poetam aphærefi ufum effe hoc loco intelligamus. Deinde non Rudium, fed Rudias. plur. nec Pediculos, fed Pediclos; aut Peucetios populum vocant. Barium vero Strabo & Barim & Baretum vocat, & Baretem etiam dictam aliquando afferit Eft autem urbs maritima, unde inquit, Bari mœnia pifcofi. [Male Barium Apuliæ, cum Bari, feu Vereto, Calabriæ confundit. V. Strab. l. 6. de utroque. de Pediculis f. l.

BARUTUS. V. BERYTUS.

BĂRYCA, æ. f. Barycæ pl. apud Vitruv. 3. 2. Ædes latæ, fed ob raritatem columnarum humiles, ut pondus fuperimpofitum facilius columnæ fuftineant.

BARYCEPHĂLÆ, f. pl. apud Eund. ibid. Ædes quæ pro paucitate columnarum onus fatis grave fuftinent, a βαρὺς & κεφαλὴ, quafi Gravicipites. V. Lex. Vitruv. Bald. p. 16.

BĂRŸPICRON, i. n. [βαρύπικρον] i. e. Nimis amarum. Ita Græcos Abfinthium cognominare dicit Apul. de Herb. cap. 100.

BĂRŸTHON, ōnis. m. [βαρύθων] alias Sabina. Apul. de Herb. cap. 85.

B A S

BASABŎCATES, Galliæ populi funt, tefte Plin. lib. 4. cap. 19. Pictonibus vicini. Cæfari Vocates. V. Hard. ad loc.

BASALTES, æ. m. [βασάλτης] Genus eft marmoris, ferrei coloris & duritiei, ab Ægyptiis in vicina Æthiopia inventum: cujus generis longe maximum Vefpafianus Cæfar in templo Pacis dedicavit. Plin. lib. 36. cap. 7.

BASANISÆ, [Βασανίσαι] vel (ut aliis placet) BANISÆ per tres fyllabas, [Βανίσαι] Populi funt Thraciæ. Steph.

BASANITES, æ. m. [βασανίτης] Lapis ex quo fiunt cotes. Plin. lib. 36. cap. 20. & 22. Experimentum ejus effe in cote ex lapide Bafanite. Dictus Bafanites, ἀπὸ τοῦ βασανίζειν, quod eft Explorare, vel examinare. Unde & βάσανον dicunt Græci, pro Indice, cujus attritu exploratur aurum.

BASCANIA, orum. n. pl. Ridicula. Solebant veteres ferrarii fabri ante fornaculam ridicularia quæpiam appendere invidiæ avertendæ gratia; ea dicebantur Bafcania. V. Cæl. Rhod. 11. 30.

BASCAUDA, æ. f. [βασκαύδα] Vas Britannicum. Martial. lib. 14. 99.
Barbara depictis venit bafcauda Britannis:
Sed me jam mavult dicere Roma fuam. Juven. 12. Sat. 46.
Adde & bafcaudas & mille efcaria. Ubi Scoliaftes, Bafcaudæ, inquit, Vafa ubi calices lavabantur & cacabus. Nonnulli deductum volunt ab Anglica voce *Basket*, quæ Sportam five caniftrum fonat. V. Voff. Lex. Etym. p. 65. & Buleng. de Conviv. 4. 10.

BASCULI, Populi Hifpaniæ. Varr. lib. 2. de R. R. cap. 10. V. Geogr.

BASELLA, æ. f. dimin. Parva bafis. Pallad. de R. R. 1. 18.

BASĒRA, [Βάσηρα] Oppidum Phœnices, Steph.

BASIATIO, BASIATOR, &c. V. BASIUM.

BĂSĬBALLUM, i. n. vel BASIBOLUM, a βάσις fulcimentum & βάλλω jacio. Vox Petroniana cap. 61. quam retinet M. Nodot. & Bafiballum pulcherrimum accipit de Eo in quod infinuatur bafis naturæ humanæ. Alii aliter. V. Burm. p. 308.

BASILĒA, Non procul a ruderibus Raurici veteris, five Col. Auguftæ Rauracorum, Germaniæ nobilis urbs ad Rhenum flumen fita, *Bafilia* dicta ab Ammiano 30. 3. Quomodo & in paulo antiquioribus monumentis id nomen legitur. Vulgo *Bafel*. Gall. *Basle*.

BASILIA, [Βασιλία] Infula. V. BALTIA.

BASILĪI, orum. [Βασίλειοι Straboni] Populi funt Sarmatiæ Europææ, ad utramque Iftri ripam incolentes, Iazygibus & Urgis finitimi, maxima ex parte e Nomadibus, hoc eft paftoribus, conftantes. Iidem (opinor) cum his quos Pomponius a Regiis moribus, Bafilidas vocari tradit.

BASILĬCA, æ. f. [βασιλικὴ] i. e. Regia: Publica nempe domus in civitate ubi reges, principes, magiftratus habitent, aut ubi concilia, judicia, conventus publice celebrentur. Cic. 6. Verr. 6. Qui forum ac bafilicas, non fpoliis provinciarum, fed ornamentis amicorum, commodis hofpitum, non furtis nocentium, ornarent.
Bafilicæ primum Jurisdictioni deftinatæ, deinde & negotiationibus conceffæ. V. Vitruv. l. 5. c. 1. Ibidemque Philander, & ad quem is lect. remittit, Leo Bapt. Albertus de Re Ædificatoria l. 7. c. 14.
In bafilicis tabernas venalitiarios habuiffe, patet ex l. 32. §. 3. D. de aur. & arg. legat. ubi mentio fit de argento, quod teftatrix negotiatrix venale in bafilica propofitum habebat. Similiter in Curia, librorum tabernas fuiffe Afconius in Milonianæ argumento teftatur.
In bafilicis habebantur etiam olim Orationes. V. Sen. Procem. Controv. 9. Quintil. 9. 5. Plin. 6. Epift. 33. & Apulei. Apolog. Chriftiani poftea hoc nomen tribuebant ædibus facris, quas etiam Ecclefias vocaverunt.
De veteris Romæ bafilicis, quæ potiffimum a conditoribus fuis nomen fortitæ fuerunt, V. late Lex. Pitifc.
Spatio bafilicæ honeftari. Cic. pro Muren. 70. Si uno bafilicæ fpatio honeftamur, diligenter obfervari videmur & coli.
Bafilicam tegere. Cic. 4. Att. 15.

BASILICŬLA, æ. f. dimin. Paulin. Nolan. Epift. 32. n. 17.

BASILĬCUS, [βασιλικὸς] Adj. Feftus; Bafilicum, Regale: nam βασιλεὺς eft regno.
Bafilicæ edictiones. Plaut. Capt. 4. 2. 21.
Facinora. Plaut. Trin. 4. 3. 23. i. e. Magnifica.
Status. Plaut. Pfeud. 1. 5. 43.
Victus, Magnificus & plane regius. Plaut. Perf. 1. 1. 32.
Emplaftrum. V. TETRAPHARMACUM.
Jactus bafilicus, Plaut. 2. 3. 79. idem eft qui Venereus. V. Lipf. Lect. Ant. lib. 3. p. 106. De hoc ritu in conviviis V. fufe in Lex. Pitifc.
Nux bafilica, five Bafilicon, abfolute [βασιλικὸν κάρυον] Juglandis genus eft optimum, quod & Perficum dicitur, quod ex Perfide primum fuerit advectum. Dictum autem videtur Bafilicon, five a præftantia,

præstantia, quod inter nuces principatum obtinere videatur, sive a regibus, qui eas primi e Perside in Græciam transtulerunt, ut non obscure innuit Plin. lib. 15. cap. 22.

Vitis. Plin. lib. 14. cap. 2. Basilicam Dyrrachini celebrant, Hispaniæ cocolobin vocant. Rarior uva, æstus, Austrosque tolerat, capiti inimica, copia larga. Columel. 3. 9.

Uva. Isidor. 17. 5.

Basilicus Sinus, [Βασιλικὸς κόλπος] qui Ioniam Asiæ minoris regionem alluit. Plin. lib. 5. cap. 29.

BASILICE, [Βασιλικῶς] Adv. Regie. ut, Basilice vivere vel salvere; & Basilice ornatus. Plaut. Pœn. 3. 1. 74.

Basilice Eleutheria agere. Plaut. Perf. 4. 2. 1. i. e. Magnifice, proverbiali figura dictum.

Basilice intersi. Plaut. Epid. 1. 1. 54. i. e. Vehementer.

BASILICUM, Vestimenti genus. Plaut. Epid. 2. 2. 48.

BASILICARIUS, vel BASILICIARIUS, i. m. Qui in basilica ministrat. Gloss. Lat. Gr. Basiliciarius, μαλακὸς, ἀγοραῖος.

BASILIDÆ, [Βασιλεῖδαι] Populi sunt Scythiæ Europææ, Gerrho amne a Nomadibus discreti, ab Hercule & Echidna generis originem trahentes: ita dicti a regiis moribus, ut tradit Pompon. lib. 2. 1. Meminit horum & Plin. lib. 4. cap. 12. V. supra BASILEI.

BASILĪDES, æ. m. [Βασιλείδης] Nomen proprium cujusdam hæretici, qui trecentos sexagintaquinque cœlos esse credebat, quo dierum numero annus includitur: cujus sectatores dicti sunt Basilidiani. V. Euseb. 4. 8. Iren. 2. 23. & Epiphan. Hær. 23.

Basilides, unus ex primoribus Ægyptiorum, ut narrat Tacit. 4. Hist. 82. a cujus nomine Vespasianus omen regni sive imperii auspicatus est: quandoquidem βασιλεὺς Græcis rex est.

BASILINDA, æ. f. [Βασιλίνδα] Ludi genus, quo rex quidem quod faciendum est præcipit: qui vero famulus forte factus est, omnia peragit. Pollux lib. 9. cap. 7. Non absimilis erat ludus ille cujus meminit Herodotus in Clio, qui occasionem dedit agnoscendi Cyri, quum obscurus antea inter pastores regios lateret.

BASILIS, [Βασιλὶς] Civitas Arcadiæ, Steph.

BASILISCA, æ. f. Latine Regula; est Herba illis in locis nascens ubi fuerit serpens basiliscus: ejus virtutes V. apud Apul. de Herb. cap. ult.

BASILISCUS, i. m. [βασιλίσκος] Serpentis genus: dictus (ut ait Festus) vel quod in capite habeat album quiddam instar diadematis: vel quod reliqua serpentum genera vim ejus fugiant. V. Plin. lib. 8. cap. 21. Latine dicitur Regulus.

De tribus Basiliscorum generibus V. Apul. de Herb. cap. 128. conf. Voët. p. 1. Disp. Theol. p. 732. Solin. cap. 40. & Lev. Lemn. de Occult. Nat. Mir. 4. 12.

BASILĪUS Magnus, Neo-Cæsariensis, [Βασίλειος] Gregorii Nysseni frater major natu, Nazianzeni familiaris, cujus, & Jo. Chrysostomi temporibus floruit. Is Cæsareæ Cappadocum primum lector, mox Diaconus & Presbyter, dein relicta patria in Ponti solitudine Monachus, novissime Eusebio, cum quo doctrinæ causa prius dissenserat, vivo primum adjunctus, dein mortuo substitutus, ejusdem Ecclesiæ præsul factus, decessit A. C. 379. Ab eo Monachi Ord. S. Basilii instituti sunt, qui nunc pæne toto Oriente sparsi sunt.

Basilius Ancyranus præsul, arte medicus, scripsit contra Marcellum, de Virginitate librum, & nonnulla alia. Hic etiam imperante Constantino, in parte Macedoniæ cum Eustathio & Sebastiano princeps fuit. Hieron.

Alium quoque ejus nominis Suidas commemorat, præsulem Ciliciæ sub Anastasio principe floruisse: haud absimilem primo & abstinentia & vitæ institutis: scripsisseque contra Archelaum quendam presbyterum Coloniensem. Plures V. ap. Fabric. Bibl. Græc. Vol. 8. p. 63. & 347.

Basilii monumentum erat in Via Appia prope Urbem, qui locus latrociniis fuit perquam infamis. Ascon. in Cic. Mil. p. 201. Cic. 7. Att. 9. Quas L. Quintius, familiaris meus cum ferret, ad bustum Basilii vulneratus & despoliatus est. [Alii Basili verisimilius legunt, quod fuit cognomen Ro. V. dict. seq.

Basilius, fluvius inter Euphratem & Tigrim fluens, cujus meminit Strab. lib. 16.

BASĪLUS, [Βάσιλος] Cogn. Rom. Minutius Basilus, unus ex interfectoribus Cæsaris ponitur ab Appiano Emphyl. 2. extr. ubi scriptum Basillus.

Item alter fuit Pirata infamis. Lucan. 4. 446.

Et Basilum videre ducem, nova furta per æquor.

Orator ejus nominis apud Juven. 7. Sat. 146.

Prætor ejusdem. Idem 10. Sat. 222. conf. dict. praced.

BASINNI, [Βασιννοὶ] Populi Arabiæ, Steph.

BASIO, as. V. BASIUM.

BĂSIS, is. f. [βάσις] Sustentaculum & inferior columnæ pars, sicut Epistylium superior. Perott. Cic. 5. Tusc. 65. Animadverti columellam non multum e dumis eminentem, in qua inerat sphæræ figura & cylindri. & p. p. Ad adversam basim accessimus, apparebat epigramma &c.

Bases structiles, sunt velut Sedimenta columnarum, non solido lapide cæsa, sed opere cæmentitio, lateritiove coagmentata: quibus columnæ ἐπερείδονται, id est nituntur, ipsæ quidem solido lapide constantes. Pomponius Jurisconf. Statuæ affixæ basibus structilibus. Budæus. V. etiam Lex. Pitisc.

Basis, pro Fundamento & sede alicujus rei: ut, Basis statuæ. Cic. 4. Verr. 160. Hi tamen istius evertere statuam non dubitarunt: qua ablata, basin tamen in foro manere voluerunt.

Basis pro ipsa Columna videtur etiam accipi. Plin. lib. 17. cap. 25. Simili modo Trallibus palma in basi Cæsaris dictatoris.

Basis & statua. Cic. 9. Philipp. 16. Utique C. Pansa, A. Hircius coss. alter ambove, si eis videbitur, Quæstoribus urbis imperent, ut eam basin statuamque faciendam, & in Rostris statuendam locent.

Basis trophæorum. Cic. in Pison. 92. Idemque ut esset quod in basi trophæorum incidi, inscribique posset, &c.

Basis villæ. Cic. 3. Q. frat. 1. 2. Topiarium laudavi, ita omnia convestivit hedera, qua basin villæ, qua intercolumnia ambulationis, ut denique illi palliati topiariam facere videantur.

Basis trianguli. Cic. 2. de Nat. Deor. 125. Basis autem trianguli, quam efficiunt grues, &c.

Basis, [Βάσις] Figura etiam vocatur in narrationibus, quum omnia pedetentim dicuntur, insinuandi gratia. ut, Ter. in Eun. 1. 2. 28. Ibi tum matri parvulam puellam dono quidam mercator dedit, ex Attica hinc abreptam. Et paulo post, Mater ubi accepit, cœpit studiose, &c. Donatus, [Aliud est βάσις λογική, clausula Exordii ap. Hermogenem, de qua V. Voss. Rhet. contr.

BASISTANI, Strab. lib. 3. Populi sunt Hispaniæ, in tractu Bætico, qui & Bastuli dicuntur.

BASIUM, i. n. [φίλημα] Donat. in Eun. Ter. 3. 2. 3. Tria sunt osculandi genera, osculum scilicet, basium, & suavium: Oscula officiorum sunt: Basia, pudicorum affectuum: Suavia, libidinum vel amorum. Sed hæc discrimina parum observant auctores. Martial. lib. 2. 10.

Basia dimidio quod das mihi, Posthume, labro,
Laudo, licet demas hinc quoque dimidium.

Basiorum multa millia. Catul. 16. 12.

Conturbare basia. Catul. 5. 11.

Da mihi basia mille, deinde centum. Catul. 5. 7.

Basia mala fascinare lingua. Catul. 7. 12.

Jactare basia. Phædr. 5. 8. 28. Manu scilicet ori admota, dein porrecta ad eum, quem colimus. V. Interpp. ad loc.

BASIOLUM, i. n. dimin. Apul. 10. p. 248. Qualia in lupanari solent basiola jactari. Petron. cap. 86. Basiolis invadere.

BASIO, [φιλέω] are. Martial. lib. 7. 94.

Et totam, Line, basiare Romam. conf. Idem 11. 99.

Basiare basia. Catul. 7. 9.

Usque ad millia basiare. Catul. 45. 3. subaud. Basia.

Usus est sæpe Martial. passive. ut, Basianda non es. lib. 1. 95.

BASIĀTUS, Partic. Martial. lib. 12. 59.

Hinc sutor modo pelle basiata.

BASIATIO, ōnis. f. Martial. lib. 7. 94.

Hybernas, Line, basiationes. Idem 2. 23. & Catul. 7. 1.

BASIĀTOR, ōris. m. Apud Martial. lib. 12. 59. titulus est, De importunis basiatoribus. V. etiam ejusdem epig. 99. lib. 11. ubi ea bis utitur dictione.

BASOROPEDA, Regio Medorum Armeniæ contributa, ut tradit Strab. lib. 11.

BASSA, æ. f. Nomen muliebre, ductum, ut apparet, a virili Bassus, apud Martial. 1. 38. & 91.

BASSÆ, Locus est in Cotylio monte prope Phigaliam in Arcadia, ubi celebratur Epicurii Apollinis templum. V. EPICURIUS.

BASSĂREUS, per eu diphth. [Βασσαρεὺς] dictus est Bacchus, ἀπὸ τοῦ βάζω, quod est Declamo, vociferor, ob bacchantium tumultuarium clamorem. Quamvis Bassareum aliqui nominatum velint a genere vestis Baccharum: unde & Bacchæ ipsæ Bassarides dictæ a Bassara veste quæ usque ad pedes demissa est, dicta a Bassara loco Lydiæ, in quo fit: tali enim numina uti volunt. Hæc Perott. Alii βασσάρας aiunt fuisse Calceos quosdam, quibus utebantur mulieres illæ bacchantes. Hor. 1. Carm. 18. 11.

—— non ego te, candide Bassareu,
Invitum quatiam. V. Acron. in loc. & Lambin. ad h. l. & 3. 25. 19. item Brœckh. ad Tibul. 1. 8. 46. & Lex. Pitisc. in Bacchus.

BASSĂRĬCUS, Adj. [Βασσαρικὸς] Propert. 3. 16. 30.

Candida laxatis onerato colla corymbis,
Cinget Bassaricas Lydia mitra comas. i. e. Bacchicas, hoc est tuas, scribit enim ad Bacchum, qui Bassareus vocatur.

BASSĂRIS, ĭdis. [Βάσσαρις] Agave, Bacchi sacerdos. Perf. 1. Sat. 100.

Et raptum vitulo caput ablatura superbo
Bassaris, & lyncem Mænas flexura corymbis. V. Lex. Pitisc. in voce.

BASSIĀNUS, [Βασσιανὸς] patria Syracusanus, Romam studiorum causa missus, ubi Christianus factus, Ravennam insectante patre, fugit. Inde Laudensis præsul electus, ibidem decessit nonagenarius, 14. Calend. Febr. Emicuit Ambrosii temporibus, quem ægrotantem adiit, mortique interfuit. Volaterr.

Hoc nomine vocatus etiam fuit turpissimus ille imperator Rom. Heliogabalus, priusquam imperium adeptus est. V. E. l.

BASSILITAS, ātis. f. Gloss. Gr. Lat. παχύτης, bassilitas. a

BASSULUS, a, um. dimin. Gloss. Lat. Gr. Bassulus, παχὺς ὑποχοργικὸς. V. BASSUS, Adj. infra.

BASSUS, Cognomen compluribus gentibus Romanis commune. Betilienæ nescio cui familiæ vindicat ex Denario antiquo Patinus. Ceterum notus est Aufidius Bassus historicus, qui Quintiliani temporibus bellum Germanicum scripsit. V. Quintil. lib. 10. cap. 1.

Cæsius Bassus inter Lyricos ab eodem ponitur: de quo sic scribit Probus, Cæsium Bassum poetam lyricum, fama est in prædiis suis ardente Vesevo & late vagantibus ignibus, cum villa sua flagrasse. Quintilianus quoque se eum vidisse ait. Ad eum Persius scribit Sat. 6. & forsan Propert. 1. 4. V. Broeckh. ad loc.

Gabius Bassus, ex cujus scriptis quædam affert Gellius 2. 4. & 3. 9. conf. Voss. Hist. Lat. 1. 22.

Julius Bassus, Orator, cujus meminit Seneca in præf. lib. 5. Controv.

Junius Bassus, Homo dicax, idemque Asinus albus vocatus, teste Fabio 6. 3. conf. Turneb. 28. 35. & Voss. l. c. & Burm. ad Quintil. l. c. p. 545

Saleius Bassus, poeta Epicus, cujus teste Quintil. lib. 10. cap. 1. vehemens, ac poeticum ingenium fuit, nec ipsum senectute maturum. Præveniente scil. fato, quemadmodum & Valerio Flacco contigit.

Bassus, Cinædorum στρῆνις, memoratur a Luciano adverf. Indoct. p. 391. Græv. pr.

Bassus item, & Sextius Niger, Romani homines, de medicina Græce scripserunt. Volaterr.

Præter hos fuit Bassus, Martyr sub Decio clavis ferreis confixus.

BASSUS, a, um. Adj. a βάσσων, profundior. Gloss. Lat. Gr. Bassus, παχὺς ἔγχυλος. Isidor. Gloss. Bassus, pinguis, obesus. V. Cang. Gloss.

BASSUS, etiam dicitur Imus in Musica vel gravissimus cantus.

BASTA, Oppidum in Italia, non procul a promontorio quod Acran Iapygian vocant. Plin. lib. 3. cap. 11.

BASTAGA, æ. f. [βαστάγη Hesych.] Onus jumentis impositum, vel Munus trans-

transferendi res publicas aut Principis. l. 3. Cod. de Cohort. Panciroll. Not. Dign. Imp. Orient. cap. 75. Guther. de Off. Dom. Aug. 3. 22. Buleng. de Imp. Rom. 6. 31.

BASTAGARII vel BASTANGARII, erant Qui necessaria militibus portabant, ut quod in bello calones, in privata familia mediastini, in militia palatina faciant bastagarii: a Græco verbo βαστάζω, quod portare significat. Inde etiam vernacula Gallorum & Germ. lingua Clitellam Bastum, *Bast*, dicunt, quod onera portet atque sustineat. V. Alciat. in lib. 12. Cod. tit. de Metall. item Panciroll. Guther. & Buleng. ubi supra. Cang. Gloss.

BASTARNÆ, sive BASTERNÆ, [Βαστάρναι] populi Europæ in Sarmatia: de quibus Strab. lib. 7. Tacit. 2. Ann. 65. & de Germ. cap. 46.
Truces Bastarnæ. Claud. de 4. Conf. Hon. 449.
Tumentes. Claud. 1. in pr. Conf. Stil. 96.
—— sæva Proponti cæde tumentes
Basternas una potuit delere ruina. V. Cluver. Ant. Germ. 3. 43. & Cæl. Rhod. 16. 3. & 18. 23.

BASTERBINI, populi Salentinorum mediterranei, in tertia regione Italiæ, de quibus Plin. lib. 3. cap. 11.

BASTERNA, æ. f. Genus vehiculi Servio in Virg. 8. Æn. 666. Scholiast. Juven. 4. Sat. 21. Isidor. 20. 12. Beroald. in Apul. lib. 6. p. 465. Alex. ab Alex. 2. 30. meminit etiam Ammian. 14. 17. V. auctores complures in Lex. Pitisc. Scheff. de Re Vehic.

BASTERNÆ, etiam sunt Transennæ vel protecta, quæ habentur in ædibus transeundi vel spatiandi gratia. V. Cujac. Observ. 13. 30.

BASTERNIUM, i. n. [βαστέρνιον] Spatium excurrendi cum vehiculis. l. 12. §. 4. Cod. de Ædif. priv.

BASTERNARIUS, i. m. Symmachus 6. Epist. 15. Basternarios præbere alicui. ut Lecticarius.

BASTETANI, [Βαστητανοὶ] Populi sunt in Hispania, Lusitaniam versus, qui loco nummorum, gravi admodum sarcinarum permutatione utuntur, vel extensi argenti laminæ frustum abscissum exhibent. Destinatos neci lapidibus obruunt: parricidas extra montium confinia, vel ultra flumina ejectos saxis opprimunt. Ægrotos vetusto ritu Ægyptiorum in plateis deponunt, ut qui eo morbi genere tentati sunt, commonefacere eos valeant. De his Strab. plura lib. 3.

BASTIA, æ. Castrum est in Italia munitissimum, Pado adjacens, insigne ibi accepta clade ex inopinato irruente Alphonso, de quo Cæl. Antiq. lib. 5. cap. 1.

BASTITANIA, [Βαστιτανία] Regio est Hispaniæ Bæticæ, vergens ad mare. Plin. lib. 3. cap. 1.

BASTYLI, [Βαστύλοι] Bæticæ Hispaniæ populi prope Turdulos, quorum oppida sunt, Sexi, Abdera, Ilurgis, Obulco, quod & ab Hispanis Ubida. Mons item Calpe, circuitu quidem non magnus, cæterum adeo erectus ut procul aspicientibus columnæ effigiem repræsentet. V. Strab. lib. 3. Ptolem. lib. 2. cap. 5. & Plin. lib. 3. cap. 1. & 3. Quidam legunt Bastuli.

B A T

BAT! [βὰτ] Vox est qua uti solemus, quum quempiam corripimus, jubemusque eum tacere. Plaut. Pseud. 1. 3. 6. Quid opus est? P. potin' aliam rem ut cures? C. at. P. bat! crucior. P. cor dura. C. non possum. P. fac possis. V. supra in BA. [Vox joco ficta videtur.

BATA, Asiæ vicus, & portus, ubi Sinope urbs Austrum versus huic oræ plurimum videtur opponi. Strab. lib. 11.

BATALA, Antiquissimum Sidicinorum in Italia oppidum, cum aliis eorum oppidis a Livio commemoratum. [Ubi?

BATALUS, [βάταλος] Odiosus quidam & turpis, auctore Suida. Virg. in Diris, v. 1.
Batale, cygneas repetamus carmine voces. Quædam exemplaria legunt, Battare, cycneas, &c.
Batalus, Cognomen Demosthenis, quod Plutarchus ostendit illi puero inditum fuisse, & ab inimicis probro objectum. V. Wolff. t. 5. Op. Demosth. p. 335. Hinc & proverbium, Batalus es, olim in Effœminatos per contumeliam dicebatur. V. Lucian. adverf. Indoct. p. 391. Græv. a Batalo, nescio quo, molli & effœminato tibicine, qui adagio locum dedit. V. Erasm. Chil. 1. 6. 12. Cæl. Rhod. l. 5. c. 13. Add. Henr. Steph. Thes. Græc. Append. Scribitur & B[illegible]lus.

BATAVIA, Germaniæ provincia, duobus Rheni alveis bona ex parte inclusa, quæ hodie Hollandia appellatur.

BATAVUS, pen. comm. [Βάταβος] Lucan. lib. 1. 431.
Vangiones, Batavique truces, quos ære recurvo
Stridentes acuere tubæ. Sil. lib. 3. 608.
Jam puer auricomo performidate Batavo.
Batavi, donec trans Rhenum agebant pars Cattorum, seditione domestica pulsi, extrema Gallicæ oræ vacua cultoribus, simulque insulam inter vada sitam occupavêre, quam mare Oceanum a fronte, Rhenus amnis tergum ac latera circumluit. Corn. Tacit. 4. Hist. 12. V. Idem Germ. cap. 29.
De Insula Batavorum V. Cæs. 4. Bell. Gall. 10.

BATAVUS, a, um. Adj. ut
Batava auris, pro Agresti & ineleganti, tetricaque. Martial. lib. 6. 82. V. Erasm. in Chiliad.

BATAVODURUM, [Βαταυόδουρον Ptolemæo] Batavorum oppidum ad Rhenum fluvium, cujus meminit Tacit. 5. Hist. Creditur idem esse cum eo quod in agro Trajectino hodie vicum appellant. Idem 5. Hist. 20. 1. & 5. Hodie *Durostad.* V. Jo. Smith. Oppidum Batavorum, seu Noviomagum. ed. Amst. 1645. in 4to.

BATĒA, sive BATĪA, [Βάτεια] Filia Teucri Scamandri fluvii filii, uxor Dardani. Diodor. lib. 5.

BATENI, [Βατηνοὶ] Gentes sunt ad Caucasi montis juga, non procul a Bactris populis. Plin. lib. 6. cap. 16.

BATER, [βατὴρ] Pastoricium nuncupatur baculum, cum quo pascunt. Latine dicitur Pedum.
Est & Bater, Principium caveæ Pentathlorum. Hinc illud elegans apud Græcos, αὐτὸν κεκρουκας τὸν βατῆρα τῦ λόγυ, i. e. Ipsam pulsasti orationis primam partem, & præcipue tempestivam. Hæc Cæl. Antiq. lib. 5. cap. 13. V. Henr. Steph. Thes. Græc.

BATERNÆ, arum. pro Bastarnis Val. Flacc. 6. 96.

BATHYCLES, [Βαθυκλῆς] Dives quidam fuit hoc nomine, sibi soli vivens, sibique bibens: sic dictus, quasi Profundæ gloriæ. Unde proverbium, Bathyclis poculum, quod in eos dictum videtur qui divitiis suis soli fruuntur, nemini quicquam impertientes. V. Chil. Meminit Plutarchus in Convivio septem sapientum. [Nomen contr. est ex Βαθυκλέης, ut Ἡρακλῆς, Διοκλῆς, Φιλοκλῆς, Ἐμπεδοκλῆς aliaque id genus. Inde deflexum diminutivum Βάθυλλος, quod seq.

BATHYLLUS, [Βάθυλλος] Samius adolescens, quem Anacreon poeta Teius ardenter amavit. Hor. Epod. 14. 9.
Non aliter Samio dicunt arsisse Bathyllo
Anacreonta Teïum.
Alius fuit Bathyllus pantomimus, hoc est gesticulator & saltator. Unde Juven. 6. Sat. 63.
—— molli saltante Bathyllo. Tacit. 1. Ann. 54. Indulserat ei ludicro Augustus, dum Mæcenati obtemperat, effuso in amorem Bathylli.
Bathyllo duce, saltatio pantomimica est inducta, quam celebrantes Bathylli omnes appellabantur. V. Scalig. Animadv. Euseb. p. 155. Salmas. in Vopisci Carin. cap. 19. & plures alios in Lex. Pitisc.

BATHYMI, Populi sunt quos inter Ichthyophagos enumerat Plin. lib. 6. cap. 28.

BATHYNIAS, [Βαθυνίας] Fluvius est ad sinum Casthenem, & promontorium quod Chrysoceras vocatur in Thracia. Plin. lib. 4. cap. 11.

BĂTHȲPICRON, i. n. [βαθύπικρον] i. e. Absynthium. Diosc. 3. 24.

BĀTIA, æ. f. Piscis cujus fel auribus utilissimum. Plin. 32. 7. V. BATIS.

BATIACA, æ. f. Poculi genus, quod Nonius Batiolam vocat: sed ex Athenæo 2. p. 484. Batiaca & Batiacium dici debet. V. BATIOLA, & Lex. Pitisc.

BATIÆ, [Βατίαι] Civitas est mediterranea Epiri, cujus meminit Strab. lib. 7.

BATIĒA, [Βατίεια] Locus est editus in agro Trojano, qui & Ilii tumulus appellatur, teste Strab. lib. 13. Add. Steph.

BATILLUM, vel BATILLUS, i. m. Ferreum instrumentum quo pruna colligitur, ad similitudinem palæ. i. e. Batulum, quasi Patulum primo vocatum: deinde Batillum per diminutionem dictum. Perott. Plin. lib. 33. cap. 8. Batillis ferreis candentibus ramento imposito, quod candidum permaneat, probatur. Varr. 3. de R. R. cap. 6. Itaque pastorem earum cum batillo circumire oportet, ac stercus tollere ac conservare: quod & ad agriculturam idoneum est. Hor. 1. Serm. 5. 36.
—— latum clavum, prunæque batillum. ubi Foculum gestatilem significat, in quo odores accendebantur, aut qualis hyeme mensis apponitur. V. Casaub. ad Treb. Poll. in Claud. cap. 14. Legitur nonnunquam etiam Vatillum. V. & Lex. Pitisc.
Batillum & aliud esse instrumentum declarat Varro 1. de R. R. cap. 50. Altero (inquit) modo metunt, ut in Piceno: ubi ligneum habent incurvum batillum, in quo sit extremo ferrula ferrea: hæc quum comprehendit fascem spicarum, desecat, & stramenta stantia in segete relinquit, ut postea subsecentur. Al. Bacillum.

BATĪNA, [Βάτινα] Oppidum Apuliæ. unde Hor. 3. Carm. 4. 15.
—— saltusque Batinos, & arvum
Pingue tenent humilis Ferenti. [Immo Bantinos. V. BANTIA.

BATINUM, [Βατινὸν] Fluvius est in quinta regione Italiæ, non longe a Castro novo. Plin. lib. 3. cap. 13.

BATIOLA, æ. f. [βάτιον] Vasis genus, quo vinum e cado haustum ad mensam ferebatur. Plautus in Colace, ut citat Nonius 15. 19. Batiolam auream octopondo habebat. Plaut. Stich. 5. 4. 12. V. Buleng. de Conviv. 4. 16.

BATIS, vel BATTIS, is. f. [κρίθμον] Genus herbæ aculeatæ, sponte nascentis, quæ & hortensis & marina est. Plin. lib. 21. cap. 15. & Columel. lib. 12. cap. 7. ubi Battis scribitur. Ruell. lib. 2. cap. 61. Batim duplicem veteres prodiderunt: unam marinam, quam Græci Crethmon, sive potius Crithmon dicunt. Hæc fruticosa est herbula, cubitum unum alta, nascitur in maritimis, petrosis, folio copioso, pingui, albicante veluti portulacæ, sed crassiore, latiuscula & salso gustu, floribus candidis. Semen ceu libanotidis odoratum, molle, siccatum rumpitur. Habet intus tritici modo candidum, radices digiti crassitudine tres aut quatuor, odorati saporis & jucundi. Hanc officinæ simul cum vulgo *cretham* vocant *marinam*. Defertur ad nos sale & aceto condita. Altera Batis hortensiana, quam Plinius lib. 21. cap. 14. Asparagum Gallicum quibusdam dici tradit, Columella lib. 12. cap. 13. Holus cordum, caule palmum erecto, folio pingui, &c. Paulo post, Hæc apud nos ab olitoribus ad quotidianos usus consita nonnusquam spectatur comprehendisse. Vulgus nostrum *bacilas*, quasi Baticulas, ab Italis appellare didicit. Hæc Ruell.

BATIS, ĭdis. [βατὶς] Piscis mollis & delicatissimi species est, quem Plin. lib. 32. cap. ult. enumerat inter eos qui mari peculiares sunt. Hinc βατιδοσκόποι Homines delicatos & gulæ proceres, Græci appellant. Hujus piscis fel recens quidem, sed vino inveteratum, auribus medetur, teste Plin. lib. 32. cap. 7. Quidam Batus vel Battus scribunt, alii Batia. V. Cæl. Rhod. l. 13. c. 1.

BATIS, Vestimentum sacerdotale. Isidor. 19. 21.

BATO, [Βάτων] vel BATTO, [Βάττων] Historicus fuit Sinopæus, qui historiam de rebus Persicis scripsit. Strab. lib. 12. V. Voss. de Hist. Græcc. Jons. Hist. Philos. l. 2. c. 13.

BATOS, seu BATUS, i. m. [βάτος] Frutex spinosus, lenta habens flagella per terram sparsa, quem Latini Rubum appellant. de quo Diosc. lib. 4. cap. 37. 38. Diversas ejus species vide apud Ruell. lib. 3. cap. 93. conf. Plin. 23. 14. Mac. 4. 8. Fest. in v.

BATRACHION, seu BATRACHIUM, V. RANUNCULUS.

BATRACHITES, [βατραχίτης] Lapis ranæ viridi similis, colore atque effigie. Plin. lib. 37. cap. 10.

BATRACHIUM, [βατράχειον] Coloris species, quo ante inventas personas, faciem obungebant. Suid.
Est item Batrachium chymistis Chrysocollæ quoddam genus, ex divino quem vocant, latice proveniens, cui tanta inest veneni vis, ut vel solo halitu incautum interficiat. V. Cæl. Rhod. lib. 28. cap. 9.

BĂTRĂCHOS, vel BATRACHUS, i. m. [βάτραχος] apud Græcos Rana. Diosc. 2. 25. Mantuan. Ecl. 10. 3. Hinc Comœdia est apud Aristophanem

ſtophanem quæ βάτραχοι, hoc eſt Ranæ, inſcribitur, quod in ea ranas loquentes introducat.

Batrachomyomachĭa, [βατραχομυομαχία] Ranarum & murium pugna. Titulus eſt Homerici poematii, quod ejus operibus ſubjici conſuevit. Quanquam merito de auctore dubitatur. Meminerunt ejus Herodotus in vita Hom. c. 24. Stat. Præf. ad Stellam. Martial. 14. 183. V. Barth. ad Stat. Silv. p. 5. Henr. Steph. Schediaſm. 6. 22. & Nunneſ. ad Phryn. dict. Attic. p. 13. & qui hos aliosque memorat Fabric. Bibl. Gr. l. 2. c. 2. Suidæ vocatur Μυοβατραχομαχία.

Batrachus, [βάτραχος] Medicis eſt tumor quidam ſub lingua naſcens cum inflammatione, quam Ranulam vocat Avicenna.
Eſt item Batrachus, Piſcis mari peculiaris. Plin. lib. 32. cap. 11.
Fuit præterea nobilis hoc nomine Statuarius, natione Lacon, qui una cum Saura, Octaviæ templa Romæ ſtruxit porticibus incluſa. Plin. lib. 36. cap. 5.

Battălus, V. batalus.

Battĭades, V. poſt battus.

Battidoscopi, V. batis.

Battillum, V. batillum.

Battis, [Βαττίς] Puella fuit formoſiſſima, quam Philetas poeta elegiographus adamavit, ſuisque carminibus celebravit. Ovid. 1. Triſt. 5. 2.
Nec tantum Coo Battis amata ſuo.

Battŏlŏgĭa, [βαττολογία] Multiloquium Latine dicitur: cui opponitur Laconiſmos. Sumptum a Batto quopiam inepto poeta, qui in hymnis ſuis eadem crebrius iterabat. Copioſius in Chiliad. & in Annot. Eraſmi in Nov. Teſtam. conf. Cæl. Rhod. 7. 22. Pleniſſime Suicerus in Theſauro.

Batton, onis. [Βάττων] Poeta Comicus fuit, cujus tres fabulæ memorantur a Suida.

Battus, Poeta ineptior, qui dum ſimulacra & ſtatuas verſibus ac hymnis celebraret, modum excedebat legitimum, eandemque ſæpicule cantiunculam recinebat. V. ſupra in battologia, & Cæl. Rhod. lib. 13. cap. 1.
Battus, proprium illius qui Cyrenen condidit, ut auctor eſt Strabo lib. 17. p. 376. Ab hoc & Cyrenenſes Battiadæ dicti ſunt. V. battiades. Catul. 7. 6. Solinus cap. 40. Lacedæmonium hunc fuiſſe ſcribit. Plura habet Herodot. lib. 4.
Fuit item Battus, Paſtoris nomen apud Ovid. 2. Met. 687. quem Mercurius in lapidem indicem (quem Lydium vocant) commutavit. conf. Drakenb. ad Sil. 3. 253.

Battĭădes, [Βαττιάδης] Callimachus dictus eſt, id eſt Cyrenaicus, ut quidam volunt, a Batto, qui Cyrenen condidit. V. Spanh. ad Callim. p. 93. ſq. Alii dicunt a patre ſuo, cui Batto nomen fuiſſe, neſcio qua conjectura ducti, exiſtimant. Stat. 5. Silv. 3. 157.
—— tu pandere doctus
Carmina Battiadæ. Ab illo autem Batto, quem prius diximus, omnes Cyrenenſes Battiadæ dicti ſunt. Sil. lib. 3. 252.
Nec non Cyrene Pelopei ſtirpe nepotis
Battiadas pravos fidei ſtimulavit in arma. conf. Ovid. 5. Triſt. 5. 38. & in Ibin, 53.

Batulum, Caſtellum eſt Campaniæ, cujus incolæ Turno in auxilium venerunt adverſus Æneam. Virg. 7. Æn. 739.
Quique Rufras, Batulumque tenent, &c. conf. Sil. 8. 566.

Batum, Flumen eſt Italiæ, in agro Brutio, prope Blandam urbem, de quo Plin. lib. 3. cap. 5.

Batuo, vel **Battuo**, [κόπτω] ĕre. Percutere, verberare. Plaut. Caſ. 2. 8. 60. — Qui quæſo potius, quam ſculponeas,
Quibus batuatur tibi os, ſenex nequiſſime?
Batuere ulcera, Comprimere exponunt apud Plin. lib. 31. cap. 9. extr. [Ita Mſs. ſed locus vexatus, V. Hard. Ego nil mutem, & de verberato ulcere accipiendum putem. Forte Plinius, vel ejus anagnoſtes, pro συνθλιβόμενα τῶν μηρῶν, ut ap. Dioſc. l. 5. c. 126. legitur, τυπτομένων legit in Græco auctore, unde hæc deſcripſit, quomodo & Marc. Vergilius apud Dioſc. legendum ſuſpicabatur. Quo Celſi opportune auctoritas accedit l. 5. c. 27. §. 1.
Batuere ſoleas. Apic. 4. 2. i. e. Verberibus molliores reddere.
Batuere ſenſu obſcœno. Cic. 9. Fam. 22. Batuit impudenter, depſit multo impudentius. Syracuſanis βατεῖν eſt Cum fœmina coire. V. Lambin. ad loc.
Batuebat pugnatoriis armis. Suet. Calig. cap. 54. Proprie de Gladiatorum exercitatione, qui rudibus batuere ſolebant. V. Suet. in Calig. cap. 32. & mox batualia. Hinc

Batuator, ōris. m. Rudibus pugnans. Et

Batualia, orum. Locus ubi ita pugnabant. Gloſſ. Batualia, γυμνάσια τῶν μονομάχων. V. Scal. Conject. Varr. p. 64. Lipſ. Saturn. 1. 15. Voſſ. de Vit. Serm. l. 4. c. 2. Cang. Gloſſ. Salmaſ. in Hadr. Spart. cap. 26. Victor. Var. Lect. 11. 8. Aliosque in Lex. Pitiſc. Batalia dixere recentiores. Hinc hodie Prælium dicitur Gallis *Bataille*, Anglis *Battel*.

Battuarium, i. n. Gloſſ. Gr. Lat. κοπανιστήριον.

Batus, i. [βάτος] Menſuræ genus liquidorum, apud Hebræos, quæ ſextarios ſeptuaginta duos capit, auctore Joſepho lib. 3. circa fin. Budæus de Aſſe lib. 8. Scribitur & Bathus & Badus.
Batus, Herbæ genus, V. batos.

B A V

Băvăria, æ. f. hodie Germaniæ provincia. Quondam Boiaria, a Boiis dicta, ut & Noricum. Unde

Bavari, Populi. Et

Bavaricus, a, um. Adj. Ad Bavariam pertinens. V. Lex. Pitiſc.

Baubor, [βαΰζω] āri. dep. Latrare: factitium verbum a voce canum quum latrant. Lucret. lib. 5. 1069.
Et quum deſerti baubantur in ædibus. Gloſſ. Lat. Græc. ubi & Baubo, Act.

Bauca, æ. f. Patera. Anaſtaſius, Baucæ exauratæ tres. Ex Gloſſ. V. Salmaſ. in Hiſt. Aug. p. 333. Unde

Baucalis, Vas eſt quo æſtate utimur refrigerandis in aqua cyathis. Alciatus auctor in prætermiſſis. Item

Baucălium, i. n. Vas anguſto collo & prælongo ad ſugendum. Nunc Bocale vocant. V. Alex. ab Alex. 3. 10. Cæl. Rhod. 15. 6. Buleng. de Conviv. 4. 17. & Lex. Pitiſc.

Baucides, Calcei pretioſi & crocei muliebres, Polluci lib. 7. cap. 22.

Baucis, ĭdos. f. [Βαυκίς] Anus pauper, quæ cum viro ſuo Philemone, Jovem & Mercurium hoſpitio ſuſcepit. De quibus Ovid. 8. Met. 631. 682. &c. Hi verſi fuerunt in arbores.
Panuncia Baucis, Perſ. 4. Sat. 21. pro quavis Muliercula paupere.

Baucismus, i. m. Saltationis quædam ſpecies, ſed mollicula & delicatior, a ſaltatore Bauco ſic dicta: Comon cognominabant. Cæl. Antiq. lib. 5. cap. 4.

Bavius, & Mevius, [Βάβιος καὶ Μαίβιος] Ineptiſſimi poetæ fuerunt, qui Virgilio ſuam gloriam inviderunt. De quibus ipſe 3. Ecl. 90.
Qui Bavium non odit, amet tua carmina, Mevi.

Bauli, orum. m. [Βαῦλοι] Vicus inter Baias & Miſenum, ubi boves quondam Herculis, dum juxta Cumas hoſpitatus eſſet, ſtabulati eſſe dicuntur. Hinc Boaulia primum locus appellatus eſt: deinde vetuſtate corrupto vocabulo, Bauli. Symmach. Epiſt. 1. 1.
—— corrupta Boaulia Baulos
Nuncupat hæc ætas. Martial. lib. 4. 63.
Dum petit a Baulis mater Ceſellia Baias,
Occidit inſani crimine merſa freti. Tacit. 14. Ann. 4. 2. Neronem aït matrem elicuiſſe Baias, ubi Quinquatrus celebrabat, Et p. p. Excipit manu & complexu, inquit, ducitque Baulos: Id villæ nomen eſt, quæ promontorium Miſenum inter & Baianum lacum, flexo mari alluitur. conf. Suet. Neron. cap. 34. & Serv. in 6. Æn. 107.

Bauma, Oppidum eſt Æthiopici ſinus, ex Africæ latere. Plin. lib. 6. cap. 29.

B A X

Baxeæ, arum. f. [κρηπῖδες] Crepidæ & calceamenta, proprie philoſophorum. Apul. de Aſin. Aur. 11. p. 260. Nec quid pallio, baculoque & baxeis & hircino barbitio philoſophum fingeret. conf. Idem 2. Florid. p. 346. & 2. Mileſ. p. 127. Plaut. Men. 2. 3. 40. Turnebus, Baxea, Calceus philoſophicus, philoſophica crepida, quam, ſi purpuratus eſt philoſophus, Tyriam & purpuream eſſe oportet. V. etiam Lex. Pitiſc.

B D E

Bdellæ, arum. f. Hirudines. Dioſc. l. 6. ſeu Alexiph. c. 32.

Bdellium, i. n. [βδέλλιον] Arboris genus, de qua Plin. lib. 12. cap. 9. Vicina eſt (inquit) Bactriana, in qua bdellium nominatiſſimum. Arbor nigra eſt magnitudine oleæ, folio roboris, fructu caprifici, naturaque. Hujus arboris Gummi eſt id, quod aromatarii Bdellium vocant. Hanc arborem Dioſc. 1. 80. & Madelcum, ab aliis Bolchon appellari docet. conf. Plaut. Curc. 1. 2. 7. & Iſidor. 4. 12.
Bdellium, apud nonnullos ſignificat Lapidem pretioſum, vel Unionem cum Latinis Patribus, vel Carbunculum cum lxx, vel Cryſtallum cum Hebræis R. Salomone in Numer. 11. 7. & Kimchio ad Jeſ. 3. 19.

B E A

Beatus, [μακάριος, ὄλβιος, εὐδαίμων] Cic. 5. Tuſc. 29. Neque ulla alia, huic verbo quum beatum dicimus, ſubjecta notio eſt, niſi ſecretis malis omnibus, cumulata bonorum complexio.
Beatus, pro Divite & opulento. Cic. in Salluſt. 19. Unde tu qui modo, ne paternam quidem domum redimere potueris, repente tanquam ſomnio beatus, hortos pretioſiſſimos, &c. paraveris? Ovid. 1. Amor. 8. 23.
Scis here te, mea lux, juveni placuiſſe beato.
Felix & beata. Plin. lib. 12. cap. 13. Prius indicari convenit cauſſas, quæ cognomen illi Felicis ac beatæ dedere.
Ab omni parte beatum, Beatiſſimum. Hor. 2. Carm. 16. 27.
Auro beatius omni. Ovid. 2. de Pont. 8. 5.
Divitiis beatus. Hor. 2. Serm. 6. 74.
Laudum omni cumulo beatus. Stat. 4. Silv. 3. 158.
Longe beatior. Ovid. 4. Met. 325. al. Potentior.
Palam beatus. In palam.
Perſarum rege beatior. Hor. 3. Carm. 9. 4.
Terque quaterque beati. Virg. 1. Æn. 94. i. e. ut Servius ait, Sæpius. Finitus numerus pro infinito. Aut potius, Beatiſſimi. ſic enim & Græci poetæ τρισόλβιοι vocant a numero ternario.
Virtute beatus. Hor. 2. Serm. 6. 74.
Arces beatæ. Hor. 2. Carm. 6. 21.
Arva, Fertilia. Hor. Epod. 16. 41.
Civitas beata & libera. Cic. 6. Fam. 21. In libera & in beata civitate viximus.
Civitas beatiſſima & opulentiſſima. Cic. 3. de Nat. Deor. 81. Duodequadraginta Dionyſius tyrannus annos fuit opulentiſſimæ & beatiſſimæ civitatis.
Commoda beata. Catul. 21. 24.
Homines beatiores. Catul. 43. 25.
Mors. Cic. de Amicit. Ex quo illorum beata mors videtur, & horum ita laudabilis.
Nox. Claudian. in Nupt. Hon. & Mar. 40.
Opes. Stat. 1. Silv. 5. 44.
Ora beatior. Ovid. 16. Epiſt. 175.
Rebus beatis mitior. Sen. Hippol. 5.
Reſpublica beata & florens. Liv. 4. Bell. Maced.
Rus beatum, Fertile & amœnum. Hor. 1. Epiſt. 10. 14.
Sedes beatæ. Virg. 6. Æn. 639. Inferorum ſcil.
Terra. Ovid. 16. Epiſt. 188.
Thermæ. Martial. lib. 9. 77. propter opulentiam ſtructuræ.
Vita. Hor. 2. Serm. 4. 41. Cic. 2. de Fin. 95. Nos beatam vitam non depulſione mali, ſed adeptione boni judicemus.
Vox beata. Quintil. lib. 11. cap. 3. Cui ſuffragatur vox facilis, magna, beata, flexibilis, firma, dulcis &c.
Urbes. Ovid. 4. de Pont. 8. 33.
Dici beatus. Ovid. 3. Met. 136.
—— ultima ſemper
Expectanda dies homini eſt: dicique beatus
Ante obitum nemo, ſupremaque funera debet.
Fruantur beati ævo ſempiterno. Cic. de Somn. Scip. 4. Omnibus qui patriam conſervarint, auxerint, certum eſſe in cælo ac definitum locum, ubi ſempiterno ævo fruantur.
Numero beatorum eximere aliquem. i. e. Non judicare beatum. Hor. 2. Carm. 2. 18.
Unum beatiorum ſe facere alicui. Catul. 10. 17.
Beatos Eccleſia dicit, Pie vita defunctos. Unde formula apud Hieron. Epiſt. 15. pr. & Epiſt. 32. Beatæ memoriæ, qua adhuc frequen-

ter

ter utimur. At profani de Viventibus etiam hoc verbo utuntur, maxime Principibus. Gruter. Inscript. p. 283. n. 11. D. N. FL. CONSTANTINO MAXIMO BEATISSIMO, &c. & 284. n. 1. CONSTANTINI ET CONSTANTI BEATISSIMORVM AC FLORENTISSIMORVM PRINCIPVM.

BEĀTŬLUS, Adj. dimin. Perf. 3. Sat. 103.
—— tandemque beatulus alto
Compositus lecto.

BEATE, Adv. Feliciter. ut, Beate vivere. Cic. 1. Acad. Spoliavit enim virtutem suo decore, imbecillamque reddidit, quod negavit in ea sola positum esse beate vivere.
Bene beateque vivere. Cic. in Parad. 1. Profecto nihil est aliud bene beateque vivere, nisi honeste & recte vivere.
Sit tibi bene ac beate. Catul. 23. 15.

BEATĬTAS, & BEATĬTŪDO, [μακαριότης, ὄλβος] Cic. 1. de Nat. Deor. 96. At ista sive beatitas, sive beatitudo dicenda est, &c. Quintil. citat eadem lib. 8. cap. 3. Utitur & priori Macrobius Somn. Scip. 1. 9. Budæus.

BEO, [ὀλβίζω] āre. Beatum facere. Plaut. Capt. 1. 2. 34. Foris aliquantulum etiam quod gusto, id beat. Ter. Eun. 2. 2. 48. Ecquid beo te? Idem Andr. 1. 1. 79.
Cælo Musa beat. i. e. Ad beatitatem cœlestem evehit. Hor. 4. Carm. 8. 29.
Munere aliquem beare. Hor. 1. Epist. 18. 75.
Semet beare, est Indulgere animo, phrasi quadam Epicurea, qui summum bonum voluptatem aiebant esse. Hor. 2. Carm. 3. 7.

BEATIFĬCO, āre. Augustini verbum, de Trinit. 14. 14. &c.

BEATĬFĬCUS, paulo antiquius est. Apul. de Habit. Mulier. & Doctr. Plat. 1. p. 3. Deus beatus & beatificus.

B E B

BĒBĔLO, ōnis. f. (Harduin. Bebulo) Argentifodinæ nomen. Plin. 33. 6.

BEBIANI, Ligures sunt ita dicti, in secunda regione Italiæ. Plin. lib. 3. cap. 12.

BEBIUS, vel BÆBIUS, cui cognomen fuit Massa, Delator insignis fuit Vespasiani temporibus, cujus meminit Juven. 1. Sat. 35.
— quem Massa timet, quem munere palpat
Carus.
Fuit & Bebius Tamphilus, Consul Romanus cum P. Cornelio, eo anno quo Numæ Pompilii libri in agro L. Petillii effossi sunt. V. Valer. Max. lib. 1. cap. 1. §. 12.
Fuit item alter M. Bebius, in Macedonia jussu L. Pisonis interfectus. Cic. in Pison. c. 36.
Item alius Q. Bebius Tamphilus, Saguntum ad Annibalem a Senatu legatus, de quo Cic. 5. Philipp. c. 10.

BEBRA, æ. f. Pili genus, quo Barbari usi sunt in præliis. Veget. 1. 20.

BĒBRĬĂCUM, [Βηβριακόν] Vicus est inter Cremonam & Veronam, qui vulgo dicitur *Labina*, duabus jam Romanis cladibus notus, infaustusque, inquit Tacit. 2. Hist. 23. 3. Cui tertia accessit clades Othoniani exercitus. Eutrop. 7. 11. Al. Bedriacum, Betriacum & aliis modis. Juven. 2. Sat. 106.
Bebriaci in campo spolium affectare Palati.

BEBRIACENSIS, e. [Βηβριακηνός] Qui est ex Bebriaco vico. Tacit. 2. Hist. 70. 1. Bebriacensibus campis.
Bebriacenses aves. Plin. 10. 49.

BEBRYCIA, [Βεβρυκία] Regio est minoris Asiæ ad Propontidem, postea Mygdonia a Mygdonibus Thraciæ populis, & Bithynia a Bithyno rege appellata. V. Stephan.

BĔBRYX, ycis. [Βέβρυξ] Rex fuit in montibus Pyrenæis, teste Silio, quos etiam a Pyrene illius filia, nomen traxisse idem auctor est. l. 3.
Est item Bebryx nomen gentile, Eum significans qui ex Bebrycia ortus est, de quo vide paulo post in dictione BEBRYCES. Hujus autem nominis obliqui indifferenter efferuntur a poetis, secundam syllabam modo producentibus, modo corripientibus. Val. Flacc. 2. Argon. 649.
Bebrycis & Scythici procul inclementia saxi. Sil. lib. 3. 423.
Possessus Baccho sæva Bebrycis in aula.

BEBRYCES, [Βέβρυκες] Populi Asiæ juxta Pontum. Stephan.
Item Populi apud Iberos in Europa. Sil. lib. 3. 420. Galliæ Narbonensis, a Pyrenæis montibus primi. V. Cellar. Geogr. Ant. 2. 2. 3. 92.

BĒBRYCIUS, [Βεβρύκιος] Adj. Val. Flacc. 6. Argon. 344. & Sil. lib. 3. 423.
Arena Bebrycia. Stat. 4. Silv. 5. 28.
Fretum Bebrycium. Valer. 4. Argon. 743.
Nemus. Stat. 3. Theb. 353.
Regnum. Flacc. 4. Argon. 99.
Proxima Bebrycii panduntur litora regni.
Virgo. Sil. 3. 420. De jugis Pyrenæis.
Nomen Bebrycia duxere a virgine colles: scil. Virgine Pyrene, ab Hercule compressa, in montibus illis a feris discerpta. conf. Virg. 3. Æn. 73.

B E C

BECA, Tegmen capitis. V. Pitisci Lex.

BECABUNGA, æ. f. Herbæ genus, Junioribus Botanicis.

BECARE, Portus est utilissimus gentis Necanidon in Asia, quo piper monoxylis lintribus imprimis invehitur. Plin. lib. 6. cap. 23.

BECCĒSĔLĒNÆ, f. pl. Nugæ antiquæ: nomen compos. ex *Beccus*, vel *Beccos*, voce Phrygia, & Σελήνη Luna. Quippe Phryges ante Lunam se natos jactabant, & Lingua eorum antiquissima comprobari dicebatur, per vocem antedictam: uti fabulam narrat Herodot. lib. 2. princ. conf. Plutarch. 1. de Placit. Philosoph. cap. 7. Hinc vetustæ ejusmodi nugæ, Beccesilenæ, & Qui referunt, βεκκεσέληνοι sunt dicti. Steph. Vinand. Pigh. Herc. Prodic. p. 2. Ne igitur a Saturniis lemis, aut a beccesselenis Belgarum originibus incipiam.

BĒCHER, ēris. Natio Scythica bibacissima. Calep.

BĒCHION, i. n. [βήχιον] Herba. Plin. lib. 26. cap. 6. Tussim sedat bechion, quæ & tussilago dicitur. Vide TUSSILAGO. Vulgo dicitur *Farfara*, sive *Farfarella*, sive *Ungula caballina*. V. Ruell. lib. 3. cap. 40.

BECHIRES, Plinio, [Βέχειρες Stephano] Populi Themiscyræ, Asiæ regionis, Cappadociæ contermini: de quibus Plin. lib. 6. cap. 4. Hi quum Attilæ ductu in Italiam venissent, vinumque antea ipsis incognitum gustassent, brevi mortalium omnium bibacissimi evaserunt. Iidem fortasse cum his quos Becheres Calepinus appellat.

B E D

BEDA, [Βήδας] natione Anglus, ob vitæ modestiam Venerabilis cognomentum adeptus, claruit sub Joanne sexto Pontifice, quum Saraceni ex Africa solventes, Hispaniam invaserunt: ex quo Beda literis principes ad eam recuperandam solicitavit, Græce Latineque eruditus fuisse traditur. Scripsit in Acta Apostolorum, & Lucam. Volaterr.
Bedas item, nomen Insignis statuarii. Plin. lib. 34. cap. 8.

BĔDELLA, æ. f. Eadem arbor quæ Bdellium dicitur. Marc. Emp. cap. 19.
Balsama, Peucedanum, Spicam, crocum atque bedellam.

BEDESIS, Fluvius est in regione Sabinorum, ab Ancona CII. M. pass. distans. Plin. lib. 3. cap. 15.

BEDRIACUM. V. BEBRIACUM.

BEDUINI, ex Arabum, ac Saracenorum secta, aliis addicti opinionibus sunt: quapropter hæretici sunt appellati. Ii nulla ratione, inermesque una cum Saracenis in bellum ruunt, dicentes mortem vitari non posse, fatoque omnia referunt. Hircinis amiciuntur pellibus. Solem orientem adorant. Volaterranus.

B E E

BEE, [βῆ] Vox ovium. Varro 2. de R. R. cap. 1. Non enim mee, sed bee sonare videntur oves vocem efferentes. Hinc

BEELO, are. & extrita litera BELO, & tandem BALO. Idem ibid. V. BELA.

BEELPHEGOR, [Βεελφεγώρ] Idolum fuit Moabitarum, nomine Beel, sive Baal, quod in monte Phegor colebatur. Idem creditur cum Saturno, ut annotavit Cæl. Rhod. lib. 13. cap. 23. V. Selden. de Diis Syr.

BEERGIOS, [Βέργιος] Unus ex Neptuni filiis, quem Hercules vicit.

BEELZEBUB, [Βεελζεβούλ] Idolum fuit Accaronitarum, quo nomine Idolum muscæ significatur. Bel (inquit Hieronymus) & Beel, & Baal, idem Hebræis est: nam his vocibus indicatur Idolum. Zebub autem Muscam signat: unde Beelzebub (etiamsi Beelzebul Græci pronuntiant) tanquam Muscæ dicatur idolum. Sed & pro Dæmonarcha (Lactantio) ponitur, hoc est Dæmoniorum principe. Cæl. Rhod. lib. 2. cap. 13. conf. Isidor. 8. 11. Tertull. adv. Marc. 4. 26. & Prudent. Perist. 5. 267. Selden. de Diis Syr.

B E G

BEGERRI, Populi sunt in Gallia Aquitanica, de quibus Plin. lib. 4. cap. 19.

B E H

BEHEN, Officinis (ut Serapio scribit) dicuntur Radices minoris pastinacæ similes, contortæ, odoratæ, & mansu lentæ, quæ in Armenia nascuntur. Avicenna autem radicum lignosa frusta Behen esse ait, in se contracta, & siccitate exoleta. V. Matthiol. in lib. 4. Diosc. cap. 154.

B E L

BEL, seu BELIS. V. BELENUS.

BELA, [Βῆλα] Mons est in Æthiopia Hesperia, multis feris & magnis arboribus plenus. Strabo lib. 17.

BELA, [μῆλα] Oves nominaverunt antiqui Latini: unde Belare. Varro 2. de R. R. cap. 1. Unde aurea mala, id est secundum antiquam consuetudinem capras & oves, quas Hercules ex Africa in Græciam exportavit. Ea enim sua voce Græci appellarunt μῆλα. Nec multo secus nostri ab eadem voce, sed ab alia litera Bela vocaverunt. Non enim Mee, sed Bee sonare videntur oves vocem efferentes: a quo post Belare dicunt, extrita E litera, ut fit in multis.

BELA, Pannoniæ rex, regno per fratris cædem potitus, bonus alioqui princeps habitus, populos a multis vectigalibus immunes fecit. primus Byzantios nummos, argenteamque monetam percussit. Decessit tandem equo lapsus, fractusque membra, post annos regni tres, sepultus in cœnobio S. Servatoris ab eo constituto. Fuere quatuor hujus nominis Pannoniæ reges, ut auctor est Volaterr. lib. 8.

BELBINA, [Βελβίνα] Strabo lib. 9. Insula, e regione Anaphystiorum, apud quos Panos templum est, & aliud Veneris Coliadis.

BELBUS, vel BELBA, quæ & Hyæna, [ὕαινα] Ferarum omnium astutissima, quæ imitatur sub noctem humanos gemitus, ut homines pietate motos, & ad succurrendum egredientes, devoret. Arnob. 7. p. 223. V. Elmenh. Observ. p. 184.

BELENIUM, [βελένιον] Aristot. lib. de Plantis, olim Delibutorium in Perside venenum erat: translatum autem in Ægyptum & Palæstinam, sine periculo mandi cœpit. Putatur idem esse quod Crateias medicus Helenium Ægyptium vocat. V. Ruell. lib. 2. cap. 12. & Scalig. in Not. Auson. p. 28.

BĔLĒNUS, vel BĔLĪNUS, i. m. [Βελήνος ἢ Βελινός] Aquileiensium numen tutelare: idem qui Apollo. Capitol. Max. cap. 22. Herodian. 8. 3. 19. ubi Βέλιν vocat, nisi codd. vitium est. conf. Pigh. Herc. Prodic. p. 181. Phil. a Turre ad Monum. Antiat. Tertull. Apol. adv. Gent.

Gent. cap. 24. & Reinef. Infcript. claff. 1. 51. p. 98. fq. & Scalig. Aufon. Lect. 1. 9. extr. ad Carm. 4. ibidemque Vinet. G. J. Voff. Theol. Gentil. 2. 17.

Belerides, Infulæ funt haud procul a Sardinia, tefte Plinio lib. 3. cap. 7.

Beleus, [Βῆλεος Jof.] Fluvius eft, a Ptolemaide civitate Galilææ duorum fere ftadiorum interftitio, cujus in propinquo Memnonis eft fepulcrum. V. Jofeph. de B. J. 2. 9. Cæl. Rhod. lib. 22. cap. 5. Plin. lib. 5. cap. 19. Belum vocat, ut & Steph. v. Ἄκη.

Belgæ, arum. [Βέλγαι] Populi tertiam quondam Galliæ partem obtinentes inferiorem fcilicet Oceano adjacentem, a Germanis Rheno, a ceteris Gallis fluminibus Matrona & Sequana divifi, ut Cæfar docet Comment. de B. G. l. 1. c. 1. Quibus in Provinciæ formam cum reliquis Gallis ab eodem Cæfare redactis, Auguftus fucceffor etiam fuperiorem Germaniam ad Alpes usque Belgicæ provinciæ nomine adjecit. Populi proinde in hac continebantur Helvetii, Rauraci, Sequani, Lingones, Leuci, Mediomatrici, Tribocci, Nemetes, Vangiones, Treviri, Ubii, Sicambri, Eburones, Condrufi, Segni, Cæræfi, Pæmani, Batavi, Caninefates, Menapii, Nervii, Tungri, Taxandri, Morini, Atrebates, Ambiani, Bellovaci, Silvanectes, Veromandui, Remi, Sueffiones, quibus addere licet Caletes, Velocaffes & Venetos, Lugdunenfi ab Aug. adfcriptos. conf. BELGIUM.

Belga, [Βέλγης] fing. num. Lucan. lib. 1. 426.

Et docilis rector monftrati Belga covini.

Belgĭcus, a, um. [Βελγικός] Adj. ut, Effeda Belgica. Virg. 3. Georg. 204.

Belgica vel molli melius feret effeda collo. Ubi Servius, Belgica effeda, Gallicana vehicula.

Belgites, [Βελγῖται] Pannoniæ populi, apud Plin. lib. 3. cap. 25.

Belgĭum, Cæfaris cum Belgica Provincia aut ipfis Belgis confundi non debet. Erat autem Bellovacorum civitas magna, & inter Belgas auctoritate atque hominum multitudine præftans. Ejus mentionem facit femel & iterum Cæf. 5. Bell. Gall. 24. fq. Hirtius quoque lib. 8. Quibus Atrebates & Ambianos quoque adjiciendos docet Cellar. q. V.

Belgium quod vocant hodie, complectitur 17 Provincias, quarum 7. quas unitas vocant, anno MDLXXXI, ab Hifpanis defecerunt. Hinc diftinctio inter Belgium Hifpanicum & Hollandicum, feu Fœderatum, cujus eft celeberrima Respublica. V. Thuan. ab Ann. 1566. conf. Strad. & Grot.

Belgradum, feu **Bellogradum**, i. n. Urbs Hungariæ munitiffima, quæ & Alba Græca, olim Taurinum. V. Panciroll. Not. Dign. Imp. Occident. cap. 79.

Belial, [βελίαλ] Spiritus malignus. Ifidor. 8. 11. Belial fine jugo, idolum Ninivitarum. Tertull. de Habit. Mulier. flectit Belias, æ. Varia eft Quantitas apud Prudent. qui in Hamart. fic fcribit v. 520.

—— ac fub
Principe Belial rectoribus horret iniquis. & Pfych. v. 714.
Præceptor Belial mihi fit, domus eft plaga mundi.

Beliădes, æ. m. pro Diabolo, Prudent. Hamart. 610. Scribitur & βελίαρ. V. Suic. Thef.

Belialis, e. Adj. Mantuan.

Belides, **Beliioculus**, V. BELUS.

Belion, [πόλιον] Herba eft, quæ a Diofc. πόλιον ὀρεινὸν, hoc eft Polium montanum, appellatur. Eft autem hæc nomenclatura ex his, quæ inter notha Diofcoridis a doctioribus numerantur. Al. Bellion. V. Apulej. de Herb. c. 57.

Belion, [Βήλιον] quod a quibusdam Lethe, ab aliis Limæa vocitatur, Flumen eft ex Celtiberis & Vaccæis labens, Callaicæ regioni irrigandæ percommodum. Strabo lib. 3.

Belippo, Oppidum Hifpaniæ Bæticæ in conventu Gaditano, apud Plin. lib. 3. cap. 1.

Belisama, in Infcr. Vet. apud Selden. de Diis Syris 2. 2. p. 246. Regina cæli, vel Aftarte.

Belisarius, [Βελισάριος] Juftiniani Principis dux, Græcus, Perfas in Oriente vicit: Vandalos vero in Africa, ducto in triumphum Gilifmere, Gothorum in Italia gentem, capto Victige rege, fuperavit. Pofthæc Africam repetens, Vandalos, redintegratis viribus bella renovantes, Reipublicæ fubdidit, interfecto eorum rege Guntarit fub pacis dolo. Victor inde Romam reverfus, crucem auream, ubi res ejus geftæ cælatæ fuerant, Petri bafilicæ obtulit. Noviffime falfo, ut quidam perhibent, conjurationis in principem reus, utroque oculo eruto gratiam meritorum reportavit. Plura V. ap. Volaterr. conf. Procop. cap. 18. & Lex. Pitifc.

Bellaria, orum. n. [ἐπιδόρπισμός, τραγήματα, πέμματα] dicuntur Cibi ad irritandam gulam compofiti, auctore Donato, ad Ter. Adelph. 4. 2. extr. Gell. lib. 13. cap. 11. Vocabulum bellaria, fignificat omne menfæ fecundæ genus. nam quæ τραγήματα Græci, aut πέμματα dixerunt, ea veteres noftri, Bellaria appellaverunt. Vina quoque dulciora eft invenire in comœdiis antiquioribus hoc nomine appellata, dictaque effe ea, Liberi bellaria. Hactenus Gellius. Plaut. Truc. 2. 5. 27. Fer huc verbenam mihi, thus & bellaria.

Mellita bellaria. Varro apud Gell. lib. 13. cap. 11. & apud Macrob. 2. Saturn. cap. 8. Bellaria, inquit, ea maxime funt mellita, quæ mellita non funt. πέμμασιν enim cum pepfi focietas infida. V. Scalig. ad Feft. & Lex. Pitifc.

Bellarium & Bellaria, Res bellis (fcil. hominib.) aptas appellabant. Feftus.

Bellator, **Bellatrix**. V. BELLUM.

Bellatulus, **Belle**. V. Bellus in BONUS.

Bellĕrŏphon, ontis, vel **Bellerophontes**, æ. m. [Βελλεροφόντης] Glauci regis filius, qui & ipfe regnum apud Ephyram tenuit, quo privatus a Prœto Argivorum rege, ab eodemque fervus domi habitus, ac de ftupro ab ejus uxore Sthenobœa, quæ Anthia Homero dicitur, follicitatus eft. Qui tale facinus quum averfaretur, ab eadem apud virum falfo accufatus, cum literis ad Iobatam focerum miffus eft: quibus fcribebatur uti ille occideretur. Iobates itaque eum contra Chimæram monftrum mifit, qui equo Pegafo affumpto, illam e veftigio fuperavit. Pofthæc ad Solymorum bellum, poftremo ad Amazonas miffus, victor pariter rediit, pro quibus meritis Iobatæ filiam duxit Archimenen, (Al. Philonoen) ex qua liberos fufcepit Ifandrum, Hippolochum, & Laodamiam. Homer. Iliad. 6. Hygin. Fab. 57. & P. A. 2. 18. Apollod. l. 2.

Bellerophontis literas affert, Proverbium, quum quis literas velut commendatitias perfert, quæ contra ipfum funt fcriptæ. V. Erafmi Chiliad.

Eques ipfo melior Bellerophonte. Hor. 3. Carm. 12. 7.

Bellerophon caftus. Hor. 3. Carm. 7. 15.

Bellĕrophontēus, Adj. [Βελλεροφόντειος] Propert. lib. 3. 2. pr.

Vifus eram molli recubans Heliconis in umbra,
Bellerophontei qua fluit humor equi. Bellerophontei equi,

i. e. Pegafi. Intelligit autem Hippocrenen fontem, quem Pegafus ungula impreffa aperuerat.

Morbus Bellerophonteus, ponitur pro Melancholiæ, feu confortium omne fugientis animi morbo, quo Bellerophontem laboraffe ferunt. V. Scalig. Lect. Aufon. l. 2. c. 16.

Bellerus, Corinthiorum Dux quidam, a quo interfecto, Bellerophontes dictus eft, quum ante Hipponus, ἵππονος, diceretur. Cæl. Rhod. l. 13. c. 9. ex Lycophr. Schol. Quidam eundem effe cum priore volunt.

Belliaca, [Βαλλιακή] Civitas eft poft Apolloniam, non longe ab Orico. Strab. lib. 7.

Bellicosus, **Bellicrepa**, **Bellicus**, **Belliger**, **Bellĭgero**. V. BELLUM.

Bellienus, Romanum cognomen eft, ut Labienus. L. Bellieni cujusdam, cujus domus in funere C. Cæfaris deflagraverit, meminit Cic. 2. Philipp. 91.

Alius L. Bellienus, avunculus Catilinæ, qui Lucretium Afellam, confulatum contra voluntatem Sullæ Dict. ad turbandum civitatis ftatum petentem, juffu ejus occidit, accufatus poftea ac damnatus. Afcon. Pæd. ad Orat. in toga Cand. Cic.

Bellinus, Patavii epifcopus fuit, qui quum pulfus effet Patavio, graffantibus nobilium plerisque, quod feverius fanctiusque quam ab illis probari poffet, epifcopum ageret, in quoddam paluftre folum, quindecim millibus paffuum Rhodigio diftans, divertit. Plura vide apud Cæl. Antiq. lib. 17. cap. 28.

Bellinus, Britannorum Rex pace belloque vir inclytus, & in omni fortuna Brenno fratri, qui Romam cepit, par, vita privatus rogoque impofitus, Britannorum Regum primus eft crematus. V. Moreftel. Pomp. Feral. 10. 4.

Bellio, Flos luteus, qui paftillicantibus LV. barbulis coronatur. Plin. l. 21. c. 8. Bellidem luteam, poëtarum Caltham effe putant. V. Hard.

Bellior, V. Bellus, in BONUS.

Bellipŏtens, V. BELLUM.

Bellis, ĭdis. Herbula eft, de qua Plin. l. 26. c. 5. Bellis in Pratis nafcitur, flore albo, aliquatenus rubente. Plura de hoc, & aliis duobus generibus, vide apud Matthiol. in Diofc. lib. 3. cap. 139.

Bellitani, Populi Edetaniæ, quæ eft regio citerioris Hifpaniæ, ad Iberum fluvium. Plin. lib. 3. cap. 3.

Bellitudo. V. Bellus, in BONUS.

Bellius, i. m. Nomen Familiæ Rom. V. Patin. Spanh. de Ufu & Præft. Numm. Diff. 10. p. 6. [Forte eadem ac Duellia vel Duilia. V. BILIUS, & BELLUM.

Bello, āre, V. BELLUM.

Bello, Urbs eft Hifpaniæ citerioris ad Befiponem portum, ut auctor eft Plin. Meminit & Mela lib. 2. cap. 6. *Tariffa* nunc vulgo vocatur, ut fcribit Olivarius. Eft autem Tariffa in Hifpania Bætica juxta fretum Gaditanum, in ea parte regni Granatæ, quæ eft Turdulorum.

Bellocasses. V. VELOCASSES.

Bellōna, æ. f. [Ἐνυώ] Dea belli, quam alii fororem Martis, alii Uxorem, alii Aurigam, alii denique eandem ac Pallada effe dicunt. V. Lex. Pitifc. Bellona, inquit Feft. dicebatur Dea bellorum, ante cujus templum erat columella, quæ Bellica vocabatur, fupra quam haftam jaciebant, cum bellum indicebatur. Conf. de eo ritu Serv. ad 9. Æn. 52. P. Victor in Defcr. reg. IX. Urb. Virg. 8. Æn. 703.

Quam cum fanguineo fequitur Bellona flagello.

Gaudens Bellona cruentis. Hor. 2. Serm. 3. 223. V. Acron. in loc.

Bellona vindex. Claud. in Eutrop. lib. 1. 314.

Haftata Bellona. Stat. 2. Theb. p. 643. V. Barth.

Agitata motu Bellonæ. de facerdote Bellonæ femina, vel potius evirato. Tibull. lib. 1. 7. 49. ubi V. Not. Brœckh. [conf. Ter. Eun. 2. 3. 65.

Bellonarii, [Ἐνυάριοι] Sacerdotes Bellonæ, qui furibundis fimiles lacertos, humerosque, immo & femora, ftrictis cultris incidebant. V. Acron. l. c. conf. Lactant. 1. 21. Gyrald. Synt. Deor. 10. p. 321. Lex. Pitifc. Lomejer, de Luftrat. Vet. Gent. c. 22.

Bellonaria, æ. f. Herba, Græci Strychnon vocant. V. Apul. de Herb. cap. 74.

Bellosus, V. BELLUM.

Bellŏvĭcum, i. n. [Immo **Belgium**. V. fupra.] Civitas eft in provincia Rhemenfi, ac Francorum regno fita. Cujus populi,

Bellovaci, [Βελλόακοι] inter Belgas, olim belli gloria eximii, quos Cæfar eorum duce Correo interfecto, in poteftatem accepit. Cæf. 2. Bell. Gall. 4: 7. 59: 8. 6. &c. conf. Cæl. ad Cic. 8. Fam. 1. V. BELGIUM.

Bellovesus, V. AMBIGATUS.

Bellua, [θηρίον] fere ufurpatur de majori fera, cujusmodi funt Elephas, Cetus &c. Ter. Eun. 3. 1. 25. Eone es ferox, quia habes imperium in belluas? Cic. 7. Fam. 1. Quinetiam mifericordia quædam confequuta eft atque opinio ejusmodi, effe quandam illi belluæ cum genere humano focietatem. De elephantis utroque loco agitur. Scribitur & BELUA, fed minus recte.

Edentatæ belluæ. V. EDENTO. Vide EXARMATÆ. H. St.

Fera. Ovid. 13. Met. 917.

Fera & immanis bellua. Cic. 4. Acad. 108.

Quot genera, quamque disparia partim fubmerfarum, partim fluitantium & innantium belluarum, partim ad faxa nativis teftis inhærentium? Cic. 2. de Nat. Deor. 100. de Mari loquens.

Ingens. Hor. 2. Serm. 3. 315.

Sæva. Hor. 1. Carm. 12. 23.

Squamofa. Sen. Hippol. 10.

Tetra. Claud. in Eutrop. lib. 1. 183. Cic. 4. Tufc. 44. Ut tetra & immanis bellua, fugienda ægritudo.

Belluarum nomine appellare fingulas ftellas, ut capram, ut lupam, ut taurum, ut leonem. Cic. 3. de Nat. Deor. 40.

Bellua, per convicium dicitur in Hominem. Ter. Phorm. 4. 2. 11. Sed quid pertimui autem bellua? Idem Eun. 4. 4. 37. Cic. 8. Philipp. 13. Quinetiam de illo homine queri folebas, quid te facturum de bellua putas? Non Beftia, fed Bellua dicitur de aliquo per convicium. Illa immaniffima bellua. Plinius Sec. de Domitiano. Vide BESTIA. H. St. Locus eft in Paneg. c. 48. §. 3.

Fera

Fera & immanis bellua, de Homine transl. Cic. 7. Verr. 108. Sed quid ego hospitii jura in hac tam immani bellua commemoro? Ibid. Cum homine enim crudeli nobis res est, an cum fera atque immani bellua?

Feritas & immanitas belluæ in figura hominis. Cic. 3. Off. 32. Sic ista in figura hominis feritas & immanitas belluæ, a communi tanquam humanitate corporis segreganda est.

Belluālis, e. [θηριώδης] Quod est belluæ. Macrob. 5. Saturn. cap. 11. Plene Virgilius (4. Æn. 367.) non partionem solam, ficut ille quem sequebatur, sed educationem quoque nutricationis tanquam bellualem & asperam criminatur: addit enim de suo;

—— Hyrcanæque admorunt ubera tigres.

Belluātus, [ζωωτὸς] Adj. ut, Belluata tapetia, In quibus belluæ pictæ sunt. Plaut. Pseud. 1. 2. 14. conf. Is. Voss. Animadv. in Catul. p. 196. & mox bellutus.

Belluīlis, e. Idem quod Bellualis. Gloss. Lat. Gr. Belluile, θηριώδης.

Belluīnus, aliud Adj. ut, Belluina rabies, Belluinus furor. Voluptates belluinæ. Gell. 19. 2.

Bellule, Bellulus. V. bene.

Belluōsus, a, um. Adj. [κητώεις] Belluis plenum. Hor. 4. Carm. 14. 47.

Te belluosus, qui remotis
Obstrepit Oceanus Britannis, &c. conf. Avien. Or. Maritim. v. 203.

Bellutus, a, um. Bestiæ similis. Festus. [Nisi Belluatus legendum. conf. bellutulus infra.

Belluus, a, um. Idem. Gloss. Lat. Gr. Belluus, θηριώδης. & Isid. Gloss. Belluus, Moribus bestiarum.

Bellum, i. n. [πόλεμος, μῶλος, φύλοπις] est tum ipsa Pugna, tum Totum tempus quo in militia sumus: quam illiterati *Guerram* vocant. Prælium, ipsum tantummodo Armorum certamen. Nam & Pugna certamenque etiam citra arma fit: interdum etiam fit nudis verbis. Hæc Valla lib. 4.

Bellum a Belluis dicitur: quia belluarum sit perniciosa dissensio. Hæc Festus. Servius autem Bellum dici vult per contrarium, Quod minime bellum fit. Sic enim ait in illud 1. Æn. 26.

— sic volvere Parcas. Parcæ dictæ sunt κατ' ἀντίφρασιν, quod nulli parcant: sicut Lucus, a non lucendo: & Bellum, a nulla re bella. V. aliam etymologiam in belligero. Verius Cicero a Duello per contractionem Bellum dicit factum, in Orat. 153. Quid vero, inquit, licentius, quam quod hominum etiam nomina contrahebant, quo essent aptiora? nam ut duellum bellum, & duis bis: sic Duellium eum qui Pœnos classe devicit, Bellium nominavere, quum superiores appellati essent semper Duellii. Idem tradit Quintil. lib. 1. De literis. Plaut. Amph. 1. 1. 35. Nam cum Telebois est bellum Thebano populo.

Bellum & Pax, contraria. Ter. Eun. 1. 1. 16.

Tumultus & bellum. Cic. 8. Philipp. 3. Potest enim esse bellum sine tumultu: tumultus esse sine bello non potest.

Bellum a Prælio differt; quod Prælia, Partes sunt belli, hoc est in bello congressiones. V. Nonium. Liv. 9. Pop. Rom. etsi nullo bello, multis tamen præliis victus est.

Bellum pro Prælio aliquando ponitur. Sallust. In eo bello trecenti milites desiderati. Florus 1. 18. 8. Actum erat nisi elephanti in spectaculum belli procurrissent. Idem 4. 2. 47. Nec minus admirabilior ille exitus belli. Loquitur de prælio Pharsalico, quo victus fuit a Cæsare Pompeius. Cæsaris Liviique exempla ad Polybium notavit Casaub. p. 120. Justini exempla vide in Indice Bernegg. aut Vorst. Adde Gifanii Observ. p. 25. quare hæc ratio loquendi non demum in Hieronymi ætate fuit recepta; ut animadvertit Scaliger ad Euseb. Chron. p. 94. V. & Cort. ad Sall. Catil. c. 9.

Bellum interdum dicitur de Inimicitiis, & Actione civili. Liv. 3. 24. pr. Hoc bello perfecto, tribunitium domi bellum Patres territat. & cap. 25. pr.

De modo Bellum decernendi ac denunciandi apud Romanos conf. Lex. Pitisc.

Belli, genitivus, qui aliquando ponitur pro adv. in loco. Cic. 2. Off. 85. Præterea quibuscunque rebus vel belli vel domi poterunt, Remp. augeant imperio, agris, vectigalibus. Liv. 3. Ovid. 12. Met. 186.

— inter bellique domique Acta tot. Vulgo Domusque. Sed V. Heins.

Omnibus belli ac togæ dotibus, ingeniique ac studiorum eminentissimus seculi sui P. Scipio Æmilianus. Paterc. lib. 1. c. 12.

Belli vocabulo, Bellatores, Milites, & ea quæ ad bellum pertinent omnia, complexus est Ovid. 11. Met. 24.

Permanet Aoniis Nereus violentus in undis,
Bellaque non transfert. i. e. Maris tempestas trajicere Græcos in Asiam non patitur. Sic Sil. lib. 7. 472.
Sed victæ fera bella deæ vexere per æquor,
Atque excisa suo pariter cum judice Troja est.

Bellum sine hoste, Civile bellum vocavit Lucan. lib. 1. 677.

Acuta belli. V. acutus.

Adjutor belli. V. adjutor.

Æstus belli commovere. Lucret. lib. 5. 1434.

Altrix bellorum tellus. Sil. lib. 1. 218. De Numidia.

Apex bellorum, i. e. Caput & dux. Stat. 5. Silv. 2. 47.
Ille fecundus apex bellorum. De Bolano.

Asperrima studiis belli gens. Virg. 1. Æn. 14.

Avida mens belli. Ovid. 7. Epist. 153.

Auctor temerarius belli. Ovid. 5. Met. 8.

Caligo belli. Stat. 8. Theb. 502. Caliginem vocat illum belli Tumultum, quo quid agendum cuique sit, nemo videt, nec amicus amicum, nec fratrem frater agnoscit. conf. Creperum bellum.

Casum belli metuens. Cic. pro Sext. 12.

Causæ bellorum. Tacit. 4. Hist. 19.

Celeritas belli. Cic. 5. Philipp. 2.

Certamina belli. Lucret. lib. 2. 5.

Commercia belli. V. commercium.

Communis belli Mars. V. communis.

Concitores belli. Tacit. 4. Ann. 28.

Confector belli. Cic. 10. Fam. 20.

Contentione belli magna superatus hostis. Cic. pro Sext. 58.

Durus bello, i. e. Fortis & infractus. Virg. 2. Georg. 170.

Egregia bello gens. Virg. 1. Æn. 445.

Eventus belli varii. Virg. 10. Æn. 160.

Exanimata bello pectora. Stat. 4. Theb. 760. Bello, i. e. Timore belli.

Exercitatus bello. Nep. 15. 5. 4.

Exitus secundi belli. Hor. 4. Carm. 14. 38.

Expers belli. Ovid. 5. Met. 91. Immunis a bello.

Expertus belli, cui opponitur Subitus miles. Tacit. 4. Hist. 76.

Expertus bello & armis. Virg. 7. Æn. 235.

Expertus bellis. Tacit. in Vita Agric. 41.

Extinctor belli. Cic. de Arusp. Resp. 49.

Ferox bello, & ad vim paratus. Ovid. 11. Met. 294.

Fessus bellis. Stat. 1. Silv. 1. 23.

Fortuna belli pendet. Ovid. 8. Met. 12.

Fracti bello ductores Danaum. Virg. 2. Æn. 14.

Fremens bello Italia. Virg. 4. Æn. 229.

Frons bellorum, Acies exercitus. Stat. 12. Theb. 754.

Furiosa bello Thrace. Hor. 2. Carm. 16. 5.

Gravida bellis urbs. Virg. 10. Æn. 87.

Habilis bello ætas. Ovid. 1. Amor. 9. 3.

Immunis belli. Virg. 12. Æn. 559. i. e. Sine officio dimicandi.

Incendia belli. Virg. 1. Æn. 566. Servius, Incendia, Vim interpretatur: Semper enim, inquit, Diluvio aut Incendio comparatur Bellum.

Incerta belli metuere. Tacit. 4. Ann. 23.

Inclyta bello mœnia. Virg. 2. Æn. 241.

Inexpertus belli. Tacit. 1. Hist. 8. 1.

Insolens bellorum. Tacit. 1. Hist. 87.

Insuperabiles bello Getuli. Virg. 4. Æn. 40.

Intractabile bello genus. De Carthaginensibus ait Virg. 1. Æn. 339. i. e. Insuperabile, asperum, sævum. Servius.

Jura belli. Cic. pro Corn. Balb. 47.

Lecta bello juventus. Virg. 8. Æn. 606. i. e. Ad bellum.

Magnus bello. Virg. 1. Æn. 549.

Militia belli. Columel. in præfat. lib. 1. Vera illa Romuli proles assiduis venatibus, nec minus agrestibus operibus exercitata, firmissimis prævaluit corporibus: ac militiam belli, quum res postulavit, facile sustinuit, durata pacis laboribus.

Modo belli. Liv. Decad. 4. lib. 8. i. e. Ritu seu more belli.

Offensiones belli. V. offendo.

Pericula belli tentare. Lucret. lib. 5. 1298.

Præda belli. Stat. 4. Theb. 762.

Præses Mars bellorum. Quintil. lib. 3. cap. 7.

Præstans bellis, Virtute bellica. Sil. lib. 5. 92.

Regina bellorum virago, periphrasis Minervæ. Stat. 4. Silv. 5. 23.

Reliquiæ belli, Quicquid post bellum peractum superest, & non totum periit. Sil. lib. 15. 541.

Rudis belli, Ignarus belli. Hor. 2. Epist. 2. 47.

Simulacra belli ciere. V. paulo post, Ciere bella.

Spectatus bello. Tacit. 1. Ann. 4.

Strenuus. Nep. 14. 1. 3.

Studium ad bella. Virg. 3. Georg. 179.

Subita belli. Tacit. 5. Hist. 13. Quando impetum & subita belli locus abnueret.

Summa belli. Liv. 4. Decad. lib. 1.

Superbus bello populus. Virg. 1. Æn. 21.

Superstes bellorum. Tacit. 2. Ann. 71. De moribus Germanorum, Multique superstites bellorum, infamiam laqueo finierunt.

Trepidantia bello corda. Virg. 4. Georg. 69. Servius interpretatur, Alacritate pugnandi, non timore.

Tumultus belli. Lucan. lib. 6. 54.

Unius uteri bellum, eleganter dictum a Stat. 11. Theb. 408. pro Bello duorum inter se fratrum.

Vexatus bello. Virg. 4. Æn. 615.

Vices belli. Stat. 9. Theb. 78.

Victoria belli. Stat. 12. Theb. 8.

Victoribus bello ducibus maximus honor datus. Quintil. lib. 2. c. 16.

Virtus bello vivida. Virg. 5. Æn. 754.

Acerbum bellum. Cic. 5. Verr. 45.

Acre bellum. V. acre. Ovid. in Ibin, 644.

Adversum bellum. Hor. 1. Serm. 7. 11.

Æterna bella gerere. Sen. Herc. fur. 1.

Aspera bella. Hor. 2. Epist. 1. 7. Ovid. 8. Epist. 26.

Bilustre bellum. Ovid. 2. Amor. 12. 9.

Calamitosum. V. paulo post, Exitiabile, &c.

Civile, Quod inter cives geritur. Lucan. lib. 1. 1.

Clausum pectore bellum. Sil. lib. 1. 140. Bellum, i. e. Amor belli.

Creperum, i. e. Dubium. Lucret. lib. 5. 1295. Ita supra Caligo belli.

Crudele & exitiosum. Cic. 9. Att. 4.

Difficile. Cic. Mithridaticum bellum magnum atque difficile.

Diuturnum. Cic. 5. Verr. 45.

Domestica & externa. Cic. de Senect. 12.

Durissimum. Cic. pro Corn. Balbo 5.

Exhausta bella, i. e. Finita. Virg. 4. Æn. 14. Servius.

Exitiabile civibus, & calamitosum. Cic. 10. Att. 4.

Exitiosum. V. paulo ante Crudele, &c.

Externum. V. paulo ante, Domesticum, &c.

Fera. Sil. lib. 7. 472.

Finita triumphis. Ovid. 15. Met. 747.

Fœdum. Cic. 7. Att. 25. Ita perculsa & prostrata fœdissimo bello jacent omnia.

Formidolosum. Cic. in Pison. 58.

Funebre. Hor. 1. Epist. 20. 49.

Furialia. Sil. lib. 8. 411.

Genialia. Bella quæ geruntur inter convivia. Sic Centaurorum & Lapitharum bella vocat Stat. 1. Achil. 113.

Grave & periculosum bellum. Cic. pro Lege Manil. 4.

Horrida. Virg. 6. Æn. 41. Juven. 14. Sat. 242.

Horrificum, nefarium, omni imbutum odio bellum inferre. Cic. pro Domo 60.

Immensum exarserat bellum. Paterc. lib. 2. c. 104. Sub M. Vinicio immensum exarserat bellum: erat & ab eo quibusdam in locis gestum, quibusdam sustentatum feliciter.

Impia bella ciere. Stat. 11. Theb. 349.
Inania bella gerere. Sil. lib. 1. 69.
Indomitum. Sen. in Agam. 604.
Inexpertum. Tacit. 2. Ann. 4. [Immo 2. Hiſt. 4. Inexpertus belli labor.
Inexpiabile. V. INEXPIABILIS.
Inexpiabilia bella excitare. Quintil. lib. 2. cap. 16.
Infandum. Stat. 3. Theb. 71.
Infauſtum. Stat. 6. Theb. 87.
Ingens. Virg. 1. Æn. 279. & Sil. 15. 656.
Injuſtum. Ovid. 5. Met. 210.
Internecivum. In INTERNECO.
Inteſtinum bellum, pro Domeſtico. Cic. 2. in Catil. 28.
Juratum. Sil. lib. 11. 145. de Annibale;
Juratumque viro bellum puerilibus annis.
Lacrymabile. Ovid. 8. Met. 44.
Lacrymoſum. Hor. 1. Carm. 21. 13.
Latrantia. Claud. 2. in Eutrop. 486. — Septi latrantibus undique bellis.
Longinquum. Sil. lib. 13. 359.
Longinqua non finitima bella gerebant. Juſtin. lib. 1. non procul ab initio.
Longinquis bellis obruti. In LONGUS.
Longum, Diu durans. Ovid. 12. Met. 5.
Luctuoſum. In LUGEO.
Lugubre. Hor. 2. Carm. 1. 33.
Magnum bellum. Virg. 2. Æn. 193.
Magnum & periculoſum bellum. Cic. 1. Q. frat. 1. conf. Difficile.
Maritimum bellum. Cic. Pro Lege Manil. 13. V. paulo poſt, Navale, &c.
Martia. Horat. in Arte Poet. 402.
Miſerabile. Ovid. 13. Epiſt. 51.
Mollius bellum gerere. V. MOLLIS.
Mortiferum. Virg. 6. Æn. 279.
Muliebre. V. MULIER.
Naturale quaſi bellum eſt milvo cum corvo. Cic. 2. de Nat. Deor. 125.
Navale bellum & maritimum, Quod navibus fit, & juxta mare. Cic. pro Lege Manil. 28. Ovid. 1. de Arte Am. 171.
Nefandum. Sil. lib. 17. 495.
Nefarium. V. paulo ante, Horrificum, &c.
Nobile, Celebre & notum omnibus. Hor. in Arte Poet. 137.
Operta, Clandeſtina. Virg. 1. Georg. 465.
Pejerans, Fœdifragum. Stat. 4. Silv. 3. 5. de Annibale.
Pendula. Claud. de Bello Gildon. 474. de Avibus.
Perfida. Sil. lib. 15. 816.
Periculoſum. V. paulo poſt, Teterrimum, &c. & paulo ſupra, Magnum, &c.
Peſtiferum. Cic. 8. Att. 22. Video enim quantum id bellum, & quam peſtiferum futurum ſit.
Pigmæa. Claud. Epigr. 17.
Ploranda. Stat. 1. Theb. 44.
Puerile. Stat. 6. Theb. 9.
Rapida. Claud. 1. in pr. Conf. Stil. 188. i. e. Celeritate mirabili geſta.
Rediviva. Sil. lib. 10. 257.
Sævum. Stat. 12. Theb. 8.
Sanguineum. Stat. 5. Theb.
Servile. Cic. pro Lege Manil. 28.
Spatioſum. Ovid. 13. Met. 206.
Teterrimum & periculoſiſſimum. Cic. 10. Fam. 19. Pro lege Manil. 30.
Triſtia. Virg. 6. Eclog. 7. Sen. Octav. 6.
Trux. Valer. Flacc. 3. Argon. 253.
Violenta. Ovid. 1. Amor. 1. 1.
Virgineum, i. e. Ab Amazonibus virginibus geſtum. Valer. 5. Argon. 132.
Abſiſtere bello. Liv. 21. 6. Si Antiochus regno Attali abſtineat, belloque abſiſtat. Hor. 1. Serm. 3. 104. V. ABSISTO.
Abſolvere bellum. Lucan. lib. 2. 250.
Abſolvere bello. Tacit. 4. Ann. 23.
Abſtinere bellum ab aliquo. V. ABSTINEO.
Abeſſe a bello. In ABSUM.
Accendendo bello acer. Tacit. 4. Hiſt. 1.
Acceptum bellum prono milite. Lucan. lib. 1. 292. i. e. Suſceptum milite propenſo ad ea quæ imperator volebat.
Adminiſtrare bellum. Cic. pro Lege Manil. 61. Idem cum Theutonis bellum adminiſtraret, &c.
Admotum bellum. In ADMOVEO.
Adornare bellum. Liv. 10. 38. V. ADORNO.
Affectum, contr. Confectum. Cic. de Provinc. Conf. 19. Bellum affectum videmus, &, vere ut dicam, pene confectum.
Agere bellum. Nep. 23. 8. 3. V. AGO.
Agitare bella. Sil. lib. 10. 307.
Alere bellum. Cic. 10. Fam. 23. Verebar ne cui obtrectatorum viderer & nimium pertinaciter Lepido offenſus, & mea patientia etiam alere bellum.
Apparare bellum. In APPARO.
Ardet Syria bello. Cic. 6. Att. 5.
Aſſueſcere bella animis. Virg. 6. Æn. 832.
Attenuatum & imminutum bellum. In ATTENUO.
Cadere in bello. Sen. Herc. fur. 6.
Capere bellum. In CAPIO.
Capeſſere bella. Sil. lib. 7. 325.
Cauponari bellum. In CAUPONARI.
Cedere bellis. Lucan. lib. 5. 743.
Cenſere bellum. Liv. 10. 12. pr.
Certare bello. V. CERTO.
Ciere bella. Virg. 5. Æn. 541.
Ciere ſimulacra belli. Virg. 5. Æn. 674. Vocat Belli ſimulacra, Belli veluti imaginem quandam, ubi non pro focis & laribus, ſed exercitii tantum cauſa pugnatur.
Cogitare de bello. Cæſ. Bell. Gall. 6. 2.
Coire ad bella. Ovid. 9. Met. 42.
Committere bellum. In COMMITTO.
Commotum, & confirmatum bellum. Cic. 9. Fam. 13.
Commovere bellum. In COMMOVEO.
Comparare bellum. Cic. Bellum mari & terra comparat.

Componere bellum, Pacificari. Cic. 1. Fam. 11.
Concidit bellum. Tacit. 2. Hiſt. 57.
Concipere bella, eſt Conſilium belli inferendi capere. Sil. lib. 1. 109.
Concitare bellum. In CONCITO.
Concurrere bello alicui, i. e. Contra. Virg. 10. Æn. 8. Servius.
Condere bella, apud Virg. 6. Ecl. 7. eſt Bella deſcribere, & hiſtoriam bellorum componere ſignificat.
Conficere bellum. Tacit. 2. Ann. 41.
Confirmatum bellum. V. paulo ante Commotum, &c.
Conflare bellum. In CONFLO.
Confidunt bella. Sil. lib. 16. 219.
Conſummatum bellum. In CONSUMMO.
Conſurgere ad bellum. In CONSURGO.
Conſurgit novum bellum. Virg. 8. Æn. 637.
Contendere bello cum aliquo. Virg. 4. Æn. 108.
Contrahere bellum temeritate. In CONTRAHO.
Coortum bellum, & Coortus ad bellum. In COORIOR.
Contractum bellum ex infinito tempore. Lucret. lib. 2. 574.
Coquere bellum. In COQUO.
Creſcens bellum in ſegetem. Claud. de Bell. Get. 26.
Dare bellum, Occaſionem belli. Stat. 12. Theb.
Dare bellum alicui, pro Illum bello præficere. Cic. 1. Philipp. 18. Sertorianum bellum a Senatu privato datum eſt.
Dare operam bellis. Ovid. de Rem. Amor. 165.
Decernere bellum alicui. In DECERNO.
Decertant agmina bello. Stat. 4. Theb. 821.
Defendere muros bello. Virg. 9. Æn. 511.
Delere bellum. Cic. de Amicit. 11.
Depellere bellum. Cic. 6. Fam.
Deponere bellum. Ovid. 8. Met. 47.
Dimittere. Stat. 6. Theb. 514.
Dirimere. Virg. 12. Æn. 79.
Ducere cum aliquo, i. e. Gerere, aut In longum ducere. Virg. 8. Æn. 55.
Ducere, pro Extrahere. Tacit. 12. Ann. 29. Cic. 7. Fam. 3.
Duplicare. Tacit. 4. Hiſt. 53.
Elevare, i. e. Minuere & extenuare. Liv. Decad. 4. lib. 2.
Ire in bella. Ovid. 3. de Arte Am. 3.
Erunt bella, Gerentur bella. Virg. 4. Ecl. 35.
Eſſe bellum invitis aut cupientibus. Tacit. 1. Ann. 59. Fama dediti, benigneque excepti Segeſtis vulgata, ut quibusque bellum invitis aut cupientibus erat, ſpe vel dolore accipitur. Hoc ſermonis genus Græcis familiare, dicunt enim ἀχθομένοις, aut ἡδομένοις εἶναι, id eſt invitis aut lubentibus eſſe, quum ſignificant, moleſtum exiſtere quicquam aut gratum.
Exardeſcit bellum. Cic. pro Ligar. Vellej. 2. 75.
Excitare. Cic. 6. Fam.
Expediri ad bellum. Tacit. 2. Hiſt. 99.
Extendere bellum. Sil. 17. 364. Producere ſignificat.
Extinguere. Cic. 10. Fam. 25.
Facere bellum alicui. Liv. 1. 38. Nepos 10. 4. 3. & 17. 2. 1.
Facere patriæ. Tacit. 3. Ann. 18.
Fatigare. Sil. lib. 7. 492. De Scip. Afr.
Hic dabit ex ſeſe, qui tertia bella fatiget.
Ferre bella, Movere, aut inferre. Ovid. 8. Epiſt. 26.
Flagrat bellum. Liv. de Bell. Pun.
Fraudari bellum ſanguine dicitur, Quum ſine hominum clade & cruento exitu, perficitur. Lucan. lib. 2. 305.
Fugere. Sen. in Troad. 4.
Fulminat bello, inquit Virg. 4. Georg. 561. De Cæſare.
Gerere. Virg. 1. Æn. 47.
Gerere & conficere. Cic. pro Corn. Balb. 47.
Geſta & conſummata bella. In CONSUMMO.
Glomerare manum bello. Virg. 3. Æn. 315.
Gubernare bellum. Cic. 5. Philipp. 26. Bellum quod ab opinione plerunque & fama gubernatur.
Habere bellum ſuſceptum cum aliquo. Cic. 2. de Lege Agr. 14. Bellum habet neſcio quod ſuſceptum Conſulatus cum Tribunatu.
Imbutum odio bellum. In IMBUO.
Imminet bellum ab Tarquiniis. V. IMMINEO.
Imminutum bellum. V. paulo ante, Attenuatum, &c.
Imponere finem bello. Ovid. 8. Met. 68.
Impulſum bellum. In IMPELLO.
Incendere aliquem bello, i. e. Belli cupidine inflammare, aut ad bellum incitare. Stat. 3. Theb.
Inchoare bellum. Cic. de Proconſ.
Incidit illis bellum, Bellum inter eos obortum eſt. Hor. 1. Serm. 7. 16.
Incipere bellum. Salluſt. in Catil.
Incumbere ad, vel in bellum. In INCUMBO.
Incutere bellum. Hor. 2. Serm. 1. 39.
Indicere bellum alicui. Ovid. 6. Met. 92.
Indicere bellum philoſophiæ. Cic. 2. de Orat. 155.
Indicere bellum nefarium. Cic. pro Deiot. 30.
Indicere atque inferre. Cic. 3. Verr. 79.
Indicere bellum ventri, Jejunare ſignificat apud Hor. 1. Serm. 5. 8.
Indicere bellum voluptatibus, aut ſibi. In INDICO.
Inferre. Virg. 3. Æn. 248.
Inflammare. Cic. 11. Fam. 12.
Inire. Liv. 4.
Inire conſilium de bello. Cæſ. 7. de Bell. Gall. 1.
Inſiſtit in bellum totus & mente & animo. In INSISTO.
Inſtans bellum. In INSTO.
Inſtaurare bellum. In INSTAURO.
Inſtruere. Cic. de Lege Agr. 76. Urbs quæ facere atque inſtruere bellum poſſit.
Integrare. Stat. 8. Theb. 656.
Intendere in aliquem. In INTENDO.
Intendere animum ad bellum. Salluſt. in Jugurth. 43. 2. i. e. Curam in belli apparatum.
Invadere bellum. In INVADO.

Involutum bellum. In INVOLVO.
Lacessere bello. Cic. pro Lege Manil. 23.
Mandare bellum. Liv. 5.
Minari. Virg. 3. Æn. 540.
Minitari. Quintil. lib. 3. cap. 8.
Moliri. In MOLIOR.
Movere. Virg. 1. Georg. 509. Hor. 4. Carm. 1. 2.
Mutare bellum pro pace. In MUTO.
Nata gens bellis, & ad bella. In NASCOR.
Navare bellum alicui. Tacit. 5. Hist. 25. i. e. Operam bello.
Objectare bello corpora, pro Belli periculis. Virg. 4. Georg. 218. de Apibus.
Obire bellum. Tacit. 3. Ann. 34.
Obortum bellum. In OBORIOR.
Obruti bellis longinquis. Plin. lib. 7. cap. 54.
Opprimere bello. In OPPRIMO.
Opprimere bellum exortum. In OPPRIMO.
Ortum & patratum bellum. Tacit. 3. Ann. 47.
Ostendere bellum. In OSTENDO.
Parare. Ovid. 7. Met. 456. V. PARO.
Parta bello. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Pascere bellum. V. paulo ante ex Sil. Longinquum bellum.
Patrare, i. e. Conficere, Debellare. Tacit. 2. Ann. 26.
Pavescere. Tacit. 1. Ann. 4.
Pendet belli fortuna. Ovid. 8. Met. 12.
Pendet ex una origine bellum. Ovid. 1. Met. 186.
Perficere. Liv. 22. 38.
Perpetrato bello. In PERPETRO.
Perrumpere bellum. Sen. Agam. 604. Sed aliter disting. Schrœd.
Persequi aliquem bello. In PERSEQUOR.
Petere bella. Sil. lib. 15. 492. — Majora petuntur Rursus bella retro.
Petere aliquem bello. Virg. 3. Æn. 603.
Ponere bellum, Positum bellum. Virg. 1. Æn. 291.
Portat bellum terra. Virg. 3. Æn. 539. V. PORTO.
Præficere bello. Cæs. 5. de Bell. Gall. 11. extr.
Prodit bellum. Ovid. 1. Met. 142.
Profligare bellum. Tacit. 2. Hist. 4.
Prolatare. Tacit. 13. Ann. 34.
Promittere. Stat. 3. Theb. 390.
Prorogare. Cic. 12. Philipp. 13.
Propulsare. Liv. lib. 1. Tamen quum mœnibus bellum propulsare posset, &c.
Pugnata bella. Hor. 3. Carm. 19. 4. & 1. Epist. 16. 25.
Quærere belli consilium. Cæs. 8. Bell. Gall. 47.
Recipere sese ad belli cogitationem. Cæs. 3. de Bell. Civil. 17.
Redintegrare bellum. Cic. 11. Fam. 9.
Redit bellum. Liv. lib. 3.
Renascitur bellum. Cic. 11. Fam. 14.
Renovare belli consilium. Cæs. 8. de Bell. Gall. 1.
Renovare bellum. Cic. 12. Fam. 8.
Repellere bella. Ovid. 3. Trist. 10. 8.
Repens bellum. Liv. 1. Decad. lib. 10.
Resedit bellum, i. e. Acquievit. Hor. 3. Carm. 3. 30.
Restinguere. Cic. 11. Fam. 12.
Ruere in bella. Virg. 7. Æn. 782.
Senescit bellum. Liv. 8. de Bell. Pun.
Sepultum atque discussum bellum. Paterc. lib. 2. 75. Idem 2. 89. Finita vicesimo anno bella civilia, sepulta externa, revocata pax, sopitus ubique armorum furor.
Serere. Tacit. 2. Ann. 21. Ex bellis bella seruntur.
Struere. Cic. 9. Att. 11.
Suadere. Ovid. 6. Fast. 86.
Subacti bello Trojugenæ. Lucret. lib. 1. 465.
Subigere bello. Liv. 5. Decad. lib. 2.
Sumere bellum. Tacit. 3. Hist. 43.
Sumere bellum pro aliquo. Ovid. 16. Epist. 173. al. Ferrum. Sed V. Burm.
Surgunt bella. Virg. 4. Æn. 43. Quid bella Tyro surgentia dicam?
Suscipere bellum cum aliquo. Ovid. 14. Met. 451.
Susceptum bellum æternum cum, &c. Cic. pro Syll. 28. Quare non sum nescius quanto periculo vivam in tanta multitudine improborum, quum mihi uni cum omnibus improbis æternum videam bellum esse susceptum.
Suscitare. Cic. 11. Fam. 3.
Sustentare. V. Immensum exarserat bellum.
Tentare irrita bella. Sen. Herc. fur. 9.
Tentari bellis. Ovid. 7. Epist. 121.
Tractare bellum. Tacit. 5. Ann. 1.
Trahere aliquem ad letum bello. Virg. 5. Æn. 623.
Tument bella. Ovid. 7. Epist. 121. Quoniam Hiarbas bellum Carthaginensibus minabatur.
Tumescens bellum. Paterc. lib. 2. c. 15. Mors Drusi, jampridem tumescens bellum excitavit Italicum.
Venire bello ad mœnia alicujus. Virg. 2. Æn. 193.
Versatur bellum in his terris. Cic. 5. Verr. 47. Nam quum quadriennio post in Siciliam venissem, sic mihi affecta visa est, ut hæ terræ in quibus bellum acerbum diuturnumque versatum est.
Vincere bello. Lucan. 1. 145.
Undantem bello Nilum vocat Virg. 3. Georg. 28. tanquam non undas, sed bella portantem, ut adnotat Servius.

BELLICUS, Adj. [πολεμικός] Ad bellum pertinens. ut
Columella bellica. V. in BELLONA.
Corona bellica, Quæ bellatoribus victoribus dabatur. Plin. lib. 16. cap. 4.
Deus bellicus, Romulus. Ovid. 2. Fast. 478.
Dea bellica, Pallas. Ovid. 3. Fast. 814.
Disciplina. Cic. 2. de Nat. Deor. 161.
Equus. Propert. 4. 4. 14.
Hasta. Ovid. 2. Amor. 3. 8.
Laus. Sen. in Troad. 8. Cic. in Brut. 84. Et bellica laude aspirare ad Africanum nemo potest. Cæs. 6. Bell. Gall. 24.
Manus. Lucan. ad Pison.
Navis. Propert. lib. 2. 15. 43.
Res. Hor. 4. Carm. 3. 6.
Virtus. Cic. pro Muren. 22. Virtutis bellicæ annulus insigne. Plin. lib. 33. c. 1.
Bellicum, subst. [τὸ πολεμικόν] Soni nomen, ut ait Servius, vel potius Signi militaris, quod sono datur. Unde Bellicum canere, est Sono tubæ ad prælium milites excitare, & accendere ut prælium ineant. Liv. 35. 18. A Macedonia Philippum, ubi primum bellicum cani audivisset, arma capturum: nosse se spiritus ejus, nosse animum. Per translationem posuit Cic. in Orat. 39. Alter incitatior fertur, & de bellicis rebus canit etiam quodammodo bellicum.
Bellicum canere, per metaphoram, pro eo quod est Animare sive excitare dissidium. Cic. 7. Philipp. 3. Itaque iidem quasi providi cives & Senatores diligentes, bellicum me cecinisse dicunt.

BELLICŌSUS, [ἀρήιος, ἀρείφατος, πολεμικώτατος] Ferox. Sallust. in Jugurth. 18. 11. Quia Libyes quam Getuli minus bellicosi.
Annus bellicosior. In ANNUS.
Civitas. Liv. 1. 20. a pr.
Nationes bellicosissimæ. Cic. pro Lege Manil. 28.
Bellicosus rex. Liv. 1. 31.

BELLICOSE, ius, issime. [πολεμικῶς] Liv. 9. 6. Cepisse enim eos non Romam, sicut ante Gallos: sed quod multo bellicosius fuerit, Romanam virtutem ferociamque.

BELLICRĔPA, æ. f. [ἐνόπλιος ὄρχησις] Festus, Bellicrepam saltationem dicebant, Quando cum armis saltabant, quod a Romulo institutum est, ne simile pateretur quod fecerat ipse; quum a ludis Sabinorum virgines rapuit. V. SALII, & PYRRICHA.

BELLĬFER, ĕra, ĕrum. [πολεμοφόρος] Quod bella fert. Claud. in Eutrop. lib. 1. 429.
— quid belliferam communibus urunt
Italiam maculis?

BELLĬGER, Adv. [πολεμοφόρος] a Bello gerendo dicitur. ut, Belliger Mars. Stat. 1. Achil. 504.
Belligerum ceu numen amant.
Acies belligeræ. Stat. 12. Theb. 717.
Gentes. Ovid. 3. Trist. 11. 13.
Hasta. Martial. lib. 5. 25.
Labores. Valer. 5. Argon. 617.
Manus. Ovid. 2. de Arte Am. 672.
Mens. Sil. lib. 3. 162.
Ritus belligeri non degener. Qui belli mores, aut laborem & asperitatem militiæ ferre consuevit. Sil. lib. 7. 292.
Trophæis belligeris annumerare. Stat. 10. Theb. 28.

BELLIGĔRO, [πολεμέω, πολεμίζω] āre. Bellare, Bellum gerere. Ennius apud Cic. 1. Off. 38.
Nec cauponantes bellum, sed belligerantes. [Ita quidem distinguunt in omnibus codd. Ego vero existimo potius post v. Cauponantes commate distinguendum, ut nomen posteriori verbo jungatur, Bellum sed belligerantes. Quamvis enim Cauponari bellum videri possit, ut perhibent, Græcorum imitatione dictum, de quo V. in CAUPONARI, non minus tamen Græcorum exemplo confirmare licet nostram distinctionem, quum apud eosdem nihil frequentius sit, quam verbum cum nomine, unde derivatur, acc. casu construere, ut πόλεμον πολεμίζειν, Iliad. β. 121. ubi V. Schol. vel πολεμεῖν, ut Arist. Rhet. 1. 4. Qualia tametsi Latini parcius imitantur, ut Basia basiare, Catull. & (ut ea tantum attingam, quæ propius huc attinent) Certare certamen ap. Interpr. Vulg. 1. Tim. 6. 12. & ap. Cic. Pugnare pugnam, Præliari prælium, sæpius tamen apud antiquiores illos, ut apud Lucretium, similia occurrunt: conf. mox BELLATUS partic. Estque elegantior antithesis in Cauponari ἁπλῶς & Bellum belligerare, quam Cauponari bellum & Belligerare.
Belligerant Ætoli cum Aulide. Plaut. Capt. 1. 1. 25.
Belligerare cum genio suo. Plaut. Truc. 1. 2. 80. de Avaris.
Cum fortuna. Cic. Post red. ad Quir. 19. Non solum cum iis qui hæc delere voluissent, sed etiam cum fortuna belligerandum fuit.
Par alicui in belligerando. Cic. pro Font. 26. Excitandus erit nobis ab inferis C. Marius, qui Induciomaro isti minaci atque arroganti, par in belligerando esse possit.
Belligeret. Lactant. l. 5. Cur autem belligeret, ac se alienis furoribus misceat? p. 296. edit. Plant. H. St. V. c. 17. §. 12.

BELLĬGĔROR, āri. forma deponentis. Hygin. Fab. 274. extr. Belus Neptuni filius gladio belligeratus est, unde Bellum est dictum.

BELLIGERĀTOR, ōris. m. Gloss. Vet. Belligerator, πολεμάρχης. Venantius vita Martini, 3. 369.
Belligeratori valeat ne fœmina jungi. Avienus perieg. v. 55.
Belligeratores nutrit tellus Arimaspas. Idem v. 583.
—— Attica tellus
Belligeratorum genetrix memoranda virorum.

BELLIPŎTENS, Adj. [πολεμοκράτωρ] Qui bello pollet. Ennius apud Cic. 2. de Divin. 116. — stolidum genus Æacidarum,
Bellipotentes sunt magi', quam sapientipotentes.
Diva bellipotens, Pallas. Stat. 2. Theb. 716.
Magnus bellipotens. Virg. 11. Æn. 8. i. e. Mars, estque hoc loco substantive positum. Adde Flacc. 1. Argon. 529.

BELLĬSŎNUS, a, um. [πολεμόκλονος] Paul. Nolan. 8. Nat. Fel. v. 423.

BELLOSUS, [μάχιμος] Vetustum est nomen, idem significans quod Bellicosus. Cæcil. apud Non. 2. 96. Tantum bellum suscitare conari adversarios contra bellosum genus.

BELLO, āre. Idem quod Belligerare. Cic. pro Lege Manil. 32. Fuit proprium pop. Rom. longe a domo bellare.
Bellare cum diis. Cic. de Senect. 5. Quid enim est aliud gigantum more bellare cum diis, nisi naturæ repugnare?
Bellare alicui, i. e. Contra aliquem. Stat. 8. Theb. 506.
Bellare de re aliqua. Tacit. 14. Ann. 35.
Cæstu bellare. Stat. 6. Theb. 826.
Ense bellare. Sil. lib. 3. 235.
Manu bellare. Sil. lib. 8. 498.
Acies bellant. In ACIES.
Astu bellandum est. Sil. lib. 5. 100.
Bellantur pro Bellant, dixit Virg. 11. Æn. 660. Servius. nam solent verba pro verbis poni. Unde nunc passivam declinationem sub activa posuit significatione. V. Non. 7. 32.

BELLATUS, Partic. Liv. 1. 38. extr. Hoc bellum a coss. bellatum quidam auctores sunt. Nepos 9. 2. 2. Agesilaum bellatum misissent in Asiam.

BELLANS, antis. Hirt. Bell. Afric. cap. 61. Proprium gaudium bellantibus Fortuna tribuere non decrevit. Hor. Carm. sæc. v. 51.
— Bellante prior, jacentem
Lenis in hostem.

Bellator, ōris. m. [πολεμιστής, μάχιμος] Qui bellum gerit, vel longa belli exercitatione præstat & excellit. Virg. 12. Æn. 614.

Interea extremo bellator in æquore Turnus. Cic. 4. Tusc. 42.

Nec vero de bellatoribus solum disputant, &c.

Bellator bellat. Ovid. 3. de Arte Am. 359.

Ensis bellator. Sil. lib. 13. 376.

Equus, Per quem bellum geritur, ut ait Servius. Virg. 2. Georg. 145. & 10. Æn. 891.

Felix bellator. Claud. in sec. Cons. Stil. 12.

Meri bellatores. In merus.

Severi bellatores. Claud. in sec. Cons. Hon. 421. conf. Broeckh. ad Tibull. 1. 11. 46. & Burm. ad Quintil. Decl. 306. p. 595.

Bellātrix, īcis. f. [πολεμιστίς] Virg. 1. Æn. 493.

Aurea subnectens exertæ cingula mammæ
Bellatrix. De Penthesilea Amazonum regina.

Cohors bellatrix. Stat. 6. Theb. 262.

Diva bellatrix, Pallas. Ovid. 1. Trist. 5. 76.

Iracundia bellatrix. Cic. 4. Tusc. 53.

Triremis bellatrix. Claud. in sec. Conf. Hon. 135.

Bellatorius, a, um. [πολεμιστικός] Plin. 7. Epist. 9. Et quasi bellatorium stilum suaserim. Ammian. 23. 5. Bellatoria jumenta.

Bellaturio, ut πολεμησείω. Dio p. 367. in fine. Ἐς τὴν Παννονίαν πολεμησείων ἐξέπεμψε. Vide an non ibi Xyl. interpres dicat Bellaturientem. Scio & alios interpretes usos esse in reddendo illo. Sic Cœnaturit, Cacaturit Martial. H. St. V. in posteriori voce f. l. conf. Thes. Græc. Henrici nostri, vol. 3. col. 462.

Bellax, ācis. Idem ac Bellicosus. Bellaci confisus gente. Lucan. 4. 406.

Bellunum, vel Belunum, [Βελοῦνον] Venetorum oppidum in Italia, ut Patavium, Opitergium, Vicetia. Plin. lib. 3. cap. 19.

Bellus, V. bonus.

Bellutulus, est Belluæ similis, ut ait Festus. Hoc cognomen tulit L. Sicinius primus Tribunus pleb. auctore Dionysio & Pædiano. V. Sigon. de Nom. Rom. cap. 5. [In Festi codd. Bellutus expressum, ut & ap. Sigon. V. supra in bellua. In Asconii codd. cognomen illud Velutus scribitur, quod Græce Βέλουτος effertur.

Beloăcos, & Belotŏcos, Herba, al. Dictamnus. Apul. de Herb. cap. 62.

Beloculus. V. in belus.

Belo, vel Bælo, [Βελὼν Strab. Βαιλὼν Ptol.] Nomen urbis & fluvii in Hispania Bætica, Strab. lib. 3. Belon Plin. l. 3. c. 1. & l. 5. c. 1.

Bĕlŏne, es. f. [Βελόνη] Piscis est, qui alias Latine Acus dicitur. Utroque nomine a tenui, recta & oblonga figura deducto, qualem fere in acu sartoris cernimus. Plin. lib. 9. cap. 51. Acus, inquit, sive belone, unus piscium, dehiscente propter multitudinem utero, parit: a partu coalescit vulnus, quod & in cæciliis serpentibus tradunt. Vulgo *Angusigula* dicitur. conf. Plin. 32. 7. & 11.

Belos, [βέλος] Latine dicitur Telum. Caius de Verborum significatione. Quod nos telum appellamus, illi βέλος appellant: eoque nomine vulgo quidem Id significatur quod ab arcu mittitur.

Belua, V. bellua.

Belus, [Βῆλος] Nomen proprium primi regis Assyriorum, & patris Nini, a Sole deductum, qui Assyriorum lingua Bel dicitur.

Belus alius fuit Phœnices rex, & pater Didonis, vir militaris scientiæ peritissimus, qui Cyprios Phœnicum littus infestantes piratica subegit, ut est apud Virg. 1. Æn. 621.

——genitor tum Belus opimam
Vastabat Cyprum, &c. Alio nomine dicebatur Metres, ut ait Servius.

Beli plures fuerunt, quorum primus Epapho natus est Ægyptio rege, Jovis & Isidis filio: sive, ut placet Eusebio, Isidis & Telegoni cujusdam: cui post Apidis mortem Isis nupsit, regnante Athenis Cecrope, anno mundi MDCCX. Is Priscus dicitur, ad differentiam Beli patris Didonis, & item alterius patris Nini regis, cui templum Babyloniæ ædificatum est. Ex Belo Prisco, Danaus & Ægyptus, unde regio nomen accepit, & Agenor geniti. Danaus quum essent ei quinquaginta filiæ, & Ægypto totidem mares, responsum accepit se a genero interfectum iri, quapropter ut nuptias recusaret fratris, secessit Argos. Tandem quum ad hoc cogeretur, filiæ monitis patris, conjuges noctu omnes interfecerunt, præterquam Hypermnestra, quæ Lynceo viro pepercit: a quo Danaus postquam annos regnasset L, interfectus est. Conjuges vero quæ & Danaides & Belides vocantur, dare criminis pœnas apud inferos feruntur, aqua implere pertusa dolia conantes. de quibus plura Volater. & Lucian. conf. de pluribus Belis, Perizon. Orig. Babyl. cap. 5. & 7.

Hoc etiam nomine dictus Fluvius Syriæ, ubi primo repertum fuit vitrum. Plin. lib. 5. cap. 19. Joseph. lib. 1. Bell. Judaic. stadiis, ait, duobus a Ptolemaide Belum amnem distare, juxta quem sepulchrum Memnonis sit, & vitrea in rotunda valle arena, quam venti ex circumdatis jugis convehant, inexhausta seculis vi, sed ante omnia mirabili natura mutandi alia quoque in vitrum, quæ attigerit, metalla.

Belus Stephano, Oppidum est Hispaniæ, non procul ab Herculis columnis, idem fortassis cum eo quod a Plinio Belon appellatur. [Ipse tamen Steph. distinguit.

Belus item Gemma est, vitrea specie, magnitudine nucis juglandis, in Arbelis nascens, ut ex Democriti sententia refert Plin. lib. 37. cap. 10.

Beli oculus, Isid. 16. 10. Beloculus, Gemma albicans, pupillam cingit nigram, e medio aureo fulgore lucentem. Hæc propter speciem Sacratissimo Assyriorum Deo dicatur. Hæc Plin. l. c. ubi a superiori distinguere videtur. Vulgo Catti oculus dicitur.

Belias, ădis. f. Beli neptis, Danai filia. Sen. Herc. OEth. 960. Stricto cruenta Belias ferro stetit.

Belīdes, [Βηλίδης] patronym. masc. Virg. 2. Æn. 81.

—— si forte tuas pervenit ad aures
Belidæ nomen Palamedis. i. e. Septimo gradu originem ducentis a Belo. Servius. conf. Sil. 1. 75.

Bēlis, ĭdis. [Βηλίς] patronym. fœm. unde Belides, Beli neptes dicuntur, quæ & Danaides a patre Danao. V. belus. Ovid. 4. Met. 462.

Molirique suis lethum patruelibus ausæ,
Assidue repetunt quas perdant Belides undas.

Belzoinum, Genus quoddam gummi, a pharmacopolis sic dictum, silphii liquorem ementiens, quum non sit revera. De hoc multa Matthiol. ad Diosc. lib. 3 cap. 78. V. laser. Borrich. Ling. Pharm. v. Benzoë. Ita enim vulgo vocant.

B E M

Bemarchius, [Βημάρχιος] ex Cæsarea Cappadociæ sophista, qui scripsit res gestas Constantini Magni principis libris decem: præterea declamationes quasdam & orationes. Suidas.

Bembinadia, Plin. lib. 4. cap. 6. nomen, quo regio Nemea vocitata est. Hoc autem in loco contendit Hermolaus, Bembinadia, non Bembina legendum. Cujus verba hæc sunt, Legendum est Bembinadia. Fuit enim vicus Nemeæ Bembina, unde Nemæus leo a poetis Bembinites dictus. Sed & in Plautino Milite, 1. 1. 14. ubi dicitur, Bombamatides clutum instar, cogitent legentes an emendandum sit, Bembinatidis beluæ instar, hoc est, Nemeæi leonis instar. Locus Plautinus nunc aliter legitur.

B E N

BEN. Beneficiarius. BEN. ME. Bene merito, vel Bene merenti. BEN. MER. FEC. Bene merenti fecit.

Bēnācus, [Βήνακος] Lacus est Venetiæ, e quo fluvius nascitur Mincius, ut ait Servius in hunc Virgilii locum, 10. Æn. 205.

Hinc quoque quingentos in se Mezentius armat,
Quos patre Benaco velatus arundine glauca
Mincius infesta ducebat in æquora pinu. Idem 2. Georg. 160.

Ubi idem Servius, Benacus lacus est Italiæ, qui magnitudine sui, tempestates efficit marinas. V. Strab. lib. 4. & Plin. lib. 9. cap. 22. & 3. cap. 19.

Bendis, [Βένδις] ut scribit Hesychius, lingua Thracum Diana appellatur, unde & Bendidia ejus feriæ Athenis vocabantur. Nam ejus sacra e Thracia ascita Athenienses receperant, illisque feriis disseruit in Piræeo de optimo Reipublicæ statu Socrates, ut a Platone l. 1. extr. Polit. refertur. Liv. 38. 41. Romanorum, inquit, primum agmen extra saltum circa templum Bendidium. Ex Turnebo. Adde Lucian. Jup. Trag. p. 221. Græv. & quos laudat Vossius de Theol. Gent. 2. 57. extr.

Bendidia, [Βενδίδεια] Sacra fuisse Dianæ apud Thraces narrat Strabo l. 10. ex quibus Orphica originem sumpsere. Cæl. Rhodig. lib. 18. cap. 23.

Bene, es. [Βήνη] Oppidum Cretæ sub Gortyne sita, cujus incolæ dicuntur Benæi. Steph.

Bene, Benedico, Benefacio, Beneficiarius, Beneficium. V. Bene, in bonus.

Benearnum, i. n. Galliæ civitas, unde hodie Bearnensis Principatus nomen habet. V. Scalig. Lect. Auson. 2. 7. p. 107.

Beneventum, [Βενεβεντὸν, Strab. Βενεβεντός Steph.] Oppidum est Samnitium in Italia, a Diomede conditum fertur: apud quod XXX. millia Samnitium cæsa fuerunt, A. V. 441. C. Sulpicio Longo, M. Pœtelio coss. Hor. 1. Serm. 5. 71.

Tendimus hinc recta Beneventum. Festus, Beneventum, inquit, Colonia cum deduceretur, appellari cœptum est melioris ominis causa. Namque eam urbem antea Græci incolentes μαλοῖνον (al. Μαλόεντον) Latini Maleventum appellarunt. V. Plin. l. 3. c. 11. Liv. l. 9. c. 27. extr. Steph.

Beneventanus, a, um. [Βενεβεντανός Steph.] ut, Beneventanus sutor. Juven. 5. Sat. 46.

Benevolens, Benignus. V. Bene, in bonus.

Benna, [βέννα] lingua Gallica Vehiculi genus appellatur: unde vocantur Combennones, In eadem benna sedentes. Hæc Festus. Cato de R. R. cap. 23. Bennæ emantur: oleæ caducæ saliantur. conf. Lex. Pitisc. Unde Compennones, pro quo Campannones & tandem *Compagnons* dictum fuit. Apud Belgas quibusdam locis *Une benne*, ut a Doi (f. *Douay*) dixit mihi Comelinus, apud Valones. H. St. [Utuntur hac voce etiam nunc Germani, *Eine Benne*. De origine v. *Compagnon* V. tamen Cang. in Compagus.

Bennarius, vel potius Benarius. Gloss. Lat. Gr. σκηνάρχης.

Benzoë. V. belzoinum.

Beo, āre. V. beatus.

B E R

Berbesula, Oppidum est Hispaniæ Bæticæ, in conventu Gaditano. Plin. lib. 3. cap. 1.

Berbex, ēcis. m. Antique pro Vervex. Glossæ πρόβατον, berbex. Hinc pro Homine stupido Petron. cap. 57. Quid rides berbex? V. ibi Burm. & Salmas. ad Vopisc. Aurel. cap. ult.

Berbecŭlus, dimin. Reines. in Schol. ad Petron. Fragm. Trag. p. 57. & 97. ubi cap. 37. Babecali.

Bercorcates, Populi ignoti sunt Galliæ Aquitanicæ. Plin. lib. 4. cap. 19.

Berecyntus, [Βερέκυντος] Genetivus, ut Steph. ait, recti ἄρρητος. Mons Phrygiæ est, & nomen oppidi, in quo mater deûm Cybele priscorum ritu colebatur: unde Berecyntia dicta est. V. dict. seq.

Berecyntius, [Βερεκύντιος] Adj. ut, Cornu Berecyntium, Hor. 1. Carm. 18. 13. i. e. Quo excitantur ad furorem Cybeles Berecyntiæ sacerdotes.

Tibia Berecyntia. Hor. 3. Carm. 19. 18. h. e. Phrygia, & quæ in sacris Berecyntiæ Cybeles adhibetur. Vel forte Buxea. In Berecyntio enim tractu plurima est buxus. Plin. lib. 16. cap. 16. extr.

Berecyntia (inquit Servius) Mater deûm, dicta a monte Phrygiæ Berecynto, cujus ultima syllaba caret aspiratione: quam addimus quoties montem Deli Cynthum dicimus. Est autem tenuis ista discretio, quibus nominibus subtrahi debeat aspiratio. Nam ecce, Ripæi montes Arcadiæ, non scribuntur cum aspiratione: quam addimus quum Riphæos montes Scythiæ significamus. Hæc Servius ad Virg. 9. Æn. 82.

Ipsa deûm fertur genitrix Berecyntia magnum
Vocibus his affata Jovem. Quicquid tamen dicit Servius, videmus passim ab omnibus aspirari Berecynthus & Berecynthia.

Mater Berecyntia. Virg. 6. Æn. 742. conf. Stat. 4. Theb. 782.

Genitrix. Virg. 9. Æn. 82.

Berecyntiăcus, aliud Adj. ut, Berecyntiacus sacerdos. Prudent. adverf. Symmach. 2. 51.

Berecyntiades, æ. patronym. Ovid. in Ibin 508. Venator Berecyntiades. i. e. Attis. V. Interpp.

Berenīce, vel Beronice, es. f. [Βερενίκη] Uxor Ptolemæi Lagi, mater Philadelphi, rara mulier forma, & viro summe dilecta.

Berenice item altera, Philadelphi filio, Ptolemæo Evergeti, fratri patrueli suo nupsit: cujus crines in cælum relati putantur, persuasione Cononis mathematici. De quibus elegiam composuit Callimachus, conversam deinde a Catul. Carm. 66. Ejus pater Magas Cyrenes rex, Ptol. Philadelphi & Arsinoës frater.

Alia item Berenice fuit, Costobari & Salomes Herodis, M. sororis filia, quæ nupsit Aristobulo Herodis ejusdem filio, quem pater postea interfecit. Josephus 20. 5. Agrippæ Majoris mater, de qua Strabo sic ait, Cæsar Augustus magno honore prosequutus est Herodis li-

 beros,

beros, similiter sororem Salomen, ejusque filiam Berenicen. V. l. 16. p. 765. ed. Casaub.

Alia præterea fuit Berenice Herodis III. sive Agrippæ Majoris filia, quæ Marco prius Alexandri Lysimachi filio desponsata, mox Herodi patruo, denique Polemoni nupta, ob Agrippæ fratris & Titi Cæsaris amores vidua male audiit.

Berenice quoque, quam Græci Φερενίκην appellant, fama celeberrima, & filia, & mater, & soror Olympionicarum fuit, ut ait Plin. lib. 7. cap. 41. Pausanias quoque Eliac. 1. 7. hanc dicit cognominatam Καλλιπάτειραν, ac habitu virum dissimulantem ludis interfuisse: ubi Pisidorum filium coronatum vidit: cognitamque, ac quæstione habita, quod ad ludos mulieribus interdictos venisset, meritis suorum absolutam fuisse. Ælian. Varr. Hist. l. 10. c. 1. conf. Perizon. in loc. Jan. Rutgers. Var. Lect. 1. 6. Valer. item lib. 8. cap. ult. extr. qui Pherenicen vocat, & Euclea filium ejus victorem Olymp.

Et ego pro regina Berenice apud ipsam dixi. Quintil. lib. 4. cap. 1.

Berenices crines, [Βερενίκης πλόκαμος] Septem sunt stellæ ad Leonis caudam, veluti in triangulo collocatæ. V. Strab. l. 1.

BERENICEUS, [Βερενίκειος] Adj. Catul. 64. 1.

E Bereniceo vertice cæsariem. V. totum hoc Catulli carmen.

BĔRĒNĪCE, sive BERONICE, [Βερενίκη, Βερονίκη] Civitas est Cyrenaicæ, prope Syrtes, juxta lacum Tritonidem, unde Undosa vocatur Sil. lib. 3. 249. Plin. lib. 5. cap. 5. Berenice in Syrtis extimo cornu est, quondam vocata Hesperidum supradictarum, vagantibus Græciæ fabulis, &c.

Beronice, urbs Libyæ, quæ antea dicta fuerat Hesperis. Vide Steph. Ἑσπερὶς πόλις Λιβύης, ἡ νῦν Βερονίκη. H. St.

Urbs item Berenice est ad sinum Arabicum, a Ptolemæo Philadelpho condita, & a nomine matris ita appellata: in qua ipso solstitii die hora sexta, umbras penitus absumi tradit Plin. lib. 6. cap. 29.

Alteram cognomento Panchryson: & item aliam Epidiren dictam, memorat ibidem Plin. in descriptione Troglodytices. Juba, inquit, qui videtur diligentissime prosecutus [lege Persecutus] hæc, omisit in hoc tractu Berenicen alteram, quæ Panchrysos cognominata est, & tertiam, quæ Epidires, [Gr. ἐπὶ Δείρης ab opp. Dire] insignem loco. Est enim sita in cervice longe procurrente, ubi fauces Rubri maris VII. mill. D. pass. ab Arabia distant. V. Hard. ad loc.

Duæ præterea ejusdem nominis urbes recensentur a Steph. quarum alteram in Cilicia collocat, alteram Chium olim vocatam asserit.

BERENICIDÆ, [Βερενικίδαι] Ptolemaicæ tribus populi, apud Athenienses. Stephan. q. V.

BERENICIS, idis. [Βερενικίς] Tractus Africæ Cyrenaicæ, qui est circa Berenicen urbem. Lucan. lib. 9. 523.

—— nam quicquid pulvere sicco
Separat ardentem tepida Berenicida Lepti,
Ignorat frondes.

BERGIDUM, [Βέργιδον] Urbs Hispaniæ Ptolemæo, vulgo *Urgel.*

BERGION, & Albion, Gigantes, filii fuere Neptuni ab Hercule interfecti. Mela lib. 2. c. 5. V. supra ALBION.

BERGOMUM, [Βέργομον] Oppidum Italiæ Transpadanæ, quæ regio est undecima, & Bergomates, ejus oppidi incolæ. Plin. lib. 3. cap. 17. vulgo *Bergomo.*

BERILLUS, V. BERYLLUS.

BĔRĪNUS, a, um. a colore qui Berus, Birrus, vel Burrus dicitur. Berinum vestimentum. Plaut. Epid. 2. 2. 49. Al. Cerinum, aut Melinum.

BERMIUS, Mons est Thessaliæ. Plin. lib. 4. cap. 8. Strab. Excerpt. l. 7.

BERNABA, [Βέρναβα] apud Ptolem. lib. 2. cap. 6. Oppidum est Hispaniæ Tarraconensis, non procul a Cæsarea Augusta, Celtiberis & Bessetanis ad Orientem proximum, vulgo *Benavar.*

BĒRO, onis. m. Saccus, quasi Pero a Pera dictus, qua dictione sunt qui putent usum fuisse Alfenum in l. In nave. D. Locat. ubi alii legunt Centonibus, alii Peronibus. V. priores Budæi annotationes. Plin. lib. 36. cap. 14. de templo Ephesiæ Dianæ, Id consequutus est architectus ille beronibus arena plenis. In emendatioribus codicibus legitur Peronibus.

BERONES, Servi. Hirt. Bell. Alex. cap. 53. Concurritur ad Cassium defendendum. Semper enim Berones compluresque evocatos cum telis secum habere consueverat. Hispaniæ Tarraconensis populos esse dicit Ptolemæus 2. 6. ut & Strabo l. 3. Βήρωνες. Aliqui legunt Barones, Edit. Vet. Verrones.

BERŎE, [Βερόη] Semeles matris Bacchi nutrix. Ovid. 3. Met. 278.

Ipsaque erat Beroe Semeles Epidauria nutrix.

Beroe conjunx Dorycli apud Virg. 5. Æn. 620.

Beroe, nympha Fenei, filia Oceani, soror Clius. Virg. 4. Georg. 341.

BEROEA, [Βέροια] Oppidum nobile Macedoniæ, cujus meminit Cic. in Pison. 89. Qui quum concursum plorantium, ac tempestatem querelarum ferre non posses, in oppidum devium Beroeam perfugisti. conf. Plin. 4. 10. Marcian. Heracl. Lucian. Asin. p. 101. ed. Græv. Actor. 17. 10. sq. Strab. l. 7. Excerpt.

Beroea, alia Syriæ, Antiochiæ ad orientem adjacens, a Macedonibus condita, Dionysio tyranno Heraclionis filio, olim subjecta. Strabo lib. 16. conf. Plin. 5. 26. Hodie *Alepo.* Scribitur utriusque urbis nomen & geminata litera Berrhœa, Βέῤῥοια. V. Steph.

BEROEENSIS, e. [Βεροιεύς] gentile. Plin. 5. 23.

BERONICE, V. BERENICE.

BĒRŌSUS, [Βηρωσσός] Chaldæus in Astrologia clarus, cui ob divinas prædictiones, Athenienses in gymnasio statuam inaurata lingua statuerunt, uti refert Plin. lib. 7. cap. 37. conf. Lex. Pitisc. & Voss. Hist. Gr. 1. 13.

Berosus, Collis est Taurorum, tres habens fontes, sine remedio, & sine dolore mortiferos. Plin. lib. 2. cap. 103. MSS. Librosus vel Liberosus.

BERRHESA, [Βεῤῥέζα] Oppidum Æthiopiæ. Plin. lib. 6. cap. 22.

BERSABE, es. Urbs Judææ, quæ Puteum juramenti significat: quia quum ibi habitaret Abraham cum Abimelech. mactatis septem ovibus, in fœdus mutuo juraverunt. Hæc terminus fuit terræ promissionis, possessa a populo Judæorum, postquam reversus est ex Ægypto, & tenditur usque ad Dan, spatio in longum CLX mill. sicut scribit Hieronym. ad Dardan.

BERSANE, es. [Βερσάνη] Vidua fuit Damascena, ab Alexandro Magno adamata. Diodorus.

BĔRŬLA, æ. f. Herba, Græce Cardamine dicta. Marc. Emp. cap. 36.

BĒRYLLUS, i. m. & f. [βήρυλλος] Lapis pallidus transparens. Plin. lib. 37. cap. 5. Eandem [in] multis naturam, aut certe similem habere berylli videntur, in India originem habentes, raro alibi reperti. Poliuntur omnes sexangula figura artificum ingeniis: quoniam hebescunt, ni color surdus repercussu angulorum excitetur. Aliter enim politi non habent fulgorem eundem. Probatissimi sunt ex iis, qui viriditatem puri maris imitantur. Proximi qui vocantur chrysoberylli, & sunt paulo pallidiores, sed in aureum colorem exeunte fulgore. Curtius 9. 1. 30. Baculum berylli distinguebant. Primam syll. longam habet Propert. 4. 7. 9. & Juven. 5. Sat. 38. eandem corripit Prudent. Psych. v. 855.

BERYLLUS, [Βήρυλλος] Bostrenæ urbis Arabiæ præsul fuit, qui quum plura recte pro religione scripsisset, postremo omnia corrupit, peregrina quædam adducens, & procul a veritate abhorrentia. Quamobrem convocata præsulum non paucorum synodo, maxime adnitente Origene, ad sanitatem reductus est. V. Volaterr. lib. 6.

BERYTOS, [Βήρυτος] post Sidonem est, Civitas Phœniciæ clarissima, haud procul ab Lyci amnis ostiis, quam hodie *Barutum* vocant, omnium ejus littoris nundinario mercimonio clarissima, teste Vadiano. Felix Julia Plinio, Seb. Munstero annotatore. Strabo, qui in Marsya campo collocat, l. 16. a Tryphone dirutam, postea a Romanis instauratam, duabus legionibus a M. Agrippa ibi collocatis docet. Eusthath. ut a Volaterr. lib. 6. citatur, etymi hanc rationem assignat, quod *Berum* ex auctoritate Helladii, lingua Phœnicum Robur significet, quasi Urbs in loco inexpugnabili ac robusto sita. Theod. & Valen. AA. metropolitano nomine ac dignitate Berytum exornarunt. l. unic. de metrop. Beryt. lib. XI. C. Vocatur ab Ulpiano colonia Berytensis, in l. 1. D. de censib. & Augustana Colonia, quod Augustus multis beneficiis eam ornaverit. V. Spanh. de Usu & Præst. numm. diss. 9. p. 594. sq. Barth. ad Zachar. Mitylen. p. 244. sq. & Lex. Pitisc. Hinc

BERYTIUS, a, um. ut, Vinum Berytium. Plin. 14. 7. Uva Berytia. Idem 15. 17.

B E S

BES, sive BESSIS, is. m. [διμοίριον] Unciæ octo: ab Asse. Festus, Bes appellatus est, quod bis triens fit: quamvis dura compositio fiat bessis ex triente. Bessis, unciæ octo: triens, quatuor. Hactenus Festus. Potius, quasi Bis assis, id est duæ ex assis partibus. Cic. 1. Att. 14. Fœnus ex triente Id. Quint. factum erat bessibus. Plin. lib. 18. cap. 11. Græci in binos semodios farinæ, satis esse besses fermenti constituere. Unde opinor Venetos traxisse nomen suæ monetæ, quam vocant *Unbezo.* [Nisi potius a Germ. *Bazen.*

Bes in dimensione agrorum pariter, teste Columel. lib. 5. cap. 1. Octo partes jugeri, in duodecim partes æquales divisi.

Bes, Octo cyathorum mensura. Martial. lib. 11. 37.

Quincunces & sex cyathos bessemque bibamus,
Caius ut fiat Julius & Proculus. V. Sextar. Roman. in SEX.

Besses usuræ, Jurisconsultis dicuntur, Quum acceptis centum, post annum octo præstantur: aut menstrui denarii singuli, si sors 150 sit. Bessium usurarum mentio fit in l. Eos qui per exceptionem. §. super usurarum. C. de usuris. V. Salmas. de Mod. Usur. cap. 6. Gronov. de pecun. Vet. 3. 13. Bud. de Asse, p. 16. & 560. conf. etiam Lex. Pitisc.

BESSĀLIS, e. Adj. [διμοιραῖος] ut, Bessales laterculi. Vitruv. lib. 5. cap. 10. Supraque laterculis bessalibus pilæ struantur, ita dispositæ, ut bipedales tegulæ possint supra esse collocatæ. Idem lib. 7. cap. 4. Bessales dixit laterculos, Qui octo pollicum longitudinem habent. Budæus lib. 1. de Asse. Comula bessalis. Petron. cap. 58. V. Heins. & Burm. Scutula bessalis. Martial. 8. 71. conf. Lex. Pitisc.

BESA, simplici s, [Βῆσα] Fons est Thessaliæ, inter Ossam & Olympum, juxta Cycesium oppidum, de quo Strabo lib. 8.

Est & Besa, Tribus nomen in agro Attico, cujus meminit idem Strabo lib. 9.

BESARO, Hispaniæ Bæticæ civitas est, interque stipendiarias numeratur a Plin. lib. 3. cap. 1.

BESBICUS, [Βέσβικος Stephano] Insula est exigua Propontidis, XIII. M. passuum circuitu, e regione ostii Rhyndaci fluvii. V. Plin. lib. 6. cap. ult.

BESSA, geminato s, [Βῆσσα Stephano] Campus est Locridis, densis arbustis refertus, unde & nomen accepit. βῆσσαι enim saltus a Græcis nominantur. V. Strab. lib. 9.

Est & Bessa, ejusdem regionis Oppidum, apud Steph.

BESSARA, [Βήσσαρα] Civitas est Assyriæ apud Ptolem. lib. 6. cap. 1.

BESSI, [Βέσσοι] Populi sunt Thraciæ ad Strymonem, magna ex parte Hæmum incolentes montem, latrociniis nobiles, ut ait Strabo lib. 7. Cic. in Pison. 84. Tibi magna præsidia & auxilia a Bessis, peditum equitumque polliceretur.

Bessi immanes. Valer. 2. Argon. 231.

Bessus pallens. Claud. Cons. Mal. Theod. 41.

De feritate Bessorum, conf. Ovid. 3. Trist. 10. 5. & 4. 1. 67. De calliditate eorum in agendis cuniculis Veget. R. Mil. 2. 11. & 4. 24.

BESSĬCUS, [Βεσσικός] Adj. ut, Bessica gens. Cic. in Pison. 84. Idemque tu Rabocentum Bessicæ gentis principem, quum te trecentis talentis regi Cotto vendidisses, securi percussisti.

BESSIPPO, [Βεσίππω Ptolemæo] Hispaniæ Bæticæ portus est, & oppidum, non procul a Mellaria urbe, patria Pomponii Melæ, ut ipse testatur Geogr. lib. 2.

BESSȲGA, [Βήσυγα, τὰ] Emporium in India, ubi & amnis Bessygas: unde Bessygitæ, populi qui humana carne vescuntur. Steph.

BESTIA, æ. f. [Θηρίον] Crudelitatem, [vel potius Feritatem] exprimit. Belua, Magnitudinem, & quasi monstrositatem.

Bestias accipere debemus ex feritate magis, quam ex animalis genere. Ulp. in l. 1. §. bestias. D. de postulando.

Bestiæ, a Cicerone etiam Pisces & Volucres dicuntur, 5. Tusc. 38. Namque alias bestias nantes aquarum incolas esse voluit: alias volucres cælo frui libero: serpentes quasdam esse gradientes.

Inter sidera simulacrum, quod Bestiam astrorum periti nominaverunt. Vitruv. 9. 7.

Mala bestia per convicium usurpatur. Mala tu es bestia. Plaut. Bacch. 1. 1. 21. Idem Pœn. 5. 5. 14.

Incerta bestia. V. INCERTUS.

Mansuetæ bestiæ. In MANSUETUS.

At non dicitur Mansueta bellua. H. St. V. BELLUA.

Mutæ bestiæ pene loquuntur, magistra ac duce natura. Cic. 1. de Fin. 71.

Laniari a bestia, & Venabulo bestiam transverberare. Cic. 7. Fam. 1.

Sed quæ potest homini esse polito delectatio, quum aut homo imbecillus a valentissima bestia laniatur, aut præclara bestia venabulo transverberatur?

Ad

Ad bestias damnari dicebantur, Qui in hoc damnabantur, ut bestiis objicerentur. l. 6. D. ad l. Jul. pecul. l. 8. in fin. D. de testam. & apud Tertull. lib. 1. ad Scapul. & Gell. lib. 5. cap. 14. Hoc autem supplicium Prudent. sic explicat, in Hamartig. 371.

Sanguinis humani spectacula publicus edit
Consessus, legesque jubent venale parari
Supplicium, quo membra hominum discerpta cruentis
Morsibus oblectent hilaram de funere plebem. Inde,

Ad bestias dari, in l. 12. D. de pœn. & Ad bestias pronuntiari, apud Tertull. de Resurr. Carnis. Ceterum qui bestiis objiciebantur, ad stipitem alligabantur, ut ex Vopisco in Aurelian. c. 37. liquet.

Mittere ad bestias. Cic. in Pison. 88. Quid quod populari illi sacerdoti sexcentos ad bestias amicos sociosque misisti? conf. Lex. Pitisc.

Bestiŏla, æ. f. dimin. [θηρίδιον] Plin. lib. 11. cap. 6. Apes alveum illinunt amarioribus succis contra aliarum bestiolarum aviditates. Sic Varro lib. 1. cap. 12.

Bestiālis, e. Prudent. Hymn. jejun. 153.

Impexa villis virgo bestialibus. Sidon. 8. Epist. 14. Bestiale corpus. Idem 4. Epist. 1. Bestiales rigidæque nationes.

Bestiālĭtas, ātis. f. [θηριότης] Vitium quod hominem prorsus ferinum reddit. Nova vox.

Bestiarius, i. m. [θηριομάχος] Bestiarii dicebantur, Qui ludis publicis in amphitheatro vel circo cum bestiis depugnabant, ut cum tauris & leonibus. Cic. pro Sext. 135. Præclara ædilitas, unus leo, ducenti bestiarii. V. Torrent. ad Suet. Claud. c. 34. conf. varios auctores in Lex. Pitisc.

Bestiarius, a, um. Adj. ut, Ludus bestiarius, quem Sen. Epist. 70. vocat, Spectaculum, in quo bestiarii cum bestiis pugnabant. [Al. Ludus bestiariorum, ubi nempe Bestiarii ad spectacula destinati exercebantur, ut Ludus Gladiatorius. V. loc.

Bestia, cognomen gentis Calpurniæ, ex qua familia fuit L. Bestia, qui inter conjuratos Catilinarios recensetur a Sallustio. Præturam petens repulsam tulit, & paulo post ambitus damnatus est. Cic. 11. Philipp. conf. Lex. Pitisc.

Bestīni. Suid. Βεστῖνοι ἔθνος ἐν Ἰταλίᾳ θηριώδης τὸν τρόπον. Quasi putans a bestiali quodam vivendi genere. H. St.

B E T

Bēta, n. indecl. [βῆτα] Litteræ nomen apud Græcos. Juven. 14. Sat. 209.

Hoc discunt omnes ante alpha & beta puellæ. conf. Martial. 5. 27. & supra A & B literam.

Beta, [Βῆτα] Civitas est in sinu Æthiopico, Arabiæ latere. Plin. lib. 6. cap. 29. Harduin. legit Peta.

Bēta, æ. f. [τεῦτλον] Herba quæ in hortis seritur. Plin. lib. 19. cap. 8. Beta hortensiorum levissima est. Ejus quoque a colore duo genera Græci faciunt, nigrum, & candidius (quod præferunt) parcissimi seminis, appellantque Siculum, candoris fane discrimine præferentes & lactucæ. Nostri betæ genera faciunt Vernum & Autumnale, a temporibus sativis, quanquam & Junio seritur. Transferuntur autem in planta quoque, & oblini fimo radices suas, locumque similiter madidum amant. Plaut. Pseud. 3. 2. 26. Martial. lib. 13. 13.

Ut sapiant fatuæ fabrorum prandia betæ:
O quam sæpe petet vina, piperque coquus! Fatuas betas dixit, quia sunt insipidæ: unde proverbium, Beta insipidior.

Plebeia. Pers. 3. Sat. 114.

Betæ quoque a Diogene appellabantur Molles & cinædi: unde etiam Betizare dixit Augustus pro Languere & effœminari. Suet. Aug. cap. 87. V. Cæl. lib. 15. cap. 11. vel 8. 32.

Betăceus, a, um. Adj. Quod ex beta est, ut Betaceus pes. Varr. de R. R. 1. 2. Malo de meis pedibus audire, quam quemadmodum pedes betaceos seri oporteat. Idem de L. L. 5. p. 55. ed. tert. Steph. Ut a pede nostro pes lecti & pes betæ. Hinc apud Apicium 3. 2. de Betaceis Varronis mentio est in cibis, qui ex oleribus parantur. Betæ asparagos sive cymas exp. Humelb. Radices Lister. ex Salmas. ad Solin. p. 581. ed. Ultr.

Betaceus, i. m. Scribit in cap. de diminutivis Priscianus, quædam esse diminutiva, quæ genere discrepant a sua origine. ut Beta, inquit, & Malva; hic Betaceus, Malvaceus. Mirum mihi videbatur (ait Turnebus 11. Adv. 3.) hæc in substantivis numerari diminutionis, quum adjectionis nomina videantur. Sed Betaceus absolute dicitur, quum Pes intelligatur: ita tacito substantivo in substantivum migrat, quumque parvulas betas significet, in diminutionum nominibus censetur. V. Arnob. 4. p. 133. conf. Voss. Analog. 2. 29.

Betālis, e. Mollis instar betæ. Comula betalis. Petron. cap. 58. al. legunt bessalis, q. f. l. vide.

Betissare, vel **Betizare**, pro Languere usurpavit Augustus, teste Suet. in vita ejus cap. 87. ut Græcum λαχανίζειν redderet, quo & proverbialiter uti licebit in Insulsos & insipidos. V. Torrent. ad loc. Catull. 68. 21.

Languidior tenera cui pendens Sicula beta, &c. V. beta.

Betarmones, [Βητάρμονες] ab Homero Corybantes vocantur Odyss. 8. ut etiam Strabo notavit.

Betasi, [Βήτασοι] Populi Galliæ Belgicæ, quorum meminit Plin. lib. 4. cap. 17.

Beterræ, oppidum provinciæ Narbonensis, de quo Plin. l. 3. c. 5. In mediterraneo colonia Arelatæ Sextanorum, Beterræ Septumanorum. Vulgo vitiose Bliterræ legitur. de varia hujus nominis scriptione V. in bæterræ.

Bethacarum, vel **Bethcherem**, Vicus inter Hierosolyma & Thecuam, in monte situs. Compositum nomen ex lingua Syriaca & Hebræa.

Bethania, [Βηθανία] Villa secundo milliario ab Hierusalem in latere montis Oliveti, Marthæ & Mariæ memoria insignis.

Est & altera Bethania trans Jordanem, ubi Joannes quondam baptizabat. Volaterr.

Bethel, [Βηθὴλ] Urbs Samariæ, quam Gebusæi condiderunt, quæ prius vocabatur Lusa.

Bethlehem, [Βηθλεέμ] Nomen civitatis David, quæ alio vocabulo dicitur Ephrata, Christi Servatoris nostri natalibus insignis. Nunc viculus esse dicitur qui ab Joppe quadraginta millibus distat. Ex hac civitate ortus, atque ibidem in regem unctus est David. Ibi Rachel occubuit, & sepulchrum Jesse patris David ostenditur. Est autem hic locus in tribu Juda, sexto ab Hierusalem milliario positus, contra meridiem, in itinere quo itur Hebron. Quando autem Jacob ibi pecora sua pavit, loco Bethlehem nomen imposuit, quod Domus panis interpretatur, propter eum panem qui ibi de cælo descendit. Stephano Βηθλεέμ appellatur n. gen. & plur. num. Hinc

Bethlehemītæ, Dictæ sunt ejus incolæ.

Betholene, Una est ex decem Judææ toparchiis, cujus meminit Plin. lib. 5. cap. 14.

Bethsaida, [Βηθσαϊδὰ] Galilææ civitas, Petri, Andreæ & Philippi patria, ad lacum Tiberiadis sita.

Bethsames, [Βηθσαμές] Nomen urbis Galilææ, ubi Dominus perhibetur multa signa fecisse: a qua Bethsamitæ populi.

Bethsūra, & **Bethsuræ**, tantum plur. num. Munitum fuit Judæorum præsidium, de quo multa lib. 2. Machab.

Betica, **Beticus**, **Beticola**, **Betis**, V. bætis.

Betisso, vel **Betizo**. V. post beta.

Beto, [ἄμι] ere. Verbum obsoletum, pro Ire. Varro de L. L. Mulierem, quod parere ea non poterat, foras betere jussit. Plaut. Curc. 1. 2. 52. Si illa ad me betet? Idem Merc. 2. 3. 127. Ad portum ne betas.

Betōnĭca, [κέστρον] Herba Gallis dicitur, quæ ab Italis Serratula: teste Plin. lib. 25. cap. 8. ubi in emendatioribus codicibus legitur Vetonica. V. Ruell. lib. 3. cap. 76. De hac herba exstat peculiaris libellus, qui Antonii Musæ, a quo servatus fuit Cæs. Aug. nomen mentitur. V. & PseudoMacer. 2. 14. 1.

Betula, & **Betulla**, [σημύδις] Arbor est virgis aptissima, cortice candidissimo, quam Romani ex Gallia in Italiam transtulerunt: & ex ea fasces conficiebant, qui Magistratibus solebant præferri. Plin. 16. 18. & 27. Dicitur vel quasi πετάλη, i. e. folium, vel a batuendo, i. e. cædendo, vel a Celtica voce bedu. V. Voss. Etym. p. 70.

Betuli, Gemmæ sunt e genere Cerauniarum, nigræ, rotundæque, quibus urbes expugnari, & classes, ex Sotaco refert Plin. lib. 37. cap. 9.

Betulo, V. bætulo.

Beturia, [Βητουρία] Regio est Hispaniæ. Plin. Quæ autem regio a Bæti ad fluvium Anam tendit, extra prædicta, Beturia appellatur, in duas divisa partes, totidemque gentes: Celticos, qui Lusitaniam attingunt, Hispalensis conventus: Turdulos, qui Lusitaniam & Tarraconensem accolunt, jura Cordubam petunt. Hæc ille lib. 3. cap. 1. Hard. scribit Bæturia, quomodo & Strabo, Βαιτουρία, & Auctor de Bell. Hisp. c. 22. extr.

B E Z

Bezahar, Lapis est mollis, colore flavo, sapore nullo, cujus peculiaris vis est, ut venenis omnibus adversetur, antidotumque sit omnium præstantissimum, utpote qui non modo haustus, sed etiam adligatus, ita ut nudam sinistri lateris carnem contingat, omnia superet venena. Ex Matthiol. apud Diosc. lib. 5. cap. 73. Al. Bezoar. V. Borrich. de Ling. Pharmac.

B I A

Biæon, [βίαιον] i. e. Violentum, ut Cælio placet, Vini factitii genus erat, valetudinis causa excogitatum. Fiebat ex uvis ad solem siccatis, & aqua marina. Dictum est a cura, quia multum in eo condendo laboris adhibebatur: sive quia violentum esset, & efficax contra morbos: sive a festinatione atque impetu. Plin. lib. 14. cap. 8. Apud Græcos jure clarissimum nomen accepit, quod appellaverunt βίαιον, ad plurimos valetudinis usus excogitatum. Fit autem hoc modo, Uvæ paulo ante maturitatem decerptæ siccantur acri sole, ter die versatæ per triduum, quarto exprimuntur, dein cadis inveterantur. V. Not. Dalech. & Rhodig. 8. 26. Abion legit Turnebus 25. 26. Sed Bion esse in Mss. docet Hard. q. V. conf. Plin. rursus l. 23. c. 1.

Biānor, ŏris. m. [Βιάνωρ] cognomento Ocnus, Tiberis & Mantûs fatidicæ filius, dicitur Mantuam condidisse, ut est auctor Servius, ad illud Virg. 9. Ecl. 60.

Hinc adeo media est nobis via, namque sepulchrum
Incipit apparere Bianoris.

Fuit item unus ex Trojanis principibus qui cum Oileo auriga ab Agamemnone interemptus est, teste Homero, Iliad. 11.

Biarceus, [Βιαρκεύς] Panos cognomen est, teste Suida; quasi Vitæ necessaria curans. Utitur Archias in Epigram.

Biarchi, [βίαρχοι] Qui præsunt commeatibus, vitæque necessariis comparandis. βίος enim Græcis, non modo Vitam, verumetiam Victum significat. Alias dicti Biarcei, quod vitæ necessaria curarent. Alciat. in tit. de Agent. in rebus lib. 12. C.

Biarchia, æ. f. [βιαρχία] Officium biarchi. Leg. 1. Cod. de Off. Magistr. Off. Ad biarchiam nemo suffragio, sed labore unusquisque perveniat.

Bias, antis. [Βίας] Prienæus, unus e septem sapientibus Græciæ, fertur in causis orandis acutissimus fuisse. Quum patriam captam iugeret, nihilque, uti ceteri, exportaret, roganti causam, illud vulgatum apud Cic. in Parad. 1. respondit, Omnia mea mecum porto. Biantis ex Stobæo multa restant sapienter dicta, quæ revolvi possunt. V. Sidon. Carm. 2. 161.

Biatia, [Βιατία] Hispaniæ urbs apud Ptolemæum: hodie Baeza.

B I B

Bibacitas, **Bibaculus**, **Bibax**, **Bibosus**, **Bibulus**. V. bibo.

Bibacŭlus, Patria Cremonensis, ut scribit Eusebius, qui inter poetas Iamborum Latinorum ponitur Quintil. 10. 1. Sueton. de Ill. Gram. 11.

Est & Bibaculus alter, cujus meminit Cæs. in Comment. [Immo is est P. Sextius Baculus, primi pili centurio. V. 1. de B. G. 25. & 3, 5.

De L. Furio Bibaculo Prætore V. Val. Max. 1. 1. 9.

Bibaga, Insula est Indiæ, ostreis & conchyliis referta. Plin. lib. 6. cap. 21.

Bibasis, [βίβασις] Laconica quædam saltatio erat, cui & brabia proposita erant, non juvenibus modo, sed & virginibus. Saltare autem oportebat, pedibusque nates contingere, saltusque numerabantur, unde uni harum inscriptio erat, Mille saltantes gressus. Ex Polluc. lib. 4. cap. 14. Meminit & Rhodig. lib. 5. cap. 4.

Bibesia, æ. Vocabulum est a Plauto confictum, pro Nimia bibendi aviditate, quemadmodum & Perediam idem dixit, pro Fame & voracitate. Festus. [Immo Peribibesia, q. V. s. l.

Biblia, corrupte pro **Bilia**. V. bilius & duellius.

Biblia S. V. biblion.

Biblina, æ. [Βιβλίνη] Thraciæ regio, vino generoso insignis, quod Biblinum ab ea appellatur: tametsi alii a Biblia vite appellatum malint.

Demus autem Delius Biblinum vinum, Naxium interpretatur, eo quod Biblus Naxi insulæ fluvius sit. V. Steph. & in dictione BIBLUS.

BIBLION, i. n. [βιβλίον] Volumen, libellus: in plur. Biblia, orum Libelli: quo nomine appellantur Libri sacri per excellentiam, τὰ βιβλία absol. quæ alias τὰ θεῖα βιβλία. conf. Suic. Thes.

BIBLIOLATHAS, [βιβλιολάθας] a Demetrio Troezenio dictus est Didymus grammaticus, quoniam supra ter mille quingentos libros conscripsit. Cæl. Rhodig. lib. 19. cap. 9. V. DIDYMUS.

BIBLIOPĒGUS, i. m. [βιβλιοπηγός] Librorum concinnator.

BIBLIOPŌLA, æ. m. [βιβλιοπώλης] Qui libros vendit. Martial. lib. 4. 72.

Exigis ut donem nostros tibi Quinte libellos:
Non habeo, sed habet bibliopola Tryphon. Idem 14. 194.

Lat. Librarius.

BIBLIOPOLĪUM, i. n. βιβλιοπωλεῖον. Gell. 5. 4. Librariam vocat.

BIBLIOTAPHI, [βιβλιοτάφοι] ab eruditis appellantur, Qui ut soli sapere videantur, librorum aliquid insignium nacti, nemini eorum copiam faciunt, sed in arca, velut in sepulchro quodam inclusos asservant. Ex Cæl.

BIBLIOTHĒCA, æ. f. [βιβλιοθήκη] Festus; Bibliothecæ, & apud Græcos, & apud nos tam Librorum magnus per se numerus, quam Locus ipse in quo libri collocati sunt, appellantur. Cic. 7. Fam. 28. Abdo me in bibliothecam. Idem 13. Fam. 77. Dionysius servus meus, qui meam bibliothecam multorum nummorum tractavit, quum multos libros surripuisset, &c.

Bibliothecam inscripsit Diodorus historiam suam, teste Plin. in Præf. totius operis. V. DIODORUS.

Supplere bibliothecam. Cic. 3. Q. frat. 4. De bibliotheca tua supplenda, libris commutandis, Latinis comparandis, valde velim ista confici.

Assidere in bibliotheca. Cic. 2. de Divin. 8.

De celeberrimis per totum orbem quondam Bibliothecis conf. Lex. Pitisc.

BIBLIOTHECŬLA, æ. f. dimin. Symmach. 4. Epist. 18. Sume ephemeridem C. Cæsaris, decerptam bibliothecculæ meæ.

BIBLIOTHECĀLIS, e. ut, Bibliothecalis copia, apud Mart. Capell. lib. 4.

BIBLIOTHECĀRIUS, i. m. Qui bibliothecæ præest. Quod muneris Romani fere Grammaticis tribuebant. Ita Hyginus Palatinæ, Melissus in Octaviæ Porticu Bibliothecæ præfuit. V. Suet. de Clar. Gramm. cap. 20. 21. Ipsum tamen Bibliothecarii vocabulum videtur recentius, nec quantum constat ulli veterum usurpatum, nisi quod in Gloss. Isidor. Bibliothecarius sit, Qui codices secat; lege Servat. Tales veteribus dicebantur A bibliotheca alicujus, ut patet ex Inscriptionibus antiquis.

BIBLIS, ĭdis. V. BYBLIS.

BIBLOS, i. f. [βίβλος] Juncum significat, & codicem, quibus veteres in scribendo uti consueverant. Lucan. lib. 3. 222.

Nondum flumineas Memphis contexere biblos
Noverat. Hinc Græcis est Liber.

BIBLUS, [βίβλος] Naxi insulæ fluvius, a quo nonnulli Biblinum vinum dictum putant. V. supra in dictione BIBLINA.

BĬBO, bĭbi, bĭbĭtum, [πίνω] ĕre. Verbum notæ significationis. Martial. lib. 11. 37.

Quincunces, & sex cyathos, bessemque bibamus:
Caius ut fiat Julius, & Proculus.

Quincunces, i. e. Quinque cyathos: Bessem, h. e. Octo cyathos. Quinque enim sunt literæ in Caius, Sex in Julius, Octo in Proculus. Solebant autem in amicorum gratiam tot cyathos bibere, quot erant literæ in eorum nominibus. conf. Idem 1. 72.

Ad numerum bibere. Ovid. 3. Fast. 532.

Sole tamen vinoque calent, annosque precantur
Quot sumant cyathos: ad numerumque bibunt.
Invenies illic, qui Nestoris ebibat annos,
Quæ sit per calices facta Sibylla suos.

Bibunt ad numerum: quia numerant quoties bibunt, ut numerum teneant. Nestoris ebibit annos, Qui toties bibit, quot annos vixit Nestor, nimirum trecentos. De longa Sibyllæ vita, vide suo loco. De more veterum bibendi certum Cyathorum numerum in Deorum honorem, conf. Lex. Pitisc. p. 274.

Ab octava bibere. i. e. Mature. Juven. 1. Sat. 49.

Exul ab octava Marius bibit. De valde securo.

Aquam turbidam & inquinatam bibere. Cic. 5. Tusc. 97.

Sitiens bibit. Cic. 5. Tusc. 99.

Arte bibere. Ovid. 2. de Arte Am. 506.

Bibere haustibus exiguis. Ovid. 3. Fast. 274.

A fonte Nilum bibere. Lucan. lib. 10. 40.

Gratius ex ipso fonte bibuntur aquæ. Ovid. 3. Pont. 5. 18. Propert. lib. 4. 4. 14.

Ex una aqua bibere. Propert. lib. 2. 20. 32.

In auro bibitur venenum. i. e. Poculis aureis. Sen. Thyest. 453.

Per obscœnitates bibere. Plin. in proœm. lib. 33. In poculis libidines cælare juvit, ac per obscœnitates bibere. Huc pertinet illud apud Juven. 2. Sat. 95.

—— vitreo bibit ille Priapo.

Ab summo bibere, Quum magna lætitia convivium agitabatur, lege quadam convivali, siquis quid peteret, id ab summo omnibus dabatur: ut ab summo ad infimum usque vini cyathi in pocula certo numero dabantur. Plaut. Asin. 5. 2. 41.

Da puere ab summo: age, tu interibi ab infimo da suavium. Idem Men. 1. 1. 27.

Standum est in lecto, siquid de summo petas.

Bibere pro summo. Plaut. Stich. 5. 4. 38.

Nolo ego nos bibere pro summo, nulli relerimus postea.

i. e. Nolo immani nos poculo & oppleto, quantumque quis ducere potest, bibere, ut facere solent interdum qui ita provocant & poscunt, quasi ultimum sint poturi, neque postea cadum aperturi, sed postrema invitatione usuri: sic enim plerumque fit ut subito exhauriatur totus vini cadus. Hæc Turnebus.

Pocula bibere. Tibull. lib. 1. 6. 14.

Gemma dixit Virg. pro Gemmeo poculo, 2. Georg. 506.

Ore tenero bibit puer lac. Ovid. 3. Amor. 10. 22.

Uvam. Hor. 1. Carm. 20. 10.

Cæcubum, & prælo domitam Caleno
Tu bibes uvam.

i. e. Vinum expressum ab uvis.

Damnose. Hor. 2. Serm. 8. 34.

Nos nisi damnose bibimus, moriemur inulti.

i. e. ita, ut damnum sentiat, qui convium præbet. Schol. Cruq.

More Græco. Cic. 3. Verr. 66. Mature veniunt: discumbitur, fit sermo inter eos & invitatio, ut Græco more biberetur hospes hortatur: poscunt majoribus poculis: celebratur omnium sermone lætitiaque convivium.

Aut bibat, aut abeat. Cic. 5. Tusc. 118. Mihi quidem in vita servanda videtur illa lex, quæ in Græcorum conviviis obtinetur, Aut bibat, inquit, aut abeat. Et recte. aut enim fruatur aliquis pariter cum aliis voluptate potandi, aut ne sobrius in violentiam vinolentorum incidat, ante discedat. Hactenus Cicero. Hoc adagio (inquit Erasmus) monemur ut aut tempori locoque nos accommodemus: aut ab hominum consuetudine nos subducamus.

Bibe, si bibis. Plaut. Stich. 5. 4. 28.

Pagus bibit, per metonym. dictum ab Hor. 1. Epist. 18. 105. pro eo quod est, Pagani bibunt.

Bibere morsu dicuntur quædam aves. Plin. lib. 10. cap. 46. Porphyrio solus morsu bibit. Ibid. Bibunt aves suctu.

Bibere recte dicuntur ea omnia quæ haustus habent, ut animalia & terræ. Virg. 3. Ecl. 111.

Claudite jam rivos pueri, sat prata bibere.

V. Cerda in loc. Verum auctoritate literata etiam arida aut sicca, & quibus haustus non sit, bibere positum invenimus. Virg. 11. Æn. 804.

Hasta sub exertam donec perlata papillam
Hæsit, virgineumque alte bibit acta cruorem.

Nonius 6. 28.

Bibit aquas hortus sitiens. Ovid. 1. de Pont. 8. 60.

Bibunt violaria fontem irriguum. Virg. 4. Georg. 32.

Arcus ingens bibit. Virg. 1. Georg. 380. Irim intelligit, sive arcum cælestem, quem putat vulgus aquam e fluminibus ad se trahere.

Candorem bibere. Plin. lib. 13. cap. ult. De spongiis: i. e. Imbibere & contrahere candorem.

Lana colorem bibit. Plin. lib. 8. cap. 48.

Bibere colorem dicitur æs a Plin. lib. 34. cap. 9.

Amorem bibere. Virg. 1. Æn. 753.

Bibere novum ignem totis ossibus. Stat. 1. Achill. 303.

Bibere malum mœrorem. Plaut. Aul. 2. 3. 12. Gronov. Malum mœrore, vult.

Bibere mores maternos. Claud. de Nupt. Hon. 231.

Bibere nutricem, pro Sugere. Apul. 2. Milef. p. 115.

Sanguinem alicujus bibere. Cic. 11. Philipp. 10. Quid eum non sorbere animo, quid non sorbere cogitatione, cujus sanguinem non bibere censetis?

Bibere aure, pro Studiose audire. Hor. 2. Carm. 13. 32. Virg. Haurire auribus dixit, in 4. Æn. 359.

Suspensis auribus bibere. Propert. 3. 5. 8. V. SUSPENDO.

Bibere mandata, h. e. Præ nimio potu oblivisci quod mandatum fuerat, joco dixit Plaut. Perf. 2. 1. 3.

Bibisse satyrion. Petron. c. 8. Adeo ubique omnes mihi videbantur satyrion bibisse. Bibisse satyrion, pro Ad libidinem esse incitatum & inflammatum dicit e vi illius herbæ. Turnebus 19. 6.

Bibitur, imperf. Cic. 2. Philipp. 104. Ab hora tertia bibebatur, ludebatur, vomebatur.

Bibebatur, passive. Ovid. 15. Met. 334.

Nulla aconita bibuntur fictilibus. Juven. 10. Sat. 25.

Fons bibitur mihi. Ovid. 4. Pont. 2. 47.

Bibitur palus mista cum sale æquoreo. Ovid. 2. Pont. 7. 74.

Bibendum est. Hor. 1. Carm. 37. 1.

Mensura certa bibendi. Ovid. 1. de Arte Am. 589.

Bibendum dare aliquid alicui. Ovid. 4. Fast. 548.

Arbitrum bibendi ab Horatio illum dici credo, qui Græcis συμποσίαρχος, id est, compotationis & convivii princeps dicitur, 2. Carm. 7. 26.

—— quem Venus arbitrum
Dicet bibendi.

conf. Lex. Pitisc. in ARBITER.

BIBENS, entis. Partic. Hor. 2. Epist. 2. 9.

Quin etiam canet indoctum, sed dulce bibenti. Martial. lib. 11. 7.
Possum nil ego sobrius, bibenti
Succurrent mihi quindecim poetæ.

BIBĪTUS, a, um. Partic. pass. ut, Bibitum vinum. Macer. 3. 6. 10. E vino bibitus. Plin. Val. 2. 18.

BIBER, infinitivus nominascens pro Bibere, nisi malis subst. n. ad formam Verber, &c. Charis. l. 1. p. 99. ex Fannio Catone & Titinnio, Date illi biber.

BIBAX, ācis. [πολυπότης] Gell. lib. 3. cap. 12. Bibendi avidum P. Nigidius in Commentariis grammaticis Bibacem & Bibosum dicit. Bibacem ego, ut edacem, a plerisque aliis dictum lego: Bibosum, dictum etiam nusquam reperi, nisi apud Laberium. Neque aliud est quod simili inclinatu dicatur. non enim simile est ut vinosus aut vitiosus, ceteraque quæ hoc modo dicuntur: quoniam a vocabulis, non a verbis inclinata sunt. Laber. in Mimo, lib. 1. qui Salinator inscriptus est, verbo hoc ita utitur,

Non mammosa, non annosa, non bibosa, non procax.

BIBĀCŬLUS, a, um. dimin. ut, Bibacula anus. Onomast. vet. Bibaculus, φιλοπότης. Est & nomen propr. de quo supra.

BIBACĬTAS, [πολυποσία] denom.

BIBESIA, V. supra f. l.

BIBĬLIS, e. Adj. Cæl. Aurel. Acut. 2. 4. Cibum dare varium & bibilem. i. e. Sorbilem.

BIBIBILIS, e. Idem. Gloss. Gr. Lat. πότιμον, bibibile. [Nisi vitium scripturæ est.

BIBITOR, ōris. m. Sidon. 1. Epist. 8. Bibitor Araricus.

BIBO, ōnis. Idem quod Bibax. Firmic. lib. 5. cap. 4. sub fin. Vitiosi erunt, epulones & bibones, & qui posthabita omni rei familiaris cura, nihil aliud affectent, nisi Epicureorum more, sine laboribus, in quiete & rerum ubertate vivere.

BIBIONES sunt, qui in vino nascuntur, inquit Isidor. 12. 8. ubi de variis muscarum generibus, adducitque Afranium. V. l.

BIBONIUS, i. m. Vet. Gloss. Bibonius, πολυπότης.

BIBOSUS, V. in BIBAX.

BIBŬLUS, [πότης] Adj. Qui facile sorbet. ut, Bibulus juncus. Plin. lib. 13. cap. 12.

Potores bibuli. Hor. 1. Epist. 18. 91.

Bibulus Falerni, i. e. Bibax Falerni. Hor. 1. Epist. 18. 91.

Alæ bibulæ. Ovid. 1. de Arte Am. 233. de Cupidine.

Arena bibula. Virg. 1. Georg. 114.

Aures bibulæ. Perf. 4. Sat. 50.

Charta

Charta bibula. Plin. lib. 8. Epist. 15.
Favilla bibula. Virg. 6. Æn. 227.
Lacunæ bibulæ, Quæ multum in se recipiunt aquæ. Stat. 4. Silv. 3. 54.
Lanæ bibulæ. Ovid. 6 Met. 9.
Lapis bibulus, pro Pumice, qui & Arenarius lapis dicitur. V. LAPIS.
Littus bibulum. Ovid. 17. Epist. 139.
Nubes bibulæ. Ovid. 14. Met. 368.
Ollæ bibulæ. Columel. lib. 12. cap. 43.
Papyrus bibula. Lucan. lib. 4. 136.
Radix bibula. Ovid. 14. Met. 632.
Vestes bibulæ. Valer. 1. Argon. 289.

BIBULUS, etiam Cognomen fuit Calpurniorum. In quibus inprimis clarus M. Calpurnius Bibulus, qui Cæsaris in Consulatu fuit collega, quo de Cic. Sueton. Dion. lib. 38. & Plutarch. in Cæs. Quum autem in hoc Consulatu Cæsar, neglecto collega, omnia ad suum arbitrium gereret, præbuit caussam ut urbanorum quispiam, teste Tranquillo, hoc distticho in Bibulum jocaretur,

Non Bibulo quicquam nuper, sed Cæsare factum est:
Nam Bibulo fieri Consule nil memini. Hic bello Civili a Pompeio classi præfectus, ex multis laboribus morbo implicitus, ad Oricum mortuus est. Dio lib. 41. Cæs. 3. Bell. Civil. 18. conf. Lex. Pitisc.

BIBRACTE, [Βίβρακτος vet. Interp.] Heduorum oppidum in Gallia, apud Cæs. 1. Bell. Gall. 23. vulgo *Beaulne.*

BIBRAX, actis. [Βίβραξ] Oppidum Rhemorum. Cæs. 2. Bell. Gall. 6.

BIBREVIS, e. Pes bibrevis, Pyrrichius, duas breves habens syllabas. Diomed. p. 471.

B I C

BICENSUS, BICEPS, BICHORDULUS, BICIRRIS, BICOLOR, BICOMIS, BICORNIS, BICORPOR, BICOXUM, BICUBITALIS. V. BIS.

BICE, is. Palus, seu lacus, Mæotidi paludi junctus. Ptol. Byce, Plin. Buges.

BICLINIUM, [δικλίνιον] Quintil. Inst. Orat. 1. 5. Aut ex nostro & peregrino, ut biclinium: aut contra, uti epitogium & Anticato. Plaut. Bacch. 4. 4. 69. & 102. V. Lips. Ant. Lect. 3. p. 144. Rhodig. 12. 6. Stuck. Ant. Conviv. 2. 14. Ursin. Append. ad Ciaccon. de Triclin. p. 208. Lex. Pitisc.

BICURGIUM, [Βικούργιον] urbs Germaniæ Ptolemæo: hodie Erfordia, *Erffort.*

BICUS, [βῖκος] Vas est capacius, in quod vinum infunditur. Herodot. lib. 1. scribit, Bicos palmeos vino plenos Babylonem apportari solitos. Hujus etiam meminit Julius Pollux in Onomast. & Cæl. Antiq. lib. 28. cap. 6.

B I D

BIDELLI, Alciatus, Ego (inquit) & gymnasiorum custodes, quos vulgo Bidellos appellabamus, hoc nomine (episcopi) significari posse arbitror: idque ex Lucilii poetæ epigrammatis, quæ Mercurium gymnasiorum Episcopum dicunt. V. Alciat. lib. 7. Peri. cap. 22.

BIDENS, BIDENTAL. V. BIS.

BIDINI, Populi sunt Siciliæ, Cetarinis & Cacyrinis vicini. Plin. lib. 3. cap. 8.

BIDUANUS, BIDUUM. V. BIS.

B I E

BIENDIUM, [Βίενδιον] Citerioris Hispaniæ portus est, apud Plin. lib. 4. in descriptione citerioris Hispaniæ.

BIENNIS, BIENNIUM. V. BIS.

BIENNIUS, Jovis nomen, a Bienno urbe Cretæ, ut Stephanus tradit, quam aliqui denominatam putant a Bienno, uno ex Curetibus: vel ab eo quod vis, quæ βία Græce dicitur, facta fuerit Marti inibi, ut ferunt, ab Otho & Ephialte Neptuni filiis.

B I F

BIFARIAM, BIFAX, BIFERUS, BIFESTUS, BIFIDUS, BIFORIS, BIFORMATUS, BIFORMIS, BIFRONS, BIFURCUS. V. BIS.

BIFUR, Plusquam fur, sive Qui bis in furto est deprehensus.

B I G

BIGA, BIGÆ, BIGAMUS, BIGARIUS, BIGATUS. V. BIS.

BIGARGITANI, [Βισγαργιτανοί] Populi sunt Hispaniæ, in tractu Tarraconensi. V. Plin. lib. 3. cap. 3. Rectius scribitur Bisgargitani.

BIGEMMIS, BIGENER. V. BIS.

BIGERONES, vel BIGERRONES, Aquitaniæ populi sunt, apud Cæs. 3. Bell. Gall. 27. Tarbellis & Sontiatibus vicini. Berones sunt qui legant, sed corrupte. Bigerri, scribuntur in Paulini Epist. 1. ad Auson. 143, ubi V. Scal. Aus. Lect. 2. 7. p. 106. Hinc

BIGERRICUS, a, um. ut, Bigerricus turbo. Sidon. 8. Epist. 12.

BIGERRITANUS, a, um. Idem. Patria Bigerritana. Auson. Epist. 11. extr.

BIGERRA, [Βιγέῤῥα] Hispaniæ civitas Ptolemæo, cui vicina est Setabis urbs, lino tenuissimo nobilitata: unde sudaria Setaba a Catullo commemorata. Vulgo *Bejar.*

BIGERRICA, æ. f. Vestis nigra & crassior, uti exponitur. Hanc nonnulli a Bigerronibus, dictam volunt; alii quasi Bariegatam, seu variegatam. Sed proprie Bigerra est quasi Bicerra, hoc est, ex utraque parte villosa, ἀμφίμαλλος uti docuit Salmas. ad Capitol. p. 128. & ad Solin. 659. Cirra enim μαλλὸς seu villus est. Inde Hirsuta bigerrica, Fortunat. lib. 3. conf. Sulp. Sever. Dial. 2. de Virt. Martin.

BIGLA, Vectigalia. Buleng. Vectig. cap. 86.

BIGNÆ, Geminæ dicuntur, quia bis (Dac. binæ) una die natæ sunt. Festus. pro Bigenæ contr. V. Scalig. ad l.

BIGRADUM, BIHORIUM, BIJUGUS, BILANX. V. BIS.

B I L

BILÆUS, [Βιλαῖος] Fluvius Ponti est in finibus Paphlagoniæ, non procul ab Heraclea. V. Plin. lib. 6. cap. 1.

BILBILIS, [Βίλβιλις] Civitas est Hispaniæ Tarraconensis ferri gloria nobilitata. Plin. lib. 34. cap. 14. Hæc alibi atque alibi utilior, nobilitavit loca gloria ferri, sicut Bilbilin in Hispania & Turiassonem, Comum in Italia, quum ferraria metalla in his locis non sint. A Martiale sæpe memoratur. lib. 10. 104. & 12. 18. & 4. 55. Hinc

BILBILICUS, sive BILBILITANUS, dicitur Martialis, a Patria sua Bilbili.

BILBIO, ire. factum est a similitudine sonitus, qui fit in vase. Nævius, Bilbit amphora, inquit. Ex Festo.

BILIA, Mulieris nomen. V. BILIUS.

BILIBRIS, BILINGUIS. V. BIS.

BILIS, is. [χολή] Cic. 1. Tusc. 56. Nam sanguinem, bilem, pituitam, ossa, nervos &c. Plaut. Amph. 4. 2. suppos. 2. 41. Vetus est adagium, Fames & mora bilem in nasum conciunt.
Acri bile tumet. Pers. 2. Sat. 14.
Atra bilis, dicitur Melancholia. Plaut. Amph. 2. 2. 95. Atra bili percita est. Ita quoque Flava bilis, Humor cholericus dicitur. V. ATER.
Difficilis bilis. Hor. 1. Carm. 13. 4. h. e. Implacabilis, inexorabilis. Porphyr. Acron.
Libera. Hor. Epod. 11. 43.
Mediocri bile ferre aliquid. Juven. 13. Sat. 143.
Redundante bile morbi nascuntur. Cic. 4. Tusc. 23. Quemadmodum quum sanguis corruptus est, aut pituita redundat, aut bilis, in corpore morbi ægrotationesque nascuntur: sic pravarum opinionum conturbatio, &c.
Splendida bilis. Hor. 2. Serm. 3. 141. i. e. Quæ omnia in lucem profert: vel Splendida, Lucida; quia nemo potest irasci ita, ut non appareat ejus iracundia. Acron. V. SPLENDIDUS.
Vitrea bilis turgescit. Pers. 3. Sat. 8. Vitream appellat, i. e. Splendidam & claram, quæ se clarissime e splendore prodit. Quidam tamen putant, Quæ statim evanescit & frangitur, etsi emicat & splendet. Scio & apud medicos esse pituitam vitream, quam quis hic bilem a poeta vocari suspicaretur: sed id nimis longe petitum esset. [Distingue — turgescit: Vitrea bilis Finditur. i. e. Vitri instar, dum inflatur, crepat.
Commota bile fervere. Pers. 4. Sat. 6.
Effundere bilem. Juven. 5. Sat. 159.
Expellere helleboro. Hor. 2. Epist. 2. 137.
Inæstuat bilis præcordiis. Hor. Epod. 11. 23.
Intumuit mascula bilis. Pers. 5. Sat. 144. Mascula, i. e. Magna, valida, qualis masculo sexui convenit.
Movere alicui bilem. Martial. lib. 5. 26. Hor. 1. Epist. 19. 20.
Percitus atra bili. V. paulo ante, Atra bilis.
Purgare bilem. Hor. in Arte Poët. 302.
Reddere. Cels. lib. 7. cap. 18. Nonnunquam stomachus quoque affectus, primum rufam bilem per os reddit, deinde viridem, quibusdam etiam nigram.
Substringere. V. SUBSTRINGO.
Superans bilis. Lucret. lib. 4. 668.
Tumet bile jecur. Hor. 1. Carm. 13. 4.
Urit bilis jecur. Hor. 1. Serm. 9, 66.

BILIOSUS, [χολώδης] Adj. Ex bile constans, vel mistum. Cels. 2. 8. Aut lividum, aut biliosum. Idem 2. 6. Sputum etiam biliosum aut purulentum.

BILIUS, antiqua scriptura pro Duilius, vel Duillius. In Inscr. columnæ Rostratæ: C. BILIOS. M. F. V. Græv. Thes. Ant. Tom. 4. p. 1942. F. & quæ supra v. DUELLUM ac DUELLIUS. [Ubi de Bilia quoque hujus uxore, nisi filia potius ejus fuit, alii nupta, & memoria falsus est Hieronymus. Porro ad Gentem Duelliam pertinere videtur Denarius M. BELLII PROC. nomine inscriptus ap. Patin. in Fam. Rom.

BILIX, icis. Adj. [δίμιτος] ut, Bilix lorica a Virgilio 12. Æn. 375. dicta, Quæ duo licia & fila in summitate haberet ad ornatum,
—— rumpitque infixa bilicem
Loricam. Conf. TRILIX. & Voss. Etym. v. Licium.

BILLIS, apud Afros appellatur Semen humanum humi profusum. Fest.

BILUSTRIS, BILYCHNIS. V. BIS.

B I M

BIMARCUS, Nomen Satiræ Varronis fuit, in qua fastum & arrogantiam stolidam & ineptam Romanorum incessebat, quod e Romano prænomine, quo sibi placebant, duplicato indicatur, quasi quis non semel, sed bis Marcus sit. [Scribitur & Bimargus & Vimarcus, Græce περὶ τρόπων. Una ex Satyris ejus Menippeis. Vox hybrida videtur ex Lat. Bis & Græco μάργος, quod Stultum denotat, q. d. Bis stultum. Sic & Marcopolis ac Margopolis promiscue inscribitur alius ex libris ejus Logistoricis.

BIMAMMIA, BIMANUBRIATUS, BIMARIS, BIMATER, BIMATUS, BIMEMBRIS, BIMENSIS, BIMESTRIS, BIMETER, BIMULUS, BIMUS. V. BIS.

B I N

BINARIUS, BINIONES, BINOCTIUM, BINOMINIS, BINOMIUS. V. BIS.

BINUS, V. Bini in BIS.

B I O

BIOCOLYTÆ, [βιοκωλύται] Officiales quidam a vi prohibenda vocabantur, quorum mentio fit in Novell. const. 8. & Novell. 145.

BION, [Βίων] Borysthenites, Cratetis auditor, ad Cynicam prius sectam transiit, sumpto pallio & pera: deinde ad Theodorea instituta se convertit. Reliquit commentarios plures qui non extant. Apophthegmata item plura. Suidas. conf. Laert. l. 4. in ejus vita.
Bioneos sermones proverbiali figura dictos esse ab Horatio, in Chiliadibus suis annotavit Erasmus, ubi proverbium explicat, Dente Theonino rodi. Ait enim ex Acrone, Bionem philosophum fuisse, qui mordacissimis dialogis laceraverit poetas, sic, ut nec Homero parceret. Porphyrion autumat Aristophanis comici patrem fuisse. Versus apud Hor. 2. Epist. 2. 60. sunt isti,
Carmine tu gaudes, hic delectatur Iambis,
Ille Bioneis sermonibus, & sale nigro.
Bion, etiam Poeta Græcus Smyrnæus, qui scripsit Idyllia.
Bion, Vini species. de quo Plin. 23. 1. & 14. 8. V. BIÆON.

BIONEUS, a, um. Hor. V. in superiore voce.

Biothanatos, [βιοθάνατος] Violenter mortuus, ut est qui ferro, vel alia vi interficitur, & non sua, id est naturali morte moritur, quæ naturaliter contingit: & Mors ipsa Biothanata dicitur, Quæ per vim infertur, de qua intellexit Virg. 4. Æn. 696. quum dixit,

Nam quia nec fato, merita nec morte peribat,
Sed misera ante diem. Scribit Lamprid. cap. 33. prædictum fuisse Heliogabalo, ipsum Biothanatum futurum. Julius Firmicus, Si Luna (inquit) applicuerit se Saturno, deficiens lumine, faciet matres biothanatas interire. Servius ait, biothanatorum animas non recipi in originem suam.

Biothanatus vitæ finis. Firmic. lib. 3. cap. 15.

Bithanatus, Quod est Bis mortuus. Isidor. 10. in B. An Biothanatus, qui est Vi mortuus.

B I P

Bipalium, Bipalmis, Bipartio, Bipatens. V. bis.

Bipedimui, Galliæ in Aquitania populi, de quibus vide Plin. lib. 4. cap. 19.

Bipennis, Bipennella, Bipennifer, Bipes, Bipedalis, &c. V. bis.

B I R

Biracellum, Urbs Tuscorum Ptolemæo, hodie Vicarellum.

Biremis, Birota. V. bis.

Birretum, i. n. Magistrorum & Doctorum in promotionibus insigne. V. Saubert. prodrom. Philolog. Sacræ p. 46. Dufresne Gloss. & Lex. Pitisc. Henr. Steph. ad dict. sq.

Birrus, [βίρρος] Vestis erat genus quoddam apud Romanos, quod ex Martiani libro quarto probat Cœlius Rhodig. lib. 16. cap. 10. Martianus: Birrus, inquit, & tunica nomen vestis habent. V. Salmas. ad Tert. de Pall. p. 80. sq. Idem & Casaub. in Historiam Augustam, & Lex. Pitisc.

Suid. βίῤῥον, ἱμάτιον ῥωμαϊκόν. Unde dixerunt Birretum de pileo, hodie *Barette* ii, qui loquuntur *le Roman*. [Miror qui ab Ephestride ad capitis tegumen transeat, nisi fortassis a colore nomen arcessit. Isid. 19. 24. extr. Birrus a Græco vocabulo trahit: illi enim birrum librum [lege Rubrum] dicunt. V. burrus.

B I S

Bis, Adv. numerandi, significat id quod Græcis δίς. Cic. de Amicit. Bis una Consules. Idem de Orat. 153. tradit ex Duis per contractionem factum Bis; sicut ex Duello, Bellum. Duis autem natum est a vocabulo Duo. V. Fest. in Duis.

Bis anno absumuntur umbræ. Plin. lib. 2. cap. 73.

Bis æstas, bisque cucurrit hyems. Ovid. 6. Epist. 56. i. e. Duo abierunt anni.

Bis ad decies centum. Plin. lib. 4. cap. 12.

Bis bina. Cic. 2. de Nat. Deor. 48.

Bis centum anni, Ducenti. Ovid. 12. Met. 188.

Bis decies bibis. Martial. 1. 12.

Quum data sint equiti bis quinque numismata, quare
Bis decies solus Sextiliane bibis? Turnebo videtur hoc esse de sportula accipiendum, cui decem nummi erogabantur, vel centum quadrantes. Quum igitur sportulam decem nummûm unam Sextilianus accepisset, duas bibebat tamen potor profligatissimus, quum tantum vini exhauriret, quantum duarum sportularum pretium æquabat.

Bis denæ naves. Virg. 1. Æn. 381.

Bis deni anni. Martial. 9. 78. Propert. 2. 9. 3.

Bis die pariunt. Plin. lib. 10. cap. 53.

Bis mille equi, Duo millia equorum. Hor. Epod. 9. 17.

Bis quinquagenis domus est tibi millibus empta. Martial. lib. 12. 67.

Bis quinque viri, Decemviri. Hor. 2. Epist. 1. 24.

Bis quinos silet ille dies. Virg. 2. Æn. 126.

Bis quina sestertia. Martial. lib. 10. 75.

Bis quinus mensis, pro Bis quintus, h. e. Decimus. Ovid. 3. Fast. 124.

Bis seni dies, Duodecim. Virg. 1. Ecl. 44. Stat. 12. Theb. 811.

O mihi bissenos multum vigilata per annos.

Bissenus labor, Duodecim labores. Sen. Agam. 9.

Bis septeni. Plin. lib. 8. cap. 36. Primis diebus bis septenis tam gravi somno premuntur, ut ne vulneribus quidem excitari queant. De ursis loquitur.

Bis sex locis thoraca petitum, dixit Virg. 11. Æn. 9.

Bis stulte facere. Ter. Hec. 3. 2. 8.

Bis tanto. Plaut. Merc. 2. 2. 26. Bis tanto valeo, quam valui prius.

Bis tantum, quantum. Virg. 6. Æn. 578.

——tum Tartarus ipse
Bis patet in præceps tantum, tenditque sub umbras,
Quantus ad ætherium cæli suspectus Olympum.

Bis ter, i. e. Sex. Hor. Epod. 4. 8.

Bis, terque. Martial. lib. 4. 82. Bis, terque expertus frustra. Hor. in Arte Poet. 440.

Bis, terve. Hor. Epod. 5. 33.

Bis terni nati, Filii sex. Sil. lib. 10. 93.

Falli bis. Cic. 8. Philipp. 12. In quo bis falleris: primum quod tuas rationes communibus anteponis: deinde, &c.

Bis gravidæ pecudes. Virg. 2. Georg. 150.

Bis improbus. Cic. 7. Verr. 59. Ita in una civitate bis improbus fuisti, quum & remisisti quod non oportebat, & accepisti quod non licebat.

Bis perire. Plaut. Trucul. 1. 1. 26. Bis periit amator, ab re atque animo simul.

Bis per omnes. Turneb. Proverbium Græcum, inquit, quod e fidium harmonia sumptum est, δὶς διὰ πασῶν, Bis per omnes, ut Chordas subaudiamus. De his, quæ multum differunt. V. Chil. Er.

Bicensus, a, um. Bis censum professus: tributur Festo. [Immo Duicensus q. V. f. l.

Biceps, ĭtis. [δικέφαλος] Adj. a Bis & Caput compositum; Quod habet duo capita. Plin. lib. 10. cap. 62. Serpentes coeunt complexu, adeo circunvolutæ sibi, ut una existimari biceps possit. Cic. 1. de Divin. 21. Et si puella nata biceps esset. Liv. 41. 21. Biceps natus puer. Janus biceps. Ovid. 1. Fast. 65.

Biceps, de rebus incorporeis. ut, Civitas biceps. Varro de Vita Pop. Rom. lib. 4. Iniquus equestri ordini judicia tradit, ac bicipitem civitatem fecit, discordiarum civilium fontem. Nonius, 6. 36.

Parnassus biceps, Ovid. 2. Met. 221. improprie dixit, pro Bijugo.

Bicepsos, antique, aut potius corrupte, pro Biceps, apud Varr. L. L. 4. 8. Mons Bicepsos, tricepsos, quadricepsos, &c. Sed notat Scaliger in Conject. ad h. l. p. 22. male sic scriptum esse, cum ipse Varro Primiceps dicat, non Primicepsos: ergo & Biceps, &c. V. Turneb. Adversf. 20. 35.

Bichordŭlus, a, um. Apul. Apol. p. 154. Stew. Aureæ ulices, bichordulæ. conf. Elmenh. Emend. p. 337. extr.

Bicirris, e. ut, Vestes bicirres, Quæ ab utraque parte cirros habent. δίμαλλοι, δίκροσσοι. Gloss. Vet.

Biclinium, [δίκλινον] Locus ubi duo lecti sunt. Plaut. Bacch. 4. 4. 69. & 102. V. Lex. Pitisc.

Bicŏlor, ōris. g. o. [δίχρωος] Adj. Duorum colorum. Plin. lib. 10. cap. 52. Intus omne ovum volucrum bicolor.

Myrtus bicolor. Ovid. 10. Met. 98.

Bacca Minervæ. Ovid. 8. Met. 664.

Bicolorus, a, um. formavit Vopisc. Aurel. cap. 13. V. ibi Salmas.

Bicŏmis, e. ut, Equus bicomis. Veget. de Re Vet. 2. 11.

Bicornĭger, Scil. Bacchus. Ovid. 13. Epist. 33.

Ut quas pampinea tetigisse Bicorniger hasta
Creditur, &c. V. bacchus.

Bicornis, e. [δίκερως] Quod habet duo cornua. ut, Bicorne ferramentum. Columel. lib. 10. cap. 15. Plin. lib. 11. cap. 46. cui Unicorne opponitur. Virgil. 1. Georg. 264.

Exacuunt alii vallos, furcasque bicornes. Duorum cornuum, Serv.

Caper bicornis. Ovid. 15. Met. 304.

Fauni. Ovid. 4. Epist. 49.

Furcæ bicornes. Virg. 1. Georg. 264.

Jugum. Stat. 1. Theb. 62. De Parnasso. conf. biceps.

Luna. Hor. in Carm. secul. 35.

Rhenus. Virg. 8. Æn. 727.

Bicorpor, ŏris. Adj. [δισώματος] Duorum corporum. Cic. 2. Tusc. 22. Hæc bicorporem afflixit manum.

Bicorporeus, a, um. Adj. Idem. Firmic. lib. 2. cap. 12. Gemini est signum in cælo masculinum, commune, bicorporeum. Paulo post, Virgo est signum in cælo fœmininum, commune, bicorporeum.

Bicoxum, i. n. Gloss. Gr. Lat. Bicoxum, δίμηρον. [Utramque coxam denotat, nec forma adject. dictum videtur.

Bicubitālis, e. [διπηχυαῖος] Quod duorum est cubitorum, ut, Bicubitalis caulis. Plin. lib. 20. cap. 23. pr.

Bicubitus, a, um. Idem. Herba ramulis tenuibus bicubitis. Apul. de Herb. cap. 72.

Bidens, entis. f. [διόδους] Festus; Bidentes sunt Oves duos dentes longiores ceteris habentes. Virg. 6. Æn. 39.

——totidem lectas de more bidentes. Ubi Servius; Bidentes, Oves sunt circa bimatum habentes duos dentes eminentiores, quæ erant aptæ sacrificiis. V. Scalig. Castig. ad Festum. Nonius, Bidentes qui existimant ob eam causam oves a Virgilio dictas, quod duos dentes habeant, pessime ac vitiose intelligunt. Nam nec duos dentes habent, & hoc quidem & genus monstri est, & melius intelligi potest, si biennes dixerit, auctoritate Pomponii in Atellana, Mars, tibi voveo facturum, si unquam redierit, bidenti verre. Laberius Paupertate, Visus hac nocte bidentes propter viam facere. Et Nigidius Figulus dicit bidental, quod binæ (al. Bimæ) pecudes immolentur. Hactenus ille. V. Gell. lib. 16. cap. 6. & Macrob. lib. 6. cap. ult.

Bidens, pro Ove. Ovid. 2. Fast. 70.

Cædes bidentium. Hor. 3. Carm. 23. 14.

Intonsa bidens. Virg. 12. Æn. 170. i. e. Parva, aut (ut Servius interpretatur) Brevis.

Lanigeræ. Virg. 7. Æn. 93.

Bidens, entis. m. [δίκελλα, σμίλη] Instrumentum fossorium rusticum, quod duos dentes habet. Juven. 3. Sat. 228.

Vive bidentis amans, & culti villicus horti. Columel. lib. 4. cap. 14. Insequitur deinde fossor, qui crebris bidentibus æqualiter & minutim soli terga convertat.

Durus bidens. Virg. 2. Georg. 355. Ovid. 4. Fast. 927.

Pace, bidens vomerque vigent. Tibul. 1. 10. 51.

Frangere glebam bidentibus. Virg. 2. Georg. 400.

Jactare bidentes. Virg. 2. Georg. 355.

Versare solum bidente. Tibul. 2. 3. 6. Hinc

Bidentatio, ōnis. f. Gloss. Gr. Lat. σκαφητός, Fossura, occatio, bidentatio.

Bidental, [διοδοντεῖον] dicebant antiqui quoddam Templum, quod in eo bidentibus hostiis sacrificaretur. Hæc Festus. Hor. in Arte Poet. 471. ——utrum

Minxerit in patrios cineres, an triste bidental
Moverit incestus. Hoc loco Janus Parrhasius, Loca tacta fulmine, inquit, acri studio procurabant majores nostri: sacerdotem adhibebant, colligebantque dispersa fulminis vestigia, terræque, sacris rite peractis, constructa ara, cæsaque bidente, eum locum Bidental appellabant: quem violare piaculum erat.

Evitandum bidental. Pers. 2. Sat. 27. conf. Quintil. Decl. 274. Lucan. 1. 606.

Bidentale fulgur, &

Bidentales sacerdotes, V. in Lex. Pitisc.

Biduanus. V. post dict. sq.

Biduum, i. n. [δύο ἡμέραι] Spatium duorum dierum. Ter. Eun. 4. 2. 8. Hem biduum hic manendum est soli sine illa?

Illo biduo. Cic. 4. Verr. 64. Venerat ad eum illo biduo Letilius quidam, homo non alienus a literis.

Biduo mensem longiorem facere. Cic. 4. Verr.

Biduum ex mense eximere. Cic. 4. Verr. 129.

Bidui aut tridui solicitudo. Ter. And. 2. 6. 9.

Bidui navigatio. Plin. lib. 6. cap. 28.

Bidui aberant castra. i. e. Duorum dierum spatio. Cic. 5. Att. 16.

Biduum continens, pro Perpetuum biduum. Suet. in Calig. cap. 19.

Per biduum. Cic. 2. de Orat. 96.

Propius quam tu biduum. Cic. 8. Att. 22. Propterea quod neque Romæ quicquam auditur novi, nec in his locis, quæ a Brundusio absunt propius, quam tu, biduum aut triduum.

Biduanus, a, um. Raban. Maur. de Inst. Cler. 2. 26. Biduanus mos jejunii inde sumptus, quod Apostoli jejunaverunt illo biduo, quo Dominus passus & sepultus est.

Biennis, e. [διετής] Duorum annorum.

Vide Quotennis additum. Vide Annum & Triennis. H. St.

Bienne

Bienne spatium. Plin. lib. 2. cap. 82. Utpote quum quidam annuq & bienni spatio duraverint.

BIENNIUM, i. n. [διετία] Spatium duorum annorum. Cic. 5. Philipp. 7. Tribuni pleb. tulerunt de provinciis contra acta Cæsaris, ille biennii, iste sexennii. Quintil. 1. 12. de Pueris, Intra biennium, quam verba recte formare potuerunt, quamvis nullo instante, omnia fere loquuntur.

BIFARIAM, [δίχως] Adv. in duas partes, aut Duobus modis. Cic. 3. Tusc. 24. Bifariam quatuor perturbationes æqualiter distributæ sunt. Nam duæ, &c. Varr. 2. de R. R. 4. Natura divisus earum annus bifariam, quod bis parit in anno, quaternis mensibus fert ventrem, binis nutricat.

BIFARIUS, a, um. Duplex, in utramque partem aptus. Apul. 3. Dogm. Plat. pag. 39. Bifaria sit sublata illatio. Ammian. 18. 8. Ratione bifaria. Commodian. Instruct. 24. Quid in Synagoga decurris ad bifarios.

BIFAX, vel DIFAX, Habens duas facies. Gloss. Lat. Gr. Bifax, difax, διπρόσωπος. V. Meurs. Exerc. 2. 4. 15.

BIFER, a, um. [δίφορος, δίκαρπος] Adj. ut, Bifera arbor, Quæ bis in anno fert fructum. Plin. lib. 13. cap. 22.
Biferæ ficus. Columel. lib. 5. cap. 10. Quod etiam de fructu dixit Suet. Aug. cap. 76. Caseum bubulum & ficos virides biferas maxime appetebat. V. ibi Torrent.
Biferi Pæsti rosaria. Virg. 4. Georg. 117.
Forsitan & pingues hortos quæ cura colendi
Ornaret, canerem: biferique rosaria Pæsti. Quod uno anno bis illic nascerentur rosæ, ut docet Servius.
Ibi nam in foro spectantem me scitulas puellas cum biferis quasillis. Pontan. 162. H. St.

BIFESTUS, a, um. Prudent. pass. Petr. & Paul. extr.
Diem bifestum sic colas memento.

BIFIDUS, [δίχηλος] Adj. Quod in duas partes fissum est. Plin. lib. 11. cap. 37. Lacertis bifida & pilosa lingua.
Bifidi pedes. Ovid. 14. Met. 303.
Quo magis illa canit, magis hoc tellure levati
Erigimur, setæque cadunt, bifidosque relinquit
Rima pedes.
Bifidum iter. Valer. 1. Argon. 570.
Bifidæ ridicæ. Columel. 4. ult.

BIFIDATUS, Adj. [διχηλωτὸς] Idem Plin. lib. 13. cap. 4. Folia cultrato mucrone, lateribus in sese bifidatis, bellas primum demonstravere gemmas. De palmis loquitur.

BIFISSUS, a, um. Idem. Solin. cap. 51. Bifissæ ungulæ.

BIFORIS, e. [δίθυρος] Duplices januas habens.
Bifores fenestræ. Ovid. 3. de Pont. 3. 5.
Nox erat, & bifores intrabat Luna fenestras,
Mense fere medio quanta nitere solet.
Valvæ. Ovid. 2. Met. 4.
Biforis cantus. Virg. 9. Æn. 618.
—— ubi assuetis biforem dat tibia cantum. Ubi Serv. Bisonum, imparem. Et servavit eis tibiarum suarum ordinem. Tibiæ aut Serranæ dicuntur, quæ sunt pares, & æquales habent cavernas; aut Phrygiæ, quæ & impares sunt & inæquales habent cavernas. Ergo biforem, dissimilem, dissonum; non enim sunt pari modulatione compositæ.

BIFORUS, a, um. Idem. Vitruv. 4. 6. Forium ornamenta non fiunt cerostrata, neque bifora, sed valvata. V. Salmas. in Solin. p. 651.

BIFORMIS, e. [δίμορφος] Quod duas formas habet. Columel. lib. 10. 428.
Inter lascivos Satyros, Panasque biformes. Quo loco quidam legunt Bicornes.
Biformis natura Centaurorum. Claud. 1. in Ruff. 329.
Janus. Ovid. 5. Fast. 98.
Monstrum. Ovid. 8. Met. 156. de Minotauro loquitur.
Populus biformis. Centauri. Ovid. 2. Amor. 12. 19.

BIFORMATUS, Adj. [διμορφωτὸς] Cic. 2. Tusc. 20.
—— non biformato impetu
Centaurus ictus corpori infixit meo.

BIFRONS, ontis. [διμέτωπος] Adj. Quod geminam frontem ac faciem habet. Virg. 12. Æn. 198.
Latonæque genus duplex, Janumque bifrontem. Idem 7. 180.

BIFURCUS, Adj. [δίκρανος] Geminas furcas habens. ut, Bifurcum ferramentum. Columel. lib. 3. cap. 18. Bifurci ramusculi. Idem lib. 5. cap. 11.

BIGA, æ; & BIGÆ, arum. f. [συνωρὶς, ζεῦγος] Currus duorum equorum jugo actus. Virg. 5. Æn. 721.
Et nox atra polum bigis subvecta tenebat. Budæus; Bigæ, trigæ, quadrigæ, ad curule certamen & sacra certamina pertinebant. His enim verbis non tam vehiculum, quam equi bijuges, trijuges, quadrijuges significantur.
Bigæ, trigæ, quasi Biagæ, Triagæ, Desp. Esset, ut Cogito, pro Coagito. H. St.
Anhelantes bigæ. Stat. 6. Theb. 688.
Citæ bigæ. Catul. 53. 26.
Cornutæ. Varro Serrano, ap. Non. v. Rurant. Dum in agro studiosius ruror, aspicio Triptolemum sculpineatum bigas sequi cornutas. Bigas cornutas hic intelligit Turnebus jocularitor dici Boves duos aratores, quos ad aratrum junxerat Triptolemus, qui frumenti sementem mortales edocuit. Adv. 15. 4.
Lunares, Quibus Luna vehitur. Stat. 12. Theb. 297.
Nocturnæ, Lunæ. Sen. in Hippol. 3.
Olorina, Veneris. Stat. 3. Silv. 4. 46.
Rorifera, Auroræ. Stat. 1. Theb. 338.
Roseæ bigæ, Auroræ. Virg. 7. Æn. 26. De Aurora.
Soporiferæ bigæ, Dianæ. Valer. 2. Argon. 295.
Agitare bigas. Lucan. lib. 1. 78.
Raptari bigis. Virg. 2. Æn. 272.
Remeant bigæ. Sen. in Agam. 9.
De Bigarum inventione, V. Lex. Pitisc.

BIGARIUS, i. m. Ductor bigæ. Cippus marmoreus Aurigæ pueri, Romæ in templo Gregorii in monte Cœlio,
FLORVS EGO HIC IACEO
BIGARIVS INFANS QVI CITO
DVM CVPIO CVRRVS CITO
DECIDI AD VMBRAS. Ferret. Mus. Lapid. 4. Memor. 23. conf. Arnob. 2. p. 70.

BIGATUS, Adj. ut, Argentum bigatum, Nummus, qui bigas impressas habet. Et Plin. lib. 33. cap. 3. Nota argenti fuere bigæ atque quadrigæ: & inde bigati, quadrigatique dicti.
Bigati, subst. ubi subauditur aliud substantivum, Nummi. Liv. 23. 5. Lætoque juveni promissis, equum eximium dono dat, bigatosque quingentos Quæstorem numerare jubet. V. Alex. ab Alex. 4. 24. Et Berneg. ad Tacit. Germ. qu. 19. & Lex. Pitisci in Nummus.

BIGAMUS, [δίγαμος] Qui duxit duas uxores. Inde Bigamia, Ipsa conditio. Perott. Pro vocibus hybridis habentur.

BIGEMMIS, dicitur Vitis quæ habet duas gemmas. Columel. lib. 5. cap. 5. Pro materiis longioribus pollices quaternûm aut quinûm gemmarum relinquuntur: pro custodibus autem bigemmes reseces fiunt.

BIGENER, is. g. o. vel BIGENERIS, e. [διγενὴς] Festus, Bigenera animalia dicuntur ex diverso genere nata, ut leopardalis ex leone & panthera, cicur sus ex apro & scrofa domestica, mulus ex equa & asino. Varro lib. 2. de R. R. cap. 8. Nam muli & hinni bigeneres atque insititii, non suopte genere ab radicibus, ex equa enim & asino fit mulus: contra ex equo & asina hinnus. Aliter Bigeneri.

BIGRADUM, i. n. Gloss. Gr. Lat. δίβαθμον, bigradum.

BIHORIUM, i. n. Tempus duarum horarum. Auson. Mosell. 87. &c.

BIJUGUS, a, um, & BIJUGIS, e. [δίζυγος] Adj. Bijuges equi dicuntur, quod bini ad unum jugum alligati sint. Martial. lib. 1. 13.
Gestatus bijugis regulus esset equis.
Albi bijugi. Virg. 10. Æn. 587. de Leucago.
Certamen. Virg. 5. Æn. 144.
Curriculum. Suet. Calig. cap. 19.
Currus. Sil. lib. 2. 82.
Fasces bijuges. Claud. Conf. Prob. & Olyb. 233.
Leones bijugi. Lucret. lib. 2. 601. De curru Cybeles.
Lynces. Ovid. 4. Met. 24. Hi trahunt currum Bacchi.
Plaustrum. Auson. Epist. 11. sub fin.
Serpentes. Valer. 7. Argon. 218.
Temo. Stat. 2. Theb. 723.
Bijugi, interdum substantive pro ipsis Curribus capiuntur. Virg. 10. Æn. 453.
Desiliit Turnus bijugis, pedes apparat ire
Cominus.

BILANX, ancis. f. [ζυγὸς] Instrumentum quo res cum lancibus ponderantur. Libra alio nomine dicitur. Perottus.
Utitur Pontanus. Illud usu venit, quod in bilancibus, quarum altera, quo propendeat, eo trahit, præcipitatque secum alteram. de Prudentia 289. H. St. fol. 155. Aldi.
Ut Adj. Mart. Capell. 2. p. 42. Sine bilance libra.
De bilance V. Savot. de Numm. Ant. 3. 31. vel Lex. Pitisc.

BILIBRA, æ. [δίλιτρον] Duarum librarum pondus. Liv. 4. 15. Sp. Mælium, cui tribunatus plebis magis optandus quam sperandus fuerit, frumentarium divitem, bilibra farris sperasse libertatem se civium suorum emisse. conf. Gronov. in loc. qui legit Bilibris plur. quasi Binis libris.

BILIBRALIS, e. Gloss. Cyril. Bilibralis, διλιτριαῖος.

BILIBRIS, e. Adj. [δίλιτρος] Duarum librarum. Martial. lib. 11. 50.
Nunc ut emam grandem lupum, mullumve bilibrem. Plin. lib. 18. cap. 11. Ex aqua hordeoque bilibres offæ.
Cornu bilibre. Hor. 2. Serm. 2. 61. Vas duas libras olei continens. conf. Lex. Pitisc.

BILINGUIS, e. [δίγλωσσος] Festus, Bilingues Brutaces Ennius dixit, quod Brutii & Osce & Græce loqui soliti sint. Sunt autem Italiæ populi vicini Lucanis. Al. Brutates vel Brutiates, vel Bruttiates. V. Scalig. & Dacer. ad loc.
Bilinguis Canusinus, Qui loquitur duas linguas. Hor. 1. Serm. 10. 30.
Quum Pedius causas exudet Publicola, atque
Corvinus, patriis intermiscere petita
Verba foris malis, Canusini more bilinguis? Canusinum ideo bilinguem vocat, quia & Græci & Latini apud Canusium urbem Italiæ non procul a mari sitam, & a Diomede conditam, habitant, utroque sermone utentes, Latino & Græco. Ex Acrone. Curt. lib. 7. 5. 29. De Branchidis, Mores patrii nondum exoleverant: sed jam bilingues erant, paulatim a domestico externoque sermone degeneres. conf. Snakenb. & Freinsh. Ind. ad Curt. & Drakenb. ad Sil. 16. 157.
Bilinguis, Transl. Fallax. Virg. 1. Æn. 665.
Quippe domum timet ambiguam, Tyriosque bilingues. Ubi Servius; Bilingues, Fallaces: nec enim ad linguam retulit, sed ad mentem.
Animi bilingues. Firmic. lib. 1. cap. 1. Nec Afrorum malitiosa commenta, & bilingues animos, salutare Jovis sidus impediet.
Bilingues insidiæ. Claud. de Bell. Gild. 284.

BILUSTRIS, e. [διεννετὴς] ut, Bellum bilustre, Quod duo lustra, id est decem annos duravit. Ovid. 2. Amor. 12. 9.

BILYCHNIS, e. Duos lychnos habens. Petron. cap. 30. Lucerna bilychnis de camera pendebat.

BIMANUBRIATUS, a, um. Scalprum bimanubriatum.

BIMARIS, e. Adj. [διθάλασσος] Quod est inter duo maria. ut, Corinthus bimaris. Hor. 1. Carm. 7. 2.
Isthmus bimaris. Ovid. 6. Met. 419.

BIMATER, tris. Adj. [διμήτωρ] Qui duas habet matres. Sic Ovid. Bacchum vocat, quoniam ille bis natus dicebatur, primo quidem ex Semele. Sed quum partus ille crudus & præmaturus esset, Jupiter assutum femori suo, & ad justum puerperii tempus conservatum, rursum edidit. Ovid. 4. Met. 12.
Ignigenamque, satumque iterum, solumque bimatrem.

BIMATUS, V. BIMUS.

BIMEMBRIS, e. [δίκωλος] Quod gemina habet membra. ut, Forma bimembris. Ovid. 9. Epist. 99.
Et male confisum pedibus, formaque bimembri.
Centauri bimembres. Sil. 3. 41.
Bimembres, substantive, pro Centauris. Stat. 12. Theb. 554.

— Offæi bello cecidere Bimembres. Offæi, Offam incolentes montem. Virg. 8. Æn. 293. de Centauris Ixione & nube procreatis:

— tu nubigenas, invicte, Bimembres,
Hylæumque, Pholumque manu, tu Creffia mactas
Prodigia. Herculem alloquens. Ovid. 15. Met. 283.
—— illic lavere Bimembres
Vulnera, clavigeri quæ fecerat Herculis arcus.

Bimensis, is. [ἡ δίμηνος] Tempus duorum menfium. Liv. lib. 45. 15. Et ad opera quæ locaffent probanda, anni & bimenfis tempus prorogaretur.

Bimenstruus, a, um. Idem quod feq. Gloff. Cyrill. Bimenftruus, διμηνιαῖος.

Bimestris, e. [διμηνιαῖος] Quod eft bimenfis, vel duorum menfium. ut, Bimeftre ftipendium. Liv. 9. Plin. lib. 18. cap. 7. Eft & bimeftre frumentum.
Confulatus bimeftris. Cic. 10. Fam. 24. Quæ mens eum, aut quorum confilia a tanta gloria, fibi vero etiam neceffaria ac falutari avocarit, & ad cogitationem Confulatus bimeftris fummo cum terrore hominum, & infulfa cum efflagitatione transtulerit, exputare non poffum.
Porcus bimeftris. Hor. 3. Carm. 17. 15.

Bimeter, a, um. Duobus metris conftans. ut, Literæ bimetræ. Sidon. 9. Epift. 15. Arte bimetra. Idem 9. 13. conf. dimeter.

Bimus, Adj. [διετής] Duorum annorum. ut, Bimæ nuces. Cato cap. 17. Varro 2. de R. R. cap. 5. Habeo tauros totidem quot Atticus, ad matrices lxx. duo, unum anniculum, alterum bimum.
Bima dies, Tempus biennii præftitutum. Valla lib. 4. cap. 80.
Merum bimum. Hor. 1. Carm. 19. 15.
Anniculum, bimum, trimum. Plin. lib. 18. cap. 24. Semen optimum anniculum, bimum deterius, trimum peffimum, ultra fterile.
Bima fententia. Cic. 3. Fam. 8. De hac quoque fententia bima decedat. i. e. Qua cenfuit ut per duos annos remanerem in provincia. V. Heinf. ad Ovid. 4. de Pont. 9. 64.
Legio bima. Cic. 10. Fam. 24. In caftris Bruti una veterana legio: altera bima: octo, tironum.

Bimŭlus, [διετίδιος] Adj. ejusd. dimin. Tranquillus, Calig. 8. Quo prope bimulus demum perductus ab urbe fit. Catul. 17. 12.
—— nec fapit pueri inftar Bimuli.

Bimatus, ûs. m. [διετία] Spatium five ætas duorum annorum. (ut Trimatus, Quimatus. H. St.) Varr. 2. de R. R. 5. Caftrare non oportet ante bimatum. Plin. lib. 9. cap. 30. Neque his bimatu longior vita. De loligine loquitur. conf. Macrob. 2. Saturn. 5.

Binarius, Binio. V. poft binius.

Binoctium, i. n. Spatium duarum noctium. Tacit. 3. Ann. 71. 4. Ut plus quam binoctium abeffet. conf. Ammian. 30. 2.

Binomius, [διώνυμος] Cui geminum nomen: ut, Numa Pompilius, Tullus Hoftilius. Feftus. Sic & in Vet. Gloff. Scalig. Binominis legit.

Binomĭnis, e. [διώνυμος] Idem. Ovid. 14. Met. 609.
Inde fub Afcanii ditione binominis Alba,
Refque Latina fuit. Hic Afcanius, vocabatur & Iulus.
Irus binominis. Ovid. in Ibin, 417. Nam ante Arneus dictus.
Ifter binominis. Ovid. 1. de Pont. 8. 11. Dicitur enim & Danubius.

Binus, a, um. pl. Bini, æ, a. [σύνδυο] Adj. numerale diftrib. Idem fignificat quod Duo. Sifenna lib. 3. Ad binûm millium numero, fauciis utrinque factis. Hæc Nonius. Plin. lib. 12. Ergo in utraque gente bina laudavi genera, terrenum & factitium. Idem lib. 7. cap. 16. Bini cubiti.
Bini, fignificat Singulis duo. ut, Creabantur olim bini Confules. i. e. Per fingulos annos duo. Ex Valla lib. 3. Ter. Phorm. 5. 3. 6. Nam ex his prædiis talenta argenti bina ftatim capiebat. Scil. Annua.
Binis annis convertuntur. Plin. lib. 2. cap. 8.
Terna, bina, fingula verba. Cic. 3. de Orat. 196.
Aeres bini legimus apud Lucret. lib. 4. 292.
Illis quæ reddunt fpeculorum ex æquore vifum,
Aeribus binis.
Amicas binas habere. Ovid. Rem. Amor. 441.
Aures binæ. Virg. 1. Georg. 172.
Capita bina boum. Virg. 5. Æn. 61.
Caftra. Cic. 12. Philipp. 27. Inter bina caftra cum Vectio collocutus eft. Val. Max. 1. 6. 2.
Cenfores binos in fingulas civitates defcribebat. Cic. 4. Verr. 133.
Centefimis binis fœnerari. Cic. 5. Verr. 165.
Corpus binum. Lucret. lib. 5. 877.
Sed neque Centauri fuerant, neque tempore in ullo
Effe queunt duplici natura, & corpore bino.
Damna. Ovid. 3. Trift. 8. 34.
Facies. Virg. 4. Georg. 95.
Fœtus binos alit ubere. Virg. 3. Ecl. 30.
Freta bina. Ovid. 6. Faft. 495.
Et fpatio contracta brevi, freta bina repellit,
Unaque pulfatur terra duabus aquis.
Gladiatores binos fingulis patribus familiarum diftribuit. Cic. 7. Att. 14.
Honor binus. Ovid. 4. de Pont. 9. 64. Sic vocat duplicem Confulatum. Heinf. Bimus.
Juga. Ovid. 12. Met. 452.
Codice qui miffo, quem vix juga bina moverent
Juncta, Phonoleniden a fummo vertice fregit.
Literas binas a te accepi. Cic. 6. Att. 1.
Oratores bini. Cic. in Bruto 333. Nonne cernimus, vix fingulis ætatibus binos oratores laudabiles conftitiffe?
Ludi bini. Cic. 4. Verr. 130. Hoc fi Romæ fieri poffet, certe aliqua ratione expugnaffet ifte, ut dies xlv. inter binos ludos tollerentur, per quos folos judicium fieri poffet.
Lumina bina lucernarum. Lucret. lib. 4. 452.
Paria bina. Jabolenus in l. Qui concubinam. D. de leg. 3. Qui quatuor pocula oleagina habebat, ita legavit: Pocula oleagina duo paria. Refpondi, unum par legatum effe: quia non ita effet, Bina paria: neque ita, Poculorum paria duo. [Hic τὸ Paria adjective fumfit JCtus.
Reges bini. Nep. 23. 7. 4.
Sponfalia bina conftituere, eft Unam duobus fpondere, ut utriusque fit uxor, & fic, quod vulgo dici folet, Una filia duos generos facere. l. Quid ergo fi non. §. Si quis alieno nomine. D. de his qui notant. infam.
Supellex bina. Lucret. lib. 4. 453.
Tabellarios per binos nifi Romam literas. Cic. 6. Att. 1.
Tabellariis binis & tibi & Octaviano fcripfi. Cic. 10. Fam. 33.
Bina die ficcant ovis ubera. Virg. 2. Ecl. 42.
In bina findere. Lucret. lib. 1. 534.
Bini, nonnunquam Rem indicat Veneream. Cic. 9. Fam. 22 Quum loquimur terni: nihil flagitii dicimus. At quum bini, obfcœnum eft. Græcis quidem, inquies &c. Hæc Cic. Siquidem βινεῖν apud Græcos coire fignificat. [V. Suid.] Hinc clariffime apparet inter β Græcum & b Latinum, nullum olim fuiffe difcrimen in pronuntiando, quale nunc eft, ut quidem vulgo pronuntiatur. Notabis præterea in illo altero Bini Ciceronis, effe acutum in priore: in altero vero effe circumflexum in pofteriore, Binî.

Binarius, a, um. ut, Binariæ formæ, i. e. Nummi binis aureis valentes. Lamprid. Alex. Sever. cap. 39.

Binio, ōnis. Aureus majoris formæ, duplicisque æftimationis. Egefipp. lib. 5. Excidii Hierofol. Egefferant aliqui biniones aureos, quos abforbuerant quum adornarent fugam. In lexico quoque S. Germani inveni Biniones διούμμια κ̀ διπλᾶ explicari. Turnebus.

Bipalium, i. n. [δίκελλα] Inftrumentum quo terra foditur, quafi Bina pala. Columel. 3. 5. Ager bipalio fubigi debet. conf. Cat. de R. R. cap. 6. & cap. 45. Plin. 16. 36. & Liv. 3.

Bipalmis, e. [διδώρον] Duorum palmorum. Varro 3. de R. R. cap. 7. Intus ternorum palmorum ex omnibus partibus fub ordines fingulos tabulæ fixæ, ut fint bipalmes, quo utantur veftibulo, ac prodeant. Liv. 42. 65.

Bipalmus, a, um. Idem. Apul. de Herb. cap. 7.

Bipartior, five Bipertior, [διχομερίζω] īri. In duas partes divido. Columel. lib. 11. cap. 2. xi. Cal. Maias ver bipartitur, pluvia, & nonnunquam grando. Cic. 3. Catil. 5.

Bipartītus, a, um. Partic. In duas partes divifus, ut,
Genus bipartitum. Cic. Topic. 85.
Hiems bipartita. Columel. lib. 3. 2.
Melos bipartitum. Cato apud Non. 2. 10.

Bipartīto, five Bipertito, [διχῶς] Adv. Cic. 2. de Invent. Id fit bipartito. i. e. Duobus modis. Cæf. 1. Bell. Gall. 25. Romani converfa figna bipertito intulerunt. h. e. Duobus locis. conf. Ovid. Rem. Amor. 443.

Bipătens, Adj. [διαγοικτὸς] ut, Bipatentes portæ, pro Geminis. Virg. 2. Æn. 330.
—— portis alii bipatentibus adfunt. Idem etiam Bipatentia tecta dixit, pro Aperta, 10. Æn. 5.
Confidunt tectis bipatentibus. Ubi Servius ait, fermonem effe Ennianum, tractum ab oftiis quæ ab utraque parte aperiuntur. Bipatentibus, Apertis.

Bipĕda, æ. Duorum pedum lapis, aut fimile quid. Pallad. 1. 40. Aream bipedis fternis. Et paulo poft, Bipedas conftitues ferreis ancoris colligatas. conf. Idem 6. 11.

Bipedālis, e. [διποδιαῖος] Quod habet menfuram duorum pedum. Cæf. 4. Bell. Gall. 17. Infuper bipedalibus trabibus immiffis.
Bipedalis latitudo. Columel. lib. 8. cap. 3.
Bipedali hiatu aperiri. Plin. lib. 16. cap. 12.
Bipedalis moduli homines, pro Tenuibus & humilis fortunæ homunculis dixit Hor. tefte Erafmo, lib. 2. Serm. 3. 309.
Vetus Infcriptio apud Fabrett. p. 500. C. AQVILI APRILIS EX PEDICA ET BIPEDALE DOLIA. Ubi Fabrettus: Bipedale opus, funt Lateres ipfi bipedalis exactæ menfuræ.

Bipedaneus, aliud Adj. Idem fignificans: ut Bipedanea altitudo. Columel. lib. 4. cap. 1. Quippe feminibus vineaticis nimium me profundos cenfuiffe fieri fcrobes adjecto dodrante fuper altitudinem bipedaneam, quam, &c.
Latitudo bipedanea. Columel. lib. 11. cap. 2.
Paftinatus bipedaneus. Plin. lib. 17. cap. 20. V. Lex. Pitifc.

Bipedānus, Adj. Idem. Columel. lib. 2. cap. 2. Frumentis autem fat erit, fi æque bona fuberit bipedana humus: arboribus altitudo quatuor pedum abunde eft. al. Bipedanea.

Bipennis, e. [δίπτερος] Quod duabus pennis volat. Plin. lib. 11. cap. 28. Nullum, cui telum in ore, pluribus quam binis advolat pennis. Illis enim ultionis caufa datum eft, his aviditatis. Nullis eorum pennæ revivifcunt avulfæ. Nullum cui aculeus in alvo, bipenne eft. Quibufdam pennarum tutelæ crufta fupervenit, ut fcarabeis. conf. Prifcian. lib. 5. p. 652. & Ifidor. 19. 19.
Ferrum bipenne. Virg. 11. Æn. 135. V. dict. feq.

Bipennis, is. f. [πέλεκυς] Securis quæ utrinque aciem habet: a Pinna derivatum nomen, quod Acutum veteres dicebant. V. Voff. Etym. p. 71. Plin. lib. 8. cap. 8. Ita pendens alterum poplitem dextra cædit: ac præacuta bipenni hoc crure tardato profugiens, alterius poplitis nervos ferit. Adjectivum eft & fubauditur fecuris, quod addit Varro Parmen. apud Non. 11. 82. Ferens ferream humero bipennem fecurim. V. Lex. Pitifc. conf. Quintil. 1. 4. p. 42. ibique not. Drakenb. ad Sil. 16. 264. Virg. 2. Æn. 479.
—— correpta dura bipenni Limina perrumpit.
Cælata argento. Virg. 5. Æn. 307.
Crebris bipennibus inftant. Virg. 2. Æn. 627.
Duræ bipennes. Hor. 4. Carm. 4. 57.
Perrumpit limina bipenni. Virg. 2. Æn. 479. De Pyrrho.
Sævam inhibere bipennem. Ovid. 8. Met. 766.
Tonfa bipennibus ilex. Hor. 4. Carm. 4. 57.
Valida bipennis. Virg. 11. Æn. 651.

Bipennĭfer, [πελεκυφόρος] Adj. Bipennem ferens. Ovid. 8. Met. 391.
Ecce furens contra fua fata bipennifer Arcas. Idem 5. Trift. 3. 39.

Bipennella, Herba hortenfis, dicta quod in duas pinnas folia per totum cauliculum diducta habeat. Hanc corrupto vocabulo quidam Pimpinellam vocant.

Bĭpes, ĕdis. [δίπους] Adj. Quod habet duos pedes. Sic Equos bipedes, vocat Virgilius Equos Protei, quoniam priore tantum corporis parte equos, pofteriore pifces referebant, 4. Georg. 389.
Bipes, pro Homine. Regulus omnium bipedum nequiffimus. Plin. lib. 1. Epift. 5. ad Voconium. Cic. pro Domo 48. Hoc miniftro omnium non bipedum folum, fed etiam quadrupedum impuriffimo.

Bipinna, apud Martialem, ex fententia Turnebi, vocatur Pars ea qua viri funt, male craffa, quæ duarum pennarum tubos, vel cannas duplicis pennæ amplitudine, feu craffitudine non fuperet. Locus Martial. lib. 11. 73. eft,
Drauci nata fui vocat bipinnam,
Collatus cui Gallus eft Priapus. Alii legunt Pipinnam, & a Pipillando

Pipillando ducunt: alii Vepenem, & Penem intelligunt parvum. [Pro Nata, legendum Natta videtur.

Biplex, icis. Gloss. Gr. Lat. διπλῆς, biplex, duplex.

Biremis, is. f. [διήρης] Navis quæ binis utrinque remorum ordinibus agitur. Cic. 7. Verr. 50. Ne hæc biremis ascriberetur. Virg. 1. Æn. 185.
—— Anthea si qua
Jactatum vento videat, Phrygiasque biremes.
Leves biremes. Liv. 24. 40. pr. Nuntiantes Philippum primum Apolloniam tentasse: levibus biremibus CXX. flumine adverso subvectum. Leves biremes ex Appiano Bayfius eas interpretatur, quæ & Liburnicæ dicuntur. Nos vulgo *Galeras* vocamus. conf. Lex. Pitisc. [Meliores Livii codd. exhibent Lembis biremibus, adjective posita voce; Quin & perpetuo vocem Navis in Biremis subaudiri pridem monuerunt Grammatici. V. Sanct. Minerv. 4. 4.
Fert me biremis. Hor. 3. Carm. 29. 62.
Parva biremis. Lucan. lib. 10. 56.
Remigio biremes aptare. Virg. 8. Æn. 79.

Birotum, seu Birota, Genus vehiculi a duabus rotis denominatum. V. Panciroll. Notit. Dign. Imp. Or. cap. 6. & Guther. de Off. Dom. Aug. 3. 15.

Bisaccium, i. n. Geminus saccus. Petron. cap. 31. In promulsidari asellus erat Corinthius cum bisaccio positus. h. e. Vas Corinthio ære, quod utrinque receptaculum instar sacci habuit, quo ferculorum lances & paropsides in mensa ponebantur. V. Reines. in Fragm. Tragur. p. 52. conf. supra AVERTA.

Bisellium, [δίφρος] Sella in qua duo tantum sedere possunt. Varr. 4. de L. L. 28. conf. Reinef. ad Petron. p. 114.

Bisellarius, i. m. Qui bisellia fabricabat: de quo & Biselliis etiam ipsis conf. omnino Lex. Pitisc. & Val. Chimentellium de Honore Bisellii.

Biseta, Porca dicitur: a cujus cervice setæ bifariam dividuntur, quum jam esse incipit major (ætate) sex mensium. Festus. V. Pitisc. in Porca. Scribendum Bisseta, litera geminata, videtur.

Bisseni, æ, a. Auson. in Monosyll. Edyll. 112.
Bissenas partes quis continet æquipares? As. adde Prudent. Cathem. 12. 202.

Bissextialis, e. Adj. ut, Olla bissextialis. Marcell. Empir. cap. 15.

Bissextilis, e. ut, Annus bissextilis. V. Pitisc. Lex. & mox BISSEXTUS.

Bissextum, i. n. Ammian. 26. 2. Bissextum vitans Februarii tunc illucescens. conf. Valef. ad loc.

Bissextus sive Bisextus, [ἐμβολισμός] Alciatus, Habuere veteres Romani institutum a Romulo annum x mensium, qui erat dierum CCCIIII, incipiebatque Martio mense, quæ ratio quum neque Solis, neque Lunæ cursui conveniret, Numa duos menses addidit, Januarium & Februarium: atque ita dies distribuit, ut omnino CCCLV essent. Sed quia hæc quoque constitutio non quadrabat, necessario Intercalaris mensis constitutus est, id est mensis interpositititius, arbitratu pontificum, qui alternis annis nunc XXII dies, nunc XXIII intercalabant. Is mensis additititius erat, & prope finem Februarii, quia is ultimus anni inferebatur. Sed hunc quoque modum cursui Solis non convenire, quum C. Jul. Cæsar animadvertisset, decem dies addidit, intercalariumque mensem sustulit. Et quoniam Solis cursus annuus quadrantem quoque, id est sex horas, occupat, singulis quibusque quadrienniis diem inseruit, qui bissextus dicitur. Intercalatur enim, id est vocato populo inseritur is dies post eum qui sextus Calendarum Martii est: & duo loco unius habentur. Hactenus Alciatus. Celsus in l. 98. D. de Verb. fig. Quum bissextus in Calendis est, nihil refert, priore an posteriore die quis natus sit: & deinceps sexto Calendas ejus natalis dies est. Nam id biduum pro uno die habetur, sed posterior dies intercalatur, non prior, Ideo quo anno intercalatum non est, sexto Calendas natus: quum bissextus Calendis est, priorem diem natalem habet.
Bissextus dicitur, quod bissexto Calendas dicamus. Perott. Qui plura velit adeat Pitiscum.

Bisomum, vel Disomum, i. n. [δίσωμον] Sepulchrum duorum corporum. Aring. Rom. Subterr. 1. 16. §. 21. Reinef. Inscript. fect. 20. & Gruter. passim. Du Fresne Gloss.

Bisulcus, Adj. [δίχηλος] Quod sulco divisum est, ut Ungula, quæ non solida, sed scissa est. Plin. lib. 10. cap. 1. Ungulæ iis cervinis similes, quibus dimicant, bisulcæ, comprehendendis lapidibus utiles. De struthiocamelis. Idem lib. eod. cap. 73.
Bisulca cauda, Scissa in duas partes. Plin. lib. 9. cap. 29.
Lingua Bisulca. Ovid. 9. Met. 65. De Acheloo in anguem mutato.
Bisulcus pes. Ovid. 7. Met. 113. De tauris qui vellus aureum cum dracone custodiebant.
Bisulci furculi arborum. Columel. de Arborib. cap. 26.

Bisulcilingua, æ. c. Bilinguis, veterator. Plaut. Pœn. 5. 2. 74. Bisulcilingua, quasi proserpens bestia.

Bisultor, ōris. m. [Διςέκδικος] Mars, ita dictus, a Bis ulciscendo, cui hoc nomine templum consecravit Augustus. Primo quod adjutus ab ipso fuerat quum J. Cæsarem a conjuratis interfectum ulcisceretur. Deinde quod signa Romana a Parthis erepta, victor ejusdem beneficio recepisset, Crassique manes ultus esset. Hanc historiam enarrat Ovid. 5. Fast. 595. & in hos versus definit,
Rite deo templumque datum, nomenque Bisultor,
Emeritus voti debita solvit honor. Sed Heinf. ex MSS. edidit Nomenque bis ulto, Et meritus &c. V. Heinf. & Burm. not.

Bivertex, icis. Stat. 1. Theb. 628.
—— summaque biverticis umbra
Parnassi residens. conf. Sidon. 9. Epist. 15. in Metro.

Bivira, V. infra. f. l.

Bivium, i. n. [ἄμφοδον] Quod duas vias habet. Virg. 9. Æn. 218.
—— locum insidiis conspeximus ipsi:
Qui patet in bivio portæ, quæ proxima ponto.

Bivius, Adj. [ἄμφοδος] ut, Biviæ fauces. Virg. 11. Æn. 516.
Ut bivias armato obsidam milite fauces. i. e. Quæ ad duo loca ducunt.
Bivius agrorum cultus, per metaph. Varro 1. de R. R. cap. 18.

Bisaltæ, arum. m. [Βισάλται] Macedoniæ gens libera, intra Strymonem & Edonicum sinum, ut scribit Plin. lib. 4. cap. 10. sub fin. Stephanus Bisaltiæ urbis & regionis Macedoniæ meminit. Virg. 3. Georg. 461. de morbis ovium,
Profuit incensos æstus avertere; & inter
Ima ferire pedis salientem sanguine venam:
Bisaltæ quo more solent, acerque Gelonus,
Quum fugit in Rhodopen, atque in deserta Getarum,
Et lac concretum cum sanguine potat equino. Ubi Servius, Bisaltæ populi Scytharum, qui fugientes, equorum sanguine aluntur lacte permisto. Sed haud dubie errat. Bisaltæ enim satis accurate in Æmilii Pauli oratione apud Liv. 45. 29. describuntur, unde eos non longe a Strymone abfuisse apparet.
Dicitur etiam Bisalta. Valer. 6. Argon. 49. Proxima Bisaltæ regio. [Synecdoche est oratoria, ut, Romanus prœlio victor. Bisalta, pro Bisaltis populo. Quin potest & Nominativus pl. esse.

Bisaltica Regio, [Βισαλτία] Liv. 45. 29. Ann. Trans Strymonem autem vergentia ad occasum, Bisalticam omnem cum Heraclea, quam Sinticen appellant.

Bisaltis, idis. f. aut Bisalpis, (utrumque enim invenio) [Βισαλτίς] nomen est Puellæ cujusdam, quam Neptunus in arietem conversus compressit, auctore Ovid. 6. Met. 117.
—— tu visus Enipeus
Gignis Aloidas, aries Bisaltida fallis. conf. Hygin. Fab. 188. Boccatius lib. 11. cap. 11. ubi de Iarba rege loquitur, natum illum ait, teste Paulo Perusino, ex filia Bisalpis regis, quam Jupiter in forma arietis vitiaverat. Si hujus igitur sententia stabimus, Bisalpis non proprium erit puellæ, sed patronymicum. [Rectius Bisaltis, i. e. Bisalti filia Theophane, patronym. V. Burm. ad Ovid.

Bisanthe, es. [Βισάνθη Stephano] Oppidum est Thraciæ, colonia Samiorum, non procul a Melane fluvio, eoque oppido cui μακρὸν τεῖχος, i. e. Longus murus, nomen est, teste Plin. lib. 4. cap. 11.

Bisargis, [Βισαργίς] Oppidum Hispaniæ, in tractu Tarraconensi, cujus meminit Ptolem. lib. 7. cap. 6.

Bisellium, Biseta. V. bis.

Bislingua, [ἱπποὔλωσσος] (sic enim Hetrusci vocant, alii vero Bonifaciam) Herba est folia habens rusci tenuis figura, & spinosam comam, & in summo ceu linguas e foliis exeuntes. Nascitur frequentissima in Liguriæ Alpibus. V. Matthiol. ad Diosc. lib. 4. cap. 127.

Bison, ontis, & ōnis. m. [βίσων] Animal est e boum silvestrium genere, cervi figura, media fronte inter aures unum cornu habens excelsius, magisque directum iis, quæ nota sunt, cornibus. Ab ejus summo, sicut palmæ, rami quam late diffunduntur. Eadem est fœminæ, marisque natura, utrique sunt jubæ, eadem utrique est forma, magnitudoque cornuum. Hæc Perott. ex Cæf. 6. B. G. 26. Martial. lib. 1. 105.
Turpes esseda quod trahunt bisontes. V. Plin. lib. 8. cap. 15.
Villosi bisontes. Sen. Hippol. 1. 64. Martial. lib. Spectac. 23. de Carpophoro,
Ille tulit geminos facili cervice juvencos,
Illi cessit atrox bubalus, atque bison.
De hoc animali, V. Spanh. de usu, &c. Numm. Diss. 4. p. 209. sq. Solin. cap. 20. & Lex. Pitisc.

Bispellio, ōnis. [πολύτροπος] Idem est qui Versipellis: i. e. Veterator, planus. Marcell. l. 72. §. 4. D. de Solut. Num ergo etsi bispellionem, aut alias turpem dederit hominem, idem fit? Ulpian. l. 31. D. de evictiōn. Si ita quis stipulanti spondeat, sanum esse, furem non esse, bispellionem non esse, &c. inutilis stipulatio quibusdam videtur. Ubi tamen Vispellionem errore in Florentinis libris pervulgato legitur. Item & apud Mæcian. in l. 7. D. ad Senat. C. Trebell. Quid enim si morbo applicitus Alexandriæ jussus fuit adire, vel nomen vispellionis testatoris ferre? Bispellionis enim legendum utrobique censemus: quo nomine hominem duarum pellium significari constat. Ejus autem appellationis origo in Arcadum fabula posita est, quam Plin. l. 8. c. 22. exponit, Certos homines stagnum quoddam transmissos in lupos transfigurari, & post annos novem in eo habitu confectos, idem stagnum remeantes, pristinum habitum recipere, unde Versipelles dicti, & post 9. annor. senium eandem recipere vestem. Ad hanc fabulam allusit sine dubio Persius 5. Sat. 115. his versibus,
Sin tu quum fueris nostræ paulo ante farinæ
Pelliculam veterem retines, & fronte politus,
Astutam vapido servas sub pectore vulpem,
Quæ dederas supra repeto, funemque reduco. Bispellionem igitur servum eundem dici puto, qui & Versipellis; i. e. Perfidiosum, fallacem, fraudulentum. Alii tamen aliter legunt, quod doctiorum judicio relinquo.

Bispelliones, vel Bispellones, etiam dicuntur Vespillones in Vet. Gloss. νεκροθάπται, νεκροπομποί; Item: Bispello, νεκροφόρος. a binis nempe palliis, scil. quod lugubres vestes suis superinducerent. V. Fr. Jun. ad Tertull. de Pallio, cap. 4. p. 15. & f. l. VESPILLO.

Bissextus, V. bis.

Biston, ōnis. [Βίστων] Martis & Callirrhoës filius, qui Bistoniam Thraciæ urbem condidit: unde omnes Thraces, Bistonios dixere poetæ; ipsamque Thraciam, Bistoniam, aut terram Bistonis.

Bistōnis, idis. f. [Βιστωνία Steph.] Civitas & stagnum in Thracia, Abderæ urbi propinquum, a Bistone (ut dictum est) conditum. Vel Adj. ut,
Bistonis ora. Ovid. 16. Epist. 344.
Bistonis terra. Ovid. 2. de Pont. 19. 54.
Bistonis item gentile f. apud Hor. 2. Carm. 19. 20. Bacchus dicitur Nodo coercere crines Bistonidum, i. e. Mulierum Thracicarum.

Bistōnes, um. [Βίστονες] Populi sunt in Thracia teste Plin. lib. 4. cap. 11. Val. Flacc. 1. Argon. 726.
Bistonas ad meritos quum cornua sæva Thyoneus
Torsit. Ideo hoc dicit Valerius, quod Lycurgus Thracum rex Liberum contemnens, vites amputaturus, sibi crura secuit, ut ait Servius in illud 4. Æn. 14.
—— acri quondam regnata Lycurgo, &c.
Ultimi Bistones, i. e. Ultimi Thraciæ populi. Sen. Herc. OEth. v. 1042.

Bistonius, Adj. [Βιστόνιος] Thrax. Ovid. 13. Met. 1430.
Est ubi Troja fuit, Phrygiæ contermina tellus,
Bistoniis habitata viris.
Nives Bistoniæ. Stat. 11. Theb. 194. conf. Sen. Herc. fur. 226.

Bistorta, Herba est rumicis foliis, lævibus, superne rubescentibus, & a terra quadantenus cæsiis. Radicem vero habet crassam, serpentis

tis jacentis modo contractam, intortamque, (unde & nomen habet) colore rubro, non (ut Plinius inquit) nigro. Sunt qui eandem esse cum Britannica contendant. V. apud Matthiol. in Diosc. lib. 4. cap. 2.

Bisulcus, Bisultor. V. bis.

Bisurgis, [Βισοῦργις] Strab. lib. 7. Germaniæ est fluvius, sexcentis a Rheno stadiis distans. Pomponius Visurgim appellat lib. 3. Hodie dicitur vernacula Germanorum lingua, *die Weser.*

B I T

Bithia, [Βιθία] Pharaonis filia, quæ Mosem adoptavit.

Bithon, [Βίθων] Viri nomen proprium, qui tanta corporis fortitudine excelluit, ut, Pausania teste, taurum humeris gestaret: qua admiratione, statua apud Argos dignus est habitus. V. Cæl. Rhod. lib. 11. cap. 13.

Bīthus, i. m. Nomen gladiatoris. V. bacchius.
Bithus contra Bacchium. Hoc proverbio non intempestiviter utemur, quoties duo æqualiter improbi contendunt inter sese, ita ut neuter alteri velit concedere. Erasm.

Bithyæ, [Βιθύαι] Fœminæ quædam vocantur in Scythia, quæ pupillas binas in oculis singulis habeant. Inest autem his vis ea naturalis, ut visu effascinent, interimantque quos diutius intueantur, iratis præsertim oculis. Plin. lib. 7. cap. 2.
Bithyæ, Populi sunt Thraciæ, apud Steph. quorum auctor fuit Bithys, Martis & Setæ sororis Rhesi filius.

Bithȳmum, [δίθυμον] Mel dicitur, quod ex utriusque thymi floribus collectum est. Duo enim sunt thymi genera, candidum & nigrum. Hoc genus mellis album non fit, sed est oculis & ulceribus aptissimum. Plin. lib. 11. cap. 16.

Bīthȳnia, [Βιθυνία] Regio minoris Asiæ, adversa Thraciæ, & proxima Troadi, quæ (ut Solinus & Servius scribunt) primum Bebrycia, postea Mygdonia, deinde a Bithyno Bithynia dicta fuit. Hæc etiam, auctore Eusebio, Pontus est dicta. In Bithynia Libyssa est, ubi Annibal sepultus est. Sunt qui scribant Thynos populos transiisse ex Europa, a quibus Bithyni dicuntur, & Bithynia. Claud. lib. 2. in Eutrop. 247.
Thyni Thraces erant, quæ nunc Bithynia fertur. conf. Strab. lib. 12. Herodot. lib. 7. & Dionys. Afrum de Situ orbis. Lex. Pitisc.

Bithȳnĭcus, a, um. [Βιθυνικός] Quod est ex Bithynia. Hinc Pompeius dictus est Bithynicus, quod devicta Bithynia, ex ea supellectilem regis Nicomedis deportarit. Festus, inquit Car. Sigon. de Nom. Rom.
Huc etiam Cognomen ejus, ad quem aliquot Epigrammata scripsit Martial. 2. 26: 9. 10. &c.

Bīthȳnus, a, um. [Βιθυνός] aliud Adj. Juven. 7. Sat. 15.
Quanquam & Cappadoces faciant equitesque Bithyni.
Carina Bithyna. Hor. 1. Carm. 35. 7.
Negotia Bithyna. Hor. 1. Epist. 6. 33.

Bithȳni, orum. Abs. Populi qui incolunt Bithyniam. Tacit. 12. Ann. 22. extr. Accusantibus Bithynis.

Bitias, [Βιτίας] fuit unus ex Carthaginensium principibus. Servius in illud Virg. 1. Æn. 742.
Tum Bitiæ dedit increpitans, &c. ait Bitiam fuisse Præfectum classis Punicæ. conf. Drakenb. ad Sil. 2. 409.
Meminit etiam Bitiæ cujusdam Virg. 9. Æn. 672. qui frater Pandari fuit, ex Alcanore Trojano, & Hiera, qui cum Ænea post Trojæ excidium in Italiam venerunt, & quum, apertis etiam portis, ausi essent Rutulos absente Ænea lacessere, ab iisdem sunt trucidati.

Bitienses, dicuntur Qui peregrinantur assidue. Festus. a Bito, pro Beto, q. V.

Biton, V. infra in cleobis. conf. Martial. 2. 48.

Bītūmen, ĭnis. n. [ἄσφαλτος] Genus cretæ, quod siquando accenditur, extingui non potest: & illa natura est sulfuris. Plin. lib. 35. cap. 15. Fulmina & fulgura quoque sulfuris odorem habent, ac lux ipsa eorum sulfurea est. Et bituminis vicina est natura, alibi limus, alibi terra: limus e Judææ lacu, ut diximus, emergens: terra in Syria circa Sidonem oppidum maritimum. Spissantur hæc utraque, & in densitatem coeunt. Est vero liquidum bitumen, sicut Zacynthium, & quod a Babylone invehitur. Gignitur & pingue liquorisque oleacei in Sicilia, Agragantino fonte inficiens rivum. Incolæ id arundinum panniculis colligunt, citissime sic adhærescens. Utuntur eo ad lucernarum lumina olei vice. Paulo post, Calcis quoque usum præbuit, ita ferruminatis Babylonis muris. Plura ibid. V. Virgil. 8. Ecl. 82.
—— & fragiles incende bitumine lauros. Ubi Servius, Incende bitumine lauros, i. e. Lauros divino igne consume. Nam bitumen ex fulmine dicitur procreari. Unde juxta Babyloniam, quia frequentia cadunt fulmina, hac re lacus redundat: adeo ut inde fabricasse muros Semiramis dicatur. Verius dixeris ex bitumine copioso illic fulmina nasci.
Flagrat bitumen ignibus. Hor. Epod. 5. 100.
Fumans bitumen. Ovid. 14. Met. 792.
Nigrum. Virg. 3. Georg. 451.
Pingue. Valer. 3. Argon. 124.
Tenax. Ovid. 9. Met. 659.
Tetro odore. Lucret. lib. 4. 1168.
Incendunt bitumine venas. Ovid. 14. Met. 792.

Bitumĭnātus, [ἀσφαλτώδης] Partic.
Aqua bituminata, Cui est admistum bitumen: vel Quæ per venas terræ bituminosas transit. Plin. lib. 31. cap. 6.

Bitumineus, Adj. [ἀσφάλτινος] ut, Bitumineæ vires. Ovid. 15. Met. 350.
Sive bitumineæ rapiunt incendia vires.

Bituminosus, a, um. Idem. ut, Carbones bituminosi. Conr. Gesner. de Fig. lap. Fontes. Vitruv. 8. 3.

Biturgia, [Βιτουργία] Urbs Tuscorum Ptolemæo teste, Geogr. 3. hodie *Borgo di San Sepolcro.* V. Lex. Pitisc.

Bĭtūrix, ĭgis. [Βίτουριξ] Bituriges, Galliæ Aquitanicæ populi liberi. Plin. lib. 4. cap. 19. Hi uno die viginti urbes incenderunt, ut Cæsarem commeatu & pabulatione prohiberent. Horum oppidum Avaricum, cujus Cæsar in Comm. 7. 5. & 15. meminit. Vulgo hodie *Bourges en Berri.* Lucan. lib. 1. 423.
Et Biturix, longisque leves Axones in armis.

Bitŭrĭcus, a, um. ut, Vineta Biturici generis. Columel. 3. 9. Vites Bituricæ fructibus optimæ. Idem 3. 21.

B I V

Bĭvĭra, æ. f. [διάνδρος] Nonius 2. 83. Biviras, quas usus viduas appellat. Varro Lege Mænia, Ad biviram venio.

Bivium, V. bis.

Biumbres, [ἀμφίσκιοι] Populi sunt quicunque intra tropicos habitant. Ad meridiem quandoque enim incidentes habent umbras, quum a meridie sol ad gnomonem accedit rectum, ad subjacens planum: quandoque autem in adversum, quum sol in adversum consistit. Verba sunt interpretis Strab. lib. 2. V. amphiscii. Gassend. Inst. 1. 17.

Biūrus, i. m. M. Cicero tradit animalia Biuros vocari, qui vites in Campania erodant. Plin. 30. 15. Alii legunt Byturos.

Bizōne, [Βιζώνη] Thraciæ oppidum fuit, inter Apolloniam & Calatidem situm, magna ex parte terræ motibus haustum. Plin. lib. 4. cap. 11. & Strab. 7.

Bizye, [Βιζύη] Civitas Thraciæ. Stephan. Plin. lib. 4. cap. 11. Bizya (inquit) arx regum Thraciæ, a Terei nefasto crimine invisa hirundinibus.

B L A

Blabērūra, [Βλαβέρουρα] Oppidum est Tarraconensis Hispaniæ, non procul a Pyrenæis montibus, cujus meminit Stephanus in voce ἰνδική.

Blaceolus, V. bacelus.

Blacterare, [βληχᾶσθαι] Vocem esse arietis, ait ille quicunque est auctor carminis quod inter Ovidii opera legitur inscriptum de Philomela, 56.
Blacterat hinc aries, & pia balat ovis. [Idem est ac Blaterare. Quod V. Festus Camelis tribuit, Mart. Cap. Canibus blateratum.

Bladum, pro Frumento, inter ea vocabula quæ usu quodam, sed nimium quamcorrupto, ex Italica lingua sunt desumpta, habenturque vulgo pro Latinis: ut Allodium, Appretiari, Mediare, Appropriare, Liga, Partialitas, & cetera id genus, quorum aliquot apud interpretes juris reperiuntur, pure loquuturo omnino vitanda. Monuit id eruditissimus Insulanus. V. Cang. Gloss.

Blaēna, [Βλαηνή] Ponti regio satis ferax, per quam Amnias flumen illabitur. Hoc in loco Mithridates Eupator Nicomedis Bithyni copias funditus delevit, haud quidem præsens, sed per duces suos, unde ille cum paucis domum fugiens servatus est, & inde in Italiam navigavit. Strab. lib. 12.

Blæsus, [τραυλός, βλαισός] Adj. Qui lingua impeditus est. Martial. lib. 10. 65.
Os blæsum tibi, debilisque lingua est. Græci etiam hoc nomen ad alia membra transferunt: Blæsosque appellant quibus membrum aliquod solutum est, quos & Paralyticos appellamus, & generaliter eos omnes quibus aliquod est membrum quod actiones suas commode obire non possit, quodve situ aut figura sit deforme, quales sunt qui crura habent in diversa acta, quos Latini Valgios & Vatios appellant. V. Cæl. lib. 8. cap. 1: 13. 1. & Budæum in Annot. in Pandect. & Lex. Pitisc.
Lingua blæsa. Ovid. 3. de Arte Am. 294.
Sonus blæsus. Ovid. 2. Amor. 6. 24. conf. Juven. 15. Sat. 48.

Blæsus, & cognomen fuit Semproniorum, a vitio linguæ impositum, quemadmodum & Balbus. Meminit cujusdam Blæsi Stat. 2. Silv. 191.
Noverat effigiem, generosique ardua Blæsi
Ora puer, &c. conf. Tacit. 1. Hist. 59. &c.

Blanda, Italiæ oppidum in agro Brutio, non procul a Bato flumine, & Parthenio portu. Plin. lib. 3. cap. 5.
Est & Blanda, sive Blande, Hispaniæ Tarraconensis oppidum, in agro Barcinonensi, juxta Larnum flumen. Vulgo *Blanes*, teste Olivario in Melam.

Blande, Fluvius est Hispaniæ Tarraconensis, in agro Barcinonensi, juxta oppidum sui nominis. Plin. lib. 3. cap. 3.

Blandenona, Locus non longe a Placentia. Cic. 2. Q. frat. 14.

Blandior, [ἀρεσκεύομαι, κολακεύω] īri. proprie ad tactum pertinet: per abusionem autem nonnunquam ad alios sensus transfertur: ut ait Valla lib. 5. c. 66. Cic. de Amicit. 99. Qui etiam adversando sæpe assentetur, & litigare se simulans blandiatur. De adulatore loquitur. Ovid. 1. Amor. 6. 15.
—— tibi blandior uni.
Quod hic Blandiri proprie ad tactum pertinere dicitur, suspectum fuisse H. St. ex nota adjecta apparet.
Blandimur quoquo modo, Dum placere studemus magis quam vera dicere, quanquam & facto blandimur: veluti Qui pinxerat Venerem deformem, dicitur Blanditus Minervæ. Dicimur & blandiri vitiis nostris, Dum ea excusamus aut attenuamus. Blandimur calamitatibus, Dum eas elevamus. Erasmus.
Blandiri etiam dicuntur animalia. V. mox in blandiens.
Auribus alicujus blandiri. V. auris.
Fortuna fallaci blandita vultu. Sen. Octav. 7.
Precibus alicui blandiri. Ovid. 2. de Arte Am. 527.
Audacter blandiri. Ovid. 21. Epist. 195.
Mirifice blandiri. Cic. 2. Q. frat. 11.
Suaviter. Cic. 4. Acad. 139.
Subdole. Plaut. Trin. 2. 1. 12.
Suppliciter. Cic. 1. de Orat. 90.
Blandiri, de inanimatis dictum. Quintil. lib. 4. cap. 2. Quædam partibus blandiuntur, sed in summam non consentiunt.
Umbra blanditur populus. Ovid. 10. Met. 555. De populo arbore.
Blandiendo dulce nutrivit malum. Sen. Hippol. 2.

Blandiens, entis. Partic. Justin. 1. 4. 12. In illo dulcis quidam blandientis risus apparuit. Tacit. Agric. 16. 4. Blandientia vitia. Suet. Neron. cap. 20. Blandiente profectu prodire in scenam concupivit. Plin. de Panthera, lib. 8. cap. 17. Feram vero circumvolutari non dubie blandientem, sese conflictantem mœrore.

Blanditus, [κολακευθεὶς] Partic.
Blandita peregrinatio. Plin. lib. 10. cap. 23. Blanditus tepor. Idem lib. 9. cap. 10. Propert. 4. 6. 72.
Blanditæque fluant per mea colla rosæ.

Blanditus, ûs. m. [ἐπαγωγή] pro Blanditiis. Lucret. lib. 2. 173.
Ut res per Veneris blanditum secla propagent. Al.

Blanditim, [μειλιχῶς] Adv. i. e. Blandiendo. Blanditim autem dictum est, inquit Lambin. ut Exsultim, exsertim, cursim, raptim. ad Lucret. lib. 2. 173.
Ipsaque deducit dux vitæ dia voluptas,
Ut res per Veneris blanditim secla propagent. Al. Blanditum.

Blandimentum, i. n. [θέλκτηριον] Id quod ad Blandiendum aptum est. Cic. pro Cæl. 41. Multa enim nobis blandimenta natura ipsa genuit.
Blandimento radices impetrare dicuntur homines. Plin. lib. 17. cap. 13. Atque hoc blandimento impetratis radicibus, inter poma ipsa & cacumina, &c. Hic blandiri dicitur homo rei inanimæ.
Blandimenta fortunæ pollicentur dentes canini. Plin. lib. 7. cap. 16.
Abrumpere blandimenta. Tacit. 2. Hist. 53.
Blandimenta multa plebi ab Senatu data: annonæ in primis habita cura, &c. Liv. 2. 9.
Blandimenta excogitare. Plin. lib. 26. cap. 3. conf. Ovid. 2. Met. 815. & Petron. cap. 141.

Blandus, Adj. [ἀρεσκος, ἤπιος, ἐπαγωγὸς, μείλιχος] Placidus & comis in sermone, & hilaris. Ter. Hec. 5. 4. 21. Ut unus hominum homo te vivat nunquam quisquam blandior.
Blanda legentibus. Plin. in præf. Nat. Hist.
Large blandus. V. LARGIOR.
Minus blandus. Cic. 12. Att. 3. Unum te puto minus blandum esse, quam me.
Precatu blandus. Stat. 11. Theb. 103. i. e. In precando.
Precum blandus. Stat. 2. Achil. 237.
Alea blanda. Ovid. 1. de Pont. 5. 46.
Amator blandus. Propert. 2. 3. 16.
Amicus blandus, cui opponitur Verus. Cic. de Amicit. 95. Secerni autem blandus amicus a vero, & internosci tam potest adhibita diligentia, quam omnia fucata & simulata a sinceris atque veris.
Amor. Claud. in præf. lib. 2. in Eutrop. 63.
Amor patriæ blandus. Ovid. 1. Trist. 3. 49.
Anni blandi. Propert. 4. 1. 137.
Militiam Veneris blandis patiere sub annis. Credo, Ætatem juvenilem intelligi. Potest & Blandis quasi Fortunatis & felicibus accipi, sed vix hoc ferent sequentia.
Aquarum blandarum temperies. Ovid. 4. Met. 344.
Arte blanda pectora subit Venus. Ovid. 1. de Arte Am. 362.
Aspiramina blanda. Valer. 6. Argon. 447.
Canes blandi. Virg. 2. Georg. 496.
Carmina blandissima. Ovid. 15. Epist. 27.
Clamor. Ovid. 3. Fast. 221.
Et quasi sentirent, blando clamore nepotes
Tendebant ad avos brachia parva suos.
Color lunæ. Plin. lib. 2. 18.
Columba. Ovid. 2. Amor. 6. 56.
Doctores. Hor. 1. Serm. 1. 25.
Doli. Sen. Octav. 4.
Filius blandus & gratiosus. Cic. 2. Verr.
Fluctus. Claud. Paneg. in Conf. Prob. & Olyb. 191.
Frigus. Claud. in Epith. Pallad. & Seren. 1.
Gaudia. Virg. 5. Æn. 827.
Iason. Stat. 5. Theb. 456.
Ignes. Valer. 4. Argon. 353. i. e. Amores.
Iræ. ut, Blandæ superûm mortalibus iræ. Stat. 10. Theb. 830.
Labor. Virg. 3. Georg. 127.
Lacertis blandis tenere colla alicujus. Ovid. 2. Met. 100.
Laudes. Virg. 3. Georg. 185.
Leones. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 209.
Lingua. Valer. 8. Argon. 63.
Linguæ blandæ mendacia. Ovid. 15. Epist. 55.
Liquor blandus amaracini. Lucret. lib. 2. 846.
Littora blandissima. Stat. 3. Silv. 5. 96.
Manu blanda seducere aliquem, i. e. Seorsum ducere. Ovid. 2. Met. 691.
Meretrix. Ovid. 1. Amor. 15. 17.
Modi blandi, Jucundi cantus. Ovid. 1. Epist. Sabin. 36.
Obsequium. Sen. in Octav. 3.
Oratione blanda falli. Cic. 7. Philipp. 25.
Os blandum. Valer. 8. Argon. 36.
Os blandum, pro Sermone blando. Ovid. 13. Met. 555.
Otia. V. OTIUM.
Pestis blanda, luxuria. Sen. in Octav. 7.
Pocula. Valer. 2. Argon. 317.
Prece blanda aliquem ducere. Hor. in Arte Poet. 395.
Propago blanda. Lucret. lib. 4. 995.
Puella. Ovid. 2. Amor. 2. 34.
Puer. Ovid. de Rem. Amor. 11. Sic Cupidinem vocat.
Querelæ. Tibull. 3. 4. 75.
Quies. Stat. 2. Silv. 2. 111.
Sedulitas. Ovid. 2. de Arte Am. 334.
Sermo. Cic. 2. Off. 48. Militesque, blando appellando sermone, deliniant.
Sinu blando fovens nepotem. Sen. Troad. 2. de Priamo.
Soles. Ovid. 1. Fast. 157. de Veris tempore.
Sonis blandis precari. Ovid. de Rem. Amor. 332.
Succus blandior. Plin. lib. 12. cap. 1.
Tabellas blandas vocat Ovid. Quibus verba ad amicam scripta mittebantur, 14. Met. 787.
Thura. Tibull. lib. 3. 3. 2.
Venenum blandum desidiæ. Sil. lib. 3. 580.
Verba. Ovid. 1. de Arte Am. 455.
Voluptas. Lucret. 4. 1258. Ovid. 2. de Arte Am. 477.
Vox blanda lassorum, Submissa & quieta, molliorque. Lucret. lib. 6. 1243.
Voces. Virg. 1. Æn. 670.
Blandior hæret parentibus. Valer. 7. Argon. 123.
Solito blandiorem esse. Ovid. 2. de Arte Am. 411.

Blandum, adverbialiter Petron. cap. 127. Delectata illa risit tam blandum.

Blandĭcŭlus, & **Blandicellus**, a, um. dimin. sunt a Blandus; sicut ab eo quod est Mollis, fit Molliculus & Mollicellus. Nam Blandicus & Mollicus (a quibus nonnulli hæc trahi voluerunt) Latinæ linguæ periti non agnoscunt. Blandicella verba, inquit Festus, blanda per diminutionem sunt dicta.

Blandicule, Adv. Apul. Met. 10. p. 252. Blandicule respondere.

Blandulus, a, um. aliud dimin. Animula vagula, blandula. Spartian. in Hadr. cap. 25.

Blande, Adv. [ἀρεσκευομένως] ut, Blande alloqui. Ter. Phorm. 1. 5. 22. Item,
Accipere blande ac benigne hospitio. Liv. 1. 22.
Amare blande. Cic. 16. Att. 2.
Appellare blande. Plaut. Trucul. 1. 2. 61.
Colere terram blande. Lucret. lib. 5. 1367.
Compellare blande. Plaut. Pœn. 3. 3. 73.
Dicere blande. Ter. Adel. 5. 4. 24.
Palpari blande. Plaut. Amph. 1. 3. 9.
Rogare blande & concinne. Cic. pro Rosc. Com. 49. Hunc posteaquam salutavit, rogare cœpit, blande & concinne scilicet, mentire mea causa, &c.
Tentare aliquem blande. Ovid. 1. de Arte Am. 273.
Blandius, compar. Hor. 1. Carm. 24. 13. Cic. 1. de Orat. 112. Id erat petere blandius.
Blandissime, Superl. Cic. pro Cluent. 72. Tum appellat hilari vultu hominem Bulbus ut blandissime potest.

Blandĭter, aliud Adv. [ϖροσηνῶς] Idem quod Blande. Plaut. Pseud. 5. 2. 3. Magis cogito, sæviter, blanditerne alloquar. Idem Asin. 1. 3. 69.

Blandĭdĭcus, [ἡδυλόγος] Qui blandis verbis utitur. Plaut. Pœn. 1. 1. 10. Nunc mihi blandidicus es. Obsoletum.

Blandĭfĭcus, a, um. ut, Fax blandifica. Mart. Capel. 9. p. 301.

Blandifluus, a, um. ut, Blandifluæ uvæ. Fortunat. Carm.

Blandĭlŏquus, [χρηστολόγος] Qui blanda verba loquitur.
Vox blandiloqua. Sen. Agam. v. 289. conf. Plaut. Bacch. 5. 2. 54. & Paulin. 5. 91.

Blandiloquens, [ἡδυεπὴς] apud Macrob. 2. Saturn. cap. 7. ex Laberio. Sic Suaviloquens apud Laurentium Vallam, & similia, lib. 1. cap. 10. Budæus.

Blandiloquentŭlus, [χρηστολογῶν] dimin. Plaut. Trin. 2. 1. 13.

Blandiloquentia, [χρηστολογία, ἡδυλογία] Cic. 3. de Nat. Deor. 66. Nam ut ego illis supplicarem tanta blandiloquentia.

Blandiloquium, i. n. Augustin. Epist. 19. 4.

Blanditia, æ. [κολακεία] Adulatio, blanda exceptio. Cic. pro Planc. 29. Facilis est illa occursatio & blanditia popularis, &c. conf. Propert. 1. 16. 16. Plaut. Bacch. 1. 1. 16. & Truc. 2. 2. 63.

Blandities, ei. f. Idem. Apul. Met. 9. p. 230. Tali sermonis blanditie cavillatum deducebat ad torum nolentem puerum.

Blanditiæ, arum. pl. [ἀρεσκεύματα] Idem. Cic. de Amicit. 62. Sic habendum est, nullam in amicitiis pestem esse majorem quam adulationem, blanditias, assentationem.
Inconditæ blanditiæ. V. INCONDITUS.
Malitiosæ blanditiæ. Cic. 3. Off. 74. Mihi quidem etiam veræ hæreditates non honestæ videntur, si sint malitiosis blanditiis officiorum, non veritate, sed simulatione quæsitæ.
Molles. Ovid. 2. de Arte Am. 159.
Pueriles. Ovid. 6. Met. 626.
Tutæ. Ovid. 4. Met. 71. i. e. Verba blanda & amatoria ab auditoribus tuta.
Addere blanditias. Ovid. 7. Met. 817.
Adhibere. V. ADHIBEO.
Admovere. Ovid. 6. Met. 631.
Agere blanditiis. Ovid. 6. Met. 685.
Aufugere blanditias. Propert. lib. 1. 9. 30.
Corrumpere blanditiis. V. CORRUMPO.
Corrupti atque deliniti blanditiis præsentium voluptatum. Cic. 1. de Fin. 33.
Dicere blanditias. Ovid. 3. Amor. 7. 11.
Elicere & conquirere aliquem blanditiis ad judicium. Cic. 1. Q. frat. 2. Conquiri vero & elici blanditiis, ut tu scribis, ad judicium necesse non fuit, eum præsertim hominem.
Emere blanditiis oscula. Propert. 3. 13. 33.
Exprimere nummulos ab aliquo blanditiis. Cic. 1. Att. 10. Tu si tuis blanditiis tamen a Sicyoniis nummulorum aliquid expresseris, velim me facias certiorem.
Flecti & capi blanditiis. Ovid. 17. Epist. 91.
Immergere se blanditiis in alicujus consuetudinem. Cic. pro Cluent. 36. Qui ut se blanditiis & assentationibus, in Asinii consuetudinem penitus immersit, Oppianicus continuo, &c.
Legere blanditias. Ovid. 1. de Arte Am. 480.
Parare. Ovid. 2. Amor. 19. 17.
Vendere blanditias dicitur, Qui spe muneris alicui blanditur, aut ut donum aliquod eliciat. Tibul. 1. 9. 77.
De Blanditiis in Magistratibus petendis conf. Lex. Pitisc.

Blandifico, āre. Blandum facio. Perott.

Blandŭsia, [Βλανδυσία] Sabiniensis agri regio, in qua fuit ager Horatii poetæ. Perott. Hor. 3. Carm. 13. 1.
O fons Blandusiæ splendidior vitro
Dulci digne mero, non sine floribus,
Cras donaberis hœdo. Al. Bandusiæ, vel Bandusie.

Blapsigonia, æ. f. [βλαψιγονία] Latine dicitur Prolis detrimentum, ἀπὸ τῦ βλάπτω quod noceo est, & γόνος fœtus: est Morbus apum, quum deficit alicujus alvei fœtus. Plin. lib. 11. cap. 19. Sunt & operis morbi, quum favos non explent, cleron vocant, item blapsigonian, si fœtum non peragant.

Blascon, [Βλάσκων] Insula in Rhodani ostio, prope Metinam. Plin. lib. 3. cap. 5. & Strabo lib. 4.

Blasio, Cognomen gentis Corneliæ, in qua Blasiones patritii generis clari. In nummis argenteis blas. V. Fulv. Ursin. Ursat. de Not. Rom. in Græv. Thes. T. 11. p. 896. conf. Sigon. de Nom. Rom. cap. 5.

Blasphemia, æ. f. [βλασφημία] Execratio, maledictio, vituperatio, convicium, & quasi nocens dictum, sacrilega infamatio, vel obtrectatio nefaria. Budæus. Apud Ecclesiasticos, Dictum, quo Divina majestas læditur.

Capti blasphemia monstri. Prudent. Psych. 716.

Blasphemium, Idem, apud Commodian. Instr. 31. 7.

Blasphemo, [βλασφημέω] āre. Maledicere, honorique & dignitati alterius derogare: Execrari, vituperare, conviciis incessere. Item Impie de Numine loqui. Hieron. Epist. 75. extr. Tertull. contra Jud. cap. 13.

Blasphemans, antis. Hieron. in Ef. cap. 37.

Blasphematio, ōnis. f. Tertul. de Cult. Fem. cap. 12. pr.

Blasphemābilis, e. Tertull. ibid.

Blasphemus, a, um. [βλάσφημος] Qui blasphemat. Blasphemus satelles. Prudent. Hymn. Peristeph. 75.

Substantive occurrit apud Tertull. de Resurr. Carn. cap. 26.

Blaspheme, Adv. βλασφήμως.

Blasta, [βλάστα] a Comicis ponuntur inter Ornamenta aurium mulierium, referente Polluce lib. 5. cap. 16. Gualtherus vertit Germina.

Blastus, i. m. [βλαστός] Cassiæ genus. Diosc. 1. 12. Nisi lectio mendosa.

Blateas, antiqui Bullas luti ex itineribus, aut quod de calceamentorum soleis eraditur, appellabant. Festus, in Balatrones. [ubi pro Bullas, Bolos legendum puto, i. e. glebas.

Blatĕro, [ψιλλῶ, ψελλίζω] āre. est Stulte & præcupide loqui: quod a Græco βλὰξ originem ducit. Sed & camelos quum voces edunt, Blaterare dicimus. Hæc Festus. Nonius, Blatis, & Blateras confingis: aut Incondite & inaniter loqueris: ut a balatu. Idem 2. 79. Blaterare, est Confingere per mendacia. Item alio loco, Blaterare quasi Verba trepidantia metu balbutire dixerunt. Gellius lib. 1. cap. 15. De hominibus quoque posse dici, stulta & immodica blaterantibus, quorum lingua tam prodiga infrenisque sit, ut fluat semper, & æstuet colluvione verborum teterrima.

Blaterare cum clamore. Hor. 2. Serm. 7. 36. —— ecquis
Audit? cum magno blateras clamore, fugisque. h. e. Vociferaris, clamas sine ratione. Unde Balatrones quasi Blaterones. Blaterare enim proprie est, Inepte clamare. Acron.

Blaterans, antis. Apul. Met. 8. p. 213. Hæc & hujusmodi mutuo blaterantes.

Blateratus, a, um. Idem Met. 4. p. 153. His & his similibus blateratis. Idem Apol. 1. p. 275.

Blaterātus, ûs. m. Sidon. 9. Epist. 11. extr. Cujus abundante blateratu. Mart. Capel. p. ult. Canini blateratus.

Blateratio, ōnis. f. Idem. [ματαιολογία] Apul. Met. 4.

Blatĕro, ōnis. m. [στωμύλος, ψελλίζων] Gell. lib. 1. cap. 15. Nec minus insigniter veteres quoque nostri, hoc genus homines in verba projectos, locutuleios, & blaterones, & linguaces dixerunt.

Scribunt nonnulli duplici T, Blattero, a Blatta vermiculo, sed inepte. V. Scholiasten. Hor. 1. Serm. 2. Al. Blactero q. V.

Blato, ōnis. m. Idem. Vet. Gloss. Blato, ματαιολόγος. Nisi Blatio, vel Blatero legendum. In Gloss. Isidor. Blato est Cubicularius.

Blatio, [ψιλλῶμαι] īre. Idem quod Blaterare. Plaut. Amph. 2. 1. 79. Qui (malum) intelligere quisquam potis est? ita nugas blatis. conf. Idem Curc. 3. 82. & Epid. 3. 1. 13. Blatire, inquit Nonius 1. 210. est Incondite & inaniter loqui. Quidam Blactire scribunt.

Blato, sive Blatto, āre. in Vet. Gloss. exponitur φλυαρῶ. In alio Gr. Lat. φλυαρῶ, arguto, garrio, blatto, effutio. Sed ibi forte pro Blatto, legendum est Blatio, vel Blatero.

Blatta, æ. [σίλφη] Vermiculus exiguus est, lucem fugiens, & tenebrarum alumnus, in balneis maxime humido vapore prognatus. Plin. lib. 29. cap. 6. Plura earum genera fecerunt: molles; quas in oleo decoctas, verrucis efficaciter illini experti sunt. Alterum genus, mylœcon appellavere, circa molas fere nascens. Tertium genus & odoris tædio invisum. Mylœcon vulgo Pistrinariam vertunt.

Blattæ pistrinariæ meminit Diosc. lib. 2. c. 38.

Lucifugæ blattæ. Virg. 4. Georg. 243.

Blattæ libris & vestimentis inimicæ. Martial. 14. 37. Scrinium loquens inducitur,
Constrictos nisi das mihi libellos,
Admittam tineas, trucesque blattas. Idem 6. 60. Hor. 2. Serm. 3. 118. —— age, si stramentis incubet, unde
Octoginta annos natus: cui stragula vestis
Blattarum ac tinearum epulæ, putrescat in arca. Inde proverbium de re quæ computruit, ut Cum blattis & tineis rixari dicatur.

Blattam recentiores scriptores vermiculum Bombycem intellexerunt, cujus textu vestes sericæ conficerentur: unde Blattea vestis, & Blatteum paludamentum, apud Lamprid. Capitol. & Vopisc. pro Serico aut alio quovis pretioso: vel (ut Paulus Ægineta) pro Purpura: quoniam Indicum conchylium vulgo Blatta dicitur. Sic Cassiodorus Var. 5. Ep. 34. Blatteum pro Purpureo accepit; Chamæleon, inquit, colores suos multifaria qualitate commutat: ut modo veneta, modo blattea, modo possit cyanea reperiri. A quo colore Blatta etiam Frumentum dicitur, quod rubidum fit, sementi accommodatius, in purpuram declinans. [Immo Bladum. V. supra.

Blatta Byzantia, quæ Diosc. lib. 2. vocatur Onyx, Latinis dicitur Unguis odoratus, & conchula Indica. Est autem testa cujusdam generis conchyliorum non dissimilis purpuræ: sed quod in India reperitur, & Dioscoride teste aromaticum odorem habet, propterea quod nardo in paludibus istic nascente ea conchylia pascantur. V. tamen mox blattium.

Blattarius, a, um. Adj. ut, Blattaria balnea, Sen. Epist. 86. In quibus frequentes sunt blattæ. Ex humido enim balneorum vapore progenerantur, ut Plinius auctor est. V. paulo ante blatta & Lips. in Senec.

Blattaria, æ. f. Herba est verbasco similis, foliis minus candidis, cauliculis pluribus, flore luteo. Hæc abjecta blattas in se contrahit, unde & nomen accepit. Plin. lib. 25. cap. 9.

Blatteus, a, um. Purpureus. Eutrop. in Neron. 7. 9. Nero inusitata luxuria fuit, ut qui exemplo Caligulæ frigidis & calidis lavaretur unguentis, hamis aureis argenteisque piscaretur, quæ blatteis funibus extrahebantur. Suet. vocat Purpureos: Piscatus est (inquit) reti aurato, purpura, coccoque funibus nexis. conf. Lampr. Heliog. cap. 33. Tunicæ blatteæ. Vopisc. Aur. cap. 45. extr. conf. Salmas. not. Sidon. 9. Epist. 13. & 11. Cod. t. 7. l. 10. tum Lex. Pitisc.

Blattiarius, i. m. Qui sericum purpura tingit. Leg. 1. Cod. Theod. de Excus. Artif. V. Lex. Pitisc.

Blattĭfer, a, um. Blatteis vestitus. Sidon. Apoll. 9. Epist. 16. Blattifer Senatus.

Blattium, [βλάττιον] Pallium est purpureum vel coccineum, a Blattis & vermiculis, ut quidam putant, qui e *chermes* (ut Arabes vocant) & e cocco sanguinei coloris erumpunt. Blattium, θρόμβον αἵματος in antiquo lexico explicatum legi, ut sit Cruor purpuræ, expetitus tingendo velleri Imperatorum. Blattium etiam Byzantium os naris purpuræ dicit Actuarius esse, ut inde & Purpureus dicatur color blatteus. Verba sunt Turnebi. Adv. 18. 17. q. V. conf. Ferrar. de Re Vest. 1. 2. 7. ut & Lex. Pitisc. De Blattio Byz. V. Henr. Steph. Thes. Gr.

Blattosericus, a, um. ut, Pallium blattosericum. ap. Vopisc. Aur. c. 45. extr. ut legit Salmas. p. 388. Al. Blatteum sericum.

Blavia, æ. f. Urbs Galliæ. Auson. Ep. 12. 6.

Blautæ, [βλαῦται] fuerunt Calcei maxime domestici, seu genus Sandalii, ut ait Pollux 7. 22. conf. Balduin. de Calc. antiq. cap. 20. vel Lex. Pitisc.

Blax, ācis. m. [βλὰξ] vox est quæ Bardum & stupidum significat, ut ait Festus in dictione Blitum. V. Dacer. Dictionem autem hanc inflexam tradit Cælius a pisce prorsus inutili, & Siluro persimili, quem ne canis quidem attingat. V. lib. 9. Lect. Antiq. cap. 11. Gloss. Gr. Lat. ἠλίθιος, Blax, simplex.

Blayrum, [Βλαῦρον] Oppidum est Phrygiæ, cujus meminit Strabo lib. 12.

B L E

Blechnon, [βλῆχνον] Diosc. 4. 178. Herba est notissima, quam Græci πτερίδα, Latini Filicem vocant. V. Plin. lib. 27. cap. 9.

Blechon, [βλήχων] Plinio Silvestre est pulegium, simile origano, minoribus foliis quam sativum, quod a pecore gustatum balatum excitat. Unde etiam literæ unius commutatione βλήχων appellatum, ἀπὸ τῦ γλήχων: sic enim Græci Pulegium vocant. V. Plin. lib. 20. cap. 14. & Apul. de Herb. cap. 9.

Blemmyes, [Βλέμμυες] seu Blemyæ, m. pl. (utrunque enim legitur) Populi sunt in Æthiopia, Austrum versus, capitibus carentes, ore & oculis pectori affixis, ut ait Plin. lib. 5. cap. 8. conf. Strab. 17. Vopisc. Prob. cap. 17. & Zosim. 1. 71. Pompon. 1. 4. & 8.

Blemyæ feri. Claud. in Nilo v. 19. Dicuntur & Bleptæ.

Blemnites, vox spuria, ex Thes. Lips. pro Belemnites, quod nomen lapidis, a figura sagittæ, quæ Græce βέλεμνον dicitur, apud Conr. Gesn. lib. de Fig. lapid.

Blennius, i. m. Piscis mugil. Plin. 32. 9.

Blennos, [ἠλίθιος] Stultos esse Plautus indicat in Bacch. 5. 1. 2. ubi ait, Stulti, stolidi, fatui, fungi, bardi, blenni, buccones. Festus. Blenni qui dicuntur, sic vocantur, ut Mucosi, id est, βλεννώδεις. Turnebus 3. 10.

Dentes blenni. V. Taubm. ad Plaut. Curc. 2. 3. 39. ubi J. Gruter. pro Plenis legit Blennos: quos & J. Wower. exponit Jejunio fœtentes. V. eum ad Sidon. 3. Epist. 13.

Blephara, æ. f. [βλέφαρα] Flos Nymphææ. Diosc. 3. 40.

Blephara, item Supercilium. Unde

Blepharo, ōnis. m. [βλεφαρώδης] dicitur Superciliosus homo, qui habet supercilia magna. Plaut. in Amph. arg. v. 7. Raptant pro mœchis: Blepharo captus arbiter. & 4. 3. 3. Quidam proprium nomen esse putant & a superciliis effictum, quæ opinio verior videtur. V. ibi Gronov.

Bleptæ, [Βλέπται] Populi Africani sine capitibus, habentes oculos in pectore. De his fabulis V. auctores in blemmyes.

Blerani, Italiæ populi in tractu Hetruriæ, Cortonensibus & Capenatibus vicini. Plin. lib. 3. cap. 5.

Blesinon, Castellum Corsicæ insulæ. Strabo lib. 5.

Bletista, Oppidum Hispaniæ Tarraconensis cui nunc Ledesmæ nomen. V. Gruter. Inscript. p. 99. n. 2. vel Pitisc. Lex.

B L I

Bliteræ, V. beterræ.

Blitum, i. n. [βλίτον] Genus oleris, a saporis stupore appellatum esse ex Græco putatur: quod ab his βλὰξ dicitur stupidus. Festus. Plin. lib. 20. cap. 22. Blitum iners videtur ac sine sapore, aut acrimonia ulla. Unde convicium feminis apud Menandrum faciunt mariti. Plaut. Pseud. 3. 2. 26. Apponunt rumicem, brassicam, betam, blitum. Gemino T, a Suida scribitur: βλίττον, εἶδος λαχάνου.

Bliteus, Adj. [βλίτινος] Inutilis, insulsus & vecors; a Blito herba nullius usus. Plaut. Truc. 4. 4. 1. Blitea & lutea est meretrix, nisi quæ sapit in vino ad rem suam. Fieri potest (inquit Erasmus Chil.) ut Gallica quoque vox hinc manarit, qua nunc vulgo Contemptissimos extremæque notæ homines compellant Bliteros, addita literula *Belitres*. conf. Non. 2. 93. & supra balatro.

Blucium, [Βλούκιον] Castellum est Tolistobogorum, qui Bithynis sunt finitimi, in quo Deiotharus thesauros habebat. Strabo lib. 12.

B O A

Boa, æ. f. Serpens est aquatilis, quam Græci ὕδρον vocant, a qua icti obturgescunt. Crurum quoque tumor, vix labore collectus,

Boa appellatur. Festus. conf. Scalig. & Dacer. Boa (inquit Perott.) sive Bova (utroque enim modo dicitur) Serpentis genus, vel quod primo bubuli lactis succo alatur, vel quod instar bovis turgeat. Faciunt his fidem in Italia appellatæ boæ: in tantam amplitudinem exeuntes, ut D. Claudio principe, occisæ in Vaticano solidus in alvo spectatus sit infans. Plin. lib. 8. cap. 14.

Boa etiam, sive Bova, Morbi genus est, quum corpora papularum multitudine rubent ad similitudinem eorum qui boa serpente icti obturgescunt. Ignoravit hoc Festus Pompeius, qui Boam scripsit esse Tumorem crurum viæ labore collectum. Perott. Plin. lib. 24. cap. 8. Boa appellatur morbus papularum, quum rubent corpora: sambuci ramo verberatur. Idem lib. 26. cap. 11. Ebuli folia contrita, & e vetere vino imposita etiam boam sanant, id est rubentes papulas. Opinor morbum esse hactenus incognitum, qui vulgo *rubella* dicitur.

BOAGRIUS, [Βοάγριος] Locrensium amnis, qui Thronion urbem præterfluit, Strabo lib. 9. Hujus etiam meminit Homerus.

BOALIA, BOARE, BOARIUS, BOATIM, V. BOS.

BOARMIA, æ. [Βοαρμία] Minerva a Bœotiis colitur, & cognominatur a coaptatione boum ad aratrum. Cæl. lib. 14. cap. 18.

B O B

BOBION, [Βόβιον] Oppidum ad Apennini juga situm, ubi nobile cœnobium a Theodolinda regina Longobardorum extructum. de quo Volaterr. l. 4. extr.

B O C

BOCALIA, [Βωκαλίας] Fluvius est in Salamine insula, qui prius Bocarus est appellatus. V. Strabo lib. 9.

BOCALIUM, Arcadiæ oppidum est, juxta Megalopolin & Catinam. Plin. lib. 4. cap. 6.

BOCAS, inquit Festus, Genus piscis, a Boando, id est clamando appellatum. Hæc ille. Βῶκες (ut ex Speusippo annotavit Hermolaus) sunt Leucomænides: hoc est mænæ candidiores, quas nos *Girros*, sive *Girrulos* vocamus. conf. Isidor. 12. 6. Al. Boca, æ.

BOCCATIUS, Joh. Genealogiam deorum scripsit, de Fluminibus & montibus: præterea Fabulas, pluraque alia vernaculo sermone. Volaterr.

BOCCHAR rex Maurorum temporibus Malinissæ ac Syphacis. Liv. 29. 30. Videtur idem nomen cum seq.

BOCCHUS, Rex Mauritaniæ fuit & Getuliæ, qui Jugurtham Syllæ tradidit. V. Sallust. Jugurth. cap. 19. Strabo lib. 17. Paterc. 2. 12. De ejus sævitia V. Plin. 8. 5.

Fuit & alter Bocchus historicus, cujus meminit Plin. lib. 16. cap. 40. Atrox Bocchus. Sil. lib. 3. 285.

Præfuit intortos demissus vertice crines
Bocchus atrox.

BOCCHO, ōnis. m. Fatuus. Apul. Apol. 2. p. 206. Sed rectius legitur Bucco.

BOCCHYRIS, Nomen viri, qui in Ægypto juste sincereque judicasse fertur adeo ut ejus nomen in proverbium venerit, justissime judicantium. Refertur a Suida.

Τὸν Βόκχοριν, καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ Νεοχάβιν. Athen. lib. 10. p. 207. v. 9. H. St. [Bocchoris. Nec usquam aliter id nomen scribitur. V. Scalig. ad Euseb. p. 68. Marsh. Can. Chron. Sec. 16.

BOCCORI, qui & Concordienses, Populi sunt Lusitaniæ, teste Plin. lib. 4. cap. 22.

BOCENSES, Sardiniæ populi. Plin. lib. 3. cap. 7.

BOCHIANA, Oppidi nomen Troglodytarum, apud Plin. lib. 6. cap. 29. in descriptione sinus Maris rubri, Troglodytici & Æthiopici.

BOCHIRI, Oppidum fuit Romanis fœderatum, in Balearibus insulis situm. Plin. lib. 3. cap. 5.

B O D

BODERIA, Ptolemæo æstuarium maris Britannici, Tacito Bodotria dictum, in vita Agric. c. 23.

BODINCOMAGUM, [Βοδιγκόμαγον] Oppidum est ad Padum, alio nomine Industria: ita dictum a Pado, qui Ligurum lingua Bodincus fuit appellatus, quasi Fundo carens. Plin. lib. 3. cap. 16.

BODINCUS, V. BODINCOMAGUM.

BODONES, sive BOTONES, Lapides illi sunt, sive aliud quid, qui vicem terminorum præstant. Jul. Paulus Recept. Sentent. lib. 5. tit. 22. de seditiosis. Qui terminos effodiunt vel exarant, arboresve terminales evertunt, vel qui convellunt bodones, siquidem id servi sua sponte fecerint, in metallum damnantur, humiliores in opus publicum, honestiores in insulam amissa tertia parte bonorum relegantur. Vox est mensorum, vel eorum qui de agrorum & limitum conditionibus scripserunt. conf. Auct. Rei Agrar. p. 225. 306. & Rigalt. Gloss. Agrim. p. 294.

B O E

BOEA, Oppidum est Peloponnesi in sinu Argolico, non procul ab Epidauro. Plin. lib. 4. cap. 5.

BŒBE, es. f. [Βοίβη] Oppidum Cretæ, non procul a Gortyne. Stephan. Est & Bœbe Thessaliæ oppidum, lacui adjacens, ab eo Bœbeis appellatur. Strabo lib. 9.

BŒBEIS, ĭdos. [Βοιβηίς] Lacus est Pheris urbi Thessaliæ vicinus. Strabo lib. 9. Plin. lib. 4. cap. 8. conf. Lucan. 7. 176.

Præterea Locus est lacui proximus a Bœbo Glaphyri filio dictus. Propert. 2. 2. 63.

Mercurioque Sais fertur Bœbeidos undis,
Virgineum primo composuisse latus.

Sed V. not. ad h. l. Scalig. & Turneb. Adv. 11. 16. conf. Val. Flacc. 1. 449.

BŒBEIUS, & BŒBICIUS, a, um. Gentil. Val. Flacc. 3. 543. & Lucan. 6. 382.

BŎĒDRŎMĬA, orum. m. pl. [Βοηδρόμια] Suidas Atheniensium festum scribit, quo die Xuthus summa festinatione Atheniensibus opem tulit, quum ab Eumolpo Neptuni urgerentur, Athenis regnante Erechtheo. Plutarchus vero in Theseum retulit, quum victoriam de Amazonibus reportasset. Nomen est, secundum Hesychium, ἀπὸ τοῦ βοηδρομεῖν, quod est, sublato clamore, ut in pugna fieri solet, succurrere. V. Marsh. Can. Chron. Sec. 18.

BOEDROMION, nomen Mensis Atheniensis. V. dict. seq.

BOEDROMIUS, [Βοηδρόμιος] Apollo ab Atheniensibus cultus fuit. Nam quum bellum inter Athenienses comparatum esset, Ion Eleusinius eis opem tulit, ob cognationem. Inde victores facti Athenienses, de voce currentis exercitus ad urbem, Apollinem Boedromium dixerunt, & mensem βοηδρομιῶνα, qui tertius in ordine anni Atheniensium fuit, & Augusto respondet anni Juliani.

BOEMIA, [Βοημία] Mysiæ Europææ regio ultra Danubium sita: sic dicta a Bemis, quos Ptolemæus in ea parte gentem maximam esse dicit. Hujus regionis latitudo longitudini par, trium forte dierum iter. silva Hercynia undique cingitur, albique fluvio media irrigatur. Ab Oriente Moravos, ab Arcto Saxones, ab Occidente Noricum, a Meridie Austriam & Bavariam habet. Regionis metropolis, Praga. Plura Æneas Sylvius, qui Boemorum historiam scripsit. Apud Tacit. de Morib. Germ. c. 28. scribitur Boiemia, apud Paterc. Boiohæmum. De hujus regionis nomine, situ, & habitatoribus, plurima tradit Andreas Althamerus in Tacitum, docens Boiohemiam, seu corrupte Bohemiam dici, quasi Boiorum patriam, seu domicilium. V. Cluver. Germ. Ant. 3. 30.

BŒREBISTAS, [Βοιρεβίστας] Vir natione Geta, quum gentis ejus præfecturæ insisteret, homines frequentia bellorum & cladibus afflictos, eo magnitudinis extulit, nunc exercitatione corporum, nunc victus sobrietate, nunc edictorum obedientia, ut intra paucos annos latum adeptus sit imperium, plurimosque finitimorum, Getarum ditioni subdiderit: trajectoque audacter Istro, Thraciam diripiens usque in Macedoniam & Illyricum, magnum Romanis terrorem incusserit. Ingentis autem obedientiæ argumentum est, quod ejus suasione inducti, vites excidere, & sine iis vitam agere consenserе. Periit vero insurgentibus in eum nonnullis, priusquam Romanus populus adversus eum mitteret exercitum. Strab. lib. 7.

BOETHI, [Βοηθοὶ] dicuntur ab Imperatore, Adjutores scribarum: quos alii Subadjuvas, alii Adjutorios appellant, ut in l. Unicuique. C. de Proximo. sacr. scrin. Βοηθεῖν enim idem valet quod Adjuvo. Inde Severinus Boethius dictus, quem alii falsa voce Boetium vocant. Quorum errorem confutat antiquum marmor, quod adhuc Dertonæ extat in divi Martiani cœnobio: ubi tumulus est, quem antiqua inscriptio Boethio & Eutharico Consulibus factum ostendit. Hæc Alciatus in illud 10. lib. Codicis Justiniani, tit. de Tabulariis, scribis, &c. Boethos, logistas, mедogrammateos, &c.

BOETHUS, Stoicus quidam fuit, qui conatus est earum rerum rationem explicare, quæ in mari cælove fierent. Cic. 1. de Divin. 14.

Fuit & alter hoc nomine Aurifex, de quo idem Cic. 6. Verr. 32.

Fuit & Sculptor optimus, cujus opera visebantur apud Lyndiam Minervam. Plin. lib. 33. 12. & 34. 8.

Boethus Flavius, Ptolemaide oriundus, Romæ Consulatum adeptus est & gessit, Antonini Imperatoris temporibus. Hic Galeno perquam fuit familiaris, imprimisque anatomicæ speculationis studiosus, ut ipse Galen. testatur lib. 1. de Anatom. administrat.

Boethus & ineptus quidam poeta fuit Tarsensis, qui Philippensem Antonii victoriam carmine conscripsit, quo nomine præter alios summos honores, quibus ab illo est affectus, gymnasii etiam Tarsensis præfecturam est assequutus. V. Strab. lib. 14.

De aliis Boethis V. Fabric. Bibl. Lat.

BŒŌTIA, [Βοιωτία] Græciæ regio, tria respicit maria, Peloponnesiacum, Siculum, & Adriaticum: totidemque in partibus colonos habet. Castor & Musæus antiquissimi scriptores scribunt (ut tradit Eusthathius) a Cadmo conditore Cadmeæ, id est Thebarum, originem habuisse, qui ex oraculo bovem in sedibus mutandis habuerit ducem. conf. Ovid. 3. Met. 10. Sunt etiam qui ex ingenii pinguedine sic vocatos putent Bœotos, unde Sus Bœotica apud Pindarum, proverbium, de quo mox. V. & Strab. l. 7. Vocabatur porro & Aonia, & Mesapia, & Ogygia, ab Ogyge antiquissimo rege ei regioni primum dominante: & Cadmeis, ut scribit Thucydides, & Hyantis ab Hyante rege. Plin. etiam lib. 4. cap. 7. Bœotos antiquitus Hyantas scribit esse dictos. Bœotorum res copiose Pausanias & Diodorus lib. 5. tradiderunt. Ovid. 2. Met. 239.

——quærit Bœotia Dircen.   conf. Cæs. 3. Bell. Civil. 4.

BŒOTIUS, [Βοιώτιος] Adj. Cic. 1. de Divin. 34. Ovid. 3. Met. 12.

Mœnia fac condas, Bœotiaque illa vocato.

BŒŌTUS, [Βοιωτός] aliud Adj. ut, Tellus Bœota, i. e. Bœotia. Ovid. 12. Met. 8.

BŒOTICUS, a, um. ut, Auris Bœotica, Sus, Ingenium, & Ænigmata Bœotica. V. Chil. Erasm.

BŒTICA Hispaniæ provincia, cui Bœtus fluvius interfluens nomen dedit. Nunc a cocco quod plurimum ibi nascitur *Granata* nominatur. Primum Proconsularis provincia, postea Consularis. V. Panciroll. Not. Dign. Imp. Occident. cap. 66. V. BÆTICA.

BOETIUS, [Βοήτιος] Anicius Manlius Torquatus Severinus Boetius, cujus extant ingenii monumenta, Zenone imperante ob affectatæ libertatis suspicionem a Theodorico rege exilio damnatur: deinde custodiæ traditus plura conscripsit. Tandem simul cum Symmacho Senatore, socero suo, & in tertio consulatu collega, aliisque præstantibus viris interficitur. V. Euseb. conf. Fast. consul. Ant. Augustin. de Fam. Rom. Aurel. extr. supra BOETHI.

BŒTUS, vox spuria, pro BÆTIS. q. V.

B O G

BOGADIUM, [Βογάδιον] Urbs Germaniæ Ptolem. vulgo *Forst in Lausnitz*.

BOGES, Vir Persa, ab Atheniensibus obsessus, ubi nihil habuit commeatuum in castris, liberos cum uxore primum, deinde seipsum interfecit. Herodot. lib. 7.

BOGUD, ĭdis. Rex fuit Mauritaniæ Tingitanæ, quæ ab eo Bogudiana vocata est. Plin. lib. 5. cap. 2.

Fuerunt autem plures ejusdem nominis, ex quibus postremus fuit, qui in Actiaco bello Antonii partes sequutus, ab Agrippa supplicio

cio affectus est. A Strab. Bogus dicitur lib. 8. conf. Sil. 4. 151. & 5. 402.
BOGUDIANA, Pars Tingitanæ provinciæ in Africa. V. BOGUD.
BOGUS, V. BOGUD.

B O H

BOHEMIA, V. BOEMIA.
BOHILLÆ, Oppidum in Italia: sic dictum, quod eo bos intestina vulnere trahens advenerit. Nonius, in dict. Hillæ. [Sed aut errore nominis deceptus est Grammaticus, siquidem ejus oppidi nomen constanter Bovillæ scribitur, vel, permutata secunda litera cum digamma Æolico, ut assolet, Bobillæ: aut dicendum est H literam in V consonam, seu digamma fuisse conversam, cum olim Bohillæ diceretur. V. DIGAMMA & H. lit.

B O I

BOIA, æ. f. [κλοιὸς in vet. Gloss.] Annulus sive Circulus quo colla vel pedes delinquentium nodantur. V. Scheffer. de Torquibus cap. 4. Plaut. Capt. 4. 2. 108. Boius est, Boiam terit. Sed forsan hic velit Gallum cum Galla cubare, a Boiis infra. V. Taubm. & Gronov. in loc. & Lex. Pitisc. Boiæ, arum. pl. Bojæ, id est Genus vinculorum, tam ligneæ, quam ferreæ dicuntur, inquit Festus. Plaut. Asin. 3. 2. 5. Carceres, numellas, pedicas, boias, tortoresque acerrimos. V. Voss. Lex. Etym. & Barth. Adverf. 47. 17.
BOIA, æ. f. forte Regio Boiorum in Gallia. Cæs. 7. Bell. Gall. 14.
BOIATES, um. m. pl. Incolæ Vasconiæ in Gallia. Hinc promontorium ostiorum Garumnæ vocatur *Caput Boiatum*, & depravatione Vasconica *Cap de Butz*. Urbs est Baiona, quasi Boiona. V. Scalig. Lect. Auson. 2. 7. p. 108. & Tollii Not. ad Auson. p. 617.
BOII, [Βόιοι] Populi, qui Noricis & Helvetiis contermini, ut testis est Strabo. In Italiam cum Senonibus transgressi. V. Plin. lib. 3. cap. 17. Liv. 5. 35.
Sunt item Boii, Lugdunensis Galliæ populi. Plin. lib. 4. cap. 18. Quidam Borbonenses esse dicunt. Sil. lib. 4. 159.
—— spissæque ruunt conferta per arma
Undæ Boiorum. V. Sigon. de Ant. Jur. Ital. 1. 24. vel Lex. Pitisc.
BOICUS Ager dicitur, Qui fuit Boiorum Gallorum. Is autem est in Gallia citra Alpes, quæ Togata dicitur, in qua sunt Mediolanenses. Festus.
BOIN, Oppidum Africæ, in tractu Cyrenaico. Plin. lib. 5. cap. 5.
BOIODURUM, i. n. Ptolemæo, Bolodero in Itinerario, urbs est Vindeliciæ ad Ostium OEni, seu Æni fluvii, ubi Danubio miscetur. V. Pancirol. Not. Dign. Imp. Occ. cap. 81. De nominis origine fusius inter se disputant Velser. Rerum Boicar. 11. p. 37. & Cluver. Vindel. p. 24.
BOION, [Βοῖον Steph.] Doridis oppidum in Græcia. Plin. lib. 4. cap. 7. Doris (inquit) in qua Sperchios, Erineon, Boion, Pindus, Cytinum.

B O L

BOLA, æ. f. Gemma. V. BOLOE.
BŌLA sive BOLÆ, seu VOLA, [Βῶλα] Oppidum agri Campani in Italia, cujus meminit T. Liv. 4. 49. & Virg. 6. Æn. 775. Unde
BOLANI, seu VOLANI, [Βωλανοὶ] Incolæ urbis Bolæ, Coriolanis & Fidenatibus vicini: apud Plin. lib. 3. cap. 5. V. Sigon. ad Liv. u. f.
BOLĀNUS, Proprium viri, de quo Hor. 1. Serm. 9. 11.
—— ô te, Bolane, cerebri
Felicem, aiebam tacitus. Vulgo Bollane.
M. Vectius Bolanus, x legionis legatus, sub Corbulone militavit in Persia, de quo Tacit. 15. Ann. 3. Deinde præfuit Britanniæ. Idem 2. Hist. 65. & 97. & in Agric. cap. 8. Ejus laudes V. apud Statium, 5. Silv. 2.
BOLBITINUM, [Βολβίτινον] a Plinio lib. 5. cap. 10. numeratur inter ostia Nili: a Bolbitine oppido. Strabo Bolbiticum appellat lib. 17. V. & Steph.
BOLBĪTUM, i. n. [βόλβιτον] Græcis Fimum significat, & proprie bubulum: unde Imbulbitare dictum putat Festus, pro eo quod est, Pueri stercore inquinare. Plin. lib. 28. cap. 17. Fimi cervini, maxime subulonis, sed & bubuli, de armentinis loquor (quidam Bolbiton vocant) cinis, cochleariorum trium in mulsi hemina bovis fœminæ in mulieribus efficax, & ex altero sexu in viris.
BOLBULÆ, [Βολβοῦλαι] Insulæ nomen in mari Ægæo, non procul a Teo, ut refert Plin. in descriptione insularum ante Asiam, lib. 5. cap. 31.
BOLCHUM, i. n. [βόλχον] Idem ac Bdellium. Diosc. 1. 71.
BOLENTIUM, [Βωλέντιον] Pannoniæ urbs superioris Ptolemæo. Vulgo *Regenspurg*.
BŌLĒTUS, i. m. [βωλίτης] Genus fungi inter omnes optimi: de quo abunde Plin. lib. 22. cap. 22. Juven. 5. Sat. 146.
Vilibus ancipites fungi ponentur amicis,
Boletus domino: sed qualem Claudius edit, &c.
Boletum condire. Juvenal. 14. Sat. 8. conf. Martial. 1. 21. 3. & 13. 47. & Lex. Pitisc.
BŌLĒTAR, āris. n. [βωλιτήριον] Vasis nomen, quod & aliis obsoniis quam boletis serviebat. Martial. 14. 101. sub lemmate Boletaria.
Quum mihi boleti dederint tam nobile nomen,
Prototomis (pudet heu) servio colliculis.
Boletare etiam in Apicio legitur, ut lib. 2. 1. Et exinanies in boletari. Hinc apud Treb. Poll. Claud. cap. 17. ubi legitur Voletare halieuticum. Turnebus Boletare legendum censet: quod & verius est, V. Adverf. 15. 20. & Barth. Adverf. 38. 2. conf. Voss. Lex. Etymol. & Donat. Dilucid. p. 1016. Lex. Pitisc.
BOLINA, [Βολίνη] Nomen nymphæ virginis, quam Apollo amavit: illa autem amantem deum aversata, se in mare projecisse fertur. Verum Apollinis beneficio immortalis est reddita. Ab hac & urbs & fluvius nomina sortiti sunt in Achaia. Pausan. & Steph.
BOLINE, Vitis est in Bithynia, fructu admodum præcoci, racemis tantum non cubitalibus, acinis albis ac pellucidis, cujus meminit Cæl. lib. 11. cap. 16.
BOLINGÆ, Populi sunt Asiæ. Plin. lib. 6. cap. 19.
BOLIS, idis. f. [βολὶς] Jaculum, pondus funiculo affixum, quo demisso nautæ explorant altitudinem maris: vocatur & Perpendiculum nauticum, dictum ἀπὸ τοῦ βάλλειν, id est a mittendo. V. Scheffer. de Mil. Nav. 11. 5.
Bolides, Græcis dicuntur etiam Hastæ missiles.
Bolides, Faces in aere. Plin. lib. 2. cap. 26. Emicant & faces, nonnisi quum decidunt visæ: qualis Germanico Cæsare gladiatorum spectaculum edente, præter ora populi meridiano transcurrit. Duo genera earum: Lampades vocant plane faces: alterum bolidas, quale Mutinensibus malis visum est. Distant, quod faces vestigia longa faciunt, priore ardente parte: bolis vero perpetua ardens, longiorem trahit limitem.
BOLITES, æ. [βολίτης] Radix herbæ Lychnidis vocatur ab Asianis, qua alligata oculo, albugines tolli dicuntur. V. Plin. 21. cap. 26.
BOLITUS, [βόλιτος] Asellorum excrementum proprie dicitur, ut quibusdam placet: licet & Boum superfluitates ita vocentur. Quod vero Bolitum pronuntiant Attici, reliqua Græcia Bolbiton. V. supra in dictione BOLBITON, & Rhodig. lib. 11. cap. 17.
Boliti pœnam, Proverbiali figura dicunt, ubi quis de re frivola nihilique plectitur. Bolitus autem, ut paulo ante diximus, significat Stercus quodvis, sed proprie bubulum. Porro Solon legem tulit, quæ pœnam minabatur etiam iis qui bubulum stercus furto sustulissent. Erasm.
BŌLOE, [βῶλοι] Gemmæ, quæ nimbo inveniuntur, glebæ similitudine. Plin. lib. 37. cap. 10.
BŎLUS, i. [βόλος] Latine Jactum significat.
Bolus, Aleæ quoque jactum significat, vel rete ipsum piscatorium, quod Fundam vocamus. Plaut. in Rud. 2. 3. 30. O Neptune lepide, salve, nec te aleator ullus est sapientior: profecto nimis lepide jecisti bolum, perjurum perdidisti. Verba sunt Trachalionis servi ad Neptunum, existimantis lenonem naufragio periisse. Perdere autem, Perimere & evertere interdum significat: unde jocus resultat. Aleatores enim & piscatores bolum jaciunt. Perdidisti igitur Neptune hominem perditissimum, id est lenonem maxime perdendum: propterea Neptune aleam pulchre jecisti, pulcherrimum jactum fecisti. Bud. in Pandect. Plaut. Curc. 5. 2. 13. Si vis, tribus bolis; scil. Ludamus.
Bolo aliquem tangere, est Circumvenire, fallere. Plaut. Pœn. prol. v. 101. & Truc. arg. v. 3.
BŌLUS, i. [βῶλος] cujusque rei Frustum significat.
Bolus e faucibus eripi dicitur, Quoties commoditas aliqua, quæ jam propemodum tenebatur, præter expectationem subito præripitur. Ter. Heaut. 4. 2. 6. Crucior tantum bolum mihi ereptum tam subito e faucibus. Erasm.
Bolus, per metaph. Plaut. Truc. 4. 3. 70. Verum hoc ego te mulctabo bolo: sex talenta magna dotis demam pro istac inscitia. Varro 3. de R. R. cap. 2. Sed ut ad hunc bolum pervenias, opus erit tibi aut epulum, aut triumphus alicujus. Idem 3. 14.
Bolus Armenia, [βῶλος Ἀρμενία] Gleba est terræ, quæ invenitur in ea Armeniæ parte quæ Cappadociæ contermina est, colore ochræ, miram ad desiccandum vim habens. Hæc hodie apud nos admodum rara est inventu: nam quam seplasiarii hodie pro Bolo Armenia vendunt, aut ex Hispania, aut ex Normannia advehitur, pene ad rubricam accedens.
Bolus junioribus medicis audit Medicamentum paulo crassiore quam mellis consistentia, quod quasi per bolos devorari consuevit.
BOLONÆ, m. pl. vel BOLONES, Tabernæ cetariorum, a Bolis piscium. Donat. in Ter. Cetarii (inquit) sunt qui cete, id est magnos pisces venditant, & bolonas exercent. Reperi & in antiquo lexico, Bolonas diserte explicari μεταπράτας & παλιγκαπήλους, id est propolas. Verba sunt Turnebi.

B O M

BOMBACION. quidam male pro BAMBACION. q. V. H. St.
BOMARBI, Asiæ populi sunt, a Caspiis montibus Orientem versus incolentes. Plin. lib. 6.
BŎMBARDA, æ. Tormentum æneum saxa rotunda, globosve plumbeos, immensi ponderis emittens vi pulveris factitii incensi: a Bombo & Ardeo, quia bombardarum explosio tonitruum sonum refert; uti censet Vossius Inst. Orat. cap. 13. 7. De Bombardarum inventione, constructione atque usu, conf. Pitisc. & Thesaurum Lipsiensem Cl. Gesn. ut & Gloss. Spelm.
BOMBARDARIUS, i. m. Qui bombardas conficit.
BOMBAX, Adv. negligentis. [βόμβαξ] Plaut. Pseud. 1. 3. 131. Fur. B. babæ. P. fugitive. B. bombax. C. fraus populi. B. planissume.
BOMBĪLO, [βομβέω] āre. Bombilare dicuntur apes. Auctor Philomelæ, v. 36.
Bombilat ore legens munera mellis apes. Legitur hoc verbum & apud Theocritum, teste Budæo. Al. Bombitat. V. infra.
BOMBOMACHĪDES, fictum Imperatoris nomen. Plaut. Mil. 1. 1. 14.
BOMBOS, [Βόμβος] Ciliciæ fluvius. Plin. lib. 5. cap. 27. Præterea intus flumina, Liparis, Bombos, Paradisus.
BŎMBUS, i. m. [βόμβος] Sonus tubarum raucus, nec valde acutus. Pers. 1. Sat. 99.
Torva Mimalloneis implerunt cornua bombis. Tractum a Græco βόμβος, quod crepitum significat, vel ab ipso sonitu.
Bombus apum. Varro 3. de R. R. cap. 16. Ex apibus conjecturam capiunt, si intus faciunt bombum.
Raucus bombus. Lucret. lib. 4. 548.
Raucisonus. Catul. de Nupt. Pel. 263.
Tonitrui etiam tribuitur, ut observat Eustath. ad Odyss. θ.
Plausuum quoque genus Bombos vocavit Nero. Suet. in Vita ejus cap. 20.
BOMBULUS, i. m. dimin. Jo. de Janua in Cath.
BOMBICUS, a, um. Fortunat. lib. 4. de S. Mart.
BOMBOSUS, a, um. Adhelm. de Virgin. cap. 10.
BOMBĪNO, āre. interpretatur Papias, Conviciari.
BOMBINĀTOR, ōris. m. Mart. Capell. 9. p. ult.
BOMBIO, īre. Vet. Gloss. βομβῶ, bombio.
BOMBĪTO, āre. Auct. Carm. de Philomela, v. 36. Al. Bombilo. q. V.
BOMBITATIO, ōnis. f. [βομβισμὸς] est Sonus apum, ab ipso sonitu dictus; ut Mugitus, boum; Hinnitus, equorum. Festus. Alii legunt BOMBIZATIO, [Minus recte, opinor.
BOMBYLIS, V. in BOMBYX.

BOMBYLIUS, [βομβύλιος] Apum quoddam genus obstreperum, a Bombo quem edit appellatum, ingens quidem, sed ad mellificium inutile. favos sibi nectit e luto. Hinc Bombylius homo, proverbio dicitur Verbosus, multique strepitus, ceterum inutilis. Erasm. V. & dict. seq.
Est & Bombylius, Angustum poculum, inter potandum bombum edens, ut ex Antisthene refert Pollux lib. 6. 9. conf. Buleng. de Conviv. 4. 17.

BOMBYX, ycis. m. [βόμβυξ] Animal ex insectorum genere. Plin. lib. 11. cap. 22. Quartum inter hæc genus est bombycum, in Assyria proveniens, majus quam supra dicta. Nidos luto fingunt, salis specie, applicatos lapidi, tanta duritia, ut spiculis perforari vix possint. In iis & ceras largius quam apes faciunt, deinde majorem vermiculum. Et alia horum origo e grandiore vermiculo, gemina protendente sui generis cornua. Primum eruca fit: Deinde quod vocatur bombylius, ex ea necydalus, ex hoc in sex mensibus bombyx. Telas araneorum modo texunt ad vestem luxumque feminarum, quæ bombycina appellatur. Prima eas redordiri, rursusque texere invenit in Ceo mulier Pamphila Latoi filia, non fraudanda gloria excogitatæ rationis, ut denudet feminas vestis. Martial. lib. 8. Epig. 33. ad Paulum de Phiala,

Nec vaga tam tenui discursat aranea tela,
Tam leve nec bombyx pendulus urget opus.

Bombyx, pro Materia illa unde fiunt vestes bombycinæ, generis est feminini. Unde apud Plin. lib. 11. cap. 23. titulus est, De bombyce Coa. Et ibid. extr. Assyria tamen bombyce adhuc feminis cedimus. Quod si pro materia reperiatur in genere masculino, vel pro veste ex ea materia, respicitur ad vermiculum.

Arabius bombyx. Propert. lib. 2. 2. 25.

Nec siqua Arrabio lucet bombyce puella. conf. Bayf. de Re Vest. cap. 6. Voss. de Hist. Gr. cap. 22. extr. & Salmas. in Tertull. de Pallio, p. 234. & Exerc. Plin. p. 296.

Bombyces, in Longis tibiis ponuntur ab Aristotele περὶ ἀκουστῶν, quas & difficilius dicit inflari: πάνυ γὰρ (inquit) χαλεπῶς πληροῦσι τὰς βόμβυκας, καὶ μετὰ συντονίας πολλῆς, διὰ τὸ μῆκος τῆς ἀποστάσεως. Calamum quoque huic tibiarum generi idoneum appellat βομβυκίαν Theophrastus. Ex Turnebo. V. BOMBYCIUS.

BOMBYCĪNUS, a, um. [βομβύκινος] ut, Vestis bombycina apud Plinium. Juven. 6. Sat. 260.

—— quarum
Delicias & panniculus bombycinus urit. Hinc

BOMBYCINA, orum. n. pl. [βομβύκια] Vestes sunt tenuissimæ, ex bombyce confectæ. Martial. 8. 68.

Femineum lucet sic per bombycina corpus. Harum etiam meminit Ulpian. in l. 23. §. 1. D. de aur. & arg. leg.

BOMBYCIUS, a, um. ut, Bombyciæ arundines. Plin. lib. 16. 36.

BOMBYCĪNO, are. Purpuram facere. Gloss. Isidor.

BOMBYCINĀTOR, ōris. m. Purpuram faciens. ibid.

BOMILCAR, Filius Amilcaris ducis Pœnorum, & ipse dux, veniens in suspicionem Carthaginensibus ne & ipse cum Agathocle conspiraret, in medio foro patibulo suffixus est: unde ille magno animo de cruce in Pœnos declamitando, eorum ingratitudinem, atque crudelitatem tam in patrem suum Amilcarem, quam reliquos duces exprobrando, expiravit. Justin. lib. 22. c. 7.

BOMITÆ, Oppidi nomen est in Amano monte qui Syriam a Cilicia dirimit. Plin. lib. 5. cap. 22.

BŌMŎLŎCHUS, i. m. [βωμολόχος] proprie Qui sub aras in sacrificiis sedere consuevit. Ex βωμὸς ara, & λοχάω insidior. Qui etiam in sacrificiis suscipiuntur tibicines & vaticinium profitentes Bomolochi vocabantur. Ex translatione, Ii etiam ita dicti sunt omnes, qui faciles humilesque omnia lucri gratia perferrent jocando. V. Cæl. Rhod. 10. 6. Buleng. de Theatr. 1. 43. Saubert. de Sacrif. cap. 20. [Frequentius id nomen apud Græcos iis tribuitur, qui ad scurrilitatem ex dicacitate nimia prolapsi, ne de sacris quidem rebus loquentes linguæ vitio temperare norunt. V. Arist. Eth. Nicom. 4. 14.

B O N

BONA Dea, [Ἀγαθὴ θεὸς] quam veteres Faunam sive Fatuam, sive Sentam dixere. Hanc Varro scripsit tantæ pudicitiæ fuisse, ut nullus illam dum vixit, præter virum, mas viderit, nec nomen ejus audierit: propter quod illi in operto sacrificabant mulieres, & Bonam deam appellabant. Hujus Bonæ deæ meminit Cic. de Arusp. Resp. 27. V. auctores complures in Lex. Pitisc. & Lipsiensi.

BONĀSUS, [βόνασος] Fera est, quæ (ut scribit Aristoteles) in monte Mesapo, qui Pæoniæ, ac Mœsiæ limes est, invenitur, cujus meminit & Plin. lib. 8. cap. 15. Habet caput taurinum, corpus vero & jubas equi: latiore tamen corpore est quam bos, sed pilo molliore quam juba equina, & compositiore. Color pili totius corporis flavus, juba prolixa, & ad oculos usque demissa: cornua adunca, multo flexu in se recurvata & pugnæ inutilia gerit, magnitudine palmari: vocem similem bovi emittit: caret superiore dentium ordine: crura hirsuta habet, & pedes bisulcos. Ab Æliano Monops appellatur. Meminit ejus & Solinus, qui circa Phrygiam & Lydiam Bonasum nasci tradit.

BONIFACIA, V. BISLINGUA.

BONITAS, BONITARIUS. V. BONUS.

BŌNŌNIA, [Βωνωνία] Galliæ togatæ princeps colonia, Felsina vocitata, in octava Italiæ regione. Plin. lib. 3. cap. 15. Vulgo *Bologne la grasse*.

BONONIENSIS, e. [Βωνωνιήνσιος] Cic. de Clar. Orat. 169. C. Rusticellus Bononiensis, is quidem & exercitatus, & natura volubilis.

BONOSUS, Romanorum tyrannus miræ bibacitatis, de quo Aureliani illud celebratur, Non ut viveret illum esse natum, sed ut biberet. Hic quantumlibet bibisset, semper securus erat & sobrius, & nunquam non vino prudentior, & quantum bibisset, tantundem reddebat vesica ad æquilibrium. Hunc ad laqueum quum coegisset Probus imperator, jactatum est militari joco, Amphoram pendere non hominem. V. Cæl. Rhod. lib. 29. cap. 1. conf. Vopisc. in Vita ejus. Buleng. de Conviv. 3. 1. & Donat. Dilucid. p. 950.

BONUS, [ἀγαθὸς, καλὸς] Adj. (antique BENUS, unde adverb. Bene, quod a Beo) compar. Melior; & superl. Optimus. Ter. And. 5. 4. 12. Bonus hic est vir. Idem Adel. 5. 7. 74. Nihil enim vidi melius, mi pater.

Animus bonus, pro Sapientia. Plaut. Pseud. 1. 5. 37.

Bonus animus in mala re dimidium est mali. Frequentius pro Animo forti & obfirmato, ut Animo bono es, vel Bono animo esto. V. ANIMUS.

Bono animo transeamus ad oppugnandam Carthaginem. Liv. 6. Bell. Pun.

Bono animo esse jubere. Liv. 5. Bell. Pun. Sic Cic. 1. de Divin. Bono animo te jussisse esse, &c.

Bono animo aliquid facere aut dicere, est quod vulgo dicimus, Facere aut dicere bona intentione.

Animo meliore aliquid ferre. Ovid. 9. Met. 432.

Accusator melior. Cic. 3. Verr. Forsitan meliores illi accusatores habendi sunt qui hæc omnia fecerunt.

Ædes bonæ, pro Novis, & integris. Plaut. Most. 1. 2. 26. Item, Boni postes. Ibid. 3. 2. 140.

Ætas bona. Varro 2. de R. R. cap. 6. Primum videndum, ut mares feminasque bona ætate sumat, utique ut quam diutissime fructum ferre possit, &c.

Ager melior. Ter. Heaut. 1. 1. 12.

Anima melior. Virg. 5. Æn. 483. i. e. Aptior. Servius.

Ars bona. Hor. 2. Epist. 2. 43.

Artes bonæ. Tacit. 4. Hist. 1. Idem 15. Ann. 45. Animum bonis artibus non induerat.

Avibus bonis, aut malis dicimus, quum Rem feliciter aut secus cedere significamus. Ab augurum observatione sumptum. Ovid. 15. Met. 640.

Ite bonis avibus, prolemque accersite nostram. Idem 1. Fast. 513. Contrarium Mala avi. Hor. 1. Carm. 15. 5. & Epod. 10. 1.

Benevolentia bona hominum. Cic. 13. Fam. 60. 2. i. e. Sincera.

Cælum bonum. Cato cap. 1. In bona regione bene nitere oportebit, & uti eo quum introeas, circunspicias uti inde exiri possit: uti bonum cælum habeat, ne calamitosum siet.

Campi militi Romano ad prælium boni. i.e. Oportuni. Tacit. 2. Ann. 14. 3.

Canor melior. Lucret. lib. 4. 181.

Causa bona. Cic. 3. de Legib. 34. Vi opprimi in bona causa est melius, quam male cedere.

Causa melior. Ovid. 5. Met. 220.

Causa fuit melior meritis tua, tempore nostra.

Causæ melioris dux eris. Lucan. lib. 4. 259. Et 3. Epist. Sabin. 6.

In causa meliore esse. Cic. 3. Off. 100. Itaque tum quum vigilando necabatur, erat in meliore causa, quam si domi senex captivus, perjurus Consularis remansisset. Idem 11. Att. 14. Ita præter Lælium, neminem habeo culpæ socium: qui tamen hoc meliore in causa est, quod jam est receptus.

Chorus melior. Ovid. 11. Met. 86.

Color bonus. i.e. Probatus. Varro 3. de R.R. cap. 7. Parentes eorum Romæ si sunt formosi, bono colore, integri, boni feminis, paria singula vulgo veneunt ducenis nummis. De columbis loquitur. Plin. lib. 7. cap. 6.

Conditio valde bona. Cic. 2. Q. frat. 6. 2. Tusculano emptor nemo fuit: si conditio valde bona fuerit, fortasse non omittam.

Conditione meliore. Cic. 17. Fam. 3. An quia non omnibus horis jactamus Idus Martias, similiter atque ille Nonas Decembres suas in ore habet, eo meliore conditione Cicero pulcherrimum factum vituperabit, &c.

Conscientia bona. Tacit. in Vit. Agric. Procem. Ita celeberrimus quisque ingenio, ad prodendam virtutis memoriam sine gratia aut ambitione, bonæ tantum conscientiæ pretio ducebatur.

Consilium melius. Ter. Eun. 2. 3. 82. Dixti pulchre: nunquam vidi melius consilium dari.

Consilio bono aliquid facere. Cic. 1. Off. 12.

Consulere boni, pro Bonum judicare. Quintilian. lib. 1. cap. 6. Sitne Consul a consulendo, an a judicando: nam & hoc consulere veteres vocaverunt, unde adhuc remanet illud, Rogat boni consulas, id est Bonum judices. Ovid. 3. ex Pont. 8. 23.

Quæ quanquam misisse pudet, quia parva videntur:
Tu tamen hæc quæso consule missa boni.

Boni consulere, cum genitivo. Ulpian. l. 3. D. de Decurionib. Ut qui clementiorem sententiam passus est, ob id quod ad tempus relegatur, boni consulere debeat humanitatis sententiæ, nec Decurionatum accipiat. Per genitivum quasi Græco more dixit. i. e. Existimare clementer secum a judicibus actum esse in animadversione criminis. Budæus.

Copia bona, Abundantiæ dea dicta est, quæ cornu Amaltheæ vel Acheloi gerit: eaque dicitur ratione, ut Bonus eventus: & apud Catonem & Plautum, Bona salus; quæ ad Euphemismum sic ficta sunt. Ovid. 9. Met. 88.

—— divesque meo est bona copia cornu. (quanquam & Copia sine additamento dicitur, ut Cornu copiæ) Sic ejurare bonam copiam qui solvendo non erant, solebant, ne necterentur, quum jurejurando affirmabant, sibi non esse unde æs alienum dissolverent. Turnebus.

Copia librorum bona. Hor. 1. Epist. 19. 110.

Bona Dea. V. supra s. l.

Dentibus bonis lenam probam esse oportet. Plaut. Truc. 2. 1. 14.

Dictum melius. Plaut. Stich. 2. 2. 75.

Dies. Virg. 3. Georg. 66.

Optima quæque dies miseris mortalibus ævi
Prima fugit.

Dii etiam beneficentiæ causa Boni dicuntur, vel Divi boni. Hor. 4. Carm. 2. 38. Huc refer illud Virg. 5. Ecl. 65.

Sis bonus ô felixque tuis. conf. Spanh. de Usu & præst. Num. diss. 11. p. 336. sq.

Eventus bonus, Deorum aliquis consentium fuit secund. Varr. R. R. 1. 1. conf. Plin. 34. 8. Vales. in Ammian. 29. 6. infra EVENTUS & Lex. Pitisc.

Exitus bonus. Hor. 4. Carm. 8. 34.

Factum bonum. Suet. in Jul. Cæs. cap. 80. Bonum factum, ut nequis Senatori novo curiam monstrare velit. Veteres boni ominis causa, Bonum factum, præfari solebant in edictis. Tertull. O edictum, cui adscribi non poterit bonum factum! Plaut. Pœn. prol. v. 16. & 45. Bonum factum est, edicta ut servetis mea. Ex Turnebo.

Fama bona. Cic. 7. Att. 25. Bona de Domitio, præclara de Afranio fama est.
Famam bonam deperdere. Hor. 1. Serm. 2. 61.
Famæ melioris oblitus. Virg. 4. Æn. 221.
Felicitates bonæ. Ter. Eun. 2. 3. 31. Neque quenquam esse ego hominem arbitror, cui magis bonæ felicitates omnes adversæ sient. Ubi Donatus; Bonæ, Magnæ, nimiæ, vel novæ.
Fidei bonæ emptor. Modest. in l. 109. D. de verb. signific. Bonæ fidei emptor esse videtur, qui aut ignoravit eam rem alienam esse: aut eum qui vendidit, jus putavit vendendi habere, puta procuratorem aut tutorem esse.
Fide bona vel optima dicere. Budæus, Antiqui quum fieri aliquid non perfunctorie, nec translative, sed accurate & enixe, & toto opere intelligi volebant, Bona fide facere dicebant, & ut vulgo dicunt, *A bon escian*: hoc est citra ullum figmentum. Ter. Heaut. 4. 5. 13. De illo quod dudum? dictum ac factum reddidi. C. Bonan' fide? S. bona hercle. Plin. lib. 7. cap. 25. ad finem, Optima fide dixit, pro Citra omnem prorsus simulationem, remissionemque. de Cæsare loquens.
Bona fide, apud antiquos Sancta etiam affirmatio & jusjurandum erat: nos tamen hodie, nisi appellato numine sacramentum non putamus. Plaut. Capt. 4. 2. 112. HEG. Dic, bonan' fide tu mihi isthæc verba dixisti? ER. bona. Nam sequitur mox, An tu dubium habebis, etiam sancte cum jurem tibi? Turnebus. [Immo & hodie Galli dicunt *En bonne foi*? *De bonne foi*? eodem modo.
Bona fides proprie dicitur, Quum quod promissum est præstatur. Nam is cui quid promittitur, promittentis fidem sequitur, quam si promissor liberat, bona: sin minus, mala nominatur. Plaut. Most. 3. 1. 141. TR. De vicino hoc proximo tuus emit ædes filius: TH. bona fide? TR. siquidem es argentum redditurus, tum bona: si redditurus non es, non emit bona. Suet. Aug. c. 42. Eidem populo promissum quidem congiarium reposcenti, bonæ fidei se esse respondit. Conf. FIDES.
Fides bona, pro Æquo & bono. Tryphon. l. 31. D. deposit. Bona fides, quæ in contractibus exigitur, æquitatem summam desiderat. Caius l. 5. D. de act. & oblig. Palam est inter eos nasci actiones mandati, quibus invicem experiri possent de eo quod alterum alteri ex bona fide præstari oportet.
Fidem bonam præstare. Procul. l. 68. D. de contrah. empt. Existimo te in exigendo non solum bonam fidem, sed etiam diligentiam præstare debere: i. e. Non solum ut a te dolus malus absit, sed etiam ut culpa.
Fide meliore. Ovid. de Rem. Amor. 649.
Forma bona. Ter. Heaut. 3. 2. 13. Synon. Luculenta, ibid.
Forma quam mente melior M. Lepidus juvenis. Paterc. lib. 2. 88.
Genere bono natus. i. e. Bona familia, vel ut vulgus dicit, Bona domo. Plaut. Perf. 4. 4. 93.
Gladiator melior integer. Ovid. 4. Trist. 6. 33.
Bona gratia. Plaut. Truc. 2. 7. 14.
Vide GRATIA. H. St.
Bona gratia dissolvi matrimonium dicebatur, Quod nullius ex conjugibus culpa, & sine animi sui ira & offensa, sed vel consensu mutuo, vel justa aliqua & rationali ex causa solvebatur. l. 32. §. si divortium. D. de donat. inter vir. & uxor. ut eveniebat, quum propter sacerdotium, vel sterilitatem, vel senectutem, aut valetudinem, aut militiam satis commode retineri matrimonium non poterat: vel quum marito capto ab hostibus, & quinquennio a tempore captivitatis elapso, mulier ad alias nuptias migrabat. His enim caussis matrimonium bona fide dissolvi intelligebatur. l. 60. & l. 61. D. de Donat. inter vir. & uxor. l. 6. D. de divort. Just. Novell. Const. 22.
Bona gratia finire matrimonium. Ulpian. in l. sed si maritus. D. qui & a quib. manumiss.
Gubernator bonus. Cic. 4. Acad. 100. Proficiscatur Puteolos stadia triginta probo navigio, bono gubernatore ac tranquillitate.
Homines boni, pro Divitibus. Plaut. Curc. 4. 1. 14. conf. Græv. in Cic. 9. Att. 3. & V. Cic. 1. Att. 19. extr.
Horas bonas male collocare. Martial. lib. 1.
Imperium bonum. Tacit. 4. Hist. 7. 1. Nullum majus boni imperii instrumentum quam bonos amicos.
Ingenio bono esse. Ter. And. 3. 2. 7. Ibid. 3. 1. 8. Bonum ingenium narras adolescentis.
Initiis bonis orsus Tribunatus. Cic. in Brut. 128.
Iter melius. Hor. de Arte Poet. 68.
Judex optimus. Cic. 4. de Fin.
Jure optimo, pro Juste. Cic. 1. Off. 111. Ne, ut quidam, Græca verba inculcantes, jure optimo irrideamur.
Jure optimo prædia, dicuntur Quæ immunia prorsus sunt, id est (ut nunc loquimur) *alaudialia*. Cic. 3. de Lege Agr. Optimo enim jure ea sunt profecto prædia, quæ optima conditione sunt. Budæus.
Lex melior. Hor. 1. Epist. 1. 62.
Locus melior. Plaut. Men. 4. 2. 106. Quasi non habeam, quo intromittar, alium meliorem locum.
Loco meliore esse. Cic. 3. Nostræ res meliore loco videbantur.
Loco meliore, & Deteriore statu, contraria. Cic. de Arusp. Resp. 61. Nam ut meliore simus loco, ne optandum quidem est illo impunito: deteriore autem statu ut simus, unus est inferior gradus, &c.
Lucrum bonum. Plaut. Amph. prol. 6.
Memoria bona. Cic. 8. Att. 4.
Memoria meliore esse. Cic. 1. Tusc. 13. Ego autem non commemini ante quam sum natus, me miserum: tu si meliore memoria es, velim scire, ecquid de te recordere.
Mens melior, pro Bona & tolerabili, inquit Donatus. Ter. Adel. 3. 3. 79. Nunquid vis? D. mentem vobis meliorem dari.
Modo bono. Cic. 2. Q. frat. 5. Ἀμφιλαφίαν autem illam quam tu soles dicere, bono modo desidero, &c.
Modulator optimus. Hor. 1. Serm. 3. 130.
Mores boni. Sen. Agam. 4. Nam fera nunquam est ad bonos mores via.
Mors bona, pro Laudabili & cita. Plin. l. 2. Epist. ult. V. MORS.
Optima mors, parca quæ venit apta die. Propert. lib. 3. 5. 18.
Natura bona. Ter. Eun. 2. 3. 24. Siqua habitior paulo, pugilem esse aiunt: deducunt cibum, tametsi bona est natura, reddunt curatura junceas. Ubi Donatus; Bona, i. e. Plena, magna & pinguis.
Nomen bonum, pro Auspicato. Cic. 1. de Divin. 102. Itemque in lustranda colonia, ab eo qui eam deduceret, & quum Imperator exercitum, Censor populum lustraret, bonis nominibus qui hostias ducerent, eligebantur. Quod idem in delectu Consules observant, ut primus miles fiat bono nomine.
Bonum nomen, Debitum facile, & idoneum, & quod exigi non difficulter possit. Paul. l. inter caussas. 2. §. 2. D. mandat. Bonum nomen facit creditor, qui admittit debitorem delegatum. Hinc illud fœneratoris Alfii apud Columellam lib. 1. cap. 7. Bona nomina non appellando fieri mala. Hotom.
Notæ bonæ vinum. Columel. de Arborib. cap. 4. At quæ protinus in terram projecta est, multum, sed non bonæ notæ vinum facit.
De meliore nota. Catul. 63. 28.
Nummus bonus: cui contrarium est Adulterinus. Cic. 3. Off. 91. Si sapiens adulterinos nummos acceperit imprudens pro bonis.
Nuntius bonus. Plaut. Amph. prol. 12.
Operam bonam navare. Auctor de Viris illustr. c. 4. Tullus Hostilius, quia bonam operam adversum Sabinos navaverat, rex creatus, bellum Albanis indixit.
Parca meliore. Ovid. 11. Epist. 105. i. e. Meliore fato, seu felicius.
Pars bona, pro Sat magna. Cic. 2. de Orat. 14. Aiebat bonam partem sermonis in hunc diem esse dilatam. Ovid. 5. Fast. 150.
Pars bona montis erat. Hor. 1. Serm. 1. 61.
At bona pars hominum decepta cupidine falso.
Pars melior diei, pro Majore & prima. Virg. 9. Æn. 61. Servius.
Paces bonæ. Hor. 2. Epist. 1. 102.
Hoc paces habuere bonæ, ventique secundi.
Pater optimus patriæ Cæsar. Ovid. 2. Fast. 127.
Poeta bonus. Cic. 1. Q. frat. 1.
Ratio bona, cui opponitur Perdita. Cic. 2. in Catil. 25. Postremo copiæ cum egestate, bona ratio cum perdita, mens sana cum amentia: bona denique spes cum omnium rerum desperatione, confligit.
Rebus bonis agere lætum convivam. Hor. 2. Serm. 6. 110. i. e. Epulari laute.
Rebus bonis, i. e. Prosperis. Cic. 12. Att. 21. Quod me in forum vocas, eo vocas, unde etiam bonis meis rebus fugiebam.
Grandi pecunia & re bona multa copiosus. Gell. lib. 16. cap. 19.
Salutis bonæ siquid. Cic. 9. Fam. 7. 2.
Sanguis melior. Virg. 5. Æn. 415.
Scripta optima Græcorum. Hor. 2. Epist. 1. 29.
Sententia melior. Virg. 2. Æn. 35.
Servus bonus. V. Bonum & frugi servum, infra.
Somno meliore frui. Ovid. in Ibin, 639.
Spes bona. Hor. Carm. sec. 74.
Spem bonam, certamque domum reporto. conf. Ratio bona.
Spem bonam habere de aliquo. Cic. 15. Att. 1. Redeamus ad nostros, de quibus tu bonam spem te significas habere.
Spes bona in adolescente. Cic. 2. de Fin. 117. Ergo in his adolescentibus bonam spem esse dicemus, & magnam indolem.
Succus melior. Hor. 2. Serm. 4. 13.
Sutor bonus. Hor. 1. Serm. 3. 132.
Tempestas bona. V. TEMPESTAS.
Tempus melius. Hor. 1. Serm. 9. 68.
Tempora optima. Cic. 3. Att. 49. Quod optimo tempore facere non licuit, minus idoneo fiet.
Terra bona ad hanc vel illam rem. Varro 1. de R. R. cap. 9. Terra, inquam, cujusmodi sit refert, & ad quam rem bona, aut non bona sit.
Testis optimus. Cic. in Topic. Sed dum fuimus una, tu optimus es testis quam fuerim occupatus.
Valetudo bona. V. VALETUDO.
Venia bona aliquid expetere. Ter. Phorm. 2. 3. 31.
Adolescens primum abs te hoc bona venia expeto:
Si tibi placere potis est, mihi ut respondeas. Ubi Donat. Sine ira, sine discordia.
Venia tua bona dixerim. Cic. 3. de Legib. 34. Quare frater, bona tua venia dixerim, ista sententia, &c.
Venia bona audire. V. VENIA.
Venia bona vestra liceat ex his rogationibus legere quas salubres nobis censemus esse, antiquare alias. Liv. 6.
Verba bona quæso: ridentis & subsannantis. Ter. And. 1. 2. 33. Ubivis facilius passus sim, quam in hac re me deludier. D. bona verba quæso. S. irrides, nihil me fallis. Ubi Donatus, Hic in εἰρωνείᾳ est εὐφημισμός: quasi dicat, Meliora loquere, rogo te. Ergo cum admonitione, bona verba, inquit, rogo. Budæus dicit esse reprehendentis minantem, & contumelias dicentem.
Verba bona dicere. Tibull. lib. 2. 2. 1. conf. Broeckh.
Vicinus bonus. Hor. 2. Epist. 2. 132.
Vina meliora. Hor. 2. Epist. 1. 34.
Vir bonus & prudens versus reprehendet inertes. Hor. in Arte Poet. 445.
Vir bonus pro Justo. Cic. lib. 1. de Officiis. (20) Justitia, in qua virtutis splendor est maximus, ex qua boni viri nominantur. H. St.
Vir sane bonus. Cic. 7. Att. 1.
Viri boni, i. e. Nobiles. Cic. 1. Att. 13. V. Græv.
Viribus bonis esse. Cic. de Senect. 30. Ita bonis viribus esse in extremo tempore ætatis, ut adolescentiam non requireret.
Vita meliore aliquid parare. Hor. 2. Serm. 3. 15. conf. Plaut. Perf. 4. 8. 4. & Cas. 4. 4. 17.
Vox bona. Quintil. lib. 11. cap. 3.
Voce bona esse. Plaut. Most. 3. 1. 49. Scio te bona esse voce, ne clama.
Vultus bonus. Ovid. 8. Met. 678.
Vultus melior. Ovid. 7. Met. 862.
Vultu meliore me respexit fortuna imperii, inquit Plin. in Epist.
Bone vir, per ironiam dictum. Ter. Andr. 3. 5. 10. Ehodum, bone vir, quid ais? & Ibid. 5. 2. 5.
Accusator bone. Cic. pro Rosc. Amer. 58. Quid mihi ad defendendum dedisti bone accusator?
Custos bone, defensorque provinciæ. Cic. 7. Verr. 12. Ironia.
Bonus in. Cato cap. 157. Sed quæ vocatur σελινοειδής, hæc septem habet bona in comestura. [Hic Bona neutr. subst. est, si vera ea lectio est. Sed codd. parum sibi constant. V. Interpp.
Bonus ad. Liv. 10. Bell. Pun. Bello quoque bonus habitus ad cetera, quibus nemo ea tempestate instructior civis habebatur.

Bello

Bello optimus. Lucan. lib. 7. 218.
Bello cornus bona. Virg. 2. Georg. 447.
At myrtus validis hastilibus, & bona bell●
Cornus, Ityreos taxi curvantur in arcus.
Consilio bonus. Saluft. H. St.
Jaculo melior. Virg. 5. Æn. 68.
Militia bonus. Tacit. 1. Ann. 3. 1. M. Agrippam ignobilem loco, bonum militia, & victoriæ socium, geminatis Consulatibus extulit.
Bonus cum gen. construi asseritur in Thes. Lipf. more Græcorum: locus autem quem profert est, ut auctor ejus observationis ipse fatetur, perquam dubius. Claud. de 4. Conf. Hon. 491.
Judicibus notis regimur, fruimurque quietis
Militiæque bonis. [Immo fine dubio neutrum pl. absol. est.
Moribus hic, meliorque fama. Hor. 3. Carm. 1. 12.
Motu pedum melior. Virg. 5. Æn. 430.
Pedibus melior. Virg. 9. Æn. 556.
Sagittis melior. Hor. 3. Carm. 6. 16.
Simplicitate vera bonus. Martial. 1. 69.
Agere in fpe bona. Tacit. 12. Ann. 68. extr. Crebroque vulgabat, ire in melius valetudinem principis, quo miles bona in fpe ageret, tempusque prosperum ex monitis Chaldæorum attentaret.
Ducere pecunias in bonis rebus aut expetendis. Cic. in Parad.
Facere meliorem. Cic. 14. Att. 22. Hircium per me meliorem fieri volunt. Add. Quintil. l. 1. c. 2.
Fieri meliorem plagis. Cic. pro Flacc. 65. Hoc vetus proverbium, Phrygem plagis fieri meliorem. Hor. 2. Epift. 2. 211.
Lenior ac melior fis, accedente fenecta.
Referre in melius consilia. Virg. 1. Æn. 285.
Regnet melior. Virg. 4. Georg. 90.
Optimum est, vel Optimum factu. Plaut. Asin. 4. 1. 41. Optimum est; ita fcilicet facturam. Cic. 3. Verr. Statuunt id sibi optimum esse factu.
Multum bonus vir. Cic. de Lege Agr. 13.
Bonum sit, & Bene sit; absolute dicere solebant antiqui, quum bonum optabant eventum, & secundum aliquid prosperumque ominabantur. Virg. 8. Ecl. 106.
Aspice corripuit tremulis altaria flammis
Sponte sua, dum ferre moror, cinis ipse: bonum sit. Sic & Perf. 4. Sat. 30.
—— tunicatum cum sale mandens
Cæpe, & farratam pueris plaudentibus offam,
Ingemit, hoc bene fit. Turnebus.
Boni, pro Pauci. Ter. Eun. prol. 1. Si quisquam est qui placere se studeat bonis, quamplurimis. V. Nonium. [Eugraphii potius, quam Nonii, hæc interpretatio est, quia boni fcilicet pauci sunt, poëtam Bonis, quam plurimis, κοινὸν ἔτως, pro Bonis, malisque posuisse. Sed meræ ineptiæ sunt. Tollenda distinctio est post Bonis.
Boni, absolute, pro Bona existimatione & virtute præditis. Cic. 8. Att. 1. Etsi propediem video bonorum, id est lautorum ac locupletum, urbem refertam fore. Budæus. V. supra in Vir.
Optimus ille est qui minimis urgetur. Scil. Vitiis. Hor. 1. Serm. 3. 68.
Bonus & benignus. Hor. 1. Serm. 2. 51. conf. Tibull. 2. 4. 45.
Optimus & Deterrimus, contraria. Cic. pro Cluent. 57. Jam hoc quoque prope iniquissime comparatum est, quod in morbis corporis, ut quisque est difficillimus, ita medicus nobilissimus atque optimus quæritur: in periculis capitis ut quæque causa difficillima est, ita deterrimus obscurissimusque patronus adhibetur.
Optimus quisque ita loquebatur. Cic. 2. Verr. Idem pro Sext. 99. Ut sua consilia optimo cuique probarentur. V. QUISQUE.
Dignum bono. Hor. 1. Epift. 4. 5.
Oderunt peccare boni virtutis amore. Hor. 1. Epift. 16. 52.
In bonis, Inter bonos. V. IN.
Insultare bonos. V. INSILIO.
Bonus, Doctus. Virg. 5. Ecl. 1.
—— boni quoniam convenimus ambo,
Tu calamos inflare leves, ego dicere versus. Ubi Servius; Boni, Docti: & figurate ait, Boni ambo.
Homerus bonus. Hor. in Arte Poet. 359.
—— quandoque bonus dormitat Homerus. Sic, Optimus Virgilius, apud eundem lib. 1. Serm. 6. 55.
Bonus; & Fortis, & Pius dici potest, inquit Nonius. Lucil. lib. 30. Calvus Palantino quidam vir nobilis bonus bello. V. supra Militia bonus.
Bonus, pro Propitio. Virg. 1. Æn. 738.
Adsit lætitiæ Bacchus dator, & bona Juno. Ubi Servius; Bona, aut Propitia: id est, non irata Trojanis: ut 5. Ecl. 65.
Sis bonus ô, felixque tuis. aut magis bona, Cæleftis. Est enim, & inferna: ut Junoni infernæ dictus facer. V. fupra in Dii & Eventus. Lib. 12. —— Vos ô mihi, Manes,
Este boni, quoniam superis aversa voluntas. H. St.
Bonum & frugi servum intelligunt Jurisconf. apud quos frequens est hæc loquutio, Utilem & necessarium. Beroald.
BONUM, i. n. abf. [τὸ καλὸν] Cic. 3. Fin. 33. Bonum definivit Diogenes, id quod esset natura absolutum.
Pacis bona. Tacit. 3. Hift. 81. 1.
Privata bona. Sen. in Thyeft. 3.
Publicum bonum. Suet. Tit. cap. 7.
Vera bona. Juven. 10. Sat. 3.
Bonum & æquum. Plaut. Perf. 3. 1. 71. V. ÆQUUS.
Quod erit bonum atque commodum. Ter. Phorm. 1. 2. 81.
Natura boni. Hor. 2. Serm. 6. 76.
Amici bona, quibus Incommoda opponuntur. Cic. de Amicit. 48.
Corporis optima. Hor. 1. Serm. 2. 90. i. e. Optima quæ sunt in corpore.
Ingenii bona. Quintil. in procem. lib. 1. i. e. Dotes, & commoda quibus est ornatum.
Literarum bono uti. Cic. 15. Fam. 14. Id quum non accidit, utemur bono literarum: & eadem fere absentes, quæ si coram essemus, consequemur.
Morum bona. Stat. 5. Silv. 1. 52.

Laudentur proavis, seu pulchræ munere formæ,
Quæ morum caruere bonis, falsoque potentes
Laudis egent veræ.
Studii bona. Quintil. procem. lib. 1.
Commune bonum. Lucret. lib. 5. 956.
Excellens bonum. Cic. pro Marcell.
Facile bonum aulæ. Sen. Octav. 35.
Fulgore primo captus & facili bono
Fallacis aulæ quisquis attonitus stupet. Al. Fragili.
Fortuitum bonum. Cic. 3. de Nat. Deor. 87. At vero aut honoribus aucti, aut re familiari, aut si aliud quippiam nacti sumus fortuiti boni, aut depulimus mali, tum diis gratias agimus, tum nihil nostræ laudi assumptum arbitramur.
Fragile bonum. Ovid. 2. de Arte Am. 113. conf. Facile.
Ingenitum bonum augendum. Quintil. lib. 2. cap. 8.
Magna & divina bona. Cic. 1. Off. 148. Magnis enim illi & divinis bonis hanc licentiam assequebantur.
Maximum bonum. Sen. in Thyeft. 3.
Naturale bonum. Cic. in Bruto 130. Ut facile cerneres, naturale quoddam stirpis bonum degeneravisse vitio depravatæ voluntatis.
Summum bonum. Ter. Andr. 4. 3. 2.
Accidunt bona. In ACCIDO.
Apportare bonum. In APPORTO.
Assuefcere optimis. Quintil. lib. 2. cap. 7.
Capere bonum cibo. In CAPIO.
Certare melioribus. Hor. 2. Serm. 5. 19. [Dictum potius Græco more, pro Certans cum melioribus, fcil. viris, i. e. cum optimo quoque virtute certans. V. Schol. Antiq.
Compensare bona. Hor. 1. Serm. 3. 70.
Dicere bona. Ter. And. 1. 1. 70. Quum id mihi placebat, tum uno ore omnes omnia bona dicere, & laudare fortunas meas. Subaudi de filio.
Bono esse alicui. Cic. pro Rosc. Amer. Accusant ii quibus occidi patrem Sexti Roscii bono fuit. i. e. Utile fuit. V. SUM.
Facere bonum, cui opponitur Facere malum. Cic. Ep. 15. ad Brut. Nec tamen tantum in statuenda Lepidi statua factum est mali, quantum in evertenda boni.
Facere æqui boni. In ÆQUUS.
Facere publico bono. Liv. Accipe quoties id fecerint, & quidem semper bono publico. [Sic idem pr. l. 2. Pessimo publico.
Facere optima quam promittere maluerunt. Quintil. in procem. lib. 1.
Imbui optimis. Quintil. lib. 1. cap. 8.
Impetrare bonum ac æquum, est Budæo exponente, Jus suum obtinere, rem suam recipere: idque exemplis demonstrat in Annot. prior. V. ÆQUUS.
Inquinantur bona nostra permistis malis. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Manet te bonum. in MANEO.
Monere meliora. Hor. 1. Serm. 2. 73.
Mutantur facile bona in pejus. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Nata bona. Catul. 66. 158. —— a quo
Sunt primo nobis omnia nata bona.
Numerare in bonis. In NUMERO.
Nuntiare meliora. Cic. 14. Att.
Præcipienda sunt optima. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Recusare bona. Ovid. 13. Met. 139.
Sequamur meliora. Virg. 3. Æn. 188.
Sequentur miseros meliora. Virg. 12. Æn. 153.
Sperare meliora. Cic. 14. Att. 16.
Versatur ratio faciendi circa bonorum adeptionem. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Uti bonis eloquentiæ male. Quintil. in procem. lib. 1.
Uti bono naturæ bene licet. Quintil. lib. 2. cap. 10.
Bonum, per Interject. Apul. 10. Met. p. 246. Sciscitatus quid bonum rideret familia. Sic frequentius Malum. q. V.
Bona, i. e. Substantia rerum, dicta sunt, quæ digna sint bonis. Festus.
Bona, plur. tantum, pro Fortunis. Ulpian. de Verb. fignific. Bonorum appellatione hæ res comprehensæ videbuntur, quarum proprietas ad hæredem pertinet. Idem in l. Bonorum, Bonorum appellatio aut civilis, aut naturalis est. Naturaliter bona ex eo dicuntur, quod beant, hoc est quod beatos faciunt. Beare est prodesse. In bonis autem nostris computari sciendum est non solum quæ dominii nostri sunt, sed & si bona fide a nobis possideantur, vel si superficiaria sint. Æque bonis annumerabitur, etiam siquid est in actionibus, petitionibus, persequutionibus. Nam hæc omnia in bonis esse videntur. Africanus de Verb. fignific. Bonorum appellatio, sicut hæreditatis, universitatem quandam ac jus successionis, & non singulares res demonstrat.
Bona caduca in jure dicuntur, Quæ deficiente eo cui jure civili debebantur, in alium ceciderunt: veluti quum lex ei dotem adimit, qui contra ejus interdictum uxorem in provincia sua ducit, eamque fisco adtribuit, Caduca dos dicitur a Paulo l. si quis. D. de rit. nupt. quemadmodum Caduca glans in l. XII Tabul. dicebatur, Quæ deficiente eo qui legat, ex arbore decidit, l. silva. D. de Verb. fignificat. Hinc ille Crassi jocus in lib. 3. de Orat. 102. Nostra est, inquam, omnis ista prudentiæ doctrinæque possessio, in quam homines quasi caducam atque vacuam, abundantes otio, nobis occupatis, involaverunt. Caducum tamen proprie, auctore Ulp. dicitur, Quod quis sibi testamento relictum, ita ut jure civili capere possit, aliqua ex caussa non ceperit: quasi ab eo ceciderit. Hotomann. conf. Lex. Pitisc.
Bona vacantia dicuntur, eadem quæ & Caduca: nimirum quæ illius fuerunt, cujus hæres nullus est. l. 1. C. de bon. vacant. Hæc autem olim quidem publicabantur, sicut Ulpian. cap. Inft. 18. fignificat: nunc vero confiscantur, & quadriennii tempus iis nuntiandis præscribitur. l. intra quatuor. D. de diverf. temp. & l. quamvis. D. de usucap. Hotoman.
Bonorum possessionem ita recte definiemus, Jus persequendi retinendique patrimonii, sive rei quæ cujusque quum moritur, fuit. Ulpian. de bonor. possess.
Bonorum possessio Unde legitimi dicitur, quæ agnatis ab intestato defertur, idque ex l. XII Tabul. Præterea autem quotiescunque

vel lex, vel Senatus defert hæreditatem, ex hac parte eam peti oportet. l. 1. 2. & passim. D. Unde legit. Hotoman.

Bonorum possessio contra tabulas, locum habet, quum paterfam. testamentum quidem fecit, sed in eo liberos suos præteriit: h. e. Neque nominatim instituit, neque nominatim exhæredes fecit. l. quod vulgo. D. de bonor. possess. cont. tab. Hotoman.

Bonorum possessio Unde cognati manumissoris est, quæ patroni cognatis ab intestato liberto defuncto conceditur: quorum jus quoddam singulare fuisse Justinian. non obscure significat. §. pen. Instit. de success. lib. & Ulp. cap. Inst. 1. & 28. Hotom.

Bonorum possessio Unde vir & uxor, dicitur quæ viro ab intestata uxore, & vicissim huic ab illo conceditur, quoties deficit omnis parentum, liberorumve, seu propinquorum legitima, seu naturalis successio, fisco excluso. l. 1. D. Unde vir & uxor. & l. 1. C. eod. Hotom.

Bonorum possessio Unde liberi est, quæ liberis tum emancipatis, tum suis ab intestato conceditur, ut parentis intestato defuncti bona possidere Prætore auctore possint. l. 1. Quis ord. in bon. l. 1. §. sed videndum. D. de success. edict. Hotoman.

Bonorum possessio Unde cognati dicitur, quæ cognatis proximis ab intestato defertur: in quibus agnati emancipati, quibus Unde legitimi non competit, continentur. l. 1. D. Unde cognati, & passim. Hotoman.

Bonorum possessio secundum tabulas est ea quam Prætor testamenti tabulas ac scripturam sequens, eique obtemperans, institutis hæredibus largitur. l. 1. D. de bonor. poss. secund. tab. Hotoman.

Bonorum possessio Unde patronus, patrona, liberi, parentesque illorum vocantur, est quæ ab intestato liberto superscriptis personis defertur. §. sunt autem. Inst. de bonor. poss. & apud Ulp. cap. 28. & 29. Hotoman.

Bonorum possessio Unde decem personæ, dicitur, quæ decem personis, quæ manumissori præferuntur, conceditur. l. si ad patrem. D. de suis & legit. Decem autem personas intelligimus, filium, filiam, nepotem, neptem, fratrem, sororem, patrem, matrem, avum, aviam. Hotoman. conf. late Pitisc. Lex.

De Bonis quæ apud Jurisconf. dici solent Parapherna, Prædia, Proscriptorum, Publica, V. Lex. Pitisc.

Pauperrimus bonorum. Hor. 1. Serm. 1. 79.

Avita bona. Tacit. 14. Ann.

Caduca bona. Stat. 2. Silv. 2. 130. V. paulo supra.

Humana bona. Ovid. 3. Amor. 10. 6.

Invidiosa bona. Ovid. ad Liviam, 58.

Paterna bona lancinata. Catul. 27. 17.

Paterna bona consumere. Quintil. lib. 3. cap. 11.

Patria bona. Ter. Eun. 2. 2. 4. Patria qui abligurierat bona.

Prædia, bona. Cic. 3. Verr. 142. de sartis tectis loquens, Ubi illa consuetudo in bonis prædibus prædiisque vendendis omnium Consulum, Censorum, Prætorum, Quæstorum denique, ut optima conditione sit is, cuja res sit, cujum periculum. Quæ verba enarrans Asconius p. 105. Bona, inquit, prædia dicuntur Bona satisdationibus obnoxia, sive sint in mancipiis, sive in pecunia numerata. Idem paulo post, Prædes igitur homines sunt Fidejussores, quorum res Bona prædia nunc uno nomine dicuntur. Ex Budæo. conf. Salmas. de Mod. usur. cap. 16.

Proscriptorum bona. Nep. 25. 12. 3.

Publicata bona. Idem 7. 4. 5. & Cic. 12. Fam. 4.

Vacantia. V. supra.

Adedere bona. Tacit. 1. Hist.

Addicere bona alicujus. In ADDICO.

Adimere bona. Hor. 1. Epist. 16. 75.

Adjudicare bona. Quintil. lib. 5. cap. 14.

Aggerere bona ad aliquem. In AGGERO.

Cedere bonis. Quintil. lib. 6. cap. 1.

Comedere bona. Hor. 1. Epist. 15. 40.

Consumere. V. Paterna.

Deservire bonis caducis. Stat. 2. Silv. 2. 130.

Eripere alicui patria bona. Cic. 3. Verr.

Exuere bonis. Tacit. 4. Ann. 21.

Legare usumfructum bonorum suorum uxori. Cic. in Topic. 17.

Oppugnare bona alicujus. In OPPUGNO.

Perdere bona. Sen. in Hippol. 4. Perdere est dignus bona queis nescit uti.

Possidere bona publice aut ex edicto. In POSSIDEO.

BONITARIUS, verbum est a Theophilo, & similibus fictum: item ut ejus contrarium Quiritarius. Duplex est, inquit, dominium: legitimum, quod jure Quiritium competit, & appellatur dominus jure Quiritario: naturale, quod in bonis est, unde Bonitarius dominus dicitur. Caussa autem harum appellationum ex Ulpiani instit. apparet, ubi inquit, In bonis tantum alicujus servus est, velut hoc modo, Si civis Romanus a cive Romano servum emerit, isque traditus ei sit, neque tamen mancipatus ei, neque in jure cessus, neque ab ipso anno possessus sit. Nam quamdiu horum quid fiat, is servus in bonis quidem emptoris est: ex jure Quiritium autem, venditoris est. Hotoman.

BONUSCŬLA, orum. n. dimin. Sidon. 9. Epist. 6. Quantum de bonusculis avitis paternisque abligurisset.

BONE, pro Bene adv. apud Lucret. 2. 7: 4. 573. & 6. 996.

BŎNĀTUS, a, um. Idem ac Bonus, placidus. Petron. cap. 74. At ego dum bonatus ago, & nolo videri levis. Sed forsan locus est corruptus. [Et hæc ipso corruptiora.

MELIOR, us. [ἀμείνων] compar. a Bonus. V. in BONUS.

MELIUS, Adv. [ἄμεινον] V. post BENE. Hinc

MELIUSCULUS, a, um. dimin. Columel. lib. 9. cap. 3. Alias magis exiguas, nec tam rotundas, sed obesas tamen & latas coloris meliusculi. De apibus. Plaut. Capt. 5. 2. 6. Rem tuam facies ex mala meliusculam. Idem Curc. 4. 2. 3. Cels. 3. 22. Qui meliusculus esse cœpit, adjicere debet exercitationes, frictiones, cibos. i. e. Qui melius paulo habere cœpit. conf. Ter. Hec. 3. 2. 19.

MELIUSCULE, Adv. Cic. 16. Fam. 5. Volebam ad te Marionem remittere: quem quum meliuscule tibi esset, ad me mitteres. conf. Plaut. Most. 4. 2. 5.

MELIORESCO, [βελτιοῦμαι] ĕre. Meliorem fieri. Columel. lib. 2. cap. 10. Napus devexam amat & siccam, tenuique propiorem terram. Itaque glareosis sabulosisque arvis melioreseit. Ex vet. cod. legitur Melior exit.

MELIŌRO, [βελτιόω] āre. Melius reddere. Ulpian. in l. si cujus rei. §. inde quær. D. de usufruct. & quemadm. quis utatur, &c. Forsitan etiam hæc dejicere poterit, siquidem ei permittitur meliorare proprietatem.

MELIORATIO, ōnis. f. Gloss. Gr. Lat. ἐπιβελτίωσις melioratio. Adde Justinian. l. 2. & 3. de Jure Emphyt. ubi & pl. Meliorationes.

OPTĬMUS, a, um. superl. a Bonus. V. exempla in BONUS. [An ab Opto? H. St.

Optimi principis Trajano cognomen datum a senatu. V. Plin. Paneg. cap. 88. n. 8. Idem aliis Imp. concessum. Papin. l. 30. de excusat. tut. conf. Spanh. de Usu & Pr. Num. diss. 12. p. 500.

Optimus Maximus, Jovis titulus. Cic. 2. de Nat. Deor. 64. Sed ipse Jupiter, id est Juvans pater, quem conversis casibus appellamus a juvando Jovem, a poetis pater divumque hominumque dicitur, a majoribus autem vestris Optimus maximus: & quidem ante optimus, id est beneficentissimus, quam maximus, quia majus est, certeque gratius prodesse omnibus, quam opes magnas habere. conf. Plin. ubi supra.

Optimus maximusque fundus. In MAGNUS.

Optime & dulcissime frater. Cic. 3. de Legib. 25.

OPTIMĬTAS, ātis. [βελτιότης] Utilitas, commodum. Plaut. Asin. 2. 2. 16. Maximas optimitates, gaudioque offertissimas, suis heris ille una mecum pariet. Mart. Capell. 4. p. 109. Ut bonum dicimus a bonitate, non ita optimum ab optimitate.

OPTĬMAS, ātis. c. [ἀριστεύς] Optimates dicuntur, ut ait Perottus, Qui primum in civitate locum tenent: vel quod opulentiores sunt, & in majori censu, vel quod in primis opem ferre possunt oppressis. Cic. pro Sext. 98. Duo genera semper in hac civitate fuerunt eorum qui versari in Republ. atque in ea se excellentius gerere studuerunt: quibus ex generibus alteri se populares, alteri optimates & haberi & esse voluerunt. Qui ea quæ faciebant, quæque dicebant, multitudini jucunda volebant esse, populares: qui autem ita se gerebant, ut sua consilia optimo cuique probarentur, optimates habebantur. Priscian. lib. 5. Optimates sunt, qui defendunt Senatores: Populares, qui defendunt populum. Cic. 11. Att. 11. Vide, ne dum pudet te parum optimatem esse, parum diligenter quod optimum sit, eligas. i. e. Minus amantem Reipublicæ.

Atheniensium optimates. Cic. in Brut. 306.

Quæ Corinthum arcem altam habebant matronæ opulentæ, optimates. Cic. 7. Fam. 6. ex vet. poeta.

Orba ab optimatibus concio. Cic. pro Flacc. 54. Usque eo orba fuit ab optimatibus illa concio, ut princeps principum esset Meandrius.

Exterminare optimates. Cic. 2. Off. 80. de Lacedæmoniis.

Viam optimatum tenere. Cic. 1. Att. 17. conf. Nepos 19. 3. 1. & 7. 5. 3.

BELLUS, [κομψός] Adj. dimin. Idem significat quod Bonus, vel Pulcher. Varro Bimargo, Socius es hostibus, socius bellum ita geris, ut bella omnia domum feras. Non. 4. 45.

Bellus homo, quem Urbanum & civilem dicimus. Martial. lib. 1. 10.

> Bellus homo & magnus vis idem, Cotta, videri:
> Sed qui bellus homo est, Cotta, pusillus homo est.

Bellus & humanus homo. Cic. 2. de Fin.

Bellus & urbanus. Catul. 20. 9.

Gratissimæ & bellæ literæ. Cic. 15. Fam. Patri quidem certe gratissimæ & bellæ tuæ literæ fuerunt. [Locum non inveni.

Fronte ac vultu bellis aliquid ferre. Cic. 5. Att. 10. Etsi hæc ipsa fero equidem etiam fronte, ut puto, & vultu bellis, sed angor intimis sensibus. Al. Et volo, bellissime.

Theatrum bellum. Cic. 13. Att. 20. Theatrum quidem sane bellum habuisti.

Quam bellum. Cic. 1. de Orat. 247. Quam sit bellum, cavere malum, scire possumus.

Civitas bella. Cic. 4. Att. 16. Recordor enim quam bella paulisper nobis gubernantibus civitas fuerit.

Bellus es arte lyræ, bellus es arte pilæ. Martial. lib. 2. 7.

Bellus, Pulcher. Martial. 1. 65.

> Bella es novimus, & puella, verum est.

Puella bella. Ovid. 1. Amor. 9. 6.

Bellus locus. Plaut. Bacch. 4. 4. 73. Evax, nimis bellus, atque ut esse maxime optabam, locus.

Bellior, compar. i. e. Melior. Varro Testamento, περὶ διαθηκῶν, Venio nunc ad alterum genus testamenti, quod dicitur physicon: in quo Græci belliores quam nostri. Non. 2. 74.

Bellissimus, superl. Ter. Adel. 4. 2. 51. Ego jam prospiciam mihi: atque unumquodque quod erit bellissimum carpam.

Ostium bellissimum & taciturnissimum. Plaut. Curc. 1. 1. 20.

Subsidium bellissimum. Cic. 1. de Orat. 255.

Cæciliæ bellissimæ salutem dicas. Cic. 6. Att. 4. Idem 14. Fam. 7. Cicero bellissimus.

Vinum bellissimum. Columel. lib. 12. cap. 19.

BELLATŬLUS, a, um. Blandientis vocabulum, idem significans quod Bellulus. Plaut. Casin. 4. 4. 28. Cur ergo non imus cubitum bella bellatula?

BELLŬLUS, dimin. Plaut. Mil. 4. 1. 42. Ædepol equidem bellula es. conf. Casin. 4. 4. 22. Pœn. 1. 2. 134.

BELLIATUS, Adj. Plaut. Rud. 2. 5. 6. Hem tibi aquam, mea tu belliata. Ita MSS.

BELLĬFĬCOR, āri. Cic. 8. Fam. 10. pro Gratificari: Ne bellificatus alicui dicaris. Alii autem legunt Velificatus. V. Græv.

BELLĪTŪDO, ĭnis. f. Bellitudinem sicut magnitudinem Verrius dixit. Festus.

BELLE, [καλῶς, κομψῶς] adv. Idem quod Bene. Plaut. Truc. 2. 2. 35. Qui istas buccas tam belle purpurissatas habes.

Diminutivum a Bene. H. St.

Belle aliquem attendere. Cic. 5. de Fin. 8. Mihi quidem Antiochum quem audis, satis belle videris attendere.

Cecidit belle. Cic. 13. Att. 13. Horum ego vix attigi penulam, tamen remanserunt, cecidit belle.

Sumus enim ambo belle curiosi. Cic. 6. Att. 1.

Bellissime vel mecum vel in nostris prædiis esse poteris. Cic. 14. Fam. 14.

Belle ferre aliquid. Cic. 4. Att. 16. Ergo hæc quomodo fers? belle hercule, & in eo me valde amo.

Aqua

Aqua non longe a villa belle sane fluens. Cic. 3. Q. frat. 1.
Belle habere. Cic. 3. Q. frat. 8. Plura ad te vacuo animo scribam, quum ut spero, se Cicero meus belle habebit. Quod ad valetudinem scil.
Belle narras, Ironia proverbialis passim in comœdia obvia: de Re dictu vehementer absurda. Erasmus.
Bellissime navigare: i. e. Sine infortunio, & ventis secundis. Cic. 16. Fam. 19.
Non belle respondent verba. Quintil. lib. 6. cap. 3.
Non belle est illi, contrar. Recte est. Cic. 14. Att. 16. De Attica pergratum mihi fecisti, quod curasti ante scirem recte esse, quam non belle fuisse. i. e. Ægrotasse.
Cetera belle: supple, Se habent. Cic. 7. Fam. 18. Sed ut ad epistolas tuas redeam, cetera belle: illud miror, &c.
Belle & festive, oppon. Bene & præclare, form. Acclamationis. Cic. 3. de Orat. 99. Bene & præclare quamvis nobis sæpe dicatur, belle & festive nimium sæpe nolo.
BELLULE, apud Plautum diminutivum adverbium est a Bene, quod facit Belle & Bellule. Hæc Festus. conf. Apul. Met. 5. p. 173. & 10. p. 246.
BONĬTAS, ātis. f. [ἀγαθότης, ἀγαθωσύνη] i. e. Benignitas vel æquitas. Cic. 1. de Nat. Deor. 122. Quid enim melius, aut quid præstantius bonitate & beneficentia? Valla, Bonum generale nomen est, Honesta pariter atque utilia complectens: ut Bonum animi, Bonum corporis, Bonum fortunæ. Bonitas vero, non (ut multi opinantur) idem utique quod Bonum, honestum: sed idem quod Benignitas. [Non semper. V. sq.
Bonitas, pro Excellentia. V. Ingenii bonitas.
Bonitas ac moderatio. Cic. 2. de Orat. 342. Ut opes & copiæ non superbiæ videantur ac libidini, sed bonitati ac moderationi facultatem & materiam dedisse.
Agrorum bonitas. Cic. 2. de Lege Agr. 14. conf. Soli bonit.
Causæ bonitas. Cic. pro Domo 57. An eam causam probare non poteram, cujus tanta bonitas est, ut ea ipsa non modo se, sed etiam me absentem per se probarit?
Dei bonitas. Ovid. 1. de Pont. 6. 46.

> Quamvis est igitur meritis indebita nostris,
> Magna tamen spes est in bonitate dei.

Ingenii bonitas, pro Excellentia. Cic. 3. Off. 14. Quæ & ingenii bonitate multi assequuntur, & progressione discendi.
Mellis bonitas. Summa bonitatis, natione constat. Plin. lib. 11. cap. 14. ubi de melle.
Naturæ bonitas. Cic. 1. Off. 118. Nonnulli tamen sive felicitate quadam, sive bonitate naturæ, sive parentum disciplina, rectam vitæ sequuti sunt viam.
Prædiorum bonitas. Cic. pro Rosc. Amer. 20.
Soli bonitas, pro Fœcunditate. Quintil. lib. 2. cap. 19. At in solo fœcundo plus cultor, quam ipsa per se bonitas soli efficiet.
Summi cujusque bonitas. Cic. 2. Off. 63. Eoque eam studiosissime plerique laudant, quod summi cujusque bonitas commune perfugium est omnium.
Terræ bonitas. Lucret. lib. 5. 1246.
Verborum Latinorum bonitas. Cic. in Orat. 164. Quare bonitate potius nostrorum verborum utamur, quam splendore Græcorum. V. Verborum bonitas, in VERBUM.
Vocis bonitas. Cic. in Orat. 59. Ac vocis quidem bonitas optanda est.
Uxoris bonitas ac simplicitas. Plin.
Bonitas in herbis. Plin. lib. 12. cap. 13.
Divina bonitas. Cic. 2. de Nat. Deor. 60. Quicquid enim magnam utilitatem generi afferret humano, id non sine divina bonitate erga homines fieri arbitrantur.
Perennis bonitas. Ovid. 2. Trist. 5. 27.
Præcipua bonitas. Plin. lib. 12. cap. 19.
Secunda bonitas. Plin. lib. 12. cap. 13. de Amomo.
Singulari bonitate præditus. Cic. pro Domo 110.
Vera bonitas. Cic. post Red. in Senat. 25. Quo tempore quantam vim vera bonitas haberet, aut vera nobilitas, intelligere potuistis.
Affluere bonitate. Cic. pro Rosc. Com. 27. Largitus est scilicet homo liberalis, & dissolutus, & bonitate affluens Fannius Roscio? sic puto.
Amittere aliquid bonitate. Cic. pro Rosc. Com. 28. Sic quum Roscius Fannium fraudasse arguatur, utrumque incredibile est: & Roscium quicquam per avaritiam appetisse, & Fannium quicquam per se bonitate amisisse.
Cognoscere bonitatem. In COGNOSCO.
Locum non esse bonitati. Cic. 3. de Fin. 66. Quod ni ita se haberet, nec justitiæ ullus esset, nec bonitati locus.
Proficere ad bonitatem. V. AD.
BENE, [εὖ, καλῶς] ab antiquo Benus, pro Bonus. Adv. cujus compar. Melius, & superl. Optime. Plaut. Bacch. 1. 1. 6. Quid in consilio consuluistis? B. bene pol.
Non æque bene, quam. Columel. lib. 5. cap. 5. Esse quosdam agros in quibus non æque bene translata semina, quam immota respondeant.
Bene, absolute cum 3° & 4° casu priscis erat Hilaritatis indicium & solemnis inter pocula bene precandi formula. Plaut. Stich. 5. 4. 27. Bene vos, bene nos, bene te, bene nostrum etiam Stephanium. Idem Perf. 5. 1. 20. Bene mihi, vobis, amicæ meæ &c. conf. Tibul. 2. 1. 13. Ovid. 2. Fast. 637.

> Et bene nos, bene te, patriæ pater optime Cæsar. Idem 1. de Arte Am. 600.
> Et bene dic dominæ: bene, cum quo dormiet illa. conf. Bene sit, in Sum bene. q. v. subauditur.

Bene, nonnunquam accipitur pro Valde, ut Cic. 2. de Or. 361. Habetis sermonem bene longum. Valla lib. 2. Ita quoque & Bene longam disputationem, dixit idem Cic. 5. de Fin. Idem 14. Att. 7. Litteræ bene longæ. V. infra.
Melius, compar. Ter. And. 3. 5. 11. At jam expediam. P. expedies? D. certe Pamphile. P. Nempe ut modo. D. imo melius spero. Ubi Donatus, Bene Melius, comparativo est usus, quasi hoc bonum sit, illud melius.
Melius adhuc. Plaut. Bacch. 4. 9. 18. Probe ita res successit, meliusque adhuc.
Melius æquius, formula judicialis. Cic. 3. Off. 61. Reliquorum autem judiciorum hæc verba maxime excellunt, In arbitrio rei uxoriæ, Melius æquius, In fiducia, Ut inter bonos bene agier.
Melius, pejus: prosit, obsit: nihil vident nisi quod lubet. Ter. Heaut. 4. 1. 30.
Nil melius turdo. Hor. 1. Epist. 15. 41.
Quo melius. Cic. 3. de Orat. 219. In eo autem ipso dominatus est omnis oculorum, quo melius nostri illi senes, qui personatum ne Roscium quidem magnopere laudabant. Plura V. postea.
Optime [κάλλιστα] superl. Ter. Andr. 3. 4. 14. Hem quid dixti? D. optime inquam factum. Cic. 2. Q. frat. 9. Si perficiunt, optime: sin minus, ad nostrum Jovem revertamur.
Optime, Opportune. Ter. Eun. 5. 2. 66. Adest optime ipse frater.
Optime in tempore advenis. Plaut. Capt. 4. 2. 56. [Immo hic vocativus est.
Optime omnium. Cic. 4. Fam. 13. Sed hæc tu melius, vel optime omnium.
Accipit nemo melius. i. e. Nemo lautius tractat. Ter. Eun. 5. 9. 52.

> Accipit hominem nemo melius prorsus, neque prolixius. Ubi Donatus, Horum alterum, apparatum: alterum, copiam.

Ædificata villa bene & ratione. Cic. 3. Off. 55. Quod si qui proscribunt villam bonam, beneque ædificatam, non existimant fefellisse, etiam si illa nec bona est, nec ædificata ratione.
Agis bene. Cic. pro Quint. 79. Dic Nævi diem. Ante v. Calend. intercalares. bene agis. [Subjicit, quasi synon. Optime. V. loc.
Agitur bene. Plaut. Milit. 5. 23.
Actum bene cum eo. Ter. Adel. 2. 2. 2.

> Tace, egomet conveniam ipsum: cupide accipiat jam faxo: atque etiam.
> Bene dicat secum esse actum. [i. e. Felicem se prædicet. V. AGO.

Ambula bene & redambula. Plaut. Capt. 4. 2. 129.
Ambulato bene. Plaut. Merc. 2. 2. 55.
Ament ita me dii bene, Jusjurandum apud Comicos. Ter. Eun. 5. 2. 43. Te quoque jam Thais, ita me dii bene ament, amo.
Ante lucem bene. Cic. 2. de Orat.
Assimulare bene. i. e. Recte. Ter. And. 1. 1. 141. Nunc tuum est officium, has bene ut assimules nuptias.
Audire bene. Ter. in prol. Phorm. 21. Benedictis si certasset, audisset bene. Ubi donatus; Bene audire, est Benedici & laudari. Sic Cic. 3. de Fin. 57. Esseque hominis ingenui & liberaliter educati, velle bene audire a parentibus, a propinquis, a bonis etiam viris, idque propter rem ipsam, non propter usum.
Canere melius. Virg. 9. Ecl. 67.
Coctus bene & conditus sermo bonus. Cic. 13. Att. 52.
Cogitare bene de aliquo. Plin. Hoc tuo studio bene de te cogitantem liberaliorem reddes.
Cognitus bene alicui. Cic. 9. Att. 19. Recte auguraris de me (bene enim cognitus sum) nihil a me abesse longius crudelitate.
Comitatus bene Romam venit. Cic. 3. Q. frat. 1.
Convenit bene inter eos. Ter. Hec. 1. 2. 116.
Curare bene ætatem suam, edere, bibere. i. e. Laute vivere. Plaut. 4. 7. 34.
Curata bene cute nitidus. Hor. 1. Epist. 4. 15.
Denuntias bene hercle. Plaut. Trin. 1. 2. 14.
Dicere melius. Ter. Adelph. 3. 2. 52. Quid istuc? accedo ut melius dicas. conf. infra in BENEDICERE.
Dicere melius & plenius. Hor. 1. Epist. 2. 4.
Dissimulatus bene amor. i. e. Multum, Ter. And. 1. 2. 105. Donato interpr. [Puto pro Scite, Commode, Callide, dictum.
Doctus bene. Plaut. Most.
Dormire melius. Hor. 2. Epist. 2. 54.
Emere bene. Cic. 1. Att. 10. Cui opponitur Male emere. V. EMO.
Eo. ut, Incipit res melius ire quam putaram. Cic. 14. Att. 15.
Est bene. V. infra, in Sum bene.
Eveniat bene ac feliciter, Solennis formula bene precandi in rebus auspicandis. Plin. in Paneg. c. 72. pr. ubi Lips. V. conf. Venire bene.
Facis bene. Ter. Eun. 1. 2. 105. Faciundum est quod vis. T. merito te amo. PH. bene facis. Ubi Donatus, In consuetudinem venit. Bene facis, & Bene fecisti, non judicantis esse, sed gratias agentis. Hue formula gratulationis Factum bene. Idem And. 5. 6. 5. Conf. Optime supra.
Facis sane bene, i. e. Recte. Cic. 1. Acad.
Fecere auctius & melius di. Hor. 2. Serm. 6. 3.
Ferre bene ætatem vinum, Cic. de Amicit. 69. dixit, Quod nondum maturuisset, neque vetustatem sentiret, quæ lenitatem vino adfert. Homines autem, quos longa non lædit frangitque ætas, quique, quam videntur, seniores sunt, Bene dicuntur ætatem ferre, unde metaphora est ducta. Macrob. [Ubinam? Apud Cic. de Amic. 67. legitur, Ut ea vina, quæ vetustatem ferunt. Itaque vereor ne concinnator horum memoria & in ceteris falsus sit.
Ferre bene fortunam. Hor. 3. Carm. 27. 74.
Ferre gratiam bene, bene merenti. Plaut. Rud.
Fidum bene pectus. Hor. 2. Carm. 12. 15.
Firmum bene. Cic. 6. Philip. 18.
Fuit melius. V. Sum bene, infra.
Gerere bene suum negotium. Cic. pro Rosc. Com. 32.
Gerens bene sui negotii. Cic. pro Quint. 62. Eques Romanus locuples, sui negotii bene gerens.
Gesta re bene. Ter. Adel. 5. 1. 12. Potasti scelus, quasi re bene gesta.
Gestæ res bene. Virg. 9. Æn. 157.
Gesta Respublica bene & feliciter. Cic. 5. Philip. 40. Sæpenumero Respub. & bene & feliciter gesta.
Nam bene gestis rebus, vel potius feliciter. Spartianus in Ælio Vero, (c. 3.) 146. Frob. At Cic. facit Synonyma. Capitol. in principio vitæ Pertinacis, (c. 2.) Postea iterum re bene gesta. H. St.
Habere bene, Incolumem esse. Plaut. Aul. 2. 8. 2.
Habere bene, Laute vivere. Plaut. Mil. 3. 1. 127.

> Qui & rem servat, & qui bene habet.

Habet hoc bene. Plaut. Epid. 5. 2. 31. Quod barbare dicitur, Hoc bene vadit. conf. Juven. 10. Sat. 72. & Liv. 6. 35.
Habet bene, jacta sunt fundamenta defensionis. subaudi, Se & Res. Cic. pro Muren. 14.

Habent bene tibi principia. Ter. Phorm. 2. 2. 82.
Habent hoc melius se, quod, &c. Cic. 11. Att. 7. Extremum est eorum qui in Achaia sunt: ii tamen ipsi se hoc melius habent quam nos, quod & multi, &c.
Habere se quam optime. Cic. 4. de Fin. 38. Ut si cultura vitium, cujus hoc munus est, ut efficiat ut vitis cum partibus suis omnibus quam optime se habeat.
Habitare bene. Nep. 25. 13. 1.
Ire melius dicitur res. Cic. 14. Att. 15. Incipit res melius ire quam putaram.
Juvare aliquem bene. Plaut. Most. 4. 3. 42.
Juvantibus bene diis. Liv. 6. Collegæ imperium se non posse impedire: diis bene juvantibus ageret quod e Republ. duceret.
Longinquus bene dolor, Qui diu durat. Cic. 2. de Fin. 94.
Longus bene sermo, i. e. Valde longa disputatio. Cic. 2. de Orat. 361.
Longæ bene literæ. Cic. 14. Att. 7.
Loqui bene, pro Blande alloqui. Plaut. Truc. 2. 1. 16.

—— male corde consultare,
Bene loqui lingua.

Lugebitis melius ambo. Ovid. 8. Met. 525.
Magna bene caterva. Cic. pro Muren. 69.
Mane bene pro Summo mane. V. MANE.
Mereri bene. V. MEREO. Liv. 10. Bell. Pun. Cic. 3. de Fin.
Meruisse bene de aliquo. Virg. 4. Æn. 317. Si bene quid de te merui.
Mereri bene de Repub. Cic. 10. Fam. 5. Nec quicquam ex omnibus rebus humanis est præclarius aut præstantius, quam de Rep. bene mereri.
Meriti bene de Repub. Cic. 1. Off. 149. Eos autem quorum vita perspecta in rebus honestis atque magnis est, bene de Repub. sentientes, ac bene meritos, aut merentes, sicut aliquo honore aut imperio affectos, observare & colere debemus.
Merentes bene de patria cives. Cic. pro Planc. 80. Qui sint boni cives, qui belli, qui domi de patria bene merentes, nisi qui patriæ beneficia meminerunt?
Multi bene. Cic. 10. Fam. 33. i. e. Valde multi.
Munita bene templa. Lucret. lib. 2. 7.
Narras bene ædepol. Ter. Eun. 5. 3. 7. i. e. Læta narras, & quæ ego libenter audio.
Nata bene, i. e. Generosa. Hor. 4. Carm. 4. 36.
Naviter & bene impudens. Cic. 5. Fam. 12. Sed tamen qui semel fines verecundiæ transierit, eum bene & naviter oportet esse impudentem.
Nosse bene. Cic. 4. Acad. 16. Bene autem nosse Carneadem Stratonicus Metrodorus putatur. Græca est loquutio, quæ aliud significat quam statim ostendit. Significat enim, Carneadis eum discipulum fuisse. Græci autem plerunque solent discipulos appellare γνωρίμους, quod quidem apud eos tam frequens est, ut id exemplis confirmare opus non sit. In eam vero sententiam illud Nosse accipiendum esse, atque adeo significare, A Metrodoro perdiligenter auditum fuisse Carneadem, e lib. 1. de Orat. 45. confirmamus: sic enim scribit Cic. Erat etiam Metrodorus, qui cum illis una, ipsum illum Carneadem diligentius audierat. Turneb.
Novi bene. Cic. 1. de Fin.
Nummatus bene, Qui multas habet pecunias. Cic. 2. de Lege Agr. 56.
Nummatum bene marsupium. Plaut. Amph. 4. 2. suppos. 3. 39.
Olens bene. Virg. 2. Ecl. 48.
Orabunt causas melius. Virg. 6. Æn. 849.
Penitus bene se dare in familiaritatem alicujus. Cic. 4. Verr. 169.
Peritus bene. Cic. de Clar. Orat. 8. Et una Ser. Fabius Pictor, & juris & literarum & antiquitatis bene peritus.
Prospectum est bene a te. Ter. Heaut. 4. 1. 25. Ironia est: quasi dicat Male prospexisti.
Plane bene. Cic. 13. Att. 6. Quod reliquos coheredes convenisti, plane bene. Subaudi Fecisti, quod & MSS. codd. addunt.
Plane bene magnus dolor. Cic. 2. Tusc. 44. Sed si est tantus dolor, quantus Philoctetæ, bene plane magnus mihi quidem videtur, sed tamen non summus.
Poteris bene uti. Cic. 14. Fam. 7. Fundo Arpinati bene poteris uti cum familia urbana, si annona carior fuerit.
Præcipere bene. Ter. Adel. 3. 3. 71.
Promeruit bene. Ter. Adel. 2. 1. 47.
Promittere bene. Cic. 2. de Divin. 38. Quæ autem inconstantia deorum est, ut primis minentur extis, bene promittant secundis?
Bene promittis, multa ex multis, omnia in cassum cadunt. Plaut. Pœn. 1. 2. 147. Alii distinguunt post Multa. [Ordo videtur, Multa ex multis bene promittis, omnia &c.
Putas bene. Ter. Eun. 4. 7. 43. Novi ingenium mulierum, nolunt ubi velis: ubi nolis, cupiunt ultro. THR. bene putas. Ubi Donatus; Bene putas, h. e. Recte putas, sapis vel intelligis.
Robustus bene in clamando. Cic. 1. Verr. 48. In clamando quidem video eum esse bene robustum atque exercitatum.
Sane bene. Ter. Adel. 4. 2. 47. D. Quid ibi facit? S. lectulos in sole iligneis pedibus faciundos dedit. D. ubi potetis vos? sane bene. Ubi Donatus, Hic ironia est, non approbatio. Alii legunt Recte sane.
Sanus bene. Hor. 2. Serm. 3. 74.
Sanæ bene mentis homo. Hor. 1. Serm. 9. 44.
Scribere melius. Hor. 1. Serm. 10. 47.
Sentire optime de Repub. Cic. 14. Philipp.
Sequutus bene. Hor. 3. Carm. 27. 57.
Sperare bene. Plin. lib. 17. cap. 9.
Sperare melius. Ovid. 2. Epist. 61.
Suadere melius. Hor. 1. Epist. 1. 23.
Successit bene. Ter. Adel. 2. 4. 23.
Sum. ut, Bene erat, absolute. Hor. 2. Serm. 2. 120.

—— bene erat, non piscibus urbe petitis,
Sed pullo atque hœdo, &c. Sic Plaut. Men. 4. 2. 39. Si sapiam, hinc intro abeam, ubi mihi bene sit. Lambin.

Bene esse alicui. Hor. 3. Carm. 16. 44.

—— bene est cui deus obtulit
Parca, quod satis est, manu.

Bene esse alicui re aliqua. Plaut. Cas. 2. 3. 36. Rogas super ancilla Casina ut detur nuptum nostro villico, servo frugi: ubi illi bene sit ligno, aqua calida, cibo. i. e. Ubi sit ei copia foci luculenti, balnei, &c.
Bene esse parvo dispendio. Plaut. Men. 5. 2. 20.
Bene hercle est illam tibi bene valere & vivere. Plaut. Trin. 1. 2. 14. h. e. Gaudeo illam recte valere.
Melius est eum adire. Plaut. Men. 5. 9. 32. Postea autem patriam atque patrem memorat: melius nos est adire, atque hunc percontarier.
Optime est, Bene habet. Ter. Adel. 5. 5. 3. Quid fit? quid agitur? S. recte. D. optime est. Quasi dicat, Gaudeo te recte valere.
Bene tibi est. Ter. Adel. 1. 1. 9. Et tibi bene esse soli, quum sibi sit male. Idem And. 2. 5. 15. Verum illud verbum est, vulgo quod dici solet, Omnes sibi melius malle esse, quam alteri.
Melius esse homini nihil potest. Cic. 1. de Fin. 63.
Melius est homini factum, pro Melius habere cœpit. Cic. 1. Tusc. 86. Pompeio nostro familiari quum graviter ægrotaret Neapoli, melius est factum. Budæus.
Melius erit isti morbo. Plaut. Cist. 1. 1. 75. Bono animo es, erit isti morbo melius, i. e. Invenietur morbo isti aliquod remedium. Idem Truc. 1. 2. 87. Immo ædepol melius jam credo fore, ubi te videbit.
Bene sit tibi. Plaut. Merc. 2. 2. 54. Ad portum propero: nam ibi mihi negotium est. D. bene ambulato. L. bene valeto. D. bene sit tibi. h. e. quod quidam dicunt, Prosit.
Fuit melius ire. Hor. 3. Carm. 27. 42.
Fuit melius nescisse. Ovid. 2. de Arte Am. 555.
Transcurrere ad melius. Hor. 2. Serm. 2. 82.
Vale bene. Plaut. Pœn. 5. 6. 21. Bene vale. AG. & tu bene vale. Sic quoque apud Cic. in fine epist. multis in locis.
Valere bene, Melius. Plaut. Trin. 1. 2. 14. Bene sanus. Cic. 1. de Fin. Bene valens. Cic. 15. Att. 1. Ovid. 3. Trist. 8. 33.

Nec melius valeo, quam corpore, mente.

Valere optime. Cic. 2. de Fin. 43. Ut inter optime valere, & gravissime ægrotare, nihil prorsus dicerent interesse.
Velle bene alicui ex animo. Ter. Heaut. 5. 2. 6.
Vendere bene. Plaut. Curc. 4. 2. 34. Conf. Emere supra.
Venire bene velim quod illud feceris. Cic. 5. Fam. 6. Ego tua gratulatione commotus, quod ad me pridem scripseras, velle te bene venire, quod de Crasso domum emissem: emi ipsam domum. i. e. Te optare, ut res mihi prospere succederet. Verum rectius legitur Evenire.
Vero bene, Cic. 2. de Legib. 28. Bene vero, quod Mens, Pietas, Virtus, Fides consecratur manu.
Vero optime. Cic. 1. de Divin. 8. Optime vero, inquam, etenim ipse Cotta sic disputat, &c.
Vertat bene. Virg. 9. Ecl. 6.

Hos illi (quod nec bene vertat) mittimus hœdos. i. e. Quæ res in ejus perniciem vertat, hoc est, ut malo omine hoc munus accipiat. Tractum autem hoc est ab Hectore & Ajace. Nam Hector Ajaci gladium dedit, quo se Ajax postea interemit. Hector vero balteum accepit ab Ajace, quo circa muros patrios tractus est postea. Inde & illud comicum natum est, Dii bene vortant quod agas. Plerumque enim bona in pejus: mala mutantur in melius. Hæc Servius. Liv. 34. 34. pr. Bene vertat, inquit, obsideamus Lacedæmonem.

Vertant dii bene. Ter. Eun. 2. 3. 97. Nunquam defugiam auctoritatem: sequere: CH. dii vertant bene. h. e. Faxint dii, ut omnia prospere cedant. Plaut. Aul. 4. 10. 58.
Vertere bene comœdias. Ter. in prol. Eun. v. 7.
Vestire bene, & bene pascere, a Catone dictum est, apud Cic. de Off. l. 2. extr. pro Magnam habere servorum familiam, & magnos greges, & armenta. prope poetice: ut & illud Sallustii fere ejusdem generis & notæ, Catil. c. 2. Quæ homines arant, navigant, ædificant, virtuti omnia parent. Id valet; Agros, maria, urbes virtuti parere, & in ejus ditione esse. Quæ dicendi figura, nec obvia est, & novitate quadam non nimis accersita nec nimis affectata, etsi audaci, lectorem delectat intelligentem & studiis humanitatis imbutum. Turneb. Adv. 6. 20. Sed illud Bene vestire, vel vitire, spurium esse contendit Grut. q. V.
Vivere bene, atque fortunate. Plaut. Mil. 3. 1. 111.
Vivitur bene. Hor. 2. Carm. 16. 1. 3.

Vivitur parvo bene.

Vivere melius. Hor. 1. Serm. 4. 135.
Vixis bene. V. Scalig. ad Culic. Virg.

BENEDĪCO, [εὐλογέω, εὐφημέω] ere. Prospera precari, laudare. Plaut. Asin. 3. 3. 155. Benedicite, ite intro cito, valete.
Benedicere, interdum divisim legitur, interposita una aut altera dictione, interdum pluribus. Plaut. Mil. 4. 8. 31. Bene, quæso, inter vos dicite, & mi absenti tamen.
Benedicere alicui, pro Bene de aliquo loqui. Cic. pro Sext. 110. Cui bene dixit unquam bono? benedixit? immo, quem fortem & bonum civem non petulantissime est insectatus? Ovid. 5. Trist. 9. 9.

Nec tibi cessaret doctus bene dicere lector. Hor. 2. Epist. 1. 155.
—— vertere modum, formidine fustis
Ad benedicendum delectandumque redacti. Quintil. Decl. 336.

Ut hoc fratri benediceretur. Gell. 6. 11. Eum indignissimum arbitror cui a viris bonis bene dicatur, tum ne idoneum quidem cui a probis male dicatur.
Ecclesiastici Auctores cum accus. jungunt. Tertull. de Orat. cap. 3. Plane benedici Deum omni loco ac tempore condecet. Apul. ad Asclep. p. 101. Benedicentes Deum orantesque. conf. Lactant. 7. 14. 11. Sic
Altarium, filium, fontem, &c. benedicere frequenter. V. Sulp. Sever. 2. 2. 17. & Vict. Utic. de Pers. Vand. 2. conf. Casaub. Exerc. 16. contra Baron. Theor. 33.
Bene dicere, Apposite loqui. Ter. Eun. 3. 1. 60. Bene dixti, at mihi istuc non in mentem venerat. [Sed hic divise legendum. Sic
Bene dicere, pro Eloquenter. Sallust. Bell. Catil. cap. 3. Pulchrum est bene facere reip. etiam bene dicere haud absurdum est. Qui locus perperam ad superiora exempla rejiciebatur.

BENEDICTUM, i. n. [εὐλογία, εὐφημία] Ter. prol. Phorm. 21. Benedictis si certasset, audisset bene. V. CERTO. conf. Plaut. Pers. 4. 3. 24. & Curc. 4. 2. 28.
Mater benedictorum & benefactorum, Philosophia. Cic. in Brut. 322. Nemo qui philosophiam complexus esset matrem omnium benefactorum, beneque dictorum, &c. [ubi tamen recte dividitur in utraque voce.

BENE-

BENEDICTUS, a, um. [εὐλογητός] Vox frequens apud Ecclesiasticos. V. Tertul. ad Mart. cap. 1. Idem de Baptism. cap. 8. & de Anima cap. 27. conf. Hieron. in Vita Hilar.

BENEDICTIO, ōnis. f. [εὐλογία] Vox in sacris usitatissima. V. Apul. Trismeg. p. 92. pro Re consecrata, Paul. Nolan. Epist. 12. n. 8.

BENEDĪCUS, a, um. [χρηστολόγος] ut, Blanda & benedica dicta. V. Taubm. ad Plaut. in Benedice.

BENEDĪCE, [εὐφήμως] Adv. Plaut. Asin. 1. 3. 54. Aliam atque olim, quom illiciebas blande ad te, benedice. i. e. Laudando me. conf. Aulul. 4. 10. 57.

BENEFĂCIO, [εὐποιέω, ἀγαθόω] ĕre. Ter. Eun. 5. 8. 61. Benefecisti: gratiam habeo maximam. [Rectius divise scribitur, ut reliqua, præter 4. ultima, exempla. conf. in BENE.

Benefacere aliquid. Hor. 4. Carm. 8. 21. —— neque
Si chartæ sileant, quod benefeceris, Mercedem tuleris.

Benefecit qui. Cic. 12. Att. 24. Benefecit A. Silius, qui transegerit.

Benefacis quod. Cic. 7. Att. De animo autem meo erga Rempub. benefacis quod non dubitas.

Benefacis quod, εὐποιῶν. In Latino Gall. aliud exemplum. H. St.

Absistere benefacere. Tacit. lib. 6. [Livius. H. St.] Ne ingratis quidem benefacere absistam.

Benefacere erga aliquem. Plaut. Trin. 5. 2. 4.

Benefacere alicui. Cic. 1. Invent. extr. Male tractari ab iis quibus benefecerimus. Ter. Adel. 3. 7. 20. Dii tibi benefaciant.

Benefacere, Solerter agere. Gell. 5. 3. Mi adolescens, inquit, cum ingenium benefaciendi habeas, sunt majora melioraque quæ facere mecum possis. [Forsan hic quoque divise scribendum.

BENEFIO, ĕri. pass. Plin. Paneg. cap. 70. Quicquid a quoque in Provinciis benefieret, scire. [Rectius Bene fieret. p. p. Recte facta vocat.

Benefit beneficium. Plaut. Capt. 2. 2. 108. Quod bonis benefit beneficium, gratia ea gravida'st bonis.

BENEFACTIO, ōnis. f. Tertul. adv. Marc. 4. 12.

BENEFACTOR, ōris. m. [εὐεργέτης] Coripp. de Laud. Justin. Imp. 1. 12. Communis benefactor alens. V. Sciopp. in Voss. de Vit. Serm. L. p. 9. Benefactorem suum vertit εὐεργέτην Xyl. apud Dionem initio libri 48. H. St. Deerat h. v. in edit. Lugd.

BENEFACTUM, i. n. [ἀγαθοποιΐα] pro Beneficio. Ennius apud Cic. lib. 2. Off. 61. Benefacta male locata, malefacta arbitror. Virg. 3. Georg. 525.
Quid labor, aut benefacta juvant?

Benefacta mea Reipub. procedunt. Sallust. Jugurth. cap. 85. & in Fragm.

Adornare verbis benefacta. In ADORNO.

Collocare benefacta in luce. In COLLOCO.

Cumulare benefacta. In CUMULO.

Referre benefacta. Claud. in sec. Conf. Stil. 182.

Tenere benefacta. Claud. in pr. Conf. Stil. 42.

BENEFĬCUS, a, um. [εὐεργέτης, εὐποιός] Qui beneficium præstat. Cic. 1. de Legib. 49. Ubi enim beneficus, si nemo alterius causa benigne facit?

Beneficus in amicum. Cic. 1. Off. 42.

Benefici & liberales. Cic. de Amicit. 30. Ut enim benefici liberalesque sumus, non ut exigamus gratiam, &c.

Civis beneficus & salutaris. Cic. pro Milon. 20.

Dii benefici. Cic. 2. de Divin. 102.

Benefica voluntate benevolentia movetur, etiam si res forte non suppetat. Cic. 2. Off. 32.

Oratione beneficus. In ORATIO.

Beneficentissimus. Cic. 2. de Nat. Deor. 64. Idem de Amicit. Liberalissimi sint & beneficentissimi.

Legitur & Beneficissimus apud antiquos, ut apud M. Catonem, De Ptolemæo rege optimo & beneficissimo. V. Gell. 17. 5. [Docet hic Gell. quis vere Beneficus sit, Catonis nec verbo meminit.

BENEFICE, Adv. Gell. 17. 5. Benefice liberaliterque facimus, non ut exigamus gratiam.

BENEFICENTIA, [εὐεργεσία] est Benignitas, vel Liberalitas. V. BENIGNITAS. Cic. 1. de Nat. Deor. 122. Quid enim melius aut præstantius bonitate & beneficentia? Idem 1. Fam. 7. & 1. Off. 7.

Apud eundem de Offic. lib. 3. Qua (societate) sublata, beneficentia, liberalitas, bonitas, justitia funditus tollitur. Apud Cic. lib. primo de Offic. Justitia &c. Et huic conjuncta Beneficentia. Sed Beneficientia ex v. affertur, ut sit a Benefaciens. Verum dicitur Munificentia, non Munificientia. H. St. Sic & Maleficentia & cetera id genus. V. Vallam 1. 10.

BENEFICIUM, i. n. [εὐεργέτημα, εὐποιΐα, ἀγαθοποιΐα] Meritum. Ter. Eun. 1. 2. 69. Cupio aliquos parare amicos beneficio meo.

Beneficiorum larga materia. Plin. lib. 2. Epist. 13. ad Priscum, Regis exercitum amplissimum: hinc tibi beneficiorum larga materia.

Accipere beneficium. Ter. Adel. 2. 3. 1. Abs quivis homine, quum est opus, beneficium accipere gaudeas.

Afficere aliquem beneficio. Cic. 10. Fam. 14. Quod si erit factum, & Rempub. divino beneficio affeceris, & ipse æternam gloriam consequère.

Alligari beneficio. Cic. pro Planc. 81. Equidem nihil tam proprium hominis existimo, quam non modo beneficio, sed etiam benevolentiæ significatione alligari.

Augere beneficium. In AUGEO.

Collocare beneficium. Cic. 13. Fam. 29. Id in me recipio, te ea quæ fecisti Mescinii causa, quæque feceris, ita beneficium collocaturum, ut judices homini te gratissimo fecisse. Emendatiora exemplaria legunt, Ita bene collocaturum.

Comedere alicujus beneficia. In COMEDO.

Complecti aliquem beneficio. Cic. pro Planc. 82. Petamque a vobis Judices, ut eum beneficio complectamini, quem qui reprehenderit, in eo reprehendit, &c.

Concedere per beneficium & gratiam. Cic. 5. Verr. 191. Quæro nunc a te Hortensi, cum utris tandem istius factum collaturus es? cum iis credo qui benignitate adducti per beneficium & gratiam civitatibus concesserunt ut nummos pro frumento darent.

Concedere causa beneficii gratiæque. Cic. 5. Verr. 115. Quod beneficii gratiæque causa concesserat.

Conduplicare beneficium. In CONDUPLICO.

Conferre beneficium in aliquem. Cic. 1. Off. 45. Et mores ejus erunt spectandi in quem beneficium conferetur.

Cumulare beneficium. V. CUMULUS.

Dare, pro Conferre. Cic. 13. Fam. 9. Majus mihi dare beneficium nullum potes.

Dare, & reddere. Cic. 1. Off. 49. Nam quum duo genera liberalitatis sint, unum dandi beneficii, alterum reddendi.

Dare & accipere. Cic. 14. Att. 15. Literæ vero tuæ tum amantissime tum honorificentissime scriptæ, sic me affecerunt, ut non dare tibi beneficium viderer, sed accipere a te ita petente, &c.

Dare pro beneficio. Cic. 8. Fam. 8. Quemadmodum tibi pro beneficio dederit.

Debere beneficium alicui. Cic. 8. Fam. 12. Pudet me tibi confiteri, & queri de Appii hominis ingratissimi injuriis, qui me odisse, quia magna mihi debebat beneficia, cœpit: & quum homo avarus, ut ea solveret, sibi imperare non posset, occultum bellum mihi indixit.

Deferre beneficia. Cic. 1. Off. 45. Quæ beneficia æque magna non sunt habenda, atque ea quæ judicio considerate constanterque delata sunt.

Deferre in loco beneficii. Cic. 4. Verr. 29. Etenim revera multo magis est petendum, ab hominibus, si salvi & honesti esse volumus, ut eant nobiscum in provinciam, quam hoc illis in beneficii loco deferendum.

Devincire beneficio. Ter. Heaut. 2. 4. 14. Hoc beneficio utrique ab utrisque devincimini.

Eripere alicui beneficium ab alio concessum. Suet. in Galba cap. 14.

Facere beneficium. Gell. lib. 7. cap. 20.

Facere beneficii sui. Suet. in Claud. cap. 23. Commeatus a Senatu peti solitos beneficii sui fecit. Solebant multi petere a Senatu facultatem abeundi, temporariumque discessum: at Claudius id a se peti & impetrari voluit. *Il en retint a soy le don.*

Aliter Beneficii sui apud eundem in Tiberio, 12. Per quosdam beneficii sui centuriones. ubi Beroaldus, Beneficiarios significat: Namque Beneficiarii eleganti vocabulo veteribus dicti sunt illi, quos imperator beneficio suo promovisset in militia; & citat illum locum Cæsaris, quem habes in BENEFICIARIUS. H. St. conf. infra de Delatis ad ærarium in beneficiis.

Figere beneficium clavo trabali. Cic. 7. Verr. 51. Et ut hoc beneficium, quemadmodum dicitur, trabali clavo figeret, cum consilio causam Mamertinorum cognoscit. V. Trabalis, in TRABS.

Fœnerari beneficium. Cic. de Amicit. 30. conf. Ter. Phorm. 3. 2. 8.

Beneficia habere alicujus. Cic. Quorum beneficia maxima haberem.

Habere pro beneficio. Cic. 16. Fam. 4. An hoc pro beneficio habendum est, quod se, quam Antonium esse maluerit, a quo ista petenda essent, &c.

Impetrare aliquid in summo beneficio. Cic. 5. Verr. 115. Hoc vix ab Apronio in summo beneficio, pro iis qui etiam incolumes erant, impetratum est.

Inire beneficium. Ter. And. 5. 1. 5.

Interit beneficium. Plaut. Pœn. 3. 3. 22. Malo si bene facias, id beneficium interit.

Manet beneficium in aliquo. In MANEO.

Mittere beneficium in acta. Sen. de Benef. lib. 2. cap. 10. Si quod præstamus, offendit nisi absconditur, beneficium in acta non mitto. V. ACTA.

Munerare alicui beneficium. Plaut. Capt. 5. 1. 15.

Mutare beneficium. In MUTO.

Obligari beneficio. Cic. 4. in Catil. 22. Quod hostes alienigenæ aut oppressi serviunt, aut recepti beneficio se obligatos putant.

Obstringere beneficiis. Cic. pro Domo 118

Ornare aliquem beneficiis. Cic. Post red. ad Quir. 12. Atque eo die confecta res esset, nisi is Tribunus plebis, quem ego maximis beneficiis Quæstorem Consul ornaram, &c.

Parere sibi beneficium solidum. Ter. Eun. 5. 2. 32. Ut solidum parerem hoc mihi beneficium Chærea.

Petitum in loco beneficii. Cic. 5. Verr. 114. Atque hoc in beneficii loco petitum est ab Apronio.

Placare beneficio inimicum. Cic. 4. in Catil. 22. Qui ante ex numero civium dementia aliqua depravati, hostes patriæ semel esse cœperunt, eos quum a pernicie Reipub. repuleris, neque vi coercere, neque beneficio placare possis.

Ponere beneficium. Cic. 13. Fam. 26. Scriberem quam id beneficium bene apud Mescinium positurus esses, nisi & te scire confiderem, & mihi peterem.

Ponere in beneficii loco. Cic. 13. Fam. 54.

Projicere beneficium. Sen. de Benef. lib. 1. cap. 1. Beneficia sine ullo delectu magis projicimus, quam damus.

Promereri & proferre beneficium. Cic. pro Muren. 70. Homines tenues unum habent in nostrum ordinem, aut promerendi aut proferendi beneficii locum.

Recipi in beneficium. Paterc. lib. 2. c. 20. Itaque quum ita civitas Italiæ data esset, ut in octo tribus contribuerentur novi cives: ne potentia eorum & multitudo veterum civium dignitatem frangeret, plusque possent recepti in beneficium, quam auctores beneficii, Cinna in omnibus tribubus eos se distributurum pollicitus est.

Reddere beneficium. Ter. Phorm. 2. 1. 22.

Remunerare beneficium. Cic. Post. red. ad Quir. 22. Etenim ulciscendæ injuriæ facilior ratio est, quam beneficium remunerandi.

Respondere beneficiis. Cic. Post red. in Sen. 22.

Solvere beneficium. Cic. 8. Fam. 12.

Subvertere beneficium. Plin. lib. 3. Epist. 4. Est enim ita natura comparatum, ut antiquiora beneficia subvertas, nisi illa posterioribus cumules.

Sustinere beneficia. Cic. 2. Fam. 5. Sed quia tua in me vel nota omnibus, vel ipsa novitate meorum temporum clarissima & maxima beneficia extiterunt, &c. Neque enim sum veritus ne sustinere tua in me vel innumerabilia non possem: quum præsertim confiderem nullam esse gratiam, quam non vel capere animus meus in accipiendo, vel remunerando cumulandoque illustrare posset. Significat Cicero, Se dignum esse tanto beneficio, non tantum accipiendo, sed etiam referendo gratiam. Hoc enim est Sustinere beneficia.

Tribuere beneficium. Cic. pro Corn. Balb. 37. Beneficiorum virtutis causa tribuendorum potestatem, imperatoribus nostris deferamus.

Tueri suum beneficium. Cic. pro Cæl. 7. Meum erga te parentemque tuum beneficium tueri debeo.

Uti perverse deorum beneficio. Cic. 3. de Nat. Deor. 70. Idem 2. contra Rull. 60. Beneficio isto legis, benignitate Decemvirali nihil utitur.

Beneficium in jure civili pro Privilegio fere dicimus: hoc est pro jure præcipuo quod certæ alicui personæ, vel ætati, vel sexui, vel conditioni proprie attributum est. Personæ: ut in l. 3. Dig. de constit. princip. Beneficium imperatoris, quod a divina scilicet ejus indulgentia proficiscitur, quam plenissime interpretari debemus. Ætati, ut beneficium restitutionis in integrum, quod minoribus XXV annis conceditur. Sexui, ut S. C. Velleiani beneficium, quod mulieribus, quæ pro aliis intercesserint, datur. Certæ conditioni, ut beneficium epistolæ D. Adriani, quod fidejussoribus datur, ut si unus in solidum conveniatur, de sua virili parte excipiat. l. inter. & l. sequent. D. de fidejuss. Item beneficium, ne qui pluris quam facere possint, damnentur: de quibus vide in l. Sunt qui & multis sequentibus. D. de re judic. Item beneficium cessionis, ut iis qui magno ære alieno oppressi, solvendo non fuerint, bonis apud magistratum cedere liceat. l. 1. C. Qui bon. ced. poss.

Beneficium, Largitio aliqua ex ærario, quæ civibus Rom. duntaxat, quorum egregia opera in bello extitisset, commendatione imperatoris Tribunive sui deferebatur. Cic. pro Arch. 11. Testamentum sæpe fecit nostris legibus, & adiit hæreditates civium Romanorum, & in beneficiis ad ærarium delatus est a L. Lucullo Prætore & Consule. De his beneficiis interpretandus est, Hotomani judicio, Cic. locus 5. Fam. 20. Quod scribis de beneficiis, scito a me & tribunos mil. & præfectos, & contubernales duntaxat meos delatos esse, &c. Plura hujus generis exempla notat Lipsius ad 4. Hist. Tacit. cap. 48. [Sed errat vir magnus, quum eosdem esse putat qui Beneficiarii vocentur, vel Beneficii alicujus, & Qui in beneficiis ad ærarium deferebantur. Illi enim, ut supra demonstratum est, non alii intelliguntur, quam qui vel ab ipso imperatore, vel Legato, vel tribuno denique, vel commendatione ejus ordines impetraverant: Hi quinam intelligi debeant, non satis liquet. Gronov. lib. 3. de Pec. Vet. c. 17. Negat emolumentum in ea re fuisse, nec nisi honoris causa S. P. Q. R. commendatos a magistratibus qui ita deferrentur; qua in sententia ante ipsum P. Manutius fuit. Verum id planius probatum vellem. An ideo Ad ærarium deferebantur, ut publice præmia acciperent?

Beneficio alicujus, pro Opera alicujus. Ulpian. l. Ex damni. §. 1. D. de damn. infect. Consequens est dicere, detrimentum hoc, quod beneficio ejus contingit, sarcire eum debere. id est Culpa ejus. Idem l. communi. §. 8. D. communi divid. Quia hæc pars beneficio alterius venditori accessit. Idem l. inter omnes. D. de furt. Competit enim actio non ideo, quia nunc abest, sed quia nunquam beneficio furis abfuerit.

Meo beneficio, i. e. Propter me. Cic. 13. Fam. 36. Quem Cæsar meo beneficio in Novocomenses retulit.

Ætatis longissimæ beneficio. Quintil. lib. 3. cap. 1. de Gorgia Leontino loquens.

Ingenii beneficio præstantes. Quintil. lib. 2. cap. 11.

Memoria beneficii. Cic. pro Planc. 2. Cui non sum obstrictus memoria beneficii sempiterna.

Tabula beneficii. Cic. 2. Philipp. 91. Nequa post Idus Martias immunitatis tabula, neve cujusquam beneficii figeretur. V. Abram. not.

Tuo beneficio, i. e. Tua opera. Cic. 10. Fam. 4.

Indignus, aut victus beneficio. Cic. pro Planc. Nihil porro tam inhumanum, tam immane, tam ferum, quam committere ut beneficio, non dicam indignus, sed victus esse videare.

Gratus & memor beneficii. Cic. 2. de Lege Agr. 21. Atque ii ut grati ac memores beneficii esse videantur, aliquid se, &c.

Immortalia beneficia. Cic. 4. Fam. 14. Quibus enim pro meis immortalibus beneficiis, charissima mea salus & meæ fortunæ esse debent, &c.

Beneficiarius, a, um. Adj. ut, Res beneficiaria. Sen. Epist. 90.

Beneficiarius, i. m. [εὐεργετημένος] Qui beneficium accepit. Valla lib. 1. cap. 6.

Beneficiarius. Festus, Beneficiarii dicebantur Milites qui vacabant muneris beneficio. E contrario, Munifices vocabantur, Qui non vacabant, sed munus Reipub. faciebant. Aliter Veget. lib. 2. cap. 7. Beneficiarii ab eo appellati, quod promoventur beneficio Tribunorum. Cæs. 1. Bell. Civil. 75. Petreius vero non deserit sese, armat familiam: cum hac & Prætoria cohorte Cetratorum, Barbarisque equitibus paucis, beneficiariis suis, quos suæ custodiæ causa habere consueverat. conf. Cæs. 3. Bell. Civil. 88. Plin. 10. Epist. 32. & Gruter. Inscript. p. 51. n. 4. Vulgus, *Vassalos* vocat.

Vide in BENEFICIUM. H. St.

Benemereor, Benemerens, Benemeritus. V. MEREOR, &c.

Beneplacitum, Benesuadus, Benevalens, Benevelle. V. PLACEO, SUADEO, VALEO, VOLO.

Benevŏlens, [εὐνοῶν] Partic. a Bene volo, quod unica voce non dicitur; Qui bene vult alicui, id est amicus. Plaut. Merc. 4. 5. suppos. 2. 23. Non sum molesta, sed benevolens.

Amicus advenio multum benevolens. Plaut. Merc. 5. 2. 46.

Benevolentes dii. Plaut. Mil. 4. 8. 41.

Spero lætum & benevolentem. Gell. 15. 7.

Aliquando substantive ponitur pro Amico. Plaut. Cist. 2. 3. 42. Illæc se quandam aiebat mulierem suam benevolentem convenire etiam prius. conf. Idem Trin. 1. 2. 7.

Benevŏlus, a, um. [εὐνοϊκὸς, εὔνοος, εὔνους] Idem. Ter. Hec. 5. 1. 35. Facilem benevolumque lingua tua jam tibi me reddidit.

Benevolus erga aliquem. Plaut. Capt. 2. 2. 100.

Benevolus domino servus. Cic. pro Cluent. 176. Sic 2. de Invent. 161. Patriæ benevoli.

Benevolus animus. Cic. 2. Verr. 23. Sive benevolo animo me, ut magnopere caverem, præmonebat.

Judices benevolos efficere. Cic. 2. de Orat. 322. Ex iis autem apud quos agetur, & benevolos, beneque existimantes efficiamus.

Facere benevolum auditorem. Cic. 1. de Invent. 10. Quod eveniet, si eum benevolum, attentum, docilem fecerit.

Benivolus, etiam scriptum invenitur & sic scribi vult Lipsius.

Benevolentior, compar. a Benevolus, sive ab antiquo Benevolens, quo Plautus identidem utitur, ut paulo ante ostendimus suo loco. Cic. 3. Fam. 12. extr. Benevolentior tibi quam fueram, nihilo sum factus. Idem alibi. Nam benevolentior quam semper fui, esse non possum.

Benevolentissimi officio fungi. Cic. 5. Fam. 16. His ego literis siquid profecissem, existimabam optandum quiddam me esse assecutum: sin minus valuissent, officio tamen esse functum benevolentissimi atque amicissimi.

Benevole, [εὐνοϊκῶς] Adv. Cic. 1. de Fin. 34. Quos tu paulo ante cum memoriter, tum etiam erga nos amice & benevole collegisti.

Fideliter, benevoleque præsto esse alicui molestissimis temporibus. Cic. 13. Fam. 22.

Facere aliquid benevole. Cic. de Amicit. 90. Et hæc accipienda amice, quum benevole fiunt.

Benevolentissime, August. ad Hieron. Epist. 28. & Epist. 64. ad Aurel.

Benevolentia, æ. f. [εὔνοια, εὐγνωμοσύνη, φιλοφροσύνη] Amor, quasi Bona voluntas. Cic. 1. Fam. 9. Quid enim dicam benevolentiam, quum illud ipsum gravissimum & sanctissimum nomen pietatis, levius mihi meritis erga me tuis esse videatur?

Acquirere benevolentiam. Quintil. lib. 3. cap. 8.

Adimit mors benevolentiam. Cic. pro Sext. 6. Ademit Albino soceri nomen mors filiæ, sed charitatem illius necessitudinis & benevolentiam non ademit.

Adjungere sibi benevolentiam hominum. In ADJUNGO.

Allicere benevolentiam alicujus. In ALLICIO.

Allicere ad benevolentiam animos. Cic. 2. Off. 48. Præcipiunt ut oratione benigna multitudinis animos ad benevolentiam alliciant.

Captare benevolentiam. In CAPIO.

Colligere benevolentiam. In COLLIGO.

Complecti benevolentia aliquem. In COMPLECTOR.

Conciliare benevolentiam. In CONCILIO.

Conciliare animos ad benevolentiam. Cic. 2. de Orat. 182. Valet igitur multum ad vincendum, &c. animosque eorum, apud quos agitur, conciliari quammaxime ad benevolentiam, cum erga oratorem, tum erga illum pro quo dicet orator.

Consectari benevolentiam largitione. In CONSECTOR.

Consentiens ad benevolentiam erga nos, exercitus. Cic. 5. Att. 18. Parvo exercitu, sed ut spero, ad benevolentiam erga nos consentiente.

Conservare susceptam benevolentiam. Cic. 3. Fam. 7. Hæc ad te scripsi liberalius, fretus conscientia officii tui, benevolentiaque quam a me certo judicio susceptam, quoad tu voles, conservabo.

Deportare benevolentiam provinciæ ex ea. Cic. 6. Att. 1. Si nihil aliud de hac provincia, nisi illius benevolentiam deportassem, mihi id satis esse.

Experiri fidem & benevolentiam alicujus erga se. Cic. 1. Fam. 5.

Habere benevolentiam erga aliquem. Cic. 1. Off. 47. & de Opt. gen. Orat. 19. Atque ita prædicaretur, eum donari virtutis ergo, benevolentiæque quam erga populum Athenienfem haberet.

Navare benevolentiam. In NAVO.

Perspicere benevolentiam alicujus erga se. Cic. 1. Fam. 7.

Petere benevolentiam judicis. Quintil. lib. 4. cap. 1.

Præstare benevolentiam singularem alicui. Cic. 4. Fam. 11. Tamen hoc mihi multo jucundius est & gratius, quod, &c. te cupidissimum mei, singularemque mihi benevolentiam præstitisse cognovi.

Facere aliquid benevolentiæ gratia. Cic. 2. Off. 21. Quæcunque igitur homines homini tribuunt, ad eum augendum atque honestandum, aut benevolentiæ gratia faciunt.

Fidelis benevolentia. Cic. 2. Off. 23. Malus enim est custos diuturnitatis metus: contraque benevolentia fidelis, vel ad perpetuitatem.

Impar benevolentia. In IMPAR.

Munitus benevolentia. Nepos 10. 5. 4.

Sempiterna benevolentia colere memoriam beneficii alicujus. Cic. Post red. ad Quir. 24. Quapropter memoriam vestri beneficii colam benevolentia sempiterna.

Singularis benevolentia. V. Præstare.

Benignus, [χρηστὸς, εὐποιὸς, ἱλαρὸς] Adj. Liberalis, beneficus, clemens. Festus; Benignus proprie dicitur Is qui bonis & dignis aliquid largitur: est autem compositum ex Bono & Gignendo. Hæc ille. [q. d. Bonigenus, ut Malignus pro Maligenus, a Malus, ab Omnis, Omnigenus, a Primus Primigenus &c. Nam talia nomina adjective per tria genera veteres efferebant, tametsi in nonnullis una servata sit terminatio in a, ut Alienigena, Indigena &c.

Benigni & Grati. Cic. Brut. 15. Sed nescio quomodo facilius in timore benigni, quam in victoria grati reperimur.

Beneficus & benignus. Cic. 2. de Nat. Deor. 123. Ut enim omittam vim & naturam deorum, ne homines quidem censetis, nisi imbecilli essent, futuros beneficos & benignos fuisse?

Benignus alicui. Plaut. Trin. 3. 3. 12.

Benignus in aliquem. Ter. Hec. 3. 5. 22.

Ager benignus. Ovid. 1. Amor. 10. 56.

Dapes benignæ. V. DAPS.

Dies benignus. Stat. 5. Silv. 1. 108.

Divi. Hor. 4. Carm. 2. 38.

Nox. Stat. 10. Theb. 220. —— iterum ecce benignæ
Noctis aves sequor.

Numen. Hor. 4. Carm. 4. 74.

Oratio. Cic. 2. Off. 48. Præcipiunt, ut oratione benigna multitudinis animos ad benevolentiam alliciant.

Præda, pro Magna. Ovid. 5. Fast. 174.

Sermo, Jucundus. Hor. 1. Epist. 5. 11. — impune licebit
Æstivam sermone benigno tendere noctem.

Tellus: i. e. Ferax. Plin. de Ægypto, Nulla est benignior tellus, nullus ager feracior, i. e. Quæ plus fructus reddat.

Temperies mentis benigna. Claud. Epithal. Pallad. 64.

Terra, frugifera. Tibul. 3. 3. 6.
Et magnas messes terra benigna daret.

Teste sub benigno vivere. Claud. 2. in pr. Conf. Stil. 124.

Vena ingenii. Hor. 2. Carm. 18. 7.

Verba. Propert. 1. 10. 24. Idem 3. 13. 42.

Vultu ac sermone benigno. Liv. 8. Bell. Pun. 26. Ut per idoneos homines, benigno vultu ac sermone in hospitium invitatos, sopitosque vino vincirent.

Vultum servat fortuna benignum. Hor. 1. Epist. 11. 20.

Benignus vini somnique. Hor. 2. Serm. 3. 3. i. e. Largus vini & somni, sive Vino & somno large indulgens.

Compar.

Compar. Benigniores quam res patitur. Cic. 1. Off. 14.
Benigniora verba. Liv. 21. 19. conf. Plaut. Trin. 2. 4. 58.
Superl. Benignissimum inventum. Plin. 35. 2. conf. Sen. de Benef 7. 14.

Benigne, [φιλοφρόνως, ἐλευθερίως] Liberaliter, sive Large & abunde. Ter. Hec. 5. 2. 1. Nihil apud me tibi defieri patiar, quin quod opus sit, benigne præbeatur. Ubi Donatus; Benigne, Large, hoc enim est gratius, non solum præbere, sed benigne præbere.
Benigne præbet octo portus. Plin. lib. 5. cap. 31.
Benigne, Clementer. ut, Benigne attenteque aliquem audire. Cic. pro Cluent. 8.
Benigne audire legationem alicujus. Liv. 1.
Benigne. Adverb. blande recusantis. Hor. 1. Epist. 7. 62.

—— quid multa? benigne
Respondet.

Est enim perinde ac si diceret, Excusatum me habeas: ut apud Aristoph. in Ranis, κάλλιστ' ἐπαινῶ, quod est Laudo, renuentis est: & apud Terentium, Recte. Itaque illud ejusdem Epist. v. 16. in eundem accipiendum sensum esse arbitror,

—— at tu quantumvis tolle: benigne.

ut hoc respondentis sit, & belle recusantis. Turneb. Adverf. 5. 13. Lambinus exponit, Benigne, i. e. Liberaliter. conf. Causaub. Lect. Theocr. cap. 16.
Defendere benigne. Cic. pro Flacc. 54. Sed exponam quid in re sit: ut quamobrem ista civitas neque severe Flaccum oppugnarit, neque benigne defenderit, scire possitis.
Dicis benigne. Ter. Phorm. 5. 8. 62. At ego ecastor posthac tibi quod potero, & quæ voles faciamque & dicam. P. benigne dicis. N. pol meritum est tuum. conf. Plaut. Truc. 1. 2. 27.
Facere benigne. Ter. Adel. 5. 4. 24.

Age, age, nunc experiamur contra hæc quid ego possiem
Blande dicere, aut benigne facere, quando huc provocat.

Benigne fieri. Cic. 1. Off. 42. Videndum est enim primum ne obsit benignitas & iis ipsis quibus benigne videbitur fieri, & ceteris. Idem 2. Off. 52. Nam aut opera benigne fit indigentibus aut pecunia.
Invitari benigne. Cic. 3. Att. 4. Adhuc invitamur benigne.
Monstrare viam benigne, cui Gravate opponitur. Cic. pro Balb. 36. Comes, benigni, faciles, suaves homines esse dicuntur,

—— qui erranti comiter monstrat viam.

Benigne, non gravate, *communiter* quidem certe non convenit.
Compar. Hor. 1. Carm. 9. 6.

—— atque benignius
Deprome quadrimum Sabina,
O Thaliarche, merum diota.

Benignius, i. e. Liberalius.
Benignius dare operam. Plaut. Merc.
Superl. Benignissime communicare. Cic. 1. Verr. 33. Sunt alia magis occulta furta, quæ ille, ut istius credo, animos atque impetus retardaret, cum Quæstore suo benignissime communicavit.
Benignissime promittere. Cic. 4. Verr. Aliis, si laudarent, benignissime promittere.

Benigniter, pro Benigne. Titinn. Nimium te patrocinari censeo benigniter. Nonius 11. 9.

Benignitas, ātis. f. [χρηστότης, ἐλευθεριότης] Liberalitas & beneficentia. Ter. Eun. 1. 2. 84. Num solus dona dat? nuncubi meam benignitatem sensisti in te claudier? Ubi Donatus, Intelligit se & dona obtulisse, & id benigne sæpe fecisse: nam plerumque ingrata dona sunt, in quibus benignitas non apparet: quæ aut in quantitate rerum est, aut in facilitate præstantis. conf. Hor. Epod. 1. 31. & Nep. 20. 2. 2. Cic. 1. Off. 24. Ne major benignitas sit, quam facultas.
Inter Liberalitatem, Benignitatem, & Comitatem videtur nescio quid interesse, ut ex verbis Ciceronis apparet, lib. 5. de Fin. 65. Justitia (inquit) dicitur cui sunt adjunctæ pietas, liberalitas, benignitas, comitas, quæque sunt generis ejusdem.
Benignitas, Clementia. Plaut. Merc. prol. 15.

Sed ea ut sim implicitus dicam, si opera est auribus,
Atque ad vortendum huc animum adest benignitas.

Adduci benignitate. In ADDUCO.
Audire summa cum benignitate. Cic. pro Sext. 31. Et si me attentissimis animis summa cum benignitate auditis, Judices, &c.
In audiendo benignitas. Cic. pro Domo 32. Vestra in me attente audiendo benignitas provexit orationem meam.
Conferre benignitatem in aliquem. In CONFERO.
Amicorum benignitas exhausta est in ea re, quæ nihil habuit præter dedecus. Cic. 4. Att. 2.
Dei benignitate. Cic. pro Rosc. Com. 33. Nunc deûm immortalium benignitate, omnium fortunæ sunt certæ.
Naturæ benignitas. Cic. 2. de Nat. Deor. 131. Sed illa quanta benignitas naturæ, quod tam multa ad vescendum, tam varia, & tam jucunda gignit?

B O O

Boo, Boarius, V. BOS.

Boōpes, ĕdis. [βοώπης] Cerefolium. Apul. de Herbis, cap. 104.

Booscœte, [Βοὸς κοίτη] Hellesponti urbs est quæ Helgas & Germanicopolis postea dicta est. Auctor. Plin. lib. 5. cap. ult.

Boosura, [Βοὸς οὐρὰ] Latine Bovis cauda; Urbs est Cypri insulæ, cui vicina est Treta & Palæpaphus, quæ antiquum Veneris templum habet. Auctor. Strabo lib. 14.

Boōtes, is, & æ. sive **Bootus**, i. m. [βοώτης] a Bove deductum nomen. Lat. dicere possumus Bubulcum: est autem Cæleste sidus, quod Arctophylax vocatur, & more bubulci, sequi plaustrum videtur. Juven. 5. Sat. 23.

Sideribus dubiis, aut illo tempore, quo se
Frigida circumagunt pigri serraca Bootæ.

[Circuagunt legendum videtur. Quidni enim, ut Circueo?
Fuit autem Bootes, ut refert Hyginus, Jovis ex Callisto filius, nepos Lycaonis regis Arcadiæ, qui una cum matre in cælum est translatus, & illi velut custos appositus. Cic. 2. de Nat. Deor. 109. Septem autem triones sequitur,

Arctophylax, vulgo qui dicitur esse Bootes;
Quod quasi temone adjunctam præ se quatit Arctum.

Aratus,

Tardus in occasum sequitur sua plaustra Bootes.

Axis Bootis. Avien. Perieg. v. 405.
Comes Bootæ. Ovid. 2. de Arte Am. 55.

Sed tibi non virgo Tegeæa, comesque Bootæ,
Ensiger Orion, aspiciendus erit.

Ora Bootis. Avien. Perieg. v. 846.
Plaga dura Bootis. Idem ibid. v. 456.
Actæus Bootes. Valer. 2. Argon. 68.

—— quo sidere vibret
Ensis, & Actæus niteat qua luce Bootes.

Cadens Bootes. Virg. 1. Georg. 229. Cadens, Occidens: verno scilicet tempore, tunc enim Bootes occidit. Servius.
Iratus Bootes. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 225.

Verna nec iratum timeant virgulta Booten.

h. e. Infestum & noxium. Plin. lib. 18. cap. 28. Tempestates, grandines, procellæ, ceteraque similia ab horridis sideribus exeunt, veluti Arcturo, Orione, Hœdis.
Piger Bootes. Claud. lib. 2. de Rapt. Proserp. 190. Ovid. 3. Fast. 405.

Sive est Arctophylax, sive est piger ille Bootes.

Tardus. Ovid. 2. Met. 172.

Te quoque turbatum memorant fugisse Boote,
Quamvis tardus eras, & te tua plaustra tenebant.

Auferre ex oculis Booten dicitur Aurora, quando diescit. Ovid. 5. Fast. 733.

Auferet ex oculis veniens Aurora Booten.

B O P

Bopgyrus, i. m. Piscis nomen est, in Ponto nascens, & in scopulis vivens, ut ex Ovid. refert Plin. lib. 32. cap. 11. [Sed pro Bopgyrum Hard. ex Ovid. Bovem, Cercyrum reposuit.

B O R

Borama, Phœniciæ urbs est non procul a Beryto, & Byblo, ut auctor est Strabo lib. 16.

Borcani, Populi Hirpinorum in Italia, non procul a Collatinis. Plin. lib. 3. cap. 11.

Borcobæ, Thraciæ oppidum Eumeniæ & Parthenopoli vicinum. Plin. lib. 4. cap. 11.

Borea, æ. f. Gemma est e Iaspidum genere. Plin. lib. 37. cap. 8. Quarta apud eos vocatur Borea, cælo autumnali matutino similis: & hæc erit illa, quæ vocatur aërizusa. Similis est & Sardæ, imitata & violas. Quidam Boria scribunt.

Borea, Oppidi Hispaniæ nomen, quod a Sex. Pompeio captum est, ut scribit Cic. 16. Att. 4. Si sana lectio est.

Borĕas, æ. m. [Βορέας] Ventus Aquilo. Nonius, Boream, hoc est Aquilonem, ἀπὸ τῆς βοῆς, quod sonorus sit & procellosus. Nepos 1. 2. 4. Cum vento Borea profectus eo pervenisset. Quod antiquæ elegantiæ esse tradit cl. Gesner. Virg. 1. Georg. 93.

—— aut Boreæ penetrabile frigus adurat.

Alpini Boreæ. i. e. Flantes de Alpibus. Virg. 4. Æn. 542.

Ac veluti annosam valido quum robore quercum
Alpini Boreæ nunc hinc, nunc flatibus illinc
Eruere inter se certant.

Arctous. Sen. in Troade 5. Arctoi Boreæ dissipat impetus.
Frigus Boreæ. Virg. 1. Georg. 93.
Furiæ Boreæ. Stat. 9. Theb. 533.

—— Getico qualis procumbit in Æmo
Seu Boreæ furiis, putri seu robore quercus,
Cælo mista comas.

Gelidus. Ovid. 2. Amor. 11. 10.

—— Eurosque timebo,
Et gelidum Boream, præcipitemque Notum?

Gravis. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 70.
Hæmonius. Sil. lib. 10. 10.

—— velocius inde
Hæmonio Borea, pennaque citatior ibat.

Hispidus glacie nivali. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 71.
Horrifer. Ovid. 1. Met. 65.

—— Scythiam, Septemque triones
Horrifer invasit Boreas.

Hybernus. Stat. 5. Silv. 1. 82.

Quid Boreas hybernus agat.

Præceps. Ovid. 2. Met. 185.

—— et acta
Præcipiti pinus Borea.

Sævus. Catul. 23. 3.
Sarmaticus. Sen. Thyest. 127.

Quas quum Sarmaticus tempore frigido
In summis Boreas composuit jugis.

Scythicus. Stat. 5. Theb. 346.
Siccus. Sen. OEth. 8. Et siccus Boreas ferit.
Spirans. Virg. 2. Georg. 316.

Tellurem Borea rigidam spirante movere.

Trux. Virg. 1. Georg. 370.

At Boreæ de parte trucis qui fulminat.

Excludere Boream. Lucan. lib. 4. 61.

Cynthia quo primum cornu dubitanda refulsit,
Exclusit Boream.

Expellere Boream. Sen. OEth. 2. Quum Boream expulit Africus.
Boreas, nomen fuit Thracis cujusdam, Strymonis filii. Hic rapuit Orithyiam Erechthei Athenarum regis filiam. Unde poetis fabulandi occasio est subministrata, Orithyiam a Borea vento fuisse raptam, eique Zethen & Calain peperisse. V. Ovid. Met. 1. 6. Fab. 9.

Borealis, e. Adj. ut, Borealis fusus ab alto. Avien. Perieg. v. 84.
Arctos Borealis. Avien. Perieg. v. 242.
Cæli Borealis tramite. Idem Arat. 964.
Flamina Borealia. Idem ibid. 951.
Motus Borealis. Isidor. 3. 32. [Immo Axis.

Borĕus, vel **Boræus**, [Βόρειος] Adj. ut, Polus Boreus, i. e. Septentrionalis, sive Arcticus.
Axis Boreus. Ovid. 4. Trist. 8. 41.

Vita procul patria peragenda sub axe Boreo est. V. Hygin. Astr. 3. 29.

Borostŏma, ătis. n. [Βορεόστομα] Danubii fluminis unum ex ostiis. Ex eodem alveo & super Istropolin lacus gignitur LXIII. M. passuum ambitu, Halmyrin vocant. Secundum ostium, Naracustoma appellatur. Tertium, Calonstoma juxta insulam Sarmaticam. Quartum, Pseudostoma, & in insula

insula Conopon diabasis. Postea Boreostoma & Spireostoma. Singula autem ora tanta sunt, ut prodatur in XL. M. passuum longitudinis vinci mare, dulcemque intelligi haustum. Verba sunt Plinii de Danubii ostiis, lib. 4. cap. 12.

BORGODI, Asiæ populi in insula Asgilia, teste Plin. lib. 6. cap. 28. in descriptione Arabiæ.

BORION, [Βόρειον] Africæ promontorium, quod majorem Syrtim includit. Plin. lib. 5. cap. 4. Promontorium quod majorem includit, (Syrtim intelligit) Borion appellatur. i. e. Boreale.

BORITH, Herba saponaria. De hac herba sic Isidor. 16. 2. Crepitat in aqua, quomodo calx viva, & ipsa quidem disperit, sed aquam lavationi aptam reddit. Jo. Mich. Langius Dissert. edidit, & saponem vel smegma esse contendit: sed Ol. Rudbeck. purpuram vel coccum fuisse statuit. conf. Vulg. Interpr. Ierem. 2. 22. & Mal. 3. 2.

BORMANNICO, Oppidum est Narbonensis provinciæ, in agro Cavarum situm. Plin. lib. 3. cap. 4. Sed Hard. ex MSS. distinguit: Bormanni, Comacina.

BORON, est Troglodytarum oppidum. Plin. lib. 6. cap. 29.

BORRU, Arianæ regionis flumen est. Plin. lib. 6. cap. 23.

BORSIPPA, est Babyloniæ, quæ Mesopotamiæ conjuncta est inter Euphratis conversiones, urbs, Dianæ & Apollini sacra, in qua maximum lanificium est, & maxima vespertilionum multitudo, qui longe majores sunt, quam qui in ceteris locis capiuntur, & in esum condiuntur. Strab. lib. 16.

BORSYCITES, Plin. lib. 37. cap. 11. Gemma est, in nigro ramosa, candidis aut sanguineis frondibus.

BORUSSIA, æ. f. Germaniæ regio, quæ & Prussia dicitur, & Prutenia. V. Geogr.

BORYPTES, Gemma. [Immo Barippe. V. BAROPTENUS.

BORYSTHENES, [Βορυσθένης] Quartus Scythiæ fluvius secundum Istrum omnium maximus: & non modo Scythicorum fluviorum longe uberrimus, sed etiam ceteris uberior præter Ægyptium Nilum, cum quo non licet alium comparare. Ceterum uberrimus est Borysthenes pascua præbens amœnissima & accommodatissima pecoribus, necnon optimorum ac singularium affatim piscium. Idem ad potandum suavissimus, liquidus inter turbidos fluens. In cujus quoque ostio ingens vis salis sua sponte concrescit: præbet idem ingentia cete spinis carentia. Verba sunt Herodoti in Melpomene 53. De Borysthene Plin. Strabo, Solin. sed omnium diligentissime Herodotus. Nunc vulgo vocatur *Neper* a Turcis.

Borysthenes, is. m. Oppidum est, quod Borysthene amne alluitur: unde & nomen accepit. Alio nomine Olbia dicitur, teste Strab. lib. 7. & Ptolem. lib. 3. cap. 5. Pomp. Mela Borysthenidem appellat lib. 2. 1.

Est & Insula ejusdem nominis, ante fluvii hujus ostia sita, cujus etiam meminit Ptolem. l. c.

Lacus quoque est ejusdem regionis, qui & ipse Borysthenes appellatur. Plin. lib. 4. cap. 12.

Borysthenes, Hadriani Equus, cui mortuo sepulcrum struxit, columnam posuit & conscripsit epitaphium. V. Barth. Adversf. 23. Cæl. Rhod. 21. 31. Casanb. & Salmas. in Spart. Hadr. cap. 20. & Lex. Pitisc.

BORYSTENIDÆ, arum. m. Populi ad Borysthenem amnem, Pompon. 2. 1. Tum Borysthenes (inquit) gentem sui nominis abluit. V. BORYSTHENITES. Hyberni Borysthenidæ. Propert. lib. 2. 7. 18.

Gloria ad hybernos lata Borysthenidas.

BORYSTHENIUS, [Βορυσθένιος] Adj. Ovid. 4. de Pont. 10. 53.

Cumque Borysthenio liquidissimus amne Dyraspes.

BORYSTHENITES, æ. m. [Βορυσθενίτης] Gentile nomen Bionis. V. Diog. Laert. l. 4. S. 46. [Nec aliud gentis nomen Melam l. c. & Plin. l. 4. c. 12. intelligere puto. Alterum poëticum est.

B O S

Bos, bovis, c. [βοῦς] dat. & abl. plur. bobus per syncopen facit, & more veterum bubus. Columel. lib. 2. Nihil dubium quin equis melius, quam bubus res conficiatur. conf. Plin. 38. 45. Plaut. Most. 1. 1. 59. Liv. 22. 10. & Tacit. Germ. 40. 5. Cic. de Senect. 33. Olympiæ per stadium ingressus esse Milo dicitur, quum humeris sustineret bovem vivum.

Bos, nomin. & voc. sing. producitur; sicut Bobus dat. & abl. pl. Nam reliqui omnes casus brevem habent syllabam primam: Servius in Virg. 8. Ecl. 86. Juven. 2. Sat. 123.

Scilicet horreres, majoraque monstra putares,
Si mulier vitulum, vel si bos ederet agnum? Lucret. 6. 1129.
Consimili ratione venit bubus quoque sæpe
Pestilitas. Exempla plura habes infra.

Bos Taurum, Vaccamque comprehendit, præter suum proprium significatum. Valla lib. 4. cap. 42.

Bos, Nummum aliquando significat, quod antiqua pecunia quædam boves signatos haberet, quædam etiam pecudes, unde nomen pecuniæ tractum. Plin. lib. 18. cap. 3. Servius rex, ovium boumque effigie primus æs signavit. Plaut. Persa 2. 5. 16. Boves bini hic sunt in crumena. Unde tractum proverbium, Bos in lingua: In eos qui non audent libere quod sentiunt dicere. Translatum vel a robore animantis, quasi linguam opprimens, non sinat eam loqui: vel hinc quod Atheniensium numisma quondam bovis obtinuit figuram. V. Erasmi Chil. Posterior sententia præferenda, de qua V. Auctores quam plurimos in Lex. Pitisc.

Bos Camurus, Patulus, Lævus, Licinus qui dicatur, docet Jun. Philarg. ad Virg. 3. Georg. 55. V. de singulis f. l.

Bos Cyprius, In brutum ac stolidum jaci solitum, propterea quod Cyprii boves magis bruti ferantur, quippe qui stercore humano pascantur. V. Plin. lib. 28. cap. ult. Refertur proverbium a Suida.

Lucæ boves vocantur Elephanti. Plin. lib. 8. cap. 6. Elephantes Italia primum vidit Pyrrhi regis bello, & boves Lucas appellavit in Lucanis visos, anno Urbis CCCCLXXII. conf. Lex. Pitisc. Sen. in Hippol. 351.

Amat insani bellua Ponti,
Lucæque boves. vendicat omnes
Natura sibi. Merito explodit hic eos qui Luci boves legunt, & Silvestres interpretantur Delrius.

Sescenar bos. V. SESCENAR.

Arator bos. Suet. Vesp. cap. 5.

Armenta boum. Virg. 2. Georg. 220.

—— hinc armenta boum, meritosque juvencos.

Cædes boum. Ovid. 11. Met. 370.

—— neque enim jejunia curat
Cæde boum, diramque famem finire.

Capita boum, pro Bobus ipsis. Virg. 5. Æn. 61.

Bina boum vobis Troja generatus Acestes
Dat numero capita in naves.

Corpora boum. Virg. 4. Georg. 197.

Cura boum. Virg. 1. Georg. 3.

Custos boum. Ovid. 1. Epist. 103.

Labores boum diluit ruens Æther. Virg. 1. Georg. 325.

Et pluvia ingenti sata læta, boumque labores
Diluit.

Labores boum experiri. Virg. 1. Georg. 119.

—— hæc quum sint hominumque boumque labores
Versando terram experti. [Inscite. V. Serv.

Labores boum sternit torrens. Virg. 2. Æn. 306.

—— sternit sata læta, boumque labores,
Præcipitesque trahit silvas.

More bovis. Ovid. in Ibin, 440.

Utque ferox Phalaris, lingua prius ense resecta,
More bovis Paphio clausus in ære gemas.

Mugitus boum. Virg. 2. Georg. 470.

—— at frigida Tempe
Mugitusque boum, mollesque sub arbore somni,
Non absunt.

Pestis acerba boum. Virg. 3. Georg. 419.

Terga boum. Virg. 5. Æn. 405. de Erycis cæstibus.

—— tantorum ingentia septem
Terga boum plumbo insuto, ferroque rigebant.

Usus boum. Virg. 3. Georg. 211.

Sive boum, sive est cui gratior usus equorum.

Æripes bos. Ovid. 6. Epist. 32.

Narrat & æripedes Martis arasse boves. V. ÆRIPES.

Agenoreæ boves. Ovid. 24. Epist. 42.

Inter Agenoreas constiteratque boves. de Jove in bovem converso.

Albis bobus venerari deos. Hor. Carm. secul. 49.

Cerebrosus bos. In CEREBRUM.

Contumaces boves. In CONTUMAX.

Cruda bos. Hor. Epod. 8. 6. h. e. Cibum male coquens seu digerens, ob idque alvi fluxum patiens.

Disjunctum bovem curare. Hor. 1. Epist. 14. 28.

Erytheides boves. Ovid. 1. Fast. 543.

Ecce boves illuc Erytheidas applicat heros. De Hercule, qui Geryoni in Erythea Hispaniæ insula juxta Gades regnanti, boves abstulit. V. Strab. lib. 3. Plin. lib. 4. cap. 22. Melam lib. 3. supra in ERYTHEA.

Fessi boves. Hor. Epod. 2. 63.

Videre fessos vomerem inversum boves
Collo trahentes languido.

Firmius bove. Ovid. 1. de Ponto 5. 11.

Cernis ut in duris (& quid bove firmius?) arvis
Fortia taurorum corpora frangat opus?

Forda. Ovid. 4. Fast. 631.

Pontifices forda sacra litate bove. Dicitur autem Forda bos, Quæ fert in ventre, a ferendo, ut Varro auctor est, 5. 3. conf. Lex. Pitisc. in Fordicidia.

Formosæ. Ovid. 1. de Arte Am. 296.

Invida formosas oderat illa boves.

Iberus bos. Ovid. 14. Met. 12.

Dives ad Oceanum bobus Jove natus Iberis. De Hercule, qui Geryoni in Iberia, id est Hispania regnanti, boves abstulit.

Immunis aratri. Ovid. 3. Met. 11.

Incustoditæ. Ovid. 1. Fast. 545. —— vagantur
Incustoditæ lata per arva boves.

Indigena. Ovid. 3. Amor. 13. 4.

Casta sacerdotes Junoni festa parabant,
Et celebres ludos indigenamque bovem.

Indomita. Valer. 4. Argon. 362.

Insana. Ovid. 14. Epist. 108.

Exuit insanæ pellicis ora bovis. Io Inachi filiam intelligit, quæ ab Jove compressa, subitoque Junonis interventu in vaccam mutata, tandem furiis agitata in Ægyptum pervenit: ubi pristinæ formæ reddita, & mentis compos facta, Isis dea vocata est.

Intacta. Hor. Epod. 9. 22.

—— tu moraris aureos
Currus, & intactas boves. i. e. Quæ jugum non sunt passæ, & indomitæ ad sacrificium triumphi.

Lectus. Ovid. 6. Met. 323.

Impatiensque viæ genitor deducere lectos
Jusserat inde boves.

Macri. Juven. 14. Sat. 146.

Minaces. Ovid. 11. Met. 37.

—— cornuque minaces
Divulsere boves.

Misera. Valer. 4. Argon. 395. De Io Inachi filia loquens;

—— primo vestigia visu
Fugit: & in miseræ rursus bovis ora recurrit.

Mutili. In MUTILUS.

Omnivoræ boves. In OMNIVORUS.

Opimi boves. In OPIMUS.

Otiosus. Hor. 3. Carm. 18. 12.

Festus in pratis vacat otioso Cum bove pagus.

Passa jugum bos. Ovid. 2. Met. 10.

Bos tibi, Phœbus ait, solis occurret in arvis
Nullum passa jugum.

Patuli. in PATULUS.

Pavidi. Claud. in sec. Conf. Stil. 332.

Perdomiti. in PERDOMO.

Piger. Hor. 1. Epist. 14. 43.

Optat ephippia bos piger.

Profu-

Profugæ. Propert. lib. 4. 1. 4.
Ruricolæ. Ovid. 1. Fast. 384.
—— animam quum ponat in aris
Lanigerumque pecus, ruricolæque boves.
Sacri. Ovid. 4. Fast. 476.
Sacrorumque Melan pascua læta boum.
Sarmatici. Ovid. 3. Trist. 10. 34.
Ducunt Sarmatici barbara plaustra boves.
Tardi. Ovid. 1. Amor. 13. 16.
Prima vocas tardos, sub juga panda boves.
Torva. Virg. 3. Georg. 51. —— optima torvæ
Forma bovis.
Triumphatus. Ovid. 3. Fast. 732. h. e. In triumphi sacrificio occisus.
Tutus. Hor. 4. Carm. 5. 17.
Tutus bos etenim rura perambulat.
Vetulus. Juven. 10. Sat. 268.
Et ruit ante aram summi Jovis, ut vetulus bos.
Vincti. Ovid. 7. Met. 439.
Amovere boves per dolum. Hor. 1. Carm. 10. 9.
Te boves olim nisi reddidisses
Per dolum amotas, &c.
Arare bobus. Ovid. 5. Epist. 116.
Non profecturis littora bobus aras. h. e. Operam perdis & frustra laboras.
Arat bos. Ovid. 15. Met. 470.
Bos aret, aut mortem senioribus imputet annis.
Cædere boves. Ovid. 3. ex Pont. 4. 82.
Conterere. Lucret. lib. 2. 1161. i. e. Assiduo labore vexare.
Curare. In CURO.
Disjungere. Juven. 5, Sat. 118.
Domitare. Virg. 1. Georg. 285.
Et prensos domitare boves.
Ederet agnum bos. V. supra, Bos, nomin. &c.
Enecare arando. Hor. 1. Epist. 7. 87.
—— bos est enectus arando.
Errant boves. Virg. 1. Ecl. 9.
Fatigare boves. Hor. 3. Carm. 6. 43.
—— & juga demeret
Bobus fatigatis.
Mactare. Ovid. 20. Epist. 181.
Non bove mactato cæleſtia numina gaudent,
Sed quæ præstanda est, & sine teste, fide.
Pascere. Virg. 1. Ecl. 46.
Pascite, ut ante, boves pueri, submittite tauros.
Pasti. Virg. 5. Ecl. 25.
Non ulli pastos illis egere diebus
Frigida, Daphni, boves ad flumina.
Petere cornu bos dicitur, quo alludens Hor. 2. Serm. 1. 55.
Ut neque calce lupus quenquam, neque dente petit bos.
Placare deos bove. Hor. 1. Epist. 17. 58.
Vir bonus, omne forum quem spectat, & omne tribunal
Quandocunque deos, vel porco, vel bove placat.
Quærere ad sacra. Virg. 3. Georg. 532.
Subjicere boves aratro. Ovid. 15. Met. 618.
Quantum depresso subjectis bubus aratro.
De bove loquente sæpe in prodigiis Jul. Obseq. ut cap. 103. Idem cap. 74. conf. Liv. 3. 10. pr. & 24. 10. extr.

BOALIA, [βουφόνια] Ludi diis inferis consecrati. Perott. V. BUBETIÆ.

BOARIUS, Adj. [βοϊκός] Quod ad boves pertinet. ut, Boarium forum. Festus, Boarium forum Romæ dicebatur, quod ibi venderentur boves. Hujus Fori boarii meminit Plin. lib. 28. cap. 2. & lib. 34. cap. 2.
Arva boaria, in quibus Boarium forum Romæ fuit. Propert. 4. 10. 19.
Arvaque mugitu sancite boaria longo,
Nobile erit Romæ pascua nostra forum.
Boaria lappa, Herbæ nomen apud Plin. lib. 26. cap. 11. V. LAPPA.

BOO, [βοάω] āre. est Clamare: & boum est proprium, etiam ab ipsa voce; quemadmodum Baubare, canum: fictitia enim sunt vocabula. Boo autem a Græco descendit βοάω, quod est clamo. Plaut. Amph. 1. 1. 77. Tela frangunt, boat cælum fremitu virûm. Apul. 3. Flor. Tragœdi adeo, ni cotidie proclament, claritudo arteriæ obsolescit: igitur identidem boando purgant ravim.

BOANS, antis. ut, Vox boans. Ovid. 3. de Arte Am. 450.
Redde meum, toto voce boante foro.

BOO, īre. Idem. Pacuvius Medea, Clamore & sonitu colles resonantes bount. Varro Parmenone, Exeunt citi, strepunt, bount. Nonius 2. 80. Antiquum est & inusitatum. [Videtur non Bount, sed Boant apud Non. legendum. Nam jungit ibidem τὸ Reboare.

BOVO, [βοΐζω] āre. Bovare dicuntur boves, quum vocem emittunt. Varr. lib. 6. de L. L. 5. Clamore bovantes, ex Ennio. Boare autem magis est in usu.

BOVATIM, Adv. ad similitudinem bovis. Nigid. Figulus apud Non. 1. 190. Sunt etiam assimilanter dicta hæc, Canatim, Suatim, Bovatim, quæ ab animalibus sumuntur.

BOĀTUS, ûs. m. Apul. 3. Milef. p. 130. Præconis amplo boatu citatus accusator.

BŎVĬCIDIUM, i. n. [βουθυσία] a Bos & Cædo. Solin. cap. 2. Inter ritus sacrorum factis bovicidiis.

BŎVĪLE, is. n. ut, Cervus se bovili condidit. Phædr. 2. 8. 4. V. Charif. p. 81. & mox BUBILE.

BOVILLUS, [βοϊλός] Adj. a Bove: ut, Bovilla caro. Oct. Horat. 1. 7. Plin. Bovillæ carnis jure facile curatur. [suspect.] Vulgo Bubulæ.

BOVĪNUS, a, um, ut Medulla bovina ap. Theodor. Priscian. Med. Antiq. de Diæta cap. 15.

BOVĪNOR, āri. proprie est Bovis strigantis in arando; per metaph. de Homine tergiversante dicitur. Bovinatur, conviciatur. Festus.

BOVINATOR, ōris. m. Nonio 2. 84. est idem qui Malitiosus & tergiversator dicitur. Lucil. ibid. Bovinator ore improbus duro. conf. Gell. 11. 7. In Gloss. Isid. Bovinator, inconstans.

BUBĂLUS, i. m. [βούβαλις & ος] a Bove dicitur; Silvestris bos, colore niger, quo nunc passim ducendo currui & vehendis oneribus, ac etiam terræ arandæ utuntur. Apud veteres non erat in usu. Ex Africa primum id animal allatum proditur. Imperitum vulgus Uros quoque Bubalos vocat, a Bovis quadam similitudine, excellenti & vi, & velocitate animal. Perott. ex Plin. lib. 8. cap. 15. Martial. lib. 1. 23.
Illi cessit atrox bubalus, atque bison. Visuntur Romæ permulti bubali. vulgus Italorum adhuc vocat Bufalum, immutata tantum una litera: Galli *Un buffle*.

BUBALĪNUS, a, um. ut, Laridum bubalinum. Vopisc. in Probo cap. 4. conf. Ulp. 34. ff. t. 2. l. 25. §. 5.
Bubalina Stragula, [βουβάλινα ψιάθη] a Jureconsulto dicta sunt, Quæ equis insterni solebant: ex pellibus enim bubalinis fiebant antiquitus stragula ad equos. Hæc Bayfius. Eadem quoque ratione nos Thoracem bubalinum dicere possumus, Qui ex corio bubalino factus est. *Un colet de buffle.*

BUBĂLIS, e. Idem. ut, Bubale frustum. Petron. cap. 35. Sed Bubulæ Docti emendant.

BUBALION, i. n. Cucumis silvaticus. Apul. de Herb. 113.

BUBETIÆ, vel potius Bubetii ludi, quos veteres a bobus pecoreque appellarunt, qui & Boalia, boum gratia instituti. In eo enim festo solennis boum & taurorum venatio fieri solebat, quemadmodum nunc quoque Venetiis & fere per totam Italiam fieri solet eo die qui Quadragesimæ proximus est. Plin. lib. 18. cap. 3. Ludos boum causa celebrantes, bubetios vocabant.

BUBĪLE, sive BOVĪLE, is. n. [βούσταθμον, βουστάσια] Locus ubi boves morantur. Plaut. Perf. 2. 5. 18. Enim metuo ut possim in bubile rejicere, ne vagentur. Quædam exemplaria hic legunt Bubilem m. gen. Columel. lib. 1. cap. 6. Domitis armentis duplicia bubilia sint, hyberna, atque æstiva. Cato cap. 4. Bubilia bona, beneque ædificata, bonas præsepes, faliscas habeant clatratas. conf. Varr. de L. L. 7. 30.
Varro negat dici Bovile, sed tantum Bubile. H. St. Et negat quidem duobus locis p. 94. & p. 110. ed. tert. Steph. V. tamen locum Charif. supra in BOVILE adductum.

BUBŌNA, æ. f. Dea boum apud antiquos. August. de Civ. Dei 6. 9. Stuck. de Sacrif. p. 35. Cæl. Rhod. 21. 34. Gyrald. Synt. Deor. 1. p. 55. G.

BUBSEQUA, æ. m. Idem ac Bubulcus. Sidon. 1. Epist. 6. Apul. 8. Met. p. 138. Scribitur & Bobsequa. V. Ind. Elmenhorst.

BUBULCUS, i. m. [βουκόλος, βοώτης] Qui vel bobus arat, vel boves fundi aratorios pascit. Cic. 2. de Divin. 50. Ejus aspectu quum obstupuisset bubulcus, clamoremque, &c Juven. 11. Sat. 151.
Ferox bubulcus. Ovid. 4. de Pont. 7. 10.
Ipse vides, onerata ferox ut ducat Iazyx
Per medias Istri plaustra bubulcus aquas.
Sauromates bubulcus. Ovid. 3. Trist. 12. 30.
Stridula Sauromates plaustra bubulcus agit.
Tardus. Virg. 10. Ecl. 19.
—— tardi venêre bubulci. conf. Columel. 1. 6. & 9. & Plin. 18. 3. vel Lex. Pitisc. Supra BOOTES.

BŪBULCĀRIUS, i. m. Idem. Gloss. Gr. Lat. βοώτης, bubulcarius.

BUBULCĬTOR, [βουκολέω] āri. Bubulci officium facere. Plaut. Mostel. 1. 1. 50. Decet me amare, & te bubulcitarier. Nonius 2. 85. & hoc & aliud Varronis exemplum citat active. Apul. lib. 1. Flor. p. 343. Est apud illos gens, quæ nihil amplius quam bubulcitare novere. Ideoque cognomen illis Bubulcis inditum. Ita legunt Elmenhorst. & Jul. Flor.

BUBULĀRIUS, i. m. Qui offam bubulam parabat. Hieron. in Test. Grun. Porc. Bubulariis intestina. [Meminit quidem hujus Testamenti ludicri Hieronymus Proœm. in Jef. & Apolog. in Ruf. Sed auctor ejus falso perhibetur. Ceterum suspicor Bubulariis pro Botulariis scriptum esse, lapsu facili.

BUBŬLUS, [βόειος] Adj. Idem significat quod Bovinus, Quod est bovis. ut, Lac bubulum. Plin. lib. 28. cap. 13. Stomachum exulceratum lactis asinini potus reficit: item bubuli. Sic Bubulum pecus. Varro 2. de R. R. cap. 5.
Caro bubula. Plin. 28. 10.
Caseus bubulus. Suet. Aug. cap. 76.
Corium bubulum. Plaut. Pœn. 1. 1. 11.
Cottabi bubuli. Plaut. Trin. 4. 3. 4.
Monumenta bubula joco dixit Plaut. Stich. 1. 2. 6. pro loro, seu nervo bubulo, qui officii admoneat cessantes.
Bubula, absolute: & subauditur Caro. Plaut. Aul. 2. 8. 4. Agninam caram, caram bubulam. conf. Apic. 8. 5.

BUCERIÆ, [βουκολία] Boum greges. Lucret. lib. 2. 660.
Lanigeræ pecudes, & equorum duellica proles:
Buceriæque greges. Nonius. Videtur adj. idem ac Bucerus, i per epenthesin interposita. [Ex Græco βούκερως formatur βουκέριος, α, ον. pl. βουκέριαι quod adjective usurpatur, ut συγγενικαι, μυστικαι & alia id genus. Aliter Isidor. Gloss. q. non moror.

BŪCĔRUS, a, um. [βοϊκός, βούκερως] Adj. ut, Armenta bucera. Ovid. 6. Met. 395. —— armentaque bucera pavit. i. e. Boves ipsos valde cornutos: βοῦ namque particula est intensiva, κέρας autem dicitur cornu. [Inepte. Nulla est enim intensio. Rectius
Pecus bucerum de bubus dicimus. Festus.
Secla bucera. Lucret. lib. 6. 1240.
Lanigeræque simul pecudes, & bucera secla. h. e. Boves.

BUCÆDA, vel BUCIDA, æ. m. Qui cæditur loris bubulis. Plaut. Most. 4. 2. 1. Illi bucædæ erunt potius, quam ego sim restio.

BŪCĒTUM, i. n. vel pl. BUCETA. Boum pascua. Gell. 11. 1. Buceta in ea terra gigni, pascique solita sunt plurima. V. Gronov. Quidam legunt Bucera. Lucan. 9. 185.
—— calidi lucent buceta Matini. Ita MSS. tres Bersm. sed al. hic leg. Buxeta. Sidon. 2. Epist. 2. Tintinnabulati greges per depasta buceta reboantes. ubi Savaron. V.

BUCITA, orum. Pascua ubi boves cientur. Isidor. Gloss.

BŪCŎLĬCUS, [βουκολικός] Adj. ut, Carmen bucolicum, dictum a custodia boum, id est ἀπὸ τῶν βουκόλων. præcipua enim sunt animalia apud rusticos boves. Servius. conf. Isidor. 1. 38. & Voss. 3. Poet. Inst. p. 78.
Cæsura Bucolica vocatur, Quæ in quintam regionem in carmine Hexametro incidit.
Milites bucolici pro Rusticis apud Capitol. in M. Antonino Pho. p. 157. H. St. [En locum, c. 21. Cum per Ægyptum Bucolici milites gravia multa fecissent, per Avidium Cassium retusi sunt. Eademque verba in vita Cassii Vulc. auctore, c. 6. leguntur. Unde satis apparet id nomen proprium factionis, seu manus prædonum fuisse, quod ex loco, ubi consederant tractum docuit Casaub. q. V.

Modi bucolici. Ovid. 2. Trist. 5. 8.
Poema bucolicon. Columel. 7. 12.

Bucolica, orum. pl. n. pro Carmine bucolico.

Bucolicon, Species panacis herbæ, quæ panax agrestis dici potest: de qua sic Plin. lib. 25. cap. 4. Id quod e Macedonia affertur, bucolicon vocant, armentariis sponte erumpentem succum excipientibus: hoc celerrime evanescit.

Bŭcŭla, æ. f. [βοΐδιον, δάμαλις] dimin. Virg. 1. Georg. 376.
——aut bucula cælum
Suspiciens patulis captavit naribus auras. Plin. lib. 34. cap. 8. Myronem Eleutheris natum, & ipsum Ageladæ discipulum, bucula maxime nobilitavit, &c. Et Cic. 6. Verr. 135. Aut ex ære Myronis buculam? Errans bucula. Virg. 1. Georg. 11.
Perdita bucula. Virg. 8. Ecl. 86. i. e. Amore consumpta. Servius.

Bŭcŭlus, i. m. [βοΐδάριον] Columel. lib. 6. cap. 2. Quum deinde buculos comprehenderis, extra stabulum producito. i. e. Novellos boves & tirunculos.

Bos, Piscis plani genus est, quod pro spina cartilaginem habet, veluti raiæ, pastinacæ, torpedo, & similes. Plin. lib. 9. cap. 24.

Boschis, idis. f. Volucris est quæ clausa pascitur, ut anas, querquedula, &c. Columel. lib. 8. cap. 15.

Bosenses, Populi sunt civium Romanorum, in Sardinia insula, quorum meminit Plin. lib. 3. cap. 7.

Bosgoedarisa, Locus est in confinibus majoris Armeniæ situs. Auctor Strabo lib. 12.

Bosmorus, [βόσμορος] Strab. lib. 15. Frumenti religiosi genus est, tritico minus, apud Indos inter amnes proveniens, quod excussum protinus torretur: juramentoque adiguntur messores, non asportaturos prius quam coxerint, ne semen in alias terras transferri possit. Apud Diodorum Bosporum vocatum legimus, corruptis, ut videtur, exemplaribus.

Bosphŏrus, i. m. seu Bosporus, [Βόσπορος] Mare angustum significat: dictus a bovis meabili transitu, propter angustiam freti. Duo autem bosphori sunt: alter juxta Byzantium, qui Bosphorus Thracius dicitur: alter in introitu Mæotidos paludis: de quo Ovid. 3. Trist. 4. 49.
Bosphorus, & Tanais superat, Scythiæque paludes.
Bosphorus quasi Mare bovem portans Xyl. in Dionem, quod improbo, ut dixi in Annotationibus nostris. H. St.
Est item Bosphorus Stephano, Duarum urbium nomen, quarum alteram ad sinum Cimmerium, & fretum ejusdem nominis collocat, quæ & Bosphoropolis dicitur: alteram in India constituit.
Bosphorum Cimmerium, quidam ex eo dictum putant, quod Cimmerios populos habeat, qui ejus frigidissimam partem incolant. V. Plin. lib. 4. cap. 12. conf. Curt. 6. 2. 13.
Gemens Bosphorus. Hor. 2. Carm. 20. 14.
Visam gementis littora Bosphori. i. e. Perstrepentis & sonantis. Porphyr.
Insaniens Bosphorus. Hor. 3. Carm. 4. 30. i. e. Aquarum æstu furens.
Perhorrescit Bosphorum navita Pœnus. Hor. 2. Carm. 13. 14.

Bosphoranus, a, um. [Βοσπορανός] Adj. ut, Mithridates Bosphoranus. Tacit. 12. Ann. 15. 1. Sic ab Hibero distinguit scil.
Bosphoranus, Accola Bosphori. Cic. pro Lege Manil. 9. Et se Bosphoranis, finitimis suis, bellum inferre simulasset. conf. Sext. Ruf. cap. 16.

Bosphorius, aliud Adj. [Βοσπόρειος] ut, Mare Bosphorium. Ovid. 2. Trist. 298.
Egerit Ionio, Bosphorioque mari.

Bostar, Viri proprium apud veteres, Sil. Ital. lib. 3. 647.
Interea voces Jovis, atque oracula portans
Emensis aderat Garamantum lætus arenis
Bostar, & ut viso stimulabat corda tonante. V. Polyb.
Bostar proprium viri, pro Stabulo nusquam inveni, licet Calepinus ponat. Hæc Despaut. Ego puto factum ex βοστασία, seu potius βουστασία, & fortasse erratum erat apud Calepinum. H. St.

Bostra, Phœniciæ urbs ad mare sita, Byblo vicina. Strabo lib. 16. conf. Spanh. de Usu &c. Num. diss. 13. p. 612. & Ammian. 14. 8.

Bostrychus, i. vel Bostryx, ycis. m. [βόστρυχος, βόστρυξ] Muliebris capillus, cæsaries, plexi mulierum crines. in vet. Lex. Græco Lat. Cincinnus. Hinc

Bostrychītes, æ. m. [βοστρυχίτης] Gemma crinibus mulierum similis. Plin. lib. 37. cap. 10.

Bostrychus, Adj. Firmicus lib. 4. cap. 12. Spissis capillis, aut molliter flexis, vel gradata pulchritudinis venustate compositis: crispos quoque, aut crinibus bostrychis comatos, &c. βοστρυχίζομαι, calamistror, cincinnatus sum; βοστρυχίζω, comam alo. Meminit & Cæl. lib. 16. cap. 15.

B O T

Bŏtănĭcus, a, um. Adj. [βοτανικός] a Gr. βοτάνη, ad herbas pertinens. Hinc

Botanĭce, es. f. [βοτανική] Ars herbaria.

Botanicum, i. n. [βοτανικόν] Herbarium dicitur, quod ibi herbæ notentur. Isidor. 4. 10.

Botanicus, i. m. Rei herbariæ peritus.

Botanismus, [βοτανισμός] Ægyptiorum arandi modus, de quo sic Plin. ubi quid antiquitus inter arandum factitatum esset, prosequutus est, Nunc quoque, inquit, non multo graviore opera, sed tamen inarari certum est abjecta prius semina in limo digressi amnis, hoc est Novembri mense incipiente: postea pauci runcant, quod Botanismon vocant. Hæc ille lib. 18. cap. 18.

Bŏtanomantīa, [βοτανομαντεία] Magiæ species, quæ fit per herbas, qua Circen & Medeam excelluisse poetæ prodiderunt.

Botellus, V. botulus.

Bothria, [βόθρια] pl. diminut. a βόθρος, Cavitates, seu Fossulæ sunt, in quibus dentes infixi sunt. V. Galen. lib. de Ossib. c. 4. extr.

Bŏthȳnus, i. m. [βόθυνος] proprie Fossa, seu fovea, transl. Cometa figuram foveæ habens. Apul. de Mundo p. 58. & 64.

Botiæi, Thraciæ populi, quorum meminit Plin. lib. 4. cap. 11.

Botirum, [Βοτίειον Stephano] Oppidum Phrygiæ, Attæam habens paludem sale fœcundam.

Botōnes, um. & Botonini, orum. Tumores aggesta terra excitati. V. Auct. Rei Agr. p. 225. 306. &c. conf. Rigalt. Gloss. Agr. p. 294.

Botrodius, [Βοτρώδιος] Vicus non longe a Segobriga: quondam oppidum, sed a Tiber. Graccho dirutum, ut refert Polybius.

Botrus, i. m. Uva, racemus: a Græco βότρυς, quod παρὰ τὸ βῶ, τὸ ποτῶ Moschopulus deduci arbitratur. Vulg. Interpr. Mich. 7. 1.

Botruosus, a, um. [βοτρυώδης] Apul. de Herb. cap. 67. Botruosum semen.

Botryon, ōnis. m. [βοτρύων] Idem quod Botrus. Martial. lib. 11. 28.
Nec dignam toto se botryone putat. Uvæ condititiæ racemum Hen. Steph. in Gr. Thes. exponit.
Botryon, Medicamentum. Plin. lib. 28. cap. 4. Æschines Atheniensis excrementorum cinere anginis medebatur & tonsillis, uvisque & carcinomatis. Hoc medicamentum vocabat Botryon.

Botrychus, [βότρυχος] Acinorum radix est, quæ ex palmite enascitur, unde acini ipsi pendent. Ex Galen. lib. 2. de Alim. facult.

Botrys, Oppidum est Syriæ Phœniciæ. Plin. lib. 5. cap. 20.

Botrys, [βότρυς Diosc. 5. 76.] Herbæ genus quod alio nomine Ambrosia, & a quibusdam Artemisia vocatur: ita dictum, quod circa imum caulem semen habeat in ramulis uvarum modo dependens, odore vinoso. βότρυν enim Græci racemum vocant. V. Plin. lib. 27. cap. 4. conf. artemisia.

Botrys, sive Botrydion, [βοτρύδιον] Genus ornamenti muliebris apud Pollucem lib. 5. cap. 16. & lib. 7. cap. 22. quod quale sit, non recordor alicubi declaratum. Gualtherus autem utrobique reliquit vocem Græcam.

Botrȳtes, [βοτρύτης] Gemma. Plin. lib. 37. cap. 10. Botrytes alia nigra est, alia pampinea, incipienti uvæ similis. Rectius scribitur Botryites, βοτρυΐτης.

Botrytis, vel Botryītis, idis. f. [βοτρυΐτις] Cadmiæ species, quæ testudini ærariarum fabricarum uvæ modo adhæret, unde & nomen habet. V. Galen. lib. 9. Simplic. & Plin. lib. 34. cap. 10. & Cels. 6. 6. 6.

Bŏtŭlus, sive Botellus, [ἀλλᾶς, ἄντος] Farciminis genus e carne suilla: a Bolis, id est frustulis carnis, ut quidam putant, appellatus. Festus; Botulus, Genus farciminis propter connexionem, a Bolis sic appellatur. De his ita scribit Apicius 2. 5. Botulum sic facies, ex ovi vitellis coctis, nucleis pineis concisis. Cepam addes, porrum concisum, thus crudum. Miscebis piper minutum, & sic intestinum farcies. Adjicies liquamen & vinum, sicque coquas. Erat quidem botulus mensis omnibus gratus, sed in Saturnalibus celebrabatur præcipue, dum ex eo corona fieret pulti. Martial. lib. 5. 79.
Et pultem niveam premens botellus. Botellus enim est Parvus botulus. Si diligenter omnia perpenderis, tibi forte persuadebis, Botulum seu Botellum id esse farcimen, quod Galli vulgo *Bodinum* vocant, luxato ut opinor vocabulo. Martial. lib. 14. 72.
Qui venit botulus medio tibi tempore brumæ,
Saturni septem venerat ante dies. conf. Gell. 16. 7. & Pitisc. Lex.

Botularius, i. m. [ἀλλαντοπώλης] Botulorum venditor confectorque apud Senec. Epist. 57. Botularium, & crustularium, & omnes popinarum institores. Terentio Fartor dicitur q. V. s. l. conf. supra in bubularius.

B O V

Bova, Vas vinarium longum, turgidum & amplum, bovæque serpenti simile. Lucilius, Æs defraudasse cauponem, bovam luto oblevisse, tum portitores terram duxe. Explicatur & in antiquo lexico Bova, νόσος βοῶν. Turnebus. V. boa.

Bovare; Bovatim. V. bos.

Bŏvianum, [Βοϊανόν] Samnitium colonia vetus. Plin. lib. 3. cap. 12. Samnitium, quos Sabellos, & Græci Saunitas dixere, colonia Bovianum vetus, &c. V. Lex. Pitisc. meminit Cic. pro Cluent. 197.

Bovianius, Adj. [Βοϊάνιος] ut, Lustra Boviania. i. e. Saltus circa Bovianum. Sil. lib. 8. 565.
Qui Batulum, Mucrasque colunt, Boviania quique
Exercent lustra.

Bovicidium, Bovile, Bovillus. V. bos.

Bovillæ, [Βοΐλλαι] arum. Oppidum in Latio haud procul ab Urbe, via quæ ducit Ariciam, ut indicat Asconius in argum. Milonianæ. Plin. lib. 3. cap. 5. Suet. Aug. cap. 100. Pers. 6. Sat. 55.
—— accedo Bovillas
Clivumque ad Virbi.
Suburbanæ Bovillæ. Propert. lib. 4. 1. 33. conf. Ovid. 3. Fast. 667. & Lex. Pitisc. [Conf. bohillæ, ut restitui, cum in vulgatis Nonii codd. Bohilla, num. sing. legatur.

Box, bŏcis. [βῶξ] Genus piscis marini, a boando, ut putatur, dictum, cujus meminit Plin. lib. 32. cap. ult. Festo dicitur Bocas. q. V.

B R A

BR. Bonorum. [Immo Bono Reip.] BRIT. Britannicus.

Brabastēnes, Mons, quem Liv. lib. 4. Bell. Maced. decem millibus passuum a Lacedæmonia propinquum dixit. [Suspecta merito hæc sunt.

Brabeutes, æ. m. [βραβευτής] Dispensator præmiorum, seu præfectus gymnicis agonibus: Designator Latine dicitur. V. Ulp. l. Athlet. 4. Suet. Neron. cap. 53. Nec aliter certamina gymnica Græcia tota spectaverat, quam brabeutarum more, in stadio humi assidens. conf. Lips. de Amphith. cap. 20. & P. Fabrum Agonist. 1. 23. sive Lex. Pitisc. [Dicitur & Brabeus, βραβεύς. Ceterum improprie Suetonium locutum hic docet Vandale Diss. 7. quum non ipsos certaminum judices ac præsides, sed eorum ministros intelligat, qui alias Mastigophori & Rhabdophori.

Brăbīum, seu Brabeum, i. n. [βραβεῖον] Latine dicitur Victoriæ agonisticæ, seu cujuscunque Certaminis præmium. Brabium dicendum esse Latinis admonet Erasmus, non Bravium; hoc est per b literam, non per v: deinde penultima acuta, aut circumflexa, quemadmodum est apud Græcos βραβεῖον, id est brabium sive brabeum. Qui de Græcarum vocum etymologiis conscripserunt, existimant βραβεῖον, dictum a ῥάβδος, mutatis ac transpositis literulis aliquot, quod est virga, sive sceptrum. Unde qui regalia sceptra gestant, Brabeutæ dicti sunt, quod horum partes essent in certaminibus præmium addicere ei qui vicisset, nequis inter certantes oriretur tumultus. Prudent. Hymn. 5. Perist. 538.
Solus brabei duplicis
Palmam tulisti. conf. Tertull. ad Martyr. cap. 3. & Vulg. Int. 1. Cor. 9. 24.

Brabyla, æ. f. [βράβυλα] Herba est, de qua Plin. lib. 27. cap. 8. Brabyla, inquit, spissandi vim habet, cotonei mali modo, nec amplius de ea tradunt auctores.

Bracara, sive Braccara, & Bracaraugusta, [Βραυκαραύγουστα Ptolem.] conjuncte, ut Cæsaraugusta. Vulgo hodie *Braga*, cujus præsul metropoliticus, simul & primas regni Lusitaniæ appellatur. Volaterr. conf. Auson. de Urb. 9. 5. Hinc

Bracari, sive Braccari, [Βρακάριοι Ptol.] populus Hispaniæ, quorum oppidum Bracara. Bracares Plin. &

Bracarus, a, um. Adj. unde
Bracarus Conventus, unus e septem Hispaniæ. Universa enim provincia Hispaniæ dividitur in conventus septem, Carthaginensem, Tarraconensem, Cæsaraugustanum, Cluniensem, Asturum, Lucensem, Bracarum. Plin. lib. 3. cap. 3.

Bracca, æ. [βράκκα] Vestis fluxa, intonsaque, ac varii coloris: qua utebantur frigidioris plagæ homines. Diodor. lib. 6. cap. 9. de Galatis, seu Gallis. Vestes, inquit, ad terrorem intonsas, ac coloris varii ferunt: quas illi vocant braccas. Sagula gerunt virgata, hyeme quidem crassiora, æstate subtilia. Alii scribunt Brachæ per H, sed sine ratione: fit enim a Græco ῥάκκος, & per additionem β, βράκκος, unde Braccæ quasi ῥάκκαι.
Braccis usos fuisse Scythas docet Ovid. 5. Trist. 7. 49.
Pellibus & laxis arcent male frigora braccis. Et Pomp. Mela, Braccati sunt, inquit, totum corpus Sarmatæ, &, nisi qua vident, etiam ora vestiti.
De Gallis Suet. Cæs. cap. 80.
Galli braccas deposuerunt, latum clavum sumpserunt. V. Bayfium in libello de Re Vest. Hieron. in Epist. ad Fabiolam, De veste sacerdotali, & Ambros. lib. 1. de Officiis, Braccas appellant Feminalia, quibus pudibunda velantur, sicuti vulgariter appellantur. conf. omnino Lex. Pitisc.
Sic fortasse ex Gallico *Guestres* factum Segestre, nisi illud ex hoc, Vide segestre. H. St. Gall. enim *Braies*. Lat. & Braca scribitur.
Laxæ braccæ. Lucan. lib. 1. 430.
Persica bracca. Ovid. 5. Trist. 10. 31. Al. Barbara.
Sarmaticæ. Valer. 5. Argon. 424.

Braccarius, i. m. Braccarum confector. Lamprid. in Alex. cap. 24. Braccariorum, linteonum, vitreariorum, pellionum &c. vectigal pulcherrimum instituit.

Braccātus, Adj. Bracca indutus. Cic. pro Font. 23. Sic existimatis eos hic sagatos, braccatosque versari animo demisso atque humili, ut &c.
Miles braccatus. Propert. lib. 3. 3. 17. i. e. Parthus.
Braccata Gallia, Provincia Narbonensis, docente Plinio, Narbonensis, inquit, provincia appellatur pars Galliarum, quæ interno mari alluitur, Braccata ante dicta, amne Varo ab Italia discreta, Alpiumque saluberrimis Romano imperio jugis. Hæc ille lib. 3. cap. 3. Constat autem Braccatam dictam esse a vestium habitu, quum reliqua a nutriendi capilli studio Comata diceretur, quanquam sunt qui toti id nomen Galliæ falso tribuant, illo Lucani lib. 1. 438. moniti:
Crinibus effusis toti prælate Comatæ. Constat enim ex lib. 11. Ann. Taciti, 20. 2. Comatam a Narbonensi aliam esse omnino. V. Plin. lib. 4. cap. 17. & Melam. 2. 5. & 3. 1.

Braccara. V. bracara.

Brachium, i. n. [βραχίων] Os ulnæ, quod humerum excipit a Celso l. 8. c. 1. dicitur, & frequentius pro toto membro accipitur, quod est ab humero summo ad manum. Virg. 5. Æn. 364.
—— & evinctis attollit brachia palmis.
Brachium deducitur, inquit Festus, a βραχὺ, quod est breve, eo quod ab humeris ad manus breviora sint, quam a coxis plantæ.
Levi brachio dicimus, quum Indiligentem operam significamus. Cic. 4. Att. 16. Consules, qui illud levi brachio egissent, rem ad senatum detulerunt.
Molli brachio aliquem objurgare, h. e. Leviter: tralatione ab iis qui pueros errantes leviter percutiunt. Cic. 2. Att. 1. Quod me quodam modo molli brachio de Pompeii familiaritate objurgas, nolim ita existimes, &c.
Brachia, in piscibus mollibus. [πλεκτάναι] Plin. lib. 9. cap. 29. de nautilo, Postea prima duo brachia retorquens, membranam inter illa miræ tenuitatis extendit, qua velificante in aura, ceteris subremigans brachiis, media cauda ut gubernaculo se regit.
Brachia in machinis. Vitruv. 1. 1. & 10. 15.
Ferrea, scil. Circini. [σκέλη] Ovid. 8. Met. 247.
Brachia in munitionibus. Oppius de Bell. Alex. cap. 5. Liv. 4. 9. extr. Lucan. 3. 385. Curt. 6. 4. 16. conf. Lex. Pitisc. Sic
Brachia portuum. Suet. Claud. cap. 20.
Extruere brachia valli. Lucan. lib. 3. 387.
—— crudaque extruxit brachia terra. i. e. Aggeres, sive extrema valli cornua.
Porrecta brachia portus. Juven. 12. Sat. 76.
Tyrrhenamque Pharon, porrectaque brachia rursum, &c.
Procurrunt brachia sinus, vel potius portus. Ovid. 11. Met. 230.
Brachium, de mari & fluminibus dictum. Liv. 22. 52. pr. Annibal ad minora ducit castra oppugnanda: & omnium primum, brachio objecto, flumine eos excludit. [Sed profecto h. l. ut & in alio ex l. 44. c. 35. extr. qui in Lips. Thesauro affertur, Munitionis brachium intelligitur, non Cornu, seu Diverticulum fluminis, vel Maris sinus. De mari quidem Ovid. 1. Met. 13.
—— nec brachia longo
Margine terrarum porrexerat Amphitrite. De Fluminibus, quomodo Germani usurpant, apud veteres auctores non occurrit, nisi quod in Thes. Lips. ex inedito veteri Geographo, Brachia Nili memorantur. Sed is fortassis sequioris ævi est. V. Cang. Gloss.
Brachia montium. Plin. lib. 5. cap. 27.
Ardua brachia insulæ. Claud. Epig. 86. (al. 28.) 4. in Descript. Insulæ.
—— fractasque per undas
Ardua tranquillo curvantur brachia portu.
Brachia in viribus sunt, ut flagella, palmites, duramenta. Columel. lib. 6. [puto, 4.] Nec debemus committere ut brachia pleniora trunco sint. Budæus. conf. l. 4. passim. Virg. 2. Georg. 368.
—— tunc stringe comas, tunc brachia tonde.
Annosa brachia arboris. Virg. 6. Æn. 282.
Nemorosa taxus fundit. Sil. Ital. lib. 13. 595.
Spatiantia passim, arboris. Ovid. 14. Met. 629.
Pandit brachia ulmus. Virg. 6. Æn. 282.
—— annosaque brachia pandit
Ulmus opaca ingens.
Tendere brachia, dicitur æsculus. Virg. 2. Georg. 296.
—— & brachia tendens
Huc illuc, media ipsa ingentem sustinet umbram.
Abrupta brachia Pindi, i. e. Arbores in monte Pindo crescentes. Claud. Paneg. 3.
Concava Cancri. [χηλαὶ] Ovid. 10. Met. 127.
Concavare in arcum. Ovid. 2. Met. 195. de Scorpio. Sic
Contrahere. Virg. 1. Georg. 34.
Curvare. Ovid. 2. Met. 82.
Brachium equo, vel potius Centauro. Ovid. 3. Met.
Contractio & Projectio brachii. contraria. Cic. in Orat. 59. Brachii projectione in contentionibus, contractione in remissis. [Remissionibus Lamb. Malim Contentioribus legere, ut sit n. absol. respondens τῷ Remissis.
Porrectio brachii. Auct. ad Heren. lib. 3. 27. Sin contentio fiet per distributionem, celeri porrectione brachii, inambulatione, pedis dextri rara supplosione, acri & defixo aspectu uti oportet. [Nisi hic quoque Projectione legendum.
Cerea brachia. Hor. 1. Carm. 13. 3. i. e. Mollia, aut Ceræ similia. Acron.
Candida. Stat. 3. Silv. 5. 66.
Captiva. Sen. OEth. 2.
Celeri brachio uti. Auctor ad Herenn. lib. 3. 27. Sin contendemus per continuationem, brachio celeri, mobili vultu, acri aspectu utemur.
Curva. Stat. 6. Theb. 850. al. Vara.
Defessa. Sen. Herc. OEth. 14.
Fluentia sudore. Ovid. 9. Met. 58.
Fortia. Stat. 1. Achil. 328.
Inertia. Ovid. 5. Met. 548.
Lassata. Juven. 6. Sat. 420.
Lenta. Sen. Octav. 6.
Libera. Ovid. 13. Met. 668.
Liventia. Ovid. 6. Met. 279.
Livida. Hor. 1. Carm. 8. 11.
Mollia. Lucret. lib. 4. 791.
Nigra Vulcani. Juven. 13. Sat. 45.
Nuda. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 30.
Obliqua. Ovid. 5. Met. 215.
Onerata telis. Ovid. 3. Met. 109.
Operosa. Stat. 1. Theb. 218.
Pallentia. Ovid. 7. Met. 345.
Recta. Quintil. lib. 2. cap. 11.
Retorta tergo. Hor. 3. Carm. 5. 22.
Sæva. Ovid. 2. Met. 82.
Saucia. Ovid. 1. Amor. 14. 18.
Sopita. Ovid. 14. Epist. 69.
Subjuncta lacertis. Ovid. 14. Met. 304.
Temeraria. Ovid. 1. Amor. 7. 3.
Adducta brachia solvere. Ovid. 9. Met. 52.
Captantia collum. Ovid. 3. Met. 428.
Consumpta ferro. Stat. 10. Theb. 165.
Circumdare brachia collo. Ovid. 9. Met. 458.
Cohibere. Cic. pro Cæl. 11. Nobis quidem olim annus erat unus ad cohibendum brachium toga constitutus, & ut exercitatione ludoque campestri tunicati uteremur.
Compescere. Ovid. 14. Met. 630.
Dare. Hor. 3. Carm. 9. 2.
Nec quisquam potior brachia candidæ
Cervici juvenis dabat.
Demittere. Virg. 3. Æn. 535.
Demissa brachia. Quintil. lib. 2. cap. 13.
Diducere molli motu. Stat. 3. Silv. 5. 66. de Saltatione.
Efferre. Virg. 5. Æn. 427.
Exerere. Ovid. 2. Met. 270.
Exolvere ferro. Tacit. 15. Ann. 63. i. e. Aperta, sive secta vena mortem sibi adsciscere.
Extentum brachium. Cic. 2. de Orat. 241. Per tuas statuas vero quum dixit, & extento brachio paululum etiam de gestu addidit, vehementius risimus.
Fatiscere. Stat. 1. Theb. 218.
—— jampridem Cyclopum operosa fatiscunt
Brachia.
Ferire. Sen. in Med. 10. Tibi nudato pectore Mænas sacro feriam brachia cultro.
Ferre humida. Ovid. 19. Epist. 60.
Fidere brachiis. Hor. 3. Carm. 4. 50.
Fidens juventus horrida brachiis.
Frangere brachium. Cic. 2. de Orat. 253. Excusavit Vespa Terentius, quod eum brachium fregisse diceret. V. frango.
Gerere. Ovid. 5. Met. 455.
—— & quæ modo brachia gessit,
Crura gerit.
Jactare alterna. Virg. 5. Æn. 376.
Ostenditque humeros latos, alternaque jactat
Brachia protendens, & verberat ictibus auras.
Excussa. Ovid. 5. Met. 596.
Jactare in latus. Quintil. lib. 4. cap. 12.
Implicuit brachia collo materno. Ovid. 1. Met. 762.
Injicere collo. Ovid. 3. Met. 389.
—— ut injiceret sperato brachia collo.
Intendere remis. Virg. 5. Æn. 829.
—— jubet ocyus omnes
Attolli malos, intendi brachia remis.
Laxare. Stat. 1. Achil. 328.
—— & fortia laxat
Brachia.

Mittere. Lucret. lib. 4. 791.
—— quum alternis brachia mittunt.
Movere. Ovid. 2. Met. 696.
—— & brachia movit in herbis.
Nectere. Stat. 1. Achil. 319.
—— & brachia ludo
Nectere, nate, grave est?
Opponere. Ovid. 9. Met. 33.
Præbere sceleri. Ovid. 7. Epist. 126.
Præbueram sceleri brachia nostra tuo.
Pulsare brachia. Sen. Herc. OEth. 15. Centum populi brachia pulsent.
Scilicet ad planctum Herculi dandum.
Remittere. Virg. 1. Georg. 202.
—— si brachia forte remisit.
Tendere. Ovid. 3. Met. 723.
Tollere in numerum. Virg. 4. Georg. 174. De Cyclopibus.
Illi inter sese magna vi brachia tollunt
In numerum. Ovid. 6. Met. 262.
—— non profectura precando Brachia sustulerat.

BRACHIŎLUM, dimin. Catul. 62. 181.
Mitte brachiolum teres, Prætextate, puellulæ.
Est item pars Armo juncta in jumentis, apud auctores Rei veterin. V. BRACHIOLARIS.

BRACHIĀLIS, e. Quod est brachiorum. Plaut. Pœn. 5. 4. 99. Condamus alter alterum in nervum brachialem.
Crassitudo brachialis. Plin. lib. 13. cap. 11. Idem 17. 17.
Torques brachialis. Vopisc. Aurel. cap. 7.

BRACHIALE, is. n. [βραχιόνιον] Ornamentum brachiorum. Plin. lib. 28. cap. 7. Lais & Salpe, canum rabiosorum morsus, & tertianas, quartanasque febres, menstruo in lana arietis nigri, argenteo brachiali incluso. Armillas etiam vocamus. conf. Plin. 32. 1.

BRACHIARIUM Beroald. ex Prisciano. Vide Ber. Comment. in Suet. 229. Sunt autem Armillæ, ornamenta brachiorum, quæ, ut ait, Prisc. alio nomine Brachiaria appellavit. H. St. conf. DEXTRARIOLUM.

BRACHIĀTUS, Adj. [βραχιωτός] Quod brachia habet. ut, Brachiata vinea. Columel. lib. 5. cap. 5. Alii capitatas vineas, alii brachiatas magis probant: quibus cordi est in brachia vitem componere.
Brachiata arbor. Plin. 16. 30.

BRACHIŎLĀRIS, e. ut, Musculi brachiolares. Veget. Mulomed. 2. 25. Ubi & de Brachiolorum positu in pectore equino.

BRACHIŌNĀRIUM, i. n. Gloss. Gr. Lat. ψέλιον ἀνδρὸς, brachionarium.

BRACHMĀNES, um; & æ, arum. m. pl. [Βραχμᾶνες] Indiæ populi, & philosophi: quorum philosophandi genus, ut indicat Strab. lib. 15. non adeo a Pythagoricis præceptis alienum est. Plin. lib. 6. cap. 17. Multarumque gentium cognomen Brachmanæ. V. GYMNOSOPHISTÆ.

BRACHODES Extrema, [Βραχώδης ἄκρα] Urbs Africæ minoris Ptolemæo. Vulgo *Monexi*.

BRACHYBII, [Βραχύβιοι] a Dionysio vocantur Æthiopes a vitæ brevitate. Siquidem quadragesimum annum non excedunt.

BRĂCHYCĀTĂLECTOS, [βραχυκατάληκτος] Breviter terminatus versus, cui deest in fine pes. Dicitur & Brachycatalectícus.

BRĂCHYLŎGIA, æ. f. [βραχυλογία] Latine Breviloquium dicitur. Quintil. lib. 9. cap. 3. Dissolutio, figura vocatur apta, quum quid instantius dicimus. Nam & singula inculcantur, & quasi plura fiunt. Ideoque utimur hac figura non in singulis modo verbis, sed sententiis etiam: ut Cicero dicit contra concionem Metelli. Qui indicabantur, eos vocari, custodiri, ad Senatum adduci jussi, in Senatu sunt positi. Et totus hic locus. Hoc genus βραχυλογίαν vocant, quæ potest esse Copulata dissolutio. Contrarium est Schema, quod conjunctionibus abundat. Illud ἀσύνδετον, hoc πολυσύνδετον dicitur. Hæc Fabius. conf. Idem 8. 3.

BRACTEA, æ. f. [ἐλασμὸς, πέταλον] est Lamina tenuis, & sponte plicabilis, ut præ tenuitate interdum crepitet. Virg. 6. Æn. 209.
Talis erat species auri frondentis opaca
Ilice, sic leni crepitabat bractea vento. Veruntamen ita tenuis nonnunquam bractea est, ut crepitare non possit, ut illa ex qua fit auratura & argentatura. Plin. lib. 21. cap. 3.
Bracteæ ligni. Plin. lib. 16. cap. 43. Idem 37. 7.
Tenuis bractea. Ovid. 3. de Arte Am. 232.
Inspice quam tenuis bractea ligna tegat. conf. Martial. 9. 63. Solin. cap. 1. Valla 4. 74. vel Lex. Pitisc.

BRACTEALIS, vel BRATTEALIS, e. Prudent. Hymn. Rom. v. 1025.
Setasque fulgor brattealis inficit.

BRACTEAMENTUM, i. n. Subtile figmentum. ut Vet. Gloss. exponit. Fulgent. Virgil. Continent. p. 140. Ed. Munker. Ascræi fontis bracteamento saturior.

BRACTEARIUS, i. m. [πεταλουργὸς] Qui aurum malleis tusum, & in quamvis tenuitatem ductile, rebus inaurandis inducit. Budæus. Ea dictione utitur Arcadius in l. ult. D. de jure immun. Firmic. quoque lib. 4. cap. 15. & 8. 26.

BRACTEĀTOR, ōris. m. Idem. Firmic. 8. 16. Quicunque habuerit horoscopum in XVII. parte Scorpii, erit aurifex, inaurator, & bracteator.

BRACTEATUS, a, um. Sidon. 2. Epist. 10. Bracteatum lacunar. Sen. Epist. 115. Bracteata felicitas. Bracteata coma. V. Lex. Pitisc. Ex Pontano 253. annotarat H. St.

BRACTEŎLA, æ. [ἐλασμίδιον] dimin. Juven. 13. Sat. 152.
—— qui bracteolam de Castore ducat. Arnob. lib. 6. p. 205. Prudent. Psych. 355.

BRACTIA, Insula est una Illyrici. Insulas autem Illyrici amplius mille frequentatas, Plin. est auctor.

BRADEAS, Præcipuæ nobilitatis vir, Rhegillæ uxoris Herodis sophistæ frater, argumentum generis gestabat in calceis. Id autem erat episphyrion menoides eburneum, quod significat fibulam cornicantem, qualis ferme figura in Luna est, quum paulum crassescit. Ab hoc fertur proverbium, Nobilitatem in astragalis gestare: quod in eos recte dicitur, qui generis præstantia tumentes, nulla ipsi virtute nituntur. V. Cæl. Rhodig. lib. 20. cap. 27.

BRAGADA, Fluvius qui juxta Uticam labitur. Aliis Bagrada vocatur. q. V. suo loco.

BRAGÆ, Insulæ Africæ quædam sunt desertæ. Plin. lib. 6. cap. 28.

BRANA, Turdulorum oppidum est in Hispania, & conventus Cordubensis. Plin. lib. 3. cap. 1.

BRANCA, æ. f. Idem quod Brachium vel Ungula, [Immo Vestigium, seu Planta pedis] ut Branca lupi, branca ursi. apud Vet. Auct. de Limit. Goes. p. 310.

BRANCA URSINA, [ἄκανθος] Herba est foliis lactuca latioribus, longioribusque, erucæ modo laciniatis, nigricantibus, ac molli quodam lævore pinguibus, eadem prorsus cum Acantho, ut videre est apud Matthiol. in Diosc. lib. 3. cap. 17.

BRANCE, Galliæ far est. Plin. Galliæ quoque suum genus farris dedere: quod illic Brance vocant, apud nos Sandalum, nitidissimi grani. Et alia differentia est, quod fere quaternis libris plus reddit panis, quam far aliud. Hæc ille lib. 18. cap. 7. ubi Hard. ex MSS. Bracem & Sandalem restituit.

BRANCHIÆ, arum. f. [βράγχια] dicuntur in piscibus, secundum cervicem follium more hiantes partes, quibus anhelitum reddere, ac per vices recipere existimantur. Plin. 9. 7. & 18. Piscium alii branchias multiplices habent, alii simplices, alii duplices. His aquam acceptam ore remittunt.
Utitur in singulari numero, Vulg. Interp. Tob. 6. 4.

BRANCHIDÆ, Apollinis Didymæi sacerdotes, apud Posideum oppidum & promontorium Ioniæ, qui locus (inquit Plin. lib. 5. cap. 29.) prius Branchidarum oraculum dicebatur, nunc Didymæi Apollinis, quo in loco de Brancho & Apollinis amore conficta fabula est. Auct. Strab. lib. 14. conf. Pomp. Mel. 1. 17. & Lucian. Pseudoman. p. 719. & 734. Ab his orti

BRANCHIDÆ, Populi Asiæ. V. Curt. 7. 5. 28.

BRANCHUS, ut scribit Lactant. Filius fuit Apollinis ex filia Iaucis & Sucronis conjuge susceptus, qui quum Apollinis malas deosculatus esset, ab eo captus, coronam & virgam accepit, cœpitque vaticinari, & subito nusquam apparuit: post hoc ingens templum est ei ædificatum, quod Branchiadon nominarunt.
Idem auctor alibi dicit Branchum, quendam Thessalum fuisse, ab Apolline maxime dilectum, cui post mortem in suo templo sacra fieri idem jussit. Hinc Apollo Branchiades dictus est, & Branchiadæ communes Apollinis & Branchi sacerdotes.
Branchi meminit Stat. 3. Theb. 479. Strabo lib. 14. Boccat. de Geneal. Deor. 5. 10. p. 125.

BRANCHUS, vel BRANCHOS, [βράγχος] Raucedo, & asperæ arteriæ passio, quum humor ad guttur descendit, ita ut madente interiore pellicula vox raucescat: unde & arteriacum hoc vitium appellant, quod asperam arteriam peculiariter infestet. Contingit etiam interdum citra humoris defluxum, nimia vociferatione, vel frigidi aeris inspiratione, ut & Ægineta asserit, & experientia ipsa confirmat. V. Isidor. 4. 7.

BRANCOSI, Populi sunt Asiæ. Plin. lib. 6. cap. 20.

BRANNOVICES, um; vel BRANNOVII, orum. Populi Galliæ Narbonensis ignoti, de quibus Cæs. 7. Bell. Gall. 75.

BRASIDAS, dux Lacedæmoniorum, circa Amphipolim ab Atheniensium multitudine numero impar deprehensus, claudendum se præstitit, ut per longum coronæ ambitum extenuaret hostilem frequentiam: quaque rarissimi obstabant, erupit. Frontinus, 1. 5. 23.
Brasidas quidem vir bonus, sed Lacedæmon multos habet præstantiores. Adversos eos qui se non modo primos, verumetiam solos existimant. Natum proverbium ex apophthegmate, quemadmodum docet Plutarchus in Laconicis, & vita Lycurgi.

BRASMA, ătis. [βράσμα] Bulla scaturientis aquæ. Hinc
Brasma, Piper atrophum & inane dixit Diosc. 2. 89. conf. mox BRECHMA.

BRASMATIÆ, arum. f. [βρασματίαι, a βράσσω ebullio] Terræ motus. Ammian. 17. 7. Eosdem Brastas vocant Apul. de Mundo p. 256. & Strabo lib. 5. βράσται σεισμοὶ Aristot. de Mundo.

BRASSĬCA, æ. f. [κράμβη] a Præsecando est dicta, auctore Festo. Brassica (inquit Varr. lib. 4. L. L. 21.) ut Præseca: quod ex hujus scapo minutatim præsecatur. Cato de R. R. cap. 156. Brassica est quæ omnibus oleribus antistat. Cic. 2. de Nat. Deor. 120. Jam vero vites sic claviculis adminicula tanquam manibus apprehendunt, atque se ita erigunt ut animantes: quinetiam a caulibus brassicisque, si propter sati sint, ut a pestiferis & nocentibus refugere dicuntur, nec eos ulla ex parte contingere. Cato cap. 157. de brassicæ generibus, Nunc uti cognoscas genera earum, prima est lævis, quæ nominatur λεία, grandibus & latis foliis, caule magno: validam hæc naturam, & vim magnam habet. Altera est crispa, quæ a similitudine apii σελινοειδὴς vocatur. Hæc est & aspectu & natura bona ad curationem, validiorque est quam quæ supra scripta est. Item est tertia, quæ κράμβη vocatur, minutis caulibus, tenuioribus foliis, & acerrima omnium est istarum, tenui succo vehementissima. Et primum scito, de omnibus brassicis nulla est illiusmodi medicamentosior. conf. Plin. 19. 8. & 20. 9. & Lex. Pitisc. Plaut. Pseud. 3. 2. 26. V. in BLITUM. Brassicam capitatam, vulgus Gallicum vocat *des choux cabus*. Macerare brassicam in aquam. In MACERO.
Vincta junco levi brassica. Propert. lib. 4. 2. 44.

BRASTÆ. V. BRASMATIÆ.

BRATHY, [βράθυ] Herba Sabina aliter dicta, duorum generum est: altera tamarici similis folio, altera cupresso. Quare quidam Creticam cupressum dixerunt. A multis in suffitus pro thure assumitur. In medicamentis vero duplicato pondere eosdem effectus habere, quos cinnamum, traditur. Verba sunt Plin. lib. 24. cap. 11. conf. Apul. de Herb. cap. 85. & Diosc. 1. 89.

BRATTIA, Mœsiæ provinciæ, quæ Pannoniis jungitur, insula est, ut scribit Plin. lib. 3. cap. ult.

BRAVIUM, V. BRABIUM.

BRAURON, [Βραυρὼν, ἡ Βραυρὼν] Atticæ Demus, seu oppidum, ubi Dianæ Brauroniæ sacellum erat. Strabo lib. 9. & Plin. lib. 4. cap. 7. Melæ Brauronia oppidi nomen.

BRAURONIA, [Βραυρωνία] Diana cognominata, a Braurone populo, ut scribit Stephan. & Strab. l. c. Brauron vero heros fuit, unde loco nomen. Brauroniæ Dianæ fanum Athenis fuit in arce, cujus simulacrum Praxitelis opus fuit, ut ait Pausan. Meminit, & Herodotus.

BRAURONIA, n. pl. [Βραυρώνια] Festum erat in honorem Dianæ Athenis celebrari solitum, in quo capra sacra faciebant: ubi & Rhapsodi primum Homeri Iliada decantaverunt. Hesychius.

BRAVUM, [Βραοῦον] Urbs Hispaniæ Ptolemæo, vulgo *Burgos*, olim *Masburgi*, aliis *Auca*.

BRAXEÆ, arum. f. Calceamenta comœdorum. Isidor. 19. 34. παρὰ τὸ βράζειν, quod crepent inter eundem.

BRECH-

BRECHMA, is. f. Vitium est in piperis arboribus ex cæli intemperie, quo carbunculantur, fiuntque semina cassa & inania, sic Indorum lingua significante arbortum. Ex Plin. lib. 12. cap. 7. Al. codd. Brecma vel Brioma. Diosc. βρέγμα q. v.

BREGETIUM, i. n. Urbs superioris Pannoniæ. Hodie *Bonezhida*, Ptol. Geogr. 11. Gruter. p. 262. n. 8.

BREGI, & Breges, & Phryges, iidem sunt. Strabo lib. 12.

BREGMA, ătis. [βρέγμα] a medicis proprie appellatur Pars anterior capitis, supra frontem capillis tecta, quæ & Sinciput a Latinis dicitur: quanquam etiam frequenter apud Græcos pro Toto capite positum invenitur.

BREGMENTENI, Asiæ populi in Troade. Plin. lib. 5. cap. 30.

BRENDA, a Poetis quibusdam brevitatis caussa dicta fuit Apuliæ urbs Brundusium. Festus, Sed V. Scalig. & Dacer. not.

BRENNI, Norici populi. V. BREUNI.

BRENNUS, [Βρέννος] Senonum Gallorum regulus, & dux: in cujus mentione occupatissimus est Liv. lib. 5. 38. &c.
Brennus sacrilegus. Propert. lib. 3. 13. 51.

BRENNUS, Mons in Germania. V. Philargyr. ad Virg. Georg. 4. & Bernegg. ad Suet. Cæs. cap. 25. p. 47. Ortel. Thes. Geogr.

BRENO, Dux Gallorum, qui Brenonam Venetorum urbem ædificavit; quæ postea literarum mutatione Verona dicta est. Nonnulli scribunt duplici N.

BREPHOTROPHĪUM, i. n. [βρεφοτροφεῖον] Latine Parvulorum hospitium dicitur, domusque est alendis infantibus parata. l. 19. C. de sacrosanct. eccl.

BREPIUM, Promontorium est Achaiæ. Plin. lib. 4.

BRETENA, [Βρέτινα] Urbs Italiæ sub Venetia, Ptolemæo. Plin. Brintum vocat: hodie *Brignano*.

BRETOLÆUM, Ptolem. Lusitaniæ oppidum est, quod hodie Britium dicitur.

BREUCI, teste Plin. lib. 4. cap. 35. sunt Pannoniæ populi, ad Saum fluvium. De his V. Strab. lib. 7. & Ursat. de Not. Rom. Thes. Græv. Tom. 11. p. 581. D.

BRĔVIS, e. [βραχύς, βαιός, σύντομος] proprie Quod opponitur Longo. Cic. 4. Acad. 92. Multa pauca, magna parva, longa brevia, lata angusta. Ovid. 2. Amor. 4. 36.
Conveniunt voto longa, brevisque meo.
Brevia, pro Consectariis. Cic. 4. de Fin. 48. Venio ad illa tua brevia, quæ consectaria esse dicebas, & primum illud quo nihil potest esse brevius. Budæus. conf. 3. 26.
Aliquid contractione brevius fieri, aut productione longius. Cic. 3. de Orat. 194.
Verborum ambitus contractus & brevis. Cic. de Clar. Orat. 162. Et ambitus ille verborum, si sic periodum appellari placet, erat apud illum contractus & brevis.
Vitæ exiguum & breve curriculum. Cic. pro Arch. 28. Quid est quod in hoc tam exiguo vitæ curriculo & tam brevi, tantis nos laboribus exerceamus?
Cursu brevissimus fluvius, Qui non longe decurrit. Ovid. 14. Met. 329.
Breve vitæ reliquum. Plaut. Merc. 3. 2. 4.
Decurso in spatio breve quod vitæ reliquum est.
Actio brevis atque concisa. Quintil. lib. 6. cap. 4.
Ævum breve. Hor. 2. Serm. 6. 97. —Quam sis ævi brevis.
Ævum breve & fragile. Plin. Paneg.
Alvus brevis. Virg. 3. Georg. 80. — illi ardua cervix:
Argutumque caput: brevis alvus: obesaque terga.
Anni breves, pro ætate brevi. Hor. 4. Carm. 13. 22.
Aqua, i. e. fretum. Ovid. 18. Epist. 174.
Num minus hoc nobis tam brevis obstat aqua?
Auditu brevi quamvis magna transibat, impar curis gravioribus. Tacit. 2. Hist. 59.
Caput breve. Hor. 1. Serm. 2. 89.
Casus brevis hæc rapiet. Sen. Troad. 273.
Census, pro Exiguo. Hor. 2. Carm. 15. 13. Sic
Cœna brevis juvat. Hor. 1. Epist. 14. 35.
Coluber. Ovid. 2. Epist. 119.
Affuit Alecto brevibus torquata colubris.
Coma. Sen. Hippol. 6.
Commendatio. Plin. lib. 11. cap. 42.
Cura. Hor. 2. Epist. 1. 216. Curam impende brevem.
Cursus brevissimus. Virg. 3. Æn. 507.
Dies brevior. Ovid. 2. de Pont. 4. 12.
Sæpe fuit brevior, quam mea verba, dies. i. e. Brevior visus est.
Dominus. Hor. 2. Carm. 14. 24. i. e. Parvi temporis, ut ait Acron; vel Brevis vitæ, ut Porphyrio interpretatur.
Donum, Non durabile. Sen. Hippol. 6.
Epistola. Cic. 1. Att. 9.
Excursus. Virg. 4. Georg. 194.
Fila breviora. Ovid. 5. Trist. 10. 46.
Flores. Hor. 2. Carm. 3. 13. Sunt qui ad v. Rosæ epitheton referunt.
Foliis brevioribus ornare aliquem. Hor. 1. Epist. 19. 26. Minori corona decores Schol. i. e. Parcius laudes.
Forma. Ovid. 5. Met. 457. de Lacerta.
Fortuna. Sil. Ital. 4. 734.
Pelle moras, brevis est magni fortuna favoris. i. e. Cito transit.
Frons. Martial. lib. 4. 42.
Fructus hic brevis homullis. Lucret. lib. 3. 925.
Furor ira. Hor. 1. Epist. 2. 62.
Gaudium. Sen. Octav. 4.
Gyaræ breves. Juven. 1. Sat. 73. Sunt qui subst. esse putant Brevibus, a recto Brevia. q. V. mox.
Gyro breviore flecti. Sen. Hippol. 3.
Herba lapathi brevis. Hor. 2. Serm. 4. 29.
Ilex brevior. Sen. OEth. 13. Rapit alta flammas pinus, & robur tenax,
Et brevior ilex.
Iter. Ovid. 1. de Ponto, 4. 32.
Latus. Hor. 1. Serm. 2. 93.
Lilium. Hor. 1. Carm. 36. 16. i. e. brevi tempore durans. Schol.
Litus. Tacit. 14. Ann. 29. Navesque fabricatur plano alveo adversus breve litus & incertum.
Brevissimi loculi, Repositoria in quibus monilia magnum patrimonium æquantia servantur. Annotavit Rhenan. in lib. Tertull. de Habitu muliebri.
Mensa. Hor. de Arte Poet. 198.
Mensura. Ovid. 9. Met. 788.
Mora. Sen. Troad. 8.
Mus. Ovid. 2. Fast. 574.
Occasio. Ter. Eun. 3. 5. 57. An ego occasionem mihi ostentatam, tam brevem, tam optatam, tam insperatam amitterem?
Opus. Ovid. 15. Epist. 4.
An, nisi legisses auctoris nomina Sapphûs,
Hoc breve nescires unde veniret opus?
Ora. Lucret. lib. 4. 179. —— ut brevis ora teratur.
Pœnæ. Sen. OEdip. 12. Itane tam magnis breves pœnas sceleribus solvis?
Pondus, pro Corpore. Hor. 2. Serm. 2. 37. —— Quia scilicet illis
Majorem Natura modum dedit, his breve pondus.
Præcepta. Cic. 1. de Orat. 145. Nam de actione & de memoria quædam brevia, sed magna cum exercitatione præcepta gustaram.
Sermo. Plaut. Mil. 4. 2. 29.
Sigilla brevia. Ovid. 6. Met. 86. —— Certamina quatuor addit,
Clara colore suo, brevibus distincta sigillis. i. e. Parvis signis, seu imaginibus. de Palladis tela.
Solamen. Sen. Octav. 3. Spes una mihi, totque malorum breve solamen.
Somnus. Sen. Troad. 6. Brevisque fessis somnus obrepsit genis.
Spatium. Lucret. lib. 4. 162.
Et ceu multa brevi spatio submittere debet
Lumina Sol, ut perpetuo sint omnia plena.
Stultitia. Hor. 4. Carm. 12. 27.
Misce stultitiam consiliis brevem:
Dulce est desipere in loco.
Summa. Martial. lib. 12. 67.
Syllaba sive litera brevis, cui contrarium Longa vel producta. Cic. in Orat. 159. Inclytus dicimus brevi prima litera, insanus producta.
Tempus breve. Virg. 10. Æn. 467.
—— breve & irreparabile tempus
Omnibus est vitæ.
Tempore brevi. Cic. 2. Tusc. 5. Atque Oratorum quidem laus ita ducta ab humili venit ad summum: ut jam (quod natura fert in omnibus fere rebus) senescat: brevique tempore ad nihilum ventura videatur.
Terra brevissima. Plin. Epist. 282.
Vasculum brevissimum. Pallad. de R. R. 5. t. 8.
Ver breve. Ovid. 1. Met. 117.
Perque hiemes, æstusque, & inæquales Autumnos,
Et breve Ver, spatiis exegit quattuor annum.
Via. Virg. 9. Ecl. 23.
Tityre, dum redeo, brevis est via, pasce capellas.
Via brevior mortis. Tibul. 1. 10. 4. Nep. 18. 8. 5.
Via brevissima. Ovid. 5. Met. 253.
Vipera brevis. Hor. Epod. 5. 15.
Canidia brevibus implicata viperis. conf. Coluber supra.
Vita. Ovid. 3. Met. 124.
Jamque brevis vitæ spatium sortita juventus.
Vitam brevem colere. Plaut. Pseud. 3. 2. 33.
Breve facere aliquid. Cic. in Sallust. 5. Jam dabo operam quam maxime potuero, ut breve id faciam.
Absolute. Cic. 11. Att. 7. Breve faciam.
Brevis esse laboro, obscurus fio. Hor. de Arte Poet. 25.
Ad breve: subaud. Tempus. Suet. Tiber. 68. Erat prægrandibus oculis, & qui, quod mirum esset, noctu etiam & in tenebris viderent, sed ad breve.
In breve cogi. Hor. 1. Epist. 20. 8. —— & scis
In breve te cogi, quum plenus languet amator.
In brevi, scil. Tempore. Cic. ad Octav. O miseram & in brevi tam celerem & tam vanam Reip. commutationem!
Brevi, abl. & subauditur tempore. Cic. 7. Verr. Brevi postea est mortuus. Plaut. Rud. prol. 55. Potesse ibi eum brevi fieri divitem. Brevi non agnoscunt codd. emendati.
Puto de futuro dici frequentius. Quæ diræ brevi ab omnibus diis exauditæ, ut sæviret ipse in suum sanguinem effecerunt. Livius de quodam rege. H. St.
Adesse brevi. Ovid. 3. de Pont. 4. 99. conf. Nep. 2. 4. 4. Liv. 1. 9.
Brevi, adv. sive abl. pro adv. Idem significans quod Paucis verbis, sive Breviter. Cic. pro Cæcin. 94. Tametsi extra causam est, percurram tamen brevi.
Circumscribi & definiri brevi. Cic. pro Sext. 97. Sed genus universum (ut tollatur error) brevi circumscribi & definiri potest.
Complecti brevi. Cic. 1. de Orat. 190. Nunc complectar quod proposui brevi.
Dicere aliquid brevibus, & Brevibus agere; dixit Cicero pro eo quod alii dicunt Uno verbo. [διὰ βραχέων. H. St.
Docebo brevi. Phædr. præf. lib. 3. 31.
Proponere brevi, Synon. Breviter. Auct. ad Herenn. 4. 36. Transitio vocatur, quæ quum ostendit breviter quid dictum sit, proponit item brevi quid consequatur.
Respondere brevi. Cic. 3. Fam. 8. Faciendum mihi putavi, ut tuis literis brevi responderem.
Brevi, aliter acceptum. Gell. lib. 13. cap. 17. Fuit autem Æschylus non brevi antiquior Euripide. h. e. Longe antiquior.
Brevis, m. vel Breve, n. substantive pro Libello ponitur aliquando in quo quid scriptum est. l. ult. de con. fisci debitor. in C. Inter chartulas confiscati, brevis quidam asseveratur inventus, qui nomina debitorum contineret. Lamprid. de Alex. cap. 21. Milites suos sic scivit, ut in cubiculo haberet breves & numerum & tempora militantium. Vopisc. in Aurel. cap. 36. Breve, inquit, nominum conscripsit. [Immo Brevem, ut p. p. Ac brevem legit singulis. Sic in Bonoso c. 15. Juxta brevem legendum, quia subjicit, Brevis munerum fuit. Omnino in n. g. exempla desidero.
Brevia speciatim Pontif. Rom. Epistolæ barbaris demum seculis dici cœperunt.
Brevia, um. Vadosa, per quæ possumus vadere. ait Serv. ad Virg. 1. Æn. 115.
In brevia & Syrtes urget. i. e. In brevia Syrtium. Serv. ibid. ubi & reliquos Interpp. V. conf. supra Gyaræ breves.
Brevia littorum nudantur. Tacit. 6. Ann. 33.
Brevia Profundis opponit Tacit. 1. Ann. 70. Neque, inquit, discerni poterant incerta ab solidis, brevia a profundis. conf. Sen. Epist. 22.
Vada

Vada brevia. Sen. Herc. fur. 572.

Has inopis undæ brevia comminuunt vada. Scil. naves.

Deprehensus hæsit Syrtium brevibus vadis. Virg. 5. Æn. 221.

BREVIO, [ἐπιτέμνω, συντέμνω] āre. Quintil. lib. 1. cap. 9. Qua & breviare quædam, & exornare salvo modo poetæ sensu permittitur. Manil. 3.461.

Ex illa totidem per partes sic breviantur. conf. Lactant. Epit. 8. 6. Vet. Gloss. βραχύνω, brevio.

Bud. etiam ex Varrone hoc Breviare. H. St.

BREVIATUS, a, um. ut, Breviatis gradibus ascendere. Sidon. 2. Ep. 2.

BREVIATIO, ōnis. f. Augustin. Epist. 80. ad Hesych

BREVIĀTOR, ōris. m. P. Oros. Hist. adv. Pagan. 1. 8.

BREVIARIUM, i. n. [ἐπιτομή] Opus concisum. Græce Epitome fœminino genere. Suet. Aug. cap. 101. Fecit & breviarium totius imperii, quantum militum sub signis ubique esset, quantum pecuniæ in ærario & fiscis & vectigalium residuis. conf. Idem Vesp. cap. 21. Galb. cap. 12. ait, Galbam ordinario quidem dispensatori breviarium rationum offerenti, paropsidem leguminis porrexisse. Sic Plin. lib. 18. cap. 26. Ut pariter (inquit) totius culturæ breviarium quoddam peragatur. Pro eo accepit quod vulgo *Borderellum* dicimus. Hæc ex Budæo. V. Plin. lib. 7. cap. 26. Bœcler. ad Tacit. 1. Ann. 11. p. 236. Rupert. ad Flor. p. 114. sq. Olim, ut ait Seneca Epist. 39. pr. vocabatur Summarium. V. Borrich. Cogit. p. 52. conf. Lex. Pitisc.

Elias Vinetus præfatione in Solinum: Antiquus codex, cujus fide Livii, Flori & Eutropii breviaria rerum Rom. restituimus. Vide an ita vocentur. H. St. [Eutropio hanc inscriptionem ex Mſ. vindicat Vinet. cujus V. in eum auctorem præf. ut & quæ Cellarius de eadem.

BREVIARIUS, a, um. Adj. ut, Breviariæ rationes, Quæ in breve contractæ sunt. Scæv. l. ult. D. de pecul. legat. 8. 26. An peculio prælegato, & centum aurei, & usuræ eorum debentur, quum rationibus breviariis & sortem & usuras complexus sit. Ulpian. in l. 3. §. 6. tit. seq. Logarium, opinor, hoc appellat. Hotoman.

BREVICULUM, i. n. Libellus brevis. Budæus.

BREVĬCŬLUS, a, um. dimin. ut, Homo breviculus. Plaut. Merc. 3. 4. 54. Grabatulus breviculus. Apul. 1. Milef. p. 107.

BREVĬGĔRŬLUS, i. m. Qui breve gerit. Gloss. Isidor.

BREVILŎQUENS, entis. Partic. [βραχυλόγος] Qui paucis aliquid scribit, aut dicit. Cic. 7. Att. 20. Breviloquentem jam me tempus ipsum facit.

BREVILOQUENTIA, æ. f. [βραχυλογία] Idem quod Breviloquium. Cic. de Repub. Breviloquentiam in dicendo colat. Ex Gell. lib. 12. 2.

BREVILŎQUUS, a, um. vel BREVILOQUIS, e. βραχυλόγος. Gloss. ambo Labbæi: item Gr. Lat. H. Steph. p. 413. ex Apollon. Stob. Serm. 133. βραχυλογώτατος profert.

BREVĬTAS, ātis. f. [βραχύτης, συντομία] Cic. 3. Verr. 103. Multa autem propter rationem brevitatis ac temporis prætermittenda existimem. Idem in Brut. 50. Brevitas autem, laus est in aliqua parte dicendi, in universa eloquentia laudem non habet.

Contractio & brevitas. Cic. in Orat. 193. Quia contractio & brevitas dignitatem non habet.

Imitatio brevitatis. Cic. 1. de Invent. 28. Ac multos imitatio decipit brevitatis, ut quum se breves putent esse, longissimi sint.

Habilis brevitate. Ovid. 2. Amor. 4. 35.

Hæc habilis brevitate sua est. Brevitate, Ob brevitatem.

Ambitus brevitas, & Longitudo ambitus, contraria. Cic. in Orat. 199.

Arboris brevitas. Plin. lib. 12. cap. 2. Namque & chamæplatani vocantur coactæ brevitatis, quoniam arborum etiam abortus invenimus.

Diei brevitas, & longitudo noctis. Cic. 7. Verr. 26. Ita diei brevitas conviviis, noctis longitudo stupris & flagitiis obterebatur.

Horæ brevitas. Sil. lib. 3. 141.

Pedum brevitas, & Proceritas contraria. Cic. in Orat. 211. ubi de Numero oratorio.

Pili brevitas. Plin. lib. 8. cap. 55. Necnon & vestes leporino pilo facere tentatum est, tactu non perinde molli ut in cute, propter brevitatem pili dilabidas.

Temporis brevitas. Cic. 1. Att. 18. Brevitate temporis tam pauca cogerer scribere.

Brevitas in sententia. Cic. 3. de Legib. 40. Nam brevitas non modo Senatoris, sed etiam oratoris magna laus est in sententia.

Judicium brevitatum in sonis. Cic. in Orat. 173. Et tamen omnium longitudinum & brevitatum in sonis, sicut acutarum graviumque vocum, judicium ipsa natura in auribus nostris collocavit.

Acutior brevitas atque velocior in urbanitate. Quintil. lib. 6. cap. 3.

Concisa brevitas. Cic. 3. de Orat. 202. Et distincte concisa brevitas, &c.

Nuda & inornata. V. INORNATUS.

Non inornata brevitas esse debet, alioqui sit indocta. Quintil. lib. 4. cap. 2.

Pura & illustris. Cic. in Brut. 292. Nihil enim est in historia, pura & illustri brevitate dulcius. De Cæsaris commentariis loquitur, in quibus hujusmodi brevitas cognoscitur. Brevitas vero nisi sit illustris, sit illud Hor. Arte Poet. 25.

—— brevis esse laboro,

Obscurus fio.

Brevitas Sallustiana vitanda est. Quintil. lib. 4. cap. 2.

Brevitatis causa, familia contenti erimus una. Cic. 2. Off.

Brevitate & celeritate syllabarum verba proclivius labuntur. Cic. in Orat. 191.

Brevitate sententiæ non satis apertæ. Cic. in Brut. 66. Nam ut horum concisis sententiis, interdum etiam non satis apertis, cum brevitate tum nimio acumine, &c.

Consequi cum brevitate. Cic. 2. de Legib. 18. Eum morem igitur cum brevitate (si potuero) consequar.

Brevitas pro Parvitate. Cæs. 2. Bell. Gall. 30. Gallis præ magnitudine corporum suorum brevitas nostra contemtui est. conf. Claud. Epig. 20. & Pallad. de Inst. v. 157.

BREVĬTER, Adv. [ἐν ἐπιτομῇ, συντόμως] Idem quod Brevi. Cic. de Amicit. 6. Itaque multa ab eo prudenter disputata, multa etiam breviter & commode dicta, memoriæ mandabam.

Affari breviter aliquem. Virg. 4. Æn. 632.

Tum breviter Barcen nutricem affata Sichæi.

Attingere aliquid cursim & breviter. Plin. lib. 1. Epist. 20.

Audire breviter. Virg. 2. Æn. 11.

Sed si tantus amor casus cognoscere nostros,

Et breviter Trojæ supremum audire laborem.

Complecti aliquid breviter & absolute. Auct. ad Heren. lib. 1. 18.

Describere aliquid breviter summatimque. Cic. in Orat. 50.

Dicere & exponere breviter. Cic. 4. Verr. Dicit unus & alter breviter. Et paulo post, Exponam vobis breviter quid hominis sit. Et 1. de Orat. 107. Neque gravabor breviter meo more quid quaque de re sentiam, dicere. conf. Nep. 25. 18. 6.

Dicere aliquid breviter & in transcursu. Plin. lib. 3. cap. 5.

Fari breviter. Virg. 6. Æn. 321.

Compar. Brevius. Cic. 4. Fin. 10. Quod ego pluribus verbis, illi brevius. conf. Idem 3. Fam. 8.

Spe brevius, Citius quam putaras. Ovid. Rem. Amor. 804.

Spe brevius monitis expediere meis.

Superl. Brevissime. [βραχύτατα] Cic. 7. Verr. 13. Tantum brevissime dico, Judices.

Usurpatur & de tempore. ut, Iratum breviter vites, inimicum diu. Publ. Syrus.

BREUNI, [Ptol. Βρεῦνοι] Plinio inter Alpinas gentes numerantur. Sic enim ex inscriptione trophæi Alpium lib. 3. cap. 20. Gentes Alpinæ devictæ, Triumpilini, Camuni, Venostes, Vennonetes, Isarci, Breuni, &c. Veloces Breuni. Hor. 4. Carm. 14. 11. Ubi al. Brenni. Sunt qui & Brenci, Breones vel Briones efferunt. Dicitur adhuc val *Bregna*, Germ. *Valenser thal*, teste Schudo de Prisca Alpina Rhætia p. 97. qui negat eosdem esse Breunos Ptolemæi ac Plinii, quod asserit Hard.

B R I

BRIA, V. infra in MENEBRIA.

BRIĂREUS, trisyll. [Βριάρεως] Gigas, Cæli & Terræ filius fuit, alio nomine Ægæon dictus, quem perpulchre his versibus depinxit Virg. 10. Æn. 565. &c.

Ægæon qualis, centum cui brachia dicunt,

Centenasque manus: quinquaginta oribus ignem

Pectoribusque arsisse: Jovis quum fulmina contra

Tot paribus streperet clypeis, tot stringeret enses.

Centumgeminus Briareus. Virg. 6. Æn. 287.

Et centumgeminus Briareus, ac bellua Lernæ.

Vastus Briareus. Sen. OEth. 2.

BRIĂRĒIUS, a, um. Adj. quinque syllab. Claud. de Rapt. Proserp. 3. 188.

Appetiit centum Briareia turba lacertis.

BRIAS, adis. Urbs est Pisidiæ regionis in Asia, Strabo, Artemidorum antiquum scriptorem testem citans.

BRIGANTES, um. pl. [Βρίγαντες] Populi in Septentrionali parte Angliæ. Juven. 14. Sat. 196. Tacit. 12. Ann. 32. & Vita Agric. cap. 17.

BRIGANTES, Vermiculi qui cilia arare & exulcerare solent. Marcel. Emp. cap. 8.

BRIGANTIA, æ. f. vel BRIGANTIUM, i. n. [Βριγάντιον] oppidum Vindelicorum juxta Rhenum, ad lacum Acronium. V. Strab. lib. 4. & Ptolem. Ammian. 15. 4. Panciroll. Not. Imp. Occid. cap. 82. Hodie *Bregentz*. Unde,

BRIGANTII, ejusdem Oppidi incolæ. Strab. p. 142. &

BRIGANTINUS Lacus Rhætiæ, inter Alpes, qui mustelas marinis æmulas generat. Plin. lib. 9. cap. 17.

BRIGANTIUM, [Βριγάντιον] Hispaniæ civitas: vulgo hodie *Compostella*, oppidum sancti Jacobi vocatur. Ptolemæo Flavium Brigantium dicitur. Est & Brigantium, Cenomanorum urbs Ptolemæo, vulgo *Briançon*.

BRIGIANI, Populi inter Alpinas gentes, Plinio numerantur cap. 20. lib. 3. Hard. putat eosdem ac Brigantios Delphinatus.

BRILESSUS, Ægialeus dictus, Atticæ mons est. Auctor Plin. lib. 4. cap. 7.

BRILETUM, Mons est Atticæ regionis prope Tharnen: utriusque meminit Plin. lib. 11. cap. 37.

BRĪMO, ûs. f. [Βριμώ] Unum est ex Hecates, sive Proserpinæ nominibus, ἀπὸ τοῦ βριμᾶν, hoc est a Terrendo impositum, eo quod nocturna terriculamenta ab ea immitti credebantur, ut ex Apollonii interpretibus annotavit Cæl. Rhodig. lib. 11. cap. 16. Propert. 2. 2. 64.

Mercurio sanctus fertur Bœbeidos undis

Virgineum Brimo composuisse latus. sed varia est lectio. V. BOEBEIS. conf. Stat. 2. Silv. 3. 38. Micyll. ad Boccat. Geneal. p. 273. Schol. Apollon. ad l. 3.

BRISA, æ. [Βρίσα] Promontorium Lesbi, in quo Dionysus colitur, qui ab eo Brisæus appellatur. Stephan.

BRISA, æ. Uva Latine dicitur, quum pedibus ad exprimendum vinum calcatur. Columel. lib. 12. cap. 39. Tum permiscere & subactam brisam prælo subjicere, passumque secundarium, statim vasis oblinitis includere ne fiat austerius.

BRISÆUS, i. m. Cognomen Bacchi, vel a Brisa Lesbi promontorio, vel quod uvam invenerit & expresserit. Tribuit illud Perf. 1. Sat. 76. Accio poetæ, vel quia Poetæ tragici in Liberi patris sunt tutela; vel quia scripsit Tragœdiam, Bacchum.

BRISABRITÆ, Asiæ populi, quorum mentionem facit Plin. lib. 6. cap. 20.

BRISEIS. V. post dict. seq.

BRISES, & CHRYSES, Fratres erant, patre Ardy progeniti. Horum alter Astynomen filiam, ab Homero dictam a Chryse patre Chryseida, suscepit: alter Hippodamiam, quam Homerus quoque a patre Brise Briseida appellat. Eustath. V. Rhodig. lib. 24. cap. 6.

BRISĒIS, idis. f. [Βρισηΐς] Homero Iliad. 1. Phrygia puella, forma nobilis, quæ capta ex Lyrnesso regia Minetis, Achilli in sortem cessit. Alias Hippodamia appellata, ut ex Eustachio docet Cæl. Rhod. 13. 3. Hor. 2. Carm. 4. 3.

—— prius insolentem

Serva Briseis niveo colore

Movit Achillem. conf. Ovid. 3. Epist. 1. sq.

Formosa Briseis. Propert. 2. 8. 35.

Briseida, accus. Propert. lib. 2. 8. 35.

Omnia formosam propter Briseida passus.

Brisei, voc. Ovid. 2. de Arte Am. 713.

Illis te manibus tangi Brisei sinebas.

Briseide, abl. Ovid. Rem. Amor. 777.

Hoc & in abducta Briseide flebat Achilles.

BRITANNIA, per duplex N. [Βρεττανική] Insula in Oceano Septentrionali omnium per totum terrarum orbem insularum celeberrima: a Britone rege Britannia dicta, quum prius Albion diceretur, ab albis

albis montibus, qui ad eam navigantibus primo apparent. Hæc ab ortu Germanico Oceano, ab occasu Hibernico alluitur, ab omni continente divisa, ut Ptolem. lib. 2. refert. Porrigitur in longum octingentis millibus passuum. In latum CCC millibus. Plin. lib. 4. cap. 16. conf. Tacit. Agric. 10. 2. & Lex. Pitisc. Inter Septentrionem & Occidentem, ut celebres Geographi tradunt, duæ sitæ sunt insulæ: Britannia, & Hibernia paulo minor Britannia, ultra quas sunt quadraginta insulæ Orcades appellatæ, modicis spatiis inter se distinctæ. A poetis dicitur Alter orbis.
Britannia nostro diducta mundo. Claud. Conf. Mall. Theod. 51.
Dira Britannia. Claud. de Bell. Get. 568.
Sæva. Claud. 4. Conf. Hon. 73.
Secura. Claud. 1. in Eutrop. 393.
Ultima. Catul. Epigr. 27. 4.

Quis hoc potest videre, quis potest pati,
Nisi impudicus & vorax & helluo,
Mamurram habere, quod Comata Gallia
Habebat, & cuncta ultima Britannia?

Britannia, Frisiæ regio. V. Lipf. ad Tacit. l. 1. Ann. p. 30. & ex eo Hard. ad Plin. 25. 3.
Britannia, hodie etiam Tractus in Gallia, qui & Normandia audit, olim Armoricus. V. Panciroll. Not. dign. Imp. Occid. cap. 84. Vulgo *Bretagne*.

BRITANNUS, a, um. Adj. ut Causidici Britanni. Juven. 15. Sat. 111.
Gallia causidicos docuit facunda Britannos.
Esseda Britanna. Propert. lib. 2. 1. 86.

BRITANNUS, i. Subst. [Βριτανός] Incola Britanniæ.
Æquorei. Ovid. 15. Met. 753.
Cærulei. Martial. 11. 54. conf. Picti.
Caledonii Britanni, Qui Caledonem silvam Britanniæ inhabitant. Lucan. lib. 6. 68.

Unda Caledonios fallit turbata Britannos. conf. Martial. 10. 44.

Et s. l. CALEDONIUS.
Divisi toto orbe. Virg. 1. Ecl. 67.
Feri hospitibus. Hor. 3. Carm. 4. 34.
Horribiles & ultimi. Catul. 11. 12.
Infesti. Propert. 2. 14. 25.
Picti. Martial. 14. 99. 1. Causam hujus Epitheti Vide ap. Cæf. l. 5. de B. G. cap. 14. Conf. Cærulei, Virides.
Remoti, quasi a toto orbe separati. Hor. 4. Carm. 14. 48.

Te belluosus, qui remotis
Obstrepit Oceanus Britannis.

Virides. Ovid. 2. Amor. 16. 39.
Ultimi orbis. Hor. 1. Carm. 35. 30.
Britannis, prima producta apud Lucret. lib. 6. 1104.

Nam quid Britannis cælum differre putamus?

BRITANNĬCUS, a, um. [Βριτανικός] Adj. ut,
Æstus Britannici. Cic. 3. de Nat. Deor. 24. Quid æstus maritimi vel Hispanienses, vel Britannici, eorumque certis temporibus vel accessus, vel recessus, sine deo fieri nonne possunt?
Balæna. Juvenal. 10. Sat. 14.

Quantum delphinis balæna Britannica major.

Bellum. Cæf. 5. Bell. Gall. 4.
Literæ. Cic. 7. Fam. 8. Ego vestras Britannicas literas expecto.

BRITANNICA, æ. f. [Βρεττανική] Plin. lib. 25. cap. 3. Herba est foliis oblongis & nigris, radice item nigra, nervis & dentibus salutaris, & contra anginas & serpentum morsus efficax remedium habens. Hujus flores Vibones vocantur, quibus ante tonitrua degustatis, milites adversus fulminum ictus prorsus securi reddebantur. Scribit Plin. loco cit. promotis a Germanico trans Rhenum castris, in maritimo tractu fontem fuisse inventum aquæ dulcis, qua pota, intra biennium dentes deciderent, compagesque in genibus solverentur. Ei autem malo Britannicam herbam auxilio fuisse, a Frisiis Romano militi commonstratam. conf. Diosc. 4. 2. & Apul. de Herb. cap. 29. Plin. vocem quæ subauditur ubique addit.

BRITANNICUS, [Βρετανικός] Cognomen fuit filii Claudii Cæsaris, ex Messallina suscepti, quem primo Germanicum, mox ob partam de Britannis victoriam Britannicum, appellavit: qui quamvis adhuc infans a patre in castris sæpe circumlatus & militibus commendatus fuisset, Neroni tamen privigno, Agrippinæ artibus per adoptionem familiæ Cæsarum asserto, postpositus, ejusdemque opera veneno sublatus est. Suet. in Claud. & Ner. Tacit. Ann. lib. 11, 12 & 13.
Britannicus etiam cognominatus Imp. Commodus. Lamprid. cap. 8. itemque Severus. Herodian. 3. 14. 8.

BRĬTO, vel **BRITTO**, onis. media ancip. Aliud gentile, Incola Britanniæ. Auson. Epigr. 107. v. 9.

Silvius hic bonus est. Quis Silvius? iste Britannus,
Aut Brito hic non est Silvius, aut malus est.

Male enim tum audiebant Britanni. conf. idem Epig. seq. Martial. 11. 21. v. 9.

Quam veteres braccæ Britonis pauperis.

Britones, pl. Juven. 15. Sat. 124.

Qua nec terribiles Cimbri, nec Britones unquam.

[Sunt qui hoc nomen negant insulæ Britanniæ incolis competere, & his proprie vindicant, qui vulgo *Bretones* dicuntur, Populi minoris Britanniæ, quæ est Galliæ Celticæ regio, ad mare Oceanum sita, Normannis, ac Pictavis contermina. Hi olim Britanniam insulam dicuntur incoluisse, indeque ab Anglis Saxoniæ populis expulsi, in adverso litore sedes fixisse. Verum hi facile refelluntur, cum transitus ille multis post seculis acciderit, ita ut de his antiquiorum auctorum verba interpretari non liceat.

BRITIUM, Lusitaniæ oppidum, apud Plin. lib. 4. cap. 21.

BRITŎMARTIS, [Βριτόμαρτις] Puella fuit ex Gortyne Cretæ civitate, Jovis & Charmes filia, Dianæ in primis cara, alio nomine Dictynna appellata, ἀπὸ τῶν δικτύων, hoc est a retibus, quorum usum in venatione traditur invenisse. [vel potius, ut aliis placet, quia in iisdem delituit, a piscatoribus excepta] Hanc [enim] Minos Cretæ rex fertur adamasse, cujus vim quum alioqui effugere non posset, ex alta sese rupe in mare præcipitavit. V. Virg. in Ciri 285. conf. ibi Scalig. Diodor. lib. 5. Callimach. Hymn. in Dianam, v. 190. Dicitur Diodoro lib. 6. Britona. Ipsam Dianam sic Cretensibus appellatam auctor est Solinus cap. 11. V. & Anton. Liberal. Fab. 40. conf. DICTYNNA.

BRIVAS, vel **BRIVATES**, Lugdunensis Galliæ portus, apud Ptolem. lib. 2. cap. 8. hodie *Brest*. V. Scalig. Auson. Lect. 2. 14. p. 126.

BRIXELLUM, i. n. [Βρίξελλον] Oppidum in ripa Padi fluminis situm, ab urbe Parma decem millibus passuum distans, ubi Otho sibi manus attulit. Plin. 3. 15. Tacit. 2. Hist. 33. 3. Suet. Oth. cap. 9.

BRIXENTES, [Ptol. Βριξάνται] Populi Alpini, Lepontiis finitimi, quorum meminit Plin. lib. 3. cap. 20. Eorum oppidum hodie *Brixen*.

BRIXIA, [Βριξία] Urbs est Transpadanæ regionis, quam Cenomani ædificaverunt, qui post Insubres in Italiam venerunt. Vide Liv. 5. 35. & 32. 30. conf. Lex. Pitisc. Vulgo *Brescia*.
Est & Asiæ fluvius. Plin. lib. 6. cap. 27.

BRIZA, [βρίζα] Planta est typhæ simillima, in Thraciæ & Macedoniæ agris nascens, ex cujus semine panis fit gravis odoris, & ater, membranosam substantiam habens. Vide plura apud Galen. lib. 1. de Alim. facult.

BRIZO, ûs. f. [Βριζώ] Dea apud Græcos existimata, quæ vaticiniis per somnia præesse credebatur: in primis vero Deli culta, cui scaphas offerre consueverant omnium rerum refertas, piscibus duntaxat exceptis. Quidam eam dictam existimant παρὰ τὸ βρίζω, dormio. V. Cæl. Rhodig. lib. 27. cap. 10. & Athen. l. 8.

B R O

BROCARDICUM, Vox familiaris in Scholis JCtorum. Originem refert Gravina (de Orig. Jur. Civ. 1. 149.) ad Pyleum JCtum Bononiensem Seculi XII scriptorem. Sunt Brocardica, inquit ille, Enunciata illa quæ usum habent ancipitem, & in utramque partem flectunt.

BROCCUS, V. BROCHUS.

BROCHON, Idem quod Bdellium, teste Plin. lib. 12. cap. 9. [Forte Bolchon Diosc. V. BDELLIUM.

BROCHUS, Vas est vinarium fundendo vino accommodatum, implendis deplendisque culeis & vasis conditoriis, & vino quocunque modo transvasando. Dicitur a verbo Græco βρέχω, quod fundo significat. Hoc Græci œnophorum ex eo appellant, quod comportando vino aptum fit. Gallica lingua nomen adhuc servat integrum. V. Lex. Pitisc. in Bosellus. [Gallica vox est, *un broc*, lagenam majorem denotans, nulli Latino antiquo auctori usitata, nec proinde hujus loci.

BROCHUS, vel **BROCCUS**, vel **BRONCUS**. Adj. [προόδων] Idem significare videtur quod Eminens, exertus, vel procurrens. Usurpatur proprie de vitio oris prominentioris. Varro de R. R. lib. 2. cap. 7. de Equis; His majores qui sunt, intelligi negant posse, præter quam quum dentes facti sunt brochi, & supercilia cava. Ibid. cap. 9. de Canibus; Et ex eo enatis duobus dentibus, dextra & sinistra paulo eminulis superioribus, directis potius quam brochis & acutis. Plinius, Labra, a quibus Brocchi, Labeones dicti. 11. 37. Broncos dixit Lucilius apud Non. 1. 102. & interpretatur Producto ore & dentibus prominentibus. conf. Plaut. Mil. 3. 1. 128. V. Harduin. in Plinii loc. cit. Ubi ex antiquo Furiæ gentis, cujus familiæ id cognomen fuit, denario, BROCCHUS scribendum docet.

BROCHĬTAS, vel **BROCCHITAS**, ātis. f. [προοδοντία] Plin. lib. 11. cap. 37. Absumpta hac observatione, senectus in equis, & ceteris veterinis, intelligitur dentium brochitate, superciliorum canitie.

BROMIUS, [Βρόμιος] Bacchi nomen, ἀπὸ τοῦ βρέμειν, id est a fremendo. scil. a fragore tonitruum in nativitate ejus. V. Diod. Sicul. Biblioth. lib. 4. Ovid. 4. Met. 11.

Thuraque dant, Bacchumque vocant, Bromiumque, Lyæumque.
Mens Phœbo, Bromioque sacer, Parnassus. Lucan. lib. 5. 73.

BRŌMOS, i. m. [βρῶμος] Semen est spicam ferentis herbæ: nascitur inter vitia segetis avenæ genere, folio & stipula triticum imitatur. In cacuminibus dependentes parvulas velut locustas habet. Hæc Plin. lib. 21. cap. 25. in fine. Idem 18. 11. Vulgo *Avena silvatica*.

BRŌMUS, [βρῶμος] Odor gravis, fœtor. ex Diosc. adducunt.

BRŌMOSUS, a, um. [βρωμώδης] Graveolens. Gloss. Isidor. Caro bromosa. Cæl. Aurel. Acut. 2. 37. Idem Tard. 3. 2. Legitur & Brumosus. Gloss. Isidor. conf. Turneb. Adverf. 28. 5.

BRŎMUS, [Βρόμος] Centaurorum unus, a Cæneo interfectus. Ovid. 12. Met. 459.

BRONCHŎCELE, V. post seq. dict.

BRONCHUS, vel **BRONCUS**, V. BROCHUS.
Bronchus, [βρόγχος] appellatur a medicis, docente Galeno, Guttur ipsum & caput asperæ arteriæ. Hinc

BRONCHŎCĒLĒ, [βρογχοκήλη] Celso 7. 13. Morbus est, qui tumor gutturis & cervicis, inter cutem & asperam arteriam est. Creditur gigni hoc vitium assiduo potu aquæ, quæ ex nivibus resolvitur. Unde præcipue est familiare gentibus Inalpinis, Sabaudis scilicet & Pedemontanis. Qui hoc vitio laborant, Gutturosi dicuntur.

BRONCIA, V. BRONTIA.

BRONGUS, i. m. [Βρόγγος] Fluvius est ex Illyrico Boream versus fluens, & excepto Angro, in Istrum influens. Herodot. lib. 4. 49.

BRONTÆUS, [Βροντῖος] Jupiter dictus est ab Orpheo, & item Phurnuto, quem Tonitrualem Apuleius, ut solet, licenter interpretatus est.

BRONTES, æ. m. [Βρόντης] dicitur unus Cyclopum, & minister Vulcani: interpretaturque Tonitrus. Alter Steropes, id est fulgur. Tertius dicitur Pyracmon, quasi ignita incus. Virg. 8. Æn. 424.

Ferrum exercebant vasto Cyclopes in antro,
Brontesque, Steropesque, & nudus membra Pyracmon.

Hic ab Ovidio vocatur Acmonides lib. 4. Fast. 288.

Hinc mare Trinacrium, candens ubi tinguere ferrum
Brontes, & Steropes, Acmonidesque solent.

Solidus Brontes, i. e. Fortis. Stat. 4. Silv. 6. 4.

Nec solidus Brontes, nec qui polit arma deorum
Lemnius.

V. Barth. ad Stat. Silv. p. 14.

BRONTEUM, i. n. [βροντεῖον] Machina erat sub scena, æneum habens vas, in quod decidentes calculi & in eo circumacti, tonitrui sonum imitabantur: quod genus Claudiana tonitrua Festus appellavit, a Claudio Pulchro inventore. V. Rhodig. lib. 8. cap. 8.

BRONTIA, æ. f. [βροντία] Gemma. Plin. lib. 37. cap. 10. Brontia capitibus testudinum similis, & cum tonitruis cadit (ut putant) & fulmine tacta restinguit, si credimus.

BROTEAS, Lapitharum unus, ab Grynæo Centauro injecta ara oppressus. Ovid. 12. Met. 262.

BROTEAS & **AMMON**, Gemini fratres fuerunt pugiles clari, qui a Phineo occisi sunt in aula regis Cepheniorum. Ovid. 5. Met. 107.

Hinc gemini fratres Broteasque & cæstibus Ammon
Invicti, vinci si possent cæstibus enses,
Phinea cecidere manu.

Brotheus, [Βρόθευς] vel Broteas item, Vulcani filius, qui propter oris deformitatem illusus, sese in ignem injecit, vitamque incendio finivit. Domit. Calder. fine auctore, exp. illud. Ovid. in Ibin, 517.

Quodque ferunt Brotheum fecisse cupidine mortis,
Des tua succensæ membra cremanda pyræ. Al. Brotean.

conf. Gell. 12. 11. ubi id cognomen Peregrino Philosopho tribuitur. Viri docti negant sibi de hac fabula quicquam compertum. V. Interpp. ad loc.

Bruchium, i. n. vel potius Pruchium, [Πρυχεῖον] Locus publicus Alexandriæ, in quo viri docti regum Ægyptiorum liberalitate nutriebantur. V. Comment. in Amm. Marcell. 22. 16.

Bruchus, vel Brucus, [βροῦχος, βροῦκος, κάμπη] Vermiculus haud dissimilis locustæ, herbas erodens, sine alis tamen. Perott. V. Aristot. de Hist. Animal. lib. 5. cap. 29. Cæl. lib. 3. cap. 25. Locustas rodentes sata, bruchos appellari, & Attacos, atque item Mastacas, est apud Nicandrum. Alii tamen sunt, qui universim locustas dici Mastacas velint, idque in Ambracia in primis. βροῦχος, παρὰ τὸ βρύχειν, τὸ ἐσθίειν, a comedendo deducitur.

Populator bruchus. Prudent. Hamartig. 229. conf. Alcim. 5. 188.

Bructeri, [Βρούκτεροι] Populi sunt in Germania, quos Drusus navali prælio in Amasia flumine superavit. Strabo lib. 7. conf. Tacit. 1. Ann. 60; 13. 56. & Hist. 4. 21. & de Germ. 33. 1. item Claud. de 4. Conf. Honor. 449. & Pancirol. Not. Imp. Occ. cap. 21.

Brullitæ, Populi, Ephesio conventui tribuuntur a Plin. lib. 5. cap. 29. Ephesum (inquit) alterum lumen Asiæ, remotiores conveniunt Cæsarienses, Metropolitæ, Cilbiani, inferiores & superiores Mysomacedones, Mastaurenses, Brullitæ, Hypæpeni, Dios hieritæ. Briulitæ, Hard.

Bruma, æ. f. [τροπὴ χειμερινή] proprie dicitur Dies solstitii hyemalis, qui est post Idus Decembris. Festus, Bruma, a Brevitate dierum dicta. Varro L. L. 5. 2. Dicta bruma, quod Brevissimus dies est. Quod antiqui nempe dixerunt Brevima, & contracte Bruma. Isidor. 5. 35. Vel quasi βραχεῖα ἡμέρα, vel ab Edacitate dictam vult, quæ Græce sit Bruma. [Nugæ.] V. & Lex. Pitisc. Cic. 2. de Divin. 33. Nam & musculorum jecuscula bruma dicuntur augeri, & puleium aridum florescere brumali ipso die. Sic

Ante brumam. Cic. 7. Fam. 20. Et

Post brumam. Cic. 3. Fam. 7.

Bruma, pro mense Decembri. Martial. lib. 1. 50. 19.

At quum December canus, & bruma impotens,
Aquilone rauco mugiet. Idem 7. 94. Juven. 6. Sat. 152.
Mense quidem brumæ.

Bruma, pro Hyeme. Virg. 2. Æn. 472.

Frigida sub terra tumidum quem bruma tegebat. Bruma, inquit

Servius, id est Hyems. Dicta autem Bruma, quasi βραχεῖα ἡμέρα, id est brevis dies.

Canæ brumæ frigora. Sen. Hippol. 9.

Ut nunc canæ frigora brumæ
Nudent silvas: nunc arbustis
Redeant umbræ, &c.

Horrida cano bruma gelu. Virg. 3. Georg. 443.

Hybernæ tempora brumæ. Propert. lib. 1. 8. 9.

Iners bruma, i. e. Quæ inertes & pigros reddit. Hor. 4. Carm. 7. 12.

Innoxia bruma. Claud. lib. 3. de Rapt. Proserp. 225.

Intractabilis bruma. Virg. 1. Georg. 211.

Mitior. Claud. in Eutrop. lib. 2. 95.

Mitior alternum Zephyri jam bruma teporem
Senserat, & primi laxabant germina flores.

Nimbosa. Stat. 1. Silv. 3. 89.

Perenni bruma fœdat. Claud. de Rapt. Proserp. lib. 1. 266.

Riphæa. Valer. 5. Argon. 602.

Sæva. Sen. OEth. 4.

Spirans. Juven. 9. Sat. 67.

—— quid agam bruma spirante? quid oro,
Quid dicam scapulis servorum mense Decembri,
Et pedibus? pro Borea, aut alio quolibet vento frigido per

brumam spirante.

Brumæ, plur. Cic. 2. de Nat. Deor. 19. Possetne uno tempore florere, deinde vicissim horrere terra, aut tot rebus ipsis se immutantibus, Solis accessus discessusque, solstitiis, brumisque cognosci.

Brumæ ter denæ, pro Triginta annis. Martial. lib. 4. 40.

Tecum ter denas numeravi, Posthume, brumas.

Brumālis, e. [χειμερινός] Brumale tempus. Cic. 2. de Nat. Deor. 57.

Circulus brumalis. Plin. lib. 2. cap. 70.

Dies. Cic. de Fato 5.

Frigus. Virg. 6. Æn. 205. Martial. lib. 13. 16.

Grando. Ovid. 4. de Pont. 7. 34.

Hirundo. Claud. in Eutrop. lib. 1. 118.

Horæ. Ovid. 4. Met. 199.

Lux, pro Tempore brumali. Ovid. 1. Trist. 10. 39.

Jactor in indomito brumali luce profundo.

Menses hyemis brumales. Plin. lib. 10. cap. 53.

Meridies. Columel. lib. 9. cap. 5.

Nix. Ovid. 4. de Pont. 5. 4.

Orbis. Cic. 3. de Nat. Deor. 57.

Polus brumalis. Varro L. L. 8. p. 105. Steph.

Revocatio. i. e. Conversio. Cic. de Univers. 30. Astra per cælum penetrantia, solstitiali se & brumali revocatione convertunt.

Signum. Cic. 3. de Orat. 176. Sol ut circumferatur, ut accedat ad brumale signum, &c.

Tempus. Ovid. 3. Amor. 6. 95.

Aut lutulentus agis brumali tempore cursus.

Brumalia, orum. [Διονύσια] a Romanis dicebantur Bacchi sacra, quæ & Liberalia vocabantur: quæ bis quotannis celebrabantur, semel XI Calend. Martii, atque iterum XVII Calend. Septembris. Plin. Priora & posteriora Vinalia appellat. Brumalia autem a Brumo dicebantur, quo nomine Romani Bacchum appellabant. V. Rhodig. lib. 28. cap. 25. conf. Rutgers. Var. Lect. 4. 8. & Lex. Pitisc.

Brumaria, æ. f. Herba alias Leontopodium. Apul. de Herb. cap. 7.

Brumbestini, Populi in secunda regione Italiæ, quorum mentionem facit Plin. lib. 3. cap. 11.

Brumus, V. brumalia.

Brundulum, Portus quem Athesis amnis ex Tridentinis Alpibus fluens, facit. Plin. lib. 3. cap. 16. Vulgo *Brundolo*.

Brundusium, sive Brundisium, [Βρεντέσιον] Urbs & portus Calabriæ, quam Græci Messapiam vocant, & ante Peucetiam a Peucetio OEnotri fratre, auctore Plin. lib. 3. cap. 11. Brundusium a forma cervini capitis, quod Messapii vernacula lingua ita nominant. Clarissima est hæc urbs, nobili portu, quo tuta jam olim Romanis in Græciam via fuit, tum & fuga Pompeii a Cæsare obsessi, & fama Appiæ viæ hucusque stratæ. Hæc Vadian. V. Cæs. 1. Bell. Civ. 24. Cic. 4. Att. 1. & Lex. Pitisc. Vulgo *Brunditio*. Gallis dicitur *Brindes*. Sil. 8. 576.

Necnon Brundisium, quo desinit Itala tellus. Hor. 1. Serm. 5. v. ult.
Brundisium longæ finis chartæque viæque est. Idem 1. Epist. 18. 20.
Brundisium Numici melius via ducat, an Appi. conf. ibid. 17. 52.

Arces Brundusii. Lucan. lib. 2. 608.

Brundusii tutas conscendit Magnus in arces.

Brundusinus, a, um. ut, Fœdus Brundusinum. Tacit. 1. Ann. 10. 5. conf. Meibom. in Mæcenat. cap. 9. n. 11.

Nuntii Brundusini. Cic. 8. Att. 13.

Portus Brundusinus. Idem 23. 33.

Brunopolis, is. f. Urbs a Brunone condita, Brunswiga.

Brusa, [Βροῦσα] Urbs est Bithyniæ, ab Annibale condita sub Olympo monte. Plin. lib. 5.

Bruscum, i. n. Tuber in acere arbore: de quo sic Plin. lib. 16. cap. 16. Pulcherrimum vero est bruscum, multoque excellentius etiamnum mollusceum. Tuber utrunque arboris ejus. Sed bruscum intortius crispum: molluscum simplicius sparsum. Et si magnitudinem mensarum caperet, haud dubie præferretur citro. Nunc intra pugillares lectorumque silicios aut laminas raro usu spectatur. E brusco fiunt & mensæ nigrescentes. &c.

Bruta, Arbor est soli Orienti cognita, cupresso fusæ similis, albicantibus ramis, odore cedri, circa Pasitigrin nascens in Zagro monte. V. Plin. lib. 12. cap. 17.

Sunt qui hanc arborem hodie in Europa nasci existiment, eandemque esse cum secundo Sabinæ genere. V. Ruell. lib. 1. cap. 59. & Salmas. in Solin. p. 667. & 670.

Brutaces, vel Brutates. V. bilinguis.

Brutidius, Nomen est cujusdam viri qui tempore Juvenalis poetæ, tractus est ad judicium tanquam fautor & amicus Sejani apud imperatorem accusati. 10. Sat. 83.

—— pallidulus mi
Brutidius meus ad Martis fuit obvius aram.

Brutii, vel potius Bruttii, orum. [Βρέττιοι, Βρούττιοι] Italiæ populi, tractum quem nunc Calabriam vocant, occupant, post Laum fluvium incipientes, & in fretum Siculum modo peninsulæ excurrentes. Lucanorum hi pastores, & transfugæ fuere. lingua enim Lucanorum Brutii rebelles fugitivosque significant. Strabo lib. 6. V. Lex. Pitisc.

Brutius, vel Bruttius, a, um. Adj. [Βρούττιος] a Brutiis populis Italiæ, ut Pontus Brutius. Sen. Thyest. 7. Brutium Pontum feriente Coro. i. e. Quod alluit Brutiorum in Italia oram.

Pix Brutia. Plin. lib. 24. cap. 7. Spissarum utilissima medicinæ est Brutia, quoniam pinguissima & resinosissima utrasque præbet utilitates.

Signa Brutia. Sil. lib. 17. 437.

Sævior his Latios vastabat Brutia signa
Lælius increpitans.

Tellus Brutia. Sil. lib. 16. 1.

Brutia mœrentem casus patriæque suosque
Annibalem accepit tellus. conf. Drakenb. ad loc. & Columel.

10. 139.

Brutium Promontorium, Italiæ extimum, ubi Sicilia olim agro Brutio adhæsit. Plin. lib. 3. cap. 1. Primus Europæ sinus a Calpe extimo Hispaniæ monte, ad Brutium usque promontorium immenso ambitu flectitur. Ptolem. Scilæum appellat. Vulgo *Bursano in Calabria*. Olivarius in Melam dicit nunc vocari vulgo *Cabo de Sciglio*.

Brutianus, a, um. aliud Adj.

Brutiani dicebantur, Qui officia servilia magistratibus præstabant, eo quod hi primum se Annibali tradiderant, & cum eo perseveraverant usquedum recederet de Italia. Festus. V. Gell. lib. 10. cap. 3. Crinitum lib. 2. cap. 7. & Lex. Pitisc.

Brutianæ parmæ, dicebantur Scuta, quibus Brutiani sunt usi. Fest.

Brutobria, [Βρουτόβρια Stephano] Oppidum est Hispaniæ in tractu Bætico, quod & Brutina appellatur. Dicta Brutobria, quasi Bruti civitas, ea forma qua Selymbria & Poltyobria, in quibus Bria civitatem significat. auctore Steph.

Brutus, Adj. [ἀναίσθητος, ἄλογος] A terra deductum est, cujus epitheton est Bruta, hoc est, sine sensu, & quasi obruta. V. Isidor. l. 10. B. & Non. 2. 75. & Lex. Pitisc. Dicitur autem Brutum quod tardum, stolidum, & sine sensu est. quod nomen integrum adhuc retinet vulgus Italorum.

Bruta, tellus dicitur ab Hor. 1. Carm. 34. 9. V. Scalig. ad Fest. v. Brutum.

Animalia bruta. Plin. lib. 11. cap. 37. Bruta existimantur animalium, quibus cor durum riget: audacia, quibus parvum est: pavida, quibus prægrande.

Fortuna bruta. Auct. ad Herenn. lib. 2. 36. Quia dignum atque indignum nequeat internoscere.

Fulmina. Plin. lib. 2. cap. 43. Bruta fulmina & vana, ut quæ nulla veniant ratione naturæ. [Miror igitur Scaligerum l. c. Gravia exponere.

Gentilitatis brutæ pira. Plin. lib. 15. cap. 15. Lectio suspecta merito. V. Hard.

Brutum, antiqui Gravem dicebant. Festus. Quidam legunt Brucum. V. Scal. not.

Brutum, i. n. substantive, subaudita v. Animal, vulgo usurpant sine veterum auctoritate. Ceterum absolute posuit Lactant. 2. 8. 38. Sensu præditum ex insensibili, sapiens ex bruto.

Brūtesco, ĕre. Brutum fieri. Sidon. 4. Epist. 1. Secundum belluas ineptit, brutescit.

Sensum perdere. Lactant. 2. 5. 40. Animal quia sensu præditum est, etiam membra ejus habent sensum; nec nisi a corpore avulsa brutescunt. Ita restituit Gronov. pro Putrescunt. Quam lectionem ex Ms. suo codice jam Tornæsius protulerat.

Brutus, i. m. Cognomen gentis Juniæ. Brutorum præcipue nominantur, Lucius ille Brutus, qui reges ejecit, e sorore Tarquinii Superbi genitus: qui quod stultitiam finxisset, ne ab avunculo occideretur, inde Brutus appellatus est, V. Liv. 1. 56. Auct. de Vir. Ill. c. 10. Ovid. 2. Fast. 719.

719. Plura de hoc & aliis Caio, Decimo, Lucio, Marco, Publio Brutis lege apud Liv. Plin. Plutarch. &c. conf. etiam Lex. Pitisc.
Ultor Brutus. Virg. 6. Æn. 819.

> Vis & Tarquinios reges, animamque superbam
> Ultoris Bruti, fascesque videre receptos?

M. Brutus Prætorius, cujus meminit Cic. 2. de Orat. 223. qui tres de Jure civili libellos conscripsit. Pomponius de O. J. §. 39. ubi Rupert. V.
M. Brutus, qui Marianas partes sequutus, Lepidi legatus Galliam Cisalpinam tenens, Mutinæ a Cn. Pompeio M. interfectus est. Cujus filius fuit M. Brutus Cæsaris interfector, de quo jam dicetur.
M. Brutus, qui Cæsarem occidit, patricius fuerit, an plebeius prolixe disquirit PaulusManutius in Comment. Ep. ad Q. Frat. Is patre M. Bruto & Servilia Catonis Uticensis sorore uterina genitus, ac disciplina avunculi egregie eruditus, bello civili, privatam simultatem reip. remittens, Pompejum, licet patris interfectorem secutus est, & post prœlium Pharsalicum in Cæsaris partes, ultro ab hoc invitatus, transiit, plurimumque omnium Pompejanorum gratia apud ipsum polluit. Quæ res suspicioni quorundam causam præbuit, adulterio conceptum fuisse ex Cæsare, cujus amore Servilia minus bene audiebat. Ab eodem Cisalpinæ Galliæ præfectus, ac Prætor Urbanus factus, nihilominus patriæ liberandæ consilio arrepto, cum C. Cassio ac D. Bruto initæ in eum conspirationis princeps extitit, cædeque patrata vario ac difficili bello implicitus, Cretam primum, deinde Macedoniam provinciam obtinuit, mox rebus præclare in Asia gestis, novissime in campis Philippicis cum Antonio & Octavio congressus, desperatis rebus, amici Stratonis Ægeatis implorato ad id ministerio, voluntaria morte occubuit. Hic Ciceroni familiarissimus fuit, ut ex eorum Epistolis amœbæis apparet, & ex eo, quod ejus ille nomine & Dialogum de claris oratoribus inscripsit, & eidem librum, qui Orator inscribitur, dedicavit. Ejus vitam scripsit Plutarchus, cui junge Cic. Suet. Dion. Nepot. Appian. Paterc.
Dux militiæ Brutus. Hor. 2. Carm. 7. 2.
Prætor Brutus. Hor. 1. Serm. 7. 18.

> —— Bruto Prætore tenente
> Ditem Asiam, &c. de eodem v. 24.
> Solem Asiæ Brutum appellat, stellasque salubres
> Appellat comites, excepto Rege.

D. Brutus, Marci propinquus, qui C. Cæsari in bello Gallico terra marique egregiam operam præstitit, ab eodem post bellum civile consul designatus, in eum tamen pariter conspiravit. Parique fortuna cum reliquis usus, primum Mutinæ a M. Antonio consule obsessus, deinde ab Octavio & coss. Hirtio ac Pansa obsidione liberatus, dum Antonium in Galliam fugientem persequitur, hoc a M. Lepido recepto, desertus a Planco, moxque & spoliatus exercitu, atque ab omnibus relictus, cum paucis comitibus ad M. Brutum per omnes vias fuga evadere frustra conatus, in Gallia ab Antonianis occisus est.

Brutianus, a, um. Adj. ut, Bello civili Brutiano. Lactant. 2. 7. extr. Brutiana castra, Paterc. 2. cap. 72. & 74. Brutianæ partes.

Brutīnus, a, um. aliud Adj. Cic. ad Brut. 15. Consilia inire cœpi Brutina plane (vestri enim hæc sunt propria sanguinis) Reipublicæ liberandæ.

B R Y

Brya, æ. f. [βρύα] Fruticis species, gallæ similem fructum ferens. Plin. lib. 13. cap. 21. Myricen & Italia fert, quam alii tamaricen vocant: Achaia autem bryan silvestrem, &c.

Bryaxis, Sculptor fuit marmorarius. Plin. lib. 36. cap. 5. Scopas habuit æmulos eadem ætate Bryaxin & Timotheum, & Leocharem, de quibus simul dicendum est, quoniam pariter cælavêre Mausoleum, &c.

Bryazon, Amnis Asiæ in Bithynia. Plin. lib. 5. cap. 32.

Bryges, [Βρύγες] Populi Thraciæ fuerunt, qui postea Phryges dicti sunt, a quibus Phryges Asiæ populi originem traxerunt. Strabo lib. 7. Stephan. Brygas in Macedonia collocat.

Brygion, inter urbes Macedoniæ Plinio ponitur lib. 4. cap. 10.

Bryllion, [Βρύλλιον] Propontidis oppidum. Steph. In Mysia minore, non longe ab Ascanio flumine, collocat Plin. lib. 6. cap. 32.

Bryon, i. n. [βρύον] Muscus in arboribus nascens, & odoratus: Arabes & vulgus aromatariorum Usneam vocant. Dioscor. lib. 1. cap. 20. & Plin. lib. 24. cap. 6.
Bryon marinum, [βρύον θαλάσσιον] vulgo herba Corallina. Herba marina, folio lactucæ similis, rugosa veluti contracta, sine caule, ab ima radice exeuntibus foliis. Nascitur in scopulis maxime, testisque terra comprehensis. Plin. lib. 27. cap. 8. [Corallinæ officinarum melius convenit Dioscoridis descriptio l. 4. c. 99. quam Pliniana.
Est & Bryon Herba quædam, quam Plin. Lupum salictarium, officinæ Lupulum appellant, cujus flore Galliæ aliquot & Germaniæ populi, cervisiæ suæ saporem commendant. V. Ruell. lib. 2. cap. 141.

Bryōnia, æ. f. [ἄμπελος λευκή, βρυωνία] herba quæ & Vitis alba, & Bryonia nigra dicitur: nam Vitis nigra, Lupulus vocatur. Plin. lib. 23. cap. 1. Est ergo & nigra, quam proprie etiam bryoniam vocant, alii chironiam, alii gynæcanthen, aut aproniam. Dioscor. lib 4. cap. 176. Ampelon nigram sunt qui bryoniam nigram, qui chironiam vitem, qui peregrinam appellant: Romani vitem albam dicunt. Folia claviculasque sativæ viti similia habet, pilosiora tamen omnia. Vulgo *de la couleuree.* V. Columel. 10. 250. & Apul. de Herb. cap. 66.

Brysæ, Thraciæ populi, apud Plin. lib. 4. cap. 11. in descriptione Thraciæ.

Brysani, Ciconum vicini inter Scythicas gentes Plinio referuntur lib. 6. cap. 17.

Brysea, Civitas Laconiæ, ut scribit Schol. Hom. ad Iliad. 2. v. 583.

Bryseus, [Βρυσεύς] dictus est Bacchus ἀπὸ τοῦ βρύειν, quod est inundare, madefacere: vel a Brysea urbe Laconiæ, in qua præcipue colebatur.

Brysiæ, [Βρυσιαί] Urbs Elidis, Steph.

Brytia, [βρύτια τὰ] Græcis dicuntur Partes uvarum solidæ, quæ musto expresso supersunt. Galen. lib. 2. de Alim. facult. cap. 8.

Bryton, [βρύτον] Vinum quoddam est hordeaceum, quo temulenti retrorsum modo decumbunt, ac supini, quod in aliis haudquaquam fit. Vinum hoc Aristoteles in lib. de Ebrietate, Pinon appellat. V. plura apud Cæl. Lect. Antiq. lib. 7. cap. 26.

B U

Bu, [βοῦ] Particulam solebant Græci magnis & amplis rebus præponere: a magnitudine scilicet bovis. Hinc est, quod grandes pueros Bupædas appellant, & Mariscam ficum Busycon. Ex Festo P. in v. Bulimam. q. V.

B U A

Bua, æ. Potio est puerorum infantium. Varro de Liberis educandis, Quum cibum ac potionem buas, ac papas vocent, & matrem mammam, patrem tatam. Lucil. lib. 8. Quum vinulentas diceret, Vini buas designavit. Nonius 2. 97.

B U B

Bubalia, orum. n. [βουβάλια] Ornamenta mulierum, quæ circa manus feruntur, ex Polluce lib. 5. cap. 16. Horum etiam meminit Nicostratus Comicus, & post eum Clemens Alexandrinus, Pædag. lib. 2. ubi Gentianus Hervetus vertit Armillas.

Bubalus, **Bubalinus**, **Bubalis**, **Bubalion.** V. bos.

Bubalus, V. bupalus, & hipponax.

Bubastia, bubastites. V. post seq. dict.

Bubastis, vel **Bubastus**, [Βούβαστις, ἡ Βούβαστος] Ægypti urbs, in qua Dianæ, quam Bubastin nominant, clarissimum fuit templum, & inter cetera maxime spectabile. Herodot. 2. 59. 137. 156. Hæc Straboni, Ptolemæoque vocata est Heroum civitas. Hinc

Bubastis, Diana cognominata ab Ægyptiis, ex urbis nomine, ubi conventus quotannis agebatur in honorem Dianæ. Herodot. 2. 137. Ovid. 9. Met. 690.

> Sanctaque Bubastis, variusque coloribus Apis.

Bubastia, orum. [βουβάστια] Sacra, quæ in honorem Dianæ quotannis apud Bubastum celebrabantur. Gratian. Cyneg. 42.

> Vix operata suo, sacra ad Bubastia, lino,
> Velatur sonipes æstivi turba Canopi.   Hinc &

Bubastites, [βουβαστίτης] inter Nomos, seu Præfecturas regionis illius Ægypti, quæ juxta Pelusium est, numeratur a Plin. lib. 5. cap. 9.

Būbăsus, alii **Bubassus**, vel Bubessus, [Βούβασσος Steph.] Regio est Cariæ. Plin. lib. 5. cap. 28. In descriptione Cariæ, Sinus Thymnias, promontorium Aphrodisias, oppidum Hyda, sinus Schœnûs, regio Bubassus. Mela lib. 1. c. 16. in descriptione Cariæ, Sinui id nomen tribuit, Tres sunt, inquit, ex ordine sinus, Thymnias, Schenus, Bubessus. Thymniæ promontorium Aphrodisium est: Schenus ambit Hylam: Bubessus Cynotum. Stephano urbs est, Βούβασσος, πόλις Καρίας κ. τ. λ.

Bubăsis, ĭdis. Nomen gentile. Ovid. 9. Met. 645.

> Byblida, non aliter latos ululasse per agros
> Bubasides videre nurus.   i. e. E Bubaso regione.

Bubbatio, V. bullatio.

Bubeium, Natio est, vel Oppidum Cyrenes. Plin. lib. 5. cap. 5.

Bubessus, V. bubasus.

Bubētani, [Βουβητανοί] Campaniæ populi, Coriolanis vicini. Plin. lib. 3. cap. 5.

Bubiasmum, [Βουβίασμον] Oppidum est in Hercinia silva, Marobudi cujusdam, qui Suevis imperitavit, regia. Strab. lib. 7. [Corrupta vox est, pro qua ex MSS. Βουίαιμον i. e. Bojæmum seu Bojohæmum legendum probe monuit Casaub. q. V. & s. l. boiohæmum.

Bubile, V. bos.

Bubinda, [Βουβίνδα] Fluvius Hiberniæ Ptolemæo, hodie vulgo *Slayne.*

Bubino, [βολβίζω] āre. est Menstruo mulierum sanguine inquinare. Lucilius, hæc inquit, te imbubinat: & contra te imbulbitat. Imbulbitare est Puerili stercore inquinare. Dictum ex fimo, quod Græci appellant βόλβιτον, Festus. Alii a βουβὼν, inguen. In Gloss. Isidor. est Buvinare.

Bubleum, est genus quoddam vini. Festus.

Bubo, ōnis. m. & f. [βύας, νυκτικόραξ] Avis feralis & sacra.
Mascul. Ovid. 5. Met. 550.

> Ignavus bubo, dirum mortalibus omen.

Fem. Virg. 4. Æn. 462.

> Solaque culminibus ferali carmine bubo
> Sæpe queri.   Ubi Servius; Sola bubo, contra genus posuit.

Ovid. Infandus bubo: & hoc est in usu. Sed Virg. mutavit, referens ad avem. Plerumque enim genus, relicta specialitate, a generali sumimus: ut si dicas, Bona turdus, referendo ad avem. Item si dicamus, Prima est a, i. e. litera: quum a sit neutri generis. Hactenus Servius.
Bubo, a Bovis quodam mugitu: quem non vocali cantu, sed gemitu potius reddit, funebris avis, & maxime abominata. Plin. lib. 10. cap. 12. Bubo funebris, & maxime abominatus, publicis præcipue auspiciis, deserta incolit: nec tantum desolata, sed dira etiam, & inaccessa: noctis monstrum, nec cantu aliquo vocalis, sed gemitu.
Funereus bubo. Ovid. 10. Met. 453.
Ignavus. Ovid. 5. Met. 550.
Infestus. Claud. in Eutrop. lib. 2. 407.
Luctifer. Sen. Herc. fur. v. 687.
Omen dirum mortalibus. Ovid. 5. Met. 550.
Raucus. Ovid. 1. Amor. 12. 19.
Stygius. Ovid. 15. Met. 791.

Bubŭlo, [βυάζω] āre. ut, Bubulat bubo. Auctor carm. de Philomela, apud Ovid. v. 37.

> Bubulat horrendum ferali carmine bubo.

Bubo, ĕre. verbum est significans Actum canendi quem reddit butio avis palustris. Auctor. Philomel. 42.

> Inque paludiferis butio bubit aquis.   Al. Butit.

Bubo, vel **Bubon**, (ut est apud Plin.) Lydorum urbs est, in mediterraneis, quorum urbes sunt tres, Bubon, Balbura, & OEnoandros. Strab. lib. 13.

Bubona, V. s. l. in bos.

Bubōnes, [Βουβῶνες] Abscessus sunt circa inguen maxime: a quo & nomen vitio. Nam & inguina ipsa, Græci bubones vocant. Vulgo quoque nostri collectiones & inflammationes ejus partis inguinarias appellant Hermol. in Plin.

Bubonium, i. n. [βουβώνιον] Herba, quæ & Aster alio nomine appellatur. Plin. lib. 27. cap. 5. Aster ab aliquibus Bubonium appellatur: quoniam inguinum præsentaneum remedium est. Cauliculus foliis oblongis, duobus aut tribus, in cacumine capitula stellæ modo radiati.

Bubonocele, [βουβωνοκήλη] Morbus dicitur quando intestinum usque ad inguen duntaxat eruperit, aut decubuerit. Perott. conf. Celf. 7. 18. extr.

Bubsequa, Bubularius, Bubulcus, Bubulcitari, Bubulus, V. bos.

Bubulum Femur, Herba. V. femur.

B U C

Buca, [Βοῦκα] Oppidum est Frentanorum, in quarta Italiæ regione. Plin. lib. 3. cap. 12. & Strabo lib. 5.

Bucar, Vasis genus. Festus. [Immo Bacar. q. V.

Bucardia, [βουκαρδία] Lapillus bubulo cordi similis, in Babylone tantum nascens. Plin. lib. 37. cap. 10.

Bucca, [γνάθος] Os est. In quo notandum quod Os & Bucca, sive plur. Buccæ, non Exteriorem partem, hoc est labia, significant, ut vulgus existimat, sed Interiorem. Est ergo Bucca, Interior illa concavitas, unde vox prodit, & qua concipitur flatus. Hor. 1. Serm. 1. 27.

Quid causæ est, merito quin illis Juppiter ambas
Iratus buccas inflet?

Ambas buccas inquit, h. e. Utrumque latus oris. Plin. lib. 11. cap. 37. Infra oculos malæ, homini tantum, quas prisci genas vocabant, xii tabularum interdicto radi a feminis eas vetantes. Pudoris hæc sedes. Ibi maxime ostenditur rubor. Infra eas, hilaritatem risumque indicantes, buccæ. Hæc Perott. ex Valla lib. 4. cap. 52.

Age jam infla buccas. Plaut. Stich. 5. 6. 7. conf. Horat. supra.

Suffla celeriter tibi buccas, quasi proserpens bestia. Plaut. Stich. 5. 4. 42.

Fluentes buccæ. Cic. Post red. in Senat. 12. Primum processit, qua auctoritate vir? vini, somni, stupri plenus, madenti coma, composito capillo, gravibus oculis, fluentibus buccis, pressa voce & temulenta.

Rumpere buccas tumidas. Pers. 5. Sat. 13.

Purpurissatæ buccæ. Plaut. Trucul. 2. 2. 35.

Quiaque istas buccas tam belle purpurissatas habes.

Vetula bucca. Juven. 10. Sat. 195.

Buccæ suæ noscenda est mensura. Juven. 11. Sat. 34.

Quod in buccam venerit, Proverbium. Cic. 1. Att. 9. Si rem nullam habebis, quod in buccam venerit scribito. Martial. lib. 12. 24.

—— quicquid
In buccam tibi venerit loquaris.

Buccas, pro Tubicinibus dixit Juven. 3. Sat. 35.

Quondam hi cornicines, & municipalis arenæ
Perpetui comites, notæque per oppida buccæ.

Bucca, pro Frusto panis. Martial. lib. 10. 5. in maledicum poetam,

Pontes per Urbis erret exul, & clivos:
Interque raucos ultimus rogatores
Oret caninas panis improbi buccas.

Per pontes, ubi sunt mendici. Rogatores, mendicos. Raucos, assiduitate petendi. Buccas caninas, canibus dandas objiciendasque. Panis improbi, non probi, non boni.

Buccula, æ. dimin. [γνάθιον] Apul. 6. Met. p. 182. Tunc Jupiter perpressa Cupidinis buccula, manuque ad os suum relata combasiavit. Idem 3. p. 137. Suet. Galb. cap. 4. Constat, Augustum puero adhuc salutanti se inter æquales apprehensa buccula dixisse, &c.

Buccula, Pars cassidis, per quam mittitur spiritus, quæ buccam tegit. Nam cassis caput: buccula vero barbatas partes armat. Vel in qua defiguntur cristæ in summo galeæ cono, quod buccæ parvæ habeat similitudinem. [Posterior exegesis falsa est. V. Lips. de M. R. 3. 5.] Juven. 10. Sat. 134.

Lorica, & fracta de casside buccula pendens.

Unde in Comm. Cæs. legitur Buccarum tegmen.

De Bucculis in Catapultis, V. Vitruv. 10. 15. & Baldi Lex. p. 17.

Buccularius, i. m. Buccularios in jure civili quos tandem accipimus? inquit Turneb. merito enim Bacularios, ut vocem nihili, quamque hac in re non agnosceret jurisconsultus, explosam reor. Ego eos esse interpretor, Qui galeas faciunt, ex ea galearum parte, quæ buccula dicitur, imposito nomine. V. Lips. u. s. & Lex. Pitisc. in Bucellarius.

Buccea, æ. f. [ὄψις, ψωμός] Frustulum alicujus rei esui aptæ, quantum scilicet bucca commode capit. Augustus in epistola ad Tiberium, apud Suet. in vita, cap. 76. Ne Judæus quidem, mi Tiberi, tam diligenter sabbatis jejunium servat, quam ego hodie servavi, qui in balneo demum post horam primam noctis duas bucceas manducavi, prius quam ungi inciperem.

Buccella, æ. f. dimin. [ψώμιον] vel pro Genere edulii, vel etiam pro Buccea ponitur. Martial. lib. 6. 75.

Quum mittis turdumque mihi, quadramve placentæ,
Sive femur leporis, sive quid his simile:
Buccellas misisse tuas te, Pontia, dicis.
Has ego non mittam, Pontia, sed nec edam.

Tuas, i. e. Quas tibi paraveras: nec mittam amicis, nec edam ipse, quia veneni sunt suspectæ.

Buccellæ maceratæ. Apic. 7. 6.

Buccellæ majores. Apic. 7. 11. conf. 8. 6. & 7. 9.

Buccellaris, e. Adj. ut, Buccellaris farina. Plin. Valer. 1. 6.

Buccellare, is. n. Forte vas coquendis Buccellis. Marcell. Emp. cap. 23. In buccellari decoquere.

Buccellarius, i. m. [Βουκελλάριος] Suidas Buccellarios Gallogræcos dictos fuisse scribit: & Buccellariorum regionem, Gallogræciam. Is qui sub Theodos. jun. militiam Roman. descripsit, auctor est, Buccellarios equites fuisse in exercitu Romano, quibus magister militum per Orientem præerat, aliosque juniores dictos, aliis seniorum nomen fuisse: ut existimare libeat, milites hosce, quum missionem accepissent, latrocinari, & rapto vivere solitos. Sed & fortasse gentis vitium hoc fuit. Isauri enim Gallogræcis proximi, cum hujusmodi sociis latrocinia exercebant. Alciatus.

Buccellarios, Turneb. Adv. 24. 16. ex Mauricio veteri scriptore, Equites esse scribit armatos zabis (sic ille armaturam loricarum prope talarium appellat) & manicis ferreis, contatos quosdam & sagittarios. In magno autem honore hos equites fuisse ex eo apparet, quod in agmine ante Imperatorem exercitus equitabant, & post sequebantur. conf. Idem 26. 15.

Buccellarius item Assecla & parasitus qui aliena buccella vivit. V. Gloss. Isidor. in Assecla, & Salmas. ad Hist. Aug. p. 238. conf. etiam Lex. Pitisc. in voce.

Buccellatum, i. n. [βουκέλλατον] dicitur a Buccea. Quid autem sit Buccellatum, ostendit Ammianus Marc. lib. 17. 8. Firmatoque consilio, viginti dierum frumentum, ex eo quod erat in sedibus consumendum, ad usus diuturnitatem excoctum, buccellatum, ut vulgo appellant, humeris imposuit libentium militum. ubi Vales. & Lindenbr. V. Spartian. in Nigro cap. 10. Pistores sequi expeditionem prohibuit, buccellato jubens milites, & omnes contentos esse. Seneca Epist. 83. Panem siccum vocat. V. Lex. Pitisc. conf. in debuccellatus.

Vide apud Bapt. Egnatium, Annot. in Avidium Cassium Vulcatii. H. St.

Bucco, ōnis. m. Qui amplas buccas habet, fatuus. Plaut. Bacch. 5. 1. 2.

Stulti, stolidi, fatui, fungi, bardi, blenni, buccones.

Apud Isidor. lib. 10. B. est Garrulus qui ceteros oris loquacitate, non sensu exsuperat.

Buccones, Homines vocantur tardi. Apul. Apol. p. 325. Si cum hac una Rufi fallacia contendantur, macci prorsus & buccones videbuntur. Legi tamen in lexico Latinogræco buccones esse παράσιτοι. Turneb. Adv. 17. 21. conf. Nicol. apud Stobæum Serm. 14.

Bucculentus, Adj. [φύσων] ut, Homo bucculentus, i. e. Grandi ore vel malis plenioribus, ut inquit Budæus. Plaut. Merc. 3. 4. 54.

Canum, varum, ventriosum, bucculentum, breviculum,
Subnigris oculis, oblongis malis, pansum aliquantulum.

Buccina, æ. f. [βυκάνη] a Buccis. vel sec. Varr. L. L. 5. 7. a Bos & cano. Manutio Bucina, quasi Vocina, cum Isidor. 18. 4. [Immo a Græco βυκάνη. Ut in quadam Histor. vitarum Cæsarum Francof. est Bucina, uno c. Fortasse ita scribendum uno c, Sed apud Poetas Buccina cum cc H. St.] Instrumentum quo signum datur in hosteis ad pugnam. Veget. lib. 3. cap. 5. Tuba, quæ directa est, appellatur: Buccina, quæ in semetipsam æreo circulo flectitur. Ovid. 1. Met. 335.

—— cava buccina sumitur illi
Tortilis, in latum quæ turbine crescit ab imo:
Buccina, quæ in medio concepit ubi aera ponto,
Litora voce replet sub utroque jacentia Phœbo.

Inflata buccina. Ovid. 1. Met. 340.

—— & cecinit jussos inflata receptus
Buccina.

Rauca. Virg. 11. Æn. 474.

—— bello dat signum rauca cruentum
Buccina.

Turmalis. Claud. de Bell. Gild. 447.

Ad vigilias etiam mutandas olim signum dabat. Propert. 4. 4. 63.

Et jam quarta canit venturam buccina lucem.

Sil. Ital. 7. 154.

—— mediam somni cum buccina noctem
Divideret.

conf. Liv. 7. 35. & Lex. Pitisc.

Buccina, Pastorale instrumentum, quo oves vel porcos appellare videntur, ut sequantur & sese in gregem recipiant. Columel. lib. 6. cap. 23. Nam id quoque semper crepusculo fieri debet, ut ad sonum buccinæ pecus, si quod in silvis substiterit, septa repetere consuescat. Varro 2. de R. R. cap. 4. Subulcus debet consuefacere, omnia ut faciant ad buccinam.

Pastoris buccina cantat. Propert. lib. 4. 10. 29. ubi V. Brœckh.

Surda nihil gemeret grave buccina. Juven. 7. Sat. 71. Surdum dicitur, non solum quod non audit, sed etiam quod non auditur.

Buccinas a Tubis nonnulli sic distinguunt, quod illæ ex recurvis animalium cornibus: Tubæ ex ære argentove confici soleant, ad animos militum & equorum inflammandos. Apuleius certe lib. 3. Florid. p. 357. Buccinam manifeste a Tuba secernit, quum ait, Siquidem voce hominis & tuba rudore torvior, & lyra concentu variatior, & tibia questu delectabilior, & fistula susurro jucundior, & buccina significatu longinquior. Sæpe tamen Buccinam pro Tuba positam invenimus, aut certe pro Instrumento tubæ simili; eundem in bello usum habente. Cic. pro Muren. 22. Te gallorum, illum buccinarum cantus exsuscitat: tu actionem instituis, ille aciem instruit. [Ego vero nusquam inveni Buccinam pro Tuba positam, nec ex hoc Cic. loco id exsculpseris. V. Bartholin. de Tib. vet. l. 3. c. 7. conf. mox buchianos.

Buccina etiam nomen oppidi in Sicilia, cujus meminit Dionysius: quo nomine etiam dicta est insula, Pontiani Pontificis exilio & morte clara. [Immo V. bucinna.

Buccinum, i. n. dixit Plin. lib. 11. cap. 10. Donec una omnes excitat gemino aut triplici bombo, ut buccino aliquo. De apibus. [Sic Isid. 18. 4.

Buccinum, Genus conchæ. Plin. lib. 9. cap. 36. Concharum ad purpuras & conchylia, (eadem quidem est materia, sed distat temperamento:) duo sunt genera: Buccinum minor concha, ad similitudinem ejus buccini, quo sonus editur: unde & causa nomini, rotunditate oris in margine incisa. Alterum, &c. Vulgus Italorum præsertim apud Venetos vocat *capas longas*.

Buccini purpura. Quintil. Inst. Orat. 12. 10.

Hyacinthum Romani Buccinum vocant. Diosc. 3. 77. Al. Bucinum.

Buccinus, i. m. Qui canit buccina. Petron. cap. 74. Hic buccinus signum dedit. Item ipse Clangor tubæ. Barth. Adverf. 39. 6. conf. Vel. Longum de Orthogr. p. 2243. [Vereor ut recte.

Buccino, [βυκανίζω] āre. Varro 2. de R. R. 4. Primo quum incluserunt, quum buccinatum est, aperiunt, ut exire possint, &c.

Ter buccinavit. Sen. Controv. 3. præf.

Buccinate domino, in vet. Interpr. puto in Psal. H. St.

Buccinator, ōris. m. [βυκανιστής] Cæs. 2. Bell. Civil. 35. Qua re animadversa, Varus, & terrore exercitus cognito, buccinatore in castris, & paucis ad speciem tabernaculis relictis, de tertia vigilia silentio exercitum in oppidum reducit. V. Barthol. d. l.

Buccinator, per metaph. ut, Buccinator laudum alicujus. Cic. 16. Fam. 21. Quare quod polliceris te buccinatorem fore existimationis meæ: firmo id constantique animo facias licet.

Buccinator nominum, Minister qui præconem sequebatur. V. Pignor. de Serv. p. 285.

Bucco,

Bucco, V. bucca.

Bucconiatis, Genus quoddam uvæ, in Thurinis collibus nascens, quam non ante demetunt, quam gelaverit. Plin. lib. 14. cap. 3.

Buccula, Buccularius. V. bucca.

Bucea, per simplex c, Folliculus grani fabæ interior, qui albus est.

Bucentaurus, [Βυκένταυρος] Navis magna Venetorum dicta, quasi magnus Centaurus. Veteres enim solebant magnis rebus βυ syll. præponere, a magnitudine scilicet bovis. Perott. A Centauro, navi Virgiliana, dictam tradit Nicol. Eryth. Germ. Audeb. lib. 2. Venet. Bucetaurum appellat. V. Janot. de Rep. Venet. p. 257.

Bucentes, [βουκέντης] Tabanus, a pungendis bobus: κεντεῖν enim pungere significat. Latini hoc insecti genus Asilum vocant: Græci alio nomine οἶστρον. Non dissimile est apibus, quamvis majore corpore, armentis præcipue infestum: de quo V. Virg. 3. Georg. 146. Ibidemque Philarg. conf. supra asilus.

Bucentrum, i. n. [βούκεντρον] Stimulus, quo boves agitantur. Cæl. Rhod. lib. 7. cap. 29.

Būcĕphălus, i. m. [Βουκέφαλος] Equus Alexandri Magni, sic a latitudine frontis dictus, quo semper Alexander in certaminibus utebatur. Erat enim bellator optimus. A quo Bucephalia, urbs Indiæ dicta, quam Alexander condidit, appellavitque ex nomine ipsius, eo ipso in loco sepulti. Strabo lib. 15. & Plin. lib. 6. cap. 20. Idem lib. 8. cap. 42. Eidem Alexandro & equi magna raritas contigit: Bucephalon eum vocarunt, sive ab aspectu torvo, sive ab insigni taurini capitis armo impressi. Tredecim talentis ferunt ex Philonici Pharsalii grege emptum. Neminem hic alium quam Alexandrum regio instratus ornatu recepit in sedem, alios passim rejiciens. (Al. recipiens.) Idem in præliis memoratæ cujusdam perhibetur operæ, Thebarum oppugnatione vulneratus in alium transire Alexandrum non passus. Multa præterea ejusdem modi: propter quæ rex defuncto ei duxit exequias: Urbemque tumulo circumdedit nomine ejus. Hactenus Plinius. conf. Curt. 9. 1. 6. & 6. 5. 18. Gell. 5. 2. & Lex. Pitisc.

Neque vero tantum Alexandri ille singularis equus Bucephalus est appellatus, sed apud Thessalos omnes illi idem tulere nomen, quibus taurini capitis insigne esset inustum: ut Scholiast. Aristoph. & Hesych. docent. conf. Salmas. Exerc. Plin. p. 893. Voss. 4. Inst. Orat. p. 132. Gronov. ad Stat. Silv. p. 31. & M. Piccart. Peric. Crit. lib. Sing. cap. 1.

Est item Bucephalus, Achaiæ portus, ut idem Plin. scribit cap. 5. lib. 4. Bucephalus, & Herba est, eadem cum tribulo, ita dicta, quod bubuli capitis imaginem referat, duobus cornibus & rictu. V. Marcel. Virg. in Diosc.

Būcĕras, ătis. n. [βούκερας] Herba, de qua sic Plin. lib. 24. cap. 19. Nec fœno græco minor auctoritas, quod telin vocant, alii carphos, aliqui buceras, alii ægoceras: quoniam corniculis semen est simile: nos siliciam. Galli (inquit Ruell. lib. 2. cap. 32.) primum nomen usurpant: vulgus *Senegren.*

Bucerię, Bucerus, Bucetum, V. bos.

Buchætium, [Βουχαίτιον] Pusilla civitas est Cassopæorum, non longe a Cichyro, ad sinum Ambracium sita, proxima vero mari: Elatriæ, Pandosiæ, & Battiis in mediterraneis. V. Strab. lib. 7.

Buchbis, idis. Herba est, quæ in Syria reperitur, tantæ vehementiæ, ut ejus contactu ad septuagesimum coitum libido producatur. Hanc & Indicam Satyrion nuncupant. V. Cæl. Rhod. lib. 14. cap. 9.

Buchia, [Βουχία] Ioniæ locus. Steph. de Urb. Buchia, inquit, Glaucia, Sillon, parva Ioniæ loca.

Buchianos, Festus, Buccinam quam nos appellamus, Græci Buchianon a similitudine soni dicunt. [Scaliger Bucanen emendat. Quid si forma diminut. Bucanion, βυκάνιον; Minor enim forte fuit, neque magnitudine Cornu æquabat. Sed Græci ϐρυχάνην quoque vocarunt, teste Hesych. unde formatur similiter βρυχάνιον. quod est a ϐρύχω.

Bucida, V. bos.

Bucinna, [Βούκιννα] inter parvas insulas maris Siculi Plinio ponitur lib. 3. cap. 8. V. buccina. conf. Steph.

Būcŏlēsia, æ. f. [ϐουκολησία] Inanis & falsus conceptus, vana imaginatio. Ita in Petron. cap. 41. pro Bacalusiis legit Bucolesias Reinesf. ad Petron. Fragm. p. 60. conf. Burm.

Bucolus, Bucolicus, Bucula, Buculus. V. bos.

Bucra, Siciliæ promontorium, [Βούκρα ἄκρα. Ptolem.] hodie Butera. *El capo Longobardo.*

Bucranium, [ϐουκράνιον] Herba est Galeno, alio nomine Antirrhinum appellata. V. Ruell. lib. 3. cap. 131.

Buculæ, arum. f. Machinarum genus, quarum structores Paternus vocationem munerum habere scribit in l. ult. D. de jur. immunit. Instrumentum illud est, cujus meminit Vitruv. lib. 10. cap. 15. in quo sucula inditur catapultis exercendis parata. Al. Bucculæ. V. bucca.

B U D

Buda, [Κούρτα] Ungariæ metropolis, quæ thermas habet subter urbis mœnia, inter Occasum & Septentrionem, haud ita longe a Danubii ripa, ex humili colle fonte duplici scaturientes: quorum alter frigidissimus odore sulfureo: alter ita calidus, ut digitum immersum tenere nequeas, utriusque uberrimo effluxu. Calidus autem, pisces fere palmares alit non paucos, in ferventibus undis oberrantes: quorum tamen dum coquuntur, sapor nullus extet. Hæc Vadianus Pomponii interpres. Buda vulgo hodie *Ofen*, Curta Ptolemæo dicitur.

Buda, vel Puda, est Papyrus, ut ostendit Voss. ad Melam 3. 9. p. 307. sq.

Budda, Gymnosophistarum apud Indos princeps extitit, quem illi ex virginis latere natum fuisse credi voluerunt. Cæl. Rhod. lib. 14. cap. 1.

Budēa, æ. f. [Βούδεια] Civitas Magnesiæ, a Budeo conditore: unde & Budea Minerva in honore apud Thessalos. Homerus autem Βούδειον protulit.

Est & Budea Civitas Phrygiæ, & Budei seu Budii Medorum populus. Steph.

Budea, [Βούδεια] Minerva ab urbe Magnesiæ dicta, quæ a quopiam Budeo condita fuit, auctore Stephano. Alii putant, quod quum humana prudentia excogitarit boum opera humum colere, inde factum nomen, in qua sententia Cælius est lib. 14. cap. 18.

Budini, [Βουδῖνοι] Populi sunt Thussagetis vicini, a Taphris per continentem introrsus habitantes, quorum meminit Plin. lib. 4. cap. 12. Scythis assignat & Steph.

Budoræ, Insulæ duæ prope Cretam insulam, ut tradit Plin. lib. 4. cap. 12. Harduin. legit Budroæ.

Budorgis, [Βουδοργίς] Urbs Germaniæ Ptolemæo: hodie Uratislavia, vulgo *Breslau.*

Budōris, [Βουδωρίς] Urbs Germaniæ Ptolem. vulgo *Heidelberg*, sub ditione comitis Palatini.

Budōrum, [Βούδωρον] Promontorium est apud Salaminem. Steph.

B U F

Bufo, ōnis. m. [φρῦνος] Rana terrestris, seu rubeta, majuscula. Virg. 1. Georg. 184.

> Aut oculis capti fodēre cubilia talpæ:
> Inventusque cavis bufo.

Servius. Hunc undecunque aut quomodocunque obvium in auguriis felicissimum habuerunt. V. Aug. Niph. de Augur. 1. 10.

Bufōnītes, Bufonius lapis, de cujus virtute adversus venenum, Aldrov. de Insect. 4. 4. & 5. 12.

B U G

Bugei, [Βουγαῖοι] Populi a Partheniis oriundi, qui quum ab his expulsi ad Cretam appulissent, & una cum Minoe in Siciliam navigassent, post ejus obitum, quidam ex his pedestri itinere sinum Adriaticum usque in Macedoniam peragrantes, Bugei sunt appellati. Strabo lib. 6.

Bugenes, [Βουγενής] Unum ex nominibus Bacchi, sub quo ab Argivis colebatur. Hinc & Græcorum plerique Tauriformem Bacchum, & Tauricipitem effingebant & appellabant, natumque ex Persephone, ut Euseb. in 2. Præp. evang. tradit. Quinimo etiam Taurus dictus est, & illi cornua attributa, unde Ovid. 15. Epist. 24.

> Accedant capiti cornua, Bacchus eris.

Cur autem cornutum Bacchum finxerit antiquitas, V. apud Diodor. lib. 5. Phurnut. & Porphyr. in 2. Carm. Hor. 19. 30. super his verbis,

> Aureo cornu decorum.

conf. mox bugones.

Buges, Amnis est Scythiæ Europææ, qui flexum Mæotidis secat, ut auctor est Pomponius Mela. Supra Bugen vero amnes sunt Agarus, quem Sagarim Ovidius nominat; & Lycus, clarissimi Ptolemæo.

Bugillo, ōnis. Herba, forte eadem quæ Bugula. Bugillonis succus. Marc. Emp. cap. 8.

Buglossa, æ. f. vel Buglossum, i. n. [βούγλωσσος] Herba quæ Bovis lingua, sive Bubula lingua Romanis dicitur, ab ipsa forma folii. Plin. lib. 25. cap. 8. Jungitur huic buglossos, boum linguæ similis: cui præcipuum, quod in vinum dejecta, animi voluptates auget, & vocatur euphrosynum. Diosc. lib. 4. cap. 123. Nascitur sabulosis & exæquatis in planitiem locis. Colligitur Julio mense. Et paulo post, Verbasco similia folia habet, & in terram decidua, aspera, nigrioraque, bubulæ linguæ similia. Seren. v. 421.

> Capparis atque apium buglossaque, &c.

Primam corripit Macer. lib. 2. cap. 20. v. 1. & 10.

Būgŏnes, um. f. [βουγενεῖς] quid significet, declarat Varro 2. de R. R. cap. 5. his verbis, de bove loquens; Denique ex hoc putrefacto nasci dulcissimas apes, mellis matres, a quo eas Græci βουγενεῖς appellant. [Immo βουγενεῖς, ut viris doctis placet, vel potius βουγενέας, quo minus a recepta lectione abeat conjectura.

Bugonia, æ. f. [βουγονία] Apum generatio. Etsi verbum Græcum sit, tamen id in Latina posuit oratione Plautius, qui Bugoniam scribere dixit, qua forma Iliadem Homerum scripsisse dicimus. Varro, l. c. & hinc Plautium locutum esse Latine, quum Hirtium Prætorem renuntiatum Romam in Senatu scriptum habere, Sed bono animo es: non minus satisfaciam tibi, quam qui bugoniam scripsit. Ubi legendum censet Turnebus, In Senatu scriptum averes. Sensus autem sic elicietur, Varro Hirtium senatorem, in senatuque scriptum esse optabat, quem ordinem assequebantur Ædiles & Prætores, aliique magistratus. Quum eum audisset Prætorem renuntiatum Plautius, Varroni dixit, mulsa tibi affero, affero tibi optabilem nuntium: tam tibi satisfaciam quam qui bugoniam, id est apiarium, aut qui de apibus scripsit. Mel erat antiquis in deliciis. unde meum mel, mihi est mellinæ, & illud Comici, mulsa loquitur. Ex Turnebo. Adv. 8. 8. [Sed sanior Scaliger, qui a loco plane desperato manum abstinuit.

B U L

Bulapăthum, i. n. [βουλάπαθον] Herba: de qua Plin. lib. 20. cap. 21. & Ruell. lib. 2. cap. 49.

Bularchus, [Βούλαρχος] Pictor fuit præstantissimus, cujus picturam Magnetum exitii, mediocris spatii, Candaules rex pari rependit auro. V. Plin. lib. 7. cap. 38.

Bulbīne, es. f. [βολβίνη] Plin. lib. 20. cap. 9. Herba est porraceis foliis, rubicundo bulbo, quæ vulneribus mirum in modum utilis est. Officinæ Maurorum vocabulo Bubigerim appellant, teste Ruell. lib. 2. cap. 100. conf. Plin. 19. 5.

Bulbĭto, [ϐολβιτίζω] āre. Stercore fœdo. V. in bubino.

Bulbus, i. m. [ϐολβὸς] Bulbus quid sit hodie ignoratur. Matthiol. in Comment. in Dioscor. Cato Megaricos bulbos potissimum serendos, præcipit. Damnavit Ovid. ob venerem, quam mirum in modum stimulant, Rem. Amor. 797.

> Daunius, an Libycis bulbus tibi missus ab oris,
> An veniat Megaris, noxius omnis erit.

Ad quam commendavit Martial. lib. 13. 34.

> Quum sit anus conjunx, quum sint tibi mortua membra,
> Nil aliud bulbis quam satur esse potes.

Radice seritur hortensis. V. Columel. lib. 10. 106. & Plin. 20. 9.

Theophrastus auctor est, esse bulbi genus circa ripas amnium nascens, cujus inter summum corticem eamque partem qua vescuntur, esse laneam naturam,

naturam, ex qua mapalia, vestesque quædam conficiantur. Plin. lib. 19. cap. 2. conf. Idem 19. 5.

Bulbi, apud idoneos auctores sunt Radices omnes rotundæ, tunicatæ, quales sunt lilii, croci, narcissi, colocasiæ, squillæ, & arundinum. Pallad. lib. 3. cap. 21. Nunc & liliorum bulbos ponemus, vel lilia ante habita sarriemus summa diligentia: ne oculos circa radices nascentes, & minores bulbulos sauciemus: qui a matre subtracti, atque in alios digesti ordines, nova lilieta formabunt. Plin. de Lilio, lib. 21. cap. 5. Nihilque est fœcundius, una radice quinquagenos sæpe emittente bulbos. Ibid. de Asphodelo, cap. 17. Radix ejus napis modicis similis est neque alia numerosior, LXXX simul acervatis sæpe bulbis. Idem lib. 17. cap. 20. de Arundine loquens, Seritur bulbo radicis, quem alii oculum appellant, dodrantali scrobe, intervallo duûm pedum & semipedis.

Tunicæ bulborum. Stat. 4. Silv. 9. 30.

Bulbos quærit, Jocus proverbialis in eos, qui juxta Persium,

Obstipo capite & figentes lumina terræ. V. plura apud Erasm.

BULBACEUS, Adj. Plin. lib. 21. cap. 26. Radix est bulbacea. De hyacintho loquitur.

BULBŌSUS, Adj. ut, Radix bulbosa, In qua bulbi conspiciuntur, quales in radicibus arundinum. Plin. lib. 27. cap. 8. Radice bulbosa, oblonga.

BULBULUS, i. m. dimin. Pallad. lib. 3. cap. 21.

BULCOLACCA, æ. f. vel BURCULACCA, vel etiam BUTHROLACCA, Cadaver excommunicati. Leo Allat. lib. de Græc. opin. §. 12. p. 142. conf. Anton. Leger. apud Hotting. part. 3. Hist. Eccl. §. 1. p. 178.

BŪLĒ, es. f. [βουλή] Budæus, βουλὴ in civitatibus Græciæ & Asiæ dicebatur Senatus & consilium. Unde βουλευταὶ, Senatores & Decuriones. Quæ dictio frequentissima est apud Demosthenem. Plin. lib. 10. Epist. 117. Solent totam bulen, atque etiam e plebe non exiguum numerum vocare. Idem l. 10. Epist. 111. & 113. In bulen legi. conf. Spanh. loco seq. dict. not. Hinc

BULÆUS, [Βουλαῖος] Jupiter, & Bulæa Pallas, in nummis apud Spanh. de Usu, &c. diss. 3. p. 133.

BULĒPHŌRUS, [βουληφόρος] vocabatur Summæ rei rationalis. Const. Imp. Cod. leg. 7. V. Panciroll. Notit. dign. Imp. Orient. 75.

BULEUTA, æ. m. [βουλευτής] Latine dicitur Consiliarius, Senator, Decurio. Plin. Epist. lib. 10. 48. Claudiopolitani quoque in depresso loco imminente etiam monte, ingens balineum defodiunt magis, quam ædificant, & quidem ex ea pecunia, quam buleutæ addunt beneficio tuo. V. & Epist. 115. Spartian. Sever. cap. 17. Supra in BULE.

BULEUTĒRION, [βουλευτήριον] Curia, Locus ubi consilium publicum cogitur. Plin. lib. 36. cap. 15. Cyzici & Buleuterion vocant ædificium amplum, sine ferreo clavo ita dispositâ contignatione, ut eximantur trabes sine fulturis, ac reponantur. Cic. 4. Verr. 50. Deinde ut in curia Syracusis, quem locum illi Buleuterium vocant, honestissimo loco & apud illos clarissimo. &c.

BULEUTICUM, i. n. [βουλευτικὸν] dicitur Theatri pars senioribus ad spectandum assignata; sicuti Ephebicum, ubi spectant ephebi. Cæl. lib. 8. cap. 8. conf. Jul. Pollux 4. Onomast. cap. 19. Dempster. Paral. ad Rosin. 5. 10. p. 480.

BULGA, æ. f. [πήρα] Festus, Bulgas Galli Sacculos scorteos appellant. Nonius 2. 76. Bulga est Folliculus omnis, quem & Crumenam veteres appellarunt, & est Sacculus ad brachium pendens. Lucil. Sat. lib. 6.

Cui neque jumentum est, nec servus, nec comes ullus,
Bulgam & quicquid habet nummorum, secum habet ipse.
Cum bulga cœnat, dormit, lavit: omnis in una
Spes hominis bulga, hac devincta est cetera vita.

Quisque nostrum e bulga matris est in lucem editus. Lucil. apud Non. l. c. conf. Elmenh. ad Arnob. p. 111. V. etiam Voss. Lex. Etymol. & Argol. de Lud. Circ. 2. 2.

Θυλάκιον, τὸ παρ' ἡμῖν βουλγίδιον. Suid. in Κωρύκιον. Quasi Bulgula. Puto & Germanos uti. Nomini Bulga contigit, ut nomini Saccus, ut peragraret omnes nationes. H. St. reliqua cultro resecta fuerunt. Germani revera vocant *Bulgen*.

BULGARI, [Βούλγαροι] Europæ populi in parte Mœsiæ ad Danubium, gens ferox, & quæ multas in Europa clades vicinis intulit. Nonnullis placet non indigenas, sed advenas esse e Scythia egressos. Auctor Volaterr.

BULGARIA, [Βουλγαρία] a recentioribus appellatur Europæ regio supra Thraciam, inter Danubium & pontum Euxinum sita, Daciæ & Mœsiæ contermina, ubi Bulgari consederunt.

BULIMIA, æ. f. [βουλιμία] dicitur Magna fames. Gellius 16. 3. Vim famis intolerabilem interpretatur. V. Fest. in Bulimam & Scalig. ac Dacer. ibid. & Rhodig. 13. 39. & 14. 1. Bulimiam, medici Caninum appetitum vocant. Est & Bulimia, sive Bulimos, Galen. 2. Aphorism. Morbus orificii ventriculi, & casus appetentiæ, ex frigiditate exteriore, qui a fame quidem inchoavit, sed non habet eam amplius adjunctam. Et in hoc differt ab appetitu canino, qui perpetuo cibum appetit, sumptumque statim evomit. V. seq.

BULĪMO, āre. [βουλιμιᾶν] Bulimo laborare. Theod. Prisc. 2. 26. Edaces, bulimantes. [Forte ex Græco legendum Bulimiantes.

BULĪMUS, [βούλιμος] Græcis Ingentem famem significat, quæ tamen non usquequaque perdurat. Nam qui sic affecti sunt, repente animo linquuntur, cum extremarum partium perfrigeratione, & spiritus defectione. Neque vero idem malum est Bulimus & Caninus appetitus. Caninus enim appetitus etiam esuritionem magnam excitat, sed ut sic affecti plurima edant & gravati maxime paulo post vomant, atque sic se levent, rursusque expleant, ac rursus ad vomitum revertantur. Bulimo autem affecti, si non statim cibum habeant, animo linquuntur, & plerique ipsorum auxilii facultate destituti, ex instanti pereunt. De utrisque seorsum agit Aëtius lib. 9. cap. 6. & 21.

Bulimam, inquit Festus, Græci magnam famem dicunt, adsueti magnis & amplis rebus præponere *Bu*, a magnitudine scilicet Bovis, &c. V. supra BU. [Ceterum incertum, utrum Festus Bulimiam scripserit, an, ut doctis viris emendare placuit, Bulimum. conf. Varr. de R. R. 2. 5.

BULIS, [Βοῦλις] Phocidis oppidum maritimum, non procul a Parnasso & Helicone situm: ita dictum a Bulone conditore. Hinc

BULII & BULIENSES. Cic. in Pison. 96. Parthenii & Bulienses illusi. [Immo Parthini & Bullidenses, V. BULLIS. Steph. quidem a Bulide gentile facit Βούλιοι, sed corrupte, puto, pro Βουλίδιοι, Bulidii.

BULLA, æ. f. [πομφόλυξ] Tumor ille inanis, qui visitur in aquis momento temporis enascens simul & evanescens. Unde proverbium, Homo bulla: quod nos admonet, humana vita nihil esse fragilius, nihil fugacius, nihil inanius. Varro in præfatione, quam scripsit in libros de Agricultura; Cogitans, inquit, esse properandum: quod (ut dicitur) si est homo bulla, eo magis senex. Annus enim octogesimus admonet me, ut sarcinas colligam, antequam proficiscar e vita.

Perlucida bulla. Ovid. 10. Met. 734.

—— sic ut pluvio perlucida cælo
Surgere bulla solet.

Bullam pro Capite clavorum, qui in valvis magnarum ædium honoris gratia affigi solent, accepit Plaut. in Asinaria 2. 4. 20. Jussine in splendorem dari bullas has foribus nostris? V. ibi Taubm. Cic. 6. Verr. 124. tradit Verrem, bullas aureas ex valvis templi magnificentissimis abstulisse.

Bulla, æ. f. [βοῦλλα] Insigne erat triumphantium, quam in triumpho præ se gerebant, inclusis intra eam remediis, quæ crederent adversus invidiam valentissima. [Quis auctor?] Festus, Bulla aurea, Insigne erat puerorum prætextatorum, quæ dependebat eis a pectore: ut significaretur eam ætatem alterius regendam consilio. Dicta est autem Bulla e Græco sermone βουλὴ, quod consilium dicitur Latine: vel quia eam partem corporis bulla contingat, id est pectus, in quo naturale manet consilium. Hactenus Festus. Plin. lib. 33. cap. 1. Sed a Prisco Tarquinio omnium primo filium, quum in prætextæ annis occidisset hostem, bulla aurea donatum constat: unde mos bullæ duravit, ut eorum qui equo meruissent filii, id insigne haberent, ceteri lorum. Cic. 3. Verr. 152. Neque te tam commovebat, quod ille cum toga prætexta, quam quod sine bulla venerat. ubi Asconius, Simul cum prætexta etiam bulla suspendi in collo infantibus ingenuis solet aurea, libertinis scortea, quasi bullientis aquæ, sinus communiens pectusque puerile. Perottus, Bullam esse amulam manifestum est: dictam a similitudine ejus bullæ, quæ spiritu in aqua excitatur, præcipue dum bullit, figura rotundæ. Nam quod aliqui bullam, ἀπὸ τῆς βουλῆς, hoc est a consilio deductam volunt, plenum insaniæ est. De Bulla fusissime differit Macrob. lib. 1. Saturn. cap. 6.

Plut. in Sertorio, τὰ χρυσᾶ περιδέραια, ἃ ῥωμαῖοι βούλλας καλοῦσι. Ex Bullæ similitudine veresimile est dictam fuisse. H. St.

Argentea bulla. Ovid. 10. Met. 114.

Aurea. Propert. lib. 4. 1. 131.

Mox ubi bulla rudi dimissa est aurea collo. ubi V. Brœkh.

Bullæ etiam sunt Ornamenta balteorum & cingulorum. Virg. 12. Æn. 942.

—— & notis fulserunt cingula bullis. Bullas has, Nodos appellat Val. Flacc. 5. Argon. 579. ex emendatione N. Heinsii,

Quis procul ille, humerum nodis cui balteus asper
Subligat?

Bulla etiam erat Tabula pensilis, quæ dies fastos a nefastis discriminabat. Petron. cap. 30. Et qui dies boni, quique incommodi essent, distinguente bulla notabantur. [Ergo Bulla non Tabula, sed Signum mobile, quo dies illi in tabula notabantur.

BULLĀTUS, a, um. Bullis ornatus. Juven. 14. Sat. 5.

Si damnosa senem juvat alea, ludit & hæres
Bullatus. i. e. Puer.

Bullatæ nugæ. Pers. 5. Sat. 19. i. e. Argumenta inania.

BULLIO, [ζέω, φλύω, βράσσω] īre. Fervere significat. Cels. lib. 5. cap. 19. Aut spumæ argenti selibra, ex olei hemina, & aquæ marinæ altera, cocta donec bullire desierit, cui paulum ceræ sit adjectum.

BULLO, [πομφολυγῶ] āre. Bullas facere: hoc est tumorem illum excrescentem, qui spiritu in aqua vel urina excitatur. Plin. lib. 28. cap. ult. Item maris ipsius tranquillus sonitus, spumæve dispersæ, aut aquæ bullantes. Idem lib. 28. cap. 6. non procul a fine, Magna signa sunt urinæ bullantis & crassæ.

BULLATIO, ōnis. f. Hoc substantivum Harduinus ex Libris MSS. Plinio restituit 34. 14. sub fin. Lapis hic & in Cantabria nascitur, non ille magnes verus, caute continua, sed sparsa bullatione, ita appellant. h. e. Magneticos lapillos bullarum instar per agros spargi, non e continua rupe excidi. Vulgo Bubbatione legitur.

BULLULA, æ. f. [πομφολύγιον] diminut. Parva bulla. Cels. lib. 2. cap. 5. Item si urina modo liquida & pura est, modo habet quædam subsidentia, si lævia, atque alba rubrave sunt, quæ in ea subsidunt: aut si quasdam quasi maculas (al. miculas) repræsentat, aut si bullulas excitat.

BULLA Regia, Liberum oppidum Numidiæ in Africa, auctor Plin. lib. 5. cap. 3.

BULLÆUM, [Βουλλαῖον] Urbs insulæ Britanniæ Ptolem. Vulgo *Witlam*.

BULLATIUS, Viri proprium, ad quem scribit Horat. lib. 1. Epist. 11. 1. Quid tibi visa Chios, Bullati.

BULLIO, ire, V. BULLA. BULLIONES. V. post dict. seq.

BULLIS, idis. [Βουλλὶς] Oppidum in ea parte Macedoniæ, quæ mari Adriatico adjacet, non procul ab Apollonia, teste Ptolemæo lib. 3. cap. 13. Hinc dicti

BULLIDENSES, Plin. Bullidensem coloniam vocat lib. 4. cap. 10. &

BULLIONES, incolæ. Plin. lib. 3. cap. 23. Apollonia, quondam Corinthiorum colonia, VII. M. passuum a mari recedens. Cujus in finibus celebre Nymphæum accolunt barbari, Amantes, & Bulliones.

BULLO, BULLULA. V. BULLA.

BULUA, [Βούλοα, Vulgo *Bodova*] Oppidum Liburniæ, non procul a Drilone fluvio. Ptolem. lib. 2. cap. 17.

BULUBA, [Βουλούβα] Libyæ Cyrenaicæ oppidum, apud Plin. lib. 5. cap. 5.

B U M

BUMAMMA, [βουμαστὸς] Magna mamma, Voce hybrida. Quo nomine dictum est genus quoddam Uvæ grandioris: quod tumeat ad similitudinem mammarum bovis. Varro de R. R. lib. 2. cap. 5. Macrob. lib. 3. Saturnalium, cap. ult. Bumammiam appellat. [In ed. Pont. Bumamma. V. BU particulam, & dict. seq. An Plinii Bimammia l. 14. c. 3.

BUMASTOS, sive BUMASTUS, i. f. Græcum est, Idem ac Bumamma. Plin. lib. 14. cap. 1. Tument vero mammarum modo bumasti.

BUMELIA, æ. f. Fraxini species in Macedonia amplissima & lentissima, cujus folia contra serpentes, succo expresso ad potum, imposita ulceribus maxime prosunt. Plin. lib. 16. cap. 14.

Bunææ Juno, V. bunus.

Bunas, [Βούνας] Vir quidam Atheniensis. Quum autem esset controversia inter Calydonios & Eleos, utrique rem ad arbitrium Bunæ detulerunt. Convenerat autem ut a manibus temperarent, donec ille de negotio pronuntiasset. Quod ubi sensisset Bunas, de industria quidem audiebat utramque partem: ceterum per fictas occasiones rem in longum distulit, nec unquam de lite voluit pronuntiare. Hinc natum proverbium, Bunas judicat, ubi lis in longum profertur, nec unquam explicatur. Auctor Mnaseas apud Zenodotum.

Bunias, ădis. f. [βουνιάς] Napi species est, diversa a Bunio. Plin. lib. 20. cap. 4. duas napi species facit, quarum altera Bunion, altera Bunias vocatur. Bunion autem angulosis foliorum caulibus esse tradit, ejusque decoctum purgationibus feminarum, & vesicæ, & urinæ utile esse: idque Dioscorides a Romanis Scopam regiam vocari afferit.
Buniada autem idem Plin. rapano & rapo similem facit, cujus semen antidotis, quæ contra venena fiunt, admisceri tradit. Hodie Bunias napi nomine nulli non cognita est.
Bunion autem id esse, quod vulgus Gallorum *Carpentariam* herbam vocat, plerique suspicantur. Utriusque vero generis appellatio a tumente radicis figura tracta videtur. Nam colles, terræque tumores βουνοὺς Græci appellant. Napum autem Buniadis nomine ne Columella quidem ignoravit, qui sic scribit lib. 10. 423.
Quæque Amiterninis defertur Bunias arvis.

Bunion, i. n. [βούνιον] Napi genus. V. bunias.

Bunītes, æ. m. βουνίτης, scil. οἶνος. Vinum ex napis. Diosc. 5. 56. V. Plin. 14. 16.

Bunitium, [Βουνίτιον] Urbs Germaniæ apud Ptolem. Vulgo *Sund.*

Bunnus, [Βοῦνος] Illyridis oppidum est: cujus gentile est

Bunnius, [Βούνιος] Stephanus.

Bunus, i. m. [Βοῦνος] Mercurii & Alcidamiæ filius fuit, qui in Acrocorintho Junoni sacellum ædificavit, unde Bunææ Junonis cognomen propagatum. V. Pausan. in Corinth. & Rhodig. lib. 15. cap. 17.

B U P

Bupæs, ædis. m. [βούπαις] Bupædas, Magnos pueros Græci dicunt, Festus, in Bulimam.

Bupalus, vel Bubalus & Athenis, Anthermi Chii filii, Clarissimi sculptores fuêre. Hi quia Hipponacti poetæ notabilis vultus fœditas erat, imaginem ejus lascivia jocorum proposuere ridentium circulis. Quod Hipponax indignatus, amaritudinem carminum distrinxit in tantum, ut credatur aliquibus ad laqueum eos compulisse. Unde Horatius in Epod. 6. 3.
Qualis Lycambæ spretus infido gener,
Aut acer hostis Bubalo. Hanc de Bupalo Historiam, vanam arguit Plin. 36. 5. unde superiora excerpta sunt. Pictorem Bupalum facit Scholiastes Horatii d. l. qui Hipponactem, in scena depictum, populo videndum præbuerit. V. hipponax.

Buphagus, i. m. [Βουφάγος] Fluvius est in Arcadia, ab heroe Buphago nomine adoptato, qui Iapeti fuit filius & Thornacis, quemque honesta parum affectantem in monte Pholoe peremit Diana. V. Cæl. Rhodig. lib. 26. cap. 2. vel potius Pausan. Arcad.
Est & Herculis epitheton integros boves comedentis.

Bupharus, i. m. [βούφαρος] Terra dicitur quæ arari facile potest. Nam pharos aratio est, sed & bovis epitheton. Auctor Cæl. lib. 12. cap. 6.

Buphonia, orum. n. pl. [βουφόνια] Festum Atheniensium, quod post Mysteria celebrabant per immolationem bovis, quo occiso, reliqua omnia a cæde libera pronuntiabant, gladium vero seu cultrum cædis condemnabant. Vocabatur etiam hoc festum Διϊπόλια, V. Pausan. lib. 1. Ælian. Var. Hist. 8. 3. Aristoph. & scho. Pac. 418. & Nub. 981. V. etiam Rhodig. 12. 6.

Buphŏnum, i. n. [βούφονον] Herba, quam alii Chamæleontem, alii Ixium vocant. Dicitur autem ἀπὸ τοῦ φόνος, quod est mors, & βοῦς, bos; quod a bobus devorata anginam procreet, eosque necet.

Buphthalmos, i. f. [βούφθαλμος] Herba similis boum oculis, folio fœniculi, circa oppida nascens, fruticosa caulibus, qui & manduntur decocti. Quidam Cachlam vocant. Hæc Plin. lib. 25. cap. 8. conf. Diosc. 3. 156.
Bupthalmos etiam apud Dioscoridem, in Nothis p. 468. recensetur inter appellationes Sedi, sive Sempervivi majoris. Add. Plin. 25. 13.

Buplanoctisti, [Βουπλανοκτιστοι] Tumuli erant apud Ilium: sic dicti, quod ex Mysia bovem insequutus, Ilus ibi demum urbem condiderit Ilium, ubi interquievisset ea. Meminit Lycophron in Alexandra, & Cæl. lib. 26. cap. 2.

Bupleuros, f. [βούπλευρος] Herbæ nomen, quam sic describit Plin. lib. 22. cap. 22. Bupleuron in sponte nascentium olerum numero Græci habent, caule cubitali, foliis multis longisque, capite anethi, laudatum in cibis ab Hippocrate: in Medicina a Glaucone & Nicandro.

Buprasium, [Βουπράσιον] Civitas & fluvius & regio Elidis, a Buprasio conditore, cujus meminit Homerus. Buprasium negat Strabo l. 8. sua ætate extitisse. Proinde a Plin. lib. 4. cap. 5. inter Achaiæ loca ponitur.

Buprestis, is. f. [βουπρηστις, ἡ βούπρηστις] Animal est rarum in Italia, simillimum scarabeo longipedi. Fallit inter herbas bovem maxime: unde & nomen invenit: devoratumque tacto felle ita inflammat, ut rumpat. Hæc Plin. lib. 30. cap. 4. Jurisconsultus de hoc animali scribit in l. 3. D. ad leg. Cornel. Sicui temere pigmentarii dederint pytiocampas, aut buprestes, quæ ambo venenata sunt, teneri pœna legis Corneliæ de sicariis & veneficis.
Buprestis, & Herbæ genus est. Plin. lib. 22. cap. 22. Buprestim magna inconstantia Græci in laudibus ciborum etiam habuere. Iidemque remedia tanquam contra venenum prodiderunt. Et ipsum nomen indicio est, boum certe venenum esse, quos dissilire degustata fatentur. V. Theophrast. Hist. Plant. 7. 8. & Harduin. ad Plin. loc. cit.

Bura, [Βοῦρα] Urbs in sinu Corinthio, hausta a mari. Plin. lib. 2. cap. 92. Pyrrham & Antissam circa Mæotin pontus abstulit, Elicem & Buram in sinu Corinthio, quarum in alto vestigia apparent. Al. Buris q. V.

Bura, æ. sive Buris, is. f. [βουρὰ] quasi Bovis cauda; dicitur Pars aratri posterior, decurvata. Virg. 1. Georg. 170.
Continuo in silvis magna vi inflexa domatur
In burim. Ubi Serv. In burim, In curvaturam: nam buris est curvamentum aratri, dictum quasi βοὸς οὐρὰ, quod sit in similitudinem caudæ bovis. Proprie autem Bura est illud Curvamen aratri, quod vomerem excipit. Varro 1. de R. R. cap. 19. Terram duram proscindere, nisi boves magnis viribus non possunt, & sæpe fracta bura relinquunt vomeres in arvo. Varr. de L. L. lib. 4. p. 33. ed. tert. Steph. Bura a bubus. Alii hoc a curvo, Curvum appellant. Sub jugo medio Covum, quod bura extrema addita appellatur. Vocatur covum a cavo. [Sic distinguo.

Buraicus, i. m. [Βουραϊκὸς] Herculis cognomentum, ab Achaiæ urbe Bura, ubi & specus & fluvius eodem nomine extitere: quo in loco tabella, & talis seu taxillis vaticinia dabantur. Nam qui deum consulebant, primum ante simulacrum dei preces effundebant: deinde quatuor talos, qui multi erant apud deum, super mensam jaciebant. In singulis autem talis, figuræ notatæ inerant: in tabella vero figurarum interpretationes inveniebantur: Itaque vaticinium habebatur. Ex Pausan. Achaic.

Burchana, [Βουρχανὶς] Ponti insula nobilissima, Plinio auctore. Sic enim scribit ille lib. 4. cap. 13. Inde insulæ Romanorum armis cognitæ. Earum nobilissima Burchana. Fabaria a nostris dicta, a frugis similitudine sponte provenientis. Item Glessaria, &c.

Burdegăla, vel Burdigala, [Βουρδίγαλα] ut scribit Suidas; Strabo autem Burdigaliam. Civitas est Galliæ, Aquitanorum nobilissimum emporium, cuidam marino incumbens lacui, quem eruptiones faciunt. vulgo *Bourdeaux*. V. Auson. Epist. 24. 79. & in Clar. urbibus, cap. 14.

Burdigalus, i. m. Gentile. Martial. 9. 33.

Burdigalensis, e. Adj. apud Recentiores invenitur.

Burdo, ōnis. Hinnulus est, inquit Valla lib. 4. qui patre equo, matre asina genitus est, quem quidam burdonem nominant. Ulpian. in l. 49. D. de leg. 3. Item legato continentur mancipia, item jumenta, vel lectica, vel sella, vel burdones. Cæl. lib. 23. cap. 5. putat Burdones dici mannos seu mannulos, ut est apud Martialem, equos haud ita magnos, ac præmites: quos vulgus, ut scribit Porphyrio, Burdos vocabat.
Si burdonibus atque asinis agaso nobis præficiendus est. Interpr. Chrysostomi apud Dadræum. 209. 6. H. St.

Burdubasta, æ. m. i. e. Asini stratum, sive Asinus gibbosus. V. Petron. cap. 45. Ubi Schefferus legendum suspicatur Buttuba, & M. Nodot. habet Gurdus atta. V. Burman.

Burgus, i. m. pl. Burgi, in l. 2. §. In Sardinia. C. de Off. Præf. Prætor. Afr. l. pen. de fund. rei privat. lib. 10. C. Luitprandus lib. 3. de reb. per Europam gestis, cap. 12. de Burgundionibus agens: Et quoniam, ait, ipsi domorum congregationem, quæ muro non clauditur, burgum vocant, Burgundiones, quod est burgo expulsi, a Romanis appellati sunt. Isidor. lib. 9. cap. 4. Burgundorum habitacula, burgos dicunt. Unde & Burgundionum gentem per castra dispofuerunt. V. Glossaria medii ævi.

Burgarius, i. m. Qui ex Burgo, seu castro est. V. hujus nominis titulus, Cod. Theod. 7. 14. & eadem Gloss.

Burgundi & Burgundiones, [Βουργούνδοι] dicti sunt populi, qui eam regionem incolunt, quam olim Hedui & Sequani tenebant. Hi vicini Cimbris, supra Rostochium Germaniæ urbem olim habitarunt. Unde trans Rhenum profecti, quemadmodum sæpe Germanæ gentes fecerunt, ea loca occuparunt, quæ jam tenent. Certe Plin. lib. 4. inter Germanos numerat. Genera, inquit, Germanorum sunt quinque, Vindelici, quorum pars Burgundiones, Varini, Carini, Guttones. De nominis origine V. dict. præced. Hinc

Burgundia, Galliæ Celticæ provincia, a Burgundis, qui eam expulsis veteribus colonis occuparunt, ita dicta. Hodie in Ducatum & Comitatum dividitur fluvio Arari sive Saona, uterque ad regem Galliæ pertinet.

Buris, Posterior pars aratri. V. bura.

Buris, Urbs mediterraneæ Achaiæ, eadem ac Bura, de qua Ovid. 15. Met. 293. ubi Heinf. ac Burm. V.

Burnistæ, Plinio ponitur inter civitates Illyrici Liburnorum, lib. 4. cap. 21.

Burnum, [Βοῦρνον] Castellum est in tractu Dalmatiæ, nobilitatum populi Romani præliis. Hujus meminit Plin. lib. 3. cap. 22.

Burra, V. burrum.

Burranĭca, æ. Potio a rufo colore, ex lacte commixto sapa. Festus.

Burræ, arum. f. Quisquiliæ. Auson. præfat. ad Latinum Pacatum,
Burras, quisquilias, ineptiasque. Vocem Aquitanicam dicit Scalig. cujus V. Auson. Lect. 2. 13. p. 123.

Burrhanicum, Genus vasis. Fest.

Burrio, īre. Apul. lib. 8. p. 211. Formicarum nidificia in carioso stipite burriebant. Alii aliter legunt. V. Pricæum p. 168.

Burrum, [πυῤῥὸν] dicebant antiqui, quod nunc dicimus Rufum, Unde rustici Burram appellant Buculam, quæ rostrum habet rufum. pari modo rubens cibo ac potione ex prandio Burrus appellatur. Festus. conf. birrus.

Bursa, vox Medii ævi, Crumenam denotans, unde bursa pastoris, Herba vulgo notissima, ex refrigerantium, exiccantium & adstringentium genere: de qua plura apud Matthiol. in Dioscorid. lib. 2. cap. 150.

Bursaonenses, Hispaniæ citerioris populi, Calaguritanis & Complutensibus vicini, ut testis est Plin. lib. 3. cap. 3. in descriptione citerioris Hispaniæ.

Burtina, [Βουρτίνα] Urbs Hispaniæ Ptolem. vulgo *Balbastro*.

B U S

Busæ, [Βοῦσαι] Herodoto lib. 1. Populi sunt Medorum, quos subegit Dioces.

Buselinum, i. n. [βουσέλινον] Herba est sativo apio similis, solaque caulis brevitate, & rufa radice ab eo differens. Auctor Plin. lib. 20. cap. 12.

Busīris,

BUSĪRIS, is, vel ĭdis. m. [Βούσιρις] Neptuni filius ex Libya Epaphi filia susceptus, ut in libro Temporum scribit Eusebius. Hic autem (ut ait Augustinus in lib. de Civitate Dei) regnante Danao Argivis, rex, vel potius tyrannus, suis diis hospites immolabat: sed ab Hercule tandem interemptus est, quum etiam eum voluisset occidere. Hujus laudes scripsit Isocrates. Illaudatus autem dictus est Virgilio: non qui laudatus non sit, sed qui laudari non meruerit, ut ait Servius. Virg. 3. Georg. 5.

—— quis aut Eurysthea durum,
Aut illaudati nescit Busiridis aras?

Sævior es tristi Busiride. Ovid. lib. 3. Trist. Eleg. 11. (v. 39.) H. St.
Busiris, & Oppidi nomen est in Ægypto, ad Nilum fluvium, a Busiride conditi, in quo fuit templum magnum Isidis. Hinc, Busiritica præfectura, apud Strabon. lib. 17.

BUSTAR, Idem quod Bustum. Charisius lib. 1.

BUSTUM, i. n. [τύμβος] proprie dicitur Locus in quo mortuus est combustus & sepultus; diciturque Bustum, quasi bene ustum. Ubi vero combustus quis tantummodo, alibi vero est sepultus, is locus ab Urendo Ustrina vocatur. Sed modo Bustum, eo quod [an Bustum est quod?] Sepulcra vocamus. Hæc Festus. Servius vero in 12. Æn. 863. Pyra (inquit) est lignorum congeries: Rogus, quum ardere cœperit, dicitur; Bustum vero jam exustum vocatur. Quem ordinem servat poeta, dicens, Constituere pyras. Item, Subjectisque ignibus atris, Ter circum accensos decurrere rogos. Item postea, Semustaque servant busta. Cic. 2. de Legib. 61. Nam quod rogum bustumve novum vetat propius sexaginta pedes adjici ædes alienas, invito domino, incendium veretur acerbum. Quod autem Forum, id est vestibulum sepulcri, bustumve usucapi vetat, tuetur jus sepulcrorum. Juven. 3. Sat. 34.

Bustum, Sepulcrum. Cic. 7. Att. 9. Unas video mihi a te non esse redditas, quas L. Quintius familiaris meus quum ferret, ad bustum Basili vulneratus & despoliatus est.
Cava busta. Ovid. 3. Amor. 9. 38.
Coacervatum bustum excelso aggere. Catul. in Argon. 363.
Fumantia. Stat. 5. Silv. 1. 226.
Ingens terreno ex aggere. Virg. 11. Æn. 850.
Horrifico cinefactus busto. Lucret. lib. 3. 918. i. e. In cinerem redactus.
Injusta. Ovid. 2. Met. 627. Immo Justa injusta. V. Heins.
Inania. Stat. 6. Theb. 196. alii Justa legunt.
Miserabile. Ovid. 6. Met. 665.

Flet modo, seque vocat nati miserabile bustum. De Tereo, qui inscius appositum sibi ab uxore filium comederat: unde seipsum filii sepulturam vocat. Improprie enim Bustum dixit.

Memorabile. Claud. de Bell. Get. 637.
Sacra. Claud. 1. in Eutrop. 451.
Suprema. Stat. 9. Theb. 397.
Teres. Catul. in Argon. 62. 363.
Eruere busta. Sen. Troad. 6.
Facere. Cic. 1. Philipp. 5. Nam quum serperet in urbe infinitum malum, idque manaret in dies latius, iidemque bustum in foro facerent qui illam insepultam sepulturam effecerant, & quotidie, &c.
Incidere in busto. Cic. 5. Tusc. 101.
Mactatus essem in Catilinæ busto, vobis ducibus. Cic. in Pison. 16.
Peragere busta. Ovid. 2. Met. 627. al. Justa. V. supra Injusta.
Piare alicujus. Ovid. 13. Met. 515. i. e. Manes. Sic
Pendere busto piacula: i. e. Persolvere. Lucan. 2. 176. de Mario.
Vertere busta, pro Evertere & devastare. Lucan. lib. 7. 855.
Violare bustum compositum. Lucan. lib. 8. 748.
Bustum legum omnium ac religionum. i. e. Locus, ubi sepelirentur oppressæ. Cic. in Pison. 11.
Bustum aræ. Hieronymus, Non est tantum in eo servitus idoli, siquis duobus digitulis thura comprehensa in bustum aræ jaciat. Bustum autem aræ vocat ejus Focum, ubi ignis accenditur. Turnebus Adv. 19. 21.
Busta Gallica, Locus juxta Æquimelium, ubi Galli defunctorum ex pestilentia corpora usserant. V. Livium lib. 22. 14.

BUSTICETUM, i. n. Arnob. lib. 7. p. 222. Ustrinæ rogi sunt & busticeta.

BUSTUALIS, e. Adj. apud Sidon. 3. Epist. 12. pr.

BUSTUARIUS, a, um. Adj. Bustuarii a Busto dicti sunt Gladiatores. nam quum mos esset in sepulcris virorum fortium captivos necari: idque postea crudele visum foret: placuit ut eo more sublato, introducerentur gladiatores, qui ante sepulchra dimicarent: a quo Bustuarii sunt appellati. V. Serv. ad 10. Æn. 519. Cic. in Pison. 19. Si mihi cum illo bustuario gladiatore, & tecum, & cum collega tuo decertandum fuisset.
Bustuariæ mœchæ, Quæ in bustis & monumentis prostabant. Martial. lib. 3. 93. in Vetustinam,

Quum te lucerna balneator extincta
Admittat inter bustuarias mœchas. Idem lib. 1. 35. in Lesbiam,
Abscondunt spurcas & monumenta lupas.

BUSTUARIUS, i. m. Libitinarius est Ammiano 28. 4. V. ibi Valesium p. 509.

BUSTUARIUM, i. n. Bustum. Gloss. Gr. Lat.

BUSTIRĂPUS, i. m. Nefarius, qui lucri causa nefanda audet, vel qui e bustis & flamma cibum petit. Plaut. Pseud. 1. 3. 127. inter varia convicia, Verbero, Bustirape. [Videtur intelligi Fur bustuarius, qui busta expilaret.

BUSYCON, Ficus erat præcipuæ magnitudinis, sed fatuo sapore, quæ alio nomine Marisca dicitur. Fest. in Bulimam, & Varro de R. R. 2. 5.

B U T

BUTADÆ, [Βουτάδαι] Populi Attici ex OEneide tribu Butia, juxta Suid. apud Stephan. Ægeidis tribus.

BUTEO, ōnis. m. [τριόρχης] Accipitris genus. Plin. lib. 10. cap. 8. Triorchem a numero testium: cui principatum in auguriis Phœmonoe dedit: Buteonem hunc appellant Romani.
Buteo, item Cognomen fuit Fabii cujusdam, inde illi impositum, quod insidens in navi buteo avis bono auspicio ei, tum temporis duci fuit. Plin. lib. 10. cap. 8. & Flor. 2. 2. 30. & Lex. Pitisc.

BUTES, [Βούτης] Filius fuit Amyci Bebryciorum regis, qui ob sævitiam patris ab Argonautis cæsi, regno pulsus, parvo navigio Drepanum in Siciliam confugit, ubi a Lycaste nobili meretrice hospitio susceptus est: a qua quum ob formæ, morumque & ætatis elegantiam diligeretur, ejus concubitu usus, Erycem filium ex ea suscepit: & quoniam Lycaste ob eximiam pulchritudinem Venus vocabatur, datus est locus fabulæ, Buten ex Venere filium Erycem suscepisse. Contra Virg. 5. Æn. 372. Buten a Darete juxta tumulum Hectoris occisum tradit, inquiens,

Idemque ad tumulum, quo maximus occubat Hector,
Victorem Buten immani corpore, qui se
Bebrycia veniens Amyci de gente ferebat,
Perculit, & fulva moribundum extendit arena.

Alius fuit Butes Trojanus, a Camilla occisus, ut est idem auctor lib. 11. Æn. 691.
Commentarius Apollonii, alterius quoque Butæ meminit, filii Cecropis cujusdam.
Est & Butes, Scytharum fluvius, cui propinqui sunt Agathyrsi & Sarmatæ.
Celerius quam Butes: hoc adagio significabant Aliquid quamprimum absolvi, compendioque explicari, quemadmodum solent ii qui paucis verbis longam sententiam significant. Auctor Zenodotus. V. Erasmi Chiliad.

BUTHIA, [Βουθία] Ioniæ oppidum, teste Stephano, aut certe regiuncula, ut idem refert ex sententia Theopompi.

BUTHRŌTUM, sive BUTHROTIUM, i. n. [Βουθρωτόν, Steph. Βουθρωτός] Epiri colonia est non longe ab Ambracio sinu. Auctor Plin. lib. 4. cap. 1. Virg. 3. Æn. 293.

—— portuque subimus
Chaonio, & celsam Buthroti ascendimus urbem. i. e. Buthrotium. Servius. q. V.

BUTHROTII, orum. m. pl. [Βουθρώτιοι] gentile. Cic. 16. Att. 16. Causa Buthrotiorum.

BUTHUS, Athleta quidam fuit, qui vicerat in Pythiis ludis: a cujus vita & moribus tractum est proverbium, Buthus obambulat, de levibus ac stolidis dictum. Hujus meminit Cratinus, teste Zenodoto, & Hesychius, indicans & Aristotelem alicubi de hujus victoria meminisse.

BUTHYREUS Lycius, Insignis statuarius fuit, Myronis discipulus, qui fecit dignum præceptore puerum sufflantem languidos ignes, & Argonautas. Plin. lib. 34. cap. 8. [Immo Eleuthereus Lycius. V. Hard. ad loc.

BUTHYSIA, æ. [βουθυσία] Magnum & solenne sacrificium, quale est Hecatombe, vel etiam Quotiescunque boves immolarentur. Suet. Neron. cap. 12. Gymnico, quod in Septis edebat, inter buthysiæ apparatum barbam primam posuit.

BUTICUS, [Βουτικὴ] Lacus est, a Buto Ægypti urbe sic dictus, de quo Strab. lib. 17.

BUTICUS, a, um. Adj. ut, Linum Buticum. Plin. 19. 1.

BUTIO, ōnis. est Avis circa paludes versans. Auctor Philomelæ, 42.

Inque paludiferis butio butit aquis. *Un Butor.*

BUTIO, īre. V. BUBO, ĕre.

BUTOA, Insula est circa Carpathon, & contra Hierapytnam, de qua Plin. lib. 4. cap. 12. In Londinensi editione Butra, bis perperam id nomen scribitur.

BUTŎMUM, [βούτομον] Frutex est in paludibus nascens, folia ferens iridis proxima, ex una radice non singulos scapos, sed plures veluti virgas emittens, ad vitilium nexus utiles. Frondibus autem boves maxime oblectantur, unde nomen accepit. Vulgus hodie *Juncum cabacinum* appellat, quod ex foliis ejus sportulæ texantur, quibus ficus & uvæ passæ ad nos adferuntur. Vide Ruell. lib. 2. cap. 127.

BUTOS, i. [Βοῦτος] Oppidum est Ægypti, apud Ptolem. lib. 4. cap. 5. & Plin. lib. 5. cap. 10.
Stephanus alterum ejusdem nominis oppidum in Gedrosia collocat.

BUTRA, V. BUTOA.

BUTRIUM, i. [Βούτριον] Oppidum Italiæ, non procul a Ravenna, cujus meminit Strab. lib. 5.

BUTTUBĀTA, ōrum. n. pl. Nævius pro Nugatoriis posuit, hoc est nullius dignationis. Fest. ubi Scalig. & Dacer. V.

BUTUA, [Βουτόα] Plinio inter oppida Liburniæ recensetur, lib. 4. cap. 22.

BUTUNTINENSES, Populi sunt Calabriæ in Italia, quorum meminit Plin. lib. 3. cap. 11.

BUTȲRUM, aliquando BUTŸRUM, i. n. [βούτυρον] quid sit declarat Plin. lib. 28. cap. 9. his verbis, E lacte fit & butyrum, barbararum gentium laudatissimus cibus, & qui divites a plebe discernat. Plurimum e bubulo, & inde nomen: pinguissimum ex ovibus. Fit & ex caprino, sed hyeme calefacto lacte, æstate expresso tantum, crebro jactatu in longis vasis, angusto foramine spiritum accipientibus sub ipso ore, aliàs præligato. Additur paulum aquæ ut acescat, &c. Deinde vero addit, Naturam ejus esse astringere, mollire, replere, purgare. Sidonius ad Catulinum,

Infundens acido comam butyro. Phaleucius est. Egnatius,
—— mollique subacta butyro. Nestor quoque testatur a Græcis produci. Valgius,
Lac niveum butyrumque novum cum melle comedit. Dubitatur, an vetusti illius Valgii sit, quippe in fragmentis ejus a Stephano editis, nequaquam conspicitur. Hunc sequuti sunt Macer & Serenus. V. Borrich. Parnass.

B U X

BUXENTUM, i. n. [Πυξοῦς] Oppidum Lucaniæ quod Græci Pyxunta vocant in sinu Posidoniæ, a buxo arbore quæ copiosa illic provenit. Plin. lib. 3. cap. 5. Meminit & Mela lib. 2. cap. 4. Nunc vulgo *Belvedere*. Testis Olivarius in Melam.

BUXUS, i. f. & BUXUM, i. n. [πύξος] tam pro Arbore, quam pro Ligno. Virg. 9. Æn. 619.

Tympana vos buxusque vocat Berecynthia. Ubi Servius, Dicitur & hæc Buxus & hoc Buxum: ut
—— & torno rasile buxum. Unde superfluo quidam arborem generis feminini esse volunt, quum hoc loco etiam de ligno generis feminini habeamus exemplum.

Buxus Græca vox est: πύξος quippe dicunt Græci. Arbor est exigua, natura solida, & quadam ligni duritia, ac frondium pallore commendabilis, fractu facilis, & ad topiaria opera commodissima, virens semper ac tonsilis. Semen ejus cunctis animantibus propter amaritudinem invisum: mel in Corsica amarum reddit: amat frigida quæ sint aprica. In igne duritia ei est, quæ ferro, nec flamma, nec carbone utilis. Hæc fere Plin. lib. 16. cap. 16.
Denso crispata cacumine buxus. Claud. de Rapt. Proserp. 2. 110.

Densum

Densum foliis buxum. Ovid. 3. de Arte Am. 691.
Pallidius buxo. Ovid. 4. Met. 134.
Simillimus buxo pallor. Ovid. 11. Met. 417.
Rasile torno buxum. Virg. 2. Georg. 449.
Virens perpetuo buxus. Ovid. 10. Met. 97.
Undans buxo Cytorus. Virg. 2. Georg. 437.
Buxus, pro quovis opere buxeo, & pro Tibia quidem sæpe legitur apud poetas, juxta eam figuram qua materia ponitur pro re confecta. Stat. 2. Theb. 78.

——tum plurima buxus,
Æraque taurinos sonitu vincentia pulsus.

Horrida Mygdonio cantu. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 268.
Horrisona. Valer. 2. Argon. 584.
Inflati murmur buxi. Ovid. 14. Met. 537.
Idæa. Stat. 5. Theb. 93. Valer. Flacc. 1. Argonaut. 319.
Multifori tibia buxi. Ovid. 12. Met. 158.
Terebratum per rara foramina buxum. Ovid. 6. Fast. 697.
Ferire buxum rauco pectore. Sen. Agamemn. 7. i. e. Tibiam inflare.
Inflare buxos. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 130. i. e. Tibias inspirare.
Premere buxos tacitos. Claud. 2. in Eutrop. 286.
Buxus, pro Trocho e buxo, quo pueri ludunt. Virg. 7. Æn. 382.

—— mirata volubile buxum.

Torquere buxum flagello. Pers. 3. Sat. 51.
Pro Pectine. Ovid. 6. Fast. 229. —detonsos crines depectere buxo.
Buxum vocabatur quoque Fritillus, sive vasculum illud ligneum, per quod tali agitabantur. Auson. Prof. Burdig. 1. 25. V. Barth. Advers. 35. 10. Senftleb. de Alea vet. cap. 11.

Buxeus, a, um. Adj. [πύξινος] Quod ex buxo est, aut buxi colorem refert. Martial. lib. 2. 41.

Et tres sunt tibi, Maximina, dentes:
Sed plane piceique, buxeique.

Color buxeus. Plin. lib. 12. cap. 7.
Forma. Columel. lib. 7. cap. 86.
Frutex. Columel. lib. 8. cap. 15.

Buxetum, i. n. [πυξεὼν] Locus buxis consitus. Martial. lib. 3. 58.

Non otiosis ordinata myrtetis,
Viduaque platano, tonsilique buxeto
Ingrata lati spatia detinet campi. conf. BUCETUM.

Buxōsus, a, um. [πυξοειδὴς] Adj. significare videtur Quod, maxime buxum refert, buxoque est simile: ut, Lignum balsami buxosum. Plin. lib. 12. cap. 25. Ex hoc buxosum est optimum, quod est odoratissimum.

Buxĭfer, a, um. [πυξοφόρος] Adj. ut, Buxifer Cytorus. Catul. 4. 13.

B U Z

Buzæ, Plinio inter Indicas gentes ponuntur, lib. 6. cap. 20.

Buzēri, [Βύζηρες] Gens Themiscyræ regionis in Asia. Plin. lib. 6. cap. 4. Apud Valer. Flacc. 5. Argon. 152. Byzeres scribitur, quos appellat Vagos, his verbis,

Byzeresque vagi, Philyræque a nomine dicta
Litora. Sic & a Strabone ac Stephano, Dionysioque vocantur. Hinc

Buzericus portus, [Βυζηρικὸς λιμὴν] cujus meminit Stephanus.

Buzygæus, Mons est Thessaliæ Plin. lib. 4. cap. 8.

Buzyges, is. m. [Βουζύγης] Heros quidam Athenis fuit, qui omnium primus junctis bobus arasse terram creditur, sacerdotioque præfuit: unde & ab eo Buzygia familia, sacerdotio prædita, postea dicta est. V. Plin. lib. 7. 56. & Broeckh. ad Tibul. 1. 8. 28.

B Y B

Bybassus, i. m. [Βύβασσος] Cariæ oppidum Stephano, ita appellatum a Bybasso pastore, qui Æsculapium maris tempestate in Cariam delatum servavit. V. BUBASUS.

Bybe, [Βύβη] Thraciæ oppidum, apud Stephanum, cujus incolæ Bybæi appellantur ab eodem.

Byblesia, Urbs Asiæ, de qua Herodot. lib. 1. Nam quum initium Byblesiæ ex peninsula auspicetur, sintque Cnidii propemodum circunflui: eam partem, qua Boream spectat, Ceraunius claudit sinus, Australem vero Symanum Rhodiumque mare.

Byblis, Parva maris Mediterranei insula est cum oppido, alio nomine Melos dicta. Aristoteles Zephyriam, Callimachus Myrmallida, Heraclides Siphnum & Acyton vocant. Hæc insularum rotundissima est. Verba sunt Plin. lib. 4. cap. 12.

Byblis, ĭdis. [Βύβλις] Filia fuit Mileti ex Cyane nympha, filia Meandri, quæ fratris Cauni incesto amore capta, & ab eo repulsam passa, tandem lacrymis, ob impatientiam amoris consumpta, miseratione deorum in fontem sui nominis conversa est. Ovid. 9. Met. 663.

Sic lacrymis consumpta suis Phœbeia Byblis
Vertitur in fontem, &c. At idem 1. de Arte Am. 283. Laqueo finisse vitam scribit.

Byblus, i. [Βύβλος] est Syriæ Phœniciæ urbs, Beryto vicina, in qua Adonidis templa sunt. Strabo lib. 16. Hodie *Gibeletto*. Hinc

Byblia, Venus nuncupata, de qua Lucian. in Dialogo, qui est de dea Syria, ita meminit: Vidi (inquit) in urbe Bybli templum ingens deæ Veneris, cognomine Bybliæ, in quo & ritus & cæremonias in Adonim peragunt, ubi & fabulæ reliquum exequitur. Tu illum consule.

B Y C

Bycus, i. m. [Βύκος] Fluvius Sarmatiæ in Europa, Ptolemæo auctore. Hodie *Buges* vocatur. [Byce Ptol. Plinio Buges, Lacus nomen est, qui ad Isthmum in Mæotida paludem fossa emittitur. Val. Flacco 6. 68. Bice. q. s. l. V.

B Y L

Byllīones, [Βυλλίονες] Populi sunt Illyrici, super Epidamnum (sive Dyrrachium) & Apolloniam sedes habentes. Horum meminit Strabo lib. 7. V. BULIS & BULLIS.

Byllis, [Βυλλὶς apud Stephan.] Illyrici oppidum est, quod a Ptolemæo βύλλις appellatur, & in ea parte collocatur Macedoniæ quæ Adriatico mari imminet, in Illyrici confinio. V. BULLIS.

B Y M

Bymazus, [Βύμαζος] Urbs Pæoniæ, Stephano.

B Y N

Byne, es. f. [βύνη] Hordeum, quod madefactum, posteaquam germinavit, cum ligulis enatis torretur. V. Aetius Serm. 10. 19.

B Y R

Byrsa, [Βύρσα Straboni lib. 17.] Arx fuit in media urbe Carthaginensium, in cujus vertice Æsculapii templum erat, quod Asdrubalis uxor capta urbe secum concremavit. Hujus autem nominis origo cum ex Servio, tum ex aliis talis est: Appulsa ad Libyam Dido, quum ab Hiarba pelleretur, petiit callide ut emeret tantum terræ, quantum posset bubulo corio occupare, quod quum permisisset, corium in tenuissima frusta sectum tetendit, occupavitque stadia XXII. Itaque ostensis thesauris suis sociis, eisque animatis, civitatem construxit, quam postea vocavere Carthaginem. Arcem vero a bubulo corio, quod sic vocitant, Byrsam nuncupavit. Quod & tangit Virg. 1. Æn. 372.

Mercatique solum, facti de nomine Byrsam,
Taurino quantum possent circundare tergo. V. Flor. 2. 15. 11.
& Drakenb. ad Sil. 1. 15. & Scalig. Animad. Euseb. n. 803. p. 48.

Byrus, sive Byrrhus, Proprium viri, de quo Hor. 1. Serm. 4. 69.

Ut sis tu similis Cæli, Byrique latronum.

[Cum sit Cæli genitivus a Cælius, videtur & Byrrhi a recto Byrrhius descendere, ut Schol. vet. indicat, qui Adolescentes perditos fuisse dicit. Alias notius cognomen Burri, quomodo fortasse scribendum est, cum hæ litteræ, y & u, sæpissime confundantur.

B Y S

Byssus, i. f. [βύσσος] Genus lini subtilissimi & pretiosi. Reperio & byssum colorem purpureum esse, & byssinum esse hysginum. Ex Turnebo. Adv. 19. 25. Hinc

Byssĭnus, a, um. [βύσσινος] Adj. ut, Byssinum linum. Plin. lib. 19. cap. 1.

Byssina verba metaphorice dicuntur, Quæ sublimitatem habeant ac magnificentiam, nitorem quoque ac auctoritatem. Propterea Parysatis, Cyri & Artaxerxis mater dicere solebat: Regem qui prompte, nec animo timidiore concionaturus foret, debere byssinis uti verbis. Hæc ex Cæl. Lect. Antiq. lib. 23. cap. 7. Atqui per Byssina verba videntur potius intelligi verba quæ facile ferant delicatulæ aures, quales fere sunt regum: qui ut byssinis & mollibus induuntur vestimentis, ita verbis byssinis compellari volunt.

Apud Paulum l. 3. sent. tit. 6. 6. supellectile 67. Byssina Bynkershoeckius interpretatur Bussina vel Buxina, Græc. πυξινὰ, i. e. Pyxidas, etiamsi non essent ex buxo, unde nomen, sed ex argento.

Byssicus, a, um. Adj. Idem ac Byssinus. ut, Opus byssicum, l. 16. §. 7. ff. de Public.

Bystones, V. BISTONES.

B Y Z

Byzacium, i. n. [Βυζάκιον] Libyphœnicum regio est in Africa, quam sic describit Plin. lib. 5. cap. 4. Libyphœnices appellantur, qui Byzacium incolunt. Ita appellatur regio, CCL. M. pass. circuitu, fertilitatis eximiæ, cum centesima fruge agricolis fœnus reddente terra. Hic oppida libera Leptis, Adrumetum, Ruspina, Thapsus.

Byzantium, i. n. [Βυζάντιον] Thraciæ civitas, a Pausania Spartano condita, ut Justinus init. lib. 9. auctor est: ut Eustathius, a Byze Megarensium classis præfecto. Liberæ olim conditionis, & Ligos ante dicta. Plin. lib. 4. cap. 11. Postea a Severo dirutum & in vici formam redactum fuit, a Constantino Magno restitutum, & Constantinopolis, & Nova Roma quoque dicta est. Ex eo tempore imperii Orientalis sedes, expugnata tandem fuit a Mahumete Turca, anno salutis nostræ M. CCCCLIII. magna Christianæ pietatis jactura. Memorat situm, originem, & opes veteris Byzantii Corn. Tacit. 12. Ann. 63.

Byzantius, a, um. [Βυζάντιος] Adj. ut, Litora Byzantia. Ovid. 1. Trist. 10. 31.

Orca Byzantia. Hor. 2. Serm. 4. 66.

Non alia quam qua Byzantia putuit orca.

Byzantii exules. Cic. pro Domo sua, 52.

Byzantiăcus, a, um. aliud Adj. [βυζαντιακὸς] Stat. 4. Silv. 9. 13.

Aut Byzantiacos colunt lacertos. Lacerti genus piscium hoc loco.

Byzantinus, a, um. [Βυζαντηνὸς, ἢ Βυζαντιανὸς] aliud gentile; ut, Exitus Byzantinus. Tertull. ad Scapul. cap. 3.

Byzēnus, [Βύζηνος] Neptuni quidam filius fuit, cui mos fuit mira in dicendo libertate uti. Hinc parœmia, Byzeni libertas, ubi quis audacius liberiusque loquitur. Erasm. Affert & aliam ex Stephano originem Parœmiæ, sed falso.

Byzēres, V. BUZERES.

Byzia, V. BIZYE.

Byzon, V. BIZONE.

C

C Litera tertia in ordine, ad omnes vocales vim suam perfert. Quintil. lib. 1. cap. 7.

C litera muta est, quæ ante N sequente vocali, in eadem syllaba ponitur, sed profertur sub voce G, ob cognationem literarum; ut Cnidius, Cneus. Transit etiam per compositiones, & derivationes in G; ut Quadringenti, pro Quadrincenti: in S, ut Parco, parsi: In X, ut Duco, duxi; Noceo, noxa.

C pro G à veteribus ponitur. In nummis Oculnius pro Ogulnius scriptum est. confirmat hoc antiquissima C. Duilii rostratæ columnæ Inscriptio: in qua Leciones, Macistratus, Cartaciniensis, Pucnando, Cessit, scribuntur pro Legiones, Magistratus, Carthaginiensis, Pugnando, Gessit.

C & Q permutantur. ut, Cocus, pro Coquus: Cotidie, Quotidie: Cas, Quas: Coque, Quoque, in pervulgato Ciceronis joco. V. COQUUS.

C & S. hinc Catullii pro Satullii: Cotera pro Sotera: Aste pro Acte.

C & T. Ticum pro Titum, Capitolin. in Maximin. cap. 11.

C. Caius notat, Ɔ. inversa, Caia: quia tam Caias esse vocitatas quam Caios, etiam ex nuptialibus sacris apparet. Quintil. lib. 1. cap. 7.

C. Cæsar, Censor, Centum, Centuria, Civis, Civitas, Clarissimus, Collegium, Colonia, Cohors, Comitia, Comitialis, dies scil. Condemno, Consul, Conscriptus, Conjux, Curavit.

CA. Causa. CA. M. Causa mortis, vel Caius Marius. CA. Canis, Cato. CAES. Cæsar. CAES. A. vel AVG. Cæsar Augustus. CAESS. Cæsares. CAM. Camillus. CAR. Carissimus. C. B. Civis bonus, Commune bonum. C. B. M. F. Conjugi bene merenti fecit. CC. Circum, Consilium cessit vel cœpit, Causa cognita, Conjugi carissimæ, Ducentum. C. C. A. Colonia Cæsar Augusta. C. C. C. Censa civium capita. C. C. D. Curatum consulto Decurionum. C. Cl. Caius Claudius. C.C.L. Caiorum libertus. C. C. S. Curaverunt communi sumptu. C. CR. alias C. CT. Contrarium, vel Contractum. C. D. Capite diminutus, vel Caius Dacius alias Drusus, Collegium Decurionum, Comitialibus diebus. C. DM. Comes domesticorum. C. E. Causa ejus. C. E. C. Coloni ejus coloniæ. C. E. D. Convicium esse dicitur. C. F. Caii filius, Curavit fieri. C. F. C. Clam fugiendi causa, vel Clavi figendi causa. C. F. M. Curavit fieri monumentum. C. H. Custos hæredum, vel Curavit hæres. C. H. M. Consecravit hoc monumentum. C. I. Caius Julius, Censor vel Consul jussit, vel Curavit Imperator. C. L. Caii libertus. Ɔ. Ꞁ. Caia liberta. Ɔ. Ꞁ. Ⴟ. Conliberta carissima. C. M. Curavit monumentum. C. N. Caius noster, vel Civis noster. C. O. Civitas omnis, vel Civis optimus. C. P. Civis publicus, vel Curavit ponendum, vel Cinerarium posuit. C. P. R. Consulto populi Romani. C.P.S. Curavit poni sibi, vel pecunia sua, vel proprio sumptu. C. P. T. Causa publici testamenti, vel Curavit ponendum tumulum vel titulum. C. R. Caius Rufus, vel Censor Romanus, Cohors Romana, Consul Romæ, vel Curavit refici. C. R. C. Cujus rei causa. C. R. C. P. Cujus rei causa promittis. C. S. Consulum sententia, vel Communi sumptu. C.S.F. Communi sumptu fecit vel factum, Curavit sibi faciendum, vel Cum suis fecit. C.S.H. Communi sumptu hæredum, Cum suis hæredibus. C.S.L. Curavit sibi locum, vel sepulturæ locum. C. S. S. Curavit sibi sepulcrum. C. T. Certo tempore. C. V. Centumvir, vel Clarissimus vir, vel Consularis, Curatori viarum. C. V. M. P. Contra votum monumentum posuit, vel Curavit vivens monumentum poni. C. V. P. V. D.D. Clarissimus vir Præfectus Urbi dono dedit vel dedicavit, vel Communi voluntate publice votum dederunt. C. V. T. Curavit usus titulo.

C litera, Condemnandi nota erat, quam Prætor in publicis judiciis dare judicibus solebat. in tabella cerata scriptam, ut si reus damnandus videretur, eam in urnam conjicerent, quemadmodum in Verrin 3.26. Pædian. significat. Itaque Tristis a Cicerone appellatur in oratione pro Milone, 15. his verbis: Quod nisi vidisset posse absolvi eum, qui fateretur, neque quæri unquam jussisset, nec vobis tam salutarem hanc in judicando litteram, quam illam tristem dedisset.

CABĂLA, vel CABBĂLA, Scientia Hebræorum est, ut Judæi fabulantur, omnium vetustissima, & verax in primis, quando ab optimo maximo Deo Moysi insinuatam constans opinio est: aliis mox ipsum Moysem, idoneis maxime patefecisse. Initio siquidem in monte accepisse legem duplicem, literalem, spiritualemque. Priorem ex Dei mandato conscripsisse, eamque populo esse impertitum: alteram vero minime, sed sapientibus modo, septuaginta numero, communicasse, a quibus postea ceteris ad id item destinatis voce tantum sit tradita. Unde & Cabalæ nomen exortum, quod gentis illius vocabulo Receptionem signat, quia per successionum gradus, citra literarum omnino monumenta ulla, servaretur incolumis. Ex Cæl. Rhodig. lib. 10. cap. 1. Quantillum autem veræ Philosophiæ in hac Cabalistarum doctrina contineatur, videre est apud Burnet. Archæolog. Philos. lib. 1. cap. 7.

CABALIA, V. post dict. seq.

CABĂLISTÆ, vel CABBĂLISTÆ, a Cabala, in gente Judæorum, Doctores sunt fanatici qui placitis suis retaliationem in futuro seculo sunt complexi. Sed animas in pecudes non præcipitant. Quæ tamen penitus rationem excusserint, pecudes affectui imaginationique relinqui non abnuunt. Tes quoque, nec amplius, huc revolvi animas astruunt, quoniam numerus hic probationi abunde sufficere videatur, ut curabilia expurgentur peccata. Addunt transformationes has mundani motus finem posse pertingere: quem consequuturum sit felicissimum sabbatum, id est quies, & beatitudo bonorum æterna. In quem sensum propheticum illud retorquendum opinantur, Immaculatorum hæreditas in æternum. Hæc de Cabalistis scribit Cæl. lib. 6. cap. 13. Sed de his V. plura & veriora apud Burnet. l. c.

CABALIA vel CABALIS, Asiæ minoris regio, in qua sunt urbes OEnoando (quam vulg. Strabo OEnoandron vocat) Balbura, Bubon. Populi porro hujus regionis incolæ, Cabalii dicuntur, teste Herodoto lib. 3. V. & Plin. lib. 5. cap. 27.

CABALLUS, i. m. [ἵππος] i. e. Equus. proprie vero dicitur de Jumentis dossuariis; seu illis equis, qui onera gestant, aut alia causa viles maxime essent. Lucill. lib. 2.

Succussatoris tetri, tardique caballi. Varro Parmenone, Alius caballum arboris ramo in humili alligatum relinquit. Ex Nonio.

Caballus ab Equo eo distat, quod Caballus fere nunquam sine derisione dicitur, Equus vero semper de apto & probato. Pompon. l. si ita D. de fund. instruct. Caballos, ait, qui in pistrinis essent, quasi dicat, malos. Nebrissen.

Vector Lybici caballi. Martial. lib. 12. 24.

Immeriti caballi. Juven. 10. Sat. 60.

Satureianus caballus. Hor. 1. Serm. 6. 59. i. e. Satureianis agris natus: qui sunt in Apulia fertiles, & equorum nobilium genitores. Acron.

Agere caballum. Hor. 1. Epist. 18. 36.

— aut olitoris aget mercede caballum.

Pascere caballos. Hor. 1. Serm. 6. 103.

Caballus, Cognomentum Romanum: nam Sestium, vel Sextium Caballum apud Martial. legimus lib. 1. 41. Al. 98.

CABALLINUS, a, um. Adj. [ἵππειος] ut, Caballina caro. Plin. lib. 28. cap. 20.

Caballinus fons, in monte Helicone Bœotiæ. Vulgatum est enim fontem erupisse, dum subjectam ibi rupem Pegasus feriret ungula. V. HELICON & HIPPOCRENE.

CABALLARIUS, i. m. Eques. Gloss. Lat. Græc. κέλης, ἱππεύς. Item, Qui equos curat Caballarius in Gloss. Vet. ἱπποκόμος. Firmico etiam sub Equi cælestis sidere nati Caballarii dicuntur. Postea factum Dignitatis seu Ordinis nomen. V. Cang. Gloss.

Caballarii, ut Rhodiginus scribit, Prædia quædam vocantur in Creta, quæ militiæ equestris nomine emeritis contribuebantur. V. eum lib. 7. cap. 18.

CABALLATIO, ōnis. f. [ἱπποτροφία] ad verbum Equorum enutritio. Hæc apud Spartanos inter sævissimas execrationes fuit, eo quod magno staret impendio, & homines suavi captu ad perniciem duceret. Nam morbus alendi equos non pauperes, ut aiunt, sed arva frumentifera sectatur. Alex. ab Alex. lib. 3. cap. 21.

Caballatio, in constitutionibus, Munus alendi equos publicos, a Caballis dicta. Festum auctorem habet Alciatus. V. & Rhodig. lib. 35. cap. 24. & l. 14. C. Inst. de erog. mil. annon. & C. Theod. 7, 4.

CABALLION, i. n. Herba, Splenion Apul. de Herb. cap. 96.

CABALLINUM, [Καβαλλῖνον] Urbs Galliæ Ptolemæo, Catalaunum alio nomine dicitur. Vulgo *Challon sur Sône*. [Scribitur varie nomen. Strab. Καβυλλῖνον, Cabyllinum, in Tab. Peuting. Cabillio, in Anton. itin. Cabellio, in Not. Imp. Caballodunum. Marcellin. Cabillo. Cæsari 7. de B. G. 42. Cabillonum. Hæc ex Cellar. Sed forte Cabellionem, de quo mox, cum Cabillono confundit.

CABASSUS, [Κάβασσος] vel CABESSUS, [Κάβησσος] Homero, Oppidum est Cappadociæ: quod tamen alii trans Hæmum montem collocant. Appion vero Vicum esse ait inter Tarsum & Mazacam. V. Stephan.

CABELLIO, [Καβελλίων] Narbonensis provinciæ oppidum, Durantiæ fl. adpositum, cui vicina sunt Carcasso, & Carpentoracte oppida. Plin. lib. 3. cap. 4. Straboni scribitur Caballio. Vulgo *Cavaillon*.

Cabera, vel Cabīra, vel Cabeire, [Καβείρη] Prothei filia, ex Vulcano Cabeiros tres genuit, totidemque nymphas Cabeiridas: quibus omnibus divini honores habiti. Hos alii tradunt eosdem esse Curetas, & Corybantes, & Idæos dactylos, & Telchinas. Alii cognatos inter se parvo utique discrimine. Omnes tamen consentiunt esse Quosdam spiritibus afflatos, & Bacchicos, qui armorum agitatione tumultuosa, cum strepitu ac fragore, cymbalisque, tympanis ac tibiis quoque & vociferationibus publica sacra faciant. Cabiri aliquando Camilli vocabantur. Sunt qui eosdem cum Dioscuris faciunt. Has & alias plures veterum de diis Cabiris opiniones prolixe refert Strabo l. 10. ubi de Curetibus agit. conf. Lex. Pitisc. Nomen ex Hebr. *Cabar*, i. e. Magnus & potens, deducit Selden. de Diis Syris Synt. 2. cap. 4. & 16.

Cabīra, n. pl. [Κάβειρα] Oppidum Ponti, Mithridatis regia nobilitatum, quod Pompejus urbem fecit ac Diopolin appellavit, Pythodoris vero regina auctum Σεβαστὴν, Sebasten, vocavit. Strabo.

Cabiri, [Κάβειροι] V. cabera.

Cabrus, Deus Phaselitarum, quæ urbs Pamphyliæ fuit: Suidas etiam Insulam facit. Huic deo Phaselitæ rem sacram faciebant de pisciculis sale conditis: unde proverbium emanavit, Sacrificium Phaselitarum, ut Suidas & Zenobius scribunt. quanquam Suidas nomen dei Calabrum pro Cabro legat, & Erasmus Caprum.

Cabura, æ, Fons Mesopotamiæ, præter aquarum omnium naturam egregie odoratus, cujus fabulosam rationem reddunt, quod Juno eo aliquando fuerit perfusa. Vide Plin. lib. 31. cap. 3.

Cabus, [κάβος] Frumentaria est mensura: unde Cabæsos dicimus, Qui expleri nequeunt. Cabus est Decima pars ephi. V. Pitisc. Lex. Cæl. lib. 17. cap. 20. V. & Lexicon Spiegel.

C A C

Caca, Soror fuit Caci, quam quidam volunt fratris furtum Herculi indicasse, & ob id meruisse ibidem diu ara, sacrisque coli. Sed paulo aliter Virg. 8. Æn. & Ovid. 1. Fast. referunt. V. cacus.

Cacābo, [κακκαβίζω] āre. Proprium est vocis perdicum. Auctor carminis Philomelæ, quod Ovidio tribuitur,

Cacabat hinc perdix, hinc gratitat improbus anser.

Ratio, cur voci ejus a Cacando nomen fecerint antiqui, ea est, Quod vox hujus avis cacantium, & crepitum ventris emittentium referat sonum. V. Voss. Lex. Etymol. Salmas. Exercit. Plin. p. 106.

Cacăbus, i. m. [κάκκαβος] Vas est in quo pulmentarium coquitur. Paulus Jurisc. in l. Cum de lanionis. D. de Instructo & instr. leg. Nec multum refert inter cacabos & ahenum quod supra focum pendet: hic aqua ad potandum calefit: in illis, pulmentarium coquitur. Dicitur autem a sono quem facit dum fervet.

Synthesis caccaborum. geminata litt. Stat. 4. Silv. 9. 45.

Cacabus argenteus. V. Miliarium, subst. in milium.

Cacabi etiam & Fictiles & Ænei. V. Columel. 12. 46. In cacabis cineres mortuorum apud Romanos condebantur. Salmas. Exercit. Plinian. p. 848.

Cacabŭlus, i. m. Vasis genus. Tertull. Apol. cap. 13. Diminutivum est a Cacabus, quanquam Lacerda Cacabulum, i. n. dictum putat, & a Cacando derivat. Sed V. Arnob. p. 200. & Apic. 4. 1. & 5. item 6. 9.

Cacabaceus, vel Cacabacius, a, um. Adj. Tertull. adv. Hermog. cap. 41. Motus non turbulentus, nec cacabacius.

Cacalia, [κακαλία] sive Leontice vocatur; Semen margaritis minutis simile, dependens inter folia grandia, in montibus fere. Plin. lib. 25. cap. 11. Officinis *Carvi agreste* dicitur.

Cacaturio, V. caco.

Caccabe, es. [Κακκάβη] Olim appellata fuit Urbs totius Africæ celeberrima, quæ notiore nomine Carthago dicitur. Significat autem hæc vox proprie Caput equinum, quod omen fuit futuræ magnitudinis. V. Steph. in Καρχηδών. Drakenb. ad Sil. 2. 410.

Cacemphăton, [κακέμφατον] est Obscœna pronuntiatio, vel Compositio injucunda; ut, Numerum cum navibus æquet. Et, Arrige aures Pamphile. Donatus. Quintil. lib. 8. cap. 3. Cacophaton, κακόφατον, vocat. V. Illic Cacophati descriptionem. Verti potest, Deformitas vocis.

Cachectes, seu Cachecta, æ. [καχέκτης] Qui malo est corporis habitu, & cui macie corpus confectum est. Plin. 28. 9.

Cachecticus, i. [καχεκτικός] Idem. Plin. 32. 10. Cachectici, quorum corpus macie conficitur.

Cachexia, æ. f. [καχεξία] A medicis Græcis appellatur, Malus corporis totius habitus, quo alimenta corrumpuntur: quod fit, quum longo morbo vitiata corpora, etiamsi illo vacant, alimentum tamen in sui substantiam non convertunt. Galen. V. Cels. l. 3. c. 22. ab init.

Căchinnus, i. m. [κιχλισμός, καγχασμός] Solutus risus & immoderatus: a sono factum vocabulum.

Dulces cachinni. Lucret. lib. 5. 1395.

Perversus cachinnus. Ovid. 3. de Arte Am. 287.

Rigidus. Juven. 10. Sat. 31.

Tremulus. Pers. 3. Sat. 87.

Afferre cachinnos omnes. Catul. 13. 5.

Commovere. Cic. de Clar. Orat. 116. Reliqua duo sunt, agere, & meminisse: in utroque cachinnos irridentium commovebat.

Concuti cachinno. Juvenal. 3. Sat. 100.

Distorquere ora cachinno. Ovid. 3. de Arte Am. 287.

Resonant cachinni. Catull. 65. 272. de Undarum sono.

Ridete quicquid est domi cachinnorum. Catul. 29. 14.

Tollere cachinnum. Cic. de Fato 10. Addidit etiam mulierosum, in quo Alcibiades cachinnum diciturs sustulisse. V. Suet. Aug. cap. 98. Horat. de Arte Poet. 113.

Căchinno, [καγχάζω, καγχαλάω] āre; & Cachinnor, āri. dep. Immoderate ridere. Cic. 5. Verr. 62. Ridere convivæ, cachinnari ipse Apronius. Suet. in Vesp. c. 5. Quare patrem Sabinum ferunt aruspicio insuper confirmatum, renuntiasse matri, nepotem ei Cæsarem genitum: nec illam quicquam aliud, quam cachinnasse, mirantem quod adhuc se mentis compote, deliraret jam filius suus.

Furtim cachinnare. Lucret. lib. 4. 1169.

Tremulo cachinnare risu. Lucret. lib. 2. 975.

Cachinnare non de Risu tantum, sed & de Sono vehementiore vetustas dici voluit. Accius Finidis, Simul & circum magna sonantibus Excita saxis sæva sonando Crepitu clangente cachinnant. Ex Nonio.

Cachinnatio, ōnis. f. [καγχασμός] Cic. 4. Tusc. 66. Ut si ridere concessum sit, vituperetur tamen cachinnatio.

Cachinno, ōnis. m. [μῶκος] Qui immoderate ridet, Risor vel irrisor immodicus. Pers. 1. Sat. 12.

Quid faciam? sed sum petulanti splene, cachinno.

Cachinnabilis, e. Apul. 5. Milef. p. 132. Populus risu cachinnabili diffluens.

Cachinnōsus, a, um. Cæl. Aurel. Acut. 1. 3. Hilares natura & cachinnosi.

Cachla, Plin. lib. 25. cap. 8. Herba est, quæ alio nomine Buphthalmus appellatur. V. supra suo loco.

Cachrys, [κάχρυς] sunt Oblonga panicularum modo nucamenta, quæ squamatim compacta propendent e ramis. Crescunt hyeme, Vere dehiscunt in flaventes squamulas, & folio prodeunte decidunt: qualia multa in abiete, picea, ceterisque id genus arboribus conspiciuntur. V. Plin. lib. 16. cap. 8.

Cacizotechnos, i. m. κακιζότεχνος, a κακίζω improbo & τέχνη ars, quasi Improbans artificium; ita appellatus Callimachus artifex, semper calumniator sui, nec finem habens diligentiæ, &c. Plin. 34. 8.

Caco, [χέζω, ἀφοδεύω] āre. Ventris onus deponere. Martial. lib. 1. 38. in Bassam,

Ventris onus misero, nec te pudet, excipis auro:
Bassa, bibis vitro: carius ergo cacas.

Nec toto decies cacas in anno. Catul. 21. 20.

Venire cacatum. Horat. 1. Serm. 8. 38.

Cacātus, a, um. Adj. [κεχεσμένος] ut, Charta cacata. Catul. 1. 34.

Annales Volusi cacata charta.

Cacaturio, [χεζάω, χεζητιάω] īre. Desiderativum verbum a Caco, cacas. Martial. lib. 11. 78. in Vacerram,

Cœnaturit Vacerra, non cacaturit.

Cacochymia, æ. f. [κακοχυμία] Vitium naturalium humorum in corpore, apud Medicos. Tribuitur & cibis, qui malum succum suggerunt.

Cacochўmus, a, um. [κακόχυμος] Malum præbens succum. Apud Celsum 2. 19.

Cacodæmon, ōnis. [κακοδαίμων] Malum genium dicunt Latini. De Cacodæmone meminit Valerius Maximus libro 1. cap. 7. his verbis, Apud Actium M. Antonii fractis opibus, Cassius Parmensis, qui partes ejus secutus fuerat, Athenas confugit. ubi concubia nocte quum solicitudinibus & curis mente sopita in lecto jaceret, existimavit ad se venire hominem ingentis magnitudinis, coloris nigri, squalidum barba, & capillo demisso: interrogatumque quisnam esset, respondisse, κακοδαίμονα. Perterritus deinde tam tetro visu, & nomine horrendo, servos inclamavit, sciscitatusque est, si quem talis habitus aut intrantem cubiculum, aut exeuntem vidissent: quibus affirmantibus neminem illuc accessisse, iterum quieti & somno se dedit: atque eadem animo ejus obversata est species. Itaque fugato somno, lumen introferri jussit, puerosque a se discedere vetuit. Inter hanc noctem, & supplicium capitis, quo eum Cæsar affecit, parvulum admodum tempus intercessit.

Astrologis Cacodæmon duodecimus ab Horoscopo locus dicitur. V. Jul. Firmic. 2. cap. 20. & 22.

Cacoēthes, n. [κακόηθες] Malus mos Latine dicitur. Juvenal. 7. Sat. 52. ——laqueo tenet ambitiosi

Consuetudo mali, tenet insanabile multos
Scribendi cacoethes, & ægro in corde senescit.

Cacoethes, Ulceris vel Carcinomatis genus curatu difficillimum. Plin. lib. 22. cap. 25. Stellionum morsibus resistit: item ulceribus quæ cacoethe vocant. Cels. de Carcinomate, lib. 5. cap. 28. Namque pessimum id genus est, fereque id primum fit, quod κακόηθες a Græcis nominatur. [Sine dubio hoc morbi nomen, a corpore ad animi habitum malignum transtulit Juvenalis, cum scribendi insaniam intelligi vellet.

Cacogamia & Opsigamia, [κακογαμία καὶ ὀψιγαμία] Judicia dicebantur, quibus apud Lacedæmonios tam cælibi, quam fero & malo marito pœna legibus indicta exequutioni demandabatur. Lycurgus enim legibus mandaverat, ut siqui in orbitate & solitudine cælibes vixissent, ea afficerentur ignominia, ut a ludis arcerentur, per hyemem vero forum nudi circuire cogerentur. Hæc ex Alex. ab Alex. lib. 4. cap. 8.

Cacophatu, V. cacemphaton.

Cacomemnon, ōnis. m. Mimus ita dictus Laberii. Gell. 16. 7.

Cacostomăchos, [κακοστόμαχος] Qui malum ac debilitatum stomachum habet, hoc est ventriculum: os enim ventriculi (qui stomachus dicitur) pro ipso ventriculo sumi solet. Cic. 16. Fam. 4. De medico & tu bene existimari scribis: & ego sic audio: sed plane curationes ejus non probo: jus enim dandum tibi non fuit, quum κακοστόμαχος esses.

Cacosynthĕton, i. n. [κακοσύνθετον] Mala, seu deformis compositio: ut apud Virg. 9. Æn. 610.

——versaque juvencum
Terga fatigamus hasta. Quintil. lib. 8. cap. 3. Quod male collocatum, id Cacosyntheton vocant.

Cacotechnia, æ. f. [κακοτεχνία] Mala ars dicitur. Quintil. lib. 2. cap. 20. & cap. 15. Cacotechniam quidam nominaverunt Artis pravitatem.

Cacozēlia, æ. f. [κακοζηλία] Latine dicitur Mala affectatio, Perversa imitatio, quoties inscite affectantes virtutem aliquam, in vitium labimur. Veluti siquis male affectans Atticismum, jejunus evadat & aridus: siquis copiam, in futilem incidat loquacitatem. Quintil. in 2. libro, & in fine 8. Sed tum quoque rei servetur mensura quædam. Quamvis est enim omnis hyperbole ultra fidem, non tamen esse debet ultra modum, nec alia magis via in cacozeliam itur.

Cacozeliæ genere peccare. Quintil. lib. 2. cap. 3.

Cacozēlus, i. m. [κακόζηλος] Ineptus imitator. Sueton. in Aug. cap. 86. 4. Cacozelos & antiquarios, ut diverso genere vitiosos, pari fastidio sprevit.

Cactos, i. f. [κάκτος] Herba est, teste Plin. lib. 21. cap. 16. in sola Sicilia nascens, quæ caules habet e radice emissos, & in terra serpentes, quos etiam Cactos vocant. Athenæus eam esse credit, quæ Latinis Carduus, Græcis Cinara vocatur.

Cacubalum, i. n. [κακκούβαλον] Herba est acinos ferens nigros, quæ a Græcorum nonnullis στρύχνος, a Latinis vero, quod strumis medeatur, ab effectu, Strumum appellatur. Auct. Plin. lib. 27. cap. 8. Alii Cucubulum & Culiculum. Hard. ex MSS. Cuculus. q. V.

Cacŭla, æ. m. [ἀκόλουθος] Servus militis. Plaut. Trin. 3. 2. 95. Video caculam militarem me futurum, aut longius, &c. Hinc

Caculatus, us. m. Caculatum, servitium. Festus.

Căcūmen, ĭnis. n. [ἄκρον, κορυφή, κόρυμβος] Vertex, sive Summitas cujuscunque rei. ut, Cacumina arborum. Cæs. 7. Bell. Gall. 73. Itaque truncis arborum aut admodum firmis ramis abscissis, atque horum dolabratis atque præacutis cacuminibus, perpetuæ fossæ quinos pedes altæ ducebantur, &c.

Montium cacumina. Plin. lib. 6. cap. 7.
Ovi cacumen. Plin. lib. 10. cap. 52.
Pilorum cacumina sua sponte arserunt. i. e. Spicula. Hirt. de Bell. Afr. 47. extr. ubi de hoc prodigio V. Davis.
Aerium cacumen montis. Catul. 62. 240.
Altum. Virg. 2. Georg. 307. de igne. — perque alta cacumina regnat.
Crescens, arboris. Ovid. 8. Met. 716.
Fracta cacumina fagi. Virg. 9. Ecl. 9.
Frondens cacumen. Ovid. 8. Met. 256.
—— jam tanget frondente cacumine terram.
Matina cacumina. Hor. Epod. 16. 28. i. e. Matini montis Calabriæ.
Montana. Ovid. 1. Met. 310.
Nimbosa montis cacumina aperire. Virg. 3. Æn. 274.
Nudata cacumina silvarum, vel arborum. Ovid. 1. Met. 346.
Procera nemoris cacumina. Sil. Ital. lib. 7.
Sublime cacumen. Ovid. 1. Met. 666.
Summum. Sen. Hippol. 10.
Tectum cacumen nubibus. Lucan. lib. 3.
Tremulum. Sil. Ital. lib. 5.
Umbrosa cacumina. Virg. 2. Ecl. 3.
Comprimere cacumina. Sil. Ital. lib. 5.
Frangere. Laberius apud Macrob. 2. Saturn. 7.
Si tibi erat libitum litterarum laudibus
Floris cacumen nostræ famæ frangere &c.
Mandare cacumen terræ. Virg. 2. Georg. 29.
— summumque putator
Haud dubitat terræ referens mandare cacumen. De cacumine virgulti amputati.
Motare cacumina. Virg. 6. Ecl. 28.
Nectere cacumina. Sil. Ital. lib. 5.
Rorat cacumen, expulso sale. Sen. Hippol. 1027.
Surgere gemino cacumine. Lucan. lib. 1. 551.
Tangere summum cacumen alescendi. Lucret. lib. 2. 1129. h. e. Ad metam seu finem crescendi pervenire.
Non ego per præceps, & acuta cacumina vadam. Ovid. 1. de Arte Am. 381.
Venire ad summum cacumen. Lucret. lib. 5. 1455. i. e. Ad summam absolutionem & consummationem. Parœmiam sapit, ut præced.

Cacumĭno, [αἰχμίζω] āre. Acutum reddere. Ovid. 3. Met. 195.
Dat spatium collo, summasque cacuminat aures. De Acteone in cervum mutato.

Cacumĭnātus, a, um. Adj. [αἰχμώδης] ut, Ova cacuminata. Plin. lib. 10. cap. 52. Aquatilium ova rotunda: reliqua fere fastigio cacuminata.

Căcus, [Κάκος] secundum fabulas, Vulcani filius fuit, ore ignem ac fumum vomens, qui vicina omnia populabatur. Veritas tamen secundum philologos & historicos hoc habet, Hunc fuisse Evandri nequissimum servum, ac furem. Novimus autem Malum a Græcis κακὸν dici: quem ita illo tempore Arcades appellabant, postea translato accentu Cacus dictus est, ut Hélene, Heléna. Ignem autem dictus est vomere, quod agros igne populabatur. Hunc soror sua ejusdem nominis prodidit. Unde etiam sacellum meruit, in quo ei per virgines Vestæ sacrificabatur. Hæc Servius enarrans eum Virgilii locum 8. Æn. 193.
Hic spelunca fuit vasto submota recessu,
Semihominis Caci: facies. Et paucis interjectis,
Huic monstro Vulcanus erat pater, illius atros
Ore vomens ignes, magna se mole ferebat. De hoc Caco ab Hercule, cujus boves furto abegerat, in Aventino monte occiso, vide Liv. lib. 1. cap. 7. Dionys. Halicar. lib. 1. & Solin. cap. 2. Virgil. u. s. Ovid. 1. Fast. 542. seq. & supra CACA.

C A D

Cadara, appellatur Rubri maris peninsula ingens. Hujus objectu vastus efficitur sinus, XII dierum & noctium remigio enavigatus Ptolemæo regi, quando nullius auræ recipit afflatum. Hæc Plin. lib. 9. cap. 3.

Cădāver, ĕris. n. [νεκρὸς, πτῶμα] Corpus quodcunque mortuum: a Cadendo derivatur, vel a Cædendo. [Immo a Cadendo, & omnino respondet Græco πτῶμα H. St.] V. Hieron. in Matth. 24. 28. Cæs. 7. Bell. Gall. 77. Quid hominum millibus octoginta uno loco interfectis, propinquis, consanguineisque nostris animi fore existimatis, si pæne in ipsis cadaveribus prælio decertare cogentur?
Cadavera Romanos olim ab ortu urbis humi condere, neque cremare consuevisse, illud argumento est, quod Numæ Pompilii corpus in arca lapidea post multa secula a Cn. Terentio in Janiculo inventum, vetustissimi auctores tradunt. Postea quum longinquis bellis defunctos erui cognovissent, ut igni cremarentur decreto sanxerunt. Primus ex patritiis Cornel. Sylla traditur, qui decedens igni se cremari voluit, veritus talionem. Nam ipse corpus Marii, & eruta ossa subvertit, & in Anienem misit. Inde mansit diu defunctos cremandi consuetudo: a qua sequutis temporibus, dum Antonini Cæsares imperitarent, desitum fuit. V. Alex. ab Alex. lib. 3. cap. 2. [Pæne quot verba, totidem errata sunt. Nam & Numam regem testamento se cremari vetuisse ex Plutarcho constat, cum mos cremandi cadavera tum jam vulgo obtineret; Et Corneliam gentem id præcipuum habuisse, ante Sullæ obitum, ne mortuos suos cremaret, diserte Plinius testatur, 7. 54. Et ab Antoninorum temporibus cremari mortuos Romæ desiisse temere asseritur. Quin satis constat utrumque ritum perpetuo obtinuisse, licet longe major pars mortuorum rogo inferretur, donec Christiana religio veterem humandi consuetudinem restituit. Plura V. in Pitisci Lexico.
Militiæ cadavera, more Græcorum pactis aliquot dierum induciis ad sepulturam petebantur, atque id etiam victi impetrabant, quod ex Thucydide percipi potest, qui sæpe νεκροὺς ὑποσπόνδους esse datos refert. Id etiam ex Homero notum est: quod quidem imitatus est Virgil. dum inquit, 11. Æn. 101.
Jamque oratores aderant ex urbe Latina,
Velati ramis oleæ, veniamque rogantes,
Corpora per campos ferro quæ fusa jacebant
Redderet, &c. Præferebant autem rogaturi ramum oleæ lana involutum, quem Græci ἱκετηρίαν vocant, ut & indicat Virg. 7. Æn. 237.
Præferimus manibus vittas & verba precantum. Illam enim lanam, infulas, vittas, velamenta, tum in poetis, tum in historicis Latinis vocari reperimus. Turnebus.
Cadavera oppidorum, eleganter per translationem dixit Sulpicius apud Cic. 4. Fam. 5. Quum uno loco, tot oppidum cadavera projecta jaceant?
Abjectum cadaver, pro Homine abjecto, ac perdito. Cic. in Pison. 82. Nec despero tamen, &c. futuros aliquos, qui abjectum hoc cadaver, Consularibus spoliis nudare non nolint. Conf. mox Ejectum.
Congesta cadavera. Lucan. lib. 2. 209.
Conferta. Lucan. lib. 3. 575. i. e. Densa [ut mox] & interposita.
Crudum. Juven. 15. Sat. 83. — contenta cadavere crudo. De anthropophagia.
Cruentum. Cic. pro Milon. 39. Tu P. Clodii cruentum cadaver ejecisti domo.
Defunctum ex magna parte. Lucan. lib. 3. 720. De milite gravi vulnere saucio.
Densa cadavera. Juven. 10. Sat. 186.
— ac tarda per densa cadavera prora. conf. Conferta.
Dilapsa tabo cadavera. Virg. 3. Georg. 557.
Ejectum. Cic. in Pison. 19. conf. Abjectum.
Informe. In INFORMIS.
Lacerum. Lucan. lib. 5. 669.
Rigidum. Claud. de Bell. Gigant. 103.
Tetra cadavera. Lucret. lib. 2. 415.
— quum tetra cadavera torrent.
Torvum cadaver. i. e. In morte ferociam in vultu retinens. Stat. 9. Theb. 140.
Tremebundum. Sen. OEth. 812. De metu exanimato.
Vivum cadaver. Proverbialiter dicitur in Eum qui nihil agit vita dignum. Apud Apul. 4. Milef. p. 145. Busti cadaver extremum. Convicium in anum decrepitam jactum.
Expirant cadavera vermes. Lucret. lib. 3. 719. i. e. Emittunt seu Exhalant vermes.
Lustrare cadavera. Lucan. lib. 2. 171. i. e. Circumspicere.
Mordere cadaver. Juven. 15. Sat. 87. V. Crudum.
Spoliare cadavera. Lucan. lib. 3. 675.
Torrere cadavera. Lucret. lib. 2. 415. i. e. Cremare.

Cadaverinus, a, um. Tertull. de Anim. cap. 32.
Cadaverinus apud Despaut. absque exemplo. H. St. Deerat in ed. Lugd.

Cadāverōsus, a, um. Adj. [νεκρώδης] ut, Cadaverosa facies. Ter. Hec. 3. 4. 27. Ubi Donatus; Cadaverosa, Sublivida, ac personata rubore & livore. Rubicundi enim & crassam faciem sæpe habent, quod est proprium cadaveris. Potest & Pulposa intelligi, & crassa, quasi cadaverosa. Hæc ille. Sunt qui cadaverosam faciem intelligant, quam Hippocraticam vocamus, nempe homini morienti & pæne demortuo similem. est autem talis, quæ habet concavos oculos, nares amplas, collapsa tempora, labra demissa, prominentes aures: quæ omnia, uno verbo elegantissime explicavit Terent. Alii Cadaverosam exponunt Fœdam & turpem. Dixerat enim hominem esse magnum, crispum, crassum, cæsium: cæsios autem oculos oderant, ut fœdos, quos in Catilin. Sallust. notat. Cadaver autem quod pollueret & funestaret, etiam aversabantur. Hinc, Cadaverosa facies, Fœda, invisa, aversanda. Turnebus. [Bentl. ex conjectura Lentiginosa. Audacter sane. In Græco Apollodori procul dubio νεκρώδης fuit. Ego suspicor Parmenonis hæc verba esse, quibus superiori descriptioni respondet, & per ironiam intelligenda. Facies autem, recto casu, legendum puto.

Cadiscus, dimin. a Cadus. V. CADUS.

Cadivus, V. CADO.

Cadmea, [Καδμεία] pro Thebis ipsis antiqui usurpare soliti, ut auctor est Strabo lib. 9. quum interim Cadmea, arx Thebana esset, ut scribit Plutarchus in vita Pelopidæ. V. C. Nepos, 15. 10. 3. & 16. 1. 2.
Cadmea victoria, [Καδμεία νίκη] h. e. Thebanorum victoria: proverbii vim habet, quoties significare volumus, Tam magno constitisse victoriam, ut non ita multum intersit inter victoris fortem, & victi. Tractum est adagium a bello Thebano inter duos fratres gesto. V. Erasm. in Adag. Etiam Carthaginem olim Cadmeam fuisse appellatam Stephanus in Καρχηδὼν auctor est.

Cadmēis, ĭdis. [Καδμηΐς] Regio est Achaiæ, e regione Eubœæ sita, quæ postea dicta est Bœotia. Auctor Thucyd. lib. 1.

Cadmia, æ. [καδμία, quæ & καδμεία dicitur Dioscor. lib. 5.] Lapis est ærosus, id est multum æris habens. Plin. lib. 34. cap. 1. Fit & æs e lapide ærofo, quem vocant cadmiam. Ibid. cap. 10. Metalla æris multis modis instruunt medicinam, utpote quum ulcera omnia ibi ocyssime sanentur. Maxime tamen prodest cadmia. Fit sine dubio hæc & in argenti fornacibus, candidior ac minus ponderosa, sed nequaquam comparanda ærariæ. Plura autem genera sunt. Namque ipse lapis ex quo fit æs, Cadmia vocatur, fusuris necessarius, medicinæ inutilis. Hic rursus in fornacibus existit, aliamque nominis sui originem recipit. Fit autem egesta flammis atque flatu tenuissima parte materiæ, & cameris lateribusve fornacum pro quantitate levitatis applicata. Tenuissima est in ipso fornacum ore, qua flammæ eluctantur, appellata Capnitis, exusta, & nimia levitate similis favillæ. Interior optima, cameris dependens, & ab eo argumento Botryitis cognominata. Ponderosior hæc priore, levior porro sequuturis. Duo ejus colores: deterior cinereus, puniceus melior, friabilis, oculorumque medicamentis utilissima. Tertia est in lateribus fornacum, quæ propter gravitatem ad cameras pervenire non potuit. Hæc dicitur Placitis, & ipsa ab argumento, crusta verius quam pumex, intus varia, ad psoras utilior, & ad cicatrices trahendas. Fluunt & ex ea duo alia genera: Onychitis extra pene cærula, intus onychis maculis similis. Ostracitis tota nigra, & ceterarum sordidissima, vulneribus maxime utilis. Omnis autem cadmia in Cypri fornacibus optima. Hæc Plinius. De cadmia scripserunt amplissime Dioscor. lib. 5. & Galen. lib. 9. Simpl. Medicament. Porro, inquit Matthiolus Dioscoridis interpres, officinæ omnes Tutiam, quæ Pompholyx est, Cadmiam perperam nominant: quandoquidem Tutia illis vocata (nisi mea me fallit opinio)

nio) Cadmia est e Botryitis genere. Neque enim mirum esse debet, quod Cadmia proprio amisso nomine, in Pompholygis locum successerit; quum etiam Dioscoridis tempore Spodii loco uterentur medici.

Cadmus, [Κάδμος] Agenoris & Agriopes filius, missus a patre ad inquirendam Europam a Jove raptam, jussusque sine illa non redire, ex responso sequutus bovem, Bœotiam ubi constitit, regionem vocavit: Thebasque ex nomine Ægyptiarum Thebarum, unde originem habuit, civitatem condidit. Socios insuper quum vidisset a dracone absumptos, ejus interfecti dentes sevit, ex quibus orti se mutuis vulneribus confoderunt. Ipse tandem ab Amphione & Zetho pulsus in Illyricum secessit. Nobilissimum illius opus est inventio litterarum Græcarum, quas e Phœnicia vel Ægypto fertur attulisse. V. Fabric. Bibl. Gr. 1. 23. 2. p. 147. ubi etiam de aliis Cadmis. De Cadmi alphabeto Spanhem. de usu & pr. Num. ant. Diss. 2. p. 81.
Soror Cadmi. Ovid. 4. de Pont. 55. i. e. Europa terra, audaci figura.
Nobilis Cadmus. Sen. Herc. fur. 4.
Cadmus, Milesius Pandionis filius, paulo post Orpheum, primus scripsit historiam de Mileto, ac totius Ioniæ regione, libris quatuor. De Cadmo Milesio sic scribit Plin. lib. 5. cap. 29. Miletus Ioniæ caput, Lelegeis ante & Pityusa & Anactoria nominata, super LXXX urbium per cuncta maria genetrix: nec fraudanda cive Cadmo, qui primus prosam orationem condere instituit. Eundem & Historiam primum condidisse l. 7. c. 56. scribit. V. Salmas. Exercit. Plinian. p. 590. Voss. de Hist. Gr. 1. 1. & l. 3. in C. & 4. 1. ubi duos fuisse docet ex Suida.
Cadmus, Carnificis crudelissimi nomen est apud Hor. 1. Serm. 6. 39.

Tune Syri, Damæ, aut Dionysi filius audes
Dejicere e saxo cives, aut tradere Cadmo?

Quem locum explicans Scholiastes antiquus, Cadmus, inquit, dicitur eo tempore fuisse carnifex, notæ crudelitatis.
Cadmus, Montis nomen in Asia ad Laodiceam celeberrimam civitatem, ex quo monte Lycus amnis fluit. Auctores Strabo lib. 12. & Plin. lib. 5. cap. 29.

Cadmēĭus, a, um. ut, Æmon Cadmeius. Stat. 8. Theb. 519.

— levius Cadmeius Æmon,
Tela rotat.

Cadmēĭdes, patronym. a Cadmo deductum. Ovid. 4. Met. 562.

Æquora distringunt summis Cadmeides alis. i. e. Thebanæ. Sed Heins. Sumptis Ismenides alis. q. V.

Impiæ Cadmeides. Sen. in Herc. fur. 9.
Domus Cadmeis. Ovid. 4. Met. 544. i. e. Cadmea, aut Cadmeia. Patronymicum nomen pro possessivo. [Nugæ. Domum Cadmeïda intelligit Cadmi neptes.

Cadmēus, a, um. aliud Adj. [Καδμεῖος] ut, Cista Cadmea. Sen. OEth. 594. Nos Cadmeis orgia ferre Tecum solitæ condita cistis. i. e. Thebanis. Thebæ enim a Cadmo conditæ fuerunt, ut dictum est.
Dirce Cadmea. Lucan. lib. 3. 175.
Juventus Cadmea. Stat. 8. Theb. 600.
Limen Cadmeum. Stat. 1. Theb. 123.
Mater Cadmea. Sen. OEdip. 1006. Agaven intelligit, quæ Pentheo filio caput amputavit.
Thebæ Cadmeæ. Propert. lib. 1. 7. 1.

Cadmitis, idis. f. Gemma, quam Ostracitin vocant. al. Calamitis. V. Harduin. ad Plin. 37. 10.

Cado, cecĭdi, cāsum, [πίπτω, ἐρείπω, ἀμύνω] ĕre. proprie est Ruere. Ter. Adel. 1. 1. 12. Aut uspiam ceciderit, aut perfregerit Aliquid.
Cadere & Consistere, contraria. Cic. in Orat. 98. Hoc uno perfecto magnus orator est, si non maximus: minimeque in lubrico versabitur, & si semel constiterit, nunquam cadet. [An hoc uno, profecto, &c.
Alte enim cadere non potest. Cic. ibid. h. e. Ex alto.
Gravatim cadunt pappi nimia levitate. Lucret. lib. 3. 388.
Cadere a. Ovid. 3. Fast. 20.

Et cadit a mento languida facta manus.

Ab alto. Plin. lib. 10. cap. 38.
De vel Ex equo. Plaut. Mil. 3. 1. 124. Cecidissetne ebrius, aut de equo uspiam. Cic. pro Cluent. 175. Cecidisse ex equo dicitur.
In classem cadit omne nemus. Lucan. lib. 1. 306. h. e. Cæduntur nemora, quibus construatur classis.
In pectus cadit pronus. Ovid. 4. Met. 578.
In pedes alicujus cadere. Ovid. 2. Fast. 832. de Lucretia,

Et cadit in patrios sanguinolenta pedes.

In plagas cadere dicitur cervus. Ovid. de Arte Am. 428. i. e. In retia.
In plano cadere. Ovid. 3. Trist. 4. 17.
In pontum cadunt flumina. Sen. Med. 6.
In terram cadere. Lucret. lib. 2. 209.
In vulnus. Lucret. lib. 4. 1024. id est quod vulgo dicimus, Ut plurimum offendi partem jam læsam.
In vultus. Ovid. 5. Met. 292.
Inter pericula cadit rara voluptas. h. e. Accidit. Hor. 1. Serm. 2. 40.
Inter verba cadere dicitur lingua. Hor. 4. Carm. 1. 36. i. e. Obmutescere.
Per aquas. Lucret. lib. 2.
Post terga. Lucan. lib. 3. 478.
Deorsum. Lucret. lib. 2. 222.
Mora lenta cadere. Sen. OEth. 13.
Sine ruina partis cadere. Lucan. lib. 7. 119. i. e. Sic cadere ne partium secum ruinam trahat.
Barba cadit. Virg. 1. Ecl. 29.

Candidior postquam tondenti barba cadebat.

Per salebras, altaque saxa cadunt carmina. Martial. lib. 11. 91.

Carmina nulla probas, molli quæ limite currunt,
Sed quæ per salebras, altaque saxa cadunt.

Dentes cadunt. Plaut. Men. 5. 9. 57. Nam tum dentes cadebant primulum.
Folia arborum, vel ex arboribus. Plaut. Men. 2. 3. 24.
Folia arbori. Plin. lib. 16. cap. 22. Legitur Decidunt.
Folia ex arbore. Plin. lib. 17. cap. 20.
Guttæ. Lucret. lib. 2. 222.
Guttæ cadentes in saxa. Lucret. lib. 4. 1281.
Imbres cadunt. Virg. 6. Ecl. 38.
Imber per genas cadit. Ovid. 1. Trist. 3. 18.
Lacrymæ cadunt. Ter. Adel. 4. 1. 20.
Lacrymæ cadunt ubertim. Claud. Laus Seren. Reg. 213.
Lacrymæ genis cadunt. Lucan. lib. 3. 733.
Lacrymæ in ora cadunt. Ovid. 3. Trist. 3. 39.
Lacrymæ cadunt per ora. Sen. Hippol. 4.
Lacrymæ in verba singula cadunt. Ovid. 3. Trist. 5. 14.

Et lacrymas cernens in singula verba cadentes.

Lacrymæ non sponte cadentes. Lucan. lib. 9. 1038.
Lana sponte cadit ovibus ægris. Ovid. 7. Met. 541.
Lapis cadit aure. Martial. lib. 11. 50.

Gemma vel a digito, vel cadit aure lapis. pro Ab aure.

Laus tua cecidit pariter cum Republica. Cic. 2. Off. 45.
Lingua cadente te murmurat. Stat. 2. Silv. 1. 149. De moribundo.
Lumina victa gravi somno cadunt. Valer. 1. Argon. 300.
Membra cadunt corpore. Lucret. lib. 3. 595.
Oculi cadentes. Stat. 11. Theb. 620. Morte scil. Sic idem 3. Silv. 5. 39.

— tenuique oculos jam morte cadentes.

Palpebræ cadunt. Lucret. lib. 4. 950.
Vela cadunt. Virg 3. Æn. 207. i. e. Demittuntur, Deducuntur.
Via fluminis cadens. Sen. Thyest. 4.
Umbræ cadunt. Virg. 1. Ecl. 84.

Majoresque cadunt altis de montibus umbræ.

Vires cadunt. Lucret. lib. 5. 410.
Urbes cadunt. Lucret. lib. 5. 1236.
Cadit illi animus. Cic. de Amicit. 23. Nec debilitari animos, aut cadere patitur, &c.
Cadere animis. Cic. 6. Fam. 1. Non debemus ita cadere animis, quasi aliquid evenerit quod fieri posse nunquam putarimus.
Animi cadunt. Ovid. 11. Met. 537.
Arma cadere de manibus dicuntur, quando cessatur a prælio vel concertatione. Cic. 14. Philipp. Omnibus istis latronibus auctoritate ipsa Senatus jampridem de manibus arma cecidissent. Cic. 1. Off. 77. Ita consiliis diligentiaque nostra celeriter de manibus audacissimorum civium delapsa arma ipsa ceciderunt. [Forte Arma impia reciderunt.
Austri cadunt, quando desinunt flare, auctore Servio. Virg. 1. Georg. 354.

Quo signo caderent Austri. Contrarium Surgere. q. V.

Auctoritas principum cecidit. Cic. de Arusp. Resp. 60.
Fides cadere dicitur, cui Stare opponitur. Ovid. 2. de Pont. 3. 10.

Et cum fortuna statque, caditque fides.

Impetus amens cadit. Lucan. lib. 4. 279.
Ira cecidit tibi. Liv. 2.
Ira paulatim cadit. Lucan. lib. 4. 284.
Ira metu cadit. Ovid. 2. Amor. 13. 4.
Oculi. Cic. pro Domo sua, 135. Sed tibi tamen oculi, vultus, verba cecidissent.
Spes cadit. Ovid. 2. Trist. 148.
Spes ad irritum cadit. Liv. 2.
Timor cadit. Ovid. 9. Epist. 42.
Verba cadunt singultu. Propert. lib. 1. 5. 14. conf. Oculi.
Verba mea Zephyro cadunt. Propert. lib. 1. 16. 34.
Vultus. V. Oculi.
Cadere causa dicebant eum, Qui plus petebat. Cic. 1. de Orat. 166. Ridens & stomachans Scævola, quum Hypseus maxima voce plurimis verbis a M. Crasso Prætore contenderet, ut ei quem defendebat, causa cadere liceret: Cn. autem Octavius homo Consularis non minus longa oratione recusaret, ne adversarius causa caderet. Quibus verbis inscitia duorum oratorum reprehenditur, qui juris civilis ignorantia non intelligebant quid esset Causa cadere. Quintil. lib. 3. cap. 4. Est enim servitus, ad certa se verba astringendi, idque faciendum in libris Cic. de Orat. vetat M. Antonius. nam est etiam periculosum, quum si uno in verbo sit erratum, tota causa cecidisse videamur. Hæc Budæus.
Cadere causa, pro Litem perdere ab antiquis dicebatur, fortasse quod uti Comœdiæ stare dicebantur, quæ placebant, Cadere quæ displicebant, exigebanturque: sic & Causæ. V. Suet. Vit. Calig. 39. 2. & ibi Pitisc.
Causa simili caderes, qua Spartacus hostis. Lucan. lib. 2. 554. Aliter.
Cadere fabula dicitur, cui Stare opponitur. Ter. in prolog Phorm. Quod si intelligeret quum stetit olim nova, actoris opera magis stetisse quam sua. Et Donatus duobus in locis, Agi, inquit, dicitur fabula, quum recitatur: stare, quum placet. Turneb. Horat. 2. Epist. 1. 172.

Securus, cadat, an recto stet fabula talo. i. e. Displiceat, an placeat Fabula, non curat: sed tantum quod nummos acceperit gaudet: magis enim lucrum, quam laudem adipisci gestit. Ex Acrone & Porphyrione.

Cadere formula, dicuntur Patroni in judicio, Quum rem ipsam seu processum, quem vocant, per suas formulas non possunt recte explicare, ut interdum quod magis ad rem suam pertinet, negligentius omittant. Budæus. V. Quintil. lib. 3. cap. 6 p. 256. Burm. Torrent. ad Suet. Claud. c. 14.
Cadere in judicio. Cic. pro Muren. 58. Noluerunt sapientissimi homines, qui tum rem illam judicabant, ita quenquam cadere in judicio, ut nimiis adversarii viribus abjectus videretur.
Arma in media cadere. Stat. 11. Theb. 171. i. e. Incidere.
In causas cadit frequenter ipsa linearis ratio, &c. Quintil. lib. 1. cap. 10.
In cogitationem quod ne quidem cadit. Cic. 2. de Nat. Deor. 21.
In conspectum. 1. Tusc. 50. Casurusne in conspectum videatur animus, &c.
In consuetudinem non cadit id verbum. Cic. 3. Tusc. i. e. Non congrueret consuetudini.
In deliberationem cadere. Cic. 1. Off. 9.
In eam diem cadere nummos, qui a Quinto debentur. Cic. 15. Att. 20. i. e. Eam esse diem solutionis.
In disceptationem quæcunque cadere possunt. Cic. 2. de Orat. 5.
In formam unam neque cadunt omnia orationum genera. Cic. in Orat. 37.
In intelligentiam nostram cadit. Cic. 3. Off. 17.
In legem. Sen. de Benef. lib. 3. cap. 7.
In cursu cadere. Cic. de Clar. Orat. pro Expetita laude frustrari.
In alium non cadit tam absolutum opus. Plin. lib. 35. cap. 10. i. e. Non potest ab alio tam absolutum opus perfici.
In aliquem cadere vel Non cadere dicitur, quod quis facere vel pati aptus natus est, vel non est. Cic. pro Cæl. 69. Nihil est quod in ejusmodi mulierem non cadere videatur.
In eum cadit hoc scelus. Virg. 9. Ecl. 17.

Heu cadit in quenquam tantum scelus.

In eum cadit suspicio. Cic. 13. Att. 10. In quem, ne si insidiis quidem ille interfectus esset, caderet ulla suspicio.
In eundem non videtur cadere & contemptus pecuniæ, & cupiditas. Quintil. lib. 7. cap. 3.
In fœminas cadit. Quintil. in procem. lib. 6.
In malos cadunt omnia scelera. Quintil. lib. 7. cap. 3.
In naturam rerum cadit, ut duos sapientes aliquando justæ causæ in diversum trahant. Quintil. lib. 2. cap. 17.
In rem. Cic. 1. Acad. Non quod omnia quæ essent, in re comprehenderet, sed quia nihil quod cadere in eam posset; relinqueret, &c.
In sapientem si cadit animi dolor: qui profecto cadit. Cic. de Amicit. 48. i. e. Si sapientis est dolere.
In virum bonum cadit mentiri emolumenti sui causa &c. Cic. 3. Off. 81.
In eum cadit hoc verbum maxime, qui, &c. i. e. Convenit. Cic. de Arusp. Resp. 56.
In morbum, pro Incidere. Cic. 1. Tusc. 79. Quod autem in morbum cadat, id etiam interiturum.
In narrationem cadere non abrupte, optimum est. Quintil. lib. 4. cap. 1.
In offensionem alicujus. Cic. 1. de Nat. Deor. 86. Quanquam video nonnullis videri Epicurum, ne in offensionem Atheniensium caderet, verbis reliquisse deos, re sustulisse.
In omnes cadit aliquid de his. Quintil. lib. 7. cap. 3. In orationem ut qui maxime cadant, i. e. Conveniant. Cic. in Orat. 188.
In potestatem alicujus. Cic. 8. Att. 3. Accedit illud, si maneo, & illum comitatum optimorum & clarissimorum civium desero: cadendum est in unius potestatem.
In rem apte cadere fortes. Cic. 1. de Divin. 34. Quæ tamen ductæ, ut in rem apte cadant, fieri credo posse divinitus.
In sensum cernendi. Cic. de Univers. 7. Quicquid erat quod in cernendi sensum caderet, id sibi assumpsit.
In speciem solœcismi. Quintil. lib. 1. cap. 5.
In suspicionem. Cic. pro Milon. 50. Multi etiam hæc timentes in suspicionem caderent.
In suspicionem Lacedæmoniorum cadere: pro Suspectum fieri Lacedæmoniis. Corn. Nep. in Pausania. c. 2. extr.
In vituperationem. Cic. 14. Att. 12. Sed casurus in aliquam vituperationem, quod Reip. defuerim tam gravi tempore.
In unam cadere possunt plures quæstiones, quæ velut subjacentes, ad illud, quo judicium continetur, referuntur. Quintil. lib. 3. cap. 6.
In alienissimum tempus ne cadat adventus tuus. Cic. 15. Fam. 14. i. e. Ne advenias, quum minime erit opus.
In cassum cadunt promissa omnia. Plaut. Pœn. 1. 2. 147.
Sub aspectum, & sub oculos cadunt. Cic. de Univers. 9. Et omnia quæ sub aspectum cadunt, comprehenduntur.
Sub imperium & ditionem alicujus. Cic. pro Font. 2. Multoque ejus sudore ac labore sub pop. Rom. imperium ditionemque ceciderunt.
Sub judicium sapientis illa cadunt. Cic. 3. de Fin. 60. Prima autem illa naturæ, sive secunda, sive contraria, sub judicium sapientis & delectum cadunt.
Sub mensuram aurium cadere. Cic. in Orat. 67. Quicquid est enim quod sub aurium mensuram aliquam cadit, etiam si abest a versu (nam id quidem orationis est vitium) numerus vocatur.
Sub rationem eandem cadere. Cic. 1. de Invent. 48.
Sub regulam. Sen. de Benef. lib. 3. cap. 11.
Sub sensum. Cic. 4. Acad. 105. Iisdem sensibus reliqua quæ sub quemque sensum cadunt, sentiet.
Cadere, pro Evenire. Cic. 3. Att. 7. Sane ita cadebat ut vellem.
Quod cecidit forte, id arte ut corrigas. Ter. Adel. 4. 7. 23.
Nihil mihi optatius cadere potuit. Cic. 3. Att. 4.
Gratum cecidit alicui. Cic. pro Milon. 82. Sed tamen si minus fortissimi viri virtus civibus grata cecidisset, magno animo constantique cederet ex ingrata civitate.
Incommodi aliquid cecidit ei. Cic. pro Quint. 51.
Irritum cadere. Tacit. 15. Ann. 51. Dum merita erga Neronem sua, & quam irritum cecidissent, aperit. Subauditur præpositio In. [Quam & addunt libri emendati.
Honesta & jucunda ciciderunt mihi a te. Cic. 1. Q. frat. 3.
Augurum prædictis multa incredibiliter vera cecidisse. Cic. 2. de Legib. 33. i. e. Vera evasisse, ut de Div. 2. 109.
Promissa quo cadant, non curat. Hor. 2. Epist. 1. 52. conf. In cassum cadere.
Res cecidit quoquo modo. Cic. 8. Att. 3. Quoquo modo ea res huic quidem cecidit.
Res quocunque cadent. Virg. 2. Æn. 709.
Belle cecidit. Cic. 13. Att. 13.
Feliciter cecidit alea. proverbium de Re optato adveniente. tractum ab aleatoribus. V. Chiliadas Erasmi.
Fortuito cecidit. Cic. 2. de Divin. 107. Satis est ad confirmandam divinationem, semel aliquid ita esse divinatum, nihil ut fortuito cecidisse videatur.
Male cadere. In MALUS.
Melius quod caderet, nihil vidi. Cic. 8. Fam. 12.
Percommode cadit. Cic. 2. Verr. 5.
Peropportune cecidit mihi hoc. Cic. 2. de Orat. 15.
Perquam venuste cecidit. Cic. 8. Fam. 4.
Valde optanti cecidit, ut, &c. Cic. 1. de Orat. 96. Hoc loco Sulpicius, Insperanti mihi, inquit, & Cottæ, sed valde optanti utrique nostrûm cecidit, ut in istum sermonem, Crasse, delaberemini. Sic cum aliis Participiis.
Cadere de Re nummaria, quod Galli dicunt *echoir*. Cic. 15. Att. 20. Equidem video mihi quoque esse opus viaticum: sed id ex prædiis, ut cadet, ita solvetur. Conf. In diem cadere.
Cadere, pro Desinere & terminari. Cic. in Orat. 194. Quod verba melius in syllabas longiores cadunt. i. e. Finiuntur.
Cadere similiter. Quintil. lib. 1. cap. de Orthographia, Eundemque in ceteris, quæ similiter cadant, modum tenuit? Idem lib. 9. cap. ult. Illa quoque vitia sunt ejusdem loci, si cadentia similiter & similiter desinentia, & eodem modo declinata, multa jungantur. Similiter cadentia vocat, Quæ sunt ejusdem terminationis, ut Dicam, faciam.
Articulus cadens non ad numerum. Cic. in Orat. 59. de Gestu loquens.

Verba quædam fonte Græco cadunt. Hor. in Arte Poet. 53. h. e. A Græco in Latinum derivata. Porphyrius.
Privatim cadere. Cic. 16. Att. 11. Veniendum est igitur in ipsam flammam. turpius est enim privatim cadere, quam publice. Privatim, i.e. Ære alieno oppressum: Publice, Reipublicæ causa.
Cadere, Mori. [vel potius Occidi] Cæs. 3. Bell. Civil. 53. Ad duorum millium numero ex Pompeianis cecidisse reperiebamus. Plaut. Amph. 1. 1. 83. Crebri hostes cadunt.
Ante diem cadere. Virg. 4. Æn. 620. i. e. Ante fati necessitatem, ait Servius.
Fataliter cadere. Ovid. 12. Met. 68.
— & Hectorea primus fataliter hasta,
Protesilae, cadis.
Acie cadere. Ovid. 7. Met. 142. — per mutua vulnera fratres,
Civilique cadunt acie.
Bipenni. Ovid. 12. Met. 611.
Ense. Valer. 1. Argon. 812.
Fraude muliebri. Tacit. 2. Ann. 71.
Jaculo. Ovid. 3. Met. 119.
— jaculo cadit eminus ipse.
Manu alicujus. Sen. Octav. 174.
Manu sua cadere. Tacit. 15. Ann.
Marte fœmineo. Ovid. 12. Met. 610.
At si femineo fuerat tibi Marte cadendum.
Marte suo cadunt fratres. Ovid. 3. Met. 123.
Cadere per acies. In ACIES.
Cadere pro patria. Quintil. lib. 2. cap. 15.
Hostia cadere dicitur ante aras. Virg. 1. Æn. 334. i. e. Occiditur, mactatur, immolatur.
Ovis cadit deo Somno. Ovid. 4. Fast. 895. i. e. Immolatur.
Pleno anno hœdus. Hor. 3. Carm. 18. 5.
Si tener pleno cadit hœdus anno. i. e. Anno completo mactatur, seu immolatur.
Stellæ Oriri & Cadere dicuntur. Ovid. 1. Fast. 295.
Arcturus cadens. Hor. 3. Carm. 1. 27. i. e. In occasum tendens.
Astra cadentia. Virg. 8. Æn. 59.
Bootes cadens. Virg. 1. Georg. 229.
Haud obscura cadens mittet tibi signa Bootes.
Dies cadens. Ovid. 4. Met. 626.
Orion cadit. Hor. Epod. 10.
Phœbus oriens, medius, & cadens. Ovid. 11. Met. 595.
Sidera lapsa cadunt. Propert. lib. 4. 4. 64.
Sidera cadentia. Virg. 4. Æn. 81.
— suadentque cadentia sidera somnos.
Sol cadens. Virg. 4. Æn. 401.
Obscœno intellectu sumitur in illo Plaut. Pers. 4. 4. 104. Libera eris, si crebro cades. i. e. Viris succumbes.

CADENS, Partic. [ἐξερίπων] Cujus plura sunt exempla in ipso verbo.
Excipere cadentem. Stat. 1. Silv. 2. 109. Ovid. 15. Epist. 179.
Tu quoque, mollis Amor, pennas suppone cadenti.
Sustinere cadentem. Ovid. 8. Met. 148.

CĀSUS, ûs. m. [σύμπτωμα, αὐτοματία, πτῶσις] dicitur maxime Quod fortuito hominibus accidit. Cic. de Amicit. 42. Ut si in ejusmodi amicitias ignari casu aliquo inciderint, &c. Hor. 1. Serm. 6. 53.
— felicem dicere non hoc
Me possum casu, quod te sortitus amicum.
Levamen casus. Virg. 3. Æn. 709.
Heu genitorem, omnis curæ casusque levamen
Amitto Anchisen.
Maris casuum ignarus. Tacit. 2. Ann. 23. V. Marini casus.
Mortis duræ casus. Virg. 10. Æn. 791. conf. Habere casus.
Pugnæ casum præbere. Tacit. 11. Ann.
Victoriæ casum invenire. Sallust. in Jugurth. cap. 25.
Acerbus casus. Virg. 5. Æn. 700.
Admirabilis casus. Quintil. lib. 2. cap. 17.
Anceps casus belli. Lucan. lib. 4. 771.
Brevis casus. Sen. in Troad. 4.
Cæcus casus. Cic. 2. de Divin. 15. Quo modo ergo id quod temere fit, cæco casu & volubilitate fortunæ, præsentiri & prædici potest?
Durus casus. Virg. 6. Æn. 377.
Fatalem casum ferre. Cic. 6. Philipp. 19. Fuit aliquis fatalis casus, ut ita dicam, quem tulimus.
Fortuiti casus. V. Oriundus, in ORIOR.
Gravis & miserabilis casus. Cic. 2. de Orat. 197. Vim, fugam, lapidationem, crudelitatem tribuniciam, in Cæpionis gravi, miserabilique casu, in judicium vocabas. Cic. 4. Fam. 6. Ego vero, Servi, vellem, ut scribis, in meo gravissimo casu affuisses.
Horrendos casus fari. Sen. Herc. furc. 9.
Incerto casu pendere res dicitur, cujus exitus in dubio est. Sen. Troad. 10.
Infandus casus. Virg. 8. Æn. 578.
Infestus casus. Cic. pro Syll. 1. Sed quoniam ita tulit casus infestus, ut amplissimo in honore, &c.
Iniquus casus. Cic. pro Domo sua, 84. At vide quid intersit inter illum iniquissimum patris tui, casum, &c.
Magnus casus. V. Habere casum.
Marini casus. Virg. 2. Georg. 68.
— casus abies visura marinos. conf. supra Maris.
Mirificum casum! Cic. 7. Fam. 5.
Nefandus casus. Sen. in Hippol.
Novi casus. Cic. pro Lege Manil. 60. Semper ad novos casus temporum novorum consiliorum rationes accommodasse.
Rariores ceteros casus habet hæc ipsa fortuna. Cic. 2. Off. 19.
Repentinus casus. V. paulo post, Lugere casum alicujus.
Sinister casus. Stat. 6. Theb. 723.
Subitus casus. Juven. 3. Sat. 273.
Varii casus. Virg. 1. Æn. 204.
Varii casus fefellerunt spem. Cic. 1. de Orat. 2. Quam spem cogitationum, & consiliorum meorum, cum graves communium temporum, tum varii nostri casus fefellerunt.

Varios

Varios tremere casus. Sen. Troad. 4.
Voluntarius casus. Cic. 6. Philipp. 19.
Accipere graviter casum aliquem. Cic. 2. de Orat. 197. Ita quum singuli casus humanarum miseriarum graviter accipiuntur.
Attulit ipse viris optatum casus honorem. Virg. 5. Æn. 201.
Afflictus casu. Cic. pro Syll. 61. In hoc tamen casu, quo afflictus jacet, per vos tutari, conservareque cupiunt.
Agi casibus. Virg. 1. Æn. 244.
Nunc eadem fortuna viros, tot casibus actos, Insequitur.
Avertere casum dicitur Deus. Virg. 3. Æn. 265.
Dii prohibete minas, dii talem avertite casum.
Concuti casu acerbo. Virg. 5. Æn. 700.
At pater Æneas casu concussus acerbo. Idem 5. Æn. 869.
— casuque animum concussus amici.
Concurrunt casu, forte temere nonnunquam somnia. Cic. 2. de Divin. 141. An tu censes ullam anum tam deliram futuram fuisse, ut somniis crederet, nisi ista casu nonnunquam, forte temere concurrerent?
Dat casus tempus locumque. i. e. Fortuna. Sen. Hippol. 4.
Dare in casum. Tacit. 1. Ann. 47. Fixum Tiberio fuit non omittere caput rerum, neque se Remque publicam in casum dare.
Demisit me in eum casum fortuna. Cic. 10. Fam. 8. Sed quum in eum casum me fortuna demisisset, ut aut, &c.
Deterritus casu. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Evadere casus. Virg. 4. Georg. 485.
— casus evaserat omnes.
Evenire temere & casu. Cic. 2. de Nat. Deor. 6. Idque evenit non temere, nec casu, sed quod & præsentiam sæpe divi suam declarant, &c.
Exhaustus casibus. Virg. 1. Æn. 599.
Expendere casus. Virg. 12. Æn. 324.
— atque omnes metuentem expendere casus.
Facere aliquid Judicio, & Casu contraria. Cic. 2. Fam. 6. Judicio enim tuo, non casu, in ipsum discrimen rerum contulisti Tribunatum tuum.
Factum casu. Cic. 1. de Nat. Deor. 92.
Fieri casu aut forte fortuna. Cic. 2. de Divin. 8.
Ferre sapienter casus adversos. Cic. 2. de Orat. 346. Magna etiam illa laus & admirabilis videri solet, tulisse sapienter casus adversos, non fractum esse fortuna, &c.
Casus nostros vita apibus tulit. i. e. Natura iisdem casibus addixit, ac nos. Virg. 4. Georg. 251.
— quoniam casus apibus quoque nostros
Vita tulit.
Flere casus alicujus. Ovid. 1. Amor. 12. 1.
Gerere aliquid casu: cui opponitur, Virtute & consilio gerere. Cic. pro Syll. 83. Ego committam, ut ea quæ pro salute omnium gessi, casu magis & felicitate a me, quam virtute & consilio gesta esse videantur?
Habere varios casus. Cic. de Senect. 67. Quinetiam ætas illa multo plures, quam nostra, mortis casus habet.
Magnum casum habet hæc res. Cic. 10. Fam. 18. Nam quæ res nullam habebat dubitationem, si exercitus Lepidi absit, ea nunc magnam affert solicitudinem, magnumque habet casum.
Jactatus variis casibus. Quintil. lib. 7. cap. 3.
Imitatur casus veritatem. Cic. 2. de Divin. 49. Potest igitur quod modo negabas, veritatem casus imitari.
Impeditus casu aliquo. Quintil. lib. 2. cap. 18.
Impellere in casum. Cic. In hunc me casum, vos vivendi auctores impulistis.
Incidere in casum. Cic. 10. Fam. 21. Incidit in eos casus, quos vitasset, si is eum nihil fefellisset.
Incidere casum alicui. Cic. 5. Fam.
Si inciderit casus. Cic. 10. Fam. 21. Nec mori, si casus inciderit pro vobis, paratior fuit quisquam.
Indignari casum amici. Virg. 2. Æn. 93.
Insequitur te casus. Virg. 1. Æn. 615.
Insultare casibus alicujus. Ovid. 5. Trist. 8. 4.
Intercedit casus, aut dissensio. In INTERCEDO.
Intervenit mirificus casus. Cic. 7. Fam. 5. Casus vero mirificus quidam intervenit, quasi vel testis opinionis meæ, vel sponsor humanitatis tuæ.
Invehere casum. In INVEHO.
Invenire casu. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Lugere casum alicujus. Cic. pro Sext. 53. Meum illum casum tam horribilem, tam gravem, tam repentinum, non solum homines, sed templa urbis ac tecta lugerent.
Manent eos casus. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Minari casum dicitur fortuna. Virg. 8. Æn. 578.
Sin aliquem infandum casum fortuna minaris.
Miserari casum amici. Virg. 5. Æn. 350.
Me liceat casum miserari insontis amici.
Mœrere casus alicujus. Sil. lib. 16.
Natus casu quodam in silvis. Liv. 1. 3.
Obmutuit casu inopinatæ rei. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Onerare casus suos, Augere mala sua. Sen. Theb. 1.
Pandere suos casus. Ovid. 14. Met. 221.
Perculsus casu iniquo. Virg. 6. Æn. 475.
Perpeti casus. Valer. 3. Argon. 318.
Relevare casum. Cic. 1. Q. frat. 4. Si relevare potes communem casum misericordia hominum, scilicet incredibile quiddam assequeris.
Rotant quanti casus humana? i. e. Volvunt & agitant res humanas. Sen. Hippol. 11.
Renovare casus. Virg. 2. Æn. 750.
Stat casus renovare omnes. i. e. Denuo subire.
Revolvere casus. Virg. 10. Æn. 61.
— iterumque revolvere casus
Da, pater, Iliacos Teucris.
Simulet casum ars. Ovid. 3. de Arte Am. 155. i. e. Quod ex composito deditaque opera factum a nobis est, id casu accidisse simulemus.
Sum. ut, In casu esse. Cic. 2. de Fin. Et quod externum, id in casu est: ita fit beatæ vitæ domina fortuna. Fortem esse casu. Cic. 5. Fam. 2. Quis esset qui me in Consulatu, non casu potius existimaret, quam consilio fortem fuisse?
Sustentare casum. Cic. 4. Fam. 13.
Timere casum aliquem. Lucret. lib. 3. 996.
— casumque timent quem cuique ferat sors.
Timere prælii casum. Cic. 2. de Divin. 114.
Ulcisci casum. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Casus, pro Morbo, vel Symptomate. Cels. lib. 5. c. 23. pr. Antidota raro, sed præcipue interdum necessaria sunt, quia gravissimis casibus opitulantur. Idem 4. cap. 20. Deinde ubi ad se redit, circumcidendum vinum est in totum annum, etiamsi casus idem non revertitur. Idem l. 5. c. 26. S. 34. de Gangræna, In ejusmodi casu primum est, si vires patiuntur, sanguinem mittere. & paulo infra, Præcipueque in hoc casu, petendum non a medicamentis solum, sed etiam a victus ratione præsidium est. Budæus.
Casus pro periculo. Virg. 4. Æn. 560.
Nate dea, potes hoc sub casu ducere somnos?
Hyemis casus. Virg. 1. Georg. 340.
Extremæ sub casum hyemis. i. e. Circa finem hyemis, antequam ver incipiat. Servius.
Casus urbis, Excidium. Virg. 1. Æn. 627.
Altior casus, Ruina. Juven. 10. Sat. 105. — numerosa parabat
Excelsæ turris tabulata, unde altior esset Casus &c.
Graviore casu celsæ decidunt turres. Hor. 2. Carm. 10. 10.
Casibus Saturnini atque Gracchorum expiata. i. e. Morte. Cæs. 1. Bell. Civil. 7.
Casus, quo infantium corpora toties in terram deferuntur, non eos graviter affligit. Quintil. lib. 1. cap. 12.
Pro ponderibus casus celerare. Lucret. lib. 2. 231.
Dari ad casum ictu. i. e. Prosterni. Cic. 1. de Divin. 44.
Insistere & ingredi viis adolescentiæ sine casu. Cic. pro Coel. 41. Interdum multas vias adolescentiæ lubricas ostendit, quibus illa insistere aut ingredi sine casu aliquo, aut prolapsione vix posset.
Manus non timuere casum. Martial. lib. 12. 75.
Et casum tremulæ non timuere manus.
Casu, i. e. Ex inopinato. Hor. 1. Serm. 9. 36.
— & casu tunc respondere vadato Debebat. Cic. pro Cluent. 74. Atque etiam tum casu, quod illud repente erat factum, Stalenus non aderat.
Casus dicimus, non modo Ea quæ fortuita hominibus accidunt, sed etiam Vocabulorum formas: quia in aliam atque aliam cadunt effigiem. Festus. V. Priscianum de Casibus abunde tractantem, & supra Cadere pro Desinere.
Casus, eo significato quo utuntur Grammatici. Cic. in Orat. 160. Quum Phrygum, & quum Phrygibus dicendum esset, absurdum erat, aut tantum barbaris casibus Græcam literam adhibere, aut recto casu solum Græce loqui. tamen & Phryges, & Pyrrhum, aurium causa dicimus. Græca litera est, quæ dicitur ypsilon. Vocat autem Latinos casus, barbaros, Græcorum more: quia Græci statuebant, omnes qui Græci non essent, barbaros esse nominandos.
Sic in Topicis dicit, Ad mutandos casus. Vide in SPECIES. H. St.
Casus a Jurisconsultis dici consuevit, pro Controversia quæ nata est, quasi quæ acciderit, & casu contigerit. V. CAUSA.

CASŪRUS, a, um. Partic. a Cado. Cic. 15. Fam. 1. Quid casurum sit, incertum est. i. e. Eventurum.
Aquæ casuræ. Martial. lib. 12. 29.
Arces casuræ. Ovid. 12. Met. 588.
Fontes casuri in æquora. Lucan. lib. 2. 419.
Mœnia casura. Ovid. 13. Met. 375.
Nomen casurum nullo tempore. i. e. Perpetuum nomen. Ovid. 1. Amor. 15. 20.
Ruina casura. Ovid. 2. de Pont. 3. 59. Conf. in ipso verbo Cadere in conspectum.

CASUĀLIS, e. [τυχὸν] Quod casu fit, sine ratione certa: ut, Casualis conditio, Quæ ab incerto eventu pendet, leg. ult. Cod. de necessar. Serv.
Grammaticis Casus declinationum respicit: ut, Genus casuale. Varr. 7. de L. L. 29. Formæ casuales. Priscian. 5. p. 672.

CASUALITER, Adv. Fortuito. Sidon. 9. Epist. 11.

CASO, [πίπτομαι] āre. frequent. a Cado. Plaut. Mil. 3. 2. 37. Non hercle tam isthoc valide casabant cadi. i. e. Non tam valide cadebant, quod fecissent, quum sit illic lubricus locus. Legitur fere in omnibus Quassabunt, sed perperam. Ab hoc est &

CASĬTO, āre. alterum frequent. Paulus. D. de servit. urb. præd. l. Servitutes, Si servitus stillicidii imposita sit: non licet domino servientis areæ ibi ædificare, ubi casitare cœpit stillicidium. Si antea ex tegula casitaverit stillicidium: postea ex tabulato, vel ex alia materia casitare non potest. [Formatur Caso regulariter a supino Casum, licet id ipsum inusitatum sit, cum ne in compositis quidem nisi ab Occido Occasum occurrat, de quo ipso tamen inter veteres quidam dubitarunt. Sed ab eodem Casurus, & verbale Casus, & a Composito Occasio, Occasus.

CASABUNDUS, a, um. [πλώσιμος] Adj. Crebro cadens. Festus. Varr. ex antiquo poeta,
Risi egomet mecum casabundum ire ebrium. A verbo antiquo Caso, as, deducitur. Ennio, in libro Juratissimæ Fidei, versus iste tribuitur, ut refert Turnebus.

CADŪCUS, a, um. [πλώσιμος, ἀμυδρὸς] Adj. Quod in ruinam proclive est, & casum minatur. Cic. de Senect. 5. Sed tamen necesse fuit aliquod esse extremum, & tanquam in arborum baccis, terræque frugibus, maturitate tempestiva, quasi vietum & caducum: quod ferendum est molliter sapienti.
Fragile & caducum. Cic. 2. de Fin. 86. Quis enim confidit semper sibi illud stabile & firmum permansurum, quod fragile & caducum sit?
Caduca & incerta sunt, divitiæ, bona valetudo, honores. Cic. de Amicit. 20.
Brevia, fugacia, & caduca. Cic. 10. Fam. 12.
Caducum & infirmum corpus. Cic. 1. de Nat. Deor. 99.
Mortale & caducum. Cic. de Somn. Scip. 10.
Omnia caduca præter virtutem. Cic. 4. Philipp. 13. Quanquam omnia alia falsa, incerta sunt, caduca, mobilia: virtus est una altissimis defixa

fixa radicibus, quæ nunquam ulla vi labefactari poteſt, nunquam dimoveri loco.

Aqua caduca Frontino dicitur, inquit Budæus, Quæ de lacu abundat. Sic Varro; Caduca aqua, quæ de canalibus defluit: hoc eſt quæ ſuperfluit, & non continetur, hoc eſt abundat. Ovid. 2. de Pont. 7. 39.
— utque caducis
Percuſſu crebro ſaxa cavantur aquis. i. e. Cadentibus.

Auſpicia caduca, auctore Feſto, antiquis dicebantur, Quum aliquid in templo exciderat; veluti Virga e manu.

Bona, Hæreditas, Legatum &c. V. paulo infra.

Fama caduca. Ovid. 4. de Pont. 8. 46.

Folia caduca. Ovid. 2. Amor. 16. 45.

Frondes caducæ. Ovid. 3. Triſt. 1. 45.
— nec fronde caduca Carpitur.

Fulmen caducum. Hor. 3. Carm. 4. 44. pro Jam immiſſo dixit.

Glandes caducæ. Lucret. lib. 5. 1362.

Lacrymæ caducæ. Ovid. 6. Met. 396.
— madefactaque terra caducas
Concepit lacrymas, ac venis perbibit imis.

Litteræ caducæ a Plinio dicuntur, quaſi χάμματα ἐυκατάπλωτα. Scabritia (inquit, lib. 13. cap. 12.) levigatur dente, conchave: ſed litteræ caducæ fiunt. i. e. Fugaces & fugientes, ut Cic. loquitur, διεῤῥυηκότα. Budæus.

Preces caducæ. Ovid. 1. Faſt. 181. — nec lingua caducas
Concipit ulla preces, dictaque pondus habent. h. e. Non fruſtra precantur.

Res humanæ caducæ & fragiles. Cic. de Amicit. 102.

Spes caduca. Ovid. 9. Met. 596.

Tela caduca. Propert. lib. 4. 2. 53. i. e. De manibus cadentia.

Tituli mortales, caducique. Plin. in Paneg. cap. 55.

Verba caduca. Ovid. 15. Epiſt. 208. — Zephyri verba caduca ferunt.

Vitis quæ natura caduca eſt, & niſi fulta ſit, ad terram fertur. Cic. de Senect. 52.

Caducus, Qui morbo laborat comitiali, Epilepticus. Firmic. lib. 3. cap. 6. Ex humorum ſtativa perſeverantia, qui circa caput collecti fuerint, facient caducos, & lunaticos aut aſſidua interceptione deficientes.

Caducus, Mortuum ſignificat aliquando, teſte Servio. Virg. 6. Æn. 481.
Hic multum fleti ad ſuperos, belloque caduci
Dardanidæ.

Caducum legatum dicitur, Quod vel ad fiſcum defertur, velut legatario de medio ſublato: vel ad ſubſtitutum: ut ſi is cui relictum legatum eſt, capere legatum non poſſit, vel quia ante mortem teſtatoris mortuus eſt, vel alia de cauſa, tunc legatum ad ſubſtitutum legatarium defertur: vel ad eum qui in legato conjunctus erat, ſi forte duobus ſimul legatum erat factum. Similiter etiam Caduca hæreditas eadem ratione dicitur. Cic. 10. Philipp. 11. de Antonio loquens, Quem niſi in via caducæ hæreditates retardaſſent, volaſſe eum, non iter feciſſe diceres. Sic etiam Caduca bona dicuntur. Marcellus D. de iis quæ in teſt. delentur, Proxime in cognitione principis, quum quidam nomina hæredum induxiſſet, & bona ejus ut caduca a fiſco vendicarentur, diu de legatis dubitatum eſt. Quoniam vero jucundum erat ſubſtituto, Legatum caducum accipere, quaſi Rem minime ſperatam: ideo Juven. dixit 9. Sat. 88.
— propter me ſcriberis hæres,
Legatum omne capis, necnon & dulce caducum. Cicero translationis auctor fuit in 3. de Orat. 120. Noſtra eſt enim, inquit ille, omnis iſta prudentiæ doctrinæque poſſeſſio, in quam homines, quaſi caducam atque vacuam, abundantes otio nobis occupatis involaverunt. Sic Juſtinus, 19. 3. Quam prædam, poſſeſſione vacua fortuitis dominorum mortibus, ſicuti caducam occupaverunt. Budæus. Caducum ex lege Papia legatum erat, ſub aliqua conditione relictum: qua deficiente, cadebat, & redibat vel ad teſtatorem vivum, vel ad ſubſtitutum, eo mortuo. Unde eſt titulus apud Juſtin. in C. De caducis tollendis. Ulpian. tit. 17 ejus libri qui inſcribitur, Tituli ex corpore Ulpiani, Quod quis ſibi teſtamento relictum, ita ut jure civili capere poſſit, aliqua ex cauſa non ceperit, caducum appellatur, quia veluti cecidit ab eo. Verbi gratia, ſi cælibi, vel Latino Juniano legatum fuerit, nec intra dies centum vel cælebs legi paruerit, vel Latinus jus Quiritium conſequutus ſit: aut ſi ex parte hæres ſcriptus, vel legatarius ante apertas tabulas deceſſerit, vel peræger factus ſit. Hodie ex conſtitutione Imperatoris Antonini, omnia caduca fiſco vendicantur, ſed ſervato jure antiquo liberis & parentibus. Hæc ille. conf. Briſſon. de Form. l. 3. v. Cadere.

Caducarius, a, um. ut, Lex caducaria. Ulpian. tit. tit. vigeſ. oct. ejus libri, qui inſcribitur, Tituli ex corpore Ulpiani, Populo bona deferuntur ex lege Julia caducaria.

Caducĭter, Adv. antiquum, pro Præcipitanter. Varro Etratione, Aut Frigidos nimbos, aqua iſta caduciter ruentes, Pertimuerint aquatiles querquedulæ natantes. Nonius, 2. 172. ed. Gothofr. Sed aliter Mercer.

Cadīvus, a, um. [πίπτιμος] Adj. Quod per ſe cecidit. unde, Cadiva poma appellamus. Plin. lib. 15. cap. 16. Colligi mala poſt æquinoctium Autumnale, neque ante primam horam. Cadiva ſeparari, ſtramentis, ſtoreis, paleisve ſubſterni. V. Harduin. ad loc.

Cadrusi, Oppidum ab Alexandro conditum ad Caucaſum montem, de quo Plin. lib. 6. cap. 23.

Cadūceum, i. n. [κηρυκεῖον] Mercurii ſceptrum dicitur, ut quidam putant, (in quibus Ferret. loco mox dicendo) quod Cadere faciat contentiones atque certamina. [Pro Caruceum, κηρυκεῖον Æolice. H. St.] Eſt autem Virga qua bellum dirimitur. Nam quia Mercurius orationis deus eſt, & deorum nuntius, merito a diis mittebatur, ut diſſidentium animos oratione ſedaret. Hinc, Legati pacis, Caduceatores dicti. Sicut enim per Feciales bella indicebantur, ita per Caduceatores finiebantur. Caduceum Ægyptii in ſpeciem draconum, maris ac feminæ conjunctorum figuraverunt, & Mercurio conſecrarunt. Hi dracones parte media voluminis ſui, nodo, quem vocant Herculeum, invicem obligantur, primæque partes eorum reflexæ in circulum preſſis oſculis ambitum circuli jungunt. Et poſt nodum caudæ revocantur ad capulum caducei. Cauſam autem cur exteræ gentes caduceum in pace tractanda, circumdata anguium effigie fecerint, quidam hanc eſſe tradunt. Quum Mercurius lyram in Cyllene monte Arcadiæ ſeptichordem ad Atlantidum numerum inſtituiſſet, quod Maia mater ejus ex illarum numero eſſet, ac non multo poſt deprehenſus ab Apolline fuiſſet boves ſuas abigere, quo facilius veniam ab eo impetraret, Apollini traditur conceſſiſſe, ut lyram a ſe primo inventam prædicaret: Propter quod Apollinem ferunt virgam quandam Mercurio dono dediſſe, quam quum manu tenens in Arcadiam proficiſceretur, inventos ab eo fuiſſe dracones duos ſimul ligatos, & inter ſe mutuo pugnantes. Quo viſo, virgam interpoſuiſſe, & dicto citius prælium diremiſſe. Eo facto, hujuſmodi virgam pacis gratia dixit eſſe conſtitutam. Sed hæc fabuloſa ſunt. Veritas autem hiſtoriæ hoc habet. Ovorum genus eſt in magna Galliarum fama, omiſſum Græcis. Angues innumeri æſtate convoluti, ſalivis faucium corporumque ſpumis artifici complexu glomerantur. Anguinum (id ovum) appellatur. Druidæ ſibilis id dicunt in ſublime jactari, ſagoque oportere intercipi, ne tellurem attingat. profugere raptorem equo; ſerpentes enim inſequi, donec arceantur amnis alicujus interventu. Experimentum ejus eſſe, ſi contra aquas fluitet, vel auro vinctum. Atque, ut eſt magorum ſolertia occultandis fraudibus ſagax, certa luna capiendum cenſent &c. Ad victorias litium, ac regum aditus mire laudatur: tantæ vanitatis, ut habentem id in lite in ſinu equitem Romanum e Vocontiis, a divo Claudio principe interemptum non ob aliud ſciam. Hic tamen complexus anguium & efferatorum concordia cauſa videtur eſſe, quare exteræ gentes caduceum in pacis argumentis circumdata effigie anguium fecerint. Neque enim criſtatos eſſe in caduceo mos eſt. Hæc Plin. lib. 29. cap. 3. [Hæc eſt illa, quam conſarcinator horum prædicat, ſi diis placet hiſtoriæ veritas.] Liv. 8. 20. Ipſos ſe in deditionem Conſulis caduceum præferentes permiſiſſe. Cic. 1. de Orat. 201. Deinde qui non poſſit tam caduceo, quam nomine oratoris ornatus, incolumis vel inter hoſtium tela verſari.

Caduceum & haſtam ſimul mittere, erat Optionem facere belli & pacis. Gell. 10. 27.

Cadūceātor, ōris. m. [κήρυξ] Feſtus; Caduceatores, Legati pacem petentes. Cato, Caduceatori, inquit, nemo homo nocet. Hactenus Feſtus. Liv. 26. 17. Aſdrubal, ne in arcto res eſſet, caduceatorem miſit, qui promitteret, ſi inde miſſus foret, ſe omnem exercitum ex Hiſpania deportaturum. [An Emiſſus?

Caduceatus, a, um. i. e. Caduceum ferens. Ita extat Romæ. ABITE HINC VESTRO CVM MERCVRIO PETASATO CADVCEATOQ. vide J. B. Ferretii Muſ. Lapid. p. 5.

Cadūcĭfer, [κηρυκειοφόρος] Nomen quo Mercurius vocatus eſt, propter donatam ei ab Apolline virgam, qua duorum draconum inter ſe dimicantium, prælium, quum in Arcadiam proficiſceretur, diremiſſe fertur, ut dictum fuit paulo ante in dictione caduceum. Ovid. 2. Met. 708.
Hinc ſe ſuſtulerat paribus caducifer alis.
Atlantiades caducifer. Ovid. 8. Met. 627.
Venit Atlantiades poſitis caducifer alis.

Caduciter, **Caducus**. V. cado.

Cadurci, [Καδοῦρκοι] Narbonenſis provinciæ populi in Aquitania. Auctor Plin. lib. 4. cap. 19. Vulgo *Cahors*.

Cadurcum, i. n. Velum ſeu Culcitra ex lino candidiſſimo facta, in quo, ut ait Plin. lib. 19. cap. 1. Cadurci Galliæ populi præcipuam gloriam obtinent. Nam nullum linum eſt candidius lanæve ſimilius. Juven. 7. Sat. 221.
Inſtitor hibernæ tegetis, niveique cadurci. hic ponitur pro Vili merce. [At cur vili?] V. Ferrar. de Re Veſtiar. part. 2. lib. 1. cap. 22.

Cadurcum, Vas illud numeroſum, quod ex piſcina ac puteo aquam haurit, jumento rotam verſante. Solent ex his etiam fieri canales in parietibus domorum, per quos aquæ ex tectis defiuant in cloacas: etiam in quibuſdam urbibus, per quos aquæ pluviæ ciſternas impleant. Hæc Valla in Raudenſem.

Cadurcus, a, um. Adj. ut, Natales puer horruit cadurcas. Sidon. Carm. 9. 282. Ita, Cadurcæ faſciæ, Lineæ apud Sulpiciam. V. Lindebrog. ad Catal. Virg. p. 335. & Lex. Pitiſc.

Cadus, [κάδος] Genus vaſis vinarii, decem congios continens, ſicut & Metreta Dioſcoridi lib. 5. licet alii cadum duodecim congios continuiſſe referant. Columel. lib. 12. cap. 28. Si in vetuſtatem ſervare voles, in cado duarum urnarum quam optimi vini ſextarium, aut fæcis generoſæ recentis ſextarios tres addito.

Cadi formam turbinatam, i. e. Coni & ſtrobili, hoc eſt, nucis pineæ ſimilem fuiſſe ex Plinio intelligimus, qui lib. 27. cap. 4. de aloe loquens, Turbines cadorum dixit; Laudatiſſima, inquit, ex India affertur, ſed naſcitur & in Aſia: non tamen ea ututur, niſi ad vulnera recentibus foliis, mirifice enim conglutinat vel ſucco. Ob id in turbinibus cadorum eam ſerunt, ut aizoum majus. Hactenus Plinius. Utebantur autem antiqui etiam ad ſalſamenta condenda. Idem Plin. lib. 32. cap. 8. Quin & teſtis cadi ſalſamentarii tuſis cum axungia vetere ad parotidas, &c. Quin & ad Oſſilegium. V. mox Ahenus.

Cadus eſt, quem lingua Gallica vernacula, retinens Latinitatis veſtigia *Caccum* vocat. Budæus in lib. 5. de Aſſe.

Chii, vel Falerni cadus. Hor. 2. Serm. 3. 116.
Si poſitis intus Chii, veteriſque Falerni
Mille cadis, nihil eſt, &c.

Temeti cadus. Hor. 2. Epiſt. 2. 163.

Ahenus. Virg. 6. Æn. 228.
Oſſaque lecta cado texit Chorineus aheno. [Æneo cado ad oſſilegium uſus eſt. Alias ſatis conſtat id vaſis vinarii genus, ut pleraque veterum, fictile fuiſſe, unde & Græci Κεράμιον vocabant. Nam Ceramion, Cadus, Metreta, unum idemque ſignificant. V. mox Fragiles.

Chius. Hor. 3. Carm. 19. 5.
Quo Chium pretio cadum Mercemur.

Fragiles cadi. Ovid. 12. Met. 243. al. Scyphi.

Fumoſus. Ovid. 5. Faſt. 518.

Senex. Martial. lib. 11. 37.
— ſenem poſcunt talia vota cadum.

Vaticanus. Martial. lib. 12. 48. pro Peſſimæ notæ vino.

Elicere cadum. Hor. 4. Carm. 12. 17.

Onerare vina cadis. Virg. 1. Æn. 199.
Vina bonus quæ deinde cadis onerarat Aceſtes
Litore Trinacrio.

Parcere cadis. Hor. 2. Carm. 7. 20.

Potus fæcetenus cadus. Hor. 3. Carm. 15. 16.

Siccati cadi. Hor. 1. Carm. 35. 26. i. e. Ad fæcem uſque exhauſti.

Verſus cadus. Hor. 3. Carm. 29. 2.

Cadia-

Cadialis, e. Cadis abditus & advectus; ut, Reſina cadialis. Cæl. Aurel. Tard. 2. 7. [Niſi ea eſt, qua cadi oblinebantur.

Cadiscus, i. m. [καδίσκος] dimin. Vaſculum quo ſuffragia colliguntur. Fuerunt autem duo apud veteres cadiſci, in quos calculos mittebant judices. Alterum κύριον, in quem condemnationis: alterum ἄκυρον, in quem abſolutionis calculos conjiciebant. Ex Bud. Comment. Ling. Gr. ubi plura V.

Cadusii, ōrum. m. pl. Gens juxta mare Caſpium in Mediæ finibus. Meminit Nepos 14. 1. 4. & Plin. 6. 7. & Curt. 4. 12. 4.

Cadytas, [καδύτας] Herba, de qua Plin. lib. 16. cap. ult. Eſt & in Syria, inquit, herba, quæ vocatur cadytas, non tantum arboribus, ſed ipſis etiam ſpinis circumvolvens ſeſe.

C Æ A

Cæa, Cæos, Cæus. V. cea.

Cæadas, V. ceadas.

C Æ C

Cæcias, æ. [Καικίας] Ventus flans inter Aquilonem & exortum Æquinoctialem: quem Ariſtoteles (ut docet Gell. lib. 2. cap. 22.) ita flare dicit, ut nubes non procul propellat, ſed ut ad ſeſe vocet. Plin. lib. 2. cap. 47. Narrant & in Ponto Cæciam in ſe trahere nubes.
Mala attrahens ad ſeſe, ut Cæcias nubes. Proverbium in eos qui ſibi ipſis litium ac negotiorum materiam pariunt, arceſſuntque. V. Eraſm. Chiliad.

Cæcigenus, V. cæcus.

Cæcilia, Genus ſerpentis. Columel. lib. 6. cap. 17. pr. Eſt etiam mortifer iis ſerpentis ictus, eſt & minorum animalium noxium virus: nam & vipera, & cæcilia ſæpe quum in paſcuo bos improvide ſupercubuit, laceſſita onere, morſum imprimit. V. amphisbæna.

Cæcilia, prænomine Caia, Tarquinii Priſci uxor, maximi animi mulier, & lanificii peritiſſima, quæ prius Tanaquil dicebatur, ut ſcribit Volaterr. V. Plin. lib. 8. cap. 48. & Feſt. in Prædia, Plut. Q. R. 30.

Cæcilia Gens. De Cæciliæ gentis origine varias & diverſas fuiſſe veterum opiniones, teſtis eſt lib. 3. Feſtus Pompeius. v. Cæculus. Nam alii a Cæculo, qui Præneſte condidit, ortos Cæcilios, alii vero a Cæcade Trojano Æneæ comite ſic nominatos exiſtimarunt. Idem quoque auctor lib. 11. a Caculis militum ſervis deducit. Quod ſi verum eſt, ſine diphthongo Cecilios ſcribendos exiſtimarem. [Immo de cognomine Cæciliorum Metellus id dicit Feſtus. V. loc. Scriptionem cum Diphthongo confirmant denarii antiqui apud Fulv. Urſinum, quem omnino de hac gente adi. conf. metellus.
Princeps & parens hujus gentis L. Cæcilius, opinor eſt, qui cum Servilio Conſul fuit & Prætor a Gallis una cum exercitu oppreſſus eſt. Nemo enim de Cæcillis ante hunc curulem magiſtratum geſſit. Verum hi in tantum deinde maximis ampliſſimiſque honoribus aucti ſunt, ut Nævius poeta, fato Metellos fieri Conſules dicere non dubitarit, ut eſt apud Pedianum in 2. Verr. 29. Qua de re ſic Paterc. lib. 2. c. 11. extr. ſcribit, Ut paulo ante Domitiæ familiæ, ita Cæciliæ notanda claritudo eſt: quippe intra xii ferme annos hujus temporis coss. fuere Metelli, aut Cenſores, aut triumpharunt amplius xii.
C. Plinius Secundus Cæcilius, in Valerius, ubi de Valerio Corvino, citatur Cæcilius, vide an ſit Plinius. H. St. [Cæcilius dictus eſt, pro cognomento priſtino, gentili hoc nomine aſſumpto, poſteaquam a C. Plinio Secundo avunculo ſuo adoptatus fuit, cum dici debuiſſet Cæcilianus veteri more, ſed tum antiquato. V. Voſſ. de Analog. 1. 7. Sicut Q. Cæcilius Pomponianus dictus eſt T. Pomponius Atticus, cujus vita a Nepote Cornelio ſcripta extat, poſtquam a Q. Cæcilio, avunculo item ſuo, adoptatus fuit. Ab hoc patrono dictus
Cæcilius Epirota, Libertus Attici ejuſdem equitis Romani, qui ludum grammaticæ, Romæ aperuit; Primuſque dicitur Virgilium, & alios poetas novos prælegere cœpiſſe: quod etiam Domitii Marſi verſiculus indicat, Epirota tenellorum nutricula vatum. Ex Sueton. de Illuſtr. Gram. cap. 16. Hujus etiam meminit Macrobius.
Cæcilius Gallus in diſciplina juris, atque legibus Populi Romani noſcendis, interpretandiſque ſcientia, uſu, auctoritateque illuſtris fuit tempore Gellii, cujus etiam ipſe meminit, dicitque librum ſcripſiſſe de Verborum ſignificatione, quæ ad jus civile pertinent. V. Gell. lib. 16. cap. 5. & Macrob. 6. Saturn. cap. 8.
C. Cæcilius item Claudius Iſidorus, C. Aſinio Gallo, C. Marcio Cenſorino coss. a.d. vi Calend. Februar. teſtamento ſuo edixit: Quamvis multa civili bello perdidiſſet, tamen relinquere ſervorum quatuor millia cxvi, juga boum tria millia dc, reliqui pecoris cclvii millia: in numerato H-S. $\overline{\text{DC}}$. Funerari ſe juſſit H-S. $\overline{\text{XI}}$. Auctor Plin. lib. 33. cap. 10.
Fuit & Cæcilius Callantianus, Callantis autem, civitas Siciliæ eſt, [Dicendum potius Calactinus ab oppido Calacte] Judæorum religionis ſectator, Romæ docuit ſub Auguſto usque ad Adrianum. Scripſit librum contra Phrygas, Dictionarium ex ordine literarum, Comparationem Demoſthenis ac Ciceronis, & alia. Auctor Suidas. De cujus in ea re fide V. Voſſ. de Hiſt. Græc. l. 2. c. 4. conf. Caſaub. in Athen. l. 6. c. 21.
Præter hos Cæcilius Argivus, Verſificator, ſcripſit de Piſcibus. Auctor Suidas. V. Siml. Bibl.
Cæcilius Statius, Poeta Comicus, quem Cic. 7. Att. 3. Malum Latinitatis auctorem vocat. Volcatius tamen Comicorum palmam ei concedit: fuit natione Gallus, & Ennii contubernalis: quidam Mediolanenſem faciunt. Deceſſit anno poſt Ennium: ſepultus in Janiculo. Auctor Euſeb. Hor. 2. Epiſt. 1. 59.
Vincere Cæcilius gravitate, Terentius arte.

Cæcilius, a, um. Adj. ut Cæciliæ familiæ claritudo. Vellei. 2. 11. 3.

Cæcilianus, a, um. Adj. ut Cæcilianæ lactucæ, de quibus Plin. lib. 9. cap. 8. & Cæciliana ceraſa, quæ & Rotunda vocat idem Plin. lib. 15. cap. 24.
Cæciliana fabula. Cic. 1. Att. 16. Ac vereor ne Lucullus, (Al. Lucullis) quoniam Græcum poema condidit, nunc ad Cæcilianam fabulam ſpectet. Turnebus hoc loco Lucullum legendum contendit, cujus res geſtas Archias verſibus Græcis illuſtrarat, qui & Cæcilii Metelli facta pangere parabat, quam Cicero appellat Cæcilianam fabulam, ad Cæcilium comicum alludens. Cic. pro Arch. 21. Mithridaticum vero bellum, &c. totum ab hoc expreſſum eſt, qui libri non modo L. Lucullum fortiſſimum & clariſſimum virum, verumetiam pop. Rom. nomen illuſtrant. [Forte, Ne Lucullëis, quo nomine G. p. c. n. ad Cæciliada &c.

Cæcitas, Cæco, as. V. cæcus.

Cæcŭbum, i. n. [Καίκουβον] Oppidum eſt Campaniæ in Italia, quod licet paludibus adjaceat, vineta tamen vini generoſiſſimi præcipue enutrit arboribus. [Non oppidi, ſed regionis nomen eſt, ut ex ipſo Strabone, unde hæc deſumpta ſunt l. 5. cognoſcere licet. Dicitur eadem forma ac Picenum, Samnium, Latium &c.

Cæcŭbus, a, um. Adj. [Καίκουβος] ut, Ager Cæcubus, apud Plin. 2. 95. Hinc

Cæcubum, i. n. ſubauditur Vinum. Horat. 1. Carm. 37. 5.
Antehac nefas depromere Cæcubum
Cellis avitis. Plur. Martial. lib. 13. 115.
Cæcuba Fundanis generoſa coquuntur Amyclis. Plin. lib. 16. cap. 37. Licet populi vitibus placeant, & Cæcuba educent. Populum arborem intelligit.
Potare cæcuba. Martial. lib. 12. 17.
Nec niſi poſt niveam cæcuba potat aquam.
Cæcubi aliud etymon affert ex Galeno Cornarius in cap. 1. lib. 7. Galeni de Compoſitione pharmacorum ſecundum locos.

Cæcŭlus, dimin. Cæculto. V. cæcus.

Cæculus, [Καίκουλος] (inquit Servius) Filius Vulcani, ſic dictus, quod minoribus occulis fuerit: quam rem frequenter efficit fumus. Hic collecta multitudine poſtquam diu latrocinatus eſſet, Præneſtinam civitatem in montibus condidit: & quum ad ludos vicinos populos invitaſſet, cœpit eos hortari, ut ſecum habitarent: & pro gloria jactare ſe filium Vulcani. Quod quum illi non crederent, invocato Vulcano ut eum filium comprobaret, omnis illius multitudinis chorus eſt flamma circumdatus. Quo facto commoti omnes ſimul habitaverunt, & Vulcani filium eſſe crediderunt. Hactenus ille ad Virg. 7. Æn. 681.
Nec Præneſtinæ fundator defuit urbis,
Vulcano genitum, pecora inter agreſtia, regem,
Inventumque focis, omnis quem credidit ætas,
Cæculus, &c. conf. cæcilia gens.

Cæcus, a, um. Adj. [τυφλός, ἀλαός, πηρός] Qui caret uſu luminum, a Cædo, cædis, quod ſit oculis conciſus. quamvis alii Cæcum quaſi Oculis captum: alii quaſi Carentem oculis appellatum velint. [Mira profecto etyma, ut alia quamplurima in hoc Theſauro propoſita, quæ per ſe refellet Lector cordatus.
Obſcurum & cæcum. Cic. 2. pro Lege Agr. 36.
Futuri cæcus, i. e. Futuri neſcius. Claud. 1. de Rapt. Proſerp. 138.
Amore auri cæcus. Virg. 1. Æn. 353.
Animi cæcus. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Animo cæcus. Cic. 5. de Fin. 65.
Cupiditate & avaritia cæcus. Cic. pro Quint. 83.
Fraude & ira cæcus. Liv. 8.
Furore cæcus atque amens. Cic. pro Sext. 17.
Furore amenti cæcus. Catul. 62. 197.
Cogor inops, ardens, amenti cæca furore.
Metu Cæcus. Plin. lib. 10. cap. 33. Perdices tanta rabie feruntur, ut in capite aucupantium ſæpe cæcæ metu ſedeant.
Acervus. Ovid. 1. Met. 24. Confuſus. De Chao loquitur.
Aditus. Sen. Herc. fur. 10.
Amor ſui cæcus. Hor. 1. Carm. 18. 14.
— quæ ſubſequitur cæcus amor ſui,
Attollens vacuum plus nimio verticem.
Amator. Hor. 1. Serm. 3. 39.
Amictu cæco terram condit nox. Sil. lib. 12. i. e. Nigro.
Avaritia cæca. Cic. 2. Philipp. At quam cæca avaritia eſt?
Caligo. Virg. 3. Æn. 203.
Carcere cæco clauſus. Virg. 6. Æn. 734. — nec auras
Reſpiciunt clauſæ tenebris, & carcere cæco. i. e. Obſcuro.
Caſus. Cic. 2. de Divin. 5. Quomodo ergo id quod temere ſit cæco caſu & volubilitate fortunæ, præſentiri & prædici poteſt?
Cavernæ. Ovid. 15. Met. 299.
Cauſæ. Lucret. lib. 3. 317. i. e. Incognitæ, incertæ.
Chaos. Sen. in Med. 10.
Corpus cæcum, Salluſtius dixit, Jugurth. 115. de Averſa corporis parte, quod nulli ibi oculi, ſicut in adverſa, ſive anteriore, exſtent. V. Waſſ. in loc. & Lutat. in 7. Theb. Statii, p. 327.
Cupiditas cæca & temeraria. Cic. 1. de Invent. 2.
Cupiditate cæca rapi. Cic. in Piſon. 57.
Cupido. Ovid. 3. Met. 620.
— prædæ tam cæca cupido eſt.
Curſus. Lucan. lib. 2. 567.
Die cæca emere aliquid. Plaut. Pſeud. 1. 3. 67. Eme die cæca hercle olivum, id vendito oculata die. i. e. Eme non præſente pecunia, ſed in diem pacta: revende pecunia præſente. Vocant & JCti Cæcam diem, & Cæca teſtimonia, Quæ ſcripto perhibentur abſentibus. Nam Cæca ſunt non tantum, Quæ non vident, ſed Quæ non videntur & abſunt. Eraſm. in Chiliad. Conf. ſimilem Catachreſin in dict. surdus.
Dolores cæci. Plin. lib. 29. cap. 13. i. e. Obtuſi, vel Quorum cauſa latet.
Domus. Ovid. in Ibin, 374. De Labyrintho.
Enſis. Stat. 9. Theb. 198. i. e. Temere rotatus.
Error cæcus quo cœpit eat. Sen. Herc. fur. 12.
Eventus. Virg. 6. Æn. 157.
— cæcoſque volutat
Eventus animo ſecum. i. e. Incertos.
Expectatio. Cic. 2. pro Lege Agrar. 65. Nolo ſuſpenſam & incertam plebem Romanam obſcura ſpe, & cæca expectatione pendêre.
Fata. Hor. 2. Carm. 13. 16. i. e. Improviſa, & quæ videri non poſſunt.
Fluctus cæcus. Liv. apud Senec. Suaſor. 6. M. Cicero ſub adventum triumvirorum ceſſerat urbe, &c. Unde aliquoties in altum provectum quum modo venti adverſi retuliſſent, modo ipſe jactationem navis, cæco volvente fluctu, pati non poſſet, tædium tandem eum & fugæ & vitæ cœpit, &c. Græcanicum eſt: illud enim, Cæco fluctu, ab Homero Il. ξ. 16. ſcriptum erat κύματι κωφῷ, quod & ante Livium ita Latine Siſenna explicarat, ut apud Nonium reperimus, Subito, inquit, mare ſubhorreſcere, cæcoſque fluctus in ſe provolvere leviter cœpit. Cæcum

autem fluctum Nonius idem interpretatur, Occulte malum, latentem & tacitum. Grammatici Græci Fluctum fine vento ortum, nec murmurantem fonantemque. Livius quidem intelligere videtur Fluctum vento filente, aut non ftrepente excitatum, quum fcripfit, Partim ventis reflantibus fæpius relatum in littus, partim cæco fluctu jactationem navis pati non potuiffe: nec aliter Sifenna fentit. Ac Cæcus dicitur fluctus, Cujus non fentitur nec apparet caufa, ut quum venti quiefcunt. Quæ enim præter ventum excogitari poteft maris frementis & fluctuantis caufa? quo horrefcente, & aere quieto, merito Fluctus cæcus dicitur. Id autem plerunque fit ante ventos coortos, unde & Virg. 1. Georg. 356. fcripfit in prognofticis venti,

Principio ventis furgentibus, aut freta ponti
Incipient agitata tumefcere, &c. Turnebus.

Fores. Virg. 2. Æn. 153. i. e. Non omnibus notæ. Servius.
Fortuna. Cic. de Amicit. 54.
Foffæ cæcæ. i. e. Non patentes. Apud Columel. lib. 2. cap. 2.
Furor cæcus. Hor. Epod. 7. 13. i. e. Excæcans.
Hiftoriæ cæcæ. i. e. Obfcuræ & vulgo ignotæ. Ovid. in Ibin, 55.
Homines cupidine cæci. Lucret. lib. 4. 1146.
Ictus cæcus. Liv. 4. Bell. Maced. Ut non modo ad cæcos ictus, fed ne ad inferendum quidem ex propinquo telum loci quicquam effet.
Ignes. Virg. 4. Æn. 209. — cæcique in nubibus ignes
Terrificant animos. i. e. Quorum origo non apparet. Servius.
Invidia cæca & ira. Liv. 8. Bell. Maced.
Iter cæcum explorat. Ovid. 10. Met. 456.
Limites. Ovid. 14. Met. 371. — cæcifque vagantur
Limitibus comites. i. e. Nebulofis.
Lituræ. Ovid. 11. Epift. 1.
Si qua tamen cæcis errabunt fcripta lituris.
Loca, pro Sede inferna. Propert. lib. 1. 19. 8.
Lupi cæci. Virg. 2. Æn. 357. — inde, lupi ceu
Raptores atra in nebula, quos improba ventris
Exegit cæcos rabies. Cæcos, h. e. Quibus ad explendas infidias nox feu tenebræ funt luce aptiores: aut Qui in cæcis latebris abfcondi folent. Donatus in Virgil.
Manu cæca tela mittere. Lucan. lib. 3. 722.
Manu cæca fpargit munera. Sen. in Hippol. 9. De Fortuna.
Mars. Virg. 2. Æn. 335. i. e. Nocturnum prælium. Servius.
Mens. Ovid. 4. Met. 501.
Metus. Ovid. 2. Faft. 822.
— & cæco flentque paventque metu.
Morbus, Obfcurus, & cognitu difficilis. Columel. lib. 1. cap. 5.
Motus cæci orientis Auftri. Hor. 3. Carm. 27. 21.
Mugitus terræ cæcus. Sen. Troad. 171.
Murmur. Virg. 12. Æn. 591. — tum murmure cæco
Intus faxa fonant.
Nox. Cic. pro Milon. 51. Neque cæca nox oftendiffet Milonem.
Parietibus cæcis textum iter Labyrinthi. Virg. 5. Æn. 589. h. e. Nullas habentes feneftras. [Immo Cæcos, ambagibus intelligit cæcantes.
Pavorem cæcum, Tacit. 1. Hift. 82. 2. Cui nec ratio, nec modus conftat, dixit.
Pavores. Valer. 7. Argon. 147.
Pectora. Lucret. lib. 2. 14.
Pericula. Propert. lib. 2. 27. 6.
Plagæ, Quæ fenfum fugiunt. Lucret. lib. 2. 128.
Multa videbis enim plagis ibi percita cæcis.
Pugna. Valer. 5. Argon. 663.
Pulvis. Virg. 12. Æn. 444.
— tum cæco pulvere campus Mifcetur.
Ramus. Plin. lib. 16. cap. 30. i. e. Qui oculis, feu gemmis caret, nec germinat. V. OCULUS. conf. CÆCO.
Ratio, Ignorata. Lucret. lib. 5. 1004.
Improba navigii ratio tum cæca jacebat.
Res cæcæ & ab afpectus judicio remotæ. Cic. 2. de Orat. 357. Ut res cæcas, & ab afpectus judicio remotas confirmatio quædam & imago ita notaret, ut ea, quæ cogitando complecti vix poffemus, intuendo quafi teneremus.
Saxa. Virg. 5. Æn. 164. i. e. Latentia.
Scelus cæcum retegere. Virg. 1. Æn. 360.
— cæcumque domus fcelus omne retexit. i. e. Ignoratum.
Sonus. Sen. in Troad. 172. Sed eam lectionem rejecit Gronov. q. V.
Sors. Hor. 2. Serm. 3. 269.
— & cæca fluitantia forte, laboret Reddere certa.
Spicula. Virg. 4. Georg. 237.
— & fpicula cæca relinquunt. i. e. Brevia, quæ poffunt latere. Servius.
Stimulus. Lucret. lib. 3. 887.
Sufpicio. Cic. 6. Fam. 7. In hac igitur calumnia timoris, & cæcæ fufpicionis tormento, &c. i. e. Dubiæ.
Tabes. Ovid. 9. Met. 174. i. e. Occulta.
Tecta. Ovid. 8. Met. 158.
Multiplicique domo cæcis includere tectis. V. Parietes.
Tempus. Cic. 12. Fam. 25. Fuit enim illud quoddam cæcum tempus fervitutis.
Tenebræ. Lucret. lib. 3. 87.
Timor. Ovid. 1. Amor. 4. 42.
Vada. Virg. 1. Æn. 540. — nimbofus Orion
In vada cæca tulit. i. e. Incognita, latentia. Servius. V. Saxa.
Vallum cæcum dicitur, In quo præacuti pali terræ affixi, herbis vel frondibus occuluntur. Feftus.
Venenum cæcum. Lucret. lib. 6. 822.
Veftigia cæca, Latentia, quæ non poffunt videri. Virg. 6. Æn. 30. de Labyrintho & Dædalo, Cæca regens filo veftigia. i. e. Incerta ac dubia.
Via cæca. Ovid. 2. Amor. 11. 16.
Undæ cæcæ. Virg. 3. Æn. 200. i. e. Incertæ, quia fidera non apparebant. Servius.
Vulnus cæcum. Virg. 10. Æn. 733.
— nec jacta cæcum dare cufpide vulnus. A tergo fcil.

Apparet cæco; Proverbialis eft locutio. V. Chil. & apud Liv. 32. & 34. Apparet id quidem cæco.
Clarum fatis eft cæcis, ut aiunt, dixit Quintil. 12. 7. p. 1075.
Cæcum crudelitate ferri. Cic. pro Cluent. 199. At quæ mater? Quam cæcam crudelitate & fcelere ferri videtis.
Cæcum me, & præcipitem ferri confiteor in caufa, fi, &c. Cic. pro Planc. 6.
Hypfea cæcior. Hor. 1. Serm. 2. 91. Hypfea matrona fuit vitiofis oculis. Acron.
Cæcum, veteres pro Improvido dixerunt. Varro de vit. Pop. Rom. lib. 4. Neque id cæci confules feciffent, quæ mandata arcana T. Ampio fedif. fent, aut dividi centum GN. Magnum. Nonius 12. 29.

CÆCUS, i. m. [τυφλός] Cæco reluxit dies. i. e. Cæcus vifum recuperavit. Tacit. 4. Hift. 81. conf. Hor. 1. Epift. 17. 4.
CÆCULUS, a, um. dimin. Qui parum videt. Plaut. Perf. 2. 4. 11. Tua quidem, cæcule, caufa? Quidam Cucule legunt hoc loco. De Cæculo Vulcani filio V. fupra.
CÆCĬTAS, ātis. [τυφλότης, ἀβλεψία, ἀορασία, πήρωσις] Facultatis vifus orbitas: & eft proprie corporis; ad animum vero fæpe transfertur. Cic. 5. de Fin. 84. Bonum incolumis acies: mifera cæcitas.
Libidinis cæcitas. Cic. de Arufp. Refp. 38. An tibi luminis obeffet cæcitas, plus quam libidinis?
Mentis cæcitas. Cic. pro Domo 105. Pœna omnis oculorum, ad cæcitatem mentis eft converfa.
Cæcitatem inferre. V. INFERO.
Horribilis cæcitas. Cic. 5. Tufc. 111. Primum horribilis ifta cæcitas, quibus tandem caret voluptatibus?
CÆCITUDO, ĭnis. f. Idem. Gloff. Gr. Lat. ἀβλεψία, Cæcitudo. Feftus in Nufciciofus, At P. Opilius Aurelius, Nufciciones effe cæcitudines nocturnas.
CÆCIGĔNUS, a, um. Adj. [τυφλογενής] Illum fignificat qui cæcus natus eft. Lucret. lib. 2. 740.
Nam quum cæcigeni, folis qui lumina nunquam
Afpexere, tamen cognofcant corpora tactu,
Ex ineunte ævo nullo contincta colore.
CÆCIGENA, æ. c. Idem. Gloff. Gr. Lat. τυφλογενής, Cæcigena.
CÆCO, [τυφλόω, πηρόω] āre. Luminibus privare. Auctor de Viris Illuftr. c. 34. Potitios Herculis facerdotes pretio corrupit, ut facra Herculea fervos publicos edocerent: unde cæcatus eft.
Cæcare animos, per translationem. Cic. 4. Philipp. 9. Sed fpes rapiendi atque prædandi cæcat animos eorum. Legitur & Occæcat.
Cæcare mentes largitione. Cic. pro Sext. 139.
Cæcari erroribus, aut cupiditate. Cic. 5. Tufc. 39.
Cæcata celeritate oratio. Cic. de Clar. Orat. 264. Ms. Citata.
Pro Obfcurare utitur Avienus Perieg. v. 500.
— denfo cæcantur ftipite filvæ.
Metaphorice Palladius 1.6. Fofforem fi apertus vitis oculus viderit, cæcabitur fpes magna [puto Magnæ] vindemiæ: & ideo dum eft claufus fodietur. conf. Ramus cæcus. f. l.
CÆCULTO, [παραβλέπω] āre. Cæcis proximum effe acie obtufa: ut ait Feftus. Idem alio loco dicit, Cæcultare, eft Cæcos imitari. Plaut. Fragment. 2. 8. Numnam mihi oculi cæcultant: Eftne hic nofter Hermio? [Videtur contractum ex Cæculito, quod a Diminutivo Cæculus, vel a verbo fortaffis Cæculio, pro quo Cæcutio exhibent Grammatici. Apud Livium etiam legitur 27. 3. Inter multas magnafque res, quæ nunc fecundæ, nunc adverfæ, cæcultabant cogitationes hominum. In emendatis codd. Occupabant.
CÆCUTIO, [ἀμβλυώττω, τυφλώττω] īre. proprie fignificat Parum videre: & Cæcutientes dicuntur, quafi Semicæci. Varro, Utrum oculi mihi cæcutiunt, an ego vidi fervos in armis contra dominos? Ex Nonio, 2. 133.

C Æ D

CÆDES, V. CÆDO.
CÆDĬCUS, i. m. Vir ditiffimus, cujus meminit Virg. 9. Æn. 362.
Euryalus phaleras Rhamnetis, & aurea bullis
Cingula, Tiburti Remulo ditiffimus olim
Quæ mittit dona hofpitio, quum jungeret abfens
Cædicus: ille fuo moriens dat habere nepoti. Ubi Servius, Cædicus quidam Tiburti Remulo, quum eum fibi abfens hofpitio vellet adjungere, mifit phaleras & cingula bullis aureis, hoc eft clavis infignita. Remulus moriens nepoti fuo cognomini hæc reliquit, qui poftea victus a Rutulis eft, & occifus: poft cujus mortem apud Ramnetem Rutulum ab Euryalo reperta funt hæc munera. Huys meminit & Virg. 10. Æn. 747.
CÆDICIUS, Nomen gent. Ro. Cædicii, ut Judicis feveriffimi meminit Juven. 13. Sat. 197. ubi Schol. vet. Aulicum & Neronis crudeliffimum fatellitem perhibet. Facundum vocat tamen Juvenalis, & ut Judicem inducit rurfus Sat. 16. 45.
Q. Cædicius etiam Tribunus militum fortiffimus fuit, cujus audax, fidum atque providum confilium, egregiumque factum V. apud Gell. 3. 7.
CÆDICIUS, a, um. Adj. ut, Cædiciæ tabernæ, a domini nomine vocatæ, qui eas in via Appia extruxit. V. Feft.
CÆDO, cecīdi, cæfum, [κόπτω, δέρω] ĕre. proprie fignificat Flagellare. Ter. And. 1. 2. 28. Verberibus cæfum te in piftrinum Dave dedam. Juven. 3. Sat. 278.
Ebrius ac petulans, qui nullum forte cecidit,
Dat pœnas.
Cædi difcipulos deforme ac fervile eft, quanquam id receptum fit, & Chryfippus non improbet. Quintil. lib. 1. cap. 3.
Flagellis cædere. Hor. 1. Serm. 2. 42. — ille flagellis
Ad mortem cæfus.
Loris cædere. Cic. 8. Philipp. 24.
Virgis cædere aliquem ad necem. Cic. 5. Verr. 69. Plaut. Pfeud. 1. 5. 98.
Cædere, Percutere. ut, Cædere aliquem calcibus. Plaut. Pœn. 3. 3. 71.
Enfe. Ovid. 3. de Pont. 2. 58.
Advena virgineo cæfus ut enfe cadat.
Ferro. Lucret. lib. 6. 313.
Ferula. Hor. 1. Serm. 3. 120.
Frondem cædere. Cato c. 5. extr. R. R. Frondem populneam, ulmeam, quer-

quernеam cædito. Quo loco Turnebus, Adv. 14. 2. Ego, inquit, Cædere frondem existimo esse Colligere eam, quod quum faciebant, eam stringebant, & ferramento plerumque velut deradebant ex arbore.
Januam cædere saxis. Cic. 3. Verr. 69.
Marmor cædere, Excidere. Papin. in l. Divortio. §. Si vir in fundo. D. Soluto matrimonio, Si vir in fundo mulieris dotali lapicidinas marmoreas invenerit, & fundum fructuosiorem fecerit, marmor quod cæsum, neque exportatum, est mariti: & impensa non est ei præstanda.
Pugnis cædere. Plaut. Curc. 1. 3. 43.
Cædere femur, pectus, frontem, mire ad pullatum circulum facit. Quintil. lib. 2. cap. 12. i. e. Manu percutere.
Mens conscia diri facti, cædit hominem verbere surdo. V. SURDUS.
Pluteum cædere. Pers. 1. Sat. 106.
Nec pluteum cædit, nec demorsos sapit ungues.
Populum saxis cædere. Hor. 2. Serm. 3. 128.
— populum si cædere saxis Incipias.
Cædere, pro Excidere. ut, Cædere arbores. Cic. 2. de Divin. 33.
Comam arborum falce cædere. Tibul. lib. 1. 8. 34.
Hic viridem dura cædere falce comam.
Lapis cædendus aliquis, & asportandus fuit machina. Cic. 3. Verr. 147.
Montes cædere. Plin. lib. 36. cap. 1.
Robora. Ovid. 8. Met. 769.
Saginam. Plaut. Most. 1. 1. 62. Este, effercite vos, saginam cædite. Ut Frondem, ita per translationem Saginam cædere, pro Colligere. Turnebus. u. s. Sed V. Salmas. ad loc.
Silvas. Cæs. 3. Bell. Gall. 29. Reliquis deinceps diebus Cæsar silvas cædere instituit.
Vineta. Hor. 2. Epist. 1. 220.
Cædere, Occidere. Cic. 3. Philipp. 31. Cædit greges armentorum, reliquique pecoris quodcunque nactus est.
Exercitus cæsus & fusus. Cic. 14. Philipp. 1.
Cædere bidentes, Immolare, per metaphoram. Virg. 5. Æn. 96.
Hostias. Cic. pro Cluent. 194.
Victimas. Liv. 8.
Cædi testibus, pro Urgeri & premi. Cic. 3. Q. Frat. 3. Quo quidem in judicio odio premitur omnium generum, maxime testibus cæditur, accusatoribus frigidissimis utitur. h. e. Testium auctoritate convincitur.
Cædere, pro Consumere. Lucil. lib. 30.
Lana opus omne perit, squalor, tineæ omnia cædunt. Nonius.
Pignora cædi, lex vetus dixit, pro Ita capi, ut auctione distrahantur & consumantur. Cic. 3. de Orat. 4. V. etiam Pitisc. Lex.
Cædere sermones, pro Colloqui; de duobus aut pluribus sermocinantibus inter se videtur dicendum, quod Ter. Heaut. 2. 2. 1. Græcanica phrasi dixit. Græci enim κόπτειν ῥήματα pro Disserere dicunt.
CÆSUS, a, um. [κεκομμένος] Partic. a Cædo. ut, Cæsis copiis. Cic. ad Brut. 10.
Arbores cæsæ. Plin. lib. 16. cap. 12.
Heliades cæsæ pectora. Ovid. 2. Met. 341.
Victimis cæsis. Cic. 1. Att.
Inter cæsa & porrecta: Adagium. Cic. 5. Att. 18. Et multa, immo omnia, quorum κεφάλαιον, nequid, inter cæsa & porrecta, ut aiunt, oneris mihi addatur, aut temporis. Videtur significare Cunctationem, & ancipitem hæsitationem, ac velut Intervallum illud inter omittendum quod cœptum est, & incipiendum quod novari oportet. Plura apud Erasm. in Chiliadibus. Paulus Manutius sic exponit. Inter cæsa & porrecta, In ipso articulo discessus mei: sumpta similitudine a sacrificiis, quum inter cæsa exta & porrecta sinistri quid accideret, ne litari posset, sed instaurari sacrificium necesse esset. Verebatur Cicero, ne quo tempore discessurus esset, eo tempore ejusmodi quid accideret, ne posset discedere.
Ruta cæsa in venditionibus appellantur, Quæ venditores domuum aut fundorum excipere solent, quæque terra aut opere structili tectoriove non continentur. Cic. Topic. extr. Cum ædes fundumve vendiderint, rutis cæsis receptis, concedant tamen aliquid emptori, quod ornandi causa apte & loco positum esse videatur. V. Pompon. l. 66. Dig. de contrah. emptione. Fest. & infra in RUO.
CÆSUM, i. n. [κόμμα] Distinctionis nota, apud Mart. Capell. lib. 5. p. 173.
CÆSIO, ōnis. f. [τμῆσις] idem quod Incisio. Columel. lib. 4. cap. 33. Et post quinquennium cæsa, more salicti recreatur, atque in palum formata fere usque in alteram cæsionem perennat.
CÆSOR, ōris. m. Hieron. Epist. 103. cap. 6. conf. Val. Probum Grammat. p. 1458.
CÆSŪRA, æ. f. [τμῆμα] Incisura, cæsio. Plin. lib. 15. cap. 43. Est his autem major ad firmitatem causa tempestivæ cæsuræ, quam immaturæ. Lucret. lib. 4. 651.
— & generatim
Extima membrorum circum cæsura coercet. Alii legunt Textura. Sed V. CIRCUMCÆSURA. Ita enim legendum est una voce.
Cæsura, [τομή] in oratione, a Cædenda voce: quæ definitur, Decora terminatio vocum, in medio versuum notata: ut quando post duos primos pedes superans syllaba invenitur, quæ dictionem terminet. Cæsura est quæ Penthemimeris dicitur: ut, Arma virumque cano. Quum vero id post tres pedes fit, Cæsura est Hephthemimeris: ut, Arma, virumque cano, Trojæ. Hic enim versus utramque cæsuram habet.
CÆSURĀTIM, Adv. [κατὰ τμήματα] Succincte, breviter, per cæsuræ commata. Sidonius 4. Epist. 3. Tota illa dictio sic cæsuratim succincta, quod profluens.
CÆSIM, Adv. [τμητικῶς] significat Cædendo. Valla lib. 6. Cæsim, per incisiones gladii. Liv. 7. Bell. Pun. Projecto læva scuto in advenientis arma hostis, vanum cæsim cum ingenti sonitu ensem dejecit.
Cæsim ac punctim. Liv. 22. 46. Hispano punctim magis, quam cæsim assueto petere hostem.
Cæsim operari in vinea. Columel. lib. 4. cap. 25. Major autem pars operis in vineam ductim potius, quam cæsim facienda est. Et paulo post, Tutior igitur & utilior putatio est quæ ductu falcis, non ictu conficitur.
Cæsim dicere. i. e. Per cola & commata. Cic. in Orat. 225. O callidos homines, ô rem excogitatam, ô ingenia metuenda! Membratim adhuc, deinde cæsim diximus. Rursus membratim, Testes dare volumus. Paulo ante Cicero Incisim dixerat. Quintilian. lib. 9. cap. 4. p. 868. Burm. Ubicunque acriter erit & instanter, pugnaciterque dicendum, membratim, cæsimque dicemus.
CÆDES, is. f. [φόνος, ἀνδροκτασία, σφαγή] Festus, Cædem putant ex Græco dici, quod apud illos κτείνειν significat interficere. Valla in Raudens. Cædes, Mors non fatalis, sed ferro, aut ligno, aut saxo, similibusque illata, præsertim occidere, aut ferire, aut percutere volentis. Inde dicimus aliquem commisisse cædem, & Milo de cæde accusatus est. Plin. lib. 14. cap. 13. Invenimus inter exempla, Egnatii Mecenii uxorem, quod vinum bibisset e dolio, interfectam fuste a marito, eumque cædis a Romulo absolutum.
Occisio & cædes. Cic. pro Cæcin. 41. Tu vim negabis esse factam, si cædes & occisio facta non erit?
Amor cædis. Ovid. 13. Met. 768.
Imago cædis. Ovid. 8. Met. 507.
— modo vulnera fratrum
Ante oculos mihi sunt, & tantæ cædis imago.
Avidissimus cædis. Ovid. 1. Met. 161.
Instructus ad cædem. V. INSTRUO.
Molitor cædis. Tacit. 11. Ann. 29. Et Appianæ cædis molitor Narcissus.
Acerba cædes. Stat. 6. Theb. 146.
Acris. Ovid. 11. Met. 402.
— sed enim irrevocatus ab acri Cæde.
Cruenta. Lucan. lib. 7. 827.
Dira. Ovid. 3. Met. 625.
Exilium, dira pœnam pro cæde, luebat.
Fera. Sen. Octav. 472.
Pulchrum eminere est inter illustres viros,
Consulere patriæ, parcere afflictis, fera
Cæde abstinere.
Feralis cædes. Claud. de Bell. Gild.
Furialis. Ovid. 6. Met. 657.
Sicut erat sparsis furiali cæde capillis Prosiluit.
Hostilis. Sen. in Herc. fur. 11.
Impia. Hor. 3. Carm. 24. 26.
Indignissimæ cædes & maximæ. Cic. pro Rosc. Amer. 11. Quum interea cædes indignissimæ maximæque factæ sint.
Inexhausta. Stat. 10. Theb. 261.
Lethifera. Claud. Cons. Prob. & Olybr. 119.
Manifesta. In MANIFESTUS.
Miserrima. Virg. 11. Æn. 885.
Nefanda. Ovid. 15. Met. 174.
Notabilior. Tacit. 3. Hist. 25. Eo notabilior cædes fuit, quia filius patrem interfecit.
Profunda. Stat. 10. Theb. 832.
Sæva. Ovid. 1. Met. 161. — sævæque avidissima cædis.
Sanguinea. Ovid. 13. Met. 85.
Vasta. Sen. in Troade, 6.
Accumulare cædem cæde. Lucret. lib. 3. 71.
Ardescere cæde. Ovid. 12. Met. 240.
Conducere aliquem ad cædem faciendam. Cic. de Provinc. Cons. 9.
Committere cædem. Ovid. 14. Epist. 59.
Deterrere cædibus. Hor. de Arte Poet. 392.
Edere cædem. Liv. 5.
Efficere cædes. Cic. pro Milon. Magistratuum, privatorumque cædes effecerat.
Facere cædem. Cic. pro Milon. 29. Quum hic insidiator qui iter illud ad cædem faciendam apparasset, cum uxore veheretur. conf. Conducere paulo ante.
Facere cædem. Cic. in Brut. 85. Nam quum in silva Sila facta cædes esset, notique homines interfecti.
Festinare cædes. Tacit. 14. Ann. 33.
Furere cæde. Virg. 2. Æn. 500.
— vidi ipse furentem Cæde Neoptolemum.
Instaurare cædem. V. INSTAURO.
Ire in cædes. Tacit. 13. Ann. 2. Ibaturque in cædes, &c.
Lætari cæde alicujus. Suet. in Vesp. cap. 15.
Madefieri cæde. Ovid. 15. Met. 824.
Madere cæde. Ovid. 1. Met. 149.
Occidi cæde. Cic. pro Milon. 12. Cædem, qua P. Clodius occisus est, Senatum judicasse contra Rempub. esse factam.
Ostentare cædem. Cic. 4. Fam. 14. Quod est difficile in ejusmodi bello, cujus exitus ex altera parte cædem ostentat, ex altera servitutem.
Patrare. Tacit. 2. Ann. 39.
Perimere cæde una. Virg. 9. Æn. 453.
Perpetrare cædem. In PERPETRO.
Quærere cædem. Cic. 12. Fam. 2. Cædem enim gladiator quærit.
Spectat res ad cædem. Cic. 5. Att. 18. Mihi res ad cædem, & eam quidem propinquam spectare videtur.
Sternere cæde viros. Virg. 10. Æn. 119.
Suscitare cædem. Virg. 12. Æn. 498.
Tepere a cæde. Ovid. 4. Met. 163.
Vivere in cæde, atque ex cæde. Cic. pro Rosc. Amer. 78.
Cædes, pro Sanguine. Ovid. 4. Met. 125.
Arborei fœtus aspergine cædis, in atram
Vertuntur faciem. i. e. Sanguinis aspersione.
Locus tepida cæde recens. Virg. 9. Æn. 456.
— tepidaque recentem Cæde locum. i. e. Tepido sanguine. Imitatione Græca factum est, apud quos φόνος, quod vocabulum cædem significat, sanguis quoque dicitur. Turnebus. Al. Tepidumque recenti. V. Serv. & Pier.
Ligni atque frondium cædem facere, dixit Gellius 19. 12. Quia ligna dicuntur cædi a Cicerone & aliis. ubi Gronov. V.
CÆDECULA, æ. f. Parva cædes. Cathol.
CÆDUUS, a, um. Adj. [κοπτικός] ut, Cædua silva, Quæ habetur in eum usum, ut materia cædatur ex ea. Plin. lib. 13. cap. 4. Cæduæ palmarum silvæ. Columel. lib. 3. cap. 3.
Arbores cæduæ. Papinianus in l. Divortio. §. Si fundum. D. Soluto matrimonio, Puto autem si arbores cæduæ fuerunt, vel gremiales, dici oportet, in fructum cedere.
Silva cædua, quæ dicatur, docet Paulus in l. Silva cædua. D. de Verborum

rum & rerum significatione, Silva, inquit, cædua est (ut quidam putant) quæ in hoc habetur ut cæderetur. Servius eam esse quæ succisa, rursus ex stirpibus aut radicibus renascatur.

Cæduæ naturæ frutex. Plin. lib. 12. cap. 19. Siccitate gaudens, sterilior imbre, cæduæ naturæ. De frutice cinnamomi.

CÆIX, V. CEYX.

C Æ L

CÆL, pro Cælum dixit Ennius per apocopen. Ausonius in monosyllabis,
Unde Rudinus ait Divûm domus altisonum Cæl. V. Do, pro Domus.

CÆLASSIS, Antiquum vocabulum, pro Cælaveris. Festus.

CÆLATURA, V. CÆLO.

CÆLEBS, ĭbis. [ἄγαμος, ἤϊθεος] dicitur tam Qui caruit semper uxore, quam Qui nunc caret. Et inde Cælibatus. Hæc Valla lib. 4. Cælibem dictum existimant, quod dignam cælo vitam agat. Festus. Cic. 3. de Legib. 7. Cælibes esse prohibento.
Maritus & Cælebs, contraria. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Cælebs muliere. Plaut. Casin. 2. 4. 11.
Lectus. Catull. 66. 6.
Vita cælebs. Ovid. 2. Trist. 163.
Quæ si non fuerat, cælebs te vita deceret.
Cælebs, pro Viduo. Martial. lib. 4. 25.
Diceris hac factus cælebs quater esse lagena.
Arbor cælebs. Plin. lib. 17. cap. 23. Altera deflexa vite, vel palmite juxta suam arborem, aut circa proximam cælibem. Hor. 2. Carm. 15.4.
— platanusque cælebs
Evincet ulmos. Cælibem vocat quod ei, non ut ulmis, vites quasi matrimonio jungantur. Ovid. 14. Met. 663.
— cælebs sine palmite truncus.

CÆLIBĀTUS, ûs. [ἀγάμιον] Suet. Galb. cap. 5. Remansit in cælibatu. Marcian. Capella in libro de Nuptiis Mercurii & Philologiæ, Placuit Minervæ pellere cælibatum.

CÆLIBARIS, e. Adj. Cælibari hasta caput nubentis comebatur, quæ in corpore gladiatoris stetisset abjecti, occisique: ut quemadmodum illa conjuncta fuerit cum corpore gladiatoris, sic ipsa cum viro sit, &c. vel quod nuptiali jure imperio viri subjicitur nubens, quia hasta, summa armorum & imperii est. Quam ob causam viri fortes ea donantur, & captivi sub eadem veneunt, quos Græci δοριαλώτους καὶ δορυκτήτους vocant. Festus. V. Elmenhorst. in Arnob. p. 102.

CÆLESTINI, Umbriæ populi in sexta regione Italiæ. Auctor Plin. lib. 3. cap. 14.

CÆLESTIS, CÆLESTUS, CÆLICOLA, CÆLITES, V. CÆLUM.
CÆLIA potus. V. CELIA. CÆLIA familia V. CŒLIA.
CÆLICULUM, CÆLIMONTANUS, CÆLIOLUS, CÆLIUS mons, V. COELIUS.

CÆLO, [γλύφω, διαγλύφω] āre. cum diphthongo, significat Insculpere. Vide in ANCÆSUS ex Festo. H. St.
Cælare argento, & in argento. Cic. 1. de Divin. 79. Hanc speciem Praxiteles cælavit argento, & noster expressit Archias versibus. Virg. 1. Æn. 644. — cælataque in auro Fortia facta patrum.
Libidines in poculis cælare. Plin. in procem. lib. 33.
Æquora cælare, flumina, bestias, & alia in vasis. Ovid. 2. Met. 6.
Argentum cælare. Pomponius in l. Etsi non sunt clavi. §. Quid ergo. D. de Auro & argento legato, Quid ergo si cœptum sit argentum fabricari, &c. Certe si jam erat factum, sed cælabatur, facti appellatione continebitur. An & cælati continebitur quod cælari cœpit? Et puto contineri, sicui forte cælatum sit argentum legatum.
Inclaruit in auro cælando. V. INCLAREO.
Craterem cælare longo argumento. Ovid. 13. Met. 684.
Cælare scuta auro. Liv. 9.

CÆLATUS, a, um. Aurum & argentum cælatum, pro Vasis aureis & argenteis cælatis. Cic. 5. Tusc. 61. Abacosque complures ornavit argento, auroque cælato.
Galeæ æneæ cælatæ opere Corinthio. Cic. 6. Verr. 79.
Scyphus cælatus manu artificis. Plin. 33. 11.
Tecta cælata & laqueata. Cic. 1. Tusc. 85.
Vasa pretiose cælata. Cic. pro Rosc. Amer. 133.
Velamina cælata multa arte. Valer. 5. Argon. 6.
Cælatum novem Musis opus. Hor. 2. Epist. 2. 92. vocat Poema artificiosum & varie quasi pictum.

CÆLATŪRA, æ. f. [γλυφή] est Quæ auro, argento, ære, ferro, opera efficit, inquit Quintil. lib. 2. cap. 21. Plin. lib. 19. cap. 4. Superque pistrinarum operibus & cælaturis vivere.
Æstimatio cælaturæ: Paulus in l. Ex argento. D. de Condictione furtiva, Ex argento surrepto pocula facta condici posse Fulcinius ait: ergo in condictione poculorum etiam cælaturæ æstimatio fiet.
Non habeamus argentum, in quod solidi auri cælatura descenderit. Seneca Epistola 5ta. H. St.
Cælatura altior rupit tenuem laminam. Quintil. lib. 2. cap. 4. V. ibi Burm. de discrimine inter Cælaturam, & Sculpturam, V. Ald. Manut. Quæst. Epist. 3. 9.

CÆLATOR, ōris. m. [γλυπτής] Plin. lib. 34. cap. 8. Argenti cælatores. Cic. 6. Verr. 54.
Cælator cælum desiderat, & pictor penicilla. Quintil. lib. 2. cap. 21.
Cælator curvus. Juven. 9. Sat. 145.

CÆLĀMEN, ĭnis. n. Idem quod Cælatura. Ovid. 13. Met. 291.
— neque enim clypei cælamina novit,
Oceanum & terras, cumque alto sidera cælo, &c.

CÆLUM, i. [ἐγκοπεύς, γλυπτήριον, γλυφεῖον] Instrumentum quo utuntur argentarii, auctore Servio in primum Æn. 644. ubi per e longum contra veterum monumentorum fidem, scribendum contendit. Stat. 4. Silv. 6. 26.
Hic tibi quæ docto multum vigilata Myroni
Æra, laboriferi vivant quæ marmora cælo Praxitelis.
Cælum, [οὐρανός, πόλος] significat etiam Mundum. Varro de L. L. lib. 4. p. 9. ed. tert. Steph. Cælum dictum scribit Ælius Gallus, quod est cælatum: aut a contrario nomine, quod apertum est. Et paulo post, Ego magis puto a chao cavum, & hinc cælum: quoniam ut dixi, hoc circum, supraque quod complexu continet terram, cavum cælum. Itaque dicit Andromacha, Noctique cava cæli signitenentibus conficis bigis. Plin. lib. 2. cap. 4. Equidem & consensu gentium moveor. nam quem κόσμον Græci nomine ornamenti appellaverunt, eum & nos a perfecta absolutaque elegantia, mundum. Cælum quidem haud dubie cælati argumento diximus, ut interpretatur M. Varro. Perottus, Cælum quod alio modo dicitur mundus: cujus circunflexu cuncta teguntur, quod cælatum, hoc est signatum sideribus sit. Nam quod Varro a cavo dictum existimat, nimis durum est. A Græco vero, hoc est ἀπὸ τῦ κοίλυ, quod significat concavum, deduci non est putandum: siquidem per œ scriberetur, quod nusquam animadvertimus.
Cælum hoc quum sit neutrum, etiam masculine veteres dixerunt: ut Ennius, Quem Cælus genuit. Item quoque, Cælus profundus. V. Nonium 3. 44. & Grut. Inscript. p. 4. n. 12. item
Cæli, orum, in pl. utitur Lucret. 2. 1096. & Varro de L. L. 4. 3. Cæli dicuntur loca supera, & ea Deorum, &c.
Cælum, per metaphoram Superius conclavis lacunar dicitur. Vitruv. 7. 3. Cameris dispositis & intextis, imum cælum earum trullissetur.
Cælum capitis. Plin. lib. 11. cap. 37. Hoc est viscerum excelsissimum, proximumque cælo capitis. De cerebro.
Cælum, Aer etiam dicitur. Virg. 1. Georg. 51.
— & varium cæli prædiscere morem. Ubi Servius, Cæli, i. e. Aeris. Cic. 1. Tusc. 60. Ut penetret cælum hoc in quo nubes, imbres, ventique coguntur, quod & humidum & caliginosum est propter exhalationes terræ.
Cælum sine Luna. Plin. lib. 14. cap. 21.
Cælo hoc ac spiritu carere. Cic. pro C. Rabir. 15. Quem non modo foro, sed etiam cælo hoc ac spiritu Censoriæ leges, atque urbis domicilio carere voluerunt.
A terra ad cælum. V. A præpositio.
Calamitosum cælo ac loco vectigal. Cic. in 2. Agrar. 80. At vero hoc agri Campani vectigal, &c. nec fructibus varium, nec cælo ac loco calamitosum esse solet.
Gravis cælo ac terris, i. e. Diis & hominibus molestus. Sen. in Hippol. De Cupidine.
Abrupta cæli. Stat. Theb. 3. 262.
Aperta cæli. Lucret. lib. 6.
Arx cæli. Virg. 1. Æn. 254. — cæli quibus annuis arcem.
Aspiratio cæli gravis & pestilens. Cic. 1. de Divin. 130.
Axis cæli. Virg. 6. Æn. 790. i. e. Cælum. Intelligit autem per Cælum, Divinos honores, ut Servio placet.
Bona cæli. Ovid. 2. Met. 96.
Deque tot ac tantis cæli, terræque, marisque
Posce bonis aliquid, nullam patiere repulsam.
Commercia cæli. Ovid. 3. de Arte Am. 549.
Est deus in nobis, sunt & commercia cæli.
Conversio cæli. Cic. de Somn. Scip. 9.
Convexa cæli. i. e. Convexum cælum, h. e. Curvatum. Virg. 4. Æn. 451.
Cursus cæli. Cic. de Somn. Scip. 12.
Decus cæli lucidum, Diana. Hor. in Carm. Secul. 2.
Extremum & ultimum mundi cælum. Cic. 2. de Divin. 91. Inde ad cælum ipsum, quod extremum ac ultimum mundi est.
Faces noctivagæ cæli. Lucret. lib. 5. 1190.
Fulmen cæli. Lucret. lib. 1. 490.
Gravitas cæli. Cic. 11. Att. 24. Jam enim corpore vix sustineo gravitatem hujus cæli. i. e. aëris noxam.
Hiatus cæli a terris, Distantia quæ est inter cælum & terram. Lucret. lib. 4. 419.
Honor cæli. Ovid. 1. Met. 194.
Humor cæli mobilis. Virg. 1. Georg. 417.
Verum ubi tempestas, & cæli mobilis humor
Mutavere vias. videtur Nubes intelligere.
Inclinatio cæli. V. INCLINO.
Lumen spirabile cæli. Virg. 3. Æn. 600. Spirabile, i. e. Vitale, quo spiramus. Servius.
Meatus cæli. Virg. 6. Æn. 850.
Menses cæli & sidera. Virg. 1. Georg. 335. i. e. Duodecim signa, quibus menses cognoscimus. Servius.
Meta cæli media. Virg. 5. Æn. 835.
Jamque fere mediam cæli nox humida metam Contigerat.
Minæ cæli pelagique. Virg. 6. Æn. 113.
Pro Ruinis, vide MINÆ. H. St.
Morbus cæli, Corruptus & pestilens aer. Virg. 3. Georg. 478.
Mos cæli varius. Virg. 1. Georg. 51.
Nubila cæli. Virg. 4. Georg. 166.
Olympus cæli: i. e. Cælum. & est Pleonasmus, quum alterutrum sufficeret: aut olympus, aut cælum. Virg. 6. Æn. 579.
Quantus ad æthereum cæli suspectus Olympum.
Palatia cæli, Ovid. 1. Met. 176. Regiam Jovis vocat.
Particulæ cæli officere. i. e. Lumini ædium.. Cic. 1. de Orat. 179.
Plaga cæli. Lucret. lib. 1. Plaga priore longa, i. e. Percussio, & intelligit tonitrua.
Porta cæli, V. infra Tonat porta cæli.
Prompta cæli. Lucret. lib. 6. 817. i. e. Loca aperta, & auris exposita.
Rabies cæli marisque: i. e. Tempestas sævissima. Virg. 5. Æn. 802.
Regia cæli. Virg. 1. Georg. 503.
Regio cæli. Virg. 2. Georg. 269.
Rex cæli. Virg. 4. Georg. 152. i. e. Jupiter.
Ruina cæli. Virg. 1. Æn. 133.
Fluctibus oppressos Troas cælique ruina. i. e. Tonitribus, quorum sonus similis est ruinis. Servius. [Adde ventos, imbres, &c. tempestatum.
Spatium cæli. Virg. 3. Ecl. 105.
Spiritus cæli. Cic. 1. in Catil. 15. Poteftne tibi hujus vitæ hæc lux, Catilina, aut hujus spiritus cæli esse jucundus? i. e. Aeris.
Sublima cæli, pro Sublimum cælum. Lucret. lib. 1. 341.
Tectum cæli altum, Cælum. Hor. 1. Serm. 5. 103.
Tempestas cæli liquidissima. Lucret. lib. 4. 169.
Templa cæli, pro Cælo ipso. Lucret. lib. 6. 1226.
Templa cærula cæli. Cic. 1. de Divin. 41.

Tractus

Tractus cæli. Virg. 3. Æn. 138.
Vertex cæli, Altissima cæli pars. Virg. 1. Æn. 229.
Viæ cæli. Virg. 2. Georg. 477. Cæli vias intelligit, aut Artes: aut certe Circulos quibus sidera continentur. Servius.
Altum cælum. Virg. 5. Æn. 727.
— & cælo tandem miseratus ab alto est.
Apertum. Virg. 8. Æn. 523.
Austrinum. In AUSTER.
Bonum. In BONUS.
Calamitosum. In CALAMITAS.
Caliginosum. In CALIGO.
Captivum. Ovid. 1. Met. 184. De gigantibus.
Coloratum Tithoni conjuge. Ovid. 2. Amor. 5. 35.
Convexum. Ovid. 1. Met. 26.
Ignea convexi vis, & sine pondere cæli Emicuit.
Crassum cælum, & Tenue, contraria. Cic. de Fato 7.
Dubium. Virg. 1. Georg. 252. Quod nunc prospera, nunc adversa ingerit. Servius.
Eoum cælum, Regio cæli quæ ad Orientem vergit. Ovid. 4. Met. 198.
— modo surgis Eoo
Temperius cælo, modo serius incidis undis. De Sole.
Fulgentis imago cæli. Ovid. 2. Met. 17.
Grave cælum, i. e. Noxium, insalubre. Suet. Tib. cap. 36.
Illustre cælum, Clarum & serenum. Valer. 6. Argon. 528.
Immensum. Ovid. 4. Met. 661.
Immite & turbidum. V. IMMITIS.
Italum, Italiæ regio. Hor. 2. Carm. 7. 4.
Liberum. In LIBER.
Libero cælo permittere. Quintil. lib. 2. cap. 6.
Liquidum, i. e. Purum. Ovid. 1. Met. 23.
Magnum. Ovid. 1. Met. 176.
Nebulosum. Cic. 1. Tusc. 60.
Nigrius cælum pice. Ovid. 18. Epist. 7. V. Piceum.
Nivale cælum. In NIX.
Obscurum. Virg. 3. Æn. 586.
Pacatum nitet cælum. Lucret. lib. 1. 9. i. e. Serenum.
Patens cælum ex omni parte atque apertum. Cic. 1. de Divin. 1.
Pendens. Ovid. 7. Met. 580.
Membraque pendentis tendunt ad sidera cæli.
Piceum. Valer. 1. Argon. 617. i. e. Nigrum & tenebrosum.
Placidum, Tranquillum. Sil. lib. 12.
Prælati regia cæli. Lucan. lib. 1. 46. i. e. Valde lati. [Nisi participium est a Præfero, quia Cæsar cæli regiam terrarum imperio prætulit. Conf. Virg. Proœm. Georg.
Prærupti vertex cæli. Valer. 2. Argon. 88.
Profundum, i. e. Sublime. Virg. 4. Ecl. 51.
Terrasque, tractusque maris, cælumque profundum.
Purum. Cic. 1. de Divin. 130.
Repurgatum. Ovid. 5. Met. 286.
Fusca repurgato fugiebant nubila cælo.
Rotundum. Cic. 3. de Orat. 176.
Salubre. Cic. 1. de Divin. 130.
Serenum. Virg. 1. Georg. 260.
Sidereum. Ovid. 10. Met. 140.
Stellans, Stellis fulgens. Lucret. lib. 4. 213.
Stelliferum. Cic. de Somn. Scip. 12. Quam ob causam summus ille cæli stelliferi cursus, cujus conversio est incitatior, acuto & excitato movetur sono.
Sublime. Ovid. 5. Fast. 715.
Tacito cælo labentia sidera. Virg. 3. Æn. 515.
Tenue cælum & purum, salubre. Cic. 1. de Divin. 130. Sin illustris & perlucida stella apparuerit, significari cælum esse tenue, purumque & propterea salubre.
Non tractabile. Virg. 4. Æn. 53. i. e. Cujus tempestati resistere nullo pacto possumus.
Turbidum. V. IMMITIS.
Vacuum cælum, pro Aere. Virg. 5. Æn. 515.
Varium, i. e. Variis ornatum siderum simulacris. Ovid. 2. Met. 193.
Varians, pro Aëris vicissitudine. Plin. lib. 14. cap. 2.
Viride ac sine aura. Plin. lib. 17. cap. 10. i. e. Sudum.
Accipere cælo aliquem, i. e. In deorum numerum recipere. Virg. 1. Æn. 293. de Julio Cæsare ad Venerem verba Jovis,
Hunc tu olim cælo, spoliis Orientis onustum,
Accipies secura.
Æquare cælo. Virg. 4. Æn. 89.
— æquataque machina cælo. Altitudine scil. Sic
Æquare cælum videtur pontus. Ovid. 11. Met. 497.
Allegere cælo. Sen. in Agamem. 9.
Annuere alicui arcem cæli. Virg. 1. Æn. 254.
Aperitur cælum. In APERIO.
Asserere aliquem cælo. In ASSERO.
Attingere cælum digito, est Vehementer laudari, & felicem esse: vel, ut vult Budæus, Magnum esse virum. Cic. 2. Att. 1. Nostri autem principes digito se cælum putent attingere, si mulli barbati, &c. V. ATTINGO. infra In cælo esse, & Tentare cælestia, in CÆLESTIS.
Attollere in cælum. In ATTOLLO.
Auferre cælum dicitur nox. Virg. 3. Æn. 198.
— & nox humida cælum Abstulit.
Beare cælo. Hor. 4. Carm. 8. 29. Cælo musa beat.
Ceciderunt cælo fulgura. Virg. 1. Georg. 487.
Ciere cælum omne tonitru. Virg. 4. Æn. 122.
Circumtegit omnia cælum. Lucret. lib. 1. 1094.
Condere cælum umbra, dicitur Deus. Virg. 6. Æn. 271.
— ubi cælum condidit umbra Juppiter.
Contristare cælum pluvio frigore, dicitur Auster. Virg. 3. Georg. 279.
Convertere cælos. Lucret. lib. 2. 1096.
Corrumpere cælum. Ulpian. in l. Si cujus inde quæsitum. D. de Usufruct. & quemadmodum quis utatur & fruatur. Si tamen quæ instituit usufructuarius, aut cælum corrumpant agri, &c. non videtur boni viri arbitratu frui.
Credere se cælo. i. e. Committere. Virg. 6. Æn. 15. de Dædalo.
Præpetibus pennis ausus se credere cælo. quasi Alienis sedibus. Servius.
Decedere cælo dicitur umbra. Virg. 8. Ecl. 14.
Deducere Lunam cælo. Virg. 8. Ecl. 69.
Delapsi cælo, vel Missi dicebantur, tum Qui virtute essent quasi divina, tum Qui præter spem impendentia mala avertissent. Cic. pro Lege Manil. 41. & Liv. 10. 8.
Demittere cælo nimbos. Ovid. 1. Met. 261.
Demittere imbres cælo. Ovid. 2. Met. 310.
Describere meatus cæli radio. Virg. 6. Æn. 850.
Detrahere de cælo. Cic. 2. Philipp. 107. Collegam quidem de cælo detraxisti. i. e. Ex magna gloria deturbasti, inquit Budæus.
Dignari honore cæli aliquem. Ovid. 1. Met. 194.
Discedere cælum dicitur. Cic. 1. de Divin. 97. Et deorum simulacra sudavisse, & sanguinem fluxisse, & discessisse cælum. h. e. Scissum fuisse & apertum, & velut hiatum fecisse.
Dare sonitum cælo. Virg. 2. Georg. 306.
Ducere de cælo animam. Cic. pro Rosc. Amer. 71. Ita vivunt dum possunt, ut ducere animam de cælo non queant.
Educere molem cælo, i. e. Usque ad cælum. Virg. 2. Æn. 186. de Equo Trojano.
Efferre ad cælum aliquem rumore. Hor. 1. Epist. 10. 9.
It clamor cælo, In cælum. Virg. 5. Æn. 451.
Eripiunt cælum nubes, i. e. Lucem. Virg. 1. Æn. 92.
Exæquare cælo aliquem. Lucret. lib. 1. 80.
Exiit ad cælum ramis felicibus arbos, i. e. Excrevit altissime. Virg. 2. Georg. 81.
Ferre in cælum, pro Valde laudare, & quod Virg. dicit, Fama super æthera ferre, & notum facere. Cic. 4. Att. 12. Nosti genus dialogorum meorum, ut in oratoriis, quos tu in cælum fers, &c.
Ferri per cælum lanæ vellera. Virg. 1. Georg. 397.
Findetur cælum aratro. Ovid. 1. Trist. 7. 3. Proverbialis est poetarum locutio de Rebus non verisimilibus, aut quæ fieri nequeunt.
Fugere cælum, i. e. Lucem. Virg. 3. Georg. 417.
Immissa cælo sidera. Virg. 2. Georg. 342. Cælo, dativus, In cælum.
Implere cælum questibus. Virg. 9. Æn. 480.
Inficere cælum Iris dicitur: i. e. Pingere & colorare. Ovid. 6. Met. 64.
Qualis ab imbre solet percussus solibus arcus,
Inficere ingenti longum curvamine cælum.
Invadere cælum, pro Adire cælum, quasi Vadere in cælum. Sen. in Herc. OEth. 1. de Animalibus in sidera mutatis.
Irrigat cælum candore Sol. Lucret. lib. 5. 283.
Labuntur cælo stellæ. Virg. 1. Georg. 366.
Ludunt examina cælo. Virg. 4. Georg. 103. de apibus.
Minari in cælum, pro Eminere ad cælum usque. Virg. 1. Æn. 171.
— geminique minantur
In cælum scopuli. Servius.
Miscere cælum terris. Juven. 2. Sat. 25.
Miscere cælum terramque. Virg. 1. Æn. 137. i. e. Summa imis miscere, omnia perturbare.
Miscere cælo maria. Virg. 5. Æn. 790.
— maria omnia cælo
Miscuit, Æoliis nequicquam freta procellis. i. e. Mare usque ad cælum fluctibus extulit.
Miscetur murmure cælum. Virg. 4. Æn. 160. periphrasis est Tonitrûs.
Mutare cælum. Hor. 1. Epist. 11. 27.
Cælum, non animum mutant qui trans mare currunt. i. e. Regionem.
Negatur cælum mihi. i. e. Aditus in cælum. Sen. OEth. v. 7.
Prædiscere cæli morem varium. Virg. 1. Georg. 51. h. e. ut Servius exponit, Debes cæli, id est aëris qualitatem nosse, utrum pluviis gaudeat, an tepore, vel frigore.
Patet tibi cælum: i. e. In cælum admitteris. Ovid. 5. Fast. 715.
Penetrare in cælum. In PENETRO.
Petimus cælum ipsum stultitia. i. e. Affectamus. Hor. 1. Carm. 3. 38.
Potens cælo ereboque. Virg. 6. Æn. 247. Sic vocat Hecaten.
Recludit cælum æstiva luce; de Sole inquit Virg. 4. Georg. 52.
Rigare cælum Sol dicitur, quasi Flammis cælum conspergere. Lucret. lib. 4. 203.
Ruere cælum. Ter. Heaut. 4. 2. 21. Quid si redeo ad illos, qui dicunt, Quid si nunc ruat cælum? Proverbialis locutio de iis, qui inaniter timent.
Serenare cælum, Juppiter dicitur. Virg. 1. Æn. 259.
Servare de cælo. In SERVO.
Solvere cælum in tartara. Virg. 12. Æn. 205.
— si tellurem effundat in undas
Diluvio miscens, cælumve in tartara solvat.
Spectare cælum. Ovid. 10. Met. 140.
Sperare cælum, Honores cælestes. Virg. 4. Georg. 325.
— quid me cælum sperare jubebas?
Subrubere cælum dicitur. Ovid. 2. Amor. 5. 36.
Succedere cælo, Subire cælum. Virg. 4. Georg. 227.
Sum. In cælo esse, pro Hominum laudibus ac præconiis maxima in gloria versari. Cic. 2. Att. 19. Bibulus in cælo est, nec quare scio: sed ita laudatur, quasi Unus homo nobis cunctando restituit rem.
Suspicere cælum. Virg. 1. Georg. 375.
— aut bucula cælum
Suspiciens, patulis captavit naribus auras.
Tollere manus ad cælum. Hor. 2. Serm. 5. 97.
Tangi de cælo dicuntur Fulmine percussa. Virg. 1. Eccl. 17.
De cælo tactas memini prædicere quercus. Afflatas & leviter fulminatas exponit Servius.
Tendere ad cælum lumina, Suspicere in cælum. Virg. 2. Æn. 405.
Tendere cælo palmas, Ad cælum. Virg. 2. Æn. 688.
Tenere cælum, pro Esse in cælo. Ovid. 2. Met. 513.
— pro me tenet altera cælum.
Tonat porta cæli. Virg. 3. Georg. 261. Porta cæli, i. e. Aër nubibus plenus, per quem iter in cælum est.
Torquere cælum apud poetas solius est Jovis. Virg. 4. Æn. 269.
— cælum & terras qui numine torquet. Torquet, i. e. Regit,

Regit, suſtinet. Servius. Dicitur & de Atlante, a quo fabulantur poetæ cælum ſuſtineri. Virg. 6. Æn. 797.
Vertitur cælum. Virg. 2. Æn. 250.
Vertitur interea cælum, & ruit Oceano nox. Vertitur, i. e. In aliam faciem commutatur. Alias enim hoc epitheton cæli perpetuum eſt. Ideoque ſubjungit, Ruit Oceano nox. Hæc fere Servius.
Volat medio cæli. Virg. 4. Æn. 184.
Vivere teſte cælo. i. e. In aperto, ita ut nihil clam eſſe velis eorum quæ agas. Sen. in Hippol. 4.

Cælestis, e. [οὐράνιος] Quod ex cælo eſt. ut, Cæleſtis arcus. Plin. lib. 12. cap. 24.
Cæleſtia auguria vocant, Quum fulminat, aut tonat. Ex Feſto. V. Bulenger. de Augur. cap. 15.
Animi cæleſtes. Virg. 1. Æn. 15.
— tantæne animis cæleſtibus iræ? i. e. Diis ſuperis. Serv.
Aquæ, Pluviæ. Liv. lib. 4. 30. Siccitate eo anno plurimum laboratum eſt: nec cæleſtes modo defuerunt aquæ: ſed terra quoque ingenito humore egens, vix ad perennes ſuffecit amnes.
Aula. Ovid. 1. Faſt. 139.
Dii cæleſtes. Liv. lib. 1. 32. Diique omnes cæleſtes, vosque terreſtres, vosque inferni, audite.
Dona aërii mellis. Virg. 4. Georg. 1.
Flammæ. Lucret. lib. 5. 1093.
Ignis cæleſtis fulminis. Lucret. lib. 2. 384.
Ira cæleſtis, pro Dei ira. Liv. lib. 2. Sen. OEth. 4.
Legiones cæleſtes illæ divinæque. Cic. 5. Philipp. 28.
Mens, Divina. Ovid. 1. Faſt. 534.
Monitis cæleſtibus aliquid agere, i. e. Divorum juſſu. Ovid. 14. Met. 293. de Ulyſſe, — monitiſque ſimul cæleſtibus intrat
Ille domum Circes.
Nectar. Ovid. 4. Met. 252.
Origo. Virg. 6. Æn. 730.
Ortus cæleſtis. Quintil. lib. 3. cap. 7.
Os cæleſte. Paterc. lib. 2. 64. Tullius fulgentiſſimo & cæleſti ore lacerabat Antonium. i. e. Diſertiſſimis orationibus.
Pabula cæleſtia. Ovid. 4. Met. 217. Sic ambroſiam vocat, pabulum equorum Solis.
Plagæ cæleſtes, Regio cæleſtis. Ovid. 12. Met. 40.
Prodigia cæleſtia, E cælo nata, aut Cæleſtium irâ. Virg. 6. Æn. 379.
Regnum. Ovid. 1. Met. 152.
Religiones. Tacit. 1. Ann. 11. Ceterum ſepultura more perfecta, templum & cæleſtes religiones decernuntur. i. e. Honores divini.
Sapientia. Hor. 1. Epiſt. 3. 27. Quæ a cæleſtibus originem duxit.
Semine cæleſti oriundus. Lucret. lib. 2. 990.
Solum cæleſte. Ovid. 1. Met. 73.
Aſtra tenent cæleſte ſolum, formæque deorum.
Stirpe cæleſti creatus. Ovid. 1. Met. 760.
Vir cæleſtis. Ovid. 1. Triſt. 3. 37. Sic vocat Auguſtum.
Virum in dicendo cæleſtem vocat Ciceronem Quintil. lib. 10. cap. 2.
Vis cæleſtis. Cic. 2. de Divin. 93. Ut ſi jam concedamus aliquid, vim cæleſtem ad eos qui in terra gignuntur pertinere, confitendum ſit illis, &c.
Cæleſte, ablativus. Ovid. 16. Epiſt. 277.
Hoc mihi (nam recolo) fore ut a cæleſte ſagitta
Figar, erat verax vaticinata ſoror.
Cæleſtes, pl. abſolute pro Diis ſuperis. Liv. 1. 16. Cæleſtes ita velle.
Invifus cæleſtibus, Quem ſuperi oderunt. Virg. 1. Æn. 391.
Mater cæleſtûm, Cybele mater deorum. Ovid. 4. Faſt. 276.
Munus cæleſtûm: i. e. Deorum. Cæleſtûm, pro Cæleſtium. Stat. 1. Silv. 2. 209.
Templa cæleſtûm. Lucret. lib. 6. 1272.
Voluntas cæleſtium. Cic. 4. Philipp. 10. Si enim tantus conſenſus omnium ſine impulſu deorum eſſe non potuit, quid eſt quod de voluntate cæleſtium dubitare poſſumus?
Iniquos cæleſtes facere. i. e. Iratos reddere. Ovid. 8. Epiſt. 87.
Colere cæleſtes. Cic. 2. de Legib. 19. Divos, & eos qui cæleſtes ſemper habiti, colunto.
Tentare cæleſtia: i. e. Aggredi res honore cæleſti & immortalitate dignas. Hor. 1. Epiſt. 17. 34. [Immo ſummam & diis parem felicitatem aſſequi, ut Attingere cælum digito, in cælum.
Cæleſtiſſimus, ſuperl. unde Cæleſtiſſimum os M. Tullii Ciceronis, apud Patercul. lib. 2. 66. Paulo ante idem Ciceronis os vocaverat Fulgentiſſimum & cæleſte. Rurſus lib. eodem, c. 104. Protinus ab adoptione miſſus cum eo Præfectus equitum in Germaniam, ſucceſſor officii patris mei, cæleſtiſſimorum ejus operum per annos continuos novem præfectus aut legatus, ſpectator, & pro captu mediocritatis meæ adjutor fui.

Cælestis, is. f. Subſt. Dea Afrorum. Lege de ea Petr. Pithœum Subſeciv. 1. 4. Selden. de Diis Syris, 2. 2. Lipſ. Epiſt. Quæſt. lib. 5. ep. 22.

Cælestus, i. m. Deus idem, quem videntur in utroque ſexu collocaſſe, ut alios deos, gentiles. Tertull. Apolog. c. 12. (24.) Unicuique provinciæ & civitati ſuus Deus eſt, ut Syriæ Aſtartes, ut Arabiæ Diſares, ut Norico Belenus, ut Africæ Cæleſtus. Al. Cæleſtis. Hujus Cæleſti meminit Ulpian. tit. 22. ejus libri, qui inſcribitur Tituli ex corpore Ulpiani. Hunc Lactant. l. 1. c. 15. Uranum vocat.

Cælicŏla, æ. c. [οὐρανίων] Habitator cæli. Virg. 2. Æn. 641.
Me ſi cælicolæ voluiſſent ducere vitam.
Omnes cælicolæ, omnes ſupera aſtra tenentes. Virg. 6. Æn. 787.
Genitrix cælicolûm, pro Cælicolarum, Cybele. Sil. lib. 17.
Maxima cælicolûm Juno. Catull. 68. 138.
Rex cælicolûm, Juppiter. Virg. 3. Æn. 21.
Cælicolæ etiam Sectæ nomen apud Judæos, Eſſenorum portio, quo pertinet Titulus Cod. de Judæis & Cælicolis. V. Scalig. Elench. Trihæreſii Serrariani cap. 31. Et a Paganis Judæi per convicium vocabantur Cælicolæ. V. Barth. Adverſ. lib. 59. p. 2799.

Cælĭfer, dicitur Atlas, quem poetæ fingunt cælum ſuſtinere. Virg. 6. Æn. 797. — ubi cælifer Atlas
Axem humero torquet ſtellis ardentibus aptum.
Manus cælifera. De Hercule, Seneca in Herc. fur. v. 528. Quia idem onus aliquando ſubiit.

Cæligenus, a, um. Cælo genitus. Apul. de Mundo p. 57. Cæligenæ ſtellæ. Eſt & Saturni epitheton, quia Cælum patrem habuit.

Caeliloquus, a, um. Commod. Inſtruct. 60. Cæliloquus Eſajas.

Cælipotens, entis. Plaut. Perſ. 5. 1. 3. Diique alii omnes cælipotentes.

Cælĭtes, um. [οὐρανίοι] Qui cælum habitant. Adjective & Subſtantive pl. numero obvium. Ennius apud Cic. 2. de Divin. 104.
Ego Deûm genus eſſe ſemper dixi, & dicam cælitum.
Creator cælitum. Epitheton Jovis. Sen. Hippol. 8.
Gratiam reddere cælitibus. Tibul. lib. 2. 1. 36.
Cælite, ſingulari numero, caſu auferendi, legitur apud Ovid. 4. de Pont. 6. 17.
Quale tamen potui de cælite, Brute, recenti
Veſtra procul poſitus carmen in ora dedi. Cælitem vocat Auguſtum.
Regnis cælitibus pulſus. i. e. Cæleſtibus. Ovid. 1. Faſt. 23. Hujus nominativus Cælitia eſſet, ſi uſquam inveniretur.

Cælĭtus, Adv. ſignificat E cælo: ſicut Divinitus, A Deo. Hieronymus, vit. Pauli erem. pr. Tandem cælitus inſpiratus, præciſam morſu linguam in oſculantis ſe faciem expuit. V. Ammian. 23. 22. & Lactant. 4. 2.

C Æ M

Cæmentum, i. n. plur. [χάλιξ] Cæmenta, quaſi Cædimenta, a Cædendo: ſunt Lapides cæſi rudes & informes; non tamen quadrati: alii vero vocant Lapides rudes & informes & non cæſos. V. Pitiſc. Lex.
Cæmentum, Opus ipſum conſtructum cæmentis. Plin. lib. 36. cap. 22.
E reliquis pallidus, in cæmento raro utilis.
Cæmentum molle. Vitruv. lib. 2. V. ordinarius.
Cæmenta, Materia qua fit ædificium. Ulp. in l. Redemptores. D. De rei vendicat. Redemptores qui ſuis cæmentis ædificant, ſtatim cæmenta faciunt eorum, in quorum ſolo ædificant. *Qui fourniſſent de matiere.*

Cæmenta, æ. f. Ennius, Labat, labuntur ſaxa, cæmenta cadit. Nonius 3. 42. Merc. Lababuntur ſaxa, cæmentæ cadunt.

Cæmentarii, [χαλικολόγοι] dicuntur Cæmentorum, hoc eſt ædificiorum quæ ex lapidibus ſunt, ſtructores, quos Fabros murarios appellant. Hieronym. Paulino, Epiſt. 103. c. 6.

Cæmentitius, a, um. Adj. [χαλίκινος] Quod cæmento conſtructum eſt. Vitruv. lib. 2. cap. 8. Itaque pilis lapideis, ſtructuris teſtaceis, parietibus cæmentitiis, altitudines extructæ.
Cæmentitia fundamenta. Jabolenus in l. Qui domum D. Locati. Is vicinus quum ædificaret in ſuo, terram in eam aream, amplius quam fundamenta cæmentitia locatoris erant, congeſſit, &c.
Cæmentitius rivus. Ulpian. in l. Servius. D. de Rivis. Servius & Labeo ſcribunt, ſi rivum, qui ab initio terrenus fuerit, qui aquam non continebat, cæmentitium velit facere: audiendum eſſe.

C Æ N

Cæne, [Καινή] Urbs circa ſinum Laconiæ, Tænaron ante vocata. Hinc Cænites portus apud Plin. lib. 4. cap. 5. Et Cæneus dictus eſt Jupiter ab Ovidio. 9. Met. 136. Victor ab OEchalia Cæneo ſacra parabat Vota Jovi. [Hæc fere Hermol. ad Plin. Sed Schœniten portum apud Plin. reſtituit Hard. q. V. Cenæus autem Jupiter a Cenæo Eubœæ inſ. promontorio dictus eſt, quod a Cæne, ſive Cænepoli, i. e. Tænaro Novo ſeu Reſtituto, longe diverſum.

Cæne, Inſula quædam parva in mari Siculo, in Africam verſa, cui vicina eſt Gaulos & Melite, teſte Plinio lib. 3. cap. 8.

Cæneum Promontorium, V. cenæum.

Cæneus, duarum ſyllabarum, [Καινεύς] V. cænis.

Cænica, Thraciæ regio. Plin. lib. 4. cap. 11. Intus Bizya, arx regum Thraciæ, a Terei nefaſto crimine invifa hirundinibus, regio Cænica, colonia Flaviopolis, &c.

Cænītes portus, V. cæne.

Cænis, [Καινίς] Elati Lapithæ fuit filia, quæ a Neptuno compreſſa hoc præmii petiit, ut in virum mutaretur: quod adeo non ægre a deo impetravit, ut etiam invulnerabilem eſſe voluerit, vocatаque poſtea fuit Cæneus. Qui tandem in tumultu Lapitharum contra Centauros, quum ferro occidi non poſſet, arborum congeſto aggere oppreſſus & ſuffocatus, Neptuni beneficio in avem mutatus eſt. Fabulam habet Ovid. lib. 12. Met. Fab. 4. Virg. 6. Æn. 448.
— & juvenis quondam, nunc femina Cæneus,
Rurſus & in veterem fato revoluta figuram.
Cæni, vocandi caſus a nominativo Cænis. Ovid. 12. Met. 470.
Et te, Cæni, feram?

Cænotropæ, [Καινοτρόποι] Dictæ ſunt Anii & Dorippes filiæ OEno, Spermo, & Elais, quaſi In novas formas omnia vertentes, eo quod id illis impertiverat Dionyſus, ut quicquid tangerent, in triticum ſtatim verteretur, & vinum, ac oleum. Ex Cæl. lib. Antiq. Lect. 7. cap. 15. extr. [Hæc quidem ille. Sed errore nominis deceptus videtur, Oenotropæ enim, οἰνοτρόποι, i. e. Vini mutatrices dictæ ſunt Anii filiæ. V. quæ Viri docti ad l. 1. extr. Dict. Cretenſ. & Ovid. l. 13. Fab. 4. adnotarunt.

Cænys, [Καινύς] Italiæ promontorium eſt, quod adverſum habet & oppoſitum Pelôrum in Sicilia XII ſtadiorum intervallo. Plin. lib. 3. cap. 6. Stephanus perperam Inſulam facit.

C Æ P

Cæpa Canina, Herba eadem cum Pelecino. V. pelecinus.

Cæpe, V. cepe.

Cæpi, [ἔληφα] Præteritum a Capio, capis. Scribitur rectius ſine diphthongo. V. capio.

Cæpio, [Καιπίων] cognomen fuit gentis Serviliæ, quo familia hæc ceteris a gentilibus diſtinguebatur. Sunt enim & Servilii Ahalæ, Caſcæ, Fidenates, Gemini, Glauciæ, Globuli, Priſci, Rulli, Structi, Tuccæ, Vatiæ &c.
Cn. Servilius Cæpio, coſ. fuit cum Q. Pompejo, auctore Caſſiod. Appiano, Vellej. l. 2. 21. & ſucceſſit Q. Fabio in Hiſpania, quam duce Viriatho rebellantem, eo per inſidias ſublato, pacavit. V. Flor. l. 2. c. 17. Epit. Liv. l. 54. Eutrop. 4. 7. [Aliis tamen is Q. Servilius eſt, qui anno ſequenti cum C. Lælio coſ. fuit.

Q. Ser-

Q. Servilius Cæpio, cum C. Attilio Serrano cos, teste Cassiod. ut opinor, est ille, quem Gellius scribit oppidum Tolosam diripuisse, & quicquid in templis auri fuit sustulisse: Quum, ut idem scribit omnes qui rei gestæ interfuerunt misere perierint. Ipse contra Cimbros cum Cn. Mallio consule missus, victus & Castris, CXX millib. cæsis, exutus est. Et quoniam temeritate ejus ea clades accepta fuerat, in judicium vocatus, a populo Ro. damnatus, ejusque bona, primi post regem Superbum, publicata sunt, abrogatoque imperio, in vinculis publicis extinctus est. defuncti quoque corpus in scalas Gemonias abjectum est. V. Epit. Liv. lib. 67. Gell. 3. 9. Valer. 6. 9. 13. Justin. 32. 3. Plenissime Strabo l. 4. conf. Aurum Tolosanum in AURUM.

Cæpio appellatus est & M. Brutus, more Romano, posteaquam a Q. Servilio Cæpione avunculo suo adoptatus fuit. V. Fulv. Ursin. ad Juniæ gentis denarios. Scribitur & Cepio, sed perperam, ut ex iisdem den. constat.

C Æ R

CÆRE, n. [Καιρέα Straboni, Καῖρε Stephano in 'Αγύλλα.] indeclinabile, ut apud Liv. 5. 40. vel CÆRES, itis, apud Virgilium: Municipium fuit Tusciæ, non longe a Tarquiniis, quondam Agylla nominabatur: quæ a Pelasgis e Thessalia profectis condita fertur. Testis Plin. lib. 3. cap. 5. Liv. 5. 40. de L. Albinio: Virgines sacraque in plaustrum imposuit: & Cære, quo iter sacerdotibus erat, pervexit. Virg. 8. Æn. 597.

Est ingens gelidum lucus prope Cæritis amnem
Relligione patrum late sacer. Verum tam splendida, tamque gloriosa quondam civitas, vixdum hac ætate urbis vestigia servat. Vicina sane magis fulgent balnea, quæ vulgo Cæretana vocantur, propter eos qui ad ea curandæ valetudinis gratia proficiscuntur. Dictum est autem Cære, quod quum Lydi, qui postea Tyrrheni dicti sunt, illam urbem oppugnarent, missique fuissent a duce exercitus quidam milites, qui nomen urbis ex primo quoque incola sciscitarentur: isque qui factus illis esset obviam, non intelligens quod quærerent, optata illis felicitate ut solent salutantes, dixisset Græcam vocem χαῖρε, Tyrrheni potiti oppido id ei nomen, Cære nempe, imposuere. Hæc fere ex Strab. l. 5. Historia tamen paulo aliter narratur a Servio in 8. Æn. d. l. ex Hygino. V. AGYLLA. Hodie *Cervetre*.

Dicitur & Cærēte, is. n. pro eodem. Virg. 10. Æn. 183.

Qui Cærete domo, qui sunt Minionis in arvis. Ac si diceret, Qui sunt domo Carthagine. Servius. Valer. Max. lib. 1. cap. 1. 10. Virgines & sacra imposita Cærete oppidum pervexit. [In codd. emend. est Cære in opp. Apud Virg. & Cærete non substantivum, sed adjectivum nomen esse alii putant: Servio est sextus a Cære V. in CÆRITES.

CÆRETANUS, a, um. [Καιρετανός] Adj. ut Cæretanus amnis ad Cære urbem. Plin. lib. 3. cap. 5. [Hinc Ceretani vel Cerretani Italis circulatores vocantur, qui vulgo verbosis Strophis imponunt, medicinæ, aliarumque rerum scientiam professi; quod oppido ipsorum Cerete quondam a Romanis solo æquato, ad inopiam redacti ejusmodi sibi vanitate necessaria ad vitam tolerandam corradere cogerentur, qui vulgo Gallis *Charlatans* vocantur, si credimus Rhodigino l. 11. c. 8. Verum id genus hominum multis ante seculis passim jam in Græcia & Italia, nec minus in ipsa Barbaria notum fuisse facile mihi, si id agerem, demonstrare liceret.

CÆRĪTES, Qui ex oppido Cære erant. Gell. lib. 16. cap. 13. Primos autem municipes sine suffragii jure, Cærites esse factos accepimus: concessumque illis, ut civitatis Romanæ honorem quidem caperent, sed negotiis tamen atque oneribus vacarent, pro sacris bello Gallico receptis, custoditisque. Hinc Tabulæ Cærites appellatæ versa vice, in quas Censores referri jubebant, quos notæ causa suffragiis privabant. Hæc Gell. Liv. 7. 20. Cæritem populum Tarquiniensibus adjunctum fama ferebat. [Cl. Cellarius Geogr. Ant. 2. 9. 2. 215. Gentile hoc nomen putat etiam per e porrectum efferri posse Cærētes, idque ex supra allato Virgilii loco, Qui Cærete domo, astruere nititur. Ita sane Sil. 10. 484. Clusina venere domo. Quin Aquas Cæretes etiam memorat Liv. l. 22. c. 1. Nisi Cærites scribendum est, quomodo alias id nomen apud eundem effertur. Apud Virg. ipsius oppidi nomen dixerim potius, quod in obliquis duobus modis flexisse veteres, innuit Servius. De Cæritum tabulis V. in ÆRARIUS post ÆS.

CÆREFOLIUM, Herba est, quam Pæderota Græci vocant, cujus meminit Plin. lib. 19. cap. 8. Scribitur & Chærefolium & Chærephyllum. q.V.

CÆREMONIA, æ. [θρησκεία] & CÆREMONIÆ, arum. pl. dicuntur Ritus sacri. Festus, Cæremoniarum causam alii ab oppido Cære dictam existimant: alii a Caritate dictam judicant. Valerius l. 1. c. 1. 10. Cum de L. Albinio, qui Virgines Vestales, urbe a Gallis capta, cum sacris fugientes, plaustro suo Cere pervexerat, proposuisset, Ubi cum summa, inquit, veneratione recepta, grata memoria ad hoc usque tempus hospitalem humanitatem testantur. Inde enim institutum est Sacra Cæremonias vocari, quia Cæretani ea in fracto reip. statu, perinde ac florente coluerunt. Conf. verba Legatorum populi Cæritis ap. Liv. 7. 20. Sabinus apud Gell. lib. 4. cap. 9. a Carendo deducit. Cic. 1. Tusc. 24. Tum e pontificio jure, & cæremoniis sepulcrorum intelligi licet.

Promptus animus ad capessendas cæremonias. Tacit. 4. Ann. 16. Accedere ipsius cæremoniæ difficultates. Idem ibid.

Scientiæ cæremoniarumque vetus. Tacit. 6. Ann. 12.

Cæremonia & religio. Cic. 2. de Legib. 55. Totaque hujus juris compositio pontificalis, magnam religionem, cæremoniamque declarat.

Cæremoniæ denariæ & tricenariæ dicebantur, quibus sacra adituris, decem continuis rebus, [lege Diebus] vel triginta, certis quibusdam rebus carendum erat. Festus.

Afferre cæremoniam. Cic. 2. de Invent. 161.

Facere ludos sanctissimos diis maxima cum cæremonia. Cic. 7. Verr. 36.

Polluere cæremoniam loci. Tacit. 14. Ann. 22. Videbatur potus sacros & cæremoniam loci corpore toto polluisse. De Nerone, qui in aqua Martia nataverat.

Cæremoniam legationis, quasi Sanctitatem & religionem, Cic. metaphorice dixit, de mandati judicio loquens, pro Rosc. Amer. 113. Qui non negligentia privatum aliquod commodum læserit, sed perfidia legationis ipsius cæremoniam polluerit, maculaque affecerit: qua is tandem pœna afficietur?

CÆREMONIALIS, vel CÆRIMONIALIS, e. Arnob. lib. 7. p. 237. O Deorum sublimitas præpotens, quam venerari, quam colere officiis omnibus cæremonialibus debeas.

CÆREMONIOSUS, a, um. Idem. Ammian. 22. 37. Per septem cæremoniosos dies, &c. ita etiam Valesius p. 336.

CÆRES, ĭtis. CÆRETE, is. CÆRETANUS Amnis. V. CÆRE.

CÆRICÆ, [καιρικαὶ] a Græcis Horæ dicebantur, quas Latini Temporales seu vulgares nominant. Horarum siquidem duo genera fuere: namque ex his quædam Æquinoctiales, ἰσημεριναὶ dictæ, quæ pro qualitate temporum, licet uniformes essent, diem a nocte dissimili numero variarunt: aliæ Cæricæ, seu temporales, quibus singuli dies æstu pariter atque hyeme, duodenis horis continentur. Solaria enim antiqui eo libramento habuere distincta, ut sexta diei hora, meridies: noctis quoque sexta hora, media nox designaretur. Alex. ab Alex. lib. 4. cap. 20.

CÆRINTHE, V. CĒRINTHE.

CÆROMA, V. CEROMA.

CÆRULEUS, a, um. [γλαυκὸς, κυάνεος] Adj. quasi Cæluleus. unde Cæruleum mare a Cæli colore nominatum est. dicitur etiam Cumatilis color, quod Græci κύματα fluctus vocant. Virg. 1. Georg. 453. de Solis agens coloribus,

Cæruleus pluviam denuntiat, igneus Euros.

Color cæruleus, & Aquæ marinæ non idem est, ut patet ex Celso lib. 7. ubi de suffusione loquitur. Budæus. [Locus est cap. 7. Segm. 14. Sed nihil ad rem subjectam facit.

Angues cærulei. Virg. 4. Georg. 482. V. Draco.

Aqua. Ovid. 8. Met. 229.

Bacca Lauri. Plin. lib. 15. cap. 30.

Britanni cærulei. Martial. lib. 11. 54.

Claudia cæruleis quum sit Rufina Britannis
Edita, &c. V. BRITANNUS.

Cucumis. Propert. 4. 2. 43.

Cæruleus cucumis, tumidoque cucurbita ventre.

Dei cærulei, Marini. Ovid. 2. Met. 8. Cæruleos habet unda deos. Sic Fratrem cæruleum Jovis, Neptunum vocat. 1. Met. 275.

Nec cælo contenta suo est Jovis ira, sed illum
Cæruleus frater juvat auxiliaribus undis.

Draco cæruleus. Ovid. 12. Met. 13. Idem de Cadmo in draconem verso 4. Met. 577.

Durataque cuti squamas increscere sentit,
Nigraque cæruleis variari corpora guttis. Et Virgil. de angue supra, & pariter 5. Æn. 87.

Cæruleæ cui terga notæ, maculosus & auro
Squamam incendebat fulgor. Ubi Servius, Cæruleæ notæ, & fulgor auro variatus incendebat. i. e. Illustrabat. conf. mox Serpens.

Glacies cærulea. Virg. 1. Georg. 236.

Mare. Sen. in Hippol. 12.

Mors. Ovid. ad Liv. 93. Lumina cærulea jamjam natantia morte. i. e. nigra.

Navis. Virg. 5. Æn. 123. Ubi Servius, Cærulea, aut Nigra, aut alta carina. [More suo nihil dicens. Solebant naves Cæruleo seu veneto colore plerumque pingi. V. Scheffer. de Milit. Nav. 2. 6. pr.

Nubes. Cic. in Arato,

Ipseque cærulea contectus nube feretur.

Oculi cærulei Neptuni. Cic. 1. de Nat. Deor. 84. V. Suet. Galb. 21.

Pistrix cærulea. Cic. in Arato, v. 275.

Cæruleæque feram caudam pistricis.

Pontus cæruleus. Virg. 2. Æn. 182.

Pubes cærulea Germaniæ. Hor. Epod. 16. 7. Cæruleam vocari dicunt interpretes, Ob cæruleum oculorum colorem, omnibus fere Germanis communem. Bonfinius de glasto intelligi mavult. V. ipsius & aliorum in Horatium annotationes.

Serpens cæruleus. Ovid. 3. Met. 38.

Cæruleus, pro Atro. Sic enim Turnebus in illud Virg. 5. Æn. 10.

Olli cæruleus supra caput adstitit imber. hic crediderim, inquit, Cæruleum Græcorum more pro Atro poni.

Ἦ καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων. i. e. Cæruleis superciliis, quod valet nigris, consensu Græcorum grammaticorum: sic, 6. Æn. 303. — cærulea subvectat corpora cymba. interpretor, Atra & nigra. Hæc ille. Servius autem hodiernæque Editt. ibi legunt Ferruginea cymba.

Cæruleus Tibris, pro Alto sive Profundo. Virg. 8. Æn. 64. Ita enim natura comparatum est, ut quæ aqua pauca est & maxime fluens, albescat magis: quæ autem alta & profunda ac tranquilla, magis ad glaucum & cæruleum colorem transeat, qui ex densitate albi ac nigri fieri solet & veluti multa reverberatione lucida coloris albi.

Vexillo cæruleo donavit M. Agrippam, ob navalem victoriam Augustus. Suet. in vita Aug. cap. 25. V. ibi Pitisc.

Vittis cæruleis aræ mœstæ, Manibus structæ. Virg. 3. Æn. 64.

CÆRULEUS, i. m. Nomen fontis. V. Suet. in Vita Claud. cap. 19. & Plin. 36. 15.

CÆRULEUM, i. n. Arenæ genus est, quæ in auri atque argenti metallis nascitur, pictorum usui: cujus tria sunt genera, Ægyptium, Scythicum, & Cyprium. V. Plin. lib. 34. cap. 12. & 13.

CÆRULEATUS, a, um. ut, Cum cæruleatus & nudus, caputque redimitus arundine, & caudam trahens, genibus innixus glaucum saltasset. Paterc. lib. 2. 83. De Planco. i. e. Cæruleo colore pictus, ut Deum marinum repræsentaret.

CÆRŬLUS, a, um. Adj. [κυάνεος] Idem quod Cæruleus. Catul. 62. 7.

Cærula verrentes abiegnis æquora palmis.

Ore cærulus. Cæruleum habens os Acis in amnem versus. Ovid. 13. Met. 895.

Amnis cærulus. Stat. 1. Silv. 5. 51.

Astra. Cic. in Arato.

Barbis cærulis hispidus. Apul. Metam. lib. 4.

Colla. Virg. 2. Æn. 381. de Angue loquitur.

Coma. Ovid. 11. Met. 158. de Tmolo monte.

Ficus baccis cærula. Ovid. 10. Met. 98.

Flosculos cærulos. Apul. Metam. lib. 2.

Freta. Virg. 10. Æn. 209.

Grex cærulus Nereidum. Sen. in Hippol. 3.

Lacus cærulus. Claud. in Apon. 28.

Forma cærula maris. Ovid. 2. Amor. 11. 12.

Nota cærula. Sen. Hippol. 10.

Plaga olearum cærula. Lucret. lib. 5. 1373. Plagam priore brevi, regionem quandam, aut tractum oleis consitum intelligit, quarum fructus cæruleo sunt colore.　　Super-

Supercilium Jovis cærulum. Apul. Met. lib. 6. V. ibi Interpretes.
Templa ad cæli cærula. Cic. 1. de Divin. 41.
Spumabant cærula, apud Virg. 8. Æn. 672.
Hæc inter tumidi late maris ibat imago
Aurea: fed fluctu fpumabant cærula cano. Cærula, i. e. Maria. Servius.
Verrunt cærula, apud Virg. 3. Æn. 208.
Adnixi torquent fpumas, & cærula verrunt. Subaudiendum Freta, aut hujufmodi aliud.

CÆS

Cæsa, V. gæsum.

Cæsæna. V. cæsena.

Cæsar, [Καῖσαρ] quod eft cognomen Juliorum, a Cæfarie dictus eft; Qui fcilicet cum cæfarie natus eft. Feftus.
Cæfar autem a Cæfo matris utero, quos aufpicatius dicit Plin. lib. 7. cap. 9. nafci, quam eos qui in pedes nafcuntur. eaque de caufa Scipionem Africanum majorem, Cæfarem cognominatum effe. In hunc enim fenfum verba Plinii expofuit Solinus, cap. 4. Rurfus, ait, necatis matribus, ortus eft aufpicatior: ficut Scipio Africanus prior, qui defuncta matre, quod excifus utero in diem venerat, primus Romanorum Cæfar dictus eft. Hactenus ille. Atqui Solino contradicunt hiftoriæ. ante bellum Samniticum enim, Claudius quidam Cæfar appellabatur: idque in tabula quadam antiquiffima hodie oftenditur Romæ, his verbis, CAESAR CLAVDIVS C. F. AP. N. CAECVS. C. PLAVTIVS. C. F. C. N. QUI IN HOC DXXV HONORE VENOX APPELLATVS EST. De hac tabula marmorea primus Hermolaum admonuit Pomponius Lætus. Proinde contendunt multi Plinium a Solino perperam intellectum. Ejus verba funt, Aufpicatius enecta parente gignuntur: ficut Scipio Africanus prior, natus. primufque Cæfarum, a cæfo matris utero dictus. Quorum verborum fenfus eft: Sicut Scipio Africanus prior, natus. fubaudi, Eft enecta parente. Deinde quod mox fequitur, Primufque Cæfarum, &c. non refertur ad Scipionem, nec Scipionem innuit Cæfarem effe nominatum a cæfo matris utero: fed illum qui primus dictus eft Cæfar, hoc cognomento fuiffe infignitum, ob uterum matris cæfum. Spartianus in Ælio Vero c. 2. & item Servius ad 1. Æn. 290. dicunt vocatum primum hoc nomine Cæfaris avum, qui in Africa elephantum interfecit, qui Cæfar dicitur Pœnorum lingua. Plura de Origine hujus nominis V. apud Spanhem. de Ufu & Præftant. Num. diff. 12. p. 342. ad 358. conf. & D. Voffii notas ad Cæfaris Comment.
Cæfarum cognomen familiæ Juliorum adfcitum eft, qui ex Iulo Afcanio defcenderunt, auctore Virg. 1. Æn. 292.
Julius, a magno demiffum nomen Iulo. V. Suet. Jul. c. 6.
C. Julius Cæfar, a quo nomen Cæfarum poftea ad Principes Ro. propagatum eft, matrem Aureliam habuit, quam amifit quum in Gallia bellum gereret, patrem C. Cæfarem, qui prætura functus Pifis obiit, cum XVI. ætatis annum ageret. A prima ætate Cinnanis partibus adhærens, ducta etiam Cornelia Cinnæ IV. cof. filia, lege Cornelia in profcriptorum numerum relatus, ægre veniam a Sulla impetravit. Deinde varia acquirendæ potentiæ caufa fruftra molitus, ex Quæftura Hifpaniam ulteriorem forte obtinuit, ubi Gadibus vifa Alexandri M. imagine, ingemuiffe dicitur, quod nihildum memorabile ætate pari geffiffet. Prima fundamenta futuræ potentiæ in Ædilitate jecit, omnes ante fe munificentia fupergreffus. Hinc Pontificatum Maximum largitionis magnitudine potius, quam gratia adeptus, quam populo carus, tam patribus invifus, in prætura quoque multa violenter conatus multiplici flagravit invidia, nec fecunda fama Hifpaniæ eidem quam diximus provinciæ Proprætor præfuit. Mox confulatum, fruftra renitentibus optimatibus, cum M. Bibulo obtinuit, fummaque difcordia fimul geffit, pleraque contra leges & aufpicia, perinde quafi folus remp. regeret, arbitratu fuo ftatuens. Hinc crefcente invidia, potentiam fuam Craffi ac Pompeji opibus firmavit. Ex confulatu delectis fibi Galliis Cifalpina & Tranfalpina provinciis, omnem Galliam, quæ a faltu Pyrenæo Alpibufque & monte Gebenna fluminibufque Rhodano & Rheno continetur, novem annis in provinciæ formam redegit. Hic Germanos qui trans Rhenum incolunt, primus Romanorum ponte fabricato aggreffus, maximis affecit cladibus. Aggreffus eft & Britannos, ignotos antea, fuperatifque pecunias & obfides imperavit. Erumpente deinde ob fufpectam maxime potentiam ejus, & quod provincias & exercitum dimittere nollet, nifi certus de altero confulatu, quem abfens petebat, bello civili, in Italia Picenum, Umbriam, Hetruriam occupavit; Appellatifque in Urbe de Repub. patribus, validiffimas Pompeii copias, quæ fub tribus legatis, M. Petreio, L. Afranio, & M. Varrone in Hifpaniis erant, invafit, brevique fubegit. In Macedonia deinde Pompeio, in Ægypto Ptolemæo rege, in Ponto Mithridate, in Africa Scipione & Juba, in Hifpania liberis Pompeii devictis, triumphavit quinquies, primum de Gallia, poftea de Alexandria, deinde de Ponto, de Africa, & de Hifpania. Liberalitatis ac clementiæ, quin & ftudiorum atque eloquentiæ nomine, juxta ac rebus bello geftis inclytus, cumulatus honoribus, VI & L ætatis anno confpiratione familiarium exceptus, in curia occifus, atque in divorum numerum poft necem relatus eft. Hæc fere ex Suet. Ab eo Imperatores omnes deinceps appellati Cæfares; folebatque hoc nominis familiæ primum, more confueto, per adoptionem vel teftamento ad fucceffores hæredefque tranfire; mox fummæ & eminentiffimæ, i. e. Principis, poteftatis nomen proprium factum eft. Verum poftea mutatum fuit, ita ut in fecundo proximoque faftigio hæreret; ita tamen ut penes Principem, qui & Auguftus & Imperator dicebatur, effet quem vellet fibi Cæfarem afcifcere. Nam Cæfares qui audiebant tantum; non ipfum imperium, fed confequendi illius fpem atque jus aliquod, habebant: Candidati velut Imperii & deftinati hæredes. V. Spart. in Ælio Vero cap. 2. Hinc, Cæfarem cum principe mutare; pro, De fecundaria dignitate Cæfarum ad fummam Principis feu Imperatoris majeftatem tranfire, dixit Claud. Paneg. de 4. Confulat. Honorii v. 168.
Cæfares, plur. Ovid. 1. Trift. 2. 104. — proque
Cæfare thura pius, Cæfaribufque dedi.
Altus Cæfar, Infignis, excellens. Hor. 3. Carm. 4. 38.
Cuftos rerum Cæfar. Hor. 4. Carm. 15. 17.
Egregii Cæfaris laudes. Hor. 1. Carm. 6. 11.
Invicti Cæfaris res, i. e. Gefta. Hor. 2. Serm. 1. 11.
Principe Cæfare. i. e. Regente remp. Cæfare. Hor. 1. Carm. 21. 14.
Magnus Cæfar. Virg. 4. Georg. 560.
Maximus Cæfar. Virg. 2. Georg. 170.
Cæfares præter Dictatorem in Romana hiftoria plures memorantur, ut duo fratres: Dictatoris pater & patruus, eodem fere tempore nullis evidentibus caufis extincti: alter pater Pifis dum calciaretur, matutino moritur: alter Romæ. Plin. lib. 7. cap. 53.
Cæfares alii duo, C. & L. Ex iis Caius poeta tragicus fuit & orator, ut teftatur Pedianus in Or. pro M. Scauro, frater uterinus Catuli oratoris, uterque in lib. 2. de Orat. a Cicerone introducitur. Cic. etiam in Brut. 177. C. Cæfaris meminit his verbis, C. Julius L. F. & fuperioribus, & æqualibus fuis omnibus præftitit, oratorque fuit minime ille quidem vehemens, fed nemo unquam urbanitate, nemo lepore, nemo fuavitate conditior. Sunt ejus aliquot orationes: ex quibus, ficut ex ejufdem tragœdiis, lenitas ejus fine nervis perfpici poteft. Hactenus Cicero. Lucius vero & Conful, & Prætor fuit: ambo Syllam fequuti, juffu Marii interfecti funt: quo tempore M. item Antonius orator, Craffi æqualis, ut ait Pedianus. Lucius Cæfar alter, M. Antonii Triumviri avunculus, Pompeianarum partium, miffufque ab utraque parte quandoque orator de pace. Poftremo inter profcriptos ab Octavio interfectus fuit, in cujus locum obtinuit M. Antonius, ut Cicero Octavii amicus profcriberetur. Auctor Plutarchus in Cic.
Fuit præter hos Cæfar Vopifcus, qui (ut ait Varro de R. R. lib. 1. cap. 7. extr.) quum caufam ageret apud Cenfores, dixit campos Rofeæ, in Reatino, fumen effe Italiæ. conf. Plin. 17. 4. extr.

Cæsar Augusta, Cæsar Augustanus, Cæsarensis, V. poft cæsareæ.

Cæsareus, a, um. Adj. [Καισάρειος] ut, Domus Cæfarea. Ovid. 1. Trift. 1. 70.
Numen Cæfareum. Ovid. 5. Trift. 3. 46.
Vultus Cæfarei, Vultus Cæfaris. Ovid. 2. de Pont. 8. 13.

Cæsariānus, a, um. aliud Adj. [Καισαρειανός] ut, Cæfariana celeritas. Cic. 16. Att. 10. Facile me ille effet affequutus: aiunt enim eum Cæfariana uti celeritate. ibi cum Clerico Gronov. legit Cæfarina.
Bellum Cæfarianum. Nepos 25. 7. 1. Incidit Cæfarianum civile bellum.
Cæfarianum medicamentum, feu Collyrium ita appellatum. Celf. 6. 6. 27.

Cæsareæ Urbes complures, in honorem Augufti Cæfaris maxime conditæ fuerunt, tefte Suet. in Aug. c. 60. In his
Cæfarea Mauritaniæ civitas eft, ante Iol vocata, quam quum Juba Ptolemæi pater muniret, mutato nomine, Cæfaream vocavit. Ea portum habet, & infulam ante portum. Hæc ex Strab. lib. 17.
Eft & Cæfarea Cappadociæ, fic a Tiberio nominata pulfo Archelao, quum ante Mazaca diceretur. Auctor Eufebius in Chron.
Eft præterea Cæfarea Apamiæ: & Cæfarea Palæftinæ, ante Stratonis turris dicta, non procul a monte Carmelo ab Herode M. fic appellata. auctor Strab. lib. 16.
Item altera Cæfarea Philippi, a Philippo Herodis filio in honorem Cæfaris ad radices montis Libani ædificata, ubi duo fontes, Jor fcilicet & Dan oriuntur. Ex Jofepho. de aliis V. Plin. 5. 15. & Geographos. Hinc

Cæsarea Augusta, [Καισάρεια Αὐγοῦστα] vel una voce Cæsaraugusta, Tarraconenfis Hifpaniæ clariffima civitas eft, ante Numantia dicta, auctore Pomponio. 2. 6. (hic eft error, Mela enim non de ea loquitur.) Augufta Cæfarea Ptolem. dicitur & Strab. lib. 3. Hodie vulgo vocatur *Saragoffa*. Hinc

Cæsaraugustanus, a, um. Adj. ut, Conventus Cæfarauguftanus. Plin. 3. 3.

Cæsarienses, Ioniæ populi, a Cæfarea Lydiæ, Ephefum convenientes. Plin. lib. 5. cap. 29. Ephefum vero, alterum Afiæ lumen, remotiores conveniunt Cæfarienfes, Metropolitæ, Cilbiani, &c.
Cæfarienfis Mauritania, (Al. Cæfarenfis.) Μαυριτανία ἡ Καισαρηνσία, Ptolem. Quam eandem cum Bocchica facit Plin. l. 5. c. 2.

Cæsarium, [Καισάρειον] Ægypti emporium eft, & feceffus quidam. Strab. lib. 17. [Immo juxta Emporium videtur Cæfaris templum intelligi.

Cæsarobricenses, in Lufitaniæ finibus Hifpaniæ populi, ut apparet ex Plin. lib. 4. cap. 22. a Cæfarobriga, ignoto oppido.

Cæsaries, ēi. [χαίτη, βόστρυχος] a Cædo, cædis: Comam fignificat, quæ cædi folet. Virorum enim duntaxat cæfaries eft, non mulierum. Ex Servio. Plaut. Milit. 1. 1. 64. Cæfaries quam decet.
Denfum cæfarie caput. Ovid. 3. Amor. 1. 32.
Decora cæfaries. Lucan. lib. 8.
Flava. Juven. 13. Sat. 165.
Horrida. Ovid. 10. Met. 139.
Horrifica. Lucan. lib. 2. 372.
Intonfa. Claud. in Epithal. Pallad. 43.
Promiffa cæfaries. i. e. Longa. Liv. 28. 35.
Repexa. Claud. de Magnet. 10.
Terrifica Jovis. Ovid. 1. Met. 179.
Terrificam capitis concuffit terque quaterque
Cæfariem; cum qua terram, mare, fidera, movit.
Comprimere cæfariem manu. Lucan. lib. 8. 681.
Dimovere cæfariem ob ore. Lucan. lib. 2. 372.
Pectere cæfariem. Hor. 1. Carm. 15. 14.
Cæfaries etiam a Poetis tribuitur Feminis. Virg. 4. Georg. 337. de Nymphis,
Cæfariem effufæ nitidam per candida colla. conf. Lucan. lib. 1. 189.

Cæsariātus, a, um. Adj. [βοστρυχωτός] Comatus. Plaut. Mil. 3. 1. 173. Qui admutiletur Miles ufque cæfariatus.

Cæsena, vel Cæsæna, [Καισηνα ἢ Καισαῖνα] Urbs Flaminiæ provinciæ: quæ nunc quoque nomen retinet. Hinc

Cæsenates dicti funt Cæfenam habitantes, & Cæfenatia vina, quæ inter generofa numerabantur, tefte Plin. lib. 14. cap. 6.

Cæsim, Cæsio. V. cædo.

Cæsitius, vel Cæsicius, a, um. ut, Linteolum Cæfitium. Plaut. Epid. 2. 2. 46. i. e. Purum & candidum & cæfii coloris. Sed Nonius 14. 17. fic dictum putat, vel quod Cædendo ad candorem perveniat, vel quod Oras circumcifas habeat. [Novum muliebris munditiæ inventum & veftem & nomen effe indicat Comicus.

Cæsius, a, um. [γλαυκός] Adj. Cæfius color, Qui cæli fpeciem habet, dictus quafi Cælius. Ter. Hec. 3. 4. 26. Magnus, rubicundus, crifpus,

crispus, crassus, cæsius. Ubi Donatus, Cæsius, Glaucis oculis, quasi Felis oculos habens. Unde Cæsares dictos quidam putant. Cic. 1. de Nat. Deor. 84. Apollinem semper imberbem, cæsios oculos Minervæ: cæruleos Neptuni. Fronto apud Gell. lib. 2. cap. 26. Nostris Latinis veteribus Cæsia dicta est, quæ a Græcis γλαυκῶπις, ut Nigidius ait, de Colore cæli, quasi Cælia. Alii Cæsios interpretantur oculos, Quibus inest fulgor quidam visu horrendus. Tales sunt oculi leonis. micant illi, velut ignis penitus flagrans. Qui cæsius est, cædem quodammodo oculis minari videtur: qualis prælio gaudens & cæde dicitur fuisse Minerva; ob id Cæsia dicta. Tales erant oculi Catilinæ apud Ciceronem, quos propterea Sallustius vocat Fœdos. [Isti alii quicunque sunt, magnas nugas agunt planissime, contra stante veterum auctoritate. Lucret.l.4.1154.

Cæsia, Palladion; nervosa & lignea, Dorcas.

Ceterum & superl. Cæsissimus profert Varro L. L. 7. p. 99. ed. tert. Steph. si lectio sana est.

Cæso, is. [Καίσων] Prænomen Romanum. Cæsones appellantur, Ex utero matris exsecti, inquit Festus. Plin. lib. 7. cap. 9. Primusque Cæsarum, a cæso matris utero dictus: qua de causa & Cæsones appellati.

Cæso Quintius, L. Quintii Cincinnati fil. ferox juvenis, qui, factione tribunicia, falso crimine urbe pulsus est. Liv. 3. 11. &c. V. eundem de Cæsone Fabio lib. 2.

Cæsonius, i. m. a Cæsone, nomen Romanum gentile. V. Martial. 7. 43.

Cæsonia, æ. f. Uxor Caligulæ, a qua creditur philtro potionatus. Suet. Calig. cap. 50. Juven. 6. Sat. 616. Hinc

Cæsonianus, a, um. Adj. ut, Cæsonianum præceptum. Col. 1. 4.

Cæspes, vel **Cespes**, itis. m. [βῶλος, βῶλαξ, θέμιθλον, λοχμή] a Cædo fit; & est Terra cum herba in modum lateris cæsa, vel Frutex recisus, ac truncatus, auctore Festo. ubi Scalig. V. Dictus est autem quod pedem cædat. Lucan. lib. 1. 512.

Et subitus rapti munimine cæspitis agger. Cic. pro Cæcin. 60. Non esse arma, cæspites, neque glebas.

Congestum cæspite culmen. Virg. 1. Ecl. 69. i. e. Terra cum propria herba evulsa. Servius. [Quod quo pertineat stupor meus non assequitur. Intelligo autem Culmen i. e. tugurioli tectum, ut assolet ex incuria, vivo, cæspite, i. e. viridi gramine, obsitum.

Cæspitis herbæ. Ovid. 15. Epist. 147.

Festus cæspes. i. e. Ara ex cæspitibus confecta, Juven. 12. Sat. 2.

Fortuitus cæspes. Hor. 2. Carm. 15. 17.

Nec fortuitum spernere cæspitem
Leges sinebant.

Sensus est: Qui ex ejus terræ cæspite, quæ cuique forte obtigerat, non ædificasset ductis lateribus, aut etiam crudo ipso cæspititio solo minimo sumptu, legum pœnis obnoxius erat, quum sumptuosam ædificationem publicorum in oppidis operum, & solidam e saxo quadrato structuram templorum, non privatorum ædificiorum, esse vellent. Turneb. Adv. 10. 21. extr.

Fragilis cæspes. Lucan. lib. 6.

Gramineus madidam cæspes obumbrat humum. Ovid. 2. Amor. 16. 10.

Imo de cæspite. Virg. 4. Georg. 273. Al. uno.

Mollis. Sen. OEth. 5.

Nudo projectus cæspite. Stat. 12. Theb. 328.

Tener. Ovid. 15. Epist. 160.

Viridis. Virg. 3. Æn. 304. i. e. Herbosus. Servius.

Aggerebatur cæspes. Tacit. 1. Ann. 19.

Cæspitem portare, inter milites infimus erat gradus; hinc Augustus militum delicta punire volens, eos cæspites portare fecit. Suet. in Aug. cap. 24.

Obrutum levi cæspite cadaver. Suet. in Calig. cap. 69.

Cæspes, metaphorice pro Ara. E cæspite enim, velut in castris, subitas sibi aggerabant aras, & cæspitem pro ara habebant. Hor. 3. Carm. 8. 4.

— posituſque carbo in cæspite vivo. Et iterum, 1. Carm. 19. 13.
Hic vivum mihi cæspitem, &
Verbenas pueri ponite.

Sed & cæspitem interdum Romano ritu aræ imponebant, ut Servius notat. Prudent. Στεφ. Hym. 5. 50.

Aut ara, thure & cæspite
Precanda jam nunc est tibi.

Turnebus. V. in seq. dict.

Cæspites etiam inserviebant tribunali castrensi. Tacit. 1. Ann. 18. 2. Congerunt cæspites, exstruunt tribunal. Plin. Paneg. cap. 56. Multa post sæcula tribunal viridi cæspite extructum. V. Lipsium ad utrumque locum, & dict. seq.

Cæspes etiam Sepulcrum significat.

Cæspititius, a, um. Adj. [βωλακινὸς] Quod fit ex cæspitibus. Unde, Cæspititium tribunal, vocatur Suggestum ex cæspitibus factum. Flavius Vopiscus in Prob. cap. 10. Deinde concursus ad cæspititium tribunal. i. e. Castrense. Sic Plin. in Paneg. V. cæspes.

Aræ cæspititiæ. Julius Capitol. in Balbin. cap. 11. Centum aræ uno in loco cæspititiæ extruuntur.

Cæsposus, a, um. Cæspite plenus. Columel. 10. 130.

— cæsposo litore Cumæ. [Sed merito suspecta lectio est. Tentant varie Critici. Vix tanti conjecturam facio, ut exquiram, an Piscoso, vel Herboso liceat reponere? Ceposo probari aliis miror.

Cæspito, are. Cæspitare, dicimur, Quum pede aliquid percutientes, quasi ruere cogimur. Dictum cæspitare, quasi Cæspitem offendere, vel in cæspitem ferri. Unde

Cæspitatores Equi, Qui sæpe in cæspitem, aut lapidem, aut aliud offendiculum impingunt, teste Serv. in Virg. 11. Æn. 671. [Sed merito hoc quoque verbum in classem suspectorum retulit Voss. de vit. Serm. 1. 23.

Cæstius, teste Seneca, Suasor. 7. extr. Homo erat nasutissimus, sed nullius ingenii, & Ciceroni etiam infestus, quod illi non impune cessit. Nam quum M. Tullius Ciceronis filius Asiam obtineret, homo qui nihil ex paterno ingenio habuit præter urbanitatem, cœnabat apud eum Cæstius. M. Tullio & natura memoriam dempserat, & ebrietas, siquid ex ea supererat, subducebat: subinde interrogabat, qui ille vocaretur qui in imo recumberet: & quum sæpe subjectum nomen Cæstii excidisset, novissime servus, ut aliqua nota memoriam ejus faceret certiorem, interroganti domino, quis ille esset qui in imo recumberet, ait, Hic est Cæstius, qui patrem tuum negabat literas scisse. Afferri protinus flagra jussit, & Ciceroni, ut opportuit, de corio Cæstius satisfecit. Hinc adagium ortum est, De corio satisfacere, quum quis scilicet ob illatam injuriam flagris conciditur. Cæl. Antiq. lib. 14. cap. 7.

Cæstrum, V. cestrum.

Cæstus, ûs. m. [πυκτικοὶ ἱμάντες] Genus clavæ pilas plumbeas loris bubulis appensas habens: quo Dareta & Entellum pugnasse legimus. Virg. 5. Æn. 69.

Seu crudo fidit pugnam committere cæstu. Ubi Servius, Crudo cæstu, aut crudeli, aut duro. Crudum cæstum dixit Virgilius, quod e corio crudo bubulo fieret. Cæstus autem per diphthongon, Pugillum arma significat. Habet etiam pluralem numerum, & est quartæ formæ. Nam Cestus, cesti, numeri tantum singularis, sine diphthongo Balteum Veneris significat. Cæstus, inquit Festus, vocantur, quibus pugiles dimicant, & genus quoddam muliebris ornatus. [Quod ipsum negabat Servius. Festum, seu Paulum tamen defendi posse putat Dacerius, quasi a v. κέω nempe utrumque vocabulum derivetur, & sine diphthongo scribendum sit. Sed certum est, Græcos posterius tantum vocabulum, quod sine diphthongo scribitur, idque pro Zona muliebri perpetuo usurpasse. Cæstus vero, quibus Pyctæ pugnos armabant, σφαῖραι & μυρμήκια, & frequentius simpliciter ἱμάντας appellabant, quod lorei essent, teste Polluce l. 3. S. 150. Diog. Laert. l. 6. S. 142. Cynicorum principem narrat, cum a Midia pugnis cæsus esset, dicente tria millia tibi in mensa posita sunt, postridie sumptis pugilum loris, (πυκτικοὺς λαβὼν ἱμάντας) ac pugnis pariter conciso eo, eadem verba regessisse. Plumbo tamen, ferroque insuto pondus additum cæstibus fuisse docet Virgil. 5. Æn. 405. Eorum imaginem ex monumentis antiquis exhibet Hieronym. Mercurial. l. 2. de Arte Gymn. c. 9. sub fin. quem omnino adi. Qui clavæ genus dicunt videntur cum Plumbatis confundere.

Aptus cæstibus. Sen. in Med. 2.

Infesti cæstus. Stat. 6. Theb. 726.

Tragicus cæstus. Lucan. ad Pison. 226.

Mæcenas Tragico quatientem pulpita cæstu
Erexit Varum. i. e. Varum poetam Tragicum.

Bellare cæstu. Stat. 6. Theb. 826.

Contundi cæstibus. Cic. 2. Tusc. 40. Inde pugiles cæstibus contusi, ne ingemiscunt quidem.

Dare brachia experienda cæstibus. Ovid. 2. Fast. 367.

Decernere valido cæstu. Claud. Cons. Prob. & Olyb. 238.

Explorare cæstus. Stat. 6. Theb. 761.

Exuere cæstus, & Manibus inducere cæstus: contraria. Virg. 5. Æn. 420. Exuere, Projicere, solvere. Servius.

Inducere manibus cæstus. i. e. Induere. Virg. 5. Æn. 379.

Induere cæstus. Valer. 4. Argon. 251.

Librare cæstus in aliquem. Virg. 5. Æn. 479.

Cæsuliæ, dicti sunt, Qui cæsios oculos habent. Festus.

Cæsum, i. **Cæsura**, **Cæsuratim**, **Cæsus**. V. in cædo.

C Æ T

Cætabulum, i. n. alias Smyrneum. Cato de R. R. cap. 102. Melanthii cætabulum, quod medici vocant Smyrneum. [Vox nihili est, legendum Acetabulum, ut monuit in Thesauro Lips. Cl. Gesnerus.

Cæterus, a, um. sing. sed **Cæteri**, æ, a. usitatiora plurali.

Cæterus in nominativo legimus apud Catonem in quibusdam codicibus, de R. R. cap. 22. Cæterus ornatus domi, Pompeiis emptus est. sed Meursius, & Popma illa verba non agnoscunt. Scribitur & sine diphthongo ceteri, in monumentis antiquis.

Ætas cætera. Virg. 3. Georg. 62.

Diligentia. Plin. lib. 2. Epist. 16. Tu quidem pro cætera tua diligentia admones me. h. e. Quam soles in aliis quoque rebus præstare. Alii codices habent, Pro certa tua diligentia. [Quod minus placet.

Exercitum cæterum. Gell. lib. 5. cap. 7. & Sallust. Catilin. cap. 59.

Jurisdictio. Cic. 6. Att. 2. Jam cætera jurisdictio, nec imperita & clemens, cum admirabili facilitate.

Omne cæterum. Liv. lib. 22. cap. 20. Inde jam præda gravis ad Longunticam pervenit classis: ubi vis magna sparti, ad rem nauticam congesta ab Asdrubale. Quod satis in usum fuit sublato, cæterum omne incensum est.

Paucula cætera. Lucret. lib. 2. 103.

Turba. Hor. 2. Serm. 8. 26.

Vita videlicet cætera eorum huic sceleri obstat. i. e. Hujus sceleris pœnam deprecatur: vel suspicionem amolitur. Sallust. Catil. 61.

Cætera mitte loqui. Hor. Epod. 13. 10.

Cætera absolute, pro Quantum ad cætera attinet, Hellenismus est non inelegans. ut, Ergo virum, cætera egregium, secuta quam in petendo habuerat, etiam regnantem ambitio est. Liv. 1. 35.

Fulvus cætera. Hor. 4. Carm. 2. 60.

Lætus cætera. Hor. 1. Epist. 10. 50.

Excepto quod non simul esses, cætera lætus.

Et cætera, absolute positum. Cic. 2. de Orat. 141. Si mihi filius gignitur, isque prius moritur, & cætera, tum ut mihi ille sit hæres. Idem in Top. 28. In partitione quasi membra sunt, ut corporis, Caput, humeri, manus, latera, crura, pedes, & cætera.

Et cætera ejusdem generis. Cic. in Top. 48. Ut dignitas, indignitas, humanitas, inhumanitas, & cætera generis ejusdem.

Itemque & cætera. Cic. 2. Att. 19. Eandem virtutem istam veniet tempus quum graviter gemes, totius theatri clamore dixit, itemque & cætera.

Cæteri & cætera ejusmodi, ut, &c. Cic. 4. Fam. 4. De reliquis nihil melius ipso est. cæteri & cætera ejusmodi: ut si alterutrum necesse sit, audire ea malis quam videre. In omnibus his Tullii locis et delendum esse dicunt Lambinus & Gruterus. Sed omnes libri impressi exhibent.

Præpositio Ad ab Horatio & aliis adjecta est. 1. Epist. 10. 3.

— ad cætera pene gemelli. Bentleius ibi legit At cætera.

Hunc quasi gradum quendam atque aditum ad cætera jactum intelligetis. Cic. 2. de Lege Agr. 38.

De cætero. Cic. 1. de Fin. 26. De cætero, vellem equidem aut ipse doctrinis instructior, &c.

Cæterorum & reliquorum appellatione, ait Ulpian. etiam omnes continentur, ut Marcellus dixit circa eum, cui optio servi legata est, cæteri

Sempro-

Sempronio. Nam tentat, si non optet, omnes ad Sempronium pertinere. l. 160. D. de verb. signif.

CÆTERA, [τὰ λοιπὰ] Adv. Virg. 9. Æn. 656.

Cætera parce puer bello. Cætera, Deinceps, Servius. Curt. 9. 1. 2. Cætera opimam prædam fore. i. e. In posterum, ut ait Budæus. [Sed editi codd. Cæteram exhibent, unde Cæterum effingit Freinsh. Ego Budæi lectionem potiorem duco.

CÆTERO, [τὸ λοιπὸν] Adv. Plin. lib. 10. cap. 58. Palumbes femina incubat post meridiana in matutinum, cætero mas. h. e. Quod reliquum est temporis. Dictio hæc Plinio est admodum familiaris.

CÆTEROQUIN, sive CÆTEROQUI, [πάλλα] Adv. pro Alioquin. Cic. in Orat. 83. Adhibet quidem hic subtilis, quem, nisi quod solum, cæteroquin recte quidam vocant Atticum. h. e. Alioqui. Idem 1. de Nat. Deor. 60. Non enim poeta suavis, verum etiam cæteroqui doctus, sapiensque traditur.

CÆTERUM, [ἀλλὰ, μέντοι] Adv. significat Sed. Ter. Eun. 1. 2. 7. Cæterum de exclusione verbum nullum. Sæpe sæpius occurrit in hoc sensu apud Sallust. & significat id quod solemus dicere, Quod reliquum est. Plaut. Pœn. prol. 125. Dehinc cæterum valete.

Cæterum, Alioquin. Cic. 2. Q. frat. 13. Ego me in Cumano & Pompeiano, præterquam quod sine te, cæterum satis commode oblectabar. Etiam a Jurisconsultis, præsertim ab Ulpiano, pro Alioquin accipitur. ut in l. si finita. §. postea. D. de damno infect. & l. jam tamen in princip. D. Judicat solvi. Budæus.

CÆTOBRIX, [Καιτόβριξ] Lusitaniæ urbs est, alio nomine dicta Cezimbria. Ptolem. lib. 2. cap. 5. Vulgo *Cezimbra*.

CÆTULUM, [Καίτουλον] Civitas excellentissima est regionis Oretaniæ, quam in citeriore Hispania aliqua ex parte intra columnas Herculis, & ad meridiem maxime vergentem, collocat Strab. lib. 2. Castulon, Καστουλῶν reponit Xyl.

CÆYX, ycis. [κήϋξ] Genus avis. Plin. lib. 32. cap. 8. Fit in mari & halcyoneum appellatum, ex nidis (ut aliqui existimant) halcyonum & cæycum: ut alii e sordibus spumarum crassescentibus, alii e limo vel quadam maris lanugine. Edit. Harduin. habet Ceycum. V. HALCYON.

CÆYX, Viri nomen. V. CEYX.

C A I

CAIA, & CAIANUS, Adj. V. CAIUS.

CAICI, [Καῦκοι Strab.] sunt Germaniæ populi, accolæ Rheni. Lucan. lib. 1. 463.

Et vos crinigeros bellis arcere Caicos
Oppositi petitis Romam: Rhenique feroces
Deseritis ripas. Puto Lucanum dissolutione diphthongi facta pro Caucos fecisse Caicos, & forte per y scribi debet. [Quomodo & in plerisque codd. scribitur. V. CAUCHI.

CAICUS, i. m. [Κάϊκος] Phrygiæ fluvius est ex Mysia veniens. auctor Plin. lib. 5. cap. 30. Virg. 4. Georg. 370.

Saxosumque sonans Hypanis, Mysusque Caicus.
Gelidus Caicus. Lucan. lib. 3. 203.
Mysiaque, & gelido tellus perfusa Caico Idalis.
Teuthranthæus, a Teuthrania oppido Mysiæ. Ovid. 2. Met. 243.
Peneusque senex, Teuthranthæusque Caicus.
Caicus, Sociorum Æneæ unus. Virg. 1. Æn. 187.
Aut Capyn, aut celsis in puppibus arma Caici.

CAIETA, [Καιέτα] Urbs & portus Campaniæ, sic a Caieta nutrice Æneæ dictus, ut Lavinium ab uxore Lavinia. Auctor Solinus. quod etiam testatur Virg. 7. Æn. 1.

Tu quoque littoribus nostris Æneia nutrix
Æternam moriens famam Caieta dedisti, &c. In quem locum sic ait Servius, Hanc alii Æneæ, alii Creusæ, alii Ascanii nutricem volunt. Lectum tamen est in Philologis, in hoc loco classem Trojanorum casu concrematam. Unde Caieta dicta est ἀπὸ τοῦ καίειν. hactenus ille. Sane καίω idem significat quod Accendo, aduro. Idem quoque Servius explicans carmen illud 10. Æn. 36.

Quid repetam exustas Erycino in littore classes: Secundum (inquit) opinionem suam dixit. Nam alii apud Caietam dicunt exusta navigia: unde & Caieta dicta est. Strabo lib. 5. Caietam Laconico vocabulo a curvitate dictam innuit, eo quod Lacones curva omnia Caiattas appellent. Cic. pro Lege Manil. 33. An vero ignoratis portum Caietæ celeberrimum atque plenissimum navium, inspectante Prætore, a prædonibus esse direptum? Adhuc antiquum nomen retinet *Gaeta*.

CAIN, Filius Adæ & fratricida fuit, cujus fit mentio in 9. Const. Jusjurand. quod præst. Quidam signum illud, quod illi Dominus imposuisse Genes. 4. dicitur, Tremorem intelligunt: quos Constit. sequitur. Tu si placet, vide Chrysostomum, Homil. 19. in Genes. & Ambros. in cap. ult. lib. 2. de Cain & Abel. Ab hoc Caiani, vel Cainiani potius, quidam hæretici dicti sunt, qui Cain & Judam honorabant. Auctor D. August.

CAINAS, Indiæ fluvius navigabilis, Brachmanarum agrum irrigans. Auctor Plin. lib. 6. cap. 17.

CAIO, āre. Apud veteres erat Cohibere, coercere, compescere. Unde Cai seu Kai in Vet. Gloss. sunt Cancelli. V. Fulg. & Scalig. Auson. Lect. 2. 22. p. 149. Et

CAJATA, æ. f. Fulgent. Contin. Virg. p. 162. Cajata coarctrix ætatis.

CAJATIO, ōnis. f. Puerilis cædes. Ibidem. de singulis V. Scalig. Auson. Lect. 2. 22.

CAIUS, CAIA, Nomina in matrimoniis, quæ per coemptionem fierent usitata: Ubi tu Caius & ego Caia: quibus verbis, ut Plutarchus scribit, quasi pacificitur sibi uxor communem cum viro dominium, & par imperium domi: ac si diceret, Ubi tu es familiæ princeps ac dominus, ecce ego adsum familiæ princeps & domina. Quod & Cicero facete exagitans in Muren. 27. Quia, inquit, in aliquibus libris, exempli causa, id nomen invenerunt, putarunt omnes mulieres, quæ coemptionem facerent, Caias vocari.

CAIUS, [Καῖος] Cognomen fuit apud Romanos, a parentum gaudio sumptum. Est autem trisyllabum apud Martial. lib. 9. 94.

Caius a prima tremebundus luce salutat. Ausonius dissylabum fecit, sect. 1. de Eunomo,

Quis tu? Caius ait. Profertur per G, & notatur per litteram C, quæ in versa Ↄ, mulierem declarat. Auct. Quintil. lib. 1. cap. 13.

Cai, vocativus. Martial. lib. 2. 30.

Quod peto da, Cai: non peto consilium.

Caium tradunt Græci appellatum ab Italis & Tarentinis Mercenarium, aut etiam Rudem hominem, ac plane brutum, quia a γία, quæ terra est, derivetur γίος, & γάϊος. Nam a γάϊα inflectitur γάϊος. unde bos γάϊος dicitur velut colonus. quod si verum est, per G scribi debet & proferri. Cæl. lib. 24. cap. 5.

CAIĀNUS, [Καϊανὸς] Adj. Suet. Tito cap. 1. Insignis annus Caiana nece, i. e. Caligulæ, qui solo prænomine suo Cajus vocabatur, ut C. & L. Cæsares Augusti filii, item Tiberius & Nero, aliique. V. CALIGULA. Stat. lib. 4. Silv. 9. 22. Phaleuc.

Emptum plus minus asse Caiano. Quem assem Caianum dixerit, docet Turneb. Adversf. 20. 32.

CAIŎLUS, i. m. dimin. a Caius, i. e. Puerulus. Stat. 1. Silv. 6. 17. Molles Caioli, Lagunculique. Sed lectio est dubia. V. Gevart. & reliquos Interpp.

C A L

CALA, æ. f. [κάλα] Servius ad 6. Æn. pr. Calas dicebant majores nostri Fustes, quos portabant servi sequentes dominos ad prælium. Unde etiam Calones dicebantur. Nam consuetudo erat militis Romani, ut ipse sibi arma portaret, & vallum. Vallum autem dicebant calam. sic Lucilius,

Scinde calam ut caleas. i. e. O puer, frange, fustes, & fac focum.

CALABRA, æ. f. [καλάβρα] Curia dicebatur, ubi tantum ratio sacrorum gerebatur. Hæc Festus. Macrob. 1. Saturn. cap. 15. Itaque sacrificio a rege & minore pontifice celebrato, idem pontifex calata, id est vocata in Capitolium plebe, juxta curiam Calabram, quæ casæ Romuli proxima est, quot numero dies a Calendis ad Nonas superessent, pronuntiabat. Et paulo post, Hinc & ipsi curiæ, ad quam vocabantur, Calabræ nomen datum est, & classi, quod omnis in eam populus vocaretur.

CALABARRIO, ōnis. vel CALABARRIUNCULUS, i. m. Præco, qui concionem advocat in Curiam Calabram. Hanc vocem fictam a Laberio refert Gellius 16. 7.

CĂLABRĬA, æ. [Καλαβρία] Peninsula, quam veteres Messapiam a duce Messapo: Peucetiam a Peucetio OEnotri fratre dixere. Estque Ora Italiæ, proxima Siciliæ: a qua brevi maris trajectu disjungitur. Vulgo adhuc nomen retinet apud Italos. V. Plin. lib. 3. cap. 11. & Strab. lib. 6. Æstuosa Calabria. Hor. 1. Carm. 31. 5.

Non æstuosæ grata Calabriæ Armenta.

CĂLĂBER, bri. a, um. [Καλαβρὸς] Qui ex Calabria est.
Calabri hospitis Xenia proverbium esse indicat Erasmus, quo usus fit Hor. 1. Epist. 7. 14.

Non, quo more pyris vesci Calaber jubet hospes, &c. Dictum est autem eodem interprete, de Muneribus rusticanis levibusque, & quæ magis onerent accipientem, quam juvent. V. ipsius Chiliad.
Apes Calabræ. Hor. 3. Carm. 16. 33.
Montes Calabri. Ovid. 3. de Arte Am. 409.
Oves Calabræ, pro Eximiis accipiuntur a Columel. 7. 2.
Vellus Calabrum. Pers. 2. Sat. 65.

CALABRĬCUS, a, um. [Καλαβρικὸς] aliud Adj. ut, Calabrica olea. Columel. lib. 12. cap. 49. Veruntamen habetur præcipua in hos usus olea Calabrica: quam quidam propter similitudinem oleastellum vocant.
Calabrica n. pl. apud Hippiatr. Gr. etiam Genus fasciarum vocatur. V. Reines. Var. Lect. 2. 8. p. 189. unde verbum

CALABRICO, āre. Plin. Valer. 3. 13. Lanis involves & calabricabis.

CALABRIX, īcis. f. Spina silvestris, cui tuberes inseruntur. Plin. 17. 10.

CALACHĒNA, [Καλαχηνὴ] Regio quædam est, quam in Assyria collocat Strab. lib. 16. in descriptione Assyriæ. Nomen habet ab urbe Calach, cujus fit mentio 2. Reg. 17. 6.

CALÆNUM, V. CALENUM.

CALAGURINA, vel CALAGURIS, Civitas Hispaniæ in Vasconibus collocata. a Strabone l. 3. Hinc

CALAGURITANI, Qui in ea habitant: quorum alii Fibulacenses cognominantur: alii Nassici. Auct. Plin. lib. 3. cap. 3. V. Harduin. ad loc.

CALĀIS, [Κάλαϊς] Boreæ & Orithyiæ filius, Zethæ frater, quos ambos alatos fuisse poetæ fingunt. V. Ovid. 6. Met. 716. Propert. lib. 1. 20. 26. de Hyla puero,

Hunc duo sectati fratres Aquilonia proles,
Hunc super & Zethes, hunc super & Calais.

Est etiam Calais, Nomen pueri, aut adolescentuli cujusdam alterius apud Hor. 3. Carm. 9. 14.

Me torret face mutua
Thurini Calais filius Ornyti, &c.

Calais gemma. V. CALLAIS.

CALAMAGROSTIS, [καλαμάγρωστις] Graminis genus, foliorum magnitudine ad arundinem pæne accedens, jumenta apud Babylonem, ubi juxta vias copiose nascitur, enecans. Latini Græcorum imitatione Gramen arundinaceum appellant.

CALAMĒTUM, i. n. [καλαμὼν] proprie Locus calamorum: item Fragmenta calamorum & arundinum. Columel. lib. 4. cap. 27. Sic deinde ordinata vineta festinabimus emundare, sarmentisque & calametis liberare. Sed dubia lectio est.

CALAMINÆ, Nympharum sunt quædam insulæ in Thorrhebia palude, seu lacu (quem dici item Nymphæum volunt) quæ tibiarum cantu in ambitum moventur, a calamis sic dictæ. Dicuntur & Saltuares, quoniam in symphoniæ cantu ad ictus modulantium pedum moventur, ut Plinius scribit 2. 95. tametsi has a Calaminis distinguere videtur. Ex Cæl. Rhodig. l. 9. c. 3.

CALAMINTHA, æ. vel CALAMINTHE, es. f. [καλαμίνθη] Species menthæ vel pulegii, quam καλίνθην quoque a Græcis dictam scribit Strabo, l. 8. ubi docet, Lacedæmonem ab Homero dictam καιετάεσσαν, a calaminthæ copia. de qua sic Dioscorides lib. 3. cap. 41. Altera, inquit, calaminthe pulegio similis est, sed major. Quam Silvestre pulegium ideo appellarunt, quod odore ipsum æmuletur, Nepetam Latini vocant, &c.

Nepetam

Nepetam etiam vocat Plinius, cap. 14. lib. 20. quam Galenus lib. 7. Simplicium, cap. 2. Calaminthen appellat. Vulgo *Herba catorum*. V. Plin. 19. 10.

CALAMIS, idis. [καλαμίς] Arundinea vocatur acus, formandis cincinnis aut velamentis comparata, cujus vicem implent modo æreæ vel argenteæ aciculæ. V. Cæl. Rhodig. lib. 18. cap. 10. V. CALAMISTER.

CALAMIS, idis. m. [Κάλαμις] Nomen ſtatuarii, qui equos abſolutos & perfectos effinxit. Ovid. 4. Pont. 1. 33.

Vendicat ut Calamis laudem quos fecit equorum. Hujus meminit Plin. lib. 34. cap. 8. & Quintil. lib. 12. cap. 10.

CALAMISSUS, Oppidum in Locrorum agro, qui cognominantur Ozolæ, de quo Plin. lib. 4. cap. 3.

CALAMISTER, i. m. & CALAMISTRUM, i. n. [καλαμίς, καλλυντρον] Calamiſtrum eſt acus major, quæ calefacta & fronti adhibita intorquet capillos, ait Servius ad 12. Æn. 100. Varro, de L. L. 4. p. 32. ed. tert. Steph. Calamiſtri, quod his calfactis in cinere, capillus ornatur. Cic. Poſt red. in Senat. 15. Non te illius unguentorum odor, non vini anhelitus, non frons calamiſtri notata veſtigiis, in eam cognitionem adducebat?

Calamiſtris inurere, per metaphoram. Cic. de Clar. Orat. 262. De Cæſare dictatore loquens, Atque etiam commentarios quoſdam ſcripſit rerum ſuarum, valde quidem, inquam, probandos: nudi enim ſunt, recti & venuſti, omni ornatu orationis, tanquam veſte, detracto: ſed dum voluit alios habere parata, unde ſumerent, qui vellent ſcribere hiſtoriam: ineptis gratum fortaſſe fecit, qui volent illa calamiſtris inurere, ſanos quidem homines a ſcribendo deterruit. Calamiſtris inurere: volunt illi quidem exornare, ſed dum tentant, nec aſſequuntur quod volunt, videntur quaſi calamiſtris inurere, ut mulieres ſæpe, dum ſe volunt exornare, capillos calamiſtris inurunt. [Inepte. Nihil aliud enim Tullius hac locutione declarare voluit, quam τὸ κακόζηλον in ſupervacui ornatus affectatione. Quomodo & Auguſtus Cæſar id genus affectatæ orationis μυροβρεχεῖς (i. e. unguento madidos) cincinnos appellavit, teſte Suet. vit. cap. 86.

Calamiſtros adhibere, etiam dixit Cic. in Orat. 78. eodem ſenſu, quo Calamiſtris inurere. [Calamiſtrum n. g. habet & Nonius. 15. 27. qui videtur cum Acu crinali confundere.

CALAMISTRĀTUS, Adj. [καλαμιδωτὸς] Cic. Poſt red. in Senat. 12. Cur in helluationibus hujus calamiſtrati ſaltatoris tam eximia virtus tamdiu ceſſavit? Calamiſtrata coma. Cic. pro Sext. 18. Alter unguentis affluens, calamiſtrata coma, deſpiciens conſcios ſtuprorum, ac veteres vexatores ætatulæ ſuæ, &c. conf. Plaut. Aſin. 3. 3. 37.

Quiſnam, iſtuc accredat tibi, cinæde calamiſtrate?

CALAMITAS, CALAMITOSUS. V. CALAMUS.

CALAMITÆ, [καλαμῖται] Ranæ minimæ ſunt, & viridiſſimæ, quæ a quibuſdam Diopetæ vocantur. Sic dictæ, quod inter calamos verſentur. Plin. lib. 31. cap. 7.

CALAMĪTES, Gemma, a Calamo nomen habens, quod plures ſimul junctæ inveniantur. Plin. lib. 37. cap. 10.

CALAMOCHNUS, [καλαμόχνους] V. ADARCA.

CALAMOS, Aſiæ oppidum in ora ſubjecta Libano monti. Plin. lib. 5. cap. 20. At in ora, inquit, Libano ſubjecta, fluvius Magoras: Berytus colonia, quæ Felix Julia appellatur, Leontos oppidum, flumen Lycos, Palæbyblos, flumen Adonis. Oppida Byblos, Botrys, Gigarta, Trieris, Calamos.

CALĂMUS, i. m. [κάλαμος, δόναξ] Frutex aquaticus: qui & Arundo dicitur: quamvis Arundo proprie ſit quæ craſſior ac longior eſt, feriturque ad uſum præcipue vinearum; Calamus, gracilis, tenuiſque, & tibiis fere ac ſcripturæ aptus. Canna major calamo, ſed minor arundine: & ſemper fere ſua ſponte proveniens. Plin. lib. 16. cap. 36. Noſtratibus calamis fungoſior ſubeſt natura, cartilagine bibula, quæ cavo corpore intus, ſuperne tenui inareſcit ligno: fiſſilis, præacuta ſemper acie, geniculata. Cetero gracilitas nodis diſtincta, levi faſtigio tenuatur in cacumina, craſſiore paniculæ coma, neque hac ſupervacua, &c. Calamis Orientis populi bella conficiunt. Plura ibidem de Calamis, toto capite. Fabulam Calami, Mæandri fluvii, filii, qui in arundinales ſive paluſtres calamos verſus, Servius refert ad Virg. 5. Ecl. 48.

Fragiles calami. Virg. 1. Georg. 76.

Lentus in frangendo calamus. In LENTUS.

Paluſtres. Ovid. 1. Met. 706.

Sibila calamorum. Lucret. lib. 5. 1381.

Calamus avenæ. Plin. lib. 6. cap. 30. Pars etiam ore concreto & naribus carens, uno tantum foramine ſpirat, potumque calamis avenæ trahit.

Calamus, pro Fiſtula quam paſtores ex calamis componere ſolebant. Virg. 5. Ecl. 2.

Tu calamos inflare leves, ego dicere verſus. Alio loco, Tenuem avenam & arundinem vocat. V. FISTULA. conf. Barthol. de Tibiis vet. l. 1. c. 4. & l. 3. c. 6.

Arguti calami. Sil. lib. 13.

Curvum calamum legimus apud Catul. 61. 22. Iſ. Voſſ. de Codone explicat calamo affixo.

Diſpares calami ceræ compagine inter ſe juncti. Ovid. 1. Met. 711.

Hiantes calamos labro percurrere. Lucret. lib. 4. 592.

Impari tauros calamo vocavit Sen. Hippol. 3. de Apolline paſtore. Impari calamo, Imparibus calamis, h. e. Diſpari longitudine compactis.

Æquiparare calamis aliquem. i. e. Fiſtulandi arte parem eſſe. Virg. 5. Ecl. 48.

Conjungere cera calamos. Virg. 2. Ecl. 32.

Terere calamo labellum. Virg. 2. Ecl. 34.

Nec te pœniteat calamo triviſſe labellum.

Calamus, metaphorice pro Stilo poëtico. Virg. 1. Ecl. 10.

Ludere quæ vellem calamo permiſit agreſti. V. Serv. ad locum.

Calamus, Virga ad decipiendas aves viſco illini ſolita, quæ & Arundo dicta eſt. Martial. lib. 13. 68.

Galbula decipitur calamis, & retibus ales.

Volucrem calamo ſequi. Sil. lib. 7. De calamo viſcato.

Calamus, Surculus qui ramo inſeritur: Teſſera etiam dicitur. Plin. lib. 17. cap. 14. Quod ſi longius afferantur pomorum calami, rapo infixos optime cuſtodire ſuccum arbitrantur.

Calami, pro Telis & ſpiculis aut ſagittis. Ovid. 8. Met. 30.

Impoſitis calamis patulos ſinuaverat arcus.

Sic Arundo. Moſchus in Amore fugitivo. (v. 21.)

Τοὶ μικροὶ κάλαμοι, τοῖς πολλάκι κηρὶ τιτρώσκει. H. St.

Calamus, a quibuſdam etiam accipitur pro Monili. Pollux certe Calamides a Calamis ſeparat lib. 5. cap. 16. ubi Gualtherus prius vertit Acum, alterum Calamiſtrum. Cælium V. ſupra in CALAMIS.

Calamus, pro Inſtrumento quo ſcribimus, quod ex arundinum culmis fieri ſolebat. Martial. lib. 7. 10.

Cogis me calamo, manuque noſtra
Emendare meos, Pudens, libellos. Cic. 6. Att. 8. Quum inſtituiſſem ad te ſcribere, calamumque ſumpſiſſem, &c.

Calamus ſcriptorius. Celſ. lib. 5. cap. 28. De fiſtulis, & earum generibus.

Rudis calamus ſcriptorius. Celſ. lib. 7. cap. 11. de Ozena. In emendatis codd. Enodis legitur.

Tranſverſo calamo ſignum allinere. Hor. in Arte Poet. 446. Tranſverſo, i. e. In obliquum ducto.

Calamum intingere. V. INTINGO.

Calamus phragmites [κάλαμος φραγμίτης] inter ſimplicia medicamenta numeratur a Galeno, abſtergentemque poſſidet facultatem non paucam, minimeque acrem. Hujus folia viridia moderate perfrigerant: cortex vero combuſtus, digerentis facultatis efficitur, adjunctum habens abſterſorium quiddam, ut exiccet, & excalfaciat. Plura vide apud Galen. lib. 7. Simplic. cap. 3.

Calamus odoratus, [κάλαμος μυρεψικὸς Dioſcoridi] Arundini ſimilis eſt aſpectu, multis geniculatus nodis, caſiæ ſapore, tactu mollis, & quum frangitur, ſciſſilis, intus arenoſus, locum in quo naſcitur ſuaviſſimo replens odore. Provenit in Arabia, India, & in Syria juxta Libanum montem. V. Plin. lib. 12. cap. 22. In officinis appellationem retinet.

CALAMARIUS, a, um. ut, Thecæ calamariæ. Suet. Claud. cap. 35. i. e. In quibus calami ſervantur ad ſcribendum.

Calamarium abſolute Atramentarium, in quo tingitur calamus.

CALAMĬTAS, ătis. [συμφορὰ, λύπη, οἰζὺς] Calamitatem proprie ruſtici grandinem dicunt, quod comminuat calamum, hoc eſt culmum ac ſegetem. Donat. ad illud Ter. Eun. 1. 1. 34. Ipſa egreditur, noſtri fundi calamitas. Proprie Plaut. Caſin. 5. 2. 34.

Profecto hercle non fuit quicquam olerum:
Niſi quicquid erat, calamitas profecto attigerat nunquam. Tranſlate Cic. 3. Verr. 44. Quacunque iter fecit, ejuſmodi fuit, non ut legatus pop. Romani, ſed ut quædam calamitas pervadere videretur. Non potuit Cicero ſignificantius Verris Prætoris furta ac rapinas & injurias exprimere.

Calamitas dicebatur etiam in ſcenicis ludis, Quum fabula exigebatur & explodebatur. Ter. in prol. Hec. 30.

Hecyram ad vos refero, quam mihi per ſilentium
Nunquam agere licitum eſt: ita eam oppreſſit calamitas.
Eam calamitatem veſtra intelligentia
Sedabit. A Græcis πλάσμα dicitur. Budæus.

Calamitas, Miſeria & ærumna. Cæſ. 8. Bell. Gall. 19. Quum interim nulla calamitate victus Correus, excedere prælio, ſilvaſque petere, aut invitantibus noſtris, ad deditionem potuit adduci.

Calamitas in amore. Ter. Heaut. 2. 4. 15.

Ictu aliquo calamitatis pulſa fides de foro. V. ICO.

Atrociſſima calamitas. Paterc. lib. 2. 119. 1.

Communis calamitas. In COMMUNIS.

Inſignis calamitas accidit. Paulus in l. ſi ab arbitro. D. Qui ſatiſd. cog.

Abeſſe calamitatem ab aliquo. Cic. 1. Q. frat. 1.

Accidere calamitatem. Cic. 7. Verr. 105.

Accipere. In ACCIPIO.

Afferre. In AFFERO.

Afficere calamitate. In AFFICIO.

Afflixit hunc calamitas. In AFFLIGO.

Capere calamitatem. In CAPIO.

Depellere ad calamitatem aliquem. Cic. Anteq. iret in exil. 14.

Detrahere alicui. Cic. Poſt redit. ad Quirit. 6.

Ferre calamitatem. Nepos 20. 1. 4. Quam calamitatem ita moderate tulit, &c. i. e. Cæcitatem.

Haurire. Cic. pro Domo, 30.

Importare calamitatem conſervatoribus ſuis. In IMPORTO.

Incidit amori noſtro calamitas. In INCIDO.

Inferre calamitatem civitati. In INFERO.

Inſigniri calamitatibus publicis tempora dicuntur. Suet. Calig. cap. 31.

Levare calamitatem innocentum. In LEVIS.

Liberare calamitate. Cic. His aliquando calamitatibus liberetis.

Machinari calamitatem. Auct. ad Heren. 4. 13.

Progreditur calamitas. Cic. Anteq. iret in exil. 14.

Prohibere calamitate. Cic. pro Lege Manil. 18.

Serpat ne longius calamitas. Cic. Anteq. iret in exil. 14.

Subire calamitatem. Cic. ad Brut. 12.

Tabeſcere in calamitate. Cic. 3. Att. 25.

Tolerare calamitatem. Cic. 4. Fam. 6.

Trahere in calamitatem. Cic. pro Lege Manil. 19.

CALAMITŌSUS, a, um. Adj. [οἰζυρὸς] Quod calamitate lædi ſolet. Proprie apud Plin. lib. 18. cap. 7. Hordeum ex omni frumento minime calamitoſum: quia tollitur antequam triticum occupet rubigo. Sic Calamitoſum cælum. Cato cap. 1. & Loca calamitoſa cap. 35.

Calamitoſus ager cælo & loco. Cic. 2. Agrar. 80. At vero hoc agri Campani vectigal, cum ejuſmodi eſt, ut domi ſit, & omnibus præſidiis oppidorum tegatur: tum neque bellis infeſtum, nec fructibus varium, nec cælo ac loco calamitoſum eſſe ſolet.

Calamitoſus ad perſonas transl. Ærumnoſus eſt, malis calamitatibusque prægravatus, inquit Nonius. Cic. 1. Verr. 70. Honoris ampliſſimi puto eſſe, accuſare improbos: & miſeros, calamitoſoſque defendere.

Calamitoſum, etiam Quod calamitatem infert; ut,

Fama calamitoſa. Cic. pro Cluent.

Fuga calamitoſa patriæ, nobis glorioſa. Cic. 1. de Divin. 59.

Hora calamitoſior. Cic. ad Octav.

Otium calamitoſum. Cic. 5. de Fin. 54.

Prætura calamitoſa Verris. Cic. 6. Verr.

Tempeſtas calamitoſa. Cic. 3. Verr. 96. Vis calamitoſæ tempeſtatis ſi contigerit. Ulp. in l. ex conducto. D. Locati.

CALAMITŌSE, Adv. [οἰζυρῶς] Miſere. Cic. 3. Off. 105. Nam quod aiunt, minima de malis, id eſt, ut turpiter potius, quam calamitoſe: an eſt ullum majus malum turpitudine?

CALAMITO, āre. Calamitoſum reddere. Cathol.

CALANTĪCA, æ. f. [ταινία] Tegmen muliebre quod capiti innectitur. Cic. in Clodium, Tunc, quum vincirentur pedes faſciis, quum calanticam capiti accommodares? Nonius 14. 2. Auſon. Periocha 5. Odyſſ. Quæ calanticam capiti ſuo demtam natanti accommodat. ubi Homer. v. 351.

θεὰ κρήδεμνον ἵλλεν. Vittam h. l. interpres, alias Redimiculum convertit. Alii scribunt Calautica, per u ut Ulpianus. l. 25. §. 10. Dig. de Auro arg. mundo: alii Calatica. Adi Vinet. ad Auson. l. c. qui ex antiquis libris diversas lect. protulit: & Voss. Etym. p. 91. [A Calautica videtur Gallica vox *Calote* petita. Sic & Nonius Merceri exhibet.

CALANUS, i. m. Gymnosophista Indus, qui cum Alexandro Magno colloquutus, eumque sequutus, sese vivum constructa pyra comburi jussit. Hujus disputationem apud Alexandrum, & interitum multis persequutus est Strabo lib. 15. V. & Cic. 2. Tusc. 52. & 1. de Divin. 47.

CALAPIS, V. COLAPIS.

CALĂRIS, Sardiniæ oppidum, ut scribitur a Pomponio lib. 2. cap. 7. cujus etiam meminit Claud. in Bell. Gild. 520.

Urbs Libyam contra, Tyrio fundata potenti,
Tenditur in longum Calaris, tenuemque per undas
Obvia dimittit fracturum flamina collem.

Nunc vulgo *Cagliari*, item *Calari* dicitur. Caralis vocatur a Strab. lib. 5. & Plin. lib. 2. cap. 7. & 8. Carales pl. numero vocat Hirtius Bell. Afr. cap. 98. Quomodo constanter Livius lib. 23. cap. 40. seq. Perinde est utrum Calaris an Caralis vocetur, judice Hard. ad Plin. Plures veterum tamen posteriorem sequuntur scriptionem.

CALARITANI, Sardiniæ populi, ad meridiem siti, quibus Calaris oppidum nomen fecit. Caralitani dicuntur a Plin. loc. cit. & a Cæs. 1. Bell. Civil. 30.

CALARITANUS, a, um. Adj. ut Caralitanum Promontorium Africam spectans, apud Plin. lib. 3. cap. 7. Caralitanum Edit. Hard. Caralitanus ager. apud eundem lib. 27. cap. 6.

CALASIRIES, Ægyptiis præcipui milites dicebantur, quibus id moris erat, ut a nullo doctore, sed a patre solum militiæ præceptis erudirentur. Hæc Alex. ab Alex. lib. 1. cap. 20. His autem, ut idem auctor lib. 6. cap. 22. tradit, præter prædia dabant panis tosti pondera definita, & carnis bubulæ minas singulis: vini vero sextarios quaternos.

CALASSIS, Tunicæ genus, quod Græci καλάσιριν dicunt. Alii dicunt Nodum esse tunicæ muliebris, quo connexa circa cervicem tunica summittitur. Hæc Festus. Perottus Chalassim appellat: dicitque dictam a Laxitate, & a Græcis vocari χαλασαν. Pollux lib. 7. cap. 16. καλάσιριν dicit esse Genus vestis Ægyptiæ & fimbriatæ. Alii legunt Calasiris. V. Pitisc. Lex. & Comment. in Polluc.

CALASTER, tri. m. apud Vitruv. 8. 4. & Rhodig. 10. 55. qui sic dici vult Pueros canoræ vocis. Alii aliter legunt. V. infra CATLASTER. Philander legit Catastos, & interpretatur Servos ex catasta. [In ed. Junt. 1522. Ideoque semper transmarinos catastos emere formosos &c. Sic & reliqui codd. quos vidi. Calastros legit Hermolaus ad Plin. 5. 4. extr.

CALASTICUS, a, um. Adj. Th. Prisc. de Diæta cap. 9. Octav. Horat. 1. 7. & 15. [Vitiose puto, pro Chalasticus, Χαλαστικὸς, q. V. s. l. Quanquam auctor non est ad manus. Neque enim duo sunt, sed unus & idem.

CALATA, V. CALO.

CALĂTHUS, i. m. [κάλαθος] Festus, Calathos Græci, nos dicimus Quasillos. Juxta Porphyrionem, Vas vimineum, in quo mulieres pensa vel tramam revolvunt. Utebantur & ad flores colligendos. Virg. 2. Ecl. 45.

— tibi lilia plenis
Ecce ferunt Nymphæ calathis.

Conf. mox ex Propert.

Calathus Minervæ. Ovid. 4. Fast. 435.

Hæc implet calathos lento de vimine nexos.

Rasiles calathi. Ovid. 9. Epist. 76. i. e. Politi, quasi rasi, quibus puellæ & unguenta & lanas recondunt. [At qui unguenta?

Calathis referre peracta vellera. Juven. 2. Sat. 54.

Vos lanam trahitis, calathisque peracta refertis
Vellera, &c.

Calathus, Vas æreum in quo lac vel, recens caseus, in urbe distrahitur. Virg. 3. Georg. 400.

Quod surgente die mulsere, horisque diurnis,
Nocte premunt: quod jam, tenebris & sole cadente,
Sub lucem exportans calathis adit oppida pastor.

Hæc Servius. [At cur æreum dicat non assequor, vimineum enim istuc vasis genus fuisse dubitare nos non sinit Nemesianus Ecl. v. 33.

Ipse ego nec molli junco, nec vimine lento
Perfeci calathos cogendi lactis in usus.

Calathus, Calix ad sacrificium aptus. Virg. 5. Ecl. 71.

Vina novum fundam calathis Arvisia nectar.

Et Propert. 2. 12. 52. [A forma scilicet Calathi id nomen & poculis impositum. Apud Propertium tamen vimineos Calathos intelligi putem, ut apud eundem 3. 11. 30. Nam quod lapsa de corollis folia, Natare in calathis dicit, id potest etiam de temere sparsis intelligi.

Calathum Hermolaus Turbinem rectum vocat: cui opponitur Meta, i. e. Turbo inversus. Plin. lib. 21. cap. 5. Candor ejus eximius, foliis foris striatis, & ab angustiis in latitudinem paulatim sese laxantibus, effigie calathi.

CALATHISCUS, dimin. [καλαθίσκος] Catull. 65. 319.

Ante pedes autem candentis mollia lanæ
Vellera virgati custodibant calathisci.

V. Petron. cap. 41.

CALATHIĀNA, æ. f. Violæ genus, a calathi figura. Plin. lib. 21. cap. 6. Alii legunt Calthiana. V. Harduin. in loc.

CALATHUSA, [Καλάθουσα] Insula est inter Chersonesum & Samothracen deserta, dicente Plin. lib. 4. cap. 11. Desertis quoque reddantur in hoc sinu, quarum modo inveniri potuerunt nomina, Desticos, Larvos, Cyssiros, Carbrusa, Calathusa, &c. Stephanus vero Calathusam, quam & Calathen vocat, Oppidum esse ait, ad Herculis columnas situm.

CALĀTIA, æ. f. [Καλατία] Oppidum Campaniæ. Liv. 9. 2. Ad Calatiam consules Romanos castraque esse audiebat. Sil. 8. 544.

— nec parvis aberat Calatia muris.

[Corrupte apud Strab. lib. 5. Καλλατηρία Callateria. Nec recte ap. Plin. l. 3. c. 5. Calatiæ pl. numero.

CALATĪNUS, a, um. gentile & possessivum. Liv. lib. 22. cap. ult. Defecere ad Pœnos hi populi, Attellani, Calatini, &c. Eodem lib. cap. 13. Per Allifanum, Calatinumque, & Calenum agrum.

Fuit & Cognomen gentis Atiliæ. A. Atilius Calatinus, ab aratro ad summos honores vocatus, de quo Cic. de Senect. 61. & 2. de Fin. 117.

CALATIS, vel KALLATIS, [Κάλατις, ἢ Κάλλατις] Thraciæ civitas est apud Plin. lib. 4. cap. 11. quæ antea Acervetis vocabatur.

Ex hac civitate ortus fuit Ister poeta, qui de ratione scribendæ tragœdiæ opus insigne conscripsit. Auctor Hermol. ad Plin. 4. 11.

CALATOR, V. CALO.

CALAURĒA, sive CALAURĪA, [Καλαυρεία] est Insula maris Mediterranei, in sinu Argolico, contra Trœzenium. Plin. lib. 4. cap. 12. De qua insula proverbio datus locus, pro Delo Calauria: in mutui beneficii memoria. Fertur enim in fabulis, Neptunum cum Latona permutationem fecisse, & data Delo, Calauriam habitasse. V. Strab. l. 8. Erasmi Chiliadas. Præcipue exilio & letho Demosthenis fuit nobilitata. Ovid. 7. Met. 384.

Inde Calaureæ Latoidos aspicit arva.

CALAURĪTIS, idis. [καλαυρῖτις] Spuma argenti. Diosc. 5. 156.

CALBEI, auctore Festo lib. 3. dicebantur apud veteres Armillæ, quibus triumphantes utebantur, & milites ob virtutem donabantur. Al. scribunt Galbei q. V. s. l.

CALCANEUS, CALCAR. In CALX, pars pedis.

CALCARIUS, CALCATORIUM, CALCATUS. V. CALX, Lapis coctus.

CALCE, apud Strabonem Campaniæ civitas. Sic enim scribit lib. 5. Ultra jam dictas, sunt hæ quoque Campaniæ civitates, quarum mentionem superius fecimus, Calce & Teanum, Sidicinum. Sed pro Κάλην Καλὴς scribendum videtur. V. CALES.

CALCEARIUM, CALCEAMEN, CALCEAMENTUM, CALCEATUS. In CALX, pro Posteriore parte pedis.

CALCEDONIA, In CHALCEDON.

CALCENDIX, Festo, lib. 3. Conchæ genus est. [Locum hunc non reperi, nec legisse me usquam id vocabuli recordor.

CALCEO, as, CALCEOLUS, CALCEUS. In CALX, pro Posteriore parte pedis.

CALCES, Ampullæ plumbeæ. Festus. [Posset Calices legi, sublata distinctione, & de Basi ampullæ intelligi, calicis figura.

CALCHAS, antis. [Κάλχας] fuit Thestoris Trojani filius, augur maximus, qui quum initio belli a Trojanis ad Apollinem Delphicum cum muneribus mitteretur, & responsum haberet, ut dimissis Trojanis, Græcorum sequeretur felicitatem, ab illis gratissime exceptus est. Auctor Pseudo Dares Phrygius cap. 15.

Calchanta, accusativ. Virg. 2. Æn. 122.

Hic Ithacus vatem magno Calchanta tumultu
Protrahit in medios.

V. Sil. 13. 38.

Calchanti templa extructa fuisse docet Strabo lib. 6. In agro Daunio, inquit, circa tumulum, quem Drion nominant, fana monstrantur: unum quidem Calchantis in summo vertice, & cui petentes oracula nigrum immolant arietem, & strata in pelle ejus dormiunt. Alterum Podalirii, &c.

CALCIARIUM, V. CALX, pro Posteriore parte pedis.

CALCIFRAGA, æ. [ἴμπετρον] Herba est in maritimis petris fere nascens, a calculis frangendis ita dicta: de qua V. Plin. lib. 27. cap. 9. & Ruell. lib. 2. cap. 129.

CALCITRO, CALCO. In CALX, pro parte pedis.

CALCŬLUS, i. m. [ψῆφις, ψῆφος] Lapis brevis terræ admistus: sic dictus quod sine molestia sui brevitate calcetur. Virg. 2. Georg. 180.

Tenuis ubi argilla, & dumosis calculus arvis.

Servius.

Cic. 1. de Orat. 261. Quin etiam, ut memoriæ proditum est, conjectis in os calculis, summa voce versus multos uno spiritu pronuntiare consuescebat. De Demosthene.

Calculus, Lapillus in corpore, ex quo maximus cruciatus gignitur. Plin. lib. 11. cap. 37. Sed hominum quibusdam diro cruciatu subinde nascentes calculi, & setarum capillamenta. De his plenius Cels. lib. 7. cap. 26.

Asperi & Spinosi calculi. Idem l. c. Sunt enim quidam non asperi tantummodo, sed spinosi quoque calculi, &c.

Eximere Calculos. Cels. d. l.

Ejicere calculos. Suet. Aug. cap. 80. Calculis demum per urinam ejectis, levabatur.

Calculi, quos Latrones seu latrunculos appellarunt veteres: juniores Scachum vocant, sunt Orbiculi, quibus luditur in alveo. Martial. lib. 14. 17.

Hæc mihi bisseno numeratur tessera puncto,
Calculus hic gemino discolor hoste perit.

V. Gell. lib. 14. cap. 1.

Calculus ducit opus nobile. Petronius cap. 80.

Nomen amicitiæ si quatenus expedit hæret,
Calculus in tabula nobile ducit opus.

Sensus est, Si amicitiam utilitate potius metiri, quam honestate volumus, hominum profecto vita similis erit ludo calculorum: nam in ludo tabulæ sic divisi sunt calculi in duas factiones, ut inter se quidam velut amici sint, quidam hostes; unde Martial. lib. 14. 20.

Gemmeus iste tibi miles & hostis erit.

Quatenus autem utile est ludo, istam calculi amicitiam servant fœderati inter se. Igitur si emolumentis amicitiam ponderamus, putemus exercere calculos in tabula, & eos nobile opus tuendæ amicitiæ ducere. Turneb. Sed aliter Petronium exponere laborant juniores interpretes. q. V.

Alveo quoque & calculis vacasse interdum dicitur. Valer. Max. lib. 8. cap. 8. 2. de Scævola.

Calculi, etiam pro Rationibus accipiuntur: quod lapillis antiqui rationem subducere solerent. Sic in Zenonis constitutione, l. unica. C. ut omn. judic. quum judices multam librar. auri publicis calculis inferre jubentur, Rationes publicas intelligimus, & quum de Errore calculi tractatur. A. Augustinus lib. singul. ad Modestinum.

Calculum reducere, est Immutare factum, cujus te pœniteat, aut vertere consilium rei non satis commode institutæ. Nonius citat Ciceronem in Hortens. Itaque tibi concedo, quod in duodecim scrupis olim, ut calculum reducas, si te alicujus dati pœniteat. Erasm. in Chil.

Ad calculos vocare amicitiam. Cic. de Amicit. 58. Hoc quidem est nimis exigue & exiliter ad calculos vocare amicitiam, ut par sit ratio acceptorum & datorum. V. etiam Voco in VOX.

Imponere calculum. V. IMPONO.

Ponere calculum. Columel. lib. 3. cap. 3. Diligens ratiocinator, calculo posito, videt id genus agricolationis maxime rei familiari conducere.

Ponere calculum cum imperio. Plin. in Paneg. cap. 20. Assuescat Imperator cum imperio calculum ponere: sic exeat, sic redeat, tanquam rationem redditurus, & dicat quid absumpserit &c.

Ponere

Ponere calculum parem. Plin. Epist. 97. lib. 5.
Reverti ad calculos. Cic. 8. Att. 16. Quare nunc saltem ad illos calculos revertamur, quos tum abjecimus, ut, &c. i. e. Etiam nunc rationem habeamus earum rerum, quarum habendam tum non duximus. Budæus.
Subducere calculos. Cic. 2. de Fin. 60. Quid fortes viri? voluptatumne calculis subductis prælium ineunt?
Calculus, pro Tabella quoque judicis, & sententia usurpatur, l. Si actor. C. de appell. l. 4. C. de auctor. præst. sed nusquam elegantius quam a Justiniano in l. Rem non novam. C. de judic. Cui enim, inquit, non est cognitum, antiquos judices non aliter judicialem calculum accepisse, nisi prius sacramentum præstitissent, omnimodo sese cum veritate & legum observatione judicium suscepturos? Significat autem veteres illos judices, qui ante C. Cæsarem ex equestri, aut aliis ordinibus sortito dabantur. A. August.
Et Suffragia calculis notabantur apud Græcos. Hinc,
Adjicere cui album calculum. Plin. 1. Epist. 2. i. e. Probare.
Demittere calculum atrum in urnam. Ovid. 15. Met. 44.
Mittere calculum in urnam. Apul. Met. 10.
Notare diem calculo candidissimo. Plin. lib. 6. Epist. 11. O diem lætum notandumque mihi candidissimo calculo. Solebant Thraces notare dies prosperos & lætos calculo albo in urnam conjecto, infelices vero atro, ut scirent anno exacto, quot & quos dies lætos & tristes habuissent. V. Plin. 7. 40. Martial. lib. 12. 34.

Et si calculus omnis huc & illuc
Diversus, bicolorque digeratur,
Vincet candida turba nigriorem.

Calculum de se permittere Diis. Plin. in Paneg. Eundem autem fere modum habent hi loquendi modi, Mittere in consilium, Censendi potestatem facere, Calculum permittere, Calculum porrigere, Calculum proponere. Ex Budæo.
Causa paucissimorum calculorum, i. e. Non magni momenti, ubi pauci judices vel arbitri. Quintil. lib. 8. 3. p. 682.
Calculus etiam est Ponderis nomen. Excerpta veterum de mensuris, quæ in Gromaticorum scriptorum corpore Rigaltius edidit: Ponderum pars minima Calculus est, constat ex granis ciceris duobus, & apud quosdam siliqua pensante, quæ tribus granis hordei declaratur. Duo calculi Ceratium faciunt.
Calculos Columella pro Sumptu & reditu accipit, quum præcipit ne majorem agrum, quam ratio calculorum patitur, emere velimus. Sic enim ait lib. 1. cap. 3. Sed & agrum paraturis dictum intelligatur, ne majorem quam ratio calculorum patiatur, emere velint.
Calculi, pro Difficultatibus. Plin. lib. 2. Epist. 19. extr. Examina tecum, omnesque quos ego movi in utraque parte calculos, pone. i. e. Difficultates & rationes utrinque expende. Erasm. l. c.
Calculum Ulpianus vocat Rationem impensarum, quas alter ex contrahentibus alteri mutuo debet. l. furti. §. ultim. D. de his qui not. infam.

CALCULARIUS, a, um. Adj. ut Calcularius error. V. Expungere rationes, in EXPUNGO.

CALCULŌSUS, a, um. Adj. Plenus calculis. ut, Calculosa loca. Columel. de Arboribus, cap. 21. Ficum frigoribus ne serito. loca aprica, calculosa, glareosa, interdum & saxosa amat.
Ager calculosus. Columel. lib. 3. cap. 11.
Solum calculosum. Plin. lib. 35. cap. 14.
Homo calculosus, Qui laborat calculo. Plin. lib. 21. cap. 18. Quanquam professus efficacissimum esse adversus calculosos.

CALCŬLO, are. pro Ponere, vel subducere calculum. Prudent. Hymno Laurentii, v. 131. Usus est hoc verbo Sidonius 9. Epist. 7.

CALCULATIO, onis. f. Pro calculi subductione. Cassiod. Var. 1. 10.
Calculatio, quam Lithiasin vocant. Cæl. Aurel. Tard. 4. 5.

CALCULĀTOR, ōris. m. [ψηφιστής] a Calculo, as. Martial. lib. 10. 62.

Nec calculator, nec notarius velox
Majore quisquam circulo coronetur.

Calculator, apud JCtos, est Qui suas operas in rationibus subducendis locabat. Ulp. l. 7. §. 2. D. de operis libert. Nam hujus quoque est ministerium, si forte vel librarius, vel nomenculator, vel calculator sit. Ant. Augustinus lib. singul. ad Modest. l. Spadonem. D. de excus. tutorum, Calculatores, inquit, a calculis ducendis dictos arbitror, non geometras, ut Accursius & Albericus existimant, sed qui rationibus conficiendis adhiberentur. Hæc ille, quem vide.

CALCŬLO, ōnis. m. Idem Sext. Ruf. pr. Breviar. Morem sequutus calculonum. Cellar. tamen Calculatorum exhibuit. q. V.

CALCULARIUS, a, um. ut, Error calcularius. Modestin. JCt.

CALDARIUM, CALDOR, CALDUS. V. CALOR.

CALDIUS, Nomen militari joco fictum. Sueton. in Tiber. cap. 42. In castris tiro etiam tum, propter nimiam vini aviditatem pro Tiberio Biberius, pro Claudio Caldius, pro Nerone Mero dictus est. Qua de Licentia veterum affertur Quintil. lib. 6. cap. 4. [V. Fabric. Bibl. Græc. Vol. 1. p. 171. De Tiberio eadem Victoris Epitome. De ratione tamen τοῦ Caldius fateor mihi non liquere. Neque enim puto a potu Calidæ id tractum.

CALE, es. [Καλή] Civitas est Campaniæ. Nam est in Flaminia, quæ Cale dicitur. Est & in Gallia hoc nomine, quam Sallustius captam a Perpenna commemorat. Hæc Servius in 7. Æn. 728. V. CALES.

CĂLĒDŌNES, seu CALEDONII, Britanniæ populi, qui nunc Scoti, id quod ex Dionis Epitoma novimus, qui in Severo Britanniæ gentes ait præcipuas, Caledonios, & Mæatas, quæ montes incolant asperos, & aquis indigos, & campestria deserta, ac paludtria, sine civitatibus, domibus: agrorum cultu, fructibus tantum & pabulo victitantes. Ubi & plura de institutis & moribus eorum subjicit. Meminit & Cæl. Antiq. lib. 18. cap. 21. & Tacit. in vita Agric.

CALĒDŌNIA, æ. f. Nomen regionis, quam Caledones incolebant. Tac. Agric. cap. 11. Namque rutilæ Caledoniam habitantium comæ, magni artus, Germanicam originem asseverant.

CĂLĒDŌNIUS, a, um. Adj. ut, Caledonia silva, in ea parte Britanniæ fuisse putatur, quæ hodie *Scotia* dicitur, sævissimis olim ursis nobilitata. Martial. lib. de Spect. 7.

Nuda Caledonio sic viscera præbuit urso.

Inde etiam Britanni peculiari epitheto Caledonii dicuntur a Poetis. Idem lib. 10. 44.

Quinte Caledonios Ovidi visure Britannos.

Corripit autem hoc nomen in hac significatione antepenultimam syllabam, secundam vero producit. Apud Græcos enim scribitur per η. Contra, quum Ætoliæ silvam significamus, secunda syllaba per υ, & ubique corripitur, sequens autem producitur, eo quod apud Græcos scribatur per ω. V. plura de hoc suo loco.
Caledonius Oceanus. Valer. Flacc. 1. 8.

CALEFACIO, CALEFACTO, CALESCO. V. CALOR.

CALEGIA, [Καλεγία] Germaniæ urbs Ptolem. Vulgo *Wittemberg*.

CALENA, apud Ptolemæum civitas in Anglia esse creditur, quæ hodie Oxonia appellatur, vulgo *Oxford*.

CALENDÆ, vel KALENDÆ, Græca litt. arum. f. plur. [καλάνδαι, ἱερομηνία] dicuntur Primi dies mensium. Nonius, Calendarum vocabulum proprium Varro complexus est, de Vita Pop. Rom. lib. 1. Itaque calendis calabantur, i. e. Vocabantur, & ab eo calendæ appellatæ, quod est tractum a Græcis, qui καλεῖν vocare dixerunt. Macrob. Sat. 1. 15. Priscis temporibus antequam fasti a Cn. Flavio scriba invitis Patribus in omnium notitiam proderentur, pontifici minori hæc provincia delegabatur, ut novæ Lunæ primum observaret aspectum; visamque regi sacrificulo nuntiaret. Itaque sacrificio a rege & minore pontifice celebrato, idem pontifex, calata, id est vocata in Capitolium plebe, juxta curiam Calabram, quæ casæ Romuli proxima erat, quot numero dies a calendis ad nonas superessent pronuntiabat: & quintanas quidem dicto quinquies verbo καλῶ, septimanas vero septies repetito prædicabat. Verbum autem καλῶ Græcum est, id est, Voco. & hunc diem qui ex iis diebus qui calarentur, primus esset, placuit calendas vocari. Hinc & ipsi curiæ, ad quam vocabantur, Calabræ nomen ductum est. Et paucis interjectis, Ut autem Idus omnes Jovi: ita omnes Calendas Junoni tributas, & Varronis & pontificalis confirmat auctoritas.
Ausoniæ calendæ. Ovid. 1. Fast. 55.

Vendicat Ausonias Junonis cura calendas.

Ausonias calendas vocat poeta, id est Latinas, quia Latinorum sunt propriæ. Calendis enim carent Græci. Unde manavit proverbium, Ad calendas Græcas, i. e. Nunquam: quod ab Augusto institutum est, qui, ut erat faceto ingenio, cum aliquos nunquam soluturos, quod debebant significare vellet, ad calendas Græcas soluturos aiebat. V. Suet. in Vit. cap. 87.
Celeres calendæ, Cito nimis redeuntes. Ovid. de Rem. Amor. 561. conf. Tristes.
Jani calendæ. Stat. 1. Silv. 6. 3. i. e. Mensis Januarii.
Intercalares calendæ. V. INTERCALO.
Jūlēæ calendæ. Ovid. 6. Fast. 797. i. e. Mensis Julii.
Juliæ calendæ. Martial. lib. 12. 32.

O Juliarum dedecus calendarum, &c.

Martiæ calendæ feminis solennes erant. unde Femineæ calendæ a Juven. 9. Sat. 53. dicuntur,

Munera femineis tractas secreta calendis.

Ita enim calendæ Martiæ feminis dicatæ erant, ut Saturnalia viris, quæ mense Decembri agitabantur. Tranquill. in Vespas. cap. 19. Sicut Saturnalibus dabat viris apophoreta, ita & calendis Martiis feminis. Macrob. lib. 1. Saturn. c. 12. de Calendis Martiis loquens, Hoc mense servis cœnas apponebant matronæ, ut domini Saturnalibus. Illæ ut principio anni ad promptum obsequium honore servos invitarent: Hi quia gratiam perfecti operis exolverent. Quo in loco Macrobius de tempore priscorum Romanorum loquitur, qui decem tantum menses habebant. Budæus. Hor. 3. Carm. 8. 1.

Martiis cælebs quid agam calendis?

Tristes calendæ. Hor. 1. Serm. 3. 87. i. e. Quæ debitorem tristem reddunt, quod collocari pecunia & solvi Calendis fœneratoribus solebat, ut & usuræ. Hinc & Martial. lib. 12. 36.

Inderdum aureolos manu crepantes,
Possint ducere qui duas calendas,
Quod nemo, nisi tu Labulle, donat.

conf. CALENDARIUM infra, & EXTRICO s. l.
Ponere pecuniam calendis. Hor. Epod. 2. 70.
Calendæ primæ, secundæ, tertiæ, quintæ, dici putantur a JCtis, pro Uno, duobus, tribus, & quinque mensibus. Cels. l. liber. §. si ita. D. de hæred. instituend. Titius, si intra tertias calendas navis ex Asia venerit, hæres esto.. Ulp. l. 1. §. si qui. D. de verb. oblig. Si ita interrogatus, intra calendas quintas? responderit, Dabo idibus, non obligatur. Martial. lib. 1. 67.

Atque intra, puto, septimas calendas
Mortes hoc tibi quatuor dederunt.

Video tamen Catonem in R. R. Primas calendas dicere, pro Primo die cujusque mensis. cap. 47. & 48. V. Scalig. de Emend. temp. l. 2. p. 186.

CALENDĀLIS, e. Ad calendas pertinens; ut, Tributa calendalia, quasi in strenam solvi solita calendis Januarii. Justin. edict. 13.

CALENDĀRIS, e. Adj. Idem. Sic Junonem Calendarem Laurentes vocarunt, quod ei omnes calendæ dicatæ essent, teste Macrob. 1. Saturn. cap. 15.

CALENDARIUM, seu KALENDARIUM, i. n. Liber fœnebris dicebatur, i. e. In quo scribebantur usuræ in calendas singulas petendæ & exsolvendæ. Senec. de Benef. 7. 10. Quid fœnus, & calendarium & usura, nisi humanæ cupiditatis extra naturam quæsita nomina. Idem Epist. 14. Adjicere illis (divitiis) aliquid studet; dum de incremento cogitat oblitus est usus. Rationes accipit, forum conterit, calendarium versat, fit ex domino procurator. Et Epist. 87. Magnus calendarii liber volvitur. Beneficia in calendario non scribere. Sen. Benef. 1. 2. i. e. Nemo locat beneficia, ut pecuniam, collataque in calendario scribit, ut inoblitus possit reposcere.
Calendarium est etiam Hemerologium, seu Rationarium dierum omnium distributorum per menses unius anni: qui quidem initio per octoadas; postea vero Judæorum more, per hebdomadas ibi fuerunt descripti: quod post tempora Theodosii factum, observavit Scalig. lib. 4. de Emend. Temp. Ceterum Principalis potius, quam Pontificii munus esse Fastos (quæ Calendaria vulgo) corrigere, non ignorarunt ii qui correctioni calendarii a Gregorio XIII. P. M. susceptæ restiterunt, qua de re Thuan. lib. 76. Hist.

CALENDARIUS, i. m. Calendariorum, in quadam inscriptione veteri, quam cum ceteris Adolphus Occo Medicus Augustanus edidit, p. 2. n. 9. mentio fit: quos non alios fuisse existimo, quam qui in Theod. Cod. lib. 12. tit. 11. Calendarii curatores appellantur, & quorum munus

Calendarii Curatio, Arcadio JC. l. 18. §. 2. D. de muneribus & honoribus dicitur. Vetus huc Infcriptio pertinet apud Grut. p. 446. n. 7. CVRATORI CALENDARI. V. Pithœum Adverf. fubfec. 2. 4. & Hen. Noris Cenotaph. Pifan. p. 37.

CALENDARIOGRAPHUS, i. m. Qui calendaria facit.

CALENTUM, Civitas eft ulterioris Hifpaniæ, in qua fiunt lateres, qui ficcati non merguntur in aqua. Sunt enim e terra pumicofa, quum fubigi poteft, utiliffima. Plin. lib. 35. cap. 14.

CALENUM, i. n. [Καληνὸν] ubi fubauditur Oppidum, vel CALES, ium. pl. Urbs Campaniæ, XIV paffuum millibus a Capua diftans, in cujus agro vinum optimum & dulce nafcitur. Plin. lib. 3. cap. 5. Bovillæ, Calatiæ, Cafinum, Calenum. Sic Strabo lib. 5. V. Hor. 4. Carm. 12. 14. & Marcell. Donat. ad Tacit. Ann. 4. 27. & Cic. 7. Att. 11.

CALENUS, a, um. ut, Ager Calenus. Plin. lib. 3. cap. 5. & Vinum Calenum; quod abfolute etiam Calenum Horatio appellatur: qui & Falcem Calenam dixit 1. Carm. 31. 9.

CALENUS Olenus, Hetruriæ celeberrimus vates fuit, qui humano capite a Romanis inter fodiendum invento, miffifque ob id a Senatu legatis, qui percunctarentur quid faciendum cenferet, is præclarum id fortunatumque cernens, interrogatione in fuam gentem transferre tentavit: tranfiiffetque haud dubie fatum in Hetruriam, ni præmoniti a filio vatis legati refpondiffent aliter atque exiftimarat. V. Plin. lib. 28. cap. 2. [Nomen vati Olenus fuit, a Calibus, loco natali, Caleno dicto.

CALEO, V. CALOR.

CALEPIUM, [Καλέπιον] Oppidum in Cenomanis, ad decimum quartum lapidem a Bergomo, Brixiam verfus, ad colles in finiftra parte pofitum: a bonitate vini denominatum.

CALESCO, In CALOR.

CALETI, [Κάλετοι] Straboni inter Galliæ Belgicæ urbes ponuntur. Sic enim fcribit lib. 4. Ceterum Menapiis, ad mare proximi funt Morini & Bellovaci, & Ambiani, & Sueffiones, & Caleti, ufque ad Sequanæ amnis exitum. Hactenus Strabo. Horum quoque meminit Cæf. 2. Bell. Gall. 4. Caleti porro linea vela texunt, auct. Plin. lib. 19. cap. 1. Ptolem. lib. 2. cap. 9. Gefforiacum navale vocat urbem eorum. Vulgo *Calais*. Aliter tamen exiftimat Turnebus, aitque Caletos populos effe in fuperiore Normania ultra Rotomagum ad oftium Sequanæ, quos hodie Caletenfes appellamus, quorum oppida funt Deppa, Portus nuper de Anglis receptus, quem per bellum civile interceperant, Juliobona, quam Villam bonam appellamus: idque fentire videtur Strabo. V. loc. & Cellar. Geogr. Ant. 2. 3. 23.

CALETRANUS, a, um. ut, Caletranus ager, non longe a vadis Volaterranis in Thufcia. Plin. lib. 3. cap. 5. In eadem parte oppidorum veterum nomina retinent agri Cruftumius, Caletranus.

CALIANASSA, & CALIENERA. In CALLIANASSA & CALLIANIRA.

CALICADNUS, In CALYCADNUS.

CALICATUS in CALX lapis.

CALICULUS, In CALIX.

CALIDUS, In CALOR.

CALIENDRUM, i. n. [κάλλυντρον] dicitur ornatus capitis mulierum, five Suppofitus crinis, quem pro naturalibus accipiebant, ut ait Acron in illud Horatii 1. Serm. 8. 47.

— altum Saganæ caliendrum
Excidere atque herbas, atque &c. Alii Operimentum capitis fignificare, & a Græco κάλλυντρον deduci putant. Ufurpatur & ab Arnobio, lib. 6. ad fin. Falciculæ, claves, caliendra, fomites, talaria, &c.

CALĬGA, æ. f. [σκελέα] Tegumentum tibiarum militare, cujus diminutivum eft caligula. A quo militari calceamento Germanici filius Caius Rom. Imperator cognomen fortitus eft, quoniam in exercitu educatus fuit. Aufonius in Monoftichis de ordine Imperatorum,

Cæfar, cognomen Caligæ cui caftra dederunt. Suet. in Calig. cap. 9. Caligulæ cognomen caftrenfi joco traxit, quia manipulario habitu inter milites educabatur. Erant enim milites caligati. Plin. lib. 7. cap. 43. de P. Ventidio, Quanquam Mafurius auctor eft, bis in triumpho ductum: Cicero mulionem caftrenfem fuffaraneum fuiffe: plurimi, juventam inopem in caliga militari toleraffe.

Caliga fpeculatoria. Suet. in Calig. cap. 52. Quo in loco antiquiffima exemplaria fcriptum habent Spiculatoria. Cui lectioni aftipulari videtur doctorum omnium opinio, ut fit Spiculatoria caliga qua utebantur olim Spiculatorii milites. Erat autem ad mediam ufque tibiam, ut antiqua marmora adhuc teftantur, atque ita facta, ut fuperior pars caput quoddam leonis appareret. V. SPECULATOR.

Caligas Epicratis oratoris lafcivi, videtur Cicero accipere pro Oratione lafciviufcula, quum 2. Att. 3. fic fcribit, Valerius abfolutus eft Hortenfio defendente. Id judicium Attilio condonatum putabatur, & Epicratem fufpicor, ut fcribis, lafcivum fuiffe. Etenim mihi ejus caligæ, ut fafciæ cretatæ, non placebant. Ita interpres Bapt. Pius. Longe aliam interpretationem quæ eft Pauli Manutii, V. in DIADEMA.

Caliga Maximini, Proverbium de homine alto & oblongo corpore prædito. Erafmus in Chiliad.

Caliga etiam pro Militia feu Militari profeffione fumitur. Senec. de Brevit. Vitæ cap. 17. Marium caliga dimifit? confulatus exercet. Idem de Benef. 5. 16. Ingratus C. Marius ad confulatum a caliga perductus. Et Infcriptio vetus: C. OPPIO C. T. VEL OMNIBVS OFFICIIS IN CALIGA FVNCTO. Hic in Caliga perinde eft ac fi diceretur in Militia.

CALIGĀTUS, a, um. [σκελεωτὸς] Caligis indutus. Juven. 3. Sat. 322.

— Satyrarum ego, ni pudet illas,
Adjutor gelidos veniam caligatus in agros. i. e. Velut audax miles adjutor fatyrarum veniam, nifi illas mei pudet auxilii.

Caligatus miles, pro Manipulari & gregario. Venuleius in l. De militibus. D. de cuftod. & exhib. reo. Is autem qui exercitum accipit, etiam jus animadvertendi in milites caligatos habet. Ulpianus, De his qui notantur infamia, l. 2. Quod ait Prætor, qui ab exercitu dimiffus erit: Dimiffum accipere debemus militem caligatum, vel, &c. Budæus. V. Suet. Aug. cap. 25. & ibi interpretes.

CALIGARIUS, Adj. ut Caligarius clavus. Plin. lib. 34. cap. 14. Aliud brevitate fola placet, clavifque caligariis, &c. De differentiis ferri. V. Harduin. not. ad Plin. & Briffonii Antiquit. juris felect. 2. 5.

CALIGARIUS, i. m. Caligarum confector. Firmic. lib. 3. cap. 12. Fullones, feu caligarii, five lanarii. Idem lib. 4. cap. 7. Faciet pellarios, coriarios, caligarios, &c. Vetus infcriptio Romæ: Q. LAEVIO. Q. F. TYCHICO CALIGARIO. DE VICO CYPR. NAT. THRAX. DOM. PARTHEN. Spon. Mifc. Erud. Antiq. §. 6. p. 220.

CALIGĀRIS, e. Plin. lib. 9. cap. 18. In quibus pifces omnibus annis Vergiliarum ortu exiftunt fquamis confpicui, crebris atque præacutis, clavorum caligarium effigie.

CALIGULA, æ. f. Diminutiv. V. CALIGA.

C. Cæfar Caligula [Καλιγόλας] Germanici ex Agrippina filius, M. Agrippæ ex Julia Aug. filia nepos, & per hanc Augufti pronepos, pueritiam in caftris exegit, patri in Germanica & Syriaca expeditione comes. Inde reverfus primum in matris, deinde relegata hac in Liviæ proaviæ fuæ, defunctaque ea in aviæ Antoniæ contubernio manfit, donec vigefimo ætatis anno a Tiberio capreas accitus, ut ad fpem fucceffionis admoveretur obfequii & pietatis fimulatione obtinuit. Quo mortuo, vel potius ipfius opera necato, imperium fumma omnium ordinum voluntate adeptus eft. Sed brevi erumpentibus cum principatus licentia naturæ vitiis plane in monftrum degeneravit, ac tyrannide omnibus exofus anno quarto imperii non exacto, duorum tribunorum prætorianorum Caffii Chæreæ & Cornelii Sabini manu in aditu theatri cæfus eft. Hæc ex Suet. qui ipfum non alio quam Caji Cæfaris nomine appellat. Sic & Seneca, Tac. pr. Annal. & paffim omnes. V. Suid. in Γάϊος & Καλλιγόλας.

CALĪGO, ĭnis. f. [γνόφος, ζόφος] Umbra ex fpiffitudine aeris procreata. Virg. 9. Æn. 36.

Quis globus ô cives caligine volvitur atra?

Caligo, quæ vulgo dicitur *Bruine*, *Brouée*, *Brouillard*. Columel. lib. 3. cap. 1. Vites firmi, durique acini, quarum inter caligines uvæ deflorefcunt &c. Idem cap. 2. pr. Quin etiam pruinas, & caliginem, & carbunculum facile propulfat.

Caligo ac tenebræ. Cic. 5. Verr. 177. Illa omnis pecunia latuit in illa caligine ac tenebris, quæ totam remp. tum occupaverant. Idem poft red. in Sen. 5. Poftea vero quam &c. ex fuperioris anni caligine & tenebris, lucem in rep. Kal. Jan. difpicere cœpiftis.

Tetris tenebris & caligine fe Alexandriam perventuros arbitrati funt? Cic. 2. de Lege Agrar. 43.

Atra caligo. Virg. 11. Æn. 876.

Volvitur ad muros caligine turbidus atra Pulvis.

Cæca. Virg. 3. Æn. 203.

Tres adeo incertos cæca caligine foles
Erramus pelago.

Denfa. Virg. 12. Æn. 466.

Nigrans. Sil. lib. 4.

Obfcura. Virg. in Ætna,

Illinc obfcura femper caligine nubes.

Opaca denfus caligine. Ovid. 10. Met. 54. De tramite, ab inferis ad fuperos.

Picea. Virg. 2. Georg. 309. — & ruit atram
Ad cœlum picea craffus caligine nubem.

Spiffa. Ovid. 7. Met. 528.

Subita. Stat. 10. Theb. 140.

Terribilis. Lucret. lib. 6. 852.

Metaphorice. Vide nunc caliginem temporum illorum. Cic. pro Planc. 96.

Quafi per caliginem. h. e. Quafi per nebulam & obfcuram quandam rem. Cic. 12. Philipp. 3. Quod videbam equidem, fed quafi per caliginem. Perftrinxerat aciem animi D. Bruti falus.

Abundare caligine. Ovid. 2. Met. 764.

Difcuffa eft illa caligo, quam, &c. Cic. 12. Philipp. 5.

Inducta caligine terras occuluit Deus. Ovid. 1. Met. 599.

Inducere caliginem alicui, metaphorice. Patercul. lib. 2. 36. 1. Confulatui Ciceronis non mediocre adjecit decus natus eo anno divus Auguftus, omnibus omnium gentium viris magnitudine fua inducturus caliginem. i. e. Eorum gloriam obfcuraturus.

Merfus caligine. Virg. 6. Æn. 267.

Pandere res alta terra, & caligine merfas.

Oborta eft tanta caligo. Suet. Neron. cap. 19.

Tegere terras caligine nox dicitur: ut apud Lucret. lib. 6. 852.

Oculorum caligo. [ἀμαύρωσις] Plin. lib. 18. cap. 13. Oculos purgat, medetur caligini admifto lacte mulierum. Sic fæpiffime alias.

Maris. Stat. 4. Theb. 28.

Mentis cæca caligo. Catul. 62. 207.

Noctis cæca caligo. Lucret. lib. 4. 458.

Plenus caligine. Stat. 2. Theb. 685.

Ipfe vapor craffus Caligo vocatur. Lucret. 5. 294.

Lumina, pendentes lychni, claræque corufcis
Fulguribus pingues multa caligine tedæ, &c. Plin. lib. 6. Epift. 16. de morte avunculi fui: Statim concidit, craffiore caligine fpiritu obftructo.

CALIGINŌSUS, a, um. [ζοφώδης, ζοφοειδής] Adj. ut, Caliginofum cœlum. Cic. 1. Tufc. 43. Ut penetret & dividat omne cœlum hoc, in quo nubes, imbres, ventique coguntur, quod & humidum & caliginofum eft, propter exhalationes terræ.

Nox caliginofa. Hor. 3. Carm. 29. 30.

Prudens futuri temporis exitum
Caliginofa nocte premit deus. i. e. Celat nos deus & ignorare vult futuri temporis exitum.

Stella caliginofa. Cic. 1. de Divin. 130. Nam fi obfcurior & quafi caliginofa ftella extiterit, pingue & concretum effe cœlum. Opponit ibid. Illuftri & perlucidæ.

Tractus caliginofus & pluvius. i. e. Nebulis obnoxius. Plin. 17. 22.

CALIGINĔUS, a, um. Aliud Adj. Gratius in Cynegetico, v. 56.

Vel caligineo laxanda reponito fumo.

CALĪGO, [ἀμβλυώττω, παρορᾶν (?)] āre. Cæcutire.

Nubes caligat. Virg. 2. Æn. 605.

— namque omnem, quæ nunc obducta tuenti
Mortales hebetat vifus tibi, & humida circum
Caligat, nubem eripiam.

Caligant oculi ex fomno. Celf. lib. 2. cap. 7.

Caligare dicuntur amnes. Columel. lib. 1. cap. 5.

Caligare in fole. i. e. In re clariffima cæcutire: apud Quintil. lib. 1. cap. 2. V. Chiliadas Erafmi.

Caligat ad eas res humanum genus. Plin. lib. 30. cap. 1. de origine magicæ

gicæ artis loquens, Ita blandiſſimis, deſideratiſſimiſque promiſſis addidiſſe vires religionis, ad quas maxime etiamnum caligat humanum genus.
Poſteriori ætate active ſignificat Obſcurare, caligine obducere. Pet. Chryſologus Serm. 41. & Serm. 7. 4.

Caligans, Partic. [ἀμβλυώττων] Virg. 4. Georg. 468.
Et caligantem nigra formidine lucum Ingreſſus.
Animo caligante. Plin. lib. 11. cap. 37.
Vide Vertigo oculorum & animi ex Livio. H. St. in VERTO.
Campi caligantes. Stat. 1. Theb. 95. de Inferorum ſede.
Feneſtræ caligantes. Apud Juven. 6. Sat. 31.
Ab effectu, veluti Cæcæ.... Quæ faciunt ut oculi caligent, Quæ vertiginem afferunt. H. St.
Oculi caligantes. Plin. 20. 22.

Caligatio, ōnis. f. [ἀμβλυωπία] Plin. lib. 29. cap. 6. Aquilæ miſto felle cum melle Attico inunguntur nubeculæ, & caligationes, ſuffuſioneſque oculorum.

Caliginans, antis. Idem ac Caligans. Th. Priſc. 1. 19. Caliginantes oculos curare.

Caligŭla. V. CALIGA.

Calim, antiqui dicebant pro Clam, ut Nis pro Nobis, Sam pro Suam, Im pro Eum. Feſtus. [An Um, ut Eccum?

Calingæ, Gentes Indicæ ad mare. Plin. lib. 6. cap. 17. & 19. De quibus rurſum lib. 7. cap. 2. ſic ſcribit, In Calingis ejuſdem Indiæ gente quinquennes concipere fœminas, octavum vitæ annum non excedere.

Calingii, Aſiæ populi, quibus vicina eſt Ampelone Mileſiorum colonia. Plin. lib. 6. cap. 28.

Calingon, Indiæ promontorium, ut tradit Plin. lib. 6. cap. 20.

Calinipaxa, Scytharum oppidum. Plin. lib. 6. cap. 17.

Calinus, Statuarius, cujus meminit Quintil. Calamis legitur apud Quintil. lib. 12. cap. 10. q. V. ſupra.

Caliordi, Populi ſunt in Taurica regione Scythiæ, de quibus Plin. lib. 4. cap. 12.

Calipŏlis, V. CALLIPOLIS.

Calisiva, Medicamentum eſt, de quo Galen. his verbis, Caliſiva fit de lapide, qui affectatim uritur, & eſt viſcidiſſima, quæ eſt recens, & non mundata. Mittitur autem in emplaſtris & in cauſticis. Eſt enim & Ipſa cauſtica, & vires habet acerrimas. V. ipſum Galenum lib. de Simpl. Medicam. [Quo loco?

Calisto, vel **Callisto**, ūs. f. [Καλλιστώ] Lycaonis regis Arcadiæ filia, ſeſe Dianæ comitem addixit. Compreſſa deinde aſtu ab Jove, uteri tumore apparente, dum ſimul lavaret, ab ea repulſa, puerum in ſilvis peperit, quem Arcada nominavit, a quo poſtea dicta eſt Arcadia. Ipſam vero cum accenſa Juno in urſam transfiguraſſet, Juppiter una cum filio inter ſidera collocavit. V. Ovid. 2. Met. Propert. 2. 21. 25.
Calliſto Arcadios erraverat urſa per agros:
Hæc nocturna ſuo ſidere vela regit.
Caliſto Lycaonia. Catull. 64. 66.
Lumina Caliſto juncta Lycaoniæ.
Caliſto, Sidus. Columel. lib. 11. cap. 2. VII Idus Febr. Caliſto ſidus occidit, Favonii ſpirare incipiunt.

Calix, ĭcis. m. [κύλιξ] Genus poculi quo bibimus. Varr. 4. de L. L. Calix, a caldo: quod in eo calda puls apponebatur, & caldum eo bibebant. Feſtus, Calix, quod in eo calidum bibitur. Macrob. lib. 5. Saturn. cap. 21. Cylix (ait) poculi genus eſt. nos una littera immutata, calicem dicimus. Cic. in Piſon. 67. Toreuma nullum, maximi calices.
Amariores calices. Catull. 25. 2. Hic pro vino ponitur, ut ſæpiſſime.
Auratus calix. Propert. lib. 2. 33. 40.
Coronatus calix. Tibul. 2. 5. 98.
Diatreti calices, cælati & tornatiles, qui Toreumata Græco vocabulo dicuntur Salluſtio, Ciceroni, Tranquillo. Budæus.
Fœcundus calix. Hor. 1. Epiſt. 5. 19.
Fœcundi calices quem non fecere diſertum?
Inæquales. Hor. 2. Serm. 6. 68. V. Pitiſc. Lex.
Plebeii. i. e. Viles. Juven. 11. Sat. 145.
Pteroti calices; i. e. Qui duas habent anſas. Plin. 36. 26. Harduinus dicit MSS. Reg. 2. & Colb. 3. habere Petrotos. [Forte Diatretos.
Vitreus calix. Martial. lib. 14. 115. Bayfius, Illi autem qui ab eodem Calices vitrei dicuntur, a Græcis κύλικες ὑάλινοι, verbum e verbo ſcilicet nuncupantur, auctore Julio Polluce.
Impingere alicui calicem. Cic. 3. Tuſc. 44. Quid huic? calix mulſi impingendus eſt, ut plorare deſinat, aut aliquid ejuſmodi. Proverbii ſpecie.
Siccare calices. Hor. 2. Serm. 6. 68. i. e. Ut ait Acron, Ebibere.
Texere calices gemmis. Plin. in procem. lib. 33. Nec hoc ſatis fuit: turba gemmarum potamus, & ſmaragdis teximus calices.
Tractare calicem. Hor. 2. Serm. 4. 79. —ſeu puer unctis
Tractavit calicem manibus, dum furta ligurit.
Calix, Vas in quo legumina & olera coquuntur. Ovid. 5. Faſt. 509.
Stant calices, minor inde fabas, olus alter habebat. V. CRATER.
Calix, non ſolum pro Vaſe a doctiſſimis ponitur, ſed etiam pro Ea tantum vaſis parte quæ humoris capax eſt. Plin. lib. 37. cap. 2. ubi de murrhini pretio agit, Excreſcit in dies ejus rei luxus, murrhino LXXX ſeſtertiis empto, capaci plane ad ſextarios tres calice. Vides ut Calicem murrhini dixerit, Eam partem quæ humorem continere queat? Bayfius.
Calix cochleæ. Plin. lib. 9. cap. 56. Cujus artis gloria in eam magnitudinem perducta eſt, ut LXXX quadrantes caperent ſingularum calices. De cochleis loquitur.
Florum calices; dixit Plin. de roſa, 21. 4. Paullatim rubeſcens dehiſcit ac ſeſe pandit, in calicis medio ſui ſtantis complexa luteos apices: & 21. 5. de lilio Calicem dixit, Quæ eſt depreſſa in medio cavitas, unde ſe folia rotundo ambitu explicant. Sed & Calyces habent nonnulli libri. V. CALYX.
De Calice in aquæductibus V. Pitiſc. Lex.

Calicŭlus, i. m. [κυλίκιον] dimin. Cato cap. 108. Vinum ſi voles experiri duraturum ſit, necne, polentam grandem dimidium acetabuli in caliculum novum indito. Celſus de cucurbitulis loquens lib. 2. cap. 11. Ac ſi cetera defecerunt, caliculus quoque, aut pultarius oris compreſſioris, ei rei commode aptatur.

Calicellus, i. m. Idem. ut, Calicellus paſſi plenus. Oct. Horat. 4.

Calillus tertium demin. forte reſtituendum Horatio. V. CULULLUS.

Calicularis, e. Adj. ut, Herba calicularis, qualis Hyoſcyamos, apud Apul. de Herb. cap. 4.

Calla, Herbæ genus eſt aro ſimile, in arationibus naſcens, uſuſque eoſdem habens quos arum.
Eſt & altera callæ ſpecies, quam Anchuſam nonnulli, alii Rinocliſiam appellant. V. Plin. lib. 27. cap. 9. alii legunt Calſa.

Callæci, V. CALLAICI.

Callæi, [κάλλαιοι] Gallinaceorum barbæ dicuntur, eo quod colorem purpureum, quem κάλλαιον Græci dicunt, imitantur. V. Cæl. Rhod. lib. 11. cap. 16. vel potius Henr. Steph. Theſ. Græc.

Callāĭci, vel **Callæci**, [Καλλαϊκοί] Luſitaniæ populi, Gallis finitimi, dicti quaſi Gallaici, quos ut belliçoſos maxime commendat Strabo lib. 3. [Potius a Calle oppido nomen habere contendunt docti. V. Cellar. Geogr. antiq. 2. 1. 3. V. quæ p. p. notamus.

Callaicus, a, um. Adj. [Καλλαϊκός] Martial. lib. 4. 39.
Nec quæ Callaico linuntur auro.
Brutus Callaicus, ab hoſte Callaico dictus. Ovid. 6. Faſt. 461.
Tum ſibi Callaïco Brutus cognomen ab hoſte
Fecit, & Hiſpanam ſanguine tinxit humum. ubi Callaicum hoſtem pro Hiſpano videtur dixiſſe. [Immo dativus eſt Callaïco. D. Brutus enim Callaïci cognomen triumphale a devictis Callæcis reportavit V. Strab. l. c. Male apud Paterc. 2. 5. Gallæci cognomen meruit, expreſſum. Vel Callaïci enim ſcribendum cum Strabone & Ovidio: Adde Plin. lib. 36. cap. 5. & Denar. vet. quem ad Flori loc. mox cit. adducit Freinshemius: vel fortaſſis Callæcici. Quod pariter vel a gente devicta, ut Iſauricus ab Iſauris, Chaucicus apud Suet. in Claud. c. 24. a Chaucis, &c. vel a nomine regionis ſubactæ, Gallæcia nempe, Ut id apud Flor. l. 2. c. 17. Plin. 4. 20. Sil. 3. 345. ſcribendum eſt, quemadmodum a Germania Germanicus, a Numidia Numidicus, &c. recte formabitur; Et forſan utraque obtinuit appellatio. Ceterum gentile ſine dubio Callæcus, Καλλαϊκός indiviſa diphthongo, quomodo & apud Strab. Plin. &c. & in Liviana Epit. l. 56. pro Gallæcios, ſcripſerim. G littera, contra veterum monumentorum fidem, ex ſequioris ævi conſuetudine aſcita videtur. Hodie enim regio *Gallicia*, populi *Gallegi* vocantur.
Veſtes Callaicæ. Martial. lib. 14. 139.
Jungere neſciſtis nobis, o ſtulte lacernas:
Indueras albas, exue Callaicas. Hæ veſtes erant ab auri colore rutilæ. V. Ferrar. de Re Veſt. 11. 1. 7. alii legunt Callianas.

Callais, idis. [κάλλαϊς] Gemma eſt ex viridi palleſcens, oculi figura extuberans, leviterque adhærens petris, non ut agnata, ſed ut eiſdem appoſita. Naſcitur in finibus Indiæ, amplitudine conſpicua, ſed fiſtuloſa, & ſordium plena. V. plura de hac gemma apud Plin. lib. 37. cap. 8. & 10. Hinc

Callaīnus, a, um. Adj. colorem gemmæ hujus indicans. Callainas vocant e turbido Callaino, inquit Plin. 37. 10. V. Harduin. in locum. Scribitur & Calaïs & Calaïnus.

Callarias, æ. f. Piſcis eſt mari peculiaris, ex Aſellorum genere, ni minor eſſet. V. Plin. lib. 32. cap. ult.

Callateria, V. CALATIA.

Calleo, **Callens**. V. CALLUS.

Callet, Hiſpaniæ oppidum, ſtipendiarium, non liberum, dicente Plin. lib. 3. cap. primo, Stipendiaria, Callet, Calucula, Caſtra gemina, Illipula minor, &c.

Calliades, is. m. Statuarius. Plin. 34. 8. V. Hard.

Callianassa & **Callianira**, [Καλλιάνασσα καὶ Καλλιάνειρα] Duo nympharum marinarum nomina: alterum a bene imperando: alterum a viris honeſtandis dictum.

Calliarus, i. [Καλλίαρος] Locrorum oppidum; ita dictum a Calliaro Odœdoci, & Labnomes filio, ut ex ſententia Hellanici tradit Stephanus. Meminit hujus oppidi & Strab. lib. 9.

Callias, [Καλλίας] Athenienſis Comicus, filius Lyſimachi reſtionis, unde & ipſe cognominatus eſt propterea σχοινίον, teſte Suida. qui & Dramatum ejus indicem exhibet. [Suſpicor σχοινίον i. e. Reſticula, legendum, per ο.
Callias item λακκόπλουτος, quod effoſſo e ciſterna auro Perſico dives factus eſſet, cognominatus, dux Athenienſium nobilis, contra Artaxerxem miſſus. Auctores Suidas & Heſychius. De hoc aliiſque V. Gronov. Obſ. 4. 7.
Callias item Lesbius grammaticus, quem Strabo l. 3. dicit Alcæi, Sapphusque poemata enarraſſe.
Callias Athenienſis, quidam fuit, Hipponici fil. qui per luxum atque libidinem patrimonium abligurierat. In eum vulgaris jocus extitit: Καλλίας πτερορρυεῖ, i. e. Calliæ defluunt pennæ. Ejus meminit Suidas & Athenæus Dipnoſ. 4. & 12. [V. Barl. ad Luciani Tim. p. 105. ed. Græv. Perizon. ad Ælian. V. H. 4. 16. Forſan idem cum priore, qui Elpinicen Miltiadis duxit uxorem. V. Nep. in princ. Vit. Cimon. ibique Commentatt. etſi diſtinguere laborat Gronov.

Calliblephărum, i. n. [καλλιβλέφαρον] Medicamen accommodatum vitiis oculorum, præſertim quum palpebræ cohæreſcunt, & ulcera oculorum male curata ſunt. Medicamentum eſt quo fucantur ornanturque palpebræ. Plin. lib. 23. cap. 4. Nuclei palmarum cremati in fictili novo, cinere loto, ſpodii vicem efficiunt, miſcenturque collyriis, & calliblephara faciunt addito nardo. καλλύνω, venuſto, pulchrifico. βλέφαρον, palpebra, gena, pellis oculos claudens. V. Tertul. de Cult. fem. cap. 10.

Callicia, Herba, qua Pythagoras aquam conglaciari tradidit. V. Plin. lib. 24. cap. 17. pr.

Callĭcles, is. m. [Καλλικλῆς] Statuarius nobilis, cujus meminit Plin. lib. 34. cap. 8. Alterius Calliclis meminit Quintil. lib. 2. cap. 16. ubi hoc ei tribuit: τὸν μέλλοντα ὀρθῶς ῥητορικὸν ἔσεσθαι δίκαιον ἄρα δεῖ εἶναι καὶ ἐπιστήμονα τῶν δικαίων; i. e. Oratorem fieri volentem eximium, juſtum quidem ſeu bonum eſſe oportet, eorumque quæ bona ſunt, gnarum.
Fuit & alius Callicles pictor, cujus meminit Plin. 35. 18.

Callicrătes, is. m. [Καλλικράτης] Artifex, ex ebore formicas, & alia tam parva fecit animalia, ut partes earum cerni non poſſent. Plin. lib. 36. cap. 5. ad finem & 7. 21. Ælian. V. H. 1. 17.

Callicratea, æ. f. Viginti ac novem liberorum genetrix & inter macrobios. Auſon. Epitaph. 34.

Callicratidas, æ. m. Dux & præfectus claſſi Lacedæmoniorum, proximus poſt Lyſandrum. Cic. 1. Off. 109. alii legunt Callicratides.

Callicyrii, vocabantur in Creta, Liberi illi, qui coacti inopia, ſervilia præſtabant, ſicut Syracuſanis Arotæ & Callyrii. V. Alex. ab Alex. lib. 3. cap. 20.

CALLIDUS, CALLIDE, CALLIDITAS. V. CALLUS.

CALLIPLÆA, [καλλιπλαία] Olea sativa. V. Ruell. lib. 1. cap. 104.

CALLIGŌNON, [καλλίγονον] i. n. Herba quæ & Polygonon dicitur. Vulgus *sanguinariam* vocat. Plin. lib. 27. cap. 12. Appellarique a multitudine seminis, aut densitate fruticis calligonon.

CALLIMĂCHUS, i. m. [Καλλίμαχος] Poeta Cyrenæus, filius Batti, discipulus Hermocratis Jasii grammatici, vixit apud Ptolemæum Philadelphum, in Museum accitus, usque ad Evergeten, bibliothecæ regiæ præfectus. [Quod negat Fabric. Bibl. Græc. l. 3. c. 19. q. omnino V.] Omne poematis genus attigit. In adversarium poema acerbissimum, quem ficto nomine Ibin appellat: unde Ovidius nomen & argumentum mutuatus est: edidit, elegias quoque & epigrammata, & hymnos, aliaque complura; quorum tamen minima pars ad nos pervenit. Quæ supersunt, post alios edidit, & quibusdam ineditis auxit, notisque illustravit Anna, Tanaquili Fabri filia: & jam plenis commentariis Ezech. Spanhemius.

Romanum Callimachum seipsum vocat Propert. lib. 4. 1. 64.

Ut nostris tumefacta superbiat Umbria libris,
Umbria Romani patria Callimachi. Innuere vult tantum se esse apud Latinos in scribendis elegiis, quantus apud Græcos fuerit Callimachus.

Callimachus alter sculptor se κατατηξίτεχνον nominari studuit, quasi artis interpolatorem, & qui eam in tenuiorem exquisitioremque disciplinam reduxit: τήκειν enim liquefacere conflareque est. Nam ipse prius lapidem perforavit, minutatimque tractavit. Auctor Pausanias. V. Plin. 34. 8.

Callimachus medicus. Plin. lib. 21. cap. 3. Et apud Græcos quidem de coronis privatim scripsere Mnestheus atque Callimachus medici, quæ nocerent capiti: quoniam & in hoc est aliqua valetudinis portio, odorum vi surrepente fallaciter, scelerata Cleopatræ solertia.

Fuit & Callimachus alius Atheniensium dux, quo tempore prælium adversus Persas apud Marathona factum est. Auctor idem Plin. lib. 35. cap. 8.

CALLIMUS, i. m. [κάλλιμος] Lapis est ex genere aëtitarum, de quo Plin. lib. 37. cap. 21.

CALLINĪCUS, i. m. [Καλλίνικος] Sophista Syrus, vel Arabs, profitebatur Athenis. scripsit de Cacozelia, de Rhetorica ad Cleopatram, de rebus gestis Alexandri, & alia quædam. Auctor Suidas. q. V.

Callinicus etiam Cognomen Seleuci secundi, Syrorum quarti ab Alexandri excessu regis, cui vere, an per derisionem hoc nomen impositum fuerit V. in Vaillantii historia regum Syriæ, ex nummis deducta, p. 52.

Tributum & Herculi id cognomen, teste Suida.

CALLINOUS, [Καλλῖνος Athen.] ut ex Terentiano Rhodig. refert, Poeta fuit, qui primus elegum carmen enuntiasse traditur, licet nonnulli a Naxio quodam Theocle furente, id factitatum esse asseverent. V. Cæl. lib. 9. cap. 3.

CALLION, i. n. [κάλλιον] Herba est, quam aliis nominibus Solanum somniferum, Halicacabum, & Vesicariam appellant. V. Plin. lib. 21. cap. 31.

CALLIONȲMUS, i. m. Genus piscis, cujus fel cicatrices sanat. Plin. lib. 32. cap. 7.

CALLIŎPE, es. f. [Καλλιόπη] Una Musarum, & quidem præstantissima, ut dixit Hesiod. quæ etiam Calliopēa dicitur Ovid. 5. Fast. 80.

Prima sui cœpit Calliopea chori.

Mater Orphei Calliopea. Virg. 4. Ecl. 57.

Orphei Calliopea, Lino formosus Apollo.

Musa callida Calliope. Lucret. lib. 6. 92.

Pia. Martial. lib. 4. 31.

Calliope requies hominum, divumque voluptas. Lucret. lib. 6. 93.

CALLIŎPĪCUS, i. m. [καλλιοπικός] i. e. Excellens cantu, apud Firmicum.

CALLIŎPIUS, i. m. Grammaticus criticus, qui Terentii Comœdias recensuit. & eæ tantum admissæ fuere, quas ille probaret. Ita Jos. Scalig. Opusc. post. Epist. 9. & Frid. Lindenbrog. Observat. Terent. p. 596. extr. & Barthius Adversf. 6. 20. qui hunc Calliopium, non alium, quam Alcuinum fuisse conatur probare. Eugraphius Scholiastes vetus Terentii, ad Andr. extr. Calliopium non criticum & recognitorem fabularum, sed recitatorem sive actorem agnoscit.

CALLIPATIRA, Mulier quædam fuit, quæ quum capitale esse feminis sciret Olympicorum tempore Alpheum amnem transisse, mutatis vestibus gymnastico fefellit habitu. Sed quum id postea rescitum esset, ignotum quidem est Callipatiræ, quod patrem & fratres habuisset olympionicas. Lata vero in reliquum lex est, uti in certamen nudi prodirent gymnastæ. Ex Pausaniæ Eliac. α. Cæl. lib. 14. cap. 15. V. BERENICE.

CALLIPETALON, [καλλιπέταλον] i. n. Herba eadem ac Quinquefolium. Apul. de Herb. cap. 2.

CALLIPHO, Philosophus, qui honestati voluptatem adjunxit. Cic. 3. de Off. 119.

CALLIPHRON, ōnis. m. Saltatoriæ artis magister, qui Epaminondam docuit. Nepos 15. 2. 1.

CALLIPȲDÆ, [Καλλιπίδαι] Scythiæ Europææ populi ad Hypanim fluvium: Solinus Callipodas vocat: Pomponius Mela 2. 1. Callipidas. Eosdem Herodotus in Melpom. Græcoscythas nominat, quod ex Græcis Scythæ facti sint.

CALLĪPĪDES vel CALLIPPIDES, is. m. [Καλλιππίδης] Histrio Tragœdiarum fuit Agesilai tempore, cujus nimium motum in actione veteres reprehendunt. usurpatur proverbialiter pro Tardo & cunctatore. V. Erasm. Chil. Cic. 13. Att. 12. Biennium præteriit, cum ille Callippides assiduo cursu cubitum nullum processerit. [V. Suet. Tiber. cap. 38. Paria de Pericle nescio quo Stadiodromo lib. 2. Anthol. Epig. 9.

CALLIPOLIS, is. f. [Καλλίπολις] Urbs Thraciæ, in extremo Hellesponti, e regione Lampsaci, a quo quadraginta tantum distat stadiis, ut scribit Strab. lib. 13. Plin. lib. 4. cap. 11. Hellespontus septem stadiis Europam ab Asia dividens, quatuor illic inter se contrarias urbes habet, in Europa Calipolin & Seston: In Asia Lampsacum, & Abydon. Hæc porro Calipolis non adeo celebris est atque illa Macedonica, cujus Liv. meminit Decad. 4. [Immo eadem est, ut inspecto loco l. 31. c. 16. apparebit. Sed alterius meminit Ætolicæ Callipoleos l. 36. c. 30. De qua Steph. in Κάλλιπ, ex Polybio. Quæ forsan Καλλιόπολις Ptol. & Callium Pausaniæ. Est item Callipolis Peloponnesi civitas, in tractu Occidentali, non procul ab Araxo promontorio, inter Cyllenen & Patras: cujus meminit Pompon. Mela lib. 2. cap. 3.

Callipolis præterea Insula est maris Ægæi, una Cycladum, quæ notiore nomine Naxus appellatur. Auctor Plin. lib. 4. cap. 12.

CALLIPPUS, [Κάλλιππος] Atheniensis Platonis auditor, interfectus a Syracusanis, quod tyrannidem post Dionysium aggrederetur, Dionemque patriæ liberatorem per proditionem interfecisset. Auctor Suid. Plutarch. in Dione. Hunc Nepos in Dione c. 8. incertum quo auctore Callicratem vocat.

CALLIPYGOS, [Καλλίπυγος] Veneris cognomentum, quod hac ratione illi inditum est: Fuerant agresti cuidam filiæ duæ formosæ, quæ inter se de natium seu clunium pulchritudine certarent, quæ quum in publicam viam venissent, adolescenti cuipiam inde eunti se ostenderunt, ut is judicaret utra esset καλλιπυγοτέρα, id est pulchriorum natium. Juvenis utramque accurate intuens, majorem natu clunium specie præstare pronuntiavit, ejusque simul est amore correptus, & domum reversus rem fratri significavit: qui urbe exiens, ad rem hujusmodi visendam prodiit, similiterque alterius est amore captus. Quare ambo fratres ambas sorores, agrestes puellas, etiam invito patre uxores duxere. Hæ autem mox fortunis affluente, ἱερὸν τῆς Ἀφροδίτης καλλιπύγου, id est templum Veneris pulchriclunis condidere, propterea quod puellæ ipsæ a civibus καλλίπυγοι, hoc est pulchriclunes dicerentur. Ex Athenæo lib. 12. Meminit Alex. ab Alex. lib. 6. cap. 4.

CALLIRHOE, [Καλλιῤῥόη] Lyci crudelissimi tyranni filia fuit, quæ Diomedem liberavit ab insidiis patris, qui hospites omnes immolabat, a quo quum se desertam videret, vitam laqueo finivit. V. Ovid. 9. Met. 414.

Fuit item Callirhoe, Acheloi fluminis filia, quæ Alcmæoni nupsit. V. supra in dictione ALCMÆON.

Callirhoe, Fons Atticæ. Plin. lib. 4. cap. 7. In Attica fontes Cephissia, Larine, Callirhoe enneacrunos. ubi V. Harduin. Est igitur Callirhoe ἐννεάκρουνος dictus, id est cujus aquæductus, vel scaturigines sint novem. Stat. 12. Theb. 629. id eleganter expressit,

Et quos Callirhoe novies errantibus undis Implicat. V. Barth. ad locum.

Est & Callirhoe, Fons ad Edessam. Plin. 5. 24. & Alius in Judæa. Ibid. cap. 16.

CALLIS, is. CALLISCERE. V. In CALLUS.

CALLISTÆA, [καλλιστεῖα] Græci dicunt Selecta quæpiam præmia; sicut Quæ virtutis ergo contribuuntur, vocant Aristæa. Ex Cæl. Rhodig. lib. 11. cap. 17.

CALLISTA, [Καλλίστη] Insula maris Ægæi, una Sporadum, alio nomine Thera appellata. Auctor Plin. lib. 4. cap. 12.

CALLISTHĔNES, is. m. [Καλλισθένης] Olynthius discipulus, & propinquus Aristotelis, unus e comitibus Alexandri, vir ingenio doctrinaque præstans, scripsit historiam, philosophorum secundus a Xenophonte, in qua res Alexandri gestæ continentur. Tandem quasi auctor conjurationis Hermolai, ab Alexandro indignis modis interficitur. Suspectus quoque quod non uti ceteri, adorandum eum putaverit. Justin. lib. 24. & Curt. 8. cap. 5. & 8.

CALLISTO, In CALISTO.

CALLISTRĂTUS, i. m. [Καλλίστρατος] Statuarius. Plin. 34. 8.

Græcus Scriptor alius fuit Callistratus, cujus exstant Icones pulcherrimæ, seu hypotyposes, adjunctæ iconibus Philostrati.

Fuit & JCtus hoc nomine.

Item Atheniensis Orator, apud Nepotem 15. 6. 1. V. Meurs. Bibl. Att. lib. 2.

CALLISTRUTHIÆ, [καλλιστρουθίαι] Ficorum genus omnium frigidissimum. Plin. lib. 15. cap. 18.

CALLISTUS, Libertus fuit Claudii Cæsaris potentissimus, qui ipsum etiam Crassum opibus longe superavit. Hic cœnam Romæ ædificavit, triginta solidis ex onyche columnis fultam. Auctor Plin. lib. 36. cap. 7. & lib. 33. cap. 10.

CALLITHRIX, trĭchis. f. [καλλίθριξ] Species simiæ pulchrum habens crinem. Plin. 8. 54.

Callithrix, Herba, quæ decocta in aqua, humidis ulceribus prodest. Plin. lib. 26. cap. 14. Eadem ac sequens, si credimus Apulejo C. 47.

CALLITRICHON, i. n. [Καλλίτριχον] Herba, ex qua fit sternutamentum. folia sunt lenticulæ similia, caules juncis tenuissimis, radice minima. Nascitur in opacis & humidis, gustatu fervens. Plin. lib. 25. cap. 11. [Hard. exhibet Ex callitriche. Sed alterum nomen retinuit lib. 22. cap. 21.] Dioscorides callitrichon ait appellari, quod nunc polytrichon vocamus, hoc quidem quia multos, illud vero quia pulchros capillos faciat. Species est capillorum Veneris. Ruell. lib. 3. cap. 133.

CALLIXENUS, i. m. [Καλλίξενος] Statuarius nobilis fuit, qui Olympiade centesima quinquagesimaquinta, quo tempore illorum ars revixit, quum antea aliquandiu cessasset, floruit. Ex Plin. lib. 34. cap. 8.

CALLON, [Κάλλων] Statuarius nobilis fuit, qui octogesima septima Olympiade floruit, teste Plin. lib. 34. cap. 8. & Quintil. lib. 12. cap. 10. Alii per simplex L scribunt.

CALLUS, i. m. & CALLUM, i. n. utroque modo dicitur: [τύλη, τύλος] & est Cutis labore viæ in pedibus, aut alio opere in manibus, parteve alia corporis densior facta, cujusmodi est in suis rostro, cervice bovis, animalium plantis pedum. Plin. lib. 9. cap. 35. Sani quidem partus multiplici constant cute, non improprie callum ut existimari corporis possit. Suet. Aug. cap. 80. Sed & callis quibusdam ex prurigine corporis, assiduoque & vehementi strigilis usu, plurifariam concretis, ad impetiginis formam.

Aprugnum callum. Plin. lib. 8. cap. 51. & Plaut. Pœn. 3. 2. 2.

Fistularum callum. Plin. lib. 34. cap. 11.

Foliorum callum. Plin. lib. 16. cap. 24.

Fungorum callum. Plin. lib. 19. cap. 4. ad finem, Fungorum enim callum in ligni arborumque natura diximus.

Purpurarum callum. Plin. lib. 32. cap. 10.

Salis adjecto callo. Plin. lib. 16. cap. 12.

Terræ callum Tubera esse dicit Plin. lib. 19. cap. 2.

Callum, per metaphoram ponitur. unde Callum obducere. Cic. 3. Tusc. 53. Quorum animis diuturna cogitatio callum vetustatis obduxerat. Et 2. Tusc. 36. Ipse labor quasi callum quoddam obducit dolori.

Erodere & exedere callum. Cels. lib. 5. cap. ult. Segm. 12.

CALLŌSUS, a, um. [τυλώδης] Adj. ut, Callosus acinus. Columel. lib. 3. cap. 1. Humido loco sciet non recte mandari fructus, teneri, & amplioris acini, sed callosi & angusti.

Cutis callosior. Plin. lib. 11. cap. 39.
Dextra callosa. Lucan. ad Pison. 17.
Humida callosa quum pinseret hordea dextra.
Olivæ callosæ. Plin. lib. 15. cap. 3.
Oræ callosæ, in ulceribus sunt, quæ vulgo Labra dura dicimus. Celf. lib. 5. cap. 28.
Ova callosa. Hor. 2. Serm. 4. 12.
Longa quibus facies ovis erit, illa memento
Ut succi melioris, & ut magis alba rotundis
Ponere, namque marem cohibent callosa vitellum. V. Torrent. ad locum.
Tunica callosa, sive Membrana oculi. Plin. lib. 11. cap. 37.
Venter avibus callosus. Plin. lib. 11. cap. 37.
Ulcera callosa. Plin. lib. 26. cap. 14.

CALLOSĬTAS, ātis. Scribon. Largus 36. Collyrium quod proprie facit ad aspritudinem palpebrarum & callositatem. V. Non. 466.
Dein, Consuetudo malorum. Tertull. de Testimonio animæ, cap. 5. Exisse hæc in usus communis callositatem. i. e. Consuetudinem, interprete Rigaltio.

CALLOR, ōris. m. Idem apud Cassiodor. 1. Epist. 35.

CALLEO, ui, [πωλόω] ēre. Callis obductum esse. Plin. lib. 11. cap. 37. Antiqui abdomen vocabant, priusquam calleret, incientes occidere non assueti. h. e. In callum durescceret. Plaut. Pseud. 1. 2. 4. Plagis costæ callent.
Callere. [ἐπίστασθαι, εὖ εἰδέναι] significat Scire, hoc est calliditate, quæ est urbana scientia: ut ait Nonius. Hor. de Arte Poët. 274.
Legitimumque sonum digitis callemus & aure. Callemus (inquit Perottus) h. e. Scimus, novimus: quod sicut pes ex longo viæ labore callum facit, ita mens longa experientia facit habitum quendam rerum in quibus versatur. V. Cic. locum in CALLIDUS.
Calleo hanc rem, pro hac re, auctore Nonio. Perf. 4. Sat. 5.
— dicenda, tacendaque calles. Ter. Adel. 4. 1. 17.
Quin tu otiosus es, ego illius sensum pulchre calleo.
Callere jura. Cic. pro Corn. Balb. 32. Ignosco tibi, si neque Pœnorum jura calles.
Fidibus apprime callere. Apul. Florid. p. 358.
Callere ad suum quæstum. Plaut. Truc. 5. 40.
Callere in. Plin. lib. 8. cap. 25. Callent enim in hoc cuncta animalia.
Callere, cum infinitivo. Hor. 4. Carm. 9. 49. — qui deorum
Muneribus sapienter uti,
Duramque callet pauperiem pati. i. e. Ingeniose novit. Acron.

CALLENS, Partic. [εὖ εἰδώς] ut, Callens vaticinandi. Plin. lib. 21. cap. 31. Halicacabi radicem bibunt, qui sunt vaticinandi callentes.
Jus civile callentem familiarem meum adspiciens. Gell. lib. 16. cap. 10. V. Ammian. 16. 12.
Callens linguæ. Gell. lib. 17. cap. 5.

CALLENTER, Adv. Apul. 4. de Asino, p. 150. Quorum satis callenter curiosos adspectus Thrasileon noster impetu minaci frequenter inhibebat.
Callenter. Beroald. in Pr. Commentar. in Suetonium. Reip. Bononiensis habenas jam multos annos adeo callenter regit. Sic & alibi, nec dubito, quin ex aliquo veteri scriptore habeat, ut sæpe talibus utitur ex aliquo vetusto scriptore sumptis. Sic Rarenter dicere, quam Raro mavult, quomodo Eminenter. H. St. Vere conjectasse Henricum ex adscripto loco Appul. apparet, qui in Lugd. desiderabatur.

CALLISCERO, ĕre. Verbum antiquum, Idem quod Calleo. Nonius. 2. 162. Calliscerunt, pro Occalluerunt. Cato de Bell. Carthag. Aures nobis calliscerunt ad injurias. Obsoletum. [Forte Callisserunt legendum.

CALLĬDUS, a, um. [πανοῦργος] Adj. dicitur Qui callum sibi usu artis induxerit, auctore Donato. Cic. 4. Acad. 94. Ego enim, ut agitator callidus, prius quam ad finem veniam, equos sustinebo. Ovid. 6. Met. 576.
Stamina barbarica suspendit callida tela.
Callidus & Demens, contraria. Nepos 4. 3. 1. Non callida sed dementi ratione cogitata patefecit.
Stultus & Callidus, contraria. Ovid. 2. Trist. 500.
Verbaque dat stulto callida nupta viro.
Inter Versutum & Callidum. Cic. 3. de Nat. Deor. 25. Homo sine dubio versutus & callidus. Versutos eos appello, quorum celeriter mens versatur. Callidos autem, quorum tanquam manus opere, sic animus usu concalluit.
Callidus temporum. Tacit. 4. Ann. 33. Igitur ut olim plebe valida, vel quum patres pollerent, noscenda vulgi natura, & quibus modis temperanter haberetur, Senatusque & optimatium ingenia qui maxime perdidicerant, callidi temporum & sapientes credebantur, &c.
Callidus, & tegendis sceleribus obscurus. Tacit. 6. Ann. 24.
Callidus amicus accendendis offensionibus. Tacit. 2. Ann. 57.
Ad quæstum. Plaut. Truc. 2. 4. 62.
Ad rem. Plaut. Epid. 3. 3. 47.
Ad fraudem. Cic. pro Cluent. 183. Quod aut hi qui ad fraudem callidi sunt, non tantum audent, quantum excogitant.
In disputando callidus. Quintil. lib. 12. cap. 2.
Usu callidus. Ovid. 20. Epist. 25.
Non ego natura, nec sum tam callidus usu.
Adulter. Ovid. 1. Amor. 10. 4.
Amor callidus. Ovid. 1. Amor. 2. 6.
Artificium. Cic. 1. Tusc. 47. Quanquam foramina illa quæ patent ad animum a corpore callidissimo artificio natura fabricata est.
Astus. Sen. Troad. 6.
Auceps. Ovid. 11. Met. 73.
Consilium. Cic. 15. Att. 6. Ita per te exoretur, ne quod callidius ineat consilium. Alii Calidius, θερμότερον, quod placet Victor. Ursin. Popmæ &c. V. infra Calidus, in CALOR.
Fraudes. Sen. Hippol. 4.
Judex. Hor. 2. Serm. 7. 101.
Junctura, Arguta compositio. Hor. in Arte Poet. 47.
Dixeris egregie, notum si callida verbum
Reddiderit junctura novum.
Liberalitatem callidam, pro Insidiosa & captatoria dixit Nepos 25. 11. 3.
Lena. Tibul. lib. 1. 5. 48.
Mendacium. Plaut. Most. 3. 1. 136.
Modo callidiore. Lucan. ad Pison. 180.
Navita callidus. Hor. 3. Carm. 24. 40. — horrida callidi
Vincunt æquora navitæ.
Vir callidus, i. e. Qui consilio pollet. Nepos 14. 10. 1.
Callidus de re inanima, cum infinit. Hor. 3. Carm. 11. 4.
Tuque, testudo, resonare septem
Callida nervis.
Compar. Tacit. 2. Hist. 31. 6. Nemo ea tempestate callidior rei militaris.
Superl. Columel. lib. 2. cap. 2. Callidissimus rerum rusticarum.

CALLIDULUS, a, um. dimin. ut, Fraus callidula. Arnob. lib. 2. p. 91.

CALLIDE, Adv. [πανούργως, δεινῶς] Cic. 2. de Fin. Sed omnia callide referentem ad utilitatem.
Accessit callide. Cic. pro Flacc. 2. Bene testem interrogavit, callide accessit, reprehendit.
Callide dicere. Cic. in Orat. 98. Qui in illo subtili & acuto elaboravit, ut callide arguteque diceret, nec quicquam altius cogitaret.
Callide & perite. Cic. 1. de Orat. 48. In his ipsis rebus satis callide versari & perite potest. V. Plaut. Asin. 2. 2. 82. Perf. 4. 1. 7. & Ter. And. 1. 2. 27. Nep. 14. 8. 4. & Tacit. 6. Ann. 37.

CALLIDITAS, ātis. f. [πανουργία] Astutia. Cic. de Arusp. Resp. 19. Quam volumus licet P. C. ipsi nos amemus: tamen nec numero Hispanos, nec robore Gallos, nec calliditate Pœnos, nec artibus Græcos, nec denique, &c. superavimus. Cic. 1. Off. 63. Scientia quæ est remota ab justitia, calliditas potius, quam sapientia est appellanda.
Calliditates, pl. pro Fraudibus. Ter. Heaut. 5. 1. 14. Servi venere in mentem Syri calliditates.
Occulta. Quintil. lib. 2. cap. 5.
O mira calliditate virum! Ovid. 16. Epist. 300.
Stulta calliditas, perverse imitata prudentiam. Cic. 3. Off. 113. videtur Oxymoron.
Lædi calliditate. Ovid. 20. Epist. 126.
Rapere calliditate. pro Callide. Martial. lib. 11. 50.
Nulla est hora tibi, qua non me, Phylli, furentem
Despolies: tanta calliditate rapis.

CALLIS, is. c. [τρίβος] significat Semitam, veluti callo pedum præduratam. Masc. g. frequentius. Virg. 4. Æn. 405.
— prædamque per herbas
Convectant calle angusto. Ubi Servius, Callis est semita tenuior, callo pecorum prædurata. Cic. pro Sext. 12. Italiæ calles, & pastorum stabula præclara cepisset &c.
Ignoti calles. Curt. 4. 16.
Invii calles. Curt. 5. 6.
Occulti. Virg. 9. Æn. 383.
Secreti. Virg. 6. Æn. 443.
Silvestres calles. Curt. 5. 4.
Surgens callis. Perf. 3. Sat. 57.
Surgentem dextro monstravit limite callem. De littera Pythagoræ.
Feminino genere usus est Livius 22. 14. Pecorum modo per æstivos saltus deviasque calles exercitum ducimus. Idem sic frequenter; quod & Nonius 3. 46. notavit.
Calles, Provincia Consulibus olim demandari solita. Scribit enim Suet. in Vita Julii Cæs. 19. provincias minimi negotii silvas & calles decretas Consulibus. Silvæ autem illæ & calles fere in Apulia, & illo Italiæ tractu erant. Tacit. 4. Ann. 27. Et erat in iisdem regionibus Curtius Lupus quæstor, cui provincia, vetere ex more, calles evenerat. Callium autem nomine, Saltuum administrationem significari existimo, in quibus professi pecoris sui capita pecuarii pascebant, scripturamque solvebant. Nam Callis ex eo appellatur, quod pecudum callo calcetur, estque Via a pecore durata: sed & Loca quæ pecudes calcant. Varro, de R. R. 2. 10. pr. Et utrosque, inquit, horum firmiores, qui in callibus versentur, quam eos qui in fundo quotidie ad villam redeant. Turneb. Adv. 3. 22. conf. Pitisc. Lex.
Oppidum Umbriæ hujus nominis etiam fuit ad viam Flaminiam, hodie *Cagli*. V. Græv. ad Cic. 8. Att. 9. p. 780.

CALO, [καλῶ] āre. a verbo Græco καλέω, sive καλῶ deducitur; significat Voco. Calata comitia vocabantur, Quæ pro collegio pontificum haberi solebant, aut regis sacrorum, aut flaminum inaugurandorum causa. Gell. lib. 15. cap. 27. Dicta autem sunt calata, quod calarentur, hoc est vocarentur classes per ordinem. equites enim vocabantur primi: octoginta deinde primæ classis centuriæ peditum vocabantur, atque ita ad infimos ordines perveniebant. Bud. Conf. CALABRA & CALENDÆ.

CALATIO, ōnis. f. i. e. Vocatio. Varr. de L. L. 4. 1. extr. Nec curia calabra sine calatione potest aperiri.

CALĀTOR, ōris. m. [κλητήρ] Festus; Calatores, Servi, ἀπὸ τοῦ καλεῖν, quia semper ob necessitatem servitutis vocari possent. Fortasse legendum, Vocare, in activa significatione. V. p. p. Calones, & Scalig. & Dacer. ad loc. Plaut. Rud. 2. 3. 5. & Merc. 5. 2. 11. Infra Nomenclator in NOMEN. Calator etiam est Minister sacrorum. V. Suet. de Grammat. cap. 12. & Vet. Gloss. Calatores, ἐκβιβασταὶ ἱερέων.

CALATORIUS, a, um. Adj. apud Fabrettum, p. 435. PERMISSV KALATORIO ET FLAMINVM.

CALONES, [καλοπόδια] Calcei ex ligno facti. Fest.

CALO, ōnis. Servus, unde & Calones, a ferendis lignis. Schol. antiq. ad illud Hor. 1. Epist. 14. 42.
— invidet usum
Lignorum, & pecoris tibi calo argutus, & horti. Qui lignum domi non habet, qui it lignatum foras. Lambinus.
Calones, pl. m. [σκευοφόροι] Militum servi, dicti quia ligneas clavas gerebant, quæ Græci κᾶλα vocant. Hæc Festus. Servius, Calones dicuntur, Qui militibus ligna portant. V. CALA. Liv. 3. Bell. Pun. Impedimenta subsequi jussit, calones, lixasque, & invalidos milites vallum ferre. Cic. 3. de Nat. Deor. 11. Eos tu canteriis albis, nullis calonibus obviam Vatieno venisse existimas, &c. Porphyrio in illud Hor. 1. Serm. 2. 44.
Hunc perminxerunt calones. Calones, inquit, dicuntur a Calando, & hoc est quod vocent ad ministerium. Nonnulli a Calendis putant, quod ea die cibaria accipiant. Hactenus Porphyrio. apud quem fortasse legendum, Quod vocentur ad ministerium. [Nihil igitur apud Fest. in Calator mutandum.

CALOBATARIUS, i. m. Græce καλοβάτης, h. e. Grallator, qui ligneis perticis incedit. Ita Nonio 2. 361. Grallatores sunt Calobatarii, ubi corrupte Collobathrarii.

CALOPHANTA, æ. m. [καλοφάντης] Derisor. Plaut. Curc. 4. 1. 2. Calophantam ac sycophantam. Sic pro Halophanta ex MSS. legendum ducunt Pareus in Animadv. & Alciatus Parerg. 7. 4.

CALOPHORI, [καλοφόροι] Servi Cretensium. Scribit Athenæus, apud Cretenses convivantibus duo fuisse destinata cœnacula: unum quod dicerent Andrion: alterum, in quo dormirent hospites, Cœmeterium. In andrio duæ primæ constituebantur mensæ hospitibus destinatæ, proptereaque Xenicæ nuncupatæ, mox sequebantur reliquæ. Servi muneri huic destinati vocabantur Calophori, ab aliis etiam Xylophori, a ferendis lignis. Hæc ille lib. 4. V. & Cæl. Antiq. Lect. lib. 18. cap. 26.

CALOPODIUM, i. n. [καλοπόδιον] Calceamenti genus ex ligno: quod vulgo Soccum, & per diminutionem Socculum vocant. Perottus Hinc proverbium, Calciare omnes uno calopodio: In ineptos & ignaros, qui unam & eandem rem multis accommodant. V. Erasm. in Chiliad. [Immo non Calceamenti genus, sed forma Calcei. V. Henr. Steph. Thes. Græc. & FORMA s. l.

CALOPUS, [καλόπους] Animal Syriæ, juxta Euphratem habitans, austerum ac velox, cornibus longis, quibus arbores dejicere fertur.

CALOR, ōris. m. [θέρμη, ἀλέα, θερμότης, θαλπωρή] Primitivum est, & ab eo derivatur Caleo verbum. Varro tamen Andabatis sic ait, apud Nonium, Aperiendam putat, idque alterum appellamus a calendo calorem, alterum a fervore febrim. Plaut. Mil. Nam mihi nimius calor comburebat gutturem.

Calor a Sole. Cic. 2. de Nat. Deor. 23. Et si est calor a Sole, se opponant.

Æqui calores. Ovid. 2. Met. 134.

Utque ferant æquos & cœlum, & terra calores,
Nec preme, nec summum molire per æthera currum.

Alienus. Quintil. lib. 6. cap. 2.
Aridus. Lucret. lib. 4.
Fervidi. Hor. 3. Carm. 24. 37.
Fluidus. Ovid. 15. Met. 362.

Nonne vides quæcunque mora, fluidoque calore
Corpora tabuerint, in parva animalia verti?

Horrifici. Claud. 2. in 1. Cons. Stil. 24. Calores vocat Iracundiam & bilem.
Juvenili calore Polus inconsideratior. Quintil. lib. 2. cap. 16. ubi Calor ponitur pro Impetu, fervoreque ingenii.
Magnus. Virg. 1. Georg. 190.
Maximis caloribus, & anni tempore gravissimo. Cic. 2. Q. frat. 15.
Occultus. Stat. 2. Achil. 214.

— & occulto virtus infracta calore.

Summissior. Macrob. 7. Saturn. cap. ult.
Vivus. Claud. de Bell. Get. 437.
In vivum calorem revocare. Ovid. 4. Met. 248.
Decedere calori. Virg. 4. Georg. 23.

Vicina invitet decedere ripa calori. Ut æstus possint aquarum vicinitate vitare. Serv.

Dilapsus. Virg. 4. Æn. 705. — omnis & una

Dilapsus calor, atque in ventos vita recessit.

Effœta calore tellus. Lucret. lib. 6. 843.

Quo magis est igitur tellus effœta calore. Sed hic legendum est Vapore, ut patet locum inspicienti: & ita habent alii codices. Effœta, i. e. Spoliata, privata.

Evocare calorem in cutem. Cels. lib. 2. cap. 14.
Excitare calorem alicujus. Lucan. lib. 2. 324.
Frangit se calor. Cic. 1. de Orat. 265. Nunc & Scævola quoniam in Tusculanum ire constituit, paulum requiescet, dum se calor frangat.
Incidit calor menti. Stat. 1. Theb. 3.
Inclusus. Cic. 2. de Nat. Deor. 23. Omne igitur quod vivit, sive animal, sive terra editum, id vivit propter inclusum in eo calorem.
Largitur Sol idem caloris omnibus. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Liquefieri calore. Lucret. lib. 5. 1261.
Meet in pectus, venasque calor. Sen. Med. 10.
Redit calor ossibus. Virg. 3. Georg. 272.
Reliquit ossa calor. Virg. 3. Æn. 308.
Remittere mella dicitur calor, & cogere frigus. Virg. 4. Georg. 36. i. e. Resolvere.
Revocare extinctum calorem. Sen. in Hippol. 3.
Sustinere calorem. Cels. lib. 7. cap. 7.
Sedare molestias calorum. Cic. 2. Off. 13. Tecta vero quibus & frigorum vis pelleretur, & calorum molestiæ sedarentur, unde, &c.
Temperare calores dicuntur venti. Cic. 2. de Nat. Deor. 151. Quorum flatu nimii temperantur calores.
Trahere pariter calorem. Ovid. 11. Met. 305. i. e. Una incipere amare.
Vitandi enim caloris causa Lanuvii tres horas acquieveram. Cic. 13. Att. 34.
Impatiens caloris cera. Ovid. 2. de Arte Am. 60.
Calor, pro Festinatione operis. Virg. 1. Georg. 190.

Magnaque cum magno veniet tritura calore. Ubi Servius, per Calorem, Festinationem operis significat: ut alibi, Fervet opus. Hactenus ille. ut ostendat eo anno, pro Copia frugum, festinatam & studiosam trituram futuram. Licet tamen & de Æstu nimio interpretari, eodem fatente. Eaque interpretatio sine dubio præferenda.

Calor, pro Ardore bellico. Sil. Ital. 1. 549.

Nava rudimenta, & primos in Marte calores. V. Barth. Advers. 7. 15.

CALDOR, ōris. m. Idem quod Calor. Varro de R. R. lib. 3. cap. 9. Evitare item caldorem & frigus oportet. Gell. lib. 19. cap. 4.

CALŌRĬFĬCUS, a, um. Adj. [θερμαντικός] Quod calorem facit: sicut a Frigore, Frigorificus, refrigerandi vim habens. Gell. 17. 8. Oleum calorificum est. Idem ibid. Acetum frigorificum.

CALORIFICO, āre. Mantuanus de Sole,

Cuncta calorificat, populos illuminat omnes.

CALORATUS, a, um. Calidus, calefactus. Apul. 6. p. 182. Primæ juventutis caloratos impetus freno quodam coercendos existimavi. Fulgent. Mythol. 3. 4. extr. Omnis caloratæ juventutis igniculus torpidæ veternositatis algescit senio.

CALĬDUS, a, um. [θερμός, ἀλεεινός] Adj. Cic. 2. de Nat. Deor. 25. Omne quod est calidum & igneum, cietur & agitatur motu suo.
Æstas calida. Sen. in Hippol. 6.
Frigida & Calida, contraria. Ovid. 1. Met. 19.

Frigida pugnabant calidis, humentia siccis.

Consilia calida. Cic. 1. Off. 82. i. e. Præcipitata, & inconsulta. Nonius 4. 76. V. Liv. 22. 24.
Apud Nonium exponitur Ferox & inconsultus. Calida consilia & audacia, Livius lib. 35. ubi male Callida in exemplaribus. Vide indicem in Consilia. H. St. [Locus est notissimus ex cap. 32. Firmatur hæc lectio auctoritate Cic. l. 2. de Inv. 28. Conf. quæ supra in CALLIDUS.
Dies calidi. Plin. lib. 10. cap. 14. Ova celerius excluduntur calidis diebus.
Mendacium calidum, i. e. Subitum, recens ac novum. Plaut. Most. 3. 1. 135.
Pedes calidi, Veloces, citati. Varro, Quum dixisset Vitulus, ecce calidis pedibus quidam navicularius semiultulatus irrupit se in curiam. Nonius. l. c.
Prandium calidum prandere. Plaut. Pœn. 3. 5. 14. i. e. Facere quod sibi sit magno malo futurum: Erasmo interprete.
Rixa calida. Hor. 3. Carm. 27. 70. — abstineto

Dixit irarum, calidæque rixæ.

Sanguis. Virg. 9. Æn. 422.
Sapor calidus, ac vinosus. Plin. lib. 12. cap. 13.
Sideris calidi æstus. Tibull. 2. 1. 47.
Sulfur calidum. Ovid. 1. de Arte Am. 256.
Telum priori cæde calidum. Ovid. 8. Met. 443.
Vapor. Lucret. lib. 3. 127.
Vulnus calidum. Ovid. 5. Met. 137. & 12. 119.
Calidus, Fervens. Virg. 9. Æn. 414. Nonius.
Animis calidus juvenis equus. Virg. 3. Georg. 119.
Calidior, sive ardentior animus. Cic. 1. Tusc. 42. Calidior est enim vel potius ardentior animus, quam est hic aer.
Juventa calidus, i. e. Præcipitis animi propter juventutem. Hor. 3. Carm. 14. 27.
Calidus: Avidus, vel Laboriosus, & in perferendo labore pertinax; vel Studio incensus. ex quo nata sunt hæc loquendi genera, Res calet, & Calfacere aliquem, quæ apud classicos facile reperias. Hor. 2. Epist. 2. 72.

Festinat calidus mulis gerulisque redemptor.

Calida, absolute, Aquam calidam significat. Sen. Epist. 77. Calida subinde suffusa. Apul. Met. 4. p. 145. Calida tumultuario lavacro præparata. V. CALDA paulo post.

CALIDE, Adv. ut Calide agere, i. e. Sine mora. Plaut. Epid. 2. 2. 100. Vide apud Perottum. H. St.

CALDUS, a, um. pro Calidus veteres dixerunt. ut Caldus Sol. Varro 3. de R. R. cap. 2. pr. Comitiis Ædilitiis, quum sole caldo ego & Q. Axius Senator tribulis, suffragium tulissemus.
Calda, pro Aqua calida. Martial. lib. 1. 12.

Jam defecisset portantes calda ministros,
Si non potares Sextiliane merum. Absolute etiam utitur

Plin. 23. 4. Cum pari caldæ mensura.
Calda aqua. Martial. lib. 8. 67.

Caldam poscis aquam, sed nondum frigida venit:
Alget adhuc nudo clausa culina foco.

Calida aqua vendebatur. Vide Dionem p. 444. Par. versu ultimo, & 459. H. St. Res hodie notissima. V. Lud. Nonn. de Re. Cib. l. 4. c. 6. & auctores, quos magno numero adducit Fabric. Bibliogr. Antiquar. cap. 19. Segm. 5.
Scholasticos declamatores quosdam Caldos appellasse, auctor est Seneca Suas. 3. sub finem.
Caldior, pro Calidior. Hor. 1. Serm. 3. 53.

Caldior est, acres inter numeretur opinor. Quanquam Varro 7. de L. L. 39. de Caldius & Caldissimum videtur dubitasse.

CALDARIUS, seu CALIDARIUS, a, um. Adj. Quod ad Caldam, vel Caldationem, ut ita dicam, pertinet. ut Æs Caldarium, ad Ahena caldaria utile, de quo V. in ÆS.
Ahenum. V. in CALDARIUM.
Cella. V. ibid.
Maltha calidaria, qua rimæ explebantur balneorum, apud Pallad. lib. 1. tit. 41.
Fornices. Pontanus, lib. 1. p. 277. de Britannia loquens. H. St. En verba: Quod sit regio maxime frigida, oporteatque non exigua anni parte calidariis agere sub fornicibus.

CALDARIA, æ. f. Olla, ubi aqua calefit. Apul. de Herb. cap. 59. n. 4. In caldaria decoquere. Marcell. Emp. cap. 25. In tosta caldaria commorari. Et Vulg. Interp. 1. Sam. 2. 14. Mittere in caldariam.

CALDARIUM, sive CALIDARIUM, i. n. In balneis caldarium erat locus, in quo calida lavabantur, quemadmodum frigidarium, in quo frigida, & tepidarium, in quo tepida. Perott. Cels. lib. 1. cap. 4. Si in balneum venit, sub veste primum paulum in tepidario insudare, ibi ungi: tum transire in calidarium. ubi sudabit, in solium non descendere, sed multa calida aqua per caput se totum perfundere, &c. V. Tepidarium in TEPIDUS. Vitruv. 5. 10. pr. Ipsa autem caldaria, tepidariaque lumen habeant ab occidente hiberno. Plin. lib. 5. Epist. 6. Cellam caldariam vocat.
Caldarium absol. Ahenum, ex quo aqua calida hauritur, vel in quo aqua igni admovetur. Affertur ex Vitruv. l. c. ubi tamen subauditur vox Ahenum, quam paulo ante apposuit.

CALDARIUS, i. m. Qui calidam præbet. Vet. Gloss. Lat. Græc. Caldarius, θερμοδότης. & in Græco Lat. θερμοφόρος. [Hic Calidæ minister videtur dictus à Juvenale Sat. 5. v. 63. Quanquam potest & θερμοπώλης intelligi, qui vendebat Calidam. V. supra in CALDUS.

CALDAMENTUM, i. n. Marcell. Emp. cap. 5. Caldamentis adhibitis sopiri.

CALEO, ui, [θέρομαι] ēre. est Fervere. Ovid. 2. Met. 410.

— & accepti caluere sub ossibus ignes.

Thure calent aræ. Virg. 1. Æn. 411.
Calent spectacula non modico sole. Martial. lib. 12. 29.

Quamvis non modico caleant spectacula sole, &c.

Calēre & Tepēre eadem posita significatione videntur apud Hor. 1. Carm. 4. 19.

Nec

Nec tenerum Lycidam mirabere: quo calet juventus
Nunc omnis, & mox virgines tepebunt.

Ut calere ignem, nivem esse album &c. Cic. 1. de Fin. 30.

Calere, per translationem, res dicitur, Dum adhuc recens est, eaque adhuc fit. Plaut. Pœn. 4. 2. 92. At enim nihil est, nisi dum calet, hoc agitur. [Quod alias dicitur Dum ferrum in igne est. utitur Seneca de Morte Claudii.

Calere res dicitur aliter. Cic. 3. Verr. 66. Posteaquam satis calere res Rubrio visa est, quæso, inquit Philodame, cur, &c. h. e. Ubi vidit eos inflammatos & accensos multa compotatione. Ubi opportunum jam esse vidit. Bud.

Calere etiam dicuntur, Quos molestissimis rebus perturbatos inexplicabilis agitat cogitatio. Animus enim æque curis exercetur, ut labore corpus. Et quoniam animi sedes est in cerebro, quo pertinent fere omnes venæ: animo affecto quasi repercussus commovetur sanguis, & sanguinis motum consequitur calor. Cic. 7. Att. 19. Hæc velim explices, & me juves consilio: etsi teipsum istic jam calere puto: sed tamen, quantum poteris. Jam calere: jam habere quod de teipso cogites, solicitum de statu rerum tuarum, quia videas urbem a Pompeio sine præsidio relictam Cæsari patêre. Sic etiam dicimus Æstuare.

Calere, In agendis rebus acriter versari. Cic. 15. Att. 6. Quæris an ego, quum omnes caleant, ignaviter aliquid faciam.

Aures nostræ calent illius criminibus. V. AURIS.

Bella calent Veneris. Tibull. lib. 1. 10. 55.

Causa meliore calere. Ovid. 3. Sabin. 6. Amore scil. licito.

Crimen caluit re recenti. Cic. pro Cn. Planc. 55. Illud vero crimen de nummis, quos in circo Flaminio deprehensos esse dixisti, caluit re recenti: nunc in causa refrixit. neque enim qui illi nummi fuerint, nec quæ tribus, nec qui divisor, ostenderis. Bud. sic exponit: *Cela eust esté bon a dire sur le champ, ou à l'heure du faict: mais maintenant il ne sembleroit point bon. Il eust esté bon quil l'eust poursuivi à l'heure: mais maintenant c'est battre à froid.* Metaphora a metallis sumpta liquatis & concretis, vel candentibus & frigidis.

Cupidine laudis calere. Ovid. 8. Met. 300.
Lecta manus juvenum caluere cupidine laudis.

Dolor calet. Stat. 3. Theb. 383.

Femina aliqua calere. Hor. 4. Carm. 11. 33. Conf. Puella.

Judicia calere dixit Cic. 4. Att. 16. Sed omnes absolventur, nec posthac quisquam damnabitur, nisi qui hominem occiderit. Hoc tamen agitur severius. Itaque judicia calent, &c. i. e. Exercentur judicia magna diligentia.

Morbo mentis aliquo calere. Hor. 2. Serm. 3. 80. Alludit ad Febris calorem.

Puellâ caluisse. Ovid. 3. Amor. 6. 83.

Ora rabie calent. Valer. 3. Argon. 216.

Os tibi calet. Plaut. Rud. 5. 2. 39.

Calere dicuntur etiam rumores. Cic. 8. Fam. 1. Nam illi rumores de comitiis Transpadanorum, Cumarum tenus caluerunt. i. e. Auditi sunt crebri.

Studio scribendi calere. Hor. 2. Epist. 1. 180.

Sudor per membra calet. Claud. in Conf. Prob. & Olyb. 117.

Sudore belli calere. Stat. 8. Theb. 7.

Virtus mero calet. Hor. 3. Carm. 21. 12. Al. Incaluisse ab Incalesco. videtur & hoc certe a Calesco.

Calere, pro Desiderare, cum Infinit. Stat. 4. Theb. 261. Arma, tubas audire calens &c.

Caletur, imperf. Plaut. Truc. 1. 1. 46. Quum caletur maxime.

CALENS, Partic. [θερμὸς] ut, Juvenile calens, Qui juvenum more animo est paulo ardentiore. Stat. 2. Silv. 2. 137.

Calentes adhuc ab recenti pugna. i. e. Feroces. Liv. 25. 39.

Currus cæde calentes. Lucret. lib. 3. 643. & 5. 1312.

Favilla. Hor. 2. Carm. 6. 22.

Foci. Ovid. 8. Met. 671. Nisi potius Epulæ calentes. V. loc.

Sulfur. Ovid. 14. Met. 86.

Terras alio calentes sole mutamus. Hor. 2. Carm. 16. 18.

Amore calentes. Ovid. 3. de Arte Am. 571.

CALENTER, Adv. Idem. apud Apuleium. [Nisi est Callenter. q. V.

CALITŪRUS, a, um. Partic. [ἐσόμενος θερμὸς] Ovid. 13. Met. 590.
— diesque
Des mihi sacrificos, caliturasque ignibus aras.

CALEFĂCIO, & CALFĂCIO, ēci, actum, [θερμαίνω, θέρω] ĕre. Calidum reddere. Cic. 2. de Nat. Deor. 130. Partim ad calfaciendum corpus igni adhibito.

Igne focum calfacere. Ovid. 4. Fast. 698.

Sanguine calefecit amnes. Claud. de Bell. Get. 515.

Ventus calefecit omnia. Lucret. lib. 6. 686.

Calefacere, ad animum transfertur: ut, Calefacere aliquem. Cic. 3. Q. frat. 2. Eodem die Gabinium ad populum luculente calefecerat Memmius. i. e. Vexarat, exagitarat.

Calface hominem, i. e. Vehementer commove. Cic. 16. Fam. 18. [Cupiditatem innuit conductoris incendendam, apposito alio conductore.

Forum aleatorium calfecimus, i. e. Multum lusimus, multo talorum jactu quasi calidum reddidimus. Suet. August. cap. 71. V. Pitisc. ad locum.

CALEFACTUS, a, um. Partic. [θερμανθεὶς] Ovid. in Ibin, 46. Petit
Nondum calfacti velitis hasta solum. i. e. Nondum furentis, & omnino irati. V. Salvagn.

Vino calefacta Venus. Claud. de Bell. Gild. v. 182.

CALEFACTIO, ōnis. f. ut, Calefactiones thermarum. Hermogen. in l. 1. D. De muneribus & honoribus.

Calefactio publici balnei. Arcadius in l. Munerum. 2. §. Inter personalia. D. de muneribus & honoribus.

CALFACTUS, ûs. m. [θερμασμὸς] Plin. lib. 29. cap. 3. Cibo quot modis juvent, notum est, quum transmeent faucium tumorem, calfactuque obiter foveant. De ovis loquitur.

CALEFACTO, [θερμαίνω] āre. frequent. Hor. 2. Epist. 2. 169. — emptis
Sub noctem gelidam lignis calefactat ahenum. Et Plaut. Rud. 2. 3. 80. Aquam calefactat ut lavemus.

Virgis calefactabere. Pass. Plaut. Cas. 2. 6. 48.

CALEFACTORIUS, a, um. ut, Acopium calefactorium. Plin. Val. 1. 38. conf. Th. Prisc. de Diæta cap. 10.

CALEFACTORIUM, i. n. Hypocaustum.

CALEFĪO, [θερμαίνομαι] ĕri. Calidum fieri. Cic. 2. Att. 3. Balneum calefieri jubebo.

Aquam calefieri. Plaut. Epid. 5. 1. 48. Jumentum calefieri exercerique posset. Nepos 18. 5. 4. V. Plaut. Pers. 1. 3. 25. & 30.

CALESCO, [ἐκθέρομαι] ĕre. Calidum fieri. Ter. Eun. 1. 2. 5. Accede ad ignem hunc, jam calesces plus satis.

Ignes calescunt. Ovid. 2. Met. 410.

Unda calescit. Ovid. 15. Met. 310.

Flamma propiore calesco. Ovid. 18. Epist. 177.

Ventus mobilitate calescit. Lucret. lib. 6. 279.

CALOS LIMEN, [Καλὸς λιμὴν] i. e. Bonus portus, ita Græci nominarunt a re scilicet, ut solent frequentissime: Scythiæ Europææ portus est in Euxino super Tauricos. Auct. Pomp. Mela lib. 2.

CALPAR, [κάλπις] Vinum novum, quod ex dolio demitur sacrificii causa ante quam gustetur. Jovi enim prius sua vina libabant, quæ appellabant festa Vinalia. Calpar genus vasis fictilis. Hæc Fest. lib. 3.

Calpar, nomine antiquo Dolium. Varro de Vita Pop. Rom. lib. 1. Quod ante quam nomen dolii prolatum esset, quum etiam id genus vasorum calpar diceretur, id vinum calpar appellatum. Nonius. [Forte, Vinum calpare, Adjective. Et apud Fest. quoque Calpare vinum &c.

CALPAS, Bithyniæ portus est propeRhebam velRhesum &Sangarium fluvios. Auctor Plin. lib. 6. cap. 1. Straboni tamen Amnis est: sic enim scribit lib. 12. Inter Calcedonem & Heracliam multi amnes fluunt, e quibus est Psillis, & Calpas, & Sangarius. [Idem Fluvii, portus & oppidi nomen, ad ostium nempe fluvii siti.

CALPE, es. f. [Κάλπη] Hispaniæ mons, circuitu non magnus, altitudine ingens, oppositus Abylæ monti Africæ. V. ABYLA.

Calpe nunc vocatur *Gibaltar*, vel (ut quidam proferunt) *Gibraltar*. Est autem *Gibel* lingua Arabica, id quod Mons Latina. Olivarius in Melam.

Vasta Calpe. Sen. OEth. 7.

Calpe, [κάλπη] Genus quoddam equis certandi in sacris certaminibus exerceri solitum, de quo sic Cæl. ubi de Synoride & Celete mentionem fecit: Accesserunt alia duo Calpa & Apena. Calpa trahebatur equa, sed ita ut extremum cursum anabatæ, hoc est sessores ipsi desiliendo, apprehensis manu habenis, perficerent. Hæc ille lib. 21. cap. 31. ex Pausan. Eliac. α. Meminit & Alex. ab Alex. lib. 5. cap. 8. Hesychio Calpis. V. Henr. Steph. Thes. Gr.

Calpes, pl. Galeæ militum. Isidor. Gloss.

CALPURNIA Gens Romana nobilissima, licet Plebeja. Plutarchus Calpurniam gentem & nominis & generis originem a Calpo Numæ regis filio accepisse in Numa tradit: quod idem Festus lib. 3. scribit: & ad Pisonem his verbis ostendit Lucan. 15.
— nam quid memorare necesse est
Ut domus a Calpo nomen Calpurnia ducat? Quum igitur antiquissima sit hujus gentis & regia origo, a Patriciis ad plebem descivisse Calpurnios, ut plerosque alios, existimare licet. Hujus gentis familiæ præcipuæ duæ sunt: una Pisonum, altera eorum qui Frugi appellati sunt. V. PISONES. [Atqui iidem sunt Frugi, qui Pisones. V. Fulv. Ursin. Sic & Qui Bestiæ cognominantur in eadem gente nihilominus Pisones, ut L. Calpurnius Piso Bestia, Consul cum P. Cornelio Scipione Nasica, A. U. C. 642. qui pecunia corruptus rem adversus Jugurtham male gessit. Huic, ut nonnulli putant, a M. Cæcilio accusatore objectum est, quod uxores suas dormientes interemisset. Plin. lib. 27. cap. 2. Cassiodor. Valer. lib. 1. cap. 8. 11. Sallust. in Jugurth. cap. 27. seq.

Alius L. Calpurnius Piso, cujus disciplinæ militaris severitatem & abstinentiæ laudem, in bello adversus fugitivos in Sicilia gesto prædicat Val. Max. 2. 7. 9. & 4. 3. 10.

M. Calpurnius Flamma, quum Trib. militum in Sicilia esset, coronam gramineam, quæ & Obsidionalis vocatur, adeptus est, qua nulla fuit nobilior in majestate populi terrarum principis, præmiisque gloriæ, quod universum pop. Ro. exercitum, cum A. Atilio Calatino cos. circa Camariensem saltum angustiis clausum, obsidione liberaverat. teste Plinio lib. 22. cap. 3. & 6. ubi Hard. V. & Schott. ad Vict. de Vir. Ill. cap. 39.

Calpurnius Lanarius, cujus meminit Cic. 3. Offic. 66. Valer. 8. 2. 1. in proverbium abiisse videtur, de Indoctis, stupidis, bardis. Hieronymus in epistola ad Augustinum de Rufino, Misit mihi temeritate solita, sua maledicta, Calpurnius cognomento Lanarius. Auct. Turneb. Adv. 20. 13.

T. Calpurnius Siculus, bucolici carminis scriptor. V. Crinit. de Poet. Lat. cap. 83. & Voss. de iisdem cap. 4.

De M. Calpurnio Bibulo cos. dictum est in BIBULUS. Alios brevitatis gratia omittimus. Sunt qui cum adspiratione Calphurnius scribunt, sed aliter in denariis antiquis.

Calpurnia, Mulier fuit importunissima, quæ sexus sui verecundiæ oblita, per seipsam causas egit, adeoque molestam se judicibus præbuit, ut occasionem dederit edicti, quo cautum est, Ne mulieri in posterum causas agere liceret. [Ex Cæl. Rhod. 13. 33. Qui vellem & auctorem indicasset. Silentio certe hoc exemplum muliebris audaciæ præterit Valer. lib. 8. cap. 3. de Mulierib. quæ causas egerunt. Vereor ne deceptus vitiosa lectione l. 1. §. Sexum D. de Postul. pro Carfania, Calphurnia forsan reposuerit, cum ex Val. legendum sit Ↄ. i. e. Caja Afrania, de qua dictum f. l. De Calpurnia Uxore C. Julii Cæsaris V. Suet. Cæsar. cap. 21. & 81. Valer. 1. 7. 2.

CALPURNIUS, a, um. Adj. ut, Lex Calpurnia, Domus Calpurnia. Lucan. ad Calp. Pis. v. 15. & Familia Calpurnia. Cic. in Pison. 53.

CALTHA, vel CALTA, æ. [κάλθη] est Viola coloris albi. Plin. lib. 21. cap. 6. Proxima ei caltha est, concolori amplitudine. Vincit numero foliorum marinam quinque folia non excedentem: eadem odore superatur. Est enim gravis caltha. Ruel. lib. 2. cap. 129. Caltha, Autumnalis viola est amplitudine calathianæ, colore luteo, folio multiplici, odore gravi, nec ei quam appellant scopam regiam leviore. Virg. 2. Ecl. 50. eam luteolo cecinit colore tinctam, nec Plinius ab eo dissentit. Porro a Caltha Calthula vestis genus dicitur, ut a Croci similitudine, Crocotula. Facile putaverim eam esse quam vocant officinæ *calendam* vel *calendulam*, quasi dicant caltham vel calthulam. nam ea Autumno fusius emicat colore

 luteo,

luteo, folio multiplici, odore suaviter gravi. flos item colore luteo non incleganti inficit, aut crocato. Verum certo statui non potest, quum aliis scorpioides ab similitudine feminis, aliis leontopodium esse putetur. Scio tamen calendulam quæ vulgo dicitur *Soisia*, non esse Dioscoridis heliotropium, nec magnum, nec parvum. Hactenus Ruellius. Turneb. Adv. 19. 22. Se in antiquo lexico reperisse scribit Caltham esse Buphtalmon, cujus luteum esse florem omnibus fere constat. Gloss. Lat. Gr. Calta βούφθαλμον.

CALTHŬLA, vel CALTULA, æ. [κάλθιον] Vestis, a calthæ colore. Plaut. Epid. 2. 2. 47.

Tunicam rallam, tunicam spissam, linteolum cæsicium,
Indusiatam, patagiatam, caltulam, aut crocotulam.

Calthulam, Varro de Vita Pop. Rom. lib. 1. Palliolum breve voluit haberi. Non. 16. 4. Julius medicus Castulam legit. Sic & Mercer. V. loc.

CALTHULARIUS, i. m. Qui calthulas conficit. Calthularios nonnulli reponi volunt pro Carinariis in Plaut. Aul. 3. 5. 36.

CALVA, æ. f. [κράνιον] Superior pars capitis. Martial. lib. 12. 45.

Nudæ tempora, verticemque calvæ.

Calva, pro Calvaria. Liv. 23. 24. Galli L. Posthumii calvam auro cælavere, idque sacrum vas iis erat, quo solennibus libarent, &c.

CALVARIA, æ. [βρέγμα] Moles illa ossium capitis, in qua continetur cerebrum. Ammiano 27. 4. Os capitis cavum. Cels. lib. 8. cap. 1. Igitur Calvaria incipit, ex interiore parte concava, extrinsecus gibba, utrinque lævis, & qua cerebri membranam contegit, & qua cute capillum gignente contegitur. Eaque simplex ab occipitio & temporibus, duplex usque in verticem a fronte est. Ossaque ejus ab exterioribus dura, ab interioribus quibus inter se connectuntur, molliora sunt. Interque ea venæ discurrunt, quas his alimentum subministrare credibile est: raro autem calvaria solida sine futuris est.

Interfecti calvaria. Plin. 28. 1. Artemon calvaria interfecti, neque cremati, propinavit aquam &c.

Viri senis astaphis calvaria, ἀνδρὸς γέροντος ἀσταφὶς τὸ κρανίον, proverb. de invalidis senum viribus. V. Chiliad. conf. Tertull. Carm. adv. Marc. 3. 196.

CALVARIUM, i. n. & plur. Calvaria. Versus Ennii sunt ab Apuleio in priore Apologia p. 299. citati,

Polypus Corcyræ, calvaria pinguia Atarnæ,
Purpura, muriculi, mures, dulces quoque echini.

Quo loco Turnebus, Adv. 21. 21. Legi, inquit, in Gellio manuscripto, Cephalæaque Atarnæ: quæ, ut opinor, Ennius Calvaria appellat. sunt autem Salsamenta e capite thynni. Nam illic cetariæ erant, nisi quis Cephali pulpas intelligat: quod non arbitror. Verius omnino sit apud Ennium Calvaria marina esse, quorum apud Apuleium ipsum mentio est.

CALVARIOLA, æ. f. Parvus caliculus instar minoris Calvariæ. Vetus Interpres Juvenal. Sat. 5. v. 48. Calices fractos sive Calvariolas componere. Sed in codd. Mss. est Caldariolas. quod contra du Fresne defendit Schurzfl.

CALVASTER, CALVATUS, CALVENA, CALVEO, CALVITIES, &c. V. post seq. dict.

CALVUS, a, um. Adj. [φαλακρὸς, ἀνάτριχος] proprie Qui calvam crinibus nudam habet. Suet. in Cæs. cap. 51.

Urbani servate uxores, mœchum calvum adducimus.

Calvus proprie fit natura, interdum tamen pro Tonso accipitur. Plaut. in Amph. 1. 1. vers. ult.

Quod ille faciat Jupiter,
Ut ego hodie raso capite calvus capiam pileum.

Venus Calva, ab eventu culta a Romanis. nam urbe a Gallis occupata, obsessi in Capitolio Romani, quum ex mulierum capillis tormenta fecissent, ædem Veneri Calvæ consecrarunt. Lactant. de Fals. Relig. 1. 20. 27. Veget. lib. 4. de Re Milit. cap. 9. V. Serv. ad 1. Æn. 724.

Calvus sæpissime substantive ponitur, ut Calvus comatus, apud Martial. lib. 10. 83.

Calvo turpius est nihil comato. Rursus lib. 1. 40.
Calvus quum fueris, eris comatus.

Apte dicetur in eum, qui veris bonis nudus, ascititiis se venditat. Veluti si quis indoctus aliena pro suis ederet: aut si quis dissimulet esse se quod est, veluti si senex assuto galericulo, aut tinctis capillis affectet videri juvenis: si deformis, adhibito succo velit haberi formosa. V. Casaub. ad Pers. p. 100.

A calvo ad calvum. Suet. in Caligul. cap. 27. Quum ad saginam ferarum muneri præparatarum carius pecudes compararentur, ex noxiis laniandos adnotavit: & custodiarum seriem recognoscens, nullius inspecto elogio, stans tantummodo intra porticum mediam, a calvo ad calvum duci imperavit. Proverbialis (ait Beroaldus) hæc est loquutio, qua significatur jussisse Caligulam, ad supplicium duci custodias indifferenter, & nullo habito discrimine delictorum. Quum enim recognosceret custodias, duo forte aderant calvi, alter in summo, alter in imo, ut inter duos calvos omnes custodiæ continerentur. Tunc Caligula stans in porticu, in qua agebatur recognitio carcerariorum, jussit ut carnifices ducerent ad supplicium custodias omnes, incipiendo ab uno calvo, qui erat primus, & eundo ad alterum calvum qui erat novissimus. Et ita indifferenter omnes dediti sunt supplicio capitali, citra considerationem ullam & pensitationem qui plus qui minus deliquisset, & nunquid omnes pœna capitis forent puniendi. Hujus rei auctor est Dion apud Græcos scriptor luculentus. Hæc ille.

Calvum vellis, Proverbium in eos jactari solitum, qui nihil proficiunt & frustra operando fatigantur, quasi ad id operam dent quod fieri potis non est. Alex. ab Alex. lib. 5. cap. 15.

Calvus, Ro. gentis Liciniæ cognomen. Ex qua familia est Calvus nobilis poëta. Fuit ille æqualis & amicus Catulli, ad quem sic scribit in epigr. 14. pr.

Ni te plus oculis meis amarem,
Jucundissime Calve, &c. & Horat. 1. Serm. 10. 19.
Nil præter Calvum & doctus cantare Catullum.

De Calvo Oratore V. Quint. 10. 1. p. 917. De aliis conf. Pitisc. Lex.

CALVASTER, [ἀναφαλαντίας] Propemodum Calvus. unde Recalvaster. q. V.

CALVITIUM, i. n. [φαλάκρωμα, φαλακρότης] Vitium illud quo quis calvam crinibus nudam habet. Cic. 3. Tusc. 62. Proinde stultissimum regem in luctu capillum sibi evellere, quasi calvitio mœror levaretur.

Calvitii deformitatem. Suet. Cæs. cap. 45.

Calvitium loci. Transl. Columel. lib. 4. cap. 29.

CALVITIES, ēi. f. Idem quod Calvitium. Petron. Sat. cap. 108. Superciliorum æqualis cum fronte calvities.

CALVĬTAS, ātis. f. Deceptio, fraus. Ulpian. Dig. lib. 17. t. 1. l. 29. §. 5. ut vult Haloand. V. CALVO, ĕre.

CALVEO, vi, [φαλακρὸς εἰμι] ēre. Calvum esse. Plin. lib. 11. cap. 37. Et quædam animalium naturaliter calvent, sicut struthiocameli, & corvi aquatici. Hinc

CALVESCO, [φαλακρόομαι] ĕre. Calvum fieri: quum capilli ultro decidunt, tam de hominibus, quam de brutis, & inanimatis dicitur. Plin. lib. 10. cap. 29. Proprium his calvescere omnibus annis, quum feruntur rapa. De picis loquitur. Columel. lib. 4. cap. 33. Propter quæ sæpe novella castaneta calvescunt.

Calvescunt colla bubus. Columel. lib. 6. cap. 14. extr. Potior tamen ratio est custodiendi ne nascantur, neve colla calvescant. Quæ non aliter glabra fiunt, nisi cum &c.

CALVEFIO, [φαλακρόομαι] ĕri. Calvum fieri. Varr. de R. R. lib. 1. cap. 37. Ego ista etiam, inquit Agrasius, non solum in ovibus tondendis, sed in meo capillo a patre acceptum servo, ne decrescente luna tondens calvefiam. Emendati codices habent, Calvus fiam.

CALVENA, a Calvitio nomen fictum. Cic. 14. Att. 5. Calvena moleste fert se suspectum esse Bruto. i. e. Matius, Cæsaris olim familiaris, calvus, quem ob id Madarum etiam vocat lib. eodem, Epist. 2. Altera epistola de Madaro scripta. Calvus enim Græce μαδαρός. Eundem vocat Phalacroma, id est Calvitium, lib. eod. Epist. 2. Habes igitur φαλάκρωμα inimicissimum otii, id est Bruti. Sensus est: Habes quid Matius mecum locutus est.

CALVO, āre. Calvum facere. a quo Decalvo & Recalvo: primum significat Valde calvo: secundum Ab anteriore capitis parte calvo. Calep. sine auctore. Hinc tamen Partic.

CALVATUS, a, um. ut, Calvata a vite vinea. Cato R.R. cap. 33. Vict. ex Mss. Calva. Attamen Plin. lib. 17. cap. 22. Si vinea ab vite calvata erit. Calvatam vineam vocant, in qua vites quidem sint, verum paucæ, raræque, ut in calvitio capilli.

CALVO, vi, [ἐξαπατῶ, in vet. Gloss.] ĕre. Priscian. lib. 10. fol. 125. a. Ald. In vo, u loco consonantis posita in l quidem desinente penultima, o extremam in i convertunt, & faciunt præteritum, ut solvo solvi, volvo volvi, calvo calvi. Unde Sallust. in 3. historiarum infinitum passivi protulit. Contra ille calvi ratus. Calvi, pro Decipi. & p. p. Sic debet etiam Calvi Calutum facere, quod tamen in usu non inveni. & puto Calumniam ex hoc esse derivatum.

CALVOR, ĕris. [σκιπεδίζω] vi. depon. Frustrari, decipere. Tractum a Calvis mimis, (sive ut alia habent exemplaria militibus) quod sint omnibus frustratui. Plaut. Cas. 2. 2. 4. Ubi domi sola sum, sopor manus calvitur. Pacuvius Medo, Sentio, pater, te vocis calvi similitudine. sed quid conspicio? num me lactans calvitur ætas? Hæc & plura Nonius. 1. 20. Caius, de Significat. Verb. Si calvitur, & moretur, & frustretur. Inde & Calumniatores appellati sunt, qui per fraudem & frustrationem alios vexarent litibus, Inde & Cavillatio dicta est. Hactenus Caius, interpretans versum illum ex XII TAB. Si calvitur, pedemve struit, manum endo jacito. Qui locus corrupte legitur apud Festum Pompeium. Lex fallenti & fugitanti manum injici licere vult.

CALVISIUS nomen gentis Ro. Inde

CALVISIANUS, a, um. ut, Actio Calvisiana appellatur, Quæ patrono datur ad revocanda ea quæ in fraudem ejus libertus alienavit. l. 16. §. Idem scribit. D. de petit. hæred.

CALUMNIA, æ. f. [συκοφαντία] est proprie Alicujus in litibus per fraudem & frustrationem vexatio. Nonius, 4. 74. Calumnia est malitiosa & mendax infamatio. V. infra. Cic. 1. Off. 33. Existunt etiam sæpe injuriæ calumnia quadam, & nimis callida, sed malitiosa juris interpretatione.

Calumnia quid significet, videtur Cic. declarare his verbis in Sallust. 3. Sed est quædam calumnia, quam unusquisque nostrûm testante animo suo fert de eo qui falsum crimen bonis objectat.

Litium calumniæ. Cic. pro Milon. 75.

Religionis calumnia. Cic. 1. Fam. 1. Senatus religionis calumniam, non religione, sed malevolentia, & illius regiæ largitionis invidia comprobat. Ubi est Malitiosa inventio, sive allegatio falsa ad rem impediendam per speciem religionis inducta.

Ignominia calumniæ. Cic. pro Cluent. 86. Nec elabi alio accusatore poterat Albius, nec sine ignominia calumniæ relinquere accusationem Cluentius?

Indignitas calumniæ. Quintil. 6. 1.

Proximus calumniæ. Sallust. in Cic. 3. Qui vero nil poterat, is erat calumniæ proximus.

Fiscales calumnias. Suet. Domit. cap. 9. i. e. Delationes falsas, adversus cives pro fisco intentatas. V. FISCUS.

Calumnia jejuna. In JEJUNUM.

Manifestæ calumniæ est. Quintil. lib. 1. cap. 5.

Acerbissima ministra avaritiæ calumnia. Cic. 1. Q. frat. 1.

Adhibere calumniam. Cic. pro Domo sua, Illud in primis, nequa calumnia, nequa fraus, nequis dolus adhibeatur.

Coercetur calumnia. Cic. 4. Acad. 65. Nam si in minimis rebus pertinacia reprehenditur, calumnia etiam coercetur.

Calumniam contundere. In CONTUNDO.

Damnari de calumnia. Gell. 14. 2. Ex quibus omnibus si nulla re probaretur, dimitti jam se oportere, & adversarium de calumnia damnari.

Effugere calumniam. Cic. 2. de Nat. Deor. 20. Atque hæc quum uberius disputantur, & fusius, ut mihi est in animo facere, facilius effugiunt Academicorum calumniam.

Eximere tempus calumnia. Cic. 4. Att. 3. Metellus calumnia, dicendi tempus exemit, adjuvante Oppio, &c.

Extrahere rem calumniis. Cic. 1. Fam. 4. Res ab adversariis nostris extracta est variis calumniis.

Ferre calumniam. Cic. 8. Fam. 8. Scito C. Sempronium Rufum, mel ac delicias tuas, calumniam maximo plausu tulisse. i. e. Calumniosum quiddam & astutum dolosumque excogitasse, attulisse, & obtinuisse fortasse: quod tum fecit Rufus, qui accusatorem suum postulavit lege Plotia, ut hoc extraordinario reo causam non diceret. Turneb. Calumniæ damnatum Gronov. exponit, q. V.

Imponere calumniæ personam alicui. In IMPONO.

Intendere animum calumniis rapinisque. Suet. Neron. cap. 32.

Instruere calumniam alicui. V. INSTRUO.

Jurare calumniam in aliquem, est Accusatorum, quos prius quam audirentur, jurare oportebat se calumniæ causa ad accusandum non venisse. Cic. 8. Fam. 8. Nam de divinatione Appius, quum calumniam jurasset, contendere ausus non est, Pilioque cessit.

Obte-

Obterere. In OBTERO.
Petere aliquid per calumniam, malitiamque. Cic. 4. Verr. 66.
Reprimere calumnias. Suet. Domit. cap. 9.
Calumnia, Calliditas. Cic. de Rep. lib. 2. Ut Carneadi respondeatis, qui sæpe optimas causas ingenii calumnia ludificari solet.
Timoris calumniam dixit Cic. 6. Fam. 7. pro Timore, qui sibi fingit, quæ non sunt vera.
Calumniæ, quam Græci διαβολὴν nominant, & Impudentiæ aras Athenienses consecrasse, testis est Theophrastus apud Diogenianum. Hanc autem quemadmodum effinxerit Apelles, vide apud Lucianum in dialogo qui inscribitur, De non calumniæ temere credendo, & quæ diximus supra in dictione ANTIPHILUS. [Calumnia Latine loquentibus non est διαβολὴ, sive, ut Nonius definit, Malitiosa & mendax infamatio, vel Sermo ad detrahendum alterius existimationi pertinens, ut vulgo usurpant: Verum potius Συκοφαντία, Falsa Postulatio seu Accusatio in judicio, vel Malitiosa juris interpretatio, uti Cic. explicuit, quod genus nequitiæ Galli *Chicane* vocant, ubi quis sciens falsum pro vero defendit, unde & ad Sophismata seu Cavillationes disputantium transfertur, sicut & Græcum συκοφαντίας vocabulum. de quo Henr. Steph. Thes. Græc. adi. Et hanc significationem retinent omnia derivata. V. & l. 1. D. ad S. C. Turpil. & quæ ex Prisciano in CALVO, ĕre adduxi. Noniana genuina non puto.
CALUMNIOR, [συκοφαντέω] āri. Falsum crimen scienter intendere: vel Per fraudem & rationem dolosam, vincendi gratia alium litibus vexare. Cic. pro Rosc. Amer. 55. Quum enim aliquid habeat, quod possit criminose ac suspiciose dicere, aperte ludificari ac calumniari sciens non videatur. Cic. 9. Fam. 7. pr. Nam quod antea calumniatus sum. i. e. explicante Grævio, Falso prætextu usus sum.
Id unum calumniatus est rumor. Tacit. 3. Hist. 75.
Naturam rerum calumniari. Plin. 18. 28. i. e. Falso de ea queri, ut Sall. ait.
Calumniari se dicuntur, Qui inter scribendum nimis anxie inquirunt ad singula, & quæ proba sunt etiam damnant, apud Quintil. 10. 3. p. 932. Burm. V. paulo post Sui calumniator.
Calumnior, h. e. Frustror. Verba sunt Charisii libro primo.
CALUMNIANS, Partic. Cic. pro Quint. 67. Jacet res in controversiis, isto calumniante biennium.
Pœna calumniantium. Suet. Domit. cap. 9.
Objectus calumniantibus. Quintil. 6. 3.
CALUMNIATOR, ōris. m. [συκοφάντης] Qui per fraudem & frustrationem alium vexat litibus, aut Qui malitiose aliquid interpretatur. Cic. pro Cluent. 63. Est hic Ennius egens quidam calumniator, mercenarius Oppianici, &c. Is est, qui periphrasi Terentiana Bonorum extortor, legum contortor in Phorm. dicitur.
Calumniatores & Delatores ea olim pœna afficiebantur, ut puncta & stigmata in fronte inusta & inscripta gestarent. Cic. pro Rosc. Amer. 56. Crura quidem vobis nemo suffringet, sed si ego hos bene novi, litteram illam, cui vos usque eo inimici estis ut etiam omnes oderitis, ita vehementer ad caput affigent, ut postea, &c. Nota autem illa alicujus litteræ insigne habebat, in delatore fortasse D: in calumniatore C, sed & illudens Cicero, litterarum ignaros appellat eos qui accusationes factitabant, & odio litteræ illius, qua notantur frontes de calumnia damnatorum, reliquas omnes eis litteras invisas jocatur. Sunt qui locum hunc intelligant, de littera C, condemnationis nota. sed Turnebus ut supra dictum est. Utere tuo judicio. V. Commentt. ad l. 1. D. ad S. C. Turpil.
Calumniator & improbus. Cic. pro Quint. 87. Neque ab homine alieno, neque ab aliquo calumniatore atque improbo, sed ab equite Romano, &c.
Sui calumniator. Plin. 34. 8. Callimachus, semper calumniator sui, nec finem habens diligentiæ, ob id κακιζότεχνος appellatus, memorabili exemplo adhibendi curæ modum. ubi V. Hard.
Apponere calumniatorem. In APPONO.
Quærere calumniatorem. Cic. 4. Verr. 22. ubi eundem & Quadruplatorem vocat.
CALUMNIATIO, ōnis. f. [συκοφάντημα] Ascon. Ped. in Divin. Cic. 44. Factum est, non est factum: Calumniationes, & hoc genus argumenti complexio dicitur.
CALUMNIATRIX, īcis. f. [συκοφάντρια] Ulpianus l. 1. §. Si ea quæ 14. Dig. de Ventre in possess. mittendo: Nisi manifesta sit calumniatrix mulier.
CALUMNIOSUS, a, um. [συκοφαντικὸς] Qui calumniam inferre solet. Augustin. Nemo illic calumniosus tendiculam verborum requirit. Paul. jurisc. lib. sent. 1. cap. 5. Calumniosus est, inquit, qui sciens prudensque per fraudem negotium alteri comparat. Apul. Apol. p. 418. Sed sumne ego ineptus, qui hæc etiam in Judicio? an vos potius calumniosi, qui etiam hæc in accusatione?
Adnotatio calumniosa. Paul. in l. Debitor. D. de leg. 2.
Crimina calumniosa. Ulp. in l. Illicitas. D. de offic. præsid.
CALUMNIOSE, Adv. [συκοφαντικῶς] Idem. Aggenus Urbicus de Limit. cap. de Aqua pluv. Calumniose fines defendere. Lege 8. Dig. de Stipulat. prætor. Calumniose petere. Et sæpe occurrit apud Scriptores Ecclesiasticos.
CALVO, āre, & ĕre. V. CALVUS. In CALVA.
CALX, calcis. m. & f. [πτέρνα] Posterior pars pedis. Virg. 5. Æn. 324.
Euryalumque Helymus sequitur: quo deinde sub ipso
Ecce volat, calcemque terit jam calce Diores. Ubi Servius, Calcem dicimus, unde terram calcamus. Ergo non proprie dixit, Calcem calce terit. Planta enim calcem non potuit terere. Unde a parte totum accipiendum, id est Calce pedem terebat.
Calces a Calcando, quod est nitendo, dictæ sunt, non a Calcitrando. Nam & de omnibus pedibus, & de hominum & universorum animantium dici potest. Nam sunt calces extrema pars pedum terræ proxima. Nonius.
A capite usque ad calcem. A calce ad carceres. i. e. A fine ad principium. V. A præpositionem, & paulo infra Calx pro fine.
Curvata calx. Silius lib. 16.
Ferrata calce equum fatigare. Virg. 11. Æn. 714. de hac formula. V. Drakenb. ad Sil. 7. 696. Ubi dicit Ferratam calcem, ad Equitem ferreis calcaribus armatum referri debere, non vero ad Equum sub pedibus soleas ferreas habentem.
Incussæ. Sil. lib. 4.
Rigidos calces extendere, de Mortuo. Pers. 3. Sat. 105.
Cædere calcibus. In CÆDO.
Certare pugnis & calcibus. Cic. 5. Tusc. 77.
Contingere calce quenquam. Idem ac Cædere. Columell. 6. 2.
Conscindere calcibus. Cic. 5. Verr. 56. Et tibi, cum pugnis & calcibus conscissus esset, promisit. [Malim Concisus. Scindere calce ἀκύρον, Cædere tritum. Notum est quam sæpe hæc duo participia confundantur.
Cruentare equum ferrata calce. Sil. lib. 17. 5.
Ferire calce. Quintil. lib. 2. cap. 8. Ille exercendi corpora peritus, non si docendum Pancratiastem susceperit, pugno ferire vel calce tantum, &c.
Petere. Hor. 2. Serm. 1. 55.
Ut neque calce lupus quemquam, nec dente petit bos.
Premere calce subsellium. Auct. ad Heren. lib. 4. 68.
Pulsare. Sil. lib. 16.
Remittere calces dicitur equus. Nepos 18. 5. 5.
Verberare auras calcibus. Virg. 10. Æn. 892.
Uti pugnis & calcibus. Cic. pro Syl. 71.
Calces, pro Percussionibus pedum. Ter. Phorm. 1. 2. 28. Nam quæ inscitia est adversum stimulum calces? Ubi Donatus, Modo calces, non partes plantæ, sed percussiones pedum, plagasque significat. Aliter Turneb. Illic enim Calces verbum esse contendit, sic exponens: Adeo, inquit, es inscitus & stultus, ut contra stimulum calcaturus, id est calcitraturus sis. Est enim proverbium Græcum omnibus notum, πρὸς κέντρα λακτίζειν. Unde subdit idem, Qui calces in Terentio nomen accipiunt, & proverbium corrumpunt, & subaudiunt quæ vix a spectatore divinari potuerunt. Hæc ille. [At nec Calcare, pro Calcitrare legere me memini, & nihil in Parœmiis frequentius ejusmodi aposiopesi. Exempla obvia sunt apud Erasmum.
Calx, pro Fine & extremitate alicujus rei per metaphoram. Cic. de Rep. Quoniam fumus ab ipso calce ejus interpellatione revocati. & 1. Tusc. 15. Nunc video calcem, ad quem decursum est. & de Amicit. 101. Quibus cum tanquam e carceribus emissus, cum iisdem ad calcem (ut dicitur) pervenire possis. ubi Calx pro Meta ponitur. item apud Lucret. 6. 91.
Tu mihi supremæ præscripta ad candida calcis
Currenti spatium præmonstra, &c. [Ubi alii Calcem pro Linea alba calce, seu creta, notata accipiunt, ubi equi in cursu subsistebant, quod vel ex hoc Lucretii, & altero item Senecæ loco Epist. 108. apparet.
Calx etiam dicitur de Imis partibus columnæ, cui scalarum gradus adhærent. Vitruv. 9. 2.
CALCANEUS, i. m. & CALCANEUM, i. n. [πτέρνη] utroque modo dicitur pro Parte posteriore pedis: qui Talus alias dicitur. Virg. in Moreto, v. 36.
Continuis rimis calcanea scissa rigebant. Hieron. Epist. 41. ad Rufinum: Mihi concede, ut inter sanctorum calcanea caput possim levare, i. e. Postremus esse. Camelorum calcaneum in cupediis erat Apicio & Heliogabalo. V. Lamprid. in hujus Vita cap. 20.
CALCAR, āris. n. [πτερνιστὴρ] Equorum ac jumentorum stimulus: quod ad calcem alligetur. Plaut. Asin. 3. 3. 118. Calcari quadrupedem agitabo.
Addere calcaria sponte currenti, pro Cupiditatem ac studium alicujus augere, atque acuere. Plin. lib. 1. Epist. 8. V. Erasm. Chiliad.
Adhibere calcaria. In ADHIBEO.
Admovere calcar. In ADMOVEO.
Auferre calcaribus equum. Sil. lib. 10.
Concitare calcaribus equum. Liv. 2. 6.
Egere calcaribus, & frenis egere. Cic. 6. Att. 1. Cicerones pueri amant inter se, dicunt, exercentur: sed alter, ut dixit Isocrates in Ephoro & Theopompo, frenis eget, alter calcaribus.
Immensum gloria calcar habet. Ovid. 4. de Pont. 2. 35.
Subdere calcaria equo. Ovid. 2. de Pont. 6. 38.
Amotis calcaribus ictus, i. e. Stimulis, eleganti translatione Lucretius dixit 5. 1074.
Calcaria in gallinis. Columel. lib. 8. cap. 2. Generosissimæque creduntur quæ quinos habent digitos, sed ita ne cruribus emineant transversa calcaria.
Calcar, pro Impetu. Varro Sesquiulysse, Ventus suo casu vehementius sufflare, & calcar admovere. Nonius.
CALCEUS, i. m. [ὑπόδημα, κάλτιον] Indumentum pedis, quod fit ex pellibus animalium, & a Calce deducitur, vel a ξύλον lignum, quod ex ligno primitus calcei fierent. Cic. 1. de Invent. 4. Si multus erat in calceis pulvis, ex itinere eum venire oportebat.
Laxus calceus. Hor. 1. Serm. 3. 32.
Lutei calcei. Apul. Met. 8. p. 260.
Mullei calcei. Festus Mulleos calceos regum Albanorum, deinde Patriciorum fuisse dicit, quos a Mullando, id est suendo appellatos refert. Sed fortasse verius sit vocatos a Mulli rubro colore, quum purpurei essent: quod & ab Isidoro scriptum est, cui favet Dio in Julio, qui Rubros calceos vocat. Cato, Qui magistratum curulem cepisset, calceos mulleos alutacinatos gessisse ait, ceteros perones. V. Turneb. lib. 19. cap. 24. Ut enimvero Romani calceis duplicibus, mulleolis, & puris sive peronibus. Mulleoli ex alutis, perones ex puro corio; qua de re prolixius Rhævard. Varr. Lect. 1. 8. conf. etiam Pitisc. Lex.
Sicyonei calcei. Cic. 1. de Orat. 231.
Veteres calceos vendere. Quintil. lib. 6.
Calceus pede major, subvertit. Hor. 1. Epist. 10. 43.
Cui non conveniet sua res, ut calceus olim,
Si pede major erit, subvertet: si minor, uret. Subvertet, subaudi Euntem. [vel potius cum Schol. vet. Pedem.
Inducere calceum alicui præpostere, vel perperam. V. INDUCO.
Induere calceum. V. INDUO.
Mutare calceos, est Senatorem fieri. Cic. 13. Philipp. 28. Est etiam Asinius quidam, Senator voluntarius, lectus ipse a se. apertam curiam vidit post Cæsaris mortem, mutavit calceos: Pater Conscriptus repente factus est. Budæus. V. Pitisc. Lex. in Calceus. ad fin.
Urit calceus. V. Calceus pede major.
CALCEŎLUS, i. m. [καλτίκιος] dimin. Cic. 1. de Nat. Deor 83. Cum pelle caprina, cum hasta, cum scutulo, cum calceolis repandis.
CALCEOLARIUS, i. m. [ὑποδηματοποιὸς] Qui calceos conficit. Plaut. Aul. 3. 5. 38. Propolæ, linteones, calceolarii.
CALCEARIUM, vel CALCIARIUM, i. n. Quantum satis est calceorum, pro Personæ qua de agitur conditione. Ulp. l. 8. §. 7. D. de transact.

De calciario quoque arbitrio Prætoris transfigendum est. Idem l. 21. D. de alim. & cibar. Diariis & cibariis relictis, neque habitationem, neque vestiarium, neque calciarium deberi palam est. [Salarii genus est, quod pro Calceis cursitare ultro citroque ex officii ratione coactis dabatur. V. Suet. Vesp. cap. 8. ibique Torrent.

Calceo, & Calcio, āvi, ātum. [ὑποδέω] āre. Plin. lib. 8. cap. 54. Laqueisque calceari tradunt.
Calceare aliquem soccis. Plin. lib. 36. cap. 5. Archesilaum quoque magnificat Varro, cujus se marmoream habuisse leænam tradit, aligerosque ludentes cum ea Cupidines, quorum alii religatam tenerent, alii e cornu cogerent bibere, alii calciarent soccis, omnes ex uno lapide.
Calceabat ipse sese. Suet. Vesp. cap. 21.

Calceor, [ὑποδέομαι] āri. Pass. Plin. lib. 7. cap. 53. Nullis evidentibus causis obiere, dum calceantur matutino, duo Cæsares.
Calceare mulas. Suet. in Vesp. August. cap. 23.

Calceatus, a, um. Adj. ex Partic. ut, Calceatum caput. Martial. lib. 12. 45.
Festive tibi, Phœbe, dixit ille
Qui dixit, caput esse calceatum. V. Pitisc. Lex. Cic. pro Cæl. 82. Non satis commode calceati & vestiti.
Calceati dentes, a Plaut. Capt. 1. 2. 84. joco dicuntur. i. e. Expediti & ad convivium parati, qui scrupulosos cibos possunt conterere.

Calceātus, ûs. m. [ὑπόδησις] Calceaminis usus. Plin. lib. 11. cap. 45. Pes imus vestigio carnoso: qua de causa in longiore itinere sine calceatu fatiscunt. De Camelis loquitur. *Ils se foulent.* Suet. Calig. cap. 52. Vestitu, calceatuque & cetero habitu, neque patrio, neque civili &c. semper usus est.

Calceāmen, ĭnis. n. Idem ac Calceus. Plin. lib. 19. cap. 2. Hinc calceamina, & pastorum vestis.

Calceamentum, & Calciamentum, i. n. Idem. Cic. 5. Tusc. 90. Mihi amictui est Scythicum tegmen, calceamentum solorum callum, cubile terra.
Altiusculis calceamentis uti. Suet. Aug. cap. 73.
Calceamenta humiliora. Cels. lib. 8. cap. 22. ubi de talo luxato loquitur.
Induere calceamentum. Plin. lib. 28. cap. 4.
Attritus calceamentorum. Plin. 28. 16.
Calciamenta illata mortuis lapidea fieri. Plin. 36. 17.

Calcĭtro, [λακτίζω] āre. Calce petere, vel percutere. Plin. lib. 30. cap. 16. Mulas non calcitrare quum vinum biberint.
Calcitrare, per metaphoram. Cic. pro Cœl. 36. Illum filiumfamilias patre parco & tenaci habere tuis copiis devinctum non potes: calcitrat, respuit, non putat tua dona esse tanti.

Calcitrātus, ûs. m. [λακτισμὸς] Plin. lib. 8. cap. 44. Mulæ calcitratus inhibetur vini crebriore potu.

Calcĭtro, ōnis. m. [λακτιστής] Qui calcibus infestat. Plaut. Asin. 2. 3. 11. Ita hæc morata janua est, extemplo janitorem clamat, procul si quem videt ire ad se calcitronem. Equus mordax & calcitro. Gell. 4. 2. conf. Non. 1. 214.

Calcitrōsus, a, um. Adj. [λακτιστώδης] Quod solet calcibus impetere. Columel. lib. 2. cap. 2. Nunquam stimulo lacessat juvencum: quod retractantem, calcitrosumque eum reddit.
Jumenta calcitrosa. Ulpian. in l. 4. D. de ædil. edict.

Calcŏ, [πατέω, στείβω, στείω, στοιβάω] āre. proprie significat Pede comprimere. Virg. 2. Georg. 243.
Huc ager ille malus, dulcesque a fontibus undæ
Ad plenum calcentur. Subaudi Pedibus. At Plin. lib. 36. cap. 23. Ita ferratis vectibus calcari solum, parietesque similiter.
De equo cum rectore prostrato, Stat. 8. Theb. 541.
In vultus galeam, clypeumque in pectora calcat. i. e. Calcibus imprimit.
Pede aliquid calcare. Sen. Hippol. 2. Et aspera agili saxa calcantem pede.
Imposito pede calcare. Ovid. 5. Trist. 8. 10.
Exiget at dignas ultrix Rhamnusia pœnas:
Imposito calcas quod mea fata pede.
Acervos ense factos calcare. Ovid. 4. de Pont. 7. 47. & Acervos morientum calcare. 5. Met. 88.
Æquor calcare. Ovid. 3. Trist. 10. 39.
— durum calcavimus æquor.
Amorem calcare pedibus. Ovid. 3. Amor. 9. 5.
Vicimus, & domitum pedibus calcamus amorem.
Hostem calcare. Juven. 10. Sat. 86. De more calcandi colla devictorum ad ostentationem perfectæ victoriæ V. Barth. ad 2. Theb. Stat. p. 632. & seq.
Terra calcatur. Plin. in procem. lib. 33. pr. Tanquam parum benigna, fertilique, quaqua calcatur. Hard. Secatur. q. V.
Telumque suo cum lumine calcat. Lucan. lib. 6. 219. de Scæva sagittam cum oculo suo evellente.
Via leti semel calcanda. Hor. 1. Carm. 28. 16.
Uvas calcare. Cato de R. R. 1. 54.
Calcare, per metaphoram pro Vestigio premere. Petronius, cap. 118. Ceteri, inquit, aut non viderunt viam, qua iretur ad carmen, aut visam timuerunt calcare. Non enim dixit hic Calcare, pro Terere, ut a via trita translatio ducta sit, quæ eadem calcatur, sicut Aristoph. ἐδ' Αἰσχύλον πεπάτηκας, Æschylum non calcasti, quod est, eum non trivisti, nec diligenter frequenterque pervolutasti, sed quod quæ senticosa sunt & spinosa, aculeisque horrentia, vestigio premere timemus. Ex Turneb. 4. 19. [In MSS. Aut versum tim. An Aut animadversam &c?
Calcare ponitur etiam simpliciter pro Comprimere. Plin. lib. 25. cap. 11. Ossa fracta e capite extrahit, aut siquid in corpore suppurat, vel si calcata sunt ossa: h. e. Confracta. Sic Columel. lib. 2. cap. 2.
Calcare, Gallinam inire, seu inscendere, quod galli faciunt. *Chaucher.* Columel. lib. 8. cap. 5. sub finem, Summovebimus autem veteres gallinas, id est quæ trimatum excesserunt. nec minus, quæ velut mares cantare, atque etiam calcare cœperunt.
Calcare, ponitur etiam translate pro Spernere. ut
Honores magnos calcare. Claud. 3. Paneg. 109.
Simulatio hucusque procedit, ut quæ dicendo refutare non possumus, quasi fastidiendo calcemus. Quintil. 5. 13.

Calcans, Partic. Martial. lib. 12. 61.
Excipere hos illos, & tota surgere cœna
Marmora calcantem frigidiora gelu, &c.
Mœnia calcantem Magnum. Lucan. 10. 546.

Calcatus, a, um. Partic. ut, Calcatisque ruunt castris. Lucan. lib. 7. 332.
Hydro calcato immitior. Ovid. 13. Met. 804.
Jus calcatum, i. e. Suppressum. Claud. in Eutrop. 2. 124. Sic, Numinibus divinis spretis ac calcatis. Apul. Met. 9. p. 223.
Item significat Tritus, usitatus; ut, Calcata quæstio apud Senec. Scriptor Belli Hisp. cap. 16. absolute dicit, Efferre calcatas ad fossas complendas. subintellige Crates, uti in plerisque adscriptum est ad marginem.

Calcatus, ûs. m. Pallad. jan. tit. 13. Ne calcatu assiduo terra effossa solidetur.

Calcabĭlis, e. &

Calcator, ōris. m. Qui calcat, &

Calcatrix, īcis. apud recentiores auctores.

Calcatorium, i. n. Locus ubi uvæ calcantur. Pallad. lib. 1. tit. 18. Quod si cupis locum suum deputabimus: is locus ad calcatorii similitudinem, podiis brevibus, & testaceo pavimento solidetur. Ibidem paulo ante, Calcatorium habeat loco altiore constructum.

Calcatura, æ. f. ut, Pinnæ rotarum, sine operarum calcatura, fluminis impulsu sunt versatæ. Vitruv. 10. 10.

Calx, calcis. f. [κονία, ἄσβεστος, τίτανος] Lapis coctus: dictus quod in ædificiis calcetur. Plin. lib. 36. cap. 23. Calcem e vario lapide Cato Censorius improbat. Ex albo melior. quæ ex duro structuræ utilior: quæ ex fistuloso, tectoriis. Ad utrumque damnatur ex silice. Cic. pro Milon. 75. Repente lintribus in eam insulam materiam, calcem, cæmenta atque arma convexit.
Coalescunt calce saxa. Lucret. lib. 6. 1066.
Saxa vides primum sola coalescere calce.
Locus nuper calce & arena perpolitus. Apul. Met. 8. p. 260.

Calcarius, a, um. Adj. ut, Calcaria fornax, in qua calx decoquitur. Plin. lib. 17. cap. 9. Nuper repertum, oleas gaudere maxime cinere e calcariis fornacibus.

Calcarius, i. m. Qui calcem coquit. Cato de R. R. cap. 16. Calcem partiario coquendam qui dant, ita dant. Calcarius perficit & coquit.

Calcaria, æ. f. absolute, Ubi calx aut coquitur, aut asservatur, aut venditur. Ammianus 27. 3. Calcarias exstinguere. Ulpian. l. 8. §. 10. ff. de pœnis: In calcariam quoque vel sulphurariam damnari solent. Notatur autem calcis fodina. [Ammianus pro ipsa calce posuisse videtur. Refert enim Symmachi dictum, quo plebem irritaverit: Libenter se vino proprio calcarias extincturum, quam id venditurum pretiis, quibus sperabatur.
Calcaria, Fornax est, ubi calx ex coctis lapidibus conficitur. Imperator tamen in tit. de pœn. l. aut damnum. pro Fodina posuit lapidum, ex quibus igni resolutis calx ipsa fit. Nam de damnatis ad metalla loquitur. Sunt autem lapides in genere metalli. Nebriss.
De calcaria in carbonariam pervenire, i. e. De loco impuro in nihilo puriorem venire; hoc proverbio usus Tertullianus de Carne Christi, cap. 6.

Calco vel Calico, āre. verbum exoletum, unde

Calcātus, vel Calicatus, vel prisco more Calecatus, a, um. Adj. [κονιατὸς, τιτανωτὸς] ut Calcata ædificia dicuntur Calce polita. Fest. ubi Scalig. & Dacer. V.

Calydne, vel Calydna, [Κάλυδνα] Cariæ oppidum, auctore Plin. lib. 5. cap. 37. Ovid. 8. Met. 222.
Dextra Lebyntos erat, fœcundaque melle Calydne.
Est etiam Calydna, Insula una Sporadum, Calymnis proxima, teste Plin. lib. 4. cap. 12. Homer. Il. 2. duas fecit Calydnas insulas. V. Strab. ad fin. lib. 10.

Calȳdon, onis. f. [Καλυδὼν] Ætoliæ oppidum est septem millium quingentorum passuum a mari juxta Evenum amnem. Plinii verba cap. 2. lib. 4. Ipsa Calydon OEnei patris Meleagri regia fuit, quæ silvæ agroque & apro cognomen imposuit, de quibus multa mentio est apud Ovid. 8. Met.
Alta Calydon. Ovid. 8. Met. 270.

Calydonius, a, um. Adj. ut, Heros Calydonius, Meleager. Ovid. 8. Met. 324.
Hasta Calydonia. Ovid. 15. Met. 769.
Regna Calydonia. Ovid. 14. Met. 512.
Sus Calydonius. Martial. lib. 11. 19.

Calydōnis, ĭdis. f. [Καλυδωνὶς] Ovid. 8. Met. 527.
Planguntur matres Calydonides Eveninæ.

Calymna, [Κάλυμνα] Insularum duarum nomen est inter Sporadas, non procul a Calydna. V. Plin. lib. 4. cap. 12.

Calypso, ûs. f. [Καλυψὼ] est Nympha Oceani & Tethyos filia: vel, ut aliquibus placet, Atlantis. Regnavit in Ogygia insula, & Ulyssem naufragum hospitaliter suscepit. Ovid. de Arte Am. 2. 125.
Ah quoties illum doluit properare Calypso. De ea Homer. in Odyss. ε. Hæc de suo nomine insulam in Ionico mari cognominatam tenuit, propinquam promontorio Lacinio, ut sentire videtur Plin. lib. 3. cap. 10. vel ut aliis placet, in mari Africo. Cic. 1. Off. 113. Si Circe & Calypso mulieres appellandæ sunt.
Calypso Atlantis. Tibul. lib. 4. 1. 77.
Non amor & fœcunda Atlantidos arva Calypsus. Genitivi Græci sunt, Atlantidos & Calypsus, i. e. Atlantis filia. Quintil. lib. 1. 5. Neque enim jam Calypsonem dixerim, ut Junonem &c. Dixit tamen Apuleius 1. Milef. p. 107. At ego vice Calypsonis æternam solitudinem flebo. V. omnino Priscian. p. 685.
Calypsonem, Vide apud Despaut. H. St.
Calypso, item Mulier quædam fuit pingendi peritissima, cujus opus Plin. memorat Senem & præstigiatorem Theodorum. V. eum lib. 35. cap. 11. [Ita quidem colligas ex editione priore Harduini, quam solam vidi, Sect. 40. extr. Sed errorem puto, ex falsa loci interpunctione natum, qui sic distinguendus videtur: Irene Cratini pictoris filia & discipula, puellam, quæ est Eleusine, Calypso, senem, & præstigiatorem Theodorum. Ut sit Calypso accusativus Græcus, opus ipsum Irenes denotans, i. e. Simulacrum pictum hujus Deæ. V. eundem paulo supra, ubi de Antidoti operibus, nec de correctione nostra dubium tibi relinquetur ullum. Adde istud nomen præterea nulli usquam feminæ tributum legi.

Calyptra, æ. f. [καλύπτρα] Genus vestimenti, quo mulieres capita operiebant. Festus. *Une cappe a femme.* Budæus. Ejus meminit Plato in Alcibiade posteriore, quum dicit, in Asia esse quasdam regiones, mundo uxoris regiæ destinatas, & appellationem a mundo illo muliebri sortitas, & inter alias Calyptram. conf. Pitisc. Lex.

Calyx,

CALYX, ycis. m. [κύλιξ,] significat Folliculum, quo fructus arborum cooperitur, a καλύπτω, cooperio. Plin. lib. 12. cap. 6. Sed unde vestes lineas faciunt, foliis moro similis, calyce pomi cynorhodo. De arbore loquitur.
Calyces etiam sunt Ovorum dura putamina vel testæ. V. Plin. 28. 2. V. plura in CALIX, quo cum Calyx confundi solet. [Si modo differentia est, ac non Calix ubique & Caliculus legendum.
CALYCŬLUS, i. m. dimin. [κυλίκιον] Plin. lib. 16. cap. 44. Quod vero in spina fullonia gignitur hypophæston vocat: calyculis inanibus, foliis parvis.

C A M

CAMACÆ, Populi inter Scythicas gentes. Plin. lib. 6. cap. 17.
CAMÆ, Populi inter Scythicas gentes. Plin. lib. 6. cap. 17.
CAMALODŪNUM, i. n. Britanniæ oppidum. Plin. lib. 2. cap. 75. Camaldunum legitur in Edit. Harduin. Colonia Camolodunum, est apud Tacit. 12. Ann. 32. ubi V. Lips. & Gronov. Inscriptio apud Gruterum p. 439. habet Camalodunum.
CAMA, æ.f. Lectus brevis & circa terram. Isidor. 20. 11. & Ambros. de Offic.
CAMACUM, i. n. Cinnamum in Syria. Plin. 12. 28.
CAMĂRA, [Καμάρα] Urbs Cretæ insulæ Ptolemæo. vulgo *Camera*.
CAMARA, æ. f. Genus navigii. Gell. 10. 25. V. infra CAMERA.
CAMARACUM. V. CAMERACUM.
CAMARĪNA, æ. f. [καμαρίνα] Quibusdam est frutex: cujus ramos si quis commoveat, quatiatque, tetrum quendam odorem edit. Unde Camarinam movere: Proverbium, quod significat Sibi ipsi malum arcessere. Servius Grammaticus aliunde natum adagium dicit, enarrans locum illum in 3. Æn. 701.
— fatis nunquam concessa moveri
Apparet Camarina procul. Camarina, inquit, Palus est juxta oppidum (Siciliæ) ejusdem nominis: quæ quum olim siccata pestilentiam creasset, consuluerunt Apollinis oraculum, an penitus eam desiccare præstaret. Vetuit deus Camarinam moveri. Quo contempto, exiccaverunt paludem: & carentes pestilentia, per eam partem ingressis hostibus pœnas dederunt. V. Erasmi Chiliad. Sil. lib. 14. 199. Maronem imitatus dixit,
Et cui non licitum fatis Camarina moveri.
CAMARŌSIS, [καμάρωσις] Lat. Concameratio. Est Ossis perruptio, quum ex alterutra refractum parte similem cameræ figuram acceperit. Auctor Galen. lib. Finit. Medic.
CAMBIO, is. Priscian. lib. 10. fol. 133. b. Ald. Cambio ἀμείβομαι, inquit, ponit Charisius, & ejus Præteritum Campsi, quod ἀπὸ τῦ κάμπτω ἔκαμψα Græco esse videtur. unde & Campso, psas, solebant vetustissimi dicere. Ennius in decimo, Leucaten campsant. Apul. Apol. p. 284. Tu an habeas ad agrum colendum, an ipse mutuarias operas cum vicinis tuis cambias, neque scio, neque laboro. V. ibi Casaub. & Andr. Alciatum Parerg. 1. 44. Cujacius Comm. de pactis, officium argentariorum describens: Fuit, inquit, olim in civitatibus certum corpus sive σύστημα argentariorum, quorum erat publicum officium. Tabernas & mensas cum ære in foro positas habebant. Apud mensas pecuniæ deponebantur, permutabantur, emebantur, vendebantur. Quod Latine est Cambire, Græce ἀντιμείβεσθαι, &c. V. Cangii Glossar. & infra CAMPSO.
CAMBIUM, i. n. pro Permutatione rei ad rem, apud recentiores.
CAMBĪTAS, ātis. f. Idem. Gloss. Gr. Lat.
CAMBIALIS, e. ut, Cambiales litteræ; Cambiale jus, JCt.
CAMBLES, etis. m. [Κάμβλης] Lydorum rex fuit, edacitatis mirandæ, quemque scribit Xanthus in id vorandi studio evectum, ut nocte quadam uxorem quoque absumpserit: quumque summo mane illius manum in ore comperisset, semet jugulasse. Cæl. Rhod. lib. 7. cap. 11. Ex Athen. lib. 10.
CAMBODUNUM, i. n. [Καμβόδουνον] Vindeliciæ urbs, Ptolemæo. hodie Monacum, vulgo *Munchen*. [Nisi Campidunum est, de quo s. l. de Camboduno Britanniæ V. Geographos.
CAMBOLECTRI, Populi inter Galliæ Narbonensis gentes, Plinio commemorantur lib. 3. cap. 4. & lib. 4. cap. 19. [Duo populi locorum situ & cognominibus ab eodem auctore distincti, Cambolectri Alcantici & Agesinates. V. Hard. ad loc. utrumq.
CAMBYSĒNA, æ. f. [Καμβυσηνή] Armeniæ regio est, de qua sic Strabo, Chorzena & Cambysena septentrionales, & valde nivales sunt, Caucasiis montibus vicinæ, & Iberiæ, & Colchidi, ubi iter agentes in summis montium cacuminibus nive obrui dicunt. Nam ibi plurima cadit: unde baculos habent ad ejusmodi pericula, quos in summam nivem respirandi gratia exerant, & ut eo signo auxilium ab advenientibus consequantur. Quapropter sæpe effossi servantur. Hæc ille lib. 12.
CAMBȲSES, is. m. [Καμβύσης] Persarum rex, Cyri filius, patriis rebus Ægyptum adjecit, sed offensus illorum superstitionibus, Apis ceterorumque deorum ædes dirui jussit. Ad Ammonis quoque templum expugnandum exercitum misit, qui tempestatibus & arenarum motibus oppressus interiit, ut scribit Justin. lib. 1. cap. 9. Hujus meminit etiam Seneca lib. 3. de Ira cap. 20. Cambyses (inquit) fertur in Æthiopas jugum detrectantes: quumque inexplorato per arentia exercitum duceret, deficientibus ceteris alimentis, decimum quemque inter se in cibum sortiti sunt: duravitque adeo talis feveritas, donec & ipse, ne revocaretur ad sortem, pertimuit, receptuique signum dedit.
Est & Cambyses, Fluvius in Caucasiis montibus ortus, cujus meminit Plin. lib. 6. cap. 13.
CAMBYSU, [Καμβύσου πόλις] Oppidum fuit inter Nelos & Marchadas deductis eo ægris exercitus regis Persarum Cambysis. De hoc Plin. lib. 6. cap. 29.
CAMELANI, Italiæ populi in sexta regione, Narniensibus & Nucerinis vicini. Plin. lib. 3. cap. 14. [Immo ipsi Nucerini in Favonienses & Camelanos divisi V. loc.
CAMĒLAUCIUM, i. n. [Καμηλαύκιον] ut inquit Suidas, Romana dictio est: dici tamen Græce potest παρὰ τὸ καῦμα ἐλαύνειν, quia calorem defendat. Est autem Camelaucium, ut Aristophanis interpretes tradunt, quod prius dicebatur Pilidion, id est galericulus. Hæc ex Rhod. lib. 7. cap. 18. quem vide.
CAMĒLÆ, ārum. f. pl. Virgines Deæ, quibus nupturæ supplicare solitæ. Festus: γαμήλιαι θεαί.
CAMELIDÆ, Insulæ duæ sunt in ora Ioniæ regionis. Plin. lib. 5. cap. 31.
CAMELITÆ, [Καμηλῖται] Populi sunt in Mesopotamiæ finibus, non procul ab Euphrate, Scenitis proximi, qui diversoria habent partim cisternarum, partim aquæductuum aquis abundantia. V. Strab. lib. Geogr. 16.
CAMELLA, æ. f. Genus poculi, quo in quibusdam sacris solebant uti, cujus meminit Ovid. 4. Fast. 779.
Tum licet, apposita, veluti cratere, camella,
Lac niveum potes, purpureamque sapam. Sunt qui scribunt per simplex l. V. Petron. cap. 64. 133. & 135. Turneb. Advers. 26. 7.
CAMĔLOPARDALIS, is. f. [καμηλοπάρδαλις] Animal est cameli proceritate, colore pantheræ, maculis veluti florentibus variegatum: postremæ infra alvum partes humi subsident, sicut in leonibus videmus: humeri, pedesque priores, atque item pectus, præter ceterorum membrorum rationem procera, tenuis cervix: camelo capite simile, pedibus & cruribus bovi. Plin. lib. 8. cap. 18. Hor. 2. Epist. 1. 195.
Diversum confusa genus panthera camelo.
CAMĒLUS, i. m. [κάμηλος] Notum est animal, de quo multa Plin. lib. 8. cap. 18. Liv. lib. 37. cap. 40. Cic. 2. de Nat. Deor. 122. Cameli adjuvantur proceritate collorum.
Desiderans camelus cornua, etiam aures perdidit: Proverbium in eos, qui dum peregrina sectantur, ne sua quidem tuentur.
Saltat camelus; Proverbiale est, de indecore aliquid facientibus.
Sitiens camelus Persio dicitur, quod sitim quatriduo toleret, ut docet Plin. lib. 8. cap. 18. Impleturque quum bibendi occasio est, & in præteritum, & in futurum, obturbata conculcatione prius aqua. Pers. versus sic habet 5. Sat. 136.
Tolle recens primus piper e sitiente camelo.
Camelus Bactriana, & bicolor homo. Proverbium est, adversus eos quidem qui ea promunt, quæ admirationi putant futura, re autem ipsa vel meticulosa sunt, vel plane ridicula. Adagium rationem habet ejusmodi: Ptolemæus Lagi, duo quædam inusitata in Ægyptum induxit, camelum Bactrianam insigniter nigram, bicolorem item hominem, ita ut medietas quidem ex æquilibrio summe foret nigra, reliqua portio albedinem præferret eximiam. Ceterum convenientibus in theatrum Ægyptiis, stuporem novitate rei injecturus camelum produxit, & semialbum hominem. Sed Ægyptii cameli aspectu territi mandarunt se fugæ: hominis vero, ut sic dixerim, variegati intuitum, partim fusius riserunt, partim ut monstrificum quiddam aversati sunt. Ex Cæl. lib. 7. c. 18.
Est & Camelus, Funis nauticus, quo anchoræ religantur, de quo aliqui intelligunt illud in Evangelio, Facilius est camelum per foramen acus intrare, quam divitem in regnum cælorum. V. Rhod. lib. 7. cap. 18.
CAMELARIUS, i. m. [Καμηλίτης Arist. de Aud. mir.] Qui camelos agit, Camelorum agitator & ductor. V. in dict. seq.
CAMELĀSIA, æ. f. [καμηλασία] Camelorum curatio & præfectura: nisi forte Camelaria legendum sit, a Camelariis: ut Argentaria, Sagaria, ab Argentariis & Sagariis. Camelarii namque Qui camelorum curam habent, dicuntur. Arcad. l. ult. §. 11. D. de munerib. & honor. Camelasia quoque similiter personale munus est: nam ratione habita & alimentorum & camelorum, certa pecunia camelariis dari debet, ut solo corporis ministerio obligentur. Budæus tamen Annot. ad hanc l. Camelelasia, καμηληλασία legendum putat. sed Turneb. Adv. 21. 28. extr. Camelasian probat, quippe quod eadem forma dicitur ac ἱππασία. [V. Interpp. ad l. 1. §. 1. t. eodem. Agitur vero in hac l. de exhibitione camelorum ad vecturam. At ἱππασία est ipsa Equitatio. Nil tamen mutandum puto, propter veterum in fingendis his vocabulis licentiam.
CAMELASIUM, i. n. Turneb. l. c. Ut camelasia munus significat, ita camelasium indictum eo nomine tributum. Reperitur hæc vox apud Marcellin. lib. 17. cap. 3. extr. Ita quidem ille, Torrent. ad Suet. Vesp. cap. 8. aliique. sed notat Valesius, tam a MStis, quam primitus editis hoc verbum abesse, temereque a P. Castello insertum. [Nec sane respondet id nomen Analogiæ, nec causa apparet, cur a Gallis id tributum exigeretur.
CAMĒLĪNUS, a, um. Adj. [καμήλινος] ut, Camelinum lac. Plin. lib. 28. cap. 9. Dulcissimum ab (al. ad) hominis camelinum, efficacissimum ex asinis. Camelinus color vulgo dicitur Pullus.
CAMELOPODIUM, i. n. [καμηλοπόδιον] Herba. Apul. de Herb. cap. 45.
CAMENÆ, V. CAMŒNÆ.
CAMĔRA, æ. f. [καμάρα, κύρτωμα] Tectum in curvitatem formatum, auctore Nonio. Dicitur Latine alias Testudo, alias Fornix, alias Arcus. Secundum Servium Camera dicitur quasi Camura, i. e. Curva. V. CAMURUS. Cic. 3. Q. frat. 1. Cameras quasdam non probavi, mutarique jussi. Varr. 3. de R. R. cap. 7. Peristereon fit, ut testudo, magna camera tectus, uno ostio angusto. Al. Camara. Hor. 2. Serm. 3. 273.
— Picenis excerpens semina pomis,
Gaudes si cameram percusti forte. Solent amantes semina ex malis orbiculatis duobus primis compressare digitis, eaque mittere in cameram, velut augurium, ut si cameram contigerint, posse sperari ad effectum duci quod animo conceperint. Hæc Porphyrio.
Solutilem navem, cujus vel naufragio, vel cameræ ruina periret, commentus est. Suet. Neron. cap. 34. ubi Camera, Tectum arcuatum est. [Ponderandum cordato lectori relinquo, annon scripserit Tranquillus, Cujus, velut naufragio, cameræ ruina periret. Usitata huic scriptori levis trajectio forsan descriptori mutandi causam præbuit. Tectum κτλῶς Tacit. Ann. 14. 5. vocat.
Cameras appellarunt Culmina arcuata, sive ex lapide, sive ex contignatione essent. V. Vitruv. 5. 10. & 7. 3. Ibique Philand.
Est & Navigii genus Camera, Dacis usitatum: arctis lateribus, lata alvo, sine vinculo æris aut ferri connexa: & tumido mari, prout fluctus attollitur, summa navium tabulis augent, donec in modum tecti claudantur, ut Tacit. 3. Hist. 47. 5. describit. V. Scheffer. in Addendis ad lib. 2. de Mil. Nav. p. 325. conf. CAMARA.
CAMERARIUS, a, um. Adj. [καμαρικός] ut, Cameraria cucurbita. Plin. lib. 19. cap. 5. Vires sine adminiculo standi non sunt, velocitas pernix, levi umbra cameras ac pergulas operiens. Inde hæc duo prima genera, Camerarium, & Plebeium, quod humi repit. Camerarium genus cucurbitæ vocat, Quod altius repens cameras & pergulas operit reptantibus flagellis & capreolis innitentibus.
CAMĔRO, [καμαρόω] āre. Fornicem & testudinem facere. A quo compositum Concamerare. q. V.
CAMERATUS, a, um. ut, Camerata vehicula, quæ Græci καμαρωτὰ vocant, qualia sunt Pensilia, quibus matronæ gestantur: qualia etiam hodie fiunt corio contecta. Ulp. in l. Sed addes. D. locati. Si inquilinus arcam cameratam in ædes contulerit, & ædium aditum dominus coangusta-

gustaverit. Budæus. Haloander & Pandectæ Florentinæ habent, Arcam æratam.

CAMERATIO, ōnis. f. Fornix. Spartianus in Caracall. cap. 9. de cella soliari mirabili Thermarum hujus imp. loquens, Nam & ex ære vel cupro cancelli superpositi esse dicuntur, quibus cameratio tota concredita est.

CAMĒRUS, a, um. Obtortum, inquit Nonius: unde & Cameræ, Tecta in curvitatem formata. Virg. 3. Georg. 55.
— & cameris hirtæ sub cornibus aures. Serv. & Philarg. legunt Camuris. q. V.

CAMERĀCUM, vel CAMARACUM, i. n. Urbs in Belgica Gallia, memorata Antonin. itiner. & Tab. Peuting. Vulgo *Cammerik*. Gall. *Cambray*.

CAMERIA, æ. f. vel CAMERIUM, i. n. Italiæ oppidum juxta Collatiam apud Plin. lib. 3. cap. 5. Tacit. 11. Ann. 24.

CAMERĪNUM, i. n. [Καμαρῖνον] Piceni urbs præclara, a curvitate situs ita appellata. Apud Strab. & Ptolem. lib. 3. cap. 1. legitur Camarinum. Alii Umbriæ adscribunt. Vulgo *Camarino*. Hinc

CĀMĒRĪNUS, a, um. Adj. gentile & possess. ut, Ager Camerinus. Frontin. de Colon. Conditum Camerinum, cujus loco absinthiatum Romanum commendat Apicius 1. 3.
Camerinus, Proprium Poetæ, cujus meminit Ovid. 4. de Pont. 16. 19.
Quique canit domito Camerinus ab Hectore Trojam.
Camerini inter nobiliores apud Juven. 7. Sat. 90. & 8. 38. Cognomen fuit gentis Sulpiciæ, de cujus nobilitate V. Suet. in Galba.

CAMERS, tis. pl. CAMERTES, [Καμήρτης] Populi iidem qui Camerini. Collocantur in montibus, qui Umbros a Picenis dividunt. Sil. lib. 8. 463. — & armis
Vel castris laudande Camers. Singularis numerus pro plurali. Horum meminit Strabo lib. 5. Et Plin. lib. 3. cap. 14. Cic. pro Corn. Balb. 47. Neque Fulginatium, neque Camertium fœdere esse exceptum. & 50. Cohortes duas universas Camertium.

CAMERS, Adj. [Καμηρς] Cic. pro Syll. 53. In agro Camerti, Piceno, vel Gallico.

CAMERTĪNUS, a, um. aliud Adj. [Καμηρτινὸς] ut, Camertinum fœdus. Cic. pro Corn. Balb. 46.

CAMESES, Consors Jani. De quo sic Perottus, de Jano loquens, Hunc regionem istam, quæ nunc vocatur Italia, regno obtinuisse, & cum Camese, qui simili modo indigena erat, ita participata potentia possedisse, ut regio Camesene: oppidum Janiculum vocaretur.

CAMILLA, æ. f. [Καμίλλα] Volsca virago, quæ venit auxilio Turno contra Latinos & Æneam, in quo bello etiam occubuit. Eam Virg. describit 7. Æn. 803.
Hos super advenit Volsca de gente Camilla, &c.
Dia Camilla. Virg. 11. Æn. 657.
Pharetrata Camilla. Virg. 11. Æn. 649.

CAMILLUS, i. m. [Κάμιλλος] Cognomen gentis Furiæ, ex qua familia longe nobilissimus fuit M. Furius Camillus, qui Veios decennali obsidione domuit, deque his triumphavit. Postea crimini datum quod albis equis triumphasset, & prædam inique divisisset: die dicta a L. Appuleio Saturnino Tribuno plebis, damnatus, Ardeam concessit. Mox quum Galli Senones urbem diripuissent, absens Dictator factus, collectis reliquiis Gallos adortus incautos oppressit. Populum Romam migrare Veios volentem eleganti apud Livium lib. 5. extr. concione retinuit, in qua omnes urbis dotes, laudesque licet agnoscere. Adjicit quoque Livius, quod tertium Dictator dictus, contra Latinos ad Satricum contendit, ut sociam urbem Pop. Rom. a Latinis oppugnatam tueretur. Quartum Dictator ad sedandam populi seditionem factus, valetudinem excusavit, ex quo alter ei subrogatus est. Quintum Dictator, Gallos iterum Romam petentes, & ad flumen Anienem castrametatos, superavit. Postremo Romæ octogenarius pestilentia interiit. Auctores Liv. lib. 5. 6. & 7. & Plutarch.
Camillos & Camillas in sacris vocabant Ministros & Ministras impuberes; quibus lactucæ esus fortasse præscribebatur. Hinc & Camilla dicta. Hæc Servius. Alii dicunt Omnes pueros ab antiquis Camillos appellatos, sicut habetur in antiquo carmine, quum pater filio de agricultura præciperet, Hiberno pulvere, verno luto grandia farra, camille, metes. Fest. v. Flaminius. q. V. & in Camillus. Add. ibi Scalig. & Dacer. not. & Serv. ad Æn. 11. 543.

CAMILLUM, i. n. Idem esse videtur quod Camella. Vitruv. 10. 15. Crassitudo bucculæ, quæ affigitur, vocatur Camillum, seu loculamentum. Catillum innui Baldus suspicatur in Lex. Vitruv.

CAMĪNUS, i. m. [κάμινος] Græcum vocabulum est. Latine Fornax dicitur, auctore Servio. Virg. 3. Æn. 580.
— ruptis flammam expirare caminis.
Caminus, Structura quæ fumum excipit. Suet. in Vitel. cap. 8. Nec ante in Prætorium rediit, quam flagrante triclinio ex conceptu camini. Cic. 7. Fam. 10. Luculento camino utendum censeo.
Addere oleum camino. Hor. 2. Serm. 3. 321. i. e. Addere majoris insaniæ materiam. Proverbialis loquutio, de qua abunde Erasmus in Chiliad.
Anhelans. Pers. 5. Sat. 10. [Immo ad voc. seq. Folle hoc epitheton refertur. Quin suspicor unius literæ adjectione legendum:
Tu neque anhelantis, coquitur dum massa camino,
Folle premis ventos, &c. Ut sit Anhelantes ventos, pro quo Horat. Serm. 1. 4. 19. Auras usque laborantes dixit, quem sine dubio exprimere studuit Persius, ut jam interpp. monuerunt.
Ardens semper. Juven. 14. Sat. 118.
Lentis caminis dare viscera. Sen. in Thyest. 766.
Perpetuis caminis desudare, Vulcanus dicitur, Stat. 3. Theb. 277.
Udos cum foliis ramos urente camino. Hor. 1. Serm. 5. 81. pro Igne urente.

CAMĪNO, [καμινόω] āre. In modum fornacis facere. Plin. lib. 16. cap. 6. Acervi confertis taleis recentibus luto caminantur.

CAMINATUS, a, um. ut, Fossura caminata. Plin. lib. 17. cap. 11.

CAMĪRUS, i. m. Una ex urbib. Rhodi insulæ. Strabo, Quas urbes Homerus commemorat, Lindon, Jalyson, Camiron. Plin. lib. 5. cap. 31.

CAMISENA, æ. f. [Καμισηνὴ] Regio est olim Medorum ditioni subjecta, nunc autem sub Parthis vivens, ait Strabo lib. 11. Aliis Cominsine & Comisene.

CAMISIA, æ. f. quam Subuculam esse dicit Sext. Pompeius lib. 17. in verbo Supparus: & vix eam appellationem alibi reperias apud antiquos. Nos vocamus *Chemise*. Putatur autem a Macedonibus primum introducta. Isidor. 19. 21. & 22. & Hieron. Epist. ad Fab.

CAMMA, Nobilis quædam femina e Galatia oriunda, viri sui mortem a Sinorige illatam ægerrime ferens, quum apud Galatas in more esset, ut qui ineunt sponsalia, vir scilicet & uxor, de eodem poculo bibant, dissimulato dolore sponsalia cum eo inire finxit, venenatumque poculum illi propinavit: quo hausto Sinorix, & ipsa, læta quod virum ulta esset, mortem obivere. Hæc Alex. ab Alex. lib. 2. cap. 5. Ex Plutarcho de virtut. mulier.

CAMMARON, [κάμμαρον] Herbarum venenosissima, quæ notiore nomine Aconitum appellatur. Cammaron autem dictum existimant, a radicis flexura, quam Dioscorides 427. Scorpionis caudæ assimilat. Aconitum item herbam nonnulli Cammaron appellarunt. V. Plin. lib. 27. cap. 3.

CAMMĂRUS, i. m. [κάμμαρος] Piscis marinus, ex specie malacostracorum, hoc est qui molliorem testam pro cute habent. Columel. lib. 8. cap. 15. Aquatilibus autem cibis, si sit facultas, datur cammarus, & rivalis alecula. Aliis Gammarus dicitur. q. V.

CAMMATĪDES, um. f. pl. [καμματίδες] Folia lauri, cum quibus una comedebant bellaria seu tragemata. Cæl. Rhod. 14. 50.

CAMŒNÆ, arum. f. pl. vel CAMENÆ, sine diphthongo, [Μοῦσαι] Musæ: quibus a Cantu inditum est nomen. V. Voss. Etym. p. 102. Virg. 3. Ecl. 59.
Alternis dicetis, amant alterna Camœnæ. Servius.
Camenæ Musæ a Carminibus sunt dictæ, vel quod canunt antiquorum laudes, vel quod sint castæ mentis præsides, inquit Festus. ubi V. Dacer. Plin. lib. 34. cap. 5. Actium poetam in Camœnarum æde maxima forma statuam sibi posuisse, quum brevis admodum fuisset.
Camœna, etiam numero singulari dicimus. Pers. 5. Sat. 21.
— tibi nunc, hortante Camœna,
Excutienda damus præcordia.
Dulces Camœnæ. Hor. 1. Epist. 19. 5.
Vina fere dulces oluerunt mane Camœnæ.
Gaudentes rure. Hor. 1. Serm. 10. 45.
— ductu molle atque facetum
Virgilio annuerunt gaudentes rure Camœnæ.
Graia. Hor. 2. Carm. 16. 38.
Inhumana. Hor. 1. Epist. 18. 47.
Insignis. Hor. 1. Carm. 12. 39.
Tragica. Hor. de Arte Poet. 275.
Ignotum Tragicæ genus invenisse Camœnæ.
Vocalis. Sen. in Med. 8. i. e. Calliope dulciter canens.
Senium Camœnæ deponere. Hor. 1. Epist. 18. 47. i. e. Severitatem. [vel potius Segnitiem, Desidiam.

CAMOENALIS, e. Adj. apud recentiores.

CAMPAGUS, i. m. Julio Capitolino in Maximin. Jun. cap. 2. barbarum est Calciamenti nomen, sicut Anaxyris item Calcei fuit genus, ut notat Rhodig. lib. 18. cap. 21.

CAMPANA, æ. f. [ὁ κώδων] Onomast. vet. Campana, κώδων. Est autem campanarum usus antiquus, & varius in sacris & profanis. Sed vox, prout hodie sumitur, veteribus incognita. V. Adr. Jun. Animadv. 3. 11. Turneb. Adverf. 23. 6. Cang. Gloss. & infra TINTINNABULUM.

CAMPANŬLA, æ. f. dimin. Hieron. ad Eustoch.
Herba etiam est, Campanula silvestris.

CAMPANARIUS, i. m. Qui campanas conflat ex ære, vel Qui pulsat.

CAMPANIA, [Καμπανία] Italiæ regio, de qua sic Plin. lib. 3. cap. 5. Qualiter Campaniæ ora per se, felixque illa ac beata amœnitas narrari debet? ut palam sit, uno in loco gaudentis opus esse naturæ. Jam vero tota ea vitalis, ac perennis salubritatis cæli temperies est, tam fertiles campi, tam aprici colles, tam innoxii saltus, tam opaca nemora, &c. Nomen retinet, & est initium regni Neapolitani.
Pinguis. Propert. lib. 3. 5. 5.
Campania terra. Tibul. lib. 1. 9. 33. Ut Terra Græcia, Gallia &c.

CAMPĀNUS, a, um. [Καμπανὸς] Adj. ut, Urbs Campana. Virg. 10. Æn. 145.
Affuit & Mnestheus, quem pulsi, &c.
Et Capys: hinc nomen Campanæ ducitur urbi. Ubi Servius, Iste quidem dicit a Capy dictam esse Capuam. Sed Livius vult a Locis campestribus dictam, in quibus sita est. Constat tamen eam a Tuscis conditam de viso falconis augurio, qui Tusca lingua *Capys* dicitur: unde est Capua nominata. Tuscos autem omnem pæne Italiam subjugasse manifestum est. V. plura ibid. & conf. CAMPESTRIS, CAMPANEUS, CAPUA.
Arrogantia Campana. Cic. 2. contra Rull. 75.
Litus Campanum. Stat. 3. Silv. 3. 162.
Luxuria Campana. Liv. 23. 45.
Morbus Campanus. Hor. 1. Serm. 5. 62. i. e. Oris fœditas aut arrogantia. nam Campani qui Osci dicebantur, ore immundi & arrogantes habiti sunt: unde Oscos dictos putant, quasi Obscœnos. aut vero dixit Campanum morbum, quia Campani morbum dicacitatis patiuntur. Ex Acrone & Porphyrione. [Nec saniora Cruquianus affert interpres, qui prorsus incredibilia de Morbo isto Campano memorat. Miror autem nec ex junioribus interpretibus, editoribusque Horatii quenquam extitisse, qui non in eodem luto pariter hæserit. Scribendum enimvero, commatis tantum nota interposita:
Campanum, in morbum, in faciem permulta jocatus,
Pastorem saltaret uti Cyclopa, rogabat. Τὸ Campanum substantivum gentile est, & ad v. Rogabat refertur: reliqua παρενθητικῶς interponuntur. Legi etiam posset In morbum in facie, sublata distinctione. Sed altera quoque lectio commoda satis videtur. Morbum quem intelligat poëta, & quem item Campanum, satis ipse explicuit.
Supellex Campana. Hor. 1. Serm. 6. 118. i. e. (ut exponit Acron) Fictilis, (vel viminea,) quia in Campania erant figlinæ. V. Turneb. Adv. 23. 6.
Supercilium Campanum. Cic. 1. contra Rull. 2.

CAMPANUS, i. subst. pl. CAMPANI, orum. Capuæ & Campaniæ incolæ. Cic. 2. contra Rull. 95. Campani semper superbi bonitate agrorum, & fructuum magnitudine, &c. & 1. contra Rull. 20. Superbia nata ex Campanorum fastidio. V. in superiore dictione notata.

CAMPANICUS, a, um. ut, Peristromata picta Campanica. Plaut. Pseud. 1. 2. 12.

CAMPAS, ātis. o. g. pro Campano. Plaut. Trin. 2. 4. 144. Campas genus. Nonius 8. 23. legit Campans.

CAMPARIUS, V. CAMPUS.

CAMPASPE, Alexandri magni ex concubinis præcipue dilecta, quam quum nudam pingi ob admirationem formæ ab Apelle jussisset, eumque tum pari captum amore sensisset, dono ei dedit. Magnus animo, major imperio sui, nec minor hoc facto, quam victoria aliqua. Quippe se vicit, nec torum tantum suum, sed etiam affectum donavit artifici. Verba sunt Plin. lib. 35. cap. 10. παγκάστη vocatur Æliano V. H. 12. 34. Lucian. in Imagin. πακάστη.

CAMPE, es. vel CAMPA, æ. f. [κάμπη] Eruca Latine, Vermiculus hortenses maxime herbas, & arborum frondes rodens. Campe Græcis a Flexu dicta est, quia in arcum arrependo curvatur. Budæus. Columel. lib. 10. v. 324.

Nec solum teneras audens erodere frondes,
Implicitus conchæ limax, hirsutaque campe.

Dicere campas. Plaut. Truc. 5. 1. 50. i. e. Nugari.

Campæ etiam Equi marini, delphini, & omne genus cetaceum, quod caudam flectit. Martial. lib. 9. 43.

Campis dives Apollo marinis. i. e. Delphinis, Apollini sacris.

[Sed rectius alii Campis Myrinis. Myrina Æolidis oppidum, proximum Grynio, templo Apollinis nobilitato. V. Strab. lib. 13. & Rader. ad Martial. Nihil igitur hæc ad Campas.

CAMPESTER, CAMPICURSIO, CAMPIDOCTOR, &c. V. CAMPUS.

CAMPHĀSUS, Proprium nomen equi, de quo Sil. Ital. lib. 16. 356.

Camphasus, ipse asper, nec qui cervicis amaret
Applausæ blandos sonitus, clausumque cruento
Spumeus admorsu gauderet mandere ferrum. Sed exhibent meliores codd. Caucasus.

CAMPONI, Populi inter Aquitanicas gentes Plinio commemorantur lib. 4. cap. 19.

CAMPSEONYSIS, Flumen est in Themiscyrena regione, prope Heniochos populos, de quo Plin. lib. 6. cap. 4. Hard. Acampsis. q. V.

CAMPSIANI, Germaniæ populi indigentia laborantes, commemorantur Straboni his verbis, Sunt alii Germaniæ populi indigentia magis laborantes, Sugambri, Chaubi, Bucteri, Cimbri, Cauci, Caulci, Campsiani, aliique complures. Hactenus ille lib. 7.

CAMPSO, āre. pro Cambire antiquissimi dixerunt, ut notat Priscian. 10. p. 906. [Non dicit pro Cambire usos veteres hoc verbo, verum ex Græco aoristo ἔκαμψα, τὸ κάμψαι, utrumque formasse; & Ennius eadem usus est, significatione partic. Campsantes, ac Græci solent, pro Circuire navibus, circumnavigare. V. locum integrum in CAMBIO.

CAMPSOR, ōris. m. vulgo vocatur Collybista atque Trapezita, sive Nummularius. V. Alciat. Parerg. 1. 46.

CAMPTAULÆ, [καμπταῦλαι] de quibus apud Vopiscum in Carin. cap. 19. fit mentio, dicuntur, Qui flexili tibiarum utuntur cantu: sicuti Pithaulæ, Tibiis quodammodo persuadentes. Cæl. Rhod. lib. 12. cap. 5. V. Barthol. de Tibiis vett. p. 77.

CAMPUS, i. m. [πεδίον, ὑπαίθριον, ἀλωά] Quod primum ex agro plano fructus capiebant Campus dictus, auctore Varr. de L. L. 4. p. 11. ed. 3. Steph.

Campus, inquit Valla, lib. 4. est Planities terræ ampla & grandis: ideoque spatiosæ plateæ, areæve, campi nomen acceperunt. Unde Romæ campus Martius. Cæs. 3. Bell. Civil. 37. Sed quum esset inter bina castra campus, circiter millium passuum sex, Domitius castris Scipionis aciem suam subjecit. Hic pro Planitie ponitur, Sæpius pro Agro, nec raro pro Loco certaminis, ut ex subjectis apparebit exemplis.

Æquor campi. Virg. 7. Æn. 781.

Filius ardentes haud secius æquore campi
Exercebat equos.

Æquora camporum patentium. Cic. 1. de Divin. 9. Ut enim Ægyptii & Babylonii, in camporum patentium æquoribus habitantes, quum, &c.

Ager campi. Virg. 2. Georg. 274.

— si pinguis agros metabere campi,
Densa fere.

Agger camporum. Stat. 2. Theb. 708.

Quercus erat teneræ jamdudum oblita juventæ
Aggere camporum medio.

Area campi. Ovid. 10. Met. 86.

Collis erat, collemque super planissima campi Area.

Fundamina campi subter. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 164. de Cuniculis.

Immensitates camporum. Cic. 2. de Nat. Deor. 98. Adde huc fontium gelidas perennitates, immensitatesque camporum.

Limes camporum. Lucan. lib. 6.

— camporum limite parvo
Absumus a votis.

Medio campi. Tacit. 1. Ann. 61.

Media campi complere. Tacit. Agric. 35.

In medium campi procedere. Liv. lib. 7. Decad. 4.

Pulvis camporum. Virg. 11. Æn. 866.

Spatia campi maxima. Virg. 3. Georg. 202.

Spatia immensa camporum. Cic. 2. de Nat. Deor. 161. Totam licet animis tanquam oculis lustrare terram, mariaque omnia: cernes jam spatia frugifera atque immensa camporum, &c.

Æquo campo se dare. Virg. 9. Æn. 56.

Teucrum mirantur inertia corda
Non æquo dare se campo, non obvia ferre
Arma viros, sed castra fovere.

Æstiferi campi Garamantum. Sil. Ital. lib. 17. 452.

Qualis in æstiferis Garamantum fœta veneno
Attollit campis ferventi pastus arena
Colla Parethonius serpens.

Anhelans sulfure campus. Stat. 11. Theb. 17.

— & anhelantem cælesti sulfure campum.

Apertus campus. Virg. 2. Georg. 145.

— & campo stetit agmen aperto. V. APERIO.

Apricus campus. Hor. 1. Carm. 8. 4.

— cur apricum
Oderit campum patiens pulveris, atque solis? V. APRICUS.

Armiger. Stat. 9. Theb. 836.

— armigerum ni protinus improba campum Deseris.

Caligantes animarum examine campi Stat. 1. Theb. 95. de Sede inferorum. V. infra.

Elysius. Virg. 1. Georg. 38. V. ELYSIUS. & infra Campus pro Sede inferorum.

Facilis campus operi. Liv. lib. 2. Decad. 4.

Fertilis ubere. Virg. 2. Georg. 185.

Frequens herbis. Virg. 2. Georg. 185.

Frondens. Lucan. lib. 6. 83.

Ungula frondentem discussit cornea campum.

Gramineus. Virg. 5. Æn. 287.

Herbosus. Hor. 3. Carm. 18. 9.

Hortens. Virg. 3. Georg. 161. — aut scindere terram
Et campum horrentem fractis invertere glebis.

Irriguus. Lucan. lib. 4. 296.

Lati. Virg. 1. Georg. 486.

Latis currere in campis. Ovid. 2. Met. 662.

Martius. Hor. 4. Carm. 1. 39. Qui sæpe Campus absolute dicitur. V. infra.

Nigrantes pulvere. Sil. Ital. lib. 3.

Nudi sine fronde, sine arbore campi. Ovid. 3. Trist. 10. 75.

Optimi & uberes. Cic. 2. Agrar. 95. Agros vero, &c. cum suis optimis atque uberibus campis conferendos scilicet non putabunt.

Patentes. Virg. 4. Æn. 153.

Patuli. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 339.

Pigri. Hor. 1. Carm. 22. 17. i. e. Frigidi, & frigore pigritiem inducentes. Acron. V. PIGER. Sic Virg. Segnis.

Pinguis. Virg. 2. Georg. 425.

Planus. Lucret. lib. 3. 1015.

Putris. Virg. 11. Æn. 875.

Quadrupedumque putrem cursu quatit ungula campum.

Rudis. i. e. Novale. Virg. 2. Georg. 211.

Sanguineus. Stat. 3. Theb. 314. ab cæde.

Segnis. Virg. 1. Georg. 72. dum quiescit. conf. Pigri.

Spectabilis undique. Ovid. 3. Met. 709. i. e. Apertus.

Spirans tabo. Stat. 12. Theb. 567.

Squalentes. Sil. Ital. lib. 3.

Stagnantes. Sil. lib. 3.

Tauriferis ubi se Mevania campis Explicat. Lucan. lib. 1. 468.

Tenuis. V. Arare campum.

Torrentes sanguine. Stat. 1. Silv. 2. 97.

Turpis sine gramine. Ovid. 3. de Arte Am. 249.

Vasti. Virg. 3. Æn. 13. i. e. Vastati, aut Magni, inquit Servius.

Uberes. V. paulo ante, Optimi, &c.

Udi. Sil. Ital. lib. 8.

Virentes. Hor. 2. Carm. 5. 6.

Circa virentes est animus tuæ
Campos juvencæ.

Viridis. Virg. 3. Georg. 13.

Arare campum. Ovid. 2. Trist. 328.

— tenuis mihi campus aratur. Parœmiam sapit.

Aspirare in campum. In ASPIRO.

Attollere campum pulvere. Stat. 4. Theb. 138.

Circumferre campo lumina. Sil. Ital. lib. 17.

Circumvolare campum jaculo. Sil. Ital. lib. 17. 420.

— & jaculo circumvolat alite campum. de Masinissa.

Colligere. Veget. lib. 3. de Re Milit. Prior ergo de cæsis hostibus spolia capiat, & (quod ipsi dicunt) colligat campum. Budæus.

Conferre se in campum. In CONFERO.

Consternere campos milite. Sil. Ital. lib. 1.

Corripere. Virg. 3. Georg. 104.

Nonne vides quum præcipiti certamine campum
Corripuere? De cursu equorum.

Credere campo aciem. Virg. 9. Æn. 42.

Neu struere auderent aciem, neu credere campo.

Currere in campo. Hor. 1. Serm. 1. 91.

Dare se. Sil. lib. 13. Videtur posse non incommode pro eo accipi quod dicere solemus, In arenam descendere.

Decedere campis. Virg. 4. Georg. 186.

Diffugere. Virg. 10. Æn. 804.

— omnis campis diffugit arator.

Durescit situ. Virg. 1. Georg. 72.

Et segnem patiere situ durescere campum.

Errare campis. Virg. 3. Georg. 246.

Everso jacias dum semina campo. Valer. 7. Argon. 75. i. e. Peraráto.

Explicat campos tellus effusa. Lucan. lib. 4. 19.

Extendere. Ovid. 1. Met. 43.

Exutus campis Mithridates. Tacit. 12. Ann. 44.

Ferri non semitis, sed campis dicitur orator. Quintil. lib. 5. cap. 14. p. 487.

Flavescit campus arista. Virg. 4. Ecl. 28.

Fuscare corpora campo. Ovid. 1. de Arte Am. 513.

Habet & campus insidias. Martial. lib. 12. 14. i. e. Planities aperta.

Dum habebunt pabula mollia campi. Ovid. in Ibin. 139.

Hiscunt campi. Stat. 9. Theb. 22.

Jacet campus in medio. In JACEO.

Jacere toto campo. Sen. Troad. 6.

Jacet tantum campi. Virg. 3. Georg. 343.

— itque pecus longa in deserta sine ullis
Hospitiis: tantum campi jacet. i. e. Incultum remanet.

Incedere campis. Sil. lib. 17.

Indulgere campo, pro Campestri ludo, ut Buschio placet. Pers. 5. Sat. 57.

Hic campo indulget, hunc alea decoquit, ille
In venerem putris. [Potest & de Ambitu, ac largitionibus in Campo Martio factis, intelligi. Idque verisimilius, quia sequitur, Hunc alea decoquit. V. infra.

Inferre se campo. Virg. 9. Æn. 56.

Inire campum. Stat. 11. Theb. 593. Talis init campum.

Instruere per campos certamina belli. Lucret. lib. 2. 6.

Insurgunt campis tenebræ. Virg. 9. Æn. 34.

Inundare campos dicitur exercitus. Sil. Ital. 15.

Lacessere. Stat. 12. Theb. 604.

Liquantur campi, Adventu veris scil. Catull. 44. 4.

Lustrare oculis. Lucan. lib. 7. 799.
Et lustrare oculis campos sub clade latentes.
Mersus campus cruore. Sil. Ital. lib. 1.
Miscere campum pulvere. Virg. 12. Æn. 444.
Obstruere. Lucan. lib. 2. 495. Ponte scilicet rescisso in flumine, campum terminante.
Parare ad certamen. Virg. 12. Æn. 116.
Partiri limite campum. Virg. 1. Georg. 126.
Pascuntur per campos equi. Virg. 6. Æn. 653.
Peragrare. Cic. 1. de Divin. 94. Arabes autem & Phryges, & Cilices, quod pastu pecudum maxime utuntur, campos & montes hieme & æstate peragrantes, &c.
Perlabi campum. Sil. lib. 16.
Perlustrare oculis. Sil. lib. 7.
Persultat campos exercitus. Tacit. 11. Ann. 9. Casus Mithridati datus est occupandi Armeniam vi militis Romani ad excidenda castellorum ardua, simul Hibero exercitu campos persultante.
Pinguescunt campi. Virg. 1. Georg. 493.
— & latos Æmi pinguescere campos.
Proscindere ferro. Ovid. 7. Met. 119.
Pulsatus assiduis equis campus. Ovid. 6. Met. 219.
Quatere campos dicuntur equites. Virg. 11. Æn. 513. V. Putris campus.
Rapere. Stat. 5. Theb. 693.
Recumbunt campo nebulæ. Virg. 1. Georg. 402.
Redeunt campis gramina. Hor. 4. Carm. 7. 1.
Redundat campis Nilus. Lucret. lib. 6. 712.
Refluit campis Nilus. Virg. 9. Æn. 32.
— aut pingui flumine Nilus
Quum refluit campis.
Relaxare. Sil. Ital. lib. 7.
Renovare aratris. Ovid. 1. Amor. 3. 9.
Serere hordea campis. Virg. 1. Georg. 210.
Strepit omnis murmure campus. Virg. 6. Æn. 709.
Tenent late campos arbores. Virg. 2. Georg. 11.
Tondere campum dicuntur equi. Virg. 3. Æn. 538.
— equos in gramine vidi
Tondentes campum late.
Transmittere cursu. Virg. 4. Æn. 154.
Tremiscunt tonitru. Virg. 5. Æn. 694.
Vestire campos lumine dicitur æther. Virg. 6. Æn. 640.
Largior hic campos æther, & lumine vestit Purpureo.
Vestiti gramine. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 231.
Campus, non sine epitheto tamen, sæpe inferorum sedem denotat, ut,
Umbrarum campi. Lucan. lib. 7. i. e. In quibus errant animæ insepultorum.
Iners, i. e. Putridus & infructifer. Sil. lib. 13. 530. sic vocat Campum inferni.
Nitentes. Virg. 6. Æn. 677.
— camposque nitentes
Desuper ostentat. scil. Elysios.
Silentes, Inferorum. Sen. Herc. furent. 10.
Campus etiam pro Mari & Aqua usurpatur. Ovid. 1. Met. 41.
— campoque recepta
Liberioris aquæ, &c.
Latus campus aquarum. Ovid. 1. Met. 315.
Liberiore campo natare. Ovid. 4. Fast. 292.
Liquentes campos. Virg. 6. Æn. 724.
Natantes. Virg. 3. Georg. 198. — campique natantes
Lenibus horrescunt flabris.
Salis campos. Virg. 10. Æn. 214. adde Plaut. Trin. 4. 1. 15.
Lati campi aëris. Virg. 6. Æn. 888.
Campi nomine absolute non raro venit, Campus Martius Romæ, ubi Comitia habebantur. Hor. 3. Carm. 1. 10. — hic generosior
Descendat in campum petitor. Ovid. ad Liv. 231.
Sed Mavors templo vicinus, & accola campi.
Cum proximis comitiis consularibus me Consulem in campo, & competitores tuos interficere voluisti. Cic. 1. Catil. 11. Hinc illud proverbiale, Fors domina campi. Cic. in Pison. 4.
Campi nota. Valer. Max. 6. 9. 14. i. e. Repulsa in honorum petitione.
Venalis. Lucan. lib. 1. 180. Venalem appellat, Campum Martium, in quo suffragia vendebantur.
Campus, pro Comitiis. Cic. 3. de Orat. 64. Gravis est modus in ornatu orationis, & sæpe sumendus, ex quo genere hæc sunt, Martem belli esse communem, Cererem pro frugibus, Liberum appellare pro vino, Neptunum pro mari, Curiam pro Senatu, Campum pro comitiis, Togam pro pace, Arma ac tela pro bello.
Campus, Res quælibet, in qua quis studium habet. ut, Campus rhetorum. Cic. 1. Off. 61. Hinc rhetorum campus de Marathone, Salamine, &c. Idem, Latissimum dicendi campum alio loco dixit, pro Ubertate materiæ quam vocant.
Expositionis campum nancisci. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Immenso in campo vagari. Cic. 3. de Orat. 122. In hoc igitur tanto, tamque immenso campo, quum liceat oratori vagari libere.
Magnus campus ad laudem. Cic. 14. Philipp. 17. Magnus est in Rep. campus, ut sapienter dicere solebat Crassus, multis apertus cursus ad laudem.
Magnum campum habet cursus animi. Cic. 5. Att. 15. Non habeat satis magnum campum ille, tibi non ignotus, cursus animi & industriæ meæ.
Dare campum. Cic. pro Muren. 18. Nullum enim vobis fors campum dedit, in quo excurrere virtus, cognoscique posset.
Exultare in campo, & In angustias compelli dicitur oratio. Cic. 4. Acad. 112.
Prosternitur campus & materies tuis laudibus. In PROSTERNO.

CAMPUS Lapideus, [Λιθῶδες πεδίον] Galliæ Narbonensis campus est, centum fere stadiorum diametrum habens, lapidibus, qui singuli manum impleant, plenus, sub quibus gramen exoritur, a quo pecoribus pabuli suppeditatur ubertas. In medio salsæ scatent aquæ salisque vis magna. Universa circum adjacens ora ventis exposita est: validissime autem Melamborii venti procellis infestatur, quo saxa ipsa volvi traduntur, hominesque ex curribus excuti, & vi ventorum armis vestibusque nudari. Hujus rei originem ad hujusmodi referunt fabulam, Herculem cum Albione & Bergione Neptuni filiis pugnantem, quum deficientibus telis in vitæ discrimen venisset, Jovem patrem orasse ut sibi tela administraret, statimque imbrem lapideum ea in loca decidisse, quo gigantes fuerint interempti. V. de hoc plura apud Strab. lib. 4.

CAMPI Diomedis, in Appulia appellantur, qui ei in divisione regni, quam cum Dauno fecit, cesserunt. Fest.

CAMPI MACRI, [Μακροὶ κάμποι] Italiæ Oppidum est exiguum, prope Ravennam, ubi quotannis forum conficitur, ut auctor est Strabo lib. 5. Meminerunt & Liv. Varro, Columel. Cl. Cellarius addubitat, an Oppidum fuerit. Geogr. Ant. 2. 9. 1. 79. q. V.

CAMPESTER, & CAMPESTRIS, e. [πεδινός] Quod ad campos attinet, vel in mediis campis jacet: ut, Locus campestris. Cæs. 7. Bell. Gall. 72. Varro de R. R. lib. 1. cap. 5. ad finem, Campester locus is melior, qui totus æquabiliter in unam partem vergit, quam is qui est ad libellam æquus.
Ager campestris. Liv. 4. 37. Vulturnum Hetruscorum urbem, quæ nunc Capua est, ab Samnitibus captam: Capuamque ab duce eorum Capye, vel (quod propius vero est) a campestri agro appellatam.
Arma campestria. Hor. de Arte Poet. 379.
Ludere qui nescit, campestribus abstinet armis. Quia in Martio Campo armis ad palum se exercebant.
Decursio campestris. i. e. Militaris. Suet. Galb. cap. 6. Ipse maxime insignis, quod campestrem decursionem scuto moderatus, etiam ad essedum Imperatoris per viginti passuum millia cucurrit. V. Decursio in DECURRO.
Fraxinus campestris & Montana. Plin. lib. 16. cap. 13. Campestrem enim esse crispam, montanam spissam.
Gratia campestris. Liv. 7. 1. pr. i. e. Quæ in Campo Martio, comitiisque adeo floret.
Iter. Cæs. 1. Bell. Civil. 66. Uterque idem suis renuntiat, quinque millia passuum proxima intercedere itineris campestris.
Ludus, Qui in campo fit. Cic. pro Cæl. 11. Ut exercitatione, ludoque campestri tunicati uteremur.
Operæ campestres. Suet. Aug. 3. V. ibi Torrent.
Prælia. pro Exercitatione armorum in campo. Hor. 1. Epist. 18. 54.
Scythæ. Qui in campis sine tectis sub tentoriis vivunt. Hor. 3. Carm. 24. 9.
Campestres melius Scythæ,
Quorum plaustra vagas rite trahunt domos.

CAMPESTRE, is. n. [περίζωμα] Genitalium succinctorium, quo in gymnasiis & palæstris, ut & in campo utebanrur. Hor. 1. Epist. 11. 17.
Incolumi Rhodos & Mitylene pulchra facit, quod
Penula solstitio, campestre nivalibus auris. Augustin. de Civ. Dei, p. 14. 17. de nuditate primorum hominum disserens: Confusi inobedientia carnis suæ, tanquam teste pœna inobedientiæ, consuerunt folia fici; & fecerunt sibi campestria; i. e. Succinctoria genitalium. Nam quidam interpretes Succinctoria posuerunt. Porro autem Campestria, Latinum quidem verbum est; sed ex eo dictum, quod Juvenes, qui nudi exercebantur in campo, pudenda operiebant: unde qui ita succincti sunt, CAMPESTRATOS vulgus appellat. conf. Not. Vivis ad h. l. August. & Turnebi Adv. 27. 22.
Processit nudus, campestri solo tectus. Vulcat. Gallic. in Avid. Cassio, cap. 4. Vide Bapt. Egnatium. H. St. Adscripsit & verba Egnatii, qui Augustinum, ut apparet ex his, quæ cultro non resecta sunt, exscripsit. V. Casaub. ad h. l.

CAMPESTRATUS, a, um. Quis dicatur, ex modo datis Augustini verbis liquet.

CAMPICELLUS, i. m. dimin. apud Innocent. de Casis litter. inter Auct. rei agrariæ Goesii p. 222. ut Monticellus ibid.

CAMPANEUS, a, um. & CAMPANIUS, a, um. Idem ac Campestris. Innocentius ibid. p. 239. In campaneis locis. & p. 240. In campaniis locis. Quæ ibid. Montaniosis opponit.
Campanei iidem sunt ac Campani in Gruteri Inscript. p. 297.

CAMPARIUS, i. m. Custos exercitorve camporum. Valla lib. 1. Caprarius, inquit, Saltuarius, Camparius, Horrearius, Classiarius: Custos exercitorve caprarum, saltus, campi, &c. [In Lips. Thes. affertur Gloss. Camparius ἀγροφύλαξ, sed in Græco Lat. est Saltuarius.

CAMPICURSIO, ōnis. f. Exercitatio militaris, quæ currendo fiebat. Campicursionem, ut ipsi appellant, assidue faciant. Veget. 3. 4. conf. 2. 22. Eadem ac Decursio campestris. V. DECURRO.

CAMPIDOCTOR, ōris. m. Qui tirones in campo exercet, armorum usum docens, sive armaturam. Veget. 1. 13. & 2. 22. Male Stewechius Campiductores apud Vegetium mallt restitui. Non enim a Ducendo sed a Docendo dictos Lampridii locus in Alexand. cap. 53. Campidoctores vos docuerunt, &c. facile persuadet. [In Vet. Gloss. Græco Lat. ὁπλοδιδάσκαλος Armiductor. At Lat. Gr. emendatius Campidoctor, ὁπλοδιδάκτης. conf. Schol. Juvenal. ad Sat. 5. 155. & quæ ad eum loc. notamus infra V. CAPELLA. adde Du Fresne in Gloss.
Tribunus ex campidoctore. Ammian. 15. 3. V. ibi Valef. f. 71. & Lindebrog. p. 32. qui inscriptionem ex antiqua Roma profert, in qua est CAMPIDOCTOR COH. I. & apud Grut. f. 565. n. 5. CAMPIDOC. COH. VII. PR.

CAMPIDŪNUM, i. n. & CAMPIDONA, æ. f. Urbs Sueviæ. Vulgo *Kemtten*.

CAMPĬGĔNUS, i. m. quasi In campo natus. Veget. 2. 7. Campigeni antesignani, ideo sic nominati, quia eorum opera atque virtute exercitii genus crescit in campo.

CAMUM, i. n. Potionis genus apud Ulpian. in l. 9. D. de tritic. vin. & oleo leg. quod cujusmodi sit parum constat.

CAMŪRUS, a, um. Adj. [καμπύλος] Festus, Camura, & camuri boves, a curvatione, ex Græco καμπὴ dicuntur. Virg. 3. Georg. 55.
— & camuris hirtæ sub cornibus aures. Camuris (ait Macrob. lib. 6. Saturn. cap. 4.) peregrinum verbum est, id est, In se redeuntibus. Et forte nos quoque hac ratione Cameram figuramus. Hactenus ille. Hinc vulgaris noster sermo fluxisse videtur, quum Camurum pro Simo appellamus, *Camuz*. Non. 1. 126. apud Virgil. Cameris legit.

CAMUS, i. m. [κημός] Genus vinculi apud Græcos. Plaut. Casin. 2. 6. 37. Deos quæso, ut quidem hodie camum & furcam feras. Alii legunt Canem. conf. Voss. Etym. p. 100.
Κημὸς erat freni genus, quod mancipiis in os inferebatur supplicii causa. hinc est illud Psal. 31. In camo & freno maxillas eorum constringe. Cruquius

quius 378. in Horatium ex Rob. Constant. Apud Horat. (Serm. 1.6.39.) ita quidam Tradere capno, pro Cadmo. H. St. V. ipsum in Append. Thes. Græci in hac voce.

C A N

Cana, Straboni lib. 13. Promontorium quod contra Lectum consurgens, Adramyttenum sinum efficit, cujus pars est Elaiticus. Sunt & Canæ eidem, Locrorum oppidulum, situm in agro Canæo.

Cana, [κάνα] dicunt Græci, nos Canistra, & per diminutionem Canistella. Festus. V. Dacer.

Canabel, vel Canabil, Serapioni medico Terra est tenuissimo sabulo persimilis, quæ, ut ipse ait, una cum pluvia e cælo decidit, cujus non modo apud Arabes ad interaneorum tineas necandas, verum & ad fictilia fracta conglutinanda increbuit usus. Proinde haud dubie hallucinari deprehenduntur, qui Canabel Serapionis Semen sanctum interpretantur, quum longe admodum hæc inter se differant. V. Matthiol. in Dioscorid. lib. 3. cap. 24. Plerique Eretriam terram esse dicunt.

Canabia, [κανάβια] Calceorum muliebrium species Polluci libro 7. cap. 22. Scribitur & geminata littera Cannabia.

Canabula, orum. n. & Canabulæ, arum. f. pl. Loca inculta & aspera, quæ & Novercæ dicuntur. V. ex Frontino & aliis Rigaltii Gloss. Agrimens. a. Goesio edit. p. 294. & Jan. Guil. Lauremb. Antiq. p. 65. [Quantum ex his colligas, videtur Limitationis genus intelligi.

Canabus, [κάναβος] i. m. Exile lignum est, pileorum textrinæ accommodum: unde & qui funt macie prætenues Canabi a Græcis vocantur, ut scribit Pollux: & poeta Sannyrion, quod macie esset attenuatus, ita cognominatus est, teste Cæl. Rhod. lib. 8. cap. ult. [Ex Polluc. lib. 7. Segm. 164. & 10. 189. non intellecto. ubi V. interpp.

Canace, es. f. [Κανάκη] Macarei soror, Æoli filia: de qua Ovid. scribit 11. Epist.

Item, Canis nomen a καναχὴ strepitus. Ovid. 3. Met. 217.

Canachus, i. m. [Κάναχος] Insignis statuarius fuit, qui Apollinem nudum. Philesium cognominatum in Didymæo, Æginetica æris temperatura effinxit: cervumque una ita vestigiis suspendit, ut linum subter pedes trahatur, alterno morsu digitis calceque retinentibus solum, ita vertebrato dente utrisque in partibus, ut a repulsu per vices resiliat. Plin. lib. 34. cap. 8.

Canalis, is. m. & f. [σωλὴν] Festus, Canales per quos aqua confluit in viis lapide stratis.

Canalis, a Canna fit, una detracta litera, Lignum ad cannæ similitudinem cavatum, per quod aqua deducitur. Columel. lib. 12. cap. 50. Oleo autem conficiendo molæ utiliores sunt, quam trapetum: trapetum, quam canalis & solea.

Arundinei. Virg. 4. Georg. 265.

Mellaque arundineis inferre canalibus ultro Hortantem.

Demersus. Stat. 1. Silv. 2. 205.

Iligni. Virg. 3. Georg. 330. i. e. Facti ex ilice, inquit Servius.

Structiles canales, Structura & fabrica constantes, quales hodie Romæ semiruti visuntur. Vitruv. lib. 8. cap. 7. Ductus autem aquæ fiunt generibus tribus, rivis per canales structiles, aut fistulis plumbeis seu tubulis fictilibus. Aquæductus vocabant Romani, hinc Præfecti aquæductuum. Canalis, Quo crura & femora continentur fracta. Quo pacto autem constituatur vide apud Cels. lib. 8. cap. 10. Segm. 5. pr. de Crurum & femorum curatione.

Canalicius, a, um. & Canaliensis, e. Adj. ut, Canalicium aurum. Plin. lib. 33. cap. 4. Quod puteis foditur, canalicium vocant: alii canaliense, marmoris glareæ inhærens. & p. p. Vagantur hi venarum canales per latera puteorum huc & illuc, inde nomine invento.

Canaliculus, i. m. dimin. [σωληνίσκος, σωληνάριον] Columel. lib. 8. cap. 10. Nam largiore cibo celerius pinguescit, semper tamen etiam canaliculi milio repleti apponuntur, quæ est firmissima esca. conf. Varr. de R. R. 3. 5.

Canaliculus Celso lib. 8. cap. 20. extr. Quo articulus fractus continetur, ut Canalis in majore membro fracto.

Est etiam Canaliculus, Cavitas exterior in columnis. Vitruv. 4. 3. [Striges etiam, & Strigium cava cap. 4. ejusd. libri vocat, quibus Striatæ fiunt columnæ. Nam Striæ eminentiæ inter hæc cava vocantur.

Canalicula, æ. f. Idem. Gell. lib. 17. cap. 11. Ipsum autem Erasistratum dicere duas esse quasi canaliculas quasdam vel fistulas, easque ab oris faucibus proficisci deorsum, per earumque alteram deduci delabique in stomachum esculenta omnia & poculenta. conf. Lucil. apud Non. 3. 50.

Canaliculatus, a, um. [σωληνοειδὴς] Adj. In modum canalis factus: vel Qui canalis formam habet. ut, Semina canaliculata. Plin. lib. 27. cap. 9. Est autem singularis atque non fruticosa, brevior molliorque, & densior, foliis ad radicem canaliculata. De Filice femina.

Canalicola, æ. c. [ἀγοραῖος] Homo nauci. Festus: Canalicolæ forenses, Homines pauperes dicti, quod circa canalem fori consisterent. Et Gell. 4. 20. Qui jurabat, cavillator quidem & canalicola & ridicularius fuit. Hos describit Plautus Curc. 4. 1. 14. In foro infimo boni homines atque dites ambulant, in medio propter canalem ibi ostentatores meri. V. etiam Salmas. ad Vopisc. Carinum. p. 483.

Canan, dicta est Arabia, a Canaan fil. Cam, qui in ea consedit, a qua Cananæi. Hæc fuit prima gens quæ Deum ignoravit: quia princeps ejus & conditor cultum a patre vel avo potius, non accepit, maledictus ab eo. Itaque ignorantiam divinitatis minoribus reliquit.

Cananæa, æ. f. [Καναναία] Syriæ regio, a Canaan filio Cam, qui eam regionem, quæ nunc Judæa nuncupatur, inhabitans, a se Cananæam nuncupavit.

Cananitis, idis. f. [Κανανῖτις] possess. est patronymici feminini forma, deductum a nomine Canaan, ut Regio Cananitis.

Canaria, æ. f. [Καναρία] Una ex insulis fortunatis, ita vocitata a Canum multitudine ingentis magnitudinis. Plin. lib. 6. cap. 32. Alii Canariam vocant. V. fortunatæ Insulæ.

Canaria, æ. f. Herba est, quam vernacula lingua etiam Herbam canis vocamus, quod canes ægroti ea præsentem vomitum eliciant. Plin. lib. 25. cap. 8. Invenerunt & canes canariam, qua fastidium deducunt, eamque in nostro conspectu mandunt: sed ita, ut nunquam intelligatur quæ sit. etenim depasta cernitur. Ruellius humilem esse herbulam ostendit, foliis tritici multo minoribus, calamulo tenui, geniculis pyxidatim cohærentibus articulato, internodiis tibiarum modo in se insertis, quæ tracta suis ex vaginulis exeruntur, evanidam spicæ loco panniculam habens, denique folio & culmo triticum, cacumine arundinem imitans.

Canarii, orum. pl. [Καναρίοι] Mauritaniæ populi sunt circa Atlantem, habitantes in saltibus plenis elephantorum, ferarum, & serpentum: ita dicti, quod canum victus ipsis promiscuus sit. V. Plin. lib. 5. cap. 1.

Canarius, V. canis.

Canas, Oppidum Lyciæ regionis Asiaticæ. Lycia quondam (inquit Plin. lib. 5. cap. 27.) LX oppida habuit, nunc XXXVI habet. Ex his celeberrima præter supradicta, Canas, &c.

Canaster, V. canus.

Canastræum, i. n. Macedoniæ promontorium, in Thermaico sinu: dicente Plin. lib. 4. cap. 10. In Thermaico sinu oppida Dicæa, Pydna, Derra, Scione, promontorium Canastræum. Nunc vulgo dicitur *Canistro*: testis Olivarius in Melam.

Canata, Pulpa & caro canis marini, ejusque salsamentum. Plaut. apud Fest. Muriaticam autem video in vasis stanneis, naricam bonam, & canatam, & comaquinas fartas, & conchas piscinarias. Ex Turneb. Advers. 3. 6. Sed V. Scalig. ad Fest. in Narita.

Canatha, æ. f. Oppidum est in Decapolitana regione, quæ Syriæ jungitur. Plin. lib. 5. cap. 18.

Canathra, [κάναθρα] Grypum imagines ac tragelaphorum ligneæ, quibus insidentes puellæ circunferebantur in spectaculis, ut Xenophon indicat, & Plutarch. exponit. V. Henr. Steph. Thes. Græc.

Cancanos, [κάγκανος] Herba est Galeno, quæ Dioscoridi & Plinio Cacalia dicitur, & Leontice. V. Ruell. lib. 3. cap. 128.

Cancamum, [κάγκαμον] Arabici ligni lacryma est, myrrhæ quodammodo similis, virosi gustus, quam ad suffimenta usurpant. Vestes eo, additis styrace & myrrha, suffiuntur. Officinæ *Lacca* appellant. Vires ejus & naturam vide latius apud Dioscor. lib. 1. cap. 23.

Cancellarius, i. m. [γραμματεὺς] Idem, ut doctores existimant, qui Actuarius: inde ducto nomine, quod ejus officium, id est cellula in qua scribere consuevit, cancellis munita sit. Nam quum ejus officium libellis sive chartulis sit refertum, & frequentes habeat interventores, neque ab illorum colloquio prohibetur, & ab amittendarum chartarum periculo abest. Hujus rei conjecturam adjuvat inscriptio quædam marmorea pervetusta, quam Romæ repertam esse aiunt. Ex auctoritate Turci Aproniani v. c. præfecti urbis. Ratio docuit utilitate suadente ratione dimicandi summota, sub exagio potius pecora vendere, quam digitis conludentibus tradere, ut appenso pecore, capite, pedibus, & sevo lactante, & subgulari lanio cedentibus, reliqua caro cum pelle & interaneis proficiat venditori sub conspectu publico fide ponderis comprobata, ut quantum caro occisi pecoris appendat & emptor norit, & venditor: commodis omnibus & præda damnata, quam Tribunus, officium, cancellarius & scriba de pecuariis capere consueverunt, quæ forma interdicti & dispositionis sub gladii periculo perpetuo custodienda mandatur. Extat & apud Flav. Vopiscum, in Carini vita, a princ. mentio de Cancellario: Amicos, inquit, optimos quosque relegavit: pessimum quemque elegit aut tenuit, Præfectum urbi unum ex cancellariis suis fecit, quo fœdius nec cogitari potuit aliquando, nec dici. Quanquam Hotomanus vir judicii non mediocris, Ancillariis potius legendum putet, quo nomine Vopiscus interdum utitur, Lenocinii ac libidinis ministros significans. [Utitur uno in loco Trebell. Pollio, sed de cujus vera lectione parum constat. V. quæ diximus in ancilla. Nec huic tamen Vopisci lectioni satis confido. Videtur enim mentio turpioris personæ requiri, ut ex subjectis verbis apparet.

Turnebus Adv. 11. 25. Cancellarios dici putat, Qui preces supplicesque libellos, omniaque scripta, quibus princeps subscribere nolebat, cancellabant, id est ductis cancellatim lineis vitiabant & inducebant, fortasse e notariorum numero. Cancellarii autem non erant ejus ordinis & dignitatis, ut ad præfecturam urbis vocari solerent: quam tamen uni mandavit Carinus imperator, frementibus omnibus ob indignitatem rei. Nam senatori alicui aut illustri suo comiti tantum mandare honorem debuerat. Hodie in maximum togatorum fastigium evecti fuut Cancellarii, & apud reges secundas fere tenent. [Sed verisimilior est superior nominis derivatio a Cancellis, intra quos sedentes scribebant, quam Cassiodorus confirmat Var. lib. 11. Ep. 6. & 27. & lib. 12. Ep. 1. Cui astipulantur Pithœus in Subseciv. Casaub. & Salmas. ad Vopisc. l. c. Vales. ad Ammian. 30. 4. Spelman. in Gloss. ubi prolixe de hoc officio, Maci fratres in Hierol. & Cang. in Gloss.

Cancelli, orum. m. pl. [κιγκλίδες, δρύφακτοι] per diminutionem vocantur, h. e. Opus subtili materia in transversum compacta, ad similitudinem retis factum: quod frequentia foramina habeat, qualia sunt quæ in corpore efficit cancer morbus. [Quam fœda, tam falsa est isthæc nominis ratio. A Cancris per diminutionem Cancellos dictos docet Festus. Sed caussam non addit, cur Cancros id genus reticulati sæpimenti appellaverint antiqui. V. cancer.

Ejusmodi cancelli, seu septa in foro, in circo, in tribunalibus, &c. fuerunt. Cic. pro Sext. 124. Tantus est ex omnibus spectaculis usque a Capitolio, tantus ex fori cancellis plausus excitatus, &c. Et hinc ad alias res transfertur: ut, Homini improbo circumdati cancelli. Cic. 5. Verr. 135. Satisne vobis Prætori improbo circumdati cancelli videntur in sua provincia, imo vero in sella ac tribunali: ut aut de suo capite judicium fieri patiatur præsens, accedens: aut confiteatur se omnibus judiciis convinci necesse esse. i. e. Satisne teneri vobis videtur, ne qua elabi possit, quin alterutrum fateatur. Translatio sumpta est a bestiis, quæ septis & cancellis continentur, ut effugere non possint.

Scientia cancellis circumscripta. Cic. 1. de Orat. 52. Nam si quis erit qui hoc dicat, esse quasdam oratorum proprias sententias, atque caussas, & certarum rerum forensibus cancellis circumscriptam scientiam.

Sibi cancellos circumdare. Cic. pro Quint. 36. Et me facile vestra existimatione revocabitis, si extra hos cancellos egredi conabor, quos mihi ipse circumdedi. i. e. Extra id digrediar quod dicturum me proposui. Budæus.

Cancelli etiam in agris pro Limitibus erant: termini scilicet, seu lapides, quibus agrorum fines decernebantur. [Puto, quia lignis cancellatim, seu decussatim positis sæpiebantur agri.

Cancello, are. Cancellos efficere. Columel. lib. 4. cap. 2. de vite loquens, Hæc autem quæ toto prostrata corpore, quum inferius solum quasi cancellavit atque irretivit, cratem facit, & pluribus radicibus inter se connexis angitur, nec aliter quam si multis palmitibus gravata, deficit.

Cancellare testamentum, pro Cancellatim ductis lineis delere. Ulpian. D. de iis quæ in testamento delentur, l. 2. Cancellaverat quis testamentum, vel induxerat, etsi propter unum hæredem facere dixerat, id postea testamentum signatum est. Quærebatur de viribus testamenti, deque portione ejus, propter quem se cancellasse dixerat.

CANCELLĀTUS, a, um. ut, Cutis elephantorum cancellata. Plin. 8. 10. Modo cavernam cancellato brachiorum implexu claudit. Plin. 9. 51. de Polypo incubante.
Manibus cancellatis. Solin. cap. 1.
Cancellatus, Limitatus; ut, Regio cancellata, i. e. Terminis suis circumscripta, apud auctores de Limitibus.
Item, Expunctus; ut, Chirographum cancellatum, l. 22. Cod. de Solutionibus. V. in ipso verbo.
Tabulæ cancellatæ, l. 82. Dig. de Furtis.

CANCELLĀTIM, Adv. Ad speciem cancellorum. Plin. lib. 7. cap. 20. Filiumque ejus militem magni Pompeii, & rectos & transversos cancellatim toto corpore habuisse nervos, in brachiis etiam, manibusque, auctor est Varro, &c.
Cancellatim reticulata. Plin. lib. 9. cap. 33.
Cancellatim mordax asperitas. Plin. lib. 11. cap. 37. Terrestrium aliis venter denticulatæ asperitatis, aliis cancellatim mordacis. Dicitur ventriculus cancellatim mordax: quod villos habet obliquos, rectos & transversos, quibus, ceu per cancellos quosdam, cibum attrahit, retinet & conficit.

CANCELLATIO, ōnis. f. Limitatio agrorum. V. ex Siculo Flacco & Frontino in Rigaltii Gloss. Agrimens. p. 295.

CANCELLUS. V. CANCER.

CANCER, cri. m. [καρκῖνος] Genus piscis, quod a Græcis, & Galeno, intra Ostracodermata numeratur, hoc est quæ leviori testa includuntur. Cancrorum autem genera vide apud Plin. lib. 9. cap. 31.
Littoreus. Ovid. 15. Met. 369.
Rubentes. Virg. 4. Georg. 48. — neve rubentes
Ure foco cancros. Rubentes autem quum uruntur: non quia per naturam sint hujus coloris. Servius.
Cancer, Signum cæleste. Plin. lib. 18. cap. 25. Solstitium Cancri.
Brachia Cancri. Ovid. 4. Met. 619.
Ter gelidas Arctos, ter Cancri brachia vidit.
Octipes. Ovid. 1. Fast. 313.
Sidus Cancri. Virg. 10. Ecl. 68.
Æthiopum versemus oves sub sidere Cancri.
Calens. Claud. in Eidyl. Nilo, 9.
Collucens. Cic. in Arat. — & claro collucens lumine Cancer.
Curvans brachia. Ovid. 2. Met. 83.
— atque aliter curvantem brachia Cancrum.
Rapidus. Stat. 4. Theb. 776.
Sidus Libyæ Cancer. Senec. OEth.
Torrens. Lucan. lib. 8. 851.
Rubescunt signa Cancri. Ovid. 6. Fast. 727.
Cancer, [καρκινώδης] pro Morbi quodam genere. Ovid. 2. Met. 825.
Utque malum late solet immedicabile cancer
Serpere, & illæsas vitiatis addere partes. Quo in loco Malum immedicabile per appositionem intelligendum sit. Nascitur hic morbus ex humore melancholico inflammato fere in omnibus corporis partibus: sed maxime in mamillis mulierum, quæ non purgantur menstruo naturali.
Obsistere cancro, & Occupari cancro. Cels. lib. 8. cap. 10.
Cancri, inquit Festus, dicebantur ab antiquis, qui nunc per deminutionem Cancelli. Hinc
Inter orci cancros adhærere, pro Adeo irretitum, illaqueatumque teneri, ut nusquam pateat effugium. Apul. 6. Miles. p. 176. V. CANCELLI supra.

CANCER, ĕris. m. pro Signo cælesti. Lucret. 5. 616.
Canceris ut vertat metas ad solstitiales. Etiam de Morbo hac forma Arnobius lib. 1. p. 30. conf. Priscian. lib. 6. p. 697.

CANCELLUS, i. m. [καρκίνιον, πιννοτήρης] Dimin. a Cancer. Ut Galen. lib. 3. de Alim. Facultat. scribit, bestiola est perexiguis cancris similis, colore flavo. Ælianus vero lib. 13. cap. 19. Hist. Anim. de Cancellis ita scribit, A conchis quidem inopes, & nudi primum Cancelli nascuntur, deinde eas tanquam domicilia ad habitandum deligunt. Quum enim vacuas & inanes offenderunt conchulas purpuræ aut turbinis, primo intra eas ingrediuntur: deinde quum in ampliorem magnitudinem excreverunt, quam ut iis capi queant, in testam laxiorem, tanquam domum alteram demigrant: neque modo in supradictorum conchas immigrant, sed & in permultas alias capaciores transeunt, & ampliorem nacti, ea tanquam majore domicilio gaudent, ac sæpe de spoliis multo certamine inter se contendunt, viribusque inferiore repulso, victor exuvias assequitur. Hactenus Ælianus. cui in omnibus subscribit Plin. lib. 9. cap. 31. & 42. Quin & horum naturam & speciem latissime describit Aristoteles, lib. 4. cap. 4. de Hist. Animal. sub fin. Sunt tamen qui Cancellos a Squillis haud differre existiment, sed falluntur, ut videre poteris ex supra scriptorum auctorum lectione. [Ceterum hac Latina voce CANCELLUS, pro Animali, nescio an vett. usi sint. Sed Gaza, ad exemplum Græcæ dictionis καρκίνιον, finxit. Videtur tamen ex Festo in Cancri id colligi posse.

CANCĔRO, āre. Plin. Valer. 1. 10. Si intrinsecus canceraverit auris.
Vulnera canceraverint. Apul. de Herb. cap. 36. i. e. In cancri naturam transierint.

CANCERĀTĪCUS, a, um. ut, Fœtor canceraticus. Veget. Mulom. 2. 43.

CANCĔRŌMA, ătis. n. [καρκίνωμα] apud Cels. 5. 28. 2. ut, Canceromata quæ in naribus nascuntur. Apul. de Herb. cap. 19. n. 7. conf. cap. 31. n. 3. [In emendatis Celsi codd. legitur Græca vox Carcinoma, de qua V. s. l.

CANCRŌMA, ătis. n. Idem. Salvian. adv. Avarit. 1. p. 232. Si plagas cancroma sequitur cancrum necesse est consequatur occasus.

CANCHRĒMA, ătis. n. Idem Veget. Mulom. 2. 22.

CANCERŌSUS, vel CANCROSUS, a, um. Sarisb. 3. 6. Serpit morbus cancerosus in omnes.
Vulnera cancrosa. Sext. Placit. c. 11.

CANCHLEI, Arabiæ populi, apud Plin. lib. 5. cap. 10.

CANCHRYS, idis. f. [κάχρυς] Libanotidis fœcundæ semen est Dioscoridi lib. 3. cap. 70.

CANDĀCE, es. f. Æthiopum regina, de qua sic Strabo, Candace per nostra tempora Æthiopibus imperavit, virilis sane mulier, sed altero oculo capta. Hæc ille lib. 17. Commune reginarum nomen Plin. lib. 6. cap. 29. dicitur. Sunt qui efferunt Candax. V. Interpp. ad Act. 8. 17.

CANDĂCUS, a, um. Suavis, tametsi a magistris accepimus mansuetum. Varro de L. L. 6. 6. Ex Nævii Agidone.

CANDARA, vel CANDRA, æ. f. [Κάνδαρα] Paphlagoniæ oppidum, tribus schœnis a Gangris distans, & Thariba vico. Gentile est Candrenus. Steph.

CANDARIA, æ. f. Promontorium est in Coo insula. Auctor Strab. lib. 14.

CANDAVIÆ, Montes sunt in Macedonia, de quibus Plin. lib. 4. cap. 23. Straboni tamen lib. 7. Candavia, Mons est Illyrici, qui Macedoniam Illyricumque disterminat.

CANDAULES, is. m. [Κανδαύλης] quem Græci Myrsilum nominant, Herodoto circa initium libri primi, Sardium fuit tyrannus, ab Alcæo Herculis filio oriundus. Is uxorem adeo amabat, ut eam præ amore arbitraretur omnium feminarum esse pulcherrimam. Hoc ita esse sibi persuadens, apud Gygem Dascyli filium sibi acceptissimum, speciem uxoris supra modum extollebat; tandemque nudam eam Gygi conspiciendam proposuit. Quare ab uxore & Gyge interemptus. V. Justin. lib. 1. cap. 7.

CANDAULUS, i. m. [κάνδαυλος] Obsonii genus fuit ex carne elixa, pane, & caseo Phrygio, cum anetho & pingui jure. V. Rhodig. lib. 20. cap. 14.

CANDAX, ăcis. In CANDACE.

CANDEBŒA, Palus est in radicibus Carmeli montis: de qua sic Plin. scribit lib. 36. cap. 26. Pars est Syriæ, quæ Phœnice vocatur, finitima Judææ, intra montis Carmeli radices paludem habens, quæ vocatur Candebœa. Ex ea creditur nasci Belus amnis, &c. Variant. codd. hic & lib. 5. cap. 19. In aliis Candebea, al. Candebria. Editi Cendevia.

CANDEFACIO, V. CANDEO.

CANDEI, Arabici sinus populi, quos Ophiophagos ob id vocant, quod serpentibus vesci sint soliti. Plin. lib. 6. cap. 29. & Pomponius Mela lib. 3. cap. 9. in descriptione sinus Arabici.

CANDĒLA, æ. f. [κηρὸς] a Candore luminis. Plin. lib. 13. cap. 13. Lapidem fuisse quadratum circiter in medio, arcte vinctum candelis quoquo versus. Loquitur de lapide in quo reperti sunt libri Numæ. Hermolaus, Candelæ, inquit, sunt quacunque constent materia, scirpis, tæda, sevo, cera: uti mirum ne sit, libros Numæ candelis involutos tradi. V. & Hard. Juven. 3. Sat. 286. — vel breve lumen
Candelæ, cujus dispenso & tempero filum.
Apponere candelam valvis. Juven. 9. Sat. 98. de Incendiario.
Sebare candelas. Columel. lib. 2. cap. 22. Feriis autem ritus majorum etiam illa permittit, far pinsere, faces incidere, candelas sebare. i. e. Sebo vel sevo inducere ellychnium, & in candelam concinnare.

CANDELĀBRUM, i. n. [λυχνίον, κηροπήγιον] dicitur quod in eo candelæ figantur, auctore Festo. Varro 4. de L. L. Candelabrum a Candela: in his enim funiculi ardentes figebantur. Martial. de Candelabro Corinthio, lib. 14. 43.
Nomina candelæ nobis antiqua dederunt:
Non norat parcos uncta lucerna patres. Cic. 4. Verr. 183. Unde quinquaginta tricliniorum lectos, unde tot candelabra?
Dionysius tyrannus junior, ut notam dierum totius anni traderet, in Prytaneo Tarentino fixit candelabrum, in quo tot succendebantur lychni, quot anni dies erant. Notat id Alex. ab Alex. lib. 1. cap. 14.
Ænea candelabra. Cic. 6. Verr. 60. Jam vero lectos æratos & candelabra ænea, num cui præter istum Syracusis per triennium facta esse existimatis?
Humile. Quintil. lib. 6. cap. 3.
Ligneum candelabrum. Petron. cap. 95.

CANDELABRUS, i. m. antiquis. Cæcil. Meretrice, Memini ibi candelabrum ligneum ardentem. Ex Nonio. [Accusativus est, a recto Candelaber fortassis. Sic Canistrum & Canister, Calamistrum & Calamister, aliaque quam plurima efferebantur.
Magnus hic candelabrus est. Petron. cap. 75.

CANDEO, ui, [λάμπω, λευκαίνομαι] ēre. est proprie Candidum esse. Virg. 4. Æn. 61.
Candentis vaccæ media inter cornua fundit.
Atrum & Candens opponuntur. Ovid. 11. Met. 315.
Candida de nigris, & de candentibus atra.
Color candens. Plin. lib. 2. cap. 18.
Corpus. Virg. 9. Æn. 563.
— aut candenti corpore cygnum
Sustulit alta petens, pedibus Jovis armiger uncis.
Ebur candet. Catull. 62. 45.
Elephantus candens. Virg. 6. Æn. 896.
Altera candenti perfecta nitens elephanto. i. e. Ebore.
Equi candentes. Claud. 2. in 1. Conf. Stil. 369.
Lana. Catull. 62. 318.
Lilia. Claud. in Laud. Seren. 91.
Lumen Solis. Lucret. lib. 6. 1195.
Marmor. Lucret. lib. 2. 766.
Pruinæ candentes. Claud. de Nupt. Honor. 52.
Taurus. Virg. 5. Æn. 236.
Virgo candens. Cic. in Arat. De sidere.
Candere, [πυρακτοῦσθαι] Ignitum esse. Nam tunc vere ignita dicitur quæcunque materia, quum non rubet, sed jam candet. Cic. 2. Off. 25. de Dionysio tyranno, Qui cultros metuens tonsorios candente carbone sibi adurebat capillum?
Aër candet. Ovid. 1. Met. 120.
Tum primum siccis aër fervoribus ustus Canduit.
Æstas. Lucan. lib. 1. 213. Cum fervida canduit æstas.
Axis. Ovid. 2. Met. 297. In fabula Phaëtontis.
Vixque suis humeris candentem sustinet axem.
Chalybs. Sil. lib. 1.
Non ignes, candensque chalybs.
Cinis. Ovid. 2. de Arte Am. 440.
— summo candet in igne cinis.
Favilla. Virg. 3. Æn. 573.
Ferrum. Lucret. lib. 6. 147.
Lamina. Ovid. 9. Met. 170.
Phœbus candentior, Sol ardentior. Valer. lib. 3. 481.
Vestis tincta cocco candet. Hor. 2. Serm. 6. 103. i. e. fulget.

Viscera

Viscera felle candent.Claud.Conf.Mall.Theod. 226. de Vehementer irato.
Candentia, æ. f. Candor. ut, Lunæ candentia dimidia. Vitruv. 9.4.
Candesco, [πυρακτῦμαι] ĕre. Ignescere. Ovid. 2. Met. 230.
— currusque suos candescere sentit.
Candescere, [λευκαίνεσϑ] Album fieri. Tibul. lib. 1. 10. 45.
Aer candescit ab ictu solis. Ovid. 6. Met. 49.
Candor, ōris. m. [λευκότης, λευκασμὸς] Splendor. Plaut. Men. 1. 2. 67. O, solem vides: statim ut occæcatus est præ hujus corporis candoribus. Rubens sub candore luna. Ovid. 4. Met. 332.
Notabilis candore. Ovid. 1. Met. 169.
Lactea nomen habet, candore notabilis ipso. de Via lactea cæli loquitur.
Fucati medicamenta candoris & ruboris. Cic. in Orat. 97.
Cæli candor. Cic. 1. Tusc. 68.
Formæ. Ovid. 1. Met. 743.
Solis candor illustrior, quam ullius ignis. Cic. 2. de Nat. Deor. 40. Non solis calor & candor illustrior est, quam, &c.
Æstivus candor, Candens æstas. Claud. Conf. Prob. 219. [Immo Sole æstivo.
Carnosus candor. In caro.
Clarus. Lucret. lib. 4. 233. In luce & claro candore.
Candor eximius. Suet. Aug. 94. Exuviisque Jovis Opt. Max. ac radiata corona super laureatum currum, bis senis equis candore eximio trahentibus.
Languidus. Sen. Hippol. 6.
Marmoreus. Lucret. lib. 2. 764.
Mistus candore. Cic. 1. de Nat. Deor. 75. Nec ille fusus & candore mistus rubor, sanguis est, sed quædam sanguinis similitudo.
Nimius. Cic. in Arato,
Lacteus hic nimio fulgens candore notatur.
Nivalis. Virg. 3. Æn. 538.
Niveus. Ovid. 3. Met. 423.
Puellaris. Ovid. 10. Met. 594.
Recens Solis. Lucret. lib. 5. 283.
Simplex candor lanarum. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Splendidissimus. Cic. de Somn. Scip. 8. Erat autem is splendidissimo candore inter flammas circus elucens, &c.
Suffusus sanguine. Stat. 2. Silv. 1. 41.
Anteire nives candore. Virg. 12. Æn. 84.
Candor hujus te perpulit. Cic. pro Cæl. 36.
Videtur opponi livori. H. St. Immo de colore cutis.
Dicitur & Candor animi a Cicerone multis in locis, pro Sinceritate & puritate animi. Livorique opponitur. Ovid. 3. Trist. 6. 7.
Quique est in caris animi tibi candor amicis,
Cognitus est illi, quem colis ipse, viro.
Titulus candoris perennis. Ovid. in Ibin, 8.
Justus sine mendacio candor apud bonos crimini non est. Paterc. 2.116. extr.
Merere candore favorem. Ovid. 5. Trist. 3. 53.
Candefăcio, [λευκαίνω] ĕre. Candidum facere. Plaut. Most. 1. 3. 102. Una opera ebur atramento candefacere postules. i. e. Nativæ formæ inducere fucum deformantem magis, quam ornantem. [Immo figura est oxymoron, & simul ἀδύνατον, de re impossibili & contraria.
Candefīo, ĕri. Plin. 33. 3. Marmori & iis, quæ candefieri non possunt, illinitur.
Candefactus, a, um. Ignitus. ut, Lapides candefacti. Plin. 34.8. conf. 25. 10.
Candĭco, [ὑπολευκαίνομαι] āre. Candidum esse. Plin. lib. 8. cap. 46. Insigne ei, in dextro latere candicans macula. De Api bove loquitur
Candicans vadum. Plin. in præf. lib. 3. Frequentes quippe tæniæ candicantis vadi, carinas territant.
Candicantia, æ. f. [λευκόχροια] Plin. lib. 37. cap. 13. Factitiæ scarificationis candicantiam fugiunt. De gemmis.
Candido, In candidus.
Candĭdus, a, um. [λευκὸς, ἀργὸς, ἄργητος] Idem ac Candens. Serv. in 3. Georg. Virg. aliud est Candidum esse; id est quadam nitenti luce perfusum: aliud Album, quod pallori constat esse vicinum. [Hanc tamen differentiam non ubique observarunt antiqui.
Cycnis candidior. Virg. 7. Ecl. 38.
Nive candidus mons. Hor. 1. Carm. 9. 1.
Vides ut alta stet nive candidum Soracte.
Nivibus candidior. Ovid. 8. Met. 773.
Aries. Virg. 3. Georg. 387.
Avis. Virg. 2. Georg. 320. De ciconia.
Barba. Ovid. 3. Trist. 10. 22.
Et nitet inducto candida barba gelu. Virg. 1. Ecl. 29. Barba candidior. i. e. Canescens. V. ibi Taubm. p. 9.
Brachia candidiora nive. Ovid. 3. Amor. 7. 8.
Caput, Canum. Plaut. Most. 5. 2. 27.
Cervix. Hor. 3. Carm. 9. 2.
— brachia candidæ
Cervici juvenis dabat.
Colla. Virg. 4. Georg. 337.
Color. Plin. lib. 2. cap. 18.
Crinis. Valer. 6. Argon. 61.
Cutis. Plin. lib. 2. cap. 78.
Dies. Ovid. 2. Trist. 142.
Nube solet pulsa candidus ire dies.
Flamma candida, Lucida & clara. Valer. 8. Argon. 247.
Fontes. Sen. OEdip.
Lilia. Virg. 6. Æn. 708.
Luna. Virg. 7. Æn. 8. — nec candida cursum
Luna negat.
Ora. Ovid. de Medicam. faciei 52.
Panis candidus. In panis.
Pectora nivibus, lacteque candidiora. Ovid. 16. Epist. 250.
Piper. Plin. lib. 12. cap. 7.
Populus. Virg. 9. Ecl. 41.
— candida populus antro
Imminet. Populum albam, arborem intelligit.
Puella. Ovid. 2. Amor. 4. 39.
Sententia. Ovid. 15. Met. 47. Propter calculum candidum, qui demissus in urnam more antiquo absolutionem a culpa significabat, ut paulo ante descripserat Ovidius. V. calculus.
Sol. Ovid. 15. Met. 30.
Stellæ. Hor. 3. Carm. 15. 6.
Et stellis nebulam spargere candidis.
Sidera. Lucret. lib. 5. 1209.
Taurus. Virg. 1. Georg. 217. de Sidere.
Turba candida: a vestimentis. Ovid. 2. Fast. 654.
Turris. Martial. lib. 12. 31.
Quæque gerit similes candida turris aves.
Velamina. Ovid. 10. Epist. 41.
Umbo candidus. In umbo.
Vox. i. e. Clara, quæ Fuscæ opponitur. Quintil. lib. 11. cap. 3. Ita Græcis λευκὴ φωνή.
Facere candida de nigris. Ovid. 11. Met. 315. Hoc de Astutis & versutis dici solet, proverbii specie.
Lapide candidiore diem notare. Catull. 68. 148.
Quo lapide illa diem candidiore notet. Proverbialis loquutio: De qua & similibus, vide amplissime Erasmum in Chiliad. conf. supra in calculus. Hinc
Candidus, Felix, faustus, ut
Fata candida. Tibull. 3. 6. 30.
Fato candidiore frui. Ovid. 3. Trist. 4. 34.
Hora candida. Ovid. 3. de Pont. 5. 52.
Natalis candidus. Ovid. 5. Trist. 5. 13.
Optime natalis, quamvis procul absumus, opto
Candidus huc venias, dissimilisque meo. Et Tibull. 1. 7. extr.
At tu natalis, multos celebrande per annos,
Candidior semper, candidiorque redi. [ubi tamen & propria significatio locum habet. V. Dies supra.
Somnia candida. Ovid. 15. Epist. 124.
— te somnia nostra reducunt,
Somnia formosa candidiora die.
Candidum ovi, substantive. Plin. lib. 29. cap. 3. Candido ovorum facies illita, sole non aduritur. conf. Album in albus.
Candidum ex ovo. Plin. lib. 29. cap. 3. Neque aliud quam candidum ex ovo infundi, ac pollinem thuris.
Candidus transsumitur ad Animum, & significat Purum, sincerum, nullaque invidiæ aut malevolentiæ macula labefactatum: ut Candidum amicum dicimus, & Candidum lectorem. Ovid. 4. Trist. 10. 132.
Jure tibi grates, candide lector, ago.
Pectore candidus. Ovid. 4. de Pont. 14. 43.
Tam felix utinam, quam pectore candidus essem.
Animæ candidiores. Hor. 1. Serm. 5. 41.
Purum & candidum genus dicendi. Cic. in Orat. 53. Elaborant alii levitate & æquabilitate, & puro quasi quodam & candido genere dicendi.
Ingenium. Hor. Epod. 11. 16.
Judex. Hor. 1. Epist. 4. 1.
Judicio candidiore legere. Ovid. 2. Trist. 80.
Pectora. Virg. 9. Æn. 432.
Scriptor candidus, In quo non est obscuritas vel macula. Budæus.
Vita candida. Cic. 9. Att. 5. Adde tali viro, talem causam agenti, & ego vero hæc efficiam: ei candida vita, puto. h. e. Irreprehensibilis. [Verum in correctis codd. expressum: Ego vero hæc officia mercanda vita puto.
Candidus, pro Benevolo, benigno, integro. Hor. 1. Epist. 6. 68.
— si quid novisti rectius istis,
Candidus imperti: si non, his utere mecum.
Favonii candidi. Hor. 3. Carm. 7. 1. i. e. Benigni, favorabiles, sereni, & prosperi. Iste enim ventus verno tempore frequentius flat. Acron.
Candidus, est & Cognomen Cœliorum. Vaillant. Numism. Famil. 1. p. 73.
Candide, Adv. [ἀφϑόνως] h. e. Benigne, sine invidia. Cic. 8. Fam. 6. Cavendum tibi erit, ne parum simpliciter & candide posuisse inimicitias videaris.
Candide vestitus. Plaut. Cas. 4. 1. 9. h. e. Decenter & ornate amictus.
Candidŭlus, a, um. dimin. ut, Candiduli dentes. Cic. 5. Tusc. 46. Candiduli dentes, venusti oculi, color suavis.
Candidule, dimin. Idem. Arneb. 2. p. 50. Qui sermonem candidule promsit.
Candĭdo, [ἐκλευκαίνω] āre. Dealbare. Pomponius, Vestem lixivio candidans. Tertull. adv. Gnost. cap. 12. Lavarunt vestimentum, & candidaverunt ipsum in sanguine agni. August. Epist. 168. Albis vestibus candidatur, scil. Baptizatus.
Intransitive, Candidum esse: ut, Medietas circumitur limite candidante. Solin. cap. 46. Sic edidit ex antiquo libro Salmasius, ubi vulgo legitur Candicante.
Candidātus, a, um. [λευκανϑὴς] Candida veste indutus. Plaut. Rud. 1. 5. 12. Ergo vos æquius erat candidatas venire hostiatasque.
Nautæ candidati coronatique. Suet. Aug. 98. 3.
Candidatus, i. m. Qui magistratus & honores petebat. a Toga candida; quod gestamen erat petitorum, Candidatos vocabant: quum ad comitia se contulissent cum amicis, tribus circuirent, singulosque prehensantes, id est δεξιούμενοι, gratiam & suffragia precibus, temporariaque observantia mercarentur, unoquoque Quiritium, plebeiorumque & nominatim, & benigne appellato. Quam ad rem facilius transigendam nomenclatores inventi sunt, qui nomina singulorum tenebant, candidatisque suggerebant, ut quisque obvius erat. quanquam id postea lege vetitum esse, auctor est Plutarchus in Catone minore. Cic. in Parad. 6. Qui tuas mercedum pactiones in patrociniis, intercisiones pecuniarum in coitionibus candidatorum, dimissiones libertorum, &c. [Sic lego.
Candidati, seu Magistratuum petitores, veste candida utebantur duabus de causis. Altera, ut candide & e Republica se petere indicarent. Altera, ut non ex suis meritis, quæ in vestibus insignibus conspici poterant, sed ex mero populi dono sperare profiterentur. Plutarchus Problematum Romanorum, 48. Cur candidatos moris erat in veste hoc facere sine toga? sic enim scribit Cato. An forte ne cives largiendo corrumpant, argentum sinu ferentes? An illud magis quod imperio dignos, non genere, non divitiis, non gloria, sed vulneribus ac cicatricibus judicabant? quæ ut ab iis quos ambiendo prehensabant, conspicerentur, sine toga ad petendum descendebant. An quemadmodum

in accipiendo, rogando, se omnibus submittendo, sic corpus nudando, ac seipsos abjiciendo, populum captabant? [Immo Togati descendebant in campum, ut vel pueris ex Ciceronis oratione, quæ in Toga candida inscribitur, notum est. Nec dissentit Plutarchus: Sed verba ejus male conversa sunt. Quod enim dicit ἔθος ἦν ἐν ἱματίῳ τῦτο ποιεῖν ἀχίτωνας, converti debuit: Mos erat ut in toga id facerent, sine tunica. Quanquam haud minus inscite Boxhornius, Absque togis in indusio. Erat autem Toga hæc candida splendidissima vestis, quam more Romano privati induere poterant, quam etiam omnibus fullonicæ artis mangoniis candidiorem reddere studebant, unde & a Græcis λαμπρὰ i. e. Splendida vocatur. V. plura apud Lipf. Elect. 1. 13. Isidor. 19. 23. Cæl. Rhodig. 14. 16. & in Lex. Pitisc. V. Candidati.

Commendare candidatos. Tacit. 1. Ann. 15.

Deducere candidatum. V. Aliquem obducere, in OBDUCO.

Exerciti candidati omnibus iniquitatibus. Cic. 1. Att. 9.

Firmior candidatus. Cic. 1. Att. 1. Nemo est enim ex iis qui nunc petunt, qui si in nostrum annum reciderit, firmior candidatus fore videatur.

Candidati principis aut Cæsaris. Suet. in August. 56. Candidatos Augusti Tranquillus appellat eos petitores, quos ipse populo commendabat, & quibuscum singulos ex more ambientium prehensabat, civilem se Romanis præbens, tanquam princeps non esset. Budæus. De candidatis principis, V. Ulpian. D. de offic. Quæstor. l. unica. [Alii sunt JCto Candidati principis, nempe Quæstores, qui in senatu epistolas ejus legebant; alii quos Principis commendatione in honoris petitione adjutos intelligit Suetonius. V. Torrent. ad loc. Interpp. ad Quintil. 6. 3. p. 547. & Lex. Pitisc.

Consulans, Prætorius, Qui Consulatum, Præturam petit. Cic. pro Muren. 57.

Tribunitii candidati. Liv. 4. 6. extr.

Candidatus Consulatus, Qui consulatum petit. Plin. in Paneg. extr.

Candidati, Aliarum quoque rerum petitores dicuntur: sicut a Quintil. proœm. lib. 6. Candidatus eloquentiæ. Et apud Plin. in Paneg. 63. Candidatus non consulatus tantum, sed immortalitatis, & gloriæ, & exempli, quod sequerentur boni principes, mali mirarentur. conf. Cæl. Rhodig. l. c.

Crucis destinatæ candidatus. Apul. 1. Met. 108.

Candidati milites, inquit Veget. lib. 2. Hi sunt principales, qui privilegiis muniuntur. Reliqui, Munifices appellantur, quia munera facere coguntur. V. Lex. Pitisci.

CANDIDATORIUS, a, um. Adj. [λευχειμονικὸς] ut, Candidatorium munus. i. e. Officium Candidati. Cic. 1. Att. 1. Nos in omni munere candidatorio fungendo summam adhibebimus diligentiam.

CANDĬFĬCO, āre. Candidum facere. Nævius, Poliens sese, & succis herbarum candificans cutem.

Lapides candificare. Augustin. Civ. Dei, 21. 7.

CANDĬFĬCUS, a, um. Apul. Apol. p. 277. ex Catullo. Pulvisculus candificus.

CANDETUM, i. n. Galli appellant in areis urbanis, spatium centum pedum, quasi Centetum: in agrestibus autem, pedum centum quinquaginta quadratorum, justum candetum vocant. Ex libello varior. auctorum de Limitibus p. 292. Gœs. Sed, ut idem monuit, pro Quadratorum, legendum Quod aratores, quomodo apud Isidor. 15. 15. & Columell. 5. 1. legitur.

CANDIDUM, i. n. Zeugitanæ regionis, quæ proprie Africa dicitur, promontorium. Plin. lib. 5. cap. 4. Sunt enim Africæ minoris tria promontoria, Candidum, mox Apollinis adversum Sardiniæ, Mercurii adversum Siciliæ, quæ procurrentia in altum duos grandes sinus efficiunt. De hoc & Pomponius Mela lib. 1. ubi licet animadvertere errorem Solini ex Vadiano.

CANDIOPE, es. f. [Κανδιόπη] OEnopionis filia & Orionis soror (ut Theodotius asserit) quam quum frater in venatione in antrum traxisset, vim illi intulit, & ex ea Hippolagum suscepit. Quod quum OEnopion rescivisset, indignatus, filium exulatum abire jussit: qui oraculo edoctus, versus orientem in Thraciam cum Candiope & parvo filio delatus est, ibique ob insignes virtutes in magno pretio fuit. [Quid hoc fabulæ sit, fateor me nescire. In misello illo Dictionario Historico & poetico, unde descripta est, pro Theodotio Theodotion citatur testis.

CANDOR, V. CANDEO.

CANDOSOCCUS, i. m. Columel. lib. 5. cap. 5. Nonnullos tamen in vineis characatis animadverti, & maxime elvenaci generis, prolixos palmites, quasi propagines summo solo adobruere, deinde rursus ad arundines erigere, & in fructum summittere, quos nostri agricolæ mergos, Galli Candosoccos vocant.

CANDYBA, pl. n. [Κάνδυβα] Lyciæ regionis civitas est, ubi laudatur OEnium nemus. Hæc Plin. lib. 5. cap. 27.

CANDYS, yos. m. [κάνδυς] Insigne regium erat Persarum Lydorumque, quod capiti pro diademate imponebatur, ut auctor est Alexander ab Alexandro, lib. 1. cap. 28. V. Spanhem. de Usu & Præst. Num. diss. 8. p. 454. & seq. [Falso pro capitis ornamento arripuit Alexander, ex male intellectis Pollucis verbis lib. 7. Segm. 58. Tunicam diserte Suidas vocat q. V. & Spanhem. l. c.

CANE, Oppidum est Æolidis regionis. Plin. lib. 5. cap. 30. [Apud Plin. legitur Canæ, Κάναι, sed Cane, Κάνη apud Strab. lib. 13. ubi a Canis Locridis distinguit.

CANENS, entis. f. Nympha fuit, Pici Laurentum regis uxor, quæ quum virum a Circe in avem mutatum, supra modum lugeret, extabuit, & loco cuidam ad ripam Tiberis, ubi hæc contigerunt, nomen suum reliquit. Fabulam hanc vide latius apud Ovid. 14. Met. 338.

CANENTÆ, arum. f. Capitis ornamenta veteres dixere. Festus. Alii Canautas vel Carentas legunt.

CANEO, In CANUS.

CANĒPHŎRA, æ. f. [κανηφόρος] Mulier appellatur, quæ fert canum, id est qualum, quod est cistæ genus. Hæc Festus.

Canephoræ, dicebantur Virgines, quæ sacra Cereris in canistro quodam aut cista ferebant capitibus imposita, manibus sublatis, a sacerdote accepta diebus festis Cereris, & Minervæ, & quibusdam aliis. Eas virgines Erichthonio regnante fuisse institutas refert Suidas a Philochoro traditum esse. De iis plura Pausanias in Atticis. Cic. 6. Verr. 5. Erant præterea duo signa, non maxima, verum eximia venustate, virginali habitu atque vestitu, quæ manibus sublatis sacra quædam more Atheniensium virginum reposita in capitibus sustinebant. Canephoræ ipsæ vocabantur. [Canephoroe apud Cic. legendum, quia Græcis κανηφόροι, jam monuerunt viri docti. An igitur & apud Festum restituendum Canephoros, pro Canephora?

CANEPHORUS, i. m. Hic Vestæ erat minister, non Cereris. Plin. 36. 5. [Hic quoque Canephoros legendum Græca terminatione, nec de alio genere Qualigerulo intelligendum. Ac miror unde istuc de Vestæ ministro in Thes. Lipf. ex quo huc descriptum est, manarit.

CANESCO, In CANUS.

CANGRÆNA, In GANGRÆNA.

CANI, ōrum. In CANUS.

CANIA, æ. f. Urticæ silvestris genus. Plin. lib. 21. cap. 15. Et in silvestri quæ dicitur cania, acrior, caule quoque mordaci, fimbriatis foliis. Al. Canina.

CANĪCÆ, arum. f. [πίτυρα] Furfures de farre, a Cibo canum vocatæ. Hæc Festus. Lucilius lib. 27. Quanti vellet, quam canicas a pulte & maconis manu. Ita Gothofredi Nonius. 2. 150. Sed Mercer. Apud te & magonis m. Hinc

CANICACEUS, a, um. Furfuraceus. Pacuv. Qui apud te quasi servus est canicaceum panem.

CANICULA, In CANIS.

CANIDIA, [Κανιδία] Neapolitana unguentaria, quam semper ut veneficam carpit Hor. ut 1. Serm. 8. 24. & alibi.

Non est quod putes nomen hoc aliquam habere etymologiam, arti ejus peculiariter convenientem, ut quidam putarunt. Nam & fuerunt viri itidem qui Canidii dicti sunt, quorum unius fit mentio apud Appianum in Parth. hist. 109. Sed is Κανίδιος. Verum apud Plut. unde totum illum locum sumptum puto, est Κανίδιος cum uno ν. H. St. Is est P. Canidius Crassus, qui A. U. C. 713. C. Asinio Pollioni suffectus, cum L. Cornelio Balbo consulatum gessit, & mox M. Antonii legatus, re egregie in Oriente gesta, ab Octavio victore cum ceteris adversæ partis ducibus occisus est. V. Plut. in Anton. Deerat hæc vox in ed. Lugd.

CANINEFAS, pl. Caninefates, Natio Gallica: coluit partem Batavorum insulæ, origine, lingua, virtute par Batavis, numero inferior, ut Tacitus describit 4. Hist. 17. qui & alibi sæpius meminit. Nomen varie scribi docet Cellar. q. V.

CANINIUS, [Κανίνιος] Nomen gentile Ro. cujus gentis, familias quatuor memorat Fulv. Urs. Ex hac C. Caninius Rebilus, horarum septem Consul, de quo Cic. 7. Fam. 31. Caninio Consule scito neminem prandisse. Nihil tamen eo Consule mali factum est: Fuit enim mirifica vigilantia, qui suo toto Consulatu somnum non viderit.

CANINUS, In CANIS.

CANIS, is. c. [κύων] Latrabile animal: dicitur a Canendo, auctore Varrone, quod latratu signa dare soleat. Ter. Phorm. 4. 4. 25. Introiit in ædes ater alienus canis. Plaut. Capt. 3. 1. 25. Ne canem quidem irritatam voluit quisquam imitarier.

De genere canum & natura V. Plin. lib. 10. cap. 63.

Canis femina parvulo ubera præbens. Justin. lib. 1. cap. 4. ubi de Cyro infante exposito.

Canes ad venandum, dixit Ter. And. 1. 1. 30. pro Canibus venaticis, eadem forma qua a Cicerone dicitur, Servus ad manum, pro Amanuensi: & a Virgilio, Leones ad frena, pro Leonibus domitis & frenum patientibus, quibus Idæa mater vehitur. Elegans loquendi formula.

Corda canum levisomna. Lucret. lib. 5. 862.

Custodia canum fida. Cic. 2. de Nat. Deor. 358.

Excubiæ canum. Hor. 3. Carm. 16. 3.

Genus acre luporum atque canum. Virg. 3. Georg. 265.

Latratus canum. Virg. 5. Æn. 257.

Ora proterva canum. Ovid. 14. Met. 63.

Rabies sæva canum. Propert. lib. 3. 16. 17.

Vis fida canum. Lucret. lib. 6. 1220.

Vis odora canum. Virg. 4. Æn. 132.

Acer canis. Hor. Epod. 12. 6.

Arguti. Sen. Hippol. 81. i. e. Sonantes argutum.

Armillati. Propert. 4. 8. 24.

Assiduus. Columel. lib. 7. cap. 12. *Qui ne bouge de la maison pour la garder.*

Avidi scindent perfida corda canes. Ovid. in Ibin, 170.

Blandi. Virg. 3. Georg. 496.

Hinc canibus blandis rabies venit.

Cærulei canes a Virgilio dicuntur canes Scyllæ, 3. Æn. 432. V. Marini.

Celeres. Ovid. 4. Epist. 42.

Citi canes, Celeres. Ovid. 5. Epist. 20.

Dulichius, Ulyssis. Martial. lib. 11. 70.

Emeriti. Stat. 3. Silv. 1. 58.

Erroneus. Columel. lib. 7. cap. 12. *Trottier, Qui ne se tient point à la maison.*

Extrarius canis, Alienus. Suet. Vesp. cap. 5. Canis extrarius e trivio manum humanam intulit.

Jejuna. Hor. Epod. 5. 23.

Marini canes. Virg. 6. Ecl. 77. De Scylla. [Sunt qui Canes pisces intelligi putant. Sed veros canes exhibet nummus Pompeji apud Fulv. Ursin. & Oisel. Tab. 28. no. 4.

Melitæi. In MELITE.

Molossi. Hor. 2. Serm. 6. 114.

— simul domus alta Molossis
Personuit canibus. i. e. Canibus Cretæis e Molossia civitate Cretæ. Acron.

Montivagæ canes. Lucret. 1. 405.

Namque canes ut montivagæ, &c. Græcorum exemplo dictum reor, qui hoc genere canes ad venandum efferunt, κύνας ὀρειβάτας appellantes. Turneb.

Obesus lacte. Claud. 1. in Eutrop. 132.

Obscœni. Virg. 1. Georg. 470.

Odori, Sagaces. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 148.

Pastoralis. Columel. lib. 7. cap. 12.

Pecuarius canis. Columel. lib. 7. cap. 12.

Pernix canis. In PERNIX.

Pervigil. Sen. Herc. fur. 9.

Promptus ac strenuus. Columel. lib. 7. cap. 12.

Quadratus probatur canis potius, quam longus aut brevis. Columel. lib. 7. cap. 12. V. QUADRATUS.

Rabidi. Sen. OEdip. v. 932.
Rabiosa. Hor. 2. Epist. 2. 75.
Rapidi. Lucret. lib. 5. 890. [Nisi Rabidis legendum.
Robustus. Columel. lib. 7. cap. 12.
Soliciti; Ovid. 11. Met. 599. quod rem domini diligenter custodiant.
Tiruncula canis. Columel. lib. 7. cap. 12.
Venaticus. Columel. lib. 7. cap. 12. & Nepos 16. 2. 5.
Vigilax. Columel. lib. 7. cap. 12.
Vigiles. Hor. 3. Carm. 16. 3.
Villaticus. Columel. lib. 7. cap. 12. *Qui garde la metairie.*
Addicere mortuum canibus. Hor. Epod. 17. 11.
Agere canes. Ovid. 5. Epist. 20.
Sæpe citos egi per juga summa canes.
Circumdare canibus saltus. Virg. 10. Ecl. 57.
Dissipare canes ictu dicitur aper. Ovid. 8. Met. 344. & 2. Fast. 232.
Hortari. Ovid. 4. Epist. 42.
Immittere. Virg. 3. Georg. 371.
Intonuit ingenti latratu canis. V. INTONO.
Latrat. Hor. 1. Serm. 2. 128.
Maritantur canes. In MARITUS.
Pascere canem fero. In PASCO.
Spargere canes, Dispergere. Ovid. 8. Met. 343. de apro Calydonio.
Superare canem cursu. Hor. 1. Epist. 18. 51. Poterit usurpari proverbii vice de Admodum celeri.
Venari canibus leporem. Virg. 3. Georg. 410.
Ululare dicuntur canes, Quum lamentantibus similes lugubrem quandam & querulam edunt vocem. Hoc proprio magis vocabulo Baubari vocavit Lucretius, sed nescio an æque recepto. Ovid. 15. Met. 797.
Inque foro, circumque domos, & templa deorum
Nocturnos ululasse canes.
Canis in balneo. Adagium est elegans, in Græcis literis frequens, a Luciano usurpatur eo sermone, qui est Ad ineruditum multos emptitantem libros. Dicitur de His quæ dissociata natura sunt, nec similitudinem recipiunt aliquam vel usum, veluti si navigandi imperitus, aut equitationis omnino expers, caperet, ille quidem affabre constructam navem, & ad securitatem omnibus fultam instrumentis: hic vero equum compararet Medum, aut alium præstantissimum. V. Erasm. in Chiliad.
Canis a corio. Hor. 2. Serm. 5. 83.
Ut canis a corio nunquam absterrebitur uncto. Proverbium est, quod in eos convenit, qui postea quam rem aliquam jucundam & optabilem gustarunt, ab ea ægre avelli aut deterreri possunt. Sic autem efferunt Græci, χαλεπὸν μαθεῖν κύων σκυτοτραγεῖν, i. e. Periculosa res est canis, quæ corium rodere didicerit. Lambin. [At nec hic, nec alius quisquam Horatii interpretum causam epitheti explicuit, quod prorsus hoc loco alienum videtur, nec dubium mihi reliquum est, quin aptius altero supra hunc versu Daniel Heinsius, ex Mss. opinor, locarit. Quod ne inconcinnius repetatur, Udo deinde pro Uncto substituendum arbitror, ut totus locus ita concinnetur:
Sic tibi Penelope frugi est. quæ si semel uncto
De sene gustarit, tecum partita lucellum,
Ut canis a corio nunquam absterrebitur udo. Unctus senex Senex dives, sive, ut Catullus loquitur, Uncto patrimonio est. Reliqua, quæ ad confirmandam hanc lectionem faciunt, brevitatis studio addere supersedeo.
Cane pejus & angue vitare quidpiam. Dictum ab Horatio proverbiali figura, ut refert in Adagiis Erasmus. Hor. 1. Epist. 17. 30.
Alter Mileti textam cane pejus & angue
Vitabit chlamydem.
Canis, verbum est, quo impudentibus inimicis convicium fieri solet. nam militare dictum est in hostem, Canis: & apud Homerum pro Gravi contumelia in adversarium dicitur. Ter. Eun. 4. 7. 33. Diminuam ego caput tuum hodie nisi abis. G. ain' vero canis? Donatus.
Canis, Cognomento quidam appellatus, propter sordidam immundamque vitam. Hor. 2. Serm. 2. 56.
Cui canis ex vero ductum cognomen adhæret. Quin & Cynici non tantum quia obvios allatrabant, sed etiam ob vitam illiberalem, ab humanitate & munditia remotam, Canes appellabantur vulgo. Turneb. V. Suet. Vesp. cap. 13. extr.
Canis, pro Assecla. Cic. 6. Att. 3. Multa & dixit & fecit cum quadam mea contumelia, P. Clodii canis. i. e. Amicus & assecla Clodii dum viveret. Al. P. Clodii causa. Idem in Pison. 23. Clodianum canem appellat Sextum Clodium. Hujus, inquit, tu Clodiani canis insignibus Consulatum declarari putas?
Canes etiam appellantur Accusatores delatoresque, quibus tyranni & impotentes ad opprimendum optimum quemque & sibi formidolosum uti solent. Senec. ad Marciam cap. 22. Acerrimi canes, quos ille, ut sibi uni mansuetos, omnibus feros haberet, sanguine humano pascebat, circumlatrare etiam hominem, & illum imparatum incipiunt. Quos hic canes, non semel paulo post, accusatores sine schemate vocat. Cic. 3. Verr. 28. Quid? ista cohors, quorum hominum est? Volusii haruspicis, & Cornelii medici, & horum canum, quos tribunal meum vides lambere.
Canes, pro Furiis. Virg. 6. Æn. 257.
— visæque canes ululare per umbram
Adventante dea. Ubi Servius, Canes Furias dicit.
Infernæ canes. Hor. 1. Serm. 8. 35.
Semidei. Lucan. lib. 8. 832.
Nos in templa tuam Romana accepimus Isin
Semideosque canes. Videlicet Mercurium quem Anubim vocant. Nam colitur apud Ægyptios in forma canis: & lingua Ægyptia Anubis canis dicitur. V. ANUBIS.
Tergeminus, de Cerbero dicitur. Ovid. 3. de Arte Am. 322.
Triformis. Sen. OEth. 9.
Tartareus. Sen. in Herc. fur. 649.
Vipereus. Ovid. 3. Amor. 12. 26.
Canis, [γαλεὸς κύων] Piscis genus, duræ carnis: & propterea ægre conficitur, succosque crassos & salsos in corpus distribuit, ut ex Philotimo refert Galen. lib. 3. de Alim. Facult. Canicula Plin. q. V.
Canis, quæ & Canicula, Signum cæleste. Plin. lib. 18. cap. 28. Dein postridie, fere ubique confessum inter omnes sidus indicans, quod Canis ortum vocamus, sole primam partem leonis ingresso.
Acer Autumni Canis. Valer. Flacc. 6. Argon. 67. i. e. In Autumno ferventissimus.
Æstifer. Virg. 2. Georg. 353.
Hoc, ubi hiulca siti findit Canis æstifer arva.
Æstivus. Tibul. lib. 3. 5. 2.
Erigoneius. Ovid. 5. Fast. 723.
Icarius. Ovid. de Nuce 118. Utriusque epitheti causam V. apud Hygin. F. 130.
Canis sidus invisum agricolis. Hor. 1. Serm. 7. 25.
Occidit Canis. Virg. 1. Georg. 218.
— & adverso cedens Canis occidit Austro.
Canis, Facies una talorum, quæ unum duntaxat punctum continebat, ideo damnosa. Dicitur & Canicula, & χῖος Græce. Erasmus in proverbio, Chius ad Coum, tradit Chium eundem esse cum Cane: Coi præterea jactum fuisse felicem, canis vero infelicem. Pers. 3. Sat. 49.
— quid dexter senio ferret
Scire erat in votis, damnosa canicula quantum
Raderet. Itidem Propert. 4. 9. 20.
Semper damnosi subsiluere canes. Addit ex Martiale, Senionem videri per se felicem: ceterum infelicem fieri, si accedat canis. Sic enim loquitur lib. 13. 1.
Senio nec nostrum cum cane quassat ebur. Jam Veneris jactum esse ut rarum, ita felicissimum indicat idem Martial. 14. 14.
Quum steterit vultu nullus tibi talus eodem,
Munera me dices magna dedisse tibi. Tot autem talis ludebatur, quot quisque habet latera. Nam tesseris non plus tribus ludi solet: sed propius ad ludendi rationem facit quod scribit Suet. in August. cap. 71. recitans ex illius quadam ad Tiberium epistola hæc, Cœnavi, mi Tiberi, cum iisdem. Accesserunt convivæ Vinicius & Silvius pater. Inter cœnam lusimus γεροντικῶς & heri & hodie. Talis enim jactatis, ut quisque Canem, aut Seniponem miserat, in singulos talos singulos denarios in medium conferebat: quos tollebat universos, qui Venerem jecerat. V. ibi Torrent. vel potius Pitisci Lexic.
Canis, [σκύλαξ] Vinculi ferrei genus fuit, unde apud Plaut. Cas. 2. 6. 37. Canem ferre, est Vinctum esse. V. ibi Interpp. & Fest. in Catulus.
CANĬCŬLA, æ. [κυνάριον] dimin. Cic. 3. de Nat. Deor. 26. At illud non modo non arrogantis, sed potius prudentis, intelligere se habere sensum & rationem: hæc eadem & caniculam non habere. Frequentiori in usu Catulus, quod f. l. V.
Canicula, Convicium in mulierem improbam apud Plaut. Curc. 5. 1. 8.
Dicitur etiam de Homine mordaci; Gell. 4. 20. Qui jurabat cavillator quidam & canicula & nimis ridicularius fuit. Castigati codd. Canalicola. V. Gronov.
Canicula, [ἀστροκύων] Stella quæ & Sirius dicitur, in medio centro cæli: ad quam quum Sol pervenerit, duplicatur æstus, & nimio calore languent mortalium corpora. V. Plin. lib. 18. cap. 28. Cic. 1. de Divin. 130. Etenim Ceos accepimus ortum Caniculæ diligenter quotannis solere servare, conjecturamque capere, ut scribit Ponticus Heraclides, salubrisne an pestilens annus futurus sit.
Æstus Caniculæ. Hor. 1. Carm. 17. 17.
Hic in reducta valle, Caniculæ Vitabis æstus.
Flagrans. Hor. 3. Carm. 13. 9.
Insana. Pers. 3. Sat. 5. — siccas insana Canicula messes Jam dudum coquit.
Rubra. Hor. 2. Serm. 5. 39.
Sitiens. Ovid. 2. de Arte Am. 231.
Canicula, pro Sideratione ipsa & carbunculatione. Plin. lib. 18. cap. 28. Publica hæc & magnæ differentiæ a prioribus, aliis rubiginem, aliis uredinem, aliis Caniculam appellantibus, omnibus vero sterilitatem. Sic ex vetustis libris restituit Turnebus, quum antea pro Canicula Carbunculus legeretur, quæ nominis idem valentis substitutio etsi non fit improbanda, suo tamen quidque loco reddi restituique est æquissimum. Legitur Carbunculus in edit. Hard.
Canicula in talis. V. CANIS.
CANĪCŬLĀRIS, Adj. e. ut, Dies Caniculares ab Astronomis vocantur ab ortu ad occasum Caniculæ, quos periculosos esse aiunt. Sunt autem maxime circa triginta dies post solstitium æstivum. Pallad. in Jul. cap. 1. Hoc mense utiliter, vel ante Caniculares dies, filices extirpabis, & caricem. Bassus, seu (ut aliis placet) Germanicus Cæsar in Aratum, Sirium Latini Caniculam vocant, unde & dies Caniculares dicuntur.
Inclementia canicularis. Sidon. 2. Epist. 2.
CANĪCŬLĀTUS, a, um. aliud Adj. ut Herba caniculata. Macer. 2. cap. 35.
Uva caniculata. Marc. Empir. cap. 13.
CANĪNUS, a, um. Adj. [κυνικός] ut,
Appetitus caninus [κυνώδης ὄρεξις] apud medicos. V. BULIMUS.
Dentes canini, qui anteriores latos, & posteriores duplices discriminant. Plin. lib. 11. cap. 37. vulgo Oculares vocant.
Eloquentia canina. Quintil. lib. 12. cap. 9. Quæ
Facundia canina. Gell. 13. 19. extr. dicitur, Cujus omnis vis in criminando & conviciando posita est, & obtrectatoribus, accusatoribus, rabulisque forensibus tribuitur. V. Sallust. Fragm. cap. 32. 3. & Hieron. Epist. 94. ad August.
Lac caninum. Ovid. in Ibin, 229.
Prandium caninum, vocatur Abstemium, in quo nihil vini potatur: quoniam canis vinum odio habet.
Scæva canina. Plaut. Cas. 5. 4. 4.
Hac ibo, caninam scævam spero meliorem fore. Quidam Cœnam legunt, sed male. Hoc autem significat Auspicium, quod canibus plerunque infelix & infaustum est, quum & cædantur & male accipiantur. vel potius Latratum canis dicit Auspicium caninum, quum sævius & asperius latratura sit uxor. Varr. de L. L. 6. pag. 80. ed. tert. Steph. Quod pueris turpicula res in collo quædam suspenditur, ne quid obsit, bonæ scævæ causa. Et Plautus, Pseud. 4. 7. 39.
Bene ego ab hoc prædatus ibo, novi, bona scæva est mihi. Ea dicta ab Scæva, id est sinistra, quod quæ sinistra sunt, bona auspicia existimantur. Turneb. 8. 11. & 16. 3. Sed V. & Gronov. ad loc.
CANINA, æ. f. pro Carne canina. Proverb. Varr. 6. de L. L. 3. Canis caninam non est.
CANARIUS, a, um. Adj. ut, Canarium sacrificium, Quod fiebat pro frugibus deprecandæ sævitiæ causa sideris Caniculæ. Ex Festo.

Augu-

Augurium canarium. Plin. lib. 18. cap. 3. Augurio canario agendo dies constituatur, priusquam frumenta vaginas exeant, & antequam in vaginas perveniant.
Lappa canaria. Plin. 24. 19.
CANARIA, Herba, & Insula, CANARII. V. supra f. l.
CANATIM, [κυνηδὸν] Adv. obsoletum apud Nigidium grammaticum. Ex Nonio 1. 190.
CANICEPS, ĭtis. m. [κυνοκέφαλος] Genus animalis faciem caninam habens. Plin. lib. 7. cap. 2. tradit in Asiæ montibus genus hominum esse canino capite, pro voce latratum edentium, quos vocat κυνοκεφάλυς, nos etiam Canicipites vocare possumus.
CANIFORMIS, e. Prudent. Apoth. v. 195.
— quæ caniformem
Latrantemque throno cœli proponat Anubem?
CANISTRUM, i. n. [κάνασρον] Fiscella, cista viminea. V. CANA. Virg. 1. Æn. 705.
— Cereremque canistris Expediunt. Cic. 6. Att. 1.
Lancibus & splendidissimis canistris, non olusculis nos soles pascere.
Coronata canistra, Ovid. 2. Met. 713.
Pura coronatis portabant sacra canistris.
Cumulata flore canistra. Ovid. 4. Fast. 451.
At chorus æqualis, cumulatis flore canistris.
Lata. Ovid. 2. Fast. 650.
Patula. Ovid. 8. Met. 676.
Plenis canistris apponere pabula. Virg. 4. Georg. 280.
CANISTER, tri. m. Idem. Sic Salignis canistros fieri debere virgultis, præcipit Palladius mense Novemb. cap. 17. de Oleo faciendo.
CANISTELLUM, i. n. dimin. in Gloss. Cyrilli. Et Symmach. 2. Epist. 81. Amicos canistellis argenteis honoravi. adde 7. Epist. 76.
CANISTRATUS, a, um. ut, Puellæ canistratæ. Mantuanus.
CANITIES, CANITUDO. In CANUS.
CANIUS, Nom. gent. Ro. Canius Rufus Poeta fuit Martialis popularis & familiaris, qui natura erat ita hilaris ut semper rideret, de quo idem Martial. lib. 1. 37. Alius C. Canius Eques Romanus, a Pythio argentario Syracusis in hortorum emptione callide deceptus, de quo Cic. 3. Off. 58.
CANNA, æ. f. [κάννα, δόναξ] V. CALAMUS. Columel. lib. 7. cap. 9. Namque & id fecisse maxime per æstatem profuit, & dulces eruisse radiculas aquatilis silvæ, tanquam scirpi, juncique & degeneris arundinis, quam vulgus cannam vocat.
Arundo cannæ. Ovid. 8. Met. 337.
— & longæ parva sub arundine cannæ.
Crassa. Ovid. 6. Fast. 406.
Nil præter salices, crassaque canna fuit.
Longa. Ovid. 8. Met. 337.
Palustris. Ovid. de Rem. Amor. 142.
Tremulæ cannæ. Ovid. 6. Met. 326.
Ara vetus stabat tremulis circumdata cannis.
Ex canna & fistulas compingebant. Ovid. 2. Met. 682.
— dispar septenis fistula cannis. Unde
Arguta canna. Sil. 7. 439. Arguta revocans ad roscida pascua canna.
Præcoquit Ebosita cannas. Stat. 1. Silv. 6. 15.
Et quas præcoquit Ebosita cannas
Largis gratuitum cadit rapinis. Haud dubie Cannas intelligit, ex quibus saccharum exprimitur vel coquitur. Et fortasse Cannas pro Sacchаro ipso posuit. Sed qui sint Ebositæ illi, hactenus apud neminem invenimus. Populi fortasse sunt Indiæ. In illa enim regione saccharum potissimum nascitur. Domitius Calderinus Ebosia scribit. Vide an legi posset Ebusita ab Ebuso insula, de qua apud Plinium. [Miror in Gevartii Papin. lect. pæne eadem legi. Nisi quod de Ebuso ins. Hispaniæ cum Ludov. Nonnio exponit, quam hic quondam & facchari feracem fuisse in Vet. Hisp. sua contendit. V. Eund. de Re cib. l. 1. c. 47.
CANNŬLA, æ. f. dimin. ut, Parva casula cannulis temere contecta. Apul. Met. 4. p. 145. Et quoniam perforata canna est instar tibiæ, etiam ad alios usus cannula adhibetur. ut, Pulvere per cannulas (in vulnus) illato. Mart. Capella lib. 3. sub initium.
CANNEUS, a, um. Adj. [καλάμινος] Columel. lib. 12. cap. 50. Conchæ ferreæ, quibus depletur oleum: opercula, quibus vasa olearia conteguntur: spongiæ majores & minores: urcei quibus oleum progeritur: canneæ tegetes, quibus oliva excipitur.
CANNĒTUM, i. n. [τὰ καλαμώδη] Ubi cannæ consitæ sunt. Palladius 2. 23. Lilieta, canneta ponenda sunt.
CANNICIÆ, arum. f. pl. Locus cannis obsitus. Innocent. edit. Gœsii p. 225. Sub se cannicias & res palustres habet.
CANNICIUS, a, um. Adj. Titulus est apud Palladium lib. 1. tit. 13. de Cameris canniciis: de quibus sic ait, Cameras in agrestibus ædificiis, ex ea materia utilius erit formare, quæ facile invenietur in villa. Itaque aut tabulis faciemus, aut cannis, hoc genere.
CANNÆ, arum. tantum pl. [Κάνναι] Vicus, ad Aufidum fluvium, prope Canusium in Apulia situs, populi Romani clade ab Annibale accepta clarus, de qua V. Livium lib. 22. & reliquos Romanarum rerum scriptores.
Lybica succensæ lampade Cannæ. Lucan. lib. 7. 800. Succensas vocat, quia omnia corpora Romanorum cæsa apud Cannas secundum Livium (quæ quinquaginta millia fuisse dicuntur) jussit comburi, & sepulturæ mandari Annibal.
CANNENSIS, e. Adj. Cannenses, Populi Cannas inhabitantes, quos Corinensibus & Collatinis jungit Plin. lib. 3. cap. 11.
Calamitas Cannensis. Cic. de Clar. Orat. 12.
Cannensem cursorem, Titinnius pro Pistore dixit. Festus. [Si sana lectio est. V. not. Scalig. & Dacer. Forsan Pro pastore scribendum.
Pugna Cannensis. Propert. lib. 3. 3. 10.
Pugna Cannensis, figurate pro Cæde illa & proscriptione Syllana, quæ urbi Romanæ funestissima fuit & calamitosissima, propter tot civium necem. Cic. pro Rosc. Amer. 89. Te pugna Cannensis accusatorem sat bonum facit. Nam & Arnobius ita scribit ad hunc locum respiciens: potest quidem proscriptio (quemadmodum Tullius ludit) pugna dici appellarique Cannensis. Et ita prorsus locum hunc explicandum arbitror. Nam oratores quoque ex Cannensi caterva, ignobiles vocabant, qui eo tempore multis cæsis, & facundioribus interfectis aut mortuis, repente extiterunt, & ad causas & judicia accesserunt. Sic Turneb. [Videtur Cicero ambiguo vocabulo ludere, & Accusatorem bonum Erucium vocare, non quod Bene in præsentia, ut bonus orator, vel mediocris saltem in meliorum penuria, accuset, verum quod ex eorum numero fuerit, qui multos in Sullana proscriptione detulerunt, Accusatorem nobilem eo nomine factum; Cum Delatorem intelligi velit.
CANNĂBIS, is. f. [κάνναβος] Herba est ex cujus cortice funes intorquentur: & est tam pro Ipsa herba, quam pro Ipso semine. Plin. lib. 19. cap. 9. Deinde utilissima funibus cannabis seritur a Favonio. Quo densior est, eo tenerior. Semen ejus quum est maturum, ab æquinoctio Autumni distringitur, & sole, aut vento, aut fumo siccatur. Ipsa cannabis vellitur post vindemiam, ac lucubrationibus decorticata purgatur.
Torta cannabis. Pers. 5. Sat. 146.
CANNABUM, i. n. dixit Palladius, quum inquit, Hoc tempore cannabum seris. [Ita Febr. 5. & Mart. 5. nisi Cannabim legendum. Nam ne Græcum quidem, quod hic adscriptum est, κάνναβος, unde alioqui deducerem potius, quam a recto Cannabum, usquam comparet, verum κάνναβις, vel simplici ν, κάναβις scribitur. Adde hæc verbotenus ex Columel. 2. 10. esse descripta, apud q. Cannabis constanter scribitur. Quare & ap. Gell. 17. 3. Cannabe & stuppa scribendum videtur.
CANNABACEUS, & CANNABINUS, a, um. [καννάβινος] Quod est ex cannabe. ut, Funis cannabinus. Columel. lib. 6. cap. 2. Cannabinisque funibus cornua juvencorum ligato. Idem 12. 57.
CANNABIUS, a, um. Idem, apud Gratium Cyneget. 2. 47.
At pauper rigui custos Alabandicus horti
Cannabias nutrit silvas, &c. [Ubi igitur Cannabaceus?
CANNABĒTUM, i. n. Locus cannabe consitus. Vet. Inscriptio apud Gruter. f. 896. n. 14. VSQ. AD CANNABETVM HVIC AREAE CEDET.
CANO, cecĭni, cantum, [ᾄδω, ψάλλω] ĕre. est Voce modulari. Plin. lib. 10. cap. 29. Merula canit æstate, hieme balbutit. Cic. 4. Acad. Quum cornix cecinerit.
Victores canere solent galli. Cic. 2. de Divin. 56.
Gallina cecinit. Ter. Phorm. 4. 4. 27. pro Malo augurio.
Ranæ canere dicuntur. Virg. 1. Georg. 378.
Et veterem in limo ranæ cecinere querelam.
Tibiæ canunt. Cic. 2. de Nat. Deor. 22. Si ex oliva modulante canentes tibiæ nascerentur, num dubitares quin inesset in oliva tibicinis quædam scientia? Idem 5. Verr. 105. Quum in eis conviviis symphonia caneret, maximisque poculis ministraretur, &c.
Absurde canere. Cic. 2. Tusc. 12. Aut si absurde canat is qui se haberi musicum velit.
Bene. Plin. lib. 3. Epist. 18.
Canere emerendi favoris gratia. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Ad auras canere. Virg. 1. Ecl. 57. V. AURA.
Ad citharam canere laudes alicujus. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Ad tibiam canere. Cic. 4. Tusc. 3.
Ad myrtum canere; proverbiale est, quod in conviviis ii facere cogebantur, qui citharæ & musices ignari essent. V. Erasm. Chil.
Ad certos modos canere. Ovid. 3. Fast. 380.
— & ad certos verba canenda modos.
Fidibus canere. Cic. 1. Tusc. 4. Igitur & Epaminondas, princeps meo judicio Græciæ, fidibus præclare cecinisse dicitur.
Lituo. Cic. 1. de Divin. 30. Quod ab ejus litui, quo canitur, similitudine nomen invenit.
Numeros canere in cantu. Cic. 1. de Legib. 11. Quemadmodum Roscius familiaris tuus in senectute numeros in cantu cecinerat. [Non ferri posse hanc lectionem omnes dicunt interpretes. Equidem ex his quæ sequuntur suspicor Lenierat Tullium scripsisse.
Sacra canere, i. e. Hymnos dicere. Virg. 2. Æn. 239.
— pueri circum innuptæque puellæ
Sacra canunt. Servius.
Inclinata ululantique voce, more Asiatico, canere. i. e. Dicere. Cic. in Orat. 27.
Sibi canere dicitur, Qui non ad alienum arbitrium facit quidpiam, sed animo obsequens suo. V. mox Mihi & Musis cane.
Tibiis canere. Cic. 2. de Orat. 338. Habet enim multitudo vim quandam talem, ut quemadmodum tibicen sine tibiis canere, sic orator sine multitudine audiente eloquens esse non possit.
Voce magna. Tibul. lib. 2. 5. 118.
Ars canendi. Ovid. 14. Met. 337.
Rara quidem facie, sed rarior arte canendi.
Foro medio scripta canenda. Ovid. 1. de Pont. 7. 30.
Et dedimus medio scripta canenda foro. i. e. Poëmata.
Celebrare festum canendo. Ovid. 5. Met. 113.
Jussus eras celebrare dapes, festumque canendo.
Imitari aliquem canendo. Virg. 2. Ecl. 31.
Mecum una in silvis imitabere Pana canendo.
Movere lapides canendo. Hor. 3. Carm. 11. 2.
Movit Amphion lapides canendo.
Canere aliquem, aut laudes alicujus, pro Celebrare, & laudare. Virg. 7. Æn. 698.
Ibant æquati numero, regemque canebant.
Laude canendus. Stat. 8. Theb. 152.
Nomen meum canitur. Ovid. 15. Epist. 28.
Canere dicuntur poetæ, Quum quid versibus describunt. Virg. 1. Æn. 4.
Arma virumque cano.
Canuntur hæc apud Homerum. Cic. de Clar. Orat. 71. Nec dubitari debet quin fuerint ante Homerum poetæ: quod ex eis carminibus intelligi potest quæ apud illum & in Phæacum & in Procorum epulis canuntur.
Canere super aliquo, i. e. De aliquo. Virg. 4. Georg. 559.
Bella canere. Ovid. 2. Trist. 360.
Essent pugnaces qui fera bella canunt.
Carmen. Cic. 2. de Orat. 352. Cecinissetque id carmen quod in illum scripserat.
Carmina. Virg. 9. Ecl. 26.
Carmina canere per oppida. Virg. 2. Georg. 176.
Dies totum canenda per orbem. i. e. Celebranda. Lucan. ad Pison. 147.
Dignum sermone canere. Hor. 2. Serm. 3. 4.
Nil dignum sermone canas.
Dira. Ovid. 10. Met. 300.

Grandia

Grandia canere elate, jucunda dulciter, & moderata leniter. Quintil. lib. I. cap. 10.
Majora. Virg. 4. Ecl. 1. Paulo majora canamus.
Poemata. Hor. in Arte Poet. 99.
Prælia. Virg. 6. Ecl. 3.
Pugnas & viros. Stat. 8. Theb. 551.
Reges. Virg. 6. Ecl. 3.
Regum facta. Hor. 1. Serm. 10. 43.
Silvas. i. e. Bucolicum carmen. Virg. 4. Ecl. 3.
Aspirare canenti dicuntur Musæ. Virg. 9. Æn. 525.
Vos, o Calliope, precor aspirate canenti.
Canere, Prædicere, Divinare. Virg. 8. Æn. 655.
— auratis volitans argenteus anser
Porticibus, Gallos in limine adesse canebat. Servius.
Canere dii dicuntur, pro Vaticinari. Cic. 3. in Catil. 18. Ut hæc quæ nunc fiunt, canere dii immortales viderentur.
Acerba. Valer. 3. Argon. 303.
Ambages. Virg. 6. Æn. 99.
Horrendas canit ambages. De Sibylla.
Fata. Virg. 3. Æn. 444.
Obscura. Hor. 2. Serm. 5. 58.
Oracula. Lucan. lib. 1.
Ex ore divino canere. Virg. 3. Æn. 155.
Atque hæc deinde canit divino ex ore sacerdos.
Prodigium. Virg. 3. Æn. 366.
Et quia Cano tribuitur vatibus oraculisque, inde, Qui sanctas & venerabiles res atque divinas docendo proponunt, augustiore veluti verbo, Canere dicuntur, non Dicere. Ita Boethius cum lib. 3. de Conf. Phil. in finem usque disputationem philosophiæ de Deo & ejus bonitate retulisset, quartum his verbis auspicatur: Hæc cum Philosophia leniter suaviterque cecinisset, &c.
Canit fama. Martial. lib. Spect. Epig. 5.
Quicquid fama canit, donat arena tibi.
Cantilenam eandem canere. de Eo dicitur qui molestus est, sæpius eadem rem inculcans. Nihil enim odiosius, quam quod semper idem est. Ter. Phorm. 3. 2. 10. Cantilenam eandem canis. Ubi Donatus, Ita dicit, ut, Vetus & vulgata cantio. Familiare est poetis, inquit Erasm. Nuntium, Cantilenam appellare. Sumptum est autem a cantoribus, qui siquando diutius eandem occinant cantionem, tædium afferunt auribus. Proinde periti subinde variant carminis genus, quo satietatem devitent. V. Chiliad.
Cane mihi & Musis. Proverbium, cujus originem docet Cic. de Clar. Orat. 187. Quare tibicen Antigenidas dixerit discipulo sane frigenti ad populum, Mihi cane & Musis: ego huic Bruto dicenti, ut solet, apud multitudinem, Mihi cane & populo, mi Brute, dixerim: ut qui audient quid efficiatur, ego etiam cur id efficiatur, intelligam. [Male hoc Proverbium efferunt Sibi canere, quod nec Erasmus dissimulat, Chil. 3. cent. 5. 80. cum potius dicendum sit Doctis & Musis canere. Convenit in eos, qui spernunt judicium vulgi, dum peritioribus placeant. Aliud est Intus canere, de quo infra
Intus canere. Qui privati commodi impendio studiosi essent, ac Fere quicquid rerum agerent, id omne ad domesticam referrent utilitatem, ii proverbio Intus canere, iidem apud Græcos Ἀσπένδιοι κιθαρισταί, dicebantur. Cic. 3. Verr. 53. Atque etiam illum Aspendium citharistam, de quo sæpe audistis id, quod est Græcis hominibus in proverbio, quem omnia intus canere dicebant, sustulit, & in intimis suis ædibus posuit, ut etiam illum ipsum artificio suo superasse videatur. Facetissime taxavit Cicero Verris rapacitatem, qui intus canentem, in intimis ædibus collocarit, hoc est, plus quam intus cecinerit. Idem 2. pro Lege Agrar. 67. Atque hoc carmen hic Tribunus plebis, non vobis, sed sibi intus canit. Nam ostendit Tullius in ea oratione, legem tametsi popularis videretur, haud tamen populi, sed decemvirûm utilitati repertam. Porro de Aspendio citharœdo Asconius Pedianus sic scribit, Quum canunt citharistæ, utriusque manus funguntur officio. Dextra plectro utitur: & hoc est foris canere. Sinistra digitis chordas carpit: & hoc est intus canere. Difficile autem, quod Aspendius citharista faciebat, ut non uteretur cantu utraque manu, sed omnia, id est universam cantionem, intus & sinistra tantum manu complecteretur. Unde omnes quotquot fures erant, a Græcis Aspendii citharistæ in proverbio dicebantur, quod, ut ille carminis, ita isti furtorum occultatores erant. Valet hoc proverbium & in eos qui multum intestinis suis commodis consulunt præter honestatem. Hæc ille ad 3. Verr. Verres autem etiam hujus artificis signum, Aspendi positum, cum reliquis omnibus abstulerat.
Intus canere proprie est Manu sinistra canere, quæ enim sinistra sunt, sæpe interiora dicuntur. V. Interior, in INTRA & SUBURBIO.
Surdis auribus canere. Proverbium. V. Erasm. Liv. 40. 8. Quæ vereor, ne vana surdis auribus cecinerim.
Bellicum canere. scil. tuba. V. Bellicum, subst. in BELLUM.
Classicum canere. Cæs. 3. Bell. Civil. 82. Classicumque apud eum cani, & alterum illi jubet Prætorium tendi. Deductum a Classibus exercitus, quas quum evocabat tubæ signo Imperator, vel a pugna distrahebat, classicum canere dicebatur.
Receptui canere, dicitur dux exercitus, Quum jubet suos milites cessare a persequendo hoste. Liv. 3. 22. Inde signum observare jussit, ut pariter & socii rem inciperent, referrentque pedem, si receptui cecinisset.
Receptui canere, per translationem, pro Finire, vel Revocare animum alicujus a re aliqua gerenda. Cic. 3. Tusc. 33. Vetat igitur ratio intueri molestias, abstrahit ab acerbis cogitationibus hebetem aciem, &c. a quibus quum cecinit receptui, impellit, &c. Idem 12. Philipp. 8. Quis enim revocante & receptui canente Senatu, properet dimicare?
Receptus canere dicitur buccina. Ovid. 1. Met. 340.
— & cecinit jussos inflata receptus.
Signa canere dicuntur in bello, Quum congrediuntur milites, & collatis signis depugnant. Liv. 1. 1. Quum instructæ acies constitissent, prius quam signa canerent, &c.
Cecinit quartæ vigiliæ signum. Liv. 24. 46. Eosque, ubi quartæ vigiliæ signum cecinisset, ad eum locum scalas jussit ferre. V. VIGILIA.
CANTIO, ōnis. f. [μελῳδία] Idem quod Cantus. Plaut. Sticho, 5. 5. 19. Lepidam & suavem cantionem aliquam occipio. Al. Cantationem. Apul. 2. Florid. p. 348. Corvus & psittacus nihil aliud quam quod didicerunt, pronunciant. Si convicia docueris; conviciabitur, diebus ac noctibus perstrepens maledictis, hoc illi carmen est, hanc putat cantionem.
Paternas cantiones haud canere; de eo dicitur, Qui a paternis moribus degenerat. V. Erasm.
Cantio, pro Incantatione. Cic. de Clar. Orat. 217. Subito totam causam oblitus est, idque veneficiis & cantionibus Titiniæ factum esse dicebat. conf. Apul. 1. Met. p. 106.
CANTIUNCŬLA, æ. f. [ᾀσμάτιον] dimin. a Cantio. Cic. 5. de Fin. 49. Vidit Homerus probari fabulam (Sirenum) non posse, si cantiunculis tantus vir (Ulysses) irretitus teneretur.
CĂNOR, ōris. m. [μελῳδία, λιγυφωνία] Proprie significat Consonantiam. Ovid. 5. Met. 561.
Nec tamen ille canor mulcendas natus ad aures.
Canor res est blanda. Ovid. 2. de Arte Am. 315.
Res est blanda canor: discant cantare puellæ.
Cycni canor. Lucret. lib. 4. 181.
Parvus ut est cycni melior canor.
Martius canor æris. Virg. 4. Georg. 71. Ideo Martius dicitur quod acriores ad pugnam reddit. i. e. Bellicus.
CĂNŌRUS, a, um. [λιγύφωνος, ᾠδικός, λιγύφθογγος] Adj. quasi Sonorus.
Æs canorum. Virg. 9. Æn. 503.
At tuba terribilem sonitum procul ære canoro Increpuit.
Ales canorus. Hor. 2. Carm. 20. 15. Cycnum intelligit.
Animal canorum. Cic. 2. de Divin. 57. Quum igitur hoc animal tam sit canorum sua sponte, quid in mentem venit Callistheni dicere deos gallis signum dedisse cantandi, &c.
Aves canoræ. Virg. 2. Georg. 328.
Avia tum resonant avibus virgulta canoris.
Chelys canora. Sen. in Troad. 321.
Levi canoram verberans plectro chelyn.
Fides canora. Virg. 6. Æn. 120. — Orpheus
Threicia fretus cithara, fidibusque canoris. i. e. Bene sonantibus chordis. Servius.
Fila lyræ canora. Claud. in procem. 2. de Rapt. Proserp. 14.
Desuetæ repetit fila canora lyræ.
Fluvius canorus avium concentu. Plin. lib. 4. cap. 8. Allabitur Peneus, viridis calculo, amœnus circa ripas gramine, canorus avium concentu.
Latratus canori canum. Columel. lib. 8. de Villatico cane, Vasti latratus, canorique.
Lyra canora. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 256.
Modulatus canorus. Sen. Herc. fur. 4. Canoro saxa modulatu trahens.
Nugæ canoræ. Hor. in Arte Poet. 322.
Quam versus inopes rerum, nugæque canoræ.
Orator canorus & volubilis. Cic. de Clar. Orat. 105.
Sonitus Curetum canori. Virg. 4. Georg. 150.
Tuba. Ovid. 3. Fast. 849.
Turba, Tibicines. Ovid. 6. Fast. 671.
Versus. Hor. 2. Epist. 2. 78.
Volucres. Ovid. 3. Fast. 17.
Vox. Ovid. 3. de Arte Am. 311.
Vox suavis & canora. Cic. in Brut. 234. Sic intervallis, exclamationibus, voce suavi & canora, admirando irridebat.
CANORUM, i. n. subst. [τὸ λιγυρὸν] Cic. de Senect. 28. Omnino canorum illud in voce splendescit etiam, nescio quo pacto, in senectute.
CANORE, Adv. Apul. Doctr. Plat. p. 6. Musice mundus & canore movetur.
CANAX, ācis. Adj. Hinc CANACITER & compar.
CANACIUS, Adv. i. e. Sonorius. Apul. 3. Florid. p. 312. Canacius & plenius libro mandare.
CANTĬCUS, a, um. Adj. ut, Delinimentis canticis musica occupatur. Macrob. 2. Somn. Scip. 3.
CANTĬCUM, i. n. [ᾆσμα] proprie significat Elegantem cantum, atque lascivum. Plin. 14. Epist. lib. 2. Plausus tantum ac potius sola cymbala & tympana illis canticis desunt.
Obscæna cantica. Quintil. lib. 1. cap. 2. Omne convivium obscænis canticis strepit.
Excipere cantica modis musicis. Quintil. lib. 1. cap. 12.
Recitationes comœdorum, tragœdorumque vocabantur Cantica, quod ad modos musicos canerentur, ut Donatus proleg. in Terent. monet. Ex eo ipsi Actores & Histriones, Cantores, dicti, de quo paulo post. Suet. Neron. cap. 39. Datus Atellanarum histrio in cantico quodam, ὑγίαινε πάτερ &c. Idem Galb. cap. 13. Siquidem Atellanis notissimum canticum exorsis, Venit Onesimus a villa &c.
Cantica proprie Histrionum fuisse, inde patet, quod illorum originem describens Liv. 7. 2. histrionem canticum egisse ostendit.
CANTĬCŬLUS, i. m. dimin. Septimius Afer apud Terentianum,
Pinea brachia cum trepidant,
Audio canticulum Zephyri. Nonius 7. 113. ex Pomponio: Mirum ni hæc Marsa est, in colubras callet canticulum. [Forsan a recto Canticum n.
CANTILĒNA, æ. f. [μελῳδή] Cic. 1. de Orat. 105. Gerendus est tibi mos adolescentibus, Crasse, qui non Græci alicujus quotidianam loquacitatem sine usu, neque ex scholis cantilenam requirunt.
Cantilenæ, sunt Musarum filiæ. V. Musis etiam rem sacram facere, &c. in MUSA.
Cantilenam illam suam crebro mihi insusurrat Epicharmus. Cic. 1. Att. 16. V. INSUSURRO &
Cantilenam eandem canere. In CANO.
Cantilena, pro Jactatione verborum, denuntiatione & rumore. Cic. 11. Fam. 20. Nam de tuo periculo, crede mihi, jactatione verborum & denuntiatione periculi, sperare eos te pertimefacto, adolescente impulso, posse magna consequi præmia: & totam istam cantilenam ex hoc pendere, ut quamplurimum lucrifaciant.
Librorum cantilenas pro Ineptiis & nugis Hieronymus Epist. 53. extr. dixit: ad nutricum & præficarum nugatoria cantica respiciens.
CANTILENŌSUS, a, um. Metricus, ad musicam compositus. Sidon. 3. Epist. Poetarum stilo cantilenosæ nugæ. & 4. 1. Si quid Lyricus cantilenosum condidit.
CANTOR, ōris. m. [ᾠδός, μουσουργός, μελοποιός, ψάλτης] Qui cantus exercet. Hor. 1. Serm. 3. pr.
Omnibus hoc vitium est cantoribus, &c.
Cantor formularum, pro Jurisperito. Cic. 1. de Orat. 2. 36. Ita & tibi Jurisconsultus ipse per se nihil, nisi leguleius quidam cautus & acutus, præco

præco actionum, cantor formularum, auceps syllabarum. V. Cautor formularum, in CAVEO.
Cantor, pro Histrione, vel Actore fabulæ. Hor. Arte Poet. 155.
— donec cantor vos plaudite dicat. In eandem sententiam & Prudentius antiquus poeta usurpavit, quum scribit,
Ut tragicus cantor ligno tegit ora cavato;
Grande aliquod cujus per hiatum crimen anhelet. Eodem sensu usurpat Suet. Calig. cap. 54. Aliorum generum artes studiosissime exercebat. Thrax, & auriga, idem cantor & saltator. V. Liv. 7. 2.

CANTRIX, īcis. f. Quæ cantus exercet. Plaut. Trin. 2. 1. 23. Cantrices, cistellatrices, nuncii, &c. Aves cantrices. Varro 3. de R. R. 5.

CANTUS, ús. m. [ἆσμα, ᾠδὴ, μέλος, ψαλμός] est Inflexio vocis, & pro Cantione cujuscunque rei dicitur. Martial. lib. 14. 168.
Iste trochus pueris, at mihi cantus erit.
Cantus & numeri. Cic. 5. Tusc. 104.
Cantus & symphoniæ. Cic. pro Cœl. 35.
Modi & cantus. Cic. 1. de Orat. 255.
Nervi atque cantus. Cic. 1. Tusc. 4.
Avium cantus. Hor. 3. Carm. 1. 20.
Buccinarum cantus, & gallorum. Cic. pro Muren. 22. Te gallorum, illum buccinarum cantus exuscitat.
Citharæ. Hor. 3. Carm. 1. 20.
Galli cantus. Hor. 1. Serm. 1. 10.
Sub galli cantum consultor ubi ostia pulsat.
Musicorum cantus. Cic. 3. de Legib. 20. Idque haud paulo est verius, quam quod Platoni nostro placet, qui musicorum cantibus ait mutatis, mutari civitatum status.
Nervorum. i. e. Fidium. V. Vocum.
Sirenum cantus. Claud. 29. 23.
Symphoniæ. Cic. 7. Verr. 31.
Tibiæ cantus. Hor. 3. Carm. 7. 30. conf. Vocum.
Vocis cantus. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Vocum quotidianus cantus. Cic pro Rosc. Amer. 134. Animi & aurium causa tot homines habet, ut quotidiano cantu vocum, & nervorum, & tibiarum, nocturnisque conviviis tota vicinitas personet.
Voculæ & flexiones in cantu. Cic. 3. de Orat. 96. Quanto molliores sunt, & delicatiores in cantu flexiones, & falsæ voculæ, quam certæ & severæ?
Insignis cantu. Valer. 3. Argon. 158.
Æmonii cantus, Magici, ab Æmoniæ, i. e. Thraciæ mulieribus, quæ his olim artibus insignes erant. Valer. 6. Argon. 448.
Apollinei. Ovid. 11. Met. 156.
Clarus. Valer. 8. Argon. 152.
Dulcior. Cic. 2. de Orat. 34. Qui enim cantus moderata pronuntiatione dulcior inveniri potest?
Feralis. Sil. lib. 5.
Festivi. Claud. 1. in pr. Conf. Stilich. 3.
Conjugii necdum festivos regia cantus Sopierat.
Flebilis. Sen. OEth. 2. Cantu nostra canet tempora flebili.
Fluens, metaphoricôs dictum, pro Suavi & dulci. Valer. 3. Argon. 158.
Felices cantus ore dare. Tibul. lib. 3. 4. 40.
Garrulus. Plin. lib. 10. cap. 29. Luscinüs diebus ac noctibus continuis XV garrulus sine intermissu cantus.
Insoliti cantus. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 329.
Lugubres. Hor. 1. Carm. 24. 2.
Lustrifici, Expiatorii. Valer. 3. Argon. 448.
Atque ita lustrifico cantu vocat, Ite perempti.
Obscurior. Cic. in Orat. 57. Est autem in dicendo etiam quidam cantus obscurior, &c.
Pastoralis. V. paulo post, Modulari aliquem, &c.
Pius. Stat. 5. Silv. 3. 235. Al. Tu cantus stimulare meos.
Raucus cornuum. Virg. 8. Æn. 2.
Siculi cantus apud Juven. 9. Sat. 150. dicuntur Cantus Sirenum, quæ juxta Siciliam habitarunt, ab Ulysse & ejus sociis evitati, idque auribus cera obturatis.
Supplex. Claud. in Phœnice, 46. — & supplice cantu
Præstatura novas vires incendia poscit.
Tener. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 244.
Tremulus. Hor. 4. Carm. 13. 5.
Accendere Martem cantu Tubicen. dicitur. Virg. 6. Æn. 165.
Arcessere cantus lacrymis. Propert. 4. 1. 73. Sed longe aliam lectionem sequitur Brœkh. q. V.
Celebrare funera cantu. Mela 2. 2.
Circumsonare aliquem cantu. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 268.
Commovere cantu. Virg. 4. Georg. 471.
Concelebrare cantu carmina. Lucret. lib. 5. 1380.
Dare cantus. Virg. 1. Æn. 402.
Et cœtu cinxere polum, cantusque dedere. conf. Felices cantus.
Deliniri cantu. Quintil. lib. 5. cap. 8.
Evehere cantu ad sidera. Sil. lib. 8.
Mantua Musarum domus, atque ad sidera cantu
Evecta Andino. i. e. Virgiliano.
Exercere. Virg. 1. Georg. 403.
Nequicquam seros exercet noctua cantus.
Flectere. Lucret. lib. 5. 1405.
Flectuntur cantu atque consistunt sæpe immanes bestiæ. Cic. pro Arch. 19.
Flere cantu incendia. Stat. 5. Silv. 3. 205.
Fundere cantus gutture. Cic. 1. de Divin. 14.
Haud modicos tremulo fundens e gutture cantus.
Hortatur cantus remigem. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Imitari aliquid nervis atque cantibus. Cic. de Somn. Scip. 12.
Incitari sono quodam vocum, & Phrygiis cantibus. Cic. 1. de Divin. 114.
Levare malum cantu. Hor. Epod. 13. 17.
Minantur raucisono cornua cantu. Lucret. lib. 2. 619.
Modulari aliquem cantu. Claud. 1. in pr. Conf. Stilich. 182.
Te pastorali modulantur Mænala cantu.
Mollire aliquem cantu, i. e. Placare. Ovid. ad Inanimata transtulit, 11. Met. 15.
Cunctaque tela forent cantu mollita.
Movere cantus. Virg. 10. Æn. 163.
Mulcere cantu æthera. Virg. 7. Æn. 754. i. e. Lenire. corporalia enim sunt elementa: non enim mulcetur, nisi quod corporale est. Servius.
Pelluntur animi vocum gravitate & cantibus. Cic. 1. de Divin. 80.
Percrepat lucus cantu symphoniæ. Cic. 7. Verr. 31.
Personabat vicinitas cantu vocum. Cic. pro Rosc. Amer. 134.
Præbere aures cantibus. Ovid. 5. Met. 334.
Præsonuit tibia solenni cantu. Ovid. 3. Amor. 13. 11.
Promere audaci cantu. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 3.
Resonare lucos assiduo cantu. Virg. 7. Æn. 12.
Rumpere cantu arbusta. Virg. 3. Georg. 328.
Et cantu querulæ rumpent arbusta cicadæ. i. e. Nimio clamore. Servius.
Rumpunt cantus silentia. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 329.
Solari cantu laborem. Virg. 1. Georg. 293.
Interea longum cantu solata laborem.
Solicitare cantu Cupidinem. Hor. 4. Carm. 13. 5.
Sopire cantus. Claud. 1. in 1. Conf. Stilich. 3.
Stimulare cantus alicujus. est Calcar alicui addere, & excitare ad canendum. Stat. 5. Silv. 3. 235.
Strepere cantu rauco. Virg. 8. Æn. 2.
— rauco strepuerunt cornua cantu.
Vocat cantu in certamina divos. Virg. 6. Æn. 172.
Cantus, pro Carminibus magicis, sive Incantatione. Ovid. 7. Met. 195.
— concussaque sisto,
Stantia concutio cantu freta.
Componere cantus. Tibul. lib. 1. 2. 55.
Solvere amores cantibus. Tibul. lib. 1. 2. 62.
Taciti cantus, Secreta incantamenta. Valer. 7. Argon. 488.

CANTŬLUS, i. m. dimin. Firmic. lib. 3. cap. 12. In quarto loco Mercurius & Saturnus ab horoscopo partiliter constituti, ex invento cantuli, & organi, facient magistros.

CANTO, [ᾄδω, μέλπω, ψάλλω, μελίζω, μελῳδέω] āre. frequent. Ter. Eun. 3. 1. 52. Pamphilam cantatum provocemus.
Pares cantare. Virg. 7. Ecl. 5.
Et cantare pares, & respondere parati. h. e. Qui possent continuum carmen dicere. Servius.
Aves cantantes. Propert. 4. 10. 30.
Cycni. Virg. 9. Ecl. 29.
Vare tuum nomen, &c.
Cantantes sublime ferent ad sidera cycni.
Puellæ bene cantantes, Sirenes. Ovid. 4. de Pont. 10. 17.
Invicem. Hor. 3. Carm. 28. 9.
Avena sterili. Lucan. ad Pison. 222.
Avenis structis. Ovid. 1. Met. 677.
Fidibus cantare alicui. Plaut. Epid. 3. 4. 64.
Conducta veni, ut fidibus cantarem seni.
Pede certo. Tibul. 2. 1. 52.
Ad limen amicæ. Ovid. 5. Fast. 339.
Obscœna cantare. Ovid. 3. Fast. 6. 75.
Verba rustica cantare. Tibull. 2. 1. 52.
Cantare alicui aliquid, pro Sæpius dicere, admonere, inculcare. Ter. Heaut. 2. 1. 19. Qui harum mores cantabat mihi. Et Plaut. Trin. 2. 2. 10. Hæc dies noctesque tibi canto, ut caveas.
Cantare, cum dativo rei inanimatæ. Ovid. 6. Fast. 660.
Cantabat fanis, cantabat tibia ludis,
Cantabat mœstis tibia funeribus. Videntur hi dativi per ablativos exponi posse addita præpositione IN.
Surdo cantare. Propert. 4. 9. 21.
Cantabant surdo, nudabant pectora cæco.
Vinci cantando. Virg. 3. Ecl. 21.
Signum cantandi dare. Cic. 2. de Divin. 57. Quid in mentem venit Callistheni dicere, deos gallis signum dedisse cantandi, quum id vel natura, vel casus efficere potuisset?
Cantare, pro Celebrare, tollere laudibus. Cic. 2. Q. frat. 12. Nam ut scis, jampridem istum canto Cæsarem. i. e. Summis laudibus celebro.
Amicam cantare. Hor. 1. Serm. 5. 15.
— absentem ut cantat amicam
Multa prolutus vappa nauta, &c.
Amores. Ovid. 15. Epist. 155.
Carmina. Hor. 3. Carm. 1. 2.
Convivia. Hor. 1. Carm. 6. 17.
Nos convivia, nos prælia virginum
Cantamus vacui.
Laudes alicujus. Ovid. 2. Fast. 658.
Dignus cantari. Virg. 5. Ecl. 54.
Et puer ipse fuit cantari dignus, &c.
Versu cantari. Lucan. ad Pison. 236.
Tu mihi Mæcenas tereti cantabere versu.
Cantare, pro Incantare & fascinare. Virg. 8. Ecl. 71.
Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis. Ubi Servius; Cantando, Dum ei incantatur: nam gerundivus modus ab omni verbo similiter procreatur, unde modo Cantando a passivo ait, quum idem alibi ab activo dixerit: ut 3. Ecl. 25.
Cantando tu illum? Tale est illud in Sallustio, Jug. 62. Quum ipse ad imperandum Tisidium vocaretur. i. e. Ut ei imperaretur.
Cantare etiam præcipue dicuntur, Qui in fabulis versantur. Juven. 4. Sat. 34.
Incipe Calliope, licet hic considere. non est
Cantandum, res vera agitur. Narrate puellæ
Pierides. ubi Cantare, Fabulas conserere: Narrare, Res veras exponere, est.
Cantare etiam Recitatores seu Declamatores dicebantur, propter fractum pronunciationis genus, & histrionales, quos exprimebant, modos. Juven. 10. Sat. 178.
— madidis cantat quæ Sostratus alis. Sostratus enim ibi declamator est, non poeta, ut Vet. Schol. interpretatur.

CANTĀTUS, a, um. [ᾀσθεὶς, ἐπᾳσθεὶς] Partic. Stat. 1. Silv. 2. 197.
Asteris & Vatis totam cantata per urbem.
Amica cantata. Martial. lib. 7. 13.
Aquæ cantatæ. Ovid. 24. Epist. 90.
Carmine cantato cælum densatur. Ovid. 14. Met. 369.

Herbæ.

Herbæ. Ovid. 1. Amor. 14. 39. de Incantatione.
Leges cantatæ imponere lunæ. Propert. lib. 4. 5. 13.
Toga cantata. Martial. 9. 50.
Uva. Ovid. 3. Amor. 7. 33. ut Herbæ.
Canta etiam pro Cantata posuisse veteres testatur Festus. [Ubi V. Dacer. Forte Supinum exoletum τῷ Cano intelligit.
CANTATIO, ōnis. f. ut, Animum permulcere cantationibus. Apul. 2. Met. p. 125. Plaut. Stich. 5. 5. 19.
Lepidam & suavem cantationem aliquam occipito cinædicam.
CANTATUS, ûs. m. Alcimus Avitus 5. 157.
Ranarum fœdis texit cantatibus urbes.
CANTĀTOR, ōris. m. [μουσουργὸς, ἀοιδὸς, ψάλτης] Qui consuevit canere, & crebro cantus exercere. Martial. lib. 13. 77.
Dulcia defecta modulatur carmina lingua,
Cantator cycnus funeris ipse sui.
Cantatorem, sine adjecto, appellat Mauricius de Milit. Rom. ut Turnebus 24. 16. refert, Qui exercitum hortatur, & animat oratione milites ad fortiter dimicandum ante pugnam, velut ad eorum aures canens.
CANTATRIX, īcis. f. & Adj. ut, Avis cantatrix. Varro 3. de R. R. 5. Choreæ cantatrices. Claud. Bell. Gildon. 448.
Item ex Incantandi significatione: ut, Anicula cantatrix, i. e. Saga. Apul. 2. Met. p. 123. Anus cantatrices. Idem p. 128.
CANTĀMEN, ĭnis. n. [ἐπῳδὴ] pro Incantatione dicitur. Propert. 4. 4. 51.
O utinam magicæ nossem cantamina Musæ.
Nativa cantamina artis magicæ. Apul. 2. Met. p. 114.
CANTABILIS, e. Vulg. Interpr. Ps. 118. 54.
CANTABUNDUS, a, um. ut, Gallus cantabundus. Gell. 9. 13. conf. Petron. cap. 62.
CANTĬTO, [περιᾴζω] āre. frequent. a Canto frequent. Ter. Adel. 4. 7. 32. Facturum credo, ut habeas quicum cantites. Cic. de Clar. Orat. 74. Utinam extarent illa carmina, quæ multis sæculis ante suam ætatem in epulis esse cantitata a singulis convivis de clarorum virorum laudibus, in Originibus scriptum reliquit Cato. Suet. Neron. cap. 39. Quod Nauplii mala bene cantitaret, sua bona male disponeret.
CANTILLO, āre. Submisse canere. ut, Clamore ludunt, strepitu cantillant. Apul. 4. Met. p. 146. Orpheus in solitudine cantillavit. Idem Florid. 3. p. 358.
CANTURIO, īre. Festus in Dagnades. V. DAGNADES.
Belle canturire. Petron. cap. 64.
CANOBĪTA, [Κανωβίτης] Nomen gentile ductum a Canobo, quam Canopum alii, Stephanus de urbibus Canobosam vocat, si non fallunt exemplaria.
Litora Canobita. Catull. 64. 58.
CANOBUS, Navis Menelai gubernator, quo tempore Menelaus ipse in Ægyptum perrexit: de quo infra in dictione CANOPUS.
CĀNON, ōnis. m. [κανὼν, κανόνιον] Latine Regula dicitur, Cic. 16. Fam. 17. Sed heus tu, qui canon esse meorum scriptorum soles, unde illud tam ἄκυρον, valetudini fideliter inserviendo? Plin. lib. 34. cap. 8. de Polycleto, Fecit & quem canona artifices vocant, lineamenta artis ex eo petentes, velut a lege quadam. Budæus interpretatur *Un parangon, un chef d'œuvre.*
Canon etiam significat Lorum scuti in quod brachium immittitur.
Canon, in re nummaria quid sit, docet Asconius in 4. Verr. 5. Omne genus, inquit, pensitationis in hoc capite positum est, canonis, oblationis, indictionis. Dicit autem Cic. Quando illa frumentum, quod deberet non ad diem dedit? quando id quod opus esse putaret, non ultro pollicita est? quando id quod imperaretur, recusavit? Hodie Canon, quod Domanium dicitur: ut portoria, vectigalia, & hujusmodi. Oblatio, quæ Auxilia nunc dicimus: ut octava vini heminatim divenditi, & vicesima ejus quod cuppatim culeatimque venit, reliquarumque mercium quæ a solidariis negotiatoribus venduntur, quos grossarios appellant: quæque a minutariis & venditatoribus, qui & propolæ dicuntur, hoc est non sua vendentes, sed a negotiatoribus emptitata, pluris postea vendentes. Indictio est quam Taleam vocamus: antiqui collationem vocabant. Cicero etiam Collectam dicit. Græci ἔρανον appellant, & συμβολήν. Hodie igitur coactores, id est receptores canonarios, oblationales, indictionales, fiscarios, & ærarios, aliisque nominibus appellare licet, Latine loquentibus. Hæc Bud. ad Pand. p. 114. Episcop. V. & Suiceri Thesaurum in hac dictione extr.
Certum quoque Modum numerumque frumenti, quo opus esset ad alendam urbem aliquam per annuum usum, Canonem, dictum; & ita Canonem urbis Romæ, apud JCtos inveniri, Lipsius Elect. 1. 8. extr. observat. V. Cod. tit. de Canone frumentario Urbis Romæ.
Canon etiam videtur dici Demensum diurnum servorum, sive Cibus in unum diem, h. e. Diarium, ut alias appellatur. Salvian. 4. de Gub. Dei, p. 67. Servi si fures sunt, ad furandum forsan egestate coguntur: quia etiamsi eis stipendia usitata præstantur, consuetudine hæc magis, quam sufficientiæ satisfaciunt: & ita implent canonem, quod non explent fatietatem.
Canon Theologis dicitur Verbum Dei, tanquam Norma fidei & morum.
Item Decretorum synodalium capita. V. Suiceri Thesaur.
Dicitur etiam Quodvis ecclesiastice & philosophice præceptum, ideo propositum, ut secundum illud statuatur & agatur.
De usu hujus vocis V. G. Ziegler. diss. de Orig. & Increment. Jur. Canon. p. 1. & 2. Add. Suicer. d. l.
CANONĪCUS, a, um. Adj. [κανονικὸς] Regularis dicitur. ut, Ratio mathematicorum canonica. Vitruv. 5. 3. Sed ratio canonica fallit. Plin. 2. 17. Canonici vocantur Musices studiosi, qui primas in judicando partes, longeque ratas maxime rationi ascribunt. ex Cæl. Rhodig. 5. 11.
Canonica, a Græcis nuncupata est altera Geometriæ pars, ut Varro prodidit, quæ vocum longitudines & altitudines mensu distinguit certo: Longior autem mensura rhythmus vocatur, id est modulus, vel numerus, & pedum ordo: Altior autem, μέλος, id est cantus modulatus, nam μετρικὴ, id est mensuraria seu dimensiva, syllabarum excutit mensum, & canonicæ portio est. Hæc Cæl. Antiq. Lect. l. c. & lib. 15. cap. 14. ex Gell. 16. 18. q. V.
Ex notione Canonis frumentarii, Canonicum, est, Quod ad annuam illam pensitationem pertinet. ut,
Indictio canonica, l. 4. Cod. de prox. sacr. scrin. Pensitationes canonicæ, l. 2. Cod. de lucr. advocator.
In Ecclesia Canonici dicuntur Clerici, quod in canone Ecclesiæ, sive catalogo erant adscripti. V. Salmas. de Cæsarie & Coma p. 432. Hinc Concanonicus, de quo s. l.
Libri sacræ scripturæ canonici Theologis sunt, Qui canonem constituunt, h. e. Agendorum & credendorum normam: unde & Normales a quibusdam dicuntur.
Scriptura canonica. Fulgent. contra Arianos p. 72.
Illatio canonica, cujus meminere Impp. Honorius & Theodos. in l. placet. C. de sacrosanct. eccles. est Ordinarium munus, quod habet certam præstationem lege impositam, ad cujus solutionem etiam ecclesia tenetur. De his omnibus V. Suicer. l. c.
CANONICATUS, appellatur Titulus regularis sacerdotii in ecclesia, unde Canonici dicuntur: & differt a Præbenda, quæ reditus habet annuos ex tali titulo. Itaque qui utrumque habet, is Canonicus Præbendarius dicitur, 70. distin. cap. Sanctorum canonum.
CANONICARII, orum. JCtis sunt, Qui principis nomine ac mandato canonem exigebant, Leg. 9. Cod. de exact. tribut.
CANONIUM, i. n. Locus est, si Rhodigino credimus, sacris viris & canonice viventibus destinatus. In navibus etiam, quæ cataphractæ vocantur, & catastromata habent, id est pavimenta superiora, vel tabulata, ligna quibus tabulæ incumbunt, canonia nuncupantur, ut ait idem Cæl. lib. 5. cap. 11.
CANONISATIO, ōnis. f. Vox barbara, quâ Receptionem in numerum sanctorum exprimunt.
CANOPICUS, CANOPITANUS. V. post CANOPUS.
CANOR, CANORUS. V. CANO.
CANOPUS, Deus cultus ab Ægyptiis, cujus originem Suidas & Rufin. lib. 11. Ecclesiasticæ historiæ commemorant. Ferunt enim Chaldæos per varias orbis regiones ignem suum circumferre solitos, & cum omnium nationum deis contendere, ut qui deus vicisset, ab omnibus crederetur. Quare quum dei, qui ex ære, auro, argento, ligno, vel alia quavis materia constabant, igne omnino absumerentur, Chaldæorum locis omnibus præstabat. Hæc quum Canopi sacerdos audisset, quiddam contra ignem callidum excogitavit. Solebant in Ægypto fictilia vasa quædam fieri, quæ hydriæ vulgo appellantur, minimis quibusdam foraminibus pertusæ, quibus turbida limpidissima & defecatissima effluit. Harum ille unam cæra foraminibus obturatis cepit, variis coloribus undique depictam, aqua repletam, ac ut deum statuit: & excidens veteris simulacri caput, quod Canopi Menelai gubernatoris ferebatur, imponens diligenter simulacro aptavit. Adsunt post hæc Chaldæi: itur in conflictum, circa hydriam ignis accenditur, cera dissolvitur qua foramina erant obturata: diffluente aqua ignis extinctus est. Astu igitur sacerdotis Canopus deus victor dei Chaldæorum evasit, & ex eo deus cultus est. V. plura apud Rufinum.
CANŌPUS, sive CANOBUS, i. m. [Κάνωβος] Parva insula est mediterranei maris, Nili ostio, quod Canopicum vocant, obvia. Menelai gubernator Canobus ibi forte moriens nomen insulæ, illa ostio dedit. Hæc Pomponius Mela. Canopi porro his verbis meminit Tacit. 2. Ann. 60. Condidere (inquit) id Spartani ob sepultum illic rectorem navis Canobum, qua tempestate Menelaus Græciam petens, diversum ad mare terramque Libyam delatus. Noti sunt Menelai post Helenam raptam, ad Syrum litus errores, ex Homero. Proinde quum a Canobo dicta sit, ideo B littera scriptum aliquando vocabulum, teste Quintiliano lib. 1. cap. 9. Amyclæus Canopus. Sil. 11. 433. V. ibi Drakenb.
Famosus Canopus. Juven. 15. Sat. 46.
— sed luxuria quantum ipse notavi
Barbara famoso non cedit turba Canopo.
Pellæi Canopi gens fortunata. Virg. 4. Georg. 287.
Ex abundantia istius fertilissimæ regionis lascivia & voluptatis studia sine modo vigebant: qua de causa Pacatus Theodosii paneg. cap. 33. Mollem Canopum, & Lascivire Canopi oram, Statius 3. Silv. 2. 111. dixit.
Est item Canopus, Sideris nomen, cujus meminit Plin. lib. 6. cap. 22. in descriptione Taprobanæ insulæ.
CANOPICUS, & CANOBICUS, a, um. ut, Ostium Nili Canopicum, Plin. 5. 10.
CANOPĪCUM, i. n. Zeugitanæ regionis quæ proprie Africa & Minor Africa Plinio dicitur, oppidum est, eodem auctore lib. 5. cap. 4.
CANOPITĀNUM, i. n. Oppidum liberum Zeugitanæ regionis, sive Africæ minoris Plin. lib. 5. cap. 4.
CANOPITĀNUS, a, um. Adj. Solinus cap. 44. Quod ab Atlante ad usque Canopitanum ostium panditur.
CANTABRA, æ. f. Fluvius in Indum erumpens, cum tribus aliis quos fecum trahit fluviis. Plin. lib. 6. cap. 20.
CANTĂBER, bri. m. [Κάνταβρος] pl. Cantabri, Populus in Hispania Tarraconensi ad Oceanum, ut docet Ptolem. lib. 2. cap. 6. Hodie *Biscaini.* Et Plinius lib. 4. cap. 20. finitimi his qui tractum trans Duriam servant. Hi ab Augusto fuerunt subacti, ut docet Strabo lib. 3. Et Suet. in Vita Augusti, cap. 20. & 21. ante Augustum nemo eos subegerat: quod videtur innuere Hor. 2. Carm. 6. 2.
Cantabrum indoctum juga ferre nostra. conf. Sil. lib. 3. & 5.
Bellicosus Cantaber. Hor. 2. Carm. 11. 1.
Stoicus Cantaber. Juven. 15. Sat. 108.
CANTABRĬCUS, a, um. [Καντάβρικος] Adj. ut, Bellum Cantabricum. Hor. 1. Epist. 18. 55.
Militiam puer, & Cantabrica bella tulisti.
CANTABRICA, æ. f. [καντάβρικη] Herba est ubique nascens, caule junceo pedali, in quo sunt flosculi oblongi, velut calathi: in his semen perquam minutum. Dicta autem est Cantabrica, quod per Augusti tempora reperta sit a Cantabris in Hispania. Ex Plin. lib. 25. cap. 8.
CANTABRUM, i. Arnobius, [vel potius Minucius Felix cap. 29. 7. cujus Octavius olim pro 8vo Arnobii adversus gentes venditabatur.] Nam & signa ipsa, & cantabra, & vexilla castrorum quid aliud quam inauratæ cruces sunt & ornatæ? Sed quæ Cantabra sint non ita dictu promptum est: Videntur esse Cantabra, quæ Tertullianus Labara vocavit. Ego, si capitalis ista forte audacia nemini esse videatur, unius literulæ immutatione lubenter Contabra legerim. Nam ut a Candela, Candelabrum: sic a Conto, Contabrum diceretur non inepte: amplius tamen pronuntiabimus, & non liquere nobis dicemus: vocabula ita rara difficiles habent explicatus. Imo vero legendum affirmabimus, Signa ipsa atque labara: Cantabrum autem est, Apicio 7. 1. & Cælio, Acut. 3. 3. & Chron. 3. 4.

3. 4. Furfur. verba sunt Turnebi 15. 16. [Cujus opinioni codicum consensus repugnat. V. Tertull. Apolog. cap. 16. & ad Nat. lib. 1. cap. 12. extr. Hinc

CANTABRARII l. 2. cod. Theod. de Collegiat. ubi Signiferis junguntur.

CANTATOR, CANTATRIX, CANTATIO, In CANO.

CANTERIUS, V. CANTHERIUS.

CANTHARIAS, æ. m. Gemmæ species, quæ scarabeorum effigiem habet: quippe Græci κάνθαροι, vocant scarabeos. Plin. lib. 37. cap. 11.

CANTHĂRIS, ĭdis: vel CANTHARĪDA, æ. [κανθαρίς] Vermis, vel musca potius viridis, in summitate ramorum fraxini & olivæ nascens: cujus succus in venas ingressus, ut venenum interimit: & humano corpori applicitus, vesicas plenas humore facit. Ovid. in Ibin, 308.

Cantharidum succos dante parente bibas. Plin. lib. 29. cap. 4. In cantharidibus magna quæstio: quoniam ipsæ venena sunt potæ vesicæ cum cruciatu præcipuo.

Cantharides, pro Venenata potione. Cic. 9. Fam. 21. Caius accusante L. Crasso cantharidas sumpsisse dicitur.

CANTHARITES, æ. Vini transmarini genus. Plin. lib. 14. cap. 7.

CANTHARIUM, i. n. [Κανθάριον] Promontorium est in Samo insula, stadiis octoginta a Dracano Icariæ insulæ promontorio distans, qui trajectus minimus est freti interjecti. Auct. Strab. lib. 14.

CANTHAROLETHROS, i. m. [Κανθαρόλεθρος] Locus Thraciæ exiguus, a Canthari exitio dictus, quod ibi ex omni animalium genere solus necetur cantharus. V. Plin. 11. 28.

CANTHĂRUS, i. m. [κάνθαρος] Poculum, quo usus est Liber pater. Plin. lib. 33. cap. 11. C. Marius post victoriam Cimbricam cantharis potasse, Liberi patris exemplo, traditur. Macrob. 5. Saturn. cap. 21. Scyphus Herculis poculum est, ita ut Liberi patris cantharus.

Parvulus cantharus. Juven. 3. Sat. 205.

Plenis cantharis bibere. Plaut. Perf. 5. 2. 40. [Ejus figuram exhibent tabulæ anaglypticæ, in quibus Orgia Bacchi expressa sunt apud Bellor. unde liquet promiscue vel utrinque, vel ex una duntaxat parte ansatos cantharos fieri solitos. V. Tab. 52. 54. & 56. Admirand. Quo miror magis in dubium rem vocare Cl. Drakenborch. ad Sil. 7. 196.

Cantharus, Aquæ conceptabulum ludicris formis elaboratum, per quas aqua salit. Paul. in l. Cetera. D. de legat. 1. Sed & automataria, & canthari per quos aquæ saliunt, poterunt legari: maxime si impostitii sint. Alciatus Parerg. lib. 1. cap. 20. Dubium est, quid hoc loco sibi velint canthari: nisi accipias pro vasis aquarum, quibus epistomia, id est (ut vulgo vocamus) spinæ adduntur, unde aqua exit, ideoque Salientes dicti Latinis auctoribus. [Ornamentum fuit ad Canthari similitudinem effictum, ut apparet ex præf. Ausonii Centoni præmissa.

Marculus, i. e. Malleolus pultandis foribus adpensus hoc etiam nomine indigitatur. V. Plaut. Men. 1. 2. 64. [Sic quidem in Thes. Lipf. unde hæc petita sunt. Sed inspecto Plauti loco apparebit Cantharum vinarium intelligi. V. ad loc. not. Salmas.

Cantharus, Cæleste signum in Aquario, ex tribus constans stellis.

Cantharus Scarabeus ex generationis ratione nomen invenit. Canthona Græci asinum vocant, id est κάνθωνα: Oron autem semen, & quidem scarabei proprie. Sic vero progigni animal tradunt, quod nec tacuit Aristoteles, Ubi cantharus asini retrimenta seu stercora, quæ onidas nuncupant, & orbiculari fere visuntur figura, offenderit, insistit: ac pedibus provolvens, interim genitalem urinam effundit. unde enascitur vermiculus qui mox fit cantharus. Cæl. lib. 8. cap. 5.

Cantharus pilulam. subaudi Volvit, vel Exercet. Adagium est in eos qui castigati sæpius, nihil proficiunt: sed quod pertinaciter semel arripuerunt, pertinacius fovent. Quod enim est animali ingenitum, nulla prorsum arte viceris. Ductum adagium a Pilularum, id est orbicularium stercorum illa volutatione, quæ est cantharis admodum familiaris. Cæl. lib. 8. cap. 5.

Cantharus, Nodus sub lingua Apis bovis, quem Ægyptii colebant numinis vice. Plin. lib. 8. cap. 46. De hoc cantharo vide Cæl. lib. 8. cap. 5.

Cantharus pro Navigio, ut ex Menandro probat Macrob. 5. Saturn. cap. 21.

Cantharus, Genus piscis. Plin. lib. 32. cap. 11. Columel. lib. 8. cap. 17. extr. Nam & alecula modo capta, & cantharus, exiguusque gobio, &c. Sed alii hic Cammarus exhibent. V. ad Plin. Hard.

Zenodotus ait, Athenis Cauponem fuisse, nomine Cantharum, quem ob imposturas & maleficia capitis affecerint supplicio. Proinde vulgo receptum, ut in versutos ac impostores diceretur, Cantharo astutior. V. Erasm. Adag. de Cantharo statuario. V. Plin. 34. 8.

Cantharus, i. m. Poeta comicus Atheniensis, cujus feruntur fabulæ nonnullæ positæ a Suida.

CANTHARŬLUS, i. m. [κανθάριον] dimin. i. e. Parvus cantharus, Bacchi insigne apud Arnob. lib. 6. sub fin.

CANTHERIUS, i. m. [κανθήλιος Gr. H. St.] Equus castratus. Cantherius hoc distat ab Equo, quod maialis a verre, capus a gallo, vervex ab ariete. Est enim Cantherius, Equus cui testiculi amputantur. Festus. Varr. 2. de R. R. cap. 7. Propter quod discrimen maxime institutum ut castrentur equi. Demptis equi testiculis fiunt quetiores: & ideo quod semine carent, ii cantherii appellati, ut in suibus maiales, in gallis gallinaceis capi. Cic. 9. Fam. 18. Et apud Sen. Epist. 87. Cantherio vehebatur, & hippoperis quidem impositis, ut secum utilia portaret.

Cantherii costas. Vide versum Lucilii in MANTICA. Sic Virgil.

Sæpe oleo tardi costas agitator aselli,
Vilibus aut onerat pomis. H. St.

Cantherius in fossa. Adagium in eum qui lacessit ad pugnam, mox cadit animo, ut cominus congredi non audeat. Ductum adagium a cantheriis equis, qui quum defecti testiculi & execta sint illis genitalia, languidiores & degeneres sunt, quod semine careant. Vide Erasm. in Chiliad. & Alex. ab Alex. lib. 5. cap. 15. V. Liv. 23. 47. & Gronov. ad loc.

Cantherius vel Canterius [κανθήλιος] Genus jugi in vinea. Columel. lib. 4. cap. 12. Itaque aut veteres (ne novæ radicem agant) arundines binas singulis vitibus applicabimus: aut si regionis conditio permittit, vetera deponemus hastilia, quibus annectuntur singulæ transversæ perticæ in imam partem ordinis: quod genus jugi, cantherium vocant rustici. Plin. lib. 17. cap. 21. Simplici jugo constat porrecto ordine, quem cantherium appellant. Pedamentum Cato vocat.

Cantherii, Tigna. Vitruv. lib. 5. Et cantherii prominentes ad extremam suggrundationem, supra cantherios templa. Cantherii item dicuntur, Qui subjici solent a fabris materiariis, dum moles arborum secant. Vulgus *Caballos* vocat.

Item Cantherius, ut auctor est Varro, de R. R. 2. 1. Mons est in Sabinis.

CANTHERIŎLUS, i. m. dimin. pro Parvo pedamento. Columel. lib. 11. cap. 3. Deinde quum fecerint caulem, humilioribus quasi cantheriolis interpositis rigorem stilorum conservato. nam nisi arundines transversas in modum jugatæ vineæ crebras dispofueris, thalli ceparum ventis prosternentur.

CANTHERĪNUS, a, um. Adj. ut, Cantherino ritu somniare. Plaut. Men. 2. 3. 44. Certe hæc mulier cantherino ritu astans somniat. Solent enim equi stantes somniare, auctore Plin. lib. 10. cap. ult.

Hordeum cantherinum. Columel. lib. 2. cap. 9. V. HORDEUM.

Lapathum cantherinum, Latini Rumicem appellant. Plin. 20. 21.

CANTHERIĀTUS, a, um. Adj. Quod cantheriis fubnixum est. Columel. lib. 5. cap. 4. Deinde quæ pedaminibus adnixæ singulis jugis imponuntur, eas rustici cantheriatas appellant.

CANTHUS, i. m. [Κάνθος] Abantis filius inter Argonautas ab Apollonio 1. 77. & 4. 1485. ponitur, itemque ab Orpheo. Apollonius dicit eum in Libya periisse: Flaccus autem noster in Æa. Argon. 1. 451. & in 6. plenius.

CANTHUS, i. m. [κανθὸς] Ferrum quo rotæ extremitates vinciuntur: seu potius Lignea illa rotæ extremitas, ex multis partibus curvis compacta. Sane Picardi quamlibet illarum partium vocant *une gante*, Franci *une jante*. Ad quod facere videtur illud Hieronymi lib. 3. Reg. cap. 7. Tales autem rotæ erant quales solent in curru fieri: & axes earum, & radii, & canthi, & modioli, omnia fusilia. Quintil. lib. 1. cap. 5. De virtutib. & vitiis orationis, Barbarismum pluribus modis accipimus. Unum gente: quale sit, si quis Afrum vel Hispanum Latinæ orationi nomen inserat: ut Ferrum quo rotæ vinciuntur, dici solet Canthus: quanquam eo tanquam recepto utitur Persius. V. Burm. p. 52. Badius interpretatur in commentariis Persii Canthum, Rotæ circumferentiam. Pers. 5. Sat. 71.

— quamvis temone sub uno
Vertentem sese frustra sectabere canthum.

Canthos, [κανθοὺς] oculi vocat Galenus lib. de Usu partium, quos Angulos dicimus: facit autem majorem & minorem canthum.

CANTICUM, CANTILENA, CANTILLO, CANTIO. In CANO.

CANTICŒBIS, [Καντιοῖβις] Urbs Germaniæ Ptolemæo: hodie vulgo *Amberg*.

CANTITO, CANTIUNCULA, CANTURIO. V. CANO.

CANTIUM, i. n. [Κάντιον ἄκρον Ptol.] Britanniæ promontorium & ipsa regio Cæsari Bell. Gall. 5. 13. & 14. Cantia, Regio Bedæ. vulgo *Kent*: ubi civitas Cantuaria, vulgo *Canterbury*.

CANTO, CANTOR, CANTUS. V. CANO.

CANUCHA, æ. f. Fluvius est navigabilis, in Gangem influens, ut scribit Plin. lib. 6. cap. 18.

CANULEIUS, Nom. gent. Rom. Ex qua C. Canulejus Tribunus plebis qui A. U. C. 310. rogationes duas tulit, Ut connubia plebis cum patribus essent communia, & ut alter Consul de plebe crearetur. Orationem ejus adversus Consules vide apud Livium lib. 4. pr.

CANUM, i. n. inter simplicia medicamina refertur a Galeno, his verbis, Canum optimum habetur, quod validissimum est. Invenitur enim in metallis, in quibus conflatur, & quibusdam litoribus maris. Vires habet, verum acriter stringentes, & quodammodo causticas. Hæc ille lib. de Simplic. Medicam. [Hoc quid sit nescio.

CANUS, a, um. [πολιὸς, λευκανθὴς] Adj. Coloris nomen quam proxime ex nigro, aut fusco, aut viridi ad Album accedentis, frequentius de homine dicitur, cui candent sive albent capilli præ senectute. Plaut. Bacch. 5. 1. 5. Cano capite atque alba barba.

Absinthium canum. Ovid. 5. Trist. 13. 21.

Cana prius gelido desint absinthia Ponto.

Amator. Tibul. lib. 1. 8. 29.

Anilitas cana. Catul. 59. 162.

Barba. Martial. lib. 4. 36.

Cana est barba tibi, nigra est coma.

Capilli. Hor. 2. Carm. 11. 15.

Caput. Ovid. 5. Fast. 57.

Coma. Sen. in Troad. 3.

Crines. Catul. 59.

December. Martial. lib. 1. 50.

At quum December canus, & bruma impotens.

Favilla. Ovid. 8. Met.

Fides. Virg. 1. Æn. 29.

Cana fides, & Vesta. Ubi Servius, Canam fidem dixit, vel quod in canis hominibus invenitur: vel quod ei albo panno involuta manu sacrificatur: per quod ostenditur, fidem debere esse secretam. Nonius autem, Canam fidem, Veterem & antiquam interpretatur.

Fila cana. Ovid. 15. Met. 372.

Quæque solent canis frondes intexere filis
Agrestes tineæ.

Fluctus. Cic. in Arat. 71.

Nec metuunt canos minitanti murmure fluctus.

Gelu. Virg. 3. Georg. 442. — & horrida cano
Bruma gelu.

Laurea. pro Veteri. Ovid. 3. Fast. 142.

Lupi. Ovid. 7. Met. 550.

Mala. Virg. 2. Ecl. 51.

Ipse ego cana legam tenera lanugine mala. i. e. Cydonea, Serv.

Mater cana. Martial. lib. 12. 32.

Et cum sorore cana mater ingenti.

Montes, Albi ex nive. Virg. 1. Georg. 43.

Nix. Hor. 2. Serm. 5. 41.

Plumæ. Ovid. 2. Met. 373. sic vocat Plumas cycni.

Pruina. Virg. 2. Georg. 376.

Frigora nec tantum cana concreta pruina.

Puella cana fieret. i. e. Vetula. Propert. 2. 16. 22.

Pulvis. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 185.

Salicta. Ovid. 5. Met. 590.

Segetes. i. e. Maturæ. Ovid. 10. Met. 655.

Senectus. Ovid. 14. Epist. 109.

Situ

Situ cano obductus color. Plin. lib. 12. cap. 25.
Veritas. Varro Eumenidibus, Et ecce de improviso ad nos accedit cana veritas, Atticæ philosophiæ alumna. apud Non. 2. 138.
Vesta. Virg. 9. Æn. 259.
— & canæ penetralia Vestæ
Obtestor. i. e. Venerabilis, antiquissimæ. Servius.
Villi cani arborum. Plin. lib. 12. cap. 23. Sunt enim hoc nomine cani arborum villi, quales in quercu maxime videmus, &c.
Est & Canus nomen proprium Choraulæ apud Suet. Galba cap. 12.

Cani, orum. m. tantum pl. [αἱ πολιαὶ] Capilli albi in capitibus senum. Cic. de Senect. 62. Non cani, non rugæ repente auctoritatem afferre possunt.
Honorati cani. Ovid. 8. Met. 9.
Miseri. Pers. 5. Sat. 64.
— petite hinc juvenesque senesque
Finem animo certum, miserisque viatica canis.
Rari. Ovid. 8. Met. 567.
Venerandi piis. Sen. Herc. fur.

Canosus, a, um. Idem quod Canus. ut, Mihi eo tempore credita (illa legio) est, quo & me canosum, qui credebat, cum gratulatione vidit. Vopiscus in Probo cap. 5.

Canutus, a, um. Idem. Gloss. Gr. Lat. πολιὸς, canus, canutus. [An Canulus dimin. forma?

Canaster, tri. m. Canescens. Gloss. Gr. Lat. μιξοπόλιος, canaster.

Caneo, ui, [πολιῶμαι] ēre. Canum esse: ut Canent Gramina h. e. Albescunt matutino rore aspersa. Virg. 3. Georg. 325.
Luciferi primo cum sidere frigida rura
Carpamus, dum mane novum, dum gramina canent.
Barba canet gelu. Sil. lib. 1. 205.
Senectus. Virg. 5. Æn. 416.
— æmula necdum
Temporibus geminis canebat sparsa senectus.
Verbo Canēre in tertia flexione usus est Propert. 2. 14. 7.
Quod si jam canis ætas mea caneret annis. Quod retinet etiam ac tuetur cum Scaligero Broeckhusius. al. Candeat.

Canens, [πολιῶν] Partic. Valer. 6. Argon. 122.
Neurus, & expertes canentis Iaziges ævi.
Gelu canens. Ovid. 5. Trist. 2. 66.
Glebaque canenti semper obusta gelu.
Lilia. Ovid. 12. Met. 411. Al. Candentia, probe.
Nemora Æthiopum molli canentia lana. Virg. 2. Georg. 120.
Oliva. Ovid. 6. Met. 81.
Edere cum baccis fœtum canentis olivæ.
Pruina. Sil. lib. 3. 33.
Salicta. Virg. 2. Georg. 13.
— & glauca canentia fronde salicta. Locum salicum pro Ipsis arboribus posuit. bene autem ait Glauca & canentia: nam salix ab una parte alba est, ab altera viridis. Servius.
Senecta. Virg. 10. Æn. 191.
Canentem molli pluma duxisse senectam.

Canesco, [πολιόω] ĕre. Canum fieri, & Senescere, ac Deflorescere. Ovid. 9. Met. 421.
— queritur canescere mitis
Jăsiona Ceres.
Ætas canescit. Claud. de Bell. Get. 35.
Totaque sub galeis Mavortia canuit ætas.
Capillus canescit. Suet. Galb. 8. Capillus repente toto capite canesceret.
Flos. Plin. lib. 20. cap. 2.
Herbæ. Ovid. 3. Fast. 880.
Canuerint herbæ rore recente quater.
Oratio. Transl. Cic. de Clar. Orat. 8. Quumque ipsa oratio jam nostra canesceret, haberetque suam quandam maturitatem, & quasi senectutem.
Pabula canescunt. Ovid. 2. Met. 212.
Pabula canescunt, cum frondibus uritur arbor.
Quercus canescit. Cic. 1. de Legib. 2. Quercus huic loco non deerit, quæ Mariana dicitur: eaque, ut ait Scævola de fratris mei Mario,
Canescet sæclis innumerabilibus.
Tecta canescunt situ. Ovid. 1. Amor. 8. 52.

Canities, ēi. f. [πολιότης, πολιὰ] Color ipse hominis cani, vel etiam ipsa senectus. Plin. lib. 11. cap. 37. Canities homini tantum & equis.
Inguinis ægri canities. Juven. 10. Sat. 208. i. e. Senium libidinosum.
Alba. Ovid. 10. Met. 419.
Arida. Hor. 2. Carm. 11. 8.
— arida
Pellente lascivos amores
Canitie, facilemque somnum. i. e. Sicca: hoc est aut nihil in se impendente per nimiam parsimoniam, ut sunt senes. aut Arida, Minus juvene calens. Acron. Aut quia ea ætate succus exhauritur, & pellis arescit, & contrahitur in rugas. Badius.
Festina. Claud. de Nupt. Honor. 325.
Hirta. Ovid. 10. Met. 425.
Impexa. Stat. 3. Theb. 138.
Canitiem impexam dira tellure volutans.
Inculta. Virg. 6. Æn. 300.
— cui plurima mento
Canities inculta jacet.
Morosa. Hor. 1. Carm. 9. 17.
Donec virenti canities abest Morosa. i. e. Senectus.
Propexa. Stat. 2. Theb. 97.
Pulcra canities. Suet. Galb. cap. 30. Nam & prolixo nec exili, corpore erat: & specie canitieque pulcra, opimis cervicibus.
Reverenda. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 24.
Severa. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 50.
Deformare canitiem. Virg. 10. Æn. 844.
Canitiem immundo deformat pulvere.
Inficere. Ovid. 3. de Arte Am. 163.
Femina canitiem Germanis inficit herbis. i. e. Capillos canos tingit.
Ponere. Ovid. 7. Met. 289.
Canitie posita nigrum rapuere colorem. i. e. Deposita.

Canitūdo, ĭnis. f. [πολιότης] Idem Plaut. Frag. 2. 7. Stultus est adversus ætatem & capitis canitudinem. Varro Aboriginum, Sed neque vetulus cantherius, quam novellus melior, nec canitudini comes virtus. Ex Festo & Nonio.

Canusium, i. n. [Κανύσιον] Urbs est Apuliæ maxima, quam præterfluit Aufidus amnis. Plin. lib. 3. cap. 11. quondam a Diomede condita, ut habet Strabo lib. 6. Cui convenit Hor. 1. Serm. 5. 92. ubi de pane Canusino loquitur.
Nam Canusi lapidosus, aquæ non ditior urna,
Qui locus a forti Diomede est conditus olim. Canusi, pro Canusii. In hoc oppido lana laudatissima fiebat, quæ Canusina dicitur, cujus color est rutilus.
Canusinæ fuscæ meminit Martial. lib. 14. 127.
Hæc tibi, turbato Canusina simillima musto,
Munus erit: gaude, nam cito fiet anus. [ubi Vestis, non lanæ nomen est, verum ex lana Canusina, unde & Canusinati dicuntur.

Canusīnus, a, um. [Κανύσιος, Κανυσίτης] Adj. Incola Canusii.
Bilingues vocat Canusios Horatius, quod utramque nossent linguam, & Latinam & Græcam. Fuit enim situm Canusium ea parte Italiæ quæ ab antiquis magna Græcia dicta fuit. Hor. 1. Serm. 10. 30.
— patriis intermiscere petita
Verba foris malis, Canusini more bilinguis. Videtur autem non tam significare voluisse duarum linguarum doctos fuisse illos, quam unius, sed mistæ ex duabus, sic ut nec Latinam nec Græcam posses dicere, quod vitio magis, quam laudi ducendum est.

Canusinātus, i. m. [Κανυσίνατος] Canusina veste indutus. Martial. 9. 23.
Ut Canusinatus nostro Syrus assere sudet. Et Suet. Neron. 30. Mulionibus Canusinatis, armillata & phalerata cum Mazacum turba, atque cursorum. V. CANUSIUM.

CAP

Capane, es. [καπάνη] Currus est sic Thessalis dictus, & virga item in curru eodem nomine. Hinc Capania Minerva, cujus simulacrum visebatur in gymnasio Cylabare apud Argos, de Stheneli filio sic nuncupato, ut auctor est Pausanias. Meminit Cælius Antiq. Lect. lib. 9. cap. 22.

Capăneus, i. m. trium syllabarum, [Καπανεύς] Maritus Evadnes, unus e septem ducibus qui Thebas obsederunt, ut auctor est Stat. lib. 3. Theb. superbus atque deorum contemptor. Is a Jove, fulmine percussus in bello Thebano fabulis dicitur, quoniam quum scalis admotis Thebanos muros vellet conscendere, jactu lapidum oppressus est. Veget. lib. 4. de Re Milit. cap. 21. Qui scalis (inquit) nituntur, frequenter periculum sustinent, exemplo Capanei, a quo primum scalarum oppugnatio perhibetur inventa: qui tanta vi occisus est a Thebanis, ut extinctus fulmine diceretur. V. Ovid. 4. Trist. 3. 63. & Plin. 35. 11.

Capanēus, a, um. Adj. [Καπανεῖος] ut Capanea pinus, apud Stat. 8. Theb. 661. — Capaneaque pinus
Jam procul Aoniis volet agnoscenda catervis.
Pectora Capanea. Stat. 12. Theb. 764.

Capanēĭus, a, um. [Καπανήϊος] aliud Adj. ut Capaneia conjux apud Stat. 12. Theb. 545.
— ausa ante alias Capaneia conjux, &c. Euadne.

Capara, [Κάπαρα Ptolemæo] alio nomine **Capera**, Hispaniæ Lusitaniæ urbs. Vulgo *Caparea.*

Caparania, æ. f. Virgo fuit quædam Vestalis, quæ incesti damnata, moxque viva defodienda, suspendio supplicium prævenit. Auct. Alex. ab Alex. lib. 5. cap. 12. [Immo Capparonia. V. Commentt.

Capastitæ, inter Ægypti præfecturas, quas Nomos vocant, numeratur a Plin. lib. 5. cap. 9. Cabasites ex MSS. Hard. q. V.

Capax, V. CAPIO.

Capēdo, ĭnis. f. Vas erat sacrificiis aptum. Cic. in Parad. 1. 3. Minusne gratas diis immortalibus capedines, ac fictiles urnulas fuisse, quam filicatas aliorum pateras arbitramur? Capedines Turnebus Adversf. 20. 20. interpretatur pocula, Dionysium sequutus qui lib. 2. urnulas πρόχους appellat, capedines κυλίσκας. [an κυλίχνας;
Est & Spatium, a Capiendo; unde Intercapedo.

Capeduncŭla, æ. f. dimin. Cic. 3. de Nat. Deor. 43. Docebo meliora me didicisse de colendis diis immortalibus jure Pontificio & more majorum, capedunculis quas Numa nobis reliquit.

Capella, dimin. V. CAPER.

Capella, æ. f. apud Scriptores sequiorum seculorum vocatur Fanum minus, seu Oratorium templo majori adjunctum. V. Barth. ad Eriton. Aremor. p. 522. Hinc

Capellanus, i. m. dictus Qui capellam curabat, & a sacris ministrabat. V. Spelman. Gloss. Archæol.

Capēna, æ. f. [Καπίνα, Τυῤῥηνικὴ πόλις Steph. H. St.] Oppidum vicinum Romæ, juxta fontem Ægeriæ. [vel potius Feroniæ lucum] Hinc

Capenātes, [Καπηνάται Steph.] Italiæ populi, Clusinis vicini, auctore Plin. lib. 3. cap. 5.

Capēnas, ātis. m. Fluvius qui Capenam præterlabitur. Sil. lib. 13. 85.

Capenus, a, um. Adj. ut, Luci Capeni. Virg. 7. Æn. 697.
Capena Porta Romæ, a Capena urbe, quam Italus rex ædificavit. Hæc etiam porta Appia dicta est, per quam Capuam itur. Juven. 3. Sat. 11.
Substitit ad veteres arcus, madidamque Capenam. [Nugæ sunt de Italo rege, forsan ex Serv. ad Æn. 7. 697. non intellecto.
Ad portam Capenam est aqua Mercurio sacra, qua variæ fiebant ablutiones ad expianda peccata, ea etiam lauro spargebantur omnia quæ dominos novos essent habitura. V. Ovid. 5. Fast. 673.

Caper, [Κάπρος] Strab. lib. 12. Fluvius est qui Laodicæam Cariæ urbem cum Lyco & Asopo alluit. V. Plin. 5. 29. pr.
Caper, Piscis genus, in Acheloo amne nascens, & grunniens more porcorum. Plin. lib. 32. cap. 51. Quem Aprum Latine rectius diceres, id enim Græca vox declarat. V. Hard.

Căper, pri. m. [τράγος] Mas caprarum castratus. Martial. lib. 3. 25.
Dum jugulas hircum, factus es ipse caper.
Caprum, pro Hirco improprie posuit Virg. quum ait 7. Ecl. 7.
Vir gregis ipse caper.
Albus caper. Hor. 3. Carm. 8. 6.
Bicornis. Ovid. 15. Met. 305.
Libidinosus. Hor. Epod. 10. 23.
Setigeri. Sil. lib. 3.

Cæditur caper Baccho. Virg. 2. Georg. 380.

Non aliam ob culpam Baccho caper omnibus aris
Cæditur.

Caper etiam dicitur Fœtor alarum, qui ex ſudore ibi collecto inde naſcitur, quod illa corporis pars vento ſpiritu que agitari haud queat, ut Ariſtoteles docet. Catull. 70. 5.

Lædit te quædam mala fabula, qua tibi fertur
Valle ſub alarum trux habitare caper. V. Dict. ſeq.

De Caprini generis animalibus in nummis V. Spanheim. de Uſu & Præſt. Num. diſſ. 4. p. 199. ſeqq.

CAPRA, æ. f. [αἶξ] a Carpendis virgultis, auctore Nonio. Varro de L. L. 4. p. 25. ed. tert. Steph. Capra, carpa: a quo ſcriptum, Omnicarpæ capræ. Varro 2. de R. R. cap. 3. Studioſe enim de agreſtibus fruticibus paſcuntur, atque in locis cultis virgulta carpunt: itaque a carpendo capræ nominatæ.

Capræ dictæ, quod omne virgultum carpant, ſive a crepitu crurum, unde & Crepas eas priſci dixerunt. Auctor Feſtus. Plin. lib. 8. cap. 50. Capræ pariunt & quaternos.

Sufficere capris arbuſta. Virg. 3. Georg. 300.

Feræ capræ, pro Capreis. Virg. 4. Æn. 152.

Ecce feræ ſaxi dejectæ vertice capræ.

Olida capra. Hor. 1. Epiſt. 5. 29.

Sed nimis arcta premunt olidæ convivia capræ. Intelligitur hoc loco de Fœtore qui ſub alis excitatur arcte nimis diſcumbentium. Hunc & Caprum, & Hircum appellare conſueverunt poetæ. V. dict. præced.

Capra, ſi Suidæ credimus, facete olim dicta eſt Meretrix quædam Nanium nomine, quod Thalli cujuſdam cauponam facientis bona deglutiſſet, tanquam germina hœdis objici ſolita in paſtum, quæ Thallos Græci vocant. Meminit Apollodorus in tractatu de Scortis. ex Cæl. lib. 8. cap. 8. V. Suid. in Νάνιον.

Capra, Signum cæleſte, quod & Capella. Columel. lib. 11. cap. 2. X Calend. Januariis Capra occidit mane, tempeſtatem ſignificat.

Capra ſidus inſanum. Hor. 3. Carm. 7. 6. Hœdos videtur ſignificare, quorum ortus & occaſus concitat tempeſtates, de quibus Virg. 1. Georg. 205.

Hœdorumque dies ſervandi. Ubi Servius, Aurigæ ſignum eſt haud longe a Septentrione, cujus pedem cum cornu Tauri una ſtella conjungit. Hic in manu ſiniſtra fert Hœdos, in humeris Capram, quæ aluiſſe dicitur Jovem. Oriuntur cum Scorpio menſe Octobri. Ex Servio in illud Virg. 9. Æn. 668.

Quantus ab occaſu veniens pluvialibus Hœdis.

Capram cæleſtem orientem conſpicere. Proverb. eſt dici ſolitum de iis, quibus omnia proſpere ſuccederent. V. Eraſm. Chiliad. 3. 10. 76.

Eſt & Capra, Meteori igniti nomen; de cujus appellationis ratione ſibi non liquere, Seneca Quæſt. Nat. 1. 1. ait, Quidam hanc tradunt, quod quaſdam quaſi barbulas in morem caprarum pendentes habeat.

Capram & in Hirſutos fuiſſe convicium Suet. videtur ſignificare in Calig. cap. 50. V. CAPELLA.

CAPRAGO, CAPRALIA, CAPRARIUS, CAPRASIA, CAPREA, CAPREOLUS &c. V. poſt. dict. ſeq.

CAPELLA, æ. f. [αἰγίδιον] dimin. Columel. lib. 7. cap. 6. Anniculæ vel bimæ capellæ (nam utraque ætas partum edit) ſubmitti hœdum non oportet. Virg. 3. Ecl. 96.

Tityre, paſcentes a flumine reice capellas.

Fœtus capellæ. Tibull. lib. 1. 1. 31.

Pecus felix capellæ. Virg. 1. Ecl. 75.

Amantes ſaxa. Ovid. 16. Epiſt. 55.

Diſtentæ lacte. Virg. 7. Ecl. 3.

Graciles gramen carpſere. Ovid. 1. Met. 299.

Hirſuta. Juven. 5. Sat. 155. Diſcit ab hirſuta jaculum torquere capella. [Ita vulgo quidem editur. Sed ſine dubio Hirſuto ſcribendum, ac deinde cum majuſcula initiali Capella. Eſt enim nomen proprium Campidoctoris, ut planiſſime docet vetus Scholiaſtes: A ſene, inquit, magiſtro Capella, campidoctore. Vidit jam Schurzfleiſchius, & ante hunc Yvo Villiomarus p. 137. ex quo Fabric. Bibl. Lat. l. 3. c. 15. ubi Capellas alios 6 memorat. Quibus addendus Statilius Capella, Sabratenſis Afer, cujus delicatam fuiſſe Flaviam Domitillam Suetonius docet in Veſp. c. 3. Fuit autem id cognomen ex Scommate tractum, ut apparet ex Ammian. lib. 17. cap. 11. pr.

Hirtæ. Virg. 3. Georg. 287.

Laſciva. Virg. 2. Ecl. 64. In LASCIVUS.

Olenia capella. In OLENIUS.

Simæ. Virg. 10. Ecl. 7.

Dum tenera attondent ſimæ virgulta capellæ.

Urentes culta. Virg. 2. Georg. 196.

— aut urentes culta capellas. Omne enim quod momorderint, urunt, ut ait Servius.

Agere capellas. Virg. 1. Ecl. 12.

— en ipſe capellas
Protenus æger ago.

Agitare capellas. Virg. 3. Georg. 287.

Lanigeros agitare greges, hirtaſque capellas.

Attondent virgulta tenera. Virg. 10. Ecl. 7.

Carpunt gramen capellæ. Ovid. 1. Met. 299.

Paſcere. Virg. 9. Ecl. 23.

Referunt domum ubera diſtenta lacte capellæ. Virg. 4. Ecl. 21.

Saturantur fronde. Virg. 10. Ecl. 30.

Nec cytiſo ſaturantur apes, nec fronde capellæ.

Veniunt injuſſæ ad mulctra. Hor. Epod. 16. 49.

Capella, Sidus. de quo Plin. lib. 18. cap. 31. Quinto Idus Septembris Cæſari Capella oritur veſperi. V. Ovid. 5. Faſt. 113. & ſupra CAPRA.

Capella, Poeta, de quo Ovid. 4. de Ponto 16. 36.

Martianus Capella eſt ætatis inclinatæ ſcriptor; Nuptias Mercurii & Philologiæ ſcripſit. V. paulo ſupra not. ad Hirſuta Capella.

CAPELLIANUS, a, um. ut, Rutæ folium capellianæ, i. e. Caprariæ, quam capreæ ſectentur. Martial. lib. 11. 32. A Capella cultore arceſſit Fabric. d. l.

CAPRĀGO, ĭnis. f. Herba, certa tithymalli ſpecies. Apul. de Herb. cap. 108.

CAPRARIUS, a, um. Adj. eſt apud Solin. cap. 6. Locatus eſt ad caprarios paſtus a matre.

CAPRARIUS, i. m. [αἰπόλος] Cuſtos, exercitorque caprarum. Varro 2. de R. R. cap. 3. Is enim quum in ſuburbano haberet agrum jugerum mille, & a caprario quodam qui adduxit capellas ad urbem, denarios ſibi in dies ſingulos dare audiſſet, &c. Columel. lib. 3. cap. 10.

CAPRARIA, æ. f. Inſula in mari Thuſco, ſeu Liguſtico, capris abundans, quam Græci Ægilon dicunt. Plin. lib. 3. cap. 6. Vulgo *Iſola de Capri.*

CAPRASIA, æ. f. Inſula, propter Italiam, a capris feris dicta, apud Varron. 2. de R. R. 3. V. Rutil. Itin. 1. 439. Eadem eſt ac præcedens. V. R litt.

CAPREA, æ. f. [αἰγαγρος, δορκάς] Dicta quod quandam capræ ſimilitudinem habeat. ſunt enim Silveſtres capræ, ramoſis cornibus, parvis, non deciduis. unde Capreoli dicti. Martial. lib. 13. 39.

Pendentem ſumma capream de rupe videbis:
Caſuram ſperes, decipit illa canes. Quo in loco ſuſpicantur quidam Martialem improprie Capream uſurpaſſe pro Rupicapra. V. Geſnerum de Quadrup. p. 327. ed. Tig. Caprearum genera vide apud Plin. lib. 8 cap. 53.

Paſcuis intenta caprea. Hor. 4. Carm. 4. 13.

Edules capreæ. Hor. 2. Serm. 4. 43. Sed hic poteſt pro Vite accipi. Sic enim habet carmen,

Vinea ſubmittit capreas non ſemper edulis. [V. Glareanum in Horat. cui immerito ſuſpecta lectio eſt. At Schol. Cruquian. aliam ἀμφιβολίαν agnoſcit, Aut enim non ſemper, inquit, ſubmittit, aut non ſemper edules. Nugæ. V. Lamb.

Fugaces. Ovid. 1. Met. 442.

Imbelles. Ovid. 5. Faſt. 372.

Laſcivæ ſimilem ludere capreæ. Hor. 3. Carm. 15. 12.

Sequaces. Virg. 2. Georg. 377. i. e. Perſecutrices. Servius.

Capreæ prius jungentur lupis: De re dicitur incredibili. Hor. 1. Carm. 33. 7.

Caprea vitis. V. CAPREOLUS.

De Capreis inſulis V. infra C. l.

CAPREŎLUS, i. m. [δορκάδιον] dimin. Animal ſilveſtre. *Chevreul ſauvage.* Columel. lib. 9. cap. 1. Feræ pecudes, ut capreoli, damæque. Virg. 2. Ecl. 41.

Præterea duo, nec tuta mihi valle reperti
Capreoli, ſparſis etiam nunc pellibus albo.

Capreolus, Genus ferramenti. Columel. lib. 11. cap. 3. Vere deinde prius quam cœperit germinare, capreolis, quod genus bicornis ferramenti eſt, terra commoveatur.

Capreolus, Dictio tectonica, *Chevron.* Cæſ. 2. Bell. Civil. 10. Duæ primum trabes in ſolo æque longæ, diſtantes inter ſe pedes IIII collocantur: inque eis columnellæ pedum in altitudinem V defiguntur. has inter ſe capreolis molli faſtigio conjungunt.

Capreoli vitium, veluti Cincinni. Varro 1. de R. R. cap. 31. Ex altera parte caprea dicta, quod parit capreolum. Is eſt coliculus viteus intortus, ut cincinnus. is enim vites ut teneat, ſerpit ad locum capiundum. ex quo a capiendo capreolus dictus. Feſtus, Capreoli, vitium Cincinni intorti, quia ad locum capiundum tendunt, appellati.

Capreolus, eſt etiam Exterior auriculæ humanæ ambitus, ut interior Scaphe.

CAPREOLATIM, Adv. quod Elmenhorſtius Implicate interpretatur. Apul. Met. 11. p. 268. In modum rotæ tortuoſis, capreolatimque condenſis apicibus: i. e. Litteris vario & inconſueto ductu in ſe implicatis.

CAPREIDA, æ. f. Planta. Cato cap. 122. Capreidam vel juniperum contundito in pila.

CAPRIGĔNUS, a, um. [αἰγογενής] Adj. Quod ex caprarum [Caprearum malim,] genere eſt. Plaut. Epid. 1. 1. 16.

Caprigenum hominum non placet mihi, neque pantherinum genus.

CAPRĪLE, is. n. [αἰπόλιον] Locus ubi capræ ſervantur. Plin. lib. 28. cap. 10. Atque in totum difficilius ſe recolligentes a ſerpentium ictu, in caprilibus optime convaleſcunt. Columel. lib. 7. cap. 6. & Varr. 2. 3.

CAPRILIA, appellatur Ager qui vulgo Ad capræ paludes dici ſolet. Feſtus.

CAPRĪNUS, a, um. [αἴγειος] Adj. ut, Caprinus grex. Liv. 22. 10. Et Varro lib. 2. de R. R. cap. 10.

Lana caprina. Hor. 1. Epiſt. 18. 15. Alter rixatur de lana ſæpe caprina. Proverbium, vide Eraſm.

Pellis caprina. Cic. 1. de Nat. Deor. 83.

CAPRINA, æ. f. ſc. Caro. Vopiſc. Probo cap. 4.

CAPRĬPES, ĕdis. Qui pedes caprinos habet. Propert. lib. 3. 16. 34.

Capripedes calamo Panes hiante canent.

Satyri capripedes. Lucret. lib. 4. 584.

CAPRISSO, āre. Accius in Fab. Æſop. 29.

Sta procul, hœdus ait, capriſſas gutture falſo.

CAPRUGINEUS & CAPRUGNUS, a, um. ut, Lumbi caprugĭnei, ex Macrob. Salmaſ. ad Solin. p. 323.

CAPERLATA, Poſſeſſionis cujuſdam nomen, cujus meminit Modeſtinus in l. Aurelio. D. de liberat. legat. ubi tamen Alciatus Cum prolatis mendoſe legit, teſte A. Auguſt. lib. 3. Emendat. cap. 9. quem vide.

CAPĔRO, [ῥυτιόω] āre. ut, Caperare frontem, h. e. Frontem rugis contrahere, & aſperitatem vultus oſtendere: quod a Criſpis caprorum frontibus, auctore Varrone, lib. 6. de L. L. 6. vel a Cornuum caprinorum ſimilitudine, ut placet Feſto, tractum eſt.

Uſus eſt in paſſiva ſignificatione Plaut. Epid. 5. 1. 3.

Quid illuc eſt, quod illi caperat frons ſeveritudine? V. Non. 1. 27.

CAPERATUS, a, um. Apul. Met. 9. p. 224. Inſuavis & odioſi mariti caperatum ſupercilium perhorreſcit. conf. Non. d. l.

CAPESSO, V. CAPIO.

CAPEUS, i. m. Sinus in Arabia, quem accolunt Gaulopes & Chateni, ut refert Plin. lib. 6. cap. 28.

CAPHĀREUS, ei. m. triſyll. [Καφηρεύς] Eubœæ mons altiſſimus verſus Helleſpontum: apud quem plurimum Græcorum claſſis afflicta eſt propter Palamedis necem. Unde & Caphareum mare dictum eſt. Nauplius enim Palamedis pater, dolens filium ſuum factione Ulyſſis interemptum, quum videret Græcos tempeſtate laborare, montem Caphareum aſcendit, & elata facula ſignum dedit vicini portus. Qua re decepti Græci, inter aſperrimos ſcopulos naufragium pertulerunt. Hæc Servius in illud 11. Æn. 260. — ſcit triſte Minervæ

Sidus, & Euboicæ cautes, ultorque Caphareus. V. Plin. lib. 4. cap. 12.

Fallax

Fallax Caphareus. Sen. Agam. 556.
Ubi saxa, rapidis clausa vorticibus, tegit Fallax Caphareus.
Importunus Caphareus. Ovid. 14. Met. 481. Importunum autem vocat apposite, quasi Non bonum portum, quod ad illius radices Græcorum classis maximum fecerit naufragium.
De Caphareo promontorio vide & Pomponium Melam lib. 2. cap. 7.
CAPHAREUS, a, um. [καφήρειος] Adj. ut, Saxa Capharea. Propert. lib. 3. 6. 39.
Saxa triumphales fregere Capharea puppes,
Naufraga quum vasto Græcia tracta salo est.
CAPHARNAUM, sive potius CAPERNAUM, [Καπερναούμ] Totius Galileæ metropolis fuit, multis Christi servatoris miraculis nobilitata.
CAPHERIS, Inter desertas insulas, quæ inter Chersonesum & Samothracem sunt, numeratur a Plin. lib. 4. cap. 12.
CAPHISTERIUM, V. CAPISTERIUM.
CAPHURA, æ. f. [καφουρα] Aetio & Actuario Indiæ arbor est tantæ magnitudinis, ut sub singulis hominum centuriæ possint quiescere. Nascitur in montibus mari vicinis, materie levi, & ferulacea: gummique exudat ejusdem nominis, quod a recentioribus unguentis admiscetur: cujus longe maximus est proventus, quum cælum fulgetris coruscat. Officinæ *Camphoram* appellant.
CAPIDULUM, i. n. Genus vestimenti quo caput tegebatur. Festus lib. 3.
CAPILLUS, i. m. [θρὶξ, φόβη, πλόκαμος] quasi Capitis pilus: quamvis & pro Omni pilo ponatur. Plin. lib. 7. cap. 2. Ossibus humanorum capitum bibere, cutibusque cum capillo pro mantilibus ante pectora uti. Sueton. in principio Neronis. Atque in fidem majestatis adeo permulsisse malas, ut e nigro rutilum ærique assimilem capillum redderent. Ubi Ber. Capillum, id est Barbam. Namque & Pilum dici Capillum testis est Gellius, quum ait, Si ovium lacte hœdi, aut caprarum agni alantur, constat ferme in his lanam duriorem, in illis capillum gigni teneriorem. H. St. Locus est lib. 12. cap. 1.
Capillum, neutro posuit genere Plaut. Most. 1. 3. 97. teste Nonio. Vide capillum satin' compositum sit commode. At hodie editur, Capillus satis compositus'st.
Capillus, pro Cæsarie. Cic. pro Rosc. Amer. 135. Composito ac delibuto capillo passim per forum volitet.
Capillus, pro Barba. Cic. 2. Off. 25. Qui cultros metuens tonsorios; candente carbone sibi adurebat capillum. V. quæ paulo ante Henr. Steph. dedit.
Albescens capillus. Hor. 3. Carm. 14. 25.
Lenit albescens animos capillus.
Asperi. Hor. Epod. 5. 27.
Cani capilli. Ovid. 2. de Arte Am. 117. & 1. Met. 266.
Cæruleo capillo Agathyrsi. Plin. lib. 4. cap. 12.
Compti. Cic. in Pison. 25. Erant illi compti capilli, & madentes cincinnorum fimbriæ, &c.
Coronati, Corona vincti. Ovid. 21. Epist. 161.
Demissi. Ovid. 10. Epist. 137. i. e. Non collecti in nodum.
Erecti. Juven. 11. Sat. 149.
Exigui. Martial. lib. 12. 84.
Flavi. Ovid. 12. Epist. 11.
Flexi capilli crimen punire. Juven. 6. Sat. 492. de Cura capilli mulierum.
Hirsuti. Ovid. 9. Epist. 63. Herculis scil.
Horrens capillus. Plin. lib. 7. Epist. 27. ad Suram; Mox apparebat idolon, senex macie & squallore confectus, promissa barba, horrenti capillo. Quem incomptum, & asperum, ac impexum dicit Cicero.
Horridus. Cic. pro Sext. 19.
Humens, Madidus. Ovid. 11. Met. 691.
Impulsos capillos aura dat retro. Ovid. 1. Met. 529. al. Impexos.
Incompti. Ovid. 9. Met. 788.
Incincti philyra. Ovid. 5. Fast. 336.
Inculti. Ovid. 9. Epist. 125.
Non venit incultis caprarum more capillis.
Inenodibilis capillus diutina incuria. Apul. Apol. p. 276.
Inflati. Ovid. 3. de Arte Am. 145.
Huic decet inflatos laxe jacuisse capillos. subaudi, A ventis.
Inflexus leviter capillus. Suet. August. 79.
Inornati collo pendent. Ovid. 1. Met. 497.
Intonsi. Hor. Epod. 15. 9.
Intonsis capillis caput juvenile. Ovid. 1. Met. 564.
Intorti. V. INTORQUEO.
Longi. V. paulo post, Ponere capillos.
Madidi. Ovid. 5. Met. 53.
Molles. Hor. de Arte Poet. 33.
— & molles imitabitur ære capillos.
Neglecti. Ovid. 2. Met. 413.
Vitta coercuerat neglectos alba capillos.
Nigri. Hor. 1. Epist. 7. 26.
Nitentes malobathro. Hor. 2. Carm. 7. 7. i. e. unguentati.
Nitidi capilli decent aliquem. Hor. 1. Epist. 14. 32.
Odorati. Hor. 3. Carm. 20. 14.
Passus capillus. Ter. Phorm. 1. 2. 56.
Capillus passus, nudus pes, ipsa horrida.
Promissus. Liv. lib. 4. Decad. 5. & Cæs. 5. Bell. Gall. 14.
Pulli. Ovid. 2. Amor. 4. 41.
Purpureus Nisi. Virg. 1. Georg. 405.
Et pro purpureo pœnas dat Scylla capillo.
Rari capilli & cedentes. Plin. 3. Epist. 6.
Rigidi. Ovid. 10. Met. 425. Vertice canities rigidis stetit hirta capillis.
Rudibus dare legem capillis. Sen. Hippol. 3. i. e. Incultos & sparsos capillos comere & concinnare.
Rutili Phaëtontis. Ovid. 2. Met. 319.
At Phaëton rutilos flamma populante capillos,
Volvitur in præceps.
Similes auro. Ovid. 15. Met. 316. i. e. Flavi.
Similes electro. i. e. Flavi. Ovid. 15. Met. 316.
Sparsi per colla. Ovid. 3. Met. 169.
— sparsos per colla capillos
Colligit in nodum.
Sparsi rore, Consperși. Ovid. 11. Met. 57.
Sufflavus. In SUFFLAVUS.
Udi. Ovid. 5. Met. 440.
— udis veniens Aurora capillis. Alii legunt Rutilis.
Virides capillos siccant natæ Doridos. Ovid. 2. Met. 12.
Vittati. Ovid. 1. Amor. 7. 17. i. e. Vitta tecti.
Agitat aura capillos intonsos. Hor. Epod. 15. 9.
Comere capillos. Ovid. 2. Amor. 8. 1. ad Cypassim ancillam Corinnæ loquens.
Comantur. Ovid. 1. Met. 498.
Conscindere capillo mulierem. Ter. Eun. 4. 3. 4.
Coronare. Hor. 2. Carm. 7. 7.
Disjicere capillos. i. e. Turbare. Ovid. 11. Met. 386.
Disponere. Juvenal. 6. Sat. 489.
Ducere capillis aliquem. Tibull. 1. 6. 71.
Germinare capillum. V. Germino, in GERMEN.
Gerere capillos vertice. Martial. lib. 12. 7.
Immissi per humerum utrumque. Ovid. 6. Met. 168.
Involare in capillum. Ter. Eun. 5. 2. 21.
Lacerare. Ovid. 14. Met. 420.
Lacerati capilli. Juven. 6. Sat. 489.
Laniare. Ovid. 9. Met. 454.
Medicare. Ovid. 1. Amor. 14. 1. i. e. Inficere seu tingere.
Olet Arabo rore capillus. Ovid. 15. Epist. 76.
Ornandis operosa capillis. Ovid. 2. Amor. 7. 23. de ancilla Corinnæ.
Pectere capillos matutinos, i. e. Matutino tempore. poeticum est. Ovid. 1. de Arte Am. 367.
Pexi capilli propter convivia tantum. Juven. 11. Sat. 150.
Pendent capilli. Ovid. 2. Amor. 4. 41.
Petere unguibus. Ovid. 2. Amor. 7. 7.
Ponere. Martial. lib. 12. 18.
— rogatque longos
Lævis ponere villicus capillos.
Positos capillos sine lege vitta coercebat. Ovid. 1. Met. 477.
Præcincti flore. Ovid. 4. Epist. 71.
Resecare. Ovid. 11. Met. 183.
Resoluta capillos. Ovid. 2. Amor. 14. 39.
Ipsa perit, ferturque rogo resoluta capillos. pro Resolutis capillis.
Rigent metu. Ovid. 1. Fast. 97.
Rumpere, Scindere. Ovid. 10. Met. 723.
Scissi. Ovid. 4. Met. 545.
Deplanxere domum scissis cum veste capillis.
Secti. Ovid. 3. Met. 506.
Siccare. Ovid. 2. Met. 12.
Spargere humerum capillis. Hor. 3. Carm. 20. 14.
— & leni recreare vento
Sparsum odoratis humerum capillis.
Turbare. Ovid. 3. Amor. 2. 75.
Vincire vitta. Sen. Med. 10.
Ungere. Hor. 1. Carm. 29. 8.
Capillorum animalia, Pediculi. Plin. lib. 35. cap. 15.
Capillorum defluvium vel profluvium, appellant medici Latini eum morbum qui a Græcis Alopecia dicitur, quod eo vulpes fere quotannis laborare soleant.
CAPILLUS Veneris, [ἀδίαντος] Herba sic dicta, quod delapsos post alopeciam capillos recreat, sive quod capillorum fluores coercet. Plin. Adiantum, Polytrichon & Callitrichon appellat. V. s. l.
CAPILLULUS, i. m. dimin. Lyricum, quod vulgo Corn. Gallo tributum fuit:
Pande, puella, pande capillulos
Flavos, lucentes ut aurum nitidum, &c.
CAPILLACEUS, a, um. [τριχώδης] Plin. lib. 12. cap. 25. Balsamum tenui & capillacea coma, quod vocant eutheriston.
CAPILLO, [τριχόω] āre. Plin. lib. 37. cap. 11. de gemmis, quæ a membris hominum cognominantur: Polytrix, inquit, in viridi capillatur. h. e. Capillos habere videtur. Hinc
CAPILLĀTUS, a, um. Adj. ex Partic. [τριχωτὸς] Qui crines longiores habet. Cic. de Lege Agr. 58. Non minus bene nummatus, quam bene capillatus. conf. CAPILLAMENTUM.
Compar. Cic. de Lege Agr. 13. Corpore inculto & horrido, capillatior, quam ante, barbaque majori.
Capillati, absolute, sunt Pueri nobiles, quibus coma alitur, apud Martial. 3. 57. & 10. 62.
Capillati, Populi inter Alpinas gentes. Plin. lib. 3. cap. 20. Capillatorum plura genera ad confinium Ligustici maris.
Dicitur & de aliis rebus: ut, Radices capillatæ. Plin. 19. 6.
Capillata folia sunt pino & cedro. Plin. lib. 16. cap. 24.
CAPILLATIO, ōnis. f. Paulinus Nolan. Epist. 23. n. 23. Honori fuit capillatio.
Item, Morbus vesicæ proprius. ut, Scabies, capillatio, debilitas. Cæl. Aurel. Tard. 5. 4. V. CAPILLITIUM.
CAPILLATURA, æ. f. Crinium plexus. ut, Manente capillatura. Cæl. Aurel. Acut. 2. 9.
Prærasa capillatura. Idem 1. 11. conf. Tard. 1. 1. 35. & 2. 1. 36.
Structores capillaturæ. Tertull. de Cult. Fem. cap. 7.
CAPILLĀGO, ĭnis. f. Capillus. ut, Pro cerebri ubertate vel affluit capillago, vel deserit. Tertull. de Anima cap. 51.
CAPILLAMENTUM, i. n. [τρίχωμα] Ipsi capilli. Plin. lib. 21. cap. 6. Herba croci est folio angusto, pene in capillamenti modum.
Capillamentum, quod vulgus *perruquam* vocat. Sueton. in Calig. cap. 11. Naturam tamen sævam atque probrosam ne tunc quidem inhibere poterat, quin & animadversionibus, pœnisque ad supplicium datorum cupidissime interesset, & ganeas atque adulteria capillamento celatus & veste longa noctibus obiret. Galericulum alias Latini dicunt, Græce φενάκη, vel πηνίκη appellatur.
Alii Capillamentum vocant non Quamcunque appositam comam, sed Prolixiorem, longiorem, similemque prope femineæ. Nam capillus est Coma paulo longior, ut quum etiam virilis promittitur. Juven. 5. Sat. 30.
Ille capillato diffusum consule potat. Vestem igitur longam gessisse Caligulam censent, ut stolam mulier solet ad pedes demissam, ne agnosceretur, & capillamentum sumpsisse virili coma longius, simileque muliebri, aut Maurorum & Hispanorum promissis crinibus. Cete-rum

rum Petronius ostendit Capillamentum esse Addititiam comam in viris, ut Corymbion in feminis. Nam sic de raso scribit, cap. 110. Sevocatumque me non minus decoro exornavit capillamento. Turnebus. Vide CORYMBIUM. H. St.

Radicum capillamenta. Plin. lib. 16. cap. 2.

Seminum. Columel. lib. 4. cap. 11.

Setarum. Plin. lib. 11. cap. 37.

Capillamentum in crystallo, rimæ simile, pro eo quod gemmarii Fellaturam vocant, accepit Plin. lib. 37. cap. 2. teste Budæo.

CAPILLITIUM, i. n. [κόμη] Idem quod Capillamentum. Sic enim a Capillo, Capillitium dicitur, ut a Famulo, Famulitium; a Satellite, Satellitium.

Capillitium flavum. Apuleius 2. Milesf. p. 115.

Capillitium, Affectio quædam est medicæ rei peritis, videlicet quum exiguæ carunculæ, ac veluti capillamenta, & præcipue candida, exeunt cum urina crassa. Quidam vero, ut narrat Cælius Rhodig. corpuscula ejusmodi per urinam tantæ longitudinis reddidit, ut nonnulla ad cubiti dimidium extenderentur. Quod quam ob causam illi sic acciderit, vide apud eundem lib. 18. cap. 13. V. CAPILLATURA & TRICHIASIS.

CAPILLĀRE, is. n. [τριχᾶον] Reticulum muliebre, quo capillos involvunt. Martial. lib. 3. 40.

Et Cosmianis ipse fusus ampullis,
Non erubescit murice aureo nobis
Dividere mœchæ pauperis capillare.

Verius Cæl. Rhodig. lib. 18. cap. 10. accipi putat pro Unguento ad capillos excogitato.

CAPILLARIS, e. Adj. ut, Arbor capillaris, in qua tonsum capillum adolescentes suspendebant, quando deponebant comam, deo eam sacrantes. Eadem & Capillata dicebatur. Erat & in urbe Roma arbor antiquissima, quam supra trecentos & septuaginta annos durasse compertum est, quæ Capillata appellabatur: quod virginum Vestalium capillos ad eam deferre mos erat. Ex Festo. Meminit & Plin. lib. 16. cap. 44. Ubi V. Harduin.

Herba capillaris, Apul. de Herb. cap. 47.

CAPILLOSUS, a, um. ut, Sedimen capillosum. Cæl. Aurel. 5. 4. Chron.

CAPIO, cepi, vel cum diphth. cæpi, captum, [λαμβάνω, αἱρέω, ἁλίσκω, δέχομαι, χωρέω] ĕre. Notæ significationis est. Ter. Eun. 3. 5. 47. Cape hoc flabellum. [Cæpi non legi.

Ab hamis capiuntur pisces. Ovid. 1. de Arte Am. 765.

Hic jaculo pisces, illic capiuntur ab hamis.

Capiuntur hamis, hic esset Instrumentum capiendi. sed hoc loco Capientem significat. Sic recte dixeris Capiuntur ab hominibus.

Capere e. Ter. Heaut. 3. 3. 47. Dicam hanc esse captam e Caria.

Capere ex, aliter acceptum. Ter. Phorm. 1. 3. 15. Tu conjicito cetera,

Quid ego ex hac inopia nunc capiam, & quid tu ex istac copia.

Ex æstu, frigore, novitate cibi, labe corporis capi. Lucret. lib. 5. 927.

Capere sacra manu. Virg. 2. Æn. 717. addidit Manu, ad majorem expressionem.

Capere in manum. Plaut. Aul. 1. 1. 9.

Nihil interest inter has significationes, Capio hostem, Capio generum, Capio saxum. Duæ autem proprietates in hoc verbo notandæ sunt, Una quod habet reciprocum quendam usum. ut idem sit, Cepi voluptatem, & Cepit me voluptas. Cic. Magnam cepi ex literis tuis voluptatem. Quintil. in Apibus pauperis, Nec me tanta capiebat voluptas, quod fluentia ceris mella conderem. Plin. Epist. lib. 8. Capio aliquam voluptatem, quod ulla voluptate non capiar. Cepi somnum, Captus sum somno, vix dicitur, sed dici posset, ut Oppressus: qui enim opprimitur somno, capitur somno. Cepi delectationem: vix unquam, Delectatio cepit me: sed in passivo potius, Captus sum delectatione. Et item in ceteris quæ ad delectationem pertinent, Captus sum amœnitate loci, dulcedine vocis, specie mulieris, amore pecuniarum, spe bonorum, magnitudine sublimitateque materiæ. Ista enim omnia delectant, ideoque subintelligi solet delectatio: quale ipsum illud M. Tullii 3. Off. 15. Quod insit in his aliquid probi, quod capiat ignaros. id est delectet. Ergo probitati inest delectatio: ut sit ita exponendum, Cujus probi delectatio capiat ignaros, sive ignari capiantur delectatione. Habet, (inquit Terentius Andr. 1. 1. 55.) captus est. subintellige Amore, sive Pulchritudine feminæ, id est delectatione. Valla lib. 6.

Capi ac deliniri re aliqua. Cic. pro Cluent. 13. Animum adolescentis nondum consilio ac ratione firmatum pellexit iis omnibus rebus, quibus illa ætas capi ac deliniri potest.

Falli, capi. Cic. 4. Acad. 66. Sapientis autem hanc censet Arcesilas vim esse maximam, Zenoni assentiens, cavere ne capiatur, ne fallatur videre.

Capi dicuntur virgines Vestales, Flamines Diales, Pontifices, Augures, quum Sacerdotes creantur. Capi autem virgo propterea dici videtur, quia Pontificis maximi manu prehensa, ab eo parente, in cujus potestate est, veluti bello capta, abducitur. Hæc Gell. lib. 1. cap. 12. V. omnino totum loc.

Inter Capere & Accipere. Capere enim, inquit Ulpian. l. 71. D. de verb. signif. cum affectu accipitur: Accipere vero, & si quis non accepit ut habeat. Ideoque non videtur quis capere quod erat restituturus, sicut pervenisse proprie illud dicitur quod est remansurum.

Capere possum eam rem. i. e. Ejus rei capax sum. Paul. in l. si fidei meæ. D. de legat. 3. Si fidei meæ committatur, ut quod mihi relictum fuerit supra quam capere possum, alii restituam: posse me id capere constat.

Capi aliquo, i. e. Amore alicujus capi. Ovid. 4. Epist. 64.

Assentatione capi. Cic. de Amicit. 52. Ut animadvertant ne callida assentatione capiantur.

Dolis capere aliquem. Virg. 1. Æn. 677. i. e. Decipere.

Dolis capi, Decipi. Virg. 2. Æn. 169.

Donis. Sen. in Med. 12.

Formidine. Virg. 2. Æn. 384.

— formidine captos Sternimus.

Fraude. Sen. Med. 12.

Insidiis noctis capiere ferenæ. Virg. 1. Georg. 426. i. e. Decipieris.

Laqueo verbi capi putas oportere. Cic. pro Cæcin. 83.

Munditiis capi. Ovid. 3. de Arte Am. 133.

Munditiis capimur: nec sint sine lege capilli,
Admotæ formam dantque, negantque manus.

Muneribus. Tibul. lib. 1. 9. 11.

Pretio capiuntur avari. Tibul. lib. 3. 1. 7.

Spe inani. Virg. 11. Æn. 49.

Specie. Quintil. lib. 2. cap. 5.

Capere; Delectare, vel Allicere. Hor. de Arte Poet. 361.

Ut pictura, poesis erit: quæ si propius stes,
Te capiet magis, & quædam si longius abstes.

Hor. 1. Serm. 4. 28.

Hunc capit argenti splendor.

Martialis ita dicit Capere lib. 13. in Vulva (Epig. 56.)

Te fortasse magis capiet de virgine porca:
Me materna gravi de sue vulva capit.

Anacreon (Od. 15.) ἐμὲ κείρει με χρυσός. Martial. in Opobalsama lib. 14. (59.)

Balsama me capiunt, hæc sunt unguenta virorum. H. St.

Dulcedine vocis capi. Ovid. 1. Met. 709.

Ocellis aliquem capere dicitur puella. Propert. lib. 1. 1. 1.

Cynthia prima suis miserum me cepit ocellis,
Contactum nullis ante cupidinibus.

Capere, pro Continere. Cic. 6. Verr. 3. Tot domus locupletissimas, domus istius una capiet? Ter. Heaut. 2. 3. 13.

Dii boni, quid turbæ? ædes nostræ vix capient, scio.

Cælo vix capi. Cic. 2. Philipp. 114. Illi eam gloriam consequuti sunt, quæ vix cælo capi posse videatur.

Capere ejus amentiam civitas, Italia, provinciæ, regna, non poterant. Cic. pro Milon. 87.

Una domo non capi. Cic. 1. Offic. 54. Sequuntur fratrum conjunctiones post consobrinorum, sobrinorumque: qui quum una domo jam capi non possint, in alias domos tanquam in colonias exeunt.

Iram suam non capere. Ovid. 6. Met. 610. — ardet, & iram

Non capit ipsa suam Progne.

Fluctus irarum non capere in pectore. Lucret. lib. 3. 299.

Orbis te non caperet. Curt. 7. 8. 12.

Troja nec te capit. Virg. 9. Æn. 644.

Sic Capere dicimur, quæ in naturam nostram, sensum & vires cadunt, quibusque comprehendendis aut sustinendis pares sumus. ut, Concupiscis, quæ non capis. Curt. 7. 8. 13. Magnitudinem fortunæ non cepit. Curt. 3. 13. 20. Mortalitas quicquid capere poterat, implevimus.

Præmium tantum capere. Plin. Paneg. cap. 61. Magnus memorandusque, qui tantum præmium (de consulatu loquitur) cepit. Ubi Capere non est simpliciter Accipere delatum; sed Quatenus mensuram ejus implere potest; quatenus capax est, sive dignus consulatu, eique administrando cum laude par.

Capere, Recipere. Ter. Phorm. 5. 3. 7. Nam ex his prædiis talenta argenti bina statim capiebat. Cic. in Parad. 6. Capit ille ex suis prædiis sexcenta sestertia.

Moram non capit ira. Ovid. de Nuce 4.

Capere bello. Cic. 5. Fam. 10. Simul vero semissis homo contra me arma tulit, & eum bello cepi.

Invite capere. Cic. 8. Att. 3. Invite cepi Capuam, non quo munus illud defugerem, sed sine causa, &c. Cepi, pro Provinciam accepi.

Ab hoste capi. Ovid. 2. Trist. 204.

Arte. Ovid. 2. Amor. 12. 4.

Admiratio cepit eum. Liv. 8. Bell. Pun.

Acrimoniam capere alicujus ad resistendum. Cic. 2. in Verr. 52. Quare si Glabrionis patris vim & acrimoniam ceperis ad resistendum hominibus audacissimis, &c.

Adversarium, Irretire. Cic. de Clar. Orat. 178. Nimis ille quidem lentus in dicendo, & pæne frigidus, sed & callidus, & in capiendo adversario versutus.

Ætatem, Attingere. Columel. lib. 4. cap. 41. Donec vineæ justi sint roboris, quum aliquot deinde annis quasi juvenilem ætatem ceperint, quot palmites relinqui debeant incertum est.

Agrum manu capere, pro Occupare jure belli. Liv. 3. 71. Quem agrum miles pro virili parte manu cepisset.

Alimentum capere humoris dicitur radix. Columel. lib. 2. cap. 2.

Amor cepit me. Cic. 2. de Fin. Qui autem esse poteris, nisi te amor ipse ceperit?

Angorem pro amico. Cic. de Amicit. 10. Angor iste qui pro amico sæpe capiendus est.

Animum patrium. Cic. 3. Philipp. 29. Aliquando, per deos immortales P. C. patrium animum virtutemque capiamus.

Animos alicujus. In ANIMUS.

Animo aliquid. Lucan. lib. 1. 185.

Annus alter ab undecimo ceperat me. Virg. 8. Ecl. 39.

Arbitrum. Ter. Heaut. 3. 1. 94. Vicini nostri hic ambigunt de finibus: me cepere arbitrum.

Arma. Cic. 7. Verr. Arma capiunt, totum forum atque insulam, quæ est urbis major pars, complent.

Arma capere, aliter. Cæs. 7. Bell. Gall. 4. Hortatur ut communis libertatis causa arma capiant. h. e. Bellum suscipiant.

Arma contra patriam. Cic. ad Brut. 3.

Augurium. In AUGURIUM.

Aures. Cic. in Orat. 170. Nimis enim insidiarum ad capiendas aures adhiberi videtur.

Bellum. Sallust. Epist. Mithrid. 13. Rursus tamen bellum cepi.

Bonum capere cibo, potione, aurium delectatione. Cic. 2. de Fin. 64.

Calamitatem. i. e. Pati. Cic. 1. de Divin. Ob eam causam Rom. pop. calamitatem maximam cepisse. conf. ACCIPERE. Sic Detrimentum, Dolorem, Incommodum, Metum, Miseriam, Mortem, Noxam, Vitium.

Causam. Ter. And. 1. 3. 8.

Si senserit, perii. aut si libitum fuerit, causam ceperit:
Quo jure, quaque injuria præcipitem me in pristinum dabit.

Cibum. Ter. Eun. 2. 3. 74. Cibum nonnunquam capiet cum ea.

Cibum capere digitis alienis dicitur, qui manibus est debilis. Juven. 10. Sat. 229.

Commodum ex re aliqua. Ter. Eun. 5. 5. 1.

Ex meo propinquo rure hoc capio commodi.

Conditionem. Plaut. Stich. 1. 2. 81.

In conditionem parem. Cæs. 1. Bell. Gall. 28. Eosque postea in parem juris, libertatisque conditionem, atque ipsi erant, ceperunt.

Conjecturam. Cic. 1. de Divin. 130. Ut enim Ceos accepimus ortum caniculæ

niculæ diligenter quotannis ſolere ſervare, conjecturamque capere, ut ſcribit Ponticus Heraclides, ſalubriſne an peſtilens annus futurus ſit.

Conjectura capitur ex eo ut inveniatur. Plin. lib. 33. cap. 4.

Conjecturam capere, & ſignum ſumere ex re aliqua. Varro 3. de R. R. cap. 16. Eximendorum favorum ſignum ſumunt ex ipſis, quum plenas alvos habent, & quum illos geminaverint: ex apibus conjecturam capiunt, ſi intus faciant bombum, &c.

Conjecturam de. Cic. pro Muren. 9. Atque hujuſce rei conjecturam de tuo ipſius ſtudio, Servi, facillime ceperis.

Conjecturam ex. Cæſ. 7. Bell. Gall. 35. Ter. Heaut. 2. 3. 25.

Quantum ex ipſa re conjecturam cepimus.

Conſilium. Cæſ. 4. Bell. Gall. 5. Infirmitatem Gallorum veritus, quod ſunt in conſiliis capiundis mobiles.

Conſilium de ſententia alicujus. Cic. 3. Att. 4.

Conſilium pro tempore & pro re. Cæſ. 5. Bell. Gall. 8. pr.

Conſilium ſibi. Cæſ. 2. Bell. Civ. 20. Si id non feciſſet, ſibi conſilium capturos.

Conſilium agendi, & non agendi. Cic. 4. Acad. Hujuſmodi igitur viſis conſilia capiet & agendi, & non agendi.

Conſilium belli renovandi. Cæſ. 3. Bell. Gall. 2.

Conſilium corde. Plaut. Merc. 2. 3. 12.

Nec quid corde nunc conſilii capere poſſim, Scio.

Conſuetudinem & exercitationem. Cic. 1. Offic. 59. Hæc igitur & talia circumſpicienda ſunt in omni officio, & conſuetudo exercitatioque capienda, ut boni ratiocinatores officiorum eſſe poſſimus.

Conſulatum. Cic. in Piſon. 4. Magnificentius eſt dicere, quemadmodum geſſerimus Conſulatum, quam quemadmodum ceperimus. Conf. Magiſtratum.

Coronam cum laude. Lucret. lib. 6. 94. de Poeta.

Cura cepit animum. Liv. 27. 8. Is ut animum ejus cura ſacrorum & cæremoniarum cepit, ita repente, &c.

Curſum capere. Suet. Oth. 6. Ac deficientibus lecticariis, cum deſcendiſſet, curſumque cepiſſet, laxato calceo reſtitit, &c.

Dementia animum. Virg. 5. Æn. 465.

Dementia incautum. Virg. 4. Georg. 488.

Deſiderium capere ex aliquo. Cic. de Senect. 54. Ter. Hec. 1. 2. 14.

Edepol te deſiderium Athenarum arbitror,
Philotion, cepiſſe ſæpe.

Detrimentum vel Damnum. Cic. 1. in Catil. 4. Nequid Reſp. detrimenti caperet.

Detrimentum in re aliqua. Columel. lib. 1. cap. 8.

Dicta capere alicujus, Audire verba. Virg. 6. Æn. 377.

Dilationem. Paul. in l. interdum. D. de verb. oblig. Interdum pura ſtipulatio ex re ipſa dilationem capit.

Diſciplinam ex re aliqua. Plin. in Paneg.

Documentum. Cic. 11. Philipp. 5.

Dolorem ex aliquo. Ter. And. 4. 3. 4.

Dolorem corde. Plaut. Truc. 2. 1. 15.

Dolorem animo. Cic. de Clar. Orat. 1. Opinione omnium majorem animo cepi dolorem.

Dona. i. e. Acceptare. Virg. 3. Æn. 488.

Duces belli. Cic. 3. in Catil. 16. Nunc quoniam, Quirites, ſceleratiſſimi, periculoſiſſimique belli nefarios duces captos jam, & comprehenſos tenetis, &c.

Exemplum capere de aliquo. Ter. And. 4. 1. 27. Quid iſtuc tam mirum eſt, ſi de te exemplum capit? Ubi Donatus, De te exemplum capit. utrum, Si te imitatur: an Si de te exigit pœnas? ut ipſe alibi, Uterque exempla in te edent. Sed melius, Te imitatur, accipimus.

Exemplum ex re aliqua. Cic. de Amicit. 34. Atque earum rerum exemplum ex ſimilitudine capiebat ineuntis ætatis.

Exemplum in re aliqua. Columel. lib. 4. cap. 1.

Exordium a re aliqua. Cic. 1. de Legib. 8. A quibus temporibus ſcribendi capiatur exordium.

Experimentum. Plin. lib. 13. cap. 2.

Finem capit diſcordia. Virg. 10. Æn. 106.

Formam alicujus. Plaut. Amph. 1. 1. 110. Cic. eodem modo Capere perſonam dicit.

Fructum. Ter. Eun. 3. 1. 58. Metuet ſemper, quem ipſa nunc capit fructum, &c.

Fructus alicujus rei. Cic. de Senect. 62. Honeſte acta ſuperior ætas fructus capit auctoritatis extremos.

Fructum amoris. Lucan. lib. 7. 32.

Fructum ex re aliqua. Cic. 2. de Divin. 5. Equidem ex his etiam fructum capio laboris mei, qui jam provecti, in noſtris libris acquieſcunt. Idem 1. Att. 3. Cui quum æqui fuiſſemus, tamen multo majorem fructum ex populi exiſtimatione illo damnato cepimus, quam ex ipſius, ſi abſolutus eſſet, gratia cepiſſemus.

Fugam. Cæſ. 7. Bell. Gall. 26. Precibus petierunt ne ſe & communes liberos hoſtibus ad ſupplicium dederent, quos ad capiendam fugam natura & virium infirmitas impedirent.

Gaudium. Plin. Epiſt. (97.) lib. 6. Quod gaudium, ut perpetuo capiam, deos oro.

Gaudium ex re aliqua. Liv. 27. 40. Aut ex civibus victis gaudium meritum certe, etſi non honeſtum, capiam.

Gaudium animis vix capere. Liv. lib. 27. extr. V. Gratiam p. p.

Generum. i. e. Eligere, auctore Donato. Ter. Hec. 4. 1. 22. Quum illum generum cepimus.

Geſtum, vultumque novum. Ter. Phorm. 5. 6. 51.

Nunc geſtus mihi vultuſque eſt capiendus novus.

Gloriam ob amicitiam ſervatam. i. e. Laudari. Cic. de Amicit. 25. Nonne facile ei erit, qui ob eam ſumma fide, conſtantia, juſtitiaque ſervatam, maximam ceperit gloriam?

Gratiam capere dicitur animus. Cic. 2. Fam. 5. Quum præſertim confiderem, nullam eſſe gratiam, quam vel non capere animus meus in accipiendo, vel in remunerando, cumulandoque illuſtrare poſſet. [Hic eſt χωρεῖν, Capacem eſſe. Sic Gaudium paulo ante.

Honorem capere populi ſuffragio. Plaut. Bacchid. 3. 3. 34.

Nam olim populi prius honorem capiebat ſuffragio,
Quam magiſtro deſinebat dicto eſſe obediens.

Honores primos capere. Ovid. 4. Triſt. 10. 33.

Cepimus & teneræ primos ætatis honores.

Impetum capere. Suet. Aug. cap. 42. Impetum ſe cepiſſe ſcribit, frumentationes publicas in perpetuum abolendi Idem Calig. 43. Expeditionis Germanicæ impetum cepit. V. Interp. ad loc.

Incommodum. Cic. 5. Verr. Etenim non modo incommodi nihil ceperunt, ſed etiam, &c.

Incrementum. Columel. lib. 2. cap. 10. Prius quam luna incrementum capiat.

Inimicos omnes homines, quod vulgus Ponere ſe in mala gratia, dicit. Ter. And. 4. 2. 12.

Per omnes tibi adjuro deos, nunquam eam me deſerturum:
Non, ſi capiundos mihi ſciam eſſe inimicos omnes homines.

Inimicitias in ſe ob aliquem. Ter. Phorm. 2. 3. 22.

Nam ni ita eum exiſtimaſſem, nunquam tam graves
Ob hanc inimicitias caperem in noſtram familiam.

Initium a re aliqua. Cæſ. 1. Bell. Gall. 1. Initium capit a flumine Rhodano.

Initium capere ex ea parte ſolent, qui priora omiſerunt. Quintil. lib. 2. cap. 11.

Inſulam. Cæſ. 4. Bell. Gall. 26. Neque longius proſequi potuerunt, quod equites curſum tenere, atque inſulam capere, non potuerunt. De Britannica navigatione loquitur. conf. Portum.

Intellectum rei. Caius in l. excipiuntur. D. ad Senatuſc. Sylla. Qui vero miniſtri, vel participes cædis fuiſſent, & ejus ætatis ut rei intellectum capere poſſent: his non magis in cæde domini, quam in ulla alia cauſa parci oportere.

Invidiam apud aliquos, aut iram alicujus. Liv. 5. 20. Ne quam inde aut militum iram ex malignitate prædæ partitæ, aut invidiam apud patres ex prodiga largitione caperet, litteras ad Senatum miſit.

Judicem. Liv. 3. 71. Multis invicem cladibus feſſi, judicem pop. Romanum cepere.

Judicem de re aliqua. Plaut. Merc. 4. 3. 34. De iſtac ſum judex captus.

Laborem capere. Cic. pro Roſc. Com. Non fuit cauſa cur tantum laborem caperes, & ad me venires.

Laborem ob. Plaut. Trin. 4. 4. 22. Ob rem laborem meum ego cepiſſe cenſeo. Ter. Andr. 5. 2. 29.

Tantum laborem capere ob talem filium?

Laborem inanem. Ter. Hec. 3. 2. 9.

Laborem animo. Plaut. Trin. 1. 2. 35.

Lætitiam ex re aliqua. Cic. 4. Att. 17. Ad ſummam lætitiam meam, quam ex tuo reditu capio, magnus illius adventu cumulus accedit.

Lætitiam oculis. Cic. 14. Att. 16. Præter lætitiam, quam oculis cepi ex juſto interitu tyranni.

Laudem. Ter. Eun. 5. 4. 3. Quantam & quam veram laudem capiet Parmeno.

Laudem ex re aliqua. Cic. 1. Off. 27. Noſtri autem magiſtratus imperatoreſque ex hac una re maximam laudem capere ſtudebant.

Legatum capere. Juven. 9. Sat. 88.

Locum oculis capere. Virg. 2. Georg. 230. i. e. Eligere. Servius.

Loca. i. e. Occupare. Cæſ. 3. Bell. Gall. 23. Ii conſuetudine Pop. Rom. loca capere, caſtra munire, commeatibus noſtros excludere inſiſtunt. Cic. 2. de Orat. 294. Non fugiendi hoſtis, ſed capiendi loci cauſa, ceſſiſſe videar. [An hoſti? ut ſit Hoſti ceſſiſſe.

Luctus cepit civitatem. Liv. 25. 22. pr. Ingens quidem & luctus & pavor civitatem cepit.

Luxuria cepit præfectos. Liv. 36. 11. Eadem omnes præfectos regios, qui ubique &c. cepit luxuria.

Magiſtrum. ut, Tum ſiquis magiſtrum cepit ad eam rem improbum. Ter. And. 1. 2. 21.

Magiſtratum, i. e. Adipiſci. Cic. pro Lege Manil. 62. Quid tam ſingulare, quam ut ex ſenatuſconſulto legibus ſolutus Conſul ante fieret, quam ullum alium magiſtratum per leges capere licuiſſet? conf. Conſulatum, Pontificatum &c.

Magnitudinem menſarum non capit bruſcum. Plin. lib. 16. cap. 16. Et ſi magnitudinem menſarum caperet, haud dubie præferretur cedro. i. e. Si tam magnum eſſet lignum, ut ex eo fieri poſſent menſæ.

Maturitatem. Columel. lib. 4. cap. 13. Quum tamen æquinoctiales pluviæ præceſſerint, & ſarmenta juſtam maturitatem ceperint. h. e. Matura fuerint.

Mente. Liv. 27. 50. Et primo magis auribus, quam animis id acceptum erat, ut majus lætiuſque, quam quod mente capere, aut ſatis credere poſſent. i. e. Comprehendere.

Metum. Liv. 3. Bell. Maced. Id ægre & in præſentia hi paſſi, & in futurum etiam metum ceperunt. i. e. Ceperunt timere in futurum.

Miſeriam, cui Potiri gaudia opponitur. Ter. Adel. 5. 4. 22. Miſeriam omnem ego capio, hic potitur gaudia.

Miſericordiam. Cic. pro Quint. 97. Ut aliquando miſericordiam caperet aliquam.

Moderamina. Ovid. 3. Met. 644. Intelligit Gubernaculi moderamen hoc loco.

Modum. Plaut. Aul. 3. 5. 14.

Neque lex, neque tutor capere eſt qui poſſit modum.

Mortem ob remp. Cic. Anteq. iret in exil. 23. Neque enim mors miſeranda eſt, quæ ob Remp. capitur.

Nomen ex re aliqua. Cæſ. 1. Bell. Gall. 15. Ut is locus, ubi conſtitiſſent, ex calamitate pop. Rom. & internecione exercitus nomen caperet. i. e. Denominaretur inde.

Noxam. Columel. lib. 11. cap. 1.

Oblivionem. Plin. lib. 7. cap. 24. Ex præalto tecto lapſus, matris & affinium, propinquorumque cepit oblivionem.

Oblivia noſtri te ceperunt. Ovid. 1. Triſt. 8. 11.

Oblivio cepit animos eorum, vel pectora. Liv. 7. Bell. Pun.

Odium alicujus. Ter. Hec. 2. 1. 22.

Jampridem equidem audivi cepiſſe odium tui Philumenam.

Odorem ſuum rurſus. Plin. lib. 13. cap. 1. Rurſus refrigeratum odorem ſuum capit.

Officium populi vix capit domus. Ovid. 4. de Pont. 4. 42. i. e. Vix continet.

Omen. Cic. 1. de Divin. 104. Exiſſe in quoddam ſacellum ominis capiendi cauſa.

Opinionem virtutis. Cæſ. 8. Bell. Gall. 8. Collatione reliquarum nondum eandem vetuſtatis & virtutis ceperat opinionem. Scil. Legio.

Oppida. Cic. 5. Fam. 10. Sex oppida vi oppugnando cepi.

Pallorem. Columel. lib. 12. cap. 50.
Pavor cepit civitatem. Liv. 5. Bell. Pun. Ingens quidem & luctus & pavor civitatem cepit.
Pecuniam: ubi agitur de rapina. Cic. 3. Verr. 10. His ego judicibus non probabo C. Verrem contra leges pecunias cepisse?
Pecuniam ob rem judicandam. Cic. 2. de Fin. Qui quum Prætor, &c. ita aperte cepit pecunias ob rem judicandam, ut, &c.
Pignus. Plaut. Amph. prol. 68.
Pignora, vel Auferre pignora; est quod nunc dicimus Captionem bonorum. Bud.
Pignori rem aliquam. Ulpian. in l. A divo Pio. D. de re judic.
Pœnam de aliquo. Liv. 2. V. POENA.
Pœnas criminis. Lucan. lib. 2. 187.
Pontificatum capere. Suet. Vitell. 11. Magis deinde ac magis, omni divino humanoque jure neglecto, Alliensi die pontificatum maximum cepit.
Portum. Cæs. 4. Bell. Gall. 36. Sic Insulam supra.
Prædam de prædonibus. Plaut. Truc. 1. 2. 14.
Præmia. Virg. 5. Æn. 232.
Et fors æquatis cepissent præmia rostris.
Præmia ab aliquo. Ovid. 3. de Pont. 3. 43.
Præsagia. Plin. lib. 18. cap. 35. Primumque a sole capiemus præsagia.
Primordia a re aliqua. Cic. 3. de Legib. 7. Quia nunc itidem ab eodem, & a ceteris diis immortalibus sunt nobis agendi capienda primordia. Ut supra Initium, & Exordium.
Provinciam. Ter. Phorm. 1. 2. 22. O Geta provinciam cepisti duram.
Pugnas. Stat. 1. Silv. 1. 37. significat Pugnare.
Quietem. Cic. 9. Att. 12. Et tamen omnis spes salutis in illis est, & ego excubo animo, nec partem ullam capio quietis.
Radicem. Plin. lib. 17. cap. 17. Quum pali defixi radices cepissent. h. e. Radicassent.
Rationem, Invenire modum. Ter. Heaut. 5. 2. 6.
Rationem, aliter. Ter. Heaut. 5. 2. 11. Nec rationem capio, nisi quod tibi ex animo bene volo. i. e. Ignoro causam.
Rationem oculis. Plaut. Pseud. 2. 2. 2.
Religio cepit quosdam. Liv. 28. 15. Quosdam etiam religio ceperit, ulterius quicquam eo die conandi.
Rimam fissuramque non capit cedrus. Plin. lib. 19. cap. 40.
Robur. Plin. lib. 17. cap. 17. Donec robur planta capiat.
Satietatem. Plaut. Amph. 1. 2. 10.
Satietas hujus rei eum cepit. Ter. Eun. 3. 1. 13. Tum sicubi eum satietas hominum, aut negoti siquando odium ceperat.
Sedem. Liv. 38. 16.
Socium consiliis. Virg. 5. Æn. 712.
Somnum. Cic. 4. Tusc. 43. Noctu ambulabat in publico Themistocles, quod somnum capere non posset.
Sonitum non possunt capere aures. Cic. de Somn. Scip. 13. Hic vero tantus est totius mundi incitatissima conversione sonitus, ut eum aures hominum capere non possint. [An est Comprehendere, χωρεῖν?
Specimen. Cic. 1. Tusc. 32. Num dubitas quin specimen naturæ capi deceat ex optima quaque natura?
Spem. Columel. lib. 3. cap. 9. Ita feracissimarum aminearum seminibus electis, largæ vindemiæ spem capiamus.
Spolia e laude alicujus. Cic. 2. Tusc. 22.
Nec quisquam e nostris spolia cepit laudibus.
Stipendium. Cæsar 1. Bell. Gall. 4. Sedes habere in Gallia ab ipsis concessas: obsides ipsorum voluntate datos: stipendium capere jure belli.
Tædium belli cepit eum. Liv. 8. 2.
Tædia laudis te capiunt. Virg. 4. Georg. 331.
Tempus, pro Observare. Cic. 11. Fam. 16. Et commode tempus ad te cepi adeundi.
Terram, pro Eligere terram. Virg. 1. Æn. 399.
Terror cepit eum. Liv. 1. Bell. Maced.
Timorem pro aliquo. Virg. 6. Æn. 352. — maria aspera juro
Non ullum pro me tantum cepisse timorem.
Tumulum capere. Virg. 6. Æn. 754. i. e. Occupare.
Vectigal ex agro aliquo. Liv. 8. Bell. Pun.
Verecundia eum cepit. Liv. 4. Bell. Pun. Quum jam res prosperæ in Hispania essent, verecundia Romanos tandem cepit.
Versoriam, Mutare consilium. Plaut. Trin. 4. 3. 19.
Vetustatem. Columel. lib. 4. cap. 1.
Viam animo. Liv. 2. Bell. Pun.
Vires. Plin. lib. 17. cap. 21. Postea fistula fracta, radix libere capit vires.
Virtutem animo, & corde expellere desidiam. Plaut. Trin. 3. 2. 24.
Vitium. Columel. lib. 3. cap. 18. Nam fragilis est ea parte materia, qua torta & recurvata, quum deponeretur ceperat vitium.
Voluptatem. Cic. 7. Verr. Tametsi mihi jucundissimus est honos populi, tamen non tantum capio voluptatis, &c.
Voluptatem malis alienis. Cic. 4. Tusc. 66.
An ex malis? H. St.
Voluptatem animo. Cic. pro Planc. 1.
Voluptatem ex abitu alterius. Plaut. Amph. 2. 2. 11.
Voluptatem cum aliquo. Plaut. Amph. prol. 114.
Voluptas mihi capitur, Voluptatem capio. Ovid. 4. de Pont. 9. 37.
Usu capere, Capere usu, Capere utilitatis causa, Diutius possidendo capere, Diutina possessione capere, Longa possessione capere, Longo tempore capere, Per longum tempus capere. V. Usucapio, in UTOR.
Usuram corporis alterius uxoris, pro Adulterum esse. Plaut. Amph. prol. 108.
Utilitates ex amicitia. Cic. de Amicit. 25.
Vultum capere & gestum. Ter. Phorm. 5. 6. 51.
Nunc gestus mihi, vultusque est capiundus novus.
Capsis, præteritum antiquum pro Ceperis. Cic. 2. de Legib. 22. Sacrum sacrove commendatum si quis clepsit capsitve, parricida esto. pro Rapuerit, & clepserit. Et Catull. 42. 19. Nefaria scripta Sexti recepso, pro Recepero dixit. Cicero tamen alio loco Capsis, e tribus conflatum credidit. Sic enim scribit in Orat. 154. Jam in uno capsis tria verba sunt. Ea esse suspicor Cape, si, vis. Verum id parum fit verisimile tria verba in duas coiisse syllabas, & potius est, ut præteritum sit quemadmodum superiora. Ex Turneb. Adverf. 8. 3. pr. & 15. 15. [Conf. Voss. de Analog. 3. 41. Miror autem, cum præterita hæc syncopata sint, (ut vel ex eo liquet, quod & in prima ac tertia persona sæpius apud vett. occurrunt,) cur per primam litteram Capsis, Faxis, Axis, Taxis dixerint, non Cepsis, Fexis, &c. per secundam vocalem, uti sane Recepsis, Injexis reperitur apud eosdem, pro Receperis, Injeceris. Ceterum Ciceronis sententiam convelli non putem his rationibus, cum nihil obstet, quo minus apud Comicum aliquem veterem Capsis extiterit, non Præteriti loco, sed pro Capesis, vel Cape si vis. positum; ut Viden & Videsis, pro Videsne, Vide si vis, aliaque similia.
CAPTUS, a, um. [ληφθείς] Partic. ut, Interclusus & captus. Cic. 10. Att. 4.
Capti conatus frustra. Liv. 3.
Armis & vi. Claud. de 6. Conf. Hon. 382.
Agri de hostibus. Cic. pro Domo 26.
Arx, Expugnata. Ovid. de Nuce 152.
Castra capta. Flor. 1. 11. 12.
Classis hostium capta. Idem 1. 11. 10.
Duces Belli. V. in ipso verbo.
Locus. Ovid. 1. de Arte Am. 234.
Permanet, & capto stat gravis ille loco.
Mentes. Ovid. 4. Met. 62.
Oppida. Propert. lib. 3. 4. 16.
Pectus. Ovid. de Rem. Amor. 108.
Tempus ad aliquam rem. Liv. 3. Bell. Maced.
Urbs capta. Nepos 11. 2. 5. Non prius Thebani Sparta abscessissent, quam captam incendio delessent.
Captus etiam absolute pro Captivus: ut, In captos clementia uti. Nepos 7. 5. 6. Sic Virg. 2. Æn. 64. — Trojana juventus
Circumfusa ruit, certantque illudere capto. Idem 2. Æn. 75.
— Quæ sit fiducia capto.
Captus est: subaudi Amore. Ter. And. 1. 1. 55. Egomet continuo mecum, certe captus est. Ubi Donatus; Captus est, Tenetur. Ex translatione ferarum atque venatus.
Amore. Cic. pro Cluent. 12. Aliter Virg. 6. Ecl. 10.
— hæc quoque siquis
Captus amore leget. Servius interpretatur, Siquis legere ista fuerit dignatus: aut, ut ego interpretor, Si quis amabit legere mea carmina.
Auro. Horat. 2. Carm. 18. 36.
Carmine, Delectatus. Virg. 4. Georg. 399.
Cupidine turpi. Virg. 4. Æn. 194.
Divitiis, Divitiarum amore victus. Tibul. lib. 1. 9. 19.
Dulcedine pecuniæ. Cic. 11. Fam. 28. Sic Vocis. Ovid. V. in ipso verbo.
Errore. Cic. 12. Philipp. 6. Quod subito suscepit eodem captus errore quo nos. i. e. Deceptus.
Forma viri. Ovid. 10. Met. 529. Forma, Ob formam.
Fortuna secunda adversariorum capti. i. e. Superati. Nepos 1. 2. 5.
Fraude. Sen. Agam. 7.
Fulgore aulæ. Sen. in Octav. i. e. Regni.
Furore, est Qui furit. Liv. 4. Bell. Pun.
Insidiis puella. Ovid. 20. Epist. 66.
Misericordia captus. Nep. 2. 8. 7.
Oculis captus a Cicerone dicitur 6. Verr. 101. de Eo qui visam rem concupiscit; Tametsi (inquit) ne oculis quidem captus in hanc fraudem tam sceleratam ac tam nefariam decidisti. Nam id concupisti quod nunquam videras: Id, inquam, adamasti, quod antea non adspexeras. auribus tu tantam cupiditatem concepisti, ut eam non metus, &c. V. infra.
Somniis. Horat. 4. Carm. 1. 37.
Splendore nominis. Cic. 1. de Fin. 42.
Superstitione quadam animi. Liv. 6. Bell. Pun.
Verbis capta puella. Ovid. 12. Epist. 92.
Voluptate capti imperiti, facile iis quibus delectantur, consentiunt. Quintil. lib. 5. cap. 11.
Captus & fraudatus. Cic. 3. Offic. 70.
Captus ea sui parte quisque dicitur; cujus usus ipsi interceptus est. ut Animo captus, Insanus. Sen. Herc. fur. 1.
Auribus & oculis. Cic. 5. Tusc. 117. Congerantur in unum omnia, ut idem oculis & auribus captus sit. h. e. Visu & auditu privatus.
Corde captus amans. i. e. Parum cordatus, vel insanus. Plaut. Trin. 3. 2. 51. Nisi potius Exanguem & pene demortuum intelligamus, quod qui amant, cibum & potum fastidiant. vitalem autem facultatem in corde residere certum est. [In emendatis codd. legitur. Proinde ut corde amantes sunt cati. Alciatus Cati pro Capti positum putabat perperam. V. Voss. ad loc. Sine dubio Ironia est Plautina.
Luminibus captus. i. e. Cæcus. Liv. 9. 29.
Membris captus, dicitur Qui officio membrorum privatus est. Cic. pro Rabir. 21. Confectus senectute, præpeditus morbo, mancus, & membris omnibus captus ac debilis.
Mente, Qui non est sanæ mentis. Cic. 1. Offic. 94. Falli, errare, labi, decipi tam dedecet, quam delirare & mente captum esse.
Talpæ capti oculis. Virgil. 1. Georg. 183. hic est Oculis debiles. Quum enim talpæ cæci nascantur, quomodo capti oculis? illi enim capti dicuntur, qui aliquando viderunt. Servius.
Captus, Susceptus, electus, constitutus, ut, Consilii capti memor. Plaut. Stich. 4. 1. 72. V. in ipso verbo.
Collegium augurum fit captum. Idem Men. 1. 2. 54.
Locus captus, dicebatur Ad sacrificandum legitime constitutus. Fest.
CAPTŪRUS, a, um. [ληψόμενος] Partic. Cic. de Amicit. Eos potissimum diligunt, ex quibus sperant se maximum fructum esse capturos. Auspicium capturus. Suet. Vesp. 11.
CAPĬO, ōnis. V. Usucapio, in UTOR.
Capio, pro Captio dicitur æque in his duobus vocabulis Usucapio & Pignoriscapio. Gell. lib. 7. cap. 10.
CAPTIO, ōnis. f. [λῆψις, λῆμμα] Ipse actus capiendi: ut, Honorum captio, quæ & Captatio dicitur.
Captio, [ὑπαγωγή, ἀπάτη, σόφισμα] Deceptio. Plaut. Epid. 2. 2. 12. Verum si plus dederis, referam: nulla in ea re captio est.
Dialecticæ captiones. Cic. 2. de Fin. 17.
Præstigiæ & captiones. Cic. 4. Acad. 45. Majore quadam opus est vel arte vel diligentia, ne ab iis quæ clara sunt ipsa per se, quasi præstigiis quibusdam & captionibus depellamur.
Captio in verbis. Cic. de Clar. Orat. 197. Quanta esset in verbis captio, cum in ceteris rebus, tum in testamentis, si negligerentur voluntates?
Discutere

Discutere captiones. Cic. 4. Acad. 46.
Explicare. Cic. 2. de Divin. 41.
Habet captiones hæc sententia. Cic. in Partit. 133.
Inducere se in captiones. Cic. 2. de Divin. 41. Cur igitur vos inducitis in eas captiones, quas nunquam explicetis? Al. Induitis.
Occurrunt captiones omnes Servio in omni sententia. Cic. 10. Att. 15.
Refellere captiones. Cic. de Fato, 30. Omnes igitur hujusmodi captiones eodem modo refelluntur.
Captio; pro Incommodo sive Damno. Caius in l. sed si quis. D. quemad. testam. aper. Sæpe cum magna captione a rebus nostris avocamur. Et Plaut. Most. 3. 3. 19. At enim ne quid captioni mihi sit, si dederim tibi. Mea captio est. Cic. 5. Att. 4. Al. Mera captio, in novissime editis Mea cautio. [Mea captio non spernenda lectio videtur. Innuere enim Tullius videtur, Ad suam fraudem, jacturamque pertinere chartæ inopiam, de qua questus fuerat Atticus. q. d. Meum damnum est.
CAPTIUNCŬLA, æ. f. [ἀπάτιον] dimin. Cic. 15. Att. 7. Servius vero pacificator cum liberiolo suo videntur obiisse legationem, & omnes captiunculas pertimescere. al. Librariolo.
Ut a Portio dicitur Portiuncula. H. St.
CAPTENSULA, æ. f. Idem. ut, Illigantes captensulæ. i. e. Sophismata, apud Mart. Capell. l. 4. p. 135.
CAPTIŌSUS, a, um. [ἀπατηλὸς, σοφιστικὸς] Adj. Captionibus sive deceptionibus plenus. Cic. pro Rosc. Com. 52. Quo nihil captiosius, neque indignius dici potest.
O societatem captiosam & indignam, ubi alter HS IↃↃↃ, alter CCCIↃↃↃ quod fit in societatem affert! Cic. pro Rosc. Com. 29.
Genus captiosissimum interrogationis. Cic. 4. Acad. 49.
Interrogatio fallax & captiosa. Cic. 4. Acad. 46.
Probabilitas captiosa te fallit. Cic. 3. de Fin. 72.
Solvere captiosa. Cic. 1. de Finib. 21.
Captiosum, pro Damnoso. Cic. de Clar. Orat. 195. Quam captiosum esset populo, quod scriptum esset, negligi, & opinione quæri voluntates. Ulpian. in l. si cum. D. Quod metus causa. §. 5. Ne metus quem passus sum, mihi captiosus sit.
CAPTIOSE, Adv. [ἀπατηλῶς] Cic. 4. Acad. 94. Sic me, inquit, ante sustinebo, nec diutius captiose interroganti respondeo. Al. Respondebo.
CAPTUS, ûs. m. [κατάληψις] Ter. Adel. 3. 4. 34. Præterea ut captus est servulorum non malus. Ubi Donatus, An quantum capit animus servilis, tantum non malus, neque iners Geta? An, ut captus est servulorum, quemadmodum sæpe aucupium in servis habendis bonum evenit? ut in captu avium, vel piscium, vel ferarum plurimum fortuna dominatur. Et hoc ideo, quia servum evenire bonum non ratio est, aut natura, sed casus est: utpote in re rarissima. Ut sit, ut captus est servulorum, id est eventus est in servis. Ut captus, &c. i. e. Ut se habet conditio servorum. Afranius in Simulante, Is, ut servorum captus est, facillime domo atque nostra familia provenditur. Ergo Captus, Sortem intelligo. Hactenus Donatus. Cic. 2. Tusc. 65. Græci autem homines, non satis animosi, sed prudentes, ut est captus hominum, satis, hostem aspicere non possunt. [Sic distinguo.
Captus, aliter. Plin. lib. 24. cap. 10. Flos cujuscunque generis trium digitorum captu, dysentericos & alvum citam emendat, in vino austero, bis die potus. Trium digitorum captum vocat, Quantum tribus digitis capi potest.
Captus, pro Captura, seu Captione. Pompon. in l. Nec emptio. D. de contrah. empt. Quum captus piscium vel avium emeretur. Et Valer. Max. 3. 3. extr. Virtus in captu bonorum suorum tibi pondus examinandum relinquit, ut quantum subire animo sustinueris, tantum tecum auferas.
CAPTRIX, īcis. f. ut, Clysteres, virium captrices. Cæl. Aurel. Acut. 2. 39.
CAPTŪRA, æ. f. [ἄγρα] Idem quod Captio. Plin. lib. 19. cap. 1. Ad piscium & alitum capturam. Sic, Capturæ interesse. V. INTERSUM.
Captura, pro Re capta. Plin. lib. 10. cap. 40. Platea capita caprarum morsu corripiens, donec capturam extorqueat.
Captura, pro Præda. Plin. lib. 11. cap. 24. Quum vero captura incidit, quam vigilans & paratus ad cursum! De araneo venante.
Capturæ etiam dicebantur Sordidi & obscæni quæstus, seu mercedes. Sen. Controv. 1. 2. Manus capturas tulit. modo dixerat, Pretia stupri accepisti. Et Suet. Calig. cap. 40. de vectigalibus ab eo fœdissime institutis & exercitis: Ex gerulorum, inquit, diurnis quæstibus, pars octava, ex capturis prostitutarum quantum quæque uno concubitu mereret, exigebatur. V. ibi Casaub. & Taubm. ad Plaut. p. 1051. qui Mendici etiam stipem, & Mercenarii vilem mercedulam significare annotat. Sic, Inhonesti lucri captura invitatus. Valer. Max. 9. 4. 1.
CAPTĪVUS, a, um. [αἰχμάλωτος, δορίληπτος] Adj. dicitur Vinctus: quod non sui juris sit, sed in potestatem alterius redactus. Cic. 3. Tusc. 54. Nec, si aliquot annis post idem ille liber captivis missus esset, vulneribus mederetur, sed cicatricibus.
Captivus, absolute. Virg. 9. Æn. 273.

— captivosque dabit, suaque omnibus arma.

Captivi & dedititii. Cic. ad Brut. 3.
Frugi & diligentes. Cic. 8. Philipp. 11. Diutius servitutem perpessi, quam captivi frugi & diligentes solent.
Tristis. Juven. 10. Sat. 136.
Armenta. Claud. 1. in Eutrop. 147.
Aurum captivum. i. e. Captum. Curt. 8. 7. 11.
Brachia captiva dare vinculis. Sen. OEth. 2.
Ister captivus. Martial. lib. 7. 79.
Mens. Ovid. 1. Amor. 2. 30.

Et nova captiva vincula mente feram.

Miles. Claud. 2. in Eutrop. 582.
Navis captiva. Liv. 23. 39. Ad Philippum navis captiva, una ex iis, quæ Romam missæ erant, ex cursu refugit.
Pecuniæ captivæ ingens modus. Curt. 5. 6. 8.
Pisces. Ovid. 13. Met. 932.
Res, Ab hostibus captæ dicuntur. Plin. lib. 33. cap. 1.
Sanguis captivus, pro Captivorum. Virg. 10. Æn. 520.

Captivoque rogi perfundat sanguine flammas. Et, Civitatem captivam dicit Cicero, Quæ nefariorum & sceleratorum conjurationibus subdita est. [Immo Captam, nisi fallor.

Sitis captiva, pro Captivorum. Martial. lib. 11. 97.

— non debet, summoto cive, ministro
Captivam victrix unda levare sitim.

Vestis captiva. Virg. 2. Æn. 765. pro Captivorum, Captiva ponitur: & est nota loquutio. Servius.
Captivum, aut Captivam ducere alicui. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 264.

Infelix Stygio ducor captiva Tyranno.

Donare captivos libertate. Curt. 5. 3. 15.
Ducere aliquem in triumpho. Cic. 5. Fam. 11.
Negare. Cic. 3. de Nat. Deor. 82.
Reddere captivos. Cic. 1. Offic. 38.
Redimere ab hostibus. Auctor ad Heren. lib. 3. 2.
CAPTIVĪTAS, ātis. f. [αἰχμαλωσία] Ipsa vendicatio capti. Tacit. 5. Hist. 17. pr. Quocunque oculos Romanus intenderet, captivitatem clademque, & dira omina obversari.
Describere captivitatem. Sen. Epist. 85.
Eximi captivitatis contumeliis. Tacit. 12. Ann. 51. 2.
Urbium captivitates. Tacit. 3. Hist. 70. 4.
CAPTIVO, āre. Captivum ducere. ut Captivandi cupiditas. August. Civ. Dei 11. Et Vulg. Interpr. Rom. 7. 23. Hinc
CAPTIVĀTOR, ōris. m. Gloss. Gr. Lat. Et August. Epist. 199. Captivatores tuos & deprædatores.
CAPTIVATIO, ōnis. f. V. Cellar. Antib. p. 15.
CAPTO, [μάρπτω, θηρεύω, θηρατεύω, θηρεύομαι] āre. frequent. [Significat, Venari, Quærere, Sectari. Potiusque Desiderativum est, quam Frequentativum, ut observatum Turnebo. V. Voss. de Analog. 3. 44.] Ovid. 8. Met. 198.

— modo quas vaga moverat aura,
Captabat plumas, flavam modo pollice ceram
Mollibat.

Adventum alicujus. Cic. 10. Fam. 23. Lepidus desperato adventu meo, quem non mediocriter captabat, se cum Antonio conjunxit.
Aerem auribus. Virg. 3. Æn. 514. de Palinuro.

Explorat ventos, atque auribus aera captat. Naturale enim est, ut a qua parte flaturus est ventus, ad eam auris admota frigidior fiat. Servius.

Aliquid captare ominibus. i. e. De alicujus rei eventu omina sive præsagia colligere. Suet. Tiber. 14. Prægnans enim Livia, cum an marem editura esset, variis captaret ominibus, &c.
Assensionem. Cic. 1. de Invent. 51. Inductio, oratio est quæ rebus non dubiis captat assensionem ejus qui, &c.
Auram libertatis. Liv. 3.
Auras naribus. Virg. 1. Georg. 139.
Auras captare dicuntur venatici canes, quum odorando vestigia sequuntur ferarum. Sen. Hippol. 1. Nunc dimissi nare sagaci captent auras.
Basia. Martial. lib. 1. 4.
Benevolentiam. Cic. 1. ad Heren. 8.
Cœnam. Martial. lib. 7. 19.
Commodum. Callistr. in l. item. D. ex quib. caus. major.
Compendium. Tranquill. Tiber. 48. Ex senio mortem, ex morte compendium captans.
Consilium. Ter. And. 2. 4. 1.
Dominationem. Tacit. 4. Ann. 57. Quo facinore dominationem captaverit, expediam.
Favorem ex præstantia animi. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Feras laqueis. Virg. 1. Georg. 139.
Frigus inter flumina & fontes. Virg. 1. Ecl. 53.
Gloria captatur. Ovid. 5. Trist. 1. 75.
Gratiam. Plin. in Paneg.
Hæreditatem. Ulp. in l. 1. in princ. D. si quis aliq. testar. prohib.
Impunitatem sibi. Ulp. in l. 1. §. cum quis latrones. D. de quæstionib.
Misericordiam. Cic. 2. Philipp. 86.
Mores novos. Plaut. Trin. 1. 2. 37.
Muscas, pro Venari, insidiari. Suet. in Domit. cap. 3. pr. Quotidie secretum sibi horarium sumere solebat: nec quicquam amplius quam muscas captare, ac stilo præacuto configere.
Nomen. Cic. 11. Fam. 4. Progressus sum in Alpinos cum exercitu, non tam nomen imperatorium captans, quam cupiens militibus satisfacere.
Nubes & inania captare. Hor. in Arte Poet. 230.

Aut dum vitat humum, nubes & inania captet. i. e. Ad cœlum evolet: hoc est, Nimis ardua & sublimia moliatur.

Obsonia captare. Hor. 2. Serm. 7. 106.

Quæ parvo sumi nequeunt, obsonia captas.

Occasionem. Cic. de Arusp. Resp. 55. Diffident principes, captatur occasio: qui non tantum opibus valent, nescio quam fortunam tamen ac tempus expectant.
Occasiones majorum operum captare. Cels. lib. 3. cap. 18. pr. De phreniticis. Atque ex his ipsis alii nihil nisi impetu peccant, alii etiam artes adhibent, summamque speciem sanitatis, in captandis majorum operum occasionibus, præbent, sed exitu deprehenduntur. [Mirum vero Phreniticos Majorum operum occasiones captare, quod de Cæsare Julio dicit Suet. cap. 7. Sic tamen omnes ante Lindenium dederunt, qui primus, incertum utrum ex MSS. an ex sagaci conjectura, Malorum op. exhibuit. Solent enimvero insanientes sæpissime, callide satis, vel nocendi custodibus, vel elabendi ex vinclis facultatem quærere. Hæc mala op. vocat.
Pisces arundine. Ovid. 8. Met. 217.
Plausus. Cic. in Pison. 60. Inania sunt ista, mihi crede, delectamenta pæne puerorum: captare plausus, vehi per urbem, conspici velle.
Puellas captare. Ovid. 1. de Arte Am. 351.

Nec teneras tutum est semper captare puellas.

Risus. Cic. 2. Tusc. 17. Epicurus vero ea dicit, ut mihi quidem risus captare videatur.
Sermonem alicujus. Ter. Phorm. 5. 6. 29.

Animam compressi, aurem admovi: ita animum cœpi attendere,
Hoc modo sermonem captans. conf. Aerem, Sonitum, Voces.

Solitudines. Cic. 3. Tusc. 63. Ex hoc evenit, ut in animi doloribus alii solitudines captent, ut ait Homerus de Bellerophonte, &c.
Somnos, Dormire. Columel. lib. 7. cap. 10. Productumque in pascua medio campo procumbat, & quodam veterno pressum, somnos æstivo sole captet.
Sonitum aure admota. Liv. lib. 38. cap. 7. Silentio facto pluribus locis aure admota sonitum fodientium captabant.

Suffragia captare populi. Hor. 2. Epist. 2. 113.
Tempestates. Liv. 5. 6. pr. Adeone effeminata corpora militum nostrorum esse putamus, &c. ut, tanquam navale bellum, tempestatibus captandis, & observando tempore anni, gerant?
Tempus. Liv. 6. Bell. Pun. Ut inde tempore captato abirent.
Temporum momenta captare. Suet. in Vesp. cap. 21. Nec ullo tempore facilior, aut indulgentior traditur, eaque momenta domestici ad aliquid petendum magnopere captabant.
Testamenta captare. Hor. 2. Serm. 5. 23. dicitur, Qui fictis obsequiis senes orbos ambit, ut in supremis testamenti tabulis aut hæres, aut inter legatarios scribatur.
Trigonem captare dextra lævaque. de Pilæ trigonalis ludo. Martial. lib. 12. 83.
Umbras arborum, fonticulorum amœnitatem, vel auræ refrigerationem. Columel. lib. 1. cap. 11.
Voces auribus. Curt. lib. 10. 5. 16. Fremitus vocesque auribus captabant.
Voluntates hominum. Cic. 2. de Orat. 31. legitur & Excipere.
Voluptatem. Cic. 1. de Fin. 24. Ut non modo nullam captet, sed etiam prætereat omnes voluptates.
Voluptatem captare ex aliqua re. Plin. lib. 8. Epist. 8. extr. Capias voluptatem legitur in ed. noviss.
Captare aliquem, i. e. Tentare & conari ut aliquem vel decipiamus, vel illectamentis pertrahamus ad nos: Insidiari. Ter. Hec. 1. 1. 16.
 Injurium autem est ulcisci adversarios?
 Aut qua via captent te illi, eadem ipsos capi? Aliter Martial. lib. 9. 90.
 Dum me captares, mittebas munera nobis:
 Postquam cepisti, das mihi, Rufe, nihil.
Docte atque astute aliquem. Plaut. Mostel. 5. 1. 21.
Emolumento aliquo captare aliquem. Cic. 2. de Invent. 157. Nam est quiddam quod sua vi nos alliciat ad sese, non emolumento captans aliquo, sed trahens sua dignitate: quod genus, virtus, scientia, veritas est.
Captare, absolute, pro Divitiis inhiare, seduloque curare ut eas ad nos undecunque pertrahamus. Martial. lib. 12. 10.
 Africanus habet millies, tamen captat.
 Fortuna multis dat nimis, satis nulli.
Captare, Jurisconsultis Venari, & aucupari lucrum. Ulp. l. 1. D. si quis aliq. testar. prohib. Justinian. §. manet. Instit. de societat. V. Ant. August. lib. 3. Emendat. cap. 15.
Captare etiam absolute, pro Hæreditatem petere. Juven. 16. Sat. 54.
 — ergo Coranum,
 Signorum comitem castrorumque æra merentem,
 Quamvis jam tremulus captat pater.

Captans, [μάρπτων] Partic. ut, Collum captantia brachia. Ovid. 3. Met. 428.

Captatus, a, um. ut, Secretum captatum. Suet. Oth. cap. 10. Ab amplexu & osculo suo dimisit omnes, secretoque captato, binos codicillos exaravit ad sororem consolatorios.
Tempus captatum. Ovid. 3. de Pont. 1. 129.
 Eligito tempus, captatum sæpe, rogandi.

Captatio, ōnis. f. [θήρευσις] est Venatio, veluti Honorum captatio, quam Prensationem Cicero vocat. Plin. lib. 20. cap. 14. extr. Et paulo ante Julium Vindicem, adsertorem illum a Nerone libertatis, captatione testamenti sic lenocinatum.
Verborum captatio. Cic. in Partit. 81. Et illam disputandi prudentiam, concertatio, captatioque verborum. Supple Imitatur.
Geminata captatio. Quintil. lib. 5. cap. 13. conf. CAPTIO.

Captātor, ōris. m. [θηρευτής] Qui venatur & ambit aliquid quovis modo. ut, Captator auræ popularis. Liv. 3. 33. Adeoque novum sibi ingenium induerat, ut plebicola repente, omnisque auræ popularis captator, &c.
Captator, pro Hæredipeta & inescatore senum orborum, quibus blanditur ut sibi hæreditas aut quidvis aliud relinquatur. Juven. 10. Sat. 202.
 Usque adeo gravis uxori, natisque, sibique,
 Ut captatori moveat fastidia Cosso. Et Hor. 2. Serm. 5. 57.
 — plerumque recoctus
 Scriba ex quinque viro corvum deludet hiantem,
 Captatorque dabit risus Nasica Corano.
Extrema reliquiarum Petronii etiam ad describendos captatorum dolos ac miserias pertinent. V. cap. 141. conf. cap. 124. & 125.

Captatrix, īcis. f. ut, Adulandi scientia, captatrix verisimilium. Apul. Doctr. Plat. p. 16.

Captatorius, a, um. [θηρευτικός] Adj. ut, Captatoriæ scripturæ, & Captatoriæ institutiones: i. e. Adulatoriæ, ut interpretantur Papinianus & Caius Jurisconsulti.
Captatoria institutio dicitur, Quæ mutuæ institutionis captandæ & quasi aucupandæ facta est, cujusmodi est in l. 20. in fine. D. de condition. instit. Titius si me hæredem instituet, hæres esto. Aut hæc. Qua ex parte me Titius hæredem scriptum in tabulis suis recitaverit, ex ea parte hæres esto. l. 1. D. de his quæ pro non script. Quare si de institutione jam facta testator loquatur, non erit captatoria: veluti si dicat, Qua ex parte Titius me hæredem instituit, ex ea parte Mævius hæres esto. Illa institutio captatoria non est: quia in præteritum, non in futurum institutio collata est, ait Paul. in l. 71. & 29. D. de hæredibus instituendis.

Captatela, æ. f. Acceptio, receptio. ut, Pallii captatela. Tertull. de Pallio, V. Salmas. p. 367.

Captito, āre. frequent. a Capto. ut, Omina vulgo loquentium captitasse. Apul. de Deo Socrat. p. 52. i. e. Ex sermone temere loquentium aliquid arripuisse, quod in omen verteret.

Capesso, ssi, ssum, secundum Diomedem: vel ssīvi, ssītum, secundum Priscianum, [ἐφάπτομαι, ἐπιβάλλομαι] ĕre. verbum est activum. nam dicimus Capesso, Capessor: significat autem Capere. ut, Capessere fugam. Plaut. Aul. 4. 1. 4.
 In herum matura, in se sera condecet capessere.
Capessere cibum hiatu oris & dentibus ipsis. Cic. 2. de Nat. Deor. 122.
Capessere, de Itinere dictum. Plaut. Rud. 1. 2. 89.
 Si ad saxum, quod capessit, ea deorsum cadit.
Quo nunc capessis tu te hinc advorsa via? Plaut. Bacchid. 1. 2. 5.
Capessere se domum, Recipere. Plaut. Amph. 1. 1. 106.
 Nunc pergam heri imperium exequi, & me domum capessere. Nonius.
Montem celeres, silvamque capessunt. Valer. 4. Argon. 316.
Se in altum, pro Immittere. Plaut. Asin. 1. 3. 6.
 Quam magis te in altum capessis, tam æstus te in portum refert.
Se præcipitem ad malos mores. Plaut. Bacchid. 4. 10. 2.
Arma vel bellum. Liv. 4. Virg. 3. Æn. 234.
 — sociis, tunc arma capessant Edico.
Consilium. Plaut. Rud. 1. 3. 27.
Curas imperii, & invigilare publicis utilitatibus. Plin. in Paneg cap. 66. pr.
Cursum ad aliquem. Plaut. Capt. 4. 1. 9.
Fugam, Fugere. Liv. 1. 25.
Honorem. Tacit. 13. Ann. 25. Julius quidem Montanus Senatorii ordinis, sed qui nondum honorem capessisset, congressus forte, &c.
Imperia capessere. Plaut. Trin. 2. 2. 19. Si mea imperia capesses. i. e. Præcepta custodies.
Jussa alicujus capessere, i. e. Perficere vel Sæpius capere, ut ait Servius ad Virg. 1. Æn. 81. — mihi jussa capessere fas est.
Libertatem. Cic. 10. Philipp. 19. Omnis est miseria servitus: sed fuerit quædam necessaria, ecquodnam principium putatis libertatis capessendæ?
Locum capessere, pro Affectare, & vergere. Cic. 2. de Nat. Deor. 115. de Sphæra, Omnes enim partes ejus undique medium locum capessentes nituntur æqualiter. Budæus.
Magistratum capessere. Tacit. 13. Ann. 29.
Munia. Columel. lib. 12. cap. 1.
Obsidia urbium Romani capesserent. Tacit. 12. Ann. 15. extr.
Noctem capessere. Tacit. 4. Ann. 48. pr. Noctemque in castris tutam & vigilem capesserent.
Oculis aliquid, Contemplari, intueri. Liv. 7. Bell. Maced.
Partem curarum. Tacit. 12. Ann. 25.
Pastum. Cic. 2. de Nat. Deor. 131. Dedit eadem natura belluis sensum & appetitum, ut altero conatum haberent ad naturales pastus capessendos.
Pericula capessere. Liv. 21. 4. Plurimum audaciæ ad pericula capessenda.
Prælium capessere fortiter. Curt. 4. 14. 6.
Principium facinoris. Tacit. 15. Ann. 49.
Pugnam. Liv. 2. 6. Decorum erat tum ipsis capessere pugnam ducibus.
Recta capessere, Rectam viam ingredi, id est honestum sequi. Hor. 2. Serm. 7. 6.
 Pars hominum vitiis gaudet constanter, & urget
 Propositum: pars multa natat, modo recta capessens,
 Interdum pravis obnoxia. Al. Nutat.
Rempublicam capessere, i. e. Administrare, gubernare, defendere. Sallust. Catil. cap. 52. Expergiscimini aliquando, & capessite Rempublicam, [i. e. Tuendam suscipite.
Spem capessere. Plaut. Rud. 1. 3. 21.
Solennia regni. Tacit. 6. Ann. 42.
Superiora capessere. Cic. 1. Tusc. 42. Is autem animus, qui si est horum quatuor generum, &c. superiora capessat necesse est.
Capessere urbem aliquam, pro Conferre se ad eam. Cic. 10. Att. 9. Melitam igitur, opinor, capessamus, dum quid in Hispania.
Ad capessendas cæremonias promptior animus. Tacit. 4. Ann. 16.
Inimicitiis capessendis facilis. Tacit. 5. Ann. 11.

Căpax, ācis. Adj. [δεκτικός, χωρητικός, εὐρύχωρος] Quod capit seu continet, aut continere potest. Plin. lib. 10. cap. 33. Hirundines utero capaci. Plin. lib. 11. cap. 37. A quibus capaciora intestina ad alvum.
Calix capax ad sextarios tres. Plin. lib. 37. cap. 2.
Campi capaces. Sil. 17. 321. V. Drakenb. ad locum.
Cibi, vinique eundem capacissimum. Liv. 9. 16. de Papirio Cursore.
Circus capax populi. Ovid. 1. de Arte Am. 136.
 Multa capax populi commoda circus habet.
Domus. Ovid. ad Liv. 262.
Insula magnæ sedis haud capax. Curt. 4. 8. 2.
Puteus capax. Ovid. 7. Met. 568.
Regnum. Sen. Herc. fur. 659.
Ripis capacibus effusus amnis. Ovid. 3. Amor. 6. 19.
Scyphi capaciores. Hor. Epod. 9. 33.
Urna. Hor. 3. Carm. 1. 16.
 Omne capax movet urna nomen. De urna Manium deorum.
Aures capaces. Cic. in Orat. 104. Tamen non semper implet aures meas: ita sunt avidæ & capaces, & semper aliquid immensum infinitumque desiderant. De Demosthene loquitur.
Animus ad præcepta capax. Ovid. 8. Met. 243.
Animo capaci concipere. Ovid. 15. Met. 5.
Amicitiæ alicujus usque in intimam familiaritatem capacem esse. Plin. 2. Epist. 13. extr.
Animæ capax pulmo. Sen. OEdip. 367. i. e. Spiritus.
Fortuitorum capax. Tacit. 14. Ann. 3. Nihil tam capax fortuitorum, quam mare, &c.
Gloriæ capax, Dignus. Curt. 4. 7. 29. Fortuna magna ex parte avidos gloriæ magis, quam capaces facit. V. Cellar. ad locum.
Invidiæ. Sen. Troad. 479. i. e. Quod invidiam sustinere potest. [Immo cui potest invideri.
Laboris capacissimus. Vellei. Paterc. 2. 127. Ipsum vero laboris ac fidei capacissimum.
Officii. Claud. 1. in Eutrop. 79.
Scelerum capax juvenis. Sen. Octav. 153.
Secreti capacissima omnis uxor. Plin. 1. Epist. 12.
Vini. V. Cibi.
Capax, passive, h. e. Capiendus, posteriori ævo invenitur. Pet. Chrysol. Serm. 160. Universo seculo non capacem concludi corpore perpusillo.

Capacĭtas, ātis. f. [χώρησις, εὐρυχωρία] Amplitudo loci, quæ capere & continere potest. Columel. lib. 12. cap. 43. Et quum paulum sub umbra refrixerint, ternæ aut etiam quaternæ pro capacitate vasorum in ollas demittuntur. Et Cic. 1. Tusc. 61. Utrum capacitatem in animo putamus, quo tanquam in aliquod vas, ea, quæ meminimus, infundantur.
Athletarum capacitas. Plin. 18. 7. i. e. Voracitas. V. Hard. ad loc.

Capacĭter, Adv. ut, Primordia seminum efficaciter & capaciter sequuntur intentionem maternæ animæ. August. de Trin. 11. 2.

Capāculus, a, um. Aliquantum capax. Cathol.

Capionis Turris, [Καπίωνος πύργος] in Hispania est, ad Bætim fluvium, sita in petra quam circumcirca pelagus alluit. Ea sicut Pharus mirum in modum ad navigantium salutem ædificata est. Nam quum ejectus ab amne limus vadosum reddat profundum, & latentibus sub aqua saxis,

faxis, locus ipse promineat, conspicuo aliquo opus habebat signo. Ex Strab. lib. Geogr. 3.

CAPIS, ĭdis. f. [καπις] Genus poculi a Capiendo dictum. Festus. Liv. 10. 7. Cum capide ac lituo, capite velato victimam cædat. V. Plin. 37. 2. & Burm. ad Petron. cap. 52.

Ζιπήτιον, ubi extet καπις. Vide CAPULA. Lampridius in Antonino Heliogabalo, in Frob. edit. Exhibuit & Palatinis ingentes dapes extis illorum refertas. Ubi lego Capides pro Dapes, pro Illorum autem lego Mullorum, ut in Francf. puto, & in Aldi. Vide in Varr. quæ dixi cap. 14. H.St. Lampridii locus est cap. 20. ubi Dapes adhuc in omnibus libris editum est, cetera pridem emendata. Verum cum Capides in poculis numerent veteres, an non Apsides potius reponendum sit, cordati lectoris judicium esto.

CAPISSENÆ Asiæ populi, Capissam urbem habent, quam diruit Cyrus. Hæc Plin. lib. 6. cap. 33.

CAPISTERIUM, i. [λικμητήριον] Genus instrumenti expurgandis seminibus apti. Columel. lib. 2. cap. 9. Quicquid exteretur, capisterio expurgandum erit: & semper quod propter magnitudinem ac pondus in imo subsederit, ad semen reservandum. Quidam hoc loco legunt Caphisterium, alii Scaphisterium. V. Voss. Lex. Etym.

CAPISTRO, CAPISTRUM. In CAPUT.

CAPITAL, CAPITALIS. In CAPUT.

CAPITARIUM ÆS, Quod capi potest. Festus. [Inscite. An legendum, Quod capitum est, vel Capiti impositum est? i. e. Epicephalium. V. Scalig.

CAPITANEUS, CAPITATUS, CAPITELLUM. In CAPUT.

CAPITHA, [καπίθη] Mensuræ genus est, duos continens chœnicas Atticos. Xenophon lib. 1. ἀναβάσεως, Farinæ capitham, inquit, siglis comparabant quatuor. Cæl. lib. 10. cap. 2. V. Henr. Steph. Append. ad Varr. p. 55.

CAPITIUM, CAPITO. In CAPUT.

CAPITOLIUM, i. n. [Καπιτώλιον] Prægrandis arx Romæ, in monte Saturnio, foro Urbis imminens, ex præda Apiolarum, Latinorum urbis, a Tarquinio Superbo extructa. Auctor Plin. lib. 3. cap. 5. ex Val. Antiate. V. etiam Liv. 1. 38. & 55. & Tacit. 3. Hist. 72. 3. Eam copiosius ac peculiari & justo commentario Justus Rycquius descripsit, ed. Lugd. Bat. 1669. Varro de L. L. 4. Capitolium dictum, quod hic quum fundamenta foderentur ædis Jovis, caput hominis inventum dicitur. Hic mons ante Tarpeius dictus a virgine Vestali Tarpeia, ibi a Sabinis necata armis, & sepulta. ejus nominis monimentum relictum, quod etiam nunc ejus rupes Tarpeium appellatur saxum. Hunc antea montem Saturnium appellatum prodiderunt, &c. V. Liv. 1. 54. In Orat. Camilli extr. De fabula Tarpejæ virginis s. l. Nonnulli Capitolium sic dictum volunt, a capite Toli cujusdam, ibidem sepulti. V. Arnob. 6. p. 194. & Elmenh. & Dukeri notas ad Flor. 1. 7. 8.

Alta Capitolia. Virg. 6. Æn. 836. Pluraliter Poetæ de uno dicunt.

Aurea. Ovid. 6. Fast. 73.

Aurea possedit socio Capitolia templo.

Celsa. Virg. 8. Æn. 653.

Fulgens. Hor. 3. Carm. 3. 43.

Pompeianum. Vitruv. lib. 3. cap. 2. Quid autem sit, Turnebus Adversf. 11. 2. sic explicat, Opinor fuisse, inquit, illud quod erat Pompeiis in Campania. Non enim tantum Romæ, sed etiam Capuæ, Narbone, Pompeiis capitolium erat, & in multis municipiis & coloniis, imitatione Romanorum. De Narbonensi Sidonius, Carm. 23. Delubris, Capitoliis, monetis. & in vita sancti Apollinaris, Statuit ante pontifices Capitolii Ravennatis. Fuit & Tolosæ, Sidonius de sancto Saturnino, Gradu summo Capitoliorum præcipitatum. unde hodieque quidam magistratus illic Capitolini vocantur. V. Drakenb. ad Sil. 11. 267. conf. Rycq. l. c. cap. extr.

Capitolium ornare. apud Suet. Cæs. 10. quid sit, docet Casaub. ad loc.

In Capitolium perfugere. Tacit. 3. Ann. 36. i. e. Perfugium ibi quærere. Capitolium enim fuit seditiosorum perfugium. V. Flor. 3. 16. 5. & ibi Interpr.

Tangere Capitolium. Ovid. 4. de Pont. 9. 5.

Ut, quoniam fine me tanges Capitolia Consul. De Consulari processione die Kal. Jan. qua honorem coss. inibant.

CAPITOLĪNUS, a, um. Adj. [Καπιτωλῖνος] ut, Jupiter Capitolinus. Cic. pro Domo 144. Quintil. lib. 3. cap. 7. Jovis Capitolini laudes vel perpetua sacri certaminis materia vel dubiæ sunt, vel non oratorio genere tractantur?

Certamen Capitolinum. Suet. Domit. cap. 13. Sed & Capitolino certamine cunctos ingenti consensu precantes, ut Palfurium Suram restitueret, pulsum olim Senatu, ac tunc de Oratoribus coronatum &c. Ubi Vet. Schol. sic habet: Instituit Domitianus quinquennale certamen, Capitolino Jovi triplex, Musicum, Equestre, Gymnicum; Oratores ibi certasse patet ex loco Suetonii modo citato, de Citharœdis & Poetis dicetur paulo infra. Vet. Inscript. ostendit Histriones certasse, L. SVRREDI L. F. CLV. FELICIS PROCVRATORI AB. SCAEN. THEAT. IMP. CAESAR. DOMITIAN. PRINCIPI CORONATO CONTRA OMNES SCAENICOS. V. Scalig. Auson. lect. cap. 10.

Clivus. Cic. pro Rabir. 31.

Collis. Martial. lib. 12. 21.

Nec Capitolini collis alumna tibi.

Capitolinæ, pontificumque dapes. Martial. lib. 12. 48.

Ludi Capitolini. Liv. 5. 50. Ludi Capitolini fierent, quod Jupiter opt. max. suam sedem atque arcem populi Romani in re trepida tutatus esset: Collegiumque ad eam rem M. Furius Dictator constitueret.

Quercus Capitolina. Juven. 6. Sat. 386.

An Capitolinam deberet Pollio quercum

Sperare, & fidibus promittere. Ubi Interpr. vet. In agone Capitolino citharœdos victores coronam e quercu accepisse docet. De Poeta,

O cui Tarpeias licuit contingere quercus. Martial. 4. 54. 1. V. ibi Interpr. & conf. Pitisc. Lex.

Sedes Capitolinæ. Stat. 5. Silv. 1. 189.

Venus Capitolina. Suet. Calig. 7. Cujus effigiem habitu Cupidinis in æde Capitolinæ Veneris Livia dedicavit. V. etiam Galb. cap. 18.

Capitolini, pl. Collegia Capitolinorum, quædam Romæ, ut ex epistolis Ciceronis ad Q. frat. 2. 5. cognoscimus. Erant autem Capitolini, collegium hominum Capitolium & arcem incolentium, ludosque capitolinos celebrantium. V. Liv. 5. 50. pr. & Turneb. Adv. 5. 28.

Capitolinus, fuit Cognomen ejus qui caput invenit quum Capitolium extrueretur. [Quo auctore?

Capitolinus, Marci Manlii fuit cognomen, qui urbe a Gallis capta, assumptis mille juvenibus arcem Capitolinam ab hostium injuria defendit, unde & nomen invenit. Hic quum postea in suspicionem affectati regni venisset, ab ea ipsa rupe Capitolina, quam servaverat, præcipitatus est. Liv. lib. 5. 31. & 6. 18. seq. [Incertum tamen, utrum ab arce servata id cognomen invenerit, an quod in eadem habitavit, ut ex Liv. constat.

Julius Capitolinus inter sex Historiæ Augustæ scriptores occurrit, haud dubie ævi sequioris, sed de quo alioqui omnia incerta sunt. V. Voss. & Hank. de Historic. Rom.

CAPITOSUS, CAPITULARIA, CAPITULATUM, CAPITULATIM, CAPITULUM. V. CAPUT.

CAPNIAS, ădis. f. [καπνίας] Vitis a fumi colore dicta. Plin. 14. 3.

CAPNIAS, æ. m. [καπνίας] Gemma est ex Jaspidum generibus, quodam veluti fumo infecta, unde & nomen accepit. Plin. lib. 37. cap. 9.

CAPNION, i. n. Herba eadem, quæ Capnus. Plin. 25. 13.

CAPNĪTES, æ. m. Gemma est plurimis spiris fumida, in Cappadocia & in Phrygia nascens, ebori similis, cujus meminit Plin. lib. 37. cap. 10.

CAPNĪTIS, ĭdis. f. [καπνῖτις] Herba est eadem cum Capno, seu Fumo terræ.

Est item Capnitis, Cadmiæ species tenuissima quæ e fornacibus flamma atque flatu egesta, cameris lateribusque fornacum adhæret. V. Plin. lib. 34. cap. 10. & CADMIA s. l.

CAPNOBĂTÆ, [Καπνοβάται] Populi, qui Mysi dicuntur. Strab. lib. 7. Scribit autem Posidonius Mysos religioni indulgentes, ab animantibus abstinere, & eam ob causam pecus omne vitare, melle vero & lacte & caseo vesci. Quumque tranquillam exigant vitam, ob deorum culturam, deicolæ & Capnobatæ, (id est fumi conscensores) nominantur. Causam appellationis istius OEdipo alicui declarandam relinquimus.

CAPNOMANTĪA, æ. f. [καπνομαντεία] Divinationis genus, quod fiebat ex fumi dissectione, qui e thure in ara accenso emanabat. Qui vero hoc augurii genere utebantur, Capnomantes dicti sunt. V. Alex. ab Alex. lib. 4. cap. 17.

CAPNOS, i. Herba, cujus meminit Plin. lib. 23. cap. 13. & lib. 16. cap. 7. Capnon herbam qui edere, bilem per urinam reddunt. Ruell. lib. 3. cap. 124. Capnos, Romanis fumaria, herba est Plinio fruticosa, coriandro similis, prætenera, folio albiore, cineracei coloris, undique numeroso, flore purpureo. Succus claritatem facit inunctis oculis, delacrymationemque ceu fumus, inde nomen accepit. Gallis hæc *fumus terræ* vocatur. Est & alia Capnos Plinio, quam Pedes gallinaceos vocant, nascens in parietinis & sepibus, ramis tenuissimis, sparsisque, flore purpureo, viridis, succo caliginem discutit: itaque in medicamenta oculorum additur. Similis & nomine & effectu alia quam paulo ante diximus.

CAPNUMARGOS, i. m. Argilla est rufa, intermisto lapide terræ minutæ arenosæ, qua velut adipe terræ, arva pinguescunt in Gallia & Britannia. Inspergitur autem rara, faleque eam misceri putant. Semel vero injecta in quinquaginta annos valet & frugum, & pabuli ubertate. Auctor Plin. lib. 17. cap. 7. Hard. legit ex MSS. Acaunumarga. q. V.

CAPOTES, Asiæ mons est, ex quo aliqui Euphratem oriri crediderunt. Plin. lib. 5. cap. 24.

CAPPA, n. indecl. [κάππα] Nomen literæ Græcæ: pro qua Latini utuntur C. Quo nomine Græci (ut Suidas docet) quum hominem malum volunt proverbio signare, unum cappa: quum pejorem, duo cappa: quum pessimum, tria habere cappa dixerunt: volentes eum intelligi esse Cretensem, Cilica, Cappadoca: qui singularis fuisse improbitatis existimantur. V. Erasmi Chiliadas.

CAPPA, æ. f. Pilei genus; vel quod duos apices, ut Cappa littera habeat, vel quia capitis ornamentum est. Isidor. 19. 31. Vox Celtica videtur. Cappa, Marinus equus, Festo; sed alii legunt Campa. q. V.

CAPPADOCIA, æ. f. [Καππαδοκία] Regio est Asiæ, Euxinum versus, quam Macedones in duas Satrapias a Persis divisam accipientes, ex Satrapiis in regna redegerunt, atque majorem Cappadociam, quæ Taurum versus est, proprie Cappadociam vocavere: alteram Pontum. Ejus autem latitudo est a Ponto Taurum versus, mille fere & octingentorum stadiorum: longitudo vero a Lycaonia atque Phrygia usque ad Euphratem, ad Auroram & Armeniam ad tria millia stadiorum. Hæc pluraque Strab. lib. Geogr. 12. pr. Cappadociam Ptolemæus tabula Asiæ prima describit. & Plin. lib. 6. cap. 2. & 3. Nomen habet a Cappadoce amne: ante Leucosyria appellata, ut Plin. dicit, Nepos 14. 1. 3. Habuit provinciam Ciliciæ juxta Cappadociam, quam incolunt Leucosyri.

Cappadociæ regio. Cic. 15. Fam. 4. Itaque exercitum mihi ducendum per Cappadociæ regionem putavi.

CAPPĂDOX, ŏcis. m. [Καππάδοξ, Καππαδόκης] Qui est ex Cappadocia. Cic. Post red. in Senat. 13. Cappadocem modo abreptum de grege venalium diceres.

Cohors montana Cappadocum. Lucan. lib. 7. 215.

Nobilitas Cappadocum. Tacit. 14. Ann. 26.

Rex Cappadocum mancipiis locuples, eget æris. Hor. 1. Epist. 6. 39.

Feroces. Lucan. lib. 3. 244.

Pingues Cappadocas pascere. Pers. 6. Sat. 77. De servis intelligit, qui ex Cappadocia multi advehebantur.

CAPPĂDŎCUS, a, um. [Καππάδοκος] Adj. ut, Catastæ Cappadocæ. Martial. lib. 10. 76. 3.

Nec de Cappadocis eques catastis.

Lactuca Cappadoca. Plin. 19. 8.

CAPPADOCIUS, a, um. [Καππαδόκιος] Idem, ut, Gemma Cappadocia. Plin. 37. 10.

Zizipha Cappadocia. Plin. 21. 9.

CAPPADOCARCHIA, æ. f. [Καππαδοκαρχία] Sacerdotium Cappadociæ provinciæ. Modestinus l. Diximus. D. De excusat. tutor. Provinciæ sacerdotium, ut Asiarchia, Bythyniarchia, Cappadocarchia, præbet a tutelis immunitatem, dum ei muneri quis præest. V. Ant. Aug. lib. sing. ad Modest.

CAPPAGUM, i. n. [Κάππαγον] Hispaniæ oppidum est in Bætica provincia, Gaditani conventus. Plin. lib. 3. cap. 1.

CAPPĂRIS, is. f. [κάππαρις] Fruticis genus. Plin. lib. 13. cap. 23. Ibi

& capparis firmioris ligni frutex, feminisque & cibi vulgati, caule quoque una plerumque decerpto. Columel. lib. 11. in fine, Capparis plurimis provinciis sua sponte novalibus nascitur. sed quibus locis ejus inopia est, si serenda fuerit, siccum locum desiderabit. Martial. 3. 77. 5.

Capparin, & putri cepas alece natantes,
Et pulpam dubio de petasone voras.

CAPPAR, ăris. Idem. Pallad. oct. t. 11. Hoc mense menta & pastinaca, thymum & origanum & cappar.

CAPPARA, æ. f. Eadem quæ Portulaca. Apul. de Herb. cap. 103.

CAPRA, CAPRARIA, CAPRASIA inf. V. CAPER.

CAPRASIA, Unum est ex ostiis Padi fluvii, apud Plin. lib. 3. cap. 18.

CAPREA, In CAPER.

CAPREÆ, arum. f. [Καπρέαι] Insulæ proximæ Neapoli, Tiberii principis arce nobiles. Plin. lib. 3. cap. 6. Tac. 4. Ann. 67. pr. Hujus arcis meminit Suet. in Tiber. cap. 43.
Dites capreæ. Stat. 3. Silv. 1. 128.
Palus Capreæ. Ovid. 2. Fast. 491.

CAPREOLUS, In CAPER.

CAPRETÆ, Asiæ populi, inter Ciliciam, Cappadociam, Cataoniam & Armeniam, ubi fuit postea condita Apamia a Seleuco rege, teste Plin. lib. 5. cap. 30.

CAPRIA, Lacus est apud Strabonem in descriptione Pamphyliæ lib. 14.

CAPRICORNUS, i. m. [Αἰγόκερως] Cæleste signum, quod Pana fuisse existimant, quod posteriorem partem in effigiem piscis, priorem vero in formam hirci commutavit: cujus ingenium admiratum Jovem, ferunt hanc figuram in cælum transtulisse. Stellam habet in naso, in pectore duas, in pede duas, inter scapulas septem, in ventre sex, in cauda duas. Cic. 2. de Nat. Deor. 112.

Tum gelidum valido de pectore frigus anhelans
Corpore semifero magno Capricornus in orbe.

Lotus Hesperia Capricornus aqua. Propert. lib. 4. 1. 86.
Tyrannus Hesperiæ Capricornus undæ. Hor. 2. Carm. 17. 20.
De Capricorno in nummis V. Spanheim. de Usu & Præst. Num. 5. p.237.

CAPRIFĪCUS, i. f. [ἐρινεός] Ficus silvestris. Plin. lib. 15. cap. 19. Caprificus vocatur e silvestrium genere ficus nunquam maturescens: sed quod ipsa non habet, aliis tribuens: quoniam est naturalis causarum transitus, atque e putrescentibus identidem generatur aliquid. Ter. in Adel. 4. 2. 28. Illic ubi etiam caprificus magna est.
Findit marmora caprificus. Martial. lib. 10. 2. 9.

Marmora Messalæ findit caprificus, &c.

Caprifici, pl. Hor. Epod. 5. 17.

Jubet sepulcris caprificos erutas, &c.
Flammis aduri Colchicis.

CAPRIFĪCOR, [ἐρινάζω] āri. Pallad. lib. 4. tit. 10. Mense Junio circa solstitium caprificandæ sunt arbores fici, id est suspendendi grossi ex caprifico, lino velut ferro pertusi. si hoc desit, abrotani virga suspenditur, aut callum quod in ulmeis foliis invenitur, aut arietina cornua circa radices arboris obruuntur, vel truncus arboris, quo loco turget, scarificandus est, ut possit humor effluere. Plin. lib. 16. cap. 27. Sunt & biferæ in eisdem. In Cea insula caprifici triferæ sunt. Primo fœtu sequens evocatur, sequenti tertius. hoc fici caprificantur. V. plura lib. 15. cap.19. Caprificari (inquit Perottus) est Adhibita caprifico, ne fructus propinquæ ficus ante maturitatem decidant, providere.

CAPRIFICATIO, ōnis. f. [ἐρινασμός] Plin. lib. 15. cap. 19. Quæ ratio pulvere & caprificatione hoc quoque præstat, ne decidant, &c.

CAPRIFICIĀLIS, e. Adj. ut, Caprificiales dies, i. e. Caniculares: quod eo fere tempore mulieres Romanæ liberæ simul atque ancillæ sub arbore caprifico sacra faciebant. Erat autem initium caprificorum post exortum Canis, qui dies Vulcano sacer erat. Plin. lib. 11. cap. 15. Huic vindemiæ Attici signum dedere initium caprificialem diem Vulcano sacrum. sed Harduinus ex MSS. Initium caprifici, alii diem &c. V. ipsius not. ad h. l. Et conf. eundem ad 8. 33. Segm. 51. not. num. 100.

CAPRIGENUS, CAPRILE, CAPRILLUS. In CAPER.

CAPRIMULGUS, i. m. [αἰγοθήλας] dicitur Qui capras emulget. Pro Convicio est Catull. Epig. 20. 9.

Hæc quum legas, tum bellus ille, & urbanus
Suffenus unus caprimulgus, aut fossor
Rursus videtur.

Est & Caprimulgus, Avis [fabulosa] genus: de qua sic ait Plin. lib. 10. cap. 40. Caprimulgi appellantur grandioris merulæ aspectu fures nocturni: interdiu enim visu carent. Intrant pastorum stabula, caprarumque uberibus advolant suctum propter lactis: qua injuria uber emoritur, caprisque cæcitas, quas ita mulsere, oboritur.

CAPRINUS, CAPRISSO, CAPRUGINEUS. In CAPER.

CAPRIUS, i. m. Viri nomen, de quo Hor. 1. Serm. 4. 65.

Sulcius acer
Ambulat, & Caprius raucus male, cumque libellis,
Magnus uterque timor latronibus. Ubi Acron, Sulcius & Caprius nomina fuerunt delatorum, alii Actores volunt fuisse causarum: inde etiam Rauci traduntur assiduitate agendi.

CAPRŌNÆ, vel CAPRONEÆ, arum. [προκόμιον] Nonius, Comæ quæ ante frontem sunt, quasi a Capite pronæ. Festus; Capronæ, Equorum jubæ in frontem devexæ: dictæ quasi a Capite pronæ. Lucil. Sat. lib. 7.

Aptari caput atque comas fluitare caprona
Altas frontibus immissas, ut mos fuit illis. Sane & de Homine dici, Apul. 1. Florid. ostendit, de Apollinis facie loquens: Promulsis capronis anteventuli (crines) propenduli. Elmenhorst. p. 342. Capro- neis legit. V. ejus Ind.

CAPROS, i. m. Fluvius est latera urbis Laodiceæ alluens, referente Plin. lib. 5. cap. 29.

CAPROTĪNUS, a, um. ut, Juno Caprotina [Καπρωτίνη], ita dicta quod liberæ pariter, ancillæque sacrificabant illi sub arbore caprifico, in memoriam virtutis quæ in ancillarum animis pro conservatione publicæ dignitatis olim apparuit. Macrob. lib. 1. Saturn. cap. 11. ubi & de Nonis caprotinis. Hinc & Auson. de Feriis Rom. v. 9.

Festa caprotinis memorabo celebria nonis.

CAPRUNCULUM, i. n. Vas fictile. Festus.

CAPSA, æ. f. [Κάψα] Civitas est in Numidia, ubi Jugurthæ thesauri erant, bello illo ultimo, quod Cæsar cum Scipione gessit, ut & plures aliæ, funditus deleta, teste Strab. lib. 17. Hinc

CAPSITANI, orum. [Καψιτανοί] Populi sunt Zeugitanæ regionis, quæ Africa minor dicitur. Plin. lib. 5. cap. 4.

CAPSA, æ. [κάψα, κιβωτός, θύλαξ] dicta est quod res in ea conditas capiat. Plin. lib. 8. cap. 30. Capsarum modo includitur.
Capsa. Cic. 1. Verr. 51. Custodem inquit, Tullio me apponite. quid? mihi quam multis custodibus opus erit, si te semel ad meas capsas admisero?
Angusta. Juven. 10. Sat. 117.
Operta. Hor. 2. Epist. 1. 268.
Capsæ a Græco appellantur: has illi κάμπτας dicunt. Festus. Al. κάμψας rectius legunt.

CAPSŬLA, æ. f. [κιβώτιον] dimin. Plin. lib. 30. cap. 11. Stellionem inclusum capsulis subjiciunt capiti.
Totos de capsula. Sen. Epist. 115. pr. dixit, Qui ita munditiæ student, ut ne minimum relinquant, quod ad sordes neglectumque intelligi possit.

CAPSELLA, æ. f. aliud dimin. Ulpian. l. 12. §. Conservandi, Dig. de Instruct. & instrum.

CAPSARIUS, i. m. Qui portat libros, inquit Ulp. l. 13. D. De manumissis vind.
Capsarii, dicebantur Qui nobiliorum civium filiis ad scholas euntibus, libros deferebant in capsula. Suet. in Neron. cap. 36. Constat quosdam cum pædagogis & capsariis uno prandio pariter necatos. Juven. 10. Sat. 117.
Quem sequitur custos angustæ vernula capsæ. i. e. Servus capsarius. Librarium etiam appellat Suet. Claud. cap. 35. Sero ac vix remisit, ne feminæ prætextatique pueri ac puellæ contrectarentur, & ne cujus comiti aut librario calamariæ aut graphiariæ thecæ adimerentur. Quem enim Ner. l. c. Pædagogum, hic Comitem; quem ibi Capsarium, hic Librarium vocat.
Vide Beroald. in cap. 36. Suet. Ner. Capsarii vulgo præpositi sunt capsæ. Vide Ber. ibidem. H. St.
Christianorum capsarios Judæos vocat Augustin. quod asservandis Vet. Test. libris admodum intenti fuissent.
Capsarius, [κιβωτοποιός] Artifex capsarum. Tarrunt. Patern. l. ult. D. de jur. immunit. pr. Quibusdam aliquam vacationem munerum graviorum conditio tribuit, ut sunt mensores, optio, valetudinarii, medici, capsarii, & artifices, &c. [Videtur hujus observationis auctor, cui in Thes. Lips. Zehnerus accedit, sublata copula Capsarii artifices legisse. Sed miror qui hujus generis artifices in Militaribus officiis, quorum hic meminit legislator, quærant. Miror etiam Gothofredum addubitasse, an Capsarii alii h. l. intelligantur, ac qui alias Librarii vocantur. V. ejus not. Capsarius item dicitur, Qui mercede servanda in balneis vestimenta suscipit, inquit Paul. in l. 3. §. 3. D. De offic. præfect. vigil. Adde Wower. ad Petron. cap. 30. p. 115. Burm. item Schol. Juven. 3. 263.

CAPSACES, æ. m. [λήκυθος] Vas olearium. Cyprian. lib. 2. Epist. Fidelia farris non deficiet, & capsaces olei non minuetur.

CAPSUS, i. m. est Septum sudibus factum. ut, Animalia capso clausa. Vellei. 1. 16. 2. Græcæ est originis. Hesych. κάψοι, οἱ τοῖχοι. V. Salmas. ad Spartian. Hadrian. cap. 12. & ad Vopisc. Procul.
Est etiam Pars rhedæ a Capiendo dicta, ubi qui vectantur, sedent. Vitruv. 10. 14. Ad capsum rhedæ loculamentum firmiter figatur.
Capsus rhedæ, pro Theca Rhedæ, alibi Alveus rhedæ, quo sedent qui vehuntur. Bud. ex Vitruvio 103. 104. H. St. Desiderabatur in Lugd. V. Philand. ad Vitruv. l. c.
Capsus est Carruca undique contexta, quasi capsa. Isidor. 20. 12. [Lege Contecta.

CAPTATIO, CAPTATOR, CAPTATORIUS, CAPTIO, CAPTIUNCULA, CAPTIOSUS, CAPTIVUS, CAPTIVITAS, CAPTO, CAPTURA, CAPTUS. In CAPIO.

CAPUA, æ. f. [Κάπυα Stephano, Καπύη Ptolem.] Clarissima Campaniæ urbs, quæ Annibalem victoriis fatigatum, luxu atque otio perdidit. Eam Servius grammaticus a Tuscis, qui omnem pæne Italiam subjugarint, conditam scribit, apud Virg. 10. Æn. 145. quum hunc versum exponit,
Et Capys: hinc nomen Campanæ ducitur urbi. Suet. in Cæs. Dict. cap. 81. Capys conditoris sepulcrum Capuæ fuisse indicat, in quo a colonis deductis tabula reperta fuit, quæ Cæsari mortem denuntiarit. Ad id & Lucanus accedit lib. 2. 393.

Mœnia Dardanii tenuit Campana coloni. Plin. lib. 3. cap. 5.

Capua (inquit) ab undecimo campo dicta. Quod quomodo intelligendum sit, inibi Hermolaus adnotavit. V. CAMPANIA & CAMPANUS supra. De laudibus urbis Capuæ multa apud Ciceronem in oratione prima contra Rullum.
Capua altera Roma. Cic. 12. Philipp. 7. Consilium hoc Capua probabit, quæ temporibus his Roma altera est.
Dives Capua. Virg. 2. Georg. 224.

Talem dives arat Capua.

CAPUANUS, a, um. [Καπυανός] Stephanus. V. ad eum not. Holstenii. Urbs Capuana. Virg. 10. Æn. 145. & Not. Serv.
Immo Campanus, non Capuanus, a Capua, inquit Varro, atque ita enarrator Horatii (qui vulgo Commentator) Campano apud Horatium, Ponti Campano, id est Capuensi. Idem in alium locum, Capua civitas est inter Romam sita & Beneventum, a qua Campania regio dicta est. p. 288. H. St. V. Varr. de L. L. 9. p. 128. ed. tert. Steph. Locus prior Hor. Sat. 1. 5. 45. alter Epod. 16. 5.

CAPUENSIS, e. Idem. Inscript. vet. apud Grut. p. 459. n. 1. & Sponium Misc. Erud. Antiq. p. 160. ORDO CAPVENSIS. conf. Schol. Hor. l. c.

CAPŬLA, æ. f. [οἰνοχόη] Vas vinarium, quo veteres utebantur, quod facile capi posset. Varro de L. L. lib. 4. Capis, & minores capulæ, a Capiendo nominantur, quod ansatæ sint, & prehendi possint, id est capi.

CAPŬLO, āre. Cato cap. 67. Ligna in torculario ne cædat. Oleum frequenter capulet. Alii legunt, Ligna in torculario ne cædant. Oleum frequenter capiant. Hinc tamen

CAPULĀTOR, oris. m. Qui capulis oleum deplet. Columel. lib. 12. cap. 50. Quod deinde primum defluxerit in rotundum labrum (nam id melius est quam plumbeum quadratum, vel structile gemellar) protinus capulator depleat, & in fictilia labra huic usui præparata defundat. Et Cato cap. 66. Capulatoris officia describit.

CAPULICUM, i. n. Genus navis apud Gell. lib. 10. cap. 25.

CAPŬLUS, vel CAPULUM, i. [λαβή, κώπη] a Capiendo dictum; est Manubrium gladii. Virg. 2. Æn. 556.

—capulo

— capulo tenus abdidit ensem. Cic. de Fato 5. Philippus hasce in capulo quadrigulas vitare monebatur, quasi vero capulo sit occisus.
Eburnus capulus gladii. Ovid. 7. Met. 422.
Tempora pulsare capulo. Ovid. 12. Met. 133.
Ter quater ora viri, capulo cava tempora pulsat.
Ad alias res transfertur, ut Ovid. 1. de Pont. 8. 57.
Ipse manu capulum pressi moderatus aratri. Ubi Capulum posuit pro Stiva.
Capulum dicitur Quicquid intra se aliquid capit. nam Sarcophagum, id est sepulcrum, Capulum veteres dici volunt, quod corpora capiat. Plaut. Asin. 5. 2. 43. Perii misera, ut osculatur carnufex, capuli decus. Nonius.
Capulus est etiam Res turpicula. Plaut. Cas. 5. 2. 30. & in Priapeiis n. 24.

CAPULĀRIS, e. [τυμβογέρων] Adj. Capularem dici voluerunt Senem morti contiguum. Apul. Apol. pag. 317. Neque inceptio patrociniorum capulari seni congruisset. V. Plaut. Mil. 3. 1. 34.
Cadaver capulare. Lucil. V. Non. 1. 13. Fulgent. Isidor. 20. 11.

CAPULO, āre. a Capulo gladii factum; est Ferire, cædere, vulnerare, ut Is. Voss. aliisque placet. Mela 2. 5. extr. De pisce, qui e terra oritur, Qui ubi ex alto huc usque penetravit, per ea foramina ictu capulantium interfectus extrahitur. Al. Captantium.

CAPULATUS, a, um. Capulo indutus. Vet. Inscript. apud Fabrett. p. 90. A. S. MARTIALIS CAPVLATVS. Sponius dicit in Miscell. Antiq. 179. Capulatum esse idem quod Sepultum, quia Nomicius vivus monumentum hoc sibi fecisse asserit; sed certe Capulatus est, qui capulum sive manubrium aut apicem saliaris pilei seu cassidis pro gestamine habuit, ut Marmor Capitolinum p. 35. & Mediceum p. 42. inter Miranda Antiq. Bellorii ostendunt.

CAPUS, i. m. [ἀλεκτρυὼν ἐκτομίας] Galli quibus testes avelluntur, libidinis abolendæ causa, ut magis pinguescant, Capi vocantur: quum merito Galli a similitudine sacerdotum matris deûm dici posse viderentur: itaque a contrario sensu gallos appellatos quidam existimant. Varro 3. de R. R. cap. 9. Gallinæ, mares galli, capi semimares, quod sunt castrati. Gallos castrant, ut sint capi, candenti ferro inurentes ad infima crura, usque dum rumpatur. at[lege Ac] quod extat ulcus, oblinunt figlina creta.

CAPO, ōnis. Idem. Martial. lib. 3. 58.
Alius coactos non amare capones. subaudi, Fert. Coguntur sane capones non amare, salacesque non esse. Charis. lib. 1. Capo nunc dicitur: sed Varro de sermone Latino, Iterum, ait, ex gallo gallinaceo castrato fit capus.

CAPUT, ĭtis. n. [κεφαλὴ, κεφάλαιον, κάρα, κάρηνον] dicitur (ut Varro inquit) quod inde initium capiant sensus & nervi. Festus, Caput, ex Græco dictum, quod illi interdum κάρα dicunt. Ter. Adel. 2. 2. 37.
Colaphis tuber est totum caput.
Cæsaries capitis. Ovid. 1. Met. 179.
Dolor. Hor. 2. Serm. 3. 29.
Exactio capitum. V. EPICEPHALIUM.
Exuviæ capitis. Sen. in Hippol. 1181. V. EXUVIÆ.
Labore animi & capitis devitare mala. Hor. 1. Epist. 1. 44.
— vides quæ maxima credis
Esse mala, exiguum censum, turpemque repulsam,
Quanto devites animi, capitisque labore. Videtur Caput pro Corpore accipi.
Motu capitis furens. Quintil. lib. 2. cap. 12.
Nives capitis, Capilli cani. Hor. 4. Carm. 13. 12.
Obductio. In OBDUCO.
Tegmina. Ovid. 3. Met. 108.
Vertex. Ovid. 3. Fast. 841.
Volubilitas. i. e. Rotunditas. Ovid. 12. Met. 434.
Fracta volubilitas capitis latissima.
Hærens capiti corona. Hor. 1. Serm. 10. 49.
Altum caput. Virg. 5. Æn. 375.
Talis prima Dares caput altum in prælia tollit.
Anile. Ovid. 19. Epist. 46.
Ardua capita. Virg. 5. Æn. 428. i. e. Alta & procera.
Argutum. Virg. 3. Georg. 80. i. e. Breve. Servius.
Breve. Hor. 1. Serm. 2. 89. de equis,
Quod pulcræ clunes, breve quod caput, ardua cervix.
Calceatum caput. Martial. lib. 12. 45. V. CALCEUS.
Candidum. In CANDIDUS.
Canum. Ovid. 5. Fast. 57.
Magna fuit capitis quondam reverentia cani,
Inque suo pretio ruga senilis erat.
Celsum. Sen. Hippol. 656.
Confine caput collo. Ovid. 1. Met. 718.
Cornigerum Fauni. Ovid. 5. Epist. 137.
Decorum. Hor. Epod. 2. 17.
Densum cæsarie. Ovid. 3. Amor. 1. 32.
Dirum. Sen. Octav. 227.
Utinam nefandi principis dirum caput
Obruere flammis cælitum rector paret.
Dulce. Virg. 4. Æn. 493.
Testor cara deos, & te, germana, tuumque
Dulce caput.
Fessum. Lucan. lib. 6. 97.
Flavum. Virg. 4. Georg. 352.
— summa flavum caput extulit unda. de Arethusa nympha.
Furiale. Hor. 3. Carm. 11. 19.
Gravatum. Ovid. 10. Met. 192.
Honestum. Virg. 2. Georg. 392.
Et quocunque deus circum caput egit honestum. i. e. Pulcrum. Servius.
Humanum, Hominis. Hor. in Arte Poet. 1.
Ignavum. Propert. lib. 3. 11. 3.
Criminaque ignavi capitis mihi turpia fingis.
Illustre Apollinis. Ovid. 2. Met. 50.
Pœnituit jurasse patrem, qui terque, quaterque
Concutiens illustre caput, temeraria, dixit,
Vox mea facta tua est.
Incomptum. Hor. Epod. 5. 16.
Infirmum. Hor. 1. Epist. 16. 14.
Insanabile tribus Anticyris. Hor. in Arte Poet. 300.
Si tribus Anticyris caput insanabile nunquam
Tonsori Licino commiserit. in Proverbium abiit, de Insano.
Intactum. Juven. 14. Sat. 194.
Lacerum. Sen. in OEdip. 978. De OEdipo cui effossi erant oculi.
Juvenile Apollinis. Ovid. 1. Met. 564.
Lanigerum. Sil. lib. 3.
Lassum. Sen. Herc. fur. 12.
Laxum. Pers. 3. Sat. 58.
— laxumque caput, compage soluta,
Oscitat hesternum, dissutis undique malis?
Læve, Calvum. Juven. 10. Sat. 199.
Magnum. In MAGNUS.
Mite, i. e. Molle. Ovid. 1. Amor. 4. 36.
Mite nec in rigido pectore pone caput.
Mœstum. Sen. in Thyest. 686.
Et mœsta vittâ capita purpureâ ligat.
Obstipum. In OBSTIPUS.
Piniferum Atlantis. Virg. 4. Æn. 249.
Pinigerum Fauni. Ovid. 3. Fast. 84.
Semiferum Panis. Lucret. lib. 4. 591. — quum Pan
Pinea semiferi capitis velamina quassans.
Sordidum tabo. Sen. Herc. fur. 785.
Sublime caput. Claud. de 6. Cons. Hon. 159.
Summum, Regale. Lucret. lib. 5. 1137.
Timidum caput fuga abdere dicitur serpens. Virg. 3. Georg. 422.
Turpe. Virg. 3. Georg. 52. — optima torvæ
Forma bovis, cui turpe caput, cui plurima cervix. i. e. Magnum. Ut idem 4. Georg. 395.
— turpes pascit sub gurgite phocas. Servius.
Vacuum, Calvariam intelligit. Sil. lib. 13.
At Celtæ vacui capitis circumdare gaudent.
Vacui capitis esse, est etiam Dementem & stolidum esse: cui sana ratio & sensus desit. Juven. 15. Sat. 23.
Tam vacui capitis populum Phæaca putavit.
Venerandum, Diadematum. Sen. Thyest. 544.
Vile aselli coronati. Juven. 11. Sat. 97.
Virgineum Bacchi. Ovid. 4. Met. 20.
Abdere caput casside, Induere cassidem seu galeam capiti. Ovid. 8. Met. 25.
Seu caput abdiderat cristata casside pennis,
In galea formosus erat.
Abducere ictu. In ABDUCO.
Abscindere cervicibus. Cic. 11. Philipp. 5. Post autem cervicibus caput abscidit, idque fixum gestari jussit in pilo.
Adaperire, Detegere. Valer. Max. lib. 5. cap. 2. de Lucio Sylla: Dictator enim privato Pompeio & caput adaperuit, & sella assurrexit, & equo descendit.
Agitare. Ovid. 1. Met. 567.
Alligare. In ALLIGO.
Amputatum. Sen. Agam. 902.
Aperire. In APERIO.
Attollere. Ovid. 5. Met. 503.
Avertere. Sen. in OEdip. 1011.
Auferre alicui. Sen. in OEdip. 1006.
Avulsum humeris. Virg. 2. Æn. 558.
Cinctum centum luminibus. Ovid. 1. Met. 625. Argi centum oculos habentis caput intelligit.
Commitigare. In COMMITIGO.
Comptum. In COMO.
Concutere. Ovid. 1. Met. 179.
Concutere vasto sono. Sen. Herc. fur. 784.
Contegere amictu. Virg. 12. Æn. 885.
— caput glauco contexit amictu.
Converberare caput. Suet. Neron. cap. 42. Utque resipuit, veste discissa, capite converberato, actum de se pronunciavit.
Decutere alicui. Ovid. 5. Met. 104. Al. Demetere.
Deducere de capite. In DEDUCO.
Demetere ferro. Sen. Agam. 987.
Demittere. Virg. 9. Æn. 437.
— lassove papavera collo
Demisere caput, pluvia quum forte gravantur.
Demulcere alicui. In DEMULCEO.
Deponere strato. Ovid. 11. Met. 649.
Diminuere. In DIMINUO, & paulo infra.
Discutere. Sil. lib. 6.
Distinguere acu caput. Claudian. de Nupt. Hon. & Mariæ 284. i. e. capillos.
Efferre inter. Virg. 1. Ecl. 25.
Verum hæc tantum alias inter caput extulit urbes,
Quantum lenta solent inter viburna cupressi. De Roma.
Effundere. Cels. lib. 7. cap. 7. Segm. 4. de pterygio. Ut in gremium ejus caput resupinus effundat.
Erigere. Stat. 6. Theb. 511. conf. Expergefactum.
Evincire foliis olivæ. Virg. 5. Æn. 774.
Ipse caput tonsæ foliis evinctus olivæ.
Exerere caput altius humanis vitiis. Ovid. 1. Fast. 300. i. e. Esse supra humanam naturam, quæ vitiis & voluptatibus gaudet.
Exornare. Ovid. 2. Amor. 7. 17. Sed aliter Heins. q. V.
Expedire laqueis mortis. Hor. 3. Carm. 24. 8.
Non mortis laqueis expedies caput.
Expergefactum erigere. Lucret. lib. 5. 1207.
Extollere. Cic. pro Planc. 33. Ubi illa antiqua libertas, quæ malis oppressa civibus, extollere jam caput, & aliquando recreata se erigere debebat?
Fultum mortui. Virg. 11. Æn. 39.
Ipse caput nivei fultum Palantis, & ora
Ut vidit.
Jactare caput utroque. Virg. 5. Æn. 469. i. e. In utramque partem. Servius.
Ictum. Hor. 2. Serm. 1. 24. Ictum autem intelligitur a vino.

Illisum

Illisum scopulis. Sen. in Hippol. 1093.
Imminuere alteri. V. IMMINUO.
Impedire myrto, Cingere corona myrtea. Hor. 1. Carm. 4. 9.
Impingere parieti. V. IMPINGO.
Indutum. Perf. 3. Sat. 106. de Servis pileo donatis.
Inferere caput in tentorium. H. St. V. INSERO.
Involutum. V. INVOLVO.
Jurare per caput. Ovid. 5. Trist. 4. 45.
Per caput ipse suum solitus jurare tuumque,
Quod scio non illi vilius esse suo. conf. Virg. 9. Æn. 300. Ovid. 3. Epist. 107. & Brisson. de Form. l. 8. p. 709.
Læditur in nobis. Lucret. lib. 3. 149.
Ligare vitta. Sen. in Thyest. 686.
Limare cum altero. In LIMA.
Mergere in folio. Martial. lib. 11. 96.
In folio puto te mergere, Flacce, caput. Scil. balneari.
Objectare caput fretis dicuntur aves, quæ his gestibus pluviam mox futuram præsagiunt. Virg. 1. Georg. 386.
Obligare votis caput. Hor. 2. Carm. 8. 6. significat Diis semet voto obstringere, ita ut nisi quod pollicitus sis præstiteris, liceat illis quocunque velint modo in te sævire.
Obnubere, Velare & tegere. Stat. 11. Theb. 584. V. OBNUBO.
Obterere saxo. Lucan. lib. 6. 176.
Obvolvere caput. Suet. Cæs. cap. 8. Utque animadvertit undique se strictis pugionibus peti, toga caput obvolvit.
Occulere. Ovid. 2. Met. 255. de Nilo.
Offendit caput ad fornicem Fabii Memmius. Quintil. lib. 6. cap. 3.
Opertum. Hor. 2. Serm. 3. 37.
Operto esse. Cic. de Senect. 34.
Ornare foliis olivæ. Virg. 3. Georg. 21.
Percutere. Lucan. lib. 1. 530.
Permulcere alicui. Sil. lib. 1.
Olli permulcens genitor caput, oscula libat.
Præcinctus caput pinu Pan. Ovid. 1. Met. 699.
Præfigere capita in hastis. Virg. 9. Æn. 466.
Quin ipsa arrectis (visu miserabile) in hastis
Præfigunt capita.
Protegere ramo. Sen. Agam. 937.
Pulsare dextera. Sen. Troad. 119.
Quassare manu. Sen. OEdip. 913.
Recisum cervice. Lucan. lib. 2. 172.
Redimire coronis. Lucret. lib. 5. 1398.
Tum caput, atque humeros plexis redimire coronis.
Reflectere. Catull. 43. 10.
At Acme, leviter caput reflectens.
Retorquere. Ovid. 3. Met. 68. De serpente Cadmeo.
Revulsum a cervice. Virg. 4. Georg. 523.
Rotare ense. Lucan. lib. 8. 673. i. e. Rotato ense amputare uno ictu.
Ruptum silicis impulsu. Sen. Troad. 1115.
Scabere caput in faciendo versu. Hor. 1. Serm. 10. 71.
— in versu faciendo
Sæpe caput scaberet, vivos & roderet ungues. Proverbialis locutio ducta ab his gestibus: hominis enim sunt cogitabundi, & de mutando, cujus pœniteat, secum agitantis, moramque stilo, & judicium adhibentis.
Scabere etiam caput uno digito, Mollitiei datum fuit. Vetus Poeta in Catalect. de Pompeio:
Fasciolis qui crura ligat, digito caput uno
Qui scabit, hunc credas quid sibi velle? virum. V. & Plutarch. in Cæs. p. 709.
Suffixum, Pompeji. Lucan. lib. 8. 684.
— dum lumina nuda rigescunt
Suffixum caput est.
Summissum. Sen. Herc. fur. 1045.
Superare aliquem capite. Virg. 2. Æn. 219.
— superant capite, & cervicibus altis.
Supponere aliquid capiti. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Tegere. Ovid. 3. Trist. 3. 45.
Testor utrumque caput. Virg. 4. Æn. 357. ubi Serv. & Taubm. V.
Velare. Ovid. 1. Met. 382.
Velare amictu. Virg. 3. Æn. 545.
Et capita ante aras Phrygio velamus amictu.
Velatum ex parte. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Unctum. Catull. 10. 11.
Capiti atque ætati illorum. Ter. Hec. 3. 1. 54.
Aliquid tulisse comminiscentur mali,
Capiti atque ætati illorum, morbus qui auctus siet. Male precantis est formula, & diras malasque preces interponentis, ut sit, quod illorum capiti eveniat, ut apud Aristophan. εἰς κεφαλὴν σοι, & apud Virgil. 8. Æn. 484.
— dii capiti illorum generique reservent. Turnebus. Sic Tibull. 1. 2. 12. — capiti sint, precor, ista meo. h. e. Quæ dementi ira impulsus tibi imprecatus sum, ea in me eveniant. Cic. 8. Fam. 1. Te subrostrani, quod illorum capiti sit, dissiparant periisse.
Puisse cela retourner sur leur tête. H. St.
Caput, pro Ipso homine. Plaut. Mostell. 1. 3. 142. Triginta mnas pro capite tuo dedi. Sic & Lepidum caput dixit Terent. Adel. 5. 9. 9. pro Homine bellulo, per ironiam.
Agreste. Virg. 10. Ecl. 24.
Venit & agresti capitis Silvanus honore,
Florentes ferulas & grandia lilia quassans. [Ordo est, Agresti honore capitis &c. Non igitur Caput pro Homine.
Audax. V. Impium.
Carum, pro Cara (ut ita dicam) persona. Virg. 4. Æn. 354. de Ascanio.
Dilectum. Valer. 4. Argon. 401. De iis quos plurimum amamus.
Impium atque audax. Sen. Agam. 953.
Infestum. Sen. in OEdip. 10.
Ingratum. Sen. Med. 465. Sic Medea Jasonem appellat.
Insuperabile bello. Ovid. 12. Met. 613. de Achille.
Noxium. Sen. Med. 1005.
Perjurum. Juven. 13. Sat. 174.
Quot capitum vivunt, totidem studiorum Millia. Hor. 2. Serm. 1. 27.
Quot capita tot sensus. H. St.
Siquidem hoc vivet caput, pro Si vixero. Plaut. Pseud. 2. 4. 33.
Huic capiti insultans. Virg. 8. Æn. 570.
Facere caput liberum alicui. i. e. Manumittere. Plaut. Merc. 1. 2. 42.
Liberum Caput tibi faciam paucos cis menses.
Capite censi, a Censione capitum appellati sunt, quod solis capitibus censerentur, non bonis sive pecunia quibus carebant. Sallust. in Jugurth. cap. 86. pr. de Mario loquens, Ipse interea milites scribere, non more majorum, neque ex classibus, sed uti cujusque libido erat, capite censos plerosque. Gell. lib. 15. cap. 10. quem vide.
Capite diminutus appellatur, Qui civitate mutatus est, & ex alia familia in aliam adoptatus, & qui liber alteri mancipio datus est, & qui in hostium potestatem venit, & cui aqua ignique interdictum est. Festus.
Capitis diminutio (inquit Caius Jurisc. D. De capit. min.) est Status mutatio. Paulus Jurisc. ibidem, l. ult. Capitis diminutionis tria sunt genera: maxima, media, minima. Tria enim sunt quæ habemus, libertatem, civitatem, familiam. Igitur quum hæc omnia amittimus, hoc est libertatem, & civitatem, & familiam: maximam capitis diminutionem. Quum vero amittimus civitatem, & libertatem retinemus: mediam esse capitis diminutionem. Quum autem & libertas & civitas retinetur, familia tantum mutatur: minimam esse capitis diminutionem constat.
Detrahere de capite civis. Cic. pro Domo 33. Ut nihil de capite civis, aut de bonis, sine judicio Senatus, aut populi, aut eorum qui de quaque re constituti Judices sint, detrahi possit.
Caput, pro Vita. ut, Capitis res est: i. e. De vita periculum est. Plaut. Trin. 4. 2. 119.
Cui, si capitis res siet, nummum nunquam credam plumbeum.
Il y va de la tête. Capitis accusatus, Capitis damnatus, Capitis causam dicere. Vide indicem Probi. H. St. Ubi Caput Salutem & Summam fortunarum pariter atque existimationis alicujus hominis denotat.
Caput, pro Existimatione, fama vel salute. Cic. 1. de Orat. 181. Omitto jam plura exempla causarum amplissimarum, quæ sunt innumerabilia: capitis nostri sæpe potest accidere ut causæ versentur in jure.
Caput & existimatio. Cic. 4. Verr. 98. Qua in re ipsius Prætoris caput, existimatioque ageretur, &c.
Accusationem capitis Labeo existimat eam esse, cujus pœna mors aut exilium esset, ait Terent. in l. 10. D. de jur. patron.
Causam capitis orare. Cic. in Brut. 47. Huic Antiphontem Rhamnusium similia quædam habuisse conscripta, quo neminem unquam melius ullam oravisse capitis causam, quum se ipse defenderet, se audiente locuples auctor scripsit Thucydides.
Certamen capitis & famæ habere cum altero. Cic. 1. Off. 38.
Dimicatio capitis. Cic. de Provinc. Consf. 23. Qui me amor, & subvenire olim impendentibus periculis maximis cum dimicatione capitis, & rursum quum omnia &c. subire coegit.
Judicium capitis. Cic. 1. Tusc. 71. His & talibus rationibus adductus Socrates, nec patronum quæsivit ad judicium capitis, nec judicibus supplex fuit.
Pericula capitis. Ovid. 4. Trist. 1. 65.
Utque nec insidias, capitisque pericula narrem, &c. Quintil. lib. 4. cap. 2. In ipsa capitis pericula aut fortunarum irrupit voluptas.
Pœnas capitis pendere. Ovid. 3. Fast. 845.
Accusare. In ACCUSO.
Agitur de capite. In AGO.
Anquirere capite. In ANQUIRO.
Condemnare capitis. Cic. 1. de Orat. 233. Cujus responso sic Judices exarserunt, ut capitis hominem innocentissimum condemnarent.
Dabitur caput unum pro multis. Virg. 5. Æn. 815. i. e. Unius vita hominis.
Damnatus. Cic. 1. Tuscul. 98.
Damnatos capite morte multare. Cic. 1. Tuscul. 50. Sed plurimi contra nituntur, animosque, quasi capite damnatos, morte mulctant.
Defendere caput & famam alterius. Cic. pro Quint. 8.
Dependere. Lucan. lib. 8. 101.
— mallem felicibus armis
Dependisse caput. i. e. Morti dedisse, a Dependo enim, non Dependeo infinitivus est, quod Solvere significat.
Devovere caput alicujus. Ovid. 13. Met. 330.
Expendere capite pœnas. Tacit. 12. Ann. 19. Pro Mithridate quando gravius mereretur, non potentiam, neque regnum precari, sed ne triumpharetur, neve pœnas capite expenderet.
Lacessere caput insidiis. Catul. 16. 16.
Luere capite. In LUO.
Objectare periclis caput. Virg. 2. Æn. 751.
Offerre letho. Lucret. lib. 3. 1054.
Pacisci pretium pro capite. Cic. 3. Off. 107. Ut si prædonibus pactum pro capite pretium non attuleris, nulla fraus est, ne si juratus quidem id non feceris. i. e. Pro liberatione & redemptione ex captivitate.
Persolvere pœnas capite. Sen. Agam. 1001.
Petere caput alicujus. Quintil. lib. 6. cap. 3. Accusare enim palam, & caput alicujus petere, concessum.
Recidit in caput, Vide RECIDO. H. St. Sed hic Caput non pro Salute positum, verum eadem forma dicitur, ac Capiti illorum sit, de quo V. supra. Sic
Vertere in caput noxiorum. Tacit. 5. Ann.
Vovere capita sua pro patria. Cic. 5. de Fin. 64.
Capitis centuriata habere comitia, Animare populum in mortem alterius. Plaut. Pseud. 4. 7. 134.
Pseudolus mihi centuriata habuit capitis comitia. V. Lamb. not.
Caput suum offerre vilitati pro capite alterius. Plaut. Capt. 2. 1. 34.
Caput, pro Periculo vitæ. Liv. 2. 12. Accingere, ut in singulas horas capite dimices tuo. i. e. Periculo capitis, seu vitæ, decertes. Sic
Capite suo decernere. Cic. 10. Att. 9. Utinam meo solum capite decernerem.
Caput legis aut alicujus rei hujusmodi. Cic. 2. de Lege Agr. 15. Atque ego a primo capite legis, usque ad extremum reperio Quirites, &c.
Caput Epicuri hoc est. Cic. 4. Acad. 101. Ita nobis tacentibus, ex uno Epicuri

Epicuri capite, altero vestro, perceptio & comprehensio tollitur. Quod est caput Epicuri? Si ullum sensibus visum falsum est, nihil percipi potest, &c.
An pro Principio? H. St.
Caput, pro Summa. Cic. 2. Philipp. 77. Caput autem litterarum, sibi cum illa mima posthac nihil futurum.
Rerum caput, pro Summa rerum. Hor. 1. Epist. 17. 45.
— atqui rerum caput hoc erat, hic fons.
Capita in libris dicuntur, Quibus distinguuntur res variæ. Gellius, 11. 10. pr. Quod in capite superiore a Critolao scriptum esse diximus. Dicitur & Capitulum a Cicerone. V. infra.
Generale caput. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Prima duo capita epistolæ tuæ tacita mihi quodam modo relinquenda sunt. Cic. 3. Fam. 8.
Exposita & explicata capita. Cic. in Brut. 164.
Rerum capita, quæ vulgo Principalia puncta alicujus materiæ dicuntur. Cic. in Brut. 165. Ipsa illa censoria contra Cn. Domitium collegam non est oratio, sed quasi capita rerum, & orationis commentarium paulo plenius.
Les points principaux. Omissa duo exempla Plauti, quæ sunt in Thesauro patris mei pernecessaria. H. St. Ea sunt Truc. 4. 3. 16. & Merc. 3, 4. 24.
Conferre contraria capita. Cic. 2. de Orat. 223. Quum contraria inter sese de Republica capita contulisset, noster, &c.
Proscriptionis meæ caput. Cic. Post redit. in Senat. 4. i. e. Summa proscriptionis.
Caput, Summa principalis pecuniæ creditæ, vel tributi &c. cui respondet Lucrum & Accessio. Cic. 3. Verr. 11. Erunt qui & in eo quoque ejus audaciam reprehendant, quod aliquot nominibus de capite quantum commodum fuerit, frumenti decumani, detraxerit.
Caput, Sors. Liv. 6. 35. Creatique Tribuni C. Licinius, & L. Sextius promulgavere leges, omnes adversus opes patriciorum, & pro commodis plebis, unam de ære alieno: ut deducto eo de capite, quod usuris pernumeratum esset, id quod superesset, triennio æquis portionibus persolveretur. Livius eodem libro paulo post, 36. extr. Sortem creditam solvere dicit. Et Hor. 1. Serm. 2. 14.
Quinas hic capiti mercedes exsecat. Et B. Ambros. cap. 5. de Tobia: Offertur pecunia creditori. Vix, inquit, exsolvis usuram; caput debes.
Caput, pro Fonte & scaturigine aquarum. ut, Caput Rheni, apud Hor. 1. Serm. 10. 37.
Indomitum caput Rheni. Lucan. lib. 2. 52. Quia bellicosissimi fuerunt populi qui ad Rheni caput erant.
Sacrum caput amnis. Virg. 4. Georg. 319.
Tristis ad extremi sacrum caput astitit amnis
Multa querens.
Caput fluminis, pro Ostio, quo flumen exoneratur in mare. Cæs. 4. Bell. Gall. cap. 10. Multisque capitibus in Oceanum influit. De Rheno.
Caput fluminis, Aliter. Virg. 8. Æn. 65.
— celsis caput urbibus exit. De Fonte enim fluvii intelligendum arbitror ex editiore Hetruriæ parte exeunte. Nam Capita, Fontes amnium vocari non est infrequens, quæ & sacra sunt. Turnebus.
Caput pro Auctore præcipuo, ut Caput scelerum. Plaut. Curc. 2. 1. 19.
Belli summa & caput. Ovid. 2. de Pont. 1. 46.
Conjurationis capita. Liv. 8. 19. Prius animadversum in eos, qui capita conjurationis fuerant.
Les Chefs. H. St.
Fons & caput Socrates. Cic. 1. de Orat. 42. Urgerent præterea philosophorum greges, jam ab illo fonte & capite Socrate, nihil te de bonis, nihil de malis, &c.
Expugnare ipsum caput. Hor. 2. Serm. 5. 74.
— sed vincit longe prius ipsum
Expugnare caput. i. e. Longe melius est ipsum dominum ædium benevolum sibi reddere.
Caput esse alicui rei. Ter. Adel. 4. 2. 29. Idem sensit quod ego, te esse huic rei caput. V. infra Nec caput, nec pedes.
Caput est, pro Præcipuum est. Cic. 2. de Orat. 337. Ad consilium autem de Repub. dandum, caput est, nosse Rempub. ad dicendum vero probabiliter, nosse mores civitatis.
Quod caput est. Cic. 3. Fam. 7. Deinde imperatori? deinde more majorum? deinde, quod caput est, amico?
Caput illud est si, vel ut. Cic. 2. de Invent. 24. In hoc autem loco caput illud erit accusatori, si demonstrare poterit, &c. Idem 1. de Orat. 87. Caput enim esse arbitrabatur oratoris, ut & ipsis apud quos ageret, talis, qualem se ipse optaret, videretur.
Caput est ad bene vivendum securitas. Cic. de Amicit. 45.
Nec caput, nec pedes. i. e. Nec principium, nec finis. Cic. 7. Fam. 31. Sulpicii tibi operam intelligo ex tuis literis non multum opus fuisse, propter tuas res ita contractas, ut, quemadmodum scribis, nec caput, nec pedes. Equidem vellem uti pedes haberent, ut aliquando redires. Quo alludere videtur Plaut. Asin. 3. 3. 139.
LE. Ego caput huic argento fui hodie reperiundo.
LI. Ego pes fui. AR. Quin nec caput, nes pes sermonum apparet.
Caput pro Rei cujuscunque principio, ut
A capite arcessere. In ARCESSO.
A capite ducere disputationem. Cic. 5. de Fin. 17. Fons reperiendus est, in quo sint prima invitamenta naturæ: quo invento, omnis ab eo quasi capite de summo bono & malo disputatio ducitur. i. e. Tanquam ab origine eruitur.
A capite ordiri. Plin. 25. 11. In ORDIOR.
In capita. V. IN.
Sine capite manare dicitur res, & sine auctore. Cic. pro Planc. 57. Siquid sine capite manabit, aut siquid hujusmodi ut non extet auctor, &c.
Sine capite aliquid audire, & sine auctore. Cic. 12. Fam. 24. Nos de Dolabella quotidie quæ volumus, audimus: sed adhuc sine capite, sine auctore, rumore nuntio.
Caput de Urbibus, ut Caput Bithyniæ, &c. Plin. Epist. 298.
Caput regni. Plin. lib. 12. cap. 14.
Videtur pro *La ville Capitale.* H. St.
Caput cœnæ, i. e. Præcipuus missus, præcipuumque ferculum cœnæ. Cic. 5. Tusc. 98. Ubi quum Tyrannus cœnavisset Dionysius, negavit se jure illo nigro, quod cœnæ caput erat, delectatum. Quin & metaphorice Sermo bonus & lepidus, quo convivæ melius & jucundius quam epulis pascuntur & fruuntur, Caput cœnæ dicitur. Idem ad Att. Sed cedo caput cœnæ, &c. [Nisi error est.
Capita gregis, pro Ipsis animalibus. Ulp. in l. Vetus. & in l. quid ergo. D. de usufruct.
Capita, pro Summitatibus arborum. Sen. in Troade 173. Movêre silvæ capita.
Cupressi inviolata capita. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 370. i. e. Florentia, & non ante cæsa.
Habenæ capita. i. e. Extremitates. Cels. lib. 8. cap. 7.
Papaverum capita. Flor. 1. 7. 7. Eminentia forte papaverum capita virgula excutiens, &c.
Tignorum capita. Cæs. 2. Bell. Civil. cap. 9. Ubi turris altitudo perducta est ad contabulationem, eam in parietes instruxerunt ita, ut capita tignorum extrema parietum structura tegerentur, nequid emineret, &c.
Vitis Caput. Columel. lib. 3. cap. 10.
Caput facere dicitur apostema vel furunculus aut abscessus, dum humor vel biliosus vel melancholicus totus in aliquam partem congressus est, & cutem distendit, atque extuberantiam facit. Plin. lib. 26. cap. 12. de Furunculis, Remedio sunt pycnocomi folia trita cum polenta, si nondum caput fecerint.
Caput jecinoris. Liv. lib. 8. 9. pr. Decio caput jecinoris a familiari parte cæsum aruspex dicitur ostendisse, alioqui acceptam diis hostiam esse. Hic & Caput, & Pars familiaris verba sunt aruspicinæ, quæ ideo minus intelliguntur, quod hæc ars omnis in desuetudinem abiit. Conjicere tamen licet Caput, Fibrarum in jecore initium fuisse: quumque jecur in duas partes dividerent, familiarem & hostilem, & e familiari sua eventa augurarentur, ex hostili hostium fata, duo capita erant, unum hostile, alterum familiare: de familiari hic Livius loquitur: de hostili Lucan. 1. 616.
Cernit tabe jecur madidum, venasque minaces
Hostili de parte videt. Turneb.
Capita deorum appellabantur, Fasciculi facti de verbenis. Festus. V. eund. in Struppi.
CAPĬTAL, ālis. n. Dictum a Capite, quod sacerdotulæ in capite etiam nunc solent habere. Hæc Varro de L. L. 4. p. 32. ed. tert. Steph. Festus autem, Capital, inquit, Linteum quoddam quo in sacrificiis utebantur.
Capital, Crimen, quod capitis meretur supplicium; Sic
Capital facere. Plaut. Men. 1. 1. 16.
Esse capital cœpit. Justin. 2. 7. 8.
Prævetitum & capital. Sil. 13. 155.
Prævetitum namque & capital, committere Martem
Sponte viris. V. ibi Interpretes.
CAPITĀLIS, e. [φονικὸς, θανατικὸς] Quod ad capitis periculum pertinet.
Capitale crimen, vel facinus dicitur, non quod petat alterius caput, sed propter quod committentis caput peti debeat ad pœnam. Cic. 1. de Nat. Deor. 14. Non levissima de re, ut queritur ille, in civitate fieri facinora capitalia.
Ædis capitalis, In qua capitale crimen commissum est. Plaut. Most. 2. 2. 44. al. Cædis.
Adversarius capitalis dolor, Qui caput & mortem alterius petit. Cic. 4. de Fin. 31.
Animadversio capitalis. Suet. Aug. 24. Manipulares capitali animadversione puniit.
Causa capitalis. H. St.
Fraudem capitalem admittere, est Tale aliquid delinquere, propter quod capite puniendus sit. Veteres enim Fraudem pro Pœna ponere solebant. Ulpianus de Ædilitio edicto. l. Cum autem. [Immo pro Damno & Noxa.
Homo. Cic. 4. Verr. 170. Hoc erat etiam capitalior, quod idem pecuniam iis, qui ab isto aliquid mercabantur, fœnori dabat.
Inimicitiæ capitales intervenerunt inter procuratorem & dominum. Ulp. in l. filiusfamilias. §. ult. D. de procurat.
Inimicitiæ capitales intercesserunt. Paulus in l. si post datum D. eod. titul.
Injustitia capitalis. Cic. 1. Off. 41. Totius autem injustitiæ nulla capitalior est, quam, &c.
Inscitia capitalis. Plin. lib. 29. cap. 1. i. e. Per quam periclitatur hominum caput, hoc est vita: loquitur enim de medicorum inscitia.
Ira capitalis. Hor. 1. Serm. 7. 13. — inter
Hectora Priamiden, animosumque inter Achillem
Ira fuit capitalis. i. e. Usque ad capitis & vitæ ablationem.
Judicia capitalia. Paul. l. 2. D. de public. judic. Publicorum judiciorum quædam capitalia sunt, quædam non capitalia. Capitalia sunt, ex quibus pœna mors, aut exilium est, hoc est aquæ & ignis interdictio. Per has enim pœnas eximitur caput de civitate. nam cetera non exilia, sed religationes proprie dicuntur. tunc enim & civitas retinetur. Non capitalia sunt, ex quibus pecuniaria, aut in corpus aliqua coercitio pœna est.
Morbus capitalis, i. e. Gravissimus: in quo quis de capite, hoc est de vita, periclitatur. Gell. lib. 16. cap. 13.
Nefas capitale, Quod capite puniri meretur. Lucan. ad Pison. 43.
Odium capitale. Cic. de Amicit. 2. Quum is Tribunus plebis capitali odio a Q. Pompeio, qui tum erat Consul, dissideret.
Oratio capitalis. Cic. 2. Off. 73. Capitalis oratio est, ad æquationem bonorum pertinens: qua peste quæ potest esse major?
Periculum capitale. Plaut. Trin. 4. 3. 81.
Ego miser meis periculis sum per maria maxima
Vectus capitali periculo, per prædones plurimos
Me servavi, salvos redii. [Distinctio post v. Vectus retrahenda videtur, ut sit, Capitali periculo me servavi.
Pestis capitalior nulla, quam voluptas corporis. Cic. de Senect. 39.
Pœnæ capitales tres sunt. Prima est mors corporis. l. capitalium. D. de pœn. Secunda est damnatio in metallum. l. quidam. D. de pœn. Tertia est deportatio, & tali non perditur libertas, sed civitas.
Reditus capitalis & pestifer. Cic. 4. Philipp. 3. Capitalem & pestiferum a Brundusio M. Antonii reditum timeremus.
Rei capitalis quæstiones. Cic. 4. Verr. 68. Rei capitalis accusare. Cic. 4. Verr. 68. Rei capitalis damnare, sive condemnare. Cic. pro Cluent. & pro Domo 78.
Supplicium capitale. Curt. 3. 2. 17. Abstrahi jussit ad capitale supplicium.

Treviri capitales. Cic. 7. Fam. 13. Dictos putant Capitales, vel quod sint manu prompti, & aliorum capita petant, sicut dicitur Morbus capitalis: vel quod sint digni quorum capita petantur, propter hostiles eorum animos, & facta. [Ambigue dictum est. V. Interpp. ad loc.

Triumviri capitales, Ad quos capitalium causarum animadversio spectabat. Liv. 39. 14. extr. Triumviris capitalibus mandatum, ut vigilias disponerent per urbem. V. TRIUMVIR.

Capitalis, Ingeniosum significat. Cic. 2. Q. fr. 12. Siculus, ille capitalis, creber, acutus, pæne pusillus Thucydides. de Philisto. Ovid. 3. Fast. 839.

— capitale vocamus
Ingenium solers. V. Muret. Var. Lect. 2. 5.

CAPITALĬTER, [φονικῶς] Adv. Plin. lib. 1. Epist. 5. ad Voconium, Præterea reminiscebatur, quam capitaliter me ipsum apud Centumviros lacessisset. i. e. Cum periculo capitis.

Animadvertere capitaliter. Veget. 2. 22.

Odisse capitaliter. Ammian. 21. 32.

CAPITANEI, orum. m. Vox barbarorum Feudistarum (qua tamen & similibus vocibus in re præclara nobis utendum est, si plane intelligi volumus) dicuntur, quod ceu capita quædam & vertices inter alios emineant vasallos, feudum præcipuæ sive majoris nobilitatis consequuti, regni proinde, aut regis capitanei nominati. Vide Baronem a Tautembergo in §. 1. de feud. March.

CAPITANEUS, a, um. Adj. ut, Literæ capitaneæ in limitibus ex nominibus sanctorum erectæ. Auctor incertus de Limit. p. 270. edit. Goes.

CAPISTRUM, i. n. [καπίστριον] Capitis vinculum, quod mulis, jumentis, bobus, & cuicunque animali adhibetur ne fugiant. Varro 2. de R.R. cap. 6. Proximo anno noctibus patiuntur esse cum his, & leviter capistris, aliave qua re habent vinctos.

Suid. Καπίστριον. ἡ τοῦ ἵππου φορβειά. Κάπιον γὰρ ῥωμαϊκῶς, ἡ κεφαλὴ, καὶ ἐξ αὐτοῦ Καπίστριον. Fuerunt ita assueti diminutivæ formæ vocabulis mulierum Græci, ut facile illam hujusmodi nominibus darent. H. St.

Ferratis capistris ora præfigere. Virg. 3. Georg. 399. i. e. Duris. Serv.

Maritale. Juven. 6. Sat. 43. Satirice, pro Conjugali vinculo.

Mollia. Virg. 3. Georg. 188.

Purpureis capistris frenare ora. Ovid. 10. Met. 125.

Capistrum, Vinculum quo ligantur vites & similia. Columel. lib. 4. cap. 20. Quare quum ad summum palum recta vitis extenta est, capistro constringitur.

Capistra item Retinacula sunt, quibus prela tanquam frenis capiuntur, quum ducenda sunt & torquenda, aut potius subducenda. Hoc sensu usurpavit Cato de R. R. cap. 12.

CAPISTRO, [καπιστρόω] āre. Capistro ligare, sive vincire. Plin. lib. 18. cap. 19. Fiscellis capistrari boves oportet. Et Columel. 6. 19. Primis autem duobus staturninibus imponitur primum jugum, ad quod jumenta capistrantur.

CAPISTRATUS, a, um. [καπιστρωτὸς] Ovid. 2. Epist. 80.

Inque capistratis tigribus alta sedet.

CAPITATIO, ōnis. f. Tributum quod in capita ita constitutum erat, ut Jugatio in juga boum. in l. Immunitates. & in l. sequenti, De agricol. & cens. lib. 11. C. Item,

Capitatio pro Annona, in titul. de Annonis & capitatione, Cod. Budæus. V. EPICEPHALIUM & CAPITARIUM ÆS.

CAPITĀTUS, a, um. [κεφαλωτὸς] Adj. dicitur Quod caput habet: ut, Capitatum porrum dicimus, quod in caput latius crescit. Martial. lib. 13. lemm. 19. Item Plin. lib. 20. cap. 6. Capitato porro major est ad eadem effectus.

Clavus capitatus. Varro 2. de R. R. 9. Al. Clavulis capitatis.

Cunila capitata. Plin. 32. 10.

Herba capitata. Plin. 24. 17.

Vinea capitata, Quæ opponitur Brachiatæ. Columel. lib. 5. cap. 5.

CAPITIUM, i. n. Capitis tegmen. Varro de Vita Pop. Rom. lib. 4. Tunicas, neque capitia, neque strophia, neque zonas. Male Nonius Tegmen capitis interpretatur. Varro enim Pectorale id facit, & non a Capite, sed Capiendo dici putat; 4. de L. L. 30. Capitium ab eo, quod capit pectus: id est, ut antiqui dicebant, indutu comprehendit. adde Gell. 16. 7. & l. 23. §. 2. ff. de Aur. & Arg. legat. B. Hieron. Epist. 128. de Vestitu sacerdotum: Et in superiori parte, qua collo induitur, aperta, quod vulgo capitium vocant, &c. In quibus verbis eam partem tunicæ Capitium appellari putaverim, qua pectus præcingitur: nisi sic nominari existimabimus, quod vestimento caput dat.

CAPITILAVIUM, i. n. ut, Vulgus ideo palmarum diem capitilavium vocat, quia tunc moris erat, lavandi capita infantium, qui unguendi sunt, &c. Isidor. 6. 18.

CAPĪTO, ōnis. m. [κεφάλων in Vet. Gloss.] Qui magnum habet caput. Cic. 1. de Nat. Deor. 80. Redeo ad deos, ecquos si non tam strabones, at pætulos esse arbitramur? ecquos nævum habere? ecquos silos, flaccos, frontones; capitones, quæ sunt in nobis? An omnia emendata in illis?

Duri capitones dicuntur, Qui nunquam de sua sententia immutantur. Plaut. Pers. 1. 2. 8. His cognomentum erat duris capitonibus. [Causam Scommatis varie exponunt viri docti. Puto conjuncte legendum Duricapitonibus.

Capito, Piscis genus, apud Caton. R. R. cap. 158.

Capito cognomen familiarum Romanarum quarundam, ut Fontejæ, Mariæ, Oppiæ apud Patin. Horat. 1. Serm. 5. 32.

— interea Mæcenas advenit, atque
Coccejus, Capitoque simul Fontejus, ad unguem
Factus homo, Antoni, non ut magis alter, amicus.

Capito, [Καπίτων] Lycius, composuit historiam Isauricam libris VIII. Epitomas Livii & Eutropii in Græcum vertit sermonem. Scripsit & res Lyciæ & Pamphyliæ. Auctor Volaterr. lib. 14. Ex Suida. De hoc & aliis V. Voss. de Hist. Græc. lib. 3.

CAPITŌSUS, a, um. [κεφαλώδης] Qui magnum caput habet. Interdum dicitur, Qui est duri capitis, qui & Cervicosus appellatur. Italis usitatum verbum & medii ævi scriptoribus. V. Car. du Fresne Gloss.

CAPITŬLUM, i. n. [κεφαλίδιον] dimin. Parvum caput. Plaut. Curc. 2. 3. 14. Ubi quid surripuere, operto capitulo caldum bibunt.

Vox blandientis. Ter. Eun. 3. 3. 25. O capitulum lepidissimum.

Capitulum pro Tuberculo & Capitulata esse, Vide TUBERCULUM. B. ex Celso de Condylomatibus. H. St. V. CAPITULATUS.

Capitulum, in columnis & similibus etiam dicitur: nempe Summitas & culmen. Varro 3. de R. R. cap. 5. Inter quas locus qui est ornithonis, patet in latitudinem pedum XLVIII, deformatus ad tabulæ litterariæ speciem cum capitulo. Vitruv. lib. 3. cap. 3. Scapis columnarum statutis, capitulorum ratio, si pulvinata erunt, his symmetriis confirmabuntur. Capitulum & Basis. H. St.

Capitulum pro Initiis rerum diversarum, quibus libri solent distingui. Cic. 1. de Legib. 2. Nisi Capitulum accipiat pro Particula, quam quidam Propositionem & propositum in oratione appellant. In emendatioribus codicibus legitur, Primum caput libri optimi prodidisse. V. Borrich. Cogit. de L. L. p. 55.

Capitulum olim dicebatur Pars e capite Biblico antea lecto explicata. Hieron. Apolog. ad Pammach. cap. 7. & convenienter ad talem lectionem dixerunt, Ire ad capitulum: & Locum ipsum talibus interpretationibus Theologicis deputatum appellarunt, Domum capituli. Denique totum Collegium studiis illis exercendis dicatum, dictum est Capitulum. V. Hopfner in Saxon. Evang. p. 598.

Capitulum est etiam Ornamentum muliebre capitis. V. Barth. ad Claud. Mamert. p. 347. & Isidor. Orig. 19. 31.

Capitulum etiam & Capitulariam appellant Impp. Temonariam functionem, quam in sordidis muneribus ponunt, l. 14. l. 15. l. 18. de extraord. muner. in C. Theodos. Ex quibus emendanda est l. 12. de excusat. muner. lib. 10. C. ubi vulgo Capitalis atque temonis necessitas, pro, Capituli atque temonis necessitas, legitur. Hinc Capitularii apud Symmachum in epist. & ut probabile est Cephalæotæ in l. ult. de patroc. vicor. in C. Theod.

CAPITULARIA, i. e. Libri statutorum. Fridericus Suevus Imperator secundus hac voce usus est in constitut. cui initium, Cassa & irrita. C. de sacros. eccles.

CAPITULARII, orum. m. pl. apud JCtos, Capitum exactores; item Magistratus publici, qui leges statuunt & emendant capitulato, & de capitalibus causis quærunt. V. Cod. Theod. l. 11. tit. 16. & l. 7. tit. 35. supra CAPITULUM.

CAPITULĀTUS, a, um. Adj. [κεφαλιωτὸς] Quod Capitulum habet, ut, Capitulatæ costæ. Cels. lib. 8. cap. 1. Hæque primis partibus rotundæ, ac leviter quasi capitulatæ, vertebrarum transversis processibus, ibi quoque paulum sinuatis, inhærent.

Surculus capitulatus. Plin. 17. 21.

CAPITULĀTIM, Adv. [κατὰ κεφάλαιον] Plin. Epist. 22. lib. 6. Per capita. Plin. lib. 2. cap. 12. Nunc confessa de iisdem breviter atque capitulatim attingam. V. Nep. 24. 3. 3.

CAPITELLUM, i. n. [κεφάλιον] diminut. alterum, Parvum caput; h. e. crassiorem summitatem cujuscunque rei significat. Plin. lib. 24. cap. 19. Inde alii ramuli assurgunt sua capitella gerentes. in edit. Hard. legitur Capitula. Sic & lib. 36. cap. 23. Capitula columnarum, non Capitella, ut in ed. Lugd. citabatur.

Capitellum, significat etiam Caput columnarum. Corippus, 4. 59.

Buxea populeis aptans capitella columnis.

Quin etiam recentiores Medici Capitellum sumunt pro illo vase duplici, in quo reponuntur herbæ, &c. ut igne supposito ex iis aqua exprimatur. Un *Alambic*. Sed unde Medici isti sumpserunt? H. St.

CAPYS, yos. m. [Κάπυς] Filius Assaraci, & pater Anchisæ. Alius, a quo dicit Virg. conditam Capuam. 10. Æn. 145.

Et Capys: hinc nomen Campanæ ducitur urbi. V. CAPUA.

C A R

CARA, V. CARUM.

CARABI, Scythiæ flumen est apud Plin. lib. 6. cap. 17.

CARĀBUS, i. m. [κάραβος] Genus cancri. Plin. lib. 9. cap. 31. Cancrorum genera Carabi, Astaci, Maiæ, Aguri, Heracleotici, Leones, & alia ignobiliora. Carabi, a ceteris cancris cauda distant: in Phœnice ἵπποι vocantur, tantæ velocitatis, ut consequi non sit.

Carabus est etiam Parva scapha ex vimine facta, quæ contecta crudo corio genus navigii præbet. V. Isidor. 19. 1.

CARACALLA, æ. f. Indumenti Gallici genus fuit ad talos usque demissum, ab Antonino Bassiano, Sept. Severi F. imperatore populo Ro datum: unde & Caracallæ vel Caracalli cognomen ipse invenit. V. Aurel. Victor in Antonino, & Spartian. cap. 9.

CARACCA, Ptol. Oppidum esse in Hispania creditur, quod hodie vulgo *Guadalaira* dicitur.

CARADRUM, i. n. Piscis genus, Apul. Apol. p. 160.

CARAGOGUS, i. m. Herba mustellago. Apul. de Herb. cap. 27.

CĂRĀLIS, CARALITANUS. V. CALARIS.

CARAMALUS, i. m. Pantomimi nomen apud Sidon. Carm. 23. v. 268.

CARAMBIS, is. f. [Κάραμβις] Urbs & Promontorium magnum ad Septentrionem porrectum, arietinæ frontis habens formam: quod longo spatio pelago incumbens, Scythicæ objectum peninsulæ, Euxinum pontum bimarem videtur efficere. V. Plin. lib. 4. cap. 12. & lib. 6. cap. 2. Strab. item lib. 7.

Alta carambis. Valer. 5. Argon. 108.

Nubifera. Valer. 8. Argon. 214.

CARAMBUCIS, is. Scythiæ fluvius, ad montes Riphæos. Plin. lib. 6. cap. 13.

CARANITIS, ĭdis. f. Præfectura est Armeniæ majoris. Plin. lib. 5. cap. 24.

CĂRANTŌNUS, i. m. Fluvius, vulgo *Charente*. Auson. Mosella v. 463.

CARĀNUS, i. m. Primus Macedoniæ rex, cujus historiam pluribus persequitur Justin. lib. 7. Ejus etiam meminit Solinus cap. 12. Liv. 45. 9. V. & Snakenburgh. indicem ad Curt.

Est item Caranus, Aradiorum portus in Phœnicia prope Paltum urbem. V. Strab. lib. 16.

CARAS, Proprium viri nomen, qui Caribus imperavit, illisque primus ex avibus auspicium dedit. Auctor Alex. ab Alex. lib. 5. cap. 13.

CARASENI, Populi Tauricæ regionis. Plin. lib. 4. cap. 12. [Immo Characeni, ut in codd. emendatis est.

CARASTASPI, Plin. lib. 6. cap. 7. Populi sunt circa Mæotin.

CARBANIA, æ. f. Pomponio Melæ lib. 2. 7. commemoratur inter parvas insulas Italiæ adjacentes.

CARBAS, æ. m. [Κάρβας] Ventus Africus dicitur a Vitruvio 1. 6. nautæ Carbinum nominant, quem Libycum hodie vocant.

CARBĂSUS, i. [κάρπασος] f. secundum Priscianum: & m. secundum Phocam: Probus vero & Caper dicunt esse masculini & feminini in singulari, in

in plurali vero neutri. Est autem Lini genus miræ tenuitatis, in Hispania primum repertum, teste Plin. lib. 19. cap. 1.

Carbasus, Velum ex carbaso factum. Virg. 3. Æn. 357.

— & auræ
Vela vocant, tumidoque inflatur carbasus Austro. Ubi Servius, Carbasus genus lini est, quod abusive pro velo ponitur. Sane in numero singulari hæc Carbasus dicimus: in plurali hæc Carbasa. Lucret. lib. 6. 108.

Carbasus ut quondam magnis intenta theatris, &c.

Dare carbasa a litore. Ovid. 2. de Arte Am. 336.

Sed non, cui dederis a litore carbasa, vento, &c.

Deducere carbasa. Ovid. 11. Met. 477. — totaque malo
Carbasa deducit.

Mota secundo flatu sonant carbasa. Ovid. 13. Met. 419.

Perscissa carbasus petulantibus auris. Lucret. lib. 6. 110. De velis loquitur, quæ in theatro extendebantur.

Præbere ventis carbasa. Ovid. 7. Epist. 171.

Subducere torto carbasa lino. Ovid. 3. Fast. 587.

Substringere carbasa. Martial. lib. 12. 29.

Festinant trepidi substringere carbasa nautæ.

Ventilantur carbasa aura. Stat. 4. Silv. 106.

Vocat jam carbasus auras. Virg. 4. Æn. 417. Loquutio poetica, Tempus abeundi esse significans.

Carbasus, Pallium quo quis amicitur, opulentiæ causa, ut ex serico aut tenui lino. Virg. 8. Æn. 34. — eum tenuis glauco velabat amictu
Carbasus. Curtius de Indis loquens 8. 9. 21. Corpora usque pedes carbasa velant. Ex quibus locis intelligi potest hoc Virile esse vestimentum. Sed & Muliebre esse satis constat ex Valerio Maximo, loquente de Æmilia virgine Vestali, lib. 1. cap. 17. Qua adorante, inquit, quum carbasum, quam optimam habebat, foculo imposuisset, subito ignis emicuit.

Carbasa, pro Ea tunicæ parte, quæ sinus fluentes habet in modum carbasi veli. Lucan. lib. 3. 239.

Fluxa coloratis astringunt carbasa gemmis.

CARBASEUS, a, um. Adj. [καρπάσινος] Ex carbaso factus. Cic. 7. Verr. 30. Tabernacula carbaseis intenta velis collocabat.

Sinus carbasei crepantes. Virg. 11. Æn. 776.

Venti carbasei. Tibul. lib. 3. 2. 21. V. ibi Interpr.

CARBASĬNUS, a, um. [καρπάσινος] Idem. ut, Carbasina vela. Plin. lib. 19. cap. 1. Et Apul. 8. Miles. p. 214. Die sequenti variis coloribus indusiati, & deformiter quisque formati, facie cœnoso pigmento delita, & oculis obunctis graphice, prodeunt mitellis & crocotis & carbasinis & bombycinis injecti.

CARBASINEUS, a, um. Idem. Varro de Vita Pop. Rom. lib. 4. Eadem postea carbasinea magis, ut pellibus tegerentur togæ. Ex Nonio, 14. 28.

CARBATĬNA, æ. f. [καρβατίνη] Calceamenti genus est rustici, ut habet Pollux lib. 7. Onomast. cap. 22. vocatum sic a Caris populis. Catul. in epigrammatis vocat Crepidas carbatinas, Epigr. 95. 4.

Culos & crepidas lingere carbatinas. V. Scalig. ad locum.

CARBILIUS, V. CARVILIUS.

CARBO, [Κάρβων] Cognomen familiæ plebejæ, gentis Papiriæ. Ex hac C. Carbo Orator, cujus meminit Cic. in Brut. 221. In eodem igitur numero ejusdem ætatis C. Carbo fuit, illius eloquentissimi viri filius, non satis acutus orator, sed tamen orator numeratus est.

Cn. Carbo præterea, hujus frater, summa fuit auctoritate in Rep. partes Marianas sequutus. Qui in tertio consulatu suo in Sicilia, jussu Pompeii, dum ventrem apud latrinam exoneraret, quod ejus rei veniam, fruendæ diutius lucis causa, ab inquisitoribus efflagitasset, turpi genere mortis occisus est. testis Valer. lib. 9. cap. 13.

CARBONIANUS, a, um. Adj. ut, Carboniana bonorum possessio, Quæ scilicet ex Carboniano edicto datur, ex quo infantibus aut impuberibus, quibus controversia fit, an inter liberos sint, causa cognita, perinde bonorum possessio datur, ac si nulla de ea re controversia esset, & judicium in tempus pubertatis differtur. l. 1. D. de Carbon. edict. & in l. 2. D. de vent. in possess. mittend.

CARBO, ōnis. m. [ἄνθραξ] Pruna extincta. Ter. Adel. 5. 3. 63. Tam excoctam reddam, atque atram, quam carbo est.

Carbo etiam dicitur, Quum est ignitus. Plin. lib. 18. cap. 35. Et quum cinis in foco concrescit, & quum carbo vehementer perlucet.

Candens carbo. Cic. 2. Off. 25. Qui cultros metuens tonsorios candente carbone sibi adurebat capillum.

Lentis urere carbonibus. Ovid. 3. Trist. 11. 47.

Pulvis carbonis. Ovid. 3. de Arte Am. 628.

Vis carbonum gravis. Lucret. lib. 6. 802.

Carbone notare, i. e. Damnare: cui contrarium est, Creta notare. propterea quod Pythagoras aiebat, id quod esset colore candido, ad boni naturam pertinere: quod atro, mali. Pers. 5. Sat. 108.

Quæque sequenda forent, & quæ vitanda vicissim,
Illa prius creta, mox hæc carbone notasti. V. in CALCULUS.

Picta carbone prælia. Hor. 2. Serm. 7. 98.

Carbone rudi scribere carmina. Martial. lib. 12. 62.

Carbonem pro thesauro invenire. Proverb. de expectatione frustrata. Phæd. 5. 7. 6.

Superum voluntas favit, sed fato invido,
Carbonem, ut aiunt, pro thesauro invenimus.

Carbo dicitur etiam de Carnis combustæ massa. Cels. 4. 4. Audio, si quis pullum hirundinis ederit, angina toto anno non periclitari: servatumque ex sale, cum is morbus urget, comburi, carbonemque ejus contritum in aquam mulsam infricari & prodesse.

Carbones elegiorum. Plaut. Merc. 2. 3. 74. Impleantur meæ fores elegiorum carbonibus. i. e. Laudibus formosarum. Solebant enim veteres siquis erat formosus, aut siqua formosa, in foribus scribere, ut apud Aristophanem Vesp. 97. de Demo filio Pyrilampis speciosissimo, καὶ νὴ Δί' ἂν ἴδῃ γέ που γεγραμμένον τὸν Πυριλάμπους ἐν θύρᾳ Δῆμον καλόν. Nec vero tantum nomen, verum etiam aliquid laudis causa adscribebant carbonibus pingentes: Eas laudes formosarum & scripturas, hic Carbones elegiorum appellat. Elegii vero nomen tam laudi quam vituperationi servit. Turneb. Advers. 7. 15. V. & ad Plaut. Interpp.

CARBONARIUS, a, um. Adj. Ad carbones pertinens; ut, Negotium carbonarium exercere. Aurel. Vict. Vir. Ill. cap. 72. Gloss. Gr. Lat. ἀνθρακοθήκη, Cella carbonaria.

CARBONARIUS, i. m. Qui carbones conficit. Plaut. Cas. 2. 8. 2.

Sine modo rus veniat, ego remittam te ad virum
Cum furca in urbem, tanquam carbonarium. Et: Gloss. Gr. Lat. ἀνθρακοπώλης, carbonarius

CARBONARIA, æ. f. Subaud. Officina, vel simile vocabulum. ut, De calcaria in carbonariam. scil. Descendere: hoc proverbio usus est Tertul. de Carne Christi cap. 6. Est, A conditione laboriosa & sordida ad similem alteram devolvi.

Carbonaria est etiam, Unum ex ostiis Padi fluvii. Plin. 3. 16.

CARBONESCO, ĕre. In carbonem redigi. ut, Donec materia carbonescat. Cæl. Aurel. Tard. 5. 1. 20.

CARBUNCŬLUS, i. m. [ἄνθραξ] dimin. Auct. ad Heren. lib. 4. 10. Ipse a vicinis cum testa ambulans carbunculos corrogaret.

Carbunculus, Genus terræ, ut ait Varro de Agric. lib. 1. cap. 9. quæ sole perfervet ita, ut radices satorum comburat. Al. Perferve ita fit, ut &c. Plin. lib. 17. cap. 4. Et carbunculus, terra quæ ita vocatur, emendari vite macra putatur.

Carbunculus, in arboribus Ea est corruptio quæ flores adurit. V. CARBUNCULATIO.

Carbunculus, Gemma. Plin. lib. 37. cap. 7. Principatum habent carbunculi, a similitudine ignium appellati, quum ipsi non sentiant ignes: ob id a quibusdam apyroti vocati.

Carbunculus, etiam Furunculum ignitum & ex bile adusta inflammatum significat apud medicos. Plin. lib. 23. cap. 4. Nomas repurgant, carbunculos rumpunt.

CARBUNCULŌSUS, a, um. Adj. [ἀνθρακώδης] ut, Carbunculosus ager. Columel. lib. 3. cap. 11. Nam carbunculosum agrum, nisi stercore juves, macras vineas efficere dixerunt.

Arena carbunculosa, h. e. Rubra & lapillis quibusdam rubris, ceu carbunculis plena. Plin. lib. 31. cap. 3. [Nihil ejusmodi apud Plin. Tantummodo Arenæ & carbunculi meminit. V. loc.

CARBUNCŬLO, [ἀνθρακοῦμαι] āre. vel CARBUNCULOR, āri. dep. Inflammatum esse velut carbo. Plin. lib. 23. cap. 3. Succus eorum carbunculantibus circa oculos ulceribus, & pustulis, procidentique pupillæ efficax.

Genitalia carbunculantia aut exulcerata. Plin. lib. 24. cap. 13.

Semina carbunculantur. Plin. lib. 12. cap. 7. i. e. Contrahunt vitium illud, quod dicitur carbunculus.

Vites carbunculare etiam dicuntur. Plin. lib. 14. cap. 2. Carbunculari negatur, magna dote, si verum est, aliqua in vite cælo non esse jus. Et iterum lib. 18. cap. 28. Unde carbunculare dicuntur vites, ut quodam uredinis carbone exustæ.

CARBUNCULATIO, onis. f. [ἀνθράκωσις] & Carbunculus, in arboribus est ejusmodi corruptio, quam vulgari sermone Pruinam appellamus, quæ verno tempore adurit lactescentes germinum oculos: & quum flores adusserit, carbunculus tum vocatur. Plin. lib. 17. cap. 24. Sideratio tota cælo constat: quapropter & grando in his causis intelligi debet, & carbunculatio, & quod pruinarum injuria evenit.

Carbunculatio in vitibus, quæ circa Idus Augusti in Italia accidit, Vitium est, quum uvæ non satis foliis tectæ, præfervidis solibus interdum retorridæ fiunt & exustæ, ex quo tandem acescunt, ut quodam uredinis carbone exustæ, acinique tunc præcoquuntur in callum, ut Plin. ait, lib. 18. cap. 29. quod fit ad Canis ortum interlunio accidente. Hæc Budæus. cui non convenit cum Plinio in hac dictionis significatione. vide prolixam ejus disputationem in Annotat. in Pandectas. p. 237. Episcop. *Eschaudure.*

CARCASUM, i. n. [Καρκασών] Narbon. Galliæ urbs. Plin. lib. 3. cap. 4. in descriptione Narbonensis provinciæ. Hodie vulgo *Carcassone.* [Puto apud Plin. Carcason legendum, terminatione Græca. Nam alibi Carcaso vel Carcasona, ut Narbo & Narbona, aliaque id genus, alterutro modo constanter, effertur. Littera geminata Carcasso, vel Carcassona, sequiore demum ævo scribi cœpit. In priori edit. etiam Carcases populi, turpi errore ex eodem Plinii loco hic inserebantur.

CARCER, ĕris. m. [δεσμωτήριον, φυλακή, εἱρκτή] Locus, inquit Servius, in quo servantur noxii: vel unde quis exire prohibetur: a Coercendo dictus, ut ait Varro de L. L. lib. 4. quod exire prohibentur. Liv. 1. 33. extr. Carcer ad terrorem increscentis audaciæ media urbe, imminens foro, ædificatur. Cic. 7. Verr. 22. Cur carcer ædificatus? cur tot supplicia sint in improbos more majorum constituta? Juven. 3. Sat. 314.

Sæcula, quæ quondam, sub regibus atque tribunis,
Viderunt uno contentam carcere Romam.

Sceleris luela carcer. Lucret. 3. 1028.

— scelerisque luela
Carcer, & horribilis de saxo jactu' deorsum.

Scelerum vindex. Cic. 2. in Catil. 27.

Janitor carceris. Cic. 7. Verr. 118.

Inferorum. Sen. Herc. fur. 1222. Dira furiarum loca & inferorum carcer.

Ventorum carcer. Ovid. 4. Met. 662. V. Æolius.

Vincula carceris rumpere. Cic. 1. Tusc. 74.

Ædificatus ad illius pœnam. Cic. pro Sylla, 70.

Æolius, i. e. Ventorum carcer, quibus rex præest Æolus. Ovid. 2. Fast. 456.

Ater Plutonis. Sen. OEth. 1141.

Cæcus. Virg. 6. Æn. 734. — neque auras
Respiciunt clausæ tenebris, & carcere cæco. i. e. Tenebroso.

Dirus. Sen. Thyest. 1. Quod ipse custos carceris diri horreat.

Mœstus carcer, ab effectu, quia mœstos facit. Ovid. ad Liv. 278.

Niger, Obscurus. Juven. 13. Sat. 245.

Rusticus, i. e. Ergastulum ruri servos vinclis astrictos continens. Juven. 14. Sat. 24.

Quid suadet juveni lætus stridore catenæ,
Quem mire afficiunt inscripta ergastula, carcer Rusticus? V. Lips. Elect. 2. 15.

Sollicitus. Ovid. 1. Amor. 6. 64. Sollicitum dicit, quod sollicitos & anxios reddat inclusos. [Immo Janitor, vel Commentariensis, non carcer.

Squalidus. Ovid. 2. Amor. 2. 42.

Tenebrosus. Lucan. lib. 2. 79.

Asservare in carcere. In ASSERVO.

Attineri carcere. Tacit. 6. Ann. 19.

Claudi carcere. Ovid. 1. de Pont. 6. 37.

Carcere dicuntur clausi sperare salutem.

Condi in. Cic. 7. Verr. 75. Qui postulante me, produci atque in carcerem condi imperavit.
Conjici in. Cic. 1. Tusc. 96.
Cubare in. V. CUBO.
Contrudi in carcerem. Cic. 7. Verr. 68.
Deducere aliquem in. V. DEDUCO.
Duci in carcerem illos jubet. Cic. 7. Verr. 76.
Effundere carcerem in aliquem. Cic. in Pison. 16. Quod omnes undique perditos collegistis: quod in me carcerem effudistis: quod conjuratos armastis, &c.
Emissus e carcere rogatu hominis optimi. Cic. pro Planc. 30.
Frenare carcere. Virg. 1. Æn. 58. Poëticum.
Includere in. V. INCLUDO.
Laxari, Liberari. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 134.
Mittere in. Cic. 4. in Catil. 13.
Revulsus, Apertus. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 44.
Strangulari in carcere. Flor. 4. 1. 10. Quam sententiam sequutis omnibus, in carcere parricidæ strangulantur.
Carcer, Homo, per metaphoram. Ter. Phorm. 2. 2. 26. Ain' tandem carcer? Ubi Donatus, Non carcerarium, sed carcerem, asperius appellavit. Sic Lucil. Carcer, vix carcere dignus. Et Vix, pro Non.
Carceres, pl. [ἀφετήρια] Locus in circo, unde emittuntur equi in spectaculis. Serv. in 1. Æn. 54. Carcer est undecunque prohibemur exire. Dictus quasi Arcer, ab Arcendo. Locum autem in quo servantur noxii, Carcerem dicimus numero tantum singulari: Unde vero erumpunt quadrigæ, Carceres dicimus numero tantum plurali. licet plerumque usurpet poeta, ut est 3. Georg. 104.
— ruuntque effusi carcere currus. Cic. de Clar. Orat. 173.
Nec enim in quadrigis eum secundum numeraverim, aut tertium, qui vix e carceribus exierit, quum palmam jam primus acceperit: nec in Oratoribus, qui tantum absit a primo, vix ut in eodem curriculo esse videatur. In illa tamen significatione nonnunquam etiam apud idoneos auctores, frequentius apud poetas, singulariter profertur. Auctor ad Heren. lib. 4. 4. Impudentesque illos dicit esse qui currere cœperint, ipse intra carcerem stet, &c. Ovid. 10. Met. 653.
Signa tubæ dederant, quum carcere pronus uterque
Emicat, & summam celeri pede libat arenam.
Patefacti carceres. Lucret. 2. 263.
Nonne vides etiam patefactis tempore puncto
Carceribus, non posse tamen prorumpere equorum
Vim cupidam, &c.
Dimitti carceribus. Stat. 6. Theb. 522.
Ceu modo carceribus dimissus in arva solutis.
Effundere sese carceribus. Virg. 1. Georg. 512.
Ut quum carceribus sese effudere quadrigæ.
Emissus e carceribus. Cic. de Amicit. 101. Quibus cum tanquam e carceribus emissus, &c.
Exire e carceribus. V. paulo ante ex Cic. de Clar. Orat. 173.
Soluti carceres. V. Dimitti carceribus.
A carceribus ad calcem, i. e. A principio ad finem. Cic. de Amicit. 101. Maxime quidem optandum est, ut cum æqualibus possis vivere: quibuscum tanquam e carceribus emissus sis, cum iisdem ad calcem, ut dicitur, pervenire possis. V. CALX.
A calce ad carcerem revocari. Cic. de Senect. 83. Nec vero velim quasi decurso spatio a calce ad carcerem revocari.
A carceribus ad metas. Varro 1. de R. R. cap. 3. Ars an sit agricultura, an quid aliud, & a quibus carceribus decurrat ad metas.

CARCĔREUS, a, um. ut, Antrum carcereum, Prudent. contra Symmach. 2. 468.
Catena carcerea. Idem Hymn. trium martyr. v. 16.

CARCERĀLIS, e. Idem. ut, Cæcitas carceralis. Prudent. in Vincent. v. 271.
Stipes carceralis. Idem v. 551.

CARCERARIUS, a, um. [εἱρκτικός] Adj. ut, Carcerarius quæstus, Qui ad carcerem pertinet. Plaut. Capt. 1. 2. 26.
Ægre est mihi hunc facere quæstum carcerarium.
Substantive in Gloss. Gr. Lat. Carcerarius, φυλακίτης. Conf. loc. Donat. in CARCER. supra adduct.

CARCERATICUM, i. n. In comment. ad tit. de verb. signif. Alciatus accipit pro Mercede illa, quam militibus, qui custodiæ carcerum præsunt, humanitatis causa magistratus largiuntur. Verum Haloander id verbum non agnoscit in §. pannicularia. l. divus. D. de bon. damnat. sed Charisticon legit, nempe Quod ob gratiam alicui datur. Est enim ductum a Charitibus, id est gratiis. Chartiaticum Gothofr. q. V.

CARCERO, āre. ut, Jejunio exagitur, ariditate siccatur, fletu effunditur, solitudine carceratur. Salvian. lib. 2. de Provident. Et Messala Corvin. p. m. 19. Occidere, carcerare, &c.

CARCHĒDON, onis. [Καρχηδών] Græce Carthago dicitur. Inde

CARCHEDONII dicti Carthaginienses. Plaut. prol. Pœn. 53.
Carchedonius vocatur hæc comœdia. Latine Pœnulum Plautus inscripsit.

CARCHEDONIUS, i. m. [Καρχηδόνιος] Smaragdi genus, inter metalla æris repertum, vilissimum, minimumque: idem fragile, & colore incertum: ac virentium in caudis pavonum, columbarumque collo plumis simile. V. Plin. lib. 37. cap. 5. Calchedonii Hard. ex MSS. q. V.
Carchedonius, Carbunculi species. Plin. 37. 7. Archelaus tradit Carchedonios nigrioris aspectus esse, sed igne, vel sole, & inclinatione acrius quam ceteros excitari. Eosdem umbrante tecto purpureos videri, sub cælo flammeos, contra radios Solis & scintillare: ceras signantibus his liquescere, quamvis in opaco: etiamnum in Carchedoniis maribus stellas intus ardere, feminas fulgorem universum fundere extra se.

CARCHĒSIUM, i. n. [καρχήσιον] Poculi genus. Virg. 5. Æn. 77.
Hic duo rite mero libans carchesia baccho. Junge Sil. 11. 301.
Invergere, vel Superinvergere carchesia. Ovid. 7. Met. 246. Est autem Carchesium, ait Macrob. lib. 5. Saturn. cap. 21. Poculum Græcis tantummodo notum. Meminit ejus Pherecydes in libris historiarum, aitque Jovem Alcumenæ pretium concubitus carchesium aureum dono dedisse. Sed Plautus insuetum nomen reliquit, aitque in fabula Amphitryone, Pateram datam, quum longe utriusque poculi figura diversa sit. Patera enim, ut & ipsum nomen indicio est, planum ac patens est. Carchesium vero procerum, & circa mediam partem compressum, ansatum mediocriter, ansis a summo ad infimum pertingentibus. Asclepiades autem vir inter Græcos apprime doctus, ac diligens, Carchesia a navali re existimat dicta. Ait enim navalis mali partem inferiorem, pternam vocari: at circa mediam fere partem τραχηλον dici: summam vero partem carchesium nominari: & inde diffundi in utrumque veli latus ea quæ Cornua vocantur. &c.
Carchesia, Summa pars mali, i. e. Foramina quæ a summo mali funes recipiunt. Lucil.
Tertius hic mali superat carchesia summa. Nonius 15. 28.
Est & Carchesium, Tractoria machina apud Vitruv. 10. 5. V. Baldi Lex. Vitruv.

CARCINA, æ. f. [Καρκίνη] Civitas est mediterranea Scythiæ Europææ, Carcine Pomp. 2. 1. a qua

CARCINĪTES, is. m. [Καρκινίτης] Sinus est Scythiæ Europææ, apud Plin. lib. 4. cap. 12. & Pompon. lib. 2. 1. Vulgo dicitur *Le golfe de Negropoli.* Qui, ut Strabo lib. 7. docet, Cherronesum, quam Tauricam, sive Scythicam vocant, efficit.
Est & Carcinitus fluvius oppidum idem præterfluens, Ptolemæo.

CARCINĒTHRON, i. n. [καρκίνηθρον] Herbæ genus, Græci Polygonon vocant: cujus succus naribus infusus, supprimit sanguinem: & cum vino potus, cujuslibet partis profluvium, excreationesque cruentas inhibet. Plin. lib. 27. cap. 12. Ruell. lib. 3. cap. 79. dicit a Latinis appellari Sanguinariam: Officinis autem nostris & herbariis *corigiolam* & *centinodiam* marem.

CARCINIAS, æ. m. [καρκινίας] Gemma marini cancri colore. Plin. lib. 37. cap. 11.

CARCINODES, CARCINOMA, In CARCINUS.

CARCĬNUS, i. m. i. e. Cancer animal. καρκῖνος a Græcis dicitur. Pro Cancro sidere. Lucan. lib. 9. 536. Carcinus ardens.
Est etiam Carcinus duorum poetarum Tragicorum nomen, quorum alter Atheniensis fuit, alter Agrigentinus. Horum scripta enumerat Suidas.

CARCINŌDES, eos. n. [καρκινῶδες] a Carcino dicitur, hoc est cancro, quando vitium seu morbus cancri naturam imitatur, & serpit quasi cancer. Plin. lib. 20. cap. 17. Narium quoque carcinodes, consumit illitum ex aqua.

CARCINŌMA, ătis. n. [καρκίνωμα] Cancer morbus. Plin. lib. 20. cap. 9. Aqua quoque ejus decocta, nervos, articulosque mire juvari: si foveantur vulnera & recentia & vetera, etiam carcinomata, quæ nullis aliis medicamentis sanari possint. Hinc Augustus Julias suas filiam & neptem, & Agrippam nepotem, contaminatos probris omnibus & plane extra emendationis spem positos, Vomicas & Carcinomata sua vocare solebat, teste Suet. Aug. cap. 65. Nec aliter, inquit, illos appellare quam tres vomicas aut tria carcinomata sua. conf. supra CANCER & inde derivata.

CARDACES, is. m. [Κάρδακες] apud Persas appellabantur, Qui ex rapto vivebant. Nam Carda apud eos Bellicosum & violentum significabat. Auctor Strab. lib. 15. Nepos 14. 8. 2. Habebat barbarorum equitum viginti, peditum centum millia, quos illi Cardaces appellant. Ita enim legendum est non Cardates, quod satis probavit Schottus.

CARDAMYLA, æ. f. [Καρδαμύλη] Urbs fuit Peloponnesi, propinqua Pylo, sub dominio Agamemnonis, una earum, quæ reconciliationis ergo Achilli ab Agamemnone offerebantur, apud Homerum lib. 9. Iliad. 292.

CARDAMINA, æ. f. [καρδαμίνη] Sisymbrii genus est, quod Officinæ Nasturcium aquaticum vocant. Nasturcium alterum Dioscor. lib. 2. cap. 156. V. Ruell. lib. 2. cap. 60. & Apul. de Herb. cap. 20.

CARDAMŌMUM, i. n. [καρδάμωμον] Genus herbæ odoriferæ. Plin. lib. 12. cap. 13. de azaro, amomo, amomide: Simile his (inquit) & nomine & frutice cardamomum, semine oblongo. metitur eodem modo in Arabia. Quatuor ejus genera. Viridissimum ac pingue, acutis angulis, contumax fricanti, quod maxime laudatur. Proximum e ruso candicans. Tertium brevius atque nigrius. Pejus tamen varium, & facile tritu, odorisque parvi: qui verius, costo vicinus esse debet. Verum Cardamomum hodie non affertur ad nos.

CARDĀMON, i. n. [κάρδαμον] Herba quæ Silvestre nasturcium dicitur Dioscoridi & Galeno, unde proverbium Græcum, ἔσθιε κάρδαμον, Ede nasturcium. proverbiale in Stupidos & ignavos. V. Chiliadas Erasmi. Gallice appellatur *Du cresson alenois.*

CARDAX, corrupte pro CORDAX, q. V.

CARDIA, æ. f. [Καρδία] Thraciæ Cherronesi oppidum, apud Plin. lib. 4. cap. 11. cujus sæpe Demosthenes meminit in oratione contra Aristocratem. ab aliis Cardiopolis, deinde Lysimachia dicta est. Eumenis patria, unde Alexander Myndius hanc civitatem in gratiam ejus immunem a tributis Philippum fecisse scribit. Inde

CARDIANUS, a, um. [Καρδιανός] Unde apud Nepotem in Eumen. 11. Eumenes Cardianus vocatur.

CARDIA, [καρδία] Latine Cor: quanquam etiam a priscis medicis, teste Galeno, pro Superiori ventriculi orificio ponebatur, quo pacto ipsum etiam Hippocratem aliquando loquutum esse ostendit. Hinc factum est, ut Cardiacus morbus dictus sit, non qui cor, sed ipsum infestat ventriculum, de quo in seq.

CARDIACUS, a, um. Adj. [καρδιακός] ut Morbus cardiacus, Oris ventriculi affectus. Cor enim pro Ore ventriculi sumebant veteres: de quo sic Celsus lib. 3. c. 19. Huic morbo præcipue contrarium est id genus, quod καρδιακὸν a Græcis nominatur: quamvis sæpe ad eum phrenetici transeant. siquidem mens in illis labat, in hoc constat. Id autem nihil aliud est, quam nimia imbecillitas corporis: quod stomacho languente, immodico sudore digeritur. Licetque protinus scire id esse, ubi venarum exigui, imbecillique pulsus sunt. Sudor autem supra consuetudinem, & modo, & tempore, ex toto thorace & cervicibus, atque etiam capite prorumpit: pedibus tantummodo & cruribus siccioribus atque frigentibus.

CARDIĂCUS, i. m. Subst. pro Homine qui cardiaco morbo tentatur; cui maxime medicina a vino est. Plin. 23. 1. Cardiacorum morbo unicam spem in vino esse certum est. Eo spectat Juven. 5. Sat. 31.
Ipse capillato diffusum consule potat
Cardiaco nunquam cyathum missurus amico. Hor. 2. Serm. 3. 161.
Non est cardiacus, Craterum dixisse putato,
Hic æger. Cic. 1. de Divin. 81. Ego autem haud scio, an nec cardiacis hoc tribuendum sit, nec phreneticis.

CARDIALGIA, æ. f. [καρδιαλγία] Dolor cordis, & mentis tristitia: item Ventriculi erosio, quæ & Cardiogmos dicitur. V. infra.

CARDINALIS, CARDINEUS, In CARDO.

CARDIOGMUS, i. m. [καρδιωγμὸς] Morbus est ventriculi, ortum habens ex humoribus acribus, & mordacibus, ipsum ventriculi orificium (quod prisci Græci, teste Galeno, etiam καρδίαν appellarunt) intolerabili punctione erosioneque infestantibus, nonnunquam etiam syncopen inducentibus. Ea enim pars corporis exactissimo tactus sensu est prædita, propter insigne par nervorum ad eam a cerebro transmissum. Quo fit ut dolores ea in parte sint maximi, quibus quum vires ferendis pares non sint, solet subsequi ea syncope, quam stomachicam vocant.

CARDISCE, es. [καρδίσκη] Gemma est, alio nomine Draconites dicta. Plin. lib. 37. cap. 10. Draconites sive dracontias e cerebro fit draconum, sed nisi viventibus abscisso, nunquam gemmascit, invidia animalis mori se sentientis. Igitur mos est, ut morientibus animalibus caput amputent. Encardia cognominatur & Cardisce.

CARDO, ĭnis. m. [στρόφιγξ, στροφεὺς, γίγλυμος] dicitur quasi Cor januæ, quo scilicet illa movetur: ut ait Servius. Virg. 1. Æn. 453.
— foribus cardo stridebat ahenis.
Cardo, feminino genere, antiquis: Graius in Peliadibus:
Sonat impulsa regia cardo. Nonius.
Claudianus in Panegyri in sextum consulatum Honorii in fine:
— perpetuisque immota cardine claustris,
Janus bella premens. H. St. Correcti tamen codd. Immoto exhibent.
Celer cardo. Sen. Hippol. 9. Celerique polos cardine versas. Verba sunt ad Jovem.
Facilis cardo. Juven. 4. Sat. 63.
Horrisonus cardo. Virg. 6. Æn. 573.
Tum demum horrisono stridentes cardine sacræ
Panduntur portæ.
Lepidus cardo. Plaut. Curcul. 1. 1. 94. Num mutit cardo? est lepidus.
Emovere cardine postes. Virg. 2. Æn. 493.
— & emoti procumbunt cardine postes.
Emotus cardo. Stat. 1. Theb. 349.
— venti transversa frementes
Confligunt, axemque emoto a cardine vellunt.
Stridet cardo. Virg. 1. Æn. 453.
— foribus cardo stridebat ahenis.
Vellere a cardine postes. Virg. 2. Æn. 480.
Versare cardinem. Ovid. 4. Met. 93.
Versus cardo. Virg. 3. Æn. 448.
Verum eadem, verso tenuis cum cardine ventus
Impulit. i. e. Aperta janua, per Periphrasin. Servius.
Cardines appellantur a Vitruvio, lib. 6. cap. 1. & lib. 9. cap. 4. Duo cæli vertices, alter Septentrionalis, alter Meridionalis, Græce πόλοι dicuntur. Lucan. lib. 4. 72. — & summus olympi
Cardo tenet Tethyn.
Mundi cardo. Ovid. 2. de Pont. 10. 45.
Ipse quidem certe cum sim sub cardine mundi,
Qui semper liquidis altior exstat aquis. Periphrasis est Septentrionalis plagæ.
Eous cardo, Unus e quatuor mundi cardinibus, Orientalis. Stat. 1. Theb. 157.
Occiduus cardo. Lucan. 4. 672.
Cardine ab occiduo vicinus Gadibus Atlas
Terminat.
Centrum appellatum est Cardo ab Apul. de Mundo p. 57. Mundus est ornata ordinatio, Dei munere, Deorum recta custodia: cujus cardinem, sic enim dixerim centrum, &c. habet tellus.
Cardo, pro Opportunitate. Virg. 1. Æn. 676.
— haud tanto cessabit cardine rerum. Ubi Servius, Aut δεικτικῶς, dixit, ne in tantum quidem: hoc est brevi occasione cessabit. Aut simpliciter intelligendum est, Non poterit in tanta rerum opportunitate cessare: ut sit de proverbio tractum, de quo dicitur, Res in cardine est, hoc est in articulo.
In eo cardo rei vertitur, dixit Cicero, pro eo quod est, Ex hoc tota res pendet. Egregia translatio. Erasm. [Quem tamen, puto, memoria fefellit. V. plura apud interpp. ad Virg. l. c.
Cardinem causæ in aliquo ponere dicebant antiqui, quod nunc dicimus, Accipere jus per hoc vel illud. Quintil. lib. 5. cap. 12. Cædes a te facta est: cruentam enim vestem habuisti. Non est tam grave argumentum si fatetur, quam si convincitur. Nam si fatetur, multis ex causis potuit cruenta esse vestis: si negat, hic causæ cardinem ponit. in quo si victus fuerit, etiam in sequentibus ruit.
Litium cardo, idem quod Cardo causæ, sive Summa totius litis. Quintil. lib. 12. cap. 8.
Cardo, Summa pars est jugamenti, quod in cavum inditur. Budæus de Assamentis loquens.
Cardines temporum a Plinio dicuntur Ver, Æstas, Autumnus, & Hiems, lib. 18. cap. 25.
Extremus ævi cardo. Sen. Troad. 52. i. e. Exitus.
Extremi cardinis annos. Lucan. 7. 381.
— ultima fata
Deprecor, ac turpes extremi cardinis annos,
Ne discam servire senex.
Cardo, est Forma agri: quam exponit Plin. lib. 18. cap. 33. his verbis: Observato solis ortu quocunque libeat die, stantibus hora diei sexta, sic ut ortum eum a sinistro humero habeant: contra mediam faciem meridies, a vertice septentrio erit. qui ita limes per agrum currit, cardo appellatur. Et Liv. 37. 54. Taurum montem a mari Euxino ad Cyprium excurrentem, Cardinem a forma vocavit, quasi limitem imperii Romani a Septentrione ad Meridiem,
Cardines mathematici qui sint, V. in TETARTEMORION.

CARDĬNĔUS, a, um. Septimius apud Terentianum,
Stridula cui limina, cui cardinei tumultus.

CARDINEA, æ. vel potius CARDEA, æ. f. Dea a Cardinibus appellata, quibus præerat. Aug. de Civ. Dei, 4. 8. Tres Deos ostiarios Romani posuerunt, Forculam foribus, Cardeam cardini, Limentinum limini. Sed Macrob. 1. Saturn. 12. Carnam vocat.

CARDINALIS, e. Quod ad cardinem pertinet. ut, Fores ita compingantur, uti scapi cardinales sint ex altitudine luminis totius duodecima parte. Vitruv. 4. 6.
Est etiam idem ac Præcipuus, principalis. Servius in Virg. 1. Æn. 131. de Ventis Euro, Zephyro; Isti, inquit, sunt cardinales. Adde Salmas. Exerc. Plin. f. 882.
Cardinales in Pontificio jure dictos opinatur Alciatus exemplo civilium magistratuum. In lib. Officior. Theodos. Cardinales appellantur Præfecti prætorio Asianæ diœcesis, & Præfectus Africæ, quod majores ceteris essent. Nam, teste Perotto, Cardinalis & Cardineus Præcipuum significat. Minime errare videntur, qui nomen Cardinalis divi Hieronymi ætate fuisse ignotum tradunt. Certe hoc Cardinalium genus non erat, etiamsi demus nomen fuisse. Sed adhuc sub judice lis est, quo tempore, quo fonte sit ortus Cardinalium ordo. Pontificum libelli, teste Roterodamo, indicant tum institutos, quum orbis agnoscens Romanam ecclesiam totius Reipub. Christianæ principem, eo conflueret, siquid extitisset quod eruditorum consilium requireret. Ad id muneris electi sunt duodecim Cardinales, viri doctrina, moribus & linguarum peritia instructi, qui nunc vocantur Pœnitentiarii, penes quos hæret functio. Nomen & dignitas penes alios est, quæ nunc regum æquatur altitudini.

CARDINALITER, Adv. est Principaliter. Firmic. 6. 13. Cardinaliter præsidere.

CARDINĀTUS, Adj. [ἠλωμένος] ut, Tignum cardinatum: vulgus *Enclavatum* vocat. Vitruv. lib. 10. cap. 21. Conjuncta capitibus transversario cardinato tigno, & altero mediano inter duos scapos cardinato.

CARDOPOS, i. m. [κάρδοπος] significat Arcam panariam: nonnullis tamen pro Mactra accipitur, quam & Magida dicunt. Auctor Cæl. Rhodig. lib. 9. cap. 17.

CARDUCHI, ōrum. m. [Καρδοῦχοι Stephano] Parthorum populi, ad Tigrim fluvium, quorum meminit Strabo lib. 16.

CARDUĔLIS, is. f. [ἀκανθὶς] Avis dicta, quod carduorum semine pascatur. Plin. lib. 10. cap. 42. Minimæ avium cardueles, imperata faciunt, nec voce tantum, sed pedibus & ore pro manibus. dicitur Carduelus a Servio. [Immo in quibusd. codd. Cardualis, sed in emendatis Carduelis.

CARDUUS, i. m. [σκόλυμος] Herba est vulgo nota. Virg. 1. Georg. 152.
Mox & frumentis labor additus: ut mala culmos
Esset rubigo, segnisque horreret in arvis
Carduus. Segnis, i. e. Inutilis, infecundus. Servius.
Carduus benedictus, Planta est nullis hoc tempore non cognita. de qua V. plura apud Matthiol. in lib. 3. Dioscor. cap. 91.

CARDUĒTUM, i. n. Carduorum locus. Pallad. 4. 9.

CARE, In CARUS.

CARECTUM, In CAREX.

CARENSES, ium. m. Hispaniæ Tarraconensis populi sunt, Complutensibus vicini. Plin. lib. 3. cap. 3.

CARENTINI, ōrum. m. Italiæ populi sunt, in quarta regione a Plinio lib. 3. cap. 12. locati, prope Frentanos.

CARENUM, vel CARÆNUM, i. n. Genus vini dulcis: atque ita vocatur, quum musti una parte decocta deperditaque relinquuntur duæ. V. Ludov. Nonn. de Re Cib. lib. 4. cap. 13. Sed vocabuli origo ita obscura est, ut a grammaticis nullis sit perscripta, quum tamen auctores multi hujus vocis meminerint, ut Palladius, Octob. Tit. 18. & Græci rerum rusticarum scriptores, etiam in medicina Nicolaus Myrepsus & Apicius coquus. 2. 1. extr. Ego autem vinum velut Caricum, inquit Turnebus Advers. 13. 23. esse crediderim. Nam sive Carœnum per œ scribatur, suspicioni nostræ suffragabitur etymologia, sive per e singulare Carenum reperitur, quo recentiores scriptores, quorum proximis seculis nomen vini careni natum erat, utuntur, & melius scribi quidam censent. Cassiodorus in Tripartita historia, Isauriæ quoque latrones maxima multitudine congregata usque ad Carenos & Phœniciam venientes, urbes & vicos in medio positos populati sunt. Græce autem scribitur μέχρι καρῶν καὶ Φοινίκων, &c. Genus ergo tale vini, ut credibile est, primi Cares decoxere, & nomine de se affecere. Hæc Turneb.
Est etiam Genus herbæ. Columel. 12. 49.

CARENARIÆ, arum. f. Videntur apud Palladium appellatæ Cortinæ & vasa, in quibus coquitur carenum. Sic autem scribit 8. 7. Et diligenter per carenarias divisum, quinque horarum spatio continuo per investes pueros curabis agitare, vasa ipsa concutiens. Turneb.

CAREO, ui, ĭtum, & contra regulam cassum, [ἀποστερέομαι, στέρομαι, ὑστερέω] ēre. Priscianus censet dictionem Cassus, nomen esse potius, quam participium, ut Vacuus. Virg. 2. Æn. 85.
— nunc cassum lumine lugent. i. e. Privatum, vacuum. Servius.
Carere quid significet declarat Cic. 1. Tusc. 88. Triste enim est nomen ipsum carendi: quia subjicitur hæc vis, Habuit, non habet, desiderat, requirit, indiget. Et paulo post, Carere igitur hoc significat, Egere eo quod habere velis. Plura ibidem.
Careo, cum genitivo. Ter. Heaut. 2. 4. 20.
Nam dum abs te absum, omnes mihi labores fuere quos cepi, leves:
Præterquam tui carendum quod erat.
Cum accusativo. Plaut. Curc. 1. 2. 46. Quia id quod amo careo.
Cum ablativo. Ter. Eun. 2. 1. 17.
Tandem non ego illa caream, si sit opus vel totum triduum?
Caruitne febris te heri vel nudiustertius? Plaut. Curc. 1. 1. 17.
Aditu carentia saxa, Inaccessa. Ovid. 3. Met. 226.
Ambitione caret pectus. Hor. 2. Epist. 2. 260.
Anima carere. Quintil. lib. 3. cap. 7.
Bono. Cic. 1. Tusc. 88. Dicitur illud bono carere quod est malum.
Bonis morum. i. e. Carere bonis moribus. Stat. 5. Silv. 1. 52.
Commodis carere. Cic. pro Rosc. Amer. 44. An amandarat hunc sic, ut esset in agro, ac tantummodo aleretur ad villam? ut commodis omnibus careret?
Conspiratione & periculo carere. Suet. Aug. 19. Nam ne ultimæ quidem sortis hominum conspiratione & periculo caruit.
Consuetudine amicorum carere. Cic. 5. Tusc. 63. Quam huic erat miserum, carere consuetudine amicorum, &c.
Crimine carere. Cic. pro Ligar. 4. Ergo hæc duo tempora carent crimine.
Culpa. Ter. Hecyr. 4. 4. 41. Censen' te posse reperire ullam mulierem quæ careat culpa? an quia non delinquunt viri? Hic videtur Terentius ponere Carere culpa, pro eo quod est, Non delinquere. V. CULPA.
Cura carens opera. Hor. de Arte Poet. 261.

Discriminibus carere. Suet. Claud. 9. Sed ne discriminibus quidem caruit. conf. Conspiratione.
Dolore carere. Cic. de Amicit. 22. Valetudo expetitur, ut dolore careas. Idem 1. de Finib. Quum omni dolore caret.
Doloris sensu carere. Cic. ad Brut. Ne id ipsum, carere omni sensu doloris, sit miserius quam dolere.
Dolis carere. Virg. 2. Æn. 44. — an ulla putatis
Dona carere dolis Danaum.
Domo alicujus carere. Cic. 7. Verr. Annum tibi illum unum domo carendum esse meretricis?
Exemplo carere dicitur, Quod ab alio nemine commissum est. Sen. Hippol. 553.
Tum scelera dempto fine per cunctas domos
Iere: nullum caruit exemplo nefas.
Febri carere. Cic. 16. Fam. 15. Mihi nuntiavit te plane febri carere, & belle habere.
Fide carere dicitur res. Plin. lib. 7. cap. 1. Naturæ vero rerum vis atque majestas, in omnibus momentis fide caret.
Fide carent verba. Ovid. 2. Epist. 26.
Fine carent lacrumæ. Ovid. 1. de Pont. 2. 29.
Foro. V. Publico carere.
Fraude non caret. Cels. in l. quod Nerva. D. depositi.
Frigoribus. Hor. 3. Carm. 19. 8.
Gravitate carens, Non ponderosus. Ovid. 1. Met. 67.
Honore vittæ. Ovid. 3. de Arte Am. 483.
Honore mortis. Virg. 6. Æn. 333.
Cernit ibi mœstos, & mortis honore carentes. i. e. Sepultura. Servius.
Invidia. Ovid. 13. Met. 139.
Labe vita carens. Ovid. 1. Trist. 9. 43.
Lacrymis caruere genæ. Virg. 5. Æn. 173.
Nec lacrymis caruere genæ.
Laude sua. Quintil. lib. 2. cap. 20.
Libertate, Non liberum esse. Hor. 1. Epist. 10. 40.
Libidinibus carere. Sallust. Catil. cap. 13. Animus imbutus malis artibus, haud facile libidinibus carebat.
Luce hac carere. Cic. 1. Tusc. 12. Miserum Cn. Pompeium, qui tanta gloria, dignitate tanta sit orbatus: omnes denique miseros qui hac luce careant. h. e. Hac vita priventur. conf. Ovid. 15. Met. 531.
Luce forensi carere. Cic. de Clar. Orat. 32. i. e. Causas non agere.
Luxu carentes deliciæ. Stat. 1. Silv. 1. 158.
Malis. Lucret. lib. 2. 4.
Malo caret mors. Cic. 1. Tusc. 88.
Mente bona. Ovid. 2. Amor. 8. 10.
Metu alicujus. Sen. Hippol. 2.
Militibus bonis carere. Curt. 10. 2. 27. Bonis vero militibus cariturus sum, &c.
Morte carentes divi. Hor. 2. Carm. 8. 12.
Munere. Virg. 5. Æn. 651.
— indignantem tali quod sola careret Munere.
Nivibus caritura Rhodope. Ovid. 2. Met. 222.
Nota Cressa caret dies. Hor. 1. Carm. 36. 10. Album calculum Cressam notam dicit. Porphyrius.
Oculis carere. Ovid. in Ibin, 267.
Patria carere. Ter. Heaut. 1. 1. 85. Carens patria ob meas injurias.
Perturbatione animi carere. Cic. 1. Off. 21. Sintque tranquilli, atque omni animi perturbatione careant.
Peste carere. Virg. 9. Æn. 540. — retroque residunt
In partem quæ peste caret. i. e. Incendio. Servius.
Pompa carentia jura. Lucan. lib. 2. 352.
— vanaque carentia pompa Jura placent.
Provincia carere. Cic. 6. Verr. 41. Diodorus interea Prætore isto prope triennium provincia, domoque caruit.
Publico carere. Cic. pro Milon. 48. Caruit foro postea Pompeius, caruit senatu, caruit publico. i. e. In forum non venit, in senatu non fuit, in publico versatus non est.
Ratione. Ovid. 3. Fast. 119.
Ergo animi indociles, & adhuc ratione carentes.
Rebus urbanis carere. Cic. 4. Acad. 1. Quibus temporibus florere in foro maxime potuit, caruit omnino rebus urbanis.
Reditu vela carent. i. e. Non redeunt. Ovid. 2. Epist. 26.
Remigio carens Icarus. Ovid. 8. Met. 228.
Remigioque carens non ullas percipit auras.
Roma carere. Cic. 9. Att. 20. Ego meo Ciceroni, quoniam Roma caremus, Arpini potissimum togam puram dedi. i. e. Roma absumus.
Rubigine dentes careant. Ovid. 1. de Arte Am. 515.
Senatu carere. V. Publico carere.
Sensu caret mors. Ovid. 12. Met. 325.
Sensu & vita carere. Cic. pro C. Rabir. 29. Quid jam ista C. Mario, inquit, nocere possunt, quoniam sensu & vita caret?
Sensu carentia femina. Lucret. lib. 2. 989.
Sepulcro patrio carere. Hor. 2. Serm. 3. 196.
Per quem tot juvenes patrio caruere sepulcro.
Sole carens domus. Ovid. 2. Met. 331.
Stultitia. Hor. 1. Epist. 1. 42.
Virtus est vitium fugere: & sapientia prima,
Stultitia caruisse.
Successu carent doli. Ovid. 1. Epist. 18.
Suspicione. Cic. pro Rosc. Amer. 55. Verumtamen quanquam abest a culpa, suspicione tamen non caret. i. e. Non purus est, ait Budæus.
Temeto. Cic. de Repub. Carent temeto omnes mulieres. Plaut. Truc. 4. 3. 59. Sive subbibit, sive caret temeto. i. e. Vinum non bibit.
Terrore mortis. Juven. 10. Sat. 357.
Venia. Hor. in Arte Poet. 354.
Vino, Non bibere vinum. Plaut. Asin. 4. 1. 57.
Hæc multa ei esto, vino viginti dies Ut careat.
Virginitate carens. Ovid. 9. Met. 331.
Virtute carentia verba. Hor. 2. Epist. 2. 123.
Vitiis carens. Hor. 3. Carm. 27. 39.
Voluptatibus. Cic. de Senect. 7. Tum quod voluptatibus carerent.

Non caret qui non desiderat. Cic. de Senect. 47. Cupidis enim talium rerum, odiosum fortasse, & molestum carere. Satiatis vero & expletis jucundius est carere; quanquam non caret is qui non desiderat.
Carendo, gerundium, cui opp. Fruendo. Cic. Post. red. ad Quir. 3. Amicitiæ, consuetudines, vicinitates, clientelæ, ludi denique, & dies festi quid haberent voluptatis, carendo magis intellexi, quam fruendo.
Carendum tui est, pro Te, a Nævio olim dictum refert Gell. Noct. Attic. lib. 19. cap. 8.
CARENTIA, æ. f. [στέρησις] Quam recentiores e nostris vocant Privationem, eam rectius & expressius & proprie magis Carentiam dictam esse a vetustioribus quibusdam Latinis scribit Pontanus de Prud. 281. Vide & pag. 309. 311. ζητ. Qui sint hi Latini. H. St. Prior locus est fol. 151. a. Aldi. V. Scalig. de causs. L. L. cap. 69. Et Cellar. Cur. post. qui in Barbarismis collocare non dubitat, ut & Voss. de Vit. serm. 3. 3.
CAREOR, depon. pro Careo antiquissimos dixisse affirmat Priscianus lib. 8. p. 797.
CARESCO, ĕre. pro Careo. Gloss. Cyrill. Caresco, στέρομαι.
CARĒSUS, i. m. [Κάρησσος] Fluvius est Troadis, Hom. 12. Il. celebratus, cujus Plinius ait nulla sua ætate extitisse vestigia, lib. 5. cap. 30.
CARETHA, æ. f. Insula est in mari Lycio, quæ postea Dionysia dicta est. Auctor Plin. lib. 5. cap. 30.
CAREUM, sive CARIUM, i. n. Plinio 19. 8. Κάρος Dioscoridi, Herbæ genus est, gentis suæ cognomento ita appellatum, semen habens ejusdem nominis. Athenæus Pastinacam majorem interpretatur, vulgata pastinaca multo præstantiorem. Officinæ *Carui* appellant. V. Ruell. lib. 3. cap. 43. & Apic. 7. 2.
CAREX, ĭcis. f. Herba acuta & durissima, similis sparto. Virg. 3. Georg. 231. — & carice pastus acuta. Servius. Columel. lib. 11. cap. 2. Filix quoque aut carex ubicunque nascitur, Augusto mense recte extirpatur: melius tamen circa Idus Julias ante Caniculæ exortum.
CARECTUM, i. n. Locus caricibus plenus. Virg. 3. Ecl. 20.
— tu post carecta latebas. Columel. lib. 6. cap. 22. Melius nemoribus herbidis, & frutectis, & carectis, quam lapidosis locis durantur ungulæ.
CARICĒUS, a, um. Mantuan.
Cariceæ succede casæ, dum præterit æstus.
CARICEUM, i. n. Veteres dixerunt a Carie. V. Nonium 1. 79.
CARIA, æ. f. [Καρία] ejus Asiæ, quæ Minor dicitur, prima regio est. Minorem autem Asiam Plin. lib. 3. cap. 27. ab ortu Lycaonia, & Phrygia illa quæ Galatiam, & Pisidas attingit, ab occasu toto Ægæi maris excursu, a meridie Ægyptio pelago, a septentrione Paphlagonia terminat. Cic. pro Flacco 65. Quid de tota Caria? nonne hoc vestra voce vulgatum est, Siquid cum periculo experiri velis, in Caria id potissimum est faciendum. Sed alii legunt, in Care. V. Chiliad. Erasm. in Proverb. Multi duces Cariam perdiderunt.
CAR, is. [Κάρ] pl. Cāres, um, ibus. Populi Cariæ, quos pugnaces fuisse, & per totam Græciam militantes mercede errasse, Strabo tradit. Virg. 8. Æn. 725.
Hinc Lelegas, Carasque, sagittiferosque Gelonos.
Singulari Car Nepos usus est 14. 1. 3. Natus patre Camissare, natione Care. Conf. Cic. l. c.
CARĬCUS, a, um. [Καρικός] Adj. ut, Charta Carica. Stat. 4. Silv. 9. 26.
Chartæ Thebaicæve, Caricæve.
CARINUS, a, um. aliud Adj. Hinc Carinæ mulieres quædam olim dicebantur, Quæ flebili cantu mortuos in funeribus affectabantur, quoniam e Caria arcesserentur. V. Cæl. Rhodig. lib. 16. cap. 4.
CARIUS, a, um. [Κάριος] aliud Adj. ut, Diana Caria. Stat. 4. Theb. 225.
Plaudentique habiles Cariæ resonare Dianæ.
CARIATAS, [Καριάτας] Urbs fuit in Bactriana, quam Alexander subvertit, ubi Callisthenes comprehensus est, & in vincula conjectus, ut auctor est Strab. lib. 11.
CARĬCA, æ. f. [ἰσχὰς] Genus fici, a loco sic dictum. Plin. lib. 13. cap. 5. Syria præter hanc peculiares habet arbores. In ficorum genere caricas: & minores ejus generis, quæ coctana vocant. Cic. 2. de Divin. 84. Quum M. Crassus exercitum Brundusii imponeret, quidam in portu caricas Cauno advectas vendens, Cauneas clamitabat.
Carica proprie est Ficus sicca. Ovid. 1. Fast. 185.
Quid vult palma sibi, rugosaque carica? dixi.
Mixta rugosis palmis. Ovid. 8. Met. 674.
Hic nux, hic mixta est rugosis carica palmis.
CARICEUS, CARICEUM, V. CAREX.
CARĬCO, [βαρύνω] āre. Idem est quod Onero. Hieronymus, Origenes majora cogitans, propriumque ingenium ferre non sufficiens, oneribus majoribus caricabat se, & quum sic incedere non posset, ruina magna devolutus est. Alii Carrico scribunt. V. Cang. Gloss.
CARICON, i. n. [Καρικόν] Locus est in Memphide, a reliquis separatus, in quo Cares habitarunt, qui affinitate cum Memphitis contracta, Caromemphitæ appellati sunt. Auctor Steph.
CARIDEMUM, i. n. Promontorium in Hispania. nunc dicitur *Capo de Carbonero*, Olivarius in Melam lib. 2. cap. 6. Idem tamen Olivarius dicit ibidem, Caridemum promontorium vocari, *Capo de Gata*.
CARIDES, V. CARIS.
CARIES, ēi. f. [εὐρώς] est Vetustas vel Putrilago: auctore Nonio. Lucil. Satyr. lib. 7.
Ne auriculam obsidat caries, ne vermiculique.
Tenera caries, Mollis. Ovid. 5. Trist. 12. 27.
Vertitur in teneram cariem, rimisque dehiscit,
Siqua diu solitis cymba vacabit aquis.
Consenescere carie. Plin. 35. 18. Consenuit hæc tabula carie.
Deficere carie. Plin. 16. 42. Illæ renituntur, nec temere rumpuntur; priusque carie, quam viribus deficiunt.
Infestari carie. Columel. lib. 11. cap. 2. Omnis materia in ædificia succidi debet luna decrescente ab vicesima usque in tricesimum: quia sic cæsa judicatur carie non infestari.
Sentire cariem. Plin. lib. 16. cap. 39. Cedri oleo peruncta materies, nec tineam nec cariem sentit.
Recipere cariem vetustatis. Columel. lib. 3. cap. 2.
Trahere cariem. Plin. lib. 23. cap. 1. Jam & patres familias ætatem ademere

ademere his quæ per ſe cariem traxere, quo certe vocabulo ſatis conſilii dedere priſci, quoniam & in materiis cariem fumus erodit.
Muros carie invalidos. Ammian. 16. 2. Comperit Auguſtoduni, civitatis antiquæ muros, ſpatioſi quidem ambitus, ſed carie vetuſtatis invalidos.
Pruna carie rugoſa. Martial. lib. 13. 29.
Oſſium vitiatorum caries. Celſ. lib. 8. cap. 2.
Vini caries. Plin. lib. 15. cap. 2. de vino, Quinimmo invitat ad ſervandum blanda inveterati caries.

Cariōsus, a, um. [εὐρώδης] Adj. Quod carie infeſtatum eſt. Columel. lib. 4. cap. 26. Hæc, eorumque ſimilia pedamenta poſt putationem retractanda ſunt, parteſque eorum putres dedolandæ: atque alia convertenda, quæ ſinceritatem habent: alia ſummovenda, quæ vel carioſa, vel juſto breviora ſunt.
Amphora carioſa. Martial. lib. 11. 50.
Amphora nunc petitur nigri carioſa Falerni, &c.
Dentes carioſi. Plin. 32. 7.
Oſſa carioſa Celſo dicuntur, lib. 8. cap. 2.
Palmula carioſior. Varro de R. R. 1. 67.
Semen carioſum. Plin. 18. 17.
Senectus carioſa. i. e. Cariem afferens rebus. Ovid. 1. Amor. 12. 29.
Terra carioſa. Columel. lib. 2. cap. 4. Obſervabimus ne lutoſus ager tractetur: neve exiguis nimbis ſemimadidus, quam terram ruſtici, variam carioſamque appellant. V. Plin. lib. 17. cap 5.

Cario, āre. Unde Mart. Capell. lib. 1. Cariantem tripodem dixit.

Carillæ, arum. f. pl. [Καρῖλλαι] Picentum oppidum, quod Annibal delevit. Sil. lib 8. 580.
— & exhauſtæ mox Pœno Marte Carillæ. Al. Cerillæ, quia Græcis Κηρίλλοι. V. Heinſ. & Drakenb. not.

Cărīna, æ. f. [τρόπις, στεῖρα] Infima pars navis, auctore Feſto Pompeio: ſive Trabs ea qua navis fundatur. Cæſ. 1. Bell. Civil. 54. Carinæ primum, ac ſtatumina ex levi materia fiebant: reliquum corpus navium viminibus contextum coriis integebatur. Liv. 22. 20. pr. Inſequuti trepidam hoſtium claſſem, naves omnes, quæ non aut perfregerant proras litore illiſas, aut carinas fixerant vadis, religatas puppibus in altum extraxere. Ovid. 14. Met. 553. — mediiſque carina
Subdita navigiis. Cic. 3. de Orat. 178. Quid tam in navigio neceſſarium quam latera, quam carinæ, quam prora, quam puppis, &c.
Carina pro Tota navi frequenter apud Poetas, per Synecdochen, ut
Male fida carinis ſtatio. Virg. 2. Æn. 23.
Nunc tantum ſinus & ſtatio male fida carinis.
Audaces carinæ. Juven. 10. Sat. 264.
Celeri carina metiri aquas. Ovid. 9. Met. 446.
Curvæ carinæ. Virg. 1. Georg. 360.
Facilis. Sil. lib. 17.
Feſſa, Transl. Ovid. de Rem. Amor. 811.
Hoc opus exegi: feſſæ date ſerta carinæ.
Firma. Ovid. 2. Epiſt. 46.
Incurva. Ovid. 15. Met. 644.
Longæ. Virg. 5. Æn. 158.
Panda. Virg. 2. Georg. 445. i. e. Curva. Servius.
Pictæ carinæ innant fluvio. Virg. 8. Æn. 93.
Preſſæ carinæ, pro Onerariis, ut ait Servius. Virg. 1. Georg. 303.
Siccæ. Hor. 1. Carm. 4. 2. i. e. In littus propter intermiſſam ob temporis injuriam, navigationem ſubductæ.
Turrigera. Lucan. lib. 3. 509.
Velifera. Ovid. 3. de Pont. 11. 67.
Uncta natat. Virg. 4. Æn. 398.
Deprimere carinam. Ovid. 14. Met. 185.
Et, ne deprimeret fluctuſve lapiſve carinam, Pertimui.
Disjectare carinas. Lucret. lib. 2. 553.
Disjectare ſolet magnum mare, tranſtra, carinas.
Dnrare vix poſſunt carinæ ſine funibus æquor imperioſius. h. e. Ferre, ſuſtinere. Hor. 1. Carm. 14. 7.
Emittere. Lucan. lib. 3. 46.
Ferre. Lucan. lib. 1. 403.
Jactare carinas dicitur Neptunus. Ovid. 19. Epiſt. 143.
Te decet aut magnas magnum jactare carinas.
Jactatæ. Ovid. 14. Met. 560. — jactatis ſæpe carinis
Suppoſuere manus.
Impulſæ tonſis. i. e. Remis. Lucan. lib. 3. 527.
Inſultant carinæ fluctibus. Ovid. 1. Met. 134.
Merſa. Lucan. lib. 3. 632.
Æquora diſcedunt merſa diducta carina.
Movere remo. Ovid. 13. Epiſt. 101.
Cum venies, remoque move veloque carinam.
Rapiunt carinas venti. Lucan. lib. 3. 46.
Rapi fugiente carina. Lucan. lib. 8. 662.
Rumpere Ventus dicitur, i. e. Frangere. Horat. Epod. 10. 20.
Sulcant vada. Virg. 5. Æn. 158. — & longæ ſulcant vada ſalſa carinæ.
Tetigere portum. Virg. 1. Georg. 308.
Texitur carina ſuis coſtis. Ovid. 16. Epiſt. 110.
Carinæ nucis putaminum bifidæ. Plin. lib. 15. cap. 22. Solum hoc pomum natura compactili operimento clauſit: namque ſunt bifidæ putaminum carinæ.

Cărīnæ, arum. f. pl. Vicus in urbe Roma, regione 4. Liv. 26. 10. pr. In hoc tumultu Fulvius Flaccus porta Capena cum exercitu Romam ingreſſus, media urbe per Carinas Eſquilias contendit. Hor. 1. Epiſt. 7. 48.
Dum redit, atque foro nimium diſtare Carinas
Jam grandis natu queritur. Et Cic. 1. de Aruſp. Reſp. 49. Cum diceret velle ſe in Carinis ædificare alteram porticum, quæ Palatio reſponderet.
Lautæ Carinæ. Virg. 8. Æn. 361.
Romanoque foro, & lautis mugire Carinis. Ubi Serv. V.
In Carinis ſuis ſe cœnam dare dixit S. Pompejus, cum Cæſarem & Antonium in triremi ſua circa Miſenum cœna exciperet, ambiguitate vocis ad domum Pompejanam in Carinis alludens. Vellei. 2. 77 pr. V. Ind. Bœcl.

Cărīno, [τροπίζω] āre. Plin. lib. 9. cap. 33. Saliunt pectines, & extra volitant, ſeque & ipſi carinant. i. e. Sua ſibi concha inſtrumentum porrigunt ad navigandum, & ceu carinam quandam ex teſta effingunt.

Cărīnantes, Probra objectantes, a Carina dicti, quæ eſt infima pars navis: ſic illi ſortis infimæ. Feſtus. adde Serv. ad Virg. 8. Æn. 361. Sed obſtat ſecunda brevis, quo minus hæc vox in hac altera ſignificatione a Carina navis deducenda videatur, quam ideo alii vel a Carēre derivant, vel a χαριεντίζεσθαι. V. Dacer. ad Feſt.

Carinātus, a, um. partic. [στειροειδής] Concavus, & in modum carinæ formatus. Plin. lib. 11. cap. 37. Pectus homini tantum latum, reliquis carinatum.

Carinarii, orum. m. apud Plaut. Aul. 3. 5. 36. ſunt Qui cerino colore pannum inficiunt. Nam cera Dorice καρὸς dicitur, quæ alias Græcorum lingua κηρὸς vocatur: libentius autem a Doribus & Æolibus Latini mutuum ſumunt, quam ab aliis Græcis. Sic in Aſinaria ὀνηγὸς, ὀναγὸς vocatur a Plauto. Huic nomen Græce eſt onagos fabulæ: & in hac ζημία, ζαμία: Ibi onerat aliquam zamiam. Plautus tamen in Epidico Cerinum dicit, ut ſive Carinarios, ſive Cerinarios dicas, tantundem eloquaris ſine ullo vocabuli diſpendio. Cerinus color ſignificatur apud Ovid. 3. de Art. Am. 184. Et ſua velleribus nomina cera dedit.

Carini, orum. m. Germaniæ populi apud Plinium lib. 4. cap. 14.

Cariosuelites, Galliæ Lugdunenſis populi ſunt apud Plinium lib. 4. cap. 18. qui Cæſari Curioſolitæ.

Cariota, In caryota.

Caritas, In carus.

Cāris, idis. f. [καρίς] Genus piſcis. Ovid. Halieut. 130.
— ſinuoſaque caris. [Carides vero a Galeno lib. 3. de Alim. fac. inter Cruſtatos piſces referuntur, ita ut hæc lectio ferri nequeat. Ingens autem lectt. varietas eſt. V. Interpp. ad loc.

Carisa, æ. f. cognomine Aurelia, civitas Hiſpaniæ ad Bætim fluvium, in Gaditano conventu. Plin. lib. 3. cap. 1.

Cărissa, æ. f. Vafra mulier apud Feſtum ex Lucilio. In Gloſſ. Iſidor. Lena vetus & litigioſa, ancilla doloſa, fallax.
Item, Teli genus in Ser. Sammon. p. 27. Longæ cæde cariſſæ. Alii legunt Sariſſæ, ſine dubio rectius.

Carissanum, i. n. Caſtellum quoddam in Italia. Plin. lib. 2. cap. 56. L. autem Paulo, C. Marcello coss. lana pluit circa caſtellum Cariſſanum, juxta quod poſt annum T. Annius Milo occiſus eſt. Al. Compſanum,, vel Coſanum.

Carius, i. m. [Κάριος] Nomen filii Jovis & Torrhebiæ, qui circa Torrhebiam lacum oberrans, Nympharum cantum dicitur audiviſſe, & ab eis muſicam didiciſſe, eamque apud Lydos propagaſſe. Quapropter divinos honores apud ſuos meruit, templo illi magnifice extructo in monte, qui & ipſe Carius a nomine ejus appellatus eſt. Auctor Stephanus in Τόῤῥηβος.

Carix, V. carex ſupra. H. St.

Carmadas, æ. m. Viri nomen, qui, ut a Plinio 7. 24. pr. traditur, tam felici memoria fuit, ut libros bibliothecarum, prope legentis modo, quos quis requireret, repræſentaret. Et hic fortaſſe fuerit, quem Cicero 1. Tuſc. 59. in commemoranda memoriæ præſtantia, nominavit, quanquam in omnibus libris Carneades mendoſe, ut ſuſpicor, ſit ſcriptum. Male etiam in Plinio Carmidas legitur. Hæc Turneb. Adverſ. 10. 16. [Charmadas quidem per *a* cum aſpirata, ſcribitur in Mſſ. Plinii codd. teſte Hard. ut & apud Macrob. Sat. 7. 1. Vera tamen ſcriptio videtur, quam Platonis, Xenoph. Diog. Laërt. & Athenæi codd. conſtanter exhibent Charmides. Quod non a primitivo Charmis, ut Harduino placet, ſed a Charmus, Χάρμος, formatur, ut a Διόσκορος Διοσκορίδης, a Κάλλιππος Καλλιππίδης, a Φίλιππος, Φιλιππίδης &c. Nec opus eſt Bœotiæ dialecto iſtuc nomen efferri, quum fuerit Charmides iſte Athenienſis. conf. Gronov. ad Cic. de Orat. 2. 360. Eſt tamen etiam in Orat. 51. eadem varietas.

Carmania, æ. f. [Καρμανία] ut Stephanus & Strabo tradunt, Regio Indiæ. Carmania autem duplex eſt, culta una, deſerta altera. Habitantes, ut docet Plin. lib. 7. cap. 34. Ichthyophagi cognominati ſunt, quod ſolis piſcibus veſcantur.

Carmani, orum. m. pl. Carmaniæ incolæ. Pompon. 3. 8. Carmani ſine veſte ac fruge, ſine pecore ac ſedibus, piſcium cute ſe velant.
Carmanosque Duces. Lucan. 3. 250. [Forte Truces.

Carmanides, is m. Pictor fuit haud ignobilis, Euphranoris diſcipulus, cujus meminit Plin. lib. 35. cap. 11. Si lectio ſana eſt.

Carmēlum, vel **Carmēlus**, i. m. [Κάρμηλος] Duorum montium nomen, teſte Hieronymo, quorum alter eſt in Galilæa ad Auſtralem plagam, in quo habitavit Nabal Carmelus, maritus Abigail: alter Phœnices, juxta Ptolemaidem mari imminens, in quo Helias Propheta flexis genibus pluviam impetravit. Poſterioris hujus meminit & Plin. lib. 5. cap. 10. Promontorium, inquit, Carmelum, & in monte oppidum eodem nomine, quondam Ecbatana dictum.
Carmelus Deus & mons, ita lib. 2. Hiſt. 78. a Tacito deſcribitur: Eſt Judæam inter Syriamque Carmelus, ita vocant montem deumque: nec ſimulacrum deo aut templum, ſic tradidere majores: aram tantum & reverentiam, &c. V. & Suet. Veſp. cap. 5.

Carmen, ĭnis. n. [ἔπος, ᾠδή] a Cano appellatum, quaſi Canimen. Victor autem de Orig. Rom. cap. 5. vocem Carminis a Carmenta deducit, non ipſam Carmentam a Carminibus dictam. Dicitur autem Quicquid certa lege & menſuris, ſive dimenſionibus compoſitum eſt: cujuſmodi ſunt opera Virgilii: quæ magis cantui accommoda ſunt, quam quæ proſa oratione ſcribuntur. Virg. 8. Ecl. 10.
Sola Sophocleo tua carmina digna cothurno. Cic. 2. de Divin. 111. Non autem eſſe carmen illud furentis, ipſum poema declarat.
Arma carminis. i. e. Inſtrumenta & adminicula ad ſcribendum carmen. Ovid. 5. Triſt. 12. 52.
Hic mihi præbebit carminis arma locus.
Ars carminis. Hor. 1. Epiſt. 19. 27.
Quod timui mutare modos, & carminis artem.
Scriptores carminum. Quintil. lib. 1. cap. 5.
Carmen & cantus. Cic. 3. de Orat. 951. Quorum illa ſumma vis carminibus eſt aptior & cantibus.
Carmen virtutis. i. e. Concentus. Cic. 5. de Fin. 43. Sunt enim prima elementa naturæ, quibus auctis, virtutis quaſi carmen efficitur. [Germen Gronov. reſtitutione feliciſſima.
Abſurdum carmen. Cic. pro Muren. 26.
Æolium. Hor. 3. Carm. 30. 13. — Æolium carmen ad Italos
Deduxiſſe modos. Æolide dialecto Alcæus lyricus poeta uſus eſt, porro Alcæum imitatus eſt Horatius. Teſtatur ergo ſe Græci carminis modulationem primum in Latinam linguam contuliſſe. Porphyrius.
Alterna

Alterna carmina, Duo sunt versuum genera quæ invicem & alternis sibi succedunt. Sic vocantur Elegi. Ovid. 15. Epist. 5.
Forsitan & quare mea sint alterna requiris Carmina.
Amabile. Hor. 1. Epist. 3. 24.
Aonium. V. paulo post, Fluitantia carmina.
Aptum artificiosa verborum conclusione. Cic. 2. de Orat. 34.
Arundineum. Ovid. 4. Trist. 1. 12.
Fessus ut incubuit baculo, saxove resedit
Pastor; arundineo carmine mulcet oves. i. e. Arundine cantato.
Blandissima. Ovid. 15. Epist. 27.
At mihi Pegasides blandissima carmina dictant.
Connubiale, Carmen nuptiale. Claud. de 4. Conf. Hon. 649.
Culta. Ovid. 3. de Arte Am. 341.
— nostri lege culta magistri Carmina.
Dulce. Martial. lib. 13. 77.
Dulcia defecta modulatur carmina lingua
Cantator cycnus funeris ipse sui.
Exequialia. Ovid. 14. Met. 430.
Carmina jam moriens canit exequialia cycnus.
Exorabile, Quo aliquid exoramus. Valer. 1. Argon. 782.
Famosum. Hor. 1. Epist. 20. 31.
Festum. Claud. in 6. Conf. Stil. 21.
Ficto carmine tenere aliquem. Virg. 2. Georg. 45.
— non hic te carmine ficto
Atque per ambages, & longa exorsa tenebo. i. e. Simpliciter universa describam: neque, ut in Æneide, aliquibus figmentis, aut ullis utar ambagibus. Servius.
Flebile. Ovid. 15. Epist. 21.
Fluitantia carmina. Lucan. ad Pison. 151.
— si carmina forte
Nectere ludenti juvit fluitantia versu,
Aonium facilis deducit pagina carmen.
Fœdum. Hor. 2. Epist. 1. 236.
— fere scriptores carmine fœdo
Splendida facta linunt.
Felicia carmina, Felici profecta ingenio & vena. Ovid. 2. Amor. 17. 27.
Sunt mihi pro magno felicia carmina censu.
Grata feminis. Hor. 1. Carm. 15. 15.
Grave plerumque. Cic. 1. Tusc. 64.
Honorum carmen, Quod honorem meretur & famam. Valer. 4. Argon. 342.
Ignobile. Virg. 9. Ecl. 83.
— neque est ignobile carmen.
Illaudabile. Stat. 5. Silv. 5. 33.
Imbelle. Stat. 10. Theb. 868.
— carmenque imbelle sequuti.
Incomptum. Auctor carminis obscæni, in ipso statim initio,
Carminis incompti lusus lecture procaces,
Conveniens Latio pone supercilium.
Incondita carmina. V. INCONDITUS.
Inerme. Ovid. in Ibin, 2.
Omne fuit Musæ carmen inerme meæ.
Juvenilia. Ovid. 2. Trist. 339.
Lacrymosum. Ovid. 5. Trist. 1. 35.
Læta. Virg. 2. Georg. 388.
Et te, Bacche, vocant per carmina læta. [Per gramina malim.
Lamentabile. Stat. 5. Silv. 3. 1.
Laudabile. Hor. in Arte Poet. 408.
Lucida. Lucret. lib. 1. 933.
Mala. Martial. lib. 12. 40.
Malefida. Ovid. in Ibin 83.
Carmina dum capiti diro malefida canuntur. al. Malefido diræ.
Mansurum. Stat. 4. Silv. 2. 3.
Medicabile. i. e. Dolores & curas auferens. Valer. 4. Argon. 87.
Miserum. In MISER.
Mæonium. i. e. Homeri. Martial. lib. 14. 183.
Et tibi Mæonio quod carmine majus habetur, &c.
Molle. Sen. in Agam. 5.
Mordax. Ovid. 2. Trist. 563.
Mortale, Non perpetuo duraturum. Ovid. 2. Pont. 8. 33.
Nobile, Virg. in Ætna,
— hanc auget nobile carmen.
Nuptiale. Catul. 59. 12.
Obliquum. i. e. Oblique detortum in aliquem. Stat. 1. Silv. 3. 66.
Operosa. i. e. Multa opera & labore composita, non poetica quadam & divina ingenii facultate. Hor. 4. Carm. 2. 32.
— operosa parvus Carmina fingo. [i. e. Quæ multum operæ & curæ, & stilum sæpe versum exigunt. Simul alludit ad Mellificii operositatem. Est enim Allegoria.
Oppressa. Lucret. lib. 2. 505.
Parvum. Hor. 2. Epist. 1. 258. — sed neque parvum
Carmen majestas recipit tua.
Perpetuum carmen, dicitur, Quod ubique cohæret, argumento non interrupto. Ovid. 1. Met. 4.
— primaque ab origine mundi
Ad mea perpetuum deducite tempora carmen.
Pierium. Lucret. lib. 1. 945.
Plenum. Cic. 1. Tusc. 64.
Probrosa carmina factitare. Tacit. 16. Ann. 14.
Puerilia. Stat. 1. Achill. 240.
— quærunt puerilia carmina Fauni. i. e. Carmina quæ Achilles adhuc puer ludere solebat.
Resonantia chordis. Lucan. ad Pison. 229.
Robusti carminis offas. Pers. 5. Sat. 5.
Sæculare carmen. Suet. Vit. Horat. Ut non modo sæculare carmen componendum injunxerit, sed, &c. Sic & apud ipsum Hor. & Catull. vulgo inscribitur.
Saliare. V. SALIUS.
Socialia. Ovid. 12. Epist. 139.
Tibiaque effudit socialia carmina vobis. i. e. Hymenæum cecinit.
Solenne. Stat. 4. Silv. 6. 99.
Sublimia. Juvenal. 7. Sat. 28.
Tragicum. Hor. in Arte Poet. 220.
Triviale carmen ferire moneta communi. Juven. 7. Sat. 55.
Vividum. Martial. lib. 12. 62.
Vocale, Sonorum. Ovid. 11. Met. 317.
Vulgata carmina incertis auctoribus. Tacit. 1. Ann. 72.
Assignat carmen etiam nutricum allectationi Chrysippus. Quint. lib. 1. c. 10.
Canere. Cic. de Clar. Orat. 71.
Canere sibi intus. Cic. de Lege Agr. 67. Atque hoc carmen hic Trib. pleb. non vobis, sed sibi intus canit. V. CANO.
Cantare carmina virginibus & pueris. Hor. 3. Carm. 1. 4.
Cantitare. Cic. de Clar. Orat. 75. Utinam extarent illa carmina, quæ multis sæculis ante suam ætatem in epulis esse cantitata a singulis convivis, de clarorum virorum laudibus, in Originibus scriptum reliquit Cato.
Capi carmine, pro Delectari. Virg. 4. Georg. 348.
Carpere carmina. i. e. Reprehendere. Martial. lib. 11. 95.
Celebrare carminibus laudes alicujus. Cic. pro Rabir. Posth. 42.
Certare. Lucan. ad Pison. 210.
Commendare. Ovid. 2. de Arte Am. 283.
Componere carmen alicui. Hor. 2. Epist. 2. 291.
Componere ad lyram. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Concordant nervis. Ovid. 1. Met. 518.
Condere. Cic. 4. Tusc. 41. Condi jam tum solitum esse carmen: quod ne liceret fieri ad alterius injuriam, lege sanxerunt.
Contexere. Cic. pro Cæl. 18. Ac longius quidem mihi contexere hoc carmen liceret.
Currunt carmina molli limite. Martial. lib. 11. Epig. 91.
Contingere Musæo lepore. Lucret. lib. 1. 933.
Deducere. Ovid. 1. Met. 4.
Deductum dicere carmen. Virg. 6. Ecl. 5. i. e. Tenue. Translatio a lana, quæ deducitur in tenuitatem. Servius.
Delenda. Hor. 2. Epist. 1. 69.
Delinire aliquem carmine. Ovid. 11. Met. 163.
Demurmurare carmen ore magico. Ovid. 14. Met. 58.
Describere in foliis. Virg. 3. Æn. 445.
Quæcunque in foliis descripsit carmina virgo
Digerit in numerum.
Describere in cortice fagi. Virg. 5. Ecl. 13.
Dicere. Virg. 6. Æn. 644.
Pars pedibus plaudunt choreas, & carmina dicunt. i. e. Cantiones.
Dicere aliquem, vel aliquid carmine. Virg. 2. Georg. 95.
Dictare. Hor. 2. Epist. 1. 110.
Disponere. Lucret. lib. 3. 421.
Distringere aliquem carmine. Ovid. 2. Trist. 563.
Exornavit carminibus templorum aditus suorum. Cic. pro Arch. Poet. 27.
Explicare. Catul. 51. 3. al. Crimina.
Facere. Cic. 4. Tusc. 41.
Facere nova carmina. Virg. 3. Ecl. 86.
Factitare carmina. V. paulo ante, Probrosa carmina.
Fingere, Componere. Hor. de Arte Poet. 332.
— Speremus carmina fingi
Posse linenda cedro, & levi servanda cupresso. V. Operosa carmina.
Flectere carmen leviore lyra. Sen. Agam. 329.
Fundere. Sil. lib. 13.
Gaudere carmine. Hor. 2. Epist. 59.
Habent carmen versus Saliorum. Quintil. lib. 1. cap. 10. [Forte Habet.
Inserere aliquid carminibus. Quintil. lib. 1. cap. 7.
Intendere carmen alicui. i. e. Carmen in aliquem scribere. Claud. de 4. Conf. Hon. 650.
Ire carmina sua aliquò jubent poëtæ. Martial. lib. 12. 2.
Quæ modo littoreos ibatis carmina Pyrgos:
Ite sacra, jam non pulverulenta via est.
Jungere nervis, Ad citharam canere. Ovid. 15. Epist. 13.
Nec mihi, dispositis quæ jungam carmina nervis Proveniunt.
Ludere. Virg. 4. Georg. 565.
Carmina qui lusi pastorum.
Mandare foliis. i. e. In foliis describere velut in charta. Virg. 6. Æn. 74.
Mittere. Martial. lib. 11. 58.
Miraris, docto quod carmina mitto Severo.
Modulari carmen. Virg. 1. Æn. 1.
Mulcent carmina mentem alicujus. Ovid. 10. Met. 301.
Mulcere aliquem grato carmine. Hor. 3. Carm. 11. 24.
Nectere carmina. Stat. 2. Silv. 2. 114.
Pangere carmina. Lucret. lib. 1. 932.
Probare carmina. Martial. lib. 11. 91.
Sancire alicui. Stat. 3. Silv. 3. 215.
Silent carmina. V. paulo ante, Oppressa carmina.
Scribere in aliquem. Cic. 2. de Orat. 352.
Scribere mala. Hor. 2. Serm. 6. 74.
Sonare carmina dicuntur rupes. Virg. 5. Ecl. 64.
— ipsæ jam carmina rupes
Ipsa sonant arbusta, deus deus ille Menalca.
Statuere modum carminis. Ovid. 1. Trist. 11. 44.
Tradere res gestas carminibus. Lucret. lib. 5. 1443.
Tradita carmine & fabulosa. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Vaticinari carminibus. Cic. de Amicit. 24. Agrigentinum doctum quendam virum, carminibus Græcis vaticinatum ferunt, quæ in rerum natura &c.
Vendunt carmina Gallus & Lupercus. i. e. Emptorem inveniunt carminibus suis. Martial. lib. 12. 46.
Vincere aliquem carminibus. Virg. 4. Ecl. 55.
Vivere carmina non possunt Quæ scribuntur aquæ potoribus. Hor. 1. Epist. 19. 3.
Carmina, etiam dicebantur apud veteres Formulæ quædam conceptis verbis ad solennitatem aliquam compositæ. Unde Jurisconsulti illi vetustissimi dicuntur habuisse carmina quædam excogitata, a quibus non licebat recedere. Cic. pro Muren. 26. Prætor interea ne pulchrum se, ac beatum putaret, atque aliquid ipse sua sponte loqueretur, ei quoque carmen compositum est, cum ceteris rebus absurdum, tum vero nulli

nulli usui. Istam viam dico, inite viam, &c. habebant & Feciales suum quoddam carmen, ad res repetendas, & bellum indicendum destinatum. Habebant & Patres patrati sua carmina, quibus ad ferienda foedera utebantur, quorum formulam exhibet Livius lib. 1. cap. 24. Erat aliud Carminis genus in urbium obsidionibus solenne, quo dii tutelares, ne cum illis quoque bellum susceptum videretur, solebant evocari. Hoc, teste Macrobio, fere his verbis constabat, Si deus, si dea est, cui populus civitasque Carthaginiensis est in tutela, teque maxime, qui hujus urbis tutelam recepisti, precor, veneror que, veniamque a vobis peto, ut vos populum civitatemque Carthaginiensem deseratis, loca sacra, templa, urbemque eorum relinquatis, absque his abeatis, eique populo & civitati metum injiciatis, proditique Romam ad me, meosque veniatis, nostraque vobis loca, templa, sacra, urbs acceptior probatiorque sit, mihi populoque Romano, militibusque meis praepositi sitis, & sciamus intelligamusque. Si ita feceritis, voveo vobis templa, ludosque facturum. Erat & aliud Carminis genus, quo hostium exercitus solent devoveri, cujus formam Macrob. tradit Saturn. lib. 3. cap. 9. Plin. lib. 18. cap. 2. Duratque immenso exemplo, Deciorum, patris filiique, quo se devovere, carmen. Extat Tucciae Vestalis incestae precatio, qua usa, aquam in cribro tulit. Liv. 10. 38. Deinde jurare cogebantur diro quodam carmine in execrationem capitis ac stirpis composito.

Carmine longo aliquid effari. Liv. 1. 24.

Carmen meditatum. Plin. Jun. in Paneg. cap. 3. extr. Animadverto enim etiam deos ipsos, non tam accuratis adorantium precibus, quam innocentia & sanctitate laetari: gratioremque existimari, qui delubris eorum puram, castamque mentem, quam qui meditatum carmen intulerit.

Purgans nefas. i. e. Expiatorium. Ovid. 13. Met. 952.
　Et purgante nefas novies mihi carmine dicto.

Placantur carmine dei superi. Hor. 2. Epist. 1. 138.

Carmen, pro Cantu bubonis avis. Virg. 4. Æn. 462.
　Solaque culminibus ferali carmine bubo
　Saepe queri.

Lethale. Ovid. 10. Met. 453.
　— ter omen
　Funereus bubo lethali carmine fecit.

Miserabile. Virg. 4. Georg. 514.
　— ramoque sedens miserabile carmen　Integrat.

Moestum. Ovid. 2. Epist. 118.

Carmen, pro Vaticinio. Virg. 4. Ecl. 4.
　Ultima Cumaei venit jam carminis aetas.

Divino carmine dicere. Virg. 6. Ecl. 67.
　Ut Linus haec illi divino carmine pastor
　Dixerit.　Divino carmine, Vaticinans.　Servius.

Fatidicum. Claud. de Bell. Get. 232.

Immota carmina Sibyllae. i. e. Rata. Claud. de Bell. Gildon. 29.

Marciana carmina. Liv. 25. 12. q. V.

Movere carmen ore. Ovid. 14. Met. 20.
　At tu, sive aliquod regnum est in carmine, carmen
　Ore move sacro.

Carmen, pro Incantatione [ἐπῳδή] Virg. 8. Ecl. 69.
　Carmina vel caelo possunt deducere Lunam.　Et Tacit. 2. Ann. 69. Et reperiebantur solo ac parietibus erutae humanorum corporum reliquiae, carmina, & devotiones.

Incantamenta carminum. Plin. lib. 28. cap. 2. Ex homine remediorum primum maximae quaestionis, & semper incertae est, valeantne aliquid verba & incantamenta carminum.

Magorum carmina. Quintil. lib. 7. cap. 4.

Æaea carmina, i. e. Colchica, ubi patria Circes & Medeae. Ovid. 1. Amor. 8. 5.
　Illa magas artes Æaeaque carmina novit.

Auxiliare. Ovid. 7. Met. 137.

Magicum. Ovid. 2. Fast. 426.

Obscurum. Ovid. 14. Met. 57.　Sic vocat Carmen magicum.

Sacrum. Ovid. de Rem. Am. 252.

Movere fila　Carmine molli. i. e. Psallere. Sen. Agam. 350.

Mutare carminibus. i. e. Incantatione. Virg. 8. Ecl. 70.

Solvere mentes carminibus. Virg. 4. Æn. 487.
　Haec se carminibus promittit solvere mentes
　Quas velit.

Carmen pro Libro carminum, apud Lucret. 6. 937.
　Nunc omnes repetam quam raro corpore sint res
　Commemorare, quod in primo quoque carmine claret.

Carmen, Poenorum lingua Vermiculus dicitur, ex quo paratur purpura: unde officinis frequens Carmesini nomenclatura. Habetur etiam certis locis Carmesis, uti proditum eruditis est, ex herbae radice, quam faxifragam vocant, quaeque pimpinella sit, vel ei proxima. V. Cael. lib. 8. cap. 11.

Carmen, Instrumentum textorium. V. CARO, ĕre.

CARMENTA, ae. & CARMENTIS, is. f. [Καρμέντα] Evandri mater, Themis alias, vel Nicostrata dicta. Dionys. Halicarn. lib. 1. Graecorum classis in eam Italiae partem, ubi postea Roma condita est, appulit, sexaginta ferme annis ante bellum Trojanum, profecta a Palantio urbe Arcadica. Eam coloniam deduxit Evander Mercurii filius & nymphae cujusdam Arcadicae, quam Graeci Themin dicunt, plenam numine. Romanarum antiquitatum scriptores Carmentam patria lingua nominant: quod nymphae nomen fatidicam significat, deductum a carmine juxta Romanam etymologiam. Hanc mulierem affirmant daemonis spiritu correptam, futura populo praecinere solitam. Paulo post, Evandro & Carmentae Romanos sacrificare quotannis comperi, quemadmodum reliquis heroibus ac daemonibus: aras etiam eis dicatas contemplatus sum, Carmentae apud Carmentalem portam sub Capitolio, Evandro apud Aventinum collem prope portam Trigeminam. Strabo lib. 5. Romanus populus Evandri matrem nympharum unam existimantes, praecipuis venerantur honoribus, transmutato pro Nicostrata nomine, eam Carmentim appellantes. Plutarchus in Romulo: Carmentam quidam proprium hominum procreationis fatum opinantur esse, ob id sacra Carmentalia matronas agitare. Alii Evandri Arcadis matrem fatidicam, eamque Phoebo dicatam fuisse tradunt: & Carmentam, quod carmine responsa daret, nuncupatam: Nicostratae enim proprium illi nomen fuerat. Haec communior de Carmenta opinio est, quae plurimos auctores habet. Nonnulli tamen nomen Carmentae sane haud inepte interpretantur, ut sit Carmenta, Amens & mente carens, quod numine afflata furere atque insanire sit solita. Haec Plutarch. Nympham fuisse tradunt Dionysius & Strabo, sed & Virg. 8. Æn. 336.
　Carmentis nymphae monita, & deus auctor Apollo.
　Vix ea dicta, dehinc progressus, monstrat & aram,
　Et Carmentalem Romano nomine portam:
　Quam memorant nymphae priscum Carmentis honorem
　Vatis fatidicae.　Quare mirantur plerique Servium, qui in hunc locum ita scripserit: Nymphae, maritae dixit. Nam Graece sponsa νύμφη dicitur. haec autem non vere nympha fuit, sed vaticinatrix. Plutarchus Problem. 56. Ferunt mulieres senatusconsulto vehiculis uti prohibitas, inter se conspirasse, nequa earum conciperet, neve pareret, atque ita viros ulciscerentur, donec coacti sententiam mutaverunt, atque uti permiserunt. Natis deinde pueris, quum & multitudine liberorum & bonitate felices fuisse viderentur, Carmentis aedem aedificaverunt: quam Evandri matrem fuisse dicunt, & in Italiam venisse, quum Themis vocaretur. Aut quemadmodum aliqui, Nicostratam, quoniam versibus oracula ederet, Carmentam mutato nomine vocaverunt. Sunt qui μοῖραν, hoc est Parcam & fatum Carmentam putent, & ob eam rem matres rem divinam ei facere. Est autem nominis vera ratio ἐστερημένη νῦ, διὰ τὰς θεοφορήσεις. id est, Carens mente, propter afflationes. Non Carmenti igitur nomen carmina indiderunt, sed ab ea potius acceperunt: divino quoniam spiritu afflata, versu ac metro oracula edebat. Haec ibi Plutarch.

Fatiloqua. Liv. 1. 7. Venerabilior divinitate credita Carmentae matris, quam fatiloquam ante Sibyllae in Italiam adventum, miratae hae gentes fuerant. V. Fatiloquus in FATUM.

Carmentes alias duas fuisse scribit Gellius, quibus arae statutae sunt Romae, quarum altera Postverta nominata est, Prosa altera: a recti perversique partus & potestate & nomine. V. Noct. Attic. lib. 16. cap. 16.

CARMENTALIS, e. Adj. ut, Porta Carmentalis. Virg. 3. Æn. 388.

Carmentalia festa & sacra, quae Carmentae ab Romanis fieri solita. Macrob. Saturn. lib. 1. cap. 16. Feriarum publicarum genera sunt quatuor. Aut enim Stativae sunt, aut Conceptivae, aut Imperativae, aut Nundinae. Et sunt Stativae universi populi communes, certis & constitutis diebus ac mensibus, & in fastis, statis observationibus annotatae: in quibus praecipue servantur Agonalia, Carmentalia, Lupercalia. Tertio Idus Januarii celebrabantur Carmentalia. Ovid. lib. 1. Fast. 462.
　Proxima prospiciet Tithono aurora relicto,
　Arcadiae sacrum pontificale deae.　Deinde quinto post versu,
　Ipsa mone, quae nomen habes a carmine ductum:
　Propositoque fave, ne tuus erret honos.　Decimooctavo Calendas Februarias, hoc est decimoquinto die Januarii Carmentalia repetebantur, iterumque fiebant. V. Ovid. 1. Fast. 499. & lib. 6. 529.

CARMEN instrumentum, CARMINO &c. V. CARO, ĕre.

CARMYLESUS, i. m. [Καρμυλησσός] Locus est in Anticrago monte Lyciae, in convalle jacens, de quo Strabo lib. 14.

CARNA, ae. f. [Κάρνα] sive CARDINEA, Dea quae vitalibus humanis praeesse existimabatur: ab eademque petebatur, ut jecinora & corda & cetera quae sunt intrinsecus viscera, salva conservaret. Huic pulte fabacia & larido sacrificabatur, quod vires maxime his rebus corporis roborentur. Ex Macrob. lib. 1. Saturn. cap. 12. At Ovid. lib. 6. Fast. 101.
　Prima dies tibi, Carna, datur: dea cardinis haec est:
　Numine clausa aperit, claudit aperta suo.　Haec striges nocturnas puerorum, ut dicebant, cunas infestantes, a limite summovebat. V. supra in CARDO.

CARNABAS, ae. m. Filius fuit Triopae, Perrhoeborum regis, efferae & immanis crudelitatis, qui quum eam facile non concoqueret, necato parente, acceptisque tyrannoctoniae, id est tyrannicidii praemiis, in Troadem secessit, atque inibi a Troe expurgatus Zeliam condidit. Ex Cael. Rhodig. lib. 11. cap. 17.

CARNAPAE, Populi sunt circa Maeotin. Plin. lib. 6. cap. 7.

CARNARIUM, CARNARIUS, CARNEUS, CARNIFEX, CARNIFICIUM, CARNIVORUS, CARNOSITAS, CARNOSUS. V. CARO.

CARNE, [Κάρνη] Phoenices oppidum est ad montem Libanum, a Carno Phoenicis filio ita appellatum, cujus meminit Plin. lib. 6. cap. 20.

Est item Carne Stephano, Æolidis civitas, a qua fit gentile Carnaeus: a superiori vero Carnites.

CARNEADES, ae. m. [Καρνεάδης] Cyrenaeus, novae Academiae princeps, Chrysippi maxime studiosus, ejusdemque mox infectator acerrimus, de quo Gellius 17. 15. itemque Plinius ait, quod scripturus adversus Zenonis Stoici libros, superiora corporis helleboro candido purgarit, nequid ex corruptis in stomacho humoribus, ad domicilium usque animi redundaret, & constantiam vigoremque mentis labefactaret: tanta cura, tantoque apparatu, vir ingenio praestans ad confutanda ea quae scripsisset Zeno, aggressus est. Gell. lib. 7. 14. & Quintil. lib. 12. cap. 1. de eo referunt, quod missus Romam legatus ab Atheniensibus, una cum Diogene Stoico, & Critolao Peripatetico, suspectam fecerit Romanis legationem, dicente M. Catone in Senatu, ab hoc viro cavendum esse, qui ob eloquentiam & differendi facultatem facile quaecunque velit impetrare posset.

Fuit & alter Carneades philosophus Atheniensis, Anaxagorae discipulus, cujus meminit Suidas.

CARNEADEUS, a, um. Adj. ut, Divisio Carneadea. Cic. 5. de Fin. 16. Finis Carneadeus. Cic. 4. de Fin. 49.
Sententia Carneadea. Cic. 4. Acad. 148.

CARNI, orum. m. [Κάρνοι] Populi Plinio ponuntur in decima regione Italiae, noti nomine adhuc durante. Hodie tractum a se cognominatum inhabitant, Carnithiam sive Carinthiam, & in Meridiem supra Tergestum regionem, quae vulgo *Carniola* dicitur. Ptolemaeus quoque supra Forum Julii & Concordiam, Carnothiam locat. Haec ditio hodie paret principibus Austriae. Vadianus.

CARNODUNUM, i. n. [Καρνόδουνον] Oppidum est Vindeliciae ad Danubium, teste Ptolem. lib. 2. cap. 13.

CARNUNTI, orum. Populi Germaniae, inter Danubium & silvam Hercyniam, in confinio Pannoniae. Plin. lib. 4. cap. 12. Superiora inter Danubium, & Hercynium saltum, usque ad Pannonica hiberna Carnunti tenent, Germanorumque ibi confinium est. Hinc Carnuntum oppidum, de quo & Ammian. 30. 17. & 20. Grut. vulgo *Haimbourg*.

CARNUTES, m. [Καρνοῦται] Populi inter Celtas, Andegavensibus Turonibusque

nibusque finitimi, ac Oceano proximi: vulgo *Chartres*. Horum meminit Cæsar in suis Commentariis passim.

CĀRO, ĕre. a Græco κείρειν, quod Tondere est. ut, Inter ancillas sedere jubeas, lanam carere. Plaut. Men. 5. 2. 46. i. e. Lanam a spurcitia purgare. a Carendo deducit Varro. de Ling. Lat. 6. 3. V. p. p. CARMINO.

CARMEN, ĭnis. n. Instrumentum ferreum ad lanam carendam. Lucret. 4. 377.
Primaque dispereunt, quasi carmine lana trahatur. Alii autem aliter legunt.

CARMĪNO, [διαξαίνω, κτενίζω] āre. a Carmine, est Idem ac Carēre, & quasi Pectinare. Varro de L. L. 6. 3. Carminari lana tum dicitur, quum caret eo quod in ea hæret.
Translate Sidon. 1. Epist. 9. Exeras veterem musam, votivum quippiam vel tumultuariis fidibus carminantem.

CARMINATUS, a, um. ut, Lana carminata. Plin. 9. 38.

CARMINATIO, ōnis. f. [διάξανσις] Plin. lib. 11. cap. 23. Hanc ab his cogi, subigique unguium carminatione, mox trahi inter ramos, tenuari ceu pectine.

CĂRO, carnis. f. [σὰρξ, κρέας] Mortuorum proprie dicitur: dicta quod Careat anima, auctore Donato. Plin. lib. 6. cap. 30. Agriophagi, pantherarum & leonum carnibus maxime viventes: Pamphagi, omnia mandentes: Anthropophagi, humana carne vescentes.
Artus carne spoliati. Quintil. lib. 5. cap. 12.
Cruda caro. Suet. Neron. 37.
Emortua & nigra. Cels. lib. 7. cap. 16.
Formosa. Martial. lib. 11. 103.
Non est mentitus, qui te mihi, dixit habere
Formosam carnem, Lydia, non faciem. Et p. p.
Sed quoties loqueris, carnem quoque, Lydia, perdis.
Humana caro. Juven. 14. Sat. 98.
Inanima. V. INANIMUS.
Iners. i. e. Insipida. Hor. 2. Serm. 4. 41.
Mutua carne inter se vescuntur. In MUTUUM.
Putida caro. Cic. in Pison. 19. Ego istius pecudis, ac putidæ carnis consilio scilicet, aut præsidio niti volebam? Metaph. pro Homine scelesto.
Subrancida caro. Cic. in Pison. 67. Extructa mensa non conchyliis, aut piscibus, sed multa carne subrancida.
Tosta. Ovid. 12. Met. 156.
Vipereæ carnes. Ovid. 2. Met. 769. i. e. Carnes viperarum.
Viva. Ovid. 15. Met. 380.
Edere carnes. Ovid. 2. Met. 767.
Replere corpora carne tosta. Ovid. 2. Met. 156.
Vesci carnibus humanis. Juven. 15. Sat. 13.
Carne aliorum piscium vescuntur mulli. Plin. lib. 9. cap. 17.
Carnem pro Externo homine posuit Senec. Epist. 65. extr. Quicquid in me potest injuriam pati, hoc est in hoc obnoxio domicilio: animus liber habitat. Nunquam me caro ista compellet ad metum, nunquam ad indignam bono simulationem. In hoc sensu sæpissime utuntur scriptores Christiani.
Caro arborum quæ sit, docet Plin. lib. 16. cap. 38. Atque in toto corpore arborum, ut reliquorum animalium, cutis, sanguis, caro, nervi, venæ, ossa, medullæ. Et paulo post. Proximi plerisque adipes. Ii vocantur a colore alburnum: mollis ac pessima pars ligni, etiam in robore facile putrescens, teredini obnoxia, quare semper amputabitur. Subest huic caro: cui ossa: id est materiæ optimum.

CARNIS, is. f. in recto casu dici ostendit Priscian. lib. 6. p. 684. Et Liv. 37. 3. Laurentibus carnis, quæ dari debet, data non fuerat.
Hæc eadem H. St. adnotarat, quum in Lugd. deessent. Remittit insuper ad Sigonii Schol. in l. c. Livii. Hinc

CARNICULA, æ. f. dimin. Priscian. lib. 6. p. 55. a. Aldi. V. CARUNCULA infra.

CARNARIUS, a, um. Adj. ut, Taberna carnaria. Varro de L. L. 7. 30.

CARNARIUS, i. m. [κρεωπώλης] Qui carnem vendit.
Carnarius, Qui in edenda carne delectatur. Martial. lib. 11. 101.
Carnarius sum, pinguiarius non sum.

CARNARIUM, i. n. [κρεωφυλάκιον] proprie dicitur Locus ubi salitæ carnes domi reponuntur. Columel. lib. 12. cap. 53. A duodecima die ad lacum salsuram deferri oportebit, & salem prius excuti, deinde aqua dulci diligenter perlui, necubi sal inhæreat, & paulumum afficcatam in carnario suspendi. Plaut. Capt. 4. 4. 6.
Adveniens deturbavit totum cum carne carnarium. conf. Curc. 2. 3. 45. Pseud. 1. 2. 66.
Carnarium [κρεωπώλιον] Locus ubi carnes tantummodo venduntur. Plaut. Cœnam e carnario emit, jam factus satur. Varro Tabernam carnariam vocat.
Carnarium accipitur etiam pro Carne ipsa, sicut Cibarium pro Cibo. Plaut. Qui mihi carnarium paravit, ridiculus, ad jentandum. [Neutrum locum in indice reperi. Forsan ex suppos. Plauti.

CARNATUS, a, um. [ἔνσαρκος] ut, Corpus carnatum. Cæl. Aurel. Tard. 1. 4. 95.

CARNATIO, ōnis. f. Obesitas. Idem Aurel. 1. 4. 113. Gravabilis carnatio.

CARNEUS, a, um. [σαρκικός] Adj. Quod ex carne est. Translate Prudentio Apoth. v. 370. Lex carnea opponitur Illi, quam spiritus implet interior.
Absolute. Idem, Psychom. 765. —ne carnea distent,
Spiritui æterno.

CARNĀLIS, e. Ecclesiasticorum vox. ut, Finis vinculi carnalis. Prudent. Perist. 2. 487.
Oculi carnales. Min. Felix 32. 6.
Sæpe in N. T. Carnale Spirituali opponitur, aliquando Duro & lapideo. Carnales Seddules (potius Ædiles, uti habet Turneb. Adversf. 29. 1.) Romæ carni venali præerant. Non. 2. 136.

CARNALĬTER, Adv. Prudent. Apoth. 368.
Posteritas carnis, carnaliter omnia cernens.

CARNALITAS, ātis. f. Augustin. Serm. 186. cap. 2. Carnalitas vetustas est: gratia novitas est.

CARNĬFEX, ĭcis. m. [δήμιος, βασανιστής] Qui jussu magistratus homines nocentes occidit. ideo dictus, ut ait Donatus ad Andr. 1. 2. quod Carnes ex hominibus faciat. Isidor. lib. 10. Etymol. in littera C, dictum putat, quod Carnem afficiat. Cic. 7. Verr. 118. Aderat janitor carceris, carnifex Prætoris, mors terrorque sociorum, & civium lictor Sestius. [Videtur Carnifex dici, improprie, ut Aurifex, non quod Carnem faciat, sed quod in ea exerceat munus suum.
Inter carnifices inventus. Juven. 8. Sat. 175.
Atrocior carnifex erat lictore. Cic. pro Rabir. Perd. r. 12. Porcia lex libertatem civium lictori eripuit, Labienus, homo popularis, carnifici tradidit.
Ægroti carnificis culum lingere. Catull. 90. extr. V. ibi Interpr.
Carnificis loco habebatur is, qui se vulneraffet, ut moreretur. Fest.
Nefarius patriæ carnifex. Firm. lib. 1. cap. 3. De Sylla.
Carnifex, Convicium, auctore Donato, Excarnificans dominum: aut Ipse dignus carnifice, ut caro fiat, id est ut lanietur. Ter. And. 4. 1. 27. Quantasque hic suis consiliis mihi confecit solicitudines meus carnifex.
Carnifex, per metaphoram. Cic. 3. Verr. 9. Non sicarium, sed crudelissimum carnificem civium.
Carnifex & tortor. Cic. 11. Philipp. 7.
Adjective ponitur, ut,
Carnifex avis. Martial. lib. 11. 85.
Carnificem nudo pectore pascet avem.
Epulæ carnifices, aut Quæ comestæ aliquem affligunt, utpote veneno conditæ: aut A carnifice ministratæ & appositæ. Claud. in Bell. Gild. 178.
Fixus quisque thoro tacita formidine libat
Carnifices epulas.
Libido carnifex. Arnob. 1. p. 41.
Manus carnifices. Sil. lib. 1. 173. Alii legunt Carnificæ, a Carnificus, a, um.
Pedes. Martial. lib. 12. 48. i. e. Podagrici.
Ut carnifices, ad reliquias vitæ lacerandas ac distrahendas. Cic. pro Quint. 50.

CARNIFICĪNA, æ. f. [κολαστήριον, βασανιστήριον] Locus publicus in quo jussu magistratus homines occiduntur. Liv. 2. 23. Ductum se ab creditore, non in servitium, sed in ergastulum & carnificinam esse.
Facere carnificinam, pro Carnificis officio fungi. Plaut. Capt. 1. 2. 29.
Subire. Cic. 5. Tusc. 78. Ægyptiorum imbutæ mentes pravitatis erroribus, quamvis carnificinam prius subierint, quam ibim, aut aspidem, aut felem, aut canem, aut crocodilum violent.
Carnificinas dixit Cato apud Gell. 10. 3. pl. num. pro Tormentis crudelibus. Insignitas injurias, plagas, verbera, vibices, eos dolores atque carnificinas per dedecus atque maximam contumeliam &c. te facere ausum esse? Plaut. in Cist. 2. 1. 1. Singulari est usus,
Credo ego amorem primum apud homines carnificinam commentum.
Carnificina & crudelitas. Cic. pro Sext. 135. Non ea est medicina quum sanæ parti corporis scalpellum adhibetur, atque integræ: carnificina est ista, & crudelitas.
Carnificina ægritudo. Cic. 3. Tusc. 78. Nam quum omnis perturbatio miseria est, tum carnificina est ægritudo, quia instar carnificis cruciat, laniat præcordia, lacerat animum, excarnificatumque conficit. Al. Carnifica.

CARNIFICĪNUS, vel CARNIFĬCUS, a, um. Utroque modo legitur in Plaut. Most. 1. 1. 52. O cribrum carnificum.
Ac velle ibi quæstum facere carnificinum. Pontanus in Charonte 108. H. St. Est To. 2. fol. 59. b. Ald. Desiderabatur hæc dictio in Lugd. Carnificus tamen analogiæ magis respondet, quam Carnificinus.

CARNIFICIUM, i. n. Saresb. 1. 4. Ad venatoris carnificium prolabi. & 4. 3.

CARNIFĬCOR, [κρεουργοῦμαι] āri. Pati ea quæ carnifices facere solent. Liv. 24. 15. Quod ubi Tribuni militum Graccho nuntiaverunt, neminem stantem jam vulnerari hostem, carnificari jacentes, & in dextris militum pro gladiis humana capita esse, signum dari propere jussit. Passive hic accipitur, teste Budæo.

CARNIVŌRUS, a, um. [σαρκοφάγος] Adj. Quod carne vescitur: ut, Animalia carnivora. Plin. lib. 10. cap. 73. Serratorum dentium carnivora sunt omnia.

CARNŌSUS, a, um. [σαρκικός, πολύσαρκος] Pinguis: ut, Carnosus venter. Plin. lib. 11. cap. 37.
Atropha carnosiora faciunt. Plin. lib. 27. cap. 8.
Candor carnosus. Plin. lib. 11. cap. 37.
Cervix. Cels. lib. 4. cap. 1.
Cortex carnosissimus. Plin. lib. 25. cap. 5.
Folium. Plin. lib. 16. cap. 24.
Olivis carnosissimis, exiguum olei. Plin. lib. 15. cap. 3.
Palatum. Plin. lib. 11. cap. 37.
Radix. Plin. lib. 21. cap. 6. De violis.
Vestigium. Plin. lib. 11. cap. 45.

CARNULENTUS, a, um. Adj. Idem quod Carnosus. Solinus cap. 62. Sunt enim illis reciprocis quibusdam pulmunculis vestigia carnulenta. De camelis.
Pectora carnulenta. Prudent. Perist. 10. 370.
Tactus carnulentus. Solin. cap. 8.

CARNULENTIA, æ. f. Crassitudo. Cathol.

CARUNCŬLA, æ. f. [σαρκίον, σαρκίδιον, κρεάδιον] dimin. Cic. 2. de Divin. 52. An tu, inquit, carunculæ vitulinæ mavis quam Imperatori veteri credere, &c. Sic & Valer. Max. 3. 7.
Exiguæ carunculæ. Cels. 2. 7.
Carnicula quoque a recto Carnis Priscianus affert, sed sine exemplo. V. CARNIS.

CARODŪNUM, i. n. [Καρρόδουνον] Ptolemæo Germaniæ urbs, hodie Cracovia. Vulgo *Cracavv*, Poloniæ regia.

CARŒNUM, V. CARENUM.

CARONIUM, i. n. [Καρώνιον] Hispaniæ Tarraconensis urbs Ptolemæo. Vulgo *Cheroga*.

CAROS, i. [κάρος] Dioscor. lib. 3. Semen est exiguum, aniso proportione respondens, cujus radix pastinacæ modo estur. Plinio Careum, sive Carium dicitur. Officinis *Carui*. V. CARUM.
Caros [κάρος] Crapularis redundantia: a καρόω, perturbo, vexo, agito. Apud medicos Caros est Somnus justo profundior, proveniens ex humore frigido & viscido, cerebrum & præcipue anteriores ejus ventriculos occupante, sensumque pariter & motum ad tempus impediente, spiratione tamen integra relicta. Hæc Galen. lib. 4. de Locis affect. cap. 2.

CĂRŌTA, æ. f. Radix quæ cum pastinaca tanquam congener jungitur ab Apicio 3. 21.

CARŌTICUS, a, um. [καρωτικός] ut Caroticæ, auctore Galeno lib. de Juvament. anhelitus, appellantur Venæ quæ in collo sunt, quas siquis

siquis comprimat, corruat homo dormienti assimilis, sequaturque corporis totius immobilitas, unde & inditum nomen: nam κάρος Græce soporem signat, ac ebrietatem. Chalcidius quoque in Timæum Platonis, inde dici Caroticas opinatur, quod vulnere impacto mortem afferunt soporiferam, perque eas spiritum ad caput ferri, unde sint sentiendi initia. Caroticarum meminit & Aristot. lib. de Histor. animalium. Carotides, Καρωτίδες frequentius hæ arteriæ ab anatomicis vocantur.

Carpæa, æ. f. [καρπαία] Armata fuit saltationis species, in qua positis armis bubsequa jactabat semina, respectans subinde velut formidine: accedebat prædator: id animadvertens, bubsequa, correptis armis depugnabat. Hæc vero fiebant omnia rhythmice prorsum, præcinente tibia: demumque a prædatore colligatus sator cum bobus abducebatur: quandoque illum hic, vinctis a tergo manibus præ se agebat. Ex Cæl. Rhod. lib. 25. cap. 4. V. Xenoph. init. l. 6. Anabas. & Scalig. Poet. 1. 18. p. 37.

Carpanetum, i. n. Locus in Attica regione, ut exponunt interpretes in Sen. Hippol. v. 4. Quæ saxa solo Carpaneto subjecta jacent. Sed codd. emend. Saxoso loca Parnethi subjecta.

Carpasium, i. n. [Καρπάσιον] Cypri insulæ oppidum est, apud Plin. lib. 5. cap. 31. Stephanus Carpasiam vocat, & a Pygmalione conditam asserit.
Carpasiam etiam nonnulli appellarunt Insulam inter Cretam & Rhodum sitam, quæ notiore nomine Carpathus appellatur. Demetrius Salaminius Carbasiam maluit appellare, quod ad ventum καρβᾶν, hoc est Africum, sita videatur.

Carpasum, i. n. [κάρπασον] Planta est Dioscoridi, cujus succus soporem citamque strangulationem adducit. Sed quænam sit medici ad hoc usque tempus ignorant. V. Dioscor. lib. 6. cap. 13. conf. carpesium.

Carpăthos, i. n. sive **Carpăthus**, i. m. [Κάρπαθος] Insula est inter Ægyptum & Rhodum sita, ducentorum stadiorum circuitum habens: quatuor olim insignis urbibus: a qua mare ipsum Carpathium dictum. V. Plin. lib. 4. cap. 12.

Carpathius, a, um. Adj. Hor. 1. Carm. 35. 8.
Quicunque Bithyna lacessit
Carpathium pelagus carina. Columel. lib. 8. cap. 16. Sola ex pretiosis piscibus murena, quamvis Tarsensis, Carpathiique pelagi.
Gurges Carpathius. Virg. 4. Georg. 387.
Carpathius leporem, dictum in Eos qui sibi rem noxiam arcessunt. V. Erasm. Chiliad.

Carpatus, i. m. [Κάρπατος] Mons Sarmatiæ in Europa Ptolemæo. Vulgo *Crapalz*.

Carpentoracte, es. f. Galliæ Narbonensis civitas, apud Plin. lib. 3. cap. 4. Vulgo *Carpentras*.

Carpentum, i. n. [ἅρμα] Genus vehiculi, dictum quasi Carmentum, a Carmenta Evandri matre, permutatione literæ m in p. Ovid. 1. Fast. 619.
Nam prius Ausonias matres carpenta vehebant,
Hæc quoque ab Evandri dicta parente reor.
Carpentis vehi matronas Romæ solitas ostendit Livius lib. 5. cap. 25. Quum de mittenda decima ex præda Veientana Apollini Delphico, pecuniaque ex ærario, ut aurum ex ea coëmeretur, prompta proposuisset, Cujus, inquit, quum copia non esset, matronæ cœtibus ad eam rem consultandam habitis, & [anEx?] communi decreto pollicitæ tribunis militum aurum & omnia ornamenta sua, in ærarium detulerunt. Grata ea res, ut quæ maxime senatui unquam fuit: honoremque ob eam munificentiam ferunt matronis habitum, ut pilento ad sacra ludosque, carpentis festo profestoque uterentur.
Mansisse autem hunc morem, ostendit Dio 467. circa principium. Καὶ τῇ Μεσσαλίνῃ, τὴν προεδρίαν ἣν καὶ ἡ Λιβία εἰχήκει, καὶ τῷ καρπέντῳ χρῆσθαι ἔδωκεν. Legitur tamen καρπέντῳ p. 472. nescio an per errorem, an quod carpentum minus quoddam esset. Alioqui Dio alicubi dicit δίφρῳ καμαρωτῷ. H. St. [Apparet potius ex hoc loco Dionis, carpenti usum pridem matronis ademptum fuisse, solis Vestalibus virginibus & sacerdotibus concessum ad id tempus; quum extra ordinem Messalinæ daretur. V. Casaub. ad Suet. Claud. cap. 17. Sed forsan Livius solis iis matronis concessum intelligi voluit, quæ tum aurum suum in publicum contulerant. Ejus figuram ex nummis antiquis exhibet Oisel. tab. 98. n. 4. 5. 6.
Argenteum. Flor. 3. 2. 5. Rex ipse Bituitus, discoloribus in armis, argenteoque carpento.
Judiciale carpentum. Vopisc. in Aurel. cap. 1. Vehiculo suo me & judiciali carpento Præfectus urbis Junius Tiberianus accepit.
Serica carpenta, Serico panno ornata. Propert. lib. 4. 8. 23.
Agere carpentum. Liv. lib. 1. 48.
Volvere carpentum. Juven. 8. Sat. 147.

Carpentarius, a, um. [ἁρματηγός] Adj. ut, Carpentarius equus. Qui carpentum ducit: & Carpentarius faber, Qui carpenta facit. Carpentariorum meminit Aurelius Arcadius in l. ult. D. de jur. immunit.
Artifex carpentarius. Lamprid. in Alex. cap. 52. Absolute l. 1. Cod. de excusat. artif. Fullones, carpentarii, sculptores.
Fabrica carpentaria. Plin. lib. 16. cap. 8. in fine.

Carpentaria, æ. f. Ars ipsa. Firmicus lib. 2. cap. 10. pr. ubi de Saturno. Cujus significatio est, quidquid ad rem rusticam pertinet. Itidem, quæcunque ex artificiis manu perficiuntur, ut cæmentaria, fossoria, carpentaria. Nisi forte malis hæc adjectiva esse generis neutri, subaudiasque artificia.

Carpesium, i. n. [καρπήσιον] Herba est, de qua Galen. lib. 1. de Antidot. Est autem Carpesium, inquit, phu appellato genere similis, valentior tamen, atque odoratum quiddam spirans. Plurimum hoc in Sida Pamphiliæ nascitur. Tenuia autem sunt sarmenta, cinnamomi virgultis similia. Ejus duo reperiuntur genera: unum quod Laertium: alterum quod Ponticum cognominatur, a monte, in quo nascuntur, utraque nomen adepta, sed Ponticum melius est. Quod quum ejus non parum haberem, permultis medicamentis admiscui, in quibus phu vocata imponi debuerat. Est enim Carpesium phu simile, valentius tamen, & in quo, ut dixi, nonnihil odoratæ qualitatis gustu odoratuque sentitur. Hactenus Galen. Verum quid hac tempestate sit Carpesium, haud satis explicari potest a medicis, ut sentit Matthiol. in Dioscorid. 6. 13.

Carpetani, orum. m. pl. Populi, quos Plin. lib. 3. cap. 3. in Hispania collocat, ad Tagum fluvium, juxta Vaccæos.

Carphebotum, i. n. Thuris genus purissimum & candidum, quod autumno legitur ex partu æstivo. Auctor Plin. lib. 12. cap. 14.

Carphologia, æ. f. [καρφολογία] Floccorum, palearum vel festucarum collectio. V. Cæl. Aurel. Acut. 1. 3. & 5. & Galen.

Carphos, i. [κάρφος] Herbæ genus, Latine festucam sonat. Plin. lib. 24. cap. 19. Nec fœno Græco minor auctoritas, quod telin vocant, alii carphos &c. Galli inquit Ruell. *fenegrenen* vocant. 2. 32.

Carpi, orum. m. [Κάρποι] Populi sunt Zeugitanæ regionis, quæ proprie Africa dicitur. Auctor Plin. lib. 5. cap. 4. pr.
Carpi, [Ptol. Καρπιανοί] alius populus Basternis finitimus, quos trans Istrum geographi collocant. Meminit Vopisc. in Aurel. cap. 30. Hinc

Carpicus, a, um. Cognomen triumphale, Quod, ob victoriam de Carpis reportatam, Senatus Aureliano tribuit. Vopisc. cap. 30.

Carpias, inquit Menander Rhetor, apud Cælium lib. 4. Civitates dicebant, in præripiis fluminum ab Romanis ad Barbarorum impetum reprimendum conditas.

Carpinbites, [Καρπινβίτης] corrupte pro Καρκινίτης Carcinites, afferebatur ex Strabone. V. s. l.

Carpīnus, i. f. Genus arboris notæ de acerum genere, ex quo fiunt faces. Columel. lib. 5. cap. 7. Quinetiam cornus & carpinus & ornus, nonnunquam & salix, a plerisque in hoc ipsum disponitur. Plin lib. 16. cap. 18. Descendunt etiam in plana cornus, corylus, quercus, ornus, acer, fraxinus, fagus, carpinus.

Carpineus, a, um. Adj. Ex carpino factus. Plin. lib. 16. cap. 43. Hyginus manubria rusticis carpinea fieri jubet.

Carpio, ōnis. m. [καρπίων] Piscis notus, qui capitur in Benaco lacu. Perott. Ejus antiquum nomen ignoratur.

Carpis, is. Fluvius est Scytharum, ut scribit Herodot. lib. 4.

Carpistes, æ. m. Æon Valentini, alias etiam Horos dictus, Tertull. adv. Valent. cap. 9.

Carpo, psi, ptum. [δρέπομαι] ĕre. proprie est Molliter decerpere, & leniter auferre nulla violentia adhibita. Virg. 9. Ecl. 50.
Insere, Daphni, pyros, carpent tua poma nepotes. Columel. lib. 5. cap. 6. Ubi deinde prorepserint plantæ, stramenta colligemus, & manibus herbas carpemus.
Flosculos orationis carpere ac delibare. Cic. pro Sext. 116. Tam insolens in dicendo, ut omni ex genere orationem aucuper, & omnes undique flosculos carpam ac delibem.
Flores ab arbore. Ovid. 9. Met. 343.
Frumenta sata manu. Virg. 3. Georg. 176.
Poma autumno. Virg. 4. Georg. 134.
Primus vere rosam, atque autumno carpere poma.
Pomaria. Ovid. 4. Epist. 29.
Est aliquid plenis pomaria carpere ramis.
Rosam vere. Virg. 4. Georg. 134.
Vindemiam de palmite. Virg. 2. Georg. 90.
Carpere, Accipere. Virg. 7. Æn. 414.
Et placidam carpebant membra quietem.
Carpere & Colligere. Cic. 1. de Orat. 191. Vel passim licet carpentem & colligentem undique, repleri justa juris civilis scientia.
Aera. Virg. 4. Georg. 311.
— tenuemque magis, magis aera carpunt.
Aera carpere alis. Ovid. 4. Met. 615.
Ætas carpitur. Catul. 66. 33. i. e. Vita agitur.
Aquam de mari carpere. Ovid. in Ibin, 198.
Et summam Libyco de mare carpat aquam. Proverbii significationem habet, pro eo quod Horatius ait, 1. Serm. 1. 51.
— ex magno tollere acervo. Aut inde, unde semper magna suffectura sit copia.
Auras carpere vitales; i. e. Vivere. Poeticum. Virg. 1. Æn. 392.
Quisquis es, haud, credo, invisus cælestibus auras
Vitales carpis.
Cibum. Varr. 3. de R. R. cap. 16.
Cibum carpere est etiam Scindere. V. Burm. ad Petron. p. 153.
Cibos digitis. Ovid. 3. de Arte Am. 755.
Cœnam e rogo. Catull. 57. 3. al. Rapere.
Dente viscera alicujus. Ovid. in Ibin, 460.
Gaudia fugitiva. Martial. lib. 7. 46.
Vive velut rapto, fugitivaque gaudia carpe.
Gramina carpunt armenta. Virg. 2. Georg. 201.
Gramen carpsere capellæ. Ovid. 1. Met. 299.
Herbam carpere oves dicuntur; i. e. Pascere. Virg. 3. Georg. 296.
Herbas ignavius carpere. Virg. 3. Georg. 465. i. e. Negligentius, sine aviditate. Servius.
Pabula carpsit ovis. Ovid. 4. Fast. 750.
Thyma carpens apis. Hor. 4. Carm. 2. 29.
Carpere, Celeriter præterire. Virg. 3. Georg. 141.
Carpere mox gyrum incipiat. Valla lib. 6.
Æthera carpere equis, In æthere obequitare. Ovid. 3. Fast. 416.
Campos carpere pede. Ovid. 1. Trist. 10. 23.
Fugam. Sil. lib. 10.
Fuga carpere prata. Virg. 3. Georg. 141.
Non saltu superare viam sit passus, & acri
Carpere prata fuga. Hic Celeritas intelligitur, inquit Valla lib. 6. per hoc quod dixit Fuga, qui est Celer cursus.
Iter, Ambulare. Martial. lib. 2. 14.
Siquis ibi serum carpat amicus iter.
Iter pede. Ovid. 3. Fast. 604.
Iter longum carpentes. Hor. 1. Serm. 5. 95.
Iter supremum. Hor. 2. Carm. 17. 12.
Utcunque præcedes, supremum
Carpere iter comites parati. i. e. Seu ætate seu forte præcedet, in supremo mortis die comitari se asserit Mæcenatem. Acron.
Noctes securas. Valer. 5. Argon. 48.
Oscula. Ovid. 11. Epist. 117.
— non oscula frigida carpsi.
Pecus. Propert. lib. 2. 13. 8. Et stolidum pleno vellere carpe pecus. Videtur proverbium.
Pensum. Hor. 3. Carm. 27. 64.
— nisi herile mavis
Carpere pensum.
Rura frigida. Virg. 3. Georg. 325.

Luciferi primo cum sidere frigida rura
Carpamus, dum mane novum, dum gramina canent. Ubi Servius, Rura carpamus, i. e. Carpere cogamus animalia. Donatus autem in Terentium, Fruamur agris, interpretatur. Neuter vero satis proprie: hic enim Virgilius significat, Agamus oves in pascua: ut satis ostendit Columella hunc locum interpretatus lib. 7. cap. 3.

Setas carpere. Virg. 6. Æn. 245.
Et summas carpens media inter cornua setas. Id est quod Græci κατάρχεσθαι dicunt, quod est post immolationem & mactationem; quæ κατάρξασθαι dicitur, sacrificium incipere. Turneb.

Soporem carpere, Dormire. Virg. 4. Æn. 522. Somnos. Virg. 4. Æn. 555. Poetica sunt.

Viam, Ambulare. Virg. 6. Æn. 629.

Volatum, Volare. Stat. 1. Theb. 310.

Agmen carpere, & similia. h. e. Aliquos ab agmine segregatos, intercipere & occidere, & velut agminis particulas decerpere. Liv. 27. 48. Qui quum fessum agmen carperent ab omni parte, incursarentque: & jam omisso itinere, quod fugæ simile erat, castrametari Pœnus in tumulo super fluminis ripam vellet, &c. V. Cæs. 1. Bell. Civil. 63. & Tacit. 12. Ann. 32. 1.

Exercitum carpere in multas partes; i. e. Separare. Liv. 26. 38. pr. Annibalem ante omnia angebat, quod Capua pertinacius oppugnata ab Romanis, quam defensa ab se, multorum Italiæ populorum animos averterat, quos neque omnes tenere præsidiis, nisi vellet in multas, parvasque partes carpere exercitum, quod minime tum expediebat, poterat: nec &c.

Orationem carpere membris minutioribus. Cic. 3. de Orat. 188. Neque semper utendum est perpetuitate, & quasi conversione verborum: sed sæpe carpenda membris minutioribus oratio est. Legitur & Capienda.

Carpere, Eligere. Ter. Adel. 4. 2. 57.
Nam jam adibo: atque unum quicquid, quod quidem erit bellissimum,
Carpam: & cyathos sorbillans, paulatim hunc producam diem. Donat.

Carpere, Lædere. Virg. 3. Georg. 215.
Carpit enim vires paulatim, uritque videndo
Femina. Donatus in Terentium, Alii, Attenuat, & diminuit interpretantur. Columel. lib. 6. cap. 7. Alvus, corpus, ac vires carpit, operique inutilem reddit.

Forma carpitur, i. e. corrumpitur. Ovid. 2. de Arte Am. 114.
Forma bonum fragile est, quantumque accedit ad annos
Fit minor, & spatio carpitur ipsa suo.

Faciem carpere, Laniare, lacerare. Servius in illud 12. Æn. 606.
Et roseas laniata genas. Moris (inquit) fuerat, ut ante rogos humanus sanguis effunderetur vel captivorum vel gladiatorum: quorum, si forte copia non fuisset, laniantes genas suum effundebant cruorem, ut rogis illa imago restitueretur. Tamen sciendum, cautum Lege duodecim tabularum, ne mulieres carperent faciem, his verbis, Mulier faciem ne carpito.

Carpi etiam pro Minui. Curt. 8. 9. 10. Erymanthus, crebris flexibus subinde curvatus, ab adcolis rigantibus carpitur. V. Drakenb. ad Sil. 2. 458.

Aliquem carpere, pro Despoliare aliquem, & ut vocat Terent. Adel. 4. 2. 52. Emungere. Ovid. 1. Amor. 8. 91.
Et soror, & mater, nutrix quoque carpat amantem.

Opes alicujus carpere, Auferre. Ovid. 4. de Pont. 9. 122.

Vitam. Sen. Herc. fur.

Æstu mens carpitur. Valer. 3. Argon. 365. — fiducia mœstis
Nulla viris, ægro assidue mens carpitur æstu. Æstu scilicet curarum.

Auro pectus carpitur, i. e. Avaritia vexatur. Propert. 3. 5. 3.

Cura alicujus carpi, Affici, consumi. Ovid. 3. de Arte Am. 680.

Igni cæco carpi. Virg. 4. Æn. 2.
— & cæco carpitur igni. Alludit ad Cupidinis tela, nam sagittarum vulnus est facis incendium. Servius.

Medullas carpit ignis. Lucan. 9. 744.
Ecce subit virus tacitum, carpitque medullas
Ignis edax.

Carpere, Reprehendere, accusare, & quasi dentibus lacerare. [Διασύρειν] Martial. lib. 1. 92.
Carpere vel noli nostra, vel ede tua. Cic. 2. Q. frat. 3. Aut in Pompeio defendendo: nam is carpebatur a Bibulo, Curione, &c. Et Cæs. 3. Bell. Gall. 17. Non solum hostibus in contemptionem veniret, sed etiam nostrorum militum vocibus carperetur.

Sinistris sermonibus aliquem carpere apud quempiam. Plin. 1. Epist. 9. ad Fundanum.

Carpere maledico dente. Cic. pro Corn. Balb. 57. More hominum invident, in conviviis rodunt, in circulis vellicant, non illo inimico, sed hoc maledico dente carpunt.

Carmina carpere. Martial. lib. 11. 95. in Verpum æmulum.

Facta alicujus. Ovid. 3. de Pont. 1. 64.

Libellos alicujus. Ovid. de Rem. Amor. 361.

Impune carpere. Hor. 4. Carm. 9. 33.
Totve tuos patiar labores
Impune, Lolli, carpere lividas Obliviones.

Carpere, Frui. Pers. 5. Sat. 151.
Indulge genio, carpamus dulcia. i. e. Fruamur rebus dulcibus. Ita interpretatur Donatus in Terentium.

Delicias carpere. Propert. 2. 34. 74.

Diem carpere. Hor. 1. Carm. 11. 8.
— carpe diem, quam minimum credula postero.

Gaudia. Ovid. 3. de Arte Am. 661.

Honores virtutis. Valer. 1. Argon. 177.

Juventa perpetua carpi. Virg. 4. Æn. 32.
Solane perpetua mœrens carpere juventa. [Immo Carpère, juventam perpetuo in mœrore transigens.

CARPTUS, a, um. Partic. [Δρεπόμενος] ut, Carpta lana. Cels. 6. 6. Flos carptus. Ovid. 3. de Arte Am. 80.

CARPTUS, ûs. m. [Δρέμμα] Quantum carpere licet. Plin. lib. 24. cap. 10. Flos cujusque generis trium digitorum carptu. h. e. Quantum tres digiti decerpere possunt.

CARPTOR, ōris. m. [Διασυρτής] Qui reprehendit. Gell. lib. 19. cap. 7. Quale illud est, quod vituperones suos subducti supercilii carptores appellavit.

Carptores etiam vocantur Ciborum scissores. Juven. 9. Sat. 110.
— librarius, archimagiri, Carptores. Vet. Schol. Infertores, qui inlata carpunt. conf. & Petron. cap. 36.

CARPTŪRA, æ. f. [Δρέψις] Varro 3. de R. R. cap. 16. Necnon etiam aliud discrimen sequantur in carptura, &c. De apibus flores carpentibus.

CARPTIM, Adv. [Δρεπτόμενος] Hinc atque illinc sine aliquo ordine decerpendo. Sallust. in Catil. cap. 4. Statui res gestas Pop. Romani carptim, ut quæque memoria digna videbantur, perscribere.
Agere carptim & κατὰ κεφάλαιον. Plin. 6. Epist. 26.
Aggredi carptim. Liv. 44. 41.
Dicere carptim. Plin. Epist. 167.
Perstringere carptim, breviterque aliquid. Plin. in Paneg. 40.
Carptim, & Universi, opposita. Liv. 28. 25. Edictum deinde propositum, ut ad stipendium petendum convenirent Carthaginem, seu carptim partes, seu universi mallent.
Carptim & singuli. Tacit. 4. Hist. 46. Dimissi nonnulli ob culpam, seu carptim ac singuli, quo tutissimo remedio consensus multitudine extenuatur.

CARPISCULUM, i. n. seu CARPISCULUS, i. m. Calceamenti genus barbarici. Vopisc. Aurel. cap. 30. Est etiam Vox architectonica. Lapis Viennensis: TEGVLAS AENEAS AVRATAS CVM CARPISCVLIS ET VESTITVRIS BASIVM.

CARPOBALSAMUM, i. n. [Καρποβάλσαμον] Balsami fructus est. Nam καρπὸς Græcis fructum significat. V. Plin. lib. 12. cap. 25.

CARPOPHORUS, a, um. [Καρποφόρος] Latine Fructifer. Hieron. ad Eustath. de morte Paulæ, Salve Euphratha regio uberrima, atque carpophora, cujus sterilitas Deus est.
Fuit etiam Carpophorus, Proprium nomen cujusdam ex bestiariis Domitiani Cæsaris, cujus in conficiendis feris dexteritatem extollit Martial. in Spectac. 23. & 27.

CARPOPHYLLON, i. n. [Καρπόφυλλον] Genus lauri. Plin. lib. 15. cap. 30. Est & Chamædaphne silvestris frutex, est & Alexandrina, quam aliqui Idæam, alii hippoglottion, alii daphniten, alii carpophyllon, alii hypelaten vocant. Ruell. lib. 3. cap. 136. Plurima in Ida, & circa Heracleam Ponti, nec nisi in montosis vidimus hac effigie, folio paulo rusci majore, molli, nec rigido, semine inter folia rubro, ramulis in terram sparsis, dodrantalibus, radice myrto silvestri proxima, molli.

CARPUS, i. m. [Καρπός] Prima palmæ pars, qua brachio jungitur. Cels. 3. 6. Tum deinde ejus carpo manum admovere. [Verum quum ea vox alias Celso insueta sit, ut ex lib. 8. cap. 1. & 17. videre licet, ubi vel maxime mentio ejus requirebatur, non dubito, quin lectio, quæ ante Lindenium omnium codd. fuit, Ejus corpori, revocanda sit.

CARRACA, æ. f. [Κάῤῥακα] Italiæ urbs sub Venetia Ptolemæo. Vulgo *Caravaggio.*

CARRÆ, arum. f. Plin. cap. 7. lib. 31. Carrhis Arabiæ oppido muros domosque massis salis faciunt, aqua ferruminantes. Gerrhis Hard. ex Strab. q. V.

CARRÆ, ārum. f. [Κάῤῥαι] Mesopotamiæ urbs, Crassi clade nobilis. Auctor Plin. lib. 5. cap. 24. & Caracallæ Imperatoris etiam nece. Hic enim, ut Spartianus scribit, cap. 7. In medio itinere inter Carras & Edessam periit, quum levandæ vesicæ causa ex equo descendisset. Lucan. lib. 1. 104.
Arma ducum dirimens miserando funere Crassus,
Assyrias Latio maculavit sanguine Carras. Dicuntur autem Carræ, ut inquit Stephanus, a Carra fluvio Syriæ. Hujus incolæ Carreni aut Carræi vocantur.
Est & urbs eodem nomine ad mare Erythræum. V. paulo supra.

CARRACUTIUM, CARRAGO, CARROBALISTA &c. V. CARRUS.

CARRŎCO, ōnis. f. Genus piscis. Auson. Epist. 4. 58.

CARRUS, i. m. & CARRUM, i. n. utroque modo dicitur, [ἅρμα, ἅμαξα] a Cardine quatuor rotarum: vel quod currendo sonet. Hirt. Bell. Hisp. 6. Ea die per viarum angustias, carra complura, multosque lamistas retraxit. Cæs. 1. Bell. Gall. 26. Alteri ad impedimenta & carros suos se contulerunt.
Objicere carros. Cæs. 1. Bell. Gall. 26. Propterea quod pro vallo carros objecerant.
Superstare carris. Liv. 10. 28. Essedis carrisque superstans armatus hostis ingenti sonitu equorum rotarumque advenit.

CARRAGO, ĭnis. f. [Græce καράγων vocant] Munitio ex connexis carris hosti arcendo. Vopiscus Aurel. cap. 11. Quærere præterea ubi carrago sit hostium. Barbari sua in orbem castra solebant munimento valloque carrorum obducere: unde & carrago vocata est, quo verbo censentur eorum castra carris circumdata. Marcellinus 31. 7. Unde haud longo spatio separatum vulgus inæstimabile Barbarorum, ad orbis rotundi figuram multitudine digesta plaustrorum, tanquam intramuranis cohibita spatiis, otio fruebatur & ubertate prædarum. Iterum, Quæ optime tum accepta statimque incensis malleolis, ad carraginem, quam ita ipsi appellant, aliti velocitate regressa. ubi V. Lindenbr.

CARRACUTIUM, i. n. Vehiculum altissimarum rotarum. Isidor. 20. 12.

CARROBALISTA, æ. f. Balistarum genus carro impositum. Veget. 3. 24.

CARRŪCA, æ. f. [ἁμαξίς] videtur diminutivum a Carrus. Plin. lib. 33. cap. 11. At nos carrucas ex argento cælare invenimus. Martial. lib. 3. 47.
Nec feriatus ibat ante carrucam.
Dormitoria carruca cum mulis, qua semper uxor usa sit. Scævola in l. uxori. ff. de aur. & arg. leg.
Commodare carrucam. Paulus in l. In commodato. §. duabus. D. commod.

CARRUCARIUS, a, um. [ἁμαξικός] ut, Mula carrucaria. Ulpianus in l. Ædiles aiunt. §. Jumentorum. D. de Ædilitio edicto, ubi de mulis loquitur, Plerasque denique carrucarias tales esse, ut non possint transjungi. Muliones carucarii. Capitolin. in Maximin. Jun. cap. 4.

CARRUCARIUS, i. m. [ἁμαξηλάτης] Qui carrucam ducit. Ulpian. Jurisc. in l. Item quæritur, in princ. D. Locati. Si cisiarius, id est carrucarius, dum ceteros transire contendit, cisium evertit.

CARSEŌLI, ōrum. m. [Καρσίολοι] Oppidum est in via Valeria non longe a Pelignis, cujus meminit Strab. lib. 5. V. Plin. lib. 3. cap. 12. Ovid. 4. Fast. 683.
Frigida Carseolis, nec olivis apta ferendis
Terra, sed ad segetes ingeniosus ager. Videtur hic Carseolos populos intelligere, non oppidum. Nisi quis putet ablativum esse loci, positum pro In Carseolis, ut Venetiis, Parisiis, & similia. Potest etiam dativus casus esse. [Heinsius Carseoli edidit, ut cetera per appositionem dicantur.

CARSEO-

Carseolānus, a, um. Adj. [Καρσεολανός] ut, Carseolana lex apud Ovid. 4. Fast. 708.
Factum abiit, monimenta manent: nam vivere captam
Nunc quoque lex vulpem Carseolana vetat. Et Plin. 3. 12.

Cartadulorum Regio, in Subsolanis Indorum montibus, in qua Satyri reperiuntur, perniciſſimum animal, cum quadrupedes, tum recte currentes, humana effigie, propter velocitatem, niſi ſenes, aut ægri non capiuntur. Auctor Plin. lib. 7. cap. 2. Hard. Catharcludorum.

Cartallus, i. m. [κάρταλλος] Fiſcella. Vulg. Interpr. Deut. 26. 2. ex Gr. Primitias pones in cartallo. conf. Jer. 6. 9. V. Suid. & Heſych.

Cartālo, Viri proprium, de quo Sil. lib. 15.
— cadit obvius acri
Cartalo Vaſidio Libycæ regnator arenæ. alii legunt, Carthalo.

Cartēia, vel Carthēia, æ. f. [Καρθαία Steph.] Civitas Hiſpaniæ ad Calpen. Auct. Plin. lib. 3. cap. 1. Carteia a Græcis Tarteſſos appellata, eodem auctore. Oppius de Bello Hiſpan. 32. Cn. Pompeius autem &c. parte altera contendit Carteiam, quod oppidum abeſt a Corduba millia paſſuum clxx. V. Tartessos. Nunc *Cartaia* dicitur vulgo, teſte Olivario in Melam.

Cartenna, æ. f. Auguſti colonia in Mauritania Tingitana. Plin. lib. 5. cap. 2. Mela eam adſcribit Numidiæ. Olivarius dicit eam nunc vulgo vocari *Sileſi*.

Carthæa, æ. f. [Καρθαία] Urbs eſt in inſula Ceo. V. Strabo lib. 10. Plin. 4. 12. [Hanc male cum Julide confundit Alex. Genial. dier. 6. 5. ubi de claris Ceis. Deceptus Plinii verbis 4. 12. quæ ſublata diſtinctione legiſſe videtur. Diſtinguit accurate Antonin. Liber. Fab. 1.

Carthæus, a, um. [Καρθαῖος] Adj. ut, Arva Carthæa. Ovid. 10. Met. 109.
Namque ſacer Nymphis Carthæa tenentibus arva
Ingens cervus erat.

Carthæius, aliud Adjectivum, [Καρθαιος] ut, Carthæia mœnia. Ovid. 7. Met. 368.
Tranſit & antiquæ Carthæia mœnia Ceæ.

Carthāgo, ĭnis. f. [Καρχηδών] Urbs Africæ celebris, quæ poſt Trojanum bellum a Didone condita fuit. de qua recte Salluſtius Jug. 19. ait, ſatius eſſe ſilere, quam parum dicere. tanta enim ejus potentia fuit, ut auctore Polybio, & Strabone, tota Africa cultiore potiretur: in Hiſpania vero ab Herculis columnis aduſque Pyrenæos montes maximis civitatibus imperaverit. Variante tandem fortuna, adeo defecit, ut ea diruta, circumjacens regio provincia facta fuerit, & Maſiniſſæ, qui ob virtutem & amicitiam plurimum Romanis curæ fuit, commiſſa a Pop. Rom. Græci eam Carchedona nominarunt: Hadrianus autem imperator Hadrianopolin, teſte Spartiano cap. 20. & ridicule perditiſſimus imperator Commodus, quemadmodum ſcribit Lampridius, cap. 17. Alexandriam Commodianam Togatam. Meminit hujus urbis multis Juſtin. lib. 18. & in Floridis Apuleius.
Eſt & Carthago nova, quam dux Pœnorum Haſdrubal condidit in Hiſpania Bætica. Auctor Pomp. Mela lib. 2. 6. Hæc a Scipione expugnata eſt, Magone, non ſine ſuorum clade ſe dedente. Liv. lib. 26. 43. extr. Ad Carthaginem, inquit, novam expugnandam, totis viribus, & bono animo tranſeamus. Nunc vulgo *Cartagena* dicitur.
Fuit & alia Carthago, Vetus cognominata, eodem in littore. Cic. 1. de Lege Agr. 5. Poſt autem agros, inquit, in Hiſpania apud Carthaginem novam, duorum Scipionum eximia virtute poſſeſſos, tum ipſam veterem Carthaginem vendunt. Sita fuit haud procul Tarracone, & a Teucro condita. de qua Sil. lib. 3. 368.
Dat Carthago viros, Teucro fundata vetuſto. [Verum Silium de Nova Carthagine loqui ex Juſtin. 43. 3. liquet, Tullius autem ſe Veterem in Africa Carthaginem intelligere diſertis verbis Agr. 2. 51. teſtatur. Veteris vero Carthaginis in Hiſpania unus meminit Ptolem. V. Cellar. Geog. Antiq. 2. 1. 3. 103.
Carthago, Filia Herculis. Cic. 3. de Nat. Deor. 42. Quartus Hercules Jovis & Aſteriæ Latonæ ſororis, qui Tyri maxime colitur, cujus Carthaginem filiam ferunt.
Terror imperii Carthago. Cic. pro Muren. 58. Bis Conſul fuerat P. Africanus: & duos terrores hujus imperii, Carthaginem, Numantiamque deleverat, &c.
Alma Carthago. Sil. lib. 13. — ſi nunc exiſteret alma
Carthago ante oculos, turrita celſa figura.
Alta. Virg. 4. Æn. 27.
Suſpectas habuiſſe domos Carthaginis altæ.
Antiqua. Claud. de Bell. Gild. 518.
Dives opum Carthago. Virg. 1. Æn. 17.
Urbs antiqua fuit: Tyrii tenuere coloni,
Carthago, Italiam contra, Tyberinaque longe
Oſtia, dives opum, ſtudiiſque aſperrima belli.
Impia. Hor. 4. Carm. 8. 17.
Non incendia Carthaginis impiæ.
Invida. Hor. Epod. 7. 5.
Non ut ſuperbas invidæ Carthaginis
Romanus arces ureret.
Magna. Hor. 3. Carm. 5. 39.
O magna Carthago probroſis
Altior Italiæ ruinis.
Nova, Tum recens condita. Virg. 1. Æn. 370. — cernes
Mœnia, ſurgentemque novæ Carthaginis arcem.
Perfida. Sil. lib. 13. — cur perfida & urbi
Altera Carthago noſtræ, poſt fœdera rupta.
Tyria, Ab origine. Virg. 4. Æn. 224.
— Tyria Carthagine qui nunc Expectat.

Carthāgĭniensis, e. [Καρχηδόνιος] Dictio ſex ſyllabarum, ut docet Priſcian. lib. 4. dicitur Qui eſt ex Carthagine. Sin vero, ait Priſcianus, tertiæ ſint declinationis, abjiciunt ſ genitivi, & aſſumunt enſis, ut Piſtor Piſtoris Piſtorienſis, Carthago Carthaginis Carthaginienſis. Eſt apud Cic. pro Corn. Balb. 52. ſummi (ſic enim vocat) cujuſdam poetæ hoc carmen,
Hoſtem qui feriet, mihi erit Carthaginienſis.
Carthaginienſes multi Romæ ſervierunt. Cic. 3. Tuſc.
Fraudulenti Carthaginienſes & mendaces. Cic. 2. de Lege Agr. 94. Carthaginienſes fraudulenti & mendaces, non genere, ſed natura loci, quod propter portus ſuos, multis & variis mercatorum ſermonibus, ad ſtudium fallendi, ſtudio quæſtus vocabantur.

Carthărius, a, um. Adj. ut, Naſcitur in carthariis locis. Apul. de Herb. cap. 1. [Stew. Chartariis. Quod quid ſit neſcio.

Carthegon, i. n. Buxi granum eſt. Plin. lib. 16. cap. 30. pr. [Ubi MſT. Gratægum. Hard. Cratægum. puto, quia Græcis κράταιγος, vel κραταιγών Meſpili genus ſilveſtris. Forte tamen diminutiva forma Cratægion legendum.

Cartheia, V. Carthæa.

Cartibŭlum, i. n. Menſæ genus unum quod in cœnaculis ponebatur, prius Gertibulum dictum. In tricliniis enim, ſtratis tribus lectis, in quibus priſci illi ſedentes cœnitabant, tres fuiſſe menſas Varro ſignificat de L. L. 4. 6. ex quibus una vinaria rotunda cylibathum dicta, a poculis, quæ κύλικας Græci vocant: altera vinaria menſa erat lapidea, quadrata, oblonga una columella ſuffulta, vocabatur cartibulum: tertia, quadrata, quæ vaſa detinebat, cui urnarium dixere nomen.

Cartilāgo, ĭnis. f. [χόνδρος] Pars ſimilaris corporis, ex ſpermate genita, quæ tamen neque os eſt, neque caro, ſed quoddam intermedium, qualis eſt tota auris, & extremæ partes oſſium motoriorum. Plin. lib. 11. cap. 4. Inſecta non videntur habere cartilaginem. Et lib. 15. cap. 28. Carne palmæ placent, cruſta Thebaïcæ, ſucco uvæ & caryottæ, callo pira ac mala, corpore melimela, mora cartilagine, nuclei grano. V. & ſeq.

Cartilagĭneus, a, um. Adj. [χονδρώδης] Plin. lib. 11. cap. 37. Sed auriculæ omnibus, animal duntaxat generantibus excepto &c. & quæ cartilaginea appellavimus. V. eundem lib. 9. cap. 24.

Cartilaginōsus, a, um. Adj. [χονδρώδης] h. e. Mediam conſiſtentiam habens inter durum & molle. ut
Galbanum cartilaginoſum. Plin. lib. 12. cap. 25. Dat & galbanum Syria in eodem Amano monte e ferula, quam ejuſdem nominis reſinæ modo ſtagonitin appellant. Quod maxime laudant, cartilaginoſum, purum ad ſimilitudinem ammoniaci, minimeque lignoſum.

Cartris, is. f. [Κάρτρις] Cimbrorum peninſula, dicente Plin. lib. 4. cap. 13. Promontorium Cimbrorum excurrens in maria longe peninſulam efficit, quæ Cartris appellatur.

Carvilius, [Καρουΐλιος] Nomen gent. Ro. Sp. Carvilius victis Samnitibus ſacrata lege pugnantibus, e pectoralibus eorum ocreiſque & galeis, Jovem, qui eſt in Capitolio, fecit, amplitudine tanta, ut conſpiciatur a Latiario Jove, auctore Plin. lib. 34. cap. 7.
Commemoratur a Plinio & alter Carvilius, cognomento Pollio, eques Romanus, qui tricliniis quibuſdam argentum addidiſſe primus traditur, non ut operiret, aut ut Deliaca ſpecie faceret, ſed Punica. V. eum lib. 33. cap. 11.
Sp. Carvilius primus Romæ Grammaticam mercede docuit. Hujus autem patronus, Sp. Carvilius, cognomento Ruga, primus Romæ uxorem, quod ſterilis eſſet, dilectam licet, repudiavit, quod jurare a cenſoribus coactus erat, ſe liberûm quærendûm gratia habiturum. Auctor Gell. 4. 3. & Plut. Quæſt. Rom. 59.

Caruncula, In caro.

Carus, a, um. Adj. [τιμήεις, τίμιος, πολύτιμος] proprie dicitur Quod contrarium eſt Vili: ut, Annona cara. Cic. 2. de Divin. 59. Putarem annonam in macello cariorem fore. Idem pro Domo 14. Subito illo ipſo die cariſſimam annonam, nec opinata vilitas conſequuta eſt.
Carius facere aurum cælando. Plin. in proœm. 33. lib. Acceſſit ars picturæ, & aurum argentumque cælando carius fecimus.
Non eſt trecentis minis cara. Plaut. Perſ. 4. 4. 117. Abi, argentum effer huc: non ædepol tricentis mnis cara'ſt, feciſti lucri.

Carus, Pretioſus, V. charus: & Caritas, Amor, V. charitas.

Care, Adv. [τιμίως] ut, Care æſtimare, Care venire. Cic. ad Brut. 16. Valde care æſtimas tot annos, quot iſta ætas recipit.

Carĭtas, ātis. f. [ὑστέρησις, σιτοδεία] Penuria: derivatur autem a Careo, quod ſignificat Non habeo, deficio. Valla lib. 4. cap. 62. Caritatem pro Penuria accipimus. Sed frumenti quidem, & annonæ caritatem dicimus: Penuriam vero, vini, aquæ, pabuli, pecorum, pecuniæ, virorum, ceterarumque hujuſmodi rerum. Vel Penuria eſt, ut ſic dicam, Carentia omnium rerum. Caritas vero, quæ contraria eſt Vilitati. Ideoque Plin. Junior ait Acceſſiſſe agris ſuburbanis caritatem. Et Quintil. quum ait, Itaque caritas annonæ, rarum frumentum, cædes ac direptio pecorum: idem eſt, ac ſi dixiſſet, caritas annonæ, penuria frumenti. Hactenus Valla. Cic. 5. Verr. 47. Caritas enim annonæ faciebat, ut iſtud quod re parum videbatur, tempore magnum videretur.
Vilitas & Caritas, contraria. Cic. 5. Verr. 216. Biennio provinciam obtinuit, quum alter annus in vilitate, alter in ſumma caritate fuerit.
In caritate, aſſe modium populo dedit M. Seius. Cic. 2. Off. 58.
In Rhodiorum inopia & fame, ſummaque annonæ caritate, magnum frumenti numerum advexit Alexandria Rhodum. Cic. 3. Off. 50.
Diuturna caritas. Cic. pro Domo 12. Atque utrumque fuiſſe perſpicuum eſt, difficultatem annonæ, ſummamque inopiam rei frumentariæ: ut homines non jam diuturnam caritatem, ſed ut famem plane timerent, nemo negat.
Præſens caritas erat, & futura fames. Cic. pro Domo 12.
Inferre caritatem annonæ. V. infero.
Nummorum caritas. Cic. 9. Att. 11. Nunc omnia iſta jacere puto propter nummorum caritatem.
Uberiora cibaria facta ſunt caritate. Cic. 5. Verr. 216.

Carus, i. m. Proprium nomen Imperatoris Romani, qui quanquam obſcuris parentibus ortus, Probo ſucceſſit, ſub quo præfectus prætorio fuerat, & relictis filiis Carino & Numeriano Cæſaribus, in Perſide, ubi feliciter remp. geſſerat, ictu fulminis periiſſe dicitur. V. Vopiſc. in ejus vita.

Carya, æ. f. [Κάρυα] Epitheton Dianæ, quæ templum in Laconia habuit. V. Stat. 4. Theb. 225. [Immo Caryæ pl. f. apud Stat. urbis nomen, quæ Steph. Carya num. ſing. Nymphæ loci quidem Κάρυαι, ipſa vero Diana Καρυᾶτις vocatur a Pauſan. in Lacon. q. V.

Caryæ, [Κάρυαι] Civitas Peloponneſi, quæ cum Perſis hoſtibus contra Græciam conſenſit: unde poſtea a Græcis deleta fuit. Vitruv. lib. 1. 1. V. dict. præced. Hinc

Caryas, ātis. m. gentile, [Καρυάτης] Vitruv. 1. 1. Caryæ civitas Peloponneſi cum Perſis hoſtibus contra Græciam conſenſit. Poſtea Græci per victoriam glorioſe bello liberati, communi conſilio Caryatibus bellum indixerunt, &c.

CARYATIS, ĭdis. f. [Καρυᾶτις] Quæ est ex Caryis: unde Caryatides, Mulieres quæ antiquitus ab architectis columnis insculpebantur dictæ, de quibus multa Vitruvius lib. 1. cap. 1. quem vide. & Plin. 35. 10. & 36. 5.

CARYANDA, æ. f. [Καρύανδα] Lacus est & insula eodem nomine Cariæ regionis, non procul a Myndo. Ex Strab. Geogr. lib. 14.

CARŸCA, æ. f. [καρύκη] Genus edulii, ex sanguine & variis condimentis constans, quod & καρυκεύματα a Græcis dicitur. V. Cæl. Rhodig. lib. 27. cap. 23.

CARYĪTES, æ. m. [καρυΐτης] Tithymali genus. Plin. 26. 8. & Diosc. 4. 159. V. Ruell. lib. 1. cap. 11.

CARYNIA, æ. f. Civitas in Achaia, circa quam abigi partum vino, atque etiam si uvam edant gravidæ, refert Plin. lib. 14. cap. 18.

CARŸON, i. n. [κάρυον] Nucis juglandis genus: de qua sic Plin. lib. 15. cap. 22. Caryon a capitis gravedine, propter odoris gravitatem convenit dictum.

CARYĪNUS, a, um. Adj. [καρύϊνος] ut, Caryinum oleum. Plin. lib. 23. cap. 4. E nuce juglande quod caryinum appellavimus, alopeciis utile est, & tarditati aurium infusum.

CARYOPHYLLATA, æ. f. Planta est non vulgaris, neque viribus inefficax, argumento quod ejus radices manifestum caryophylli spirent odorem. Ea recentiores medici utuntur pota ad thoracis interna vulnera. Quin & ejus succum, admista ærugine, cuniculosis, contumacibusque ulceribus utiliter injiciunt. Eadem olfactu spiritus recreat, & frigidum roborat cerebrum. Ex Mathiolo in Dioscor. lib. 4. cap. 17.

CARYŎPHYLLUM, i. n. [καρυόφυλλον] Arbor est in Orientali plaga proveniens, quibusdam Indici pelagi insulis, non longe a Badan. Hujus caudex buxo simillimus est, eademque materies. Folia vero cinnami vulgaris instar habet, sed rotundiora. Fructu est parvo, ex atro rufescente, in clavi modum capitato, exertis in adversum quatuor denticulis sese stellatim decussantibus, prominulo apice, quadrati alveoli sinu medio umbilicatim prodeunte. Cultores arundinibus flagellant arborem, constrato prius circumquaque tegetibus palmeis solo. Caryophylli meminit Plin. lib. 12. cap. 7. his verbis, Est etiamnum in India piperis grani simile, quod vocant caryophyllon, grandius fragiliusque. Tradunt in Indico luco id gigni. Advehitur odoris gratia. ubi V. Harduin.
Est & Caryophyllus floris species, *Garofoli* vulgo dicta, cujus duo genera facit Matthiol. in lib. 2. Dioscor. cap. 153.

CARYŎPON, i. n. Genus cinnami, quod in Syria gignitur. Plin. lib. 12. cap. 28. In Syria gignitur & cinnamon, quod caryopon appellant. Hic est succus nuci expressus, multum a surculo veri cinnami differens, vicina tamen gratia. Camacum vel Comacum MSS. V. Hard.

CARYŌTA, æ. f. [καρυωτίς] Palmæ fructus. Plin. lib. 13. cap. 4. de palmis, Ab his caryotæ maxime celebrantur, & cibo quidem: sed & succo uberrimæ. Ex quibus præcipua vina Orienti, iniqua capiti, unde pomo nomen. Varro 2. de R. R. cap. 1. Non scitis palmulas, caryotas in Syria parere in Judæa, in Italia non posse?
Aurea caryota, Inaurata. Martial. lib. 13. 27.
Aurea porrigitur Jani caryota calendis,
Sed tamen hoc munus pauperis esse solet.
Accepisse me caryotas optimas, quæ nunc cum ficis & boletis certandum habent. Plin. 1. Epist. 7. extr. Sunt qui perperam Cariota scribunt per i.

CARYŎTIS, ĭdis. f. Idem. Stat. 1. Silv. 6. 20.
— & latente palma
Prægnantes caryotides cadebant. & Martial. lib. 11. 32.

CARYSTE, es. vel CARYSTOS, i. [Κάρυστος] Insula una ex Cycladibus, sita in Euboico mari: varii marmoris ferax. Strabo lib. 10. Lucan. lib. 5. de insula Eubœa loquens, v. 232.
Qua maris angustat fauces saxosa Carystos. In hac teste Solino cap. 17. Titanes regnaverunt. Briareo enim (inquit) Carystii rem divinam faciunt, sicut Ægæoni Chalcidenses. Nam omnis fere Eubœa Titanum fuit regnum.
Ferax lapidis varii Carystos. Sen. Troad. 9. An ferax varii lapidis Carystos? i. e. Maculosi, & velut picturati marmoris.
Undosa Carystos. Stat. 1. Silv. 5. 34.
Non huc admissæ Thasos, aut undosa Carystos.

CARYSTĒUS, a, um. Adj. [Καρύστειος] ut, Vada Carystea. Ovid. 4. Fast. 282.
Quaque Carysteis frangitur unda vadis.

CARYSTIUS, a, um. [Καρύστιος] aliud Adj. ut, Vinum Carystium apud Strab. lib. 10.
Vitem quatuor columellæ Carystiæ subeunt. i. e. Marmoris Carystii. Plin. lib. 5. Epist. 6. V. ibi Cellar.

C A S

CĂSA, æ. f. [καλύβη, σκηνή, σκηνὴ] a Cavatione dicta, auctore Festo: quod antiqui cavatas rupes inhabitarent. Alii a facile cadendo dictam volunt: quod a Cado fiat Caso casas frequentativum. q. V. Varro 2. de R. R. cap. 10. Qui autem sunt in saltibus, & silvestribus locis pascunt, & non villa, sed casis repentinis imbres vitant. Virg. 2. Ecl. 29. Humiles casas appellat Tuguria. Cic. 5. Tusc. 97. Nec esuriens Ptolemæus ederat: cui quum peragranti Ægyptum, comitibus non consecutis, cibarius in casa panis datus esset, nihil visum est illo pane jucundius.
Tectum pastorale casæ. Stat. 12. Theb. 268.
Ambitiosa casa. Martial. lib. 12. 67.
Angusta. Claud. 1. in Ruff. 203.
Candida, Lintea. Juven. 6. Sat. 153. V. Schol. vet.
Exigua. Ovid. 4. Fast. 525.
Surge, nec exiguæ despice tecta casæ.
Primæ casæ, h. e. Primatum. Martial. lib. 9. 60. [Dictum potius, ut Prima frons de Exposita omnium conspectui parte casæ, seu tabernæ.
Sparsæ. Ovid. 1. Fast. 502.
Aspicit & sparsas per loca sola casas.
Stramineæ. Ovid. 2. Amor. 9. 18.
Ædificare casas, Puerile. Hor. 2. Serm. 3. 247. V. CASULA.
Contecta stramine. Ovid. 5. Met. 447.
Delitescere in parva casa. Ovid. 2. de Arte Am. 240.
Facere casas sine arte. Quintil. lib. 2. cap. 17.
Jacere casa. Lucret. lib. 6. 1252. pro In casa.
Integere habitabiles casas. V. INTEGO.
Parare. Lucret. lib. 5. 1009.
Ita fugias, ne præter casam. Ter. Phorm. 5. 2. 3. Ita fugias, ne præter casam, quod aiunt. Ubi Donatus, Proverbium, Ita fugito, ne præter casam: hoc est, Ne prætereas casam tuam, quæ tibi sit tutissimum receptaculum. Aut Ita fugias, ne præter casam: ubi custodiri magis, & prehendi fur, & mulctari verberibus potest.
Vegetius Tentoria militum Casas dicit 2. 10. Tabernacula, vel casæ militum cum impedimentis omnibus, &c. Et Ovid. 3. Fast. 527.
Sub Jove pars durat, pauci tentoria ponunt,
Sunt, quibus e ramis frondea facta casa est.
De Casæ notione apud Agrimensores V. Rigaltii Gloss. Agrim.

CASARIA, æ. f. dicitur Mulier quæ casam custodit. Festus.

CASARIUS, i. m. Qui in casa rustica habitat. Gloss. Lat. Gr. Casarius, καλυβεύς. conf. l. 7. Cod. Theod. de bonis proscript.

CASŬLA, æ. f. [καλύβιον] dimin. Plin. lib. 35. cap. 10. Casula Protogenes contentus erat in hortulo suo.
Rusticus infans cum casulis. Juven. 9. Sat. 61.
Contentus casulis. Juven. 14. Sat. 179.
Desiderare casulam. Juven. 11. Sat. 153.
Vendere casulas. Petron. cap. 44.

CASĀLIS, e. ut, Vinea casalis. Innocent. de Cas. p. 221. Absolute Casale dicitur Terminus casæ. ibid. p. 228. Et Casalia fundum dicuntur constituere. p. 225.

CASELLÆ, arum. f. pl. sunt Granaria in quibus fructus componuntur. l. 1. D. de judic. Dicitur quasi Cellula granorum. [Ex Thes. Lips. Sed falsa citatio.

CASELLŬLA, æ. f. dimin. Ennod. 9. 29.

CASALVADES, f. pl. [κασαλβάδες] Meretriculæ sunt olim cognominatæ, hoc argumento, quod absentes sibi advocent, rejiciant præsentes amatores: sedeant vero in domiciliis, & volentibus faciles se præbeant. Meminit hujus vocabuli Aristophanes in Concionatric. 1098. & ex eo Cæl. Rhodig. lib. 14. cap. 8.

CASALVIUM, i. n. [κασαλβιον] Locus erat Athenis intra urbem, ubi prostabant meretriculæ, quæ etiam ab hoc loco Casalvades dicebantur. V. Alex. ab Alex. lib. 4. cap. 18.

CASANDRA, æ. f. [Κάσανδρα] Insula in Oceano meridionali, contra Persidem. Plin. lib. 6. cap. 25. Contra Persidem (inquit) insulæ, Philos, Casandra, Aracia, &c.

CASCA, æ. m. Viri proprium. is fuit Bruti armiger. de quo Sil. lib. 7. 648.
Nec damnata manus, medio sed (flebile) mento
Armigeri Cascæ penetrabilis hæsit arundo. Quædam exemplaria legunt Casæ. [Cognomen fuit gentis Serviliæ. V. Fulv. Ursin.

CASCATENSES, ium. m. pl. Populi Hispaniæ citerioris, in conventu Cæsaraugustano, quos Plinius Latinorum esse veterum ait lib. 3. cap. 3.

CASCUS, a, um. [κρόνιος] antiquitus dicebatur, quod nos Vetus appellamus. idque, ut auctor est Varro, lingua Sabinorum, quæ in Oscam usque linguam radices egerit, qua Casnar senex dicitur: eoque Ennium, ut Oscæ linguæ peritum, scripsisse,
Quamprimum casci populi genuere Latini. Cascos Latinos priscos appellat M. Tull. 1. Tusc. 27. Citat autem Varro adagium. Cascus cascam ducit, tanquam a Manilio quodam profectum, qui dixerit Non esse mirabile, si cascum casca duxisset, quoniam canoras conficiebant nuptias. Videtur esse jocus in anum velut nuptam, allusumque ad vocem Casci, perinde quasi deducatur a canendo. Refertur ibidem epigramma Papinii cujusdam, quod scripsit in adolescentem nomine Cascam,
Ridiculum est quum te Cascam tua dicit amica.
Opinor adolescentem duxisse vetulam, proinde absurdum videri quoties casca, id est vetula, maritum juvenem veluti suo ipsius nomine Cascam vocaret. Dicitur hoc proverbium quoties similis similem delectat, vetulus vetulam, deformis deformem, barbarus barbarum, improbus improbum. Hæc Erasmus in Chiliad. V. locum ipsum Varr. de L. L. 6. 3. p. 70. ed. tert. Steph. Satis obscurum.

CASCE, Adv. Vetuste. Gell. 1. 16. Adolescens casce loquens.

CASEALE, In CASEUS.

CASELLIUS, [Κασέλλιος] Vindex, optimus habitus consultus juris, de cujus erroribus dicitur scripsisse Terentius Scaurus Adriani temporibus. Hæc Janus Parrhasius in illud Horatii de Arte Poet. 371.
— nescit quantum Casellius Aulus
Sed tamen in pretio est. [Cuningh. edidit Cascellius, quomodo Cic. in Epp. ad Att. & Q. Fratr. Apud A. Gellium vero perpetuo id nomen Cæsellius scribitur, qui sæpius Grammaticum illum citat.

CĀSEUS, i. m. [τυρός] a Coeundo dictus est, ut ait Festus. Virg. 1. Ecl. 35.
Pinguis & ingratæ premeretur caseus urbi. Cic. de Senect. 58.
Villa quæ tota locuples est: abundat porco, hœdo, agno, gallina, lacte, caseo, melle.
Candidus. Ovid. 4. Fast. 371.
Candidus elixæ miscetur caseus herbæ.
Fistulosus. Columel. lib. 7. cap. 8. Vulgo Oculatum vocamus.
Gallicus caseus. Columel. lib. 12. cap. 57.
Glaciatus caseus ramulis fici jucundissime sapit. Glaciatus, i. e. Coagulatus. Columel. lib. 7. cap. 8.
Ingrati saporis. V. INGRATUS.
Lunensis caseus. Martial. lib. 13. 30.
Musteus caseus, Recens. Plin. lib. 11. cap. 42. Sed brevis ac musteo tantum commendatio.
Recens aut mollis. Plin. lib. 28. cap. 9. Caseus recens cum melle, sugillata emendat, mollis alvum sistit, &c.
Tolosas caseus. Martial. lib. 12. 32.
Nec quadra deerat casei Tolosatis. i. e. Minimi pretii.
Viridis, Recens. Columel. lib. 7. cap. 8. Si tenui liquore conficiatur caseus, quam celerrime vendendus est, dum adhuc viridis succum retinet.
Figurare caseum. Plin. lib. 16. cap. 38. Ficis humor lacteus: huic ad caseos figurandos coaguli vis.

CASEUM, i. n. Nævius Macro, Pecunia quid bonum, quid bonum respondi Sardis: veniens caseum. Plaut. Medico, Parasito cum virgis caseum radi potest. Nonius. Pomponius etiam neutraliter dixit in Lenone, Caseum molle. Testis Charis. lib. 1.

CASEŎLUS, i. m. [τυρίον] dimin. ut, Xenocratis caseolus; In sordidos adagium.

CASEALE, is. n. [τυρουργεῖον] Locus in quo fiunt & reconduntur casei. Columel. lib. 2. cap. 15. de generibus stercoris, Quædam quotidie, ut culina, & caseale: quædam pluviis diebus, ut bubilia & ovilia debent emundari. Quidam Cesale legunt, & Latrinam interpretantur: sed id sine ratione.

CASEARIUS, a, um. Adj. [τυρουργικός] a Caseus: ut, Taberna Casearia. Ulp. in l. Sicuti. §. Aristo. D. Si servitus vindicetur, Aristo Cerelio Vitali respondit, non putare se ex taberna casearia fumum in superiora ædificia jure immitti posse: nisi ejus rei servitutem talem admittat. Est autem Taberna casearia, in qua fumigari solent casei: Moris enim fuit in plerisque Italiæ locis, colorandi siccandique casei gratia, fumum aut ex culmis, aut ex malignis viridibusque lignis facere. Columel. lib. 7. cap. 8. de casei faciendi ratione loquens. Est etiam, inquit, non ingrati saporis muria perduratus, atque ita maligni ligni, vel culmi fumo coloratus.

CASEATUS, a, um. ut, Polenta caseata. Apul. Met. 1. p. 7. Ego denique vespera, dum polentæ caseatæ offulam modico grandiorem, &c.

CASIA, vel CASSIA, æ. f. [κασσία] Frutex est Theophrasto, salicis Amerinæ magnitudine, multis surculosisque brachiatus ramis, crassiore, quam cinnamomum, sarmento, soloque cortice commendatus. Plin. quoque lib. 12. cap. 19. Frutex & Casia est, inquit, juxtaque cinnami campos nascitur, sed in montibus crassiore sarmento, tenui cute verius quam cortice. Virg. 2. Georg. 466.

Nec casia liquidi corrumpitur usus olivi. Dioscorides lib. 1. cap. 12. tria facit præcipua casiæ genera. Unum ex nigro purpurascens, & rosæ odorem referens, Zigir (al. Gizir) appellatum. Alterum longius & angustius, & fistulis plenum, aromatum & vini mixtum odorem repræsentans, quod Arabum lingua Adi (al. Achy) ab Alexandrinis autem mercatoribus Daphnitis dicitur. Tertium genus superioribus paulo vilius, quod Rubum mosyleticum vocitarunt.

Hyginus auctor est, a Latinis Casiam appellari Cocci Cnidii fruticem, quem Græci Cneorum vocant, & Tymelæam: cujus folia & in coronamenta veniunt.

Casia vel Cassia fistularis, a recentioribus medicis appellatur, quam ex doctioribus nonnulli Siliquam Ægyptiam malunt nominare. Est autem Siliqua oblonga & teres, concretum intus atramentum continens, non una coalescens serie, sed ex intervallis lignosis, tenuibusque membranis septum, ossaque quædam habens immersa, non dissimilia his, quæ nostra profert siliqua.

Humiles casias ministrare apibus. Virg. 2. Georg. 213.

Vix humiles apibus casias, roremque ministrat.

Recentes. Virg. 4. Georg. 304. i. e. Statim carptæ.

Virides. Virg. 4. Georg. 30.

Amant casiam puellæ. Ovid. 4. Fast. 440.

Pars thyma, pars casiam, pars Meliloton amant.

Intexunt casia Nymphæ serta. Virg. 2. Ecl. 49.

Tum casia, atque aliis intexens suavibus herbis. V. ibi Servium.

Pascuntur apes casiam. Virg. 4. Georg. 182.

— pascuntur & arbuta passim

Et glaucas salices, casiamque, crocumque rubentem.

Substernit Phœnix casias. Ovid. 15. Met. 398.

Quo simul ac casias, & nardi lenis aristas,

Quassaque cum fulva substravit cinnama myrrhâ.

CASIACA, æ. f. [κασιακή] Genus vestis erat militibus propriæ, quam Athenienses reges sæpissime induebant. Alex. Genial. lib. 5. cap. 18. V. CASOS.

CASIGNETE, es. f. [κασιγνήτη] Herbæ genus est, apud Plin. lib. 24. cap. 17. ita dictum, quod cum sui generis herbis tantum nascatur. Eandem & Dionysonymphadem appellant, quod vino mire conveniat.

CASILAM, vel, ut ed. noviss. CASSILAM Antiqui pro Casside ponebant. Festus. Sed Cassidam legendum censent Viri docti. q. V.

CASILINUM, i. n. [Κασίλινον] Italiæ oppidum in Campania, auctore Plin. lib. 3. cap. 5. In Campano agro, inquit, Stabiæ oppidum fuere: intercidit ibi & Taurania: sunt & morientis Casilini reliquiæ. Hæc ille, de eversis & intercidentibus urbibus intelligens. Cic. 2. Philipp. 102. Casilino salutatum veniebant, Aquino, Interamna, admissus est nemo. conf. Fest. in Præfecturæ.

CASILINUS, a, um. Adj. ut Casilina limina. Sil. 12. 426.

CASILINI, orum. m. pl. Populi, qui inclusi a Pœnis, famem nucibus sustentarunt. Festus. [At non dicit Festus, v. Nucula, Casilinos fuisse obsessos, verum Prænestinos Casilini, i. e. in oppido Casilino. V. Liv. lib. 23. cap 17. & seq. de hujus oppidi post cladem Cannensem obsidione.

CASILINENSIS, e. gentile. Cic. 2. de Invent. 171. Necesse est Casilinenses se dedere Annibali.

CASINA, æ. f. [Κασῖνα] Fabula Plauti. Quidam Cassina legi volunt. Scribendum tamen est Casina, quia primam corripit. Plautus, in argumento ejus comœdiæ,

Adolescens ducit civem Casinam cognitam. Versus est Iambicus trimeter. Ab hac ancilla Fabulæ nomen. auctor Fest.

CASINUM, i. n. [Κασῖνον] Campaniæ oppidum in Italia. Plin. lib. 5. cap. 5. Quod autem ait Varro, de L. L. 6. 3. Etiam nunc Casinum forum vetus appellant: intelligo oppidum Casinum a Romanis appellatum fuisse Forum vetus. Nam fori nomen multis indiderant oppidis, ut foro Cornelii, foro Sempronii, foro Livii. Turnebus. Sunt qui Cascinum apud Varr. legunt.

Nebulosi rura Casini. Sil. lib. 4. 227.

CASIOTIS, idos. f. [Κασιῶτις Ptolemæo] Regiuncula est Arabiæ petreæ, Pelusio ostio ab Ægypto divisa, in qua Casius mons est, Pompeii magni tumulo insignis, a quo & regio ipsa nomen accepit.

CASIRI, orum. m. pl. Populi. Plin. lib. 6. cap. 17. Ab Attacoris gentes Thyri & Thocari, & jam Indorum Casiri: introrsus ad Scythas versi, humanis corporibus vescuntur.

CASIUS, i. m. [Κάσιον] Arabiæ mons est, juxta quem delubrum est Casii Jovis, quod Romanorum ambitio illustre fecit, & Pompeii tumulus multis post annis ab Hadriano instauratus, ut Capitolinus tradit. Nostri Sinai montem esse asserunt, ob illic a Deo datas per Moysen populo Israelitico decalogi tabulas nobilem & clarum. Plin. lib. 5. cap. 11. Arabiam hanc sterilem, & præter Casium montem nihil insigne habentem indicat. At notandum obiter, alium fupra Seleuciam Casium esse Plinio lib. 5. cap. 22. cujus altitudo in directum quatuor millium passuum est. Cujus (inquit) excelsa altitudo quarta vigilia orientem per tenebras solem aspicit: brevi circumactu corporis, diem noctemque pariter ostendens. Hujus meminit Ammianus, ubi de Juliano Cæsare lib. 22. cap. 16. conf. CASOS. Ptolemæus præterea lib. 5. cap. 18. Casium quendam montem collocat in Mesopotamia, non procul a Singra altero ejusdem regionis monte, cujus meminit & Suidas.

CASIUS, a, um. Adj. Lucan. lib. 10. 434.

Jupiter a Casia prospexit rupe, &c.

Arena Casia. Lucan. 8. 538.

Perfida qua tellus Casiis excurrit arenis.

CASMŒNAS, dixerunt veteres pro Camœnis. Varro de L. L. 6. 5. V. supra CAMŒNÆ.

CASMILLUS, i. m. nominatur in Samothraces mysteriis, Dius quidam administer diis magnis. Varro de L. L. lib. 6. 3. V. CAMILLUS.

CASNAR, aris. m. Senex Oscorum lingua apud Festum & Varr. de L. L. 6. 3. Pro Assectatore ponitur apud Quintil. 1. 5. Et in Oratione Labieni (sive illa Cornelii Galli est) in Pollionem, casnar, assectator, e Gallia ductum. V. Burm. & Interpr. in loc.

CASO, are. frequent. a Cado. V. CADO.

CASOS, i. m. [Κάσος] Insula juxta mare Carpathium, ambitu 80 stadiorum in qua est oppidum ejusdem nominis, a Caso Cleomachi patre dicta, colonis eo deductis. Hujus nominis prima brevis est, ab hac & Casius mons in Syria. Steph. Sunt autem multæ Casorum insulæ per ambitum, a quibus vestimenti nomen Casiaca, quod & nunc quoque durat, vulgare Græcis militibus. Eustathius Casianam appellat a monte Casio.

Casos, Insula una ex Cycladibus, quæ & Astrabe dicitur. Plin. lib. 4. cap. 12.

CASPERIA, æ. f. Rhœti regis Marrubiorum uxor fuit, quæ cum Anchemolo privigno corpus commiscuit. V. ANCHEMOLUS.

CASPERIA, æ. f. [Κασπερία] Nomen urbis in Italia. Virg. 7. Æn. 714.

Casperiamque colunt, Forulosque, & flumen Himellæ.

CASPERULA, æ. f. [Κασπέρυλα] Oppidum est Sabinorum, quod Silius Italicus a Caspiis portis, quæ in Oriente sunt, ubi Bactriana est regio, accepisse nomen fingit lib. 8. 416.

Hunc Amiterna cohors, & Bactris nomina ducens Casperula.

Sed Drakenb. ex MS. Coloniensi legit Casperia.

CASPII, orum. m. [Κάσπιοι] Populi Scythiæ ad Caspium mare, ut auctor est Pomponius Mela lib. 3. cap. 5. apud quos sævissimi sunt canes, ut scribit Valer. Flaccus lib. 6. 107.

CASPIUS, a, um. Adj. [Κάσπιος] ut,

Fretum Caspium. Curt. 6. 7. 3. Hinc simul mare quod Ciliciam subit, illinc Caspium fretum, &c.

Mare Caspium dicitur, Hor. 2. Carm. 9. 2. Quod inter Caspios & Hyrcanos montes est: a quibus nomen accepit, & immensum occupat spatium. De hoc inter scriptores parum convenit, ut diligentissime adnotavit doctissimus Vadianus ad Pomponium Melam. l. c.

Portæ Caspiæ, [Κάσπιαι πύλαι] Angustiæ sunt circa mare Caspium, quod alio nomine Hyrcanum dicitur, ad octo millia passuum, teste Solino, in longitudinem extensæ, latitudine tam exigua, ut vix plaustro sint perviæ. Non satis tamen convenit inter auctores, ad quam maris partem conjungantur. Quidam Amazones portis Caspiis egressas, ad Alexandrum venisse in Hyrcaniam prodidere: sed illæ Caucasiæ fuerunt, per quas transitus est ex Iberia in Scythiam. Neronis quoque principis comminatio ad Caspias portas, ut inquit Plinius, l. 6. c. 13. ad eum transitum respiciebat. Verum mons Taurus tribus in locis interruptus, quasi portis quibusdam pertransitur in Armeniam, in Ciliciam, & in Mediam. Sed illæ tantum Caspiæ portæ appellantur, quæ apud Medos existunt, sicut ex Ptolemæo, Plinio, & Strabone licet intelligere. Per has transitus est ex Babylone & Perside ad mare Caspium: unde etiam Caspiæ dictæ sunt. Juga vero Caspia procul hinc absunt, & ad Armenios ulterioresque populos pertinent.

Regna Caspia. Virg. 6. Æn. 799.

Hujus in adventu, jam nunc & Caspia regna

Responsis horrent divum. i. e. Fines Assyriorum, in quibus sunt πύλαι Caspiæ. Servius.

Rupes. Sen. Herc. fur. 13.

Tigris. Stat. 10. Theb. 288.

Vada. Claud. 3. Conf. Hon. 71.

Via Caspia. Tacit. 6. Ann. 33. Sed Iberi locorum potentes, Caspia via Sarmatam in Armenios raptim effundunt.

CASPIACUS, a, um. [Κασπιακός] aliud Adj. ut, Porta Caspiaca. Stat. 4. Silv. 4. 64.

Aut Istrum servare latus, metuendaque portæ

Limina Caspiacæ.

CASPIANI, orum. m. pl. [Κασπιανοί] Populi ad Caspium mare. Curt. 4. 12. 9. Phradates magno Caspianorum agmine antecedebat. adde Mel. 1. 2. & Nep. 14. 8. 2.

CASPIRUS, [Κάσπειρος] Urbs Parthorum, finitima Indiæ, cujus incolæ cursu velocissimi sunt, ut ex Dionysii Bassaricis annotavit Stephan.

CASSANDANE, [Κασσανδάνη] Filia fuit Pharnaspi, uxor Cyri, & mater Cambysæ, teste Herodoto, historiarum lib. 2. quam immatura morte sublatam & Cyrus ipse deflevit, & publico regnorum suorum luctu decorari voluit.

CASSANDER, dri. m. [Κάσσανδρος] Antipatri filius, post mortem Alexandri M. Macedonum Rex, & Regiæ familiæ exstinctor. Justin. 15. 2. &c. Fuit & alius Cassander astrologus. Cic. 2. de Divin. 88. Archelaum & Cassandrum summos astrologos istius ætatis, &c.

CASSANDRA, æ. f. [Κασσάνδρα] Filia fuit Priami regis ex Hecuba, eademque vates, exitium patriæ frustra canens, quum ei nemo crederet. Eam ab Agamemnone in Græciam abductam Clytemnestra interemit. Auctor Homerus in Odyss. λ. 420.

Alia fuit Cassandra Iobatis filia, quam Bellerophonti nupsisse idem Homerus auctor est. Iliad. ζ.

Est & Cassandra Oppidum, & Cassandria colonia, de quibus infra in POTIDÆA.

Vates Cassandra. Virg. 3. Æn. 187.

— aut quem tunc vates Cassandra moveret?

Virgo Priameia. Virg. 2. Æn. 403.

Ecce trahebatur passis Priameia virgo

Crinibus a templo Cassandra.

Aperit ora futuris Cassandra. Virg. 2. Æn. 246.

Tunc etiam fatis aperit Cassandra futuris

Ora, dei jussu, non unquam credita Teucris. h. e. Præcepto Apolli-

Apollinis: qui spe promissi coitus, concessa divinitate, frustratus, sustulit fidem vera dicenti. Servius.

CASSANDREUS, a, um. Adj. ut, Urbs Cassandrea. Justin. 24. 2. 1. & 3. 3.

CASSICULUM, CASSICULUS. V. CASSIS, is.

CASSIDA, CASSIDARIUS, V. CASSIS, idis.

CASSIDILE, is. n. nisi mendosum est, posuit Hieronym. pro Perula vel burga [Bulga H. St.] Tobiæ 8. 2. Budæus. In Græco ea vox desideratur.

CASSINUM, V. CASINUM.

CASSIODŌRUS, i. m. Ravennas, præceptor Theodorici Gotthorum regis, primum Senator, deinde monachus factus, nonnullos scripsit psalmorum locos apertius. Extant & ejus ad Theodoricum epistolæ. Volaterr. lib. 13.

CASSIŎPE, es. sive CASSIOPĒA, æ. f. [Κασσιόπη] Cephei regis Æthiopum uxor, & Andromedes mater, quæ cum Nereidibus de pulchritudine certavit. Unde & inter sidera constituta fertur. Columel. lib. 11. cap. 2. Dicitur & Cassiopea. Cic. 2. de Nat. Deor. 111.

Obscura specie stellarum Cassiopea. Est autem sidus ita figuratum, ut in sella sedeat. Constat stellis tredecim, occidens cum Scorpione, capite cum sedili resupina ferri prospicitur, exoriri autem cum Sagittario. Perottus.

CASSIŎPE, [Κασσιόπη] Oppidum est Epiri mediterraneum, a quo Cassiopæi populi dicti sunt, quorum meminit Plin. in procem. lib. 4. Stephanus Cassopen, Κασσώπην, appellat. Quomodo & Strabo l. 7. qui Cassopæos ad Sinum Ambracium & Nicopolin collocat.

Item, Oppidi nomen in Corcyra insula, apud eundem lib. 4. cap. 12. quod Ptolemæo Cassiopolis dicitur. V. Gell. 19. 1. & Suet. Ner. cap. 22.

CASSIOS, i. m. Flumen Scythiæ, quod per Albaniam in mare decurrit, ut vult Plin. lib. 6. cap. 13.

CASSIS, is. m. [ἄρκυς] Rete: quod vacuas habeat maculas: unde & a Raritate, Rete dictum est. Ovid. 2. de Arte Am. 27.

Decidit in casses præda petita meos. Plin. lib. 19. cap. 1. Cumanæ plagæ concidunt apros, & hi casses vel ferri aciem vincunt.

Laxi casses. Virg. 4. Georg. 247. de aranea.

Cassibus impositis venari. Propert. 4. 2. 33. de Vertumno loquens.

Cassibus impositis venor, sed arundine sumpta
Faunus plumoso sum deus aucupio.

Ponere casses. Ovid. 5. Met. 579.

— nec posuit studiosius altera casses.

Tendere casses alicui. Tibull. 1. 7. 5. Jam mihi tenduntur casses. H. St.

Venire ad casses. Idem 4. 3. 17.

CASSICŬLUS, i. m. [ἀρκύον] diminut. a Cassi, pro Reti. Hieronymus, Nequaquam aranearum mihi opponas cassiculos. Dicitur &

CASSICULUM, i. n. Fest. Cassiculum, Reticulum, a Cassibus per diminutionem dictum.

CASSIS, idis. f. [κόρυς, υθ⊙, κυρβασία] Galea. dicta quod vacua sit ad caput recipiendum. Cæs. 7. Bell. Gall. cap. 45. Mulionesque cum cassidibus, equitum specie ac simulatione collibus circumvehi jubet. Casside liber. i. e. Non gerens galeam. Martial. lib. 9. 57.

Non jaculo, non ense fuit, læsusve sagitta,
Casside dum liber Parthenopæus erat.

Apex torvæ cassidis. Stat. 8. Theb. 708.

Ahena. Stat. 6. Theb. 390.

Aurata. Stat. 6. Theb. 917. — atque ambos aurata casside donat.

Cælata. Juven. 11. Sat. 103.

Cristata pennis. Ovid. 8. Met. 25.

Fracta de casside buccula pendet. Juven. 10. Sat. 134.

Fulminea. Claud. 3. Conf. Hon. 194.

Fulva cassis. Ovid. 12. Met. 89.

Languida. In LANGUOR.

Laxata, Aperta. Claud. de Bell. Gild. 24.

Minax. Stat. 4. Theb. 205.

Picta. Ovid. 1. Trist. 10. 2.

— & a picta casside nomen habet. de Navi.

Plebeia cassis. Lucan. 7. 586.

Torva. Stat. 8. Theb. 707.

Abdere caput casside. Ovid. 8. Met. 25.

Claudi casside. Stat. 4. Theb. 302.

Sumere cassidem in caput. Plaut. Trin. 3. 2. 100.

CASSĬDA, æ. f. Idem. Propert. 3. 9. 15.

Aurea cui postquam nudavit cassida frontem.

Aurea cassida. Virg. 11. Æn. 775.

Aureus ex humeris sonat arcus & aurea vati Cassida. Cassida pro Cassis: nam accusativum ponit pro nominativo. Servius. Hoc est, ex accusativo Græco facit nominativum Latinum. Conf. Dacer. ad Fest. in Cassilam. & Sosip. Charis. l. 1.

CASSIDARIUS, i. m. Qui in armamentario Cassidum curam habebat. Inscript. Romæ; Q. NAEVIUS. MARINUS. MILES. EX. ARMENTARIO. IMP. CAESARIS. DOMITIANI. AVG. GERMANICI. CASSIDARIVS. VIXIT. ANN. XXXX. V. Spon. Misc. Erud. Ant. sect. 7. p. 254. [Legendum videtur ARMAMENTARIO.

CASSĪTA, æ. f. [κορυδαλλ⊙, κορυδαλὶς] Avis, quæ & Galerita & Alauda dicitur. Plin. lib. 11. cap. 37. At quæ ab illo galerita appellata quondam, postea Gallico vocabulo etiam legioni nomen dederat alauda. Docet Plinius, galeritam ab apice, quem velut galerum habet in capite, nomen sortitam. Quemadmodum igitur a galero galerita, sic a casside cassita nuncupatur. De cassita, vide apologum festivissimum apud Gellium lib. 2. cap. 29.

CASSITERĬDES, um. f. pl. [Κασσιτερίδες] Ptol. lib. 2. cap. 6. Καττιτερίδες, Insulæ maris Atlantici decem, de quibus Plin. lib. 4. cap. penult. sic scribit, Ex adverso, inquit, Celtiberiæ complures sunt insulæ Cassiterides dictæ Græcis, a fertilitate plumbi. V. dict. seq. Meminit & Herod. lib. 3. Sed fabulosas esse docet Harduin. ad l. c. Plinii.

CASSITĔROS, i. m. [κασσίτερ⊙] Latine Plumbum album dicitur. Plin. lib. 34. cap. 16. Plumbi duo genera, nigrum atque candidum. Pretiosissimum candidum, a Græcis appellatum Cassiteron.

CASSIUS, i. m. Nomen gent. Ro. nobilissimæ. Ex qua Sp. Cassius Viscellinus, vel ut Ursinus exhibet Bicellinus, COS. cum Op. Virginio Ann. CCLI. Cassiodorus. Sabinos prælio vicit, deque iis triumphavit. Magister equitum primus T. Lartio dictatore Ann. CCLV. Dionysius lib. 5. Liv. lib. 2. 18. Consul IT. cum Postumo Cominio Ann. CCLX. Cassiodorus. Livius. 2. 33. Dionysius lib. 6. His COSS. fœdus cum Latinis ictum Liv. l. c. & Cicero pro Cor. Balbo 52. scribit. COS. III. cum Proculo Virginio Ann. CCLXVII. Volscos & Hernicos in amicitiam Populi Romani traduxit, triumphavit, Legem agrariam ad conciliandam plebem primus promulgavit. A Quæstoribus Fabio & Valerio affectati regni accusatus, damnatusque de saxo Tarpeio præcipitatus est. Alii patrem auctorem ejus supplicii fuisse existimant. Dionysius lib. 8. Livius lib. 2. 41. Cic. Philipp. 2. Valerius sibi ipsi non satis constare videtur, nam lib. 6. cap. 3. a Senatu & populo: lib. 5. cap. 8. a patre damnatum tradit: quo in loco etiam in hoc errat, quod Trib. pleb. agrariam legem tulisse scribit. Patricius enim fuit, & tum quidem COS. Dionysio, Livio auctoribus.

L. Cassius LF. QN. Longinus PR. Ann. DCXLII. COS. cum C. Mario Ann. DCXLVI. Cassiodorus. In magistratu a Tigurinis interfectus, exercitus ejus sub jugum missus. Epitoma Livii LXV. Cæs. de Bell. Gall. lib. 1. cap. 11.

L. item Cassius Trib. pl. C. Mario, L. Flacco COSS. plures leges ad diminuendam nobilitatis potentiam tulit: in quibus, ut quem Pop. Romanus damnasset, cuive imperium abrogasset, in Senatu non esset. Fuit & inter competitores Ciceronis in Consulatu. Auctor Pedianus. Pr. or. in Toga cand.

L. Cassius ille, quem populus Romanus verissimum & sapientissimum judicem putabat, &c. Cic. pro Rosc. Amer. 84. De hoc V. Pedian. in 2. Verr. 30. & Pro Mil. 32.

C. Cassius Longinus, Quæstor Crassi in bello Parthico, Parthos victores Syria expulit, deinde dux Pompeianus, cum decem navibus ardente bello civili, transiit ad Cæsarem. A quo Prætor factus cum M. Bruto in eundem conspiravit, cæsoque eo a Senatu primum Cyrenen provinciam, pro Syria promissa obtinuit, mox etiam hanc Dolabellæ extorsit, eundemque Laodicææ obsessum ad voluntariam mortem compulit, novissime Philippica pugna, desperata fatali errore fortuna partium, voluntaria morte periit. Ex Suet. Plut. Vellej. Valer.

L. Cassius item Longinus Jurisconf. nobilis & cæcus, qui quod C. Cassii percussoris Cæsaris imaginem in stemmate gentilitio haberet, jussus est a Nerone mori. Pronepos fuit Servii Sulpicii, ac Eques Romanus, ut scribunt Tranquillus in Ner. cap. 37. & Pomponius. l. 2. §. 47. D. de O. I.

Fuit & Cassius Severus, de quo Quintilianus sic scribit lib. 10. cap. 1. Cassius Severus, si ceteris virtutibus colorem & gravitatem orationis adjecisset, ponendus inter præcipuos foret. Nam & ingenii plurimum in eo, & acerbitas in ira, & urbanitas, & vis summa: sed plus stomacho, quam consilio dedit. Hæc ille. Hujus Cassii scripta, ex Senatusconsulto abolita, requiri & lectitari permisit Caligula, ut auctor est Tranquil. cap. 16. ejus vitæ.

M. Avidius Cassius, præfectus exercitus M. Aurel. Antonini in Oriente, dum imperator ipse res in Germania gerit contra Marcomannos, ab eo defecit. itaque relicto bello, imperator eum cum exercitu petit ac superat. Cujus tamen caput sibi oblatum videre noluit, recordatus antiquæ amicitiæ. V. Vulcat. Gallic. in vita utriusque.

Cassius Parmensis poeta. Hic aliquot generibus stilum exercuit, inter quæ elegi & epigrammata ejus laudantur. Hic est qui in partibus Cassii & Bruti Tribunus militum militavit. quibus victis Athenas se contulit. Quintus [an Quintilius?] Varus ab Augusto missus, ut eum interficeret, studentem reperit, & perempto eo scrinium cum libris tulit, unde multi crediderunt Thyestem Cassii Parmensis fuisse. Scripserat enim multas alias tragœdias. Hæc Acron in illud Horat. 1. Epist. 4. 3.

Scribere quod Cassi Parmensis opuscula vincat. De eodem Cassio Hor. 1. Serm. 10. 62.

Cassius Præsul Narniensis tempore Totilæ regis Gotthorum, cui occurrens, animum placavit, ne civitati noceret. Meminit hujus Gregorius 3. Dialogorum.

CASSIUS, a, um. Adj. [Κάσσι⊙] ut, Cassia via. Cic. 12. Philipp. 23. Tres ergo, ut dixi, viæ: a supero mari Flaminia: ab infero, Aurelia: media Cassia.

CASSIĀNUS, a, um. [Κασσιανὸς] Adj. Cic. pro Milon. 32. Itaque illud Cassianum, Cui bono fuerit, in his personis valeat. Ubi V. Pedian. Judex Cassianus. Cic. 2. in Verr. 137. Non quæro judices Cassianos, veterem judiciorum severitatem non requiro.

Cassiani jurisconsulti dicti sunt, qui Cassii sectam institutionemque sequuti sunt, de quibus vide quæ Pomponius scribit in l. 2. D. de origin. jur. Partes Cassianæ. Vellei 2. 74. 1. Fractis Brutianis, Cassianisque partibus, &c.

CASSO, āre. V. QUASSO.

CASSŌPA, CASSOPÆI, V. CASSIOPE.

CASSŌTIS, [Κασσωτὶς] Fons fuit apud Delphos, a nympha sic dictus Parnasia, super quem ædificium constructum erat, quod a Delphis Leschē dicitur, a dissertationibus quæ ibi fierent. Cæl. Rhod. meminit lib. 19. c. 10.

CASSUS, a, um. [φροῦδ⊙] Adj. dicitur Inane, vacuum, quasi omni re carens. Nonius, Cassum veteres Inane posuerunt. Virg. 11. Æn. 104.

Nullum cum victis certamen & æthere cassis. i. e. Luce vacuis, inquit Servius. Arbitrandum est ejus verbi proprietatem magis a Cassibus aranearum dictam, quod sint leves ac nullius ponderis: non, ut quibusdam videtur, quasi Quassum. V. CASSO.

Anima cassum corpus. Lucret. lib. 3. 561.

Augur cassa futuri. i. e. Mendax. Stat. 9. Theb. 106.

Dote cassa virgo. Plaut. Aulul. 2. 2. 14.

Virginem habeo grandem, dote cassam, atque illocabilem.

Lumine cassus, Vacuus, privatus. Virg. 2. Æn. 85.

— nunc cassum lumine lugent. Servius.

Lumine cassus aer. Lucret. lib. 4. 369.

Sanguine cassa cochlea. Cic. 2. de Divin. 133. ex vet. poët.

Sensu cassa simulacra. Lucret. lib. 4. 127.

Canna cassa. Ovid. 6. Fast. 406.

Nil præter salices cassaque canna fuit.

Consilia cassa, pro Vanis. Sen. in Troade.

Copia cassa verborum. Lucret. lib. 4. 514.

Fertilitas cassa. Ovid. 5. Met. 481.

Fides cassa. Sil. 3. 17.

Flamma. Ovid. de Remed. Amor. 446.

Cassaque seducto stipite flamma perit.

Formido. Lucret. lib. 3. 994.

Sollicitamque geris cassa formidine mentem.

Fraus. Lucan. 5. 130. Cassa fraude parat. i. e. Irrita. Bud.

Glans cassa, pro Re nihili. Plaut. Rud. 5. 2. 37.
Ira. Valer. 6. Argon. 556.
Labor, Frustra sumptus. Plin. Epist. 176.
Manus. Stat. 9. Theb. 629.
Nunquam cassa manus, nullum sine vulnere fugit
Missile. Nunquam cassa, i. e. Nunquam aberrans.
Nox. Valer. 4. Argon. 423.
Nux. Plaut. Pseud. 1. 3. 136.
Ted amatorem inventum esse inanem, quasi cassam nucem.
Nuce cassa pauperare. Hor. 2. Serm. 5. 36. i. e. Fracta. Acron.
Omen, Vanum. Stat. 5. Theb. 318.
Præsidia. Sen. in Troad. 8. i. e. Vana & inania.
Via cassa, i. e. Quam frustra ingressus sis. Stat. 11. Theb. 449.
Virtus. Stat. 5. Theb. 512.
Vota. Virg. 12. Æn. 780.
Dixit, opemque dei non cassa in vota vocavit. Non ad inania vota poposcit auxilium. Servius.
Cassum & inane. Cic. 5. Tusc. 119. Omneque, quod honestum nos & laudabile esse dicimus, id illi cassum quiddam, & inani vocis sono decoratum esse dicant.
Cassum granum & inane. Plin. lib. 18. cap. 17. Retonsarum vero etiam semel, omnino certum est, granum longius fieri, sed inane cassumque, ac satum non nasci.
In cassum it virtus. Lucan. lib. 2. 263. alii Incassum legunt conjuncte.
Cassa etiam absolute. Tacit. 3. Hist. 55. Apud sapientes cassa habebantur, quæ neque dari, &c.

Cassum, i. n. Fragmentum. Solinus cap. 65. Aut palearum cassa, aut chartarum fila ad se rapit. De lychnite gemma.

Casse, Adv. Frustra. Liv. 24. 26. Casse ne tempus tereretur.

Casso, āre. Cassum reddere. Sidon. 1. Epist. ult. Objecta si non improbabiliter cassaverimus. Hinc

Cassatus, a, um. i. e. Abrogatus. ut, Omnium redemtione cassata. Cassiod. 5. 14.

Cassesco, ĕre. ut, Cassescere in favillas, Solinus; ut restituit Salmas. in Exercit. f. 177.

Cassutha, æ. f. quam herbariorum vulgus *Cuscutham* nominat, ejus generis est, ut in frutices & herbas epithymi modo prosiliat, & vivat earum adminiculo fulta, nulla radice nixa, sed velut ab alarum sinu prodeuntibus cirris, capillamentisve longissimis. Hæc statim ab exortu plantarum ramulis se implicat, & adeo crebris involutionibus his se circumvolvit, ut brevi plantas ipsas strangulet atque enecet. Foliis nullis unquam vestita visitur. Flores tamen edit albos, quamplurimos, a quibus semen tenue prodit. Cirri rufescunt, vitium capreolis crassitudine, & facie pares. Hæc ex Matthiol. in Diosc.

Castabalenses, ium. m. Populi Ciliciæ. Hi propter bella cohortes canum habuere, quæ primæ dimicabant in acie, nunquam detrectantes. Hæc erant fidissima auxilia, nec stipendiorum indiga, inquit Plin. lib. 8. cap. 40.

Castaldus, i. m. Alciatus enarrans l. lecta. D. de rebus credit. obiter monuit in Longobardica lege Servum significare: & inde Castaldum servum, Cui casæ seu domus cura est demandata, sicque generaliter omnes œconomos dici. l. pen. D. de testib. l. quum unus. in prin. D. de alim. leg.

Castălius, i. m. & **Castălia**, æ. f. [Κασταλία] Fons Caballinus & Libethris dicitur. Est autem in radicibus Parnassi, Musis sacer, a virgine Castalia: quæ Apollinem fugitans, præcipitata, & in fontem versa est: cujus aquam dicuntur bibere poetæ. Hunc fontem dicit Acron fuisse in Lycia, ubi armenta Apollo fertur pavisse. Virg. Castaliam vocat, lib. 3. Georg. 293.
—juvat ire jugis, qua nulla priorum
Castaliam molli divertitur orbita clivo.

Castalius, a, um. Adj. ut, Antrum Castalium. Ovid. 3. Met. 14.
Aqua Castalia. Ovid. 1. Amor. 15. 36.
Arbor Castalia, Quæ est ad Castalium fontem. Propert. lib. 3. 3. 13.
Domus Castalia. Martial. lib. 8. 66.
Vatis Castaliam domum sonare.
Fons Castalius. Martial. lib. 12. 3.
Fons ibi Castalius vitreo torrente superbit, &c.
Gutta Castalia, apud Columel. lib. 10.
Gurges. Claud. 31. 1.
Umbra. Tibull. lib. 3. 1. 16.
Undæ vocales Castaliæ. Stat. 5. Silv. 5. 2. Vocales vocat propter Musarum illic habitantium perpetuos cantus.

Castalĭdes, um. f. pl. Musæ. Martial. lib. 7. 11.
Ludimus innocuis verbis, hoc juro, potentis
Per genium famæ, Castalidumque gregem. conf. lib. 4. 14.

Castănea, æ. f. [Διὸς βάλανος, κάστανα] e Nucum genere, & tam Fructum quam Ipsam arborem significat. Plin. lib. 17. cap. 20. Castanea pedamentis omnibus præfertur facilitate tractatus, perdurandi pervicacia.
Nuces castaneæ. Virg. 2. Ecl. 52.
Ipse ego cana legam tenera lanugine mala,
Castaneasque nuces. Bene speciem addidit: dicens Castaneas. Nam, Nuces, generaliter dicuntur Omnia tecta corio duriore: ut avellanæ, amygdalæ, juglandes, castaneæ. sicut contra dicuntur Poma, Omnia molliora. Servius.
Hirsutæ. Virg. 7. Ecl. 53. Adhuc intra suos echinos locatæ. Servius.
Molles. Virg. 1. Ecl. 82. i. e. Maturæ. Servius. Non ab re tamen fuerit earum certum genus intelligere, quum interpres Nicandri castanearum quoddam genus μαλακὸν, id est molle appellet. Sic enim scribit, τῶ ἢ κασάνων τὸ μ σαρδιανὸν, τὸ ἢ λόπιμον, τὸ ἢ μαλακὸν, τὸ ἢ γυμνικόν. Ex Turneb.
Gerunt castaneæ fagos. Virg. 2. Georg. 71.
Et steriles platani malos gessere valentes,
Castaneæ fagos. Dicit quid in quam arborem debeamus inserere, in fago castaneam, non enim in castanea fertili infecunda fagus inseritur. Unde aut hypallage est, ut Castaneæ fagos sit, pro Fagi castaneas gessere, aut mutanda distinctio, ut sit,
Et steriles platani malos gessere valentes Castaneæ. h. e. Infecundæ arboris platani fortes ramos castaneæ portaverunt. Servius. [Sed & deinceps legendum erit, Fagusque, ornusque, &c.
Legere castaneas. Virg. 2. Ecl. 52.

Castanētum, i. n. [καστανὼν] Locus castaneis consitus. Columel. lib. 4. cap. 33. Propter quæ sæpe novella castaneta calvescunt.

Castanīnus, a, um. ut, Castaninum oleum, Ex castaneis factum. Perott.

Castaon, [Κασαὼν] Locus est in Hispania, haud procul a nova Carthagine, in quo peculiare est plumbum effodi, cui etiam argenti pars parva immixta est, non adeo ut ejus utilis sit expurgatio. Auctor Strabo lib. 3.

Caste, In castus.

Castellum, **Castellanus**, **Castellatim**. In castrum.

Casteria, æ. f. [καστερία] Locus est, inquit Nonius, ubi quum navigatio conquiescit, remi & gubernacula conquiescunt. Plaut. Asin. 3. 1. 16.
Quin pol si reposivi remum, sola ego in casteria
Ubi quiesco, omnis familiæ causa consistit tibi.

Castianīra, æ. f. [Κασιάνειρα] Uxor Priami pulcherrima, quam ex Æsymo Thraciæ urbe duxit uxorem, & Gorgythionem ex ea genuit. Homer. lib. Iliad. 8.

Castīgo, [παιδεύω, κολάζω, ἐπιπλήσσω] āre. Increpare, vel reprehendere, auctore Nonio. Ter. Heaut. 3. 3. 32.
Nisi eum, quantum tibi opis dii dant, servas, castigas, mones.
Cæs. 1. Bell. Civil. 3. Laudat Pompeius, atque in posterum confirmat, segniores castigat, atque incitat.
Ad unguem castigare carmen. Hor. in Arte Poet. 294. A marmorariis ductum esse censent interpretes, qui juncturas marmorum ungue explorant: alii a fictoribus, qui primum manu informant rude opus, deinde lineamenta & habitum, omnemque speciem ungue fingentes & perpolientes absolvunt. Lambin.
Dictis castigare. Virg. 5. Æn. 387.
Hic gravis Entellum dictis castigat Acestes. i. e. Increpat, objurgat, inquit Servius.
Lingua castigare. Curt. 4. 6. 6.
Litteris castigare. Cæs. 3. Bell. Civil. 25.
Verbis castigare aliquem. Cic. 1. Off. 88.
Dolorem immodicum. Lucan. lib. 8. 71.
Inertiam atque segnitiem alicujus castigare. Cic. 1. de Orat. 185.
Metus castigare. Valer. 6. Argon. 660.
Moras. Mart. lib. 10. 104. —jam tumidus vocat magister,
Castigatque moras. i. e. Objurgat quod nimis moretur. Nonius Expedit interpretatur.
Nonius in loco Virgilii ex lib. 4. (Æn. 407.)
Castigantque moras, Quem imitatur Martialis. H. St.
Rarius castigare. Quintil. lib. 2. cap. 2.
Se castigare in aliqua re. Cic. 5. Tusc. 4. Sed in hoc me ipse castigo, quod ex aliorum, & ex nostra fortasse mollitia, non ex ipsa virtute, de virtutis robore existimo.
Segnes castigare. Tacit. Agric. cap. 27.
Turpia castigare. Juven. 2. Sat. 6.
Verba castigare. Juven. 6. Sat. 454.
Castigandi genus. Cic. 1. Off. 88. Ad hoc genus castigandi raro invitique veniemus.
Castigare, Punire, vindicare, auctore Nonio. Plaut. Most. 4. 1. 26.
Mane castigabit eos exuviis bubulis. Virg. 6. Æn. 567.
Castigatque auditque dolos, subigitque fateri.
Vinculis & carcere castigare. Cic. 3. Off. 73.
Verberibus castigare. Cic. 3. Tusc. 64. Pueros vero matres & magistri castigare etiam solent, nec verbis solum, sed etiam verberibus.
Delatores castigare. Suet. Domit. cap. 9. Fiscales calumnias, magna calumniantium pœna repressit: ferebaturque vox ejus, Princeps qui delatores non castigat, irritat. [Malim Invitat.
Improbos castigare. Cic. 2. de Legib. 62.
Castigare, Coercere. Liv. 39. 25. Ut equum tenacem non parentem, frenis asperioribus castigandum esse. [Puto absolute dictum Asperioribus, ac distinguendum esse, Tenacem, non parentem frenis, asp. Sic Horat. 1. Serm. 1. 91. Parentem frenis conjunxit.
Furorem castigare. Flor. 4. 2. 75. Velut furorem civium castigaret Oceanus.
Insula castigatur aqua. Sil. 12. 356. V. ibi Burm. & Drakenb.
Risum castigare potiunculis. Petron. cap. 47. Subinde castigamus crebris potiunculis risum.

Castīgātus, a, um. ut, Dolor animi castigatus. Cic. 2. Tusc. 49. i. e. Levior factus.
Frons castigata. Stat. 2. Silv. 1. 44.
Et castigatæ collecta modestia frontis. i. e. Frons, in qua nihil apparet, quod reprehendi posset.
Libertas jubarum. Stat. 9. Theb. 687.
Colla sedent, nodis & castigata jubarum Libertas. i. e. Constricta.
Pectus castigatum. Ovid. 1. Amor. 5. 21.
Quam castigato planus sub pectore venter. i. e. Emendato vel correcto per fasciam, qua tumescentes papillas solebant coercere. Conf. Idem 3. de Arte Am. 274. & Rem. Am. 337.
Compar. Ammian. 26. 6. Procopius vita moribusque castigatior.
Superl. Gell. 4. 20. pr. Disciplinæ castigatissimæ exempla.

Castigate, Adv. ut, Vixit modeste, castigate. Sen. Controv. 6. extr.
Compar. Ammian. 22. 3. Vivere castigatius. V. Macrob. Somn. Scip. 1. 6.

Castīgātor, oris. m. [παιδευτής, σωφρονιστής] Qui reprehendit & objurgat. Plaut. Trin. 3. 1. 13. Ibo ad meum castigatorem.
Lacrymarum castigator, atque inertium querelarum. Liv. 1. 59.
Castigator censorque minorum. Hor. in Arte Poet. 174.
Iratus castigator. Sen. de Ira 1. 15.
Serus castigator. Columel. lib. 8. cap. 16. Nos quoque, ne videamur tot jam seculorum seri castigatores.

Castigatorius, a, um. ut, Adhibere solatium non castigatorium & nimis forte, sed molle & humanum. Plin. 5. Epist. 16.
Severitas castigatoria. Sidon. 4. Epist. 1.

Castigatio, ōnis. f. [σωφρονισμὸς] Cic. 4. Tusc. 44. Ut omnes castigationibus, reprehensionibus, ignominiis affici se in delicto dolerent.
Verborum castigatio, ob errorem præteritum. Liv. 27. 15. pr.
Animadversio & castigatio omnis, contumelia vacare debet. Cic. 1. Off. 88.
Castigatio fustium. Bud. ex Ulpian. de Effractoribus. H. St. V. l. ult. D. de Effract. & Expil.
Castigatio loquendi, Puritas. Macrob. 2. Saturn. 42. de Augusto: Contra castigationem loquendi, quam alias ille scribendo servabat.

CASTIGABILIS, e. [σωφρονιστικός] Quod castigari debet. Plaut. Trin. 1. 2. 6. Qui admisit, in se culpam castigabilem.

CASTITAS, CASTIMONIA, CASTITUDO. In CASTUS.

CASTINIENSIS, Venus cognominata est, sub quo nomine a Thessalis culta, apud eosdem fanum habuit, & aliud in Sida Pamphyliæ, & in Aspendo Argivorum, & Argis, in festo quod Hysteria dicitur: in quibus præter instituta moresque aliorum, sues mactare licet, quum in ceteris nullo modo fas sit. Alex. Genial. lib. 7. cap. 12.

CASTŌLUS, i. m. [Καστωλός] Lydiæ urbs: ita dicta a Doribus conditoribus, quos Lydi Καστώλας appellant. Hinc Castoli campus, apud Xenophontem. V. Stephanum.

CASTOR, ŏris. m. [κάστωρ] Animal ex eorum genere, quæ Græci amphibia vocant, quod tam in terra, quam in aquis vivant. Plin. lib. 32. cap. 3. Spectabilis naturæ potentia in his quoque quibus & in terris & in aqua victus est, sicut & fibris, quos castores vocant, & castorea, testes eorum. Castor vocatur Latinis Fiber, Gallis *Bievre*. Servius tradit etiam Ponticum canem vocari. Differt a Lutra. V. CASTOREUM & FIBER.

CASTŎREUS, a, um. [καστόρειος] Adi. ut, Castoreus odor. Plin. lib. 12. cap. 24. Aspalathi probatio est in colore rufo, vel igneo, tactuque spisso, & odore castoreo. h. e. Fœtido, & putri, vel acuto. Sed Harduin. legit Odore castorei.

CASTŎREUM, i. n. [καστόρειον ὄρχις] Castorea, auctore Plin. lib. 32. cap. 3. vocantur Testes castoris. Plin. lib. 26. cap. 11. Clavos pedum extrahit ladanum cum castoreo, verbenaca ex vino.
Pharmacopolæ illud quoque vocant Castoreum: quod unguentum compositum est ex castoris testibus avulsis.
Grave castoreum. Lucret. lib. 6. 794.
Castoreoque gravi mulier sopita recumbit. Gravi, i. e. Odoris tetri, male & graviter olentis.
Virosa castorea. Virg. 1. Georg. 56.
India mittit ebur, molles sua thura Sabæi:
At Chalybes nudi ferrum, virosaque Pontus
Castorea. Servius, Fibri, canes sunt Pontici: quorum testes apti sunt medicaminibus, propter quos ubi se requiri senserunt, eos secant: de his Cicero, Redimunt se ea parte corporis, propter quam maxime expetuntur. Castores autem a Castrando dicti sunt. Virosa autem, Venenata: nam licet sint multis remedio, tamen prægnantes eorum odore abjiciunt & egerunt partum, & virosa dicta ab eo quod est virus. Alii fortia accipiunt, a viribus. Hactenus Servius. Alii tamen Virosa dici malunt ob odoris gravitatem.

CASTŎRINUS, a, um. ut, Oleum castorinum. Marc. Emp. cap. 35. Vestes castorinæ. Ambrof. de Dignitat. Sacerdot.

CASTORINĀTUS, a, um. Fibrina veste amictus. Sidon. 4. Epist. 7. Incedunt castorinati ad litanias. V. ibi Sirmondum.

CASTOR, [Κάστωρ] Frater Pollucis: qui ambo post mortem inter sidera relati sunt, quorum signum Gemini dicitur: & a gentibus pro diis habiti, atque in proverbium semper adducti pro Constantissima & inviolabili amicitiæ nota. Fabulantur enim poëtæ, Jovem in specie cycni cum Leda, Tyndari uxore, concubuisse. Unde illa ovum concepit, sicut ex viro alterum ovum. Secundum Horatium quidem cujus verba infra ponemus, ex ovo eodem geniti sunt Castor & Pollux, secundum alios, ex ovo Jovis, Helena & Pollux immortales, & ex ovo Tyndari Castor & Hermione mortales. Sed Pollux mortuo Castore impetravit, ut divinitatem suam illi communicaret, & vicissim alternis diebus morerentur.
Unde Virg. 6. Æn. 121.
Si fratrem Pollux alterna morte redemit,
Itque reditque viam toties. Quod ideo fingitur, ait in hunc locum Servius, quia horum stellæ ita se habent, ut occidente una oriatur altera.
Fuit autem Castor egregius equorum domitor, Pollux vero pugil. Unde Horat. 2. Serm. 1. 26.
Castor gaudet equis, ovo prognatus eodem Pugnis.
Gemellus Castor. Catull. 4. 27.
Magnus. Hor. Epod. 17. 43.
Receptus Castor in templa deorum. Hor. 2. Epist. 1. 5.
— & cum Castore Pollux,
Post ingentia facta, deorum in templa recepti.
Arbitri & testes legum & judiciorum Castor & Pollux. Cic. 7. Verr. 186. Vosque omnium rerum forensium, consiliorum maximorum, legum, judiciorumque arbitri & testes, celeberrimo in loco Prætorii locati, Castor & Pollux, &c. [Quia nimirum ædes eorum in foro fuit extructa. V. 3. Verr. 129 seq.
Currere ad Castoris, scil. Ædem. Cic. pro Milon. 91. Nisi vero sustinuistis eos, qui cum facibus ad curiam cucurrerunt, cum facibus ad Castoris, cum gladiis toto foro volitarunt. i. e. Ad ædem seu templum Castoris.
Castor & Pollux, Castores etiam vocati sunt ab antiquis. Trebellius Pollio in Vit. Valerian. cap. 1. Quum ob imperatorias litteras in æde Castorum, Senatus haberetur. Capitolinus in Maximinis, cap. 16. pr. Quum ventum esset in ædem Castorum. Arnobius, 2. p. 93. Tyndaridæ Castores, unus equos domitare consuetus, alter pugilator bonus.
Castor, Medicus antiquissimus, qui docuit piperitin herbam, quam alio nomine siliquastrum nominant, bibi contra morbos comitiales. Auctor Plin. lib. 20. cap. 17.

CASTŎREUS, a, um. Adj. [Καστόρειος] a nomine proprio Castor: ut, Manus castorea. Sen. Hippol. v. 810. Frenis Castorea mobilior manu. i. e. Ipsius Castoris, qui optimus domitor equorum erat.

CASTRICIUS, V. CASTRA.

CASTRO, [ἐκτέμνω, εὐνουχίζω, ὀρχοτομῶ] āre. proprie est Virilia amputare. Plin. lib. 18. cap. 32. Verres, juvencos, arietes, hœdos, decrescente luna castrato.
Vitulos castrare. Columel. 6. 26.
Metaphorice. ut,
Alvearia castrare, est Alveos favis spoliare, & mellis vindemiam facere: quod qua ratione faciendum sit, docet Columel. lib. 9. cap. 15.
Arbores castrare, In imo perforare. Plin. lib. 24. cap. 8. Humor quoque e medulla, uti diximus, castratæ arboris effluens, capillum reddit capiti illitus.
Caudas catulorum castrare. Columel. lib. 7. cap. 12. *Roigner.*
Libellos castrare, Expurgare obscœnis. Martial. lib. 1. 36.
Nec castrare velis meos libellos.
Vites castrare. Cato cap. 33. Vites teneras quamprimum propagato, veteres quam minimum castrato: potius si opus erit dejicito, biennioque post præcidito.
Vina castrare saccis. Plin. lib. 19. cap. 4. V. Cæl. lib. 28. cap. 26. & Saccus nivarius, In SACCUS.
Castrant in sterilitatem Lupini umbilicum vermiculi. Plin. lib. 18. cap. 14.
Avaritiam castrare; i. e. Auferre vel Coercere. Claud. 1. in Eutrop. 193.
— vis nulla cruentam
Castrat avaritiam.

CASTRĀTUS, a, um. [ἐκτομίας] Partic. ut, Castratus hæres. Claud. 2. in Eutrop. 550.
— Rufini castratus prosilit hæres. i. e. Eunuchus.
Homo castratus, Bagoas. Curt. 6. 5. 12.
Translate etiam ponitur, ut,
Resp. Castrata morte alicujus absurde dicetur. Cic. 3. de Orat. 161. Nolo morte dici Africani castratam esse Rempubl.
Vires castratæ. Plin. lib. 11. cap. 18. de fucis, i. e. Ademptæ.

CASTRATA, æ. f. Siliginis genus est, apud Plin. lib. 18. cap. 9. E grano, quod in Campania proveniebat.

CASTRANDUS, a, um. [ἐκτμητέος] aliud Partic. Claud. 1. in Eutrop. 46.
— rapitur castrandus ab ipso Ubere.

CASTRĀTIO, ōnis. f. [ἐκτομή] Virilium amputatio. Columel. lib. 6. cap. 26. Id optimum genus castrationum, quod adhibetur teneræ ætati. Arborum castratio. Plin. lib. 16. cap. 40. Ramis sæpe deputatis, castratio illa est. Columel. lib. 4. cap. 32. de Arundinetis, Sed illud de integro refodi debet, hoc potest intercidi & disrarari: quod opus rustici castrationem vocant.

CASTRATŪRA, æ. f. [ὀρχοτομία] Idem quod Castratio. Plin. lib. 18. cap. 9. de pistoriis & molitura, & farina loquens, Justum est e grano Campanæ, quam vocant castratam, e modio redire sextarios quatuor siliginis, vel e gregali sine castratura sextarios quinque.

CASTRATOR, ōris. m. ut, Carnis castrator. Tertull. adv. Marc. 1. 1. Gloss. Gr. Lat. εὐνουχιστής, castrator.

CASTRATORIUS, a, um. Ad castrationem pertinens; ut, Ferramenta castratoria. Pallad. 1. extr.

CASTRUM, i. n. [πόλισμα] Locus muris munitus, castello majus, & minus oppido. Callistratus in l. Non tantum inquilini. D. de Excusat. tutorum, Inquilini castrorum a tutelis excusari solent, nisi eorum qui & ipsi inquilini sunt, & in eodem castro, eademque conditione sunt. Sed Isidor. 15. 4. Castrum, ait, antiqui dicebant Oppidum loco altissimo situm: quasi Casam altam: cujus pluralis numerus Castra, diminutivum Castellum est.

CASTRUM NOVUM, Italiæ oppidum est, non procul ab ostiis Tiberis, apud Pompon. lib. 2. 4. & Plin. lib. 3. cap. 5. Vulgo *Corneto*, ut scribit Olivarius in Melam.

CASTRA, orum. pl. tantum. [στρατόπεδον, παρεμβολή] Locus est ubi milites tentoria figunt, a castri similitudine: quod fossa valloque, quasi muro, circumdari solent. Græce τὸ στρατόπεδον, tam pro exercitu, quam pro castris. Cic. 15. Fam. 4. Vallo & fossa circumdedi: sex castellis, castrisque maximis sepsi.
Castra, f. g. teste Nonio. Accius Æneadis, aut Decio,
Castra hæc vestra est, optume essis, meritus a nobis.
Metator castrorum. Cic. 11. Philipp. 12. Accedit Saxa nescio quis, quem nobis Cæsar ex ultima Celtiberia Tribunum pleb. dedit, castrorum antea metator, nunc ut sperat urbis.
Obsidium castrorum. Tacit. 4. Hist. 24. Flaccus interim cognito castrorum obsidio, & missis per Gallias qui auxilia concitent, &c.
Castris promptus. Tacit. 1. Ann. 57.
Æstiva castra. Suet. Claud. 1.
Confusa fremunt castra. Lucan. lib. 7.
Domestica. Juven. 10. Sat. 95.
Fulgentia signis. Hor. 1. Carm. 7. 20.
Horrida. Virg. 10. Ecl. 23.
— tua cura Lycoris
Perque nives alium, perque horrida castra secuta est.
Iniqua. Hor. 1. Carm. 10. 16. h. e. Inimica. Porphyr.
Martia. Tibul. lib. 1. 2. 70.
Mollia Castra, Castra Cupidinis vocat Ovid. lib. 2. de Arte Am. 236.
Navalia. Cæs. 5. Bell. Gall. 22. Atque iis imperat, ut coactis omnibus copiis, castra navalia de improviso adoriantur, atque expugnent.
Nautica. Æmilius Probus in Alcibiade. cap. 5.
Prætoriana castra. Suet. Claud. 21. V. Urbana.
Profuga. Claud. de Bell. Get. 398.
Prospera. Juven. 16. Sat. 2.
Scelerata castra dicta, In quibus Drusus obiit. Suet. Claud. 1.
Stativa. Cic. 7. Verr. 29. Iste novo quodam ex genere Imperator, pulcherrimo Syracusarum loco stativa sibi castra faciebat.
Surda, Inobsequentia. Sil. lib. 8. 346.
Trepidantia castra invadere. Virg. 9. Æn. 147.
— & mecum invadit trepidantia castra.
Turbata castra arripere. Virg. 9. Æn. 13.
Rumpe moras omnes, & turbata arripe castra.
Victricia. Claud. Conf. Prob. & Olyb. 137.
Vigilata. Stat. 10. Theb. 382.
Urbana castra, Locus ad urbem prope muros non longe a via Nomentana, ubi prætorianus miles continebatur: unde & Prætoriana appellantur. V. Suet. Claud. 21. Capitol. Balbin. cap. 10. & Vet. Schol. ad Juven. 10. Sat. 95. & Lex. Pitisc.
Adequitare castris. Tacit. 6. Ann. 34. pr. Interim Orodem sociorum inopem, auctus auxilio Pharasmenes vocare ad pugnam, & detrectantem incessere, adequitare castris, infensare pabula, ac sæpe in modum obsidii stationibus cingebat.
Adpugnare castra. Tacit. 4. Ann. 48. Alii castra Romana adpugnarent, non spe capiendi, sed ut clamore, telis, suo quisque periculo intentus, sonorem alterius prælii non acciperet. Al. Oppugnarent.
Adsultare castris. Tacit. 2. Ann. 13. Tertia ferme vigilia adsultatum est castris, sine conjectu teli.
Agere in castris stationem. Tacit. 1. Hist. 28.
Capere castra. Liv. aliique passim.
Cingere vallo. In CINGO.

Cingere in morem castrorum. Virg. 7. Æn. 159.
Castrorum in morem pinnis atque aggere cingit.
Circumvenire. Salluft. in Jugurth.
Colloqui inter castra. Cic. 13. Philipp. 27. Cn. Pompeius Sexti filius, Consul, me præsente, quum essem tiro in ejus exercitu, cum P. Vettio Scatone, duce Marsorum, inter bina castra collocutus est.
Conferre castra castris. In CONFERO.
Conferre castra: ut, Collata castra. Sil. lib. 4. 56.
Conjicere se in castra, transl. Cic. 9. Fam. 20. In Epicuri nos adversarii nostri castra conjecimus.
Constituere castra. Cæs. 3. Bell. Civil. 56.
Contrahere castra. In CONTRAHO.
Convertere castra castris. In CONVERTO.
Dedita castra. Sil. lib. 10. 189.
Differre castra. Tacit. 5. Hist. 23. Castraque in plano sita, vi fluminis differebantur. h. e. Jactabantur. Sic enim illic legendum pro Deferebantur. Hæc beatus Rhenanus in Tacitum.
Disponere castra. Liv. de Bell. Pun.
Erigere castra. Tacit. 5. Hist. 22.
Extructa. Tacit. 4. Ann. 7.
Evellere castra obsessa. Sil. lib. 7. 335.
Exutus castris dux dicitur, Cujus castra direpta sunt. Sil. lib. 16. 26.
Facere castra. Cic. 8. Att. 19. (Al. 12.) Nam neque castra propter anni tempus & militum animos, facere possum.
Firmare robore castra. Sil. lib. 8. 448. Robore, i. e. Milite forti & robusto. Sic enim hoc loco accipiendum est.
Habere castra. Cic. 15. Fam. 4. His rebus ita gestis castra in radicibus Amani habuimus apud Aras Alexandri quatriduum.
Habiti in castris & procinctu. Tacit. 3. Hist. 2.
Imponere castra. Sil. lib. 5. 451.
Insistere castris, pro Esse & versari in castris. Ovid. 8. Met. 52.
Locare castra alicubi. Lucan. lib. 4. 169.
Metari. In METOR.
Moliri castra. Tacit. 11. Ann. 20.
Movere. Virg. 3. Æn. 519. V. MOVEO.
Movere in hostem. Sil. lib. 7. 4.
Munire. In MUNIO.
Nudare. In NUDUS.
Objicere. Liv. de Bell. Pun.
Opponere. Liv. ibid.
Pellere Castra hospita. i. e. Classem. Ovid. 6. Epist. 52.
Perrumpere. In PERRUMPO.
Ponere. Cic. 8. Att. 12. (Al. 20.) Litteræ mihi a te redditæ sunt ad XIII Cal. Mart. in quibus scribis, Cæsarem apud Corfinium castra posuisse.
Potiri castris. Hirt. Bell. Alex. 76.
Præjacet campus castra. Tacit. 12. Ann. 36.
Proferre. Cæs. 1. de Bell. Civil. 81.
Promovere. Cæs. 1. de Bell. Gall. cap. 48.
Relinquere. Sil. lib. 7. 408.
Residere castris. Sil. lib. 15. 510.
Seducere. Ovid. 13. Met. 611. Sed codd. varia est lectio.
Subire. Stat. 4. Theb. 9.
Tenere se castris, vide TENEO. H. St.
Tondere setas hirci in usum castrorum. Virg. 3. Georg. 313.
Nec minus interea barbas, incanaque menta
Cinyphii tondent hirci, setasque comantes,
Usum in castrorum, & miseris velamina nautis. In usum castrorum dixit, & quia de ciliciis poliuntur loricæ, & teguntur tabulata turrium, ne jactis facibus ignis possit adhærere. Servius.
Vallare castra. Tacit. 2. Hist. 19.
Vellere castris signa. Virg. 4. Georg. 108.
— aut castris audebit vellere signa.
Quoniam iter faciente exercitu, singulis diebus, ubi consistere debebat agmen castra stativa ponebantur, obtinuit ut dies itinerum castris numerarentur. Sic, Alteris castris pervenit ad oppidum Castabalum. Curt. 3. 7. 5. i. e. Altero die.
Secundis castris. Tacit. 3. Hist. 15. i. e. Secundo die.
Tertiis castris Rigodulum venit. Idem 4. Hist. 71.
Quartis castris ad Mennin urbem pervenit. Curt. 5. 1. 16. Et in hoc sensu sæpe utitur Curt. Cæsar & alii.
Castra etiam pro Tota re militari apud Vellei. 2. 125. 5. Viro nescias utiliore in castris, an meliore in toga. Et Cæs. 1. Bell. Gall. 39. Ii, qui magnum in castris usum habebant milites. i. e. In re militari.

CASTRA GEMINA, Oppidum Hispaniæ Bæticæ stipendiarium, apud Plin. lib. 3. cap. 1.

CASTELLUM, i. n. [ἔρυμα, ἐπιτείχισμα, φρούριον, κώμη] dimin. Parvum castrum, vel Parvum oppidum significat. Cic. pro Cæcin. 20. Ecce ipse Æbutius in castellum venit.
Ardua castellorum. Tacit. 11. Ann. 9.
Forensis castellum latrocinii. Cic. in Pison. 11. Cui templum illud fuit, te Consule, arx civium perditorum, receptaculum veterum Catilinæ militum, castellum forensis latrocinii.
Philosophiæ castella, figurate. Cic. 2. de Divin. 37. Urbem philosophiæ, mihi crede, proditis, quum castella defenditis.
Immunita castella. V. IMMUNITUS.
Montana castella. Virg. 5. Æn. 440.
Aut montana sedet circum castella sub armis.
Munita. Cic. 2. Fam. 9. Castella munita improviso adventu capta & incensa.
Turrita. Lucan. lib. 6. 40.
Castellum adsidere. Tacit. 6. Ann. 43. Adsidendo castellum, in quod pecuniam & pellices Artabanus contulerat, dedit spatium exuendi pacta.
Capere & vastare. Cic. 15. Fam. 4. Multa castella cepi, multa vastavi.
Communire castella. Nepos 1. 2. 1.
Disponere jugis. Lucan. lib. 6. 40.
Evertere. Hor. 2. Epist. 2. 34.
Expugnare omnia. Cic. 1. Att. 11.
Castella, etiam sunt Derivacula quædam laxiora certis spatiis emodulata, ex quibus aqua per fistulas in varia loca distribuitur, id est in villas & prætoria nobilium, indultu principali: ut docet Frontinus in lib. de Aquæductibus. Paul. in l. fistulam. D. de servit. urban. præd. Fistulam injunctam parieti communi, quæ aut ex castello, aut ex cælo aquam capit, non jure haberi Proculus ait. Vitruv. lib. 8. cap. 7. Ductus aquæ fiunt generibus tribus, rivis per canales structiles, aut fistulis plumbeis, seu tubulis fictilibus, quorum hæ rationes sunt. Si canalibus, ut structura fiat quam solidissima, solumque rivi libramenta habeat fastigiata, ne minus in centenos pedes semipede, eæque structuræ confornicentur, ut minime sol aquam tangat. quumque venerit ad mœnia, efficiatur castellum, & castello conjunctum ad recipiendum aquam triplex immissarium, collocenturque in castello tres fistulæ æqualiter divisæ intra receptacula conjuncta: uti quum abundaverit, ab extremis in medium receptaculum redundet.

CASTELLĀNUS, i. m. [φρουρός] Qui castellum habitat. Liv. 34. 27. Decem millia popularium cum castellanis agrestibus in armis habuit. Sall. Jug. 92. Iter castellanorum angustum admodum.
Alia significatio hujus vocis apud scriptores Medii ævi. V. Cang.

CASTELLANUS, a, um. Adj. ut, Castellani milites, Quibus adscripta erant castellorum quæ in limitibus essent territoria. Impp. in l. 2. de fund. limit. lib. 11. C. Quicunque castellorum loca quocunque titulo possident, cedant, ac deserant: quia his tantum fas est possidere castellorum territoria, quibus adscripta sunt, & de quibus judicavit antiquitas. Quod si ulterius vel privatæ conditionis quispiam in his locis, vel non castellanus miles fuerit detentator inventus, capitali sententia cum publicatione bonorum plectetur.
Triumphus castellanus, i. e. De castello capto actus. Cic. de Clar. Orat. 257. Malim mihi L. Crassi unam pro M. Curio dictionem, quam castellanos triumphos duos. Paulo ante dixerat, Qui Ligurum castella expugnaverunt, ex quibus multi sunt, ut scitis, triumphi.

CASTELLARIUS, i. m. Qui præest aquæductibus. Vetus Inscriptio apud Grut. p. 601. n. 7. CLEMENTI CAESARVM SERVO CASTELLARIO AQVAE CLAVDIAE.

CASTELLĀTIM, Adv. [κατὰ φρούρια] quasi Turmatim per castella. Liv. 7. 36. Perpulit Consulem, ut hostes & nocturno pavore attonitos, & circa collem castellatim dissipatos aggrederetur.
Castellatim serere. Plin. lib. 19. cap. 6.

CASTELLAMENTUM, i. n. Edulium sive farciminis genus. Arnob. 2. p. 73. Ut spirulas & botulos facerent, isicia, castellamenta, lucanicas, suminatam cum his carnem, & glaciali conditione tuceta. V. de eo loco Wower. ad Minut. Felic. p. 19. ed. 1652. & Herald.

CASTRAMĒTOR, [στρατοπεδεύω, καταυλίζομαι] āri. Castra locare sive ponere. Liv. 34. 28. Ubi castrametantes Romanos, Quintiumque ipsum, cum equitibus atque expeditis prægressum, auxiliares tyranni adorti, in terrorem ac tumultum conjecerunt. Al. divise, Castra metantes.

CASTRĀMĒTĀTOR, ōris. m. [στρατοπεδευτής] Vitruv. lib. 8. cap. 5. & lib. 10. cap. 7.

CASTRENSIS, e. [στρατιωτικός] Quod ad castra pertinet. ut, Labor castrensis. Castrense latrocinium. Cic. 3. in Catil. 17.
Arma castrensia. Propert. lib. 3. 9. 19.
Classis castrensis. Flor. 2. 2. 35. Classis prompta, levis, & quodam modo castrensis. V. ibi Interpr.
Corona castrensis, Qua donabatur is qui primus hostium castra pugnando introiisset: cui insigne erat ex auro vallum. Fest. & Gell. 5. 6.
Jurisdictio castrensis. Tacit. Vit. Agric. 9.
Ludi castrenses. Suet. Tib. 72. Castrensibus ludis non interfuit solum, sed etiam missum in arenam aprum jaculis desuper petiit.
Peculium castrense, ut definit Macer in l. Castrense. D. de Castr. pecul. est Quod a parentibus vel cognatis in militia agenti donatum est: vel Quod ipse filiusfamilias in militia acquisivit: quod nisi militaret, acquisiturus non fuisset. Nam quod erat & sine militia acquisiturus, id peculium ejus castrense non est.
Pensa castrensia. Propert. lib. 4. 3. 33.
Noctibus hibernis castrensia pensa laboro. Verba sunt Aretusæ, quæ vestes conficiebat, & texebat Lycotæ suo, ut illis uteretur in castris, noctibus hibernis.
Ratio castrensis, & militaris. Cic. pro Cœl. 11.
Seditio castrensis. Liv. 4. 50.
Stipendia. Plin. 14. Epist. lib. 8.
Triumphus castrensis Decii. Liv. 7. 36.
Tumultus castrensis. Liv. 28. 24.
Verbum castrense. Plin. in præf. lib. 1. Namque tu solebas meas esse aliquid putare nugas, ut obiter emolliam Catullum conterraneum meum. agnoscis & hoc castrense verbum.

CASTRENSIANUS, a, um. Idem. ut, Milites castrensiani, Qui in limitibus imperii contra barbaros excubabant. l. 12. Cod. de re milit.

CASTRICIUS, a, um. Idem esse videtur. ut, Comes castricius, Ammian. 14. 2. Ubi idem esse ac Militarem putat Valesius. Scribitur & Castritius.

CASTRICIUS, i. m. proprium viri, ut Castricius, qui quum tempore Syllanæ dissensionis Placentiæ gereret magistratum, & Cn. Carbo cos. Marianarem partium peteret obsides Placentinos, ne Placentia ad Syllam deficeret, neganti Castricio dixit, multos se habere gladios. At ego annos, inquit Castricius. Auctor Valerius 6. 2. 10.
T. Castricius alter, Rhetoricæ doctor Romæ, de quo Gell. lib. 13. cap. 20. sic scribit T. Castricius, inquit, Rhetoricæ disciplinæ doctor, qui habuit Romæ locum principem declamandi & docendi, summa vir auctoritate, gravitateque, & a D. Hadriano ob mores, atque litteras spectatus, &c.
Alius de quo Suet. Aug. cap. 56. extr. & de quo Cic. 12. Att. 28. ubi & Castriciani negotii mentio fit.

CASTŬLA, æ. f. [στηθόδεσμον] Palliolum, quo feminæ nudæ infra papillas præcingebantur. Quod mulieres sumpserunt pro subucula. Ex Varrone Nonius 16. 5. & 4. Hæc & Perizonium & Præcinctorium dicitur.

CASTŬLO, ōnis. f. Urbs Hispaniæ. Liv. 24. 41. Castulo urbs Hispaniæ valida ac nobilis, &c. V. etiam Sil. 3. 99. & 391.

CASTULŌNENSES, [Κασταλωνῖται] Populi sunt Hispaniæ Bæticæ apud Plin. lib. 3. cap. 3. Ex colonia (inquit) Salariense oppidani Latii veteris Castulonenses, qui Cæsari venales appellantur. V. Cic. 10. Fam. 31. Castulon, vulgo *Caslona*.

CASTUS, a, um. Adj. [ἁγνός, σώφρων] dicitur Sine libidinis & turpitudinis nota, ut ait Nonius. Cic. pro Rosc. Com. 21. Considera, Piso, quis, quem fraudasse dicatur. Roscius Fannium? quid est hoc? Probus impro-

improbum, pudens impudentem, perjurum castus, callidum imperitus, liberalis avidum?
Ita, Castissimum hominem ad peccandum potuisse impellere. Item, Integer castus & gravis. H. St. V. Posterior locus infra in Vir castus.
Castus a rebus veneriis sit, neve temulentus. Columel. lib. 9. cap. 14.
Castus moribus, integer pudore. Martial. lib. 6. 28.
Castus a culpa. Plaut. Pœn. 5. 4. 13.
Eo sumus gnatæ genere, ut deceat nos esse a culpa castas.
Parum castus. Hor. 1. Carm. 12. 59.
Adolescens. Cic. 3. Philipp. 15.
Adversarius castus & integer. Auct. ad Heren. 2.
Agmen. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 322. De Matribus Elysiis.
Amnis bibendus castior. Stat. 4. Silv. 7. 12. i. e. Latex Pierius.
Amor. Ovid. 1. Epist. 23. Intelligit Amorem conjugalem.
Animus castus & purus. Cic. 1. de Divin. 121. Castus animus purusque vigilantis, & ad astrorum, & ad avium, reliquorumque signorum, & ad extorum veritatem est paratior.
Ardor castissimus. Stat. 5. Silv. 1. 41.
— quod diligis umbram,
Et colis exequias, hic est castissimus ardor.
Aures castas vocat Claud. 2. in 1. Conf. Stilich. 303. Quæ obscœnis sermonibus offenduntur.
Concio. Cic pro C. Rab. 11. Qui castam concionem, sanctum campum, inviolatum corpus omnium civium Romanorum, integrum jus libertatis defendo servari oportere?
Conjux. Sen. Octav. 4.
Corpus. Auct. ad Heren. 4. 24.
Cruor. Ovid. 12. Met. 30.
Cubile. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 163.
Domus. Cic. pro Cœl. 9. Nemo hunc M. Cœlium in illo ætatis flore vidit, nisi aut cum patre, aut mecum, aut in M. Crassi castissima domo, quum artibus honestissimis erudiretur.
Domus casta servat pudicitiam. Virg. 2. Georg. 524.
Donum. Cic. 2. de Legib. 45. Tum ebur ex inanimo corpore extructum, haud satis castum donum deo.
Ferrum, Culter Lucretiæ. Claud. 1. in Eutrop. 446.
Festa. Ovid. 3. Amor. 13. 3.
Casta sacerdotes Junoni festa parabant.
Fide casta thorum servare. Sen. Herc. fur. 5.
Fidem castam servare. Sil. lib. 13. 285.
Flumen. Claud. in 2. Conf. Stilich. 260. Castum vocat propter Nymphas, quæ fluvium incolunt.
Femina castissima. Cic. de Arusp. Resp. 27. Femina autem, quæ matronarum castissima putabatur.
Frena casta juventuti dare, i. e. Ludos illos juvenibus concedere, qui bonis moribus & pudicitiæ non obsint. Claud. 2. Conf. Stilich. 120. al. Cauta.
Homo castissimus. Cic. 2. de Invent. 36. Castissimum quoque hominem ad peccandum potuisse impellere. h. e. Innocentissimum.
Jura casta thori legitimi. Ovid. 16. Epist. 284.
Juvenis. Sen. Hippol. 12.
Laurus. Tibull. lib. 3. 4. 23.
Lectulus. Catul. in Argon. 62. 88.
Luci. Hor. 1. Carm. 12. 59.
Ludus. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 206.
Mecum somnus erat, castique per atria ludi. al. Cauti. Cic. 2. de Arusp. Resp. 27. Quo minus castissimos ludos omni flagitio pollueres.
Manus. Ovid. 20. Epist. 10.
Manus casta, Quæ se a furtis & rapinis continuit. Perott. 835. sed absque exemplo. H. St. V. MANUS.
Maritæ, Castæ conjuges. Ovid. 2. Fast. 139.
Matres. Virg. 8. Æn. 665.
Matrona. V. Femina.
Mens casta & integra. Cic. pro Font. 22. Hoc vestræ mentes tam castæ, tam integræ sibi suscipient?
Minerva. Hor. 3. Carm. 3. 23.
Mores. Claud. Laud. Seren. 29.
Nemus castum. Tacit. de Mor. Germ. cap. 40.
Pectus. Sen. Hippol. 2.
Preces. Claud. de Nupt. Hon. & Mar. 22.
Præmia. Cic. 2. de Invent. 114. Præmia virtutis & officii sancta & casta esse oportere.
Pudor. Ovid. 1. de Arte Am. 100.
Puellæ. Ovid. 2. Met. 711.
Sacris castis accedere. Stat. 1. Achil. 370.
Signa. i. e. Signa castitatis. Ovid. 7. Met. 725.
Tædis castis adolere altaria. Virg. 7. Æn. 71.
Tempora sacerdotum. Ovid. 2. Fast. 26.
Torus. Claud. in 1. Conf. Stilich. 33.
Turtur. Auctor carminis de Philomela.
Venus non casta. Sen. Hippol. 2.
Verbenis castis vincta ara. Hor. 4. Carm. 11. 6.
Vestes. Ovid. 1. de Pont. 1. 8.
Ite, patet castis vestibus ille locus. al. rectius Versibus.
Vir integer & castus & gravis. Cic. 11. Att. 6. Non possum ejus causam non dolere: hominem enim integrum & castum & gravem cognovi.
Vita. Cic. pro Rosc. Com. 17. Refervens falsum crimen, in purissimam & castissimam vitam collatum, statim concidit & extinguitur?
Vultus. Ovid. 4. Met. 798.
Castum & integellum aliquid expetere. Catull. 16. 4.
Servare se & integrum & castum. Cic. 1. Tusc. 72. Qui autem se integros castosque servavissent, quibusque, &c.
Castus, Religiosus, pius. Virg. 6. Æn. 661.
Quique sacerdotes casti, dum vita maneret. Ubi Servius, Casti dum vita maneret, i. e. Qui fuerunt casti, dum in communione vitæ versarentur. Nam hi qui sacra maxima accipiebant, renuntiabant omnibus rebus, nec ulla in his nisi numinum cura remanebat. Herbis etiam quibusdam emasculabantur: unde jam coire non poterant. Hactenus Servius. Idem Virg. 3. Æn. 409.
Hac casti maneant in religione nepotes.
Sacer, religiosus, castus. Varro, Ergo tum sacræ, religiosæ, castæque fuerunt res omnes. Nonius.
Castus, Suavis, jucundus. Varro Parmenone, Demittis acres pectore luctus, cantu, castaque poesi. Nonius.

CASTUM, i. n. etiam vel **CASTUS**, ûs. m. dicebatur ille Ritus, quo in sacris Isidis, Cereris, vel Matris Deûm, a certis cibis & Veneris usu se abstinebant. Varro apud Nonium 4. 87. Et religiones & castus id possunt, ut ex periculo eripiant nos.
Græcus castus. Idem apud Nonium 3. 45.
Multiplices castus & cærimoniæ. Gell. 10. 15.
Placent casta superis. Tibul. 2. 1. 13. V. ibi Interpr.
Esse in Casto Cereris, i. e. Cereri operari. Fest. in verbo Minuitur. conf. Tertull. adv. Psych. cap. 16.

CASTITŪDO, inis. f. [ἁγνότης] Idem similiter quod Castitas. Accius, Ibi fas, ibi cunctam antiquam castitudinem. Nonius.

CASTĪTAS, ātis. f. [ἁγνότης, σωφροσύνη] Perottus, Castitas & pudicitia paria putantur: quum sit pudicitia ab injuria turpium libidinum libera: Castitas & ab his continens & remota: præterea & religiosa munditia & puritas. Cic. 2. de Legib. 29.
Metuens alterius viri certo fœdere castitas. Hor. 3. Carm. 24. 22.

CASTIMONIA, æ. f. [ἁγνεία] Idem quod Castitas. Cic. 6. Verr. 102. Per summam castimoniam virorum atque mulierum.
Castimonia decem dierum. Liv. 39. 9.
Superstitio castimoniarum. Plin. lib. 31. cap. 8. Aliud vero ad castimoniarum superstitionem, etiam sacris Judæis dicatum: quod fit e piscibus squama carentibus.

CASTIMONIUM, i. n. Idem. Vet. Gloss. L. G. Castimonium: ἁγνεία. Item Græco L. ἁγνεία, Castitas, castimonium. Idem etiam est quod Castus; h. e. Purgatio & expiatio quædam, cum per certos dies a Venere & animatis cibis se abstinebant. V. Apul. 11. Milesf. p. 272.

CASTIMONIALIS, e. ut, Liquamen castimoniale. Pallad. Febr. t. 25.

CASTIFĬCUS, a, um. Quod castum facit. Adj. ut, Mens castifica. Sen. Hippol. 168. Expelle facinus mente castifica horridum.

CASTIFICO, āre. ut, Corda nostra castificemus. Ambrof. Serm. 14. i.e. Purgemus. Semetipsum castificare. Tertull. de Pudic. cap. 19.

CASTE, Adv. [ἁγνῶς] Pudice, honeste. Cic. 1. de Nat. Deor. 3. Hæc enim omnia pure atque caste tribuenda deorum numini ita sunt.
Caste & integre vivere. Cic. 4. de Fin. Nihilo miseriores esse, quam eos qui quum caste & integre viverent, nondum perfectam illam sapientiam essent consequuti.
Caste integreque versatus est labor meus in privatorum periculis. Cic. pro Lege Manil. 2.
Radix caste pureque collecta, discutit strumas. Plin. lib. 22. cap. 10.
Adire caste ad divos. Cic. 2. de Legib. 19.
Perficere caste. Cic. pro Domo 134. Certe nihil rite, nihil caste, nihil more institutoque perfecit.
Tueri caste. Cic. de Clar. Orat. 330. Nos autem, Brute, quoniam post Hortensii clarissimi oratoris mortem, orbæ eloquentiæ quasi tutores relicti sumus, domi teneamus, &c. tueamurque, ut adultam virginem caste, & ab armatorum impetu quantum possumus prohibeamus.
Castissime. Cic. de Arusp. Resp. 29. Quod quum Deiotarus religione sua castissime tueretur, &c.

CASUENTUM, i. n. Fluvius est in sinu Tarentino, apud Plin. lib. 3. cap. 11.

CASUENTILLANI, orum. n. Italiæ populi in sexta regione apud Plin. lib. 3. cap. 14.

CASURGIS, [Κάσουργις] Ptolemæo dicitur Praga, regio Boemiæ.

CASULA, In CASA.

CASURUS, **CASUS**, In CADO.

CASYRUS, i. m. Mons Elymaidis, cui Seleucia & Sosirate urbes appositæ sunt, teste Plin. lib. 6. cap. 27.

C A T

CATABATHMUS, i. m. [Καταβαθμός] Oppidum & vallis repente convexa ad finem Cyrenaicæ regionis, ut ait Plin. lib. 5. cap. 5. Sallust. in Jugurtha, cap. 17. In divisione orbis terræ, plerique in parte tertia Africam posuere: pauci tantummodo Asiam, & Europam esse, sed Africam in Europa. Ea fines habet ab Occidente, fretum nostri maris, & Oceani: ab ortu Solis declivem latitudinem, quem locum Catabathmon incolæ appellant. Et cap. 19. Igitur ad Catabathmon, qui locus Ægyptum ab Africa dividit, secundo mari prima Cyrene est, Colonia Thereon, ac deinceps duæ Syrtes, interque eas Leptis, deinde Aræ Philenon, quem locum Ægyptum versus, finem imperii habuere Carthaginienses. Tortellius docet scribendum esse Catabathynon, sed falso.

CATABOLUM, i. n. [καταβόλιον] Stabulum in quo feræ, vel ad mansuetudinem, vel ad crudelitatem in bestiarios, erudiebantur, apud Act. Marcelli Papæ Martyr. per Marcell. conscript. Henr. Steph. in Thes. Gr. suo, ex Schol. Thucyd. Emporium interpretatur. Hinc

CATABOLENSIS, is. m. Cassiodor. 3. Epist. 10. Marmora, quæ de domo Pinciana constat esse deposita, ad Ravennatem urbem per Catabolenses vestra ordinatione dirigantur. Et Idem 4. Epist. 47. Quinquaginta solidorum mulctam jam non veredarius, sed catabolensis incurrat. V. Cod. Theodos. de Pist. & Catabol. l. 14. tit. 3.

CATABOLĬCUS, a, um. [καταβολικός] Tertull. de Anima cap. 28. Scimus magos elicere explorandis occultis per catabolicos & paredros & pythonicos spiritus. Turneb. Adversf. 26. 21. per Catabolicos intelligit Infaustos genios. conf. Voss. Etym. & Salmas. in Hist. Aug. p. 40. & Suic. Thesaur. Eccles.

CATACECAUMENE, es. f. [Κατακεκαυμένη] Mæoniæ regio, non procul ab Ephesо, arboribus carens, vite excepta, quæ generosissimum fert vinum, quod κατακεκαυμενίτην appellant. V. Strab. lib. 13.

CATACECAUMENITES, æ. m. [κατακεκαυμενίτης] Vinum generosum, quod colles in Mysia producunt, de quo præter Strab. l. c. Plin. 14. 7. Vitruv. 8. 3.

CATACRTI, ōrum. m. Asiæ populi circa Mæotin, ut docet Plin. lib. 6. cap. 7.

CATACHRĒSIS, is. f. [κατάχρησις] est Usurpatio nominis alieni: ut quum parricidam dicimus, qui occidit fratrem: & piscinam, quæ pisces non habet. Hæc enim, nisi extrinsecus fumerent, suum vocabulum non haberent. Hæc Donatus. Virg. 7. Æn. 164.
Aut acres tendunt arcus. Ubi Servius, Acres, fortes. & est Catachresis: nam acrimonia mentis est. V. ACER. Festus, Catachresis, tropus

tropus est, nos abusionem dicimus: quum alienis abutimur perinde ac propriis, quum propria deficiunt. Cic. in Orat. 94. Aristoteles autem translationi hæç ipsa subjungit, & abusionem, quam catachresin vocant: ut quum Minutum dicimus animum, pro Parvo.

Cataclistus, a, um. [κατάκλειστος] Conclusus, astrictus. ut, Veste nivea & cataclista prænitens, i. e. In arca reposita, & festivis tantum diebus adhibita. Apul. 11. Met. p. 200. Sed Elmenh. aliter legit. V. Salmas. ad Tertull. de Pall. cap. 3.

Cataclisticus, a, um. Carus, pretiosus. Fortunat.

Quæ manus artificis catacliftica fila rotavit.

Cataclĭtum, i. n. [κατάκλιτον] Turnebus, Cataclita, accubita sunt, quibus ad accumbendum veteres utebantur: ea molli pluma implebantur, ut ex Heliogabali vita notum est. Hac dictione utitur Septimius Florens in libro qui inscribitur De pallio. cap. 3. ubi Salmas. V.

Cataclysma, tis. n. [κατάκλυσμα] Medicamentum est, quo ventris & intestinorum pituitam abluunt. Hippocrates, sive, ut quidam volunt, Polybus, de salub. diæta, Cataclysmata, inquit, pinguia & crassa sunt, quæ lacte conficiuntur, & ex ciceribus, aqua elixa, & id genus aliis. V. plura apud Galen. in comment. lib. de salub. diæt.

Cataclysmos, sive **Cataclysmus**, i. m. [κατακλυσμὸς] dicitur Diluvium, sive inundatio. Varro 3. de R. R. cap. 1. Thebæ quæ ante cataclysmon Ogygi conditæ dicuntur: eæ tamen circiter duo millia annorum & centum sunt. Et Hygin. Fab. 153. Cataclysmus, quod nos diluvium vel irrigationem dicimus. V. etiam Tertull. Apol. cap. 40. & Lactant. 2. 10.

Catadrŏmus, i. m. [κατάδρομος] Latine Decursorium ad verbum transferri potest. Dromos enim cursum significat. Suet. in Ner. cap. 11. Nobilissimus eques Romanus elephanto supersedens, per catadromum decurrit. i. e. Per stadium in quo equites decurrere solebant imaginario prælio, ut fit sæpe in Gallia, principe spectante: *Licias* vocant. Sunt qui de Elephanto funambulo exponunt. V. Interpp. ad loc.

Catadromus, Machinæ genus est, teste Vitruvio, qua architecti utuntur ad sublevanda vel demittenda onera, quæ apud Jurisconsultos, Catadromus γεράνου vocatur, quasi dicas Decursorium gruis: a figura fortassis, quod collum haberet extensum more gruis, quales machinas etiam hodie videmus in maritimis emporiis, ad exoneranda navigia accommodatas, quas etiam hodie Grues vocamus.

Fuit & alius Catadromi usus, cujus meminit Julius Pollux, lib. 4. cap. 19. quum ex sublimi theatri parte, per machinam quis dilapsus aliquem rapit, & secum sursum asportat, ut quum Aurora Memnonem rapiebat, aut Juppiter Ganymedem, aut Diana Endymionem. De hoc machinæ genere videntur esse intelligenda verba Pauli in l. pen. D. de action. empt. ubi habet, Puta enim eum fuisse servum, qui per κατάδρομον γεράνου descendere, aut in cloacam demitti solitus esset, &c.

Catadūpa, orum. n. pl. [Κατάδουπα] Nomen loci ad novissimam Nili cataractam, ubi inter occursantes scopulos tanto fragore Nili aquæ ruunt, ut nimia soni vehementia auditus instrumentum vitient. Cic. in Somn. Scip. 13. Nec est ullus hebetior sensus in vobis, sicut, ubi Nilus ad illa quæ Catadupa nominantur præcipitat ex altissimis montibus.

Catadupi, orum. m. pl. Plin. lib. 5. cap. 9. Locus est Æthiopum: & Gens Arabiæ eodem auctore lib. 6. cap. 29.

Catægis, ĭdis. f. [καταιγὶς] Præfractus ventus. Apul. de Mundo, p. 62. edit. Elmenh. Sen. Nat. Quæst. 5. 17. & Cœl. Rhod. Lect. Ant. 18. 6. & 20. 19.

Catagelasĭmus, i. m. [καταγελάσιμος] Deridendus. Plaut. Stich. 4. 2. 50. Nunc ego nolo e Gelasimo mihi te Catagelasimum.

Catagrăpha, orum. n. [κατάγραφα] quid significent declarat Plin. lib. 35. cap. 8. his verbis, Hic Cimon Cleonæus catagrapha invenit, hoc est obliquas imagines, & varie formare vultus, respicientes, suspicientesve, & despicientes.

Catagraphus, a, um. [κατάγραφος] Depictus, punctis notatus. ut, Catul. 21. 7.

Remitte pallium mihi meum, quod involasti,
Sudariumque setabum, catagraphosque thynos,
Inepte, quæ palam soles habere tanquam avita.

Catagusa, æ. f. Simulacrum quoddam ex ære a Praxitele effictum, de quo sic Plin. lib. 34. cap. 8. Praxiteles quoque marmore felicior: ideo & clarior fuit. Fecit tamen ex ære pulcherrima opera: Proserpinæ raptum, item Catagusan, & Ebrietatem, & Liberum patrem, &c. Sed quæ est obsecro ista Catagusa? utrum quæ lunam veneficiis & cantionibus deducit? an potius quæ pensa deducit, unde & κάταγμα? hoc posterius equidem ad veritatem propensius crediderim. Turnebus. [Cererem Hard. exposuit, quæ raptam Proserpinam domum reduceret. Sed Plinius nominatim a Proserpinæ simulachro distinguit. Quid si καταλγοῦσαν, i. e. Valde dolentem? Quod quo difficilius ære exprimitur, eo plus artis est.

Catalecta, orum. n. pl. [κατάλεκτα] ut, Catalecta Maronis. Auson. Edyll. 12. Grammat. v. 5.

Catalecticus, a, um. [καταληκτικὸς] Catalecticum metrum dicitur, Cui una tantum deest syllaba, ut apud Hor. 2. Carm. 18. 2.

Mea renidet in domo lacunar. Est enim senarium Iambicum perfectum una syllaba minus. a καταλήγω, Desino.

Catalepsis, is. f. [κατάληψις] Cognitio, perceptio, comprehensio. Cic. 3. de Fin. 49. Cognitiones autem, vel si hæc verba aut minus placent, aut minus intelliguntur, καταλήψεις appellemus licet.

Est & Catalepsis, Malum e vehementi cerebri refrigeratione cum siccitate, a quo somnus profundior, quam fert natura, nascitur, lethargus. Hadrian.

Cataleptum, i. n. [καταληπτὸν] Lat. Comprehensibile. Cic. 1. Acad. 40. Visis non omnibus adjungebat fidem, sed his solum, quæ propriam quandam haberent declarationem earum rerum quæ viderentur. Id autem visum quum ipsum per se cerneretur, comprehensibile. Feretis hæc? Nos vero, inquit. Quonam enim modo καταληπτὸν diceres? sed quum acceptum jam, & approbatum esset, comprehensionem appellabat, similem iis rebus, quæ manu prenderentur, ex quo etiam nomen hoc duxerat.

Catalŏgus, i. m. [κατάλογος] Oratio sive sermo alicujus rei ordinem ac dispositionem continens. Plaut. Mil. 3. 1. 9.

Si minus cum cura, aut catalogo loquendi lectum fiet. Salmas.

Cata logon divise, ex Græco κατὰ λόγον. alii aliter.

Catalogi, [κατάλογοι] dicti sunt a Romanis, Milites qui militari sacramento & muneri addicti, in juniorum tabulis adscribebantur: quasi Delectos dicas. Vetus enim constitutum erat illos ex corporis habitudine, si apti militiæ, si lato pectore, si cervice erecta, si fortes & strenui, quæ species, qualisque vigor, & quod robur virium foret, internoscere, ut illorum forti fidelique opera Respubl. uti posset. Ex Alex. Genial. lib. 1. cap. 20.

Catalysis, [κατάλυσις] Latine Dissolutio dicitur.

Catamĭdiare, [καταμειδιᾶν] Græca dictio, quæ Deridere significat Spartianus de constitutionibus Hadriani loquens, cap. 18. extr. Decoctores bonorum suorum, si suæ auctoritatis essent, catamidiari in amphitheatro, & dimitti jussit. i. e. Deridendos omnibus per theatrum præberi. A verbo Græco καταμειδιῶ, quod deridere, & ludibrio habere significat: ut id propemodum ludibrii genus esse suspicer, quo polygami afficiuntur, id est qui multis uxoribus abutuntur, quum mithellati in scalario suggestu lascivientis plebeculæ scurrilitates obaudire perfricta fronte ad aliquot horas coguntur. *mithrare* id appellant. Cui non dissimile est illud quod Traducere Latine dicitur. Sed doctorum plerique Catomidiare reponunt. V. etiam Petron. cap. 132. ibique Burm. & Salmas. in Hist. Aug. p. 48.

Cătămītus, i. m. [πόρνος] Puer meritorius, quo quis abutitur. Cic. 2. Philipp. 77. O hominem nequam! quid enim aliud dicam? magis proprie nihil possum dicere. Ergo ut te catamitum neque opinato quum ostendisses, præter spem mulier aspiceret, idcirco, &c. Auson. de Glaucia immatura morte prævento,

Aut Jovis Elysii tu catamitus eris.

Catamitum pro Ganymede dixerunt, qui fuit Jovis concubinus. Festus. & Plaut. Men. 1. 2. 34.

Quæritur unde dicatur. Catamytus apud Erasmum, cum *y* in proverbio Juppiter aquilam delegit. apud Desp. in Versif. §. 41. Catamithus cum *i* nro, & *th* aspirata in ultima Syllaba. Puer quo quis abutitur, a *Cata*, id est Pro, & *mithon* pretium, quasi Pro pretio, vel mercede. Quid si interim dicamus esse, pro Catamisthus. Sic conveniet cum eo, quod dicitur Puer meritorius. Vide & MERETRIX. H. St.

Catampo, Genus est lusus, auctore Festo.

Catăna, æ. f. [Κατάνη] Siciliæ oppidum est apud Plin. lib. 3. cap. 5. Est & Catina in Sicilia, ab hac Catinenses: ab illa Catanæi & Catanenses dicti. Hermolaus apud Plinium unam intelligit, quæ Græcis quidem frequentius Catana, Latinis fere Catina dicitur. V. infra in dictione CATINA.

Catanæus, a, um. [Καταναῖος] Adj. ut, Fratres Catanæi, de quibus V. ibid.

Catanance, es. f. [καταναγκη Dioscoridi] Herba est, qua ad amorum veneficia Thessalæ mulieres utebantur: unde & Thessalam herbam nonnulli appellarunt. Ejus duo sunt genera. Alterum folia habet longa, cornicis pedi similia, radicem gracilem, junceamque: capitula autem sex aut septem, in quibus ervo simile semen est, quod quum siccatur, ad speciem unguium exanimati milvi contrahitur. Alterum exigui mali magnitudinem habet, radicem autem exiguam, olivæ magnitudine: folia autem figura coloreque oleagini similia. Posterius hoc genus Officinæ *Bistortam* appellarunt. Nam superius herbariis nostris est incognitum. V. Plin. 27. 8. Diosc. 4. 134.

Cataonia, æ. f. [Καταονία] Cappadociæ pars Comagenæ prætenta, Haly amne irrigata. Auctor Plin. lib. 6. cap. 2. & 3. & Nep. 14. 4. 1.

Catapānus, i. m. [κατεπάνος] Nomen præfecti, missi olim a Byzantinis imperatoribus in Apuliam & Calabriam, ut ibi, quæ sui essent imperii, administraret. V. Sigon. lib. 8. Regni Ital. & Reines. Var. Lect. 3. 1. p. 309. seqq.

Catapetasma, ătis. n. [καταπέτασμα] Velum quod arcet aspectum, quo nunc mulieres nostrates sæpe utuntur. Ponit & hoc inter Ornamenta muliebria Pollux lib. 7. cap. 22.

Catapхăges, æ. m. [καταφαγὴς] Vorax, heluo. Petron. cap. 39. In leone cataphagæ nascuntur.

Cataphractus, a, um. [κατάφρακτος] Circumquaque munitus. φράττειν enim munire est. Unde Cataphracti equites (auctore Servio) dicuntur Qui ferro circumquaque muniti sunt, & equos similiter ita munitos habent. Liv. 37. 42. Equitum innumerabilem vim trajici Hellesponto in Europam, partim loricatos, quos cataphractos vocant; partim sagittis ex equo utentes. Et 37. 40. Tria millia equitum cataphractorum. Sallust. apud Non. 18. 28. Equites cataphracti ferrea omni specie. V. Claudian. in Ruffin. 2. 357.

Cataphractus, ûs. m. legitur apud Propert. lib. 3. 12. 12. nisi locus mendosus sit: his verbis,

Neve tua Medæ linientur cæde sagittæ,
Ferreus aurato neu cataphractus equo.

Nisi forte adjectivum esse malis, & subaudias Miles. [Id sine dubio verius, sed substantive positum. Porro priori versu Lætentur, deinde Armato pro Aurato legit Brœkh. quem omnino de Cataphractis vide.

Cataphracta, æ. [καταφράκτη] est Tegmen linteum ferreis squamis consertum, quod modo pectus, modo totum hominem & totum equum munit. Veget. de Re milit. 1. 20. Ab Urbe condita usque ad tempus Gratiani & cataphractis & galeis muniebatur pedestris exercitus. Sed cum campestris exercitatio interveniente negligentia desidiaque cessaret, gravia videri arma cœperunt, quæ raro milites induebant. Itaque ab Imperatore postulatum, primo cataphractas, deinde cassides deponere: &c. Tacit. 1. Hist. 79. 5. Sed tum humido die, & soluto gelu, neque conti, neque gladii, quos prælongos utraque manu regunt, usui, lapsantibus equis, & cataphractarum pondere. Id principibus & nobilissimo cuique tegmen, ferreis laminis, aut præduro corio consertum; ut adversus ictus impenetrabile, ita impetu hostium provolutis inhabile ad resurgendum. Subauditur, puto, Lorica.

Cataphractarii, orum. m. [καταφράκται] Cataphracta muniti. Lampridius de Alexandro, cap. 56. Cataphractarios, quos illi clibanarios vocant, decem millia in bello interemimus.

Cataphrygæ, [Καταφρύγαι] Hæretici qui in Phrygia fuerunt, ut Montanus, Priscilla, & Maximilla. Hi Spiritus sancti donum non Apostolis, sed sibi traditum asserebant. Cataphryges Cælius appellat, Antiq. Lect. lib. 23. cap. 1.

Cataphysis, [κατάφυσις] Herba est Pulicaris, quæ Psyllion Dioscoridi dicitur. Est autem ex his nomenclaturis, quæ veluti nothæ a doctioribus ex Dioscoride abjectæ sunt.

Catapīrates, æ. m. [καταπειράτης] Latinis dicitur, quæ a Græcis

καταπειρατηρία vocatur, a pertentandis vadis, perpendiculum videlicet funiculo aptum ad explorandam altitudinem maris. Lucilius in bolidis descriptione,

Hunc catapiratem puer eodem deferet unctum,
Plumbi pauxillum rodus, linique mataxam. Et Isidor. 19. 4.

Catapirates linea cum massa plumbea, qua maris altitudo tentatur. V. etiam Lambin. ad Plaut. Aul. 4. 1. 12.

CATAPLASMA, ătis. n. [κατάπλασμα] Emplastrum, sive malagma dicitur variis rebus compositum in usum medicinæ. Plin. lib. 20. cap. 17. Dalion herbarius parturientibus ex eo cataplasma imposuit cum opio.

CATAPLASMUM, i. n. Idem. Lucil. apud Non.4.210. Ventrem alienum mœstum fovere ex molito hordeo, uti cataplasmo. conf. etiam 4. 314.

CATAPLASMO, āre. ut, Exteriora cataplasmanda. Cæl. Aurel. Tard. 2. 3. Et Vulg. Interpr. Esaiæ 38. 21. Cataplasmare super vulnus.

CATAPLUS, i. m. [κατάπλους] Portus ad quem plurimum appelli solet. Ulpian. l. 4. §. 4. D. de offic. proconf. Ingressum etiam hoc eum observare oportet, ut per eam partem provinciam ingrediatur, per quam ingredi moris est: & quas Græcia ἐπιδημίας appellat, sive κατάπλουν observare, in quam primum civitatem veniat, vel applicet. Magni enim faciunt provinciales servari sibi consuetudinem istam, & hujusmodi prærogativas. Sumitur etiam pro ipso Decursu navigationis, vel navibus ipsis decursum facientibus. V. Martial. lib. 12. 75. & Turneb. ad loc.

CATAPODAS, [κατὰ πόδας] Iisdem vestigiis subsequendis: quasi dicas, Ad pedes eorumque vestigia. Justin. de composit. digest. §. 17. Nisi tantum si velit eas in Græcam vocem transformare sub eodem ordine, eaque consequentia, sub qua & voces Romanæ positæ sunt: hoc quod Græci κατὰ πόδας dicunt. Cicero autem Ad verbum hoc appellat.

CATAPOTIA, orum. n. pl. [καταπότια] sunt quæ vulgo dicuntur Pilulæ, quod sint veluti exiguæ pilæ: ἀπὸ τοῦ καταπίνειν, quod est devorare: quoniam neque estur, neque lingitur id genus, sed integrum devoratur. Plin. lib. 26. cap. 8. Est & semen in usu cum melle decoctum ad catapotia, solvendæ alvi gratia.

CATAPSYXIS, [κατάψυξις] Græcis dicitur Frigoris citra febrem nocumentum. Cæl. Rhod. lib. 25. cap. 8. [Latine Perfrictio q. V.

CATAPULTA, æ. f. [καταπέλτης, καταπάλτης] a Depellendo; Genus bellicæ machinæ, qua jaculum aut saxum longius torquebatur. Hirt. Bell. Afr. 31. Scorpionum, catapultarum, ceterorumque telorum, quæ ad defendendum solent parari, magnam copiam habebat. Liv. 24. 40. Castris direptis, Apolloniatæ catapultas, balistas, tormentaque alia, quæ oppugnandæ urbi comparata erant, ad tuenda mœnia, si quando similis fortuna venisset, Apolloniam devexere. V. Lips. Poliorc. 3. 2. Catapulta, non solum Tormentum significat, sed etiam pro Sagitta & jaculo usurpatur. Plaut. Curc. 3. 28. Nam illæ ad me catapultæ crebræ commeant. i. e. Tela. Monuit Turnebus. V. etiam Capt. 4. 2. 16.

CATAPULTARIUS, a, um. ut Catapultarius pilus [καταπελτικὸς πίλος] h. e. Sagitta sive jaculum quod catapulta emittitur. Plaut. Curc. 5. 3. 11. Ex te hodie faciam pilum catapultarium.

CATAPUTIA, Officinis, a doctioribus Lathyris, Planta est vulgaris notitiæ. Hæc in Hetruria frequentissima nascitur. Apud Insubres, quod alvum vehementer evacuet, vomitionesque eliciat, *Catapuzza* vulgo nominatur. Hujus plantæ meminit Actuarius. V. in LATHYRIS.

CATARACTA, æ. f. & CATARACTES, m. [καταῤῥάκτης] Cataractæ autem dicuntur Fores pendulæ ex ligno ferrove, quæ demitti ac tolli, pro voluntate custodum, possunt. Liv. 27. 28. Porta cataracta dejecta clausa erat. Eam partim vectibus levant: partim funibus subducunt in tantum altitudinis, ut subire recti possint. Cataractæ dictæ, quod ex alto defluere videantur. Græci enim καταῤῥάττειν defluere [vel potius Cum impetu deferri] dicunt. Unde Cataractæ etiam appellantur Aquæ ita ex alto defluentes, ut ruere potius, quam defluere videantur, qualem Tiburi cernimus Anienem, & quales esse in Ægypto Nili cataractas legimus, apud Plin. lib. 5. cap. 9. & Strabo lib. ult.

Cataractæ etiam vocantur Obices, quibus aquæ cursus temperatur, ut ait Bud. Unde illud in sanctis Bibliis, Genes. 7. 12. Et cataractæ cæli apertæ sunt. i. e. Fenestræ aerei cæli, in quo generantur nubes & pluviæ. sicut cataractis ex asseribus temperatur aquarum cursus, nunc aperiendo, nunc occludendo. Vulgo vocantur *Des bondes*.

Cataractæ, Aves quæ Diomedeæ vocantur. Plin. lib. 10. cap. 44. Nec Diomedeas præteribo aves: Juba cataractas vocat, & eis esse dentes, oculosque igneo colore, cetero candidis tradens.

CATARACTES, is. m. Pamphyliæ fluvius, sic ab Impetu dictus, quia se præcipitat. Auctor Pomp. Mela lib. 1. 14. in descriptione Pamphyliæ.

CATARACTRIA, æ. f. Aromatis seu condimenti genus, jlocalariter fictum a coquo Plauti Pseud. 3. 2. 47.

CATARI, orum. m. pl. Pannoniæ populi sunt apud Plin. lib. 4. cap. 25.

CATARRHUS, i. m. [κατάῤῥοος ἢ κατάῤῥους] Latine Fluxio, sive Destillatio: differt a Coryza & Brancho. Coryza enim dicitur, quum pituita nares tantum obsidet, Gravedo Latine dicta. Catarrhus vero, quum fauces, palatumque. At βράγχος, quum & guttur & arteria corripitur: ob id & Arteriacum quandoque id vitium appellant. Omnia hæc tamen Hippocrates Coryzas vocat, nostri Destillationes, quia Græce κατασταγμοὶ nominantur in commune.

CATARRHOSUS, a, um. Oct. Horat. Catarrhosis mederi.

CATARRHYTUS, i. m. [κατάῤῥυτος] Latine Irriguus, a verbo Græco καταῤῥέω. Unde etiam Plin. lib. 5. cap. 4. Hipponem Africæ oppidum, Catarrhytum fuisse vocatum tradit, propter aquarum irrigua.

CATASCEVE, es. f. [κατασκευὴ] est Confirmatio propositæ rei. Isidor. 2. 12.

CATASCOPIUM, i. n. [κατασκόπιον] Naviculæ genus exploratoriæ, quod circumquaque speculetur: σκοπεῖν enim Speculari est. Cic. 5. Att. 11. Aphracta Rhodiorum, & dicrota Mytilenæorum habebam, & aliud catascopium. Emendatiores codices habent, Et aliquid ἐπίκωπον. Et re vera ita legendum esse arbitror. Navis tamen hujus nominis meminit Gell. lib. 10. cap. 25. [Variant. codd. Cic. Verburg. Et aliquid ἐπάγω ἀεὶ. De Epicopis V. s. l. Apud Gell. forsan Catascopum sine *i* legendum. Id enim navigii nomen, ut ex seq. Cæsaris loco apparet, & ex Plut. docuit Scheff. de Mil. Nav. 2. 2. p. 67. Videntur enim Vett. κατάσκοπον n. g. adjectivum substantive usurpasse, subaudito τὸ πλοῖον. Latine Speculatorias naviculas vocant.

CATASCOPUS, i. m. [κατάσκοπος] Hist. de Bell. Afr. cap. 26. Litterisque celeriter in Siciliam ad Allienum, & Rabirium Postumum conscriptis, & per catascopum missis, ut sine mora, &c. h. e. Per exploratorem. [Immo per Speculatoriam naviculam V. dict. prior.

CATASTA, æ. f. Locus ubi servi venales custodiebantur, & venditioni exponebantur: sicut Ergastulum, ubi servi operi faciendo includebantur. a καθίστημι, id est colloco, constituo, expono. illic enim constituti tenebantur. quare illam Tibullus Barbaram, id est, crudelem appellavit. 2. 3. 64. Illic ex fervorum garritu ingens erat strepitus. unde Martial. 9. 30.

Heu, quæ lingua silet? non illam mille catastæ
Vincebant, nec quæ turba Serapin amat. Non desunt qui scribant Cathasta.

Arcanæ catastæ. Martial. lib. 9. 60.

Inspexit molles pueros, oculisque comedit:
Non hos, quos primæ prostituere casæ;
Sed quos arcanæ servant tabulata catastæ,
Et quos non populus, nec mea turba videt. Conf. CASA.

Avara catasta. Martial. lib. 6. 29.

Non de plebe domus, nec avaræ verna catastæ.

Barbarica. Stat. 2. Silv. 1. 72.

Non te barbaricæ versabat verna catastæ.

Cappadocæ, vel Cappadoces, quia e Cappadocia multi veniebant servi. Martial. lib. 10. 76.

Rigida. Pers. 6. Sat. 77. i. e. Fortis, dura, immitis.

Est & Catasta, Machina ad torquendum parata, quæ vulgo Equuleus dicitur; aut eidem non dissimilis. Prudent. Perist. Hymn. 1. 55.

Seu foret præbenda cervix ad bipennem publicam,
Verberum post vim crepantum, post catastas igneas.

CATASTAGMUS, i. m. [κατασταγμὸς] Destillatio, gravedo. Cels. 4. 5.

CATASTĂSIS, is. f. [κατάστασις] Ordinatio, Constitutio, Status morbi vel Aeris apud Medicos.

CATASTICTUS, [κατάστικτος] a καταστίζω, Dispungo, Punctis distinguo. Tunica figuris animalium, aut floribus intexta, cujusmodi sunt Tapetia, quæ hinc Belluata dicuntur apud Plaut. in Pseud. 1. 2. 14. Neque Alexandrina belluata, consutaque tapetia. Hincque Baliam cervam κατάστικτον dicimus, id est maculosam, interstinctam, picturatam. Hanc vestem, ut propriam feminarum ponit Pollux lib. 7. cap. 13.

CATASTŎLE, es. f. [καταστολὴ] Modestus amictus, vestitus. Hinc

CATASTŎLĬCUS, a, um. [κατασταλτικὸς] ut, Medicamentum catastolicum. Veget. Mulom. 2. 22. [Puto, Catastaltico legendum. i. e. Reprimente.

CATASTRŌMA, ătis. n. [κατάστρωμα] Locus in navi, e quo homines armati propugnare solent & certare. Sic enim interpretatur ex Polybio Bayfius: hoc amplius addens, in locum catastromatum successisse *des balestrieres*. sic enim vocant Veneti: non quod hæ sint ea quæ καταστρώματα dicuntur, sed eorum usum præstant. Et fortasse, ait, non inepte dixerimus Catastromata, quæ vulgo dicuntur *Garides*. Cæl. lib. 5. cap. 11. In navibus quæ cataphractæ vocantur, & catastromata habent, id est pavimenta superiora vel tabulata, ligna quibus tabulæ incumbunt, canonia nuncupantur, & stathmides. V. Rosin. Antiq. Rom. 10. 20. p. 989. vel potius Scheff. de Mil. Nav. 2. 5.

CATASTRŎPHE, es. f. [καταστροφὴ] Latine dicitur Subversio, devastatio. Catastrophen autem cujuslibet rei Exitum, proverbiali figura vocamus: quinetiam fabula omnis, ut ostendit Donatus, in tres partes distribuitur, in protasin, epitasin, & catastrophen. Protasis, est primus ille tumultus jam quasi gliscens. Epitasis, turba fervidissima. Catastrophe, subita rerum commutatio. Unde Lucianus eleganter Exitum eventumque negotii Catastrophen appellat, cum alias, tum in commentario de mercede servientibus. Ex Erasm. Petron. cap. 54. Ne periculo aliquid catastrophæ quæreretur. i. e. Ne periculum mutetur subito in gaudium.

CATASTUS, i. m. Servus de catasta. Martial. lib. 12. 75.

Quum tibi Niliacus portet crystalla catastus,
Accipe de circo pocula Flaminio. Sed alii legunt Cataplus. q. V.

CATATECHNOS, i. m. [κατάτεχνος] ut, Callimachus propter elegantiam & subtilitatem artis marmorariæ catatechnos nominatus, Vitruv. 4. 1. sed apud Plin. 34. 8. vocatur κακιζότεχνος. V. ibi Hard.

CATATŌNUS, a, um. [κατάτονος] Deorsum tendens. ut, Minus altum capitulum, quod catatonum dicunt. Vitruv. 10. 15.

CATATYPŌSIS, is. f. [κατατύπωσις] Figura Rhetorica, Quum aliquid ad typum, hoc est formam alterius describitur, ut apud Virg. 4. Æn. 558.

Omnia Mercurio similis vocemque coloremque,
Et flavos crines, & membra decora juventæ.

CĂTAX, ăcis. a veteribus dictus est, teste Festo, qui hodie Claudus. Non. 1. 100. Catax dicitur quem nunc Coxonem vocant. Lucil. lib. 2. Sat.

— hostilibus contra
Pestem, perniciemque catax quam & Manlius nobis.

CATAXA, V. METAXA.

CATECHĒSIS, is. f. [κατήχησις] Latine Instructio dicitur, a verbo κατηχέω, quod est Insono, erudio, instruo, eaque doceo voce, quæ scriptis tradere nolim. Siquidem olim qui baptismatis essent candidati, iis tradebantur fidei Christianæ mysteria, sed viva voce, citraque scripta. Quemadmodum priscis theologis mos erat apud Ægyptios, ut mysteria voce duntaxat, ac veluti per manus posteris relinquerent, non etiam scriptis. Id erat initiari mysteriis: quod S. Paulus & S. Lucas vocant κατηχεῖν, quasi dicas Sono atque voce instruere. ἠχεῖν enim sonare est.

CATECHĒTĬCUS, a, um. [κατηχητικὸς] ut, Doctrina catechetica, Institutio, &c. apud Scriptor. Eccles.

CATECHISMUS, i. m. [κατηχισμὸς] Idem ac Catechesis, item Libellus fundamenta religionis breviter docens. Augustin. Tom. 4. p. 67. &c.

CATECHIZARE, [κατηχίζειν] est Docere quocunque modo, ut ait Erasm. Sed apud Scriptor. Eccles. est In primis in fundamentis fidei christianæ erudire. ut, Centurionem Petrus catechizat. Tertull. de Coron. cap. 11.

CATECHISTA, æ. m. [κατηχιστὴς] Qui pueros vel adultos erudit, apud Scriptor. Eccles.

CATĒCHŪMĔNUS, [κατηχούμενος] i. e. Nondum initiatus, sed qui adhuc imbuitur elementis religionis, nondum ad sacra spectanda introductus: cui mysteria fidei, vivæ vocis ministerio concredebantur. V. Isidor. 7. 14. & Tertull. de Coron. cap. 2.

CATECHUMENA, æ. f. [κατηχουμένη] ut, Virgo sanctissima licet catechumena, Ambros. Epist. 34. Et Augustin. Epist. 169. Ecclesiæ quidam colonus filiam suam, quæ apud nos fuerat catechumena, &c.

CATĒCHUNTES, [κατηχοῦντες] Loci, qui naturaliter impediunt motus vocis, uti dissonantes, Vitruv. 5. 8. Conf. Baldi Lex. p. 22.

CATĔGŎRIA, æ. f. [κατηγορία] Attributio, accusatio. Macrob. Saturn. 7. 3. Categoria ψόγος est. Item Prædicamentum. Hinc Aristotelis Categoriæ, Liber doctrinam categorematum continens. V. Sidon. Epist. 4. 1.

CATE-

CATEGOREMATA, um. n. pl. [κατηγορήματα] Attributa. Cic. 4. Tusc. 21. Distinguitur illud etiam, ut libido sit earum rerum, quæ dicuntur de quodam aut de quibusdam, quæ κατηγορήματα Dialectici appellant: ut habere divitias, capere honores.

CATEGORICUS, a, um. [κατηγορικὸς] Affirmativus. V. Apul. περὶ ἑρμηνείας p. 29. & Sidon. Epist. 9. 9.

CATEIA, æ. f. Genus teli quo utebantur Teutones & Galli. Virg. 7. Æn. 741.

Teutonico ritu soliti torquere cateias. V. Serv. ad loc. & Sil. 3. 277. Meminit Gell. lib. 10. cap. 25.

CATELLA, dimin. a Catena. V. CATENA.

CATELLUS, In CATULUS.

CATENA, æ. f. [σειρὰ, ἅλυσις] Vinculum ferreum, quo vel servos vel captivos vel animalia irretimus, ne effugiant. Virg. 6. Æn. 558.

— tum stridor ferri, tractæque catenæ.

Series catenarum. Paterc. lib. 2. 120. Quum in captivos sæviretur a Germanis, Caldus Cælius complexus catenarum quibus vinctus erat seriem, ita illas illisit capiti suo, ut protinus expiraret.

Arcta servari catena. Sil. lib. 7.

Auratæ. Sil. lib. 17.

Ferratæ. Claud. 2. in 1. Conf. Stil. 174.

Graciles ex ære. Ovid. 4. Met. 176.

Graves. Ovid. 15. Met. 601.

Multisonæ catenæ. Stat. 8. Theb. 25.

Singulariæ catenæ, apud Plautum in Capt. 1. 2. 3. nempe Quæ sunt singularum librarum. Sic Turneb. [Forte Cingulariæ legendum.

Teretes. Lucan. lib. 3. 565.

Plena catenarum quæstio. Cic. pro Muren. 42. Quid tua sors? tristis, atrox: quæstio peculatus, ex altera parte lacrymarum & squaloris, ex altera plena catenarum atque indicum.

Compescere catena aliquem. Hor. 1. Epist. 2. 63.

Constrictus catenis. Cic. pro Sext. 16. Hanc tætram immanemque belluam vinctam auspiciis, alligatam more majorum, constrictam legum sacratarum catenis, solvit subito legum Consul, &c.

Domitus Cantaber sera catena. Hor. 3. Carm. 8. 22.

Excussæ. Sen. Thyest. 8.

Indere captivis. V. INDO.

Injicere alicui. Liv. 1. 51. extr. Cic. 7. Verr. 105. Iste hominibus miseris innocentibusque injici catenas imperat.

Insertare colla vel manus catenis. Stat. 12. Theb. 460.

Jungi inabrupta catena. Stat. 5. Silv. 1. 44.

Laxare catenas, Dissolvere. Lucan. lib. 4. 451.

Mereri. Ovid. 1. Amor. 7. 1.

Nectere alicui. Hor. 1. Carm. 29. 5. significat Aliquem catenis annectere. [Immo h. l. Destinare, Minari, Parare catenas alicui.

Nexæ per colla. Ovid. 2. Amor. 2. 41.

Onerare catenis. Tacit. 2. Ann. 3.

Perferre. Sil. lib. 17.

Quassare vastas. Sen. Herc. fur. 9.

Religari. Ovid. 1. Fast. 701.

Rumpere catenas. Ovid. 3. Amor. 11. 3.

Ruptæ. Hor. 2. Serm. 7. 71.

Solvere ex catenis. Auctor ad Heren. lib. 4. 51. Quod si istum, Judices, vestris sententiis liberaveritis, statim, sicut e cavea leo missus, aut aliqua tæterrima bellua soluta ex catenis, volitabit.

Teneri valida. Tibul. lib. 4. 5. 15.

Vincire aliquem. Ovid. 15. Met. 601.

Catena, pro Chorea catenatim conserta. Lucret. lib. 2. 631.

— inter se forte catenas

Ludunt, in numerumque exultant sanguine læti. Hic Catervæ parum fideliter excudunt multi. Sensus autem est, Ut illos fanaticos se gladiis lacerantes & cruentantes in suo exultasse & lusisse sanguine, & pernices agitasse choreas accipiamus.

Catena fuit etiam Ornamentum muliebre. Plin. 33. 3. Discurrant catenæ circa latera, & inserta Margaritarum pondere e collo dominarum auro pendeant. V. Hor. 1. Serm. 1. 65.

Dicuntur & Catenæ, Lignea vincula, quibus asseres trabibus contignationis, tectove affiguntur. V. Pallad. de R. R. 1. 13. & Vitruv. 7. 3.

CATENULA, æ. sive etiam CATELLA, æ. f. Præcipua inter ornamenta muliebria numeratur. Hor. 1. Epist. 17. 55.

Nota refert meretricis acumina, sæpe catellam,

Sæpe periscelidem raptam sibi flentis, &c.

Erat etiam Virile ornamentum, virtutis præmium. Liv. 39. 31. Quintius suos equites catellis ac fibulis ornavit.

CATENO, [ἁλυσιδῶ] are. Catenis vincire. Fortunat. 8. 4. 268.

Bractea gemmatam cycladem fila catenant. Et Onomast. Vet. Cateno, πεδῶ. Hinc

CATENATUS, a, um. ut, Janitor catenatus, Portæ adjacens canis. Columel. in præf. lib. 1.

Britannus. Hor. Epod. 7. 8.

Hamus catenatus, Plin. lib. 9. cap. 15. In modum catenæ factus. [Immo Catenæ alligatus, vel Ex catena suspensus.

Labores catenati, per translationem. Martial. lib. 1. 16.

Expectant curæque, catenatique labores. h. e. Sese mutuo & vicissim subsequentes, quasi vero concatenati essent. V. CONCATENATUS.

Lagena catenata. Martial. lib. 7. 60.

Versus ex pluribus & asperrime coeuntibus inter se syllabis catenati. Quintil. lib. 1. cap. 1. extr.

CATENATIO, ōnis. f. [ἁλυσίδωσις] pro Conjunctione & arctatione stricta trabium vel aliarum rerum inter se. Vitruv. lib. 2. cap. 9. Et in commissuris, & in coagmentationibus ab lentitudine firmas recipiunt catenationes.

CATENARIUS, a, um. Adj. [ἁλύσιος] ut, Canis catenarius, Qui ad fores domus alligatur custodiæ causa. Senec. lib. 3. de Ira, cap. 37. Irasceris catenario cani, & hic, quum multum latravit, objecto cibo mansuescit. V. Petron. cap. 72.

CATENATES, um. m. Vindelicorum populi, quorum meminit Plin. lib. 3. cap. 20. in descriptione Alpium, & Alpinorum populorum.

CATENOPLIUM, i. n. [κατενόπλιον] Species fuit Rhythmi carminisque, ad quod saltabant veteres arma quatientes. V. Suid. Auson. 10. Epist. 41.

Nobiscum invenies catenoplia si libet uti.

CATERVA, æ. f. [στῖφος, ἴλη] Vegetius lib. 2. cap. 2. Macedones, Græci, Dardani phalanges habuerunt, ut in una phalange armatorum octo millia censerentur. Galli atque Celtiberi, pluresque barbaricæ nationes catervis utebantur in prælio: in quibus erant sena millia armatorum. Quid Catervæ a Turmis differant, uno versiculo aperte docet Hor. 2. Epist. 1. 190.

Dum fugiunt equitum turmæ, peditumque catervæ.

Æquales. Virg. 10. Æn. 194.

Filius æquales comitatus classe catervas. i. e. Per naves habens distributas æqualiter catervas, ait Servius.

Armata. Cic. pro Domo 110.

Armiferæ. Stat. lib. 5. Silv. 1. 116.

Fulgentes ære. Virg. 8. Æn. 593. — oculisque sequuntur

Pulveream nubem, & fulgentes ære catervas.

Populatrices. Claudian. 3. de Rapt. Proserp. 167.

Victrices. Hor. 4. Carm. 4. 23.

Agere catervas, i. e. Impellere, urgere, & insectari. Sen. in Hippol. 4.

Ciere infernas. Tibul. lib. 1. 2. 49.

Densare. Virg. 12. Æn. 264.

— vos unanimi densate catervas

Et regem vobis pugna defendite raptum.

Implere magnas. Hor. 1. Serm. 10. 35.

Infestare. Stat. 9. Theb. 812.

Ire per obstantes. Hor. 3. Carm. 20. 5.

Proripere in Lycias catervas. i. e. In bellum rapere Trojanum. Hor. 1. Carm. 8. 16.

Caterva, pro Multitudine, & magno numero. ut, Catervæ contradicentium. Cic. 1. Tusc. 77.

Comitum caterva. Lucret. lib. 2. 628.

Juvenum caterva. Virg. 1. Æn. 501.

— magna juvenum stipante caterva.

Testium catervæ. Cic. 7. Verr. 112.

Verborum caterva. Gell. 15. 2. Et incondita verborum caterva hortabatur omnes ad bibendum.

Vigilum catervas. Ovid. 1. Amor. 9. 27.

Custodum transire manus, vigilumque catervas.

Anguinea caterva. i. e. Anguium sive serpentium multitudo. Tibul. lib. 3. 4. 87. de Cerbero.

Nec canis anguinea redimitus terga caterva. Nec consanguinea Broekh. q. V.

Femineæ catervæ. Martial. lib. 11. 48.

Omnia femineis quare dilecta catervis

Balnea devitat Blatara? &c.

Magna. Cic. pro Muren. 69. Posthumius obviam cum bene magna caterva sua venit.

Catervæ, atque conventus. Cic. 3. de Orat. 194. Quid hoc, non idem fit in vocibus? ut a multitudine & populo, non modo catervæ atque conventus, sed etiam ipsi sibi singuli discrepantes ejiciantur.

CATERVATIM, [ἰλαδὸν] Adv. Per diversas catervas. Virg. 3. Georg. 556.

Jamque catervatim dat stragem.

Dari catervatim morbo. Lucret. lib. 6. 1142.

Inde catervatim morbo, mortique dabantur.

Volare catervatim dicuntur sturni. Plin. lib. 10. cap. 24.

Confusæ & mistæ catervatim. Columel. lib. 3. cap. 19.

CATERVARIUS, a, um. [ἰλαῖος] Suet. in August. 45. Spectavit studiosissime pugiles, non ordinarios modo & legitimos, sed catervarios oppidanos, inter angustias vicorum temere ac sine arte pugnantes. Catervarios appellat Vulgares, & non dispositos. V. Lips. Sat. 2. 16.

CATHÆRON, ontis. m. [καθαίρων] Planta, quæ & Iris. Diosc. 1. 1.

CATHARMATA, um. [καθάρματα] erant Homines, qui pro peste, aliove morbo expiando immolabantur diis: qui ritus expiationis a Romanis usurpabatur. Bud.

CATHARMUS, [καθαρμὸς] Genus fuit Lustrationis, seu expiationis apud Græcos, in pestilentia, aut fame, aliave calamitate, majoreve aliquo discrimine, qua hominem abjectum perquirebant, quem caricis, placentis, caseoque alliciebant: eum septies virgis quibusdam ad pudenda verberabant, tum demum confossa fovea cremabant, cineres in mare projiciebant, eo sacro arbitrati urbem expurgari. Meminit Isaacius apud Lycophronem: item Hipponax in Iambis.

CATHARSIA, [καθάρσια] veteres Porculos nuncupabant minutulos, quibus conciones & theatra lustrabantur. Qui mos ab Athenienfibus manasse fertur, apud quos qui id muneris obibant, ab re vocabantur Peristiarchi, tanquam circitores dicas, ut ex Harpocratione refert Cæl. Antiq. Lect. lib. 6. cap. 12. conf. Suid. in hac dict.

CATHARSIUM, i. n. [καθάρσιον] in Græcorum doctrina videtur Purificatio quædam dici. Morem quippe Athenis fuisse produnt, conciones expurgandi, atque theatra, & omnino quemlibet populi conventum. Lucian. in Dialog. quos νεκρικοὺς dicit, καὶ εἴ που εὕροι ἐν τῇ τριόδῳ ἐκείνης δεῖπνον κείμενον, ἢ ὠὸν ἐκ καθαρσίου. i. e. sicubi comperiat in triviis Hecates cœnam jacentem, aut ex catharsio ovum. Ova autem expiationibus apta monstrat Juven. 6. Sat. 517.

— nisi se centum lustraverit ovis. Et Ovid. 2. de Arte Am. 329. ova hæc lustralia indicat illis versibus,

Et veniat quæ lustret anus lectumque locumque,

Præferat, & tremula sulphur & ova manu. Verum quæ sit ratio ovis expiandi, vide apud Cæl. Rhod. lib. 27. cap. 17.

CATHARTICUS, a, um. [καθαρτικὸς] Adj. ut, Catharticum medicamentum, Quod purgat. Cels. lib. 2. cap. 12. Sed medicamenta stomachum fere lædunt: ideoque omnibus catharticis aloe miscenda est.

CATHEA, æ. f. [Καθέα] Regio est in India, Sopithis, qui unus fuit ex Nomarchis, dominationi subjecta, quam quidam inter Hydaspen & Acesinem fluvios locant: alii inter Acesinem & Hyarotidem finitimam terræ Pori, consobrini alterius Pori, qui ab Alexandro captus est. In hac autem regione mirum in modum pulchritudinem excoli dicunt, adeo ut Onesicritus auctor sit, apud eos regem pulcherrimum eligi. Puerum vero post duos menses quam natus fuerit, publice judicari, utrum legitimam formam habeat, & vita dignam, necne: cumque quum ab eo judicatus fuerit, qui rei præest, vel vivere, vel interimi. Homines ceteris in rebus frugales esse, circa ornatum autem curiosos. Hæc Strab. lib. 15. ubi prolixius & alia, quæ ad mores, institutaque ejus nationis pertinent, persequitur.

Cathedra, vel **Cathedra**, æ. f. [καθέδρα] i. e. Sedes. Græca enim vox est, ἀπὸ τοῦ κατὰ, καὶ τῆς ἕδρας. ἕδρα autem sedes est. Hor. 1. Serm. 10. 91.
Discipularum inter jubeo plorare cathedras.
Longa & strata. Juven. 9. Sat. 52.
Molles. i. e. Femineæ. Juven. 6. Sat. 91.
De cathedra surgere. Martial. lib. 11. 100.
De cathedra quoties surgis, jam sæpe notavi, &c. Sic etiam dicimus, E cathedra surgere. Idem lib. 12. 18. — e cathedra
Surgentem, focus excipit, &c.
Cathedræ etiam sunt Sellæ, & quidem velatæ, quibus feminæ gestari per urbem solebant. Martial. 12. 38.
Hunc qui femineis noctesque diesque cathedris
Incedit, tota notus in urbe nimis. Et Calpurnius 7. Eclog. 27.
Inter femineas spectabat turba cathedras.

Cathedralitius, a, um. Adj. [καθεδραῖος] ut, Servus cathedralitius, Qui cathedra herum defert. Martial. lib. 10. 13.
Quum cathedralitios portet tibi rheda ministros,
Et Libys in longo pulvere sudet eques, &c. Hic pro Mollibus & desidibus accipit Budæus.

Cathedrarius, i. m. Cathedrarios Philosophos vocat Seneca Umbratiles illos, quibus satis est de virtute in cathedris garrire, Fabianus, inquit, non ex his cathedrariis philosophis, sed ex veris & antiquis. De brevitate vitæ. cap. 10. pr.
Orator cathedrarius. Senec. Epist. 11. i. e. Qui in cathedra sermocinatur.

Cathedraria, V. coactilia.

Cathegeta, æ. m. [καθηγητής] Ductor, præceptor. Columban. ex edit. Daumii ad Cat. Dist.
Vita aliena tuæ tibi sit cathegeta vitæ. Ubi penultima pro licentia illius sæculi corripitur.

Cathema, [κάθημα] Ornamentum demissum ad pectus, quod & καθετὴρ dicitur Polluci lib. 5. cap. 16. ex Antiphane. Pro Torque autem accipitur, ut D. Hieronymus vertit locum Ezechielis cap. 16. 11. juxta Aquilæ & Symmachi editionem. Septuaginta interpretes, & Theodotion κάθημα transtulerunt, nec solum ibi, sed & Esaiæ 3. 19. ut scribit, ipse Hieronymus in commentariis ejusdem cap. 16. qui subdit, se putare κάθημα ab eis dictum, monile ex variis gemmis, in pectus mulierum descendens, qui & ipse ornatus pulcherrimus mulierum est.

Cathena, V. catena.

Catheter, eris. m. [καθετὴρ a καθίημι, demitto] Medicis est Fistula urinaria, qua in vesicam demissa, urina retenta elicitur. Galen. Meth. Med. 5. 5. & 7. Æginet. 6. 59.

Catheterismus, i. m. [καθετηρισμὸς] est Vitiosæ vesicæ chirurgica curatio per catheterem. V. Reinef. Lect. Var. p. 663.

Cathetus, i. m. [κάθετος] Linea perpendicularis, vox geometris nota. Vitruv. 3. 3. Catheto respondens diametros.

Cathiari [Καθιάροι] Populi sunt Galliæ, Straboni, in ulteriore ripa Rhodani, ut, inquit, habitantes, Salyis finitimi. Sic ille lib. 4.

Catholicus, a, um. [καθολικὸς] Universalis, quasi Circa omnia versetur. Inde etiam Catholicum medicamentum, Quod omnibus humoribus simul vacuandis utile est. Item Præcepta universalia vel perpetua-lia, Catholica vocant, ait Quintil. lib. 2. cap. 13.
Catholica ecclesia, i. e. Universalis: ideo dicitur, quia non duas aut tres invenire liceat, sed quod universorum electorum Dei numerus in Christo unitus, & coadunatus per fidei vinculum in unam coeat societatem, atque in unum Dei populum, cujus Christus dux sit & princeps. Extra hujus ecclesiæ contubernium nullam esse salutem, Scriptura pronuntiat. In formula juramenti magistratuum, Novell. jusjurand. quod præst. solet. extat hæc clausula, Et quod cum sanctissima Dei catholica & Apostolica ecclesia communionem habeo, &c.

Catholice, Adv. Tertull. adv. Hæret. cap. 26. Regulam fidei superinducerent, diversam & contrariam illi, quam catholice in medium proferebant. Al. Catholicæ. V. Rigalt. not.

Catholicanus, a, um. Nomen deductum a Catholicus.
Catholicanos autem, docet Alciatus dictos Apparitores Præfecti prætorio Orientis, quoniam is propter amplissimam jurisdictionem Catholicus, id est universalis diceretur, quem titulum etiam Antiochenos Episcopos usurpasse, auctores aliqui prodiderunt. Hunc autem obtinuit pontifex Romanus Bonifacius a Phoca imperatore, magna contentione, si Platinæ credimus.

Cathon, Insula a Pomponio 2. 7. inter Cyclades numerata, a Plinio tamen prætermissa: nisi quis Cathon, quam Plinius in Laconico sinu esse ait, intelligere velit. Ex Vadiano.

Cathones, appellantur Portus in mari interiores, arte & manu facti. Festus. Al. Cothones.

Cati Fons, ex quo aqua Petronia in Tiberim fluit, dictus quod in agro cujusdam fuerit Cati. Festus.

Catienus Philotimus, Viri proprium, qui patronum suum adeo dilexisse fertur, ut hæres omnibus bonis institutus in rogum ejus se jaceret. Plin. lib. 7. cap. 36.

Catilina, æ. m. [Κατιλίνας] L. Sergius Catilina, civis Romanus nobilis & seditiosus, ingenio malo pravoque, cui ut ait Sall. satis eloquentiæ, sapientiæ parum fuit, a pueritia subdolus, audax, facinorosus, ambitione maxime & æris alieni magnitudine stimulante, consulatus petundi spe dejectus, conjurationem juventutis fecit, quæ ex Sallustio Cic. Plut. notissima est. Qua detecta, sociis primariis in carcere jussu senatus necatis, ipse fortiter pugnando in prælio occubuit. Juven. 10. Sat. 288.
— & jacuit Catilina cadavere toto.
Idem pro Quovis seditioso posuit 14. Sat. 41. — & Catilinam
Quolibet in populo videas, quocunque sub axe.

Catilinianus, Adj. Plin. lib. 2. cap. 51. In Catilinianis prodigiis, &c. Edit. Harduin. Catilinanis habet. q. V.

Catilinarius, a, um. ut, Bellum Catilinarium. Quintil. 3. 8. Seminarium Catilinarium. Cic. 2. Catil. 23. Scitote hoc in republica seminarium Catilinarium futurum. [Catilinarum, aut certe Catilinariorum legendum puto. Sed prius malim.

Catillus, V. catinus.

Catillus, [Κάτιλλος] Filius fuit Amphiarai, frater Coracis & Tiburti. Hic Tibur condidit, & a fratris nomine sic appellavit. Sil. lib. 8. 366.
Hinc Tibur Catille tuum. Hor. 1. Carm. 18. 2. ablata consonante Catilum media brevi extulit,
Nullam, Vare, sacra vite prius severis arborem
Circa mite solum Tiburis, & mœnia Catili.

Catina, æ. vel **Catine**, es. f. [Κατάνη] Urbs Siciliæ. Sil. lib. 14. 197.
Tum Catine nimium ardenti vicina Typhoeo. Ubi tamen, Catane legendum esse, Græcorum exemplo contendit post Heinf. & Cluver. Drakenb. Ita enim Strabo, Diodorus, & Ptolemæus, ut & nummi Catanensium constanter scribunt: unde Catanæus Charondas. V. Cellar. Geogr. Ant. 2. 12. 12. Nunc dicitur *Catania*, ut scribit in Melam Olivarius.

Catinensis, Ceres dicta, ab oppido Siciliæ Ætnæ propinquo, ut ostendit Lactantius, lib. 2. 4. 28. ad cujus templum viris accedere non licebat. Sacra quoque illi per mulieres ministrabantur, & per virgines perfici solita erant, ejusque deæ simulacrum non modo tangere, sed ne videre quidem licebat, ut Alexander scribit. V. Cic. 6. Verr. 99.
Catinenses, Lentulus mimographus (cujus Septimius in Apologetico meminit) a Catina urbe Siciliæ appellat Homines molles, qui se pumice leves & glabros redderent. Juven. 8. Sat. 16.
Cur Allobrogicis, & magna gaudeat ara
Natus in Herculeo Fabius lare? si cupidus, si
Vanus, & Euganea quantumvis mollior agna?
Si tenerum attritus Catinensi pumice lumbum
Squallentes traducit avos?
De Catinensibus fratribus, qui parentes inter flammas Ætnæ incolumes humeris suis extulerunt. V. Solin. cap. 11. conf. eleganter expressum idem facinus in Denar. Sexti Pompeji ap. Fulv. Urs. & Oisel. Tab. 76.

Catinus, i. m. & **Catinum**, i. n. [τρύβλιον] Vas escarium, ubi pultem, aut jurulenti quid ponebant: a capiendo nominaverunt antiqui, nisi quod Siculi dicunt κάτινον, ubi assa ponebant. Hæc Varr. de L. L. lib. 4. 25. Plin. lib. 33. cap. 4. Quæ e catino jactatur spurcitia, in omni metallo vocatur scoria.
Algens. Perf. 3. Sat. 111. — positum est algente catino
Durum olus, &c.
Angusto pisces urgere catino. Hor. 2. Serm. 4. 77.
Magnus catinus. Hor. 2. Serm. 2. 39.
Niger. Juvenal. 6. Sat. 342.
Ruber. Perf. 5. Sat. 182.
Vitreus catinus. Suet. Galba, cap. 18. Atratumque juxta senem, in catino vitreo thus tenentem, & in calice fictili merum.
Catinus porri & lagani. Hor. 1. Serm. 6. 115.
Ad porri & ciceris refero, laganique catinum. De parabili cibo intelligendum frugique mensa arbitror: nam Porrum pro Oleribus posuit, quæ vilissima sunt cibaria: & cicer legumen est, quo pauperiores vescebantur. Laganum etiam, quod fictum erat farinaceum, quod in sartagine ex oleo frigebatur, in parabilibus escis numeratum existimo. Turneb.

Catinulus, i. m. dimin. Varroni tribuit Sosipater V. dict. seq.

Catillus, i. m. sive **Catillum** [τρυβλίδιον] diminut. Parvum vas escarium. Columel. lib. 12. cap. 57. Hanc misturam quum in catillo composueris, oleum superfundito. Plin. lib. 30. cap. 6. Vermem terrenum catillo ligneo ante fisso & ferro vincto impositum aqua excepta perfundere, & defodere unde effoderis magi jubent: mox aquam bibere catillo, mire id prodesse ischiadicis affirmantes. V. Bayfium in libello de Vasculis. Charif. lib. 4. 1. p. 61. Catinus masculino genere dicitur, ut Mæcenas in decimo,
Jugis, ait, fumans calido cum farre catinus. Et hinc diminutive Catillus fit, ut Asinius contra maledicta Antonii, Volitantque urbe tota catilli. Sed Varro ad Cicer. 11. Catinuli dixit, non Catilli.
Catillus, est Superior pars molæ molendinariæ, ut inquit Paulus in L. quum de lanionis. §. idem consultus. D. de fundo instructo & instrumento legato; Est autem meta, inferior pars molæ: catillus, superior.

Catillo, ōnis. m. [λίχνος] Catillones Gulosos dicebant antiqui, auctore Festo. A Catinus, diminutiva forma. Macrob. lib. 2. Saturn. cap. 12. fin. Proprie Catillones dicebantur, Qui ad pollutum Herculis ultimi quum venirent, catillos liguribant.

Catillo, [λιχμάω] āre. Catinos lingere. Plaut. Casin. 3. 2. 21. Operam uxoris polliceor foras, quasi catillatum. alii aliter legunt. V. etiam Petron. fragment. p. 688. & Burm. ad loc.

Catillatio, ōnis. f. [λιχνεία] Grave opprobrium objiciebatur hominibus generosis, siqui provincias amicas Pop. Romani expoliassent, quod eorum bona ligurisse viderentur. Fest. V. Gronov. ad Cic. 13. Att. 46. pr.

Catillamenta, orum. n. pl. Arnob. 2. p. 73. ubi Heraldus Castellamenta legit. q. V. conf. Salmaf. ad Plaut. Caf. 3. 2. 22.

Catius, i. m. Deus antiquorum, qui catos, id est acutos homines faceret. Meminit Augustinus in 4. Sunt qui libentius Cautium legant, quod scilicet cautos homines faceret.

Catizi, orum. m. Pygmæorum gens a Barbaris dicuntur, quos credunt a gruibus fugatos. Plin. lib. 4. cap. 11.

Catlaster, tri. m. quasi Catulaster, ut Græci dicunt κάτλον pro Catulo, πρόκλον pro Proculo. Catulaster autem explicatur Grandior catulus, & Grandior puer. Charifius, Puer, pueri, Catlaster, catlastri. Ex quo Vitruvii locus 8. 4. emendatur, ubi sic legendum est, Ideoque semper transmarinos catlastros emere formosos, & puellas maturas, eosque conjungere, ut qui nascerentur ex iis, non solum egregia voce, sed etiam forma essent non invenusta. Catastos scriptum erat. Hermolaus vero Calastros legit, q. V. Jocundus Callastos: Gulielmus autem Pelliscerius germanam lectionem restituit, teste Turneb. [In Vett. Gloss. quoque Catulaster βούπαις.

Catulastrum, i. n. inde formatum nomen Ludicri puerile genus, nisi quid turpius est, videtur notare. Dracont. lib. 2. extr.
Non catulastra gerit puerilia.

Catlitio, onis. f. pro Catulitione in antiquis Plinii exemplaribus reperitur, ut ipse vidi lib. 16. cap. 25. Catlitionem rustici vocant, gestiente natura femina accipere, &c. V. catulitio. Monuit Turneb.

Cato, cognomen gentis Porciæ. V. p. p. catones.

Catoblepas, æ. m. [καταβλέπας] Genus feræ est modicæ: cujus qui oculos videre, statim expirant: ut scribit Plin. lib. 8. cap. 21. καταβλέψ sane dicitur, qui capite est in terram demisso, ἀπὸ τοῦ κάτω καὶ βλέπω.

Catochites, æ. m. [κατοχίτης] Gemma Corficæ insulæ, impositam manum velut gummi retinens. Plin. lib. 37. cap. 10. κατοχὴ Græcis dicitur detentio. κάτοχος, detentivus. V. Solin. cap. 9.

Catochus, i. m. [κάτοχος] Morbus est quum sensu privatur anima corpus

corpusque omne velut gelu obrigescit. Hujus morbi tria facit genera Galenus lib. Finit. Medic. ubi vide.

C a t ō g e u m, i. n. [κατώγειον] Domicilium subterraneum.

C a t ō n u m, i. n. Vinculum & catenam significat, ut legitur in quodam in Juvenalem scholio. Cic. 7. Fam. 26. Vereor ne in catomum Cato nos. Usurpatur & a Laberio apud Gellium in versu catalectico,

Tollet bona fide vos orcus nudas in catomum. Alii utroque loco Catonium legunt. V. suo loco.

C ă t ō n e s, [Κάτωνες] ex oppido Tusculo originem habuere, unde primum profectus M. Porcius Cato senex, persuasione atque amicitia Valerii Flacci solicitatus. Hic Trib. mil. in Sicilia fuit. Prætor Sardiniam provinciam obtinuit, ubi ab Ennio fuit Græcis litteris institutus ætate jam grandis. Consul deinde cum eodem Flacco creatus citeriorem Hispaniam sortitus est, ubi rebus feliciter gestis, omnium urbium muros, quæ intra Bætim sunt, uno die solo æquari jussit. Auctor Polyb. apud Plut. Plin. lib. 7. cap. 27. tribus eum laudibus cumulat, perfectum & Imperatorem, & Senatorem, & Oratorem nominando. Cujus ingenii etiam meminit Cic. de Clar. Orat. 293. his verbis, Orationes ejus, ut illis temporibus, valde laudo. significant enim formam quandam ingenii, sed admodum impolitam & plane rudem, &c. Scripsit Origines, & parvum de Agricultura librum, qui ad hæc tempora pervenit. Hic Cato Major & ob censuræ severitatem Censorius dictus est, de quo plura V. apud Livium lib. 34. Ciceronem, Gellium, Plinium passim, Nepotem & Plutarchum in vit.

Catones item duo fuerunt superioris filii, quorum alter in bello contra Persem sub Æmilio Paulo magna cum laude militavit. Alter Saloninus vel Salonianus, ex matre cognominatus, patre superstite ac Prætore designato extinctus est, & egregios in juris disciplina libros composuit. Auct. Gell. lib. 2. cap. 14.

M. Cato, Senioris pronepos, severitate ac doctrina Stoica proavum referebat: nudis interdum pedibus brevique toga in publicum prodibat, sese adsuefaciens nihilo, nisi obscænis rebus ac detestabilibus erubescere. Præturæ semel repulsam tulit, Consulatum frustra petiit. Marciam conjugem roganti Hortensio amico concessit, eandemque postea Hortensii hæredem recepit. Id quod ei Cæsar, tanquam avaritiæ causa factum objecit. Dimisit (inquit) ut locupletem reciperet. Toto civilis belli tempore intonsus fuit. Post pugnam Pharsalicam, Uticam cum Scipione se recepit: ubi quum mori statuisset, nocte de Stoica philosophia disseruit, ac Phædone Platonis de animi immortalitate perlecto, gladio incubuit. Inde a scriptoribus Uticensis vocatur. Ex Plutarcho.

In Catone perfectissimo Stoico summam eloquentiam non desiderat Cic. de Clar. Orat. 118.

Annos quinque & L X X X natus Cato excessit e vita. Cic. de Clar. Orat. 80. de Censorio.

Marcus Cato nullam adulteram non eandem esse veneficam dixit. Quintil. lib. 5. cap. 11.

Dat jura piis Cato apud inferos. Virg. 8. Æn. 670.

Secretosque pios, his dantem jura Catonem. Ubi Servius, Censorium (inquit) significat, non Uticensem, qui contra Cæsarem bella suscepit. Et supergressus est hoc loco Homeri dispositionem: siquidem ille Minoem, Rhadamantum, Æacum de impiis judicare dicit, hic Romanum ducem innocentibus dare jura commemorat.

Grandia Catonis morituri verba. Pers. 3. Sat. 45.

Durus Cato. Juvenal. 11. Sat. 90.

Hilaris. Martial. lib. 12. 6.

Quos Numa, quos hilaris posset habere Cato,

Intonsus. Hor. 2. Carm. 15. 11.

Prisci Catones. Hor. 2. Epist. 2. 117.

Rigidi. Claud. 2. in 1. Conf. Stil. 382.

Tertius e cælo cecidit Cato. Juven. 2. Sat. 40.

Virtus Catonis narratur sæpe mero caluisse. Hor. 3. Carm. 21. 11.

Virtutem moresque Catonis repræsentare. Hor. 1. Epist. 20. 14.

Cato pro Duro, rigido & severo homine. Martial. lib. 11. 40. in Charidemum,

Desine: non possum libertum ferre Catonem.

Fuit & Valerius Cato grammaticus Romæ, qui multos nobiles docuit tempore Sullæ: cujus famam hi versus indicant,

Cato Grammaticus, Latina Siren,

Qui solus legit, & facit poetas. Hujus meminit Tranquill. Sueton. de Ill. Gram. cap. 11.

C a t ō n i ā n u s, a, um. [Κατώνειος] Adj. ut, Catoniana familia. Cic. 2. Q. frat. 6. Tabulam proscripsit, se familiam Catonianam venditurum. Catoniana regula in jure appellatur, quæ ita definit, ut legatum, quod inutile foret, si testamenti facti tempore testator decessisset, quandocunque postea decesserit non convalescat. l. 1. D. de reg. Caton. l. 13. D. de opt. legat.

C a t o n i u m, i. n. Cic. 7. Fam. 25. Vereor ne in Catonium Catoninos. h. e. Vereor ne nimia libertas, & Catonis imitatio, cujus laudes & tu & ego scripsimus (erat autem hoc Cæsari molestissimum, unde & Anticatones postea scripsit) subaudi Præcipitet nos in Catonium, id est orcum, aut inferni baratrum: hoc est, sit nobis causa mortis. Cæl. lib. 12. cap. 17. Siquidem Catonium pro inferis recte poni, ex Laberio comprobavit Gellius, etiam si inter sordida obsoletaque ac maculantia, id esse vocabulum putat. Nec eo verbo esset usus orator, nisi de industria ex obscuritate jocum captasset. Hæc Cælius. Laberii versus apud Gellium, lib. 16. cap. 7.

Tollet bona fide vos orcus nudas in Catonium. Fieri potest ut ab adverbio Græco κάτω ducat originem, quod & inferiora & subterranea loca significat. Amerpachius & Rutilius per Catonium, sive Catonianum, intelligunt Fortunam quam passus est Cato, quum est a Cæsare missus in carcerem. Qua de re Suet. in Jul. cap. 20. & Gell. lib. 4. cap. 10. Scio & apud Gellium, & apud Ciceronem ab aliis aliter legi: sed longum foret omnia huc transcribere. [Locus uterque vexatus & obscurus est. Illud perspicuum arbitror, Ciceronem ad nomen Catonis per paronymian alludere voluisse.

C a t o p t ĕ r i u s, i. m. [Κατοπτήριος] Locus quidam præceps est a Parnasso proveniens, qui ventosas in Anemoream (unde & nomen habet) trudit procellas. Hic locus Delphorum & Phocensium terminus erat, qua tempestate Lacedæmonii Delphos a Phocensium societate disjunxerunt, & per se rem suam publicam agitare permiserunt. Hæc Strab. lib. 9.

C a t o p t i c e, es. f. [κατοπτική] dicitur Videndi illa ratio qua despectamus. Tribus enim modis visu utimur. Nam aut in rectum dirigitur visus, & dicitur Optice: aut sursum spectamus, & est Anoptice: aut deorsum fertur oculorum acies, & hæc est quam Catopticen dicimus. Ceterum hac in re illud contingit mirabile, si attollatur visus, etiam stellas contingimus: si in rectum prospectus petatur, quadraginta millium passuum non exceditur mensus. Infra vero etiam minore multo mensura visum hebescere, observatum, quando est hic longe difficilior modus. Ex Cæl. Rhod. lib. 15. cap. 4. [Nugæ. Forsan Catopticen pro Catoptrice arripuit. Quæ est pars Optices ad Reflexiones pertinens.

C a t o p t r o n, i. n. [κάτοπτρον] Speculum. Inter ornamenta muliebria posuit Pollux lib. 7. cap. 22. & lib. 10. cap. 28.

C a t o p t r o m a n t i a, æ. f. [κατοπτρομαντεία] Divinatio quæ fit per speculum, de qua vide infra in dictione m a g i a.

C a t o p y r i t e s, æ. m. [κατοπυρίτης] Gemma quæ ex Cappadocia venit. Plin. lib. 37. cap. 10.

C a t o r c h i t e s, æ. m. Vinum, quod & Sycites e fico. Plin. 14. 16.

C a t o r t h ō m a, ătis. n. [κατόρθωμα] Recte factum interpretatur Cic. 3. de Fin. 45. Quemadmodum opportunitas (sic enim appellemus εὐκαιρίαν) non fit major productione temporis (habent enim suum modum quæcumque opportuna dicuntur) sic recta effectio: κατόρθωσιν enim ita appello: quoniam rectum factum κατόρθωμα: recta igitur effectio, item convenientia, denique ipsum bonum, quod in eo positum est ut naturæ consentiat, crescendi accessionem nullam habet. Idem lib. Offic. 1. 8. ubi de recto & æquo disputat, Perfectum officium, rectum opinor vocemus, quod Græci κατόρθωμα.

C a t o r t h ō s i s, V. in c a t o r t h o m a.

C a t ō t ē r ĭ c a, [κατωτερικά] Pharmaca vocantur quæ purgant per infernum ventrem, ut Galen. auct. est lib. 13. Therapeutices. V. a n o t e r i c a.

C a t t a, æ. f. [κάττα] Felis. Martial. 13. Epigr. 69.

Panonicas nobis nunquam dedit Umbria cattas.

Cattas etiam inter Navium appellationes refert. Gell. 10. 25.

C a t t i, orum. m. [Κάττοι] Germaniæ populi. Tacit. Germ. 31. 1.

C a t t i c u s, a, um. Adj. Martial. 14. Epigr. 26.

Cattica Teutonicos accendit spuma capillos. alii legunt Caustica.

C a t t i t e r i d e s, V. c a s s i t e r i d e s.

C a t u l a r i a, Porta dicta Romæ est, quia non longe ab ea ad placandum Caniculæ sidus frugibus inimicum, rufæ canes immolabantur, ut fruges maturescentes, ad maturitatem perducerentur. Fest.

C ă t u l l u s, i. m. [Κάτυλλος] C. Valerius Catullus Poeta Veronensis, natus anno ante Sallustium, Sullæ, Mariique temporibus, in poematis cum lascivus, tum mordax, quippe qui Cæsari maximo tunc viro minime pepercit, Iambis eum criminatus: reconciliatus nihilominus, ac eodem die ab eo cœnæ adhibitus est, teste Tranquillo, in Jul. cap. 73. de tempore mortis ejus non satis constat.

Doctus Catullus. Ovid. 3. Amor. 9. 62.

Lascivus. Ovid. 2. Trist. 427.

Tener Catullus. Martial. lib. 12. 44.

Lesbia cum tenero te posset amare Catullo.

Urbanus. Juven. 13. Sat. 111.

Vesanus. Catull. 7. 10.

Cantare Catullum. i. e. Opera Catulli. Hor. 1. Serm. 10. 19.

Fuit alius Catullus urbicarius mimographus, de quo Juven. 13. Sat. 111.

— mimum agit ille

Urbanus, qualem fugitivus scurra Catulli. Idem 8. Sat. 185.

— vocem, Damasippe, locasti

Sipario, clamosum ageres quum phasma Catulli.

C a t u l l i a n u s, a, um. Adj. ut, Basia Catulliana. Martial. lib. 11. 7.

Da nunc basia, sed Catulliana.

C a t u l l i n u s, i. m. Vir illustris apud Sidon. Epist. 1. 11. Carm. 12.

C ă t ŭ l u s, i. m. [Κάτλος] simplici l etiam scribitur, corripitque penultimam. Forsan a Catus deductum. Fuit autem hoc cognomen gentis Lutatiæ. C. Lutatius Catulus primo bello Punico consul, c c c navibus adversus Pœnos profectus, sexcentas eorum naves commeatibus impeditas duce Annone apud Ægates insulas, inter Siciliam & Africam depressit, finemque bello imposuit: pacem petentibus hac conditione concessit, ut Sicilia, Sardinia, ceterisque insulis inter Italiam, Africamque decederent, & Hispania citra Iberum abstinerent. Liv. Epit. l. 19. Auctor de Vir. Ill. cap. 41.

Catulus item orator, Consul cum C. Mario quarto ejus consulatu Cimbros fudit: ab eodem postea urbe occupata per dissensionem mori jussus est, frustra precantibus pro eo civibus. Itaque in cubiculo inclusus, candentium carbonum vapore suffocatus est, teste Valerio lib. 9. Cujus manes ultus est postea Sulla, interfecto Mario Juniore. Lucan. lib. 2. 173.

— quid sanguine manes

Placatos Catuli referam? De hoc Catulo Cic. de Clar. Orat. multa scribit. Ascon. in 3. Verr. 155.

Catulus, alius sororius Catilinæ, eques Romanus, partium nullarum, tantumque quieti studens, a Catilina jussu Sullæ interfectus est. Auctor Pedian.

C a t u l i a n u s, a, um. Adj. ut, Minerva Catuliana, Romæ a Q. Lut. Catulo dicata. Plin. 34. 8.

C a t u l u s, Festo, Genus quoddam vinculi, qui interdum Canis appellatur. V. c a n i s.

C a t ŭ l u s, i. m. [σκύλαξ] proprie significat Canis filiolum: dictus (ut ait Varro lib. 4. de L. L.) a sagaci sensu & acuto. Virg. 1. Ecl. 23.

Sic canibus catulos similes, sic matribus hœdos, &c. Cic. 2. de Nat. Deor. 38. Bene igitur idem Chrysippus qui similitudines adjungens, omnia in perfectis & maturis docet esse meliora, ut in equo quam in equulo, in cane quam in catulo, in viro quam in puero.

Fideles catuli. Hor. 1. Carm. 1. 27.

Seu visa est catulis cerva fidelibus. i. e. Sagacibus, vel silentium investigando servantibus, ut ait Acron. [Inscite, quasi non Canum proprium epitheton sit.

Sagax. Ovid. de Rem. Amor. 201.

Nunc leporem pronum catulo sectare sagaci.

Veloces. Virg. 3. Georg. 405.

Castrare caudas catulorum. Columel. lib. 7. cap. 12. V. c a s t r o.

Militat in silvis. Hor. 1. Epist. 2. 67.

Olent longe aliter catuli, aliter sues. Plaut. Epid. 4. 2. 9. Proverbialis formula In rebus longe diversæ naturæ.

Pascere catulos sero. Virg. 3. Georg. 405. — sed una

Veloces Spartæ catulos, acremque Molossum

Pasce sero pingui. i. e. Aqua lactis, quæ pingues efficit canes. Serv.

Subblan-

Subblandiri catulo. Plaut. Afin. 1. 3. 32.
Catuli [σκύμνοι] non folum Canum fœtus diminutive, verum omnium animalium appellantur. Nonius. [Exceptis tamen cornipedibus, ni fallor.
Afpidis catuli. Plin. lib. 11. cap. 74. ad finem capitis femel & iterum.
Canum. Plin. lib. 29. cap. 4. Catulos lactentes adeo puros exiftimant ad cibum, &c.
Delphinorum. Plin. lib. 9. cap. 8. Delphini agunt fere conjugia, pariunt catulos decimo menfe æftivo tempore.
Draconum. Plin. lib. 10. cap. 72.
Felis catuli. Phæd. 2. Fab. 5. 24.
Lacertarum. Plin. lib. 10. cap. 45. Quoniam huic animali nulla memoria: itaque catuli per fe erumpunt.
Leonis. Claud. de Bell. Get. 324.
Leæna catulorum oblita. Virg. 3. Georg. 245.
Luporum catuli. Virg. 2. Æn. 357.
Murium. Plin. Murium quoque catuli oftentum faciunt. [Non occurrit in Indice.
Serpentis. Virg. 3. Georg. 438.
— catulos tectis, aut ova relinquens.
Simiæ catuli. Plin. lib. 8. cap. 54. Simiæ geftant catulos: quos manfuefactæ intra domos peperere.
Suis catulus. Plaut. Truc. 2. 2. 13.
Jam hercle ego hic te, mulier, quafi fus catulos, pedibus proteram.
Tigridis. Plin. lib. 18. cap. 18.
Viperarum. Plin. lib. 10. cap. 62. Tertia die intra uterum catulos excludit.
Vulpium. Plin. lib. 10. cap. 74.

CĂTŬLA, æ. f. Canis femina. ut, Indomitæ & rabidæ libidinis catula. Aurel. Vict. Epit. 32. Et Fulgent. Carm. 22.
At lupus & catula formant coeundo lycifcam.

CĂTELLUS, i. m. dimin. [σκυλάκιον] Martial. lib. 1. 84.
Os & labra tibi lingit Manuella catellus. Cic. 1. de Divin. 103.
Tum ille arctius puellam complexus, Accipio omen, inquit, mea filia; erat autem mortuus catellus eo nomine. Alii legunt Mortua catella.
Melitæi catelli. Plin. lib. 3. cap. 26.
Flagrare amore exiguæ catellæ. Martial. lib. 7. 86.
Rimari exta catelli. Juven. 6. Sat. 550.

CĂTŬLĪNUS, a, um. Adj. [σκυλάκινος] Quod eft ex catulo. ut, Catulina caro. Plin. lib. 29. cap. 4. Genito mane catulo res divina fit: & in cœnis deûm etiamnum ponitur catulina.
Carnem catulinam efitaviffe, h. e. Comediffe Romanos, Plautus in Satyrione refert, ut fcribit Feftus.

CĂTULIO, [σκυζάω] īre. Dicitur de canibus, quando venerem appetunt. Varr. 2. de R. R. cap. 9. de canibus loquens, De fœtura, principium admittendi faciunt veris principio: tunc enim dicuntur catulire, id eft oftendere velle fe maritari. Plaut. Quum meam uxorem vidi catulientem. Laberius dixit Catulientem lupam, id eft coitus appetentem, apud Nonium. 2. 171. Sunt qui fcribunt Catullire.

CATULITIO, onis. f. [σκύζησις] Plin. lib. 16. cap. 25. Catulitionem ruftici vocant, geftiente natura femina accipere, eoque animam inferente omnibus fatis. Al. Catlitio. q. V.

CATURACTONIUM, i. n. [Κατουρρακτόνιον] Britanniæ infulæ oppidum, Ptolemæo. Vulgo *Carlisle*.

CATURICES, Italiæ populi funt, trans Padum a Plin. lib. 3. cap. 16. in undecima Italiæ regione collocati.

CĂTUS, i. m. [ὁ αἴλουρος] Felis. Pallad. Mart. t. 9. Contra talpas prodeft catos frequenter habere.
Catos etiam dixerunt militari ufu Vineas & pluteos, fub quibus miles latebat muros oppugnaturus. V. Veget. de Re Milit. 4. 15. Turneb. Adverf. 11. 24.

CATUS, pro Homine cauto. V. Cautus in CAVEO.

C A V

CAVÆDIUM, i. n. [κοιλόδομον] erat intra parietes Locus tectus ac patulus ad communem omnium ufum, maxime falutantium relictus, nam & non invitati illuc commeare poterant. Varr. de L. L. 4. 33. Plin. lib. 2. Epift. 17. A tergo cavædium, porticum, aream, &c. Cava ædium, disjunctim protulit Vitruvius lib. 6. cap. 3. ubi quinque genera eorum proponit. conf. CAVUS.

CAVĀMEN, ĭnis. n. Caverna. Solin. cap. 14. Nam in latebrofis rupium cavaminibus, &c.

CAVARES, vel CAVARI [Καύαροι] Narbonenfis Galliæ populi, in quorum agro Avenio civitas fita eft. Auctor Pompon. Mela lib. 2. cap. 5. qui Cavares vocat. Strabo, nifi codd. vitium eft, Καβάρεις nominat, Ptolemæus Καυάρεις, juxta Druentiam & Ifaram amnes fitos.

CAVATICUS, CAVATOR, CAVATUS. In CAVUS.

CAUCA, æ. f. [Καῦκα Ptolemæo] Urbs Hifpaniæ, alio nomine Conca. Vulgo *Quenca*.

CAUCADÆ, Gentes funt ad Lagoum amnem, quo in illum influit Opharus, circa Mæotim a Plin. lib. 6. cap. 7. collocati.

CAUCĂLIS, is vel ĭdis. f. [καυκαλίς] Genus herbæ fœniculo fimilis, brevi caule, flore candido. Plin. lib. 22. cap. 22. Vulgo *Perfinum nothum*.

CAUCĂSUS, i. m. [Καύκασος] Afiæ mons fupra Iberiam ac Albaniam in Septentriones, Ptolemæo. Eftque pars Tauri montis: & totus Taurus Caucafi nomine intelligi poteft, ut perfæpe partis vocabulum toti figurate tribuimus. Philoftratus lib. 2. Caucafus (inquit) Mediam atque Indiam terminans, in mare rubrum altero cubito defcendit, &c. Ubi, multa de Prometheo ad Caucafum ligato. Caucafi montes, etiam multitudinis numero dicuntur, auctore Pomponio lib. 1. 21. Iidem (inquit) aliubi Taurici, Mofchi, Amazonici, Cafpii, Coraxici, Caucafi, ut aliis aliisve appofitis gentibus, ita aliis alifque dicti nominibus.
Urgetur arboribus Caucafus. Propert. lib. 1. 14. 6.
Horrens cautibus. Virg. 4. Æn. 367.
— Sed duris genuit te cautibus horrens Caucafus.
Ingens. Sen. Hippol. 11.
Inhofpitalis. Hor. 1. Carm. 22. 6.
Cubile Promethei Caucafus. Valer. Flac. 5. Argon. 154.
Ultimus inde finus, fævumque cubile Promethei,
Cernitur in gelidas confurgens Caucafus Arctos.
Caucafum mente induere. Sen. Med. v. 43.
— Pelle femineos metus,
Et inhofpitalem Caucafum mente indue. i. e. In quodvis, vel inhumanum maxime, facinus mentem obdura.

CAUCĂSEUS, vel CAUCASIUS, a, um. Adj. [Καυκάσιος] ut, Caucafea rupes, Propert. lib. 2. 1. 69.
Antra. Ovid. 4. Met.
Juga. Claud. de Bell. Get. 59.
Pruinæ. Claud. 1. in Eutrop. 247.
Rupes. Ovid. 3. de Arte Am. 195.
Vertex. Virg. 2. Georg. 440.
Volucres. Virg. 6. Ecl. 42.
Caucafeafque refert volucres, &c.

CAUCASIÆ PORTÆ, inquit Plin. magno errore a multis Cafpiæ dictæ, ingens naturæ opus, montibus interruptis repente, ubi fores obditæ ferratis trabibus, fubter medias anme Dyriodori fluente, citraque in rupe caftello (quod vocant Cumania) communito ad arcendas tranfitu gentes innumeras, lib. 6. cap. 11.

CAUCASIGENA, æ. c. ut, Caucafigenæ Alani. Sidon. 4. Epift. 1.

CAUCENSES, ium. m. pl. Hifpaniæ citerioris populi, in conventu Clunienfi, de quibus Plin. lib. 3. cap. item 3.

CAUCHI, orum. m. pl. Populi funt in Septentrione, qui majores minorefque appellantur. Vafto ibi meatu, bis dierum noctiumque fingularum intervallis, effufus in immenfum agitur Oceanus, æternam operiens rerum naturæ controverfiam: dubiumque terræ fit, an parte in maris. Illic mifera gens tumulos obtinet altos, aut tribunalia ftructa manibus ad experimenta altiffimi æftus, cafis ita impofitis: navigantibus fimiles, quum integant aquæ circumdata: naufragis vero, quum receſſerunt, fugientefque cum mari pifces circa tuguria venantur. Non pecudem his habere, non lacte ali, ut finitimis, ne cum feris quidem dimicare contingit, omni procul abacto frutice. Verba funt Ptol. lib. 2. cap. 1.
Cauchi, vel Chauci, Populi, qui fub fecundo Germanorum genere, Ingævones appellato, collocantur a Plin. lib. 4. cap. 14. conf. CAICI.

CAUCON, i. n. [καύκων] Herba eft, quæ etiam Ephedra & Anabafis appellatur. Nafcitur ventofo fere tractu, fcandens arborem, & ex ramis propendens, folio nullo, cirris numerofis, qui funt junci geniculati, radice pallida. Plin. lib. 26. cap. 7. Vulgus *Prelam* appellat: qua mulierculæ utuntur ad purganda vafa culinaria.

CAUCON, [Καύκων] Triphyliæ fluvius, a quo vicini populi Caucones appellati funt. Auct. Strab. lib. 8.

CAUCUS, i. m. vel CAUCA, æ. f. Patera, poculi genus. Spartian. Nigro cap. 10. Quum milites quofdam in cauco argenteo expeditionis tempore bibere vidiffet. V. ibi Salmaf.
Dabis in caucos & fcyphos &c. Trebell. Poll. in Claud. 14. & Gloff. Vet. καῦκα, patera.

CAUCULARII, & CAUCULATORES, i. e. Præftigiatores. V. Salmaf. dict. loc. & Gloff. Vet.

CAUDA, æ. f. [οὐρά, κέρκος] Pendens pofterior pars, quæ omnibus animalibus eft præterquam hominibus & fimiis. Plin. lib. 11. cap. 50. Caudæ præter hominem ac fimias, omnibus fere animalibus, & ova gignentibus, pro defiderio corporum: nudæ hirtis, ut apris: parvæ villofis, ut urfis: prælongis fetofæ, ut equis. Cic. 3. de Orat. 220. Oculos autem natura nobis, ut equo & leoni fetas, caudam, aures, ad motus animorum declarandos dedit.
Acumen caudæ fcorpii. Ovid. 4. Faft. 163.
Pavonis. Lucret. lib. 4. 805.
Serpentis. Ovid. 9. Met. 647.
Acuta cauda. Plin. lib. 9. cap. 29.
Bifulca. Plin. lib. 9. cap. 29.
Equina. Hor. 2. Epift. 1. 45.
Extrema. Virg. 3. Georg. 423.
— extremæque agmina caudæ
Solvuntur. De ferpente.
Falcata. V. Noviffima.
Ima. Virg. 3. Georg. 59.
Intorta cauda fuum. V. INTORQUEO.
Lunata cauda delphini. Sen. in OEdip. 5. i. e. In cornua fiffa.
Noviffima, Ima. Ovid. 3. Met. 681.
— falcata noviffima cauda eft. i. e. Extrema pars caudæ inflexa eft, in falcis modum.
Picta pavonis. Hor. 2. Serm. 2. 26.
Summa. Cic. in Arat.
Atque avis ad fummam caudam.
Torta. Sen. Herc. fur. 9.
Unca fcorpionis. Ovid. 15. Met. 371.
Blandiri cauda. Ovid. 2. Faft. 417.
Conftitit, & cauda teneris blanditur alumnis.
Jactare, pro Adulari, feu Se oftentare blandiendo, quod a canibus tractum videtur. Perf. 4. Sat. 15.
Movere blandas per aera caudas. Ovid. 14. Met. 258. De lupis, urfis, & leænis, qui advenientibus blandiebantur.
Retorquere. Claud. in Sex. Conf. Stil. 357.
Verrunt æquora caudis delphines. Virg. 8. Æn. 674.
Verrere veftigia cauda. Virg. 3. Georg. 59.
Et gradiens ima verrit veftigia cauda. De vacca.
Cauda, pro Membro virili. Hor. 1. Serm. 2. 45.
— quinetiam illud
Accidit, ut quidam teftes caudamque falacem
Demeteret ferro. h. e. Virgam virilis membri libidinofam abfcinderet. Acron.
Sic οὐρὰ & κέρκος. Vide in Thef. in οὐρὰ, & quæ notavi in marg. ex Homero: ὣν οὐρὰ μὲν ἀπημβλυνται, θυμὸς δέ μιν οἶδα. Sed puto aliquem jocantem lectionem ita mutaviffe, quum legeretur: οὐρὰ μὲν ἀπημβλυνται. H. St.
Turgentis verbera caudæ. Hor. 2. Serm. 7. 49.
Caudam trahere; Proverbium inquit effe Acron. de Illis dici folitum qui pro derediculo habentur. Solent enim (ut addit Porphyrio) pueri deridentes nefcientibus a tergo caudam fufpendere, ut velut pecus caudam trahat. Hor. 2. Serm. 3. 53.
— hoc te
Crede modo infanum, nihilo ut fapientior ille
Qui te deridet, caudam trahat. Turnebus hic Caudam trahere,
effe

esse putat Superbè magnificeque incedere, ut qui talari toga pallave ornati longo syrmate verrunt terram. Hor. de Arte Poet. 215.
— traxitque vagus per' pulpita vestem. i. e. Magnifice incessit saltans. Nam ad syrma allusum esse existimat, quod a tractu nomen est adeptum. Aut, quod non æque placet, tractum erit ab avibus, ut gallis gallinaceis, & pavonibus, qui sua insolescere videntur cauda: unde scripsit alio loco Hor. 2. Serm. 2. 26.
— & picta pandat spectacula cauda. Trahit igitur caudam, Qui sibi placet, seque sapientem, & ut Varronis verbo utar, superdam putat. Sic & Perf. 4. Sat. 15.
Ante diem blando caudam jactare popello.
Equinæ caudæ pilos vellere: Proverbium de Illo dicitur, qui quod viribus atque impetu fieri nequit, id tempore atque assiduitate conficit. Usus est Hor. 2. Epist. 1. 45. his verbis,
Utor permisso, caudæque pilos ut equinæ
Paulatim vello, & demo unum, demo etiam unum, &c.
Caudam Verris dixit Cicero, per translationem ab animalibus, 4. Verr. 191. Videtis extremam partem hominis caudam illam Verris, tanquam in luto demersam esse in litura.
Caudecæ, arum. f. pl. Cistellæ appellatæ sunt ex junco, ad similitudinem caudæ equinæ factæ. Fest. Gellius 10. 25. dicit esse Naves. [Scalig. apud Fest. Caudeæ legit, apud Gell. extat Caudiceæ.
Caudex, icis. m. [κορμός, στέλεχος] Ex quo Cortex extrahitur. Virg. 2. Georg. 30.
Quin & caudicibus sectis (mirabile dictu)
Truditur e sicco radix oleagina ligno. Ubi Servius, Caudicibus posuit pro Codicibus: sicut Caulem pro Colem: Sauricem pro Soricem dicimus. Plin. lib. 12. cap. 14. Juba tradit arborem thuris, contorti esse caudicis.
Caudex, Stirps arboris. Plin. lib. 16. cap. 30. Arbores quædam simplices, quibus a radice caudex unus, ut olivæ, fico, viti. Quædam fruticosi generis: ut paliurus, myrtus, &c. Bud.
Intortus caudex. V. intorqueo.
Caudex, Plurium tabularum contextus. Unde Tabulæ caudices dicuntur: & Naves quibus commeatus subvehuntur, Caudicariæ sive codicariæ appellantur. Unde Appius Claudius Caudex cognominatus est, quoniam primus persuasit Romanis navem conscendere. Sen. de Brevit. Vitæ, cap. 13. Quis Romanis primus persuasit navem conscendere? Claudius is fuit, Caudex ob hoc ipsum appellatus, quia plurium tabularum contextus, caudex apud antiquos vocabatur. Unde tabulæ codices dicuntur: & naves nunc quoque quæ ex antiqua consuetudine commeatum subvehunt, caudicæ vocantur. Sic legit Baysius. Caudicarum navium mentio est apud Gellium lib. 10. cap. 25. Loquitur autem Seneca de Q. Appio Claudio Caudex cognomento, qui cum Q. Fulvio Flacco cos. fuit. Hermolaus & Cælius non Caudicæ legunt apud Senecam, sed Caudicariæ. Alii Caudicatæ. [Forte, ut apud Gell. Caudiceæ legendum.
Caudex, per metaphoram pro Homine stulto. Ter. Heaut. 5. 1. 4.
Quæ sunt dicta in stultum, caudex, stipes, asinus, plumbeus.
Caudeus, a, um. Adj. [στελέχιος] Quod est ex caudice. Plaut. Rud. 4. 4. 65.
Cistellam istic inesse oportet caudeam in isto vidulo.
Caudicālis, [στελέχιος] Quod pertinet ad caudicem. Plaut. Pseud. 1. 2. 25. Te cum securi, caudicali præficio provinciæ. i. e. Tua erit provincia, ut caudices securi findas.
Caudicarius, a, um. Adj. [κορμικός] ut,
Caudicariæ naves, Ex tabulis crassioribus factæ. Festus. V. caudex.
Caudicarius, i. m. Nauta, qui Tiberi annonam subvehit. Cod. Theod. 4. 9. de suar. & pecuariis, (l. 14. t. 4.) & Inscript. Vet. Lipf. ad Sen. de Brev. Vit. cap. 13. conf. Demster. Paralip. ad Rosin. 8. 38. p. 736.
Caudicātus, a, um. aliud Adj. [κορματός] ut, Caudicatæ naves. V. in caudex.
Caudiceus, a, um. Quod ex caudice est. Auson. in Mosella v. 197.
Navita caudiceo fluitans super æquora lembo. Sic apud Gell. 10. 25. in Navium appellationibus, Caudiceæ.
Caudis, is. sive Caudium, i. n. [Καύδιον] Oppidum Samnii. Unde Caudinæ furcæ, & Caudinæ fauces, nobilitatæ insigni clade & ignominia, quam Romani exercitus sub T. Veturio, Sp. Posthumio coss. a Samnitibus acceperunt. V. Liv. 9. 2. seq.
Caudīnus, a, um. Adj. [Καυδῖνος] ut, Caudinæ furcæ. Lucan. lib. 2. 138.
Ultra Caudinas speravit vulnera furcas.
Fauces caudinæ. Sil. lib. 8. 566.
— aut Caudinis faucibus hærent.
Prælium Caudinum. Cic. de Senect. 41.
Caudinus cognomine dictus est L. Lentulus, quod ad furcas Caudinas obsessis cum exercitu consulibus fœdus turpe suaserit, ut ex Livio elici potest.
Cavea, V. cavus.
Căveo, cāvi, cautum, [εὐλαβέομαι, ἐξευλαβέομαι] ēre. significat Vitare & sibi providere ne aliquid præter spem accidat.
Inter Cavere & Vitare Lucilius esse distantiam voluit lib. 26. & esse plus Vitare: Quid tibi cavendum censes, quid vitandum maxume. Ex Nonio.
Cave in modo imperandi posteriorem habet productam. Ovid. 2. Met. 89.
Nate cave: dum resque finit, tua corrige vota. [Non perpetuum id esse monent Prosodiæ regg. scriptores, quippe Ovid. alias, & Horat. corripuit. V. infra cavo, ēre.
Cavere aliquid. Ter. Eun. 4. 6. 23. Quod cavere possis, stultum admittere est.
Exitium cavere. Suet. Tib. 53.
Frigora. Ovid. 2. de Arte Am. 302.
Insidias cavere. Suet. Cæs. 86.
Jurgia. Ovid. 1. de Arte Am. 591.
Malum cavere. Cic. 1. de Orat. 147. Nam ipsum quidem illud etiam sine conjunctione juris, quam sit bellum cavere malum, scire possumus.
Morsus tristes animi, i. e. Vitare. Martial. lib. 12. Epigr. 34.
Si vitare voles acerba quædam,
Et tristes animi cavere morsus, &c.
Omnia cavere. Cic. 11. Fam. 21. Quamobrem nec metuam quicquam, & cavebo omnia.
Periculum. Suet. in Galb. cap. 19. Sacrificantem mane aruspex identidem monuit, caveret periculum, non longe percussores abesse.

Pietatem cavere, pro Fugere. Cic. 2. de Fin. 71. Nemo pius est, qui pietatem cavet. Cave quicquam putes esse verius. [Sed lectio dubia est. V. not.
Tela. Ovid. 4. de Pont. 3. 56.
Ventos. Ovid. 2. de Arte Am.
Acriter aliquid. Hor. 2. Serm. 3. 92.
Cura cavere aliquid dicitur. Ovid. 2. Fast. 60.
Cavere aliquem. Cic. 1. Fam. 7. Ut considerares in omni reliqua vita quibus crederes, quos caveres.
Cavere facere aliquid. Plaut. Epid. 3. 2. 23. Is apud forum manet me, quasi qui amare te caveat. Al. Quasi cui emeret caveat.
Cavere aliquid alteri. Plaut. Bacchid. 1. 1. 8. Id (amabo te) huic caveas. P. quid isti caveam? Cato cap. 5. Scabiem pecori & jumentis caveto: id ex fame, & si impluit, fieri solet. i. e. Provideto ne scabie corripiantur.
Cave canem. Proverbii more usurpabatur a veteribus, quum quempiam terrere vel arcere volebant: ac Satyra quædam Varronis hac inscriptione erat. Crediderim natum esse hoc proverbium ex metu canum rabiosorum, vel acrium & mordacium. Verba Varronis sunt apud Nonium, Quod ea die mea erat præbitio, in januam, Cave canem inscribi jubeo. Hoc est, Quum eo die convivium præbere deberem, ut ab aditu mearum ædium deterrerem qui ad condictum venturi erant, inscribi jussi januæ, Cave canem, ne quis ingrederetur. Sumptum est a Græcis. Turneb.
Cavere in jure. Cic. 2. Offic. 65. Nam in jure cavere, consilio juvare, atque hoc scientiæ genere prodesse quamplurimis, vehementer & ad opes augendas pertinet, &c.
Cavere alicui, Jurisprudentis hominis est, qui consultori suo rationem præscribit, formulamque dictat paciscendi aut contrahendi: & monitis consilioque instruit, ne conditionem suam deteriorem faciat. ut apud Cic. in Topic. 4. qui ad Trebatium scribit Jurisconsultum, Etenim quum tu mihi meisque multa sæpe cavisses, veritus sum ne si ego gravarer, aut ingratum id, aut superbum videretur. alii legunt Scripsisses. Et Cic. 3. Fam. 1. extr. L. Valerium Jurisconsultum valde tibi commendo: sed ita etiam, si non est jurisconsultus. Melius enim ei cavere volo, quam ipse aliis solet. & Ovid. 1. de Arte Am. 83.
Illo sæpe loco capitur consultus amore,
Quique aliis cavet, non cavet ipse sibi.
Cavere & sancire. Cic. 2. de Finib. 101. Quæro autem quid sit, quod quum, &c. tam accurate, tamque diligenter caveat & sanciat, ut Amynomachus & Timocrates hæredes sui de Hermachi sententia dent, &c.
Cavere consulte. In consulo.
Melius cavere alicui. Cic. V. paulo supra.
Ædificiis & sepulcris cavet lex. Cic. 2. de Legib. 61. Altera lex, privatorum ædificiis, altera ipsis sepulchris cavet.
Concordiæ publicæ cavere. Vellei 2. 48. 5.
Hæredi. Cic. 2. de Invent. 120. Amentiæ igitur fuisse, quum hæredi vellet cavere, id adscribere, quo non adscripto nihilominus hæredi caveretur.
Securitati cavere. Suet. Tit. 6.
Sibi. Cic. pro Rosc. Com. 15. Quid ita? Flavio sibi cavere non venit in mentem?
Sibi ab aliquo, est Satis accipere. Cic. 6. Fam. 7. At vero inquam, tibi ego Brute non solvam, nisi prius a te cavero, amplius eo nomine neminem, cujus petitio sit, petiturum. i. e. Nisi a te spondente satis accepero. Idem 4. Verr. 27. Rogant eum ut id quod ab ipsis abisset pecuniæ, curet: ab sese caveat quemadmodum velit, de illa hæreditate cum Epicrate neminem esse acturum. i. e. Arbitrio suo ab se cautionem exigat. Bud.
Cavere aliquem se restituturum. i. e. Satisdare. Ulp. l. si procuratorem. §. ult. D. mandat. Si dolus non intervenit, nec culpa, non teneberis, nisi ad hoc, ut caveas si in potestatem tuam pervenerit te restituturum.
Obsidibus cavere de pecunia. Cæs. 6. Bell. Gall. 2. i. e. Dare obsides, quoad pecuniam dissolvant. Bud. Obsidibus, casus est ablativus.
Obsidibus inter se cavere, pro Obsides invicem exigere. Cæs. 7. Bell. Gall. 2. Et quoniam in præsentia obsidibus cavere inter se non possent, ne res efferretur, ut jurejurando ac fide sanciatur, petunt. Bud.
Per aliquem sibi cavere. Cic. 6. Fam. 7. Auges etiam tu mihi timorem, qui in Oratore tuo caves tibi per Brutum, & ad excusationem socium quæris.
Pecuniam alicui cavere. Scævola in l. si ex pluribus. D. de solut. Si ex pluribus causis & chirographis creditor ita cavit. T. Mævius dico me accepisse, & habere, & accepto tulisse C. Titio reliquum omne ratione posita ejus pecuniæ, quam mihi Stichus C. Titii servus caverat. Quæsitum, &c.
Summam cavere. Scævola in l. Quæ neptis. D. de Acquir. hæred. Condemnatique pro portionibus hæreditariis singuli hæredes, inter quos & Seia, Sempronio caverunt summam qua quisque condemnatus erat, usuris, &c.
Cavere capite, est Capitis periculo se obstringere, & alium sibi eodem vinculo obligare. Plin. lib. 34. cap. 7. Ætas nostra vidit in Capitolio, prius quam id novissime conflagravit a Vitellianis incensum, in cella Junonis, canem ex ære, vulnus suum lambentem, cujus eximium miraculum, & indiscreta veri similitudo, non eo solum intelligitur, quod ibi dicata fuerat: verum ex nova satisdatione: nam summa nulla par videbatur, capite tutelarios cavere pro ea instituti publici fuit. Bud.
Scriptis aut tacitis exceptionibus cavere. Cic. 2. de Invent. 140. Non ergo omnia scriptis, sed quædam, quæ perspicua sunt, tacitis exceptionibus caveri.
Senatus consulto cavere. Tacit. 4. Ann. 20.
Testamento cavere. Cic. 2. de Fin. 103. Tantum dico magis fuisse vestrum, agere Epicuri diem natalem, quam illum testamento cavere, ut ageretur.
De evictione cavere. Ulpian. in l. Si duo. §. Siquis juraverit. D. de Jurejur. Si quis juraverit vendidisse me ei rem centum: ex empto agere poterit, ut ei cetera præstentur, id est res tradatur, & de evictione caveatur.
De facto suo. Paulus in l. De tuo. D. Mandat. vel contr.
De re aliqua & chirographo cavere. Suet. Calig. 12.
Cavere sibi aliquid dari. Ulpian. l. Si remunerandi. §. Marius Paulus quidam. D. Mandat. Et sub nomine alterius ex eventu litis caverat sibi certam quantitatem, &c. i. e. Pactus fuerat. Et cum Fut. Infin. Ulpianus in l. Siquis a multis. D. de Noxal. action. Si quidem unus occupaverit, an melior sit ejus conditio, ut ipsi soli dedatur: an vero vel omnibus dedi debeat, vel cavere debeat, defensum iri adversus ceteros?
Cavere, pro Cautionem exigere. Ulpian. in l. Quod ad hæredem. D. de

de Magistratibus conveniendis, Nam magistratus si tanta fuit negligentia ut omnem cautionem omitteret, æquum est haberi eum loco fidejussoris, ut & hæres ejus teneatur. Si vero cavit: & tunc idonei fuerunt, & postea desierunt, sicut ipse magistratus probe recusaret hanc actionem, ita & hæres multo justius.

Cavere & Satisdare, Jurisconsulti sic distinguunt, ut Qui datis fidejussoribus ac sponsoribus promittat, Satisdare dicatur: Qui vero sine fidejussoribus, Cavere. Ulp. l. 2. §. 6. D. de judic. Sed utrum nuda cautione, an satisdato, Marcellius dubitat. Mihi videtur sola promissione.

Cave facias, faxis, responderis, & similia, pro Cave ne feceris, sive facias, aut respondeas. Hor. 2. Serm. 3. 38. Cave faxis. Ter. Heaut. 5. 4. 8. Et cave posthac, si me amas, unquam istuc verbum ex te audiam.

Cavere ne. Ter. Heaut. 2. 2. 6. Etiam caves ne videat forte. Cic. 4. Acad. Nonne caveam ne scelus faciam? Idem 3. Fam. 12. Ut caverem ne cui suspicionem ficte reconciliatæ gratiæ darem.

Cavere ut. Plaut. Bacch. 1. 1. 9. Quid isti caveam? B. ut revehat domum.

Nunquam cavi quid facerem: vix vivus sum miser. Plaut. Merc. 5. 3. 2. Quod barbari dicunt Respicere. & Cic. pro Planc. 53. Præcavere & considerare dicit. Virg. 9. Ecl. 25.

— & inter agendum
Occursare capro (cornu ferit ille) caveto.

Commisisse cavet, quod mox mutare laboret. Hor. de Arte Poet. 168.

Caveri passive. Cic. 10. Att. 18. Cetera, quæ quidem consilio provideri poterunt, cavebuntur.

Cavetur Pagana lege in plerisque Italiæ prædiis, ne, &c. Plin. lib. 28. cap. 2. Cic. 1. de Lege Agr. 73. Cavetur ne Janiculo coloniam constituatis.

Caveri etiam vult iis qui secum sunt, quicquid contra legem commiserunt. Cic. 8. Philipp. 26.

Cautum est. Cic. 4. Acad. 92. At vitiosi sunt Soritæ. Frangite igitur eos si potestis, ne molesti sint: erunt enim, nisi caveatis. Cautum est, inquit.

Ut cautum sit mihi. Cic. 2. Fam. 17. Laodiceæ me prædes accepturum arbitror omnis pecuniæ publicæ, ut & mihi & populo cautum sit, sine vecturæ periculo.

Cautum est de. Cic. 1. de Lege Agr. 10. Excipit in vectigali imponendo agrum Recentoricum Siciliensem: in vendendis agris eos agros, de quibus cautum sit fœdere.

Cautum est lege XII tabularum. Plin. lib. 16. cap. 5.

Verbis satis hoc cautum erat? minime. Cic. pro Cæcin. 53.

Cautum est illi. Cic. 5. Att. 8. Ulpian. de Verb. signif. Cautum intelligitur, sive personis, sive rebus cautum sit.

CAVENDUS, a, um. [εὐλαβητέος, φυλακτέος] Partic. Cic. 4. Fam. 3. Quæ est tua in hoc pestifero bello cavendo & prædicendo sententia.

Pœna cavenda. Propert. lib. 3. 14. 24.
Nec gravis austeri pœna cavenda viri.

Vitare malum cavendo. Ovid. 3. Trist. 6. 17.

Cavendum & providendum. Cic. 2. de Orat. 295. Quod ego maxime oratori cavendum & providendum puto.

CĀVO, ĕre. Tibull. 1. 4. 68. Idem, Antiquum.
Hæc mihi quæ caverem Titio, deus edidit ore. Hinc etiam in modo imperandi posterior corripitur. Propert. 1. 7. 25.
Tu cave nostra tuo contemnas carmina fastu. Et Horat. 2. Serm. 3. 177.
Tu cave ne minuas, tu ne majus facias id. V. etiam Servium ad Virg. 4. Æn. 409.

CAUTIO, ōnis. f. [εὐλάβεια, φύλαξις, χειρόγραφον] Præcautio, sive Providentia quædam, qua avertimus & vitamus aliquid ne nobis accidat. Cic. 4. Tusc. 13. Quoniamque ut bona natura appetimus, sic a malis natura declinamus: quæ declinatio, si cum ratione fiet, cautio appelletur, eaque intelligatur in solo esse sapiente.

Cavitionem dicebant antiqui, pro eo quod nunc dicimus Cautionem. Fest.

Cautio & provisio. Cic. de Amicit. 80. Omnino omnium horum vitiorum atque incommodorum una cautio est, atque una provisio, ut ne nimis cito diligere incipiamus, neve non dignos.

Cautionem & diligentiam adhibere. Cic. 1. Att. 16. Privatis rebus meis propter infirmitatem bonorum, &c. adhibeam quandam cautionem & diligentiam.

Adjungere cautionem. Cic. 2. de Divin. 54. Omnis enim prædictio mali tum probatur, quum ad prædictionem cautio adjungitur.

Discedere a cautione. Cic. pro Font. 2. Videte quo descendam, Judices, quam longe videar a consuetudine mea & cautione ac diligentia discedere.

Habere cautionem. Cic. 11. Fam. 21. Quæ cautionem non habebunt, de his non ita valde laboro.

Defendendi cautio facilis. Cic. pro Flacc. 31.

Cautio est, i. e. Cautione est opus, auctore Donato. Ter. Andr. 2. 3. 26. Puerum autem ne rescisat mihi esse ab illa, cautio est.

Mea cautio est, chartam tibi deesse. Cic. 5. Att. 4. Al. Captio. q. V.

Tua enim cautio, nostra cautio est. Cic. pro Marcell. 21.

Chirographi cautio. Cic. 7. Fam. 18. Itaque quando vestræ cautiones infirmæ sunt, Græculam tibi misi cautionem chirographi mei. i. e. ut existimo, Commendavi te Cæsari litteris Græce scriptis. Alludit autem ad Cautiones Jurisconsultorum proprie sic dictas.

Pecuniarum cautiones. Cic. pro Domo 129. Sed uno tempore cautiones fiebant pecuniarum, &c.

Cautio, pro Formula testamentorum, aut aliarum rerum, & conceptionibus verborum. Ulpianus in l. Ita autem. §. Julianus. D. de Administrat. tutor. Nemo enim jus publicum remittere potest hujusmodi cautionibus.

Cautio est, tum Ratio quædam, qua declinant damnum contrahentes inter se: tum Formula, seu via talis, qua a jure civili stipulaturo aut promissuro aliquid monstratur.

Cautio juratoria, est Promissio sine fidejussoribus, solo interposito jurejurando præstita, fore ut reus in judicio adusque litis exitum permaneat, uti docet Imperat. §. 1. instit. de satisdat. Et de Cautione juratoria mentio fit in l. 17. C. de dignitat.

Cautio Muciana est, Quum is, cui quid sub non faciendi conditione debetur, se id non facturum cavet: itaque id quod sibi debebatur consequitur, nisi forte per aliam conditionem actio differri possit. Ulp. l. 7. D. de condit. & demonstrat. Mucianæ cautionis utilitas consistit in conditionibus, quæ in non faciendo sunt conceptæ, ut puta, Si in Capitolium non ascenderit, Si Stichum non manumiserit, & similibus.

Cautio, pro Instrumento obligationis. Sen. de Benef. lib. 7. cap. 10. Video istic diplomata & syngraphas, & cautiones, vacua habendi simulacra.

Exigere cautionem. Suet. Aug. 98. Jusquejurandum, & cautionem exegit a singulis, non alio datam summam, quam in emtionem Alexandrinarum mercium absumturos.

Proferre cautiones. Sen. de Benef. lib. 3. cap. 7. extr.

CAUTIONĀLIS, e. [εὐλαβητικός] ut, Cautionales stipulationes Prætoriæ, apud Ulpianum in l. prima. D. de Prætoriis stipulat. Prætoriarum stipulationum tres videntur esse species, Judiciales, Cautionales, Communes. Et paulo post, Cautionales autem sunt quæ instar actionis habent, & ut sit nova actio intercedunt.

CAUTUS, a, um. Adj. [εὐλαβής, ἀπαραλόγιστος] Prudens, & qui sibi probe & negotiis suis scit cavere. Ter. Phorm. 4. 5. 3. Ut cautus est, ubi nihil opus est.

Cautus & Tardus. Cic. 4. Acad. 97. Vide quam sit cautus is, quem isti tardum putant.

Diligens & cautus. Cic. 1. Q. frat. 1. Jam qui in ejusmodi rebus, in quibus vereor etiamne durior sim, cautus esse velim ac diligens.

Cauti ac diligentes prohibent. Quintil. lib. 4. cap. 1.

Cautus & providus. Cic. pro Rosc. Amer. 117. Itaque nunc illi homines honestissimi propter istius insidias parum putantur cauti, providique fuisse.

In verbis serendis cautus. Hor. de Arte Poet. 46.
In verbis etiam tenuis, cautusque serendis.

Ab incursu belli cautus. Lucan. 4. 409. i. e. Tutus & bene munitus adversus vim bellicam.

Cautus in credendo. Cic. 10. Att. 18. Ero tamen in credendo, ut mones, cautus.

In scribendo. Cic. 3. Q. frat. 9. Quam autem te velim cautum esse in scribendo, ex hoc conjicito.

In periculis. Cic. 1. de Lege Agr. 27. Sequentur auctoritatem Consulis soluti a cupiditatibus, liberi a delictis, cauti in periculis, non timidi in contentionibus.

Intra spem veniæ. Hor. in Arte Poet. 266.

Ars. Ovid. 2. de Arte Am. 159.
Artis erunt cautæ mollia jussa meæ. Cauto Heins. Sed variant codd.

Bellum. Sil. lib. 8. 326. — & cauti medicamina belli
Lentus ama.

Consilia cauta. Tacit. 11. Ann. 29. Et potentiam cautis quam acrioribus consiliis tutius haberi.

Dextra parum cauta. Ovid. 3. de Pont. 6. 3.

Dolus. Sen. OEth. Intrant fraudes cautique doli.

Formido. Sil. lib. 16.

Manus cautas præferre. Ovid. 2. Fast. 336. de Fauno, qui noctu ad Herculis cubiculum accedebat.

Navita. Ovid. de Rem. Amor. 737.

Nummos. Hor. 2. Epist. 1. 105.
Cautos nominibus certis expendere nummos. Al. Rectis. i. e. Idoneis debitoribus caute credere.

Pectus parum cautum. Propert. lib. 3. 5. 8.

Terga cauta. Ovid. 1. Trist. 9. 20.
Cautaque communi terga dedere fugæ.

Timor. Ovid. 3. Trist. 4. 65.

Viator. Ovid. 2. Trist. 271.

Virtus cauta. Sil. 15. 186.

Vulpes. Hor. 1. Epist. 1. 73.

Cautus & Tantus sæpe a librariis commutari notat Drakenb. ad Sil. 10. 234.

Compar. Cic. ad Brut. 4. Unum hoc grato animo, liberalique profectum, cautiorem ac moderatiorem liberalitatem desiderat.

Nemo cautior. Cic. 12. Philipp. 24. Nemo minus timidus, nemo cautior: res declarat.

Consiliis cautioribus uti. Cic. 13. Philipp. 6. Quid sapientia? cautioribus utitur consiliis, in posterum providet, est omni ratione protectior.

Judices cautiores facere. Quintil. lib. 6. cap. 1.

Labor cautior. Claud. de Piis Frat. 18.
Cautior in sexu debiliore labor.

Pars cautior. Cic. pro Rosc. Amer. 56. Tamen in eam partem potius peccant, quæ est cautior.

Res cautior. Cic. pro Cæcin. 53. Quo mulieri esset res cautior, curavit ut in eo fundo dos collocaretur.

Ad laqueos alicujus cautior. i. e. Insidias præcavens. Tibul. lib. 1. 9. 46.
Non poteram ad laqueos cautior esse tuos?

Superl. Vet. Inscript. Q. Fabio Maximo dicata: DVX AETATIS SVAE CAVTISSIMVS HABITVS. apud Grut. f. 406. n. 7.

Observatione cautissima numerare. August. Confess. 7. 6.

CAUTA, orum. n. pl. Cautiones syngraphæ. V. Barth. Adverf. 44. 15. Coripp. 2. p. m. 39.
Debita persolvit genitoris, cauta recepit.

CAUTUS, ūs. m. Omne id, quod in sacris cavendum, & religionis gratia vitandum aut omittendum est. V. Lips. Elect. 1. 21.

Multiplices cautus. Gell. 10. 15. pr. alii Castus legunt. V. Interpp. ad loc.

CAUTE, [εὐλαβῶς] Adv. Prudenter, callide. Plaut. Curc. 1. 1. 32. Caute ut incedas via.

Caute & cogitate suam rem tractare. Plaut. Trin. 2. 2. 46.

Diligenter & caute excogitare quid dicamus. Cic. 6. Verr. 147.

Caute & diligenter facere iter. Cæs. 5. Bell. Gall. 47.

Occultius conari, & cautius efficere aliquid. Cic. pro Deiot. 18. Quod igitur & occultius conari, & efficere cautius potuit, id tibi, &c.

Cautissime aliquid tractare. Cic. 2. de Orat. 242.

Caute & pedetentim dicere. Cic. pro Cluent. 118. A me tamen ut æquum est, omnia caute, pedetentimque dicentur.

Abducere caute. Cic. 2. de Divin. 33. Sed animadverti, Quinte, te caute, & ab iis conjecturis quæ haberent artem atque prudentiam, &c. abducere divinationem.

Amare. Ovid. 2. de Arte Am. 167.

Pugnare. Ovid. 12. Epist. 146.

Transire limen cautius. Ovid. 1. Amor. 12. 6.

Scriptum caute, ut centum nummi deducerentur. Cic. 2. de Legib. 53.

CAUTIM, [ἀπερισκέπτως] i. e. Caute. Ter. Heaut. 4. 8. 29. Sed hæc ita ut sunt, cautim & paulatim dabis, si sapies. Actius Alphesibœa, Sed tibi cautim est adeundum ad virum. Idem Philocteta, Contra est eundum cautim, & captandum mihi.

CĀTUS, a, um. [ἔμφρων, συνετός] Antiquum vocabulum; Idem quod Cautus. Nonius Sapientem interpretatur. Cic. 2. Tusc. 45. Sed homo catus

catus nunquam terminat nec magnitudinis, nec diuturnitatis modum.
Legitur & Cautus. Plaut. Perf. 4. 4. 70. Di istam perdant, ita cata est & callida.
Mercurius catus. Hor. 1. Carm. 10. 3.
Catum consilium. Plaut. Epid. 2. 2. 73. h. e. Providum & sanum.
Confidens & catus. Ter. Andr. 5. 2. 14. Nescio qui senex modo venit: ellum! confidens, catus. Ubi Donatus: Catus, Callidus, doctus.
Prudens & catus. Cic. 1. de Legib. 43. Quis igitur prudentem, & (ut ita dicam) catum, non ex ipsius habitu, sed ex aliqua re externa judicet?
Canere catus. Apul. Flor. p. 341. Solus ante alios catus canere.
Jaculari catus. Hor. 3. Carm. 12. 10.

CĀTE [νουνεχῶς] Idem significat quod Caute. Plaut. Men. 1. 2. 22.
Sic hoc decet dari facete verba, custodi catæ. Idem Mil. 3. 1. 9.
Si minus cum cura & cate locus loquendi lectus est. Catum enim veteres, Acutum dicebant, teste Varr. de L. L. 6. 3.
Tornare cate. Cic. in Arat. v. 304.
Tum tornare cate contortos possiet orbes.

CAUTOR, ōris. m. [εὐλαβητής, ἐχέφρων] Qui cavet & providet. Plaut. Capt. 2. 2. 5.
Qui cavet ne decipiatur, vix cavet, quum etiam cavet:
Etiam quom cavisse ratus est, sæpe is cautor captus est.
Formularum cautor. Cic. 1. de Orat. 236.
Periculi alieni cautor, Qui solicitus est & providet, ne quis incidat in periculum. Cic. pro Sext. 15.

CAUTĒLA, æ. f. [προφυλακή] pro Cautione. Paul. in l. Si defunctus. §. Qui ad communi. D. de Procurator. Qui ad communi dividundo judicium datus est ad agendum, item & ad defendendum videbitur datus, duplici cautela interponenda. Pomponius in l. Quamvis convenerit D. de Pignorat. actione, Prius idonea cautela a debitore pro indemnitate ei præstanda.

CAUTELĪTAS, ātis. f. Ennod. 8. 8. An forte contra me illam tuam cautelitatem æstimas esse servandam.

CAVERNA, In CAVUS.

CAVIARES Hostiæ, quæ & Cavæ, erant Partes hostiæ cauda tenus, quæ in sacrificio pro collegio pontificum quotannis ponebantur. Fest.

CAVILE, V. CAVUS.

CĂVILLA, æ. f. & CĂVILLUM, i. n. [σκωμμάτιον] Cavillatio est & irrisio, auctore Festo, sive Jocus. Plaut. Aul. 4. 4. 11.
Pone hoc sis: aufer cavillam, non ego nunc nugas ago. Et Apul. 1. Milef. p.66. Jam adlubentia proclivis est sermonis ac joci, & scitum est cavillum.
Alludere cavillo. Aur. Vict. Epit. 9. 14. conf. 23. 6.

CAVILLULA, æ. f. dimin. Plaut. Truc. 3. 2. 18. ubi V. Taubm. & Gronov.

CAVILLOSUS, a, um. Firm. 5. 8. Astuti, callidi, cavillosi & insidiarum pleni.

CAVILLOR, [σκώπτω, σοφίζομαι, παραλογίζω] āri. Jocari, inquit Nonius, sive etiam Irridere. Cic. 3. de Orat. 120. Ut ille in Gorgia Socrates cavillatur. Liv. 2. 58. A Centurionibus corruptum exercitum dicere, Tribunos plebeios cavillans, interdum & Volerones vocare.
Cavillari cum aliquo & jocari. Cic. 1. Att. 1. Itaque jam familiariter cum ipso cavillor ac jocor.
Cavillari in aliquo aliquid. Cic. 3. de Nat. Deor. 83. Atque in eo etiam cavillatus est, æstate grave esse aureum amiculum, hieme frigidum.
Artem cavillari. Quintil. lib. 1. cap. 4. a pr. Quo minus sunt ferendi, qui hanc artem ut jejunam & tenuem cavillantur.
Verba cavillari. Tacit. 1. Ann. 46. An Augustum fessa ætate toties in Germaniam commeare potuisse; Tiberium vigentem annis sedere in senatu verba patrum cavillantem.

CAVILLĀTUS, a, um. passive, idem ac Illusus. Apul. Met. 3. 137. Lepido sermone Fotidis cavillatus. Idem 9. p. 230. Sermonis blanditie cavillatum deducebat puerum.

CAVILLATIO, ōnis. f. [σκῶμμα, σόφισμα, παραλογισμός] Jocosa criminatio, inquit Festus, sive ut Cicero ait, Genus facetiæ, quod fit mentiendo. Cic. 2. de Orat. 218. Etenim quum duo genera sunt facetiarum: alterum æqualiter in omni sermone fusum, alterum peracutum & breve: illa veteribus superior, cavillatio: hæc altera, dicacitas nominata est.
Per cavillationem perduci. Liv. 8. Bell. Maced.
Cavillatio, est (inquit Valla lib. 6.) Subdola ratio, quam conscii nobis mendacii, vincendi tamen causa proferimus. Ulpianus in l. Ea est natura. D. de Verbor. & rer. signific. Ea est natura cavillationis, quam Græci σωρείτην appellant, ut ab evidenter veris, per brevissimas mutationes disputatio ad ea quæ evidenter falsa sunt perducatur.
Juris cavillationes. Quintil. lib. 7. cap. 5.
Verborum. Quintil. lib. 2. cap. 17.
Ineptæ. Quintil. lib. 1. cap. 7.
Effugere omnem cavillationem. Quintil. lib. 1. cap. 5.

CAVILLĀTUS, ūs. m. Apul. in Asin. Aur. lib. 8. Sed ille cognito cavillatu, similis indignanti. At te inquit, &c.

CAVILLĀTOR, ōris. m. [σκώπτης] Cic. 1. Att. 13. Cos. autem ipse parvo animo, & pravo, tamen cavillator genere illo moroso, quod etiam sine dicacitate ridetur, facie magis quam facetiis ridiculus. Gell. 4. 20. Qui jurabat cavillator quidem & canicula, & nimis ridicularius fuit.
Probus cavillator. Plaut. Truc. 3. 2. 15.

CAVILLATRIX, īcis. f. Quintil. 7. 3. Dialecticorum formata conclusio, in disputationibus potius per argumenta verborum cavillatrix, quam in oratoris officio multum allatura momenti. V. etiam 2. 15.

CAVILLATORIUS, a, um. ut, Tractatus frustratorius, cavillatorius, in lib. 35. ff. t. 2. l. 88.

CAULA, æ. f. [ἔπαυλις] a Cavum dicta; Stabulum in quo pecudes reconduntur: quod antiquitus ante usum tectorum, oves antris teneri solebant. Virg. 9. Æn. 60.
Ac veluti pleno lupus insidiatus ovili,
Quum fremit ad caulas. Ubi Servius, Caulas, Munimenta & septa ovium. est enim Græcum nomen, c detracto. nam Græci αὐλὰς vocant animalium receptacula.
Caulas constat pro Quocunque receptaculo sive conceptaculo a veteribus dictas fuisse, ut apud Lucret. lib. 3. 255.
Usque adeo vitæ desit locus, atque animai
Diffugiunt partes per caulas corporis omnes. Idem lib. 4. 624.
Palati caulas dixit, i. e. Meatus & foramina.

CAULIAS, æ. m. [καυλίας] Succus ex caule laserpitii, qui in vas conjectus, admisto furfure, subinde concutiendo, ad maturitatem perducebatur. Plin. lib. 19. cap. 3.

CAULINUS, a, um. Adj. ut, Caulinum vinum, juxta Capuam proveniens, ab agro ita nominatum. Plin. lib. 14. cap. 6. Campania excitavit nuper novis nominibus auctoritatem sive cura, sive casu, ad quartum a Neapoli lapidem Trebellicis, juxta Capuam Caulinis, & in suo agro Trebulanis.

CAULIS, vel COLIS, is. m. [καυλός] In herbis dicitur Ipsum robur, sive stipes: i. e. Ea herbæ pars, unde se producunt folia aut ramusculi. Plin. lib. 18. cap. 7. Fabæ in folia exeunt, ac deinde caulem emittunt, nullis distinctum internodiis. A caulis fiunt composita Unicaulis, & Multicaulis. Idem lib. 21. 16. Est & illa differentia, quod quædam in his multicaulia, ramosaque sunt, ut carduus.
Palmeus caulis. Columel. lib. 16. cap. 10. [Error manifestus.
Teneri. Hor. 1. Serm. 3. 116. Qui teneros caules alieni fregerit horti.
Vitis caulis. [κλῆμα] Varr. 1. de R. R. cap. 31. Pampinare est ex sarmento caules qui nati sunt, de iis qui plurimum valent, primum ac secundum, nonnunquam etiam tertium relinquere, reliquos decerpere.
Caulis, & proprie pro Brassica ponitur. Plin. lib. 17. cap. 24. circa finem, Odit & caulem vitis & omne olus. Et Cic. 2. de Nat. Deor. 120. Quin etiam a caulibus brassicisque, si propter fati sint, ut a pestiferis & nocentibus, refugere dicuntur. De vitibus. Al. Caulibus brassicis, abjecta copula, legunt.
Suburbanus caulis. Hor. 2. Serm. 4. 15.
Unguere caules oleo. Hor. 2. Serm. 3. 125.
Caules pennarum. Plin. lib. 11. cap. 39. Pennarum caules omnium cavi, præcisæ non crescunt, evulsæ renascuntur.
Caulis caudæ. Plin. lib. 11. cap. 50. Boum caudis longissimus caulis, atque in ima parte hirtus. Quandoque, sicut docet Servius, (ubi?) sumitur pro Virili membro: quandoque pro Ferro, & pro Quolibet hastili. V. COLES.

CAULĬCŬLUS, vel COLICULUS, i. m. [καυλίσκος, κλημάτιον] diminut. Plin. lib. 24. cap. 6. Parvulus cauliculus Varro 1. R. R. cap. 31. Is (capreolus) est coliculus viteus intortus, ut cincinnus. Colum. 11. 2. Coliculus fabæ.
Prototomi cauliculi. Martial. 14. 101. conf. Apul. de Herb. 87. 5.

CAULICULATUS, a, um. ut, Rami cauliculati. Apul. de Virt. Herb. cap. 90.

CAULESCO, [καυλοῦμαι] ĕre. Caulem producere. A quo Decaulesco. V. suo loco.

CAULŌDES, æ. m. [καυλώδης] Brassicæ species est, lata habens folia e caule exeuntia, unde & nomen accepit. Auctor Plin. lib. 20. cap. 9.

CAULUM, i, vel potius CAULON, ōnis. [Καυλωνία] Oppidum quod a Plin. lib. 3. cap. 10. collocatur in prima regione Italiæ. Virg. 3. Æn. 553.
Caulonisque arces & navifragum Scylacæum. Hanc Strabo lib. 6. vocat Cauloniam, dicens, Post Sagram Caulonia extat, prius Aulonia, quasi Valonia, a vicina convalle nominata, ab Achivis ædificata, nunc autem vacua est. Hor. 2. Carm. 6. 18. — & amicus
Caulon fertilis Baccho. [Ita Serv. ad l. c. Virg. Sed Aulon & metrum postulat, & exhibent Mss. V. f. l. Ceterum de gemina loci appellatione V. quæ in CARCASUM adnotavi.

CAUMA, ătis. n. [καῦμα] Æstus. Vulg. Interpr. Job, 30. v. 30. Ossa mea aruerunt præ caumate.

CAUNIUS, [Καύνιος] Cupido vocatus, quod in Cauno urbe coleretur, ut ait Hesychius. Possumus & ab Æstu derivare, qui fit ex amore: unde & illi ardentes faces attribuebant antiqui: vel quod amor καύνους homines reddat, id est difficiles & malos.

CAUNUS, i. m. [Καῦνος] Cariæ oppidum ad Calbin fluvium. Meminit Strabo lib. 14. Regio æstate & autumno, ut ipse ait, ad inhabitandum gravis, ob calorem & pomorum copiam. Ob id Caunii pestilenti cælo esse dicuntur. Hos quum intuitus esset Stratonicus citharœdus, homo salibus plenus, illum ex 6 Iliados versiculum (146.) in eos protulit,
Οἵηπερ φύλλων γενεὴ, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν.
Tale quidem genus est hominum, quale est foliorum. Caunii vero quum hominem incessissent acrius, quod urbem ut morbidam carperet, Ego vero (inquit) eam morbidam dicere ausim, ubi mortui quoque ambulant? Urbanius multo acriusque quam prius illudens. Hæc fere Strabo.

CAUNEUS, vel CAUNÆUS, a, um. [Καυναῖος] Adj. ut, Caricæ Cauneæ. Cic. 2. de Divin. 84. Cum M. Crassus exercitum Brundusii imponeret, quidam in portu caricas Cauno advectas vendens, Cauneas clamitabat. Dicamus, si placet, monitum ab eo Crassum, Caveret, ne iret: non fuisse periturum, si omini paruisset. [Cauneæ absolute, subaudito Ficus. Sic & in seq. exemplis.
Trium Caunearum ædilis. Petron. cap. 44. i. e. Nihil æstimandus. V. etiam Plin. 15. 9. conf. Cels. 5. 21.

CAVO, CAVATUS, In CAVUS.

CAUPA, in dict. seq.

CAUPO, ōnis. m. [κάπηλος, οἰνοπώλης] Cauponam exercens tabernarius. Ulpian. in l. 1. §. Caupones autem. D. Nautæ, caupones, stabularii, ut recepta restituant. Caupones autem & stabularios æque eos accipiemus, qui cauponam vel stabulum exercent, institoresve eorum. Cic. 1. de Divin. 57. Quum duo quidam Arcades admodum familiares iter una facerent, & Megaram venissent, alterum ad cauponem divertisse, ad hospitem alterum, &c.
Perfidus caupo. Hor. 1. Serm. 1. 29. Quidam locum hunc Horatii, non de iis tantum intelligunt, qui statam habent in urbibus cauponam, sed de copiariis etiam, qui perigrinantes principes & magistratus sectabantur, vinum cibariaque vendentes: de quibus vide suo loco.
Maligni. Hor. 1. Serm. 5. 4.
Reperitur & Copo scriptum apud antiquos: ut apud Cic. pro Cluent. 163. ex antiquis codicibus: Atque etiam, ut nobis renuntiatur, hominem multorum hospitum, A. Binnium quendam, coponem de via Latina subornatis, qui sibi a Cluentio, servisque ejus in taberna sua manus allatas esse dicat. Martial. lib. 13. 11. Hæc ego coponi, non tibi, dona dedi. Et Copa pro Muliere dicitur, quæ cauponam exercet. Suet. Ner. cap. 27. Virg. in Catalectis,
Copa Syrisca caput Graia redimita mitella
Crispum sub crotalo docta movere latus. V. ibi Scalig. p. 354. item Conjectan. in Varr. p. 61. Turneb. Adverf. 24. 6.

CAUPŌNA, æ. f. [καπηλεῖον] Taberna vinaria. Cic. in Pison. 53. Nonne tibi nox erat pro die? non solitudo pro frequentia? caupona pro oppido?

Vivere in caupona. Hor. 1. Epist. 11. 12. Festus Copona scribit, & a Copiis dictam dicit, inscite. V. Dacer. not.

Caupona item pro Hospita, a Caupo, ut, a Leo Leæna, inquit Priscian. 6. p. 684. Et Lucil. 3. Sat. n. 33. per Dousam,

Caupona hic tamen una Syra, &c.

CAUPONŬLA, æ. f. [καπηλεῖον] dimin. Cic. 2. Philipp. 77. Delituit in quadam cauponula: atque ibi se occultans, perpotavit ad vesperum.

CAUPONIUS, a, um. Adj. [καπηλικός] Plaut. Pœn. 5. 5. 14. Quis hic homo est cum tunicis longis, quasi puer cauponius? Justinus lib. 1. 7. 12. Jussique cauponias & ludicras artes & lenocinia exercere. De Lydis loquitur.

Instrumentum cauponium. Martian. in l. Pictoris. D. de fund. instr. & instr. legat.

Taberna cauponia. Ulp. l. 43. pr. D. de ritu nupt. & Paul. l. 13. D. de instruct. vel instrum. conf. COPONIUS.

CAUPONIUM, i. n. Gloss. Gr. Lat. καπηλεῖον, Cauponium. Pompon. JCt. D. l. 15. de Instr. vel Instrum. In cauponio institores.

CAUPŌNOR, [καπηλεύω] āri. est Lucri causa, ceu caupones solent, aliquid venditare.

Cauponari bellum, per metaphoram, Lucri caussa bellum gerere. Ennius apud Cic. 1. Off. 38.

Nec cauponantes bellum, sed belligerantes. V. Belligero, in BELLUM.

CAUPONARIA, æ. [καπηλική] Ars cauponandi. Onomast. Vetus: Cauponaria, καπηλική.

CAUPONARIUS, i. m. Idem ac Caupo. Gloss. Cyrilli: Cauponarius, κάπηλος.

CAUPŬLUS, i. m. Cymbæ genus. Gell. 10. 25. Caupolum vocat Isidorus 19. 1.

CAURIO, īre. Verbum pantheribus proprium, ut Latrare canibus, ut vult is qui conscripsit librum Philomelæ, qui vulgo Ovid. tribuitur, v. 51.

Panther caurit amans, pardus hiando felit.

CAURIUM, i. n. [Καύριον] Lusitaniæ oppidum Ptolemæo: alio nomine Caura. Vulgo *Corra*.

CAUROS, i. m. [Καῦρος] Insula erat, quæ postea dicta est Andros, deinde Antandros. Plin. lib. 4. cap. 12. Vulgo *Andro*.

CAURUS, CAURINUS, V. CORUS.

CAUSA, æ. f. [αἰτία, αἴτιον, δίκη, λόγος] sive CAUSSA (ut scripserunt Virgil. & Cicero, teste Quintiliano) dicitur Id ex quo, vel per quod, vel a quo, vel propter quod aliquid fit. Quidam Causam a Chaos detracta aspiratione dictam esse existimant: quod confusa illa materia prima omnium rerum causa fuerit. Alii a Græco καῦσις, quod ardorem sive incendium significat: quod causa sit quæ nos accendit atque inflammat ad aliquid agendum. Nonnulli a Cavendo: quod ea sit quæ cavet ut aliquid agatur, aut non agatur. Quidam a Casu: quod initia & origines rerum quæ causæ sunt, casu eveniant.

Causa ea est, quæ id efficit cujus est causa: ut vulnus, mortis: cruditas, morbi: ignis, ardoris. Cic. de Fato 34.

Nihil fieri sine causa potest. Cic. 2. de Divin. 61.

Causa & ratio. Cic. 1. Off. 67. Causa autem, & ratio efficiens magnos viros, in priore est.

Semen & causa bellorum. Cic. 2. Off. 29. Nec vero unquam bellorum civilium semen & causa deerit. conf. Arborum causa est in feminib.

Causam, id est principium philosophiæ esse scientiam. Cic. 1. de Nat. Deor. 1.

Ad eam causam scripta interpretari. Cic. 1. de Invent. 11. Quamobrem igitur leges servari oportet, ad eam causam scripta interpretari convenit, &c. h. e. Quoniam Reipub. servimus: ex Reipub. commodo atque utilitate leges interpretamur.

Causa est faciendi aut non faciendi. Quintil. lib. 3. cap. 8. p. 276. Cic. 1. de Arusp. Resp. 10. Nulla enim potest cuiquam male de Repub. merendi justa esse causa. Sic Virg. 1. Ecl. 27.

Et quæ tanta fuit Romam tibi causa videndi? Cic. 1. de Fin. 16. Voluptates omittantur, majorum voluptatum adipiscendarum causa. Lucret. lib. 4. 840.

Haud igitur potuere utendi crescere causa.

Causa est cur. Cic. 4. de Fin. 9. Qua exposita, scire cupio quæ causa sit, cur Zeno ab antiqua institutione desciverit.

Erit causa qua, pro Cur, vel quamobrem. Cic. pro Domo 2. Erit causa, qua consilium majorum in amplissimis viris ad sacerdotia deligendis jure ac merito laudare possimus. Cur, in codd. emend.

Causa aliqua, quamobrem. Ter. Eun. 5. 6. 30.

Nam jam diu aliquam causam quærebat senex,
Quamobrem insigne aliquid faceret iis. Et Ibid. 1. 2. 65.
Multæ sunt causæ, quamobrem cupio abducere.

Causa est quo. Plaut. Aulul. 1. 2. 14.

Ne causæ quid sit, quo te quisquam quæritet. Legitur Quod in novissime editis.

Hæc causa est, quod sic statuo, &c. Cic. de Arusp. Resp. 36.

Id erit causæ quod. Cic. 1. Fam. 7. Quod si rarius fiet, quam tu expectabis, id erit causæ, quod non ejus generis meæ literæ sunt, ut eas audeam temere committere.

Ea causa. Ter. Hec. 3. 2. 13.

Jam ea te causa maxime huc nunc introire nolo.

Ea causa est, ut. Cic. 8. Att. 16. Hujus autem epistolæ non solum ea causa est, ut, &c.

His de causis credere. Cic. 6. Att. 1.

In causa damnationis fuisti: multos offenderas, &c. Quintil. lib. 7. cap. 2.

Non est causa, cur. Cic. pro Rosc. Amer. Quod si tibi causa nulla est, cur hunc miserum tanta calamitate affici velis, &c.

Non sine causa exquirere. Cic. 13. Att. 22. De Varrone non sine causa quid tibi placeat, tam diligenter exquiro.

Nulla causa, vel Nunquid causæ, quin, &c. Plaut. Mil. Nunquid causæ est, ilico quin te in pistrinum dedam? i. e. Recusasne, aut renuisne? [Non reperi loc.] Cic. 2. de Orat. 89. De me autem causa nulla est, cur apud homines prudentissimos atque amicissimos mentiar. Sic Nihil causæ, vel Non causam dico, quin. Cic. pro Quint. 57. Nonis Febr. si Romæ fuit, causæ nihil dicimus, quin tibi vadimonium promiserit. i. e. Non negamus. Ter. Phorm. 1. 5. 42. Si est, patrue, &c.

Non causam dico, quin quod meritus sit, ferat. [Tantundem est, Ac si diceret Non recuso, Non renuo, quin. vel Nihil dici potest, quin &c. V. Gell. 10. 5. extr. conf. Quid causæ est, quin.

Ob eam ipsam causam. Cic. de Clar. Orat. 27. Grandes erant verbis, crebri sententiis, compressione rerum breves, & ob eam ipsam causam subobscuri.

Per causam inopum atque imperitorum. Cic. pro Domo 13. Quum tu in annonæ caritate, in Consules, in Senatum, in bona fortunasque locupletum, per causam inopum atque imperitorum repentinos impetus comparares.

Pro causa. Cæs. 7. Bell. Gall. 9. pr. At Cæsar biduum in iis locis commoratus, pro causa supplementi, ab exercitu discedit. [Immo Per causam, ut in codd. correct. i. e. Hoc prætexto.

Pro magnis causis. Cic. pro Sull. 23. Sed tamen te a me, pro magnis causis nostræ necessitudinis, monendum esse etiam atque etiam puto.

Qua de causa quis quid sentiat. Cic. 1. Off. 147.

Quidnam causæ, cur. Cic. 3. Tusc. 1. Quidnam esse Brute, causæ putem, cur quum constemus, &c.

Quid causæ est, quin. Hor. 1. Serm. 1. 20.

Quid causæ est, merito quin illis Juppiter ambas
Iratus buccas inflet? Ut Nihil causæ, quin. V. supra.

Satis causæ. Cic. 2. de Invent. 60. Judicatio, Atrocitas injuriarum satisne causæ sit, quare dum, &c.

Sine causa. Cic. pro Rosc. Amer. 73. Qui intelligunt neminem ne minimum quidem maleficium sine causa admittere.

Sine multis, magnis, necessariis, causis. Cic. pro Rosc. Amer. 40. Verisimile non est odio fuisse parenti filium sine causis multis & magnis & necessariis.

Arborum causa est in feminibus. Cic. 2. Philipp. 55. Ut igitur in feminibus causa est arborum & stirpium: sic hujus luctuosissimi belli semen tu fuisti. conf. Semen & causa supra.

Brevitatis causa. Cic. 8. Att. 21. Lippitudinis meæ signum tibi sit librarii manus, & eadem causa brevitatis.

Contumeliæ causa. Cic. in Pison. 68. Non me hercule contumeliæ causa describam quenquam, præsertim ingeniosum hominem atque eruditum, &c.

Decoris causa. Quintil. lib. 3. cap. 8.

Honoris causa facere. Cic. de Clar. Orat. 86. Se, quæ fecisset honoris eorum causa, studiose accurateque fecisse.

Libertatis causa fuit civitati. Cic. 2. de Fin. Hic dolor Pop. Rom. duce & auctore Bruto, causa civitati libertatis fuit.

Malorum causa fuit adolescenti. Cic. pro Cœl. 18.

Mea causa, Quod ad me attinet. Plaut. Rud. 1. 2. 51.

Mea quidem hercle causa salvos sis licet.

Mea, causa, tua causa, vestra causa, quod Gall. vulgus dicit, Amore mei, tui, vestri. Ter. in prol. Hec. 28. Mea causa æquo animo attendite. Cic. 11. Att. 8. Sin vellent nostra causa, nihil posse illis invitis. Idem de Amicit. 97. Quam multa enim quæ nostra causa nunquam faceremus, facimus causa amicorum.

Mea causa abesse te moleste fero, tua gaudeo. Cic. 15. Fam. 18.

Mei causa dare. Ulpian. in l. Si gratuitam. §. Papinianus lib. 8. D. de Præscript. verb. Si vero mei duntaxat causa datum est, dolum solum: quia prope depositum hoc accedit.

Nummorum causa, causa temporis. Plaut. Most. 2. 1. 10. Qui trium nummorum causa subeunt sub falas. Cic. de Amicit. 26. Nam utilitates quidem etiam ab iis percipiuntur sæpe, qui simulatione amicitiæ coluntur, & observantur causa temporis. Pro hoc alibi idem dicit, Ut ut tempus est.

Ruinæ causa nota. Ovid. 4. Trist. 10. 99. de seipso loquens.

Salutis omnium causa decedere. Cic. Anteq. iret in exil. 20.

Sua aut Reipub. causa. Cic. 8. Att. 11. Si me vellet sua aut Reipub. causa Luceriam venire.

Sui causa accipere. Ulpianus in l. Eum qui. §. Sed & si. D. Commodati, Si vero ipse cui voluit commisit, æque mihi culpam præstabit, si sui causa accepit.

Timoris inter causas dicitur esse quippiam. V. INTER.

Tua causa volo. Cic. 3. Fam. 6. Si natura es φιλαίτιος, illud non perficies, quo minus tua causa velim.

Verbi causa. Cic. de Fato 12. Si quis, verbi causa, oriente Canicula natus est, is in mari non morietur. i. e. Exempli gratia.

Viæ causa. Ovid. 2. Met. 33.

Utilitatis causa. Lucret. lib. 5. 868.

Quæ damus utilitatis eorum præmia causa.

Abdita. In ABDITUM.

Certis de causis aliter existimare. Cic. 1. de Orat. 86. Quod quidem certis de causis a plerisque aliter existimatur.

Consimili causa moveri. Lucret. lib. 4. 234.

Dubiæ. Ovid. 6. Fast. 1.

Hic quoque mensis habet dubias in nomine causas.

Fallaces. Claud. 1. in Ruffin. 238.

Fortuita. Ulpian. in l. 1. §. Merito. D. Depositi, Merito has causas deponendi separavit Prætor, quæ continent fortuitam causam depositionis ex necessitate descendentem, non ex voluntate proficiscentem.

Gravi de causa. Cic. 7. Att. 7. Quod scribis in urbem introisse, vereor quid sit; nam id nisi gravi de causa non fecisset.

Incertæ causæ. Tacit. 1. Hist. 63. Sed furore & rabie, & causis incertis, eoque difficilioribus remediis.

Inepta. V. INEPTUS.

Invidiosa. Ovid. 2. Epist. 145. ubi personæ tribuitur.

Justa causa nulla cuiquam esse potest contra patriam arma capiendi. Cic. 2. Philipp. 53.

Justis de causis rationes deferre. Cic. 5. Fam. 20.

Latens causa, Ignota. Ovid. 21. Epist. 194.

Nam lacrymæ causa sæpe latente cadunt.

Levis. In LEVIS.

Levissimæ & infirmissimæ causæ. In INFIRMUS.

Levis causa impulit me. Ter. Hec. 3. 4. 12.

Magna. ut, Intemelii in armis sunt, neque de magna causa. Cic. 8. Fam. 15.

Memorabili causa, sed eventu misero. In MEMOR.

Mutabilibus causis hostis non est, sed natura. In MUTO.

Naturales causæ. Quintil. Procem. lib. 1. p. 9. conf. Habere nat. caus.

Nocens cladis. Ovid. 7. Met. 526.

Occultæ rerum. Stat. 6. Theb. 935.

Optima. Ovid. 20. Epist. 92.

Parvula. Lucret. lib. 4. 194.

Peracuta.

Peracuta. In PERACUTUS.
Pia causa coegit. Ovid. 6. Met. 496.
Plurimis justissimisque de causis. Cic. 4. Verr.
Pudenda, Non honesta. Ovid. 5. Epist. 98.
Recens accedit causa. Ovid. 3. Met. 260.
Tum vero postquam solitas accessit ad iras
Causa recens, plenis tumuerunt guttura venis. Tacit. 15. Ann. 68. Accesserat recens causa, quod Vestinus, &c.
Speciosas causas habere. Cic. 16. Att. 7. Reversionis has speciosas causas habes, justas illas quidem & magnas, &c.
Taeterrima belli. Hor. 1. Serm. 3. 108.
Valentes. Ovid. 1. Trist. 8. 29.
Accipere causam quaesiti. Ovid. 4. Met. 793.
Accumulare. Ovid. 2. Epist. Sabin. 64.
Adjicere. Ovid. 1. Fast. 189.
Afferre probabilem. Cic. 1. Acad. 10. Causam autem probabilem tu quidem affers; aut enim Graeca legere mallent, qui erunt eruditi, aut, &c.
Afferre consilii. Cic. 2. Philipp. 72. Quam causam dementissimi sui consilii & facti afferebat.
Afferre causam faciendi aliquid dicitur res aliqua. Cic. 2. de Divin. 6. Ac mihi quidem explicandae philosophiae causam attulit casus gravis civitatis.
Aperire causas. Propert. lib. 4. 11. 1.
Apparere causa & Non apparere dicitur. Ovid. 21. Epist. 13.
Languor enim, causis non apparentibus, haeret.
Attribuere causam calamitatis. In ATTRIBUO.
Augere causas lacrymarum. Quintil. in prooem. lib. 6.
Cognoscere causas rerum. Pers. 3. Sat. 66. Virg. 2. Georg. 490.
Conferre. Cic. 2. de Divin. 151. Quum autem proprium sit Academiae, judicium suum nullum interponere, ea probare quae simillima veri videantur, conferre causas, & quid, &c.
Congerere in aliquem. In CONGERO.
Conjicere in aliquem. In CONJICIO.
Constat causa belli hujus in tua persona. Cic. 2. Philipp. 53. Tibi certe confitendum est, causam perniciosissimi belli in persona tua constitisse.
Contrahere sibi causam mortis. In CONTRAHO.
Dare causas ad culpam. Virg. 2. Georg. 455.
Deest causa. V. Semen & causa.
Deficiunt causae. Ovid. 1. Amor. 8. 93.
Dicere causas alicujus rei, i. e. Rationes adferre, cur ita se res habeat. Lucret. lib. 6. 55.
Dicere cum causa aliquid. Cic. 2. de Orat. 247.
Esse luctus causam alicui. Ovid. 3. Met. 139. Is enim profecto mortem attulit, qui causa mortis fuit. Cic. 9. Philipp. 7.
Exigere causam rei alicujus. Sen. Thyest. 5.
Eximere hortandi causas. Tacit. 3. Ann. 46.
Expedire causam morbi. Virg. 4. Georg. 391.
Explicandae causae. Cic. 5. Fam. 12. In quo & illa poteris uti civilium commutationum scientia, vel in explicandis causis rerum novarum, &c.
Explorare causas, Inquirere. Stat. 12. Theb. 544.
Exponere causam. Hor. 1. Serm. 7. 22.
Exponere caecas causas, est Causas occultas obscurasque explicare. Lucret. lib. 3. 317.
Quorum ego nunc nequeo caecas exponere causas.
Expromere veras causas. Lucan. lib. 1. 67.
Facere cum causa. Cic. 1. Q. frat. 2. Certe scio te enim fecisse cum causa. h. e. Quemadmodum res ipsa postulare videbatur.
Fieri causam dolendi alicui. Ovid. 11. Met. 345.
Fluunt inde causae. Quintil. lib. 5. cap. 10. pr. Nam similes parentibus ac majoribus suis filii plerumque creduntur: & nonnunquam ad honeste turpiterque vivendum inde causae fluunt. [Lege Turpiterve.
Habere celebritatis, aut nominis causam. Cic. 2. Off. 44. Nam siquis ab ineunte aetate habet causam celebritatis aut nominis a patre acceptam, &c.
Habere judicii corrumpendi causas. Cic. pro Cluent. 82. Age quoniam corrumpendi judicii causas ille multas & graves habuit, hic nullam, &c.
Habere veram & bonam causam. Cic. 9. Att. 18.
Habere naturales causas. Cic. 2. de Divin. 140.
Habere causam a natura. Cic. 1. de Divin. 60. Quicquid enim oritur, qualecunque est, causam habeat a natura necesse est.
Non habent causam. Cic. 12. Fam. 14. Nam quod huc properent in magistratu venire, aut exercitum mittere, causam non habent.
Impellit causa aliquem, ut, &c. Cic. 1. de Nat. Deor. 7. Sin autem quis requirit quae causa nos impulerit, ut haec tam sero litteris mandaremus, &c.
Incidunt causae. V. INCIDO.
Inire causam alicujus rei. V. INEO.
Intelligere. Lucret. lib. 6.
Intervenientes extrinsecus causae. Quintil. lib. 3. cap. 8. p. 276.
Invenire. Cic. 1. de Orat. 123. Has causas inveniebam duas, Unam quod, &c.
Invenire quicquam aliud causae. Cic. pro Rosc. Amer. 8. Postremo si praeter eam praedam, quam dixi, quicquam aliud causae inveneritis, &c.
Latet causa. Virg. 5. Æn. 6.
Legere retro causas. h. e. Ab initio repetere. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Manent causae. In MANEO.
Memorare causas alicui. Virg. 1. Æn. 12.
Nactus causam moriendi. Cic. 1. Tusc. 74. Cato autem sic abiit e vita, ut causam moriendi nactum se esse gauderet.
Obstat gravior causa. Cic. 2. de Divin. 4. Ad reliqua alacri tendebamus animo, sic parati, ut nisi quae gravior causa obstitisset, nullum philosophiae locum esse pateremur, qui non Latinis litteris illustratus pateret.
Patent causae. Ovid. 4. Fast. 17.
Percipere causam. Ovid. 1. Fast. 166. & 4. 938.
Perstare in causa damni sui. Ovid. 2. de Arte Am. 560.
Probare. Ovid. 11. Met. 449.
Quaerere. Cic. 1. de Orat. 123.
Reddere. Martial. lib. 11. 41.
Quum tristis quereretur, & roganti
Caussam reddere vellet Æliano, &c.
Reddere causas alicui. Hor. 1. Serm. 4. 116.
Removere. Cic. de Univers. 5. Nullius enim rei, causa remota, reperiri origo potest.
Requirere. Virg. 6. Æn. 710.
Repetendae causae ab ultimo. Quintil. lib. 5. cap. 10. i. e. Ab initio.
Scio causam. Martial. lib. 7. 85.
Sequi causas. Lucan. lib. 3. 303.
Stetere causae cur, &c. Hor. 1. Carm. 16. 19.
Subjicere causam, Afferre. Cic. 7. Verr. 145. At quae causa tum subjiciebatur ab ipso, Judices, hujus tam nefariae crudelitatis?
Subesse nullam gravem causam video. Cic. 1. Att. 10.
Sumpsi hoc causae. Cic. 1. Att. Hoc causae sumpsi, quod ex te ipso coram antea nihil potuissem cognoscere.
Sustulit causas rerum efficientium. Cic. 1. Acad. 6. Quid est enim magnum, quum causas rerum efficientium sustuleris, de corpusculorum (ita enim appellat atomos) concursione fortuita loqui?
Tegere causam alicujus rei. Ovid. 13. Met. 748.
Tentare causas, h. e. Perquirere. Virg. 3. Æn. 32.
Trahere ex qualitate caeli causas. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Videre causas, i. e. Cognoscere. Lucret. lib. 1. 154.
Causa, translative dicitur Omnis actio quam in Senatu, sive in foro, & apud Judices, populumve habemus, vel Quae alias controversiam, vel concertationem constituit. Unde tria esse causarum genera dicimus, Demonstrativum, Deliberativum, quod & Concionale a quibusdam vocitatur, & Judiciale. Ex iis tamen proprie Causa δίκη dicitur, quae judicialis est. unde Causam pro Lite & Controversia ponimus: quamvis nonnulli ita distinguant, ut Controversiam seu litem dici velint postquam contestatum est: Causam autem, & ante, & post contestationem. Cic. 15. Fam. 4. Cujus etiam interitum, ut facile intelligerem mihi quantum tribueres, Milonis causa in Senatu defendenda, approbaris.
Causa & contentio. Cic. 1. de Orat. 107. Quam possumus reperire ex omnibus rebus civilibus causam contentionemque majorem, quam de ordine, &c.
Concinnatores & redemptores causarum. Ulp. in l. nec quicquam. §. circa advocatos. D. de offic. Procons.
Causae & disceptationes. Cic. 2. de Orat. 42. Atque in civium causis disceptationibusque versantur.
Defensio & causa. Cic. 2. de Orat. 201. Sic in illa omni defensione atque causa, quod esse, &c.
Actor causae. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Cardo. Quintil. lib. 5. cap. 12. V. CARDO.
Confirmatio, & inclinatio totius. Quintil. lib. 5. cap. 13.
Conflictio prima. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Congressus. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Dictio causae, Apologia Graece dicitur. Caes. 1. Bell. Gall. 4. Die constituta causae dictionis, Orgetorix ad judicium omnem suam familiam, ad hominum millia decem, undique coegit: per eos ne causam diceret, se eripuit. Budaeus.
Facies nova & varia causarum. Quintil. 2. 4.
Fides. Quintil. lib. 1. cap. 8.
Frons honesta. Quintil. lib. 4. cap. 1. Insinuatio surrepat animis, maxime ubi frons causae non satis honesta est.
Pars. Quintil. lib. 3. cap. 5.
Status. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Varietas causarum, & multitudo litium. Cic. 1. de Orat. 118.
Absoluta & perfecta causa. Cic. in Partit. 93. Conficiens autem causa alia est absoluta, & perfecta per se: alia aliquid adjuvans, &c. Ulpianus Absolutam causam vocat, Nihil difficultatis habentem, in l. Carbonianum. §. 3. D. de Carbon. edict. cui opponitur Ambigua causa: Et si quidem, inquit, absolutam causam invenerit, evidenterque probatur filium non esse, negare ei debet bonorum possessionem Carbonianam: si vero ambiguam, &c. Idem in l. 1. §. 2. D. Uti possidetis. Quoties inter litigatores est proprietatis controversia, aut convenit uter possessor sit, uter petitor: aut non convenit. Si convenit, absolutum est, &c. [Hic Causa τὸ αἴτιον intelligitur, i. e. Ratio, cur res sit, non δίκη, seu Causa Judicialis.
Anceps causa & gravis. Cic. 2. de Orat. 86. Sic equidem quum aggredior ancipitem causam & gravem ad animos judicum pertractandos, omni mente, &c.
Assumptiva. Quintil. lib. 7. cap. 5.
Bona causa. In BONUS. Melior causa mandantis fieri potest. Paulus in l. Diligenter. §. Melior autem. D. Mandat. vel contr.
Conjecturales. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Dubia. Cic. pro Ligar. 10. Causa tum dubia, quod erat aliquid in utraque parte, quod probari posset.
Faciles ad diluendum. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Forenses. Quintil. lib. 2. cap. 10.
Gravis. Idem lib. 1. cap. 2.
Honesta. Cic. 2. Off. 43. Ergo in illo secuta est honestam causam non honesta victoria.
Invalida. Lucan. lib. 7. 67.
Addidit invalidae robur facundia causae.
Judiciales. In JUDICO.
Lepida. In LEPIDUS.
Liberali causa manu asserere. In LIBER.
Lucrativa. Tryphoninus in l. in Bello. §. si natum ex Pamphila. D. de captiv. & postlim. reverf. Non videri te partum ex causa lucrativa habere.
Mala. Juven. 13. Sat. 109.
Nam quum magna malae superest audacia causae,
Creditur a multis fiducia.
Obscurae ac multiplices. Quintil. lib. 4. cap. 4.
Par. Cic. pro Sulla 52. Cur in pari causa non paria signa reperiuntur criminis? conf. Superior causa p. p.
Positas in affectibus causas propriis personis debet induere declamaturus. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Prior causa, Qui inter duos meliorem causam obtinet. Hor. 2. Serm. 5. 30.
Publicae, & privatae. Cicero in Brut. 178. In causis publicis nihil, privatis satis veterator videbatur. Publicis, ut Repetundarum, ambitus, majestatis, & ceteris quae reipublicae causa constituebantur, ut ait Asconius in Divin. pr. Privatis, Rerum privatarum.
Simplices, perplexae, suspectae, & infames. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Superior causa & Inferior. Budaeus, Superiorem causam dicebant pro eo quod nunc dicimus Causam jure communi fundatam, vel Jus apparentius:

rentius: cujus contrarium Inferiorem causam vocabant. Cic. pro Quint. 59. At si in causa pari Quintius discedere inferior videretur, tamen esset non mediocriter conquerendum: nunc in causa superiore, ne ut par quidem sit, postulat: inferiorem esse patitur, duntaxat usque eo, ne cum bonis, fama, fortunisque omnibus Nævii cupiditati crudelitatique dedatur. Idem in Brut. 30. de Leontino Gorgia, Protagora, Hippia, aliisque sophistis loquens, Hi (inquit) aliique multi temporibus eisdem docere se profitebantur, arrogantibus sane verbis, quemadmodum causa inferior (ita enim loquebantur) dicendo fieri superior posset. conf. Facere pejorem causam meliorem.

Tenuis, inops, nec scriptione digna. Cic. 9. Fam. 12. Quam velim sic legas, ut causam tenuem & inopem, nec scriptione magno opere dignam.

Verecunda parum. Quintil. lib. 4. cap. 5.

Victa & Victrix. Lucan. 1. 128.

Accedere ad causam. In ACCEDO.

Accipere causam dicitur patronus. In ACCIPIO.

Accipere causam aliquam. Ter. in prol. Hec. 47. metaphorice usus est,

Mea causa causam hanc accipite, & date silentium.

Actitare causas. Cic. in Bruto 246.

Acuere linguam causis. i. e. Agendis causis se exercere. Hor. 1. Epist. 3. 23.

Adductus ad causam. Cic. in Pison. 79. Non sum ego, propter nimiam fortasse constantiæ cupiditatem, adductus ad causam. Pro, In eandem sententiam, idemque studium rei defendendæ perlectus. Budæus.

Adhibere probationes causæ. Quintil. lib. 2. cap. 10.

Adjudicare causam alicui. Cic. 2. de Orat. 129.

Admissus reus ad causam dicendam. V. ADMITTO.

Adesse causæ. Quintil. lib. 4. cap. 13.

Agere causam. Cic. 2. de Orat. 102.

Agere veram causam. Cic. in Brut. 226. In Tribunatu primum contra C. Julii illam Consulatus petitionem extraordinariam, veram causam agens est probatus. Veram, i. e. Justam. Erat enim vera & justa causa, negare dandum Consulatum ei, qui Prætor nondum fuisset.

Amittere. In AMITTO.

Cadere causa. In CADO.

Capere. In CAPIO.

Cognoscere causam alicujus ab altero. Cic. ad Brut. 3. Quod ita statueram, a te cognoscere causam ejus Senatum oportere.

Communita causa. In COMMUNIO.

Complecti. Cic. 5. Philip. 44. Cæsar autem annis multis minor veteranos cupientes jam requiescere armavit: eam complexus est causam, quæ esset Senatui, quæ populo, quæ cunctæ Italiæ, quæ diis omnibus gratissima.

Componere causam cum causa. Quintil. lib. 7. cap. 3.

Conferre. In CONFERO.

Confidere causæ. In CONFIDO.

Conjicere & consistere, sive constituere causam dicitur, Qui litem, ut JCti loquuntur, contestatur: h. e. Qui controversiam apud judicem præsentibus testibus exponit: id quod Actoris proprium est. Gell. 5. 10. Capit consilium Protagoras, ut tum existimabat, acutum: petere instititit ex pacto mercedem; litem cum Euathlo contestatur. Et cum ad judices conjiciendæ, consistendæque causæ gratia venissent, tum Protagoras sic exorsus est, &c.

Conjungere cum causa. Cic. pro Cluent. 96. Nullo modo illam multam, quæ a Junio petita sit, cum Cluentii causa posse conjungi. Sed aliter legitur in codd. emendatis.

Consistit. In CONSISTO.

Contendit causa cum causa. In CONTENDO.

Contendere causam contra aliquem. Lucret. lib. 4. 473.

Contempta causa pecuniæ publicæ & abjecta. Cic. pro Cluent. 94.

Contineri causis. Quintil. lib. 3. cap. 5.

Convertere ad causam animos judicum. Cic. 2. de Orat. Judicum animos totos, vel calamitate civitatis, vel luctu ac desiderio propinquorum, &c. ad causam nostram converteram.

Credere causam alicui. Lucan. lib. 7. 77. i. e. Committere.

Damnare. Lucan. lib. 5. 247.

Declamare causas. Cic. 1. Tusc. 7. Al. Declamitare.

Deducere se in causam. In DEDUCO.

Defendere. Hor. 2. Serm. 5. 34.

Defensitare. In DEFENSITO.

Deferre causam ad. Cic. de Clar. Orat. 86. Itaque auctoritate C. Lælii publicanos causam detulisse ad Galbam.

Demittere se in causam. Cic. 7. Att. 12. Acquiesco enim, & tuas volo elicere litteras, maximeque consilium, quid agam, aut quo me pacto geram, demittamne me penitus in causam.

Descendere in causam. Cic. 8. Philipp. 4.

Deserere causam amici. Ovid. 1. Trist. 9. 65.

Dicere causam, est Defendere vel per se vel per patronum. Curt. 7. 1. 20. Amyntas vinculis exemptus ut defensionem orditur, ita inquit, Sine præjudicio causam dicimus. i. e. Liberati tantisper vinculis, respondemus criminibus objectis. Hæc Budæus.

Dixisse causam quis dicitur, Qui inter reos receptus est. Cic. pro A. Cluentio 98. Quapropter hoc Bulbi judicium non plus obesse huic causæ debet, quam illa quæ commemorata sunt ab accusatore, duo judicia, P. Popilii, & T. Guttæ, qui causam de ambitu dixerunt. Budæus.

Dicere publicam causam. Cic. pro Rosc. Amer. 59. Quod antea causam publicam nullam dixerim. V. Causæ publicæ & privatæ.

Dicere veneficii causam. Quintil. lib. 5. cap. 11.

Dicere causam accurate & eleganter. Cic. de Clar. Orat. 86. Causam pro publicanis accurate, ut semper solitus esset, eleganterque dixisse.

Dicere causam apud aliquem. Quintil. lib. 4. cap. 1.

Dicere de capite suo causam. Cic. pro Quint. 31. Sed (id quod nunc evenit) de capite suo priore loco causam esse dicturum.

Dicere de ambitu causam. Cic. pro Sext. 18.

Dicere ex vinculis. Liv. lib. 29. 19. Sententiam deinde æque trucem orationi adjecit. Pleminium legatum vinctum Romam deportari placere, & ex vinculis causam dicere. i. e. Interim dum quæstio criminis peragitur, in carcere vinctum esse. Ex Budæo. Caius in lege Cornelia. §. 1. D. de senatusc. Syllaniano, Præterea cavetur, ut de iis qui ante quæstionem habitam fugerint, si aperto testamento liberi scripti inveniantur, lege de sicariis judicium fiat, ita ut ex vinculis causam dicant.

Dicere causas in foro. Caius in l. 1. D. de Orig. juris.

Dicere causam nullam, quin. pro Non negare, renuere, recusare, repugnare, quin &c. V. supra, a pr.

Diffidere cum causa. Cic. 11. Philipp. 15. Ex quo judicare debetis, me non cum homine solere, sed cum causa diffidere.

Esse in meliore causa. V. Melior, in BONUS.

Excutere causas. Quintil. lib. 5. cap. 10.

Exordiri causam. Quintil. lib. 4. cap. 1.

Expendere causam meritis. Ovid. 13. Met. 150. h. e. Secundum merita causam judicare.

Explicare totam. Quintil. lib. 4.

Exponere. Quintil. lib. 5. cap. 7.

Exudare causas, ridicule dictum ab Horatio de Causidicis, qui nimia verborum contentione, & inquieta gesticulatione sudorem sibi provocant: ita ut causas suas non orare, sed sudare videantur. Horatii hæc sunt verba lib. 1. Serm. 10. 28. — Latine

Quum Pedius causas exudet Publicola, atque

Corvinus, &c.

Facere partium causam pejorem. Quintil. lib. 3. cap. 8.

Facere pejorem causam meliorem. Quintil. lib. 2. cap. 16. conf. Superior causa & Inferior.

Facere suspectam. Quintil. lib. 5. cap. 13.

Fidere causæ. Cic. pro Ligar. 13. Quod nos domi petimus, precibus & lacrymis prostrati ad pedes, non tam nostræ causæ fidentes, quam hujus humanitati.

Fluctuare causa dubia. Valer. Maxim. lib. 5. cap. 3. M. Cicero Cn. Popillium Lænatem, rogatu Marci Cœlii, non minore cura quam eloquentia defendit, eumque causa admodum dubia fluctuantem, salvum ad penates suos remisit.

Habere causam. Quintil. lib. 7. cap. 3.

Impugnans causa meritum & fidem. i. e. Suscepta causa contra fidem & meritum. Ovid. 5. Met. 151.

Incumbere in causam. Cic. 3. Att. 15. Atque utinam ipse Varro incumbat in causam: quod profecto cum sua sponte, tum te instante faciet.

Indicta causa damnari. V. INDICTUS & DAMNO.

Indicta causa profugere. Cic. pro Sulla 22.

In integro causa cujuspiam esse dicitur, cui Dubia opponitur. V. INTEGER.

Indormire causæ. V. INDORMIO.

Inedita causa. Ovid. 4. de Ponto 16. 39.

Essent & juvenes, quorum, quod inedita causa est,

Appellandorum nil mihi juris adest. i. e. Sunt & alii juvenes qui præclara poemata conscripserunt: sed quoniam edita nondum sunt, nihil est cur vobis illa magnopere commendem. Sed in Edit. Burman. legitur Cura.

Ingredi in causam, idem quod In causam descendere, & ad partes transire. Cic. 5. Fam. 1. Si id evenit quod ingredientibus nobis in causam propositum fuit accidere posse, non debemus ita cadere animis, quasi aliquid evenerit, quod fieri posse nunquam putarimus.

Insinuari se in causam. V. INSINUO.

Involuta obscuritate. V. INVOLVO.

Judicare. Cic. pro Rabir. Posth. 8.

Juvat facundia. Ovid. 7. Met. 505.

Laborare causa. Quintil. lib. 4. cap. 1.

Meditari suam. In MEDITOR.

Nascitur ex causa causa. Quintil. lib. 3. cap. 11.

Obtinere causam, Vincere in causa. Cic. 1. Fam. 4. Causam enim frequenti Senatu, non magna varietate, magnaque invidia eorum, qui a te causam regiam transferebant, obtinebamus.

Orare. Terent. Phorm. 2. 1. 62. Servum hominem causam orare leges non sinunt.

Ad orandas adire. In ADEO.

Ostendere lucidissime. Quintil. lib. 4. cap. 5.

Peragere causam rei. Hor. 1. Serm. 10. 26.

Perdere. In PERDO.

Periclitari. Quintil. lib. 7. cap. 3.

Perorare causam. In PERORO.

Pertinet ad causam. Quintil. lib. 4. cap. 1.

Ponere totam causam ante oculos. Quintil. lib. 6. cap. 1.

Ponendæ causæ officium. Quintil. lib. 4. cap. 2.

Postulat causa. Cic. pro Quint. 57. Vereor me hercule ne aut gravioribus utar verbis quam natura fert, aut levioribus quam causa postulet.

Pugnare pro causa. Ovid. 5. Met. 151.

Recipere. Cic. pro Sulla 22. Nisi tu, inquit, causam recepisses, nunquam mihi restitisset, sed indicta causa profugisset.

Remittere ad Senatum. Tacit. 3. Ann.

Removere a causa aliquem. Cic. pro Muren. 10. Etenim si me tua familiaritas ab hac causa removisset.

Separare causas. Ulp. in l. 1. §. merito. D. depositi, Merito has causas deponendi separavit Prætor.

Subjacent plurimæ lites causæ. Quintil. lib. 3. cap. 6.

Suscepta causa contra aliquem. Quintil. lib. 6. cap. 1.

Suscipere causam. Cic. pro Domo sua 11. Certe Consules causam suscipere, certe Senatus aliquid consilii capere potuit.

Sustinere causam, Græce αἰτίαν ὑπέχειν, ad verbum Cicero expressit a Græcis, Suspectum esse, crimine premi. Cic. 13. Att. 10. Nunc vero quum de Magio constet, nonne furor ejus omnem causam sustinet? Quum, inquit, constet P. Magium, qui Marcellum vulneraverat, paulo post flagitium agnovisse, seque ipsum sibi e scelere iratum interfecisse: res indicat, ejus facti causam non in Cæsarem, sed in Magii furorem esse conferendam.

Sustinere causam, alio sensu. Cic. 1. Att. 1. In causa universorum creditorum, hominum præsertim amplissimorum, qui sine eo (subaudi patrono) quem Cæcilius suo nomine perhiberet, facile causam communem sustinerent. h. e. Causam ita agerent, ut adversarium vincere posse viderentur.

Tenere causam, Vincere judicio. Suet. in Domitian. 9. Eaque conditione permisit, ut accusatori qui causam non teneret, exilium pœna esset. Cic. pro Cæcin. 67. Et hoc loco Scævolam dixisti causam apud Centumviros non tenuisse.

Tractata causa. Cic. 1. de Orat. 201. Omnis est a me illa causa tractata.

Tradere causam adversariis. Ter. Phorm. 1. 5. 7.

Tutari

Tutari causam. Cic. 5. Fam. 17. Ut potui accuratissime te tuamque causam tutatus sum.
Valere causa dicitur, Quæ est superior. Ovid. 8. Met. 59.
Versare causas in judiciis. Cic. in Orat. 31. Non ut in judiciis versaret causas, sed ut in historiis bella narraret.
Vincere causam. Ovid. 16. Epist. 75.
Vivit causa. Cic. pro Sext. 68. Res erat & causa nostra eo jam loci, ut erigere oculos & vivere videretur. Causam μεταφορικῶς vivere dixit: quia antea tanquam mortua erat ac jacebat, quum commode defendi non posset.
Vocari causam in judicium. Cic. 1. de Orat. 241.
Causa etiam pro Prætextu ponitur. Cæs. 3. Bell. Civil. 76. Equitatumque per causam emissum. Et cap. 87. Annon audistis ex iis, qui per causam valetudinis remanserunt. Et 1. Bell. Gall. 39. Alius, alia causa illata petebat. Suet. Cæs. cap. 2. Repetita Bithynia, per causam exigendæ pecuniæ. Et in Othon. cap. 3. In omnibus his locis Per causam, est Sub prætextu.
Causa, Negotium, onus, provincia. Plaut. Asin. 3. 1. 17. Omnis familiæ causa consistit tibi.
Dare causam alicui, pro Negotium dare. Cic. 5. Verr. 170. Cum hoc mihi primum Halesiæ demonstravit &c. Halesinus Æneas, cui Senatus dederat publice causam, ut mihi fratrique meo gratias ageret. *Luy avoit baillé charge & commission.*
Mandata alicui causa. i. e. Commissa. Ovid. 7. Met. 505.
Publica causa. i. e. Negotium publicum, vel potius Publica utilitas. Ovid. 12. Met. 29.
Curare suam causam, non reipublicæ, i. e. Suum commodum, suam privatam utilitatem, non publicam. Cic. 8. Fam. 5. in fine.
Exire ex causa. Cic. 8. Fam. 6. Sed expectes quemadmodum exeat ex hac causa. i. e. Ex hoc negotio, ex accusatione Appii. de Dolabella loquitur, qui Appium accusarat.
Integra causa. Cic. 1. Fam. 5.
Deposita. Idem ibidem.
Si tibi eadem causa est. Cic. 8. Att. 1. extr. Tu, si tibi eadem causa est, me remunerere sane velim.
Agere eandem causam, i. e. Rem eandem tractare. Cic. 2. de Nat. Deor. 168. Tu autem Cotta, si me audias, eandem causam agas.
Causa, pro Causa conjunctionis, amicitiæ, benevolentiæ. Cic. pro Quint. 48. Ad vadimonium non venerat, ut ais, is quicum tibi affinitas, societas, omnes denique causæ & necessitudines veteres intercedebant.
Causa etiam Morbum significat. Tibull. 1. 9. 51.
— non illi sontica causa. i. e. Sonticus morbus. [Immo Sontica causa est Justa & Legitima causa, ut recte olim exposuit Petrus Crinitus de Hon. disc. 1. 25. c. 10. V. Scalig. & Broeckh. ad loc. & Sonticus in SONS.
Causa, pro Excusatione. ut, Accipere causam, quod vulgus dicit Habere pro excusato. Cic. 16. Fam. 19. Si ob eam rem moraris, accipio causam.
Afferre. In AFFERO.
Colligere. In COLLIGO.
Est tibi causa de hac re. Ter. Hec. 4. 4. 3. i. e. Habes quo te excuses. In hunc locum Donatus dicit, Causam more suo pro Defensione posuit.
Fingere. Terent. Eun. 1. 2. 58. Fingit causas, ne det, sedulo.
Inferre. In INFERO.
Nectere. Virg. 9. Æn. 219.
Morandi causas innectere. Virg. 4. Æn. 51.
Meditari. In MEDITOR.
Obtendere fugæ causas. Tacit. 15. Ann. 12.
Causa, Occasio. ut Causa adempta. Ter. And. 5. 1. 18. Ubi ea causa, quamobrem hæc faciunt erit adempta his, desinent.
Arripere. In ARRIPIO.
Arripere causam & tempus. Cic. 5. Fam. 12. Sed ad properationem meam quiddam interest, non te expectare dum ad locum venias, ac statim causam illam totam & tempus arripere.
Capere. Ter. And. 1. 3. 8.
Si senserit, perii: aut si libitum fuerit, causam ceperit, &c.
Dare. Cic. 2. de Orat. 133. Ut si defugerim, tibi causam dem recusandi.
Dare causas avaritiæ. Tibul. lib. 2. 4. 29.
Invenire. Terent. Heaut. 5. 2. 36.
Postquam est inventa vera, inventa est causa qua te expellerent.
Quærere. Ter. Eun. 5. 5. 30.
Nam jam diu aliquam causam quærebat senex, Quamobrem &c.
Quærere causam incendiorum & cædis. Cic. 3. Philipp. 30.
Quærere causas novarum perturbationum. Cic. de Fato 2.
Struere causas, pro Instruere. Tacit. 2. Ann. 22.
Causa, Status & conditio. Cic. pro Marcel. 2. Vehementer angebar quum viderem virum talem, qui in eadem causa in qua ego, fuisset, non in eadem esset fortuna. Ulpian. in l. Græce. §. illud commune. D. de fidejuss. Illud commune est in universis qui pro aliis obligantur, quod si fuerint in duriorem causam adhibiti, placuit eos omnino non obligari: in leviorem plane causam accipi possunt.
Recidere in causam suam. Pompon. in l. mulier. D. de captiv. & postlim. reverf. Mulier in opus salinarum ob maleficium data, & deinde a latrunculis exteræ gentis capta, & jure commercii vendita ac redempta, in causam suam recidit. i. e. Statum, & conditionem in qua prius erat.
Reverti in pristinam causam. Martianus D. de rerum divis. l. intantum, In mari piscantibus liberum est, casam in litore ponere, in quam se recipiant. In tantum ut soli domini constituantur, qui ibi ædificant: sed quamdiu ædificium manet. alioquin ædificio dilapso, quasi jure postliminii revertitur locus in pristinam causam: & si alius in eodem loco ædificaverit, ejus fiet.
Sistere in eadem causa. Ulpian. in l. 1. D. si ex noxali causa agatur, In eadem causa sistere quid sit videamus, & puto verius esse, in eadem causa eum videri sistere, qui ad experiendum non facit jus actoris deterius.
Sum. ut, In ea causa res est, i. e. Talis & hujusmodi. Ulpian. in l. 2. D. de except. rei judicat. At si non in ea causa sint tabulæ testamenti, ut contra eas bonorum possessio dari possit, &c.
Venire in eam causam. Tryphoninus in l. in bello. §. si deportatum D. de captiv. & postlim. reverf. Si deportatum ab insula hostes ceperunt, redemptus quibus casibus redit, in eam causam veniet, in qua futurus esset si captus non fuisset, deportabitur igitur.

Causa, pro Partibus. Cic. pro Ligar. 22. Una est profectus cum iis quorum erat una causa. i. e. Unum studium, vel ejusdem partis studium, & eadem conditio. Budæus. Sic Victrix causa supra.
Inimicus huic causæ, pro Huic parti. Cic. pro Ligar. 24. Veniebatis igitur in Africam, &c. in qua erat rex potentissimus, inimicus huic causæ, &c.
Causa, pro Accessione. Ulpian. in l. 1. §. hanc actionem. D. depositi, Hanc actionem bonæ fidei esse dubitari non oportet: & ideo & fructus in hanc actionem venire, & omnem causam & partum dicendum est, ne nuda res veniat.
Causa, pro eo quod Casum Jurisconsulti vocant. Cic. 3. Verr. 116. Tantum quod hominem non nominat: causam quidem totam perscribit. Ibidem, Nusquam enim scribis, neque tu aliud quicque edicto complecteris, nisi eam causam, pro qua pecuniam acceperis.
Causas verborum falsas reddidit, pro Etymologias. Vide quæ scripsi in ETYMOLOGIA. H. St.
CAUSĀLIS, e. ut, Ratio causalis. August. de Genesi, 7. 23. & 9. 1.
Argumenta causalia dicuntur, Quæ ipsas rerum causas rimantur.
Conjunctiones causales. V. Barth. ad Claud. Mamert. p. 379.
Causalis particula apud Gramm. H. St.
CAUSALITER, Adv. V. August. de Genesi, 5. cap. ult. & 6. 5.
CAUSĀRIUS, a, um. [ἀπόμαχος] Adj. ut, Causarii milites, Morbo debilitate affecti, ob idque cessare coacti. Liv. 6. 6. Tertius exercitus ex causariis, senioribusque a L. Quintio scribatur, qui urbi mœnibusque præsidio sit.
Causaria missio. Ulpian. in l. 13. §. Missionum. D. de Re milit. Missionum generales causæ sunt tres: honesta, causaria, ignominiosa &c. Causaria, cum quis vitio animi, vel corporis minus idoneus militiæ renuntiatur.
Causarii, metaph. pro Valetudinariis. Plin. lib. 25. cap. 5. extr. Datur sanguinem excreantibus, causariis vel latere, vel faucibus. i. e. Laborantibus morbo lateris, vel faucium. ubi V. Hard. Sen. Epist. 69. Causariæ sunt in animo nostro partes, quibus adhibenda curatio est.
CAUSARIE, Adv. [ἀπομάχως] Macer in l. milites agrum. §. illud constat. D. de re militari, Ideo & ad eum qui causarie missus est, potest dici pertinere, quum huic quoque præmium præstatur. Al. Causaria.
CAUSŬLA, æ. f. dimin. [δικίδιον] pro Parva causa. Cic. de Opt. Gen. Orat. 9. Sed quia & privatas ille plerasque, & eas ipsas aliis, & parvarum rerum causulas scripsit, videtur esse jejunior.
Parvula causula. Hirt. Bell. Afr. 54. pr. Parvulam modo causulam nactus Cæsar, quod &c.
CAUSOR, [προφασίζομαι, προφαίνομαι] āri. dep. Causam dicere vel defendere, auctore Nonio 2. 157. Valla lib. 5. cap. 67. Causari, est Causam rei gestæ afferre. Papinian. in l. servus si hæredi. D. de statu liber. Si hæres causabitur accipere rationes, nihilominus liberum fore. i. e. Si impedimenta prætendet. Virg. 9. Ecl. 56.
Causando nostros in longum ducis amores. i. e. Impedimenti causas afferendo. Ulpian. in l. sed & si pupillus. §. proscribere palam. D. de institor. actione. Ne quis causari possit ignorantiam litterarum. Et in l. 2. §. quod diximus. D. si quis cautionibus, Causari tempestatem & vim fluminum. Ubi liceat dicere, Excusare ignorantiam litterarum, & excusare tempestatem ac vim fluminum. Hæc Valla lib. 5. Martial. lib. 4. 7.
Sed jam causaris barbamque, annosque, pilosque.
Causari, Accusationem intendere. Quintil. lib. 11. cap. 1. Nec causanti pupillo sic tutor irascatur unquam, ut non remaneant amoris vestigia. Et Hor. 1. Epist. 14. 12.
Stultus uterque locum immeritum causatur inique. [ubi Schol. Vet. Culpat. Nec aliter apud Quintilianum exponendum.
Causari, Renuere, detrectare. Cic. pro Rosc. Com. 41. Nunquid causare, quin ab judicio abeas turpissime victus? Al. Numquid causæ est, quin &c. V. in CAUSA.
Causari, pro Expostulare, & Quærere ponunt auctores ævi sequioris. Treb. Pollio 30. Tyran. extr. Habes integrum numerum XXX tyrannorum: qui cum malevolis quidem, sed bono animo causabaris. Et Salvian. de Gub. Dei 3. post init. Causaris igitur, quid sit illud, quod Christiani, qui Deum credimus, omnibus miseriores sumus.
CAUSĀTUS, a, um. Excusans, prætexens. Suet. Neron. 49. Pugiones rursus condidit, causatus, nondum adesse fatalem horam.
Hiemem instare causatus. Liv. 36. 10. Itaque hiemem instare apud suos causatus rex, unum tantum moratus diem, ab Larissa recessit.
Negotia causatus. Tacit. 1. Ann. 47. Negotia varie causatus, primo prudentes, dein vulgum, diutissime provincias fefellit.
Tempus causatus. Curt. 4. 16. 18. Et præceps in noctem diei tempus causatus est.
CAUSATE, Adv. Per causas: unde, Causatius defendere, apud Plin. præfat. operis. ubi cod. Palat. Excusatius, teste Græv. V. Harduin. Utitur Vives hoc Causatius, utuntur & alii. Vives de Christ. femina lib. 1. 316. in 8vo. Quanto causatius de femina, cui tanto est accuratius providendum &c. H. St.
CAUSĀTIO, ōnis. f. [πρόφασις] Prætextus, excusatio, vel color. Quandoque ponitur pro Vitio interiore, & ægritudine. Pallad. lib. 1. tit. 4. Si salvo capite in pulmonibus ac thorace, aut nulla est, aut rara causatio. Et Gell. 20. 1. Ne causatio ista ægri corporis perpetuam vacationem daret fidem detrectantibus.
CAUSATĪVUS, a, um. Gloss. Gr. Lat. αἰτιολογικός, causativus. Et Mart. Capell. lib. 5. Causativum litis est, inquit, quod dubitationem facit.
CAUSATRIX, īcis. f. ut, Omnis mali causatricis. Dig. lib. 38. t. 10. l. 4. §. 6. [Sic reddit Græcum Homeri κακομήχανος. Sed non videtur ea interpretatio ipsius esse Pandectographi. Certe Latinitatis est omnino reprobatæ.
CAUSĬDĬCUS, i. m. [ῥήτωρ, συνήγορος] Qui causas agit, vel Patronus: quod in causis dicendis versetur. Cic. 1. de Orat. 102. Non enim causidicum nescio quem, neque proclamatorem, &c.
Amplus, grandis, subtilis, elegans causidicus. Cic. in Orat. 30.
Pauper. Martial. lib. 14. 219.
Pusillus causidicus. Juven. 10. Sat. 121.
Raucus. Martial. lib. 4. 8.
CAUSIDICĪNA, æ. f. Ipsa ars, sive Munus causidicorum. Cod. Theod. leg. ult. de Cohortat. princ. cornic. Et Ammian. 30. 16. & Symmach. 5. Epist. 16. & 75.
CAUSIDĬCOR, āri. Gloss. Gr. Lat. δικολογῶ, causidicor.
CAUSIDICATUS, ūs. m. Verbale. Gloss. Gr. Lat. δικολογία, Causidicatus.

Causĭficor, [προφασίζω] ari. Idem quod Caufari. Plaut. Aul. 4. 10. 25. Ergo quia fum tangere aufus, haud caufificor, quin eam ego habeam potiffimum. h. e. Non obfto. Et Apul. 10. Met. p. 242. Verbero blaterans atque inconcinne caufificans, i. e. Caufas fabricans.

Causia, æ. f. [καυσία] eft Pileus expaffos margines habens, ad arcendum æftum, quo meffores utuntur. Plaut. Milit. 4. 4. 42.

Facito ut venias huc ornatu nauclerico,
Caufiam habeas ferrugineam, &c.

Fuit etiam regum Macedonum infigne. Valer. Max. lib. 5. 1. ext. 4. De Antigono, Humo caput (Pyrrhi fcil.) fublatum caufia, qua velatum caput fuum, more Macedonum, habebat, texit.

Causis, is. f. [καῦσις] Uftio. Olim cameræ ceris inuftis pingi folitæ: Et hæc pingendi ratio Caufis Græce dicitur. Vitruv. 7. 9. V. etiam Plin. 33. 7. & Salmaf. in Solin. p. 164.

Causōdes, is. f. Febris ardens. Celf. lib. 2. cap. 8. Febrem autem ardentem, quam Græci καυσώδη vocant, fubitus horror exolvit.

Causon, [καύσων] Æftus feu ardor. Unde ab Hippocrate Caufon, Febris appellatur: quam ardentem & tertianam exquifitam vocamus.

Caustum, i. n. [καυστόν] Latine dicitur Uftile, quod exuri poteft. Plin. lib. 35. cap. 15. pr. Quartum cauftum ad ellychnia. de Sulphure. [Verum Dalechamp. pro Cauftum, exhibet, Autem. Hard. plane hanc vocem non agnofcit. Videtur ex Diofcor. 5. 24. inculcata h. l. a fciolo.

Caustĭce, es. f. [καυστικὴ] Urens fcil. herba, quæ alias Scelerata dicitur. Apul. de Herb. cap. 8.

Causticus, a, um. Adj. [καυστικὸς] ut, Cauftica medicamenta, Quæ cauftiticam vim habent, id eft uftivam feu uftoriam. Plin. lib. 25. cap. 11. Perungunt & radice ejus fudoris caufa eliciendi, quoniam cauftica vis ei eft. Martial. lib. 14. 26.

Cauftica Teutonicos accendit fpuma capillos.

Curari caufticis. Plin. lib. 26. cap. 1. Caufticis namque curabatur: nifi, &c.

Causus, i. m. [καῦσος] Latine Ardor. Febris eft, ut lib. Finit. Medic. habetur, quæ cum inflammatione multa fit, nullamque requiem corpori præbet, linguam afficcat, denigrat, frigidæ defiderium affert.

Cauta, æ. f. [καυτὰ] Efflatio oris. The. Prifc. 1. 17.

Cautela, In caveo.

Cauter, ĕris. m. [καυτὴρ] Inftrumentum uftorium. Tertull. de Pallio cap. ult. Adigo cauterem ambitioni, qua M. Tullius quingentis millibus nummûm orbem citri emit.

Cremari cauteribus. Prudent. in Romano v. 490.
Lavare cauterem. Prudent. in Vicentio v. 229.

Arvina pofthinc igneum
Impreffa cauterem lavit. adde Pallad. 1. 43. Veget. Mulom. 2. 6.

Cautērium, i. n. [καυτήριον] Inftrumentum quo notæ imprimuntur, & morbi alioqui infanabiles inuri folent. Plin. lib. 22. cap. 23. Tempeftive enim datum, cauterii vim obtinet.

Ignita cauteria. Firmic. lib. 4. cap. 1.

Cauterium in pictorum inftrumentis continetur: ut colligere eft ex Marciano in l. item pictoris. D. de inftr. vel inftr. leg. Item pictoris inftrumento legato, ceræ, colores, fimiliaque horum legato cedunt. item peniculi, & cauteria, & conchæ. Cauteria autem funt inftrumenta, quibus pictores olim ceris pingentes picturam tabularum inurebant. Turneb.

Cautērio, āre. [καυτηριάζω] Cautere notare. Vulg. Interpr. Irenæi 1. 24. Cauteriantes difcipulos fuos in pofterioribus partibus extantiæ dextræ auris.

Cauteriatus, a, um. [κεκαυτηριασμένος] Quod eft cauterio notatum. Unde ab Apoftolo, 1. Tim. 4. 2. Cauteriata confcientia dicta eft. Ita quidem Interpr. vulgat.

Cauterīzo, āre. Cauterio urere. Veget. Mulom. 3. 4.

Cauterōma, ătis. n. Ulcus a peccante cautere factum. Plin. Valer. 3. 47. V. Barth. Adverf. 5. 17.

Cautes, is. f. five Cōtes, aut Cos, ōtis. [ῥαχία, πέτρα] proprie Saxum dicitur afperum atque abruptum. Plin. lib. 2. cap. 96. Juxta Harpafa oppidum Afiæ, cautes ftat horrenda, uno digito mobilis. Virg. 6. Æn. 471.

Quam fi dura filex, aut ftet Marpefia cautes. Qui verfus in proverbium affumitur de Homine pertinacis fententiæ. V. Chiliad. Erafmi.

Abrupta cautes. Sen. Herc. OEth. 7.
Altæ. Virg. 3. Æn. 699.
Ardua. Valer. 4. Argon. 671.
Dura. Virg. 4. Æn. 366. & 8. Ecl. 43. Propert. lib. 1. 3. 4.
Intractabilis. Sen. Hippol. 580. Ut dura cautes undique intractabilis Refiftit undis.
Nivofæ. Sil. lib. 4. 68.
Objectæ. Sil. lib. 7.
Sæva. Sen. Troad. 12.
Scrupulofæ. Cic. 4. Tufc. 33. E quibus, tanquam e fcrupulofis cautibus enavigavit oratio. Al. Scrupofis. [Sane epitheton a diminutivo ductum non convenit, quicquid dicit Davif. Ego nullus dubito, quin Scopulofis legendum fit.
Strictæ. Valer. 2. Argon. 449.
Terribiles. Lucan. lib. 6. 26.
Concurrere cautes dicuntur, Quum inter duos eminentes fcopulos angufta relinquitur via, quæ navigantes tranfmittit. Ovid. 2. Amor. 11. 3. V. & cos, cotis.

Cautio, Cautim, Cautor, Cautus. In caveo.

Căvus, a, um. Adj. [κοῖλος] proprie Concavum & vacuum fignificat, a Chao, & ejus inanitate dictum, auctore Fefto: quod quafi vorago quædam erat inanis & vacua.

Ædes cavæ. Virg. 2. Æn. 487. Servius exponit Tecta camerata.
Æs cavum, pro Tuba. Virg. 3. Æn. 240.

— dat fignum fpecula Mifenus ab alta
Ære cavo.

Æs cavum, pro Æreo lebete. Ovid. 4. Met. 504.

— quæ fanguine mifta recenti
Coxerat ære cavo.

Ahena. Ovid. 6. Met. 645.
Alveus. Ovid. 2. Faft. 407.
Antrum. Virg. 3. Æn. 641.
Aures. Ovid. 12. Met. 42.
Buccina. Ovid. 1. Met. 335.
Bufta. Ovid. 3. Amor. 9. 38.
Cavernæ. Virg. 2. Æn. 53. Cavas per pleonafmum addidit. Inde enim Cavernæ dictæ funt, quod Cavæ effent. Servius ait Græcam effe figuram, ut Vitam vivere, Mortem mori.
Caffis cava. Valer. 6. Argon. 760.

Armaque, quique cava fupereft de caffide vultus.

Ciftæ. Catull. 62. 259.
Colles. Virg. 8. Æn. 598. — undique colles Inclufere cavi.
Concha. Virg. 6. Æn. 171.
Convallis. Virg. 2. Georg. 186.
Cortices. Virg. 2. Georg. 453.
Dolia. Tibull. lib. 1. Eleg. 3.
Falx cava. Ovid. 4. Faft. 694.

Sive cavæ falcis, five bidentis erat.

Feneftræ, i. e. Patulæ. Virg. 9. Æn. 534.

Perque cavas denfi tela intorquere feneftras. Servius.

Flumina. Virg. 1. Georg. 326. Servius interpretatur Profunda & alta.
Fornaces. Lucret. lib. 6. 201.
Ilex. Hor. Epod. 16. 47.

Mella cava manant ex ilice.

Imago. Virg. 6. Æn. 293.

Et, ni docta comes tenues fine corpore vitas
Admoneat, volitare cava fub imagine formæ:
Irruat, & fruftra ferro diverberet umbras. Cava dixit, quafi inani & corpore vacua.

Lacunæ. Virg. 1. Georg. 117.
Lacus. Ovid. 3. Faft. 558.
Latebræ. Virg. 2. Æn. 38.
Latus. Virg. 5. Æn. 434.

Multa viri nequicquam inter fe vulnera jactant,
Multa cavo lateri ingeminant, & pectore vaftos
Dant fonitus.

Lintea cava. Valer. 4. Argon. 83. Lintea, i. e. Vela. Cava autem propter ventum, qui quum velis incumbit, finum quendam efficit concavum.
Lumina cava, i. e. Oculi propter maciem concavi. Ovid. 8. Met. 801. in defcriptione Famis.
Luna. Plin. lib. 8. cap. 54. h. e. Decrefcens. [Vel potius Corniculata, Falcata, Μηνοειδής.
Machina. i. e. Pila vel Mola. Ovid. 6. Faft. 381.

Quodcunque eft folidæ Cereris cava machina frangat. V. Serv. ad 1. Æn. 179.

Manibus cavis plaudere. Virg. 12. Æn. 86.
Mare. Ovid. 3. de Arte Am. 94.
Naris. Ovid. 1. de Arte Am. 520.

Inque cava nullus ftet tibi nare pilus.

Nubes. Virg. 5. Æn. 810.
Nubila. Ovid. 5. Met. 623.
Orbes. Sen. OEdip. v. 972. Orbes vocat Sinum illum in quo oculi latent: cavos vero inquit, quoniam evulfi erant oculi.
Palmæ. Virg. 8. Æn. 69. i. e. Manus.
Palus, Profunda. Ovid. 6. Met. 371.
Parma. Ovid. 12. Met. 89.
Pinus. i. e. Vetuftate exefa. Virg. 5. Æn. 448.

— ut quondam cava concidit, aut Erimantho,
Aut Ida in magna radicibus eruta pinus. Serv.

Pinus cava, pro Navi. Valer. 1. Argon. 687.
Pumices. Virg. 4. Georg. 44.
Ramus cavus, Cavatus. Phæd. 3. Fab. 16. 5. Sed Bentleius ibi legit Trunco cavo, quam emendationem rejicit Burmannus, quem V. ad l. c.
Rates. Ovid. 18. Epift. 8. per Rates autem Naves intelligit, alioqui epitheton non quadrabit.
Receffus luminum cavi. Sen. in OEdip. v. 968. i. e. Concavitates oculorum.
Rupes. Virg. 3. Georg. 253.
Saxum. Virg. 3. Æn. 450.
Specus cava. Plin. lib. 12. cap. 1. Cava lxxx atque unius pedum fpecu.
Tempora cava equi bellatoris. Virg. 10. Æn. 891.
Terra cava aliquem condere. Virg. 12. Æn. 893. i. e. Sepulcro.
Teftudo. Virg. 4. Georg. 464. Periphrafis eft Citharæ, fecundum Serv.
Tibia. Lucret. lib. 2. 620.
Trabs. Virg. 3. Æn. 191.

Vela damus, vaftumque cava trabe currimus æquor. Periphrafis optima navium. Servius.

Trunci. Hor. 2. Carm. 19. 11.
Turres. Virg. 9. Æn. 666.

Armatique cavis expectant turribus hoftem.

Valles. Virg. 2. Georg. 391.
Vena. Cic. 2. de Nat. Deor. 138. In quem fanguis a jecore per venam illam cavam influit. A practicis concava & chilis appellatur. [Hoc quid monftri fit nefcio. Græci κοίλην & μεγάλην & μεγίστην, inde & Latini Cavam, Magnam vel Maximam vocarunt, quæ ramos per totum corpus difpergit. V. Anatomicos.
Undæ. Catull. Epigram. 90.

Căvus, i. m. five Căvum, i. n. [κοίλωμα, ὀπή, τρώγλη] pro Loco cavato. Hor. 1. Epift. 7. 33.

Macra cavum repetes arctum, quem macra fubifti.

Inventus cavis bufo. Virg. 1. Georg. 184.
Abfcondere cavis aliquid, i. e. Locis concavis. Hor. 2. Serm. 3. 173.
Aperire cavis. Liv. 24. 34. Archimedes murum ab imo ad fummum crebris cubitalibus fere cavis aperuit.
Ædium cavum. Varro 4. de L. L. 33. V. cavædium.
Dentium cava. Plin. 20. 6. Addaturque ipfum in cava dentium.
Veritatis cava, i. e. Vacua. Claud. Mamert. 2. 9. de Statu animæ.
Leoninum cavum, Spelunca leonis. Plaut. Men. 1. 2. 49.

Etiam nunc concede audacter ab leonino cavo.

Laxior cavus. Varro de Gliribus 3. 15. Facere his cavos oportet laxiores.

Cava, æ. f. Foramen cavum, nidus. Sen. Epift. 90. Cavis tecti, aut aliqua rupe fuffoffa, aut exefæ arboris trunco. Alii legunt Cafulis. Frontin. de Colon. Keuch. p. 352. Gœf. 115. Quicquid viarum riparum, cavarum, &c. fuerit. [V. Indicem Gœf. & Gloff. Rigalt. Apud Senecam a recto Cava pl. n. videtur, & pro Cavernis dictum.

CAVATICUS, a, um. Adj. [ὀπαῖος] ut Cavaticæ cochleæ. Plin. lib. 30. cap. 6. Sunt balearicæ, quas cavaticas vocant: quoniam in speluncis nascuntur. Et 8. 39.

CAVO, [κοιλόω, κοιλαίνω] āre. Fodere, evacuare. Plin. lib. 36. cap. 22. In Siphno lapis est qui cavatur, tornaturque in vasa coquendis cibis utilia. Liv. lib. 21. cap. 26. extr. Itaque ingens coacta vis navium est, lintriumque temere ad vicinalem usum paratarum: novasque alias primum Galli inchoantes cavabant ex singulis arboribus.
Ferro acuto cavare. Virg. 2. Georg. 450.
Lapidem gutta cavat. Ovid. 4. de Pont. 10.
Parmam gladio cavare, i. e. Transfodere. Ovid. 12. Met. 130.
Saxa cavantur aqua. Ovid. 1. de Arte Am. 476.
Tellurem cavare. Virg. 3. Georg. 87. — cavatque
Tellurem, & solido graviter sonat ungula cornu. De equis.
Cavare Luna dicitur cornua, Quando decrescit. Plin. lib. 8. cap. 17.

CAVATUS, a, um. Partic. ut, Alni cavatæ. Virg. 1. Georg. 136.
Tunc alnos primum fluvii sensere cavatas.
Cortices cavati. Virg. 2. Georg. 387.
Lignum cavatum. Cic. 2. de Legib. 45.
Manus. Ubi aurum dexteris manibus cavatis offertur. Marcell. lib. 14. 310. Francf. circa fin. Sed & alibi Cavatas manus apud eundem legimus. Tibull.
Illa cava pretium postulat usque manu. H. St. [Immo Flagitat. V. lib. 2. Eleg. 4. 14.
Oculi cavati. Lucret. 6. 1192.
Vallis cavata. Varro 4. de L. L. 3.
Urnula faberrime cavata. Apul. 11. Met. 262.

CAVATIO, ōnis. f. Varro 4. de L. L. 26. (Scal. p. 31.) Sinus majorem cavationem, quam pocula, habet. conf. ibid. n. 3.

CAVATURA, æ. f. ut, Dentium cavaturæ. Marc. Emp. cap. 12.
Temporum cavaturæ. Veget. 1. 25.

CAVOSITAS, ātis. f. Tertull. de Anima cap. 55.

CAVATOR, ōris. m. [κοιλωτής] ut, Cavator arborum picus Martius. Plin. lib. 10. cap. 18. V. Salmas. in Hist. August. p. 458.

CAVEA, æ. f. [κοίτη] proprie significat Locum sub terra vacuum atque obscurum.
Caveam, pro Ferarum carcere, seu receptaculo frequenter usurpamus, quod Græcis γαλεάγρα dicitur. Apuleius, Bestiam factum immittimus caveæ. Suet. in Calig. cap. 27. Multos honesti ordinis, deformatos prius stigmatum notis, ad metalla & munitiones viarum, aut ad bestias condemnavit, aut bestiarum more quadrupedes cavea coercuit, aut medios serra dissecuit.
Cavea, [οἰκίσκος] Septum ex ligno, sive ex ebore, aut aliquo metallo factum, in quo aviculas tenemus. Martial. de Cavea eburnea, lib. 14. 77. Cic. 2. de Nat. Deor. 7. Qui etiam per jocum deos irridens, quum cavea liberati pulli non pascerentur &c.
Inclusus cavea. Ovid. in Ibin, 519.
Clathri caveæ. Hor. de Arte Poet. 473.
Cavea, [θεωρητήριον] Area in medio theatri, e qua populus ludos spectare solebat. Plaut. Amph. prol. 65. Ut conquisitores singuli in subsellia eant per totam caveam, &c. Cic. de Amicit. 24. Qui clamores tota cavea nuper in hospitis & amici mei Pacuvii fuerunt nova fabula, quum ignorante rege uter eorum, &c. [Area falso hic dicitur, cum dicatur potius de ipso ambitu Spectaculorum. V. Lips. de Amphitr. cap. 14.
Consessum caveæ implere clamoribus. Virg. 5. Æn. 340. per Caveam, Plebem significat. nam Cavea, Consessus est populi, ut ait Servius.
Subire per caveas. Stat. lib. 1. Silv. 6. 28.
Prima & ultima cavea. Cic. de Senect. 48. Ut Turpione Ambivio magis delectetur qui in prima cavea spectat: delectatur tamen etiam qui in ultima.
Cavea, pro Quocunque loco interdum accipitur ab accessu undique munito. Statius Circum sic appellavit, & Campum in quo equorum cursu certabatur. Verba ejus sunt 1. Theb. 423.
— at hinc teneros caveæ dissensus ephebos
Concitat, exclusæque expectant præmia matres.
Caveæ etiam sunt Alvearia apum. Virg. 4. Georg. 58.
Hinc ubi jam emissum caveis ad sidera cæli. i. e. Alvearibus. Serv.
Cavea, pro Septo illo spineo, quo circum muniuntur arbores novellæ, ne a pecore lædantur. Columel. lib. 5. cap. 6. Vites in ultimo scrobe deponi oportet, materiasque earum per scrobem porrigi, deinde ad arborem erigi, atque ab injuria pecoris caveis emuniri.
Caveai legitur, pro Caveæ apud Lucret. lib. 4. 76.
Namque ibi consessum caveai subter. V. ibi Interpr.

CAVEOLA, æ. f. dimin. in Gloss. Vet. ζώγριον exponitur.

CAVILE, is. n. Idem forte ac Cavea, cum qua conjunxit Varro 4. L. L. 3. Sed disputant critici. V. Gothofredi Not. ad h. l. & Scalig. Conject. p. 13.

CAVEUS, i. m. Poculi genus. Sic Caveos & Scyphos conjunxit Treb. Pollio in Claud. cap. 14. V. etiam Spartian. Pescenn. cap. 10. Sed emendati codd. Caucos exhibent. q. V.

CAVEFACIO, ere. Ad formam Vacuefacere. Fortunat. 8. 4. 192.
Per tribulos gradiens spinæ cavefecit acumen.

CAVERNA, æ. f. [κρύπτη, ἄντρον] Concavitas quædam terræ, vacua atque obscura. Cic. 2. de Nat. Deor. 25. Quod magna vis terræ cavernis contineatur caloris, eaque hieme sit densior.
Cavernæ, pro Auribus. Plin. lib. 11. cap. 37. de vitulo marino & delphino, Hæc cavernas tantum habent aurium loco.
Ætheriæ. Lucret. lib. 4. 171.
Cæcæ. Lucan. lib. 5. 87. i. e. Obscuræ.
Cæli cavernæ. Lucret. lib. 4. 172.
— & magnas cæli complesse cavernas.
Curvæ. Virg. 3. Æn. 674.
Imæ cavernæ. Ovid. 5. Met. 502.
Ingentes. Virg. 2. Æn. 19.
Elicere ex cavernis terræ ferrum. Cic. 2. de Nat. Deor. 151.
Caverna, Pars quædam navis. Alii Fustes curvos navium, quibus extrinsecus tabulæ affiguntur, Cavernas appellarunt. Servius in Virg. 2. Æn. 19. Quid in navigio tam necessarium, quam latera, quam cavernæ? Cic. 3. de Orat. 180. Edit. Pearce. al. Carinæ.

CAVERNOSUS, a, um. Adj. [ἀντρώδης] Locus multis cavis plenus, aut vacuus. Cavernosa radix. Plin. lib. 26. cap. 8. Radix in usu, pilosa, coloris intus herbacei, crassitudine digiti minimi, acetabulis cavernosa, ceu polyporum cirri, subdulcis, & in petris nascens.

CAVERNO, āre. ut, Fistulam cavernare. Cæl. Aurel. Tard. 4. 3.

CAVERNATIM, Adv. Sidon. 5. Epist. 4. Aqua scabris pumicibus cavernatim ructata.

CAVERNULA, æ. f. dimin. [κρυπτίδιον] Plin. lib. 17. cap. 11. Ipsi qua pediculis adhæreant, cavernulas habent & intus semen.

C A X

CAXO, i. e. Catax, quod significat Claudum. Ex Nonio. [Immo Coxo, Qui ex Coxa claudicat. Sic Non. Merceri in Catax.

C A Y

CAYCUS, i. m. Fluvius Phrygiæ. V. CAICUS. per I enim scribi debet.

CAYSTER, sive CAYSTRUS, i. m. [Κάϋστρος] Ioniæ amnis celebratissimus juxta urbem Ephesum. Auctor Pomponius Mela, lib. 1. 17. Ovid. 2. Met. 253.
Flumineæ volucres medio caluere Caystro.

CAYSTRI CAMPI, [Καΰστρια πεδία Stephano] Campi sunt fœcundissimi sub Sardibus, Lydorum urbe, Cori & Hermi campis contigui: ita dicti a Caystro vicino fluvio. Virgilius Caystri prata vocat, lib. 1. Georg. 384. V. plura apud Strabonem lib. 13. Qui Καϋστριανὸν πεδίον Caystrianum Campum vocat.

CAYSTRIUS, a, um. Adj. [Καΰστριος] ut, Ales Caystrius, i. e. Cycnus. Ovid. 5. Trist. 1. 12.

C E

CE, Syllabica adjectio est, sed cum iis fere jungitur, quæ in C, vel S, desinunt: ut, Hicce sive hiccine, Sicce sive siccine: Hisce, hosce, hæccine, & similia.

CEL. Celeres. CEN. AR. vel CEN. A. Censoris arbitratu. CENS. vel CENSP. Censor perpetuus, vel peregrinus. [Inscite.] CENT. Centenarium, vel Centurio. CENTT. Centuriones. CER. Cerealia. CER. QVINQ. Certamine quinquennali. CESS. Censores.

CEA, æ. f. vel CEOS, [Κέως, Ptol. Κέα] Scribitur & CÆA vitiose. Insula in mari Ægeo, de qua Plinius lib. 4. cap. 12. Ceos, inquit, quam nostri quidam dixere Ceam, Græci & Hydrussam. Avulsa Eubœæ, quingentis longa stadiis fuit quondam: mox quatuor fere partibus, quæ ad Bœotiam vergebant, eodem mari devoratis, oppida habet reliqua, Julida, Cartheiam: intercidere Coressus, Pœessa. Vulgo *Zia*. De qua Ovid. 7. Met. 368.
Transit & antiquæ Cartheïa mœnia Ceæ. Ex hac profectam delicatiorem feminis vestem, auctor est Varro apud Plin. l. c. Propert. 1. 2. 2.
Et tenues Cea veste movere sinus.
Pinguia, Ceæ Dumeta. Virg. 1. Georg. 14.
Cea etiam Insula in ora Asiæ, e regione Halicarnassi, aut Cnidi potius, quæ usitatius Cos vel Coos vocatur. Plin. 5. 31. Nobilissima in eo sinu Cos, &c. ut plures existimant, Merope vocata; Cea, ut Staphylus. Ita MSS. omnes, non Cos, ut habent aliæ editiones. V. omnino Broekh. ad Propert. d. l. De claris ejus insulæ civibus. V. in IULIS.

CEUS, a, um. gentile. ut, Nænia Cea. Hor. 2. Carm. 1. 37.
Sed ne relictis, musa procax, jocis
Ceæ retractes munera næniæ. i. e. Simonidis Cei epicedia, qui primus carmen lugubre dicitur instituisse.
Sedes Ceæ. Hor. 4. Carm. 9. 7.

CEA vel CIA, n. pl. absolute, pro Vestibus Ceis. Lucret. 4. 1123.
Interdum in pallam, Melitensia, Ceaque vertunt. Sic Lamb. al. Cia.

CEADAS, æ. m. [Κεάδας] Spelunca apud Lacedæmonios erat, tetræ caliginis & diri aspectus, quam sic, quasi pallorem & lacrymas appellabant, in qua damnatos mortem oppetere cogebant. Alex. ab Alex. lib. 3. cap. 5. V. Pausan. Messen. ubi de Aristomene, & ex eo Cæl. Rhodig. l. 17. c. 8. Male Ceades recto casu scribi docet Henr. Steph. in Thes. Gr. Indice. V. & Suid. & Thucyd. l. 1.

C E B

CEBES, etis. m. [Κέβης] Thebanus fuit philosophus. scripsit dialogos tres, qui inscribuntur Pinax (id est Tabula, qui extat etiamnum) Septima, Phrynichus. Auctor est Diogenes Laert. lib. 2.

CEBRENIA, æ. f. [Κεβρηνία] Locus est Troadis regionis, cujus meminit Plin. lib. 5. cap. 30. Strabo lib. 13. Cebriniam scribit pro regione & urbe. Et Cebrinii populi, regionis & urbis incolæ.
Sunt Cebrenii & in Thracia, dicente eodem Strabone, Est fluvius quidam Arisbris in Thracia, prope quem Cebrenii Thraces habitant. Cebrenia vel a Cebreno amne, vel a Cebrenio Priami filio nuncupata est. Hermolaus in Plinium, Herodianum citans & Didymum.

CEBREN, ēnis. m. [Κεβρὴν] Fluvius Troadis, unde Cebrenis, quæ mox sequitur. Apollodor. 3. 5.

CEBRENIS, idis. f. [Κεβρηνίς] patronym. Ovid. 11. Met. 769.
Aspicit Hesperien patria Cebrenida ripa. Stat. 1. Silv. 5. 21.
— viduæ Cebrenidos arida luctu
Flumina.

CEBRENUS, i. m. [Κεβρηνός] Auson. 3. Sectione, Ad amicum ut quamprimum ad se veniat,
Sic qui venalis tam longa ætate Cebrenus
Non habet emptorem, sit tibi pro pretio.
Est & nomen fluvii. V. CEBRENIA.

CEBRIONES, æ. m. [Κεβριόνης] Trojanus Priami regis filius nothus, frater & auriga Hectoris, a Patroclo interemtus. apud Homerum Iliad. π. v. 738. seq.

CEBUS, i. m. [κῆβος] Simiæ species; de qua ex nummis Spanh. diss. 5. p. 243. adde Aristot. Hist. Animal. 3. 8.

C E C

CECINA, vel potius CÆCINA, æ. f. Fluvius est Etruriæ, ad Volaterras, auctore Pomponio lib. 2. 4. & Plin. lib. 3. cap. 5. *Cecina* hodie vulgo dicitur. Olivarius in Melam.

CECINA, vel potius CÆCINA, æ. m. [Καικίνας] Cognomen Romanum, gentis incertum Liciniæ, ut ex Gell. 6. 16. colligebat P. Faber, an Cilniæ, ut Passeratio placet, quanquam Gronov. rejecta utraque lectione ex vestigiis MSS. Pro A. Cæcina legit. Ceterum A. Cæcina, Volaterranus, equestris ordinis, Quadrigariorum magister, Pompeianarum partium tempore

tempore belli civilis, hirundines parvas e nidis Romæ comprehensas nutriebat, quas postea nuntias belli mittebat amicis, uti Plinius refert lib. 10. cap. 24. Scripsit librum criminosissimum contra Cæsarem. teste Suet. in Cæs. cap. 75. Fuit Ciceroni familiaris, & cliens defensus ab eo contra Sex. Æbutium, in quadam hæreditatis causa. Quæ oratio adhuc extat. Extant & inter eos epistolæ conscriptæ. Scripsit & librum de Procurandis fulguribus, quem Seneca se fatetur imitari, dicitque eum virum facundum, nisi a Ciceronis rebus primo recessisset. V. Quæst. Nat. lib. 2.

Cecina alius, Octaviani Cæsaris scriba, legitur in epist. 5. lib. 16. ad Atticum.

Cecina alius vir Consularis, ob conjurationis suspicionem a Tito ad cœnam vocatus, ac per proditionem interfectus. Apud Suet. in Tito, cap. 6.

Cecina, dux Vitellianus cum exercitu e Gallia profectus, ad Bebriacum cum Othonianis congressus feliciter dimicavit. V. Tacit. Hist. 1. cap. 53. & seq. ad fin. Sunt qui geminata littera Cæcinna scribunt, sed perperam.

Cĕcrops, ŏpis. m. [Κέκροψ] Incertæ originis, Conditor Athenarum: qui omnem ejus regionis multitudinem in duodecim urbes digessit, ut tradit Strabo l. 9. ex Philochoro. A quo Cecropidæ, Athenienses. Ovid. 2. Met. 784.

Infice tabe tua natarum Cecropis unam.

Atheniensis Cecrops. Tacit. 11. Ann. 14. Quidam Cecropem Atheniensem, vel Linum Thebanum, & temporibus Trojanis Palamedem Argivum memorant, sexdecim litterarum formas, mox alios, ac præcipuum Simonidem, ceteras reperisse.

Geminus Cecrops. Ovid. 2. Met. 555.

Virginibusque tribus gemino de Cecrope natis
Servandum dederat. subaudi Erichthonium. Dictus est autem Cecrops geminus, i. e. Duplicis naturæ, quia connubium instituit apud Athenienses. Quippe ante Cecropem more brutorum in Græcia mulieres promiscuo utebantur concubitu: unde fiebat ut pueri μονοφυεῖς dicerentur, id est naturæ unius: quia matrem tantum agnoscerent, patre prorsus incerto. Ubi vero ferinos id genus mores sustulit Cecrops, effecti quodammodo διφυεῖς, auctori id ipsum adaptarunt cognomen. Ex Cælio lib. 18. cap. 25. V. etiam Aristoph. Plut. Schol. 773. ubi aliæ conjecturæ de hac appellatione dantur. Plenissime Marsham. Can. Chron. Sæc. 8.

Cĕcrŏpia, æ. f. Oppidum a Cecrope conditore: postea arx Athenis. Plin. lib. 7. cap. 56. Oppidum Cecrops a se appellavit Cecropiam, quæ nunc est arx Athenis.

Cecropiam pro Regione Attica posuit Catull. 62. 79.

Cecropiam solitam esse dapem dare Minotauro.

Cĕcrŏpĭdæ, ārum. pl. Athenienses dicti sunt, a Cecrope rege. Ovid. 7. Met. 670.

Phocus in interius spatium, pulchrosque recessus,
Cecropidas duxit.

Cĕcrŏpius, a, um. Adj. [Κεκρόπιος] ut, Thymus Cecropius. Virg. 4. Georg. 177.

Apis Cecropia. Martial. lib. 11. 43.

Et thyma Cecropiæ Corsica ponis api?

Arx. Ovid. 6. Met. 70.

Cothurnus Cecropius. Hor. 2. Carm. 1. 12. —grande munus
Cecropio repetes cothurno.

Minerva. Lucan. lib. 3. 306.

Cĕcrŏpis, ĭdis. f. [Κεκροπὶς] patronym.

Cĕcrȳphălus, i. m. [κεκρύφαλος] Genus ornamenti muliebris, Reticulum alias, item vitta & flammeum discriminale dictum, παρὰ τὸ κρύπτειν. Homer. Iliad. χ. v. 469. Xenophon. autem in lib. De venatione κεκρύφαλον vocat Sinuosum illum macularum contextum, in quem se insinuant animalia urgentibus canibus. i. e. Plagarum seu Cassium sinum.

Cĕcrȳphălēa, æ. f. [Κεκρυφάλεια] Promontorium, seu Insula Peloponnesi, juxta quam Athenienses ab Æginetis prælio superati fuerunt. Stephanus.

Cecubum, V. CÆCUBUM.

Cecurri, Veteres dixerunt pro Cucurri. Perottus.

C E D

Cēdar, [Κήδαρ] Regio Arabiæ: ut apud Isaiam, Auferetur omnis gloria Cedar. Nam (ut inquit Hieronymus) ex Ismaele Cedar & Agareni, qui perverso nomine Saraceni vocantur, generati dicuntur.

Ceditius, V. CÆDICIUS.

Cēdo, cessi, cessum, [εἴκω, ὑπείκω, ὑποχωρέω, ἀναχάζω] ĕre. proprie significat Abire, & locum dare. Cæs. 2. Bell. Civil. 40. Sabura copias equitum peditumque instruit, atque iis imperat ut simulatione timoris paulatim cedant, ac pedem referant. Hor. 1. Serm. 1. 119.

Inde fit, ut raro, qui se vixisse beatum
Dicat, & exacto contentus tempore vitæ
Cedat, uti conviva satur, reperire queamus.

Introrsum cedere. Lucret. lib. 4. 943.

Locum dare & cedere. Cic. 2. de Nat. Deor. 83. Quacunque enim imus, quacunque movemur, videtur quasi locum dare & cedere. Idem de Clar. Orat. 290. Gratiosi scribæ sint in dando & cedendo loco.

Cedam, atque abibo. Cic. pro Milon. 94.

Cedere loco, patria, urbe, domo. Cæs. 2. Bell. Civil. 41. Hi quamcunque in partem impetum fecerant, hostes loco cedere cogebant.

Cedamus patria. i. e. Migremus Roma. Juven. 3. Sat. 29. Italia. Cic. 9. Att. 12. Urbe. Cic. ad Octav. Domo. Idem 13. Att. 39.

Campis. Hor. 3. Carm. 8. 24.

Tellure. Hor. 2. Carm. 1. 26.

A gladiatore cedere. Cic. pro Rosc. Amer. 118. Codices emendati habent, A gladiis recessisse.

Ab oppido. Cic. 5. Att. 20. Itaque eos cedentes ab oppido Cassius insecutus est.

Ab ordine. Virg. 3. Æn. 447.

Illa manent immota locis, nec ab ordine cedunt.

De oppidis his cedendum censeo. Cic. 7. Att. 21. i. e. Decedendum.

De Republica. Cic. Anteq. iret in exil. 7. Cedo invitus de Republ. cedo oppressus de fortuna, de dignitate, discedo a Repub. victus audacia malorum.

De sede. Hor. in Arte Poet. 258.

E corpore cessit anima. Lucret. lib. 3. 219.

Ex civitate. Cic. pro Milon. 82.

Retro cedere. Liv. 5. Bell. Pun. Retro, quantum posset, cedere statuit. Quod alias uno verbo Retrocedere dicitur. Sil. lib. 4. 576.

Ut jussæ cessere retro, spatiumque dederunt, &c.

Cedere, pro Accedere. Plaut. Capt. 2. 2. 102.

Quam citissime potest, tam hoc cedere ad factum volo. i. e. Volo istum accedere ad hoc factum, sive ad hanc rem peragendam, quam citissime potest. Idem in Aulul. 3. 5. 52. Cedit miles, æs petit. Ennius apud Cic. 1. de Divin. 108.

Cedunt de cælo ter quatuor corpora sancta.

Ad locum. Ovid. 1. de Pont. 3. 75. Exul ab Hæmonia Pirenida cessit ad undam.

Quoquam cedere, i. e. Ire in aliquam partem. Lucret. lib. 5. 841.

Cæsar ab humana cessit in astra via. Propert. lib. 3. 18. 34.

In auras cedere, h. e. Recedere, abire. Ovid. 14. Met. 849.

In nubila cessit simulacrum. Sil. lib. 17. 551. i. e. Evanuit. De phantasmate & Scipionis imagine loquitur.

Cedere vita. Cic. ad Octav. Cedam vita, &c. Honeste dictum, pro eo quod est, Ultro ad mortem accedam, mortem mihi consciscam.

Cedere e vita. Cic. de Clar. Orat. 4. Perpetua quadam felicitate usus ille cessit e vita. i. e. Mortuus est.

Fato cedere, idem significat quod Mori. Liv. 26. 14. Itaque quibus vestrûm ante fato cedere, quam hæc tot & tam acerba videant, in animo est, &c. Quod & Fato concedere dicitur.

Cedere alicui, Non repugnare, & ei obedire. Virg. 5. Æn. 467. Cede deo. Idem 3. Æn. 188.

Cedamus Phœbo, & moniti meliora sequamur.

Tibi ætas nostra jam cederet, fascesque summitteret. Cic. de Clar. Orat. 22.

Minori. Cic. de Clar. Orat. 228. Interjectum inter duas ætates, Hortensii & Sulpicii; nec majorem consequi poterat, & minori necesse erat cedere.

Cedere alicui, Inferiorem eo, neque tanti esse. Virg. 5. Ecl. 16.

Lenta salix quantum pallenti cedit olivæ,
Puniceis humilis quantum saliunca rosetis,
Judicio nostro, tantum tibi cedit Amyntas.

Cedere alicui in aliqua re, vel in agendo aliquid. Cic. pro Cæcin. 1. Non minus in causa cederet A. Cæcina Sexti Æbutii impudentiæ, quam tum in vi facienda cessit audaciæ.

Ultro alicui. Stat. 3. Silv. 4. 40.

Cedo tibi in laude. Gell. lib. 20. cap. ult. Tantum ceteris omnibus in ipsius quoque scriptionis laude cedentes, quantum cessimus in cura & elegantia scriptionis.

Alicui cedere, est Victum abire. Cic. 2. Off. 40. Cui quidem etiam exercitus nostri, imperatoresque cesserunt.

Alicui nihil cedere. Cic. 1. de Legib. 5. Sic enim putant, te illam tractante effici posse, ut in hoc etiam genere Græciæ nihil cedamus.

Actionibus cedere alicui. Paulus in l. Si a bonæ fidei. D. de Rei vindicat. Ut tamen si interim eum usuceperat, actionibus suis cedat petitori.

Actionibus cedere alicui adversus debitorem. Papinianus in l. Stichum. §. Si mandato meo. D. de Solution. & liberat. Quinetiam dici solet, tutelæ contraria actione agendum, ut ei pupillus adversus debitores actionibus cedat.

Actiones cedere. Ulpian. in l. Quod si servus. §. Idem Labeo ait. D. de In rem verso, Si non putat sibi expedire nomen debitoris habere, cedat creditori actiones, procuratoremque eum faciat.

Aquæductum alicui cedere. Pomponius in l. Per quem locum. D. de Servitut. rustic. præd. Per quem locum viam alii cessero, per eundem alii aquæductum cedere non potero.

Jus nominis cedere. Scævola in l. Mulier. D. Qui potiores in pignore habeantur, Quæro an si ei justus possessor offerat, compellendus sit jus nominis cedere.

Jus suum cedere alteri, i. e. Dare. Virg. 11. Æn. 359.

De jure cedere. Cic. 2. Off. 64. Convenit autem cum in dando munificum esse, &c. multa multis de jure suo cedentem.

Litem cedere adversario. Marcianus in l. Si de communi. D. Si servitus vindic. Sed si per collusionem cessit litem adversario, ceteris dandam esse actionem de dolo Celsus scribit.

Uxorem marito cedere. Virg. 3. Æn. 297. Secundum jus locutus est, ait Servius, quia uxor viri domicilium sequitur. Nam & cessisse de jure est. Cedi enim hæreditas dicitur.

Ut aquam quæreres, & inventam ducere liceret, cedi potest. Labeo l. ult. D. Si servit. vindic.

Vicino si quis cesserit, Labeo putat, jus ei esse aquam immittere: aquæ pluviæ arcendæ eum agere non posse. Paulus in l. 2. §. ult.. D. de aqu. & aqua pluv. arc.

Amori turpi cedere, Fœdæ libidini inservire. Valer. 7. Argon. 319.

Auctoritati. Plin. lib. 15. cap. 22. de forbis loquens & nuce juglande, Ab his locum amplitudine vindicaverunt, quæ cessere auctoritati, nuces juglandes: quanquam & ipsæ nuptialium Fescenninorum comites, multum pineis minores. i. e. Quum amplitudine præstant, gratia tamen inferiores sunt. Budæus.

Cælestibus, nisi immortalitate, non cedens. Cic. 2. de Nat. Deor. 153. Reliquæque virtutes, e quibus beata vita existit, par & similis deorum; nulla alia re, nisi immortalitate, quæ nihil ad bene vivendum pertinet, cedens cælestibus.

Consiliis. Ovid. 13. Met. 361.

Famæ. Cic. 7. Fam. 3. Pudori tamen malui, famæque cedere, quam salutis meæ rationem ducere, i. e. Obsistere nolui, passus sum me vinci. Veritus enim sum, si ad Pompeium non transissem, ne existimationem mei læderem & minuerem. Budæus.

Fortunæ. Cic. 3. Tusc. 36. Quid jaces, aut quid mœres, aut cur succumbis, cedisque fortunæ?

Gratiæ alicujus rei non cedere. Plin. Jun. Non cedit gratiæ marmoris ramos, insidentesque ramis aves imitata pictura. i. e. Non minor est gratia picturæ. Budæus.

Honori non cedere. Virg. 3. Æn. 484.

Fert picturatas auri subtemine vestes
Et Phrygiam Ascanio chlamydem, nec cedit honori. Ubi Servius. Tanta dat munera, quanta merebatur Ascanius: hoc est enim honori non cedere, parem esse meritis accipientis.

Cedere

Cedere honore & nomine suo alteri. Plin. in Paneg. cap. 94.
Hosti. Sil. lib. 15. 745. — cohibete fugam, cui cedimus hosti?
Insolentiæ alicujus. Hor. Epod. 17. 75.
Intercessioni cedere, i. e. Non ultra procedere: & quod vulgari lingua dicitur, Desistere ab oppositione. Sicut, Cedere provocationi, i. e. Relinquere appellationem. Item, Sublata intercessione, quod nunc dicimus, Non obstante oppositione. Ex Budæo.
Iræ cedere. Cic. 2. Off. 18.
Legibus cedere. Cic. pro Milon. 63. Cederet æquo animo legibus, secum auferret gloriam sempiternam. Cederet legibus, i. e. Quamvis commendabili facinore edito, exilium tamen sibi consciscceret, ne leges violare velle videretur si in urbe maneret. Budæus.
Malis cedere, Vinci malis, frangi rebus adversis. Virg. 6. Æn. 95.
Tu ne cede malis: sed contra audentior ito.
Malis alterius cedere. Alcmena miseriarum suarum comparatione, beatas esse alias miseras matres ostendit apud Sen. OEth. 14. his verbis, Cedite his cunctæ malis. His malis, i. e. Meis.
Oneri, vel Ponderi cedere; i. e. Succumbere, non perferre. Plin. lib. 16. cap. 42. Robur, olea incurvantur ceduntque ponderi. Quintil. lib. 10. cap. 1.
Operæ. Quintil. lib. 2. cap. 1. Quæ dum operæ cedit, jam pæne possessione depulsa est: i. e. Dum munus suum & officium detrectat. Budæus.
Periculo. Plin. Epist. 136. Postremo nullam vocem cedentem periculo emisit. i. e. Qua videretur velle periculum vitare.
Precibus alicujus. Cic. ad Brut. 12. Quum multa propter eam curam, quam pro Republ. suscepi, graviter ferrem: tum nihil tuli gravius, quam me non posse matris tuæ precibus cedere. h. e. Obtemperare.
Religioni. Cic. 1. Fam. 1.
Remediis cedere morbus dicitur a Celso, quando vincitur & percuratur. Budæus.
Repugnanti. Ovid. 2. de Arte Am. 197.
Spatiis cedere, significat Locum alicui dare juxta te vel eunti vel accumbenti, quod honoris gratia fieri solet. Claud. 1. in 1. Conf. Stilich. 48.
Tempestati cedere. Suet. Cæs. 58. Aut gubernatorem cedere adversæ tempestati passus est.
Tempori. Cic. 3. de Legib. 4. Neque nobis cum illa tum peste certamen fuit, sed cum gravissimo Reip. tempore: cui si non cessissem, non diuturnum beneficii mei patria fructum tulisset. Quod barbari dicunt, Facere secundum tempus.
Timori, Timidum esse, affici metu. Valer. Flac. 8. Argon. 436.
Cedo tibi conductione, significat, Per me licet, ut quod faciendum suscepi, tu faciendum suscipias: quia jam conductionem locatori operis renuntiavi. Ex Budæo.
Bonis cedere, Discedere a bonis, & quicquid nostrum erat, tradere creditori. Perott. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Creditoribus cedere villa. Suet. de Clar. Gramm. cap. 11.
Foro & curia cedere alicui. Cic. ad Octav. 2. Cedam tibi in præsentia foro, curia, &c.
Foro cedere, non aliud esse videtur, quam Æris alieni causa in forum non ventitare, & creditoribus non solvere, quod genus cessionis erat. Itaque inter creditores bona dividebantur. Senec. de Benef. 4. 39. Et appellare debitorem ad diem possum, & si foro cesserit, portionem feram. Id tamen de Argentariis præcipue dici solebat, qui mensam in foro habebant. Ulpianus in l. Si hominem. §. Quoties. D. Depositi, Quoties foro cedunt nummularii, solet primo loco ratio haberi depositariorum.
Possessione cedere. Liv. 24. 22. Facile esse, momento quo quis velit, cedere possessione magnæ fortunæ.
Nescit amor priscis cedere imaginibus. Propert. lib. 1. 5. 24. i. e. Amor omnes superat, sine ulla exceptione nobilitatis.
Malis cessit consilium. Ovid. 3. de Pont. 6. 48. i. e. Majora erant mala, quam ut consilio evitari potuissent.
Dies cedere dicitur, Quando incipit deberi pecunia, auctore Ulpiano: Cedere diem, inquit, significat incipere deberi pecuniam: Venire diem significat eum diem venisse, quo pecunia peti possit. Ubi pure quis stipulatus fuerit, & cessit, & venit dies. Ubi in diem, cessit dies, sed nondum venit. Ubi sub conditione, neque venit, neque cessit dies, pendente adhuc conditione. l. 213. D. De verb. signific.
Dies cedunt. Cic. de Senect. 69. Horæ quidem cedunt & dies, menses, & anni: nec præteritum tempus unquam revertitur: nec quid sequatur sciri potest. i. e. Licet mors non venerit, tamen dies mortis cedit, etiam quacunque hora & mense homo mori potest, & tempus fati semper procedit & instat. Ex Budæo.
Curæ cedunt. Stat. 1. Silv. 2. 26.
— cedant curæque metusque.
Fiducia non cessit illi. Virg. 9. Æn. 126. h. e. Non recessit.
Fiducia cessit animo. Stat. 8. Theb. 531.
Fortuna cedit sapienti. Cic. in Parad. 5. Cui quidem etiam (quæ vim habere maximam dicitur) fortuna ipsa cedit. De sapiente loquitur.
Furor cessit & quievit. Virg. 6. Æn. 102.
Ut primum cessit furor, & rabida ora quierunt.
Furor non cedat ex animo. Sen. Herc. fur. 6.
Hæreditas cedit alicui. Virg. 3. Æn. 333.
Honos imperfectus deorum cessit. Sil. lib. 15.
Lumina cedunt somno, i. e. A somno oculi vincuntur. Claud. in Laud. Seren. 91.
Lux candida cessit nubibus. Stat. 3. Silv. 1. 71.
Mens duro nunquam cessura labori. Claud. 1. in Ruff. 326.
Mores rebus cessere secundis. i. e. Cum fortuna boni mores immutati sunt. Lucan. lib. 1. 161.
Natura cessit, Mutata est. Sen. OEth. v. 46.
Natura cessit: terra defecit gradum.
Potestas alicui cedere dicitur, Quum est forte aut hæreditate data. Ovid. 4. Met. 532.
— ô numen aquarum,
Proxima cui cælo cessit, Neptune, potestas.
Potestas cedebat victa. i. e. Superabantur vires & conatus illorum magnitudine operis. Lucret. lib. 5. 1270.
Præda alicui cedit. Hor. 3. Carm. 20. 7.
Pudor ab ore cessit, i. e. Impudens factus est, caret verecundia. Valer. Flac. lib. 7. 462.
Quæstus alicui cedit. Cic. 4. Verr. 170. Ea autem fœneratio erat hujusmodi, Judices, ut etiam hic quæstus huic cederet.

Res alicui cedere dicitur, i. e. Feliciter procedere. Virg. 12. Æn. 148.
— Parcæque sinebant
Cedere res Latio, Turnum & tua mœnia texi. Servius.
Silvæ cedunt alicui. Ovid. 5. Fast. 373.
Tempus cedit. Ulpian. in l. Si maritus. D. Ad leg. Juliam de adult. Si maritus prævenerit, accusareque instituerit: tempora non cedunt patri.
Victoria illi cessit. Virg. 12. Æn. 183.
Cesserit Ausonio si fors victoria Turno.
Usumfructum cedere alicui. Ulpian. in l. Si mulier. §. Sed si habenti. D. de Legat. 3. Sed si habenti tibi proprietatem, usumfructum mortis causa cessero, potest dici fideicommittere me posse.
Undæ cesserunt nitidis habitandæ piscibus. Ovid. 1. Met. 74.
Vultus cessere, i. e. Perierunt, perdita forma est. Sen. Herc. OEth. v. 392.
Cessere vultus penitus, & pædor sedet.
Cedere etiam pro Evenire. ut,
Feliciter tibi cedat. Ovid. in Ibin, 561.
Male cedere res dicitur, Quæ infelicem exitum sortitur, & voto nostro non respondentem. Hor. 2. Serm. 1. 65. de Lucilio.
Male cesserat illi. Ovid. 10. Met. 80.
Parum cedunt insidiæ. Tacit. 4. Hist. 16. Ubi insidiæ parum cessere, ad vim transgressus, &c.
Voto res cedere dicitur, Quæ voto respondet. Ovid. de Rem. Amor. 563.
Durus cui pater est, ut voto cetera cedant,
Huic pater ante oculos, &c.
Bono alterius cedere, i. e. Ad ejus utilitatem. Ulpian. in l. 3. §. Nec-non. D. de in rem vers. Neque enim spectamus, an bono domini cesserit, quod consumptum est: sed an in negotium domini. Sic enim habent Pandectæ Florent. non, ut Haloander, Accesserit.
Lucro ei dedit ea res. Pompon. in l. Vel inutilium. D. de Usufructu, & quemad. quis utatur, Ut post substituta fiant propria usufructuarii, ne lucro ea res cedat domino.
E pectore cedere dicitur res aliqua, Quando illius obliviscimur. Valer. Flac. 4. Argon. 89.
Et labor & dulces cedunt e pectore nati.
Sensus cesserunt pectore. Lucan. lib. 5. 760.
Cedere loco dicitur Mutata sententia. Virg. 9. Æn. 220.
Nec mea jam mutata loco sententia cedit.
Cessit in proverbium. Plin. lib. 23. cap. 1. Sic quoque in proverbium cessit, Sapientiam vino obumbrari. i. e. In proverbium abiit.
In ducem gloria cedit. Tacit. in Agric. 5.
In locum exemplorum cedere. Quintil. lib. 5. cap. 11.
In partem cedere. Quintil. lib. 3. cap. 8.
In solatium cedere. Tacit. 2. Hist. 59. Nimius honos inter secunda, rebus adversis, in solatium cessit.
In vicem fidei pœna cedit. Liv. 6. 34. Itaque quum jam ex re nihil dari posset, fama & corpore judicati atque addicti creditoribus satisfaciebant, pœnaque in vicem fidei cesserat, i. e. Pro fide habebatur.
In usum alicui cedere res dicitur, Quæ conceditur nobis non tanquam propria, sed utenda solummodo. Hor. 2. Serm. 2. 134.
In vulgus spolia cedere. Tacit. 3. Hist. 83.
Cedere pro. Columel. lib. 12. Nam pro pulmentario cedit. i. e. Vice pulmentarii habetur.
Pro stipendio cedere. Tacit. de Moribus German. 14. Nam epulæ, & quanquam incompti, largi tamen apparatus pro stipendio cedunt.
Cesserit parum gratus. Plin. in Paneg. cap. 43. Donavit pater tuus multa: & ipse donasti. cesserit parum gratus: manent tamen ii qui bonis ejus fruantur. i. e. Fac parum gratum fuisse gratum quod dederit. [Cesserit absolute dictum, pro Vita cesserit, ingratus in donatorem, testamento præteritum. Mirum sudare in hoc loco interpretes.
Cedere, pro Incedere. Plaut. Pseud. 4. 1. 45.
Non prorsus, verum ex transverso cedit, quasi cancer solet.
Cedere, pro Censeri. Paulus in l. penult. D. de Flumi. Secundum ripas fluminum loca non omnia publica sunt, quum ripæ cedant ex quo primum a plano vergere incipiunt usque ad aquam.
Legato cedere, pro Comprehendi. Paulus in l. Nam quod. §. Item si quis. D. de Penu. legata, Quod si promiscue uti solebat, tunc quantum ad annuum usum ei sufficeret, familiæque ejus, ceterorumque qui circa eum sunt, legato cedet.
Ceditur, Impersonale. Cic. 1. Tusc. 5. Post vero Lepidum, Carbonem, Gracchos: deinde ita magnos nostram ad ætatem, ut non multum, aut nihil omnino Græcis cederetur.
Cedetur tibi ab omnibus, i. e. Omnes tibi locum dabunt. Lucan. lib. 1. 51.
— tibi numine ab omni
Cedetur: jurique tuo natura relinquet.
Cedendum est bellis. Lucan. lib. 5. 743.
Cedendum est malis. Sen. Troad. 6.
Cedendo victor abibis. Ovid. 2. de Arte Am. 197.
CEDENS, entis. [ὑπείκων] Partic. ut, Causa non cedens priori, i. e. Similis, æque efficax, æque bona ac probanda. Ovid. 4. de Pont. 9. 57.
Altera lætitia est, nec cedens causa priori, &c.
Arva cedentia retro, i. e. Quæ videntur recedere nobis abeuntibus, Virg. 3. Æn. 496.
Capilli cedentes. Plin. 3. Epist. 6. Hoc est cadentes & abeuntes ac defluentes. Cataneus intelligit Demissos, planos.
Rami cedentes oneri. Martial. lib. 11. 42.
Cedentes oneri ramos, silvamque fluentem,
Vicit, &c. De Amynta.
Romani cedentes in arcem, pro eo quod est Se recipientes. Liv. 25. 10.
Vela cedentia, Discedentia. Lucan. lib. 3. 1.
CEDENTER, Cedentis modo. Adv. Idem. Cæl. Aurel. Acut. 3. 16. Cedenter consentiendo coërcere.
CESSŪRUS, a, um. [ὑπείξων] Partic. Lucan. ad Pison. 139.
Pomifer autumnus, nimbis cessurus & undis.
Provinciæ cessuræ in pretium belli. Tacit. 1. Hist. 11.
Rosaria non cessura bifero Pæsto. Martial. lib. 12. 31. De hortis Marcellæ uxoris.
CESSUS, a, um. Partic. Ulpian. Instit. tit. 20. Si antequam adeatur hereditas, in jure cessa sit, perinde heres fit cui cessa est, ac si ipse heres legitimus esset. Quod si postea quam adita fuerit, in jure cessa sit, is cui cessa est, permanet heres, & ob id creditoribus defuncti manet obligatus:

gatus: Debita verò pereunt, id est, debitores defuncti liberantur. Res autem corporales, quoties singulæ in jure cessæ sunt, transeunt ad eum cui cessa est hereditas.

Cessĭcus, a, um. Adj. & Cessītius, aliud Adj. Ulpian. Instit. tit. 12. Is cui tutela in jure concessa est, Cessicus tutor appellatur: qui sive mortuus fuerit, sive capite minutus, sive alii tutela cesserit, redit ad legitimum tutorem tutela. Sed & si legitimus decesserit, aut capite minutus fuerit, cessitia quoque tutela extinguitur.

Cessĭo, ōnis. f. [ὑποχώρησις] Cic. in Topic. 28. Abalienatio, est ejus rei quæ mancipi est, aut traditio alteri nexu, aut in jure cessio, inter quos ea jure civili fieri possunt. V. Boethium in Topic. lib. 3.
Cessio in jure, Communis alienatio est & mancipi rerum, & nec mancipi, quæ fit per tres personas in jure cedentes, vindicantes, addicentes. Ulpian. tit. 20. Instit.

Cessionarius, i. m. Cui fit cessio, vel creditor, in quem transfusa est obligatio. V. JCtos.

Cessim, Adv. significat Regrediendo, & retrocedendo. Justin. lib. 2. 12. Commisso prælio ite cessim, inhibete remos, & a bello discedite. Paulus in l. Bovem. D. De ædilitio edicto, Bovem qui cornu petit, vitiosum esse plerique dicunt. Item mulas quæ cessim eunt, *Qui sont restives.*
Redire cessim. Alfenus in l. Si ex plagis. §. Quod si neque mulæ. D. Ad leg. Aquiliam, Quod si neque mulæ, neque homines in causa essent, sed mulæ retinere onus nequissent: aut quum conniterentur, lapsæ concidissent, & ideo plaustrum cessim redisset, atque hi quo conversum fuisset, onus, &c.

Cesso, [παύομαι, ἀναπαύομαι, διαλείπω, σχολάζω, λοφέω] āre. Ab opere vacare. Virg. 7. Ecl. 10.
Et siquid cessare potes, requiesce sub umbra. i. e. (inquit Servius) Si potes breve otium tibi persuadere. Cic. 1. de Nat. Deor. 102. At ipsi tamen pueri, etiam quum cessant, exercitatione aliqua ludicra delectantur.
Actio cessat. Ulpian. l. Si procuratorem. §. Mandati actio. D. Mandat. vel contr.
Agri cessare dicuntur, Qui non consiti sunt. Virg. 1. Georg. 70.
Alternis idem tonsas cessare novales,
Et segnem patiere situ durescere campum.
Dies cessavit Marte. Lucan. lib. 4. 24.
Officium cessat. Ovid. 6. Epist. 17.
Opus cessat, i. e. Labores intermittuntur. Ovid. 6. Fast. 348.
Pietas. Ovid. 4. Trist. 7. 5. Pietas, Officium pietatis.
Retia cessant, i. e. Non itur ad venationem. Martial. lib. 12. 1.
Voluntas. Hor. 1. Carm. 27. 13.
Usus oculorum cessat. Curt. 10. 5. 16.
Nunquam cessavit hodie dicere contumelias. Ter. Phorm. 2. 3. 30. h. e. Toto die nihil aliud quam contumelias dixit.
Non cessare apud rhetorem. Cic. 3. Q. frat. 1. §. 4. Cicero noster, dum ego adsum, non cessavit apud rhetorem. i. e. Diligentem se præstitit, magnosque progressus fecit.
In pœnas furor cessat, i. e. Definit pœnas amplius inferre. Sen. Med. 6.
Cessare in studio &c. Cic. de Senect. 13. Nunquam in suo studio atque opere cessavit. h. e. Nunquam studium intermisit.
Cessare in solutione. Marcellus in l. Lucius. D. mand.
Cessatum a levibus præliis est. Liv. 4. 27.
Cessare cum casu. Propert. 1. 6. 21.
Nam tua non ætas unquam cessavit amori. i. e. vacavit.
Cessare cum alterius verbi infinitivo. ut, Cessare certare. Hor. 1. Epist. 19. 11. — non cessavere poetæ,
Nocturno certare mero, putere diurno.
Non cessat de nobis detrahere. Cic. 11. Att. 11.
Non cessas tussire. Martial. lib. 11. 87.
At tu non cessas totis tussire diebus.
Cessare & nihil agere. Cic. 3. de Nat. Deor. 94. Cur tam multos deos nihil agere & cessare patitur?
Cessare, improprie, pro Nunquam fuisse. Papin. l. 97. D. de solut. Quum ex pluribus causis debitor pecuniam solvit, utriusque demonstratione cessante, &c. i. e. Sine ulla demonstratione.
Cessando. Lucret. lib. 2. 79.
Si cessare putas rerum primordia posse,
Cessandoque novos rerum progignere motus.
Cessare etiam dicuntur, Qui in judicio ad dicendam causam non comparent. Suet. Claud. cap. 15. Absentibus secundum præsentes facillime dabat, nullo delectu, culpane quis, an aliqua necessitate cessasset.
Cessare, Consistere in loco. Plaut. Merc. Tarda nimium, aut lapis obriguit, aut angue demorsa cessavit turgida.
Cessare [βραδύνειν] Tardare. Ter. And. 2. 2. 6. & Eun. 4. 4. 5. Paululum si cessassem, Pythia, domi non offendissem.
Cesso, pro Cesso venire.
Uxor, si cesses, aut te amare cogitat. Terent. H. St. V. Adelph. 1. 1. 7. Add. v. 4. ibid.
Cessare in vota. Virg. 6. Æn. 51.
— cessas in vota precesque
Tros, ait, Ænea? h. e. Tardus es ad vota facienda? Servius.
Nunquid in principio cessavit verbum docte dicere? Plaut. Pers. 4. 4. 3.
Cessare, Diutius immorari in re aliqua facienda, & eam negligentius agere. Ter. Adel. 4. 2. 48.
Æschinus odiose cessat, prandium corrumpitur.
Multum cessare. Hor. in Arte Poet. 357.
Cessare, [ἀργεῖν] Otiosum esse. Cic. de Senect. Nisi forte ego vobis qui, &c. cessare nunc videor, quum bella non gero. Ovid. 5. Met. 440.
Illam non udis veniens Aurora capillis,
Cessantem vidit, non Hesperus. i. e. Nunquam quievit. De Cerere loquitur filiam amissam quærente.
Cessare, & Strenuum esse, contraria sunt. Hor. 1. Epist. 2. 70.
— quod si cessas, aut strenuus anteis,
Nec tardum opperior, nec præcedentibus insto.
Cessare & laborem fugere. Cic. 1. de Nat. Deor. 22. Isto igitur tam immenso spatio quæro, Balbe, cur Pronœa vestra cessaverit: laboremne fugiebat?
Plane cessare. Cic. 1. Att. 7. Denique aliquid extabit, ne tibi plane cessasse videamur.
Hoc cessat ex reditu. Plin. Epist. 4. lib. 2. Sed quod cessat ex reditu, frugalitate suppletur. i. e. Quod minus est, quod deest mihi ex annuis reditibus.
Cessatum est, impersonaliter. Ter. Adel. 4. 4. 22.
Cessatum usque adhuc est, nunc jam, Æschine, expergiscere. i. e. negligens & otiosus fuisti. Virg. 11. Æn. 288.
Quicquid apud duræ cessatum est mœnia Trojæ. i. e. Tardatum est, inquit Servius.
Ab hoste cessatum est. Liv. 22. 50.
A Præfectis ni cessatum foret. Idem 30. 16.

Cessans, Partic. [παυόμενος] pro eo quod est Immorans. Virg. 3. Æn. 430.
Præstat Trinacrii metas lustrare Pachyni
Cessantem, longos & circumflectere cursus.
Amphora cessans, Qua nemo utitur. Hor. 3. Carm. 28. 8.
Austri cessantes, i. e. Non spirantes. Lucan. lib. 3. 68.
Copiis cessantibus, quas subsequi jusserat. Suet. Cæs. 58.
Fata cessantia. Ovid. 3. Trist 2. 29. i. e. Cessans mors.
Morbus cessans. Hor. 1. Epist. 15. 6. is dicitur, qui medicis communi vocabulo Chronicus vocatur. quo de V. f. l. Porphyrio Podagram intelligit. Ea quippe cessare & tardius ire facit.
Solum cessans [ἀργὴ γῆ] dicitur Arvum aut ager qui non exercetur aut colitur. Lucan. lib. 3. 451.
— curvoque soli cessantis aratro
Agricolæ raptis annum flevere juvencis.
Vento cessante, i. e. Non flante. Sen. OEth. 4.
Concitare cessantes. Hor. 1. Carm. 35. 15.

Cessatūrus, a, um. Partic. ut, Cessatura casa, apud Ovid. 4. Fast. 804.
Mutantesque domum, tectis agrestibus ignem,
Et cessaturæ supposuisse casæ.

Cessator, ōris. m. [ἀργός, ὀκνηρός] Otiosus, qui cessat, & nihil agit. Columel. lib. 11. cap. 1. In agresti negotio vix dici potest quid gnavus operarius ignavo & cessatore præstet. Hor. 2. Serm. 7. 100.
Nequam, & cessator Davus.
Cessator in litteris, Subaudi Scribendis. Cic. 9. Fam. 17. Hæc tibi antea non rescripsi, non quo cessator esse solerem, præsertim in litteris, sed quum, &c.

Cessātrix, īcis. f. Tertull. adv. Marc. 1. 24. Quomodo defenditur bonitas, ex majore parte cessatrix?

Cessātio, ōnis. f. [ἀργία, παῦσις, ἀνάπαυσις] Plaut. Pœn. 4. 2. 103.
Id negotium institutum est, non datur cessatio.
Fœnus cessationis. Columel. lib. 2. cap. 1. At e contrario, seu sponte, seu quolibet casu destituta humus, quum est repetita cultu, magno fœnore cessationis colono respondet.
Furtum cessationis. Cic. 16. Fam. 26. Scribito tamen, ne furtum cessationis quæsivisse videaris.
Cessatio, Otium. Cic. 1. de Nat. Deor. 103. Profecto Epicurus quasi pueri delicati, nihil cessatione melius existimat.
Cessatio pugnæ pactitia. In paciscor.
Libera & otiosa. Cic. 1. de Legib. 10. Legationem aliquam nimirum oratio ista postulat, aut ejusmodi quampiam cessationem liberam atque otiosam. Al. Cessionem.

Cessātus, a, um. Adj. [διαλελειμμένος] ut, Cessata arva, i. e. Neglecta & non culta. Ovid. 4. Fast. 617.
Largaque provenit cessatis messis in arvis.
Tempora cessata. Sil. 5. 534.
Jam Libyæ ductor properantia signa citato
Raptabat cursu, & cessata reponere avebant
Tempora cæde virûm, &c. i. e. Cupiebant restituere tempora omissa. V. etiam Ovid. 10. Met. 669.

Cĕdo, [δός] Verbum defectivum: in imperativo tantum legitur, Cedo, i. e. Dic vel Da. Ter. Eun. 5. 5. 8. Aut quid factum est? cedo. Cic. 2. de Divin. 146. Cedo tandem, quid sit ordo, aut quæ concursatio somniorum. Cedo plurali etiam numero junctum. Cic. de Senect. 20. Cedo, qui vestram Rempub. tantam amisistis tam cito?
Aquam cedo manibus. Plaut. Most. 1. 3. 150.
Leges Atinias cedo mihi. Cic. 3. Verr. 109.
Manum cedo, vel dexteram. Plaut. Capt. 4. 2. 58.
Orationes cedo. Cic. de Clar. Orat. 295.
Pateram mihi cedo. Plaut. Amph. 2. 2. 146.
Tabulas cedo. Cic. 6. Verr. 43.
Cedo, dic mihi. Ter. And. 4. 4. 24.
Cedo cujum puerum hic apposuisti, dic mihi. Cic. 9. Att. 21.
Ingemuisti? certe. cedo reliqua. i. e. Ascribe.
Cedo alios, ubi centurio est Sanga, & manipulus furum? Ter. Eun. 4. 7. 6.
Cedo quemvis arbitrum. Ter. Adel. 1. 2. 43.
Postremo, aut desine, aut cedo quemvis arbitrum. i. e. Dic. ac si diceret, Vincam quocunque judice eorum, qui harum rerum consultissimi fuerint. Budæus.
Cedo judicem, ni dolo malo instipulatus sis. Plaut. Rud. 5. 3. 24.
Cedo coram ipso. Ter. Adelph. 3. 4. 38.
Postremo non negabit, coram ipso cedo. Al. Ipsum.
Cedo, pro Date in plurali, vel Quæro & expostulo a vobis. Cic. pro Sext. Cedo nunc ejusdem illius inimici mei de me eodem, &c.

Cedræi, orum. m. [Κεδραῖοι] Arabiæ populi sunt, Canchleis & Nabathæis finitimi, quorum meminit Plin. lib. 5. cap. 11.

Cedratus, Cedratis, Cedrelæon, Cedrelate, Cedria, Cedrium, Cedris, In cedrus.

Cedromēla, orum. n. pl. [κεδρόμηλα] Mala eadem quæ Citria Dioscoridi sunt. 1. 106. Si modo lectio sana est. V. Henr. Steph. v. κέδρος.

Cedros, i. f. Insula in Germaniæ litoribus, cedri genere silvosa. Inde electrum in petras defluere dicitur. Perottus. [Fabulæ.

Cedrostis, is. f. Vitis alba dicitur. Plinius lib. 23. cap. 1. Vitis alba est quam Græci ampeloleucen, alii ophiostaphylon, alii melothron, alii psilothrum, alii archezostin, alii cedrostin, alii madon appellant. Hæc & Bryonia a Dioscoride appellatur.

Cedrus, i. f. [κέδρος] Arbor notissima. V. Plin. copiose de ea tractantem lib. 13. cap. 5. & aliis locis.
Ardua cedrus. Ovid. 1. Amor. 14. 12.
Enodis. Claud. de Rapt. Proserp. 3. 360.
Odorata. Virg. 3. Georg. 414.
Disce & odoratam stabulis accendere cedrum.

Incen-

Incendere cedrum. Cic. 3. Tusc. 45. Collocemus in culcitra plumea, psaltriam adducamus, cedrum incendamus, &c. In emendatioribus codicibus legitur Hedychrum incendamus. V. HEDYCHRUM.

Cedro digna dicuntur, Quæ promerentur immortalitatem, & ejusmodi judicantur, ut posteritati consecrari debeant. Pers. 1. Sat. 42.

— & cedro digna locutus. Sumptum a Cedri natura, cujus succo illita, non sentiunt cariem. Hor. in Arte Poet. 331.

— speremus carmina fingi
Posse linenda cedro, & levi servanda cupressu.

Effigies ex antiqua cedro: Quæ cariem non sentiunt. Virg. 7. Æn. 178.

Quin etiam veterum effigies ex ordine avorum
Antiqua ex cedro.

Liber flavus cedro. Ovid. 3. Trist. 1. 13.

CEDRĀTUS, a, um. Adj. Plin. lib. 13. cap. 13. Et libros cedratos fuisse, propterea arbitrarier tineas non tetigisse. i. e. Cedri succo, vel cedrino unguento illitos. Harduinus ex MSS. Citratos legit.

CEDREATIS, is. f. [Κεδρεᾶτις] Diana ab Orchomeniis ideo sic vocata fuit, quod ejus simulacrum in ingenti esset cedro erectum. Auctor Pausan. in Arcad.

CEDRĔLÆON, i. n. [κεδρέλαιον] Olei factitii species, ex malis cedri confecta, de qua Plin. lib. 15. cap. 7. Hac autem peruncta materies, nec tineam, nec cariem sentit, ut idem ait lib. 16. cap. 39. Sed Mss. Pissælæon, teste Hard. q. V.

CEDRELĀTE, es. f. [κεδρελάτη] Genus cedri. Plin. lib. 24. cap. 5. Cedrus magna, quam cedrelaten vocant, dat picem, quæ cedria vocatur, dentium doloribus utilissimam.

CEDRIA, æ. f. [κεδρία] Cedria, inquit Ruell. lib. 1. cap. 62. modo cedri pix, modo cedri resina nominatur, e cedro magna, quæ cedrelate dicitur emanans: ita ut si proprie sit loquendum, nihil aliud sit quam cruda cedri lacryma. V. dict. superior. Plin. lib. 29. cap. 3. Scabiem corporum ac pruritum oleo & cedria mistis tollunt.

CEDRĪNUS, a, um. [κέδρινος] aliud Adj. Quod est ex cedro. Plin. lib. 13. cap. 5. Cedrinus est Romæ in delubro Apollo Sosianus, Seleucia advectus. Oleum cedrinum. Plin. 32. 7.

CEDRIS, ĭdis. f. [κεδρίς] Fructus cedri. Plin. lib. 24. cap. 5. Cedrides, hoc est fructus cedri tussim sanant, urinam ciunt, &c.

CEDRIUM, i. n. [κέδριον] Pix liquida, & primaria, quæ ex tæda excoquitur. Plin. lib. 16. cap. 11. Pix liquida in Europa e tæda coquitur navalibus muniendis, multosque ad alios usus. Lignum ejus concisum, furnis undique igni extra circumdato, fervet: primus sudor aquæ modo fluat in canali: hoc in Syria Cedrium vocatur: cui tanta vis est, ut in Ægypto corpora hominum defunctorum eo perfusa serventur.

Scribitur etiam Cedreum, & tum Oleum subauditur. Vitruv. 2. 9. Ex Cedro oleum, quod cedreum dicitur, nascitur. V. Henr. Steph. Indic. in Thes. Gr. v. Κέδρος.

C E L

CELĂDON, ontis. [Κελάδων] Proprium viri ex illis, qui in Persei & Andromedes nuptiis perempti fuerunt. Dictus Celadon quasi multum clamans, a verbo κελαδέω, quod resono interpretatur. Ovid. 5. Met. 144.

Occidit & Celadon Mindesius.

Fuit etiam unus ex Lapithis. Ovid. 12. Met. 250.

Illisit fronti Lapithæ Celandontis, &c.

Celadon, Amnis est ignobilis, in Alpheum influens: apud Strabon. lib. 8. Sed lectionem dubiam reddere conatur Palmer. V. ejus Exerc. in Auct. Græc. p. 304.

CELADUSA, vel CELADUSSA, æ. f. [Κελάδουσα] Exigua est insula maris Ægæi, Delo proxima, tam angusto freto ab ea divisa, ut catena aliquando ei fuerit annexa. Aliis nominibus Rhenea & Artemite dicitur. In hac Delii mortuos suos sepeliebant, religione scilicet prohibiti, ne quenquam in Delo humarent. V. Thucydidem belli Peloponn. lib. 4. & Plin. lib. 4. cap. 12.

Sunt item Celadusæ, parvæ aliquot maris Adriatici insulæ, Liburniæ adjacentes: quarum Pompon. Mela lib. 2. 7. & Plin. lib. 4. cap. 20. meminere.

CELÆNA, In CELENA. CELÆNÆ, In CELENÆ. [etsi rectius per diphthongum scribitur.

CELÆNO, ûs. f. [Κελαινώ] Una ex Harpyis.

Dira. Virg. 3. Æn. 211.

Celæno infelix vates, i. e. Nuntia infelicitatis. Virg. 3. Æn. 245.

Celæno etiam una ex Pleiadibus. Ovid. 4. Fast. 173.

Neptuno Halcyonem, & te, formosa Celæno.

CELASTRUS, Theophrasto, Arbor est æterna frondens coma, cultura degenerans, & omnium tardissime fructus suos perficiens. Usus ejus ad baculos & scipiones accommodatus. V. Ruell. lib. 1. cap. 63. & 138.

CELATIM, CELATUS, In CELO.

CELEBOTHRAS, æ. m. Rex Muziris, quod primum est Indiæ emporium, teste Plin. lib. 6. cap. 23.

CĔLĔBRIS, bre. vel CELEBER, bris, bre. [θαμινός, θαμινὸς, ἀοίδιμος, κλυτός, περιφανής, πολύφημος] semper passive positum, tam ad rem, quam ad personam relatum. Locus celebris, quod celebratur. Homo celebris, quod cum honore celebratur & colitur. Hæc Valla lib. 4. Quod celebratur, id frequentatur, atque deserto opponitur. Plin. Epist. 159. Delectus est celeberrimus locus, in quo legenda præsentibus, legenda futuris proderentur.

Circus pompa celebris. Ovid. 4. Fast. 391.

Civitas celebris est, Quæ a multis frequentatur. Ulp. in l. Si in aliquam D. de Officio Proconf. & leg. Si in aliquam celebrem civitatem, vel Provinciæ caput advenerit, pati debet commendari sibi civitatem, laudesque suas non gravate audire, quum honori suo provinciales id vendicent.

Conciones celeberrimæ & gratissimæ. Cic. in Pison. 34. Ceterorum principum celeberrimæ atque gratissimæ conciones fuerunt.

Conventus celeberrimus. Cic. 6. Verr. 107. Ubi usque ad hoc tempus Syracusani festos dies anniversarios agunt, celeberrimo virorum mulierumque conventu. h. e. Maxima frequentia populi.

Forum. Cic. 5. Verr. 133.

Fori celeberrimum. Tacit. 4. Ann. 67.

Ludi celebres. Ovid. 1. de Arte Am. 97.

Partes urbis celeberrimæ. Cic. pro Domo 146.

Portus celeberrimus. Cic. pro Lege Manil. 33. An vero ignoratis portum Cajetæ celeberrimum atque plenissimum navium, &c.

Via celebris. Cato R. R. cap. 1. Si poteris, sub radice montis siet, in meridiem spectet, loco salubri, operariorum copia siet, bonumque aquarium, oppidum validum prope siet, aut mare, aut amnis, qua naves ambulant, aut via bona, celebrisque. Quam Frequentatam barbari dicunt.

Urbs celebris & copiosa. Cic. pro Arch. 4.

Item idem est ac Clarus, fama notus. ut

Celeberrimus arte grammatica, & in arte grammatica [πολυφημότατος] quod a barbaris diceretur, Bene renominatus. Plin. lib. 24. cap. 17.

Certamen celebre. Ovid. 1. Met. 456.

Deus celebris, i. e. Quem omnes colunt. Tibul. lib. 2. 1. 83.

Dies celeberrimus, i. e. Honoratissimus. Cic. de Amicit. 12. Hoc tamen vere licet dicere, P. Scipioni ex multis diebus, quos in vita celeberrimos lætissimosque viderit, &c.

Fide celeberrimus, Cujus fides & integritas omnibus in ore est. Stat. 2. Achil. 61.

Frons tumuli celebris dicitur, Quæ viam spectat. Tibul. lib. 3. 2. 27.

Sed tristem mortis demonstret littera causam,
Atque hæc in celebri carmina fronte notet.

Gratulatio populi celeberrima. Cic. 14. Philip. 16.

Lux alicui celeberrima. Ovid. 3. Fast. 713.

Monimentum illius celeberrimum in foro. Cic. pro Sext. 140.

Nomina celeberrima bello, i. e. Quorum ingens est fama ob res in bello præclare gestas. Sil. lib. 4. 187.

Nomen celebre laudibus. Liv. 4. De Menenio.

Oraculum celebre & clarum. Cic. 1. de Divin. 37.

Rumor celebris. Liv. 37. 48. pr. Valerius Antias auctor est, rumorem celebrem Romæ fuisse. h. e. Constantem famam, & multorum sermone comprobatam.

Verba celeberrima loqui. Ovid. 2. de Arte Am. 705.

Vir celeberrimus, pro Multorum sermone comprobato. Hermogenianus in l. Si res pupillaris. D. de Administrat. tutor. Si res pupillaris incursu latronum pereat: vel argentarius, cui tutor pecuniam dedit, quum fuisset celeberrimus, solidum reddere non possit: nihil eo nomine tutor præstare cogitur.

Vox celeberrima. Ovid. 1. de Pont. 9. 25.

Hoc erat celeberrimum Menandri poetæ comici ætate. Plin. 13. 1.

Celebre, non solum Frequens, inquit Nonius, sed etiam Velox. Accius Ægistho, Celebri gradu gressum acceleraste decet.

CELEBRĬTAS, ātis. f. [ἑορτή, πανήγυρις] tum Hominum cœtum honoratiorum declarat, tum Dignationem ipsam atque honorem. Cic. 3. Offic. 3. Ita qui in maxima celebritate, in oculis civium quondam viximus, nunc fugientes conspectum sceleratorum, quibus omnia redundant, abdimus nos quantum licet, & sæpe soli sumus.

Solitudo, & Celebritas, contraria. Cic. 12. Att. 25. Me hæc solitudo minus stimulat, quam ista celebritas.

Audientium celebritate instinctus. Quintil. lib. 1. cap. 2.

Loci celebritas. Cic. 14. Fam. 1. Sed si offendet me loci celebritas, alio me conferam.

Ludorum. Cic. 3. de Orat. 125.

Theatrum refertissimum celebritate. Cic. 1. Q. frat. 2.

Viæ. Cic. 3. Att. 13. Ego propter viæ celebritatem, & quotidianam expectationem rerum novarum, non commovi me adhuc Thessalonica.

Virorum ac mulierum celebritas, Cic. 2. de Legib. 65. Sublata etiam erat celebritas virorum ac mulierum, quo lamentatio minueretur.

Floret hominum celebritate locus ille. Cic. pro Domo 75. Constat enim nullis unquam comitiis campum Martium tanta celebritate, tanto splendore omnis generis hominum, ætatum, ordinum, floruisse.

Habere maximam celebritatem dicitur locus aliquis. Cic. 13. Att. 29.

Odi celebritatem, Fugio homines. Cic. 3. Att. 7.

Celebritas & nomen. Cic. 2. Offic. 44. Nam siquis ab ineunte ætate habet causam celebritatis & nominis aut a patre acceptam, &c.

Diei supremi celebritas. Cic. pro Milon. 86. Spoliatus illius supremi diei celebritate, quam concedere etiam inimici solent, amburetur abjectus. i. e. Exequiis.

Famæ celebritas. Cic. 1. Tusc. 28. Eademque famæ celebritate Tyndaridæ fratres, qui, &c.

Judiciorum multitudo & celebritas. Cic. 7. Fam. 2. Nos hic in multitudine & celebritate judiciorum, & novis legibus ita distinemur, &c.

Nominis celebritas. Suet. de Illust. Grammat. 23. Gloriabatur etiam latrones quondam sibi propter nominis celebritatem parsisse.

Sententiarum celebritas pristina manebat. Cic. de Clar. Orat.

Sermonis hominum celebritatem consequi. Cic. in Somn. Scip. 17. Tu enim quam celebritatem sermonis hominum, aut quam expetendam gloriam consequi potes?

Domestica celebritas. Cic. in L. Pison. 64. Nunc etiam in hac quotidiana, assidua, urbanaque vita splendorem tuum, gratiam, celebritatem domesticam, operam forensem, consilium, auxilium, &c.

Addere celebritatem ludis. Liv. 30. 38. extr. Ludis celebritatem addidit sedes sua solenni spectaculo reddita. h. e. Celebriores & honoratiores ludi Apollinares visi sunt, propter propriam sedem, velut divinitus redditam.

Honestare sua celebritate aliquem dicitur populus. Cic. pro Domo 76. Itaque ille unus dies, quo die me Populus Romanus a porta in Capitolium, atque inde domum sua celebritate lætitiaque comitatum honestavit, tantæ mihi, &c.

Hilaritatem etiam significat. Macrob. 2. Saturn. 7. Si aliqua Laberii & Publii dicta referremus, videbimur & adhibendi convivio mimos vitasse lasciviam, & tamen celebritatem, quam cum adsunt illi, excitare pollicentur, imitari. V. Broekh. ad illud Tibull. 2. 1. 29.

Vina diem celebrent.

CĔLĔBRO, [ἐπιφοιτάω, ἑορτάζω, πανηγυρίζω, θρησκεύω] āre. est Frequentare. Varro, Cui non tam cura erat, ut templa deorum, quam ut popinas celebraret.

Cœtus celebrare hominum. Cic. 1. Off. 12. Impellitque ut hominum cœtus, & celebrari inter se, & sibi obediri velit. In codd. emend. Et celebrationes & esse & a se obiri velit.

Conventus celebrare & Facere. Cic. 1. Att. 19. Itaque conventus, qui initio celebrabantur, jamdiu fieri desierunt.

Locum celebrare conventu. Cic. pro Flacc. 95. Cujus damnatione sepulcrum

pulchrum L. Catilinæ floribus ornatum, hominum audacissimorum, ac domesticorum hostium conventu, epulisque celebratum est.
Domum alicujus. Cic. pro Muren. 70.
Fretum celebrant Naiades æquoreæ. i. e. In æquore vivunt. Ovid. 14. Met. 558.
Judicium hoc celebratur & ornatur studio & dignitate summorum virorum, & clarissimorum civium. Cic. pro Sulla, 4. i. e. Adsunt in judicio.
Frequentia maxima civium, & splendore hominum summorum celebratur locus aliquis. Cic. 1. de Orat. 200. Testis est hujusce Q. Mutii janua & vestibulum, quod in ejus infirmissima valetudine, affectaque jam ætate, maxima quotidie frequentia civium ac summorum hominum splendore celebratur.
Locum aliquem ludis celebrare. Virg. 3. Æn. 280.
Actiaque Iliacis celebramus litora ludis.
Missile celebratum. i. e. Frequenter conjectum in hostes. Sil. lib. 3.
Silvas celebrare, In silvis versari. Ovid. 10. Met. 703.
Templa. Plin. 10. Epist. 100.
Viæ celebrantur multitudine legatorum. Cic. pro Sext. 131.
Celebrare convivium sermone & lætitia omnium. Cic. 3. Verr. 66.
Certamina celebrare, Ludos & ficta prælia solenniter observare. Virg. 5. Æn. 603.
Hæc celebrata tenus sancto certamina patri.
Connubium. Claud. de Magnete, 25.
Dapes canendo. Ovid. 5. Met. 113.
Delubra Deorum celebrare. Lucret. 5. 1165.
Dies, ferias, ludos, &c. celebrare: quod vulgus dicit, Facere festum, ferias & ludos. Cic. 3. in Catil. 23. Plin. lib. 18. cap. 3.
Diem, seque largo mero celebrare. Ovid. 3. Fast. 656.
Diem religione debita celebrare. Plin. 10. Epist. 223.
Epulas vino. Liv. 25. 23. Nuntians diem festum Dianæ per triduum agi: & quia alia in oblidione desint, vino largius epulas celebrari.
Exequias omni rerum verborumque honore. Liv. 25. 17.
Funera. Cic. 1. Tusc. 117.
Mors mea ne careat lacrymis, linquamus amicis
Mœrorem: ut celebrent funera cum gemitu. Ex Solonis distcho conversum.
Honorem lætum. Virg. 5. Æn. 58.
Ergo agite, & cuncti lætum celebremus honorem.
Limina. Propert. lib. 1. 16. 3.
Cujus inaurati celebrarunt limina currus.
Ludos. Ovid. 5. Fast. 597.
Memoriam nominis alicujus celebrare epulis. Cic. 2. de Fin. 10. Velle post mortem epulis celebrari memoriam sui nominis.
Mortem alicujus. Cic. pro Muren. 75.
Natalem alicujus. Hor. 2. Serm. 2. 60. —licebit
Ille repotia, natales, aliosque dierum
Festos albatus celebret.
Natalem ludis celebrare. Ovid. 4. de Ponto, 9. 116.
Nuptias celebrare, pro Facere. Liv. 36. 7.
Solennia nuptiarum. Tacit. 11. Ann. 26.
Sacra. Ovid. 6. Met. 588.
Se ipsum. V. Diem.
Tedas jugales celebrare. Catull. 62. 302.
Maledictis & vocibus. Cic. pro Cœl. 6. Quodque omnium accusatorum non criminibus, sed vocibus maledictisque celebratum est.
Celebrare [ἐπιφημίζειν] Summo honore prosequi, laudare, habere in pretio. Plin. lib. 12. cap. 4. pr. Unam e peculiaribus Indiæ Virgilius celebravit ebenum.
Publice privatimque celebrare aliquid. Cic. 1. de Divinat. 3.
Carminibus aliquem. Ovid. 1. Amor. 10. 59.
Carmine celebrare ripas. Ovid. 2. Met. 252.
Et quæ Mæonias celebrabant carmine ripas.
Fama per orbem celebratus. Ovid. 2. de Arte Am. 499.
Frequentia & plausus me usque ad Capitolium celebravit. Cic. 4. Att. 1.
Honoribus. Ovid. 1. Fast. 607.
Honore aliquem celebrare, & donis. Virg. 8. Æn. 303.
Ingenio alicujus poetæ celebrari. Cic. pro Arch. poeta, 20.
Judiciis amplissimis laudes celebratæ. Cic. pro Plancio 93. Ego C. Cæsaris laudibus desim, quas primum populi Romani, nunc etiam Senatus, cui me semper addixi, plurimis atque amplissimis judiciis videam esse celebratas?
Laudibus. Plin. lib. 14. cap. 6.
Litteris Latinis celebrata. h. e. Commemorata, & honorifice descripta. Cic. 4. Acad. 4.
Lyra vel tibia celebrare. Hor. 1. Carm. 12. pr.
Monimentis celebratur laus alicujus. Cic. pro Rabir. Posth. 43. Hæc mira laus est, quæ non poetarum carminibus, non annalium monimentis celebratur, sed prudentium judicio expenditur.
Nomine alterius celebrari. Quintil. lib. 5. cap. 11.
In proverbium usque celebrari. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Scriptis. Cic. 5. Fam. 12.
Sermone. Cic. pro Milone, Et omni sermone celebramur.
Sermone. Ut primum Asiam attigisti, constante fama, atque omnium sermone celebratum est. Cic. 1. Q. frat. 1.
Sermone tritum atque celebratum. Cic. pro Flacc. 65. Quid porro in Græco sermone tam tritum atque celebratum est?
Titulis celebrari. Silius lib. 3. 148.
Artes celebrare & inter se recolere. Cic. 1. de Orat. 2. Neque vero nobis cupientibus atque optantibus fructus otii datus est ad eas artes, quibus a pueris dediti fuimus, celebrandas, interque nos recolendas.
Egressum alicujus ornare & celebrare. Cic. in Pison. 32.
Famam celebrare. Cic. pro Archia poeta, 21. Quare quorum ingeniis hæc feruntur, ab his populi Rom. fama celebratur.
Famam alicujus celebrare omnibus in locis. Catul. Epigr. 69. 47.
Constantiam, fidem, gravitatem, præstantiam, curam alicujus omnium fama celebrare. Cic. 9. Philipp. 10.
Gloriam laudemque alicujus. Cic. pro Archia poeta. 19.
Gloriam celebrari in longo ævo. Sil. lib. 3. 148.
Laudes alicujus celebrare. Cic. pro Marcell. 9. Itaque bellicæ tuæ laudes, C. Cæsar celebrabuntur, &c.
Monumenta celebrare alicujus. Martial. lib. 11. Epigr. 49.
Silius hic magni celebrat monumenta Maronis, &c.
Nomen alicujus celebrari scriptis. Cic. 5. Fam. 12.
Nomen celebratum in foro. Cic. de Clar. Orat. 314.
Celebrare se & Rempub. Sallust. in Jugurtha, 85. i. e. Laudem sibi & Reipub. comparare.
Studium agriculturæ. Columel. lib. 8. cap. 16. h. e. Probare, laudare, exercere.
Vatem. Ovid. 2. de Arte Am. 739.
Cᴇʟᴇʙʀᾱᴛɪᴏ, ōnis. f. [ἑορτασμός] ut Celebratio ludorum. Cic. 15. Att. 28.
Epuli celebratio. Vellei. 2. 56. 1.
Celebrationem habere. Plin. lib. 34. cap. 5. h. e. In honore & pretio esse.
Celebratio, pro Frequentia hominum, ut ait Budæus. Cic. pro Sulla 73. Quæ domus, quæ celebratio quotidiana, quæ familiaris dignitas, quæ studia amicorum, quæ ex quoque ordine multitudo?
Cᴇʟᴇʙʀᾱᴛᴜs, a, um. [κλυτός] unde compar. Celebratior, superl. Celebratissimus [πολυθρύλητος] Cic. 2. Philipp. 57. Scio me in rebus celebratissimis sermone omnium versari. Ovid. 6. Fast. 349.
Nomine quam pretio celebratior arce tonantis,
Discant pistoris quid velit ara Jovis.
Certamina celebrata. Virg. 5. Æn. 603.
Dies celebratior. Ovid. 7. Met. 430.
Nullus Erechthidis fertur celebratior illo
Illuxisse dies, &c.
Fortitudo celebrata. Curt. 9. 7. 23.
Ludi celebrati. Cic. 2. Philipp. 31.
Memoria celebrata. Suet. Claud. 11. Ad fratris memoriam, per omnem occasionem celebratam, comœdiam quoque Græcam Neapolitano certamine docuit.
Opes celebratæ. Curt. 9. 1. 2.
Res omnium sermone celebrata. Cic. pro Cluent. 36.
Supplicatio celebratior. Liv. 3. 63.
Verbum celebratius. Gell. 17. 2.
Cᴇʟᴇʙʀᴀᴛᴀ, orum. n. pro Exequiis. Martial. lib. 9. Epigr. 16.
Inscripsit tumulo, septem celebrata virorum
Se fecisse, Chloe. quid pote simplicius? Celebrata, i. e. Solennia & busta. Volens suam pietatem ostendere, inscripsit tumulo se exequias septem virorum celebrasse, quo testimonio non potuit apertius fateri septem viros a se necatos. Domitius. [Sed recte Raderus tollit distinctionem, ut sit Celebrata Chloe. Forte &Tumulis legendum. Vix enim mihi persuadeo septem maritos eodem tumulo, vel potius Polyandrio, condidisse Chloen. Quin & Tumulos legi potest. Domitii exegesis manifeste absurda est. Qui Scelerata reponunt quicquid salsum inest epigrammati detrahunt.
Cᴇʟᴇʙʀᴀɴᴅᴜs, a, um. [πανηγυριστέος] Partic. Claud. de Bell. Get. 635.
O celebranda mihi cunctis Pollentia seclis.
Senectus celebranda. Cic. 1. de Orat. 199.
Virtus celebranda. Cic. 2. de Invent. 70.
Cᴇʟᴇʙʀᾱᴛᴏʀ, ōris. m. Martial. lib. 8. Epigr. 78. de Ludis Stellæ,
Fecit Hyperboreï celebrator Stella triumphi.
Cᴇʟᴇʙʀᾱʙĭʟɪs, e. ut, Favor celebrabilis. Ammian. 29. 34. Ætatum ordinumque omnium celebrabili favore susceptus.
Cᴇʟᴇʙʀᴇsᴄᴏ, ĕre. [εὐδοκιμῶ] Celebris fio. Accius, Et qualiscunque fama celebrescat tua. Ex Nonio, 2. 158.
Cᴇʟᴇɪᴀ, æ. f. [Κηλεία] Noricorum oppidum: auctor Plin. lib. 4. cap. 24. in Noricorum descriptione. Vulgo *Cilia*.
Cᴇ̄ʟᴇ̄ɴᴀ, æ. f. Locus Campaniæ Junoni sacer. Virg. 7. Æn. 739.
— atque arva Celenæ.
Cᴇ̄ʟᴇ̄ɴæ, vel potius Cᴇʟæɴæ, arum. [Κελαιναί Strab.] (inquit Livius 38. 13.) Urbs caput quondam Phrygiæ fuit. Lucan. lib. 3. 206.
Lugent damnatæ Phœbo victore Celenæ.
Celenæ altæ. Ovid. 4. Fast. 172.
Celenas item alias collocat Plin. lib. 5. cap. 32. in ea parte Asiæ quæ Phrygiæ superjecta est, juxta Andriam, Ancyram, & Colossas. [Immo eadem est civitas Magnæ Phrygiæ ad Mæandrum fluvium, unde postea Apamæam cives transducti ab Antiocho fuerunt.
Cᴇ̄ʟᴇɴæᴜs, a, um. Adj. ut Celenæum buxum. Stat. 2. Theb. 666.
Fœda Celenæo committere prælia buxo.
Amores Celenæi. Martial. 14. Epigr. 204. i. e. Deæ Phrygiæ, vel Cybeles.
Cᴇ̄ʟᴇɴᴅʀɪs, is. f. Samiorum colonia, in Cilicia, auctore Pomponio Mela lib. 1. cap. 13. extr. in descriptione Ciliciæ. Celendræ etiam multitudinis numero dicimus, ut est apud Lucan. lib. 8. 259.
Ad profugum collecta ducem, parvisque Celendris.
Cᴇ̆ʟᴇʀ, & Cᴇ̆ʟᴇ̄ʀɪs, e. [ταχύς, ὠκύς] a κέλλω quidam dictum existimant, & significat Velox. ut, Celeri gradu ire. Plaut. Trin. 3. 1. 22. Ter. Phorm. 1. 4. 1. Nisi aliquod jam consilium celere repereris. ubi Donatus, Hoc celere neutraliter dicitur. Est tamen qui Celere putet adverbium esse pro Celeriter. [V. infra. N. n. sing. alibi me legere non memini.
Celerem Sedato opponit. Hor. 1. Epist. 18. 90.
Oderunt hilarem tristes, tristemque jocosi,
Sedatum celeres, agilem gnavumque remissi.
Hebrus celer. h. e. Magno impetu fluens & rapidus. Virg. 1. Æn. 317.
— celeremque fuga prævertitur Hebrum. Multæ Editiones habent Volucrem.
Multum celer. Hor. 2. Serm. 3. 147.
— hunc medicus, multum celer, atque fidelis,
Excitat hoc pacto.
Appulsu celerrimum. Tacit. 3. Ann. 1.
Jaculo celer. i. e. Optimus jaculator. Virg. 9. Æn. 178. de Niso,
Nisus erat portæ custos, acerrimus armis
Hyrtacides, comitem Æneæ quem miserat Ida
Venatrix, jaculo celerem, levibusque sagittis.
Metu celer. Ovid. 11. Met. 774.
Insequitur, celeremque metu, celer urget amore.
Pedibus celeres. Claud. 3. Paneg. de canibus 299.
Pennâ celer. Ovid. 8. Met. 686.
Ille celer penna tardos ætate fatigat.
Spe & timore celer. Ovid. 1. Met. 540.
Sic Deus & virgo est: hic spe celer, illa timore.
Agmine remorum celeri. Virg. 5. Æn. 211.
Alas celeres commovere. Virg. 5. Æn. 217.

Amnis

Amnis celer. Ovid. 1. Amor. 8. 50.
Ut celer admissis labitur amnis aquis.
Animus celer. Virg. 4. Æn. 285.
Atque animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc.
Auræ celeres. Virg. 4. Æn. 226.
Alloquere, & celeres defer mea dicta per auras.
Brachio celeri uti. Auctor ad Herenn. lib. 3. 27. Sin contendemus per continuationem, brachio celeri, mobili vultu, acri aspectu utemur.
Canes celeres. Ovid. 4. Epist. 42.
Cardo cæli celer. Sen. Hippol. v. 963. Celerique polos cardine versas.
Carina celeris. Ovid. 9. Met. 446.
Cervus celer. Valer. 3. Argon. 545.
Sic ait; & celerem frondosa per avia cervum
Suscitat.
Commutatio Reipublicæ celeris & varia. Cic. ad Octav. O miseram, & in brevi tam celerem & tam variam Reipublicæ commutationem!
Consilium celere. V. supra.
Copia celeris. Plaut. Merc. 5. 2. 9. Date, di, quæso conveniendi mihi ejus celerem copiam. i. e. Ut cito eum conveniam.
Currus celeres, dicti quod Celeriter moventur: Sen. Agamem. v. 913.
Quid iste celeres concitus currus agit? Al. Hospes quis iste conc. Conf. v. 816.
Cursus celer. Sen. Hippol. v. 1001.
Deæ celeres vocantur Horæ ab Ovid. 2. Met. 109.
Jungere equos Titan velocibus imperat Horis.
Jussa Deæ celeres peragunt. [Nisi Celeres pro Celeriter dictum, per Enallagen. ut Tollunt se celeres. V. sub fin. h. v.
Fata celerrima, Mors quæ celerius obitur. Virg. 12. Æn. 507.
Fide celeri probare aliquid. Ovid. 3. de Ponto 4. 114.
Flamma celeris. Lucret. lib. 2. 192.
Et celeri flamma degustant tigna: &c.
Flammæ celeres. Tibul. lib. 4. 6. 17.
Fuga celeris. Virg. 3. Æn. 243.
Gressus celeres. Sen. Medea, 10. Vadite, & celeres domum referte gressus.
Ictu celeri præcidere aliquid. Lucret. lib. 3. 636.
Ignis celer. Hor. 3. Carm. 4. 76.
Lapsus. Valer. 1. Argon. 91.
Letho celeri aliquem mittere. Claud. 1. in Ruff. 234.
Lingua celeri uti ad negandum. Plaut. Trucul. prol. 8.
Lunæ celeres. Hor. 4. Carm. 7. 13.
Manu celeri aliquid agere. Ovid. 3. de Arte Am. 576.
Mente celeri circumspicere. Ovid. de Remed. Amor. 89.
Mergi. Virg. 1. Georg. 361.
Quum medio celeres revolant ex æquore mergi. [V. Deæ celeres.
Ministri. Claud. 1. in Ruff. 341.
Mors, Præmatura. Ovid. 4. de Ponto, 16. 16. V. Fata.
Operæ nimium celeris, curaque carentis versus. i. e. Carmen nulla cura & opera compositum. Hor. in Arte Poet. 261.
Oratio celeris & concitata. Cic. 2. de Orat. 88.
Pennæ celeres. Hor. 3. Carm. 29. 54.
Pes celer. Sen. in Medea, 6. 1.
Pede celeri. Sen. Hippol. 8. Ut celeri velox pede laberis. i. e. Brevi momento.
Plantæ celeres. Virg. 7. Æn. 811.
Vel mare per medium, fluctu suspensa tumenti
Ferret iter, celeres nec tingeret æquore plantas.
Puppe celeri auferre aliquem. Ovid. 19. Epist. 176.
Ratio facilis & celeris, i. e. Prompta. Lucret. 4. 144.
Ratione celeri res geritur. Lucret. lib. 4. 255. Repente, sine difficultate aut magno negotio.
Recursus celer. Ovid. 6. Met. 450.
Reditus. Cic. pro Domo sua, 64.
Rivi. Hor. 3. Carm. 11. 14.
Rotæ. Sen. Hippol. 10.
Sagittæ. Virg. 1. Æn. 187.
Constitit hic, arcumque manu, celeresque sagittas
Corripuit, fidus quæ tela gerebat Achates.
Sagitta celeri certare. Virg. 5. Æn. 485.
Protinus Æneas celeri certare sagitta
Invitat, qui forte velint: & præmia ponit.
Sensu celeri dolis occurrere. Claud. 4. Paneg. 237.
Somnus celer, Levis, brevis. Sen. Hippol. 4.
Telo celeri. Valer. 3. Argon. 185.
Turbo celer. Virg. 12. Æn. 855.
Illa volat, celerique ad terram turbine fertur.
Venti. Hor. 1. Carm. 12. 10.
Viæ. i. e. Cursus veloces. Sen. Hippol. 6.
Virtus. Ovid. 4. de Ponto, 9. 79.
Hic raptam Trosmin celeri virtute recepit.
Volumine celeri sidera torquentur. Ovid. 2. Met. 71. i. e. Præcipiti motu circumaguntur.
Compar. Nihil celerius mente. Cicero in Orat. 200. Ante enim circumscribitur mente sententia, confestimque verba concurrunt, quæ mens eadem, qua nihil est celerius, &c.
Superl. Virg. 12. 507. Fata celerrima.
Apud Ennium nonnunquam occurit superlat. Celerissimus, ut 16. Annal. Celerissimus rumor.
Facere celer. i. e. Celer ad faciendum. Ut Celer excipere aprum apud Hor. 3. Carm. 12. 12. Forma frequendi hæc Græcorum est.
Irasci celer. Hor. 1. Epist. 20. 25.
Tollunt se celeres. Virg. 6. Æn. 202. de Avibus.
Volvere celer menses. Hor. 4. Carm. 6. 40.
Venire celer dicitur aliquis, pro Venire celeriter. Ovid. 9. Met. 764.

CĔLER, [Κέλης] Nom. propr. Romuli præfecti. Ovid. 4. Fast. 837.
Hoc Celer urget opus, quem Romulus ipse vocarat,
Sintque Celer curæ dixerat ista tuæ. Budæus. V. dict. seq.
Fuit & Familiæ Metellorum agnomen. Alios hujus Cognominis, V. apud Tacitum, &c.

CĔLĔRES, um. m. pl. antiqui dixerunt, quos nunc Equites dicimus, a Celere interfectore Remi, qui initio a Romulo iis præpositus fuit, qui primitus electi fuerunt ex singulis curiis deni. ideoque omnino trecenti fuere. Hæc Festus. Plutarch. in Romulo, de Celere Remi interfectore sic meminit: Celer autem in Hetruriam secessit, & ab eo veloces apud Romanos traxerunt, ut Celeres dicerentur. Quinetiam Metellum tradunt, quod mortuo patre, singulari certamine pugnantium ludum ad paucos dies instituisset, Romanos admiratos apparatus celeritatem, Celerem appellasse. Plin. lib. 33. cap. 2. Quinetiam ipsum equitum nomen sæpe variatum est, in his quoque qui ad equitatum trahebantur. Celeres sub Romulo, regibusque appellati sunt, deinde Flexumines, postea Trossuli.
Latini celeres. Virg. 11. Æn. 603.
Necnon Messapus contra celeresque Latini. Ubi Servius, Alludit ad militiam Romanam: namque & equites habuit Romulus, ut illo diximus loco,
Tercentum scutati omnes Volscente magistro. quos Celeres appellavit vel a celeritate, vel a duce Celere, qui dicitur Remum occidisse, in cujus gratiæ vicem a Romulo fieri Tribunus equitum meruit. V. Liv. 2. 16. & 36.

CĔLĔRE, Adverb. antiquum, pro Celeriter. Pacuvius Paul. Nunc te obtestor, celere facto subveni censori. Enn. Sat. lib. 1. Dum quicquid des celere. Et Plaut. Curc. 2. 3. 4. Ita nunc subito, propere & celere objectum est mihi negotium.

CĔLĔRĬTER, Celerius, Celerrime, [ταχέως, ὠκέως] Adv. Velociter. Cæs. 5. Bell. Gall. 20. Illi imperata celeriter fecerunt. Cic. 2. de Finib. Celerrimeque multa simul agitantem.
Facere aliquid celeriter. Cic. 3. Fam. 1. Phaniam valde sum desideraturus: quem quum Romam remittes (quod ut putabamus, celeriter eras facturus) omnibus ei de rebus quas agi, quas curari a me voles, mandata des velim. i. e. Brevi. V. mox.
Celeriter & sine causa agere aliquid. Paulus in l. Nequis. D. de Custodia & exhibit. reor. Si quos ex iis, qui in civitatibus sunt, celeriter & sine causa solutos a magistratibus cognoveris, vinciri jubebis: & iis qui solverint, multam dices.
Absumere celeriter. Plaut. Curc. 5. 2. 2. Nam quam habui, absumpsi celeriter.
Mittam celeriter tibi librum. Cic. 5. Att. 26.
Nuntiare celeriter. Cic. 1. de Divin. 59.
Proficisci. Cic. 15. Att.
Reperire celeriter, quæ opus. Nepos, 2. 1. 3.
Subigere celeriter. Curt. 4. 1. 5.
Succurrere. Cic. 10. Fam. 21. Si durius aliquid esset, succurrere celeriter possem.
Transigere celerius. Cic. 5. Verr. 60. An id agendum, ut eo celerius de isto transigamus, quo maturius ad Apronium possimus &c. pervenire?
Venire celerius. Cæs. 2. Bell. Gall. 3. Quum de improviso, celeriusque omnium opinione venisset.
Celeriter, pro Brevi, sive intra breve tempus. Cic. 3. Fam. 11. Lætor virtute & officio, cum tuorum necessariorum, meorum amicissimorum: tum alterius omnium seclorum, & gentium principis: alterius, jampridem juventutis, celeriter, ut spero, civitatis. De Pompeio & Bruto loquitur.
Futuri sumus celeriter una. Cic. 9. Fam. 11. Ignoscasque brevitati litterarum mearum: nam & celeriter una futuros nos arbitror.
Celerius intelligere. Plin. Epist. lib. 6.

CĔLĔRIUSCULE, aliud Adverb. ut, Celeriuscule dicere. Auctor ad Herenn. 3. 24.

CĔLĔRĬTAS, ātis. f. [τάχος, ταχύτης] Velocitas. Cic. 7. Verr. 88. Hæc Centuripina navis erat incredibili celeritate velis. Idem 1. Acad. 19. In pedibus celeritatem, vim in manibus. subaudi Ponebant.
Celeritas ad discendum. Cic. 1. Acad. 20. Naturæ celeritatem ad discendum & memoriam dabant: quorum utrumque mentis esset proprium & ingenii.
Celeritas in capiendis castris. Cæs. 7. Bell. Gall. 46.
Velocitas corporis, Celeritas appellatur. Cic. 4. Tusc. 31.
Celeritas & brevitas respondendi & lacessendi. Cic. 1. de Orat. 17.
Brevitas & celeritas syllabarum. Cic. in Orat. 191.
Celeritas & festinatio. Cic. pro Rosc. Amer. 97. Quid hæc tanta celeritas, festinatioque significat?
Actionum conjungendarum celeritas. Ulpian. in l. Hæc ratio. §. Sed si debitorem. D. de Donat. inter virum & uxorem, Celeritate conjungendarum inter se actionum unam actionem occultari.
Belli celeritatem morari. Cic. 5. Philipp. 26. Legatorum nomen ipsum & animos molliet, & belli celeritatem morabitur.
Famæ celeritas. Curt. 7. 2. 15. Velocitate opus est, qua celeritatem famæ antecedas.
Fluminum celeritas. Curt. 9. 4. 10. Prærapida fluminum celeritate occupantur.
Ingenii celeritas. Cic. in Bruto 53. Quis enim putet celeritatem ingenii L. Bruto illi nobilitatis vestræ principi defuisse.
Percipiendi celeritas. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Verborum celeritas. Cic. 1. de Orat. 127.
Admirabilis. Cic. 1. de Nat. Deor. 52.
Cæsariana celeritas, in proverbium abiit, a Julii Cæsaris incredibili celeritate, quam passim prædicant veteres. Cic. 16. Attic. 10. Aiunt enim eum Cæsariana uti celeritate. de Antonio.
Expedita & profluens celeritas verborum. Cic. de Clar. Orat. 220.
Incredibilis. V. INCREDIBILIS.
Maxima. Cic. 2. de Nat. Deor. 142.
Modica celeritas. Vellei. 2. 68. 2. Navium hæc magnitudo modica cum celeritate.
Præceps dicendi. Cic. pro Flacco, 48.
Prompta & parata in agendo & in respondendo. Cic. in Bruto 154.
Adhibere celeritatem. Cic. 10. Fam. 21.
Desiderat celeritatem res. Ulpian. in l. 1. D. de Damn. infect. Quum res damni infecti celeritatem desiderat, & periculosa dilatio Prætori videtur, si ex hac causa sibi jurisdictionem reservaret, &c.
Incitare militum celeritatem diariis. V. DIARIUM.
Incitare celeritatem eloquendi dicitur consuetudo, exercitatioque. Cic. 1. de Orat. 90.
Incitatus celeritate & studio. V. INCITO.
Indigere celeritatis. V. INDIGEO.

Opus est celeritate: qua si essemus usi, bellum, ut sæpe dixi, nullum haberemus. Cic. 5. Philipp. 52.

Suscipere nimias celeritates. Cic. 1. Off. 132. Cavendum est autem ne aut tarditatibus utamur in gressu mollioribus, ut pomparum ferculis similes esse videamur: aut in festinationibus suscipiamus nimias celeritates.

CELERITŪDO, inis. f. [ταχύτης] Idem quod Celeritas. Varro 3. de R.R. cap. 12. Lucius Ælius putabat ab eo dictum leporem, a celeritudine, quod levipes esset.

CELERĬPES, edis. Adj. [ὠκύπους, ταχύπους] Qui levis est pedibus. Cic. 9. Att. 7. Venit autem eo ipso die ille Celeripes, quem Salvius dixerat. Hoc loco proprium nomen est. Et Auson. Parent. 27. 4.

Loca tacita celeripes adeat erebi. Idem Epigr. 138. 31.

— velox manus Celeripedis compendii.

CĔLĔRO, [ταχύνω] āre. Celeriter aliquid facere. Cicero de Universitate 32. Dedit autem divinis duo genera motus: unum genus motus, quod semper esset in eodem æque, & idem in omnibus, atque uno modo celeraret. de Natura loquitur.

Aliquid celerare. i. e. Ut celeriter fiat meditari. Virg. 1. Æn. 656.

Hæc celerans, iter ad naves tendebat Achates. i. e. Celeriter facere cupiens. Servius.

Casum celerare. i. e. Celeriter cadere. Lucret. lib. 2. 231.

Fugam. Virg. 9. Æn. 378.

Tum celerare fugam, patriaque excedere suadet.

Gradum. Virg. 4. Æn. 641.

Iter incœptum. Virg. 8. Æn. 90.

Ergo iter incœptum celerant rumore secundo.

Itineribus quam maximis. Tacit. 4. Hist. 24.

Opem celerare, pro Celeriter auxilium ferre. Valer. 3. Argon. 251.

Victoriæ celerandæ intentior. Tacit. 2. Ann. 5.

CELERANS, antis. Partic. ut Celerantes auræ. Lucret. lib. 1. 388.

Is porro, quamvis circum celerantibus auris

Confluat, &c. i. e. Accelerantibus, urgentibus, & celeriter pellentibus aerem.

Viam celerans. Virg. 5. Æn. 609.

Illa, viam celerans per mille coloribus arcum,

Nulli visa, cito decurrit tramite virgo.

CELERANTER, [κατὰ τάχος] Adv. pro Celeriter. Accius, Sed quis hic est qui matutinum cursum huc celeranter rapit? Nonius 11. 32. Antiquum est.

CELERATUS, a, um. Partic. ut, Itineribus celeratis. Ammian. 31. 11.

CELERĀTIM, pro Celeriter: Adverbium similiter antiquum. Sisenna Hist. lib. 5. Quo magis celeratim poterant, in insidiis suos disponit.

CELERINI, Citerioris Hispaniæ populi sunt supra Braccaras & Gronios, quorum ager Avo fluvio irrigatur, ut indicat Ptolemæus lib. 2. cap. 6. & Pompon. lib. 3.

CĔLES, ētis. m. [κέλης] Genus navigii actuarii, quod & Celox dicitur. Gell. lib. 10. cap. 25. Celoces, vel ut Græci dicunt, κέλητες. Dictum celetem putant per metaphoram equi celetis, quod unico tantum per transtra remo agatur: κέλης enim equus dicitur, qui ab uno sessore agitatur & regitur. Palæphatus de Centauris, Juvenes quidam e radice montis profecti a vico quodam vocato Nebula, excogitant equos celetas condocefacere, in iisque sedere. Nam ante id tempus nesciebant in equis sedere, sed solum curribus utebantur. Quibus verbis fit planum quid sit κέλης equus, ex quo κέλης dictus, quod uno remo, & non binis aut ternis per sedilia ageretur, quum tamen plures remiges haberet.

Celetes, Dicti sunt a Græcis Equites, non bigis aut quadrigis in certamine utentes, sed equo uno insidentes: cujusmodi certamen hodie quoque nonnullis in locis celebratur. Hæc Budæus. Plin. lib. 34. cap. 5. Græci celetas tantum dicabant in sacris victores. Apud Homerum vero celes equus dicitur, qui solus agitatur, quasi monampix: quod tam de agitatore, quam de equo ipso fortasse non inepte dici posset. V. Spanh. de Usu & Præst. num. diss. 10. p. 132.

CELETIZONTES, m. pl. [κελητίζοντες] Participium Græcum, Juvenes dicebantur qui frequenti equorum singularium certamine delectarentur. Plin. lib. 34. cap. 8. Hegiæ Minerva, Pyrrhusque rex laudatur, & celetizontes pueri.

CELETÆ, Populi Thraciæ, majores Hæmo, minores Rhodopæ subditi. Auctor Plin. lib. 4. cap. 11.

CĔLEUS, i. m. trium syllabarum, [Κελεός] Viri proprium. Virg. 1. Georg. 165.

Virgea præterea Celei, vilisque supellex. Ubi Servius, Virgea Celei supellex, i. e. Vasa de vimine facta, qualia Ceres Celeo aliquando monstravit, ut qualos, corbes, &c.

CĔLEUSMA, ătis. n. [κέλευσμα] vel CELEUMA, ătis. n. Clamor est nautarum, quum uno aliquid jubente, omnes uniformiter respondent, quasi sibi invicem jubentes. ἀπὸ τοῦ κελεύειν, quod est jubere. Martial. 3. Epigr. 67. (al. 25.) de Pigris nautis,

Cessatis, pueri, nihilque nostis,

Veterno, resinaque pigriores,

Quorum per vada tarda navigantes,

Lentos figitis ad celeusma remos. Idem 4. Epigr. 64.

Quem nec rumpere nauticum celeusma,

Nec clamor valet helciariorum. Celeusma, etiam in navibus classiariis assa voce interdum, interdum tibia canebatur, ita ut remiges pro modulorum atque harmoniæ ratione vel concitarent vel figerent remos. Pedianus in Divinat. Verr. 56. Cani remigibus celeusma per symphoniacos solebat, & per assam vocem, id est ore prolatam, &, ut in Argo navi, per citharam.

De hoc intelligendus est Censorinus de Die natali cap. 12. Quo facilius sufferant laborem vel in navis motu, a vectore symphonia adhibetur. Rutil. Itin. 1. 369.

Hic mecum pigri solabar tædia venti,

Dum resonat variis vile celeusma modis.

Christianis pro celeusmate hymni & psalmi fuerunt: quos sæpe repetitis vocibus Haleluja & Amen canere solebant. Paulinus ad Nicetam v. 119.

Navitæ læti solitum celeusma

Concinent, versis modulis in hymnos

Et piis ducent comites in æquor

Vocibus auras, &c. Sidon. 2. Epist. 10.

Curvorum hinc chorus helciariorum

Responsantibus Aleluia ripis

Ad Christum levat amnicum celeusma.

CELEUSTES, æ. m. [κελευστής] Qui remiges hortatur, quasi navigationis moderator: qui a Plauto Latine hortator appellatur, quod ea hortamenta faciat, quæ verbo Græco celeusma dicuntur etiam a Latinis. Budæus.

CELIA, æ. f. Potus ex frugibus confectus, qui Hispanis præcipue in usu erat, sicut cervisia Gallis. Plin. lib. 22. cap. ult. V. etiam Flor. 2. 18. & ejus interpp. Oros. 5. 7.

Est item Celia Apuliæ oppidum, in tractu Peucetiorum, non procul ab Egnatia, cujus meminit Strabo lib. 6. & Ptolem. lib. 3. cap. 2. Vulgo *Celia in terra de Barri.*

CELLA, æ. f. [ταμεῖον, ἀποθήκη] dicta a Celando, auctore Servio: quod in ea celentur quæ esse volumus occulta. Græci apothecam dicunt, in qua res esculentæ & poculentæ reponuntur. quamvis proprie apotheca, cella vinaria sit. Capit autem Cella non unam significationem, prout illi adjectiva junguntur: ut Cella vinaria, penaria, &c. Cic. de Senect. 56. Semper enim boni assiduique domini referta cella vinaria, olearia, mellaria, & penaria. Ter. Adel. 4. 2. 14. Nam me in cellam aliquam cum illa concludam. Ubi Donatus, Et cella & cellarium, a reponendis, celandisque rebus esculentis & poculentis dicitur.

Cellam atque horreum Campani agri, Cicero Capuam appellavit in orat. de Lege Agr. 2. 88.

Cella vini & olei. Paulus in l. Nam quod. §. Si cui quæ. D. de Penu legata, Quod fere (inquit Sabinus) evenit in personis mercatorum, aut quoties cella est olei & vini, quæ venire solebant in hæreditate relicta.

Cella olearia. In OLEARIUS.

Cella vinaria. Cic. in Topic. 17. Cellis vinariis, & oleariis plenis relictis.

Cella penaria, In qua penus reponitur. Cic. 4. Verr. 5. Itaque ille M. Cato sapiens cellam penariam Reipublicæ nostræ, nutricem plebis Romanæ, Siciliam nominavit. Nos vero experti sumus Italico maximo, difficillimoque bello Siciliam nobis non pro penaria cella, sed pro ærario illo majorum vetere ac referto fuisse.

Cellam promptuariam jlocaliter vocavit Plautus Carcerem, ex quo promerentur vincti, in Amph. 1. 1. 4.

Inde cras e promptuaria cella depromar ad flagrum.

Cellæ angustæ. Hor. 1. Serm. 8. 8.

Dare in cellam. Cic. 5. Verr. 201. Magistratibus tantundem detur in cellam, quantum semper datum est.

Emere in cellam frumentum. Cic. 5. Verr. 202. Data tibi pecunia est Verres: una, qua frumentum tibi emeres in cellam: altera, qua frumentum emeres a civitatibus quod Romam mitteres.

In cellam imperare frumentum. Cic. 1. Verr. 30. Queritur Sicilia tota, C. Verrem ab aratoribus, quum frumentum sibi in cellam imperavisset, &c. ubi Ascon. & Hotom. V. conf. CELLARIUM.

In cellam sumere frumentum. Cic. 5. Verr. 188. Non est in hoc crimen, Hortensi, ne forte ad hoc meditere, multos sæpe viros bonos, & fortes, & innocentes cum aratoribus, & cum civitatibus frumentum, quod in cellam sumi oporteret, æstimasse, & pecuniam pro frumento abstulisse.

Cella, pro Cubiculo aliquo secreto. Cic. 14. Att. 22. Atticam meam gratias mihi agere de matre gaudeo: cui quidem ego totam villam, cellamque tradidi.

Strati in cellis lecti. Cic. 2. Philipp. 67.

Cellæ etiam Balnearum membra fuerunt, Hinc

Cella frigidaria, & Cella caldaria. Plin. lib. 2. Epist. 17. ad Gallum, Inde balinei cella frigidaria spatiosa & effusa. Est autem cella frigidaria, ubi aqua frigida, si pœnituisset teporis, lavabantur. nam balinei cellæ tres erant: caldaria, ubi calida: tepidaria, ubi tepida: frigidaria, ubi frigida servabatur. Hac de re multa Vitruv. lib. 5. cap. 10.

Cella suppositoria. Vopiscus in Carino, cap. 18. Balneis, inquit, ita frigidis usus est, ut solent esse cellæ suppositoriæ, frigidariis semper nivalibus. Cellæ autem suppositoriæ vocatæ sunt, Quæ suppositæ sunt, id est subjectæ: sunt enim frigidissimæ quæ subjectæ sunt nivali frigidario. Turnebus.

Cella, [ναός] Pars templi erat sacratior, in quam ingredi cuilibet fas non erat. Unde apud Gell. lib. 7. cap. 1. legitur Scipionem in Capitolium venisse: jussisseque cellam Jovis aperiri, ibique solum demoratum fuisse. Liv. 35. 41. De multa damnatorum quadrigæ inauratæ in Capitolio positæ in cella Jovis supra fastigium ædiculæ.

Καὶ ἐς τὸν νεών, τὸν τοῦ Διὸς, τοῦ Καπιτωλίνου ἐν τῷ Τυχαίῳ ὄντα. Dio. 316. principio, ubi Xyl. cellam vertit. An hinc Sacellum, quasi Sacra cella. H. St. Immo diminutivum a Sacrum.

Concordiæ cella. Cic. 2. Philipp. 19. Cum in hac cella Concordiæ, o dii immortales! Adde etiam 3. Philipp. 31.

Pastorum bubulcorumque cellæ. Columel. de R. R. 1. 6.

Cellæ fuerunt Meretricum fornices. Petron. cap. 8. Jam pro cella meretrix assem exegerat.

Inscripta cella. Martial. 11. Epigr. 46.

Intrasti quoties inscriptæ limina cellæ.

Vacua cella. Juven. 6. Sat. 121.

Intravit calidum veteri centone lupanar,

Et cellam vacuam, atque suam.

Cellas, abusive Favorum cavernas vocavit Virg. 1. Æn. 437.

— distendunt nectare cellas. Servius.

Columbarum cellæ. Columel. 8. 8.

CELLŬLA, æ. f. dimin. Ter. Eun. 2. 3. 18.

Quum in cellulam ad te patris penum omne congerebam clanculum.

Cellulæ columbarum cavatæ. Columel. lib. 8. cap. 9. Receptacula non tanquam columbis loculamenta, vel cellulæ cavatæ efficiuntur, sed, &c.

Implere cellulam risu plausuque. Petron. cap. 11.

CELLULĀNUS, i. m. Monachus, qui in cella vitam transigit. Sidon. 9. Epist. 3.

CELLĀRIUS, a, um. Adj. ut, Sagina cellaria. Plaut. Milit. 3. 2. 31.

Postea sagina ego ejiciar cellaria.

CELLARIA, æ. f. [ταμία] Quæ præest cellæ. Plaut. Milit. 3. 1. 101.

Jampridem, quia nihil abstulerit, succenset cellaria. Alii legunt Geraria: Alii autem Ceraria. V. Taubm. Lambin. & Gronov. ad loc.

CELLARIUS, i. m. [ταμίας] Qui præest cellæ. Plaut. Capt. 4. 2. 115.

Sume, posce, prome quid vis, te facio cellarium. Columel. lib. 11. cap. 1. Non minor habenda erit ratio, ut cibus & potio sine fraude a cellariis præbeatur. Et Martial. 11. Epigr. 32.

Hinc

Hinc cellarius experitur artes. Ulpianus in l. Quæsitum. §. Cellarium. D. De instructo & instrument. legat. Cellarium quoque, id est qui ideo præpositus est, ut rationes salvæ sint: item ostiarium, mulionemque, instrumenti esse constat. Alii legunt Cellararium.

Cellarium, i. n. [ταμεῖον] Idem quod Cella. Servius, ad 1. Æn. 708. Inter penum & cellarium hoc interest: quod cellarium est paucorum dierum: unde & in cellam dicitur imperatum frumentum. Penus vero est temporis longi. Plin. lib. 36. cap. 15. Quorum agri quoque minorem modum obtinuere, quam cellaria istorum. V. etiam Donat. ad Ter. Adel. 4. 2. 13.

Cellaria etiam dicebantur, Quæ promebantur ex promptuaria cella præter annonas, h. e. frumentum & panem: videlicet Sal, vinum, oleum, carnes, &c. Commiss. l. 3. Cod. Theodos. de officio judicum omn. Neque rectori provinciæ plus aliquid præstabit, quam nos concessimus sine annonis & cellariis. Et Sulp. Severus Hist. Sacræ 2. 41. 2. Acciti numeratique quadringenti & aliquanto amplius occidentales episcopi Ariminum convenere: quibus omnibus annonas & cellaria dari imperator præceperat. V. ibi Sigon. & Interpr.

Cellariolum, i. n. dimin. Hieron. adv. Jovinian. 2. 16.

Cellāris, e. Adj. [οἰκηματιαῖος] ut, Columbi cellares. Columel. lib. 8. cap. 8. Hac eadem ratione palumbos, columbosque cellares pinguissimos facere contingit.

Cellariensis, e. aliud Adj. ut, Cellarienses species. Cod. Theodos. de erogatione militaris annonæ. l. 32. & l. 16. de indulgentiis debitor.

Cellatio, ōnis. f. Cellarum constitutio, scil. Series. Petron. cap. 77. Domus habet cellationem.

Cellio, onis. m. Idem quod Cellarius. Inscript. Grut. p. 582. n. 10. D. M. SECVNDI NVNDINI PRIMITIVI CELLIONIS.

Cello, is. quo veteres utebantur pro Cedo: nunc compositis tantum utimur, Excello, Præcello. q. V.

Celmis, i. m. sive **Celmus**, [Κέλμις, Κέλμος] Nutritius fuit Jovis, quem & parvulus adhuc Jupiter plurimum amavit. Ceterum quum aliquando mortalem esse Jovem dixisset, Jupiter injuriæ memor, quum expulso Saturno rerum jam potiretur, in adamantem lapidem commutavit illum. Fabulam breviter innuit Ovid. 4. Met. 281.

> Te quoque nunc adamas, quondam fidissime parvo,
> Celme, Jovi.

Cēlo, [ἀποκρύπτω] āre. Abscondere, tegere. Ovid. 2. de Arte Am. 409.

> Quæ bene celaris, si qua tamen acta patebunt,
> Illa licet pateant, tu tamen usque nega.

Secreti calles celant. Virg. 6. Æn. 443.

> Hic quos durus amor crudeli tabe peredit
> Secreti celant calles, & myrtea circum Silva tegit.

Celare & occultare. Cic. 3. Off. 37. Atque etiam ex omni deliberatione celandi & occultandi spes opinioque removenda est.

Celare, cum accusativo personæ, vel rei. Cic. 1. de Nat. Deor. 74. Neque tu me celas, ut Pythagoras solebat alienos. Ter. Heaut. 4. 3. 27. Ut celet senem. Cic. 1. Acad. 2. Nec tamen istum cessare, sed celare quæ scribat existimo.

Celare, cum duobus accusativis, personæ & rei. Ter. Adel. 1. 1. 29. Ea ne me celet, consuefeci filium. Cic. 2. Fam. 15. Non enim te celavi sermonem.

Celare aliquem de re aliqua. Cic. pro Deiot. 18. De armis, de ferro, de insidiis celare te voluit.

Celare se a domino. Ulp. in l. Quis sit fugitivus. D. de Ædil. edict. Fugitivus est, qui extra domini domum fugæ causa, quo se a domino celaret, mansit.

Celare ne. Plaut. Aulul. 1. 2. 35.

> Nam nunc, quum celo sedulo, omnes ne sciant, &c.

Celare se tenebris, i. e. Omnino se occultare, nec in medium proferre sese. Virg. 9. Æn. 425.

> — tunc vero exterritus amens
> Conclamat Nisus, nec se celare tenebris
> Amplius, aut tantum potuit perferre dolorem.

Amorem. Ovid. 12. Epist. 37. Ubi Medea Jasonem sic alloquitur,

> Perfide sensisti: quis enim bene celat amorem?

Auctorem, Tacere nomen auctoris. Hor. 2. Serm. 4. 11.
Crimina sua. Ovid. 2. de Arte Am. 427.
Culpam celare sub imagine falsa. Ovid. 2. Met. 37.
Damnum. Ovid. 9. Met. 100.
Diem celare Sol dicitur, Quum occidit: cui Promere diem, opponitur. Hor. in Carm. seculari 10.
Fugitivum. Ulpianus in l. 1. D. de Servis fugit. Is qui fugitivum celaverit, fur est.
Granum sub cortice celant mala punica. Ovid. 10. Met. 763.
Hamos celare cibis, i. e. Hamum in esca abscondere. Ovid. 15. Met. 476.
Ignem. Ovid. 6. Fast. 297.
Inane. Lucret. lib. 1. 515.
Ingenium celare, & Nudare, contraria. Hor. 2. Serm. 8. 74.

> — ingenium res
> Adversæ nudare solent, celare secundæ.

Numen Jovis celare non potest. Cic. pro Deiot. 18. Si veneno, Jovis illius quidem hospitalis numen nunquam celare potuisset, homines fortasse celasset.
Orata celare alicujus. Ter. Hec. 4. 1. 60.
Pudorem. Ovid. 2. Met. 594.
Sententiam. Cic. 4. Acad. 60. Aut cur celatis, quasi turpe aliquid, sententiam vestram?
Ulcera incurata. Hor. 1. Epist. 16. 24.
Turpia. Hor. 1. Serm. 2. 85.
Ulvam. Ovid. 5. Fast. 519.
Vultum celare manibus. Ovid. 4. Met. 682.
Vultum prodentem gaudia celare. Hor. 2. Serm. 5. 104.
Venditor celare quis dicatur. Ulpian. in l. 1. §. venditor. D. de act. empt. Sed scire venditorem & celare sic accipimus, non solum si non admonuit, sed etiam si negavit servitutem istam deberi, quum esset ab eo quæsitum.

Celor, passiv. Ter. Eun. 2. 3. 4. Ubi ubi eit, diu celari non potest. Cæs. 7. Bell. Gall. 80. Neque recte aut turpiter factum celari poterat. Cic. 2. Q. frat. 16. Sed heus tu celari videor a te. Ter. Phorm. 5. 4. 6.

> Quin, si hoc celetur, in metu, sin patefit, in probro sim.

Celari & excludi. Cic. de Lege Agr. 12. Quum familiariter me in eorum sermonem insinuarem ac darem, celabar, excludebar.
Foribus opertis celari. Ovid. 2. Fast. 563.

> Di quoque templorum foribus celentur opertis. i. e. Abscondantur clausis foribus.

Celans, antis. ut, Commissa celans. Nepos 15. 3. 2.
Persæ arcana regum mira celantes. Curt. 4. 6. 5.
Vultus celans timorem. Lucan. 10. 14.

Celātus, a, um. [ἀποκεκρυμμένος] Partic. Cic. pro Cluent. 189. Non est profecto de illo veneno celata mater, nihil est ab Oppianico sine consilio mulieris cogitatum.
De aliquo celatus. Cic. pro Sulla 9. Credo, Judices, celatum Cassium de Sulla uno: nam de ceteris certe sciebat.
Non gratam invito servat celata salutem. Sil. lib. 17. 643. ubi loquitur de Junone, quæ in pastoris formam conversa, Hannibalem ab exercitu abduxerat, ne hostes illum interficerent.
Amor celatus. Ter. Andr. 1. 1. 105. Bene dissimulatus & celatus amor.
Anni celati. Propert. lib. 3. 23. 31.

> At te celatis ætas gravis urgeat annis.

Ferrum celatum. Ovid. 2. Fast. 831.
Ignes, Ignoti amores. Ovid. 9. Met. 615.

> Littera celatos arcana fatebitur ignes.

Peccata. Lucret. lib. 5. 1159.
Virtus. Hor. 4. Carm. 9. 30.

Celatum, i. n. ut, Indagator celati. Plaut. Trin. 2. 1. 15. & 1. 2. 127. Celata omnia ille pessum dedit.

Celate, Adv. [ἀποκεκρυμμένως] Tecte, Occulte. Ammian. 14. 7. Non celate turbidum sæviebat ingenium.

Celatim, Adv. Idem. Sisenna lib. 6. Hist. Quammaxime celatim poterat, in insidiis suos disponit. Ex Gell. lib. 12. cap. 15. V. Apul. 4. Met. p. 151.

Celātor, ōris. m. Qui abscondit. Lucan. 10. 286.

> Qua Deus, undarum celator, Nile, tuarum,
> Te mihi nosse dedit.

Celāmen, inis. n. apud Apul. Met. 5.

Celox, ōcis. f. [κέλης] Navigium breve: dictum a Celeritate, auctore Nonio. V. celes. Plaut. Capt. 4. 2. 94. Vidi in publica celoce. Liv. 21. 17. Naves ducentæ viginti, quinqueremes, celoces viginti deductæ. Pro Ancilla gnava & celeri posuit Plaut. Milit. 4. 1. 40. Quæ hæc celox? ancillula illius est, quæ hic egreditur foras. Diversa significatione utitur in Pseud. 5. 2. 12. Onerare celocem, est Inebriare se.

Celsinius, i. m. Nomen cujusdam viri; unde

Celsinianus, a, um. Adj. ut, Porcellus Celsinianus. Apic. 8. 7.

Celsus, i. m. Plagiarius carmine Horatii notissimus, 1. Epist. 3. 15.

> Quid mihi Celsus agit monitus, multumque monendus, &c.

A. Cornelius Celsus, quem nonnulli Aurelium prænomine vocant. Scriptor luculenta brevitate disertus, cujus libros VIII de medicina habemus. Hujus meminit Quintil. lib. 12. cap. ult.
Alius Julius Celsus fuit, multo recentior, qui de vita Cæsaris scripsit, & Commentarios Cæsaris recensuit, vel potius interpolavit. V. Voss. de Hist. Lat. 1. 13. & 5. Et Instit. Orator. cap. 3. §. 10. & Salmas. Proleg. Exercit. Plin. sub fin.
Alius Celsus JCtus in Digestorum libris sæpe laudatus. V. Spartian. in Adrian. cap. 18.
Celsus etiam inter triginta tyrannos vigesimus octavus. de quo Treb. Pollio cap. 29.

Celsus, a, um. Adj. [ὑψηλός] Altus, sublimis, excellens: a Cello antiquo verbo: unde compositum Excello. Plin. lib. 13. cap. 24. Firmiores, celsioresque infantes fore. Cic. 2. de Nat. Deor. 40. Quæ primum eos humo excitatos, celsos & rectos constituit.
Celsi prætereunt austera poemata Rhamnes. Hor. de Arte Poet. 342. Accommodata equiti attributione vocabuli dictum est. Celsus enim, ut ait Festus, a Græco κέλης deducitur, quo vocabulo significatur qui singulari equo vehitur.
Celsos etiam judices Marcellinus dixit lib. 28. Et judicibus, inquit, Celsis, itidemque minoribus. Sic fortasse Celsi Rhamnes magni sunt equites, aliique ditiores & potentiores. Turnebus. [Periphrasis est ordinis equestris. V. ramnetes.
Celsus & erectus ad animum transl. Cic. 5. Tusc. 42. Qui autem poterit esse celsus & erectus, & ea quæ homini accidere possunt, omnia parva ducens, &c.
Status celsus & erectus. Cic. in Orat. 59. De gestibus oratoris.
Armis celsior, Superior & potentior. Valer. 2. Argon. 547. Al. Artus.
Cunctis celsior. Claud. de Bell. Get. 430.
Corpore celsus. Liv. 10. Bell. Pun.
Cristis celsa avis. Plin. lib. 10. cap. 21.
Honore celsus. Ovid. 10. Epist. 126. Alii legunt, In arce.
Vertice celsior. Claud. de Bell. Get. 77.
Arx celsa. Virg. 1. Æn. 56.
Caput, Altissima pars corporis. Sen. Hippol. 5.
Colles. Sen. Agamemn.
Collum. Ovid. 11. Met. 358.
Corpus, i. e. Magnum. Sil. lib. 3. 273.
Eques. Stat. 1. Silv. 4. 42.
Os celsum, dicitur respectu totius corporis, quasi in alto positum. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 83.

> — tum talia celso Ore tonat. i. e. Clara voce: quod irato maxime convenit: vel ex alto loco. Parrhasius.

Puppis. Virg. 3. Æn. 527.

> Stans celsa in puppi.

Regia. Ovid. 1. Epist. 34.
Sedes celsissima honoris & dignitatis. Cic. pro Sulla 5.
Sonipes. Sen. Hippol. 10.
Silva. Valer. 6. Argon. 76.
Turres. Hor. 2. Carm. 10. 10.
Vertex montis. Cic. 1. de Divin. 13.
Urbs. Virgil. 3. Æn. 293.
Graditur celsa. Sen. Agamemn. Nunc levat in auras altior solito caput, graditurque celsa. h. e. Incedit erecta.

Celse, Adv. ut, Celsius assurgunt. Claud. in Eutrop. 1. 387.
Consurgens celsius vita. Ammian. 25. 4. pr.

Gradien-

Gradientes celsius. Idem 28. 1. conf. & Columel. 4. 19.

Celsĭtas, ātis. f. Magnitudo, altitudo. Cic. 3. Off. 24. Celsitas animi & magnitudo. Alii legunt, Excelsitas.

Celsĭtūdo, ĭnis. f. Vell. Paterc. lib. 2. 94. 2. Tiber. Claudius Nero, juvenis genere, forma, celsitudine corporis, optimis studiis, maximoque ingenio instructissimus.
Summa celsitudo. Apul. de Mundo p. 73.
Superabilis celsitudo. Ammian. 15. 10.

Celsĭtŏnans, antis. Theodulfus. Carm. 2. 447.
Hanc tibi celsitonans aram Teudulfus adorno.

Celtæ, arum. m. pl. [Κελτοὶ] Populi sunt Galliæ inter Sequanam & Garumnam amnes, sic a Celto Polyphemi filio dicti, ut scribit Appianus. Celtarum autem clarissimi sunt Hedui, ut Aquitanorum Ausci, & Belgarum Treveri. Pompon. lib. 3. cap. 2. V. Cæs. Bell. Gall. 1. 1. pr.
Celtæ. & de Germanis. **Celtogalatia**. Κελτῶν χώρησις, ὡς δὴ Γερμανοὺς καλοῦμεν, πᾶσαν τὴν πρὸς τῷ Ῥήνῳ Κελτικὴν κατασχόντες, Γερμανίαν ὀνομάζεσθαι ἐποίησαν. Dio lib. 53. pag. 341. Par. Vide Xyl. annot. principio. Steph. Λυγδῶνα, πόλις Κελτογαλατίας. Ἐς τὴν Κελτικὴν, τὴν νῦν λεγομένην Γαλατίαν. Appian. in Annibal. p. 122. in 8vo. in principio. H. St.

Celtĭca, æ. f. [Κελτικὴ] Tertia Galliæ pars. Plin. lib. 4. cap. 17. Gallia (inquit) Comata uno nomine appellata, in tria populorum genera dividitur, amnibus maxime distincta. A Scalde, ad Sequanam, Belgica: ab eo ad Garumnam, Celtica, eademque Lugdunensis: Inde ad Pyrenæi montis excursum, Aquitania, Aremorica ante dicta. V. etiam Cæs. Bell. Gall. 1. 1.

Celticus, a, um. Adj. [Κελτικὸς] ut Celticus cruor. Sil. lib. 5. 144.
Furor Celticus. Sil. lib. 4. 190.
Rura Celtica. Sil. lib. 1. 46.

Celticum, [Κελτικὸν] Promontorium est Hispaniæ citerioris, in Celticorum tractu in Oceanum, Occidentem versus, quam longissime excurrens. Idem cum eo quod Ptolemæus Nerium, & vulgus nautarum hodie *Finem terræ* appellat. V. Pompon. Mel. lib. 3. 1.

Celtiaca, æ. f. Oppidum est Hispaniæ Bæticæ in conventu Hispalensi, ut scribit Plin. lib. 3. cap. 1.

Celtĭbēri, orum. m. pl. [Κελτίβηρες] Populi Hispaniæ, qui a Celtis originem ducunt. Nam Celtæ Gallorum populi, relicta quondam provincia, Iberiam Hispaniæ regionem habitavere. Unde composito ex utraque gente nomine, Celtiberi appellati sunt. Horum meminit Strabo lib. 3. & Plin. lib. 3. cap. 3. Lucan. lib. 4. 9.
— profugique a gente vetusta
Gallorum Celtæ miscentes nomen Iberis. Sil. lib. 3. 339.
Venere & Celtæ sociati nomen Iberis.

Celtĭbēria, æ. f. [Κελτιβηρία] Regio Celtiberorum: & est proprie ea pars, quæ intra Iberum continetur. Plin. lib. 4. cap. 22.
Celtiberia cuniculosa. Catul. Epigr. 40. 11. Quod ad cuniculos metallorum inscite a nonnullis referri intelligo. abundat enim cuniculis tota Hispania, qui suffodiunt terram, messes populantur, radices exedunt stirpium, teste Strabone, quem vide. Voss. legit Celtis perosæ.

Celtiber, ēra, ērum. aliud item Adj. ut Celtibera terra. Martial. lib. 12. Epigr. 18. — Celtiberis
Hæc sunt nomina crassiora terris.
Gentes Celtiberæ. Martial. 1. 50.
Oræ Celtiberæ. Idem 10. 20.
Urbes Celtiberæ. Valer. Max. 5. 1. 5.

Celtiberius, a, um. aliud Adj. ut Celtiberia terra. Catul. Epigr. 40. 21.

Celtiberĭcus, Adj. [Κελτιβηρικὸς] a Celtiberia deductum. unde Celtibericum bellum, & Celtibericam cladem dicimus. V. Plin. lib. 33. cap. 3.

Celtis, is. f. Genus est eximiæ testudinis, sed raræ, quam Troglodytæ, ad quos adnatat, ut sacram adorant. Cornigera est, ut in lyra, annexis cornibus latis, sed mobilibus, quorum in natando remigio se adjuvat. Ex Plin. lib. 9. cap. 10.
Celtis, [λωτὸς] est Arbor insignis, magnitudine pyri, in Africa & potissimum circa Syrtes nascens, quæ alio nomine Lotos appellatur. Incisuræ in foliis crebriores faciunt ne ilices videantur: fructui magnitudo fabæ, color croci: tam dulcis ibi cibus est, ut nomen genti dederit. Siquidem Lotophagi nominantur. Plin. lib. 13. cap. 17.

Celydrus, Lege **chelydrus**.

C E M

Cema, Narbonensis provinciæ fluvius, ex Alpium monte Cemeno profusus. Plin. lib. 3. cap. 4.

Cemelion, i. n. Oppidum Liguriæ, non procul a portu Herculis Monœci: cujus meminit Plin. lib. 3. cap. 5. Quidam Cemelleo scribunt, alii Cemellio.

Cemenelum, i. n. [Κεμενέλεον] Urbs in Alpibus littoreis, auctore Ptolemæo. Vulgo *Cemellio*.

Cementum, In **cæmentum**.

Cemenus, i. m. Mons Narbonensis Galliæ, non procul a Varo fluvio, ex quo Cema amnis profluit, unde & monti nomen factum videtur. V. Plin. lib. 3. cap. 4.

Cemus, i. f. [κεμὸς] Herba est apud Plin. lib. 27. cap. 8. cujus descriptionem se idcirco prætermittere ait, quod solis in amatoriis usum habeat. Dioscorides lib. 4. eandem esse ostendit cum Leontopodio.
Cemus autem videtur appellata, ex floris sive calycis figura: quoniam pyxidicula Athenis ita nominabatur, per quam suffragia in subjectum vasculum, quod Cadiscum vocabant, demitti consueverant. V. Ruell. lib. 3. cap. 130.

C E N

Cēnæum, i. n. [Κήναιον] Eubœæ promontorium, ad Septentrionem, auctore Strab. lib. 10. Plin. 4. 12. Ubi Hercules a devicta OEchalia reversus, Jovi aram extruxit. Hinc Cenæus Juppiter. Ovid. 9. Met. 136. de Hercule.
Victor ab OEchalia Cenæo sacra parabat
Vota Jovi.

Cenarii, orum. m. Auri & argenti expurgatores, secundum Pitisci expositionem veteris Inscript. Romæ. HIC. IACET. NOMINE. MATRONA. C. F. IN. PACE. VXOR. CORNELI. PRIMICERI. CENARIORVM. FILIA. PORPHORI. PRIMICERI. MONETARIORVM.

Cenchramides, um. [κεγχραμίδες] Ficorum grana, ita dicta a milii similitudine, quod Græci κέγχρον vocant. Plin. lib. 15. cap. 19. frumenta appellat, Ficis mollis omnibus tactus: maturis frumenta intus.

Cenchreæ, arum. f. [Κεγχρέαι] Peloponnesi oppidum est prope Corinthum in Isthmo ipso, juxta fanum Neptuni, quem Strabo ob id Isthmium appellat. Auctor Pompon. lib. 2. 3. & Plin. lib. 4. cap. 4. & 5.

Cenchreus, a, um. Adj. [Κεγχρεῖος] ut, Cenchreæ manus apud Stat. 4. Theb. 60.

Cenchrias, [κεγχρίας] Herpetis genus est, qui morbus a medicis finiri solet, Membri mortificatio, ac cum putredine & mollificatione dissipatio. Dicitur autem cenchrias, quoniam pustulæ succrescunt milii similitudine, quod cenchrum vocant. V. Cæl. lib. 30. cap. 15.

Cenchris, is. m. Genus serpentis venenosi. Plin. lib. 20. cap. 22. Adversus serpentes efficax, maxime cenchrin & scolopendras terrestres ac marinas. Et Lucan. 9. 712.
Et semper recto lapsurus limite cenchris.

Cenchris, ĭdis. f. Genus accipitris. Plin. lib. 29. cap. 6. Turturis fimum albugines extenuat: item cochlearum cinis, fimum cenchridis: accipitrum generis hanc Græci faciunt.

Cenchrītes, æ. m. Gemmæ species, quæ veluti sparsa milii grana habere videtur. V. Plin. 37. cap. 11.

Cenchrius, [Κέγχριος] Ioniæ amnis est ad Ephesum, Caystro proximus, per lucum Ortygiam fluens, in quo Latonam fabulantur ab Ortygia nutrice lotam ex partu. Tacit. lib. 3. cap. 61. ubi de horum legationibus ad Senatum missis, Primum, inquit, omnium Ephesii adiere memorantes, non ut vulgus crederet, Dianam atque Apollinem Delo genitos, esse apud se Cenchrium amnem, lucum Ortygiam, ubi Latonam partu gravidam, & oleæ, quæ tum etiam maneat, adnisam, edidisse numina; deorumque monitu sacratum nemus.

Cenchron, i. n. Adamantis genus est, quod fit milii magnitudine. κέγχρος enim milium dicitur. Plin. lib. 37. cap. 4.

Cendevia, æ. f. Palus in Phœnice, intra montis Carmeli radices, ex qua creditur nasci Belus amnis, quinque M pass. spatio in mare perfluens juxta Ptolemaidem coloniam. Ex Plin. lib. 36. cap. 26.

Cenēĭa, æ. f. [Καινὶς] Filia Cenei. Ovid. 10. Met. 609.
Talia dicentem molli Ceneia vultu Aspicit. legitur Schœneia. V. **atalanta**.

Ceneus, In **cæneus**.

Cenīna, æ. f. Urbs quæ fuit vicina Romæ, a Cenite conditore. Festus. Et Ovid. 2. Fast. 135.
Te Tatius, parvique Cures, Ceninaque sensit. V. etiam Propert. 4. 11. 9.

Cenis, In **cænis**.

Cenītes, is. m. Viri proprium, qui Ceninam urbem condidit. Festus.

Cenomanni, orum. m. pl. [Κενομανοὶ] Galliæ Celticæ sive Lugdunensis populi vulgo notissimi. Horum meminit Plin. lib. 4. cap. 18. Cæs. 7. Bell. Gall. 75. Horum regio vulgo *Le Maine*.
Fuerunt & Cenomanni Italiæ populi, in quorum agro Cremona fuit & Brixia, eodem Plinio auctore lib. 3. cap. 19. V. Liv. 5. 35.

Cenotaphium, i. n. [κενοτάφιον] Imaginarium sepulcrum: quale Virgilius describit 3. Æn. 301.
Solennes tum forte dapes & tristia dona, &c. Quo loco Servius Tumulum inanem, Cenotaphium esse dicit. Græce κενὸς inanis dicitur: & τάφος sepulcrum: unde nomen compositum. Suetonius Honorarium tumulum appellat in Claudio, cap. 1. Ceterum (inquit) exercitus honorarium ei tumulum excitavit: circa quem deinceps stato die quotannis miles decurreret, Galliarumque civitates publice supplicarent. Quibus verbis significat Cenotaphium Druso in Germania extructum, quum corpus ejus Romam devectum esset. Sic vocari possunt hodie, quas repræsentationes in anniversariis exequiis vocamus. Hæc ex Budæo. Florentinus in l. monumentum. D. de relig. & sumpt. fun. Monumentum generaliter res est memoriæ causa in posterum prodita: in qua si corpus, vel reliquiæ inferantur, fiet sepulchrum: si vero nihil eorum inferatur, erit monumentum memoriæ causa factum: quod Græci cenotaphium appellant.

Censeo, ui, sum, [οἴομαι, νομίζω, ἀξιόω] ēre. Putare significat, auctore Festo: sive Arbitrari, ut vult Donatus. Ter. Adelph. 4. 2. 40. Censen' hominem me esse?
Censere & Arbitrari veteres cognatione quadam, socia ac similia esse verba voluerunt. Varro de Repub. lib. 20. Quod verbum censeo & arbitror idem valebat. Ex Nonio, 4. 838.
Magnopere censeo. In **magnus**.
Sentire & censere. Cic. ad Brut. 15. De ceteris rebus quid senserim, quidve censuerim, audisse te arbitror.
Censere etiam proprium erat Senatorum, & significat Decernere. Plin. 9. Epist. 3. Jam censendi tempus. Dicit Domitius Apollinaris Consul designatus. Et Lucan. 3. 109.
— sedere patres censere parati,
Si regnum, si templa petat. In fine sententiarum Patres hac solenni forma utebantur: Quas ob res ita censeo; De ea re ita censeo. V. Sall. Catil. cap. 51. & 52. extr.
Bellum censere. Liv. 10. 12. Bellum Samnitibus & censuere patres; & populus jussit. Et idem 31. 7. Sulpicius Consul populum concione advocata alloquens, quia patres, ait, censuere, vos jubete.
Censeo ut. Cæs. 1. Bell. Civil. 2. M. Calidius censebat, ut Pompeius in suas provincias proficisceretur.
Censere ne. Suet. Aug. 94. Senatum exterritum censuisse, ne quis illo anno genitus educaretur.
Censere, Dicere. Plaut. Stich. 3. 2. 22. Non edepol possum. G. quid gravare? censeas. Legitur aliter, Censeo eas.
Censeri [τιμᾶσθαι] In censum ascribi a Censoribus. V. **census**. Cic. 4. Verr. 139. Quinto quoque anno Sicilia tota censetur. erat censa Prætore Peduceo: quintus annus quum te Prætore incidisset, censa denuo est. &c.
Sub lustrum censeri. Cic. 1. Att. 18. extr. Ne absens censeare, curabo edicendum & proponendum locis omnibus. Sub lustrum autem censeri, germani negotiatoris est. i. e. Lustri tempore.
Prædia censere. Cic. pro Flacco, 80. In qua tribu denique ista prædia censuisti?
Territorium censere, pro, Imperare territorio censum. l. 1. C. In quib. caus. pignus vel hypoth. tacit. contrahit.
Modum agri censeri. Cic. pro Flacco, 80. Verum esto, gloriosus fuisti, voluisti magnum agri modum censeri, & ejus agri qui dividi plebi Ro-

manæ

manæ non poteſt. Cenſus es præterea numeratæ pecuniæ CXXX. eam opinor tibi numeratam non eſſe abs te. Sed hæc omitto. Cenſus es mancipia Amyntæ: neque huic ullam in eo feciſti injuriam: poſſidet enim ea mancipia Amyntas. ac primo quidem pertimuit, quum te audiſſet ſervos ſuos eſſe cenſum. [Nonnulli putant Cenſeri hic deponentis forma poſitum eſſe. Quod mihi non item videtur.

Ætatem in cenſendo ſignificare neceſſe eſt. Ulpian. in l. Ætatem. D. de Cenſib.

Cenſendi cauſa. Cic. 2. Verr. 54. Quæ convenit uno tempore undique, comitiorum, judiciorum, cenſendique cauſa.

Cenſeri [ἀποδοκιμάζεσθαι] Æſtimationem, auctoritatemque aſſequi, in pretio haberi. Cic. pro Archia, 13. Atque hoc ideo mihi concedendum eſt magis, quod ex his ſtudiis hæc quoque cenſetur oratio & facultas, &c. i. e. Pretium & æſtimationem meretur, & in primis laudatur. A Græcis δοκεῖν dicitur. Hæc Budæus. Legitur in aliis codicibus, Creſcit oratio. Sed V. not. Grut. Plin. lib. 8. Animalia igitur quædam bruta naturali quadam intelligentia prædita propterea cenſentur. Ovid. 2. Amor. 15. 2.

Annule, formoſæ digitum vincture puellæ,
In quo cenſendum nil, niſi dantis amor.

Chriſtoph. Longolius lib. 1. Epiſt. ad Leonem Pontif. quæ incipit Etſi apud me &c. Sed agilitas etiam ad eas omnes, quæ velocitate cenſeantur, conficiendas egregia. H. St.

Cenſere atque æſtimare. Cic. in Paradoxo ultimo, Si cenſenda nobis atque æſtimanda res, utrum pluris æſtimabimus, pecuniam Pyrrhi, &c.

Laude alicujus cenſeri, i. e. Probari. Claudian. Epigr. 29. 67. de Serena regina.

Cenſere, Iraſci. Varro, Ne vobis cenſeam, ſi ad me referretis. Vide num ſit Succenſere H. St. V. Non. 4. 88.

Census, a, um. [τιμώμενος] Partic. ut, Cenſa civium capita centum quatuor & viginti millia. Liv. 3. 3. Millia capitum cenſa ducenta ſexaginta duo. Liv. 10. 47.

Sed Aſconius pro Divite, & eo qui Centum millia ſeſtertiûm poſſideret. in Cic. 3. Verr. 104. Is quum haberet unicam filiam, neque cenſus eſſet, quod eum natura hortabatur, lex nulla prohibebat, fecit ut filiam bonis ſuis hæredem inſtitueret. Ibidem, 111. In his nuper Annia ea de multorum propinquorum ſententia, pecunioſa mulier, quod cenſa non erat, teſtamento fecit hæredem filiam. i. e. Neque centum millia ſeſtertiûm poſſideret. nam more veterum Cenſi dicebantur, Qui centum millia in profeſſione detuliſſent. Hujuſmodi adeo facultates Cenſus vocabantur. Sed V. ibid. ſeq. & Gronov. de Pec. Vet. 3. 16.

Censitus, a, um. pro Cenſus dicitur. In Monumento Ancyrano, quod Imp. Auguſti Octav. res geſtas continet: QVO LVSTRO CIVIVM ROMANORVM CENSITA SVNT CAPITA QVADRAGIES CENTVM MILLIA ET SEXAGINTA TRIA. V. etiam lib. 11. Cod. tit. 47.

Censio, onis. f. [τίμησις] Æſtimatio: unde Cenſores. Feſtus, Cenſionem facere dicebatur cenſor, quum multam equiti irrogabat. Plaut. Rud. 4. 8. 9. Aſſume quidem, ne cenſionem ſemper facias.

Cenſionem bubulam Plautus Aul. 4. 1. 14. feſtive vocavit Verbera lori bubuli; cujus cenſura in ſervos animadvertitur. Annotavit Turnebus.

Cenſio haſtaria dicebatur, cum militi multæ nomine ob delictum militare indicebatur, quod haſtas daret. Feſtus.

Idem eſt ac Cenſura, judicium. Symmach. 1. Epiſt. 3. In gravi dono habeo, hanc apud vos eſſe de noſtris epiſtolis cenſionem.

Censitio, onis. Idem quod Cenſus, quo verbo uſus eſt Spartian. in Peſcen. Nig. cap. 7. Terras levare cenſitione.

Censor, oris. m. [τιμητὴς (Immo τιμητὴς apud Dionem & alios H. St.] a Cenſendo dictus eſt. Feſtus, Cenſores dicti, quod rem ſuam quiſque tanti æſtimare ſolitus ſit, quantum illi cenſuerint. Varro de L. L. 4. 14. Cenſor, ad cujus cenſionem, id eſt arbitrium cenſeretur populus. Aſconius in Divinat. Cic. 8. Regendis, inquit, moribus civitatis Cenſores quinto quoque anno creari ſolebant. Hi prorſus cives ſic notabant, ut qui Senator eſſet, ejiceretur Senatu: qui eques Romanus, equum publicum perderet: qui plebeius, in Cæritum tabulas referretur, & ærarius fieret, &c. Cic. 3. de Legib. 7. Cenſores, populi ævitates, ſoboles, familias, pecuniaſque cenſento, &c. Idem eodem lib. 46. Græci hoc diligentius, apud quos νομοφύλακες creantur. nec ii ſolum litteras (nam id quidem etiam apud majores noſtros erat) ſed etiam facta hominum obſervabant, ad legeſque revocabant. Hæc detur cura Cenſoribus: quandoquidem eos in Repub. ſemper volumus eſſe. Apud eoſdem, qui magiſtratu abierint, edant & exponant quid in magiſtratu geſſerint: deque iis Cenſores præjudicent.

Cenſor. Quinquenne primum fuit cenſorum imperium, ea lege, quæ Geganio Macrino II, Quinctio Capitolino V. COS. lata eſt: Qua ſimul illud ſancitum, ut e gente patricia crearentur. ſed eam legem ſexennio poſt Mam. Æmilius dictator correxit, lege lata, ne plus quam annua ac ſemeſtris cenſura eſſet. gravis enim omnis diuturna poteſtas in libera civitate. Cenſorum erat munus, civitatem cenſere, vectigalia locare, vitia notare. notatio autem, & animadverſio in improbos cives non ejuſdem erat generis. ſenator ſenatu movebatur: eques equum publicum perdebat: plebeius in Cæritum tabulas referebatur, & ærarius fiebat, hoc eſt, ferendi ſuffragii & capiendi muneris publici poteſtate omni privabatur, ut tantum ad æra pro ſuo capite, tributi nomine, pendenda civis eſſet. Cærites enim primi, inquit Gellius 16. 13. pro ſacris bello Gallico receptis, cuſtoditiſque, municipes ſine ſuffragii jure facti: conceſſumque illis, ut civitatis Romanæ honorem quidem caperent, negotiis tamen atque oneribus vacarent. hinc tabulæ Cærites appellatæ, in quas cenſores referri jubebant, quos notæ cauſſa ſuffragiis privabant. adimebant igitur cenſores quod cuique ordini ſummum erat: ſenatori ne in ſenatu eſſet: equiti, ne equitis inſigne, publicum equum, & anulum aureum haberet: plebeio, ne ſuffragium ferret. quod enim præterea poſſet adimi, nihil erat. ſuffragii porro amiſſionem ſequebatur amiſſio ſimul omnium munerum publicorum, ſicuti, ſuffragii jure conceſſo, ſcimus honorum ſimul ac munerum omnium partem eſſe datam. Eratne civi Romano ſenatori, dicet aliquis præter ordinis amiſſionem, alia pœna? erat. nam interdum non modo aditu curiæ prohibebatur, verum etiam tribu movebatur, in ærarioſque referebatur. moveri autem tribu, eſt, in tribum ignobiliorem transferri, ut ex ruſtica in urbanam, vel in aliam ruſticam minus honoratam. Æmilium quidem Mamercum, quod cenſuræ tempus minuiſſet, a cenſoribus & ſenatu ejectum, & tribu motum, ærariumque etiam, cenſu octuplicato, eſſe factum, Liv. lib. 4. 8. ſcriptum reliquit. eodemque modo cives Romanos ordinis equeſtris non modo equo publico privatos, verum etiam in ærarios relatos eſſe, ex Valerio Maximo, aliiſque didicimus. Cenſoriam autem notam, atque ignominiam ii, qui ſuccedebant, cenſores plerumque ſolvebant, atque etiam, quod cenſor unus ſtatuerat, id alter ſæpe mutabat: præterea notatos a cenſoribus priſtinum in locum reſtituere vel judices, re cognita, & judicata, ſuis ſententiis, vel populus ipſe ſuffragiis & poterat, & ſolebat. quod ſiquis e ſenatu ejectus, neque a cenſoribus ſequentibus, neque a judicibus, neque a populo in integrum reſtitutus eſſet: unam habebat in ſenatum redeundi viam, ſi honores illos denuo populi ſuffragiis conſequeretur, quos qui geſſerant, iis, etiam ſi lecti in ſenatum a cenſoribus non eſſent, patere tamen curiam leges jubebant. Cauſſæ, quibus cives Romani a cenſoribus notarentur, multæ traduntur, ut, ſi quis conceptis verbis pejeraſſet: ſi, quum eſſet in provincia, ſocios diripuiſſet, ſi pecuniam accepiſſe ob rem judicandam putaretur, ſi propter æris magnitudinem prædia mancipaſſet: ſi paulo eſſet inſolentior in ſumptu: qua de re verba ſunt hæc apud Gellium lib. 4. 12. Cornelium Rufinum, bis conſulatu & dictatura functum, cenſor Fabricius ſenatu movit ob luxuriæ notam, quod decem pondo argenti facti haberet. notabantur etiam qui ſtrigoſiores equos haberent. quibus equus publicus adimebatur. omnium denique rerum nomine male audientes, ut furti, peculatus, captarum pecuniarum pro ſocio, quorum criminum turpia judicia vocabantur, a cenſoribus notabantur: ut tamen iidem illarum ipſarum rerum poſtea judiciis abſoluti, jus ſuum, cenſorum animadverſione ademptum, ſæpe recuperaverint. neque unquam iis, in quos animadvertiſſent cenſores, propterea vel magiſtratum capere, vel judicem legi, vel alterum accuſare non licuit. Incenſis pœna fuit graviſſima, bonorum & libertatis amiſſio: eamque ſignificat quidem Livius, quum ait lib. 1. cap. 44. pr. de Ser. Tullio, Cenſu peracto, quem maturaverat, metu legis de incenſis latæ cum vinculorum minis, mortiſque. [lego Maturaverant.] narrat autem aperte Dionyſius: τοῖς δὲ, inquit, μὴ τιμησαμένοις τιμωρίαν ὥρισε, τῆς τε οὐσίας στέρεσθαι, καὶ αὐτὸν μαστιγωθέντα πραθῆναι. Ex P. Manutii lib. de Legibus, & ex lib. de Civitate Romana. V. Dionyſ. Halicarnaſſ. lib. 11. extr. Liv. 4. 8. & 24. & Gell. 4. 12. & Spanhem. de Uſu & præſt. Num. diſſ. 10. p. 99. ſq. Aſcon. Pedian. l. c.

De reliquis cenſſ. muneribus, de Luſtro item & Solitaurilibus V. ſ. l. & Lex. Pitiſci.

Cenſor & caſtigator. Hor. in Arte Poet. 173.

Minorum cenſor. Hor. in Arte Poet. 173.

Magiſter diſciplinæ, & ſeveritatis Cenſor. Cic. pro Cluent. 129.

Magiſter morum. Cic. 3. Fam. 1. V. in MAGISTER.

Præfectus moribus. Cic. pro Cluentio, 129.

Rigidus. Juven. 11. Sat. 92.

Sanctiſſimus. Quintil. lib. 4. in procemio.

Tetricus. Martial. lib. 12. Epigr. 71.

Cenſoribus vectigalia locare niſi in conſpectu Populi Romani non licet. Cic. 1. de Lege Agrar. 7.

Animum cenſoris ſumere. Hor. 2. Epiſt. 2. 110.

Cum tabulis animum cenſoris ſumet honeſti.

Censītor, oris. m. [τιμητὴς] ab antiquo verbo Cenſio quarti ordinis, idem quod Cenſor. Ulp. in l. forma. §. illam æquitatem. D. de cenſib. Illam æquitatem debet admittere Cenſitor, ut officio ejus congruat, &c. Cenſitorum vice fungi. Pomponius l. ergo. §. alluvio. D. de acq. rer. dom. Sed uſus obtinuit ut ii ſoli Cenſores dicerentur, qui Romæ cenſum faciebant, & ii Cenſitores, qui in Provinciis hoc munere fungebantur. Inſcript. ap. Fabret. p. 29. GN. MVNATIVS. M. F. PAL. AVRELIVS. BASSVS. ASTVRVM. CENSITOR. CIVIVM. ROMANORVM. COLONIAE. VICTRICENSIS. Et Ulp. l. 4. §. 1. ff. de Cenſibus: Si agri portio chaſmate perierit, debebit per Cenſitorem revelari.

Censorius, a, um. [τιμητικὸς] Adj. Quod ad Cenſorem pertinet. Animadverſio cenſoria & auctoritas. Cic. pro Cluentio, 129. Majores autem noſtri nunquam neque judicium nominaverunt, neque perinde ut rem judicatam obſervaverunt animadverſionem atque auctoritatem cenſoriam.

Caſtigatio cenſoria. Plin. lib. 18. cap. 6. Et paulo poſt.

Crimen cenſorium. i. e. Cenſoria caſtigatione dignum. Seneca de Vita beata cap. 21. in fine. H. St.

Gravitas cenſoria. Cic. pro Cœlio, 35. Sed quid ego Judices, ita gravem perſonam induxi, ut & verear ne ſe idem Appius repente convertat, & Cœlium incipiat accuſare illa ſua gravitate Cenſoria?

Homo cenſorius, Qui cenſuram geſſit. Valla lib. 4. cap. 84. Cic. 2. de Orat. 368. Quid enim poterit dicere? Conſularem ſe eſſe hominem & Cenſorium?

Judicium rationemque cenſoriam tenere. Cic. in Piſon. 10.

Nota cenſoria. Quintil. lib. 5. cap. 11.

Lex. Cic. 1. Q. frat. 1.

Ratio. Cic. in Piſon. 10.

Severitas. Cic. pro Cluent. 129.

Subſcriptio. Quintil. lib. 5. cap. 13.

Tabulæ Cenſoriæ. Cic. pro Cluent. 41.

Virgula. Quintil. lib. 1. cap. 2. Veteres grammatici non verſus modo cenſoria quadam virgula notare, &c.

Cenſorium non eſt. Cic. pro Cluent. 129. Hominum delictum, fortunæ judicio committere, minime cenſorium eſt.

Censōrīnus, i. m. Cognomen familiæ apud Romanos. Hor. 4. Carm. 8. ſcripſit ad C. Marcium Cenſorinum, & forte idem eſt, cujus meminit Vellei. 2. 102. 1. Alius Cenſorinus, poſt alios dignitatum gradus, ſeptem dierum imperator ab ipſis, qui elegerant, occiſus eſt. V. Treb. Poll. in 30 Tyrannis, cap. 32. Cenſorinus Grammaticus Anno 238 ſcripſit de Die natali. V. Voſſ. de Hiſt. Lat. 2. 3.

Censūra, æ. f. [τιμητεία] Cenſoris dignitas, ſeu officium. Plin. lib. 14. cap. 4. Catonum ille primus, triumpho & cenſura ſuper cetera inſignis. (Unde dicitur Cato Cenſorius. H. St.

Quinquennalis primum, deinde annua & ſemeſtris facta lege Æmilia. Liv. lib. 4. 24. Alios magiſtratus annuos eſſe: quinquennalem cenſuram: grave eſſe iiſdem per tot annos magna parte vitæ obnoxios vivere. Se legem laturum, ne plus quam annua ac ſemeſtris cenſura eſſet.

Aſpera cenſura Fulvii Flacci & Poſthumii Albini fuit. Paterc. lib. 1. 10. 5.

Agere censuram. Ovid. 6. Fast. 647.

Sic agitur censura, & sic exempla parantur.

Peragere. In PERAGO.

Censuræ lex. Propert. lib. 4. 12. 41.

Censuram vini facere. Plin. lib. 14. cap. 6.

Censura, Reprehensio, correctio. Plin. Panegyr. cap. 45. Nam vita principis, censura est, eaque perpetua: ad hanc dirigimur, ad hanc convertimur. h. e. Bona principis vita est subditis Magistra morum.

Cachinni censura. Juven. 10. Sat. 31. de Risu Democriti.

Vexat censura. Juven. 2. Sat. 63.

Dat veniam corvis, vexat censura columbas.

Censura a posterioris ævi Latinis scriptoribus pro Severitate & adductiore disciplina dicebatur. Capitol. in M. Antonino Phil. cap. 22. Res etiam in Sequanis turbatas censura & auctoritate repressit. Et Spartian. Nigro cap. 7. Hic erga milites tanta fuit censura, ut, cum apud Ægyptum ab eo limitanei milites vinum peterent, responderet: Nilum habetis & vinum quæritis?

Opponitur etiam Clementiæ. M. Antoninus Orat. ad senatum apud Vulcatium in Cassio cap. 12. Vos oro atque obsecro, Patres conscripti, ut censura vestra deposita, meam pietatem clementiamque servetis, immo vestram.

CENSUS, ûs. m. [τίμημα, οὐσία, ἀπογραφή] dicebatur Æstimatio rerum ac bonorum facta: secundum quam tributa pendebantur. unde Censum agere est Recensere hominum facultates. Liv. lib. 1. 42. extr. & seq. Censum instituit, rem saluberrimam tanto futuro imperio, &c. de Servii Tullii regis institutis.

Census, est id quod principi per capita solvitur, sive per focos: unde quis dicitur solvisse, aut non solvisse censum. Valla in Raudensem.

Censui censendo agri proprie appellantur, Qui & emi & venire jure civili possent. Festus. Cic. pro Flacco, 80. Illud quæro sint ne ista prædia censui censendo, habeant jus simile, sint necne sint mancipi, subsignari apud ærarium, apud Censorem possint? In qua tribu denique ista prædia censuisti?

Census, inquit Theoph. significat Tabulam, aut chartam, in qua Romani facultates suas conscribebant, ut belli tempore pro modo patrimonii sui unusquisque conferret. §. 6. de his qui sunt sui vel alien. jur.

Censu manumittebantur servi olim, qui lustrali censu, Romæ, jussu dominorum, inter cives Romanos censum profitebantur. Ulp. tit. 1. de Libertis, in Inst.

Census lustralis. V. Lustrum condere, in LUSTRUM.

Vitia censuum. Ulp. in l. vitia. D. de censib. Vitia priorum censuum editis novis professionibus evanescunt.

Impudens locupletum census. Cic. ad Brut. Ep. 18. extr. Obdurescunt enim magis quotidie boni viri ad vocem tributi, quod ex centesima collatum, impudenti censu locupletum in duarum legionum præmiis omne consumitur.

Habere censum. Cic. 4. Verr. 137. In censu habendo potestas omnis æstimationis habendæ, summæque faciundæ Censori permittitur. De Siculo Magistratu loquitur.

Impendere. Cic. 4. Att. 9. pr. Sane velim scire num censum impendant Tribuni, diebus vitiandis. Al. Impediant rectius.

Irrepsisse in censum. Cic. pro Corn. Balbo, 5. Non enim furatus esse civitatem, non genus suum ementitus, non in aliquo impudenti mendacio delituisse, non irrepsisse in censum dicitur. Unum objicitur, natum esse Gadibus, quod negat nemo.

Liberari censu. Cic. pro Cæcin. 99. Quum autem in censum vendidit, hoc judicat, quum ii qui in servitute justa fuerunt, censu liberentur.

Requirere census. Cic. pro Archia, 11.

Servare census. Cic. 4. Verr. 63. Census, qui isto Prætore sunt habiti, non servaturum se Metellus ostenderat.

Census, Quicquid fortunarum quis habet. Juven. 3. Sat. 140.

Protinus ad censum, de moribus ultima fiet

Quæstio. Cic. 2. de Legib. 68. A quo iterum funerum sumptus præfinitur ex censibus, &c.

Census & fortunæ. Ulp. in l. cogi. D. ad Trebell. Si patrimonium fuerit rogatus, & si facultates, & si quicquid habeo, & si censum meum, & si fortunas meas, & si substantiam meam, & si peculium meum testator dixerit, &c.

Æstimatio census. Cic. in Parad. 6. Non æstimatione census, verum victu atque cultu terminatur pecuniæ modus.

Brevis, i. e. Tenuis. Hor. 2. Carm. 15. 13.

Equester census. Suet. Cæs. 33. Existimatur etiam equestres census pollicitus singulis. Fuit autem Equestris census in principio, ut qui ex prima classe censebantur, teste Liv. 1. 43. Centenorum millium æris, quæ summam efficiunt flor. Imp. 1250. Florente vero rep. Quadringena sestertia, i. e. Flor. 20000.

Exiguus. Hor. 1. Epist. 1. 43.

Exuperans cuncta patrimonia. Juven. 10. Sat. 13.

Indomitus. Juven. 14. Sat. 176.

Intactus. Lucan. lib. 3. 157.

Magnus. Juven. 14. Sat. 227.

Privatus. i. e. Patrimonium. Hor. 2. Carm. 15. 13.

Senatorius census. Suet. Vesp. 17. i. e. Patrimonium senatoris. V. ibi Torrent. & ad Aug. 71. Fuit autem duplus Equestris census. q. V.

Tenuis, & Homo tenui censu. Hor. 1. Epist. 7. 56.

Dives antiquo censu. Hor. 2. Serm. 3. 168.

Sine censu homo. Cic. pro Flacco, 52. Nunc vero quid putem, Trallianos Meandrio causam commisisse, homini egenti, sordido, sine honore, sine existimatione, sine censu?

Germanicus agendo Galliarum censu intentus. Tacit. 1. Ann. 31.

Nobilitate census non major. Ovid. 9. Met. 670.

— nec census in illo

Nobilitate sua major. i. e. Tam nobilis, quam dives.

Cultus major censu. Hor. 2. Serm. 3. 323.

Augere census reditu quodam. Ovid. 1. Amor. 10. 41.

Turpe thori reditu census augere paternos.

Omni censu majorum carere. Juven. 1. Sat. 60.

Conferre tributa ex censu. Cic. 4. Verr. 131. Siculi ex censu quotannis tributa conferunt.

Dat census honores. Ovid. 3. Amor. 8. 56.

Janua pauperibus clausa est, dat census honores.

Dedicavit prædia in censu, pro Detulit, professus est. Cic. pro Flacco 79. V. Manut. not.

Deferre in censum. Ulpian. in l. forma. §. lacus. D. de censibus, Lacus quoque piscatorios, & portus in censum dominus debet deferre.

Demittere censum in viscera, est Abligurire bona. Ovid. 8. Met. 846.

Eruitur census. Lucan. lib. 3. 157.

Extendere breves census. Martial. lib. 12. Epigr. 6.

Largiri, præstare, breves extendere census, &c.

Partus per vulnera. Ovid. 3. Amor. 8. 9. i. e. Divitiæ bello partæ.

Census. Egregia multa sunt, nec a multis animadversa, quæ de censu civium Romani a veteribus tradita licet colligere. Censebantur cives Romani, non ubi ad ætatem ferendis armis idoneam, hoc est ad annos XVII, pervenerant: quod video quosdam existimasse: sed a quo primum die nati erant. nam si robustiores tantum censi essent, Ser. Tullio regnante, qui censum instituit, Romæ fuissent hominum ducenta millia. siquidem Livius octoginta millia, Dionysius etiam plures in primo censu commemorat: ut necesse sit, eos, qui nondum per ætatem gestare arma possent (omitto senes affecta jam ætate ob infirmitatem virium domi sedentes, aut in lectulis cubantes) haud fere pauciores ducentis millibus fuisse. tantoque marium numero parem fuisse numerum feminarum, æque necessarium videtur. quod certe, ad æstimationem quidem judicii mei, vix est ut credi possit. demus, id quod verum est, urbem Romam quinque regum virtute ac sapientia rebus omnibus vehementer esse auctam. annorum vero CLXXIII spatio (in illo enim regni principio Servius, sextus rex, censum instituit) incrementa fuisse tanta, ut capitum ducenta millia, quam hodie multitudinem in una aut altera Europæ urbe vix, aut fortasse ne vix quidem invenias, numerata sint, ita simile veri non est, ut monstri simile videatur. ipse etiam Livius lib. IIII, quum ait, Q. Fabio, T. Quinctio coss. censa civium capita CXXIIII millia, CCXIIII, præter orbos orbasque, nullam ætatem, orbis exceptis, nullumque sexum censu exclusum, satis indicat, idemque lib. LIX significat, quum inquit: Censa sunt CCCLXVIII millia, DXIII, præter orbos & viduas. Quæ si cui dubia videntur argumenta, Dionysii Halicarnassei legat historiam. nam ex ejus verbis, quæ sunt lib. 1. non modo cujusque rem esse æstimatam, quod unum Livius, scriptor quandoque parum diligens, tradidit, verum etiam ætates omnium, uxores, liberos, locum ubi habitarent, vel in urbe vel in agro, publicis in tabulis notatum, planissime ostenditur. Quod autem ad libertinos attinet, eos item una cum ingenuis esse censos idem Dionysius eodem in loco significat. Utrum vero, qui extra pomœrium, an soli qui intra pomœrium habitabant, censerentur, dubitare non licet: quum ab eodem & de agro Romano fieri mentionem videamus. Et ut de rusticis Romanis censis ex Dionysio, sic de municipibus, postea quam communicari cœpta civitas est, plane constat ex eo Pediani loco: Convenerat ex municipiis cujuscunque modi multitudo, aut, propter comitia, suffragiorum causa, aut ludorum, aut ut censeretur. nec tamen obscure idem significant illa verba pro Cluentio 41. Illum tabulas publicas Larini censorias corrupisse, decuriones universi judicaverunt. certe enim de tabulis iis intelligit, in quas censores, quum civium Romanorum censum agerent, municipum nomina retulerant. Coloni ante bellum Punicum secundum non censebantur. ait enim Livius sic lib. 29. 37. Duodecim coloniarum, quod nunquam antea factum erat, deferentibus censoribus, censum acceperunt: ut quantum numero militum, quantum pecunia valerent, in publicis tabulis monumenta extarent. Censebantur quinto quoque anno, lustro scilicet confecto, quod integrum quatuor annorum spatium fuit. tametsi, ultra quadriennii intervallum, vel bello, vel domesticis discordiis, vel alio casu, sæpe productum esse censum, observavimus. Magistratus huic muneri præfuit, primum, qui summus in urbe fuit, reges duo postremi, Servius & Superbus: ejectisque regibus, consules: deinde, quum consules bellis impedirentur, censores, qui ab re nomen acceperunt. Census in foro fiebat: lustrum in campo Martio condebatur, cæsis sue, ove, tauro: quod sacrificium & solitaurilia, & suovetaurilia vocabant. de lustro Livius, Dionysius, omnes historiæ narrant. de censu inde conjicio, quod equites trabeatos per medium forum Idibus Quinctilibus ante censores sua manu equum traduxisse, Livius, Valerius, Suetonius, Plutarchus affirmant. qua in re significanda, verbum, Transvehere, veteres historici libenter usurparunt: Cicero, Traducere dixit. quod si equites in foro censebantur: de ceteris, nihil obstat, quin idem putemus. A principio, e Servii regis instituto, in sua quisque classe, quæ in centurias dispertitæ erant, hoc est, ex suo quisque censu, quæ rei familiaris erat æstimatio, censebatur: qui centum millia, eove amplius possideret, in prima classe: qui infra centum usque ad septuaginta quinque, in secunda: inde ad quinquaginta millia, in tertia: inde ad viginti millia, in quarta: ab eo ad undecim millia, in quinta: infra vero, in sexta. ex quo sequitur, ut decuriones, equites, senatores omnes in prima classe censerentur: quandoquidem neque decurio poterat esse, qui centum millia non haberet: neque eques, qui quadringenta millia: neque senator, qui octingenta millia. Post expletas vero XXXV tribus, non in centuriis, sed in sua quemque tribu censum esse crediderim. senatores enim, clarissimos viros, summis honoribus functos, ipsos, inquam censores, M. Livium Salinatorem, C. Claudium Neronem, in suis utrumque tribubus, nulla facta classium mentione, censum esse, Livius l. c. perspicue demonstrat his verbis: Equitum deinde census agi cœptus est. & ambo forte censores equum publicum habebant: quum ad tribum Polliam ventum est, in qua M. Livii nomen erat, & præco cunctaretur citare ipsum censorem: Cita, inquit Nero, M. Livium: & sive ex residua & vetere simultate, sive intempestiva jactatione severitatis inflatus, M. Livium, quia populi judicio esset condemnatus, equum vendere jussit. Item M. Livius, quum ad tribum Narniensem, & nomen collegæ ventum est, vendere equum C. Claudium jussit. Festus tamen videtur significare, post expletas etiam XXXV tribus censos esse cives Romanos in centuriis: ait enim sic, Niquisciuit centuria est, quæ dicitur a Ser. Tullio rege constituta, in qua liceret ei suffragium ferre, qui non tulisset in sua: ne quis civis suffragii jure privaretur. nam, sciscito, significat, sententiam dicito, ac suffragium ferto: unde scita plebis. sed in ea centuria neque censetur quisquam, neque centuriæ præficitur, neque centurialis potest esse: quia nemo certus est ejus centuriæ. est autem, Niquiscivit, nisi quis scivit. Pedianus etiam ad Divinat. Cic. 8. Cujusque

que civis nomen in albo suæ centuriæ scriptum fuisse, tradidit: indeque exemptos qui a censore ærarii fierent. itaque hanc veterum quasi controversiam ita dirimemus, ut nominatas quidem & recognitas in censu singulas tribus, nomina tamen civium in sua cujusque centuria scripta esse dicamus. Et quoniam tria genera civium fuisse constat, senatores, equites, plebem, &, plebi equites, equitibus senatores dignitate præstitisse constat: ratio postulat, id quod etiam veterum exempla testantur, ut in censu primus ordinis senatorii locus, equitum secundus, plebis vero fuerit postremus. primum igitur recitabantur omnium senatorum nomina. erat autem, inter ipsos senatores primum recitari, perhonorificum: isque princeps senatus vocabatur. id in arbitrio censorum positum erat: a quibus tamen neminem, nisi de consularibus, principem senatus esse lectum, animadvertimus. eodem modo princeps equestris ordinis dicebatur is, quem censores primo loco scripsissent in iis tabulis, quæ equitum nomina continebant. Ex P. Manut. observationibus.

Censum, i. n. Idem quod Census. Cic. apud Nonium, 3. 76. Quorum luxuries fortunata censa peperit.

Censualis, e. [τιμητικός] Ulp. in l. forma. D. de censib. Forma censuali cavetur, ut agri sic in censum referantur.

Contractus censualis est, Quum quis jus quod in re habet, sive directum, sive utile dominium alienat prorsus in alium pro certa pecunia, puta pro centum, & præterea constituto annuo censu. Sed per emphyteuticarium contractum non transfertur omne jus in emphyteutam. l. 1. C. de jur. emphyteut.

Lex censualis. Alciat. in lib. 1. Tacit. Quæ regiones jus civitatis Romanæ non habebant, gravioribus tributis vexabantur. censuali enim lege profiteri cogebantur quot capita essent in qualibet familia, quot jugera terræ, quot servos quis haberet. sed & de lacubus piscatoriis census solvendus erat Ulpiano Pauloque Jureconsulto testibus.

Libri censuales. l. 4. Cod. de Agricol. & censitis.

Vincula censualia. Ulpianus in l. forma. §. siquis inquilinum. D. de censibus, Siquis inquilinum vel colonum non fuerit professus, vinculis censualibus tenetur.

Volumina censualia. l. 3. Cod. Theod. de privileg. eor. qui in sacro palat. &c.

Censuales etiam subst. dicebantur, Scribæ publici, qui censuales tabulas conficiebant. Capitol. in Gordianis cap. 12. Senatusconsultum tacitum fieret, ita ut non scribæ, non servi publici, non censuales illis actibus interessent, Senatores exciperent, Senatores omnium officia censualium scribarumque complerent, ne quid forte proderetur. V. tit. 2. lib. 8. Cod. Theod.

Censuarius, a, um. ut, Liberalitates censuariæ. Spartian. in Adrian. cap. 10. pr. i. e. Quibus vel census exigendus remittitur, vel ejus minuitur modus. Ita Casaub. ex MSS. al. Causariæ. q. V.

Centaretus, i. m. Galata quidam fuit, qui Antiocho rege occiso, equo ejus potitus, eum ovans conscendit. Quod ille indigne ferens, præceps in abrupta desiliit, unaque cum sessore est exanimatus, ut ex Philarchi sententia refert, Plin. lib. 8. cap. 42.

Centauria, æ. f. sive Centaurium, i. n. [κενταύριον τὸ μέγα, κενταύριον τὸ μικρὸν] Genus herbæ. Est autem centaurion minus & majus. Plin. lib. 25. cap. 6. Centauria dicitur curatus Chiron, quum Herculis excepti hospitio pertractanti arma, sagitta excidisset in pedem: quare aliqui Chironion vocant. Centauria major est illa radix quæ a Pharmacopolis appellatur *Reuponticum*. Centauria autem minor a Senensibus vocatur *Biondella*, Matthiolus. conf. Ruell. lib. 3. cap. 6. & 7. qui dicit Centaurium minus esse, quod aliqui Libadion vocant, quoniam secundum fontes nascitur: alii Limnesion, quod propter lacus in riguis ubertim prosiliat: officinis hodie *Centauria minor*, Latinis Fel terræ propter amaritudinem summam, nonnullis Febrifugia vocitatur, &c. Vide illis locis plura.

Centaurea per secundam vocalem E productam in penultima, legitur apud Virg. 4. Georg. 270.

Cecropiumque thymum, & grave olentia centaurea. Lucret. lib. 4. 123.

Abrotanique graves, & tristia centaurea. Quia Græci quoque Κενταύρειον per ει scribunt.

Centaurum, i. etiam n. legitur apud Lucret. lib. 2. 402. ubi inquit

At contra tetra absinthi natura, ferique

Centauri. Quo loco non dubium est quin intellexerit Centaureum, quod Latini vocant Fel terræ, & feritatis cujusdam nomen ei tribuunt, non solum ob feritatem Centaurorum, a quibus nomen habebat, sed etiam ob amaritudinem saporis. Turneb. [Immo Apocope est genet. sing. ut Absinthi.

Centauris, is. f. Plinio tertia est Centaurei species, cognomento Triorchis, eo quod qui eam secat, a Triorche accipitrum genere dicatur impugnari. Hæc Plin. lib. 25. cap. 7. extr.

Centaurides, [κενταυρίδες] Genus ornamenti muliebris, apud Pollucem lib. 5. cap. 16.

Centaurus, i. m. pl. Centauri, qui & Hippocentauri [Κένταυροι] Thessaliæ populi, habitantes secundum Pelium montem. Auctor Plin. lib. 7. cap. 56. Fabulæ aiunt Centauros esse semiferos, hoc est superiore parte homines, inferiore autem equos. Unde quidam joco dixit in natura Centauri equum eructare hominem, & hominem cacare equum. Veritas historiæ hoc habet, Centauri, populi sunt Thessaliæ, secundum Pelium montem habitantes, dura sane & agrestis natio. Hi primi ex equis pugnare invenerunt: quum ante equis vehi Bellerophon, frenis & ephippiis uti Peletronius invenissent. Hinc igitur locus fabulæ locus, & a stimulando calcaribus equo, Centaurus appellatus est: propter quod & Hippocentaurus, hoc est equi stimulator est dictus. Centaurorum nomina qui magis insignes fuerunt, hæc sunt, Chiron, Eurytus, Amycus, Gryneus, Rhœtus, Arneus, Lycidas, Medon, Pisenor, Caumas, Mermeros, Pholus, qui suscepisse Herculem hospitio dicitur. Lucan. lib. 6. 391.

Hospes & Alcidæ magni Phole.

Furentes. Virg. 2. Georg. 455.

Ixionidæ. h. e. Ixionis filii. Ixion enim amatam Junonem de stupro interpellavit. Illa confessa Jovi est: & ex ejus voluntate nubem in suam formam conversam Ixioni obtulit, unde feruntur nati esse Centauri. Servius in illud 6. Æn. 286. Centauri in foribus stabulant.

Nubigenæ, & Bimembres. Virg. 8. Æn. 293.

Sævus. Ovid. 12. Met. 219.

Semiferi. i. e. Semiequi. Lucan. lib. 6. 386.

Semihomines. Ovid. 12. Met. 536.

Truces. Seneca Herc. fur. 9.

Centaurus est Sidus australe apud Vitruv. 9. 7. Columel. 11. 2. Hygin. Astron. 3. 38.

Centaurus, Nomen navis, apud Virg. 5. Æn. 122. ob Insigne centauri.

Centaurus & Fluvius Ætoliæ est, qui prius Evenus dicebatur, post Nessi Centauri mortem ab Hercule interfecti, a poetis centaurus vocitatus.

Centaurēus, a, um. [Κενταύρειος] Adj. ut, Centaurea rixa. Hor. 1. Carm. 18. 8.

Centaurĭcus, [Κενταυρικὸς] aliud Adj. ut, Lustra Centaurica apud Stat. 1. Achil. 266.

Centaurium, Medicamentum a Chirone Centauro inventum, ut ait Festus. V. centauria.

Centauromachia, æ. f. Pugna cum Centauris. Plaut. Curc. 3. 7. 5. Thessalia ipsa jocculariter, quia pars ejus a Centauris inhabitata dicitur poetis.

Centenarius, Centenus, Centesimus, Centiceps, Centies, Centifidus, Centifolia, Centigranum, Centimalis, Centimanus, Centimeter, Centinodia, Centipeda, Centipes. In centum.

Centinum, i. n. [Κέντινον] Umbriæ oppidum, apud Ptolem. lib. 3. cap. 1. Alii Sentinum scribunt per s, quibus etiam Plin. suffragatur, qui in Umbriæ descriptione Sentinatium meminit.

Cento, ōnis. m. [κέντρων] Perott. Centones a villorum multitudine: quoniam finitus numerus pro infinito ponitur. Sunt enim Stragula crassiora villis passim pendentibus, quibus & lecti vilissimarum personarum sternuntur, & tabernacula, omnisque castrensis supellex pluvioso tempore velatur. Sisenna lib. 4. Hist. Puppes aceto madefactis centonibus integuntur, quos supra perpetua classi suspensa cilicia obteguntur. ex Non. 2. 177. Cæs. 2. Bell. Civil. 10. Centonesque insuper injecerunt, ne aut tela tormentis missa contabulationem perfringerent, aut saxa in catapultis lateritium discuterent.

Cento, Genus vestimenti rustici. Cato de R. R. cap. 2. Centones, Cuculiones familiam oportuisse sibi sarcire. Columel. lib. 1. cap. 8. Cultam vestitamque familiam magis utiliter, quam delicate habeat, munitamque diligenter a vento, frigore, pluviaque: quæ cuncta prohibentur pellibus manicatis, centonibus confectis, vel sagis cucullis. Al. Cucullatis. [Omnino tollendum comma prius est. Centones pellibus manicati sunt, Qui manicas pelliceas habent.

Centones, Fasciculi ex pannis aut linteis sordidis compacti, quibus ædium instrumenta deterguntur. Apud Ulp. l. 12. §. 12. D. de instr. vel instr. positum videtur pro his, qui perticis impositi aceto immerguntur ad incendium extinguendum. Hotomanus. Juven. 6. Sat. 121.

Intravit calidum veteri centone lupanar. ubi Schol. Vet. Velo ex pannis facto.

Centones, Vestes e variis panniculis, ac diversis etiam interdum coloribus consarcinatæ. Ad harum similitudinem Centonem vocant Carminis genus, ex diversis carminibus, & carminum fragmentis, hinc atque illinc accersitis, contextum, quasique consutum: Græci κέντρωνας, appellant addita littera, quam abjiciunt Latini. Extant adhuc Homerocentones & Virgiliocentones Probæ mulieris. Ex Erasmi Chiliadibus. V. Auson. in Epist. ad Paul. Centoni nuptiali, seu Eidyll. 13. præfix. Tertull. de Præscript. cap. 39. & Isidor. Orig. 1. 38. Fabric. Bibl. Lat. 1. 12. & Græc. 2. 7. 3.

Centones farcire alicui. Proverbium. Plaut. in Epid. 3. 4. 19.

Quin tu, alium quæras, cui centones farcias. i. e. Quem tu gloriosis mendaciis & consarcinatis fabulamentis expleas. Solent enim homines gloriosi mendacium aliud ex alio connectere: nullum facientes neque finem neque modum. Erasmus in Chiliadibus. Apud Plaut. alii Sarcias legunt.

Centuncŭlus, i. m. diminut. [κεντρώνιον] Liv. 7. 4. Mulis strata detrahi jubet: binisque tantum centunculis relictis, &c. Et Apul. 1. Milesf. p. 104. Et cum dicto, futili centunculo faciem suam punicantem præ pudore, obtexit.

Centunculus, Herba, de qua Plin. lib. 24. cap. 15. Itali centunculum vocant rostratis foliis ad similitudinem capitis penularum jacentem in arvis. Græci autem Clematidem. Dioscorides autem lib. 3. cap. 112. Centunculum a Romanis herbam vocari ait, quam Græci Gnaphalion & Chamezelam vocant. Ratio nominis tracta videtur a molli foliorum lanugine, qua ad inferciendos centones tomenti inopia suppleri posset.

Centonarius, a, um. ut, More centonario Tertul. de Præscript. cap. 39. i. e. In modum centonis.

Centonarius, i. m. Qui centones conficit, in obsidione necessarios. V. Turneb. Adversf. 29. 16. Sunt & Centonarii, Qui tabernacula & castrensem supellectilem, quos centones vocaverunt, suppeditabant.

Centonariorum collegium, Inscript. apud Spon. Miscell. Erudit. Antiq. p. 57. 62. 63. & Fabret. p. 485. M. IVNIVS SABINVS IIII. VIR AEDILICIAE POTEST. E LEGE IVLIA MVNICIPALI PATRONVS COLLEGI CENTONARIORVM. conf. Cod. Theod. 14. 8. de Centonariis & dendrophoris.

Centobrica, vel Centobriga, æ. f. Celtiberorum urbs in Hispania. V. Valer. Max. 5. 1. 5. Hinc

Centobricensis, e. Adj. ut, Machinæ Centobricenses. Valer. Max. l. c. Sed alii scriptores Nertobrigam vocant.

Centrines, um. Genus ficariorum culicum. Plin. lib. 17. cap. 27. Est & aliud genus culicum quos vocant centrinas, fucis apum similes ignavia malitiaque cum pernicie verorum & utilium. Interimunt enim illos, atque ipsi moriuntur.

Centrōnes, um. [κέντρωνες] Fures dicebantur manifestarii, quoniam dum in quæstione haberentur, stimulos, quæ vocant κέντρα, illis admovere mos fuit: unde Centrotypi (κεντροτύποι) vocantur, Aurigæ, qui stimulis equos exagitant. Hæc Cæl. lib. 10. cap. 5.

Centrōnes, [Κέντρωνες] Alpini populi, Octodurensibus finitimi, in quorum tractu Sallustianum æs repertum est, quod aliquandiu maximo fuit in pretio. V. Plin. lib. 3. cap. 20. & lib. 34. cap. 2.

Centrum, i. n. [κέντρον] Lat. Stimulus, Spiculum: Mathematicis Punctus in medio circuli, a quo omnes lineæ ad circumferentiam ductæ, sunt inter se æquales. ἴσαι ἐκ κέντρου. Cic. 1. Tusc. 40. Persuadent enim Mathematici terram in medio mundo sitam ad universi cæli complexum, quasi

quasi puncti instar obtinere, quod κέντρον illi vocant. V. Mart. Capell. lib. 8. p. 286. 287.
Solis centrum. Plin. lib. 18. cap. 29. Solis centro bis æquinoctialem circulum secans.
Centra, in arboribus & in marmore quæ dicantur, declarat Plin. lib. 16. cap. 39. Inveniuntur (inquit) in quibusdam arboribus, sicut in marmore, centra, id est duritia clavo similis, inimica ferris.
Centrum in crystallo. Plin. lib. 37. cap. 2. de crystallo verba faciens. Infestantur plurimis vitiis, scabro, ferrugine, maculosa nube, occulta aliqua vomica, præduro fragilique centro.

Centrālis, e. [κεντρικὸς] ut, Terra centralis, Quæ est in medio mundi. Plin. lib. 2. cap. 23. Quoniam terra centralis interveniat.

Centrōsus, a, um. Adj. [κεντρώδης] ut, Centrosa scobs. i. e. Limatura admodum dura, veluti centrum, quod in marmore vel junipero invenitur. Plin. lib. 37. cap. 7. Adulterantur vitro simillime, sed cote deprehenduntur, sicut aliæ gemmæ factitiæ. mollior enim materia & fragilis, & centrosa scobe deprehenduntur: & pondere, quod minus est vitreis, & aliquando pustulis argenti modo relucentibus.

Centum, [ἑκατὸν] Nomen numerale indeclinabile, cujus nota Latinis C. Græcis ρ.
Centum dies. Cic. pro Milon. 61. Hi, centum dies penes accusatorem quum fuissent, ab eo ipso accusatore producti sunt.
Centum emere, pro Centum nummis emere. Paulus l. diligenter. D. mandat. Itaque si mandavero tibi, ut domum Scianam centum emeres, &c. Sic etiam Centum vendere, eadem loquutione.
Centum, indefinite pro Pluribus nonnunquam a poetis accipitur. Sic, Centum greges apud Hor. 2. Carm. 16. 33. & Centum juvenci apud eundem lib. Epod. 17. 39. & Centum puer artium 4. Carm. 1. 15.
Centum missus circenses. Suet. in Domit. 14. Circensium die, quo facilius centum missus peragerentur, singulos a septenis spatiis ad quina corripuit. Centum missus circenses sunt, inquit Servius, unius diei: centum enim currus mittebantur, quare scribit Virg. 3. Georg. 18.
Centum quadrijugos agitabo ad flumina currus. Ultimus autem missus ærarius vocabatur: quanquam & Centum pro Multis poetarum consuetudine accipi possent. Turnebus. V. Missus in mitto.

Centēnus, a, um. Adj. [ἑκατὸν] Numerale distributivum a Centum. Nonnunquam autem citra distributionem ponitur. Plin. lib. 11. cap. 37. Jecur maxime vetustatis patiens centenis durare annis, obsidionum exempla prodidere. i. e. Centum. Centena sestertia pendere, vel capere ex prædiis. Cic. 6. Att. & in Parad. 6. ubi subaudiuntur Millia.
Centena pondo dicebant antiqui, referentes ad libram. Festus. al. Centenas.
Centeni viceni quini homines. Plin. lib. 7. cap. 49.
Centena vicies LXXX M hominum. Plin. lib. 7. cap. 26.
Decies centena. Hor. 1. Serm. 3. 15. &
Decies centena millia. Plin. lib. 33. cap. 10. Non erat apud antiquos numerus ultra centum millia, itaque & hodie multiplicantur hæc, ut decies centena millia, aut sæpius dicantur. Quod & Decies simpliciter dicebant.
Annos centenos excedere. Plin. lib. 7. cap. 2.
Arbore centena fluctus verberare. Virg. 10. Æn. 207. i. e. Centum ingentibus remis. Est autem auxesis ad amplificandam exprimendamque navis magnitudinem, quæ plures habuit remorum ordines, ut ait Servius.
Asses centeni viceni quini. Liv. 36. 40. extr. Militibus, qui currum secuti sunt, centenos vicenos quinos asses divisit. Al. Trecenos.
Columnæ centenæ. Martial. lib. 12. 50. In habentem amœnas ædes.
Eques centenus. Stat. 6. Theb.
Judex. Ovid. sive Lucan. ad Pison. 42. i. e. Judicium centum virorum.
Manus centenæ, pro Centum manus apud Stat. 10. Theb.

Centena, æ. f. Gradus & dignitas militaris. l. 3. Cod. Theod. de cohortal. princip. cornicul. Primipilaribus post emeritam militiam perfectissimatus, vel ducenæ, vel centenæ, vel egregiatus dignitas dari potest.

Centēnārius, a, um. [ἑκατοντάριος] & similia in arius, denotant non multiplicationem sui, sed numerum aliarum rerum quæ non nominantur. ut, Lapis centenarius, non quod centuplus sit, sed centum librarum. Homo centenarius, non quod sit centumgeminus, sed quod habeat centum annos. Vet. Auctor de ponderibus.
Centenariæ cœnæ dicebantur, in quas lege Licinia non plus centussibus, præter terra nata, impendebatur, id est centum assibus: qui erant breves nummi ex ære. Festus. [Lego Graves, nec assentio his, qui spuria hæc putant. Assem libralem intelligit.
Fistulæ centenariæ. Vitruv. 8. 6. i. e. Fistulæ centum pedibus longæ.
Numerus centenarius gregum. Varro 2. de R. R. cap. 5.
Pondera centenaria. Plin. lib. 7. cap. 20.
Centenarii, a Jurisconsultis dicuntur, Qui centum millia HS in bonis habent, ut scribit Imperator. §. 4. de success. liber. qui, ut ait Asconius, more veterum Censi dicebantur. V. Census in censeo. De centenariis Ulpianus frequenter in l. 16. D. de jur. patron. Quod autem apud Imperatorem legitur centum millia HS centenis aureis comprehendi, falsum est. Non enim centeni, sed milleni aurei sive solidi, centum sestertium millia conficiunt. Hotomanus.

Centenionalis, is. m. Genus pecuniæ. Cod. Theod. lib. 9. t. 23.

Centēsimus, a, um. [ἑκατοστὸς] Ordinis numerale a Centum. Nonnunquam pro Centuplo ponitur, ut, Centesimum fructum ager attulit: h. e. Centies tantum, quantum sementis acceperat.
Centesima fruges. Plin. lib. 5. cap. 4. Ita appellatur regio CCL M. passuum fertilitatis eximiæ, cum centesima fruge agricolis fœnus reddente terra.
Dies centesimus. Plin. lib. 5. cap. 9.
Lux centesima hæc est ab interitu P. Clodii. Cic. pro Milon. 98.
Pars centesima. Plaut. Mil. 3. 1. 168.
Centesima [ἑκατοστή, ἑκατοστιαῖος τόκος] Genus usuræ, de qua sic Budæus, Atqui quum hæc ratio centesimæ duodenos nummos annuos, in singulos centenarios pariat, & menstruos singulos: facile patet ideo centesimam dictam, quod centesimo mense sortem æquet. Usurarum enim dies olim in singulos menses cedere existimabantur, ut hodie, moribus hujus urbis, tertio quoque mense cedunt earum pensitationum dies, quæ pretio legitimo accepto prædiis imponuntur, & mancipio dantur, & citra vitium, fœnoris instar habent. Dicitur etiam centesima usura, ideo (ni fallor) quia centesimus nummus pro fœnore statuitur. Centum enim nummi sortis, pariunt singulos nummos menstruos. Plin. lib. 10. ad Trajanum Epist. 58. (al. 62.) Pecuniæ publ. æ, Domine, providentia tua, & ministerio nostro & jam exactæ sunt, & exiguntur: quæ vereor ne otiosæ jaceant: nam & prædiorum comparandorum aut nulla, aut rarissima occasio est: nec inveniuntur qui velint debere Reip. præsertim duodenis assibus, quanti a privatis inveniantur, vel (ut alii legunt) mutuantur. Dispice ergo, domine, nunquid minuendam usuram, ac per hoc idoneos debitores invitandos putes. Duodenos asses appellat plenam centesimam, eo modo loquendi, quo nunc in ea re utimur, duodenum denarium vel decimumquintum dicentes. Cicero in 5. Verr. 21. objicit Verri quod pecuniam sibi attributam ad coemptionem frumenti publici, apud publicanos relictam, unde erat attributa, duabus centesimis fœneratus sit. duas centesimas Cicero quatuor & viginti asses in centenarios singulos dixit. Hactenus Budæus. Cic. 1. Att. 12. Nam a Cæcilio propinqui minore centesimis nummum movere non possunt.
Usuræ centesimæ. Plin. Epist. 205. De his plenius disquisitum a Salmas. de Modo usurar. & Gronov. de Pec. Vet. Hodie XII. pro Centum vocant.
Observare centesimas. Cic. 5. Att. 21. Interim quum in edicto translatitio centesimas me observaturum haberem, cum anatocismi anniversario.
Ducere centesimas perpetuo fœnore. Cic. 5. Att. 21. Perpetuo fœnore, i. e. Sine renovatione singulorum annorum: sine anatocismo, ne usuræ usurarum solverentur, sed centesimarum perpetuum esset fœnus, non interruptum, non renovatum alio præterea fœnore adjecto.
Dare spondes centesimis calendis? Notus loquendi Jurisconf. modus, ex fœneratorum consuetudine ortus, ut Alciato videtur. Significat autem Intra octo annos & menses quatuor, licet aliqui Centum annos intelligant, sed non recte, eodem tradente cap. 23. lib. Parerg. Observandum vero est, ea ratione stipulationes concipi solitas, quod calendis fœnora exigebantur: & ex hac consuetudine Calendaria, Libros rationum dicimus, ut idem Alciat. recte monuit. V. calendæ.

Centesimo, are. Centesimare, & decimare exercitum, Castrensia verba sunt, pro eo quod est Centesimum vel decimum militem supplicio afficere. Solebant enim Imperatores, quum gravius quidpiam milites deliquissent, eam moderationem adhibere, ut neque universum exercitum delerent, neque facilitate veniæ alios ad similia invitarent. Convocatis itaque universis, centesimum, aut, si videretur, decimum quemque sorte proditum securi percutiebant, ceterosque metu liberabant. Sic Egnatius in Macrino apud Capitolinum, cap. 12.

Centŭplex, ĭcis. Adj. [ἑκατονταπλάσιος] Numerale Multiplicativum a Centum, ut, Murus centuplex. Plaut. Pers. 4. 4. 11. Hæc nisi inde aberunt, centuplex murus rebus servandis parum' st.

Centŭplus, a, um. Adj. [ἑκατονταπλοῦς] Idem quod Centuplex. Perottus. [Imme non idem, cum hujus formæ numeralia Relativa sint, proportionis rationem indicantia ad id, quod unum & simplex est, & numeris abstractis proprie serviant: Illa vero alterius generis, ad quemlibet numerum multiplicationem per se, rei cujuscunque denotent, apud Mathematicos.

Centuplicātus, Adj. Prudent. 2. adv. Symm. v. 1050.
— solertia centuplicatos
Agrorum redigit fructus.

Centuplicāto, Adv. [ἑκατονταπλασίως] ut, Centuplicato veneunt. Plin. lib. 6. cap. 23. Digna res, nullo anno imperii nostri minus HS quingenties exhauriente India, & merces remittente, quæ apud nos centuplicato veneunt.

Centies, [ἑκατοντάκις] Adv. ut, Centies circumspicere prius, quam, &c. Plaut. Rud. 4. 4. 123. Numerus certus pro incerto hyperbolice positus.
Dicere centies. Plaut. Pseud. 4. 7. 129.
Facta centies HS. syngrapha. Cic. 2. Philipp. 95. In talibus subauditur Centena millia, & sunt Decem milliones. V. mox Hotom.
Reliquit centies HS. Cic. 2. Att.
Centies vicies prælatus. Plin. lib. 7. cap. 28.
Centies & octogies, vel Centies & tricies. Cic. in Pison. 88.
Centies aureorum, præcisa loquutione, pro Centies centena millia aureorum. Cels. l. 88. D. de verb. signif. Tantum quisque pecuniæ reliquit, quantum ex bonis ejus refici potest. Sic dicimus Centies aureorum habere, qui tantum in prædiis ceterisque similibus rebus habet. Hotom.

Centĭceps, ĭtis. [ἑκατοντακέφαλος] dicitur Qui centum habet capita. Hor. 2. Carm. 13. 34. — illis carminibus stupens
Demittit atras bellua centiceps Aures. Cerberum intelligit, a multitudine anguium qui in capite ejus eminent.

Centĭfĭdus, a, um. Prudent. in Symm. 2. 889.
Dæmon centifidum confundit iter.

Centifolia, [ἑκατόνφυλλον] Rosa, de qua vide Plin. lib. 21. cap. 4.

Centigrānum, i. n. Genus tritici. Plin. lib. 18. cap. 20.

Centimalis, e. i. e. Minutis multisque foraminibus constans. ut, Fistula centimalis, instrumentum chirurgicum. Veget. Mulom. 1. 43.

Centĭmănus, i. m. [ἑκατόγχειρ] Qui centum manus habet: cujusmodi fuisse Briareum gigantem refert Virg. 6. Æn. 287. Ovid. 3. Met. 303.
Nec quo centimanum dejecerat igne Typhœa.
Gyges centimanus. Hor. 3. Carm. 4. 69.
Testis mearum centimanus Gyges
Sententiarum.

Centĭmĕter, tri. m. Genus carminis. Sidon. Carm. 9. 265.
Sed nec centimeter Terentianus.

Centinodia, æ. f. Herba quæ & Genicularis a Latinis, a multis nodis & geniculis dicta, & eadem ratione a Græcis Polygonon appellata est, & Polygonaton. sunt & qui Sanguinariam appellent. Plin. lib. 27. cap. 12.

Centĭpĕda, æ. f. [ὄνος] Vermis: de quo sic Plin. lib. 29. cap. 6. Millepeda, ab aliis centipeda, aut multipeda dicta, Animal est e vermiculis terræ pilosum, multis pedibus arcuatim repens, tactuque contrahens se. Vermem esse autumant, quem nos vulgo *Claviportam* appellamus. V. Diosc. lib. 2. cap. 37. & Galen. lib. 2. cap. 2. de Compos. pharmac. sec. locos.

Centĭpellio, ōnis. m. Plin. lib. 28. cap. 9. de hircis, Testes quoque ejus inveterati, vel genitale maris salutariter dantur in vino: Item venter, quem centipellionem vocant. [Is Græcis κεκρύφαλος. De quo plenissime in Comment. de Ruminantibus Jo. Conr. Peyerus. lib. 2. cap. 3.

Centĭpes, ĕdis. f. [ἑκατόμπους] Piscis est, alio nomine Scolopendra dictus. Dicitur a terrestris Scolopendræ similitudine. Hic hamo devorato omnia interanea evomit, donec hamum egerat, deinde resorbet. Auctor Plin. lib. 9. cap. 43.

Centumgeminus, a, um. [ἑκατονταπλάσιος] Briareus, i. e. Centies duplex: secundum fabulas ipse est Ægæon. Servius. Virgil. 6. Æn. 287.

Centumcăpĭta, Herba, quam Græci Hecatoncephalon nominant, ex aculeatarum genere, & alio nomine Eryngę alba, sive Eryngium dicitur, caule & radice in cibos a Græcis recepta, sive coquere libeat,

beat, ſive crudam ſumere. V. Plinium abunde de ea tractantem lib. 22. cap. 8.

CENTUMPERANEA Inſula, Parvum Italiæ oppidum, ab aquis undique circumfluentibus ſic nominatum. A quo & familia Perottorum traxit cognomen. Perott.

CENTUMPONDIUM, [ἑκατόνλιτρον] pro Immani pondere legitur, etiam ſi centum pondo excedat. Plaut. Aſin. 2. 2. 37. Ad pedes quando alligatus es æquum centumpondium. Cato cap. 13. Cellas duas, trutinam unam, centumpondium incertum. Significare videtur Prægrande pondus incerti modi a Centenario denominatum. Budæus. Alii aliter: Sic enim Turneb. Centumpondium incertum, Pondus ſuſpicor una mole centum libras pendens: Certis ponderibus opponitur, quæ diſtincta partitaque ſunt, non in unum pondus confuſa. Æquum centumpondium apud Plaut. in Aſinaria, Æquum eſt & juſtum centum librarum pondus. Hæc ille. Scribitur autem hodie Centupondium, non Centumpondium.

CENTUMVĬRI, pluraliter. Quum eſſent Romæ XXXV tribus, quæ & curiæ ſunt dictæ, terni ex ſingulis tribubus ſunt electi ad judicandum, qui Centumviri appellati ſunt. & licet quinque amplius quam centum fuerint, tamen quo facilius nominarentur, Centumviri ſunt dicti. Feſtus. Cic. pro Cæcin. 53. Et hoc loco Scævolam dixiſti cauſam apud Centumviros non tenuiſſe: quem ego antea non commemoravi.
Ad Centumviros delata res. Cic. 1. de Orat. 175.
Quid qua de re inter Marcellos & Claudios patricios Centumviri judicarunt? Cic. 1. de Orat. 176.

CENTUMVIRĀLIS, e. [ὁ τῶν ἑκατὸν] Quod pertinet ad Centumviros. ut, Centumvirale judicium. Cic. 1. de Orat. 172. Quid quod item in Centumvirali judicio certatum accepimus?
Centumvirales cauſæ, vel judicia. Cic. lib. 1. de Orat. 173. Nam volitare in foro, hærere in jure, ac Prætorum tribunalibus, judicia privata magnarum rerum obire, in quibus ſæpe non de facto, ſed de æquitate ac jure certetur: jactare ſe in cauſis Centumviralibus, in quibus uſucapionum, tutelarum, gentilitatum, agnationum, alluvionum, circumluvionum, nexorum, mancipiorum, parietum, luminum, ſtillicidiorum, teſtamentorum ruptorum, aut ratorum, ceterarumque rerum innumerabilium jura verſentur: quum omnino quid ſuum, quid alienum, quare denique civis an peregrinus, ſervus an liber quiſpiam ſit, ignoret, inſignis eſt impudentiæ. Suet. in Veſpaſ. cap. 10. Litium ſeries ubique majorem in modum excreverant, manentibus antiquis intercapedine juriſdictionis, accedentibus novis ex conſuetudine tumultuque temporum. Sorte elegit, per quos rapta bello reſtituerentur, quique judicia centumviralia, quibus peragendis vix ſuffectura litigatorum ætas videbatur, extra ordinem dijudicarent: redigerentque ad breviſſimum numerum. Budæus.
Centumviralis haſta, dicta quod Centumviri, haſta in foro poſita judicarent. Unde Suet. in Auguſt. cap. 36. Auctor & aliarum rerum fuit, in queis ne acta Senatus publicarentur, &c. ut cura ærarii a Quæſtoribus urbanis ad Prætorios Prætoreſve tranſiret, ut Centumviralem haſtam, quam Quæſtura functi conſueverant cogere, Decemviri cogerent. Valer. lib. 7. 8. 1. Notæ inſaniæ Tuditanus teſtamento filium inſtituit hæredem. Quod T. Longus ſanguine ei proximus, haſtæ judicio ſubvertere fruſtra conatus eſt. magis enim Centumviri quid ſcriptum eſſet in tabulis, quam quis eas ſcripſiſſet, conſiderandum exiſtimaverunt. Budæus.
Centumviralium partes. Quintil. lib. 5. cap. 2.

CENTUNCULUS, In CENTO.

CENTŬRIA, æ. f. [λόχος] in agris ſignificat Ducenta jugera: in re militari Centum homines. Hæc Feſtus. De illa Varro de L. L. lib. 4. 16. Centuria primo a Centum jugeribus dicta, poſt duplicata retinuit nomen. Idem tradit Columel. lib. 5. cap. 1.
Centuriæ vocabulum centuriis, ut ait Siculus Flaccus, ex eo datum eſt, Quum antiqui Romani agrum ex hoſte captum victori populo per bina jugera partiti ſunt, centenis hominibus ducentena jugera dederunt: & ex hoc facto Centuria juſte appellata eſt. pag. 15. Gœſ. V. Varr. de R. R. 1. 10. ubi ait; A Centum, Centuria dicta eſt. Centuria eſt quadrata in omnes quatuor partes pedum MMC. Hæ porro quatuor centuriæ conjunctæ, ut ſint in utramque partem binæ, appellantur in agris diviſis viritim publice Saltus. Sed Varronis numerus haud videtur ſatis exactus: conſtat enim quatuor Centurias ſimplices ſeu duas duplicatas, Quinquagies centies millies, & ſeptingentos ſexaginta millia quadratos pedes habere, i. e. ſecundum hodiernam numerandi methodum, Pedum quinque milliones ac ſeptingentos ſexaginta millia continere. Itaque forſan locus Varronis vitioſus eſt, & reſtitui debet MMCCCC pro MMC; & tunc omnia recte ſe habebunt. V. Theſ. Antiquit. Rom. Græv. Tom. 11. p. 1616. B.
Centuriæ equitum, etſi ab initio centenos tantum equites ſingulæ continebant, aucto civium numero plures numerabant. Nam trium ſolummodo centuriarum numerus manſit, cum tamen equites, quo tempore mortuus eſt Romulus, haud multo pauciores quam mille fuerunt, ut patet ex Dionyſ. 2. p. 89. Et Tarquinii Priſci ætate tres duntaxat centuriæ fuerunt, ut ab initio, in iis tamen mille equites continebantur. Nam ſcribit Liv. 1. 36. Neque tum Tarquinius de equitum centuriis quidquam mutavit: numero alterum tantum adjecit, ut mille & trecenti equites in tribus centuriis eſſent. Et ſive pauciores ſive plures fuerunt in centuria, nomen tamen haud mutatum eſt, ſed integra & una habebatur centuria.
Centuriæ Seniorum & Juniorum, in quas univerſi Cives Romani, Militiæ & Comitiorum cauſa, a Ser. Tullio rege, ſub Claſſibus ſex, pro ratione cenſus deſcripti fuerunt, de quibus V. Liv. 1. 43. & plura apud Pitiſc. in Lex. Ant. Rom. Cic. 2. de Divin. 74. Primum vide ne in eum dixerint, qui rogator centuriæ fuiſſet. [Cave putes autem has quoque Centurias ſingulas centenorum omnino capitum fuiſſe, cum deſcriptio ex cujuſque cenſu, i. e. facultatibus fieret, ac ſine controverſia in ultima, quæ proletariorum & capite cenſorum fuit, ſolaque ſextam claſſem conſtituebat; longe maximus numerus civium fuerit, in prioribus, quæ majorem cenſum poſtulabant, longe pauciores.
Modica centuria. In MODUS.
Auſpicia centuriarum auguſta. Cic. pro Milon. 44. Hunc igitur diem campi ſperatum atque exoptatum ſibi proponens Milo, cruentis manibus ſcelus & facinus præ ſe ferens & confitens, ad illa auguſta centuriarum auſpicia veniebat?
Vox una centuriarum. Cic. pro Domo, 141. Vobis campus, centuriarumque una vox omnium, &c.

Equitum centuriæ. Cic. 7. Philip. 16. Patronus centuriarum equitum, quas idem ſine ſuffragio eſſe voluit.
Seniorum & juniorum centuriis honore affici. Cic. 7. Verr. 37. Sed quum eſſes renuntiatus, ut dixi, non ipſa præconis voce excitatus es, qui te totiens ſeniorum, juniorumque centuriis illo honore affici pronuntiavit.
Defuerunt ei paucæ centuriæ ad Conſulatum. Cic. de Clar. Orat. 273.
Ornare centuriis. Cic. de Lege Agr. 2. 32. Deinde ornat apparitoribus, ſcribis, librariis, præconibus, architectis: præterea mulis, tabernaculis, centuriis, ſupellectili. Sed lectio dubia, & merito ſuſpecta eſt.
Renuntiatus Prætor centuriis cunctis. Cic. pro Lege Manil. 2.
Centurias alicui conficere. Cic. 11. Fam. 16. L. Lamia Præturam petit. Paulo poſt, Ego ſuſcepi totum negotium. Nunc, ſi me tanti facis, quanti certe facis, quando equitum centurias tenes, in quibus regnas, mitte ad Lupum noſtrum, ut is nobis eas centurias conficiat. videlicet ad ſuffragia.
Ferre centuriam, eſt Habere centuriam aliquam ſibi ſuffragantem in alicujus magiſtratus petitione. Cic. pro Planc. 49.

CENTURIĀLIS, e. Adj. ut, Lapides centuriales, ſcil. Quibus limites inſtituuntur in agris. Centuriale arvum. Feſtus.

CENTURIO, [κατατάττομαι, καταγράφω, κατανέμω] āre. In centurias diſtribuere. Cic. ad Quir. poſt red. 13. Ego quum homines in tribunali Aurelio palam conſcribi, centuriarique vidiſſem. Liv. 25. Eam juventutem ex induſtria centuriaverat, armaveratque ad tales caſus. h. e. Ex juvenibus centurias confecerat. conf. 29. 1. pr.
Agrum centuriare, Hyginus de Limit. conſt. pag. 195. Gœſ. Limitibus includere ſimpliciter exponit.

CENTURIĀTUS, [κατάτακτος] Partic. In centuriam diſtributus. Liv. 22. 38. Sua voluntate ipſi inter ſe equites decuriati, centuriati pedites conjurabant.
Centuriati manipulares. Plaut. Milit. 3. 2. 3.
Si centuriati bene ſunt manipulares mei.
Centuriata comitia dicebantur, quia Populus Romanus per centenas turmas diviſus erat. Feſtus. Scal. per Centurias. Liv. 2. 2. Brutus collegam ſibi comitiis centuriatis creavit. conf. Gell. 15. 27. Cic. Poſt red. in Senat. 26. Quo die nos comitiis centuriatis, quæ maxime juſta dici, haberique voluerunt majores, arceſſivit in patriam, ut eædem centuriæ, quæ me Conſulem fecerant, Conſulatum meum comprobarent. V. ſupra in CENTURIA. & infra in COMITIA.
Centuriata capitis comitia. In CAPUT.
Centuriatæ Leges, Centuriatis comitiis latæ. Erant autem majoris auctoritatis, quaſi plenis, juſtiſque comitiis perlatæ. Ideoque gloriatur Cicero centuriata ſe lege ab exilio revocatum eſſe. Ex Budæo.
Lex centuriata, & curiata. Cic. de Lege Agr. 2. 26. Nam centuriata lex Cenſoribus ferebatur, quum curiata ceteris patriciis magiſtratibus.
Centuriatus ager in ducenta jugera definitus: quia Romulus centenis civibus, ducenta jugera tribuit. Feſtus. V. in ipſo verbo.

CENTURIĀTUS, ûs. m. [λοχαγία] Dignitas & officium centurionis. Cic. pro Lege Manil. 17. Quem enim poſſumus imperatorem aliquo in numero putare, cujus in exercitu veneant centuriatus atque venierint? Venditi centuriatus. Cic. in Piſon. 88. Quid centuriatus palam venditos? Legitur & apud Liv. 22. 38.

CENTURIĀTIM, [κατὰ λόχους] Adv. Per centurias. Cic. pro Flacc. 15. Diſtributis partibus tributim, & centuriatim deſcriptis ordinibus, claſſibus, ætatibus, &c. Liv. 6. 20. Cum centuriatim populus citaretur. Cæſ. 1. Bell. Civil. 76. Centuriatim producti milites.
Centuriatim dictum eſt Abundanter & copioſe, a Centuriis quæ ſuffragium in comitiis ferebant. Pomponius Proſtibulo, Continuo ad te centuriatim current, qui panem petent. Nonius.

CENTURIATIO, ōnis. f. Vox apud agrimenſores. Sic. Flacc. p. 16. Alii dicunt perticam, alii centuriationem, &c. Et Hygin. p. 206. Deduci intra centuriationem.

CENTŬRIO, ōnis. [ἑκατόνταρχος, λοχαγὸς, ταξίαρχος] A numero peditum cui in militia præerat. Ab antiquis dicebatur Centurionus, teſte Feſto. Qui centuriæ præerat, quaſi ductor. Cæſ. 1. Bell. Gall. 39. Horum vocibus ac timore, paulatim etiam hi, qui magnum in caſtris uſum habebant milites, centurioneſque, quique equitatui præerant, perturbabantur. Erant autem in ſingulis manipulis bini, ordinibus, ſeu gradu inter ſe diſtincti. Hinc Omnium ordinum centuriones memorat Cæſar. lib. 1. de Bell. Gall. 40. pr. Alibi Centuriones primorum ordinum. Idem lib. 1. de Bell. Gall. cap. 41. Ac primorum ordinum centuriones. Idem, Juſtuſque Catonius primi ordinis centurio. [Suſpect.] Hi autem ſunt, ut ait Turnebus Adverſ. 3. 3. extr. Centurio primipili, Primus princeps, Primus haſtatus, quorum major erat dignitas in legione. V. Lipſ. de Mil. Rom. 2. 8.
Hircoſa gens centurionum. Perſ. 3. Sat. 77.
Magni centuriones. Hor. 1. Serm. 6. 73.
Centuriones varicoſi. Perſ. 5. Sat. 189. Quo in loco Varicoſos ponit pro Duris & laborioſis.
In Centuriones invadere. Tacit. 1. Ann. 32.
Centuriones, vite milites delinquentes cædebant. Juven. Sat. 8. 247. de Mario. Plin. lib. 14. cap. 1. Centurionum in manu vitis, & opimo præmio tardos ordines ad lentas perducit aquilas, atque etiam in delictis pœnam ipſam honorat.

CENTURIONĀTUS, ûs. m. [ἑκατονταρχία] Idem quod Centuriatus. ut, Agere centurionatum. Tacit. 1. Ann. 44.

CENTUSSIS, is. m. Nummi ſpecies ad centum aſſium valorem. ut, Centuſſe licetur, i. e. Centum aſſibus æſtimet. Perſ. 5. Sat. 191.
Et centum Græcos curto centuſſe licetur.
Centuſſis, inquit Budæus, apud Lucilium, Quadraginta ſeſtertii erant, qui Legem ſumptuariam Centuſſem vocitavit, ob centum aſſium taxationem, ut auctor eſt Macrob. in 3. Saturn. cap. 17. Idem Budæus alio loco, Centuſſem dicere poſſumus pro ea ſumma, quam alternis propeverbis Negotiatores centum ſolidos appellant, ut Decuſſem pro decem.

CENTŬRĬPE, es. f. ſive CENTURĬPÆ, arum. f. pl. [Κεντουρίπαι Ptolemæo, Κεντόριπα aliis] Oppidum eſt Siciliæ, ſub Ætna monte, Symætho fluvio, & Catanæ urbi proximum, ut tradit Strabo lib. 6. Vix legitur in numero ſingulari. Plin. 31. 7. Purpureus ſal Centuripis gignitur. Sil. Ital. lib. 14. 203. —necnon & vertice celſo
Centuripæ. De hoc oppido agit Cluver. 2. Sic. Ant. cap. 6.

CENTURIPĪNI, Centuriparum populi, Latinæ conditionis apud Plin. lib. 3. cap. 8.

CENTUSSIS, In CENTUM paulo ſupra.

Ceos, Una ex Cycladibus insulis, Helenæ propinquissima, ut Strabo auctor est lib. 10. V. cea.

C E P

Cepe, n. [κρόμμυον] indecl. Olus hortense: quod capitis similitudinem habeat, vel quod in caput crescat. Plin. lib. 19. cap. 6. Ergo omnibus annis separatim cepe semen causa seritur, separatim cepe seminis. Tunicatum cepe. Pers. 4. Sat. 30.
Pro Plebeio & vili cibo, usus est Horat. 1. Epist. 12. 21.
Verum seu pisces, seu porrum & cepe trucidas.
Scribunt nonnulli Cæpe, sed minus recte.

Cepa, æ. f. Idem. Plin. lib. 19. cap. 6. Cetero cepas ter fosso solo seri jubent. Ovid. 3. Fast. 340.
Cædenda est hortis eruta cepa meis.
Cepas edere dicebantur joco proverbiali, Qui lacrymari viderentur. natum a Biantis apophthegmate. Is enim Alyattæ sibi per nuntium missum denuntianti, ut quamprimum ad se veniret, respondit ad hunc modum, ἐγὼ Ἀλυάττῃ κελεύω κρόμμυα ἐσθίειν, Ego jubeo Alyattæ cepas edere, hoc est flere & ejulare. quibus verbis extremum regis contemptum indicabat. Ductum est hinc proverbium, quod ceparum odor, ut est acris, consueverit lacrymas oculis excutere. Simili figura neque diversa sententia dicti sunt Cepas odorari vel olfacere qui flerent. Erasmus in Chiliadibus.

Ceparius, i. m. Qui ceparum esu delectatur. Lucil. apud Non. 3. 67.
Lippus edenda acri assidue cepariu' cepa.
Fuit & nomen gent. Ro. Marci Ceparii meminit Cic. 9. Fam. 23.

Cepetum, i. n. [κρομμυών] Locus cepis consitus. Gell. lib. 20. cap. 7. Cepetum revirescit & congerminat decedente Luna. Quo loco legitur & Cepitium, i. e. teste Prisciano, Cepe.

Cepina, æ. f. Columel. lib. 11. 3. Cepina magis frequenter subactam postulat terram, quam altius conversam, &c. A Cepis nomen habet, ut aperte colligitur ex Columella, si locum perlegeris. Est autem Cepina, Locus cepis consitus, vel ipsarum ceparum uno in loco consitarum multitudo. Columel. ibidem, Sed cepina vel sæpius, certe non minus debet quam quater sarriri. Paulo post, Thalli ceparum ventis prosternentur. Sic autem a Cepis dicitur Cepina; ut a Rapis, Rapina; a Napis, Napina.

Cepitius, a, um. & Cepitium, i. n. secundum Priscianum, pro eo quod est Ex genere ceparum.

Cepula, æ. dimin. a Cepa. Pallad. 3. 24. Hoc mense cepulas feris.

Cepæa, Plin. 26. 8. Herba est similis portulacæ, nigriore radice, sed inutili, nascens in litoribus arenosis, gustu amara. V. Ruell. lib. 3. cap. 73.

Cephalalgia, [κεφαλαλγία] Generale nomen est ad omnes capitis dolores, continetque sub se Hemicraniam, Cephaleam, & similes.

Cephalas, [Κεφαλάς] Promontorium altum & silvosum, majoris Syrtis initium. Strabo lib. ult.

Cephalatomi, Colchicæ regionis populi. Auctor Plin. lib. 6. cap. 5.

Cephalea, [κεφαλαία] Morbi quibus totum caput infestatur. Plin. lib. 20. cap. 13. Lenit autem capitis dolores pota cum vino, aut cum aceto & rosaceo illita. Si vero sit cephalea, cum farina hordeacea vel aceto.

Cephalæus, a, um. ut, Caro cephalæa. Versus Lucilii sunt apud Gellium, 10. 20. — abdomina thynni
Advenientibus priva dabo, carnem & cephalæam. Ut autem Cephalæam dixit Lucilius, ita & Plautus Ophthalmiam: Ille carnem capitis intelligit, hic oculis vicinam, oculosque. Turnebus.

Cephalenia, [Κεφαλληνία] Insula est Ionii maris apud Pomponium lib. 2. 7. Plinius tradit eam quondam dictam fuisse Melænam, lib. 4. cap. 12. Dicta Cephalenia, a Cephalo Amphitryonis socio: vel a Cephalo Dionei filio. De hac sic Strabo lib. 10. Non dubitavere plerique Cephaleniam eandem & Dulychium appellare & Taphium. Alii Taphios & Cephalenios eosdem dixere Teleboas, & adversus illos Amphitryonem exercitum ductasse, assumpto socio Deionei filio Cephalo, ex Athenis profugo. Insula deinde Amphitryonem potitum, eam Cephalo tradidisse, ab eoque nomen habuisse insulam. Hinc,

Cephalenes, [Κεφαλλῆνες] Istius insulæ populi. ut apud Homerum in Catalogo. Sil. lib. 15. 305.
Saxa Cephalenum, & scopulosis Neriton arvis. Græci geminato λ Cephalleniam & Cephallenes scribunt. Vulgus adhuc hodie vocat, *La Cephalonie*, vel *Chifalonie*.

Cephalodesmus, [κεφαλόδεσμος] sive Cephalodesmium, Idem quod Frontale, de quo postea suo loco.

Cephalœdis, [Κεφαλοιδίς] Siciliæ oppidum, cujus meminit Plin. lib. 3. cap. 8. in descriptione Siciliæ. Hodie Cephalodum.

Cephalus, [Κέφαλος] Æoli filius Auroræ dilectus. Ovid. de Arte Am. 3. 687.
Latmius Endymion non est tibi, Luna, pudori,
Nec Cephalus roseæ præda pudenda deæ.
Alter fuit Cephalus Atheniensis orator, qui primus procemia & epilogos induxit. Auctor Suidas. Hujus Cephali Æschines & Demosthenes in orationibus adversariis meminerunt.
Cephalus, [Κέφαλος] Piscis a Græcis dicitur, quem Latini Mugilem vocant: eo quod caput in metu occultet, existimans totum se absconditum. Plin. 9. 17. & 42.

Cephenes, m. [κηφῆνες] Imperfectæ apes sunt, & inutiles operi: nisi quod multitudine, quæ ad calorem multum confert, foetus adjuvant, Hæc Perott. Meminit Plin. lib. 11. cap. 16. & cap. 11. Sunt enim qui & Fuci dicuntur.
Cephenes item fuerunt Asiæ populi, qui postea a Perseo Jovis & Andromedes filio, Persæ appellati sunt. Auctor Herodot. lib. 7.

Cepheus, [Κηφεύς] duarum syllabarum, teste Euripide; Rex Æthiopum Phœnicis filius, & Andromedæ pater, socerque Persei. Ovid. 5. Met. 12.
— conanti mittere Cepheus
Quid facis, exclamat. Ab eo autem Cepheni Æthiopes populi dicti sunt, ut idem testatur 5. Met.

Cepheius, [Κηφήϊος] Adj. ut, Arva Cepheia, Ovid. 4. Met. 669.

Cephis, Statuarius nobilis, cujus meminit Plin. lib. 34. cap. 8.

Cephisia, Atticæ regionis fons, dicente Plin. lib. 6. cap. 7. In Attica fontes, Cephisia, Larine, Callirhoe enneacrunos.

Cephisia, [Κηφισία] Attica regio. Nam Cecrops Athenarum conditor, omnem ejus regionis multitudinem in duodecim urbes digessit. Sed Theseus postea has omnes in unam Atheniensium civitatem congregavit. Dicta Cephisia a Cephiso amne.

Cephisias, Lacus est juxta Atlanticum mare, quem Mauri Electrum vocant, quod sole calefactus, electrum e limo dare videatur. Plin. lib. 37. cap. 2.

Cephisodorus, [Κηφισόδωρος] Atheniensis tragicus antiquæ tragœdiæ scriptor, cujus fabulas enumerat Suidas.
Cephisodorus item statuarius, Praxitelis filius.
Alius præterea inter præcipuos pictores Plinio numeratur lib. 35. cap. 9.

Cephisodotus, [Κηφισόδοτος] Statuarius apud Plinium lib. 34.
Fuit item Cephisodotus Atheniensium dux, qui rei male gestæ damnatus, in obsidione Alopeconnesi quinque talentis multatus est. Auctor Suidas.

Cephisus, [Κηφισός] Fluvius Bœotiæ: ortum habet in radicibus Parnassi montis. In ejus ripa fuit olim templum Themidis, ad quod accessere Deucalion & Pyrrha deam consulturi super humani generis reparatione: unde ab oraculo vocatur fluvius ille Fatidicus. Lucan. lib. 3. 175.
Bœoti coiere duces, quos impiger ambit
Fatidica Cephisus aqua. Hujus etiam meminit Plin. lib. 4. cap. 3. Ovid. 3. Met. 19.
Jam vada Cephisi, Panopesque, evaserat arva. Hinc

Cephisis, idis. patronymicum femininum finxit idem poeta 1. Met. 369.
Nulla mora est, adeunt pariter Cephisidas undas.

Cephisias, ădis. patronym. item fem. Ovid. 7. Met. 439.
Vidit & immitem Cephisias ora Procusten.

Cephus, [κῆφος] Animal est apud Æthiopes, pedes posteriores humanis pedibus, & priores hominis manibus similes habens. Hoc animal a Pompeio, quum ludos faceret, in theatro fuit ostensum, & postea Romæ non visum. Auct. Plin. lib. 8. cap. 19. V. cepus.

Cepidines, Saxa prominentia. Festus.

Cepina, V. cepe.

Cepio, V. cæpio.

Cepionides, æ. Gemma crystallini nitoris, quæ imagines reddit ut speculum. Plin. lib. 37. cap. 10. Hard. Ceponides.

Cepites, sive Cepolatites, Gemma candida, venarum nodis coeuntibus candore imaginem referens. Plin. lib. 37. cap. 10.

Cepœ, [Κῆποι] Oppidum est Bosphori Cimmerii, dicente Plin. lib. 6. cap. 6. Oppida in aditu Bosphori primo Hermonassa, dein Cepœ Milesiorum. Mox Stratoclia & Phanagoria. Meminit & iisdem pene verbis Pompon. lib. 1. 21.

Cepos, [κῆπος] Latine Hortus dicitur.
Est & urbs juxta Bosphorum, auctore Suida. Eadem ac Cepœ.

Cepurica, [κηπουρικά] Græci appellant Olera, quæ in hortis feruntur. Unde Sabinus Tiro, librum Cepuricôn inscripsit, h. e. Hortensium. Firmicus lib. 2. cap. 12. Scorpius significat loca quandoque cepurica, & hortensia.

Cepphos, Avis est ita levis, ut quamcunque in partem ventus flaverit, in eam auferatur. *Une Mouette*. Unde

Cepphicus, Adj. pro Levi. Cic. 13. Att. 31. de epistola ad Cæsarem, Non recte, inquit, isti meam ad Cæsarem epistolam reprehendunt: & ea quæ dicunt, minimi sunt ponderis, plane cepphica. V. etiam Cæl. lib. 10. cap. 6. Lexicon Græcum dicit Cepphon metaphorice pro Stulto accipi. Erasmus putat & Larum vocari. V. larus, & Chiliades Erasmi.

Cepus, [κῆπος] Animal est in extrema Æthiopia nascens, facie leonis, corpore reliquo pantheræ, magnitudine damam repræsentans. Hujus meminit Strab. lib. 16. & 17. Sic & apud Plin. legendum, pro Cephus.

Cepurica, V. cepos.

C E R

Cera, æ. f. [κηρὸς, κηρὸνς] Nomen a Græco habet: κηρίον enim Græci favum vocant, κήριον cereum. Tamen, Appuleio teste, consuetudo convertit η, in æ diphthongum. Plin. lib. 21. cap. 14. Cera fit expressis favis, sed ante purificatis aqua, & triduo in tenebris siccatis, quarto die liquatis igni in novo fictili.
Cera, Fucus & pictura, propterea quod ceris pingere antiqui solebant. Seneca, Pictor colores, quos ad reddendam similitudinem multos variosque ante se posuit, celerrime denotat, & inter ceram opusque facili vultu ac manu commeat. Varro 3. de R. R. 17. Nam ut Pausias, & ceteri pictores ejusdem generis loculatas magnas habent arculas, ubi discolores sunt ceræ. Ex Turneb. Adversf. 24. 17. Ceram discolorem tabulæ inducebant, prout exigeret id, quod in tabula vellent pingere. Id, quo ceris pingerent, ἐγκαυστὸν dixere, uti artem ipsam ἐγκαυστικήν. Martial. 4. 47.
Encaustus Phaeton fabula depictus in hac est;
Quid tibi vis, dipyron qui Phaetonta facis?
Parieti quoque depicto, & armis, cera Punica cum oleo liquefacta, candens setis inducebatur, iterumque admotis gallæ carbonibus adurebatur ad sudorem usque: postea candelis subigebatur, deinde linteis puris, ut sicut marmora nitescerent. Hæc Perottus ex Vitruvio lib. 7. cap. 9. De minii temperatura. Plin. lib. 21. cap. 14. Nigrescit cera addito chartarum cinere, sicut anchusa admixta rubet. Variosque in colores pigmentis trahitur, ad reddendas similitudines, & innumeros mortalium usus, parietum etiam, & armorum tutelam.
Quia vero ex cera factæ sunt majorum Imagines, inde poetis non Cereæ, sed metonymice Ceræ dicuntur. Ovid. 1. Fast. 591.
Perlege dispositas generosa per atria ceras. Intelligit poeta Cereas imagines in atriis nobilissimi cujusque per armaria dispositas: quales fere sunt picturæ illæ, in quibus per varios velut ramorum ductus & orbiculos multiplices, utcunque nobis exprimitur regum nostrorum & eorum qui ab ipsis prognati sunt series & genealogia, si pro orbiculis illis tibi fingas armaria in atrii parietibus excavata. Unde est illud Juven. 8. Sat. 19.
Tota licet veteres exornent undique ceræ
Atria, nobilitas sola est atque unica virtus. V. Suet. in Galb. cap. 2. & s. l. stemma.
E cera etiam illinebantur & obducebantur pugillares in quibus scribere mos erat. Unde Ceras aliquando pro Libellis sive epistolis vel tabellis ceratis capimus. Juven. 1. Sat. 63.
Nonne libet medio ceras implere capaces
Quadrivio? Plin. 1. Epist. 6. Erat in proximo, non venabulum aut lancea, sed stilus & pugillares. meditabar aliqua, enotabamque, ut, si manus vacuas, plenas tamen ceras reportarem.

Primæ

Primæ & fecundæ ceræ teftamenti, pro Primis & fecundis tabellis, five foliis teftamenti. Suet. in Neron. cap. 17. Cautum ut in teftamentis primæ duæ ceræ teftatorum modo nomine infcripto vacuæ fignaturis oftenderentur. Hæc Budæus. Suet. in Cæf. cap. 83. In ima cera C. Octavium etiam in familiam, nomenque adoptavit. i. e. In ultima parte tabulæ teftamentariæ. Hor. 2. Serm. 5. 53. — quid prima fecundo
Cera velit verfu folus, multifne cohæres,
Veloci percurre oculo. Ubi vetus Scholiaftes, Prima cera, Prima Tabula.
Ceræ ultimæ, pro Ultimo teftamento. Martial. lib. 4. 70.
Nihil Amiano præter aridam veftem,
Moriens reliquit ultimis pater ceris.
Codicis cera extrema. Cic. 3. Verr. 95. Deinde codicis extrema cera nomen infimum in flagitiofa litura fecit.
Cera & creta. Cic. pro Flacc. 37. Noftra igitur laudatio, &c. datam quidem confitetur, confignata creta eft: in illo autem teftimonio, quod accufatori dicitur datum, ceram effe videmus. V. quæ antecedunt ibid.
Alba cera. Plin. lib. 22. cap. 24.
Cærite cera dignus, Homo nullius pretii. Hor. 1. Epift. 6. 62.
— Cærite cera
Digni, remigium vitiofum Ithacenfis Ulyffei. Unde natum fit proverbium, V. in CÆRE, tum interpretes poetæ, & in Chiliadibus Erafmum.
Commutabilis. Cic. 3. de Nat. Deor. 30.
Flava. Ovid. 3. Met. 487.
Flavens. Ovid. 8. Met. 670.
Fragilis. Juven. 12. Sat. 88.
Impatiens caloris. Ovid. 2. de Arte Am. 61.
Infamis ac nefaria. V. INFAMIS.
Laboratæ. Stat. 10. Theb. 573. de apibus,
— laboratafque premunt ad pectora ceras.
Legitima cera tabella. Cic. 1. Verr. 24. V. Afcon. ad loc.
Odoratæ. Ovid. 8. Met. 226.
Solvit odoratas pennarum vincula ceras.
Pufilla. Juven. 14. Sat. 29.
Sacra. V. PROPOLIS.
Sexangulæ ceræ dicuntur alveoli apium ab Ovid. 15. Met. 382.
Solutæ igne. Ovid. 2. de Arte Am. 47.
Tenaces ceræ, Quæ mel retinent. Virg. 4. Georg. 162.
— deinde tenaces
Sufpendunt ceras. Servius.
Tenues. Valer. 1. Argon. 128.
Circumlinire cera. Cic. 1. Tufc. 108. Condiunt Ægyptii mortuos, & eos domi fervant. Perfæ etiam cera circumlitos condiunt, ut quammaxime permaneant diuturna corpora.
Credere ceræ. In CREDO.
Conjungere cera calamos plures. Virg. 2. Ecl. 32.
Defigere nomen alicujus cera, i. e. In cera fcribere. Ovid. 3. Amor. 7. 29.
Sagave Punicia defixit nomina cera. [Magicæ genus defixionis eft, quam plenius ad locum Heinfius illuftrat.
Fingere in ceris aut fictilibus figuris. Cic. 1. de Nat. Deor. 71. Hoc intelligerem quale effet, fi in ceris fingeretur, aut fictilibus figuris. Quædam exempla legunt Cereis.
Formare & fingere molliffimam ceram ad arbitrium. Cic. 3. de Orat. 175. Non enim funt alia fermonis, &c. fed ea nos quum jacentia fuftulimus e medio, ficut molliffimam ceram ad noftrum arbitrium formamus & fingimus.
Illita ceris pocula. Ovid. 8. Met. 670.
Liquefcit cera. Virg. 8. Ecl. 80.
Mollire ceram digitis. Ovid. 8. Met. 198.
Silet in cera vultus. Martial. lib. 11. 103. i. e. Mutus eft.
Tabefcere ceræ dicuntur, Quum liquefiunt. Ovid. 8. Met. 227.

CERŬLA, æ. f. [κηρίδιον] dimin. Cic. 16. Att. 11. Cerulas enim tuas miniatulas illas extimefcebam. Atticus in Ciceronis libris ea, quæ non probaret, notare miniata cerula folitus erat.
Miniata cerula notare. Cic. 15. Att. 19. His litteris fcriptis me ad συντάξεις dedi: quæ quidem vereor ne miniata cerula tua pluribus locis notandæ fint. Vult Cicero fe Attici cenfuram de libris veritum fuiffe. Critici enim in libris perlegendis fufpecta, dubia aut improbata fignare notis quibufdam folebant, atque id facere attingendis frultulis e cera, eaque miniata. Græci παραστικτικὰ vocabant; ut obfervat Salmaf. Exerc. Plin. p. 775.

CERO, [κηρόω] āre. Cera tegere. Columel. lib. 12. cap. 50. Nam fere fexta quaque olivitate dolia cerari oportere antiqui dixerunt.

CERĀTUS, Partic. [κηρωτός] ut, Tabella cerata. Cic. 1. Verr. 24. Ceratam unicuique tabellam dari, cera legitima, non illa infami ac nefaria.
Codicilli cerati. Ulp. in l. librorum. §. 1. D. de leg. 3.
Puppes ceratæ, Cera illitæ. Ovid. de Rem. Amor. 447.
Rates. Idem 5. Epift. 42.
Tedæ. Ovid. 7. Epift. 23.
Uror, ut inducto ceratæ fulfure tedæ.

CERATŪRA, æ. f. [κήρωσις] Ipfa ceratio, five Ceræ inductio. Columel. lib. 12. cap. 50. Nam quemadmodum nova vafa fi calefiant, liquidam ceram facile recipiunt: fic vetera non crediderim propter olei fuccum, ceraturam pati.

CERĀTUM, five CERŌTUM, i. n. [κηρωτὸν] Emplaftrum eft proprie, nec Paftillus, fed plerumque ex paftillis fit. conftat ex rebus ficcioribus, & igni appofitum mollefcit: poftea applicatum corpori durefcit, ac pertinacius hæret. dictum a Cera, quæ fere ceratis omnibus adhiberi folet. Plin. lib. 13. cap. 22. Faciemque invadunt ignes facri, ob id cerato prius illinunt. Celf. lib. 4. cap. 4. de difficultate fpirandi.
Factum ex rofa ceratum. Celf. lib. 4. cap. 24.
Pingue ceratum. Martial. lib. 11. 99.
Nec labra pingui delibuta cerato.
Cerata, malagmata, emplaftra, collyria, antidota, non fecit parens divina illa ac artifex rerum. Plin. lib. 22. cap. 24.
Alii rectius non Ceratum, fed Cerotum fcribunt, a Græco, quod eft κηρωτόν. Atque ita codd. emendati exhibent.

CERĀRIUS, i. m. [κηροπώλης] Gloff. Gr. Lat.

CERARIA, æ. f. Quæ cereos facit. Plaut. Milit. 3. 1. 102. Quia nihil abftulerit fuccenfet ceraria. al. Geraria. V. Gronov. in loc.

CERARIUM, i. n. Pecunia, quam pro cera magiftratus a Provincialibus exigebant. Cic. 5. Verr. 181. Ex omni pecunia, quam aratoribus folvere debuifti, certis nominibus deductiones fieri folebant: primum pro fpectatione & collybo, deinde pro nefcio quo cerario. Et paulo poft, Cerarium vero quid? Quomodo hoc nomen ad rationes magiftratus, quomodo ad pecuniam publicam allatum eft? V. Muret. Var. Lect. 12. 5. & Voff. Etymolog. [Ad cereos, fi audias Fabric. Bibliogr. Antiquar. cap. 16. 5. dabatur. Sed tum, puto, Cerearium dicendum foret.

CĒREUS, Adj. [κήρινος] Quod ex cera factum eft. ut, Candela cerea, ad differentiam ejus quæ ex febo fit. Cic. 3. de Nat. Deor. 30. Ut enim fi omnis cera commutabilis effet, nihil effet cereum quod commutari non poffet, &c.
Caftra. Claud. de Rapt. Proferp. 125. Alvearia intelligit. conf. Regna.
Color. Plin. lib. 37. cap. 2. Candidum atque cerei coloris, quod vocaretur electrum: in alio loco, fulvum, quod appellaretur fubalternicum.
Effigies. Hor. 1. Serm. 8. 30.
Imago. Hor. 1. Serm. 8. 43.
Perfona. Lucret. lib. 4. 298. intelligit Imagunculam hominis ceream. [Immo Perfonam fcenicam fictilem. Nam Cretea legendum, ut eft in codd. correct.
Pruna cerea. Virg. 2. Ecl. 53.
Addam cerea pruna, & honos erit huic quoque pomo. Ubi Servius, aut cerei coloris, aut mollia.
Novasque imitantia ceras Pruna. H. St. V. Ovid. Met. 13. 818.
Regna cerea, Alveolos & cellulas apum vocat Virg. 4. Georg. 202.
Cereus, Mollem aliquando fignificat, ac facilem & tanquam cera tractabilem. Hor. 1. Carm. 13. 2.
Cerea Telephi laudat brachia. Lactea ex Capro Gramm. Rob. Bentl. Sed vulgatam tuetur Cuningam.
Cereus ille dicitur, Qui parum animo conftat, & cui nunc hæc, nunc illa fententia potior videtur. item Ille qui aliorum confiliis inftigatus, quos ante laudabat, nunc vituperat, quos amore fummo profequebatur, nunc peffime odit. Hor. in Arte Poet. 163.
Cereus in vitium flecti.
Idem Cereum vocat illum de quo varius eft rumor, & quem nunc bonum, nunc malum fama fingit, 2. Epift. 1. 265. fumpta metaphora a Cera quæ manibus tractata, quamcumque formam faciliime recipit. [Immo Cereus, ex Cera fictus, κηρόπλαστος. V. Interpp.
Cereus, Pinguis. Accius,
Pinguem turturem, cereamque ficedulam. Nonius.
Sic & Martialis. V. FICEDULA. Cerei coloris præ pinguedine. Idem lib. 3.
Cereus immodicis turtur te clunibus implet. H. St.
Cereus, Unctus. Martial. lib. 1. 93.
Cerea fi pendet lumbis, & trita lacerna.

CEREUS, i. m. [κηρὸς] Candela cerea. Feftus, Cereos Saturnalibus muneri dabant humiliores potentioribus: quia candelis pauperes, locupletes cereis utebantur. Martial. lib. 14. 42.
Hic tibi nocturnos præftabit cereus ignes. Cic. 3. Off. 80. Et ea res (fi quæris) ei magno honori fuit: omnibus vicis ftatuæ: ad eas thus & cerei. Ulpian. in l. 3. §. ligna. D. de penu leg. Etiam thus, & cereos in domefticum ufum paratos.

CEREŎLUS, Adj. dimin. Columel. & Hieron.

CERĬFĬCO, [κηροποιέω] āre. Ceram facere: & de apibus dicitur. Plin. lib. 9. cap. 38. Quum cerificavere, fluxos habent fuccos. Quædam exemplaria hoc loco legunt Fœtificavere.

CERĪNUS, Adj. [κηροειδὴς] Quod ceræ fimile eft. ut, Cerinus color. Plin. lib. 15. cap. 13. de prunorum generibus loquens. Sunt & nigra ac laudatiora, cerina atque purpurea. Plaut. Epid. 2. 2. 49. Cumatile, aut plumatile, aut cerinum? fubaud. Veftimentum: quod & Melinum ab eodem dicitur, a mellis colore. conf. Nonius 16. 6.

CERINARIUS. V. CARINARIUS.

CERŌSUS, Adj. [κηρώδης] Ceram habens admiftam. unde Mel cerofum, nondum defpumatum, & adhuc cera commiftum. Plin. 32. 3.

CEROFERARIUS, i. m. Clericus, cujus munus erat ad facrorum myfteriorum pompam accenfos cereos ferre. Qui & Acoluthus vocabatur. V. Ifid. 7. 12.

CERACHATES, [κηραχάτης] Gemma eft ex Achatæ generibus, ceræ colorem præ fe ferens. Plin. lib. 37. cap. 10.

CERĀĪTIS, ĭdis. [κεραῖτις] a quibufdam appellatur herba, quæ Græcis τῆλις, Latinis Fenum græcum dicitur. Ceraitis dicta, quod fructum habeat corniculis fimilem. Diofcor. in Append. 2. 124.

CĔRĂMĪCUS, i. m. [κεραμικὸς] proprie eft Figuli officina. Plin. 35. 12. Fecit & Chalcofthenes cruda opera Athenis, qui locus ab Officina ejus ceramicus appellatur.
Ceramici duo fuerunt Athenis, de quibus Suidas fcribit his verbis, Athenis Ceramici loci duo erant: unus in civitate, alter extra civitatem: in quo qui in bello ceci diffent, publico fumptu fepeliebantur, funebrique oratione ornabantur. Superior fuit certa conftitutaque fedes meretricibus. Cic. 1. de Finib. 39. At etiam Athenis, ut e patre audiebam, facete & urbane Stoicos irridente, ftatua eft in Ceramico Chryfippi fedentis, porrecta manu, &c. Plin. lib. 36. cap. 5. Opera Praxitelis funt Athenis in Ceramico.
Fuit prætcrea Ceramicus, Atticæ regionis locus præaltus, eodem Suida auctore, in quo lampadum certamina peragebantur. de quibus vide Erafmum in proverbio, Lampadem tibi curfu trado.
Hoc nomine etiam gaudet Cariæ finus non longe ab Halicarnaffo nobiliffima urbe. Auctores Pomponius lib. 1. 16. in Cariæ defcriptione, & Plin. lib. 5. cap. 29.

CERAMIENSES, [Κεραμιᾶται] Populi funt, qui de conventu Carum, quem Chryfaoreum vocant, participant, licet Carici generis non fint, ut auctor eft Strabo lib. 14.

CĔRĂMĪTES, [κεραμίτης] Gemma eft teftæ colorem habens, unde & nomen accepit. nam κέραμος teftam, vel tegulam fonat. Meminit hujus gemmæ Plin. lib. 37. cap. 10.

CERAMIUM, [κεράμιον] Menfuræ genus idem prorfus cum amphora, quo verbo ufus eft Demofthenes in orat. quæ πρὸς τὴν Λακρίτου παραγραφὴν infcribitur; & Athenæus in quinto. Ex Budæo lib. 5. de Affe. Quod alii negant. V. CADUS.
Ceramium, Locus Romæ, in quo Cicero & Milo domum habebant. Cic. 4. Att. 3. Nam Milonis domum meamque Ceramio prid. Idib Novemb. expugnare & incendere ita conatus eft, &c. Sed variant codd. V. not. ad loc.

CERAMUS, [κέραμος] Cypriis Carcerem significat. Id & Homerus testari videtur Iliados quinto, ubi Martem scribit ab Oto & Ephialte in vincula conjectum, Il. ε. 387.
Χαλκέῳ δ' ἐν κεράμῳ δέδετο τρεισκαίδεκα μῆνας. i. e. Decem ac tribus mensibus æneo in ceramo vinctus jacuit. Eruditiores tamen eo verbo Ollam accipere malunt. Ex Cæl. lib. 17. cap. 9.
CERAMYNTES, [Κηραμύντης] A Græcis Hercules cognominatus, quasi Fata rejiciens, ut idem sit ferme cum Alexicaco. Auctor Cæl. lib.6.cap.7.
CERARIUS, In CERA.
CERAS Amaltheas, [κέρας ἀμαλθείας] i. e. Copiæ cornu. Festus. Plin. 9. 15. Vocat Aureum cornu. V. AMALTHEA.
CERASBOLA, [κερασβόλα] Semina sunt, quæ tempore sementis bubula cornua si attigerint, ea veteres crediderunt neque igni consumi, neque facile coqui. Unde & ἀτεράμονα nominat Plutarch. in Symposiacis, quasi incoctilia. Hinc Homines duri & contumaces, non invenusta metaphora κερασβόλοι appellantur. V. Suid. & Henr. Steph. Thes. Græc.
CERASTÆ, [Κεράσαι] Insulæ sunt in latere Arabiæ, prope Syenen, quæ in fine est Æthiopiæ. V. Plin. lib. 5. cap. 9.
CERASTES, æ. vel CERASTIS, is. m. [κεράστης] Genus serpentis cornuti. Plin. lib. 8. cap. 23. Stat. 1. Theb. 103.
Centum illi astantes umbrabant ora cerastæ. De Tisiphone loquitur, cujus capillos serpentes esse poetæ fingunt. Unde lib. 11. 65. Crinalem vocat cerasten, ubi de Megæra loquitur,
Crinalem attollit magno stridore cerasten. V. Salmas. Exerc. Plin.
CERASTIS, [Κεραστὶς] Dicta est Cyprus insula quondam. teste Plin. lib. 5. cap. 31.
CERASUS, untis. [Κερασοῦς] Oppidum est Themiscyræ regionis in Cappadocia. Plin. lib. 6. cap. 4. Cerasus vulgo *Zefano*. Olivarius in Melam lib. 1. cap. ult. dicit vocari *Cerafo*.
CERASUS, i. f. [κέρασος] Arbor satis nota, a Cerasunte Ponti civitate sic dicta. Plin. lib. 15. cap. 25. Cerasi ante victoriam Mithridaticam L. Luculli non fuere in Italia, Ad U. A. DCLXXX is primum vexit e Ponto. Ovid. de Nuce 32.
Audiat hæc cerasus, stipes inanis erit.
Dulces cerasi, de Fructu. Propert. lib. 4. 2. 15.
Hic dulces cerasos, hic Autumnalia pruna Cernis, &c.
CERASUM, i. n. [κεράσιον] Fructus cerasi. Serv. ad 2. Georg. 18. Plin. lib. 15. cap. 25. Cerasorum Aproniana maxime rubent, nigerrima sunt Lutatia, Cæciliana vero & rotunda. Cerasium a Græcis dicitur, V. Galen. lib. 2. de Alimentis.
Ceraso peccent casiæ. Pers. 6. Sat. 36.
CERASINUS, a, um. Color similis cerasis. Petron. cap. 28. Stabat ostiarius prasinatus, cerasino succinctus cingulo.
CERATHUS, V. CERATUS.
CERATIA, æ. Genus herbæ: de qua Plin. lib. 26. cap. 8. Ceratia, uno folio, radice nodosa & magna, in cibo cœliacis & dysentericis medetur.
CERATIAS, [κερατίας] Stella dicitur, ἀπὸ τοῦ κέρατος, hoc est a cornu, cujus speciem habet. Plin. lib. 2. cap. 25. Ceratias cornu speciem habet, qualis fuit quum Græcia apud Salamina depugnavit. De Cometis loquitur.
CERATINE, es. f. [κερατίνη] Lat. Cornea. Species est ratiocinationis implicitæ: dicta a cornibus, id est a materia ipsa, qua utuntur qui hoc genere argumenti delectantur. Quintil. lib. 1. cap. 10. pr. Sed per quædam parva sane, si ipsa demum existimes, ducunt, sicut exquisitas interim ambiguitates: non quia ceratinæ aut crocodilinæ possint facere sapientem; sed quia illum ne in minimis quidem oporteat falli. Ubi Raphael ejusdem interpres, Ambiguitates, inquit, quædam ideo Ceratinæ vocantur, quia in illis multa de cornibus mentio habetur, κέρατα namque cornua dicuntur. Sen. lib. 5. Epist. Sederem otiosus, & ejusmodi quæstiunculas ponerem, Quod non perdidisti habes: cornua non perdidisti: cornua ergo habes. V. Politianum lib. Miscellaneorum, cap. 54.
CERATITIS, [κερατῖτις] Papaveris silvestris genus. Plin. lib. 20. cap. 19. Silvestrium unum genus, ceratitin vocant, nigrum, cubitali altitudine, radice crassa & corticosa, calyculo inflexo ut cornicula. Folia minora & tenuiora quam ceteris silvestribus, &c.
CERATIUM, Græce κεράτιον, Siliqua est Græca. Columel. in lib. 5. de Arboribus, cap. 10. 20. Siliquam Græcam, quam quidam κεράτιον vocant, deinde persicum ante brumam per Autumnum serito.
Est etiam Pondus minimum, ut ait Politianus ad Franciotum Ursinum lib. 10. Epist. 13. Minimum pondus est, qui Latine Scripulus, & idem Græce dictus Obolus: pendere is putatur Siliquas omnino sex, quæ Ceratia Græce nominantur, hoc est quantum lentis octo semina.
Est & Nummus exiguus, ad valorem tertiæ partis oboli æstimatus. V. Scal. de Re Nummar. in Thes. Antiq. Græc. Gronov. tom. 9. p. 1525. T.
CERATOIDES, æ. [κερατοειδής] Tunica secunda oculi est, quam Corneam vulgo appellant, quia pelluceat, ut cornu attenuatum, quo fit speciebus pervia. V. Cels. 7. 7. 13. conf. Cæl. Rhodig. lib. 16. cap. 1.
CERATONIA, [κερατωνία] Galeno arbor est, quæ Latinis Siliqua dicitur, cujus fructus etiam Græco nomine κεράτιον appellatur, propterea quod corniculorum similitudinem referat.
CERATUM, In CERA.
CERATUS, [Κέρατος] Fluvii nomen in insula Creta, Cnossum urbem præterlabentis, unde & ipsa eodem nomine dicta fuit. Auctor Strabo lib. 10.
CERATEUS, Adj. Virg. in Ciri, 113.
Carpathium fugiens & flumina Ceratea. [Rectius legitur Cæratus, Καίρατος, & Cæratea, ut placet doctis viris.
CERAULA, æ. f. [κεραύλης] Cornicen. Apul. 8. p. 213. Juvenis satis corpulentus, ceraula doctissimus &c. qui foris quidem circumgestantibus Deam cornu canens adambulabat.
CERAUNIA, æ. f. Gemma est candida. Plin. lib. 37. cap. 9. Est inter candidas & quæ ceraunia vocatur, fulgorem siderum rapiens. Ibid. cap. 10. Ombria, quam aliqui notiam vocant, sicut ceraunia & brontia, cadere cum imbribus & fulminibus dicitur.
Hinc Ignea ceraunia apud Claud. Laud. Seren. 78.
— Pyreneisque sub antris
Ignea fulmineæ legere ceraunia Nymphæ.
Ceraunia, etiam Ficus genus est. Plin. Sed legi debet CERONIA. q. V.
CERAUNIA, orum. n. pl. [Κεραύνια] Epiri montes ad Ambraciam clarissimam urbem: ideo si dicti, quod fulminibus infestentur. Virg. 3. Æn. 506.
Provehimur pelago, vicina Ceraunia juxta. Alio nomine dicuntur Acroceraunia Horatio. 1. od. 3. V. ACROCERAUNIUM.
Alta Ceraunia. Virg. 1. Georg. 332.
Scopulosa. Lucan. lib. 5. 652.
Summa. Valer. lib. 3. 465.
Violenta. Ovid. 2. Amor. 11. 19.
Sunt & Ceraunii montes in Asia, in Caspium pelagus obversi, ut est auctor Pompon. lib. 1. 21. Quin & Taurus mons in universum Ceraunius appellatus fuit, teste Plin. lib. 5. cap. 27. Horum rursus meminit Plin. lib. 6. cap. 9. & 10.
CERAUNIUS, a, um. Adj. Flor. 2. 9. Montes Ceraunii. Columel. 3. 2. Vites Cerauniæ.
Saxo Cerauno, pro Ceraunio, contracte legitur, apud Propert. 2. 13. 3.
CERAUNIUM, Genus est tuberis. Plin. lib. 19. cap. 3. Hard. Geranium edidit. q. V.
CERAUNOBOLOS, Tabula Apellis, in qua tonitrua pinxerat. Plin. lib. 35. cap. 10. Pinxit & quæ pingi non possunt tonitrua, fulgetra, fulguraque: Bronten, Astrapen, Ceraunobolon appellant. De Apelle. Hard. ex MSS. Ceraunobolian edidit. [Quod a recto κεραυνοβολία, non ut in Indice κεραυνοβολίας. Lat. Fulminatio dici potest.
CERAUNUS, Cognomen Ptolemæi, Quo nomine significatur Fulmen, Græcis dictum κεραυνός. Ptolemæi, cognomento Lagi Ægypti regis ex Euridice filius, qui ob prælatum sibi minorem fratrem Philadelphum, ad Seleucum Asiæ & Syriæ regem confugit, spe regni paterni ipsius auxilio recuperandi, eidemque adjutor adversus Lysimachum fuit. Quo sublato, spe sua frustratus, Seleucum insidiis circumventum occidit, & quo facilius regnum Macedoniæ, quod Lysimachi fuerat, armis occupatum obtineret, reginam Arsinoen, eandemque Sororem suam, nuptiarum simulatione, atque adoptione Lysimachi & Philippi filiorum ejus promissa, decepit, quos Cassandrea urbe potitus statim interfici jussit. Nec inulta tamen scelera tulit, nam brevi post a Gallis, Asiam & Græciam vastantibus, captus & occisus, regnum duodeviginti mensium qua via ceperat amisit.
Est & Ceraunus, [Κεραυνὸς] Amnis clarus Cappadociæ. Plin. lib. 6. cap. 3. in descriptione Cappadociæ.
CERBALUS, Apuliæ amnis. Plin. lib. 3. cap. 11.
CERBERASTRI, V. SERPERASTRI.
CERBERION, Oppidum in ultimo ostio Bosphori, quod postea Cimmerium est appellatum, teste Plin. lib. 6. cap. item 6.
CERBERUS, i. m. [Κέρβερος] Canis triceps apud inferos fingitur, stupendæ immanitatis, orci aditum custodiens. Dictus Cerberus, quasi κρεοβόρος, hoc est carnem vorans. V. ejus descriptionem lib. 6. Æn. 417.
Ater Cerberus. Sen. OEth. 1.
Custos, & limen obsidens. Sen. Troad. 5.
Janitor orci. Virg. 8. Æn. 296.
Immanis janitor aulæ. Hor. 3. Carm. 11. 16.
Ingens. Virg. 6. Æn. 417.
Inhians. Virg. 4. Georg. 483.
— tenuitque inhians tria Cerberus ora.
Latitans antro. Sen. Herc. fur. 12.
Triceps Cerberus. Cic. 1. Tusc. 10. Dic quæso, num te illa terrent, triceps apud inferos Cerberus, Cocyti fremitus, &c.
CERBEREUS, Adj. [Κερβέρειος] ut, Cerbereus latratus apud Stat. 5. Silv. 1. 249.
Nempe times ne Cerbereos Priscilla tremiscat
Latratus?
Facies Cerbereæ canum. Lucret. lib. 4. 734.
Os Cerbereum. Ovid. 4. Met. 501.
Portæ. Stat. 8. Theb. 56.
Rictus. Ovid. 14. Met. 65.
CERBESIA, [Κερβήσιον] Fossa quædam dicitur in Phrygia, quæ perniciosas exhalationes habet, hodieque ostenditur: homines vero non amplius Cerbesii dicuntur, inquit Strabo lib. 13.
CERCAPHUS, [Κέρκαφος] Viri proprium, de quo Strabo lib. 14. Post Telchinas, inquit, dicunt Heliadas insulam hanc habitasse, ex quorum uno Cercapho scilicet ac Cydippe filii procreati sunt, qui urbes de suis nominibus condidere. De Rhodo insula loquitur.
CERCASORUM, Oppidum in Ægypto, juxta quod scinditur Nilus in Pelusium fluens & Canobum. Auctor Herodot. lib. 2.
CERCESURA, [Κερκέσουρα] Civitas est in Libya, ad Eudoxi speculas sita. Nam ante Heliopolim specula quædam ostenditur, quemadmodum & ante Gnidum, ad quam ille cælestium motus adnotabat, atque præfectura hæc Litopolitana nominatur. Ex Strab. lib. 17.
CERCETÆ, Populi sunt minoris Armeniæ Plinio. 6. 5. Pomponio vocantur Cercetici lib. 1. 21.
CERCETI, Montes Thessaliæ, dicente Plin. lib. 4. cap. 8. In Thessalia sunt quatuor atque triginta montes, quorum nobilissimi Cerceti, Olympus, Pierus, Ossa: cujus ex adverso Pindus & Othrys, Lapitharum sedes, ad occasum vergentes, &c.
CERCINA, vel CERCINNA, Insula est maris Mediterranei, cum urbe ejusdem nominis ex adverso Africæ, ad promontorium minoris Syrtis sita. Auctor Pomponius 2. 7. & Plin. lib. 5. cap. 7.
CERCINITIS, Perparva insula, Cercinæ superiori Carthaginem versus ponte jungitur. Hæc Plin. l. c. in descriptione insularum quæ sunt ex adverso Africæ.
CERCITAM, [Κερκίτην] Pausanias grammaticus ait vocari Temonis genus, a populis inventoribus qui Cercitæ appellabantur in terra India.
CERCIUS, [Ἰάπυξ] Ventus. Gell. lib. 2. cap. 22. Sed quod Phavorinus ait ventum qui ex terra Gallia flaret, Circium appellari, M. Cato in libro Originum eum ventum Cercium dicit, non Circium. nam quum de Hispanis Alpinis scriberet, qui citra Hiberum colunt, verba hæc posuit, Ventus Cercius, quum loquare, buccam implet. Hactenus Gellius, Ventus est autem in Narbonensi provincia frequenter sæviens, nulli violentia inferior: & ob id a turbine ac vertigine ita appellatus. Plin. hunc ventum appellat Circium lib. 17. cap. 2.
CERCOLOPIS, Genus simiæ, quæ ultimam partem caudæ villosam habet. Festus. Alii Cercalopex legunt. Scalig. Cercolips. q. V.
CERCOPA, V. CERCOPS.
CERCOPES, [Κέρκωπες] Populi fuerunt Pithecusæ insulæ, qui quum nullo flagitii genere abstinerent, a Jove in simias mutati sunt, ut fabulatur Ovid. 14. Met. 91.
Cercopes item fratres duo fuerunt, Passalus & Achemon, sive ut apud

apud Suidam legitur, Acmon, de quibus vide supra in dictione ACHMON.

CERCŌPĪTHĒCUS, i. m. [κερκοπίθηκος] compositum nomen ex κέρκος, quæ dicitur cauda: & πίθηκος, simia: quasi Simia caudata, quam *Cattum Marmonem* vulgo dicimus. Plin. lib. 8. cap. 20. Cercopithecos nigris capitibus; pilo asinino, & dissimiles ceteris voce. Martial. lib. 14. 202.

Callidus emissas eludere simius hastas:
Si mihi cauda foret, cercopithecus eram.

Cercopitheci sacri effiges. Juven. 15. Sat. 4.
Cercopithecon amare. Martial. lib. 7. 86.
Si Cronius similem cercopithecon amat.

CERCOPS, ōpis. m. [κέρκωψ] Animal cauda spectabile, ut vulpes, simia, &c.
Cercopa Græci appellant Lucrari undique cupientem, quasi κέρδωπα, quem nos quoque Lucrionem vocamus. Festus. Inscite. V. Scalig. not.
Cercopes, pl. m. V. supra in suo loco.

CERCOS, Avis: lege CIRCOS, & vide suo loco.

CERCŪRUS, sive CERCŪRON, [κέρκουρος] Navis Asiana prægrandis, auctore Nonio 13. 4. Plautus, & Plin. hujus meminerunt. Nomen autem habuerunt hujusmodi naves a Corcyrensibus, ut Grammatici Græci suspicantur. Turnebus Adversf. 29. 18. Plaut. Stich. 2. 2. 42.

Dum percontor portitores, ecquæ navis venerit
Ex Asia; negant venisse: conspicatus sum interim
Cercurum, quo ego me majorem non vidisse censeo.

V. & Merc. 1. 1. 86. Plin. 7. 56. Onerariam Hippus Tyrius invenit, lembum Cyrenenses, cymbam Phœnices, celocem Rhodii, cercurum Cyprii. ubi V. & Harduini Not. qui Turnebum refellit. Invenitur hæc vox etiam apud Liv. 33. 19.

CERCYON, ōnis. m. [Κερκύων] Neptuni, vel ut alii Vulcani filius, qui Eleusine, immani ferocia, hospites luctu superatos interficiebat. Is a Theseo juxta Eleusinem Cererem interemptus est. Ovid. 7. Met. 439.
Cercyonis lethum vidit Cerealis Eleusis.
Fuit & Cercyon Thessaliæ rex, qui Alopen urbem ab Alopes filiæ suæ nomine appellavit. V. ALOPE. Hinc

CERCYŌNĒUS, [Κερκυόνειος] Adj. ut Corpora Cercyonea. Ovid. in Ibin, 412. ubi V. Interpp.

CERCYRA, [Κέρκυρα] Insula est Græcis, quæ a Latinis littera una immutata Corcyra dicitur. q. V.

CERDO, ōnis. m. [δάνειστος] Quicunque lucrum quærit ex re aliqua, & artes illiberales exercet, quæstus gratia, qui Græce κέρδος dicitur. Nonnulli Cerdonem vocant Sutorem veterum calceorum, qui a Suetonio Veteramentarius appellatur. Sic apud Martial. lib. 3. 16.

Ebrius es: nec enim faceres id sobrius unquam,
Ut velles corio ludere cerdo tuo.

Cic. 1. de Nat. Deor. 108. Orpheum poetam docet Aristoteles nunquam fuisse, & hoc Orphicum carmen Pythagorei ferunt cujusdam fuisse cerdonis. Et Coriarius simpliciter Cerdo vocatur in veteri Lapide Romæ,

SEX. POMPEIVS SEX.
HERMIA SEX.
POMPEI
CERDONI.

Turpia cerdoni, Volesos Brutumque decebunt. Juven. 8. Sat. 181.
Cerdonibus timendus. i. e. Infimis. Juven. 4. Sat. 15.
Sed periit, postquam cerdonibus esse timendus
Cœperat. De Domitiano.
Cerdo etiam fuit nomen Hæretici, a quo Cerdoniani, qui Christum nec natum a femina, neque carnem habuisse, nec vere mortuum, vel quicquam passum, sed simulasse passionem dicebat.

CERDŌUS, [Κερδῷος] i. e. Lucrio, Apollo dictus est, quod oracula ad lucrum daret. Certe legimus etiam Pythiam pecunia corruptam, oracula reddidisse & Philippo, & aliis. Cælius Cerdoum cognominatum tradit, quia oraculis editis ad lucrum conferre insigniter crederetur. Ceterum cognomen id Mercurio adaptant alii, ut qui negotiis præsit ac lucro: qua ratione marsupium illi contribuunt, ac angelum vocant. Ex Cæl. lib. 16. cap. 19.

CERE, In CÆRE.

CEREALIS, In CERES.

CEREALIS, Oppidum in Hispania non longe ab Oceani ora in Mediterraneo. Plin. lib. 3. cap. 1. Celeberrima inter hunc & Oceani oram in Mediterraneo Segeda, quæ Augurina cognominatur, Julia quæ Fidentia, Virgao quæ Alba, Ebura quæ Cerealis, &c. V. EBURA.

CEREBER, bri. m. Antiquis dicebatur, idem quod Cerebrum.

CĒRĒBRUM, i. n. [ἐγκέφαλος] Plin. lib. 11. cap. 37. Cerebrum omnia habent animalia quæ sanguinem: etiam in mari quæ mollia appellavimus, quamvis careant sanguine, ut polypi. Sed homo portione maximum & humidissimum, omniumque viscerum frigidissimum, duabus supra subterque membranis velatum, quarum alterutram rumpi mortiferum est. Cetero viri quam feminæ majus. Hominibus hoc sine sanguine, sine venis, & reliquis sine pingui. Aliud esse quam Medullam, eruditi docent, quoniam coquendo durescat. Plura ibidem. Quod autem dicit Plinius cerebrum sine venis & sanguine esse, id manifeste falsum est ex anatome, nequis ita esse putet: nam & venas & arterias numerosissimas habet in plexu quem retiformem practici vocant. Cic. 1. Tusc. 19. Aliis pars quædam cerebri visa est animi principatum tenere. Aliis nec cor ipsum placet, nec cerebri quandam partem esse animum, sed alii in corde, alii in cerebro dixerunt animi esse sedem & locum.
Felix cerebri. Hor. 1. Serm. 9. 11.
— o te, Bolane, cerebri
Felicem, aiebam tacitus.
Interpretes hoc loco Felicem cerebri illum intelligi volunt, quem Cerebrosum alibi appellat. i. e. Iracundum aliquantulum, & qui quod de unoquoque sentiat libere pronuntiet. V. Schol. Vet. & Voss. Inst. Orat. 4.
Sanies nigri cerebri. Stat. 5. Theb. 573.
Effractum cerebrum. Stat. 6. Theb. 808.
Putidum cerebrum, pro Insano dictum est ab Hor. 2. Serm. 3. 75.
Laborare cerebro. In LABOR.
Palpitat cerebrum. In PALPITO.
Cerebrum arboris. Plin. lib. 13. cap. 4. A cerebro ipso arboris viridi, fissuris diviso atque defosso.

CĒRĒBELLUM, i. n. [ἐγκεφάλιον] dimin. Plin. lib. 29. cap. 5. Cerebello gallinaceo occurritur. Pro toto cerebro posuit Cels. 2. 18. Junioribus Anatomicis ita vocatur proprie Cerebri pars postrema.

CĒRĒBRŌSUS, [αὐθάδης] Adj. Capitosus, & qui habet durum & pertinax cerebrum. Plaut. Most. 4. 2. 36. Senex hic cerebrosus est certe. Hor. 1. Serm. 5. 21.
— donec cerebrosus prosilit unus.
Cerebrosi, inquit Nonius, dicuntur, Ad insaniam faciles, quibus frequenter cerebrum moveatur. Lucil. lib. Sat. 15. apud Non. 1. 82.
Te primum cum istis insanum hominem, & cerebrosum.
Cerebrosus bos. Columel. lib. 2. cap. 11. Ervum pecori noxium, & præcipue bubus, quod pabulo suo cerebrosos reddit. i. e. Ad insaniam faciles, & unde ipsis crebro cerebrum moveatur.

CEREMONIA, In CÆREMONIA.

CĒRES, ēris. [Δημήτηρ, Δημήτρα, Δηὼ, Κυρῖσα] Saturni atque Opis filia, quæ genuit ex Jove Proserpinam. Hæc, dea frugum putabatur. Cic. 2. de Nat. Deor. 67. Mater autem est a Gerendis frugibus, Ceres tanquam Geres, casuque prima littera itidem immutata, ut a Græcis. Nam ab illis quoque Δημήτηρ quasi γημήτηρ nominata est. Cererem Virgilius pro Luna posuit, sicut Liberum pro Sole in primo Georg. 5.
— vos o clarissima mundi
Lumina, labentem cælo quæ ducitis annum,
Liber & alma Ceres.
Ubi Servius observat Almam ab Alendo, Cererem a Creando dictam esse.
Terra Ceres. Cic. 1. de Nat. Deor. 40. Idemque disputat æthera esse eum, quem homines Jovem appellarent: quique aer per maria manaret, eum esse Neptunum: terramque eam esse quæ Ceres diceretur.
Accola Cereris. In ACCOLA.
Amæa Ceres. V. AMÆA Azesiam reperit, & Chiliad. Erasmi.
Ennæa, Quæ colebatur in urbe Siciliæ Enna. Sil. lib. 1. 214. V. ENNA.
Flava. Virg. 1. Georg. 96.
Frugifera. Sen. Theb. v. 219.
Legifera. Leges enim ipsa dicitur invenisse. Nam & sacra ipsius Thesmophoria vocantur. Sed ideo hoc fingitur, quia ante inventum frumentum a Cerere, passim homines sine lege vagabantur, quæ feritas interrupta est, invento usu frumentorum, postquam ex agrorum divisione nata sunt jura. Hæc Servius. ad hæc Virg. 4. Æn. 58.
Legiferæ Cereri, Phœboque, patrique Lyæo.
Magna. Virg. 1. Georg. 339.
Mammosa. Lucret. 4. 1161. [Immo Femina mammosa, Ceres vocatur.
Pulverulenta. Lucret. 5. 741.
Secreta Ceres, dicebatur Eleusina, cujus sacra nemini fas erat publicare, nec iis interesse, qui non essent initiati. Sen. Herc. fur. 10.
Facere vota Cereri. Virg. 5. Ecl. 79.
Nutrit rura Ceres. Hor. 4. Carm. 5. 18.
Sacra annua referre Cereri, Ambarvalia sacrificia facere. Virg. 1. Georg. 339.
In primis venerare deos, atque annua magnæ
Sacra refer Cereri, lætis operatus in herbis.
Vocare clamore Cererem in tecta, est Invocare dari copiam frumentorum, ut inquit Servius, Virg. 1. Georg. 347.
Et Cererem clamore vocent in tecta.
Cereri nuptias facere, vel sacrificare. Plaut. Aulul. 2. 6. 5.
Cereri ne, Strobile, has facturi nuptias?
STR. qui? STA. quia temeti nihil allatum intelligo. Quemadmodum Græci dicunt νηφάλια θύειν, i. e. Vestæ sacrificant: ita Plautus propemodum indicat apud Latinos dici solere, Cereri sacrificant, siquando in convivio vinum deesset: propterea quod in hujus sacris nefas esset inferre vinum, sicut apud Græcos in quarundam dearum sacrificiis. Conf. Cœna Cerealis.
Ceres, pro Frumento. Fruges Cererem appellamus, Vinum autem Liberum. Cic. 2. de Nat. Deor. 60. Virg. 1. Æn. 181.
Tum Cererem corruptam undis, Cerealiaque arma
Expediunt, &c.
Larga Ceres, Magna frumenti copia. Lucan. lib. 3. 347.
Rubicunda. Virg. 1. Georg. 297.
At rubicunda Ceres medio succiditur æstu.
Læsa Ceres sterilem vanescit in herbam. Ovid. 3. Amor. 7. 31.
Coquere Cererem dicitur æstivus Leo. Sen. Hippol. 969.
Terram densam magis Cereri favere dicit Virg. 2. Georg. 229. in qua frumentum felicius & melius nascitur. Sic enim inquit,
Densa magis Cereri, rarissima quæque Lyæo.
Jugera Cererem ferunt. Hor. 3. Carm. 24. 13.
Intercipere Cererem in spicis, i. e. Jam maturam. Ovid. 8. Met. 292.
Tellus Cererem reddit. Hor. Epod. 16. 43.
Ceres, pro Ipso pane aliquando ponitur. Ter. Eun. 4. 5. 6.
Verbum hercle hoc verum erit, Sine Cerere & Libero friget Venus.
Ceres, pro templo Cereris. Juvenal. 9. Sat. 24.
Antiqua. Virg. 2. Æn. 742.

CERĒĀLIS, e. [Δημήτριος] Quod ad Cererem pertinet. ut
Cereales ædiles duo dicti fuerunt, qui rei frumentariæ apud Romanos præerant, quorum creandorum auctor fuit C. Julius Cæsar. V. Alex. ab Alex. lib. 4. cap. 4. & s. l. ÆDILIS.
Arma Cerealia, Instrumenta ad molendum frumentum conficiendosque panes. Virg. 1. Æn. 181.
Auræ Cereales. Plin. lib. 15. cap. 19.
Cœnæ. Plaut. Men. 1. 1. 25. Proverbialis loquutio, de qua Erasmus in Chiliadibus. V. supra Cereri nuptias facere.
Culmi Cerealis merges, Manipulus spicarum. Virg. 2. Georg. 517.
Dona Cerealia, Panes dicuntur. Sil. lib. 7. 183.
Herbæ. Ovid. 4. Fast. 911.
Ludi Cereales, In honorem Cereris facti. Liv. 30. 39. Celebrabantur Romæ per matronas albis vestibus indutas, luctum Cereris ob raptam Proserpinam, ejusque peregrinationem repræsentantes cum face, ut filiam inveniret. V. Alex. Genial. 6. 8. Ludos istos spectabant Romani toga candida pariter induti, & si a lætis, nec funere pollutis vinoque & venere abstinentibus celebrarentur, tunc diis gratum esse censebant. Polluti & immundi a Cereris templo arcebantur voce præconis, quique impurus accedebat, capite mulctatus fuit. V. Alex. Gen. Dier. 6. 19.
Munera Cerealia. Ovid. 11. Met. 121.

Papaver Cereale. Virg. 1. Georg. 212.
— & Cereale papaver
Tempus humo tegere. Ubi Servius, Cereale papaver, vel quod eſt eſui, ſicut frumentum: vel quia eo Ceres uſa eſt ad oblivionem doloris. Alii: Papaver ea attributione exornatur, quod ſimulacra Cereris manu papaver geſtare ſolebant: ſed & ejus antiſtitæ, quum Cereri ſacrum eſſet. Callimach. Hymn. in Cer. v. 43. γέντο δὲ χειρὶ στάχυας κὴ μάκωνα. Ex Turneb. Adverſ. 9. 26. Columel. lib. 10. 315.
Allia cum cepis, Cereale papaver anetho Jungite.
Sacrum Cereale. Ovid. 3. Amor. 10. 1.
Sapor cerealis. Plin. lib. 19. cap. 8. Papaveris ſativi tria genera: candidum, cujus ſemen toſtum in ſecunda menſa cum melle apud antiquos dabatur. hoc & panis ruſtici cruſtæ inſpergitur effuſo ovo inhærens, ubi inferiorem cruſtam apium, githque Cereali ſapore condiunt.
Semina Cerealia. Ovid. 1. Met. 123.
Solum Cereale vocat Virg. 7. Æn. 111.
Et Cereale ſolum pomis agreſtibus augent.
Sulci Cereales. Ovid. 3. Triſt. 12. 11.
Cereales, etiam dici invenio Eos qui emittantur rumores aliquos diſſeminaturi, velut ſemina ſparſurum emiſit Triptolemum Ceres, ait Cæl. Rhod. lib. 18. cap. 8.

CEREALIA, vel CERIALIA, orum. n. pl. [Δημήτρια] dicuntur Sacra Cereris a Triptolemo inſtituta, quæ Plinius etiam lib. 24. cap. 9. Theſmophoria vocat a Cerere Theſmophora, hoc eſt legum latrice. Plutarch. quoque Adonia vocat. Cic. 2. Att. 12. Emerſeram commode ex Antio in Appiam ad Tres tabernas, ipſis Cerealibus, quum in me incurrit Roma veniens Curio meus, ibidem ilico puer abs te cum epiſtolis. V. Ludi cereales, ſupra in voce CEREALIS.

CERETANI, [Κερρειτανοί, Ptol.] Populi Hiſpaniæ ſub Pyrenæis, apud quos generoſa vina naſcebantur, quæ Ceretana dicebantur. Martial. 13. 124.
Ceretana Nepos ponat, Setina putabis. [Poſſunt tamen & Cæretana Tuſciæ intelligi.
Nec Ceretani quondam Tirynthia caſtra. Sil. Ital. 3. 357. Scribuntur & Cerretani. V. Plin. 3. 3. & Strabon. lib. 3.

CERETES, CERETANI. V. CÆRE.

CEREVISIA, V. CERVISIA.

CERIA, æ. f. [κηρία] Genus potionis, quo utuntur Hiſpani. Plin. lib. 22. cap. 25. Ex iiſdem fiunt & potus, zythum in Ægypto, celia & ceria in Hiſpania, cervifia & plura genera cum melle.

CERINTHA, æ. vel CERINTHE, es. f. [κηρίνθη] Genus herbæ. Plin. lib. 21. cap. 12. Eſt autem cerinthe folio candido, incurvo, cubitalis, capite concavo, mellis ſuccum habente. Ea apes maxime delectantur, ut idem auctor docet eodem loco. Virg. 4. Georg. 63.
— & cerinthæ ignobile gramen.

CERINTHUS, i. m. [κήρινθος] Medium quiddam, inter Mel & Ceram, alii Sandaracam, alii Erithacen vocant, cibus apum eſt, dum operantur, qui ſæpe invenitur in favorum inanitatibus ſepoſitus, & amari ſaporis. Gignitur autem rore verno, & arborum ſucco, gummi modo, plurimus in Græcis nucibus. V. Plin. lib. 11. cap. 8. & 21. 12.

CERINTHUS, [Κήρινθος] Oppidum in Eubœa inſula. Plin. lib. 4. cap. 13. Fuit & hoc nomine Cerinthus quidam Hæreticus, cujus meminit Dionyſius, quum de Joannis revelatione diſſerit. Cerinthus, inquit, affirmabat futurum regnum Chriſti voluptarium, mores ſuos faſſus, quod gulæ luxuriæque deditus eſſet. Irenæus etiam ſecretiora ipſius in primo ſui operis manifeſtat. Ex Euſebii lib. 3. V. Epiph. Hær. 22.

CERINUS, In CERA.

CERITES, Populi ſunt Ceræ, ſic enim ſcribendum eſt, Oppidi, quos quum viciſſent Romani, ſtatuerunt ut nunquam leges ederent, nec leges haberent, quod multum ignominioſum fuit. Hæc Acron in illud Horatii, 1. Epiſt. 6. 62.
— Cerite cera Digni. Proverbialis ſententia. i. e. Sine lege, & ſuffragio nullo, inquit Budæus. Sed V. Cærites in CÆRE. V. & Feſt. in Municipium & in Præfectura.

CERITUS, i. m. [νυμφόληπτος] Cereris ira & indignatione vexatus. Nam in Cereris ſacris furore corripiebantur. unde Ceritus eſt Furioſus. Plaut. Amph. 2. 2. 143.
— Quæſo quin tu iſtanc jubes
Pro cerita circumferri. AM. edepol quin facto eſt opus:
Nam hæc quidem edepol larvarum plena eſt. Ait autem Nonius 1. 213. Ceriti & larvati ſunt Maleſani aut Cereris ira & larvarum incurſatione animo vexati. Plaut. Men. 5. 4. 2. Larvatus eſt ille aut ceritus. Idem Rud. 4. 3. 67. Elleboroſus ſum. G. at ego ceritus. Hor. 2. Serm. 3. 278.
Ceritus fuit? an commotæ crimine mentis, &c. Alii rectius ſcribunt Cerritus, nimirum productionis cauſa. Sic & apud Sammonicum pro
Ceritum ſæpe horrendi medicantur odores, Turnebus (17. Adverſ. 18.) poſtulante verſu Cerritum legit. Necnon & in oratione ſoluta, Cic. 8. Att. 5. Nunquam cerritior fuit quam in hoc negotio. Al. Certior. V. Reineſ. ad Petron. Fragm.

CERITULUS, Adj. dimin. Mart. Capel.

CERIUM, i. [κήριον] Genus ulceris. Plin. lib. 20. cap. 2. V. MELICERIS.

CERMALUS, Locus in Urbe ſic nominatus. Feſtus.

CERMORUM, Oppidum Macedoniæ apud Plin. 4. cap. 10. in deſcriptione Macedoniæ.

CERNA, vel CERNE, Inſula eſt Æthiopici maris, de qua ſic Plinius ſcribit cap. 31. lib. 6. Contra ſinum Perſicum Cerne nominatur inſula adverſa Æthiopiæ, cujus neque magnitudo, neque intervallum a continente conſtat. Æthiopas tantum populos habere traditur. Hæc Plinius.

CERNETANI, qui & Mariani dicti ſunt, Italiæ populi ſunt, juxta Caſinum & Bovillas: ita dicti a Cerneto oppido, cujus meminit Plin. lib. 3. cap. 5. Sed Hard. edidit Cereatini, ab oppido Cereate.

CERNO, crevi, cretum, [ὁράω, ὀπτάζω] ere. Videre. Varr. lib. 5. de L. L. p. 60. extr. ed. tert. Steph. Dictum Cerno a Creo, i. e. a creando: ab eo quod, quum quid creatum eſt, tunc denique videtur. Hinc illud in teſtamento, Facito videant te eſſe hæredem. Itaque in cretione adhibere jubent teſtes. Idem lib. 6. p. 81. ed. ejuſd. Apud Plaut. Ciſt. 1. 1. 1. Quum ego antea te amavi, & mihi amicum eſſe crevi. valet Conſtitui. Itaque hæres, quum conſtituit ſe hæredem eſſe, dicitur cernere, & quum id fecerit, creviſſe. Sed alii rectius a Gr. κρίνω vel κραίνω deducunt, unde & generatim ſignificat aliquid Dirimere, diſcernere.

Crevi, modo ſignificat Hæreditatem adii: modo Major ætate vel cenſu ſum, modo Judicavi, modo Diviſi: quæ omnia a duobus verbis Creſco & Cerno veniunt: cujus unius origo ex Græco trahitur, quod illi κραίνειν dicunt perficere. Hæc Feſtus. Virg. 4. Æn. 408.
Quis tibi tunc Dido cernenti talia ſenſus?
Cernere ad Capitolia. Ovid. 1. Triſt. 3. 29.
Hanc ego ſuſpiciens, & ad hæc Capitolia cernens, &c. Al. Et ab hac.
E loco aliquo procul cernere. Virg. 3. Æn. 554.
Tum procul e fluctu Trinacria cernitur Ætna.
Cerno, cum infinitivo. Virg. 5. Æn. 27.
— fruſtra cerno te tendere contra.
Cernere & videre. Cic. 3. de Orat. 159. Illa vero oculorum multo acriora, quæ ponunt pæne in conſpectu animi, quæ cernere & videre non poſſimus.
Ante oculos cernere. Lucret. lib. 1. 343.
Acute. Lucret. lib. 4. 801.
Acutum, idem quod Acute. Hor. 1. Serm. 3. 26.
Quum tua pervideas oculis male lippus inunctis,
Cur in amicorum vitiis tam cernis acutum?
Clariſſime. Plin. lib. 11. cap. 37.
Singillatim cernere aliquid. Lucret. lib. 4. 104.
Oculis. Cic. pro Cluent. 66. Quæ in diuturna obſcuritate latuerunt, ſic aperiam, ut ea cernere oculis videamini.
Oculis cernere ea quæ videmus. Cic. 1. Tuſc. 46. Nos enim ne nunc quidem oculis cernimus ea quæ videmus.
Cernere obliquis oculis. Plin. lib. 11. cap. 37. Non connivere diximus, quæ non obliquis oculis, ſed circumacto capite cernerent.
Nati coram me cernere lethum feciſti. Virg. 2. Æn. 538.
Cauſa cernendi in imaginibus eſt. Lucret. lib. 4. 238.
Cernere, Animadvertere, intelligere. Cic. 4. Acad. Nihil eos ſentire, nihil cernere, nihil omnino quale ſit, poſſe reperire. Idem 3. de Orat. 121. Neque tanta tamen in rebus obſcuritas, ut eas non penitus acri vir ingenio cernat, ſi modo aſpexerit.
Cernitur magnus animus duabus rebus. Cic. 1. Off. 66. Et apud eundem 3. de Fin. Cernitur honeſtate beata vita.
Cernere verum. Cic. 4. Acad. 122. Quorum omne bonum in mente poſitum, & mentis acie, qua verum cerneretur.
Ultima cernere, Intelligere ſe verſari in extremo periculo. Virg. 2. Æn. 446.
— his ſe, quando ultima cernunt,
Extrema jam in morte parant defendere telis.
Cerneres, pro Quivis poſſet cernere. Ter. And. 1. 1. 108.
Tum illa, ut conſuetum facile amorem cerneres. Virg. 4. Æn. 401.
Migrantes cernas, totaque ex urbe ruentes. i. e. Quivis cernere potuiſſet.
Cernere eſt, Licet videre. Virg. 6. Æn. 596.
Necnon & Tityon terræ omniparentis alumnum
Cernere erat.
Jam cernam, mene, an illam potiorem putes. Cic. 2. Tuſc. 20. h. e. Nunc experiar & videbo. Vulgus barbarorum dicit, Ego bene videbo nunc.
Quis eſt quin cernat quanta vis eſt in ſenſibus? Cic. 4. Acad. 120.
Animus cernit. i. e. Prævidet. Cic. de Senect. 85. Animus vero non me deſerens, ſed reſpectans, in ea profecto loca diſceſſit, quo mihi ipſe cernebat eſſe veniendum.
Animo cernere. Cic. 1. de Fin. 19. Quicquid porro animo cernimus, id omne oritur a ſenſibus.
Animo cernere atque intelligere. Cic. in Topic. 27. Non eſſe rurſus ea dico, quæ tangi demonſtrarive non poſſunt, cerni tamen animo atque intelligi poſſunt.
Animo videre, cernere mente. Cic. 1. de Nat. Deor. 49. Epicurus autem, qui res occultas, & penitus abditas, non modo viderit animo, ſed etiam ſic tractet, ut manu, doceat eam eſſe vim & naturam deorum, ut primum non ſenſu, ſed mente cernatur.
Cernere de variis rebus, pro Colloqui. Plaut. Trin. 2. 4. 78.
Verecundari neminem apud menſam decet:
Nam ibi de divinis atque humanis cernitur.
Cernere, Audire. Accius Chryſip. Quid agam? vox illius eſt certe, idem omnes cernimus. Nonius.
Cernere, Judicare, apud veteres, teſte Nonio. Pacuvius Armorum judic. Et æquum & rectum eſt, quod poſtulas, jurati cernant.
Cernere, Decernere, conſtituere, deliberare. Cic. 4. Verr. 161. Quotcunque Senatus creverit, populuſve juſſerit, tot ſunto. Regio imperio duo ſunto. Lucil.
Poſtquam præſidium caſtris educere crevit.
Cernere, Cedere, antiquis, auctore Nonio. unde & Cernere hæreditatem filii patribus (i. e. Cedere, dicti ſunt. Accius Myrmidon. Regnum tibi permitti malunt: cernam, tradam exercitum.
Cernere, pro Dirimere, ſeparare, & ſecernere, ut ait Budæus. Cic. Topic. 80. Cauſa certis perſonis, locis, temporibus, actionibus, negotiis cernitur, aut in omnibus, aut in pleriſque eorum. Et 5. Tuſc. 22. Deinde ex majore parte pleraſque res nominari etiam, ſiqua pars abeſſet, ut vires, ut valetudinem, ut divitias, ut honorem, ut gloriam, quæ genere, non numero cernerentur.
Cernere, Pugnare. Plaut. Amph. 2. Argument. v. 3.
Pro patria Amphitruo dum cernit cum hoſtibus.
Cernere armis cum altero. Accius Epinauſimache, Primores procerum revocarint nomina, niſi eſſet quis, qui armis ſecum vellet cernere. Ex Nonio.
Cernere ferro, Idem. Virg. 12. Æn. 709.
Inter ſe coiiſſe viros, & cernere ferro.
Cernere vitam, De vita certare. Ennius apud Cic. 1. Offic. 38.
Ferro, non auro, vitam cernamus utrique.
Cernere hæreditatem, pro Adire, auctore Feſto. Cic. 11. Att. 2. Litteras tuas accepi pridie Nonas Februarias, eoque ipſo die ex teſtamento crevi hæreditatem. i. e. Adivi. Eidem 6. 1. eleganti metaphora eſt uſus. Quare adjunges Auſium noſtrum, hominem ſemper amantem mei nunc credo eo magis quod debet etiam fratris Appii amorem erga me cum reliqua hæreditate creviſſe. Budæus. Senſus eſt: Ut non ſolum rei quam Appius habuit, ſed amoris etiam, quo me vivens proſecutus eſt hæres Auſius ſit. V. p. p. CRETIO.
Cernere falſam hæreditatem alienæ gloriæ. i. e. Uſurpare ſibi gloriam alterius.

alterius. Cic. 9. Fam. 14. A te autem peto ut me hanc quaſi falſam hæreditatem alienæ gloriæ ſinas cernere. Budæus.

Cernere, Secernere, cribrare, quod & Incernere dicitur. Plin. lib. 18. cap. 11. Poſteaque gypſi pars inſpargitur, atque ut cohæſit, farinario cribro ſubcernunt: quæ in eo remanſit, exceptitia appellatur, & grandiſſima eſt. Rurſus quæ tranſit, arctiore cernitur, & ſecundaria vocatur. Plin. 33. 5. Cribro tenui cernitur. Ovid. de Med. Faciei, 61.

> Namque ubi pulvereæ fuerint confuſa farinæ,
> Protinus innumeris omnia cerne cavis.

Cerni, paſſivum. Cic. in Topic. 22. Ea eſſe dico, quæ cerni tangive poſſunt, ut fundum, ædes, parietem, &c.

In turba cerni. Ovid. 4. de Pont. 4. 43.

> Me miſerum, turba quod non ego cernor in illa.

Nulli cernendus. Ovid. 3. de Pont. 5. 49.

CERNENTIA, æ. f. Viſus. Mart. Capel.

CRETIO, onis. f. Solennitas, quæ adhibebatur in adeundis hæreditatibus: vel Ipſa hæreditatis aditio. Cic. 11. Att. 12. in fine, Galeonis hæreditatem crevi. Puto enim cretionem fuiſſe ſimplicem, quoniam ad me nulla miſſa eſt. Simplicem, i. e. Cum nullo conjunctam, & ſine cohæredibus: ut ego unus creverim. miſſa eſt: ab iis qui meo nomine creverunt. Eidem lib. 13. 44. Ex eo cognovi cretionem Cluvii (ô Veſtorium negligentem) liberam, teſtibus præſentibus ſexaginta duobus. Metuebam ne ille arceſſendus eſſet. nunc mittendum eſt, ut meo juſſu cernat. Subaudi, Hæreditatem. i. e. Ut adeat hæreditatem mihi a Cluvio relictam. h. e. Ut auctionem curet faciendam eorum bonorum, quæ mihi & Hordeonio Cluvius legavit. Itaque cernat, hoc eſt meam partem capiat meo nomine. Ex eo cognovi cretionem Cluvii: i. e. Quid in teſtamento Cluvii ſcriptum ſit.

Cretio eſt, Certorum dierum ſpatium, quod datur inſtituto hæredi ad deliberandum, utrum expediat ei adire hæreditatem necne: velut Titius hæres eſto, cernitoque in diebus centum proximis, quibus ſcieris, poteriſque: niſi ita creveris, exhæres eſto. Cernere, eſt Verba cretionis dicere, ad hunc modum, Quum me Mævius hæredem inſtituerit, eam hæreditatem adeo cernoque. Sine cretione hæres inſtitutus, ſi conſtituerit nolle ſe hæredem eſſe, ſtatim excluditur ab hæreditate, & amplius eam adire non poteſt. Cum cretione vero hæres inſtitutus, ſicut cernendo fit hæres, ita non aliter excluditur, quam ſi intra diem cretionis non creverit. Ideoque etiam ſi conſtituerit nolle ſe hæredem eſſe, tamen ſi ſuperſint dies cretionis, pœnitentia actus, cernendo hæres fieri poteſt. Cretio aut vulgaris dicitur, aut continua. Vulgaris, in qua adjiciuntur hæc verba, Quibus ſcieris, poteriſque. Continua, in qua non adjiciuntur. Ei qui vulgarem cretionem habet, dies illi dati computantur quibus ſcit ſe hæredem inſtitutum eſſe, & potuit cernere. Ei qui continuam habet cretionem, etiam illi dies computantur, quibus ignoravit ſe hæredem inſtitutum: aut ſcivit quidem, ſed non potuit cernere. Hæc Ulpian. Inſtit. tit. 23. ex quibus verbis apparet caſtigandum Ciceronis locum lib. 1. de Orat. 100. ubi ſic vulgo legitur, Ut in conditionibus ſcribi ſolet, de quibus ſciam, poteroque: pro Conditionibus enim, legendum eſt Cretionibus.

CERNUÆ, Piſces Philotimo, 2. de Alimentis, duræ carnis, & qui ægre conficiantur, ſuccoſque craſſos & ſalſos in corpus diſtribuant. Ex Galen. lib. 3. de Alim. facult.

CERNUO, āre. erat Labente veſtigio in pronum ire, & ſæpe etiam labi: quo genere luſus conſualibus uti ſolebant per pelles unctas currentes. Varro de Vit. Pop. Rom. 1. apud Non. 1. 76. Etiam pelles bubulas oleo perfuſas percurrebant, ibique cernuabant: a quo vetus eſt ille verſus in carminibus,

> Ibi paſtores ludos faciunt coriis conſualia.

Sen. Epiſt. 8. Qui hoc faciunt, non evertit fortuna, ſed cernuat & allidit. Turneb. Adverſ. 17. 23. Al. Cernulat. V. Voſſii Lex. Etymolog.

CERNUUS, [πρηνὴς] Adj. dicitur proprie Inclinatus, quaſi Quod terram cernat, auctore Nonio. Lucilius Sat. lib. 3.

> Cernuus extemplo plantas conveſtit honeſtas.

Virg. 10. Æn. 894.

> —ejectoque incumbit cernuus armo.

Ubi Servius, Cernuus equus dicitur, Qui cadit in faciem: quaſi in eam partem quam cernimus. Unde & Pueri quos in ludis videmus, ea parte qua cernunt ſtantes, Cernui vocantur: ut etiam Varro in ludis theatralibus docet.

CERNUUS, i. m. Calceamenti genus. Feſtus. De eo fortaſſe contra grammaticorum ſententiam verſum illum Lucilii, quem ſuperiori dict. citavimus, accipere licet. Nonnulli Cernuum, Soccum interpretantur ſine ſolo ligulatum. Turneb. Adverſ. 17. 22.

CERNUĀTUS, Partic. Inclinatus. Solin. cap. 57. Aliqui tamen legunt Curvatus. conf. Salmaſ. Exerc.

CERNŬLO, āre. pro Cernuo, are. V. Scal. ad Feſtum, Muret. & Lipſ. ad Sen. Epiſt. 8. Non evertit fortuna, ſed cernulat & allidit. Al. Cernuat.

CERNŬLUS, Adj. Apul. 9. Met. Supra menſam cernulus corruens. Elmenh. Cernuus. pag. 235. V. Salmaſ. Exerc. Plin.

CEROFERARIUS, V. CERA.

CEROLIA, æ. f. Varro de L. L. 4. 8. Cum Cœlio conjunctæ Carinæ, ſed inter eas quem locum Cerolienſem appellatum apparet. Et p. p. Cerolienſis a Carinarum junctu dictus Carinæ: poſtea Cerionia, quod hinc oritur caput Viæ ſacræ. V. Nardin. Rom. Vet. 3. 9. Turneb. Adverſ. 20. 35.

CĒRŌMA, ătis. n. [κήρωμα] dicebatur Oleum ceratum, quo athletæ ungebantur cum certaturi erant. Hoc vero ex oleo terraque conſtabat: nec ex omni quidem terra, ſed ex quibuſdam ejus generibus, quibus robuſtiora fieri corpora, & ad tolerandos æſtus atque algores firmiora arbitrabantur: ut erat albida quædam terra pertenuis ex Albano agro, & rubrica, ut Baianus pulvis, & qui juxta montem Veſuvium colligebatur, aliæque hujuſmodi terræ complures. Martial. lib. 4. 19.

> Seu lentum ceroma teris, tepidumve trigona.

Plin. lib. 28. cap. 4. Nam illa quæ ſunt e ceromate permiſto cœno, articulos tantum molliunt, calefaciunt, &c. V. HAPHE.

Ceroma, Locus ubi palæſtritæ ungebantur. Plin. lib. 35. cap. 2. Iidem palæſtras athletarum imaginibus, & ceromata ſua exornant. Senec. de Brev. Vitæ, cap. 12. Qui in ceromate ſpectator puerorum rixantium ſedet. V. Fabri Agon. 2. 5.

Femineum ceroma. Juven. 6. Sat. 245. Dicitur autem femineum, quod & mulieres eo, ſicut viri, ungerentur palæſtram inituræ.

Lacedæmonium ceroma. Martial. lib. 11. 48.

> Cur Lacedæmonio luteum ceromate corpus
> Perfundit, &c.

CĒROMĂTĬCUS, Adj. ut, Collum ceromaticum. Juven. 3. Sat. 68. i. e. Ceromate perunctum.

CERON, Fontis nomen, de quo ſic Plin. lib. 31. cap. 2. Eudicus, inquit, in Heſtiæotide fontes duos tradit eſſe, Ceronem, ex quo bibentes oves nigras fieri: Melan, ex quo albas: ex utroque autem varias.

CĔRŌNIA, [κερωνία] Ficus Cypria. Plin. 13. 8. Similis & quam Jones Ceronian vocant, trunco & ipſa fertilis, ſed pomo Siliquæ. &c.

CĔROPLASTÆ, [κεροπλάσται] Comæ ornatores vocantur, quoniam κέρας, etiam ſit coma, quod ante Plutarchum indicat Homerus dum Parim κέρ' ἀγλαὸν dicit: ſed & apud Sophoclem ὀρθόκερως φρίκη nuncupatur, i. e. Horror pilos ſurrigens.

Sunt & Cēroplaſtæ, Qui ceram exercent: ſed tunc Græce κηροπλάσται ſcribuntur. V. Cæl. Rhodig. lib. 7. cap. 23.

CĔROSTRŌTUM, i. n. [κερόστρωτον] Compoſitum ex duobus Græcis nominibus κέρας, i. e. Cornu: & στρωτὸς ſtratus. & eſt Picturæ genus, quum ex cornibus ramenta tinguntur variis coloribus, deinde vermiculatim ligno inſeruntur. Principio hoc ex ligni bracteis fieri cœptum: ſed non ſatis hoc fuit, cœpere pingi animalium cornua, dentes elephantorum ſecari, lignumque ebore diſtingui, mox totum operiri. Plin. 11. 37. Apud nos cornua in laminas ſecta tranſlucent, atque lumen incluſum latius fundunt, multaſque alias ad delicias conferuntur, nunc tincta, nunc ſublita, nunc quæ ceroſtrota picturæ genere dicuntur. Sed Mſſ. Ceſtrota exhibent. q. V. infra.

CĒRŌTES, [κηρώτης] inter Ornamenta muliebria numeratur Polluci lib. 7. cap. 22.

CEROTUM, V. CERATUM.

CERRETA, quam ruſticis Corneolam vocari Ruellius ait, caules profert, & folia lino majora, non autem ſalicis: florem luteum, ſemen folliculis geniſtæ effigie incluſum. Naſcitur in pratis, nullaque eſt, quod guſtu percipi poſſit, adſtrictione prædita. Ex Matthiol. in Dioſcorid.

CERRITUS, In CERITUS.

CERRONES, Leves & inepti a cratibus dicti, quod Siculi adverſus Athenienſes cratibus pro ſcutis ſunt uſi, quas Græci γέῤῥας appellant. Auctor Feſtus.

CERRUS, i. f. [ἄσπρις] Arboris ſpecies ex glandium genere. Plin. lib. 24. cap. 4. Theophraſt. lib. 3. de Hiſt. Plantarum, Genera hæc roboris habentur: placida, cerrus, latifolia, fagus, ſalſicortex: omnia fructifera: ſed dulciſſima glans fago, ſecunda placidæ, tertia latifoliæ, quarta ſalſicortici, ultima & amariſſima cerro. Porro Cerrus dicitur Græcis ὁ αἰγίλωψ. Cerri meminit Vitruv. lib. 2. cap. 9. & lib. 7. cap. 1.

CERRĬNUS, Adj. [ἀσπρινὸς] ut, Cerrinus calix. Plin. lib. 30. cap. 10. Quidam pectus ejus bibendum cenſent, & in cerrino calice.

CERREUS, aliud Adj. ut, Cerrea glans. Plin. lib. 16. cap. 6. Glans fagea ſuem hilarem facit, carnem coctibilem, &c. Proximam huic ceream tradit Nigidius, nec ex alia ſolidiorem carnem, ſed duram.

CERTABUNDUS, CERTAMEN, CERTATOR. V. in CERTO.

CERTE, In CERTUS.

CERTO, [ἀγωνίζομαι, ἁμιλλάομαι, ἀθλέω] āre. Altercari, contendere. Variis nominibus jungitur, conſtruiturque ut plurimum cum præpoſitionibus Inter & Cum.

Certare, cum dativo. Antiquum. Siſenn. Hiſtor. lib. 4. Alii ſaltui, ac velocitati certare. Nonius. Virg. 5. Ecl. 8.

> Montibus in noſtris ſolus tibi certet Amyntas.

Ubi Servius; Uſurpatum eſt, nam hodie Certo tecum dicimus. Sic Deis, Melioribus, Laudibus alicujus certare infra.

Acies certant. In ACIES.

Ambigue certare. Tacit. 5. Hiſt. 11.

Æquore certare, i. e. In curſu & ſpatio currentium. Sil. lib. 16. 377.

> Te ne, Aſtur, certante feret quiſquam æquore palmam
> Erepto?

Verba ſunt Iberi ad Panchatem equum, qui venerat ex Aſturia.

Animis iniquis, pro Maligne diffidere & adverſari, apud Virg. 10. Æn. 7.

> —tantumque animis certatis iniquis?

ubi Jupiter deos alloquitur.

Augendæ dominationi certare, Ad augendam dominationem. Tacit. 2. Ann. 46.

Bello de re aliqua. Liv. 3. 71. pr. Aricini atque Ardeates de ambiguo agro quum ſæpe bello certaſſent, multis invicem cladibus feſſi. Sic certare pugnis, calcibus, unguibus, morſu, &c. Cic. 5. Tuſc. 77.

Benedictis vel maledictis. Ter. prol. Phorm. 21.

Carmine. Hor. in Arte Poet. 220.

Damnis. Plaut. Truc. 5. 58.

Dicacitate. Cic. de Clar. Orat. 172. Ego memini T. Tincam Placentinum facetiſſimum cum familiari noſtro Q. Granio præcone dicacitate certare.

Dolis. Sil. lib. 5. 96.

Jocis. Hor. 2. Carm. 12. 18.

Legibus ſuis certare domi. Cic. 4. Verr. 32. Siculi hoc jure ſunt, ut quod civis cum cive agat, domi certet ſuis legibus.

Maledictis. Liv. 5. 8. extr. Acta deinde in Senatu res eſt, certatumque inter collegas maledictis.

Malitia certare tecum, miſeria eſt. Plaut. in Perſ. 2. 2. 56.

Manu. Valer. 6. Argon. 314.

Mero. Hor. 4. Carm. 1. 31.

Minaciis cum aliquo. Plaut. Truc. 5. 56.

Multam. V. Multam dicere, in DICO.

Muneribus, Contendere de munerum præſtantia. Virg. 2. Ecl. 57.

> Nec ſi muneribus certes, concedat Iolas.

Obſequiis. Claud. Epigr. de Chlamyde 11.

Officiis inter ſe. Cic. 7. Fam. 12. Reliquum eſt ut officiis certemus inter nos, quibus æquo animo vel vincam te, vel vincar abs te. i. e. Nitamur alter alterum officiis vincere.

Officio priorem certare. Virg. 1. Æn. 552.

> —officio nec te certaſſe priorem
> Pœniteat.

Ubi Servius, Ne tibi parum videatur prima beneficia præſtitiſſe, quum poſſis majora recipere.

Pietate. Claud. 6. Conſ. Hon. 99.

Pignore. Virg. 3. Ecl. 31.

> —tu dic mecum quo pignore certes.

Sagitta celeri. Virg. 5. Æn. 485.

> Protinus Æneas celeri certare ſagitta
> Invitat qui forte velint: & præmia ponit.

Scelere

Scelere omni. Sen. Thyest. 1.
Titulis alicujus. Claud. in Laud. Seren. 33. i. e. Cum titulis.
Vigiliis ac labore cum altero. Liv. 34. 18. extr. Parsimonia & vigiliis & labore cum ultimis militum certaret.
Virgiliana virtute. Plin. in præf. lib. 9.
Certare cum aliquo de. Liv. 4. 37. Aut iis, cum quibus de imperio certetur, nec virtute, nec patientia, nec disciplina rei militaris cedendum esse.
Vitiis cum aliquo. Cic. 10. Philipp. 10. Erat enim ei spes una in C. Antonio, qui duorum fratrum ætatibus medius interjectus, vitiis cum utroque certabat.
Secum. Plin. Epist. 119.
Cum alterius improbitate. Cic. 7. Verr. 14. Si cum aliorum improbitate certet, longe omnes, multumque superabit.
Cum feracissimis terris. Plin. in Paneg. cap. 30. pr. Tantis segetibus induebatur, ut cum feracissimis terris, quasi nunquam cessura, certaret. de Ægypto.
Cum usuris fructibus prædiorum certare dicuntur hi, quorum reditus vix, aut ne vix quidem usuris persolvendis pares esse possunt. Cic. 2. in Catil. 18. Meo beneficio tabulæ novæ proferentur, verum auctionariæ. Neque enim isti qui possessiones habent, alia ratione ulla salvi esse possunt. quod si maturius facere voluissent, neque (id quod stultissimum est) certare cum usuris fructibus prædiorum: & locupletioribus his, & melioribus civibus uteremur.
Imparibus certare, i. e. Contra vel majores se vel minores. Hor. Epod. 11. 27. V. Certare cum Dativo.
Forma certare deis, pro Cum deis, i. e. Non minus quam deos formosum esse. Sil. lib. 5. 16.
Melioribus, i. e. Cum nobilioribus & potentioribus. Hor. 2. Serm. 5. 19.
Certare de. ut, Cic. 2. de Orat. 76. Quid enim aut arrogantius, aut loquacius fieri potuit, quam Hannibali, qui tot annos de imperio cum pop. Rom. certasset, &c.
De re aliqua. Cic. 4. Acad. 65. Nam si in minimis rebus pertinacia reprehenditur, calumnia etiam coercetur: ergo de omni statu consilioque totius vitæ aut certare cum aliis pugnaciter, aut frustrari cum alios, tum meipsum velim?
In omne facinus certare, i. e. Ruere in omnem turpitudinem, projectum esse ad omne scelus. Sen. Theb. 1.
Foro, i. e. In foro. Hor. 2. Serm. 5. 27.

> Magna minorve foro si res certabitur olim, &c.

Jure certare inter se. Cic. 4. Verr. 39. Quum id quod omnes intelligebant, diceret Heraclius, jus esse certum Siculis, inter se quo jure certarent: legem esse Rupiliam &c.
Certare ob præmium aliquod. Hor. in Arte Poet. 220.

> Carmine qui tragico vilem certavit ob hircum.

Sub lege aliqua certare, i. e. Proposita conditione. Claud. de Laud. Seren. 163.
Certare, Inter se summa cura deliberare. Virg. 6. Æn. 178.

> Haud mora, festinant flentes, aramque sepulchri
> Congerere arboribus, cæloque educere certant.

i. e. (ait Servius) Ut hoc faciant, mente pertractant: nam adhuc ituri sunt ad silvas.
Agere certo quidpiam, est Certatim aliquid conor. Virg. 2. Æn. 64.

> Circumfusa ruit, certantque illudere capto.

Superare certo, i. e. Studeo & conor. Virg. 5. Ecl. 9.

> Quid si idem certet Phœbum superare canendo?

Vincere certo. Virg. 5. Æn. 194.
Honorem certare. Stat. 6. Theb. 6.
Certare aliquid. i. e. Certando conari. Hor. 2. Serm. 3. 313.
Laudibus alicujus certare. Virg. 2. Georg. 138. conf. supra Certare cum dativo.
Donaria deo terris certant, i. e. Dona certatim offeruntur. Valer. Flacc. lib. 5. 644.
Certatur, pro Certat, Nonius ex Pacuvii Armorum judic.

> An quis est, qui te esse dignum quicum certetur putet?

[Nisi Passivum est impersonaliter positum.
Certatur, Imperfonale. Liv. 1. 17. pr. Inter ordines certabatur.
Certatum est. Lucan. lib. 2. 150.
Certatum est in judicio. Cic. 1. de Orat. 172. Quid quod item in Centuriali judicio certatum esse accepimus?

Certans, [ἀγωνιζόμενος] Partic. ut, Crines auro certantes, i. e. Flavo colore & pulchritudine contendentes cum auro. Sil. lib. 4. 201.

> Occumbit Sarmens, flavam qui ponere victor
> Cæsariem, crinemque tibi, Gradive, vovebat
> Auro certantem, & rutilum sub vertice nodum.

Animam certantem in hostis ponere dextra. est Ab hostis forti dextra interfici. Sil. lib. 10. 303. de Paulo loquens.
Animis certantibus, i. e. Summa animorum contentione. Virg. 12. Æn. 574.
Remis certantibus æquora verrere, Certatim agitatis remis navem impellere. Virg. 3. Æn. 668.

> Verrimus & proni certantibus æquora remis.

Certātus, Partic. passivum. Sil. lib. 17. 342.

> Certatus nobis hodie dominum accipit orbis.

Verba sunt Hannibalis ad Scipionem. h. e. Pro quo certavimus.
In amnis transgressu multum certato. Tacit. 11. Ann. 10. conf. ejusdem 4. Hist. 16. [Nisi ablativus est participii absolutus, sensu verbi imperfonalis. V. Voss. de Constr. cap. 49.

Certabundus, Adj. Apul. Apol. p. 288.

Certātio, ōnis. f. [ἀγώνισις] Ipse actus, contentioque certantium. Cic. 3. de Nat. Deor. Sed nequaquam istuc ibit: magna est certatio.
Corporum certatio. Cic. 2. de Legib. 22. Ludis publicis, quod sine curriculo, & sine certatione corporum fiat, popularem lætitiam in cantu, & fidibus & tibiis moderanto.
Multæ. Liv. 25. 4. Confestim Carvilii Tribuni plebis, omissa multæ certatione, rei capitalis diem Posthumio dixerunt. V. Multam dicere, in Dico.
Pœnæ. Cic. 3. de Legib. 6. Quum magistratus judicassit, interrogassitve, per populum multæ pœnæ certatio esto.
Certatio inique comparata. Ter. Adel. 2. 2. 4.
Iniqua. Cic. pro Quint. 68. Hæc est iniqua certatio: non illa, qua tu contra Alphenum velitabaris.
Certatio cum. Cic. 2. de Finib. 44. Non mihi cum Torquato, sed virtuti cum voluptate certatio.
Parem certationem cum aliquo esse. Cic. pro Quint. 68. An vero, id quod Hortensium, &c. non fuisse Nævio parem certationem cum Alpheno, illo tempore, illis dominantibus?
Certatio inter. Cic. de Amicit. 32. Atque hæc inter eos sit honesta certatio.

Certātus, ûs. m. [ἀγωνισμὸς] Idem quod Certamen. Stat. 3. Silv. 1. 153.

> — ridetque benigna
> Parthenope Gentile sacrum, nudosque virorum
> Certatus, & parva suæ simulacra coronæ.

Certātor, ōris. m. Agrestes & indomiti certatores. Gell. 12. 10.

Certātim, Adv. [ἀγωνιστικῶς] Cum contentione: quando alius alium præire conatur in re aliqua. Plin. lib. 2. Epist. 9. Omnes me certatim, & tamen æqualiter amant. Liv. 26. 44. extr. Itaque in vulnera ac tela ruunt, neque illos muri, neque superstantes armati arcere queunt, quin certatim ascendant.
Cantare certatim. Hor. 1. Serm. 5. 17.
Circumstare certatim. Virg. 7. Æn. 585.

> Certatim regis circumstant tecta Latini.

Constant inter nos certatim summa studia. Cic. 10. Fam. 25. Etsi omni tempore summa studia officii mutuo inter nos certatim constiterunt, pro nostra, &c.
Credere certatim. Liv. 1. 54. Certatim summi, infimique Gabinorum Sextum Tarquinium dono deum sibi missum ducem credere.
Currere certatim ad opus. Cic. 2. Philipp. 118. Certatim posthac, mihi crede, ad hoc opus curretur. h. e. Summa cum diligentia.
Dicere certatim de salute alicujus. Cic. pro Sext. 74. Quum omnes certatim, aliusque alio gravius atque ornatius de mea salute dixisset, &c.
Feriunt certatim socii mare, & æquora verrunt. Virg. 3. Æn. 290.
Instaurant certatim epulas, &c. Virg. 7. Æn. 146.
Linunt certatim. Virg. 4. Georg. 38.

> Nequicquam in tectis certatim tenuia cera
> Spiramenta linunt.

Loqui certatim. Ovid. 12. Met. 241.
Obstrepere certatim alter alteri. Liv. 1. 40. extr.
Tradunt certatim de his auctores. Plin. lib. 32. cap. 5.
Usi sunt hoc certatim Cicero atque Asinius. Quintil. lib. 6. cap. 1.

Certāmen, ĭnis. n. [ἀγὼν, ἄθλος, ἅμιλλα, ἁμίλλημα] Ipsa est certatio in sensu primario. Nonnunquam vero est Res ipsa de qua certatur, uter columbam sagitta feriat, uter prior decurrat ad metas. Unde Virg. 2. Georg. 530.

> Velocis jaculi certamina ponit in ulmo.

Auctor, Donatus in Adelphos Terentii. 2. 2. 4.
Disci certamen. Ovid. 10. Met. 177.
Lex certaminis. Ovid. 10. Met. 572. de Atalanta,

> Præmia veloci conjux, thalamique dabuntur,
> Mors pretium tardis, ea lex certaminis esto.

Ludorum certamina. Ovid. 1. Met. 446.

> Instituit sacros celebri certamine ludos.

Pretium certaminis ferre. Ovid. 13. Met. 19.
Veneris certamina mutua. Ovid. 2. Amor. 10. 29.
Vini certamen, Compotatio. Tibul. lib. 3. 6. 11.

> Aut si quis vini certamen mite recuset,
> Fallat eum tecto cara puella dolo.

Celebrare certamina, i. e. Ludos certaminis causa institutos. Virg. 5. Æn. 603.

> Hac celebrata tenus, sancto certamina patri.

Descendere in certamen. Cic. 2. Tusc. 62. Videmusne apud quos eorum ludorum, &c. nullum ab his qui in id certamen descendant, devitari dolorem?
Inire certamina prima. Virg. 5. Æn. 114.
Missum certamen, i. e. Peractum & finitum. Virg. 5. Æn. 545.

> At pius Æneas, nondum certamine misso, &c.

Epytiden vocat.
Movent certamen præmia. Ovid. 16. Epist. 372.
Referre certamina, i. e. Innovare. Virg. 5. Æn. 596. de Ascanio.
Tollere dona certamine. Virg. 5. Æn. 390.
Certamen, pro Tumultu sive Strepitu. Virg. 3. Æn. 128.

> Nauticus exoritur vario certamine clamor.

Certamen, Contentionem etiam significat. Salluft. Catil. cap. 1. Diu magnum inter mortales certamen fuit, vi ne corporis, an virtute animi res militaris magis procederet. Cic. pro Rosc. Amer. 136. Quo in certamine perditi civis erat, non se ad eos jungere, &c.
Summum certamen, Summus conatus. Virg. 5. Æn. 197.
Contentio & certamen. Cæs. 5. Bell. Gall. 43.
Honestum certamen, & disputatio splendida. Cic. 2. de Finib. 68. Pugnant Stoici cum Peripateticis, &c. & certamen honestum & disputatio splendida. omnis est enim de virtutis dignitate contentio.
Divitiarum certamina, i. e. Labores in cumulandis opibus. Hor. 1. Epist. 5. 8.
Æquo certamine bellum geritur. Lucret. lib. 2. 573.
Alacre. Sil. lib. 1. 184.
Anhelum. Sil. lib. 2. 430.
Asperum. Ovid. 4. Trist. 1. 71.
Avidum. Sil. lib. 12. 457.
Bijugum certamen, Cursum inter se certantium bigarum significat. Virg. 5. Æn. 144.

> Non tam præcipites, bijugo certamine campum
> Corripuere, ruuntque effusi carcere currus.

Celebre certamen. Ovid. 1. Met. 446.
Classicum. i. e. Navale prælium. Paterc. lib. 2. 85. Agrippæ omne classici certaminis arbitrium commissum.
Chrysantianum certamen, ab Aureo flore, præmio victoris, nuncupatum, χρυσὸς & ἄνθος, i. e. auro, & ἄνθος, flore. Hujus ludi meminit Jurisconf. in l. pen. D. de ann. leg. Ceterum de hoc ludi genere, & aliis multis, vide Budæum, Alex. ab Alex. lib. 5. cap. 8. Valturium de Re milit. lib. & cap. 12. & Rhodig. lib. 13. cap. 30.
Festa certamina. Stat. 6. Theb. 921.
Funestum. Virg. in Cul.

> Nec funesta tenet validæ certamina classis.

Grande. Hor. 3. Carm. 20. 7.
Impar. Ovid. 11. Met. 155.

> Ausus Apollineos præ se contemnere cantus,
> Judice sub Tmolo certamen venit ad impar.

De Mida.

Ludicrum

Ludicrum certamen, Ludorum solemnium. Sen. Agam. 935.
Magnum. Virg. 7. Ecl. 16.
Et certamen erat, Corydon cum Thyrside, magnum.
Sacri certaminis perpetua materia laudes Jovis Capitolini. Quintil. lib. 3. cap. 7. de hoc V. in CAPITOLIUM. de reliquis sacris certaminibus infra.
Quadrijugum. Stat. 6. Theb. 369. conf. Bijugum.
Valida. Stat. 6. Theb. 704.
Verum fictumque. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Certamen cum. Cic. 3. de Legib. 4. Neque nobis cum illa tum peste certamen fuit, sed cum gravissimo Reip. tempore: cui si cessissem, &c.
Cum aliquo venire in certamen. Cic. de Clar. Orat. 319. Quum igitur essem in plurimis causis, & in principibus patronis quinquennium fere versatus, tum in patrocinio Siciliensi in certamen veni, designatus Ædilis, cum designato COS. Hortensio.
Instituere sibi certamen cum aliquo. Cic. 1. Acad. 4. Tum ego, Cum Zenone, inquam, ut accepimus, Arcesilas sibi omne certamen instituit, non pertinacia, &c.
In certamen rem aliquam adducere. In ADDUCO.
Certamen inter. Sallust. Catil. cap. 7. Sed gloriæ maximum certamen inter ipsos erat.
Inter quosdam certamen de. Cic. pro Flac. 62. De quorum urbis positione, propter pulchritudinem etiam inter deos certamen fuisse proditum est. de Atheniensibus.
Pro re aliqua certamen esse. Cic. 3. de Nat. Deor. 95. Est enim mihi tecum pro aris & focis certamen, & pro deorum templis atque delubris, proque urbis muris, &c.
Honoris & dignitatis certamen esse cum aliquo. Cic. 1. Off. 38. Quum civiliter contendimus, aliter si est inimicus, aliter si competitor: cum altero certamen honoris & dignitatis est, cum altero capitis & famæ.
Certamen & discrimen salutis. Cic. 1. de Divin. 95. Neque solum in pace, sed in bello multo etiam magis, quo majus erat certamen & discrimen salutis.
In certamen & discrimen rerum omnium devenire. Cic. 1. de Orat. 3. Consulatu devenimus in medium rerum omnium certamen atque discrimen.
Certamen, Prælium. Virg. 11. Æn. 434.
Quod si me solum Teucri in certamina poscunt.
Belli certamen. Cic. 10. Fam. 18. Lucret. lib. 1. 476.
Clara accendisset sævi certamina belli.
Belli certamina conferre inter se. In CONFERO.
Pugnæ certamen. Sil. lib. 17. 547.
Vitæ gladiatorium certamen. Cic. 2. de Orat. 317. Sed si in ipso illo gladiatorio vitæ certamine, quo ferro decernitur, &c.
Æterno certamine prælia edere. Lucret. lib. 2. 117.
Atrocissimum certamen. In ATROX.
Clara certamina, i. e. Celeberrima. V. paulo ante Belli certamen.
Contentiosa certamina. Firmic. lib. 5. cap. 1.
Dispar certamen inire, est Cum majore contendere. Ovid. 2. Amor. 2.61.
Exacto lætus certamine victor. Claud. Conf. Prob. & Olyb. 113.
Grave. Sil. lib. 16. 518.
Lethiferum. Catul. 62. 394.
Longum. Hor. 1. Epist. 10. 35.
Martium. Hor. 4. Carm. 14. 17.
Miserandum. Sil. lib. 5. 517.
Navale, Quod e navibus in mari committitur. Virg. 5. Æn. 493.
Rabidum. Sil. lib. 16. 410.
Sacra certamina fuerunt quatuor apud Græcos: Nemea dicata Archemoro, Pythia Apollini, Isthmia Palæmoni seu Melicertæ, Olympia Jovi. Lactantius tamen in principio sexti libri Thebaidos tradit Olympia in honorem Pelopis fuisse instituta. cui subscribit Solinus cap. 2. his verbis, Certamen Olympicum, quod Hercules in honorem atavi materni Pelopis ediderat, intermissum Iphiclus filius ejus instauravit post excidium Trojæ anno quadringentesimo octavo. Stat. quoque in principio lib. 6. Theb. 6.
Hunc pius Alcides Pelopi certavit honorem,
Pulvereumque fera crinem detorsit oliva. In Nemeis victores apio coronabantur. Plin. lib. 19. cap. 8. Honos ipsi in Achaia, coronare victores sacri certaminis Nemeæ. De apio loquitur. In Pythiis lauro, utpote quæ dicata est Apollini. Testis Plin. lib. 2. cap. 1. Testis & Lactantius loco supra citato. In Olympiis oleastro. Plin. lib. 13. cap. 4. ad finem. Athenæ quoque victores olea coronant, Græci vero oleastro Olympiæ. In Isthmiis pinu. Plin. lib. 15. cap. 10. ad finem, Pinea corona victores apud Isthmum coronantur. Extat super hac re Græcum epigramma Archiæ poetæ, quod primum omnium in Antholog. legitur, quod sic Latinitate donavit Volaterranus,
Græcia concelebrat duo bis certamina sacra:
Quorum, hominum duo sunt, & duo cælicolum:
Sacra Jovis, Phœbique, Palæmonis, Archemorique.
Dona oleaster erant, mala, selina, pitys. h. e. Oleaster, poma, apium, pinus. Primum (ait Volaterranus) Hercules in Jovis honorem constituit in Olympia: ubi stadium fecit tanto ceteris majus, quanto ejus mensura pedis præpolleret: ubi primus Olympionica fuit Chorœbus Atheniensis, ut auctor Eusebius. V. Plin. lib. 7. cap. 56. & Diodorum Siculum lib. 5. cap. 2. Secundum Phœbo dicatum Delphis, ob Pythonem serpentem ab eo interfectum, ubi certamen erat musicæ, in quo Chrysothemis primus vicit hymnorum cantu, deinde Thamyras, ut auctor Pausanias. Coronabantur lauro, quæ Delphis adeo magnas fert baccas, ut mala videri possint. Tertium Palæmonis Athemantis filii, ex cæde paterna ab Ino matre liberati, Neptuno apud Isthmum. Quarta Nemea sacra, ob Archemorum puerum Lycurgi filium, ab Hypsipyle nutrice educatum, & in silva Nemea defunctum. Erat autem consuetudo hieronicarum (sic enim vocabantur qui in sacris certaminibus vicissent) ut domum redeuntes, dirutis de industria mœnibus a patria exciperentur, tanquam viri fortissimi & vi superantes. Coronas præterea donabant patriæ. Hæc & multo plura apud Volaterranum in Philologia, lib. 29. V. Cæl. lib. 13. cap. 17. Cic. 2. Tusc. 62. & pro Flacc. 62. Plin. lib. 34. cap. 4.
Sævum. Sil. lib. 1. 143.
Occumbit sævo Tyrius certamine ductor. i. e. Prælio.
Sublime diu. i. e. Arduum. Claud. 1. in Ruff. 297.
Trepidum. Hor. 1. Epist. 20. 48.
Ludus enim trepidum genuit certamen, & iram.

Vastum. Virg. 12. Æn. 553.
Nec mora, nec requies, vasto certamine tendunt.
Minor in certamine, i. e. Viribus inferior. Hor. 1. Epist. 10. 35.
— minor in certamine longo
Imploravit opes hominis.
Studio certaminis in litem ire. Ovid. 6. Fast. 89.
Abnuere certamen. Liv. lib. 1.
Accendere certamina. Lucret. lib. 1. 476. significat Causam præbere litium.
Accendi impensius certamina. V. ACCENDO.
Accendi ad certamen. Liv. de Bell. Pun.
Cadere duro certamine. Claud. de 6. Conf. Hon. 311.
Celebrare certamina sub nomine alicujus, Scævola in L. Liberto. §. L. Titius. D. de annuis legatis.
Conferre manu certamina. Lucret. lib. 4. 841.
Conserere. In CONSERO.
Contrahere. In CONTRAHO.
Coortum certamen. Liv. lib. 1. 6. extr.
Differre. Ovid. 6. Met. 52.
Dirimere. Ovid. 5. Met. 314.
Excludere, Remittere prælium, atque interponere quietem bello. Sil. lib. 15. 826.
Tum castris procul amotis, adversa quiete
Dissimulans dubia exclusit certamina Martis.
Extrahere. Liv. lib. 4.
Experiri. Liv. de Bell. Pun.
Facere. Liv. de Bell. Pun.
Imbibere certamen animis. V. IMBIBO.
Incessit certamen, pro Subiit. Tacit. 2. Ann. 51.
Increscere dicitur certamen. V. INCRESCO.
Inferre alicui. V. INFERO.
Injicere aliquibus. V. INJICIO.
Inire. Ovid. 10. Met. 177. 152.
Inire cum aliquo. Sil. lib. 13.
Instare certamen. Liv. de Bell. Pun.
Instituere sibi cum aliquo. V. INSTITUO.
Invadere. Sil. lib. 17. 473. i. e. In certamina vadere.
Miscere. In MISCEO.
Moliri. Sil. lib. 16. 6.
Movere. Lucan. lib. 3. 121.
Occumbere certamine. Sil. lib. 1. 143.
Certamini avide se offerre. In AVIDUS.
Ponere, i. e. Finire. Virg. 8. Æn. 639.
Post iidem inter se posito certamine reges
Armati Jovis ante aram, &c.
Ponere militibus certamina, Collocare aciem, instruere ordines militum. Virg. 5. Æn. 66.
Prima citæ Teucris ponam certamina classis. [i. e. Proponam ludicrum certamen.
Præbere. Liv. de Bell. Pun.
Præparandus certamini. Quintil. lib. 2. cap. 8.
Renovare. Liv. Consul metuens ne nimis instando renovaret certamen, &c.
Sedare. Liv. de Bell. Pun.
Serere. Liv. lib. 2.
Tentare. Liv. lib. 5.
Victus certamine. Ovid. 6. Met. 91.
Equus primus certamine, i. e. Victor in certamine curuli. Hor. de Arte Poet. 84.
Certamen, non semper Pugnam & Dimicationem significat, sed interdum Specimen. Plaut. Cas. 3. 1. 2. Nunc specimen specitur, nunc certamen cernitur. Turneb. Adverf. 16. 3.
CERTUS, Adj. [ἀναμφίλογος, ἀναμφισβήτητος, σαφὴς, ἔλεγκτος] a Cerno, ut ait Perottus, quando significat Video: & est Clarus, indubitatus, quia ea quæ cernimus, clara & indubitata sunt.
Certus sum ex hoc metu. Plaut. Merc. 2. 3. 2. ex hoc ut sim certus metu. i. e. Ne quid ultra timeam de hac re.
Incertus & Certus, contraria. Ter. Eun. 1. 1. 16. Incerta hæc si tu postules ratione certa facere, nihilo plus agas, &c.
Amicus certus. Ennius apud Cic. in Læl. 64.
Amicus certus in re incerta cernitur.
Amor certus, i. e. Non simulatus. Ovid. 2. de Arte Am. 248.
Læta erit, ut causam tibi se sciet esse pericli,
Hoc dominæ certi pignus amoris erit. Propert. lib. 1. 8. 45.
Nec mihi rivalis certos subducet amores.
Amor certior. Ovid. 3. de Arte Am. 575.
Animo certo & confirmato posse consistere in causa. Cic. pro Quint. 17. Diffidebam me hercule C. Aquili, satis animo certo & confirmato me posse in hac causa consistere.
Arboribus certis gravis umbra tributa est, i. e. Peculiariter privatæ cuidam arborem speciei. Lucret. lib. 6. 783.
Auctor certus. In AUCTOR.
Auctor certissimus, i. e. Probatissimus & verissimus. Virg. 1. Georg. 432.
Auxilium. Cic. pro Quint. 29. Appellantur Tribuni: a quibus quum esset certum auxilium petitum, ita tamen discedītur, &c.
Candidatus certus. Cic. 8. Fam. 3. Quomodo illum putas Auguratus tuum competitorem dolere? & dissimulare me certiorem, quam se, candidatum? Certiorem, i. e. In petenda Ædilitate gratia superiorem: omnium opinione me futurum Ædilem potius, quam Hirrum.
Certis de causis aliter existimare. Cic. 1. de Orat. 254. Quod quidem certis de causis a plerisque aliter existimatur.
Competitores certi. Cic. 1. Att. 1. In campo comitiis Tribunitiis ad XVI Cal. Sextil. competitores qui certi esse videbantur, Galba & Antonius, & Q. Cornificius. Certi, h. e. Certo petituri. ne forte exponas, Gratiosi ad populum. mox enim infert, Sunt qui etiam Cæsonium putent. subaudi, Petiturum.
Conditio certa. V. paulo post, Fines certi.
Consul certissimus, pro Non dubie futuro. Cic. pro Milon. 25. Ubi vidit homo ad omne facinus paratissimus, fortissimum virum, inimicissimum suum, certissimum Consulem, idque intellexit non solum sermonibus, &c.

Crimen. Cic. pro Rofc. Amer. 83.
Crux. Cic. pro Milon. 23. Clodius infidias fecit Miloni? fecit: certa crux. nullas fecit: fperata libertas. Subaudi Servo.
Certos & conftantes curfus habere. Cic. 3. de Nat. Deor. 24. Sed non omnia Balbe: quæ curfus certos & conftantes habent, ea deo potius tribuenda funt, quam naturæ.
Damnum certum. Hor. 1. Epift. 10. 28.
Deus certiffimus. Cic. 1. de Nat. Deor. 37. de Cleanthe. Tum ultimum & altiffimum atque undique circumfufum & extremum, omnia cingentem, atque complexum ardorem, qui æther nominetur, certiffimum deum judicat.
Dextera certa, Certa manus, non aberrans, ut ait Bud. Martial. Spect. 13. de fue, quæ ex vulnere peperit,
O quam certa fuit librato dextera telo.
Dies. Cic. 6. Att. 2. Statim dedi literas, ut ex Cypro equites ante certam diem decederent. i. e. Ad tempus conftitutum.
Die certa promittere. Ulpianus in l. Stipulatio ifta. §. Inter certam. D. de Verborum obligationibus, Inter certam incertamque diem difcrimen effe ex eo quoque apparet, quod certa die promiffum vel ftatim dari poteft: totum enim medium tempus ad folvendum, liberum promiffori relinquitur.
Diebus certis aliquid facere, i. e. Statutis. Virg. 2. Georg. 329.
Et venerem certis repetunt armenta diebus. Ubi Servius Certis exponit Statutis, legitimis, a natura arcana quadam ratione difpofitis.
Diebus ac facrificiis certis libare. Cic. 2. de Legib. 19. Certafque fruges, certafque baccas facerdotes publice libanto: hoc certis facrificiis ac diebus.
Dolor certus, Conftans & obdurans. Hor. Epod. 15. 16.
Nec femel offenfæ cedet conftantia formæ,
Si certus intrarit dolor.
Domus, Propria habitatio. Virg. 6. Æn. 673.
Nulli certa domus: lucis habitamus opacis.
Epiftolarum certiffimum genus. Cic. 2. Epift. Vives de Confcribendis epiftolis libello exponit Verum & Germanum. H. St. Vide Henrici noftri Schediafm. lib. 2. 5. Locus eft Cic. lib. 2. ad Fam. Ep. 2. pr.
Exercitus. V. paulo poft, Fines certi.
Familias certas duas habere. Cic. 1. de Divin. 91. Itemque Elis in Peloponnefo familias duas certas habet, &c.
Fides animis certa, i. e. Fiducia conftans minimeque anceps. Valer. 4. Argon. 744.
Facti certa fides eft, i. e. Certum eft hoc fic contigiffe. Ovid. 6. Faft. 609.
Fides certa fegetis. Hor. 3. Carm. 16. 30. fignificat Certum agri proventum.
Fidei certæ res. Plin. Epift. 286. Quæ ideo tibi non mifi, quia & parum emendata, & quædam non certæ fidei videbantur. i. e. Non admodum vera.
Finis. Lucret. lib. 1. 562.
Fines certi, conditio certa, exercitus certus. Cic. 10. Philipp. 11. Certi fines Macedoniæ, certa conditio, certus erat illius exercitus.
Finem voto petere certum. fubaudi Habendi. Hor. 1. Epift. 2. 56.
Fines certi in rebus. Hor. 1. Serm. 1. 106.
Eft modus in rebus, funt certi denique fines:
Quos ultra citraque nequit confiftere rectum.
Fines certos, terminofque fibi conftituere. Cic. pro Quint. 35. Certos mihi fines, terminofque conftituam, extra quos egredi non poffim, fi maxime velim.
Fluitantia reddere certa, i. e. Incerta certa reddere. Hor. 2. Serm. 3. 269.
Fœdere certo, Certa lege, certo pacto. Virg. 1. Æn. 66.
— regemque dedit, qui fœdere certo
Et premere, & laxas fciret dare juffus habenas.
Fructus certos ac deformatos oftendere. Quintil. lib. 6. in procem.
Genus quæftionum certum. Cic. 2. de Orat. 41.
Genere aliquo certo, curfuque vivendi implicari. Cic. 1. Off. 117. Itaque ante implicatur aliquo certo genere, curfuque vivendi, quam potuit, quid optimum effet judicare.
Hæres certus, Legitimus. Sen. Hippol. 10.
Haftam certam quatere, i. e. Inevitabilem. Virg. 11. Æn. 767.
Homines certi, Notiffimi, quafi qui poffint nominatim referri. Cic. pro Domo 28. Hanc jucundiffimam vitæ atque officiorum omnium focietatem, certi homines fictis fermonibus & falfis criminibus diremerunt.
Homo certus, i. e. Gravis. fic enim exponit Paul. Manutius apud Cic. 5. Att. 17. Q. Volufium tui Tiberii generum, certum hominem, fed mirifice abftinentem, mifi in Cyprum, ut ibi pauculos dies effet: ne cives Romani pauci, qui illic negotiantur, jus fibi dictum negarent. Quo in loco, Sed, accipe dictum ad augendam laudem: ut fi dicas, Homo eruditus, fed eloquens in primis. Domitius in illud Martial. lib. 5. 62.
— fane certus & afper homo eft. Certi, inquit, dicuntur Fideles. Certi item, Qui fupercilio gravitatem tuentur. Certi præterea, Quos nulla ratio rei gerendæ fallit: ut Certum fagittatorem dicimus, Dirigentem fagittam in fignum. & ita accepit Martialis hoc loco. Hæc Domitius.
Homines certi, i. e. Fidi, vel Quibus fidere licet. Cic. 1. Fam. 7. Quoties mihi certorum hominum poteftas erit, quibus recte dem, non prætermittam.
Homines certos habere. Cic. 5. Att. 17. conf. 21. ibique Malafpin.
Ictus certus, Rectus, non fallax. Virg. 12. Æn. 490.
Horum unum certo contorquens dirigit ictu.
Inimicus certus, quafi Ex profeffo inimicus. Plaut. Perf. 4. 4. 33.
Lex certa & definita in carminibus. Cic. in Orat. 198.
Lege certa aliquid facere. Ovid. 5. Faft. 65. i. e. Certa conditione.
Legem certam dicere teftamento. Paulus in l. Qui in teftamento domini. D. de Teftam. Nam qui incertus eft de ftatu fuo, certam legem teftamento dicere non poteft.
Liberi. Cic. 1. de Invent. 2. Nondum divinæ religionis, non humani officii ratio colebatur: nemo legitimas viderat nuptias: non certos quifquam infpexerat liberos: non jus æquabile quid utilitatis haberet, acceperat. conf. Patre certo nafci, Progenies certa.
Loca certa, Diftincta & determinata. Virg. 1. Georg. 60.
Continuo has leges, æternaque fœdera certis
Impofuit natura locis.
Locus certus & definitus. Cic. de Somn. Scip. 4. Omnibus, qui patriam confervaverint, adjuverint, auxerint, certum effe in cælo, ac definitum locum, ubi beati ævo fempiterno fruentur.
Loco certo cædere filicem. Cic. 2. de Divin. 85.
Loco certo dicere. Cic. 4. Verr. 13. Atque ea ipfa civitas qua ratione illi amica fit, dicetur certo loco. h. e. Suo loco apto & commodo.
Luminibus dicendi certis ornare. Cic. 2. de Orat. 19. Hæc funt omnia ingenii vel mediocris, exercitationis autem vel maximæ: artem quidem duntaxat hactenus requirunt, ut certis dicendi luminibus ornentur.
Magiftratum certum præficere procurationi alicui. Cic. 2. de Legib. 66.
Manus certa, i. e. Non aberrans. Quintil. lib. 4. cap. 5. Ut certa manus uno telo poffet effe contenta, incertæ plura fpargenda funt, ut fit & fortunæ locus.
Manu certa telum miffum librare, Manu recte percutienti mittere. Sen. Herc. fur. 12.
Matricida certiffimus. Cic. 1. Q. frat. 2. Nunc refpondebo ad eas epiftolas, &c. quarum altera eft de Blandenio Teuxide, quem fcribis certiffimum matricidam tibi a me intime commendari.
Mente certa aliquid agere, i. e. Obftinate. Ovid. 18. Epift. 38.
Quid mecum certa prælia mente geris?
Menfis certus. Cic. 4. Verr. 128. Cephaledi menfis eft certus, quo menfe facerdotem maximum creari oporteat.
Moderatione quadam certa. Cic. 1. de Orat. 254. Quod fi ille aftrictus certa quadam numerorum moderatione & pedum: tamen aliquid ad requiem fenectutis excogitat, &c. de Rofcio loquitur.
Motus cæli certi. Cic. 2. de Nat. Deor. 97.
Nebulo certior nullus illo. Cic. 15. Att. 21. Scribit autem Statius illum cum patre habitare velle: hoc vero mirum, & id gaudet: quem tu illo certiorem nebulonem? i. e. Magis cognitum & fpectatum atque probatum.
Nomine certo maleficii vocabitur in judicium. Cic. 2. de Invent. 132.
Nominibus certis cautos expendere nummos, i. e. Certa de caufa. Hor. 2. Epift. 1. 105. [Immo Firmis debitoribus. V. Cautus in CAVEO. & NOMEN. f. l.
Nomen certius habere liber dicitur, Qui famam perennem acquirit. Ovid. 3. Trift. 14. 22.
Opes certæ ex incertis. Plaut. Pœn. 5. 3. 45.
Oratio certa. Plaut. Pœn. 5. 2. 8.
Certa eft profecto horum hominum oratio. i. e. Verax. Al. Creta.
Ordo certus. Lucret. lib. 2. 252.
Partes in certas dividere. Cic. pro Quint. 55.
Paffibus non certis errare. Ovid. 3. Met. 175.
Patrisfamilias certi officia noffe. Cic. pro Quint. 11. Una in re paulo minus confideratus, qui focietatem cum Sexto Nævio fecerit, viro bono, verumtamen non ita inftituto, ut jura focietatis, & officia certi patrisfamilias noffe poffet. i. e. Probati & cogniti.
Patre certo nafci. Cic. pro Rofc. Amer. 46. Si tibi fortuna non dedit ut nafcerere certo patre. Sic Certi liberi. V. Supra.
Pectora certa, Fortia & firma. Virg. 9. Æn. 248.
Pede certo fignare humum, Firmius ingredi. Hor. Arte Poet. 158.
Penates certi, Propria alicui deftinata domus aut habitatio. Virg. 8. Æn. 155.
Hic tibi certa domus, certi (ne abfifte) penates.
Perfonæ certæ deftinatæque. Quintil. lib. 3. Certas perfonas interpretatur Afconius, Eos qui Judices fieri poterant.
Pœnæ certiffimæ in impios conftitutæ. Cic. in Pifon. 46. Me tamen fugerat deorum immortalium has effe in impios & confceleratos pœnas certiffimas conftitutas.
Progenies certa, i. e. Legitima. Sen. Troad. 6.
Proles certiffima. Virg. 6. Æn. 322.
Anchifa generate, deûm certiffima proles.
Regio loci. Lucret. lib. 2. 260.
Requies laborum. Virg. 3. Æn. 393.
Res certa eft, opponitur τῷ Opinor. Ter. And. 2. 2. 31. Non opinor Dave. D. opinor narras? non recte accipis: certa res eft.
Res certa eft, pro Deliberatum & conftitutum eft. Plaut. Capt. 4. 1. 11. Nunc certa res eft, eodem pacto, &c. Cic. 15. Att. 21. Itaque eum placavi: & quidem CCCC certa, reliqua in fpe.
Res nuntiare. Cic. 12. Fam. 4.
Rebus certis figna certa præcurrere. Cic. 1. de Divin. 118. Nam non placet Stoicis, &c. fed ita a principio inchoatum effe mundum, ut certis rebus certa figna præcurrerent, &c.
Sagitta, Quæ non aberrat a fcopo. Hor. 1. Carm. 12. 23.
Signum amoris. Cic. pro Sext. 49.
Signis aliquid cognofcere. Virg. 1. Georg. 394.
Signis difcere. Virg. 1. Georg. 351.
Spes magis. Ovid. 3. de Arte Am. 478.
Spes certiffima. Cic. ad Brut. 10.
Stipulatio certa quando dicatur, conftat ex Gaio in l. Stipulationum quædam certæ funt. D. de Verbor. obligat. Stipulationum, inquit, quædam certæ funt, quædam incertæ. Certum eft quod ex ipfa pronuntiatione apparet, quid, quale, quantumque fit.
Studiofi certi alicujus. Cic. de Clar. Orat. 64. Sed ille Græcus ab omni laude felicior. habet enim certos fui ftudiofos, &c.
Summa certa rem vendere. Paul. in l. Diligenter. §. Servo quoque. D. Mandat vel contr.
Tempeftas bona & certa. Cic. 2. Q. frat. 2. Tu fi ita expedit, velim quamprimum bona & certa tempeftate confcendas, ad meque venias.
Tempus anni certum. Plin. lib. 7. cap. 15.
Tempus certum, dimenfumque. Plin. Epift. 213.
Tempore cæli certo. Virg. 4. Georg. 100.
Tempore certo accidere. Cic. de Somn. Scip. 16. Propter eluviones exuftionefque terrarum, quas accidere tempore certo neceffe eft, non modo æternam, &c.
Tempore certo convenire. Cic. 2. de Invent. 132.
Teftis certiffimus. Sil. lib. 7. 449. — teftis certiffima veftræ
Ecce dies pietatis adeft.
Tramite de certo pelli. Hor. 2. Serm. 3. 49.
Tranfitus certior. Plin. lib. 3. cap. 11.
Tribu certa, numero certo. Cic. pro Corn. Balb. 30. Vidi egomet nonnullos imperitos homines noftros cives Athenis in numero judicum atque Areopagitarum, certa tribu, certo numero, quum ignorarent, &c.
Vectigalia certiffima. Cic. pro Lege Manil. 6. Aguntur certiffima Populi Romani vectigalia & maxima, quibus amiffis, &c.
Verbis certis. Cic. 2. de Nat. Deor. 10. At vero apud majores tanta religionis

gionis vis fuit, ut quidam imperatores etiam seipsos diis immortalibus capite velato certis verbis pro Repub. devoverent.

Verbis quibusdam certis fieri divortium. Cic. 1. de Orat. 183. Certis quibusdam verbis, non novis nuptiis, fieri cum superiore divortium, &c. De viro loquitur, qui relicta prima uxore, non dato libello repudii, secundam duxit.

Vitia certa vocis. Cic. 3. de Orat. 38. Sunt enim certa vitia, quæ nemo est quin effugere cupiat, mollis vox, ut muliebris, aut quasi extra modum absona atque absurda.

Vox certa & conscia. Martial. lib. 11. 62. De Maneio,

Et voce certa, consciaque dicebat,
Puer, an puella matris esset in ventre.

Voluntatem alicujus alteri certam esse, Alteri consentire. Virg. 4. Æn. 125. ubi Juno Venerem alloquitur,

— adero: & tua si mihi certa voluntas,
Connubio jungam stabili. i. e. Si tuum etiam officium subsequatur.

Voluptas certa & pura magis. Lucret. lib. 4. 1069.

Usuras certas pendere. Ulpian. l. Si remunerandi. §. Apud Julianum. D. Mandat. vel contr.

Certus, pro Veloci aut Fideli. Virg. 1. Æn. 580.

— equidem per littora certos
Dimittam, & Libyæ lustrare extrema jubebo.

Ubi Servius Certos interpretatur, aut Veloces, aut Fideles. Utrumque enim, inquit, hoc loco significat. Aliquando & Firmos: ut Sallust. Apud latera certos locaverat. Aliquando & Deliberati judicii.

Certus, cum præpositione In, vel Erga, interdum idem est quod Prosper, & de quo melius confidas. Valer. 1. Argon. 17.

— neque enim in Tyrias Cynosura carinas
Certior, aut Graiis Elice servanda magistris.

Dubium & Certum, contraria. Lucret. lib. 4. 478.

Notitiam veri quæ res falsique crearit:
Et dubium certo quæ res differre probarit.

Maris certa. Tacit. 4. Hist. 81. Statos æstivis flatibus dies & certa maris opperiebatur.

Certum quiddam & breve exempli causa ponamus. Cic. 1. de Invent. 66.

Certiora sunt quam quæ apud Sagram. Proverbialis locutio, cujus meminit Cic. 3. de Nat. Deor. 13. Nam de Sagra, Græcorum etiam est vulgare proverbium: qui quæ affirmant, certiora esse dicunt, quam illa quæ apud Sagram. V. Erasm. in Chiliad.

Certum est, i. e. Manifestum. Ter. Eun. 4. 4. 36. Jam satis certum est virginem vitiatam esse?

Certum esse deliberatumque. Cic. pro Rosc. Amer. 31.

Parum certum est mihi de hoc. Cic. 10. Fam. 23.

Certum est de jure. Cic. 1. Fam. 9. Mihi non tam de jure certum est, (quanquam ne id quidem valde dubium est) quam illud ad tuam summam amplitudinem, dignitatem, libertatem pertinere.

Certum est de aliquo. Cic. 11. Fam. 2. Quem enim impedimento futurum putas, quum de nobis certum sit nos quieturos?

Certum est, apud Jurisconsultos, cujus species, vel quantitas, quæ in obligatione versatur, aut nomine suo, aut ea demonstratione quæ nominis vice fungitur, qualis quantaque sit ostenditur l. 6. D. de reb. creditor.

Certum est, [δῆλον, δέδοκται] non modo accipitur pro Manifestum est, ut apud Quintilianum, Nempe legem esse certum est: sed etiam pro Deliberatum & constitutum est. In quo secundo plerumque adjungitur dativus cum infinitivo: ut, Certum est mihi ire in Hispaniam, (δέδοκταί μοι) Nonnunquam dativus subintelligitur, ut apud Virg. 10. Ecl. 52.

Certum est in silvis inter spelæa ferarum
Malle pati. Hæc Valla lib. 5.

Certum est facere. Plaut. Amph. 1. 1. 109. Certum est hominem eludere. Ter. Eun. 2. 3. 95. Si certum est facere, facias.

Non certum est mihi quid agam. Ter. And. 1. 3. 4.

Mihi certum est. Cic. 7. Att. 3. Mihi certum est ab honestissima sententia digitum nusquam.

Certum est tibi. Ter. Eun. 3. 3. 31. Si istuc ita certum est tibi, amabo, ut illuc transeas, ubi illa est, &c.

Certum est, pro Tutum est. Cic. 13. Att. 7. Venisse a Cæsare narrabat litteras. hoc scribere, sibi certum esse Romæ manere, &c.

Certum atque obstinatum. Liv. 2. 15.

Certum est istuc? Ter. Hec. 2. 2. 30.

Definitum aut certum esse. Cic. 3. Fam. 8. Nihil enim habent quod definitum sit, aut certum.

Audire certum, pro Certo audire. Hor. 2. Serm. 5. 100.

Et certum vigilans, quartæ sit partis Ulysses
Audieris hæres.

Potest etiam exponi Certum vigilans, eadem ratione, pro Certo vigilans.

Clare & certum loqui, i. e. Aperte & distincte, ut ab omnibus intelligatur. Hor. 2. Serm. 6. 27.

Facere alicui certum. Plaut. Pseud. 2. 2. 4. Nimis velim qui certum mihi faciat, Ballion hic leno ubi habitet.

Facere alicui certius. Plaut. Men. 5. 2. 12. Nec quid id sit, mihi certius facit, quid velit, quid me arcessit.

Facere aliquem certum. Plaut. Pseud. 1. 1. 16. Fac me certum quid tibi sit. Virg. 3. Æn. 179.

Anchisen facio certum, remque ordine promo.

Habere aliquid certum. Cic. 1. Att. 8. Neque tamen id ipsum certum habeo.

Habere certum de aliquo quid agat. Cic. 12. Fam. 5. Idem 1. de Nat. Deor. 6. Multum autem fluxisse video de libris nostris, quos plures brevi tempore edidimus, variumque sermonem partim admirantium, unde hoc philosophandi nobis subito studium extitisset, partim, quid quaque de re certi haberemus, scire cupientium. Idem 6. Att. 5. De quo adhuc nihil certi habebamus.

Mittere certa ad aliquem. Cic. 16. Att. 13. Omnia igitur velim explices, & ad me certa mittas.

Invenire certum. V. INVENIO.

Nescire certum. Cic. pro Sull. 8. Sed tamen quid respondit de Sulla Cassius? se nescire certum.

Ponere certum in aliquo. Cic. de Fato 12. Quoniam certum in Fabio ponitur, natum esse eum in Canicula oriente, &c.

Scribere clara certa. Cic. 16. Att. 13. In præsentia mihi velim scribas quibus, &c. tu mihi de his rebus quæ novantur, omnia certa, clara.

Scire certum. Ter. Phorm. 1. 2. 98. Non certum scio.

Certo certius, pro Verissimo. JCti utuntur. Ulpian. in l. ait Prætor. §. Si quum mulier. D. Quæ in fraud. credit. Neque enim dos in fraudem creditorum constituenda est: & hoc certo certius est, & sæpissime constitutum.

Nihil invenies magis hoc certo certius. Plaut. Capt. 3. 4. 111.

Pro certo creditur. Sallust. Catil. cap. 15. Pro certo creditur necato filio domum scelestis nuptiis vacuefecisse.

Pro certo dicere. Cic. 2. de Nat. Deor. 48. Nec enim hunc ipsum mundum pro certo rotundum esse dicitis.

Pro certo habere. Cic. Brut. 5. Neque nuntiabatur quicquam quod pro certo haberemus.

Pro certo habere de re aliqua. Cic. 9. Att. 18. Quoniam de adventu Cæsaris pro certo habebamus.

Pro certo negare. Cic. 5. Att. 21. Sed posthac omnia, quæ certa non erunt, pro certo negato.

Pro certo polliceri atque confirmare aliquid. Cic. 2. de Lege Agr. 101.

Pro certo putare aliquid. Cic. 9. Att. 18.

Pro certone. Ter. Adel. 3. 4. 32. Pro certone tu istæc dicis?

Certus, cum genitivo: ut, Certus eundi, Indubitabiliter profecturus; sic exponit Servius in illud Virg. 4. Æn. 554.

Æneas celsa in puppi, jam certus eundi.

Descendendi certus. Tacit. 4. Hist. 14.

Destinationis certus. Tacit. 12. Ann. 32. Jam ventum haud procul mari, quod Hiberniam insulam aspectat, quum ortæ apud Brigantes discordiæ retraxere ducem destinationis certum, ne nova moliretur, nisi prioribus firmatis.

Dissidii. Tacit. 4. Hist.

Exitii. Tacit. 1. Ann. 27. de Cn. Lentulo, Jamque lapidis ictu cruentus & exitii certus, adcursu multitudinis, quæ cum Druso advenerat, protectus est.

Futuri. Sen. Herc. fur. 12.

Laudis certus, Laudem certo sperans. Sil. lib. 16. 441.

Matrimonii certa. Tacit. 12. Ann. 3. Nam ubi sui matrimonii certa fuit, struere majora, nuptiasque Domitii, quem ex Cn. Ænobarbo genuerat, & Octaviæ Cæsaris filiæ moliri. De Agrippina loquitur.

Necis certus, Certus mori. Sil. lib. 4. 197.

Sceleris certa mulier. Tacit. 12. Ann. 66. ad finem. i. e. Quæ omnino decrevit patrare scelus. Bud.

Spei. Tacit. 4. Hist. 3.

Vitæ relinquendæ. Tacit. 4. Ann. 34.

Certus, cum ablativo, ut, Jaculis certus, Optimus jaculator. Valer. Argon. lib. 1. 366.

Certus, cum infinitivo. ut, Certus succurrere, i. e. Paratus. Valer. 2. Argon. 457.

Acrius hoc instare viri, succurrere certi.

Mori. Virg. 4. Æn. 564.

Præbere. Lucan. lib. 3. 557.

At Romana ratis stabilem præbere carinam
Certior. h. e. Firmior & aptior.

Compar. [ἀδημονέστερος] Peritior. Sen. Hippol. 192.

Ipsumque Phœbum tela qui nervo regit,
Figit sagitta certior missa puer.

Certiorem facere aliquem [παρέχειν, δηλοῦν, πληροφορεῖσθαι] Cic. 6. Verr. 72. Adsunt Segestani clientes tui, socii Populi Romani atque amici, certiorem te faciunt, P. Africanum Carthagine deleta, &c. Africanus in l. Eum qui. §. 1. D. de Acquir. hæred. Filiusfamilias hæres scriptus patrem suum certiorem fecerat, videri sibi solvendo esse hæreditatem.

Quam diligentissime facere aliquem certiorem. Cic. 1. Att. 11.

Per litteras certiorem facere de re. Cic. 1. Fam. 9. Tu me de tuis rebus omnibus, & Lentuli tui, nostrisque studiis & exercitationibus velim quam familiarissime certiorem, & quam sæpissime facias.

Per notas certiorem facere. Cic. 2. de Divin. 47.

Fieri certiorem adventu alicujus. Cic. 5. Verr.

Certiorem fieri scripto alicujus. Ovid. 6. Epist. 4.

Quantum potes, me certiorem face. Ter. Phorm. 4. 3. 69.

CERTIŌRO, āre. pro Præmonere. Ulpian. in l. 1. §. sed utrum. D. de eo qui pro tutor. &c. Sed si cognito quod tutor non fuit, abstinuit se ab administratione, videamus an teneatur, si necessarios pupilli non certioravit ut ei tutorem peterent. quod verius est.

Certioror, Pass. [πληροφορεῖσθαι] āri. Certiorem fieri. Ulpian. in l. 1. §. venditor. D. de act. empt. & vend. Hæc ita vera sunt, si emptor ignoravit servitutes: quia non videtur esse celatus qui scit, nec certiorari debuit qui non ignoravit.

CERTIORĀTUS, Partic. Ulpian. in l. Quod & lex. D. de libero homin. exhib. Is qui nescit apud se esse hominem liberum, dolo malo caret. sed ubi certioratus retinet, dolo malo non caret.

CERTISSO, āre. Certus fio. Pacuvius apud Nonium 2. 160. Vocant coquos, unde certissent.

CERTITŪDO, inis. f. a Certus, vox hæc legitur apud Amm. Marcell. lib. 30. a pr. In cujus fidei certitudine mansit immobilis. Sed non invenitur apud ullum auctorem probatæ auctoritatis. Nec in MSS. Ammian. teste Hadr. Vales. V. Voss. de Vit. Serm. 1. 6. Vorst. de Lat. Susp. cap. 7. Cellar. Antib. p. 16.

CERTE, Adv. [δηλαδή, ἦ δῆτα] confirmantis. Ter. Adel. 3. 4. 32. Num nam illa quæso parturit? G. certe Hegio.

Certe, Ironice dictum. Ter. And. 5. 6. 9. Nescis quid mihi obtigerit. D. certe: sed quid mihi obtigerit scio.

Certe captus est, i. e. Sine dubio, ut ait Donatus. Ter. And. 1. 1. 55.

Certe is est. Plaut. Trin. 4. 3. 65. Estne ipsus, an non est? is est, certe is est, is profecto.

Eveniet certe. Cic. 2. de Divin. 18. Ut mihi ne in deum quidem cadere videatur, ut sciat quid casu aut fortuito futurum sit: si enim scit, certe illud eveniet, nulla fortuna est.

Nescio certe. Hor. 1. Serm. 9. 67.

Nam certe neque tum peccavi, quum, &c. Cic. 8. Att. 16.

Res fortasse veræ, certe graves. Cic. 4. de Finib. i. e. Aut saltem.

Regium certe genus. Hor. 2. Carm. 4. 15.

Quanti certe facis. Cic. 12. Att. 36. Qui quidem tibi inveniendi sunt, si me tanti facis, quanti certe facis.

Profecto certe. Cic. 1. de Nat. Deor. 5. Quorum opiniones quum tam variæ sint, tamque inter se dissidentes: alterum profecto fieri potest, ut earum nulla: alterum certe non potest, ut plus una vera sit.

Certe, concedentis. Græce ναὶ, ut vult Bud. Cic. in Orat. 144. At dignitatem docere non habet. Certe, si quasi in ludo. Idem 2. de Finib. 91. Naturales divitias dixit parabiles esse, quod parvo esset natura contenta. certe, nisi voluptatem tanti æstimaretis.

Et certe. Cic. pro Marcell. 6. Et certe in armis, militum virtus, locorum opportunitas, auxilia sociorum, classes, commeatus, multum juvant.

Certe, pro Etiam, vel simili quadam particula, teste Bud. Cic. 3. de Finib. 33. Erat enim, si cujusquam, certe tuum, nihil præter virtutem in bonis ducere.

Certe, pro Saltem, vel Utcunque. Cic. 4. de Finib. 60. Totum genus hoc & Zeno, & ab eo qui sunt, aut non potuerunt, aut noluerunt, certe reliquerunt. Idem 4. Fam. 7. Victi sumus igitur: aut si vinci dignitas non potest, certe fracti atque abjecti.

Vel certe. Cic. 1. Tusc. 117. Homines mortem optare incipiant, vel certe timere desistant.

At certe. Cic. 9. Att. 10. De eo quod ad nos scripsisti, tibi consilium dabimus: quod si non fuerit prudens, at certe ab optima fide & optimo animo proficiscetur.

Certe, pro Tamen. Cic. 16. Att. 7. Etsi, quamvis non fueris suasor & impulsor profectionis meæ, approbator certe fuisti.

Certe enim. Cic. 1. Acad. 13. Certe enim recentissima quæque sunt correcta & emendata maxime. In hoc genere loquendi abundat Enim. Idem de Clar. Orat. 123. Certe enim & boni aliquid attulimus juventuti.

Certe si. Ter. And. 3. 2. 14. Saltem accurate, ut metui videar: certe si resciverim.

Certe hercle. Ter. And. 3. 2. 15. Certe hercle nunc hic se ipsus fallit, haud ego.

Tam hercle certe. Plaut. Merc. 2. 2. 52. Certen' vidit? A. tam hercle certe, quam ego nunc te, ac tu me vides.

Certe quidem pol. Ter. Eun. 4. 5. 5. Certe tu quidem pol multo hilarior. Enim, edepol, hercle, quidem, & pol, quum post CERTE ponuntur, sunt ornativæ tantum particulæ.

Certe equidem. Virg. 9. Ecl. 7.

Quidem certe. Cic. 16. Att. 6. Sed ita, si ante Kal. Januar. redeam: quod quidem certe enitar.

Certe igitur. Cic. 2. de Divin. 23. Certe igitur ignoratio futurorum malorum utilior est, quam scientia.

Certe scio. Ter. Adel. 2. 3. 23. Satis certe scio. Cic. 12. Philipp. 29. Nam Martiam & quartam nihil præter dignitatem & decus comprobaturas esse certe scio.

Certe edepol scio. Plaut. Amph. 1. 1. 115.

Atqui certe. Cic. 7. Att. 7. Atqui certe ille agere debuit: &c.

Et certe. Ter. Eun. 5. 6. 4. Sed estne ille noster Parmeno? & certe ipsus est. Valla lib. 2. Certe conjuncta cum conjunctione Et, semper affirmat.

Compar. Certius explorata referre. Liv. 3. 40.

Superl. Tertull. de Pallio, cap. 4. Tunc certissime pallium, super omnes exuvias & peplos, augusta vestis.

CERTO, [ἀναμφιλόγως] Adverbium similiter affirmandi, quod etiam Pro certo dicimus. Plaut. Amph. 1. 1. 213. At mentiris etiam, certo pedibus non tunicis venis.

Certo hæc mea est. Plaut. Pœn. 5. 4. 52. Ut modeste orationem præbuit? certo hæc mea est.

Certo enim ego vocem hic loquentis modo me audire visus sum. Plaut. Aul. 5. 1. 4.

Quidem certo. Plaut. Epid. 3. 2. 42. Me quidem certo servavit consiliis suis.

Quidem hercle certo. Ter. Phorm. 1. 3. 12. Nam tua quidem hercle certo vita hæc expetenda, optandaque est.

Certo scire. Cic. pro Cæcin. Veniunt in mentem mihi permulta, vobis plura, certo scio.

Et ea est certo. Plaut. Pœn. 5. 5. 20. Satin' ego oculis cerno? estne illæc mea amica Antherastilis? & ea certo est.

Certo perii. Plaut. Pœn. 3. 5. 42. Nunc pol ego perii certo, haud arbitrario.

Certo comperi. Ter. Eun. 5. 1. 8. Quid ais venefica? P. atqui certo comperi.

Satin' hoc certo? G. certe hisce oculis egomet vidi. Ter. Adel. 3. 2. 31.

Futurum certo. Cic. 5. Tusc. 81. Nihil ita expectare, quasi certo futurum.

Scire certo. Cic. 6. Fam. 4. Equidem quum hæc scribebam, aliquid jam actum putabam, non quod ego certo sciam, sed quod haud difficilis erat conjectura.

Videntur certo hæc erumpere aliquo. Cic. 2. Att. 22.

Certo, Sine dubio. Plaut. Men. 5. 8. 9. Liberum ego te jussi abire? ME. certo.

CERVA, CERVARIUM. In CERVUS.

CERVARIA, Locus ad portum Veneris, Galliæ Aquitanicæ finis. Auctor Pomp. lib. 2. cap. 5. & 6. Nunc vulgo dicitur *Collivre*, ut ait Olivarius in Melam.

CĔRŪCHUS, i. m. [κεροῦχος] Latine dicitur Cornutus: ponitur que pro Cornibus navalibus, id est extremis antennis, quæ in utrumque veli latus diffunduntur: de quibus Virg. 3. Æn. 549.

> Cornua velatarum obvertimus antennarum.

Quidam Ceruchos accipiunt pro Cavea illa, quæ in fastigio navigii sustollitur, effigie corniculata. Valer. 1. Argon. 469.

> Temperet ut tremulos Zetes, fraterque ceruchos. Lucan. lib. 8. 177.
> Surget, & instabit summis minor Ursa ceruchis.

De Polo Arctico loquitur, quo reguntur naves.

CERVICAL, In CERVIX.

CERVINUS, In CERVUS.

CERVISIA, æ. f. Genus potus ex hordeo. Plin. lib. 22. cap. 25. extr. Ex iisdem fiunt & potus, zythum in Ægypto, celia & ceria in Hispania, cervisia & plura genera in Gallia. Quo loco quidam Cerevisiam legunt. Ulpian. in l. Siquis. §. 1. D. de tritico, vino, &c. Certe zythum, quod in quibusdam provinciis ex tritico, vel ex hordeo, vel ex pane conficitur, non continebitur. Simili modo nec curmi, nec cervisia continebitur. [Forte apud Plin. legendum Et cervisiæ plura genera.

CERVIX, īcis. f. [αὐχὴν] est Posterior colli pars, unde origo est omnibus nervis, Jugulus anterior, unde vox halitusque procedit, Collum omnes partes in solidum complectitur. Hæc Valla lib 4. Plin. lib. 11. cap. 37. Cervix nulli, nisi quibus utraque hæc: ceteris collum quibus tantum gula. Sed quibus cervix, e multis vertebratisque orbiculatim ossibus flexilis ad circumspectum, articulorum nodis jungitur.

Et quoniam nervi qui corpus erectum rigidumque faciunt, in cervice sunt collocati: idcirco dicimus Hominem duræ cervicis, quasi Indomabilem, more ferocium boum: vel Qui cervice erecta & rigida, contumaciam quandam & rigorem mentis præ se fert, tanquam nemini caput inclinare volens. Hæc Valla lib. 4. 36.

Cervices etiam dicimus pro Cervice: immo singulari numero neminem ante Hortensium dixisse Quintilianus est auctor, lib. 8. cap. 3. Hæc Valla præscripto loco. Cic. 2. Philipp. 51. Cervicesque suas ei objecit securi, qua multi in minoribus peccatis occiderunt. Al. Subjecit.

Cervices, pro Cervicem. C. Gracchus ne in potestatem inimicorum veniret, Philocrati servo suo cervices incidendas præbuit. Valer. Max. libri sexti cap. 8. tmemate 3. H. St.

Cervix (inquit Serv. in Virg. 2. Æn. 707.) cum numero singulari dicitur, Collum significat; si plurali utimur, Superbiam ostendimus, ut Frangere cervices. Cic. 7. Verr. 147. V. Frangere p. p. Sed hoc discrimen nullius penitus auctoritatis videtur; si, ut supra dictum est, Veteres in plurali tantum usurparunt, ut diserte Varro prodidit de L. L. 7. 5. & 9. 4. Enimvero diu ante Hortensium singulari usus est Pacuvius, ex quo Cic. 2. de Divin. 133. de Testudine:

> Quadrupes, tardigrada, agrestis, humilis, aspera,
> Capite brevi, cervice anguina, aspectu truci.

Necnon & Lucret. lib. 6. 741.

> Præcipitesque cadunt molli cervice profusæ.

Et recentiores differentiam notatam omnino neglexerunt, ut patet ab exemplis quæ sequuntur.

Cervicum mollitia. Cic. in Orat. 59. Nulla mollitia cervicum, nullæ argutiæ digitorum.

Redundare cervicibus. Cic. 1. de Nat. Deor. 54. Tuus autem deus non digito uno redundat, sed capite, collo, cervicibus, lateribus, alvo, tergo, poplitibus.

Tantis cervicibus homo, qui. Cic. 5. Verr. 135. Recuperatores dicis te daturum. bene agis. tamen siqui erunt tantis cervicibus Recuperatores, qui audeant in provincia, quum Prætor adsit, non solum contra voluntatem ejus, sed etiam contra fortunas judicare. i. e. Tam obstinati.

Altæ cervices. Virg. 2. Æn. 219.

Anguina. Pacuvius apud Cic. 2. de Divin. 133. V. paulo ante.

Candida. Hor. 1. Carm. 9. 3.

Captiva, Quæ vinculis coercetur. Ovid. 4. Trist. 2. 21.

> Vinclaque captiva reges cervice ferentes.

Dubia cervice labare, Vacillanti neque erecta cervice esse. Sen. Agam. 8. Cur ista vates corpus effusa ac tremens dubia labat cervice?

Eburnea. Ovid. 20. Epist. 57.

Fortissima. i. e. Cervix viri fortissimi. Sil. lib. 13. 373.

Horrida cervix. Ovid. 8. Met. 284.

Intacta, Quæ nondum jugum passa est. Virg. 4. Georg. 540.

> Quattuor eximios præstanti corpore tauros
> Ducit, & intacta totidem cervice juvencas.

Lactea, Alba. Virg. 10. Æn. 137.

Lævis. Propert. lib. 3. 17. 31.

Languida. Stat. 10. Theb. 300.

Mollis, pro Defessa & lassa. Lucret. lib. 6. 744.

Marmorea. i. e. Pulchra. Virg. 4. Georg. 523.

Niveæ. Claud. Laud. Seren. 120.

Opima cervix. i. e. Pinguis. Sen. Hippol. 10.

Plurima. Virg. 3. Georg. 52. — optima torvæ

> Forma bovis, cui turpe caput, cui plurima cervix.

Prona. Sen. Herc. fur. 11.

Rebellis. Claud. de Rapt. Proserp. lib. 1. 155.

Rosea cervix. Hor. 1. Carm. 13. 2. h. e. Pulchra. Acron. Virg. 1. Æn. 406.

Teres. Lucret. lib. 1. 36.

Torosa. Catul. 61. 83.

Abrupta cruor e cervice profunditur. Ovid. 8. Met. 764.

Abscindere cervicibus caput. Cic. 11. Philipp. 5. Post autem cervicibus caput abscidit, idque fixum gestari jussit in pilo, &c. De Trebonio.

Adigere cervices sub juga. Claud. Laud. Seren. 120.

Applausæ cervicis sonitum amare. De equis proprie dicitur. Sil. lib. 16. 357.

> Camphasus ipse asper, nec qui cervicis amaret
> Applausæ blandos sonitus.

Astricta: subaudi Ad catenam aut funem. Juvenal. 10. Sat. 88.

Avulsa. Lucan. lib. 8. 12.

Cæsa cervix. Juvenal. 10. Sat. 120. De Cicerone loquitur, cui ob ingenium ac summam eloquentiam, Popillius Lænas manum & collum amputavit jussu M. Antonii.

Contenta cervice boves plaustra trahere dicuntur. i. e. Constanti & firma cervice. Virg. 3. Georg. 536. — montesque per altos

> Contenta cervice trahunt stridentia plaustra.

Coronant cervicem plumæ. Lucret. lib. 2. 801.

Curvata. Claudian. de Nupt. Honor. & Mar. 291.

Dare brachia cervici. Hor. 3. Carm. 9. 3.

Dare cervices alicui. Cic. 5. Philipp. 42. Nullum erat consilium publicum, nulla libertas: dandæ cervices erant crudelitati nefariæ. Vide infra Præbere cervices H. St.

Demittere a cervicibus corpus. Auct. ad Heren. lib. 3. 26.

Detorquere cervicem ad aliquid. Hor. 2. Carm. 12. 26.

Detrectare onus rebelli cervice. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 155.

Fluit cervix, Quæ fessa vacillat & inclinatur deorsum. Virg. 3. Georg. 524.

> Ad terramque fluit devexo pondere cervix.

Frangere cervicem. Cic. 7. Verr. 109. Prætorem tu accusas? frange cervicem. [i. e. Pertinaciam translate. Aliter In Vatin. 26. Fregeris ne in carcere cervices ipsi illi Vettio. Prorsus contra Servii argutias. V. supra in hac col.

Impendet cervicibus gladius. Cic. 5. Tusc. 62. In hoc medio apparatu fulgentem gladium e lacunari seta equina aptum demitti jussit, ut impenderet illius beati cervicibus. De Dionysio tyranno & Damocle loquitur.

Inclinare cervicem ad aliquem. Stat. 6. Theb. 852.

Inclinata cervix. Quintil. lib. 1. cap. 11.

Inflexam

Inflexam cervicem ponere. Virg. 3. Æn. 631.
Nam simul, expletus dapibus, vinoque sepultus,
Cervicem inflexam posuit, jacuitque per antrum.
Intenta. Sen. in Agam. 13. subaud. Ad ictum.
Juncta est humero. Ovid. 12. Met. 299.
Locata. Juven. 9. Sat. 143. De servis Mœsiæ regionis, quæ est Pannoniæ finitima, loquitur, qui, ut fortissimi, ad lecticam ferendam Romæ locabantur.
Natæ ad jugum boum cervices. Cic. 2. de Nat. Deor. 159. Quid de bubus loquar? quorum ipsa terga declarant non esse se ad onus accipiendum figurata, cervices autem natæ ad jugum, &c.
Petere terram cervice, In terram cervicem inclinare. Sen. Herc. fur. 9.
Portant funus cervices. Juvenal. 10. Sat. 260.
Præbere cervices. Cic. Anteq. iret in exil. 21. Sed illud queror, quod non jam ad unius perniciem, &c. ore oppresso cervices esse præbendas.
Recessit caput cervice. i. e. Avulsum aut abscissum est. Ovid. 2. Pont. 8. 65.
Reflectere cervicem. Stat. 1. Achil. 382.
Reflexa cervix. Virg. 10. Æn. 535.
Reponunt cervicem oratores. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Rotare cervicem, rotata cervix. Lucan. ad Pison. 53.
Soluta cervix, Rupta. Sen. Herc. fur. 12.
Subacta cervice jugum ferre. Hor. 2. Carm. 5. 2.
Suberat amphoræ cervix. Martial. lib. 12. 32.
Focum ferentis suberat amphoræ cervix.
Sustinere collo & cervicibus pœnam avaritiæ alicujus. Cic. 7. Verr. 107.
Sustinere cervicibus Rempub. Cic. pro Domo 142. Quæ quum ita sint, Pontifices, revocate in animos vestros ab hac subtili nostra disputatione ad universam Rempubl. quam antea cum viris fortibus multis, in hac vero causa solis vestris cervicibus sustinetis.
Securim cervice tingere dicitur, Cui cervix securi amputatur. Hor. 3. Carm. 23. 13.
Victima pontificum secures
Cervice tinget.
Tollere cervicibus. Quintil. lib. 4. cap. 2. p. 350. Quæ tamen exanimatæ terrore, hostium adventu percepto, excitare Antonium conabantur, nomen inclamabant, frustra cervicibus tollebant, blandius alia ad aurem invocabat, vehementius etiam nonnulla feriebat.
Tutari cervices. Cic. pro Sext. 90. An qui sua tecta defendit, &c. monetur ut aliquo præsidio caput, & cervices, & jugulum, ac latera tutetur: hunc de vi accusandum putas?
In cervicibus nobis esse dicuntur, quæ cum periculo nostro in vicinia sunt, aut alioqui gravia impendent. Justin. lib. 29. 3. extr. Sed nec Romani, quibus Pœni & Annibal in cervicibus erant, soluti metu Macedonico videbantur.
In cervicibus bellum esse, pro Vicinum esse aut imminere. Liv. 22. 33. Adeo etsi bellum esset ingens in cervicibus, nullius usquam terrarum rei cura Romanos, ne longinqua quidem, effugiebat.
Avertere aliquem a cervicibus. Cic. Brut. 16. Præsidium omne esset in puero, qui a cervicibus nostris avertisset Antonium. De Octavio Cæsare loquitur.
Collocare legiones populi in cervicibus. Cic. 12. Fam. 23. Brundusium erat profectus, &c. easque ad urbem adducere, & in cervicibus nostris collocare. De Antonio loquitur.
Depellere aliquem a cervicibus. Cic. 3. Philipp. 8. Virtute enim admirabili Cæsaris, &c. a cervicibus nostris est depulsus Antonius.
Imponere cervicibus. i. e. quasi Jugum servitutis injungere. Curt. lib. 7. 7. pr. Ratus eam urbem, quam in ripa amnis Macedones condiderant, suis impositam esse cervicibus. Bud.
Imponere dominum in cervicibus. Cic. 1. de Nat. Deor. 54. Itaque imposuistis in cervicibus nostris sempiternum dominum, quem dies & noctes timeremus.
Repellere a cervicibus. Cic. pro Milon. 78. P. Clodium interfeci, ejus furores, &c. hoc ferro, & hac dextera a cervicibus vestris repuli.
Restare in capite & cervicibus alicujus. Cic. pro Muren. 79. Non enim deseruerunt, sed ab illo in speculis atque insidiis relicti, in capite atque in cervicibus nostris restiterunt.
Plumæ columbarum sitæ circum cervicem. Lucret. lib. 2. 801.
Cervix vitis. Columel. lib. 4. cap. 7. Quum ad unum pampinum jam redegeris, & ipse excesserit pedalem longitudinem, decacuminare conveniet, ut in cervicem potius confirmetur, & sit robustior.
Cervicem de Arbore dixit Stat. lib. 6. Theb. 852.
Ille autem Alpini veluti regina cupressus
Verticis, urgentes cervicem inclinat in Austros.
Cervices ligneæ, per metaphoram. Vitruvius lib. 10. cap. 13. E modiolis autem fistulæ sunt continenter conjunctæ ligneis cervicibus, pertingentesque ad nares quæ sunt in arcula, in quibus axes sunt ex torno subacti, & ibi collocati.
CERVĪCAL, vel CERVICĀLE, is. n. [προσκεφάλαιον] denom. a Cervicibus: significat Cervicis sustentamentum. Juvenal. 6. Sat. 352.
Conducit comites, sellam, cervical, amicas.
Tinge caput nardi folio, cervical olebit. Martial. lib. 14. 146.
Cervicalibus aliquid subjicere. Plin. 20. 20.
Tribunale, non Tribunal quosdam dicere voluisse scribit Fab. lib. 1. cap. 6. qui Analogiam sequebantur. H. St. Tametsi nullus dubito, quin hujus formæ nomina ab Adj. n. per apocopen formata fuerint, ut Animal ab Animalis, e, Adj. Sic Cervical a Cervicalis, e, Adj. Cervicale tamen, ut obsoletum, æque respuendum puto, ac si quis ꝯ Animale substantive poneret. At usus postulat Penetrale, non Penetral.
CERVICĀTUS, Adj. Obstinatus. Vulg. Interp.
CERVICŌSUS, Adj. Idem. ut, Cervicosi Judæi. Ambr. V. Voss. de Vit. L. L. 3. 4.
CERVICOSĬTAS, atis. f. Sidon. 7. Epist. 9.
CERVĪCŬLA, æ. f. [αὐχένιον] dimin. a Cervix. Cic. 5. Verr. 49. Tamen ne putamus patronum tuum in hoc crimine cerviculam jactaturum, & populo se ad coronam daturum?
CERULA, In CERA.
CERULEUS, In CÆRULEUS.
CERUS, Adj. apud veteres Sanctus, unde Ceremonia, ut vult Scal. in Festum. v. Cæremoniæ.
CERUSMANUS, in carmine Saliari, Creator bonus intelligitur. Fest. in Mater Matuta. Scaliger l. c. divise scribit Cerus Manus.

CERUSSA, æ. f. [ψιμμύθιον] Genus pigmenti candidi, ex ramentis plumbi compositi: quod Græce Psimmythium vocatur. Plin. lib. 34. cap. 18. Psimmythium, hoc est cerussam plumbariæ dant officinæ. Laudatissimum in Rhodo. fit autem ramentis plumbi tenuissimis super vas aceti asperrimi impositis, atque ita distillantibus. Quod ex eo cecidit in ipsum acetum, arefactum molitur & cribratur, iterumque aceto misto in pastillos dividitur, & in sole siccatur æstate. Et paulo post, Vis ejus eadem quæ supradictis, levissima tantum ex omnibus: præterque ad candorem feminarum. Est autem lethalis potus, sicut spuma argenti: postea cerussa ipsa si coquatur, rufescit. Plautus Most. 1. 3. 101. Cedo cerussam. s. quid cerussa opus est? PHILE. nam qui malas oblinam? s. Una opera ebur atramento candefacere postules. Ea enim utuntur mulieres ad faciem dealbandam & illinendam. Ovid. de Med. faciei, 73.
Nec cerussa tibi, nec nitri spuma rubentis Desit.
CERUSSĀTUS, Adj. [ψιμμυθωτὸς] ut, Cerussatæ mulieres, quæ candoris comparandi gratia cerussa utuntur. Martial. lib. 2. 41.
Cerussata timet Sabella solem.
Cerussata cutis, cerussatæ buccæ. Martial. lib. 7. 24. Cic. in Pison. 25.
CERVUS, i. m. [ἔλαφος] Animal notum: dictum quod τὰ κέρατα, i. e. Cornua gerat, auctore Festo. Varr. de L. L. 4. 24. Cervi quod magna cornua gerunt, Cervi, mutata G in C, ut in multis, quasi Geruli. Plin. lib. 8. cap. 32. Cervis quoque est sua malignitas, quanquam placidissimo animalium.
Alipedes cervi. Lucret. lib. 6. 766. significat Celeres, quasi Alatos pedes habentes.
Alati. Ovid. 1. Met. 306.
Celeres. Stat. 6. Theb. 598.
Cornigeri. Lucret. lib. 3. 751.
Errantes. Virg. 5. Æn. 253.
Fugax. Ovid. 3. Trist. 11. 11.
Imbelles. Virg. 3. Georg. 265.
Inermes. Stat. 6. Theb. 598.
Ingentem cervum ad retia premere clamore. Virg. 3. Georg. 413.
Jugales. Claud. de Bell. Get. 286. Sic illos vocat qui Dianæ currum trahunt.
Leves. Virg. 1. Ecl. 60.
Ante leves ergo pascentur in æthere cervi. i. e. Avium more ante cervi volabunt. Servius.
Ocior cervis. Hor. 2. Carm. 16. 23.
Pavidi formidine. Ovid. 5. Fast. 173.
Timidi. Sen. Hippol. 3.
Veloces. Virg. 5. Æn. 253.
Ventosa cervorum mens, i. e. Instabilis, trepida, & timida. Lucret. lib. 3. 300.
Vivax. Virg. 7. Ecl. 483.
Glocitare, Cervorum esse vocem ait ille, qui Philomelæ carmen composuit, inter Ovidii opera repositum,
Et barrus barrit, cervi glocitant, & onagri. Tu vide, an fides adhibenda sit auctori.
Cervi etiam in ædibus rusticis furcæ dicuntur. Virg. 2. Ecl. 29.
Atque humiles habitare casas & figere cervos. Ubi Servius, Aut furcas, quæ figuntur ad casæ sustentationem: quæ dictæ sunt cervi, ad similitudinem cornuum cervinorum. Aut (quod melius est) figere cervos, i. e. Venari & jaculari, intelligamus: ut magis ad voluptatem eum, quam ad laborem invitare videatur.
Cervi in re militari, genus valli, A similitudine cornuum cervi dictum ut aït Varro de L. L. 4. 24. Meminit Cæsar de Bell. Gall. 7. 72. ubi πάλικας Græcus Interp. convertit, quod Suid. πασσάλους reddit. i. e. Paxillos. V. Lipf. Polioro. 22. Brœkh. ad Tibull. 4. 1. 84. vel quos ibi indicat potius auctores.
Cervus, pro Fugitivo. Sext. Pompeius lib. 17. Servorum dies festus existimatur Idibus Augusti, quod eo Servius Tullius natus serva, ædem Dianæ dicaverit in Aventino, cujus tutelæ sunt cervi, a quorum celeritate Fugitivos vocant Cervos.
CERVA, æ. f. Plin. lib. 25. cap. 8. Simplicius cervæ monstravere Elaphoboscon, de qua diximus. Item Seseli enixæ a partu.
Æripes cerva. Virg. 6. Æn. 802.
Nec vero Alcides tantum telluris obivit,
Fixerit æripedem cervam licet.
Alba cerva. Gell. lib. 15. cap. 22. V. in SERTORIUS.
Cretæa cerva. Sen. Hippol.
Silvicultrix cerva. Catul. Epigr. 64. 72.
Tragica cerva, scil. Quæ in Tragœdia Sophoclis dicitur pro Iphigenia immolanda subjecta. Juven. 12. Sat. 118.
— & si qua est nubilis illi
Iphigenia domi, dabit hanc altaribus, etsi
Non sperat Tragicæ furtiva piacula cervæ. Martial. 3. 49.
Supposita fama est quondam pro virgine cervam.
CERVŬLA, æ. f. dimin.
CERVULUS, i. m. dimin. Frontin.
CERVARIUS, [ἐλάφειος] Adj. ut, Cervarium venenum. Plin. lib. 27. cap. 11. Limeum herba appellatur a Gallis, qua sagittas in venatu tingunt medicamento, quod venenum cervarium vocant.
Cervaria ovis, Quæ pro cerva immolabatur. Festus.
Cervarius lupus, Animal, ut ferunt, ex cerva & lupo, aut lupa & cervo genitum ad mistum: de quo sic Plin. lib. 8. cap. 22. de lupis, Sunt in eo genere qui cervarii vocantur, qualem in Gallia e Pompeii Magni arena spectatum diximus. Huic quamvis in fame mandenti, si respexit, oblivionem cibi surrepere aiunt, digressumque quærere aliud.
CERVĪNUS, [ἐλάφειος] aliud Adj. Quod pertinet ad cervum, ut, Cervinum cornu, Varro 3. de R. R. cap. 9. Plin. lib. 28. cap. 9. Sanguine quoque cervino, si una urantur, &c.
Color cervinus, qualis est pellis cervi, vel castaneæ. Pallad. lib. 4. cap. 13. Colores hi præcipui, badius, aureus, albineus, russeus, murteus, cervinus, gilbus, scutulatus, albus, guttatus, candidissimus, niger pressus.
Halitus cervinus. Martial. lib. 12. 20.
Cervinus gelidum sorbet sic halitus anguem.
Pellis. Hor. 1. Epist. 2. 66.
Sanguis. Plin. lib. 28. cap. 9.
Vellera cervina. Ovid. 6. Met. 592.
CERYCĪUM, i. n. [κηρυκεῖον] Lignum erat rectum, utrinque duos continens serpentes implexos, ita ut se mutuo & ex adverso intuerentur, qualis

quales Græci vocant κηπεροῦτης. Ferunt id caduceatores, & inde illis injuriam intulisse, maximum habebatur nefas. Ex Cæl. Rhodig. lib. 21. cap. 16. V. CADUCEUS.

CERYX, ycos. m. [κῆρυξ] Latine Præco & caduceator. Unde Eusebius in Chron. no. 2081, 2082. scribit, a Nerone cerycas fuisse certamine superatos. V. Suet. Ner. cap. 24.
Ceryx, alias Hieroceryx, Sacerdos Athenis, seu minister sacrorum Eleusiniorum, alter ab Hierophanta. De hoc intelligenda videntur Senecæ verba. de Tranq. Vit. cap. 3. Non vis nisi Consul, aut prytanis, aut ceryx, aut suffes administrare Rempublicam. V. Athenæum l. 14. cap. 23. ibique Casaub. & Plutarch. in Alcibiad. Ant. Vandale Diss. 6. Antiq. Græc. cap. 5.

C E S

CESALE, is. n. dicitur Locus in quo ventrem perpurgamus, reliquiis ciborum dejectis. Sellam familiarem vocavit M. Varro. Ex Cæl. Rhodig. lib. 10. cap. ult. [Sed V. Caseale in CASEUS.

CESCUS, i. m. [Κέσκος] Pamphyliæ Civitas, cujus incolæ ad proverbium fuerunt stupidi. V. Erasmi Chil. 2. cent. 6. 85. prov. Cescon habitas. conf. Plin. 31. 2.

CESĒNA, Oppidum in Italia. Cujus Q. Cic. meminit 16. Fam. 27. Nam isti vix sunt digni, quibus alteri Cesenam, alteri Cossutianarum tabernarum fundamenta credas. quo loco Manutius in Scholiis putat legendum Cesennia. Turnebus vero nihil mutandum autumat: quin ut humile & ignobile oppidum, Cesenam hic per ludibrium positam esse credit, adductus auctoritate Sidonii Apollinaris,sic libro 1.Ep.8 scribentis Et tu isthæc nobis, Cesenatis furni potius, quam oppidi, verna deblateras? Quædam oppida olim minima & frigidissima, hodie florent, nec ex eorum hujusce temporis magnitudine, qualia olim fuerint æstimandum est, quum ut in hominibus, sic & in illis magna vis fortunæ sit in utramque partem.
Aliud nisi forsan oppidum, Cæsena, de quo Plin. 3. 15. in descr. reg. Octavæ, per Diphthongum scribitur constanter. V. f. l. etsi ita scribunt etiam apud Cic. h. l. libri emendati.

CESSERO, [Κεσσερὼ] Narbonensis Galliæ oppidum ad Carpentoracten Plinio lib. 3. cap. 4. in descriptione Narbonensis provinciæ. Vulgo *Castres*.

CESPES, V. CÆSPES.

CESPIUS, Unus ex septem collibus urbis Romæ, sic dictus quod sexticeps esset, quem postea Servius Tullius Exquilias cognominavit, ex eo quod ab eo excultæ fuissent, quum, ut loco dignitas foret, regiam ibi sumpsisset: tametsi ab Excubiis regiis dictas nonnulli credant. Alex. ab Alex. lib. 6. cap. 11. V. EXQUILIÆ.

CESSA, [Κέσσα] Oppidum in Iberia. Unde fit

CESSÆUS, [Κεσσαῖος] Adj. Valer. 6. Argon. 130.

CESSICUS, CESSIM, CESSO. V. in CEDO.

CESTICILLUS, appellatur Circulus, quem superponit capiti, qui aliquid est laturus. Fest. Salmas. legit Certicillus.

CESTREUS, duabus tantum syllabis [κεστρεὺς] Piscis genus, qui & Cephalus & Mugil vocatur, publicis adulterorum suppliciis destinatus apud Athenienses. Vide Cæl. Rhodig. lib. 27. cap. 4.

CESTRON, i. n. [κέστρον] Herba est caulem ferens tenuem, cubiti altitudine, aut majorem, quadratum: folia quercus, mollia, longa, in ambitu divisa, odorata, prope radicem majora: in summis caulibus semen, veluti satureiæ, spicatum est. Decerpta hujus folia siccantur plurimos ad usus. Latini Vettonicam nominant. Dioscor. lib.4.cap.1. apud quem plura.

CESTROSPHENDŌNA, æ. f. [κεστροσφενδόνη] Telum erat semicubitale, bipalme spiculum infixum habens digiti crassitudine, cui ad libramen pinnæ tres, velut sagittis solent, circumdabantur. Nomen invenit a figura & usu, quorum utrumque medium habet inter telum & fundam. κέστρον enim Græcis teli genus est, Persico bello inventum, σφενδόνη autem id est, quod Latini fundam vocant. Nam fundæ modo librabatur. Inventum autem fuit hoc teli genus, auctore Livio lib. 42. 65. in bello Macedonico. quem Vide, & mox CESTRUM.

CESTRŌTUM, i. n. [κεστρωτὸν] Picturæ genus. De cornibus Plinius scribit lib. 11. cap. 37. Nunc tincta, nunc sublita, nunc quæ cestrota picturæ genere dicuntur. Ceroftrota olim legebatur: sed Turnebus non magis existimat a picturæ genere dici posse Ceroftrota, quam Lithostrota. Quare Cestrota ex manuscriptis restituit, astipulante Harduino. Sunt autem Cestrota, quæ cestro, per inustionem picta sunt. V. Plin. ipsum in dict. seq.

CESTRUM, i. n. [κέστρον] Instrumentum, quo cavatur ebur. Plin. l. 35. c. 11. Encausto pingendi duo fuisse antiquitus genera constat, cera, & in ebore cestro, id est viriculo; donec classes pingi cœpere. al. Vericulo. Cestrum item genus teli Persico bello inventi. Auct. Suidas. Julius Pollux pro Stimulo sive stilo accipit. [Immo pro Malleo ferreo. Verum is κέστρα, ας, fem. gen. effert. τὸν κέστρον vero Suidas ita fere describit, ut Livius Cestrosphendonen. In neutro gen. nusquam offendi.

CESTRUS, i. m. [κέστρος] Græcis Verutum significat. V. dict. præced. Hinc quod in Gellio 10. 25. legitur Ruminestor, Turnebus emendandum censet, Runæ, cestri. [Felicius Lipf. Elect. 1. 7. cum in MSS. esset, Rumi gestri faces, restituit divisis vocabulis, Rumices, trifaces. quod Gronov. in textum recepit.

CESTUS, i. m. sine diphthongo [κεστὸς] Cingulum quo uxor a marito cingebatur in fide maritali: a variis punctis sic dictum. κεντεῖν enim pungere est, & picturare. Unde Cingulum illud Veneris, quo ipsa Martem sibi, & Juno Jovem conciliarent, a poetis Cestus dicitur. Martial. 4. 13.

> Ut Martis revocetur amor, summique tonantis,
> A te Juno petat ceston, & ipsa Venus.

Lorum item, aut opus interpunctum, acuve pictum, & colli item ornamentum, aut monile feminarum, Ceston vocarunt. Martial. lib. 14. 206.

> Collo necte puer meros amores,
> Ceston, de Veneris sinu calentem.

Spirans blando numine cestus. Claud. de Nupt. Hon. & Mar. 124.
Solvere ceston. Stat. 5. Theb. 63.
Cestus, pro Alio quovis cingulo, & ligamento, ut vinearum. Varr. 1. R.R. cap. 8. Sub eam, ubi nascitur uva, subjiciuntur circiter bipedales e furculis furcillæ, ne vindemia pereat, & vindemia facta denique discat pendere in palmam, aut funiculo, aut vinctu, quod antiqui vocabant cestum.
Cestus, item Lora erant, quibus pugilum brachia & manus innectebantur, ut siqui hoc tempore pugillatu decertare vellent, chirothecis manus munirent, quo & firmiorem ictum inferrent, neque manum læderent, & sine noxa sustinerent adversarii petitionem. Cestus ex eo vocatus, quod, ut opinor, lora illa suta essent, quasi sit κεστὸς ἱμὰς, i. e. sutile lorum, ut Græci loquuntur, unde & nomen etiam cingulo Veneris, quod sutile sit. Cestus significat Virg. 5. Æn. 425.

> Et paribus palmas amborum innexuit armis. Item, 5. Æn. 403.
> — duroque intendere brachia tergo. Ex Turneb. Sed V.

CÆSTUS. Hinc quidam deducunt

CESTICILLUS, i. m. dimin. de quo supra.

C E T

CETARII, CETR. V. CETUS.

CĔTHĔGUS, [Κέθηγος] Cognomen gentis Corneliæ. Ex qua familia M. Cornelius Cethegus Consul fuit, Cicerone teste, cum P. Sempronio Tuditano bello Punico secundo, V. Liv. 29. 11. de quo sic scribit ipse in Bruto, 57. M. Cornelius Cethegus (inquit) cujus eloquentiæ est auctor, & idoneus quidem, mea sententia Q. Ennius, præsertim quum & ipse eum audierit, & scribat de mortuo: ex quo nulla suspicio est, amicitiæ causa esse mentitum. Est igitur sic apud illum in nono (ut opinor) annali,

> Additur orator Corneliu' suaviloquenti
> Ore Cethegus &c. Paulo post, πειθὼ quam vocant Græci, cujus effector est orator, hanc Suadam appellavit Ennius. Ejus autem Cethegum medullam fuisse vult, ut quam deam in Periclis labris Eupolis sessitavisse, hujus hic medullam nostrum oratorem fuisse dixerit. conf. Quintilian. lib. 2. cap. 15.

Fuit & C. Cethegus, qui in Catilinæ conjuratione Sallustio commemoratur. V. cap. 17. & seq. Cujus etiam Cicero sæpe meminit in 3. Catil. 8. Atque interea (inquit) statim admonitu Allobrogum C. Sulpicium fortem virum misi, qui ex ædibus Cethegi, siquid telorum esset, efferret: ex quibus ille maximum sicarum numerum,& gladiorum extulit.Hæc ille.
Cethegus audax. Sil. lib. 8. 577.
Exertus Cethegus. Lucan. lib. 2. 543.

> — exertique manus vesana Cethegi. h. e. Habentis humerum & brachium dextrum nudatum & inerme. sic enim solebat hæc familia in aciem ire. Sil. de alio Cethego lib. 8. 587.
> Ipse humero exertus gentili more parentum,
> Difficili gaudebat equo. Unde &

Nudi Cethegi. Lucan. lib. 6. 794.

> — Mariique truces, nudique Cethegi.

Integer Cethegus cecidit. Juvenal. 10. Sat. 288. De Caio Cethego Romano cive intelligit, qui cum Lentulo Prætore & Catilina conjuraverat. dictus integer, quod corpore integro, & non mutilato in bello, mortuus est. Aut quod sine ulla membrorum diminutione, vitam laqueo finierit. Sallust. in Catil. cap. 55. extr. Lentulo vindices rerum capitalium laqueo gulam fregere. De Cethego, eodem modo supplicium sumptum est.
Clodius accuset Mœchos, Catilina Cethegum. Juven. 2. Sat. 27.
Cinctutos Cethegos pro Romanorum antiquioribus dixit Horat. de Arte Poet. v. 50.

> Fingere cinctutis non exaudita Cethegis
> Continget. Et Idem 2. Epist. 2. 117.
> Quæ priscis memorata Catonibus atque Cethegis.

CĒTII, [Κήτειοι] Populi sunt inter Cilices & Pelasgos, auctore Strab. lib. 13. Horum meminit Homerus in Odyssea. λ. 518. Sic dictos putat Strabo a Cetio fluviolo quodam in eorum agro. Cujus etiam meminit Plin. lib. 5. cap. 30.

CĒTĬRIZIS, [Κηπιρίζις] Promontorium in littore Apolloniæ regionis, locus munimine validus, quo aliquando Lysimachus pro opum suarum thesauro & ærario usus est. Auctor Strab. lib. 7.

CĒTIUS, [Κήτιος] Norici mons Ptolemæo. Hodie *Calemberg* vulgo dicitur.

CĒTRA, æ. f. [πέλτη] Scutum breve loreum, quo, auctore Servio, utuntur Afri & Hispani. Virg. 7. Æn. 732.

> Lævas cetra tegit. Liv. 21. 27. Hispani sine ulla mole in utres vestimentis conjectis, ipsi cetris suppositis incubantes, flumen trasnavere.

Crepitantes cetræ. Sil. lib. 16. 30.
Pugnax cetra. Lucan. lib. 7. 232.

> Illic pugnaces commovit Iberia cetras.

Resona. Sil. lib. 3. 347.

> Nunc, pedis alterno percussa verbere terra,
> Ad numerum resonas gaudentem plaudere cetras.

Versicolor. Sil. lib. 3. 278.
Cetræ reddunt speciem scuta. Curt. lib. 3. cap. 2. Barcanorum equitum duo millia fuere, armati bipennibus, levibusque scutis, cetræ maxime speciem reddentibus.

CETRĀTUS, Adj. [πελταστὴς] Qui cetra utitur. Liv. 31. 36. Nocte cetratos (quos peltastas vocant) loco opportuno inter bina castra in insidiis abdiderat. Cæs. 1. Bell. Civil. 39. Erant, ut supra demonstratum est, legiones Afranii tres, Petreii duæ, præterea scutatæ citerioris provinciæ, & cetratæ ulterioris Hispaniæ cohortes circiter octoginta. V. Dempster. ad Ros. Ant. lib. 10. p. 1028.

CĒTUS, i. m. [κῆτος] Belua marina. Festus, Balænam beluam marinam, ipsam dicunt esse pistricem, ipsam esse & cetum. Plin. lib. 32. cap. 1. Cetos sexcentorum pedum longitudinis & trecentorum sexaginta latitudinis, in flumen Arabiæ intrasse: pinguique ejus mercatores negotiatos, & omnium piscium adipe camelos perungi in eo situ, ut asilos ab his fugent odore.
Cetos in recto dixit Celsus l. 2. de Med. cap. 18. Budæus. [Lind. Cetus exhibet. Sed apud Plin. quoque Cetos n. g. rectum singularem esse docuit Hard. & negat Servius ad loc. Virg. subjectum, *Hic cetus, hujus ceti* usquam lectum. In vet. Gloss. n. g. Cetum crudum ὠμοτάριχος, ut & Fest.

CĒTE, n. pl. ejusd. dictionis. [κήτη]
Immania cete apud Virg. 5. Æn. 822.

> Tum variæ comitum facies, immania cete. Ubi Servius, Græca declinatio τὸ κῆτος, κήτη: ut βέλος, βέλη. nam Latine sic declinari non potest.

Scopulosa cete. Stat. 1. Achil. 55.
Coeunt cete. Plin. lib. 9. cap. 50. Pisces attritu ventrium coeunt, &c. Delphini & reliqua cete simili modo, & paulo diutius.

CETA-

CETARIÆ, arum. [κητοτροφεῖα] Loca juxta mare, stagnante lacu, in quibus thynni, & alii hujusmodi pisces capiuntur & juxta saliuntur. Plin. lib. 37. cap. 5. Ferunt & in ea insula tumulo reguli Hermiæ, juxta cetarias, marmoreo leoni fuisse inditos oculos ex smaragdis.

CETARIA, orum. n. Idem. Hor. 2. Serm. 5. 44.

Plures annabunt thunni & cetaria crescent. [Nisi Crescet legendum. pro recepta stat Schol. vet.

CETARIUS, i. m. [κητοπώλης] Qui cete, i. e. magnos pisces venditat, & bolonas exercet, auctore Donato, ad illud Ter. Eun. 2. 2. 26.

Cetarii, lanii, coqui, fartores, piscatores. Cic. 1. Offic. 150. Nec enim quicquam ingenuum habere potest opificina, minimeque artes eæ probandæ, quæ ministræ sunt voluptatum, cetarii, lanii, coqui, &c. Cetarii, Nonio, genus est piscatorum, quod majores pisces capit, dictum ab eo, quod cete in mari majora sunt pisciumlgenera. Varro γνῶθι σεαυτόν, Non animadvertis cetarios, quum videre volunt in mari thunnos, ascendere in malum alte, ut penitus per aquam perspiciant pisces?

CETOSUS, Adj. Avien. Phænom. de Ceto pisce v. 1300.

— cum primum rursus ab undis
Cetosa in superum referuntur viscera Cælum.

CETTE, [εἴπατε ἢ δότε] significat Dicite vel Date: ab eo quod est Cedo. Nævius Lycurgo, Pro industria ne te regem prognatum patre Lycurgum cette. Ennius Medea, Salvete optima corpora, cette manus vestras, measque accipite. Nonius. Antiquum est. V. CEDO verb. defectiv.

C E U

CEU, [οἷον, ὡσπερεὶ, ὥσπερ] Adv. similitudinis, magis est poetarum, quam oratorum: sed quo multi, & præsertim Plinius, utuntur. Virg. 2. Æn. 416.

Adversi rupto ceu quondam turbine venti
Confligunt.

Ceu, pro Velut. Plin. lib. 9. cap. 7. Argumento animalium quæ semper defossa vivunt, ceu talpæ.

Ceu, pro Quasi. Plin. lib. 8. cap. 16. Incremento terga, ceu quodam incitamento, flagellantur.

Ceu vero, pro Quasi vero, frequentissime usus est Plin. ut in præfat. sui operis, Ceu vero nesciam adversus Theophrastum scripsisse etiam feminam. Idem lib. 7. cap. 55. Ceu vero ullo modo spirandi ratio homini a ceteris animalibus distet.

CEVA, æ. [κίδα] Genus vaccæ humilioris. Columel. lib. 6. cap. 24.

CEVEO, [σαλακωνίζω] ēre. Clunes movere: quod proprie est marium obscœne se motantium. Usi sunt Poetæ Juven. 2. Sat. 21. & Martial. 3. 95.

Cevere [σαυλοπρωκτιᾶν] per translationem pro Adulari accipitur: quod quum adulantur canes, clunes movent & caudam. Pers. 1. Sat. 87.

— an Romule ceves?

CEVENS, Partic. [σαλακωνίζων] Juven. 2. Sat. 21.

— ego te ceventem, Sexte, verebor?

CEUS, V. CœUS.

C E Y

CEYX, ycis. m. [Κήϋξ] Accipitris genus Suidæ. Rex fuit Thraciniæ, Luciferi filius, & maritus Alcyones filiæ Æoli, qui quum ob causam fratris in accipitrem mutati, ad Clarium oraculum consulendum navigaret, tempestate deprehensus est & submersus. Quare quum statuto tempore non rediret, Alcyone multa quotidie vota pro viri salute suscipiebat. Tandem in somnis monita, naufragio eum periisse, quum ad deflendum miserabilem viri casum mane ad litus venisset, unde ille solverat, cadaver quoddam fluctibus ad litus vidit expelli: quod quum viri sui esse cognovisset, ac per undas ad illud exilire vellet, deorum miseratione in Alcyonem conversa, ad os mariti advolavit: qui & ipse oscula uxoris sentiens, in Alcyonem mutatus est. Fabulam hanc refert Ovid. 11. Met. 544.

C H A

CHAA, [Χάα] inquit Strabo lib. 8. Peloponnesi urbs Lepræo vicina, ubi Ephasius campus jacet. Hujus Chaæ causa, bellum inter Arcades & Pylios conflatum plerique aiunt.

CHAALA, Vicus est Ægypti apud Strabo. lib. 16.

CHABARENI, [Χαβαρηνοὶ] Populi Scythici, ad Chalybem fluvium habitantes, qui peregrinarum mulierum, quas nancisci poterant, mammas crudas edebant, & pueros devorabant. Stephanus ex sententia Eudoxi.

CHABRIA, Vicus est Ægypti prope Arabiam. Strabo lib. 17.

CHABRIAS, [Χαβρίας] Atheniensium philosophus, & dux clarissimus. Auctor Suidas. Hujus Demosthenes cum sæpe in orationibus meminit, tum in oratione ad Leptinem, pluribus res gestas persequitur, & in ejus laudes digreditur. Hic dicere solebat terribiliorem esse exercitum cervorum duce leone, quam leonum duce cervo.

CHADISIA, [Χαδισία] Fluvius est & oppidum ejusdem nominis in Cappadocia, sive Leucosyria, in finibus Themiscyrenæ, non procul a Lycasto. Auctor Plin. lib. 6. cap. 3.

CHÆANITÆ, [Χαιανῖται] Populi sunt ad Caucasi montis radices, Septentrionem versus, post Troglodytas, de quibus Strabo lib. 11.

CHÆRE, [χαῖρε] i. e. Salve. Martial. lib. 5. 52.

Exprimere, Rufe, fidiculæ licet cogant,
Ave Latinum, χαῖρε non potest Græcum. Pers. in procem. v. 8.
Quis expedivit psittaco suum χαῖρε?

CHÆREAS, [Χαιρέας] Statuarius nobilis, Alexandrum magnum, & Philippum patrem ejus fecit, teste Plin. lib. 34. cap. 8.

Fuit & alter Chæreas, Atheniensis medicus, de quo idem Plin. meminit lib. 20. cap. pen.

CHÆREFOLIUM, In CHÆREPHYLLUM.

CHÆREMON, [Χαιρήμων] Comicus poeta Græcus.

Fuit item alter, qui scripsit ἱερογλυφικά. Auctor utriusque Suidas.

CHÆREPHON, [Χαιρεφῶν] Atheniensis philosophus, Socratis auditor. Hujus nihil traditur scriptum. Ab hoc natum proverbium, οὐδὲν διοίσεις Χαιρεφῶντος. i. e. Nihil a Chærephonte differes. In Macilentos pallentes, apud Aristophanem in Nubibus. Erat enim Chærephon pallidus, ut qui magno studio philosophiæ operam daret, & in litteras incumberet. Suidas.

CHÆREPHYLLON, [χαιρέφυλλον] Herba est pastinacæ erraticæ, sive dauci folio aliquanto tenuiore, radicula candicante, subamara. Veteres Gingidion appellarunt. Nam Chærephylli nomen recentius est, a comæ luxuria, & aspectus jucunditate (ut videtur) impositum. Hodie a vulgo herbariorum Chærefolium, Græca & Latina voce in unam coalescentibus, vocatur. Columel. lib. 11. cap. 3. conf. CÆREFOLIUM.

CHÆRIS, idis. [Χαῖρις] Citharœdus ineptus fuit, cujus meminit Aristophanes in Comœdia, quæ inscribitur Ἀχαρνεῖς. Auct. Suidas.

CHÆRONEA, [Χαιρώνεια] Bœotiæ vicus, Plutarchi patria, clade Atheniensium memorabilis. Chæroneæ meminit Plin. lib. 4. cap. 7.

CHÆRONEUS, [Χαιρωνεὺς] gentile.

CHALACANTHA, apud Nicolaum Myrepsum, quandoquidem ambigi video quid eo nomine intelligendum sit, non aliud quicquam est quam Atramentum sutorium, quod Chalcanthum alii vocant: etiam Chalacanthen interpres Nicandri appellat. Turneb.

CHALÆON, [Χάλαιον] Locrorum portus, a quo VII. M. passuum introrsus liberum oppidum Delphi, sub monte Parnasso, clarissimum in terris oraculo Apollinis. Plin. lib. 4. cap. 3. extr.

CHALASIS, [χάλασις] a medicis appellatur Laxatio articulorum, quum scilicet ex lassitudine, nimiove labore, aliave ex causa evenit, ut laxatis vinculis membrum excidat: ut si radius in brachio a cubito submoveatur, ita ut locus quidam in medio vacuus relinquatur.

CHALASSIS, V. CALASSIS.

CHALASTICA, [χαλαστικὰ] Medicis dicuntur Medicamenta relaxantia: inde nimirum, sicut & nomen ipsum indicat, quod tensas laxent particulas. Auctor Galenus lib. 7. de Compos. medicam. secund. gener. conf. CALASTICUS.

CHALASTRA, Urbs ad Thermæum sinum, ut ait Strabo: a Chalastra proximo portu dicta. Hinc

CHALASTRICUS, Adj. ut

Chalastricum Nitrum. Plin. lib. 31. cap. 10. Optimum copiosumque in Letis Macedoniæ, quod vocant Chalastricum, candidum, purumque, proximum sali.

CHALAZIAS, æ. [χαλαζίας] Gemma quæ grandinum colorem habet & figuram, adamantinæ duritiæ. Plin. lib. 37. cap. 11. χάλαζα Gr. Grando est.

CHALAZION, [χαλάζιον] Tuberculum est in oculorum palpebris, non dissimile illi, quod a Græcis κριθὴ appellatur, diversæ tamen figuræ, & mobile, si huc atque illuc pellatur. De hoc meminit Galen. lib. 14. Method. & lib. 4. de Compositione pharmac. secund. locos. & in Finit. medic.

CHALAZOPHYLAX, acis. m. [χαλαζοφύλαξ] Observator grandinis futuræ, interprete Seneca, Quæst. Nat. 4. 6. Ubi & modum describit, quemadmodum instantem grandinem sacrificiis averterint, apud Cleonæos huic rei publice constituti. Add. Plutarch. Symp. 7. Probl. 2.

CHALBANE, In GALBANUM.

CHALCÆA, vel CHALCEA, [Χαλκεῖα] Festa quædam erant, quæ nonnulli vocant Athenæa. Alii etiam Pandemum, quoniam ab omnibus celebrarentur: quanquam mox a cerdonibus tantum, aut operariis, & fabris præsertim, ut refert Harpocration, & Apollonius Acharneus. Quo argumento prodidere quidam, Athenienses primum ærariam fabricam exercuisse, ut scribit Eustathius.

Fuit & Menandri fabula, titulo Chalcea, ut annotavit Cæl. Rhodig. lib. 19. cap. 9.

CHALCANTHOS, [χάλκανθος] vel CHALCANTHUM, [χάλκανθον] Atramenti genus a similitudine æris sic dictum: quippe Græcis æs χαλκός. Vulgo hoc a vitri similitudine Vitriolum nominant. Fit multis in locis, præcipueque in Hispania e puteis stagnisve habentibus id genus aquæ. Decoquitur ea admista pari mensura dulcis aquæ, & in piscinas ligneas funditur. Immobilibus super has transtris dependent restes, lapillis extentæ, quibus adhærescens limus vitreis acinis, imaginem quandam uvæ reddit, exemtum ita triginta diebus siccatur. Color est cæruleus, spectabili nitore, vitrumque esse creditur. Diluendo fit atramentum tingendis aptum coriis, & hoc factitium vocant. Hæc Perottus ex Plin. lib. 34. cap. 12. Cels. lib. 5. cap. 1. Sanguinem supprimunt, inquit, atramentum sutorium, quod Græci χάλκανθον appellant. Plenius Galen. lib. 9. de Simpl. med. facult. V. Atramentum sutorium, in ATER.

CHALCE, [Χαλκὴ] Insula est cum oppido, circa Rhodum. Auct. Plin. lib. 5. cap. 31.

CHALCEDON, [Χαλκηδὼν] Oppidum est Thraciæ ad Bosphorum Thracium, non procul a Byzantio. Plin. lib. 5. cap. ult. Chalcedonis meminit Pompon. lib. 1. 19.

CHALCEOS, [χάλκειος] Genus herbæ. Plin. lib. 21. c. 16. Carduus & folio & caule spinosus lanugines habet. Item acorna, leucacanthos, chalceos, cnidos, &c.

CHALCERITIS, Insula est in Ponto, alio nomine Aria appellata, Marti sacra. Ex Plin. lib. 6. cap. 12.

CHALCETUM, Herbæ genus. Plin. lib. 26. cap. 7. Item herba chalcetum e vineis contrita imponitur.

CHALCEUTICE, [χαλκευτικὴ] Æraria fabrica dicitur.

CHALCEUS, [χάλκεος] Adj. i. e. Æreus. Martial. lib. 9. 96.

Tam stupidus nunquam nec tu, puto, Glauce fuisti,
Chalcea donanti chrysea qui dederas. i. e. Quum dares aurea ei, qui tibi ærea dedisset.

CHALCIA, Insula, quam inter Cycladas Plin. enumerat lib. 4. cap. 12.

CHALCIDENE, Fertilissima regio, ut scribit Plin. in descriptione Cœles Syriæ, lib. 5.

CHALCIDICA, CHALCIDICUM, V. CHALCIS.

CHALCIDIUM, [χαλκίδιον] Medicamentum, de quo sic Galen. lib. 2. de Dynamidiis, Chalcidium sic fac, Æris florem in aceto vehementissime subigito, sicca ad solem, fac pulverem, & utere.

CHALCIDICE, es. Genus lacertæ. Plin. lib. 29. cap. 5. Lacerta quam hi sepa, alii chalcidicen vocant, in vino pota, morsus suos sanat.

CHALCIŒCUS, [Χαλκίοικος] Minerva a Lacedæmoniis cognominata, cujus, ut Pausan. in Lacon. ait, pag. 99. Wech. simulacrum Gitiadas vir indigena confecit, simulque in eandem versus edidit. Suidas, Chalciœcum Minervam a Spartanis appellatam ait, quod οἶκον χαλκοῦν, h. e. quod ædem æream haberet: vel quod Chalcidenses ex Eubœa exules eam construxerint. Templi eo nomine post Thucydidem lib. 1. meminit Cornelius Nepos 4. 5. ubi in id Pausaniam confugisse memorat, atque inibi interiisse, matre etiamnum principe, audito filii scelere, ad occludendum illi egressum lapides ingerente. Meminit & in Parallelis Plutarchus in historiæ ejusdem explicatione. Proinde mirum est adhuc esse aliquos, qui apud Livium 35. 36. extr. Chalcionem legendum putent, & Chalcioniam apud Thucydidem Latinum.

Fuit & Minerva Chalcidica in urbe Roma, in nona regione, si vera P. Victor tradit. Meminit, ni fallor, & Dion. in Histor. lib. 51.

CHALCIOPE, [Χαλκιόπη] Filia Æetæ Cholcorum regis, Phryxi uxor, soror Medeæ & Absyrti, Cytori mater. Valer. 6. Argon. 479.

Cingitur arcanis Saturnia læta venenis,
Atque hinc virgineæ venit ad penetralia sedis,
Chalciopen imitata sono formaque sororem. Ovid. 17. Epist. 232.

Non

Non erat Æetes, ad quem despecta rediret
Non Hypsea parens, Chalciopeque soror.

CHALCIS, ĭdis. [χαλκὶς] Serpentis venenosi genus est e genere lacertarum, quasdam æreі coloris lineas in tergo habens: unde & nomen habet. Plin. lib. 32. cap. 3. Quippe adversus scorpiones ex vino bibuntur, adversus phalangia, & araneos ex mulso, adversus chalcidas cum myrtite. Est & Chalcis, Homero, Avis nocturna, ex genere accipitrum, bellum internecinum cum aquila gerens. Plin. lib. 10. cap. 8. Cymindim vocat. V. not. Hard.
Chalcis, [χαλκὶς] Piscis genus. Plin. lib. 32. cap. 11. Chalcis, cobio, callarias, asellorum generis.

CHALCIS, ĭdis. [Χαλκὶς] Eubœæ urbs præcipua, ab Aulide Bœotiæ portu, exiguo Euripo divisa, vetus Atheniensium colonia: ita dicta, si Stephano credimus, a Chalcide filia Asopi: aut certe, quod ærariæ fabricæ ibi primum fuerint repertæ. Vulgo *Negroponte*.
Est & alia Chalcis, agri Corinthii oppidum.
Tertia Ætoliæ, Acheloo fluvio irrigata.
Quarta Syriæ a Monicho Arabe condita.
Sunt & aliæ ejusdem nominis urbes, quæ enumerantur a Stephano.
Est item Chalcis fluvii & pagi nomen, apud Strabonem lib. 8.

CHALCIDĬCUS, [Χαλκιδικὸς] Adj. Qui est ex Chalcide urbe, vel Chalcidica regione. ut, Arx Chalcidica. Virg. 6. Æn. 17.
Chalcidicaque levis tandem superastitit arce. Intelligit Cumas, Chalcidicensem coloniam. V. Gell. 10. 16. Idem 10. Ecl. 50.
Ibo, & Chalcidico quæ sunt mihi condita versu
Carmina, &c. h. e. ut interpretatur Servius, Theocritio stilo. q. V. Varro 3. de R. R. cap. 9. de Gallis gallinaceis, Nec tamen sequendum in feminio legendo Tanagricos, ac Medicos & Chalcidicos, qui sine dubio sunt pulchri, & ad præliandum inter se maxime idonei, sed ad partus sunt steriliores.
Chalcidica creta, quæ affriata triticum conservat. Varro 1. de R. R. cap. 57. de tritico condendo, Quidam ipsum triticum conspergunt, quum addant in circiter mille modiûm quadrantal amurcæ. item alius aliud affriat, aut aspergit, ut Chalcidicam, aut Caricam cretam, aut absinthium.
Litora Chalcidica. Stat. 4. Silv. 4. 78.
Turres Chalcidicæ. Stat. 2. Silv. 2. 94.

CHALCIDICUM, i. n. Genus ædificii, teste Festo, ab urbe Chalcide dictum. Hujus meminit Vitruvius lib. 5. cap. 1. his verbis, Sin autem locus amplior in longitudine, chalcidica in extremis constituantur. Meminit & Dion. nec prætermisit Cassiodorus in Consulum fastis. Videor etiam observasse Chalcidicum pro Cœnaculo poni. Quod enim Homerus scribit,
Γρηὺς δ' ἐς ὑπερῷ' ἀνεβήσατο καγχαλόωσα: convertit Ausonius in Perioch. 23. Odyss.
Chalcidicum gressu nutrix superabat anili. Turneb. Adverf. 18. 34.

CHALCĪTES, Gemma ærei coloris. Plin. lib. 37. cap. 11.

CHALCĪTIS, is. f. [χαλκῖτις] Lapis ex quo ipsum æs coquitur. Plin. lib. 34. cap. 12.

CHALCITIS, Insula est contra fauces Rhindaci fluvii in Asia. Plin. lib. 5. cap. ult.

CHALCOPHŌNOS, [χαλκόφωνος] Gemma nigra, quæ illisa, æris tinnitum reddit. Plin. lib. 37. cap. 10.

CHALCOSMĂRAGDOS, [χαλκοσμάραγδος] Gemma e Cypro, turbida æneis venis. Plin. lib. 37. cap. 5.

CHALCOSTHENES, [Χαλκοσθένης] is. m. Plastes laudatissimus de quo sic Plin. 35. 12. Fecit & Chalcosthenes cruda opera Athenis, qui locus ab officina ejus Ceramicus appellatur.
Fuit & Statuarius ejusdem nominis. V. Plin. 34. 8.

CHALCUS, [χαλκὸς] Genus numismatis Attici, perexigui. Plin. lib. 21. cap. 34. Eadem sex obolos pondere efficit: obolus decem chalcos. Sed Pollux octavam, Suidas sextam, Dioscorides tertiam oboli partem facit. Adeo incerta pecuniæ vet. æstimatio.

CHALDÆA, Regio ad Orientem Judææ. Arabiæ contermina, plana, fontium indiga, in qua est Babylon civitas magna. Vide Interpretationes nominum Hebraicorum. Vel potius Cellarii Geogr. Antiq. lib. 3. cap. 16.

CHALDÆI, [Χαλδαῖοι] (inquit Plin. lib. 6. cap. 28.) intra confluentem Euphratis, & Tigris habitant. de quibus Strabo lib. 17. sic scribit, Constituta est habitatio quædam in Babylonia philosophis indigenis, plurimum circa astronomiam versantibus, qui Chaldæi appellantur. Horum frequens in sacris literis mentio est. Constat autem nusquam diligentius severiusque Mathematica studia exculta fuisse, quam apud Chaldæos.
Unde dicti sint Chaldæi, & quam scientiam profiteantur scribit Cic. 1. de Divin. 2. Quum de Assyriis loquitur, Qua in natione, inquit, Chaldæi non ex artis, sed ex gentis vocabulo nominati, diuturna observatione siderum, scientiam putantur effecisse, ut prædici posset quid cuique eventurum, & quo quisque fato natus esset.
Chaldæum, pro Astronomo vel Hariolo accepit Cato, quum inquit cap. 5. Augurem, haruspicem, hariolum, Chaldæum nequem consuluisse velit.
Monstra Chaldæorum. Cic. 2. de Divin. 87.
Promissa Chaldæorum. Cic. 1. Tusc. 95. Nam nunc quidem cogitationibus molestissimis effeminamur: ut si ante mors adventet, quam Chaldæorum promissa consequuti sumus, spoliati magnis quibusdam bonis, illusi, destitutique videamur. Multos promissis suis ut fefellerint Chaldæi, ostendit idem 2. de Divin. 87.
Quid polliceantur Chaldæi, Columella lib. 11. cap. 1. aperit.

CHALDÆUS, Adj. Carmina Chaldæa. Claud. in 6. Conf. Hon. 348.
Gens Chaldæa. Claud. 1. Ruff. 148.
Ritus Chaldæus. Claud. 1. in 1. Conf. Stil. 60.

CHALDAĪCUS, [Χαλδαϊκὸς] Adj. ut, Genus Chaldaicum. Cic. 2. de Divin. 88. Scylax Halicarnasseus, familiaris Panætii, excellens in astrologia, idemque in regenda sua civitate princeps, totum hoc Chaldaicum prædicendi genus repudiavit.
Ratio Chaldaica. Cic. 2. de Divin. 88.

CHALEPI Versus, [χαλεπὰ κῶλα] dicuntur Duri, asperi, ac prolatu difficiles, qualis est versus Virgilianus, 8. Æn. 596.
Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum.

CHALESTRA, In CALESTRA.

CHALO, āre. Laxare & demittere. Vegetius, Aliquanti centones & culcitas funibus chalant. A Græco χαλᾶν deducitur. Atque hoc etiam verbum hodie nautis familiare est, qui Chalare velum dicunt. Turneb. Adverf. 24. 25. Vitruv. 10. 13. Hinc

CHALATORIUS, Adj. Chalatorii funes apud Vegetium libro ultimo rei militaris, quibus antenna & attollitur & demittitur. In editis, Colatorii legitur, quam scripturam Turnebus non prorsus improbat, etsi priorem magis amplectatur. V. Turneb. l. c.

CHĂLY̆BES, um. m. [Χάλυβες] Populi in Ponto juxta Thermodoontem fluvium Straboni & Plinio: qui ferri temperandi arte ceteris præstare dicuntur. Virg. 1. Georg. 58.
India mittit ebur: molles sua thura Sabæi,
At Chalybes nudi ferrum.

CHALYBS, y̆bis. m. [χάλυψ] Genus ferri durissimi, a Chalybibus populis, ut ante dictum est.
Candens chalybs. Sil. lib. 1. 171.
Durus chalybs. Sil. lib. 2. 403.
Chalybs, aliquando accipitur pro Opere ipso ex hujusmodi ferro facto. Lucan. 6. 398. — chalybem, frenosque momordit. Virg. 8. Æn. 446.
Vulnificusque chalybs. ubi Chalybem, pro Chalybeo ense posuit.
Lethifer chalybs, Ensis. Valer. 6. Argon. 342.
Strictus chalybs, i. e. Ensis. Sen. Thyest. 4.
Item Chalybs est Hispaniæ fluvius, in quo Chalybes accolæ optime ferrum temperant. Justin. 44. 3.

CHALYBEIUS, Adj.

CHAMÆ, [χῆμαι] inter cetera Conchyliorum genera longa descriptione ab Athenæo referuntur. Ceterum id sibi peculiare adscivere, quod plerumque in litore hiantes inveniuntur: idcircoque eas recte Chamas dici posse putaverim, quæ in marinis oris, pandentes sese lævi testa contectæ reperiuntur. Ex Matthiolo. Vide & Galen. lib. de Cib. bon. & mal. succ.

CHAMÆACTE, es. [χαμαιάκτη] Genus sambuci humilioris. Plin. lib 24. cap. 8. Sambucus habet alterum genus magis silvestre, quod Græci chamæacten, alii helion vocant multo brevius. Ruell. lib. 1. cap. 139. Chamæacte sambucus pumila est, Latinis Ebulum dicitur. læto gaudet solo, ut testatur Columella, lib. 10. v. 9.
Atque habilis natura soli, quæ gramine læto
Parturit, & rutilas ebuli creat uvida baccas. Gallis hodie dicitur *hieble*, longe similius sambuco, magisque herbaceo generi assignandum.

CHAMÆCĔRĂSUS, i. m. [χαμαικέρασος] Frutex est Plin. lib. 15. cap. 25. Sunt & Macedonica, parvæ arboris, raroque tria cubita excedentis, & minore etiamnum frutice chamæcerasi. Ruell. lib. 1. cap. 64. Chamæcerasus, ut apud Athenæum lib. 2. Asclepiades Myrleanus depinxit, pumila est, Bithynorum agro frequens, radice parva: neque arbos est, nec arbusculis cerasorum impar, baccis cetera omnia consimilibus. Copiose vescentibus caput vini modo gravant, & dolores cient. Hactenus Ruellius.

CHAMÆCISSOS, [χαμαίκισσος] Genus hederæ, non attollentis se a terra, teste Plin. lib. 24. cap. 10. Unde vulgo Hedera terrestris dicitur. Matthiolus ait hoc hederæ genus hodie in Italia non cognosci.

CHAMÆCYPARISSOS, [χαμαικυπάρισσος] Herba, quæ ex vino pota, contra venena serpentium omnium, scorpionumque pollet. Plin. lib. 24. cap. 15. Nonnulli eum esse putant qui vulgo dicitur, *Cypres des jardins*: quod quidam Abrotonum mas esse credunt. Ruellius lib. 3. cap. 23. Qui chamæcyparissum existimant esse, quem vulgus ab odore formaque foliorum ejusdem nomenclaturæ arboris cypressum appellat, falluntur: nam etsi coactæ sit brevitatis, & velut arboris cujusdam abortus, non tamen in genere pumilionum sedem invenit, nec in arborum, sed fruticum censu constat haberi. Huc facit quod nihil apud classicum auctorem de chamæcypresso leges.

CHAMÆDAPHNE, es. [χαμαιδάφνη] Plinio herba est in hortis seri solita, in funiculi modum sese porrigens, & vicina quæque vinciens, unde & Vinca pervinca ab eodem appellatur. Folia habet lauro similia: ideo Chamædaphne, i. e. Parva laurus appellatur: florem autem violæ similem. De hac Plin. lib. 21. cap. 11. Dioscoridi κληματὶς δαφνοειδὴς dicitur. Est & altera Chamædaphnes species, cujus idem Plin. meminit lib. 24. cap. 15. Chamædaphne, inquit, unico ramulo est, cubitali fere, folio tenui, lauri similitudine: cujus semen rubens admixtum foliis, illinitur capitis doloribus recens. Hanc Romani Laureolam aut Lauraginem appellant. Dioscorides autem, & Galen. hanc solam Chamædaphnes nomine novêrunt.

CHAMÆDIOSMOS, Ros marinus. Apul. cap. 79. [Scribendum, ut in ed. Lugd. 1587. est Chamedyosmos, ex Gr. χαμηδύοσμος.

CHAMEDRĂCON, ontis. m. Serpentis genus in Africa. Solin. cap. 4. conf. Salmas. Exerc. Plin. p. 243.

CHAMÆDROPS, [χαμαίδρωψ] Herba quæ vocatur &

CHAMÆDRYS, [χαμαίδρυς] Herba quæ Latine Trixago dicitur. Plin. lib. 24. cap. 15. Dicitur autem chamædrys quasi humilis & terrestris quercus. Vulgo appellatur Querciola aut Calamandrina.

CHAMÆGLYCYMERIS, [χαμαιγλυκυμερίς] Cancer major. Plin. 32. 11.

CHAMÆLEOS, [χαμαίλεος] inter Cancrorum genera numeratur a Plinio, ut videre est ex ejus lib. 33. cap. ult.

CHAMÆLEON, vel CHAMÆLEO, ōnis. m. [χαμαιλέων] Cardui species. Plin. lib. 22. cap. 18. Chamæleonem aliqui Ixiam vocant. duo ejus genera, &c. *Carlinam* vulgus vocat.

CHAMÆLEON, ontis. m. [χαμαιλέων] quasi Parvus leo. Animal pavidum est in India nascens, figura & magnitudine lacertæ: coloris natura mirabilis: mutat namque eum subinde & oculis, & cauda, & toto corpore: redditque semper quem proxime attingit præter rubrum candidumque. V. Plin. lib. 8. cap. 33. conf. Cassiodor. 5. Ep. 34. Brod. Miscell. 6. 21. Hinc
Homo versipellis, proverbio dicitur, Chamæleonte mutabilior. Et Adulatores sæpe festive comparantur ad Chamæleontem. V. Alciati Embl. n. 5. Et Plut. in libr. De adulatore & amico.

CHAMÆLEUCE, es. [χαμαιλεύκη] Herba quæ Tussilago dicitur, nascitur secus fluvios, folio populi, sed ampliore. Plin. lib. 24. cap. 15. Matth. in Diosc. 4. 127. ait hanc herbam hodie esse ignotam.

CHAMÆLYGON, Herba. Apul. cap. 3.

CHAMÆMĒLON, [χαμαίμηλον] Herba vulgo nota, ab odore mali sic dicta. Leucanthemum alii vocant. V. Plin. lib. 22. cap. 21. *Camomilla* barbare vocatur. conf. Pallad. 7. 10. Macer. 1. 15.

CHAMÆMYRSINE, [χαμαιμυρσίνη] sive Oxymyrsine, Frutex ex quo scopæ fiunt apud Italos: alias Ruscus: nonnulli Myrtum silvestrem vocant. V. Plin. lib. 23. cap. 9.

CHAMÆPELŌRIS, Cancer. Plin. 32. 11.

CHAMÆ-

Chamæpeuce, es. [χαμαιπεύκη] Herba est, folia habens laricis foliis similia, lumborum & spinæ doloribus propria. Plin. lib. 24. cap. 15.

Chamæpitys, yos. [χαμαίπιτυς] Herba quæ Latine Ajuga dicitur. V. Plin. lib. 24. cap. 6. Ivam pharmacopolæ vocant. Apul. de Herb. cap. 26.

Chamæpityinus, Adj. [χαμαιπιτύϊνος] Vinum Chamæpityinum. Diosc. 5. 41.

Chamæplatănus, i. f. Brevis platanus. Plin. 12. 2.

Chamæpus, [χαμαίπους] apud Græcos dicebatur Sponsa, quæ curru non subvehebatur, sed pedibus mariti domum petebat. Moris enim erat apud eos, ut Pausanias ait, ut sponsa locaretur in nuptiali curru, sponso & necessario affini juxta comitante, quem parochum vocant: cujus axem pro foribus incendebant, ut signarent illam ibi perpetuo mansuram, neque ulla tempestate inde recessuram. Auctor Alex. ab Alex. lib. 2. cap. 5. vel potius Pollux lib. 3. Segm. 40.

Chamæripes, [χαμαιῤῥιπής] Arbores sunt ex specie dactylorum, quæ & in Creta, & in Sicilia nascuntur, folio latiore ac molli, ad vitilia utilissimæ. V. Plin. lib. 13. cap. 4.

Chamærops, [χαμαίρωψ] Herba est, de qua Plin. lib. 26. cap. 7. Eosdem effectus lateris doloribus habet chamærops, myrteis circa caulem geminis foliis, capitibus Græculæ rosæ, ex vino pota. V. CHAMÆDROPS.

Chamæsyce, [χαμαισύκη] Herba est lentis folia habens, nihil se attollentia, in aridis petrosisque nascens. V. Plin. lib. 24. cap. 15.

Chamæzelon, [χαμαίζηλον] Herba est, teste Plin. lib. 27. cap. 10. quam quidam eandem esse credunt cum Gnaphalio, cujus folia ita alba & mollia sunt, ut plane videantur tomentum, & pro tomento usurpentur.
Est & aliud Chamæzeli genus, quod & Pentaphyllon a Græcis, & a Latinis Quinquefolium appellatur: cujus meminit idem Plin. lib. 25. cap. 9.

Chamætrachēa, æ. f. Cancer. Plin. 32. 11. Harduinus hic legit Chæmæ striatæ.

Chamævi, vel **Chamavi**, orum. m. pl. Populus Germaniæ prope Amisiam. V. Tacit. 13. Ann. 55. Ejusdem Germ. 33. 1. Ammian. 17. 8.

Chamelæa, [χαμελαία] Herba quæ similitudinem foliorum oleæ habet. Plin. lib. 24. cap. 15. Vulgus vocat *pever montano*. Matthiolus. V. Diosc. 4. 172. Apul. de Herb. cap. 111.

Chamelaītes, [χαμελαίτης] Vinum ex Chamelæa factum. Dioscor. 5. 41.

Chametæra, æ. [χαμαιτύπη] Parva focia. Plin. lib. 36. cap. 5. Is fecit Venerem & Pothon & Phaethontem, qui Samothrace sanctissimis cæremoniis coluntur. Item Apollinem Palatinum. Vestam sedentem laudatam in Servilianis hortis, duasque chametæras circa eam, quarum pares in Asinii monumentis sunt, ubi & Canephorus ejusdem. de Cephisodoro Praxitelis filio loquitur. Budæus.

Chameunia, æ. f. [χαμευνία] Humi cubatio. Hieron. Epist. 2. ad Nepotianum.

Chamulcus, i. m. a Marcellino dicitur, Humile plostellum quod trahitur, Sclodia, ut reperio in antiquo lexico Latino Græco, χαμουλκός: haud scio an nostrum Chamium inde nomen invenerit, & certe invenisse probabile est. Hæc Turneb. Adverf. 22. 13.
Instrumentum est, quo humo pene reptile aliquid trahebatur. Græcam vocem retinuit Ammian. 17. 4. Unde chamulcis impositus, &c. Schefser. de Re Vehic. 2. 7.

Chamus, i. m. [χαμός] Genus freni. Interpr. Vulgat. 4. Reg. 19. 28. conf. Isaj. 37. 29. Isidor. 20. 16.
Est etiam Chamos, [χαμώς] vel Chemos, Idolum, quod alio nomine Beelphegor dicitur, ut inquit Hieronymus ad Sajam lib. 5.

Chanes, [Χάνης] Fluvius est inter Albaniam & Armeniam a Cyro flumine exceptus, mox quum est factus navigabilis, in mare Caspium erumpens. Auctor Strabo lib. 11.

Channe, es. Piscis genus, quem ex seipso concipere ex Ovidio tradit Plin. lib. 32. cap. ult. Ovid. Halieut. v. 108.

Chāon, ŏnis. m. Heleni Trojani pater & comes. V. Serv. in illud Virg. 3. Æn. 335. Chaoniamque omnem Trojano a Chaone dixit.

Chāŏnes, [Χάονες] Populi Epiri, a quibus Chaonia regio dicta. Plin. lib. 4. cap. 1. Virg. 3. Æn. 292.

> Litoraque Epiri legimus, portuque subimus
> Chaonio, & celsam Buthroti ascendimus urbem.

Chāŏnia, [Χαονία] Pars alpestris Epiri, licet quandoque sumatur pro tota Epiro. Plin. in proœm. lib. 4. Epiros in universum appellata, Acroceraunis incipit montibus. In ea primi Chaones, a quibus Chaonia. Virgil. l. c.

Chāŏnius, [Χαόνιος] Adj.
Campi Chaonii. Virg. 3. Æn. 334.
Columbæ Chaoniæ dictæ ab Epiri parte, in qua (ut poetæ fabulantur) columbæ olim reddebant oracula in Dodona silva. Virg. 9. Ecl. 13.

> — carmina tantum
> Nostra valent Lycida tela inter Martia, quantum
> Chaonias dicunt aquila veniente columbas.

Quod autem in Epiri illo nemore columbæ dare responsa dicuntur, Servius ideo fingi putat, quia lingua Thessala Peliades & Columbæ vaticinatrices vocantur.
Frondes Chaoniæ. Stat. 3. Theb. 476.
Glans. Virg. 1. Georg. 8.
Juppiter. Valer. 1. Argon. 303.
Nemus. Stat. 6. Theb. 99.
Patris Chaonii glandes, i. e. Jovis Epirotici, ut ait Servius. Virg. 2. Georg. 67.
Sinus Chaonii. Ovid. 13. Met. 717.
Victus Chaonius, i. e. Glandium cibus. Claud. de Rapt. Proserp. lib. 3. 47.

> Chaonio statui gentes avertere victu.

Chāŏnĭdes, [Χαονίδες] Canum genus ex Chais, hoc est lupis cervariis conceptum, ut videtur sentire Hermolaus in Plin. 8. 19. Verisimilius tamen est a Chaonia regione dictos, quemadmodum & Molossos a Molossia. Chaonidum canum originem refert Julius Pollux ad æneum canem a Vulcano fabricatum.

Chăŏs, n. indecl. [χάος] Festus, Chaos appellat Hesiodus Confusam quandam ab initio unitatem, hiantem, patentemque in profundum. Ex eo & χάσκειν Græci, id nos hiare dicimus. Ovid. 1. Met. 7.

> Ante mare & terras, & quod tegit omnia cælum,
> Unus erat toto naturæ vultus in orbe,
> Quem dixere chaos, rudis indigestaque moles.

Virg. 4. Æn. 510.

> Tercentum tonat ore deos, Erebumque, Chaosque.

Æternæ noctis chaos. Sen. Med. 1.
Altum chaos. Rufus Festus Avienus non procul ab initio.

Atrum chaos rebus induci, significat Summam confusionem & perturbationem rerum. Sen. Agam. 6.
Avidum. Sen. Herc. fur. 9.
Cæcum. Sen. Octav. 7.
Cimmerium. Stat. 3. Silv. 2. 93.
Deforme. Sen. Thyest. 9.
Densum. i. e. Profundum. Sen. Herc. fur. 10.
Horrendum. Valer. 2. Argon. 86.
Imum. Sil. lib. 13. 438.
Extimuit natura chaos. Lucan. lib. 5. 634.
Chaos, pro Inferno. Virg. 6. Æn. 265.

> Dii, quibus imperium est animarum, umbræque silentes,
> Et Chaos, & Phlegeton, loca nocte silentia late.

Durum. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 13.
Inane chaos. i. e. Vacua Erebi regna. Ovid. 4. Fast. 600.
Profundum. Valer. Flacc. 7. Argon. 402.

> — qualesve profundum
> Per chaos occurrunt cæcæ sine vocibus umbræ.

Tartareum. Stat. 12. Theb. 772.
Umbriferum chaos, pro Nocte. Rufus Avienus in Sole,

> — quum per chaos umbriferum vis
> Flammea pervasit.

i. e. Per tenebras nocturnas.

Chara, [χάρα] Genus radicis. Cæs. 3. Bell. Civil. 48. Est etiam genus radicis inventum ab iis qui fuerant cum Valerio, quod appellatur Chara, quod admistum lacte multum inopiam levat: id similitudinem panis efficiebat: ejus erat magna copia. Quæ sit hæc herba quæsitum est. Plinius lib. 19. cap. 8. Lapsanam interpretari videtur quum scribit, Nec non olus quoque silvestre, & triumphorum divi Julii carminibus præcipue jocisque militaribus celebratum: alternis quippe versibus exprobravere lapsana se vixisse apud Dyrrhachium, præmiorum parsimoniam cavillantes. Est autem id Cyma silvestris. Alio loco Plinius Lapsanam inter Brassicas silvestres numerat, pedalis altitudinis, hirsutis foliis, napi simillimis, nisi candidior esset flore. Sed lib. 19. cap. 5. de generibus brassicæ differens ita tradit, Etiamnum unum silvestre Græci cheram vocant, Pontici armon, alii leucen, nostri armoraciam, fronde copiosius quam corpore. Hanc testantur scripturam veteres omnes libri, sed Cheræ nomine offensi correctoresne dicam an depravatores, Agrium suppósuere. Isidorus, Armoracea, inquit, hæc est lapsana: vetus lexicon armoraceam ῥαφανὶς interpretatur. Sed Plinius duas herbas in unam confudit Lapsanam & Armoraciam, quæ caulibus & foliis tam indiscretis sunt, ut ne a peritis quidem vix distingui possint nisi flore: quo factum esse reor, ut quod de Chara dixit Cæsar, de Lapsana Plinius retulerit, quum armoracea, ut dixi, indistinctæ & geminæ cujusdam sit cum lapsana similitudinis, & utraque species sit brassicæ silvestris. Dicit autem Cæsar radicem illam inventam fuisse ab iis qui cum Valerio fuerant, milites eos intelligens, qui duce Valerio in Asia fuerant Mithridatico bello: Valerium autem eorum ducem interficiendum curarat Fimbria. Hæc ad verbum ex Turnebo. Adverf. 24. 7. [Agrion tamen retinuit apud Plin. Harduinus, nulla mentione facta variæ in MSS. scripturæ, quod miror. Κράμβην etiam Theophrastus ῥάφανον ἄγριον vocari lib. 9. docet. V. D. Voss. not. ad Cæs.

Characeni, Tauricæ regionis populi, ab oppido Charace sic dicti, quod inter hujus regionis urbes commemorat Ptolemæus. V. Plin. lib. 4. cap 12.

Characias, æ. Genus tithymali. Plin. lib. 20. cap. 8. enarrans tithymali genera, Primus cognominatur characias, qui & masculus existimatur, ramis digitali crassitudine, rubris, rugosis. Ruellius libro 3. Characias Gallis nunc magna ex parte Expurgia nominatur, Rusticis Evigilium matutinum, aut quia repurget, aut antelucano moliens dejectionem, expergiscere fumentem cogat.

Charactæ, arum. f. Gradus puritatis in auro. V. Pitisc. Lex. Rom. Antiq.

Character, ēris. m. [χαρακτήρ] Latine dicitur Signum, vel Insigne, quod animanti vel alii rei imprimitur, ut dignosci possit. Columel. lib. 11. cap. 2. Nec minus majora quadrupeda charactere signari debent. Pallad. R. R. 2. 16. Hoc mense maturi agni & animalia omnia minora & majora charactere signentur. V. Voss. 6. Institut. Hinc vulgo dicitur Sermo animi character est.
Character, Genus & figura dicendi. Gell. lib. 7. cap. 14. Et in carmine & in soluta oratione, genera dicendi probabilia sunt tria, quæ Græci χαρακτῆρας vocant. Cic. in Orat. 134. Sed jam ipsa forma restat, & character ille qui dicitur: quæ, qualis esse debeat, ex ipsis quæ supra dicta sunt, intelligi potest.
Character alicujus poetæ, vel Scriptoris. Varr. 3. de R. R. cap. 2. Nonne item L. Albutius, homo, ut scitis, apprime doctus, cujus Luciliano charactere sunt libelli, dicebat in Albano fundum suum pastionibus semper vinci a villa?

Charactērismus, i. m. [χαρακτηρισμός] Latine Designatio: ut est apud Juven. 4. Sat. 38.

> — & calvo serviret Roma Neroni.

i. e. Domitiano. Figura qua orator vitas eorum de quibus loquitur, deformat. V. Quintil. 9. 3.

Charactērīzo, [χαρακτηρίζω] āre. Augustin.

Charadrius, [χαραδριός] Avis maritima, magna, & ingluviosa, quam aspicientes icterici morbo liberantur, teste Ælian. lib. 15. cap. 26. Alio nomine Icterus appellatur, & a Latinis Galgulus, ut existimat Plin. lib. 30. cap. 11.

Chărădrus, [Χάραδρος] Lacus est, & navium statio prope Ciliciam, contermina Asiæ, juxta quam Charadrus est fluvius. Hæc Steph. de Urbib. Charadrii fluvii meminit Stat. 4. Theb. 46.

> Quæque pavet longa spumantem valle Charadron Neris.

Est item Charadrus, Oppidi nomen in ea Syriæ parte, quæ Phœniciæ proxima est. Plin. lib. 5. cap. 20.

Charandro, Troglodyticæ sinus, in quo Ptolemæus Philadelphus de nomine sororis Arsinoen urbem condidit, ut refert Plin. lib. 6. cap. 29.

Charax, [Χάραξ] Strabo inter castella Corsicæ insulæ habitabilia numerat, quæ sunt quatuor, Blesini, Charax, Eniconiæ, Vapanes. Reliquum vero ejus insulæ fere incultum est, asperum, & plurimis in partibus prorsus inaccessibile, adeo ut qui ejus montes habitant, ex latrociniis vitam degentes, superent ipsas immanitate belluas. Hæc ille lib. 5.
Charax, Straboni lib. 17. Locus est quo Carthaginienses emporio utebantur, advehentes vinum, & inde succum & silphium reportantes ab iis, qui id ex Cyrene clam exportabant. Plin. lib. 6. cap. 27. Charax oppidum Persici sinus intimum, a quo Arabia Eudæmon cognominata excurrit, habitatur in colle manu facto inter confluentes: dextra Tigrin, lævae

læva Eulæum trium millium passuum laxitate. Conditum est primum ab Alexandro Magno: qui colonis ex urbe regia Durine (quæ tum interiit) deductis, militumque inutilibus ibi relictis, Alexandriam appellari jusserat: Pagumque Pellæum, a patria sua, quem proprie Macedonum fecerat. Flumina id oppidum expugnavere. Postea Antiochus restituit, quintus regum, & suo nomine appellavit. Iterumque infestatum Pasines Sogdonaci filius, rex finitimorum Arabum, quem Juba satrapem Antiochi fuisse falso tradit, oppositis molibus restituit, nomenque suum dedit, emunito situ juxta in longitudinem trium millium passuum, in latitudinem paulo minus.

CHARAX, acis. m. Latine dicitur Vallum: significat & Pedamentum vitis, sive riditam. unde apud Columel. lib. 5. cap. 4. Vites characatæ. Meminit Cælius. Rhodig. lib. 8. cap. 4. Vulgus Gallicum dicit *Eschara*, voce illinc deflexa. Pro Firmiore palo, cui vitis alligatur, sive pedamento, est generis feminini. Columel. 11. 3. [Hunc posteriorem Columellæ locum non reperi, nec est in Indice Gesneri. De mutatione generis in hac voce prolixe egit Henr. Steph. in Thes. Gr. q. V.

CHARAXES, [Χαράξης] Fuit teste Herodoto lib. 2. Mitylenæus patria, & frater Sapphûs. De quo Ovid. 15. Epist. 117.

Gaudet, & e nostro surgit mœrore Charaxes
Frater, & ante oculos itque reditque meos.

CHARAXO, [χαράσσω] āre. Inscribo, Incido. Prudent. Hymn. 10. Ro. 557. & Augustin. & Apic. 6. 9.

CHARES, etis. [Χάρης] Atheniensium dux, ad promittendum facilis & promptus. Unde proverbium natum, Χάρητος ὑποσχέσεις. i. e. Charetis pollicitationes. Suidas. V. Chiliad.
Fuit & Chares Lyndius statuarius, Lysippi discipulus, qui Rhodi Solis colossum fecit. Auctor Plin. lib. 34. cap. 7.

CHARIBŒA & Porcis, Dracones duo erant, qui olim equo ligneo a Trojanis in urbem admisso, ab Calydnis insulis, in quas se conjecerant Græci, enatantes, Laocoontis filios peremere, ob conjectum in equum ligneum hastile. De his vide Cæl. Rhodig. lib. 8. cap. 13.

CHARĪDĒMUS, [Χαρίδημος] Dux Cersobleptæ Thraciæ regis militum, cujus multam mentionem facit Demosthenes in oratione contra Timocratem. Item, Exul quidam Atheniensis, qui ab Alexandro pulsus, ad Persas transiit. a Dario deinde ob paulo liberius factum de ipsius & hostium viribus judicium, supplicio affectus est. Curt. 3. 2.

CHARIEN, Fluvius est Themiscyrenæ, in Surium, urbi cuidam cognominem fluvium, influens, de quo Plin. lib. 6. cap. 4. in descriptione Themiscyrenæ regionis.

CHARIENTISMUS, i. m. [χαριεντισμός] Urbanitas, lepos & venustas sermonis. Apud Rhetoras figura est, qua dura dictu, gratius proferuntur: ut si interrogantibus nobis numquis nos quæsierit, responsum detur, Bona fortuna. exinde intelligitur, neminem nos quæsisse. Hæc Donatus in libello de Barbarismo. Vel ut ille Davus Terentianus, Bona verba quæso. V. Voss. 4. Rhet. Institut. p. 238.

CHARILLUS, [Χάριλλος] Dux Lacedæmoniorum, Tegeatas superavit. Auctor Pausanias apud Volaterranum. Arbitror scribendum Charilaus, cujus meminit Strabo lib. 12. & Plutarchus in vita Lycurgi. [Apud Pausan. in Lacon. p. 87. extr. Wech. & Arcad. p. 240. Achaic. 276. Χάριλλος constanter scribitur. At idem p. 82. extr. Lacon. Χαρίλαον eundem vocat. Fuit autem in Spartæ regno Archelai collega, ex familia Eurypontidarum, Polydectæ Filius, sub quo Lycurgus, patruus ejus, leges suas scripsit, ut Strabo & Plut. plenius memorant. Promiscue vero utroque modo talia nomina scribi consuesse pridem doctiores monuerunt. V. Perizon. ad Æliani V. H. 1. 27. Alioqui analogiæ lege Χάριλλος & deminutivum est, a Χαρικλῆς.

CHARĪNI, olim dicti sunt Nummi, vel Stateres aurei, a Charino imperatore signati. Nam ut Philippi nomen habebant solidi aurei a Philippo percussi, sic consentaneum est qui forma Charini signati sunt, ut Charini nomen habeant. Ausonius Ep. 5. v. 23.

Ergo aut prædictos jam nunc rescribe Charinos. Quanquam Turnebus (Adverf. 22. 10.) aliter hunc locum legit.

CHARIS, itos. f. [Χάρις] Latine dicitur Festivitas, beneficium, munus, gratia, remuneratio, voluptas. Plin. 35. 10. In pictura Venus. Conf. Quintil. lib. 12. cap. 10. pr.

CHARĪTES, um. pl. f. [Χάριτες] Lat. Gratiæ. Deæ, quas quidam ex Venere & Jove genitas scripserunt, alii in quibus Serv. ad 1. Æn. v. 720. quod horum præcipue munere numinum concilientur, ex Venere & Libero. Cicero de N. D. 3. 44. ex Erebo & Nocte ortas tradit. Lactant. in prim. Thebaid. Jovis & Autonoes filias putat. Hesiodus in Theog. v. 907. Jovis & Eurynomes Oceani filiæ, filias scribit. Tres sunt, Aglaia, quæ alio nomine Pasithea dicitur: Thalia, Euphrosyne. Tot autem ideo esse prodiderunt, quia & benefici esse in alios debemus, & aliorum beneficia suscipere: & iis qui in nos fuerunt liberales, retribuere. Dare autem, & accipere, & referre, tres actus sunt inter se distincti. Alii ideo dicunt tres Gratias esse, quia acceptum beneficium cum fœnore reddi debet. Quapropter solebant veteres ita Gratias pingere, ut una earum aversam faciem teneret, quasi a nobis profecta: duæ vero nos aspicerent, ut duplex nobis beneficium rependi debere ostenderent. Nudæ etiam pingebantur, quia beneficia fuco debent carere, & nullo velamine obtegi. Item connexæ, quia insolubiles esse Gratias decet: & beneficium, aliud semper beneficium parere, perpetuumque esse amicitiæ fœdus. Traduntetiam eas in Acidalio fonte, qui est Orchomeni Bœotiæ urbe, lavari, quoniam pura esse beneficia oportet: & nihil sordidum, i. e. nullam spem retributionis habere. V. infra GRATIÆ.

CHARISMA, ătis. n. [χάρισμα] Gratia, munus. Tertull.

CHARISIUS, [Χαρίσιος] i. m. Atticus orator, cujus meminit Cic. in Brut. 286. Et quidem, inquit, duo fuerunt per idem tempus dissimiles inter se, sed Attici tamen: quorum Charisius multarum orationum, quas scribebat aliis, quum cupere videretur imitari Lysiam: Demochares autem, qui fuit Demosthenis sororis filius, & orationes scripsit aliquot: & earum rerum historiam, quæ erant Athenis ipsius ætate gestæ, non tam historico, quam oratorio genere perscripsit. At Charisii vult Hegesias esse similis, &c.
Est & inter Grammaticos antiquos, Flavius Sosipater Charisius, cujus meminit Priscianus.
Est & Panis, seu, ut Suidas ait, Placentæ species, qui Græcis χαρίσιοι dicebantur.

CHARISIA, orum. n. pl. [χαρίσια] Pervigilium in Gratiarum honorem, quorum præmium erat placenta & bellaria. V. Eustath. in Odyss. σ'. 23.

CHARISTIA, n. pl. [Χαρίστια] apud veteres Festa erant, ad quæ simul conveniebant omnes, qui vel sanguine, vel cognationis quocunque gradu, invicem junctiores erant, & defunctis jam amicis, ut avis, atavis, abavis, sacra faciebant, eosque thure & honoribus divinis venerabantur. qui & ipsi quoque egressi sepulchris, sacris interesse credebantur. Meminit horum Ovid. 2. Fast. 617.

Proxima cognati dixere Charistia chari,
Et venit ad socios turba propinqua deos. V. dict. seq.

CHARISTIA, æ. Idem. Valer. Max. lib. 2. cap. 1. Convivium etiam solenne majores instituerunt: idque charistiam appellaverunt: cui præter cognatos & affines nemo interponebatur. Alia exemplaria habent Charistia, & non Charistiam. Et ita legendum omnino putaverim.

CHARISTICUM, [χαριστικόν] pro Remuneratione apud Callistrat. in l. divus Adrianus. D. de bon. damnat. Sed debent ad ea servari, quæ jure præsidum solent erogari, ut puta charisticum quibusdam officialibus, &c. V. CARCERATICUM.

CHARITAS, in CHARUS.

CHARITŎBLĔPHĂRON, [χαριτοβλέφαρον] Frutex est circa Troglodytarum insulas nascens, efficax in amatoriis, de quo Plinius ex Juba scribit, spathalia eo facere & monilia feminas. Sentire eum se capi, durarique cornus modo, & hebetare aciem ferri. Quod si fefellerint insidiæ, in lapidem transfigurari. V. Plin. lib. 13. cap. ult.

CHARITONIUS, Adj. [χαριτώνιος] Lucret. lib. 4. 1156.

Parvula, pumilio: charitonia tota, merum sal. Epitheton est mulieris. Qua voce significatur Gratia venalis: quod hæc puella se vendat gratia verborum, quibus velut pedicis animos amatorum illigat. χάρις gratia dicitur, ὤνιος venalis. Charitonia tota, Quæ nihil festivitatis, aut gratiæ non habet venale. Sic interpretatur Pius. Turneb. Adverf. 27. 35. vero locum putat mendosum, sicque reponendum,

Parvula, pumilio, χαρίτων μία, tota merum sal. i. e. Charitum, seu Gratiarum una.

CHARMANDE, [Χαρμάνδη] Urbs est trans Euphratem, juxta portas Babylonias. Unde

CHARMANDÆUS & CHARMANDITES, Gentilia, & CHARMANDENE regio. auctor Stephanus.

CHARMEI, Oppidum Minœiorum in Arabia, qui a rege Cretæ Minoe originem trahere existimantur, ut inquit Plin. lib. 6. cap. 28.

CHARMIS, idis. [Χάρμις] Medicus, qui ex Massilia Romam profectus, damnatis non solum prioribus medicis, verum & balneis, frigida etiam hibernis algoribus lavari persuasit. Qua de re etiam extat Annæi Senecæ astipulatio, ut videre est apud Plin. lib. 29. cap. 1.

CHARMIDES, is. Senex in Plaut. Trin.

CHARMOTHAS, [Χαρμόθας] Portus est in Arabia, centum fere stadiorum ambitu, ingressu angusto, & omni scaphæ periculoso, emittit in eum flumen. Sic Strabo lib. 16.

CHĀRON, ontis. [Χάρων] Charontem Portitorem apud inferos fingunt poetæ, triente manes defunctorum per Stygem & Acherontem transvehentem ad sedes destinatas. V. Virg. 6. Æn. 298.

Portitor has horrendus aquas & flumina servat,
Terribili squalore Charon. Meminit passim Lucianus in Dialogis mortuorum, ubi & memorat obolum Charonti pro naulo dari solitum a defunctis, qui transvehantur. conf. Suid. & Apul. 6. Met.
Alterum pedem in cymba Charontis habere, Proverbium est de Iis, qui admodum infirmi & morituri videntur.
Dicitur per antiphrasin Acheron. Plerique Charontem, aiunt significare Aërem infernum, quod (ut volunt) animæ sunt aeriæ, ideo confictum ipsum a poetis Portitorem animarum.
Dirus Charon. Sen. Herc. fur. 9.
Portitor Charon. Virg. 6. Æn. 526.
Charon fuit & proprium, ut Charon Lampsacenus historicus, qui tempore primi Darii floruit. Scripsit Æthiopica libris duobus: Item Cretensia, Græcanica, & alia.
Charon item Carthaginiensis historicus, qui tyrannorum quotquot in Asia Europaque fuerunt, item illustrium virorum & mulierum vitas conscripsit.
Tertius ejusdem nominis, Naucratita fuit, historicus, qui de sacerdotibus, regibus, & gestis Ægyptiorum historiam scripsit.

CHĀRONDAS, [Χαρώνδας] Philosophus Pythagoricus & Legislator Thurius, qui cum legem tulisset, nequis cum ferro in concionem veniret, alioqui continuo interfectum iri. Quumque postea ipse e rure veniens, ex improviso, ut erat gladio accinctus, in concionem venisset, admonitus legis ab eo qui proxime sedebat, eidem gladio incubuit, quum liceret culpam dissimulare, vel defendere. Ex lib. 6. cap. 5. Valerii. Aristot. autem lib. 2. Politic. hunc Charondam dicit patria Catinensem, qui civibus suis leges conscripsit. Cic. 3. de Legib. 5. Nec vero solum ut obtemperent obediantque magistratibus, sed etiam ut eos colant diligantque, præscribimus: ut Charondas in suis facit legibus.

CHĀRŌNĒUM, [χαρώνειον] sive CHĀRŌNĪA Porta [χαρώνειος θύρα] erat Athenis in nomophylacio, per quam damnati ad ultimum ducebantur supplicium. Fuerunt & Charoniæ scalæ, ex quibus idola seu simulacra destinabant in theatris. Cæl. Rhod. lib. 8. cap. 8.
Charonia, etiam Paludes & Barathra vocantur, odorem tætrum exhalantia. V. Strabo lib. 12. ad finem. & Casaub. ad ejusd. lib. 5. pag. 244.

CHĀRŌNĪTÆ, ārum. m. [χαρωνῖται] Senatores novi a Romanis ex contemptu ita vocati. Ait Plutarchus in vita Antonii: M. Antonius his (scil. Cæsaris commentariis) interserens quos ei visum est, multis magistratus dedit, multos in senatum adlegit. Unde omnes hos per ludibrium Charonitas Romani appellabant, quandoquidem ubi arguebantur, ad mortui fugiebant commentarios, & neminem vivum dignitatis suæ auctorem ciere poterant. Iidem apud Suet. in Aug. cap. 35. Orcini vocantur. q. V. in ORCUS.

CHARONIUM Antrum, [Χαρώνιον ἄντρον] Strabo lib. 14. In via inter Tralles atque Nyssam vicus est Nyssaensium non procul ab urbe nomine Acharaca, ubi Plutonium est, luco sumptuoso circumdatum. Item Plutonis ac Junonis delubrum, & antrum Charonium natura admirabile, quod luco imminet, &c. V. CHARONEUM.

CHAROPS, [Χάροψ] Homero lib. Iliad. 11. 426. Vir Trojanus, Hippasi filius, & Soci frater, quos ambos uno die Ulysses interemit.
Est & nomen cujusdam inter Epirotas primarii, qui Tito Quintio Flaminio Consuli Romano contra Philippum bellum gerenti favit. Plutarchus in vita ejusdem Flaminii. Hunc Livius lib. 32. cap. 6. & 11. Charopum vocat.

CHARIS,

Charræ, V. Carræ.

Charta, vel potius Cartha, Urbs Tyri dicta est, ex qua & Dido orta fertur, & ab ejus nomine a sese conditam urbem, Chartaginem appellasse. V. Serv. ad 1. Æn. 343.

Charta, æ. f. [χάρτη] Papyrus est appellata, quod scilicet ex papyro fieret. Postea vero id genus chartæ inventum est, quo nunc passim utimur, fitque ex linteolis in aqua contritis. Martial. lib. 6. 64.
— miseras & perdere chartas. Plin. lib. 13. cap. 11.
Chartæ usu maxime humanitas vitæ constat & memoria. Et hanc Alexandri Magni victoria repertam, auctor est M. Varro, condita in Ægypto Alexandria: ante non fuisse chartarum usum. in palmarum foliis primo scriptitatum: deinde quarundam arborum libris. Postea publica monumenta plumbeis voluminibus, mox & privata linteis confici cœpta, aut ceris. V. omnino reliqua, de chartarum usu & præparatione apud Plin. l. c. & cap. 12.
Ac apud Memphim urbem celeberrimam, primum confectam esse narrat Lucan. 3. 222.
Nondum flumineas Memphis contexere biblos
Noverat. Biblus papyrus est, ejusque plagulas hic biblos vocat. [Nisi hic Memphis per synecdochen poëticam pro Ægypto ponitur.
Codicis chartas explicare. Quintil. Quum aperto codice chartas explicaret.
Inopia chartæ minus scribitur. Cic. 5. Att. 4.
Sonitus fragilis chartarum. Lucret. lib. 6. 111.
Anus charta, Victura diu, non brevi peritura. Catul. 66. 46.
Augustea charta, e qua religiosi tantum sacrique libri scriberentur, quæ olim Hieratica nuncupabatur. V. Plin. 13. 11. & alibi.
Bibula charta. In bibo.
Deletitia charta. Ulpian. in l. 4. D. de bon. possess. secund. tab. Chartæ appellatio & ad novam chartam refertur, & ad deletitiam.
Dentata charta rem agere. Cic. 2. Q. frat. 14. Calamo & atramento temperato, charta etiam dentata res agetur. Dentata dicuntur Mordacia, ut ait Erasmus in Chiliadibus. Seneca etiam dentatos sales esse non vult. V. in dens.
Doctæ & laboriosæ chartæ. Catul. 1. 6.
Epistolares chartæ. Martial. lib. 14. 11.
Ineptis chartis quicquid amicitur. Hor. 2. Epist. 1. 270.
Liviana charta. Plin. 13. 12.
Plumbea charta. Suet. in Nerone, cap. 20. Plumbeam chartam supinus pectore sustinuit. i. e. Laminam plumbeam. sic enim interpretatur Plin. lib. 34. cap. 18.
Puræ chartæ. Ulpian. in l. Librorum appellatione. §. Quod tamen. D. De leg. 3. Nam nec chartæ puræ debentur libris legatis, nec chartis legatis libri debebuntur.
In usu plerique libros chartas appellant. V. usus. H. St. V. & p. p. Charta pro libro.
Ad chartas parare papyrum. Ulpian. in l. Librorum appellatione. §. Chartis legatis. D. de leg. 3. Chartis legatis, neque papyrum ad chartas paratum, neque chartæ nondum perfectæ continebuntur.
Chartæ quoque quæ illam pristinam severitatem continebant, obsoleverunt. Cic. pro Cœl. 40.
Delatæ chartis merces. Cic. pro Rabir. Posth. 39. Auditæ visæque merces, fallaces quidem & fucosæ, chartis & linteis, & vitro delatæ. Al. Celatæ.
Explicare omne ævum tribus chartis. Catul. 1. 6.
Illinire chartis aliquid. Hor. 1. Serm. 4. 36.
Et quodcunque semel chartis illeverit, omnes
Gestiet a furno redeuntes scire. Est autem per contemptum dictum Illinere, quasi dicat Non scribere, sed chartas Commaculare tantummodo.
Impallescere nocturnis chartis. Pers. 5. Sat. 62.
Notata charta digitis, i. e. Scripta. Ovid. 1. Epist. 62.
Ne nos prodat charta. Cic. 2. Att. 20. De Repub. breviter ad te scribam: jam enim charta ipsa ne nos prodat pertimesco.
Promere chartis Hetruscis. Cic. 1. de Divin. 20.
Voces tristificas chartis promebat Hetruscis.
Silere chartæ dicuntur, Quum nemo scribit. Hor. 4. Carm. 8. 21.
— neque
Si chartæ sileant quod bene feceris.
Sileri chartis, i. e. Nullius scriptis celebrari. Hor. 4. Carm. 9. 31.
— non ego te meis
Chartis inornatum sileri,
Totve tuos patiar labores.
In charta aversa scribere. Martial. lib. 8. 62.
Ponere thura, charta soluta. Juven. 13. Sat. 116.
Charta, pro Libro. Ovid. 3. Trist. 1. 4.
Nullus in hac charta versus amare docet.
Vacare chartis, Libris. Martial. lib. 7. 79.

Chartīna, æ. f. Dixere veteres pro Charta. Priscian. lib. 4.

Chartus, i. Antique. Legitur in Lucilio apud Nonium 3. 40. Ubi nunc Socratici charti.

Chartŭla, æ. f. dimin. [χαρτίον] Cic. 7. Fam. 18. Miror quid in illa chartula fuerit, quod delere malueris, quam hæc scribere. Alibi Chartula, pro Scheda vel Commentariolo ponitur; Inter chartulas confiscati inventus est brevis debitorum nomina continens. Budæus.

Chartularius, i. m. [χαρτοφύλαξ] Officii nomen erat, cujus fit mentio in l. 3. de Cano. Largit. lib. 10. Cod. Budæus.
Vide scriniarius. H. St.

Chartaceus, Adj. [χάρτινος] ut, Codices chartacei. Ulpian. in l. librorum appellatione. D. de leg. 3. Quod si in codicibus sint membraneis, vel chartaceis, vel etiam eboreis, vel alterius materiæ, &c.

Charteus, aliud Adj. Auson. 10. Epist. 40.

Chartarium, i. n. Chartophylacium. Hieron. ad Ruff. 3. 6. Cur eam in Romanæ Ecclesiæ chartario non requiris.

Chartarius, a, um. Adj. ut, Chartariæ officinæ. Plin. lib. 18. cap. 10. Hoc ærariæ officinæ, chartariæque utuntur.

Chartarius, i. m. Idem ac Chartularius. Inscriptio Romæ; LOCVS VALERIANI CHARTARII.

Chartiatĭcum, i. n. [χαρτιατικόν] in l. penult. D. de bon. damn. & apud Zonaram, tom. 3. puto esse Quod pro charta officialibus præbebatur. Nam ministris magistratuum chartas præstitas ex Frontino lib. 2. de Aquæductib. intelligere licet. V. Cujacium, lib. 4. Observat. cap. 18. Nonnulli legunt Charisticum. V. supra.

Chartŏphylacium, [χαρτοφυλάκιον] Græci vocant Scrinium, in quo libri & scripturæ reponuntur.

Chārus, vel potius Carus. [q. V. nam perperam hæc disjuncta sunt] Adj. [ἀγαπητὸς, προσφιλὴς, χαρίεις, θυμήρης] Gratus & amore devinctus. Cic. 2. Fam. 15. Quem tibi charum esse gaudeo.
Amicis charus. Hor. 1. Serm. 6. 70.
Amici chari. Hor. 4. Carm. 9. 51.
Amplexus. Ovid. 9. Met. 749.
Caput. Virg. 4. Æn. 354.
Comes charus atque jucundus. Cic. 4. in Catil. 11.
Conjunx. Ovid. 5. Trist. 5. 21.
Corpus. Sen. Hippol. 12.
Corpora. Ovid. in Ibin, 311.
Inque pyram tecum charissima corpora mittas. al. Pignora.
Dignitas & gloria liberorum nobis chara. Cic. 1. de Orat. 19. Hortemurque potius liberos nostros, ceterosque, quorum gloria nobis & dignitas chara est, &c.
Fratres. Sen. Hippol. 5.
Genitor. Virg. 10. Æn. 789.
Genitrix. Virg. 1. Æn. 693.
Juvenis. Tibul. lib. 3. 2. 1.
Labores uteri. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 194. Ceres de sua filia.
Mater. Ovid. 12. Epist. 112.
Natus charus magis vita. Virg. 5. Æn. 725.
Nate, mihi vita, quondam dum vita manebat,
Chare magis, nate Iliacis exercite fatis.
Nepotes. Virg. 6. Æn. 682.
Nutrix. Virg. 4. Æn. 634.
Parens. Sil. lib. 13. 624.
Parentes. Lucret. lib. 3. 85.
Parentes charissimos habere. Cic. Post red. in Sen. 2.
Pater. Virg. 2. Æn. 707.
Pignora. Ovid. 3. Fast. 218.
Quum raptæ veniunt inter patresque virosque,
Inque sinu natos pignora chara tenent.
Propinqui. Hor. 1. Serm. 1. 83.
Res. Ovid. 2. Trist. 484.
Societatum charior nulla, quam. Cic. 1. Off. 57. Omnium societatum nulla est gratior, nulla charior, quam ea quæ cum Repub. est unicuique nostrum.
Sodales. Hor. 1. Carm. 36. 5.
Patrii lares, chara terra. Sen. Agamem. v. 783.
Thorus. Ovid. 8. Epist. 26.
Ubera. Sen. Hippol. 2.
Verbum ipsum charum est amoris, ex quo amicitiæ nomen est ductum. Cic. 1. de Nat. Deor. 123.
Vir charus & jucundus. Cic. pro Cluent. 20. Recte hoc repetitur a vobis, ut virum optimum atque innocentissimum, plurimisque mortalibus charum atque jucundissimum, his aliquando calamitatibus liberetis.
Vita. Ovid. 10. Met. 612.
Charum habere. Cic. 9. Att. 9. Te tanti facio, ut paucos æque ac te charos habeam.
Habere chariorem aliquem seipso. Cic. 10. Att. 13. Omnes suos, etiam quibus irascitur crebrius, tamen charos habet, me quidem seipso chariorem.
Amare, & charum habere. Cic. 1. Fam. 7. Quem nos, &c. in primis amamus, charumque habemus.
Diligere & charum habere. Cic. pro Corn. Balb. 59. Speroque, Judices, ut eos, qui principes fuerunt conservandæ salutis aut dignitatis meæ, diligitis & charos habetis: sic, &c.
Charum esse & diligi. Cic. 3. de Finib. 53. Postulare a diis immortalibus ut chari simus, & ab illis diligamur.
Sibi charum esse, seseque diligere. Cic. 5. de Finib. 29. Eorum enim est hæc querela, qui sibi chari sunt, seseque diligunt. Ter. Adel. 1. 1. 24.
In eo me oblecto, solum id est charum mihi.
Nobis vivere chari volumus. Hor. 1. Epist. 3. 29.
Compar. Valer. 8. Argon. 12.
— ne crede pater: non charior ille est,
Quem sequimur.
Auro charior juvenis. Tibul. lib. 1. 8. 31.
Luce charior. Claud. de Bell. Get. 308.
Mihi me charior. Ovid. 5. Trist. 14. 2.
Nec te mihi charior alter. Ovid. 3. Trist. 6. 3.
Oculis charius. Catul. 101. 2.
Vita charior. Cic. ad Quir. post red. 2. Mihi vero & propter indulgentiam meam, & propter excellens eorum ingenium vita sunt mea chariores.
Superl. Charissimus & amantissimus. Cic. 4. in Catil. 3. Nec tamen ego sum ille ferreus, qui fratris charissimi atque amantissimi præsentis mœrore non movear.
Charissimus & amicissimus. Cic. 2. de Orat. 15. Quum apud me viderem homines mihi charissimos & amicissimos, &c.
Charus pro Pretioso. V. carus. Quo & superiora, & seq. refer.

Chārĭtas, ātis. f. [ἀγάπη] dicitur Amor, sed tantum hominum in homines, & quidem secundum personarum dignitatem. Cic. de Amicit. 27. Primum ex ea charitate, quæ est inter natos & parentes: quæ dirimi, nisi detestabili scelere non potest.
In charitate esse, Charum esse. Liv. 1. 39. extr. Et puerum in domo a parvo eductum, in charitate atque honore fuisse.
Benevolentiæ charitas. Cic. de Amicit. 31. Ipsi autem intelligamus a natura gigni sensum diligendi, & benevolentiæ charitatem, facta significatione probitatis.
Hominum charitati parcendum. Cic. 1. de Orat. 237. Parcendum est autem maxime charitati hominum, ne temere in eos dicas, qui diliguntur.
Liberorum charitas. Cic. Brut. Ep. 12. Sed hoc præclare legibus comparatum est, ut charitas liberorum amiciores parentes Reipublicæ redderet.
Patriæ charitas. Cic. pro Sext. 53. Patriamque, quæ mihi erat charissima, propter ipsius patriæ charitatem, reliquissem, &c.
Reipublicæ charitate facere. Cic. 11. Philipp. 20. Non possum animo æquo videre tot, tam importunos, tam sceleratos hostes, nec id fastidio meo, sed charitate Reipublicæ.

 Aptis-

Aptissima ad quiete vivendum charitas. Cic. 1. de Fin. 52. Opes, vel fortunæ, vel ingenii liberalitati magis conveniunt: qua qui utantur, benevolentiam sibi conciliant, & (quod aptissimum est ad quiete vivendum) charitatem.

Mercedem charitatis exigere. Cic. de Amicit. 82. Ipse enim se quisque diligit, non ut aliquam a seipso mercedem exigat charitatis suæ, sed quod per se sibi quisque charus est.

Mutuæ charitatis pignus. Quintil. lib. 1. in procem.

Charitas & amicitia. Cic. 1. de Nat. Deor. 123. Hominum charitas & amicitia gratuita est.

Charitas & amor. Cic. in Partit. 56. Nam aut charitate moventur homines, ut deorum, ut patriæ, ut parentum: aut amore, ut fratrum, ut conjugum, ut liberorum, ut familiarium.

Charitatem & benevolentiam adimere. Cic. pro Sext. 6. Ademit Albino soceri nomen mors filiæ, sed charitatem illius necessitudinis & benevolentiam non ademit.

Promptior, charitate filiæ, accipiendis adversus generum suspicionibus. Tacit. 12. Ann. 4.

Complecti charitate. In COMPLECTOR.

Complectitur charitates omnes omnium patria. Cic. 1. Off. 57. Omnium societatum nulla est gratior, nulla charior, quam ea quæ cum Repub. est unicuique nostrum. chari parentes, chari liberi, propinqui familiares: sed omnes omnium charitates patria una complexa est, pro qua quis bonus dubitet mortem oppetere, si ei sit profuturus?

Conciliare. Cic. 2. de Orat. 206.

Concupere civium. Cic. 1. Philipp. 29. Credo enim vos omnes nobiles, magna quidem spectantes, non pecuniam, ut quidam nimis creduli suspicantur, quæ semper ab amplissimo quoque clarissimoque contempta est, non opes violentas, & populo Romano minime ferendam potentiam: sed charitatem civium & gloriam concupisse.

Exuere. Tacit. 16. Ann. 28.

Juncta charitas inter paucos. In JUNGO.

Præstare charitate officium alicui. Cic. 12. Fam. 16. Cui nos & charitate & amore tuum officium præstaturos non debes dubitare.

Retinere in aliquos. Cic. de Amicit. 72.

CHĂRYBDIS, is. f. [Χάρυβδις] Locus maris periculosus nautis inter Calabriam & Siciliam, quod contrarios fluctuum cursus facit, & rapta quæque absorbet, & rejicit. aqua enim nunc absorbetur, & tendit in profundum, nunc elevatur in altum. Ovid. Rem. Amor. 740.

> Et vomit epotas dira Charybdis aquas.

Fingitur autem Charybdis, Femina voracissima, quæ quia boves Herculis rapuit, a Jove fulminata est, & in mare præcipitata. Unde naturam pristinam servat: nam sorbet universa. Auctor Servius ad loc. subject. Virg.

Plurima de Charybdi finxerunt poetæ; ut videre est apud Virg. 3. Æn. 419. Ovid. 7. Met. 62. Sil. 14. 455. Natal. Com. Mythol. 8. 12. Plin. lib. 3. & 8. In eo freto est scopulus Scylla, item Charybdis, mare vorticosum, ambo clara sævitia. Inde inter Scyllam & Charybdin navigare dictum est, pro In ancipiti periculo esse. V. Chiliad. Erasm. Virg. 3. Æn. 558.

> Et pater Anchises, nimirum hæc illa Charybdis:
> Hos Helenus scopulos, hæc saxa horrenda canebat. V. SCYLLA.

Avida Charybdis, i. e. Rapax. Ovid. 14. Met. 75.

Bonorum Charybdis. Cic. 3. de Orat. 162. Deinde videndum est, ne longe simile sit ductum, Syrtim patrimonii, scopulum libentius dixerim: Charybdin bonorum, voraginem potius: facilius enim ad ea quæ visa, quam ad illa quæ audita sunt, mentis oculi feruntur.

Dira. Ovid. Rem. Amor. 740.

Immanis. Cic. de Arusp. Resp. 59. Quam denique tam immanem Charybdin poetæ fingendo exprimere potuerunt, quæ tantos exhaurire gurgites posset, &c.

Infesta nautis Charybdis. Cic. 7. Verr. 145. Non enim Charybdin tam infestam, neque Scyllam nautis, quam istum in eodem freto fuisse arbitror. hoc etiam iste infestior, quod multo se pluribus & majoribus canibus succinxerat.

Irrequieta. Ovid. 13. Met. 730.

Panchæa. Ovid. 5. Trist. 2. 73. al. Zanclæa.

Rapax. Sen. Thyest. 7.

Sæva. Juven. 15. Sat. 17.

Vasta. Catul. 62. 156.

Vorax. Cic. in 2. Philipp. 67. Quæ Charybdis tam vorax?

Zanclæa. Ovid. 4. Fast. 499.

Devoret me Charybdis. Ovid. 5. Trist. 2. 73.

Evitata Charybdi, in Scyllam incidi, i. e. Dum vito gravius malum, in aliud rursus incidi. V. Erasmi Chiliadas.

Charybdis, pro Malorum & curarum congerie, apud Hor. 1. Carm. 27. 19.

> — ah miser!
> Quanta laboras in Charybdi,
> Digne puer meliore flamma.

CHASMA, ătis. n. [χάσμα] Latine Hiatus dicitur, fissura, rictus, vasta vorago. Ulpian. D. de censibus. l. Forma. §. Quare etsi, Si agri portio chasmate perierit, debebit per censitorem relevari.

Chasmata & vasti hiatus. Sen. lib. 6. Nat. Quæst. cap. 9. Si quando exesa ceciderint, &c. tunc chasmata, tunc vasti hiatus aperiuntur. De terræ motibus loquitur.

Perire chasmate. Ulpian. in l. Quum res. §. Item si fundus. D. de legat. 1. Item si fundus chasmate perierit, Labeo ait utique æstimationem non deberi.

Chasma, est etiam in Meteoris, Subita aëris diruptio, & quidam recessus cæli ipsius. Plin. lib. 2. cap. 26. Fit & cæli ipsius hiatus, quod vocant Chasma. Seneca, Nat. Qu. 1. 14. Sunt chasmata, quum aliquod cæli spatium descendit, & flammam dehiscens velut in abdito ostentat. [Grut. discedit. Malim cum Aldo Desedit. V. DESIDO.

CHASMATĬCUS, [χασματικός] Terræ motus dictus, quum movente se terra hujusmodi hiatus existunt. Apud Ammian. 17. 16.

CHATTI, [Κάττοι] Germaniæ populi, ait Strab. lib. 7. fere a principio. Hos juxta Rhenum collocat Plin. lib. 4. cap. 14. Catti aliis dicuntur. Hos amplissime describit Tacit. de Morib. German. cap. 30.

CHAUBI, [Χαῦβοι] Germaniæ populi sunt, ad Oceanum pertinentes, de quibus Strabo lib. 7.

CHAUCI, V. CAUCHI.

CHAUS, i. m. [λύγξ] Cervarius lupus. Plin. lib. 8. cap. 19. Pompeii Magni primum ludi ostenderunt chaum, quem Galli raphium vocant, effigie lupi, pardorum maculis. Hard. Chama & Rufium. q. V.

C H E

CHĔDRŎPA, [χέδροπα] ut Galenus de attenuante victus rat. scribit, vocantur speciatim Omnia ea legumina, quæ manu carpuntur: Alia cuncta quæ falce putantur, Frumenta. Hæc ille, quem vide.

CHĒLÆ, ārum. [χηλαί] Scorpii brachia sunt: i. e. Anterior pars Scorpii signi cælestis. Virg. 1. Georg. 33.

> Qua locus Erigonen inter, Chelasque sequentes
> Panditur. Cic. in Arat. v. 293.
> Et paucæ Chelis stellæ simul anguitenentis
> Sunt genua.

Scorpii Chelæ. Lucan. lib. 1. 659.

> Scorpion incendis cauda, Chelasque peruris. Intelligit sidus Scorpii.

Præcedere Chelas. Lucan. lib. 2. 692.

> — jam cœperat ultima Virgo
> Phœbum laturas ortu præcedere Chelas. Quibus verbis dicit Autumnale fuisse æquinoctium: quod fit octavo calendas Octobris, Sole in Libra posito. Et ideo per Chelas Libram intelligit, quia occidente Virgine, oritur Libra.

CHĒLE, es. f. [χηλή] Lapides nuncupantur, marinis objecti fluctibus, ne undarum impetu violentiore perpetim assultante, convellantur aggerum munimenta, vel id genus ceterorum. Dicuntur autem sic, quod boum ungulis fere sint assimiles. Auctor Cæl. Rhod. lib. 5. cap. 2.

CHELĪDON, ŏnis. [χελιδών] Latine dicitur Hirundo.

CHELĪDŎNIA, [χελιδόνια] inter Ficorum genera recensetur Plin. lib. 15. cap. 18. Meminit & Columel. lib. 10. 415.

> Purpureæque chelidoniæ, pinguesque marisca.

CHELĪDŎNIA, æ, f. vel CHELIDONIUM, i. n. [χελιδόνιον] Herbæ genus. Plin. lib. 8. cap. 27. Chelidoniam visui saluberrimam hirundines monstravere, vexatis pullorum oculis illa medentes. V. item lib. 25. cap. 8. Chelidoniæ duæ sunt species, quarum major etiam hodie in officinis nomen retinet: minorem autem, quod strumis medeatur, quas Scrophulas nonnulli vocant, sive quod strumosam habeat radicem, Scrophulariam appellant.

Est etiam Chelidonia, Gemmæ nomen, altera parte purpureæ, nigris interpellantibus maculis, altera hirundinis colorem referentis, unde & nomen accepit. De hac Plin. lib. 37. cap. 10.

Item genus Aspidis, ut Galenus auctor est.

CHELIDONIÆ, [χελιδόνιαι] Insulæ tres, contra Tauri promontorium pestiferæ navigantibus, Plin. 5. 31. Duas duntaxat, quarum una Corydela, altera Menalipea dicatur Stephanus ex Phavorino memorat. Dionysius trium meminit, & item Strabo lib. 14. Priscianus in Periegesi,

> Partibus extremis Pamphilia clauditur Istro,
> Atque Chelidoniæ rupes clauduntur eodem. Græci quoque πέτρας & σκοπέλους vocant.

CHELIDONIAS, æ. m. vocatur Favonius ventus, a die sexto ante Februarias Idus, usque ad septimum Calend. Martias: eo quod his diebus hirundines primum conspici incipiant. Auctor Plin. lib. 2. cap. 47.

CHELIDONII, Lapilli qui in ventre pullorum hirundinis reperiuntur. Plin. lib. 11. cap. 37.

CHELĪDŎNIUM, [Χελιδόνιον] est Tauri montis promontorium, quod & Sacrum vocatur. Plin. lib. 5. cap. 27. Taurus mons ab Eois veniens litoribus, Chelidonio promontorio disterminatur.

CHELŌNATES, [Χελωνάτας] Promontorium est Achaiæ, quod Ptolemæo Chelonites dicitur. Plin. lib. 4. cap. 5.

CHELŌNIA, æ. f. [χελωνία] Gemma. Plin. lib. 37. cap. 10. Chelonia, inquit, oculus est Indicæ testudinis, vel portentosissima Magorum mendaciis. Melle enim colluto ore impositam linguæ, futurorum divinationem præstare promittunt: quinta decima Luna & silente, tota die: decrescente vero ante Solis ortum, ceteris diebus a prima in sextam horam.

CHELŌNITIDES, [χελωνίτιδες] Gemmæ testudinum similes: ex quibus ad tempestates sedandas multa vaticinantur. Plin. lib. 37. cap. 10. Galli vocant *Crapaudines*. Ex eo nomen invenerunt Græcum, quod intus cavæ, testudinum sint similes: Gallicum, quod vulgo persuasum sit eas in capite ranæ rubetæ seu bufonis nasci.

CHELŌNIUM, [χελώνιον] Tegumentum est testudinis animalis, quam *tortuam* vulgo vocant. Ejus autem integumenti similitudinem habent chelonia, id est retinacula quibus intra tigna sucula retinetur. Budæus.

Chelonia, sunt velut Umbilici aut ansæ quæ affiguntur arrectariis, in quas, ceu in armillas, conjecti sucularum cardines versantur. Dicta sunt Chelonia a similitudine tegumenti testudinis animalis, quæ χελώνη dicitur, & ipsa testa χελώνιον. Horum cheloniorum frequens est mentio apud Vitruv. lib. 10.

Chelonia apud Aristotelem Mechanicorum quæst. 28. sunt Machinæ juxta puteos ad hauriendam facilius aquam, alteram partem prægravante pondere. Tollenones vocat Plin. lib. 18. cap. 2.

CHELŌNŎPHĂGI, [χελωνοφάγοι] (inquit Plin. lib. 6. cap. 25.) in Carmaniæ angulo sunt, testudinum superficie casas tegentes, carne vescentes. Nam χελώνη Græce testudinem significat. Hæ (ut inquit idem lib. 9.) adeo in Indico mari magnæ sunt, ut singularum superficies habitabiles casas integant. Strabo lib. 16. adeo magnas alio in loco reperiri scribit, ut Chelonophagi in eis navigent.

CHELȲDRUS, i. m. [χέλυδρος] Serpens non multum aspectu distans a chersydro serpente, fumum qua serpit emittens. Lucan. lib. 9. 750.

> Natus & ambiguæ coleret qui Syrtidos arva
> Chersydros, tractique via fumante chelydri.

Chelydri dicti sunt Servio, quasi Chersydri, quia in aquis & in terris morantur. Nam χέρσον, dicimus terram, ὕδωρ autem aquam: sunt autem de genere serpentum. Virg. 3. Georg. 414.

> Disce & odoratam stabulis accendere cedrum,
> Galbaneoque agitare graves nidore Chelydros.

Medusei chelydri. dicti a Medusa, cujus crines serpentes erant. Sil. lib. 7.

Nigri chelydri. Virg. 2. Georg. 214.

> Et tophus scaber, & nigris exesa chelydris
> Creta. Nigris (ait Servius) i. e. Nocentibus. V. Vossii Etymol.

CHELYNE, es. f. [χελύνη] Labrum superius dicitur, ut nonnulli existimant: quanquam alii In ambitu positam partem, eo vocabulo intelligere malunt.

malunt. Unde Chelynidæ nuncupantur, Quibus ea grandior portio est. V. Cæl. Rhod. lib. 3. cap. 31. vel potius Henr. Steph. Thes. Gr.

CHĔLYS, f. [χέλυς] Testudo: capitur & pro Lyra, quod Mercurius Lyram primus ex testudine fecerit: quam Nilo decrescente in litore repere-rat.
Canora chelys. Sen. Troad. 4.
Exuere chelyn, i. e. Deponere. Stat. 4. Silv. 6. 30.
Fatiscit chelys. Stat. 4. Silv. 4. 33.
Intendere. Stat. 1. Silv. 5. 11.
Laxare. Stat. 4. Silv. 4. 33. contrarium est illius quod alibi dicit, Intendere chelyn.
Pulsatur manibus Phœbea. Lucan. ad Pison. 159.
Verberare plectro. Sen. Troad. 4.

CHEMIA, æ. f. Sic enim scribere oportet, non ut vulgo Chymia: nam ducitur a χέω fundo; & Ars est solvendi metalla. [Chēmia vero, prima longa, dicendum est, quia Gr. χημία, auctore Borrichio, cujus & Conringii de origine ejus artis scripta eristica V.

CHEMICUS, Adj. Chemiæ peritus.

CHEMNIS, Insula in quodam lacu Ægypti, quæ lucos silvasque, & Apollinis grande sustinens templum natat, & quocunque venti agunt, pellitur. Verba Pomponii Melæ ex lib. 1. 9. De hac Herodot. lib. 2. scribit, quam Echemmin nominat.

CHĒMŌSIS, [χήμωσις] Elatio est ambientis oculum membranæ, quæ album quoque appellatur: affectus albæ carnis persimilis. Ex lib. Finit. Medic. apud Galen.

CHĒNĂLŌPĔCES, [χηναλώπεκες] ex Anserum sunt genere, quibus pro cibis lautioribus utuntur Britanni. V. Plin. lib. 10. cap. 22. Est autem nomen ἀπὸ τῦ χηνὸς καὶ ἀλώπεκος compositum, hoc est ex vulpe & ansere. Unde & Vulpanserem Æliani interpres transtulit. Anserem enim specie, vulpem calliditate refert. Aquilæ & felis injuriam facile propulsat. Aucupi ad nidum accedenti obviam prodit, ut interim pullis elabendi spatium præbeat. V. Ælian. Hist. Anim. lib. 15. cap. 51.

CHĒNISCUS, [χηνίσκος] Latinis Anserculus est, unde & puppis extremum, quod ornatus gratia, ad anseris similitudinem effictum erat, chenifcum appellarunt. Appuleius, Met. lib. 11. pag. 264. Puppis intorta chenisco. De forma chenisci, vide apud Bayfium de Re navali.

CHĒNŎBOSCIA, [Χηνοβόσκια] Urbs Ægypti, e regione Diospolis, ab anserum, ut videtur, pascuis dicta, qui tamen illic nulli apparent. Hujus incolæ dicuntur Chenoboscïatæ, qui circa Crocodilos occupantur. Steph.

CHĒNŎBOSCĪUM, i. n. [χηνοβοσκεῖον] Locus ubi anseres aluntur. Columel. lib. 8. cap. 14. Qui vero greges nantium possidere student, chenoboscia constituant.

CHĒNŎMYCHON, [χηνόμυχον] Herba ad cujus aspectum expavescunt anseres. Plin. lib. 21. cap. 11.

CHĒNŎPUS, [χηνόπυς] Latine Anseris pes dicitur: quo nomine dicta est & Herba, quæ habet effigiem anserini pedis. Plin. lib. 11. cap. 8. Ceras ex omnium arborum satorumque floribus consingunt, excepta rumice, & chenopode.

CHEOPES, five CHEOPS, [Χέοψ] Ægypti rex fuit, Mycerini pater, cujus opus est maxima totius Ægypti pyramis, ad quam faciendam denas hominum myriades in opere habuisse dicitur, & pro apio, cepa, & allio, mille sexcenta talenta expendisse. Auct. Herodot. lib. 2.

CHEOPINA, æ. Gall. *Chopine*. Mensura est liquidorum, dimidiæ pintæ capax. Tantum enim capit, quantum haustu uno sitibundus homo absumere posset. Ex Bud. de Asse lib. 5. χέω, fundo: πίνω, bibo. [Nugæ.

CHEPHREN, Cheopis frater, Ægypti & ipse rex post fratrem. Auct. Herod. lib. 2.

CHERAMYDES, Lapidis genus pretiosi. Plin. lib. 37. cap. 10. Cheramydes eadem esset quam ostracitem vocant, nisi quod hanc ceruleæ interdum bullæ cingunt. Hard. Cadmitis. Mss. Calamitis.

CHĔRĔMŎCRĂTES, vel CHIROMOCRATES, [Χειρομοκράτης] Insignis quidam artifex fuit, cujus opus Ephesiæ Dianæ templum Strabo fuisse ait, pollicitumque Alexandro, sese montem Atho in ejus formam fabricaturum, ut tanquam ex gutto quodam in phialam effunderet libamen. Hæc ille libro Geogr. 14. Variant tamen codd. & aliis Chirocrates, aliis Dinocrates, aliis Dinochares, aliis Stasicrates denique dicitur. V. Xyl. & Casaub. ad Strabon.

CHERIA, A quibusdam appellatur Raphanus silvestris, quem Latini Armoraciam appellant. V. Ruell. lib. 2. cap. 123.

CHERINTUS, [Χέρινθος] Puer admodum insignis facie & candore, qui seipsum prostituit. Hor. 1. Serm. 2. 81.
(Sit licet hoc Cherinte tuum) tenerum est femur, aut crus
Rectius. Rectius scribitur Cerinthus.

CHERNIPS, ĭbis. [χέρνιψ] Aqua apud veteres dicebatur, qua expurgari adeuntes ad sacra soliti erant, in qua nimirum torrem ex altari, ubi rem divinam fecissent, prius extinxissent. Scribit autem Servius in 4. Æn. 635. quod qui superis sacrificabant, abluebantur: qui vero deis inferis, aspergebantur: unde illud 6. Æn. 230.
Spargens rore levi, &c.

CHERNITES, [χερνίτης] Genus lapidis ebori simillimi, in quo condebantur corpora. Plin. lib. 36. cap. 17. Mitior est autem servandis corporibus nec absumendis chernites, ebori simillimus, in quo Darium conditum ferunt.

CHERRONĒSUS, five CHERSONĒSUS, [Χεῤῥόνησος, Χερσόνησος] (nihil enim differunt) Peninsula est. Græcis enim χέρσος, terra: νῆσος autem insula dicitur. Quatuor insignes Chersonesi memorantur: Taurica in Euxino & Mæotide, quæ hodie *Precopia* nominatur: Thracia: Aurea tertia, supra Gangem in ortum, juxta sinum qui Magnus Ptolemæo dicitur: Et Cimbrica Septentrionalis, quæ Daniam habet, quam Daciam Saxo grammaticus vocat. Peloponnesus vero major celebriorque est, quam ut Chersonesi nomen admittat, quanquam & ipsam nominis etymo fretus, Chersonesum Strabo nominat: & minoris Asiæ in nostrum mare procursus Cherronesus dictus, bonis auctoribus, ut scribit Vadianus.

CHERRONENSIS, e. Adj. Ex Chersoneso. Cic. in Pison. 86.

CHERSONESĪCE, Adv. Varro de L. L. 4. 31.

CHERSĪNA, æ. [χερσίνη] Genus est testudinis terrestris, in aridissimis Africæ desertis, roscido humore vivens. Auct. Plin lib. 9. cap. 10.

CHERSIPHRON, [Χερσίφρων] Architecton quidam fuit eximius, qui Dianæ Ephesiæ templum prius mire fabricatus est, postea alius fecit majus illo. Auct. Strabo lib. 14.

CHERSOS, five CHERSON [χέρσος] proprie Terra inculta dicitur. Martial. lib. 14. 88. Femineam Cherson, pro Terrestri testudine posuit. [Nisi forte Chersin scripsit, quod est a recto χέρσις, ιδος, qua forma plurima apud Græcos leguntur.

CHERSYDROS, [χέρσυδρος] Serpens qui tam in aquis, quam in terris moratur, de quo vide in CHELYDRUS.

CHĔRUSCI, [Χερȣσκοι] Populi Germaniæ circa fluvium Albim. Claud. Cons. Honor. 4. 451. — ingentes Albim liquere Cherusci.

CHI

CHĪA Ficus, five CHĪA vel CHĪUM absolute, Fici species est grato quodam sapore palatum pungens, vinique veteris, salisque saporem referens. Martial. lib. 7. 24.
Infanti melimela dato, fatuasque mariscas,
Nam mihi, quæ novit pungere, chia, placet. Idem lib. 13. 23.
Chia seni similis Baccho, quem Setia misit,
Ipsa merum secum portat, & ipsa salem. Hor. 1. Serm. 10. 24.
— at sermo lingua concinnus utraque
Suavior, ut Chio nota si commista Falerni est. [Hic Vinum est Chium. V. CHIUS. quo hæc & seqq. pertinebant.
Chia terra, [Χία γῆ] Terra est albida, five cineritia, Samiæ similis, quæ cutem erugat, totumque corpus amabili coloris bonitate commendat. Auctor Dioscor. lib. 5. cap. 101.

CHIDŌRUS, Fluvius est Macedoniæ, qui per Mygdoniam fluens, in Axium Mygdoniæ fluvium intrat. Herodot. lib. 7.

CHILIAS, ădis. [χιλιάς] Numerus qui mille continet. Gell. lib. 1. cap. 16. Mille enim non pro eo ponitur, quod Græce χίλιοι dicitur, sed quod chilias: & sicuti una chilias, & duæ chiliades, ita unum mille, & duo millia, certa atque directa ratione dicitur. Dissentit Gronov. quem omnino V. de Pec. Vet. 1. 10.

CHILIARCHUS, i. vel CHILIARCHA, æ. m. [χιλίαρχος ἢ χιλιάρχης] Qui præest mille militibus, hoc est decem centurionibus. Bud. in annot. in Pandect. [Ita Græci constanter Romanorum Tribunos vocarunt, ut ibidem docet Bud. Verum a comparatione dignitatis potius, quam quod hi quoque millenis militibus præfecti essent, quum potius, ex senis in singulis legionibus, bini per vices toti legioni præfuerint.
Hos primum instituit apud Macedonas Alexander, ut refert Curtius, 5. 2. conf. Isidor. 9. 3.
Chiliarchus apud Persas majoris dignitatis officium fuit, de quo Nepos 9. 3. Conon a Pharnabazo ad regem missus, posteaquam venit, primum ex more Persarum ad Chiliarchum, qui secundum gradum imperii tenebat, Tithraustem accessit, seque ostendit cum rege colloqui velle: nemo enim sine hoc admittitur. ubi V. Interpp.

CHILIASTÆ, [Χιλιασταὶ] Hæretici quidam fuerunt, sic dicti Quia regnum in terris mille annorum Christi ante novissimum diem futurum statuebant. Hosce Milliarios interpretatur Augustinus, ut refert Cæl. Rhod. lib. 1. cap. 14. V. August. lib. 20. cap. 7. de C. D. Lactant. 7. 14. Vocantur iidem & Millenarii.

CHILIODYNAMIS, [χιλιοδύναμις Dioscoridi] CHILIODYNAMA Plinio. Herba est, quæ alio nomine Polemonia & Philetærion dicitur, a regum certamine, qui ejus inventionem sibi certatim vendicaverunt. Chiliodynamis autem a Cappadocibus nominata est, propter varios in medicina usus. V. Plin. lib. 25. cap. 6.

CHILIOPHYLLON, [χιλιόφυλλον] Herba est, quæ notioribus nominibus Achillea, & Militaris herba dicitur. Chiliophylli nomen accepit, a multitudine foliorum. Lat. Millefolium.

CHĪLO, ōnis. [Χίλων, ἢ Χείλων] Lacedæmonius, unus ex septem sapientibus Græciæ. Cujus teste Plin. lib. 7. cap. 32. tria dicta fuerunt Delphis in templo Apollinis consecrata: Nosse se quemque, & Nihil nimium cupere: Comitemque æris alieni atque litis esse miseriam. Quin & funus ejus, quum, victore Olympiæ filio, gaudio expirasset, tota Græcia prosecuta est.
Chilo, Dicitur & Romanis cognomento a magnitudine labrorum, Festus. χεῖλος enim labrum significat. Charisius lib. 1. Cilones dicuntur, quorum capita oblonga & compressa sunt. Chilones autem cum aspiratione ex Græco a labris improbioribus, quæ illi χείλη. unde Chilones, Improbius labrati. [Utroque modo tamen, addita & dempta adspiratione, id ipsum cognomen scribitur in denariis gentis Flaminiæ apud Fulv. Ursin. q. V. P. Magius Chilo, qui M. Marcellum occidit, notus ex Ser. Sulpicii ep. ad Cic. 4. Fam. 12.

CHILŌTER, ēris. m. [χιλωτὴρ] Ferrum, quod in os equi inditur, ut quidam volunt. Suidas vero [Immo Hesych.] vult esse Capistrum a capite suspensum, in quo cibus ponitur. V. Buleng. de Equis, cap. 17.

CHĪMÆRA, æ. f. [χίμαιρα] Homero, Animal est indomabile, inexpugnabile, neque humano, sed divino genere ortum. Chimæram monstrum triforme describit Hesiod. in Theog. 323. his versibus de Gr. conv.
Huic tria sunt capita, & fertur primum esse leonis,
Pulchri oculi, capræque simul, fortisque draconis:
Ante leo, retroque draco, mediumque capella est:
Pegasus hanc vicit, & magnus Bellerophontes. Inde elegans illa Horatii metaphora ad Puerum obsoleti scorti amore captum, lib. 1. Carm. 27. 24.
Vix illigatum te triformi
Pegasus expediet Chimæra. Cic. lib. 1. de Nat. Deor. 109. Quid quod earum rerum, quæ nunquam omnino fuerunt, neque esse potuerunt, ut Scyllæ, ut Chimæræ? Servius explicans illum Virg. locum 6. Æn. 288.
— flammisque armata Chimæra. Revera (inquit) mons est Lyciæ, cujus hodie ardet cacumen, juxta quod sunt leones: media autem pascua sunt: ima vero montis, serpentibus plena. Hunc Bellerophon habitabilem fecit, unde Chimæram dicitur occidisse. Plin. lib. 2. cap. 106. Flagrat in Phaselide mons Chimæra, & quidem immortali diebus & noctibus flamma. Ignem ejus accendi aqua, extingui vero terra, aut fœno Gnidius Ctesias tradit.
Flammam spirantes ore tetro Chimæræ. Lucret. lib. 2. 704.
Tremendæ flamma. Hor. 4. Carm. 2. 16.
Ætnæos efflans faucibus ignes. Virg. 7. Æn. 302.
Igneæ spiritus. Hor. 2. Carm. 17. 13.
Chimæra est item, Navis nomen apud Virg. 5. Æn. 118. Sil. 14. 498.
Ingens Chimæra. Virg. 5. Æn. 223.
Ingenti mole. Virg. 5. Æn. 118.

CHIMÆRIFER, era, erum. Adj. ut, Lycia Chymærifera. Ovid. 6. Met. 338.

CHIMASTRUM, [χίμασρον] Vestis est rusticorum, qua hieme utuntur, ἀπὸ τοῦ χειμάζειν, quod nobis sonat hiemare. Pollux lib. 7. cap. 13. ex Homeri & Æschyli auctoritate.

CHIMERINUS, [χειμερινὸς] non a Chimæra deducitur, sed Græca vox est. χειμερινὸς enim hibernus dicitur. Est autem Hiemalis circulus cæli, qui Capricornum contingit, in quo quum Sol est, brevissimi sunt dies. Martial. lib. 9. 13. de Earino.

Si daret autumnus mihi nomen, Opotinos essem:
Horrida si brumæ sidera, Chimerinos; &c.

CHIMETLA, [χίμετλα] Ulcerosæ affectiones sunt in manuum digitis ac pedum, hiemali tempore provenientes, de quibus Paulus lib. Medicinæ tertio. Meminit & Cæl. lib. 4. cap. 11.

CHINA, æ. quæ vocatur & SINA, Regnum Asiæ antiquissimum & celeberrimum, quod multas præclaras urbes & murum regionem circumeuntem habet. V. Geographos juniores. Antiqui Sericam regionem, & incolas Seres vocabant.

China, quam quidam Cinam vocant, Radix est fungosa, perinde ac arundinacea, levis, colore rufescente, Rhodiæ radicis admodum æmula. Advehitur ex regionibus æquinoctiali proximis, legiturque in litoribus maris e terra evulsa. Hæc & plura Matthiol. in Dioscor.

CHINEA specula. Catull. 68. 32.

Brixia Chineæ supposita speculæ. Turnebus Echineæ scribendum esse credit, ab Echino, ut hoc monti nomen ab asperitate inditum esse existimemus: sic Echinades, vel ab Echinorum copia, vel ab asperitate nomen sortitæ dicuntur, auctore Stephano: & Echinus nomen erat Urbis Acarnaniæ. Ceterum si Chineæ probetur, tamen pro Echineæ dictum erit, ut ructo pro ἐρεύγω, suppresso ε, & νίπτρον pro ἐνίπτρον. Sed Is. Voss. pag. 273. Cycnea supposita specula. q. V.

CHIONE, es. [Χιόνη] Nobile scortum fuit, nomen habens a candore nivis, quæ Græce χιὼν dicitur: quum tamen fusca esset. Martial. lib. 3. 34.

Digna tuo cur sis, indignaque nomine, dicam:
Frigida es, & nigra es: non es, & es Chione.

Fuit & Chione filia Dædalionis, cujus nuptias quum ob formæ elegantiam multi ambirent proci, tandem Pæonio Epidauriensi nupsit.

CHIOS, [Χίος] Insula est maris Mediterranei, ad oram Ioniæ, cum oppido, posita inter Samum & Lesbum, ex adverso maxime Erythrarum, quam Æthaliam Ephorus prisco nomine appellat. Metrodorus & Cleobulus Chiam, a Chione nympha: aliqui a nive: & Macrin, & Pityusam. Verba sunt Plin. lib. 5. cap. 31. In hac templum Apollinis, unde Chius Apollo, & Chii, in ea habitantes. Et promontorium Arvisium, a quo Arvisia vina. Lucan. lib. 8. 195.

Quas Asinæ cautes, & quas Chios asperat undas.

Sunt qui quadrigeminam Chium esse putant: ut prima sit Chios insula: secunda Cariæ urbs sub monte Pelleno: tertia in Eubœa: quarta in Cherroneso Rhodiorum juxta Triopiam. Hor. 1. Epist. 11. 21.

Romæ laudetur Samos, & Chios, & Rhodos absens. Nunc vulgo dicitur *Xio*: alii pronuntiant *Scio*.

Χῖος. ἡ νῆσος λέγεται καὶ αὐθλη, Suidas. H. St.

CHIUS, [Χῖος, Χιακὸς] Adj. priorem producit. Cum tamen Chios Insula priorem corripiat. Hor. 2. Serm. 3. 115.

Si positis intus Chii, veterisque Falerni
Mille cadis, &c. Chius, nunc vulgo *Chiotin*.

Quia Chius, pro cive, dicitur per crasin ex Χίιος. Vide Suidam in Τῖος, quod itidem ex Τήιος facit Τῖος per crasin. H. St.

Aristo Chius. Cic. de Senect. 3. Omnem autem sermonem tribuimus non Tithono, ut Aristo Chius, ne parum esset auctoritatis in fabula.

Cadus Chius. Hor. 3. Carm. 19. 5.

Vinum Chium. V. CHIA supra.

CHIRÆ, [χεῖραι] vocantur Rupturæ illæ quæ fiunt in pedibus, unde ita affecti Chiropodes appellati, velut rhagopodes. Auct. Cæl. lib. 4. cap. 12.

CHIRAGRA, æ. f. [χειράγρα] Dolor manuum ipsos articulos frigido & lento quodam humore afficiens. Plin. lib. 24. cap. 19. Item parotidi, podagræ, chiragræ, articulis, &c.

Lapidosa chiragra. Pers. 5. Sat. 58.

— sed quum lapidosa chiragra,
Fregerit articulos veteris ramalia fagi.

Nodosa. Hor. 1. Epist. 1. 31.

Contundit articulos. Hor. 2. Serm. 7. 15. [Sed omnibus his locis, ut metri ratio constet, Cheragra legendum videtur.

CHIRAGRICUS, Adj. [χειραγρικὸς] Qui hoc morbo laborat. Cels. 4. 27. pr.

CHIRAMAXIUM, i. n. Curriculus, quod manu servorum trahitur. Petron. cap. 28. Præcedente chiramaxio, in quo deliciæ ejus ferebantur. Nonnulli interpretantur Puerorum gestatorium.

CHIREMBOLON, [χειρέμβολον] Vox Græca, qua utitur Ulpianus in l. 1. §. qui sunt igitur. D. nautæ, caupones, stabularii. Et sunt quidam in navibus, qui custodiæ gratia navibus præponuntur, ut ναυφύλακες & diætarii. Siquis igitur ex his receperit, puto in exercitorem dandam actionem: quia is, qui eos hujusmodi officio præponit, committi eis permittit. quanquam ipse vel navicularius, vel magister id faciat, quod Græci χειρέμβολον appellant. Significat autem, ut Alciato placet in Parergis, hæc vox Manus immissionem. Hic vero dici Signum quod magister in prora sedens dat, quum nautis imperat ut aliquid faciant, seu aliquem recipiant, vel non.

CHIRIDOTA, æ. f. [χειριδωτὸς] Vestis dicitur quæ manicas habet longiores, & prope usque ad digitos. Unde Scipio Gallo homini delicato objectat, quod cum chiridota tunica accubuerit. Has vestes Plautus vocat Manuleatas. V. Gell. lib. 7. cap. 12.

CHIROCRATES, Nomen architecti celebris, qui a quibusdam Dinocrates dici solet. Plin. lib. 34. cap. 14. V. CHEREMOCRATES.

CHIROGRAPHUS, & CHIROGRAPHUM, i. n. [χειρόγραφον] est Cautio manu alicujus subscripta, annulove obsignata, quam ipse inficiari nequit. Juven. 13. Sat. 137.

Vana supervacui dicunt chirographa ligni. i. e. Tabellæ ligneæ manu propria scriptæ.

Officina chirographorum. In OFFICINA.

Chirographi appellatione uti nos pro Actionibus ipsis palam est, quum venditis chirographis intelligimus nomen venisse. Hæc Julian. in l. qui chirographum. D. de legat. 3.

Commentarioli, chirographi, & libelli. Cic. 1. Philipp. 16. An commentariolis & chirographis & libellis se uno auctore prolatis, ac ne prolatis quidem, &c.

Cautio chirographi. Cic. 7. Fam. 18. Itaque quando vestræ cautiones infirmæ sunt, Græculam tibi mili cautionem chirographi mei.

Exemplar chirographi. Cic. 10. Fam. 21.

Tributorum solutorum chirographa. Scævola in l. creditor. D. de action. empti, Cujus chirographa tributorum a debitore retro solutorum apud se deposita habebat.

Inane chirographum factum solutione. Ulp. in l. solutione. D. ad exhibend. Solutione chirographo inani facto, & pignoribus liberatis, nihilominus creditor ut instrumenta ad eum contractum pertinentia ab alio quam debitore exhibeantur, agere potest.

Convincere chirographo. Cic. 2. Philipp. 81.

Credere, & fidem habere chirographis. Cic. 10. Fam. 21.

Defendere chirographa. Cic. 12. Fam. 1. Cujus æra refigere debebamus, ejus etiam chirographa defendimus.

Deferre chirographa. Cic. de Clar. Orat. 277. Seseque chirographa, testificationes, indicia, quæstiones, manifestam rem deferre diceret, &c.

Est in tabulis chirographus. Quintil. lib. 6. cap. 3.

Chirographum imitari. Cic. 3. de Nat. Deor. 74. Id quoque L. Labienus fecit, quum chirographum sex primorum imitatus est.

Legare chirographum. Ulp. in l. servum. §. eum qui. D. de legat. 1. Eum qui chirographum legat, debitum legare, non solum tabulas, argumento est venditio.

Mittere chirographo suo litteras. Cic. 10. Fam. 21. At Lateranensis vir sanctissimus suo chirographo mittit mihi litteras.

Pungere chirographo aliquem. Cic. 2. Fam. 12. Extrema pagella pupugit me tuo chirographo.

Venire chirographa. Ulpian. in l. servum. §. eum qui. D. de leg. 1. Nam quum chirographa veneunt, nomen venisse videtur.

Uti chirographo & signo. Cic. 2. Att. 20.

Inter chirographum & syngraphas. Asconius in 3. Verr. 91. Inter syngraphas & cetera chirographa hoc interest, quod in ceteris tantum quæ gesta sunt scribi solent: in syngraphis etiam contra fidem veritatis pactio venit, & non numerata pecunia, aut non integre numerata, pro temporaria voluntate hominum scribi solent, more institutoque Græcorum: & ceteræ tabulæ ab una parte servari solent: syngraphæ signatæ utriusque manu, utrique parti servandæ traduntur. Hæc ille.

CHIROGRAPHARIUS, Adj. ut, Debitor chirographarius. Ulpian. in l. si ut certo. §. denique. D. commod. Si tibi codicem commodavero, & in eo chirographarium debitorem tuum cavere feceris, &c.

Creditor chirographarius. Paulus in l. bonis venditis. D. de privilegiis credit. Respublica creditrix omnibus chirographariis creditoribus præfertur. Dicitur autem Chirographarius creditor, ad differentiam Hypothecarii creditoris. Ulpian. in l. 1. §. sciendum est autem. D. de separationibus, Attamen, inquit, si hæreditaria fuit, jure separationis hypothecario creditore potiorem esse eum qui separationem impetravit, etiam si chirographarius est, inquit Accursius.

Est & Chirographaria pecunia: & Chirographarium debitum. l. unica C. Etiam ob chirographariam pecuniam pignori teneri. Bud.

CHIROGYLIUM, Insula. Plin. lib. 5. cap. 31. Sed contra Chimæram Dolichiste, Chirogylium, Crambussa, Rhoge, Enagora. De insulis ante Asiam.

CHIROMACTRON, [χειρόμακτρον] Capitis ornamentum, aut (ut alii dicunt) Mantile. V. Bayfium de Re Vestiaria.

CHIROMANTIA, æ. f. [χειρομαντεία] dicitur Divinatio, quæ ex linearum, quæ in manibus sunt, inspectione fieri solet.

CHIROMANTIS, [χειρομάντις] Qui lineis manuum inspectis futura noscere se profitetur.

CHIRON, ōnis. [Χείρων] Saturni & Phillyræ filius. Lactantius tamen dicit eum ex Pelopea conceptum. Dum enim, ut auct. est Servius in 3. Georg. 550. cum amica Phillyra Saturnus coiret, Ops uxor ejus advenit, cujus præsentiam veritus, se in equum convertit. exinde natus est Chiron, dimidia parte homo, dimidia equus. Qui quum excrevisset, in silvas abiit, easque coluit. Huic autem a Thetide Achilles puer commendatus, quem ipse, simul cum Æsculapio nutrivit & docuit. Hic enim, ut auctor est Plin. lib. 7. cap. 56. herbarum vires atque medicamenta reperit. Postremo quum eum visitasset Hercules, casu factum est, ut una sagittarum ejus Lernæo veneno perlita, super pedem ejus caderet. Attamen quum a parentibus fuisset genitus immortalis, ut Ocyroes vaticinium impleretur, quo prædixerat eum optaturum esse ut mortalis foret, gravi vexatus morbo mori cupiens, oravit superos ut illi mori concederent. Quo concesso, ab eisdem in cælum translatus est, & in Zodiaco locatus, & Sagittarius appellatus. Ex Bocatio.

Geminus Chiron. Ovid. 2. Met. 630.

— sed natum flammis uteroque parentis
Eripuit, geminique tulit Chironis in antrum.

Phillyrides Chiron, Phillyræ ex Saturno filius, medicinæ inventor. Virg. 3. Georg. 550.

Semifer. Stat. 2. Silv. 1. 89.

CHIRONEON, vel CHIRONION, [χειρώνιον] Herba est, tertium genus panaces. Plin. lib. 25. cap. 4. Tertium panaces, chironeon cognominatur ab inventore. folium ejus lapatho simile, majus tamen & hirsutius. flos aureus, radix parva. nascitur in pinguibus locis. Ibid. cap. 6. Centaurea curatus dicitur Chiron, quum Herculis excepti hospitio pertractanti arma, sagitta excidisset in pedem: quare aliqui chironion vocant. V. Ruell. lib. 3. cap. 6.

CHIRONIA, Genus vitis, quæ Ampelos dicitur: a Chirone inventa. Plin. lib. 25. cap. 4.

CHIRONOMUS, i. m. [χειρονόμος] Qui manibus gesticulatur & ludit. Budæus, Chironomi sunt gesticulatores; & Chironomia, saltatio gesticulatrix: qualis est quam *moresca*m vocamus. Juven. 6. Sat. 63.

Chironomon Ledam molli saltante Bathyllo,
Tuscia vesicæ non imperat. Leda autem chironomica erat saltatio. Alioqui Chironomia, lex gestus a Quintiliano dicitur in primo, cap. 11. ab heroicis ipsa temporibus orta, & a summis Græciæ viris atque ab ipso etiam Socrate probata, a Platone quoque in numero civilium posita virtutum, & a Chrysippo in præceptis de Liberorum educatione compositis non omissa. Quam artem oratori necessariam esse idem

late

late ibidem docet. Hæc etiam Palæstra vocatur: & qui eam docent, Palæstrici dicti sunt. Ab his enim præceptoribus motus gestusque formantur, ut recta sint brachia, ne indoctæ rusticæve manus, ne status indecorus, nequa in proferendis pedibus inscitia, ne caput oculique ab alia corporis parte dissideant. Quæ omnia antiqui ingenuis pueris & liberaliter educatis necessaria cognitu existimaverunt. Nostras vulgus uno verbo Continentiæ hæc omnia significat. Hæc Budæus, prope ad verbum ex Quintiliano. Ars eadem Carptoribus & Scissoribus obsoniorum ascita est, ut artificio se omnia inciderent. Juven. 5. Sat. 121.

Structorem interea, nequa indignatio desit,
Saltantem spectes, & chironomonta volanti
Cultello, donec peragat dictata magistri　Omnia, &c. [Recte vero Henr. Steph. in Thes. Gr. apud Juven. Cheironomonta per ι legit, ut sit a v. χειρονομία. q. omnino V.

CHIRŌTHĒCA, æ. f. [χειροθήκη] Manuum tegmen, quod & Dactylothecam Græci vocant. Ejus usum priscis ignotum fuisse vult Casaubonus in Athen. 12. 2.

CHIROTHECATUS, Adj. Sarisb.

CHIROTHECARIUS, i. m. Gloss. Qui chirothecas facit.

CHIRŌTŎNĒTON, i. n. [χειροτόνητον] Vitruv. 9. 3. Liber Democriti de rerum natura inscribitur Chirotoneton. Gr. χειροτονητῶν. Al. Chirocmeta.

CHIRURGUS, i. m. [χειρουργός] Medicus vulnerarius, a manuum operatione ita vocatur. Plin. 7. 2. appellat Medicum vulnerum; & Romæ legitur hæc Inscriptio,

CHRESTAE. CONSERVAE. ET. CONIVGI.
CELODVS. ANTINOVS. DRVSI.
MEDICVS. CHIRVRGVS.　Martial. 1. 31.
Chirurgus fuerat, nunc est vespillo Diaulus.

CHIRURGIA, æ. f. [χειρουργία] Ipsa ars, quæ a Græcis & Chirurgice dicitur, Cic. 4. Att. 3. Sed ego diæta curari incipio, chirurgiæ tædet. V. DIÆTA.

CHIRURGICE, es. f. [χειρουργική] Idem. Celsus in procem. Idem ibid. & lib. 7. pr. Partem medicinæ, Quæ manu medetur, vel curat, interpretatur.

CHIRURGĬCUS, Adj. Hygin.

CHIRYDRA, [χειρύδρα] proprie Terræ ruina, sive fissura, quam aqua pluvia, torrens, aut terræ motus efficit. Spieg.

CHISIOTOSAGI, Populi Scythiæ, in montibus Emodis, quorum promontorium Imaus vocatur, degentes, ut scribit Plin. lib. 6. cap. 17.

CHITIS, [Χίτις] Arabiæ insula, in qua Troglodytæ prædones, quum diutius fame & tempestate pressi, herbas radicesque effoderent, eruerunt topazion gemmam, ut ex Archelai sententia refert Plin. lib. 37. cap. 8.

CHĬTON, ōnis. m. [χιτών] dicitur Latine Tunica. &

CHĬTŌNIUM, i. n. [χιτώνιον] Dimin. ejusd. Tunicula. Hinc Galli præposito articulo Græco ὁ χιτὼν finxerunt suum *Hoqueton.* [Si diis placet.

CHĬTŌNISCUS, [χιτωνίσκος] Alterum diminutivum, Camisia, indusium. Hoc autem genus vestimenti Pollux lib. 7. cap. 13. dicit commune esse virorum & mulierum.

CHITRAM, Medicamentum. Galen. lib. de Simpl. medicam. Chitram, lacticinium est quamplurimarum arborum; omnibus notum est. Cujus quasi optimum eliquimus quod est candidum, & mundum, & glutinosum. Plura ibidem. [Nisi vero error est.

C H L

CHLÆNA, æ. f. [χλαῖνα] Vestimenti genus, quod palliis hiberno præsertim tempore superinduebatur, Latinis Læna appellatum. Unde natum est apud Græcos proverbium, ἐν θέρει τὴν χλαῖναν κατατρίβεις, h. e. Æstate lænam deteris. In eos dici solitum, qui alieno tempore rebus necessariis abutuntur. Dicta est autem χλαῖνα, ut putatur, ἀπὸ τοῦ χλιαίνειν, hoc est a calfaciendo, propterea quod densitate sua & pondere gestantes calefaceret. Turneb. 17. 30. Pollux 7. 13.

CHLAMYDIA, æ. [Χλαμυδία] Vulgo *Sdiles*, Insula est maris Ægei, una Cycladum, quæ notiore nomine Delos appellatur. Auct. Plin. lib. 4. cap. 12.

CHLĂMYS, ÿdis. f. [χλαμύς] proprie Vestis militaris, quæ & Paludamentum dicitur, auctore Nonio. Nec aliud est quam ἐπένδυμα, i. e. Vestimentum, quod tunicæ superindueretur. Philostrat. 5. 14. Chlamydem & militarem vitam adamavit. Ferrar. de Re Vest. 2. 3. 1. & apud Plaut. Pseud. 2. 4. 45. Cum Sycophanta ornandus esset militarem in modum. Etiam opus est chlamyde, & machæra, & Petaso. Virg. 8. Æn. 588.

—ipse agmine Pallas
In medio chlamyde & pictis conspectus in armis.

Similis chlamydi terra habitabilis. Macrobius in Somn. Scip. 2. 9. extr. de terra loquens, Veteres, inquit, omnem habitabilem nostram extentæ chlamydi similem esse dixerunt. Hoc dicit significans similitudinem ejus arctam esse. Budæus.

Chlamydes veri luminis, quæ a Trebellio in D. Claud. cap. 17. dicuntur, Luminosi coloris, & flagrantis ardentisque intelligit, qualis est puniceus color & coccinus, nisi quis pro Vero colore & claro limpidoque ac puro intelligat. Turnebus.

Statua Scipionis cum chlamyde. Cic. pro Rabir. Posth. 27. L. vero Scipionis, qui bellum in Asia gessit, Antiochumque devicit, non solum cum chlamyde, sed etiam cum crepidis in Capitolio statuam videtis.

Aurata chlamys. Virg. 5. Æn. 250.

Crocea. Virg. 11. Æn. 775.

— tum croceam chlamydemque, sinusque crepantes
Carbaseos fulvo in nodum collegerat auro.

Purpurea & variis coloribus intexta. Auct. ad Heren. lib. 4. 60.

Color purpureus chlamydis. Ovid. 14. Met. 393.

Phrygia chlamys dicta quod Phrygiones acu pingendi periti sunt. In Phrygia enim (ait Servius) ipsa inventa est ars. Virg. 3. Æn. 484.

Fert picturatas auri subtemine vestes,
Et Phrygiam Ascanio chlamydem.

Sidonia, Purpurea. Virg. 4. Æn. 136.

Spartana. Vestis militaris ex purpura Laconica tincta. Juven. 8. Sat. 101.

Circumdata limbo chlamys. Virg. 4. Æn. 136. V. Trebell. Poll. l. c.

Collocare clamydem ut apte pendeat. Ovid. 2. Met. 773.

Diffibulare. i. e. Fibulis suis solvere. Stat. 6. Theb. 570.

Indutus chlamydem Tyriam. Ovid. 5. Met. 51.

It tergo demissa. Stat. 1. Silv. 1. 43. It, i. e. Recedit ab humeris.

Sinuatam implere re aliqua. Stat. 10. Theb. 133.

Texere chlamydes ostro. Claud. Epigr. 17. de Munerib. v. 8.

Chlamys, inter Puerilia vestimenta numeratur ab Ulpiano in l. vestis. D. de auro & arg. leg. Puerilia sunt, quæ ad nullum alium usum pertinent, nisi ad puerilem: veluti togæ prætextæ, aliculæ, chlamydes, pallia quæ filiis nostris comparamus.

CHLAMYDA, æ. f. Idem. Apul. Met. 10. pag. 253. Elmenh. conf Non. 14. 12.

Chlamyda, Chlamydæ. Appulejus 2. Florid. in persona Bathylli, citante Lipsio in Tacitum 407. & ipse Lipsius pag. seq. Et quod ait de chlamyda. H. St. Deerat hæc dictio in ed. Lugd. V. Lips. ad Annal. 14. 14. pr. Appul. pag. 351. Elmenh. Sed in Stewech. legitur, Chlamyde velat utrumque brachium.

CHLAMYDĀTUS, [χλαμυδωτός] Adj. Chlamydem indutus. Cic. pro Rabir. Posth. 27. Chlamydatum L. Sullam imperatorem &c. Plaut. Rud. 2. 2. 9. Qui tres duceret chlamydatos cum Machæriis. Pseud. 4. 2. 8. Quis hic est homo chlamydatus.

CHLAMYDŪLA, æ. f. [χλαμύδιον] dimin. Plaut. Tu sume chlamydulam. [Nisi error est.

CHLĪDŌNES, [χλιδῶνες] Brachialia, ut exponit Suidas, quibus maxime utuntur Samii, auctore Athenæo: & a Polluce ponuntur inter ornamenta manuum & pedum libro 5. cap. 16. & simpliciter inter ornamenta muliebria lib. 7. cap. 22.

CHLŎE, ës. f. [Χλόη] Cereris Epitheton. Pausan. in Attic. pag. 20. Wech. Item nomen amicæ Horatii; 3. Carm. 9. 9.

Me nunc Thressa Chloe regit,
Dulces docta modos, & citharæ sciens.

CHLŌRION, ōnis. [χλωρίων] Genus avis. Plin. lib. 10. cap. 29. Chlorion quoque qui totus est luteus, hieme non visus, circa solstitia procedit. Gaza apud Arist. lib. 9. Hist. An. cap. 1. Vireonem vertit. Vide suo loco.

CHLŌRIS, ïdis. [Χλῶρις] Filia Amphionis, Nelei uxor, cui peperit Nestorem & alios filios, ut in Odysseæ λ testatur Homerus. Altera ab Ovid. Dea florum ponitur: quæ quum nympha esset non ignobilis, & Zephyro nuberet, quasi dotis loco id muneris a marito accepit, ut florum omnium potestatem haberet. unde inquit ipsa apud Ovid. lib. 5. Fast. 195.

Chloris eram, quæ Flora vocor, corrupta Latino
Nominis est nostri littera Græca sono.

CHLŌRĪTES, [χλωρίτης] Gemma herbacei coloris, quam dicunt Magi inveniri in scyllæ avis ventre. Plin. lib. 37. cap. 10.

CHLORUS, Ciliciæ flumen. Plin. 5. 27.

C H O

CHOA, [χοῦ] Nomen mensuræ est: eadem dicitur & Chus. q. V. suo loco. Choa in triclinio. Quintil. lib. 8. cap. 6. pag. 747. ubi de Ænigmate. Et oratores nonnunquam: ut Cœlius, Quadrantariam Clytemnestram: & in triclinio Choam: & in cubiculo Nolam. Quas quidem allegorias intellectu sane quam difficiles tribus diversis locis pro viribus explicans Ludovicus Cæl. lib. 29. cap. 1. de Choa sic dicit, Ænigma in bibacem concinnatum arbitramur: cujus in hauriendo aviditas vel spiritu uno choam persiccaret. De hac re fusius Quintiliani interpres ibidem. [Si a Græco χοῦς vel χοεύς, quod Latine Congium sonat, deducitur, necessario Choa, (Græce χόα vel χοᾶ) scribendum est, quarto casu. Nam χόα in recto nusquam gentium, præterquam in hoc lexico, invenies. Sunt qui Coam legunt, quod minime probem. De quo ut & de reliquis, quæ huc pertinent, V. in NOLA. Conf. CHUS.

CHOARINA, [Χοαρηνή] Regio est ex omnibus quæ sub Parthis sunt, Indiæ proxima, quam Craterus omnem permeavit, subigens eos qui parere recusabant, ut cum Alexandro jungerentur. Auctor Strabo lib. 15.

CHOASPES, is. m. & CHOASPE, es. f. [Χοάσπης] Medorum fluvius, ad fines Persidis in Tigrim defluens, cujus aquæ tam sunt suaves, ut Persarum reges non alia aqua ad pocula uterentur. Tibull. lib. 4. 1. 140.

Nec qua vel Nilus, vel regia lympha Choaspis　Profluit.　ubi Broeckh. V.

Choaspe amnigena. Val. Flacc. 5. 584. [Choaspe f. temere h. l. adscriptum puto.

CHOASPITES, Gemma. Plin. lib. 37. cap. 10. Choaspites a flumine dicta est viridis, fulgoris aurei.

CHOATRÆ, [Χόατραι] Inter gentes quæ circa Mæotim habitant, Plinio numerantur, lib. 6. cap. 7.

Diri magico terrore Choatræ. Valer. 6. Argon. 151.

CHŒNIX, ïcis. f. [χοῖνιξ] ut videri potest apud Budæum de Asse, Semodius erat. Modius autem Romanus non dispar erat ei mensuræ, quam *Bœotium* nostrates vocant. i. e. *Boisseau.*

Chœnici ne insideas, Pythagoricum est symbolum, quo significatur Non oportere per inertiam, otium & cibum alienum sectari, sed sua quemque industria sibi parare facultates, quibus munditiem vitæ sustineat. Parasiticum enim ac fœdum aliena vivere quadra, nec ullam artem callere qua possis οἰκόσιτος vivere. Ex Chiliadibus Erasmi.

Chœnix & Demensum ac cibus diurnus: eo pacto Hesychius & Suidas interpretantur. Porro servis olim cibus diurnus chœnice distribuebatur, ut illi vicissim operis pensum persolverent. Hinc Telemach. lib. 19. Odyss. v. 27.

— οὐ γὰρ ἀεργὸν ἀνέξομαι, ὅστις ἐμῆς γε
χοίνικος ἅπτηται.　quod sic vertit Erasmus, Namque operæ immunem haud patiar, quicunque meam unquam Chœnica contigerit.

CHŒNICION, [χοινίκιον] Dimin. Græcum, Modiolus est Latine. Etiam ferramentum medicinale est. Cels. lib. 8. cap. 3. Exciditur vero os duobus modis. Si parvulum est, quod læsum est, modiolo, quem χοινίκιον Græci vocant; si spatiosum, terebris.

CHŒRADES, [χοιράδες] nihil aliud sunt, quam indurati adenes, i. e. glandulæ, in collo præcipue, in alis & inguinibus nascentes, Latino vocabulo Strumæ appellatæ. Chœrades autem dictæ videntur ἀπὸ τῶν χοίρων, hoc est a suibus, qui hoc malo peculiariter infestantur.

CHŒRILUS, [Χοίριλος] Poeta fuit Samius, servili conditione natus, qui quum ex Samo Athenas profugisset, ab Herodoto historico exceptus est & institutus. Scripsit Atheniensium victoriam contra Xerxem: cujus carminis nomine in singulos versus singulos accepit aureos stateres. Scripsit & gesta Lysandri Lacedæmoniorum ducis; cujus in expeditione comes erat, ut in vita illius tradit Plutarchus. Scripsit etiam inepta carmina de Alexandri gestis; uti tradunt Plutarchus in vita, & Curt. 8. 5. & Horat. 2. Epist. 1. 232.

Gratus

Gratus Alexandro regi magno fuit ille
Chœrilus, incultis qui versibus & male natis
Rettulit acceptos, regale numisma, Philippos.

Fuit & alter Chœrilus poeta tragicus. Utriusque meminit Suidas.

CHOES, pl. m. [χόες, ἡ τῶν χοῶν ἑορτὴ] Festum Athenis celebrabatur, in honorem Bacchi, Anthesterionis duodecima, quem interpretantur Novembrem: quo tempore a præceptoribus familiares hospitaliter accipiebantur, ut apud Athenæum lib. 10. scribit Eubulides.

CHOLADES, [χολάδες] Medicis dicuntur Intestina, quoniam in ea corrivetur χολὴ, i. e. Bilis, quam vocant xantham, i. e. flavam, quæ excalfaciens, acrimoniaque irritans, velut pruritu ad superfluitatum excitet egestionem, ut ipsi interpretantur. Hæc Cæl. lib. 4. cap. 14.

CHŎLĔRA, æ. [χολέρα] Commune stomachi atque intestinorum vitium & morbus videri potest. nam simul & dejectio & vomitus est, præterque hæc inflatio est: intestina torquentur: bilis supra infraque erumpit: primum aquæ similis, deinde ut in ea recens caro lota esse videatur, interdum alba, nonnunquam nigra & varia. Ergo eo nomine morbum hunc χολέρα Græci nominarunt. Præter ea vero, quæ supra comprehensa sunt, sæpe etiam crura, manusque contrahuntur, urget sitis, anima deficit: quibus concurrentibus, non mirum est si subito quis moritur. Hæc Celf. lib. 4. cap. 14.

Morbus acutus cholera. Celf. lib. 2. cap. 13. Sed si acutus morbus est, sicut in cholera, si febris est, ut inter horrores, asperioribus medicamentis opus non est.

Laborare cholera. Celf. lib. 2. cap. 13. At vomitus, &c. omnibus qui cholera laborant, omnibus etiam cum quadam hilaritate insanientibus, & comitiali quoque morbo oppressis, necessarius est.

Sedare choleram clysteribus. Plin. lib. 31. cap. 6. Tormina quoque & choleram calida infusa clysteribus sedat.

CHOLERĬCUS, [χολερικὸς] Adj. Qui cholera affectus est. Plin. lib. 20. cap. 14. Mentastrum torminibus cholericis efficacissimum.

CHŎLĔDŎCHUS, [χοληδόχος] a Græcis dicitur Folliculus fellis, quod flavum contineat humorem, pallescentem quandoque ab Galeno visum, vel coloris cyanei, vel isatis herbæ, quem Purgamentum esse pessimi sanguinis tradit Cæl. Antiq. lect. Lib. 4. cap. 17.

CHŌLĬAMBUS, [χωλίαμβος] Versus claudicans, alias Scazon; qui in penultima Iambum, in ultima pro Iambo Spondæum habet; quales sunt isti Martial. lib. 5. 29.

Ut bene loquatur sentiatque Mamercus
Efficere nullis, Aule, moribus possis.

CHŎLŎBĔTĒNE, [Χολοβητηνὴ] Armeniæ pars, quæ Tigrani paruit. Cujus

CHOLOBETENUS, [χολοβητηνὸς] gentile est. Stephanus.

CHOLOS, Lapis est ex genere smaragdorum, quem Juba tradit in Arabia ædificiorum ornamentis includi, referente Plin. lib. 37. cap. 5.

CHŌMA, ătis. n. [χῶμα] Budæus; Chomata, sunt Aggeres, qui terra aggesta facti sunt: quibusque Nili aqua coercetur. Ulp. D. de extraord. crimin. l. 10. In Ægypto qui chomata rumpit vel dissolvit (hi sunt aggeres, qui quidem solent aquam Niloticam continere) æque plectitur extra ordinem.

CHŌN, Hercules Ægyptiorum lingua nuncupatus, qui cum Osiride Italiam liberavit a tyrannide, & ab hoc Chone Hercule Ægyptio Italiam antiquitus vocatam prodidit Antiochus, & Chones Italiæ populos, & Chonem urbem, cujus & Strabo meminit & Stephanus. Cæl. Rhodig. 24. 6.

CHONDRILLA, CHONDRILLE, sive CHONDRILLON, [χονδρίλλη] quam aliqui Cichorion, alii Serin appellant, flores & folia habet cichorio similia; qua ex causa nonnulli silvestris intybi speciem esse pronuntiarunt, verum tenuior tota est. In cujus ramulis, gummi mastiches simillimum, magnitudine fabæ inveniri solet, quod cum myrrha tritum, & linteo appositum, instar olivæ, feminarum menses trahit. Verba sunt Dioscorid. lib. 2. cap. 161. V. & Plin. lib. 21. cap. 15. & cap. etiam 17. Plinius sine aspirata Condrillam vocat, ut & Diosc. Theophrasto vero χονδρύλλη per υ.

CHONDRIS, [χονδρὶς] quam Pseudodictamnum nonnulli vocant, Herba est foliis dictamno similibus, ramulis minoribus, sed & minoris effectus, ut tradit Plin. lib. 25. cap. 8.

CHONDROS, [χόνδρος] Græcis pars est similaris in corpore animali, ex semine generata, mediam inter ossa & carnem duritiem obtinens, quam Latini Cartilaginem vocant. V. Cæl. lib. 3. cap. 18. De Chondro seu Cartilagine Xiphoide V. in X litt.

CHONDRUS, [χόνδρος] Seminis quoddam genus est, nutrimenti optimi, sicut & triticum, de quo latissime Galen. lib. 5. de Simpl. medic. facult. Diosc. 2. 87.

CHOPHE, Fluvii nomen & oppidi in Arachosia regione, quod Semiramis condidisse fertur, auctore Plin. lib. 6. cap. 23.

CHORAGIUM, CHORAGUS, CHORAULA, CHORALISTRIA, CHORAULES, In CHORUS.

CHORAMNÆI, [Χοραμναῖοι] Genus quoddam hominum silvestre in Perside, tantæ velocitatis, ut cervos comprehendant cursu. Stephan.

CHORASMII, es. [Χορασμίη] Urbs Parthorum, Orientem versus, cujus incolæ Chorasmii nominantur ab Herodoto lib. 3. in catalogo Xerxani exercitus.

CHORASMUSINI, [Χορασμουσῖνοι] Populi sunt ex Massagetarum & Sacarum gente, ad quos Spitamenes, unus ex Persis, qui ab Alexandro aufugerunt, ex Bactrianis ac Sogdianis secessit, ut ait Strabo lib. 11.

CHORDA, æ. f. [χορδὴ] alio vocabulo dicitur Fides fidis. Cic. 3. de Orat. 214. Nam voces ut chordæ sunt intentæ, quæ ad quemque tactum respondeant, acuta, gravis, cita, tarda, magna, parva.

Querelæ dulces chordarum. Lucret. lib. 4. 588.
Soni chordarum. Lucret. lib. 4. 588.
Magicæ chordæ. Juven. 15. Sat. 5.
Querulæ. Ovid. 2. Amor. 4. 27.

Hæc querulas habili prætentat pollice chordas.

Tenuis. Virg. in Cyri,

Non arguta sonant tenui psalteria chorda.

Tinnulæ. Sen. Troad. 9.
Vocales. Tibull. lib. 2. 5. 3.

Nunc te vocales impellere pollice chordas.

Experiri chordas, i. e. Tentare sonum chordarum. Stat. 1. Achil. 187. de Chirone,

Elicit extremo chelyn, & solantia curas
Fila movet: leviterque expertas pollice chordas
Dat puero. [Malim Ex pertus, ad vitandam κακοφωνίαν.

Impulsæ. Ovid. 10. Met. 145.

Prætentare chordas, est Chordarum consonantiam explorare levi quodam prooemio, priusquam carmen subjicias. Ovid. 5. Met. 339.

Surgit, & immensos edera collecta capillos,
Calliope querulas prætentat pollice chordas.

Alio loco Tentare vocat eadem ratione, lib. 10. Met. 145.

Ut satis impulsas tentavit pollice chordas.

Oberrare eadem chorda. Hor. in Arte Poet. 356.

— & citharœdus
Ridetur, chorda qui semper oberrat eadem.

Accipitur loco proverbii, pro Rem eandem identidem repetere, cui convenit Terentianum illud, Cantilenam eandem canere. vel potius pro In eadem re peccare sæpius. In eos igitur concinne dicetur, qui vel in simili re crebrius peccant, vel culpam eandem iterum atque iterum committunt. Primus enim lapsus vel casui datur, vel imprudentiæ: iteratus stultitiæ tribuitur, aut inscitiæ. [Quo sensu puto Aberrat scribendum.

Sonum chorda reddit. Hor. in Arte Poet. 348.

Nam neque chorda sonum reddit, quem vult manus & mens,
Poscentique gravem persæpe remittit acutum.

Verba socianda chordis, i. e. Cantanda ad sonum citharæ. Hor. 4. Carm. 9. 4.

Verba loquor socianda chordis.

Tangere chordas, pro Pulsare chordas. Ovid. Rem. Am. 336.

Non didicit chordas tangere? posce lyram.

Chorda, & Membrum est ab extremitatibus musculi ortum habens, ad similitudinem chordæ arcus effectum. Quemadmodum enim chorda arcus incurvata incurvatur arcus, & relaxata relaxatur, sic musculo relaxato chorda impellitur a musculo, & relaxatur, quare membrum extenditur: musculo vero contracto, contrahitur & chorda, quare membrum incurvatur. Alias τένων, Lat. Tendo. Ex Galen. lib. de Anatom. vivor.

CHORDAPSOS, [χορδαψὸς ἢ χορδαψὸς] Morbus tenuioris intestini, quem juniores Iliacum nominant. Celf. lib. 4. cap. 13. Diocles Carystius tenuioris intestini morbum χορδαψόν, plenioris εἰλεὸν nominavit.

CHORDUS, a, um. [ὀψίγονος] Quod serotina fœtura natum est: ut Agni chordi. Varro lib. 2. Re Rust. cap. 1. Dicuntur agni chordi, qui post tempus nascuntur, & remanserunt in volvis intimis: vocant Chorion: a quo chordi appellati. Apud plerosque animadvertimus Cordum scribi sine aspiratione, quæ tamen scriptura repugnat etymo, quod e Varrone adduximus. conf. in AGNUS.

Dicitur & de Hominibus: unde plerique serius nati Chordorum cognomen traxerunt. Quintil. lib. 1. 4. a diligenti præceptore exigit, ut nominum origines curiose scrutetur: cujusmodi sunt Agrippa, Opiter, Chordus, & Posthumus. In ed. Burm. incertum qua de causa, τὸ Chordus omissum est. Constanter tamen sine aspiratione scribitur. V. CORDUS.

Transfertur & ad Inanimata: unde Chordum fenum dicitur, quod Autumno secatur. Columel. lib. 7. cap. 3. Aluntur Autumnali feno, quod Chordum vocatur. Totidem verbis Plin. lib. 18. cap. 28. Festus, Chorda frumenta dicuntur, quæ sero maturescunt, ut fenum cordum.

Olus cordum, quod quidam sativum battim vocant. Colum. 12. 13. pr.

CHOREÆ, arum, CHOREUMA, In CHORUS.

CHŎRĒUS, [χορεῖος] Pes est duabus syllabis constans, prima longa, brevi altera: qui & Trochæus, & Chorius dicitur. Cic. in Orat. 212. Dichoreus est, quum duo extremi chorei sunt, id est e singulis longis & brevibus. Ibid. 193. Trochæum autem, qui est eodem spatio quo choreus, Cordacem appellat: quia contractio & brevitas dignitatem non habeat.

CHŎRIAMBUS, [χορίαμβος] Pes ex prima & ultima productis, duabus mediis brevibus: ut, filiolis. Dictus choriambus, quod iambicam desinentiam habeat, & in choris apud veteres celebratissimus fuerit.

CHŎRIAMBĬCUS, Adj. ut, Metrum choriambicum. Diomed. 3. Sidon. 9. Epist. 13.

CHŎRĪNĒUS, Peritus jaculator apud Virg. 9. Æn. 571.

Æmathiona Liger, Chorineum sternit Asylas
Hic jaculo bonus, hic longe fallente sagitta.

CHORION, Prim. ancip. [χώριον ἢ χορίον] medicis, Multarum venarum & arteriarum contextus quidam est, intervalla membranis obducta habens. Ceterum vulvæ adhæresceit, membranis duabus fœtum involventibus proximus. V. Galen. lib. de dissect. vulvæ.

CHŎRŎBĀTES, æ. [χωροβάτης] Organum librandis aquis accommodatum. Vitruv. lib. 8. cap. 6. Libratur autem dioptris aut libris aquariis, aut chorobate, sed diligentius efficitur per chorobatem, quod dioptræ libræque fallunt. Chorobates autem est regula longa circiter pedum viginti. ea habet ancones in capitibus extremis æquali modo perfectos, inque regulæ capitibus ad normam coagmentatos: & inter regulam & ancones, a cardinibus compacta transversaria, quæ habent lineas ad perpendiculum recte descriptas, pendentiaque ex regula perpendicula in singulis partibus singula. Hactenus Vitruvius.

CHOROCITHARISTÆ, CHORODIDASCALUS, In CHORUS.

CHORŒBUS, V. CORŒBUS.

CHŌRŎGRĂPHUS, i. m. [χωρογράφος] Locorum descriptor. Vitruv. lib. 8. cap. 2. Hæc autem sic fieri testimonio possunt esse capita fluminum: quæ orbe terrarum chorographis picta, itemque scripta plurima, maximaque inveniuntur egressa ab Septentrione. Chorographiis est in cod. Junt.

CHOROMANDI, Gens silvestris, dicente Plin. lib. 7. cap. 2. Choromandarum gentem vocat Tauron silvestrem sine voce, stridoris horrendi, hirtis corporibus, oculis glaucis, dentibus caninis. Hæc ille, quo loco de Scythis agit.

CHOROSTATES, In CHORUS.

CHORS, ortis. f. [ἔπαυλις] Villarum intra maceriam spatium, auctore Nonio. Varr. 1. de Re Rust. cap. 13. Chortes in fundo magno duæ aptiores: una ut interius compluvium habeat lacum, ubi aqua saliat. Et paulo post, Chors exterior crebro operta stramentis ac palea, occulcata pedibus pecudum, fit ministra fundo, ex ea quod evehatur. In emendatis ex vetusto exemplari codicibus legitur ubique Cohors.

Chortis aves. Martial. lib. 11. 53.

Et chortis saturas atque paludis aves.

Dicitur & Cohors. Ovid. 4. Fast. 704.

Abstulerat multas illa cohortis aves. De vulpe. ubi Neap. V.

CHORTĀLIS, e. [ἐπαύλειος] ut, Gallina chortalis, In chorte nutrita. Columel. in præf. Et ut a pecoribus recedam, quorum in parte avium chortalium & apium cura posita est. Al. Cohortalis.

CHOR-

CHORTINON Oleum dicitur, Quod fit in Ægypto e raphani semine, aut gramine herba. Auct. Plin. lib. 15. cap. 7.

CHORUS, [χορὸς] proprie Conventus & veluti corona eorum qui ad ludos conveniunt, sive saltantium, sive canentium. nam multorum vocibus & concentu constat, ut Seneca & Macrobius tradunt. Virg. 6. Æn. 517.

Illa chorum simulans, Evantes orgia circum
Ducebat Phrygias. Ubi Servius, Chorum ait Multitudinem in sacra collectam. Idem 1. Georg. 346.

Omnis quam chorus, & socii comitantur ovantes. Ubi Servius, Chorus, proprie est Coævorum cantus atque saltatio. Suet. in Calig. cap. 37. Fabricavit & de cedris liburnicas &c. quibus discumbens de die, inter choros ac symphonias, litora Campaniæ peragraret. Vulgo *Capellam* vel *copulam* vocant. Budæus.

Bacchi chorus. V. Indicere choros infra.

Senior Glauci chorus, i. e. Dii marini. Glaucus piscator fuit: qui quum captos pisces supra herbam abjecisset, & eos recepisse vidisset, quam amiserant, vitam: intellecta herbarum potentia, decerptam herbam gustavit, & se præcipitavit in maria, & in deum marinum commutatus est. Cujus Chorum, senem Virg. 5. Æn. 823. ideo dixit, aut quod ipse etiam senex fuerat, aut quod senes pene omnes dii finguntur marini, fortassis propter spumarum colorem. Hæc Servius.

Juventutis choro stipari. Cic. pro Muren. 49. Catilinam interea alacrem atque lætum, stipatum choro juventutis, vallatum indicibus atque sicariis, &c.

Musarum chori. Hor. 3. Carm. 4. 25. Musas alloquens,

Vestris amicum fontibus & choris
Non me Philippis versa acies retro, &c.

Nympharumque leves cum Satyris chori. Hor. 1. Carm. 1. 31.

Philosophorum e choro aliquem tollere. Cic. 1. de Finib. 26. Tu quidem, inquit, totum Epicurum pene e philosophorum choro sustulisti.

Phœbi chorus, per antonomasiam, Musæ dicuntur. Virg. 6. Ecl. 66.

Puellarum. Hor. 2. Carm. 5. 21.

Quem si puellarum insERes choro,
Mire sagaces falleret hospites.

Scriptorum chorus omnis amat nemus, & fugit urbes. Hor. 2. Epist. 2. 77.

Vatum. Hor. 4. Carm. 3. 15.

Romæ, principis urbium,
Dignatur soboles inter amabiles
Vatum ponere me choros.

Virtutum chorus. Cic. 3. Off. 116.

Æqualis chorus, Æqualium chorus. Virg. 4. Georg. 460.

Canorus. Juven. 11. Sat. 163.

Circulares chori dicuntur, Qui in orbem saltantes canunt, qui restim ducere dicuntur. hujusmodi Choros scenicos fuisse apparet ex Luciano. Budæus.

Cyclici chori, dicebantur Chori Dithyrambicorum, ad discrimen Tragicorum & Comicorum chororum, qui erant Quadrati. Turneb.

Feminei. Ovid. 3. Fast. 764.

Femineos thyrso concitat ille choros.

Idæi chori, per antonomasiam vocantur Galli Cybeles sacerdotes. Virg. 9. Æn. 112.

Plaudens. Stat. 1. Silv. 2. 252.

Plebeius, Meretricum. Ovid. 5. Fast. 352.

Pierius, Musarum. Martial. lib. 12. 3.

Quadrati. V. Cyclici chori.

Sacer, Dianæ. Ovid. 2. Fast. 156.

Semiviri chori, dicuntur Gallorum Cybeles, qui omnes erant castrati. Sil. lib. 17. 20.

Virgineus, Musarum. Ovid. 3. de Arte Am. 168.

Votivi Chori, Numerus illorum qui vota faciunt. Stat. 4. Theb. 209.

— templa Votivis implenda choris.

Agitare choros. Virg. 4. Georg. 553.

Celebrare. Sen. Herc. OEth. 5.

Ducere. Hor. 4. Carm. 7. 6.

Gratia cum Nymphis, geminisque sororibus audet
Ducere nuda choros.

Exercere. Virg. 1. Æn. 503.

Qualis in Eurotæ ripis, aut per juga Cynthi
Exercet Diana choros.

Pedem ferre choris, pro Saltare in choris. Hor. 2. Carm. 12. 17.

Quam nec ferre pedem dedecuit choris.

Indicere choros Bacchi. Virg. 11. Æn. 737.

Aut ubi curva choros indixit tibia Bacchi.

Instaurare. Virg. 4. Æn. 145.

Lascivit chorus, Petulanter salit. Sen. Agam. 6.

Ludere in speciem chori. Ovid. 3. Met. 80.

Undique dant saltus, multaque aspergine rorant,
Emerguntque iterum, redeuntque sub æquora rursus,
Inque chori ludunt speciem. i. e. Choreas natando imitantur.

De Delphinis loquitur.

Ostentare. Stat. 2. Achill. 148.

Chorus, aliter. Cic. 14. Att. 8. Ego, ut postulas, Baiana negotia, chorumque illum, de quo scire vis, quum perspexero, tum scribam, nequid ignores.

Venit chorus. Africanus in l. quum ejusdem. D. de ædil. edict. Quum ejusdem generis plures res simul veneant: veluti comœdi, vel chorus: referre ait, in universos, an in singulos pretium constituatur: ut scilicet interdum una, interdum plures venditiones contractæ intelligantur.

Chori, in Acie. Virg. 5. Æn. 581.

Olli discurrere pares: atque agmina terni
Diductis solvere choris. Servius.

CHORĬCUS, i. m. Firmic. lib. 3. cap. 14. Faciet etiam musicos, choricos, & qui musicos modos faciant.

CHORĀGĬUM, vel CHORĒGIUM, i. n. [χορηγεῖον, ἢ χορηγεῖον] Scenicum instrumentum, quo scena instruitur & apparatur: cujus præfectus dicitur Choragus. Hæc Festus. Vitruv. lib. 5. cap. 9. Post scenam porticus sunt constituendæ, ut quum imbres repentini ludos interpellaverint, habeat populus quo se recipiat ex theatro. Choragiaque laxamentum habeant ad chorum parandum. Choragia, pro Instrumento ludorum posuit, simul & pro ipsis choragiis: ut sit Choragium, Locus unde omnia promuntur ad ludos necessaria. Ex Budæo. Plin. lib. 36. cap. 15. Sed & reliquus apparatus tantum Attalica veste, tabulis pictis, ceteroque choragio fuit. Valer. Max. lib. 2. cap. 4.6. de Scenæ apparatu, Argentatis choragiis P. Lentulus Spinter adornavit. Plaut. Capt. prol. 61. Iniquum est comico choragio conari nos agere Tragœdiam.

Choragium funeris. Apul. in Asin. Aur. lib. 2. pag. 123. Et cantatrices anus in ipso momento choragii funeris, perpeti celeritate alienam sepulturam antevortunt. Choragium funeris vocat Apparatum funebrem. Sensus est: Aniculæ magia pollentes, celeritate continua, dum apparatus funebris instruitur, dum necessaria ad funerandum præparantur, præripiunt anticipantque alienam sepulturam.

Choragium Thymelicum. Apul. Apol. 1. pag. 282. ubi de speculo, Quid enim si choragium Thymelicum possiderem, num ex eo argumentarere etiam, uti me consuesse tragœdi syrmate histrionis, &c. h. e. Instrumentum scenicum, & histrionicum apparatum.

Choragium, generali vocabulo, dicitur Cujuslibet rei instrumentum & apparatus, sed per metaphoram. Auctor ad Herenn. lib. 4. 63. Facile falsæ choragium gloriæ comparetur. Sic & Cœnæ choragium recte dixeris.

CHŎRĀGUS, vel CHORĒGUS, i. m. [χορηγὸς, ἢ χορηγὸς] ad verbum est Dux chori, & suppeditator instrumenti ludicri, & expensarum, inquit Budæus. Plaut. Perf. 1. 3. 79. Sed πόθεν ornamenta? T. abs choragó sumito. Suet. in August. cap. 70. de cœna Augusti,

Quum primum istorum conduxit mensa choragum,
Sexque deos vidit Mallia, sexque deas, &c. Choragum vocat Octavium, quasi Principem chori, ducem choreæ, præfectumque scenæ apparandæ, & suppeditatorem expensæ, ac magistrum convivii. Uti Choragium pro cujuslibet rei instrumento. Sic & Choragus pro quocunque Suppeditatore & subministrante sumitur. A choro vero agendo seu ducendo nomen habet.

CHORAULA, æ. vel CHORAULES, is. m. [χοραύλης] Qui in choro tibia canit. Plin. lib. 37. cap. 1. Præterquam Ismeniam choraulen, multis fulgentibusque uti solitum. Martial. lib. 5. 57.

Fac discat citharœdus aut choraules. [An Citharœdon aut choraulen? Choraules monumentarii, [ἐπιτάφιοι αὐληταὶ] sunt Tibicines qui ad sepulcra defunctorum canebant, quales prisci Siticinas vocant, qui apud Sitos, id est defunctos canunt. V. SITICEN.

CHORALISTRIA, æ. f. [χοραλίστρια] Phyllis, Amica Propertii, ab eo sic dicta, ob saltandi in choris, sive canendi peritiam. Propert. lib. 4. 8. 39.

Nilotes tibicen erat, choralistria Phyllis. Emendati codd. Crotalistria Philis. [Intelligitur autem Scortum vulgare id nominis.

CHOREA, æ. penult. indifferente, [χορεία] usurpatur pro Ipsa saltatione. Virg. 6. Æn. 644.

Pars pedibus plaudunt choreas, & carmina dicunt.

Aptus choreis & jocis. Hor. 2. Carm. 19. 25.

Cantatrices choreæ. Claud. de Bell. Gild. 448.

Duras choreas rusticorum & plebis, vocat Ovid. 3. Fast. 537. ut opinor, quod a civilitate morum alieni, motus quosdam & saltus impotentes exercent, magnoque impetu terram feriunt, illum nimirum vicisse existimantes, qui quam maximum pulverem excitarit.

Festas duxere choreas. Ovid. 8. Met. 581.

Lepidæ. Mart. Capel. lib. 9.

Ludens chorea. Virg. in Culice.

Ludicræ. Apul. lib. 10.

Molles. Martial. de Spectac. 105.

Nocturnæ. Propert. lib. 3. 10. 23.

Pernix. Lucret. lib. 2. 635.

Ducere choreas. Ovid. 8. Met. 581.

Indulgere choreis. V. INDULGEO.

Plaudere pedibus choreas. Virg. 6. Æn. 644.

Choreas Varro apud Non. 6. 16. ad sidera transtulit, quæ certa lege & quasi ad harmoniam moventur.

Repente noctis circiter meridiem
Cum pictus aer fervidis late ignibus
Cæli choreas astricas ostenderet. Eodem modo Manil. 1. 69.
Et quinque averso luctantia sidera mundo
Exercent varias naturæ lege choreas.

CHOREUTES, [χορευτὴς] Quilibet ex choro Saltator vocatur. Budæus. Petron. Fragm. Manu puer loquaci choreutes.

CHOREUMA, ătis. n. [χόρευμα] Canticum, quod a choro canitur & saltatur, Plato vocat. Budæus.

CHOROCITHARISTÆ, arum. m. [χοροκιθαρισταὶ] Qui in choro citharizant: sicut Psallocitharistæ, qui psallunt: id est canunt ad citharam. Suet. in Domit. cap. 4. Certabant etiam & prosa oratione, Græce Latineque: ac, præter citharœdos, chorocitharistæ quoque & psallocitharistæ. [Immo Psilocitharistæ. q. V.

CHORODIDASCĂLUS, i. m. [χοροδιδάσκαλος] Magister est chori Platoni & Aristoteli. Budæus.

CHOROSTĂTES, is. m. [χοροστάτης] Præceptor est chori, &, ut Columel. ait lib. 12. cap. 2. Præiens magister. Budæus.

CHOSROES, vel COSROES, [Χοσρόης] Persarum rex, maximo in honore habitus, non apud Persas modo, sed etiam Romanis ipsis: ut qui litterarum studiosissimus fuerit, & ad summum fastigium Græcæ philosophiæ pervenerit, Græcorum libris usus a quodam in linguam Persicam conversis. Atque adeo dicitur Aristotelem ipsum magis imbibisse, exactiusque tenuisse, quam Demosthenes Thucydidem. Platonis etiam scriptis animum explevit atque excoluit. Hæc Suidas. Quæ tamen rursus ex Agathia refellit. Intelligitur autem Chosroes Magnus, de cujus rebus gestis plenius Procop. de Bell. Perf. lib. 2. Agath. Hist. lib. 2. 3. & 4. & ceteri fere Byzantinarum rerum scriptores.

C H R

CHRĔMES, ĕtis. m. [Χρέμης] Senis nomen apud Terentium.

Avarus. Hor. Epod. 1. 33.

Iratus. Hor. in Arte Poet. 94.

Iratusque Chremes tumido delitigat ore.

Chremeta, accus. Hor. 1. Serm. 10. 40.

Arguta meretrice potes, Davoque Chremeta
Eludente senem, &c.

CHREŎCŎPIA, [χρεωκοπία] Latine Debitorum abscissio, videlicet quum debitores

debitores onere folvendi levantur, ut per Sifachtheiam, quam Solon olim tuliffe fertur, Athenis aliquando contigit. Hinc

CHREŎCŎPĬDÆ, [χρεωκοπίδαι] Solonis amici quidam ex debiti retentione funt appellati. Quum enim ii Solonis mentem percepiffent, præoccupantes multas pecunias fœnori acceperunt, agrumque ex iis maximum aftute compararunt. Ex quo & Solon non minima eft afperfus infamia, velut injuriæ particeps. Cæl. Rhodig. lib. 12. cap. 20. ex Plut. in Solone. [Conf. Interpp. Diog. Laert. 1. Segm. 45. Alioqui χρεωκοπεῖν idem fignificat ac Gallis *Faire banqueroute*, (quod Latinis Foro cedere) quod ipfum H. Stephanus in Thef. Gr. prolixe adftruit. Gloff. Vet. Græco Lat. χρεοκοπία Decifio, [forte Decoctio] χρεοκόπος Decoctor, χρεοκοπῶ Decoquo. Nam fcribitur & per ο. Mendofe in Lat. Gr. Decoctor, κρεοκόπος, per κ.

CHRĒSIS, [χρῆσις] Latine, Ufus. Jurifconf. in l. fi habitatio §. 1. D. de ufu & habit. In legato ejus dubitat ufumne, an fructum fignificet. Et ex vi dictionis magis credit ufum effe: quoniam, ut Suidas inquit, nihil fit χρῆσις, quam utilis fibi rei χρεία, id eft pro neceffitate indigentiave perceptio: fructum vero potius videntur Græci dixiffe ἀπόλαυσιν. Ex Alciato lib. 2. Parerg. cap. 14.

CHRESTON, [χρηστόν] Cichorium herba ab aliquibus vocatur. Plin. lib. 20. cap. 8. Quod quidem propter fingularem falubritatem aliqui chrefton appellant, alii pancratium. De cichorio.

CHRESTUS Byzantius, inter fophiftas extitit, auditor Herodis Attici, Hadriani tempore, qui vino quanquam deditus, ceteris in rebus continenter vixit, ac in primis vigilanter. Nam quum ad Galli cantum fæpe bibere folitus effet, non prius tamen fomno fe, quam ftudio dabat. Auctor Philoftratus. Meminit & Columella.

Χρηστὸς cognomen cujufdam Socratis, fratris Nicomedis apud Appianum in Mithridat. Col. 176. circa finem. ubi male apud P. Candidum in edit. Gryphii eft Chriftus. Vide in ACHRESTUS ex Aufonio. H. St.

CHRESTOLOGUS, [χρηστολόγος] Vide in Thef. tomi 2. col. 640. H. St. Utitur Capitolin. in Pertinace cap. 13. ubi Interpp. V.

CHRĬA, [χρεία] Rhetoribus eft Dictum breve, concinnum, & opportunum, cum auctoris allegatione. Ifocrates ex difcipulis ingenio præftantes, deorum filios effe prædicabat. Diogenes divitem confpicatus imperitum, Hic eft, inquit, equus undique argento litus. Chriæ funt. De Chria Quintil. lib. 1. cap. 9. & lib. 2. cap. 4.

CHRISMA, ătis. n. [χρίσμα] Unctio. V. Ifidor. Orig. 6. 19. Tertull. de Bapt. cap. 7. Hinc

CHRISTUS, i. m. [Χριστὸς] Lat. Unctus. Æternus Dei filius. Ethnicis perperam vocabatur Chreftus. V. Suet. Claud. cap. 25. Hinc

CHRISTIĀNUS, i. m. [χριστιανὸς] CHRISTIĀNA, æ. f. CHRISTIĀNUS, Adj. CHRISTIĀNE, Adv. CHRISTIANISMUS, i. m. CHRISTIANĬTAS, ātis. f. CHRISTIANĪZO, āre. CHRISTICŎLA, æ. c. CHRISTICŎLUS, i. m. CHRISTIGĔNUS, i. m. CHRISTIPŎTENS, entis. Voces apud Ecclefiafticos fcriptores fatis notæ.

CHRISTŎDŎRUS, [Χριστόδωρος] e Copto Ægypti urbe poeta Anaftafii Cæfaris tempore, fcripfit Ifaurica, ubi defcribit Ifauricam ab Anaftafio captam.

Fuit alter Thebanus fcriptor haud ignobilis, qui de Cofmo & Damiano fcripfit. Auctor utriufque Suidas.

CHRŎMATA, [χρώματα] præter vulgatam fignificationem, Qua colores denotant, etiam accipiuntur pro Ornamentis & luminibus artium; qui & Colores a Latinis appellantur. Unde Chromaticum melos ab antiquis dicebatur, Una ex tribus Muficæ partibus, quæ ob nimiam mollitiem infamiæ nota non caruit: quam tamen Agathon tibicen in primis amplexus fuiffe traditur. Budæus. V. Turneb. 19. 30. & Henr. Steph. Thef. Græc. to. 4. col. 633.

CHROMATĬCUS, i. m. (Qui nulla verecundia colorem mutat.) ad verbum, Coloratus dici poteft. V. voc. præced.

CHROMBUS, Genus pifcis. Plin. lib. 32. cap. 11. [Immo Rhombus. V. Hard.

CHROMIOS, [Χρόμιος] Nelei filius, & Chloridos, qui in ea pugna, quam Pylii & Meffenii adverfus Herculem gefferunt, cum decem fratribus occifus eft.

Alius fuit Priami filius, in bello Trojano a Diomede interfectus.

Fuit & Chromius quidam Argivus, qui ea in pugna, quæ ob Thyreorum agrum inter trecentos Lacedæmonios, totidemque Argivos commiffa eft, folus ex fuis cum Alcenore incolumis evafit. Auctor Herodot. lib. 1.

CHRŎMIS, ĭdis. f. [χρόμις] Pifcis nidificans in aquis. Plin. lib. 32. cap. 11. extr. ex Ovidio in Halieut. v. 121. fecus intellecto, & oblitus eorum, quæ lib. 9. cap. 26. de Phycide fcripferat. V. Interpp. utriufque auctoris.

CHROMIS, [Χρόμις] Herculis filius, ut Lactantius teftatur, dicens, Conftat Chromin Herculis fuiffe filium, & equos habuiffe Thraces, quos Hercules, occifo Diomede, abduxerat, humanis carnibus vefci confuetos. Hujus meminit & Statius dum ait, 6. Theb. 346.

It Chromis Hippodamufque alter fatus Hercule magno.

CHRŎNISSO, āre. [χρονίζω] Græcum verbum eft, idem fignificans quod Moror, fubfifto, & ex itinere identidem quiefco. Quo verbo ufus eft Lucret. lib. 2. 320.

Et fatiati agni ludunt, blandeque chroniffant. Sunt qui legant Chronifcant: alii Conifcant. V. fuo loco.

CHRŎNOS, [χρόνος] Latine Tempus dicitur. Cic. 2. de Nat. Deor. 64. Saturnum autem eum effe voluerunt, qui curfum & converfionem fpatiorum ac temporum contineret: qui deus Græce idipfum nomen habet. Κρόνος enim dicitur, qui eft idem χρόνος, id eft fpatium temporis.

CHRŎNĬCA, orum. [χρονικὰ] dicuntur Ea quæ de temporibus fcribuntur. Plin. lib. 35. cap. 9. Quod & ipfius Timagoræ carmine vetufto apparet, chronicorum errore non dubio.

CHRONĬCUS, Adj. [χρονικὸς] Gell. lib. 17. cap. 21. Excerpebamus ex libris, qui chronici appellantur, quibus temporibus floruiffent Græci fimul atque Romani viri.

Chronici morbi, vocantur Diuturni. V. Ifid. 4. 7. [Sed fine dubio corrupto vocabulo, cum potius Chronii, χρόνιοι, dici debeant, ut ex Græcis medicis conftat. Celfus l. 3. 1. Longos morbos, Cælius Aurelianus Tardas paffiones vocat. χρονικὸς vero & χρόνιος quid diftet V. in H. Steph. Thef. Gr.

CHRONŎLŎGIA, æ. f. [χρονολογία] Defcriptio temporum.

CHRONOLŎGUS, i. m. [χρονολόγος] Annalium fcriptor.

CHRONOGRĂPHUS, i. m. [χρονογράφος] Idem. Sidon. 8 6.

CHRЎSALIS, ĭdis. [χρυσαλὶς] Erucæ genus eft, quæ rupto cortice, cui includitur, fit papilio, qui ab Ariftotele xylotrophos vocatur. V. Plin. lib. 11. cap. 32. Gaza Aureliam vocat. V. Turneb. Adverf. 30. 38.

CHRYSALUS, i. m. Servus Plautinus in Bacchide, qui herum auro emunxit. Latine Aurelius dici poteft. V. Turneb. l. c.

CHRЎSAMMOS, [χρυσάμμος] Latine Arena aurea dicitur, cujus verbi fit mentio lib. 11. Cod. Juftin. tit. de metall. Ex Budæo.

CHRYSANTAS, Viri proprium, quem inter milites Cyrus valde collaudavit, quod hoftem interfecturus jam elatum in cædem gladium revocaffet, quia ἀνακλητικὸν, id eft receptui cani interim inaudiffet. Ex Cæl. Rhodig. lib. 11. cap. 18.

CHRYSANTHĔMON, [χρυσάνθεμον] Genus eft anthemidis five chamæmeli, luteis per ambitum foliis a leucanthemo diftinctum, de quo feperatim agit Diofcor. lib. 4. Meminit Chryfanthemi & Plin. lib. 26. cap. 8.

CHRYSANTUS Alexandrinus, Romæ, quo juvenis venerat, factus Chriftianus, fub Numeriano Imperatore in foffam demiffus, ac terra faxifque obrutus fuit. Volaterr.

CHRЎSAOR, [χρυσάωρ] Neptuni filius, quem ex capite Medufæ, ut & Pegafum, natum fcribit Hefiodus in Theogonia.

CHRЎSAŎREUS Juppiter [χρυσαορεὺς Ζεὺς] cognominatus, ut Strab. in 14. notat, in Caria. In agro Stratonicenfium duo fuerunt templa, alterum Hecates apud Laginos: alterum prope urbem Jovis Chryfaorei, Caribus omnibus commune, quo illi facrificaturi, & de communibus rebus deliberaturi conveniebant, qui conventus Chryfaoreus vocabatur, ex vicis conftans. Porro, ut rem planius teneas, Stephanus Chryfaorida urbem ait fuiffe Cariæ, quæ mox Adria nuncupata fit. Apollonius urbem hanc primum a Lyciis conditam fcribit, unde fiat gentile nomen Chryfaoreus. Epaphroditus vero totam Cariam Chryfaorida vocitatam prodidit.

CHRЎSAŎRIS, [Χρυσαορὶς] Cariæ civitas. V. dict. fuperior.

CHRЎSAS, æ. m. [Χρύσας] Fluvius eft Siciliæ. Cic. 6. Verr. 96. Chryfas, eft amnis, qui per Afforinorum agros fluit: is apud illos habetur deus, & religione maxima colitur. Fanum ejus eft in agro propter ipfam viam, qua Afforo itur Ennam. in eo Chryfæ eft fimulacrum præclare factum e marmore.

CHRЎSE, [Χρύση] Infula eft extra oftia Indi. Plin. lib. 6. cap. 21. Extra oftium Indi Chryfe, & Argyræ, fertiles metallis, ut credo. Nam quod aliqui tradidere, aureum, argenteumque iis folum effe, haud facile crediderim.

Chryfe, urbs eft Troadis, Apollinis Sminthei templo nobilis, prope Lemnum. Ovid. 13. Met. 174.

— me credite Lesbon,
Me Tenedon, Chryfenque, & Cillan Apollinis urbes,
Et Scyron cepiffe. Verba funt Ulyffis.

Sunt & plures Chryfæ, nam auri abundantia hoc nomen pluribus locis dedit.

CHRЎSEIS, V. CHRYSES.

CHRЎSĔLECTRUM, [χρυσήλεκτρον] Gemma in colorem electri declinans, cui matutinus afpectus jucundior. Plin. lib. 37. cap. 9.

CHRЎSENDĔTA, ōrum. n. [χρυσένδετα] Vafa doctiffimi viri explicant cruftis aureis illigata & exornata, ut in Martial. 2. 43.

Immodici tibi flava tegunt chryfendeta mulli. Ego vero, inquit, Turnebus, Vafa gemmata effe puto, quorum gemmæ auro confertæ & contextæ tenerentur. Plutarchus in Lucullo id fatis indicat, ἰδόντα χρυσένδετα σφραγῖδι τῶν πολυτελῶν. Plinius hoc genus vaforum mihi innuere videtur quum initio lib. 33. fic fcribit, Turba gemmarum potamus, & fmaragdis teximus calices, ac temulentiæ caufa tenere Indiam juvat, & aurum jam acceffio eft. Sed & illud Maronis, 2. Georg. 506.

Ut gemma bibat, & Sarrano dormiat oftro. ad Chryfendeta referri poffet, nifi veteres vafa potoria e gemmis abfque auro etiam habuiffent. Hæc ille Adverf. 14. 3.

CHRЎSES, [Χρύσης] Sacerdos Apollinis, in Chryfa Troadis apud Homer. lib. 1. Iliad. Pater fuit Antinomes, five Aftynomes, a quo eadem Chryfeis dicta eft, ab Agamemnone rapta. Ovid. Rem. Amor. 73.

Marte fuo captam Chryfeida victor amabat. De hac & Brifeide V. Homer. l. c. V. & ASTYNOME.

CHRЎSĔUS, [χρύσεος] Adj. Lat. Aureus. Martial. 9. 96.

Chalcea donanti chryfea qui dederas.

CHRЎSIPPUS, [Χρύσιππος] Philofophus Stoicus, Apollonidæ vel, ut Laërtius, Apollonii filius, Solenfis vel Tharfenfis, Cleanthis difcipulus, vel, ut aliis placet, Zenonis ipfius, Stoicæ fcholæ poft eum facile princeps. Hic Zenone fuit acutior fane, ut qui in multis ejus præcepta impugnaverit: ftatuam habuit Athenis in Ceramico pofitam. In dialectica clariffimus fuit: ita, ut non illepide dicerent quidam: Si apud deos dialectica haberetur, non temere alia effet, quam quæ a Chryfippo inventa fuit. Scripfit librorum volumina fupra quinque & feptuaginta. Ferunt Carneadem philofophum Cyrenæum, perlectis Chryfippi libris, ita dixiffe, Nifi Chryfippus effet, ego non effem. Hor. 2. Serm. 3. 44.

Quem mala ftultitia, & quemcunque infcitia veri
Cæcum agit, infanum Chryfippi porticus & grex Autumat.

Chryfippus fulcire putatur porticum Stoicorum. Cic. 4. Acad. 75. Sed quid eos colligam, quum habeam Chryfippum, qui fulcire putatur porticum Stoicorum?

Cædi difcipulos non improbat Chryfippus. Quintil. lib. 1. cap. 3.

Sapientes nutrices optabat Chryfippus. Quintil. lib. 1. cap. 1.

Nullum tempus vacare cura voluit Chryfippus. Quintil. lib. 1. cap. 1.

Chryfippus alius Pelopis fuit filius, quem quum pater valde amaret, noverca ejus Hippodamia id indigne ferens, liberos fuos Atreum & Thyeftem impulit, qui illum interfecerunt: quam ob rem a Pelope pulfi, in exilio vitam degerunt, donec pater e vivis excederet.

CHRYSIPPEA, æ. Herba a Chryfippo inventore dicta, cujus meminit Plin. lib. 26. cap. 9.

CHRYSĪTES, [χρυσίτης] Gemma oftreæ Atticæ affimulata. Plin. lib. 37. cap. 10.

CHRYSĪTIS, is. [χρυσῖτις] Auri fpuma. Plin. lib. 33. cap. 6. V. PSEGMA.

Eft & herba. V. CHRYSOCOME.

CHRЎSOASPIDES, [χρυσάσπιδες] Milites dicebantur aureis clypeis utentes, quo nomine Alexander Severus imperator, tefte Lamprid. cap. 50. illos

illos nuncupasse, fertur, sicut Alexander Macedo Argyroaspidas ab argenteis clypeis. Auctor Alex. ab Alex. lib. 6. cap. 22.

CHRYSOBALANUS, [χρυσοβάλανος] a Galeno Asclepiadis auctoritate commendata est lib. 8. & 9. de compositione medic. secund. loc. digerens, & roborans Indicæ nardi modo, ad colicos affectus, ventriculi ardores, & singultus. Verumtamen quænam ea sit, nondum satis compertum est. Quanquam non desunt qui sibi persuadeant Chrysobalanum esse nucem myristicam, quum tamen plura sint, quæ eorum destruant sententiam, nempe cinereus color, acutus ori sapor, & quod myristicæ nucis nusquam meminerint veteres Græci. Ex Matthiolo in Dioscor. lib. 4.

CHRYSOBERYLLUS, [χρυσοβήρυλλος] Gemma. Plin. lib. 37. cap. 5. Probatissimi sunt ex iis qui viriditatem puri maris imitantur. Proximi qui vocantur chrysoberylli, & sunt paulo pallidiores, sed in aureum colorem exeunte fulgore.

CHRYSOCALIS, [χρυσοκαλὶς] A quibusdam vocatur herba, quæ notiore nomine Parthenium appellatur. Est autem ex his nomenclaturis, quæ inter notha Dioscoridis a doctioribus rejiciuntur.

CHRYSOCARPUM, [χρυσόκαρπον] Hederæ species est, ab aureo acinorum colore ita appellata. Auctor Plin. lib. 16. cap. 34.

CHRYSOCERAS, Thraciæ promontorium est ad Byzantium liberæ conditionis oppidum. Ex cap. 11. lib. 4. Plinii. [Videtur divise scribendum Chrysun Ceras, χρυσοῦν κέρας, etsi nomen istuc promontorio isti proprie non conveniat. V. in AURICORNU. Strabo lib. 1. Κέρας simpliciter vocat, ut & Polyb. lib. 4, non quidem Promontorium, sed ipsum sinum. Quod si composita voce enuntiandum est, Chrysoceros, χρυσόκερως, potius dicendum foret.

CHRYSOCOLLA, [χρυσοκόλλα] quasi Auri glutinum. Humor est (ut ait Plinius lib. 33. cap. 5.) in aurariis puteis per venam auri defluens, crassescente limo rigoribus hibernis usque in duritiam pumicis. Laudatiorem eandem in ærariis metallis, & proximam in argentariis fieri compertum est. Invenitur & in plumbariis, vilior etiam auraria. &c. Suet. in Calig. cap. 18. Edidit & Circenses plurimos a mane usque ad vesperam, interjecta modo Africanarum venatione, modo Trojæ decursione: quosdam autem præcipuos, minio & chrysocolla constrato circo. Chrysocolla utuntur aurifices adglutinando ferruminandoque auro, *Boracem* vocantes. Eam Venetiis videre est quadruplici coloris differentia, albam, luteam, viridem, & nigricantem.

CHRYSOCOME, es. f. [χρυσοκόμη] Herba. Plin. lib. 21. cap. 8. Chrysocome, sive chrysitis, non habet Latinam appellationem. Palmi altitudine est, comantibus fulgore auri corymbis, radice nigra, ex austero dulci, in petrosis opacisque nascens. Ruell. lib. 3. cap. 101. Proxime ad eam accedit quam herbarii nostri Pulegium montanum vocitant.

CHRYSOGONUM, [χρυσόγονον] Herba est folio querno flore coronarii verbasci, radice rapi, vehementer intus rubente, foris nigra: quæ trita & imposita cum aceto, muris aranei morsibus auxiliatur. Auctor Dioscor. lib. 4. cap. 46. Nomen autem accepit ab aurei seminis colore.

CHRYSOGONUS, [Χρυσόγονος] ut refert Duris Samius apud Plut. in Alcib. Modulator quidam fuit in Alcibiadis navi ab exilio redeuntis, qui tanta arte remigum manus dirigebat, ut quum illi remorum pulsum cum Chrysogoni cantu conjungerent, jucundam audientibus redderent harmoniam. V. Rhodig. lib. 9. cap. 10.

Memoratur & Chrysogonus Cantor apud Juven. 6. Sat. 74.

— sunt quæ
Chrysogonum cantare vetent. Hispulla tragœdo Gaudet.

Chrysogonus, Sullæ libertus, sector Roscii Amerini, ut est apud Ciceronem in oratione pro Rosc. Amer.

Fuit & Chrysogonus martyr, nobili genere ortus Romæ, qui quando nec Consulatus, nec ullius honoris pollicitatione per Diocletianum a fide averti potuit, jugulatus est ad scalas Gemonias. Volaterr. V. Suid.

CHRYSOLACHANON, [χρυσολάχανον Dioscoridi] Herba est eadem cum Atriplice. Plin. vero lib. 27. cap. 8. duo facit chrysolachani genera: unum in pinetis nascens, lactucæ simile: alterum flore aureo, & foliis oleris.

CHRYSOLAMPIS, [χρυσολαμπὶς] Gemma in Æthiopia nascens, quæ pallidi est coloris die, noctu ignei. Plin. lib. 37. cap. 10.

CHRYSOLITHUS, [χρυσόλιθος] Iaspidis genus, de quo Plin. lib. 37. cap. 9. Hyacinthos Æthiopia mittit & chrysolithos aureo colore translucentes. Ovid. 2. Met. 109. de curru Solis,

Per juga chrysolithi, positæque ex ordine gemmæ.

CHRYSOMALLON, [χρυσόμαλλον] Græci appellant arietem illum, qui, ut est in fabulis, vellus aureum habuit.

CHRYSOMELA, [χρυσόμηλα] Poma aurea, quæ Armeniaca alio nomine dicuntur. Columel. lib. 5. cap. 10.

CHRYSOMELOLONTHION, [χρυσομηλολόνθιον] Parvulum est animal, flavi coloris, canthari præferens similitudinem quandam. Id pueri innexo pede mittunt in sublime. Ex Aristophan. interpretibus in comœdia, cui titulus σφῆκες.

CHRYSOPIS, [χρυσωπὶς] Gemma est Plinio, quæ aurum videtur esse, ut ipse indicat lib. 37. cap. 10. Vulgo mendose scribitur Chrysophis.

CHRYSOPLYSIUM, [χρυσοπλύσιον] Officina est auri lavandi. V. Henr. Steph. Thes. Gr.

CHRYSOPLYTES, æ. m. [χρυσοπλύτης] autem est, Qui hujusmodi artificium exercet. Budæus in libro 3. de Asse.

CHRYSOPOLIS, [Χρυσόπολις] teste Plin. lib. 5. cap. ult. Oppidum est Bithyniæ prope Chalcedonem: ita dictum, quod Persæ ibi tributum colligerent ex ceteris Asiæ civitatibus.

Est & altera Chrysopolis in Cilicia, teste Stephano.

CHRYSOPRASUS, [χρυσόπρασος] Gemma est ex auro & porraceo colore lumen mistum trahens: nam πράσον porrum significat. Fortassis is est, qui vulgo Chrysolithos dicitur. Budæus.

CHRYSOPTEROS, [χρυσόπτερος] Gemma est chrysopraso haud valde dissimilis, e genere topazii, amplissima gemmarum, inquit Plinius. eadem sola nobilium limam sentit: ceteræ Naxiis cotibus poliuntur. Hæc & usu atteritur. V. eum lib. 37. cap. 8.

CHRYSORRHOÆ, [Χρυσοῤῥόαι] Populi dicti ad Phasim fluvium, quod in his locis, ut inquit Strabo, auriferi torrentes sint: unde fabulis occasio de vellere apud Colchos aureo.

CHRYSORRHOAS, [Χρυσοῤῥόας] Syriæ fluvius est in Decapolitana regione, Damascum urbem præterfluens. Auctor Plin. lib. 5. cap. 18.

Chrysorrhoas etiam dictus est Pactolus, propter aureas arenas. Plin. l. 5. c. 29.

CHRYSOS, i. m. [χρυσὸς] Aurum. Plaut. Bacch. 2. 3. 6. Opus est Chryso Chrysalo.

Item, Piscis aurei coloris. de quo apud solum Ovidium lectum, teste Plin. lib. 32. cap. 11. Fortassis is est, quem Auratam Romani nunc appellant.

CHRYSOSPERMON, [χρυσόσπερμον] A quibusdam appellatur herba, quæ notiore nomine Sempervivum majus appellatur.

CHRYSOSTOMUS, i. m. [Χρυσόστομος] Ita dictus est ob facundiam Johannes, patria Antiochenus, quasi Os aureum habens, qui deinde Episcopus fuit Constantinopolitanus, obiitque in exilio A. C. CCCCXII. vel ut alii 407. De quo, & aliis, quibus idem cognomen impertitum fuit. V. Fabric. Bibl. Græc. Vol. 7. pag. 553.

CHRYSOTHALES, [χρυσοθαλὲς] Herba est, quam Aïzoum minus medici vocant, diversis insignis nominibus, ut videre est apud Plin. lib. 25. cap. 13.

CHRYSOTHEMIS, Filia Agamemnonis, ut scribit Homer. lib. 9. Iliad.

CHRYSULCA Aqua, Aqua est medicata, cujus vi quantulacunque auri pars argento aut cuivis metallo illita aut confusa, nullo propemodum dispendio adimitur, ita ut inauraturis nihil jam ferme depereat, nisi quod usu interteritur. Ex Budæo lib. 3. de Asse. Vulgo Aqua Regia dicitur. Ejus vim ignorasse veteres colligit Alciatus ex Ulpiani verbis in l. idem Pomponius scribit. versic. sed si diduci. D. de rei vindicat.

CHRYXUS, Dux Boiorum fuit, nepos Brenni, quo duce olim Galli Romam ceperant. Sil. lib. 4. 150.

Ipse tumens, atavi Brenni se stirpe ferebat
Chryxus, & in titulos Capitolia capta trahebat.

Al. Cryxus, vel Crixus.

C H U

CHUS, sive CHOEUS dissyll. [χοῦς, ἢ χοεὺς] ἀπὸ τοῦ χέειν, quod est Fundere, Genus mensuræ majoris humidorum apud Atticos, Romanum congium capiens, nempe sex sextarios, sive cotylas Atticas duodecim. Budæus. V. Pæt. de Rom. & Græc. Mens. 3. [Perperam hic quoque Choa, ut Synonymum afferebatur. V. CHOA supra.

De festo Atheniensium, quod Choas vocabant V. CHOES.

CHUTRA, V. CHYTRA.

C H Y

CHYDÆUS, a, um. Adj. [χυδαῖος] Vilis, vulgaris. ut, Chydææ palmæ sunt, quarum modio in aquæ congiis tribus macerato, exprimitur vinum, quo Parthi & Indi utuntur, & Oriens fere totus. De hoc Plin. lib. 14. cap. 16.

Dactyli Chydæi. Idem 13. 4. V. Spanheim. de Usu & Præst. Numm. Diss. 6.

CHYLUS, i. m. [χυλὸς] Succus, sive humor expressus. Chylus Ptisanæ, Hippocr. V. Fœs. Oecon. Chylus uvæ. Diosc. lib. 5.

Apud medicos etiam Chylus proprie dicitur Succus peculiaris, in ventriculo ex coctione ciborum ope vasum lacteorum elaboratus, & in venas distributus, qui tandem in corporis alimentum vertitur.

CHYMIA, CHYMICUS, V. CHEMIA.

CHYMUS, [χυμὸς] apud Græcos Quemvis succum significat, ut & Chylus, a medicis peculiariter accipitur pro Massa sanguinea, sive & humoribus, ex quibus eam constare vett. fingebant.

CHYTRA, & CHYTRON, [χύτρα] Latine Olla dicitur. Cato Chutra, per u effert. Cato de R. R. cap. 157. Ubi in chutra fervefeceris id lotium, sub sellam supponito pertusam. Inde

CHYTROPUS, ŏdis. Instrumentum ferreum supra quod chytra apud ignem collocatur, ut in ea cibi coquantur: vel Olla ipsa pedes habens: quales sunt quas *marmitas* vocant.

CHYTRINDA, [χυτρίνδα] Convivalis ludus fuit, ut tradit Hesychius, qui puerorum lusum esse ait. Ex his quispiam sedet in medio, quem circumcirca pueri concursantes, illum eo usque versant, donec ille aliquem apprehenderit ex eis, qui deinde sedere cogatur. Meminit Pollux & Suidas.

C I A

CIA, CIUS. V. CEA.

CIAXARES, V. CYAXARES.

C I B

CIBALE, CIBARIUM, CIBO, In CIBUS.

CIBDELA, [κίβδηλα] Græcis dicuntur Numismata oblæsa & adulterata, quasi ὑπὸ τῶν Χίων διδηλημένα, i. e. a Chiis corrupta, vitiataque, per literæ soni pinguioris demutationem in exilem.

Cibdeliam [κιβδηλίαν] etiam Sordes argenti nuncupant.

Figurate vero etiam Imposturam, sicut κιβδηλεύειν, imposturam facere. Ex Cæl. lib. 10. cap. 2.

CIBILITANI, inter stipendiarios Bæticæ populos commemorantur a Plin. lib. 4. cap. penult.

CIBILLA, æ. teste Varr. lib. 4. de L. L. 25. Mensa erat escaria, a cibis dicta, quæ primum quadrata fiebat, & postea rotunda.

Festus item Cibillam interpretatur Mensæ rotundæ genus, apud quem tamen Cillibam corrupte legi puto pro Cibillam. V. ibi Dacer.

CIBORIUM, i. n. [κιβώριον] Folium colocasiæ, vel ut alii Fructus fabæ Ægyptiacæ. Hor. 2. Carm. 7. 21. Pocula quædam Ciboria vocat,

Oblivioso levia Massico
Ciboria exple.

Quo loco Porphyrio Pocula fuisse dicit in foliorum colocasiæ similitudinem facta. Sed satius erit Plinii nos opinionem sequi, apud quem lib. 21. cap. 15. hæc verba leguntur, In Ægypto nobilissima est colocasia, quam cyamon aliqui vocant. Hanc e Nilo metunt, caule quum coctus est araneoso in mandendo, thyrso autem qui inter folia emicat spectabili, foliis latissimis, etiam si arboreis comparentur, ad similitudinem eorum, quæ personata in nostris amnibus vocamus. Adeoque Nili sui dotibus gaudent, ut implexis colocasiæ foliis in variam speciem vasorum, potare gratissimum habeant. Secundum igitur hanc opinionem Ciboria non sunt Pocula ad foliorum colocasiæ similitudinem facta: sed Folia ad poculorum speciem

ſpeciem complicata. Legimus tamen apud Athenæum a principio libri 3. Ciborium poculorum genus eſſe. Dioſcorides vero lib. 2. cap. 128. Ciborium longe aliter interpretatur: ſic enim inquit, quo loco de faba Ægyptia agit, Caulem cubitalem, craſſitudine digitali, florem roſeo colore dupla ad papaveris florem magnitudine: qui quum defloruit, veſparum favis ſimiles utriculos profert, in quibus fabæ ſunt paululum bullarum modo ſupra operculum emergentes. Vocatur id Ciborium, ab aliquibus autem Cibotium, quaſi Scriniolum: propterea quod ſeritur faba hæc indito madenti glebæ ſemine ejus, ſicque in aquam projecto. Meminit & Cælius lib. 9. cap. 12. V. & Salmaſ. Exerc. Plin.

CIBOTOS, [Κιβωτὸς] Urbs quæ poſtea Celænæ, nunc Apamia vocatur, tertius eorum qui circa Mæandrum fluvium accolunt, conventus, teſte Plin. lib. 5. c. 29.

CĬBUS, i. m. [σιτίον, ἔδεσμα, ἐδωδὴ, βρῶμα, θοίνη] quid ſignificet notum eſt. Cibum a Victu ſic ſeparat Donatus ad Andr. Ter. 1. 1. ut Cibus ſit, qui etiam delicatis præbetur: Victus vero in parvis, aridiſque alimoniis ſit conſtitutus. Feſtus, Cibus appellatur ex Græco, quod illi peram, in qua cibum recondunt, κιβώτιον appellant.

Fames vetitorum ciborum. Ovid. 15. Met. 138.

Unde fames homini vetitorum tanta ciborum eſt?

Gaudia cibi. Juven. 10. Sat. 203.

Non eadem vini atque cibi, torpente palato, Gaudia.

Hora cibi, i. e. Edendi tempus. Ovid. 1. de Pont. 10. 8.

Maturus cibo. Plin. lib. 12. cap. 27.

Novitate cibi capi, i. e. Delectari novo aliquo ciborum genere. Lucret. lib. 5. 928.

Nec facile ex æſtu, nec frigore quod caperetur,
Nec novitate cibi, nec labi corporis ulla.

Penuria cibi. Lucret. lib. 5. 1005.

Satias. Lucret. lib. 5. 1390.

Varietas & copia. Cic. 2. de Nat. Deor. 106. Jam vero operibus hominum, id eſt manibus, cibi etiam varietas invenitur & copia.

Avidus cibi. Ter. Eun. 5. 4. 16.

Contenti cibis nullo cogente creatis. Ovid. 1. Met. 103.

Expers, Qui non comedit. Ovid. 4. Met. 262.

Perque novem luces expers undæque, cibique,
Rore mero, lacrymiſque ſuis jejunia pavit.

Acres. In ACER.

Acuti. In ACUO.

Alienus. Ter. Eun. 2. 2. 34. Viden' otium, & cibus quid faciat alienus? h. e. Ab alio datus, ſive menſa aliena.

Anceps. In ANCEPS.

Aridus cibus, & tener humor. Lucret. lib. 1. 809.

Scilicet & niſi nos cibus aridus, & tener humor
Adjuvet, &c. Per Cibum aridum, Panem intelligi potiſſimum crediderim. Ponitur autem & Panis non raro pro Cibo indifferenter. Cibus aridus, & tener humor, h. e. Cibus & potus.

Cibus conditivus. In CONDO.

Crudus. In CRUDUS.

Difficilis. V. Creſcere cibum.

Diurnos cibos apud Claud. de Bell. Gildon. 72. illos intelligimus, Qui in dies ſingulos apponuntur, & ex quibus in ſequentem nihil reſervare liceat.

Dulcis. Virg. 2. Georg. 216.

Exiguus cibus ſufficit rate merſa. Juvenalis oſtendit dementiam avarorum, qui prævisa pericula non evitarent, Satyr. 14. 301.

Frigida ſufficient velantes inguina panni,
Exiguuſque cibus merſa rate, naufragus aſſem Dum rogat, &c.

Faciles. Sen. Hippol. 4.

Fallaces, Eſca qua piſces capiuntur. Ovid. 15. Met. 476.

Nec celate cibis uncos fallacibus hamos.

Frigidi & repoſiti faſtidium movent. Quintil. lib. 2. cap. 4.

Gravis, Difficilis ad concoquendum. Cic. 2. de Nat. Deor. 24. V. Concoquere cibum.

Idonei conſervandis viribus. Quintil. lib. 2. cap. 10.

Illiberalis. V. ILLIBERALIS.

Inanes cibos vocat Claud. Qui magis oculos quam ventrem paſcunt, luxus tantum & nimiæ voluptatis cauſa comparati, lib. 1. in Ruff. 206.

Indiſcretus. V. INDISCRETUS.

Invisus, Ingratus, Faſtiditus. Ovid. 1. de Pont. 10. 8.

Et queror, inviſi quum venit hora cibi.

Lautus. In LAUTUS.

Lenes. In LENIS.

Lentus. Ovid. 16. Epiſt. 226. Creſcit & invito lentus in ore cibus. ubi Heinſ. & Burm. V.

Leves cibi. i. e. Pauci nutrimenti. Celſ. lib. 3. cap. 7. Cibus ex materia quam leviſſima. Quam & Imbecilliſſimam vocat.

Meridianus. Suet. Auguſt. 78. Hic levis erat & facilis, ut patet ex Hor. 1. Serm. 6. 127.

Pranſus non avide, quantum interpellet inani
Ventre diem durare.

Operoſus, Gravis. Plin. lib. 15. cap. 23. De caſtaneis.

Opimus cibus. Plin. lib. 22. cap. 22. Hard. ex MSS. Optimus.

Perpetuus. In PERPETUUS.

Robuſtus, Multi Alimenti. Celſ. lib. 2. cap. 18.

Simplex. Plin. lib. 11. cap. 53. Homini cibus utiliſſimus ſimplex. Acervatio ſaporum peſtifera, & condimenta pernicioſiora.

Solitus, Quo quis uti conſuevit. Ovid. 1. de Arte Am. 94.

Granifero ſolitum dum vehit ore cibum.

Summus, Extremus. Plin. lib. 20. cap. 4.

Suaviſſimus & facillimus ad concoquendum. Cic. 2. de Fin. 64. Utebatur iis exercitationibus, ut ad cœnam & eſuriens & ſitiens veniret: eo cibo, qui & ſuaviſſimus eſſet, & idem facillimus ad concoquendum.

Tetri. Claud. 6. Conſ. Hon. 241.

Vilis, Qui non magno conſtat. Hor. 2. Serm. 2. 15.

Utilis ægro, Salubris. Ovid. 3. Triſt. 3. 9.

Ad cibos. In AD.

Abdicare cibum aliquem. In ABDICO.

Abigere a cibo. In ABIGO.

Abſtinere cibo: & Cibo abſtinere ægrum. In ABSTINEO.

Accedit cibus. Hor. 2. Serm. 3. 53.

Deficient inopem venæ te, ni cibus, atque
Ingens accedat ſtomacho fultura ruenti.

Adhibere, ut Tantum cibi & potionis adhibendum, ut reficiantur vires, non opprimantur. Cic. de Senect. 36.

Adjicere cibo. In ADJICIO.

Admitti in cibos. In ADMITTO.

Admovere cibum. In ADMOVEO.

Aduſtus cibus. In ADURO.

Afferre cibum ad os. In AFFERO.

Allici benevolentiam cibo. Cic. pro Muren. 74.

Apponere aliquid cibis. In APPONO.

Aſpernari cibos. Quintil. lib. 2. cap. 16. Cibos aſpernemur: attulerunt ſæpe valetudinis cauſas.

Aſſumere. Lucret. 4. 1084.

Capere. Cic. 16. Fam. 1. Sin autem poſtea quam cibum cepiſti, videris tibi, poſſe me conſequi, tuum conſilium eſt.

Capere cibum cum aliquo. Ter. Eun. 2. 3. 76. Cibum nonnunquam capiet cum ea.

Capere alienis digitis. Juven. 10. Sat. 229.

Capeſſere. In CAPESSO.

Capeſſere, arripere, ſugere, carpere, vorare, & mandere cibum. Cic. 2. de Nat. Deor. 122.

Carpere digitis. Ovid. 3. de Arte Am. 755.

Concoquere. Cic. 2. de Nat. Deor. 24. Cleanthes negat ullum eſſe cibum tam gravem, quin is nocte & die concoquatur.

Conficere. In CONFICIO.

Coquere. Lucret. lib. 5. 1001.

Creſcere. Juven. 13. Sat. 213. —interque molares
Difficili creſcente cibo. conf. Lentus cibus.

Dat cibum quercus. Ovid. 2. de Arte Am. 662.

— ſed quercus tecta cibumque dabat.

Deducere. In DEDUCO.

Deficiente cibo perire, i. e. Fame & inedia. Ovid. in Ibin, 524.

Inviſus pereas, deficiente cibo.

Defectus cibo. Quintil. lib. 3. cap. 8. Ut enim, ſi obſeſſi atque impares, & aqua ciboque defecti, de facienda ad hoſtem deditione deliberent, &c.

Depulſus cibus de pectore. Cic. 2. de Divin. 57.

Depulſa fames cibo. Cic. 1. de Fin. 37. Ut enim quum cibo, potioneque fames ſitiſque depulſa eſt, ipſa detractio moleſtiæ conſequutionem affert voluptatis: ſic in omni re, &c.

Diditur cibus in venas. Lucret. lib. 2. 1124. pro Dividitur, i. e. Digeritur.

Diviſus cibus in omne corpus. Cic. 2. de Divin. 57. Democritus quidem optimis verbis cauſam explicat, cur ante lucem galli canant: depulſo enim de pectore, & in omne corpus diviſo & mitificato cibo, cantus edere, quiete ſatiatos.

Exercere guttur cibo. Ovid. 8. Met. 826. de dormiente,

— petit ille dapes ſub imagine ſomni:
Oraque vana movet, dentemque in dente fatigat:
Exercetque cibo deluſum guttur inani.

Exprimere cibum mandendo. Lucret. lib. 4. 622.

Facere cibum, pro Cibos parare. Plaut. Trucul.

Ferre cibum liberis ſuis parentes prohibentur. Cic. 7. Verr. 117.

Fulcire cibis corpora, i. e. Corroborare. Lucret. lib. 2. 1146.

Habet magnam inflationem cibus. De faba loquitur. Cic. 1. de Divin. 62. Ex quo etiam Pythagoricis interdictum putatur, ne faba veſcerentur, quod habet inflationem magnam is cibus, tranquillitati mentis, quærentis vera, contrariam.

Ineſcari cibo. Petron. 140.

Ingerere cibum ægroto. V. INGERO.

Ingurgitare ſe cibis. V. INGURGITO.

Interminatus. Hor. Epod. 5. 39.

Interminato quum ſemel fixæ cibo
Intabuiſſent pupulæ.

Intro ferre alicui. Cic. 7. Verr. 117.

Juvare cibo. Juven. 3. Sat. 211.

Lambere cibos. In LAMBO.

Latrare cibos. V. Latratus, partic. in LATRO, latras.

Libare cibum digitis. Ovid. 1. de Arte Am. 577.

Et quemcunque cibum digitis libaverit illa, Tu pete.

Libare cibos ore. Ovid. 1. Amor. 4. 34.

Mandere. Celſ. lib. 4. cap. 3.

Minuere. Celſ. lib. 5. cap. 29.

Mendicato cibo paſci. Ovid. 5. Triſt. 8. 14.

Miniſtrare. Sen. Hippol. 4.

Mitificare. In MITIS.

Mitigare. In MITIGO.

Odorari. Hor. Epod. 6. 10.

Onuſtus cibo. Cic. 1. de Divin. 60. Nunc, onuſti cibo & vino, perturbata & confuſa cernimus.

Parit languorem cibus imperfectus. Juven. 3. Sat. 233. i. e. Indigeſtus.

Partiuntur aves teneris infirmiſque fœtibus cibos ore ſuo collatos. Quintil. lib. 2. cap. 6.

Paſci cibo mendicato. Ovid. 5. Triſt. 8. 14.

Peragere cibo. In PERAGO.

Perficere. In PERFICIO. conf. Parit languorem cibus.

Petere cibum e flamma. Ter. Eun. 3. 2. 38. Quod e flamma cibum petere Terentius dixit, id equidem ad dapes referendum ſuſpicor, quæ pro inferiis in rogum mittebantur: unde Catullus ſcripſit, 57. 3.

Vidiſtis ipſo carpere e rogo cœnam. Quod quidem in illum poetam Muretus animadvertit, Donato non ſatis perſpectum. al. Rapere.

Præbere cibum de proprio corpore. Lucret. lib. 3. 1004.

Prægustare. Ovid. 1. Amor. 4. 33.

Projicere. Hor. Epod. 6. 10.

Quærere. Lucret. lib. 4. 847. Varr. 2. de R. R. cap. 9. Ad quærendum cibum fames ducit canes.

Redire ad ſimilem cibum. Celſ. lib. 3. cap. 7.

Recuperatæ cibo ſomnoque vires. Tacit. 3. Hiſt. 22. At Vitellianus exercitus, cui acquieſcere Cremonæ, & recuperatis cibo ſomnoque viribus, &c.

Refici cibo. Petron. 111.
Replere se. Ibid.
Repositi cibi. Quintil. lib. 2. Necesse est iis, quum eadem pluribus judiciis dicunt, fastidium ut moveant, ut repositi & frigidi cibi.
Secretus cibo. i. e. A cibo secretus, quod est sejunctus & semotus a cibo, & qui non edit. Lucret. lib. 1. 195.
Servire cibo suo. i. e. Quod vulgo dicitur *pro Impensis suis*. Plaut. Rud. 1. 5. 25.
Sperne cibum vilem. Hor. 2. Serm. 2. 14.
Suffulcit cibus artus. Lucret. lib. 4. 865.
Propterea capitur cibus, ut suffulciat artus.
Suggerere cibos alicui. Stat. 9. Theb. 740.
Sumere. Plin. Epist. 5. lib. 3.
Suppeditat cibos terra. Cic. 2. de Legib. 67.
Sustentat cibis cibus, aut fulcit corpus. Lucret. lib. 2. 1146.
Tenere. ut, Præclusæ cibum fauces tenere dicuntur, quæ non demittunt in alvum. Sen. Thyest. 8.
Vacare cibo. Cels. lib. 3. cap. 14. extr. Postero die, quo (a) cibo vacat, & ab exercitatione, unctioneque, aqua tantum contentus conquiescat.
Vincuntur cibi præcipue pervigilio. Plin. lib. 11. cap. 53. ad finem.
Uti cibis. Claud. 4. Cons. Hon. 341.
In cibo est homini. Plin. lib. 18. cap. 14. Maceratum calida aqua, homini in cibo est. i. e. Homo utitur eo pro cibo.
Cibus humanitatis. Cic. 5. de Fin. 54. Sed animi cultus ille erat ei quasi quidam humanitatis cibus. Per metaphoram.
Disciplinæ cibo satiari. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Mali cibus, i. e. Nutrimenta & fomenta malorum. Ovid. de Rem. Amor. 138.
Hæc sunt jucundi causa, cibusque mali.

Cibālis, e. [ἐδώδιμος] Quod ad cibum pertinet. Varro, est enim lac omnium rerum, quas cibali causa cupimus, liquentium maxime alibile, & id ovillum, inde caprinum. Sic enim hactenus lectum est in omnibus, quotquot videre contigit exemplaribus. Locus Varronis est de R. R. lib. 2. cap. 11. Lactant. de Opific. Dei, cap. 11. Duas esse per collum fistulas necesse est, cibalem ac spiritalem.

Cibicīda, æ. Qui cibum cædit & absumit, hoc est vorax. Lucil. apud Non. 2. 148.
Viginti domi, an triginta, vel centum cibicidas alas.

Cibaria, orum. n. pro Alimentis. Cic. 6. Att. 3. Unde, inquit, me jubes petere cibaria.
Cibaria menstrua. Cic. 5. Verr. 73.
Inopia cibariorum. Cæs. 6. Bell. Gall. 9.
Boum cibaria. Cato 6. de R. R. cap. 60. Bubus cibaria, annua in juga singula lupini modios, &c.
Congesta. Hor. 1. Serm. 1. 32.
Dare cibaria alicui. Cic. 6. Att. 3. Respondi, me non instituisse iis dare cibaria, quorum opera non essem usus.
Detrahere militum cibaria. Quintil. lib. 5. cap. 13.
Facta sunt uberiora cibaria caritate. Cic. 5. Verr. 216.
Publice locare. Cic. pro Rosc. Amer. 56. Anseribus cibaria publice locantur, & canes aluntur in Capitolio, &c.
Præbere alicui. Cic. pro Rosc. Amer. 57.
Quærere ex agris. Varro de R. R. lib. 2. cap. 9.
Reportare ex cibariis permagnam pecuniam. Cic. 5. Verr. 216.
Tractatus liberaliter ex cibariis alicujus. Cic. 4. Verr. 12. Quæstores liberaliter ex istius cibariis tractati non minus acres contra me fuerunt.

Cibarium, i. Sen. lib. 3. de Benef. cap. 21. Est aliquid quod dominus præstare servo debet, ut cibarium, vestiarium.
Cibarium, sive Secundarium. Plin. 18. cap. 9. vocat Farinam post pollinem vel florem excussam, quam furfures sequuntur. Justum est, inquit, e grano Campanæ quam vocant castratam, e modio redire sextarios quatuor siliginis, vel e gregali sine castratura sextarios quinque, præterea floris semodium, & cibarii, quod secundarium vocant, sextarios quatuor, furfuris sextarios totidem. Et paulo post, Si vero pollinem facere libeat, XVI pondo panis redeunt, & cibarii tria, furfurumque semodius. Budæus.

Cibarius, a, um. [ἐδωδιμαῖος, τρόφιμος, ἐδώδιμος] Adj. Quod pertinet ad cibum. Plaut. Capt. 4. 3. 1. Mihi rem summam credidit cibariam.
Homo cibarius. Varro ὄνος πρὸς λύραν, Tuus autem ipse frater cibarius fuit Aristoxenus. Ex Nonio, in litera C. tanquam Omne quod sordidum atque abjectum esset, recte Cibarium vocari possit.
Lex cibaria. Macrob. 3. Saturn. cap. 17. Sulla mortuo Lepidus Consul legem tulit & ipse cibariam. Cato enim Sumptuarias leges, Cibarias appellat.
Oleum cibarium, i. e. Vile parvique pretii. Columel. lib. 12. cap. 50.
Panis cibarius. Cic. 5. Tusc. 97.
Saporem cibarium habere. Columel. lib. 12. cap. 11.
Vinum cibarium. Varro Modio, In cubiculo dormire mallem, scilicet potius vinum meum cibarium, quam ego dominus cubarem. Ex Nonio, in litera C. 2. 108.
Utilitas cibaria. Plin. lib. 14. cap. 2. Horconia in Campania, tantum utilitatis cibariæ, sed ubertate præcipua. Vetus exemplar habet Vilitatis.
Uva cibaria. Plin. lib. 14. cap. 3. Consemina nigra, vino minime durante, uva maxime: post XV dies, quam ulla alia metitur, fertilis, sed cibaria.

Cibo, [σιτίζω] āre. Alere, sive nutrire. Columel. 8. 10. Atque ea genera, quæ intra septa villæ cibantur, fere persequuti sumus. Lucret. 1. 1092.
— a terris quoque cibatur. Suet. Tiber. cap. 72. Draco, quem ex consuetudine manu sua cibaturus, &c.

Cibātus, ûs. m. [τροφή] Idem fere quod Cibus. Varro 2. de R. R. cap. 9. Cibatus canis propior hominis, quam ovis; pascitur enim e culina, & ossibus, non herbis, aut frondibus. Lucret. lib. 1. 1093.
— nisi a terris paulatim cuique cibatum
Terra det.
Cibatus & commeatus. Plaut. Mil. 2. 2. 67. Tibi muni viam, qua cibatus, commeatusque ad te, &c.
Cibatus gratissimus. Plin. lib. 8. cap. 10.
Cibatu longiore sustentare sues. Varr. 2. R. R. cap. 4.
Ad usus cibatus expedire & promere far. Varro 1. de R. R. cap. 63. Far quod in spicis condideris per messem, & ad usus cibatus expedire velis, promendum hieme, &c.
Objicere cibatui triticum. Varr. 3. de R. R. cap. 8. de turturibus.

Cibatio, ōnis. f. Solin. 40. 563. Solitæ cibationi superponunt. Σῖτος apud Strab. vertit Cibus Xylander, ego Cibatio, & addidi, vel potius Cibatus. Vide apud Herodotum in calce inter locos ibi collectos. H. St. Addit & rationem ibid. Magis hoc quam illud in usu esse.

Cibyra, æ. [Κίβυρα Ptolemæo] Oppidum Ciliciæ, non procul a Mæandro fluvio. Plin. 5. 27. Cic. 6. Verr. 29. Hosce, opinor Cibyræ, quum in suspicionem venissent civibus, fanum expilasse Apollinis. Et paulo post, Cibyram cum inanibus syngraphis venerat.

Cibyrates, vel Cibyrata, gentile. Cic. ibidem, Eo quum venio, Prætor quiescebat: fratres illi Cibyratæ inambulabant.

Cibyratĭcus, a, um. possess. Cic. 6. Verr. 47. Immittebantur illico Cibyratici illi canes, qui investigabant, & perscrutabantur omnia. De his populis vide Strab. lib. 13. Cic. 5. Att. 21. Cibyraticum forum. Tacit. 4. Ann. 13. Cibyratica civitas.

C I C

Cĭcāda, æ. f. [τέττιξ] Plin. lib. 11. cap. 26. Cicadarum duo genera: minores quæ primæ proveniunt, & novissimæ pereunt. Sunt autem multæ. Sequens est volatu rara. Quæ canunt vocantur achetæ: & quæ minores ex eis sunt, tettigoniæ: sed illæ magis canoræ. Mares canunt in utroque genere: feminæ silent. Gentes vescuntur iis ad Orientem, etiam Parthi opibus abundantibus. V. plura ibid. & cap. seq.
Arguta cicada. Virg. in Culice, 151.
Argutis & cuncta fremunt ardore cicadis.
Avenaria cicada. In AVENA.
Canoræ. Plin. 2. 26.
Querulæ. Virg. 3. Georg. 328.
Et cantu querulæ rumpent arbusta cicadæ.
Raucæ. Virg. 2. Ecl. 13.
Fritinnire dicuntur cicadæ cantantes, auctore illo cujus de Philomela carmen extat v. 35.
Et cuculi cuculant, fritinnit rauca cicada.
Pascuntur rore. Virg. 5. Ecl. 77.
Ponunt tunicas. Lucret. lib. 4. 56.
Taceant cicadæ prius æstate. De re quæ fieri non solet. Ovid. 1. de Arte Am. 271.
Vere prius volucres taceant, æstate cicadæ.
Cicadas Philostratus in Apollonii Tyanei vita, & Plato in Phædro, a Musis cantum habuisse scribunt, dicente sic Socrate, Fertur autem olim cicadas homines fuisse ante Musas: natis deinde Musis, cantuque monstrato, illorum nonnullos voluptate cantus usque adeo delinitos fuisse, ut canentes cibum potumque negligerent, imprudenterque perirent: ex quibus deinceps cicadarum genus sit natum, cui Musæ hoc munus dederunt, ut alimonia non indigeat, sed absque cibo potuque quandiu vixerit cantet: postea vero ad Musas proficiscatur, quam quis hominum Musam hic colat renuntiaturum. Meminit Cælius lib. 17. cap. 6.

Cĭcātrix, īcis. f. [οὐλή, ἀτειλή, μώλωψ] dicta quasi Circa cutem sit: estque Signum, quod ex vulnere, sive ulcere remanet. Ter. Eun. 3. 2. 29. Neque pugnas narrat, neque cicatrices suas ostentat. Cic. 7. Philip. 17. Luculentam ipse plagam accepit, ut docet cicatrix.
Vestigia pugnæ cicatrices. Ovid. 3. Amor. 8. 19.
Cerne cicatrices, veteris vestigia pugnæ.
Adversas cicatrices ostendere. Cic. 2. de Orat. 124.
Corporea cicatrix. In CORPUS.
Fœda. Hor. 1. Serm. 5. 60.
— at illi fœda cicatrix
Setosam lævi frontem turpaverat oris.
Male sana, i. e. Nondum curata probe. Ovid. Rem. Amor. 623.
Marcidæ. Plin. lib. 23. in procemio.
Numerosa. Claud. de Bell. Get. 482.
Rufula & sublurida. Plaut. Amph. 4. 4. 63.
Coit cicatrix. In COEO.
Contrahere cicatrices. In CONTRAHO.
Ducitur cicatrix. Ovid. 1. de Pont. 3. 15.
Tempore ducetur longo fortasse cicatrix.
Exceptæ adverso corpore. Cic. 7. Verr. 3. Ipse arripuit M. Aquilium, constituitque in conspectu omnium, tunicamque ejus a pectore abscidit: ut cicatrices Populus Rom. judicesque aspicerent, adverso corpore exceptas.
Fallit cicatrix, Non apparet. Plin. lib. 26. cap. 12.
Indere cicatrices in scapulas alicujus. V. INDO.
Mederi cicatricibus. Cic. 3. Tusc. 54. Nec si aliquot annis post, idem ille liber captivus missus esset, vulneribus mederetur, sed cicatricibus.
Obducta. Cic. 3. de Lege Agr. 4.
Pati. Quintil. 2. 4.
Rediit in vulnus. Ovid. Rem. Amor. 623.
Recipere. Cels. lib. 4. cap. 9.
Refricare. Cic. 3. Lege Agr. 4. Ne refricare obductam jam Reipub. cicatricem viderer.
Suscipere. Quintil. lib. 2. cap. 15.
Susceptæ bello. Quintil. lib. 6. cap. 1. Periclitantem vero commendat dignitas, & studia fortia, & susceptæ bello cicatrices, & nobilitas, & merita majorum.
Tendere ad. Cels. lib. 7. cap. 27. Ergo, quum jam ad cicatricem vulnus tendit, extentis jacere feminibus & cruribus oportet.
Cicatrix in arbores quoque cadit. Virg. 2. Georg. 379.
— admorso signata in stirpe cicatrix.
Ad Calcei sarturas eleganter transtulit. Juven. 3. Sat. 151.
Atque recens linum ostendit non una cicatrix. i. e. Multiplex.

Cicatricŭla, æ. f. [οὐλίδιον] dimin. ut, Valens cicatricula. Cels. lib. 2. cap. 10. Ideoque protinus brachium deligandum, habendumque ita est, donec valens cicatricula sit, quæ celerrime in vena confirmatur.

Cicatricōsus, [οὐλώδης] Adj. Plenus cicatricibus. Plaut. Amph. 1. 1. 290. Tergum cicatricosum.
Facies cicatricosa. Quintil. lib. 4. cap. 1. Turbari memoria, vel continuandi

nuandi verba facilitate destitui, nusquam turpius: quum vitiosum procemium possit videri, ut cicatricosa facies.

Cicatricosa vitis. Columel. de Arborib. cap. 11. & de R. R. 4. 27.

Cicatrīco, [ἑλόω] āre. Cicatricem inducere. Festus. Cæl. Aurel. 4. 8. Ulcera cicatricantur. Sidon. 6. Epist. 7. Ut conscientiæ hiulca vulnera vestro saltem cicatricentur oratu.

Ciccum, i. n. [μηνίγγιον] dicebant antiqui Membranam tenuem, quæ est in malo punico discrimen. Festus. apud Varr. L. L. 6. 5. legitur Cicum.

Item usurpatur pro Re vili & nullius pretii. Plaut. Rud. 2. 7. 22.

Eluas tu, an exungare ciccum non interduim.

Ciccus, i. m. [κίκκος] Parva cicada. Hesych.

Item, Anseris fcri species. Aldrov. Ornith. 19. 20.

Cĭcer, ĕris. n. [ἐρέβινθος] Leguminis genus. Plin. lib. 18. cap. 12. de leguminibus, Ciceris natura est gigni cum salsilagine, ideo solum urit Nec, nisi madefactum pridie, seri debet. V. ibidem ciceris plura genera.

Arietinum. V. Aries.

Madidum cicer. Martial. lib. 1. 42.

Sepositum. Hor. 2. Serm. 6. 84.

— neque ille
Sepositi ciceris, nec longæ invidit avenæ.

Tepidum. Martial. lib. 1. 104.

Catinus ciceris. Hor. 1. Serm. 6. 115.

— inde domum me
Ad porri, & ciceris refero, laganique catinum.

Grana. Quintil. lib. 2. cap. 20.

Cĭcĕra, æ. f. [ὤχρος] Genus pabuli apud Columel. lib. 2. cap. 7. quam & Cicerculam appellat ibid. cap. 13.

Cĭcercŭla, æ. f. dimin. [λάθυρος] quasi Minutum cicer. Plin. lib. 18. cap. 12. Est & cicercula minuti ciceris, inæqualis, angulosi, veluti pisum. Columel. lib. 2. cap. 10. Cicercula, quæ piso est similis, mense Januario aut Februario seri debet, læto loco, cælo humido.

Cĭcercŭlum, i. n. Genus sinopidis. Plin. lib. 35. cap. 6. Species sinopidis tres, rubra, & minus rubens, & inter has media. Pretium optimæ in libras 13 denarii. Usus ad penicillum, aut si lignum colorare libeat. Ejus quæ ex Africa venit, octoni asses, cicerculum appellant.

Cĭcĕro, ōnis. m. [Κικέρων] M. Tullius M. F. M. N. Cor. Cicero. Nam sic nominatur Romanorum more. M. Marcus, Prænomen ejus est, quod a patre maximus natu filius de more habuit. Tullius, Proprium & gentile nomen ejusdem est: fuit enim e Tullia gente antiquissima. lib. 2. de Legibus. Patrem Ciceronis ex regio Volscorum genere fuisse in Eusebii Chronicis legimus. Et Plutarchus scribit nonnullos ejus genus referre ad Tullium Attium nobilem Volscorum regem. V. Claud. Dausqueium & Nic. Heinsium in Not. ad Sil. 8. 407. M. F. Marci filius. Habuit enim patrem, M. Tullium, quem fulloniam fecisse, ac vites oleasque semper coluisse Q. Calenus ait in maledica oratione apud Dion. l. 46. M. N. Marci nepos. Nam & avus ejus Marcus Tullius Cicero nominatus est (V. Epist. ad Attic. 1. 5.) eoque vivo se natum ait; lib. 2. de Legibus. Cor. Cornelia nomen est tribus, ablativi casus, ut fit ex Cornelia. Necesse fuit, ut quisque Romanus ex tribu aliqua nominaretur; Cicero vero cum reliquis Arpinatibus in Tribu Cornelia censebatur. Liv. lib. 38. 36. Cicero cognomen: Cicerones a Cicere appellatos fuisse constat: itaque dictum esse illum, qui primus nomen invenit, a nasi figura auctor est Plutarchus. Ab habitu faciei primum sic nominatum esse testatur Priscianus lib. 2. Plin. vero lib. 18. cap. 3. ait, Fabiorum, Lentulorum, Ciceronum cognomina prima inde esse, ut quisque aliquod optime genus sereret. Itaque omnino est rejiciendum, quod vulgo creditum est, eum hoc nomen obtinuisse, quia Tuberculo aliquo, ciceris instar, ei facies insigniretur. Hactenus de ejus nominibus.

Cicero a Cicere, ut Dioscorides a Lente dictus est Φακᾶς, ut legimus apud Suidam. Sed ab ἐρέβινθος non tam apte diceretur Ἐρεβίνθης. H. St. Astipulatur itaque huic posteriori sententiæ Henr. Stephanus. V. Suid. in Διοσκορίδης.

M. Tullius Cicero natus est in Villa Arpinati A. U. C. MDCXLVIII, Q. Servilio Cæpione, & C. Attilio Serrano coss. a.d. Nonas Januarias. Anno ante Christum CIII. Gell. lib. 15. cap. 28. Cic. 5. Att. 7. & 41. 13. Cum inter pueros etiam versatus est, ingenium apparuit admodum excellens & longe supra æquales; adeo ut viri ætate graves fama ejus adducti ad visendum eum in ludo, ubi litteris operam dabat, profecti sint. Sese exercuit adolescentulus in omni literarum genere, sed dicendi præcepta, & artem oratoriam, ad quam peculiari indole natus videretur, præcipue coluit; etsi oratoriis exercitationibus, ut ipse in Bruto ait, contentus non erat. Et omnino cum Quintil. lib. 10. cap. 3. judicemus oportet; quod ipse Cicero suas exercitationes libro primo de Oratore 154. sub Crassi persona ita significaverit. In quotidianis cogitationibus equidem mihi adolescentulus proponere solebam illam exercitationem maxime, ut aut versibus propositis quam maxime gravibus, aut oratione aliqua lecta ad eum finem, quem memoria possem comprehendere, eam rem ipsam quam legissem, verbis aliis quam maxime possem lectis pronuntiarem. Postea mihi placuit eoque sum usus adolescens, ut summorum oratorum Græcas orationes explicarem: quibus lectis hoc assequebar, ut cum ea quæ legerem Græce Latine redderem, non solum optimis verbis uterer & tamen usitatis, sed etiam exprimerem quædam verba imitando, quæ nova nostris essent, dummodo essent idonea. Quantum vero in arte oratoria profecerit, ex verbis ipsius in Bruto 306. intelligendum est; atque huic, inquit, anno (scil. ætatis suæ decimo nono) proximus Sulla consule & Pompeio fuit. tum P. Sulpicii in Tribunatu quotidie concionantis totum genus dicendi penitus cognovimus. Et qua ratione annos ætatis XXI, XXII, & XXIII (cum urbs fere sine armis fuisset) traduxerit, in Bruto quoque p.p. his verbis exponit: Ego hoc tempore omni noctes & dies in omnium doctrinarum meditatione versabar. Eram cum Stoico Diodoto: qui cum habitavisset apud me mecumque vixisset, nuper est domi meæ mortuus, a quo cum in aliis rebus, tum studiosissime in Dialectica exercebar. Habuit & alios præceptores, ut ipse fatetur, in Philosophia quidem Philonem Academicum tunc temporis Romæ commorantem, in Jure civili Scævolam, in dicendo Apollonium Molonem.

Annos natus XXVIII, (cum ob corporis gracilitatem & infirmitatem eum & amici & medici hortarentur, ut causas agere desisteret) in Græciam profectus est, sicut ipse in Bruto ait, ut consuetudinem dicendi mutaret, & remissione & moderatione vocis periculum vitare posset. Cum venisset Athenas sex menses cum Antiocho veteris Academiæ Philosopho fuit; studiumque Philosophiæ nunquam intermissum, a primaque adolescentia cultum & semper auctum, hoc rursus summo auctore & doctore renovavit, ut ipse in Bruto testatur. Epicureos quoque (Phædrum & Zenonem) frequenter cum Attico audivit, ut ait lib. 2. de Fin. 3. Tusc. & 1. Acad. Post biennium, cum jam corpus ejus exercitationibus confirmatum meliore habitu esse cœpisset, & vox ita conformata esset, ut cum auditu suavis ac plena, tum ad corporis constitutionem moderate accommodata esset, motus & precibus & litteris amicorum, quæ Roma frequentes ad ipsum afferebantur, & cohortatione Antiochi, ut rempublicam capesseret, dicendi vim ceu instrumentum rursus excoluit, civilemque facultatem excitavit. Itaque primum, ut ipse in Bruto scribit, Athenis apud Demetrium Syrum, veterem & non ignobilem dicendi magistrum studiose exercebatur. Post totam Asiam peragravit cum summis Oratoribus, quibuscum exercebatur ipsis lubentibus. Hisce non contentus Rhodum venit, seque ad eundem, quem Romæ audiverat, Molonem applicavit; cum actorem in veris causis, scriptoremque præstantem, tum in notandis animadvertendisque vitiis, & instituendo docendoque prudentissimum. Is dedit operam, ut nimis redundantem oratorem nostrum & superfluentem juvenili quadam dicendi impunitate & licentia reprimeret, & quasi extra ripas diffluentem coerceret, ut ipse auctor est in Bruto. De Apollonio Molone, inquit Plutarchus, traditum est memoriæ eum Latinæ linguæ rudem rogasse Ciceronem, ut Græce declamaret; in quo cum ideo illi obtemperasset, quod putaret se ita melius corrigi posse; ceteri omnes admiratione obstupefacti certatim de Cicerone, aliusque alio gloriosius prædicabat: Apollonius neque orante Cicerone lætitiam præ se tulit, & cum perorasset, defixus in cogitatione diu sedit. Quod ubi Ciceronem ægre ferre sensit, hæc ejus vox erupit: Te equidem, M. Tulli, collaudo & admiror: sed me Græcorum fortunæ miseret, cum videam Doctrinæ & Eloquentiæ laudem, quæ sola nobis reliqua erat, per te ad Romanos translatam esse.

Annos XXX natus Cicero Romam revertitur, ubi primum timide vixit, & dubitanter ad honores accessit, nec ullo in numero habitus, sed Græculum se atque otiosum putari voluit, ut inquit in Orat. pro Sextio. Ut vero & innata honorum cupiditate ductus, & patris atque amicorum cohortatione incitatus se totum patrociniis tradidit, non jam pedetentim principem locum petiit, sed statim eluxit, ceterisque oratoribus longe præstitit.

Anno ætatis tricesimo primo Quæsturam in Sicilia accepit, tali modo, ut sibi honorem illum tum non solum datum, sed etiam creditum ac commissum putaret, ut ait in septima Verrina 35. Et ibid. sic obtinui Quæsturam in provincia, ut omnium oculos in me unum conjectos arbitrarer, ut me quæsturamque meam quasi in aliquo orbis terræ Theatro versari existimarem. Et cum e Sicilia se recepisset, jam videbatur Facultas illa dicendi esse perfecta & habere maturitatem quandam, ut ipse ait in Bruto. Post Quæsturam in plurimis causis & in principibus Patronis quinquennium fere versatus erat, ut ipse in Bruto scribit, fuitque in admiratione, quod ab iis, quorum causas agebat, nulla dona aut munera (auctore Plutarcho) accipiebat. Deinde Ædilitatem petens cunctis populi suffragiis designatus est; & cum annum quadragesimum primum ageret, Præturam iniit: in quibus muneribus adeo præclarum se præbuit, ut paucos post annos supremum Reip. magistratum obtinuerit scil.

Anno Urbis DCXC, & ætatis suæ XLIV, Kal. Januarii Cicero se Remp. accepisse plenam sollicitudinis, plenam timoris, in qua nihil esset mali, nihil adversi, quod non boni metuerent, improbi exspectarent, ait Agrar. 2. Quot præclara dixerit, quam insignia fecerit, dum Consulari dignitate usus fuit, tantum non infinitum esset percurrere. Qui historiam tanti viri plenius cognoscere volunt, adeant Plutarchum, vel vitam ejus conscriptam a Francisco Fabricio Marcodur. & Cicer. a calumniis vindicatum, auctore Andr. Schotto Antwerp. vel Seb. Corradi Quæsturam; Ejus item laudes apud Plin. lib. 7. cap. 30. Ex iis intelligere licebit, quam feliciter Murenam defenderit, legem Agrariam dissuaserit, &, quod instar omnium, supplicium de Lentulo, Cethego, Statilio, Gabinio, Cæpario sumens, funestissimam Catilinæ conjurationem oppresserit. Denique, ut ejus verbis in Orat. pro Sulla 33. utamur, M. Cicero suis consiliis, suis laboribus, sui capitis periculo, sine tumultu, sine delectu, sine armis, sine exercitu, quinque hominibus comprehensis & confessis, incensione urbem, internecione cives, vastitate Italiam, interitu Rempublicam liberavit. Ex quo videre est, quam dignus fuerit honorifico illo nomine, Parens patriæ, quod primus omnium adeptus est, uti tradit Plinius lib. 7. cap. 10. Hinc Juvenalis 8. Sat. 243.

— Roma parentem,
Roma patrem patriæ Ciceronem libera dixit.

Sed extremis diebus anni hujus, novi Tribuni Plebis res eas, quas Cicero consul tam præclare gesserat, vexare laborabant, adeo ut invidia Clodii, Crassi aliorumque in Rep. procerum oppressus, in exilium ire tandem coactus sit. Cum autem ex urbe discessurus esset, Minervæ signum, quod domi suæ coluerat, in Capitolio dedicavit & subscripsit, MINERVAE CVSTODI VRBIS. Discedentem vero omnes boni flentes prosecuti sunt, ut ipse pro Domo ait. Anno sequente, Cn. Pompeius de scripto sententia dicta, uni Ciceroni patriæ conservatæ in Capitolio testimonium dedit; cujus sententiam frequentissimus Senatus (aderant enim CCCCX Senatores magistratusque omnes) uno P. Clodio dissentiente, secutus, Tullium ab exilio revocavit; & eodem tempore S. C. fecit, ut iis, qui ex tota Italia salutis M. Tullii causa convenerant, agerentur gratiæ. Plutarchus scribit, revertenti Ciceroni tanta lætitia civitates, tanto studio homines obviam venisse, ut infra veritatem sit, quod postea dixit, se Humeris Italiæ Romam reportatum fuisse. Post hunc reditum cum incidisset Cæsarianum Bellum Civile, primum pacis & quietis hortator erat, eaque de re privatim multa ad Cæsarem scripsit, & Pompeium coram precatus est, utrumque placans & deliniens. Deinde ad Pompeii partes se applicuit, eoque victo ad victoris fidem se contulit. Cæsari familiarissimus fuit, qui Ciceronis amicitiam nunquam non ambivit, nec ullum solebat intermittere diem, quo ad eum non scriberet, quoque non de antiquitate ab eo aliquid

aliquid requireret. Cum autem omnium rerum summam potestatem Cæsar solus obtinuit, Cicero a Rep. in qua nihil potuit, se recepit; & ut ait, de Off. 2. 2. cum dominatu unius omnia tenerentur, neque esset usquam consilio aut auctoritati locus, ad Philosophiam, cui multum adolescens discendi causa temporis tribuerat, se retulit, & sapientiæ studium longo intervallo intermissum revocavit.Conf.Tusc.1. & de Nat. Deor. 1. in princ. Expers tamen conjurationis in Cæsarem fuit, etsi Bruto amicitia & necessitudine arctissime conjunctus esset.

Post Cæsaris mortem Antonius odio intemperato Ciceronem prosequens, multa acerba contra eum fecit. Cicero vicissim Antonii furoribus restitit Orationibus Philippicis in illum scriptis, & partes Cæs. Octavii amplexus est: qui consul factus Ciceronem valere jussit, eumque odio & iræ Antonii ingratissimus objecit. Cum Cæsar, Antonius & Lepidus Romanum Imperium inter se diviserunt, & convenit ut ipsi Triumviri reip. constituendæ per quinquennium essent, statutum est ut suos quisque inimicos proscriberet, nec Ciceronem ab hac proscriptione eximere placuit. Quo facto, fugit ille Roma, & ad Caietam profectus est. Percussores vero ab Antonio missi, Ciceronem in lectica invenerunt, squaloris plenum, & capillo demisso, macieque ob solicitudines confectum; occisus est præbens cervicem extra lecticam, cum annum sexagesimum quartum ageret. Præciderunt illi jussu Antonii caput & manum dextram, qua Philippicas scripserat. Cum membra Ciceronis Romam delata essent, Antonius, qui tum forte comitia habebat, iis visis, exclamavit Proscriptionem jam peractam esse; caput autem & manum pro rostris poni jussit, ut unde in ipsum verba faciens auditus fuerat, ibi caput ejus cum manu conspiceretur: spectaculum quidem horrendum Romanis, qui (ut ait Plutarchus) se non Ciceronis vultum, sed imaginem animi Antonii videre putabant. Quod eleganter his verbis expressit, de Cicerone & Demosthene loquens, Juven. Sat. 10. 118.

> Eloquio sed uterque perit orator, utrumque
> Largus & exundans leto dedit ingenii fons.
> Ingenio manus est & cervix cæsa, nec unquam
> Sanguine caussidici maduerunt rostra pusilli.

Repertum est ut aiunt A. D. MDXLIV, Ciceronis nostri monumentum hanc exhibens Inscriptionem; M. TVLLI CICERO HAVE ET TV TERTIA ANTONIA, cum urna inscripta verbis MAR. TVLL. AVE, & vasculo excipiendis lacrymis. [vel potius Unguentario] V. Fabric. Biblioth. Lat. lib. 1. cap. 8. & Supplem. conf. Aur. Vict. de Viris Illustr. cap. 81. & Elogia magnifica Velleii 1. 17. & 2. 26. Quintil. 3. 1. & 10. 1. & 12. 1.

Scripta Ciceronis, quæ hodie exstant, sunt

1. Libri duo, qui vulgo *de Inventione* inscribuntur, & soli tulere ætatem e libris quatuor, quos fecerat adolescens de arte Rhetorica. conf. Voss. de Nat. Rhetoricæ cap. 13.
2. Dialogi tres *de Oratore* ad Quintum Fratrem.
3. Brutus, sive liber *de Claris Oratoribus*.
4. *Orator*, sive de optimo genere dicendi, ad M. Brutum.
5. *Topica* ad Trebatium JCtum.
6. *De Partitione Oratoria* Dialogus.
7. *De Optimo genere oratorum* brevis disputatio, quam Cicero Prologi vice præmiserat Orationibus contrariis Demosthenis & Æschinis, Latine a se conversis. Hanc versionem periisse vehementer dolendum est, quoniam Cicero illas Orationes, velut Exemplar Atticæ, ejusdemque consummatissimæ eloquentiæ, de industria delegerat, ac Romanis suis ad imitandum proposuerat.
8. Libri quatuor *ad C. Herennium* cognatum ac familiarem suum. Quis sit hujusce operis verus ac indubitatus auctor, inter doctos non convenit. Plerique Tullio hos libros abrogant, tribuuntque vel L. Cornificio patri, ad quem Ciceronis Epistolæ extant, vel L. Cornificio filio, qui de Rhetorica arte scripsisse e Quintiliano intelligitur, vel Ciceroni filio, vel Laureæ T. Ciceronis liberto, qui ipse Cicero vocabatur, vel Tullio Tironi, quem inter Rhetores memorant Plinius ac Suetonius, aliique aliis. V. Fabric. Biblioth. Lat. l. c.
9. *Orationes* quinquaginta & novem.
10. *Epistolarum* libri triginta & sex, scil. ad Familiares XVI, ad Atticum XVI, ad Q. Fratrem III, ad M. Brutum liber unus.
11. Ex *Academicarum Quæstionum* libris quatuor, quos ad M. Varronem scripsit, exstant primus & quartus. Nisi quartum malumus esse secundum primæ editionis, ab auctore inscriptum *Lucullus*. Duos enim Libros Academicos prius scripserat Cicero, *Catulum & Lucullum*. Hos deinde contulit in Libros quatuor, & ad Varronem misit. Postea duos quoque illos edidit præmissis novis proœmiis, quibus Catulus & Lucullus laudantur. V. Epist. ad Fam. 9. 8. ad Att. 13. 13. & 32.
12. *De Finibus bonorum & malorum* libri quinque ad M. Brutum. Quorum primo Epicuri sententia exponitur, quam refellit secundus: tertius Stoicorum dogmata explicat, quæ in quarto confutantur; quintus denique Peripateticam doctrinam expendit.
13. *Tusculanarum Quæstionum*, sive ut vult clar. Davisius, *Disputationum* libri quinque. Primus disputat de contemnenda morte, secundus de dolore tolerando, tertius de lenienda ægritudine, quartus de reliquis animi perturbationibus, quintus denique ex sententia Stoicorum, docet virtutem ad bene vivendum seipsa esse contentam.
14. *De Natura Deorum* libri tres ad M. Brutum, in quibus nullam veritus impietatis invidiam, ingenue, constanterque & libere superstitionem gentium refellit.
15. *De Divinatione*, libri duo, contra superstitionem & enthusiasmum.
16. *De Fato* liber secundus mancus, & exordium tantum primi.
17. *De Legibus* libri tres, quos paulo ante mortem scripsit.
18. *De Officiis* ad Marcum Filium libri tres.
19. *Cato Major*, sive *de Senectute* ad T. Pomponium Atticum.
20. *Lælius*, sive *de Amicitia* ad eundem.
21. Sex *Paradoxa* Stoicorum ad Brutum.

Fragmenta ex Ciceronis operibus deperditis supersunt,

1. *Somnium Scipionis* ex ultimo sive sexto libro Cic. de Rep. sive de optimo Reip. statu excerptum.
2. Pars interpretationis *Timæi*, Dialogi Platonici, de *Universitate*.
3. Pars *Metaphraseos Arati*, Heroico carmine, quam admodum adolescentulum se composuisse testatur Cicero de Nat Deor. 2. cap. 41.

Hæc tria præcipua sunt Fragmenta Ciceronis quæ hodie extant; plurima vero sunt scripta deperdita, quorum parvula Fragmenta ex veterum monumentis post nostrum *Rob. Stephanum*, collegit primum Carolus Sigonius, & post hunc Andreas Patricius. V. plura in Fabricii Biblioth. Lat. lib. 1. cap. 8.

CICERŌNIĀNUS, [Κικερωνιανὸς] Quod est Ciceronis, vel accedit ad Ciceronem: ut, Ciceroniana simplicitas; quia fatetur, quos e Græcis sequatur. Plin. in præfat. totius operis.

CICEROMASTIX, īgis. m. Largii Licinii cujusdam liber infando titulo, ut inquit Gellius, inscriptus est, in quo contendit Ciceronem parum integre atque improprie, & inconsiderate loquutum. V. Noct. Att. lib. 17. cap. 1. De istiusmodi fatuis, V. Auct. Dialogi de Causis corruptæ Eloquentiæ, cap. 18. 19. 20. Angel. Polit. Miscell. cap. 53. & Henr. Stephani Pseudo-Cic.

CICERRUS, i. m. Scurra, quem describit Hor. 1. Serm. 5. 51.

CICHELAS, Syracusani vocant Turdos, quos Græcorum alii Cichlas, unde Epicichlides carmen dictum, quod in Homerum refertur auctorem a quibusdam, quoniam dum id pueris præcineret, turdis donabatur. Ex Cæl. Antiq. lect. lib. 10. cap. 2.

CĬCHŎRĒA, æ. f. & CICHOREUM & CICHORIUM, i. n. [κιχώρειον] Herba satis nota. Hor. 1. Carm. 31. 15.

> — me pascunt olivæ
> Me cichorea, levesque malvæ.

Antepen. correpta, quia & κίχορα apud Græcos reperitur. V. Borrich. Ling. Pharmacop.
Cichoreum, alio nomine etiam Intubus, sive intybus, dicitur. Plin. lib. 20. cap. 8. Intubi quoque non extra remedia sunt. Et paulo post, Erraticum apud nos quidam ambugiam appellavere. In Ægypto cichorium vocant, quod silvestre sit. Virg. 1. Georg. 120.

> — & amaris intuba fibris.

i. e. Cichorea, ut Servius interpretatur.

CICI, [κίκι, ἢ κρότων] Frutex est parvæ fici magnitudine, folia habens platano similia, majora tamen nigrioraque, & majore lævore mollia, semen autem in racemis asperis, quod cortice nudatum ricino vermi simile est: ex quo colligitur id, quod Ricininum oleum vocant, lucernarum luminibus, & emplastris utile. Ab hujus seminis similitudine Romani ipsum etiam fruticem Ricinum appellant, quemadmodum & Græci κρότωνα. V. Dioscor. lib. 4. cap. 145. & Plin. lib. 15. cap. 7. Vulgus herbariorum hodie *Cataputiam majorem* vocat.

CICĬNUS, a, um. Adj. ut Oleum cicinum. Plin. lib. 23. cap. 4.

CICILENDRUM, i. n. Aromata fictitia Coqui Plaut. in Pseud. 3. 2. 42.

CICIMANDRUM, i. n. Idem. Plaut. Pseud. 3. 2. 48.

CICIMENI, [Κικιμῆνοι] Populi ex Jaxamatarum genere, a Medis oriundi, Tanaim fluvium accolentes, quorum meminit Plin. lib 6. cap. 7.

CICINDĒLA, æ. f. [λαμπυρὶς] Genus muscarum, quod noctu lucet, videlicet a Candela. Hæc Festus. Plin. lib. 18. cap. 26. de milii satione, Estque signum illius maturitatis, & horum sationis commune, lucentes vespere per arva cicindelæ. Ita appellant rustici Stellantes volatus: Græci vero Lampyridas, incredibili benignitate naturæ.

CICIMBRĬCUS, i. m. Homo infimæ sortis. Ammian. 78. 4. [Error in numeris est.

CICINNIA, æ. [Θεὰ κιναίδων] Dea turpitudinis. Gloss. Lat. Gr.

CĬCŎNES, um. m. [Κίκονες] Populi Thraciæ ad Hebrum fluvium habitantes, de quibus Ovid. 15. Met. 313.

> Flumen habent Cicones, quod potum saxea reddit
> Viscera: quod tactis inducit marmora rebus.

Illius populi mulieres ab Orpheo spretas eum discerpsisse per Liberi sacra simulata Virgil. ostendit 4. Georg. 520.

> — spretæ Ciconum quo munere matres,
> Inter sacra deûm, nocturnaque orgia Bacchi,
> Discerptum latos juvenem sparsere per agros.

CĬCŌNIA, æ. f. [πέλαργος ab albis nigrisque pennis] Avis, quæ serpentum esca pullos nutrit. V. Plin. lib. 10. cap. 23. Juven. 14. Sat. 74.

> — serpente ciconia pullos
> Nutrit, & inventa per devia rura lacerta.

Ubi Juvenalis Romanos arguens, quorum liberi tales evadebant quales a parentibus instituebantur, alludit ad naturam ciconiæ ejusque pullorum: Hi enim a teneris assuefacti colubris vescuntur.
Candida pennis ciconia. Ovid. 6. Met. 97.

> — sumptis quin candida pennis
> Ipsa sibi plaudat crepitante ciconia rostro.

Janum nulla ciconia pinsit a tergo. i. e. Nemo digitis dextræ manus in unum collectis ad instar rostri ciconiarum, ridet. Pers. 1. Sat. 58.

> O Jane, a tergo quem nulla ciconia pinsit.

Bifrons enim fingebatur Janus, & retro non minus videns, quam antrorsum.
Ciconia item est, Instrumentum, quo hauriunt aquas Hortulani ex puteo. Gloss. vet. Tolleno, seu Ciconia. Isid. 20. 15. Hoc instrumentum, inquit, Hispani Ciconiam vocant, quod imitetur ejusdem nominis avem, levantem ac deponentem rostrum, dum clangit. Rhod. Antiq. Lect. 10. 17.
Ciconia, Genus mensuræ apud Columel. lib. 3. cap. 13. Sed huic operi exigendo quasi quandam machinam commenti majores nostri regulam fabricaverunt: in cujus latere virgula prominens ad eam altitudinem, qua deprimi sulcum oportet, contingit summam ripæ partem. Id genus mensuræ ciconiam vocant rustici.

CICONĪNUS, Adj. ut, Adventus ciconinus. Sidon. 2. Epist. 14.

CICUMA, æ. Avis est noctua, teste Festo. Cæl. lib. 17. cap. 11. Nycticoracem interpretatur. al. Cecuma. V. Dacer. ad loc.

CĬCUR, cicŭris. Adj. [τιθασός] Quod a fero discretum est, ut ait Varro de L. L. 6. 5. proprie dicitur de Animali fero, sed mansuefacto. Cic. 5. Tusc. 38. Earum ipsarum partim solivagas, partim congregatas, immanes alias, quasdam autem cicures, nonnullas abditas, terraque tectas. Idemque 2. de Nat. Deor. 99. Quæ vero & quam varia genera bestiarum, vel cicurum vel ferarum?
Cicur ingenium, Mansuetum. Varro de L. L. lib. 6. 5.
Cicur sus, ex apro & scropha domestica. Festus.
Aliquando pro Sapiente ponitur, ut apud Pacuv. teste Festo, in voce Incicur.

CICŬRO, [τιθασεύω] āre. Mansuefacere, ut ait Varro de L. L. 6. 5. Ex Pacuvio.

CICURĪNUS, Cognomen Veturiæ gentis, a morum simplicitate ductum. Varro de L. L. 6. 5.

CICUTA, æ. f. [κώνειον] Herba venenosa, caule viridi & geniculato. Plin. lib. 25. cap. 13. Cicuta quoque venenum est, publica Athenienfium pœna invisa, ad multa tamen usus non omittendi. Semen habet noxium. Caulis autem, & viridis estur a plerisque, & in patinis. Levis hic & geniculatus, ut calami nigricans, altior sæpe binis cubitis, in cacuminibus ramosus: folia coriandri tenuiora, gravi odoratu: semen aniso crassius: radix concava, nullius usus. Ovid. 3. de Arte Am. 465.
Et dare mista viro tritis aconita cicutis.
Gelidæ cicutæ, Venenum ex cicuta factum. Juven. 7. Sat. 206.
— hunc inopem vidistis Athenæ,
Nil præter gelidas ausæ conferre cicutas. Hujusmodi autem venenum gelidum appellatur, quod qui eo necantur, incipiunt algere ab extremitatibus corporis.
Mala. i. e. Noxia. Hor. 2. Serm. 1. 56.
Viridis. Ovid. 4. Met. 504.
Accepta inter vincla. Juven. 13. Sat. 186. De Socrate qui hausto cicutæ poculo interiit.
Cicutam Horatius pro Helleboro posuit, ut interpretes exponunt, lib. 2. Epist. 2. 53.
Cicuta, etiam dicitur Canna, ex qua fistula contexeretur. Lucret. 5. 1383.
Et Zephyri cava per calamorum sibila primum
Agrestes docuere cavas inflare cicutas. Virg. 2. Ecl. 36.
Est mihi disparibus septem compacta cicutis
Fistula. Servius. Hinc
Cicuta, pro ipsa Fistula. ut Arguta cicuta. Calphurnius, Ecl. 7. 12.
Jussit & arguta juvenes certare cicuta. i. e. Fistula.
Fragilis. Virg. 5. Ecl. 85.
Leves. Calphurnius, 4. Ecl. 20.
— levibus quem sæpe cicutis
Ludere conantem vetuisti fronte paterna.
Pastorales. Mart. Capell.
Pastoralibus ardens
Palmam dedit cicutis.
CICUTA, [Κικύτας] Nomen proprium fœneratoris cujusdam maxime avari & cauti. Hor. 2. Serm. 3. 69.
Scribe decem a Nerio: Non est satis, adde Cicutæ
Nodosi tabulas, centum mille adde catenas, &c.

C I D

CIDARIS, [κίδαρις] vel etiam CITARIS, is. f. [κίταρις] ex Polluce 10. 36. Tegumentum capitis regum insigne, quod quidam regum Persarum, alii regum Armeniæ esse dicunt. Hæc Bayfius. Budæus, Cidaris non multum differt a Tiara. Curt. lib. 3. 3. Cidarim, inquit, regium capitis vocant insigne. Plutarchus in Antonio. quidam scribunt cum Y. Cydaris.
Suidas, & capitis tegmen, & quoddam ex pilis contextum, & Camelaucii genus, quod & Tiara putetur, item Capitis tegumen ex lana coacta, vel Coronam, vel Phaciolium, vel Regium pileum Persarum, vel Capitis denique redimiculum, quod sacerdotes gestent, interpretatur.
CIDARUM, vel CYDARUM, Genus quoddam navis, antiquis, teste Gellio lib. 10. cap. 25.

C I E

CIEO, cies, civi, citum, [σείω, κίνυμι] ciere; testibus Diomede & Phoca: item CIO, cis, civi, cire. Idem sunt. Sed in hoc differunt tantum, quod Citum a Cieo priorem corripit: hinc frequentativa Excito, Concito, Recito. Citum a Cio, producit: unde Accitus, & Excitus, penult. prod. Composita utriusque semper sunt quartæ, ut Accio, Concio, Excio. [Contra simplex Cio rarius occurrit.] Diomedes per secundam Accieo etiam dicendum credit. Est autem Provocare, & quasi Cis, hoc est citra movere.
Ciere proprie est aut dolorem aut lacrymas commovere, inquit Serv. ad 12. Æn. 104. Inscite.
Ad coitum feminas cientes ranæ. Plin. lib. 11. cap. 37.
Ad arma milites. Sil. lib. 7. 43.
Acies. Virg. 6. Æn. 829.
Æquora ciet Nereus imo fundo. Virg. 2. Æn. 419.
Agmen ciere ab aliqua natione, Accire. Virg. 10. Æn. 198.
Alvum, Dejicere. Columel. 6. 5.
Auxilia, Arcessere. Valer. Flac. lib. 3. 562.
— heu fera cientem Auxilia.
Bellum. Virg. 1. Æn. 545.
Bella cient, primaque vetant consistere terra.
Belli simulacra ciere, Bellum fingere, speciem belli præbere. Virg. 5. Æn. 674.
Cælum tonitru ciere dicitur Juno. Nam est aeris Dea, quæ ad Venerem sic loquitur apud Virg. 4. Æn. 122.
Desuper infundam, & tonitru cælum omne ciebo.
Cruciatus. Cic. 2. de Fin. 94.
Cui viperino morsu venæ viscerum
Veneno imbutæ tætros cruciatus cient.
Fletus. Virg. 3. Æn. 344.
Fontes & stagna ciere dicuntur ranæ. de quibus Cic. 1. de Divin. 15. sic ait,
Absurdoque sono fontes & stagna cietis.
Frigus. Lucret. 5. 816.
At novitas mundi nec frigora dura ciebat
Nec nimios æstus, nec magnis viribus auras.
Gemitus. Virg. 3. Georg. 517.
Extremosque ciet gemitus. i. e. Ultimum gemuit, inquit Servius. De tauro moribundo loquitur.
Horrorem aura ciet membris. Lucret. lib. 3. 292.
Lacrymas ciere. Virg. 6. Æn. 468.
— lacrymasque ciebant.
Manes nocturnos carminibus ciere. Virg. 4. Æn. 490.
Menses ciet laser. Plin. 22. 23.
Motus ciere. Cic. 1. Tusc. 20. Sic ex corporis totius natura & figura, varios motus cieri, tanquam in cantu sonos.
Motibus & mutationibus aliquid ciere. Cic. 3. de Nat. Deor. 27. Naturæ ista sunt omnia cientis & agitantis motibus & mutationibus suis.
Mugitus ciere. Virg. 12. Æn. 104.
Mugitus veluti quum prima in prælia taurus
Terrificos ciet, atque irasci in cornua tentat. i. e. Dat. Serv.
Murmur ciet unda. Virg. 1. Georg. 110.
— illa cadens raucum per levia murmur
Saxa ciet.
Nomen alicujus ciere. i. e. Vocare aliquem. Ovid. 4. Fast. 484.
Clamat, & alternis nomen utrumque ciet.
Nomina singulorum ciere. Tacit. 1. Ann. 21. Illi obniti trahentibus, prensare circumstantium genua, ciere modo nomina singulorum. h. e. Singulos nomine proprio vocare.
Numina ciere, Invocare. Flacc. 4. Argon. 548.
— hic demum vittas, laurumque capessit,
Numina nota ciens.
Prælium ciere. Liv. 2. 19. Latinus dux nihil deterritus vulnere, prælium ciet.
Pugnam ciere, Accendere. Liv. 1. 12. Principes utrinque pugnam ciebant.
Remos vox ciet. Stat. 6. Theb. 798.
— jam vox ciet altera remos.
Singultus ore ciere. Catul. Epig. 49.
Stragem ciere. Virg. 6. Æn. 829.
Terrores ciere. Sen. OEdip. 4.
Turbas ciere. Plaut. in Amph. 1. 2. 14. Turbas uxori ciet Amphitruo.
Verba ultima ciere, Proferre. Flacc. 3. Argon. 156.
Ille manu contra telum tenet, ultima frustra
Verba ciens.
Viros ciere cantu tubæ. Virg. 6. Æn. 165.
Ære ciere viros, Martemque accendere cantu.
Urinam cient asparagi. Plin. 20. 10.
Vulgus æquoreum ciere dicitur Neptunus. Sen. Hippol. v. 957.
Ciere aliquem, pro Commovere, & irritare. Plaut. Bacch. 3. 3. 11.
Quid negotii hoc est, Pistoclerum Lydus quod herum tam ciet?
Ciere, pro Removere & repellere. Flacc. 7. Argon. 578.
— & errantem dextra ciet obvius ignem. [Non puto recte expositum V. loc.
Ciere, Nominare. Festus. [Subaudi Nomen.
Ciere, Vocare. Valer. 1. Argon. 751.
— jam te in lucos pia turba silentum,
Secretisque ciet volitans pater Æolus arvis.
Supremum magna voce ciere, Solenni more extremum vale dicere, ut Servius exponit in illud Virg. 3. Æn. 68.
— animamque sepulcro
Condimus, & magna supremum voce ciemus. i. e. Vocamus.
Cietur. Cic. 1. Tuscul. 54. Quod autem est animantium, id motu cietur interiore & suo.
Cietur & agitur. Cic. 2. de Nat. Deor. 23. Nam omne quod est calidum & igneum, cietur & agitur motu suo.
Modo eodem cieri. Cic. de Univers. 24. Eoque motu, cujus orbis semper in eodem erat, eodemque modo ciebatur, undique est eos complexus.
CIENS, [σείων] Partic. Liv. 5. 37. pr. Inaudito hoste, ab Oceano, terrarumque ultimis oris bellum ciente. Virg. 9. Æn. 766. Martem cientes.
CITUS, Partic. [σειόμενος] Provocatus, incitatus, commotus.
CITUS, Adj. [ταχύς, ὠκύς] Celer. Cic. 1. de Divin. 67.
Jamque mari magno classis cita Texitur. Virg. 4. Æn. 574.
Solvite vela citi. [Hic pro Adv. est Cito.
Cita alvus, Cornelio Celso lib. 2. cap. 3. est Fluens alvus: cui contraria est Contracta alvus apud eundem, eodem loco.
Axis citus. Ovid. 2. Met. 75.
Bigæ citæ, Celeriter motæ. Catul. 53. 26.
Canes. Ovid. 5. Epist. 20.
Classis. Hor. 1. Carm. 37. 24.
Currus. Sen. Hippol. 10.
Cursibus citis motæ comæ. Sen. Hippol. v. 395.
Incessus citus, & Tardus; contraria. Sallust. in Catil. cap. 15. extr.
Mercurius citus dicitur, quod quum alia signa tarde ad ortus suos recurrant, Mercurius decimo octavo die in ortu suo invenitur. Servius in illud Virg. 1. Æn. 305.
— volat ille per aera magnum
Remigio alarum, ac Libyæ citus astitit oris.
Mors. Hor. 1. Serm. 1. 8.
Mundus citus, Cito motus, volutus, acceleratus. Sen. Hippol. 9.
Navis. Ovid. 15. Met. 732.
Passu cito aliquem petere. Ovid. 2. Fast. 741.
Inde cito passu petitur Lucretia.
Pede cito labitur ætas. Ovid. 3. de Arte Am. 65.
Quadrigæ. Plaut. Aulul. 4. 1. 14. Citis quadrigis citius properet persequi. Citas hic quadrigas appellat, ut quæ cursitabant in spatio circi maxima concitatione curriculi, quo & Virgilius respiciens dixit, 8. Æn. 642.
At procul inde citæ Metium in diversa quadrigæ,
Distulerant. Grammatici tamen tritas significationes plerumque prætereuntes, & remotas quærentes, Citas, Separatas, & divisas interpretantur. Turnebus.
Ratis. Ovid. 21. Epist. 70.
Tramite cito decurrere. Virg. 5. Æn. 610.
Nulli visa cito decurrit tramite virgo.
Venator. Hor. 1. Carm. 37. 18.
Vox acuta, gravis, cita, tarda, magna, parva. Cic. 1. de Orat. 204.
Citus ad scribendum, Celeri manu. Plaut. Bacch. 4. 4. 86.
Citior, citissimus. Plaut. 2. Fragm. 6. Nullam ego rem citiorem apud homines esse, quam famam reor. Afranius, Citior abiit ancilla, citissima omnium rediit.
Aqua citior, pro Rapidiore apud Jurisconsultos, in l. 1. §. 1. D. de aqua plu. arc.

Dies

Dies citior brumali tempore. Ovid. 2. de Pont. 4. 25.
Factum citissimum. Quintil. lib. 6. cap. 4.
CITO, Adv. [ταχέως] Ter. And. 1. 5. 20. Abi cito. Idem Eun. 3. 3. 32.
Cito hunc deduce ad militem.
Cito & cursim aliquid agere. Plaut. Pœn. 3. 1. 64.
Tam cito? Ter. And. 5. 4. 26. CH. Ejus nomen? CR. nomen tam cito tibi?
Nimis cito. V. NIMIS.
Cito, ut τάχα, quod cito est Græcis, plerumque Fortasse valet. Ita Ciceronem Cito usurpasse video in Bruto, 264. ubi ait, Sed neque verbis aptiorem cito alium dixerim. Iterum, 265. Quem tu non tam cito Rhetorem dixisses, quam ut Græci dicunt πολιτικόν. Hæc Turnebus. Budæus, Cito, Facile exponit.
Compar. Citius. Ter. Hec. 3. 3. 4.
Noto volucrique sagitta citius. Virg. 5. Æn. 242.
Citius suprema die, i. e. Ante diem supremam. Hor. 1. Carm. 13. 20.
Citius dicto. Virg. 1. Æn. 146.
— & dicto citius tumida æquora placat.
Superl. ut, Citissime ascias retundit. Plin. lib. 16. cap. 40. Et Cæs. 4. Bell. Gall. 33.
CITIPES, edis. Adj. Diomed. Gram. lib. 3. Cursus citipes.
CITO, [καλέω] āre. Frequentativum a Cieo, proprie est Frequenter vocare. Plin. Epist. 190. Hæc illi quo quisque ordine citabantur. Ovid. 7. Epist. 101.
Hinc ego me sensi noto quater ore citari.
Vox etiam frequenter ad Judicia transfertur; & Citari dicuntur, Qui vel edicto vel præconis voce in jus vocantur, & ad causam dicendam adesse jubentur.
Citare per præconem in curiam ad regem. Liv. 1. 47.
Citare Senatum in forum. Liv. 27. 24. pr. In forum citatis senatoribus obsides imperavit. Al. In foro.
Citare aliquos per nomina. Columel. lib. 11. cap. 1. Itaque mancipia vincta, quæ sunt ergastuli, per nomina quotidie citare debebit: atque explorare ut sint compedibus diligenter innexa.
Citare judices. Cic. 3. Verr. 19. Quo quidem die primum, Judices, citati in hunc reum consedistis. Nam, ut testis est Asconius in pr. ejusd. orat. & judices, & rei, & accusatores, & defensores, per præconem Prætorium citari solebant: i. e. Ad Prætoris tribunal, sive ad judicium vocari. Budæus.
Citare re aliqua. Plaut. Curc. 1. 3. 6.
Ubi tu es, qui me libello Venerio citavisti? ecce me,
Sisto ego tibi me, & mihi contra itidem te ut sistas suadeo.
Citare aliquem testem in aliquam rem, i. e. In testimonium adducere & advocare (προσφέρειν, ἐπάγειν) vide Testem citare in TESTIS.
Citare testem in aliqua re. Cic. pro Quint. 75. In hac re te, te inquam testem, Nævi, citabo.
Citare reum. Cic. 4. Verr. 98. Citat reum, non respondet: citat accusatorem, &c. citatus accusator M. Pacilius, nescio quo casu non respondit, non affuit.
Ad suum munus citarier. Catul. 59. 42.
Citare de tribunali. Cic. 7. Verr. 65. Quem is, uti Panormum venit, ad se vocari, & de tribunali citari jussit, concursu magno, frequentiaque conventus.
Citare, pro Recitare aut nominare. ut, Citare auctores libros linteos magistratuum. Liv. 4. 20.
Citare Pæanem, aut minuritionem, i. e. aut Vehementiori, aut Tenui & deducta voce canere. Cic. de Orat. 1. 251. Qui & annos complures sedentes declamitant, & quotidie antequam pronuntient, vocem sensim cubantes excitant, eandemque quum egerunt, sedentes ab acutissimo sono usque ad gravissimum sonum recipiunt, & quasi quodammodo colligunt. Hoc nos si facere velimus, ante condemnentur ii, quorum causas receperimus, quam toties, quoties præscribitur, pæanem aut minuritionem citarimus. Ita Turneb. Adverf. 1. 12. Sed locus admodum vexatus. V. MINURITIO.
Citari anapæsto. Cic. 2. de Finib. 18.
Omnes Danai aut Mycenenses, Attica pubes: reliquique Græci qui hoc anapæsto citantur, &c.
Citare, Incitare, provocare, [παρορμᾶν] ut, Citare equum. Cæs. 3. Bell. Civil. cap. 96. Protinusque equo citato, Larissam contendit. Liv. 1. 57. Age sane omnes citatis equis advolant Romam.
Citare humorem illuc. Cels. lib. 4. cap. 6. i. e. Efficere ut illuc humor confluat.
Citare pus, Movere. Cels. lib. 5. cap. 27.
Citare urinam, cui Tardare opponitur. Cels. lib. 2. cap. 19.
Citare aliquem ad aliquid faciendum. Plin. lib. 11. cap. 37.
Gradum citare, i. e. Velocius ingredi. Claud. 6. Conf. Hon. 510.
Ad frena citavit olores. Stat. 1. Silv. 2. 142. de Venere. i. e. Propere illis frena induit.
Citare palmitem aut radiculas dicuntur arbores. Columel. lib. 4. cap. 24. Propter quod palmes, quem mox in germinatione citaverit, imbecillis ac minus fructuosus erit.
Citare, pro Enarrare aliquid. Hor. 1. Serm. 3. 7.
— si collibuisset, ab ovo
Usque ad mala citaret.
Citare, pro Laudare, teste Nonio. Cic. 1. Off. 71. Citeturque Salamis clarissimæ testis victoriæ, quæ anteponatur consilio Solonis.
CITĀTUS, Partic. [ὁρμηθείς] ut, Citato vadere equo. Liv. 30. 12. Et 28. 14. extr. Citato gradu in hostem ducebant.
Agmine citato, Celeri. Liv. 27. 50. pr. Nero ea nocte, quæ sequuta est pugnam, citatiore quam inde venerat agmine, die sexto ad stativa sua atque ad hostem pervenit.
Agmen citatissimum. Liv. lib. 27.
Currus citatus, Celeriter tractus. Sil. lib. 8. 663.
Cursus. Sen. Herc. fur. 3.
Euro citatior. Sil. lib. 4. 6.
Flumen. Sen. Herc. fur. 4.
Gradu citato. Sen. Hippol. 9.
Lapsis citatior astris. Stat. 1. Theb. 92.
Nautæ citati. Propert. lib. 1. 8. 23.
Nec me deficiet nautas rogitare citatos.

Passibus citatis. Sen. Hippol. 10.
Pede citato tangere aliquam regionem, i. e. Cursu assequi. Catul. Epigr. 61. 2.
Penna citatior. Sil. lib. 10. 11.
Pulsus arteriarum citatus, aut tardus. Plin. lib. 11. cap. 37. V. PULSUS.
Rates citatæ, Naves citæ & agitatæ. Sen. Hippol. 10.
Rhenus citatus fertur. Cæs. 4. Bell. Gall. cap. 10.
Tripudiis citatis celerare ubi tibicen canit. Catul. 61. 26.
Turba mundi citati, Qui incolunt cælum mobile. Sen. Herc. OEth. 15.
Turmas citatas agere. Sen. Troad. 8. Puer citatas nobilis turmas ages. i. e. Ad cursum equorum incitatas.
Vultus citatus ira, Commotus ira. Sen. Med. 11.
CITĀTIM, Adv. [ὡρμημένως] i. e. Celeriter. Hirt. de Bell. Afr. cap. 8. Ipse cum expedita copia in eum locum citatim contendit. Cic. 14. Att. 20. Hæc scripsi citatim.
Compar. Quintil. 11. 3. Servi, ancillæ, &c. citatius moventur.
Superl. Quintil. 27. 50. & 1. 11. Citatissime volvere.
CITATIO, ōnis. f. Vox apud JCtos. Item
CITATORIUM, i. n. Impp. in Cod. l. 12. t. 22. l. 2. Omnia citatoria omnium caussarum atque personarum licita sunt.
CIGNUS, i. m. Mensuræ genus. Plin. Valer. 2. 30. Cignum dimidium commiscere. V. Barth. Adverf. 7. 8. al. Cygnum. V. infra CYGNUS.

C I L

CILBIANUS Campus, [Κιλβιανὸν πεδίον] continuus Caystriano campo, qui inter mediterraneam cadit, & Tmolum, multus est & bene habitatus, regionem optimam habet, ut tradit Strabo lib. 13.
CILEGA, Passerculus pullatus vulgo dicitur, quasi Spicilega, sive Frugilega: quod genus Spermologon nuncupant Græci. Auctor Cæl. Lect. Antiq. lib. 14. cap. 6.
CILIBANTUM, i. n. [κιλλίβαντες Hesych.] Mensa rotunda in castris. al. Cylibathum. V. Varr. 4. de L. L. 26. Dempster. ad Rosin. Ant. 5. 26. & Dacerii notas ad Festum in Cillibæ.
CILICIA, [Κιλικία] Regio est, ut Plin. lib. 5. testatur, in minori Asia, Syriæ proxima, plurima jacens campo, Tauro monti subjecta, quæ a Cilice nomen sortita est, quem pristina ætas pæne ultra ævum memoriæ abscondit, Phœnice ortum, qui apud Gentiles antiquior Jove de primis terræ alumnis habebatur. V. infra C. l. Hæc regio ab Oriente Amano clauditur, a Septentrione Tauri jugis, ab Occidente Pamphilia, a Meridie mari. Hujus metropolis est Tarsos, quam intersecat Cydnus amnis. A Cilicia, Ciliciæ portæ. Pomponius lib. 1. cap. 13. scribit In Ciliciæ recessu intimo locum esse magni aliquando discriminis fusorum ab Alexandro Persarum, fugientisque Darii spectatorem ac testem. Strabo lib. 14. Ciliciam dividit in Campestrem & Tracheam, i. e. Asperam. Unde quod apud Suetonium in Vespasiano cap. 8. scribitur, Item Thraciam, Ciliciam & Commagenen, ditionis regiæ usque ad id tempus, in provinciarum formam redegit: quum tanto ante in populi Romani ditionem redacta fuisset Thracia, existimat legendum Turnebus Adverf. 24. 36. Tracheam Ciliciam: quæ sententia vera est. Fuit enim Cilicia olim opulentissima Pop. Rom. provincia, & Cicerone Proconsule memorabilis. Sed V. ad Suet. Torrent. & Casaub. not.
Cilicia, hodie vocatur *Caramania*, a Caramano Turcarum duce bellicoso, qui eam sibi subegit.
CĬLIX, ĭcis. Adj. [Κίλιξ] dicitur Homo qui e Cilicia est ortus. Lucan. 1. 336.
Post Cilicasne vagos, &c. accus. plur.
Cilices, Piratæ fuerunt, quos Cn. Pompeius victos in deditionem accepit, & eorum postea fideli opera usus est in bellis suis navalibus adversus Cæsarem. Lucan. lib. 3. 228.
Idque Cilix juxta jam non pirata carina.
Cilices de Piratis. vide Appianum in Mithrid. 150. circa principium. H. St. Ibi nempe docet App. communi nomine Cilices prædones maritimos vocatos fuisse, quia hominum id genus ex Trachea Cilicia principio profectum fuerat.
Cilices habuerunt suos aruspices. Tacit. 2. Hist. 3. Fama recentior tradit scientiam artemque aruspicum accitam & Cilicem Thamyram intulisse. V. Vossii Etymolog.
Crocus Cilix. Lucret. lib. 2. 416.
Et quum scena croco Cilici perfusa recens est.
Flores Cilicum, Croci. Stat. 2. Silv. 1. 160.
Messes Cilicum. Stat. 3. Silv. 3. 34. Intelligit Spicas nardi, amomum, thus & hoc genus alia.
CILICIENSIS, e. [Κιλικιήσιος] Cic. 1. Q. frat. 2. Nam si te interioribus vicinis tuis Ciliciensi, & Syriaco anteponis, valde magnum facis.
CILISSUS, Adj. [Κίλισσος] ut, Terra Cilissa, Cilicia. Ovid. in Ibin, 200.
Quotve ferat dicam terra Cilissa crocos.
Spica Cilissa. In SPICA.
CILICISMUS, i. m. Idiotismus Cilicum. V. Balth. Stolberg. Exercitationem de Cilicismis & Solœcismis.
CILICIUM, i. n. [κιλίκιον] Vestis, quæ ex hircorum, seu capellarum pilis fit, vel etiam pro Textura ipsa accipitur: sic dicta, quod usus ejus in Cilicia ortus sit. Varro 2. de R. R. cap. 11. Tondentur, quod magnis villis sunt in magna parte Phrygiæ, unde cilicia, & cetera ejus generis ferri solent. Sed quod primum ea tonsura in Cilicia sit instituta, nomen id Cilicas adjecisse dicunt. Cic. 3. Verr. 95. Quum iste civitatibus frumentum, coria, cilicia, saccos imperaret. ubi Asconius, Cilicia, inquit, texta de pilis, in castrorum usum atque nautarum. Hinc Vela cilicia dicuntur Ulpiano, Quæ ideo parantur, ne ædificia vento vel pluvia laborent. l. 12. §. 12. D. de instr. vel instrum. & l. 17. §. 2. D. de action. empt. Servius in illud 3. Georg. 311.
Nec minus interea barbas, incanaque menta
Cinyphii tondent hirci, setasque comantes
Usum in castrorum, & miseris velamina nautis. In usum, inquit, castrorum ideo dixit, & quia de ciliciis poliuntur loricæ, & teguntur tabulata turrium, ne jactis facibus ignis possit adhærere.
CILICĪNUS, a, um. Adj. [κιλίκινος] ut, Vestis cilicina, Quæ ex cilicio est, vel illi similis. Solin. cap. 34.
CILICIARIUS, i. m. Qui cilicia facit aut vendit. Gruter. Inscript. n. 6.

RESPECTIO GRATIANO CILICIARIO CAVIOLA CONIVX P. C.

CILICIATUS, Adj. Cilicio indutus. Unde Conciliciatus. Tertull. de Pudic. cap. 13.

CILICIUS, a, um. ut Cilicii termini, sic dicti a Cilicio Saturnino, centurione cohortis septimæ & vicesimæ, qui terminationem fecit. Manutius ex Jul. Frontino de Colon. p. 120. Gesf.

CILINDRUM, Plaut. Pseud. 3. 2. 42. Genus herbæ, vel leguminis. sunt qui legant Cicilindum.

CILIUM, [βλέφαρις] est Folliculus quo oculus tegitur: unde Supercilium, auctore Festo. Plin. lib. 11. cap. 37. Extremum ambitum genæ superioris antiqui cilium vocavere: unde & supercilia. Genam superiorem vocat Plinius, Folliculum superiorem quo tegitur oculus. Isidor. 11. 1. Cilia sunt tegmina, quibus cooperiuntur oculi & dicta cilia, quod celent oculos, tegantque tuta custodia. Lactant. de Opific. Dei, cap. 10. pr. Ut oculi munitiores essent ab injuria, ciliorum tegminibus occuluit. [In partium harum appellationibus parum inter se antiqui consentiunt. Festus manifeste Ciliorum appellatione Palpebras intelligit. Plinius Palpebras pilos appellat, qui oculum vallant, Gr. βλεφαρίδες. Genas vero quæ Ciceroni & junioribus anatomicis Palpebræ, Græcis βλέφαρα, audiunt. Cilium videtur Palpebræ cartilaginem intelligere, quem Græci ταρσὸν vocant. Isidorum & Lactantium parum constare sibi inspectis locis perspicies. Juniores anatomici Pilos palpebrarum Cilia vocant.

CILIATUS, a, um. [ὑπόφρυς] Gloss. Gr. Lat.

CILIX, icis. [Κίλιξ] Nomen proprium Phœnicis filii, a quo dicta est Cilicia. Solin. cap. 51. V. CILICIA.
Fuit alter Cilix, Agenoris filius. Herod. lib. 7.

CILLA, [Κίλλα] Urbs prope Thebas, ubi Cillei Apollinis templum est, ut habet Strabo lib. 13. Ovid. 13. Met. 174.
— Chrysenque & Cillan Apollinis urbes.

CILLO, ēre. [κινῶ] Movere: unde Furcillæ dictæ, quibus frumenta cilluntur. Hinc etiam Oscilla, quod ora cilluntur. Servius in secundum Georg. 389. Et hinc Ascillæ, quod ex his brachia cilluntur, ut ait Isidor. 11. 1. [Nugæ sunt. V. de singulis s. l.

CILLIBÆ, Mensæ rotundæ. Festus. V. CILIBANTUM.

CILLIBANTES, [κιλλίβαντες] Instrumenta erant tribus pedibus fulta, quibus in bello scuta imponebant fatigati, ut ex Aristophane annotavit Cæl. lib. 8. cap. 16. V. dict. super.

CILLĬCON, onis. Milesius quidam, de quo Proverbium, Omnia bona, ut ait Cillicon. V. Erasm. Chiliad.

CILLIUM, Coloris erat species, quem postea Onagrium vocarunt: nam cillon Dores asinum vocant, & asinarium cillantera. Auctor Cæl. Antiq. lect. lib. 16. cap. 10.

CILLUS, Pelopis fuit auriga, qui in itinere, antequam Pelops ad OEnomaum venisset, obiit, cujus nomine Cilla oppidum, templumque Cillei Apollinis a Pelope conditum est. Strabo lib. 13.
Cillus est etiam Asinus, animal auritum. De eo Petron. Fragm. Carm. Ed. Burm. p. 683.

Judæus licet & porcinum numen adoret,
Et cilli summas advocet auriculas. pro Cæli, ut est in MSS.

V. Tacit. 5. Hist. 4. & Voss. ad Melam. [Ego vero magnopere contendo veterem codd. Petronii lectionem non movendam esse loco, cum epitheton Summas asini auribus minime conveniat.

CILNIUS, i. m. Hetruscæ gentis nomen; e qua C. Cilnius Mæcenas. V. Drakenb. ad Sil. 7. 29. & s. l. MÆCENAS.

CĬLO, ōnis. m. sine aspiratione, [μέτωπος] Cui frons est eminentior, ac dextra, sinistraque velut recisa videtur. Festus. Charis. lib. 1. Cilones dicuntur, Quorum capita oblonga & compressa sunt.
Cilones, impudici, parricidæ, sacrilegi. Cic. in Salluſt. 18. Cæl. lib. 21. cap. 22. Cilones, inquit, apud Ciceronem in Sallustium, Cinædi sunt, ac turpiter ceventes: quia cillere motitare est. [Cillones igitur legit Cælius. At in Gloss. vet. Cillo, σεσκίφαλος. scribendum Cilo. Apud Cic. Cyllones vel Cylones editum. Quæ vox æque spuria est. Non dubito, quin Gulones reponendum sit.
Cilo, item Flaminiorum cognomen. Unde in nummis argenteis. C. FLAMINIVS CILO. V. supra CHILO.

C I M

CIMA, V. CYMA.

CIMACIA, In CYMATIA.

CIMBARICON, [κιμβαρικὸν] Tunica perspicua, sive (ut Pollucis verbo utar) διαφανής. Locus Pollucis est lib. 7. cap. 13. ubi eam dicit esse communem viris & feminis.

CIMBRI, [Κίμβροι] Populi Germaniæ, de quibus videto Plin. lib. 4. cap. 13. & 14. ibique Hard. conf. Idem 2. 67. & Lucanus in primo v. 254. Quidam falso eos hodie Zelandos appellari putant. Festus asserit eos Lingua Gallica, Latrones vocari. Tacit. in Germ. 37. 1. Eundem Germaniæ sinum proximi Oceano Cimbri tenent, parva nunc civitas, sed gloria ingens, & quæ seq. V. Cluver. Ant. Germ. 3. 22.
Cimbri cum in Italiam cum Teutonis trajecissent, a Q. Catulo, & C. Mario prælio victi fuerunt, & cæsa sunt hominum centum quadraginta millia, capta sexaginta, teste Livii Epit. lib. 68. At apud Florum, 3. 3. cæsorum numerus multo minor est.

CIMBRĬCUS, Adj. [Κιμβρικὸς] Claud. de Bell. Get. 641.
Illic Oceani stagnis excita supremis
Cimbrica tempestas.
De Cimbrica Chersoneso V. in CHERRONESUS.

CIMBRĬCE, [Κιμβρικῶς] Adv. Quintil. Declam. 3. 13. De Italiæ possessione certatur, an nobis caput barbarus hostis excidat, an Cimbrice loquendum sit.

CĪMĒLIA, n. pl. [κειμήλια] Vasa pretiosa. Hinc

CĪMĒLIARCHA, [κειμηλιάρχης] i. e. Custos vasorum, & aliarum rerum ecclesiæ. l. ult. C. de bonis auctorit. judic. possid. §. Sin autem.

CIMILIARCHIUM Aurum Romæ dictum est, Quod in sanctiori ærario ædis Saturni, & intentioris curæ ad ultimos casus, & in extrema fortuna Populi Romani servabatur, quod a nonnullis Vicesimarium, ab aliis Incensimarium est appellatum, & ex quo Cæsar primo ingressu belli civilis tot millia pondo protulit, ut scribit Alex. Genial. lib. 2. cap. 2.

CIMESSOR, ōris. m. Homo infimæ plebis. Ammian. 28. 4.

CĪMEX, ĭcis. m. [κόρις] vulgo dictus Vermiculus odore fœdus, e ligno nascens, chartisque & paleis: Lectos præcipue infestans. Martial. lib. 9. 33.

Nec toga, nec focus est, nec tritus cimice lectus.

Cimex animal fœdissimum. Plin. lib. 29. cap. 4. Veluti cimicum animalis fœdissimi, & dictu quoque fastidiendi natura, contra serpentium morsus, & præcipue aspidum valere dicitur. Hoc nomine Horatius Poetam quendam putidum vocavit, 1. Serm. 10. 78.

Men' moveat cimex Pantilius? aut crucier, quod
Vellicet absentem Demetrius?

CIMĬCO, āre. [κορίζω] Gloss. Gr. Lat. Cimicibus scatere.

CIMIATA, V. CINIATA.

CIMINIA Silva, In Etruria prope Viterbium. Plin. Et in silva Ciminia loca sunt, in quibus in terram depacta non extrahuntur. lib. 2. cap. 96 extr.

CIMMERII, [Κιμμέριοι] (inquit Festus Pompeius) dicuntur Populi, qui occupatas frigoribus terras incolunt, quales fuerunt inter Baias & Cumas in regione in qua convallis jugo satis eminenti circumdata est, quæ neque matutino, neque vespertino sole contingitur. Constat igitur Cimmerios in Italia fuisse ad Baianum & Avernum sinum, qui in subterraneis domiciliis habitantes, & per cuniculos commeare soliti, toto in illis die delituerunt, noctu tantum ad latrocinia egressi, quum victum ex metallorum alioqui effossione, divinationum mercede, & proventibus ab rege designatis quærerent, ut ex Ephoro scribit Strabo. Penes hos ingens quondam superstitio increbruit, loci natura erroribus suffragante. Ibi sacra nemora venerata, fluminibus etiam & fontibus suus honor fuit. Specus præterea famosi, & ad inferos crediti aditus, quos intrare fas non erat, nisi diis Manibus prius, quo auspicatior descensus foret, sacrificio placatis. Unde Homero fuæ fabulæ œconomia, quam in Odyssææ lib. 2. comminiscitur, desumpta est; & Virgil. lib. 6. Æn.
Sunt & Cimmerii Bosphorani, quos Herodot. lib. 4. interiora Asiæ aliquando tenuisse scribit. Verum a Scythis pulsos magis occidua tandem petisse. Ab his Bosphorus Cimmerius dictus: & Cimmerii montes supra Albaniam, apud Ptolemæum tabula Asiæ secunda. V. Plin. lib. 6. cap. 6. Cic. 4. Acad. 61. Et Cimmeriis quidem, quibus aspectum solis, sive deus aliquis, sive natura ademerat, sive ejus loci, quem incolebant situs: ignes tamen aderant, quorum illis uti lumine licebat.

CIMMERIUS, Adj. [Κιμμέριος]
Cimmerios Lacus, Infernos & caliginosos vocat Tibull. 3. 5. 24.

Elysios olim liceat cognoscere campos,
Letheamque ratem, Cimmeriosque lacus.

Paludes Cimmeriæ. Claud. 1. in Eutrop. 249.
Pontus Cimmerius. Claud. 1. in 1. Conf. Stilich. 129.
Mare Cimmerium. Gell. 17. 8.
Cimmeriæ tenebræ, proverbium, pro Multa obscuritate, & animi caligine. Festus. V. Chiliad.

CIMMERIUM, i. n. Oppidum juxta Avernum. Plin. 3. 5. Aliud ad Bosphorum situm. Idem. lib. 6. cap. 6. Pompon. Mel. 1. 19.

CIMMERIS, Troadis urbs, Edonis prius vocata, ut tradit Plin. lib. 5. cap. 30. Rursus in litore, inquit, Antandros, Edonis prius vocata, deinde Cimmeris & Assos, eadem Apollonia.

CIMOLIS, Urbs Paphlagoniæ, auctoribus Pompon. lib. 1. cap. 20. & Plin. lib. 6. cap. 2. Nunc Cinopolis vocatur, teste Olivario in Melam. Cimolis item urbs Galatiæ, Ptolemæo. Vulgo *Quinoli*.

CĪMŌLUS, i. m. [Κίμωλος] Insula in mari Ægæo. Plin. lib. 4. cap. 12. Ovid. 7. Met. 463.
Hinc humilem Myconen, cretosaque rura Cimoli.

CIMOLIUS, Adj. [Κιμώλιος] Quod ex Cimolo insula est; unde, Terra Cimolia, & Creta Cimolia apud Medicos. Cels. 2. cap ult. Plin. 35. 16.

CIMON, [Κίμων] Atheniensis, patre Miltiade, matre Egesiphile, liberalitate munificentiaque domi magis, quam militiæ clarus, quapropter Lucullo ex nostris comparatur. Nam quum hostium spoliis militia partis locuples esset, ea civibus suis distribuit. Primum amotis undique agrorum suorum septis, egenis peregrinisque poma, frugesque sumendas impune dabat. Parabatur quotidie ingens domi convivium, quo undique confluentes pauperes pascebantur. Ex Plutarcho. Ejus vitam exhibet Nepos. Cimon Cleonæus, Pictor insignis fuit, qui catagrapha invenit, ut supra diximus: articulis etiam membra primus distinxit, venas protulit, primusque in veste & rugas & sinus invenit. Auct. Plin. lib. 35. cap. 8.

C I N

CINADION, [κινάδιον] dimin. a κίναδος, ut ex Harpocratione refert Cælius, Siculis Vulpes dicitur: quo etiam nomine navis Menelai gubernatorem nuncupatum Pausanias scribit, cujus fuerit monumentum in promontorio, quod in Laconia vocant ὄνου γνάθον, id est asini maxillam. Ex Cæl. lib. 19. cap. 1. V. pag. 106. Wech. pr.

CĬNÆDUS, i. m. [κίναιδος, ὀρχηστὴς] Cinædi dicti sunt apud veteres, Saltatores, vel Pantomimi: ἀπὸ τοῦ κινεῖν τὸ σῶμα, id est, a movendo & agitando corpore. κινέω, moveo, agito. Plaut. Aulul. 3. 2. 8. Ita fustibus sum mollior magis quam ullus cinædus. Idem in Milit. 3. 1. 73. Tum ad saltandum, non cinædus magis usquam saltat quam ego. Hæc Nonius. Capitur frequentius in malam partem pro Scorto mari.
Improbi cinædi. Catul. 55. 1.
Socratici. Juven. 2. Sat. 10.
Cinædus mollior cuniculi capillo, vel anseris medulla, vel imula auricella. Catul. Epig. 23. 1. Idem 16. 2.
Aureli pathice, &, cinæde Furi.

CINÆDUS, Adj. Impudens. Martial. 6. 39.
Quartus cinæda fronte, &c.
Compar. Cinædior, i. e. Mollior & fœda libidine insignior. Catul. 10. 24.
— ut decuit cinædiorem.

CINÆDĬCUS, a, um. Adj. [κιναιδικὸς] Plaut. Stich. 5. 5. 19. Lepidam & suavem cantationem aliquam occipito cinædicam, &c. i. e. Proterviorem.

CINÆDŬLUS, i. m. Macrob. 3. 14. [Mendum manifestum, ex Lipsieni Thes. huc descriptum. Puto Locum A. Gellii potius esse lib. 7. cap. 12. ubi quis in Scipionis oratione legebat forsan Quod cinæduli facere solent. Sed in codd. emendatis excusum Cinædi.

CINÆDIAS, æ. f. Gemma & piscis. Cinædiæ inveniuntur in cerebro piscis ejusdem nominis. Plin. 37. 10. ubi plura V.

CINÆDOLŎGUS, i. m. [κιναιδολόγος] Impudice loquens. Athen. 14. 7. Varro apud Non. 1. 277. Convocat Ptolemæum cinædologum. Sic restituit verba Turneb. Adverſ. 29. 19.

CINÆDOPOLIS, [Κιναιδόπολις] Insula est in Ceramico sinu, paulum a conti-

continente distans: sic dicta, quod probrosos ibi reliquerit Alexander Magnus. Ex Plin. lib. 5. cap. 21.

CINÆDUS, [κιναίδιον] Aviculæ nomen. Galen. lib. 4. de Composit. pharmac. secund. loc. cap. 7. Fel aviculæ, quæ cinædus appellatur. Cornarius existimat eam esse, quam nos Motacillam ab assidua caudæ agitatione Latine appellamus, quæ alias ἴυγξ Græcis est, & apud Aristotelem a Theodoro Gaza Turbo ac Torquilla vocatur. Nec aliam ab ea arbitratur Cinclum κίγκλον iisdem appellatam, a qua Cinclismon vocem formavit Hippocrates in libro περὶ ἄρθρων, quam Galenus Brevem & assiduum motum exponit, propterea quod Cinclus avicula assidue moveat natium pennas.

Cinædus præterea genus est Piscis, in cujus cerebro invenitur lapillus, de quo paulo ante. V. Plin. lib. 37. cap. 10.

CINÆTHUS, i. m. [Κίναιθος] Illustris fuit rhapsodus, Chius patria, qui & Syracusis omnium primus Homeri carmen concinuit, illi quoque de suo insertis plerisque. Ex Cæl. lib. 7. cap. 29.

CINAMOMUM, V. CINNAMOMUM.

CINĂRA, æ. f. [κινάρα] Carduus est altilis nunc vulgo notus, inter mensarum delicias plurimum expetitus. *Articoctum* vocant. Columel. lib. 10. 236.

Hispida ponatur cinara, quæ dulcis Iaccho
Potanti veniat, nec Phœbo grata canenti, &c.

Cinaræ radix ex aqua decocta, sitim potatoribus facere narratur. Proinde grata Baccho potanti, ingrata Phœbo canenti. Columel. lib. 11. cap. 3. Cinaræ sobolem melius per Autumni æquinoctium disponemus: semen commodius circa calendas Martii seremus, ejusque plantam circa calendas Novembris deprimemus, & multo cinere stercorabimus. Id enim genus stercoris huic oleri videtur aptissimum. Propter hæc Columellæ verba putavit Pomponius Fortunatus Cinaram a Cinere nomen sortitam, quod eo maxime gaudeat. Ruellius tamen lib. 1. cap. 20. huic sententiæ non accedit, hinc dictam tradens, quod ejus nominis puellam in hanc herbam fingant conversam. V. SCOLYMOS.

CINARAS, V. CINYRAS.

CINASONAS, Acus, quibus mulieres caput exornant. Festus. [Non reperi locum.

CINCIA, [Γαμήλιος] Juno dicebatur, quod nuptiis præesset. Inito enim conjugio solvebatur cingulum, quo nova nupta erat cincta. Festus. Alii Cinxia scribunt.

CINCIUS, Nomen gent. Ro. L. Cincius, Prætor Siciliam per secundum bellum Punicum administravit, ut scribit Livius 7. 3.

Cincius alius Senator Romanus scripsit de re militari. Idem in suasione Legis Fanniæ, objecit sæculo suo, quod porcum Trojanum mensis inferrent: quem illi sic vocabant, quasi aliis inclusis animalibus gravidum, ut ille Trojanus equus gravidus armatis fuit. Auctor. Macrob. Sat. 2. 9.

CINCIUS, Adj. ut Cincia Lex, de donis & muneribus a M. Cincio lata, ut Cic. 2. de Orat. 286. scribit, suadente Fabio Maximo, quemadmodum Cato testatur apud eundem Ciceronem in lib. sui nominis. 10. Ea cavebatur, ne quis ob causam orandam donum munusve acciperet. Unde & Muneralis lex appellata est, auctore Festo. Meminit ejus Tacit. 15. Ann. 20. & Arnob. lib. 2. adversf. gent.

CINCIA, Locus Romæ ubi Cinciorum monumentum fuit. Fest. V. & Not. Dacer.

CINCINNUS, i. m. [κίκιννος] Cincinni, auctore Festo, sunt Crines intorti. Cic. in Pison. 25. Erant illi compti capilli, & madentes cincinnorum fimbriæ. Qui etiam Calamistrati dicuntur. Varro lib. 1. de R. R. cap. 31. Is est coliculus viteus, intortus ut cincinnus. Et Plaut. Truc. 2. 2. 32.

Jam ego istos fictos, compositos, crispos, cincinnos tuos
Unguentatos usque ex cerebro evellam.

Cincinni oratoris. Cic. 3. de Orat. 98. Atque eo citius in oratoris, aut in poetæ cincinnis a fuco offenditur.

CINCINNŬLUS, i. m. dimin. Varro apud Nonium 6. 43.

Ante aures modo ex subolibus parvulis
Intorti dimittuntur sex cincinnuli.

V. Scalig. ad Fragmenta Varron. p. 130.

CINCINNĀTUS, a, um. Adj. [κικιννωτὸς] Cui intorti sunt capilli. Cic. Post red. in Sen. 11. Quo vultu cincinnatus ganeo non solum civium lacrymas, verum etiam patriæ preces repudiavit? Quintil. lib. 1. cap. 9. Pelia cincinnatus, h. e. Cirratus, cincinnis & contortis capillis ornatus. Mœchus cincinnatus. Plaut. Mil. 3. 3. 49.

Stellæ cincinnatæ. Cic. 2. de Nat. Deor. 14. Tum stellis iis, quas Græci cometas, nostri cicinnatas vocant. Alii legunt Crinitas.

CINCINNĀTUS, i. m. [Κιγκινᾶτος] Cognomen Quintiæ gentis a Cincinnis. Cic. 2. de Finib. 12. Itaque ut majores nostri ab aratro abduxerunt Cincinnatum illum, ut Dictator esset, &c. Plin. lib. 18. cap. 3. Aranti quatuor sua jugera in Vaticano, quæ prata Quintia appellantur, Cincinnato viator attulit Dictaturam, & quidem (ut traditur) nudo, plenoque pulveris etiamnum ore. Cui viator, Vela corpus, inquit, ut proferam Senatus populique Romani mandata. Valer. Max. lib. 4. cap. 4. 7. Septem jugera agri possedit L. Quintius Cincinnatus. Ex his tria, quæ pro amico ad ærarium obsignaverat, multæ nomine amisit. Pœnam quoque pro filio Cæsone, quod ad causam dicendam non accurrisset, hujus agelli reditu solvit. & tamen ei quatuor jugera aranti non solum dignitas patrisfamiliæ constitit, sed etiam Dictatura delata est. Hanc historiam pulchre narrat Liv. 3. 26.

CINCINNATŬLUS, a, um. dimin. ut, Cincinnatuli pueri. Hieron.

CINCINNĀLIS, e. Adj. ut, Herba cincinnalis. Apul. de Herba cap. 51.

CINCLUS, i. m. [κίγκλος Suidæ] Avis est exigua, perpetuo caudam movens, unde & Motacilla a nonnullis appellatur. Hanc posteriore sui parte tam debilem esse aiunt, ut nidum struere non possit, sed in alienis nidis ova pariat. Quæ res locum fecit proverbio, ut omnium rerum inopia laborantes, Cinclo pauperiores dicamus. Auctores Suidas & Ælian. lib. 15. cap. 28. Hist. Anim.

CINCTA dicebatur, ut Festus auctor est, Flaminica veste velata.

CINCTUS, CINCTUTUS. In CINGO.

CINEAS, In CYNEAS.

CINER, CINERACEUS, CINEREUS, CINIFLONES. In CINIS.

CĬNĒSIAS, æ. m. [Κινησίας] Thebanus Dithyramborum scriptor composuit Pyrrhichiam, ut est in proverbio, πυῤῥίχην ἔμαθε Κινησίου, id est Pyrrhichiam didicit Cinesiæ. vel quod in choris multo motu uteretur contra comicos agens, qui in hac parte deficiunt. Erat autem Cinesias corpore pigro & fracto crure, vulgoque male audiebat impietatis, & improbitatis nomine, ut scribit Suidas.

CINGA, æ. m. [Κίγγα] Fluvius in confinio Hispaniarum, ex Pyreneis montibus in Iberum influens, ubi & nomen amittit. Lucan. lib. 4. 21.

— camposque coercet
Cinga rapax, vetitus fluctus & litora cursu, &c.

CINGO, cinxi, cinctum, [ζωννύω, κυκλόω] ĕre. proprie Circuire: dictum quasi Circum agere.

Cingere, Circumdare: ut, Amne cingi. Virg. 9. Æn. 469.

Sustulit hoc Nymphe, cinxitque decentibus herbis.

Ab armis cingi. Ovid. 2. de Pont. 8. 69.

Vos ego complectar, Geticis si cingar ab armis.

Auxilio. Claud. in Gigant. 43.

Excubiis cingi. Claud. de 6. Conf. Hon. 44.

Milite. Claud. 2. in Ruff. 13.

— premor hinc odiis, hinc milite cingor.

Odiis. Claud. in præfat. lib. 2. in Eutrop. 34.

Cingeris hinc odiis, inde recessit amor.

Periculis. Cic. pro Lege Manil. 30. Testis est Sicilia, quam multis cinctam periculis, non terrore belli, sed celeritate consilii explicavit.

Telis. Virg. 2. Æn. 520.

Acies cingere discordibus armis. Tibul. lib. 2. 3. 41.

Præda feras acies cinxit discordibus armis.

Æthera nimbi cinxerunt. Virg. 5. Æn. 13.

Agmen valida manu. Curt. 4. 13. 30. Sed ne circumiri posset a multitudine, ultimum agmen valida manu cinxerat.

Ara coronis cingitur. Ovid. 3. Trist. 13. 15.

Caput de flore cingere. Ovid. 3. Fast. 254.

— de tenero cingite flore caput.

Castra cingere vallo. Liv. 7. 39.

Comas diademate. Claud. de 6. Conf. Hon. 65.

Comam lauro. Hor. 3. Carm. 30. 16.

Comas vitta cingit. Ovid. 4. Trist. 4. 78.

Corpore externo cingi. Cic. 1. de Nat. Deor. 26. Quid autem interius mente? cingatur igitur corpore externo. De mundo loquens. Budæus.

Dicta cingere corona. Propert. 4. 1. 61.

Ennius hirsutâ cingat sua dicta coronâ.

Diem cingunt tenebræ, Quum dies est caliginosus. Sen. Herc. fur. v. 939.

Medium diem Cinxere tenebræ.

Domos muris cingere, Urbem condere. Valer. 4. Argon. 102.

Flumina ripis. Ovid. 1. Met. 39.

Forum jure. Claud. in 6. Conf. Stilich. 199.

Seu celebres ludos: solio seu fultus eburno
Cingas jure forum, &c.

Fossas munimine. Ovid. 13. Met. 212.

Judicium corona. Lucan. lib. 1. 321.

Judicium insolita trepidum cinxere corona.

i. e. Gladiis armati circumsteterunt judicium.

Mare latus terræ cingit. Ovid. 10. Epist. 61.

Omne latus terræ cinxit mare.

Latus turba tibi cingit. Ovid. 4. de Pont. 9. 17.

Dumque latus sancti cinget tibi turba Senatus.

Latus pennæ cingunt utrumque. Ovid. 6. Met. 718.

Mox pariter pennæ ritu cœpere volucrum
Cingere utrumque latus, &c.

Modum obsidii cingere stationibus. Tacit. 13. Ann. i. e. Modo, seu per modum, vel in modum obsidii.

Mœnia flammis. Virg. 10. Æn. 119.

Muros milites rara cinxere corona. i. e. Pauci erant ad mœnia. Virg. 10. Æn. 122.

Navem cingere aggere arenæ. i. e. In vado impingere. Virg. 1. Æn. 116.

Illiditque vadis atque aggere cingit arenæ.

Nox cingitur astris. Valer. 5. Argon. 567.

Qualibus adsurgens nox aurea cingitur astris.

Oppida fossæ cingebant. Ovid. 1. Met. 97.

Oppida muris cinguntur. Ovid. 3. de Pont. 4. 105.

Polum cingere aves cœtu dicuntur, Quæ recto ordine & longo ambitu volant. Virg. 1. Æn. 402.

Ut reduces illi ludunt stridentibus alis,
Et cœtu cinxere polum.

Polos stellæ cingunt. Ovid. 6. Fast. 718.

Portas aggere. Stat. 2. Theb. 699.

Portus cingitur & concluditur urbe. Cic. 7. Verr. 95.

Rura fluvio cinguntur. Sen. OEth.

Saltus indagine. Virg. 4. Æn. 121.

Saltus venatu. Claud. de Bell. Gild. 356.

Seges altis sepibus cingenda. Ovid. 3. de Arte Am. 562.

Sinus mucrone. Claud. 2. in Eutrop. 446.

Turpe gemit quoties aliquis mucrone corusco
Armatur, cingitque sinus.

Silvam cingere. Alfenus in l. In lege locationis. D. Locati, In lege locationis scriptum erat, Redemptor silvam ne cædito, neve cingito, neve deurito, neve quem cædere, cingere, urere finito. Quærebatur, &c. Quo in loco Cingere accipitur pro Deglabrare, seu corticem detrahere. In eadem significatione usus est Paulus in l. Cædere. D. Arbor. furtim cæs. Cingere, inquit, est deglabrare. Ruell. de Natur. stirp. lib. 1. cap. 7. Omnibus arboribus mors est, cortex in orbem detractus: quamvis a subere & adrachne impune possit eximi. Cæl. lib. 21. cap. 1. Cingi arborem intelligi voluere antiquiores, ubi quis nocumenti proposito per ambitum delibrasset corticem, quo intermoreretur planta.

Silvas cingere. Sen. Hippol. 1. Ite, umbrosas cingite silvas.

Syrtim terra cingere. Lucan. 9. 371.

— at impatiens virtus hærere Catonis
Audet in ignotas agmen committere gentes
Armorum fidens, & terra cingere Syrtim.

Tempora floribus cingere. Catul. 59. 6.

Tempora lauro cinguntur. Ovid. 4. Trist. 2. 51.

Tempora cingere viridanti lauro. Virg. 5. Æn. 539.

Tempora myrto. Ovid. 1. Amor. 1. 29.

Tempora ramis cingere, Componere se ad spectandos ludos ex more Romano, ait Servius. Nam festis ludis omnis ætas coronata spectabat. Virg. 5. Æn. 71.
Ore favete omnes, & cingite tempora ramis.
Tempora spicis cingere dicitur Ceres. Tibul. lib. 2. 1. 4.
Bacche veni, dulcisque tuis e cornibus uva
Pendeat, & spicis tempora cinge Ceres.
Urbem cingit Alduabis fluvius. Cæs. 1. Bell. Gall. 38.
Urbem cingere copiis & militibus. Liv. 34. 38.
Urbem mœnibus. Cic. 3. de Nat. Deor. 95. Diligentiusque urbem religione, quam ipsis mœnibus cingitis.
Urbem muris. Ovid. 4. Met. 58. Virg. 5. Æn. 597.
—longam muris quum cingeret Albam.
Urbem obsidione. Virg. 3. Æn. 52.
Urbem pinnis atque aggere cingere, i. e. Muro, in quo pinnæ sunt, & fossa urbem circumdare. Virg. 7. Æn. 159.
Urbem religione. V. Urbem mœnibus.
Cingere insignibus fortunæ principalis aliquem. Tacit. 2. Hist. 59.
Aonium nemus Marte cingere. Propert. lib. 3. 3. 42. i. e. Litteris & militiæ simul operam dare. [Immo Arma, seu Bella canere.
Cingitur, certe expedit se. Plaut. Amph. 1. 1. 152.
Armis cingi. Virg. 11. Æn. 188.
— & cingor fulgentibus armis.
Ense latus cinxit. Ovid. 2. Fast. 783.
Ense cingi. Ovid. 2. Fast. 13.
Nec galea tegimur, nec acuto cingimur ense.
Ferrum cingitur, Accingit se ense. Virg. 2. Æn. 511.
Ferro latus. Stat. 4. Theb. 41.
Gladio cingere se. Liv. 7. 10. Armant juvenem æquales, pedestre scutum capit, Hispano cingitur gladio.
Venenis cingi, Instrui, muniri. Valer. 6. Argon. 477.
Cingitur arcanis Saturnia læta venenis.
Flamma cingere, Accendere, incendere. Virg. 1. Æn. 677. [V. Cerd. & Taubm.
Cingere, pro Veste tegere. Sil. lib. 3. 235.
— vestigia nuda, sinusque
Cingere inassuetum, & rubræ velamine vestis.
Cingere, Circum habitare. Valer. 6. Argon. 68.
Quique lacum cingunt cinxere Bycen.
Cingi cum aliquo, i. e. Conjungi. Claud. 2. in 1. Conf. Stilich. 101.
— unoque receptæ
Pectore diversos tecum cinguntur in usus. [i. e. Accinguntur.
Cingi super. Suet. Cæs. cap. 45. Usum enim lato clavo ad manum fimbriato, nec ut unquam aliter quam super eum cingeretur, &c.
Cingere ac Tingere a librariis confundi observat Drakenb. ad Sil. 14. 6. Brœkh. ad Propert. 3. 3. 42.

CINGENS, entis. Partic. [ζωννύων] Catul. Epigr. 62. 167.
Nec patet egressus pelagi cingentibus undis.
Tempora cingens viridi pampino. Hor. 3. Carm. 25. 20.
Horæ cingentes Solem. Valer. 4. Argon. 92.

CINCTUS, a, um. Partic. [ζωσθείς] Cic. pro Flac. 27. Equidem existimo in ejusmodi regione atque provincia, quæ mari cincta, portubus distincta, insulis circumdata esset.
Alte cinctus puer. Hor. 2. Serm. 8. 10. i. e. Industrius, gnavus. [Immo re vera alte succinctus. V. Interpp. ad Phædr. 2. 5. 11. ubi una voce scribitur Alticinctus.
Æquore humus cincta est. Ovid. 2. de Arte Am. 469.
Agminibus comitum cinctus. Ovid. 1. Trist. 5. 30. i. e. Stipatus.
Armis fulgentibus cincti. Virg. 11. Æn. 188. i. e. Instructi. Servius.
Caterva matrum cincta virgo. Ovid. 12. Met. 216. i. e. Comitata.
Comis ora cincta. Ovid. 4. Trist. 7. 12.
— credam prius ora Medusæ
Gorgonis anguineis cincta fuisse comis.
Corona cinctus consessus. Cic. pro Milon. 1. Non enim corona consessus vester cinctus est, ut solebat.
Corona hostium cinctus. Liv. 7. 27.
Ense latus cinctum. Ovid. 3. Amor. 8. 14.
Ferro bella cincta. Sen. Herc. fur. v. 695. Et cincta ferro bella.
Freto igneo cinctus Phlegeton. Sen. Thyest. v. 73.
Gladio cinctus Hispaniensi. Liv. 38. 21.
Hedera cincta anus. Ovid. 3. Fast. 767.
Honore navali caput cinctus, i. e. Navali corona. Ovid. 3. de Arte Am. 392.
Luminibus caput cinctum, i. e. Oculis. de Argo. Ovid. 1. Met. 625.
Mari cincta provincia. Cic. pro Flac. 27.
Multitudine immensa cinctus. Velleii 2. 14. 1.
Nubibus cinctum caput montis. Virg. 4. Æn. 248.
Vitiis cinctus. Claud. de Bell. Gild. 163.
Zona aurea muliebriter cinctus. Curt. 3. 3. 19.
Locus ab hoste cinctus. Ovid. 5. Trist. 13. 21.
Vestes ad pectora cinctæ. Ovid. 6. Met. 59.
Utraque festinat, cinctæque ad pectora vestes,
Brachia docta movent, studio fallente laborem. i. e. Succinctæ.
Cinctus, pro Armato & militiæ studioso. Marcellus in l. Titius D. de Testam. milit. Titius prius quam Tribunus legionis factus esset, testamentum fecit, & postea cinctus, manente eodem defunctus est. Quæro, &c.
In alia militia cinctus. Paulus in l. Quod dicitur. D. de Testam. milit. Miles testamentum fecerat. deinde non ignominiæ causa missus, rursus cinctus est in alia militia. Quærebatur, &c.

CINCTUS, ûs. m. [διάζωμα] Idem quod Cingulum. Plin. lib. 24. cap. 9. Virgam qui in manu habeant, aut in cinctu, negantur intertriginem sentire. Varro de L. L. 4. 23. Cinctus & Cingulum a cingendo: alterum viris, alterum mulieribus attributum. [Quod discrimen tamen non observasse auctores ex infra sequentibus exemplis elucet.
Cinctu cingere, & Cinctum solvere. Plin. lib. 28. cap. 4. Partus accelerat vicinos, ex quo quæque conceperit, si cinctu suo soluto feminam cinxerit, dein solverit, adjecta precatione, se vinxisse eandem & soluturum, atque abierit.
Cinctus Gabinus. Virg. 7. Æn. 612. Ubi Servius, Gabinus cinctus, est Toga sic in tergum rejecta, ut una ejus lacinia a tergo revocata hominem cingat. Hoc autem vestimenti genere utebatur Consul bella indicturus: ideo quia quum Gabii Campaniæ civitas sacris operaretur, bellum subito evenit, tunc cives cincti togis suis, ab aris ad bella profecti sunt, & adepti victoriam. Unde hic ortus est mos. V. etiam Liv. 8. 9. & 5. 46.
Gemmatus cinctus. Claud. de Sext. Conf. Hon. 561.
Sonantes cinctus. Stat. 6. Theb. 77.
Cinctus etiam Vestis erat infra pectus comprehendens, similis subligaculo, qua veteres uti loco tunicæ solebant. Græce ζῶμα & ζῶσμα dicitur, quo nomine Græce etiam Tunica intelligitur. Turneb. & Porphir. ad Hor. in Arte Poet. 50.

CINCTICŬLUS, i. m. [ζώνιον, διαζωμάτιον] dimin. Vestis erat puerorum; ut Cinctus, virorum. Plaut. Bacchid. 3. 3. 28. Cincticulo præcinctus in sella apud magistrum assideres. V. Turneb. 2. 30.

CINCTŪRA, æ. f. Idem ac Cinctus. Suet. in Jul. cap. 45. Etiam cultu notabilem ferunt: usum enim lato clavo ad manum fimbriato, nec ut unquam aliter quam super eum cingeretur, & quidem fluxiore cinctura. i. e. Laxiore, & minime adstricta. Et Quintil. 11. 3. Pars ejus prior mediis cruribus optime terminatur, posterior eadem portione altius quam cinctura.

CINCTŪTUS, a, um. Adj. [διεσκευασμένος] ut, Cinctutis non exaudita Cethegis, Horat. in Arte Poet. antique dixit: i. e. Militaribus viris, & quasi ad militiam accinctis. Contra, Discinctos Mulciber Afros, dixit Virgilius: i. e. Ad pugnam imbecilles atque imparatos. Acron. Alii per Cinctutos intelligunt Veteres, quod cinctu uterentur loco tunicæ, qui ætate Horatii exoleverat. V. CETHEGUS, CINCTUS, etiam VESTIS.
Luperci cinctuti. Ovid. 5. Fast. 101.
Semicaper coleris cinctutis, Faune, Lupercis.

CINCTOR, ōris. m. Gloss. Gr. Lat. ζώστης, Cinctor.

CINCTORIUS, a, um. Paratus ad pugnam. Plin. 7. 7. Sed Harduin. ex Mss. legit Tinctoria est mens. V. TINCTORIUS.

CINCTORIUM, i. n. Cingulum, & pugio de cingulo pendens. Gloss. Vet. παραζώνιον, pugio, cinctorium. Et Pompon. Mela 2. 1. extr. Mars omnium (Scytharum) Deus: ei pro simulacris enses, & cinctoria dedicant. Al. Tinctoria. V. Salmas. in Solin. p. 133. & Hard. ad l. c. Plin.

CINGŬLUS, i. m. & CINGŬLUM, i. n. [ζώνη] Quo quis cingitur. Cic. in Somn. Scip. 15. Cernis autem terram eandem, quasi quibusdam redimitam & circumdatam cingulis, e quibus duos maxime inter se diversos vides, &c. De quinque zonis terræ loquitur.
Cingulos, veteres appellabant Homines, qui in his locis, ubi cingi solet, satis sunt tenues. Festus.
Cingulo nova nupta præcingebatur: quod vir in lecto solvebat, factum ex lana ovis: quod sicut illa in glomos sublata, conjuncta inter se sit: sic vir suus secum cinctus, vinctusque esset. Festus.
Cingulum etiam Militiæ erat signum, & pro Militia ponitur. Hinc, Sumere cingulum; Ponere cingulum, pro Dare militiæ nomen, Eidemque valedicere, dicebant. Sulpicius Sev. de Virtutibus Martini Dial. 2. 11. Miles quidam cingulum in ecclesia, monachum professus, abjecerat.
Dignitatis cingulum. in l. Omnes. Ut dignitatum ordo servetur. lib. 12. C. Tertium vero, inquit, ordinem eorum prospicimus, quibus absentibus cingulum illustris mittitur dignitatis. Quartum honoratiorum, qui præsentes a nostro numine sine cingulo codicillos tantum honorariæ dignitatis adepti sunt. Quintum eorum, quibus absentibus similiter sine cingulo mittuntur illustris insignia dignitatis. Sine cingulo, Sine administratione dixit, auctore Accursio. Budæus.
Sub cingulo delata illustris dignitas dicitur, Quando justa & plena est, & revera delata: Citra cingulum vero, Quando honoris tantum gratia, hoc est honoraria. l. Omnes. de Metatis & epidem. lib. 12. C. Ceteris vero, inquit, quibus illustris dignitas sub cingulo vel citra cingulum pro solo honore delata est, excusandarum ædium licentiam penitus denegamus. Budæus.
Spoliare cingulo. l. 3. de Domest. & protectoribus, lib. 12. C. Quinquennium autem si fuerit divagatus, ipso jam cingulo spoliandus est. i. e. Dignitate & magistratu privandus & dejiciendus, hoc est quod alibi legitur, Discingere. Budæus.
Cingula, plurale. Stat. 6. Theb. 225.
— seu frena libet, seu cingula flammis Mergere.
Aurea bullis cingula. Virg. 9. Æn. 360.
Fulgent bullis cingula. Virg. 12. Æn. 942.
— & notis fulserunt cingula bullis.
Subnectere cingula. Virg. 1. Æn. 496.
Cingula, pro Veneris cesto ponit Valer. 6. Argon. 472.

CINGŬLA, æ. f. [ζῶμα] Qua cinguntur equi, proprie. Ovid. Rem. Amor. 236.
Et nova velocem cingula lædat equum.

CINGRIÆ, Tibiæ dicebantur, quæ licet breviores essent, subtilioribus tamen modis insonabant. Perott.

CINGULUM, & CINGULUS. In CINGO.

CINGULUM, i. n. [Κίγγλον] Civitas Piceni notissima: unde hodie multi Cingulani optimi veniunt. De Cingulanis meminit Plin. lib. 3. cap. 5. Cic. 7. Att. 11. & 13. V. Cæs. 1. Bell. Civil. 15. Drakenb. ad Sil. 10. 34.

CINIATA, n. pl. [Κινιατά] Castellum munitum, in Ciniatena, vel Ciniatena regione sub Olgassy monte; unde Mithridates, Conditor dictus, Ponti regnum occupavit, & ad Eupatorem posteris reliquit. Strabo lib. 12.

CINIPHES, is. m. Vermiculus est permolestus, culici similis. Apud Septuaginta Exod. 8. 16. σκνῖφες scribitur. Severus Sulpicius in Historia de Pharaone & plagis ejus 1. 14. 4. Donec superductis ciniphibus terra oppleta est, Chaldæis fatentibus majestate divina ista fieri. Isidor. 12. 8. Ciniphes muscæ minutissimæ sunt, sed aculeis permolestæ, quibus tertia plaga superbus populus Ægyptiorum cæsus est.

CĬNIS, ĕris. m. [τέφρα, σποδιά, σποδὸς] Pulvis est in quem materia usta redigitur. Feminino genere videtur protulisse Catul. 68. 90.
Troja, virûm & virtutum omnium acerba cinis. Certe Priscianus lib. 5. cap. 1. non ita procul a fine, tradit masculinum & femininum fuisse apud veteres. Sic usurpat & Scrib. Largus. V. infra.
Ater cinis. Virg. 4. Æn. 633.
Namque suam patria antiqua cinis ater habebat.
Aridus cinis. Hor. Epod. 17. 34. — donec cinis
Injuriosis aridus ventis ferar.
Ausonius cinis. Sil. lib. 17. 596.
Videre Eoi monstrum admirabile Seres,
Lanigeros cinere Ausonio canescere lucos.

Dolosum

Dolosum cinerem vocat Horat. Qui prunas contegit, quem qui tangunt, cinerem merum & frigidum jam esse rati, manus comburere solent. Sic enim ille inquit 2. Carm. 1. 7.

Periculosæ plenum opus aleæ
Tractas: & incedis per ignes
Suppositos cineri doloso.

Deterret hac oda Asinium Pollionem a scribenda historia belli civilis.

Fervidus. Senec. Troad. 2.

Frigidus. Ovid. 19. Epist. 94.

Flammaque non fiat frigidus illa cinis.

Fulmineus. Stat. 3. Theb. 184.

Immundus. Virg. 1. Georg. 84.

Lixivus cinis interdum est ipsum Lixivium liquidum. Scribonius, Comp. 216. Hoc teritur ex cinere lixiva donec leve factum habeat mellis spissitudinem. Iterum, Comp. 228. Hoc terere oportet ex cinere lixiva & caprifico, vel sarmentis, donec levia passi habeant temperamentum. Annotavit Turnebus 17. 16. V. Lexic. Scrib. Rhodii, & LIX f. I.

Tepentes. Stat. 3. Silv. 3. 37.

Tepidus. Ovid. 8. Met. 641.

Aufert aura cineres. Lucan. lib. 8. 790.

Candet in igne cinis. Ovid. 2. de Arte Am. 440.

Collapsi, Quum subsidunt, & ignis est extinctus. Virg. 6. Æn. 226.

Postquam collapsi cineres, & flamma quievit.

Dare ruinas urbis in cinerem. Sen. Troad. v. 739.

An has ruinas urbis in cinerem datas
Hic excitabit?

Dimovere cinerem foco. Ovid. 8. Met. 641.

Diripitur ventis. Tibul. lib. 1. 6. 54.

Everberare. Ovid. 14. Met. 577.

Congerie e media tum primum cognita præpes
Subvolat, & cineres plausis everberat alis.

Miscere cineri urbem. Stat. 12. Theb. 82.

— & impulsas cineri miscere Mycenas.

Latet obrutus cinere ignis. Lucret. lib. 4. 924.

Quæritare cinerem. Plaut. Mil. 4. 2. 10. Hujus sermones haud cinerem quæritant, i. e. Non abjectus est, nec vilis & sordidus sermo, ut debeat elui.

Suscitare cinerem & sopitos ignes. Virg. 5. Æn. 742.

Vertere omnia in fumum & cinerem. Hor. 1. Epist. 15. 39.

Versa ars in cineres. Ovid. 5. Trist. 12. 68.

Sic utinam, quæ nil metuentem tale magistrum
Perdidit, in cineres ars mea versa foret.

Cinis, pro Manibus, & reliquiis funerum, vel memoria. Cic. 3. Verr. 113. Homo importunissime, cur tantam injuriam P. Annio mortuo fecisti? cur hunc dolorem cineri ejus, atque ossibus inussisti, ut liberis ejus bona patria, voluntate patris, jure, legibus tradita eriperes, & cui tibi esset commodum, condonares? Pers. 1. Sat. 36.

— nunc non cinis ille poetæ
Felix?

Budæus. Quia veteribus mortuorum corpora cremare, & in cinerem redigere mos fuit.

Manes & cinis. Virg. 10. Æn. 828.

— teque parentum
Manibus & cineri (si qua est ea cura) remitto.

Ossa & cineres. Virg. 5. Æn. 55.

Nunc ultro ad cineres ipsius & ossa parentis
Adsumus.

Compositus. Ovid. 3. Fast. 547.

Deserti cineres. Martial. lib. 11. 51.

Jam prope desertos cineres, & sancta Maronis
Nomina, &c.

Extinctus cinis. Ovid. 5. Fast. 425.

Jam tamen extincto cineri sua dona ferebant,
Compositique nepos busta piabat avi.

Ingratus. i. e. Tristis. Servius Virg. 6. Æn. 213.

Maternus. Ovid. 13. Met. 699.

Operti matris. Hor. 2. Carm. 8. 9.

Patrii cineres. Hor. in Arte Poet. 471.

Nec satis apparet cur versus factitet, utrum
Minxerit in patrios cineres, an triste bidental
Moverit incestus.

Patrios cineres vocat Sepulcrum patris. Acron.

Sepultus. Ovid. 13. Met. 615.

Tristes. Sen. Troad. 5.

Dare pœnas cineri, atque ossibus alicujus. Cic. 13. Philipp. 22. Videte quid Antonius se gavisum dicat: Dedisse pœnas sceleratum Trebonium cineri, atque ossibus clarissimi viri.

Ferre suprema cineri, Exequias & funus celebrare. Virg. 6. Æn. 213.

— cineri ingrato suprema ferebant.

Haurire cinerem, pro Accipere. Ovid. 13. Met. 426.

— tamen unius hausit,
Inque sinu cineres secum tulit Hectoris haustos.

de Hecuba.

Jactare cinerem & reliquias, pro Cremato corpore defuncti. Sen. Herc. OEth. v. 1756.

Inurere dolorem cineri, atque ossibus alicujus. Cic. 3. Verr. 113. Cur hunc dolorem cineri ejus, atque ossibus inussisti?

Libare cineri. Virg. 3. Æn. 303.

Libabat cineri Andromache, manesque vocabat
Hectoreum ad tumulum.

Mittere munera cineri alicujus; Honore prosequi funus illius, In honorem mortui aliquid facere. Virg. 4. Æn. 623.

Obsecrare per cinerem. Cic. pro Quint. 97. Obsecravit per fratris sui mortui cinerem.

Reportare solatium cineri atque ossibus alicujus. Cic. 7. Verr. 129. Non ex litibus æstimatis tuis pecuniam, domum, sed ex tua calamitate cineri, atque ossibus filii sui solatium vult reportare.

Rigare cineres. Senec. Troad. v. 288.

Tumuloque donum detur, & cineres riget.

Solvere honorem cineri. Valer. 3. Argon. 357.

Cineres pro Morte. Martial. lib. 1. 1.

Rari post cineres habent poetæ.

Et Ovid. 4. de Pont. 16. 3.

Famaque post cineres major venit.

Cinis metonymice pro Homine mortuo. Virg. 5. Æn. 81.

— salvete recepti
Nequicquam cineres, animæque, umbræque paternæ.

i. e. Salve pater, de Troja frustra liberate. ut Servius exponit.

Flagrat cinis ejus amore tui. Martial. lib. 12. 52.

Servare fidem cineri, Mortuo vota persolvere quæ vivo exhibita fuerunt. Virg. 4. Æn. 552.

Non servata fides cineri promissa Sichæo.

Cinis pro reliquiis patriæ in cinerem datæ.

Cineres & flamma extrema. Virg. 2. Æn. 431.

Iliaci cineres, & flamma extrema meorum,
Testor in occasu vestro, &c.

Miserandus patriæ cinis. Auct. ad Heren. lib. 4. 13.

Supremos insidere cineres patriæ. Virg. 10. Æn. 59.

Non satius cineres patriæ insedisse supremos?

i. e. Habitare & manere in patria exusta.

CINISCŬLUS, i. m. dimin. Prudent. Hymn. 10. 141.

Non, si cariosa vetustas
Dissolverit ossa favillis,
Fueritque cinisculus arens,
Minimi mensura pugilli.

CINEREUS, a, um. Adj. [τεφρώδης] Quod cineris est; ut, Cinereus color. Plin. de vite, lib. 14. cap. 3. Contra damnantur etiam visu cinerea & rabuscula, & asinisca. Hard. Ravuscula & Asinusca.

CINERACEUS, a, um. Adj. Cineris colorem referens. Plin. lib. 33. cap. 6. pr. Terra est alia rufa, alia cineracea. De Argenti metallis. Color cineraceus. Plin. lib. 25. cap. 13. Foliis coriandri cineracei coloris, flore purpureo.

CINERARIUS, i. m. Idem ac Cinislo. Ita dictus, quia acus & veruta flando calefaciebat, quibus matronæ capillos crispabant. Varro L. L. 4. 29. Qui calamistros calefactos in cinere ministrabat, a cinere Cinerarius est appellatus. Et Catull. 59. 138.

Nunc tuum cinerarius
Tondet os.

Cinerariorum meminit etiam Tertull. de Uxor. 2. 8. conf. Lambin. ad Hor. 1. Serm. 2. 98.

Per irrisionem Vigilantius Cinerarios dixit, Qui cineres & reliquias Martyrum honorarent. Hieron. Epist. 53. ad Riparium adversf. Vigilant. Ais Vigilantium os fœtidum rursus aperire, & putorem spurcissimum contra sanctorum Martyrum proferre reliquias, & nos, qui eas suscipimus, appellare Cinerarios & idololatras, qui mortuorum hominum ossa veneremur.

CINERARIUM, i. n. Sepulcrum, cineris mortuorum conditorium. Inscriptio vetus apud Gruter. p. 850. n. 10. FRATRI OPTIMO ET PIISSIMO CINERARIVM FECIT. Item Inscriptio Romæ, CINERARIVM. GEMELLI. III. AELI. MARCI. ET. PHILIPPI. Spon. Misc. Erud. Antiq. sect. 9. p. 290. Hinc

CINERARIUS, a, um. Adj. Sepultuarius. ut, Fines cinerarii, apud Gromaticos Gœsii p. 296.

CINERITIUS, a, um. Cineri similis. Varro R. R. 1. 9. Terra non cineritia, neve vehementer densa.

CINEROSUS, a, um. Plenus cinerum. ut, Canities cinerosa. Apul. lib. 7. sub fin. p. 199.

CINERESCO, ĕre. Tertull. Apol. cap. 40. de pomis Sodomiticæ regionis: Si qua illic arborum, poma conantur oculis tenus; ceterum contacta cinerescunt.

CINEFACIO, [τεφρόω] ĕre. veteres usurparunt pro eo quod est In cinerem redigo. Lucret. lib. 3. 920.

At nos horrifico cinefactum te prope busto
Insatiabiliter deflebimus.

CINĬFLŌNES, um. m. a Cinere dicti. Ciniflones & Cinerarii (ait Acron.) eadem significatione apud veteres habebantur, ab officio calamistrorum, id est veruum in cinere calefaciendorum, quibus matronæ capillos crispabant. Cujus rei & Virg. 12. Æn. 100. meminit dicens,

Vibratos calido ferro, myrrhaque madentes.

Dicti autem Ciniflones ab eo, quod in cinerem flant ad ferrum calefaciendum. Hactenus Acron. ad illud Hor. 1. Serm. 2. 98.

Custodes, lectica, ciniflones, parasitæ.

Plaut. Aul. 3. 5. 35. Ciniflones, patagiarii.

CINNA, æ. m. [Κίννας] Cognomen gentis Corneliæ. L. Cornelius Cinna, cum Cn. Octavio anno U. C. 666. suffragante ipso Sulla, qui tum rerum potiebatur inimico, consulatum adeptus est. In quo quum perniciosas leges de revocandis exulibus ferret, pulsus a Cn. Octavio collega, magistratuque exutus, ex Urbe profugit, & bellum urbi intulit, arcessito C. Mario cum aliis exulibus ex Africa. Qui quum opprimi inter initia potuissent, Cn. Pompeji fraude, & Octavii cos. segnitie viribus aucti, tandemque in urbem recepti cædibus omnia complevere: inter quos Cn. Octavium Consulem, M. Antonium oratorem, & L. Cæsarem jugularunt, eorumque capita pro Rostris posuerunt. In quarto demum consulatu a suis desertus & denique occisus periit. Ex Epitoma Livii lib. 79. & 80.

Cinna alius Helvius, qui per errorem necatus a Populo Rom. fuit foro medio, statim a funere C. Cæsaris, quum Cornelium Cinnam Trib. pl. esse putarent, qui pridie graviter in Cæsarem concionatus fuerat. Suet. Jul. cap. 87.

Fuit præterea L. Cinna, quem ex hoste Octavius amicum fecerat, & usque ad judicum dignitatem evexerat, ubi adversus se insidias moliri cognovit, iratus nova in eum exempla meditabatur. Verum Liviæ tandem consilio usus, mitior est factus, eumque remotis arbitris in cubiculum vocavit: ubi cum ei ingratum animum exprobrasset, Vitam (inquit) Cinna tibi iterum do, prius hosti, nunc insidiatori: & pariter contendamus, utrum ego melius iterum tibi vitam dederim, an tu debeas. Seneca lib. 1. de Clementia cap. 9.

Fuit & Cinna poeta optimus, qui scripsit Smyrnam, quem libellum decem annis elimavit. Auctor Servius ad illud Virg. 9. Ecl. 35.

Nam neque adhuc Varo videor, nec dicere Cinna
Digna, sed argutos inter strepere anser olores.

Smyrna Cinnæ. Catul. 92. 1.

Smyrna mei Cinnæ, nonam post denique messem,
Quam cœpta est, nonamque edita post hiemem.

Cinnānus, a, um. ut, Partes Cinnanæ. Nepos, 24. 2. 2. Diſſociatis civium animis, cum alii Sullanis, alii Cinnanis faverent partibus. Tumultus Cinnanus. Idem ibid.

Cinna, Civitas Theſſaliæ, a Cinno Gygante, & Cœi fratre dicta. Eſt etiam Cinna, Civitas Hiſpaniæ, in regno Caſtellæ, Κίννα Ptol. a qua

Cinnenses, Populi, quos commemorat Plin. in conventu Tarraconenſi, lib. 3. cap. 3. [Sic emendat ex Ptol. Hard. vulgo Cincenſes editur.

Cinnăbăris, is. vel Cinnabari, ĕos. f. [κιννάβαρις] Color quidam minio accedens. Plin. lib. 33. cap. 7. Milton vocant Græci minium: quidam cinnabarim. Unde natus error Indico cinnabaris nomine. ſic enim appellant illi ſaniem draconis eliſi elephantorum morientium pondere, permiſto utriuſque animalis ſanguine, ut diximus. Neque alius eſt color, qui in picturis proprie ſanguinem reddat. Dioſcorides lib. 5. cap. 63. Falſo exiſtimant quidam minio eandem cinnabarim eſſe: Minium enim in Hiſpania ex lapide quodam argentariæ arenæ miſto conficitur. In fornace ſiquidem excoctum minium, floridum & fulgentiſſimum colorem contrahit. Et paulo poſt, Cinnabaris contra ex Libya affertur: pretium illi ingens eſt: tamque exiguum affertur, ut vix variandis in pictura lineis pictoribus ſufficiat. Profundi coloris eſt: eamque ob cauſam crediderunt multi draconis ſanguinem cinnăbarim eſſe. Matthiolus ait veram cinnabarim Dioſcoridis eſſe gummi arboris in Africa naſcentis, & noſtram hanc cinnabarim nihil aliud eſſe, quam minium verum.

Cinnămōmum, i. n. [κιννάμωμον] Frutex eſt in Æthiopia, qui ſitu brevi naſcitur, fiſtulæ duplo duorum cubitorum altitudine. V. Plin. lib. 12. cap. 19. Hujus autem lignum inter aromata delicatiſſima annumeratur, vulgus *Cannellam* vocat. Neſtor contendit Cinamomum prima utique ſyllaba correpta ſcribendum, affertque Græcum verſum ex Dionyſio in Periegeſi, ubi producitur tertia, ceteris correptis. Poetæ vero ubi Cinamomum dicere non potuerunt, Cinnamomum gemino N dixere. [vel potius Cinnamum. q. V.

Cinnamomĭnus, a, um. ut, Oleum cinnamominum. Plin. 13. 1. Edit. Harduin. Alii legunt Cinnaminum. V. etiam Dioſc. 1. 74.

Cinnamŏlŏgus, i. m. Cinnama legens, avis Arabicæ vel Indicæ nomen. Plin. 10. 33. In Arabia Cinnamologos avis appellatur: cinnami ſurculis nidificat. Solin. cap. 33. Cinnamolgon vocat, niſi mendum eſt.

Cinnămum, i. n. [κίνναμον] Idem ac Cinnamomum. Martial. lib. 4. 13.
Tam bene rara ſuo miſcentur cinnama nardo. Plin. lib. 10. cap. 22. Adipem eorum in vaſe æreo cum cinnamo nive multa obrutum.
Panchæa cinnama. Claud. de Nupt. Hon. & Mar. 95.
Hic caſiæ matura ſeges, Panchæaque ſurgunt
Cinnama.
Quaſſa cinnama. Ovid. 15. Met. 399.
Quaſſaque cum fulva ſubſtravit cinnama myrrha.
Dare cinnama. Ovid. 3. Faſt. 731.
Cinnama tu primus, captivaque thura, dediſti.
Etiam rogo illata cinnama. Martial. lib. 11. 55.
Et quæ de Stygio rapuiſti cinnama lecto, &c.

Cinnămĕus, a, um. ut, Crines cinnamei. Apul. 5. Met. p. 164.
Nidus cinnameus. Auſon. Eidyll. 11. 17.
Ales cinnameo radiatus tempora nido.
Odor cinnameus. Apul. 8. Met. p. 205.

Cinnara, æ. f. Nomen herbæ, qua reſiſtit venenatis pabulis cervus. Plin. lib. 8. cap. 27. Emendati codices ſic habent, Cervus herba cinare venenatis pabulis reſiſtit. Cinare ablativus eſt, ſcribiturque unico N. Quidam dicunt eam eſſe majoris cardui ſpeciem, quam Dioſcorides chamæleona appellat, vulgus *Articocalon*. Sed qui hoc dicunt toto errant cælo. V. cinara.

Cinnus, i. m. Plurium commiſtio, auctore Nonio 1. 295. Cic. in Orat. 21. Eſt autem quidam interjectus inter hos medius & quaſi temperatus, nec acumine poſteriorum, nec fulmine utens ſuperiorum, ut cinnus amborum, neutro excellens, utriuſque particeps, vel utriuſque (ſi verum quærimus) potius expers. Emendatiora exemplaria habent, Vicinus amborum, in neutro excellens; & re vera ſincerior videtur lectio. [Licet Noniana lectio ſe Camerario, Grutero, & noviſſime etiam Verburgio probaverit, quam, mea quidem ſententia, ipſa quæ ſequuntur Cic. verba, refellunt.
Cinnus, pro Capillo. Plaut. Truc. 2. 2. 32. Compoſitos, criſpos, cinnos tuos unguentatos. Emendati libri Cincinnos habent.
Cinnus etiam, Potionis genus ex frumento coctæ, vel, ſecundum Nonium 1. 207. ex multis liquoribus confectæ. Arnob. 5. p. 174. Sitienti adoris oggerit potionem cinnum, cyceonem quam nuncupat Græcia.

Cinus, i. f. Arbor ſilveſtris, grata apibus. Pallad. 1. 37.

Cinȳphus, i. m. [Κίνυφος Ptol. & Strab.] [Cinyps, ȳphis. Κίνυψ Herod.] Libyes fluvius inter duas Syrtes in mare per Macas populos fluit, ut ait Herodotus. Hinc

Cinyphius, a, um. Adj. [Κινύφιος] Sil. lib. 3. 275.
Tum primum caſtris Phœnicum tendere ritu
Cinyphii didicere Macæ, ſqualentia barba
Ora viris, humeroſque tegunt velamina capri.
Hirci Cinyphii. Virg. 3. Georg. 312.
Nec minus interea barbas, incanaque menta
Cinyphii tondent hirci.
Humus Cinyphia. Ovid. 5. Met. 222.
Seges Cinyphia. Ovid. 2. de Pont. 7. 25.
Sinus Cinyphius. Martial. 14. 140.

Cinxia, Juno. V. cincia.

Cinyps, V. cinyphus.

Cĭnȳras, æ. m. [Κινύρας] Phœniciæ rex, cujus regia fuit Byblos civitas, ut ſcribit Strabo lib. 16.
Cinyras, Alius rex Cypri, Cilicis filius Beti nepos, qui cum Myrrha filia ſua nutricis aſtutia ignarus concubuit, a quo & Cinyreia dicitur ipſa. Ovid. 10. Met. 369.
— at virgo Cinyreia pervigil igne
Carpitur indomito. Fabulam horum omnem fuſiſſime tractat idem poeta, hoc quem jam indicavimus libro.

C I O

Cio, cis, civi, citum. In cieo.

Cionia, orum. m. pl. Mediæ purpurarum, buccinarumque partes. Interpr. Dioſc. 5. 5. V. κιονια in lexico Græco.

Cionis, idis. f. ibid. Dioſc. 1. 127.

Cios, Emporium Phrygiæ, a Cio Herculis comite, & juxta fluvius ejuſdem nominis. Palæmon ex Dionyſio,
Qua Cius egregius decurrens murmurat unda. Plin. lib. 5. cap. 32. Cios cum oppido ejuſdem nominis, quod fuit emporium non procul accolentis Phrygiæ, a Mileſiis quidem conditum, in loco tamen qui Aſcania Phrygiæ vocabatur.

C I P

Ciperum, V. cyperum.

Cippus, i. m. Familiæ Romanæ cognomen. V. Spanheim. de Uſu & præſt. num. diſſ. 10. p. 6. conf. Pitiſc. Lex.

Cippus, i. m. [στήλη] quid ſit, ſatis aperte declarat Cæſ. 7. Bell. Gall. 73. Quini erant ordines conjuncti inter ſe atque implicati, quo qui intraverant, ſe ipſi acutiſſimis vallis induebant: hos Cippos appellabant.
Cippus, in monumento. Hor. 1. Serm. 8. 12.
Mille pedes in fronte trecentos cippus in agrum
Hic dabat. Hi cippi determinabant locum & ſpatium monumenti ut quantum jugeri ſepulcra occuparent omnes ſcirent, & hæreditario jure hæredipetas hunc locum, ſpatium, vel agrum petere non poſſe.
Levior cippus. Perſ. 1. Sat. 37.
— nunc non cinis ille poetæ
Felix? nunc levior cippus non imprimit oſſa?
Cippus eſt etiam Terminus. Vet. Gloſſæ: Cippus, ὅρος λίθινος, i. e. Terminus lapideus. Valerius Probus de notis: cipp. Cippus, i. e. Terminus. Et Vet. Inſcript. TERMINAVIT RIPAM R. R. PROXIMO CIPPO. Et alia Inſcript. EX S. C. TERMINAVIT. R. R. PROXIM. CIP. PED. CLXI. conf. Gœſii Auctores Agrar. p. 88.
Cippus eſt quoque Vinculi lignei genus, quo pedes conſtringebantur. Vet. Gloſſ. Cippus, ποδοκάκη. V. etiam Gell. 16. 7.

C I R

Circa, [περὶ, πέριξ] Præpoſitio, quæ accuſativo caſui jungitur: i. e. Juxta & Prope. Locum & tempus ſignificat. ut, Circa forum. Quintil. lib. 6. cap. 14. Tabernæ autem erant circa forum. Apul. de Aſino, Aliquantiſper vigilo, dein circa tertiam vigiliam conniveo.
Effugere circa balnea. Martial. lib. 12. 84.
Sævit amor circa jecur. Hor. 1. Carm. 25. 16.
Quum tibi flagrans amor, & libido, &c.
Sæviet circa jecur ulceroſum.
Circa latus ſalire. Hor. 2. Serm. 6. 34.
— aliena negotia centum
Per caput, & circa ſaliunt latus.
Lucos circa, ὕστερον περιέχει. Virg. 3. Georg. 146.
Eſt lucos Silari circa, ilicibuſque virentem
Plurimus Alburnum volitans.
Vir circa decem luſtra, i. e. Annorum quinquaginta. Hor. 4. Carm. 1. 6.
— deſine dulcium
Mater ſæva cupidinum,
Circa luſtra decem flectere mollibus
Jam durum imperiis. Subauditur Vir, aut homo, aut ſenex. Niſi ſic exponas, Circa ætatem annorum quinquaginta.
Circa patrem. Quintil. lib. 7. cap. 2.
Circa regem. Virg. 4. Georg. 75.
Et circa regem, atque ipſa ad prætoria denſæ
Miſcentur. De apibus.
Circa occultandam eloquentiam. Quintil. lib. 4. & 6.
Circa, Circiter. Suet. Claud. cap. 6. Qui tamen moriens, & in tertiis hæredibus eum ex parte tertia nuncupatum, legato etiam circa ſeſtertium vicies proſequutus.
Circa ſingulas heminas. Celſ. lib. 7. cap. 15.
Circa quingentos Romanorum, ſociorumque ceciderunt. Liv. 27. 42.
Oppida ea fuere circa ſeptuaginta. Idem 45. 34.
Circa, Adverſus. Plin. Epiſt. 9. lib. 3. Circa Hiſpanum & Probum multum ſudoris.
Circa, pro Apud. Curt. lib. 3. 1. 17. Circa regem erat & Phrygum turba & Macedonum.
Circa, pro De. Plin. lib. 8. cap. 16. Varia circa hæc opinio.
Cic. lib. 9. Epiſt. 15. Ex prioribus tuis litteris intellexi, pergratam tibi eſſe ſententiam meam, & animum meum circa curam valetudinis tuæ, quam tibi perſpectam eſſe gaudeo. Ita quidem Lamb. in textu: Sed in margine ponit lectionem, quæ eſt etiam in Ald. Intellexi pergratam tibi eſſe curam meam valetudinis tuæ. H. St.
Circa res aliquas ſperare gratiam ingenii. Quintil. in procem. lib. 1.
Circa præfectos litteras dimittere. Liv. 5. Decad. lib. 2. Litteriſque circa præfectos dimiſſis, &c. i. e. Quaquaverſum ad præfectos.
Circa ſe, Circa Regem, &c. eodem modo utuntur, quo οἱ περὶ αὐτὸν, apud Græcos. ut, Sed non paſſi ſunt, qui circa erant, Nepos 18. 10. 4. h. e. Amici & familiares. Et Suet. Domit. cap. 9. Omnes circa ſe liberaliſſime proſecutus. V. Liv. 1. 40: 22. 30. & Caſaub. ad Suet. Cæſ. cap. 27. & Brœck. ad Tibull. 1. 3. 87.
Circa, pro In. Quintil. in procem. lib. 8. Præcipue circa partis hujus præcepta elaboravit.
Animus eſt circa campos. Hor. 2. Carm. 5. 5.
Circa virentes eſt animus tuæ Campos juvencæ.
Circa ima ſubſiſtere. Quintil. in procem. lib. 1.
Circa Demetrium, pro Circa Demetrii tempora. Quintil. lib. 1. cap. 4.
Circa, pro Circum. Cic. 4. Att. 19. Noſtram ambulationem, & Laconicum, eaque quæ circa ſint velim, quum poteris, inviſas. Et 1. de Lege Agr. 20. Quum Rullus Capuam, & urbes circa Capuam occuparit?

Circa, Adv. Liv. 1. Decad. lib. 9. Nam & circa omnia defecerunt, unde ſubvehi commeatus poterat. Et Tacit. 2. Ann. 11. 4. Cariovalda labitur, & multi nobilium circa. Et Ovid. 3. Met. 411.
Gramen erat circa, quod proximus humor alebat.
Circa etiam Ante ſignificare videtur. Liv. 21. 43. Dextra lævaque duo maria claudunt, nullam ne ad effugium navem habentibus. Circa Padus amnis, major ac violentior Rhodano, ab tergo Alpes urgent.

CIRCÆA, æ. f. [κιρκαία] Herba est strychno sativo similis, flore nigro & pusillo, semine milii magnitudine, nascente in quibusdam corniculis, radice semipedali. Auctor est Plin. lib. 27. cap. 8.
Fuerunt qui eandem crederent cum Circæo: quod tamen falsum esse ex utriusque descriptione facile deprehenditur.

CIRCANEA, æ. f. Avis dicitur quæ volando circuitum facit. Fest. V. Not. Dacerii. [Augurale vocabulum videtur.

CIRCE, es. [Κίρκη] (inquit Cic. 3. de Nat. Deor. 48.) Solis filia, e Perseide Oceani filia. Hæc veneficiis dedita, multarum herbarum ac radicum varias vires, mirabilesque invenit: quamvis a matre prius in iis esset instructa. Itaque Sarmatarum regi connubio juncta, virum mox veneficio peremit, & ipsa regno potita, sæve nimium ac crudeliter administrabat imperium: quamobrem regno ab incolis pulsa, in Italiam venit, & in promontorio Latii consedit, quod ex ejus nomine Circeium vocatur: ubi homines ad se venientes carminibus & veneficiis mutabat in varias bestias, ut testatur Virg. 7. Æn. 20.
Quos hominum ex facie Dea sæva potentibus herbis
Induerat Circe, in vultus ac terga ferarum. Abundat hoc multis ac variis herbis, quibus ad veneficia abutebatur. Fingitur eadem a poetis socios Ulyssis, quem hospitio exceperat, mutasse in porcos. Virg. 8. Ecl. 70.
Carminibus Circe socios mutavit Ulyssis. Cic. lib. 1. Offic. 123.
Quam multa passus est Ulysses in illo errore diuturno, quum & mulieribus (si Circe & Calypso mulieres appellandæ sunt) inserviret.
Medicamina Circes. Carmen de Pulice inter Ovidii opera repositum.
Pocula Circes. Hor. 1. Epist. 2. 23.
Sirenum voces, & Circes pocula nosti:
Quæ si cum sociis stultus, &c. De Ulysse.
Ææa Circe. Ovid. 4. Met. 205.
Nec tenet Æææ genitrix pulcherrima Circes. Ææam vocat ab Æa Colchorum urbe, non ut Servius scribit, a vocibus eorum, quos in bruta animalia convertebat. Hæc Raphael Regius.
Callida. Claud. 1. in Ruff. 153.
Titania, Titanis aut Solis filia. Valer. 7. Argon. 347.
Vitrea. Hor. 1. Carm. 17. 20.
Circe Picum, quem equorum domitorem Maro vocat, mutavit in avem. Virg. 7. Æn. 191.
Picus equum domitor: quem capta cupidine conjux
Aurea percussum virga, versumque venenis
Fecit avem Circe, sparsitque coloribus alas.
Circes, genitivus. Ovid. 14. Met. 247.
— moneo fuge littora Circes.

CIRCÆUS, a, um. [Κιρκαῖος] Adj. Virg. 7. Æn. 10.
Proxima Circææ raduntur littora terræ.
Agri Circæi. Valer. 7. Argon. 544.
Campi. Valer. lib. 5. Argon. 327.
Fraudes Circææ. i. e. Circes. Propert. lib. 3. 12. 27.
Gramen Circæum, Herba venenata. Propert. lib. 2. 1. 53.
Litus Circæum. Ovid. 14. Met. 248.
Mœnia, Circeii. Hor. Epod. 1. 30.
Poculum Circæum. Cic. 1. Verr. 57.
Tellus. Ovid. 15. Met. 718.

CIRCÆUM, i. n. Herba, quæ & Mandragora. Plin. 25. 13.

CIRCEIUM, i. n. [Κιρκαῖον, vel Κιρκεῖον] Promontorium, vel Mons est Campaniæ, ut dictum est, Circes regia percelebris. In hoc summo oppidum fuit, quod & Circæum dictum & frequentius Circeii. Nam utrumque Livius dicit. Circa hunc tractum Campaniæ colebatur Juppiter, qui Anxurus, vel Axurus dicebatur, & Juno virgo, quæ Feronia vocabatur. Virg. 7. Æn. 799. Circeii vero, ut Plin. auctor est lib. 3. cap. 5. quondam Insula immenso quidem mari circumdata, si Homero creditur, ubi Latium antiquum terminabatur. Strabo lib. 5. Post Antium Circeium est stadiorum ducentorum & nonaginta, mons mari & paludibus instar insulæ. Habet etiam, castellum, & Circes sacellum, & Minervæ aram.
Circeii, nunc vocantur *Cercelli*, teste Olivario in Melam, forte quasi Circes sacellum.

CIRCEIENSES, um. m. [Κιρκεῆται] Qui Circeiios inhabitant. Cic. 3. de Nat. Deor. 48. Circen quoque coloni nostri Circeienses religiose colunt.

CIRCELLUS, V. CIRCULUS post CIRCUM.

CIRCENSES, V. CIRCUS ibid.

CIRCERUS, i. m. Navis. V. CERCURUS.

CIRCES, itis. m. Idem quod Circus vel Circulus. Festus: Circites, Circuli ex ære facti. Non tantum vero ex ære, sed quivis circuli. Sidon. Carm. 22. 222.
Umbrat multicavus spatioso circite fornix.
Circites etiam inter Olearum genera. Columel. 5. 8.

CIRCINUS, i. m. [Διαβήτης] Instrumentum, cujus altero pede fixo, altero converso circulus, seu orbis designatur. Plin. lib. 2. cap. 25. Omnia autem hæc constant ratione circini semper indubitata. Ovid. 8. Met. 247. de Perdice Dædali discipulo, circini inventore.
Primus & ex uno duo brachia ferrea nodo
Vinxit, ut, æquali spatio distantibus illis,
Altera pars staret, pars altera duceret orbem.

CIRCINO, [γυρόω] āre. Orbem, seu circulum facere, vel rotundum facere. ut, Plin. 17. 12. Arbores, quæ in orbem ramos circinant. Plin. lib. 16. cap. 38. Cetera mensarum genera fissis arboribus circinantur in pulpam.
Circinare, Circumire etiam significat. ut, Circinare auras apud Ovid. 2. Met. 723.
Inclinat cursus, & easdem circinat auras. De Cyllenio volante.

CIRCINATUS, a, um. ut, Rotunditas circinata. Plin. 17. 12.
Folia circinata. Plin. 16. 24.
Tympanum circinatum. Idem 18. 34.

CIRCINATIO, ōnis. f. ut Rotunda circinatio. Vitruv. 3. 3. Ducatur ex eo centro rotunda circinatio. i. e. Circulus.
Ponitur etiam pro Circuitione ipsa. Vitruv. 9. 6. Propter eam circinationem morantur (Mercurius & Venus) in spatiis signorum.

CIRCINARIUS, i. m. Qui circinos facit.

CIRCITER, [περί, ὡς] Præpositio, quæ accusativo casui jungitur. Et ad tempus, numerumque refertur: interdum ad locum. Significat autem idem quod Ad, non multo secus, prope, fere.
Ad tempus. Cic. 2. Att. 4. Nos circiter Calendas aut in Formiano erimus, aut in Pompeiano. Cæs. 1. Bell. Gall. 50. Circiter meridiem.
Octavam circiter horam. Hor. 1. Epist. 7. 47.
Ad numerum. Cæs. 1. Bell. Gall. 15. Ita dies circiter x v iter fecerunt. Plaut. Mil. 2. 3. 79.
Nam illic noster est fortasse circiter triennium.
Ad locum. Plaut. Cist. 4. 2. 8. Loca hæc circiter excidit mihi.

CIRCITER, Adv. Cic. 2. Att. 4. Verum hæc in Arpinati ad sextum circiter Idus Maias non defleamus.

CIRCITO, āre. Circumire. Vet. Gloss. Circitat & circat, κυκλεύει. V. CIRCO.

CIRCITOR, V. Circuitor, in CIRCUMEO.

CIRCITUS, ûs. m. & CIRCITURA, æ. f. in Vet. Gloss. explicantur Græce περίοδος, sive περίοδος.

CIRCITORIUS, a, um. Theod. Cod. 7. 21. Cum circitoria dignitate militare.

CIRCIUM, i. n. [κίρσιον] (ut inquit Dioscorides) Caulis est tener, duorum cubitorum, triangulo similis: ab imo foliola rosæ speciem referentia: anguli spinosi: per intervalla molles: folia buglosso similia, longiora, subcandida, modice hirsuta, partibus extremis aculeata: cacumen caulis orbiculatum, hispidum: in quo capitula in summo purpurea, quæ solvuntur in lanugines. Hæc ille lib. 4. cap. 114.

CIRCIUS, i. m. [Ἰάπυξ] Ventus a turbine ac vertigine dictus. V. CERCIUS.

CIRCIUS, i. m. Insula fuit in Mysia, quingentorum fere stadiorum ambitu, admodum ferax, & duobus pontibus juncta continenti. Quæ juxta pontem ejusdem nominis urbem habuit, & portus duos clausos, & navalia. [Hæc ad verbum ex Dictionario historico huc descripta sunt. Sed apud Geographos altum de ea insula silentium est.

CIRCO, āre. Vet. Gloss. Circat, κυκλεύει. V. Scalig. ad Propert. 4. 9. 35. & Brœckh. ad loc.

CIRCOS, i. m. [κίρκος] Accipitris quoddam genus, claudum altero pede. Plin. lib. 10. cap. 8.
Circos, Gemma pyris similis. Plin. lib. 37. cap. 10.

CIRCUITOR, CIRCUITIO, CIRCUITUS. In CIRCUMEO.

CIRCULATOR, CIRCULO, CIRCULUS. In CIRCUS.

CIRCUM, Præpositio accusativo casui serviens, tam in appositione, quam in compositione, περί Græcam præpositionem significat: ut, Circumfero, περιφέρω. Ter. Heaut. 2. 3. 50.
Capillus passus, prolixus, circum caput
Rejectus negligenter. Cic. pro Quint. 25. Tum Nævius ipse pueros circum amicos dimittit.
Circum aliquem pugnare. Virg. 6. Æn. 166. i. e. Alicui pugnæ socium esse.
Circum chlamydem purpura. i. e. In parte extrema, ut inquit Servius. Virg. 5. Æn. 250.
Circum claustra. Virg. 1. Æn. 60.
Illi indignantes magno cum murmure montis
Circum claustra fremunt. De ventis in Æolia.
Circum insulas. Liv. 42. 45. pr. Inde legatio sub idem tempus in Asiam circum insulas missa.
Circum litora. Virg. 3. Æn. 75.
Maria omnia circum errare. Virg. 1. Æn. 36.
Circum oras & limina. Virg. 4. Georg. 188.
Fit sonitus: mussantque oras & limina circum.
Turba stans circum te. i. e. Circumstans te. Hor. 1. Serm. 3. 135.
Circum tempora serpit. Virg. 8. Ecl. 12.
— atque hanc sine tempora circum
Inter victrices hederam tibi serpere lauros. Allegoricos dicit, Debet etiam carmen meum florere inter tuos plures triumphos. Hæc Servius.
Circum tribus. Cic. 2. Verr. 25. Cursare iste homo potens, cum filio blando & gratioso circum tribus.
Circum etiam eodem modo, quo Circa, utitur, scil. pro Amicis & Familiaribus. Cic. 9. Att. 9. Nec sine causa & eos, qui circum illum sunt, times. V. & Ter. Eunuch. 3. 5. 33.

CIRCUM, Adv. Virg. 4. Æn. 416.
Anna vides toto properari litore circum.
Nubes circum caligat & hebetat visus tuenti. Virg. 2. Æn. 606.
Collo dare brachia circum. Virg. 2. Æn. 792. [In hoc & seq. exemplo Tmesis est, verb. Circumdare & Circumtulerat, & in priore quoque Anastrophe.
Circum late. Virg. 7. Æn. 104.
Sed circum late volitans jam fama per urbes
Ausonias tulerat.
Circumque, infraque. Stat. 1. Achill. 56.
Tyrrhenique gregis circumque infraque rotantur.
Circum sub. Virg. 4. Georg. 193.
Sed circum tutæ sub mœnibus urbis aquantur.
Circum supraque. Stat. 9. Theb. 114.
Agere circum, Circumagere, jactare, volvere. Virg. 1. Æn. 121.
— ast illam ter fluctus ibidem
Torquet agens circum, & rapidus vorat æquore vortex. [Et hic Anastrophe est V. CIRCUMAGO.
Amplecti circum, Circumdare. Virg. 3. Ecl. 45.
Et molli circum est ansas amplexus acantho.
Claudi circum, Circumdari. Virg. 3. Æn. 230.
Circum, pro Circa, adverbialiter. Tacit. 4. Ann. 74. Itaque quanquam diversis super rebus consulerentur, aram Clementiæ, aram Amicitiæ, effigiesque circum Cæsaris, ac Sejani censuere. Idem tamen Circa frequentius in hunc modum usurpat. Virg. 9. Ecl. 40.
— varios hic flumina circum
Fundit humus flores.

CIRCUMCIRCA, compositum ex duabus præpositionibus, quod significat ἀμφί, περί. Sulpic. ap. Cic. 4. Fam. 5. Ex Asia rediens, quum ab Ægina Megaram versus navigarem, cœpi regiones circumcirca prospicere. i. e. Ab omni parte.

CIRCUMADDO, ĕre. Verbum Decompositum. Cato R.R. cap. 114. Duas partes terræ circumaddito. al. Circumdato.

CIRCUMAGGERO, [περιχώννυμι] āre. i. e. In circuitu aggerare. Columel.

lumel. 5. 12. Stercoratam terram circumaggerato. [Sed rectius divise scribetur Circum aggerato. Ita cap. 11. Terram circa arborem adaggerato.

CIRCUMAGGERATUS, a, um. ut, Radices fimo circumaggeratæ. Plin. 19. 5. Nisi & hic dividendum est.

CIRCUMĂGO, ēgi, actum, [περιάγω, περιάγομαι] ĕre. Circumducere. Liv. 1. 24. Prius pæne quam Romulus, quique cum eo equites erant, circumagerent frenis equos, terga vertunt.
Legiones circumagere. Flor. 3. 21. 6. Sed impatiens injuriæ statim Sulla legiones circumegit. i. e. Reduxit.
Circumagere se. Liv. 4. 28. pr. Dictator autem parte alia subsidia, & secundam aciem adortus, circumagenti se ad dissonos tumultus, ac subitos clamores hosti, &c.
Circumagere caput aliquo. Virg. 2. Georg. 392.
Et quocunque Deus circum caput egit honestum. Per tmesin.
Circumagit se annus. Liv. 9. 18. Ante tempus, comitiorum causa revocati sunt: in ipso conatu rerum circumegit se annus.
Circumagere, Insequi. Curt. Nec vulneratum & fere feminecem circumagere destiterunt.
Circumagere pro Mutare, flectere & coercere ponitur. Suet. Cæs. cap. 70. Sed una voce, qua Quirites eos pro militibus appellarat, tam facile circumegit & flexit, ut ei milites esse confestim responderint. Et Sen. Controv. 2. Ad hæc nova & diversa imperia subito me circumagi posse putas.
Circumagere, aliquando est Liberare, manumittere. Seneca, Ep. 8. Philosophiæ servias oportet, ut tibi contingat vera libertas. Nam qui se illi subjecit, statim circumagitur: nam philosophiæ servire libertas est. Circumagebantur autem olim servi, i. e. Vertebantur a lictore, quum vindicta apud prætorem manumitterentur. Pers. 5. Sat. 76.

CIRCUMACTUS, a, um. ut, Anno circumacto. Liv. 6. 1.
Tempore circumacto. Liv. 27. 30.
In vulnus circumactus. Plin. 28. 4.

CIRCUMACTUS, ûs. m. ut, Circumactus rotarum. Plin. lib. 28. cap. 9. Ad faciliorem circumactum rotarum. V. 5. 22: 8. 31. & Apul. 2. Florid. p. 348.

CIRCUMACTIO, ōnis. f. Idem. Gell. 17. 20. Enthymema brevibus & rotundis numeris cum quadam æquabili circumactione devinctum. Ponitur pro Versatione apud Vitruv. 9. 9. conf. etiam Mart. Capell. 8. p. 299.

CIRCUMAMBŬLO, [περιπατέω] āre. In circuitu ambulare. Paulus in l. possideri, in princip. D. de acquir. poss. Ut qui fundum possideri velit, omnes glebas circumambulet.

CIRCUMAMICTUS, a, um. [περιβεβλημένος] Velatus. Petron. cap. 100. Ego quasi somno quodam turbulento circumamictus. V. interpr. ad h. l. conf. Vulg. interpr. Apoc. 4. 4.

CIRCUMAPERIO, īre. Cels. 6. 19. Ubi scabri ungues sunt, circumaperiri debent. Al. divise, Circum aperiri, rectius.

CIRCUMĀRO, [περιαρόω] āre. Plin. lib. 18. cap. 3. Quantum quis uno die plurimum circumaravisset. Et Liv. 2. 10. Agri quantum uno die circumaravit.

CIRCUMASPĬCIO, exi, ectum, [περιβλέπω] ĕre. Plin. lib. 8. cap. 33. Nec pupillæ motu, sed totius oculi versatione circumaspicit. Et hoc Decompositum verbum. Sed Hard. edidit Circumspicit.

CIRCUMCÆSURA, æ. f. [ἐπιφάνεια] Summus cortex, &, ut Turnebus explicat, Forma, figura, circumscriptio, quæ Græcis περιοχή vocatur. Lucret. lib. 4. 651.
Extima membrorum circumcæsura tamen se
Incolumem præstat. Arnob. lib. 3. Et quod indignius multo est, terrenorum corporum circumcæsura finitis.

CIRCUMCALCO. V. CIRCUMCULCO. [Nisi divise scribendum.]

CIRCUMCELLIONES, dicti sunt, Qui circum cellas vagantur [ἀλῆται] Solent enim ire hac atque illac, nusquam habentes sedes. Festus. V. August. Epist. 255.

CIRCUMCĪDO, di, sum, [περικόπτω, περιτέμνω] ĕre. h. e. Circum vel Per circuitum incidere & amputare. Columel. lib. 3. Ejusdem spatii corticem circumcidito. Varro de R. R. lib. 1. cap. 54. Quum desiit vinum fluere, quidam circumcidunt extrema.
Aciem circumcidere oculi. Lucret. lib. 3. 412.
Dummodo ne totum corrumpas luminis orbem,
Et circumcidas aciem, solamque relinquas. Aciem vocat Pupulam oculi.
Arbores. Plin. lib. 16. cap. 40. Circumcisas quoque ad medullam alii non inutiliter relinquunt, ut omnis humor stantibus defluat. Loquitur de arboribus cædendis.
Cogitationem. Cels. lib. 4. cap. ult. Deinde delectationis causa quantum juvat ambulare, circumcisa omni negotiosa cogitatione vel actione. i. e. Avocato animo a cogitatione negotii.
Stipendia circumcidere. Livius.
Vinum circumcidere, pro Abstinere a vino. Cels. lib. 4. cap. 20. Circumcidendum vinum est in totum annum. Budæus.
Vinum circumcidere ex toto. Cels. lib. 6. cap. 9. In dentium autem dolore, qui ipse quoque magnis tormentis annumerari potest, vinum ex toto circumcidendum est. i. e. Vinum non est omnino bibendum.
Circumcidere, absolutum. Cic. 5. de Fin. 39. Quæ sit scientia atque ars agricolarum, quæ circumcidat, amputet, erigat.
Circumcidere atque amputare alicunde. Cic. 1. de Orat. 65. Sin cuipiam nimis infinitum videtur quod ita proposui quacunque de re, licet hinc quantum cuique videbitur, circumcidat atque amputet.
Multitudinem sententiarum circumcidere & amputare. Cic. 4. Acad. 138. Testatur sæpe Chrysippus tres solas esse sententias quæ defendi possint de finibus bonorum: circumcidit & amputat multitudinem.
De sacro & Ecclesiastico hujus verbi usu legendi sunt Patres & Theologi.

CIRCUMCĪSUS, a, um. [περικοπείς] Partic. Plin. lib. 14. cap. 19. Quod circumcisis vinaceis profluxerit.
Inanitate & errore circumcisa. Cic. 1. de Fin. 44. Ut sapiens solum amputata, circumcisaque inanitate, & errore, naturæ finibus contentus.
Orationes circumcisæ & breves. Plin. 1. Epist. 20.
Sumptus circumcisi. Liv. 32. 27. Sumptus quos in cultum Prætorum socii facere soliti erant circumcisi, aut sublati.
Circumcisum & breve. Plin. 3. Epist. 7. Quid enim tam circumcisum, tam breve, quam hominis vita longissima?
Circumcisa atque dirempta ab omni aditu planities. Cic. 6. Verr. 107.

CIRCUMCIDANEUS, Adj. [περικοπτικός] ut, Circumcidaneum mustum. Cato cap. 23. Tortivum mustum, circumcidaneum suo cuique dolio dividito, additoque pariter. i. e. Ex circumcisis vinaceis expressum.

CIRCUMCISITIUS, Adj. [περιτμητικός] Idem. ut, Circumcisitium vinum, Idem. Varro 1. de R. R. cap. 54. Quum desiit sub prælo fluere, quidam circumcidunt extrema, & rursus premunt: & rursus, quum expressum, circumcisitium appellant: ac seorsum quod expressum est servant, quod resipit ferrum. Legitur & Circumcisitum.

CIRCUMCĪSE, [λιτῶς] Adv. ut, Circumcise agere. Suet. de Clar. Rhet. cap. 6. Tum ne usquequaque scholasticus existimaretur, circumcise ac sordide, & tantummodo trivialibus verbis egit, verum rarius. i. e. Abjectis verborum ornamentis, & quasi amputatis de sermone.
Dicere breviter & circumcise. Macrob. 5. Saturn. cap. 1.

CIRCUMCISIO, ōnis. f. [περιτομή, περικοπή] Lactant. lib. 4. cap. 17. Sed iræ, atque invidiæ suæ alias causas præferebant, quod circumcisionem vacuefaceret.
Frequentissima hæc dictio est in divinis litteris, sacrisque auctoribus: significatque Præputii amputationem.

CIRCUMCISŪRA, æ. f. [περικοπή] Incisio circum facta. Plin. lib. 16. cap. 40. Stantesque a circumcisura siccatæ fideliores. i. e. Postquam circumcisæ fuerint.

CIRCUMCISORIUM, i. n. Instrumentum chirurgicum. Veget. Mulom. 1. 26.

CIRCUMCINGO, inxi, inctum, [περιζωννύω] ĕre. Circumdare. Sil. lib. 10. 2.
Ceu fera, quæ telis circumcingentibus, ultro
Assilit in ferrum, & per vulnera colligit hostem.

CIRCUMCIRCA [πέριξ] V. in CIRCUM.

CIRCUMCLAUDO, si, sum, ĕre. Cæs. 3. Bell. Civil. 30. Cujus adventu cognito Pompeius, ne duobus circumclauderetur exercitibus, ex eo loco discessit.

CIRCUMCLŪDO, si, sum, [περικλείω] ĕre. Idem. Undique claudere. Plin. lib. 18. cap. 35. Si nubes Solem circumcludent.
Circumcludere vas argento ab labris. Cæs. 6. Bell. Gall. 78. Hæc studiose acquisita ab labris argento circumcludunt, atque in amplissimis epulis pro poculis utuntur.

CIRCUMCLŪSUS, a, um. [περικλεισθείς, περικλεισθείς] Cic. 2. in Catil. 14. Nunc si L. Catilina consiliis, laboribus, periculis meis circumclusus. Et 1. Catil. 7. Num infitiari potes, te illo ipso die meis præsidiis, mea diligentia circumclusum. V. Suet. Tib. cap. 20.

CIRCUMCŎLO, ui, ultum, [περιοικέω] ĕre. Liv. 31. 41. Is timor omnes qui circumcolunt Bœben paludem, relictis urbibus montes coegit petere.

CIRCUMCŎLENS, entis. [περιοικῶν] Partic. Ulpian. in l. 1. D. de fluminib. Flumen a rivo magnitudine discernendum est, aut existimatione circumcolentium.

CIRCUMCŎLA, æ. c. Qui circumcolit. Tertull. adv. Gnostic. cap. 3. Reservatis gentium circumcolarum viribus.

CIRCUMCOLATUS, ûs. m. Habitatio. Tertull.

CIRCUMCOLUMNIUM, i. n. [περιστύλιον] dici potest Latine quod Græce περίστυλον & περιστύλιον vocatur. V. PERISTYLIUM.

CIRCUMCULCO, [περιπατέω] āre. Columel. lib. 5. cap. 6. Si minus terra subacta, operiamus, & circumculcemus ipsum seminis codicem. Ibid. 7. Ac diligenter circumculcari. Al. Circumcalco, q. V.

CIRCUMCURRO, [περιτρέχω] ĕre. unde,

CIRCUMCURRENS, entis. Partic.
Ars circumcurrens. Quintil. lib. 2. cap. 22. Hanc autem quam nos materiam vocamus, i. e. res subjectas, quidam modo infinitam, modo non propriam Rhetorices esse dixerunt, eamque artem circumcurrentem vocaverunt, quod in omni materia diceret. V. 1. 10.

CIRCUMCURSIO, ōnis. f. Apul. 9. Met. p. 280. Ungulas multijuga circumcursione in enorme vestigium porrecti.

CIRCUMCURSO, [περιτρέχομαι] āre. Plaut. Rud. 1. 4. 4.
Omnia jam circumcursavi, atque in latebris omnibus perreptavi
Quærere conservam voce, oculis, auribus, ut pervestigarem. Ter. Heaut. 3. 2. 1.
Hac illac circumcursa, inveniendum est tamen
Argentum. V. Lucret. 4. 402.

CIRCUMCURSANS, antis. Partic. Catull. 69. 132.
— circumcursans huc illuc sæpe Cupido.

CIRCUMDO, ĕdi, ătum, [περιλαμβάνω, περιτίθημι, περιβάλλω] āre. Notæ significationis, ablativo post accusativum jungitur. Cic. 15. Fam. 4. Vallo & fossa circumdedi. Cæs. 3. Bell. Civil. 9. Octavius quinis castris oppidum circumdedit.
Hic ablativus sæpe in accusativum convertitur, & accusativus in dativum. ut, Circumdedit nova mœnia oppido. Columel. lib. 5. cap. 6. Ipsosque coles in modum coronæ contortos arbori circumdari. Cic. pro Quint. 36. Si extra hos cancellos egredi conabor, quos mihi ipse circumdedi.
Finibus aliquid circumdare. Cic. 1. de Orat. 264. Tu autem exiguis quibusdam finibus totum oratoris munus circumdedisti.
Fraude insidiarum circumdare. Justin. Insidiarum fraude circumdedit. i. e. Obsedit, ambivit.
Insulis circumdatus. Cic. pro L. Flacc. 27. Equidem existimo in ejusmodi regione, atque provincia, quæ mari cincta, portubus distincta, insulis circumdata esset, &c.
Nube circumdari. Virg. 4. Georg. 497.
Jamque vale, feror ingenti circumdata nube.
Obsidione arcta circumdatus. Lucan. lib. 6. 108.
Turba circumdatum esse. Propert. lib. 3. 14. 29.
At nostra ingenti vadit circumdata turba.
Ulnis circumdare aliquem, Amplexari. Stat. 5. Silv. 3. 266.
Agmen fossa. Lucan. lib. 4. 29.
Animum circumdedit corpore deus. Cic. de Univers. 16. Animum autem ut in ejus medio collocavit, ita per totum tetendit: deinde eum circumdedit corpore.
Arces Roma septem muro circumdat. i. e. Septem arces intra mœnia continet. Virg. 6. Æn. 783.
Septemque una sibi muro circumdabit arces.
Argentum auro. Virg. 1. Æn. 597.
— aut ubi flavo
Argentum, Pariusve lapis circumdatur auro.

Aurum

Aurum argento circumdatum. Cic. lib. 2. de Divin. 134. Fodit: invenit auri aliquantum, idque circumdatum argento.
Arma circumdare nequicquam humeris, dicitur senex, Qui non apte sibi cohærere facit, sed potius oneri sumit, ut inquit Servius in Virg. 2. Æn. 510.
Colla catenis circumdata. Sil. lib. 6. 505.
Comitem lateri. Lucan. ad Pison. 110.
Custodias. Cic. 4. in Catil. 8. Adjungit gravem pœnam, siquis eorum vincula ruperit: horribiles custodias circumdat.
Exercitum circumdare castris. Liv. lib. 3. 28. pr. Tum quo fuerat ordine in via, exercitum omnem longo agmine circumdat hostium castris.
Figuram lævitate circumdare. Cic. de Univers. 15. Omni autem totam figuram mundi lævitate circumdedit.
Fossam circumdare alicui rei. Cic. 5. Tusc. 59.
Ignes. Cic. in Pison. 93. Milites, quum latere hominem putarent, ignes circumdederunt.
Igni muros circumdare. Virg. 9. Æn. 153.

Luce palam certum est igni circumdare muros.

Ignibus circumdare. Ovid. in Ibin, 633.
Saltus canibus. Virg. 1. Georg. 140.
Vallum circumdare. Curt. lib. 3. cap. 2. pr. Circumdato vallo, quod decem millium armatorum multitudinem caperet, &c.
Vincula collo. Ovid. 1. Met. 631.
Vincula & necessitates circumdare aliquibus. Liv. Ac nescio an majora vincula majoresque necessitates nobis fortuna, quam captivis vestris circumdederit.
Vitta infula circumdatur. Virg. 3. Georg. 487.
Urbem flammis circumdare. Virg. 10. Æn. 74.
Circumdari, pro Ambire. Curt. 9. 7. 15. Lectis circumdederat aulæa purpura auroque fulgentia. i. e. Lectos ambiebant aulæa &c.
Lana sulfurata latus circumdare. Cels. lib. 4. cap. 6. Præter hæc circumdare primum oportet latus ipsum lana sulfurata.
Frontem racemiferis circumdatus uvis Liber. Ovid. 3. Met. 666.
Circumdare, Implicare. Virg. 8. Ecl. 74.

Terna tibi hæc primum triplici diversa colore
Licia circumdo.

CIRCUMDĂTUS, a, um. [περιβληθεὶς] Partic. ut,
Palla circumdata. Hor. 1. Serm. 2. 92.

Ad talos stola demissa, & circumdata palla Plurima, &c.

Virtus circumdata. Sil. lib. 15. 370. Metonymia, pro Hominibus virtute præditis.
Armis circumdatus, Armatus. Virg. 9. Æn. 462.
CIRCUMDANDUS, a, um. [περιβλητέος] Partic. ut, Ferulæ circumdandæ. Cels. lib. 8. cap. 10. Quinto die idem faciendum: ferulæque circumdandæ. De ferulis autem chirurgorum vide in dictione ACCOMMODO.
CIRCUMDOLEO, ēre. Cæl. Aurel. Acut. 2. 14. Spiratio circumdolens & frequens.
CIRCUMDŎLO, [περιπελεκίω] āre. Plin. lib. 16. cap. 32. Sed maxime mirum, Antandri platanus etiam circumdolatis lateribus restibilis sponte facta.
CIRCUMDŪCO, xi, ctum, [περιάγω] ĕre. Notæ significationis. Plaut. Mil. 2. 2. 66. Aliquos mitte, circumduce exercitum. Plin. lib. 22. cap. 25. Si furunculum quis circumducat.
Aliquem telis undique circumducere. Curt. lib. 4. 6. 26. Sed V. not. Freinsh.
Aratrum circumducere. Cic. 2. Philip. 102. Casilinum Coloniam deduxisti, quo erat paucis annis ante deducta: ut vexillum videres, & aratrum circumduceres.
Litteras circumducere. Suet. Aug. cap. 87. Nec ab extrema parte versuum abundantes litteras in alterum transfert, sed ibidem statim subjicit, circumducitque. V. ibi Interpr.
Circumducere, cum duobus accusativis. Plaut. Mostel. 3. 2. 155. Eho istum puer circumduce hasce ædes.
Circumducere, per translationem, pro Abolere, delere, & abrogare. Paulus D. de re judic. in l. acta, Acta apud se habita si partes consentiant, & judex hoc permiserit, potest jubere ea die circumduci nisi vel negotium, vel lis terminata est. Ulpianus de judiciis in l. & post edictum. Quod si is qui edictum peremptorium impetravit, absit die cognitionis, is vero adversus quem impetratum est adsit, tunc circumducendum erit edictum peremptorium.
Cognitionem circumducere. Ulpian. in l. divi fratres. D. de liberali causa, Recte atque ordine judices puto facturos, si hanc formam fuerint consequuti; ut ubi deest is qui in servitutem petit, electionem adversario deferant, utrum malit cognitionem circumduci: an audita causa sententiam proferri.
Circumducere aliquem per dolos, Fallere. Plaut. Pseud. 1. 5. 16.
Circumducere aliquem argento. Plaut. Pseud. 1. 5. 16. Te velle amantem argento circumducere.
CIRCUMDUCTUS, a, um. Partic. [περιαχθεὶς] Plaut. Pœnul. 5. 2. 16. Numnam it a balineis, circumductus pallio?
CIRCUMDUCTIO, [περιαγωγὴ] Actus ipse circumducendi. ut, Sphæræ circumductio. Hygin. Astron. 1. 2. & 3. V. etiam Vitruv. 8. cap. ult.
Circumductio etiam pro Amplificatione ponitur a Quintil. 9. 4. p. 866.
Circumductio, [ἀπάτη] Deceptio. Plaut. Capt. Grex, 3. Nec pueri suppositio, nec argenti circumductio.
CIRCUMDUCTUS, ûs. m. Idem. Quintil. 1. 10. Deducent eodem circumductu.
CIRCUMDUCTOR, ōris. m. Tertull. advers. Valent. cap. 10.
CIRCUMEO, [περιπορεύομαι, περίειμι] vel ablato M, CIRCUEO, vel CIRCUO, īvi, ĭtum, īre. Cæs. 7. Bell. Gall. 87. Equitum se partem sequi, partem circuirier. Ubi in emendatis codd. legitur, Partem circumire exteriores munitiones. Liv. 1. 9. Sed ipse Romulus circuibat, docebatque &c.
Aliquos circumire, ut faciant aliquid. Cic. 14. Att. 21. i. e. Ambire, Prensare.
Aures circuit sonus. Stat. 4. Silv. 4. 26.

— inde sonus geminas mihi circuit aures.

Caput circuiere hederæ. De eo dici solet, qui est poeta doctus. Propert. lib. 2. 5. 26.

Cujus non hederæ circuiere caput.

Cornu aciei circuire. Cic. 10. Fam. 30. Itaque quum equites hostrum cornu circuire vellent, recipere me cœpi.
Fluctibus belli circumiri. Cic. 13. Philipp. 20. Qui se totius belli fluctibus circumiri quam illum aut egredi, aut progredi maluit.
Metam circumire orbe spatioso. Ovid. 3. Amor. 2. 69.

Me miserum, metam spatioso circuit orbe.

Meta circumeunda. Ovid. 3. de Arte Am. 396.

Spectentur tepido maculatæ sanguine arenæ,
Metaque ferventi circumeunda rota.

Munitiones circumire. Cæs. 7. Bell. Gall. 87. 8.
Muro lateritio urbem circumire. Messal. Corvin. p. 18. [An Circummunire?
Prædia circumire, Inspiciendi causa, de eo qui in possessionem iret. Cic. pro Cæcin. 94.
Circumire per. Plaut. Asin. 3. 3. 152. Illac per hortum circumit clam.
CIRCUMIENS, vel CIRCUIENS, euntis. Partic. Ovid. 1. de Pont. 2. 20.

His eques instructus perterrita mœnia lustrat,
More lupi clausas circueuntis oves.

CIRCUĬTUS, [περιαχθεὶς] Adj. Circumductus. Sen. Med. v. 98. Orbem circuitis cornibus alligat.
Castra circuita. Cæs. 3. Bell. Gall. 25. Equites, circuitis hostium castris, Crasso renuntiaverunt, &c.
Rostra circuita. Cic. Fragm. pro Cornel. 1. Circuitis rostris ejicerentur lapidibus homines.
Templa circuita. Suet. Neron. 19.
Triclinium circuitum. Idem Claud. 8.
CIRCUĬTUS, vel CIRCUMITUS, ûs. m. [περίοδος, περιδρομή, περιβολὴ] Cic. 2. de Nat. Deor. 50. Circuitus enim Solis orbium quinque diebus LX, & CCC, quarta fere diei parte addita, conversionem conficiunt annuam.
Febrium circuitus. Cels. lib. 3. cap. 5. Sed tertianarum quartanarumque, quarum & certus circuitus est, & finis integer est, & quia liberaliter quieta tempora sunt, expeditior ratio est.
Longiore circuitu redeunt febres. Cels. lib. 3. cap. 2. Interdum etiam longiore circuitu quædam redeunt: sed id raro evenit. De febribus.
Orationis circuitus. Cic. in Orat. 204. In quo quæsitum est, in totone circuitu illo orationis, quem Græci περίοδον, nos tum ambitum, tum circuitum, tum comprehensionem, aut continuationem, aut circumscriptionem dicimus: an in principiis solum, an in extremis, an in utraque parte numerus tenendus sit.
Orbis circuitus sapientissimus & optimus. Cic. de Univers. 28. Nox igitur & dies ad hunc modum, & ob has generata causas, unum circuitum orbis efficit, sapientissimum atque optimum.
Verborum circuitus, conglutinatioque. Cic. in Orat. 78.
Verborum circuitus brevior aut longior. Cic. 3. de Orat. 189.
Major circumitus. Curt. 4. 16. 7. Sed majore, & ob id tutiore, circumitu Tigrin superat.
Naturalis numerorum circuitus. Cic. de Somn. Scip. 3.
Claudi circuitu Locus dicitur. Quintil. lib. 1. cap. 80. Ergo etiam id fieri potest, ut majore circuitu minor loci amplitudo claudatur.
Conficere circuitum verborum. Cic. 3. de Orat. 296. Itaque illi veteres sicut hodie etiam nonnullos videmus, quum circuitum & quasi orbem verborum conficere non possent, &c.
Pererrare omnem circuitum. Virg. 11. Æn. 767.
Petere gloriam circumitu, quæ ad manum posita est. Curt. 9. 3. 14.
Pervenire circuitu ad aliquid. Quintil. lib. 5. cap. 7.
CIRCUMITIO, vel CIRCUITIO, ōnis. f. [περιτροπὴ] Liv. 3. 6. extr. Circuitio ac cura Ædilium plebis erat, ad eos summa rerum ac majestas Consularis imperii venerat.
Verborum circuitio, Ambages. Ter. And. 1. 2. 31.

Ita aperte ipsam rem modo loquutus, nihil circuitione usus es.

Circuitio, Figura Rhetorum. Auct. ad Herenn. lib. 4. 43. Circuitio est oratio rem simplicem assumpta circumscribens eloquutione.
CIRCUĬTOR, ōris. m. [περίπολος] Circuitores (ut ait Ulpian. de Instit. act. l. quicunque. §. sed etiam eos) vulgo appellati, Quibus vestiarii, vel lintearii vestem dant circumferendam, & distrahendam. In Pand. Flor. legitur Circitores.
Circitores etiam erant, qui a Triumviris, aut a Præfecto vigilum constituti urbem noctu circumibant, ad extinguenda incendia, & arcendos fures.
Sunt & Circuitores, vel Circitores, de quibus lib. 3. de Re Mil. cap. 8. Vegetius, Idoneos, inquit, & probatissimos Tribuni eligunt, qui vigilias circumeant, ut renuntient si emerserit culpa, quos circuitores appellant, nunc militiæ factus est gradus, & circitores vocantur. Alciatus.
CIRCUMEQUĪTO, [περιϊππεύω] āre. Liv. 10. 34. Ne quam occultam in fraudem incautus rueret, duas turmas sociorum Latini nominis circumequitare mœnia, atque explorare omnia jubet.
CIRCUMFĔRO, fers, tŭli, latum, [περιφέρω] ferre. Circum portare. Cic. 4. Verr. 104. Quæso codicem circumfer, ostende.
Inspiciendi causa circumferre aliquid. Cic. pro Corn. Balbo 11.
Acies oculorum huc atque huc circumferre. Virg. 12. Æn. 558.

Huc atque illuc acies circumtulit, aspicit urbem.

Arma circumferre. Flor. 3. 12. pr. Romanus populus orbe toto arma circumtulit.
Bellum circumferre. Tacit. 13. Ann. 37. Et exemplo hostium circumferre bellum coactus.
Clypeum circumferre. Curt. 9. 5. 1. Jamque lævam, qua clypeum ad ictus circumferebat lassaverat.
Lumina alicubi circumferre. Sil. lib. 17. 518.
Oculos circumferre. Liv. 21. 44. pr. Quocumque circumtuli oculos, plena omnia video animorum & roboris.
Oculos circumferre rebus aliquibus spectandis. Sil. lib. 11. 263.
Oscula circumferre alicui. Valer. 7. Argon. 123.
Querelas. Liv. Hæ querelæ domos primum nobilium circumlatæ, celebratæque sermonibus.
Se circumferre. Plaut. Merc. Gradus grandit, emittit oculos, circumfert se, obstipat verticem. [Si Plauti hæc sunt, Cervicem legendum est.
Terrorem circumferre. Tacit. 2. Ann. 52. Mazippa levi cum copia incendia, & cædes, & terrorem circumferret.
Vultus circumferre. Ovid. 3. Met. 241.
Circumferre, Secum ferre. Suet. in Cæs. cap. 46. In expeditionibus

tessellata & sectilia pavimenta circumtulisse. Idem in Domit. 10. Quod depictum orbem terræ in membrana, concionesque regum ac ducum ex Tito Livio circumferret.

Circumferre, pro Purgare, lustrare, propterea quod qui lustrant, eum, quem lustrant, sæpe aliquid circumferentes, circumeunt: unde & lustrare, circuire est. Inde & περιαγνίζειν apud Græcos, & περιμάζειν, & περιμακτρίαι dicuntur. Plaut. 2. 2. 144. Quin tu istanc jubes proceritam circumferri. Virgil. 6. Æn. 229.

Idem ter focios pura circumtulit unda. Ubi Servius; Circumtulit, Purgavit. Antiquum verbum est. Plaut. 2. 42. Frag. Pro larvato te circumferam. i. e. Purgabo. Nam lustratio a circumlatione dicta est, vel tædæ vel sulfuris. Juven. 2. Sat. 158. — si qua darentur Sulfura cum tædis.

Circumferri, Vulgo ferri. Quintil. lib. 2. cap. 15. Hæc opinio originem ab Isocrate (si tamen re vera ars quæ circumfertur ejus est) duxit.

Circumferre prædicatione. Plin. 3. Epist. 11. Inde etiam meum meritum, ut verâ, ita supra meritum prædicatione circumfert.

Circumfert aliquid fama. Plin. 3. Epist. 16. Quum interim illud quidem ingens fama, hæc nulla circumfert.

Circumferri cum avorum memoria, Celebrari. Columel. lib. 8. cap. 16. Et jam cum avorum memoria circumfertur Philippi factum atque dictum.

Sol circumfertur. Cic. 3. de Orat. 76. Incolumitatis ac salutis omnium causa videmus hunc statum esse hujus totius mundi atque naturæ, rotundum ut cælum, terraque ut media sit, eaque sua vi nutuque teneatur: Sol ut circumferatur, ut accedat ad brumale signum, & inde sensim ascendat in diversam partem, &c.

Ad nutum aliquorum circumferri, pro Nunc huc, nunc illuc inclinare. Curt. lib. 5. 12. 2. Nec mirari hominem mercede conductum omnia habere venalia, sine pignore, sine lare, terrarum orbis exulem, ancipitem hostem, ad nutum licentium circumferri.

CIRCUMFERENS, entis. Liv. 2. 10. Circumferens inde truces minaciter oculos ad proceres.

Spolia circumferens. Curt. 10. 2. 27.

CIRCUMFERENTIA, æ. f. [περιφέρεια] Euclid. 1. Element. Circumferentia est linea circuli, comprehendens circulum.

Sedilium circumferentia. Apul. Florid. 4. pr.

CIRCUMLĀTUS, [περιφερόμενος] Partic. Plin. lib. 29. cap. 4. Quod si ter sit circumlatus domui vivus, &c.

Circumlata & deducta oratio. Quintil. lib. 4. cap. 1. V. Flor. 4. 1. 4.

CIRCUMLATITIUS, a, um. Quod circumferri potest, aut circumfertur. ut, Carcer circumlatitius. Sidon. 2. Epist. 2. Quendam vivum & circumlatitium carcerem corpulentia facit.

CIRCUMLATIO, ōnis. f. ut, Areæ circumlatio. Tertull. adv. Marc. 4. 12.

CIRCUMLĀTOR, ōris. m. Tertull. adv. Marc. 1. 19. Ut ostendam Christum Jesum non alterius Dei circumlatorem.

CIRCUMFIRMO, [περιστηρίζειν] āre. Columel. lib. 4. cap. 17. Nam ubi magna vis & incursus est pluviarum, procellarumque, ubi frequentibus aquis vitis labefactatur, ubi præcipitibus clivis velut pendens plurima præsidia desiderat, ibi quasi quadrato circumfirmanda est agmine.

CIRCUMFLECTO, xi, xum, [περικάμπτω] ĕre. Virg. 5. Æn. 131.

Constituit signum nautis pater, unde reverti
Scirent, & longos ubi circumflectere cursus. Ubi Servius, Beneuno sermone, & profectionem complexus est & reversionem.

CIRCUMFLEXUS, a, um. [περικαμπής] Adj. ut, Secula circumflexa. Claud. 6. Conf. Hon. 391. Et Prudent. Apoth. v. 203.

Hos omnes quamvis anceps labyrinthus, & error
Circumflexus agat.

CIRCUMFLEXUS, ûs. m. [περικάμψις] Plin. lib. 8. cap. 11. Ut & ipsos circumflexu facili ambiant. Sed Chiflet. & Harduin. ibi legunt Circumplexu. Legitur tamen in Edit. Harduin. lib. 6. 34. Cæli circumflexus; & 2. 1. Mundi circumflexus.

CIRCUMFLEXIO, ōnis. f. Idem. Macrob. Somn. Scip. 1. 12. pr. Zodiacum ita lacteus circulus obliquæ circumflectionis occursu ambiendo complectitur.

CIRCUMFLO, [περιπνέω] āre. Undique flare, & ab omni parte.

Circumflari a ventis invidiæ. Cic. 5. Verr. 98. Sic est hic ordo quasi propositus atque editus in altum, ut ab omnibus ventis invidiæ circumflari posse videatur.

Circumflantibus Austris. Stat. 11. Theb. 42.

CIRCUMFLUO, xi, xum, [περιρρέω] ĕre. Circum aliquid decurrere. Plin. 5. 29. Cariam circumfluunt. Mæander & Orsinus.

Agrum circumfluit amnis. Pompon. in l. ergo. D. de acquir. rer. domin. Tribus modis insula in flumine fit: Uno modo, quum agrum qui alvei non fuit, amnis circumfluit. Altero modo, quum locum qui alvei esset, siccum relinquit, & circumfluere cœpit, &c.

Frontem ignis circumfluit, i. e. Rubor, qui pudoris signum est, frontem occupat. Claud. 2. in Conf. Stil. 328.

— insolitus frontem circumfluit ignis.

Robora circumfluunt dracones. Lucan. lib. 3. 421. i. e. Circumreptant.

Circumfluere, per translationem, pro Accurrere undique. Plinius, Postquam variæ undique gentes circumfluxere.

Circumfluere, Circumdare. Varro 2. de R. R. cap. 9. Idem lib. 3. cap. 13. Ubi tanta circumfluxit nos cervorum, aprorum, & ceterarum quadrupedum multitudo.

Circumfluere, [εὐπορεῖν] Abundare. Cic. in Parad. 1. Quippe quum viderem homines his rebus circumfluentes, ea tamen desiderare maxime quibus abundarent. Curt. lib. 10. 2. 22. Secundis rebus quæ circumfluunt, vos insanire cœpistis, obliti status ejus, quem beneficio exuistis meo.

Circumfluere omnifariam. V. OMNIFARIAM.

Copiis omnibus circumfluere. Cic. de Amicit. 52. Quis est, pro deûm fidem atque hominum! qui velit ut neque diligat quenquam, nec ipse ab ullo diligatur, circumfluere omnibus copiis, atque in omnium abundantia vivere?

Circumfluere atque abundare. Cic. 5. Verr. 9. Istum rebus omnibus, undique ereptis, impune eludentem, circumfluere atque abundare?

Circumfluere, per metaphoram, transfertur ad animum. Curt. lib. 8. 8. 12. Insatiabilis autem avaritiæ est, adhuc implere velle quod jam circumfluit.

CIRCUMFLUENS, entis. [περιρρέων] Partic. ut, Circumfluens amnis oppidum. Exercitus circumfluens. Cic. pro Muren. 49. de Catilina, Circumfluente colonorum Arretinorum & Fæsulanorum exercitu.

Gloria circumfluens. Cic. 2. Att. 21. Itaque ille amicus noster insolens infamiæ, semper in laude versatus, circumfluens gloria, deformatus corpore, fractus animo, quo se conferat nescit.

Oratio circumfluens & redundans. Cic. de Clar. Orat. 203. Incitata & volubilis, nec ea redundans tamen, nec circumfluens oratio.

CIRCUMFLUUS, a, um. [περίρρυτος] Adj. Plin. lib. 3. cap. 66. Tellus medio ambitu præcincta circumfluo mari.

Amnis circumfluus. Ovid. 15. Met. 739.

Scinditur in geminas partes circumfluus amnis.

Humor. Ovid. 1. Met. 30. De Oceano, qui terram ambit.

Insula circumflua, significatione passiva; i. e. Quam aqua circumfluit. Ovid. 15. Met. 624.

Περίδρομος νῆσος Dionys. de Situ orbis. H. St.

Mens circumflua luxu. Claud. Conf. Prob. 40.

— virtutibus ille
Fortunam domuit, nunquamque levantibus alte
Intumuit rebus: sed mens circumflua luxu
Noverat intactum vitio servare vigorem. Circumflua, i. e. Undique circumdata.

Urbs circumflua ponto. Valer. Flacc. lib. 5. 442.

CIRCUMFŎDIO, ōdi, ossum, [περισκάπτω] ĕre. Notum est verbum. Plin. lib. 17. cap. 18. Circumfodi autem omnibus annis a solstitio duum cubitorum scrobe bipedali altitudine.

Platanos circumfodere. Sen. Epist. 12. V. Etiam Caton. de R. R. cap. 161. Columel. lib. 5. cap. 9. hoc verbo utitur in quarta conjugatione, Olivetum debet bidentibus alte circumfodiri.

CIRCUMFOSSOR, ōris. m. [περισκαπτήρ] Plin. lib. 17. cap. 24. Aut circumfossor injurioso ictu verberavit.

CIRCUMFOSSŪRA, æ. f. [περισκαφή] Plin. lib. 17. cap. 26. Cupressus aspernatur circumfossuram.

CIRCUMFORANEUS, a, um. [περιαγοραῖος] Qui circum forum spatiatur venditans aliquid, aut emens, aut sciscitans, aut tempus inaniter terens. Cic. pro Cluent. 40. Tum repente Anconitanum quendam L. Clodium, pharmacopolam circumforaneum, qui casu tum Larinum venisset, aggreditur. Pharmacopola circumforaneus, Qui fora multa multorum oppidorum circuit, & pharmaca venditat. Et apud Tranquil. in Vitell. cap. 10. Circumforaneus lanista; i. e. Qui in foris versatur & discurrit, ut gladiatores vel emat, vel munerariis vendat.

Æs circumforaneum, pro Fœneratitio. V. ÆS, æris.

Domus circumforanea apud Apul. 4. Aur. Asin. p. 148. pro Ea quæ mobilis & ambulatoria est, facilis ad circumferendum. V. Elmenhorst. Ind. Apul.

Homines circumforaneos Græci ἀγοραίους appellant, a Græca dictione ἀγορά, quod forum significat; unde Latini hujusmodi leves homines, Scurriles, circulatores, & ridiculos, circumforaneos vocant. Moselianus in Annotationibus quas in cap. 3. lib. 17. Noct. Atticarum Gellii scripsit.

Hostiæ circumforaneæ dicuntur, non tam Quæ circum fora, quam Quæ circum agros & urbes in ambarvali sacrificio circumferuntur, a Circumferendo dictæ.

Medici circumforanei. l. tria onera. D. de excus. tut. Grammatici, sophistæ, rhetores, medici, qui περιοδευταὶ, h. e. Circumforanei, vocantur, ut a reliquis muneribus, sic a tutela & cura vacationem habent. V. A. August. lib. singul. ad Modest. in hunc locum.

Mendicabulum circumforaneum. Apul. 9. Met. p. 270. Et cymbalis circumforaneum mendicabulum producor ad viam. V. ibi Interpr.

CIRCUMFŌRO, [περιτετραίνω] āre. Inde

CIRCUMFORĀTUS, a, um. [περίτρητος] Plin. lib. 17. cap. 27. Stipite ab ima parte circumforato.

CIRCUMFOSSOR, CIRCUMFOSSURA. In CIRCUMFODIO.

CIRCUMFRACTUS, a, um. ut, Colles circumfracti. Ammian. 29. 4. Turbo circumfractus. Idem 22. 8. Immobiles turbine circumfracto.

CIRCUMFRAGIUM, i. n. Apul. 9. Met. p. 368. Circumfragium ejus abominata. Alii legunt Crucifragrium. Elmenh. Crurum ei fragium abominata. pag. 227.

CIRCUMFRĪCO, [περιτρίβω] āre. Cato cap. 26. Privas scopulas in dolia facito habeas illi rei, quis labia doliorum circumfrices.

CIRCUMFULGEO, si, sine supino [περιαστράπτω] ĕre. Plin. lib. 2. cap. 37. Hominum quoque capita, vespertinis horis magno præsagio circumfulgent.

CIRCUMFUNDO, ūdi, ūsum, [περιχέω] ĕre. Circumcirca aspergere. Ovid. 5. Fast. 582.

Gens fuit & campis, & equis, & tuta sagittis,
Et circumfusis invia fluminibus.

Corpora pruinis, aut nivibus circumfusa. Virg. 3. Georg. 368.

Febris circumfusa rosis, Ægri scil. lautioris. Martial. lib. 12. 17.

Imber circumfusus. Claud. de Nilo 26.

Nubes. Virg. 1. Æn. 590.

Tempestas circumfundit terram. Sil. lib. 7. 723.

Terra circumfusa mari Atlantico: h. e. Quam circumfluit mare. Cic. in Somn. Scip. 15.

Super circumfusa. Lucret. lib. 1. 40.

Hunc tu diva tuo recubantem corpore sancto
Circumfusa super, &c.

Circumfundi dicitur lac fervens. Plin. lib. 28. cap. 9. Quum fervet, ne circumfundatur, præstat cyathus argenteus cum frigida aqua demissus.

Circumfundere ad aliquid. Cato cap. 93. Olea si fructum non fert, ablaqueato: postea stramenta circumponito: postea amurcam cum aqua commisceto æquas partes: deinde ad oleam circumfundito.

Circumfundit aer terram. Cic. 2. de Nat. Deor. 17. i. e. Ambit & circumdat. Ovid. 1. Met. 12.

Nec circumfuso pendebat in aere tellus.

Anima circumfusum aliquid. Cic. de Univers. 16. Neque erant anima circumfusa extrema mundi, ut respirationem requirerent. Al. Aëre.

Armis. Irruimus, densis & circumfundimur armis. Virg. 2. Æn. 383.

Caligine circumfusus. Cic. 1. Tusc. 45. Præcipue vero fruentur ea, qui tum etiam quum has terras incolentes circumfusi erant caligine, tamen acie mentis dispicere cupiebant.

Copiis præsidiorum circumfusus. Cic. pro Milon. 72. Quod vero in illo

illo loco, atque in illis publicorum præfidiorum copiis circumfufus fedet.
Corona circumfufi chori. Claud. in proem. 6. Conf. Hon. 16.
Corona circumfundi, Circumdari hominum multitudine. Sil. lib. 7. 108.
Flore alicujus ordinis undique circumfufus. Plin. in Paneg. cap. 23. pr.
Neque enim ftipatus fatellitum manu, fed circumfufus undique nunc Senatus, nunc equeftris ordinis flore, &c.
Frequentia circumfufi omnis generis hominum. Liv. lib. 27. cap. 51. pr. Et Cic. 5. Tufc. Quod fe claffe hoftium circumfufos viderent.
Libris circumfufus. Cic. 3. de Fin. 7. Vidi in bibliotheca fedentem, multis circumfufum Stoicorum libris.
Luce circumfufus. Cic. 4. Acad. 47. Adverfantur enim primum quod parum defigunt animos, & intendunt in ea quæ perfpicua funt, ut quanta ea luce circumfufa funt, poffint agnofcere.
Tenebris circumfufus. Stat. 10. Theb. 553.
Arma circumfufa. Quintil. lib. 2. cap. 20. Nonnunquam, ut in judicio Miloniano, inter circumfufa militum arma dicendum eft.
Hoftes circumfufi. Liv. 4. 46. Caftraque eo die ægre retenta, poftero die circumfufis jam magna ex parte hoftibus, per averfam portam fuga turpi deferuntur.
Moleftiæ undique circumfufæ, Circumfufi pavores. Cic. 5. Tufc. 121. Noftris quidem acerbiffimis doloribus, variifque, & undique circumfufis moleftiis, alia nulla potuit inveniri levatio.
Multitudo circumfufa. Virg. 2. Æn. 64.
Multitudo alicui circumfunditur. Liv. 22. 14. extr. Hæc velut concionanti Minucio circumfundebatur Tribunorum, equitumque Romanorum multitudo, &c. Sic idem, Et circumfufa Confuli multitudo, & Conful multitudine circumfufus.
Satelles circumfufus. Ovid. 14. Met. 354. i. e. Circumfufi fatellites.
Turba circumfufa duci. Lucan. lib. 5. 680.
Inclufus & Circumfufus videtur tanquam contraria pofuiffe Liv. 3. Bell. Pun. Non tantum eo iniquam, quod inclufi adverfus circumfufos, fed etiam quod feffi cum recentibus ac vegetis pugnabant.
Circumfundere aliquem. Ovid. 3. Met. 180.
— circumfufæque Dianam
Corporibus texere fuis. De Nymphis, quæ vifo Actæone, circumfuderunt Dianam. Nifi accufativum referas ad verbum, texere.
Circumfundi alicui. Ovid. 4. Met. 360.
Et nunc hac juveni, nunc circumfunditur illac.

CIRCUMGĔLO, are. Tertull. de Anima cap. 23. Quod germina mortale ei circumgelaverint corpus.
CIRCUMGELĀTUS, a, um. [περιπηχθεὶς] Partic. Plin. lib. 13. cap. 22. Sed qui circumgelatus videri poffit.
CIRCUMGĔMO, ui, ĭtum, [περιστενάζομαι] ĕre. Hor. Epod. 16. 51.
Nec vefpertinus circumgemit urfus ovile.
CIRCUMGESTO, [περιβαστάζω] āre. Cic. 1. Q. frat. 2. Nam eam quoque epiftolam T. Catienus circumgeftabat. Et Apul. 8. Met. p. 213. Circumgeftantibus Deam adambulabat.
CIRCUMGLŎBO, [περισφαιρόω] āre. Plin. lib. 9. cap. 47. Adeoque nihil non gignitur in mari, ut cauponarum etiam æftiva animalia, pernici molefta faltu, aut quæ capillus maxime celat, exiftant: & circumglobata efcæ fæpe extrahantur. i. e. Collecta circum efcam. Pulices & pediculos intelligit.
CIRCUMGREDIOR, greffus fum, [περιοδεύω] ĕdi. Tacit. lib. 12. Ann. 28. Illi metu ne hinc Romanus, inde Cherufci, cum queis æternum difcordant, circumgrederentur, legatos in urbem & obfides mifere.
CIRCUMGRESSUS, ûs. m. Ammian. 22. 2. Ob rapidos circumgreffus aeris. Et cap. 8. Palus ampliffimi circumgreffus.
CIRCUMHABITATOR, ōris. m. Vicinus, accola. Gloff. Gr. Lat. περίοικοι, circumhabitatores.
CIRCUMHUMATUS, a, um. Ammian. 22. 12. Corpora circumhumata ftatuit inde tranferri.
CIRCUMJĂCEO, [περιπαράκειμαι] ĕre. Liv. 37. Nam & Lycaonia, & Phrygia utraque, & Pifidia omnis, & Cherfonefus, quæque circumjacent Europæ, in veftra funt poteftate.
CIRCUMJĬCIO, ēci, ectum, [περιβάλλω] ĕre. a Jacio compofitum: quod & Circumjacio dicitur. Liv. 38. 18. Poftquam lævo latere nudato circumjacere haftas in venientem ex tranfverfo hoftem conati funt.
Circumjicere, pro Circum ædificare. ut Circumjicere vallum. Liv. 35. 4. Totius agminis farcinas in medium conjici juffit, & triarios vallum circumjicere.
Circumjicere, Circumdare & amplecti, auctore Budæo. ut Extremitatem cæli circumjicere. Cic. de Univerf. 23. Sic animus a medio profectus extremitatem cæli a fuprema regione rotundo ambitu circumjecit, fefeque verfans, divinitus fempiternæ, fapientifque vitæ induxit exordium.
CIRCUMJECTUS, a, um. Partic. [περικείμενος] Circum pofitus. Plin. lib. 23. cap. 1. Hoc quoque diftat orbis medius, & mitior plaga a circumjectis.
Ædificia muris circumjecta Liv. 9. 28.
Campi circumjecti, pro Circumjacentes. Liv. lib. 31. cap. 24. extr. Templum Herculis, gymnafiumque, & lucus erat circumjectus.
Multitudo circumjecta mœnibus. Cæf. 2. Bell. Gall. 6.
CIRCUMJECTUS, ûs. m. [περιβολή] Cic. 2. de Nat. Deor. 65. Qui terram tenero circumjectu amplectitur. Alias, Circumvectu. Plin. lib. 11. cap. 51. In theatrorum orcheftris fcobe aut arena fuperjecta devoratur, & in rudi parietum circumjectu, doliis etiam indicibus.
CIRCUMJECTIO, ōnis. f. Idem. Arnobius 2. p. 73. de animabus: Habitare juffæ funt has partes, & humani corporis circumjectione veftiri.
CIRCUMLAMBO, [περιλείχω] ĕre. Plin. lib. 11. cap. 37. Sed fupradictis capillamenti tenuitate. Ceteris ad circumlambenda ora.
CIRCUMLATUS, V. CIRCUMFERO.
CIRCUMLĬGO, [περιδέω] āre. Plin. lib. 17. cap. 11. Proderit totas cæfpite circumligari. Liv. 21. 8. Id ficut in pilo quadratum ftupa circumligabant, linebantque pice.
Aliquem umbra circumligare. Stat. 8. Theb. 676.
— flammiger ales olori
Imminet, & magna trepidum circumligat umbra.
Aliquam ulnis circumligare. Stat. 1. Achill. 172.
— exceptamque avidis circumligat ulnis.

Angui circumligatus. Cic. 2. de Divin. 66. De ipfo Rofcio poteft illud quidem effe falfum, ut circumligatus fuerit angui.
CIRCUMLĬNIO, īvi, ĭtum, [περιχρίω] īre. Circum ungere, vel fricare, aut aliquid leviter digito aut aliquo inftrumento alicui rei circum inducere, & molliter ac tenuiter circum imprimere, non autem craffe. Per tranflationem utitur Quintil. lib. 12. Inftitutionum cap. 9. At quidam, etiam fi forte fufceperunt negotia paulo ad dicendum tenuiora, extrinfecus adductis ea rebus circumliniunt: ac fi defecerint alia, &c. Unde ducta fit hæc tranflatio, intelligi poteft ex eodem lib. 8. cap. 5. pag. 727. Nec pictura in qua nihil circumlinitum eft, eminet. Al. Circumlitum.
CIRCUMLĬNO, īvi, ēvi, īni, ĭtum, [περιχρίω] ĕre. Circumcirca leviter inducere. Columel. lib. 12. cap. 43. Et circumlinito luto paleato. Plin. lib. 21. cap. 14. Circumlini alveos fimo bubulo, utiliffimum.
Oculum circumlinire. Plin. 6. Epift. 2.
CIRCUMLĬTUS, a, um. Partic. [περιχρισθεὶς] Plin. lib. 29. cap. 4. Sed & alios ad hunc fervant ufum in oleo aut luto circumlitos.
Auro circumlitus. Ovid. 11. Met. 136.
Neve male optato maneat circumlitus auro, &c. De Mida.
Cera circumlitus. Cic. 1. Tufc. 108.
Fuco corpora nullo circumlita. Lucret. lib. 2. 744.
Mufco faxa circumlita. Hor. 1. Epift. 10. 7.
CIRCUMLITIO, ōnis. f. [περίχρισις] Plin. lib. 35. cap. 11. Hic eft Nicias, de quo dicebat Praxiteles, interrogatus quæ maxime opera fua probarit in marmoribus, quibus Nicias manum admoviffet: tantum circumlitioni ejus tribuebat. Utitur & Sen. Epift. 87.
CIRCUMLOQUUTIO, ōnis. V. PERIPHRASIS.
CIRCUMLUO, ui, [περικλύζω] ĕre. Liv. 25. 11. Quo in peninfulæ modum pars major circumluitur. Et Tacit. 4. Hift. 12. 3. Rhenus amnis tergum ac latera circumluit.
CIRCUMLUVIO, ōnis. f. [περικλυσμὸς] Cic. 1. de Orat. 173. Gentilitatum, agnationum, alluvionum, circumluvionum, &c. jura.
CIRCUMLUVIUM, i. n. Jus prædiorum. Feftus. V. Ifidor. 14. 8.
CIRCUMMITTO, īfi, iffum, [περιπέμπω] ĕre. Liv. 4. 18. Veiens multitudine abundans, qui inter dimicationem caftra Romana aggrederentur, poft montes circummifit. Et Cæf. 7. Bell. Gall. 63. Legationes in omnes partes circummittuntur.
CIRCUMMISSUS, a, um. Partic. Cæf. 1. Bell. Civil. 12. Quod oppidum Actius cohortibus introductis tenebat, delectumque toto Piceno, circummiffis Senatoribus, habebat.
Legiones circummiffæ. Cæf. 3. Bell. Civil. 55.
Præcones circummiffi. Idem 5. Bell. Gall. 51.
CIRCUMMULCEO, [περιψήχω] ēre. Plin. lib. 28. cap. 3. Ex qua familia legatus Evagon nomine, a Confulibus Romæ in dolium ferpentium conjectus experimenti caufa, circummulcentibus linguis, miraculum præbuit.
CIRCUMMŪNIO, [περιφράττω] īre. Columel. de Arboribus, cap. 18. Prius quam pomarium conftituas, quam magnum habere voles, circummunito maceria aut foffa.
Oppidum circummunire. Cæf. 1. Bell. Civil. 18. Oppidum vallo caftellifque circummunire inftituit.
CIRCUMMUNĪTUS, a, um. [περιφραχθεὶς] Partic. Cæf. 1. Bell. Civil. 84. Nunc vero pene ut feras circummunitos prohiberi aqua, prohiberi ingreffu.
Caftellis circummuniti. Cæf. 2. Bell. Gall. 30.
CIRCUMMUNITIO, ōnis. f. [περιφραγμὸς] Cæf. 1. Bell. Civil. 19. Id ne fieri poffet, obfidione, oppidique circummunitione fiebat.
CIRCUMMURANUS, a, um. ut, Bella circummurana. Ammian. 14. 14. Populus Romanus annis fere trecentis circummurana pertulit bella, conf. 21. 25.
CIRCUMNASCOR, ĕris, ātus fum, [περιγίνομαι] afci. Plin. lib. 2. cap. 103. Lacus Sinnaus in Afia, circumnafcente abfinthio inficitur.
CIRCUMNAVĬGO, [περιπλέω] āre. Paterc. lib. 2. 106. 3. Claffis quæ Oceani circumnavigaverat finus.
CIRCUMNECTO, xui, xum, [περιπλέκω] ĕre. Lact. De opif. Dei cap. 14. An aliquis enarrare fe putat poffe, quid utilitatis, quid effectus habeat tenuis membrana illa perlucens, qua circumnectitur alvus ac tegitur? Sidera circumnectere. Sen. Quæft. Nat. 1. 2. pr. Fulgor, qui fidera circumnectit.
CIRCUMNEXUS, a, um. Partic. Ammian. 19. 7. Flammis conjectis undique circumnexi elephanti.
CIRCUMOBRUO, ui, ŭtum. [περικαταχώννυμι] ĕre. Plin. lib. 19. cap. 5. Confert alterna folia circumobruere.
CIRCUMOFFIGO, ĕre. Cato de R. R. 48. Furcas circumoffigito. V. feq.
CIRCUMOPERIO, īre. Cato de R. R. 76. Pruna infuper, & circumoperito. [Hoc & fuperius verbum rectius divife fcribitur.
CIRCUMPADĀNUS, a, um. Adj. a Padus; Qui habitat in circuitu Padi. Liv. 21. 35. Confiftere juffis militibus Italiam oftentat, fubjectofque Alpinis montibus circumpadanos campos. Plin. lib. 14. cap. 20. Liguriæ maxime, circumpadanifque multis utilitas.
CIRCUMPANGO, ēgi, actum, [περιπήγνυμι] ĕre. Plin. lib. 17. cap. 13. Ramis terra circumpactis. At Harduin. ex MSS. legit Circumfartis.
CIRCUMPĀVIO, [περιπαίω, περιαράσσω] īre. Plin. lib. 12. cap. 14. Alibi area circumpavita.
CIRCUMPĔDES, [οἱ περὶ τοὺς πόδας] Iidem qui & A pedibus dicuntur. Cic. 3. Verr. 92. Servos artifices pupilli quum haberet domi, circumpedes autem homines formofos & litteratos, fuos effe dicebat. Sed rectius divife fcribitur.
CIRCUMPLECTOR, ĕris, exus fum, [περιπτύσσω] ecti. Cic. de Univerf. 21. Undique eft eos circumplexus. Plin. lib. 13. cap. 10. Tam vaftis arboribus, ut terni nequirent circumplecti.
Opes circumplexus. Stat. 1. Silv. 5. 44.
Patrimonium alterius circumplecti. Cic. 13. Philipp. 12. An is non reddet, qui domini patrimonium circumplexus, quafi thefaurum draco, Pompeii fervus, libertus Cæfaris, agri Lucani poffeffiones occupavit?
CIRCUMPLECTO, xi, vel xui, xum, ĕre. Activa forma Cato de R. R. 21. Foramina laminis circumplectito. Et Plaut. Afin. 3. 3. 106. Meum collum circumplecte.
CIRCUMPLEXUS, a, um. [περιπτυχθεὶς] Partic. paffive acceptum. Gellius lib. 15. Noct. Attic. cap. 1. In eo igitur libro fcriptum inveni, &c. turrim ligneam defendendi gratia ftructam, quum ex omni latere circum-

circumplexa igni foret, ardere non quisse, quod ab Archelao alumine oblita fuisset.

Circumplexus, ûs. m. [περίπτυξις] Plin. lib. 10. cap. 63. Lacertæ, ut ea quæ fine pedibus sunt, circumplexu Venerem novere.

Circumplĭco, [περιπλέκω] āre. Circumnectere. Cic. 1. de Divin. 79. Experrecta nutrix animadvertit puerum dormientem circumplicatum serpentis amplexu. Ibid. 49. Tum visam belluam vastam & immanem circumplicatam serpentibus. Cic. 2. de Divin. 62. Qui cum ad eum retulisset, quasi ostentum, quod anguis domi vectem circumjectus fuisset, Tum esset, inquit, ostentum, si anguem vectis circumplicavisset.

Circumpōno, pŏsui, sĭtum, [περιτίθημι] ĕre. notæ significationis. Plin. lib. 17. cap. 28. Stramentis antea circumpositis.
Piper circumponere catillis. Hor. 2. Serm. 4. 74.
Primus & inveni piper album cum sale nigro
Incretum, puris circumposuisse catillis.

Circumpositio, ōnis. f. August. Epist. 199. Auri circumpositio.

Circumpōto, āre. unde

Circumpotatio, ōnis. f. [περίποσις] Cic. 2. de Legib. 60. Hæc præterea sunt in legibus de unctura, quibus servilis unctura tollitur, omnisque circumpotatio.

Circumrādo, si, sum, [περιξέω] ĕre. Plin. lib. 17. cap. 26. Veluti detractio sanguinis circumrasi corticis. Hard. Circumrasio. Columel. lib. 4. cap. 29. Hujus traducis si non est facultas, tum detractum viti quam recentissimum eligitur sarmentum, & leviter circumrasum. V. Cels. 7. 12.

Circumrasio, ōnis. f. Plin. 17. 26. Circumrasio corticis. V. in verbo.

Circumrĕtio, [περιδικτύω] īre. Impedire & implicare. Lucret. lib. 5. 1151.
Circumretit enim vis, atque injuria quemque.

Circumretītus, a, um. [περιδεδικτυωμένος] Partic. Cic. 7. Verr. 150. Num ego tibi ullam salutem, ullum perfugium putem, quum te implicatum severitate judicum, circumretitum frequentia populi Romani esse videam? Et Arnob. 4. p. 151. Hercules pestiferi tegminis circumretitus indagine. Idem lib. 5. p. 186. Martem & Venerem Vulcani esse circumretitos arte.

Circumrōdo, si, sum, [περιβιβρώσκω] ĕre. Plin. lib. 32. cap. 2. Polypum hamos appetere, brachiisque complecti, non morsu, nec prius dimittere, quam escam circumroserit.
Circumrodere, per translationem. Cic. 4. Att. 5. Quid? etiam (dudum enim circumrodo quod devorandum est) subturpicula mihi videbatur esse παλινῳδία. Hoc est, invitus dico, quod dicendum tamen est. Vereor enim ne me reprehendas, qui hoc in libro gratiæ causa ea laudarim, quæ antea vituperabam. Metaphora ab iis qui circumrodunt quod non libenter comedunt.
Significare videtur, Conor sensim perpeti molestiam, quæ tandem devoranda erit. H. St.
Dente circumrodi. Horat. 1. Epist. 18. 82.
Dente Theonino quum circumroditur. V. THEON.

Circumrŏto, āre. Apul. 9. Met. p. 222. Machinas similes circumrotari vidi. Cæs. German. fragm. 3. p. 150. Ed. Coburg. de motu, Cæli circumrotat orbem.

Circumscalpo, psi, ptum, [περιγλάπτω] ĕre. Plin. lib. 20. cap. 5. Radice ejus circumscalpti dentes dolore liberantur.

Circumscărĭfĭco, [περιξύω] āre. Plin. lib. 22. cap. 23. Pedum clavos circumscarificatos ferro, mistum ceræ extrahit. Idem lib. 30. cap. 3. Caninus dens sinister maximus, circumscarificato eo qui doleat, aut draconis os e spina: item enhydridis. Est autem serpens masculus & albus. Hujus maximo dente circumscarificant.

Circumscindo, ĭdi, issum, [περιαμύσσω] ĕre. Liv. 2. 55. Quo ferocius clamitabat, eo infestius circumscindere, & spoliare lictor.

Circumscrībo, psi, ptum, [περιγράφω] ĕre. Verbum notæ significationis.
Orbem circumscribere. Cic. 5. de Fin. 23.
Terram circumscribere surculo, gladio, &c. Plin. lib. 22. cap. 21. Et si terram surculo heliotropii circumscribat aliquis, negant scorpionem egredi.
Circumscribere, Constituere. ut, Circumscribere locum habitandi alicui. Cic. in Parad. 2. Exilium autem illis, quibus quasi circumscriptus est habitandi locus. Subaudi Terribile est.
Curriculum vitæ circumscripsit nobis natura. Cicero pro C. Rabir, perduel. 30.
Terminis circumscribere & definire. Cic. 1. de Orat. 70. In hoc quidem certe prope idem, nullis ut terminis circumscribat aut definiat jus suum.
Definiri & circumscribi genus potest. Cic. pro Sext. 97.
Luxuriam circumscribere utilitate. Plin. lib. 22. cap. 2. Nunc propositum ista consectari non est: nec committemus, ut subjiciendo utiliora, luxuriam utilitate circumscribamus.
Pars regionibus modicis circumscripta. Cic. 2. de Orat. 67. Assumamus eam quoque partem, sed ita ut sit circumscripta modicis regionibus.
Sententiam mente circumscribi. Cic. in Orat. 200. Ante enim circumscribitur mente sententia, confestimque verba concurrunt, quæ mens eadem, qua nihil est celerius, statim demittit.
Spatium vitæ circumscriptum est. Cic. pro Arch. 29.
Circumscribere, Decipere, circumvenire. Plin. lib. 7. cap. 40. Vana mortalitas, & ad circumscribendum seipsam ingeniosa, &c. Cic. 14. Philipp. 7. Aut ejiciunt vicinos, aut adolescentulos circumscribunt.
Pupillos circumscribere. Juven. 10. Sat. 222.
Testamentum circumscribere. Plin. 8. Epist. 18. i. e. Fraudem committere circa testamentum.
Ab aliquo circumscribi. Cic. pro Rosc. Com. 24. Dic nunc te ab Roscio HS. ↀ circumscriptum esse, qui tantas, & tam infinitas pecunias, non propter inertiam laboris, sed propter magnificentiam liberalitatis repudiarit.
Circumscribere, Tollere, & expungere. Cic. 4. Verr. 149. Itaque uno genere opinor circumscribere habetis in animo genus hoc aratorum. Idem 3. Verr. 43. Quamobrem omni tempore Sullano ex accusatione circumscripto, legationem ejus præclaram cognoscite. i. e. Ablato, exempto. Asconius interpretatur, Sublato, circumducto, ac prætermisso.
Aliquem circumscribit Senatus, facto adversus eum senatusconsulto. Cic. pro Milon. 88. Senatus, credo, Prætorem eum circumscripsisset. In hujusmodi circumscriptione ignominia est, & privatio juris. Cic. 7. Att. 8. Si forte Tribunus plebis Senatum impediens, aut populum incitans notatus, aut senatusconsulto circumscriptus, aut sublatus, aut expulsus sit.
Senatum circumscribere, aut aliquem privatum. Cic. ad Octav. Cur aut ut ingratum, ingratus, crudeliter, aut immemorem beneficii sui scelerate circumscribis Senatum? i. e. Aufers ei auctoritatem statuendi de summa Reipub. & quasi Senatum e medio Reipub. tollis. Translatio est a fabris aut chirurgis, qui ea quæ ferra amputaturi sunt, circumscribunt & præcidunt. [Nugæ.] Dicitur & Circumducere. Idem 13. Philipp. 19. Senatus in Capitolium, parata de circumscribendo adolescente sententia Consularis. h. e. De ejiciendo magistratu Octavio, & imperio ei abrogando. Budæus.
Fluvio circumscriptus. Cic. 6. Philipp. 5. Ille se fluvio Rubicone CC mil. circumscriptum esse patiatur.
Virgula circumscribere aliquem. Cic. 8. Philipp. 23. C. Popillius apud majores nostros, quum ad Antiochum regem legatus missus esset, & verbis Senatus nuntiasset ut ab Alexandria discederet, quam obsidebat: quum tempus ille differret, virgula stantem circumscripsit: dixitque, se non ante renuntiaturum senatui, nisi prius sibi respondisset, quid facturus esset, quam ex illa circumscriptione excederet?

Circumscriptus, a, um. [περιγεγραμμένος] Adj. Plin. 2. Epist. 3. Arguti, certique & circumscripti verborum ambitus. Bud.
Scientia circumscripta. Cic. 1. de Orat. 52. Nam si quis erit, qui hoc dicat, esse quasdam oratorum proprias sententias, atque causas, & certarum rerum forensibus cancellis circumscriptam scientiam.
Circumscriptus dolo dicitur, sui facilitate lapsus. l. 1. D. de minor.
Interrogationibus captiosis circumscripti atque decepti. Cic. 4. Acad. 46.
Circumscripti item dicuntur, velut in ordinem redacti, quorumque potestas diminuta est. Cornificius ad Her. 4. 30. Demus operam, inquit, Quirites, ne omnino patres conscripti, circumscripti putentur. Ex Turneb.
Senatus consulto circumscriptus. Cic. 7. Att. 8. Senatus consulto circumscriptus, aut sublatus, aut expulsus. V. in ipso verbo.
Compar. i. e. Brevior & compendiosior. Plin. 1. Epist. 16. ad Septitium, In concionibus idem qui in orationibus est, pressior tantum, & circumscriptior, & adductior. De Pompeio Saturnino loquitur, qui in scribendo studebat brevitati.

Circumscrīpte, [περιγεγραμμένως] Adv. Cic. in Orat. 221. Sed quoniam non modo non frequenter: verumetiam raro in veris causis aut forensibus circumscripte numerosequе dicendum est, sequi videtur, &c.
Complecti aliquid circumscripte. Cic. 2. de Nat. Deor. 147.
Depingere circumscripte. Lactant. 5. 9.

Circumscriptio, ōnis. f. [περιγραφή] ut, Circumscriptio terræ. Cic. 1. Tusc. 45. Quum totam terram contueri licebit, ejusque cum situm, formam, circumscriptionem, tum & habitabiles regiones.
Orationis circumscriptio, pro Periodo. Cic. in Orat. 204.
Temporis circumscriptio. Cic. 1. de Nat. Deor. 21. Sed fuit quædam ab infinito tempore æternitas, quam nulla circumscriptio temporum metiebatur.
Verborum circumscriptione quadam comprehendere concludereque sententiam. Cic. de Clar. Orat. 34.
Circumscriptio, pro Deceptione & fraude. Paulus in l. hæc actio. D. si mensor falsum modum dixer. Hæc actio perpetua est: quia initium rei, non a circumscriptione, sed a suscepto negotio originem accipit.
Aperta circumscriptione aliquid facere. Cic. pro Flacc. 74. Emptiones falsas, prædiorum proscriptiones cum mulierculis aperta circumscriptione fecisti.
Adolescentium circumscriptio. Cic. 3. Off. 61. Atque iste dolus malus etiam legibus erat vindicatus, ut tutela XII Tab. & circumscriptio adolescentium lege Lætoria.
Excedere ex circumscriptione. V. Virgula circumscribere aliq. in ipso verbo.

Circumscriptor, ōris. m. [περιγραφεύς] Deceptor. Cic. 2. in Catil. 7. Quis tota Italia veneficus, quis gladiator, quis latro, quis sicarius, quis parricida, quis testamentorum subjector, quis circumscriptor, quis ganeo?
Circumscriptor, Qui fraude privat aliquem bonis. Juven. 15. Sat. 135.
— pupillum ad jura vocantem
Circumscriptorem.

Circumsĕco, cui, ctum, [περικόπτω] āre. est Circumcidere. Columel. lib. 7. cap. 5. Tuberculum cui subest vermiculus, ferro quam cautissime circumsecari oportet.
Serrula circumsecare. Cic. pro Cluent. 180.

Circumsectus, a, um. ut, Aluta circumsecta, Scribon. Largus Compos. 229. Suet. Domit. cap. 12. de Judaica circumcisione: Senex, an circumsectus esset.

Circumsĕcus, Adverb. Apul. lib. 5. p. 166. Quique circumsecus venantur.

Circumsĕdeo, vel **Circumsĭdeo**, ēdi, essum, [περικαθίζομαι] ēre. Significat Contra sedere, circumdare, obsidere. Cic. 9. Att. 12. Pop. Rom. exercitus Cn. Pompeium circumsidet, fossa & vallo septum tenet, fuga prohibet. Liv. 9. 2. Ut idem omnibus sermo constet legiones Samnitium in Apulia esse, Luceriam omnibus copiis circumsidere, nec procul abesse quin vi capiant.
Circumsedere & obsidere. Cic. 10. Philipp. 10. Ut intelligat non D. Brutum, quem vallo circumsedet, sed seipsum obsideri.
Aliquem circumsedere. Cic. 3. Verr. 83. Qui te circumsedit.
Curiam militibus circumsedisti. Valer. Max. lib. 3. cap. 8. ubi de Q. Scævola.
Oppidum circumsedere. Liv. 23. 15. Cic. 6. Philipp. 3. Brutum oppugnet, Mutinam circumsedeat.
Circumsederi, passivum. Cic. 9. Att. 18. Quod in his castris fuerunt quibus Pompeius circumsederetur?
Ab quibusdam circumsederi. Cic. 3. Verr. 81.
Propter scelus atque flagitium circumsederi ab aliquo. Cic. 3. Verr. 82.
In castello circumsederi. Cic. pro Deiot. 25. Itaque quum esset ei nuntiatum, Domitium naufragio periisse, te in castello circumsederi, de Domitio dixit versum Græcum, &c.

Circumsĕdens, entis. Apul. 3. Met. p. 130. Inter tot millia populi circumsedentis. Et Sidon. 3. Epist. 13. Nares circumsedentium infestare.

Circum-

CIRCUMSESSUS, a, um. [περικαθιζόμενος] Partic. Cic. 3. Verr. 79. Intelligo, in qua civitate, non modo legatus Populi Romani circumsessus, non modo igni, ferro, manu, copiis oppugnatus, sed aliqua ex parte violatus sit.

Injuria circumsessus. Cic. 3. Verr. 83.

Lacrymis circumsessus. Cic. 4. in Catil. 3. nec tamen ego sum ille ferreus, qui fratris carissimi atque amantissimi præsentis mœrore non moveat, horumque omnium lacrymis a quibus me circumsessum videtis.

Viribus hominum circumsessus. Cic. 12. Philipp. 24. Veruntamen semel circumsessus lectis valentissimorum hominum viribus cecidi sciens, ut honestissime surgere possem.

CIRCUMSESSIO, ōnis. f. [περικάθισις] Cic. 3. Verr. 83. Te hujus circumsessionis tuæ causam, & culpam in alios transtulisse?

CIRCUMSEPIO, sepsi, septum, [περιφράττω] īre. Liv. 1. 49. Conscius deinde male quærendi regni ab se ipso adversus se exemplum capi posse, armatis corpus circumsepsit. Cic. ad Octav. Sed quoniam cohortibus armatis circumseptus Senatus.

Silvæ circumseptæ. Paulus in l. possideri. §. item feras bestias. D. de acquir. possess. Sed eos pisces, qui in stagno sint, aut feras quæ in silvis circumseptis evagantur, a nobis non possideri.

CIRCUMSĔRO, ēvi, ātum, [περιφυτεύω] ĕre. Plin. lib. 21. cap. 12. At genistas circumseri alveariis gratissimum.

CIRCUMSĪDO, ere. [περικαθίζομαι] Idem quod Circumsedeo. Liv. 9. 21. extr. Fusi in castra Samnites extinctis nocte ignibus tacito agmine abeunt: & spe abjecta Satriculæ tuendæ, Plistiam ipsi socios Romanorum, ut parem dolorem hosti redderent, circumsidunt. [Distat a Circumsedeo, ut Circumsisto a Circumsto. Sed plerique, nisi descriptorum culpa est, hanc negligunt differentiam auctores.

CIRCUMSIGNO, [περισημειόω] āre. Columel. lib. de Arborib. cap. 26. Ex qua arbore inserere voles, in ea quæsito novellos & nitidos ramos. in his deinde observato gemmam, quæ bene apparebit, certamque spem germinis habebit. eam duobus digitis quadratis circumsignato, ut medio gemma sit.

CIRCUMSISTO, stiti, stitum, [ἀμφίστημι, ἀμφιβαίνω] ĕre. Invadere, irruere, & quasi terrificatione aggredi, auctore Valla lib. 5. Cæsar 5. Bell. Gall. 44. Impeditumque hostes circumsistunt. Cic. 7. Verr. 141. Hæc quum maxime loqueretur, sex lictores circumsistunt valentissimi, &c. Cæs. 1. Bell. Civil. 20. Itaque uno omnes consilio Domitium productum in publicum circumsistunt & custodiunt.

CIRCUMSISTENS, entis. Partic. Cæs. 2. Bell. Civil. 42. Præfectus equitum cum paucis equitibus circumsistens.

CIRCUMSĪTUS, a, um. Circumjacens. Ammian. 23. 26. Circumsitos populos ad ditionem gentilitatemque trahere nominis sui.

CIRCUMSŎNO, [περιηχέω] āre. Undique sonare.

Circumsonare undique. Liv. 27. 18. Inde primo turbata est acies, dum ad circumsonantem undique clamorem flectere cornua, & obvertere ordines volunt.

Aures meæ his vocibus circumsonant. Cic. 3. Off. 5. Conducere arbitror, talibus aures tuas vocibus undique circumsonare. i. e. Frequentissime tibi hæc inculcari, & te hæc a præceptoribus aliis audire. Budæus.

Clamor circumsonat hostes. Liv. 3. 28. pr. Edito imperio signum sequutum est: jussa miles exequitur, clamor hostes circumsonat.

Locus ululatibus cantuque symphoniæ circumsonat. Liv. 39. 10. Eos deducere in locum, qui circumsonet ululatibus cantuque symphoniæ, &c.

Nereus circumsonat orbem, i. e. Æquor. Ovid. 1. Met. 187.

Armis circumsonari. Ovid. 5. Trist. 3. 11.

Ore circumsonari Threicio &c. Ovid. 3. Trist. 14. 47.

CIRCUMSŎNUS, a, um. Circum aliquid sonans. Stat. 7. Theb. 261.

— Dionæisque avibus circumsona Thisbe.

Turba canum circumsona. Ovid. 4. Met. 723.

CIRCUMSPECTO, In CIRCUMSPICIO.

CIRCUMSPERGO, si, sum, [περιῤῥαίνω] ĕre. Columel. lib. 11. cap. 2. Et si sunt parum fructuosæ, vel cacuminibus retorridæ frondis, magnis arboribus quaternos modios stercoris caprini circumspergere, &c.

Legitur etiam Circumspargo. Apic. 8. 8. Impensam talem circumsparges.

CIRCUMSPĬCIO, exi, ectum, [περιβλέπω, περισκοπέω, περισκέπτομαι] ĕre. ex Circum & Specio antiquo verbo compositum, quod Aspicere significat. Est autem Circumspicere, Huc atque illuc oculos vertere, & circumferre. Cic. pro Rosc. Com. Circumspicit, æstuat. Ter. And. 2. 2. 21. Circumspicio, nusquam es.

Nec suspicit, nec circumspicit. Cic. 2. de Divin. 72. Illi autem, qui in auspicium adhibetur, &c. nec suspicit, nec circumspicit: statim respondet silentium esse videri.

Se circumspicere, prudentis est. Cic. in Parad. 4. Nunquamne, homo amentissime, te circumspicies? Nunquam nec quid facias considerabis &c.

Fragorem circumspicere. Stat. 8. Theb.

Omnes. Ovid. 5. Trist. 3. 51.

Circumspicere, pro Animadvertere, & diligenter videre, sive considerare. Cic. 4. Acad. 36. Deinde quum dicant posse accidere sapienti, ut quum omnia fecerit, diligentissimeque circumspexerit, existat aliquid quod & verisimile videatur.

Omnia circumspicere. Cic. pro Quint. 96. Omnia circumspexit Quintius, omnia periclitatus est. h. e. In omnes partes se versavit, & omnem (quod aiunt) lapidem movit.

Auxilia externa circumspicere. Liv. 1. 30. Sabini haud parum memores, & suarum virium partem Romæ a Tatio locatam, & Romanam rem nuper etiam adjectione populi Albani auctam, circumspicere & ipsi externa auxilia.

Casus alicujus. Ovid. 1. Trist. 1. 47.

Membra Reip. Cic. 5. Fam. 13.

Procellas. Cic. 4. in Catil. 4. Quare P. C. incumbite ad salutem Reip. circumspicite omnes procellas, quæ impendent.

Animo circumspicere. Cæs. 6. Bell. Gall. 5.

Mentibus circumspicere. Cic. pro Sulla 70. Circumspicite paulisper mentibus vestris, ut alia omittamus, hosce ipsos homines, qui huic affines sceleri fuerunt. Ovid. 1. Trist. 1. 87.

— timida circumspice mente.

Circumspicitur. Cic. in Orat. 79. Quid deceat circumspicietur.

Diligenter circumspiciendum. Cic. 1. Q. frat. 1.

Circumspicienda hæc in omni officio. Cic. 1. Off. 59. Hæc igitur & talia circumspicienda sunt in omni officio, &c.

Circumspicere & prospicere. Ter. Adel. 4. 5. 55.

Permulta sunt in omni oratione circumspicienda. Cic. 2. de Orat. 301.

Circumspicere se, pro Gloriari. Cic. pro Rosc. Com. 5. Usque eone te diligis, & magnifice circumspicis, ut, &c.

CIRCUMSPICIENS, entis. Sallust. Bell. Jugurth. cap. 93. Tentans omnia & circumspiciens.

CIRCUMSPICIENTIA, æ. f. [περίσκεψις] Idem ac Circumspectio. Gell. lib. 14. cap. 2. Multa & anxia cura, & circumspicientia indigens.

CIRCUMSPECTUS, a, um. [περιβλεπτός] Partic. est non Qui circumspicitur, quem solemus appellare conspicuum: sed Qui circumspicit, & in omnem partem, more Jani spectat, h. e. Prudens & sagax. Hæc Valla lib. 1. 30. Columel. lib. 1. cap. 8. Nam illa solennia sunt omnibus circumspectis, &c.

Canes circumspecti. Columel. lib. 7. cap. 12. Maxime autem debent in custodia vigilaces conspici, nec erronei, sed assidui, & circumspecti magis quam temerarii. h. e. Prudentes.

Homo circumspectus. Cels. lib. 3. cap. 10. ad finem, de curatione lentarum febrium, Sed est circumspecti quoque hominis, & novare interdum, & augere morbum.

Judicium circumspectum. Quintil. lib. 10. cap. 1.

Princeps circumspectissimus & prudentissimus. Suet. Tib. cap. 21.

Interdum passive ponitur. Cic. 1. Fam. 9. Circumspectis rebus omnibus rationibusque subductis summam feci, &c.

Verba circumspecta. Ovid. 5. Fast. 539.

Verba movent iras non circumspecta Deorum. i. e. Non considerata. conf. 5. Met. 175.

Est etiam Spectabilis. Ammian. 14. 6. Populi Romani nomen circumspectum & verendum. Et Idem 18. 10. Genere, fama potentiaque circumspectus. V. etiam Scalig. de Caus. L. L. 7. 149.

CIRCUMSPECTIO, ōnis. f. [περίσκεψις] Prudentia, Diligens animadversio. Circumspectio & accurata consideratio. Cic. 4. Acad. 35. Sin ex circumspectione aliqua & accurata consideratione, quod visum sit, &c.

CIRCUMSPECTUS, ûs. m. [περίσκεψις] Idem. Cic. 12. Philipp. 26. Facilis est circumspectus, unde exeam, quo progrediar: quid ad dextram, quid ad sinistram sit.

Mali circumspectus, Consideratio malorum & intuitus. Ovid. 4. Trist. 6. 44.

Ad circumspectum. Plin. lib. 11. cap. 37. Cervix flexilis ad circumspectum, articulorum nodis jungitur.

CIRCUMSPECTE, Adv. [περισκεμμένως] Quintil. lib. 9. cap. 2. Hoc parcius & circumspectius faciendum. i. e. Consideratius & diligentius. Circumspecte compositeque indutus. Gell. 1. 5.

Donare circumspecte. Sen. de Benef. 3. 14.

CIRCUMSPECTO, [παπταίνω] āre. Liv. 34. 39. Ut capta urbe trepidans, quanam ipse evaderet, circumspectabat. Ter. Eun. 3. 5. 54. Et simul alia circumspecto.

In pastu circumspectant bestiæ. Cic. 2. de Nat. Deor. 126. Jam vero illa etiam notiora, quanto se opere custodiant bestiæ, ut in pastu circumspectent, ut in cubilibus delitescant.

Alius alium circumspectat. Liv. 2. 10. Cunctati aliquandiu sunt, dum alius alium, ut prælium incipiant, circumspectant.

Rem aliquam circumspectare, pro Diligenter considerare, & magna animi intentione. Cic. 1. Tusc. 73. Itaque dubitans, circumspectans, hæsitans, multa adversa revertens, tanquam ratis in mari immenso nostra vehitur oratio. Postrema verba varie scribuntur. V. Interpp.

Vultus circumspectare aliquorum. Liv. 3. 37. pr. Circumspectare tum patriciorum vultus plebeii: & inde libertatis captare auram, &c.

CIRCUMSPECTANS, antis. [παπταίνων] Partic. ut, Huc & illuc circumspectans. Auctor ad Heren. lib. 4. 62. Iste quotidie per forum medium tanquam jubatus draco serpit, dentibus aduncis, aspectu rabido, spiritu venenato, circumspectans huc & illuc, si quem rapiat.

CIRCUMSPECTĀTOR, ōris. m. [περισκέπτης] Cujus femininum,

CIRCUMSPECTĀTRIX, īcis. f. Quæ huc & illuc aspicit, & singula considerat. Plaut. Aulul. 1. 1. 2.

Exi inquam, age exi, exeundum hercle tibi hinc est foras, Circumspectatrix, cum oculis emissitiis.

CIRCUMSTAGNO, āre. Tertull. de Pudicit. cap. 22. pr. Lacrymæ circumstagnant.

CIRCUMSTĪPO, [περιστοιχέω] āre. Sil. 10. 453.

Hannibal, &, magna circumstipante caterva.

CIRCUMSTIPĀTUS, a, um. ut, Curia circumstipata. Claud. 27. 595.

Principis, &, ducibus circumstipata togatis,

Jure paludatæ jam curia militat aulæ.

CIRCUMSTO, steti, stitum, [ἀμφίστημι, περίσταμαι] āre. Circumdare. Cic. 1. Att. 16. Ut me circumsteterint, ut aperte jugula pro meo capite P. Clodio ostentarint.

Tribunal Prætoris circumstare. Cic. 1. in Catil. 32. Desinant insidiari domi suæ Consuli: circumstare tribunal Prætoris urbani: obsidere cum gladiis curiam.

Auctoritates aliquem circumstant. Cic. 2. Verr. 52. Circumstant te summæ auctoritates: quæ te oblivisci laudis domesticæ non sinant.

Fata omnia nos circumstant. Cic. 10. Philipp. 20. Quum vero dies & noctes omnia nos undique fata circumstent, non est nostrum, nominisque Romani dubitare, eum spiritum, quem naturæ quis debeat, patriæ reddere.

CIRCUMSTANS, antis. [περιεστώς] Partic. Liv. 21. 55. extr. Tamen in tot circumstantibus malis mansit aliquandiu immota acies.

Homines circumstantes. Quintil. lib. 4.

Res circumstantes. Auctor ad Heren. lib. 4. 68.

Silvæ circumstantes. Ovid. 3. Met. 441.

Ad circumstantes vertit sua brachia silvas.

CIRCUMSTANTIA, æ. f. [περίστασις] Gell. lib. 3. cap. 7. De loci importunitate, & hostium circumstantia.

Circumstantiæ dictæ Quæ in unaquaque controversia quæri solent, & quasi quæstionem circumstant.

Ex circumstantia ducere argumentum. Quintil. lib. 5. cap. 10.

CIRCUMSTATIO, ōnis. f. [ἀμφίστασις] Gell. lib. 7. cap. 4. Ea circumstatio militum, corona appellata sit.

CIRCUMSTRĔPO, ui, itum, [περικτυπέω] ĕre. In circuitu strepitum facere.

facere. Seneca lib. de Vita beata ad Gallionem, cap. 11. Non voco autem sapientem, supra quem quicquam est, nedum voluptas. Atqui ab hac occupatus, quomodo resistet labori ac periculo, egestati, & tot humanam vitam circumstrepentibus minis?
Certatim ceteri circumstrepunt. Tacit. 11. Ann. 31. 2.
Passive Idem 2. Hist. 44. 3. Legatus clamore seditiosorum ac fugacium circumstrepitur.

Circumstrepĭtus, a, um. Strepitu impulsus. Apul. Apol. p. 322.
Fenestræ canticis circumstrepitæ.
Aures circumstrepitæ. Sidon. 7. Epist. 9. Aures incondito tumultu circumstrepitæ.

Circumstruo, xi, ctum, [περιχαρακόω] ĕre. Plin. lib. 11. cap. 6. His deinde fores quoque latiores circumstruunt.
Circumstruere undique lapidibus. Plin. lib. 19. cap. 8.

Circumstructus, a, um. Columel. 9. 6. Opere lateritio circumstructis alvis.
Lacus circumstructus. Suet. Domit. cap. 4. Circumstructo juxta Tiberim lacu.

Circumsūdo, [περιιδρόω] āre. Plin. lib. 14. cap. 1. Stipatæ vinaceis circumsudantibus.

Circumsuo, ui, ūtum, [περιῤῥάπτω] ĕre. Plin. lib. 34. cap. 16. Vitilibusque navigiis circumsutis corio advehi. V. etiam Cels. 8. 5.

Circumtĕgo, xi, ctum, [περισκεπάζω] ĕre. Circum circa operire. Plaut. Mil. 2. 2. 80.
Herus meus elephanti corio circumtectus est, non suo. Al. Circumjectus. Gronov. Circumtentus.
Cælum circumtegit omnia. Lucret. lib. 1. 1094.

Circumtendo. V. dict. præced.

Circumtexo, xui, xtum, [περιυφαίνω] ĕre. Virg. 1. Æn. 649.
Et circumtextum croceo velamen acantho.

Circumtextum, i. n. Amictus genus, quod purpuram circum habeat. Varro L. L. 4. 30.

Circumtondeo, di, sum, [περικείρω] ēre. a Circum & Tondeo. Hinc

Circumtonsus, a, um. Suet. in August. cap. 45. Nam histrionum licentiam adeo compescuit, ut Stephanionem togatarium, cui in puerilem habitum circumtonsam matronam ministrasse compererat, per trina theatra virgis cæsum relegaverit.
Oratio circumtonsa. Senec. Epist. 115.
Pinus circumtonsæ. Petron. cap. 131.

Circumtŏno, ui, ĭtum, [περιβροντάω] āre. Hor. 2. Serm. 3. 223.
— quem cepit vitrea fama,
Hunc circumtonuit gaudens Bellona cruentis. h. e. Insanus & furiosus est, &, ut Græci dicunt, ἐμβρόντητός ἐστι, id est attonitus est. Nam tonitru homines de statu mentis & prudentia dejiciuntur.
Strepitu circumtonare aliquem locum. Sil. lib. 6. 216.

Circumtrĕmo, ui, [περιτρέμω] ĕre. Lucret. lib. 1. 1087.
Atque ideo totum circumtremere æthera signis. [Nisi divisim legas.

Circumvādo, si, sum, [περιεισβάλλω] ĕre. Invadendo circumdare. Liv. 9. 40. Is novus additus terror quum ex utraque parte circumvasisset aciem, &c.
Terror urbem circumvasit. Liv. 34. 38. Repente anceps terror hinc muros ascendentibus Romanis, illinc arce capta, barbaros circumvasit.
Passive. Ammian. 20. 6. Circumvaditur civitas a quibusdam vehentibus scalas.

Circumvagor, āri. Vitruv. 5. 8. Circumvagando vox coacta.

Circumvăgus, a, um. [περιπλανής] ut, Oceanus circumvagus. Hor. Epod. 16. 41. i. e. Vagans, & vage fluctuans circum omnem terram.
Ætheræ moles circumvaga flammæ. Lucan. ad Pison. 19. Periphrasis est Solis.

Circumvallo, [περιχαρακόω] āre. compositum ex Vallo vallas, quod firmare significat: h. e. Vallo circummunire. Cæs. 7. Bell. Gall. 11. Oppidum oppugnare instituit, idque biduo circumvallavit. Cic. 9. Att. 12. Legebam tuas litteras XIII Cal. quum mihi epistola affertur a Lepta, circumvallatum esse Pompeium.
Aciem denso orbe circumvallare. Sil. lib. 7. 583.
Circumvallant me res. Ter. Adel. 3. 2. 4.
Tot res repente circumvallant, unde emergi non potest. Ubi Donatus, Circumvallant se circa nos, & stipant se invicem. nam circumvallamus nos & alios. tamen rara loquutio est. Et circumvallant dixit, velut inimica acies contra nos. & ideo addidit, Unde emergi non potest. Quum impressio est hostium, sic dicitur.

Circumvallātus, a, um. [περιχαρακωθείς] Partic. Liv. 3. 25. Luce prima jam circumvallati ab Dictatore erant, &c.
Bellona circumvallata Senatu. Claud. 7. Paneg.

Circumvĕho, xi, ctum, [περιάγω] ĕre. Circumportare. Cæs. 7. Bell. Gall. 45. Mulionesque cum cassidibus, equitum specie ac simulatione, collibus circumvehi jubet.
Classe circumvehi. Liv. 8. 26.

Circumvĕhens, entis. Partic. Nepos 13. 2. 1. Præfectus circumvehens Peloponesum.

Circumvectus, a, um. aliud Partic. Plaut. Most. 4. 3. 3. In terras orasque ultimas circumvectus.
Equo circumvectus. Liv. 3. 28.
Montes circumvectus. Idem 21. 60. V. etiam Cæs. 3. Bell. Civil. 63.

Circumvectio, ōnis. f. [περιαγωγή] Cic. 2. Att. 16. Illud tamen quod scribit, animadvertas velim, de portorio circumvectionis.
Solis circumvectio. Cic. de Univers. 26. Ut terram Lunæ cursus proxime ambiret: eique supra terram proxima Solis circumvectio esset.

Circumvecto, [περιάγω] āre. frequent. Plaut. Rud. 4. 2. 28. Oppida circumvectabor. subaudi, Per. Sic apud Virg. 3. Georg. 285.
Singula dum capti circumvectamur amore. Ubi Servius, Dum speciatim singula describimus.

Circumvenio, ēni, entum, [κυκλόω] īre. Circumdare, sepire. Sallust. Jug. cap. 76. pr. Vallo, fossaque mœnia circumvenit.
Hostem circumvenire. Sallust. Jug. cap. 57. pr. Pro loco & tempore paratis rebus cuncta mœnia exercitu circumvenit.
Incommoda multa circumveniunt senem. Hor. in Arte Poet. 169.
Circumvenire; Opprimere, decipere, Invidia conflata & factione opprimere. Cic. 2. Off. 51. Eoque major fiquando accidit, ut is subveniatur, qui potentis alicujus opibus circumveniri urgerique videtur. Ter. Phorm. 4. 3. 9. Facinus indignum, Chreme, sic circumveniri.

Aliquem circumvenire. Cic. 3. Verr. Jam te non Siculi, non aratores (ut dictitas) circumveniunt.
Ignorantiam circumvenire. Ulp. in l. si fidejussor. § si quum debitor. D. mandati. Debuit enim debitor notum facere fidejussori, jam se solvisse: ne forte creditor obrepat, & ignorantiam ejus circumveniat, & excutiat ei summam in quam fidejussit.
Leges circumvenire est, In fraudem legum aliquid facere, l. 123. in fin. Dig. de Legat. 1.
Per arbitrum aliquem circumvenire. Cic. pro Rosc. Com. 25. Itane vero, quem per arbitrum circumvenire non posses, cujus de ea re proprium non erat judicium, nunc per judicem condemnabis?
Circumvenire & opprimere. Cic. 6. Verr. 17. Quid? te a Centuripina civitate, a Catinensi, ab Halesina, ab Tyndaritana, Ennensi, Agyrinensi, ceterisque Siciliæ civitatibus circumveniri atque opprimi dicis?
Acerbum est ab aliquo circumveniri: acerbius a propinquo. Cic. pro Quint. 95.
Circumveniri, nisi subveniatur. Cic. de Clar. Orat. 260. Tum C. Ruscius, Circumvenior, inquit, Judices, nisi subvenitis.
Dolo circumvenire. Justin. 27. 1. 7.
Fraude insidiarum circumvenire. Justin. 1. 8. 9.
Judicio capitis aliquem circumvenire atque opprimere, h. e. Judicibus corruptis, vel conductis testibus, facere ut innocens condemnetur. Cic. pro Cluent. 192. Mulierem quandam Larino Romam proficisci cum magno comitatu & pecunia, quo facilius circumvenire judicio capitis atque opprimere filium posset.
Per insidias circumveniri. Cæs. 1. Bell. Gall. 42. Vereri se, ne per insidias ab eo circumveniretur.
Circumvenire, pro Circumfluere. Virg. 6. Æn. 132.
Cocytusque sinu labens circumvenit atro. Al. Circumfluit.
Circumvenio, Circumvolvo. Valer. 1. Argon. 400.
— vacua nam lapsus ab arbore parvum
Ter quater ardenti tergo circumvenit anguis.

Circumventus, a, um. Partic. ut, Cerva lupis circumventa. Stat. 5. Theb. 166.
Innocens pecunia circumventus. Cic. pro Cluent. 79. i. e. Oppressus & damnatus.
Criminibus falsis circumventus. Sallust. in Catil. cap. 31. extr. At Catilina ex itinere plerisque consularibus, præterea optimo cuique litteras mittit, se falsis criminibus circumventum, quoniam factioni inimicorum resistere nequiverit, fortunæ cedere.
Insidiis circumventus. Justin. 10. 1. 7.
Judicio iniquorum circumventus. Cic. 1. Tusc. 98.
Circumventus morbo, exilio, atque inopia. Cic. 4. de Finib. 62.
Necessitudinibus circumventus. Sallust. in Catil. cap. 21. Petere Consulatum C. Antonium, quem sibi collegam fore sperabat, hominem familiarem, & omnibus necessitudinibus circumventum, cum eo se Consule initium agendi belli facturum.
Periculo circumventus. Cic. Anteq. iret in exil. 16.

Circumventio, ōnis. f. Deceptio l. 17. Dig. de Minorib. Allegatio circumventionis adversarii. V. August. de Civ. Dei, 22. 22.

Circumventor, ōris. m. Deceptor. Lamprid. in Alexandro cap. 66. Amicos sanctos & venerabiles habuit, non circumventores sui, non irrisores, &c.

Circumventorius, a, um. Augustin. Confess. 3. 3. Circumventoria obsequia dæmoniorum.

Circumverto, [περιστρέφω] ĕre. Notæ significationis. Plaut. Pers. 3. 3. 37.
Mirum, quin citius jam a foro argentarii
Abeunt, quam in cursu rotula circumvertitur.
Circumvertere aliquem argento. Plaut. Pseud. 1. 5. 127. i. e. Dolis auferre argentum.
Rota circumvertitur axem. Ovid. 15. Met. 522.
Nec vires tamen has rabies superasset equorum,
Ni rota, perpetuum qua circumvertitur axem,
Stipitis occursu fracta & disjecta fuisset.

Circumversio, ōnis. f. Quintil. 11. 3. Circumversio manus.

Circumversor, [περιπολέομαι] āri. Lucret. lib. 6. 199.
Nunc hinc, nunc illinc fremitus per nubila mittunt,
Quærentesque viam, circumversantur, &c. De ventis.

Circumvestio, [ἀμφιεννύω] īre. Plin. lib. 17. cap. 23. Vernacula putatio dejectis per ramos vitium crinibus circumvestit arborem.
Dictis circumvestire. Cic. 3. de Orat. 156. Ut ille qui occultantem consulto, ne id quod ageretur, intelligi posset, duobus translatis verbis similitudine ipsa indicat, Quandoquidem iste circumvestit dictis, sepit sedulo.

Circumvincio, inxi, inctum, [περιπλέκω] īre. Plaut. Rud. 3. 4. 27.
Quasi murteta juncis, item ego vos virgis circumvinciam.

Circumvinctus, a, um. Avienus Perieg. v. 331.

Circumvīso, [περισκέπτομαι] ĕre. frequent. a Circumvideo. Plaut. Amph. 5. 1. 58. Sed angues oculis omnibus circumvisere.

Circumvŏlo, [περιπέτομαι] āre. ex Volo, volas compositum, notæ significationis.
Jaculo circumvolat alite campum. Sil. lib. 17. 416. de Masinissa.
Jocus circumvolat Venerem. Hor. 1. Carm. 2. 34.
Mors atris circumvolat alis. Hor. 2. Serm. 1. 58.
Nox atra cava circumvolat umbra. Virg. 6. Æn. 867.

Circumvolans, antis. Vellei. 2. 27. 2. Circumvolans ordines exercitus sui Telesinus.

Circumvolātus, a, um. [περιπτηθείς] Partic. a passivo Circumvolor. Plin. lib. 10. cap. 32. Halcyonem videre rarissimum est, nec nisi Vergiliarum occasu, & circa solstitia brumamve, nave aliquando circumvolata, statim in latebras abeuntem.

Circumvolĭto, [περιπτερύσσομαι] āre. frequent. Virg. 1. Georg. 377.
Aut arguta lacus circumvolitavit hirundo.
Limina potentiorum circumvolitare. Columella in præfat. totius operis. V. Sil. 9. 421.

Circumvolitabilis, e. Mart. Capella lib. 6. p. 191.

Circumvolvo, [περιειλέω] ĕre. Plin. lib. 10. cap. 62. Serpentes coeunt complexu, adeo circumvolutæ sibi, ut una existimari biceps possit.
Circumvolvere sese spinis, arboribus & herba. Plin. lib. 16. cap. 44.
Sol circumvolvitur annum, Annus prælerlabitur, & recidit in hiemem. Virg. 3. Æn. 284.

Interea

Interea magnum sol circumvolvitur annum,
Et glacialis hiems Aquilonibus asperat undas.

CIRCUMVOLŪTOR, [περικυλίνδομαι] āri. Plin. lib. 8. cap. 17. Feram vero circumvolutari non dubie blandientem, sese conflictantem mœrore, qui etiam in panthera intelligi posset. De panthera.

CIRCUO, īre. In CIRCUMEO.

CIRCUS, i. m. dicitur (inquit Nonius) Omnis ambitus vel gyrus.

Circus [κίρκος, ἱππικὸν θέατρον] erat Locus orbicularis, longior tamen quam latior, multos habens gradus, in quibus ludos spectaturi sedebant. Institutus primum fuit a Tarquinio Prisco ad celebrandos ludos, qui in Deorum honorem, Templorum locorumque publicorum dedicationem fiebant. In eo varia exhibita fuerunt certamina, scil. Equestria, curulia, venationes. De equestribus Ovid. 4. Fast. 391.
Circus erit pompa celeber, numeroque Deorum:
Primaque ventosis palma petetur equis. De curulibus agit Plin. 8. 42. Nam in circo ad currus juncti equi non dubie intellectum adhortationis & gloriæ fatentur. Venationes in circo fuisse satis probant Gellii verba 5. 14. In Circo maximo venationis amplissimæ pugna populo dabatur. [Sed eædem & in Amphitheatro sæpe exhibitæ. V. VENATIO. Perperam autem hic Equestria certamina Ovidio memorata, a Curulibus distinguit. de Desultoriis equis, qui & in Circo dabantur. V. s. l. in DESILIO. & infra ex Isidoro.

Circus Soli principaliter consecratus est a Paganis, cujus ædes medio spatio, & effigies de fastigio ædis emicat, quod nonnulli putaverunt, sub tecto consecrandum: quem in aperto habent. Est autem Circus, Omne illud spatium quod circuire equi solent. hunc Romani dictum putant a Circuitu equorum, eo quod ibi circum metas equi currant: Græci vero a Circe filia Solis, quæ patri suo genus hoc certaminis instituit. Ornamenta Circi, ova, meta, obeliscus, carcer. Ova honori Castoris & Pollucis ascribunt, qui illos ovo editos credendo, de cygno & Jove non erubescunt. Metarum appellatione proprie terminum ac finem mundi designare volunt, ab eo quod aliquis emensus finis est, sive ad testimonium orientis occidentisque solis. Obeliscum Messeres (l. Mephres) rex Ægypti primus fecisse fertur tali ex causa: Quum quodam tempore Nilus violenta inundatione Ægyptum vastasset, indignatus rex, tanquam pœnas a flumine exigeret, sagittam in undas misit. non multo post gravi valetudine correptus, lumen amisit: qui post cæcitatem visu recepto duos obeliscos Soli consecravit. obeliscus enim sagitta dicitur. qui ideo in medio circo ponitur, quia per medium mundum sol currit. medio autem spatio ab utraque meta constitutus obeliscus, fastigium summitatemque cæli significat, quum Sol ab utroque spatio medio horarum discrimine transcendit. summo obelisco superpositum est quiddam auratum, in modum flammæ formatum: quoniam Sol plurimum caloris atque ignis habet. In circo, unde emittuntur equi, carceres dixerunt, a carcere qui est in civitate: quod, ut ibi homines damnati, atque inclusi, ita hic equi coercentur, ne exeant ante quam signum emittant. Ars Circi, auriga, & currus, equites vel pedites. aurigæ autem duobus (præcipue) coloribus sunt, prasinus & venetus. prasinus terræ, venetus cælo & mari dedicatus est a Paganis. Erichthonius autem, qui regnavit Athenis primus, quatuor equos junxisse fertur, sicut Virgilius auctor est, 3. Georg. 113.
Primus Erichthonius currus & quatuor ausus
Jungere equos, rapidisque rotis insistere victor. Currus autem a Cursu dictus, vel quia rotas habere videtur: unde & Carrum, quasi currum: quadrigarum vero currus duplici temone olim erant, perpetuoque, & quod omnibus equis injiceretur, jugo. primus Ciristenes (l. Eurysthenes) Sicyonius tantum medios jugavit, eisque singulos ex utraque parte simplici vinculo applicavit. Quadrigæ, bigæ, trigæ, sejugæ, a numero equorum & jugo dictæ. ex quibus quadrigas Soli, bigas Lunæ, trigas inferis, sejugas Jovi, desultores Lucifero & Hespero sacraverunt. Quadrigas ideo Soli jungunt, quia per quatuor tempora annus vertitur, ver, æstatem, autumnum, & hiemem: bigas Lunæ, quoniam gemino cursu cum Sole contendit, sive quia & nocte videtur, & die. jungunt enim unum equum nigrum, alterum candidum. Trigas diis inferis: quia hi per tres ætates homines ad se rapiunt, id est per infantiam, juventutem, senectutem: Sejugæ, maximus currus, Jovi: propterea quod maximum deorum suorum eum esse credunt. Septem spatia quadrigæ currunt, referentes hoc ad cursum septem stellarum, quibus mundum regi dicunt, sive ad cursum septem dierum potentium, quibus peractis vitæ terminus consummatur, quorum finis est creta, id est Judicium. Porro equites singulares ideo currere dicunt, quia singulariter unusquisque cursum vitæ hujus peragit, atque transit, alius alio tempore sequens alium, per unam tamen viam mortalitatis usque ad propriam metam mortis. Desultores nominati, quod olim, prout quisque ad finem cursus venerat, desiliebat, & currebat, sive de equo in equum iterum transiliebat. Pedites autem aiunt propterea pede currere, quia pedibus curritur mortalitati. ob hoc a superiore parte currunt ad inferiora, id est ab Oriente ad Occidentem, quia mortales oriuntur, & occidunt. Nudi currunt, quia & homini in seculo nullæ reliquiæ sunt. recto spatio currunt, quia inter vitam & mortem nihil distat.

Circa caussas quoque elementorum iidem Gentiles etiam colores equorum junxerunt roseos Soli, id est igni, albos aëri, prasinos terræ, venetos mari assimilantes. item roseos æstati currere voluerunt, quod ignei caloris sit, & cuncta tunc flavescant: albos hiemi, quod sit glacialis, & frigoribus universa canescant: veri prasinos viridi colore, quia tum pampinus densatur. Item roseos currere Marti sacraverunt, a quo Romani exoriuntur, & quia vexilla Romanorum cocco decorantur, sive quod Mars gaudeat sanguine. Albos Zephyris, & serenis tempestatibus, prasinos flori & terræ, venetos aquis vel aeri, qui cæruleo sunt colore: luteos, id est croceos, igni & soli: purpureos Iri sacrificaverunt, quem arcum dicimus, quod is plurimos colores habeat. Hæc, passim correcta, ex Isidori Origin. lib. 18. cap. 28. & seq. ad 42.

Circo & Cavea, ludi publici divisi. Cic. 2. de Legib. 38. Jam ludi publici, quoniam sunt cavea, circoque divisi, sint corporum certationes, cursu, & pugilatione, luctatione, curriculisque equorum usque ad certam victoriam circo constitutis: Cavea cantu &c. ubi Caveam pro Theatro posuit, Circo etiam Stadii Græcor. certamina tribuit.

Campus circi patens. Virg. 5. Æn. 551.
— ipse omnem longo decedere circo
Infusum populum, & campos jubet esse patentes. i. e. (ut ait Servius) Discessu populi jubet fieri circi campos patentes.

Ludi solennes circi. Ovid. 5. Fast. 597.

Ludi Romani in circo. Cic. 2. Philipp. 110. Nescis heri quartum in circo diem ludorum Romanorum fuisse.

Apertus circus, i. e. Spatiosus. Ovid. 12. Met. 102.

Apollinaris circus. Liv. lib. 3. 63. Idem ac Flaminius, ut patet collato cap. 54. extr. ejusd. libri.

Capax populi. Ovid. 1. de Arte Am. 136.

Clamosus. Martial. lib. 10. 53.
Ille ego sum Scorpus clamosi gloria circi. Fuit enim Scorpus auriga celeberrimus. Certabant autem aurigæ in circo. Clamosi, propter clamorem & plausum populi aurigis faventis.

Fallax. Hor. 1. Serm. 6. 113.
Fallacem circum, vespertinumque pererro
Sæpe forum. Videtur Suburram dicere, quod fere hora sera furtivas res solent venum deferre. Porphyr. [Immo Fallax circus dicitur, quod in eodem frequentes consisterent omnis generis deceptores & Pseudomantæ, qui vaticinia quævis credulo popello vendebant. V. Juvenal. Sat. 6. v. 582. & seq.

Flaminius circus. Cic. 1. Att. 14.

Maritimus circus apud Hernicos. Liv. 9. 42. extr.

Maximus. Liv. 1. 35. & 57.

Rapidus. Stat. 3. Silv. 5. 15. Rapidum vocat propter equorum cursus.

Raucus. Juven. 8. Sat. 59.
Sic laudamus equum, facili cui plurima palma
Fervet & exultat rauco victoria circo. Rauco, i. e. Sonoro propter clamorem faventium & incitantium currentes illic aurigas.

Locum dare alicui in circo & in foro. Cic. pro Muren. 72. Ut locus & in circo, & in foro daretur amicis & tribulibus?

Comparare tabernas in circo. Cic. pro Muren. 73. Quid statuent in viros primarios qui in circo totas tabernas tribulium causa compararunt?

Virgis cæsus servus per circum. Cic. 1. de Divin. 55.

Circus pro Circulo, ut Candens circus, i. e. Orbis lacteus. Cic. in Arat. 248. Elucens candore. Cic. de Somn. Scip. 11. Quo loco Macrobius lib. 1. cap. 15. Orbis hic, inquit, idem quod circus in Lactei appellatione significat. Est autem Lacteus unus e circulis qui ambiunt cælum.

CIRCENSIS, e. Adj. Ad circum pertinens, vel Quod in circo fiebat: ut, Ludi circenses, [ἱπποδρομία] Disponebatur autem circus in forma spatii oblongi: & in summitate circi carceres erant, unde equi curribus juncti ad cursum movebantur: & quum ad summum devenissent, revolvebantur, donec ad priorem metam devenirent. In circuitu vero spectacula ædificabantur, e quibus prospectare patres atque equites possent. spectacula ipsa, fori appellabantur. Liv. 1. 35. extr. Tum primum circo, qui nunc maximus dicitur, designatus est locus. divisa loca Patribus Equitibusque ubi spectacula sibi quisque faceret: fori appellati. Servius in illud Virg. 8. Æn. 636.
Nec procul hinc Romam, & raptas sine more Sabinas
Consessu caveæ, magnis Circensibus actis
Addiderat. Circenses, inquit, sine Ludorum adjectione, dicti vel a circuitu: vel quod ubi nunc metæ sunt, olim gladii ponebantur quos circumibant. Similes ineptiæ leguntur apud Isidor. 18. 27. & 28. Hi in honorem Consi, seu Neptuni Equestris, celebrabantur. V. & CONSUS. Ac de Curulibus certaminibus circi plura in dictione Factio, post FACIO.

Circensium ludorum septem erant curricula solennia. Gell. lib. 3. cap. 10. Ex Varrone.

Pompa Circensis fuit, qua Deorum omnium simulacra in thensis per circum ducebantur. Suet. Cæs. 76. Sedem auream in curia & pro tribunali, thensam & ferculum Circensi pompa, &c. V. POMPA.

Tomentum Circense dicitur, Quod fit ex summitatibus palustrium arundinum mollibus lanæ simillibus. Martial. 14. 160.
Tomentum concisa palus Circense vocatur. V. TOMENTUM.

Incurrere Circensibus, pro Circensium ludorum die. V. INCURRO.

Ludicrum circense. Liv. lib. 44. cap. 9.

CIRCŬLUS, i. m. [κύκλος] Planum peripheria, seu linea a centro æqualiter distante, comprehensum. Cic. 2. de Nat. Deor. 47. Quumque duæ formæ præstantes sint, ex solidis globus (sic enim sphæram interpretari placet) ex planis autem circulus aut orbis, κύκλος Græce dicitur.

Circulus. quinque circulis hæc nomina assignant. summum frigidissimæ partis finem, Septentrionalem appellant: secundum ab eo, solstitialem: ab hoc deinde, qui medium polum dividit, æquinoctialem: quod in eo Sol diei & noctis horas æquet. ab hoc deinde, qui est æquinoctiali proximus, brumalem: nam & solstitialis est ordinatus. septentrionali deinde sescontrarium australem appellant. circulus autem zodiacus, cujus fines Sol negatur excedere, ex circulo solstitiali ad brumalem per diagonum ostenditur, ita ut ex utraque parte meridianum circulum medium secet. per hunc Sol ire fertur, & orbem terrarum viginti & quatuor horis circumire. Ex Hygino de limitibus constituendis. pag. 172. Goes.

Circulis vasa cingere. Plin. lib. 14. cap. 21.

Lacteus circulus. V. LAC.

Circulos suos, orbesque conficiunt celeritate mirabili stellæ. Cic. de Somn. Scip. 6.

Subnectere circlos de vimine cervici vitulorum. Virg. 3. Georg. 167.

Circulus, per translationem. Cic. 5. de Fin. 56. Quinetiam inertissimos homines videmus, quum non habeant ingenuas ex doctrina oblectationes, circulos aliquos, aut semicirculos consectari. Circulos appellat, Cœtus hominum in orbem collectorum, & inter se fabulantium. Semicirculos, Sessiones colloquentium, capitaque conferentium. Budæus. Liv. lib. 44. cap. 22. In omnibus circulis, atque etiam (si diis placet) in conviviis sunt, qui exercitus in Macedoniam ducant.

In circulis & in conviviis sermo liberior. Cic. 2. Att. 18. Attamen in oppressione, sermo in circulis duntaxat, & in conviviis est liberior quam fuit: vincere incipit sermonem dolor, sed ita ut omnia sint plenissima desperationis.

Arripere aliquem ex circulo. Cic. 1. de Orat. 159. Si quemcunque patremfamilias arripuiffetis, ex aliquo circulo, eadem vobis percontantibus refpondiffet.

Decipi in circulo. Cic. 1. de Orat. 174. Tu mihi quum in circulo decipiare adverfarii ftipulatiuncula, &c.

Subducere fe de circulo. Cic. 3. Q. frat. 4. Cato is diruptis tabellis de circulo fe fubduxit.

Circulus, etiam dicitur quem vulgo vocamus *Collier*, h. e. Collarium: a fimilitudine, de quo Virg. 5. Æn. 559.

Flexilis obtorti per collum it circulus auri. Sed & circulos appendi auribus, conftat ex Ezechiele cap. 16. Dedi circulos auribus tuis. Item naribus, ut conftat ex loco Job. cap. 40. Nunquid pones circulum in naribus ejus? ubi D. Hieron. ait, inter cetera ornamenta mulierum folere aureos annulos in os ex fronte pendere, & imminere naribus. V. Th. Bartholin. de Annulis narium. ad calcem lib. de Inaurib. vett.

Circlus per fyncopen, pro Circulo. Virg. 3. Georg. 166.

Ac primum laxos tenui de vimine circlos
Cervici fubnecte.

CIRCELLUS, i. m. dimin. a Circulus. ponitur pro Farcimine rotundo apud Apic. 2. 5. Circelli ificiati.

CIRCULĀRIS, e. Saresb. 8. 2. Ambitus circularis.
Flexus circulares. Mart. Capella lib 6. p. 190. conf. 8. p. 274.

CIRCŬLO, [κυκλόω] āre. Circumdare. Columel. lib. 11. ubi de Cappare loquitur, Ifque debebit ante circulari foffula, quæ repleatur lapidibus & calce. Alii codices habent Circumdari.

Circulare, per translationem. Cic. de Clar. Orat. 200. Videt ofcitantem judicem, colloquentem cum altero, nonnunquam etiam circulantem, mittentem ad horas, quæfitorem ut dimittat rogantem: intelligit oratorem in ea caufa non adeffe. Circulantem dixit, pro In circulo caput conferentem, quod indicium eft auditoris oratori non aufcultantis, nec animum orationi advertentis. Budæus. Alii fic: Circulantem, Se vertentem, & fic quafi circulum facientem: vel alios prope fedentes fic alloquentem, ut circulum facere videatur. Cæf. 1. Bell. Civil. 64. Totis vero caftris milites circulari, & dolere, hoftem ex manibus dimitti. [i. e. per circulos confiftere.

Vide noftram annotationem in Xenoph. pag. 94. H. St.

Eft & Vagari oftentandi artificii & quæftus faciendi caufa: ut agyrtæ & alii hujus generis homines facere folent, ideoque Circulatores appellantur. Sen. Epift. 40. Vis dicendi rapida atque abundans, aptior eft circulanti, quam agenti rem feriam. V. etiam Idem Epift. 88. & 52.

CIRCULĀTUS, a, um. ut, Pondus circulatum. Petron. cap. 67. Sed Burm. & Nodot. aliter legunt.

CIRCULATIO, ōnis. f. Ambitus, circulandi actus. Vitruv. 9. 4. Mercurii ftella ita pervolitat, ut trecentefimo & fexagefimo die per fignorum fpatia currens perveniat ad id fignum, ex quo priore circulatione cœpit facere curfum.

CIRCULĀTOR, ōris. m. [ἀγύρτης] (inquit Paulus Jurifc.) Qui ferpentes circumfert ac proponit. Celf. lib. 5. cap. 27. §. 3. Ideoque colubra ipfa tuto eftur, ictus ejus occidit: & fi ftupente ea (quod per quædam medicamenta circulatores faciunt) in os digitum quis indidit, neque percuffus eft, nulla in ejus faliva noxa eft.

Circulator etiam eft, Qui circulos facit, in cœtus & circulos coit. Vet. Gloff. Circulator, ὀχλαγωγὸς, ἀγύρτης. [Is eft, qui Circulos cogit, ubique.

Actionum circulator. Cic. 10. Fam. 32. Beftiis vero cives Romanos, in his circulatorem quendam actionum, notiffimum hominem Hifpali, quia deformis erat, objecit. Al. Auctionum. lectio varia eft. V. ibi Grævium.

Equeftris circulator. Apul. de Afin. Aur. lib. 1. in pr. Circulatorem afpexi equeftrem fpatham præacutam mucrone infefto devoraffe. [Immo Spatham equeftrem devoravit Circulator, quisquis ille fuerit Athenis, vel circulo placere ftudens Præftigiator.

Circulator, Circumforaneus, qui fua carmina coronæ recitat. Is ab Horatio Cyclicus dicitur. V. Senec. Benef. 6. 11. & Epift. 29. Petron. cap. 68.

CIRCULĀTRIX, īcis. f. [ἀγύρτις] Martial. 10. 3.

Et fœda linguæ probra circulatricis. i. e. In circulis maledicæ.

CIRCULATORIUS, a, um. [ἀγυρτικὸς] Adj. Quod ad circulatorem fpectat. ut, Sermo circulatorius. Unde Quintilianus præcipit nobis parandam vim orandi, non circulatoriam voluptatem fpectantibus. h. e. Iis qui garrula quadam circulatorum feftivitate gaudent.

Jactatio circulatoria. Quintil. lib. 2. cap. 4. Extemporalis garrulitas, nec expectata cogitatio, & vix furgendi mora, circulatoriæ vere jactationis eft.

Præftigiis circulatoriis ludere. Tertull. Apolog. cap. 23.

CIRCULĀTIM, [κυκλῳ] Per circulos. Suet. Cæf. cap. 84. In fummo publico luctu, exterarum gentium multitudo circulatim, fuo quæque more, lamentata eft.

CĪRIS, is. f. [Κεῖρις] dicitur Scylla, Nifi regis filia, mutata in avem cirim, id eft alaudam. V. SCYLLA. V. etiam Ovid. 8. Met. 150.

CIRNEA, æ. f. Vas vinarium, patens ac rotundum, quo vinum e cado hauritur, ut feratur ad menfam. Plaut. Amph. 1. 1. 273. Cadus erat vini, inde implevi cirneam. V. Non. 15. 29. Sed Scalig. & Meurf. Hirneam legunt.

CIRNEARIUS, i. m. Figulus. Gruteri Infcript. p. 643. n. 2.

CIRPHIS, [Κίρφις] Rupes eft prærupta, ante urbem ubi Delphi inhabitant fita, fundofam relinquens vallem, per quam plurimus amnis difpergitur, & fub qua urbs vetufta jacet Cyrrha ad mare locata, ut auctor eft Strabo lib. 9.

CIRRHA, V. CYRRHA.

CIRRHOTA [κιῤῥωτὰ] vel CIRRHA Medicamenta, iis adnumerata funt quæ vocantur κηρωτὰ, veluti quæ ex bitumine concinnantur. Comparantur vero cirrha ex lithargyro καὶ ἰῷ, amplius fi percoquantur. Sed fepofitis obducitur phæi coloris ἐπίπαγος, ex quo pharmaci intima vifuntur cirrha magis, quam ab initio: quo nomine nuncupant nonnulli emplaftros id genus διχρώμους: quidam vero etiam διαχρώματας. Quod fi excoquantur levius, fiunt emplaftri, quas melinas dicunt, id eft μηλίνας. ex Cæl. Rhod. lib. 13. cap. 11.

CIRRHUM, funt qui colorem Gilvum interpretentur apud Gellium lib. 13. cap. 30. ubi Mnelithei affertur fententia, effe tria vini genera, nigrum, album, medium, quod vocant κιῤῥὸν. Gilvum putat Servius colorem melinum: funt qui cinericium. At Galenus, Cirrhum inquit, fi aliter cupias enuntiare, recte prorfus dixeris πυῤῥὸν ὠχρὸν, i. e. Fulvum pallefcens. Cæl. Rhod. l. c.

CIRRUS, i. m. [βόστρυχος] Crinis puerorum fed non intortus. Varro Catone, vel de Liberis educandis. Itaque Ambraciæ primum capillum puerilem demptum, item cirros ad Apollinem ponere folent. Nonius, 11. 1. & 2. 196.

Cirri, [πλεκτάναι] Oftreorum, five polyporum capillamenta. Plin. 25. 7. Græci plantagini fimilem effe dixerunt, caule quadrato, folliculis cum femine inter fe implexis, veluti in polyporum cirris. Martial. lib. 7. 19.

Et oftreorum rapere lividos cirros.

Cirri in capite quorundam animalium a quibufdam appellantur Capilli contorti ac perinde crifpati, quales picus Martius & alauda & galeritæ in capitibus gerunt. Plin. lib. 11. cap. 37. Et fulicarum generi dedit cirros: pico quoque Martio, & grui Balearicæ.

Cirri funt etiam Fimbriæ, qui veftibus prætexuntur. Phædr. 2. 5. 12. Tunica cirris dependentibus. V. Salmaf. in Capitol. Pertinac. p. 128.

CIRRĀTUS, a, um. Adj. [βοστρυχωτὸς] Capillatus. Martial. lib. 9. 30.

Nec matutini cirrata caterva magiftri. Perf. 1. Sat. 29.

CIRSI, [κιρσοὶ] ab Hippocrate vocantur Varices, hoc eft tumores pedum, & nonnunquam circa imam partem ventris, atque adeo circa ipfos teftes. Ariftotel. Ixias vocat. V. Cæl. Antiq. lect. 3. 14. extr.

CIRSION, i. n. [κίρσιον] Cauliculus eft tener duum cubitorum, triangulo fimilis, foliis fpinofis circumdatus. Spinæ molles funt. Folia bovis linguæ fimilia, minora, fubcandida, & in cacumine capitula purpurea, quæ folvuntur in lanugines. Hanc herbam, radicemque ejus adalligatam, dolores varicum fanare tradunt. Plin. lib. 27. cap. 8. V. fupra CIRCIUM, uti per errorem fcriptum eft, pro Cirfium ex Diofc. 4. 119.

CIRSOCELE, es. f. [κιρσοκήλη] Morbus eft in fcroto, quo dilatantur amplificanturque quædam aut omnia vafa, quæ teftem alunt. Omnis autem in fcroto tumor, Cele, κήλη, Græcis, Latinis Rumex nuncupatur. Hæc Auctor finit. medic. apud Galen. V. Celf. 7. 18.

CIRTA, æ. f. Numidiæ urbs, ex Salluftio nota. Strabo lib. ult. munitiffimam fuiffe ait, & optime ftructam, Micipfæ potiffimum opera, qui Græcos in eam habitatum deduxit, & tantam effecit, ut decem equitum millia, & peditum viginti emitteret. Nunc vulgo dicitur *Conftana*. Olivarius in Melam.

CIRTISCUS, i. m. Fluvius eft memorandus in Scythia, tefte Herodoto.

C I S

CIS, ios, m. [κὶς] Vermiculus in tritico præcipue & hordeo nafcens, fœminaque illa cufpide fua exiguis foraminibus penetrans, a cujus fimilitudine etiam pumex lapis κισσηρὶς Græcis appellatur, quod fiftulofus fit, & multis foraminibus pertufus. [An idem Curculio?

CIS, [ἐπὶ τάδε, ἐντὸς] Præpofitio, quæ idem quod Citra fignificat: fed fere montium & fluminum nominibus jungitur. Liv. 4. 17. Hic enim primus cis Anienem cum rege Veientium fecundo prælio conflixit. Cic. 7. Att. 2. Quoad hoftis cis Euphraten fuit.

Cis paucos dies. Plaut. Truc. 2. 3. 27. i. e. Intra paucos dies. Idem Moft. 1. 1. 17.

Cis hercle paucas tempeftates, Tranio,
Augebis ruri numerum, genus ferratile. i. e. Propediem.

Cis, pro Ultra. Salluft. Cis Rhenum atque intra mare noftrum & Oceanum, nifi qua in paludibus via fuit perdomita. Varro lib. 20. Rhetor. Eo die cis Tiberim redeundum eft. Nonius.

Cis Taurum. Cic. 3. Fam. 8. Paulo ante, Trans Taurum dixerat.

Cis undique. Plaut. Merc. prol. 76. Atque ea fefe cis vectatum undique.

Cis, citra, citimus facit, inquit Feftus. De quibus vide infra fuo ordine.

CISALPINUS, a, um. ut, Cifalpina Gallia, [Γαλατία ἡ τηγάτα] quæ ab ufu togæ, Togata Gallia dicitur. Cic. pro Lege Manil. 35. Inde quum fe in Italiam recepiffet, duabus Hifpaniis & Gallia Cifalpina præfidiis ac navibus confirmata, &c. V. GALLIA.

Galli Cifalpini. Liv. lib. 27. 38. Gallos Cifalpinos, Ligurefque.

CISAMUS, i. [Κίσαμος] Urbs Cretæ apud Ptolemæum, hodie *Ephitifa*.

CISAPENNINA Italia & Tranfapennina dicitur in Antiquitatibus Catonis & Sempronii. Ex Budæo.

CISERUSSA, æ. f. Infula non longe a Gnido diftans, cujus meminit Plin. lib. 5. cap. 31. in defcriptione infularum ante Afiam. legitur in Ed. Hard. Ciffernffa.

CISIBILITES, Mufti genus, in Galatia nafcens, ut refert Plin. lib. 9. cap. 14.

CISIUM, i. n. [δίτροχος] Genus vehiculi biroti, inquit Nonius 2. 139. Cic. 2. Philipp. 77. Inde cifio celeriter ad urbem advectus domum venit capite involuto. Cifiorum meminit & Vitruvius lib. 10. cap. 1. ad finem.

CISIARIUS, i. m. Qui cifium agit. Ulpian. l. Item quæritur, in principio. D. Locat. Si cifiarius, id eft carrucarius, dum ceteros tranfire contendit, cifium evertit, & fervum quaffavit, vel occidit, puto ex locato in eum effe actionem.

CISMARINUS, a, um. Saresb. Epift. 176. Cifmarini & tranfmarini.

CISMONTĀNUS, a, um. Plin. 3. 12. Quibus junguntur Aufinates cifmontani.

CISORI, Populi. Plin. lib. 6. cap. 30. Ab ea vero cæli parte, quæ fupra Syrtes majores, Oceano meridiano prætenditur, Dalion vocatos effe dicit, pluvia tantum aqua utentes, Ciforos, Longoporos, &c.

CISORIUM, i. n. Inftrumentum incidendi. ut, Offis ciforium. Veget. Mulom. 2. 22.

CISPELLO, ŭli, ultum, ĕre. Citra pellere. Plaut. Amph. 3. 4. 17. Inde optime cifpellam virum. Cifpellam, i. e. Afpellam, repellam, non finam ultra progredi, rejiciam.

CISPIUS, i. m. [Κίσπιος] Mons eft in Urbe, Exquiliæ regionis, de nomine cujufdam dictus. Hæc Feftus. Gell. lib. 15. cap. 1.

CISRHENĀNUS, a, um. Adj. Qui citra Rhenum habitat. Cæf. Bell. Gall. 6. 2. Nervios, Aduaticos, ac Menapios, adjunctis Cisrhenanis omnibus Germanis, effe in armis.

CISSA,

Cissa, [Κίσσα] Fluvius ponti Cappadocii, Ptolemæo, vulgo *Quisa*.
Cissa, æ. f. Insula in regione Mœsia, de qua sic Plin. 3. cap. ult. Claræ ante ostia Timavi calidorum fontium, cum æstu maris crescentium, juxta Istrorum agrum, Cissa, Pullariæ, &c
Cissampelos, i. m. [κισσάμπελος] herba Helxine. Diosc. 4. 37.
Cissanthemus, i. f. [κισσάνθεμος] Herba, quæ & cissophyllon & cyclaminus altera dicitur. Plin. 15. 9. & Diosc. 2. 195.
Cissaron, i. n. Eadem herba. Apul. de Herb. cap. 17. & 98. conf. cistaron.
Cisseris, is. f. [κίσσηρις] ponitur a Polluce lib. 7. cap. 22. inter Ornamenta muliebria: ubi Gualtherus vertit Pumicem. V. Diosc. 5. 125.
Cisseus, i. m. [Κισσεὺς] Rex Thraciæ, pater Hecubæ uxoris Priami, a quo
Cisseis, ïdis. f. ipsa Hecuba. Virg. 7. Æn. 320. & 10. 705.
Cissus, i. m. [κισσὸς] Hederæ genus est, quæ sola sine adminiculo subsistit, neque arboris aut muri, alteriusve pedamenti eget sustentaculo: unde etiam Orthocissus a Græcis dicitur, quasi recta hedera. Fabulantur Græci Cissum Liberi patris pusionem in hanc herbam conversum, ei nomen fecisse. Hujus meminit Plin. lib. 16. cap. 34.
Cissītes, æ. Gemma candore insignis. Plin. lib. 37. cap. 10. & 11.
Cissybium, i. n. [κισσύβιον] Ligneum poculum ex hedera, quam Græci κισσὸν appellant. Meminerunt Theocritus & Homerus. Macrob. 5. Saturn. cap. 21. multa tradit de Cissybio. Vide locum, & Casaub. ad Athenæum 11. 7.
Cista, æ. f. [κίστη, κιστὶς] Genus vasis viminei. Columel. lib. 12. cap. 54. Si multum liquoris fuerit, muriam duram adjicito, & ita eluito, & postea in quadratam cistam vimineam, quæ neque spisse, solide tamen & crassis viminibus contexta sit, rapa componito.
Texta cista de vimine. Ovid. 2. Met. 554.
Pallas Erichthonium, prolem sine matre creatam,
Clauserat Actæo texta de vimine cista.
Cista etiam ex asseribus construitur, in qua pecuniæ, libri & alia reponuntur: estque ceu capsa quædam. Cic. 5. Verr. 197. Quaternos HS. quos mihi Senatus decrevit, & ex ærario dedit, ego habebo, & in cistam transferam ex fisco. Juven. 3. Sat. 206.
Namque vetus Græcos servabat cista libellos.
Cava cista. Catul. 62. 259.
Effracta cista. Hor. 1. Epist. 17. 54.
Cista in judiciis erat, Intra quam tabulæ ceratæ ponebantur in ferendis suffragiis, ut inquit Asconius in Divinationem Ciceronis 24. his verbis, In Divinationibus, & in aliis causis majoribus universi judices in cistam tabulas simul conjiciebant suas, easque insculptas litteras habentes, A, absolutionis, C, condemnationis &c. V. Suffragia quomodo ferri solerent, in suffragor.
Cistæ suffragiorum in comitiis erant. Plin. lib. 33. cap. 2.
Cistas dejicere. Auct. ad Herenn. lib. 1. 22.
Cistŭla, æ. f. [κιστίον] dimin. Martial. lib. 4. 46.
Parcæ cistula non capax olivæ. Vulgo *Bulgeta* dicitur. Bulga viatoria. Et Amph. 1. 1. 264.
So. Elocutus est. ubi patera nunc est? me. in cistula
Amphitruonis obsignata signo est. conf. Rud. 4. 4. 34.
Cistella, æ. f. [κιστίδιον] diminut. a Cistula diminutivo. Ter. Eun. 4. 6. 15. Abi tu, cistellam, Pythias, domo effer cum monumentis.
Cistellam suffragiorum, Auct. ad Heren. lib. 1. 21. posuit pro Cista, seu Vale, quo suffragia populi in creandis magistratibus legibusque ferendis colligebantur.
Cistellula, æ. f. Idem. Plaut. Rud. 2. 3. 60.
Cistellātrix, īcis. f. [κιστοφόρος] Plaut. Trin. 2. 1. 22. Ubi de meretricum familia tota,
Cantrices, cistellatrices, nuncii, renuncii, raptores panis & peni.
Significare videtur Ancillam cistophoron, quæ canistrum fert heræ. Budæus.
Cistăron, i. n. [κίσταρον] Idem frutex ac Cistus. Diosc. 1. 126. ubi & Cissaron vocari docet.
Cistartium, i. n. [κιστάριον] Panarium. Vulg. Interpr. 1. Sam. 9. 7. Panis defecit in cistartiis nostris.
Cistĭfer, ĕri. m. [κιστοφόρος] Qui cistam fert. Forsan idem ac Cistophorus. Martial. lib. 5. 17.
— nupsisti Gellia cistifero. alii Cistigero. Appellat autem cistigeros Martialis eos homines, qui pro contemptissimis & despicatissimis habebantur. Turnebus.
Cistena, æ. f. Urbs est Æolidis, de qua Pomponius lib. 1. 18. sic scribit, Isthmus ille, qui inter Elaiticum & Idæum sinum prominet, parvis urbibus aspersus est: quarum clarissima est Cistena. Apud Plin. lib. 5. cap. 30. Cisthene scribitur.
Cisterna, æ. f. [δεξαμενή, ὑποδοχεῖον] Locus in quo colligitur aqua pluvia. Festus, Cisterna dicta est, quod est Cis, id est infra terram. Ulpianus in l. 1. D. de fonte, Cisternæ autem imbribus concipiuntur.
Vini cisterna. Ulp. in l. Vulgaris. §. Sed & si de navi. D. de Furtis, Et quid si cisterna vini sit, quid dices? aut aquæ cisterna?
Cisternīnus, a, um. Adj. [δεξαμενικὸς] ut, Cisternina aqua. Columel. lib. 12. cap. 43. Tota deinde vasa in aqua fontana, vel cisternina, ponderibus impositis, mergi.
Cisthus, i. m. [κίσθος] Arbuscula in Cypro insula. Plin. lib. 24. cap. 10. Græci vicino vocabulo cisthon appellant fruticem majorem thymo, foliis ocimi. Duo genera, flos masculo rosaceus, feminæ albet. V. Ruell. lib. 1. cap. 66. In vulgato Diosc. textu 1. 126. κίστος sine aspirata scribitur.
Cistibēris, is. m. Qui cis Tiberim est. Pompon. l. 2. §. 33. de Orig. Jur. Magistratus, quos Cistiberes diximus. conf. §. 31.
Cistŏphŏrus, i. m. [κιστοφόρος] Qui cistulam vel capsulam gestat. Dein proprie de his, qui sacrorum mysticorum cistis inclusorum arcana ferebant, ut in Cybelæ mysteriis, Bacchi orgiis, Cereris initiis.
Est & Nummi Asiatici species, sic appellati quod in eo cistiferi essent sculpti. Æstimatione vero parum aberat quin duplo superior illi esset denarius Romanus. Quatuor enim denarii septem cistophoros cum semisse valebant. Festus, Euboicum talentum nummo Græco septem millium & quingentorum cistophorum est, nostro quatuor millium denarium. Cic. 11. Att. 1. Ego in cistophoro in Asia habeo ad sestertia bis & vicies. Hujus pecuniæ permutatione fidem nostram facile tuebere. Hanc pecuniam Cicero ex administratione Ciliciæ collectam, apud publicanos reliquit. deinde, quod ibi minus tuto fore videbatur, dimidiam fere partem exegit, & ad Egnatium argentarium transtulit. Eidem lib. 1. Epist. 6. Scripsi ad Quæstores urbanos de Q. fratris negotio. vide quid narrent, ecquæ spes sit denarii, an cistophoro Pompeiano jaceamus. Quod Q. Ciceroni Asiam regenti a populo Romano in sumptum debebatur, id sibi ille denario, i. e. Romana pecunia, non cistophoro, qui nummus erat Asiaticus, curari volebat. Vide igitur, inquit Cicero, ecquæ spes sit denarii, an cistophoro contenti esse debeamus. Pompeianum appellat, quod in Asia magnam pecuniam Pompeius in cistophoro habebat, quæsitam quo tempore in iis regionibus contra Mithridatem bellum gessit. e qua pecunia Quæstores numerari Quinto volebant, tantumdem ipsi postea Pompeio Romæ denario numeraturi. Turnebus.
Cistula, In cista.
Cistus, V. cisthus.

C I T

Citæa, Citæis, Citeinus. V. cytæa.
Citatus, In cito, citas.
Citeria, æ. f. [κιτερία] appellatur Effigies quædam arguta & loquax ridiculi gratia, quæ in pompa vehi solita sit. Cato in M. Cœlium, Quid ego cum illo dissertem amplius, quem ego denique credo in pompa vectitatum iri ludis pro citeria, atque cum spectatoribus sermocinaturum? Festus. V. etiam Erasm. Adag.
Citerior, In citra.
Cithæron, ōnis. m. [Κιθαιρὼν] Mons Libero sacer. De quo Servius Æn. 10. 192. Parnassus, mons est Thessaliæ juxta Bœotiam, qui in duo finditur juga, Cithæronem Liberi, & Heliconem Apollinis & Musarum. Hunc Lactant. lib. 1. cap. 22. Divinarum Institutionum, quia super ipso frequenter Orpheus citharæ cantu personaret, Cithæronem appellatum scribit. Ovid. 2. Met. 223.
Dindymaque, & Mycale, natusque ad sacra Cithæron. Ibi enim sancte colebatur Bacchus. Servius alibi censet esse partem montis Parnassi refertam animalibus, ex illo Virg. 3. Georg. 43.
— vocat ingenti clamore Cithæron, &c.
Capax scelerum Cithæron. Sen. OEdip. 12.
Festus Cithæron. Ovid. 3. Met. 702.
Nocturnus, Nocte celebratus. Virg. 4. Æn. 303.
Noxius Cithæron dictus a Sen. in Theb. 1. aut propter turpitudinem celebrantium illic orgia Baccharum, aut propter Penthea & Orpheum ibidem dilaniatos.
Scribitur etiam sine diphthongo, correpta penultima, apud Auson. in Gryphoternarii numeri, v. 32.
Sed Citheron totiens ternas ex ære sacravit.
Cĭthăra, æ. f. [κιθάρα] Instrumentum musicum, quod *Harpa* vulgo dicitur. Plin. lib. 7. cap. 56. Citharam Amphion, ut alii Orpheus, ut alii Linus invenit. Citharæ & Lyræ discrimen vide apud Glarean. Dodecachor. p. 84. Sidonius in præfatione Panegyrici Antemii Consulis,
Arcas & Arcitenens fidibus strepuere sonoris,
Doctior hic citharæ pulsibus, ille lyræ.
Cithara, pro Ipsa musica & harmonia. Virg. 12. Æn. 394.
Augurium, citharamque dabat, celeresque sagittas.
Sonus citharæ. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Strepitus citharæ. Hor. 1. Epist. 2. 31.
Imbellis cithara. Hor. 1. Carm. 15. 15.
Perfecta cithara. Quintil. lib. 2. cap. 8.
Pectere citharam. V. pecto.
Reboant laqueata templa citharis. Lucret. lib. 2. 28.
Suscitare tacentem citharæ Musam. Hor. 2. Carm. 10. 18.
Cithara & Lyra nonnunquam eodem usurpantur significatu. Ovid. 2. Fast. 104. sideris Lyræ describens occasum, simul & Arionis fabulam,
Ille metu pavidus. Mortem non deprecor, inquit:
Sed liceat sumpta pauca referre lyra. Paulo post, 115.
Ille sedet, citharamque tenet, pretiumque vehendi
Cantat, & æquoreas carmine mulcet aquas.
Citharœdus, i. m. [κιθαρῳδὸς] Qui cithara ludit, & peritus est ejus generis instrumenti. Cic. 5. Tusc. 116. At vocem citharœdi non audiunt. Hor. in Arte Poet. 355.
— & citharœdus
Ridetur, chorda qui semper oberrat eadem. V. Varron. R. R. 2. 1. Martial. 5. 57. Quintil. 1. 12.
Citharœda, æ. f. In veteri Inscript. legitur apud Gruter. f. 654. n. 2. CLAVDIAE CITHAROEDAE CONIVGI OPTIMAE &c.
Citharœdĭcus, a, um. [κιθαρῳδικὸς] Adj. ut, Citharœdicus habitus. Suet. in Neron. cap. 25. Item statuas suas citharœdico habitu.
Ars citharœdica. Plin. lib. 9. cap. 8.
Status citharœdicus. Apul. Florid. p. 351.
Citharista, [κιθαριστὴς] æ. m. Qui citharam tantum pulsat, non etiam accinit, inquit Budæus. Cic. 3. Verr. 53. At etiam illum Aspendium citharistam, de quo sæpe audistis, id quod est Græcis hominibus in proverbio, quem omnia intus canere dicebant, sustulit. V. etiam Philipp. 15.
Citharista, vel Citharistes, Promontorium est Narbonensis provinciæ, non procul a Massilia. Plin. cap. 4. lib. 3. & Pompon. lib. 2. 5.
Citharistria, æ. f. [κιθαρίστρια] Quæ cithara canit. Ter. Phorm. 1. 2. 32. Continuo quandam nactus est puellulam citharistriam. Ibid. v. 59. eandem vocat Fidicinam, Ille qui illam amabat fidicinam. Ergo indifferenter, inquit Donatus.
Citharizo, [κιθαρίζω] āre. Cithara canere. Corn. Nepos 15. 2. 1. Nam & citharizare & cantare ad chordarum sonum doctus est a Dionysio. An Cithara ludere? Lambinus tamen Cithara canere, ut hic. H. St.
Citharus, i. m. [κίθαρος] Piscis genus est Nilotici, mollem carnem habens, quodque ob id facilius quam alii pisces conficitur. Galen. ex Philotimo lib. 3. de alim. facult. cap. 30. Meminit Strabo lib. 17.
Citimus, In citra.
Cito, āre, Citatim, Citatus, Cito, adv. In cibo.
Citorus, In cytorus.
Citra, [ἐπὶ τάδε] Præpositio, accusativo casui serviens: cui opponitur Ultra

Ultra; a Cis derivatur. Cæf. 6. Bell. Gall. cap. 31. Qui funt citra Rhenum.

Citra flumen educere exercitum. Cic. 6. Philipp. 5.

Citra Leucadem. Cic. 16. Fam. 4. Idem 16. Att. 7. Quum veniffem Veliam, Brutus audivit. erat enim cum fuis navibus apud Haletem fluvium, citra Veliam millia paffuum III. pedibus ad me ftatim.

Citra mare natus. Horat. 1. Serm. 10. 47.

Ultra citraque. Horat. 1. Serm. 1. 107.

— funt certi denique fines,
Quos ultra citraque nequit confiftere rectum.

Citra, pro Ante. Ovid. 8. Met. 365.

Forfitan & Pylius citra Trojana periiffet
Tempora. Et 10. Met. 84.
— citraque juventam
Ætatis breve ver, & primos carpere flores.

Citra rogos. Quintil. Decl. 12. 9. Aut citra rogos, aut ad rogos pugna eft. i. e. Antequam ad rogos ventum eft. V. etiam Decl. 246. & Gell. 12. 13.

Citra, pro Sine. Columel. lib. 2. cap. 2. Sed citra hoc experimentum multa funt, quæ & dulcem terram, & frumentis habilem fignificent, ut juncus & calamus.

Citra accufationem crimen in adverfarium vertere. Quintil. lib. 7. cap. 3.

Citra æmulum aliquid facere. Quintil. 12. 10.

Citra auctoritatem Senatus populique. Suet. in Cæf. 28.

Citra codicillos, pro Sine codicillis. Hermogenianus in l. Adminiftrantes. D. de Excufat. tutor. Adminiftrantes res principum, ex indulgentia eorum, licet citra codicillos, a tutela, itemque a cura tempore adminiftrationis delata excufantur. Budæus.

Citra commoda emeritorum præmiorum exauctorare legiones. Suet. in Auguft. cap. 24.

Citra complexum caufæ laudabilis. Quintil. lib. 8. cap. 5. Eft autem hæc vox univerfalis, quæ etiam citra complexum caufæ poffit effe laudabilis.

Citra denuntiationem. Quintil. lib. 3. cap. 8. Nam & illic caufa deliberandi eft, quod bellum Galli minitentur: effe tamen quæftio poteft, dedendi ne fuerint citra hanc denuntiationem, quia contra fas, quum Legati miffi effent, prælium inierint: Regemque, ad quem mandata acceperant, trucidaverint.

Citra faftidium. Plin. lib. 3. cap. 3. Querquerni citra faftidium nominentur.

Citra honorem verborum profequi aliquem. Suet. in Aug. cap. 66. Neque dolore diffimulato, fi parcius aut citra honorem verborum: neque gaudio, fi grate pieque quis profecutus fuiffet. Subaudi Legato vel Hæreditate.

Citra jactum pulveris. Plin. 35. 21.

Citra invidiam. Plin. lib. 7. cap. 29.

Citra mandatum aliquid facere. Ulpian. l. Idemque &. §. Idem Labeo ait. D. Mandat. vel contr.

Citra muficen. Quintil. lib. 1. cap. 4. Tum nec citra muficen Grammatice poteft effe perfecta, quum ei de metris rhythmifque dicendum fit.

Citra morfum exanimat. Plin. lib. 8. cap. 38.

Citra perniciem. Plin. lib. 11. cap. 49.

Citra perfonam argumenta ducere. Quintil. lib. 7. cap. 3. Interim autem ex re quæritur, veneficium fuerit, an cruditas: quum ex ipfa aliqua citra perfonam quoque argumenta ducuntur.

Citra fatietatem data glans. Columel. lib. 7. cap. 6.

Citra fcelus peccare. Ovid. 5. Trift. 9. 23.

Citra fcientiam. Columel. lib. 1. cap. 1.

A poftrema fyllaba citra tertiam non pofuit natura vocem acutam. Cic. in Orat. 58. Ipfa enim natura, quafi modularetur hominum orationem, in omni verbo pofuit acutam vocem, nec una plus, nec a poftrema fyllaba citra tertiam, quo magis naturam ducem ad aurium voluptatem fequatur induftria.

Citra voluntatem domini. Quintil. 7. 3.

Citra, pro Extra. Sueton. in Auguft. cap. 43. Solebat etiam citra fpectaculorum dies, fiquando quid inufitatum dignumque cognitu advectum effet, id extra ordinem quolibet loco publicare.

CITRA, Adv. in eadem fignificatione, fed fine cafu. Liv. 10. 25. Paucis citra millibus lignatores ei cum præfidio occurrunt.

Citra, aliter. Plin. lib. 17. cap. 22. Quoniam & fic coercetur impetus materiæ, denfiorefque citra pampini exultant.

Citra, etiam pro Minus. Ovid. 1. de Pont. 7. 55.

Culta quidem (fateor) citra quam debuit illa eft. V. etiam 10. Met. 607. & 3. de Arte Am. 757.

CITER, vetuftiffimos fcripfiffe invenimus. Cato apud Prifcian. p. 599. Citer ager alligatus ad facra erit. V. feq. dict.

CITERIOR, us. compar. quod a Citer vocabulo obfoleto quidam deducunt. Cic. 12. Att. 37. Hirtius ad me fcripfit Sex. Pompeium Corduba exiffe, & fugiffe in Hifpaniam citeriorem.

Ætas citerior, Brevior. Valer. 8. 7. ext. 10. Citerioris ætatis metas, &c. Chryfippi vivacitas flexit. Sed emendatum Citeriores.

Confulatus citerior legitimo tempore. Valer. Max. 8. 15. 1. i. e. Ante tempus.

Dies citerior. Caius in l. Si fervus. §. Quum mihi aut Titio. D. de verb. obligat. Tempora vero diverfa defignari poffe, veluti, Mihi Calendis Januariis, aut Titio Calend. Febr. immo etiam citeriorem diem in Titii perfonam conferri poffe. Citeriorem dixit, pro Breviore & proximiore. Budæus.

Ultio delicto citerior. Valer. Max. 6. 3. 11. i. e. Prior.

Audiebamus nondum citeriora. Cic. 2. Fam. 11.

Confiderare humana ac citeriora. h. e. Terrena ac terrenis proxima. Cic. 5. Tufc. 71. Quanta rurfus animi tranquillitate humana & citeriora confiderat?

CITIMUS, a, um. fuperl. Citima nobis fecula funt recentiffima. quæ enim nobis proxima funt, citima appellantur Cic. de Univerfit. 22. Eamque, quæ erat ejufdem, detorfit a latere in dextram partem: hanc autem citimam, a mediana linea direxit ad lævam, fed principatum dedit fuperiori.

Luna terris citima. Cic. in Somn. Scip. 8. Ex quibus erat ea minima, quæ ultima cælo, citima terris, luce lucebat aliena.

CITIME, Adverb. Prifcian. lib. 15. p. 1016. Citra, citerius, citime.

CITRĀTUS, a, um. ut, Regio citrata, Ager citratus, qui opponitur Ultrato. V. Rigaltii Gloff. ex Hygin. & aliis agrar. Ed. Goef. p. 156. & 268.

CITRAGO, Eadem cum Meliffophyllo. V. MELISSOPHYLLUM.

CITRETUM, CITREUS, CITRIUM, In CITRUS.

CITRO, Non fimplex & folum reperitur. V. ULTRO.

CĬTRUS, i. f. [κίτρος] Arbor quæ Medica fert mala. Diofcorides lib. 1. cap. 136. Poftremo quæ medica, Perficave, aut citromela, a Romanis vero citria vocantur, omnibus nota, arborem habent, toto anno fecundam & fuperfetantem. Pomum oblongum eft, rugofum, colore ad aurum inclinato, cum gravitate odoratum. Semen habet pyrorum feminibus fimile. Plin. lib. 13. cap. 1. Cedri tantum & citri fuorum fruticum in facris fumo convolutum nidorem verius quam odorem noverant.

De Citro fic fcribit Calepinus ex variis auctoribus, Citrus arbor nobiliffima, quæ fola apud Atlantem montem in Mauritania nafcitur, Romanis quondam gratiffima. nam afferebatur ad ornamenta menfarum & lectulorum. Non multum crefcit, & folia majora habet quam laurus. Hinc Citreus, adjectivum. ut, Citreæ menfæ. Apud Dionem, cedron, & poma cedria, fapor citro & citriis appellata inveniuntur. Alterius tamen generis funt citri Atlanticæ, ex quibus menfæ fierent, quam noftrates citri, unde mala medica nafcuntur. Hæ folio fpectantur arbuti fere aut lauri: Atlanticæ, cupreffo feminæ filveftri, folio, odore, caudice.

CITRUM, i. n. pro Ligno. Varr. 3. de R. R. cap. 2. Nuncubi hic vides citrum aut aurum? Martial. lib. 10. 80.

Infpicit, aut pueros, nobiliufve citrum.

Maurufiacum citrum. Martial. lib. 12. 67. V. Lucan. 9. 426. & Vellei. 2. 56. 1. cum Not. Burm.

CITREUS, a, um. Adj. [κίτρειος] ut, Citrea mala. Plin. lib. 25. cap. 28. Citreis odor acerrimus, fapor afperrimus. Idem lib. 23. cap. 6. Citrea contra venenum in vino bibuntur, vel ipfa vel femen. faciunt oris fuavitatem, decocto eorum colluto, aut fucco expreffo.

Lecti citrei. Perf. 1. Sat. 53.

— non quicquid denique lectis
Scribitur in citreis.

Menfa citrea. Cic. 6. Verr. 37. Tu maximam & pulcherrimam menfam citream a Q. Lutatio, Diodoro, &c. abftulifti.

Oleum citreum. Plin. lib. 23. cap. 4.

CITRIUM, i. n. Latine dicitur Pomum citri arboris, tefte Diofc. l. c.

CITRĪNUS, a, um. [κιτρινώδης] aliud Adj. ut, Color citrinus. Plin. lib. 19. cap. 5. de cucumere, In Italia virides, & quamminimi, in provinciis quammaximi & citrini aut nigri. i. e. Citri five auri colorem habentes.

CITRŌSUS, a, um. [κιτρώδης] Veftis citrofa. a fimilitudine citri appellata eft. Hæc Feftus. Meminit & Macrob. lib. 3. Saturn. cap. 19.

CITRĒTUM, i. n. Locus citro confitus. Pallad. 3. 34. extr. Citreta tegumentis defenduntur a frigore.

CITTA, æ. f. [κίττα] Avis quafi pica: quoniam ut Galenus ait, terram mandit, aut quia colores habet, ut pica, difpares.

CITTA, [κίττα] Depravatus mulierum prægnantium appetitus, quum inutiles cibos appetunt, quod fere contingere folet fecundo aut tertio a conceptu menfe, ex alimento in ventriculo corrupto, fetu tam imbecilli, ut nutrimentum confumere non poffit. Hinc fit ut copiofæ in ventriculo redundantiæ cumulentur, quæ varium abfurdumque gignunt appetitum, ut carbonum, cretæ & fimilium. Eam ob caufam Græci malum hoc κίτταν, hoc eft picam appellavere, ab avis ejus varietate fumpta fimilitudine. V. Alexand. Aphrod. 2. probl. 74. Rhodig. 3. 15. & 14. 1.

CITTAMPELOS, i. m. [κιττάμπελος] Herba eft, quæ Diofcoridi Helxine, & officinis *Parietaria* dicitur. Utitur hac appellatione Paulus Ægineta lib. 6.

CITTIUM, vel CITIUM, i. n. [Κίττιον, ἢ Κίτιον] Oppidum Cypri: unde,

CITTIEUS, a, um. [Κιττιεύς] ut, Cittieus Zeno, apud Laertium lib. 7. pr.

CITTŌSIS, is. f. [κίττωσις] Uvarum vitium eft, quum acini a racemis dilapfi pereunt. V. Cæl. Rhodig. Antiq. Lect. lib. 6. cap. 1.

CITUS, In CIEO.

C I V

CIVĀRO, onis. m. Civitas in finibus Allobrogum. Cic. 10. Fam. 23. extr. Alii legunt Cularo. V. Græv.

CĪVIS, is. c. [πολίτης, ἀστός] Cives dicti (inquit Cicero) a Coeundo: quod vinculo quodam focietatis in unum coeant cœtum, & fub legibus vivant. Plaut. Rud. 3. 4. 37. Obfecro defende cives tuas, fenex. Cic. 3. Offic. 47. Nam effe pro cive, qui civis non fit, rectum eft non licere.

Civis meus, Civis tuus dicitur, pro eo quem barbari vocant *concivem*. Cic. 1. de Fin. 10. Debeo profecto, quantumcunque poffum, in eo quoque elaborare, ut fint opera, ftudio, labore meo, doctiores cives mei. Idem 1. Catil. 17. Servi me hercle mei fi me ifto pacto metuerent, ut te metuunt omnes cives tui, &c.

Noftri cives. Cic. 2. de Divin. 6.

Civis eft, Qui ejufdem eft patriæ. Curt. lib. 9. in fine, Simplicius tamen famam æftimabat in hofte, quam in cive.

Civis & Peregrinus opponuntur. Cic. 6. Verr. 77. Apud Segeftanos repertum effe, Judices, fcitote neminem, neque liberum, neque fervum, neque civem, neque peregrinum, qui illud fignum auderet attingere.

Civis & advena. Cic. 6. Verr. 130. Quod cives atque incolæ Syracufani colere, advenæ non folum vifere, verum etiam venerari folebant.

Civis & municeps. Cic. 5. Verr. 161. Clamabat ille mifer, fe civem effe Romanum, municipem Cofanum. Romani Civem Municipi opponebant, ut Romam municipiis & reliquis oppidis Italiæ.

Mundi civis. Cic. lib. 1. de Legib. 61. Quid divinum, æternumque fit, viderit: ipfumque ea moderantem, & regentem pæne prehenderit, fefeque non, unis circumdatum mœnibus, popularem alicujus definiti loci, fed civem totius mundi, quafi unius urbis agnoverit. De animo, hujus corporis vinculis jam abfoluto.

Solus

Civis Peregrino & Exuli oppositus. Cic. 4. Acad. 176. Postremo solum civem, solum liberum: insipientes omnes peregrinos, exules, servos, furiosos.
Libertas civium. Cic. pro Rabir. Posth. 53. Neque ego, cui omnium civium libertas clarissima fuisset, meam projecissem.
Parricida civium. Cic. 1. in Catil. 29. Certe verendum mihi non erat, nequid, hoc parricida civium interfecto, invidiæ mihi in posteritatem redundaret.
Clari cives. Quintil. lib. 5. cap. 11.
Clarissimi cives & summi viri. Cic. 1. in Catil. 29. Etenim si summi viri & clarissimi cives, Saturnini, & Gracchorum, & Flacci, & superiorum complurium sanguine non modo se non contaminarunt, &c.
Egentes cives & servi. Cic. pro Milon. 37. Servorum & egentium civium, & facinorosorum armis meos cives, meis consiliis, periculisque servatos, pro me objici nolui.
Infimus civis. V. INFERUS.
Insitus urbi. V. INSERO.
Perditus. Cic. 2. in Catil. 12.
Potentiorum civium superba limina. Horat. Epod. 2. 8.
Rarus. Martial. lib. 12. 53.
Nummi quum tibi sint, opesque tantæ,
Quantas civis habet, Paterne, rarus, &c.
Romanus. Cic. 7. Verr. 146. Ut etiam illa vox & illa imploratio, Civis Romanus sum, quæ sæpe multis in ultimis terris opem inter barbaros & salutem tulit, &c.
Romana. Cic. pro Corn. Balb. 55. Sic apud Terentium, And. 1. 3. 16. Civis Attica. Et, Civis Halicarnassia, apud Nep. 2. 1. 2.
Seditiosi cives. Cic. 4. Acad. 13.
Trepidi cives. Virg. 12. Æn. 583.
Asciscere civem. Cic. pro Corn. Balb. 30.
Egit Romana suos discordia cives, Bellum Romæ intestinum fuit. Propert. lib. 1. 22. 5.
Arcere aliquem civium a vita, fortunisque. Cic. 1. in Catil. 33. Tum tu Juppiter, &c. hunc & hujus socios a tuis aris, ceterisque templis a tectis urbis ac mœnibus, a vita, fortunisque civium omnium arcebis.
Clamare se civem Romanum. Cic. 7. Verr. 146. Quum is qui se civem Romanum esse clamaret, in crucem ageretur.
Continere cives eadem æquitate. In CONTINEO.
Dare civem populis. Sil. lib. 8. 409.
Dare civibus urbem, Civitatem condere. Virg. 5. Æn. 631.
Quis prohibet muros jacere, & dare civibus urbem?
Defendere civem a periculo. In DEFENDO.
Inferre famem civibus. Cic. 9. Att. 12.
Negligere salutem civium. Cic. 1. in Catil. 28.
Relinquere incolumes cives. Cic. 2. in Catil. 2. Quod vero non cruentum mucronem, ut voluit, extulit: quod vivis nobis egressus est: quod ei ferrum de manibus extorsimus: quod incolumes cives, quod stantem urbem reliquit, &c.
Tenere jura civium. Cic. 1. in Catil. 28.
Tradere vias optimarum artium civibus. Cic. 2. de Divin. 1.
Civis hinc est. Terent. And. 5. 1. 14. Illam hinc civem esse aiunt.

CIVĬTAS, ātis. f. [πόλις] a Civibus appellata est, quasi Civium multitudo, vel potius Universitas.
Civitas propric in incolis, in unam societatem junctis, æstimatur; non in ædificiis, Cic. apud Nonium, 5. 27. Conjunctionem tectorum, oppidum, vel urbem appellaverunt, delubris distinctam spatiisque communibus. Omnis ergo populus, qui est talis cœtus multitudinis, qualem exposui, civitas est.
Quid sit Civitas, succincte & eleganter describit Cic. de Somn. Scip. 4. Nihil enim est illi principi Deo, qui omnem hunc mundum regit, quod quidem in terris fiat acceptius, quam consilia, cœtusque hominum jure sociati, quæ civitates appellantur. Idem pro Sext. 91. Tum conventicula hominum, quæ postea civitates nominatæ sunt.
Civitas & pro loco, & pro oppido, & pro jure quoque omnium & pro hominum multitudine dicitur, inquit Verrius Flaccus apud Gellium, 18. 7. conf. Coquej. ad Augustin. de Civ. Dei, 1. 15. p. 58.
Civitas, pro Urbe, aut oppido. Liv. 29. 38. pr. Eadem æstate in Bruttiis Clampetia a Consule capta, Consentia, & Pandosia, & ignobiles aliæ civitates voluntate in deditionem venerunt.
Urbs & civitas. Cic. 4. Acad. 136. Denique scripta Lycurgi, Solonis, XII tabulas nostras, non esse leges? ne urbes denique aut civitates, nisi quæ essent sapientium?
Civitates & municipia. Cic. pro Muren. 47. Graviter homines honesti, atque in suis civitatibus & municipiis gratiosi tulerunt.
Patria civitatis. Cic. 2. de Legib. 5. Ego me hercule & illi & omnibus municipibus duas esse censeo patrias: unam naturæ, alteram civitatis.
Clades civitatis importuna. Cic. de Clar. Orat. 332. Etsi cursum ingenii tui, Brute, premit hæc importuna clades civitatis.
Commemoratione civitatis omnia verbera depulsurum, cruciatumque a corpore dejecturum arbitrabatur. Cic. 7. Verr. 161.
Desiderium civitatis. Cic. pro Domo 87. Non decretis Italiæ, non desiderio civitatis. Subaudi Reducti sunt.
Dissimilitudo enim civitatum varietatem juris habeat necesse est. Cic. pro Corn. Balb. 31.
Homo multarum civitatum. Cic. pro Corn. Balb. 30. Itaque in Græcis civitatibus videmus, Athenis Rhodios, Lacedæmonios, ceteros undique ascribi, multarumque esse eosdem homines civitatum.
Jus civitatis honore dignissimum. Cic. pro Corn. Balb. 42.
Largitio & communicatio civitatis. Cic. pro Corn. Balb. 31. Nunquam est intermissa a majoribus nostris largitio & communicatio civitatis.
Nomen civitatis nobile & illustre apud omnes. Cic. 7. Verr. 166. Si tibi ignoto apud ignotos, apud barbaros, apud homines in extremis atque ultimis gentibus positos, nobile & illustre apud omnes nomen tuæ civitatis profuisset: &c.
Nomen civitatis apud aliquem valere. Cic. 7. Verr. 165. Apud te nomen civitatis ne tantum quidem valuisse, ut dilationem aliquam crucis, &c.
Nomen civitatis implorare & usurpare. Cic. 7. Verr. 162.
Salus civitatis nititur in aliquo. Cic. de Somn. Scip. 3.
Status civitatum. Quintil. lib. 2. cap. 16.

Vires & mores civitatis. Quintil. lib. 3. cap. 8.
Usurpatione & mentione civitatis assequi aliquid. Cic. 7. Verr. 165. Apud te Prætorem si non effugium, ne moram quidem mortis, mentione atque usurpatione civitatis assequi potuit?
Ex civitate aliqua amplissimus aliquis. Cic. pro Corn. Balb. 50.
Beata civitas. Cic. 1. de Fin. Neque enim civitas in seditione potest esse beata.
Bellicosa civitas. V. BELLUM.
Clarissimæ civitates. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Commendatior civitas studio, cura & diligentia alicujus. Cic. pro Corn. Balb. 43.
Fœderata. Cic. 7. Verr. 53. Hoc Netinorum fœderata civitas publice dicit.
Graves. Cic. 7. Verr. 134. i. e. Gravitate morum æstimandæ.
Honesta. Cic. 5. Verr. 56. Huic homini, Judices, honestæ (al. honestissimæ) civitatis honestissimo, &c.
Honestior civitas, quam &c. Cic. pro Flacc. 64. Num honestior est civitas Pergamena, quam Smyrnæ?
Humilis, Urbs in imo sita. Sen. Thyest. 5.
Immunes civitates & liberæ. V. IMMUNIS.
Lauta. V. LAUTUS.
Libera. Cic. 1. Philipp. 4.
Locuples copiis. In LOCUPLES.
Maledica. In MALUS.
Optime merita. Cic. pro Corn. Balb. 34. Neque enim est meum, contra jus optime meritæ civitatis, contra opinionem vetustatis, contra auctoritatem Senatus dicere.
Bene morata & bene constituta. In MOS.
Bene moratæ civitates. Cic. 1. de Orat. 85.
Nostra civitas. i. e. Ubi nati sumus. Hannibal apud Liv. 30. 30. Quodcunque egerimus, ratum id civitates nostræ habituræ sunt. Nostræ. i. e. Unde quisque nostrum est, Quam quisque nostrum patriam habet aut domum.
Prudentissima civitas. Quintil. lib. 5. cap. 11.
Sine lege. Quintil. lib. 5. cap. 11. Ut corpora nostra sine mente, ita civitas sine lege, suis partibus, ut nervis ac sanguine, & membris uti non potest.
Abstrahere civitatem a servitio. In ABSTRAHO.
Administrare. Cic. 1. Offic. 88. Et tamen ita probanda est mansuetudo atque clementia, ut adhibeatur Reipub. causa severitas, sine qua administrari civitas non potest. V. ADMINISTRO.
Adoriri. In ADORIOR.
Augere civitatem hostibus recipiendis. Cic. pro Corn. Balb. 31. Romulus fœdere Sabino docuit, etiam hostibus recipiendis augeri hanc civitatem oportere.
Conciliare civitatem. In CONCILIO.
Conferre studia & beneficia in civitatem. Cic. pro Corn. Balb. 43.
Conjuncta officiis civitas. In CONJUNGO.
Constituere in civitate legibus aliquem. Cic. pro Arch. 6. Hunc Heracliensem multis civitatibus expetitum, in hac autem legibus constitutum, de nostra civitate ejiciemus? Subaudi Civem.
Continere civitatem in officio. In CONTINEO.
Contacta civitas rabie. In CONTINGO.
Convertit se civitas in aliquem. Cic. in Somn. Scip. 3. In te unum atque in tuum nomen se tota convertet civitas. pro Homines civitatis.
Ejicere aliquem e civitate. Cic. pro Domo, 88.
Evertere funditus civitatem. Cic. 6. Verr. 76. Universam se funditus illam eversurum esse civitatem minabatur.
Execrata Phocæorum civitas. Horat. Epod. 16. 17.
In oculis civitatis aliquid esse factum. Cic. pro Domo 101. In ea possim intueri domum meam eversam non ab inimico meo, sed ab hoste communi, & ab eodem extructam, & positam in oculis civitatis.
Ferre suffragium non de civis, sed civitatis salute. Cic. pro Domo 90.
Inducere in civitatem rem perniciosissimam. Cic. 1. Offic. 85.
Instituere civitates. Cic. 1. de Orat. 86.
Invadere civitatem. Quintil. lib. 1. cap. 6.
In largienda civitate parcus. Cic. pro Corn. Balb. 5.
Munita jure civitas, & libertas. Cic. pro Domo 77.
Persequi civitatem bello. Cæs. 5. Bell. Gall. 1. Nisi id fecerint, sese bello civitatem persecuturum demonstrat.
Suspensa ac solicita. Cic. pro Domo 96.
Civitas dicitur etiam Jus civium. Hocque jus triplex fuit apud Romanos. Summo & maximo Romana tribuebatur Civitas: proximum erat Latinitas: ultimum minimumque Italiæ jus. Quibus modis Latini poterant fieri Romani cives. V. Sigon. de Antiq. Jure Civ. Rom. cap. 1. Onufr. Panvin. Comm. 3. de Rep. Roman. & Spanhem. in Orbe Romano.
Adimere alicui civitatem. V. ADIMO.
Ademptio civitatis. Cic. pro Domo 98. Id autem ut esset faciendum, non ademptione civitatis, sed tecti, & aquæ, & ignis interdictione faciebant.
Adipisci & perdere civitatem. Cic. pro Corn. Balb. 30. Vidi egomet nonnullos imperitos homines nostros cives Athenis in numero judicum atque Areopagitarum, certa tribu, certo numero, quum ignorarent si illam civitatem essent adepti, hanc se perdidisse, nisi postliminio recuperassent.
Amittere civitatem. Cic. pro Cæcin. 100.
Asciscere in civitatem. In ASCISCO.
Ascribere civitati & in civitatem. In ASCRIBO.
Ascribi civitatibus. Cic. pro Arch. 10. Quid est quod de ejus civitate dubitetis, præsertim quum aliis quoque civitatibus fuerit ascriptus?
Consequi civitatem beneficio aliquorum. Cic. pro Corn. Balb. 31.
Dare civitatem. Cic. pro Corn. Balb. 55. Ante civitatem Veliensibus datam, de senatus sententia, &c.
Dicare se in civitatem. Cic. pro Corn. Balb. 28. Peritus vero nostri moris ac juris nemo unquam qui hanc civitatem retinere vellet, in aliam se civitatem dicavit.
Donare civitate aliquem. Cic. pro Corn. Balb. 30. Ex qua nobis interdictum sit, ut neque asciscere civem, aut civitate donare possimus.
Merita erga populum Ro. allegantes Latinitate, vel civitate donavit. Suet. in Augusto cap. 47. H. St.

Eripere alicui civitatem. Cic. pro Domo 79. Volaterranis L. Sulla victor, Repub. recuperata, comitiis centuriatis civitatem eripere non potuit.
Ereptor civitatis. Cic. pro Domo 81. At tu etiam ereptor civitatis, legem de injuriis publicis tulisti.
Habere civitatem. Cic. 2. de Legib. 5. Ita quum ortu Tusculanus esset, civitatem Romam habuit. De Catone. Al. Civitate Romanus &c.
Impertiri civitatem gratuito alicui. Cic. pro Arch. 10.
Largiri civitatem. In LARGIOR.
Mutari civitate. In MUTO. Cic. pro Corn. Balb. 31.
Recipere civitate. Cic. pro Corn. Balb. 31.
Recipere in civitatem. Cic. pro Arch. 22.
Retinere civitatem. Cic. pro Corn. Balb. 43.
Retinere in civitate, & Exterminare ex civitate aliquem: contraria. Cic. pro Ligar. 33. Aut tres Ligarii in civitate retinendi sunt, aut tres ex civitate exterminandi.
Sancire jura de civitate, & libertate. Cic. pro Domo 80. Tum igitur majores nostri populares non fuerunt: qui de civitate & libertate ea jura sanxerunt.
Suscipere in civitatem. Cic. 2. de Legib. 5.
Tribuere civitatem. Cic. pro Corn. Balb. 37.
Civitas etiam pro Tota regione ponitur. Cæs. 1. Bell. Gall. 12. Omnis civitas Helvetia in quatuor pagos divisa est. Et mox: Quæ pars civitatis Helvetiæ insignem calamitatem Populo Romano intulerat.
Brigantum civitas. Tacit. Agric. 17. 2.
Hermundurorum civitas. Idem de Germ. 41. 1.
Ubiorum civitas. Idem 1. Ann. 37. 3.
Civitatium (in gen. pl.) apud Plinium lib. 8. ad Maximum, principio, incipit Amor. Liberarum civitatium. in editione ad exemplar Rudolphi Agr. recognita. Vide an & in mea editione. H. St. Est ep. 24. & Civitatum quidem exhibent codd. emendati, sed altera illa lectione in marginem rejecta.

CIVITATŬLA, æ. f. dimin. Sen. de morte Claudii p. 852. Hic quæstu se sustinebat, vendere civitatulas solebat. i. e. Jus Romanæ civitatis. Ad quandam civitatulam pervenimus. Apul. 10. Met. p. 238.

CIVĪLIS, e. [πολιτικός] Quod ad cives pertinet. ut, Civile odium: civile bellum.
Actio civilis. Cic. 1. Verr. 18. Nam civibus quum sunt ereptæ pecuniæ, civili fere actione & privato jure repetuntur.
Amor civilis & Naturalis. Gell. lib. 12. cap. 1. ad finem, Magnam fere partem non naturalis ille amor est, sed civilis & opinabilis.
Arma civilia. Claud. 2. in pr. Conf. Stil. 85.
Bellum. Cic. 7. Att. 13. Genus belli quod sit vides. ita civile est, ut non ex civium dissensione, sed ex unius perditi civis audacia natum sit.
Bella plusquam civilia. Lucan. lib. 1. 1.
Bella per Æmathios plusquam civilia campos,
Jusque datum sceleri canimus.
Belli civilis æstus. Hor. 2. Epist. 2. 47.
Busta civilia. Propert. lib. 2. 1. 27. i. e. Campos Philippicos, in quibus & occisa sunt, & sepulta Romanorum multa millia bello Civili inter Cæsarem & Pompeium.
Curæ civiles, i. e. Cura de civibus, aut quæ civem decent. Hor. 3. Carm. 8. 17.
Dies. Plin. lib. 2. cap. 77. Qui opponitur Astronomico. V. Gassend. Inst. lib. 1. cap. 22.
Dissidium, Discordia civilis. Claud. de Bell. Gild. 241.
Furor. Hor. 4. Carm. 15. 18.
Custode rerum Cæsare, non furor
Civilis, aut vis eximet otium. Civilem furorem vocat Seditiones civium.
Jura civilia. Hor. 1. Serm. 9. 39.
Lex civilis ac publica. Cic. pro Cæcin. 74.
Mars civilis, Bellum inter cives. Ovid. 6. Epist. 35. Civilem Martem vocat illorum qui ex eadem terra geniti erant.
Mos consuetudoque civilis. Cic. 1. Off. 148. Nec quenquam hoc errore duci oportet, ut siquid Socrates aut Aristippus contra morem consuetudinemque civilem fecerint, &c.
Nefas civile, Nefas civium. Stat. 1. Silv. 80. Intelligit Bellum civile.
Odia. Claud. de Bell. Get. 565.
Officia. Quintil. lib. 2. cap. 15.
Pax. Cic. 7. Philipp. 8. Itaque ille ego qui semper auctor pacis fui: cuique, pax præsertim civilis, quanquam omnibus bonis, mihi tamen in primis fuit optabilis.
Quercus, Quercea corona civica, quam (ut refert Servius) qui in bello civem liberassent, accipiebant, ideo quia ante caussa vitæ in hac arbore hominibus fuit, qui glandibus vescebantur. Virg. 6. Æn. 772.
Atque umbrata gerunt civili tempora quercu. V. in CIVICUS.
Sanguis. Lucret. lib. 3. 70. i. e. Bella civilia, sive Civium interfectiones.
Scientia, Politice. Quintil. lib. 2. cap. 15. Rhetoricen autem quidam eandem civilitatem esse judicaverunt. Cicero scientiæ civilis partem vocat: civilis autem scientia idem quod sapientia est.
Strages. Claud. 6. Conf. Hon. 118.
Studia. Cic. pro Font. 16. Si inimico testi credi non oportuit, inimicitior Marcello Crassus, & Fimbriæ Scaurus ex civilibus studiis, atque obtrectatione domestica, quam huic Galli?
Verba civilia, quæ etiam Directa in jure appellantur, verba sunt formularum civilium, hoc est quæ ad jus civile accommodata olim a Jurisconsultis fuerunt, ex eo nimirum quod hæc pars juris proprie nonnunquam jus civile appellatur, ut Pompon. docet l. 2. D. de orig. jur. sive quod vernaculum esset, neque ab exterarum gentium institutis sumptum: sive quod soli cives his legis actionibus ac formulis uti possent. Papin. l. 7. D. de vulg. & pup. Verbis civilibus substitutionem post quartum decimum annum ætatis frustra fieri convenit. Ulpian. cap. instit. 25. Fideicommissum est, quod non civilibus verbis, sed precative relinquitur, hoc est, non his formulis quæ ad hæredum institutionem accommodatæ sunt, sed precationis.
Vir vere civilis, & publicarum privatarumque rerum administrationi accommodatus. Quintil. in procem. lib. 1.
Undæ civiles, i. e. Curæ & sollicitudines omnium rerum, quæ ad Remp. pertinent. Hor. 1. Epist. 1. 16.
Nunc agilis fio, & mersor civilibus undis.

Civilis, ubi ad hominem refertur, Æquum, Humanum, & Communi jure cum aliis utentem denotat, licet dignitate superior sit.
Ingressus orationis civilis, & humanus. Quintil. lib. 3. cap. 8.
Agere se civilem. Suet. in Tiber. cap. 26. Verum liberatus metu, civilem se admodum inter initia, ac paulo minus quam privatum egit. Sic
Civilior, [πολιτικώτερος] Ovid. 4. Trist. 4. 13.
Ipse pater patriæ, quid enim civilius illo? &c.

CIVILĬTAS, ātis. f. [πολιτεία] quasi Civilis mos: qui & Urbanitas dicitur. Plerumque pro Humanitate ponitur.
Clementia & civilitas. Suet. in August. cap. 51. Clementiæ & civilitatis ejus multa & magna documenta fuerunt.
Jactator civilitatis. Suet. in Claud. cap. 35. Primis imperii diebus, quanquam (ut diximus) jactator civilitatis, neque convivia inire ausus est, nisi, &c.
Civilitas, pro Politica scientia, ut Civilitatis corpori partes assignet, &c. Quintil. lib. 2. cap. 15.
Civilitatis particulæ. Quintil. ibid.

CIVILĬTER, Adv. [πολιτικῶς] Civiliter, i. e. Ex instituto juris civilis. Jabolenus in l. quum hæredes. §. item quæro. D. de acquir. possess. Si vinxeris liberum hominem, eum te possidere non puto. quod quum ita se habeat, multominus a te per illum res ejus possidebuntur. neque enim rerum natura recipit, ut per eum aliquid possidere possimus, quem civiliter in mea potestate non habeo.
Alioquin Civiliter, Ex civilitatis præscripto, i. e. Non tyrannice significat, vel monarchice. Juven. 5. Sat. 112. — solum
Poscimus, ut cœnes civiliter. i. e. Non tibi sit panis lautus, & ceteris convivis vulgaris, ut non sit inter nos delectus ferculorum. Budæus.
Magis pie quam civiliter, i. e. Ut decet civem. Liv. 38. 56.
Contendere civiliter. Cic. 1. Off. 38. Ut enim quum civiliter contendimus, aliter si est inimicus, aliter si competitor: cum altero certamen honoris ac dignitatis est: cum altero capitis & famæ.
Plus quam civiliter. Ovid. 12. Met. 583. i. e. Non civiliter, non ut civem decuit. De Neptuno.

CIVĬCUS, Adj. [κιυικός] Quod ad cives pertinet, ut Corona civica, quæ dabatur ob civem servatum, hoste occiso. Cic. pro Planc. 72. Ad id etiam gregarii milites faciunt inviti, ut coronam dent civicam, & se ab aliquo servatos esse fateantur.
De civica corona, Plin. lib. 16. cap. 4. Hinc civicæ coronæ, militum virtutis insigne clarissimum. Jampridem vero & clementiæ imperatorum, postquam civilium bellorum profano meritum cœpit videri civem non occidere. Cedunt iis murales vallaresque, & aureæ, quanquam pretio antecedentes. Cedunt & rostratæ, quamvis in duobus maxime ad hoc ævi celebres: M. Varrone e piraticis bellis, dante Magno Pompeio: item M. Agrippa, tribuente Cæsare e Siculis, quæ & ipsa piratica fuere. Ibid. 5. Civica iligna primo fuit, postea magis placuit ex esculo Jovi sacra. Variatumque & cum quercu est, ac data ubique quæ fuerat, custodito tantum honore glandis.
Civicam coronam civis, salutis suæ causa, servatus in prælio dabat, quæ erat iligna, frondem habens perennem. Hæc Festus. Gell. lib. 5. cap. 6. Civica corona appellatur, quam civis civi, a quo servatus est in prælio, testem vitæ salutisque perceptæ dat. Ea fit e fronde querna: quoniam cibus victusque antiquissimus querceus capi solitus sit. Fit etiam ex ilice: quod genus superiori proximum est. V. ibid. & apud Plin. l. c. quibus conditionibus daretur, vel non daretur.
Dicitur & Civica absol. Civica donare aliquem. Quintil. lib. 6. cap. 4.
Arma civica apud Ovid. 1. Fast. 22. intelliguntur Peritia dicendi in judicio, qua vel accusamus, vel defendimus reos,
Civica pro trepidis quum tulit arma reis.
Bella civica. Ovid. 1. de Pont. 2. 126.
Clausit & æterna civica bella sera. h. e. Civilia, sive intestina.
Civica jura. Hor. 1. Epist. 3. 23.
— seu civica jura
Respondere paras.
Motus. Hor. 2. Carm. 1. 1.
Quercus. V. Serv. in Virg. 6. Æn. 772.
Rabies, Bellum civile. Hor. 3. Carm. 24. 26.

CĪUS, [Κίος] Fluvius Thraciæ ex Pæonibus & Rhodope monte profluens. Est & urbis nomen, quam, ut testatur Strabo lib. 12. Philippus Demetrii F. evertit, deditque Prusiæ Zelæ, qui hanc evertit, & Myrleam Prusæ vicinam. Is a ruinis eas excitans, Cium, a se Prusiadem: Myrleam vero, ab uxore Apameam nominavit.

C I Z

CIZARA, [Κίζαρα] Castellum erat munitissimum, lacui nomine Stiphana, in Phazemonetica regione, adjacens, quod post desertum est, ut Strabo docet lib. 12.
CIZICUS, V. CYZICUS.

C L A

CLĀBŬLA, vel ut quædam habent exemplaria, CLAVOLA, Scissio lignorum vel præsegmina, auctore Nonio 4. 473. Varro 1. de R. R. cap. 40. Demum in oleagineis seminibus arbores videndum, ut sit de tenero ramo ex utraque parte æquabiliter præcisum, quas alii clavolas, alii taleas appellant, ac faciunt circiter pedales. conf. CLAVA, cujus dimin. est. Item Vehiculi genus; unde
CLABULĀRIS, e. Adj. ut, Cursus clabularis, qui militibus concedebatur, quoties ex aliis in alia loca celeriter transferri eos oporteret, ut est in l. 22. Cod. de cursu publico. Nonnulli scribunt Clavularis, ut Ammian. 20. 4. V. Vales. in loc.
CLĀDES, is. f. [ἧττα, λύμη, πῆμα] Conflictus & mutua profligatio: a κλαδεύω, quod est Amputo, frango. Nam in prima significatione denotat Arborum ramos infringere, ut vento vel nimio fructuum pondere. Hinc transfertur ad aliam quamvis jacturam aut damnum, præcipue vero quod in bello fit. Plin. lib. 16. cap. 32. A quo deinde tempore majestas Populi Rom. resurrexit, quæ ante vastata cladibus fuerat.
Contagia cladis subitæ. Ovid. 5. Trist. 4. 33.
Quumque alii fugerent subitæ contagia cladis, &c.

Cladis origo. Ovid. 2. de Pont. 3. 65.
Turbine sævo venientes clades. Sil. lib. 1. 41.
Turbine mox sævo venientum haud inscia cladum.
Clades dextræ manus. Liv. 2. 13. Mutium dimissum, cui postea Scævolæ, a clade dextræ manus, cognomentum inditum, &c.
Libyæ clades, Scipiones vocantur figurate, ut cladem ferentes. Virg. 6. Æn. 842.
— duo fulmina belli
Scipiadas, cladem Libyæ.
Asper cladibus. Ovid. 14. Met. 485. De Agmone,
Fervidus ingenio, tum vero & cladibus asper.
Aspera clades. Sen. Hippol. 10.
Exitiabilis. Paterc. lib. 2. 112. Pene exitiabilem omnibus cladem intulit.
Funesta. Sen. Thyest. 3.
Importuna civitatis. Cic. de Clar. Orat. 332. Cursum ingenii tui, Brute, premit hæc importuna clades civitatis.
Miseranda. Sen. Med. 4.
Recens clades exiit a partibus iisdem. Claud. 1. in Eutrop. 412.
Sæva. Sen. Herc. fur. 13.
Subita. Ovid. 5. Trist. 4. 33.
Tristis. Hor. 3. Carm. 3. 62.
Accipere cladem. Liv. 3. 26. pr. Nam quum haud procul ab hoste castra posuisset, nulla magna clade accepta castris se pavidus tenebat. Item Curt. 4. 12.
Afferre magnam cladem populo. Cic. de Nat. Deor. lib. 2. 8.
Contrahere cladem. Liv. 25. 19.
Dare. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 197.
— acies utinam vesana gigantum
Hanc dederit cladem.
Delere opprobria veterum cladum, Gloriam cladibus superioribus amissam recuperare. Sil. lib. 16. 671.
Ne vero fabricate moras, sed currere fortem
Hanc finite, ad veterum delenda opprobria cladum.
Derivata clades fonte aliquo. Hor. 3. Carm. 6. 19.
Dividere cladem in orbem, i. e. Spargere in totum orbem. Claud. 2. in Ruff. 25.
Laxavitque viam bellis, & ne qua maneret
Immunis regio, cladem divisit in orbem.
Efficere cladem aliquam. Lucret. lib. 5. 49.
Quidve superbia, spurcitia, ac petulantia, quantas
Efficiunt clades?
Erumpit clades in aliquem. Ovid. 7. Met. 561.
— inque ipsos sæva medentes
Erumpit clades, obsuntque auctoribus artes. Cladem, Pestem & contagia vocat.
Exigere clades. Lucan. lib. 8. 703.
Facere cladem magnam. Sallust. in Jugurth. cap. 59. extr.
Importat clades discordia civilis. V. IMPORTO.
Importare cladem periculi. Lucret. lib. 3. 825.
Inferre cladem. Liv. 29. 3.
Levare. Ovid. 2. Met. 281.
Metuere. Ovid. 5. Met. 358.
Metuenda clades. Claud. 2. in Eutrop. 304.
Minari. Lucan. lib. 3. 36.
Obrui clade. Sen. Med. 4. Quamvis enim sint clade miseranda obruta.
Obsessus cladibus. Sen. Troad. v. 988.
Nunc victa, nunc captiva, nunc cunctis mihi
Obsessa videor cladibus.
Pasci cladibus alicujus. Ovid. 9. Met. 176.
Cladibus, exclamat, Saturnia pascere nostris,
Pascere, & hanc pestem specta crudelis ab alto. Clades vocat Ingentem dolorem & tormentum ex peste.
Piare clades, De cladibus sese purgare, & placare deos. Propert. lib. 3. 4. 9.
Reddere cladem. Liv. de Bell. Pun.
Repetita clades. Claud. de Bell. Get. 284.
Turbare hostes subita clade. Virg. 12. Æn. 556.
Iret ut ad muros, urbique adverteret agmen
Ocius, & subita turbaret clade Latinos.

CLÆON, [Κλαίων] Fons in Phrygia, dicente Plin. lib. 31. cap. 2. Theophrastus ait: Marsiæ fontem in Phrygia ad Celænarum oppidum saxa egerere. Non procul ab eo duo sunt fontes, Clæon, & Gelon ab effectu Græcorum nominum dicti. i. e. πικρὸν τὸ κλαίειν καὶ γελᾶν, quæ verba lugere & ridere significant.

CLAM, [κρύφα, λάθρα] Præpositio ablativo casui serviens, & nonnunquam accusativo, significat Occulte. V. tamen Priscianum infra.
Clam, a Clavibus dictum, quod his quæ celare volumus, claudimus. Festus. Plaut. Amph. prol. v. 107.
Is amare occœpit Alcumenam clam viro. Gron. Virum.
Clam me, clam te est. Plaut. Rud. 1. 2. 45. Ter. Heaut. 1. 1. 46. Hæc clam me omnia. i. e. Nihil sciebam de his omnibus.
Paulo clam iis eam vidi. Cic. 15. Att. 1.
Clam, accusativo junctum. Plaut. Casin. 2. 8. 32. — ut mihi
Bona multa faciam clam meam uxorem.
Clam alter alterum. Plaut. Casin. prol. 51.
Sibi nunc uterque contra legiones parat,
Pater, filiusque clam alter alterum.
Clam aliquem aliquid habere. Ter. Hec. 4. 4. 35.
Non clam me haberet quæ celasse intelligo. Ubi Donatus; i. e. Non tacuisset, partumque celasset.
Clam vos sunt facinora ejus. Cic. in Sallust. 15. Timens ne facinora ejus clam vos essent.
De Clam sic docet Priscian. lib. 14. Clam, magis adverbium est, quum nec localem habeat significationem, quam plerumque præpositiones possident: & qualitatem demonstret, quæ in adverbiis inveniri solet: & diminuatur, quod nulla præpositio habet, ut Clanculum: & possit etiam absque casu proferri, ut Bona aperte facit, mala autem clam: & quod apud Græcos absque ulla dubitatione adverbium est. nihil mirum tamen quod præponatur casui, quum multa adverbia, & maxime localia, & apud Græcos, & apud nos soleant casibus præponi.
Et cum eo clam subduxti te mihi? Ter. Eun. 4. 7. 25. Cæs. 4. Bell. Gall. 30. Ac suos clam ex agris deducere cœperunt.
Clam furtim alicubi esse. Plaut. Pœn. 3. 3. 49.
At enim hic clam furtim esse vult, nequi sciant.
Clam & occulte. Cic. 6. Verr. 23. Per istos quæ volebat, in navem clam imponenda, occulte exportanda curabat.
Clam facere id dicimur, Quod eo insciente facimus, quem id prohibiturum esse suspicabamur, ut patet ex l. 3. §. ult. D. quod vi, aut clam.
Clam, Ex insidiis. Virg. 1. Æn. 354.
Clam ferro incautum superat.
Clam & Palam, contraria. Cic. pro Rosc. Amer. 23. Multa palam domum suam auferebat: plura clam de medio removebat.
Neque cessavit insidias struere clam, palam. Suet. Domit. 2.
Clam erit. Ter. Adel. 1. 1. 46.
Si sperat fore clam, rursum ad ingenium redit. i. e. Si sperat non rescitum iri.
Non clam. V. NON.

CLANCŬLUM, [κρυφῆ] dimin. Ter. Eun. 3. 5. 41. Venisse clanculum per impluvium.
Clanculum dicta. Plaut. Pœn. 4. 2. 91. Vale, & hæc cura, clanculum ut sint dicta. i. e. Ne quis resciscat.
Clanculum, accusativo junxit Ter. Adel. 1. 1. 27. Postremo alii clanculum patres quæ faciunt, &c.

CLANCŬLO, Adv. Idem. Macrob. lib. 5. Saturn. cap. 18. de Virgilio loquens, Fuit hic poeta ut scrupulose & anxie, ita dissimulanter & clanculo doctus. sæpe usus est Apul. in Met.

CLANCULARIUS, Adj. [κρύφιος] ut, Poeta clancularius, Qui suppresso nomine suo, dicta quædam & fœda probra scribit: quæ mavult alterius videri. Martial. lib. 10. 3.
Quæ sulfurato nolit empta ramento
Vatiniorum proxeneta fractorum,
Poeta quidam clancularius spargit.

CLANDESTĪNUS, Adj. [κρυφαῖος] Occultus. Plaut. Amph. 1. 2. 28. Et clandestina ut celetur suspicio.
Colloquia clandestina cum hostibus. Cic. de Senect. 40.
Consilia clandestina. Cæs. 7. Bell. Gall. cap. 1.
Denuntiatio. Liv. 4. 36. Quum patres clandestina denuntiatione revocati ad diem certam essent.
Fœdus. Liv. 3. 36. Sil. lib. 7. 267.
Ceu clandestino traheretur fœdere bellum.
Introitus. Cic. 2. Off. 81. Clandestino introitu urbe est potitus.
Motus. Lucret. lib. 2. 127.
Scelus. Cic. pro Sulla 33.

CLANDESTINO, Adv. [κρυφίως] i. e. Abscondite, ut ait Nonius. Plaut. Milit. 4. 1. 10. Nam hoc negotii clandestino ut agerem, mandatur mihi. Lucil. lib. 26. apud Non. 1. 176. At enim dicis clandestino tibi quod commissum foret, &c.

CLAMOR, ōris. m. [κραυγή, βοή] proprie est Calamorum sonus, quasi Calamor: etenim vento agitatæ arundines, non parvam vocem emittunt. [Immo verbale est a Clamo, ut Clangor a Clango, & proprie de Voce humana valde intenta dicitur.] Plin. Epist. 190. Ac primis quidem diebus redditæ libertatis, pro se quisque inimicos suos duntaxat minores incondito, turbidoque clamore postulaverat simul & oppresserat.
Clamos veteres dicebant pro Clamor.
Gruum clamor. Lucret. lib. 4. 183.
Montium. Hor. 3. Carm. 29. 38. Montes illos intelligit, per quos torrens aliquis decurrit, aut impotentior fluvius aliquis præterlabitur.
Clamores & admirationes. Cic. 1. de Orat. 152. Hæc sunt quæ clamores & admirationes in bonis oratoribus efficiunt, &c.
Absonus clamor. In ABSONUS.
Acutissimus. Cic. 3. de Orat. 225. Deinde est quiddam contentionis extremum, quod tamen inferius est quam acutissimus clamor, quo te fistula progredi non sinet, & tamen ab ipsa contentione revocabit.
Blandus. Ovid. 3. Fast. 221. sic vocat Vagitum puerorum.
Cæcus, Confusus: qualis est multorum simul clamantium in tumultu. Valer. 2. Argon. 461.
Clarus. V. CLARUS.
Concionalis. In CONCIONOR.
Dirus. Sil. lib. 7. 326.
Dissonus. Stat. 6. Theb. 625.
Ferox. V. paulo post, Provocare clamore.
Ferus. Stat. 6. Theb. 130.
Festi clamores. V. paulo post, Personare festis clamoribus.
Flebilis clamor, Ejulatus. Sen. Troad. v. 678.
Cessatis? & vos flebilis clamor movet,
Furorque cassus feminæ.
Femineus. Sil. lib. 15. 471.
Horrendus. Virg. 2. Æn. 222.
Horrido clamore complere cælum. Sen. OEth. 7.
Immensum clamorem tollere. Virg. 3. Æn. 672.
Clamorem immensum tollit, quo pontus & omnes
Intremuere undæ.
Immodicus, insolitusque. Plin. 2. Epist. 38. ad Maxim. Audiit ex proximo immodicum, insolitumque clamorem.
Impius. Hor. 1. Carm. 27. 7. Impium vocat Clamorem eorum qui inter pocula litigant & tumultuantur.
Infestus, Minitans cædem & exitium. Valer. 8. Argon. 325.
— inque imum pariter mare protinus omnes
Infesto clamore ruant.
Ingens. Virg. 12. Æn. 268.
Insolitus. Stat. 1. Theb. 431.
Juvenilis. Ovid. 4. Met. 28.
Quacunque ingrederis, clamor juvenilis, & una
Femineæ voces, &c.
Lætus. Virg. 3. Æn. 524. — læto socii clamore salutant.
Longus. Stat. 5. Theb. 552.
Malis clamoribus plenæ undæ. Valer. lib. 1. Argon. 646.
— quoties mox rapta videbo
Vela Notis, plenasque malis clamoribus undas.
Merus. V. MERUS.

Mœſti clamores. Ovid. 8. Met. 447. al. Ululatus.
Nauticus. Virg. 3. Æn. 128.
Nefandus. Valer. 4. Argon. 516.
Novus clamor accidit. Liv. 4.
Propinquus. Sil. lib. 13. 148.
  Imperitans violenter equo, poſtquam auribus hoſtis
  Vicinum ſeſe videt, ac clamore propinquo.
Rapidis clamoribus urbem exagitat. Stat. 5. Theb. 96.
Repens clamor quatit caſtra. Sil. lib. 3. 221.
Secundo clamore exit, i. e. Excitatur vocibus multorum, ſublatis in ſpem felicis ſucceſſus. Virg. 5. Æn. 491.
Supremus. Ovid. 3. Triſt. 3. 43.
  Nec mandata dabo? nec cum clamore ſupremo
  Labentes oculos condet amica manus?
Teneri. Plin. 2. Epiſt. 14. ad Maxim. extr.
Varius, i. e. Confuſus. Claud. in Epithal. Pallad. & Ser. 21.
Actus clamoribus magnis. Virg. 2. Æn. 128.
Adjicere clamorem. In ADJICIO.
Affligi clamore. In AFFLIGO.
Circumſonat hoſtes clamor. Liv. 3. 28.
Conſonat clamor. In CONSONO.
Dare clamorem. Virg. 3. Æn. 566.
  Ter ſcopuli clamorem inter cava ſaxa dedere.
Datus ad aſtra clamor. Sil. lib. 6.
Edere clamorem majorem cum admiratione. Cic. 2. de Divin. 50.
Efficere clamorem. Cic. 3. Q. frat. 1. Clamores efficiam, ſi eum mecum habuero otioſum.
Erumpere ſubito clamore. Virg. 11. Æn. 609.
Excipere clamore aliquem. Cic. 7. Verr. 94. Excipitur ab omnibus ejuſmodi clamore, ut ei Lampſaceni periculi ſimilitudo verſaretur ante oculos.
Excipere teneris clamoribus aliquid. Plin. 2. Epiſt. 14. extr. ad Maxim.
Excipere clamorem alicujus. Virg. 9. Æn. 54.
  Clamorem excipiunt ſocii, fremituque ſequuntur.
Exoritur clamorque virûm, clangorque tubarum. Virg. 2. Æn. 313.
Fatiſcere clamore. Stat. 5. Silv. 5. 21.
Ferit aurea ſidera clamor. Virg. 2. Æn. 488.
Ferre clamorem ad litora. Virg. 1. Georg. 362.
Fieri concurſum ad clamorem alicujus. Liv. lib. 3. 44. Pavida puella ſtupente, ad clamorem nutricis, fidem Quiritium implorantis, fit concurſus.
Fit cum clamore ad aliquem locum concurſus atque impetus. Cic. 7. Verr. 93. Quum Prætor quæreretur, & conſtaret ei neminem nuntiaſſe, fit ad domum ejus cum clamore concurſus atque impetus.
Fremere magno clamore. Virg. 6. Æn. 175.
  Ergo omnes magno circum clamore fremebant.
Fremendus. Stat. 12. Theb. 752.
Furit undique. Stat. 6. Theb. 625.
Jactari clamore convicioque. In JACIO.
Involare cum clamore. V. CUM præpoſitionem.
Implere clamore locum aliquem. Virg. 4. Georg. 460.
  At chorus æqualis Dryadum clamore ſupremos
  Implerunt montes.
Implere magnis clamoribus aliquem hominum conſeſſum. Virg. 5. Æn. 340.
Inceptus clamor fruſtratur hiantes, Decipit clamore cupientes. Virg. 6. Æn. 493. Servius.
Incendere cælum clamore, i. e. Implere, quanquam abuſive. Virg. 10. Æn. 895.
  Clamore incendunt cælum, Troeſque Latinique.
Incendit clamore nemus. Stat. 5. Theb. 553.
Ingeminat clamor. Virg. 5. Æn. 227.
Inſequi clamore ac minis. V. INSEQUOR.
Inſequitur clamor. Virg. 1. Æn. 91.
  Inſequitur clamorque virûm, ſtridorque rudentum.
Integratus. Stat. 6. Theb. 42.
It ad alta atria. Virg. 4. Æn. 665.
Laceſſere ſidera. Sil. lib. 17. 387.
Lenire clamorem. Hor. 1. Carm. 27. 7.
Miſcetur æquor. Virg. 4. Æn. 410.
  Proſpiceres arce ex ſumma, totumque videres
  Miſceri ante oculos tantis clamoribus æquor.
Miſſus ad ſidera vulgi. Stat. 12. Theb. 521.
Obſtrepi clamore. In OBSTREPO.
Oritur clamor. In ORIOR.
Percrebruit fama ex clamore. Cic. 6. Verr. 94. Interea ex clamore fama tota urbe percrebruit, expugnari deos patrios.
Perfertur. In PERFERO.
Pervenit ad aures. Virg. 9. Æn. 395.
Perſonare feſtis clamoribus. Plin. 2. Epiſt. 17. ad Gallum, Quum reliqua pars tecti licentia dierum, feſtiſque clamoribus perſonat. De Saturnalibus loquitur.
Petere locum aliquem clamore, Cum clamore. Virg. 1. Æn. 523.
  — cunctis nam lecti navibus ibant
  Orantes veniam, & templum clamore petebant.
Premere clamorem. Ovid. 1. Met. 207.
  Subſtitit, ac preſſus clamor gravitate regentis,
  Juppiter hoc iterum ſermone ſilentia rupit.
Premere clamore ad retia cervum. Virg. 3. Georg. 43. V. PREMO.
Premere curſum animalis clamore. Virg. 1. Æn. 328.
  Aut ſpumantis apri curſum clamore prementem.
Profari magno clamore. Sil. lib. 11. 211.
Profundere clamorem multitudinis concitatæ. Cic. pro Flacco 15.
Profuſus ſermo cum clamore. Lucret. lib. 4. 543.
Provocare hoſtem feroci clamore, & nova prælia poſcere. Sil. lib. 17. 521.
Redintegratus. Liv. 4. 28.
Reſonare clamore. Sen. Herc. fur. 12.
Reſonat clamoribus æther. Virg. 5. Æn. 228.
Reſultant accenſæ clamore fores. Stat. 6. Theb. 43.
Reſultant clamore pulſati colles. Virg. 5. Æn. 150.
  — pulſati colles clamore reſultant.
Revocare aliquem cum clamore. Virg. 5. Æn. 167.
Ruit ad aliquem, Quum eſt turbulentus & præfeſtinus. Valer. 3. Argon. 58.
  Illicet ad regem clamor ruit.
Salutare aliquam regionem læto clamore, Congratulari clamore adventum ad illam. Virg. 3. Æn. 524.
  Italiam læto ſocii clamore ſalutant.
Significari aliquid clamore. Liv. lib. 3. 28.
Sonant clamore viri. Ovid. 11. Met. 495.
Sopor clamore ſolutus. Ovid. 3. Met. 630.
Subſiſtit clamor. Ovid. 1. Met. 207.
Sublatus ad æthera clamor, Ingens clamor. Virg. 2. Æn. 338.
Tollere clamorem. Liv. 3. 28. Clamorem omnes tollere jubet. Clamore ſublato, ante ſe quemque ducere foſſam, & jacere vallum jubet.
Tollitur clamor. Cic. 6. Verr. 94. Clamor a vigilibus, fanique cuſtodibus tollitur.
Tollitur in cælum. Virg. 11. Æn. 745.
Tonuere feris clamoribus aſtra. Sil. lib. 16. 95.
Trahere aliquem magno clamore. Virg. 2. Æn. 58.
  Ecce manus juvenem interea poſt terga revinctum
  Paſtores magno ad regem clamore trahebant.
Vocare clamore. Virg. 4. Æn. 303.
  Orgia, nocturnuſque vocat clamore Cithæron.
Vocare clamoribus hoſtem, Provocare. Virg. 4. Georg. 76.
Vocari clamore ad locum aliquem. Virg. 2. Æn. 437. Clamore, Bellico ſcilicet. Servius.

CLĀMO, [κράζω, βοάω, κραυγάζω] āre. a nomine Clamor deductum: & eſt Vociferari. Ter. Adel. 1. 2. 11. Clamant omnes indigniſſime factum eſſe. Cic. 5. Att. 21. Id clamare omnes qui aderant nihil impudentius, &c.
Clamare, aliquando pro Dicere accipitur. Cic. 3. Verr. 144. Quum tutores HS. LXXX. millibus id opus, ad illius hominis iniquiſſimi arbitrium ſe effecturos eſſe clamarent.
Nonnunquam Clamare & Dicere eleganter opponuntur. Cic. 1. Verr. 48. Quid in dicendo poſſit nunquam ſatis attendi; in clamando quidem video illum eſſe bene robuſtum atque exercitatum.
Tranſlatione de mari & procella dicitur. Sil. 4. 526.
  Spumea ſaxoſis clamat convallibus unda. Idem 9. 517. Clamante procella. conf. Montium clamor, in CLAMOR.
Aliquid clamare, Alta voce proferre. Sil.
Multum clamare. Ovid. 2. Epiſt. Sabin. 27.
Clamare, Contente dicere. Cic. 1. de Fin. 58. Clamat Epicurus, is quem vos nimis voluptatibus eſſe deditum dicitis, &c.
Clamabat porro ipſe Quintius, ſeſe idcirco nolle ſatiſdare. Cic. pro Quint. 31.
Clamo atque obteſtor. Cic. pro Muren. 78. Tum meæ pacis, otii, concordiæ, libertatis, ſalutis, vitæ denique omnium veſtrum cauſa facere clamo atque obteſtor.
Clamare alicui de via. Ter. And. 3. 2. 11.
  Sed poſtquam egreſſa eſt, illis quæ ſunt intus, clamat de via.
Lingua clamat. Ovid. 2. Amor. 6. 48.
  Clamavit moriens lingua, Corinna vale.
Veritas ipſa clamat. Cic. 4. de Fin. 9. Senſus enim cujuſque, & natura rerum, atque ipſa veritas clamabat quodammodo non poſſe adduci, ut &c.
Virtus. Cic. 2. de Fin. 65. de M. Regulo, Clamat virtus beatiorem fuiſſe, quam potantem in roſa Thorium.
Clamare, tranſlatum ad inanimata. Catul. 6. 7.
  Nam te non viduas jacere noctes
  Nequicquam tacitum cubile clamat. Oxymoron.
Clamare, pro Conqueri. Ter. Adel. 3. 3. 26. Mihi quidem non placent: & clamo ſæpe. [pro compoſito Reclamo.
Conteſtans deos hominesque, clamare cœpit. Cic. 6. Verr. 67.
De re aliqua clamare. Cic. 7. Verr. 17. Quum maxime, ut dico, de pecunia clamaret, in vincula conjectus eſt.
Civem ſe clamare Romanum. Cic. 7. Verr. 12. Quum is qui ſe civem Romanum eſſe clamaret, in crucem ageretur.
Clamare ad. Catul. 65. 14.
  Ad me omnes clamant, janua culpa tua eſt.
Ad ſurdas undas clamare. Ovid. Rem. Amor. 597.
Clamare aliquem active pro Vocare. Unde, Clamatus conviva apud Martial. lib. 1. 50.
Clamare aliquem. Virg. 6. Ecl. 44.
Clamare aquas. Propert. 4. 8. 58. i. e. Cum clamore poſcere.
Per vices clamare modo hoc, modo illud nomen. Ovid. 4. Faſt. 483.
Clamare nomine aliquem. Virg. 4. Æn. 674.
  Per medios ruit, ac morientem nomine clamat.
Nomen alicujus extremo pulvere clamare, eſt Conclamare, & mortuo extremum vale dicere. Propert. lib. 1. 17. 23.
Clamare, ſine verbo, hiſtoricorum more apud Ciceronem ad 5. Att. 21. Refero ad Scaptium: homo clamare.

CLAMANS, [κράζων] Partic. ut, Os clamans. Ovid. 8. Met. 229.

CLAMĀTUS, aliud Partic. [κεκραγμένος] Ovid. 2. Met. 423.
  Aſpicit hanc, viſamque vocat, clamata refugit.
Ululatibus clamatus. Stat. 9. Theb. 434.
  Ille ego clamatus ſacris ululatibus amnis.

CLAMĀTOR, ōris. m. [κράκτης] Qui clamat. Cic. 3. de Orat. 78. Quare coracem iſtum veſtrum patiamur nos quidem pullos ſuos excludere in nido, qui evolent clamatores odioſi ac moleſti.
Clamator, Qui vocat. Martial. lib. 12. 26.
  Nec venit ablatis clamator verna lacernis, &c.

CLAMATORIUS, Adj. [κραυγικός] ut, Clamatoria avis, quæ a Labeone Prohibitoria dicitur. Plin. lib. 10. cap. 14.
Clamatorium genus. Cic. 3. Q. frat. 3.

CLAMĪTO, [κράζομαι] āre. frequent. Ter. And. 4. 6. 19.
  — Clamitent
  Me ſycophantam hæreditatem perſequi. Cic. 2. Tuſc. 60. Nam quum ex renibus laboraret, ipſo in ejulatu clamitabat, falſa eſſe quæ antea de dolore ſenſiſſet ipſe.
Clamitare, Conqueri. Ter. And. 1. 1. 117.
  Venit Chremes poſtridie ad me clamitans,
  Indignum facinus comperiſſe &c.
Clamitare active, Plaut. Pſeud. 5. 1. 29. Clamitant me, ut reveniam.

Caricas Cauneas clamitare. Cic. 2. de Divin. 84. Quidam in portu caricas Cauno advectas vendens, Cauneas clamitabat.
Sæpe clamitare. Ter. Adel. 1. 1. 35.
Clamitare, pro Præ se ferre, Declarare. Cic. pro Rosc. Com. 20. Nonne ipsum caput, & supercilia illa penitus abrasa, olere malitiam & clamitare calliditatem videntur? Budæus.
Imperf. passiv. Liv. 1. 9. Thalassio ferri clamitatum.

CLAMITANS, Partic. [κεκραγὼς] Liv. lib. 3. 13. pr. Hæc Volscio clamitante, adeo concitati homines sunt, ut, &c.

CLAMITATIO, ōnis. f. Plaut. Mostel. 1. 1. 6.
Quid tibi, malum, hic ante ædes clamitatio est?

CLAMŌSUS, [κραυγώδης] Adj. a nominativo Clamos.
Clamore obstrepens, Vociferator. Martial. lib. 5. 85.
Clamoso revocatur a magistro.
Clamosi fere sunt qui litteras nesciunt. Quintil. lib. 4. cap. 5.
Acceleratio clamosa. Auct. ad Heren. lib. 3. 23. Continuatio, est orationis enuntiandæ acceleratio clamosa.
Actio clamosa. Quintil. lib. 5. cap. 13. Indirecta fere, atque ut sic dixerim, clamosa actio.
Altercator clamosus & turbidus. Quintil. lib. 5. cap. 5.
Circus clamosus. Juven. 9. Sat. 144.
Securum jubeant clamoso insistere circo. V. CIRCUS.
Forum clamosum. Sen. Herc. fur. 3.
Lictor clamosus. Martial. lib. 11. 99.
— nec superba clamosi
Lictoris abiget virga, &c.
Saburra clamosa. Martial. lib. 12. 18.
Theatrum clamosum. Stat. 3. Silv. 5. 16.

CLAMOSE, Adv. Quintil. lib. 11. cap. 3. De pronuntiat. Vitemus igitur illam quæ Græce μονοτονία vocatur, una quidem spiritus ac soni intentio, non solum ne dicamus omnia clamose, quod insanum est: aut intra loquendi modum, quod motu caret: aut, &c.

CLANCULO, CLANCULUM, CLANDESTINUS. In CLAM.

CLANES, [Κλάνης] Fluvius est a Vindelicis ortum habens, a quibus per valles excurrit, & in Istri alveum intrat. Hujus meminit Strab. lib. 4.

CLANGO, nxi, [κλάγζω] ĕre. Tuba sonare vel canere.
Clangere dicuntur pennis aquilæ. Auctor Philomelæ v. 28.
Dum clangunt aquilæ; vultur pultare probatur. Etsi perperam Ovidio tribuitur hoc carmen, siquidem Christianum ejus esse auctorem patet ex poematis fine. Accius, vetus tragœdiarum Poeta; Undarum crepitum clangere, dixit apud Non. 6. 86. Et
Tuba clangens. Flacc. 3. Argon. 349.
— ter inhorruit æther
Luctificum clangente tuba.

CLANGOR, ōris. m. [κλαγγὴ] Etsi in primaria significatione sit Aquilarum crepitus (uti dictum est in superiore voce) frequenter tamen est Sonus tubæ. Virg. 2. Æn. 313.
Exoritur clamorque virûm, clangorque tubarum.
Aquilæ clangor. Liv. 1. 39. Aquila magno clangore volitans.
Anserum clangor, Vox. Columel. lib. 8. cap. 13. Nam clangore prodit insidiantem. De ansere.
Fulicæ clangor. Plin. lib. 18. cap. 35. Et fulicæ matutino clangore.
Pennarum clangor. Suet. Domit. cap. 6.
Blandus clangor Phœnicis. Claud. de Phœon. 45.
Hic sedet, & solem blando clangore salutat.
Fugax clangor gruum. Stat. 5. Theb. 13. Fugacem vocat, quia volando clangunt.
Hilari clangore sonant grues. Stat. 12. Theb. 517.
Luctifici clangores tubæ. Stat. 10. Theb. 546.
Raucus tubarum. Sil. lib. 16. 94.
Sævo clangore volucres. Valer. 4. Argon. 579.
Tremulus alarum. Cic. 2. de Divin. 63.
Nona super tremulo genitrix clangore vocabat.
Vincibilis. Ex poeta veteri,
Vincibilemque petit clangorem quippe per æthram
Qua citimus limes dispescit turbida puris
Inviolata meat. Vincibilis clangor, Ululatus est & strepitus tumultusque hominum laboranti lunæ adversus veneficia opitulantium, susurrosque magicos superantium. Ex Turnebo. Adversf. 19. 3.
Dare clangorem. Sil. lib. 4. 118. de Aquila.
Increpuit clangor murmure. Sil. lib. 16. 94.
Mugire per æthera tubæ clangor dicitur, qui est vehemens & alte sonans. Virg. 8. Æn. 526.
Quatere magnis clangoribus alas: de avibus dictum. Virg. 3. Æn. 226.
— & magnis quatiunt clangoribus alas.

CLANIUS, [Κλάνης] Fluvius Campaniæ juxta Acerras urbem. Virg. 2. Georg. 225.
— & vacuis Clanius non æquus Acerris. Servius, Acerræ civitas est Campaniæ, haud longe a Neapoli: quam Clanius præterfluit fluvius, cujus frequens inundatio eam exhaurit. Unde ait Vacuis, i. e. Infrequentibus.

CLĀRĀNUS, i. m. Vetus Grammaticus apud Auson. Epist. 18. & Martial. 10. 21.
Scribere te, quæ vix intelligat ipse Modestus,
Et vix Claranus, quid rogo, Sexte, juvat?

CLAREO, CLARIFICO, CLARIGO, CLARITAS, In CLARUS.

CLARIÆ, [Κλαρίαι] Thraciæ populi, qui Hæmi montis aversa, & in Istrum fluvium devexa incolunt, auctore Plin. lib. 4. cap. 11.

CLĀRIUM, [Κλάριον] in finibus Colophoniorum oppidum est, ubi Apollo colitur; unde Apollo Clarius, inquit Servius in illud Virg. 3. Æn. 360.
Qui tripodas, Clarii lauros, qui sidera sentis. Ibi enim Apollinis specus fuit & lacuna, cujus potu mira oracula reddita sunt, breviore tamen vita bibentium, teste Plin. lib. 2. cap. 103. Hujus & Macrob. lib. 1. Saturn. cap. 18. meminit. Apud Clarium, inquit, aqua potata, effantur oracula. [Nisi forte Apud Claron legendum. Verum enim nomen hujus oppidi est

CLĂRŎS, [Κλάρος] Ioniæ civitas, Apollinis oraculo nobilis, juxta Colophonem, eam Manto Tiresiæ filia condidit, fugiens Thebanorum victores Epigonos. Quæ quum patriæ cladem lugeret & suam, manantibus ubertim lacrymis fontem fecit: unde Claros ἀπὸ τῶν δακρύων locus appellatus. Alii nomen putant factum per mutationem λ in ρ. κλάω enim lacrymam significat. Nearchus dicit id nomen datum, quod Apollini per sortem Claros obtigit, quam κλῆρον Græci nominant.
Est & Claros Insula in mari Myrtoo, & ipsa Apollini sacra: de qua nonnulli intelligunt illud Ovid. 1. Met. 515.
— mihi Delphica tellus
Et Claros & Tenedos, Pataræaque regia servit. Hinc

CLĀRIUS, [Κλάριος] Adj. ut Clarius deus, Apollo. Valer. 3. Argon. 299.

CLARŌTÆ, arum. m. Servi Cretensium, qui in agris degebant. V. Voss. Inst. Orat. 4.

CLĀRUS, [λαμπρὸς, φαιδρὸς, φανὸς, ὀνομαστὸς, περίφαντος] Adj. proprie dicitur Lucidus. Etsi Scal. de Poet. 4. 1. Clarus, inquit, in Celebritatibus nota vox, cum victores per præconem calabantur, exempta vocali, Clarus pro Calarus. Unde & verbum Horatianum, Clarabit pugilem.
Aquilo clarus. Virg. 1. Georg. 460. i. e. Serenificus: nam est & nubilus, sicut fere omnes venti. Servius.
Colore claro splendere. Lucret. lib. 5. 1257.
Dea clara mundi obscuri, Luna præfecta nocti. Sen. Hippol. 3.
Dies clarus. Hor. in Carm. sæcul. 23.
Dies clara. Virg. 5. Æn. 43.
Incendia clara dant lucem. Virg. 2. Æn. 569.
Lapides clari. Hor. 4. Carm. 13. 14. intelligit Gemmas. [Sed rectius Cari legitur.
Locus, clarus & illustris. Cic. in Somn. Scip. 2. Ostendebat autem Carthaginem de excelso, & pleno stellarum, illustri, & claro quodam loco.
Lucerna clara. Hor. 2. Serm. 7. 48.
Lumina oculorum clara. Lucret. lib. 4. 823.
Lumen clarissimum præferre menti. Cic. pro Sull. 40. Vos denique in tantis tenebris erroris & inscientiæ clarissimum lumen prætulistis menti meæ.
Lumina mundi clarissima. Virg. 1. Georg. 5.
— vos ô clarissima mundi
Lumina, labentem cælo quæ ducitis annum.
Lux. sic, Refulgere in luce clara homo dicitur, qui est nimiæ pulchritudinis, cui nec lucis claritas derogat, qualem dicit Æneam Virg. 1. Æn. 592.
Restitit Æneas, claraque in luce refulsit. Hæc fere Servius.
[Nisi potius intelligit Splendorem divinum ipsi a Matre circumfusum.
Olympus. Virg. 4. Æn. 268.
Pater omnipotens clarus intonuit ab alto cælo. i. e. In serenitate. Virg. 7. Æn. 141. Servius.
Pectus clarum. Cic. in Arato, 4.
Et prope conspicies parvum sub pectore claro
Andromedæ signum. Clarum pectus, Quod in eo stellæ sitæ sint.
Piscis rutilis clarus squamis. Virg. 4. Georg. 93.
Sol clarissimus. Quintil. lib. 5. cap. 12. In rebus vero apertis argumentari tam sit stultum, quam in clarissimum Solem mortale lumen inferre.
Stellæ lumine claræ. Cic. in Arato, 179.
Et tenues stellæ perhibentur nomine Aquari.
Hic aliæ volitant parvo cum lumine claræ.
Sidus clarum, Lucidum. Sen. Hippol. 4.
Tædæ claræ coruscis fulgoribus. Lucret. lib. 5. 296.
Vitrum clarum. i. e. Pellucidum. Ovid. 4. Met. 355.
Clariora sole. Cic. 1. de Fin. 71. Si ea quæ dixi, sole ipso illustriora & clariora sunt.
Quod est luce clarius. Cic. 1. Tusc. 116. Luce sunt clariora nobis tua consilia omnia. Cic. 1. in Catil. 6.
Sidere clarior. Hor. 3. Carm. 1. 42.
Res clara [σαφὴς] Cic. 7. Verr. 99. Res erat clara, neque solum argumentis, sed etiam certis testibus istius audacia tenebatur. Idem 4. Verr. Ut in re tam clara, tam testata.
Res clara, celeberrima & notissima. Cic. 5. Verr. 61. Clara res est, quam dicturus sum: tota Sicilia celeberrima, atque notissima.
Consuetudine clarum aliquid, Cic. pro Rosc. Com. 8. Ego quæ clara consuetudine, diutius dicere non debeo.
Litterulæ clarissimæ & compositissimæ. Cic. 6. Att. 9.
Clarus, Clare sonans. ut, Clara lamenta. Sen. Hippol. 12.
Clamor clarus. Plaut. Pœn. 5. 3. 27. i. e. Qui facile exauditur.
Latratus clari. Ovid. 13. Met. 806.
Plangor clarus. Ovid. 4. Met. 138.
Percutit indignos claro plangore lacertos.
Plausus clarus. Plaut. Asin. extr.
Remur impetrari posse, si plausum sic clarum datis.
Signum clarum dare. Plaut. Casin. prol. 3. i. e. Plaudere: ut in comœdiis solitum est fieri. Virg. 3. Æn. 519.
Dat clarum e puppi signum: nos castra movemus. Ubi Servius, Faculam elevavit: ut,
— flammas quum regia puppis
Extulerat.
Syllabæ claræ. Quintil. lib. 8. cap. 3. Ut syllabæ e litteris melius sonantibus clariores sunt: ita verba e syllabis magis vocalia.
Sonus, vel antique Sonor clarus. Lucret. lib. 4. 571.
Obsignans formam verbis, clarumque sonorem.
Tuba clara, Alte sonans. Virg. 5. Æn. 139.
Voce clara. Cic. pro Cæcin. 22. Servumque suum nomine Antiochum ad se vocavit, & clara voce imperavit, ut eum, &c.
Voce clarissima dicere. Cic. pro Sulla.
Voce clarissima profiteri. Cic. 5. Tusc. 119.
Clarus, [ἐπίσημος, γνώριμος] pro Insigni atque excellenti accipitur, & eo qui veluti fulgore quodam famæ resplendet. Cic. 1. de Fin. Claris & fortibus viris commemorandis.
Causis agendis clarus. Hor. 1. Epist. 7. 46.
Strenuus & fortis, causisque Philippus agendis
Clarus.
Decore clarus. Ovid. 12. Met. 189.
Vir nobilis & clarus ex doctrina. Cic. pro Rabir. Posth. 23.
Forma clarissimus. i. e. Clarissimus ob formam. Ovid. 4. Met. 793.
Genere & factis clarus. Liv. 9.

Gloria

Gloria clarus. Cic. 2. de Orat. 155. Certe non tulit ullos hæc civitas aut gloria clariores, aut auctoritate graviores, aut humanitate politiores P. Africano, C. Lælio, L. Furio.
In gradu equestri clarus. Plin. Epist. 13. lib. 2. Prisco, Is erit Voconius Romanus, pater ei in equestri gradu clarus, clarior vitricus, immo pater alius.
Hoc uno magnus & clarus. Plin. 1. Epist. 10. Attio Clementi, Socer Pompeius Julianus, cum cetera vita, tum vel hoc magnus, quod ipse provinciæ princeps.
Nobilitate sua clara domus. Ovid. 17. Epist. 52.
Origine. Ovid. 19. Epist. 147.
Sanguine ab aliquo clarus, Genere non obscuro natus. Virg. 1. Æn. 554.
— Trojanoque a sanguine clarus Acestes.
Sapientia clarus Socrates. Plin. lib. 7. cap. 19.
In ea scientia clarissimi. Plin. lib. 36. cap. 5.
Scientia Medicinæ clarissimus Hippocrates. Plin. lib. 11. cap. 7.
Achilles clarus. V. ACHILLES.
Adolescens clarissimus. Cic. 4. Verr.
Auctor generis clarissimus. Ovid. 2. de Pont. 9. 19.
Domus multæ claræ & lugubres. Liv. lib. 3.
Dux clarus. Hor. 3. Carm. 1. 47.
Exempla. Cic. 2. de Divin. 8.
Pacta. Claud. 6. Conf. Hon. 435.
Genere claro tumens. Sen. Octav. 8.
Gloria. Ovid. 3. de Pont. 2. 36.
Honor. Lucret. lib. 3. 76.
Lucifer albo clarus equo. Ovid. 15. Met. 189.
Lumen clarum extollere e tenebris. Lucret. lib. 3. 1.
Mortes claræ pro patria oppetitæ. Cic. 1. Tusc. 116.
Nobilitas. Plaut. Rud. 4. 2. 28. Ubi nobilitas mea erit clarâ.
Nomen. Ovid. 11. Met. 285.
Opus clarius nullum extat. Ovid. 3. de Arte Am. 338. De Æneide Virgilii.
Patre claro natus. Hor. 1. Serm. 6. 58.
Parentes. Hor. 1. Serm. 6.
Patre clarissimo natus, avis, majoribus. Cic. 1. in Catil. 4.
Pietas in hoc clara. Cic. pro Sext. 6. Clara in hoc P. Sextii pietas extitit, & omnibus grata, quod, &c.
Progenies. Virg. 5. Æn. 564.
Proles. Lucan. lib. 10. 86.
Propago. Lucret. lib. 1. 423.
Pugna clara & commemorabilis. Plaut. Pseud. 1. 5. 111.
Rumore claro apud vulgum esse. Tacit. 15. Ann. 48. Is Calpurnio genere ortus, ac multas insignesque familias paterna nobilitate complexus, claro apud vulgum rumore erat, per virtutem aut species virtutibus similes.
Sanguine claro genitus. Sen. Octav. 3.
Senatus. Claud. Conf. Prob. & Olyb. 19.
Splendor clarus vestis purpureæ. Lucret. lib. 2. 50.
Viri clari. Hor. 2. Epist. 1. 250.
Vir clarissimus & amplissimus. Cic. 1. de Orat. 198. Cic. pro Lege Manil. 51. Sed in hac causa, tametsi cognoscitis auctoritates contrarias fortissimorum virorum & clarissimorum: tamen omissis auctoritatibus, &c.
Viri clari & honorati. Cic. de Senect. 22. Manent ingenia senibus, modo permaneat studium & industria: nec ea solum in claris, & honoratis viris, sed in vita etiam privata & quieta.
Virtus clara & insignis posteris. Cic. de Amic. 102. Virtutem enim amavi illius viri, quæ extincta non est, nec mihi soli versatur ante oculos, qui illam semper in manibus habui: sed etiam posteris erit clara & insignis.
Vir nobilis & clarus. Cic. pro Rabir. Posth. 23.
Viri præpotentes & clari. Cic. pro Rabir. Posth. 44.
Vir clarissimus. Cic. 1. de Orat. 198.
Urbs clari cognominis. Virg. 8. Æn. 48.
Ascanius clari condet cognominis Albam.
Clarior, [λαμπρότερος] Senec. Hippol. v. 744.
Pulchrior tanto tua forma lucet,
Clarior quanto micat orbe pleno, &c.
Lyra clarior. Martial. lib. 12. 11.
Cujus Pimpleo lyra clarior exit ab antro?
Clarissimus, [λαμπρότατος] Cic. pro Sext. 144. Quare imitemur nostros Brutos, Camillos, Ahalas, Decios, Curios, Fabricios, Maximos, Scipiones, &c. Et paulo post, Sed me repente, Judices, de fortissimorum & clarissimorum civium dignitate, & gloria dicentem & plura dicere parantem, horum aspectus in ipso cursu orationis repressit. Bud.
Clarissimi appellatio dignitatis potissimum senatoriæ propria fuit. V. Isid. 9. 4. Hinc
CLARISSĬMĀTUS, ûs. m. Dignitatis vocabulum, de quo Alciat. cap. 4. lib. 3. Dispunct. De iis dicebatur, qui Clarissimi appellabantur. Ammian. 21. 31. Nec sub eo dux quisquam cum clarissimatu provectus est. conf. Cang. Gloss. Lat.
CLARE, [λαμπρῶς] Adv. ut, Clare lucere.
Clare crepitare dentibus. Plaut. Rud. 2. 6. 52. Quia pol clare crepito dentibus.
Gemere clare. Cic. 2. Att. 20. Varietas in re nulla sit: aperteque loquantur, & jam clare gemant.
Clare & certum loqui. Hor. 2. Serm. 6. 27. i. e. Manifeste.
Clare oculis videre. Plaut. Mil. 3. 1. 36.
Clare dicere. Ter. And. 4. 5. 15. Unde est? dic clare. Sic
Clare recitare, apud Plaut. Pers. 4. 3. 30.
Nihil clarius, nihil nobilius illo. Cic. 2. de Divin.
Nil indole clarius illa. Stat. 2. Theb. 631.
Apparere clarius. Cic. 8. Fam. 14. Et quo propius ea contentio quam fieri necesse est, accedit, eo clarius id periculum apparet.
Audire clarius. Lucret. lib. 1. 920.
Nunc age quod superest, cognosce, & clarius audi.
Indicare clarius aliquid. Hor. 4. Carm. 8. 19.
Nitere clarius astris. Stat. 4. Silv. 1. 4.
Clarissime audire. Plin. lib. 10. cap. 70.
CLARĬTAS, ātis. f. [λαμπρότης, σαφήνεια] Luciditas. ut, Claritas solis. Plin. lib. 2. cap. 8. Claritatis tantæ est Vesper.

Claritas oculorum. Plin. lib 18. cap 11. Emicantque fontes Orası oculorum claritati Et apud eundem lib. 5. cap. 1. Claritas visus.
Claritas vocis. Cic. 1. Acad. 19.
Claritas [εὔκλεια] Excellentia & dignitas. Cic. 13. Fam. 68. Quæ quanquam ex multis pro tua claritate audiam, &c. Quintil. lib. 3. cap. 9. Quæ responsis vel auguriis futuram claritatem promiserunt.
Claritas & amplitudo. Cic. 1. Off. 70. Facilior & tutior & minus aliis gravis aut molesta vita est otiosorum: fructuosior autem hominum generi, & ad claritatem amplitudinemque aptior, eorum qui se ad Remp. & ad res magnas gerendas accommodaverunt.
Esse in claritate. Plin. lib. 14. cap. 14. Nondum tamen ista genera in claritate erant. De vinis.
Excellere claritate nascendi. Quintil. lib. 5. cap. 11. Ita hominum, non qui claritate nascendi, sed qui virtute maxime excellet.
Personarum claritate insignis causa. Plin. 2. Epist. 14. Raro incidit, vel personarum claritate, vel negotii magnitudine insignis.
Ostendunt claritatem hominibus dii. Cic. 2. de Divin. 66. Miror deos immortales histrioni futuro claritatem ostendisse, nullam ostendisse Africano.
CLARITŪDO, inis. f. [λαμπρότης] Idem, testibus Festo & Non.
Claritudo, Nobilitas, fama. Sallust. in Jugurth. non procul ab initio, Quum præsertim tam multæ, variæque sint artes animi, quibus summa claritudo paratur.
Adjumentum claritudinis grande. Tacit. 16. Ann. 17. Idem Annæum Lucanum genuerat, grande adjumentum claritudinis.
Familiæ claritudo. Tacit. 15. Ann. 35. Iisdem quippe illis diebus Torquatus Sullanus mori adigitur, quia super Juniæ familiæ claritudinem divum Augustum atavum ferebat. conf. Vell. 1. 17.
Virtutum claritudine ad summum fastigium deligere aliquem. Tacit. 15. Ann. 65. Tradereturque imperium Senecæ, quasi insonti, claritudine virtutum ad summum fastigium delecto.
Vocis claritudine ceteris antestare. Gell. lib. 7. cap. 5. Histrio in terra Græcia fuit fama celebri, qui gestu & vocis claritudine & venustate ceteris antestabat.
Ad omnem claritudinem sublatus aliquis. Tacit. 15. Ann. 52. Ceterum timore occulto ne L. Sullanus, eximia nobilitate, disciplinaque C. Cassii, apud quem educatus erat, ad omnem claritudinem sublatus, imperium invaderet.
Plus claritudinis in fine tuo est. Tacit. 15. Ann. 63. Sit hujus tam fortis exitus constantia penes utrosque par, claritudinis plus in tuo fine.
CLARĒDO, inis. f. Isidor. Gloss.
CLAROR, ōris. m. Plaut. Most. 3. 1. 112. Claror merus.
CLAREO, ui, [εὐδοκιμέω, φαίνομαι] ēre. Nobilem & insignem atque illustrem esse. Ennius apud Cic. 1. Off. 84.
Ergo postque magisque viri nunc gloria claret.
Familiæ clarent. Suet. in Neron. cap. 1.
Lumen claret. Ennius Telamone, Nam ita mihi Telamonis patris Atque facies proavi Jovis gratia ea est, Atque hoc lumen candidum claret mihi. Nonius.
Ad primordia æstatis clarere. Cic. in Arat. 39.
Propterea quod ad æstatis primordia clarent. i. e. Initio æstatis apparent.
Figura nota clarere. Cic. in Arat. 166.
Non potuit nobis nota clarere figura.
Forma simili clarere. Cic. in Arat. 5.
Andromedæ signum, Deltoton dicere Graii
Quod soliti, simili quia forma littera claret.
Claret, pro Clarum est. Lucret. lib. 6. 935.
— quod in primo quoque carmine claret.
Claret, cum dativo. ut, Claret mihi, i. e. Intelligo. Claud. de 4. Conf. Hon. 192.
— ventura potestas
Claruit Ascanio, &c. [Nisi est a seq. verbo.
CLARESCO, ēre. [παρεκφαίνομαι] Quintil. lib. 6. cap. 4. Neque tantum hoc ipsis monitoribus clarescit, quidam faciunt aperte quod rixemur.
Aliud ex alio clarescit. Lucret. lib. 1. 1108.
Dies. Sen. Herc. fur. 1.
Obscurum. Stat. 3. Silv. 3. 120.
— obscurumque latus clarescere vidit.
Sonitus clarescunt. Virg. 2. Æn. 302.
Clarescunt sonitus, armorumque ingruit horror.
Luminibus clarescere. Tacit. 15. Ann. 37. Postquam tenebræ incedebant, quantum juxta nemoris, & circumjecta tecta consonare cantu, luminibus clarescere.
Plausu clarescere vulgi. Claud. de Conf. Mal. v. 3. i. e. Vulgi laudibus magis, magisque celebrari.
CLARISCO, āre. Apul. de Mundo. pag. 63. extr.
CLARO, [σαφηνίζω] āre. Clarum ostendere vel reddere. Cic. 1. de Divin. 21. ex antiquo poeta,
Juppiter excelsa clarabat sceptra columna. h. e. Clara & conspicua faciebat. Sed antiquum est.
Iter longæ claravit limite flammæ, i. e. Fulsit. Stat. 5. Theb. 286.
Labor clarat pugilem. Hor. 4. Carm. 3. 3. i. e. Notum omnibus facit. Acron.
Multa nobis clarandum est. Lucret. lib. 4. 779. i. e. Aperienda & declaranda. Constructio Græca est.
CLARĬCO, āre. Idem ac Clareo. [Sed ubi? V. Indic. Apul. Elmenh.
CLARICĬTO, āre. Lucret. 5. 945.
— montibus e magnis decursus aquaï,
Claricitat late sitientia sæcla ferarum.
CLARĬFĬCO, [λαμπρύνω] āre. Clarum reddere. Plin. lib. 20. cap. 13. Alterum est nigrius, quod capitis vitia purgat, visum clarificat. De nasturtio. Sed in MSS. legitur Compurgat. V. Harduin. in loc.
Metaphorice Lactant. 3. 8. Nomen suum grandi aliquo facinore clarificaret. Sedul. Carm. 5. 9.
Vox resonans venit per nubila; clarificavi,
Clarificabo iterum. [Lactantii locum & H. St. ascripsit, qui in Lugd. deest.
CLARIFICATIO, ōnis. f. Cyprian. & Augustin. Est & apud medicos Purificatio.

Clarificus, Adj. Sic legunt quidam apud Catul. Carm. 65. 125.
Clarificas imo fudisse e pectore voces.
Clarisŏnus, Adj. [λαμπρόφωνος] Catul. 65. 125.
Clarisonas imo fudisse e pectore voces. Sic 320. ibid.
Auræ clarisonæ. Cic. in Arat. 280.
Hunc a clarisonis auris Aquilonis ad Austrum, Condens.
Clarivĭdus, Adj. Marcell. Emp. 18. Clarividi sensus.
Clarĭgo, [ἐπαγγέλλομαι] āre. Bellum indicere. verbum est ad Romanum morem, seu jus Feciale pertinens. Servius in illud Virg. 9. Æn. 52.
— & jaculum intorquens emittit in auras,
Principium pugnæ. Hoc de Romana solennitate tractum est. Quum enim volebant bellum indicere, Pater patratus, hoc est princeps fecialium proficiscebatur ad hostium fines: & præfatus quædam solennia, clara voce dicebat se bellum indicere propter certas causas, Aut quia socios læserant, aut quia nec abrepta animalia, nec obnoxios reddiderant. Et hæc Clarigatio dicebatur a Claritate vocis. Post quam clarigationem hasta in eorum fines immissa, indicabatur jam pugnæ principium. Idem in 10. Æn. 14. Clarigatio, inquit, dicta est a Clara voce qua utebatur Pater patratus. Plin. lib. 22. cap. 2. Ac semper & legati, quum ad hostes, clarigatumque mitterentur, id est res raptas clare repetitum, unus utique Verbenarius vocabatur. De verbena loquitur. Originem ejus ritus prolixe enarrantem. V. Serv. in 10. Æn. 14. & Liv. 1. 32.
Clarigatio, ōnis. f. [ἐπαγγελία] Ipsa belli denuntiatio. Serv. d. l. Quintil. lib. 7. cap. 3. ait verbum esse obscurius & ignotius.
Clarigatio, [ἀνδροληψία] præter dictam significationem accipitur pro Exactione nummaria, maxime quæ principis aut Reip. edicto conceditur. Liv. 8. 14. pr. In Veliternos veteres cives Romanos, quod toties rebellassent, graviter sævitum, & muri dejecti, & Senatus inde abductus, jussique trans Tiberim habitare: ut ejus qui cis Tiberim deprehensus esset, usque ad mille pondo clarigatio esset: nec prius quam ære persoluto, is qui cepisset, extra vincula captum haberet.
Classis, is. f. [στόλος, ναυτικός, ναυτικόν] a Calando. Quintil. 1. 6. V. Pareum ad l. nonnulli a Calis seu lignis, ex quibus texuntur naves, deducunt, ut Serv. ad Virg. Æn. 5. 1.
Sic fatur lacrymans, classique immittit habenas. Classi, inquit, Navibus suis, sive navi. quæClassis dicitur: vel quod fiat de fustibus: Calas enim dicebant majores nostri, Fustes quos portabant servi sequentes dominos ad prælium: unde etiam calones dicebantur. V. cala. Inde ergo classem dictam dicunt. Alii hinc classem dictam volunt: apud majores nostros stipendium terrestri prælio miles pedester dabat: equites vero dabant in navali certamine. nam adhuc pauper fuerat populus. Exinde jam quod ab equitibus dabatur stipendium, tractum est ut diceretur classis. Proprie enim classes equitum dicimus. Quin & Peditum. V. ad finem hujus dictionis. Sed frequentius est Navium multitudo, ut Exercitus copiarum. Cic. 2. de Fin. 112. Si Xerxes, cum tantis classibus, tantisque equestribus & pedestribus copiis, Hellesponto juncto, Athoque perfosso, maria ambulavisset terramque navigasset &c.
Classis, pro una Navi. Cic. pro Lege Manil. 9. Qui posteaquam maximas ædificasset, ornassetque classes. Virg. 6. Æn. 334.
— Lyciæ ductorem classis Orontem. Ubi Servius, Apertum est exemplum, Classem dici etiam Unam navem, legimus enim 1. Æn. 117.
Unam quæ Lycios fidumque vehebat Orontem. Cæs. 3. Bell. Gall. 14. Neque satis Bruto, qui classi præerat, &c. [Sic & ad 1. Æn. 30. Sed profecto errat magistellus, & omnibus his locis Classis plurium navium intelligitur, vel potius Exercitus navalis, ut apud Græcos στόλος.
Imperator classis. Lucret. lib. 5. 1226. Sed ob legem carminis, Induperatorem ponit.
Mora classis, pro Eo qui facit moram classis. Sen. Troad. v. 813.
Abripite propere classis Argolicæ moram.
Retinacula classis solvere. Ovid. 8. Met. 102.
Classe virisque potens. Ovid. 13. Epist. 59.
Cetera classis. Liv. lib. 24. 40. Is expositis in terram militibus, navibusque Oricum retro, unde venerat, ad ceteram classem remissis, &c.
Funesta. Stat. 1. Achil. 428. sic Classem Græcorum vocat contra Trojam euntium.
Gloriosissimæ Carthaginiensium classes. Cic. 7. Verr. 99.
Inops & infirma. V. infirmus.
Lunata, i. e. Inflexa in modum lunæ. Lucan. lib. 3. 528.
Modica. V. modus.
Profuga. Ovid. 13. Met. 627.
— profugaque per æquora classe Fertur.
Romana. Liv. 4. Bell. Pun. & passim. Sic Punica, Rhodia, Sicula &c.
Socia, i. e. Sociorum classis. Ovid. 13. Met 352.
Nec tu, quum socia clypeum pro classe tenebas,
Solus eras.
Volucri freta classe pererrat. Ovid. 7. Met. 460.
Advectus classe. Virg. 8. Æn. 79.
Ædificare & ornare classes. V. orno.
Agere classes Sidus dicitur Sen. Herc. fur. v. 7.
Agere classem Euris rapidis. Sil. lib. 8. 111.
Agitata classis. Sen. Troad. 1042.
Solvet hunc cœtum, lacrymasque nostras
Sparget huc illuc agitata classis.
Amittere classem. Virg. 5. Æn. 794.
Appellere classem. Cic. 7. Verr. 48.
Aptare, Apparare. Virg. 4. Æn. 289.
Aptare velis. Virg. 3. Æn. 472.
Arcet Neptunus classes Aquilonibus. Hor. in Arte Poet. 64.
Armare classem, Instruere armamentis, Aptare. Virg. 4. Æn. 299.
Cadit in classem omne nemus, i. e. Ad parandam classem omnes cæduntur arbores. Lucan. lib. 1. 306. Poeticum.
Capta navis ex classe. Cic. 7. Verr. 136. Hæc una navis ex classe nostra non capta est.
Capta & incensa classis. Cic. 7. Verr. 136.
Cogere pecunias nomine classis. Cic. 7. Verr. 135. Tu a civitatibus pecunias classis nomine coegisti.
Comparare classem. Cic pro Flac. 31.
Conscendere. Virg. 10. Æn. 155.
Currit iter tutum æquore classis. Virg. 5. Æn. 862. i. e. Tuto & sine periculo navigatur.
Dare classibus Austros: hypallage est, pro Dare classes Austris. Virg. 3. Æn. 61.
Deducere. Hor. 2. Serm. 3. 191.
Di tibi dent capta classem deducere Troja. Al. Reducere. Hic certe est Domum ducere.
Deducere armatas classes. Virg. 1. Georg. 255. [Hic est proprie Ex arido in mare ducere. Nam hieme in aridum subducebant. V. infra Subducere. & in utroque verbo f. l.
Devincere classe hostes. Cic. in Orat. 153. Duellium eum qui Pœnos classe devicit, Bellium nominaverunt.
Disjecta toto æquore classis. Virg. 1. Æn. 255.
Disponere classem in ora maritima. Cæs. 3. Bell. Civil. 5. Ejusque rei causa omni in ora maritima classem disposuerat.
Distribuere. Cic. pro L. Flacc. 32.
Ducere in saxa. Sen. Agam. 6.
Expellere & ejicere in litus. Cic. 7. Verr. 90. Classem pulcherrimam Populi Romani in litus expulsam & ejectam, quum primum advesperasceret, &c.
Explere quinquaginta navium alicui. Liv. lib. 21. 51, extr.
Ferunt ipsa æquora. Virg. 5. Æn. 843.
Ferunt sua flamina classem. Prospera scilicet, & a puppi venientia, ut inquit Servius. Virg. 5. Æn. 832.
Fertur cita gurgite. Virg. 5. Æn. 33.
Formidatus classe. Hor. 3. Carm. 6. 15.
Habere. Cic. pro Flac. 31. Eo ipso tempore, quo tu ipse negas classem habendam fuisse, complures a prædonibus esse captos.
Impellere remige. Ovid. 3. Epist. 153.
Incestare funere. Virg. 6. Æn. 150.
Inferre classes Oceano. Lucan. lib. 10. 36.
Innatat classis mare. Sen. Thyest. 3. Argos fremere jam totum tuis debebat armis: omnis & geminum mare innatare classis.
Instruere atque ornare. Cic. 7. Verr. 132. Quapropter si mihi respondere voles, hæc dicito, classem instructam atque ornatam fuisse.
Instruere & parare. Liv. 23. 26. pr. Classemque & ipse instrui, pararique jubet.
Laniata classis, i. e. Dissoluta, Vexata. Ovid. 7. Epist. 175.
— laniataque classis
Postulat exiguas semirefecta moras.
Latet sub classibus æquor. Virg. 4. Æn. 582.
Litora deseruere, latet sub classibus æquor. Latet, inquit, ob ingentem navium numerum, qui æquor totum contegit. Conf. Tegere classibus freta.
Legere anchoras classis, Solvere e portu. Sen. Troad. 8.
Linquere classem in aliquo litore. Virg. 1. Æn. 521.
Quæ fortuna viris, classem quo litore linquant.
Mergere. Stat. 1. Achil. 20.
Moliri classem, Apparare naves. Virg. 4. Æn. 5.
Quinetiam hiberno moliris sidere classem.
Navigat classis. Cic. pro Flacc. 31. Reliquum est, ut quæratur utrum nostra ista classis cursu & remis, an sumptu tantum & litteris navigarit.
Navigare classe & navibus. Cic. pro Flacc. 32. Hac classe M. Crassus vir amplissimus, ab Æno in Asiam, his navibus Flaccus ex Asia in Macedoniam navigavit.
Ornare classem. Cic. 7. Verr. 135. Classem instructam atque ornatam fuisse.
Permetiri classibus æquor. Virg. 3. Æn. 157.
Nos tumidum sub te permensi classibus æquor.
Petere classibus urbem vel regionem aliquam. Virg. 4. Æn. 157.
Troja per undosum peteretur classibus æquor.
Piscari classibus, dicuntur præpotentes & maxime divites. Sen. Thyest. v. 459. Non classibus piscamur, & retro mare
Jacta fugamus mole.
Præesse classi. Cic. 7. Verr. 130.
Procedit classis æquatis velis. Virg. 4. Æn. 587.
Prodere classem prædonibus. Cic. 7. Verr. 136.
Propellit classem Auster cedentibus velis. Lucan. lib. 3. 1.
Provehi dicitur & appelli classis. Cic. 7. Verr. 76. Postea quam paulum provecta classis est, & Pachynum quinto die denique appulsa est, &c.
Quassata ventis classis. Virg. 1. Æn. 551.
Recepta, Servata. Virg. 1. Æn. 587.
Omnia tuta vides, classem, sociosque receptos.
Reducere amissam classem, Reparare. Virg. 4. Æn. 375.
Amissam classem, sociosque a morte reduxi. Servius.
Relata classis, Reducta. Virg. 1. Æn. 391.
Namque tibi reduces socios, classemque relatam
Nuntio, & in tutum versis Aquilonibus actam.
Religare classem ab aggere ripæ. Virg. 7. Æn. 106.
Sequi aliquem ferro & classe. Stat. 2. Achil. 362.
Sistere. Virg. 3. Æn. 117.
Tertia lux classem Cretæis sistet in oris.
Solvere de litore. Stat. 1. Achil. 80.
Stare classes in mari dicuntur, Quæ cessant in portu. Virg. 6. Æn. 697.
Stant sale Tyrrheno classes.
Subducere, In terram trahere: Deducere autem, In mare mittere. Virg. 1. Æn. 555. Servius. Conf. supra Deducere.
Tegere classibus freta. Sen. Octav. 2.
Tenere jam medium iter classe. Virg. 5. Æn. 1.
Interea medium Æneas jam classe tenebat
Certus iter. Ubi Servius, Aut Medium est quicquid a principio recedit, & necdum finem sortitur: aut Medium, sic altum ut medium putares: ut, 3. Æn. 664.
— graditurque per æquor Jam medium. Nam vere Medium sequenti indicat loco: ut, 5. Æn. 8.
Ut pelagus tenuere rates, nec jam amplius ulla Occurrit tellus.
Transmissæ trans æquora classes. Virg. 3. Æn. 403.
Vehere classe aliquos. Virg. 1. Æn. 378.
Veniens ad litora. Virg. 3. Æn. 651.
Classis pro Populi certo numero. In quinque classes [εἰς πέντε τμήματα] distribuit Pop. Romanum Servius Tullius, ut docet Liv. lib. 1. 43. pro modo

modo census: ita ut prima classis primum octoginta centuriarum fuerit: ex iis constans qui in censu centum M. æris aut eo amplius habebant, permixtim ex senioribus & junioribus: reliquæ ex minoribus deinceps censibus usque ad quintam classem. Quemadmodum Solon Athenienses in quatuor τιμήματα distribuisse dicitur, ut auctor est Aristoteles. V. Budæum in Pand.

Prima classis, secunda classis, &c. Cic. 2. Philipp. 82. Ecce Dolabellæ comitiorum dies. sortitio prærogativæ: quiescit. renuntiatur: tacet. prima classis vocatur, renuntiatur. deinde, ut assolet, suffragia. tum secunda classis: quæ omnia citius sunt facta, quam dixi.

Primæ classis homines. Gell. lib. 7. cap. 13. Classici dicebantur non omnes, qui in classibus erant, sed primæ tantum classis homines, qui c & xxv millibus æris, ampliusve censi erant.

Infra classem autem appellatos inquit Gell. lib. 7. cap. 13. Qui in secunda & sequentibus classibus erant: i. e. Qui minore summa censi erant.

Quintæ classis homines dicebantur Infimi & pauperiores homines, nullius auctoritatis. Cic. 4. Acad. 73. de Democrito, Qui mihi cum illo collati, quintæ classis videntur.

Tributim, & centuriatim, descriptis ordinibus, classibus, ætatibus, &c. Cic. pro Flacc. 15.

Denum hominum classes, Decurias appellaverunt antiqui. Columel. lib. 1. cap. 9.

Deducere classes in regiones. Columel. lib. 1. cap. 2. Itaque si latior est ager, in regiones deducendæ sunt classes, &c. De vinitorum & agricolarum classibus loquitur.

In classes distribuere pueros. Quintil. lib. 2. cap. 2. Hinc

Classem ducere, est Primum locum tenere in classi. Quintil. 1. 2.

Classis dicitur etiam Multitudo equitum. Virg. 3. Æn. 602.

— scio me Danais e classibus unum. Servius. Et 2. Æn. 30.

Classibus hic locus: hic acies certare solebant. Ubi Servius: Magis ad equites referre debemus.

Classes clypeatas antiqui dixerunt, quos nunc Exercitus vocamus. Festus.

Procincta classis, Exercitus instructus. Festus, Procincta classis dicebatur, quum exercitus cinctus erat Gabino cinctu confestim pugnaturus: Nam vetustius fuit, multitudinem hominum, quam navium, classem appellari. V. & seq. ibid.

CLASSICŬLA, æ. f. [στόλιον] dimin. Cic. 16. Att. 2. Cassius cum classicula sua venerat.

CLASSIARIUS, i. m. Qui in classe i. e. navibus, pugnat, & subauditur Miles. Cæs. 3. Bell. Civil. 100. Itemque per equites dispositos aqua prohibere classiarios instituit. Suet. in Galb. cap. 12. Nam quum classiarios, quos Nero ex remigibus, justos milites fecerat, redire ad pristinum statum cogeret, &c.

Primores classiariorum. Tacit. 15. Ann. 51.

Classiarius, pro Diligenti. Apuleius, Et laudum ejus classiarius atque assiduus præco. Ita dicti sunt autem, quod omnium classium cives semper parati erant ad omnem Reipublicæ necessitatem. [Videtur Classicarius legendum. Certe Buccinatorem intelligit. Sed locum non reperi.

CLASSĬCUS, a, um. Adj. [στολικὸς] Quod est classis, vel Quod ad classem pertinet. ut, Classica bella. Propert. lib. 2. 1. 28.

Et canerem Siculæ classica bella fugæ. i. e. Bella navalia.

Certamen. Vell. Paterc. 2. 85.

Corona. Paterc. lib. 2. 81. Insigne coronæ classicæ, quo nemo unquam Romanorum donatus erat, hoc bello Agrippa singulari virtute meruit.

Horror classicus nocte dieque gemit. Lucan. ad Pison. 129.

Classici. Qui in navibus remis incumbebant apud Curtium lib. 4. 3. 18. Tandem remis pertinacius everberatum mare, veluti eripientibus navigia classicis, cessit, appulsaque sunt litori lacerata pleraque.

Classici dicebantur non omnes qui in classibus erant, sed Primæ tantum classis homines, qui centum & viginti quinque millibus æris, ampliusve censi erant. Gell. lib. 7. cap. 13. Græci πρῶτοι τιμήματος vocant. Liv. 26. 48. Sociis C. Lælius classicis, Legionariis M. Sempronius Tuditanus aderat. Ex Bud. Sed in emendatis libris legitur, Sociis, C. Lælius præfectus classis.

Classici auctores, sunt Primæ notæ. V. in AUCTOR.

Classicus scriptor. Gell. lib. 19. cap. 8. Classicus assiduusque aliquis scriptor, non proletarius. De cohorte illa antiquorum loquitur. Budæus. Conf. in ASSIDUUS, & ad loc. seq.

Classici testes dicebantur, Qui signandis testamentis adhibebantur, Festus. hoc est primæ classis homines, quasi primæ auctoritatis & idonei veritatis sponsores. Scaliger Cives Romanos exponit, qui in aliqua classe censi essent. [Ego Testem classicum dictum puto, pro Locuplete & Idoneo per Metaphoram, quasi qui Primæ esset classis, ut apud Gellium Classicus, non Proletarius scriptor. V. loc. præced.

CLASSĬCUM, i. n. [σάλπισμα] Sonus tubarum, & ipsa tuba. Virg. 7. Æn. 637.

Classica namque sonant. Ubi Servius, Classicum dicimus & ipsam tubam, & sonum. Classicum autem est flexibilis tuba. Liv. 5. 47.

Vocatis classico ad concilium militibus.

Classicum (inquit Valla in Raudensem) proprie est Sonus tubæ: quod Priscianus etiam & Vegetius, aliique testantur. Quintilianus, in Milite Mariano. §. 7. Ad primum statim obscænæ libidinis sermonem, non aliter quam si in hostem classicum cecinisset, gladium illum, quem a te pro pudicitia nostrarum conjugum acceperat, per pectus infandi corruptoris exegit. Vegetii verba hæc sunt, lib. 2. de R. M. cap. 22. extr. Classicum item appellatur, quod buccinatores per cornu dicunt. Hoc insigne videtur imperii: quia quum classicum canit, imperator est præsens: vel quum in militem capitaliter animadvertitur: quia hoc ex imperatoris (Al. Imperialibus) legibus fieri necesse est.

Civilia classica. Claud. 2. in Ruffin. 117.

Martia classica pulsare. Tibul. lib. 1. 1. 4.

Martia cui somnos classica pulsa fugent.

Matura classica dicuntur, Quum in tempore & omnibus quibus opus est apparatis ad conflictum convocantur milites. vel Matura, i. e. Festinata, properata. Lucan. lib. 2 597.

Verba ducis nullo partes clamore sequuntur,
Nec matura petunt promissæ classica pugnæ.

Advocare classico ad concionem. Liv. 8. 32. pr. Haud multo post dictator advenit: classicoque extemplo ad concionem advocavit.

Canere classicum. Cæs. 3. Bell. Civil. 82. Pompeius paucis post diebus in Thessaliam pervenit, &c. suum cum Scipione honorem partitur, classicumque apud eum cani, & alterum illi jubet prætorium tendi. [Is enim soli Prætori, seu Duci exercitus honos habebatur. V. Liv. 27. 47. Hinc Prætoria classica Propert.

Concinere. Lucan. lib. 1. 238.

Excitari classico. Hor. Epod. 2. 5.

Exordiri. Suet. in Cæs. cap. 32. Et ingenti spiritu classicum exorsus pertendit ad alteram ripam.

Facere silentium classico. Liv. 2. 45.

Flere classica Prætoria. h. e. Flebili carmine seu stilo describere bella, quæ ad classicum Prætorium sive Imperatorium ineuntur. Propert. lib. 3. 2. 41.

Nil tibi sit rauco Prætoria classica cornu. Flere. Sed in codd. emendatis Flare excusum. V. Brœkh. & paulo supra notata.

Inflare classica. Virg. 2. Georg. 539.

Necdum etiam audierant inflari classica: necdum
Impositos duris crepitare incudibus enses.

Murmur grave classicorum silet. Sen. Thyest. 7.

CLASSICUS, i. m. Qui cornu canit. Varr. L. L. 4. 15. V. seq. dict.

CLASSICINES, Varro 4. de L. L. 15. Et classicines a classe, qui item cornu canunt, ut tum, quum classes comitiis ad comitatum [lege Comitiatum] vocant. Quidam legunt Classicos, sed falluntur. Classicines etiam Classicarii vocantur, & a vetere grammatico σαλπιγκταὶ explicantur. ex Turneb. Adversf. 21. 28.

CLASTIDIUM, [Κλαστίδιον] Oppidum, seu vicus est Italiæ, supra Placentiam ad Cottutæ confinia, cujus meminit Strabo lib. 5. hodie *Chiasteggio*.

CLATERNA, [Κλατέρνα Ptol.] a Pomponio Mela lib. 2. 4. numeratur inter oppida Piceni. Nunc vulgo dicitur *Flaviano*, ut scribit Olivarius in Melam.

CLATHRUM, i. n. [κλεῖθρον] in plurali, hi Clathri & hæc Clathra, orum: dicuntur autem Ligna quibus transversis aliquid munimus, sepimusve, ut fenestras: quæ ob id Clathratæ, nunc vulgo Ferratæ dicuntur. A Græcis dicitur κλεῖθρον, quod dictum est quasi Clausura, ab eo quod est κλείω, quod significat Claudo, per syllabæ mutationem ει in diphthongum abusivam. Hor. in Arte Poet. 473.

Objectos caveæ valuit si frangere clathros. Columel. lib. 8. cap. 17. Spissi deinde clathri marginibus infiguntur, qui super aquam semper emineant, etiam quum maris æstus intumuerit.

CLATHRO, [κλειθρόω] āre. Clathris claudere. Columel. lib. 9. cap. 1. Satis est autem vacerras inter pedes octonos defigere, serisque transversis ita clathrare, ne spatiorum laxitas, quæ foraminibus intervenit, pecudi præbeat fugam. Plaut. Mil. 2. 4. 26. Nam certo neque solarium apud nos est, neque hortus ullus, neque fenestra nisi clathrata. Budæus sine aspiratione scribit, Clatro.

CLAVA, æ. f. [κορύνη, ῥόπαλον] proprie est Fustis teres ex una parte capitatus ad clavi similitudinem. Festus; Clava, Teli genus, qua Hercules utebatur. Cic. 6. Verr. 94. Qui primo quum obsistere ac defendere conarentur, male mulctati clavis ac fustibus repelluntur.

Pondus clavæ, pro Clava ponderosa. Sen. OEth. 7.

Domitrix ferarum clava Herculis. Ovid. 9. Epist. 117.

Gravis. Sen. Herc. fur. 12.

Irrasa, Rudis, impolita. Sil. lib. 8. 586.

Trinodis. Ovid. 1. Fast. 575.

Consectari aliquem magno pondere clavæ. Lucret. lib. 5. 966.

Domare hostem clava. Ovid. 4. de Pont. 10. 79.

Instruere manum clava. Ovid. 9. Epist. 117.

Clava, Militaris etiam exercitationis genus erat, quo se ad palum gravi clava numeros omnes armaturæ implentes exercebant. Hujus ita meminit Vegetius lib. 1. de Re Mil. cap. 11. Itemque clavas ligneas duplicis æque ponderis pro gladiis tironibus dabant: eoque modo non tantum mane, sed etiam post meridiem exercebantur ad palos. Iterum, Contra illum palum tanquam contra adversarium tiro cum crate illa aut clava, velut cum gladio se exercebat & scuto. Meminit & Cic. in Senect. 58. Turneb. Adversf. 4. 6.

CLAVĀTOR, ōris. m. [κορυνήτης] Qui clava utitur, inquit Festus. Plaut. Merc. 5. 2. 11.

Egomet mihi comes, clavator, eques, agaso, armiger. V. Turneb. l. c. Gronov. tamen Calator exhibuit.

CLAVĬGER, ĕra, ĕrum. [κορυνηφόρος] Qui clavam fert. Hinc, Claviger Hercules. Ovid. 15. Met. 284. — illic lavere Bimembres

Vulnera, clavigeri quæ fecerat Herculis arcus.

Proles clavigera Vulcani. Ovid. 7. Met. 437. Cercyonen intelligit, vel ut aliis placet, Peripheten Latronem.

CLAVARIUS, CLAVATUS, In CLAVUS.

CLAUDIA Gens, Romæ patritia, ex Regillo Sabinorum oppido oriunda. Originem genti Actius [vel potius Atta] Clausus dedit, homo domi suæ nobilis & clarus, qui Regillo a seditiosis hominibus pulsus, Romam magna clientum manu profectus est: reliquis civitas data, ipse Actius Clausus, qui postea Appius Claudius est dictus, in Senatum ac patriciorum ordinem cooptatus, ac mox Consul creatus, facile principem in Republ. locum tenuit, clarissimumque nomen posteris tradidit. Nam & amplissimos honores, complures magistratus, triumphos nobilissimos assequuti, ac optimatium & patriciorum dignitatis contra vim & potentiam imperitæ multitudinis assertores unici semper fuerunt: excepto duntaxat P. Clodio, qui ob expellendum urbe Ciceronem, homini plebeio in adoptionem se dedit. Amplissimam vero hanc fuisse gentem vel hinc intelligere licet, quod ab Appio usque Clauso nullus in hanc familiam transierit. Scribit enim Tacit. 12. Ann. 25. Annotabant periti nullam adoptionem inter patricios Claudios reperiri, eo usque ab Appio Clauso continuos duravisse. Et Suet. in Claud. cap. 39. Adscitus in familiæ nomen Neronem, quasi parum reprehenderetur, quod adulto jam filio privignum adoptaret, identidem divulgavit, neminem unquam per adoptionem familiæ Claudiæ insertum. Familiæ autem Claudiæ gentis tres fuere. Prima eorum est qui Regillenses dicti sunt, a Regillo Sabinorum oppido. Secunda, eorum qui Pulchri a P. Claudio Cæci filio cognominantur. Tertia Neronum est: Neronem autem Sabinos fortem & strenuum appellasse Testis in Tiberio Suetonius: primusque hoc cognomen usurpavit Ti. Claudius, quartus Ap. Cæci filius. Satis vero constat Claudios minorum gentium esse patricios, ut qui post exactos demum reges, Valerio quartum, Lucretio iterum COSS. inter patricios S. C. cooptati sint, auctoribus Liv. lib. 2. cap. 16. Dionysio lib. 5. Alia est Claudia Marcellorum gens, & quidem plebeia. Regil-

Regillenses enim Claudii, item Pulchri & Nerones patricii sunt, Plebei Marcelli, de qua vide plura apud Richardum Streinnium. De auctore stirpis Claudiorum conf. CLAUSUS.

Ap. Claudius Cæcus, Orator Romæ, cujus oratio volubilis, sed paulo fervidior erat. Is Senatum jamjam inclinatum, a Pyrrhi pace revocavit, nec dubitavit illa dicere quæ versibus persecutus est Ennius,

> Quo vobis mentes, rectæ quæ stare solebant
> Antehac, dementi sese flexere ruina?

Ab hoc Appia via dicta est, quam Brundusium usque lapidibus stravit, ut est apud Liv. lib. 9. cap. 29. Reliquit filios Appium & Cajum, quorum meminit Dionys. lib. 9. & 10. de Appio Liv. lib. 2. 56. pro Cajo Tiberium ponit Suet. Tib. cap. 3.

Præter hos Claudius cognomento Caudex, a navium caudicibus sic dictus, frater Cæci. Is Carthaginienses Messana expulit, Hieronem prælio ad Syracusas in deditionem accepit. V. Auctor de Vir. Ill. cap. 37.

Ap. Claudius Regillanus Ap. F. Ap. Cæci N. Decemvir legibus scribendis summa inter collegas auctoritate, postremo ob Virginii judicium in carcerem conjectus, sibi manus attulit. Exponit plenissime Livius, lib. 3.

Claudius Centianus, quem nonnulli Centimalum, alii Centimanum minus recte scribunt. Is librum in jure civili tertium a P. Papirio scripsit, & R litteram introduxit, quum prius Fusii, deinde Furii dicerentur. Valerius. [Hæc melius exequentem V. Rupert. ad Pomp. de O. I. lib. 3. cap. 2.

Claudius Nero Consul, Livii Salinatoris collega, qui advenientem ex Hispania cum auxilio Asdrubalem interfecit. Hic Latiæ telluris imago & Clausorum decus a Silio vocatur lib. 15. 549. quod originem a Clauso Sabino duxit, unde Clausii prius, Claudii postea dicti sunt.

Claudius Nero præterea, Tiberii principis pater, Quæstor C. Cæsaris in bello Alexandrino, & deinde Pontifex Maximus in P. Scipionis locum suffectus, cui Livia nupta fuit. Suet. l. c. cap. 4.

Claudius Augusti privignus. Hor. 1. Epist. 3. 2. Is est Ti. Claudius Nero, qui ab Augusto in Cæsarum familiam adoptatus, imperium accepit.

Claudi virtute Neronis Armenius cecidit. Hor. 1. Epist. 12. 26.

CLAUDIUS, [Κλαύδιος] proprio nomine dictus est Ti. Claudius Nero, Neronis Claudii Drusi Germanici, Augusti privigni filius, Romanus Imperator, & Caligulæ patruus. Hic Britanniam insulam in deditionem accepit, & Orcadas Romano adjecit imperio. Postremo ab Agrippina uxore, venenato boleto sublatus est, ut Nero filius imperio potiri posset. Fuit & alius Claudius, Romanorum item Imperator, qui Gothos Illyricum vastantes, bello adortus, incredibili clade superavit. Unde in curia clypeum aureum, & in Capitolio auream sellam habere promeruit. Sed quum duobus fere annis imperasset, apud Smyrnam morbo interiit. V. vitam ejus ultimo loco a Trebellio Pollione descriptam.

CLAUDIANUS, a, um. Adj. ut Claudiana tonitrua appellabantur, quia Claudius Pulcher instituit, ut ludis post scenam lapidum conjectus ita fieret, ut veri tonitru similitudinem imitaretur. Festus.

Claudianum Senatusconsultum, unum memoratur de mulieribus, quæ se servis junxerunt, de quo Ulpian. in institut. titul. 11. & Paul. lib. 4. Senten. tit. 10. Alterum de quæstione familiæ, in rubr. de Senatusc. Silan. & Claud. Aliud item de nuptiis quinquagenariorum, de quo Ulp. in instit. tit. 16.

CLAUDIUS CLAUDIANUS, Poeta insignis Arcadii & Theodosii temporibus floruit: patria fuit Alexandrinus nobilissima urbe Ægypti. Quidam Florentinum faciunt, sed falso. Auctores Græci qui de Poeta Claudiano scripserunt, Alexandrinum appellant: & auctor ipse Nilum suum vocat. Ingenio excellenti fuit, maximeque apto ad carmen componendum. Nam & assurgit feliciter, variisque figuris, ac sententiis mirifice delectat. Hi ejus versus præcipuam laudem meruerunt, quos de laude & victoria principis Theodosii contra Eugenium Gallorum regem scripsit. meminit Suidas.

CLAUDO, si, sum, [κλείω, κατακλείω] ĕre. significat Includere, inquit Nonius. Virg. 3. Georg. 214.

> Aut intus clausos satura ad præsepia servant.

Claudere & Clavis ex Græco descendunt, cujus rei tutelam penes Portumnum esse putabant, qui clavim manu tenere fingebatur, & deus putabatur esse portarum. Hæc Festus.

Claudere & Reserare, contraria. Plin. lib. 10. cap. 22. Domosque ipsi suas claudunt aut reserant. Translate Cic. 2. Off. 54. Nec ita claudenda est res familiaris, ut eam benignitas aperire non possit: nec ita reseranda, ut pateat omnibus.

Externis in oris clauditur ab hoste miles. Lucan. lib. 1. 515.

> — quum pressus ab hoste
> Clauditur externis miles Romanus in oris.

Ad exitus aliquid clausum esse. Cic. 7. Verr. 57. Nihil tam clausum ad exitus, nihil tam septum undique, nihil tam tutum ad custodias nec fieri, nec cogitari potest, &c.

Clausus ex omni aditu. Cic. pro Lege Manil. 21. Patefactumque nostris legionibus esse Pontum, qui ante Pop. Romano ex omni aditu clausus esset.

In angustum claudi. Ovid. 13. Met. 407.

> Longus in angustum qua clauditur Hellespontus.

In antris. Ovid. 1. Met. 262.

In arca clausus. Hor. 2. Serm. 7. 59.

In tectis. Ovid. 3. Met. 698.

Carcere. Ovid. 1. de Pont. 6. 37.

Carcere & vinculis. Valer. 1. Argon. 602.

Carcere ventorum. Virg. 1. Æn. 141.

Muris clausa juventus. Lucan. lib. 3. 446.

Pelago clausus, i. e. Mari impeditus, ne possit ulterius progredi. Ovid. 8. Met. 885.

Terra marique clausus. Hirt. Bell. Afr. 93.

Aditus claudere. Cic. 1. Philipp. 25. Forum sepietur, omnes claudentur aditus.

Aditus ad vulnera claudere. Stat. 6. Theb. 749.

Animam dolor clausit. Lucan. lib. 8. 59. i. e. Præ dolore exanimis cecidit.

Animam laqueo claudere. Ovid. 7. Met. 604.

Animæ via laqueo clausa. Ovid. in Ibin, 550.

Animæ clausæ tenebris, & carcere cæco. i. e. Inclusæ corporibus. Virg. 6. Æn. 734.

Campus clausus. Catul. 66. 67.

> Is clausum lato patefecit limite campum.

Cursus essedo clausus intra limen. Martial. lib. 12. 57.

Domus. Virg. 3. Æn. 213.

> — Phineia postquam Clausa domus. Ovid. 8. Met. 629.
> Mille domos clausere feræ.

Domus clausa pudori & sanctimoniæ. Cic. pro Quint. 93. Non habere domum clausam pudori & sanctimoniæ, patentem atque adeo expositam cupiditati & voluptatibus.

Domus clausa contra cupiditatem & audaciam alicujus. Cic. 7. Verr. 38.

Ensis clausus, Reconditus. Lucan. lib. 5. 245.

Exitum claudere. Cic. 9. Att. 18. Claudere mihi videtur maritimos exitus.

Fenestræ pars adaperta, pars clausa. Ovid. 1. Amor. 5. 3.

Flamma clausa, Quæ est in clibano. Valer. lib. 2. Argon. 338.

> Nox dabit ipsa fidem, clausæ quum murmura flammæ,
> Hospes, & incussæ sonitum mirabere massæ.

Fores cubiculi claudere. Cic. 5. Tusc. 59.

Fugam alicui claudere. Liv. 7. Bell. Pun. Ad id fore altitudines, quas cepissent hostibus, ut per præcipitia & prærupta salientes fugerent: eam quoque se illis fugam clausurum.

Fugam custodia claudit. Ovid. 6. Met. 572.

Hiatus, Occludere. Propert. lib. 3. 11. 11.

> Custodisque feros clausit serpentis hiatus.

Hœdos claudere. Ovid. 3. Fast. 879. Sic infra Pecus, Armenta.

Janua sera clauditur. Tibul. lib. 1. 2. 6.

> Clauditur & dura janua firma sera.

Januam belli claudere. Sil. lib. 17. 356.

> Ad finem ventum, & claudenda est janua belli.

Iter alicui claudere. Ovid. 8. Met. 543.

Iter vocis. Martial. lib. 11. 92.

> Sed mors vocis iter properavit claudere blandæ, &c.

Lumina morienti claudere. Martial. lib. 10. 63.

> Quinque dedit pueros, totidem mihi Juno puellas:
> Clauserunt omnes lumina nostra manus.

Nisi forte legendum Manu. h. e. Mortuæ mihi clauserunt oculos, & supervixerunt. V. Oculos &c.

Lumina noctem in æternam clauduntur, Dictum ubi quis moritur. Virg. 10. Æn. 746.

Mare clausum. Cic. 2. Q. frat. 5. Tuas mirifice litteras expecto, atque adhuc clausum mare fuisse scio: sed quosdam venisse tamen dicebant, &c.

Mœnia clausa dicuntur non jam tegere aliquos, quum adempta est ara misericordiæ, nec est ullum perfugium in castris, siquidem intra muros hostis insultat. Ex Servio. Virg. 10. Æn. 22.

> — non clausa tegunt jam mœnia Teucros.

Oculos morti clausura dextra. Lucan. lib. 5. 280.

> Atque oculos morti clausuram quærere dextram.

Morti, i. e. Jam jam morituro, vel morienti. Ritus notus est.

Olympus clausus, dicitur Quum est nox. Nam dicunt poetæ cælum per noctem claudi, & aperiri per diem. Virg. 1. Æn. 378.

> Ante diem clauso componet Vesper Olympo.

Servius.

Ora loquentis clauserunt aquæ. Ovid. 2. de Arte Am. 92.

Orbis terrarum claudi iis dicitur, Qui toto pelluntur orbe, hospitiisque omnibus prohibentur. Virg. 1. Æn. 237.

> Quid Troes potuere, quibus tot funera passis
> Cunctus ob Italiam terrarum clauditur orbis?

Ore in clauso tenere linguam, Silere. Catul. 53. 18.

Ostia claudere. Catul. 59. 231.

> Claudite ostia virgines, Lusimus satis.

Patria clausa est misero. Ovid. 4. de Pont. 8. 85.

Pecus claudere textis cratibus. Hor. Epod. 2. 45.

Pecudes claudere in aliquo loco. Virg. 3. Æn. 642.

> Nam qualis quantusque cavo Polyphemus in antro
> Lanigeras claudit pecudes.

Pecudes innumeras claudere, apes, gregesve dicitur, Qui harum rerum multitudine est adprime dives. Valer. 1. Argon. 395.

Penates clausi, i. e. Ædes clausæ. Sil. lib. 11. 228.

> Non illum fuga, non clausi occuluere penates.

Portæ clausæ. Ovid. 3. Met. 385.

Portæ belli clauduntur. Virg. 1. Æn. 298.

> — diræ ferro & compagibus arctis
> Claudentur belli portæ.

i. e. Quod idem paulo ante dixit.

> Aspera tum positis mitescent sæcula bellis.

conf. Januam belli claudere. Allusum ad Jani gemini portas. V. Serv.

Provincia. Tanquam enim clausa Asia sit, sic nihil perfertur ad nos, præter rumores de oppresso Dolabella. Cic. 12. Fam. 9.

Pupulas ad claudendas & aperiendas factæ palpebræ. Cic. 2. de Nat. Deor. 142. Palpebræque, quæ sunt tegmenta oculorum, mollissimæ tactu, ne læderent aciem, aptissime factæ, & ad claudendas pupulas ne quid incideret, & ad aperiendas.

Ramum aut arborem umbræ claudunt. Virg. 6. Æn. 139.

> — hunc tegit omnis
> Lucus: & obscuris claudunt convallibus umbræ.

Rivos claudere. Virg. 3. Ecl. 111.

> Claudite jam rivos pueri, sat prata biberunt.

Rura gelu claudit hiems. Virg. 2. Georg. 317.

Sella clausa. Martial. lib. 11. 99.

> Nec vendicabit sella sæpius clausa.

De sella Gestatoria.

Sepulcrum. Ovid. 15. Met. 389.

Taberna. Hor. 1. Serm. 3. 131.

Tecta claudere. Ovid. 5. Met. 287.

Thalamos clausit nox atra. Sil. lib. 15. 545.

Transitum claudere. Liv. 27. 46.

Viam. Liv. 29.

Vias incendia claudunt. Stat. 2. Theb. 6.

Uteri clausi solvere moras, Edere partum. Sen. Theb. 1.

Tenere se clausum vallo. Sil. lib. 5. 121.

> An, Corvine, sedet, clausum se Consul inerti
> Ut teneat vallo?

Clausa stabulis tenere armenta. Virg. 3. Georg. 352.

> Illic clausa tenent stabulis armenta.

Clausum adversum vim veneni corpus. Tacit. 15. Ann. 62. Allatumque hausit frustra, frigidis jam artubus & clauso corpore adversum vim veneni. De morte Senecæ.

Claudere, Finire, ut

Claudere cœnam dicitur cibus, qui ſumitur in fine cœnæ. Martial. lib. 13. 14.

Claudere quæ cœnas lactuca ſolebat avorum,
Dic mihi cur noſtras inchoat illa dapes?

Opus aliquod claudere, i. e. Finire. Ovid. 3. Faſt. 384.
Bella claudere, i. e. Perficere. Stat. 11. Theb. 58.
Ætas mea claudit octavum luſtrum, i. e. Jam annum quadrageſimum fere exegi. Hor. 2. Carm. 4. 24.
Epiſtolam parvo mandato, i. e. Exiguum aliquid mandare in fine litterarum. Ovid. 13. Epiſt. 165.
Jus noſtrum exhauſto clauditur anno. Lucan. lib. 5. 44. i. e. Poteſtas noſtra & magiſtratus anno abſoluto jam finitur.
Labores claudere, Quieſcere; ut, Labores claudere ingentis belli, pro Finem belli facere. Sil. lib. 15. 655.
Numeris ſententias claudere. Cic. in Orat. 229.
Pedibus ſenis claudere aliquid. i. e. Hexametris aliquid deſcribere. Hor. 1. Serm. 10. 59.
Species orationis clauſa & terminata. Cic. in Orat. 198.
Verba claudere pedibus, ſignificat Verſus facere. Hor. 2. Serm. 1. 28.
Claudere, Comprimere, ut Sanguinem claudere, Reprimere & cohibere, ne effluat. Plin. lib. 26. cap. 13. Sideritis tantam vim habet, ut quamvis recenti gladiatoris vulneri illigata, ſanguinem claudat.
Flatus claudere alicui, ſignificat Jactantiam alicujus comprimere. Sil. lib. 17. 120.

Sed jam claudebat flatus, nec plura ſinebat Atropos, &c.

Claudere, Negare, ut Aquas claudere. Propert. lib. 4. 10. 44.

Quod ſi Junoni ſacrum faceretis amaræ,
Non clauſiſſet aquas ipſa noverca ſuas.

Claudere rem familiarem. Cic. 2. Off. 54.
Benignitatem. Ter. Eun. 1. 2. 84.
Clauſit pudor meus mihi conſuetudinem illius. Cic. 4. Fam. 13. Nam & amplectar ejus familiariſſimos, qui me admodum diligunt, multumque mecum ſunt: & in ipſius conſuetudinem, quam adhuc meus pudor mihi clauſit, inſinuabo.
Claudere aures ad voces doctiſſimas. Cic. 4. Tuſc. 2. Quis eſt enim qui putet, &c. noſtrorum hominum ad eorum doctiſſimas voces aures clauſas fuiſſe?
Clauditur tibi in me commodum. Ter. And. 3. 3. 41. Nolo tibi ullum commodum in me claudier. i. e. Nolo obſiſtere, aut obeſſe, quominus tuum commodum per me fiat.
Lethalis hiems clauſit illi reſpiramina. Ovid. 2. Met. 828. Hiemem vocat Ingentem horrorem, quo corpora omni ſubducto calore in ſaxa mutabantur.
Claudere, Cingere, ut Claudit aqua locum. Varro 3. de R. R. cap. 14. Nam & ſub dio idoneus eſt ſumendus locus coceariis, quem totum circum aqua claudas. i. e. Circumcludas.
Aquæ clauſæ riparum margine. Ovid. 2. Faſt. 422.
Speluncis lacus clauſi. Virg. 4. Georg. 364.
Orbis fluctibus clauſus. Sen. OEdip. v. 504.

Oceanus clauſum dum fluctibus ambiet orbem.

Claudere oppidum portu, vel mari. Cic. 7. Verr. 95. Non enim portu illud oppidum clauditur, ſed urbe portus ipſe cingitur & concluditur.
Valles inſidiis claudere, In vallibus retia circum ponere. Tibul. lib. 1. 4. 43.

Nec, velit inſidiis altas ſi claudere valles, Dum placeas, &c.

Muros obſidione. Lucan. lib. 3. 342.
Arboribus atque umbris clauſi circum. Virg. 3. Æn. 230.

Arboribus clauſi circum atque horrentibus umbris,
Inſtruimus menſas. Anaſtrophe eſt pro Circumclauſi.

Aciem. Sil. lib. 7. 590.
Claudere, Occultare, ut Clauſa habere ſua conſilia. Cic. 5. Verr. 63. Re quidem vera nemo in Sicilia dubitat, quin eo ſit occiſus, quod habere clauſa non potuerit conſilia.
Pavor clauſus, Diſſimulatus. Sil. lib. 10. 378.
Claudere, Circumvenire, ut placet Nonio. Virg. 6. Ecl. 56.

— claudite, nymphæ
Dictææ, Nymphæ nemorum, jam claudite ſaltus. [Sic enim diſtinguo.

Claudere, Obſiſtere. Virg. 10. Æn. 377.

Ecce maris magna claudit nos obice pontus. Nonius.

CLUDO, invenitur pro Claudo; etiam extra compoſitionem. Cic. 2. de Nat. Deor. 100. Ipſum autem mare ſic terram appetens litoribus cludit. Martial. lib. 11. 92.

Sed mors vocis iter properavit cludere blande.

Vias alicui cludere. Sen. 1. Theb. Noxias lapſo vias cludes?
Cludere arborem reſtibus. Columel. lib. 12. cap. 44. Deinde ſparteis reſtibus arborem cludunt, ne aut corvis aut cornicibus aliiſve avibus pomum laceretur.
Axem cludere nox dicitur, quemadmodum eundem aperire dies. Sen. OEth. 11.
Auro cludere. Plin. lib. 33. cap. 1. Idem eodem loco Cludi venena in annulis, ſub gemmis ab antiquis ſolere dixit.
Caſſide minaci cludi. Stat. 4. Theb. 204.
Libellos cludere. Juven. 7. Sat. 26.

CLAUSUS, [κλειςθεὶς] Partic. ut, Clauſum oſtium.
Clauſus a Pœnis in anguſtiis. Auctor de Viris Illuſt. cap. 39.
Clauſum & reconditum, cui opponitur Apertiſſimum promptiſſimumque. Cic. 7. Verr. 38. Statuerunt ſe nihil tam clauſum, neque tam reconditum poſſe habere, quod non iſtius cupiditati apertiſſimum, promptiſſimumque eſſet.
Clauſus, Vinctus. Ulpianus Clauſos pro Vinctis accipit, ſi modo ita vincti ſint, ut omni modo erumpere non poſſint. l. Si quis in gravi. §. Subvenitur autem. D. de Senatuſc. Silaniano.

CLAUSUM, i. n. [κλεῖθρον] pro Tecto, vel in genere pro Eo, in quo aliquid includitur. Columel. lib. 7. cap. 6. Sed numerum generis hujus majorem, quam centum capitum ſub uno clauſo non expedit habere. Virg. 4. Georg. 303.

Sic poſitum in clauſo linquunt, &c.

Domorum clauſa. Lucret. 1. 356.

Inter ſepta meant voces, & clauſa domorum
Tranſvolitant.

CLUSUS item legitur pro Clauſus apud Valer. Flacc. 1. Argon. 239.

Quod ſibi jam cluſos invenit in ignibus Argos.

Cluſus, Circumdatus. Valer. Flacc. 1. Argon. 34.

— Cleonæo jam tempora cluſus hiatu
Alcides. i. e. Habens tempora circumdata pelle hiantis leonis Cleonæi.

Cluſæ lymphæ. Martial. lib. 12. 31.

Quæque natat cluſis anguilla domeſtica lymphis.

Horrei cluſi. Ulp. l. 1. §. 15. D. depoſiti.
Labella cluſa. Martial. lib. 12. 55.

CLAUSŪRUS, [κλείσων] aliud Partic. Ovid. 14. Met. 784.

Sola Venus portæ cecidiſſe repagula ſenſit,
Et clauſura fuit, niſi quod, &c.

CLUSĬLIS, e. [κλείσιμος] Quod facile clauditur. Plin. lib. 9. cap. 37. Ineſt iis eſca, cluſiles mordaceſque conchæ, ceu mitulos videmus.

CLAUSTRUM, i. n. [κλεῖθρον] i. e. Clauſura ſive In quo aliquid clauditur. Martial. lib. 10. 28.

Ferrea perpetua clauſtra tuere ſera.

Januæ clauſtra pandere. Catul. 59. 76.
Loci clauſtrum. Cic. 7. Verr. 83. Iis clauſtra loci committenda non exiſtimavit.
Locorum clauſtra. Cic. 2. de Lege Agrar. 86. Corinthi veſtigium vix relictum eſt. erat enim poſita in anguſtiis atque in faucibus Græciæ, ſic ut terra clauſtra locorum teneret.
Montium clauſtra, Curvaturæ montium quæ clauſæ videntur anguſtiæ, ut ait Servius. Virg. 3. Æn. 411.
Portarum ingentia clauſtra. Virg. 7. Æn. 184.
Pudoris & reverentiæ clauſtra refracta. Plin. 2. Epiſt. 14. Maximo.
Regni alicujus. i. e. Anguſti acceſſus, ſive (ut Curt. vocat 3. 4.) Anguſtiæ adituum, quæ regionem aperiunt. Liv. 9. 32. pr. Jam omnes Hetruriæ populi, præter Aretinos, ad arma ierant, ab oppugnando Sutrio, quæ urbs ſocia Romanis velut clauſtra Hetruriæ erat, ingens orſi bellum. Vulgo Clavem regni dicimus.
Viarum. Lucret. lib. 4. 616.
Arcta clauſtra. Lucret. lib. 1. 71.
Cohibentia. Hor. 2. Epiſt. 1. 255.

Clauſtraque cuſtodem pacis cohibentia Janum.

Dædalea, Labyrinthus a Dædalo extructus. Sen. Hippol. 12.
Duriſſima clauſtra congeſtis ſcopulis. Claud. Conſ. Prob. 106.
Ferrea, Vectes & repagula ferrea. Sen. Thyeſt. 7.
Nocturna clauſtra. Valer. 3. Argon. 53.
Pinea, Oſtia quæ ſunt facta ex pinea materia. Virg. 2. Æn. 259.

Incluſos utero Danaos & pinea furtim
Laxat clauſtra Sinon: illos patefactus ad auras
Reddit equus.

Confringere naturæ clauſtra apud Lucret. lib. 1. 71. ſignificat Naturæ ſecreta revelare.
Contineri imperii clauſtris. Cic. pro Flacc. 30. Omnes ſinus, promontoria, litora, inſulas, urbes maritimas clauſtris imperii noſtri contineri.
Poſitum veſtigal ſub ſigno clauſtriſque Reip. Cic. 1. de Lege Agrar. 21. Nos caput patrimonii publici, pulcherrimam populi Romani poſſeſſionem, &c. ſub ſigno clauſtriſque Reipublicæ poſitum vectigal, ſervare non potuiſſe.
Refringere clauſtra nobilitatis. Cic. pro Muren. 17. Quum vero ego tanto intervallo clauſtra iſta nobilitatis refregiſſem, ut aditus ad Conſulatum poſthac, &c. conf. Pudoris & Reverentiæ clauſtra.
Relaxare. Ovid. 1. Amor. 6. 17.
Reſerare. Sil. lib. 7. 334.
Reſtantia clauſtris æra, i. e. Obices & peſſuli. Lucret. lib. 2. 450.

— & duri robora ferri,
Æraque quæ clauſtris reſtantia vociferantur.

Revellere. Cic. 6. Verr. 52. Effringi multorum fores, revelli clauſtra.
Rumpere obſtantia. Hor. 1. Epiſt. 14. 9.
Tenere aliquem intra clauſtra. Hor. 3. Carm. 11. 44.

CLOSTRUM, etiam vetuſte ſcribitur, Cato de R. R. cap. 13. Trullas ligneas duas, claves cum cloſtris.
Cloſtrum, eſt Contignatio trabium in ligneis ædificiis, qua nonnunquam in parietibus domorum utimur, nonnunquam alias dum locum aliquem ſepimus. Seneca de Sutoria taberna loquens lib. de Benef. 7. cap. 21. Deinde per cloſtrum, inquit, qua ſe commiſſura laxaverat, quatuor denarios in tabernam inſeruit. Et ludi Romani primum cloſtris circumdabantur ad tempus prætentis, quæ amoveri poſſent: quorum loco foſſæ poſtea factæ ſunt, quas euripos vocant. Plin. lib. 10. cap. 33. de hirundinibus verba faciens, In Ægypti Heracleotico oſtio molem continuatione nidorum evaganti Nilo inexpugnabilem opponunt ſtadii fere unius ſpatio, quod humano opere perfici non poſſet. In eadem juxta oppidum Copton inſula eſt ſacra Iſidi, quam ne laceret amnis idem, muniunt opere, incipientibus vernis diebus, palea & ſtramento cloſtrum ejus firmantes, continuatis per triduum noctibus tanto labore, ut multas in opere emori conſtet. Sic enim repoſuit Beatus Rhenanus ad exemplaris Murbacenſis recognitionem. Quo in loco per Cloſtrum ſignificatur Septum tranſverſum ex compactilibus poſtibus conſtans, extructum ad arcendum frangendumque fluvii impetum. Id hirundines palea ſtramentoque firmant, alioquin opera earum vana & inutilia, ſi non adeſſet materia ſolidior, quæ lutum ab eis confectum contineret. Alii tamen Roſtrum legunt apud Plinium. V. Harduin. [Et apud Senecam Clauſtrum Januæ intelligitur.

CLAUSTRARIUS, i. m. [κλειδοῦχος] dicitur Is qui claves & cetera quæ ad claudenda oſtia pertinent, facit. Perott.

CLAUSTRITĬMUS, vel ut plerumque ſcribitur,
CLAUSTRITŬMUS, i. m. Qui clauſtris januæ præeſt: eadem ſcilicet figura, qua Æditimus vel Æditumus dicitur, Qui ædibus præeſt. Hoc Gellius ex Livio Andronico probat Noct. Attic. lib. 12. cap. 10. Pro eo, quod vulgo dicerent Clauſtrituus.

CLAUSŬLA, æ. f. [πέρας, ἀνάπαυσις] dicitur Id quod claudit, ſive Alicujus rei concluſio. Plin. lib. 11. cap. 45. Ungues clauſulæ nervorum ſummæ exiſtimantur omnibus his quibus & digiti.
Imponere clauſulam vitæ. Sen. 9. Epiſt. ad finem, Clauſulam vitæ, Mortem vocat. Budæus.
Clauſula, quæ Græce ἀνάπαυσις dicitur, proprie eſt Ultima pars membri in oratione, ſed pro Extrema cujuſque rei parte metaphorice accipitur.
Claudæ atque pendentes clauſulæ. Quintil. lib. 9. cap. 4.

Firmiſ-

Firmiſſima. Quintil. lib. 9. cap. 4.
Addere clauſulam. Cic. 2. de Orat. 240. Quum eſſet cum eo Tarracinæ de amicula rixatus: falſa, attamen a te ipſo ficta tota narratio: addidiſti clauſulam, tota Tarracina, &c. Hic Clauſula eſt, Pars orationis extrema, a Claudendo, id eſt terminando vocata.
Clauſula numeroſe & jucunde cadens. Cic. in Orat. 215.
Interpunctæ clauſulæ in orationibus. Cic. 3. de Orat. 171.
Clauſulas atque interpuncta verborum, animæ interclusio atque anguſtiæ ſpiritus attulerunt. Cic. 3. de Orat. 179.
Clauſula, quam Græci κωλοφῶνα vocant, a brevi concluſione eſt appellata. Feſtus. Unde ſatis intelligitur non tantum pro Membro, ſed etiam pro Toto verborum ambitu, qui una claudatur ſententia, clauſulam poni. [V. Dacer.] Quintil. lib. 8. c. 5. Vocatur aliquid & clauſula, quæ ſi eſt quod Concluſionem dicimus, & recte, & quibuſdam in partibus neceſſaria eſt.
Clauſula epiſtolæ, Ciceroni eſt Concluſio epiſtolæ, hoc eſt extrema verba, quibus epiſtolam claudimus. Nam 13. Philipp. 47. poſtquam ſingula epiſtolæ, quam Antonius ad Hirtium & Cæſarem miſerat, coram Patribus Conſcriptis explicaſſet, & ſola concluſio ſupereſſet, ſubdidit, Veniamus aliquando ad clauſulam, &c.
Loci clauſula, pro Concluſione ſermonis. Quintil. in Perorat. lib. 11. Budæus. [V. & ſuperiorem Fabii locum, ibique ſeqq.
Operis peracti clauſula. Columel. in Perorat. lib. de R. R.
Imponere clauſulam diſputationi. Columel. 3. 19.
Clauſula edicti, pro Parte edicti. Cic. 5. Verr. 35. Illa vero præclara eſt clauſula edicti, quod omnium controverſiarum, &c. Ulp. in l. Sed & ſi. §. Hæc clauſula. D. Ex quibus cauſis majores, Hæc clauſula ad eos pertinet, quos more majorum ſine fraude in jus vocare non licet, &c.
Generalis clauſula. Ulpian. in l. Sed & ſi. D. Ex quibus cauſis majores, Adverſus relegatum reſtitutionem faciendam ex generali clauſula Pomponius ait.
Clauſula fabulæ, pro Exitu. Cic. pro Cœl. 65. Mimi ergo eſt jam exitus non fabulæ: in quo quum clauſula non invenitur, &c.
Difficilis. Cic. 6. Att. 3. Clauſula eſt difficilis in tradenda provincia: ſed hæc deus aliquis gubernabit. Senſus eſt: Hoc extremum non facile poſſum explicare, quis me decedente provinciæ præficiatur.

Clausūra, æ. f. Caſtrum, burgus. Vox medii ævi, præſertim apud JCtos. V. Pithœi Subſeciv. Lect. 1. 14.

Claudus, [χωλὸς, κυλλὸς] Qui altero pede infirmus ac debilis eſt. Plaut. Aulul. 1. 1. 34. Quaſi claudus ſutor domi ſedet totos dies. Cic. in Piſon. 69. Iſte claudus (quomodo aiunt) pilam retinere.
Carmina clauda Elegias ſuas vocat Ovid. lib. 3. Triſt. 1. 11.
Clauda quod alterno ſubſidunt carmina verſu,
Vel pedis hoc ratio, vel via longa facit.
Deus claudus, Vulcanus. Cic. 1. de Nat. Deor. 84. Claudum igitur habemus deum, quoniam de Vulcano ſic accepimus.
Fides clauda. i. e. Non recta, non firma, ſed veluti qui claudi ſunt, modo in has, modo in illas inclinans partes. Sil. lib. 13. 33.
Navigia clauda apluſtris fractis. Lucret. 4. 437.
Naves claudæ mutilæque. Liv. 37. 24.
Pars corporis vulnere clauda, Membrum mancum ac debile. Virg. 5. Æn. 278.
Pes claudus. Hor. 3. Carm. 2. 32.
Pede altero claudus. Nepos 17. 8.

Claudĭco, [σκάζω, χωλαίνω, μιτοκλάζω] āre. Altero tantum pede incedere, vel Alterum pedem infirmum trahere, vel inſtabilem aut curtum habere, ac vacillare inceſſu. Cic. 2. de Orat. 149. Num claudicat? at hic clodicat.
Genu percuſſo claudicat. Ovid. 3. Faſt. 758.
Ex vulnere accepto claudicare. Cic. 2. de Orat. 299. Nam quod Sp. Carvilio graviter claudicanti ex vulnere, ob Rempub. accepto, & ob eam cauſam, &c.
Niſus pennarum inanis claudicat. Lucret. lib. 6. 834. de Averno.
Claudicare, per metaphoram uſurpabant, pro Vitioſum eſſe, & non rectum. Liv. 22. 39. Si altera parte claudicet Reſpublica, malis conſiliis idem ac bonis juris & poteſtatis erit.
Ex aliqua parte. Cic. 5. Tuſc. 22. Item beatam vitam etiam ſi ex aliqua parte claudicaret, tamen ex multo majore parte obtinere nomen ſuum.
In re aliqua. Cic. de Clar. Orat. 214. In quacunque enim una plane claudicaret, orator eſſe non poſſet.
Actio claudicat. Cic. de Clar. Orat. 227. i. e. Tenorem non ſervat æquabilem. Budæus.
Amicitia. Cic. 1. de Finib. 69. Qui verentur, ne ſi amicitiam propter noſtram voluptatem expetendam putemus, tota amicitia quaſi claudicare videatur.
Fructus. Columel. lib. 4. cap. 2. Sed in pluribus pedamentis fructus claudicat.
Ingenium. Lucret. lib. 3. 454. de ætate confectis,
Claudicat ingenium, delirat linguaque, menſque.
Oratio. Cic. 3. de Orat. 196. Verum ut in verſu vulgus, ſi eſt peccatum, videt: ſic ſiquid in noſtra oratione claudicat, ſentit. h. e. Si numerus non incedit recte & decore.
Oratio claudicat & inſiſtit. Cic. in Orat. 170. Sin probæ res, lecta verba, quid eſt cur claudicare aut inſiſtere orationem malint, quam cum ſententia pariter excurrere? Al. Claudēre. In hoc claudicationis vitio frequentiſſimus eſt Seneca, cujus omnis fere oratio claudicat & inſiſtit.
Res vacillat & claudicat. Cic. 1. de Nat. Deor. 198. Sed & ille reprehenſus a multis eſt, nec vos exitum reperitis: totaque res vacillat & claudicat.
Claudicare in aliquo officio. Cic. 1. Off. 119. Tum in tota vita conſtituenda multo eſt major rei cura adhibenda, ut conſtare in vitæ perpetuitate poſſimus nobiſmetipſis, nec in ullo officio claudicare.

Claudicans, [σκάζων] Partic. ut, Oratio claudicans, & fluctuans, cui opponitur Oratio æqualiter conſtanterque ingrediens. Cic. in Orat. 214.

Claudicatio, ōnis. f. [χωλότης] Columel. lib. 6. cap. 12. Sanguis demiſſus in pedes, claudicationem affert. Cic. 1. de Nat. Deor. 84. In quo ſtante atque veſtito, leviter apparet claudicatio non deformis. Val. Max. 8. 11. Diſſimulata claudicatio ſub veſte.

Claudĭtas, ātis. f. [χωλότης] Idem. Plin. lib. 28. cap. 4. Clauditates, oculorumve orbitatem, ac ſimiles caſus dextris aſſignare partibus.
Clauditatem affert hæc res. Plin. lib. 8. cap. 43.
Clauditatem demſiſtis. Apul. Flor. 3.

Claudīgo, ĭnis. f. Idem. Veget. Mulom. 1. 26. Claudiginem facere.

Claudaster, tri. m. [ἀϱνησίχωλος] Gloſſ. Gr. Lat. Qui clauditatem arte celat.

Claudeo, ēre. Cæcil. apud Priſcian. An ubi vos ſitis, ibi conſilium claudeat. conf. Gell. lib. 1. 7. extr. & Cic. in claudico ad fin.

Clavicula, **Claviculatim**, & **Claviculus**. In clavus.

Claviger, V. clava, & clavis.

Clāvis, is. f. [κλεὶς] Qua oſtia, arculæ, & id genus clauſtra reſerantur & aperiuntur. Feſtus, Clavis ex Græco κλεὶς deſcendit. Accuſativum facit Clavem & Clavim. Plaut. Moſt. 2. 1. 57. Clavim mihi harunce ædium Laconicam nunc jam jube efferri intus. Cato de R. R. cap. 16. Seriam vinariam unam, clavem torcularii unam.
Adunca clavis trochi. Propert. lib. 3. 12. 6.
Increpat & verſi clavis adunca trochi.
Adultera. Ovid. 3. de Arte Am. 643.
Aptare fores clavibus. In apto.
Imponere claves portis. In impono.
Poſcit magiſtratus claves portarum. Liv. 27. 24. pr. C. Terentius, ut Arretium cum legione venit, claves portarum quum magiſtratus popoſciſſet, negantibus iis comparere, &c.
Senſit clavem janua. Tibul. lib. 2. 4. 31.
Servari centum clavibus. Hor. 2. Carm. 14. 26.
Abſumet hæres Cæcuba dignior
Servata centum clavibus.
Sub clavi eſſe, pro Occludi. Varro 1. de R. R. cap. 22. Quæ non poſſunt eſſe ſub clavi, quammaxime facere ut ſint in conſpectu oportet.
Tradere claves horreorum, Translate. Cic. pro Domo 25. Scilicet tu helluoni ſpurciſſimo, &c. Sex. Clodio, &c. omne frumentum privatum & publicum, omnes provincias frumentarias, omnes mancipes, omnes horreorum claves lege tua tradidiſti.
Uxori clavem dare, & adimere. Erat mos inſtitutumque Romanorum, ut uxoribus primum domum ingredientibus claves darent: quo ſignificabant ipſas matres familiâs eſſe, atque omnem rei quæſitæ a viro poteſtatem habere. Sex. Pompeius aliam tradit cauſam: Clavim, inquit, conſuetudo erat mulieribus donare, ob ſignificandam partus facilitatem. Quas autem initio matrimonii dabant claves, eas divortio facto adimere ſolebant. quod ſignificavit Cicero Philipp. 2. 69. Mimam illam ſuam ſuas res ſibi habere juſſit ex duodecim tabulis: claves ademit: exegit. Quam porro ſpectatus civis, quam probatus, cujus ex omni vita nihil eſt honeſtius, quam quod cum mima fecit divortium! Nonius verbum Exigo exponens, Exigere, inquit, eſt excludere. Marc. Tull. Philipp. 2. Claves ademit, foras exegit. Scio equidem locum illum Ciceronis a nonnullis aliter legi: ſed puto ſtandum a Nonio Marcello. V. Interpp. ad loc.

Clavĭcŭla, æ. f. dimin. German. Cæſar in Arati Caſſiop.
Qualis ferratos obicit clavicula dentes.
Item Capreolus in vite. Cic. de Senect. 52. Vitis quidem quæ natura caduca eſt, & niſi fulta ſit, fertur ad terram: eadem ut ſe erigat, claviculis ſuis, quaſi manibus, quicquid eſt nacta, complectitur. Plin. lib. 23. in procem. Claviculæ ipſæ quibus repunt vites, tritæ & ex aqua potæ ſiſtunt vomitionum conſuetudinem.
Claves, ſive Claviculæ, nonnullis Jugula. *La Fourcelle d'un homme*, *au François L.* Miror non in jugula fieri mentionem hujus ſignificationis. H. St. Intelligit Oſſicula, quæ utrimque ſummo pectori inſidentia ſcapulis adnectuntur. Græci ſane κλεῖδας appellant, at Celſus Cornelius lib. 8. cap. 1. Jugula vocat. Juniores Antomici Claviculas, Gallorum nonnulli etiam *Les os furculaires* vocarunt. In Gallico Latino Steph. Lexico non extat.

Clavicŭlātim, Adv. ut, Conchæ claviculatim undatæ. h. e. Intortæ & criſpatæ ad ſimilitudinem claviculārum vitis. Plin. lib. 9. cap. 33. Firmioris jam teſtæ murices, & concharum genera: in quibus ludentis naturæ varietas. Paulo poſt, Jam diſtinctione virgulata, crinita, criſpa, claviculatim, pectinatim, diviſa, imbricatim undata. Alii codices legunt Canaliculatim, vel Cuniculatim. V. Harduin. [Quod ſi codices firmarent Claviculatim retinuerim, ſed de Claviculæ æneæ dentibus potius, quam de vitis helice dictum putem.

Claviculārius, i. m. Firmic. lib. 3. cap. 6. Erunt aut cornicularii, aut commentarienſes, quibus damnatorum cura committatur, ſeu claviculārii, vel carcerum cuſtodes, & quibus publicarum catenarum cura credatur.

Clavĭger, ĕra, ĕrum. [κλειδοῦχος] Qui clavem gerit. Sic vocatur Janus ab Ovid. 1. Faſt. 228. quia clavem gerebat, ut paulo ante v. 99. dixerat.

Clavŏla, æ. quid ſignificet, declarat Varro 1. de R. R. cap. 40. V. Clabula.

Claustrarius, **Claustritimus**, **Claustrum**, **Clausula**. V. claudo.

Clausus, prænomine Atta vel Attus vel Attius, vel Actius ut alii, poſtea Appius Claudius dictus, Sabinorum dux, qui poſt exactos reges, cum quinque millibus clientum & amicorum Romam venit: Et ſuſceptus, habitandam urbis partem accepit: A quo poſtea & tribus & familia Claudia vocata eſt, ut habetur apud Servium in Maronem, 7. Æn. 706.
Ecce Sabinorum priſco de ſanguine magnum
Agmen agens Clauſus, magnique ipſe agminis inſtar,
Claudia nunc a quo diffunditur & tribus & gens. Si plura deſideras, V. paulo ante claudia gens. Lege & Suet. Tiber. cap. 1.

Clāvus, i. m. [ἧλος, γόμφος] a Claudendo dicitur: ad id enim figitur ut claudat, ſive contineat aliquid. Plin. lib. 16. cap. 10. Si in ipſam arborem clavus æreus adigatur. Cæſ. 3. Bell. Gall. cap. 13. Tranſtra ex pedalibus in altitudinem trabibus, confixa clavis ferreis, digiti pollicis craſſitudine.
Adamantini. In adamas.
Capitatus. In capitatus.
Corneus, Ex corno arbore factus. Cato de R. R. cap. 18. extr. Eas ubi confixeris, clavis corneis occludito.
Cupidinis clavus. Plaut. Aſin. 1. 3. 4.
Fixus hic apud nos eſt animus tuus clavo cupidinis.
Figere clavum. Hor. 3. Carm. 24. 7.
Clavus Annalis appellabatur, qui figebatur in parietibus ſacrarum ædium per annos ſingulos, ut per eos numerus colligeretur annorum. Feſtus. Erat enim lex priſcis litteris ac verbis ſcripta, ut qui Prætor maximus eſſet, Idibus Septembris clavum pangeret. V. Liv. 7. 3. Nam quia raræ per ea tempora litteræ erant, notæ numeri annorum clavi fuere.
Pangere clavum. Liv. 7. 3.

Clavi caligares, a caligis militaribus quibus suffigebantur. Plin. lib. 9. cap. 18. In quibus pisces omnibus annis Vergiliarum ortu existunt, squamis conspicui crebris atque praeacutis, clavorum caligarium effigie: nec amplius quam circa eum mensem visuntur.

Clavus trabalis. Cic. 7. Verr. 52. Ut hoc beneficium, quemadmodum dicitur, trabali clavo figeret. i. e. Ut perpetua & indelebilis beneficii memoria esset. Sunt autem Clavi trabales, Grandes clavi, quibus trabes configuntur: sic Clavos trabales Horatius 1. od. 35. 18. percleganti fictione tribuit Necessitati, quibus omnia figat firmetque, & retineat: at Trabale telum in Marone, Instar trabis magnum est. Turnebus. V. TRABS. conf. Erasmi Chil.

Clavus, [πηδάλιον] Gubernaculum navis. Plaut. Amph. 4. 2. suppos. 37. Parata navi, clavo haereres sedulo. Cic. de Senect. 17. Ille autem clavum tenens, quietus sedeat in puppi. Hic per metaphoram.

Moderamen clavi. Stat. 10. Theb. 177.

Viduus clavus, i. e. Relictus a gubernatore. Stat. 10. Theb. 177.

Non secus amisso medium quum praeside puppis
Fregit iter, subit ad vidui moderamina clavi.

Puppis clavo paret. Claud. 1. in Eutrop. 425.

Regere clavum & ministrare velis. Virg. 10. Æn. 218.

Vendicare sibi regendum clavum. Claud. in Seren. 202.

— ceu flumine molli,
Tranquillisque fretis clavum sibi quisque regendum
Vendicat.

Clavus, Fustis gubernaculi. Virg. 5. Æn. 177.

— clavumque ad litora torquet. Servius.

Clavum imperii tenere, pro Gubernare. Cic. pro Sext. 20. Quis enim clavum tanti imperii tenere, & gubernacula Reip. tractare in maximo cursu, &c.

Dum clavum rectum teneam. Quintil. lib. 2. cap. 17. pag. 195. proverbiale fuisse demonstrat, Nam & gubernator, inquit, vult salva nave in portum pervenire: etsi tamen tempestate fuerit abreptus, non ideo minus erit gubernator, dicetque notum illud, Dum clavum rectum teneam. i. e. Dum meo fungar officio. Significat non imputandum eventum parum prosperum artifici, modo is praestiterit quod artis est. V. Erasm. in Chiliadibus.

Clavus, Genus tuberculi, quod Furunculum quidam vocant. Graeci Phygethla, Phymata, & Bubones vocant. Plin. 7. Epist. 3. ad Caninium, Erat illi natus insanabilis clavus. V. Cels. lib. 5. cap. 28. tit. De Acrochordone, &c. Clavum autem ideo dictum putant, quia in superficie dilatatur, in carne vero restringitur. Ulp. l. Qui clavum. D. de Ædil. edict. Qui clavum habet, morbosus est.

Clavum etiam patiuntur arbores. Plin. lib. 17. cap. 24. Olea praeter vermiculationem, quam aeque ac ficus sentit, clavum etiam patitur, sive fungum placet dici, vel patellam. Haec est solis exustio.

Clavi, dicebantur in tunicis Romanorum Purpurei quidam nodi, capitis clavorum instar, [Immo lineae latiusculae purpureae] quibus tunica universa distinguebatur. Varro de Analogia, lib. 8. 47. Siquis tunicam in usu ita consuit, ut altera plagula sit angustis clavis, altera latis: utraque pars in suo genere caret analogia. Suet. in August. cap. 73. Veste non temere alia quam domestica usus est, ab uxore & sorore & filia neptibusque confecta: togis neque restrictis neque fusis: clavo nec lato, nec angusto. Subaudi In tunica laticlavia. V. ad finem hujus dictionis.

Clavus angustus (a quo Angusticlavium, i. e. tunica angusticlavia. στενόσημον) constabat ex duobus vel pluribus arctioribus segmentis purpureis per utrumque humerum ad infimam tunicae oram productis; Equestri ordini juxta ac plebi communis. At Clavus latus, (quod & Laticlavium dicitur πλατύσημον) erat Tunica cui segmentum item purpureum intextum erat, latius, quam in tunica vulgari, longiorque fuit ac discincta, cui toga superinduebatur ut tunicae; Eratque Senatoriae dignitatis proprium insigne. Herodianus de Plautiano, lib. 3. cap. 11. Siquidem Latum clavum perpetuo gestabat, atque in secundis Consularibus numerabatur: ensem praeterea gestabat, ceteraque omnia supremae dignitatis insignia. Ex quo factum est ut tunica Senatoria uno verbo Latus clavus diceretur a clavis illis purpureis late, non anguste intertextis. Coepitque postremo & pro dignitate ipsa Senatoria accipi. Ovid. 4. Trist. 10. 35.

Curia restabat, clavi mensura coacta est:
Majus erat nostris viribus illud onus.

Quibus verbis ostendit se Latumclavum, hoc est Senatoriam dignitatem non assecutum esse. [De Lato & Angusto clavo varie quondam Docti censuerunt, sed omnia planissime explicuit Alb. Rubenius lib. 1. de Re Vestiar. Cui junge, dissentientem licet, Ferrarium de Re Vest. lib. 1. 13. & 3. 12. & Analect. cap. 1. ad 5. & 10, 11. Conf. f. l. ANGUSTICLAVIUS & LATICLAVIUS.

Haec autem insignia in luctu publico deponebantur. Liv. lib. 9. cap. 7. de Caudina pace loquens, Extemplo sine ulla publica auctoritate concessum in omnem formam luctus est: tabernae circa forum clausae: justitiumque in foro sua sponte coeptum prius quam indictum. Lati clavi, annuli aurei positi, paene moestior exercitu ipso civitas esse. Budaeus.

Tunica lati clavi in modum gausapae texi nunc primum incepit. Plin. lib. 8. cap. 48.

Purpura cum lato clavo. Ovid. 4. Trist. 10. 29.

Praetexta & latus clavus. Hor. 1. Serm. 5. 36.

Demittere pectore latum clavum. Hor. 1. Serm. 6. 28.

— nigris medium impediit crus
Pellibus, & latum demisit pectore clavum.

Latior clavus. Plin. lib. 9. cap. 39. Toga praetexta & latiore clavo Tullum Hostilium e regibus primum usum Hetruscis devictis satis constat. i. e. Lato clavo.

Latus clavus, Senatoria dignitas ipsa. Plin. 2. Epist. 9. ad Apollinarem, Ego Sexto Latum clavum a Caesare nostro, ego Quaesturam impetravi. ut Laticlavius, pro Senatore. Sueton. in Neron. cap. 26. A laticlavio, cujus uxorem attrectaverat, paene ad necem caesus

Clavi majoris munere. Stat. 3. Silv. 2. 124.

Clavi aurei, vel argentei, quos feminae nostrae solent vestibus suis assuere: de quibus in l. Vestis. in princ. D. de aur. & arg. leg. & ibidem l. Etsi non sint, etiam in princip. Hinc Mantilia cocco clavata, apud Ælium Lampridium in Alexandro Severo. V. mox CLAVATUS.

Clavum pro Ratione vivendi posuit Hor. 2. Serm. 7. 10.

Vixit inaequalis, clavum ut mutaret in horas. De prisco quodam. [In Lond. de Gubernaculo haec exponebantur. Sed Clavum tunicae proprie intelligit, & quidem Latum. Quem tamen pro lubitu Senatores, vel prout mores erant ipsorum, magis, minusve contrahebant, quum latiore uti luxuriae, angustiore modestiae tribueretur. V. supra ex Suet.

CLAVŬLUS, i. m. dimin. Varro 2. de R. R. cap. 9. Ne vulnerentur a bestiis imponuntur iis collaria quae vocantur mellum, id est cingulum circum collum ex corio firmo, cum clavulis capitatis, &c.

CLAVELLUS, i. m. Idem. Marcell.

CLAVARIUM, i. n. Tacit. 3. Hist. 50. Seditiosae militum voces tenebant clavarium; donativi nomen est. Quale autem sit quaestionis est. Ego putem donativum esse velut in clavos caligarum militarium, praesertim quum scribat Satyricus poeta, — ostendere tot caligatos Millia clavorum. Nam militum caligae clavis suffixae erant. Ex Turneb. Advers. 3. 7.

CLAVARIUS, i. m. Nomen est officii, quo appellatus est Suetonii pater, ab eo quod praefectus fuerit donativo imperatorio inter milites dispertiendo. [In Gloss. Graeco L. ἡλοκόπος i. e. Clavorum faber. De patre Suetonii nugae.

CLAVĀTUS, Adj. Clavata dicuntur vel Vestimenta clavis intexta, vel Calceamenta clavis confixa. Haec Festus. Idem sentit Nonius.

Clavata sunt Vestimenta etiam si non ex auro, sed aut ex cocco, aut aliis coloribus clavos habeant. Lampridius in Alexandro cap. 37. Convivium neque opimum, neque nimis parcum, sed nitoris summi fuit: ita tamen ut pura mantilia mitterentur saepius cocco clavata, aurata vero nunquam. V. AUROCLAVATUS.

CLAXENDIX, vel CLACENDIX, icis. f. significat Concham, qua signum tegitur. Veteres enim signis interdum solebant imponere concham, eaque contegere. Plaut. in Vidularia apud Priscian. lib. 5. p. 655. Apposita est claxendix, at ego signi dicam quid sit.

CLAZŎMĔNAE, [Κλαζομέναι] Urbs & Peninsula Ioniae Asiaticae, quam condidit Paralus. Pomponius in Ioniae descriptione lib. 1. cap. 17. extr. & Plin. lib. 5. cap. 29. Hor. 1. Serm. 7. 4.

Persius hic permagna negotia dives habebat
Clazomenis.

Hoc loco ablativus est adverbialiter positus, ut Athenis. Auson. Epigr. 123.

Et teris inclusas pumice Clazomenas.

Versus est obscoenus ille quidem, sed perdifficilis, in quo lepos inest, quod & Clazomenae urbem significat, & nates pathici sic appellat, quod frangantur incesta & nefanda venere. Nam κλάζεσθαι est frangi & dividi. Turnebus.

CLAZOMENIUS, Adj. Ex urbe Clazomenis oriundus. Plin. 2. 58. V. etiam Ælian. Var. Hist. 2. 15.

Clazomeniorum ad Tanaim meminit Plin. lib. 6. cap. 7.

C L E

CLEANDER, dri. m. [Κλέανδρος] Minister Alexandri, de quo V. Curt. 7. 2. & 10. 1.

CLEANTHES, [Κλεάνθης] Philosophus Stoicus, Cratetis primum discipulus, deinde Zenonis, cujus etiam successor fuit, praeceptor Chrysippi philosophi Solensis, & Antigoni regis. Suidas. Patria Assius fuit, ubi & Statua illi dicata est, ut refert Simplicius. Hujusce versus latine conversi leguntur apud Sen. Epist. 107. ubi eos disertissimos appellat, viz.

Duc me, pater, summique dominator poli,
Quocunque placuit, nulla parendi mora est,
Assum impiger: fac nolle, comitabor gemens,
Malusque patiar, quae pati licuit bono.

Eosdem laudat Augustinus de Civit. Dei, 5. 7. sed Senecae auctori tribuit. Graeci extant in Epicteti Enchir. cap. 77. V. Simplic. in Comment. Quaenam illius sententia de Deo fuerit, tradit Lactant. 1. 5. Lucerna ejus in proverbium venit, & Qui summam curam & diligentiam adhibet, dicitur Lucubrare ad Cleanthis lucernam. V. Erasm. Chil. Tradunt illum quae a Zenone audierat, ossibus boum & testis fictilibus perscribere solitum: quum pecunia non suppeteret ad chartas emendas. V. Diog. Laert.

Cleanthes archetypus. Juven. 2. Sat. 7.

Et jubet archetypos pluteum servare Cleanthas, &c.

Quo in versu qua ratione sit ille accusativus Cleanthas formatus ambigi potest: neque enim accusativus esse potest quintae declinationis Graecorum propter rationem contractionum. Est igitur primae Attico more. Dicunt enim Attici Socratas in plurali, & Diogenas. eodem dictum modo accipio Cleanthas. Ex Turnebo. [Forte Archetypon Cleanthen legendum.

Fuit & Cleanthes alter Corinthius, qui primus linearem picturam invenisse fertur, ut Plin. scribit lib. 35. cap. 3.

CLEANTHĒUS, [Κλεάνθειος] Adj. Pers. 5. Sat. 63.

Cultor enim juvenum; purgatas inseris aures
Fruge Cleanthea.

CLEARCHUS, [Κλέαρχος] Solensis senior, scripsit de varia historia. V. Voss. de Histor. Gr. 1. 9. Clearchus item junior, Ponticus, Athenas profectus ut operam daret Platoni, in somnis admonitus, a studiis litterarum recessit. Auctor utriusque Suidas.

Clearchus dux Lacedaemoniorum, qui dictitabat Imperatorem plus quam hostem metui oportere: significans eos qui in praelio mortem expavescerent, certum, si deseruissent, manere supplicium. Auctor Frontin. lib. 4. 16.

Item Tyrannus Heracleae Ponticae, de quo V. Justin. 16. 4.

CLEEMPORUS, i. m. Medicus apud Plin. 22. 22.

CLĒMA, [κλῆμα] Herba est tithymali generibus assignata, cyparissiae non absimilis, quae Dioscoridi Pityusa, Officinis Esula dicitur. V. Dioscor. lib. 4. cap. 148. & Ruell. lib. 3. cap. 246.

Clema item Plinio inter nomenclaturas polygoni herbae commemoratur, 27. 12.

CLĒMATIS, idis. f. [κληματὶς δαφνοειδὴς] Herba est sarmenta habens praelonga, junceae crassitudinis, folia autem lauri, unde & Daphnoides cognominata est: notiore nomine Vinca pervinca dicitur.

Est & altera Clematis ramis rubentibus, quibus se arboribus circumvolvit, ut smilax: Unde & ab officinis *Volubilis major* appellatur.

Commemoratur & tertia Clematis a Plin. lib. 24. cap. 15. Eadem fortasse cum ea quam Dioscorides Gnaphalium appellat.

Clematides Ægyptiae, Proverbium in eos jactari solitum qui procero sunt ac nigro corpore, uti est apud Demetrium Phalereum Sect. 174. quoniam ejusmodi fere sit ea herba, in Ægypto proveniens ubertim. Ex Cael. Antiq. lect. lib. 8. cap. ult.

Clemens, [Κλήμης] Historicus, scripsit de Regibus & Imperatoribus Romanis: item ad Hieronym. de figuris Isocratis. Auctor Suidas.
Clemens item Alexandrinus Præsul, Pantherii discipulus, Origenis præceptor. Floruit sub Severo & Antonino principibus. Hieronymus & Euseb. lib. 6.

Clemens, entis. Adj. [πρᾶος, συγγνωμονικὸς, ἐπιεικὴς] dicitur auctore Donato, Qui non irascitur, qui colit mentem suam, nec eam vexat irascendo. Ter. Adel. 5. 4. 10.
Clemens, placidus, nulli lædere os, arridere omnibus.
Aditu clemens dicitur, Quem omnibus familiariter convenire licet. Claud. de Sex. Conf. Hon. 550.
Clemens in disputando. Cic. 2. de Fin. 12. Etsi satis clemens sum in disputando, tamen interdum soleo subirasci.
In cæde clementior. Cic. 7. Att. 7. Nec in cæde principum clementiorem hunc fore, quam Cinna fuerit.
Clementissimus ab innocentia. Cic. pro Rosc. Amer. 85. Ego, quanquam præest huic quæstioni vir & contra audaciam fortissimus, & ab innocentia clementissimus: tamen facile me paterer, &c.
Alveus fluminis clementior. Curt. lib. 5. cap. 3. pr. de Phasi, Accipiunt deinde eum campi, quos clementiore alveo præterit.
Amnis clementissimus ea parte dicitur, ubi minimum impetuosus est. Ovid. 9. Met. 116.
Nec dubitat, nec qua sit clementissimus amnis, Quærit.
Animo clementi ignoscere. Plaut. Milit. 4. 6. 37.
Aures clementes. Claud. 6.
Auster clementior vela vocat. Stat. 5. Theb. 468.
Castigatio clemens. Cic. 1. Off. 137.
Flamine clementi pulsæ undæ, Miti aura. Catul. 62. 272.
Insula ratibus clemens. i. e. Quæ portum habet applicandis navibus commodum. Claud. de Bell. Gild. 511.
Judices clementes & misericordes. Cic. pro Planc. 31.
Mare clemens. Gell. 2. 21.
Rumor clemens. Sallust. in Jugurth. cap. 22. Legati in Africam maturantes veniunt, eo magis quod Romæ dum proficisci parant, de prælio facto & oppugnatione Cirthæ audiebatur: sed is rumor clemens erat.
Servitus justa & clemens. Ter. And. 1. 1. 9. —ut semper tibi
Apud me justa & clemens fuerit servitus scis.
Sidus. Claud. in Epithal. Pallad. 120.
Vita urbana. Ter. Adel. 1. 1. 17.
Ego hanc clementem vitam urbanam, atque otium
Secutus sum.
Primo clementior ævo. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 51.

Clementia, æ. f. [πρᾳότης, ἐπιείκεια] Illius est qui non irascitur. Cic. 2. de Invent. 164. Clementia, est per quam animi temere in odium alicujus invectionis concitati comitate retinentur. [Suspecta merito lectio. Puto ex codd. vestig. legendum, Animi, non temere in odii alicujus injectionem concitati, &c.
Facilitas & Clementia. Ter. Adelph. 5. 4. 7.
Facilitate nihil esse homini melius, neque clementia.
Lenitas & clementia. Cic. 14. Att. 21. M. Antonius ad me tantum de Clodio rescripsit, meam lenitatem & clementiam, &c.
Clementia & mansuetudo. Cic. 7. Verr. 114. Illam clementiam, mansuetudinemque nostri imperii in tantam crudelitatem, inhumanitatemque esse conversam?
Crudelitas & Clementia, contraria. Cic. pro Deiot. extr. Quorum alterum optare, illorum crudelitatis est: alterum conservare, clementiæ tuæ.
Clementia in crudelitatem conversa. V. CONVERTO.
Monimentum clementiæ. Cic. pro Deiot. 40.
Magnum timoris remedium clementia est. Sen. Octav. 8.
Æstatis mira clementia. Plin. 5. Epist. 6. pr.
Ducis clementia. Ovid. 3. Trist. 5. 39.
Cæli. Lucan. 8. 366.
Hiemis. Columel. lib. 2. cap. 9.
In supplices. Plin. lib. 8. cap. 16.
Plena omnia clementiæ, mansuetudinis, humanitatis. Cic. 1. Q. frat. 1.
Admirabilis clementia. Cic. pro Ligar. 6.
Fecunda placidi clementia Nili. Stat. 3. Theb. 527.
Hilaris clementia. Martial. lib. 12. 6.
Mitis. Stat. 12. Theb. 482.
Popularis. Cic. 10. Att. 4. Ipsum autem non voluntate, aut natura non esse crudelem, sed quod putaret popularem esse clementiam: quod si populi studium amisisset, crudelem fore.
Confugere ad clementiam alicujus. Cic. pro Ligar. 30.
Expectare clementiam judicis. Tacit. 15. Ann. 35. Quum damnatio instaret, brachiorum venas Torquatus intercidit, secutaque Neronis oratio ex more, quamvis sontem & defensioni merito diffisum, victurum tamen si clementiam judicis expectasset.
Impedire clementiam alicujus. Cic. pro Ligar. 15.
Referre acceptum aliquid clementiæ alicujus. Cic. pro Deiot. 38.
Magna est in illo clementia. Ovid. 4. Trist. 4. 53.
Violare clementiam, Posthabere. Nep. 7. 10. 3.
Uti clementia. Cic. 14. Att. 25.
Clementiam, ut Deam, sic describit Claud. in primum Consul. Stil. 2. 6.
Principio magni custos Clementia cæli,
Quæ Jovis incoluit Zonam, quæ temperat æthram
Frigoris & flammæ mediam, quæ maxima natu
Cælicolûm, (nam prima Chaos Clementia solvit
Congeriem miserata rudem, vultuque sereno
Discussis tenebris in lucem sæcula fudit.)
Hæc Dea pro templis, & thure carentibus aris
Te fruitur. Idem de Conf. Manl. 197.
Nonne vides, ut nostra soror Clementia tristes
Obtundat gladios.

Clementer, [ἐπιεικῶς] Adv. Sine ira. h. e. Modeste vel moderate. Cic. 6. Verr. 86. Leniter hominem, clementerque accepit.
Clementer admovere consolationes. Plin. 5. Epist. 16. extr.
Clementer agere cum aliquo. Ulpian. in l. Item si cum exceptione. §. 1. D. quod met. causs.
Clementer ambulare. Plaut. Merc. 5. 2. 111. Sequere sis. c. sequor. B. clementer quæso, calces deteris.
Audire. Cic. Anteq. iret in exil. 27. Sed quoniam neque mihi libere loquendi, neque vobis clementer audiendi, neque omnino judicandi, paucorum furore & audacia facta est potestas.
Clementer & moderate jus dicere. Cæs. 3. Bell. Civil. 20.
Mollius clementiusque tractare liberos. Plin. lib. 8. Epist. ult.
Clementer volo. Plaut. Stich. 4. 1. 26. Quod vulgus barbarorum dicit, Ego sum bene contentus. Et translate ad res inanimatas.
Colles clementer assurgentes. Tacit. 13. Ann. 38. V. & Drakenb. ad Sil. 1. 274.
Si qua juga Apennini clementius adirentur. Tacit. 3. Hist. 52. i. e. Facile & sine magno labore.
Dixi quo pacto id fieri possit clementissime. Plaut. Mil. 4. 3. 5.

Cleobis, [Κλέοβις] Argiæ (i. e. Argivæ) sacerdotis filius. Cic. 1. Tusc. 113. Primum Argiæ sacerdotis Cleobis & Biton filii prædicantur. Nota fabula est. Quum enim illam ad solemne & statum sacrificium curru vehi jus esset, satis longe ab oppido ad fanum, morarenturque jumenta: tunc juvenes ii quos modo nominavi, veste posita, corpora oleo perunxerunt, ad jugum accesserunt. Ita sacerdos advecta in fanum, quum currus esset ductus a filiis, precata a dea dicitur, ut illis præmium daret pro pietate, quod maximum homini dari possit a Deo. Post epulatos cum matre adolescentes somno se dedisse, mane inventos esse mortuos.

Cleobūlus, [Κλεόβουλος] Evagoræ filius Lindius, unus e septem Græciæ sapientibus, robore, & pulchritudine corporis eximius, e Lindo Ægyptum philosophandi gratia, petisse fertur. extat ejus brevis ad Solonem epistola. Filiam habuit Cleobulinam, virginem doctam: quæ hexametris ænigmata quædam perscripsit. Decessit Cleobulus annos natus LXX. Hic dixit amicos atque inimicos beneficiis prosequi oportere: hos ut amicos, illos ut amiciores reddamus. Auctores, Diogenes Laertius, & Suidas. Dicitur & Cleobolus.

Cleocritus, [Κλεόκριτος] apud Comicos taxatur ut mulierosus, & cinædus, & obscurus, & ut Cybeles filius. Nam in mysteriis Rheæ molles tantum intersunt. Hæc Suidas.

Cleodamas, [Κλεοδάμας] Achnæus (Achnæ autem civitas est Thessaliæ) scripsit de cura equorum. Auctor Stephanus in Ἄχναι.
Alius Cleodamas Thasius philosophus, qui Platonis tempore in Geometria floruit.

Cleodōra, [Κλεοδώρα] Nymphæ nomen, matris Parnassi, a quo Parnassus mons nomen accepit. V. Cæl. lib. 16. cap. 19.

Cleomachus, [Κλεόμαχος] Magnesius pugil, qui in cinædi cujusdam & ancillæ amorem incidens, quæ a cinædo alebatur, cinædorum & orationem & mores est imitatus. Quod genus orationis ab inventore Sotade Sotadicum alias dicitur. Auctor Strabo lib. 14.

Cleombrŏtus, [Κλεόμβροτος] Fuit adolescens Ambraciota, cui quum nihil accidisset adversi, e muro se in mare abjecit, lecto Platonis libro de Animorum immortalitate. Hæc Cic. 1. Tusc. 84.
Ἄξιον οὐδὲν ἰδὼν θανάτου κακὸν. Cicero non dicit Adolescens. H. St. Eo alludit Ovid. in Ibin, v. 493.
Vel de præcipiti venias in tartara saxo,
Ut qui Socraticum de nece legit opus. V. Callimachi Epigr. 24. Unde Græca sunt, quæ H. St. adjecit.

Cleomēdes, [Κλεομήδης] Astypalæensis, cujus portenta quædam memorantur. Hic robore ac magnitudine eximia quum Ciccum Epidaurium pugil interfecit, victoriæ præmiis fraudatus, præ dolore insanus effectus, ex Olympia Astypalæam reversus, quumque ibi multa temere ac violenter fecisset, postremo ludum puerorum ingressus, apprehensam manu columnam, quæ tectum sustentabat, concutiens, mediam fregisse, ac tectum dejecisse dicitur. Interfectis autem pueris, quum quæreretur ad supplicium, in sepulcrum magnum se conjecisse, & clausum intus adjectum desuper operculum adeo tenuisse, ut ne a multis quidem simul adnitentibus, vi ulla evelli posset. Conciso igitur circa loco, neque vivum hominem, neque mortuum esse compertum. Quare missis Delphos legatis respondisse Pythiam,
Ultimus heroum Cleomedes Astypalæus. Hæc partim e Suida, partim e Plutarcho.
Fuit & Cleomedes, Græcus auctor, qui scripsit de Circulis cælestibus, quod opus elegans admodum adhuc extat. Suidas.

Cleomĕnes, [Κλεομένης] Lacedæmoniorum dux, qui ab Antigone rege in prælio victus, ad Ptolemæum Philopatora se recepit, benigneque primum exceptus, mox Nicagoræ cujusdam calumnia apud regem suspectus, custodiæ cum aliis quibusdam traditus, qui omnes se mutuis vulneribus necavere. Rex Ptolemæus Cleomenem mortuum pelle nudavit, crucique adfixit. Ex Plutarcho in vita ejus parall. & Agid.
Fuit & Cleomenes Siculus, qui luxuria, nequitiaque Verrem referebat. Cic. 7. Ver. 86. Cleomenes autem, qui alterum se Verrem luxuria atque nequitia, tum etiam imperio putaret, similiter totos dies in litore tabernaculo posito perpotabat.

Cleon, [Κλέων] Dux Atheniensium in Reipublicæ administratione adversari solitus Niciæ Nicerati filio, missus denique in Thraciam cum exercitu, multas urbes cepit. Eum insectatur Aristophanes in Comœdia quæ inscribitur ἱππεῖς, id est Equites.
Fuit & Cleon poeta, qui Argonautica scripsit, a quo argumentum Apollonius Rhodius mutuatus est, ut ejus enarrator scribit.
Fuit item Cleon Halicarnasseus orator, qui Lysandro Lacedæmonio orationem composuit. Auctor Suidas.
Cleon, Latro quidam insignis fuit, e vico Gordo oriundus, quem postea augens urbem fecit, & Juliopolim appellavit. Is primo quidem Antonio valde utilis fuit, sed quum in bello Actiaco ab eo descivisset, Cæsaris ducibus adhæsit, ac supra quam ejus meritum pateretur, in honore habitus est. Mortuus autem est in Ponto, postquam Comanorum sacerdotium accepisset, ut videre est apud Strab. lib. 12. qui hujus vitam aliquanto latius exequitur.

Cleōnæ, [Κλεωναί] ārum. f. (& Cleone singulari numero) Mediocre oppidum in via situm, quæ ex Argo Corinthum ducit: distatque ab Argo stadiis CXX: a Corintho vero LXXX. Ibi Hercules leonem occidit prope Nemeæam silvam, ut ait Suidas. Seneca in Herc. OEth. v. 1891.
Flete Argolicæ, flete Cleonæ.
Humiles Cleonæ. Ovid. 6. Met. 417.
Orchomenosque ferax, & nobilis ære Corinthos,
Messeneque ferox, Patræque, humilesque Cleonæ.

Cleōnæus, [Κλεωναῖος] Adj. ut, Leo Cleonæus. Sil. lib. 3. 34.

In foribus, labor Alcidæ, Lernæa recisis
Anguibus hydra jacet, nexuque elisa leonis
Ora Cleonæi patulo celantur hiatu.
Hiatu Cleonæo tempora clusus Alcides. Valer. 1. Argon. 34. Leonis autem caput, aut pellem synecdochice designat, quam pellem corpori tegmentum ad futura pericula Hercules circumdedit, ut ait Diodorus lib. 5.
Sidus Cleonæum, i. e. Sidus Leonis. Stat. 4. Silv. 4. 28.

CLEONICION, [κλεονίκιον] Herba eadem cum Clinopodio, teste Plin. lib. 24. cap. 15.

CLĒONYMUS, [Κλεώνυμος] ῥίψασπις i. e. Desertor ordinis, & qui abjecto clypeo fugit, dictus est. Unde proverbium, Cleonymo timidior. Hunc insectatur, ut timidum & fugacem Aristophanes in Nubibus.
Fuit & Cleonymus unus ex imperatoribus externis quos sibi arcessiverunt Tarentini. De quibus Strabo lib. 6. Inde posterioribus annis, inquit, illecebrosæ invaluere deliciæ, propter fortunas nimium secundas, adeo ut plures totius populi ludos, festasque celebritates quotannis agerent, quam sunt anni dies. Eam ob rem in deterius urbanum regimen ferebatur. cujus flagitiorum unum illud documentum est, quod externis uti imperatoribus coacti sunt. contra Messapios enim & Lucanos, Alexandrum Molossorum regem arcessiverunt, antea quoque Archidamum Agesilai filium, & postea Cleonymum & Agathoclem, dein Pyrrhum, quo tempore adversus Romanos bellum conflavere.

CLEOPATRA, [Κλεοπάτρα] Ægypti regina, quæ M. Antonio Triumviro, quum divisa cum Augusto & Lepido rep. ad Orientem ordinandum isset, amore capto persuasit, ut se uxorem sortiretur, derelicta sorore Augusti. quo facto Augustus vehementer accensus, contra eum cœpit bella moliri. Antonius re comperta collectis Orientis viribus prior cum uxore Cleopatra venit ad bellum. Conflictum est navali certamine circa Actium Epiri promontorium, ubi victi sunt Antonius & Cleopatra, & in fugam coacti. Postea occiso Antonio, illa sibi serpentes adhibuit. Antonius, cum Alexandriam obsideri videret, & in eo esset, ut capi posset, seipsum occidit. Hæc Servius ad Æn. 8. 678. Ubi pugna Actiaca pulchre depingitur.
Uniones duos possedit, omnium maximos per omne ævum, quos singulos centies sestertium æstimavit, quæ summa est duorum millionum librarum Turonensium. Quorum alterum procaci luxu, aceto liquefactum, sponsione facta, se una cœna centies absumpturam, absorbuit. V. Plin. 9. 35.
Cleopatra, casu vocandi. Lucan. lib. 9. 1074.
Sunt & aliæ Cleopatræ, de quibus V. Spanh. de Numm. diss. 7. & 8.

CLEOPATRĀNUS, Adj. Treb. Pollio Claud. cap. 1. Stirps Cleopatrana.

CLEOPATRUS, vel CLEOPATER, [Κλεόπατρος] Præfecti nomen apud Corinthios, cujus Plutarchus in Arato mentionem facit.

CLEOPATRIS, [Κλεοπατρίς] Oppidum est in Ægypto, antiquæ Nili fossæ proximum, juxta quod Gallus, Cæsaris legatus, pergens in Arabiam ad octoginta biremes ædificavit, & triremes, & phaselos. Auctor Strabo lib. 16.

CLEOPHANES, [Κλεοφάνης] Orator ex Myrlea, Straboni lib. 12.

CLEOPHANTUS, [Κλεόφαντος] Medicus, cujus meminit Plin. lib. 24. cap. 16.
Fuit & Cleophantus pictor Corinthius, ut scribit idem Plin. lib. 35. cap. 3.

CLEOPHON, [Κλεοφῶν] Poeta Tragicus Atheniensis, cujus nonnullæ fabulæ a Suida commemorantur.

CLEOSTRATUS, [Κλεόστρατος] Antiquissimus philosophus. Primus scripsit de signis cælestibus, atque in primis de signis Arietis & Sagittarii. Plin. lib. 2. cap. 8. de natura siderum errantium, & eorum ambitu.

CLEOXENUS, [Κλεόξενος] & Democlitus historiam de rebus Persicis scribere aggressi, quam inchoatam se in historiis fatetur absolvisse Polybius Megalopolitanus. Ex Suida.

CLĔPO, psi, ptum, ĕre. est Furari, a κλέπτω verbo Græco. Plaut. Pseud. 1. 2. 6. Ubi data occasio est, rape, clepe, tene, harpaga. Liv. 22. 10. Si quis clepsit, ne populo scelus esto, neve cui cleptum erit. V. Non. 1. 22. Varro de L. L. 6. 5. Clepere, i. e. Corripere: cujus origo a clam, ut sit dictum Clapere, & ex e a commutato, ut multa, est factum Clepere. potest & a Græco dictum κλέπτειν. Cic. 2. Tusc. 23. Eum doctus Prometheus clepsisse dolo, pœnasque Jovi fato expendisse supremo. Turnebus 2. 8. sic legit, Eum dictus Prometheus
Clepse dolo, pœnasque Jovi expendisse supremo. Doctus enim cum expendisse non bene cohæret. Fato vero, addititium est. conf. Voss. Etym.
Aliquid ab aliquo clepere. Cic. 3. de Nat. Deor. 68.
Agnum inter pecudes aurea clarum coma
Quondam Thyestem clepere ausum esse e regia. Ex quodam poeta.
Rapere & clepere sacrum. Cic. 2. de Legib. 22. Sacrum, Sacroque commendatum qui clepserit, rapseritque, parricida esto. [Malim Rapseritve. Furtum enim rapinæ opponit. Sic
Rapere, & clepere. Cic. 4. de Rep. apud Non. 1. 72.
Est & Occultare, tegere, & Varro l. c. ait non minus ductum esse a Clam, quam a κλέπτειν. Sen. Med. v. 155.
Levis est dolor, qui capere consilium potest
Et clepere sese. add. Prudent. Psych. v. 562.

CLĔPO, ōnis. m. [κλώψ] Reines. ad Petron. p. 66. cap. 58. Cleponem existimat vocari Mercurium. Sed varia est Lectio. al. Occuponem. V. Burm.

CLEPTA, æ. m. [κλέπτης] Fur. Plaut. Truc. 1. 2. 9.
Dum illi agunt quod agunt, sunt ceteri cleptæ.

CLEPSȲDRA, æ. f. [κλεψύδρα] a κλέπτω, Furor, & ὕδωρ, Aqua: quod aquam furetur, Vas quoddam graciliter fistulatum, quod, æqualibus dimensionibus signatas horas ostenderet. Quippe ad cujus fundum erat foramen, quod aquam guttatim emitteret. & ita horæ per aquæ diminutionem, quot essent, videri poterat. Apud veteres oratoribus acturis causas forenses præscribebatur tempus dicendi, datis clepsydris: quibus exhaustis amplius dicere vetabantur. Cic. 3. de Orat. 136. At hunc non declamator aliquis ad clepsydram latrare docuerat: sed &c. Martial. lib. 6. 35.
Septem clepsydras magna tibi voce petenti
Arbiter invitus, Cæciliane, dedit.
Inventa res est a Græcis, & tandem Romam (nempe in tertio PompeiiConsulatu) translata. Non omnes ejusdem fuerunt magnitudinis, sic enim legimus apud Plin. 2. Epist. 11. Dixi horis pæne quinque. Nam decem clepsydris, quas spatiosissimas acceperam, sunt additæ quatuor, &c.
Consimilia sunt hoc tempore clepsydris vascula illa vitrea usitatissima, quæ in medio instar duorum turbinum, coarctantur: ex quibus pulvisculus per foramen minutum sensim ex parte superiore in inferiorem delabitur, atque ita legitimum horæ tempus metitur.
Clepsydra, Nomen fontis in arce Messeniorum, in Arsinoem alterum fontem influens.
Fuit & Athenis in arce ejusdem nominis fons, ita dictus, quod flare incipientibus Etesiis, abundet, iisdemque desinentibus, exarescat. V. Cæl. Rhodig. lib. 18. cap. 39.
Clepsydra, Astronomicum est organum sidera dimetiens. Martianus, Clepsydris Lunæ magnitudo cognoscitur. V. Suid.

CLEROMANTIA, in dict. seq.

CLĒRUS, i. cum circumflexo in prima κλῆρος, Sortem significat.
Clerus, est & Vermiculus alvearibus noxius. Aristoteles de Animalib. lib. 9. cap. 40. Morbo examina valentiora potissimum infestantur clero (sic enim vocant vermiculos qui in pavimento nascuntur) e quibus crescentibus velut aranea alveo toti obducitur, & favi carie pereunt. Plin. lib. 11. cap. 19. Sunt & operis morbi, quum favos non implent: cleron vocant.
Clerus, accentu in fine κληρὸς, sorte datus, electio, constitutio, diaconus. Interdum accipitur pro Mensura terræ, puta jugero: aut certe pro Horto: sicut Latini Hæredium pro Prædio, & hærediolum simile quiddam intelligunt: propterea quod hujuscemodi res hæredem sequantur. Budæus.
Clerus, Sodalitas & collegium clericorum apud Imperat. l. Generali. C. De sacrosanct. Eccles. V. Suiceri Thes. Eccles. Hinc

CLERĬCUS, i. m. [κληρικὸς] Vocabulum novitium pro Sacerdote. Sidon. 9. Epist. 16. Clerici ne quid maculet rigorem. Hieron. ad Nepot. Propterea vocantur clerici, vel quia de sorte domini sunt, vel quia ipse Dominus sors, id est pars clericorum est. conf. Suic. l. c.

CLERICĀLIS, e. Adj. Sidon.

CLERICĀTUS, ûs. m. Munus clerici. Hieron.

CLEROMANTIA, æ. [κληρομαντία] Divinationis genus, quod fit per sortes.

CLĒSIDES, [Κλησίδης] Pictor nobilis, qui reginæ Stratonices injuria innotuit. Nullo enim honore exceptus ab ea, pinxit volutantem cum piscatore, quem reginam amare sermo erat: eamque tabulam in portu Ephesi proposuit, ipse velis raptus est. Regina tolli vetuit, utriusque similitudine mire expressa. Plin. lib. 35. cap. 11.

C L I

CLIBADION, i. n. [κλιβάδιον] Herba, quæ & Helxine. Diosc. 4. 86. Sed lectio suspecta est.

CLIBANARII. V. CLIBANUS.

CLIBANUS, [Κλίβανος] Mons est in extremis Italiæ finibus, non procul a Lacinio promontorio, cujus meminit Plin. lib. 3. cap. 10.
Est item Clibanus, oppidum Isauricæ, quæ est Asiæ regio, inter Ciliciam & Pamphiliam sita, de quo idem Plin. lib. 5. cap. 27.

CLĪBĂNUS, i. m. [κλίβανος] proprie est Vasculum in quo hordeum coquitur. V. Voss. Etym. Est & fornaculus vel ferreus, vel testaceus mobilis, in quo prunis subjectis & superne congestis, panis olim, nunc placentæ, farcimina, botuli, pira condita decoquuntur, inquit Brod. Miscell. 5. 21. q. V. Hieron. in Orat. Hierem. Clibanus est coquendis panibus æneï vasculi deducta rotunditas, quæ sub urentibus flammis ardet intrinsecus. Plin. lib. 19. cap. 1. Cortices quoque decussi clibanis & furnis præbent usum. Columel. lib. 5. cap. 10. Sed scrobis clibano similis fiat, cujus imum summo patentius est, ut laxius radices vagentur. Clibanus (inquit Perottus) mobilis est, & quasi parvus furnus: textuque aliquando tegitur, & fere e metallo fit: interdum tamen & lapide constat, non tam pani, quam aliis dapibus coquendis serviens. Hujus opinioni facile assenserim; nam & κλίβανος Græcis furnus est: atque hinc Clibanitæ panes, in mobili quodam furno cocti dicuntur, Galeno in libris de Alimentis.
Item Clibanus argenteus erat etiam abaci, ex eo enim panes convivis ministrabantur. Petron. cap. 35. Circumferebat Ægyptius puer clibano argenteo panem.
Clibanus & armaturæ Parthicæ genus. V. Cang. Gloss. Græc. unde

CLIBANARIUS, i. m. [κλιβανοφόρος] Clibanarii a Persis dicebantur Equites, qui ferreis laminis, aut præduro corio conserto muniebantur, qui cum turmis instructi vadunt mirum dictu quanti roboris, quantæque formidinis sint. Hi Gallis Crupellarii olim vocabantur. V. Alex. ab Alex. lib. 6. cap. 22. Lampr. in Al. Sev. cap. 56. Cataphractarios, quos illi Clibanarios vocant; decem millia in bello interemimus. Dubium esse potest, utrum vox sit prorsus Persica, an Græcis formata a Clibani figura. V. Voss. Etymolog. Casaub. & Salmas. in Lamprid. Ammian. 16. 12.

CLIBANĪTES, æ. m. [κλιβανίτης] Clibanites panis, vel Testuaceus est, qui in testu vel clibano, vel ut Artopticius qui in artopta assabatur. Turnebi Advers. 14. 5. V. CLIBANUS.

CLIBANITIUS, Adj. Idem. Panis clibanitius. Isidor. 20. 2.

CLĪDĒMUS, i. m. [Κλείδημος] Scriptor antiquissimus fuit, cujus opus de plantis sæpe citatur a Theophrasto. Scripsit & Protogoniam, quæ citatur ab Athenæo.

CLIDES, Insulæ sunt ante Asiam ex adverso Syriæ, non procul ab Eleusa insula sitæ, quarum meminit Plin. lib. 5. cap. 31.

CLIDIUM, i. n. [κλείδιον] Thynni jugulus est, qui præcipue in recenti hoc pisce commendatur. Plin. lib. 9. cap. 15. Thynni membratim cæsi, cervice & abdomine commendantur, atque clidio, recenti duntaxat, & tum quoque gravi ructu: cetera parte plenis pulpamentis sale asservantur. V. MASSARIUM.

CLĪDŪCHOS, i. m. [κλειδοῦχος] Græcis Clavigerum significat, ἀπὸ τῆς κλειδὸς, hoc est a Clave. Plin. lib. 34. cap. 8. Fecit & quadrigas, bigasque & cliduchon eximia forma.

CLIENS, entis. c. [πελάτης, θεράπων] Moris fuit apud antiquos, ut provinciales & socii Populi Romani in clientelam sese darent proceribus Romanis, quos patroni sibi adoptabant, non modo publice, sed etiam privatim, iique ut clientes eorum dicerentur, inter se vero hospites. Ferebat autem id hujusmodi necessitudo, ut clientes perpetuo patronorum suorum patrocinio caput ac fortunas suas tuerentur, vicissimque ipsi patronos

patronos suos omni observantia atque obsequio colerent & venerarentur. Cic. in Divin. 66. Clarissimi viri nostræ civitatis, temporibus optimis, hoc sibi amplissimum pulcherrimumque ducebant, ab hospitibus clientibusque suis, ab exteris nationibus, quæ in amicitiam Pop. Romani ditionemque essent, [an Issent? H. St.] injurias propulsare, eorumque fortunas defendere. M. Catonem illum sapientem, clarissimum virum & prudentissimum, cum multis graves inimicitias gessisse accepimus, propter Hispanorum, apud quos Consul fuerat, injurias. Ex Budæo. Quos itaque *vassallos* (inquit Budæus) vocant, Clientes Latine appellare soleo: & Clientelam, Observantiam ipsam, & obsequium, quod *homagium* dicunt, clientelaris officii sponsionem, agnitionemque.

Cliens, inquit Charisius lib. 1. communis generis est. Invenimus, tamen & Clientam apud Afranium in Pompa, Interim tua clienta. Et apud Horatium &c. V. infra CLIENTA.

Juvenum nobilium cliens. Hor. 4. Carm. 12. 15.

Negotia longa clientum. Hor. 3. Carm. 5. 53.

Cliens, ponitur etiam pro Sectatore, & qui sub tutela alterius & quasi famulus est. Plaut. Men. 4. 2. 4. Clientes sibi omnes volunt esse multos. Cæs. 1. Bell. Gall. cap. 5. Et omnes clientes, obæratosque suos, quorum magnum numerum habebat, eodem conduxit.

Cliens & familiaris. Cic. pro Sext. Rosc. 19. Mallius Glaucia, quem jam antea nominavi, tuus cliens & familiaris.

Cliens, per translationem pro Litigatore ponitur, cujus causam defendit patronus.

Cliens & Patronus, contraria. Ovid. 1. de Arte Am. 88.

Qui modo patronus, jam cupit esse cliens.

Innexa fraus clienti. Virg. 6. Æn. 609. Id Servius exponens, Ex lege (inquit) duodecim Tabularum venit, in quibus scriptum est, Patronus si clienti fraudem fecerit, sacer esto. Si enim Clientes, quasi colentes sunt, Patroni, quasi patres, tantundem est clientem, quantum filium fallere.

Dejectus cliens, i. e. Contemptus. Claud. 3. Conf. Hon. 67.

Queruli. Stat. 4. Silv. 4. 42.

Devotus alicui. Juven. 9. Sat. 72.

CLIENTA, æ. f. [θεράπις] Etsi Cliens communis sit generis, legitur tamen Clienta, ut supra observavimus ex Charisio. Sic Hor. 2. Carm. 18. 7.

Nec Laconicas mihi
Trahunt honestæ purpuras clientæ. Al. Clientes. Plaut. Mil. 3. 1. 194.
Habeo eccillam clientam meam meretricem adolescentulam. Idem Rud. 4. 1. 2. Jam clientas repperi.

CLIENTĒLA, æ. f. [πελατεία] Clientum multitudo. Cic. 14. Att. 12. Scis quam diligam Siculos, & quam illam clientelam honestam judicem. Clientela, est etiam quam Patrocinium sive *Salvagardiam* dicimus. unde Commendare, vel Conferre se in clientelam alterius dicitur. Ter. Eun. 5. 9. 9.

Thais patri se commendavit in clientelam & fidem. Cic. pro Rosc. Amer. 106. Nam quum multos veteres a majoribus Roscii patronos hospitesque haberent, omnes eos colere atque observare destiterunt, ac se in Chrysogoni fidem ac clientelam contulerunt.

Esse in fide & clientela alicujus. Cic. pro Rosc. Amer. 106.

Confirmare amplissimas clientelas acceptas a majoribus. Cic. 13. Fam. 64. Quare si te fautore usus erit, sicuti profecto & utetur, & usus est, amplissimas clientelas acceptas a majoribus confirmare poterit, & beneficiis suis obligare.

CLIENTELĀRIS, e. Adj. Vox apud JCtos.

CLĪMA, ătis. n. [κλίμα] Græca dictio, quæ Spatium amplum vel cæli vel terræ significat: quod etiam Tractus dicitur. Vitruv. lib. 1. cap. 1. Disciplinam vero medicinæ novisse oportet propter inclinationes cæli, quæ Græci κλίματα dicunt, & aëres locorum, qui sunt salubres aut pestilentes. Columel. lib. 5. cap. 1. Clima quoquoversus pedum LX est. Vide Declinatio mundi, in DECLINO.

Clima, Spatium apud astronomos inter duos parallelos, a cujus principio usque ad finem dimidiatæ horæ variatio est. Budæus.

CLĪMĂCIS, ĭdis. f. [κλιμακίς] Dimin. a κλίμαξ, Scala. Vitruvius 10. 17. in descriptione ballistæ, Climacidos scapi longitudo foraminum tredecim. In aliis codd. Climaciclos. Climacis ea est, inquit Turneb. 2. 5. quæ in catapulta vocatur σύριγξ, id est canalis, nam in ballistis nomen mutat, propter amplitudinem & latitudinem, & κλιμακὶς, id est scalula vocatur. Ctesibius auctor Græcus, γίνεται δὲ ἡ κλιμακὶς οὕτως. Δίαπηγμα κατασκευάζεται ἐκ τεσσάρων κανόνων συνεσηκός, ἐπὶ δὲ τὸ μέσον ἔχον κατὰ τὸ πλάτος ἄλλους κανόνας πεπηγότας ἐπὶ τῷ κατὰ τὸ μῆκος κανόνων, ἵνα ᾖ τὸ γινόμενον κλιμακίς.

CLIMACULÆ, Telorum quoddam genus sunt antiquis usitatum & frequens, teste Gell. lib. 10. cap. 25.

CLĪMATIAS, æ. m. [κλιματίας] Terræ motus genus. Ammian. 17. 7. Climatiæ, qui limes ruentes & obliqui, urbes, ædificia, montesque complanent.

CLĪMAX, [Κλίμαξ] Mons est Strab. lib. 14. Est etiam, inquit, mons nomine Climax, Pamphilio pelago adjacens: is transitum arctum in litore relinquit, qui mari tranquillo nudatur adeo, ut iter facientibus pervius sit, pelago autem affluente undis contegitur.

CLĬMAX, acis. f. [κλίμαξ] Latine dicitur Scala.

Est & figura rhetorica, quæ Lat. dicitur Gradatio, ut apud Ovid. 3. Fast. 21.

Viderat hanc, visamque cupit, potiturque cupita.

CLIMACTER, ēris. m. [κλιμακτήρ] Annus scansilis, seu gradarius, senibus plerumque fatalis. Fit ex multiplicatione septem per novem, unde fit annus sexagesimus tertius. Eo anno mortui sunt Aristoteles & Virgilius.

Climacteras, Chaldæi vocant Pericula vitæ, fortunarumque hominum: quæ Marcus Varro gravissima fieri affirmat septenariis, teste Gellio, lib. 3. cap. 10. Alii autem LXIII anno. D. Augustus in epistola ad C. nepotem suum, Ave mi Cai, meus ocellus jucundissimus, quem semper medius fidius desidero, quum a me abes. Sed præcipue diebus talibus qualis est hodiernus, oculi mei requirunt meum Caium: quem, ubicunque & hoc die fuisti, spero lætum, & bene valentem celebrasse quartum & sexagesimum natalem meum: nam ut vides, κλιμακτῆρα communem seniorum omnium, tertium & sexagesimum annum evasimus. Ex Gell. lib. 15. cap. 7. Plin. lib. 7. cap. 49. Rara autem esse dicunt longiora tempora, quandoquidem momentis horarum insignibus lunæ dierumve septem atque IX (quæ nocte ac die observantur) ingens turba nascatur, scansili annorum lege occidua, quam climacteras appellant, non fere ita genitis LXIIII annum excedentibus.

CLIMACTĒRĬCUS, [κλιμακτηρικός] Adj. ut, Climactericus annus. Gell. lib. 15. cap. 7. Observatum in multa hominum memoria, expertumque est, in senioribus plerisque omnibus sexagesimum tertium vitæ annum cum periculo & clade aliqua venire, aut corporis, morbique gravioris, aut vitæ interitus, aut animi ægritudinis. Propterea qui rerum verborumque istiusmodi studio tenentur, eum ætatis annum appellant κλιμακτηρικόν.

Climactericum tempus, pro Arduo, difficili, contrario, auctore Suida. Plin. 2. Epist. 20. Habes climactericum tempus, sed evades.

CLINAMEN, V. CLINO.

CLINE, [κλίνη] Latine Lectus, Lectica vel Torus discubitorius. Hinc

CLĪNĬCE, es. f. [κλινική] Medicina quæ victu & pharmacis ægris corporibus medetur. Plin. lib. 29. cap. 1. Is quum fuisset mos, liberatos morbis scribere in templo ejus dei, quid auxiliatum esset, ut postea similitudo proficeret, exscripsisse ea traditur, atque (ut Varro apud nos credit) jam templo cremato, instituisse medicinam hanc, quæ Clinice vocatur. [Negat Harduinus de Parte medicinæ una eam appellationem intelligi, verum de universa. At Clinicum tamen chirurgo manifeste opponit Martialis. V. seq. dict.

CLĪNĬCUS, i. m. [κλινικός] Medicus, ab invisendis ægrotorum lectis, quasi Lectualis. Martial. lib. 1. 31.

Chirurgus fuerat, nunc est vespillo Diaulus.
Cœpit quo poterat, clinicus esse modo. Vespillo est, Qui corpora effert ad sepulcrum. Quoniam autem Lectus tam cadaverum est, quam ægrotantium, non inepte dicitur Clinicus, qui effert cadavera. Clinici medici erant in majore pretio, quam chirurgi. Jocatur itaque Martialis in Diaulum, qui non aliter clinicus esse potuit e chirurgo, quam si vespillo fieret. carebat enim doctrina clinici medici. Hinc Æsculapius medicorum princeps Clinicus Deus vocatur Prudent. Apoth. v. 205. Inscript. vetus apud Gruter. p. 400. n. 7. P. DECIMIVS P. L. EROS MERVLA MEDICVS CLINICVS CHIRVRGVS OCVLARIVS. [Hanc inscriptionem falsi arguit l. c. Harduinus, quo jure ipse viderit.

Quod autem lectus sit etiam cadaverum, funeraque in lectis efferrentur constat ex illo Persii 3. Sat. 103.

Hinc tuba, candelæ, tandemque beatulus alto
Compositus lecto, crassisque lutatus amomis,
In portam rigidos calces extendit. Suet. in Cæs. cap. 84. Lectum pro Rostris in forum magistratus & honoribus functi detulerunt.

Clinicus, etiam dicitur, Qui ita affectus est, ut surgere e lecto non possit, & de cujus salute nulla amplius spes est. Plin. lib. 25. cap. 5. Medetur ita morbis comitialibus, ut diximus, vertigini, melancholicis. Et paulo post, Stomachicis, spasticis, clinicis, &c. [Verum Hard. ex MSS. Cynicis dedit, sublata distinctione. i. e. His qui spasmo cynico, seu Oris distortione spasmodica laborant.

CLINOPĂLE, es. f. [κλινοπάλη] Palæstra lecti. De concubitu usurpavit apud Suet. Domitianus. V. cap. 22.

CLINOPODION, i. n. [κλινοπόδιον] Herba quæ speciem lecti pedum habet, serpillo similis, surculosa, palmi altitudine, de qua Plin lib. 24. cap. 15. Ruell. lib. 3. cap. 56. Potius ad eam clinopodium accedere videtur, quam officinæ vocant *Montanum pulegium*. V. Dioscor. 3. 90.

CLINGO, pro Cingo veteres usurparunt, a Græco κλείω. Festus.

CLĪNIAS, [Κλεινίας] Musicus & philosophus sectæ Pythagoreæ, siquando ad iram provocaretur, sumpta statim cithara, motus animi lenibat, haud aliter quam Achilles, qui iratus stare ad littus solebat, eodem ferme modo dolorem leniens. Auctor Ælian. de Var. Hist. 19. 23.

Clinias alius Alcibiadis pater. V. Idem 2. 1. Nep. Plut.

CLINICE, CLINICUS, CLINOPALE, CLINOPODION. V. in CLINE.

CLĪNO, āre. [κλίνω] Verbum Græcum quod Inclino significat: non est in usu frequenti sed tantum ejus composita, Acclino, Declino, Inclino, Reclino. Habet tamen Lucret. 2. 243.

Quare etiam atque etiam paulum clinare necesse est
Corpora. Sed Libri vulgati & nonnulli MSS. habent Inclinare. Quare autem Clinare rejiciamus, cum Clinamen vox sit receptissima?

CLINĀTUS, a, um. Cic. Arat. in Pegaso, v. 52. Clinata est ungula.

CLINĀMEN, ĭnis. n. [ἔγκλισις] Lucret. lib. 2. 292. De inclinatione elementorum & primorum corporum,

Id facit exiguum clinamen principiorum.

CLĪO, ūs. f. [Κλειώ] Una ex Musis, a gloria & celebritate rerum gestarum quas canit: nomen habet a verbo Græco κλείω, quod est laudo. Vel a nomine Græco κλέος, quod est gloria, fama: propter gloriam quam habent poetæ apud doctos, ut ait Phurnutus de Nat. Deor. cap. 14. Vel propter gloriam, quæ ex poetarum laudibus oritur, ut ait Diodorus lib. 5. cap. 1. Fulgentius tamen, Clio, inquit, prima Musarum appellata est. id est cogitatio quærendæ scientiæ. Quidam hanc historiis præesse existimant, quod Apollonii expositores in tertio Argonauticôn affirmant. Iidem quoque mater Clio fuisse perhibetur, & Hymenæi. In Adonidis historia legitur, & ex Magnete Clio genuisse Linum, quem alii Uraniæ filium prodiderunt.

Cliûs, genitivus. Ovid. 1. de Arte Am. 27.

Non mihi sunt visæ Clio, Cliûsque sorores.

CLISTHENES, [Κλεισθένης] Primus ostracismi auctor apud Athenienses, primusque eo genere exilii mulctatus. V. Rhodig. lib. 21. cap. 44.

CLĪTARCHUS, [Κλείταρχος] Historicus, qui & Alexandri comes fuit in expeditionibus, & ejus res gestas scripsit: cujus in historia ingenium probatur, fides infamatur, ut scribit Quintil. 10. 1. Hujus meminit & Plin. lib. 3. cap. 5. & lib. 6. cap. 31.

CLĪTELLÆ, arum. [ἐπισαγμα] dicuntur Festo, Quibus sarcinæ colligatæ mulis portantur. Plaut. Mostel. 3. 2. 91. Vehit clitellas. Hor. 1. Serm. 5. 47.

Hinc muli Capuæ clitellas tempore ponunt.

Perferre clitellas aliquo. Hor. 1. Epist. 13. 7.

Impingere clitellas, pro Impingendo illidere, apud Hor. 1. Epist. 13. 7.

Abjicito potius, quam quo perferre juberis
Clitellas ferus impingas.

Clitellæ bovi sunt impositæ. Cic. 5. Att. 15. i. e. Provincia hæc mihi non convenit, non magis quam bovi clitellæ. V. Erasmi Chiliadas.

Clitellæ, Locus Romæ, propter similitudinem clitellarum. & in via Flaminia loca quædam devexa subinde & acclivia. Festus.

Est etiam Tormenti genus eodem nomine appellatum. Festus.

CLITELLARIUS, i. m. [σαγματηφόρος] Qui clitellatus fert onera. ut, Asinus

Afinus, vel Mulus clitellarius. Cato cap. 10. Afinos inftratos, clitellarios, qui ftercus vehent, tres. Plaut. Moftel. 3. 2. 93.

Nam muliones mulos clitellarios
Habent, ego habeo homines clitellarios:
Magni funt oneris, quicquid imponas vehunt.

Cliternia, Italiæ oppidum eft regionis Frentanæ in Hirpinis, ad montem Garganum Pomponio Melæ lib. 2. 4. in defcriptione Italiæ. Plin. 3. 12.

Cliternum, [Κλίτερνον] aliud Italiæ oppidum, quondam Æquorum. Vulgo *Celano*. Hinc

Cliternīni, Italiæ populi, in ora Æquiculanorum, quorum meminit Plin. lib. 3. cap. 12. in defcriptione quartæ regionis Italiæ.

Clītomăchus, [Κλειτόμαχος] Philofophus Carthaginienfis, Athenas venit, annos natus quadraginta, audivitque Carneadem, cujus & fucceffor fuit: tres fectas fectatus, Academicorum, Peripateticorum, & Stoicorum. Supra quadraginta volumina confcripfit, de quo Cic. 3. Tufc. 54. mentionem facit.

Clitomachus alter Athleta & Pancratiaftes nobilis fuit, qui pudicitia tanta fuiffe dicitur, ut canes fi forte coeuntes vidiffet, ftatim vultum averteret: in convivio, fi quis fermo lafcivus incideret, ftatim furgens abiret. Auctor Ælian. de Var. Hift. 3. 30.

Clitor, is. m. [Κλιτόριον, Κλείτωρ Ptolemæo] five Clitorium, i. n. Fluvius & Civitas eft Arcadiæ, apud quam fpelunca eft, ex qua profluit aqua, quam fi quis biberit, protinus fit abftemius, tefte Ovid. 15. Met. 322.

Clitorio quicunque fitim de fonte levarit, &c. V. Plin. lib. 32. cap. 2. de lacu Clitorio tractantem.

Clitoris, ĭdis. f. vel Clitorium, i. n. [κλιτορὶς, ἡ κλιτόριον] Muliebris pudendi pars eft, quod & Sacandrus dicitur: unde & κλιτορίζειν, turpiter membrum id attrectare fignificat. Pollux per η fcribere mavult, ubi ait in fecundo Onomaftici, Segm. 174. Totum in virginali, five interfemineo vocatur κτεὶς, id eft pecten, aut epifion. Rima vero dicitur fchifma: Quæ interjacet fubfultans caruncula, nympha nuncupatur, aut myrton, five epideris, aut κλητορὶς, id eft cletoris. unde κλητορίζειν &c. Ita Cæl. Sed mendum videtur. Nam MSS. per ι, κλίτῳ. exhibent. Al. per ει, ut Hefych. & Suid.

Eft & κλητόριον, hoc eft cletorium apud illos, fed id verbum quandoque Menfam indicat regiam, quandoque etiam Gloriam. Cæl. Rhod. lib. 4. cap. 7. ex Suida.

Clitorius, Adj. V. in clitor.

Clītōrius, [Κλειτώριος] Statuarius, Polycleti difcipulus, auctore Plin. lib. 34. cap. 8.

Clītumnus, [Κλείτυμνος] Fluvius eft in Mevania, quæ pars eft Umbriæ partis Tufciæ: de quo fluvio, animalia quæ potaverint, albos fetus creant. Hæc ex Plinio Servius ait in illud Virgilii 2. Georg. 146.

Hinc albi, Clitumne, greges, & maxima taurus
Victima, fæpe tuo perfufi flumine facro,
Romanos ad templa deûm duxere triumphos.

Novalia Clitumna, Adj. Quæ funt juxta amnem Clitumnum. Stat. 1. Silv. 4. 129.

Aut præftent niveos Clitumna novalia tauros. Clitumnum vero amnem potatum candidos boves facere (ut dictum eft) apud Plinium legitur lib. 2. cap. 103. quæ tamen verba quafi ab imperito quodam depravata correxit Harduinus & pro illo quod legebatur, In Phalifco Clitumni amnis aqua potata candidos boves facit: repofuit, ex MSS. ut perhibet, In Falifco omnis aqua potata candidos boves facit. Clitumnum videlicet in Umbria, Falifcum vero in Hetruria effe dicens. Hæc tamen fi quis diligentius confideraverit, nihil opinor abfurdum deprehendet: præfertim quum tota Umbria Hetruriæ finibus circumfcribatur. Ut Servium nihilominus eundem Plinii locum refpexiffe appareat, fi maxime illa MSS. lectione ftandum fit.

Clītus, [Κλεῖτος] Mantii fuit filius, qui ab Aurora raptus, nunquam poftea apparuit.

Fuit præterea Clitus inter præcipuos Alexandri Macedonis familiares, eidemque cariffimus, tum quod filius effet nutricis ipfius, tum quod ab illo in dubio vitæ difcrimine fuiffet fervatus. Hunc tamen in convivio quodam liberius in Perficos mores invectum, rex jam temulentus fpiculo trajecit. Cujus facti eum poftridie tanta cœpit pœnitentia, difcuffa jam ebrietate, ut totum triduum cibo abftinuerit, decreveritque omnino inedia fibi necem confcifcere, amicumque optime de fe meritum ad inferos perfequi. Tandem ægre admiffa amicorum confolatione, qui Clitum jure occifum afferebant, fumptuofiffimo eum funere fepelivit. Hiftoriam hanc vide latius apud Arrianum, Qu. Curtium, & Plutarchum in vita Alexandri.

Clivina, Avis in auguriis dicebatur, quæ alio nomine vocabatur Prohibitoria, & Clamatoria, a cliviis aufpiciis dicta, quæ, tefte Fefto, dicebantur adverfa, quibufque aliquid fieri prohibebatur. Hanc avem fuo feculo fuiffe incognitam, auctor eft Plin. lib. 10. cap. 14. V. clivius, poft feq. dict.

Clīvus, & Clivum, i. n.]γήλοφον] eft Proclivitas illa & pronitas a vertice collis, ut Clivus Capitolinus. Cic. 2. Att. 1. Quem ego in clivo Capitolino, te fignifero ac principe, collocaram. Nonius 3. 28. Clivum neutro genere, Cato in Tribunis militum, Loca ardua & cliva depreffa.

Aquæ clivus. Ovid. 18. Epift. 122.

Hoc quoque fi credis, ad te via prona videtur:
A te quum redeo, clivus inertis aquæ.

Menfæ clivum, fubdita tefta, tollere. Ovid. 8. Met. 662.
Tabulæ clivus. Ovid. de Nuce 77.
Æquatus. Ovid. 8. Met. 663. Al. Æquatam, fcil. Menfam.
Arduus in valles. Ovid. 1. Faft. 264.
Aricinus. Martial. lib. 12. 32.

Migrare clivum crederes Aricinum.

Durus. Sil. 4. 605.
Mollis. Virg. 9. Ecl. 8.

— qua fe fubducere colles
Incipiunt, mollique jugum fubducere clivo. i. e. Facili itinere & defcenfione.

Defcendere per clivum. Ovid. 1. Faft. 263.
Facere clivos. Paulus in l. fervitutes. §. fi domo mea. D. de fervit. urban. prædior. Vel gradus, vel clivos propius januam meam jure facere poffum.

Sudamus in uno clivo, pro In uno negotio laboramus, proverbii fpeciem habet apud Ovid. 20. Epift. 41.

Mille modi reftant, clivo fudamus in uno.

Clivius, a, um. Adj. Difficilis, arduus; ut, Clivia aufpicia, Quæ aliquid, inquit Feftus, fieri prohibebant. nam & omnia difficilia & ardua, nominabantur Clivia. unde & Clivi. V. If. Voff. ad Catull. p. 62.

Clivōsus, Adj. [λοφώδης] ut, Clivofus locus. Columel. de Arborib. cap. 4. Curandum autem eft, ut locis aridis & clivofis altius vites deponantur, quam fi humidis & planis. Virg. 2. Georg. 212.

Nam jejuna quidem clivofi glarea ruris, &c.

Trames clivofus. Virg. 1. Georg. 108.

Ecce fupercilio clivofi tramitis undam
Elicit.

Clivofa Ida. Ovid. 1. Amor. 14. 11.
Olympum clivofum fcandit Phœbus. Ovid. 3. Faft. 415.
Clivofior. Lucret. lib. 4. 958.

Et clivofior inter fe, ac diftractior intus. Al. rectius Divifior.

Clivīna, æ. f. Avis apud Plin. 10. 14.

Clīvŭlus, i. m. [γηλοφίσ] dimin. Columel. lib. 6. cap. 37. Duos parietes adverfo clivulo inædificatos habet.

C L O

Cloāca, æ. f. [ὀχέτευμα, λέξαμενή] Locus cavus per quem colluvies quædam fluit. Cic. pro Cæcin. 36. Qui de foffis, de cloacis, de minimis aquarum, itinerumque controverfiis interdicit. Idem pro Planc. 95. Me arcem facere ex cloaca, lapidemque e fepulcro venerari pro deo.

Cloacæ, a Cluendo, id eft purgando dictæ, inquit Feftus. Horat. 2. Serm. 3. 242.

Illud idem in rapidum flumen jaceretve cloacam.

De Cloacis publicis Romæ, quas ftruxit Tarquinius, receptaculo omnium purgamentorum urbis, opere præclaro & utiliffimo. V. Liv. 1. 56. pr. & 5. 55. extr. Plin. 36. 15.

Cloacam translative, pro Ventre anus edacis & bibacis dixit Plaut. in Curcul. 1. 2. 29. Propere prolue cloacam.

Refercire cloacas corporibus civium. Cic. pro Sext. 77.

Dari ad purgationes cloacarum folebant damnati. Plin. 10. Epift. 41.

Cloacalis, e. Adj. ut,

Cloacale flumen, dixit Cato, pro Cloacarum omnium colluvie. Feftus.

Cloacāre, Inquinare: unde & Gloacæ dictæ. Feftus.

Cloacarium, Pecunia purgandis cloacis attributa. Ulpian. l. 27. §. 3. D. de ufufr. Siquid cloacarii nomine debeatur, vel fi quid ob formam aquæductus, &c.

Eft item Cloacarium, Vectigal pro cloaca. Ulpian. l. 39. §. 4. de leg. & fideicom. lib. 30. Hæres cogitur legati prædii folvere vectigal prætcritum, vel tributum, vel falarium, vel cloacarium, vel pro aquæ forma.

Cloacina, Dea quæ cloacis præerat: eam in cloaca repertam confecrarat Tatius. Ex Turnebo. V. Lactant. 1. 20. 11. [Verbo meminit & Varro L. L. 4. 10. Forfan eadem ac Cluacina erat, & cavillatur Lactantius. V. infra f. l.

Clōdico, [χωλεύω] āre. Veteres dixerunt pro Claudicare. Cic. 2. de Orat. 149. Præclarum & grave eft quod Calvino Glaucia claudicanti, Ubi eft vetus illud? Num claudicat? at hic clodicat. Hoc ridiculum eft: & utrumque ex eo quod in claudicatione animadverti, potuit, eft ductum.

Clōdius, [Κλώδιος] Nomen gentile Ro. Idem ac Claudius. Sed ita conftanter dictus fuit P. Clodius, inimicus Ciceronis, quem ut expelleret ab urbe poffet, plebeio fe homini adoptandum dedit. mœchus fuit notiffimus, deprehenfus in facris Bonæ deæ muliebri veftitu indutus, unde Juven. 2. Sat. 27.

Clodius accufet Mœchos, Catilina Cethegum.

P. Clodius Pulcher, orator fuit Romæ, inter fex patronos fimul cum Cicerone in cauffa Scauri. Pedian. in Argum. ejufd.

Clodii etiam cujufdam meminit Plutarchus in Numa, qui temporum argumentum fcripfit.

Fuit item Sex. Clodius, rhetor Siculus, Latinæ Græcæque eloquentiæ profeffor, male oculatus, familiaris ac præceptor M. Antonii Triumviri, cujus meminit Cic. in Philipp. 2. 43. & Tranquillus de Ill. Rhet. 5.

Clodius Albinus, dux Gallicani exercitus, poft mortem Pertinacis principis ab exercitu Imperator falutatus, & a Severo juxta Lugdunum acie fuperatus. V. Herodian. Capitolin. & Aurel. Victor.

Clodius præterea Quirinalis Arelatenfis, rhetor, Romæ docuit circa Neronis tempora, tefte Eufebio.

Clodiorum familiam, a Clodio Æneæ focio dictam putavit Feftus. Verius tamen eft, Clodios, qui & Claudii dicuntur, a Sabinis ortum traxiffe, nominifque originem cœpiffe ab Appio illo Claufo, qui primus ex ea familia, cum quinque clientum millibus, fe Romam contulit. V. fupra in claudia gens.

Clodia, Romana (a qua Cicero prædium emere volebat) copiofa & locuples femina fuit. Cic. 12. Att. 11. Sed quando Clodia Romæ futura eft, & quanti rem æftimas, eo prorfus expecto: non quin illud malim, fed & magna res eft, & difficile certamen cum cupido, cum locuplete, cum hærede.

Clodia, Mulier Romana, quæ cxv annos exceffit, enixa etiam quindecies. Val. Max. lib. 8. cap. 14. Plin. lib. 7. cap. 48.

Clodo, ĕre. [χωλεύω] pro Claudo. Plin. lib. 18. cap. 33. Clodunt ita, lippiuntque. Inde fortaffis Clodii dicti. V. clodius.

Clœlia Gens, Patricia a Clœlio Æneæ comite fic dicta. Auctor Feftus & Dionyfius lib. 2. Fuit cum magiftratibus annis plus minus lxiii.

T. Clœlius Tarracinenfis, qui cum noctu quiefcens in lectulo interfectus effet, duo filii ejus, quod in eodem cubiculo quieverant caufam parricidii dixere, abfolutique fuerunt, quoniam dormientes aperto oftio inventos effe judicibus planum factum fuit. V. Valer. 8. 1. 13. Cic. pro Rofc. Amer. c. 23.

Clœlia, [Κλοιλία] Virgo, obfes Romanis Porfenæ Hetrufcorum regi data. Hæc, quum caftra Hetrufcorum forte haud procul ripa Tiberis locata effent, fruftrata cuftodes, dux agminis virginum inter tela hoftium Tiberim tranavit, fofpitefque omnes Romam ad propinquos reftituit. Quod ubi regi nuntiatum eft, primo incenfus ira, oratores Romam mifit

ad

ad Clœliam obsidem deposcendam, alias haud magni facere. Si non dedatur obses, pro rupto se fœdus habiturum. Si vero dedatur, intactam inviolatamque ad suos remissurum. Itaque reddita, apud Hetruscorum regem, non tuta solum, sed honorata etiam virtus fuit, eamque partem obsidum, quos vellet, donare se dixit. Illa impuberes legit. Pace sic redintegrata, Romani novam in femina virtutem novo genere honoris, statua equestri donavere: in summa sacra via fuit posita virgo insidens equo. Auctor Liv. lib. 2. cap. 13. Hujus & meminit Valer. Max. lib. 3. cap. 2. de Fortitudine. Virg. quoque lib. 8. Æn. 651.

Clœlius, Adj. ut Clœliæ fossæ, a Clœlio duce Albanorum dictæ. Festus.

Clonas, [Κλονᾶς] Elegus poeta fuit, & epicus, qui tibicinas & concentus constituisse memoratur primus, sicuti Terpander citharœdicas leges princeps omnium pervestigasse narratur. Auctor Cæl. Antiq. Lect. lib. 9. cap. 3. ex Plutarcho de Musica.

Clonius, Unus e quinque ducibus Bœotorum, qui cum quinquaginta navibus ad Trojam navigaverunt, ut scribit Homerus lib. Iliad. 2.

Cloris, V. chloris.

Closter, [Κλώστηρ] Filius Arachnes, qui fusos invenit in lanificio, ut refert Plin. lib. 7. cap. 56.

Clostrum, V. claustrum.

Clota, Ptolemæo Æstuarium maris in Britannia insula, exiguo terræ spatio a Bodotria altero æstuario diremptum. Corn. Tacit. in Vita Agricolæ cap. 23. Glotam vocat. Nunc *Cluda*, vel *Cluyd*.

Clōtho, ûs. f. [Κλωθώ] Una est trium Parcarum. V. parcæ.
Ferrea Clotho. Stat. lib. 3. Theb. 556.
Altera est Clotho Nerei filia, dea maris, & a Virgilio Nereia Clotho dicitur 9. Æn. 101.

> Mortalem eripiam formam, magnique jubebo
> Æquoris esse deas: qualis Nereia Clotho
> Et Galatea secant spumantem pectore pontum.

C L U

Cluacina Venus, a Romanis culta, cujus templum non procul a foro situm erat. Caussam nominis affert Plin. lib. 15. cap. 29. Quippe ita traditur, myrtea verbena Romanos Sabinosque, quum propter raptas virgines dimicare voluissent, depositis armis purgatos in eo loco, qui nunc signa Veneris Cluacinæ habet. Cluere enim antiqui, Purgare dicebant. Eum autem locum in foro fuisse apparet ex Liv. lib. 3. cap. 48. Ac nutricem prope Cluacinæ ad tabernas, &c. [Non dubito autem, quin hæc eadem sit ac Cloacina, quomodo & emendati codd. Livii exhibent. q. V. f. l.

Clucidatum, antiquis Dulce & suave dicebatur. Festus. Et ita legit Scaliger in Varron. 6. de L. L. 6. pro Claudacus.

Cludo, Clusus, Clusilis, V. claudo.

Cludo, vel Cluden, ĭnis. n. Gladius, quo scenici utebantur, si quando in scena cædes facienda esset. Erat autem ex ferro. De fabulis, quæ saltabantur a pantomimis, Apul. Apol. p. 526. Quas cum saltas, tanta mollitia animi, tanta formido ferri est, sine claudine saltas.

Cluentius, [Κλυέντιος] Nomen gentis Ro. Cluentiorum familiam a Cloantho Trojano Æneæ comite & nauta dictam affirmat Virg. 5. Æn. 123.

> Sergestusque, domus tenet a quo Sergia nomen,
> Centauro invehitur magna, Scyllaque Cloanthus
> Cærulea, genus unde tibi, Romane Cluenti.

Al. Cluentius Avitus ex municipio Latino, accusatus a matre Sassia, quod Oppianicum vitricum interfecisset: defensus fuit a Cicerone, cujus adhuc extat longe optima oratio pro Cluentio.

Clueo, ēre, vel Cluo, ĕre. [δοκέω] Nominari, perhiberi, putari. Plaut. Trin. 2. 4. 95. Ita sis ut nomen cluet, Idem Epid. 2. 2. 5. Senati qui columen cluent. Idem. Pœn. 5. 4. 20.

> Ut volupe est homini, mea soror, si quod agit cluet victoria.

Cluere, Purgare. Plin. lib. 15. cap. 29. V. supra in cluacina.
Cluere, Apparere etiam significat, videri, insignem esse, excellere, quorum omnium exempla reperies apud Lucretium, ut lib. 1. 450.

> Nam quæcunque cluent, aut his conjuncta duabus
> Rebus ea invenies: aut horum eventa videbis. Idem 3. 208.
> Utilis invenietur, & opportuna cluebit.

In forma passiva apud Plaut. Pseud. 4. 1. 12.

> Quippe ego te ni contemnam, stratioticus homo qui cluear.

Cluis, e. Adj. Præclarus. Mart. Capel. lib. 4. Iræ cluis facultate.
Compar. Cluidior. in Gloss. Isidor. V. Barth. Adverf. 26. 15.

Clumæ, ārum. f. Folliculi hordei. Festus. V. gluma.

Clunaclum, Culter sanguinarius, quod ad clunes dependeat, vel quia clunes hostiarum dividat. Auctor Festus. Nonnulli perperam legunt Clunadum. In Gellio 10. 25. legitur Clunaculæ, pl. f.

Cluna, V. clunus.

Clunia, Oppidum est Hispaniæ, in extremis Celtiberorum finibus: unde unus ex Hispaniæ citerioris conventibus, Cluniensis dictus est. Vulgo *Civdad Real*. Sunt enim septem, inquit Plin. lib. 3. cap. 3. Carthaginiensis, Tarraconensis, Cæsaraugustanus, Cluniensis, Asturum, Lucensis, Braccarum.

Clūnis, is. m. [πυγή] Sæpius in plurali Clunes, ium. m. & f. Nates, sive Natium tumor. Juven. 11. Sat. 164.

> Ad terram tremulo descendunt clune puellæ. Plaut. Fragm. 1. 2.
> Quasi lupus ab armis valeo: clunes infractos fero. V. Fest. in voce.

Agitare clunem. Juven. 2. Sat. 21. de Cinædo.
Desiliunt in clunes extremas. Plin. lib. 8. cap. 8.
Radere clune nudo. Martial. lib. 11. 101.

> Quæ clune nudo radat, &c. De amica loquitur nimium exili.

Clunicŭlus, i. m. dimin. [πυγίον] Gell. lib. 15. cap. 8. Ceterarum avium atque altilium, nisi tantum apponatur, ut a cluniculis inferiore parte saturi fiant, convivium putant inopia sordere.

Clunus, a, um. quasi Clunatus; ut, Clunæ simiæ. Clunas, a Clunibus tritis simias dictas existimant. Festus. In Gloss. substantive Cluna πίθηκος, ut Scalig. legit, pro Clura. V. tamen Dacer. ad Fest.

Clunarius, aliud Adj. Petron. cap. 59. Lanx clunaria. [Sed varie legitur. MSS. Dunaria. an Duodenaria? V. Burm.

Clunĭfer, ĕra, ĕrum. ut, Dorsifera & clunifera mula: in Epitaph. mulæ P. Crassi. V. Ferret. Muf. Lapid. p. 344.

Cluo, V. clueo.

Clupea, quæ & Clypea dicitur, Oppidum Africæ minoris, quæ alio nomine Zeugitana provincia dicitur. Hermolaus Clypeam & Aspidem idem oppidum esse annotavit: cui & Solinus accedit, & Silii versus suffragatur lib. 3. 244.

> In clypei speciem curvatis turribus Aspis. Nunc vulgo vocatur

Quipia. Olivarius in Melam.

Clupea, Pisciculus qui venam quandam thynni in faucibus mira cupidine appetens, ipsum thynnum exanimat. Plin. lib. 9. cap. 15.

Clūsium, [Κλούσιον] Oppidum est mediterraneum in Tuscia, sub quo sepultus est Porsena. Plin. lib. 36. cap. 13. Hinc

Clusīnus, Adj. [Κλουσῖνος] ut, Clusinum vulgus. Sil. lib. 8. 480.
Far Clusinum, Adorei, sive farris genus est candidius. Columel. lib. 2. cap. 6. Adorei autem vidimus in usu plerumque genera quatuor: far, quod appellatur Clusinum, candoris nitidi: far quod vocatur vermiculum, rutilum, atque alterum candidum: sed utrumque majoris ponderis quam Clusinum, &c.
Fontes Clusini. Hor. 1. Epist. 14. 9.

> Qui caput, & stomachum supponere fontibus audent
> Clusinis, Gabiosque petunt, & frigida rura.

Oræ Clusinæ. Virg. 10. Æn. 655.
Pecus Clusinum, apud Plaut. Truc. 2. 2. 14. in quo jocus est ab urbe Clusio, ubi non admodum egregia erant fortasse pecora, & ex ambiguitate a cludendo: clauduntur enim meretriculæ quæ clam habentur, & pecora morbida. Non desunt qui Clurinum legant, alii Larinum, alii Ælurinum, id est felinum pecus, a felium turpitudine: etiam quidam Lurinum, id est coriaceum. Ex Turnebo.
Uvæ Clusinæ. Plin. 14. 3.

Clusivius dictus est Janus, quod in pace, templi ejus portæ clauderentur. V. Macrob. Saturn. 1. 9. & Serv. Daniel. in 7. Æn. 610. unde & apud Ovid. 1. Fast. 130. Clusvius pro Clusius legendum Ill. Heinsius suspicatur.

Clusius, V. dict. præced.
Clusios Galli nominant Dæmones quosdam: quos nonnulli existimant spiritus esse elemento aerio compositos. Perott. Al. Dusios. V. ephialtes.

Clusus, V. cludo.

Clustumina Tribus, V. tribus.

Clusuriæ, vel Clusuræ, arum. f. appellantur ab Impp. Custodiæ limitum, &, ut Suidas interpretatur, ὀχυρώματα τῶν διαβάσεων. l. 2. §. in Sardiniæ. C. de off. præf. præt. Afr. l. 4. C. de offic. mag. off. & l. ult. C. de off. mag. milit. In quibusdam legitur Clausurarum.

Cluvia, æ. f. Præsidium Rom. in Samnio. V. Liv. 9. 31.

C L Y

Clybatis, idis. f. Herba perdicalis. Apul. de Herb. cap. 81. Diosc. 4. 86.

Clўmĕnē, [Κλυμένη] Oceani & Thetyos filia, teste Hesiodo in Theogonia v. 351. de qua Virg. 4. Georg. 345.

> Inter quas Clymene curam narrabat inanem.

Fuitque mater Phaethontis, ut scribit Ovid. 1. Met. 765.
Altera fuit ministra Helenæ, decoris oculis prædita, ut est apud Homerum Iliad. 3.

Clymenēis, ĭdis. [Κλυμενηΐς] patronym.
Clymeneides, vocantur Sorores Phaethontis, a matre Clymene sic dictæ. Ovid. ad Liv. 111.

> Sic flevit Clymene, sic & Clymeneides altæ, &c. Altas vocat,

quia in populos arbores mutatæ fuerunt.

Clymenēus, Adj. [Κλυμένειος] ut, Germina Clymenea. i. e. Populorum germina. Stat. 1. Silv. 2. 123. — queritur jam Seras avaros

> Augustum spoliare nemus. Clymeneaque deesse
> Germina, nec virides satis illacrymare sorores.

Clymenēĭus, Adj. aliud, [Κλυμενήϊος] ut, Proles Clymeneia, i. e. Phaëthon. Ovid. 2. Met. 19.

Clymĕnos, sive Clymĕnum, [κλύμενον] Herba est fabæ caulem ferens, quadratum, folia plantaginis, folliculis supra caulem in se inflexis, ut in polyporum cirrhis: ita dicta a Clymeno rege, teste Plin. lib. 25. cap. 7. Vulgus hodie partim *Cypriam*, partim *Saponalem* appellat. Diosc. 4. 14.

Clymenos, [Κλύμενος] Plutonis cognomentum est, quia sit causa τοῦ κλύειν, ictus enim aer vox est. Aer autem qui animas excipit, ᾅδης διὰ τὸ ἀειδὲς, ex obscuritatis ratione ab aliquibus dictus est. Auctor Phurnutus. Lasus Hermionensis poeta in principio hymni, quem in Cererem composuit,

> Δήμητραν μέλπω, κόραν τε κλυμένοιο ἄλοχον. h. e. Cererem cano,

Proserpinamque Plutonis conjugem. [Extat apud Athen. lib. 10. Scribendum vero: — Κόραν τ' ἄλοχον Κλυμένοιο. Est enim v. hexameter. Miror, si non occupavit Casaub. cujus edit. non fuit in præsentia ad manus.

Clypea, [Κλυπέα] V. clupea.

Clypeus, i. m. & Clypeum, i. n. [ἀσπίς] dicitur Id quo milites tegunt corpus adversus ictus. Virg. 7. Æn. 186.

> Nec clypei, currusve sonant. Ubi Servius; Clypei, Scuta

majora: dicti ab eo quod celent corpus, id est ἀπὸ τοῦ κλέπτειν. Idem Servius alio loco, Clypei, peditum sunt: Scuta, equitum. Virg. 2. Æn. 671.

> Ardentes clypeos atque ora micantia cerno.

Scribit & Virgilius Clypeum in neutro. Sic 9. Æn. 709.

> — clypeum superintonat ingens. Et Liv. 35. 10. Clypea

inaurata. Idem 34. 52. Clypea de columnis demsit. conf. Non. 3. 41.
Clypeum, ἀπὸ τοῦ γλύφειν, hoc est sculpendo, cælandoque deducit Plin. lib. 35. cap. 3. Scutis enim (inquit) qualibus apud Trojam pugnatum est, continebantur imagines, unde & nomen habuere clypeorum: non (ut perversa Grammaticorum subtilitas voluit) a cluendo.
Immo(hinc) Scutum potius diceretur quasi Scuptum, pro Sculptum. H. St.
Inter Clypeum & Scutum. Clypeus rotundus erat, ut Virgilio auctore intelligi potest, qui prægrandem Cyclopis oculum comparat clypeo Argolico: oculi autem figura rotunda est, 3. Æn. 637.

> Argolici clypei, aut Phœbææ lampadis instar. Scutum, formæ

oblongæ, majusque clypeo. Itaque, ut Liv. lib. 1. cap. 43. inquit, Scutum pro clypeo secundæ classi datum est. Quod nempe sine lorica essent, ut scutum & clypei & loricæ loco esset, & totum corpus protegeret. Virg. 8. Æn. 662.

> — scutis protecti corpora longis. Hinc & θυρεὸν Græci vo-

cant, quod referat similitudinem forium, quæ longiores quam latiores solent esse. Liv. lib. 8. cap. 8. Clypeis antea Romani usi sunt, deinde post-quam

quam facti sunt stipendiarii, scuta pro clypeis fecere. Turnebus. Romanis legendum esse docet Clericus, quum de Latinis stipendiariis sermo sit.

Æratus clypeus. Sil. lib. 15. 758.
Æreus. Virg. 12. Æn. 541.
Ære cavo, i. e. Æris cavi. Virg. 3. Æn. 286. Servius.
Ardentes clypei, Micantes, fulgentes. Virg. 2. Æn. 734.
Detritus. Sil. lib. 10. 398.
Fulgens auro. Ovid. 8. Met. 27.
Nubigerus. Stat. 5. Silv. 2. 131.

Quis tibi tum tenero permisit plaudere collo
Nubigeros clypeos, intactaque cædibus arma? Hoc ex ritu veteri. qui enim prætextam posuerant, ætatis militaris censebantur, primis autem stipendiis clypeum gerebant sine omni argumento & insigni candidum, velut e Virgiliano versu notum est, 9. Æn. 548.
Ense levis nudo, parmaque inglorius alba. Eos clypeos appellat Nubigeros Papinius. Turnebus.

Passus prælia. Ovid. 13. Met. 118.
Salvus. Cic. 2. de Finib. 97. Simul atque ipse gravi vulnere exanimari videret se, ut primum dispexit, quæsivit salvusne esset clypeus. De Epaminonda moriente.
Septemplex, Ajacis Telamonii clypeus erat septem coriis boum tectus. Ovid. 13. Met. 2. Virgil. similem Turno tribuit 12. Æn. 925.
Curvamen clypei. Ovid. 12. Met. 95.
Decorum clypei insigne. Virg. 2. Æn. 392.
Umbo clypei summus, Media clypei pars extans. Virg. 2. Æn. 546.
Accendere clypeum auro, i. e. Tegere auro splendidissimo instar ignis ardentis. Sil. lib. 15. 681.
Cavare clypeum alicujus, i. e. Perforare. Stat. 9. Theb. 126.
Efferre clypeum sinistra. Virg. 10. Æn. 261.
Excipere ictus clypeo. Ovid. 12. Met. 375.
Exuere alicui reduci clypeum. Ovid. 13. Epist. 147.
Ferendo clypeo manus apta. Ovid. 1. de Arte Am. 693.
Flagrare sidereo clypeo; Fulgentem clypeum gestare. Virg. 12. Æn. 167.
Fixos submittere clypeos. Sil. lib. 5. 215. i. e. Humeros & caput clypeis tegere. [Immo Telis infixis graves jam clypeos demittere.
Infertare sinistram clypeo. Virg. 2. Æn. 671.
Objicere clypeos ad tela. Virg. 2. Æn. 443.
Opponere clypeum. Ovid. 13. Met. 75.
Remittere. Martial. lib. 9. 57.

Loricam, clypeumque tibi, galeamque remitto.

Subligare sinistræ. Virg. 11. Æn. 10.
Sumere. Ovid. 8. Met. 27.
Vestire clypeos cæsis juvencis, i. e. Coriis juvencorum contegere. Stat. 1. Achil. 417.
Clypeum antiqui ob rotunditatem etiam Corium bovis appellarunt, in quo fœdus Gabiorum cum Romanis fuerat descriptum. Festus.

CLYPEO, āre. Verbum antiquum. Pacuv. Hermiona, apud Varr. de L. L. 4. 1. Currum liquit, chlamyde contorta astu clypeat brachium. Auctor Nonius, 2. 145.

CLYPEĀTUS, [ἀσπιστής] Clypeo munitus. Plaut. Curc. 3. 54.
Clypeatus elephantum ubi machæra diffsicit. Sic Agmina clypeata. Sil. lib. 8. 436. Et Virg. 7. Æn. 793.
Clypeatum incedere. Claud. Conf. Hon. 4. 522.

CLYSMUS, i. m. [κλυσμὸς] Purgatio, lotio, lavamen, clyster. Scribon. Largus comp. 155. His alvus acri clysmo mane trahenda est. & alibi sæpe apud eundem.

CLYSTER, ēris. m. [κλυστὴρ] Medicamentum quod per inferiorem partem, purgandi gratia, in ventrem immittitur. ἀπὸ τοῦ κλύζειν, quod est abluere. Plin. lib. 20. cap. 2. Urinam movet in vino dulci, & in renum dolore clysteribus simul cum cumino infunditur. Idem, 20. 3. Infusa quoque clysteribus intestinorum omnium vitiis medetur.
Accipitur item Clyster pro Ipso instrumento quod ad proluenda ventris recrementa sedi inseritur, quoque intestinorum, ut ita dicam, lavamentum alvo injicitur. Ulpianus l. item si obstetrix. D. ad leg. Aquil. Si quis per vim, vel suasum medicamentum alicui infudit, vel ore, vel clystere, &c.
Purgari clystere & vomitu. Suet. in Neron. cap. 20.
Oricularius clyster. Cels. lib. 7. cap. 27. Idem humor rosa mistus in ipsum vulnus oriculario clystere agendus est. Oricularius clyster, est infundibulum, per quod medicamenta in aures infunduntur, Græce ὠτισχύτης, ut ῥινεγχύτης infundibulum per quod medicamenta in nares infunduntur, & μητρεγχύτης, per quod in uterum. V. ORICULARIUS.

CLYTEMNESTRA, [Κλυταιμνήστρα] Tyndari filia ex Leda, uxorque Agamemnonis, & mater Orestis: quæ quum Agamemnonem ab Ægistho adultero interfici curasset, interfecta est & ipsa ab Oreste filio. Ovid. 1. Amor. 7. 9.
Et vindex in matre, patris malus ultor Orestes. V. AGAMEMNON.

CLYTIA, vel CLYTIE, [Κλυτίη] Puella fuit ab Apolline adamata quondam: sed quia concubitum Apollinis cum Leucothoe, Orchamo patri Leucothoes prodidisset, paterque iratus vivam defodi natam jussisset: iratus Apollo a conversatione Clyties in posterum se continuit. Illa vero dolore ob id nimio consumpta, dum cibo potuque sibi temperat, & perpetuo respicit ad Orientem & Occidentem Apollinem, in heliotropium herbam mutata fuit. Fabula est apud Ovid. 4. Met. 206.

CLYTIUS, Juvenis quidam a Cydone adamatus. Virg. 10. Æn. 325.
Dum sequeris Clytium infelix nova gaudia Cydon. Est & Homero lib. Iliad. 20. Laomedontis filius, & frater Priami.

CLYTUS, i. m. Unus ex Centauris. V. Ovid. 5. Met. 87. Flacc. 1. 146.

C N

CN. Notam hanc, quæ cum adjunctis numeris sæpissime in Calendario veteri occurrit, existimat R. P. Bucherius interpretandam esse CONGIARIUM. Lambec. in Kal. vet.

CN. Cnæus. Hoc prænomine nominabantur, qui nævum aliquem nascentes habuissent. V. Fest. C. N. Caii nepos. C. NB. Carissime nobis.

CNASON, est Acus qua mulieres caput scalpunt. Festus.

CNĒMIDES, [Κνημῖδες] (inquit Strabo lib. 9.) in Thracia sunt secundum Daphnuntem, locus munitissimus, in quem ex Eubœa Cæneum e regione consistit promontorium, in Occidentem spectans, sinumque Maliacum, &c. Vide tabulam decimam Europæ apud Ptolemæum.

CNEŎRON, [κνέωρον] Frutex est coronarius, cujus duo sunt genera, nigrum & candidum. Utrumque germinat post æquinoctium Autumnale, diuque floret. Hyginus Casiam interpretatur. V. Plin. lib. 21. cap. 9. Dioscorides item Thymelæam herbam Cneoron & Cnestrum appellat.

CNEPHOSUM, antiqui dicebant Tenebricosum. Græci enim κνέφας appellant obscurum. Festus. Ergo per c scribendum Cnephosum.

CNESTIS, ĭdis. [κνῆστις] Laminulam concavam significat, in qua crinibus implexa occultataque Cleopatram venenum habuisse nonnulli produnt. V. Cæl. Rhod. lib. 8. cap. 12.

CNĒCION, [κνήκιον] quibusdam herba est, quam notioribus nominibus Sampsuchum & Amaracum vocamus. Quanquam non desunt qui hanc Nomenclaturam adulterinam existiment, & inter eas numerandam quas inter Dioscoridis notha rejiciunt doctiores.

CNĔCOS, vel CNICUS, [κνῆκος] Herba quam nonnulli Cartamum vocant. Dioscor. lib. 4. cap. 190. Folia habet cnicos oblonga, incisuris divisa, aspera, aculeataque, &c. Ruell. lib. 3. cap. 55. Silvestrem cnecon, cujus caule pro colu priscæ mulieres utebantur, cartamum silvestrem ostendimus appellari, qui hirsutior, torosiore caule serpit humi, *Carduus benedictus* nunc nominatur. Sativus, de quo nunc agitur, Cartamus vocatur. Omnes divulsis ramulis cruentum fundunt liquorem, præsertim messibus. Semine cneci sativi psittaci nunc aluntur. Cnecon melius quam Cnicon dicitur: nam cnacon, a seminis colore, Theocritus pro Candido, vel flavo usurpat: Democritus & omnino chymici, florem cneci echumenion appellant. Cnecum officinæ norunt Cartami, aut Croci hortensis nomine.

CNIDE, [κνίδη] Urtica herba est Plin. lib. 21. cap. 16. Unde Cnidinum oleum, quod fit ex Urtica. Aliud e grano Cnidio, Diosc. 1. 43. κνίδελαιον.

CNIDOS, vel GNIDOS, [Κνίδος] Urbs Cariæ, ubi Venus colebatur, & promontorium ibidem. Hor. 1. Carm. 30. 1.
O Venus, regina Cnidi Paphique.

CNIDIUS, Adj. [Κνίδιος] Cnidia Cypris. Auson. Epigr. 57. 1. Quia ibi Venus erat a Praxitele sculpta. de qua V. Plin. 36. 5. Cic. 6. Verr. 135.

CNISSA, æ. [κνίσσα] Nidor. Gloss. vet. Habet Arnob. lib. 7.

CNOSSUS, [Κνωσσὸς] Oppidum est Cretæ insulæ, situm in plano, ambitum XXX stad. habens, a Lyctia & Gortynia CC stad. discreta. Hanc valde extollit Homerus, quam ingentem, & Minois regiam vocat. Priscis autem temporibus Ceratus appellabatur, a prælabentis fluvii nomine. Ex Strab. lib. 10. apud quem plura.

C O

C. O. Conjugi optimo, vel Optimæ. CO. Conjux. Ɔ0. vel Ɔ. Contra, vel Controversia. COER. Cœravit. COIR. Curavit. COH. Cohors. COHH. Cohortes. COI. K. Conjugi carissimæ. COIVX. Conjux. COL. vel CL. Colonia, vel Coloniæ. COL. Coloni, vel Collega. COLL. Collegæ, vel Collegia, Collegium, Coloniæ, Coloni. COLLE. FABR. M. R. Collegio fabrorum militiæ Ravennatis. CO. M. Communi matri. COM. Comes, Comitium, Communitas, Communis, Comparatum. COMM. Commilito, Commodus. COMP. Compar, Compitalia. CON. Consularis. CONLIB. Conlibertus. CONIV. Conjunx, vel Conjunxit. CONTVB. Contubernalis. CON. SEN. ET EQ. OR. P. Q. R. Consensu senatus, & equestris ordinis, populique Romani. CONS. Consiliarius. COR. Cornelius. COS. Consul. COSS. Consules. COS. DES. Consul designatus. COSS. DESIG. Consules designati. COS. II. Consul iterum. COS. III. Consul tertium.

CO, COA, V. COOS.

COACCĒDO, ssi, ssum, [συνεπιτίθεμαι] ĕre. Simul accedere, addi. Plaut. Curc. 2. 3. 65.
— quia de illo emi virginem
Triginta mnis, vestem, aurum, & decem pro his coaccedunt minæ. i. e. Simul dedi.

COACERBO. Quod est de Justitia pag. 2. Errores suos insuper crudelibus factis coacerbant. H. St. Reliqua desecta sunt, ita ut non appareat, suamne, an alterius emendationem intelligi velit Stephanus. Sunt vero hæc verba Lactantii ex lib. 5. Inst. cap. 1. ubi in omnibus, quos vidi, codd. Coacervant legitur. Scio ista confundi, & pridem monuit Pierius ad Æn. 11. 407. Vereor tamen, ut Coacerbare errores recte dicatur, si maxime Latinum id verbum esset.

COACERVO, [σωρεύω, συσσωρεύω] āre. Cumulare, congerere, addere. Cic. 2. de Lege Agr. 66. Habes tantam pecuniam, qua hosce omnes agros, & ceteros horum similes non modo emere, verum etiam coacervare possis.
Pecuniæ coguntur & coacervantur. Cic. 2. de Lege Agr. 71. Ante pecuniæ coguntur & coacervantur, quam gleba una ematur.
Summas majores & minores coacervare. Jabolenus in l. ita ut D. mandati, Ita ut omnes summas, majores & minores coacervet, &c.
Vim magnam emblematum coacervare. Cic. 6. Verr. 64. Et ne forte hominem existimetis hanc tantam vim emblematum sine causa coacervare voluisse, &c.

COACERVĀTUS, a, um. [σωρευθεὶς] Partic. Cic. in Partit. 40. Verisimilia autem, partim singula movent suo pondere, partim, etiamsi videntur esse exigua per se, multum tamen, quum sunt coacervata, proficiunt.
Cadavera coacervata. Cæs. 2. Bell. Gall. 27. His dejectis & coacervatis cadaveribus, &c.
Luctus coacervati. Ovid. 8. Met. 485.
Multitudo civium indignissimo in loco coacervata. Cic. 7. Verr. 148.
Pecunia coacervata. Cic. 1. de Lege Agr. 14. Videtis constitutam & coacervatam pecuniam.

COACERVATIM, Adv. Apul. 2. Florid. p. 357. Non sigillatim ac discretim, sed cunctim & coacervatim offerre. conf. Cæl. Aurel. Tard. 4. 3.

COACERVATIO, ōnis. f. [σώρευσις] Cic. in Partit. 122. Atque hæc quidem utrique maxime in peroratione facienda: alteri frequentatione argumentorum, & coacervatione universa.

Actionum omnium coacervatio. Caius in l. si idem cum eodem. D. de jurisdict. omnium judic. Si idem cum eodem pluribus actionibus agat, quarum singularum quantitas intra jurisdictionem judicantis sit, coacervatio vero omnium excedat modum jurisdictionis ejus: apud eum agi posse Sabino, & Cassio, & Proculo placuit.

COACESCO, ui, [ὀξύνομαι] ĕre. Acidum fieri. Cic. de Senect. 65. Ut enim non omne vinum, sic non omnis ætas vetustate coacescit. Cels. lib. 4. cap. 5. Sed si coacuit intus cibus, aut computruit, &c. V. Pompon. l. 85. D. de legat. 3.

COACTILIA, ium. n. numero multitudinis, inquit Egnatius in Julium Capitolinum, dici videntur Pelles, seu lora, quibus involvuntur alliganturve vestimenta, quæ omnia instrumenti viatorii sunt. Horum autem Ulp. D. de auro & argento legato, l. argumento. in hæc verba meminit. Argumento sunt etiam nationes quædam (veluti Sarmatarum) quæ pellibus teguntur. Aristo etiam coactilia vesti cedere ait: & tegimenta subselliorum huic legato cedere. Quæ tegimenta Paulus, D. de supellectile legata. l. de tapetis. Cathedraria videtur appellasse. Sed dicendum est, potius instrumenti viatorii ea esse, sicut pelles quibus involvuntur vestimenta: lora quoque, quibus hæ pelles constringi solent. Quibus verbis extremis Egnatius putat Coactilia significari: dicique a Cogendo, id est astringendo coarctandoque, coactilia. Inde Taberna coactilicia, Julio Capitolino in Pertinace cap. 3. Nam, inquit, pater ejus tabernam coactiliciam in Liguria exercuerat. Egnatius coactiliariam legit. Baysius de Re Vestiar. cap. 21. putat ab Egnatio id significari, quod Græci φαινόλοι dicunt, Itali *valiza*, Galli vero *malle*. Fuitque, quum existimaret ea dici coactilia, quæ vulgo *feltra* (Gall. *feutre*) nuncupamus. Plinius enim lib. 8. cap. 48. Lanæ, ait, & per se coactæ vestem faciunt: & si addatur acetum, etiam ferro resistunt. Cæsar quoque 3. Bell. Civil. 44. Multi ex nostris vulnerabantur: magnusque incesserat timor sagittarum: atque omnes fere milites aut ex subcoactis (alii legunt, Ex coactis) aut ex centonibus, aut ex coriis tunicas, aut tegmenta fecerant, quibus tela vitarent. Legit idem Baysius apud Capitolinum, Tabernam coctiliciam: i. e. In qua coquebantur ligna, ne fumum facerent, quorum meminit Ulpianus in l. ligni appellatio. D. de leg. tertio. & de verb. sig. his verbis, Sed & titiones, & alia ligna cocta, ne fumum faciant. Quæ etiam a Martiale Ligna acapna dicuntur. quæ & forsitan Coctilia dicuntur a Trebellio Pollione in D. Claudio cap. 14. in hæc verba, Ligni quotidiani pondo mille, si est copia: sin minus, quantum fuerit: & coctilium quotidiana batilla quatuor. Quæ Julius Pollux in decimo Sect. 110. ξύλα καύσιμα appellat. [Verissimam esse Baysii interpretationem ex ipso liquet Capitolino in princ. ejusdem vitæ. Lectionem ejus Obrechtus retinuit. Sed Casaub. & Salmas. præferunt Coctiliariam, quia in MSS. quibusdam legitur Cratiliariam. Utraque vox a Coctilibus regulariter formatur. De Coactis seu Coactilibus V. Cæsaris commentatores.

COACTILIARIUS, a, um. ut, Tabernam coactiliariam exercere. Capitol. Pertinace cap. 3. V. supra in COACTILIA.

COACTILIARIUS, i. m. Qui conficit coactilia ex lana. Vet. Gloss. Coactiliarius, πιλοποιός. Lapis vetus: M. L. LARISCVS LANARIVS COACTILIARIVS.

COACTO, COACTURA, COACTOR, COACTUS, &c. V. COGO.

COADDO, [συμπροστίθημι] ĕre. Simul addere. Cato R. R. cap. 40. Sumito tibi surculum durum, eum præacuito, salicem Græcam discindito, argillam vel cretam coaddito, &c. Et Plaut. Cas. 3. 1. 4. Coaddito ad compendium.

COADJĬCIO, ēci, ĕre. Simul adjicere seu addere. Columel. lib. 12. cap. 21. Quum id mustum pariter cum defruto deferbuerit, purgatur, & ita coadjicitur in binas urnas ligula cumulata, vel mensura semunciæ bene plenæ salis cocti & triti.

COADUNO, [συνενόω] āre. In unum cogere. Auctor de Viris illustribus cap. 1. extr. Ipsi coadunatis pastoribus, civitatem condiderunt. Brachium statuæ coadunare. Ulpianus in l. tigni appellatione. §. idem &. D. ad exhibendum.

COADUNATIM, Adv. apud Orosium.

COÆDIFĬCO, [συνοικοδομέω] āre. Arcte ædificare. Cic. 13. Att. 33. Sermo a Capitone de Urbe augenda, a ponte Mulvio Tiberim duci secundum montes Vaticanos, campum Martium coædificari, illum autem campum Vaticanum fieri quasi Martium campum. Id est, cum campo Vaticano ædificari: ut ex duobus campis, Martio & Vaticano, qui Tiberi interfluente discludebantur, unus fieret Martius campus, fossa Tiberis obturata. Et agrum qui est intra montes Vaticanos & Tiberim, quem agrum horti omnem tenebant, appellat Cicero campum Vaticanum.

COÆDIFICATUS, a, um. ut, Loci coædificati. Cic. Partit. 36.

COÆQUUS, a, um. [συμπάρισος] Adj. pro Æquus. ut, Coæqua pars. Plin. lib. 6. cap. 28. Aliis & hæc intonsa: mirumque dictu, ex innumeris populis pars coæqua in commerciis aut latrociniis degit. Legitur in emendatioribus codicibus Æqua. [Cum tamen Peræquus usu tritum sit, non video, cur non & Coæquus dicamus, cum præsertim sequentes dictiones, eodem modo formatæ, sine controversia in usu fuerint.

COÆQUALIS, e. Adj. Manil. 3. 330.

Una coæquali lustratur linea Phœbo.

Sinciput coæquale. Petron. cap. 136. V. ibi Burm. p. 649.

COÆQUĀLIS, is. m. [πάρισος] Idem quod Æqualis. Columel. lib. 8. cap. 14. Atque ubi se paulum confirmavit, in gregem coæqualium compellitur, & hordeo alitur. De anseribus. Et Justin. 23. 4. 9. In ludo inter coæquales discens. conf. Inscript. apud Fabrett. p. 417.

COÆQUALĬTAS, ātis. f. ut Honoris coæqualitas. Modest. JCt. D. lib. 27. t. 1. leg. 8. pr.

COÆQUO, [συμπαρισόω] āre. Idem quod Æquare. Columel. lib. 3. cap. 13. Duabusque gemmis supra terram eminere passi, reposita humo cetera coæquant.

Gratiam coæquare omnium difficile est. Salluft. de Rep. Ord. cap. 2.

Leges coæquare, i. e. Jus æquabile omnibus statuere. Liv. 3. cap. 56. Majorum merita in Rempub. domi militiæque commemorabat: suum infelix erga plebem Romanam studium coæquandarum legum causa: cum maxima offensione patrum consulatu abisset. Ita Froben. Sed Modius, ac post eum Gruter. ac Gronov. Studium, quod æquandarum &c. Montes coæquare. Sallust. Catil. cap. 20.

Omnia coæquare ad suas injurias & libidines. Cic. 5. Verr. 95.

COÆQUATUS, a, um. ut, Coæquati dignitate, pecunia, &c. Sallust. de Rep. Ord. 2. 16.

COÆSTIMO, āre. Simul æstimare. Cels. l. 67. §. 1. D. de furt. Furti actione hoc coæstimabitur.

COÆTANEUS, a, um, [ἧλιξ, ὁμῆλιξ, ἡλικιώτης] Ejusdem ætatis, Æqualis. Portius Latro in declamatione in Catilinam, Marco siquidem Catoni, aut Scipioni coætaneo suo. V. Borrich. Cogitat. in Voss. p. 62.

Amicum illum, coætaneum, contubernalem, fratrem denique, ciere. Apul. 8. Miles. p. 204.

Angeli coætanei. Tertull. adv. Valent. cap. 16.

Hæreses coætaneæ Apostolorum. Idem de Præscript. cap. 35.

COÆTANEO, āre. Ejusdem esse ætatis. Tertull. de Resurr. Carn. cap. 45. Coætaneant natu.

COÆTERNUS, a, um. Adj. Tertull. adv. Hermog. cap. 11. Non æternum alii coæterno inferius deputetur.

Personæ coæternæ. Hieron. ad Damas. Epist. 57. Sufficiat nobis dicere unam substantiam, tres personas subsistentes, perfectas, æquales, coæternas.

COÆTERNITAS, ātis. f. apud Theologos.

COÆVUS, a, um. [ὁμῆλιξ] Ejusdem ævi. Cic. in Vatin. 32. Hunc tu morem ignorabas? nunquam epulum videras? nunquam puer aut adolescens inter coævos fueras? Docti quidam ex MSS. legunt, Inter coquos. Nec est sane hæc dictio Ciceroni coæva.

Sanguis coævus, Prudent. Cath. de Epiphania 12. v. 137.

Inter coævi sanguinis
Fluenta solus integer.

COAGGĔRO, āre. Columel. lib. 8. cap. 6. de ovis diu servandis, Deinde eluunt, atque ita paleis aut furfuribus obruunt. Nonnulli solida, multi etiam fresa faba coaggerant: alii salibus integris adoperiunt. Eodem sensu dixit obruunt, coaggerant, adoperiunt.

COAGGERATUS, a, um. ut, Lapides coaggerati. Serv. ad Virg. 5. Æn. 273.

COAGITO, [συνελαύνω] āre. Simul agitare. Apic. 2. 1. Tessellas coagitabis.

COAGITATUS, a, um. Marcell. Emp. cap. 8.

COAGITATIO, ōnis. f. [συνέλασις] Cic. 2. de Nat. Deor 138. Nam quæ spiritu in pulmones anima ducitur, ea calescit primum ab ipso spiritu, deinde coagitatione pulmonum. Ita legit Budæus. Sed emendata exemplaria legunt Contagione.

COAGMENTO, [συναρμόζω, συνάπτω] āre. Conjungere. Cic. de Senect. 72. Sed vivendi est finis optimus, cum integra mente, ceterisque sensibus, opus ipsa suum eadem, quæ coagmentavit, natura dissolvit.

Pacem coagmentare. Cic. 7. Philipp. 21. Docebo ne coagmentari quidem posse pacem.

Verba componere & coagmentare. Cic. de Clar. Orat. 98. Ipsa verba compone & quasi coagmenta.

Verba verbis quasi coagmentare. Cic. in Orat. 77.

COAGMENTĀTUS, a, um. [συναφθείς] Partic. Quintil. lib. 8. cap. 6. Non enim recidere ea, nec polire possumus, quæ coagmentata se magis jungant.

Compositum, compactum & coagmentatum. Cic. 3. de Fin. 74. Quid enim aut in natura, qua nihil est aptius, nihil descriptius: aut in operibus manufactis, tam compositum, tamque compactum & coagmentatum inveniri potest?

Concretum, coagmentatum, copulatum, admistum, duplex. Cic. lib. 1. Tusc. 72. In animi autem cognitione dubitare (nisi plane in physicis plumbei sumus) quin nihil sit admistum, nihil concretum, nihil copulatum, nihil coagmentatum, nihil duplex.

Habitus gemmis coagmentatus. Curt. 4. 7. 23.

COAGMENTATIO, ōnis. f. [συνάφεια] Conjunctio. Cic. de Univers. 14. Omnis enim coagmentatio corporis vel caloris, vel frigoris, vel aliqua impulsione vehementi labefactatur & frangitur.

Copulatio rerum, & quasi coagmentatio naturæ. Cic. 2. de Nat. Deor. 119. Quæ copulatio rerum, & quasi consentiens ad mundi incolumitatem coagmentatio naturæ.

COAGMENTUM, i. n. [συναφή] Idem. Plaut. Most. 3. 2. 142. Viden' coagmenta in foribus?

Cameræ coagmentum. Vitruv. 5. 10.

Lapidum coagmenta. Cæs. 3. Bell. Civil. 105. Palma per eos dies in tecto inter coagmenta lapidum ex pavimento extitisse ostendebatur.

Syllabarum coagmentum. Gell. lib. 17. cap. 9. pr. Litteræ singulariæ, sine coagmentis syllabarum.

Tubulorum coagmenta. Vitruv. 8. 7.

COAGMENTARIUS, i. m. Gloss. Gr. Lat. ἁρμολόγος, Coagmentarius.

COAGŬLUM, i. n. [πυτία] Ea pars viscerum, qua ad densandum lac utimur. Plin. lib. 8. cap. 32. de hinnulo, Contra morsus vero præcipuum remedium ex coagulo hinnuli in utero occisi.

Coagulum, a Coagendo, quod est colligendo. Nonius 1. 202.

Miscere coagula novo lacte. Tibull. lib. 2. 3. 17.

Et miscere novo docuisse coagula lacte.

Liquefacta coagula. Ovid. 13. Met. 830.

Lac mihi semper adest niveum: pars inde bibenda
Servatur, partem liquefacta coagula durant.

V. etiam Varr. R. R. 2. 11. Plin. 11. 41: 28. 10. & 30. 13.

Coagulum, etiam metaphorice vocatur Quicquid conjungit. Gell. lib. 12. cap. 1. Vinculum illud, coagulumque animi atque amoris. Et P. Syrus in Mimis: Amicitiæ coagulum unicum est fides.

Ærumnarum coagulum. Ammian. 29. 2. Palladius ille, omnium ærumnarum coagulum.

De semine humano usurpat Gell. 3. 16. Conceptum in utero coagulum. conf. Tertull. de Carne Christ. cap. 4.

COAGŬLO, [πήσσω, πηγνύω] āre. Constringere, densare: cujus passivum est Coagulor. Plin. lib. 12. cap. 25. Summa probatio est, ut lac coagulet. Aquam coagulare. Plin lib. 20. cap. 23. Tantaque vis ei est, ut aquæ infusa, coagulare eam dicatur. De cannabe.

COAGULATUS, a, um. Plin. 16. 11. Pix coagulata. Et Tertull. de Carne Christi, cap. 4. Homo in utero coagulatus.

COAGULATIO, ōnis. f. [πῆξις] Plin. lib. 28. cap. 10. Nam id quoque venenum est in prima lactis coagulatione. Idem lib. 23. cap. 118. Contra meconium, lactis coagulationem, &c.

COALEO, ui, [συμφύομαι] ĕre. Cohærere, concrescere. Plin. lib. 14. cap. 2. Ut nisi pinguissimo solo coalere non possit. Codices emendati habent,

bent, Colere non profit. Liv. 23. 35. Concordia coaluerant omnium animi. i. e. Aucti erant. [Immo Coadunati, Conjuncti. Sed pertinet ad sequens verbum. Estque omnino istuc spurium ac commentitium.

COALESCO, coalui, itum, [συμφύομαι] ĕre. Idem. Columel. de Arboribus, cap. 27. de surculo olivæ fissuræ fici aptato, Sic interposito triennio coalescet ficus olivæ.

Arbor translata in agrum meum si cum terra mea coaluerit. Ulp. in l. hoc amplius. D. de damn. infect.

Plantæ, quæ terra coalescunt, solo cedunt. Caius in l. qua ratione. §. 1. D. de acquir. rer. domin.

Coalescere diversi populi in unum corpus dicuntur. Liv. lib. 4. 5. extr. Si, connubiis redditis, unam hanc civitatem tandem facitis, si coalescere, si jungi, miscerique vobis privatis necessitudinibus possunt. Conf. Partic.

In unum sonum coalescere & confundi dicuntur vocales. Quintil. lib. 1. cap. 7.

Vulnus coalescit. Plin. lib. 9. cap. 51. ad finem.

COALESCENS, entis. ut, Membra reipublicæ coalescentia. Vellei. 2. 90. 1. Litteræ coalescentes. Gell. 17. 9.

Pax coalescens. Vellei. 2. 48. 5. Coalescentis conditiones pacis.

Populi coalescentes. Liv. 1. 2.

COALĬTUS, a, um. [συναυξηθείς] Partic. Gell. lib. 12. cap. 1. Cujus in corpore, cujusque ex sanguine concretus homo & coalitus sit.

Audacia coalita. Tacit. 14. Ann. 1. Vetustate imperii coalita audacia.

Irreverentia coalita. Tacit. 13. Ann. 26. Coalitam libertate irreverentiam eo prorupisse frementibus.

Libertas coalita. Tacit. 4. Hist. 55.

COALITUS, ûs. m. Arnob. lib. 4. p. 150. Quod penitus oportebat ex humani generis coalitu tolli.

COALITIO, ōnis, & COALESCENTIA, æ. f. pro Unione & conjunctione usurpantur a Medicis.

COALLUO, ĕre. est Per alluvionem aliquid augere. Pompon. de acquir. rer. domin. l. ergo. Paulatim coalluendo, locum eminentem supra alveum fecit, & eum alluendo auxit. Alii Colluendo legunt.

COAMĪCUS, i. m. [ὁμόφιλος] Cic. de Amicit. 99.

> Hodie me ante omnes coamicos stultos senes
> Versaris, atque luseris lautissime.

Ex quadam comœdia. Emendati codices habent Comicos.

COANGUSTO, vel CONANGUSTO, [συστέλλω] āre. Varro 3. de R. R. cap. 16. de alveis apum, Sed ita uti quum parum sit qua compleant, eas coangustent: ne in vasto loco & inani despondeant animum. V. Exiguior, in EXIGUUS.

Aditum ædium. Ulp. in l. sed addes. §. si inquilinus. D. locat. Si inquilinus arcam æratam in ædes intulerit, & ædium aditum coangustaverit dominus: verius est ex conducto eum teneri, & ad exhibendum actione, sive scit, sive ignoraverit.

Legem coangustare, Ad pauciora restringere. Cic. 3. de Legib. 32. Atque hæc lex, dilatata in ordinem cunctum, coangustari etiam potest.

COANGUSTOR, [συστέλλομαι] āri. passiv. Cels. lib. 7. cap. 27. ad finem, Quod si fistulæ metus ex his caussis, quas proposui, subesse videbitur, quo facilius claudatur ea, vel certe coangustetur, in anum quoque danda plumbea fistula est.

COANGUSTATUS, vel CONANGUSTATUS, a, um. Undique angustatus. V. Fest. in Conauditum.

COAPTO, āre. Apte conjungere, parare, accommodare. Prudent. Psychom. v. 559.

> Hujus se specie mendax Bellona coaptat.

Et Hieron. Epist. 116. Maxime LXX interpretum consuetudini me coaptavi. conf. Mart. Capell. 1. p. 3.

COAPTATIO, ōnis. f. Apta conjunctio. August. Civ. Dei, 22. 24. Coaptatio, quæ ἁρμονία Græce dicitur. Idem de Trinit. 4. 2. Hanc coaptationem dicere volui, quam Græci ἁρμονίαν vocant.

COAPTUS, a, um. Superl. Mart. Capella, 2. p. 35. Nisi hæc, quibus plenum pectus geris, coaptissima egestione vomueris. al. Coactissima.

COARCTE, Adv. Compar. Gell. 9. 2. Si interpretari coarctius velis. Vulgo legitur Coactius. [Forte Coaptius.

COARCTO, [συνοχωρέω, συστενοχωρέω] āre. Astringere, conjungere. Scribitur & Coartare sine c.

Dicta coarctare. Plin. 1. Epist. 20. Dicta in unum librum coarctasse.

Iter coarctare. Liv. 28. 5. Angustæ fauces coarctant iter.

Coarctare & Dilatare, contraria. Cic. 1. de Orat. 163. Sed tu hoc nobis da Scævola & perfice, ut Crassus hæc quæ coarctavit, & peranguste refersit in oratione sua, dilatet nobis atque explicet. i. e. Quod paucis verbis perstrinxit.

Nox coarctat iter. Ovid. 5. Fast. 546.

> Cedere festinant, noxque coarctat iter.

Vulnus coarctare. Petron. cap. 58. Vulnus araneis oleo madentibus coarctat.

Ponitur etiam pro Cogere. Paul. l. 57. pr. de contrah. emt. Coartandus est emtor venditionem adimplere.

COARCTATUS, a, um. ut, Coarctatus in oppido. Cic. 7. Att. 10. Cn. noster quid consilii ceperit, capiatve nescio: adhuc in oppidis coarctatus.

COARCTATIO, ōnis. f. [στενοχώρησις] Liv. 27. 46. Coarctatio plurium in angusto tendentium facilior futura erat. Et Hirt. Bell. Alex. c. 74. Cæsar ridebat inanem ostentationem & eo loco militum coarctationem. V. etiam Vitruv. 9. 9.

COAREO, ēre, vel potius COARESCO, ēre. Vitruv. 7. 11. Ab ignis vehementia confervescendo cum coaruerint.

COARGUO, ui, ūtum, [κατηλέγχω] ĕre. Redarguere, reprehendere, peccatum alicujus ostendere & prodere. Cic. 2. de Invent. 137. Aut aliis quoque constitutionibus factum coarguetur. Cic. pro Muren. 9. Fuga laboris, desidiam: repudiatio supplicum, superbiam: amicorum neglectio, improbitatem coarguit.

Coarguere, & convincere. Cic. 6. Verr. 104. Omnibus in rebus coarguitur a me, convincitur a testibus.

Avaritiæ coarguere. Cic. 7. Verr. 152. Meum crimen avaritiæ nimiæ te coarguit.

Culpam coarguere suam. Cic. 9. Att. 4. Quiescamus ne nostram culpam coarguamus.

Criminibus coargui. Cic. 6. Verr. 104.

Errorem alterius coarguere. Cic. 1. Acad. 13. Errorem eorum, qui ita putarunt, coarguit.

Lituris coargui. Cic. pro Cluent. 41. Digito legata delevit: & quum id multis locis fecisset, post mortem ejus, ne lituris coargui posset, testamentum in alias tabulas transcriptum signis adulterinis obsignavit.

Mendacium refellere & coarguere. Cic. pro Ligar. 16. Hominis non esset, in tanto discrimine & periculo civis, refellere & coarguere nostrum mendacium, &c.

Reum coarguere testibus. Cic. 7. Verr. 74. Reus quum tot testibus coarguare, potes de damnatione dubitare?

Sceleris coarguere. Plin. lib. 11. cap. 37. Certe extat oratio Vitellii, qua reum Pisonem ejus sceleris coarguit.

Suspicionibus coarguere aliquid & conjectura. Cic. 1. de Lege Agr. 17. Atque hæc a me suspicionibus & conjectura coarguuntur.

Turpitudine vitæ coarguitur improbitas. Cic. Anteq. iret in exil. 15. Sed quid ego plura de illorum aut in me maledictis, aut in vos scelerate loquar factis? quorum cognita improbitas, me tacente coarguitur turpitudine vitæ, &c.

Vinci, refelli, coargui putant esse turpissimum. Cic. pro Flacc.

Coarguit eum ea res. Cic. pro Milon. 37. Reliquum est ut jam illum natura ipsius, consuetudoque defendat, hunc autem hæc eadem coarguant.

COARTICŬLO, āre. Arnob. lib. 1. adversf. Gent. Permittant uni ex populo, in officium sermonis dandi, ora coarticulare mutorum. i. e. Facere ut muti loquantur articulate.

COASPERNOR, āri. dep. Tacit. 1. Hist. 5. 4. Laudata olim & militari fama celebrata severitas ejus, angebat coaspernantes veterem disciplinam.

COASPIS, V. CHOASPIS.

COASSO, [σανιδόω, σανίδωμαι] āre. Contabulare significat. Vitruv. 7. 1. Cum coassatum fuerit. V. COAXO.

COASSATIO, ōnis. f. [σανίδωσις] Contabulatio. Plin. lib. 36. cap. 25. Necessarium binas per diversum coassationes substerni.

COASSŎLET, imperf. Idem quod Assolet. Plaut. Epid. 1. 1. 5. Quod coassolet. scil. Fieri. Alii aliter legunt.

COASTRÆ, [Κόαστραι] Populi sunt Indiæ, apud quos arbores usque adeo proceræ nascuntur, ut ne sagittæ quidem jactu superari possint. Lucan. lib. 3. 246.

> Æthera tangentes silvas liquere Coastræ.

COAUGEO, ēre. Hinc,

COAUCTIO, ōnis. f. Cic. 5. Verr. 189. Ex coauctione annonæ atque æstimationis.

COAUGMENTO, āre. Inde

COAUGMENTATIO, ōnis. f. Cic. 2. de Nat. Deor. 119. Quæ copulatio rerum, & quasi consentiens ad mundi incolumitatem, coaugmentatio naturæ, quem non commovet, hunc horum nihil unquam reputavisse certo scio. In emendatioribus codicibus legitur, Coagmentatio. V. COAGMENTO.

COAUGMENTATUS, a, um. ut, Constructio coaugmentata. Mart. Capell. 5. p. 167. Alii autem legunt Coagmentata.

COAXO, āre. Idem quod Coassare. Unde Coaxatio. q. V.

Coaxare, [κοάξειν] etiam dicuntur ranæ quum vocem emittunt, quam probe effingit Aristophanes in ea comœdia quæ inscribitur Ranæ. Suet. August. cap. 94. Atqui ex eo negantur ibi ranæ coaxare. Et Auct. Philomelæ v. 64.

> Garrula limosis rana coaxat aquis.

V. etiam Spartian. in Ant. Geta cap. 5.

COAXATIO, ōnis. f. est Opus axibus constans. Axes enim transversis tignis impositi contignationum sola fulciunt: ex eo autem opere intertignia constant, quod genus apud nos non est usitatum. Budæus. V. Vitruv. 5. 1.

COAXATOR, Coaxatores vocitari a quibusdam, eos, qui insulse loquendo inepteque & res & verba profundendo obtundunt, inquit Pontanus, de Sermone 357. H. St. fol. 192. b. Aldi.

C O B

COBIO, ōnis. m. Piscis quidam ex genere chombrorum. Plin. lib. 32. cap. 8. Chombrorum genera Cyprinus, Chalcis, Cobio.

COBION, i. n. Septima tithymali species est apud Plin. lib. 26. cap. 8. qua δενδροειδής, h. e. Arborescens Dioscoridi cognominatur.

C O C

COCĂLUS, i. m. [Κώκαλος] Siciliæ rex, ad quem Dædalus ex Creta aufugit: insequente Minoe Cretensium rege, quem tandem a Cocali filiabus interfectum esse refert Aristoteles. Ovid. 8. Met. 261.

> Jamque fatigatum tellus Ætnæa tenebat
> Dædalon, & sumptis pro supplice Cocalus armis
> Mitis habebatur.

COCALĬDES, um. f. pl. Filiæ Cocali. Sil. 14. 42.

> Postquam perpetuas judex concessit ad umbras,
> Cocalidum insidiis, &c.

V. ibi Interpr.

COCANĪCUS, i. m. Siciliæ lacus: ex quo salem Cocanicum nominamus. Plin. lib. 31. cap. 7. Adulteratur Siculo, quem Cocanicum appellavimus, necnon & Cyprio maxime simili.

COCCĒTUM, i. n. Genus edulii ex melle & papavere factum: quod ad ignem coquatur. Festus. Beatus Rhenanus in annotat. in Tertull. Cocentum legit. Alii legunt Cocetum.

COCCEUS, COCCINATUS, COCCINUS. V. COCCUM.

COCCUM, i. n. [κόκκος βαφική] est veluti Granum, quod ex frutice, qui coccus dicitur, ilici simili, vel ex rubenti gramine nascitur: vulgo *granum* dicitur. Plin. lib. 21. cap. 8. Et lib. 9. cap. 41. Coccum Galatiæ rubens granum, aut circa Emeritam Lusitaniæ in maxima laude est. Coccum autem a Dioscoride κόκκος βαφική dicitur: hoc est Granum tinctorium. Frutex est fullonius, cui adhærent grana, quibus fit color ille lanarum præcipuus, cujus copia summa in ea parte Hispaniæ quæ Tudertania appellatur, ut eft auctor Strabo in decimo. Quidam id esse putant quod nos *cramesinum* dicimus. Bayfius.

Rubro cocco tincta vestis. Hor. 2. Serm. 6. 102.

Coccum diversum a Purpura, clare intelligitur ex l. si cui lana. § versicoloribus. D. de legat. 3.

COCCUS, i. m. pro Panno coccineo. Plin. lib. 9. cap. 38. de purpuris, Buccinum per se damnatur, quoniam fucum remittit. Pelagio admodum alligatur nimiæque ejus nigritiæ dat austeritatem illam nitoremque qui quæritur cocci.

Ardenti cocco radiare, Splendida veste indutum esse. Sil. lib. 17. 396.

COCCUM GNIDIUM, i. n. [κόκκος γνίδιος] Thymelæa herba. Plin. 27. 9. & Celſ. 5. 3. & 5.

COCCEUS, a, um. ut, Indumenta coccea. Lamprid. Diadum. cap. 3.

COCCĬNĔUS, a, um. [κόκκινος] Adj. ut, Coccinei acini. Plin. lib. 21. cap. 31.
Color coccineus. Idem 22. 2.
Lacernæ coccineæ. Martial. 14. Lemm. 131.

COCCĪNUS, a, um. [κόκκινος] aliud Adj. ut, Coccinus color, qui exuberantiam quandam ac ſplendorem ruboris oſtendit. unde Coccina veſtis, Cocco infecta. Martial. 4. 28.

COCCĪNUM, i. n. [κοκκοβαφὲς] pro Coccina veſte. Martial. lib. 2. 16.
Si fuerit ſanus, coccina quid facient? Idem 2. 39.
Coccina famoſæ donas, & ianthina mœchæ.

COCCINĀTUS, a, um. [κοκκινωτὸς] Coccina ferens, Coccinea veſte indutus. Martial. 5. 36.
Clamat coccinatus Euclides.
Puerulus coccinatus. Suet. Domit. cap. 4.
Coccinati num viri? Martial. 1. 97. al. 64.
Qui coccinatos non putat viros eſſe.

COCCYX, ȳcis vel potius ȳgis. m. [κόκκυξ] Avis eſt ex genere accipitrum, quamvis aduncis unguibus careat, verno tempore procedens, & ſub caniculæ exortum ſeſe occultans. Latini Cuculum appellant. Ova parit ſingula in alienis nidis, & maxime palumbium: cujus rei cauſa putatur, quod ſciat ſe reliquis avibus eſſe inviſam. V. Plin. lib. 10. cap. 9. Hinc κοκκύζειν Græci dicunt, pro eo quod coccygis more eandem ſemper ingerere cantilenam, quam & κοκκυσμὸν appellant.
Eſt & Coccyx, Piſcis cujuſdam nomen apud Græcos, quem & Latinorum nonnulli Cuculum vertunt. V. Ariſtot. de Hiſt. Anim. 4. 9.
Coccyx, [κόκκυξ] a medicis Os ſacro oſſi ſuppoſitum appellatur, ex cujus lateribus Ilium aliud os dictum enaſcitur, ut videre eſt apud Galen. lib. 2. de Anatom. adminiſtr.

COCHLACÆ, [κόχλακες] dicuntur Lapides ex flumine rotundi ad cochlearum ſimilitudinem. Feſtus.

CŎCHLEA, æ. f. [κοχλίας, κόχλος, φερέοικος] proprie Teſta limacis: licet quandoque pro Ipſo limace, qui teſtam habet, accipiatur. Eſt autem proprie Limax, Qui ſine teſta eſt: Cochlea vero Quæ teſtam habet. Plaut. Pœn. 3. 1. 29. Viciſtis cochleam tarditudine. Cic. 2. de Divin. 133. Scribitur & ſine aſpirata Coclea.
De cochleis, quomodo ali debeant in villa, vide Varr. lib. 3. de R. R. cap. 14.
Cochleæ vita, κοχλίου βίος. Varr. R. R. 3. 14. de illis dicitur, qui parce parvoque vivunt.
Altiles cochleæ. V. Altilis in ALO.
Caſſa ſanguine. In CASSUS.
Cavaticæ cochleæ. In CAVUS.
Curvarum domus cochlearum. Stat. 4. Silv. 9. 33.
Serpere in cochleam faſcia dicitur. Celſ. lib. 8. cap. 10. Quæ ſpiræ modo circumvolvitur membro fracto.
Cochlea, in torculari Lignum eſt erectum claviculatim, id eſt ſpirulatim & capreolatim ſtriatum, quod per medium prelum ſtriatum & ipſum, tranſactum, vertigine ſua tollendo, demittendoque prelo inventum eſt. Vulgo Viſa torcularis dicitur. V. Vitruv. 6. 9. Unde & Cochlea in ædificiis dicta, quæ Scalæ cochlides etiam dicuntur: ob id ſic dictæ, quod anfractuoſæ ſint in modum cochlearis teſtæ, & quod claviculata & tortili ſtructura a tricliniis in cœnacula evadant: cujuſmodi fere ſunt in ædificiis Gallicis ſcalæ. Budæus.
Cochlea, Hauſtorium organum quod vulgus Pompam appellat. In medio rota eſt: quæ dum a calcantibus verſatur machina introrſus claviculatim detorta, inter ſtrias & ſtriges aquas exorbet ex aquario ſepto, & retrorſus emittit. Hujus autem machinæ conficiendæ ratio, a Vitruvio decimo lib. cap. 11. deſcribitur, Eſt autem, inquit, etiam cochleæ ratio, quæ magnam vim haurit aquæ, ſed tam alte tollit quam rota. Ibidem, paulo a fine cap. Et ita cochlea hominibus calcantibus facit verſiones. V. & lib. 5. cap. ult.
Cochlea, eſt etiam Oſtii genus. Varro 2. R. R. cap. 5. de Cavea aviaria. Oſtium habere humile, & anguſtum, & potiſſimum ejus generis quod cochleam appellant, ut ſolet eſſe in cavea in qua tauri pugnare ſolent.

COCHLEARIUM, i. n. [κοχλιοτροφεῖον] Locus quo reponuntur cochleæ. Varro 3. de R. R. cap. 14. Nam & idoneus ſub dio ſumendus locus cochleariis, quem circum totum aqua claudas, ne quas ibi poſueris ad partum, non liberos earum, ſed ipſas quæras.
Item, [κοχλιάριον] Menſura quædam, qua medici Græci in potionibus ægrorum utuntur. erat autem cochlearium majus, & cochlearium minus. Plin. lib. 20. cap. 22. Cum addito mellis ſextario rurſus decocto ad ſextarios duos, ſi cochlearii menſura in die ſorbeatur in aquæ cyatho. [V. dict. ſeq.

CŎCHLEĀRE, vel COCHLĔAR, is. n. [κοχλιάριον, λίσγυξ] Inſtrumentum notum. Martial. 14. 121. de cochleari,
Sum cochleis habilis, ſed nec minus utilis ovis,
Nunquid ſcis potius cur cochleare vocer? Columel. lib. 12. cap. 21. Idque quum eſt aridum factum, molitur, & ex eo molito poſt ſalituram muſti cochlear cumulatum, vel ſimile genus poculi ejus quæ eſt quarta pars cyathi, adjicitur in binas urnas.
Cochlear eſt etiam Patina, in qua cochleæ apponuntur, poſtea ad alios cibos transfertur. V. Salmaſ. ad Treb. Poll. pag. 130. Edit. Pariſ.

COCHLEĀRIS, e. Adj. Plin. lib. 21. cap. 27. Tuſa hydropicis datur in aqua, cochleari menſura. Niſi forte ſcriptum ſit Cochleari, pro Cochlearii. [Quin potius in genitivo Cochlearis ſcribendum. Nam ſic lib. 24. cap. 12. Et crebro alias ſubſtantivo hoc pl. num. menſuram deſignat.

COCHLEARIA, æ. f. Herba in officinis ita vocata, a cochlearis ſimilitudine in foliis.

COCHLEĀTUS, a, um. ut, Equuleus cochleatus. Pompon. apud Nonium 2. 284. quod forſan epitheton eſt inſtrumenti, non animalis.

COCHLEATIM, Adv. Sidon. 4. Epiſt. 15. Agger cochleatim fractus.

COCHLIDIUM, i. n. [κοχλίδιον] Scala rotunda. Strabo lib. ult. Altitudo quædam manu facta, turbinea, petroſæ ripæ perſimilis, in quam per cochlidium aſcenditur.

COCHLIS, ĭdis. f. [κοχλὶς] ut, Cochlides nunc vulgatiſſimæ, inter gemmas naſcentes. Plin. 17. 12.

COCHŌNE, [κοχώνη] dicitur Pars infra pudenda, quæ coxis interjacet. Græcorum communi lingua vocatur μεσοσκέλος, quia ſit inter crura medius locus, quæ vocant σκέλη. Cæl. Rhodig. lib. 4. cap. 7.

COCINTHUM, vel COCINTUM, i. n. [Κόκινθον] Italiæ longiſſimum promontorium, quod meridianam plagam ſpectans, Ionium & Siculum mare diſcriminat. Polyb. lib. 2. p. 142. ed. Gronov. & Plin. lib. 3. cap. 10.

COCIO, ōnis. m. [κάπηλος] Plaut. Aſin. 1. 3. 51. Vetus eſt, nihili cocio eſt. Varie hic locus ab interpretibus expoſitus eſt. Feſtus ait, cociones dici a cunctatione: quod in emendis vendendiſque mercibus tarde perveniant ad juſti pretii finem. Itaque apud antiquos primam ſyllabam per v litteram ſcribi ſolitam. Gronovius dicit Cocionem vel Cotionem pro Cautione poſitam eſſe, ut Copo pro Caupo. V. ipſum ad Plaut. & Salmaſ. de uſuris p. 345. Gloſſ. Vet. μεταπράτης, Cocio. V. & Gell. 16. 7. & Scalig. in Feſt. p. 23. in voce Arrillator, & Rutgerſ. V. L. 2. 19.

COCIŌNOR, āri. Cunctari in emendo. Quintil. Decl. 12. 21. p. 263. Diu cocionatus eſt. V. not. Burm. & qui in dict. ſuperiori allegantur auctores.

COCIONATURA, æ. f. Gloſſ. Gr. Lat. μεταπρασις, Cocionatura.

COCIATOR, ōris. m. Idem ac Cocio. Gloſſ. Vet. μεταβόλος, Dardanarius, cociator, arillator, cocio.

COCLES, ĭtis. m. [μονόφθαλμος] Luſcus ab antiquis dicebatur, hoc eſt, qui unum tantum oculum habebat. Plaut. Curc. 3. 22.
Unocule, ſalve. C. quæſo, derideſne me?
LY. De coclitum proſapia te eſſe arbitror:
Nam hi ſunt unoculi. Varro de L. L. lib. 6. 3. extr. Ab oculo cocles, ut ocles dictus, qui unum haberet oculum. Et Plin. 11. 37. Qui altero lumine orbi naſcerentur, Coclites vocantur.

COCLES, [Κόκλης] Cognomen ob eandem debilitatem Horatio datum, qui Porſena rege, ut docet Liv. lib. 2. 10. per Sublicium pontem tranſire conante, ſolus hoſtium impetum ſuſtinuit, donec a tergo pons a ſociis frangeretur: quo facto, ſe cum armis præcipitavit in Tiberim. Et licet læſus in coxa fuerit, Tiberim tamen tranando ad ſuos pervenit. Unde eſt illud ab eo dictum, quum ei in comitiis coxæ vitium objiceretur, Per ſingulos gradus admoneor triumphi mei. Hujus meminit Valer. Max. lib. 3. cap. 2. pr. Virg. quoque 8. Æn. 650.
Illum indignanti ſimilem, ſimilemque minanti
Aſpiceres, pontem auderet quod vellere Cocles. Cic. 2. de Legib. 10. Nec quia nuſquam erat ſcriptum, ut contra omnes hoſtium copias in ponte unus aſſiſteret, a tergoque pontem interſcindi juberet, idcirco minus Coclitem illum rem geſſiſſe tantam, fortitudinis lege atque imperio putabimus.

COCLIS, Capitis eſt ornamentum, ab ſimilitudine ſcalarum, vel animalis verbo derivato. Pollio Trebellius in Zenobia cap. 30. Trig. Tyr. Ad conciones galeata proceſſit cum limbo purpureo, gemmis dependentibus per ultimam fimbriam, media etiam coclide, velut fibula muliebri aſtricta, brachio ſæpe nudo. Ex Cæl. Rhodig. lib. 6. cap. 13. Sed emendatis in codd. legitur Cyclade.

COCOLOBIS, is. f. Hiſpanis uvæ genus eſt, quam Dyrrhachini Baſilicam vocant. Ejus duo ſunt genera, quæ vide apud Plin. lib. 14. cap. 2. conf. Columel. 3. 2.

COCTA, æ. f. Vaſis genus, quod & Siruſcula & Gello dicebatur. Martial. 2. 85. V. ibi Scriver.

COCTANA, aut COCTONA. V. COTONA.

COCTIBILIS, COCTILIS, COCTIVUS, COQUUS. V. COQUO.

COCTIÆ ALPES, V. COTTIUS.

COCTILIA, V. COACTILIA.

COCTURA, COCTUS, & COCUS. V. COQUO.

CŌCȲTUS, i. m. [Κωκυτὸς] (inquit Servius) Fluvius inferorum, dictus ἀπὸ τοῦ κωκύειν, id eſt lugere. Nam Homerus ſic poſuit. Eſt autem locus vicinus Acheronti. Virg. 6. Æn. 132.
— tenent media omnia ſilvæ,
Cocytuſque ſinu labens circumvenit atro.
Fremitus Cocyti. Cic. 1. Tuſc. 10. Dic quæſo, num te illa terrent, triceps apud inferos Cerberus, Cocyti fremitus, tranſvectio Acherontis, &c.
Ater Cocytus errans languido flumine. Hor. 2. Carm. 14. 18.
Inamœnus. Stat. 1. Theb. 89.
Iners. Sen. Herc. fur. 9. Palus inertis fœda Cocyti jacet.
Rigens. Sen. OEth. 16. Non me rigentis ſtagna Cocyti tenent.
Severus Cocyti amnis. Virg. 3. Georg. 38.
Acheron omnem Cocyto eructat arenam. Virg. 6. Æn. 297. Ad phyſiologiam hoc figmentum pertinere Servius ait, quod qui caret gaudio, ſine dubio triſtis eſt. triſtitia autem vicina luctui eſt, qui ex morte procreatur. recte ergo in Cocytum per Stygem arenas eructare ſuas Acherontem fingit Maro.
Limus cocyti niger & deformis arundo. Virg. 4. Georg. 479.
Stagna alta Cocyti. Virg. 6. Æn. 323.
Fluere dicitur apud inferos Cocytus. Cic. 3. de Nat. Deor. 43. Ergo etiam Orcus frater eorum deus, & illi qui fluere apud inferos dicuntur, Acheron, Cocytus, Pyriphlegeton, tum Charon, tum Cerberus dii putandi.

COCYTIUS, a, um. Adj. ut, Æquora Cocytia. Claud. in Ruf. 2. 471.
— dextrâ Cocytia findit Æquora.

CŌCȲTIA, orum. n. pl. [Κωκύτια] Sacra erant, quæ fiebant in honorem Proſerpinæ, quam Pluto rapuit. Auctor Porphyrio in illud Hor. in Epod. 17. 56.
Inultus ut tu riſeris Cocytia.
Vulgata, ſacrum liberi Cupidinis. Alii legunt Cotyttia, a Cotyttone, Dea impudicitiæ.

COD

CODA, æ. f. [οὐρὰ] Codam veteres dicebant pro Cauda. Varro, Sed ut canis ſine coda. Nonius.

CODA TREMULA, Vulgo dicitur avis quæ alio nomine Motacilla appellatur. Perott.

CODANIA, æ. f. Daniæ metropolis, Hafnia latine, vulgo *Coppenhagen.*

CODANONIA, æ. f. Inſula una eſt ex Hemodibus in Germania. de qua ſic Pomponius Mela lib. 3. cap. 6. ſcribit, Septem Hemodes contra Germaniam projectæ in illo ſinu, quem Codanum diximus. Ex iis Codanonia, quam adhuc Teutoni tenent, ut magnitudine alias, ita fecunditate anteſtat. V. SCANDIA.

CODANUS, i. m. [Κόδανος] Super Albim fluvium ingens sinus, magnis, parvisque insulis refertus in Germania: de quo Plin. lib. 4. cap. 13.

CODĒTA, æ. f. auctore Festo, Ager trans Tiberim, quod in hoc virgulta nascerentur equinis caudis similia. Suet. Cæs. 39. In minore Codeta defosso lacu. Ex hoc autem loco conjicimus & majorem & minorem Codetam fuisse. V. Turneb. Adverf. 24. 14.

CODEX, ĭcis. m. [κόρμος] i. e. Caudex ex quo cortex extrahitur. V. CAUDEX. Columel. lib. 4. cap. 8. Nec tam celeriter radiculæ inveterato jam codice enascuntur. Ovid. 12. Met. 433.

Codice qui misso, quem vix juga bina moverent
Juncta, Phonoleniden a summo vertice fregit.

Codex robustus, pro Supplicii genere apud Plaut. Pœn. 5. 3. 34.
Codicem a Robore diversum esse censeo, quum sit Ligneus stipes, quem alligati servi qui deliquerant trahebant, cuique insidebant vincti, qui hodie apud nos appendi solet simiis. Propert. 4. 7. 44.

Codicis immundi vincula sentit anus. Juven. 2. Sat. 57.
Horrida quale facit residens in codice pellex. Significat a matrefamilias servam pellicem male tractari, & in vinculis habitam lanificio perpetuo fatigari. Quanquam non deest qui, In codice residens, interpretetur ut Cicero dicit Lacedæmonios In robore accumbere, pro In robusta quernave sede. Vidi qui Codicem in privatis ædibus adversus improbos & nequam servos id esse diceret, quod in carcere publico Robur: quas omnes sententias etiam volui referre, ut inter eas lectores judicent. Ex Turnebo.

Codex, [βίβλος] etiam dicitur Liber. Antiqui enim in tabulis scribebant; & Plurium tabularum contextus, Codex dicebatur antiquis. Cic. 3. Verr. 119. Itaque L. Piso multos codices implevit earum rerum, in quibus ita intercessit, quod iste aliter atque ut edixerat, decrevisset.
Cera extrema codicis. Cic. 3. Verr. 92. Deinde in codicis extrema cera nomen infimum in flagitiosa litura fecit. In extrema cera est, perinde ac In ultima tabula, ultima parte tabulæ. Asconius ad loc.
Litura codicis. Cic. 5. Verr. 41.
Chartaceus. In CHARTA.
Falsus. Cic. 3. Verr. 157.
Interlitus. V. Habere subsortitionem in codice.
Sævus codex. Juven. 10. Sat. 236.

— codice sævo
Hæredes vetat esse suos: &c. i. e. Testamento inofficioso: quo pater liberos suos omittit.

Habere nomina digesta in codicem accepti & expensi. Cic. pro Rosc. Com. 9.
Habere nomen relatum in codicem accepti & expensi. Cic. pro Rosc. Com. 5.
Habere subsortitionem in codice. Cic. pro Cluent. 91. Quod C. Verres Prætor Urbanus, homo sanctus & diligens, subsortitionem ejus in eo codice non haberet, qui tum interlitus proferebatur.
Instituere codicem. Cic. pro Rosc. Com. 6.
Legere. Cic. in Vatin. 5.
Obsignare. Cic. 3. Verr. 149.
Proferre. Cic. 3. Verr. 157.
Recitare. Cic. in Vatin. 5.
Recitare suum codicem testis loco arrogantiæ est. Cic. pro Rosc. Com. 5.
Recognoscere. Cic. in Vatin. 5.
Referre in codicem. Cic. pro Sull. 44.
Referre falsum in codicem. Cic. pro Rosc. Com. 1.
Referre nomina in codices. Cic. pro Rosc. Com. 4.
Scribere. Cic. pro Rosc. Com. 6.
Corpus etiam constitutionum Imperialium, Codex appellatum est. ut Codex Theodosianus, jussu Theodosii Minoris e Constitt. Constantini M. & seqq. Impp. collectus: Codex Justinianeus, ipsius Justiniani constitt. vel ab ipso probatas, complectens; qui Codicis nomine vulgo allegari consuevit. Notus & Codex LL. antiquarum Lindenbrogii.

CODICULUS, i. m. [βιβλίδιον] dimin. a Codex, dum pro Libro ponitur, Parvus codex. Calep.

CODICILLUS, i. m. [βιβλάριον] dimin. Parvum codicem significat. Codicilli vero numero plurali proprie Epistolas significant. Cic. 2. Q. frat. 10. Epistolam hanc convicio efflagitarunt codicilli tui. Idem 6. Fam. 18.
Codicillos & Litteras multi indifferenter accipiunt. Ego (ait P. Manutius) aliter sentio. Nam codicilli tabellæ ceratæ erant, in quibus aliquid stilo aut breviter aut festinanter scriptum fuerat. Itaque commodissime iis veteres utebantur, quum scribere in codicillis possent vel in cœna, vel in curia, vel in via, vel ubicumque libuisset: charta autem non item, in qua scribere sine atramento & calamo non poterant. Neque unquam in codicillis quicquam esse scriptum reperietur, nisi quum aut breviter aut raptim scribendum esset. Quare Litteræ erant, Quæ in charta scriptæ fuerant: Codicilli, Tabulæ ceratæ, in quibus aliquid brevitatis vel festinationis causa exarabatur.
In codicillis exarare exemplum. Cic. 9. Fam. 26.
Cum codicillis obviam venire alicui. Cic. 4. Fam. 12.
Perferre codicillos ad aliquem. Suet. in Calig. cap. 55.
Codicilli, Diplomata, id est chartulæ complicatæ, & lino trajectæ, obsignatæque, quibus Princeps officia dabat. Suet. in Claud. cap. 29. Suppositos, aut etiam palam immutatos datorum officiorum codicillos. Hermogenianus in l. administrantes. D. de excusationib. tutor. Administrantes res principum, ex indulgentia eorum, licet citra codicillos, a tutela itemque a cura tempore administrationis delata excusantur.
Fasti codicillorum. Cic. 4. Att. 8. Ut non minus longas jam in codicillorum fastis futurorum consulum paginulas habeat, quam factorum.
Insignia codicillorum auferre, pro Munere publico, honore, & dignitate privare. Constantius & Julianus imperator in l. judices, de dignitatibus, lib. 12. C.
Codicilli, JCtis sunt Libelli, in quibus quum quis impeditur necessitate aliqua, ne faciat testamentum, de rebus suis disponit in ultima voluntate. quo autem tempore, & qua ratione jus eorum introductum sit, declaratur titulo de Codicillis, in Institutionibus civilibus, Ante Augusti tempora, inquit, constat codicillorum jus in usu non fuisse: sed primus Lucius Lentulus, ex cujus persona etiam fideicommissa esse cœperunt, codicillos introduxit, &c.
Legare codicillis. Marcellus in l. divi. §. si post testamentum. D. de jure codicillorum.

CODICILLARIS, e. Adj. [βιβλαρικός] ut, Potestas codicillaris Lampridio. Alex. Sever. cap. 49. i. e. Quæ beneficio principis & diplomate regio obtinetur. vel quo mandatur munus publicum. in l. judices, de dignitatibus, lib. 12. C. V. paulo ante in CODICILLUS.

CODIAMINON, i. n. Plin. lib. 21. cap. 11. Herba est bis quotannis florens, vere & autumno, æstates atque hiemes fugiens. Ruell. bulbi genus esse existimat, cujus flos Codion appellatur. V. ipsum lib. 2. cap. 100.

CODICARIÆ, Naves dictæ sunt, quæ & Caudicariæ, quod e caudicibus, i. e. Lignis crassioribus factæ sint. Varro de Vita Pop. Rom. Quod antiqui plures tabulas conjunctas codices dicebant, a quo in Tiberi naves codicarias appellamus. Sallust. Hist. lib. 4. Et quanquam ad id naves codicariæ occulte per hiemem fabricatæ aderant. Perottus ex Nonio. 13. 12. V. CAUDEX.

CODICULA, æ. f. pro Caudicula, vel Caudula. Apic. 7. 1.

CŌDION, i. n. [κώδιον] Genus lactucæ, a corii similitudine, in petris nascens: comosissimum inter omnes. Perott. Est & Ruellio Codion bulbi, silvestrium bulborum flos. ait enim lib. 2. cap. 100. Silvestrium bulborum florem coronis inseruere veteres, anemonem vocantes, post narcissum, ut Theophrastus inquit Hist. Plant. lib. 4. exeuntem vere, sed aliam, quam quæ dicitur in phœnii mentione. Græci florem hunc Codion bulbi vocant.

CŌDŌNES, um. m. pl. [κώδωνες] sunt Tintinnabula, & quos vulgo *Sonalios* vocamus, ex equorum phaleris propendentes plerumque. Fiebant autem ut plurimum ex orichalco: unde in epigrammate legitur, ὀρείχαλκα κύμβαλα, hoc est ex orichalco garrula cymbala. Codonas ex Græcis nonnulli Tubæ partem interpretantur latiorem, quæ sit generis non unius, quando sunt Libysticæ tubæ, necnon Ægyptiæ, atque item Tyrrhenicæ: quas omnium primus Arichondas opem Heraclidis ferens intulit Græciæ. Ex Cæl. Rhodig. lib. 19. cap. 9.

CODONOPHŎRI, ōrum. m. [κωδωνοφόροι] interpretantur, Tintinnabula gestantes: quos Anteambulones atratos, & Ferales præcones Latine appellare possumus. Sunt autem Funerum indictores, & Qui funebres pompas cum tintinnabulis crepitantibus antecedunt. Budæus.

CODRUS, i. m. [Κόδρος] Atheniensium rex ultimus fuit, qui orto bello inter Laconas & Athenienses, quum respondisset oraculum, illos posse vincere quorum dux periisset: habitu humili profectus est ad hostium vicina tentoria, & illic jurgio eos in suam cædem instigavit, & a nullo cognitus fecit locum oraculo. Hæc Servius explicans illud Virg. 5. Ecl. 11.

Incipe Mopse prior, si quos aut Phyllidis ignes,
Aut Alconis habes laudes, aut jurgia Codri. Idem testatur

Cic. lib. 1. Tusc. 116. V. etiam Vellei. 1. 2. Justin. 2. 6. 19. & Valer. Max. 5. 6. 1. extr. Scaliger autem in Avimadv. Eufeb. no. 927. dicit Virgilium non respexisse ad Codrum Atheniensium regem, sed ad quendam pastorem ejusdem nominis.
Conservator civitatis Codrus. Cic. 5. de Fin. 62.
Codrus pro patria non timidus mori. Hor. 3. Carm. 9. 2.
Codrus, fuit etiam Vir quidam pauperrimus: cujus paupertas proverbio locum fecit, ut dicamus, Codro pauperior. Juven. 3. Sat. 10.

Tota domus Codri rheda componitur una. V. Erasm. [Ita quidem Erasm. sed lapsu memoriæ, scripsit, pro Sed dum tota domus. Debuit potius ex eadem afferre Satura. v. 208.

Nil habuit Codrus. quis enim neget? Et tamen illud
Perdidit infelix totum nihil. Hunc autem Codrum poëtam fuisse perhibent. V. Voss. de Poët. Lat. cap. 4.

C O E

CŒCINUM, vel CÆCINUM, i. n. Oppidum in sinu Scyllaceo Pomponio Melæ lib. 2. in descriptione Italiæ, cap. 4. Secundus, inquit, Scyllaceus inter promontoria Lacinium & Zephyrium, in quo est Petilia, Cœcinum, Scyllaceum, Mistræ. Sed lectio merito suspecta est. Alii Carcinus legunt. V. Cellar. Geogr. Ant. 2. 9. 4.

CŒLA, æ. f. [Κοίλη] Atticæ regiuncula est, Miltiadis & Thucydidis sepulcris nobilitata, cujus meminit Marcellin. in vita Thucyd.

CŒLE SYRIA, æ. f. [Κοίλη Συρία] Strabo lib. 16. Tota regio ultra Seleucidem in Ægyptum & Arabiam recedens, Cœle Syria appellatur, sed proprie quæ Libano terminatur, & Antilibano. Hactenus Strabo. Nomen sortita est a Concavitate, quam Græci κοιλότητα nominant. Nam & κοῖλος, omnis locus cavus dicitur. Populi autem appellantur Græce Κοιλόσυροι. Strab.

CŒLEBS, CŒLIBATUS. V. CÆLEBS supra.

COELEMENTĀTUS, a, um. Tertull. adv. Valent. cap. 23. Mundus coelementatus.

CŒLESTUS, V. CÆLESTUS.

CŒLIA gens plebeja quidem Romæ, sed illustrium virorum genetrix, in his M. Cœlius M. F. Rufus, Ciceronis discipulus, cujus est octavus liber hujus epistolis ad Familiares insertus, cujus etiam vitam magnam partem describit in oratione, quam pro illo scripsit. Hic quamdiu Ciceronis auctoritati paruit egregium civem se in tribunatu suo præstitit in causa optimatum defendenda. Postea ædilis Curulis ac deinde Prætor factus, causa debitorum suscepta turbare remp. cœpit: verum decreto patrum a rep. remotus, curiaque ac concione prohibitus, dolore ignominiæ permotus, Urbe cessit & ad Cæsarem proficisci se simulans, Miloni, qui fugitivos contraxerat, se conjunxit, nonnullisque Italiæ municipiis frustra ad bellum solicitatis, Thurii denique ab equitibus Cæsarianis Gallis & Hispanis, qui ibi in præsidio erant, interemptus fuit. V. Cic. l. c. & de Cl. Or. 273. Quintil. l. 10. c. 1. Cæsar de Bell. Civ. 3. 20. seq. Paterc. 2. 68. Epit. Liv. 111. Appian. l. 2.
De Aliis Cœliis cognom. Caldis, V. Fulv. Ursin. Fam. Ro.

CŒLIACUS, i. m. [κοιλιακός] Morbus intestinorum, vel portæ inferioris ventriculi, qui pylorus Græcis dicitur. Cels. lib. 4. cap. 12. In ipsius vero ventriculi porta consistit is, qui & longus esse consuevit: κοιλιακὸς a Græcis nominatur. Sub hoc venter indurescit, dolorque ejus est. Alvus nihil reddit, ac ne spiritum quidem transmittit. Extremæ partes frigescunt. Difficulter spiritus redditur.
Cœliacus, etiam dicitur Is qui cœliaco morbo laborat, cujus exempla creberrima sunt apud Plin. ut lib. 23. cap. 1. Decoctum eorum veteres dysentericos & cœliacos juvat. De nucleis acinorum.

CŒLIUS, Mons dictus est, auctore Festo, a Cœle quodam ex Hetruria, qui Romulo Auxilium adversus Sabinos præbuit; eo quod in eo domicilium habuit. ubi V. Dacer. Hunc Tullus Hostilius Urbi addidit, ibique ipse

ipse habitavit, quo frequentius habitaretur, teste Liv. 1. 30. In eodem habitavit Ennius poeta.

COELIOLUS, i. m. dimin. Locus Urbis Romæ, in quem traducti fuerunt principes quidam de Cœlianis. V. Varr. 4. de L. L. 8. apud Cic. de Arusp. resp. 32. L. Pisonem quis nescit his ipsis temporibus maximum & sanctissimum Dianæ sacellum in Cœliculo sustulisse? corrupte pro Cœliolo. V. Græv.

CŒLIMONTANUS, a, um. Adj. ut Cœlimontana porta. Cic. in Pison. 55. Add. Liv. 35. 9.

CŒLLO, is. diphthongo & gemino ll scriptum, Verbum antiquum, & quo solum in compositis utimur, significat Percutio aut frango. Præteritum facit ceculi, vel culsi, & supinum culsum. Hinc fiunt composita, Percœllo, idem est quod Percutio, pulso, & frequenter ad animum transfertur. Ter. And. 1. 1. 98. Perculsit illico animum. Procœllo, idem est quod Propello, vel Everto. Inde Procœlla. Item Recœllo, idem quod Reclino. Est & Cello sine diphthongo scriptum, de quo vide suo loco. [Quod cave putes aliud esse verbum. Melius autem ita scribitur, quia ex Græco est κέλλω. Nec aliud puto verbum esse Cillo, quod item allegant Grammatici. Significatione enim convenit. Ac notum est litteras e & i permutari consuesse, ut factum in Duellius, Duillius. V. E litt.

CŒLOMATA, [κοιλώματα] medicis Rotunda sunt & cava ulcera bothriis latiora, quæ in oculis circa irim nascuntur. Ex lib. quem vocant Introductionis Galeno adscriptæ.

CŒLOS, i. m. [Κοῖλος] Thraciæ portus est, Atheniensibus & Lacedæmoniis (inquit Mela lib. 2. 2.) navali acie decernentibus Laconicæ classis signatus excidio. Thucydides lib. 8. pugnam navalem juxta Abydum Atheniensibus cum Syracusanis, & Lacedæmoniis fuisse scribit, Thrasyllo videlicet & Thrasybulo ducibus, insigni parta victoria. Sunt qui ad Alcibiadem referre malint, quem Lacedæmonios vicisse, octoginta navibus amissis, & prope omnibus eorum ducibus cæsis, Plutarchus, & Justinus scribunt.

CŒLOSSA, [Κοιλόσσα] Montis nomen est, non procul a Phliunte oppido Phliasiorum, ex cujus parte quadam, quam Carneatem vocari Strabo scribit, Asopus fluvius oritur. V. eum lib. Geogr. 8.

CŒLUM, cum Derivatis, V. CÆLUM.

CŒMENTUM, V. CÆMENTUM.

CŒMĒTĒRIUM, i. n. [κοιμητήριον] Latine dicitur Dormitorium: Translate Locus ubi mortuorum corpora conduntur. Sic dictum quod hæc mors corporis temporaria sit, simusque omnes resurrecturi. Non inscite a quibusdam recentioribus dictum est Sepulchretum: quo & Catullus utitur. Dosiades apud Athenæum lib. 4. tradit, quum in omnibus oppidis Cretæ ædes duæ publicæ sint, in quibus communes cœnæ darentur, alterum eorum ædificiorum ἀνδρεῖον vocatum: alterum, quod peregrinis, ut quietem ibi caperent dormirentque, assignabant, κοιμητήριον appellatum. Loquutus autem est ille de vero somno: quum Christiani homines pro loco in quo μεταφορικῶς somnus capitur, acceperint. Perpetuum enim soporem ob similitudinem, mortemque, conferendæ rei causa, somnum vocabant: eousque qui sepulti forent, dormire dicebant. Unde postea loca mortuis dicata, & ubi humi corpora sepeliuntur, κοιμητήρια. V. Coquejus ad August. de Civ. Dei, 1. 13.

COĔMO, ēmi, emptum, [συνωνέομαι] ĕre. Idem quod Emere significat, vel Simul emere. Ter. Adel. 2. 2. 18. Coemisse, hinc quæ illuc veheres multa. Cic. 15. Fam. 19. Omnia bona coemit.

Coemere & Vendere aliquid, contraria. Cic. 6. Verr. 133. Quæ tum non modo non vendebant, verum etiam coemebant.

COEMPTUS, a, um. Partic. ut, Lusciniæ coemptæ. Hor. 2. Serm. 3. 245.

Luscinias soliti impenso prandere coemptas.

Merces coemptas supprimere, Ulpian. in l. annonam. D. de extraord. criminibus. Præterea debebis custodire, ne Dardanarii ullius mercis sint: ne aut ab iis qui coemptas merces supprimunt, &c. annona oneretur.

Res coemptæ. Suet. Neron. cap. 5. Perfidiæ vero tantæ, ut non modo argentarios pretiis rerum coemptarum, sed & in prætura mercede palmarum aurigarios fraudaverit.

COEMPTIO, ōnis. f. [συνώνησις] Vocabulum proprie adhibitum in re uxoria. Cic. 1. de Orat. 237. Nam neque illud est mirandum, qui quibus verbis coemptio fiat, nesciat, eundem ejus mulieris, quæ coemptionem fecerit, causam posse defendere.

Usus & Coemptio. Cic. pro Flacc. 84. In manum, inquit, convenerat. Nunc audio: sed quæro utrum usu, an coemptione?

Coemptio quid sit, explicat his verbis Boethius in Topic. Cicer. comment. 2. Tribus modis uxor habebatur, usu, farre, coemptione. sed confarreatio solis Pontificibus conveniebat. Quæ autem in manum per coemptionem convenerant, hæ matresfamilias vocabantur: quæ vero usu, vel farreatione, minime. Coemptio vero certis solennitatibus peragebatur, & sese in coemendo vicissim interrogabant. Vir ita, an mulier sibi materfamilias esse vellet? illa respondebat, Velle. Item mulier interrogabat, an vir sibi paterfamilias esset vellet? ille respondebat, Velle. Itaque mulier, viri conveniebat in manum, & vocabantur hæ nuptiæ, per coemptionem: & erat mulier materfamilias viro, loco filiæ. Hæc Boethius. De Matrefamilias V. in MATER.

Facere coemptionem. Cic. pro Muren. 27. Putarunt omnes mulieres quæ coemptionem facerent, Caias vocari. i. e. Nuptias per coemptionem. Est enim Coemptionem facere, Matremfamilias jungere viro, in quo mancipium quoddam est, & utrinque emptio. Eo pertinet quod Virg. canit 1. Georg. 31.

Teque sibi generum Tethys emat omnibus undis. Quem in locum sic ait Servius: Ad antiquum morem retulit, quo se maritus & uxor invicem emebant. [At hic de genero agitur, non de marito.

COEMPTIONĀLIS, e. Adj. Simul venalis cum aliis. Cic. 7. Fam. 29. Quod quidem si inter senes coemptionales venale proscripserit, egerit non multum. Amerpachius putat recte scriptum esse in quibusdam libris Emptionales: ubi nonnulli Concionales habent, alii Coemptionales: & simpliciter significari, Senes delectari emptionibus. Plaut. Bacch. 4. 9. 52.

Nunc Priamo nostro si est quis emptor, coëmtionalem senem
Vendam ego, venalem quem habeo.

V. Manut. ad loc. Cic. & Jo. Fr. Gronov. de Pec. Vet. 4. 8. & ad loc. Plauti.

COEMPTOR, ōris. m. ut, Testium coemptor. Apul. Apol. p. 321.

Piperis coemptor. Juven. 14. Sat. 293.

Frumenti dominus clamat, piperisque coemptor. alii legunt Coempti.

CŒNA, æ. f. [δεῖπνον, δόρπος] & in plurali Cœnæ, arum, notum est.

Festus, Cœna apud antiquos dicebatur, quod nunc est Prandium. Vesperna, quam nunc Cœnam dicimus. Martial. 13. 14.

Claudere quæ cœnas lactuca solebat avorum.

Cœna, In cœnarum conviviis lautissimis Secunda fercula, ipsumque velut solidum corpus cœnæ, Cœna proprie antiquis dicebatur. Macrob. Sat. 2. 9. Ante cœnam echinos, &c. deinde mox, In cœna sumina, sinciput aprugnum. Ex Turnebo.

Scribitur & Cæna per alteram diphthongum, & Cena sine Diphth.

Deûm cœnæ, pro Dulcibus & gratis dicuntur, quasi proverbio, quod illi ambrosia victitare crediti sint. Hor. 2. Serm. 6. 65.

O noctes, cœnæque deûm, quibus ipse, meique
Ante larem proprium vescor.

Lautorum cœnæ. V. LAUTUS.

Pontificum cœnæ, Sumptuosæ dicuntur & opiparæ. Hor. 2. Carm. 14. 28.

Absumet hæres Cæcuba dignior
Servata centum clavibus: & mero
Tinget pavimentum superbo
Pontificum potiore cœnis. Proverbium est apud Erasmum,

Pontificalis cœna. V. Macrob. l. c.

Caput cœnæ. i. e. Principium. Cic. 5. Tusc. 98. Ubi quum tyrannus cœnavisset Dionysius, negavit se jure illo nigro, quod cœnæ caput erat, delectatum. V. CAPUT.

Fundus & fundamentum cœnæ. i. e. Totus apparatus. Gell. lib. 17. cap. 8. Ejus cœnæ fundus, & fundamentum omne erat in olla una lentis Ægyptiæ, & cucurbitæ ibi minutim cæsæ.

Impensis cœnarum suffragia plebis venari. Hor. 1. Epist. 19. 38.

Magister cœnarum, Artifex lautitiarum. Martial. lib. 12. 48.

Pater cœnæ, Convivator, hospes. Hor. 2. Serm. 8. 7.

Abundantissima cœna. Suet. Neron. cap. 42.

Adjicialis cœna. V. ADJICIALIS.

Cœna adventitia. Suet. Vitell. 13. Famosissima super ceteras fuit cœna ei data adventitia a fratre. V. ibi Torrent. conf. & Cœna viatica.

Ambulans. In AMBULO.

Antelucanæ. In ANTELUCANUS.

Aspera. In ASPER.

Cœna auguralis. Cic. 7. Fam. 26. In eas cum incidissem in cœna augurali, &c. Augures, sacerdotium ineuntes, collegis cœnam dabant lautam. Manut. in l. V. Varr. de R. R. 3. 6. extr.

Brevis. Hor. 1. Epist. 14. 35.

Centenariæ. In CENTENARIUS.

Cereales cœnæ. Plaut. Men. 1. 1. 25.

Cereales cœnas dat, ita mensas extruit. Cereales cœnas, inquit Turnebus, appellari suspicor Opimas, & lautas, & multis ferculis oneratas, quod Cerealibus populariter solerent genio indulgere: id quod e Marone (1. Georg. 338.) intelligi potest sic scribente,

In primis venerare deos, atque annua magnæ
Sacra refer Cereri, &c.

Cynica cœna. Petron. cap. 14. i. e. Eorum qui misere vivebant.

Cœna dubia. In DUBIUS.

Lautissima. In LAUTUS.

Magna. Hor. 2. Serm. 6. 104.

Mundæ cœnæ parvo sub lare pauperum. Hor. 3. Carm. 29. 15.

Nitida & frugi. Plin. lib. 3. Epist. 1.

Cœna nuptialis. Suet. Calig. 24. Alii tradunt, adhibitum cœnæ nuptiali mandasse ad Pisonem, contra accumbentem, &c. V. etiam Apul. 6. Met. p. 195.

Opima. In OPIMUS.

Popularis cœna. Plaut. Trin. 2. 4. 69.

Apposita sit cœna, quam popularem vocant, i. e. Epulum populo datum, cum aliquis triumphabat, vel in aliqua alia publica lætitia. Turneb.

Prior cœna me detinet, i. e. Apud illum cœno, qui prior me vocavit. Hor. 1. Epist. 5. 27.

Et nisi cœna prior, potiorque puella Sabinum
Detinet, assumam. Potest & Prior exponi, quasi Melior & lautior.

Rara, i. e. Lautior. Martial. lib. 11. 53.

Quæ nec Stella solet rara nisi ponere cœna, &c.

Recta cœna, Latinis auctoribus Cœna est lauta, opipara: unde & Recte convivari. Tranquil. Suet. August. 74. pr. & in Vesp. 19. Sed & convivabatur assidue, nec unquam nisi recte & dapsile. Sic, Recte vivere, pro Laute vivere Seneca usurpavit. Sed Recta meliores libri exhibent. V. quæ mox ex Bud.

Recta cœna, Sportulæ opposita erat. Liberaliore enim divites civiliores que salutatoribus suis legitimum convivium exhibebant, quæ Recta cœna dicebatur: Sordidi autem & maligniores, rectæ cœnæ loco sportulam tantum præbebant. Suet. in Domit. cap. 7. Multa etiam in communi rerum usu novavit, sportulas publicas sustulit, revocata cœnarum rectarum consuetudine. Interdum nummi sportulæ loco cedebant. Juven. 1. Sat. 117.

Sed quum summus honor finito computet anno
Sportula quid referat, quantum rationibus addat:
Quid facient comites, quibus hinc toga, calceus hinc est,
Et panis fumusque domi? Budæus.

Solennes cœnæ. Suet. Tiber. 34. Solennibus ipse cœnis pridiana sæpe ac semesa obsonia apposuit. V. Philargyrium ad Virg. 5. Ecl. 74. Qui ibi dicit tria genera esse cœnarum, Solenne, viaticum, & geniale, &c.

Subita cœna. Sen. Thyest. 9.

Terrestris, Quæ ex oleribus tantum apparatur terra natis, nulla carne adhibita. Plaut. Capt. 1. 2. 86. Joco dictum.

Viatica cœna, i. e. Adventitia. Plaut. Bacch. 1. 1. 61.

Ego sorori meæ cœnam hodie dare volo viaticam. Veterum hic mos erat, ut peregre redeuntes convivio exciperent amici. Idem 3. 6. 7. Salvos, inquit, quum peregre advenis, cœna detur. Id & de Epistola Martialis Præf. lib. 12. dixit, Ut familiarissimas mihi aures tuas exciperem adventoria. Turneb. 30. 26. conf. Adventitia supra.

Ad cœnam aliquem adducere. Cic. 5. Tusc. 91. Al. Abducere.

Ad cœnas itare. Cic. 10. Fam. 24. Te ad cœnas itare desisse, moleste fero.

Ad cœnam invitare. V. INVITO.

Ad cœnam mittere. In MITTO.

A cœna redire. Cic. pro Cœl. 20.
Ad cœnas revocare aliquem. Cic. 10. Fam. 24. Vides, ut te philosophando revocare coner ad cœnas?
Ad cœnam venire. Cic. 3. Q. frat. 1.
Ad cœnam vocare aliquem. Cic. 6. Att. 1.
In cœnam. V. IN.
In cœnas singulas. V. IN.
In cœna imitari aliquid. Cic. 9. Fam. 20. Tamen in ea cœna cocus meus præter jus fervens nihil potuit imitari.
Inter cœnam. V. INTER.
Inter cœnam ludere. Suet. in August. cap. 71.
Post cœnam vomere. Cic. pro Deiot. 21.
Super cœnam cantare. Suet. in Neron. cap. 22.
Super cœnam sumere cibum. Suet. in Domit. cap. 21. Prandebatque ad satietatem, ut non temere super cœnam præter Matianum malum & modicam in ampulla potiunculam sumeret.
Super cœnam transigere multa. Suet. in Vesp. cap. 22. Et super cœnam autem, & semper alias comissimus, multa joco transigebat.
Accipere aliquem cœna. Gell. lib. 17. cap. 8.
Adhibere cœnæ aliquem. Suet. in Claud. cap. 32. Adhibebat omni cœnæ & liberos suos cum pueris puellisque nobilibus.
Apparare cœnam. In APPARO.
Apponere. In APPONO.
Capere e rogo. Catul. de Ruff. 57. 3.
Claudere cœnas dicitur cibus, qui in cœna postremus apponitur. V. a pr. hujus dictionis & in CLAUDO.
Condicere cœnam, & Ad cœnam. In CONDICO.
Dare cœnam. Plaut. Capt. 3. 1. 34.
— ut mihi cœnas decem
Meo arbitratu dent, quum cara annona sit. Sic egero.
Dare comitatis exquisitissimæ cœnam alicui. Suet. in Othon. cap. 3.
Ducere cœnam. i. e. Deducere, perficere, transigere. Hor. in Arte Poet. 376. — poterat duci quia cœna sine istis? [An Dici? judicet lector cordatus.
Facere cœnam. Cic. 9. Fam. 116.
Imperare cœnam. In IMPERO.
Indicere. In INDICO.
Instruere cœnam oleribus. In INSTRUO.
Largiri. In LARGIOR.
Ministratur cœna pueris. Hor. 1. Serm. 6. 116.
Obire cœnas. In OBEO.
Parare. In PARO.
Præbere cœnam aliquot ferculis. Suet. in August. cap. 74. Cœnam ternis ferculis, aut, quum abundantissime, senis præbebat, ut non nimio sumptu, ita summa comitate.
Producere jucunde. Hor. 1. Serm. 5. 70.
Quærere cœnas, i. e. Appetere. Cic. 9. Fam. 16. Nec tamen eas cœnas quæro, ut magnæ reliquiæ fiant: quod erit, magnificum sit & lautum.
Cœna, pro Loco in quo cœnatur. Plin. lib. 12. cap. 1. Aliud exemplum Caii principis, in Veliterno rure mirati unius tabulata, laxisque ramorum trabibus scamna patula, & in ea epulati, quum ipse pars esset umbræ, quindecim convivarum ac ministerii capace triclinio, quam cœnam appellavit ille nidum. [Quia in platani scilicet ramo data est. Legendum videtur Pars esset, umbrâ XV. convivarum, ac ministerii capace triclinii.
CŒNARIUS, Adj. ut Cœnariæ tesseræ, sicut Frumentariæ. Torrent. in Suet. Aug. cap. 41. Tesseras Frumentarias, Olearias & Cœnarias quoque legisse memini, quas reddentibus frumentum, oleum, aut cœna præberetur. Sic igitur & Nummarias interpretor, quibus allatis promissi pro congiario nummi præstarentur, quas Augustus nonnunquam duplicavit. H. St.
CŒNATĬCUS, a, um. [δειπνικός] Ad cœnam pertinens. ut, Spes cœnatica. Plaut. Capt. 3. 1. 36.
Nunc ibo ad portum hinc. est illic mihi una spes cœnatica.
CŒNIPĔTA, æ. c. Qui cœnas aliorum captat, nec cœnat domi libenter. Perott.
Hadr. Barlandi Dial. 22. Quid? tune existimas Parasitum esse alium, ac Cœnipetam? H. St.
CŒNŬLA, æ. f. [δειπνίδιον] dimin. Cic. 5. Tusc. 91. Quid vos hesterna, inquit, cœnula, non intellexistis me pecunia non egere?
Parva cœnula. Martial. lib. 5. 79.
Parva est cœnula, quis potest negare?
Ad cœnulam invitare aliquem. Suet. in Claud. cap. 21.
Facere cœnulas. Cic. 10. Fam. 24. Deinde etiam vereor (licet enim verum dicere) ne, nescio quid illud quod solebas, dediscas, & obliviscare cœnulas facere.
CŒNO, āvi, & ātus sum, ātum, [δειπνέω] āre. Cic. 2. Q. frat. 8. Eo die cœnavi apud Crassipedem.
Apparatius cœnare. In APPARO.
Apud aliquem. Cic. 1. Fam. 2.
Belle. Martial. lib. 11. 35.
Cœnabit belle, non habitabit Aper.
Bene cœnare. Hor. 1. Epist. 6. 46. & Catul. 13. 1.
Melius. Cic. 5. Tusc. 97. Socratem ferunt, quum usque ad vesperum contentius ambularet, quæsitumque esset ex eo, quare id faceret, respondisse, se, quo melius cœnaret, opsonare ambulando famem.
Civiliter. In CIVILITER.
Foris cœnare. Martial. lib. 12. 19.
Libenter. In LIBET.
Simul. Cic. 2. de Invent. 14.
Atratum. Cic. in Vatin. 30. Cedo, quis unquam cœnavit atratus?
Cœnare cum aliquo. Hor. 1. Epist. 7. 70.
Cum toga pulla. Cic. in Vatin. 31. Quis in funere familiari cœnavit cum toga pulla?
In odorem culinæ. Plaut. Pseud. 3. 2. 53.
Eum in odorem cœnat Juppiter cotidie. Al. Eum nidorem.
In triclinio. Cic. 13. Att. 50.
Alienum cœnare, Ex alieno. Plaut. Pers. 4. 3. 4.
Aprum cœnare. Hor. 2. Serm. 3. 234. Sic apud Senecam, de Providentia, Cœnare herbas. Sic
Boletos, &c. Martial. lib. 12. 17.
Cœnat boletos, ostrea, sumen, aprum.
Olus. Hor. 2. Epist. 168. conf. PRANDERE.
Patinas cœnabat omasi vilis, & agnini. Hor. 1. Epist. 15. 34. Alii sic legunt, Tabulas cœnabat omasi, vilis & agninæ. ut tabulas paropsides intelligant more Græcorum, qui πίνακας vocant. agninæ autem cur Vilis, vide suo loco in AGNUS.
Pulmenta. Hor. 1. Epist. 18. 48.
Sexcenti cœnant. Martial. lib. 11. 66.
Cœnare malum, per metaphoram. Plaut. Asin. 5. 2. 86.
Ecastor cœnabis hodie, ut te dignum est, magnum malum.
Cœnare etiam pro In cœna exhibere. Suet. August. 70. Dum nova divorum cœnat adulteria. Et sic Tertul. Apol. cap. 39. Non tam cœnam cœnare quam disciplinam, i. e. Maxime curam gerere.
CŒNANS, antis. [δειπνῶν] Partic. Cic. 15. Att. 27. extr. Adventabat autem βουλυτῇ cœnantibus nobis. Idem. 16. Fam. 21.
Una cœnantes. Hor. 2. Serm. 8. 18.
CŒNĀTUS, a, um. [δεδειπνηκώς] ut pransus, ut potus, ut lotus, id est Confecta cœna, inquit Nonius 2. 195. Cic. 2. Att. 6. Cœnato mihi, & jam dormitanti pridie Calend. Maias epistola est illa reddita. Idem pro Deiot. 20. Quid igitur causæ excogitari potest, cur te lautum voluerit, cœnatum noluerit occidere? Et Hor. 1. Serm. 10. 60.
— amet scripsisse ducentos
Ante cibum versus; totidem cœnatus, &c.
Cœnatum est. Liv. 2. 4. extr. Et cœnatum forte apud Vitellios esset.
CŒNATIO, ōnis. f. [δειπνητήριον] Locus (inquit Valla lib. 4.) ad cœnandum, in imo potius. Erat autem potentiorum, auctore Budæo. Juven. 7. Sat. 183.
— & algentem rapiat cœnatio solem. De Cœnatione hiberna. Columel. lib. 1. cap. 6. Urbana rursus in hiberna & æstiva sic digeratur, ut spectent hiemalis temporis cubicula brumalem orientem: cœnationes, æquinoctialem occidentem. Rursus æstiva cubicula spectent meridiem æquinoctialem: sed cœnationes ejusdem temporis prospectent hibernum orientem.
Capax populi cœnatio. Senec. 2. Epist. 115. Porticum aliquam, vel capacem populi cœnationem ferunt. i. e. Valde laxam.
Jovis cœnatio, Capitolin. Pertin. cap. 11. Ingressus porticus palatii usque ad locum qui appellatur Sicilia & Jovis cœnatio.
Laqueatæ cœnationes. Suet. in Neron. cap. 31. Cœnationes laqueatæ tabulis eburneis versatilibus, ut flores ex fistulis, & unguenta desuper spargerentur. [Forte, Ut flores, & fistulatis, ut &c. V. Gronov.
Modica cœnatio. Plin. 2. Epist. 17. Deinde vel cubiculum grande, vel modica cœnatio, &c.
Tecta cœnatio. Senec. Epist. 90. Non enim tectæ cœnationi epulum receptura parabantur.
CŒNATIUNCŬLA, æ. f. [δειπνητηρίδιον] dimin. Plin. 4. Epist. 30. Fons oritur in monte, per saxa decurrit, excipitur cœnatiuncula manufacta: ibi paulum retentus in Larium lacum decidit.
CŒNATOR, ōris. m. Gloss. Gr. Lat. δειπνητής, Cœnator, Qui cœnas amat, multisque impensis instruit.
CŒNATORIUS, a, um. ut, Fames cœnatoria. Sidon. 2. Epist. 9.
Vestis cœnatoria. Capitol. Maxim. Jun. cap. 4.
Hunc locum & H. St. adscripsit. Defuit autem in Lugd. hæc dictio.
CŒNATORIUM, i. n. [δειπνῆτρον] pro Veste cœnatoria, cum qua discumbere in conviviis solebant, quæ & alio nomine Tricliniaris toga dicebatur. Martial. lib. 10. 87.
— ebriæque noctis
Cœnatoria mittat advocato.
Cœnatoria repetere. Petronius Arbiter, cap. 21. Cœnatoria repetimus, & in proximam cellam ducti sumus, in qua tres lecti strati erant.
CŒNACŬLUM, i. n. [ἀνώγεων] Locus ad cœnandum in superiori domus parte, ut ait Valla lib. 4. Varro lib. 4. de L. L. 33. Ubi cubabant, Cubiculum; ubi cœnabant, Cœnaculum vocitabant. & p. p. Postquam in superiore parte cœnitare cœperunt, superioris domus universa, cœnacula dicta. [An Superiora domus?] Vitruv. lib. 2. cap. 8. In ea autem majestate urbis & civium infinita frequentia, innumerabiles habitationes opus fuit explicare. Ergo quum recipere non posset area plana tantam multitudinem ad habitandum in urbe, ad auxilium altitudinis ædificiorum res ipsa coegit devenire. Itaque pilis lapideis, structuris testaceis, parietibus cæmentitiis altitudines extructæ, contignationibus crebris coaxatæ, & cœnaculorum summas utilitates perficiunt & despectationes. Ergo menianis & contignationibus variis alto spatio multiplicatis, populus Romanus egregias habet sine impeditione habitationes. Ex his Vitruvii verbis intelligere est, Romana ædificia principio fuisse unius contignationis, postea multarum. Cui subscribit Varro lib. 4. de L. L. 33. Ædes, inquit, ab aditu, quod plano pede adibant. Budæus, Cœnacula sunt loca altiora domus, ad quæ scalis aut cochleis ascenditur. Hæc autem incolebant tenuiores & inquilini. Juven. 10. Sat. 18.
— Lateranorum obsidet ædes
Tota cohors, rarus venit in cœnacula miles. i. e. Ad inquilinos & pauperes, qui in conducto habitant.
Medianum cœnaculi. Ulp. in l. Si vero. §. Sed & si quis cœnaculariam exercens. D. de his qui dejecer. vel effuder. Quod si ex mediano cœnaculi quid dejectum sit, verius est omnes teneri.
Meritorium. V. MEREO.
In aliena cœnacula se dirigere. Ulp. in l. Saccularii. D. de Extraordinariis criminibus, Item qui diætarii appellantur, hoc est ii qui in aliena cœnacula se dirigunt furandi animo, plusquam fures puniendi sunt. V. Diætarius in DIÆTA.
Per cœnacula domum dividere. Ulpian. in l. Si cujus rei. §. Item si domus. D. de usufructu & quemad.
Diviso cœnaculo habitare. Ulpian. in l. Si vero. D. de his qui dejecer. vel effuder.
Mutare cœnacula. Hor. 1. Epist. 1. 91.
CŒNACULARIUS, i. m. [ἀνωγεώνης] Qui cœnaculum conduxit. Ulp. l. 11. §. 5. D. de pig. act. Videtur autem tacite & cum domino ædium hoc convenisse, ut non pactio cœnacularii proficiat domino, sed sua propria. Et Gloss. Gr. Lat. σταθμοῦχος, ὁ τὰ οἰκήματα τῆς οἰκίας συνάγων, Cœnacularius.
CŒNACULARIA, æ. f. [ἀνωγεωνία] Unde, Cœnaculariam facere sive exercere dicebatur, Qui domus totas conductas per singula cœnacula inquilinis

quilinis locabat, ut inde quæstum faceret pluris in summam locando. Ulpian. in l. Si vero. §. sed & si quis. D. de his qui dejecerunt vel effuderunt, Si quis cœnaculariam exercens modicum sibi hospitium retinuerit, residuum locaverit pluribus, omnes tenebuntur quasi in hoc cœnaculo habitantes, unde ejectum effusumve est. V. etiam Alex. ab Alex. 3. 14.

Cœnĭto, āre. Frequenter cœnare. Cic. 9. Fam. 7. Itaque non desino apud istos, qui nunc dominantur, cœnitare.
In publico cœnitare. Suet. in Neron. cap. 27.
Eodem argento. Plin. lib. 33. cap. 11. Invenimus legatos Carthaginiensium dixisse, Nullos hominum benignius inter se vivere, quam Romanos. Eodem enim argento apud omnes cœnitavisse ipsos. i. e. Communi inter omnes, seu invicem commodato.
Cœnitare foris. Cic. 7. Fam. 16. Ego si foris cœnitarem, Cn. Octavio familiari tuo non defuissem.
Sedentem cœnitare cum aliquibus. Valer. Max. lib. 2. 1. 2. Feminæ cum viris cubantibus sedentes cœnitabant.
Solum cœnitare. Suet. August. cap. 76. Vel post dimissum convivium solus cœnitabat.

Cœnātŭrio, īre. Cupere cœnare. Martial. lib. 11. 78.
Cœnaturit Vacerra, non cacaturit.

Cœneum, Promontorium Eubœæ Pomponio Melæ, lib. 2. 7. Sed Cenæum scribendum q. V.

Cœnobium, i. n. [κοινόβιον] Locus ubi communis vita ducitur. Vox est ecclesiastica. V. Barth. ad Briton. Aremor. p. 745. & Hottinger. analect. p. 22. seq. Latine Consortium reddere licet.

Cœnobita, æ. c. [Quasi ex Gr. κοινοβίτης, quod tamen non legitur, quum potius κοινόβιος dicendum sit.] Qui in cœnobio vivit. Hieron. Epist. 22. ad Eustoch. de custod. Virginitat. cap. 15. Tria sunt in Ægypto genera monachorum. Primum Cœnobitæ, quod illi Sauses gentili lingua vocant; nos in communi viventes, possumus appellare, &c. V. Cæl. Rhod. 10. 4.

Cœnum, vel potius Cænum, i. n. [βόρβορος] Lutum dicitur. Plin. lib. 14. cap. 22. Ad hæc pertinent peregrinæ exercitationes, & volutatio in cœno. V. Haphe. Cic. 4. Tusc. 51. Sic se dicere omnes stultos insanire, ut male olere omne cœnum. Hor. 2. Serm. 7. 27. — & hæres,
Nequicquam cœno cupiens evellere plantam.
Odor cœni gravis. Virg. 4. Georg. 49.
Decoctum cœnum. Curt. 4. 3. 25. Clypeos vero æneos multo igne torrebant, quos repletos fervida arena, cœnoque decocto, e muris subito devolvebant.
Ineluctabile. Stat. 9. Theb. 502.
Huc undæ coeunt, & ineluctabile cœnum.
Tenax. Claud. 2. in Eutrop. 443.
Per vada reptabat cœno subnixa tenaci.
Dividere cænum. Flor. 3. 17. 6. Extat vox ipsius, Nihil se ad largitionem ulli reliquisse, nisi si quis aut cænum dividere vellet, aut cælum.
In tenebris & cœno volvi, pro Vitam degere humilem & sordidam. Lucret. lib. 3. 77.
Ipsi se in tenebris volvi, cœnoque queruntur.
Cœnum, de Homine turpi, per metaphoram. Cic. pro Domo 47. O cœnum, ô portentum, ô scelus!
Labes atque cœnum. Cic. pro Sext. 10. Habeo quem opponam labi illi, atque cœno.

Cœnosus, a, um. Adj. [βορβορώδης] Plenus cœno. ut, Lacus cœnosus. Columel. lib. 7. cap. 105. Nec ulla re magis gaudet, quam rivis, atque cœnoso lacu volutari.
Compar. ut, Liquor cœnosior. Solin. cap. 62.

Cœnosus Portus, [πηλώδης λιμήν] Strab. lib. 7. Post Orchinium, inquit, extat Posidonium ac Buthrotum in portus ore conditum, quem Cœnosum appellant.

Cœnositas, ātis. f. Fulgentius in Virgilian. continentia p. 156. ed. Munk. In temporales gurgitis cœnositates morumque fæculentias transit.

Cœnulentus, a, um. Cœno conspersus. Tertull. de Pallio cap. 4. Pedes cœnulenti.

Cœnōēnum, i. n. [Κοινόηνον] Germaniæ urbs Ptolemæo. vulgo *Lauenburg.*

Coeo, īvi & ii, ĭtum, [σύνειμι, συνήκω, συγγίνομαι, συνέρχομαι] īre. Simul ire, convenire. Ter. Eun. 3. 4. 1.
Heri aliquot adolescentuli coimus in Piræo. Turnebus interpretatur, Coimus, i. e. Cœnamus, epulamur, de symbolis edimus, Adverf. 19. 13. Al. Coiimus perperam.
Coire, & Dissultare, contraria. Lucret. lib. 3. 396.
Concursare, coire, & dissultare vicissim.
Coire ad morsum cornua scarabæorum. Plin. lib. 11. 28. Cornua prælonga, bisulcis dentata forcipibus, in cacumine quum libuit ad morsum coeuntibus.
Ad locum solitum. Ovid. 4. Met. 83.
In aliquem locum. Cic. 7. Att. 3.
In idem. Sen. lib. 2. de Benef. cap. 29. Et quum quædam nec coire quidem in idem natura patiatur.
In unum coire. Virg. 10. Æn. 410.
Non aliter socium virtus coit omnis in unum. Ubi Servius, Unanimiter omnes fortiter faciunt. Liv. 6. 3. Neque se conglobandi, coeundique in unum, aut arma capiendi datur spatium.
Immitia placidis coeunt. Hor. in Arte Poet. 12. h. e. Fera & crudelia connectuntur atque conjunguntur cum lenibus ac mitibus.
Millia crabronum coeunt. Ovid. 3. Fast. 53. de Sileno,
Millia crabronum coeunt, & vertice nudo
Spicula defigunt, oraque prima notant.
Cornua Lunæ coeunt. Ovid. 7. Met. 180.
Par pari coeat, jungaturque. Hor. 1. Epist. 5. 25.
Pus coit. Cels. lib. 2. cap. 8. Sive in magno abscessu multum puris coiit, &c. i. e. Confluxit, Collectum est.
Regna bina cum populis coisse. i. e. Ex regnis duobus unum esse factum. Ovid. 6. Fast. 94.
Sanguis coit gelidus formidine. Virg. 3. Æn. 30.
Terra coit frigore. Lucret. lib. 6. 845.
Undæ coeunt. Stat. 9. Theb. 502.
Verba coeunt, Mutuis verbis inter aliquos convenitur. Propert. lib. 3. 13. 8.
Vix memini nobis verba coire decem. i. e. Vix decem verba colloqui nos.

Coeunt inter se. Cæs. 1. Bell. Civil. cap. 75. Reliqui coeunt inter se, & repentino periculo exterriti, sinistras sagis involvunt, gladiosque distringunt.
Inter se cornu curvata capita coeunt, de Arcu tenso. Virg. 11. Æn. 860.
Dixit, & aurata volucrem Threissa sagittam
Deprompsit pharetra, cornuque infensa tetendit,
Et duxit longe, donec curvata coirent
Inter se capita.
Coire, pro Glutinari, Coalescere. apud Cels. lib. 2. cap. 10. At arteria incisa, neque coit, neque sanescit.
Cicatrix coit. Plaut. Amph. Suppos. 4. 4. 63.
Signo eodem apparet probe, ut primum coivit cicatrix rufula.
Facies in monstrum coit, In monstri speciem componitur. Sen. Hippol. 10.
Gratia non coit. Hor. 1. Epist. 3. 32. — An male sarta
Gratia nequicquam coit, ac rescinditur?
Pontus coit frigore, Concrescit gelu. Ovid. 4. ex Pont. 9. 85.
Mentiar, an coeat duratus frigore pontus.
Saxa coire in membra. Propert. lib. 3. 2. 6.
Saxa Cithæronis Thebas agitata per artem,
Sponte sua in muri membra coisse ferunt.
Structura coit in modum carinæ. Curt. 7. 3. 9. i. e. Acuminatur.
Vulnera coeunt. Ovid. 1. de Pont. 3. 87.
Vulnera coeuntia rumpere. Ovid. 4. Trist. 4. 41.
Coire in densitatem. Plin. lib. 35. cap. 15. Spissantur hæc utraque, & in densitatem coeunt.
Coire cum aliquo & conjungi, Concordare. Cic. 1. Att. 14. Duo enim soli dicuntur petituri. Cæsar, cum eo coire per Artium cogitat: & Bibulus, cum hoc se putat per C. Pisonem posse conjungi.
Cum hoc coire ausus es? Cic. Post red. in Senat. 15.
Jus coeundi lege permissum. Callistratus in l. Semper. §. Divus quoque Pius. D. de Jure immunitatis, Quibusdam collegiis vel corporibus quibus artificii sui causa jus coeundi lege permissum est, immunitas tribuitur, &c.
Connubio coire. Curt. 8. 1. 9. Principes Macedonum cum primoribus suæ gentis connubio coire pateretur.
Coire in fœdera. Virg. 11. Æn. 292.
— coeant in fœdera dextræ
Qua datur.
Coire in matrimonium alicui. Paulus in l. Titia. D. de verborum obligat. Titia, quæ ex alio filium habebat, in matrimonium coit Caio Seio habenti filiam.
Nuptiis coire. Curt. 9. 1. 26. Nuptiis coeunt, non genere ac nobilitate conjunctis, sed, &c.
Societatem cum aliquo. Cic. pro Rosc. Amer. 96. Nullamque societatem neque sceleris, neque præmii cum homine ullo coieras.
Societatem coire, & Dirimere, contraria. Cic. 2. Philipp. 24. Utinam Cn. Pompei cum C. Cæsare societatem aut nunquam coisses, aut nunquam diremisses.
Societatem voluntariam cum aliquo. Cic. pro Quint. 76.
Societatem ad emendum coire. Ulpian. l. Cum duobus. §. Si qui societatem. D. pro Socio, Si qui societatem ad emendum coierit, deinde res alterius dolo, vel culpa empta non sit: pro socio esse actionem constat.
Societatem coire ad obligationem innocentium. Martian. in l. 1. in princ. D. ad l. Cornel. de fals.
Societatem coire de re aliqua. Cic. pro Rosc. Amer. 87. Avaritiam præfers, qui societatem coieris de municipis cognatique fortunis cum alienissimo.
Societatem ex partibus coire. Cels. in l. Si coita sit. D. pro Socio, Si coita sit societas, ex iis partibus quas Titius arbitratus fuerit, si Titius antequam arbitraretur decesserit, nihil agitur.
Societatem coire in rem certam emendam, aut conducendam. Paulus in l. actione. §. Si in rem. D. pro Socio.
Societatem in tempus coire. Paulus in l. actione. §. Item qui societatem. D. pro Socio.
Societatem ea conditione coire. Pompon. in l. Si societatem. D. pro Socio, Si societatem mecum coieris ea conditione, ut partes societatis constitueres, ad boni viri arbitratum ea res redigenda est.
Societatem alicujus rei coire. Cic. pro C. Rabir. perduel. reo, 22. An cum Mario, Scauro, Catulo, Metello, Scævola, cum bonis denique omnibus coire non modo salutis, verum etiam periculi societatem?
Societatem omnium bonorum coire. Paulus in l. Ea vero. D. pro Socio, Quum specialiter omnium bonorum societas coita est, tunc & hæreditas, &c.
Societatem lucri, quæstus, & compendii coire. Paulus in l. Duo societatem. §. Duo colliberti. D. pro Socio.
Societatem universarum fortunarum coire. Ulpian. in l. Si societatem. D. pro Socio, Si societatem universarum fortunarum coierunt, id est earum quoque rerum quæ postea cuique acquirentur, hæreditatem cuivis eorum delatam in commune redigendam.
Societatem periculi vel laboris coire. Cic. 5. Fam. 19. Quia communicatio consilii tali tempore, quasi quædam admonitio videtur esse officii, vel potius efflagitatio ad coeundam societatem vel periculi vel laboris.
Societas re, verbis, & per nuntium coitur. Modestinus in l. Societatem. D. pro Socio, Societatem coire & re, & verbis, & per nuntium posse nos, dubium non est.
Res coeuntium societatem communicantur. Paulus in l. 1. D. pro Socio, In societate omnium bonorum omnes res quæ coeuntium sunt, continuo communicantur.
Coire & congredi dicuntur milites, auctore Donato ad Phorm. 2. 2. extr. quum veniunt ad manus. [De Congressu res nota est, de Coitione exempla sequuntur, sed ex poëtis duntaxat. V. Coitio.
Sine more, & arte. Stat. 11. Theb. 408.
Hæc pugnæ facies: coeunt sine more, sine arte.
Agmina coeunt, Conjunguntur. Valer. 8. Argon. 430.
Rates coeunt. Valer. ibid. & 8. Argon. 284.
Coeunt in prælia. Valer. 5. Argon. 635.
Coitur, passivum. Lucan. 2. 225. — multumque coitur
Humani generis majore in prælia damno.
Coire, de re Venerea [βινεῖν, ὀπύειν] Plin. lib. 10. cap. 53. Quædam omni tempore coeunt, ut gallinæ. De avium coitu.

Animalia coeunt, Ovid. 10. Met. 394.
— coeuntque animalia nullo
Cetera delectu.
Aves coeunt. Ovid. 9. Met. 732.
Urit oves aries: sequitur sua femina cervum.
Sic & aves coeunt.
Pecus coit. Ovid. 2. de Arte Am. 615.
In medio, passimque coit pecus; hoc quoque viso
Avertit vultus sæpe puella suos.
Cum pare suo coire. Ovid. 3. Trist. 741.
Cum pare quæque suo coeunt volucresque feræque.
Stupro coire. Curt. 5. 1. 37. Liberos, conjugesque cum hospitibus stupro coire, modo pretium flagitii detur.
Toro coire. Ovid. 1. de Arte Am. 564. subauditur præpositio.
Furtim coire. Ovid. Rem. Amor. 33.
Coire [συνίστασθαι] apud Priscos verbum criminosum erat. Lege enim Cornelia constituta erat accusatio adversus eos qui in accusationes condemnationesque coierant. quo capite legis Corneliæ a Sulla sic appellatæ, nec plebs nec equester ordo tenebatur: sed Senatores tantum, & qui magistratus gesserant. Verba legis in oratione Ciceronis pro Cluent. 144. hæc extant, Qui Tribunus militum legionibus quatuor primis, quive Quæstor, Trib. Plebis (& deinceps omnes magistratus enumerantur) quive in Senatu sententiam dixit, dixerit: qui eorum coit, coierit: convenit, convenerit: quo quis judicio publico condemnaretur, &c.
Coire in lites. Plin. 5. Epist. 14. ad Valerianum, Recitavit libellum disertum & gravem, quo questus est venire advocationes, venire etiam prævaricationes, in lites coiri, & gloriæ loco poni ex spoliis civium magnos & statos reditus.
Coire de. Cic. pro Domo 47. Collegia medius fidius Tribunorum plebis tota reperientur hoc jure firmato, quæ coeant de hominum locupletissimorum bonis, præda præsertim populari & spe largitionis oblata. i. e. Qui in abdito consilia agitent de evertendis locupletum fortunis. Budæus.

Coiens, euntis. Partic. [συνιών] ut, Ripæ vadi coeuntes, i. e. Vadum angustum. Sil. lib. 1. 52.
Teque, vadi dubium coeuntibus, Aufide, ripis.
Specum coeunte terra jungere. Sen. Troad. v. 198.
Repetensque ditem, mersus ingentem specum
Coeunte terra junxit. i. e. Hiatum conjungente se terra clausit.

Coĭtus, a, um. ut, Honestæ rei societas coita. Ulpian. l. 57. ff. pro Socio. conf. ibid. l. 32. & 33.

Coitūrus, a, um. [συνησόμενος] Partic. Ovid. 4. Epist. 129.
Nec quia privigno videar coitura noverca.

Coĭtio, ōnis. f. [σύστασις] Cic. de Arusp. Resp. 55. Veruntamen nocturnis vigiliis & coitione hominum, justitium illud conceptum ac meditatum est.
Societatis coitio. Paulus in l. Nulla. D. pro socio, Nulla societatis in æternum coitio est.
Coitio, pro Actione arcana & factiosa. unde, Coitiones candidatorum. Cic. 3. Q. frat. 1. Quod scribis te audisse in candidatorum Consularium coitione me interfuisse, id falsum est. Ejusmodi enim pactiones in ea coitione factæ, quas postea Memmius patefecit, ut nemo bonus interesse debuerit: & simul mihi committendum non fuit, ut his coitionibus interessem, quibus Messala excluderetur. Et Liv. 3. 65. Quum per coitiones potentiorum injuria fieret. conf. Idem 3. 35. & 4. 13.
Coitio militum & congressio, pro Pugna ipsa. Ter. Phorm. 2. 1. 32.
Senex adest, vide quid agas: prima coitio est acerrima. [Ita quidem Donatus. Sed satius est proprie de Accessu, primaque compellatione accipere.
Coitio, idem ac Coitus venereus. Solin. cap. 46. de camelis feminis; Ad bellum feminæ præparantur, inventumque est, ut desiderium eis coitionis quadam castratione exsecaretur.

Coĭtus, ûs. m. [συνουσία, συνάφεια, μῖξις, ὀχεία] Plin. lib. 10. cap. 52. Coitus avibus duobus modis, &c.
Monstrifer coitus. Stat. 10. Theb. 790.
Nefandi coitus. Sen. Hippol. 2.
Venerius. Gell. lib. 19. cap. 2. Hippocrates autem divina vir scientia de coitu Venerio ita existimabat: partem esse quandam morbi tæterrimi, quem nostri comitialem dixere. namque ipsius verba hæc traduntur, τὴν συνουσίαν εἶναι μικρὰν ἐπιληψίαν.
Coitus humoris, Collectio, Abscessus. Cels. lib. 5. cap. 18. Potest vero ea compositio etiam ad parotidas, phymata, strumam, omnemque coitum humoris emolliendum.
Coitus Lunæ, pro Eclipsi, quando scilicet Soli opponitur. Plin. lib. 2. cap. 13.

Coibĭlis, e. Gell. lib. 16. cap. 19. pr. Celeri admodum & coibili oratione, vocumque filo tereti & candido, fabulam scripsit Herodotus super fidicine illo Arione. Alii legunt Cohibili. V. Gronov. & f. l. COHIBILIS. Ejus compositum Incoibilis, vide suo loco.

Coibilĭter, Adv. Apul. lib. de Deo Socratis, in fabula de corvo & vulpe, Eandem istam fabulam in pauca cogamus, quantum potest fieri coibiliter. Idem in Apolog. 1. Ordinatius & coibilius eadem Græce & Latine adnitar conscribere. Sed codd. emendati Stew. pag. 68. & Elmenh. pag. 297. Cohibiliter exhibent, ut proinde hæc vox spuria sit.

Cœos, V. CÆA.

Cœpio, [ἄρχομαι, ἐπιβάλλομαι, ἐνίσταμαι] Verbum, quo veteres utebantur pro Incipio. Plaut. Men. 5. 5. 57.
Neque ego insanio, neque pugnas, neque ego lites cœpio. Idem Truc. 2. 1. 23.
Dum habeat, tum amet: ubi nihil habeat, alium quæstum cœpiat.
Sallust. in Catil. 7. pr. Sed ea tempestate cœpere se quisque magis extollere.
Nunc præteritum ejus verbi tantum est in usu, Cœpi, cum suis derivatis, cœperam, cœpissem, cœpero, cœpisse, cœptum ire. Terent. tamen præterito imperfecto subjunctivi usus est Adel. 3. 3. 44.
Prius olfecissem quam ille quicquam cœperet. Quo in loco multi legunt Cœperit. At Priscian. lib. 10. docet legendum Cœperet. Id quod exigit sensus: i. e. Inciperet.
Cœptus sum, pro Cœpi. Cic. de Clar. Orat. 301. Hortensius igitur quum admodum adolescens orsus esset in foro dicere, celeriter ad majores causas adhiberi cœptus est. Budæus. Et Liv. 21. 8. Vineæ cœptæ agi. Idem 21. 23. Exercitus cœptus est traduci. Item Nepos 13. 3. 1. Cœpti sunt premi. conf. infra in Partic.
Cœpiam, futurum tempus ab eo quod est Cœpi. Cato, Cœpiam seditiosa verba loqui. Invenitur quoque apud majores & infinitivi modi Cœpĕre. Festus.
Melius cœpisti quam definis. Ovid. 9. Epist. 23.
Dies cœpit esse primus mœnibus. Propert. lib. 4. 4. 74.
Urbi festus erat, dixere Palilia Patres:
Hic primus cœpit mœnibus esse dies. i. e. Eo die primum cœperunt ædificari mœnia.
Exordium cœpit. Ennius apud Cic. de Fato, 35.
Neve inde navis inchoandæ exordium Cœpisset.
Expugnatio cœpta patrataque. Tacit. 12. Ann. 16.
Imago cœpit loqui. Martial. lib. 11. 103.
Portentum est, quoties cœpit imago loqui.
Lingua cœpit esse in quæstu. Quintil. in procem. lib. 1.
Morbus cœpit crudescere, Validior fieri. Virg. 3. Georg. 504.
Sin in processu cœpit crudescere morbus.
Odium cœpit glandis. Lucret. lib. 5. 1415.
Obsidium cœpit. Tacit. 4. Ann. 49.
Oratio cœpta est fieri, pro Cœpit. Cic. de Clar. Orat. 26. Qua in urbe primum se orator extulit, primumque etiam monimentis, & litteris oratio est cœpta mandari.
Urbem cœpere novam mapalibus Tyrii. i. e. Incœperunt urbem novam condere mapalibus. Sil. lib. 15. 419.
Forte dies priscum Tyriis solennis honorem
Rettulerat, quo primum orsi Carthaginis altæ
Fundamenta, novam cœpere mapalibus urbem.
Abundare cœpit. Cic. 1. Att. 2.
Deficere cœpit aliquos fides & res. Cic. 2. in Catil. 10. Res eos jampridem, fides deficere nuper cœpit.
Pœnitet cœpisse. Cic. pro C. Rabir. Posth. 5. Nihil autem erat illo blandius, nihil hoc benignius: ut magis pœniteret cœpisse, quam liceret desistere.
Recipere se cœpit in aliquem locum. Cic. 10. Fam. 15.
Respondere cum primo impudenter cœpisset. Cic. 3. in Catil. 12.
Ruere cœpit. Cic. 7. Att. 20.
Sentire cœpi me nocentem esse. Ovid. 1. Amor. 7. 59.
Tractare atque agere causas cœpit. Cic. 1. de Orat. 170.
Cœpi cum verbo inchoativo. Virg. 3. Georg. 237.
Fluctus ut in medio cœpit quum albescere ponto.
Cœpit, pro Cœpit loqui. Virg. 1. Æn. 525.
Maximus Ilioneus placido sic pectore cœpit.

Cœptus, a, um. [κατάρχθείς] Partic. ut, Bellum cœptum. Virg. 2. Æn. 162. — cœpti fiducia belli
Palladis auxiliis semper stetit.
Amicitiæ cœptæ perenne fœdus. Stat. 4. Silv. 6. 22.
Amor cœptus. Ovid. 17. Epist. 189.
Carmina cœpta tuis jussis. Virg. 8. Ecl. 12.
Dies cœptus. Tacit. 4. Ann. 25.
Iter cœptum peragere. Ovid. 1. Fast. 188.
Limite cœpto tendere. Stat. 5. Silv. 1. 186.
Opus cœptum perficere. Ovid. 4. Fast. 16.
Opus cœptum revocare, i. e. Iterare & rursus incipere. Ovid. 1. Epist. Sabin. 54.
Et cœptum revoces callida semper opus.
Ora cœptis transitum verbis negant. Sen. Hippol. 5.
Cœptus, Active sonans. V. in ipso verbo. Virg. 6. Æn. 256.
Sub pedibus mugire solum, & juga cœpta moveri
Silvarum.
Pecunia cœpta deberi. Cic. 1. de Orat. 168. Ut si ille inficiator probasset judici ante petitam esse pecuniam, quam esset cœpta deberi.
His cœptis, participialiter, i. e. Quum hæc incepta erunt. Virg. 8. Æn. 15.
Quid struat his cœptis. Servius.

Cœpturus, a, um. [ἀρξόμενος] Quintil. lib. 10. cap. 1. Nos rite cœpturi ab Homero videmur.

Cœptum, i. n. [κατάρχθὲν] pro Principio. Ovid. 1. Met. 2.
— di cœptis (nam vos mutastis & illas)
Aspirate meis.
Audax cœptum. Virg. 1. Georg. 40.
Ferox. Sil. lib. 11. 202.
Audita asperitate viri, cœptoque feroci.
Immanibus cœptis efferus, Furiatus sævis cogitationibus. Virg. 4. Æn. 642.
At trepida, & cœptis immanibus effera Dido. Servius.
Ingentia. Virg. 9. Æn. 296.
Invida nox cœptis. Ovid. 9. Met. 485.
Vani. ut, Fremitus vanique insania cœpti. Valer. 2. Argon. 525.
Adesse cœptis alicujus dicitur Deus. Ovid. 6. Fast. 652. Sic
Annuere cœptis alicujus. Virg. 1. Georg. 40. &
Aspirare cœptis alicujus. Ovid. 1. Met. 2.
Capere tædia cœpti. Ovid. 9. Met. 615.
Vincetur, repetendus erit, nec tædia cœpti
Ulla mei capiam, dum spiritus iste manebit.
Deesse cœptis dicitur, Qui incœptum non perficit. Stat. 10. Theb. 237.
Nec deest cœptis.
Manus ultima cœpto defuit. Ovid. 2. Trist. 556.
Deficere cœptis, Deesse. Valer. 2. Argon. 597.
Desistere cœpto. Sen. Theb. 1.
Differre cœpta. Ovid. 3. de Pont. 1. 139.
Si quid aget majus, differ tua cœpta.
Exequi. Sen. Hippol. 5.
Expugnare, i. e. Perficere. Ovid. 9. Met. 618.
Nam primum (si facta mihi revocare liceret)
Non cœpisse fuit: cœpta expugnare, secundum est. [Insolens loquendi modus. Puto legendum, Cœpto, expugnare secundum est. ut sit Ablativus absolutus, conf. v. 615. paulo supra allegatum.
Favere cœptis. Sen. Hippol. 4.
Imposita est manus ultima cœpto. Ovid. 8. Met. 200.
Ire haud segnem cœptis, Diligenter cœpta peragere. Sil. lib. 7. 346.

Insumere

Insumere mentem cœptis, est Diligenter ad id respicere quod præ manibus habes. Stat. 12. Theb. 642.
Terrarum leges, & mundi fœdera mecum
Defensura manus, dignas insumite mentes
Cœptis.
Maturare cœpta. In MATURUS.
Occulere cœpta, Celare deliberationem. Sen. Thyest. v. 333.
Opperiri exitum cœptorum. Suet. in Neron. 34. Reliquum temporis cum magna trepidatione vigilavit, opperiens cœptorum exitum.
Peragere cœptum. Sen. Med. 12.
Pertexere dictis cœptum. i. e. Institutam orationem absolvere. Lucret. lib. 1. 419.
Prohibere cœpta. Sil. lib. 16. 632.
— angustæ prohibent nunc talia cœpta Res Italæ.
Referre cœpta, Differre. Valer. 3. Argon. 503.
Cœpta refer: paulumque nefas & fœdera necte.
Tenere cœpta, est Ab incœpto non desistere. Ovid. 2. de Pont. 7. 84.
Cœpta tene quæso, nec in æquore desere navem.

COEPTUS, ûs. m. [κατάρχη] Idem. Gell. lib. 2. cap. ult. Nos vero, ut cœptus noster est. [Nisi Captus legendum. Locum, falso indicatum, non reperi.
Appetendi cœptus. Cic. 4. de Finib. 41. Atque ipsa institutio hominis, si loqueretur, hæc diceret, primos suos quasi cœptus appetendi fuisse, ut se conservaret in ea natura, in qua ortus esset.

COEPTO, [ἄρχομαι] āre. Idem quod Incipere. Ter. Eun. 5. 8. 1. Quid cœptas Thraso?
Constringere portus cœptant nautæ. Cic. in Arato, 131.
Sicut quum cœptant tutos constringere portus,
Obvertunt navem magno cum pondere nautæ.
Cœptare dictis diffidere. Lucret. lib. 1. 268.
Arma cœptare. Tacit. 12. Ann. 32.
Consilium cœptare. Tacit. 2. Hist. 41. 2. Incertum fuit, insidias, an proditionem, vel aliquod honestum consilium cœptaverint.
Rebellionem. Tacit. 3. Ann. 40.
Cœptare sub. Plin. lib. 36. cap. 25. Lithostrota cœptavere jam sub Sulla, parvulis certe crustis, &c. Sed Hard. Acceptavere. q. V.

COEPTANS, Partic. [ἀρχόμενος] Sil. lib. 15. 696.
Hasdrubal & cœptantem Atabum raptare perempto
Gemmiferi spolium cultus, auroque rigentes
Exuvias, jaculum a tergo perlibrat ad ossa.
Nox cœptans. Ammian. 20. 8.

COEPTATUS, a, um. Tacit. 4. Hist. 44. 2. Patres libertatem cœptatam omisere. V. Daum. 413. de causis amiss. radicum L. L. cap. 5.

COEPISCOPUS, i. m. Sidon. 4. Epist. 25. Consilio cum coepiscopis communicato. conf. Hieron. ad Lucif. cap. 9. & l. 7. §. 7. C. de summa Trin.

COEPULONUS, i. m. Plaut. Pers. 1. 3. 20. Te coepulonus compellat tuus.

COEQUITO, āre. [συνιππεύω] Simul equitare. Liv. 37. 18. extr. Coequitaverant autem sex millia equitum. Alii legunt, Cum equitatu: erant autem sex millia equitum.

COERCEO, ui, ĭtum, [εἴργω, συνείργω, ἀναχαιτίζω, περισφίγγω] ēre. ex Con & Arceo compositum; Obstare, impedire ne quid fiat. Cic. de Senect. 52. Quam serpentem multiplici lapsu & erratico, ferro amputans coercet ars agricolarum, ne silvescat sarmentis.
Quidam Coherceo: Et ita apud Suet. in Aug. in edit. quæ habet Comm. Beroaldi. cap. 30. Ad cohercendas inundationes, alveum Tiberis laxavit. H. St. Videtur sane ab aspirato primitivo Herceo deduci, quod ex Græco εἴργω, unde & Hercisco. Ab Arceo significatione distat. Add. loc. Varr. in COHORS.
Aquam coercere, pro Arcere. Pomponius in l. Si ususfructus. D. de aqua pluv. arcend. Non aliter restituisse rem videtur is, qui opus fecit, quam si aquam coerceat.
Aquam pluviam coercere. Cic. in Topic. 39. Genus est, aqua pluvia nocens: ejus generis formæ, loci vitio, & manu nocens: quarum altera jubetur ab arbitro coerceri, altera non jubetur.
Carnem coercere supercrescentem. Cels. lib. 5. cap. 19. Exest etiam vehementer corpus, atque ossa quoque resolvit & supercrescentem carnem coercet. Id quod habet, &c.
Inflammationem coercere. Cels. lib. 7. cap. 7. Post hæc educenda acus recta est: imponendumque est lana molli exceptum ovi album, & supra quod inflammationem coerceat, atque ita devinciendum.
Nauseam coercere. Hor. in Epod. 9. 35.
Vel quod fluentem nauseam coerceat
Metire nobis Cæcubum.
Nimis redundantes, & superfluentes, & quasi extra ripas diffluentes coercere. Cic. de Clar. Orat. 316.
Coercere, Refrenare, reprimere. Liv. 2. 23. extr. Jam prope erat, ut ne Consulum quidem majestas coerceret iras hominum.
Coercere & resecare. Cic. 1. Att. 13. In qua ego nactus (ut mihi videbar) locum resecandæ libidinis & coercendæ juventutis.
Coercere & refrenare. Cic. 11. Philipp. 4. A progressu coercuit, a reditu refrenavit, &c. Quædam exemplaria legunt Arcuit.
Coercere & reprimere. Cic. 1. de Finib. 2. Qui autem, si maxime hoc placeat, moderatius id volunt fieri, difficilem quandam temperantiam postulant in eo, quod semel jam missum, coerceri reprimique non potest.
Animos coercere, Moderari impetus animi. Sen. Hippol. 2.
Arbores coercere. Ulpian. in l. 1. D. de arbor. cæd.
Cupiditates. Cic. 1. de Orat. 194.
Defectionem coercere. Curt. 7. 6. 15.
Impetum aquarum coercere. Curt. 8. 13. 9.
Improbitatem. Cic. 5. Verr. 204.
Incesta coercere. Suet. Domit. 8. Incesta Vestalium virginum varie ac severe coercuit.
Incursiones hostium coercere. Suet. Aug. 21. pr.
Interpellatorem. Cic. in Orat.
Iram promptam. Stat. 11. Theb. 667.
Oppressos vi imperio. Cic. 2. Off. 24.
Obsidentes coercere. Vellei. 2. 125. 4.
Ora coercere frenis. Ovid. 5. Met. 643.
Orationem rapidam coercere. Cic. 2. de Fin. 3. Cum enim fertur, quasi torrens, oratio, quamvis multa cujusquemodi rapiat: nihil tamen teneas, nihil apprehendas, nusquam orationem rapidam coerceas.
Pudorem, modestiam, pudicitiam, & temperantiam pœnæ aut infamiæ metu coercere. Cic. 2. de Fin. 73.
Terras coerceat omnes Cæsar. Ovid. 3. de Pont. 3. 61.
Temeritatem. Cic. 2. Tusc. 47.
Verba coercere. Quintil. 9. 2. p. 789.
Aliquos coercere per. Cic. 5. Tusc. 21. Appius noster turmas aliquot equitum dederat huic Scaptio, per quas Salaminios coerceret.
Armis hostem coercere. Ovid. 1. Fast. 715.
Dextra coercet fures. Hor. 1. Serm. 8. 4.
Edicto coercere aliquem. Suet. in Neron. cap. 4. Ut necesse fuerit Augusto clam frustra monitum, edicto coercere.
Fuste aliquem. Hor. 1. Serm. 3. 134.
— vellunt tibi barbam
Lascivi pueri, quos tu nisi fuste coerces,
Urgeris turba circum te stante.
Modis omnibus socios coercere. Sallust. Catil. cap. 30.
Morte, exilio, vinculis, damno aliquos. Cic. 3. Off. 23.
Pœna metalli coercendus est, i. e. Puniendus. Ulpian. in l. Sacrilegii. D. ad legem Juliam peculat.
Pignoribus ablatis coercere aliquem. Cic. 3. de Orat. 4. Hic quum homini & vehementi & diserto, & in primis forti ad resistendum Philippo, quasi quasdam verborum faces admovisset, non tulit ille, & graviter exarsit, pignoribusque ablatis Crassum instituit coercere. i. e. Reprimere vel corrigere captis ejus bonis.
Præceptis aliquem coercere. Tacit. 4. Hist. 8.
Suppliciis & verberibus coercere aliquem, pro Punire & castigare. Cic. 1. in Catil. 3. Ut viri fortes acrioribus suppliciis civem perniciosum, quam acerbissimum hostem coercerent. Idem 3. de Legib. 6. Magistratus nec obedientem & nocuum civem, multa, vinculis, verberibusque coercento.
Suppliciis delicta. Hor. 1. Serm. 3. 79.
Verbere terga equorum torto coercere. Sen. Hippol. 10.
Voce coercere. Suet. Aug. 42.
Coercere, Cogere. Auctor ad Heren. Quum alterum sequi, alterum vitare coercemur.
Non modo non supplicem, sed etiam coerceam. Brut. Ep. 16. ad Cic. Ego vero (ut istuc revertar) is sum, qui non modo non supplicem, sed etiam coerceam postulantes, ut sibi supplicetur.
Coercere, cum verbo addito; ut, Coercere aliquem finire iras. Ovid. 14. Met. 582.
Jamque deos omnes, ipsamque Æneia virtus
Junonem veteres finire coercuit iras. Aliter, Coegerat.
Coercere, pro Imperio agere. Pompon. in l. 2. §. Exactis deinde regibus. D. de origine juris, Solum relictum est eis, ut coercere possent: & in vincula publica duci juberent. De Consulibus loquitur.
Reprehendere & coercere. Cic. 4. Acad. 65. Nam si in minimis rebus pertinacia reprehenditur, calumnia etiam coercetur.
Litura coercuit carmen. Hor. in Arte Poet. 293. — vos ô
Pompilius sanguis carmen reprehendite, quod non
Multa dies, & multa litura coercuit.
Spatio arcto coercere aliquem. Ovid. 2. Trist. 531.
Invida me spatio natura coercuit arcto,
Ingenio vires exiguasque dedit.
Coercere & continere complexu. Cic. 2. de Nat. Deor. 57. Ipsius vero mundi, qui omnia complexu suo coercet & continet, natura non artificiosa solum, &c.
Coercere, Colligare, stringere. Ovid. 1. Met. 477.
Vitta coercebat positos sine lege capillos.
Crines coercere nodo. Horat. 2. Carm. 19. 19.
Fibula vestem coercuit. Ovid. 2. Met. 413.
Verba numeris coercere. i. e. Carmina componere. Ovid. 4. de Pont. 8. 73.
Nam modo bella geris, numeris modo verba coerces. Al. Bella perperam. V. Burm.
Modico se coercere, Modica re contentum esse. Sen. Hippol. 213.
Mediumque sanos vulgus affectus tenet,
Et se coercent modica: contra divites
Regnoque fulti, plura quam fas est, petunt.
Coercere, pro Conservare. custodire. Plin. lib. 10. cap. 50. Ex eo cœpimus carcere coercere animalia, quibus natura cælum assignaverat.
Custodia nostra feras & volucres coercere. Caius in l. 3. D. de acquir. rer. domin.
Custodia publica coerceri. Callistratus in l. Succurritur. D. ex quibus caus. major. Quod non solum ad eum pertinet qui publica custodia coercetur, sed ad eum quoque qui a latronibus vi oppressus, vinculis coerceatur.

COERCENS, entis. ut, Animus vitæ claustra coercens. Lucret. 3. 396.
Complexus cæli coercens. Cic. 2. de Nat. Deor. 102. Restat ultimus & a domiciliis nostris altissimus, omnia cingens & coercens cæli complexus.

COERCĬTUS, a, um. Partic. [συνειργόμενος] Plin. lib. 12. cap. 1. Produnt Alpibus coercitas, & tum inexuperabili munimento, Gallias hanc primum, &c.
Multa animadversa severe & coercita. Suet. Neron. cap. 16.
Vinclis coercita. Ovid. 14. Epist. 3.
Clausa domo teneor, gravibusque coercita vinclis.

COERCTIO, & COERTIO, ōnis. f. [σύνειρξις] Imperium & auctoritas qua quis in subditos utitur. Paulus in l. fin. D. de Officio ejus cui mandata est jurisdictio, Mandata jurisdictione privato, etiam imperium quod non est merum videtur mandari: quia jurisdictio sine modica coerctione nulla est.
Interpellantis coertio. Quintil. lib. 9. cap. 2.
Onerare coertionibus asperioribus. Cels. lib. 3. cap. 18. Ex his autem, eos qui intra verba desipiunt, aut leviter etiam manu peccant, onerare asperioribus coertionibus supervacuum est. Al. Coercitionibus.

COERCITIO, ōnis. f. [ἀναχαίτισις] Livius 4. 53. Pronuntiaveruntque ex collegii sententia, C. Valerio COS. se, damnum, aliamque coercitionem, adversus intercessionem collegæ, delectus causa detrectantibus militiam inhibenti, auxilio futuros esse.
Delictorum coercitio. l. 131. Dig. de V. S.
Errantium coercitio. Senec. de Ira, cap. 15.
Morum coercitio. l. 15. §. 1. Dig. de solut. Matrim.
Popinarum coercitio. Suet. Claud. cap. 38. Qua de causa etiam coercitionem popinarum ædilibus ademit.

Servorum coercitio. Sen. Brev. Vit. cap. 3.
Capitalis coercitio. l. 200. Dig. de Verb. significat.
Pecuniaria. l. 2. Dig. de public. judiciis.

COERCITOR, ōris. m. Eutrop. 7. 13. Diligens coercitor disciplinæ militaris.

CŒRO, āre. Verbum vetus, pro Curare. Verba XII tab. apud Cic. 3. de Legib. 10. At si quid erit quod extra magistratus cœratore œsus sit: qui cœret, populus creato, eique jus cœrandi dato. Sensus legis est, Si extra magistratus aliqua curatione opus sit, curatorem populus creato. Et Gell. 15. 11. Prætor animadverteret cœraretque.

CŒRATOR, ōris. m. pro Curatore, apud Cic. 3. de Legib. 10. V. dict. super.

COERRO, [ὑποπλανάομαι] āre. pro Oberrare. Paul. in l. 3. §. 3. D. de off. Præfect. vigil. Sciendum est, inquit, Præfectum vigilum per totam noctem vigilare debere, & coerrare calciatum, cum hamis & dolabris. Ubi tamen Falciatum legi potius debere putat Hotomanus, id est falcibus muralibus, quibus ædes inflammatæ diruerentur, instructum. Nonnulli & pro Coerrare, Cœrare legendum suspicantur, pro Curare: quomodo a Muniendo dicuntur urbium Mœnia, a Pœna Punio, a Pœnus Punicus.

CŒRULEUS, V. CÆRULEUS.

CŒTARIÆ, Cœtosus, Cœtus piscis, V. CETUS.

CŒTUS, ûs. m. [χορὸς, χοροστασία, χοροτυπία, ὅμιλος] i. e. Conventus & congregatio. A Coeo quidam deduci volunt. [Unde vero melius?
Animorum concilium cœtusque. Cic. de Senect. 85. O præclarum diem, quum ad illud divinum animorum concilium cœtumque proficiscar, &c.
Comitum dulces cœtus. Catul. 44. 9.
Deorum Stat. 11. Theb. 457.
Cœtus scholarum. Quintil. lib. 2. cap. 9.
Vitiorum. Cic. in Sallust. 18. Ejus enim partis erat exemplar Sallustius: quo tanquam in imam voraginem, cœtus omnium vitiorum excesserat.
Femineis cœtibus extat. i. e. Inter feminas eminet. Claud. in Conf. Prob. & Olyb. 199.
Functi cœtus, Mortuorum. Stat. 8. Theb. 11.

> Necdum illum aut trunca lustraverat obvia taxo
> Eumenis, aut furvo Proserpina poste notarat
> Cœtibus adsumptum functis. h. e. In multitudine & mortuorum hominum numero adscriptum.

Læto cœtu complere aliquem locum. Virg. 5. Æn. 107.

> — læto complerant littora cœtu.

Monstrifer cœtus. Claud. in Gigant. 3.

> Omnia monstrifero complebat tartara cœtu. Al. Fœtu.

Sanctus. Claud. 2. in pr. Conf. Stil. 299.
Sociati cœtus hominum. Cic. Somn. Scip. 4.
Solennis. Cic. 7. Verr. 185.
Supplex. Stat. 10. Theb. 583.

> Tiresian alii lacrymis & supplice cœtu Orant.

Virginei. Stat. 1. Achil. 208.
Viriles. Ovid. 3. Met. 403.
Vulgares, i. e. Turba vulgi. Hor. 3. Carm. 2. 23.
Adducere meretricem in cœtum matronarum. Cic. 2. de Fin. 11.
Agitare cœtus. In AGITO.
Accedere cœtus. Valer. 3. Argon. 413.
Celebrare hominum cœtus. In CELEBRO.
Cingunt polum aves cœtu. Virg. 1. Æn. 398.
Colere cœtus civium. Sen. Hippol. 4.
Committere cœtum alicui. Cic. 3. de Orat. 62. Valde autem est absurdum ei concionem, aut Senatum, aut ullum cœtum hominum committere, cui nemo illorum, qui adsint, sanus, nemo civis, nemo liber esse videatur.
Dimittere cœtum. Cic. 1. in Catil. 10. Hæc ego omnia, vixdum etiam cœtu vestro dimisso, comperi, domum meam majoribus præsidiis munivi, atque firmavi.
Habere cœtus, pro Scholam habere. Liv. 1. 18. Quem (Pythagoram) in ultima Italiæ ora circa Metapontum & juvenum æmulantium studia cœtus habuisse constat.
Inire cœtus. Cic. 7. Ver. 185. Venire in congregationes & conventus.
Obscurare cœtus tenebris. Cic. 1. in Catil. 6. Si neque nox tenebris obscurare cœtus nefarios, nec privata domus parietibus continere vocem conjurationis tuæ potest, &c.
Proferre aliquid in cœtu concilioque. Cic. 2. de Fin. 77.
Soluto cœtu discedunt. Ovid. 13. Met. 898.
Tenere dicendo hominum cœtus. Cic. 1. de Orat. 30.
Cœtus, Convivium. Cic. 2. de Orat. 233. Nequa forte dicendi pars, quoniam ita voluistis, in hoc tali cœtu, atque in tam accurato sermone præterita esse videatur.
Cœtum vocat Lucretius Connexionem & copulam membrorum, cum humoribus, & spiritibus, omnibusque ex quibus humanum corpus compactum & constitutum est: ut lib. 2. 1001.

> Nec sic interimit mors res, ut materiai
> Corpora conficiat: sed cœtum dissupat ollis. Et lib. 5. 429.

Elementorum quoque conjunctionem, Cœtum vocat,

> Omne genus motus, & cœtus experiundo, &c. Sic

Conjunctiones stellarum, Cœtus appellat Gell. 14. 1. Nam si Principes Chaldæi, qui in patentibus campis colebant, stellarum motus & vias, & discessiones, & cœtus intuentes, quod ex iis efficeretur, observaverunt.
Cœtus etiam ponitur pro Congressu pugnantium. Plaut. Amph. 2. 2. 25.
Primo cœtu vicimus.
Cœtus pro Convivio. Virg. 1. Æn. 739.

> Et vos ô cœtum Tyrii celebrate faventes. Ubi Servius; Cœtum, modo Convivium.

CŒUS, i. m. [Κοῖος] Nomen Gigantis, quem pariter & Iapetum & Typhœum quinta luna natos esse dicit Virgilius, quo tempore vetat sumere ullius operis initium, 1. Georg. 278.

> Ipsa dies alios alio dedit ordine Luna
> Felices operum, quintam fuge: pallidus Orcus
> Eumenidesque satæ: tum partu terra nefando
> Cœumque, Iapetumque creat, sævumque Typhœa,
> Et conjuratos cælum rescindere fratres.

COEXERCITĀTUS, a, um. [συνδιατετριμμένος] a Con & Exercitatus. Quintil. lib. 2. cap. 17. extr. Artem constare ex præceptionibus consentientibus & coexercitatis ad finem utilem vitæ.
Perceptionibus. H. St. Hanc emendationem, quam etiam Commentatores Fabii plerique probant, alibi adstruxit Henricus noster. V. Almelov. ad loc.

COGAMUS, i. m. Fluvius est Mæoniæ, ad radicem Tmoli montis, de quo Plin. lib. 5. cap. 29.

COGEONUS, i. m. Magistratus quidam fuit inter Getas, quo qui fungebatur, ut regi semper adesset oportebat: tantæque dignationis erat, ut divina mente præditus haberetur. Hæc Alex. ab Alex. lib. 4. cap. 23.

GOGGYGRIA, æ. f. Arbor est Adrachnæ non absimilis, fructum, lanugine, quam Pappum vocant, amittens: quod nulli alii arbori evenit. V. Plin. lib. 13. cap. 22. Harduinus legit Coccygia.

COGĬTO, [ἐννοέω, διανοέομαι, ἐνθυμέομαι, ἐπινοέω] āre. est Mente agitare, & veluti in mora esse consilii explicandi. Cic. 5. Tusc. 110. Vivere docto viro, est cogitare.
Inter Cogitare & Deliberare hoc interest; Cogitare, est Dubitare: Deliberare, Confirmare. Hæc Nonius. Non est perpetua hæc Nonii differentia, neque in uno, neque in altero. nam Deliberatum sæpe dicitur pro Decreto, & Cogitare de profectione, Qui proficisci jam ante constituit.
Labor cogitandi. Cic. de Clar. Orat.
Animus cogitat. Lucret. 4. 788.
Mens cogitat. Lucret. 4. 781.
Aliquid cogitare. Cic. pro Milon. 57.
Acutissime. Cic. 1. Off.
Commode. V. COMMODUS.
Dies & noctes aliquid reputare & cogitare. Cic. pro Deiot. 38.
Multum & diu. V. MULTUS.
Mecum cogitare. Sulpic. ad Cic. 4. Fam. 5. Cœpi egomet mecum sic cogitare, &c.
Cogites hæc tecum, Tu illos, &c. Ter. Adel. 5. 3. 22.
Cogitare in animo. Ter. Adel. 1. 1. 7.
Cogites hoc tu mecum animo. Ter. Adel. 3. 4. 55.
Cogitare cum animo. Cic. 2. de Lege Agr. 62. Vos tamen id potestis cum animis vestris cogitare.
Cogitare ad verbum. Plin. lib. 9. Epist. 36. Cogito si quid in manibus, cogito ad verbum, scribenti emendantique similis, nunc plura, nunc pauciora.
Instituere animum ad cogitandum. Terent. Phorm. 1. 5. 10. Ita sum irritatus, animum ut nequeam ad cogitandum instituere.
Graviores partes ad cogitandum. Cic. pro Font. 12. Næ multo vestræ majores gravioresque partes sunt ad cogitandum, quam ad dicendum meæ.
Sumere spatium vel tempus ad cogitandum. Cic. 1. de Orat.
Nec æquum, anne iniquum imperet cogitabit. Plaut. Amph. 1. 1. 19.
Cogita etiam atque etiam. Ter. Eunuch. 1. 1. 11.
Quanto magis, magisque cogito. Ter. Eun. 3. 3. 1.
Cernunt, cogitant, sentiunt omnia certiora animi. Cic. 2. de Divin.
Cogitare aliam rem ex alia. Terent. Eun. 4. 2. 3.

> Dum rus eo, cœpi egomet mecum inter vias,
> Ita ut fit, ubi quid in animo est molestiæ,
> Aliam rex ex alia cogitare.

Nulla species cogitari potest, nisi impulsu imaginum. Cic. 2. de Divin. 137. De imaginibus seu speciebus Epicuri loquitur, quas ab rebus prodeuntes, ad oculos usque pertingere jactabat. de quibus lib. 1. de Fin. 21. sic ait, Imagines, quæ idola nominant, quorum incursione non solum videamus, sed etiam cogitemus.
Cogitare, sentire, opinari, expectare aliquid. Cic. 1. de Orat. 223.
Cogitare de aliquo, Eum in memoria habere. Ter. Eun. 1. 2. 114. Me expectes, de me cogites.
Cogitare de re aliqua. Cic. de Amicit. Sæpissime igitur mihi de amicitia cogitanti, &c.
Vigilantem cogitare de re aliqua. Cic. 2. de Divin. 140. Maximæque reliquiæ rerum earum moventur in animis & agitantur, de quibus vigilantes aut cogitavimus aut egimus.
Aliquid de re sua. Cic. 2. de Orat. 102.
Toto pectore de re aliqua. Cic. 13. Att. 12. De Scapulanis hortis toto pectore cogitemus: dies adest. h. e. Dies auctionis, quo Scapulani horti venibunt.
Nullum tempus agendi & cogitandi de re aliqua prætermittitur. Cic. 1. Fam. 5.
De aliquo & ornamentis ejus & commodis cogitare. Cic. 1. Fam. 7.
Spe, atque animo de se, & gloria sua cogitare. Cic. pro Rabir. 29.
Cum solicitudine cogitare de aliquo. Cic. 2. de Divin. 140. Tibi autem de me cum solicitudine cogitanti subito sum visus emersus e flumine.
De morte consciscenda. Suet. in Claud. cap. 31. Excepto stomachi dolore, quo se correptum etiam de consciscenda morte cogitasse dixit.
De pernicie alicujus. Cic. pro Flacc.
De periculo suo cogitare. Curt. 6. 8. 5.
Cogitare de exeundo. Cic. 7. Att. 14. Tu ipse cum Sexto scire velim quid cogites de exeundo, de totaque re quid existimes.
Humaniter, & sapienter, & amabiliter cogitare in aliquem. Antonius ad Cic. 14. Att. 13. Sed mehercule si humaniter, & sapienter & amabiliter in me cogitare vis, facilem te profecto præbebis, &c.
Britanniam cogitare. Cic. 15. Fam. 16. Sed si insulam Britanniam cœpero cogitare, ejus εἴδωλον mihi advolabit ad pectus.
Facinus cogitare. Curt. 6. 11. 37. Demetrium & seipsum id facinus cogitasse confessus est. i. e. Propositum habuisse ac destinatum.
Fraudem cogitare alicui. Horat. 2. Epist. 1. 122.

> Non fraudem socio, puero non cogitat ullam
> Pupillo. Ita veteres editiones; sed rectius alii legunt, Puerove incogitat ullam.

Proscriptiones & dictaturas sibi polliceri. Cic. 2. in Catil. 20.
Quid cogitet humidus Auster, Sol tibi signa dabit. i. e. In quam partem se flectat, utrum ad pluviam, an ad serenitatem. Virg. 1. Georg. 462.
Saxa & montes. Cic. 2. de Legib. 2. Nihil enim his in locis nisi saxa & montes cogitabam.
Suspendium cogitare. Martial. lib. 1. 116.
Cogito in Tusculanum: hoc est quod barbari dicunt, Existimo & delibero ire in. Cic. 2. Att. 9. Ibid. 16. 2 In Pompeianum cogitabam, inde Aculanum. Paulo ante dixerat sine præpositione, Sed quoniam Furcilla extrudimur, Brundusium cogito.
Cras cogitare, subaudi, Ire aut Discedere. Cic. 9. Att. 1. Hinc vero vulgo vadunt, etiam M. Lepidus, quocum diem conterere solebam, cras cogitabat, &c.

Tu

Tu de tuo itinere quid & quando cogites, velim me certiorem facias. Cic. 10. Att. 5. extr.
Curare aliquid aut cogitare. Cic. 1. de Orat. 75. Quando enim me ista curasse aut cogitasse arbitramini, non semper irrisisse potius, &c.
Cogitare male. Plin. lib. 18. cap. 5.
Male cogitare, i. e. Invidere, & prope minitari. Cic. de Senect. 18.
Incondite aliquid. V. INCONDITUS.
Libidinose. Cic. 1. Off. 14.
Cogitare curas. Plaut. Mil. 2. 2. 46. Quemadmodum astitit severa fronte curas cogitans. Meurs. Rugas.
In cogitando mœrore angor. Plaut. Stich. 1. 1. 54.
Cogitatum est mihi quid loquar. Plaut. Merc. 2. 3. 10.
Acer & acutus homo in cogitando. Cic. 2. de Orat.
Alicujus vultum, obtutumque oculorum in cogitando nosse. Cic. 3. de Orat. 17.
Qui alteri nocere cogitat. h. e. Dat operam ut alteri noceat. Cic. 1. Off.
Non fumum ex fulgore, sed ex fumo dare lucem Cogitat. Hor. in Arte Poet. 143.

COGITANS, antis. [ἐννοῶν] Partic. ut, Cogitanti assistere. Quintil. lib. 1. cap. 2.

COGITĀTUS, a, um. [ἐννοηθεὶς] Partic. ut, Facinus cogitatum. Suet. Tiber. cap. 19. Tormentis expressa confessio est cogitati facinoris.
Furores cogitati. Cic. pro Milon. 32. Sperasset se posse rempublicam eludere in illis suis cogitatis furoribus.
Parricidium cogitatum, non perfectum. Suet. in Calig. cap. 12. Quum sint quidam auctores, ipsum postea, etsi non de perfecto, at certe de cogitato quondam parricidio professum.
Res multum & diu cogitatas afferre. Cic. de Senect. 38. Adsum amicis, venio in Senatum frequens, ultroque affero res multum & diu cogitatas, easque tueor animi non corporis viribus.
Scelus meditatum & cogitatum. Cic. 2. Philipp. 85.

COGITATUM, i. n. [διανοημένον] Cic. 1. de Lege Agr. 1. Utrum cogitata sapientum, an optata furiosorum videntur.
Ex quo & ceteris dictis, factis, cogitatisque Sext. Nævii, quivis potest intelligere. Cic. pro Quint. 90.
Perficere cogitata. Cic. pro Deiot. 17.
Bene cogitata respiciet deus. i. e. Meditata atque deliberata secundabit. Sen. Thyest. v. 489.

COGITABUNDUS, a, um. Gell. 2. 1. Stare solitus Socrates dicitur, ore atque oculis eundem in locum directis cogitabundus, tanquam quodam secessu mentis atque animi facto a corpore.

COGITATUS, ûs. m. Sen. Epist. 11. O felicem illum, qui non adspectus tantum, sed etiam cogitatus emendat. conf. Tertull. de Idolol. cap. 23. de Virg. Veland. cap. 15. & de Resurr. cap. 15. Et Pet. Blesensis Epist. 35. Cogitatus tuos, & inchoatæ conversationis eventum illius committe arbitrio.

COGITATIO, ōnis. f. [ἔννοια, ἐνθύμησις, ἐπιλογισμὸς] Festus, Cogitatio dicta velut Coagitatio; i. e. Longa ejusdem rei agitatio in eadem mora consilii explicandi. Plin. lib. 11. cap. 37. Sic magna cogitatio obcæcat.
Celer cogitatione. Vellei. 2. 73. 1. Hic adolescens erat studiis rudis, sermone barbarus, impetu strenuus, manu promptus, cogitatione celer, &c.
Cogitatione nulla homo. Cic. 4. Verr. 134. Nam ipsum Verrem tantum semper avaritia hiante atque imminenti fuisse, ingenio & cogitatione nulla, &c.
Sapientis cogitatio. Cic. 5. Tusc. 11. Sapientis enim cogitatio non ferme ad investigandum adhibet oculos advocatos.
Cogitatio motusque animi. Cic. 1. Off. 9. Omnis autem cogitatio motusque animi, aut in consiliis capiendis, &c.
Transvolans subito animum cogitatio. Plin. lib. 7. cap. 12.
Motus cogitationis celeriter agitatus, per se ipse delectat. Cic. in Orat. 134.
Species & cogitatio. Cic. 15. Att. 25. Hæc me species cogitatioque perturbat.
Acerrima atque attentissima cogitatio. Cic. 3. de Orat. 17.
Inani cogitatione percutere aliquem. Cic. pro Milon. 80.
Intimæ cogitationes. ut, Petere veniam errato ex intimis cogitationibus alicujus. Cic. pro Sull. 64.
Liberæ cogitationes. Cic. pro Milon. 79.
Manifestus magnæ cogitationis. Tacit. 15. Ann. 54. Atque ipse mœstus, & magnæ cogitationis manifestus erat: quamvis lætitiam vagis sermonibus simularet.
Mollissimæ. V. MOLLIS.
Præceps cogitatio. i. e. Consilium. Suet. Calig. 48. Vixque a tam præcipiti cogitatione revocatus, inhiberi nullo modo potuit, quin decimare velle perseveraret.
Quotidianæ. ut, Proponere sibi exercitationem in quotidianis cogitationibus. Cic. 1. de Orat.
Tacita. Cic. 3. Off. 4.
Tacitæ cogitationes judicum. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Tacitas cogitationes alicujus extimescere. Cic. pro Ligar. 6.
Vigilantes cogitationes insunt in animis. Cic. 2. de Divin. 139.
Abjicere cogitationes suas in rem humilem & contemptam. Cic. de Amicit. 31. Nihil enim altum, nihil magnificum, ac divinum suspicere possunt, qui suas omnes cogitationes abjecerunt in rem tam humilem tamque contemptam.
Abstrahi cogitatione a solitudine. Cic. 3. Off. 4. Nos autem qui non tantum roboris habemus, ut cogitatione tacita a solitudine abstrahamur, ad hanc scribendi operam omne studium curamque convertimus.
Accipere cogitationes alicujus, Participem fieri cogitationum aut consiliorum ipsius. Catul. 35. 5.
Afficit cogitatio sensus. Quintil. lib. 2. cap. 12. Porro ut frequenter experti sumus, minus afficit sensus fatigatio, quam cogitatio.
Avertere cogitationem a miseriis. In AVERTO.
Avertere in cogitationem belli regem. In AVERTO.
Avocare ad cogitationem aliquam ab aliqua re animum. Cic. 4. Fam. 5. Etiam tu ab hisce rebus animum ad cogitationem tuam avoca.
Cadere in cogitationem. In CADO.
Colligere cogitatione & cogitationem. In COLLIGO.
Complecti cogitatione absentem. Cic. 3. Fam. 11.
Comprehendere aliquid animis, & cogitatione. Cic. pro Flacc. 66.
Comprehendere rationem sensu, aut cogitatione. Cic. 3. de Orat.
Comprehendere & intelligere, cogitatione. Cic. 1. Tusc. 50.
Conferre omnes curas cogitationesque in rem aliquam. Cic. 2. Off. 2.
Conquirere aliquid cogitatione. Cic. 2. de Orat. 131.
Consequi nihil cogitatione. Cic. de Senect.
Continere aliquem in studiis cogitationis. Cic. 1. Off. 19. Agitatio mentis, quæ nunquam acquiescit, potest nos in studiis cogitationis etiam sine opera nostra continere.
Convellere cogitationem. Cic. 5. Fam. 13. V. CONVELLO.
Convertere se animo, & cogitatione aliquo. Cic. 1. de Orat. 6.
Deducere ad cogitationem. In DEDUCO.
Deduci ad aliquam cogitationem spe. Cic. ad Cæs. 6. Att. 11. De gratia & de ope quid significares, mecum ipse quærebam: spe tamen deducebar ad eam cogitationem, ut te pro tua admirabili & singulari sapientia, &c.
Defixum esse in cogitatione. Cic. 3. de Orat. 17.
Depingere cogitatione. Cic. 4. Acad. 48. Deinde quum mens moveatur ipsa per sese, ut & ea declarant quæ cogitatione depingimus, &c.
Depingit cogitatione quidvis mens nostra. Cic. 1. de Nat. Deor. 39.
Disjicere cogitationem. Vellei. 1. 10. 2. Sic cogitationem regiam Romana disjecit constantia.
Excitare memoriam ad timoris præteriti cogitationem. Cic. pro Sext. 11.
Excutere cogitationem periculi. Curt. 7. 8. 4. Ut facile periculi, quod horrebant, cogitationem præsentia ejus excuteret.
Exigere cogitationem. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Expectare cogitationem. Quintil. lib. 2. cap. 4. Extemporalis garrulitas, nec expectata cogitatio, & vix surgendi mora, &c.
Explicare cogitationes. Cic. 10. Att. 6.
Facere summam cogitationum suarum. i. e. Consiliorum. Cic. 1. Fam. 9.
Fallere spem cogitationum & consiliorum. Cic. lib. 1. de Orat.
Fatigari cogitatione suscepti muneris. Quintil. in procem. lib. 4.
Fingere aliquid cogitatione. Cic. pro Milon. 79.
Fingere sibi aliquid cogitatione. Cic. 3. de Nat. Deor. 47. Et si dea est, dii omnes illi qui commemorabantur a te, Honos, Fides, Mens, Concordia: ergo etiam spes, moneta, omniaque quæ cogitatione nobismetipsis possumus fingere.
Habere cogitationem alicujus rei ad. Cic. in Parad. 1. Quæro enim a vobis, num ullam cogitationem habuisse videantur hi qui hanc Rempub. tam præclare fundatam nobis reliquerunt, aut auri, aut argenti ad avaritiam: aut, &c.
Immorari honestis cogitationibus. V. IMMOROR.
Impertiri aliquid temporis alicui cogitationi. Cic. ad Cæs. 9. Att. 11.
Inducere animum in spem, cogitationemque meliorem. Cic. de Amicit. 59.
Injicere cogitationem alicui. V. INJICIO.
Injecta cogitatio de re aliqua. Cic. 7. Att. 3. Quid si ista nobis cogitatio de triumpho injecta non esset, quam tu quoque approbas, &c.
Inserere cogitationem luctibus. Quintil. in procem. lib. 6.
Insidet alicui cogitatio. V. INSIDEO.
Intendere cogitationes. V. INTENDO.
Intervenit majori minor cogitatio. V. INTERVENIO.
Labefactata & convulsa cogitatio. V. CONVELLO.
Morari cogitationem. Quintil. lib. 1. cap. 1. Tardior stilus cogitationem moratur.
Patitur nemo cogitationis pœnam. Ulp. in l. Cogitationis. D. de Pœnis.
Percipere cogitatione aliquid. Cic. 1. de Nat. Deor. 106.
Percurrere multa animo, & cogitatione. Cic. 1. de Orat. 218.
Ponere tempus in cogitatione. Cic. 3. de Orat. 17.
Sejungere cogitatione aliud ab alio. Cic. 4. Tusc. 29. Sed in animo tantummodo cogitatione possumus morbum ab ægrotatione sejungere.
Suscipere curam & cogitationem. Balbus ad Cic. 8. Att. 15.
Suscipere cogitationem, quid. Cic. 14. Att. 23. Quæris ut suscipiam cogitationem, quidnam istis agendum putem.
Sustentare mentes cogitationesque. Cic. pro Flacc. 66. De spe bonorum omnium (si qua reliqua est etiam nunc) quæ fortium civium mentes cogitationesque sustentet.
Traducere a cogitatione. Cic. 1. Fam. 2. Ut mihi viderer animum hominis, ab omni alia cogitatione, ad tuam dignitatem tuendam traducere.
Valere ad cogitationem. Cic. 1. de Nat. Deor. 106. Nam si tantummodo ad cogitationem valent, nec ullam habent soliditatem, nec eminentiam, &c.
Valet cogitatio. Auct. ad Heren. 3. 32. Ut aspectus, ita cogitatio minus valet, sive nimis procul amoveris, sive vehementer prope admoveris id quod oportet videri.
Venire & incidere in cogitationem aliquam. Sulpic. ad Cic. 4. Fam. 5. An illius vicem, credo, doles? quoties in eam cogitationem necesse est & tu veneris, & nos sæpe incidimus, &c.
Versari in aliqua cogitatione, ac cura. Cic. 2. de Orat. 186.
Versari in auditione & cogitatione. Cic. 2. de Orat. 131.
Cogitatio in vero exquirendo maxime versatur. Cic. 1. Off. 12.
Versantur in animo meo multæ & graves cogitationes. Cic. 2. de Lege Agr. 5.
Vertitur cogitatio in se ipsa. Cic. 1. Off. 156.
Vincere commentationem & cogitationem subitam, & fortuitam orationem. Cic. 1. de Orat. 150.
Volutare tacitis cogitationibus animum. Liv. 9. 17. pr. Tamen tanti regis ac ducis mentio, quibus sæpe tacitis cogitationibus volutavit animum, eas evocat in medium: ut quærere libeat, &c.
Uti cogitatione ad res quam optimas. Cic. 1. Off.
Cogitatio etiam pro Inventionibus ponitur a Vitruv. in præfat. lib. 2. At ille, Dinocrates, inquit, Architectus Macedo, qui ad te cogitationes & formas affero, dignas tua claritate.

COGITATIUNCULA, æ. f. Parva cogitatio. Cathol.

COGITĀBĬLIS, e. [ἐννοητὸς] Sen. Epist. 59. Cogitabile est, quod est generale. Et Apul. Apol. p. 315. Paucis cogitabilis, nemini effabilis. scil. Deus.

COGITAMEN, ĭnis. n. Idem ac Cogitatio. Tertull. de Trin. cap. 6. Necessaria hæc membra hominibus fuerunt, non Deo, quia inefficax hominis consilium fuisset, nisi cogitamen corpus implesset.

COGITAMENTUM, i. n. Idem. Gloss. Lat. Gr. Cogitamentum, ἐνθύμημα. V. etiam Vulg. Interpr. 4. Esdr. 7. 22.

Cogitāte, Adv. [συννενοημένως] ut, Cogitate verba facere. h. e. Præmeditate. Plaut. Pœn. 5. 4. 51.
Ut pudice verba fecit, cogitate & commode.
Meditari cogitate. Plaut. Mil. 3. 3. 69.
Scribere accurate & cogitate. Cic. pro Arch. 18. Quæ vero accurate cogitateque ſcripſiſſet, ea ſic vidi probari, &c.
Tractare rem ſuam cogitate. Plaut. Trin. 2. 2. 46.
Minus qui caute & cogitate ſuam rem tractavit pater.

Cogitato, Adv. [διανενοημένως] Idem. Cic. 1. Off. 27. Sed in omni juſtitia permultum intereſt utrum perturbatione aliqua animi, quæ plerumque brevis eſt & ad tempus, an conſulto & cogitato fiat injuria. MSS. plerique Cogitata injuria habent. V. Græv. ad loc.

Cogitatorium, i. n. Receptaculum cogitationum. Tertull. de Reſurr. cap. 15. Animæ cogitatorium. conf. etiam de Spectac. cap. 2. & de Anima cap. 14.

Cogitatim, aliud Adv. pro Cogitate. Feſtus.

Cognātus, a, um. [συγγενὴς, συγγενικὸς, συμφυὴς] Adj. Conjunctus, & quaſi Una natus. Plin. lib. 11. cap. 37. Ea cauſa eſt ut pleræque alitum e manibus hominum oculos potiſſimum appetant, quod effigiem ſuam in iis cernentes, velut ad cognata ſua deſideria tendunt. h. e. Sibi proxima, & ſuæ naturæ quodam modo ſimilia.
Cognatum cælum telluri. Ovid. 1. Met. 81.
Acies cognatas vocat Lucanus a principio libri primi, Acies Cæſaris & Pompeii, id eſt ſoceri & generi. quaſi Cognatorum acies.
Caput cognatum. Ovid. 3. Faſt. 426. de Cæſare,
Ortus ab Ænea tangit cognata ſacerdos
Numina; cognatum, Veſta, tuere caput.
Cineres. Catul. 66. 98. i. e. Cognatorum cineres.
Corpora. Ovid. 2. Met. 663.
Freta. Stat. 1. Achill. 92. Cognatis utêre fretis.
Mœnia. Ovid. 15. Met. 451.
Res calci cognata, gypſum eſt. Plin. lib. 36. cap. 24.
Sanguis. Virg. 12. Æn. 29.
Victus amore tui, cognato ſanguine victus.
Terræ. Claud. 1. de Rapt. Proſerp. 144. Sic Italiam & Siciliam vocat, ut quæ olim conjunctæ fuerint.
Vires. i. e. Cognatorum. Claud. in Sex. Conſ. Hon. 220.
Vocabula cognata rebus. Hor. 2. Serm. 3. 280. i. e. Convenientia.
Urbes, Quæ incoluntur a civibus ejuſdem nationis. Virg. 3. Æn. 502.
Mentibus noſtris aliquid eſſe cognatum. Cic. 3. de Orat. 197.
Maxime cognata. V. magis.
Cognati appellantur, quaſi Una communiterve nati, vel Ab eodem orti progenitore. Ter. Eun. 2. 3. 36.
Patris cognatum, atque æqualem Archidemidem. Donatus in Ter. Adelph. 5. 8. 24. Uxoris cognati, marito Affines ſunt. Ter. And. 5. 4. 23.
Affines atque cognati alicujus. Cic. Poſt red. in Senat. 6.
Amici, & cognati alicujus. Cic. pro Cæcin. 15.
Propinqui atque cognati optime convenientes. Cic. pro Roſc. Amer. 96.
Cognati qui ſint, deſcribit Ulp. in l. 1. D. Unde cognati, Cognati autem, inquit, appellati ſunt quaſi ex uno nati: aut, ut Labeo ait, quaſi commune naſcendi initium habuerint. V. cognatio.
Inter Agnatos & Cognatos hoc intereſt, quod in agnatis & cognati continentur: in cognatis non utique agnati. verbi gratia, Frater patris, id eſt patruus, & agnatus & cognatus eſt. matris autem frater, id eſt avunculus, cognatus eſt: agnatus non eſt. Modeſtinus in l. inter agnatos. D. Unde legitimi.
Gradatim admittuntur cognati ad bonorum poſſeſſionem. Ulp. in l. 1. §. Gradatim. D. Unde cognati.
Cognatus, Qui ejuſdem eſt generis, etiam ſi diverſæ ſint ætates interjectæ. Sil. lib. 11. 178. —ille ego ſanguis
Dardanius, cui ſacra pater, cui nomina liquit
Ab Jove ducta Capys, magno cognatus Iülo.

Cognatio, ōnis. f. [συγγένεια] Cic. 7. Verr. 176. Nulla tibi, Quinte, cum iſto cognatio eſt, nulla neceſſitudo.
Cognatio, eſt Jus quoddam inter certas perſonas, quæ natura, vel legis fictione inter ſe cognatæ ſunt, inſtitutum. Ejus enim duæ ſunt ſpecies, naturalis & civilis. Naturalis cognatio eſt, communio ſanguinis, quam habent hi inter ſe, qui ex eodem progenitore orti, quaſi rivuli ex eodem fonte deducti dimanarunt. Civilis autem, quæ per adoptionem contrahitur, non ſanguinis, ſed juris communio eſt, quæ ſic fortaſſe non incommode definiri poterit, ut dicatur eſſe Communio ejuſdem juris, quod habent hi inter ſe qui naturaliter cognati ſunt, per adoptionem contracta. Sed quoniam ea non vera, ſed ficta & adumbrata cognatio eſt, idcirco definiri neque a Juriſconſultis ſolet, neque vero ſatis abſolute poteſt. V. Hotom. in comm. verb. juris.
Cognatio & affinitas. Cic. 5. de Fin. 65. Serpſit ſenſim foras cognationibus primum, tum affinitatibus, deinde amicitiis.
Ampliſſima cognatione, & plurimis amicitiis vir. Cic. 4. Verr. 106.
Comprobata. ut, Multis officiis aliquorum uſurpata & comprobata cognatio. Cic. 7. Verr. 125.
Materna cognatio Tranſalpini generis. Cic. poſt red. in Senat. 14.
Naturalis cognatio rerum diſtantium. Cic. 2. de Divin. 33.
Patruelis cognatione, amore germanus. Cic. 5. de Fin. 1.
Propinqua. Cic. pro Ligar. 8.
Propinqua cognatione conjunctus. Suet. in Neron. cap. 3.
Cognationem facit etiam adoptio. Ulp. in l. 1. §. Cognationem. D. Unde cognati. V. paulo ſupra.
Capitis diminutione perimuntur cognationes, quæ per adoptionem acquiſitæ ſunt. Julian. in l. Capitis. D. Unde cognati.
Agere verbis per cognationem cum aliquo. Cic. 12. Att. 48. Eum multis verbis agere mecum per cognationem quæ mihi ſecum eſſet, &c. perſcripſit.
Attingere aliquem cognatione. Cic. 4. Verr. 27. V. attingo.
Commemorare gratiam, amicitiam, cognationemque. Cic. 4. Verr. 64.
Conjunctum eſſe cognatione cum aliquo. Cic. 6. Verr. 72.
Habere cognationem cum. Quintil. lib. 1. cap. 10. Sed habet majorem quandam aliam cum arte Oratoria cognationem.
Habere aliquam neceſſitudinem, aut cognationem cum aliquo. Cic. in Orat. 186.
Cum prædiis alicui eſſe cognationem. Cic. pro Sulla 59. Cincius nunquam ſibi cognationem cum prædiis eſſe exiſtimavit ſuis. i. e. Prædia ſua nunquam ſic amavit, quin a ſe, ſi quando opus eſſet, alienaret.
Junctus alicui cognatione. V. jungo.
Jungi cognatione naturali cum re aliqua. Cic. 2. de Divin. 142.
Retinere jura cognationis. Ulp. in l. 1. §. Cognationem. D. Unde cognati.
Dedecus cognationis. Cic. pro Cluent. 16. Tulit hoc commune dedecus familiæ, cognationis, nominis, &c.
Deorum cognationem agnoſcere. Cic. 1. de Nat. Deor. 92.
Deorum cognatione tenetur animus. Cic. 1. de Divin. 64.
Litterarum cognatio. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Officium cognationis. Quintil. lib. 4. 1. Quare in primis exiſtimetur veniſſe ad agendum ductus officio, vel cognationis, vel amicitiæ.
Studiorum cognatio. Cic. 6. Verr. 81. Quæ cognatio ſtudiorum & artium propemodum non minus eſt conjuncta, quam iſta qua vos delectamini generis & nominis.
Cognatio Peripateticis cum oratoribus. Cic. 4. Acad. 115. Age, reſtitero Peripateticis, qui ſibi cum oratoribus cognationem eſſe, qui claros viros a ſe inſtructos dicant Rempub. ſæpe rexiſſe?

Cognitio, **Cognitor**, **Cognobilis**. V. cognosco.

Cognōmen, ĭnis. n. [ἐπίκλησις, ἐπωνυμία, φερώνυμον] dicitur Nomen, quod ab eventu aliquo, aut ſimili de cauſa, imponitur alicui. Cic. 1. de Finib. 23. Neque quum Torquatum, qui hoc primus cognomen invenerit, aut torquem illum hoſti detraxiſſe, &c.
Cognomen neceſſitas primum excogitavit, quum prænomen & nomen quandoque non ſatis eſſe viderentur ad homines diſtinguendos: poſt, uſus & commoditas cuſtodivit & propagavit. Qui vero Agnomen aliud eſſe a cognomine tradiderunt, ii mihi ſatis quod ſentiunt non probant. ex eorum vero numero grammatici veteres exiſtunt, qui cognomina appellant ea quæ tertio loco, quæ vero præterea adjiciuntur, ea omnia agnomina nuncupant, ut Africanum & Aſiaticum. ejuſmodi vero opinio facile locupletiſſimi auctoris Ciceronis verbis refellitur: apud quem animadvertere poſſumus, ea omnia cognomina dici, quæ etiam quarto loco ponuntur. Sic enim ait pro Muren. 31. Quam laudem ille Africa oppreſſa, cognomine ipſo præferebat, eandem hic ſibi ex Aſiæ nomine aſſumpſit. Et in Somnio 2. Eritque cognomen id tibi per te partum, quod habes adhuc a nobis hereditarium. Idem Divitem cognomen vocat 2. de Off. 57. in M. Licinio Craſſo, quod tamen quarto loco erat. Ex libro Caroli Sigonii de Nominibus Romanorum.
Nomen autem quum dicimus, cognomen quoque, & agnomen intelligatur oportet. Cic. 2. de Invent. 28.
Gradus cognominis. Ovid. 1. Faſt. 606.
Nec gradus eſt Fabios ſupra cognominis ullus. Quia ſcil. Maximi dicti ſunt.
Hæres cognominis. Ovid. 1. Faſt. 615.
Clarum cognomen. Virg. 8. Æn. 48.
Aſcanius clari condet cognominis Albam.
Extraneo cognomine aliquid demonſtrare. Auct. ad Heren. 442.
Optivum cognomen, pro Adoptivo per aphæreſin dixit Hor. 2. Epiſt. 2. 101.
Diſcedo Alcæus puncto illius: ille meo quis?
Quis, niſi Callimachus? Si plus adpoſcere viſus,
Fit Mimnermus, & optivo cognomine creſcit.
Paternum cognomen. Hor. 1. Epiſt. 13. 8. ad Vinium Aſellam.
Clitellas ferus impingas, Aſinæque paternum
Cognomen vertas in riſum, &c.
Priſcum, i. e. Vetus. Claud. 2. in Eutrop. 243.
Priſca cognomina locorum. Propert. lib. 4. 1. 69.
Accipere cognomen. Plin. lib. 33. cap. 10.
Addere cognomen alicui. Liv. 1. cap. 10. Cognomenque addidit deo, Juppiter Feretri, inquit, hæc tibi, &c.
Aſciſere alicujus rei. Sil. lib. 1. 155.
Auriferi Tagus aſcito cognomine fontis.
Collocare cognomen, pro certo nomine. Auct. ad Heren. 4. 42.
Conſeneſcit hujus cognomen una cum Craſſi Divitis cognomine. Cic. 2. Att. 13. de Pompejo M.
Dare. Plin. lib. 12. cap. 13. Cinnamomo proxima gentilitas erat, ni prius Arabiæ divitias indicari conveniret, cauſaſque quæ cognomen illi Felicis ac Beatæ dedere.
Damus tardo cognomen pingui. i. e. Pinguem vocamus tardum. Hor. 1. Serm. 3. 58.
Dari cognomen alicui ex moribus. Flor. 1. 7. 1. Poſtremus omnium fuit regum Tarquinius, cui cognomen Superbo ex moribus datum.
Deligere cognomen ex imaginibus alicujus familiæ. Cic. pro Cluent. 72.
Dicere cognomine. Virg. 3. Æn. 163.
Eſt locus, Heſperiam Graii cognomine dicunt.
Dicere cognomine a. Virg. 3. Æn. 334. —Chaonios cognomine campos,
Chaoniamque omnem Trojano a Chaone dixit.
Dici alicujus cognomine. Virg. 3. Æn. 702.
Immaniſque Gela, fluvii cognomine dicta.
Habere ſapientis cognomen. Cic. de Amicit. 6.
Imponere cognomen alicui. Hor. 2. Serm. 3. 26.
—unde frequentia Mercuriale
Impoſuere mihi cognomen compita.
Invenit cognomen torque detracta Manlius. Cic. 3. Off. 112.
Manet cognomen alicui. In maneo.
Merere cognomen. Vellei. 2. 5. 1. Gallæci cognomen meruit.
Partum cognomen hæreditarium erit. Cic. de Somn. Scip. 2.
Præ ſe ferre laudem ipſo cognomine. Cic. pro Muren. 31.
Alteri Capitoni cognomen eſt. Cic. pro Roſc. Amer. 17.
Sumere cognomen ex aliqua re. Cic. 6. Philip. 11.
Trahere ex contumelia. Cic. 3. Philip. 16.
Uti cognomine generis. Cic. pro Cluent. 72.
Cognomen, pro Epitheto. Suet. in Calig. cap. 22. Compluribus cognominibus aſſumptis: nam & Pius, & Caſtrorum filius, & Pater exercituum, & Optimus Maximus Cæſar vocabatur. Budæus.
Cognomen etiam herbæ additum. Plin. lib. 25. cap. 9.

Cognomĭnis, e. [ὁμώνυμος] Feſtus; Cognomines, Qui ejuſdem ſunt cognominis. Plaut. Bacch. 1. 1. 5. Quid agunt germanæ duæ meretrices cognomines. Plin. lib. 6. cap. 2. Quo loco Henetos adjicit Nepos Cornelius, a quibus in Italia ortos cognomines eorum Venetos credi poſtulat. Virg. 6. Æn. 363. —gaudet cognomine terra. Ubi Servius,

Facit

Facit hic & hæc Cognominis: quod autem communi genere in E misit ablativum, metri necessitas fecit.
Filios cognomines. Suet. Vitell. cap. 2. Quatuor filios cognomines, ac tantum prænominibus distinctos, reliquit.
COGNOMENTUM, i. n. [ἐπώνυμον] idem ac Cognomen. Plaut. Mil. 4. 2. 47. Pulcher salve. PY. meum cognomentum commemoravit. Cic. 2. de Fin. 5. Si aut de industria facias, ut Heraclitus, cognomento qui σκοτεινὸς perhibetur, &c.
An quasi Cognominamentum? H. St.
Accipere cognomentum alicujus. Tacit. 15. Ann. 74. Mensisque Aprilis Neronis cognomentum acciperet.
Augeri cognomento. Tacit. 12. Ann. 26. Augetur Agrippina cognomento Augustæ.
COGNOMĬNO, [ἐπονομάζω] āre. Plin. lib. 21. cap. 3. Suario cognominabatur, propter similitudinem Suārii cujusdam negotiatoris. Idem lib. 29. cap. 1. Alia factio, ab experimentis se cognominans Empiricen, cœpit in Sicilia.
COGNOMINĀTUS, a, um. [ἐπονομασθεὶς] Partic. Cic. in Partit. 53. Verba ponenda sunt, quæ vim habeant illustrandi, nec ab usu sint abhorrentia, gravia, plena, sonantia, juncta, facta, cognominata, non vulgata, superlata, in primisque translata.
Divites cognominati. Plin. lib. 33. cap. 10. Postea Divites cognominati, dummodo notum sit, eum qui primus acceperit hoc cognomen, decoxisse creditoribus suis.
COGNOMINATIO, ōnis. f. Afran. apud Nonium 2. 144. Genus cognominationis.
COGNOSCO, ōvi, ĭtum, [γινώσκω, γνωρίζω, διαγινώσκω, ἐπιγινώσκω] ĕre. est (inquit Donatus ad Hec. 1. 2.) Diligenter & attente considerare. Ter. And. 3. 4. 7. Tandem cognosti qui siem. Cæs. 5. Bell. Gall. 7. Nihilo tamen secius omnia ejus consilia cognosceret.
Cognoscere recte bonitatem atque prudentiam alicujus. Cic. pro Quint.
Promptum est cognoscere. i. e. Facile est. Ovid. 3. Met. 96.

Vox subito audita est, neque erat cognoscere promptum
Unde, sed audita est, &c.

Facile cognoscere. Lucret. lib. 2. 142.
Memoriter. V. MEMOR.
Penitus. V. PENITUS.
Corde. Lucret. lib. 5. 880.

Id licet hinc quamvis hebeti cognoscere corde.

Animus cognoscit hæc. Lucret. lib. 2. 839.
Perdisco, cognosco. Cic. 1. de Orat. 159. Perdiscendum jus civile, cognoscendæ leges, percipienda omnis antiquitas, &c.
Scire, cognoscere, & percipere aliquid. Cic. 1. de Orat. 222.
Studium cognoscendæ, percipiendæque virtutis. Cic. 1. de Orat. 204.
Experiendo magis quam discendo cognoscere. Cic. 1. Fam. 7. extr.
Perspicere & cognoscere rerum naturam. Cic. 1. Off. 154.
De aliquo cognoscere. i. e. De rebus alicujus. Cic. 5. Att. 21. Habes consilia nostra, nunc cognosce de Bruto. i.e. Accipe. Cæs. 7. Bell. Gall. 1. In Italiam ad conventus agendos proficiscitur. Ibi cognoscit de Clodii cæde.
De salute alicujus. Cic. 4. Fam. 4. De Marcelli collegæ tui salute paulo ante, quam tu, cognovimus.
Ex aliquo cognoscere aliquid. Cic. 2. Fam. 10. Certissima putabo, quæ ex te cognoro.
De toto statu rerum communium ex aliquo cognoscere. Cic. 1. Fam. 8.
Casus cognoscere. Virg. 2. Æn. 10.

Sed si tantus amor casus cognoscere nostros,
Et breviter Trojæ supremum audire laborem.

Causas cognoscere. Virg. 3. Georg. 490.

Felix, qui potuit rerum cognoscere causas.

Conditionem societatis diligenter cognoscere. Cic. pro Rosc. Com. 31.
Curas tenues cognoscere, Discere res minutas & leves. Virg. 1. Georg. 177.

Possum multa tibi veterum præcepta referre,
Ni refugis, tenuesque piget cognoscere curas.

Jus civile domi cognoverat, Didicerat. Cic. de Clar. Orat. 98.
Rationem. Cic. 5. Att. 4.
Ritum sacri cognoscere. Ovid. 6. Fast. 511.
Cognoscere qualis natura sit montis. Cic. 1. Bell. Gall. 21. Qualis natura montis, & qualis in circuitu ascensus, qui cognoscerent misit.
Cognoscere ex litteris, nuntiis, & similibus, pro Intelligere & certiorem fieri. Cic. 14. Fam. 5. Cognovi enim ex multorum amicorum litteris, quas, &c. Idem 1. Fam. 5. Hic quæ agantur, quæque acta sint, ea te & litteris multorum & nuntiis cognoscere arbitror.
Cognoscere ex annalium monumentis. Cic. in Hortens. Fragm.
Ex libris alicujus aliquos cognoscere. Cic. 5. Fam. 12.
Aliquid ex re, ex factis alicujus, decretisque cognoscere. Cic. 7. Verr. 9.
Clamore aliquid cognoscere. Tacit. 12. Ann. 24. Quod ubi clamore cognitum, &c.
Cognosci in optimam partem aliquem. Cic. 2. Off. 46. Facillime autem & in optimam partem cognoscuntur adolescentes, qui se ad claros & sapientes viros bene consulentes Reipub. contulerunt.
Cognoscere, pro Jurisdictionem exercere. Suet. in Claud. 33. Cognoscens in Augusti foro, tactus nidore prandii, quod in maxima Martis æde Saliis apparabatur, deserto tribunali, conscendit ad sacerdotes, &c.
Cognoscere de actis alicujus, quod vulgus, Informare se, dicit. Cic. 16. Att. 17. Lege & senatusconsulto permissum erat, ut de actis Cæsaris cognoscerent, statuerent, judicarent.
Cognoscere de re aliqua. Cic. 3. Verr. 27. Se de hæreditate velle cognoscere, quæ ejus filio a propinquo homine Apollodoro Laphirone venisset.
Causas diligenter, penitusque. Cic. 2. de Orat. 99.
Causam alicujus cognoscere. Cic. 11. Att. 7. Prohiberique omnes Italia, nisi quorum ipse causam cognovisset.
Causas cognoscere cum aliquo. Cic. 2. Off. 82. Adhibuit sibi in consilium quindecim principes, cum quibus causas cognovit, & eorum qui aliena tenebant, & eorum qui sua amiserant.
Cognoscebat autem de talibus causis, taxato prius modo summæ, ad quam conficiendam consideret. Sueton. in Cal. 38. H. St.
Cognoscere, Verbum pertinens ad judicem, ut dictum est, Sen. Med. 4. Si judicas, cognosce: si regnas, jube.

Cognoscere instrumenta, est Relegere & recognoscere. Ulp. in l. Cognoscere. D. de verb. & rer. signific.
De causa cognoscere. Ulp. in l. Et post edictum. D. de Judiciis, Non utique judex qui de judicato cognoscit, debet de Prætoris sententia cognoscere.
De privilegio Sacerdotum cognoscere. Suet. Aug. 93. Cum postea Romæ pro tribunali de privilegio sacerdotum Atticæ Cereris cognosceret, &c.
De vi & proprietate rei cognoscere. Callistratus in l. Si de vi. D. de Judiciis.
Cognoscere & pronuntiare. Ulp. in l. In peremptorio. D. de Judiciis, In peremptorio autem comminatur is qui edictum edit, etiam absente diversa parte cogniturum se & pronuntiaturum.
Cognoscere, pro Agnoscere. Ter. Eun. 5. 2. 8. Ita miserrimus fui fugitando ne quis me cognosceret. Donatus.
Amores suos cognoscere. Ovid. 4. Met. 137. i. e. Amicum suum, vel amicam, de Thisbe quæ Pyramum inveniebat gladio peremptum.
Humanitatem alicujus, quod gratulatus sit, cognoscere. Cic. 1. Fam. 7.
Vice sermonis cognoscere aliquem. Ovid. 4. Trist. 4. 79. h. e. Ex sermone agnoscere.
Tellus cognoscit alumnos. Stat. 4. Theb. 638.
Os non cognoscendum. Ovid. 12. Met. 251.

— & ossa
Non cognoscendo confusa reliquit in ore.

Signum (suum) cognoscere. Cic. 3. in Catil. 10.
Virum cognovisse dicitur illa, quæ cum viro rem habuit. Ovid. 6. Epist. 133.

Turpiter illa virum cognovit, adultera virgo.

Nulla cum ratione vivæ afferre vim posset, jugulavit, jugulatamque cognovit. Pontanus de Immanitate 607. Sic & alibi. H. St. fol. 322. b. Aldi. V. Grot. ad Matth. 1. 23. Non prorsus eodem modo tamen antiqui hoc verbo in ea significatione utuntur, atque Ecclesiastici, ut collatis exemplis constabit. conf. Notitiam habere in NOSCO.
Cognoscere, Experiri. Cic. 13. Fam. 21. Hominem prudentem & officiosum cognosces, & dignum qui a te diligatur.
Virum optimum gratissimumque cognoscere aliquem. Cic. 13. Fam. 20.
Divos præsentes cognoscere, Auxilium divorum sentire. Virg. 1. Eclog. 42.

Nec tam præsentes alibi cognoscere divos.

Res humanas contemnentem, & optime contra fortunam paratum armatumque cognoscere aliquem. Cic. 5. Fam. 13.
In cognoscendo. V. IN.
Peranguſto freto divisa, servitutis, ac libertatis jura cognoscere. Cic. 7. Verr. 169.
Cognoscere, Inspicere & æstimare. Cic. pro Quint. 3. Temporis quidem certe vix satis habui, ut rem tantam, tot controversiis implicatam, possem cognoscere. Budæus.
Cognoscite, pro Attente audite. Cic. 4. Verr. 26. Quantam potestatem habuerit, videtis: quas res gesserit, cognoscite.
Ad cognoscendum venire. Cic. 1. de Orat. 204.
Cognitum, cognitu, supin. a Cognosco. Festus, Cognitu facilia eadem ratione dicitur, qua Dictu facilia, & Perspectu, & Factu facilia. [Sed nominis verbalis sextum casum esse docent juniores. V. paulo infra COGNITUS, us, m.
COGNOSCENTER, Adv. ut, Cognoscenter videre. Tertull. adv. Marc. 4. 22. Manifesta te mihi, ut cognoscenter te videam.
COGNOSCENTIA, æ. f. apud Marium Victorin. lib. 1. adv. Arium.
COGNĬTUS, a, um. Partic. [ἐγνωσμένος] ut, Cognitus alicui. Plin. lib. 12. cap. 4.
Armis cognitus, Bello exploratus. Valer. lib. 5.
Nomine cognitus tantum. Plin. lib. 12. cap. 21.
In multis judiciis causisque cognitus. Cic. de Clar. Orat. 18.
In promptu cognita. Lucret. lib. 2. 867.
Usu non longo cognitus. Ovid. 3. Trist. 5. 9.

Idque recens præstas, nec longo cognitus usu.

Acta conjugis cognita Vulcano, i. e. Adulterium Veneris. Ovid. 2. de Arte Am. 574.
Causa liquido cognita. Ovid. 5. Fast. 2.
Causa cognita excusationem accipere. Ulpian. in l. licet. D. de arbitris.
Causa cognita judicium dare. Paulus in l. sed & si. §. sed & si dies. D. de judiciis.
Causa cognita æstimare. Scævola in l. tutor. D. de minorib.
Causa cognita probare. Marcel. in l. de ætate. D. de minorib.
Causa cognita statuere. Ulpian. in l. 1. §. sed & si agant. D. de judic.
Ensis bene cognitus. Sil. lib. 17. 395.
Homo per se cognitus. Cic. de Clar. Orat. 147. Qui summos honores homo per se cognitus sine ulla commendatione majorum est adeptus.
Puer puero mihi cognitus. Ovid. 4. de Pont. 12. 20.

Teque canam quacunque nota, tibi carmina mittam,
Pæne mihi puero cognite pæne puer.

Res indicio alicujus cognita. Ovid. 2. de Arte Am. 574.
Res perspecta & cognita. Cic. 1. Fam. 7.
Res penitus perspectæ planeque cognitæ. Cic. 1. de Orat. 92.
Virtus cognita. Tibul. lib. 4. 1. 1.
Sæpe etiam sine substantivo ponitur. ut, Liv. 37. 13. Ibi ex agrestibus cognito, hostium naves ad Æthaliam stare. Et Quintil. Decl. 16. Cognito, quod filius haberetur a tyranno. adde Tacit. Ann. 1. 46. & 14. 34.
Cognitus etiam de Re venerea dicitur. Tacit. 4. Hist. 44. Octavius Pontiam Postumiam stupro cognitam, & nuptias suas abnuentem, impotens amoris interfecerat. Et Stat. 2. Achill. 228.

— tacito jam cognita furto
Deidamia mihi. V. Catull. 59. 147. & supra in ipso verbo.

Cognitus, Auditione perceptus, ut apud Virg. 1. Æn. 627.

Tempore jam ex illo casus mihi cognitus urbis, &c.

Error cognitus. Propert. lib. 3. 15. 35.
Compar. [γνωστότερος] Ovid. 4. Trist. 6. 28.

Nec tam nota mihi, quam sunt mala nostra, fuerunt:
Sed magis hæc, quo sunt cognitiora, gravant. Et 14. Met. 14.
Quanta sit herbarum, Titani, potentia, nulli
Quam mihi cognitius.

Superl. [γνωστότατος] Catul. 4. 14.

Tibi hæc fuisse & esse cognitissima
Ait Phasellus.

COGNITUS, ûs. m. Valer. Max. 5. 5. ext. 1. Ut ad jucundiora cognitu veniamus. [Supinum posterius hoc Grammaticis appellare placuit, quibus se opponunt Juniores. V. Voss. de Anal. 3. 11. & de Constr. cap. 8. Sanct. Min. 3. 9. ibique Periz. Junge Fest. supra in ipso verbo extremo.

COGNITIO, ōnis. f. [γνῶσις, γνώρισις, ἐπίγνωσις] Cic. 1. Acad. 15. Cælestia autem vel procul esse a nostra cognitione censeret.
In causæ cognitione versari. Ulpian. in l. hæredibus. D. de dolo.
Deorum cognitionem capere. Cic. 2. de Nat. Deor. 140. Quæ primum eos humo excitatos, celsos & erectos constituit, ut deorum cognitionem, cælum intuentes, capere possent.
Naturæ manca cognitio contemplatioque quodammodo atque inchoata sit, si nulla actio rerum consequatur. Cic. 1. Off. 151.
Poetarum gratior cognitio. i. e. Lectio. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Cognitionemque rerum aut occultarum, aut admirabilium ad beate vivendum necessariam ducimus. Cic. 1. Off. 13.
Attingere cognitionem rerum. Cic. 1. Off. 18.
Multa cognitio rerum inde venit. Quintil. lib. 2. cap. 4.
In rerum cognitione versari. Cic. 1. Off. 18.
Cognitio & judicium. Cic. 16. Att. 18. Plancus ipse pro ingenio & prudentia sua non sit dubitaturus, quin decretum Consulum, quorum lege & Senatusconsulto cognitio & judicium fuit, conservet.
Genus cognitionum labefactatum. Cic. 16. Att. 16. ad Capiton. Præsertim quum hoc genere cognitionum labefactato, acta Cæsaris in dubium ventura videantur.
Imago cognitionis. Tacit. 3. Ann. 17. i. e. Simulata judicialis cognitio.
Studium cognitionis vincit consociatio hominum atque societas. Cic. 1. Off. 157.
Vis mirabilis rationis, & cognitionis, & scientiæ, virtutumque omnium est in mente. Cic. 5. de Fin. 34.
Prætoria cognitio. Quintil. lib. 3. cap. 6. Aliis est cap. 8. Non debes apud Prætorem petere fideicommissum, sed apud Consules: major enim Prætoria cognitione summa est.
Solivaga & jejuna. Cic. 1. Off. 157. Nisi ea virtus, quæ constat ex hominibus tuendis, id est ex societate generis humani, attingat cognitionem rerum, solivaga cognitio & jejuna videatur.
Accipere ad cognitionem. In ACCIPIO.
Adducere in cognitionem. In ADDUCO.
Amplexari cognitionem. In AMPLEXOR.
Capere cognitionem. Cic. 2. de Nat. Deor. 140.
Continetur officium aliquod cognitione & scientia. Cic. 1. Off. 13.
Dare cognitionem aliquarum rerum aliquibus. Cic. 16. Att. 16. ad Capiton. i. e. Eorum arbitrio res dijudicandas permittere.
Ducuntur ex cognitione officia. Cic. 1. Off. 153.
Habere cognitionem faciliorem, Facilius cognōsci. Cic. 5. de Fin. 34.
Inserere causæ cognitionem. Ulpian. in l. si quis. §. merito. D. de dolo.
Dignum cognitione. Cic. 1. Off. 20.
Cognitionem prudentiamque sequitur considerata actio. Cic. 1. Off. 150.
Dies cognitionis, Quo judex aliquos in jus vocat, vulgo Assignationis dicitur: quandoquidem eo ipso debet de causa cognosci. Ulp. in l. & post edictum. D. de judiciis, Quod si is qui edictum peremptorium impetravit, absit die cognitionis, &c.
Sustinere cognitionem. V. Sustinere pro Differre, in SUSTINEO.
Differentiam inter Jurisdictionem & Cognitionem videmus in Suet. Neron. cap. 15. & alibi. Jurisdictio enim ordinaria & magistratuum est; Cognitio extraordinaria & meri imperii. Suet. Tiber. cap. 31. Cetera quoque per magistratus & jure ordinario agebantur, &c. Idem Claud. cap. 15. Negantemque cognitionis rem, sed ordinarii juris esse, agere causam confestim apud se coegit. V. Salmas. de Modo Usur. cap. 3. p. 111. sq.

COGNĬTOR, ōris. m. [γνωστὴρ, γνώμων, διαιτητὴς] olim dicebatur, qui nunc Procurator judicialis. Cic. 1. Verr. 54. Me defensorem calamitatum suarum, me ultorem injuriarum, me cognitorem juris sui, me actorem causæ totius esse voluerunt.
Cognitor est, ut Festus ait, Qui litem alterius suscipit coram eo, cui datus est, Procurator autem absentis nomine actor fit. Asconius in Divinationem Cic. 11. Qui defendit (inquit) alterum in judicio, aut Patronus dicitur, si orator est: aut Advocatus, si aut jus suggerit, aut præsentiam suam commodat amico: aut Procurator, si negotium suscipit: aut Cognitor, si præsentis causam novit, & sic tuetur ut suam. Ergo cognitorem Cicero appellavit familiarissimum defensorem. Hactenus Asconius. Cic. pro Rosc. Com. 54. Quid interest inter eum qui per se litigat, & qui cognitorem dat? qui per se litem contestatur, sibi soli petit: alteri nemo potest, nisi qui cognitor est factus. Itane vero? cognitor si fuisset tuus, quod vicisset judicio, ferres tuum. suo nomine petiit, quod abstulit, sibi, non tibi exegit. Budæus.
Ascribere cognitorem alicui. Cic. 4. Verr. 106.
Dare in aliquam rem cognitorem. Cic. pro Rosc. Com. 32.
Esse cognitorem. Hor. 2. Serm. 5. 38.

— sis cognitor ipse.

Facta est sponsio cum cognitore tuo de. Cic. 5. Verr. 137. ubi V. Græv.
Fieri cognitorem pro aliquo. Cic. 4. Verr. 106. Quum præterea tota Sicilia multum auctoritate & gratia posset, invenire neminem Siculum potuit, qui pro se cognitor fieret.
Cognitorum nomen non semper bene audiit, quia alienas lites turpis quæstus causa suscipiebant; ideoque Sectores & Cognitores conjunxit Manilius, 5. 316.

COGNITŪRA, æ. f. Procuratio, sive Munus quo quis fungitur, quum in foro est cognitor causæ alterius. Suet. in Vitell. cap. 2. in quo de ejus majoribus differit: Cujus (inquit) filius sectionibus & cognituris uberius compendium nactus. Cognitiones non dixit, sed Cognituras, ne de judice loqui videretur. Sunt qui legant, Consuturis, sed perridicule. Turnebus. V. Gron. de Pecun. Vet. 4. 3. Salmas. ad Jus Att. & Rom. p. 331.

COGNITIONALIS, is. m. Officii genus, ut Rationalis. V. Symmach. 10. Epist. 62. extr.

COGNOSCIBILIS, e. Improbat Goclen. Probl. Gramm. 5. 34. Hinc

COGNOSCIBILITER, [ἀναλόγως] Adv. Idem. Vulg. Interpr. Sap. 13. 5.

COGNŌBĬLIS, e. [εὔγνωστος] Qui cognoscitur. Gell. lib. 20. cap. 4. His solis cognobiles fuerunt. Et Onomast. Vet.
Compar. Cato 6. lib. Originum, Itaque ego, inquit, cognobiliorem cognitionem esse arbitror. Refert Gell. lib. 20. cap. 4. ad finem.

CŌGO, ēgi, actum, [συνάγω] ĕre. a Con & Ago compositum; significat In unum colligere. Ter. Heaut. 1. 1. 94. Quasi talenta ad quindecim coegi.
In unum aliquid cogere. Quintil. lib. 1. cap. 5.
Nodo comas coegit. Sen. Hippol. 4.
Diductos cogere. Hor. 3. Carm. 9. 18.

Quid si prisca redit Venus,
Diductosque jugo cogit aheneo? i. e. Discordes redire in gratiam jubet, & conjungit invitos.

Dispersa cogere. Cic. 1. de Orat. 191.
Jus civile in certa genera cogere. Cic. 2. de Orat. 142. Pollicitus se jus civile, quod nunc diffusum & dissipatum est, in certa genera coacturum, & ad artem facile redacturum.
Nubes coguntur ad montes. Lucret. lib. 6. 734.

— ad altos denique montes
Contrusæ nubes coguntur, vique premuntur.

Oves cogere intro. Plaut. Bacch. 5. 2. 15.
Pecus cogere. Virg. 3. Ecl. 20.
Pecudes cogere stabulis. Virg. 6. Ecl. 89.
Voces in nodum cogere, significat Orationem syllogismo vel enthymemate includere. Lucan. ad Pison. 59.

Seu juvat astrictas in nodum cogere voces,
Et dare subtili vivacia verba catenæ, &c.

Agmen. Cic. 15. Att. 13. V. AGMEN.
Acies in prælia. Virg. 9. Æn. 463.
Undique auxilia. Virg. 8. Æn. 7.
Cohortes Luceriam coegi. Cic. 8. Att. 12. Cn. Magnus ad Domit.
Cohortes coegerat viginti ex finitimis regionibus. Cæs. 1. Bell. Civil. 15.
Copias cogere in unum locum. Cæs. 2. Bell. Gall. 5.
Exercitum cogere in unum locum. Cic. 15. Fam. 4.
Consilium cogi de aliquo. Quintil. lib. 7. cap. 3. De uno enim reo consilium cogitur.
Milites cogere. Cæs. 5. Bell. Gall. 39.
Multitudinem hominum cogere, armare, instruere. Cic. pro Cæcin. 59.
Socios ad locum aliquem. Virg. 4. Æn. 289.
Cogere ad verba, Convocare ad concionem. Propert. lib. 4. 1. 13.

Buccina cogebat priscos ad verba Quirites.

Senatum cogere. Cic. 3. de Fin. 7. Dum Senatus cogeretur nihil operæ Reipub. detrahens.
Ἀθροίζειν τὴν βουλὴν, vel τὴν γερουσίαν. H. St.
Cogere pecuniam a civitatibus statuarum nomine. Cic. 4. Verr. 140.
Pecuniam cogere ex decumis imperatorum. Cic. pro Rabir. Posth. 30.
Aurum cogere in usus humanos. Hor. 3. Carm. 3. 51.
Stipem. Cic. 2. de Legib. 22.
Stipendium. Cic. 3. Verr. 70.
Cogere aliquid ad. Sen. lib. 1. de Ira, Quod exundat, ad salutarem modum cogere.
Cogere ad fiscum. Paulus l. in fraudem. D. de jur. fisc. Ejus bona qui sibi mortem conscivit, non ante ad fiscum coguntur, quam prius constiterit, cujus criminis gratia manus sibi intulerit.
Tumultus cogere. Ovid. 3. Epist. Sabin. 73.

Et magnos, video, cogit mihi rapta tumultus,
Armatæque petunt Pergama mille rates.

Vites cogendæ in sulcum, i. e. In ordinem componendæ, aut certe arandæ. Virg. 2. Georg. 62. Servius.
Cogere in ordinem. Budæus, Antiqui quum significare volebant hominem inter suæ conditionis homines retinendum continendumque, id est (ut vulgo loquimur) *suo statu contentum esse cogendum*: In ordinem eum Redigendum, vel etiam Cogendum dictitabant, hoc est Inter vulgares & gregarios annumerandum. Plin. ad Falconem, 1. Epist. 23. Consulis, an existimem te in tribunatu causas agere decere. Plurimum refert quid esse Tribunatum putes: Inanem umbram, & sine honore nomen: an potestatem sacrosanctam, & quam in ordinem cogi, ut a nullo, ita ne a se quidem deceat? Idem 2. Epist. 6. ad Avitum, frugalitatem suam ostendere volens, & in victu parsimoniam, eleganter hoc verbo usus est, Liberti (inquit) mei non idem quod ego bibunt, sed idem ego quod liberti: & mehercule si gulæ temperes, non est onerosum, quo utaris ipse, communicare cum pluribus. Illa ergo reprimenda, illa quasi in ordinem redigenda est, si sumptibus parcas. Huic autem opponitur, Eximere numero. Hactenus Budæus. [In ordinem cogi vel redigi dicuntur Viri in potestate constituti, cum ipsorum auctoritate posthabita, veluti privati, & exuti potestate, tractantur. V. Suet. Claud. cap. 38. & Vesp. 15. Liv. 3. 35. & passim.
Cogere, [ἀναγκάζειν, βιάζεσθαι, ἀγγαρεύειν] Vi compellere. Ter. Adel. 3. 4. 44. Quod vos jus cogit, id voluntate impetret. Virg. 2. Æn. 56.

— quid non mortalia pectora cogis,
Auri sacra fames?

Mori me denique coges. Virg. 2. Ecl. 7.
Audaces cogimur esse metu. Ovid. 1. Trist. 3. 106.
Si res coget. Cic. 1. Fam. 5.
Acerbe cogi. Cic. 1. Philipp. 11.
Convicio aliquorum cogi. Cic. 1. Q. frat. 14.
Fame cogi. Cic. 7. Verr.
Prece cogere aliquem. Hor. 1. Epist. 9. 2.

— nam me rogat, & prece cogit.

Ratione aliquem aliqua cogere. Cic. de Amicit. 26. [Verburg. Rogatione. Mendose.
His ne rebus manus afferre non dubitasti, a quibus etiam oculos cohibere religionum jura cogebant? In Verrem (pag. Lamb.) 178. Quomodo tamen cogebant dicit, si hoc efficere non potuerunt? Si obstare non potuerunt, quo minus afferret illis manus? ἴσως intelligendum, Cogebant, si non ea violare voluisses. H. St. Sic Jus cogit supra.
Cogere arva ut pareant colono, Præcepta tradere agriculturæ. Virg. 1. Æn. 3. Metonymia.
Aliud quam cogebatur illatum est. Cic. 1. de Invent. 87.
Cogere vi & minis. Cic. 2. de Legib. 14. Non omnia vi ac minis cogere. Ter. Hec. 2. 2. 26. Vi cœpi cogere ut rediret.
Ad arma cogere aliquem. Ovid. 3. Amor. 15. 9.
Ad gaudia cogi. Ovid. 2. de Arte Am. 419.
Ad lacrymas. Plaut. Bacch. 4. 9. 57.
Ad prælia cogi. Virg. 12. Æn. 581.

In

In cruciatum cogere. Plaut. Perf. 5. 2. 9.

Quem pol ego, ut non in cruciatum, atque in compedes cogam, si vivam.

In curriculum semihoræ cogere. Cic. pro Rabir. 6. Nunc quoniam, T. Labiene, diligentiæ meæ temporis angustiis obstitisti, meque, ex comparato & constituto spatio defensionis, in semihoræ curriculum coegisti.

In cursum verberibus. Plin. lib. 8. cap. 43.

In lacrymas cogi. Ovid. in Ibin, 206.

In portum navim coegit Cic. 2. de Invent. 98.

In Senatum cogi. Cic. 1. Philip. 11. Quid tandem erat causæ cur in Senatum hesterno die tam acerbe solus cogerer?

In thalamos alicujus cogitur mulier, Cui invita nubit. Valer. 7. Argon. 239.

Cernis ut infelix thalamos ego cogar in illos.

In turbam. Hor. 1. Serm. 4. 141.

Multa poetarum veniat manus, auxilioque
Sit mihi: nam multo plures sumus: ac, veluti te
Judæi, cogemus in hanc concedere turbam.

Sensus est: Si poeticum tibi displicet studium, & poetæ tibi invisi sunt, ut vulgo Judæos omnibus hominibus videmus, nos poetæ, qui plurimi sumus, pertinacesque, ut Judæi in religione sua & cæremoniis, ita in studio poëtico & proposito sumus, non modo non de sententia deducemur, sed te ultro ad poetas traducemus, & unum e turba poetarum, quamvis invitum, reddemus, ut illud studium quod improbas posthac celebraturus culturusque sis, & carmina scripturus. Sic Turnebus.

Cogi aliquo, i. e. Necessitate adigi, aut compelli ad locum aliquem. Hor. 2. Carm. 3. 25.

Omnes eodem cogimur.

In tenues cogi lares, Angustam habere domum, non abundare divitiis. Propert. lib. 4. 1. 128.

Hortari & Cogere, diversa. Cic. 3. Off. 35. Num te emere coegit, qui ne hortatus quidem est?

Cogere in mollitiem lanæ. Plin. lib. 19. in procem. de lini natura, Denique tam parvo semine nasci, quod orbem terrarum, ultro citroque portet, tam gracili avena, tam non alte a terra tolli: neque id viribus suis necti, sed passum tusumque & in mollitiem lanæ coactum.

Apes bis gravidos cogunt fœtus, Apibus gemina est fœcunditas mellis. Virg. 4. Georg. 231. Servius.

Verba cogere in pedes, Componere versus. Ovid. 3. Trist. 7. 10.

Coguntur carnes, Conglutinantur, cohærescunt. Plin. lib. 27. cap. 10.

Cogere, [σφηνοῦν] Spissum facere. Virg. 4. Georg. 36.

— nam frigore mella
Cogit hiems, eademque calor liquefacta remittit.

In nubem cogitur aer. Virg. 5. Æn. 20.

In nubes cogitur aer concretus. Cic. 2. de Nat. Deor. 101.

Cogere, est quod Gallice dicitur, *Faire prendre*, *& faire tenir*, & quod vulgus pharmacopolarum dicit, *Dare corpus medicamento*. Celf. lib. 5. cap. 18. Quibus adjicitur unguenti irini quantum satis est ad ea mollienda atque cogenda.

Cogere lac in duritiam. Plin. lib. 23. cap. 7. Exceptum id, coactumque in duritiam, suavitatem carnibus affert.

Cogi in magnitudinem milii. Plin. lib. 11. cap. 32. Multa autem insecta & aliter nascuntur, atque in primis ex rore. Insidet hic raphani folio, primo vere, & spissatus sole in magnitudinem milii cogitur. Inde porrigitur vermiculus parvus, & triduo mox eruca.

Cogere cuneos, Impellere. Virg. 7. Æn. 509.

Quadrifidam quercum cuneis ut forte coactis
Scindebant.

Equum cogere verbere. Claud. 6. Conf. Hon. 226. Sil. lib. 16. 385.

Præcipitem currum & fumantes verbere cogi
Assiduo violenter equos.

Unda plurima cogitur vento in aliquem locum. Virg. 4. Georg. 420.

Cogere, pro Concludere & convincere. Cic. 3. de Nat. Deor. 33. Innumerabilia sunt ex quibus effici cogique possit, nihil esse quod sensum habeat, quin id intereat.

Cogens, entis. [ἀναγκάζων] Partic. ut, Arbores aliæ, nullis hominum cogentibus, sponte sua veniunt. Virg. 2. Georg. 10.

Deus cogens & vetans. Cic. 2. de Legib. 8.

Re cogente profectus est. Ovid. 17. Epist. 155.

Coactus, a, um. [συναχθεὶς] Partic. ut, Coactæ naves. apud Cæf. 1. Bell. Civil. cap. 34.

Copiæ in unum locum coactæ. Cic. 8. Att. 19.

Exercitus in unum locum coactus. Cic. 15. Fam. 4.

Operis publice coactis ædificare navem. Cic. 4. Verr. 13.

Pecunia coacta ad agros emendos. Cic. de Lege Agr.

Coacti, qui dicantur. Cic. pro Cæcin. 59. Certe cogit is qui congregat homines & convocat. Coacti sunt ii qui ab aliquo sunt unum in locum congregati.

Coactus [ἀναγκασθεὶς] & Sponte, contraria. Sen. Troad. v. 573.

Coacta dices, sponte quod fari abnuis.

Auspicium coactum & expressum. Cic. 2. de Divin. 73.

Lacrymis oculi maduere coactis. Ovid. 6. Met. 628.

Lacrymæ coactæ, Vi expressæ. Virg. 2. Æn. 196. Sic legit Servius; at Pierius aliique malunt scribi hoc in loco, Lacrymis coacti.

Oculi discunt lacrymare coacti. Ovid. 1. Amor. 8. 83.

Scelus coactum, Impulsu alterius commissum. Sen. Troad. v. 871. Ad auctores redit sceleris coacti culpa.

Thalamus coactus, i. e. Venus violenta, & vitium per vim oblatum virgini. Stat. 5. Theb. 463.

Pinus coacto vertice attingens humum, i. e. Inflexo. Sen. Hippol. v. 1223.

Multa arte coactum ebur. Valer. 2. Argon. 464. h. e. Laboratum & scalptum.

Fabris publice coactis, operisque imperatis exædificare aliquid. Cic. 7. Verr. 48. [Nisi eodem sensu positum ac supra.

Gladii coacti. Lucan. lib. 3. 323.

Coacta alvi, Excrementa apud Celsum sunt, quæ Hippocrates lib. 2. Prognost. συνεστηκότα dicit. Id est, ut enarrat Galenus, μὴ ὑγρὰ πάνυ, ὡς δύνασθαι διαῤῥεῖν, ἀλλὰ μίξει τῇ μέσῃ συνεστηκότα, id est non multum liquida, ut diffluere possint, sed quatenus ceu colligata manent. Celf. lib. 2. cap. 8. Alvus in hac valetudine ea tuta est, quæ quotidie coacta, eaque convenientia his quæ assumuntur, reddit.

Lactis massa coacti. Ovid. 8. Met. 666. Periphrasis est Casei.

Ferro, vel Igne coactus. Propert. lib. 3. 23. 11.

Hæc ego non ferro, non igne coactus, & ipsa
Naufragus Ægæa vera fatebar aqua.

Ira. Sen. Octav. 2.

Legibus. Ter. And. 4. 5. 41.

Necessitate. Cæf. 8. Bell. Gall. 43.

Pavore. Cæf. 8. Bell. Gall. 13.

Terrore. Lucret. lib. 3. 68.

— dum falso terrore coacti
Effugisse volunt longe, longeque remôsse.

Tempore atque officio ad aliquid agendum. Cic. 1. Verr. 4.

Vi. Ter. Phorm. 1. 4. 37.

Vi & necessario sumus in portum coacti. Cic. 2. de Invent. 98.

Coactum ac necessario dicere. Cic. pro Domo 93. Et quoniam hoc reprehendis, quod solere me dicas de meipso gloriosius prædicare: quis unquam audivit, quum ego de me nisi coactus ac necessario dicerem?

Vi morbi coactus concidit. Lucret. lib. 3. 485.

Regio sub arma coacta. Virg. 7. Æn. 43.

Coacta, ōrum. n. Cilicia, quorum usus in bello ad tegendas turres. Cæf. 3. Bell. Civil. 44. Atque omnes fere milites aut ex coactis, aut ex centonibus, aut ex coriis tunicas, aut tegmenta fecerant. conf. coactilia supra.

Coacte, Adv. Tertull. de Baptismo cap. 12. Alii plane satis coacte injiciunt.

Compar. Gell. 10. 11. Cum significandum est, coactius quid & festinatius factum. conf. 19. 2. Ft Tertull. de Anima cap. 42. Multo coactius Seneca, post mortem, ait, omnia finiuntur.

Coactim, Adv. Sidon. 9. Epist. 16. Raptim coactimque exscribere.

Coactus, ûs. m. [ἀνάγκασμα] Cic. 4. Verr. 74. Eum quoque ostendam, si quando sit datus, coactu istius, quod non senserit judicasse.

Magnus coactus. Lucret. lib. 2. 273. Et Cæf. 5. Bell. Gall. 27. Neque voluntate sua, sed coactu civitatis.

Coactio, ōnis. f. [ἀγυρτεία, εἴσπραξις] ut, Coactio argentaria, Munus ipsum cogendi pecunias. Suet. in Vesp. cap. 1. Ubi deinde venia & missione impetrata, coactiones argentarias factitavit. V. coactor.

Coactor, ōris. m. [εἰσπράκτωρ] Coactores (inquit Budæus) dicebantur qui nunc, Receptores particulares.

Coactores olim in auctionibus dicebantur, quasi Quæstores quidam, qui ab his quibus singulæ res in auctione attributæ fuerant, pretium exigebant, quasi collectores, quia pecunias cogebant, id est colligebant. Scævola in l. 40. §. 5. de stat. liber. Argentarius coactor quum pæne totam fortunam in nominibus haberet, servis actoribus libertatem ita dedit. Hor. 1. Serm. 6. 87.

Nec timuit sibi ne vitio quis verteret, olim
Si præco parvas, aut ut fuit ipse, coactor
Mercedes sequerer.

Ubi Acron, Præcones dicebantur, Qui stabant ad hastam: nuntiabant enim pretia oblata. Coactores autem, Mercenarii eorum, qui habebant argentariam. Sunt autem Argentarii, Qui habent summam rerum venalium. Argentarium dicimus eum qui habet summam divitiarum, a quo accipiunt forani. Coactor, qui exigit nummos a circumforanis. Aliter, Coactores dicuntur Argentarii in auctionibus, qui pecunias cogunt: ipsi sunt convectarii. Hæc Acron. [Vide commentatorem anonymum, qui est in edit. Cruquii. H. St.] De his quoque Cic. pro Cluent. 180. loco quem subjiciam, intelligendus est, Quidam ex amicis Sassiæ recordatus est se nuper in auctione quadam vidisse in rebus minutis aduncam ex omni parte, dentatam & tortuosam venire serrulam, qua illud potuisse ita circumsecari videretur: ne multa, perquiritur a coactoribus, invenitur ea ferrula ad Stratonem pervenisse. Hotom. in com. verb. jur.

Coactor, aliter. Cato cap. 159. Menses decem ab coactore releget porcos ferarios.

Coactor, pro Impulsore. Sen. Epist. 53. Quibus non duce tantum opus est, sed adjutore, & (ut ita dicam) coactore.

Agminis coactor. Tacit. 2. Hist. 68.

Coactūra, æ. f. [συναγωγή] Columel. lib. 12. cap. 50. Ut separetur, & seorsum reponatur uniuscujusque diei coactura. h. e. Quantum olivarum unoquoque die collegeris.

Coactilis, Coactiliarius, &c. V. coactilia suô loco.

Coactitius, a, um. Idem quod Coactus. Beda Hist. Angl. 1. 26. Servitium Christi voluntarium, non coactitium debet esse.

Coacto, [ἀναγκάζομαι] āre. frequent. Vehementer cogere: ut, Singultus membra coactans. Lucret. lib. 6. 1159.

Singultusque frequens noctem persæpe, diemque
Corripere assidue nervos, & membra coactans,
Dissolvebat eos defessos ante fatigans.

Et 6. 1120.

Qua graditur conturbat, & immutare coactat.

C O H

Cohæreo, si, sum, [συνάπτομαι, συμφύομαι, συνέχομαι] ēre. ejusdem fere significationis, cujus est Adhæreo. Cic. 1. Acad. 24. Neque enim materiam ipsam cohærere potuisse, si nulla vi contineretur: neque vim sine aliqua materia.

Acies ita cohærebant, ut armis arma pulsarent. Curt. 3. 11. 5.

Proræ cohærent. Curt. 4. 3. 14.

Cohærere alicui rei. Cic. 1. de Legib. 24.

Equo membra cohærere dicuntur Centauri. Ovid. 1. Amor. 4. 9.

Muris hostium turris cohærebat. Curt. 4. 4. 11.

Omnia autem duo ad cohærendum aliquid tertium anquirunt. Cic. de Univerf. 11.

Apte cohæret mundus. Cic. de Univerf. 14.

Non cohærere res aliqua dicitur, Quando negotio non convenit & concordat. Ter. And. 2. 2. 23.

Paululum obsoni. ipsus tristis. de improviso nuptiæ.
Non cohærent.

Vix cohæret oratio. Cic. pro Cœl. 15. Sed vix diserti adolescentis cohærebat oratio.

Congruunt & cohærent cum causa. Cic. 1. de Invent. 19.

Cohærent dicta inter se. Cic. 5. de Finib. 79. Non quæro jam, verumne sit illud: dico, ea quæ dicat, præclare inter se cohærere.
Non cohæret sermo. Cic. pro Cæcin. 52. Sermo hercle & familiaris & quotidianus non cohærebit, si verba inter nos aucupabimur.
Aptissime cohærent inter se. Cic. in Orat. 149.
Præclare inter se cohærere. Cic. 5. de Finib. 79. V. paulo supra.
Tempore cohærere inter se res dicuntur. Curt. 5. 1. 2.
Cohærere dicuntur, Qui sunt conjuncti & amicissimi invicem. Plin. lib. 7. Epist. 7.
COHÆRENS, entis. Partic. Cic. 2. de Orat. 325. Cohærens cum omni corpore membrum esse videatur. Cic. 3. Off. 11. Qui primum hæc natura cohærentia, opinione distraxissent.
Juga montium velut serie cohærentia. Curt. 7. 3. 21.
Nationes commercio linguæ, moribus cohærentes, i. e. Conjunctæ. Curt. 6. 3. 8.
Natura cohærens & continuata cum suis partibus. Cic. 1. Acad. 28.
Compar. Gell. 1. 18. Aptius & cohærentius putare.
COHÆRESCO, [συνίσχομαι] ĕre. Cic. 1. de Nat. Deor. 54. Quæ, interjecto inani, cohærescunt tamen inter se, &c. De atomis. Et 1. de Fin. 17. Atomos ita ferri, ut concursionibus inter se cohærescant.
COHÆRENTIA, æ. f. [συνάφεια] Cic. 2. de Nat. Deor. 155. Jam vero circuitus Solis & Lunæ, reliquorumque siderum, quanquam etiam ad mundi cohærentiam pertinent, tamen & spectaculum hominibus præbent.
Mortis cohærentia & vitæ. Gell. lib. 6. cap. 13. Et lib. 15. cap. 3.
Regionum cohærentia. Macrob. 5. Saturn. cap. 15. Paulo post vocat Continentiam.
Vocis cohærentia, Copulatio, Compositio. Gell. lib. 15. cap. 3.
COHÆRENTER, Adv. Florus lib. 2. cap. 17. 5. In Hispania prope ducentos per annos dimicatum est, a primis Scipionibus in Cæsarem Augustum, non continue nec cohærenter, sed prout causæ lacessierant.
COHÆSUS, a, um Idem ac Cohærens. Gell. 15. 16. In naturam rediit, stricta denuo, & cohæsa.
CŌHÆRES, ēdis. [συγκληρονόμος] Qui simul hæres institutus est. Plin. Epist. 116. Libertos ejus, eosdemque cohæredes suos falso, ut veneficii reos detulerat ad principem.
Multis cohæres. Hor. 2. Serm. 5. 54.
Senior cohæredum. Hor. 2. Serm. 5. 107.
Cohæres etiam dicitur Fideicommissarius, ut patet ex l. 36. §. final. juncta leg. 91. §. itidem final. ff. de Legat. 3.
CŎHĬBEO, ui, ĭtum, [ἐπέχω, κατέχω, συνέχω, ἀνακωλύω] ēre. ex Con & Habeo; quasi Secum habere significat, & retinere apud se. Cic. de Senect. 51. de terra loquens, Primum id occatum semen cohibet, ex quo occatio quæ hoc efficit, nominata est.
Auro cohibere lacertos. Ovid. 9. Epist. 59. Auro, i. e. Armillis aureis.
Nodo cohibere crinem. Hor. 3. Carm. 14. 22.
Cohibere in se. Cic. de Fato, 19. Sed interest inter causas fortuito antegressas, & inter causas cohibentes in se efficientiam naturalem.
In se sidera cohibent nitorem. Lucret. lib. 2. 1030.
Cohibere latebris aliquid. Virg. 3. Æn. 424.

At Scyllam cæcis cohibet spelunca latebris. i. e. Continet, claudit.

In antris venti cohibentur. Ovid. 15. Met. 346.
In vinculis cohibere aliquem. Curt. lib. 6. 2. 11. Oxydates erat nobilis Perses, qui a Dario capitali supplicio destinatus cohibebatur in vinculis. Huic liberato Satrapeam Mediæ attribuit.
Cohibere se intra locum aliquem, pro Secedere. Plaut. Mil. 3. 1. 1.

Cohibete intra limen etiam vos parumper, Pleusides.

Cohibere se, pro Reprimere, & refrenare animum. Ter. Heaut. 5. 1. 46. Non te cohibes? non te respicis?
Assensionem cohibere a rebus incertis. Cic. 1. de Nat. Deor. 1.
Fugam. Sil. lib. 15. 745.
Furorem alicujus. Cic. 5. Philipp. 37.
Gaudia. Propert. lib. 2. 25. 30.
Iracundiam cohibere. Cic. pro Marcell. 8. Verum animum vincere, iracundiam cohibere, victoriam temperare, &c.
Iras. Virg. 12. Æn. 314.
Libidines effrenatas a conjugibus aliorum. Cic. pro Milon. 76.
Manus restringere & cohibere conatibus. Stat. 6. Theb. 812.
Motus animi turbatos. Cic. 2. Off. 28.
Temeritatem cohibere & continere ab omni lapsu. Cic. 1. Acad. 44.
Cohibere animum, manus, oculos ab alieno. Non concupiscere, non furari aliena. Cic. pro Lege Manil. 66. Quare, etiam si quem habetis, qui collatis signis exercitus regios superare posse videatur, tamen nisi erit idem qui se a pecuniis sociorum, qui ab eorum conjugibus ac liberis, qui ab auro, gazaque regia, manus, oculos, animum cohibere possit, non erit idoneus.
Cohibere brachium toga. Cic. pro Cœl. 11. Nobis quidem olim annus erat unus ad cohibendum brachium toga constitutus: & ut exercitatione ludoque campestri tunicati uteremur: eademque erat, si statim mereri stipendia cœperamus, castrensis ratio ac militaris. Hujus loci sensus est: Eo anno quo sumpta virilis toga fuerat, modestiam etiamnum & pudorem ab adolescentibus postulatum fuisse æque, ac quum in puerili erant prætexta. Quod si tum magistris liberati, & suæ tanquam tutelæ facti, visi essent eo anno proterviores aut petulantiores, de eorum pudicitia male existimatum fuisse. Qui enim brachium vel profert, vel exerit, minus esse modestus & verecundus videtur, quam qui toga brachium cohibet & continet. Et Æschines contra Timarchum priscorum oratorum pudorem & modestiam laudans, eos ait perorasse manus intra pallium continentes. Eodem etiam illo anno nefas eis erat corpus in campo Martio nudare, ne corporis nudatione impudenti amatorem quærere velle viderentur. Quin & Servius ait Ciceronem scripsisse anno stipendii primo solitos esse dari custodes adolescentibus militaturis, qua ex consuetudine Maronem dixisse, 5. Æn. 546.

Custodem ad sese comitemque impubis Iuli
Epytidem vocat, &c. Turnebus.

Cohibere eadem severitate fiscum, qua ærarium. Plin. in Paneg. cap. 36. pr. i. e. Cavere ne præter jus & rationem crescat privatorum dispendio. Laudat enim Plinius Trajani continentiam, quod non exhauriret cives improbis confiscationibus.

Cohibere filium. Plaut. Merc. prol. 64. — neque potestatem sibi Fuisse, adeo arcte cohibitum esse a patre.
Cohibent pugnare leges, i. e. Prohibent. Cic. pro Rosc. Amer. 28. In emendatioribus codicibus legitur Prohibebant.
Cohibessim, pro Cohibuerim, antiquum, cujusmodi sunt illa apud Plautum, Servassim, Supplicassis, Negassim, Prohibessis, &c. pro Servaverim, Supplicaveris, Negaverim, Prohibueris, &c. Lucret. lib. 3. 445.

Corpore qui nostro rarus magis hanc cohibessit?

COHIBENS, entis. ut, Cohibens ventos carcere. Ovid. 14. Met. 224.
Claustra cohibentia templum, Claudentia. Hor. 2. Epist. 1. 255.

Claustraque custodem pacis cohibentia Janum.

Delia cohibens cervos arcu. Hor. 4. Carm. 6. 34.
COHIBENTIA, æ. f. Gloss. Lat. Gr. Cohibentia, μάθυμία, συνοχή.
COHIBITUS, a, um. ut, Macedones intra castra cohibiti. Curt. 10. 3. 6.
Aquilones cohibiti jugis montium. Curt. 8. 9. 12.
Subtile dicendi genus & cohibitum. Gell. 7. 14. [i. e. Breve ac circumcisum.
Compar. Auson. Gratiar. Action. cap. 27. pr. Cujus incessus modestior, habitudo cohibitior.
COHIBITIO, ōnis. f. [ἐποχή] Cic. 5. Verr. 37. Sic deportandi dies præstituta tollere cogebat ex area: cohibitio tollendi, nisi pactus esset, vim adhibebat pactioni, non voluntatem. Gruterus legit Prohibitio.
COHIBILIS, e. Gell. 16. 19. Celeri & cohibili oratione, vocumque filo tereti & candido fabulam scripsit Herodotus. Cohibli, i. e. Cohærente. Sed in Gloss. Lat. Gr. cohibilis, facilis, εὐχερής. conf. Coibilis in COEO, & COHIBITUS supra.
COHIBILITER, Adv. Idem. Apul. extr. Florid. Fabulam in pauca cogamus, quantum potest fieri cohibiliter.
Compar. Idem Apol. p. 297. Conibilius eadem Græce & Latine adnitar conscribere.
CŎHŎNESTO, [σεμνύνω, κοσμέω, τιμάω] āre. Idem quod Honestare: nisi aliquid ornatus adferre dicamus ipsam compositionem. Plin. lib. 22. cap. 13. Defluvia capitis semine illito cohonestari.
Cohonestare, Honoribus afficere. Cic. Anteq. iret in exil. 30. Tantum a vobis illud, Equites Romani, peto & rogo, ut quem sæpenumero vestra laude cohonestastis, &c.
Exequias alicujus cohonestare. Cic. pro Quint. 50.
Funus cohonestari. Tacit. 3. Ann. 76. Ceterisque solennibus funus cohonestaretur.
Statuas alicujus cohonestare. Cic. 4. Verr. 68. An quorum auctoritate statuas cohonestare tuas conatus es, eorum ego dignitate accusationem meam comprobare non potero?
Victoriam cohonestare. Liv. 38. 47. Ex decem legatis, si diis placet, quod concilium dispensandæ cohonestandæque victoriæ Imperatoribus majores dederunt nostri, adversarios habeo.
CŎHŎNŌRO, āre. Idem. Festus in Corona: Coronæ dicuntur, quod cohonorent eos, quibus imponuntur.
CŎHORREO, ui, [συμφρίττω] ēre. vel COHORRESCO, ĕre. Magno horrore affici. Suet. in Tiber. cap. 21. Dii me perdant, nisi cohorrescit corpus meum. h. e. Nisi totus horreo. Cic. in Somn. Scip. 2. Quem ut agnovi, equidem cohorrui.
Cohorruisse me, quod &c. Cic. 7. Att. 1.
Cohorrere ex re aliqua. Cic. 3. de Orat. 6. Ex quo quum cohorruisset, cum febri domum rediit, dieque septimo est lateris dolore consumptus. Posset hæc particula, Ex quo, etiam ad tempus referri: quasi diceret, Post sudorem quum refrixisset.
CŎHORS, ortis. f. [αὐλή, τάγμα] Idem significat quod Chors chortis: Locum nempe in villa, tectis circumdatum, in quo pascuntur gallinæ & alites hujusmodi. Varro 3. de R. R. cap. 3. Primus enim ille gradus antiquus majorum nostrorum erat, in quo essent aviaria duo duntaxat, in plano cohors, in qua pascebantur gallinæ, & earum fructus erant ova & pulli V. CHORS. Et Ovid. 4. Fast. 704. & Martial. 7. 54.
Cohors est etiam Corpus militum minus Legione; constabat enim Legio ex cohortibus, ut Cohors ex manipulis. Varro de L. L. 4. 16. Cohors, quod ut in villa ex pluribus tectis conjungitur, ac quiddam fit unum: sic ex manipulis pluribus copulatur cohors: quæ in villa dicta, quod circa eum locum cohercetur pecus.
Cohors & Turma differunt. Cohors enim de peditibus solum, Turma vero de equitibus dicitur. Itaque Cic. pro Marcell. 7. pedites equitesque significat, quum inquit: Hujus gloriæ Cæsar, quam es paulo ante adeptus, socium habes neminem: nihil tibi cohors, nihil turma decerpit. Idem 6. Att. 2. Habeat is turmas: cur potius quam cohortes? Ex Paulo Manutio. Fuerunt autem militum 420. aliæ 500. & 600. Erantque in Legione cohortes 10. V. Lipf. de Mil. Ro. 2. 4.
Acies cohortium. Tacit. 5. Hist. 18. Pellebatur sociarum cohortium acies.
Tantumque belli superfuit, ut præsidia cohortium, alarum, legionum, modicis vicis quadripartita Civilis invaserit. Tacit. 5. Hist. 20. pr.
Robora classium, alarum, cohortium. Tacit. 2. Hist. 76.
Alaria cohors. V. Alaris, in ALA.
Armigera. Sil. lib. 10. 97.
Auxiliaria. V. AUXILIOR. Nimirum copiæ auxiliares, quantæcunque essent, perpetuo in Cohortes duntaxat descriptæ fuerunt, in Legiones soli milites Romani, Italicique generis, nisi forte abusive nomen Legionis ponitur, divisi.
Bellatrix. Stat. 6. Theb. 262.
Densæ cohortes. V. DENSUS.
Impia Gigantum. Hor. 2. Carm. 19. 22.
Inhonora, Victa. Stat. 10. Theb. 8.
Innumeræ. Stat. 5. Theb. 21.
Legionariæ. V. LEGIO.
Montana cohors Cappadocum. Lucan. lib. 7. 225.
Numerosa Sil. lib. 11. 192.
Pilata. V. Pilatus, in PILUM.
Prætoriæ cohortes. Tacit. 3. Hist. 55. Eædem ac Prætorianæ. V. in PRÆTOR.
Proceræ stabant Celtarum signa cohortes. Sil. lib. 15. 718.
Sociæ. Tacit 5. Hist. 1.
Cæsa. Tacit 3. Hist. 47.
Corrumpere Cic. 5. Verr.
Dare cohortem in præsidium. Tacit. 4. Hist. 35.
Deducere cohortes ex præsidiis. V. DEDUCO.
Educere. Cæs. 3. Bell. Gall. 26. pr.

Examinare. Tacit. 2. Hist. 76.
Expedire cohortes. Tacit. 3. Hist. 8.
Explicare. Virg. 2. Georg. 279.

Ut sæpe ingenti bello, quum longa cohortes
Explicuit legio: & campo stetit agmen aperto.

Firmare. Tacit. 11. Ann. 31.
Inducere cohortes in prælium. V. INDUCO.
Ire vallatum cohortibus. Stat. 12. Theb. 181.

— nec alumna nivosi
Phasidis innuptis vallata cohortibus iret.

Cohors, Congregatio quorumcunque hominum. Suet. in Neron. cap. 5. Quod quantum potare jubebatur, recusarat, dimissus e cohorte amicorum, nihilo modestius vixit. Hor. 1. Epist. 3. 6.

Quid studiosa cohors operum struit?

Famula cohors, i. e. Famularum cohors. Stat. 11. Theb. 292.
Innuptæ cohortes, i. e. Cohortes virginum. Stat. 12. Theb. 531.
Cohors, pro Comitatu & satellitio, & familia magistratus qui ibat in provinciam. Unde, Cohors Prætoria, quæ Consuli aut Prætori in provincia præsto semper erat, quasique latus ejus cingebat. Cic. 1. Q. frat. 1. Quos vero aut ex domesticis conjunctionibus, aut ex necessariis apparitionibus tecum esse voluisti, qui quasi ex cohorte Prætoris appellari solent: horum non modo facta, sed etiam dicta omnia præstanda nobis sunt. Itaque quod Cicero Cohortem Prætoriam in prætura urbana dixit, Asconius Consulares comites interpretatur. Budæus. Locus Asconii est in 3. Verr. 36. q. V.
Impura Verris prætoris. Cic. 6. Verr. 115.
Prætoria cohors scortatorum. Cic. 2. in Catil. 24. O bellum magnopere pertimescendum, quum hanc sit habiturus Catilina scortatorum cohortem Prætoriam. Hic non Comitum, sed Militum cohors. V. PRÆTOR.
Laboriosa cohors Ulyssei. Hor. Epod. 16. 60.
Vaga cohors. Catull. 61. 25.

Ubi suevit illa divæ volitare vaga cohors.

Cohors ad res inanimatas etiam transfertur. ut, Febrium cohors. Hor. 1. Carm. 3. 30.

COHORTĬCŬLA, æ. f. dimin. Cic. 8. Fam. 6. Bibulus in Amano nescio quid cohorticularum amisit.

COHORTĀLIS, vel CHORTALIS, e. Adj. [χορτικός] a Cohorte villæ. ut, Cohortales aves, Quæ in cohorte domi aluntur. Columel. lib. 1. in procem. Et ut a pecoribus recedam, quorum in parte avium cohortalium, & apium cura posita est, &c.
Officina cohortalis. i. e. Ornithon. Columel. 8. 3. 1. & 8.
Pullus cohortalis. Cels. 2. 28.
Ratio cohortalis, quam Græci vocant ὀρνιθοτροφίαν. Columel. 8. 2. 6.

COHORTALINUS, i. m. Ordini militiæ Palatinæ adscriptus. Cod. Theod. 6. 35. Cohortalinorum militia.

CŎHORTOR, [παρεγγυάω] āri. Simul aut Vehementer hortari. Cic. 2. de Nat. Deor. 148. Deinde hac cohortamur, hac persuademus. De Eloquendi vi.
Cohorto, active, Antiquum. Quadrigarius apud Nonium, Et dicerent castra facta esse, atque hos cohortarent, uti maturarent.
Deterrere & Cohortari, opponuntur. Cic. 1. de Orat. 258. Illud vero fuit horribile, quod mehercule vereor ne majorem vim ad deterrendum habuerit, quam ad cohortandum.
Cohortari ad pacem. Cic. 15. Att. 1.
Ad studium summæ laudis aliquem cohortari. Cic. 2. Fam. 3.
Ad virtutem cohortari ardentius. Cic. 2. de Orat. 35.
Cohortari invicem. Suet. in Sergio Galba, cap. 10. Cohortantibus invicem, ne occasionem omitterent.

COHORTATUS, a, um. Partic. forma pass. Cato apud Gell. 15. 13. Exercitum suum pransum, paratum, cohortatum eduxit.

COHORTANDUS, a, um. Partic. [παρεγγυαστέος] Cic. 1. de Orat. 30. Non sibi cohortandum Sulpicium & Cottam, sed magis utrumque collaudandum videri.

COHORTATIO, ōnis. f. [παρεγγύη] Judicum cohortatio ad honeste judicandum. Cic. pro Cluent. 138.
Inanis & sine causa suscepta cohortatio. Cic. 1. Fam. 7.
Incredibiliter me commovet tua cohortatio. Cic. 16. Att. 13.
Concitatum esse cohortatione alicujus ad aliquid. Cic. 1. de Orat. 204.
Excitari cohortationibus. Cic. ad Brut. Ep. 10. pr.

COHORTATIUNCULA, æ. f. dimin. Ambrosius 84. pr. Neque cohortatiunculas meas adhibere præsumerem.

COHIVUM, Calyx rosæ adhuc connivens & clausus. Verba sunt antiqui lexici, Cohivum, κάλυξ ῥόδε μεμυκώς. Scribitur & Conivum, a Connivendo ut reor. Turnebus. Ed. Steph. divise, κάλυξ, ῥόδον μεμυκός.

CŎHOSPES, itis. m. Hospitio junctus. apud Paulinum.

COHUM, i. n. Lorum, quo temo buris cum jugo colligatur, a Cohibendo dictum. Hæc Festus. Varro autem 4. de L. L. 31. Cohum [vel potius Covum] pro Loro, a Cavo, quasi cavum dictum existimat: dicitque esse sub jugo medio covum, quo buris extrema jugo copulatur. Verba ipsa Varr. V. in BURA.
Cohum etiam poetæ Cælum dixerunt, teste eodem Festo, a Chao, ex quo putabant cælum esse formatum. V. Scalig. & Dacer. not.

CŎHŪMĬDO, āre. Apul. Met. 8. pag. 205. Cohumidare genas lacrymis.

C O I

COIBILIS, V. COEO.

COIMBĪBO, ĕre. Translate Arnob. 5. p. 178. Si aperte hoc facere confessis maledictionibus coimbibissetis.

COINCIDENTIA, æ. f. [παρέμπτωσις] Affectus oculorum medicis est, ubi in meatum, qui a basi cerebri veniens, oculo videndi facultatem tribuit, humor adaperto vel rupto vase incidit, obturatque eum: unde cum dolore visus offenditur. Hæc ex Isagoge Galen. adscripta.

COINFANTIO, āre. Vetus Interpr. Irenæi 4. 75. Coinfantiatum est homini verbum Dei. i. e. Infanti impressum.

COINQUĪNO, [μολύνω] āre. Idem quod simplex Inquinare. Columel. lib. 7. cap. 5. Ne totam progeniem coinquinet: & quidem celeriter, quum alia pecora, tum præcipue oves contagione vexentur.
Coinquinare, per metaphoram. Cic. 3. de Nat. Deor. 68.

Quod, re in summa, summum esse arbitror
Periculum, matres coinquinari regias:
Contaminari stirpem; admisceri genus.

Crimine stupri se. Filiam enim suam, quod ea se stupri crimine coinquinaverat, interemit. Valer. Maxim. lib. 6. cap. 1. 6. Ubi de Attilio Philisco.
Conquino & dici & scribi vult Victorinus de Orthograph. apud Malaspin. ad Att. 14. 20. pr.

COINQUINATUS, a, um. Prudentius hymno 6. ante Somn. v. 53.

At qui coinquinatum
Vitiis cor impiavit.

Compar. Arnob. 7. p. 222. Quid esse his potest coinquinatius?

COIS, V. COA, Vestis.

COITUS, In COEO.

COIX, icis. m. [κόιξ] Genus stirpis, cujus folia ad textum sunt utilia. Strabo.
Est item Coix, Vas farinarium, ex arborum corticibus contextum, quod Dores Coin appellant. Pollux 10. 46.

C O L

COLABRISMUS, i. m. [κολαβρισμός] Thraciæ gentis & Carum saltatio fuit, sed armata: forteque fuerit ea, cujus meminit ἀναβάσεως, σ, Xenophon, dum ita saltantes prodit, se invicem τεχνικῶς admodum solitos ferire, demumque qui alterum exuisset armis, exisse Sidalca incinentem, illo perinde ac mortuo plane elato. Ex Cæl. Rhodig. lib. 5. cap. 4. V. Pollux Onomast. lib. 4. cap. 14. Alex. Genial. Dier. lib. 2. cap. 25.

COLACASITIS, is. f. Insula in sinu Troglodytico, ad Azanium mare, de qua Plin. lib. 6. cap. 29.

CŌLACRETÆ, ārum. m. [κωλακρέται] dicuntur Qui pecuniæ præsunt quæ ad res divinas erogatur: nam & Androtion scribit, Delphos petentibus theoris argentum a colacretis numerari solitum. Custodiebant & hi pecuniam quæ judicibus contribueretur, ut annotatum a grammatico Aristophane est: sed omnino & civilium pecuniarum quæstores erant. Cæl. Rhodig. lib. 8. cap. 9. V. Polluc. 8. segm. 97. & Schol. in Aristoph. Vesp.

COLAICUM, i. n. Taprobanæ insulæ promontorium, ut est apud Plin. in ipsius insulæ descriptione, lib. 6. cap. 22.

COLAN, cognomento Piscis, Urinator insignis, ut qui nando tantum profecisset, ut haud secus quam marina bellua, maxima pelagi intervalla, spatiaque immensa quingentorum & ultra stadiorum, fœda tempestate & reluctantibus aquis, excellenti vi & velocitate natatus peragraret. Sed quum audacius paulo mari se crederet, festo quodam annuo solennique die in Siculo freto effusa multitudine ad spectaculum, in portu Messanæ, ut aiunt, experiri credo volens, quantum præ ceteris urinando valeret, dum pateram auream munus natantibus tunc a rege dejectam in mare, ab imo eripere conatur, & se in mare mersisset, illius studio profunda exquirens vada, diu expectatus, ab imo maris fundo, in quod se dejecerat, nunquam emersit, neque postea inventus apparuit. Hæc ex Joviano Pontano Alex. ab Alex. lib. 2. cap. 21.

CŎLĂPHUS, i. m. [κόλαφος] Latine dicitur Alapa. Ter. Adel. 2. 2. 37. Colaphis tuber est totum caput.
Ducere colaphum alicui. Quintil. lib. 6. cap. 3. i. e. Infringere.
Incutere. V. INCUTIO.
Infligere. V. INFLIGO.
Infringere colaphos. Ter. Adel. 2. 1. 46.

Homini misero plus quingentos colaphos infregit mihi.

COLAPHĪZO, [κολαφίζω] āre. Pugno clauso verbero, colaphum impingo. Græcum verbum est, quod apud Latinos extra sacras litteras haud temere reperias. V. Tertull. adv. Marc. 5. 12.

COLAPIS, [Κολάπις Strab. Κόλοψ Dioni] Pannoniæ amnis, in Saum influens juxta Sisciam, gemino alveo insulam ibi efficit, quæ Segestica appellatur. Hæc Plin. lib. 3. cap. 25. Hinc

COLAPIANI, ōrum. m. Pannoniæ populi, per quos Saüs fluvius in Danubium defluit. Quorum meminit Plin. eodem loco.

COLATUS, V. COLO, colas.

CŎLAX, ăcis. m. [κόλαξ] Latine Assentator dicitur. Est autem nomen parasiti ab assentando. Ter. Eun. prol. 30. V. Locum.
Colax inde nomen sibi vendicat, quoniam cibum etiam Colon vocant. Cibi enim & ventris gratia plerumque adulantur parasiti. Psomocolax, qui panis & buccellæ gratia, quam Psomon Græci dicunt, abunde blanditur. Quin Cœlia quoque, id est venter hinc originem ducit. Cæl. lib. 20. cap. 33.

COLAXES, is. m. [Κολάξης] Jovis & Oræ filius: cujus pariter & matris meminit, Valer. Flacc. 6. Argon. 48.

Proxima Bisaltæ regio, ductorque Colaxes,
Sanguis & ipse deûm.

De Ora matre ejus fabulantur eam fuisse ancipiti forma, humana & serpentina.

COLCHI, ōrum. m. [Κόλχοι] Populi qui Phasim fluvium incolunt, dictique sunt a Colcho Phasidis filio.
Phryxæi Colchi, a Phryxo filio Athamantis, qui insidias novercæ fugiens, navigavit Colchos, ibique vellus aureum monimentum periculorum Marti, aut (ut alii dixerunt) Jovi Phryxio dicavit. Valer. 1. Argon. 351.

Tu quoque Phryxæos remo, Pæantie, Colchos
Bis Lemnum visure petis.

Sævi Colchi. Valer. 3. Argon. 698.
Truces. Valer. 1. Argon. 743.
Auratus aries Colchorum. Cic. in Orat. 163.

COLCHIS, idis, & COLCHOS, i. f. [Κολχίς] Regio juxta Pontum, regnum Æetæ regis: in qua fuerunt veneficii maximi auctores. Habet in se juga Caucasi, atque hinc Caspium, & Hircanum habet mare, hinc Mæotim. Ferunt Iasonem Thessalum cum Argonautis eo navigasse, ut vellus aureum raperet. In ea Sibaris Colchorum regia est. Hæc (ut Ptolemæus ait) monte Corace a Septentrione clausa est, qui est Caucasi pars, & Nomades excludit: ab Oriente, Iberia: a Meridie, Phaside, & Armeniæ montibus, ab Occidente, Euxino ponto. Ammianus lib. 22. Colchos antiquam Ægyptiorum sobolem esse refert. Nam linificium adeo apud eos vulgatum est, ut in peregrina quoque loca exportetur. unde

quidam

quidam cognationem Colchorum cum Ægyptiis ostendere volentes, fidem ex his capiunt, inquit Strabo. Hor. Epod. 5. 21.

— plumamque nocturnæ strigis,
Herbasque, quas & Colchos, atque Iberia
Mittit venenorum ferax. Alii legunt Iolcos.

COLCHIS, [Κολχίς] Horatio dicitur Illa quæ in Colcho nata est, quo nomine Medeam significat in Epod. 16. 58.
Neque impudica Colchis intulit pedem.
Torva Colchis, Medea irata. Juven. 6. Sat. 640.
Credamus tragicis quicquid de Colchide torva
Dicitur.
Turbida Colchis. Valer. 8. Argon. 323.
Gens Colchis, Gens Colchorum. Valer. 5. Argon. 418.

COLCHUS, a, um. [Κόλχος] Adj. Qui ex Colcho est. Hor. in Arte Poet. 118.
Colchus an Assyrius: Thebis nutritus, an Argis.
Domus Colcha. Ovid. 3. Fast. 876.
Pervenit in Colchas aurea lana domos.
Phasis Colchus. Sen. Hippol. 8.
Rhombus Colchus. Martial. lib. 12. 57.
Cum secta Colcho lana vapulat rhombo.

COLCHĬCUS, a, um. [Κολχικός] Adj. ut, Venena Colchica. Hor. 2. Carm. 13. 8.

COLCHIĂCUS, a, um. [Κολχιακός] aliud Adj. Propert. lib. 2. 1. 54.
Seu mihi Circæo pereundum est gramine, sive
Colchis Colchiacis urat ahena focis. Scalig. Iolciacis, probante Brœckh.

COLCHICUM, i. n. [κολχικόν] Bulbus est agrestis, exitu Autumni croceum edens florem, & posterius folia pinguiora quam bulbi, caule semipedem alto, semine rufo. Quidam Ephemeron lethale appellant. Gustatum enim fungorum more jugulat. Maxima ejus copia in Colchide nascitur: unde & nomen accepit. Officinæ Hermodactylon appellant. V. Dioscor. lib. 4. cap. 72.

COLCHINIUM, i. n. [Κολχίνιον] Oppidum Dalmatiæ, a Colchis conditum, quod postea Olchinium dictum est. Auct. Plin. lib. 3. cap. 22.

COLDŪLI, orum. [Κολδοῦλοι] Germaniæ populi, ex quibus nonnulli intra silvam Herciniam habitant, aliqui extra, ut Strabo testis est lib. 7.

COLENTUM, Illyrici insula, a qua Colentini populi, qui in Salonam coloniam jura petunt, ut vult Plin. lib. 3. cap. 21. & 22.

CŌLES, vel COLIS, is. m. [καυλός] Penis, sive Membri virilis quasi hasta usque ad glandem. Cels. lib. 7. cap. 25. Ab his ad ea transeundum, quæ in cole ipso fiunt. Hinc

CŌLEUS, i. m. [ὄρχις] Testis alias dicitur, sive Testiculus, per diminutionem. Cic. 9. Fam. 22. Testes, verbum honestissimum in judicio: alio loco non nimis: at honesti, colei Lanuvini: Cliternini, non honesti. Et Petron. cap. 44. Si coleos haberemus. i. e. Si viri essemus. V. ibi Manut. & Scheff. in not. p. 93.
Coleus, Testis, a Colo, colis, quod colat mulieris pubem. unde illud in Priap. (13.) Stamus sub Iove coleis apertis. Dicitur & Culeus. Martialis, Quod depilatos, Chreste, culeos portas. Hæc Calepinus. Quod his in locis sit Vagina, utpote a κολεός. Sed a Colo esset Græce Coleus. Eobanus tamen Coleatum apud Theocr. dixit, o brevi. H. St.

COLEATUS, a, um. ut, Coleata cuspis, apud Nonium a Pomponio dici videtur pars illa qua viri sunt, nec honeste potest nominari. Conspicio, inquit, coleatam cuspidem. Turneb. Adverf. 6. 9.
Equus coleatus. ibid. 17. 12.

CŌLIAS, æ. m. [κολίας] Piscis. Plin. lib. 32. cap. ult. Colias sive Parianus, sive Sexitanus a patria Bætica, lacertorum minimi.
Est & Cōlias, [Κωλίας] locus Atticæ, & Ædes Veneris apud Suidam.

COLICIÆ, In COLLICIÆ.

COLICULUS, In COLIS vel CAULIS.

COLICUS, In COLON.

COLĪDOS, Insula in Oceano Indico, Veneri sacra, quæ tantæ altitudinis esse fertur, ut illuc aves non advolent.

CŌLĪPHIUM, i. n. [κωλίφιον] Panis quo utebantur athletæ, ἀπὸ τῶ κώλα καὶ τῶ ἶφι, hoc est robore membrorum. Hæc Bud. Plaut. Perf. 1. 3. 12.
Coliphia mihi ne incocta detis.
Comedere coliphia. Juven. 2. Sat. 53.
Luctantur paucæ, comedunt coliphia paucæ. V. ibi Gangræum.

CŌLIS, is. V. CAULIS & COLES.

COLLA, æ. f. [κόλλα] a Græcis dicitur quam nos Glutinum dicimus, quo ligna ferruminantur. Perott. Utimur autem tantum ejus compositis: ut, Sarcocolla, Ichthyocolla, Chrysocolla.

COLLĂBASCO, [καταφέρομαι, ὑποφέρομαι] ĕre. a verbo Lăbo, as. Ruinam minitari. Plaut. Stich. 4. 1. 17. Si res lassa labat, itidem amici collabascunt. Per translationem.

COLLĂBESCO, ĕre. a verbo Lābor, ĕris. Lucret. lib. 3. 600.
Conquassatur enim tum mens, animæque potestas
Omnis: & hæc ipso cum corpore collabescunt. Versus est spondaicus. h. e. Collabuntur & decidunt. Alii legunt Conlabefiunt, alii Conlabascunt.

COLLĂBĔFĪO, [καταλύομαι] ĕri. Cæs. 2. Bell. Civil. 6. Illæ adeo graviter incitatæ conflixerunt, ut vehementissime utræque ex concursu laborarent: altera vero perfracto rostro tota collabefieret.

COLLABEFACTUS, a, um. C. Nepos, 3. 1. 2. A Themistocle collabefactus testula illa, exilio decem annorum multatus est.

COLLĂBĔFACTO, [λυμαίνομαι] āre. Idem quod Labefactare. Ovid. 1. Fast. 566.
Et vastum motu collabefactat onus. h. e. Vehementer concutit.

COLLABEFACTĀTUS, a, um. Lucret. 1. 492.
Collabefactatus rigor auri solvitur æstu.

COLLĂBELLO, āre. Labra adjungo. Laber. apud Nonium 2. 168. Peranna, collabella osculum. h. e. Junctis labris osculare.

COLLĂBOR, [συγκαταπίπτω] ābi. Labi, vel Simul cum aliquo labi. Ovid. 6. Met. 295.
Hæc frustra fugiens collabitur.
Fastigium domus collabitur. Suet. in Cæs. cap. 81.
Collabi ruina. Liv. 29. 18.
Saxo collabi. Stat. 1. Achill. 195. — saxo collabitur ingens
Centaurus. h. e. Dormiturus procumbit super saxum.

COLLAPSUS, a, um. [συγκαταπεπτωκώς] Partic. Cels. lib. 7. cap. 26. Res vero interdum cogit emoliri manu urinam, quum illa non redditur, aut quia senectute iter ejus collapsum est, &c.
Collapsus is dicitur, Cui præ dolore concidit animus. Virg. 8. Æn. 584.
— famuli collapsum in tecta ferebant.
Dolore subito collapsa. Ovid. 7. Met. 826.
Ferro collapsus. i. e. Ictu ensis. Virg. 4. Æn. 664.
— illam media inter talia ferro
Collapsam aspiciunt comites, ensemque cruore
Spumantem, sparsasque manus.
Ædes vetustate collapsæ. Suet. August. cap. 30.
Artus collapsos excipit. Ovid. 10. Met. 186.
Cervix collapsa. Virg. 9. Æn. 434.
Cineres collapsi dicuntur, Quum est omnino extinctus ignis. Virg. 6. Æn. 226.
Postquam collapsi cineres, & flamma quievit.
Membra collapsa. Virg. 4. Æn. 391.
Ossa morbo collapsa minutatim, per hyperbolen Totum hominem significat. Virg. 3. Georg. 485.
Rursus abundabat fluidus liquor: omniaque in se
Ossa minutatim morbo collapsa trahebat. Servius.
Ruina collapsa. Sil. lib. 7. 727.

COLLAPSIO, ōnis. f. Firmic. de Error. profan. relig. cap. 41. Cadentium culminum funesta collapsio.

COLLĂBŌRO, vel CONLABORO, [συγκακοπαθεῖν] āre. Tertull. de Pœnit. cap. 10. Ad remedium conlaborare. Vulg. Interpr. 2. Tim. 1. 8. Collabora Evangelio secundum virtutem Dei.

COLLABORANS, antis. [συναθλῶν] Vulg. Interpr. Philipp. 1. 27. Collaborantes fidei Evangelii. Hinc

COLLABORATIO, ōnis. f. &

COLLABORATOR, ōris. m.

COLLĂBUS, i. m. [κόλλαβος] Suidas, Collabi sunt fidium epitonia. Cæl. lib. 30. cap. 18. Existimo collabos in cithara esse claviculos, quibus intenduntur vel remittuntur fides: & inde ab intensione cœpisse epitonia vocari: indeque per similitudinem in aliis itidem id genus eodem modo appellata.
Est etiam Collabus, Servuli nomen apud Plaut. Trin. 4. 3. 13.

COLLĂCĔRO, āre. Hinc

COLLACERATUS, a, um. Tacit. 3. Hist. 73. 9. Confossum collaceratumque corpus.

COLLĂCRȲMO, [ἐπιδακρύω] āre. Idem quod simplex Lacrymare. Cic. in Somn. Scip. 1. Ad quem, ut veni, complexus me senex collacrymavit.
Collacrymare casum. Cic. pro Sext. 123. Et quoniam huc me provexit oratio, histrio casum meum toties collacrymavit.

COLLACRYMATIO, ōnis. f. [ἐπιδάκρυσις] Cic. 2. de Orat. 190. Nisi ei tu signa doloris tui verbis, sententiis, voce, vultu, collacrymatione denique ostenderis.

COLLACTANEUS, i. m. [ὁμογάλακτος] Qui eandem mammam suxit, & eodem lacte nutritus est. l. 13. de manum. vindict. §. justæ autem. Instit. Quibus ex causis manumit. l. 30. §. Titia. D. de adim. legat. quæ & eum Græce σύντροφον vocat, ut & Theophil. in d. §. justæ. V. August. Confess. 1. 7.

COLLACTANEA, æ. f. Ambrof. Epist. 34. ad Virgines sacras: Emerantiana, quæ fuerat collactanea ejus, &c. Et Venant. Fortunat. 6. Carm. 7.
Nulla puella choro neque collactanea ludat.

COLLACTEUS, a. [συγγάλακτος] Idem. Juven. 6. Sat. 306.
— quid dicat notæ collactea mammæ. Novissima exemplaria habent, Collacia Mauræ. V. Schurzfl. Martianus Capell. lib. 1. cap. 1. Sed quod sororis ejus collactea, & indiscreto amica fœdere videretur.

COLLACTIUS, i. m. Idem quod Collactaneus. Gruter. Inscript. p. 661. & Spon. Misc. p. 228. Hygin. fab. 224. Croton collactius Musarum.

COLLACTIA, æ. f. Gruter. Inscript. 661. 2. COLLACTIAE. BENE. MERENTI. FECIT.

COLLÆTOR, vel CONLÆTOR, āri. Tertull. de Idololatr. cap. 14. Convivamus cum omnibus; conlætemur ex communione naturæ, non superstitionis. Et Mantuan.
Festa suo celebrant & collætantur alumno.

COLLĀRE, is. n. [περιδέραιον] Vinculi genus quo collum astringitur. Lucil. lib. 9.
Cum manicis, catulo, collarique, ut fugitivum
Deportem. Hæc Nonius. Vel, ut ait Budæus, Cingulum ex corio firmo cum clavis capitatis. Varro 2. de R. R. cap. 9. Ne vulnerentur a bestiis imponuntur his collaria, &c. de Canibus.

COLLARIA, æ. f. Ferrum rotundum quo constringuntur colla malefactorum. Plaut. Capt. 2. 2. extr.
Hoc quidem haud molestu'st jam, quod collus collaria caret.

COLLARIS, e. Adj. ut Infula collaris. Petron. cap. 56. V. ibi Burm.

COLLARIUM, V. CIRCULUS.

COLLĀTĔRALES, in jure dicuntur Qui se attingunt transversaliter per lineam collateralem, non per lineam rectam ascendentem, vel descendentem, ut Consanguinei vel similes. V. Jurisconsultos.
Dicuntur etiam Collaterales generaliter omnes, æqualiter, quasi lateribus considentes.

COLLATERO, āre. Mart. Capell. 6. p. 230. Vocales utrinque collaterat.

COLLĀTIA, æ. f. [Κολλατία] Oppidum juxta Romam, eo quod ibi opes aliarum civitatum fuerint collatæ: a qua porta Romæ Collatina dicta est. Festus.

COLLĀTĪNUS, a, um. ut, Arces Collatinæ. Virg. 6. Æn. 774.
Penetralia Collatina. Ovid. 2. Fast. 787.
Hostis, ut hospes, init penetralia Collatina. i. e. Domum Collatini, mariti Lucretiæ.

COLLATINA, æ. f. Dea quæ collibus præest. August. Civ. Dei, 4. 8.

COLLATINUS, i. m. L. Tarquinii cognomen fuit, Lucretiæ mariti, qui primus post exactos reges, cum Junio Bruto factus est Consul: postea non aliam ob causam, quam quod Tarquinius appellaretur, populo suspectus, magistratu se abdicare coactus est, & in exilium proficisci. Liv. 2. 2.
Fuit & Unus ex septem urbis Romæ collibus.

COLLATIO, COLLATITIUS, COLLATIVUS, COLLATOR, COLLATUS. V. CONFERO.

COLLATO, [συμπλατύνω] āre. Idem quod Ampliare. Unde

COLLATATUS, a, um. Cic. in Orat. 187. Quod si & angusta quædam atque concisa, & alia est collatata & diffusa oratio, necesse est id non litterarum accidere natura, sed intervallorum longorum & brevium varietate. &c. Angusta, & concisa oratio, quæ minutos habet numeros, & remissos: quales sunt iambi & trochæi; ut proMil. 28. Milo autem, quum in senatu fuisset eo die, quoad senatus dimissus est, domum venit, calceos & vestimenta mutavit: paulisper dum se uxor, ut fit, comparat, commoratus est. Quem locum vehementer admiratur Quintil. lib. 4. cap. 2. Omnes fere iambi sunt, & trochæi. quin ab iambo incipit, & duobus iambis desinit. Nullus autem numerus aut pes iambo demissior & angustior est. Collatata & diffusa oratio grandiores & sublimiores numeros habet: quales sunt spondæi, Cretici, Ionici, Pæones, epitriti. ut pro Milone 85. Quas ille præceps amentia, cæsis prostratisque sanctissimis lucis, substructionum insanis molibus oppresserat. Incipit enim a spondæo, & desinit in Ionicum a majori. Postea subjungit: Vestræ tum aræ, vestræ religiones viguerunt. ubi etiam initio spondæus est, in fine Ionicus a minori. Sequitur: Vestra vis valuit, quam ille omni scelere polluerat. ubi primo loco Creticus est, postremo Pæon primus. Natura igitur syllabarum & pedum, efficit orationem aliam angustam, aliam collatatam.

COLLAUDO, [συνεπαινῶ] āre. Ejusdem significationis cum suo simplici. Ter. Eun. 5. 9. 60. Et collaudavi secundum facta & virtutes tuas. Cic. 2. Q. frat. 5. Orationem meam collaudavit satis multis verbis.
- Benevolentiam diligentiamque aliquorum collaudare. Cic. 7. Verr. 161. Agit hominibus gratias, & eorum erga se benevolentiam diligentiamque collaudavit.
- Clementiam alicujus per litteras collaudare. Cic. 9. Att. 16.
- Factum alicujus collaudare. Cic. 5. Philipp. 28.
- Memoriam. Cic. Anteq. iret in exil. 2.
- Ab omnibus collaudari. Cic. 1. Fam. 7.
- Non cohortandus, sed magis collaudandus aliquis. Cic. 1. de Orat. 30.
- Proverbio Græco collaudare sit solitus. Suet. Ner. 33. H. St.

COLLAUDĀTUS, a, um. [συνεπῃνημένος] Stat. 6. Theb. 490.
— victusque & collaudatus abisset. Et Curt. 7. 5. 38.
- Alexander multum collaudato Spitamene conversus ad Bessum, &c.
- Verbis amplissimis collaudatus. Suet. Cæs. 16. Accitumque in curiam, & amplissimis verbis collaudatum, &c.

COLLAUDATIO, ōnis. f. [συνεπαίνεσις] Cic. 2. de Invent. 125. Primum scriptoris collaudatione, & loco communi, nihil eos qui judicent, nisi id quod scriptum sit spectare oportere. Et Auctor ad Herenn. 2. 13. Scriptoris collaudatione.

COLLAUDATOR, ōris. m. Augustin. Confess. 4. 14. extr. Nullo collaudatore mirabor.

COLLAUDABILIS, e. Prudent. Hamartig. v. 694.
— nec bonus est, nec collaudabilis ille.

COLLECTA, COLLECTANEUS, In COLLIGO.

COLLĒGA, æ. m. [συνάρχων] Collegæ (inquit Varro de L. L. 5. 7.) dicuntur Qui una lecti sunt. Ulpianus l. 173. D. de verborum significationibus, Collegarum appellatione hi continentur, qui sunt ejusdem potestatis. Perottus, Collegæ sunt in legatione aut magistratu socii. Plin. lib. 19. cap. 8. Invenio mustum rutatum populo datum a Cornelio Cethego, in Consulatu collega Quint. Flaminini, comitiis peractis.
- Collega & socius alicujus. Cic. 4. Verr. 109. Qui se non Timarchidis, sed ipsius Verris collegam & socium esse dicebat.
- Regni collega. Cic. 2. Philipp. 85.
- In censura collega. Cic. de Amicit. 39.
- In Prætura collega. Cic. 1. Off. 144.
- Abrogare potestatem collegæ. Cic. 3. de Legib. 24.
- Discrepare judicia inter collegas. Cic. pro Cluent. 121.
- Facere collegam in quodam munere. Cic. de Clar. Orat.
- Frangere libidinem levitatemque collegæ vultu. Cic. pro Sext. 19.
- Habere collegam in quodam munere. Cic. 1. Off. 144.
- Numeratur alicui collega quispiam. Cic. 4. Verr. 108. Is est C. Clodius, qui in Sicilia sequester istius, interpres, confector negotiorum, prope collega Timarchidi numerabatur.
- Timeret censoris mores etiam collega. Juven. 11. Sat. 92.

COLLEGATARIUS, V. COLLEGO, āre.

COLLEGIUM, i. n. [συνέδριον, σύλλογος] proprie significat Societatem ipsam collegarum. Tres numero collegium facere existimavit Horatius Priscus: quod magis sequendum affirmat Marcellus, quam quod plerique scripserunt, majorem ad id numerum necessarium esse. Collegæ tamen dicuntur duo, & collegium dicitur de consulibus a Livio lib. 10. 22. Expertum se, nihil concordi collegio firmius ad remp. tuendam esse. Idem tria collegia vocat tres duorum consulum vices. Budæus. Cic. 6. Verr. 108. Tum ex amplissimo collegio Decemvirali, &c. Gell. lib. 11. cap. 3. Aliter enim dici videbam, Pontifices pro collegio decrevisse. i. e. Ex auctoritate & sententia collegii pontificum, inquit Volaterranus. Huc pertinent Magistratuum & Sacerdotum seqq.
- Flavialium collegium. Suet. Domit. cap. 4. V. FLAVIALES & Pitisc. ad loc.
- Pontificum collegium. Cic. pro Domo 33.
- Prætorum. Cic. 3. Off. 80.
- Quæstorum collegium. Suet. Claud. 24.
- Sacerdotum. Cic. de Clar. Orat. 127.
- Sacerdotii amplissimi collegium. Cic. 3. Fam. 10.
- Tribunorum plebis. Cic. pro Domo 47.
- Apud collegium Tribunorum plebis causam alicujus agere. Cic. 4. Verr. 100. Cic. 3. de Legib. 24. Quod enim est tam desperatum collegium, in quo nemo e decem sana mente sit. Loquitur de collegio Tribb. pleb.
- Collegium, pro Consortio officii, sive societatis. Tacit. 3. Ann. 31. Consulatus patris, atque filii collegio insignis.
- Collegiorum ordo quidam erat & dignitas, ac quoddam magnum diceba-tur, ut aliis dignius & amplius. Sic enim legimus in inscriptione quadam veteri, VIATORI COLLEGII MAGNI. Turnebus.
- Collegium, Congregatio & societas quorumcunque hominum. Plin. lib. 10. Epist. 42. extr. Tu domine, dispice an instituendum putes collegium fabrorum, duntaxat hominum CL.
- Ambubaiarum collegia. Hor. 1. Serm. 2. 1.
- Capitolinorum collegium. V. Capitolinus, in CAPITOLIUM.
- Mercurialium collegium. In MERCURIUS.
- Poetarum collegium. Valer. Max. 3. 7. 11. Is, Julio Cæsari, amplissimo ac florentissimo viro, in collegium poetarum venienti, nunquam assurrexit.
- Sodales ejusdem collegii. Caius in l. ult. D. de Collegiis & illicitis corporibus.
- Illicita collegia arceantur senatusconsulto. Martianus in l. 1. D. de Collegiis & illicitis corporibus.
- Sodalitia collegia. Martian. in l. 1. D. de Colleg. & illicit. corpor. Mandatis principalibus præcipitur Præsidibus provinciarum, ne patiantur esse collegia sodalitia.
- Naturæ collegium. Plin. lib. 10. cap. 17. Auxiliatur accipiter, collegio quodam naturæ, bellumque partitur. i. e. *Par alliance de nature.*
- Adhibere collegium. In ADHIBEO.
- Celebrare. Martianus in l. Collegia. D. de Collegiis & illicitis corporibus.
- Coire collegium. Martian. in l. Collegia. D. de Collegiis & illicitis corporibus.
- Cooptare in collegium. In COOPTO.
- Deferre ad collegium. Cic. 2. Philipp. 87.
- Dissolvere collegia, Tollere, Interdicere. Suet. in August. cap. 32. Martian. in l. Collegia. D. de Colleg. & illicit. corpor.
- Distrahere collegia. Idem. Suet. Cæs. cap. 43. Cuncta collegia, præter antiquitus constituta, distraxit.
- Usurpare. Ulpian. in l. Quisquis illicitum. D. de Colleg. & illicitis corporibus.
- Collegia, h. e. Infimorum hominum, certas artes pariter exercentium, conventus, jam inde a Numa rege esse instituta, in Plinii naturali historia, & in Plutarcho scriptum est. postea, quum horum collegiorum numerus esset auctus, omnia, præter pauca atque certa, ut fabrorum fictorumque, quæ civitatis utilitas desiderabat, pluribus legibus sublata sunt, neque solum legibus, sed etiam senatusconsultis, ut L. Cæcilio, Q. Marcio coss. nec enim hominum humilium coitiones in civitate satis tutæ videbantur. Clodius autem, ut inopem plebem, quæ parvo negotio ad facinus impellitur, sibi conciliaret, utpote qui novitatem & vim meditaretur, collegia non solum vetera restituit, sed etiam nova innumerabilia constituit. de quo & in oratione pro Sextio, & in Pisonem Cicero meminit. præterea Dion libro XXXVIII. Pedianus in commentario Cornelianæ. Hæc autem collegia non e solis peregrinis, aut e servis, sed e peregrinis, qui postea cives fiebant, e novis civibus, ex veteribus Romanis inopia laborantibus, e servis constabant. est enim ridiculum, eos putare fuisse peregrinos, quorum patres & majores multis ante annis artem aliquam sedentariam administrassent. peregrini quidem & erant, & dicebantur, ante quam essent censi: sed, quum Romæ domicilium jam per aliquot annos habuissent, professi apud prætorem, civium Romanorum jura consequebantur, & vel easdem, quas antea, artes administrabant, vel in militiam proficiscebantur. in qua quum nonnulli fortem fidelemque operam reip. navassent, equestris loci dignitatem, si modo H-S. quadringenta millia possiderent, consequebantur, vel tribuni militum fiebant: ex quo postea tribuni pleb. facile creabantur: unde ad alios magistratus erat ascensus. Romanos autem cives, alios magistratibus, alios militiæ, alios mechanicis artibus operam dedisse, facile mihi & Plinius persuadet, qui pr. lib. 34. de collegiis ærariorum, fabrûm, & figulorum a Numa rege institutis mentionem facit: & L. Florus idem aperte demonstrat: cujus hæc sunt verba lib. 1. cap. 6. extr. Ab hoc populus Romanus relatus in censum, digestus in classes, decuriis (al. Curiis) atque collegiis distributus: summaque regis solertia ita est ordinata resp. ut omnia patrimonii, dignitatis, ætatis, artium, officiorumque discrimina in tabulas referrentur, ac si maxima civitas minimæ domus diligentia contineretur. Collegia nominat, & Artes: quæ duæ dictiones manifesto declarant, contra quam Dionysius Halicarnasseus quodam in loco affirmat, artes illas, quæ in officinis tractantur, etiam ab iis qui multis ante annis jure civium Romanorum uterentur, esse cultas. hoc & Cicero demonstrat in oratione pro Domo sua 74. ait enim sic: Nullum est in hac urbe collegium, nulli pagani, aut montani, (quoniam plebi quoque urbanæ majores nostri conventicula, & quasi concilia quædam esse voluerunt) qui non amplissime non modo de salute mea, sed etiam de dignitate decreverit. Præterea lib. 6. Epist. 1. ad Att. Judicem esse Romæ significat Turpionem sutorium. quid autem? Pedianus, qui fuit antiquitatum Romanarum bene peritus, nonne in orationis pro Milone commentario & concionem, & populum nominat, quum de iis qui mechanicas artes tractarent manifeste loquatur? nam quum exponit illud 71. Contra hesternam concionem illam, subjungit hæc: Idem T. Munatius Plancus, ut sæpe diximus, post audita, & obsignata testium verba, dimissosque interim judices, vocata concione cohortatus erat populum, ut clausis tabernis postero die ad judicium adesset, nec pateretur elabi Milonem. Erant igitur opificum collegia ex quatuor hominum generibus, e servis, ex inopi veterum civium Romanorum plebe, ex novis civibus, ex iis qui quum proxime in urbem venissent, censi nondum erant, sed illa quæ P. Clodius restituit, qui etiam, ut ait Cicero in Pisonem, nova quædam e servitiorum fæce constituit. Dion historiæ suæ lib. XXXIIII, τὰ ἑταιρεία κολλήγια nominat: quod nihil aliud essent, quam opificum sodalitates: quales Venetiis videmus esse quamplurimas. Quod etsi ita sit, ad aliam tamen sententiam convertendum est illud quod in lib. de Senect. 45. ex persona Catonis Cic. pronuntiat: Sodalitates paulo ante me quæstorem constitutæ sunt. non enim de collegiis opificum est intelligendum, sed de sodalitatibus honestorum civium, animi caussa constitutis. & quemadmodum sodalitates, item collegia non semper de artificum cœtibus dicuntur. non enim quod lib. 2. ad Qu. frat. Ep. 5. extr. scriptum est, M. Furium Flaccum, equitem Romanum Capitolini & Mercuriales de collegio ejecerunt, sic exponendum est, ut de collegio eorum qui mechanicas artes exercerent, sed de collegio aliquo sacerdotum ejectum esse Flaccum, intelligamus. non enim suspicari aliter possumus, quum eques Romanus esset, artes autem quæstuariæ ab infima plebe tractarentur, argentaria tamen excepta, quam a Q. Cælio, equite Romano, Pomponii Attici avunculo, esse administratam, libro 1, ad Atticum Cicero significat: si modo fœnerator & argentarius idem fuit. erat igitur inter quæstuarias artes paulo honestior, vel ut dicam verius, paulo minus turpis argentaria: cui tamen operam dare, probro ducebatur. itaque Octavio, qui postea est Augustus appellatus, avum argentarium M. Antonius & Cassius

Parmensis

Parmensis exprobrare soliti sunt. Ex Manut. commentariis in orationem pro Sextio. De Capitolinis & Mercurialibus V. suo loco.

COLLEGIALIS, e. Ad collegium pertinens. ut, Fides collegialis. Gruter. Inscript. p. 322. n. 4. FIDEIQUE. VESTRAE. COLLEGIALI. COMMITTO.

COLLEGIALITER, Adv. apud JCtos.

COLLEGIARIUS, a, um. Idem. ut, Collegiarii ministri. Tertull. de Spectac. cap. 11.

COLLEGIATUS, a, um. In collegium redactus. Gruter. Inscript. p. 860. n. 13. AVR. VIVI. QVI. VIXIT. ANN. XLV. COLLEGIATI. EIVS. AMICO. KARISSIMO. PRO. MERITIS. FECERVNT. Conf. l. un. C. de Collegiatis; & Cod. Theod. 7. 14. Isidor. 9. 4. Sed Vossius de Vit. L. L. 3. 26. hoc verbum improbat.

COLLEGO, āre. Vet. Gloss. Collegat, συμπήσσει, κρυσταλλοῖ. [Manifesto errore, pro Congelat.

COLLEGATARIUS, i. m. Cum alio legatarius factus. Ulpian. in l. plane. D. de legat. 1. Si duobus sit legatum, quorum alter hæres institutus sit; a semetipso ei legatum inutiliter videtur. ideoque quod ei a se legatum est, ad collegatarium pertinebit.

COLLĒMA, ătis. n. [κόλλημα] Conglutinamentum. Mart. Capella 3. p. 49. Niloticæ fruticis collemata.

COLLENIO, īre. apud Hyginum. [Sic in Thes. Lips.

COLLEPROSUS, a, um. Sidon. 6. Epist. 1. Colleprosi mei conditione.

COLLĒTICUS, a, um. [κολλητικός] ut, Colletica medicamenta dicuntur, Quæ adglutinant; sicut Symphytica, Quæ consolidant; & Epulotica, Quæ cicatricem inducunt. Auctor Cæl. Rhod. lib. 3. cap. 14.

COLLĒTIS, is. f. Herba verbenaca. Apul. de Herb. cap. 3.

COLLĒVO, [ἐπικουφίζω] āre. videtur id significare quod vulgus Alleviare dicit. Plin. lib. 23. cap. 1. Prodest renibus, jecinori & interaneis, vesicæ: collevat enim ea. De musto loquitur. Hard. Collævat. q. V.

COLLIBERTUS, i. m. [συναπελεύθερος] Qui ab eodem patrono libertate donatus est. Plaut. Pœnul. 4. 2. 88.

Quin hercle collibertus meus faxo eris, si di volent.

Inter collibertos matrem & filium, pietatis ratio secundum naturam esse salva debet. Ulpian. in l. 1. D. de Obsequiis a liberis & libertis parentibus & patronis præstandis.

COLLĬBET, vel COLLŬBET, collibuit, collibĭtum est, [συνδοκεῖ] ēre. Idem quod Libere, & placere. Ter. Eun. 5. 9. 26. Si quid collibuit, novi te. Sallust. in Cic. 2. An non ita a pueritia vixisti, ut nihil flagitiosum corpori tuo putares, quod alteri collibuisset?

Nihil non æquum ac verum duxerit, quod ipsi facere collibuisset. Cic. in Sallust. 17.

Collibitum est mihi. Cic. 15. Fam. 16. Ut simul ac mihi collibitum sit de te cogitare, illud occurrat.

COLLIBENTIA, & COLLUBESCENTIA, æ. f. Consensus. Cathol.

COLLĪBO, āre. Mantuan. de Columbis, —collibant oscula rostro.

COLLĪBRO, āre. Cato cap. 19. Inter arbores medium quod erit, id ad mediam collibrato.

COLLICIÆ, arum. f. Majores sulci, in quibus aqua si redundat, excolatur: dicuntur & Elices, & Colliquiæ. Festus, Colliciæ, Tegulæ per quas aqua in vas defluere potest. Plin. lib. 18. cap. 19. ad finem, In usu est & collicias interponere, si ita locus poscat, ampliore sulco, quæ in fossas aquam deducant. Columel. lib. 2. cap. 8. Sed quamvis tempestive sementis confecta erit, cavebitur tamen, ut patentes liras, crebrosque sulcos aquarios, quos nonnulli elices vocant, faciamus, & omnem humorem in colliquias, atque inde extra segetes derivemus. Vitruvius appellat Colluviaria, Omnis colluviei & purgamentorum receptacula. Dicuntur Colliciæ, ab humore colligendo. Hinc

COLLICIARES tegulæ. Cato de R. R. c. 14. Conliciares quæ erunt, pro binis putabuntur. Subintellige Tegulæ. conf. DELICIA.

COLLICŬLUS, V. COLLIS.

COLLĪDO, si, sum, [συγκρούω, συμθλάω] ēre. Simul percutere, conterere, & frangere. Cic. 3. de Nat. Deor. 31. Humor ita mollis est, ut facile premi collidique possit.

Aurum colliditur, ut fiat annulus. Ovid. 3. de Arte Am. 221.

Dentes colliduntur. Senec. Epist. 11.

Leges confligunt & colliduntur. Quintil. lib. 7. cap. 3. i. e. Contrariæ sunt. Budæus.

Acer concursus viros colliserat. Sil. lib. 7. 565.

— jamque intermixta sonabant
Classica, concursusque viros colliserat acer.

Gloria collidit fratres. Stat. lib. 6. Theb. 435.

— nec unquam
Ambitiosa pios collidit gloria fratres.

Collidere manus, pro Complodere. Quintil. lib. 2. cap. 13. Jam collidere manus, terræ pedem incutere, pectus, femur, frontem cædere, multum ad pullatum circulum facit.

Conlidi, Infinitivus. Lucret. lib. 1. 523.

Nam neque conlidi sine inani posse videtur
Quicquam, &c.

COLLĪSUS, a, um. [συγκρουσθείς] Sil. lib. 3. 698.

— alta sonoro
Collisis trabibus volvuntur murmura luco.

Capita duo reipublicæ inter se collisa. Vellei. 2. 52. 2.

Græcia collisa duello. Hor. 1. Epist. 2. 7.

Collisum argentum quid sit; vide in l. Quintus, 2. §. Qui aurum. D. de aur. & arg. legat.

COLLĪSUS, ûs. m. [συγκρουσμός] Idem quod Collisio. Plin. lib. 9. cap. 35. Ceu sono quoque & collisu ipso margaritarum.

COLLISIO, ōnis. f. [σύγκρουσις] Idem. Justin. 11. 12. 6. Nunciatur uxorem ex collisione abjecti partus decessisse.

COLLIGAS apud Plin. lib. 31. cap. 10. Hermolaus legit. i. e. Specus mobiles in quibus aphronitrum invenitur: ubi nunc ex vetustissimis codicibus legitur Colycæ. V. suo loco.

COLLĬGO, [συνδέω, συνδεσμεύω] āre. Simul ligare. Ter. Eun. 5. 5. 13. Colligavit primum eum miseris modis. Cic. pro Rabir. perduel. 13. I, lictor, colliga manus.

Unum interjectum medium, & seipsum, & ea quibus est interpositum colligat. Cic. de Univers. 13.

Colligare in fasciculos manuales. Plin. lib. 19. cap. 1.

Colligare se cum aliis, per translationem. Cic. 9. Fam. 17. Quid faciat tamen non habet, ita se cum multis colligavit. i. e. Impedivit & irretivit.

Colligare alicubi aliquem. Cic. 11. Philipp. 26. Ni Brutum colligasset in Græcia.

Colligare uno libro multorum temporum memoriam. Cic. in Orat. 120. i. e. Complecti.

Colligata, & implicata inter se. Cic. 1. Off. 16. Quæ quatuor quanquam inter se colligata atque implicata sunt: tamen ex singulis certa officiorum genera nascuntur.

Apta & colligata inter se. Cic. 1. de Nat. Deor. 9. Est enim admirabilis quædam continuatio, seriesque rerum, ut alia ex alia annexa, & omnes iter se aptæ, colligatæque videantur.

Colligare impetum furentis. Cic. 11. Philipp. 4. Impetumque furentis, atque omnia divexare & diripere cupientis, vitæ suæ periculo colligavit, a progressu arcuit, a reditu refrenavit.

Sententias verbis colligare. Cic. in Orat. 168.

Colligare vulnera. Plin. lib. 35. cap. 15. Sanguinem sistit: vulnera colligat: glutinat nervos.

COLLIGATIO, ōnis. f. [σύνδεσμος] Cic. 1. de Divin. 127. Quin colligationem causarum omnium perspiciat animo.

Colligatio societatis. Cic. 1. Off. 53. Arctior vero colligatio est societatis propinquorum.

Ex colligationibus sumere intervalla. Cic. de Univers. 21.

COLLIGATUS, a, um. [συνδεδεμένος] Partic. ut, Vinculis colligati sumus, quum gignimur. Cic. de Univers. 35.

COLLIGĀTUM, i. n. [συνδεδεμένον] ut, Omne colligatum solvi potest. Cic. de Univers. 35.

COLLĬGO, ēgi. ectum, [συλλέγω, συναγείρω, δρέπομαι, δραγματεύω] ĕre. In unum redigere, ut ait Nonius. Virg. [ubi?

Collige virgo rosas.

Carpere & colligere undique. Cic. 1. de Orat. 191.

In unum locum colligere. Cic. de Petit. Consul. 45.

Colligere in vas. Varr. 3. de R. R. cap. 16. 37. Colligendum eas in vas aliquod, & reponendum in tecto loco, ac tepido. de Apibus.

Arma navis colligere. i. e. Vela contrahere, non penitus deponere, ut inquit Servius. Virg. 5. Æn. 15.

Colligere arma jubet, validisque incumbere remis.

Capillos colligere in nodum. Ovid. 3. Met. 170.

Equos. Ovid. 2. Met. 398.

Colligit amentes, & adhuc terrore paventes
Phœbus equos.

Exercitum ex senibus desperatis. Cic. 2. in Catil. 5.

Fontes colliguntur angustis fistulis. Quintil. lib. 5. cap. 14.

Fructus. Hor. 1. Epist. 12. 1.

Gradum, pro Sistere. Sil. lib. 7. 694.

Quanquam tardatos turbata fronte Latinos
Collegisse gradum videt.

Hastas colligere. Tacit. 2. Ann. 21. Cum ingens multitudo, arctis locis, prælongas hastas non protenderet, non colligeret, &c. Hastam colligere, est Reducere, quam ante protenderas, ut hostem ferires.

Hostem per vulnera colligere Fera dicitur, cum ruit in ferrum. Sil. lib. 10. 3.

Humorem frontis. Martial. lib. 12. 83.

Milites, vel exercitum. Cic. 7. Verr. 86. Hospes Cleomenes hoc dicit, sese in terram esse projectum: uti Pachyno, e terrestri præsidio milites colligeret.

Miles in mœnia colligit sese, Milites se recipiunt in urbem. Sil. lib. 10. 390.

Numerum ingentem perditorum hominum colligere. Cic. 2. in Catil. 8.

Orbem colligere, Comprehendere. Juven. 4. Sat. 132.

— testa alta paretur,
Quæ tenui muro spatiosum colligat orbem. Patinæ descriptio est.

Stipem a tyrannis. Liv. 38. 45.

Vasa. V. VAS, vasis.

Vestigia Pythagoreorum. Cic. 4. Tusc. 3. Subaudi, Quæ in Italia reliquerunt.

Vestem colligere, pallium, &c. Plaut. Capt. 4. 2. 9.

Collecto quidem est pallio, quidnam acturu'st? Martial. lib. 7. 32.
Collige Cinna togam, calceus ecce perit.

Colligere aliquid, pro Sublevare, Tollere. Plin. Epist. 2. 1. Liber, quem forte acceperat grandiorem, & seni & stanti ipso pondere elapsus est. Hunc dum consequitur, colligitque, &c.

Follem colligere de pulvere, Tollere. Martial. lib. 12. 83.

Colligere, Enumerare. Cic. de Clar. Orat. 268. Putarem te (inquit) ambitiosum esse, si (ut dixisti) ii, quos jamdiu colligis, viverent. Cic. 1. de Fin. 34. Quos tu paulo ante cum memoriter, tum etiam erga nos amice & benevole collegisti.

Colligere annos. Plin. lib. 13. cap. 13. Ad quos a regno Numæ colliguntur anni DXXXV.

Argumenta causarum. Cic. 2. de Orat. 160.

Causas colligere. Plaut. Trin. 3. 3. 62.

Sexcentæ ad eam rem causæ possunt colligi.

Dicta aliquorum facete. Cic. 1. Off. 104.

Laudes omnium colligere. Cic. 1. Q. frat. 1.

Memoriam nullam antiquitatis collegerat. Cic. de Clar. Orat. 214.

Naufragia colligere fortunæ. Cic. 7. Verr. 131. Nihil est quod ceterorum res minus commode gestas proferas: nihil est quod multorum naufragia fortunæ colligas. i. e. Memores.

Naufragium Reipublicæ colligere, ac salutem communem reficere. Cic. pro Sext. 15. [i. e. Reliquias reip. quasi ex naufragio.

Peccata colligere & vitia alterius. Cic. 3. de Legib. 23. Nam isto quidem modo Consulatus vituperabilis est, si Consulum, quos enumerare nolo, peccata collegeris.

Rationes colligere. Cic. 9. Fam. 1. Me quidem cum rationes, quas collegeras, tum auctoritas tua a nimio mœrore deterruit.

Rationes colligere, aliter. Plaut Amph. 4. 2. suppos. 25. Nescio quid secum solus: puto rationes colligit.

Singula quid confector & colligo? Plin. in Paneg. cap. 75. pr. Sed quid singula consector & colligo? quasi vero aut oratione complecti, aut memoria consequi possim.

Testes. Cic. 2. de Orat. 86. Tertium vero illud, clamare contra quam deceat, & quam possit, hominis est, ut tu Catule de quodam declamatore

tore dixisti, stultitiæ suæ quam plurimos testes domestico præconio colligentis.
Vitia colligere in aliquem. Cic. 4. Tusc. 80. Quum multa in conventu vitia collegisset in eum Zopyrus, &c. derisus est a ceteris.
Vocem ab acutissimo sono usque ad gravissimum sonum recipere, & quasi quodam modo colligere. Cic. 1. de Orat. 251.
Colligere LX passus orbe, pro Complecti. Plin. lib. 12. cap. 5.
Colligere, tanquam Subducta ratione aliquid ita esse asserere, & comprobare. Plin. lib. 11. cap. 37. Eandem esse & naturam quam cerebro colligunt, quoniam prætenui ejus membrana modo incisa statim expiretur. De cervice.
Acute colligere. In ACUO.
Apertissime colligit Cicero. Quintil. in procem. lib. 1.
Bene colligit hæc pueris & mulierculis esse grata. Cic. 2. Off. 57.
Memoriter colligere. In MEMOR.
Mendose colligis. In MENDA.
Omnia colligere, i. e. Omnium simul collectorum summam facere. Cic. 5. Fam. 2. Postea vero quam profectus es, velim recordere quæ ego de te in Senatu egerim: quæ in concionibus dixerim, quas ad te litteras miserim: quæ quum omnia collegeris, tu ipse velim judices.
Colligere animo. Cic. 1. de Invent. pr. & Ante animo. ibid. 42. Quare hoc in genere, ut commodius quid eventurum sit, ante animo colligi possit, quid, &c.
Considerare, & animo colligere. Cic. 1. de Invent. 34. Quum & nostræ Reipublicæ detrimenta considero, & maximarum civitatum veteres animo colligo calamitates.
Conjectura aliquid colligere. Quintil. 1. 2.
Cogitatione & ratione colligere. Cic. 3. de Fin. 45. Ita cogitatione & ratione collegit, ut statueret in eo collocatum summum illud hominis per se laudandum & expetendum bonum.
Ex animo suo colligere, Æstimare. Ovid. 11. Epist. 88.
Quid mihi tunc animi credis, germane, fuisse?
Nam potes ex animo colligere ipse tuo.
Ex lenitate ducis aliquid colligere. Vellei. 2. 86. 2.
Ex oratione aliquid colligere. Suet. Tiber. 67.
Ex re aliqua. Cic. 2. Att. 23.
Benevolentiam civium colligere, Acquirere. Cic. de Amicit. 62. Nec mediocre telum ad res gerendas existimare oportet benevolentiam civium, quam blanditiis & assentationibus colligere turpe est.
Benevolentiam ab auditorum persona colligere. Auct. ad Heren. lib. 1. 8.
Benevolentiæ colligendæ artificio vincere. Cic. 1. Q. frat. 2.
Benevolentiam aliquorum conciliare & colligere. Cic. 9. Fam. 16.
Existimationem colligere & famam vigiliis & sudoribus. Cic. 1. Verr. 71.
Favorem colligere. Suet. Claud. 12.
Frigus colligere, i. e. Contrahere. Hor. 1. Epist. 1. 13.
Gaudia. Propert. lib. 2. 14. (al. 11.) 9. i. e. Accipere.
Gratiam colligere ex aliquo labore. V. GRATIA.
Humorem aer colligens terram auget imbribus. Cic. 2. de Nat. Deor. 101.
Ignes blandos colligere, Amore incalescere. Valer. Flac. 2. Argon. 354.
Luna revertentes ignes colligit, Renascitur ac fit nova. Virg. 1. Georg. 427.
Inimicos colligere. Cic. Att. 16.
Injurias alicujus colligere. Cic. 6. Verr. 40.
Invidiam crudelitatis colligere. Cic. 7. Verr. 19. Si quid vindicatum severe est, ut ex eo crudelitatis invidiam colligam.
Iram colligere, & Ponere, contraria. Hor in Arte Poet. 158.
Reddere qui voces jam scit puer, & pede certo
Signat humum, gestit paribus colludere, & iram
Colligit, ac ponit temere, & mutatur in horas.
Iras colligere. Valer. 7. Argon. 335.
Pluviam nox colligit. Virg. 9. Ecl. 63.
Rabiem os colligit. Ovid. 1. Met. 234. De Lycaone in lupum mutato.
Sanguinem vitiosum. Cic. de Clar. Orat. 283. Metuensque, ne vitiosum colligeret, etiam verum sanguinem deperdebat.
Sitim cæli colligit quarta hora. Virg. 3. Georg. 327.
Inde ubi quarta sitim cæli collegerit hora, &c.
Ventos rumorum & concionum colligere. In VENTUS.
Vires ad aliquid agendum colligere. Liv. 29. 30. pr. Ratus agendo ac moliendo vires quoque ad agendum aliquid collecturum.
Vires sibi colligere usu. Ovid. 2. de Arte Am. 339. i. e. Acquirere: quale est illud Virgilii de Fama 4. Æn. 175.
— viresque acquirit eundo.
Usum colligere patiendi. Ovid. 1. Amor. 8. 75.
Animos colligere. Liv. 3. 60. extr. Retulere primo pedem hostes: deinde quum animos collegissent, & undique duces victis ne cessuri essent, increparent, restituitur pugna.
Animus colligit, & recreat se. Cic. 1. Tusc. 58.
Animum & cogitationem colligere. Plin. 2. Epist. 11. ad Arrianum, Utcunque tamen animum cogitationemque collegi.
Mentem colligere cum vultu, i. e. Mentem & vultum ad hilaritatem componere. Ovid. 1. Amor. 14. 55.
Mentem colligere ab æstu. Ovid. 14. Met. 352. Æstus hoc loco Amorem significat.
Se colligere, Vulgus dicit Resumere animum. Cic. 1. de Divin. 57. Eum primo perterritum somnio surrexisse: dein quum se collegisset, idque visum pro nihilo habendum esse duxisset, recubuisse.
Se colligere & confirmare. Cæs. 1. Bell. Civil. 14.
Se colligendi sui causa in locum aliquem conferre. Cic. 1. de Orat. 24.
Seipsum colligere. Cic. 4. Tusc. 78. Quid est autem seipsum colligere, nisi dissipatas animi partes rursus in suum locum cogere?
Se ad aciem colligere. Hirt. de Bell. Afr. 70.
Se ex somno colligere. Lucret. lib. 3. 938. i. e. A dormiendo se retrahere.
Se ex timore colligere. Cæs. 3. Bell. Civil. 65. Nostros firmavit, ut se ex maximo timore colligerent. i. e. Nihil amplius timerent.
Colligere se, Contrahere se. Virg. 2. Georg. 154.
— neque tanto
Squameus in spiram tractu se colligit anguis.
Se colligere in arma. Virg. 12. Æn. 491.
Substitit Æneas, & se collegit in arma,
Poplite subsidens. i. e. Ita se texit, ut nulla parte posset feriri. Serv.

Se colligere in tenues umbras, Tenui sua fortuna contentum esse, intra suam fortunam se continere. Propert. lib. 3. 7. 29.
Me ipse collegi, id veritus. Cic. 9. Fam. 2.
Me collegi, verens ne quid mihi ille iratus, tibi noceret. Cic. 15. Att. 21.
Ipsi se collegerunt admiratione vitæ integritatis meæ. Cic. 7. Att. 3.
Se colligere, de Copiis. Cic. pro Lege Manil. 24. Mithridates autem & suam manum jam confirmarat: & eorum, qui se ex ejus regno collegerant, & magnis adventitiis multorum regum & nationum copiis juvabatur.
Colligere de omnibus pagis. Cic. 2. de Fin. 12. Itaque ut majores nostri ab aratro abduxerunt Cincinnatum illum, ut Dictator esset: sic vos de pagis omnibus colligitis bonos illos quidem viros, sed certe non pereruditos. Sunt qui Pelasgis legant, alii Plagis, sed sic appositissime respondebit similitudini, ut quemadmodum ab aratro ad Dictaturam vocatus Cincinnatus est, sic isti de pagis omnibus paganos & indoctos sectæ asciscant suæ. Turnebus.
Colligo etiam pro Suscipere. In Codice utroque Titulus est, De seditiosis, & de his qui plebem contra rempublicam audent colligere, i. e. Suscipere. [Immo Concitare.] V. etiam l. 1. tit. 6. lib. 5. Cod. Theod.
Colligor, pro Judicor & habeor. Ovid. 2. Amor. 6. 61.
Colligor ex ipso dominæ placuisse sepulcro.
COLLECTUS, a, um. Partic. [συλλελεγμένος] Cic. 8. Att. Ab utriusque mancipiis ex omni genere collectis.
Agmina militum collecta in alitis parvæ figuram. Virg. 12. Æn. 862.
Aquis collectis multiplicantur flumina. Ovid. Rem. Amor. 98.
Crinis collectus. Ovid. 8. Met. 319.
Crinis erat simplex nodum collectus in unum.
Exercitus collectus ex senibus desperatis, ex rusticis mendiculis, ex decoctoribus. Cic. 2. in Catil. 5.
Famam collectam conservare. Cic. 1. Verr. 71.
Favor collectus. Vellei. 2. 91. 3. Collecto in ædilitate favore populi.
Flamma collecta. Ovid. 3. Amor. 6. 41. Flamma pro Amore.
Flores collecti. Ovid. 5. Met. 399.
Ignes collecti. Sil. lib. 17. 93. Alii legunt Conjecti. Virg. 3. Georg. 85. de Equo,
Collectum premens volvit sub naribus ignem. i. e. Flatu indicat magnanimitatem suam. Servius.
Imbres collecti, Aqua de cisternis. Hor. 1. Epist. 15. 15.
Collectosne bibant imbres, puteosne perennes
Jugis aquæ.
Miles collectus, Milites collecti. Sil. lib. 7. 309.
Nubes ex alto collectæ, Ab Aquilone, qui de alto, id est a Septentrione flat. Virg. 1. Georg. 324.
Et fœdam glomerant tempestatem imbribus atris
Collectæ ex alto nubes. Servius.
Oblivia collecta damnis, i. e. Conjuncta damnis. Ovid. 5. Fast. 311. Al. Collata.
Pecunia collecta. Hor. 1. Epist. 10. 47.
Pubes exilio collecta, miserabile vulgus. Virg. 2. Æn. 798.
Pulvis collectus turbine. Hor. 1. Serm. 4. 31.
Rabies edendi ex longo collecta fatigat. Virg. 9. Æn. 63.
Res collectæ, arcessitæ, & comportatæ. Cic. 3. de Orat. 90.
Robur collectum. Virg. 3. Georg. 235.
Post ubi collectum robur, viresque receptæ.
Sanguis collectus. i. e. Collectæ vires & robur. Stat. 6. Theb. 680.
Sinus collecta nodo fluentes. Virg. 1. Æn. 324.
Nuda genu, nodoque sinus collecta fluentes.
Sorde collecta dolentes auriculæ. Hor. 1. Epist. 2. 53.
Viatica collecta multis ærumnis. Hor. 2. Epist. 2. 26.
Vires collectæ. Claud. 4. Conf. Hon. 78.
Collectus, Ad pauca contractus. Apul. Apol. p. 247. Tanto beatior, quanto collectior.
Corpora collectiora, i. e. Contractiora. Calpurn. Flacc. Decl. 2. p. 795. edit. Burm. V. etiam Tertull. de Monogam. cap. 14. & Brœkh. ad Tibul. 1. 9. 14.
COLLECTUM, i. n. ut, Vivere collecto. Plin. lib. 11. cap. 37. Cornea & acuta volucribus rostra. Eadem rapto viventibus adunca: collecto, recta.
COLLECTIO, ōnis. f. [συλλογή] Cic. de Clar. Orat. 302.
Dispersa collectio membrorum. Cic. pro Lege Manil. 22.
Collectiones aliter, videntur esse Humores in membris ex pituita collecta: quas Catarrhos dicere solent. Plin. lib. 20. cap. 8. In cibo sumptum, & illitum, collectiones, succusque decocti ventrem solvit. Et lib. 22. cap. 22. Illinitur & sedis collectionibus. i. e. Apostematibus. Budæus. [Celso est Puris collectio, vel Abscessus, vel Vomica &c.
Collectio, pro Congerie noxiæ materiæ. Sen. Epist. 68. In pectore tuo collectio & vomica est.
Collectio Detractioni opposita. Sen. Epist. 75. Non faciat collectio amici sapientiorem, nec detractio stultiorem.
Collectio, pro Illatione in argumentis. Sen. Epist. 86. Huic collectioni Peripateticorum quidam respondent. Et Quintil. 2. 9. p. 797. Collectio, qui apud illum est συλλογισμός.
COLLECTOR, vel CONLECTOR, ōris. m. Qui simul legit. Augustin. Confess. 1. 17. Mihi recitanti acclamabatur præ multis coætaneis & conlectoribus meis.
Item Conjector. Vet. Gloss. Collector, ὀρνιθοσκόπης. Nisi mendum est. Sic
COLLECTRIX, īcis. f. Plaut. in Milit. 3. 1. 99. Præcantatrici, collectrici, aliæ, atque haruspicæ. Collectricem interpretantur eam, quæ religionis causa stipem colligit. Sunt tamen qui legant, Conjectrici.
COLLECTO, āre. Freq. Gloss. Cyril. Collecto, συλλέγω.
COLLECTUS, ūs. m. ut, Aquæ collectus. Lucret. 4. 416.
At collectus aquæ digitum non altior unum.
Auri & argenti collectus. Tertull. de Anima cap. 37.
COLLECTA, æ. f. [σύμβολον] Quæ ex pluribus locis in unum lecta est, inquit Varro de L. L. 5. 7. Cic. 2. de Orat. 233. Ego vero, inquit ille, quoniam collectam a conviva, Crasse, exigis, non committam, ut si defugerim, tibi causam aliquam dem recusandi. Sensus est: Quemadmodum ii qui convivas non accipiunt gratis, exigunt ab eis collectam: sic tu ne me gratis convivam habeas, exigis pro collecta disputationem.
Est etiam Collecta, Cœna quæ Græcis ἔρανος vocatur, ut sodalium epulæ,

& accubatio epularis juvenum, ut tetradistarum symbolam conferentium. Ausonius, Aut parasitorum collectas Plautinorum.

COLLECTANEUS, a, um. Adj. [συλλεκτικός] ut, Æs collectaneum: h. e. Mistum, & ex diverso usu conflatum. Plin. lib. 34. cap. 9. Massa proflatur in primis, mox in proflatum additur tertia portio æris collectanei, hoc est, ex usu coempti. &c.

Collectanea, n. pl. [συλλογή] Scripta quæ ex pluribus auctoribus excerpta in unum collecta sunt.

COLLECTĀRIUS, i. m. [ἀργυραμοιβός] Argentarius campsor, & pro argento monetam vicissim tribuens. Acron. quoque in Horat. Serm. 1. 6. 86. Collectarios pro Coactoribus argentariorum accipit. Impp. l. 16. C. si certum petatur, Quisquis judici fœnebrem pecuniam mutuaverit, si in provincia fuerit versatus, quasi emptor legum atque provinciæ: vel si quis collectarius, honoris pretium dederit ambienti, exilii pœna una cum ipso judice plectetur. i. e. Si quis argentarius crediderit pecuniam ei quem sciebat ambire honorem, & eum hac pecunia empturum. Hæc Alciat. lib. Dispunct. 4. cap. 22.

Collectariorum corpus sive collegium Romæ erat. Symmach. 10. Epist. 42. Vendendis solidis, quos plerumque publicus usus exposcit, collectariorum corpus obnoxium est, quibus arca vinaria statutum pretium subministrat.

Defuit hæc vox in Lugd. H. Steph. ex Comment. anonymo Horatii in Satyram 6. libri 1. adscripsit.

COLLECTACULUM, i. n. Ubi quid colligitur. ut, Collectacula aquæ, Innocent. de litteris casarum p. 230. ed. Gœs. Et in Fragment. de Limitibus p. 237. Collectaculum vallium, i. e. Rivus.

COLLECTIM, Adv. Claud. Mamert. 3. 14. Collectim, strictimque & veluti punctatim sub mentis oculo redegi.

COLLECTITIUS, a, um. Adj. [συλλεκτικός] Cic. 7. Fam. 3. Signa tirone & collectitio exercitu cum robustissimis legionibus contulit.

Ignis collectitius. Sen. Quæst. Nat. 7. 23.

COLLECTĪVUS, a, um. Adj. [συλλογιστικός] Quod colligit. Quintil. lib. 7. cap. 2. Ratiocinativa atque collectiva quæstio orietur.

Humor collectivus. Sen. Quæst. Nat. 3. 7.

COLLĪMĪTOR, āri. Limitibus junctis esse. Solin. cap. 25. Gelonis Agathyrsi collimitantur. V. Ammian. 31. 5.

COLLIMITĀTUS, a, um. Adj. Solin. cap. 35. Ipsa Phrygia Troadi superjecta est, Aquilonia parte Galatiæ collimitata.

COLLIMINIUM, seu COLLIMITIUM, i. n. Coitio limitum. Solin. cap. 62. Hoc est colliminium, in quo limes Persicus Scythis jungitur. Et Ammian. 26. 16. Collimitia Thraciarum. V. etiam 15. 6. & 31. 26.

COLLIMITANEUS, a, um. Solin. cap. 40. Collimitanea Galatiæ Phrygia.

COLLĪMO, [σκοπάζομαι] āre. a Limis oculis deductum est: & significat id quod nunc, Figere album, dicunt. Cic. 2. de Divin. 121. Quis est enim qui totum diem jaculans, non aliquando collimet? Solent enim intendentes in scopum limis aspicere, alteroque oculo nictare. In aliis exemplaribus legitur Conlineet. Eamque lectionem docti præferunt.

Collimare manum & oculos ad aliquid percutiendum. Gell. lib. 9. cap. 1. At si in editiora mittas, & ad percutiendum superne aliquid, manum & oculos collimes: quo motus a te datus fuerit, eo telum ibit quod jeceris. de hoc verbo V. Cellar. in Antibarb. p. 18. & Cur. poster. p. 349.

COLLINA, V. COLLIS.

COLLINEO, [σκοπάζομαι, κατασκοπεῖν] āre. Idem significat quod Collimare. Cic. 3. de Finib. 22. Ut enim si cui propositum sit collineare hastam aliquo, aut sagittam, sicut, &c. Hic etiam alii legunt Collimare.

COLLINEATUS, a, um. Apul. Flor. cap. 23. Collineato pro fronte situ, &c.

COLLINITUS, a, um. Idem ac Collītus. a Collinio, īre. Columel. 6. 17. extr. Semina melle collinita.

COLLĪNO, ini, īvi & ēvi, ītum [καταχρίω, συναλείφω] ere. Idem quod Linere. Plaut. Most. 1. 3. 133.

Pulchrum ornatum turpes mores pejus cæno collinunt.

Crines pulvere collinere. Hor. 1. Carm. 15. 20.

COLLĪTUS, a, um. Prudent. Cathem. 5. 15.

Quin & fila favis scirpea floreis
Presso melle prius collita fingimus.

COLLINUS, V. COLLIS.

COLLIPHIUM, V. COLIPHIUM.

COLLĪQUESCO, [συντήκομαι] ere. Idem quod Liquescere. Columel. lib. 12. cap. 22. Usque eo dum ea quæ addideris, in pice colliquescant.

COLLĪQUĔFĀCIO, & COLLIQUEFIO, [συντήκω] eri. pass. unde

COLLIQUEFACTUS, a, um. Cic. pro Cluent. 173. In pane datum venenum: faciliusne potuit, quam in poculo? latentius potuit, abditum aliqua in parte panis, quam si totum colliquefactum in potione esset?

COLLIQUIÆ, V. COLLICIÆ.

COLLIS, is. m. [βουνός, λόφος] est Exiguus & leviter assurgens monticulus, sive per se sit a monte separatus, sive pars montis: ita vocatus, quia colles post campos cœperunt colere, ut ait Perottus, ex Varrone de L. L. 4. 4. Cic. pro Cluent. 19. Quum quædam in collibus (ut solet) controversia pastorum esset orta. Idem 5. Verr. 47. Quos ego campos antea, collesque nitidissimos, viridissimosque vidissem.

Abruptus collis. Sidonius.
Acclivis. Cæs. 7. Bell. Gall. 19.
Angustus. Claud. in Epist. ad Hadrian. 36.
Aperti. Virg. 2. Georg. 112.
Aprici. Virg. 9. Ecl. 49.
Arduus. Tacit. 2. Ann. 80.
Assurgens. Columel. lib. 2. cap. 2. in ipso pæne initio.
Cani nive. Sen. Hippol. 1.
Cavi. Virg. 8. Æn. 598.
Celsus. Virg. 8. Æn. 604.
Curvi. Virg. 5. Æn. 287.
Deruptus. Tacit. 2. Ann. 80.
Dumosi. Columel. V. DUMOSUS.
Editi. Gell. lib. 13.
Fecundi. Ovid. 14. Met. 347.
Frondosus. Sil. lib. 15. 475.
Herbiferi. Ovid. 14. Met. 9.
Incurvi. Stat. 6. Theb. 255.
Latebrosi. Sil. lib. 5. 192.
Maligni colles, i. e. Infecundi. Virg. 2. Georg. 179.

Difficiles primum terræ, collesque maligni.

Montani. Plin. lib. 6. cap. 20.
Nemorosus. Sidon.
Nitidi & virides. V. NITEO.
Obscuri. Virg. 3. Æn. 522.
Patuli. Virg. in Culice, 46.
Pulsati. Virg. 5. Æn. 150.
Rupti. Sen. Hippol. 10.
Salebrosi. Sidon.
Scopulosi. Sil. lib. 7. 274.
Spatiosi. Lucan. lib. 6. 106.
Supini. Virg. 3. Georg. 555.
Tumulosi. Marcellin. 21. 10. Al. Tumidosi.
Viridis. Lucret. lib. 2. 322.
Umbrosus. Ovid. 2. de Arte Am. 421.
Heliconii collis cultor, a Catullo dicitur, Hymen, Uraniæ Heliconis deæ filius, Epigr. 59. 1.
Ascendere collem. Virg. 1. Æn. 423.
Dissepit colles aer, i. e. Cingit & circumdat. Lucret. lib. 1. 998.
Exercere vomere colles, Arare. Virg. 7. Æn. 798.

Litus arant, rutulosque exercent vomere colles.

Ingredi colles. Ovid. 14. Met. 846.

Nec mora, Romuleos cum virgine Thaumantæa
Ingreditur colles.

Insidere summa collium. Tacit. Agric. 37.
Prohiberi collibus. Quintil. lib. 2. cap. 13.
Scandere colles. Sen. Hippol. 1.
Subducunt se colles, Ex alto in campos dissolvuntur. Virg. 9. Ecl. 7.

Certe equidem audieram, qua se subducere colles
Incipiunt, mollique jugum demittere clivo. Servius.

Terere collem. Martial. lib. 12. 18.

Aut collem dominæ teris Dianæ.

COLLICŬLUS, i. m. per duplex ll, significat Parvum collem. Apul. lib. 1. Flor. pr. Colliculus sepimine consecratus.

COLLICELLUS, i. m. Idem. Auct. de Re Agrar. Gœs. p. 245. Arca in collicello circa viam. Adde p. 272.

COLLĪNUS, a, um. Adj. [βουνώδης] ut, Collina vinea, Quæ in colle plantata est. Columel. lib. 12. cap. 21. Ejus defruti sextarius in duas urnas musti adjicitur, si mustum ex vineis collinis est: sed si ex campestribus, &c.

Aqua collina. Columel. lib. 1. cap. 5. Tertia putealis vel collina, vel quæ non infima valle reperitur.

Herbæ collinæ. Propert. lib. 4. 5. 11.

Vina collina. Columel. lib. 12. cap. 21.

COLLĪNA, æ. f. [Κολλίνα] Porta Romæ, a colle Quirinali sic appellata. Eadem nunc Salaria dicitur. Cic. 2. de Legib. 58.

Turris Collina. Claud. de Bell. Gild. 86.

COLLINA Tribus. In TRIBUS.

COLLINA, æ. f. Dea fuit, quæ collibus præsidebat, sicut Vallonia, cui valles & convalles attribuebant, ut est apud Augustinum.

COLLISIO, COLLISUS. V. COLLIDO.

COLLŎCO, [τίθημι, καθίζω, τάττω] āre. Ponere. Cic. 7. Verr. 87. Ubi iste per eos dies tabernaculis positis castra luxuriæ collocarat.

Chlamydemque, ut pendeat apte, Collocat. Ovid. 2. Met. 733.

Suo quidque loco collocare. Cic. 1. de Orat. 161.
In aciem mediam collocare. Cæs. 3. Bell. Civil.
In animis aliquid condi & collocari velle. Cic. 3. in Catil. 26.
In arborem me collocavi. Plaut. Aul. 4. 8. 6.
In auribus acutarum graviumque vocum judicium, ipsa natura collocavit. Cic. in Orat. 173.
In campo Martio tabernaculum collocavit. Cic. in Pison. 61.
In collo collocare, pro Applicare humeris ad portandum. Catul. de bajulis lecticæ, 10. 23.

At mi nullus erat, nec hic neque illic,
Fractum qui veteris pedem grabati
In collo sibi collocare posset.

In cubili collocare. Cic. 2. Tusc. 39.
In hac custodia, tanquam in specula collocati sumus. Cic. 7. Philipp. 19.
In libris collocare. Tacit. 6. Ann. 27. De cujus moderatione ac sapientia in prioribus libris satis collocavi. i. e. Exposui, in loco dixi.
In navi tuta collocatum esse. Cic. pro Planc. 97. Hujus ego & parentis ejus prudentissimi atque optimi senis & utriusque filiorum manibus in navi tuta ac fideli collocatus.
In pectore multa collocare, pro Varia cogitare. Plaut. Pers. 1. 1. 8.
In soporem aliquem collocare, joco dixit Plaut. Amph. 1. 1. 148. pro Occidere. Alii, In soporem collocare, est Plagis male mulctatos, & ictibus sopitos, propeque exanimatos sternere. Sic Martial. 5. 66.

Quot tua Mænalios collocat hasta sues? Turneb.

In solitudine collocare. Cic. de Amicit. 89.
In tabernam collocavit vasa. Plaut. Men. 5. 6. 28.
In thalamo. Ovid. 2. Met. 526.
In tuto. Cic. de Arusp. Resp. 53. conf. p. p. Famam.
Beneficium. Cic. 2. Off. 78. Itaque vulgo loquuntur, se in beneficiis collocandis mores hominum, non fortunam sequi.
Beneficium apud aliquem collocare. Cic. 2. Off. 70. Quamobrem melius apud bonos, quam apud fortunatos beneficium collocari puto.
Classem collocare. Suet. Aug. 49.
Cohortes collocare. Suet. Claud. 25.
Corpus in vestibulo domus collocare. Suet. Aug. 100. i. e. Exponere. V. Lips. ad loc. conf. Pitisc. Lex.
Dotem in aliquo fundo collocare. i. e. Assignare. Cic pro Cæcin. 11.
Exercitum in provinciam collocare. Sallust. Jugurth. cap. 65.
Famam in tuto collocare. Quintil. 12. 11. p. 1108.
Gloria & quærenda & collocanda ratione est. Cic. 2. Off. 32.
Horas male collocare. Martial. lib. 1. 114.

Male collocare si bonas voles horas,
Et invidebis otio tuo lector.

Insidias. Cæs. 3. Bell. Civil. 37. extr. Noctu insidias collocavit. Cic. pro Milon.

lon. 18. Roma subito ipse profectus pridie est, ut ante suum fundum (quod re intellectum est) Miloni insidias collocaret.
Legiones in populi cervicibus collocare. Cic. 12. Fam. 23. Erat profectus obviam legionibus Macedonicis quatuor, quas sibi conciliare pecunia cogitabat, easque ad urbem adducere, & in cervicibus nostris collocare. conf. mox Præsidium, & s. l. CERVIX.
Patrimonium in salutem Reipublicæ collocare. Cic. 3. Philipp. 3.
Pecuniam bene collocare. Cic. pro Cæcin. 15. Præsertim quum pecunia ex partitione deberetur, nusquam eam posse melius collocari.
Pecuniam in prædiis. Cic. pro Cæcin. 15.
Pecunias collocare in emptiones prædiorum. Gaius in l. mandatum inter. §. 2. D. mandat. vel contr.
Collocare nominibus, vel in nomina, & Collocare simpliciter pecuniam Jurisconsulti dicunt, l. 13. §. 1. l. 16. & l. 58. §. pen. D. de administ. tut. & apud Paulum lib. 2. senten. tit. 3. Sic Cic. lib. 2. Offic. 90. Sed toto hoc de genere, de quærenda, de collocanda pecunia, etiam de utenda, commodius a quibusdam optimis viris &c. Trajanus Plin. lib. 10. Epist. 63. Non aliud remedium dispicio, quam ut quantitas usurarum minuatur, quo facilius pecuniæ publicæ collocentur.
Collocare pecuniam fœnore. Suet. in August. cap. 39. Quod pecuniam levioribus usuris mutuati, graviore fœnore collocassent.
Præsidium. Cæs. 1. Bell. Gall. cap. 38.
Præsidium suum in capite atque cervicibus populi collocare. Cic. 2. de Lege Agr. 74.
In præsidiis Reipub. aliquem collocare. Cic. de Clar. Orat. 331.
Pretia ac munera bene collocare. Cic. 7. Verr. 56.
Puellulam collocare. Catull. 59. 188.

Vos unis senibus bonæ
Cognitæ bene feminæ.
Collocate puellulam.

Muretus hic, Pronubarum officium est novam nuptam in lecto collocare. Donatus quoque ad illum Terentii locum, Eun. 3. 5. 44. Deinde illam in lecto illæ collocant. Vide, inquit, an aliquid deest legitimis nuptiis. Nam & ipsum verbum Collocant proprium est, & adscribitur Pronubis.
Collocata bene est res nostra isthoc matrimonio. Plaut. Most. 3. 3. 22.
Rem militarem collocare. Cic. 2. Fam. 12.
Spem in aliquo collocare. Hirt. Bell. Alex. 29. Quorum impetum adeo pertimuerunt hostes, ut in fuga spem salutis collocarent.
Spem dignitatis suæ in aliquibus collocare. Cic. 1. de Orat. 25.
Spem alicujus rei præsentis in incerto reliqui temporis eventu collocare. Cic. pro Quint. 83.
Spem in alicujus eloquentia aut gratia collocare. Cic. 2. Verr. 9.
Statum aliquem civitatis collocare. Cic. ad Brut. Ep. 15. extr.
Studium suum in doctrina ac sapientia collocare. Cic. 1. Q. frat. 1. Aut qui regerent, omne suum studium in doctrina ac sapientia collocassent.
Collocare se palam in meretricia vita. Cic. pro Cœl. 48. Si qua non nupta mulier domum suam patefecerit omnium cupiditati, palamque se in meretricia vita collocarit, &c.
Se totum in cognitione & scientia collocare. Cic. 1. Off. 158.
Se collocare totum in exquirenda aliqua re. Cic. 5. Tusc. 66. Totos se in optimo vitæ statu exquirendo collocarent.
Se in otium collocare. Plaut. Merc. 3. 2. 7.
Collocare filiam suam alicui. Subauditur. Nuptum, vel Nuptui. Cic. de Clar. Orat. 98. Cujus Caii filio filiam suam collocaverat, affinitate sese devinxerat.
Nuptum collocare, pro Dare nuptui. Cæs. 1. Bell. Gall. cap. 18. Atque hujus potentiæ causa, matrem in Biturigibus homini illic nobilissimo ac potentissimo collocasse, ipsum ex Helvetiis uxorem habere, sororem ex matre, & propinquas suas nuptum in alias civitates collocasse.
In conditionem virginem. Plaut. Trin. 1. 2. 120. — certo illius filiæ,

Quæ mihi mandata est, habeo dotem unde dem:
Ut eam in se dignam conditionem collocem.

In matrimonium collocare filiam. Cic. 1. de Divin. 104. Quum vellet sororis suæ filiam in matrimonium collocare.
Nuptui filiam collocare in parte agri. Columel. lib. 4. cap. 3. Minorem deinde filiam nuptui collocasse in dimidia parte reliqui agri. V. NUBO.
Collocare familiam suam in possessione prædiorum alicujus. Cic. pro Flacco 72.
In suis agris & sedibus collocare aliquid. Cic. 5. Verr. 6.
Sedes & domicilium collocare. Cic. 4. Verr. 6.
In conspectu aliquid collocare. Quintil. lib. 7. cap. 2.
In luce benefacta collocare. Cic. 2. Tusc. 64. Omnia enim benefacta in luce se collocari volunt.
In bono lumine tabulas bene pictas collocare. Cic. de Clar. Orat. 261. Itaque quum ad hanc elegantiam verborum Latinorum (quæ, &c.) adjungit illa oratoria ornamenta dicendi, tum videtur tanquam tabulas bene pictas collocare in bono lumine.
In sedili collocare. Cels. lib. 7. cap. 7. Post hæc in adverso sedili collocandus est, loco lucido, lumine adverso.
Collocare aliquem in aliquo gradu. Cic. 4. Acad. 6. Neque quicquam aliud videndum est nobis, quos Pop. Rom. hoc in gradu collocavit, nisi, &c.
In amplissimo consilio, & in altissimo gradu dignitatis collocari. Cic. Post redit. in Senat. 2. [Forte Concilio.
In amplissimo statu fortuna te collocavit. Auctor ad Heren. lib. 4. 24.
In ædibus suis aliquem collocare. i. e. Restituere. Cic. pro Domo 100. Al. Sedibus.
Collocare in deorum numero. Cic. 1. Q. frat. 1. In quibus virtutes consecratas, & in deorum numero collocatas vides. i. e. Pro deis habitas.
Herculem hominum fama beneficiorum memor in concilio cælestium collocavit. Cic. 3. Off. 25.
Idoneis in locis & contra suspicionem periculi aliquos collocare. Cic. 2. de Lege Agr. 79.
In eo loco esse, in quo honores populi collocaverunt. Cic. pro Domo 82.
In regno majorum suorum aliquem collocare. Cic. 3. de Orat. 124.
In Repub. collocare. Cic. in Parad. 31. Violatur is qui procreavit, is qui aluit, is qui erudivit, is qui in sede ac domo atque in Repub. collocavit.
Subsellio secundo super se collocare aliquem. Suet. in August. cap. 43. Emendata exemplaria legunt Supra se.
Collocare sextantes in capita. Liv. 2. 33. extr. Extulit eum plebs, sextantibus collocatis in capita. Galli dicunt, *imposez par tête*. Gronov. Collatis.

COLLOCATUS, a, um. Cic. 1. de Orat. 192. Posita ante oculos, collocata in usu quotidiano.
Ædilitas recte collocata, & judicio populi in loco posita. Cic. 7. Verr. 37.
Corpus collocatum dixerunt veteres pro Condito ac sepulto. Gruter. Inscript. p. 309. n. 7. CLOELIAE CLAVDIANAE. V. V. MAX. COLLOCATA. XII. KAL. APRIL.
Filia collocata. Suet. Domit. 22. Non multo post alii collocatam. i. e. Nuptui datam.
Præsidia collocata. Sallust. Catil. 46.
Tabulis & signis propalam collocatis. Cic. 1. de Orat. 161.
COLLOCATIO, ōnis. f. [σύνθεσις] ut, Collocatio siderum. Cic. de Univers. 26.
Filiæ collocatio. Cic. pro Cluent. 190.
Verborum collocatio. Cic. 3. de Orat. 165. Sequitur continuatio verborum, quæ duas res maxime, collocationem primum, deinde modum quendam formamque desiderat. Et Quintil. 1. 10. & 9. 4.
Collocationis est componere & struere verba sic, ut neve asper eorum concursus, neve hiulcus sit, sed quodammodo coagmentatus & lævis. Cic. 3. de Orat. 169.
Dissolvere collocationem compositi oratoris bene structam permutatione verborum. Cic. in Orat. 232.
Perpolire collocatione & tractu orationis. Cic. 2. de Orat. 54.
COLLŎCŬPLĒTO, [πλουτίζω] āre. Idem quod simplex Locupletare. Ter. Heaut. 2. 3. 16.

Dum ego propter te errans patria careo demens, tu interea loci
Collocupletasti te, Antiphila, & me in his deseruisti malis.

Honestare & collocupletare rem, Exornare. Auctor ad Heren. lib. 2. 28. Exornatio est, qua utimur rei honestandæ & collocupletandæ causa, confirmata argumentatione.
COLLODIS, is. f. Insula est Sardiniæ adjacens, de qua Plin. lib. 3. cap. 7. Al. Collades.
COLLŎQUOR, [συνομιλέω, συνδιαλέγομαι] ŏqui. Simul loqui. Ter. Eun. 2. 3. 75.

Videbit, colloquetur, aderit una in unis ædibus. Cic. 1. de Orat.

32. Hoc uno præstamus vel maxime feris, quod colloquimur inter nos, & quod exprimere dicendo sensa possumus.
Colloqui alicui. Plaut. Merc. 4. 5. suppos. 30. Nulli colloquor libentius.
Colloqui aliquem. Plaut. Mil. 4. 2. 17. Quid ergo hanc dubitas colloqui?
Colloqui cum aliquo. Cic. 1. Tusc. 4. Ut vero colloqui cum Orpheo, Musæo, Homero liceat, quanti tandem æstimatis?
Dii cum dormientibus colloquuntur. Cic. 1. de Divin. 64.
Cum ipsa quasi Repub. collocutus sum. Cic. 1. Fam. 9.
Colloqui cum aliquo per litteras. Cic. 6. Att. 1. Quam sæpissime mecum per litteras colloquare.
Colloqui simul. Plaut. Amph. 1. 1. 69.

Extra turbam ordinum colloquuntur simul. i. e. Extra aciem.

Colloquuntur inter se. Hirt. Bell. Afr. 56.
Inter se multum colloqui de Rep. Cic. 1. de Orat. 26.
COLLOQUENS, entis. Partic. ut, Sed & inter se colloquentibus similes esse conspectos. Curt. 8. 4. 14.
Facies colloquentium. Curt. 8. 13. 24.
Voces colloquentium. Idem 7. 1. 24.
COLLOQUUTIO, ōnis. f. [συνομιλία] Cic. 1. Tusc. 5. Nec vero id colloquutio hominum aut consensus efficit.
Sermones & colloquutiones. Cic. 1. Fam. 9.
Familiarissimæ colloquutiones cum aliquo. Cic. 11. Philipp. 5.
Venire cum aliquo in colloquutionem. Auctor ad Heren. lib. 2. 25.
COLLOQUUTOR, ōris. m. Tertull. adv. Praxean. cap. 5. Colloquutorem pateris sermonem. Et Augustin. Confess. 9. 6. Ex persona colloquutoris mei.
COLLOQUIUM, i. n. [ἔντευξις, ὁμιλία] Idem quod Colloquutio. Liv. 1. cap. 23. Prius quam dimicent, opus esse colloquio. Varro de L. L. 5. 7. Colloquium, quum conveniunt in unum locum loquendi gratia.
Amicorum absentium colloquia, epistolæ. Cic. 2. Philipp. 7.
Avium colloquium. Plin. lib. 10. cap. 49. Sanguinem quisquis ederit, intellecturus sit alitum colloquia.
Captivorum colloquia. Curt. 5. 6. 16.
Personarum colloquia. Cic. in Partit. 32.
Personarum colloquia habeat narratio. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Rerum colloquia leviorum. Cic. 4. Acad. 6. i. e. De rebus lev.
Tempus colloquii, i. e. Occasio & opportunitas. Ovid. 1. de Arte Am. 607.
Vices colloquii. Ovid. 21. Epist. 18.

Nunc timor accedit, ne quis nisi conscia nutrix,
Colloquii nobis sentiat esse vices.

Colloquium cum aliquo pro re nata non incommodum. Cic. 14. Att. 6.
Clandestina colloquia cum hostibus. Cic. de Senect. 40.
Petitum colloquium. Suet. Aug. 27.
Simulatum colloquium. Flor. 2. 2. 11.
Solantia colloquia. Stat. 5. Theb. 83.
Abigere aliquem colloquio alicujus. Ovid. 3. Fast. 344.

O vir colloquio non abigende deûm.

En quibus adsum colloquiis? Valer. 3. Argon. 293.
Carere in solitudine omnium colloquio. Cic. 12. Att. 16.
Amputare longa colloquia, Abrumpere. Sen. Med. 7.
Contrahere ad colloquium linguas discordes & feras. Plin. lib. 3. cap. 5.
Evocare ad colloquium. Cæs. 1. Bell. Civil. cap. 3.
Facere colloquium. Cic. 10. Fam. 23. Colloquia facta improbabam.
Frui colloquio aliquorum. Virg. 7. Æn. 91.
Frui sperato colloquio. Ovid. 1. de Pont. 4. 54.
Fugere colloquium. Ovid. Rem. Amor. 587.
Immiscere colloquiis. V. IMMISCEO.
Interrumpere. V. INTERRUMPO.
Petere colloquium. Ovid. 13. Met. 552.
Serere colloquia cum aliquo. V. SERO, sevi.
Venire in alicujus congressum colloquiumque. Cic. 12. Philipp. 26.
Colloquium cum aliquibus. Cic. 12. Philipp. 27. Memini colloquia & cum acerrimis hostibus, & cum gravissime dissentientibus civibus.
COLLŪCEO, [συναμαρύσσω] ēre. Simul lucere. Plin. lib. 10. cap. 47. Quarum plumæ ignium modo colluceant noctibus.
Acies tota collucet flammis. Liv. 38. 6.
Agri collucent floribus. Ovid. 5. Fast. 363.

Castra collucent fulgore. Curt. 3. 3. 3.
Faces collucent. Virg. 4. Æn. 567.
Ignes collucent. Virg. 9. Æn. 166.
Lampades undique collucent. Ovid. 14. Epist. 25.
Mare collucet a sole. Cic. 4. Acad. 105.
Omnia collucent luminibus. Liv. 24. 21.
Polus collucet ignibus. Stat. 1. Silv. 6. 89.
Sol collucet mundo. Cic. 2. de Nat. Deor. 40. Nam solis calor & candor illustrior est, quam ullius ignis: quippe qui immenso mundo tam longe, lateque colluceat.
Templum Jovis collucet atque illustratur candelabri fulgore. Cic. 6. Verr. 71.
Urbs collucere flammis alicujus dicitur, Quæ longo ordine flammarum in funere alicujus magni viri lucet undique. In honorem enim potentiorum hominum, præsertim regum, cum facibus per urbem a populo procedebatur, quemadmodum docet Servius in illud Virg. 5. Æn. 4.
Mœnia respiciens, quæ jam infelicis Elissæ
Collucent flammis. [Rectius tamen p. p. de Rogo ejus exponit.
Furtis alicujus omnia collucere. Cic. 3. Verr. 58. Vidi collucere omnia furtis tuis, præda provinciarum, spoliis sociorum atque amicorum, i. e. Furta tua esse apertissima.
COLLUCENS, entis. Partic. Virg. 10. Æn. 539.
Totus collucens veste atque insignibus armis.
Faces collucentes. Curt. 3. 8. 22.
COLLUCERNATIO, ōnis. f. Claud. Mamert. de Statu Anim. 2. 9. Stipem suam variis collucernationibus dilapidare. i. e. Comessationibus & spectaculis nocturnis. [An. Collurcinationibus? q. V. infra.
COLLŪCO, [κλωνοτομέω] āre. Ramos lumini officientes amputare. Festus interpretatur, Succisa arbore locum luce implere. Sublucare vero, Ramos earum supputare, & velut Subtus lucem mittere. Illo verbo utuntur Cato de R. R. cap. 148. & Columel. lib. 2. cap. 22. hoc vero Paul. lib. 5. sentent. tit. 6. conf. INTERLUCATIO.
COLLUCATIO, ōnis. f. [κλωνοτομία] Varro.
COLLUCTOR, [συμπαλαίω] āri. Simul luctari. Plin. lib. 27. cap. 2. Cum eo solo colluctatur, velut pari intus invento.
COLLUCTATIO, ōnis. f. [συμπάλαισμα] Columel. lib. 6. cap. 2. Ne in colluctatione alter alteri noceat. de Bubus.
In colluctatione occidere aliquem. Ulpian. in l. qua actione. D. ad legem Aquiliam.
Operari cum colluctationibus Veneris. Apul. 9. Met. pag. 219.
Cum verbis colluctatio, Balbuties. Quintil. 11. 3. p. 1009. Est quibusdam concursus oris, & cum verbis suis colluctatio.
COLLUCTĀTOR, ōris. m. [ἀντίπαλος] Lactant. De Opif. Dei cap. 1. Nam & ille colluctator & adversarius noster scis quam sit astutus.
COLLŪDO, si, sum, [συμπαίζω] ĕre. Simul ludere, moveri, & veluti quodammodo inter se colluctari. Virg. 1. Georg. 369.
Sæpe levem paleam, & frondes volitare caducas,
Aut summa nantes in aqua colludere plumas. Servius.
Paribus colludere. Hor. de Arte Poet. 159.
Colludere [συνεπηρεάζεσθαι] apud Jurisconsultos dicuntur inter se litigatores, quum actor & reus litem simulant, & ab altero causa proditur. Ulpian. in l. & eleganter. §. si dolo malo procurator. D. de dolo malo.
Colludere cum aliquo. Cic. 4. Verr. 58. Nisi tecum collusisset, & tuæ potius existimationi servisset, quam suæ.
COLLŪSIO, ōnis. f. [συνεπήρεια] Cic. 5. Verr. 53. Quum vero verbo judicium sit in edicto, re quidem vera tuorum comitum hominum nequissimorum collusio cum Decumanis sociis tuis, atque adeo procuratoribus: tamen audes illius judicii mentionem facere?
Detegere collusionem. Ulpian. in l. adoptivum. §. patronum. D. de in jus vocand.
Facere quicquam per collusionem. Caius in l. 1. D. de collusione detegenda.
Retractare collusionem alicujus. Ulp. in l. collusionem. D. de collus. detegend.
Prætextu collusionis sententiam retractare permittitur. Hermogenianus in l. sententiam. D. de collus. deteg.
COLLUSIUM, i. n. Idem. Ulpian. in l. si procuratorem. §. sed & si per collusium. D. mandat. vel contr. Sed & si per collusium procuratoris absolutus sit adversarius, mandati eum teneri. Sic Florentina lectio. Alii Collusionem legunt.
COLLŪDIUM, i. n. pro Collusione. in l. si quis. C. de bon. proscript. Solinus, cap. 22. Apud Iassum urbem Babyloniæ puerum delphinus adamavit, quem dum post assueta colludia recedentem impatientius sequitur, arenis invectus hæsit. Et Ammian. 18. 9. Per colludia.
COLLŪSOR, ōris. m. [συμπαίκτωρ, συνεπηρεαστής] Qui cum alio ludit. Plin. 9. Epist. 33. Delphinum gestatorem collusoremque puerorum in terram quoque extrahi solitum, &c.
Compransores & collusores alicujus. Cic. 2. Philipp. 101. Hunc tu compransoribus tuis & collusoribus dividebas.
Confessor & collusor. Cic. 5. Philipp. 13. Homo præterea festivus, ut ei cum M. Curio confessore eodem & collusore facillime possit convenire.
Si rapinam fecerint inter se collusores, vi bonorum raptorum non denegabitur actio. Ulpian. in l. 1. §. si rapinam. D. de aleæ lusu & aleatoribus.
Collusor etiam aliter apud Jurisperitos. Cic. 2. Philipp. 56. Licinium Lenticulam de alea condemnatum collusorem suum restituit.
COLLUSORIE, [συνεπηρεαστικῶς] Adv. qualitatis. Ulpian. in l. si servus plurium. D. de leg. 1. Si hæreditatis judex contra hæredem pronuntiaverit non agentem causam, vel collusorie agentem, nihil hoc nocebit legatariis.
Litigare collusorie. Ulp. in l. si servus plurium. §. siquis. D. de leg. 1.
COLLŪGEO, vel CONLUGEO, ēre. Cæl. Aurel. Tard. 2. 5. 88. Lacessiti collugent, ingemunt. Et Ambrof. ad Virgin. lapsam princ. Qui ecclesiæ gaudio congaudetis, & tristitiæ conlugetis.
COLLUM, i. n. [τράχηλος, αὐχὴν, δέρη] a Colo, colis, inquit Perottus: quia hæc præcipue pars corporis torquibus ac monilibus coli, id est ornari consuevit. Plin. lib. 11. cap. 37. Ceteris collum, quibus tantum gula. V. CERVIX.
Collum gallinaceorum. Columel. lib. 8. cap. 2. Jubæ deinde variæ, vel ex auro flavæ per colla cervicesque in humeros diffusæ.

Spatium colli. Ovid. 2. Met. 672. — crescit & oris
Et colli spatium.
Aureolum collum. In AURUM.
Cærula serpentis. Virg. 2. Æn. 381.
Cærulea tauri. Sen. Hippol. 10.
Candida. Ovid. 1. Amor. 5. 10.
Ceromaticum. V. CEROMA.
Crinita. Stat. 6. Theb. 418. de equis.
Eburnea, Candida. Ovid. 3. Met. 422.
Equina. Martial. lib. 11. 85. ad Antiochum tonsorem,
Collaque pulverea nudet equina juba.
Hirsutum. V. paulo post, Spirans opobalsama, &c.
Ferocia colla serpentis resecare. Sen. Herc. fur. 7.
Insignia frenis. Ovid. 4. Met. 24.
Lactea. Sil. lib. 16. 520.
Lactea colla auro innectuntur. Virg. 8. Æn. 660.
Languido collo trahere vomerem, dicuntur defatigati boves. Hor. Epod. 2. 64.
Videre fessos vomerem inversum boves
Collo trahentes languido.
Lasso papavera collo demittunt caput. Virg. 9. Æn. 436.
Libera colla jugo. Claud. de Mul. Gall. 6.
Et pateant, duro libera colla jugo.
Libera colla servitio assuescere. Virg. 3. Georg. 167. De juvencis dictum.
Livida. Ovid. 1. Amor. 8. 98.
Factaque lascivis livida colla notis.
Lubrica draconis. Ovid. 4. Met. 598.
Molle. V. MOLLIS.
Molli collo esseda ferre dicitur equus domitus. Virg. 3. Georg. 204.
Niveum. Virg. in Cyri.
Nobile. ut, Jugum famulare subit nobili collo, dicitur de Viro nobili redacto in servitutem. Sen. Troad. 8.
Pendulum ab arbore. Hor. 3. Carm. 27. 60.
Procerum & tenue. Cic. de Clar. Orat. 313.
Recutita. Martial. lib. 9. 58.
Non ruptæ recutita colla mulæ.
Saucia dente colla. Martial. lib. 11. 71. in Tuccam.
Sibila serpentis colla. Virg. 3. Georg. 421.
Splendida. Sen. Hippol 6.
Superba colla excussis jubis. Claud. 20. 10. de equo Honorii.
Tætra monstri. Sen. Herc. fur. 1.
Teres. Ovid. 10. Met. 113.
Pendebant tereti gemmata monilia collo.
Trepidum. Sen. Herc. OEth. 12.
Trigemina Cerberi. Sen. Agam. 1.
Acclinare collum, i. e. Admovere collum. Ovid. 10. Met. 268.
— acclinataque colla
Mollibus in plumis tanquam sensura reponit.
Adducere colla lacertis. i. e. Attrahere ad se. Ovid. 6. Met. 625.
Ut tamen accessit natus, matrique salutem
Attulit, & parvis adduxit colla lacertis.
Amplecti colla alicujus. Sil. lib. 15. 361.
Angere colla alicujus. i. e. Ita constringere ut spiritus intercludatur. Stat. 4. Theb. 827.
— rabidi quum colla minantia monstri
Angeret, & tumidos animam angustaret in artus.
Aptare vincula collo. Ovid. 10. Met. 381.
Captare colla lacertis. Ovid. 8. Epist. 93.
Cingere colla lacertis. Ovid. 2. de Arte Am. 457.
Circumdare brachia collo, Amplecti collum. Virg. 6. Æn. 700.
Circumdata colla catenis. Sil. 6. 505.
Comere colla genasque. Stat. 1. Silv. 2. 110.
Committere alicui collum suum. In COMMITTO.
Complecti colla lacertis. Ovid. 10. Met. 407.
Conjicere in collum. In CONJICIO.
Conjecta vincula collo. Ovid. 4. Trist. 1. 81
Contrahere collum. In CONTRAHO.
Coronat pluma collum. Lucret. 2. 801.
Dare colla lacertis. Stat. 2. Achil. 270.
Dare colla triumpho alicujus imperatoris, Bello victum esse. Propert. lib. 2. 10. 15.
India quin, Auguste, tuo dat colla triumpho.
Demergere colla humeris, significare videtur, Humeros contrahere apud Stat. 6. Theb. 847.
Collaque demersere humeris, & brachia late
Curva tenent.
Ducere juga collo. Ovid. 3. de Arte Am. 810.
Ducta per vias colla regum. Hor. 2. Carm. 12. 12.
Eripere colla jugo, proverbialiter dictum, significat Libertati se vendicare. Hor. 2. Serm. 7. 92.
— eripe turpi
Colla jugo. i. e. Relinque servitutem.
Fluunt capilli per colla mœsta. Sen. Troad. 2. i. e. Mœstæ mulieres passis capillis incedunt.
Fovere colla. Virg. 10. Æn. 837.
— ipse æger anhelans
Colla fovet, fusus propexam in pectore barbam. Sustinens scilicet, ut inquit Servius, se arboris trunco.
Frenata. Ovid. 7. Met. 220.
Fumantia colla equorum solvere. Virg. 2. Georg. 542.
Gerere colla vincta catenis. Sen. Herc. fur. 12.
Horrent Cerbero colla colubris. Virg. 6. Æn. 419.
Jactare colla, significat Collum repente huc illuc vertere & circumagere. Ovid. 3. Met. 726.
— visis ululavit Agave,
Collaque jactavit, crinemque per aera movit.
Implicare laqueis. Ovid. 2. Epist. 192.
Infixa collo mariti. i. e. Tenacissime inhærens. Ovid. 11. Met. 386. De Halcyone & Ceyce. Al. Infusa.
Inflata colla tumescunt. Ovid. 6. Met. 377. de Lyciis in ranas mutatis.
Injicere

Injicere collo brachia. Ovid. 3. Met. 389.
Innectere colla lacertis. Ovid. 11. Met. 240.
Inferere collum in laqueum. V. INSERO.
Inferere colla laqueis, Strangulare. Sen. Theb. 1.
Intendere vincula ftupea collo, Alligare collo funem. Virg. 2. Æn. 236.
Labans collum. Sen. Hippol. v. 367.
Nunc ut foluto labitur moriens gradu,
Et vix labante fuftinet collo caput.
Lædere collum. Hor. 3. Carm. 27. 60.
Languentia colla levare. Lucan. lib. 3. 737.
Liventia colla catenis. Ovid. ad Liv. 273.
Luctantia colla equi. Ovid. 4. Epift. 79.
Marcentia. Stat. 2. Theb. 632. Læva marcentia colla fuftentans, &c.
Mulcenda colla præbere. Ovid. 10. Met. 118. de cervo quodam.
Nectere draconem collo. Martial. lib. 7. 86. In delitiis fcil. habitum.
Nodatus collum laqueo. Ovid. de Rem. Amor. 17.
Cur aliquis laqueo collum nodatus amator
A trabe fublimi trifte pependit onus?
Obftrictum collum, feu collum obtortum, verbum eft juris. nam in jus collo obftricto rei trahebantur. Plaut. Curc. 5. 3. 15.
— Collum obftringe, abduce iftum in malam crucem. conf. OBTORTUS.
Ornare. Ovid. 5. Met. 52.
— ornabant aurata monilia collum.
Pendere collo complexuque alicujus. Virg. 1. Æn. 719.
Pendentia colla dicuntur quafi Ebriorum. Virg. 9. Æn. 331.
— ferroque fecat pendentia colla.
Percutere colla fecuri. Ovid. 15. Met. 126.
Perfundunt colla jactæ comæ. Sen. Hippol. 4.
Permulcere manu collum. Sen. Herc. fur. 9.
Petere collum amplexu. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Plaufa colla. i. e. Palma leviter percuffa. Ovid. 1. de Arte Am. 630.
Quadrupedes inter rapidi certamina curfus,
Depexæque jubæ, plaufaque colla juvant.
Porrigere collum longe a pectore. Ovid. 2. Met. 375.
Præbere colla jugo. Stat. 1. Achil. 280.
Præbere colla nectenda lacertis. Ovid. 2. Epift. 141.
Præbere in collum. Cic. 5. Verr. 76. Solere aiunt barbaros reges Perfarum ac Syrorum, plures uxores habere: his autem uxoribus civitates attribuere hoc modo, Hæc civitas mulieri redimiculum præbeat, hæc in collum, hæc in crines. h. e. Pecuniam unde fibi emat colli monilia.
Premere collum aratro. Ovid. 7. Met. 211.
Haud patiens oneris collum preffiftis aratro.
Reflectere mollia colla. i. e. Domita, domitorum fcilicet equorum. Virg. 11. Æn. 622. Servius.
Refoluta colla. i. e. Languida. Stat. 10. Theb. 144.
Retorquere colla equi. i. e. Freno reflectere. Ovid. 4. Epift. 79. Al. Recurvare.
Rumpere colla fecuri. Ovid. 12. Met. 249.
— veluti qui candida tauri
Rumpere facrifica molitur colla fecuri.
Sedit medius collo Herculeo polus. Sen. Herc. fur. 1. i. e. Cervix Herculis tulit cælum.
Secare colla. Cic. de Petit. Conf. 8.
Signatum nullo jugo juvencæ collum. Sen. Agam. 5.
Spirant opobalfama hirfuto collo. Juven. 2. Sat. 41.
Stridentia colla dicuntur ferpentis. Claud. 2. de Raptu Proferp. 25. de Gorgone dixit,
— tantum ftridentia colla
Gorgonis obtectu pallæ fulgentis obumbrat.
Subdere colla jugo. Stat. 1. Theb. 175.
Subdere colla vinculis Veneris, Amori fervire. Tibull. 1. 2. 94.
Subjecta colla trophæis ferre. Sen. Troad. 3. i. e. Catenatum in triumphum ducere.
Subjecta colla nobilium. i. e. In fervitutem redacta. Claud. 1. in Eutrop. 173.
Vidit fub pedibus leges, fubjectaque colla
Nobilium.
Subigere colla boum. Columel. lib. 2. cap. 3. *Frotter & batre doucement de la main.* V. SUBIGO.
Summittere colla, Permittere ferienti. Sen. Hippol. v. 500.
Summittere colla jugis. Claud. 1. in Eutrop. 42.
Supponere colla jugis. Ovid. 3. Amor. 10. 13. de Cerere,
Prima jugis tauros fupponere colla coegit.
Sufpendere aliquid collo. Virg. 11. Æn. 11.
Suftinere pœnam collo & cervicibus. Cic. 7. Verr. 108. Vinctos afpiciunt catenis liberos fuos, cum iftius avaritiæ pœnam collo & cervicibus fuis fuftinerent.
Tenere colla lacertis. Ovid. 2. Met. 100.
Timent boves aratrum collo. Virg. 6. Ecl. 50.
Torquere collum. Liv. 4. 53. Hoc decreto conful armatus, quum paucis appellantibus tribunum, collum torfiffet. ad quem locum Turnebus dicit effe Genus pœnæ & coercitionis.
Tritum collum, diciturQuod circumdatur afpera copula. Sen. Hippol. v. 33.
Et pugnaces tendant Creffæ
Fortia trito vincula collo. De canibus Cretenfibus.
Turgentia colla alicujus diripere enfe. Sil. lib. 15. 729.
Velant jubæ colla. Ovid. 10. Met. 699.
Colla, abufive de montibus dicuntur Partes illæ, quæ infra fummum verticem, & fupra medium montis apparent. Stat. 9. Theb. 643.
Jamque fere medium, Parnaffi frondea præter
Colla, tenebat iter.
COLLUS, i. m. Antiq. Idem quod Collum. Plaut. Capt. 2. 2. 107. Collus collaria caret. & 4. 3. 2.
Tormenti genus eft etiam e corio. Feftus. [Scalig. Culleus. LegoColleus. Gloff. Lat. Gr. Colleum, ὁ πεύρινος ἀσκός. Quod in Gr. Lat. Culleum.
COLLŬLUM, i. n. dimin. Cathol.
COLLŪMĬNO, āre. Appuleius de deo Socrat. pag. 45. Servius Tullius flamma colluminetur a capite. Paulo poft fe exponens, Servio inflammare verticem, nec exurere. Et Prudent. adv. Symmach. 2. 830.
— folis radius colluminat omnes
Diffufo fplendore locos.
COLLUO, ui, ūtum, [συμπλύνω, καταπλύνω] ĕre. Lavare: fed hoc fere ad os, & ea quæ in ore funt pertinet. Plin. lib. 20. cap. 6. Dentium dolorem tribus capitibus in aceto tritis imminuit, vel fi decocta aqua colluantur, addaturque ipfum in cava dentium.
Colluere amphoram. Cato cap. 88. Amphoram defricato, colluitoque, puram impleto aqua pura.
COLLUTUS, a, um. Plin. 20. 13. Sic & collutis dentibus prodeft.
COLLUTIO, ōnis. f. Cæl. Aurel. Acut. 2. 6. 28. Fomentatione utemur atque oris collutione.
COLLUVIES, V. paulo infra.
COLLURCINATIO, ōnis. f. Idem ac Heluatio. Appul. Apol. pag. 322. Quæ omnia in paucis annis hic degulator ftudiofe in ventrem condidit, & omnimodis collurcinationibus dilapidavit. conf. COLLUCERNATIO.
COLLUSTRO, [περισκέπτομαι] āre. Circumfpicere. Virg. 3. Æn. 651.
Omnia colluftrans, hanc primum in litore claffem
Confpexi venientem.
Colluftrare oculis. Cic. 5. Tufc. 65.
Colluftrare lumine [καταλάμπειν, λαμπρύνειν] pro Illuftrare & clarum lumine reddere. Cic. 2. de Nat. Deor. 92. Ex æthere igitur innumerabiles flammæ fiderum exiftunt: quorum eft princeps Sol, omnia clariffima luce colluftrans.
Luna folis lumine colluftrari putatur. Cic. 2. de Divin. 91.
Vias colluftrare. Ovid. 5. Faft. 102. Sed varia eft lectio.
COLLUSTRĀTUS, a, um. Partic. [λαμπρυνθείς] Illuftratus.
Colluftrata pictura. Cic. in Orat. 36. In picturis alios horrida, inculta, abdita, & opaca: contra alios nitida, læta, colluftrata delectat. Al. Delectant.
COLLUSTRUM, V. COLOSTRUM.
COLLŪTŬLO, [πηλόω] āre. Verbum quod veteres pro Dedecorare ufurparunt. Plaut. Trin. 3. 2. 66. Hæc famigeratio te honeftet, me autem collutulet.
COLLUTUS, In COLLUO.
COLLŪVIES, ēi. f. [χλῆδος] Labes aut immunditia, quæ ex concurfu alicujus rei contrahitur. Plin. lib. 24. cap. 19. Medetur & fuibus hæc effoffa fine ferro, & addita in colluviem poturis, vel ex lacte & vino.
Fermentata colluvies. Columel. lib. 1. cap. 5.
Stercorata colluvies cortis, balineorumque. Columel. lib. 1. cap. 6. ad finem.
Turbida colluvies nigro limo. Lucan. lib. 4. 311.
Colluvies, per translationem. Cic. 9. Att. 12. Et te in certamine vinci cum illo facilius patiaris, quam cum hoc in ea, quæ perfpicitur, futura colluvie regnare. i. e. Sceleratorum turba qui ad Cæfarem confluxerant.
Magna colluvies. Tacit. 5. Hift. 12. Magna colluvie, & ceterarum urbium clade aucti.
Populi colluvies. Juftin. 2. 6. Neque paffim collecta populi colluvies originem urbi dedit.
Rerum colluvies. Tacit. 2. Hift. 16. In multa colluvie rerum majoribus flagitiis permixtos.
COLLUVIO, ōnis. f. [χλῆδος] Idem quod Colluvies.
Sincerum atque ab omni colluvione peregrini ac fervilis fanguinis incorruptum fervare populum. Suet. Auguft. cap. 40.
Colluvio, per translationem. Cic. de Senect. 85. O præclarum diem, quum ad illud divinum animorum concilium, cœtumque proficifcar, quumque ex hac turba & colluvione difcedam!
Ferocitas, audacia, colluvio alicujus. Cic. in Vatin. 23. Deinde fanctiffimas leges Æliam & Fufiam dico, quæ in Gracchorum ferocitate, & in audacia Saturnini, & in colluvione Drufi, & in contentione Sulpicii, & in cruore Cinnano, & inter Sullana arma vixerunt.
Ille nefarius ex omnium fcelerum colluvione natus. Cic. pro Sext. 15.
Gentium colluvio. Liv. 4. 2. Colluvionem gentium, perturbationem aufpiciorum publicorum privatorumque afferre.
Hominum colluvio. Curt. 10. 2. 6.
Rerum colluvio, pro Permiftione vel confufione. Liv. lib. 3. 9. Ne cui in colluvione rerum contumeliæ majeftatem fuam offerrent.
COLLUVIARIS, e. [χλῃδοφάγος] Porcus colluviaris dicitur, Qui cibo permifto & colluvione nutritur. Feftus. al. Colluvialis.
COLLUVIARIA, orum. n. [ὀχετοί] dicta funt in ductibus aquarum, Per quæ colluvies & immunditiæ jactantur. Vitruv. lib. 8. cap. 7. Etiam in ventre colluviaria funt facienda, per quæ vis fpiritus relaxetur. Ita legit Beroald. in Suet. Aug. Sed Junt. & Philand. Columnaria.
COLLȲBUS, i. m. [κόλλυβος] Id detrimentum pecuniæ eft, quod in ratiociniis Emptionem auri appellant, & vulgo *cambium* dicitur, quum pecunia ad exteras nationes exportanda eft, & apud nummularios aliis nummis commutanda. Ut fi argentea moneta, aurea mutetur, aut genera quædam pecuniæ abrogata & antiquata, aut quovis modo repudiabilia in una provincia, alio quo genere permutanda fint, rato, receptoque & promulgato in ea provincia. Id enim quod ex fumma apud nummularium decidit, & veluti deperit, Collybus verbo Græco appellatur. Cic. 5. Verr. 181. Ex omni pecunia, quam aratoribus folvere debuifti, certis nominibus deductiones fieri folebant. Primum pro fpectatione & collybo. deinde pro nefcio quo cerario. Hæc omnia, Judices, non rerum certarum, fed furtorum improbiffimorum funt vocabula. Nam collybus effe qui poteft, quum utantur omnes uno genere numorum? Collybum appellat Pecuniæ permutationem, & nummorum quafi intertrimentum. Suet. in Auguft. cap. 4. Hanc (farinam) finxit manibus collybo decoloratis Nerulonenfis menfarius. Hoc in loco pro Contrectatione pecuniæ ponitur, qua nummularii liventes manus habere folent. Collybus, inquit Pollux, ἀργυρίου ἀλλαγή, i. e. Pecuniæ permutatio. Hactenus Budæus. Cic. 12. Att. 6. pr. De Cœlio vide quæfo ne qua lacuna fit in auro. ego ifta non novi. fed certe in collybo eft detrimenti fatis, huc aurum fi accedit.
COLLYBISTES, & COLLYBISTA, æ. m. [κολλυβιστής] Qui rei nummariæ negotiationem exercet: qui & Trapezita Græcis, Lat. Menfarius, Argentarius, Nummularius dicitur. V. JCtos, & Hieron. Comment. in Matth. cap. 21.
COLLȲRA, æ. f. [κολλύρα] Genus panis, Polluci. Plaut. Perf. 1. 3. 12.
Collyræ facite ut madeant & colliphia. Collyræ, inquit hic Turnebus, Parvuli panes mundi funt, fed & genus fictorum farinaceorum, quæ ut lagana, interdum in fartagine friguntur, interdum cocta per fe edantur, interdum ex jure commedantur, ut tabellas paniceas

in forbi-

in sorbitiuncula plerumque esitamus. V. Turneb. Adversf. 4. 1. Hinc

COLLYRĪCUS, a, um. Adj. ut, Jus collyricum. Plaut. Perf. 1. 3. 15.
Tum nisi cremore crasso est jus collyricum.

COLLYRIS, idis. f. Tertullian. in lib. de CultuFemin.cap.7. Vos plane adjicitis ad pondus, collyridas quasdam. Quem in locum sic ait Rhenanus: Collyris a Collyra per diminutionem deductum. Parvus panis est de farina puriore. Quidam Frixam farinam esse putant. Al. Colluras. Nominantur Collyrides Levitici 6. & 7. & 8. cap. lib. 2. Regum.
Collyris etiam herba, alias Malva erratica. Apul. de Herba cap. 40.

COLLYRIDIANI, orum. m. pl. Hæretici a sacrificio collyride dicti, quo mulieres in honorem beatæ Virginis, tanquam Deæ utebantur. V. Epiphan. Hæref. 78. & 79. p. 342. seq.

COLLȲRIUM, i. n. [κολλύριον] Medicamentum, quod potissimum oculis inditur. Celf. lib. 6. cap. 6. de Cæsariano collyrio, Satisque constat, hoc collyrium adversus omne genus oculorum valetudinis idoneum esse. In quo capite Celsus amplius quindecim varias collyriorum ad oculos facientium compositiones recenset. V. Plin. 26. 12. & 27. 9.
Nigra collyria. Hor. 1. Serm. 5. 30.
Collyria simpliciter prolata dicuntur, Quæ in oblongam formam coacta effinguntur. Et non solum Ocularia pharmaca in ejusmodi formam collecta ac coacta, Collyria vocantur, sed & Glandulæ quæ ano, & Pessi qui vulvæ subduntur, & quæ naribus induntur, Collyria subinde medicis vocantur, atque hoc propter oblongam effingendi formam. At vero Ocularia aliqua medicamenta non coacta ad ejusmodi formam, sed tum liquida, tum arida, item Collyria nominantur, sed cum appositione liquiditatis aut ariditatis. Græcis enim ξηροκολλύρια atque ὑγροκολλύρια appellantur.
Fistularum collyria. Celf. lib. 5. cap. ult. de fistulis, & earum generibus, Ex eo, inquit, collyrium fieri debet altera parte tenuius, altera paulo plenius. Idque ea parte qua tenuius est, altera antecedente, demitti oportet in fistulam, donec sanguis purus se ostendat. quæ in omnibus fistularum collyriis perpetua sunt. Paulo post, Satiusque est vel papyrum intortam, vel aliquid ex penicillo in modum collyrii astrictum eo illinere. Rursus, Neque ignoro multis placuisse, linamentum in modum collyrii compositum, tinctum melle demitti. Hujusmodi collyria vulgo *tentas* vocant.
Collyrium, Medicamentum etiam quod alvo subjicitur in cura equorum & boum. Columel. lib. 6. cap. 6. in fin. Salis sextans, cum decem cepis conteritur, & admisto melle decocto, collyria immittuntur alvo, atque ita citatus bos agitur. Hoc etiam nomine peculiariter vocatur quoddam terræ Samiæ genus, diversum ab astro Samio, propterea quod præcipuus ejus usus sit in collyriis. V. Dioscor. lib. 5. conf. Salmas. ad Solin. p. 182. & 926.

COLLYRIŎLUM, i. n. dimin. Macer. 4. 12.
Vel collyriolum si supponatur in anum.

CŌLO, [ἠθέω] āre. Pauxillatim liquorem aliquem, stillatimque per aliquod vas vel linteolum exprimere. Columel. lib. 12. cap. 11. Expressa deinde aqua coletur, & in vas plumbeum defusa decoquatur.
Colare amnes retibus. Manil. lib. 5. 193.
Et colare vagos inductis retibus amnes. Venuste autem eos qui in amnibus piscantur, retiaque tendunt piscibus, ait Colare retibus amnes, quod per raras retium maculas & plagas, tanquam colatus fluvius, transmittatur & transfluat. Novitiæ tamen editiones exhibent Cælare, sed Turnebus Colare tuetur.

COLĀTUS, a, um. ut, Mel colatum. Plin. 13. 2.
Somnium colatum. Tertull. de Anima cap. 48. In emendatis codd. legitur, Certiora & colatiora somniari affirmant.
Nitor colatus. Idem de Anima cap. 9. Nec beryllis ideo aquosa materia est, quod fluctuent colato nitore. [i. e. Puro. Sed forte Colorato legendum.

COLATORIUS, a, um. Tolutario gradu incedens: ut, Equi colatorii Vegetio memorati, quos Græci σακκισὰς vel σακκιστικὰς vocant. V. Veget. Mulom. 4. 6. extr. Salmas. ad Capitol. in Maximin. cap. 3. p. 246.

COLATURA, æ. f. Cæl. Aurel. Tard. 5. 3. Colaturæ liquidæ colorem fingere.

COLAMENTUM, i. n. Constant. Afer. 7. 1. Urina & sanguis colamentum sit ceterorum humorum.

CŌLO, ui, cultum, [σέβομαι, λατρεύω, θεραπεύω] ēre. Venerari, adorare. proprie de Honore diis habito dicitur. Cæs. 6. Bell. Gall. cap. 16. Deum maxime Mercurium colunt.
Sanctissimum colere. Cic. 3. de Nat. Deor. 45. Achillem Astypalenses insulani sanctissimum colunt.
In deorum numero venerari & coli. Cic. 2. de Lege Agr. 95. Majores nostros dico, Quirites, non eos in deorum immortalium numero venerandos a nobis & colendos putatis?
Per aras coli. Ovid. 6. Met. 171.
Quis furor auditos, inquit, præponere visis
Cæleftes? aut cur colitur Latona per aras?
Aris colebantur divi facti, pulvinaribus, flamine. Plin. in Paneg. cap. 11.
Honoribus divinis colere. Curt. 4. 7. 28.
Pietate hilari coluntur Dii. Ovid. 2. de Pont. 1. 9.
Religione summa colere. Cic. de Arusp. Resp. 28.
Secubitu coli dicitur deus ille vel dea, in cujus honorem vir ab uxore, vel amans ab amica, noctibus aliquot sibi temperat. Ovid. 3. Amor. 10. 16. De Cerere,
Hanc quisquam lacrymis lætari credat amantum?
Et bene tormentis, secubituque coli?
Templis & effigie numinum aliquem colere. Tacit. 1. Ann. 10. Nihil deorum honoribus relictum, quum se templis, & effigie numinum per Flamines & Sacerdotes coli vellet. De Livia loquitur.
Templis coli. Ovid. 15. Met. 818.
Ut deus accedat cælo, templisque colatur.
Tholo coli dicuntur divi, Quorum imagines tholis insculptæ pro ipsis divis venerantur. Stat. 3. Silv. 1. 3. ad Herculem,
Quod coleris majore tholo, nec litora pauper
Nuda tenens, tectumque vagis habitabile nautis. [Immo Tholus, Templi testudo.
Votis. Martial. lib. 9. 66.
Ante colebatis votis, & sanguine largo
Majorem Alciden, &c.
Deos colere. Ovid. 1. de Pont. 9. 36.
Focos sanctos virginitate colunt. Ovid. 4. Fast. 296. De virginibus Vestalibus.
Nomen poetarum & Musarum delubra. Cic. pro Arch. 27.
Numina. Virg. 1. Georg. 30.
Numina pietate. Ovid. 4. de Pont. 15. 24.
Templa. Ovid. 11. Met. 578.
Templum miro honore. Virg. 5. Æn. 458.
In æde sacra coli. Ovid. 14. Met. 316.
Colere, Honore & officiis prosequi. de Hominibus. Ter. Adel. 3. 2. 53. Et nos coluit maxime.
Mirifice aliquem & colere, & amare. Cic. 16. Att. 19.
Suavissime, diligentissimeque colere aliquem. Cic. 10. Att. 7.
Diligere & colere. Cic. 3. de Legib. 5. Ut eos colant, diligantque, præscribimus.
Non solum colere inter se ac diligere, sed etiam vereri. Cic. de Amicit. 84.
Observare & colere aliquem. Cic. 2. Att. 19. Hic Cæcilium colimus, & observamus diligenter.
Observari & coli simulatione amicitiæ. Cic. de Amicit. 26.
Observare, colere, & diligere. Cic. 13. Fam. 78.
Ornare & colere. Cic. 5. Fam. 8. Neque mehercule unquam mihi tui aut colendi aut ornandi voluntas defuit.
Donis aliquem colere. Liv. 40. 57. Id ut facere posset, regionum principes donis coluerat.
Lyra coli. Stat. 1. Silv. 4. 36. Sperne coli tenuiore lyra.
Memoria absentem colere. Cic. 15. Fam. 21.
Observantia summa colere aliquem. Cic. 4. Fam. 4. V. OBSERVANTIA.
Officiis & probitate aliquem colere. Ovid. 3. de Pont. 1. 76.
Viros doctissimos colere. Cic. 4. Fam. 1.
Colere in loco parentis. Cic. de Clar. Orat. 1. Et inauguratum ab eodem, ex quo augurum institutis in parentis eum loco colere debebam.
Loco patris colere. Cic. 2. Philipp. 99. Omnibus eum contumeliis onerasti, quem patris loco, si ulla pietas in te esset, colere debebas.
Colere, pro Diligere. Ter. Heaut. 2. 4. 9. Quippe forma impulsi nostra nos amatores colunt. Virg. 4. Æn. 421.
— solam non perfidus ille
Te colere. Nonius. V. Serv. ad 3. Ecl. 6. & 1. Æn. 21.
Colere, Ornare. Tibul. lib. 1. 8. 9.
Quid tibi nunc molles prodest coluisse capillos?
Brachia colere. Curt. 8. 9. 21. Brachia quoque & lacertos auro colunt.
Corpus. Ovid. 3. de Arte Am. 107.
Corpora si veteres non sic coluere puellæ.
Colere agrum, terram, &c. [ἀσκεῖν τὸν ἀγρὸν, γεωργεῖν] Cic. 2. Tusc. 13. Nam ut agri non omnes frugiferi sunt qui coluntur.
Agrum arare aut colere. Cic. 2. de Lege Agr. 66.
Præesse agro colendo. Cic. pro Rosc. Amer. 50.
Arva. Ovid. 1. Amor. 13. 15.
Prima bidente vides oneratos arva colentes.
Fructus. Virg. 2. Georg. 36. Fructusque feros mollite colendo.
Fruges. Ovid. 15. Met. 134. de juvenco, seu victima,
Sistitur ante aras, auditque ignara precantem,
Imponique suæ videt inter cornua fronti,
Quas coluit fruges.
Fundum colendum in plures annos locare. Julian. in l. qui fundum. D. locat.
Glebam. Ovid. 1. de Pont. 8. 50. i. e. Minimum agellum.
Hortos. Virg. 4. Georg. 118.
Forsitan & pingues hortos quæ cura colendi
Ornaret, canerem. Ovid. 14. Met. 624.
Locum colere labore dulci. Martial. lib. 12. 18.
Hic pigri colimus labore dulci
Botrodum, Plateamque: Celtiberis
Hæc sunt nomina crassiora terris.
Prædia studiose. Cic. pro Rosc. Amer. 49.
Rus. Virg. 2. Georg. 413.
— laudato ingentia rura:
Exiguum colito.
Vitem. Cic. 4. de Finib. 38. Quæ ad colendam vitem attinebant.
Colere, Habitare. ut, Urbem. Cic. 2. Fam. 12. Urbem, mi Rufe, cole. Sic, Colere domum. Plaut. Aulul. prol. 4.
Regiones colere Acheronticas. Plaut. Bacch. 2. 2. 21.
Colere & habitare. Cic. 6. Verr. 119. Colíturque ea pars & habitatus frequentissime.
Arva colere, pro Inhabitare. Ovid. 2. Met. 679.
— nec si rescindere posses
Tunc aderas: Elim, Messeniaque arva colebas.
Elysium. Virg. 5. Æn. 735.
— non me impia namque
Tartara habent, tristesque umbræ: sed amœna piorum
Concilia, Elysiumque colo.
Helicona colere. Versari in poeticæ studio. Propert. lib. 3. 5. 19.
Me juvat in prima coluisse Helicona juventa,
Musarumque choris implicuisse manus.
Reliquias dulces suorum colere, Habitare in patria, in qua majores occubuerunt. Virg. 4. Æn. 343.
Urbem Trojanam primum, dulcesque meorum
Relliquias colerem, & Priami tecta alta manerent.
Silvas & rura. Ovid. 11. Met. 146.
Ille perosus opes, silvasque & rura colebat. i. e. Inhabitabat, Sectabatur assidue.
Athenas colere, pro Attica eloquentia uti, usurpare licet. Plaut. Stich. 5. 2. 22. Peregrina omnia relinque, Athenas nunc colamus.
Negligere & Colere sunt contraria. Cic. 1. Off. 4. In eoque colendo sita vitæ est honestas omnis, & in negligendo turpitudo. De officio.
Colere æquum & bonum, Observare. Plaut. Men. 4. 2. 10.
Ævum colere, i. e. Ætatem agere. Lucret. lib. 5. 1144.
Nam genus humanum defessum vi colere ævum,
Ex inimicitiis languebat.
Amicitias colere. Cic. 2. de Finib. 80. At coluit ipse amicitias.
Amicitias utilitatibus colere. Cic. 2. de Finib. 83.

Vide

Vide an apud Ovid. Vulgus amicitias utilitate colit? H. St. Immo Probat. ex Ponto 2. 3. 8. Miror tam triti versiculi V. C. non recordatum.
Amicitia veritate, fide societas, pietate propinquitas colitur. Cic. pro Quint. 26.
Amor colendus. Tibul. lib. 2. 4. 52.
Illius est nobis lege colendus amor.
Aurum colere, Pecuniæ studiosum esse. Propert. lib. 3. 13. 48.
Aurum omnes victa jam pietate colunt.
Cæremonias magna cura sepulcrorum colere. Cic. 1. Tusc. 27.
Conciliationem communem & consociationem generis humani colere, tueri, servare. Cic. 1. Off. 149.
Diligentia præcipue colenda est nobis. Cic. 2. de Orat. 148.
Disciplinam. Cic. de Clar. Orat. 117.
Festa colere. Ovid. 6. Fast. 179.
Fidem colere, & justitiam retinere. Cic. 1. de Invent. 3. Age vero, urbibus constitutis, ut fidem colere, & justitiam retinere discerent.
Fidem, rectumque colere. Ovid. 1. Met. 90.
Fortitudinem colere. Curt. 10. 3. 9. Fortitudinem non magis quam fidem colitis.
Genus orationis æquabile & temperatum colendum. Cic. 1. Off. 3.
Hospitia, clientelæ, cognationes, affinitates caste colendæ. Auctor ad Heren. lib. 3. 4.
Jura. Tibul. lib. 2. 3.
Jus religiose colere. Auctor ad Heren. lib. 3. 4.
Jus & fas. Liv. 27. 17. Animum jam pridem ibi esse, ubi jus & fas crederet coli.
Justitiam & liberalitatem. Cic. 1. Off. 5.
Leges sequi & colere. Cic. in Parad. 5.
Martem colere, Studio belli deditum esse. Sil. lib. 8. 464.
Memoriam alicujus. Cic. 2. de Finib. 101. Itemque omnibus mensibus, XX die Lunæ dent ad eorum epulas, qui una secum philosophati sint, ut & sui & Methrodori memoria colatur.
Memoriam vestri beneficii colam benevolentia sempiterna. Cic. post Red. 24.
Militiam. Ovid. 2. Fast. 518.
Morem colere & usurpare. Plin. in Paneg. cap. 1. Qui mos cui potius quam consuli? aut quando magis usurpandus colendusque est?
Mores populi alicujus colere. Plaut. Casin. 5. 4. 1.
Ubi tu es qui colere mores Massilienses postulas?
Colere & efficere Munus. Cic. 1. de Legib. 16. Cujus muneris colendi efficiendique causa nati & in lucem editi sumus.
Naturam excellentem atque præstantem pie sancteque colere. Cic. 1. de Nat. Deor. 56.
Officium suum. Plaut. Stich. 1. 1. 35.
Pectus colere per artes. Ovid. 2. de Arte Am. 121.
Nec levis ingenuas pectus coluisse per artes
Cura sit, & linguas edidicisse duas.
Pietatem. Plaut. Asin. 3. 1. 6.
Hoccine est pietatem colere, matris imperium minuere? Ter. Hec. 3. 4. 33.
Quod potero faciam: tamen ut pietatem colam:
Nam me parenti potius quam amori obsequi
Oportet. Hic declarat Terentius, Pietatem colere, esse Parentibus obsequi.
Pudorem & pudicitiam. Cic. 5. Verr. 95. Pudorem & pudicitiam qui colit, potest animo æquo istius quotidiana adulteria, &c. videre? i. e. Qui pudicus est.
Quæstum suum. Plaut. Pœn. 5. 2. 137.
Religionem. Cic. pro Font. 21. Qui etiam si quando aliquo metu adducti deos placandos esse arbitrantur, &c. ut ne religionem quidem colere possint, nisi eam ipsam prius scelere violarint.
Religionem testimoniorum nunquam colunt. Cic. pro Flacc. 9. i. e. Nunquam sunt veraces in testimoniis reddendis.
Sacra Musarum. Ovid. 4. de Pont. 2. 49.
Seditiones. Auctor de Viris Illustr. cap. 19. Ut hac injuria plebs, agros, non seditiones coleret.
Servitutem apud aliquem colere. Plaut. Pœn. 4. 2. 7.
Societates atque amicitias studiose colere. Auctor ad Heren. 3. 4.
Studia colere, i. e. Labore atque exercitatione ea consectari. Cic. 5. de Finib. 50. Atque hoc loco qui propter animi voluptatem dicunt coli ea studia quæ dixi, non intelligunt, &c.
Ad percipiendam colendamque virtutem litteris adjuvari. Cic. pro Arch. 16.
Vitam colere, [διάγειν τ ζωὴν] Vivere. Plaut. Rud. 1. 5. 25. Vix colo vitam. Auctor ad Heren. lib. 4. 21. Qui nihil habet in vita jucundius vita, is cum virtute vitam non potest colere. conf. Ævum.
Inter se colere. Cic. 13. Att. 11. Posthac enim poterimus commodius colere inter nos in Tusculano.
Victum colere. Cic. 12. Att. 28. Nec ego victum, nec vitam illam colere possum.

COLENS, entis. [σεβόμενος] ut, Colens religionum. Cic. pro Planc. 103. Qui sancti, qui religionum colentes, nisi qui meritam diis immortalibus gratiam justis honoribus & memori mente persolvunt?
Homines arva colentes. Ovid. 1. Amor. 13. 5.
Nymphæ undas colentes. Ovid. 1. Amor. 13. 15.
Populi sacra colentes. Idem 15. Met. 679.

CULTUS, a, um. [κεκαλλωπισμένος] Partic.
Cultus veste candida sacerdos. i. e. Ornatus. Plin. lib. 16. cap. 44.
Incultus & Cultissimus, contraria. Cic. pro Rosc. Com. 13. Tum erat ager incultus sine tecto, nunc est cultissimus cum optima villa.
Ager nulla ex parte cultus. Cic. pro Rosc. Com. 33.
Animus cultus. Cic. 2. Tusc. 33.
Dea culta virginibus ministris. Ovid. 6. Fast. 283.
Fides culta. Valer. 1. Argon. 838.
Focus cultus superba strue iliceti. Martial. lib. 12. 18.
— focus excipit superba
Vicini strue cultus iliceti.
Ingenia cultiora. Curt. 7. 8. 11.
Lacertum armilla aurea cultum. Petron. Satyr. cap. 32.
Materia. Cic. 2. de Nat. Deor. 151. Arborum autem confectione, omnique materia, & culta & silvestri.
Milites habebat tam cultos, ut &c. Suet. Cæs. 67.
Prædia. Claud. 1. in Ruff. 188.
Segetes. Claud. 4. Paneg.
Thalami ebore culti. Ovid. 2. Met. 737.
Vestes. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 321.

CULTE, Adv. ut, Culte dicentes. Quintil. 8. 3.
Compar. Sen. Suas. 4. Nemo videtur dixisse cultius.
Incubare cultius strato lectulo. Valer. Max. 2. 6. 8.
Progredi cultius. Justin. 3. 3. Nec quenquam cultius quam alterum progredi permisit.

CULTUM, i. n. [γεγεωργημένον] ut, Pinguia culta. Claud. in Laud. Seren. 70. i. e. Agri culti. Sic Virg. 4. Georg. 372. [Semper num. pl.

CULTIO, ōnis. f. [γεώργησις] Idem, quod Cultus. Cic. 5. Verr. 226. Quid est enim Sicilia, si ei agri cultionem sustuleris?
Agri cultione se oblectare. Cic. de Senect. 56.

CULTUS, ûs. m. [ἐργασία, γεωργία, σκευὴ, καλλώπισμα] Cic. 1. Off. 158. Ob easque causas studeat parare ea, quæ suppeditent & ad cultum & ad victum.
Agricolarum cultus elaborat. Cic. 2. de Lege Agr. 66.
Agrorum cultus. Plin. lib. 15. cap. 1.
Bivius agrorum cultus. V. BIVIUS.
Agrorum cultu aratores defessi. Cic. 2. de Lege Agr. 87.
Accuratus cultus. In ACCURATUS.
Agrestis. Stat. 6. Theb. 56.
Crinalis, i. e. Cultus circa crines & capillos. Claud. in Cons. Prob. & Olyb. 85.
Nam neque cæsariem crinali stringere cultu,
Colla nec ornatu patitur mollire retorto.
Gemmati cultus. Claud. 3. Cons. Hon. 304.
Gemmatosque humilem dispergere Persida cultus.
Læto cultu convivia, Laute apparata convivia. Valer. 5. Argon. 570.
Interea læto patitur convivia cultu.
Luxuriosus. In LUXUS.
Modicus cultu. In MODUS.
Mollissimus. In MOLLIS.
Mundior justo. In MUNDUS.
Pressus & velut applicitus rei cultus. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Purpurei cultus. Stat. 6. Theb. 81.
Regales cultus. Claud. 73. 7.
Accipe regales cultus, & crine superbus
Erecto virides spumis perfunde smaragdos.
Simplex. Claud. 1. in Ruff. 217.
Tyrius, pro Molli & effeminato. Martial. lib. 11. 40. in Charidemum libertum,
Si Tyrios sumpsi cultus, unxive capillos,
Exclamas, nunquam fecerat ista pater.
Affectare cultum effusiorem in verbis. Quintil. lib. 3. cap. 8.
Enitescet clarius hic noster cultus. Quintil. lib. 2. cap. 5.
Cultu & honore dignari. Cic. 2. de Invent. 161.
Tribuere diligentem cultum alicui. Cic. 2. de Invent. 161. Pietas per quam sanguine conjunctis, patriæque benevolis officium & diligens tribuitur cultus.
Cultus hominis. Cic. 4. de Finib. 36. Omne officium, munusque sapientiæ in hominis cultu esse occupatum. i. e. Educatione & disciplina. [vel potius In perficiendo homine.
Hominum cultus & curatio. Cic. 2. de Nat. Deor. 158. de ovibus, Quæ quidem neque ali, neque sustentari, neque ullum fructum edere ex se sine cultu hominum & curatione potuissent.
Omnis cultus & curatio corporis erit eadem adhibenda deo, quæ adhibetur homini. Cic. 1. de Nat. Deor. 96.
Cultus vitæ. Cic. 5. de Finib. 53. Quos cura omni liberatos, nullum necessarium vitæ cultum, aut paratum requirentes.
Delectant etiam magnifici apparatus, vitæque cultus cum elegantia & copia. Cic. 1. Off. 25.
A fera, agrestique vita ad hunc humanum cultum civilemque deducere. Cic. 1. de Orat. 33.
Patrius cultus habitusque locorum. Virg. 1. Georg. 52.
Abesse longissime a cultu & humanitate Provinciæ. Cæs. 1. Bell. Gall. 1.
Desistere a cultu victuque bestiarum. Cic. 2. Off. 15.
Educare aliquem cultu humili. Liv. 1. 39.
Hominum cultus, alia significatione. Tacit. 2. Ann. 23. Milesque, nullo illic hominum cultu, fame absumptus. Subauditur, Existente. Significat autem insulas illas cultoribus, habitatoribusque vacuas fuisse. Sic
Et habitabiles regiones, & rursum omni cultu, propter vim frigoris aut caloris, vacantes. Cic. 1. Tusc. 45.
Cultus animi. Cic. 5. de Finib. 54. Sed animi cultus erat ei quasi quidam humanitatis cibus.
Cultus deorum, Adoratio. [σέβασμα] Cic. 1. Tusc. 64. Hæc nos primum ad illorum cultum, deinde ad jus hominum erudivit, &c. De philosophia.
Religio deorum cultu pio continetur. Cic. 2. de Nat. Deor. 7.

CULTOR, ōris. m. [γεωργός] ut, Cultor agrorum & terræ. Liv. 4. 25. Famem cultoribus agrorum timentes.
Vitis cultor, Vinitor. Cic. 5. de Finib. 40.
Collis Heliconii cultor; Inhabitator. Catull. 59. 1.
Terræ cultor. Cic. 2. de Nat. Deor. 99. Quid jam de hominum genere dicam, qui quasi cultores terræ constituti, non patiuntur eam nec immanitate beluarum efferari, &c.
Deorum cultor. Hor. 1. Carm. 34. 1. Parcus deorum cultor.
Minervæ. Martial. lib. 5. 5.
Sexte Palatinæ cultor facunde Minervæ.
Veritatis cultor. Cic. 1. Off. 109. Sunt his alii multum dispares, simplices, & aperti, qui nihil ex oculto, nihil ex insidiis agendum putant, veritatis cultores, fraudis inimici.

CULTRIX, īcis. f. [θεραπευτίς] Cic. 5. de Finib. 39. Ex quo non est alienum, ut animantibus, sic illis & apta quædam ad naturam aptare, & aliena, earumque augendarum & alendarum quandam cultricem esse, quæ sit scientia, &c.

Item

Item Quæ habitat: ut, Nemorum cultrix Latonia Virgo. Virg. 11. Æn. 557. Idæ cultrix montibus. Catull. 65. 300. Nemoris cultrix fus. Phædrus 2. 4. 3. Al. Nemoricultrix, una voce. Item Quæ veneratur; ut, Cultrix Deorum. Lactant. de Mort. persec. cap. 11.

CULTŪRA, æ. f. [ἐργασία] Idem quod Cultus subst. Cic. 5. Verr. 119. Deinde quum audierit eas res, quibus fundi fructus & cultura continentur, amotas & venditas, &c.
Agri natura perboni, & diligentia culturaque meliores. Cic. pro Flacc. 71.
Agros desertos a plebe atque a cultura hominum liberorum esse non oportere. Cic. 2. de Lege Agr. 83.
Ager quamvis fertilis, sine cultura fructuosus esse non potest. Cic. 2. Tusc. 13.
Nihil fert ager, nisi multa cultura & magno labore quæsitum. Cic. 2. de Lege Agr. 95.
Fundi cultura. Paul. in l. si in lege. §. si domus. D. locat.
Vitium cultura. Cic. 4. de Finib. 38. Ut si cultura vitium, cujus hoc munus est, ut efficiat, &c.
Intempestiva. Caius in l. si merces. §. conductor. D. locat.
Adhibere culturam. Cic. 5. de Finib. 39.
Excitatur cultura quid. Cic. 2. de Orat. 88. Nam facilius, sicut in vitibus, revocantur ea, quæ sese nimium profuderunt, quam, si nihil valet materies, nova sarmenta cultura excitantur.
Amici potentis cultura. Hor. 1. Epist. 19. 86.
Dulcis inexpertis cultura potentis amici,
Expertus metuit. i. e. Observantia, vel famulatus, & cultus.
Ponitur pro Disciplina animi. Hor. 1. Epist. 1. 40.
Si modo culturæ patientem commodet aurem.
Item pro Veneratione. Lactant. 5. 7. Dei unici pia & religiosa cultura.

COLIGO, inis. f. Domus, habitaculum. Arnob. lib. 2. V. Salmas. in Tertull. de Pallio p. 430.

COLIUM, i. n. Idem. Tertull. de Spectac. cap. 5. Lares colio potentes. i. e. Lares domestici. V. Salmas. in Solin. p. 641. seq.

CŎLŌNUS, i. m. [γεωργὸς] a Colo, colis; Agrorum cultor dicitur. Cic. pro Cæcin. 94. Qui colonus habuit conductum de Cæsennia fundum.
Colonus partiarius. In PARTIARIUS.
Colonus quid a Villico nonnunquam differat, plane docet his verbis Columel. lib. 1. cap. 7. Præcipua cura domini requiritur, cum in ceteris rebus, tum maxime in hominibus. Atque hi vel coloni, vel servi sunt, soluti, aut vincti. Hinc apparet colonum non esse servum. Deinde sequitur, Comiter agat cum colonis, facilemque se præbeat, & avarius opus exigat quam pensiones. Paulo post, Ubi sedulo colitur ager, plerumque compendium, nunquam detrimentum affert, eoque remissionem colonus petere non audet (remissionem videlicet pensionum.) Sed nec dominus in unaquaque re cui colonum obligaverit, tenax esse juris sui debet, sicut in diebus pecuniarum. vulgo dicunt, *in terminis solutionum*. Aliquot post versibus: Ita certe mea fert opinio, rem malam esse frequentem locationem fundi: pejorem tamen urbanum colonum, qui per familiam mavult agrum, quam per se colere. Saserna dicebat ab ejusmodi homine fere pro mercede litem reddi. Propter quod operam dandam esse, ut & rusticos & eosdem assiduos colonos retineamus, quum aut nobismetipsis non licuerit, aut per domesticos colere non expedierit. Paulo post: Nunquam non ex agro plus sua cuique cura reddidit, quam coloni: nunquam non etiam villici: nisi si maxima vel negligentia servi, vel rapacitas intervenit. Quæ utraque peccata plerumque vitio domini vel committi, vel foveri, nihil dubium est: quum liceat aut cavere ne talis præficiatur negotio: aut jam præpositus, ut submoveatur curare. In longinquis tamen fundis, in quos non est facilis excursus patrisfamilias, quum omne genus agri tolerabilius sit sub liberis colonis, quam sub villicis servis habere, tum præcipue frumentarium, &c. talis generis prædium, si (ut dixi) domini præsentia cariturum est, censeo locandum. Hoc in Columellæ loco Colonus est Homo liber, interdum urbanus, interdum rusticus, cui dominus certa aliqua mercede, seu pensione, fundum elocat suum: Villicus autem est Homo servus, villæ præfectus ab suo domino, qui & ipse prædia cum fide colat, & a conservis colenda curet, fructuum omnium rationem domino redditurus.
Colonum catenarum, joco dixit Plaut. Asin. 2. 2. 32. pro Eo qui vinctus detinetur carceribus.
Colonus & Inquilinus. Paul. in l. si in lege. §. si domus. D. locat. Potest dominus, si deseruerit habitationem, vel fundi culturam colonus, vel inquilinus, cum eis statim agere.
Avidus. Virg. 1. Æn. 3.
Optimus, parcissimus, modestissimus, frugalissimus. Cic. 2. de Oratore 287.
Errantes. Sen. Hippol. 3.
Fortes. Virg. 3. Georg. 288.
Inopes. Hor. 2. Carm. 14. 12.
Lacertosi. Ovid. 11. Met. 33.
Dura lacertosi fodiebant arva coloni.
Operosus. Ovid. de Nuce 57.
Pauper ruris. Hor. 1. Carm. 35. 6.
Pilosus. Martial. lib. 12. 59. — te pilosus
Hircoso premit osculo colonus.
Veteres. Virg. 9. Ecl. 4.
A colono rationes accipere. Cic. pro Cæcin. 94.
Dare colono remissionem ob sterilitatem. Ulpianus in l. ex conducto. §. Papinianus. D. locat. Si uno anno remissionem quis colono dederit, deinde sequentibus annis contigerit ubertas, nihil obesse domino remissionem: sed integram pensionem etiam ejus anni, quo remiserit, exigendam.
Modicum damnum æquo animo ferre debet colonus, cui immodicum lucrum non aufertur. Caius in l. si merces. §. vis major. D. locat.
Habet conductum de aliquo fundum colonus. Cic. pro Cæcin. 94.
Deferre dissensionem colonorum ad patronos. Cic. pro Sull. 66.
Coloni [ἄποικοι, οἰκητῆρες] etiam dicebantur Cives Romani ad aliquam urbem habitandam missi: qui non propriis, sed pop Rom. legibus vivebant Cic. 3. de Nat. Deor. 48. Quanquam Circen quoque coloni nostri Circeienses religiose colunt.
Latini. Cic. de Clar. Orat. 170. Ejus etiam oratio est pro Fregellanis, colonisque Latinis. Al. Coloniis.
Ascribere colonos novos. Cic. 2. Philip. 102.
Assignare agros colonis. Cic. 1. de Lege Agr. 17. & 20.
Collocare colonos in aliqua civitate. Cic. 1. de Lege Agr. 18.
Dare colonis agrum. Cic. 2. de Lege Agr. 75.
Deducere colonos. Cic. 2. de Lege Agr. 74. & 75.
Deducere colonos in colonias alicujus regionis. Cic. 2. de Lege Agr. 75.
Deligere ad omne facinus colonos. Cic. 1. de Lege Agr. 18.
Dividere agrum colonis. Cic. 1. de Lege Agr. 20.
A colonis urbes occupabuntur per Decemviros. Cic. 1. de Lege Agr. 20.
Scribere numerum colonorum in aliquam civitatem. Cic. 2. de Lege Agr. 76. Quinque millia colonorum Capuam scribi jubet.
Coloni dominici dicebantur, Qui colebant agros Imperatoris, ut C. de præd. & omnib. reb. lib. 11. V. in DOMINUS.

COLONA, æ. f. Ovid. 4. Fast. 692.
Rus breve cum duro parca colona viro.
Dicitur etiam pro Colonia per Syncopen. V. infra suo loco.

COLŌNUS, a, um. Adj. [οἰκητικὸς] Cic. 5. Philipp. 53. Utique C. Pansa, A. Hircius Consules, alter ambove cognoscerent, qui ager colonus esset, quo milites veterani deducti essent, &c.

CŎLŌNIA, æ. f. [ἀποικία] Coloniæ dicebantur, Minores urbes, ad quas habitandas ex majoribus urbibus, quasi quædam examina populorum mittebantur. Cic. 1. Off. 54. In alias domos tanquam in colonias exeunt. Idem 2. de Lege Agr. 73. Hoc in genere, sicut in ceteris Reipublicæ partibus, est operæ pretium diligentiam majorum recordari, qui colonias sic idoneis in locis contra suspicionem periculi collocarunt, ut non oppida Italiæ, sed propugnacula imperii esse viderentur. Et pro Font. 3. de Gallia provincia loquens, Est in eadem provincia Narbo Martius, colonia nostrorum civium, specula pop. Rom. ac propugnaculum istis ipsis nationibus oppositum & objectum. Item 2. Philip. 102. Consuluisti me per litteras de Capua tu quidem: sed idem de Casilino respondissem, possesne ubi colonia esset, eo coloniam novam jure deducere. negavi in eam coloniam, quæ esset auspicato deducta, dum esset incolumis, coloniam novam jure deduci: colonos novos ascribi posse rescripsi. Erat & aliud genus Coloniarum, quales olim Pompeius Strabo Transpadanas colonias traduxerat. non enim novis colonis eas instituit, sed veteribus incolis manentibus, jus dedit Latii, ut possent habere idem jus quod ceteræ Latinæ coloniæ, id est ut jus petendi magistratus in civitate Romana adipiscerentur. Erant præterea Coloniæ, quibus jus Italiæ dabatur. Erant & Latinorum, & quæ Latii veteris appellabantur, quales in Hispania multas fuisse refert Plinius. Quum enim in urbe Roma multos ex veteribus novisque incolis paupertate premi, intellectum erat, adeo ut censui solvendo non sufficerent, Triumviri a Senatu creabantur, qui locis primum consideratis, in quibus Reip. expediret propugnaculum constitui, nova edicta proponebant danda esse nomina ab illis qui in novam coloniam deduci vellent: sicque urbs pauperibus exonerabatur, & rei familiaris pondere gravati ad novas, quibus indigerent, divitias gratis datas cum familia accedebant. accipiebant enim duo, quatuor, sex aut septem agri jugera, & quandoque plus. Budæus; Colonia, Civitas est a matrice civitate deducta, id est metropoli: quomodo Ionicæ civitates deductæ erant & propagatæ.
Duo genera coloniarum fuere, Romanæ & Latinæ: omnes constabant e civibus Romanis, in colonias exeuntibus. Romanæ dicebantur eæ, Quæ jura civitatis Romanæ possiderent, itaque cives Romani erant, & ferendi suffragii potestatem habebant: cujus generis erant coloniæ multæ in Gallia togata: propterea que dixit Cic. 1. Att. 13. Videtur in suffragiis multum posse Gallia. Latinæ vero coloniæ dicebantur eæ, Quæ jus Latii haberent: quod infra jus Romanæ civitatis erat. Itaque pro Balb. & alibi legimus, multos ex coloniis Latinis cives esse factos; quod item non legitur de coloniis Romanis: nec enim eis dari oportebat quod habebant. Coloniarum his verbis mentio fit apud Hyginum de Limitibus, pag. 159. Goes. Finitis ampliorum bellorum operibus, augendæ Reip. caussa, illustres Romanorum viri urbes constituerunt, quas aut victoribus populi Romani civibus, aut emeritis militibus assignaverunt, & ab agrorum novæ dedicatione culturæ colonias appellaverunt. victoribus autem assignatæ coloniæ iis, qui temporis caussa arma acceperant. non enim tantum militum incremento Resp. populi Romani habuit. erat tunc præmium terra, & pro emerito habebatur. multis legionibus contigit bellum feliciter transigere, & ad laboriosam agriculturæ requiem primo tirocinii gradu pervenire. nam cum signis, & aquila, & primis ordinibus, ac tribunis deducebantur. modus agri pro portione officii dabatur. Hactenus ille. V. omnino Spanhem. Orb. Rom. Ex. 1. cap. 8. & seqq.
Civium colonia. Cic. pro Font. 3.
Municipia & coloniæ. Cic. 1. de Lege Agr. 17. Suet. Tiber. 38. Commeatibus per municipia & colonias dispositis.
Municipia, præfecturæ, coloniæ. Cic. 2. Philip. 58. Horum flagitiorum iste vestigiis omnia municipia, præfecturas, colonias, totam denique Italiam impressit.
Quid Colonia a Municipio differat Gell. lib. 16. cap. 13. tractat, Municipia, inquit, quid & quo jure sint, quantumque a colonia differant, ignoramus, existimamusque meliore conditione esse colonias quam municipia. &c. V. Spanhem. l. c.
Florens colonia. Cic. 2. Philipp. 102.
Immunes. Plin. lib. 3. cap. 1.
Commutare. V. COMMUTO.
Complere coloniis regionem aliquam. Cic. 1. de Lege Agr. 17.
Conferre se in aliam coloniam. Paul. in l. si in lege. §. colonus si ei. D. locat.
Condere colonias. Paterc. 1. 15. pr. Et Vet. Inscript. Gruter. p. 6. n. 3.
AVSPICIIS TRAIANI AVGVSTI CONDITA COLONIA.
Constituere coloniam in aliquo loco. Cic. 1. de Lege Agr. 16.
Deducere. Cic. 1. de Lege Agr. 16. Deducentur, inquit, coloniæ. quo? quorum hominum? in quæ loca?
Deducere colonias novas, veteres renovare. Cic. 2. de Lege Agr. 34.
Octoginta civium millibus in transmarinas colonias distributis. Suet. Cæs. 42. pr.
Imponere coloniam in agro. V. IMPONO.
Lustrare coloniam. Cic. 1. de Divin. 102. Itemque in lustranda colonia, ab eo, qui eam deduceret, &c.
Mittere in aliquam regionem. Cic. 1. de Divin. 3.
Obire. In OBEO.

Occupare coloniis regionem aliquam. Cic. 1. de Lege Agr. 16. Totam Italiam inermem tradituros existimasti, quam præsidiis confirmaretis, coloniis occuparetis, omnibus vinclis devinctam & constrictam teneretis. Occupare municipia & veteres colonias novis colonis. Cic. 2. de Lege Agr. 86.

Peragrare veteranorum colonias. Cic. 2. Philip. 100.

Proficisci in colonias. Cic. pro Cæcin. 98.

Tenere libertatem populi suis præsidiis & coloniis interclusam. Cic. 2. de Lege Agr. 75.

Colonia, interdum Agricolationis locum, aratorisque officinam & domicilium significat. Paul. in l. quæro. §. Paulus respondit. D. locat. Servus, qui æstimatus coloniæ ascriptus est, ad periculum coloni pertinebit. Idem in l. si in lege. §. colonus. D. locat. Nam & qui expulsus a conductione, in aliam se coloniam contulit, non suffecturus duabus, neque, &c. Budæus. Est igitur Colonia, quantum villico subjicitur. Columel. lib. 11. cap. 1. Villicus non urbem, non ullas nundinas, nisi vendendæ aut emendæ rei necessariæ causa, frequentaverit. Neque enim coloniæ suæ terminos egredi debet, nec absentia sua familiæ cessandi aut delinquendi spatium dare.

Colonia, per metaphoram, pro Loco ubi quis habitat. Plaut. Epid. 3. 2. 7.
— Sed ego hinc migrare cesso,
Ut importem in coloniam hunc auspicio commeatum?

Colōnĭcus, a, um. Adj. [ἀποικικός] ut, Colonicæ leges. Varr. 1. de R. R. cap. 2. Atque etiam leges colonicas tollis, in quibus scribimus, Colonus in agro surculario ne capra natum pascat.

Cohortes colonicæ. Cæs. 2. Bell. Civil. 19. Cohortes duas, quæ Colonicæ appellabantur, quum eo casu venissent, tuendi oppidi causa apud se retinuit.

Decuriones colonici, Qui coloniarum sunt. Suet. in August. cap. 46. Excogitato genere suffragiorum, quæ de magistratibus urbicis Decuriones colonici in sua quisque colonia ferrent, &c.

Colonica ovis. Plin. lib. 26. cap. 10. Superioris radix in lacte ovis colonicæ data, nervos intendit. Perottus, Colonicum genus ovium delicatius, in pascuis pascens, & loca magis culta appetens: unde habet nomen ut Colonicum dicatur. V. Plin. lib. 8. cap. 47.

Colōnĭcum, i. n. Villa sive domicilium coloni. Auson. Epist. 4. 5.
Et tingit piceo lacrymosa colonica fumo.

Colonarium, i. n. Cæl. lib. 21. cap. 21. In epistolis (inquit) ad Atticum, Colonarium esse arbitror publicum, unde Publicanis ascitum nomen: seu vectigal, quod pro re penderetur rustica. De aquæductu, inquit Cicero, probe fecisti: colonarium vide ne ullum debeamus: quanquam audio, eam illic commutatam esse legem. In eundem sensum dixit Cæs. lib. 3. Bell. Civil. Est autem is Cic. locus 13. Att. 6. Verba autem Cæsaris ex 3. lib. de Bell. Civil. 32. hæc sunt, Interim acerbissime imperatæ pecuniæ tota provincia exigebantur: multa præterea generatim ad avaritiam excogitabantur. In capita singula servorum ac liberorum tributum imponebatur: colonaria, ostiaria, frumentum, milites, remiges, arma, tormenta, vecturæ imperabantur. Sciendum tamen a plerisque scribi Columnaria, quod Cælius scribit Colonarium: nempe qui videatur a nomine Colonus derivare. Paulus Manut. & Corradus interpretantur Columnarium dici Tributum quod in singulas columnas domum sustentantes exigeretur, propterea quod opulentiam significarent habitantium.

Colonarius, a, um. i. e. Colonicæ conditionis. Sidon. 5. Epist. 19. Plebeiam potius incipiat habere personam, quam colonariam.

Colonarius, i. m. Cæl. lib. 21. cap. 21. Colonariam conditionem in Canonicis decretis, distinctione 87. & apud Jureconsultos eam accipio, Quæ ad rem rusticam tractantes pertinet. unde & Colonarios in epistola Cœlii ad Cic. 8. Fam. 9. Humiliores intelligimus homines, forteque rusticanas tribus. Nolo te putare, inquit, Favonium a columnariis præteritum esse: optimus quisque nihili eum fecit. sic enim videtur legendum. Hactenus Cælius. Corradus in Quæstura non ita procul a fine aliter & legit, & exponit. nempe sic: Nolo te putare Favonium a columnariis per territum esse: optimus quisque eos nihili fecit. mox subdit: Quidam legunt, Colonariis, hoc est humilibus ac rusticis, a Colonia. Id verum sit necne, ipsi viderint. Nos, etsi vix speramus assequi quod cupimus, dicemus tamen quod excogitarimus. Columna erat Romæ, quæ Menia dicebatur, a Menio quodam, qui, quum ædes venderet, columnam quandam receperat, unde munus gladiatorium spectaret. ab ea columnæ omnes, & loca hujusmodi ad spectandum accommodata, a Romanis Meniana sunt appellata. Et quoniam in his locis scelesti puniri solent, ut a populo videantur, & ut alios suo exemplo terreant, inde factum arbitror, ut columna illa, Triumvirorum capitalium diceretur: essentque semper apud ipsam columnam patroni, sed majoribus causis indigni, qui vel defenderent vel accusarent reos. ii patroni, nisi fallor, columnarii a Cœlio dicuntur: quos Cicero etiam significat, quum in Divinatione in Verr. 50. ita loquitur: Vobisne tanta inopia reorum est, ut mihi causam præripere conemini potius, quam aliquos a columna Menia vestri ordinis reos reperiatis? Ab iis igitur forte accusatus fuerat Favonius: sed optimus quisque eos nihili fecerat. quam tamen historiam adhuc nusquam legimus. illud apud Plutarchum in Catone vidimus, Favonium Ædilem fuisse, & cum aliis sedisse, dum Cato pro ipso spectacula ederet: ut forte ea in re derisus fuerit in spectaculo ab iis qui apud columnas theatri (quæ magnificentissime, auctore Plinio, erigi solebant) spectarent. sed id cur affirmem, nihil habeo. Eandem columnam, opinor, intelligit Cic. pro P. Sext. 18. sic scribens: Gabinius ad columnam adhæresceret, ni in Tribunatus portum confugeret. Hanc columnam mei Regienses, ut puto, Lapidem nunc vocant, ad quem adhærescunt qui non sunt solvendo, ut eo tempore erat Gabinius, nisi Tribunatus ei opem tulisset. unde paulo post dicit, Exanimatus evolat e Senatu, non minus perturbato animo atque vultu, quam si annis ante paucis in creditorum conventum incidisset. Similis est item illa columna, de qua Cic. pro Cluent. 39. loquitur hunc in modum: Q. Manilius ex petulanti atque improbo scurra, in discordiis civitatis ad eam columnam, ad quam multorum sæpe conviciis deductus erat, tum suffragiis populi pervenerat. Has columnas etiam existimo nunc Reugas & Berlinas appellari. Hæc Corradus. Porro ne quid lectorem cælemus, locus Cœlii sic se habet in nostris codicibus: Nolo te putare Favorinum a columnariis præteritum esse: optimus quisque eum non fecit. ut videlicet intelligatur etiam ab optimatibus præteritus in magistratus petitione, nec bonorum suffragia tulisse. Interpres exponit columnariis, aut ad columnas scribentibus, aut opus columnarum curantibus. In Cic. Divin. 50. sic Asconius: Vestri ordinis reos, id est Reos vestra defensione condignos, ut fures & servos nequam, qui apud Triumviros capitales apud columnam Meniam puniri solent. Alius pro P. Sext. locus integer sic legitur, Puteali & fœneratorum gregibus inflatus atque perculsus, olim ne Scyllæo (al. Syllæo) illo æris alieni in freto ad columnam adhæresceret, in Tribunatus portum perfugerat. [Pro Inflatus, puto Infractus legendum.

Colōnātus, ûs. m. Cod. Theod. 12. 18. Colonatus quæstionem movere.

Colobathrarius, i. m. Non. 2. 361. Grallatores sunt colobathrarii. Ita legit Voss. Etym. p. 239. Alii legunt Colobatarii. q. V.

Colorĭcus, i. m. Firmic. lib. 3. cap. 14. §. 8. Morientur autem aut spatici, aut colobici, aut apopletici, seu phrenetici. Spaticos interpretor, Contractos, vel Convulsos: Colobicos, Mutilos. κολοβὸς enim dicitur mutilus, minutus. [Legendum, Spastici, collabici, apoplectici. Collabici autem, a Collabendo, sunt Epileptici.

Cŏlŏbium, i. n. [κολόβιον] Genus tunicæ, quo antiqui Romanorum utebantur: sic dictum, quod manicis esset mutilatum. Nam Græci κολοβὸν, truncum ac mutilatum dicunt. Isidor. 19. 22. Colobium dictum quia longum est, & sine manicis. conf. etiam Pitisc. lex.

Cŏlŏbŏma, ătis. n. [κολόβωμα] Latine Mutilatio; Defectus particulæ est in parte aliqua corporis. V. lib. Finit. Medic. apud Galen.

Cŏlŏcăsia, æ. f. [κολοκασία] Faba Ægyptia, latissima habens folia, ex quibus Alexandrini sibi pocula conficere solebant. Pallad. Febr. 24. extr. Hoc mense colocasiæ bulbos ponemus. Amant humidum locum, pinguem, maxime irriguum. Frondere prope semper possunt, si tanquam citreta tegumentis defendantur a frigore. Al. Colocasii. De hac Plin. lib. 21. cap. 15.

Cŏlŏcăsium, i. n. Idem. Virg. 4. Ecl. 20.
Mistaque ridenti colocasia fundet acantho. Ruell. dicit Colocasion esse radicem fabæ Ægyptiæ. Martial. lib. 8. 33. in Paulum, de Phiala,
Lenta minus gracili crescunt colocasia filo. Ducitur enim dentibus tanquam lana, & quidem subtilis. Inde idem lib. 13. 57.
Niliacum ridebis olus, lanasque sequaces,
Improba cum morsu fila manuque trahes. Colocasium n. g. & Palladio Mss. vindicant.

Colocasiæ, Minervæ templum fuit in Sicyone, ut est in pr. lib. 3. apud Athenæum, quo loco de ciborio & colocasia agit, ex Nicandri Georgico. Meminit Cæl. lib. 9. cap. 12.

Colocaurum, i. n. [Κολόκαυρον] Germaniæ urbs Ptolemæo. Vulgo *Fridvval.*

Colocynthæ, [κολοκύνθαι] sic dicti sunt Libri quidam obscurissimi ab Adriano imperatore scripti. Dion, Εἶπε τῷ Ἀδριανῷ παραληρήσαντι, ἄπελθε καὶ τὰς κολοκύνθας γράφε: ἐτύγχανε δὲ ἄρα τι ἐκεῖνος πυκτίῳ τινὶ γράμματι σημαινόμενος. In Ælio Spartiano cap. 16. vit. Hadr. legitur Catacrianos, vel Catacannas, sed mendose. Turnebus. [Possunt Dionis verba & de Pictis cucurbitis accipi.

Colocynthis, idis. f. [κολοκυνθὶς] Genus cucurbitæ. Plin. lib. 20. cap. 3. Colocynthis vocatur alia, ipsa plena, sed minor quam sativa.

Coloēna, æ. f. [Κολοηνὴ] dicta est Diana a lacu Gygæo, ab Homero sic vocato, qui postea mutato nomine dictus est Colous, ubi templum habet, quod in maxima religione habetur. V. infra colous, & Strab. lib. 13.

Colomestrum, i. n. [κολομέστρυμ] Romani appellaverunt secundam aconiti speciem, teste Dioscoride lib. 4. cap. 78. quam idem & cynoctonon & lycoctonon, a canibus & lupis necandis cognominat. Sed inter nothia rejicitur hæc nomenclatura.

Cōlon, vel Cōlum, i. n. [κῶλον] est Crassius intestinum tubulatum, ex quo excrementa eam accipiunt formam qua egeruntur, plurimas cellulas atque cavernas habens, ad renemque sinistrum religatur. Unde verbum κολάζεσθαι, pro eo quod est Torqueri, cruciarique. Gell. lib. 17. cap. 11. Alvum interpretatur, Ac deinde (inquit) aridiora ex iis recrementa in alvum convenire, quod Græce κῶλον dicitur. Cels. lib. 1. cap. 8. Latine sic vertit, Et si (inquit) laxius intestinum dolere consuevit, quod κῶλον nominant, &c. Dicitur & κόλον, ile. Hermol. in 37. caput Plinii, lib. 11. Nam ile, quod infima parte collocatum est in homine, κῶλον Græce dicitur. Unde autem ile dicatur, paulo ante declarat, Est autem ila, sive a Græco dicta, unde gracilioris intestini morbus appellatur ileos, id est εἰλεὸς: sive ab ina, quo verbo (ut est apud Festum) tenuissima pars rei, sive pellicula significatur. Hæc ille. Is morbus & chordios, & chordapsos quoque dici solet eidem Hermolao in glossematibus, in verbo Colici. V. Linden. Select. Med. Exerc. 4. & seqq. Apud Celsum κῶλον per • scribitur. V. Henr. Steph. Thes. Græc. Vol. 2. col. 525. extr. & Voss. Etymolog.

Coli vitium efficacissime sanatur ave galerita assa in cibo sumpta. Plin. lib. 30. cap. 7.

Coli tormenta. Plin. lib. 22. cap. 22. Nisi hic pro Morbo ipso ponitur.

Colum quippe, est etiam morbi genus. Plin. lib. 26. cap. 1. Id ipsum mirabile, alios (morbos) desinere in nobis, alios durare, sicuti Colum. Tiberii Cæsaris principatu irrepsit id malum, nec quisquam id prior imperatore ipso sensit; Magna civitatis ambage, cum edicto ejus, excusantis valetudinem, legeretur nomen incognitum.

Colon, [κῶλον] est etiam Membrum orationis. Commata Cicero vocat incisa: Sunt enim imperfectæ orationes: cola: membra sunt, & in longa circumductione pæne perfectæ orationes. ut colon est, Quum multa, pontifices, a majoribus nostris divinitus inventa atque instituta sunt: Aliud colon, Tum nihil præclarius, quam quod vos eosdem & religionibus deorum immortalium, & summæ Reip. præesse voluerunt: Sed partes colorum sunt commata. ut, Inventa atque instituta sunt, &, Religionibus deorum immortalium. V. Incisum, in incido.

Κῶλα quid sint, dignosci potest ex Cic. de Clar. Orat. 162. Comprehensio, inquit, & ambitus ille verborum (si sic periodum appellari placet) erat apud illum contractus & brevis, & in membra quædam, quæ κῶλα Græci vocant, dispertiebat orationem libentius.

Cōlĭcus, a, um. [κωλικὸς Galen.] Adj. ut, Colicus dolor, Qui in colo, hoc est crasso & maximo intestino flatibus oppleto, generari solet. Inde etiam Colicum hominem dicimus. Plin. lib. 20. cap. 4. Praxagoras & iliosis dandos censet, Plistonicus & colicis.

Passio colica. Isidor. 4. 7.

Cōlĭcon, [κωλικὸν] Medicamentum ad dolorem intestini plenioris. Cels. lib. 4. cap. 17.

Colice, es. f. [κωλικὴ] Idem. Scribon. Largus, 120. Cassii medici colice bona. Idem 121. Colice mirifica Julii Bassi tollit inflammationes coli.

Sumitur etiam pro Dolore colico.

CŎLŌNÆ, arum. f. [Κολωναὶ] Civitas est Troadis, prope Tenedum insulam, cujus Cygnus, Thrax genere, & Tennæ pater, rex olim fuit. Strabo lib. 13. Achæio, inquit, continua erit Larissa & Colonæ, quæ prius ad Diam pertinebant, & Chrysa in loco excelso & petroso supra mare sita, & Amaxitus quæ continue Lecto subjacet: nunc Achæio continua est Alexandria. V. Nep. 4. 3. 3.

Est & Colonæ Mysiæ locus, non procul a Lampsaco. Strabo ibidem.

COLONIA Agrippinensis, Ubiorum civitas potentissima, cis Rhenum fluvium sita: ita dicta ab Agrippina Neronis matre, quæ ut sociis quoque nationibus potentiam suam ostentaret, in hoc oppidum, ubi genita erat, coloniam ex veteranis deduci imperavit. Tacit. 12. Ann. 27.

COLONIS, is. f. Insula est in sinu Argolico, contra Hermionium agrum, cujus meminit Plin. lib. 4. cap. 12.

CŎLŌNOS, [Κολωνὸς] Agger fuit, sive locus editus, non procul ab Athenis, in quem OEdipus Thebis exulans dicitur commigrasse: unde Sophocles Tragœdiam de OEdipi calamitatibus conscriptam, OEdipum Coloneum appellavit. Erat autem hic locus Neptuno sacer, ubi etiam equestris ejus statua fuit, quemadmodum & Thesei, Pyrithoi, Adrasti, & OEdipodis. In hoc aggere fuit & Timonis turris, qui a solitudine, hominumque odio, μισάνθρωπος cognominatus est. Hæc Pausan. in Attic. pag. 30. Wech. Pollux vero lib. 7. auctor est, duo hujus nominis loca in Attica fuisse: alterum ἵππειον appellatum, in quem confugit OEdipus: alterum in foro, juxta Eurysacium, ἀγοραῖον cognominatum.

COLONEUS, a, um. Adj. ut Locus coloneus. Cic. 5. de Fin. 3. Tum Quintus, Est plane, Piso, ut dicis, inquit. Nam meipsum huc modo venientem convertebat ad sese Coloneus ille locus, cujus incola Sophocles ob oculos versabatur, quem scis quam admirer, quamque eo delecter. Me quidem ad altiorem memoriam OEdipodis huc venientis, & illo mollissimo carmine, quænam essent ipsa hæc loca requirentis, species quædam commovit.

COLONUS, COLONIÆ, COLONARIUS, COLONATUS, COLONICUS. V. COLO.

COLOPENA, æ. f. Cappadociæ pars est, Sebastiam & Sebastopolim urbes habens. V. Plin. lib. 6. cap. 3.

CŎLŌPHON, ōnis. [Κολοφῶν] Ioniæ urbs clarissima, quæ equestribus tantum excelluit, ut ubicunque difficulter bella componi poterant, Colophonii equitatus auxiliis dirimerentur. Unde natum proverbium, Κολοφῶνα ἐπέθηκε, id est, Colophonem addidit, quum summa operi manus imponitur. V. Erasm.

COLOPHONII, orum. m. pl. [Κολοφώνιοι] Populi sunt Colophonem urbem habitantes. Cic. pro Arch. 19. Homerum Colophonii civem, esse dicunt suum.

COLOPHONIUS, a, um. Adj. ut, Ferocitas Colophonia. V. Chiliad. Erasm.

COLOPHONIACUS, a, um. Adj. Vetus Poeta in Ciri, v. 65.

Quæ Colophoniaco Scyllæ dicuntur Homero.

COLOPHONIA, æ. f. [κολοφωνία] Herba est notiore nomine Scammonia appellata, succum habens ejusdem nominis. Colophonia autem dicta, a Colophone Ioniæ urbe, unde laudatissima advehebatur. Diosc. lib. 4. cap. 152.

Colophonia resina, quæ a Colophone Ioniæ urbe sibi cognomentum comparavit, est (ut refert Plin. lib. 14. cap. 20.) præter ceteras fulva. De hac etiam Galen. lib. 11. de Composf. med. per gen. meminit his verbis, Est (inquit) inter liquidas etiam colophonia, thuris redolens, quæ nonnullis sola vocatur colophonia, odoratu suavitatem quandam referens, ut abietina, & calore sicut illa mediocri prædita. Nascitur admodum modica, atque ob id pretiosa est. Hæc ille.

COLOPHURA, [κολόφουρα] apud Theophrast. Animalia intelliguntur, boves, asini, muli, quæ si smilon olfactarint, intermoriantur: quod & de hominibus intelligit Andreas, si indormiant. Cæl. lib. 3. cap. 30. ex Schol. Nicand. sub finem Alexiph. Sed apud Theophr. λόφουρα legitur. V. Henr. Steph. Thes. Gr. Append.

CŌLOPS Magnus [Κόλοψ, Ptolemæo] Zeugitanæ provinciæ urbs, hodie *Giger*, regia civitas.

CŌLOR, ōris. m. [χρῶμα, χροιὰ, χρὼς] a Colo, colis, inquit Perottus, deductum: quia coloribus faciem, vestes, domos, ac reliqua omnia ornamus.

Colos ab antiquis dicebatur. Plin. lib. 12. cap. 19. Colos triplex. De Casia loquitur. Lucret. lib. 6. 207.

Flammeus est plerumque colos & splendidus ollis. De nubibus.

Barbæ color aureus. Ovid. 12. Met. 395.

Croci color. Lucret. lib. 6. 1186.

Lucis color, Splendor. Sen. Agam. v. 861. — Lucis ignotæ
Metuens colorem. de Cerbero.

Albus color præcipue decorus deo est. Cic. 2. de Legib. 45.

Albidus. V. paulo post Pressus.

Amethystinus. In AMETHYSTUS.

Ardentissimus. In ARDEO.

Aridus, Herbæ aridæ similis. Plin. 18. 26.

Ater. Ovid. 4. Met. 165.

Aureus. In AURUM.

Austerus. In AUSTER.

Blandus. In BLANDUS.

Buxeus. In BUXUS.

Cæruleus V. paulo post Pressus.

Candens. In CANDEO.

Candidus In CANDEO.

Cereus. In CERA.

Cervinus. In CERVUS.

Cinereus. In CINIS.

Citrinus. In CITRUS.

Colossinus. In COLOSSE.

Coracinus. In CORAX.

Corneus. Plin. lib. 37. cap. 2.

Crocinus. In CROCUS.

Cymatilis. In CYMA.

Deterrimus color alicui rei dicitur esse, Quæ non optimæ indolis indicem eum habet. Virg. 3 Georg. 82. — honesti
Spadices, glaucique, color deterrimus albis
Et gilvo. V. GILVUS.

Dilutus. Plin. lib. 37. cap. 5.

Diversi mille nitent colores. Ovid. 6. Met. 65. de Iride.

Elegantioris coloris gratia. Plin lib. 15. cap. 8. de Æramentis.

Flammeus. Plin. lib. 35. cap. 6.

Floridi. Plin. lib. 35. cap. 6.

Herbidus. V. HERBA.

Ignescens, Igneus. V. IGNIS.

Languenscens. In LANGUOR.

Languidus. In LANGUOR.

Lentus. In LENTUS.

Liquidi colores, Quibus utuntur pictores. Hor. 4. Carm. 8. 7.

Luridus. In LURIDUS.

Luteus. In LUTEUS.

Marmoreus. Lucret. lib. 2. 774.

Melleus. Plin. lib. 36. cap. 8.

Memnonius color, Niger intelligitur apud Ovid. 3. de Pont. 3. 96.
Si dubitem faveas quin his, o Maxime, dictis,
Memnonio cycnos esse colore putem.

Misti. Cels. lib. 2. cap. 8.

Murrhinus. In MURRHA.

Mustellinus. Ter. Eun 4. 4. 22. i. e. Fœdus: a Mustella, ut opinor, pisce, cujus pellis fœdi coloris est & inhonesti. Turneb. Stellionino Bentl.

Nativus lanæ. In NASCOR.

Nubilus. In NUBES.

Obsoletus. In OBSOLEO.

Olorinus. In OLOR.

Omnigenus. In OMNIS.

Phœniceus. Lucret. lib. 2. 829.

Pressus. Plin. 8. Epist. 20. ad Gallum, Color cærulo albidior, viridior, & pressior. De lacu Vadimonis loquitur. Pressior. i. e. Densior.

Puniceus. Lucret. lib. 5. 939.

Sanguinolentus. Ovid. 1. Amor. 12. 12.

Satur, Abundans, largus. Virg. 4. Georg. 335.

Spumeus. Plin. lib 37. cap. 2.

Sulphureus. Martial. lib. 12. 48.

Surdus. Plin. lib. 37. cap. 5.

Thessalicus purpuræ. Lucret. lib. 2. 500.

Tyrius color. i. e. Purpureus. Hor. 1. Epist. 6. 18.

Varians. Plin. lib. 14. cap. 2. Insignes jam colore inter purpureas nigrasque medio helvolæ sæpius varianti, & ob id varianæ a quibusdam appellatæ. de Vitibus.

Verni, Flores. Valer. 6. Argon. 492.

Viridis. Ovid. 10. Met. 136.

Vivus. Martial. 12. 62.

Colores qui aciem compungunt. i. e. Qui oculos offendunt, qualis est color albus lucidior. Lucret. lib. 2. 420.

Colores qui lacrymare cogunt. Lucret. lib. 2. 420. Intelligit Colores nitidiores, qui ex se radios veluti quosdam emittentes intuentibus oculis lacrymas eliciunt.

Colores qui oculos pascunt. Lucret. lib. 2. 419.

Mille coloribus arcus, Iris quæ est multorum colorum. Virg. 5. Æn. 609.
Illa viam celerans per mille coloribus arcum
Nulli visa cito decurrit tramite virgo.

Conspicuus colore albo. In CONSPICUUS.

Accipere colorem alienum repercussu. Plin. 11. 38. extr.

Amittere colorem. Ovid. 9. Met 321.

Aufert nox rebus colorem. Virg. 6. Æn. 272.

Commutare. In COMMUTO.

Contactus colore aliquo. i. e. Tinctus & depictus. Lucret. lib. 6. 1186. Al. Continctus.

Dare colorem. Quintil. lib. 6. cap. 2. pag. 523. Nec res ulla dat alteri colorem, quem ipsa non habet.

Eluere colores. Quintil lib. 1. cap. 1. Nec lanarum colores, quibus simplex ille candor mutatus est, elui possunt.

Errant varii colores in vultu. Virg. 1. Georg. 452. de Sole.

Evanescit color. Lucret. lib. 2. 827.
— ut cernere possis
Evanescere paulatim, stinguique colorem.

Imbutus colorem aliquem. i. e. Tinctus aliquo colore. Lucret. lib. 2. 500.

Incursat color alter colori. V. INCURRO.

Inducere colorem alicui picturæ. V. INDUCO.

Mentiri colorem fuco. Virg. 4. Ecl. 42.
Nec varios discet mentiri lana colores. Nam quod tingitur, mentitur alienum colorem, ut inquit Servius.

Migrare in alium colorem. i. e. Induere alium. Lucret. lib. 2. 774.

Mutare colorem. In MUTO.

Nectere colores. i. e. Res coloratas. Virg. 8. Ecl. 77.

Rubent prata novis coloribus, Floribus. Virg. 4. Georg. 306.

Spargere coloribus aliquid, Varie tingere. Virg. 7. Æn. 191.

Splendere claro colore. Lucret. lib. 5. 1257.

Sumere colorem. Ovid. 13. Met. 65.
Densatur, faciemque capit, sumitque colorem.

Color, quatenus corporis humani habitum, formam, vel animi quoque motus, indicat Ter. Eun 2. 3. 25.
Color verus, corpus solidum, & succi plenum. Cic. 1. Off. 130. Formæ autem dignitas coloris bonitate tuenda est: color exercitationibus corporis.

Mutatio crebra coloris. Cic. pro Cluent. 54. Timor ejus, perturbatio, suspensus, incertusque vultus, crebra coloris mutatio, quæ erant antea suspiciosa, hæc aperta & manifesta faciebant.

Adustior color. V. Adustior, in ADURO.

Bonus. In BONUS

Decens. Hor. 4. Carm. 13. 17. Alii, Decens Quo motus?

Egregius. Cic. 2. de Fin. 64.

Exanguis. Ovid. 3. Trist 1. 55.
Aspicis exangui chartam pallere colore. Sallust. de Catil. cap. 15. extr. Colos exanguis, fœdi oculi.

Fucatus stercore crocodili. Hor. Epod. 12. 10.

Fuscus.

Fuſcus. Ovid. 2. Amor. 4. 40.
Niveus. Hor. 2. Carm. 4. 3.
Melior. In BONUS.
Pulcher. Lucret. lib. 4. 1027.
Purpureus quondam color ora reliquit. Virg. 11. Æn. 819.
Similis morti. Sen. Hippol. 4.
Suavis. Cic. 5. Tuſc. 46.
Tætri colores fœda ſpecie. Lucret. lib. 2. 421.
Turpes. Lucret. lib. 2. 421.
Validus. Plin. lib. 20. cap. 5. Ad validum quoque colorem profici hoc cibo. de Corporis humani colore perbono ſcil.
Verecundus. Hor. Epod. 17. 21. Verecundum colorem eleganter pro Rubore dixit. Porphyr.
Nitidus non ſuo colore. Quintil. lib. 2. cap. 5.
Conſiſtere ſine colore. Cic. de Aruſp. Reſp. 2. Sed vecors repente ſine ſuo vultu, ſine colore, ſine voce conſtitit.
Conſtat color & vultus. In CONSTO.
Nimium ne crede colori. Virg. 2. Ecl. 17. i. e. Ne confide.
Excidit color alicui. Ovid. 2. Met. 601.
Exiſſe eo colore & iis oculis in ædes, ut. Cic. de Clar. Orat. 87. Interim quum eſſet ei nuntiatum tempus eſſe, exiſſe in ædes eo colore & iis oculis, ut egiſſe cauſam, non commentatum putares.
Fucare colorem. Ovid. 2. Triſt. 487.
Compoſita eſt aliis fucandi cura coloris.
Inſidere. ut, Venuſtatis, non fuco illitus, ſed ſanguine diffuſus inſidere debet color. Cic. 3. de Orat. 197.
Obtinere colorem. Plaut. Mil. 2. 2. 30. Paret artem & diſciplinam: obtineat colorem. i. e. Non mutet, non erubeſcat.
Percoctum colorem, in homine Colorem nigrum vocamus, & a ſole aduſtum. Lucret. lib. 6. 722.
Inter nigra virûm percocto ſecla colore. Periphraſis eſt Æthiopum.
Perdere colorem. Ovid. 3. Met. 100.
Ille diu pavidus pariter cum voce colorem
Perdiderat. i. e. Expalluerat.
Tueri colorem exercitatione corporis. Cic. 1. Offic. 130.
Civitatis color, tranſlate. Cic. 4. Att. 16. Amiſimus, mi Pomponi, & omnem non modo ſuccum ac ſanguinem, ſed etiam colorem & ſpeciem priſtinam civitatis.
Color terræ, Species. Virg. 2. Georg. 177.
Nunc locus arvorum ingeniis, quæ robora cuique,
Quis color, & quæ ſit rebus natura ferendis. Servius.
Operum colores, Varii effectuum ornatus. Hor. in Arte Poet. 87.
Deſcriptas ſervare vices, operumque colores
Cur ego ſi nequeo, ignoroque, poeta ſalutor?
Color ad Orationem tranſlatus, ut Urbanitatis color. Cic. de Clar. Orat. 171. V. in URBS.
Accommodare cuique colori actum ſuum. Quintil. lib. 2. cap. 12.
Dicendi. Quintil. lib. 6. cap. 3.
Ducere colorem, tranſlate. Quintil. lib. 10. cap. 1. i. e. Phraſeos genus comparare. Budæus. Eſt enim proprie
Ducere colorem, Trahere. Virg. 9. Ecl. 49.
Aſtrum, quo ſegetes gauderent frugibus, & quo
Duceret apricis in collibus uva colorem.
Pigmentorum flos & color. Cic. de Clar. Orat. 298. Intelliges nil illius lineamentis, niſi eorum pigmentorum, quæ inventa nondum erant, florem & colorem defuiſſe.
Veritatis color. Cic. in Bruto, 162. In his omnibus ineſt quidam ſine ullo fuco veritatis color, non fucatus nitor. Tranſlatio eſt a feminis, ab iis præcipue quæ fucum ſæpe (quod dicitur) faciunt.
Colores rhetorici [χρώματα] apud Ciceronem vocantur Ornamenta orationis, hoc eſt figuræ, quæ a Græcis Schemata appellantur: ut quum de Pompeio loquens ad Atticum, lib. 2. Ep. 21. ita inquit, Sic ego hunc omnibus a me pictum & politum artis coloribus, ſubito deformatum, non ſine magno dolore vidi. Colores autem illos intelligit, quibus uſus eſt in oratione pro l. Manil. de imperio Cn. Pompeii. ſic enim vocat orationis ornamenta & lumina, quibus detractis, res ſimpliciter indicata non magnopere ſuapte natura vel conditione placeret. Budæus.
Tragicus color. Hor. in Arte Poet. 236.
Nec ſic enitar Tragico differre colori
Ut nihil interſit, Davuſne loquatur, an audax
Pythias, &c.
Ornatur oratio genere primum, & quaſi colore quodam, & ſucco ſuo. Cic. 3. de Orat. 94.
Habitum orationis, & quaſi aliquem colorem requirere. Cic. 3. de Orat. 197.
Color apud Rhetores facti probabilis cauſa. Quintil. 4. 2. pag. 341.
Dandus deformibus color. Quintil. lib. 3. cap. 8.
Color, per tranſlationem pro Prætextu & obtentu. Quintil. lib. 11. cap. 1. Quod ſi nulla contingit excuſatio, ſola colorem habet pœnitentia. De eo qui alterum accuſat, quum de ſe fateatur.
Nullus argento abdito color. Hor. 2. Carm. 2. 1.
Nullus argento color eſt avaris
Abdito terris, inimice lamnæ
Criſpe Salluſti, niſi temperato
Splendeat uſu. Color. i. e. Specioſa quædam cauſa & prætextus. Quid enim cauſæ afferre poſſunt, & quid prætexere, qui ſuam pecuniam humi defodiunt? Inimicum autem Salluſtium dicit pecuniæ illi quæ non temperato ſplendet uſu. Nam hoc extremum, ad ſenſum eſt accommodatius ad Salluſtium referri, quam ad argentum. Turnebus. [Ego vero non dubito quin Horatius ſcripſerit,
Abdito terris. Inimica lamna, &c. Quæ lectio cum exegeſi Turnebi, quam unice probo, egregie convenit. Sed eam plenius confirmare non eſt hujus loci. Mutarunt librarii, quibus ellipſis verbi ſubſtantivi, familiariſſima huic poëtæ, ut ſæpe alias, tenebras offuderat.
Dicere colorem. Juven. 6. Sat. 279.
Dic aliquem, ſodes, hic, Quintiliane, colorem. i. e. Prætextum.
Dicere aliquid loco coloris. Quintil. lib. 7. cap. 2.
Recipere colorem. Quintil. 4. 2. p. 343. Quædam eſſe, quæ colorem non recipiant, ſed tamen defendenda ſunt.
Somniorum, & ſuperſtitionum colores ipſa jam facilitate auctoritatem perdiderunt. Quintil. lib. 4. cap. 2.

Colores, quæ Media defenſionum vocantur a forenſibus. Quintil. lib. 12. cap. 8. de litigatoribus loquens, qui libellos pationis ſuis conſcribunt, Hi porro non tantum nocerent, ſi omnia ſcriberent, uti geſta ſunt, nunc conſilium & colores adjiciunt, & omnia pejora veris, quæ plerique quum acceperunt, mutare nefas habent. Budæus.
Color eſt etiam idem ac Character vel Nota. Sen. Epiſt. 75. Sed nec hic quidem contemnendus eſt color tertius, & tertium genus philoſophiam perficientium. Et Epiſt. 52. Hic tertius color eſt, ſcil. Ingeniorum. In utroque loco pro ſynonymis habentur gradus, claſſis, ſors, color. V. Barth. ad Stat. Silv. p. 161.
Color, pro Vitæ ſtatu. Hor. 1. Epiſt. 17. 23.
Omnis Ariſtippum decuit color, & ſtatus, & res.
Vitæ color. Hor. 2. Serm. 1. 60. i. e. Quocunque mihi vita erit ſignanda lapillo: ſive albo ſignificante proſperitatem, ſive nigro ſignificante adverſitatem. hoc eſt, ſive vivam dives, ſive inops.
COLORRUS, & COLORIUS, a, um. Adj. ut, Coloriæ veſtes, Quæ ex lana non tincta, h. e. nativo colore factæ ſunt. Ex Valla, lib. 6. cap. 53. V. Paulum l. Pediculis. §. Titia. D. de auro, argento, mundo, &c. legat. Et Vopiſc. Aurel. cap. 46. Idem conceſſit, ut blatteas matronæ tunicas haberent, & ceteras veſtes, cum antea coloreas habuiſſent.
Lodices purpureæ & coloreæ. Auguſtus apud Chariſ. 1. p. 80.
COLORINUS, a, um. apud Cyprianum eſſe fertur.
CŌLŌRO, [χρωννύω, χρωματίζω, ἐπιχρωματίζω, χρώζω, χρόομαι] āre. Colorem inducere. Cic. 1. de Nat. Deor. 111. Formare, figurare, colorare, animare non poſſent.
Colorare & roborare ſe. Cic. in Orat. 42. Educata hujus nutrimentis eloquentia, ipſa ſe poſtea colorat & roborat. i. e. Colorem & robur acquirit.
Colorare magis eſt quam Inficere. Sen. Epiſt. 71. extr. Quemadmodum lana quoſdam colores ſemel ducit, quoſdam, niſi ſæpius macerata & recocta, non perbibit: Sic alias diſciplinas ingenia cum accepere protinus præſtant; hæc, niſi alte deſcendit & diu ſedit, animum non coloravit, ſed infecit.
Colorare, pro Inducere prætextum. Valer. Max. lib. 8. cap. 2. Libidinoſam liberalitatem debiti nomine colorando.
Colorari, de homine & oratione. Cic. 2. de Orat. 60. Fatebor aliquid tamen: ut quum in ſole ambulem, etiam ſi ob aliam cauſam ambulem, fieri natura tamen ut colorer: ſic quum iſtos libros ad Miſenum (nam Romæ vix licet) ſtudioſius legerim, ſentio orationem meam illorum cantu quaſi colorari. Budæus.
COLORATUS, a, um. Cui color inductus. ut,
Arcus coloratus ex nubibus. Cic. 3. de Nat. Deor. 51.
Cælum coloratum. Ovid. 2. Amor. 5. 35.
Comæ coloratæ. Ovid. 3. Amor. 10. 12. i. e. Fruges flavæ.
Indi colorati. Virg. 4. Georg. 293.
Oratio colorata, Coloribus oratoriis decorata & ornata. Cic. de Clar. Orat. 171. Quod non eſt eorum urbanitate quadam quaſi colorata oratio.
Seres colorati. Ovid. 1. Amor. 14. 6.
Uvæ coloratæ & perlucidæ. Columel. lib. 11. cap. 2.
Coloratus, pro Fucato. Sen. Epiſt. 16. Quæ ſcribis, unde veniant, ſcio. non ſunt ficta, nec colorata.
Coloratus, pro Fuſcato. Sen. de Vita beata cap. 7. Virtutem in templo invenies, in foro, in curia, pro muris ſtantem, pulverulentam, coloratam, calloſas habentem manus. i. e. Quaſi ſole deformatam.
Compar. [χρωςότερος] Plin. lib. 16. cap. 12. Quidam arbitrantur in montuoſis copia præſtantiorem fieri ac coloratiorem. Al. Ac colore.
COLORATE, Adv. Quintil. Decl. 285. Colorate adfert iſte tale patrocinium.
COLORATOR, ōris. m. Infector. Lat. Gr. Gloſſ. Colorator, πλαςωτὴς & ἰνδικοπλάςης. V. Salmaſ. Hiſt. Aug. p. 451. Et Gell. 7. 9. Laberius in Coloratore.
COLORABILIS, e. Mart. Capella, lib. 9.
COLORIFICUS, a, um. Colorem inducens. Auctor Iridis in Catalect. Virgilian. v. 5.
Cumque colorifico nimbos fulgore replevit,
Apparet varii radiis diſtincta coloris.
COLORBASUS, i. m. Nomen hæretici qui vitam omnium hominum in ſeptem ſideribus conſiſtere affirmabat.
CŌLOS, [κόλος] Fera eſt Scythiæ peculiaris, magnitudine inter cervum & arietem, albicante corpore, eximiæ levitatis ad curſum, naribus potum attrahens. Auctor Strabo lib. 7.
CŎLOSSÆ, arum. f. pl. [Κολοσσαὶ] Strab. lib. 12. Oppidum Phrygiæ prope Laodiceam: quod, teſte Oroſio 7. 7. temporibus Neronis cum Laodicea & Hierapoli, terræ motu cecidit. Hinc
COLOSSENSIS, e. Adj. [Κολοσσαεὺς] Coloſſenſes, Incolæ, ad quos Paulus inſignem ſcripſit epiſtolam.
COLOSSINUS, a, um. ut, Coloſſinus color, [Κολοσσινὸν χρῶμα] qui a Coloſſe Troadis urbe nomen accepit, ubi lana tingebatur, florem referens cyclamini, inter candorem fulgens & purpuram. V. Thyleſium in lib. de Coloribus.
Flos ejus coloſſinus. Plin. 21. 9. de Cyclamino. [Sed a Coloſſis gentile fit Coloſſēnus, Κολοσσηνὸς, atque ita fortaſſis apud Plin. legendum eſt.
CŎLOSSUS, i. m. [κολοσσὸς] quid ſignificet, declarat Plin. lib. 34. cap. 7. his verbis, Moles quippe excogitatas videmus ſtatuarum, quas coloſſos vocant, turribus pares. Feſtus, Coloſſus a Coloſſo artifice, a quo deformatus eſt, dictus. Eraſmus tamen in Chiliadibus, Coloſſi, inquit, dicuntur Vaſtæ prodigioſæque magnitudinis ſtatuæ. Nam hinc vox Græcis dicta putatur, quod illarum proceritatem viſus humanus non aſſequatur. Hæc ille. V. Etymol. Magn. Cæl. lib. 17. cap. 16. Coloſſos ait, nuncupabant de hiantis vaſtæ inanitatis ratione, velut κόλον ὄσσον. Martial. lib. 8. 44.
Ædemque Martis, & coloſſon Auguſti. Erant autem Coloſſi, Grandes & corpulentæ ſtatuæ, quæ antiquitus diis erigebantur. Præcipuæ autem magnitudinis fuerunt apud Rhodios, apud quos maxime celebratus eſt is qui ſoli ſacer habitus eſt. Jo. Franciſc. Quintianus Stoa,
Clara Rhodos proprium non omiſſura coloſſon.
Enormes coloſſi. Stat. 1. Silv. 3. 51. Propter nimiam magnitudinem.
Sidereus coloſſus. Martial. in lib. de Spect. 2. ex eo dicitur, quod & coloſſus erat dicatus ſoli, & radiatus erat: nam & coloſſum Romanum a Nerone factum venerationi ſolis conſecratum fuiſſe Plinius dicit. [Immo Quod altitudine tantum non ſidera tangeret.

Colosseus, a, um. Adj. [κολόσσειος] In modum five formam colossi. Plin. lib. 34. cap. 8. Fecit & quadrigas, bigasque, & Cliduchon eximia forma: & Virtutem & Græciam, utrasque colosseas.
Colosseum se pingi jussit. Plin. lib. 35. cap. 7. De Nerone.
Statua colossea. Suet. Vesp. cap. 23.

Colossĭcus, a, um. [κολοσσικός] Adj. Idem. Plin. lib. 34. cap. 8. Item duo signa, quæ Catulus in eadem æde posuit, palliata: & alterum colossicon nudum.
Est & comparativus Græcus Colossicōtĕros, [κολοσσικώτερος] ut Colossicotera onera, pro Grandiora, vastiora, colossi instar habentia. Vitruv. lib. 10. cap. 4. Sin autem colossicotera amplitudinibus & ponderibus onera in operibus fuerint, non erit sucenlæ committendum.

Cŏlostrum, i. n. vel Colostra, æ. f. [πυόφαλις] dicitur Lac primum post partum in omnibus animalibus, quod in pumicis modum coit: ideo infantibus, nutricis, non matris lac exhibere convenit: quia matris perniciosum est. Martial. lib. 13. 38.
De primo matrum lacte colostra damus. Plin. lib. 28. cap. 9. Sicuti de lactis usu. Utilissimum cuique maternum. Concipere nutrices exitiosum est. Hi sunt enim infantes, qui colostrati appellantur, densato lacte in casei speciem. Est autem Colostra, Prima a partu spongiosa densitas lactis. V. Columel. 7. 3. & Serv. ad Virg. 2. Ecl. 22.
In blanditiis amatoriis utitur Plaut. Pœn. 1. 2. 154.
Meum mel, meum cor, mea colostra, meus molliculus caseus.

Colostrātus, a, um. Adj. [πυοφαλικός] ut, Colostrati infantes, Qui colostrum biberunt. Plin. lib. 28. cap. 9.

Colostratio, ōnis. f. [πυοφαλισμός] Malum illud quod infantibus, atque adeo animalibus plurimis, ex colostri potatione evenire solet. Plin. lib. 11. cap. 41. Pullis earum, ubi pingue pabulum, biduo a partu maternum lac gustasse lethale est. Genus mali vocatur colostratio. De pullis asinorum.

Cŏlōtes, is. m. [Κωλώτης] Vir Teius, pictor, cujus meminit Quintil. lib. 2. cap. 14.
Fuit & Colotes sculptor quidam eximius, cujus opus Æsculapii simulacrum ex ebore factum, aspectu sane mirandum in quodam Bœotiæ vico asservari tradit Strabo lib. 8.

Cōlōtos, i. vel Colotes, æ. m. [κωλώτης Aristoteli] Lacertæ genus est, quod Latini Stellionem vocant. Nomen habet a pedum magnitudine. Nam quæ nos crura & lacertos dicimus, Græci κῶλα dicunt. Plin. lib. 29. cap. 4.

Colōus, i. m. [Κολόης] Lacus est Lydiæ, quadraginta stadiis a Sardibus distans, qui & Gygæus a Poetis nominatur: juxta quem & Dianæ templum fuit, cognomento Coloene, ubi simiæ solennibus diebus saltare dicebantur. V. Strabo, lib. 13.

Colpe, Civitas est Ioniæ regionis, ut est apud Plin. lib. 5. cap. 29.

Colpos, [κόλπος] a rei anatomicæ peritis appellatur Ea uberum pars, quæ in se, tanquam in sinu quodam, lac continet, unde & nomen accepit. Nam κόλπον Græci sinum vocant, hoc est litoris obliquitatem, quibusdam veluti brachiis mare amplectentem. V. Cæl. Rhod. lib. 4. cap. 4.

Colubæ, Populi Plinio inter gentes Indicas numerantur, cap. 19. lib. 6.

Cŏlŭber, bri. m. [ὄφις] Serpens qui in aqua vivit. Plin. lib. 32. cap. 5. Coluber est in aqua vivens, hujus adipem & fel habentes, &c.
Tecto assuetus succedere coluber. Virg. 3. Georg. 418.
Breves colubri. Ovid. 2. Epist. 119.
Longi. Virg. 2. Georg. 320.
Nivei. Ovid. 15. Met. 715.
— niveisque frequens Sinuessa colubris. Sinuessa, Campaniæ urbs est.
Venenati. Lucret. lib. 5. 27.
Virides. Hor. 1. Carm. 17. 8.
Crinita colubris Medusa. Ovid. 6. Met. 119.
Pastus mala gramina. Virg. 2. Æn. 471.
Torquata colubris Alecto. i. e. Torquem habens ex colubris. Ovid. 2. Epist. 119.
Vallata colubris hydra. Lucret. lib. 5. 27.
Villosa colubris guttura. Ovid. 10. Met. 21. De Medusa.

Colūbra, æ. f. Nonius ex Lucilio, lib. 20. Satyr. 9.
— ut Marsus colubras
Disrumpit cantu. Ovid. in Ibin, 227.
Pectoraque unxerunt Erebeæ felle colubræ.
Mutilatæ cauda colubræ. Ovid. 6. Met. 559.
Cæcæ colubræ. h. e. Lumbrici ventris. Columella in Hortulo, v. 231.
Spargantur cæcis nasturtia dira colubris,
Indomito male sana cibo, quas educat alvus. Dioscorides quoque lumbricos pelli nasturtio docet.

Colubrīnus, a, um. Plaut. Truc. 4. 3. 6. Quanquam vos colubrino ingenio ambæ estis. i. e. Vafro, astuto.

Colubrina, æ. f. Herba eadem, quæ Dracontea, vel Bryonia, vel Vitis alba. Apul. de Herb. cap. 14.

Colubrōsus, a, um. Tertull. adv. Valent. cap. 4. Actu colubroso. i. e. Detorto, curvo.

Colubraria, æ. f. [Ὀφιοῦσα] Insula maris Mediterranei, quæ Græce Ophiusa dicitur, a multitudine serpentium quibus abundat, cognominata. Plin. lib. 3. cap. 5. Ebusi terra serpentes fugat, Colubrariæ parit. Ideo infesta omnibus, nisi Ebusitanam terram inferentibus. Nunc vulgo dicitur *La Dragonnera*.

Colubrĭfer, a, um. Adj. [ὀφιοφόρος] ut, Colubriferum monstrum. Ovid. 5. Met. 241.
Collum colubriferum. Lucan. lib. 9. 672. De collo Medusæ.

Colubrĭmodus, a, um. In modum colubrorum. Corippus præfatione: Illa colubrimodis Avarum gens dura capillis.

Cōlum, i. n. [ἠθμός, ἠθάνιον] Vas ad percolandum liquorem aptum, ut mustum. Virg. 2. Georg. 242.
Colaque prelorum fumosis deripe tectis. Scribonius Largus cap. ult. Colantur per linteum, vel ex junco factum de industria colum.
Nivarium colum, Vas quo veteres injecta nive vinum colabant, id est transmittebant, partim ut altius biberent, partim etiam ut liquidius. Pompon. l. 21. D. de auro & arg. In argento potorio etiam id quod ad præparationem bibendi comparatum est, veluti colum nivarium & urceoli. Martial. de Colo nivario lib. 14. 103.
Setinos moneo nostra nive frange trientes;
Pauperiore mero tingere lina potes. Et de Sacco nivario, 14. 104.
Attenuare nives norunt & lintea nostra:
Frigidior colo non salit unda tuo.
Cola, etiam in Instrumento sunt piscatorio. Auson. Epist. 4. v. 56.
Et jacula, & fundas, & villica nomina lini,
Colaque, & infutos terrenis vermibus hamos.
Colum, Morbi genus, V. colon.
Colum, pro Membro Corporis & Orationis. V. colon.
Colum est etiam Tormenti genus quod fit ex corio, ut scribit Festus. [Immo Collus apud hunc, q. V.

Columbaria, æ. f. [περιστερεών] Herba est omnibus nota: folia habet modica, quasi incisa, radicem mollem, thyrsulum stypticum. Ejus vires vide apud Galen. lib. de Simplic. Medic.

Columbus, i. m. & Columba, æ. f. [περιστερά] Avis omnibus nota. In plurali magis feminino genere utuntur auctores. Virg. 2. Æn. 516.
Præcipites atra ceu tempestate columbæ. Varro de R. R. lib. 3. cap. 7. Duo genera earum in περιστεροτροφείῳ esse solent: unum agreste, ut alii dicunt saxatile, quod habetur in turribus ac columinibus villæ, a quo appellatæ columbæ: quæ propter timorem naturalem, summa loca in tectis captant. Quo fit, ut agrestes maxime sequantur turres, in quas ex agro evolant suapte sponte, ac remeant. Alterum genus illud columbarum est clementius, quod cibo domestico contentum, intra limina januæ solet pasci. Hoc genus maxime est colore albo. Illud alterum agreste sine albo, vario.
Columbas Veneri sacras fuisse, apud Syros præsertim, ostendent, quos laudat Burm. ad Petron. cap. 85. p. 418. & Selden. de Diis Syris 2. 3. & quos citat Brœkh. ad illud Tibul. 1. 8. 18.
Alba Palæstino sancta columba Syro.
Nuptiæ columbarum. Martial. lib. 12. 66.
Par columbarum. Ovid. 13. Met. 833.
Blanda columba. Ovid. 2. Amor. 6. 56.
Cellares columbi, Altiles. Columel. lib. 8. cap. 8. Columbos cellares pinguissimos facere contingit.
Chaoniæ. V. chaonia.
Cythereïades. Ovid. 15. Met. 386. Sic vocantur quod in tutela Cythereæ, i. e. Veneris, esse creditæ sunt.
Dionææ, i. e. Dionæ, vel Veneri sacræ. Stat. 3. Silv. 5. 80.
Imbellis. Hor. 4. Carm. 4. 32.
Molles. Hor. 1. Carm. 37. 18.
Pavidæ. Valer. 8. Argon. 32.
Placida. Ovid. 7. Met. 369.
Plaudens alis. Virg. 5. Æn. 213.
Præcipites, Festinæ. Virg. 2. Æn. 516.
Sedens columba, proverbialis locutio dici solita de Supra modum mansuetis. Suid. Potest etiam dici & in eos qui simplicitatem simulant, quo magis imponant. solent enim aucupes exoculatam columbam in reti ponere, quæ subsultans ceteras columbas alliciat. V. Erasm. Chiliad.
Sine labæ columbæ. Ovid. 2. Met. 537.
— ut æquaret totas sine labe columbas.
Sublimis in nube, Alte volans. Virg. 11. Æn. 722.
Torquata columba. V. Torquatus, in torques.
Volucris. Virg. 5. Æn. 488.
Plumæ versicolores columbis a natura ad ornatum datæ. Cic. 3. de Fin. 18.
Farcire columbos. Columel. lib. 8. cap. 8.

Columbarius, i. m. [περιστεροκόμος] Qui columbas curat. Varr. 3. de R. R. cap. 7. Quos columbarii intersicere solent, duabus virgis viscatis defixis in terram, inter se curvatis, quum inter eas posuerint obligatum animal, quod item petere soleant accipitres, qui ita decipiuntur, quum se obleverunt visco.

Columbarium, i. n. & Columbaria, æ. f. [περιστερεών] Locus est proprie ubi habitant columbæ agrestes: nam Domesticarum Peristereones vocamus. Varro de R. R. lib. 3. cap. 7. Axius, Si possem emere, inquit, περιστερῶνα factum, quemadmodum in ædibus quum habere vellem, emi fictilia columbaria, jam iissem emptum & misissem ad villam. Quasi vero, inquit Pica, non in urbe quoque sint multi. An tibi columbaria qui in tegulis habent, non videntur habere περιστερῶνας?
Columbarium, est etiam Loculamentum in peristerotrophio singulis columbarum paribus præparatum. Varro 3. de R. R. cap. 7. Singulis paribus columbaria fiunt rotunda, in ordinem crebra. Ordines quamplurimi esse possunt a terra usque ad cameram. Columbaria singula esse oportet, ut os habeant, quo introire & exire possint.
E columbariis egerere stercus. Columel. lib. 2. cap. 15.
Columbaria, Isidorus 19. 2. vocat Loca illa concava in summis navium lateribus, per quæ eminent remi.
Columbaria sunt etiam Foramina, per quæ aqua ad axem delata, in tympani versatione egreditur. Vitruv. 10. 9. Secundum axem columbaria fiunt, excavata in singulis spatiis. Hauriendo aquam per apertura, quæ sunt in frontibus tympani, reddit eam per columbaria secundum axem.
Sunt etiam Repositoria, in quibus ollæ reponebantur. Fabret. Inscript. p. 9. seq. & Spon. Miscell. Antiq. Erud. §. 9. p. 287.

Columbāris, e. [περιστερεῖος] Quod est columbi. Columel. lib. 8. cap. 8. Ceterum cibos juxta parietem conveniet spargi: quoniam fere partes hæ columbari carent stercore. Alii codices habent Columbarii, ut referatur ad partes.

Columbar, āris. n. Genus vinculi est apud Plaut. Rud. 3. 6. 50.
Illic in columbam credo leno vortitur:
Nam in columbari collum haud multo post erit. V. Turneb. Adversf. 26. 2.

Columbīnus, a, um. Adj. [περιστερεῖος] Idem quod Columbaris. Varr. 3. de R. R. cap. 7. Qui solent saginare pullos columbinos, quo pluris vendant, secludunt eos, quum jam pluma sunt tecti.
Ovum columbinum. Hor. 2. Serm. 4. 56.
Pulli columbini. Cic. 9. Fam. 18.
Stercus columbinum maxime probatur. Columel. lib. 2. cap. 15.
Marga columbina. Plin. lib. 17. cap. 7.
Venenum columbinum. Suet. Calig. 55. a Columbo gladiatore.

Columbinaceus, a, um. Adj. Idem. Cæl. Aurel. Acut. 2. 18. Pullus gallinaceus, vel columbinaceus.

Colum-

COLUMBOR, āri. Columbarum more oscula pangere. Mæcenas apud Senec. Epist. 114.

COLUMBATIM, Adv. Columbarum more. Mattius apud Gell. 20. 8.
Columbatimque labra conserens labris. Vossius legit Columbulatim 4. Instit. Orat. p. 21.
Da columbatim mitia basia. Auctor Lyrici, quod Corn. Galli nomine circumfertur.

COLUMBŬLUS, i. m. [περιστερίδιον] dimin. Plin. 9. Epist. 25. Tu passerculis & columbulis nostris inter aquilas vestras dabis pennas. Catul. 27. 9.
Ut albulus columbulus Dionæus. Alii legunt,
Ut albulus columbus, aut Adoneus.

COLUMELLA, COLUMELLARIS, V. COLUMNA.

COLUMEN, Nomen loci in Algido, ad quem L. Cornelius Maluginensis Consul, victoria de Thusculanis parta castra locavit. Liv. 3. 23. Victor ad Columen (id loco nomen est) exercitu relicto castra locat.

CŎLŪMEN, ĭnis. n. a Columus, id est culmus, [ἔρεισμα] significat Culmen vel Columnam, idque quo aliquid fulcitur in ædificiis. Varro 3. de R. R. cap. 7. Quod habetur in turribus ac columinibus villæ.
Columen in summo fastigio culminis ponitur. Vitruv. lib. 4. cap. 2. Ea est trabs, quæ tecti fastigium sustinet. Budæus.
Columina, appellat Arbores Catull. Sic enim de Berecynthia, 61. 71.
Ego vitam agam sub altis Phrygiæ columinibus. i. e. Sub altis Idæ arboribus. Turnebus. Alii Vertices montium exponunt. Turnebo Vossius astipulatur.
Alta columina. Catul. l. c.
Actionis columen, translate. Cic. pro Flacc. 41. At istud columen actionis tuæ Mithridates, posteaquam biduum retentus testis a nobis, &c.
Amicorum alicujus columen. Cic. 13. Philipp. 26. h. e. Primarius & præcipuus.
Asiæ columen, Troja. Sen. Troad. 1.
Columen familiæ. Ter. Phorm. 2. 1. 57.
Bone custos salve, columen vero familiæ. Ubi Donatus, Columen, culmen; an columen, columna? unde Columellæ apud veteres, dicti Servi majores domus. Lucil. 22. Servus neque infidus domino, neque inutilis cuiquam, Lucili columella, hic situs Metrophanes. Tubero, Hinc in millesimum annum eorum columine civitas continebitur. Horat. contra pro Columine Columnam, 1. Carm. 35. 13.
Injurioso ne pede proruas
Stantem columnam. Ennius decimo, Regni versatum summamve columnam. Columen vero familiæ, Sustentatio, vel decus. Unde columnæ dictæ. Hactenus Donatus. Cic. 5. Verr. 176. Timarchides autem, columen familiæ vestræ, premit fauces defensionis tuæ.
Impensarum caput & columen. Columel. lib. 3. cap. 4. Id enim quasi caput & columen impensarum, quoniam in eo consistit, melius an sequius terræ mandaverit paterfamilias pecuniam.
Macedoniæ fidus ac columen Alexander. Curt. 9. 6. 8.
Navis columen, Sociorum cursus princeps. Valer. 1. Argon. 117.
Partium columen Abdageses. Tacit. 6. Ann. 37.
Reipublicæ columen. Cic. pro Sext. 19.
Rerum mearum columen. Hor. 2. Carm. 17. 4. ad Mæcenatem.
Senati columen. Plaut. Casin. 3. 2. 6.
Sed eccum egreditur Senati columen, præsidium popli.
Thessaliæ columen Peleum vocat Catull. 62. 26.
Excisum columen. Cic. 1. de Divin. 20. Sed lectio dubia.
Ad magnum columen volabat Phœbi fax. Cic. 1. de Divin. 18.

CŎLŪMIS, e. [σῶος, σῶς] Salvus, Sanus. Plaut. Trin. 3. 3. 15.
— neque ita ut sit data,
Columem te sistere illi, & detraxe autument. Inde, Incolumis pro eodem: quod est usitatius. Atque ita apud Plautum alii legunt, rejecta priore syllaba in superiorem versum.

COLUMNA, æ. [στήλη, στῦλος] i. e. quod a nostris Pilare dicitur. Est autem hæc differentia inter Columnas, quæ a Græcis κίονες, & Pilas, quæ στῆλαι dicuntur: quod Columnæ uno scapo constant, id est lapide oblongo perpetuo: Pilæ autem structura constant aut lapidea, aut cæmentitia, aut lateritia. Budæus.
Columnæ partes sunt, Scapus quasi columnæ corpus; supra scapum, capitulum: infra scapum, spira, quæ basis sæpe appellari solet: infraque spiram, stylobates. Budæus.
Columnæ dictæ, quod culmina sustineant. Festus.
Columnæ Herculis duæ esse perhibentur in Occidente: quia ex Oceano, mare mediterraneum intrantibus, duo montes occurrunt, quorum alterum in Africa Abylam vocant, alterum in Europa Calpen. Hos quondam junctos perpetuo jugo fuisse finxerunt, sed Herculem diremisse colles. Aliqui tamen hos montes procul spectantibus geminas columnas videri dicunt. Alii dicunt Columnas Herculis in Gaditana insula fuisse ex ære octo cubitorum, ad quas proficisci solebant qui navigationem absolvissent, tanquam Herculi sacra facientes.
Albanæ columnæ, Ex lapide Albano. Quintil. lib. 5. cap. 13.
Centenæ. Martial. lib. 12. 50.
Et tua centenis stat porticus alta columnis.
Excelsa. Cic. 1. de Divin. 20.
Immanes columnas rupibus excidere. Virg. 1. Æn. 432.
Marmoreæ. Cic. pro Domo 62.
Menia columna. Cic. 1. Verr. 50. Vobis autem tanta inopia reorum est, ut mihi causam præripere conemini potius, quam aliquos a columna Menia vestri ordinis reos reperiatis? Menius (ut ibi ait Asconius Pedianus) quum domum suam venderet Catoni, & Flacco Censoribus, ut ibi basilica ædificaretur, excœperat jus sibi unius columnæ, super quam tectum projiceret ex provolantibus tabulatis: unde ipse, & posteri ejus spectare munus gladiatorium possent, quod etiam tum in foro dabatur. ex illo igitur columna Menia vocitata est, causis ejusmodi solitis. Aderant autem his rebus moratores apti talibus negotiis. Et paulo ante ad illa, Vestri ordinis reos, Reos vestra defensione condignos, vel fures, & servos nequam, qui apud Triumviros Capitales, apud columnam Meniam puniri solent. V. Colonarius, in COLO, colis. & mox Rostrata col.
Nobiles variis maculis columnæ, E Marmore nobili. Sen. Thyest. 8.
Purpureæ, E marmore Porphyrite. Claud. 2. in Ruff. 135.
Rigidæ. Ovid. 3. Fast. 529.
Rostrata columna, publice a S. P. Q. R. consecrata fuit in honorem C. Duillii ob navalem de Carthaginiensibus victoriam. Plin. 34. 5. Celebratio antiquior columnarum, sicut C. Mænio, qui devicerat priscos Latinos, quibus ex fœdere tertias prædæ populus Romanus præstabat, eodemque in Consulatu in suggestu rostra, devictis Antiatibus, fixerat anno Urbis 416. Item C. Duillio, qui primus navalem triumphum egit de Pœnis, quæ est etiam nunc in Foro. conf. paulo supra, etiam Pitisc. Lex.
Sublimes. Ovid. 2. Met. 1.
Truncæ jovis simulacra columnæ. Valer. Flacc. 6. Argon. 91.
Vastis innixa columnis templa. Ovid. 3. de Pont. 2.
Columnis tectum sublime. Virg. 7. Æn. 170.
Adhærescere ad columnam. Cic. pro Sext. 18. V. Colonarius, in COLO, colis.
Collocare rectas columnas e regione. Cic. 3. Q. frat. 1.
Commotæ. V. COMMOVEO.
Dealbare tanta pecunia columnas. Cic. 3. Verr. 145. V. DEALBO.
Dejectæ, eisdemque lapidibus repositæ columnæ. Cic. 3. Verr. 145.
Efficere columnam ab integro novam. Cic. 3. Verr. 147.
Effulta columnis atria. Claud. 2. in Ruff. 135.
Erigere ad perpendiculum columnas. V. AD.
Execratæ columnæ. Cic. 1. Philipp. 5.
Inaurata extrinsecus. V. INAURO.
Incurrere in columnas, Offendere ad. Cic. in Orat. 224.
Insculptum in columna. V. INSCULPO.
Locare columnas. Cic. 3. Verr. 130.
Occultare se circa columnas. Ulpian. in l. Eum qui circa. D. De privil. cred.
Pervenit in discordiis civitatis ad eam columnam, ad quam multorum sæpe conviciis perductus erat. Cic. pro Cluent. 39. [Judicem factum putat Manut. Triumvirum capitalem intelligens. V. supra Columna Menia.
Politæ. Cic. 3. Q. frat. 1.
Recisæ. Hor. 2. Carm. 18. 4.
Tollere columnam de saxo in crucem. Cic. 14. Att. 15. Sed rectius hæc separantur. De saxo; in crucem; columnam tollere, &c.
Columnæ etiam dicuntur Illi, in quibus spes nostræ præsidiumque positum est. Hor. 1. Carm. 35. 13. de Cæs. Aug.
Injurioso ne pede proruas
Stantem columnam.
Columna, pro Membro virili. Martial. lib. 11. 52.
Tanta est quæ Titio columna pendet,
Quantam Lampsaciæ colunt puellæ.

COLUMNA REGIA, civitas in Bruttio. Pomp. Mela, lib. 2. 4. In Bruttio sunt Columna regia, Rhegium, Scylla, Taurianum & Metaurum. Plin. Rhegia, Strab. Rhegina dicitur. Hunc locum Græci στηλίδα, vocant: id est Columnellam. Ea turriculæ modo erecta, ex adverso turrem in Peloro sitam respicit. Hodie a multis appellatur Stylarion.

COLUMNĀTUS, a, um. Adj. [στυλωμένος] Columna sustentatus. Varro 3. de R. R. cap. 5. Inter eas piscinas tantummodo accessus semita in tholum, qui est ultra rotundus columnatus, ut est in æde Catuli, si pro parietibus feceris columnas.
Os columnatum. Plaut. Mil. 2. 2. 56. i. e. Os brachio tanquam columna subnisum.

COLUMNATIO, ōnis. f. [στύλωσις] Columnarum extructio. Apul. lib. 3. Florid. pag. 359. Non pavimenti marmoratio, nec proscenii contabulatio, nec scenæ columnatio.

COLUMNARIUM, i. n. Vitruv. lib. 8. cap. ult. de aquarum ductibus, Etiam in ventre columnaria sunt facienda, per quæ vis spiritus relaxetur. i. e. Æstuaria, sive Spiramenta, ut exponit Philander. Beroaldus in Suet. August. cap. 40. legit Colluviaria, per quæ colluvies & immunditia ejectantur, longe a Vitruvii sententia. [Forte Columbaria. Qua voce & aliis locis pro Foramine, seu Cavo id genus utitur. V. S. l. Columnarium, & qui dicantur Columnarii apud Ciceronem, V. Colonarium, in COLO, colis.

COLUMNĬFER, ĕra, ĕrum. Prudent. Hymn. 3. 52.
Sic habuit generosa patrum
Turba columniferum radium.

COLUMNELLA, æ. f. [στυλίδιον] dimin. Cæs. 2. Bell. Civil. 10. Duæ primum trabes in solo, æque longæ, distantes inter se pedes quatuor, collocantur, inque eis columnellæ pedum in altitudinem quinque defiguntur, &c. Alia exemplaria habent Columellæ, non Columnellæ. V. ibi Scalig. Voss. & Davis.
Ferrea columnella. Cato R. R. cap. 20. Ita legit Meursius, alii Columella.
Vide in SCABELLUM quod notavi. H. St.

COLUMELLA, æ. f. [κίων] dimin. aliud. Cic. 2. de Legib. 66. Nam super terræ tumulum noluit quid statui, nisi columellam tribus digitis.
Eminens columella. Cic. 5. Tusc. 65.
Columella, etiam significat Majorem servum in familia. Martial. lib. 11. 91.
Lucili columella hic situs Metrophanes. V. COLUMEN.
Columella Anatomicis est Gurgulio, vel Uvula.
De Bellica columella V. in BELLONA.

COLUMELLA, æ. m. [Κολυμέλλα] Cognomen alterum L. Junii Moderati, qui de agricultura, tam versu, quam prosa libros XIII elegantissime scriptos reliquit. Et libros aliquot scripsit contra Astrologos, ut ipse dicit 11. 1. extr.
Marcus Columella patruus alterius doctissimus & diligentissimus agricola. laudat eum L. Columella 2. 16. & alibi.

COLUMELLARES, ium. m. [γόμφιοι] Dentes jumentorum vocantur, qui caninis proximi sunt. Varro 2. de R. R. cap. 7. pr. Ætas cognoscitur equorum, & fere omnium, qui ungulas indivisas habent, & etiam cornutarum, quod equus triginta mensium primum dentes medios dicitur amittere, duo superiores, totidem inferiores. Incipientes quartum agere annum itidem ejiciunt, & totidem proximos eorum quos amiserunt, & incipiunt nasci quos vocant columellares.

CŎLŪRI, orum. [κόλουροι] Duo sunt circuli in sphæra, sese mutuo in angulos rectos sphærales dispescentes circa polos mundi, Zodiacumque ita intersecantes, ut unus eorum per principia Arietis & Libræ feratur: alter per principia Cancri & Capricorni. Ita dicti ab imperfecta sui conversione: quippe Græci κόλουρον imperfectum vocant. Nunquam enim integri apparent. Nam pars in Antarcticum vergens, nostris se non ingerit obtutibus. Boëtius de Arithmet. lib. 2. & Macrob. in Somn. Scip. 1. 15.
Colura quoque Animalia sunt caudam non habentia, vel mutilam caudam habentia, quæ in sacrificiis non offerebantur.

Cŏlūria, orum. n. [κόλουρα] Semicolumnia, ab una parte in acumen desinentia. Sidon. 2. Epist. 2. Porticus rotundatis fulta coluriis.
Sunt etiam Medicamenta rotunda & oblonga. V. Salmas. in Solin. p. 182. & 649.

Colurnus, a, um. Adj. [κρανεινὸς, vel λεπτοκαρύινος] Ex corno factum, ut Festus docet his verbis, Colurna hastilia, ex corno arbore facta, potius quam ex corylo. Servius autem a Corylo deducere videtur, quum sic ait in hunc locum Virg. 2. Georg. 396.
Pinguiaque in verubus torrebimus exta colurnis. Nam ut etiam caper vitibus est inimicus, ita eis nocet & corylus. Unde & ait supra,
Neve inter vites corylum sere.

Cŏlus, i. f. vel Colus, ûs. [ἠλακάτη] Instrumentum muliebre quod pensa continet, a quo fuso fila ducuntur: habetque primam correptam. Ovid. 4. Met. 229.
Et colus & fusus digitis cecidere remissis. Cic. 2. de Orat. 277.
Quid tu, Egilia mea? quando ad me venis cum tua colu & lana?
Colus masculino genere legitur apud Catull. in Argon. 62. 311.
Læva colum molli lana retinebat amictum. Item apud Propert. lib. 4. 10. 48. verba sunt Herculis,
Idem ego Sidonia feci servilia palla
Officia, & Lydo pensa diurna colo. Sed Lyda tuetur Broekh. quem adi.
Colo vitam tolerare. Virg. 8. Æn. 409.
Decreta colus Parcarum. Sen. OEdip. 13.
Ambitiosa. Claud. 4. Conf. Hon. 593.
Quæ tantum digitis potuit mollire rigorem
Ambitiosa colus?
Irrevocabiles Parcarum coli. Sen. Herc. fur. 7.
Severa colus Parcarum. Claud. in Apon. 87.
Exonerare plenas colos. Ovid 3. Fast. 818.
Extendere colum. Stat. 3. Silv. 1. 172. —Parcarum fila tenebo,
Extendamque colos. Colum pro Lana posuit. Lana enim extenditur quum deducitur filum.
Rumpit Atropos supremas colus, Vitam solvit. Valer. 6. Argon. 645.

Cŏlŭtĕa, æ. f. [κολουτέα] Arbor silvestris apud Theophrastum in 3. de historia plantarum, cap. 17. fructum ferens in siliqua magnitudine lentis, qui oves mirum in modum pinguefacit. Vulgo dicitur *Baguenaudier*. Unde Coluteum, Fructus coluteæ. Plaut. Pers. 1. 3. 7.
Commisce mulsum, struthea, coluteaque appara. Verum de hoc Plauti loco non est eadem omnium sententia. Sunt enim qui Collutea legant, Condimenta intelligentes, utique a Colluendo. Cæl. Rhod. lib. 30. cap. 18. Collubia, inquit, & Collubias sunt qui pro Bellariis interpretentur, & sic legendum conjectent apud Plautum in Persa: etiamsi Coluthra (κόλυθρα) item non improbent, quo nomine Ficos maturas accipiunt Græci, quod testatur Philemon, ut scribit Athenæus lib. 3.

Cŏlūthus, i. m. [Κόλουθος] Poeta Lycopolita Thebanus fuit, qui præter alia Raptum Helenæ scripsit.

Colycæ, arum. Specus quædam, in quibus aphronitrum invenitur, teste Plin. lib. 31. cap. 7.

Colycia, V. corythia.

Cŏlymbădes, um. f. [κολυμβάδες] dicebantur Olivæ, quæ frangebantur, & herbarum viridium condiebantur sapore, ἀπὸ τοῦ κολυμβᾷν, quod est innatare: nam propter levitatem nabant. Plin. lib. 23. cap. 3. Est igitur Colymbas oliva, quæ conditanea innatat in muria. κολυμβάω, nato. Columel. lib. 12. cap. 47. Quidam unam partem muriæ & duas aceti miscent, eoque jure olivas poseas colymbadas faciunt: quibus si per se quis uti velit, satis jucundas experietur, quamvis & hæ, quum exeunt de muria, condituram qualemcunque recipere possunt.
Olivæ colymbades, ait Ruellius, ideo vocantur, quoniam oleo suo puræ, hoc est sine arcessita commendatione innatant, & velut urinabundæ fluitant. Halmades vero dicuntur, quæ muria proprie condiantur, etiam si Græci nonnunquam hujuscemodi nomina persæpe confundant. Colymbades, quasi natatrices.

Colymbus, i. m. [κόλυμβος] Piscina, natatio. Lamprid. Eliogab. cap. 23. Marinæ aquæ colymbos exhibuit, &c. Et Prudent. Pass. Petri & Paul. v. 36. Donec virenti fluctuet colymbo.

C O M

Cōma, ătis. n. [κῶμα] Morbus, gravem ac diuturnum inducens somnum, quem Latini Veternum interpretantur.
Est & altera Comatis species, quam Vigilantem soporem nonnulli appellant, quum neque lumina urgente somno attollere, neque tranquille dormire possumus, aliis atque aliis imaginationibus somni tranquillitatem identidem interpellantibus. Auctor Galen. in eo commentario, quem de Comate nominatim scripsit.

Cŏma, æ. f. [κόμη, ἔθειρας] Cæsaries est, & a Græco deducitur. Nam quemadmodum nos Cæsariem a Cædendo, ita Græci Comam appellant ἀπὸ τοῦ κομεῖν, quod curare est. Festus, Comæ dicuntur capilli cum aliqua cura compositi.
Comarum crines. Firmic. lib. 1. cap. ult. Quid jam de comarum crinibus dicam?
Eumenidum comæ, Serpentes. Valer. 3. Argon. 54.
Achillææ. Martial. lib. 12. 83.
Ambrosiæque comæ divinum vertice odorem Spiravere. Virg. 1. Æn. 407. [Genitivus est Ambrosiæ.
Anguineæ Gorgonis. Ovid. 4. Trist. 7. 12.
Aureæ. Catull. Epigr. 59. 99.
Brevior. Sen. Hippol. 6.
Calamistrata. V. calamistrum.
Cana coma Neptunii juvenis, i. e. Cygni filii Neptuni, cujus coma versa est in plumas. Sen. Troad. 3.
Crispa. Sil. lib. 16. 120.
Dividua, i. e. Discreta, & ab utraque parte dependens. Ovid. 1. Amor. 5. 10.
Candida dividua colla tegente coma.
Empta coma. Martial. lib. 12. 23.
Dentibus atque comis (nec te pudet) uteris emptis.
Fera coma Orionis. Sen. Herc. fur. v. 12.
Fera coma hinc exterret Orion deos. i. e. Crinibus minantibus tempestatem. Nam Orion tres stellas habet in capite, horribili nitentes fulgore. Al. Ferro minaci hinc terret.
Flava. Hor. 1. Carm. 5. 4. Valer. 8. Argon. 237.
Flaventes, i. e. Flavæ. Ovid. 5. Epist. 122.
Flexilis. Valer. 5. Argon. 588.
Formosæ pereunt comæ. Ovid. 1. Amor. 14. 31.
Hirsutæ. Ovid. 1. de Arte Am. 108.
Hirtæ. Sen. Herc. fur. 9.
Horrentes. Sen. Herc. fur. 6.
Jacens nulla lege, i. e. Incompta. Sen. Hippol. v. 803.
Te frons hirta decet, te brevior coma,
Nulla lege iacens.
Intonsa. Cic. 3. Tusc. 62.
Lacera. ut, Crinis tractus & laceræ comæ. Sen. Hippol. 5.
Lævis coma pectine. Ovid. 12. Met. 409.
Lanea. Stat. 5. Silv. 3. 183.
Lanea cui Phrygii est coma flaminis.
Libera nodo, Resoluta. Sen. Troad. 2.
Longæ. Ovid. 1. Amor. 1. 20.
Madens. Cic. Post red. in Senat. 12.
Mœstæ squalore. Claud. de Bell. Gild. 408.
Mollis. Sen. Agam. 7.
Nativa, i. e. Non fucata, aut Non aliunde comparata. Ovid. 1. Amor. 14. 56.
Odorata, Unguentata. Ovid. 2. de Arte Am. 734. [Nisi Honoratæ legendum est, ut Ep. ex Ponto, 2. 2. 92.
Promissæ, & rutilatæ. Liv. 8. Decad. 4. De Gallis.
Recta, Erecta. Sen. Hippol. 6.
Resupinæ. Stat. 10. Theb. 545.
Rigidæ. Sen. Hippol. 6.
Rutilatæ. V. paulo ante Promissæ.
Sibila coma, Sibilans, spirans, agitata vento. Valer. 3. Argon. 50.
Sparsa. Sil. lib. 8. 140.
Spissa nitidus coma. Hor. 3. Carm. 19. 25.
Splendidæ comæ senectæ, i. e. Candentes. Sen. Hippol. v. 246.
Per has senectæ splendidas supplex comas, &c.
Squalens. Stat. 3. Theb. 135.
Squalida. Sen. Troad. 6.
Abscissæ. Virg. 4. Æn. 590.
Arrectæ horrore. Virg. 12. Æn. 868.
Astrictæ. Ovid. 3. de Arte Am. 146.
Illa sit astrictis impedienda comis.
Attollere comas, Arrigere comas. Sen. Herc. fur. 9.
Cinctum esse comis. Ovid. 4. Trist. 7. 12.
Cogere nodo comas, Comprimere & constringere. Sen. Hippol. 4.
Compositæ. Ovid. 12. Epist. 156.
Comere comas. Ovid. 21. Epist. 88.
Comptæ. Virg. 6. Æn. 48.
Culta. Valer. 5. Argon. 591.
Damnare comam cupresso. Stat. 5. Silv. 1. 136.
Hactenus alma chelys: tempus nunc ponere frondes
Phœbe tuas, mœstaque comam damnare cupresso. h. e. Meo capiti coronam e cupresso, arbore funesta, imponere, abjecta laurea. i. e. Priscillæ mortem carmine funebri deplorare.
Decidunt comæ. Hor. 4. Carm. 10. 3.
Defluxere comæ tactæ medicamine. Ovid. 6. Met. 141.
Deprimere comas horrentes, Incultos crines pectere. Sen. Troad. 10.
Diffundere comas. Virg. 1. Æn. 319.
Dilaniata inornatas comas. Ovid. 3. Amor. 9. 52.
Diriguere comæ. Ovid. 5. Epist. 122.
Disjecta comas femina. i. e. Disjectis comis. Ovid. 12. Epist. 63.
Effusæ. Ovid. 1. Amor. 9. 38.
Erexit comas horror. Ovid. 16. Epist. 67.
Exornare comas. Sen. Herc. fur. 11.
Expedire comas. i. e. Resolvere, explicare. Stat. 3. Silv. 4. 89.
Exuere comam vittis. Stat. 11. Theb. 460.
Fingere comas. V. paulo post, Solvere comas.
Frangere comam in gradus. Quintil. lib. 1. cap. 6.
Jactæ temere comæ colla perfundunt, i. e. Sine ordine sparsæ. Sen. Hippol. 4.
Implicare comam manu, i. e. quod barbari dicunt Capere ad crines. Virg. 2. Æn. 552.
Implicare comas sertis, Circumdare. Tibul. 4. 7. 32.
Involitant humeris comæ. Hor. 4. Carm. 10. 3.
Involvere comam. Sil. lib. 16. 120.
Labes comæ. Stat. 3. Silv. 4. 10.
Lacerare. Sen. Octav. 6.
Lambit flamma innoxia comas. Virg. 2. Æn. 684.
Laniare. Lucan. 2. 39.
Laniata comas. Ovid. 4. Met. 139.
Nectere comam myrto. Ovid. 1. Amor. 2. 23. i. e. Corona myrtea.
Nexæ. i. e. Connexæ. Ovid. 19. Epist. 134.
Neglecta. Ovid. 3. de Arte Am. 353.
Nigrantes. Senec. Herc. fur. 9.
Nodare comas. Claud. 1. in Ruff. 119.
Nutrire comas. Valer. 6. Argon. 664.
Obnubere comas, i. e. Velare comas. Virg. 11. Æn. 77.
Ornare comas fuco. Tibul. 1. 8. 11.
Pectere. Ovid. 13. Epist. 39.
Permulcere. Ovid. 2. Met. 733.
Permulcetque comas, chlamydemque ut pendeat apte Collocat.
Ponere comas in statione. i.e. Componere & adornare. Ovid. 1. Amor. 7. 68.
Pone recompositas in statione comas.
Ponere, Detondere. Sen. Herc. fur. v. 853.
Et comis nondum positis ephebi.
Premunt vittæ comam. Sen. Hippol. 5. 13.
Pressare. Stat. 3. Theb. 129.
Hæ pressant in tabe comas.
Prominet coma in vultus. Ovid. 13. Met. 845. De Polyphemo.
Radiante coma surgit Titan. Sen. Octav. 1.
Raptari comis. Ovid. 12. Met. 223.
Recidere comam & Revocare, contraria. Sen. OEth. 12.
Recompositæ. Ovid. 1. Amor. 8. 68.

Reddita comis sua cura. Valer. 8. Argon. 238.
Religare. Hor. 1. Carm. 5. 4.
Renodare. i. e. In nodum colligere. Hor. Epod. 11. 41.
Rigent comæ terrore. Ovid. 3. Met. 100.
Ruptæ. Ovid. 21. Epist.
Scissa coma, significat Habitum feminæ mœrentis. Virg. 9. Æn. 478.
Solvere comas & Fingere comas, i. e. componere, contraria. Sen. Hippol. v. 370.

> Noctem querelis ducit; attolli jubet
> Iterumque poni corpus: & solvi comas,
> Rursusque fingi.

Sparguntur comæ per caput. Ovid. 3. de Arte Am. 76.
Steterunt comæ. Virg. 2. Æn. 774.

> Obstupui, steteruntque comæ, & vox faucibus hæsit.

Stringere comas vittis. Virg. 2. Georg. 368.
Substringere ligatas comas auro. Lucan. 3. 281. i. e. Aureo nodo colligare.
Tonsa. Virg. 5. Æn. 556. i. e. Composita, ut inquit Servius. Nam proprie Comæ sunt Non cæsi capilli. [Errat Servius, siquidem Tonsa corona dicitur versu illo, quæ comam pressit, non coma. conf. 3. Georg. 21. V. Salmas. exerc. Plin. pag. 100.
Trahere alicui comam. Virg. 1. Æn. 477.
Variare comas positu. Ovid. 2. Met. 412. i. e. Varie disponere.
Velatæ comæ. Virg. 3. Æn. 405. Ubi Servius Comas vittatas exponit.
Vincti comas fronde Hor. 2. Epist. 1. 110.
Coma, per metaphoram etiam de Arboribus, fruticibus, arundinibus, & herbis dicitur. Plin. lib. 12. cap. 25. Folium balsami proximum rutæ perpetua coma. Virg. 4. Georg. 137.

> Ille comam mollis jam tum tondebat acanthi.

Arborum comæ. Hor. 4. Carm. 7. 2.
Arboreæ. Ovid. 2. Amor. 16. 36.

> Frigidaque arboreas mulceat aura comas.

Nemorum. Hor. 1. Carm. 21. 5.
Papavereæ, i. e. Comæ papaverum. Ovid. 4. Fast. 438. Videtur intelligere per Comas, Capita ipsa seu scapos: neque enim habent comas papavera. [Sine dubio Florem intelligit. Sic Narcissum comantem dixit Virgilius.
Populeæ, Comæ populi arboris. Ovid. 1. Amor. 7. 54.

> Ut quum populeas ventilat aura comas.

Sacra lauri coma. Virg. 7. Æn. 60.
Decutere comas. ut, Bruma decussit comas arborum. Sen. OEth. 4.
Luxuriare in patulas comas. Ovid. de Nuce, 30.
Posuit arbor comas, Nudata est foliis. Virg. 12. Æn. 209.
Succincta comas, hirsutaque vertice pinus. Ovid. 10. Met. 103.
Tonsa comas arbos. Ovid. 11. Met. 47.
Tremefacta coma arboris concussæ. Virg. 2. Æn. 629.

Cŏmŭla, æ. f. dimin. Petron. cap. 58.

Cŏmo, [κομάω] āre. Coma vestire. Tacit. Germ. 18. 3. Munera, quibus nova nupta comatur. Tertull. de Pallio, cap. 3. Muscosæ lanositatis lautiores conchæ comant.

Comans, antis. [κομῶν] Partic. Qui longiorem comam habet. Plin. lib. 10. cap. 63. Equæ comantes gloria superbiunt. Gell. lib. 3. cap. 9. Equum fuisse dicunt flava & comanti juba.
Equorum colla comantia. i. e. Jubæ. Virg. 12. Æn. 86.
Crines comantes. Sil. lib. 16. 60.
Cristæ galeæ comantes. Virg. 3. Æn. 468.
Galea comans. Virg. 2. Æn. 391.

> — sic fatus, deinde comantem
> Androgei galeam, clypeique insigne decorum
> Induitur.

Ubi Servius, Comantem, aut cristatam: quia de caudis animalium habebant cristas. ut, Cristaque hirsutus equina. Aut comas habentem: ut Stat. 7. Theb. 369.

> — in terga comantes
> Non ego Abantiadas.

Humus comans, i. e. Graminea, sive herbosa. Stat. 5. Theb. 502.

> Ille graves oculos, languentiaque ora comanti
> Mergit humo.

Jugum silvæ comans, Frondes & folia arborum dicuntur. Valer. 3. Argon. 403.
Narcissus sera comans. i. e. Sero flores habens. Virg. 4. Georg. 122.

> — nec sera comantem
> Narcissum, aut flexi tacuissem vimen acanthi.

Servius.
Ore comanti ruere supra quidpiam, i. e. Ore comis tecto dum inclinatur. Valer. 3. Argon. 136.
Pectora comantia, Pilosa. Valer. 5. Argon. 594.
Pellis villis comans. Valer. 8. Argon. 122.
Setæ hircorum comantes. Virg. 3. Georg. 312.
Stella comans, Crinita, seu Cometes. Ovid. 15. Met. 749.

> In sidus vertere novum, stellamque comantem.

Silvæ comantes. Valer. 1. Argon. 429.
Tori cervicis leonis comantes. Virg. 12. Æn. 6.
Astro comantes, dicti sunt Castor & Pollux, ex quorum fronte plurimus manat fulgor, & fit allusio ad astra. Valer. 5. Argon. 366.

> — astroque comantes
> Tyndaridas, ipse egregio supereminet ore.

Comātus, [τριχοκόμος] Partic. Qui longiorem comam habet. Unde, Comata Gallia. Gallia omnis Comata uno nomine appellata, (inquit Plin. lib. 4. cap. 17.) in tria populorum genera dividitur, amnibus maxime distincta. A Scalde ad Sequanam, Belgica: ab eo ad Garumnam, Celtica, eademque Lugdunensis. Inde ad Pyrenæi montis excursum, Aquitania, Aremorica ante dicta. Videtur igitur Comatæ nomen reliquæ Galliæ convenire, seclusa Provincia. Ptolemæus eam totam Celtogalliam vocat. Cic. 8. Philip. 27. Galliam, inquit, Togatam remitto, Comatam postulo. V. GALLIA.
Comatus & Calvus contraria. Martial. lib. 1. 73.

> Calvus quum fueris, eris comatus.

Silva comata. Catul. 4. 11.

Comātŭlus, Adj. dimin. Hieron. Epist. 10. ad Furiam de viduitate servanda, inquit, Comatulos, comptos, atque lascivos domus tuæ tecta non videant.

Comatorius, Adj. Crinalis. ut, Acus comatoria. Petron. cap. 21.

Comōsus, Adj. [τριχώδης] Idem quod Comatus. Plin. lib. 16. cap. 6. Hemeris vocatur, brevior & in orbem comosa. Idem lib. 26. cap. 8. Comosissimum ex omnibus maxime cauliculis.

Comagene, Herba, cujus meminit Plin. lib. 29. cap. 3.

Cŏmăgēne, es. vel **Commagene**, [Κομμαγηνή] Asiæ regio est, Syriæ pars, supra Ciliciam in ortum sita, trans Amanum montem: excurrit ad usque Mesopotamiam, Euphrate intermedio, ut Ptolemæus docet tabula Asiæ 4. Inde Comageni dicti Pomponio lib. 1. 2.

Comagenus, a, um. Adj. Juven. 6. Sat. 548.

> Spondet amatorem tenerum, vel divitis orbi
> Testamentum ingens, calidæ pulmone columbæ
> Tractato, Armenius, vel Comagenus aruspex.

Rex Antiochus Comagenus. Cic. 15. Fam. 1.

Cŏmăgēnum, i. n. Medicamentum, vel Unguentum, quod κομμαγηνὸν vocat Galenus in tertio de Sanitate tuenda: a Comagene Syriæ parte dictum, auctore Plinio de Anseribus, l. c. & lib. 10. cap. 22. Meminit Pompon. in l. 21. §. 1. D. de aur. & arg.

Cŏmāna, orum. n. pl. Urbs Cappadociæ. V. mox COMANI.

Cŏmāni, [Κόμανοι] Valer. 7. Argon. 636.

> — exsectos lacerat Bellona Comanos.

Sacri servi sunt Bellonæ, dicti ab ipsius deæ fano, quod illi Comana vocant, aut ab ejusdem nominis civitate, in qua illud fanum est situm. Strab. lib. 12. In Antitauro (qui mons est Cataonum in Cappadocia majore) convalles sunt profundæ & angustæ, in quibus sita sunt Comana, civitas memoratu digna, & Bellonæ fanum quod illi Comana vocant. Ea civitas clarissima est, maximamque numine afflatorum, & sacrorum servorum multitudinem habet. Eam Cataones incolunt, qui quanquam regi subditi sint, parent tamen sacerdoti, qui fani, & sacrorum servorum magna ex parte dominus est, qui tempore quo nos peregrinati sumus supra sex millia erant, viri simul ac mulieres. Fano regio adjacet non parva, cujus fructum ac proventum sacerdos accipit. In honore secundus est in Cappadocia post regem. Reges ac sacerdotes frequentius ex eadem esse progenie solebant. Hoc sacrorum genus Orestes cum sorore Iphigenia e Scythia Taurica huc videntur attulisse, quæ Dianæ Tauropolæ erant, lugubrem comam hic deposuisse, ex qua urbi nomen datum est. Idem de sacerdotio Comanorum eodem lib. paulo post, Intra loci sacri ambitum utriusque sacerdotis, maris scilicet ac feminæ, habitatio est. Fanum quoque, præter ceteram religionem, expresse vetat suillarum carnium esum, unde nec in totam urbem sus infertur. Idem paulo ante, Alia sunt Comana Pontica, eodem nomine quo majoris Cappadociæ Comana, & eidem deæ consecrata: & inde ædificii exemplum sumptum est: & fere simili ritu utuntur & sacrorum, & divinationum, & cultus erga sacerdotes, & iis maxime, quæ ante reges fiebant, quando bis in anno diebus festis (quæ Deæ exitus appellantur) sacerdos diadema gestabat, & secundus erat in honore post regem.
Exsecti Comani dicuntur a Valer. 7. Argon. 636. quod se gladiis petant mutuis, sanguinem in honorem Deæ fundentes.

Comanenses, Populi Comanæ civitatis, quæ Pontica erat. Modest. l. Si duas. §. Hoc amplius. D. de excus. tut. Nam Comanenses sophistæ, aut alii, si Neocæsareæ doceant, aut curent, non habent apud Comanenses immunitatem: & hoc ita a divis Severo & Antonino constitutum est.

Cŏmarchus, i. m. [κώμαρχος] Vici magister vel Præfectus. Plaut. Curc. 2. 3. 7.

Comari, Asiæ populi super Scythas, Scytharumque deserta, ac super Caspium sinum. Ex Pomponio Mela lib. 1. 2.

Cŏmărus, [κόμαρος] Pomi genus, quod Latine Unedo dicitur, & Arbutus alio nomine. V. ARBUTUS.

Comarus, [Κόμαρος] Portus est ad sinum Ambracium, juxta Nicopolim, Isthmum stadiorum sexaginta efficiens. Auctor Strabo lib. 7.

Comassor, āri. sic aliquando perperam scribitur; sed rectius dicimus COMISSOR quod V. in suo loco.

Comatas, Pastor Musis charissimus. V. Musarum volucres, in MUSA.

Comatus, V. COMA.

Combe, [Κόμβη] Asopi filia fuit, Chalcidis cognomento, ut Eustathius scribit, cui æneæ armaturæ inventionem acceptam referunt. De qua intellexisse Ovid. 7. Met. 383. videtur, quum inquit,

> Adjacet his Pleuron, in qua trepidantibus alis
> Ophias effugit nautarum vulnera Combe.

Quam Iambem transtulit Planudes, uti meminit Cæcilius Minutianus Apuleius. V. Burm. ad Ovid.

Combennio, [συμβασταζω] īre. Gloss. Gr. Lat.

Combennones, dicti sunt, In eadem benna sedentes. Benna autem lingua Gallica est Vehiculi genus. Festus in Benna.
Vide in BENNA. H. St.

Combĭbo, bĭbi, bĭbĭtum, [συμπίνω] ĕre. Simul bibere, compotare, vel totum bibere. Plin. lib. 17. cap. 11. Ut solem, pluviasque combibant. Columel. lib. 12. cap. 10. Quæ quum jus combiberit, simili mistura vas suppleatur.
Ara cruorem combiberat. Ovid. 13. Met. 410.
Lacrymas combibere. Ovid. 11. Epist. 54.

> Contineo gemitus, elapsaque verba reprendo,
> Et cogor lacrymas combibere ipsa meas.

Luxus combibere. Sil. lib. 11. 403.

> Combibat illapsos ductor per viscera luxus.

Vaticinium Veneris de Annibale Capuæ sedente.
Venenum. Hor. 1. Carm. 37. 28.
Combibere artes, per translationem. Cic. 3. de Fin. 9. Video equidem, inquam, sed tamen infici debet his artibus. quas si, dum est tener, combiberit, ad majora veniet paratior.
Os combibit maculas. Ovid. 5. Met. 455.

> — loquentem
> Cum liquido mista perfudit diva polenta.
> Combibit os maculas.

Combibor, passiv. Ovid. 15. Met. 275.

> Sic modo combibitur, tecto modo gurgite lapsus, &c.

Combĭbo, ōnis. m. [συμπότης] Compotor. Non. ex Lucil. 1. 174. Quandoquidem reperi magnis combibonum ex copiis. Cic. 9. Fam. 25. In his controversiis, quas habeo cum tuis combibonibus Epicureis.

Combīno, āre. est Multos ita componere, ut bini sint, id est duo simul conjuncti. Perottus. August. Confess. 8. 6. Forte combinati spatiabantur. Sidon. 9. Epist. 8. Obsequia combinans numeris æquata, non meritis.

Combinatus, apud Diomed. Grammat.
Combinatio, ōnis. f. Duorum conjunctio dicitur. Hinc Combinatio etiam figura Rhetorica appellatur, quam Græci Epizeuxin vocant. quum in oratione eadem dictio ſine medio duplicatur. Virg. 9. Æn. 427.
Me, me: adſum qui feci. Perottus.
Combrētum, i. n. Genus herbæ. Plin. lib. 21. cap. 6. Simillimum ei combretum appellatur, foliorum exilitate uſque in fila extenuata, & procerius quam baccar.
Combūro, ſſi, ſtum, [συγκαίω, πυρπολέω] ĕre. ab Uro compoſitum, Idem ſignificat. Cic. 4. Fam. 12. Ibique eum combuſſimus.
Annales comburere. Cic. 1. de Divin. 33.
In foro combuſtus, laudatuſque miſerabiliter. Cic. 14. Att. 10.
Judicio comburere aliquem. Cic. 1. Q. frat. 2. Deinde rogas Fabium, ut & patrem & filium vivos comburat, ſi poſſit: ſin minus, ad te mittat, uti judicio comburantur.
Impete magno comburere aliquid. V. comburens Partic.
Subſellia quoque comburere, ne quod judiciorum eſſet veſtigium. Cic. pro Roſc. Amer. 91.
Vivum aliquem comburere. V. Judicio comburere.
Comburere, per translationem. Plaut. Milit. 3. 2. 22.
Nam mihi nimius calor comburebat gutturem. i. e. Vehementer exiccabat. Aliter Gronov. editio, q. V. Et Men. 1. 2. 43. Hunc diem comburamus. i. e. Luculenta hilaritate conſumamus.
Comburens, entis. Partic. Lucret. 6. 152.
Turbine ventorum comburens impete magno.
Combustus, a, um. Partic. ut, Cæſar etiam in foro combuſtus. Cic. 14. Att. 10.
Combustio, ōnis. f. Firmic. lib. 4. cap. 12. Vitia vero faciet ex igni & ferro, id eſt præciſiones & combuſtiones. Apic. 4. 4. Ne fundum attingat, & combuſtionem ſentiat.
Combustūra, æ. f. Idem. Apic. 5. 5. Propter combuſturam. Macer. 1. 26.
Et combuſturis præclare ſubvenit ignis.
Cŏme, [κόμη] Herba eſt, quam Barbam hircinam vocant, a comæ ſimilitudine: folia habet inſtar croci in rotundum ſparſa, radicem dulciſſimam. Vulgo *Barba petra* appellatur. Plin. lib. 21. cap. 15. & lib. 27. cap. 13. extr.
Cŏmĕdo, comes, comeſt: vel comedis, comēdi, comēſum, vel comeſtum, [ἐσθίω, φάγω, βιβρώσκω] comedĕre vel comeſſe. Ejuſdem cum ſuo ſimplici eſt ſignificationis. Plaut. Moſt. 3. 1. 32.
Tam facile vinces, quam pirum vulpes comeſt. Martial. ſuppoſ. n. 10.
Scævola, tu comedis apud omnes, nullus apud te.
Lacertum comedere. Cic. 2. de Orat. 240.
Comedere aliquem, bona alicujus, nummos, rem ſuam; per translationem dictum, pro Conſumere. Ter. Eun. 5. 9. 57. Hunc comedendum & deridendum vobis propino. Cic. 1. Att. 6. Putat enim ſuos nummos vos comediſſe.
Patrimonium comedere. Cic. pro Sext. 110.
Comedere beneficia alicujus. Cic. 11. Philipp. 37. Comites vero Antonii, qui poſtquam beneficia Cæſaris comederunt, Conſulem deſignatum obſident. h. e. Obliti ſunt beneficiorum Cæſaris, vel neglexerunt. [Immo Devorarunt, ut in 13. Phil. 3. loquitur, i. e. Nepotinis ſumptibus brevi tempore beneficio Cæſaris parta dilapidarunt.
Comedere oculis. Martial. lib. 9. 59.
Inſpexit molles pueros, oculiſque comedit, &c.
Comeſſe, pro Comedere. Cic. pro Flacc. 9. Quaſi bona comeſſe Romæ non liceret.
Comeſſem, pro Comediſſem. Catul. 7. 14.
Comeſt, pro Comedit. Varro Margopoli, Piſces ut ſæpe minutos magnus comeſt. Nonius.
Comedim, pro Comedam veteres dixerunt. Cic. 9. Fam. 20. Cura, ſi me amas, ut valeas: ne ego te jacente, bona tua comedim. Pomponius in Proſtibulo, Ego quæro quod edim. Nonius.
Comēsus, vel Comestus, [βιβρωμένος] Partic. ut, Comeſum patrimonium. Cic. in Salluſt. 20. Venenum celerius potuit comeſtum, quam epotum in venas permanare. Cic. pro Cluent. 173.
Comēsus, ûs. m. Iſid. 20. 1. Ab eſu & comeſu menſæ factum dicitur vocabulum.
Comedendus, [βρωθησόμενος] Hor. 1. Epiſt. 7. 19.
Ut libet, hæc porcis hodie comedenda relinques. conf. ex Ter. in ipſo verbo.
Comestūra, æ. f. [ἐδωδή] Cato de R. R. cap. 157. Sed quæ vocatur πλειοφύλλος, hæc ſeptem habet bona in comeſtura. De braſſica loquitur.
Cŏmĕdo, ōnis. m. [φάγος] Qui bona ſua conſumit, inquit Feſtus. Varro apud Non. 2. n. 189. Putat fore hoc quod hic comedonibus convenit uſu, quibus nota voluntate (al. voluptate) comedunt duntaxat gula gaudet. Lucil. in ſecundo,
Vivite lurcones, comedones, vivite ventres.
Vide gulo. H. St.
Comĕdus, i. m. Comedum, Bona ſua conſumentem, antiqui dixerunt. Feſtus.
Comēsor, ōris. m. Tertull.
Comestor, ōris. m. Vulg. Interpr.
Comestibĭlis, e. ut, Uvæ comeſtibiles. Dig. 50. cap. 16. l. 205.
Comessor, Comessatio, &c. V. comissor in ſuo loco.
Cŏmes, ĭtis. c. [ἀκόλουθος, συνακόλουθος, συνοδοιπόρος, συνοπαδός, πομπός] Qui cum aliquo iter facit. Ulp. in l. item apud Labeonem. §. Si quis virgines. D. de injuriis & famoſis libellis, Comitem accipere debemus eum, qui comitetur & ſequatur: & ut Labeo ait, ſive liberum, ſive ſervum, ſive maſculum, ſive feminam. Et ita comitem Labeo definit, qui frequentandi cujuſque cauſa ut ſequeretur deſtinatus, in publico privatove abductus fuerit. Plaut. Epid. 5. 2. 4.
Alium tibi te comitem melius quærere: Ita dum te ſequor &c.
Belli comes. Stat. 6. Theb. 814.
Deliciarum multarum comes eſt extrema ſaltatio. Cic. pro Muren. 13.
Exilii. Martial. lib. 12. 25.
Exilii comitem quæris? agellus eat.
Fatorum comites: ſic ſuos Penates vocat Æneas alloquens patrem apud Virg. 2. Æn. 294
Frigida aura comes formidinis. Lucret. 3. 291.
Fortunæ. Ovid. 1. de Pont. 9. 16.
Fugæ paternæ comes. Liv. 1. 3. pr. Haud nihil ambigam hiccine fuerit Aſcanius, an major quam hic, Creüſa matre Ilio incolumi natus, comeſque inde paternæ fugæ, &c.
Fugæ parentum uſquequaque comes Tiberius. Suet. in Tiber. cap. 6.
Fugæ comitem aliquem habere. Sen. Med. 7.
Heliconiadum comites dicuntur poetæ. Lucret. 3. 1050.
Adde Heliconiadum comites, quorum unus Homerus
Sceptra potitus.
Honoris. ut, Socius atque comes, tum honoris, tum etiam calamitatis. Cic. pro Sulla 66.
Imperii alicujus comes. Sen. Hippol. v. 1111.
Qui modo paterni clarus imperii comes,
Et certus hæres, ſiderum fulſit modo.
Itinerum, navigationum, laborum, & periculorum omnium alicujus tempore miſerrimo comes & ſocius. Cic. 13. Fam. 71.
Laborum comites. Ovid. 8. Met. 565.
Laudis patriæ comites, Similes virtuti paternæ, imitatores gloriæ majorum. Sen. Herc. fur. 12.
Mortis comites & funeris atri. Lucret. lib. 2. 580. ſic vocat Ploratus & fletus.
Operis. Ovid. 3. Met. 129.
Oratoris omnes artes, comites ac miniſtras eſſe. Cic. 1. de Orat. 75.
Pavoris comes. Cic. 4. Tuſc. 19.
Sedendi comes. Cic. 5. Att. 11. h. e. Marcellus comes meus ſedendi. Senſus eſt: Marcellus, qui & ipſe Urbis otium amat. Utrique enim gratius erat in Urbe ſedere, quum ex Prætura in provinciam ire neuter voluiſſet.
Veris comites, animæ Thraciæ, i. e. Eteſiæ venti. Hor. 4. Carm. 12. 1.
Jam Veris comites, quæ mare temperant,
Impellunt animæ lintea Thraciæ. V. Lambin.
Viæ comes. Sen. OEdip. 11.
Virginitatis comites amat Veſta, Quæ caſtitatem cuſtodiant virgines ſacerdotes. Ovid. 6. Faſt. 294.
Angor aſſidue comes malis. Lucret. lib. 6. 1157.
Diſcordia comes regnis ſociis. Stat. 1. Theb. 130.
Genius comes. Hor. 2. Epiſt. 2. 187.
Scit genius, natale comes qui temperat aſtrum.
Libido dira fortunæ comes. Sen. Hippol. 2.
Pœna comes premit culpam, i. e. Pœna culpam tam ſtricte ſequitur, ut etiam premat præcedentem. Hor. 4. Carm. 5. 24.
Catervæ comitum. Lucret. lib. 2. 628.
Manus comitum. i. e. Cohors comitum. Stat. 5. Silv. 3. 262.
Pars una comitum. Ovid. 2. Met. 426.
Princeps comitum. Ovid. 2. Met. 160.
Strepitus comitum. Virg. 6. Æn. 866.
Turba comitum. Sen. OEth. 5.
Aſſiduus comes. Sen. Hippol. 10.
Atra comes cura. Hor. 2. Serm. 7. 115.
Exterior. Hor. 2. Serm. 5. 17. —nec tamen illi
Tu comes exterior, ſi poſtulet, ire recuſes. i. e. Siniſterior, in ſiniſtra parte poſitus. Porphyr. Eleganter in hunc locum Turnebus, 14. 24. quem vide.
Fidus. Tibul. lib. 1. 5. 63.
Gratiſſimus comitum. Ovid. 14. Met. 221.
Impiger. Stat. 3. Silv. 2. 91.
Improbus. Martial. lib. 12. 38.
Uxori qui ſæpe tuæ comes imprŏbus hæret.
Novi comites. Virg. 2. Æn. 796.
Atque hic ingentem comitum affluxiſſe novorum
Invenio, admirans numerum.
Officioſa. Ovid. 18. Epiſt. 60.
Abnegare comitem. Hor. 1. Carm. 35. 22.
Te Spes, & albo rara Fides colit
Velata panno, nec comitem abnegat. i. e. Non adverſatur te comitari.
Addere ſeſe comitem alicui. Virg. 6. Æn. 777.
Adjungere ſe comitem fugæ. V. adjungo.
Circumdare lateri comitem. Lucan. ad Piſon. 110.
Complecti aliquem comitem in caſus omnes. Virg. 9. Æn. 277.
Deſtituere comitem. Ovid. 8. Met. 175. Al. Deſerere.
Ducere comites. Hor. 3. Carm. 11. 13.
Tu potes tigres, comiteſque ſilvas
Ducere. Mercurium alloquitur.
Educere comites aliquo. Hor. 2. Serm. 3. 12.
Hæret comes. V. Improbus comes.
Ire comitem alicui. Virg. 6. Æn. 447.
— his Laodamia It comes.
Mittere aliquo quempiam comitem alii. Virg. 2. Æn. 86.
Negare comitem, i. e. Nolle comitatum ire. Ovid. 1. de Arte Am. 127.
Mirificum ſe comitem præbere. Cic. 1. Fam. 9.
Præbere ſe comitem furoris alterius. Cic. de Amicit. 17.
Quærere comitem. V. paulo ante, Exilii comes.
Sequentes terga comites. Ovid. 3. Met. 22.
Secuti ſunt comites virginem. Ter. Eun. 2. 3. 54.
Spernere aliquem comitem. Virg. 4. Æn. 677.
Venire alicui comitem. Ovid. 13. Epiſt. 163.
Comes, uſurpatum ironice. Catul. 53. 15.
Tanto te in faſtu negas amice?
Dic nobis ubi ſis futurus, ede
Audacter, comiti licenter ede. Al. Committe, crede, licet.
Comes, relatum ad Ducem. Cic. pro Marcel. 11. ubi de rebus geſtis Cæſaris, Hujus autem rei idem es dux & comes. Eſt ergo Comes qui ſequitur, & ducem habet, inquit Valla.
Ipſi caſus, eventuſque rerum, non duces, ſed comites conſiliorum ejus fuerunt. Cic. pro Corn. Balb. 9. De Pompeio loquens.
Ducem populi Ro. non comitem diceres Cic. de Amicit. 96.
Comes, relatum ad Principem. Cic. Neque enim princeps tunc ad ſalutem eſſe potuiſſem, ſi eſſe alii comites noluiſſent.
Comitem Platonis ſe profitetur. i. e. Sectatorem. Plin. in præfat. 9.
Comes, cum genitivis Mei, Tui, Sui. Sen. Theb. v. 53.

— Nemo

— Nemo me comitem tui
Eripiet unquam. Al. Tibi.

Comes consiliis alicujus. Plaut. Pseud. 1. 1. 15.
— Nam tu me antidhac,
Supremum habuisti comitem consiliis tuis.

Dulcis secretorum comes. Quintil. lib. 1. cap. 4.

Comites judicum, erant Legati, præfecti, quæstores, scribæ, qui cum magistratibus in provincias mittebantur. Cic. 4. Verr. 69. Nego tibi ipsi ullum nummum esse numeratum: sed quum ob tua decreta, ob imperata, ob judicata pecuniæ dabantur, non erat quærendum cujus manu numerarentur, sed cujus injuria cogerentur. Comites illi tui dilecti, manus erant tuæ: præfecti, scribæ, medici, accensi, aruspices, præcones, manus tuæ erant. Ex Budæo. conf. COHORS.

Comites judicum etiam erant Adjutores & ministri imperii. Cic. 1. Q. frat. 19. Atque inter hos, eos quos tibi comites & adjutores negotiorum publicorum dedit ipsa Respub. duntaxat finibus his præstabis, quos ante præscripsi.

Comes, Dignitatis nomen sub postremis Imperatoribus, ut videre est in plerisque locis Codicis.

Spartianus in Adriano pag. 142. edit. Frob. Cum judicaret, in consilio habuit non amicos suos, aut comites solum, sed Jurisconsultos. Hinc fortasse postea Comitum dignitas. H. St. locus est cap. 18. pr.

Pædagogi olim vocabanturComites. V.Suet. Claud. cap. 35. Idem in Aug. cap. 98. vocat Thrasyllum Tiberii comitem. & in Tiber. cap. 12. M. Lollium Comitem & Rectorem Caji.

Comites militum, sunt Milites aliis adjuncti. Nep. 17. 6. extr.

Comes domesticorum, a Justiniano dicitur Is, qui in domesticos Principis curam habebat.

Comes horreorum, cujus & mentio est in posterioribus Codicis libris, Pistrini Principis curator fuit, habuitque mancipia quædam purgandis horreis ascripta, coquendoque pani Principis.

Comes sacrarum largitionum, erat Ille per quem Princeps sua stipendia largiebatur, & hic forte erat Procurator Reipublicæ, qui Græce λογιστὴς nuncupatur, & illustris erat. Alii dicunt quod per hunc Imperator liberalitatem suam & magnificentiam exercebat. Turnebus, Comes sacrarum largitionum erat Quæstor ille qui thesauris sacris, i. e. Imperatoriis & augustalibus pecuniis præerat.

Comes rei privatæ, Qui patrimonium Cæsaris curabat & administrabat. Hæc verba & sæpenumero in jure, & in Marcellino leguntur.

Comes Palatinus dicitur, Qui curam gerebat præcipuam, ut remissorum notariorum & judicum negligentiam argueret, & a provincialibus tributa exigeret, & consueta deposceret, ita quod non in provincialibus, sed præcipue jussus est ut judicibus & eorum officialibus præcepto immineret & superesset. Cod. de Offic. comit. sacr. largit. & de Offic. rect. provin.

Comites consistoriani sunt Illi, qui steterunt in Principis consistorio, qui dici meruerunt etiam Spectabiles, & Proconsulibus æquiparabantur. C. de comitib. consistoria. lib. 12. l. 1. V. Cambdeni Britann. Et Sigismund. Gelen. in Notit. Imp. Et qui ex professo de Dignitatibus illustribus scripserunt Jo. Christoph. Becman. Syntagm. peculiari, & Jo. Selden de Titulis honorum. Jac. Guther. de Offic. dom. Aug.

COMITĪVUS, a, um. Adj. Ad comites pertinens. ut, Dignitas comitiva. Veget. 2. 9.

COMITIVA, absolute, appellatur Comitum dignitas. l. ult. de discuss. lib. 10. C. l. 47. de decurio. eodem. Aliaque primi ordinis, alia secundi comitiva constituitur. l. ult. de profess. & med. lib. 10. C.

CŌMĬTOR, [συνακολουθέω, παραπέμπομαι, παρομαρτέω, παρακολουθέω] āri. Proprie est minorum erga majores. Suet. de Claris Gram. cap. 23. Rhemmius Palæmon Vicentinus mulieris verna, primo, ut ferunt, textrinum, deinde herilem filium dum comitatur in scholas, litteras didicit. [Hic est periphrasis Pædagogi. V. in COMES.

Fuga aliquem comitari. Virg. 4. Æn. 543.

Ferre gressus cum aliquo & eum comitari. Sil. lib. 3. 180.
Fer gressus agiles mecum, & comitare vocantem.

Currum comitari. Suet. in Tiber. cap. 6.

Exequias comitari. Plin. lib. 11. cap. 18. Funerantiumque more comitantur exequias. De apibus.

Mortuum honore comitari, Facere ei funus. Virg. 11. Æn. 52.

Honores superbia comitatur. Claud. de Conf. Mall. Theod. 243.

Iter alicujus comitari. Virg. 6. Æn. 112.
Ille meum comitatus iter, maria omnia mecum.

Oves comitantur pastorem. Virg. 3. Æn. 660.

Comitari, cum dativo. Cic. 5. Tusc. 100. Ceteraque, quæ comitantur huic vitæ, in qua sapiens nemo efficitur unquam.

Sequutus est constructionem Græcam Platonis, quem verterat, τούτῳ ξυνέπεται τῷ βίῳ. H. St.

COMĬTO, [ἀκολουθέω] āre. activ. Idem. Vox minus frequens. Ovid. 2. de Pont. 2. 83.
Quem pia nobiscum proles comitavit euntem. Propert. lib. 2. 7. 15.
Quod si vera meæ comitarem castra puellæ, &c.

Gradus alicujus comitare. Ovid. 8. Met. 692.

Vestigia alicujus. Ovid. 14. Met. 259.
Nostraque adulantes comitant vestigia.

Comitare aliquem ad locum aliquem. Ovid. 2. de Pont. 3. 43.
Pirithoum Theseus stygias comitavit ad undas.

Hinc passive legitur Comitor. Ovid. 3. Trist. 7. 47.
— meo ingenio comitorque fruorque. Justin. 30. 2. Jam salutantur, jam comitantur.

COMITANS, antis. [παρομαρτῶν] Partic. ut, Nullo latus comitante. Sen. Hippol. 4.

Nullo comitante lavari. Martial. lib. 11. 52.
Hic nullo comitante, nec molesto,
Thermis grandibus, & suis lavatur.

Non æquo ordine comitantes. Sil. lib. 4. 31.

Turba comitantum. Ovid. 1. Amor. 7. 37.

Nimbi comitantes. Ovid. 3. Fast. 865.

Armis comitantibus, i. e. Auxilio belli. Virg. 4. Æn. 48.

COMITĀTUS, [παρακολουθηθείς] Partic. Cic. 2. in Catil. 4. Illud etiam moleste fero, quod ex urbe parum comitatus exierit.

Dolore comitatus. Tibul. lib. 3. 2. 13.

Bellum comitata femina. Stat. 8. Theb. 590.

Pecudes fetæ comitatæ parvis gregibus. Sen. Hippol. 1.

Lacrymis comitata sororum. i. e. Lacrymantibus comitata sororibus. Stat. 2. Achill. 309. De Thetide.

Militibus & armis comitatus. Ovid. 1. Amor. 6. 33.

Compar. Cic. 5. Tusc. 13. Asclepiadem ferunt philosophum, quum quidam quæreret, quid ei cæcitas attulisset, respondisse, Puero ut uno esset comitatior. Plin. lib. 10. cap. 37. Est enim ars illis inter se blandiri, & corrumpere alias, furtoque comitatiores reverti. De columbis loquitur. Secundum hoc Comitatissimum hominem dicemus Latine, quem vulgo Bene associatum dicunt. Budæus.

COMITĀTUS, ûs. m. [συνοδία] dicitur Clientela sequens dominum. Cic. 6. Fam. 19. Ejus Falernum mihi semper idoneum visum est diversorio: si modo tecti satis est ad comitatum nostrum recipiendum.

Societas atque comitatus prædonis improbissimi. Cic. 7. Verr. 54.

Assiduus comitatus. Quintil. lib. 1. cap. 2.

Hecates comitatus, Proserpinæ famuli. Valer. 6. Argon. 113.

Magno comitatu venire. Virg. 4. Æn. 214.

Muliebris & delicatus ancillarum puerorumque comitatus. Cic. pro Milon. 28.

Semivir comitatus, i. e. Virorum effeminatorum. Iarbas de Ænea loquitur ironice apud Virg. 4. Æn. 215. Servius.

Civium optimorum comitatus. Cic. 8. Att. 3. Accedit illud, si maneo, & illum comitatum optimorum & clarissimorum civium desero: cadendum est in unius potestatem.

Virtutum comitatus. Cic. 2. de Finib. 110. Quid tanto concursu honestissimorum studiorum, tanto virtutum comitatu, si ea nullam ad aliam rem, nisi ad voluptatem conquiruntur?

Abstrahere se ex comitatu amplissimorum virorum. V. ABSTRAHO.

Recipere comitatum aliquorum. Cic. 6. Fam. 19.

Comitatus ad alia translatum. Plin. lib. 17. cap. 23. de traducibus loquens, Inter se obvii miscentur, alliganturque una conciliati virgultorum comitatu obiter rigorati qua deficiant.

Comitatus est & apud Romanarum rerum scriptores, Principum curia. Tacit. 2. Hist. 65. Cluvius comitatu principis adjectus. i. e. Inter comites principis in aulam assumtus. Auson. Epist. 17. Expertus es fidem meam mentis atque dictorum, dum in comitatu degimus ambo, ævi dispares.

COMITATENSIS, e. Adj. apud JCtos pro eo, quod est In comitatu. ut, Munus comitatense. l. 38. Cod. Theod.

Comitatenses milites sunt, Qui comitatui concessi sunt, ut ait l. 13. de re milit. lib. 12. C.

COMITABĬLIS, e. Paulinus Nolanus Ausonio Carm. 10. 291.
Ipse obit, atque illi suus est comitabilis error.

COMETES, is. m. Pater Asterionis, qui unus ex Argonautis fuit: eum autem genuit (ut auctor est Apollonius) ad Apidani ripam, in quem fluvium delabitur Enipeus. Valer. 1. Argon. 356.
— celer Asterion, quem matre carentem
Clenæus gemino fovit pater amne Cometes:
Segnior Apidani vires ubi sentit Enipeus. Clenæus autem Cometes a Valerio dicitur, quod Clenæum promontorium sit Thessaliæ, in qua regione sunt Apidanus & Enipeus. V. Ovid. 10. Met. 284.

CŎMĒTES, vel COMĒTA, æ. m. [κομήτης] id est Stella Comata, vel Crinita. Quarum apparitionem magnarum rerum mutationem portentendere superstitiose crediderunt veteres. Cic. 2. de Nat. Deor. 14. Cincinnatas vocat. Tum facibus, inquit, visis cælestibus, tum stellis his, quas Græci cometas, nostri cincinnatas vocant: quæ nuper bello Octaviano magnarum fuerunt calamitatum prænuntiæ.

Belli mala signa cometes. Tibul. lib. 2. 5. 71.

Diri cometæ, Criniti & pessimi. Virg. 1. Georg. 488.

Fatales. Valer. 6. Argon. 608.
— iratoque vocati
A Jove fatales ad regna injusta cometæ. Regnorum enim eversionem, rerumque mutationem portendere putantur cometæ.

Mutans regna. Lucan. 1. 526.

Rubescentes. Claud. Idyll. Magnes. 4.

Sanguinei. Virg. 10. Æn. 272.

Tremuli claro ardore. Cic. 1. de Divin. 20.

Tristis. Claud. de Conf. Mall. Theod. 112.

De cometarum natura, V. Sen. Nat. Quæst. 7. Plin. 2. 25.

COMICUS, V. COMŒDIA.

COMINI, [Κομῖνοι] Populi fuerunt Italiæ, in tractu Æquicolarum. Plin. lib. 3. cap. 12. In hoc tractu interierunt ex Æquicolis Comini, Tadiates, Acedici.

COMINIA, Genus olivæ, apud Plin. lib. 15. cap. 3.

CŌMĬNUS, Adv. [ἐγγύθεν, συστάδην] Non est idem quod Prope: sed (ut sic dicam) A prope: ut, Cominus te incessebant lapidibus: h. e. E propinquo loco: sicut e contrario, Eminus, E longinquo: sed ita tamen longinquo, propinquoque, ut prope intra jactum teli esse possit, aut quod sit id genus. non enim recte dicas, Cominus veni: Eminus redeo. Hæc Valla in Raudensem. Cic. 2. de Divin. 26. Nunc cominus agamus: experiamurque, &c. Cæs. 1. Bell. Civil. 58. extr. Itaque dum locus cominus pugnandi daretur.

Cominus factus sol. Plin. lib. 5. cap. 9. Verum sole per eos dies cominus facto, extrahi ardoris vi & suspensum abundare, ac ne devoretur abscondi. De Nilo.

Cominus judicari. Plin. lib. 11. cap. 42.

Pugnare cominus cum hoste. Cic. pro Corn. Balb. 23.

Tendere cominus. Suet. in Cæs. cap. 67. L. Cassium partis adversæ cum decem rostratis navibus obvium sibi neque refugit, & cominus tendens, ultro ad deditionem hortatus, supplicem ad se recepit.

Accedere cominus ad aliquem. Cic. 2. Att. 2.

Recipere cominus pecuniam. Pomponius in l. Si quasi. D. de Pignorat. actio. Si quasi receptorus a debitore tuo cominus pecuniam, reddidisti ei pignus. [Hic temporis adverbium videtur, ut in seq.

Cominus, Statim, sine intermissione. Virg. 1. Georg. 104.
Quid dicam jacto qui semine cominus arva
Insequitur? Servius.

Grave cominus æstuat aër fordidus. Stat. 12. Theb. 248. i. e. Graviter exhalat.

Cominus & eminus. Ovid. 3. Met. 119. — rigido de fratribus unum
Cominus ense ferit, jaculo cadit eminus ipse.

Lateque & cominus. Catul. 59.
Compar. Cominius accedere ad congressum. Tertull. de Carne Chr. cap. 71. [Nisi error est.

Cōmis, -e. [φιλόφρων, εὐπροσήγορος, εὐτράπελος] Benignus homo, & facilis, qui alii non gravate inservit, inquit Valla lib. 4. cap. 38. Cic. 2. de Finib. 80. Quasi quis illum neget & bonum virum & comem, & humanum fuisse.
Comis & humanus erga aliquem. Cic. de Senect. 59.
Comis, urbanus, & liber. Hor. 1. Serm. 4. 90.
Comis, benignus, facilis, suavis, V. mox in COMITER.
Amica comis & blanda. Ovid. 2. de Arte Am. 177.
Anus comis. Ovid. 3. Fast. 684.
Conveniunt partes hæ tibi comis anus.
Ingenium come. Tacit. 5. Ann. 1.
Oculi comes. Ovid. 3. de Arte Am. 510.
Comibus est oculis alliciendus amor.
Sermo & congressus comis. Tacit. 15. Ann. 48.
Comis, pro Indulgenti. Liv. Nunc patres comes, & senes faciles, de alieno imperio spreto gratiam facere. Budæus.
In uxorem comis. Hor. 2. Epist. 2. 133.
Compar. [φιλοφρονέστερος] Cic. pro Muren. 66. Quis vero C. Lælio comior? quis jucundior eodem ex studio isto?

Comĭtas, ātis. f. [φιλοφροσύνη, εὐπροσηγορία] denom. i. e. Benignitas, facilitas. Cic. 5. de Finib. 65. Justitia dicitur, cui sunt adjunctæ pietas, liberalitas, benignitas, comitas, quæque sunt generis ejusdem.
Comitas & affabilitas sermonis. Cic. 2. Off. 48.
Comitas & beneficentia. Cic. 2. de Orat. 343. Sunt enim aliæ virtutes, quæ videntur in moribus hominum & quadam comitate ac beneficentia positæ.
Comitas conjunctioque humana. Cic. 1. Off. 157. In codd. emendatis est Communitas.
Comitas & facilitas. Cic. de Amicit. 68. Et ad omnem comitatem facilitatemque proclivior.
Obsequium & comitas adolescentis. Cic. 6. Att. 6. Mulieres quidem valde intelligo delectari obsequio & comitate adolescentis.
Comitas & Severitas, contraria. Cic. in Orat. 34. Quid enim tam distans, quam a severitate comitas?
Orationis comitas. Cic. in Brut. 148. Summa non vitæ solum atque naturæ, sed orationis etiam comitas.
Verborum comitas. Cic. 2. de Orat. 182.
Exquisitissimæ comitatis cœnam dare. Suet. Othon. cap. 3. Omnium autem consiliorum secretorumque particeps, die, quam Nero necandæ matri destinaverat, ad avertendas suspiciones, cœnam utrique exquisitissimæ comitatis dedit.
Summa comitate cœnam præbere. Suet. in August. cap. 74. Cœnam ternis ferculis, aut quum abundantissime, senis præbebat, ut non nimio sumptu, ita summa comitate.
Erat in illo viro comitate gravitas condita. Cic. de Senect. 19.
Summa alicujus gravitas cum singulari comitate conjuncta. Cic. 1. Q. frat. 1.
Aspergere gravitati comitatem. In ASPERGO.
Conciliare sibi aliquem invitandi comitate. Liv. 1. 34.
Conciliat animos comitas affabilitasque sermonis. Cic. 2. Off. 48.
Dissoluta comitas. Quintil. lib. 2. cap. 2.
Habere nullam comitatem sermonis. Cic. 1. Off. 109.
Illucet in ingeniis comitas. V. ILLUCEO.

Comĭter, Adv. [φιλοφρόνως] Hilare ac lubenter, inquit Varro de L. L. lib. 6. 5.
Accipere aliquem comiter. Plaut. Amph. 4. 2. suppos. 18.
Adjuvare comiter. Ter. Phorm. 3. 3. 4.
Administrata comiter provincia. Tacit. 1. Hist. 13.
Appellare aliquem comiter ac benigne. Liv. 2. 44.
Salutare benigne, comiter appellare unumquemque. Cic. 13. Philipp. 4.
Comiter alterius populi majestatem conservare. Procul. in l. 7. D. de captiv. & postlim. sic interpretatur. Hoc enim adjicitur, ut intelligatur alterum populum superiorem esse, non ut intelligatur alterum non esse liberum. Quod idem Cicero pro Corn. Balb. 36. demonstrat. Primum verbi genus hoc conservandi, imperantis est, non precantis. Deinde quum alterius populi majestas conservari jubetur, de altero siletur, certe ille populus in superiori conditione causaque ponitur, cujus majestas fœderis sanctione defenditur. In quo erat accusatoris interpretatio indigna responsione, qui ita dicebat, *Comiter* esse *Communiter*: quasi vero priscum aliquod aut insolitum verbum interpretaretur. Comes, benigni, faciles, suaves homines esse dicuntur,
— Qui erranti comiter monstrent viam, benigne non gravate. *comiter* quidem certe, non *communiter* convenit. &c. Hotom.
Excipi comiter. Ovid. 2. Fast. 788.
Factum a vobis comiter. Plaut. Pœn. 3. 6. 10.
Habitare comiter. Plin. lib. 17. cap. 1. de Crasso Domitium alloquente, Utrumne igitur ego sum, inquit, quæso Domiti, exemplo gravis & ab ipsa mea censura notandus, qui in domo, quæ mihi hæreditate obvenit, comiter habitem: an tu, qui sex arbores æstimes?
Comiter & Communiter quid distent apparet ex Cic. verbis pro Corn. Balbo paulo supra adductis. q. V.
Solari comiter aliquem. Cic. 3. Att.
Superl. Plaut. Mil. 3. 3. 66. AC. Datne a se mulier operam? PA. lepidissime & comissime.

Cōmissor, [κωμάζω] āri. Intempestive post cœnam epulari, nonnunquam Lascive vivere, aut Ad intemperantiam bibere. Hor. 4. Carm. 1. 9.
Tempestivius in domum
Paulli, purpureis ales oloribus,
Comissabere Maximi,
Si torrere jecur quæris idoneum. Liv. 40. 7. pr. Hujus rei ignarus Demetrius, quin comissatum, inquit, ad fratrem imus. Plaut. Most. 1. 4. 5. Nunc comissatum ibo ad Philolachen. Suet. Domit. cap. 21. Convivabatur non ultra solis occasum, nec ut postea comissaretur. Ter. Eun. 3. 1. 51. Phædriam intromittamus comissatum.
Comissor a Vicis dicitur, quos Græci κώμας dicunt. In his enim habitabant prius quam oppida conderentur, quibus in locis alii alios convictus caussa invitabant. Hæc Festus. Sunt qui ex Græco verbo κωμά-ζω arcessunt, alii a Comesum partic. unde & scribitur aliquando, sed minus juste, Comassor & Comessor. V. Varr. L. L. 6. 5. Scalig. Poët. 1. 4. & Voss. Etymolog. Lambin. ad Horat. 4. Carm. od. 1. Burm. ad Petr. cap. 65. pag. 324.

Comissans, antis. Suet. Calig. cap. 32. In conspectu prandentis vel comissantis.

Comissatio, ōnis. f. Compotatio a cœna. Suet. Vespas. cap. 7. ad mediam noctem comissationes cum aliis extendere. Idem Vitell. 13. Epulas trifariam semper, interdum quadrifariam dispertiebat, in jentacula, prandia, cœnas, & comissationes. Cic. 2. in Catil. 10. Quod si in vino & alea comissationes solum & scorta quærerent, essent illi quidem desperandi, sed tamen essent ferendi.
Libidines, amores, adulteria, convivia, comissationes, cantus, symphoniæ. Cic. pro Cœl. 35.
Turpe convivium, amor, comissatio, libido, sumptus. Cic. pro Muren. 13.
Tempestas comissationis, aut Comissatio tempestatis. Cic. 3. de Orat. 162.
Albana comissatio. Martial. lib. 12. 48.

Comissātor, ōris. m. [κωμαστής] Qui nocturnis atque intempestivis conviviis indulget. Ter. Adel. 5. 2. 8. Caius in l. Si quid. D. de Ædilit. edict. Et is ex diverso levis, protervus, desidiosus, somniculosus, piger, tardus, comissator inveniatur.
Alia subselliorum ratio, alia lectorum: non idem judicum comissatorumque conspectus. Cic. pro Cœl. 67.
Comissator conjurationis. Cic. 1. Att. 16. Ut nostri isti comissatores conjurationis, barbatuli juvenes, illum in sermonibus Cn. Ciceronem appellent. Comissatores dixit, Reliquos & feros conjuratos, ut qui post cœnam comissatum veniunt.

Comissabundus, [κωμαστικῶς] Liv. 9. 17. Temulento agmine comissabundus incessit. Plin. lib. 21. cap. 3. Athenis comissabundi juvenes ante meridiem conventus sapientum frequentabant. i. e. Comissatum euntes, hoc est perpotatum, vel madidi & vinolenti.

Cominsine, & **Comisene** V. CAMISENE.

Comitasset, veteribus pro Cubuisset, teste Nonio. Accius Erigona, Tum autem Ægisthus si me esse eodem lecto comitasset patri. Obsoletum. Al. leg. Comitiasset. [Parum constat de lectione. Forte legendum: Si me sese eodem lecto combitasse patri. ut sit frequentativum Cumbito a Cumbo, ut a Cubo fit Cubito.

Comitium, i. n. Quilibet hominum cœtus. dicitur a Coeundo. Comitium amicorum. Nepos 25. 4. [Immo Comitia. Cave vero de aliis comitiis intelligas, quam quibus Attici amici scilicet honores petebant, quibus ille ut suffragaretur, Romam accurrebat.
Comitium, Locus in foro, ubi coibatur litium & suffragiorum causa: dictum, ut ait Festus, a Coeundo, quod in eum locum populus olim conveniebat ad suffragium ferendum. Comitium ab eo, quod coibant eo comitiis curiatis & litium causa. Varro de L. L. 4. 32. Asconius in 3. Verr. 58. Comitium, inquit, locus propter Senatum, quo coire equitibus & Populo Romano licet. Liv. 1. 36. Statua Accii posita capite velato, quo in loco res acta est in Comitio, in gradibus ipsis ad lævam curiæ fuit. Cotem quoque eodem loco sitam fuisse memorant, ut esset ad posteros miraculi ejus monumentum. Cic. 1. de Divin. 32. Ita cotem in comitium allatam, inspectante & rege & populo, novacula esse discissam. Et paucis interjectis, Cotem autem illam & novaculam defossam in Comitio, supraque impositum Puteal accepimus. Liv. 24. 20. Quos quum Romam misisset consul, virgis in Comitio cæsi omnes, ac de saxo dejecti. Cic. pro Sext. 75. Quum forum, comitium, curiam, multa de nocte armatis hominibus ac servis plerisque occupavissent. Gell. lib. 4. cap. 5. Statua Romæ in comitio posita Horatii Coclitis fortissimi viri de cælo tacta est.
Comitium videtur Subselliis opponere Cic. in Brut. 289. Quare si anguste & exiliter dicere est Atticorum, sint sane Attici, sed in comitium veniant, ad stantem judicem dicant. Subsellia grandiorem & pleniorem vocem desiderant. Ad judicem, apud judicem. Stantem, quod in subselliis judices sederent, in comitio starent. Cic. Atticos hosce in comitium mittit, quod causas minores, quæ in comitio agebantur, & in quibus vehementi dicendi genere opus non erat, dicere possent: sed quum anguste & exiliter dicerent, neque in subselliis neque in Rostris, id est neque in judiciis majoribus, neque in concione dicere commode poterant: quod vi, contentione & ardore carerent, quæ in subselliis & Rostris requirebantur. Vel forte stantem, ut possit audire oratores hosce sic anguste & exiliter dicentes. i. e. Attenuate & jejune.

Comitia, orum. n. pl. [ἀρχαιρεσία] erant Conventus Populi Romæ, a simul itando ita appellata, ubi creabantur magistratus & eligebantur per suffragia: ubi etiam leges approbabantur. Comitia dicta, quasi Coitia. Cic. Venio ad comitia sive magistratuum sive legum. Plaut. Aulul. 4. 7. 20.
Ibo intro, ubi de capite meo sunt comitia. i. e. Ubi de capite meo agitur.
Comitiorum tria genera Romæ diversis temporibus instituta, Curiata primum a Romulo, Centuriata deinde a Servio Tullio, sexto Romanorum rege, postremo Tributa, a tribunis pleb. De curiatis comitiis illa significant, quæ scripta sunt apud Pomponium jurisconsultum: Romulus, inquit, populo in triginta partes diviso, quos curias appellavit, quod tunc reipubl. curam per sententias earum expediebat, leges quasdam curiatas ad populum tulit: tulerunt & sequentes reges. Centuriata Servius rex, ut diximus, majorum rerum, patritiorumque magistratuum caussa induxit: iisque comitiis ad extrema reipub. tempora patritios magistratus creatos esse legimus. Tributa, regibus ejectis, tum primum instituta, quum Coriolanus in judicium populi vocatus est. posteaque cum Volerone Publilio Lætorius Tribb. pleb. legem tulerunt, ut tributis comitiis plebeii magistratus fierent, qui antea curiatis fieri solebant. Tributorum autem comitiorum aucta maxime vis est ea lege, quam L. Valerius, & M. Horatius coss. tulerunt, ut, quod tributis comitiis plebs sanxisset, eo Quirites omnes æque tenerentur, ac si centuriatis comitiis perlata lex esset, ita centuriatis tributa sunt æquata, &, quod ait Livius lib. 3. 55. tribunitiis rogationibus acerrimum telum hac lege datum est: quum, quidquid tribuni pl. ferrent, id deinde ab omnibus civibus servari necesse esset. Quanquam & Publilius dictator lege lata, centuriata, quæ patritiorum caussa instituta diximus, imminuit: sanxit enim, ut omnium legum, quæ comitiis centuriatis ferrentur,

rentur, ante initum suffragium patres auctores fierent: ne scilicet roboris minus haberet, si quid populare, patribus invitis, latum esset. De jure autem, & tempore comitiorum ita cognosci poterit, si, quæ duarum legum, Æliæ & Fufiæ, fuerit sententia, consideretur. quare loca ipsa proponemus. ac primum, quod ait in ea pro Sextio cap. 15. pr. Iisdem consulibus sedentibus, atque inspectantibus, lata est lex, ne auspicia valerent, ne quis obnuntiaret, ne quis legi intercederet, ut omnibus fastis diebus legem ferre liceret, ut lex Ælia, lex Fufia ne valeret: dicendum est, quatuor illas partes, de auspiciis, de obnuntiatione, de intercessione, de fastis diebus, omnes duabus legibus, quæ subjiciuntur, Ælia & Fufia, comprehendi, sed tres priores Ælia, posteriorem autem Fufia: rursus e tribus prioribus. ejusdem generis, & quasi naturæ duas esse: tertiam separatam, & tanquam alienam. nam auspicia ideo erant, ut esset obnuntiatio. cum enim de cælo servatum esset, tum ferentibus legem obnuntiabatur. itaque auspiciorum quasi partus quidam erat obnuntiatio: nec unquam servatum est de cælo, quin obnuntiatum sit, sive prospera, sive adversa signa essent: quum prospera confirmarent id, quod cum populo ageretur, adversa impedirent. propterea sublatum esse a Clodio morem de cælo servandi, scripsit Dio lib. 38. quum tamen antea ita diligenter auspicia servata essent, ut M. Drusi legibus, quia contra auspicia latæ judicarentur, senatus decreverit populum non teneri. quod Cic. lib. 2. de Legib. 31. & Pedianus in commentario Cornelianæ (pag. 1789. Verburg.) tradidit. ergo cum hoc auspiciorum genere quasi cognatione quadam cohæret obnuntiatio. at intercessio nihil habet commune cum auspiciis. auspicia enim ad religionem referebantur, quod a cælo, id est a deorum numine, pendere viderentur. intercessio autem humanæ potestatis erat, & cum a voluntate semper, nulla religionis observatione, manabat, tum ab ea voluntate nonnunquam, quæ ab omni religione dissentiret, & cum ipsa quasi deorum voluntate pugnaret. præterea, servare de cælo, augurum, atque omnium plane magistratuum fuit, quod supra notavimus: intercedere vero, duntaxat ad tribunos pl. tum veteri sacratarum legum jure, tum, ut ego existimo, legis Æliæ jussu pertinuit. loquor autem de intercessione ad populum, quum lex ferretur. nam in senatu, quum s. c. fieret, non tribunos pl. tantum, sed omnes, qui eadem potestate, qua ii, qui s. c. facerent, majoreve essent, intercendi facultatem habuisse, diximus in libro de Senatu. atque etiam, quod in eo libro non diximus, forensis, ut ita dicam, erat intercessio, quum prætori de privata controversia decernenti prætor intercedebat. cujus generis idoneus locus erit in libro de Judiciis. nunc persequamur institutum. Dixi, legis Æliæ fuisse tria illa membra, de auspiciis, de obnuntiatione, de intercessione, quæ Clodius sua lege sustulit: quartum de fastis diebus Fufia lege sancitum. itaque in oratione de Provinciis consularibus, in extremo, paulo distinctius loquutus est Cicero, quum caput illud, de fastis diebus, separatim a reliquis posuit: reliqua vero tria separatim, quidem & ipsa ab eo capite, sed ipsa tamen inter se conjuncta, ut dubitandum minime sit, quin hæc in una lege simul fuerint, sicuti simul sunt a Cicerone pronuntiata. quod si in una lege, ne illud quidem dubitandum de duabus legibus, Ælia, scilicet, & Fufia, utrum intelligamus. nam si de tribus conjunctis unum aliquod in Ælia lege fuisse docuero, Æliæ legi & reliqua duo tribui debere, concedendum, ut opinor, erit. docebo autem Pediani verbis obnuntiationem Æliæ legis fuisse. nam illud in Pisonem 9. A P. Clodio, fatali portento prodigioque reipubl. lex Ælia & Fufia eversa est, ipse sic interpretatur: Legem tulit P. Clodius tribunus pl. ne quis per eos dies, quibus cum populo agi liceret, de cælo servaret. propter quam rogationem, ait, legem Fufiam & Æliam, propugnacula & muros tranquillitatis atque otii, eversam esse. obnuntiatio enim, quæ perniciosis legibus resistebat, quam Ælia lex confirmaverat, erat sublata. miror autem, cur eo loco nihil de sententia Fufiæ legis addiderit Pedianus, quum tamen ipsam legem simul cum Ælia nominarit. non enim tantum tulit Clodius, ne quis per eos dies, quibus cum populo agi liceret, de cælo servaret, quod contra lex Ælia jubebat: sed etiam, ut omnibus fastis legem ferri liceret: ut aperte demonstrant illa quæ sunt a nobis ex oratione pro Sextio recitata, & hæc in ea De provinciis 46. Aut statuendum nobis est, legem Æliam manere, legem Fufiam non esse abrogatam, non omnibus fastis legem ferri licere, quum lex feratur, de cælo servari, obnuntiari, intercedi licere. Verum, ut fortasse mutilus Pedianus, quia prætermiserit id quod Fufia lege scitum Clodius abrogavit, non item mendosus in eo quod de lege Ælia posuimus. satis enim plane loquitur. itaque ut cur de mendo suspicemur caussam esse nullam videamus. quare habemus quod volumus, obnuntiationem ad legem Æliam pertinere. quod si hoc, ergo & illud, auspicia quoque, a quibus obnuntiatio derivatur, & intercessionem ad eandem legem pertinere. &, si hæc tria ad legem Æliam, unum illud, quod reliquum est, de fastis diebus, ad Fufiam pertineat necesse erit. eandem utriusque legis sententiam, nisi fallor, attigit in epistola, Quæris, lib. 1. ad Att. 6. quum ait: Lurco autem tribunus pleb. qui magistratum simul cum lege Ælia iniit, solutus est & Ælia, & Fufia, ut legem de ambitu ferret. inibant enim veteres Romani magistratum auspicato: neque omnino quidquam publice, nec domi, nec militiæ, sine auspiciis gerebatur. quod autem in tribunatu pl. Lurconi mandando factum erat, ut auspicia servarentur: id ut ipse in lege de ambitu ferenda ne servaret, neque auspiciorum ullam omnino rationem haberet, decretum est a senatu: neque hoc solum, sed illud simul, ut omnibus fastis legem ferre posset. quod lex Fufia vetabat, ideo enim solvit eum senatus & Ælia lege & Fufia, ut neque auspiciorum religio, neque dierum ratio impedimento esset, quo minus primo quoque tempore perferri lex de ambitu posset. Has ipsas leges & in oratione pro Sextio lege Clodia significat abrogatas, quum ait: Mitto eam legem, quæ omnia jura religionum, auspiciorum, potestatum, omnes leges, quæ sunt de jure, & de tempore legum rogandarum, una rogatione sustulit. Nam etsi non nominat, legem tamen Æliam significari certum est, quum ait, Quæ sunt de jure, Fufiam autem, quum subjicit, Et de tempore. jus enim intelligit auspicandi, obnuntiandi, intercedendi, quæ sanxerat Ælia lex: tempus autem, quo legem perferri non liceret, fastos videlicet dies, de quibus caverat Fufia lex. nec dubito, quin, quum dixit, Omnia jura religionum, auspiciorum, potestatum, ad sententiam potius Æliæ legis, quam Fufiæ, spectaverit. nihil enim horum video, quod ad Fufiam referri possit. nam ego quidem, in verbo, Potestatum, obnuntiationem & intercessionem significari puto, quæ legis Æliæ fuisse jam diximus. &, quanquam Auspiciorum, potestatum, dixit, ad interpretationem antecedentis verbi Religionum: quod sæpe facit: & in dictione, Potestatum, & obnuntiatio & intercessio simul includuntur: solam tamen obnuntiationem ad religionem refero. nam intercessioni cum religione nihil erat: quod paulo ante demonstravi. Ex iis quæ attulimus, satis, opinor, constat, auspicandi, obnuntiandi, intercedendi morem apud Romanos fuisse; quæ pertinent ad jus comitiorum: quo de genere lex Ælia loquebatur. constat illud quoque, fastis diebus non licuisse haberi comitia legum ferendarum caussa, sed comitialibus tantum, quod Fufia lege sancitum erat. Impediebantur autem comitia multis modis, primum Jove fulgente tonante: deinde, si sinistrum fulmen esset: tum si quis eo morbo, qui insputatur, corruisset; ex quo comitialis morbus dictus est. postremo si tribunus pl. intercessisset: quod fiebat hac voce prolata, Veto. Notavimus etiam illud apud Gellium, lege cautum esse, ut, quo die auspicia capta essent, eodem ea de re, cujus rei caussa auspicatum esset, comitia absolverentur. alioqui infirmum & inane populi jussum erat. Hæc ex libro Manutii de Legibus Romanis.

Ædilitia comitia, Ædilibus creandis. Varr. de R. R. 3. 5. V. ÆDILIS.
Calata. V. CALO, Gell. lib. 15. cap. 27. & Liv. 40. 42.
Centuriata, instituta a Servio Tullio. V. Liv. 1. 60.
Consulum comitia. Cic. 2. Q. frat. 2.
Consularia, Consulibus rogandis. Cic. pro Muren. 38. Imperatores enim comitiis Consularibus, non verborum interpretes deliguntur.
Curiata. Gell. 15. 27. V. supra.
Gratuita, Sine largitione. Cic. 4. Att. 15. extr.
Militaria, urbana, communia. Arnobius lib. 2. Nunquid magistratus per populum creatis? militaria, urbana, communia quæ sunt comitia scitis? Appellat comitia Centuriata, militaria, quod populus more militari centuriatus sit: urbana, Curiata: Curiæ enim erant urbani populi. Communia, Tributa, quod ex totius populi tribubus fierent: erantque non propria tantum urbani populi, sed etiam rustici & suburbani. Turnebus Advers. 13. 14.
Pontificis Maximi, Quibus Pontifex maximus creabatur. Cic. in Rull. 2. 18. Pontificia. pro Cœl. 19.
Proconsularia, & Proprætoria. V. Liv. 8. 23. & 10. 24.
Quæstoria. Cic. 7. Fam. 30.
Recentibus comitiis in Senatum introducti haruspices. Cic. 1. de Divin. 33.
Sacerdotum comitia. Cic. ad Brut. 5.
Tribunicia. Cic. 1. Att. 1. Sallust. Bell. Jugurth.
Tributa, curiata, centuriata comitia. Cic. 2. de Lege Agr. 6. Idem 2. de Lege Agr. 27. Gell. lib. 13. cap. 14. & lib. 15. cap. 27. V. Suffragia quomodo ferri solerent, in SUFFRAGOR, & paulo supra dicta.
Tributa capitis comitia non rata. Cic. 3. de Legib. 45. Præterea neque tributa capitis comitia rata esse possent.
Vera comitia & adumbrata. Cic. 2. de Lege Agr. 30. Sint igitur Decemviri neque veris comitiis, hoc est populi suffragiis, neque illis ad speciem atque ad usurpationem vetustatis per XXX lictores auspiciorum causa adumbratis constituti.
Abstinere comitiis. In ABSTINEO.
Datus alicui magistratus nullis comitiis. Cic. 2. de Lege Agr. 4.
Differre comitia. Cic. 1. Att. 1.
Edicere comitia. Liv. 3. 37. Expectabant quam mox Consulibus creandis comitia edicerentur.
Facere. Cic. 4. Att. 15.
Gerere. Cic. 3. de Legib. 45. Quod comitia illa essent armis gesta servilibus.
Habere. Cic. pro Planc. 49. Idem 2. de Divin. 44. Jove tonante, fulgurante, comitia populi habere nefas. Idem a Græcis observatum videtur: nam apud eos pluvia & tonitrua comitia dirimebant. Aristophanes, διοσημί' ἐστὶ, καὶ ῥανὶς βέβληκέ με. Turnebus.
Comitia de reo habere. Liv. 3. 24. In mora Tribuni erant, qui comitia Quæstores de reo habere, nisi prius de lege habita essent, passuros se negabant. Budæus.
Indicere comitia, plus est quam Concilium. Gell. lib. 15. cap. 27. Is qui non universum populum, sed partem aliquam adesse jubet, non comitia, sed concilium indicere jubet.
Inquinata largitione comitia. Cic. de Petit. Consul. 44. Video nulla esse comitia tam inquinata largitione, quibus non gratis aliquæ centuriæ renuntient suos maxime necessarios.
Obire. V. OBEO.
Obnuntiare comitiis. Cic. Post red. in Senat. 10. Legem Tribunus plebis tulit, ne auspiciis obtemperaretur: ne obnuntiare concilio aut comitiis, ne legi intercedere liceret.
Obnuntiationibus comitiorum quotidie singuli dies tolluntur, magna voluntate bonorum omnium. Cic. 3. Q. frat. 3.
Peragere. In PERAGO.
Perscribere tota comitia. Cic. 4. Att. 15.
Protendere, vel, ut alii legunt, Protrudere comitia in mensem Januarium. Cic. 10. Fam. 26.
Rogator comitiorum justus. Cic. 1. de Divin. 33.

COMITIĀLIS, e. [ἀρχαιρεσιακὸς] & a Comitiis, & a Comitio dicitur, ut inquit Budæus: Quod ad comitium, vel Comitia pertinet.
Dies comitiales, Qui comitiis habendis dicati erant: in quibus cum populo agi licebat, ut ait Macrobius Sat. 1. 16. & quibus Pop. Rom. convenire solebat ad suffragium ferendum. Cic. 1. Q. frat 2. Consequuti sunt dies comitiales, per quos Senatus haberi non poterat.
Dies comitiales appellabant, Quum in comitio conveniebant. Festus.
Homines comitiales, Litigiosi dicuntur. Plaut. Pœn. 3. 2. 7.
Mensis comitialis. Cic. 4. Ver. 140. Dies is erat legitimus comitiis habendis, &c. Herodotus, quum Roma revertitur, dies, ut ipse putabat, quindecim ante comitia, offendit eum mensem comitialem, comitiis abhinc jam triginta habitis.
Morbus comitialis, Græcis ἐπιληψία, vulgo Caducus dicitur, alias Sacer: & Morbus Herculeus, quod Hercules eum morbum passus sit. Dictus comitialis, quod comitia vitiare diceretur: interrumpebantur enim comitia quo die aliquis concidisset. Cato, Quod comitia prohibere solet, nec id quidem mihi vitium fuit. Plin. lib. 10. cap. 23. Coturnicibus veratri semen gratissimus cibus: quam ob causam eas damnavere mensæ, simulque comitialem propter morbum despui suetum, quem solæ animalium sentiunt præter hominem.

Homo comitialis, Qui eo morbo laborat. Plin. lib. 20. cap. 5.

Comitialĭter, Adv. Plin. 22. 21. Si id comitialiter accidat; i. e. In morbo epileptico.

Comitiarius, [ἀρχαιρεσιακός] Adj. ut, Comitiaria statio: Quæ in modum comitiorum celebratur. Liv. 23. 16. In hac comitiaria jam duorum exercituum statione, principes Nolanorum nuntiant Marcello, nocturna colloquia inter plebem & Pœnos fieri. Sigonius monet in veteribus libris legi, In hac continua duorum, &c. In quibusdam vero, Cotidiana. V. Gronov. in loc.

Comitio, āre. [ἀρχαιρεσιάζω] Varro de L.L. 5. 4. Quando rex (sacrificulus) comitiavit fas. Et in Isid. Gloss. Ubi nonnulli Comitare legunt, alii Comitiare reponunt.

Comitiātus, Partic. [ἀρχαιρεσίας ὢν] Suffragio populi in comitiis electus. Cic. 4. Att. 15. Ex comitiatis puto fore ut ducantur Tribunicii. In emendatioribus tamen codicibus sic legitur, Sed comitia puto fore ut ducantur. Tribunicii candidati jurarunt. Primæ tamen lectioni suffragari videtur Asconius, quum dicat Tribunorum Militarium fuisse alterum genus comitiatos. Asconius Ped. in 2. contra Verrem 30. Tribunorum militarium duo genera, Primum eorum qui Rufuli dicuntur. Hi in exercitu creari solent. Alii sunt Comitiati, qui Romæ comitiis designantur.

Comitiatus, ûs. m. [ἀρχαιρεσιασμός] Cic. 3. de Legib. 27. Tum leges præclarissimæ de XII Tabulis tralatæ duæ, quarum altera privilegia tollit: altera de capite civis rogari, nisi maximo comitiatu vetat. Gell. lib. 13. cap. 14. M. Messala augur in libro primo de Auspiciis, ita de minoribus magistratibus scribit: Consul ab omnibus magistratibus & comitiatum & concionem avocare potest. Prætor & comitiatum & concionem usquequaque avocare potest, nisi a Consule. Minores magistratus nusquam nec comitiatum nec concionem avocare possunt. Ea re, qui eorum primus vocat ad comitiatum, is recte agit. Hæc Gellius. Porro Comitiatum avocare, est Impedire ne habeantur comitia. conf. concio.
Comitiatum dimittere & rescindere. Cic. 2. de Legib. 11. Quid enim majus est, si de jure quærimus, quam posse a summis imperiis & summis potestatibus comitiatus & concilia vel instituta dimittere, vel habita rescindere? Quo in loco quidam inepte legunt, Comitatus.
Per maximum comitiatum, i. e. Comitia centuriata. Cic. 3. de Legib. 11.

Comito, & Comitor. V. comes.

Comma, ătis. n. [κόμμα] Latine Incisum dicitur. Est autem pars periodi. V. colon. & Incisum, in incīdo.
Comma, Cæsura. Priscianus de duodecim carminibus, Commata autem sunt tria, trochaica, semiquinaria, & semiseptenaria. Budæus.
In hoc enim distinguuntur Comma & Colon, ut hoc perfectos habeat pedes, ut Defecisse videt sua; illud vero imperfectos, ut
In nova fert animus.

Commatĭcus, Adj. [κομματικός] Brevis.
Hymnus commaticus. Sidon. 4. 3.
Pronunciatio commatica. Cæl. Rhod. 27. 7.

Commăcŭlo, [καταμιαίνω, καταμολύνω] āre. Idem significat quod Maculare.
Manus commaculare sanguine alicujus. Virg. de Medea, 8. Ecl. 48. i. e. Polluere internecione.
Commaculare se ambitu, per metaphoram. Cic. pro Cœl. 16. Nunquam enim Cœlius tam amens fuisset, ut si se isto infinito ambitu commaculasset, ambitus alterum accusaret.

Commădeo, [διαίνομαι] ēre. Idem quod simplex Madere. Cato cap. 156. Coquito usque dum ea commadebit bene, aquam defundito.

Commagene, Commagenum, V. comagene.

Commalaxo, āre. est Subigere, exercere, ac maturefacere. Varro apud Non. 2. 103. Nec dolorem adiaphoron esse, quod philosophia commalaxarem eam partem, &c. V. malăxo.

Commalleŏlo, āre. a Malleus; & significat, Incīdo. Hyginus de Limit. pag. 195. Goes. Al. Commalliolari, vel Commallari, vel comvallari.

Commando, ĕre. a Mando, ĕre. Dentibus molere & in ore tenere. Ser. Sammon. pag. 22. Keuch.
Mane novo myrti frondes commandere prodest.

Commandūco, [διαμασάω] āre. Idem. Cicero Mandere dicit. Plin. lib. 19. cap. 8. Quum priores ob religionem eam minime commanducarent. Valer. Max. 3. 3. ext. 4. Protinusque dentibus abscissam, & commanducatam linguam in eum exspuit.
Commanducatur, deponens apud Lucil. lib. 4. legitur, pro Comedit vel Devorat. Assequitur (inquit) nec opinantem, in caput insilit, ipsum commanducatur totum complexum. Idem lib. 25.
Villicum Aristocratem mediastinum, atque bubulcum
Commanducatur, corrupit, ad incita adegit. Nonius, 17. 89.

Commanducātus, a, um. [διαμεμασημένος] Plin. lib. 22. cap. 22. Soncho oris graveolentia commanducato corrigitur.

Commanducātus, ûs. m. [διαμάσησις] Plin. lib. 24. cap. 4. Ulcera commanducatu impositoque efficacissime sanari. In emendatioribus codicibus legitur, Commanducato impositoque.

Commăneo, ēre. Simul manere. Macrob. 6. Saturn. cap. 8. Referunt enim non ad eos qui adveniunt, sed ad illos qui in domo commanent. Et Aug. de Civ. Dei 22. 8.

Commanipŭlo, ōnis. m. [ὁμόλοχος] Miles ejusdem manipuli, apud Spartianum, in Nigro, cap. 10.

Commanipŭlus, i. m. Idem. Vetus Inscriptio apud Gruter. p. 46. n. 10. REGRESSI CVM COMMANIPVLIS LIBENTES VOTVM SOLVERVNT.

Commanipulāris, is. m. Idem ac Commilito. Tacit. 4. Hist. 46. Prensare commanipularium pectora. Inscriptio apud Gruter. 521. n. 9. C. IVLIVS PROCVLVS COMMANIPVLARIS.

Commargĭno, āre. a Margino, are; quod legitur apud Plin. & Liv. 41. 32. pro Margine munire. Ammian. Marcell. 31. 2. Commarginare pontes.

Commarītus, i. m. [συνανήρ] Vice mariti. Plaut. Cas. 4. 2. 18.
Meus socerus, compar, commaritus villicus.

Commascŭlo, āre. Macrob. 7. Saturn. cap. 11. Commascula frontem, & sequestrata verecundia, quam in te facies rubore indicat, confer nobiscum libere quod occurrerit. h. e. Aude virilem ostendere frontem. Apul. Milef. 2. pag. 124. Animum meum commasculo.

Commāter, tris f. V. compater.

Commatrōna, æ. f. Tertull. ad Uxor. 2. 8. Dives commatrona nomine inflata.

Commeatus, In commeo.

Commedĭtor, [φροντίζω, μελετάω] āri. Idem ac Meditari. Auct. ad Heren. lib. 3. 31. Quare placet & ex ordine locos comparare, & locos quos assumpserimus, egregie commeditari oportebit, ut perpetuo nobis hærere possint. i. e. Meditari, & cogitatione memoriaque complecti. Lucret. lib. 6. 111. de Carbaso,
Et fragiles sonitus chartarum commeditatur. h. e. Exercet, facit, reddit.

Commelēto, āre. Meditor. Hygin. Fab. 165. Quibus assidue commeletando, sonum suaviorem indies faciebat. de Marsya.

Commemĭni, [μέμνημαι] Simul memini, vel idem quod Memini simplex. Cic. 1. Tusc. 13. Ego autem non commemini, ante quam sum natus, me miserum. Plaut. Pœn. 5. 2. 25. Ecquid commeministi.

Commemŏro, [ἀπομνημονεύω] āre. Commonefacere, in memoriam reducere. Ter. Phorm. 4. 5. 3. Et quamobrem dem commemorabo. Cic. 4. Acad. 70. Tum & illa dixit Antiochus, quæ heri Catulus commemoravit a patre suo dicta Philoni.
Monimenta clementiæ commemorantur in regibus. Cic. pro Deiot. 40.
Commemorare de. Cic. pro Font. 27. Non meliore fortuna ad probra nunc audienda Fonteius, quam illi, de quibus antea commemoravi, fuisset.
De memoria alicujus commemorare. Cic. 3. de Orat. 72.
Commemorare, aliter. Cic. de Senect. 38. Pythagoreorum more, exercendæ memoriæ gratia, quid quoque die dixerim, audiverim, egerim, commemoro vesperi.
Commemorare, pro Admonere. Pompon. in l. in vendendo. D. de contrah. empt. & vend. Si quum servitus venditis prædiis deberetur, nec commemoraverit venditor, sed sciens reticuerit, &c.
Damna commemorare. Stat. 9. Theb. 194.
Officia commemorare quæ contulimus in alterum. Cic. de Amicit. 74.
Pericula exhausta commemorare. Ovid. 12. Met. 162.
Prælia sua commemorare. Ovid. 9. Met. 4.
Verbis commemorare. Cic. 7. Verr. 72. Quid vero illa Segestanorum non solum litteris tradita, neque commemorata verbis: sed multis officiis illorum usurpata & comprobata cognatio?
Repetam commemorare, i. e. Denuo commemorabo, & iterum dicam. Lucret. lib. 6. 936.
Nunc omnes repetam quam raro corpore sint res
Commemorare.
Sed quid ego plura commemorem? Oratio transitioni ad narrationis finem apta. Catul. 61. 117.
Dici aut commemorari. Cic. pro Quint. 8. Nam quid hoc iniquius aut indignius, C. Aquili, dici aut commemorari potest?
Commemorando. Lucret. lib. 1. 401.
Multaque præterea tibi possum commemorando
Argumenta fidem dictis contradere nostris.

Commemorandus, a, um. Cic. 2. Verr. 42. O commemoranda judicia, &c.
Commemoranda & divina liberalitas. Cic. 1. Fam. 9. Huc accessit commemoranda quædam & divina Cæsaris in me fratremque meum liberalitas.

Commemoratio, ōnis. f. [ἀπομνημόνευμα] Ter. And. 1. 1. 16.
— Nam isthæc commemoratio,
Quasi exprobratio est immemoris beneficii.
Antiquitatis commemoratio. Cic. in Orat. 120.
Pecuniarum commemoratio in chirographo facta. Scævola in l. ult. D. de probat.
Popularis commemoratio. Quintil. lib. 4. cap. 3.
Non cum vitæ tempore esse dimittendam commemorationem nominis nostri. Cic. pro Arch. 29.
In assidua commemoratione omnibus esse. Cic. 5. Verr. 101. Opponitur autem ei quod dicitur, In oblivione jacere.

Commemorabĭlis, e. [ἀπομνημονευτικός] Dignus qui commemoretur. Plaut. Pseud. 1. 5. 111.
Dabo aliam pugnam claram & commemorabilem. Cic. 2. de Nat. Deor. 31. Multaque alia in aliis locis commemorabilia proferre possum.
Vir optimus & commemorabili pietate ac virtute præditus. Cic. pro Marcell. 10.

Commemoramentum, i. n. Idem quod Commemoratio, veteribus. Cæcil. Plocio, Pudebat, credo, commemoramentum stupri. Nonius 2. 115.

Commemorātus, ûs. m. Idem. Apul. Flor. lib. 1.

Commemorātor, ōris. m. Tertull. adv. Marc. 4. 26.

Commemoratorium, i. n. Inventarium. Ambrof. de Off. cap. 25. Sit nobis vita majorum disciplinæ speculum, non calliditatis commemoratorium. conf. Barth. Adverf. 35. 22.

Commendo, [συνίστημι, συσταίνω] āre. compositum a Mando: quod si cum dativo jungatur, significat Committo, aut plus eo; ut, Commendo te regi. Si vero accusativo cum Apud, vel ablativo cum In, significat Laudo. ut, Commendo te apud regem. Ex Valla lib. 3. cap. 45. Ulpian. de verb. signific. l. 86. Commendare nihil aliud est quam deponere.
Committere & commendare aliquid alicui. Cic. 11. Philip. 21. Harum rerum omnium decertatio Consulibus optimis & fortissimis commissa & commendata.
Commendare plus est quam Committere. Cic. pro Domo, 142. Omne vobis erga meam dignitatem, studium, & judicium non modo commissum, verumetiam commendatum esse arbitrabantur.
Commendare & concredere. Cic. pro Rosc. Amer. 113.
Rem & famam suam commendare & concredere alicui. Cic. pro Quint. 98.
Se totum commendare atque tradere alicui. Cic. 2. Fam. 5.
Quam diligentissime commendare. Cic. 1. Fam. 16.
Intime commendare aliquem. Cic. 1. Q. frat. 2.
Aliquid alicui, aut aliquem alteri commendare. Cic. 1. Fam. 3. Commendo tibi ejus omnia negotia, liberos, procuratores.
Amores meos ac me tibi commendo. Catul. 16. 1.
Habenas rerum commendare alicui. Claud. 3. Conf. Hon. 81.
Justitiam suam humanitate alteri commendare. Plin. 9. Epist. 5. Egregie facis, (inquiro enim & persevero) quod justitiam tuam provincialibus multa humanitate commendas.
Liberos suos testamento alteri commendare. Cic. 3. de Fin. 16.
Negotia ita commendare, ut majore studio, magisve ex animo commendare non possit. Cic. 12. Fam. 26.

Opes fortunasque suas alicui commendare. Cic. pro Quint. 98.
Salutem alicujus alicui commendare. Cic. in Parad. 4.
Adolescentiam alicujus ad opinionem aliquam commendat domus alicujus. Cic. 2. Off. 47.
In clientelam se alicui commendare. Ter. Eun. 5. 8. 9.
Thais patri se commendavit in clientelam & fidem. Hoc more & instituto Atheniensium, apud quos, qui cives non erant, sed inquilini, patronum aliquem sibi optabant, quod προστάτην νέμειν dicebant. Qui autem patronum non habebat, in jus eo nomine vocabatur, appellabaturque illud judicium, ἀπροστασίου δίκη. Turnebus.
De meliore nota commendare. Cic. 7. Fam. 29. Quare, Cicero mi, persevera constanter nos conservare, & Sulpicio successori nos de meliore nota commenda.
Curæ alicujus commendare aliquem. Ovid. 3. Fast. 776.
Fidei. ut, Pontificum auctoritati, fidei, prudentiæ, sacra religionesque & privatas & publicas, majores commendabant. Cic. de Arusp. Resp. 14.
Fidei alterius aliquem commendare. Cic. 15. Fam. 2.
Fidei aliquorum commendare, quem antea diis commendavit. Cic. pro Muren. 2.
Fidei, virtuti, felicitati alicujus Provinciam commendare. Cic. de Provinc. Consul. 35.
Fidei tuæ totum me commendo. Cic. 3. Att. 20.
Fugæ se commendare. Hirt. de Bell. Afr. 5.
Gloriæ sempiternæ aliquem commendare. Cic. 5. Fam. 12.
Immortalitati commendatur historia voce oratoris. Cic. 2. de Orat. 36.
Judicio omnium commendari ab aliquo. Cic. 12. Fam. 13.
Litteris commendare. Cic. 11. Fam. 10. Satis me multa scripsisse, quæ litteris commendari possint, arbitror.
Monumentis alicujus petere res suas quam celerrime commendari. Cic. 5. Fam. 12.
Monumentis multis ad omnem memoriam commendari. Cic. 9. Philipp. 10.
Memoriæ commendare. Cic. 3. de Fin. 9. Quare attendo te studiose, & quæcunque rebus his, de quibus hic sermo est, nomina imponis, memoriæ commendo.
Dicitur & Mandare. H. St.
Tutelæ aliquorum filios suos commendare. Cic. 1. de Orat. 228.
Commendare [ἐπαινεῖν] pro Laudare. Cic. 7. Verr. 180. Qui quum se virtute, non genere, populo Rom. commendari putaret. [i. e. Probari.
Copia verborum commendari; ut, Nulla re una magis orator commendatur, quam verborum splendore & copia. Cic. de Clar. Orat. 216.
Eloquentiam vox maxime commendat. Cic. 1. de Orat. 252.
Faciem commendat cura. Ovid. de Medicam. faciei, 1.
Halitum suum re aliqua commendare. Plin. lib. 12. cap. 3. Hæc est autem cujus grana Parthorum proceres incoquere diximus esculentis, commendandi halitus gratia. h. e. Ad optimum & odoratum halitum conciliandum & faciendum.
Juvenem commendare amicæ dicitur vinum. Hor. 1. Epist. 15. 19.
— generosum & lene requiro,
Quod curas abigat, quod cum spe divite manet
In venas animumque meum, quod verba ministret,
Quod me Lucanæ juvenem commendet amicæ. Inter omnia quæ vino accidunt, & illud est maximum, quod vires præstat in Venerem. Hoc est ergo quod dixit, Quod juvenem commendet amicæ: i. e. Fortem & amabilem amicæ reddat, ut juvenem. Porphyr.
Memoria vivorum & præsentium teste commendare aliquos. Cic. 2. de Orat. 9.
Munuscula amici commendare. Martial. lib. 7. 79.
Sed si parva tui munuscula quæris amici
Commendare, &c.
Nullos (crede mihi) commendat imago parentum. Ovid. [Videtur versus spurius.
Nitorem commendare oleum amygdalinum dicitur. Plin. lib. 23. cap. 4.
Reos maxime commendat placida, summissa, & lenis oratio. Cic. 1. de Orat. 183.
Vina suo succo hæc res commendat. Plin. lib. 13. cap. 19. de loto arbore loquens, Fruticosior hæc fructuque magis rubens, cujus nucleus non simul manditur, jucundus per se, atque suavior e vino: quin & vina succo suo commendans. i. e. Faciens ut vina pluris fiant.
COMMENDĀTUS, Partic. Cic. pro Rosc. Amer. 113. Cui fama mortui, fortunæ vivi commendatæ sunt, atque concreditæ.
Sacrum sacrove commendatum qui clepserit, rapseritque, parricida esto. Cic. 2. de Legib. 22. ex XII tabb.
Non modo commissum, verum etiam commendatum judicium aliquibus erga dignitatem alicujus. Cic. pro Domo 142.
A viro in alvo spes commendata. Cic. pro Cluent. 34. Spem illam, quam in alvo commendatam a viro continebat, victa avaritiâ, sceleri Oppianici vendidit.
Ita dicitur, ut Agricola commendat semina terræ. H. St.
Dono aliquo deorum & munere commendati nobis poetæ videntur. Cic. pro Arch. 18.
Ex utilitate sua commendatæ nobis res, i. e. Quas amamus ob utilitatem, quam ex eis percipimus. Lucret. lib. 5. 859.
Multaque sunt, nobis ex utilitate sua quæ
Commendata manent tutelæ tradita nostræ.
Favore alicujus commendatum esse. Ovid. 3. de Pont. 4. 71.
Sint igitur vestro mea commendata favore
Carmina.
Honore litterarum commendatus. Plin. lib. 35. cap. 18.
Sibi commendatus. Cic. 4. de Fin. 34. Omne animal ipsum sibi commendatum, ut se & salvum in suo genere incolumeque vellet.
Commendatum habere aliquid. Cic. 12. Fam. 12. Meam dignitatem commendatam habeas rogo.
Aliquos habere commendatos. Cic. 12. Fam. 16. V. HABEO.
Compar. Cic. pro Corn. Balbo 43. Quis est enim nostrum, cui non illa civitas sit hujus studio, cura, diligentia, commendatior?
Memoriæ hominum sempiternæ commendatiores. Cic. 2. Philip. 32.
Commendatioris esse famæ. Plin. lib. 25. cap. 10. Similiter eam quam eupleam vocant: traduntque ea perunctos commendatioris esse famæ.
Superl. Omnibus rebus commendatissimos aliquos habere ab aliquo. Cic. 12. Fam. 26.

COMMENDATIO, ōnis. f. [σύστασις] Cic. 1. Fam. 3. Nostra, ceterorumque amicorum commendatione gratissimus in provincia fuit.
Caput commendationis alicujus. Cic. 12. Fam. 25.
Ad ceteros contempti hominis commendatio non defuit. Cic. 8. Att. 4.
Exequi ambitione quadam commendationes alicujus. Cic. 13. Fam. 33.
Intelligere commendationem maximo usui esse sibi. Cic. 12. Fam. 28.
Commendatio, [ἔπαινος] Laus. Cic. 1. Fam. 7. Magna est hominum opinio de te, magna commendatio liberalitatis, magna memoria Consulatus tui.
Commendatio ac judicium. Cic. pro Cœl. 6.
Honoris petitio & commendatio. Cic. 6. Fam. 2.
Ingenii commendationem evertere. Cic. de Clar. Orat. 138.
Liberalitatis commendatio. Cic. 1. Fam. 7.
Oculorum commendatione aliquid animis tradi. Cic. 2. de Orat. 357.
Accurata. V. ACCURO.
Brevis. V. BREVIS.
Vulgaris. Cic. 1. Fam. 3.
In vulgus commendatio. Cic. 5. Tusc. 103. Vide ne plus commendatio in vulgus, & hæc quæ expetitur gloria, molestiæ habeat, quam voluptatis.
Oratio probitatis commendatione, boni viri speciem debet tueri. Cic. 2. de Orat. 211.
Homo per se cognitus nulla commendatione majorum. Cic. 1. in Catil. 28.
Ad gloriam commendatio prima est adolescenti. Cic. 2. Off. 45.
Prima commendatio, quæ a natura nostri facta est, nobis incerta & obscura est. Cic. 5. de Fin. 41.
Prima commendatio proficiscitur a modestia, tum pietate in parentes, tum in suos benevolentia. Cic. 2. Offic. 46.
In prima commendatione dicere aliquid vel ponere. Cic. 2. de Fin. 35. Epicurus autem quum in prima commendatione voluptatem dixisset, &c. Et paulo post, Ut voluptatem illam Aristippi in prima commendatione poneret. i. e. In primis laudaret. [vel potius Primo loco in bonis collocaret, atque adeo summum esse statueret.
A prima commendatione naturæ rationem ducere. Cic. 5. de Fin. 46.
Accersita commendatio. V. ACCERSO.
Comparare commendationem. Cic. 2. Off. 45.
Ducere commendationem ineuntis ætatis ab impietate & scelere. Cic. pro Deiot. 2.
Egere gratiarum actione magis quam commendatione. Cic. 12. Fam. 25.
Evertere commendationem. Cic. in Brut. 138.
Habere commendationem. Cic. 7. Fam. 19.
Renovare commendationem. Cic. 7. Fam. 19.
Valere communi sensu omnium, & dulcissima commendatione naturæ. Cic. pro Planc. 31.
Obrepere ad honores errore hominum, commendatione fumosarum imaginum. Cic. in Pison. 1.
COMMENDĀTOR, ōris. m. [συστάτης] Qui commendat aliquem alteri, vel laudat. Symmach. 1. Epist. 40. Et Vopisc. in Prob. cap. 3. Commendatores eorum historici.
COMMENDĀTRIX, īcis. f. [συστάτειρα] Cic. 1. de Legib. 58. Sed profecto ita se res habet, ut quoniam vitiorum emendatricem legem esse oportet, commendatricemque virtutum, ab ea vivendi doctrina ducatur.
Commendatrix miraculorum terra. Plin. 8. Epist. 20.
COMMENDATORIUS, Adj. Sidon. 9. Epist. 10.
COMMENDATITIUS, [συστατικός] Adj. ut, Commendatitiæ litteræ, in quibus aliqui commendantur. Cic. 6. Verr. 148. Cic. 5. Fam. 5. Quod ubi intellexi, multum apud illum recentes nuntios, multum tabulas non commendatitias, sed tributarias valuisse: admonitu, &c.
Litteras commendatitias alicui mittere. Labeo in l. ultima. D. de acquir. rer. dom.
COMMENDABĬLIS, e. [αἰνετός] Dignum quod laudetur. Columel. lib. 5. cap. 6. Sed ut densum arbustum commendabile fructu & decore est, sic ubi, &c. Liv. 42. 5. Nullo commendabilis merito. Val. Max. 9. 1. Cantu commendabiles aviculæ.
COMMENSUS, In COMMETIOR.
COMMENTACULUM, Virga dicebatur, qua præco publicus præcedens sacra, turbam summovebat, silentiumque indicebat, ne rem divinam facturo mala vox obstreperet, aut quid auribus triste acciperet. Namque in deorum sacrificiis taciturnitate in primis, & intentis animis opus erat. Ex Alex. Genial. lib. 4. cap. 17.
COMMENTITIUS, COMMENTOR, COMMENTUM. V. COMMINISCOR.
COMMEO, [μεταβαίνω] āre. ex Con & Meo, meas, compositum; est Animo redeundi abire, & sæpe in genere abire. Columel. lib. 1. cap. 3. Multum conferre agris iter commodum: primum, quod est maximum, ipsam præsentiam domini: qui libentius commeaturus sit, si vexationem viæ non reformidet. Ter. Hec. 1. 2. 100.
Rus abdidit se: huc raro in urbem commeat. Ubi Donatus, Commeare, est Abesse inde ubi te esse oporteat.
Commeare dicuntur aves, anniversario adventu discessuque notæ. Plin. lib. 10. cap. 23. Simili anseres quoque & olores ratione commeant.
Aliquo commeare. Tacit. 1. Ann. 46.
Ab aliquo tuto. Cæs. 7. Bell. Gall. 36. Ut tuto ab repentino hostium incursu etiam singuli commeare possent.
Ab ortu ad occasum commeat sol. Cic. 2. de Nat. Deor. 49.
Ad aliquem. Cic. 7. Verr. 45. Te illam navem parare, quæ prædam ex Sicilia deportaret, & quæ ad ea furta quæ reliquisses, commearet.
In via commeare. Ulpian in l. 1. §. summa. D. de his qui dejecerunt vel effud. Ceterum si aliquando vulgus in illa via non commeabat.
In locum aliquem commeant omnes. Cic. pro Lege Manil. 55.
Præter statuam. Plin. 2. Epist. 7. Erit ergo pergratum mihi, hanc effigiem subinde intueri, subinde respicere, sub hac consistere, præter hanc commeare. Et cum accusat. sine præpos. Plaut. Capt. 1. 2. 82. Nam meus scrupulosam victus commeat viam. i. e. Asperrimus est victus meus. Jocus Plautinus per metaphoram. Digest. l. 48. t. 10. l. 27. Qui falso diplomate vias commeavit, gravissime puniendus.
Ultro citroque commeare. Liv. 25. 30.
Vicissim retro commeant omnia. Cic. 3. de Nat. Deor. 31.
Litteræ commeant. Cic. 8. Att. 9. Crebro enim illius litteræ ab aliis ad nos commeant. Ab illo, ad alios missæ.
Libidines commeant. Cic. pro Cœl. 38. Quæ haberet palam decretum

 semper

ſemper aliquem, cujus in hortos, domum, Baïas, jure ſuo libidines omnium commearent.

Sermones commeant. Tacit. 2. Ann. 28. Cæſar judicium haud aſpernatus, congreſſus abnuit. poſſe enim eodem Flacco internuntio ſermones commeare.

Commeare, abſolute, Scævola in l. Seiæ. §. Idem quæſiit. D. de fundo inſtruct. & inſtrum. legato, Reſpondit non legatos eos, qui forte veluti commeantes tranſiſſent. De ſervis loquitur, qui animo redeundi tranſiſſent.

Intentus & commeans animus. Cic. 1. de Nat. Deor. 27.

Commeari. Ulpian. in l. 1. D. de his qui dejec. vel effud. §. 1. Publice enim utile eſt, ſine metu & periculo per itinera commeari.

Commeātus, ûs. m. [ἐξουσία] eſt (inquit Donatus) Ex aliqua commoratione temporalis abſceſſus. Valla autem, Commeatus (inquit) in ſingulari tantum pro Facultate ad tempus a militia, ab aliove miniſterio recedendi, quam præbet militi imperator, præpoſituſve inferiori, eundique quo velit ad præſcriptum diem reverſuro. Licet Liv. lib. 23. 18. extr. ait, Magna pars ſine commeatibus ab ſignis dilabebantur. Hactenus Valla, lib. 3. cap. 10. Feſtus, Commeatus dari dicitur, i. e. Tempus quo ire & redire quis poſſit.

Κομιάτον, ἐξώτησιν λαμβάνειν τ͂ ἀφεῖναι. H. St. Verba Suidæ ſunt.

Argentarius commeatus. In ARGENTUM.

Liber commeatus, V. mox Impetrare lib. comm.

Accipere commeatum. In ACCIPIO.

Dare alicui commeatum. Marcian. in l. 4. D. de pœnis, Nemo poteſt commeatum remeatumve dare exuli, niſi imperator ex aliqua cauſſa.

Impetrare liberum commeatum. Ulp. in l. filum. D. ad municipal. Senatores, inquit, qui liberum commeatum, id eſt ubicunque velint morandi arbitrium, impetraverunt, domicilium in urbe retinent.

Petere commeatum. Plin. 10. Epiſt. 9.

Venire ad diem commeatus. Auct. ad Heren. lib. 1. 24.

Neque ad Militiam ſolum pertinet Commeatus, ſed & Quævis diſcedendi venia vocatur Commeatus. Vellei. 2. 99. de Tiberio, Diſſimulata cauſa conſilii ſui, commeatum a ſocero petivit. Ita & Cic. 13. Att. 41. Niſi quid a te commeatus. i. e. Niſi per te mihi licet diutius abeſſe.

Commeatus eſt etiam, Plurium navium appulſus. Cæſ. 5. Bell. Gall. 23. Duobus commeatibus exercitum reportare conſtituit. & Hirt. Bell. Afr. cap. 8. Rabirium Poſthumum in Siciliam ad ſecundum commeatum arceſſendum mittit. Suet. Neron. cap. 20. Captus modulatis Alexandrinorum laudationibus, qui de novo commeatu Neapolim confluxerant. Pro eo Græcanica voce Cataplus uſi ſunt Martialis, Sidonius & Auſonius.

Commeatus, in utroque numero [τροφὴ] pro Cibariis ad alimoniam Reip. aut exercitus, aut alicujus multitudinis ſumitur. Interdum etiam privati hominis. Cic. pro Lege Manil. 51. Commeatu & privato & publico prohibebamur. Hæc Valla lib. 3. cap. 10. Cic. 7. Verr. 61. Te igitur auctore & interprete, ne foro quidem & commeatu Mamertini pop. Romanum juvare debuerunt.

Abundare commeatu. Cæſ. 3. Bell. Civil. cap. 50.

Intercludere hoſtes commeatibus. Cæſ. 3. Bell. Gall. 23.

Ob interclusos commeatus. Suet. Auguſt. 16.

Locare commeatum. Salluſt. in Jugurth.

Mittere commeatum. Hirt. Bell. Afr. 8.

Parare commeatum. Salluſt. in Jugurth. cap. 46. Al. Portare.

Patere. Salluſt. in Catil. cap. 58. Commeatus abunde, coloniæ atque municipia patebunt. [Niſi ſubauditur Erit, & verbum ad ſequ. refertur.

Portare commeatum. Salluſt. in Jugurth. cap. 46.

Recipere commeatum. Cæſ. 1. de Bell. Civil. 19.

Reſervare commeatus ad obſidionem urbis. Cæſ. 1. Bell. Civil. 36.

Subminiſtrare commeatus copiam. Hirt. Bell. Alex. 35.

Subvehere commeatum. Liv. lib. 3. 23.

Commeātor, ōris. m. Apul. Met. 11. pag. 262. Ille ſuperûm commeator & inferûm, Mercurius. V. Claud. de Rapt. Proſerp. 1. 89.

Commeabilis, e. Arnobius lib. 2. Venæ fiſtulatæ & commeabiles.

Commeatālis, e. Commeatalis miles dicitur, Qui in ſtipendii partem accipit alimenta ex commeatu, id eſt ex alimento publico. Juſt. de præf. præt. Afric. l. quas Deo, Nullum audeant duces, vel tribuni, commeatalem de ipſis dimittere, ne dum ſibi lucrum ſtudent conficere, incuſtoditas noſtras relinquant provincias. Et infra, Non de commeatibus militum, aut de eorum ſtipendiis lucrum facere.

Commēto, āre. Verbum obſoletum, pro Commeare. Novius Bubulco cerdone, Quum ad lupam noſtram tam multi crebro commetant lupi. Afranius Virgine, Quo tu commetas? ubi confixus deſides? Nonius 2. 163. Nam meus ſcrupoſam victus commetat viam. Plaut. Capt. 1. 2. 82. Sic legit Bentleius ex Codice vetuſtiſſimo. Commeto enim eſt vox frequentativa, a Commeo; ut jactito a jacto. Al. Commeat.

Commercor, [ἐμπορεύομαι] āre. Idem quod Mercari, vel Multas res ſimul mercari. Plaut. Capt. prol. 27.

Cœpit captivos commercari hic alios. V. ibid. 1. 1. 32.

Commercatus, Partic. paſſ. Afran. apud Non. 1. 117. Commercatis conquiſite edulibus.

Commercātor, ōris. m. [συνέμπορος] Gloſſ. Gr. Lat.

Commerciarius, i. m. [συνωνητὴς] Gloſſ. Gr. Lat.

Commercium, i. n. [συνάλλαγμα, ἀλλαγὴ] Commeandi & commercandi facultas. Plin. Paneg. 29. Diverſaſque gentes ita commercio miſcuit, ut, &c. Ulpian. Inſtit. tit. 19. Commercium, inquit, eſt Emendi vendendique invicem jus.

Commercia belli. Virg. 10. Æn. 532. — belli commercia Turnus
Suſtulit iſta prior. i. e. Viciſſitudines, inquit Servius. Tacit. 3. Hiſt. 81. Sabini cæde, dirempta belli commercia.

Honorum commercia. Claud. 2. in 1. Conſ. Stil. 115.

Commercio ſermonis feras linguas contrahere ad colloquia. Plin. lib. 3. cap. 5.

Commercia linguæ, in ſeqq. H. St.

Terræ geminæ commercia. i. e. Concertatio duarum inter ſe regionum. Stat. 1. Achill. 404.

Hoc fœdus Phrygium, hæc geminæ commercia terræ. i. e. Græciæ & Aſiæ.

Facere commercia. Claud. 1. de Raptu Proſerp. 90.
— qui fas per limen utrumque
Solus habes, geminoque facis commercia mundo. h. e. Mutuam conſuetudinem. Eſt autem Commercium, Libera commeandi contrahendique facultas, ab iis qui merces ultro citroque convehunt, appellata. Hactenus Parrhaſius.

Habere rei commercium quid ſit, apparet ex verbis Ulp. in l. multum intereſt. D. de verb. oblig.

Locum eſſe commercio. Cic. ad Brut. 16.

In agro Segeſtano Panormitanis commercium eſt. Cic. 5. Verr. 93.

Alicui ne commercium quidem eſſe oportet. Cic. 4. Verr. 124.

Miſcere commercio diverſas nationes. V. MISCEO.

Commercium, Rerum permutatio. Plin. lib. 33. cap. 1. Utinamque poſſet e vita in totum abdicari aurum, &c. quantum feliciore ævo, quum res ipſæ permutabantur inter ſe, ſicut & Trojanis temporibus factitatum Homero credi convenit. Ita enim, ut opinor, commercia victus gratia inventa. alios coriis boum, alios ferro captiviſque rebus emptitaſſe tradit, &c.

Commercium, Uſus & conſuetudo, vel Societas: & tunc præpoſitioni Cum jungitur. Cic. de Senect. 42. Nec habet ullum cum virtute commercium. Idem 5. Tuſc. 66. Qui modo cum muſis, id eſt cum humanitate, & cum doctrina habeat aliquod commercium.

Non habet commercium cum virtute voluptas. Cic. de Senect. 42.

Exercere commercia linguæ. Ovid. 5. Triſt. 11. 61.

Perdere linguæ commercia, i. e. Uſum. Ovid. 5. Triſt. 8. 9.

Commercium libidinis habere cum aliqua. Valer. Max. lib. 8. cap. 2. De C. Viſellio.

Pro Annona, vel Commeatu uſus eſt Plin. 26. 4. Romani duces primam ſemper in bellis commerciorum habuere curam. Et Jul. Frontinus de Stratagem. 2. 5. Certior factus hoſtem inopem commercio laborare.

Commĕreo, ui, [ἀξιοῦμαι, διαπράττομαι] ēre. neut. & Commĕreor, meritus ſum, ēri. depon. Idem ſignificat quod Mereri. Cic. 1. de Orat. 232. Interrogabatur reus, quam quaſi æſtimationem commeruiſſe ſe maxime confiteretur.

Commerui ut. Ter. Hec. 4. 2. 4.

Ut nunquam ſciens commerui merito ut caperet illam odium mei.

Commerere, Aliquid male agere, delinquere, peccare, ut ait Servius.

Commereri & peccare. Ter. And. 1. 1. 112.

Quid feci? quid commerui, aut peccavi pater? Ubi Donatus, Feci quaſi Facinus dixit, Commerui minoris culpæ eſt: Peccavi, multo minoris vel levioris.

Aliquid erga alterum commereri. Ter. Hec. 3. 5. 36.

Quæ nunquam quicquam erga me commerita eſt, pater.

Culpam aut noxiam commereri. Ter. Phorm. 1. 4. 29. Arbitrabitur commeruiſſe culpam. Ubi Donatus; Commeruiſſe, Commiſiſſe. Plaut. Trin. 1. 1. 4.

— Nam ego amicum hodie meum
Concaſtigabo pro commerita noxia.

Culpam in ſe commerere. Plaut. Merc. 4. 6. 12.

Ut illæ exiguntur, quæ in ſe culpam commerent.

Culpam de aliqua re commerere. Ter. Hec. 4. 4. 9.

Nullam de his rebus culpam commeruit tua.

Pœnam commeruiſſe. Ovid. 2. Triſt. 63.

An ſemel eſt pœnam commeruiſſe parum?

Commerĭtus, a, um. Plaut. Trin. 1. 1. 4. V. in ipſo verbo.

Commētior, menſus ſum, [μετρέω] īri. Idem quod Metiri. Plaut. Moſt. 3. 3. 8. Omnes porticus commenſi ſumus. Columel. lib. 5. cap. 1. Quum de commetiendis agris rationem M. Trebellius noſter a me requireret.

Commetiri numero. Cic. de Univerſ. 29. Ceterorum autem ſiderum ambitus ignorantes homines præter admodum paucos, neque nomen appellant, neque inter ſe numero cometiuntur.

Commetiri cum tempore negotium. Cic. 1. de Invent. 39. Nam ſæpe oportet commetiri cum tempore negotium, & videre potueritne aut magnitudo negotii, aut multitudo rerum in eo tranſigi tempore.

Commensus, ûs. m. [συμμετρία] Symmetriam ſignificat. Vitruv. lib. 3. cap. 1. Reliqua quoque membra ſuos habent commenſus proportionis, quibus etiam antiqui pictores & ſtatuarii nobiles uſi, magnas & infinitas laudes ſunt aſſequuti: ſimiliter vero ſacrarum ædium membra, ad univerſam totius magnitudinis ſummam ex partibus ſingulis convenientiſſimum debent habere commenſuum reſponſum.

Membris admirabili proportione, & æquabili commenſu figuratis. Lamb. in Probum pag. 368. in loci. Plutarchi interpretatione. H. St.

Commeto, V. in COMMEO.

Commingo, ĕre. Hor. 1. Serm. 3. 90.

Comminxit lectum potus.

Comminctus, & Commictus, Partic. Catull. 100. 10.

Tanquam comminctæ ſpurca ſaliva lupæ. al. hic leg. Commiſtæ. Plaut. Perſ. 3. 3. 3. Cœnum commictum; i. e. Contemnendum. Convicium eſt lenonium.

Commictilis, e. Contemnendus. Pomponius Præcone poſteriore, Si ſciam quid velis, quaſi ſervi comici commictilis. Nonius 2. 109.

Commĭgro, [μετοικίζω, μεταβάλλω] āre. Idem quod Migrare. Ter. Adel. 4. 5. 15. Neque enim diu huc commigrarunt. Plin. lib. 35. cap. 11. Captoque rege Perſeo Athenas commigravit.

Commigravit habitatum. Plaut. Trin. 4. 3. 77. Is habitatum huc commigravit.

Commigrare in domum ſuam. Cic. 2. Q. frat. 3. Sed ut ſpero paucis menſibus poſt Calend. Quintiles in tuam commigrabis.

Romam commigravit. Liv. 1. 34.

Commigratio, ōnis. f. Sen. Conſol. ad Helv. cap. 6. Aliunde alio commigratio eſt; loquitur de motu Stellarum.

Commīles, ĭtis. m. [συστρατιώτης] Commilito. Cæſ. 2. Bell. Civil. 29. Commiliteſque nonnulli graviores ſermones militum vulgo durius accipiebant. al. Commilitones. Plin. lib. 37. cap. 2. Reipublicæ datum mille talentûm: Legatis & Quæſtoribus, qui oras maris defendiſſent, HS. bina millia: commilitibus ſingulis quinquaginta. Sed hic quoque MſſT. Militibus exhibent, teſte Harduino.

Commilitum munus indulges. in Panegyr. Pacati, 127. meæ edit. H. St. Sed hic quoque Cellarius cap. 32. §. 3. Commilitonum exhibuit. An igitur dicemus, ſpurium eſſe hoc vocabulum, & ex errore deſcribentium natum? In Gloſſ. Gr. Lat. tamen, Συστρατιώτης Commiles.

Commilĭto, ōnis. m. [συστρατιώτης] Qui ſimul militat, h. e. Socius in bello. Dux autem in bello, non commilitones, ſed milites ſuos appellabit.

labit. Licet id Cæsar, & quidam alii fecerint. Suet. Cæf. cap. 67. Nec milites eos pro concione, fed blandiore nomine commilitones appellabat. Ambitiofe nimis, tanquam & ipse unus effet ex numero militum. Liv. 3. 50. Supinas deinde tendens manus, commilitones appellans orabat.
Miles & commilito. Cic. pro Deiot. 28. Hic vero adolefcens, qui meus in Cilicia miles, in Græcia commilito fuit.

COMMILĪTO, [συςρατεύομαι] āre. Gloff. Gr. Lat.

COMMILITIUM, i. n. [συςρατεία] Ipfa belli focietas. Plin. 10. Epift. 26. Parciorem me in laudando facit, quod fpero tibi & integritatem ejus, & probitatem, & induftriam, non folum ex ejus honoribus, quos in urbe fub oculis tuis geffit, verumetiam ex commilitio effe notiffimam. i. e. Ex militia ejus, vel ex tempore diuturno quo militavit. Tacit. 1. Ann. 60. Chauci quum auxilia pollicerentur, in commilitium adfciti funt.
Uti commilitio alicujus. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Apud Apul. etiam Commilitia legitur f. g. [Nifi error eft. Nam Commilitio ftudiorum, apud hunc legitur in Florid. pag. 356.

COMMINISCOR, commentus fum, [συμπλάττω, πορίζομαι] ifci. Excogitare, dictum a Con & Mente, quum finguntur in mente quæ non funt: inquit Varro de L. L. lib. 5. 6. Ter. Heaut. 4. 6. 8.
Hujufmodi mihi res femper comminifcere. Cic. 4. de Finib. 43.
Ille enim occurrentia nefcio quæ comminifcebatur. Liv. 37. 5. extr.
Nihil adverfus tale machinationis genus parare aut comminifci oppidani conabantur.
Confingere & comminifci. Auctor ad Heren. lib. 2. 10.
Comminifci aliquid de fua fententia. Plaut. Capt. prol. 48.
Itaque hi commenti de fua fententia,
Ut in fervitute hic ad fuum maneat patrem.
Ad comminifcendum ingeniofus. Auctor ad Heren. lib. 2. 10.
Monogrammos deos & nihil agentes commentus eft Epicurus. Cic. 2. de Nat. Deor. 59.

COMMENTUS, [συμπλασθείς] Partic. paff.
Sacra commenta. Ovid. 3. Met. 558. i. e. Ficta.
Funera commenta. Ovid. 6. Met. 565.
Dat gemitus fictos, commentaque funera narrat.
Commentus, pro Commonitus apud veteres legitur, tefte Nonio. Plaut. Amph. 3. 3. 24.
Fac Amphitryonem advenientem ab ædibus,
Ut abigas quovis pacto, fac commentus fies.
An per Syncopen? H. St. V. Lambin. ad loc.

COMMENTUM, i. n. [πλάσμα] Fictio. Ter. And. 1. 3. 20. Atqui ipfis commentum placet.
Retegere commenta alicujus. Ovid. 13. Met. 38.
Opinionum commenta delet dies, naturæ judicia confirmat. Cic. 2. de Nat. Deor. 5.

COMMENTITIUS, Adj. [πλασματώδης, πλαστός] Idem quod Fictitius. Cic. 1. de Orat. 230. Ut fi in illa commentitia Platonis civitate res ageretur.
De commentitiis rebus inaudita ac nova, quæ aliquis objicit, diluere. Cic. pro Rofc. Amer. 82.
Crimen commentitium confirmare. Cic. pro Rofc. Amer. 42.
Dii commentitii & ficti. Cic. 2. de Nat. Deor. 70.
Fabula ficta & commentitia. Cic. 3. Off. 39.
Sententiæ futiles commentitiæque. Cic. 1. de Nat. Deor. 18.
Commentitium fignificat etiam Novum & recens excogitatum, hoc eft, non translatitium, non aliunde fumptum. Suet. in Claud. cap. 21. Spectacula quoque complura magnificaque edidit, non ufitata modo, ac folitis locis, fed etiam commentitia, & ex antiquitate repetita. Budæus.
Nova & commentitia. Cic. 5. de Finib. 90. Hæc igitur quum ego tot nominibus a Stoicis appellata, partim novis & commentitiis, ut ifta producta & reducta, &c.
Jus commentitium. Paulus in l. fi pœna. D. de pœnis, Si pœna alicui irrogatur, receptum eft commentitio jure ne ad hæredem tranfeat.

COMMENTOR, ōris. [ποριςής] ut
Uvæ commentor dicitur Bacchus ab Ovid. 3. Faft. 785.
Luce fua ludos uvæ commentor habebat. i. e. Inventor.

COMMENTOR, [πανουργέω, συμπλάττω, μελετάω, πραγματεύομαι] āri. frequent. a Comminifcor; fignificat Confingere fallaciam, auctore Donato. Plaut. Cafin. 2. 3. 25. Ut cito commentatus eft.
Commentari, Cogitare, agitare, tractare. Cic. 4. Att. 36. Veruntamen idipfum mecum in his locis commentor, ut ifta improbem. Idem 5. de Finib. 42. Cupiunt commentari aliquid & difcere.
Commentari, Difputare. Cic. 5. de Finib. 75. Satifne vobis videor pro meo jure in veftris auribus commentatus? Al. Commoratus. Exponente Budæo. H. St.
Commentari & meditari de aliqua re. Cic. 3. Philipp. 36.
Plures dies in villa commentari. Cic. 12. Fam. 2.
Commentandi caufa, atque inter fe colloquendi, congregantur in fano Magi. Cic. 1. de Divin. 90.
Multos annos aliquid commentari. Cic. 7. Fam. 1.
Inter fe commentari, qua ratione traducendum fit eis tempus. Cic. 4. Fam. 6.
Quotidie commentari. Cic. 3. de Orat. 86. Magifter hic Samnitium fumma jam fenectute eft, & quotidie commentatur.
Cum aliquo quotidie declamitantem commentari. Cic. de Clar. Orat. 310.
Omnibus exclufis, commentatum in quadam teftudine cum fervis litteratis. Cic. de Clar. Orat. 87.
Commentari, [πορίζεσθαι] pro Invenire. Cic. 12. Philipp. 13. Quorum alter commentatus eft Mimos, alter egit Tragœdiam.
Agere caufam, & commentari. Cic. de Clar. Orat. 87. Quum effet ei nuntiatum tempus effe, exiffe in ædes eo colore & iis oculis, ut egiffe caufam, non commentatum putares. h. e. In Senatu oraffe, non domi meditatum.
Orationem in aliquem commentari. Cic. pro Rofc. Amer. 82.
Commentari, Aliquid fcribendo componere aut enarrare; ut Acron. in Horatium commentatus eft. Plin. lib. 18. cap. 25. Id eo ipfo anno quum commentaremur hæc, notatum eft, proventum eorum ter repetito frigore extinctum.
Commentari fabulam, Scribere. Plaut. Pœn. prol. 1.
Achillem Ariftarchi mihi commentari lubet.
Θέσεις meas commentari non defino. Cic. 9. Att. 11.

COMMENTATUS, [μεμελετημένος] Partic. paff. Cic. 16. Fam. 26. Ifque diu, & multis lucubrationibus commentata oratione, vide ut probare poffit te non peccaffe.
Commentata & fcripta alicujus. Cic. in Brut. 301. Ut fua & commentata & fcripta & nullo referente omnia adverfariorum dicta meminiffet. i. e. Cogitata: legitur & Commenta.

COMMENTATIO, ōnis. f. [μελέτη, πραγματεία] Meditatio atque contemplatio, Cogitatio. Plin. lib. 18. cap. 25. Et Sofigenes ipfe trinis commentationibus, quanquam diligentior ceteris, non ceffavit addubitare, ipfe femet corrigendo.
Meditatio & commentatio rei alicujus. Cic. 3. Tufc. 34. Nihil eft enim quod tam obtundat elevetque ægritudinem, quam, &c. meditatio conditionis humanæ, quam vitæ lex, commentatioque parendi.
Multa commentatione atque meditatione paratos atque expeditos locos habere. Cic. 2. de Orat. 118.
Cogitatio & commentatio. Cic. 1. de Orat. 150. Nam fi fubitam & fortuitam orationem commentatio & cogitatio facile vincit, hanc ipfam profecto affidua ac diligens fcriptura fuperabit.
Caufarum commentatio. Cic. 9. Fam. 20.
Mortis commentatio. Cic. 1. Tufc. 74. Tota enim philofophorum vita, ut ait idem, commentatio mortis eft.
Inclufa commentatio in veritatis lucem proferenda eft. Cic. 1. de Orat. 157.
Commentatio, pro Defcriptione. Plin. lib. 6. cap. 17. Seneca etiam apud nos, tentata Indiæ commentatione, fexaginta amnes ejus prodidit.
Accuratæ & meditatæ commentationes. Cic. 1. de Orat. 257.
Quotidianis commentationibus fefe exercere. Cic. de Clar. Orat. 249.
In exercitationibus & commentationibus multum operæ ponere. Cic. de Clar. Orat. 105.
In luftris & in vino commentatio. Cic. 12. Fam. 2.

COMMENTĀTOR, ōris. m. Mendaciorum inventor. Apul. Apol. pag. 321. Omnium falforum commentator, omnium fimulationum architectus.

COMMENTARIUS, i. m. vel COMMENTARIUM, i. n. [πραγματεία, ὑπόμνημα, ὑπομνηματισμὸς] Liber eft, quem fibi quifque noftrum privatim facere confuevit, quafi Quoddam memoriæ promptuarium eorum quæ agimus, id eft diarium & ephemeris actionum noftrarum. Regiftrum vulgo vocatur: quod Latine Regeftum dici poteft, quum Quintilianus Regerendi verbo utatur. [Velim Ephemeridem. H. St.] Hujufmodi autem librum factitaffe fibi principes Romanos multis auctoritatibus probari poteft. Suet. in Tiber. cap. 61. Commentario, quem de vita fua fummatim breviterque compofuit, aufus eft fcribere, Sejanum fe puniffe, quod comperiffet furere adverfus liberos Germanici filii fui. De commentariis Claudii Neronis loquitur. Plin. lib. 6. Epift. 22. Corrupto enim fcribæ fervo, interceperat commentarios, intercideratque, ac per fummum nefas utebatur adverfus amicum crimine fuo. Budæus. V. Vallam lib. 4. c. 21.
Commentarius igitur & Commentarium, dicitur Quicquid ita conficimus, ut memoriæ tantum gratia, non plenæ narrationis facere videamur, in quo fcilicet capita tantum & fummas rerum annotare folemus. Inde Commentarii Cæfaris dicti, in quibus res ejus in Gallia & bello Civili geftæ, non late & plene enarrantur, fed veluti perftringuntur. Suet. Cæf. cap. 56. Reliquit & rerum fuarum commentarios. Cic. 8. Fam. 11. Quam quifque fententiam dixerit, in commentario eft rerum urbanarum: e quo tu quæ digna funt, felige. Budæus.
Auctorum commentarii extant. Plin. lib. 37. cap. 12.
Diurni commentarii. Suet. Auguft. cap. 64.
Grammaticorum commentarii. Quintil. lib. 1. cap. 8.
Pontificum. Cic. de Clar. Orat. 55.
Prætoris. Cic. 7. Verr. 53. Audite decretum mercenarii Prætoris, ex ejus commentario.
Puerorum. Quintil. lib. 2. cap. 11. extr. In quibus excerpta colligebant, declamationum materiam.
In Rhetorum commentariis confenefcere. Quintil. lib. 3. cap. 9.
Commentarius, pro eo quod Inftructiones vocamus. Liv. 39. 47. Quæri juffit ab eo, ecquem de iis rebus a patre commentarium acepiffet? Budæus. Inftructiones, quæ Legatis dantur. H. St.
Commentarius, pro Compendiofa hiftoria, quales funt Commentarii Cæfaris. Cic. 1. Att. 16. Commentarium Confulatus mei Græce compofitum mifi ad te, &c. Budæus.
Commentarium paulo plenius. i. e. Quod vulgo dicunt, Memorias bene amplas. Cic. de Clar. Orat. 164. Ipfa illa cenforia contra Cn. Domitium collegam non eft oratio, fed quafi capita rerum & orationis commentarium paulo plenius. Budæus.
Commentarium, [ὑπόμνημα] pro Actorum perfcriptione. Antonius Cic. 14. Att. 14. Quod fi duriorem te ejus miferæ & afflictæ fortunæ præbes, non contendam ego adverfus te: quanquam videor debere tueri commentarium Cæfaris. Budæus.
Ex annalium monumentis, atque ex regum commentariis conquirere aliquid. Cic. pro Rabir. perduel. reo, 15.
A commentariis effe alicui. V. A.
Conficere commentarios. Cic. 5. Fam. 12. Si enim (inquit) fufcipis caufam, conficiam commentarios rerum omnium: fin autem differs me in tempus aliud, coram tecum loquar. Hoc vulgo Memorias & Memoriale vocant.
Confignati fundi publicis commentariis. Cic. 2. de Orat. 224. Ubi funt ii fundi, Brute, quos tibi pater publicis commentariis confignatos reliquit?
Facere commentarios breviores. Quintil. lib. 3. cap. 8.
Gerere Dictaturam ex commentario. Cic. ad Octav. Antonius vir animi maximi, &c. publicam dilapidabat pecuniam, ærarium exhauriebat, minuebat vectigalia, donabat civitates, ex commentario dictaturam gerebat, leges imponebat, &c. Subaudi C. Cæfaris. Hujus enim commentariis ad vexandam remp. abutebatur.
Invenire aliquid in commentariis antiquis. Cic. de Clar. Orat. 72.
Lege commentarios Ariftotelicos. Cic. 3. de Finib. 10.
Quærere aliquid ex commentariis. Cic. pro Sull. 45.
Recitare commentarium. Cic. 7. Verr. 53.
Referre in commentarios. Trajanus ad Plin. lib. 10. Ep. 96. Dediffe me jus trium liberorum Suetonio Tranquillo ea conditione qua affuevi, referre in commentarios meos juffi. Budæus.
Referre manu fua in commentarium aliquid. Cic. 7. Att. 3.
Referre fcripta alicujus in commentarium. Cic. 3. Tufc. 54.
Referre aliquem in commentarium principis. Modeftinus in l. abeffe. D. ex quibus caufis majores, Abeffe Reipublicæ caufa dicitur & is qui ab urbe

urbe profectus est, &c. pertinet & ad Tribunos militum, & præfectos, & comites Legatorum, qui ad ærarium delati, aut in commentarium principis relati sunt. Sensus est, ut vult ibi Budæus, Tribunos, Præfectosque militum, eorumque omnium comitatum, non aliter Reipub. causa abesse censeri, quam si in acta ærarii quæ publica sunt, aut privatum commentarium principis referendos se curarint, id est *registrandos* ut vulgo dicimus.

Regerere aliquid in commentarios. Quintil. lib. 2. cap. 11.

Reperire aliquid in commentariis alicujus. Cic. 1. Philipp. 2.

Scribere commentarios, idem quod Conficere. Plin. 7. Epist. 19. Quærente minaciter Mettio Caro, an rogasset? respondit, Rogavi. An commentarios scripturo dedisset, Dedi. &c.

Scribere commentarios rerum suarum. Cic. de Clar. Orat. 261.

Superare memoriam recentem aliquorum comentario suo. Cic. pro Sull. 45.

Tangere locum aliquem breviter in commentariis. Cic. 3. Off. 8.

Volvere commentarios alicujus. Liv. 3.

COMMENTARIŎLUM, i. n. [ὑπομνημάτιον] dimin. Cic. 1. Philipp. 16. An in commentariolis & chirographis & libellis, se uno auctore prolatis, ac ne prolatis quidem, sed tantummodo dictis, acta Cæsaris firma erunt? quæ ille in æs incidit, in quo populi jussa, perpetuasque leges esse voluit, pro nihilo habebuntur? His verbis Cicero significat, Commentarios privatam esse memoriam: Acta autem debere esse memoria publica testata, quæ in ærario esse solebant. Budæus.

Perfectum omni ratione commentariolum. Cic. de Petit. Conf. 45.

Profitentium commentariolis aliquid vulgatum esse. Quintil. lib. 1. cap. 5.

COMMENTARIENSIS, is. m. Qui in commentarium custodias refert, & veluti diarium custodiarum conficit. Budæus.

Commentariensis, pro Custode ac præfecto carceris, qui vinctorum nomina in commentario, id est libello perscribit. Impp. l. 4. C. de custod. reor. Ad commentariensem receptarum personarum custodia observatioque pertineat. &c. Hotom.

Commentariensis, pro Tabulario sive Actuario, qui publicas litteras perscribit atque asservat. Paulus in l. 45. §. 6. D. de jur. fisc. Quoties apud fiscum agitur, actorum potestas postulanda est, ut merito iis uti liceat: eaque manu commentariensis adnotanda sunt. Hotomanus.

Commentariensis in Castris erat, Qui obsequia militum, excubias, commeatusque & alia hujusmodi in commentarios referebat. Veget. 2. 19. Asconius in eum locum Cic. 3. Verr. 71. Accensus Neronis, Accensus (inquit) nomen est ordinis, & promotionis in militia, ut nunc dicitur Princeps, vel Commentariensis, aut Cornicularius. Hæc enim nomina de Legionaria militia sumpta sunt.

COMMINISTRO, [ὑπουργέω, ὑπηρετῶ] āre. Idem quod Ministrare. Plin. lib. 28. cap. 8. Super omnia est, quod extremam fistulam intestini contra ducum ac potestatum iniquitates comministrant. Emendatiores codices legunt Commonstrant. V. Harduin. in l. Loquitur de medicinis ex hyæna, ex opinione Magorum.

COMMĬNOR, [ἀπειλέω] āri. Idem quod Minari, vel Valde minari. Suet. in Cæs. cap. 62. Ut aquilifer moranti se cuspide sit comminatus. Liv. 10. 39. Comminando magis, quam inferendo pugnam, dies absumebatur.

COMMINO, āre. Apul. Milef. 7. pag. 192.

COMMINATUS, pass. Idem.

COMMINABUNDUS, Adj. Idem.

COMMINATIO, ōnis. f. [ἀπείλησις] Plin. lib. 8. cap. 45. Sed tota comminatio prioribus in pedibus stat, ira gliscente alternos replicans, spargensque in altum arenam, & solus animalium eo stimulo ardescens. De Tauris.

Fabius circumagi ad nutus comminationesque Hannibalis flagitiosum ducebat. Liv. 26. 8.

Orationis comminatio tanquam armorum ad usum est. Cic. 3. de Orat. 204. Orationis autem ipsius tanquam armorum est, vel ad usum comminatio & quasi petitio, vel ad venustatem ipsa tractatio.

Comminationibus reprimere hostem. Suet. Tiber. cap. 37. Reges comminationibus magis, quam vi repressit.

COMMINĀTOR, ōris. m. Tertull.

COMMINATĪVUS, Adj. Idem.

COMMINUO, ui, ūtum, [συντρίβω, μειόω] ĕre. Idem quod Minuere significat. Plin. lib. 20. cap. 4. Sativi vero decocti, mane poti ad ternos cyathos, comminuunt & ejiciunt calculos.

Deturbare, affligere, comminuere, dissipare aliquid. Cic. in Pison. 93. Illi autem statuam istius persimilem, (quam stare celeberrimo in loco voluerat, ne suavissimi hominis memoria moreretur,) deturbant, affligunt, comminuunt, dissipant.

Frangere & comminuere aliquem. Cic. 2. Off. 40. Opes habuit & multo majores Viriatus Lusitanus, &c. quem C. Lælius, is qui sapiens usurpatur, Prætor fregit & comminuit, ferocitatemque ejus ita repressit, ut facile bellum reliquis traderet.

Avaritia, comminuit atque violat officium. Cic. pro Quint. 26.

Pondus argenti comminuere. Hor. 1. Serm. 1. 43.

> Quid juvat immensum te argenti pondus, & auri
> Furtim defossa timidum deponere terra?
> Quod si comminuas, vilem redigatur ad assem.

Vires ingenii comminuere. Ovid. 3. de Pont. 3. 34.

Lacrymis comminui. i. e. Frangi, flecti, mitigari. Ovid. 3. Epist. 134.

Comminuti re familiari. Cic. 4. Att. 3.

Comminutæ opes & depressæ. Cic. 7. Verr.

COMMINUENDUS, [συντριπτέος] Partic. Ovid. de Medicam. fac. 72.

> Utraque fex habeat æquo discrimine libras,
> Utraque da nigris comminuenda molis.

COMMINUTIM, Adv. Apic. 4. 4. Comminutim concisa.

COMMINUS, V. COMINUS.

COMMISCEO, miscui, mistum & mixtum, [συγκεράννυμι, συμμίγνυμι] ēre. Idem quod Permiscere. Plaut. Perf. 1. 3. 7. Commisce mulsum.

Commiscere aliquid cum altero. Plaut. Rud. 2. 6. 3.

> Nam si quis quid cum eo rei commiscuit. i. e. Si quid negotii est alteri cum eo.

Commiscere consilium cum aliquo. Plaut. Mil. 2. 5. 68.

> Ego abeo a te, ne quid tecum consilii commisceam.

Corpus commiscere. Cic. 2. de Nat. Deor. 128. Deinde partes corporis & ad procreandum, & ad concipiendum aptissimæ, & in mare, & in femina commiscendorum corporum miræ libidines.

Jus accusatoris cum jure testimonii commiscere. Auct. ad Herenn. lib. 4. 47.

COMMISTUS, & COMMIXTUS, [συμμιχθείς] Partic. Legitur utroque modo, sed plerumque Commixtus. Virg. 3. Æn. 632.

> — saniem eructans, ac frusta cruento
> Per somnum commixta mero. Idem 6. Æn. 762.
> — primus ad auras
> Ætherias, Italo commixtus sanguine, surget Silvius.

Fumus in auras commixtus tenues fugit diversa. i. e. Per diversa. Virg. 4. Georg. 500. Servius.

Cum ablativo loco dativi. Virg. 2. Georg. 327.

> Magnus alit magno commixtus corpore fœtus. Pro Corpori. Servius. Lucret. 6. 321.
> At tepefacta tamen veniat commista calore. Scil. Vis venti. Idem 6. 1157. — gemitu commista querela.

COMMIXTIM, Adv. Vox apud JCtos.

COMMIXTIO, ōnis. f. [χύμα] Gloss. Gr. Lat. & Firmicus.

COMMIXTŪRA, æ. f. Cato de R. R. cap. 157.

COMMISCUUS, Adj. [κοινός] Gloss. Lat. Gr. In ed. Steph. Commisculus.

COMMISCIBĬLIS, e. Tertull. de Anima, cap. 12.

COMMISERESCO, [κατοικτείρω] ĕre. Idem quod Miserescere. Ter. Hec. 1. 2. 54.

> Ibi demum ita ægre tulit, ut ipsam Bacchidem
> Si adesset, credo, ejus commiserescerет. Ennius Hectoris Lytris, Servos & vestrum imperium, & fidem Myrmidonum vigiles commiserescite. Nonius 7. 37.

COMMISEREOR, ēri. Gell. 15. 19.

COMMISĔROR, [κατελεέω] āri. Idem quod Miseror. Cic. 1. Verr. 46. Quid quum commiserari, conqueri, & ex illius invidia deonerare aliquid, & in te trajicere cœperit? Gell. lib. 7. cap. 5.

COMMISERANS, [κατοικτείρων] Partic. Gell. lib. 5. cap. 14. Ad eandem specum venit hic leo, debili uno & cruento pede, gemitus edens, & murmura dolorem cruciatumque vulneris commiserantia.

COMMISERANDUS, Partic. Auct. ad Heren. 4. Hæc exornatio plurimum potest in amplificanda & commiseranda re.

COMMISĔRO, ōnis. m. Tertull. adv. Marc. 4. 36. Hæretici commiserones.

COMMISERATIO, ōnis. f. [κατοίκτισις] Cic. 2. de Orat. 125. Quid de Q. Regis commiseratione dicam? conf. 3. de Orat. 219.

Commiserationem brevem esse oportet: nihil enim lacryma citius arescit. Auct. ad Heren. lib. 2. 50.

COMMISSUM, COMMISSIO, COMMISSURA, COMMISSUS, V. COMMITTO.

COMMĪTĬGO, [καταπραΰνω, καταπραΰνω] āre. Idem quod Mitigare. Commitigare sandalio caput alicujus. Ter. Eun. 5. 8. 4. Ubi Donatus; Commitigari, est Tundendo deprimi atque deponi.

COMMITTO, īsi, issum, [συνάπτω, συμφύω, ἐπιτρέπω, παραδίδωμι, πλημμελέω] ĕre. proprie (inquit Festus) est Insimul mittere aut conjungere. Plin. 10. Epist. 41. Sed incertum utrum ad colligendum humorem circumjacentium agrorum, an ad committendum flumini lacum. i. e. Conjungendum.

Animos committere. Catull. 60. 17.

> Quare nunc animos saltem committite vestros. Committere animos, est Animos in commissionem & certamen adducere, & ad contentionem comparare: unde Commissiones gladiatorum dicebantur, quum paria comparabantur. Turnebus. V. sub finem.

Committere, Comparare. Vide Committere apud Propertium in ERINNA. Juvenal. Sat. 6. v. 436.

> Committit vates & comparat; inde Maronem,
> Atque alia parte in trutina suspendit Homerum. H. St.

Cervix committitur per vitalia vincula primo artu. Valer. 4. Argon. 310.

Furta committere latebris. i. e. Abscondere. Stat. 2. Achil. 322.

Gemmas committere mero, pro Merum committere gemmis, i. e. Gemmatis poculis. Hypallage est apud Stat. 1. Theb. 149.

> — nec curas mero committere gemmas,
> Atque aurum violare cibis.

Noctes duas committere. i. e. Conjungere, excluso die. Ovid. 1. Amor. 13. 46. De Jovis trinoctio, quo Herculem genuit.

Oras plagæ alicujus committere futuris, vulgus chirurgorum dicit *conjungere labra futuris*. Celf. lib. 7. cap. 19. Eo facto, testiculus intus reponendus est, oræque scroti futuris inter se committendæ, &c.

Suturæ capitis in unguem commissæ. V. IN.

Committere semen solo. Columel. lib. 2. cap. 8. Sed si feri funt imbres, quamvis sitienti solo, recte semen committitur.

Sulcis committere femina. Virg. 1. Georg. 223.

Terræ femina committere. Tibull. lib. 1. 7. 31.

Stirpes committere ramis. Lucret. lib. 5. 1364.

Vinum committere venis. Hor. 2. Serm. 4. 25.

> — quoniam vacuis committere venis
> Non nisi lene decet. Subauditur Vinum.

Vitem tenui committere fulco. i. e. Fossa, ut ait Servius. Virg. 2. Georg. 289.

Committere se in conclave. Cic. pro Rosc. Amer. 64. Quod poterat sane esse suspiciosum neutrum sensisse? ausum autem esse quenquam se in id conclave committere, eo potissimum tempore, &c.

Tecto se committere. Ovid. 2. de Ponto, 2. 37.

Urbi se committere. Cic. 15. Att. 11. Sed auctor non sum ut te Urbi committas.

Committere, [ἐπιτρέπειν, παραδοῦναι] Tradere. Donatus, Committimus quæ cum magno periculo volumus esse servata. Ter. And. 1. 5. 61.

> Bona nostra hæc tibi committo, & tuæ mando fidei. Cic. 2. Off. 33. Itaque his salutem nostram, his fortunas, his liberos rectissime committi arbitramur.

Committere & commendare. V. COMMENDO.

Committere & communicare. Cic. 3. Fam. 10. Quid mihi ille non commisit? quid non mecum communicavit?

Committere & credere. Cic. pro Domo 1. Ut omnis Reipub. dignitas, omnium civium salus, vita, libertas, aræ, foci, dii penates, bona, fortunæ, domicilia: vestræ sapientiæ, fidei, potestatique commissa creditaque esse videantur.

Committere & credere honorem alicui. Cic. 7. Verr. 35.

Recte committere aliquid alicui. Cic. 1. Fam. 9.

Alendum aliquem committere alicui. Ovid. 13. Met. 431.

Regendos aliquos committere alicui. Ovid. 3. de Arte Am. 527.

Arbitrio alicujus aliquid committere. Hor. 2. Serm. 5. 105. al. Permittere.

Com-

Committere se in fidem alicujus. Ter. prol. Hec. 53.
　Studium suum, & se in vestram commisit fidem.
Committere se in tutelam alicujus ex eodem Terentio, Vide TUTELA. H. St.
In custodiam caput suum. Plaut. Rud. 3. 2. 11.
　More antiquo in custodiam suum commiserunt caput.
Fidei alicujus commendare & committere se. Ter. Eun. 5. 2. 47.
　Ego me tuæ commendo & committo fidei.
Ingeniis conjecturæque aliquorum aliquid committere. Cic. pro Rosc. Amer. 123.
Populo se committere. Cic. pro Domo 49.
Potestati alicujus Rempublicam & arma populi committere. Cic. pro Milon. [V. 68. & 70. paulo aliter.
Publicis præsidiis & armis se committere. Cic. pro Milon.
Causam alicui. Cic. 1. de Orat. 174.
Consilia sua alicui. Cic. 5. Verr. 6.
Curas suas auribus alterius. Sen. Hippol. 5.
Delictum hominum fortunæ judicio. Cic. pro Cluent. 129.
Epistolam alicui. Cic. 1. Att. 10.
Existimationem ac spem reliquæ vitæ alicui. Cic. pro Quint. 98.
Habenas committere, Permittere regendi potestatem. Sen. Medea, 1.
Honores committere alicui. i. e. Officia honorata. Claud. in Laudib. Seren. 194.
Incommoda sua legibus & judiciis. Cic. 3. Verr. 82. h. e. Judicium de incommodis secundum leges expectare.
Litteras alicui. Cic. 1. Att. 10. Ita neque Achaicis hominibus, neque Epiroticis paulo liberiores litteras committere audeo.
Magistratus aliquibus committere. Cic. pro Planc. 61.
Oscula committere linguæ. Ovid. 15. Epist. 131.
　Oscula cognosco, quæ tu committere linguæ,
　Aptaque consueras accipere, apta dare.
Rem magnam difficilemque alicui. Cic. 13. Fam. 5.
Rem & vitam alicui. Hor. 2. Serm. 7. 67.
Suffragium & jurisdictionem alicui. Sen. de Benef. lib. 2. cap. 35. His ipsis, quos vocamus insanos, suffragium & jurisdictionem committimus.
Vices suas alicui. i. e. Partes suas cum alio commutare. Sen. OEth. v. 149.
　Commisitque vices Lucifer Hespero,
　Et soles vetuit Delia tardior.
Caput, vel Collum, tonsori. Hor. in Arte Poet. 301. Cic. 5. Tusc. 58. Quinetiam ne tonsori collum committeret, tondere filias suas docuit.
Crus commisit laqueo volucris. Ovid. 11. Met. 74.
Litteris committere aliquid. Cic. 4. Att. 1.
Amores suos tabellis. Ovid. 1. Amor. 12. 21.
Committere gnatam suam uxorem alicui. Ter. And. 1. 5. 6.
　— quid Chremes, qui denegarat
　Se commissurum mihi gnatam suam uxorem? id mutavit?
Committere in discrimen remp. Liv. 8. 32. Quum me incertis auspiciis profectum ab domo scirem, utrum mihi turbatis religionibus Respub. in discrimen committenda fuerit, an auspicia repetenda?
Committere se in præcipitem locum. h. e. Exponere & committere se periculo. Cic. 4. Acad. 68. Ita enim finitima sunt falsa veris, eaque quæ percipi possunt (si modo ea sunt quædam: jam enim videbimus) ut tamen in præcipitem locum non debeat se sapiens committere.
Committere se in aciem. Liv. 7. Ibi quia res trahi segnitia Græcorum, non committentium se in aciem, videbantur, Dictatorem, &c. conf. 23. 11.
Committere se in conspectum populi. Cic. 6. Verr. 26. In Populi Romani quidem conspectum quo ore vos commisistis? Idem 8. Att. 17. Ne duæ legiones sine Picentinis cohortibus in conspectum Cæsaris committerentur.
Committere se in Senatum. Cic. 3. Q. frat. 2. Quum Gabinius quacunque veniebat, triumphum se postulare dixisset, subitoque bonus Imperator noctu in urbem, hostium plane, invasisset, in Senatum se non committebat. [Deesse quid videtur. An Hostium plane more, vel Noctu Urbem, ut hostium &c?
Ausis magnis se committere. Claud. 2. in Eutrop. 548.
Fortunæ. Cic. 9. Att. 4.
Frigori aliquid. Cels. lib. 6. cap. 18. Præcipueque id ulcus multa calida aqua fovendum est, velandumque, neque frigori committendum.
Hiemi & fluctibus se. Cic. 4. Verr. 91. Hiemi fluctibusque sese committere maluit, quam non istam communem Siculorum tempestatem, calamitatemque vitare.
Itineri se committere. V. paulo post, Viis hisce, &c.
Labori se, æstui &c. Cels. lib. 1. cap. 2. Si quis interdiu se implevit: post cibum neque frigori, neque æstui, neque labori se debet committere.
Mari aliquem committere. Lucan. 5. 691.
Navigationi se committere. Cic. 16. Fam. 6.
Nocti. Ovid. 13. Met. 342.　— cur audet Ulysses
　Ire per excubias, & se committere nocti?
Pelago ratem committere. Hor. 1. Carm. 3. 11.
Periculo litteras. Cic. 1. Att. 13. Sed non committendæ ejusmodi periculo, ut aut interire, aut aperiri, aut intercipi possint. De litteris.
Periculo mortis, aut servitutis se committere. Cicero pro Lege Manil. 31.
Ponti sese committere. Per pontem transire. Virg. 3. Georg. 78.
Ponto se committere. i. e. Mari. Cic. in Arat.
Portibus committere se non audebant. Cæs. 3. Bell. Civil. 60.
Pugnæ. Ovid. 14. Met. 362.
Rixæ se committere. Lucan. ad Pison. 187.
Soli aperienti se committere. Cels. lib. 1. cap. 2. Habitare vero ædificio lucido, perflatum æstivum, hibernum solem habente, cavere meridianum solem, matutinum & vespertinum frigus, itemque auras fluminum atque stagnorum, minimeque nubilo cælo soli aperienti se committere.
Vento. Ovid. 3. Fast. 579.
Ventis vitam committere. Virg. 10. Æn. 68.　— non linquere castra
　Hortati summus? aut vitam committere ventis?　i. e. Incertis & inanibus rebus. Servius.
Ventis unda se commisit. Ovid. 11. Met. 512. al. Admisit.
Viis hisce ego me committam, qui &c. ire non sum ausus? Cic. 12. Philipp. 24. Ibid. paulo post, Possumne igitur satis videri cautus, satis providus, si me huic itineri, tam infesto, tamque periculoso commisero?
Committere, [καθίστασθαι, συμβάλλειν] est Ad pugnam & ad concertationem exhibere. Unde, Committi gladiatorum paria dicebantur in spectaculis & Athletarum certaminibus, i. e. Ad digladiandum copulari compararique. Suet. de Clar. Gram. 17. Ad exercitanda discentium ingenia æquales inter se committere solebat. Budæus. V. supra Animos committere.
Committere inter se, Mutuo irritare, & ad dissidium impellere, & quasi in quoddam certamen adducere. Suet. in Calig. cap. 56. Nec cessavit ex eo criminari alterum alteri, atque inter se omnes committere.
Fratres committere odiis. Claud. 1. in Eutrop. 282.
Bellum committere, Suscitare bellum inter duos populos. Inde, Bellum commissum apud Livium, id est (ut vulgo dicunt) *guerra aperta:* quum aliqua injuria lacessente bellum inter duos populos irritatur, quasique re ipsa inducitur. Liv. 21. 40. extr. Sed ita forsitan decuit, cum fœderum ruptore duce ac populo, deos ipsos, sine humana ope, committere ac profligare bellum: nos autem, qui secundum deos violati sumus, commissum ac profligatum conficere. Ex Budæo.
Commissum bellum, συνεῤῥωγὼς πόλεμος, καθιστάμενος, συγκρουόμενος, συνταραχθείς. H. St.
Certamen. Liv. 23.
Judicium committitur. Cic. pro Rosc. Amer. 11. Longo intervallo judicium inter Sicarios hoc primum committitur.
Manum alicui committere. Virg. 12. Æn. 60.
　— desiste manum committere Teucris.　i. e. Bellum inferre.
Prælium committere, pro Incipere. Cæs. 2. Bell. Gall. 19. Equites nostri cum funditoribus sagittariisque flumen transgressi, cum hostium equitatu prælium commiserunt.
Prælia committere. Valer. 6. Argon. 31.
Prælia committere versu. Ovid. in Ibin, 43.
Pugnam. Sil. lib. 8. 619.
Ludos. Cic. 3. Q. frat. 4. Hæc scripsi ad VIII Cal. Novemb. quo die ludi committebantur. Sueton. in Claud. 21. Circenses etiam frequenter in Vaticano commisit, &c.
Spectaculum. Liv. 2. 36. Ludis mane servum quidam paterfamiliæ, nondum commisso spectaculo, sub furca cæsum medio egerat circo: cœpti inde ludi, velut ea res nihil ad religionem pertinuisset.
Verba committere cæcis modis, Ænigma proponere, obscure loqui. Sen. Theb. 1.
Committere aliquid [πλημμελεῖν] Peccare, male agere. Cic. 1. Verr. 5. Ego etiam quæ tu sine Verre commisisti, Verri crimini daturus sum. Virg. 1. Æn. 235.
　Quid meus Æneas in te committere tantum,
　Quid Troes potuere?
Non timent qui nihil commiserunt. Cic. pro Milon. 63.
Non impulsione, verum ratiocinatione aliquid committere. Cic. 2. de Invent. 17.
Committere contra legem. Cic. pro Cluent. 92. Sed ille idcirco his legibus condemnatus est, quod contra aliam legem commiserat.
Committere multa in deos, & homines. Cic. 3. Verr. 6.
Adulterium. Quintil. lib. 7. cap. 3.
Cædem. Ovid. 14. Epist. 59.
Culpam. Cic. 16. Fam. 12. Graves solent offensiones esse ex gravibus morbis, si quæ culpa commissa est.
Delictum. Cæs. 7. Bell. Gall. 4.
Facinus. Cæs. 3. Bell. Civil. 60.
Flagitium. Cic. de Clar. Orat. 229.
Fraudem. Hor. 1. Carm. 28. 31.
Jurgia. Plaut. Men. 5. 2. 21.
　Nisi quid commissi jurgii est causa.　Alii legunt, Adjurgii. Gronov. Nisi aut quid comissi, aut jurg.
Maleficium. Cic. pro Rosc. Amer. 62.
Multam committere, Aliquid facere quod multæ solvendæ sit obnoxium. Varr. lib. 2. de R. R. V. MULTA, æ.
Nefandum aliquid. Ovid. 9. Met. 625.
Nefarias res. Cic. 6. Philipp. 2.
Rixam. Liv. 5. 25. pr. Hæc quum fœdis certaminibus agerentur, nulla res alia manibus temperare plebem cogebat, quam quod ubi rixæ committendæ causa clamor ortus esset, principes, &c.
Scelus magnum. Cic. pro Sull. 6.
Simili impulsu aliquid committere. Cic. 2. de Invent. 20.
Non committere ut, vel Quamobrem. Cic. 1. Off. 81. Nec committere, ut aliquando dicendum sit, Non putaram. Idem 3. Off. Considerare debes nihil tibi esse committendum, quamobrem eorum, quos laudas, te non simillimum præbeas. Cic. 11. Fam. 20. Se non esse commissurum, ut tolli possit.
Non committam posthac, ut me accusare de epistolarum negligentia possis. Cic. 1. Att. 5.
Quia commisi, ut me defraudes: ad eam rem affectas viam. Plaut. Men. 4. 3. 12.
Non committam, ut si defugerim, tibi causam aliquam dem recusandi. Cic. 2. de Orat. 233.
Nolle quenquam civem committere, ut morte multandus sit. Cic. 8. Philipp. 15.
Non est meum committere ut, &c. Cic. 3. Fam. 9. Nam profecto non est meum, qui in scribendo (ut soles admirari) tantum industriæ ponam, committere, ut in scribendo negligens fuisse videar: præsertim, &c.
Non placet nobis committere ut. Cic. 8. Att. 15. Quod quum ita esset, nec mihi, nec fratri meo, nec cuiquam amicorum placuit committere, ut temeritas nostra non solum nobis, sed etiam Reipub. noceret.
Non putavi eum esse commissurum ut. Cic. 8. Att. 3.
Id est sordidum ad famam, committere ut accusator nominere. Cic. 2. Off. 50.
Committendum non putavi, prius ut &c. Cic. 11. Fam. 20. Hæc quum audissem, & jam in itinere essem, committendum non putavi, prius ut Alpes transgrederer quam quid isthic ageretur, scirem.
Vereor committere ut, &c. Cic. 1. de Legib. 37.
Alicujus consilio commissum esse ut, &c. Cic. 1. Att. 13.
Committere de existimatione sua alicui. Cic. 5. Verr. 137. Tum iste negat se de existimatione sua cuiquam, nisi suis commissurum.
Committere, Confiscare, fisco attribuere. Paulus in l. debitor meus. D. negot. gest. Veluti si periculum erat, ne prædia in publicum committerentur, ne pœna trajectitiæ pecuniæ augeretur, aut ex compromisso

missio committeretur. Cic. 4. Verr. 36. Faciemus ut palæstritæ negent ex testamento esse positas: petant hæreditatem, quod eam palæstræ commisisse dicant. subaudi, Statuam.
Committi, [προδίδοσθαι] passiv. ut, Mucronibus strictis committi. Ovid. 3. Fast. 231. i. e. Objici, exponi.
Infirmo judicio committi. Cic. 1. Att. 13. i. e. Coram infirmis judicibus habere litem, & qui facile corrumpi possint.

Commissus, Partic. [προδοθείς] Cic. pro Font. 30. Atque ita ut commissus sit fidei, permissus potestati.
Bella commissa alicui. Cic. pro Domo, 18.
Devotio capitis convicta & commissa. Cic. pro Domo, 145. Hanc ego devotionem capitis mei, quum ero in sedes meas restitutus, tum denique convictam esse & commissam putabo.
Lætitia commissa. Propert. lib. 1. 10. 12.
Sed quoniam non es veritus concredere nobis,
Accipe commissæ munera lætitiæ. i. e. Mecum communicatæ.
Ludi commissi. Virg. 5. Æn. 113.
Et tuba commissos medio canit aggere ludos.
Piacula commissa. Virg. 6. Æn. 569.
Distulit in seram commissa piacula mortem.
Pugna non mediocri certamine nec parva dimicatione commissa. Cic. pro Muren. 34.
Res inter se commissæ. Quintil. lib. 7. cap. 1.
Ut tutela, sic procuratio Reipublicæ, ad eorum utilitatem qui commissi sunt, non ad eorum, quibus commissa est, gerenda est. Cic. 1. Off. 85.
Commissus, Fidei traditus. Catull. 99. 1.
Si quicquam tacito commissum est fido ab amico,
Cujus sit penitus nota fides animi.
Commissus, Conjunctus & coagmentatus. Virg. 3. Æn. 428.
— pistrix
Delphinum caudas utero commissa luporum. Servius.
Dextera commissa dextræ. Ovid. 2. Epist. 31.
Nocte commissa, Gemina. Sen. OEth. 13.
Dispositio digestas res atque inter se commissas devincit. Quintil. lib. 7. cap. 1.
Solvere commissas acies, Dirimere bellum. Propert. 4. 4. 59.
Commissus, Confiscatus. Paulus in l. Cotem. D. de publican. & vectig. Dominus navis si illicite aliquid in nave vel ipse, vel vectores imposuerint: navis quoque fisco vindicatur. Quod si absente domino id a magistro vel gubernatore, aut proreta, nautave aliquo factum sit: ipsi quidem capite puniuntur commissis mercibus, navis autem domino restituitur.
Commissa hæreditas apud Jurisconsultos Ea dicitur, in qua id commissum est quamobrem alteri debeatur. Velut, Jussus hæres fuerat statuas in foro ponere: nisi poneret, Veneri Erycinæ multatus est: mortuo testatore non posuit, commissa multa dicitur, & hæreditas, quoniam id commissum est quamobrem ei auferatur. Cic. 3. Verr. 27. Calumniatores ex sinu suo apposuit, qui illam hæreditatem Veneri Erycinæ commissam esse dicerent.
Commissa obligatio. Julian. in l. 1. §. ult. D. de stipul. servor. Sed in secunda obligatione Mævio commissa, Titius exceptione debiti submovebitur.

Committendus, Partic. Cic. 10. Att. 2. Fortunæ sunt committenda omnia, sine spe conamur ulla.

Commissum, i. n. [πλημμέλεια] Delictum. Cic. pro Sulla, 72. Ecquod hujus factum, aut commissum, non dicam audacius, sed quod, &c.
Sacrum commissum, quod neque expiari poterit, impie commissum est. Cic. 2. de Legib. 22.
Turpe. Hor. 3. Carm. 27. 39.
Enuntiare commissa, Alterius secreta nobiscum communicata revelare. Cic. 2. Tusc. 2.
Fateri commissa. Stat. 5. Silv. 5. i. e. Facinus.
Luere. Virg. 1. Æn. 136.
Post mihi non simili pœna commissa luetis. i. e. Persolvetis. Et hic sermo (ait Servius) a pecunia descendit: antiquorum enim omnes pœnæ, pecuniariæ fuerunt.
Negare. Claud. 2. in pr. Conf. Stil. 56. h. e. Rem nostræ fidei creditam.
Plorare. Hor. 3. Carm. 27. 39.
Prodere commissa. Hor. 1. Serm. 3. 95. Secreta revelare.
Punire. Sil. lib. 13. 368.
Tacere. Hor. 1. Serm. 4. 84.
Tegere, i. e. Tacere sibi credita. Hor. in Arte Poet. 84.
Commissa dicuntur, inquit Asconius, Quæ contra voluntatem testatoris facta, aut non facta ab hærede, multa aliqua pœnaque plectuntur. in Cic. 4. Verr. 25. Si commissum quid esset.
In commissum cadere, In commissi causam incidere. Martian. l. interdum. D. de publicanis & vectigal. Interdum nec vendendus est servus, qui in commissum ceciderit: sed pro eo æstimatio a domino danda est. Divi enim Severus & Antoninus rescripserunt: quum is servus qui actum domini gessisse diceretur, in commissum cecidisset, venire non debuisse, sed pro eo viri boni arbitratu æstimationem oportuisse dari. Iidem etiam eadem epistola rescripserunt, si quis improfessus servus fuerit, & probetur in commissum cecidisse, & aut uxorem domini corrupisse dicatur, aut aliud quid gravius admisisse, ut cognoscat procurator: & si in his causis compertus sit, æstimetur, & ad pœnam domino tradatur. Iidem divi Severus & Antoninus rescripserunt: mancipiis commissis, res peculiares non esse in eadem causa: nisi hoc, quod proprio nomine in causam commissi incidit. Quoties quis mancipia invecta professus non fuerit, sive venalia, sive usualia: pœna commissi est. Ibid. Servi qui in fuga sunt, in commissum non cadunt, quum sine voluntate domini fines egressi sunt. Paulo post: Divi quoque fratres rescripserunt: quum quidam non per fraudem, sed per errorem in causam commissi incidissent, ut duplo vectigali contenti publicani servos restituerent. Si quis professus apud publicanum fuerit, non tamen vectigal solverit, hoc concedente publicano, ut solent facere: divi Severus & Antoninus rescripserunt, res in commissum non cadere. Quum enim (inquiunt) professiones recitantur, commissum cessat: quum poterit satisfieri fisco ex bonis publicanorum, vel fidejussorum. Mancipiis commissis, i. e. Confiscatis, seu fisco vindicatis, *Confisquez, ou acquis au fisque.* In commissum igitur cadere, vel in commissi causam (hoc est conditionem) incidere: Confiscari, seu fisco vindicari, *Estre confisqué ou acquis au fisque, Estre tombé en commis.* sic enim loquuntur nostrates advocati & jurisconsulti. V. Burman. Diss. de Vectig. cap. 5.
Commisso rem aliquam vindicare. Paulus in l. Cotem. D. de publicanis & vectigal. Eam rem quæ commisso vindicanda est, dominus emere non prohibetur, vel per se, vel per suos, vel per alios, quibus hoc mandaverit.
Commissi pœnam remittere. Papinian. in l. Imperatores. D. de publicanis & vectigal. Itemque rescripserunt, pupillo remittere se pœnam commissi, si intra diem tricesimum vectigal intulisset.

Commissio, ōnis. f. [συμβολή] Ea significat, quæ verbum a quo derivatur, patitur.
Commissio, Exhibitio erat binorum poetarum vel oratorum ad ingenii ostentationem. Has commissiones, scenicas scilicet & poeticas & etiam ludicras, Prætores ludis præsidentes faciebant. Suet. in Aug. cap. 89. Componi tamen aliquid de se, nisi & serio, & a præstantissimis, offendebatur: admonebatque Prætores, ne paterentur nomen suum commissionibus obsolefieri.
Commissio Græcorum. Cic. 16. Att. 5. Rumoris nescio quid afflaverat, commissione Græcorum frequentiam non fuisse.
Commissio ludorum, &c. Cic. 15. Att. 26. Equidem illos celebrari & esse quam gratissimos mirabiliter cupio, idque ita futurum esse confido: & tecum ago, ut jam ab ipsa commissione ad me, quemadmodum accipiantur hi ludi, deinde omnino reliquorum dies singulos prosequare. i. e. Ab ipso principio ludorum.

Commissor, ōris. m. [συμβαλλόμενος] Gloss. Gr. Lat.

Commissorius, Adj. [πλημμελητικός] ut, Lex commissoria. Hoc est exceptio adjecta actioni: contra quam si quid commissum fuerit, conventio rescinditur. Paulus in l. Æmyl. D. de minoribus xxv annis, Æmylius Largianus ab Ovinio fundum Puteolanum lege commissoria emerat, data parte pecuniæ, ita ut si intra duos menses ab emptione reliqui pretii partem dimidiam non solvisset, inemptus esset: item si intra alios duos menses reliquum pretium non numerasset, similiter esset inemptus. V. Dig. 18. 3.
Lege commissoria fundum venire quid sit, apparet ex verbis Ulp. in l. Si fundus. D. de Lege commissoria, Si fundus, inquit, lege commissoria venierit, hoc est, ut nisi intra certum diem pretium sit exolutum, inemptus fieret, &c.

Commissūra, æ. [συναφή, σύμφυσις] Junctura tabularum, & aliorum hujusmodi. Cic. de Univers. 21. Deinde in orbem torsit, ut & ipsæ secum, & inter se ex commissura quæ e regione esset, jungerentur.
Molles digitorum commissuræ. Cic. 2. de Nat. Deor. 150.
Commissura verborum. Quintil. lib. 9. cap. 4.
Commissuræ hiantes. Quintil. lib. 12. cap. 9. Non cohæret, nec commissuris modo, ut in opere male juncto hiantibus, sed, &c. Non modo ut sint ordine collocati sensus, elaborandum est, sed ut inter se juncti, atque ita cohærentes, ne commissura pelluceat. Quintil. lib. 7. cap. 10. De dispositione.

Commissurālis, e. Veget. de Re Vet. 2. 13.

Commissarius, i. m. Vox apud JCtos. ut Fideicommissarius, l. 29. §. 2. Dig. pro Quæsitore vel Judice delegato generatimque eo, cui aliquid gerendum, vel dijudicandum committitur. Sed hoc verbum improbat Vossius de vitiis L.L. 3. 6.

Commobĭlis, V. commoveo.

Commode, **Commoditas**, **Commodito**, **Commodo**. V. commodum.

Commŏdum, i. n. [ὠφέλεια, λυσιτελές] fit a Modo; & significat Utilitatem, & emolumentum. Cic. 4. Verr. Utrum tibi commodum est elige.
Valetudinis commodum, cui opponitur Incommodum morbi. Cic. pro Muren. 47.
Vitæ commoda. Lucret. 3. 2.
De communibus commodis. Tacit. 1. Ann. 14. Quem missum ad vos Germanico exercitu de communibus commodis. i. e. Ob communia commoda.
Publica commoda. Hor. 2. Epist. 2. 3.
— in publica commoda peccem,
Si longo sermone morer tua tempora, Cæsar.
Utile & commodis meis aptum. Cic. 3. Fam. 10. Quid mihi tandem erat utilius, quid commodis meis aptius? quam, &c.
Capere commodum de re aliqua. V. capio.
Capere nihil commodi. Catul. 59. 63.
Carere commodis. V. careo.
Comparare sua commoda ex incommodis alterius. Ter. And. 4. 1. 4.
Ut malis gaudeat: atque ex incommodis
Alterius sua comparet ut commoda?
Consequi commodum. V. consequor.
Consulere commodis. Cic. 1. Q. frat. 1.
Demere commoda aliqua alicui, i. e. Privare aliquem commodis quibusdam. Ovid. 1. Amor. 2. 38.
His tu militibus superas hominesque deosque,
Hæc tibi si demas commoda, nudus eris.
Expectare commodum alicujus. Cic. 12. Att. 27. Homo nequam, qui tuum commodum non expectarit, quum ob eam unam causam missus esset.
Ferunt multa anni venientes commoda secum. Horat. in Arte Poet. 175.
Habent parvæ commoda magna moræ. Ovid. 3. Fast. 394.
Impedire commodum. Cic. Ut ne minima quidem re ulla Bruti commodum ullum impediamus.
Inhibere commoda alicujus. Ovid. 3. Amor. 10. 4.
Inservire suis commodis. V. inservio.
Labefactare atque oppugnare commoda alicujus. V. labes.
Limare commoda alicujus, i. e. Detrahere commodis alicujus, aut Invidere. Hor. 1. Epist. 14. 37.
Metiri commodis. V. metior.
Natus suis commodis. V. nascor.
Non licet sui commodi causa nocere alteri. Cic. 3. Off. 23.

Officere

Officere commodis alicujus. V. OFFICIO.
Oppugnare commoda patriæ, cui opponitur, Pro his pugnare. Cic. 1. de Invent. 1.
Prætermittere commoda. Cic. ad Q. frat.
Referre amicitiam ad illius commoda, quem diligimus. Cic. 2. de Nat. Deor. 123.
Servire commodis utilitatique alicujus. Cic. 1. Q. frat. 1.
Commoda, in re militari dicebantur, vel Munera, vel Præmia, vel Agri denique qui dabantur militibus. Ovid. 1. de Arte Am. 131.

Romule, militibus scisti dare commoda solus. Et iterum, 132.
Hæc mihi si dederis commoda, miles ero. Hæc Turneb. 5. 5.

Commodum etiam erat Præda, qua onusti domum redibant milites, Liv. 2. 25. sive Ager captivus, qui sæpe militibus dividi solebat, Idem 2. 41: sive Stipendium, V. STIPENDIUM. sive denique Privilegia omnia, quibus uterentur milites; quale illud apud Liv. 2. 24. Ne quis militis, dum in castris esset, bona venderet, aut liberos, sive nepotes moraretur. [Sed probandum erat, hæc eadem nominatim Commoda militiæ ab ullo antiquo auctore dicta fuisse. Qui contra Commoda a Præda acStipendio accurate distinguunt, quum hæc duo militibus quovis tempore darentur, illa demum emerita stipendia sequi consueverint. Quin etiam Emeritorum & Præmiorum Commoda distingui consuesse docet Torrent. ad Suet. Aug. cap. 24. q. V.
Quod commodo Reipub. facere possis: Quod commodo tuo fiat, i. e. Facile, & sine molestia. quæ clausula fere semper veluti per parenthesin profertur & includitur. Cic. 1. Fam. 1. Sed ex illo s. c. quod te referente factum est, tibi decernit ut regem reducas, quod commodo Reipub. facere possis. Verba sunt quibus veteres utebantur, ut id quod faciendum decernerent, ita demum fieri velle ostenderent, si modo Reip. commodo fieri posset.

COMMŎDUS, [εὐσύμφορος, ἐπιτήδειος, δεξιὸς, λυσιτελὴς] Adj. Qui sese ad aliorum mores vel suo judicio accommodat, vel est accommodatus natura, & qui aliis facile & libenter obsequitur, & prodest. Cic. pro Muren. 66. Nemo Catone proavo tuo commodior, comior, moderatior fuit ad omnem rationem humanitatis.
Capillus. Plaut. Most. 1. 3. 98.

Ubi tu commoda es, capillum commodum esse credito.

Conviva, Facilis & tractabilis. Plaut. Mil. 3. 1, 47.

Vel cavillator facetus, vel conviva commodus.

Cyathi commodi, i. e. Qui justum habent modum. Hor. 3. Carm. 19. 12.

— tribus aut novem,
Miscentur cyathis pocula commodis. Cuning. edidit Commodum.

Exilium commodius. Ovid. 2. de Pont. 8. 72.
Homo. Ter. And. 5. 2. 3.

Ego commodiorem hominem, adventum, tempus non vidi.

Homo commodior mitiorque. Cic. 1. Q. frat. 1. Atque in hoc genere multo te esse jam commodiorem mitioremque nuntiant.
Litteræ commodæ. Cic. 3. Q. frat. 1.
Locus commodior. Ovid. 3. de Pont. 3. 64.
Meretrix commoda & faceta. Ter. Heaut. 3. 2. 10.
Commodis moribus homo. Cic. de Amicit. 54. Atque hoc quidem videre licet, eos qui antea commodis fuerunt moribus, imperio, potestate, prosperis rebus immutari.
Nec pecori opportuna seges, nec commoda Baccho. Virg. 4. Georg. 129.
Statura commoda. Plaut. Asin. 2. 3. 21.
Stella homini commoda, contr. Mala. Propert. 2. 27. 4.

Quæ sit stella homini commoda, quæque mala.

Talentum commodum, Commodæ minæ. i. e. Justi ponderis. Plaut. Asin. 3. 3. 135.
Terra non commoda Baccho, Non opportuna vitibus serendis. Virg. 4. Georg. 129.
Valetudo commoda. Cels. lib. 8. cap. 1.
Valetudo commodior. Quintil. 6. cap. 3. pag. 553. Vatinius pedibus æger, quum vellet videri commodioris valetudinis factus, & diceret se jam bina millia passuum ambulare. Plin. lib. 3. Epist. 16. Quin imo & quoties cubiculum ejus intraret, vivere filium, atque etiam commodiorem esse simulabat. i. e. Meliuscule se habere.
Vestis commoda ad cursum. Ovid. 2. Fast. 288.
Inhumano commodus, Barbaro disertus opponitur. Cic. 5. Verr. 23. Qui aliis inhumanus ac barbarus, isti uni commodus ac disertus videretur.
Donarem commodus. Hor. 4. Carm. 8. 1.

Donarem pateras, grataque commodus,
Censorine, meis æra sodalibus. i. e. In eo me commodum præberem, & in eo commodus essem, quod donarem pateras meis sodalibus. Est autem usitatum Horatio cum verbo nomen aliquod epithetum conjungere quod verbi significationem augeat, aut certe adjuvet, ut pluribus locis videre est. Lambinus.

Quum, vel quando commodum est. Cic. 3. de Orat. 87. Quum est commodum, cantat. Asconius in eum locum Cic. 4. Verr. 33. Aut eum judicem, quem commodum erat, &c. Vetuste posuit, inquit, pro Eo quem volebat. Sic Ter. Adel. 1. 2. 38.

Amat? dabitur a me argentum, dum erit commodum. Nam meretrici dare, quando est commodum? sed est positum pro eo, Quandiu libuerit. Hæc Ascon.

Quantum commodum est. Cic. 5. Verr. 165. Postremo si cui civitati solvit, tantum detraxit. quantum commodum fuit: nulli, quod debitum est, reddidit.
Si commodum est. Ter. Eun. 3. 2. 29. Cic. 1. de Divin. 111. Ostenderet etiam philosophum, si ei commodum esset, pecuniam facere posse.
Commodum est illi. Ter. Phorm. 5. 9. 37.

Exequias Chremeti, quibus est commodum, ire jam tempus est.

Commodius esse, & commodissimum esse aliquid agere. Cic. 13. Att. 16.
Quod erit mihi bonum atque commodum. Ter. Phorm. 1. 2. 81.

Quæ mater, qui cognata tibi sit, omnia hæc
Confingam: quod erit mihi bonum atque commodum. Ubi Donatus, εὐφημία, Quod mihi, inquit, faustum ac felix erit: hoc est confingere atque mentiri. Sic enim veteres, Quod faustum felixque sit, dicebant aliquid aggressuri.

Commodius est, vel Commodius visum est, sive Commodissimum scribere, mittere, &c. Frequenter apud auctores.
Commodius & aptius nihil. Cic. 13. Att. 16. Nihil potest fieri nec commodius nec aptius, quam ut scribis.

COMMŎDUM, Adv. [εὐκαίρως] Opportune. Plaut. Merc. 1. 2. 106.

— Si isthac ibis, commodum obviam venies patri.

Commodum, aliter. Plaut. Rud. 5. 2. 31.

Talentum argenti commodum magnum inerat in crumena. Alii Commodum hic epitheton esse putant.

Commodum; Ipso eodemque tempore, Eodem tempore, quo hoc agebatur, inquit Donatus. in Ter. Eun. 2. 3. 51.

— Quum huc respicio ad virginem,
Illa sese interea commodum huc advorterat.

Commodum obsonare. Plaut. Milit. 3. 1. 154.

— Si certum est tibi,
Commodum obsona, ne magno sumptu: mihi quidvis sat est.

Commodum sequente QUUM, significat Vix, vel Tantum. Cic. 10. Att. 18. Commodum ad te dederam litteras de pluribus rebus, quum ad me bene mane Dionysius fuit.
Commodum, Tantum quod. Ter. Phorm. 4. 3. 9.

G. Tune dixeras huic? facinus indignum, Chreme,
Sic circumiri? D. quum id agebam commodum. Donatus.

COMMODE, Adv. [ὀρθῶς, εὐσυμφόρως] significat Bene, vel potius Optime, vel Apte.
Administrare commode Remp. Cic. 11. Fam. 10.
Agere commode. Cic. 2. de Fin. 3. Nos commodius agimus: non enim solum Torquatus dixit quid sentiret, sed etiam cur. i. e. Conditione meliori utimur.
Audire minus commode. In AUDIO.
Commode sentire de nobis in Epist. Bruti. H. St.
Cadit commode. Cic. 2. Verr. 5. Verum hoc adhuc percommode cadit, quod cum incredibili ejus audacia singularis stultitia conjuncta est.
Capere tempus scite & commode. Cic. 11. Fam. 13. Et ille cui mandavi, satis scite & commode tempus ad te cepit adeundi.
Cogitare commode. Ter. prol. Heaut. 14.

Quantum ille potuit cogitare commode.

Dicere commode. Ter. Hec. 1. 2. 32.

Nunquam dices tam commode, ut tergum meum
Tuam in fidem committam. i. e. Tam blande & apte.

Dicere satis commode Latine. Cic. 1. Acad. 14. Quid est enim quod malim, quam ex Antiocho jampridem audita recordari, & simul videre, satisne ea commode dici possent Latine?
Disserere commode. Cic. 1. de Fin. 63. In Dialectica autem vestra nullam vim existimat esse, nec ad melius vivendum, nec ad commodius disserendum.
Facis commode. Cic. 8. Att. 7.
Gerere res commode. Cic. 7. Verr. 44. Nullam tibi objicio fortunam: nihil est quod ceterorum res minus commode gestas proferas.
Loqui commode. Ter. Heaut. 3. 2. 48.

Nunquam commodius unquam herum audivi loqui.

Scribere commode. Plin. 1. Epist. 9. Neminem ipse reprehendo, nisi unum me, quum parum commode scribo.
Scripta commode oratio. Cic. 1. de Orat. 231.
Tractare commode. Plin. 2. Epist. 15. Me prædia materna parum commode tractant, delectant tamen ut materna. i. e. Parum fructus & commodi reddunt.
Verba facere cogitate & commode. Plaut. Pœn. 5. 4. 51.

Ut pudice verba fecit, cogitate & commode.

Commodius, [εὐσυμφορώτερως] compar. Cic. 13. Att. 11. Posthac enim poterimus commodius colere inter nos in Tusculano.
Elimare aliquid commodius. Quintil. lib. 2. cap. 7.
Agi potest per eum commodissime. Cic. 12. Fam. 30.

COMMODŬLE, Adv. dimin. a Commode. Plaut. Rud. 2. 5. 11.

Commodule melius, tandem vero serio.

COMMODĬTAS, ātis. f. [ἐπιτηδειότης] interdum Aptitudinem quandam convenientiamque significat. Cic. 4. de Fin. 29. Sed non sunt in eo genere tantæ commoditates corporis, tamque productæ temporibus, tamque multæ.
Orationis commoditas & dicendi copia. Auct. ad Herenn. 1. 1. Non enim parum habet in se fructus, copia dicendi & commoditas orationis.
Vitæ commoditas jucunditasque. Cic. 1. Off. 9.
Commoditas prosperitasque vitæ. Cic. 3. de Nat. Deor. 86.
In occasione commoditas ad faciendum idonea. Cic. 2. de Invent. 40.
Commoditas, [ὠφέλεια] Utilitas. Ter. And. 3. 3. 37.

At si corrigitur, quot commoditates vide.

Externæ commoditates, vineta, segetes, oliveta, ubertas frugum, &c. Cic. 3. de Nat. Deor. 86. vocantur Bona fortunæ.
Hominis commoditas. Ter. Adel. 4. 5. 76.

Itaque adeo magnam mihi injecit sua commoditate curam. i. e. Sua facilitate erga me, & mansuetudine. Verba sunt Æschini de Mitione legitimo patre indulgentiore.

Membrorum commoditas, i. e. Concinnitas. Suet. Aug. cap. 79.
Creare alicui commoditatem. V. CREO, creas.
Frui commoditate alicujus. Ovid. 16. Epist. 310.

Ut te nec mea vox, nec te meus incitet ardor,
Cogimur ipsius commoditate frui.

Uti commoditate alicujus. Ovid. 17. Epist. 176.

COMMŎDO, [συναφελῶ] āre. Beneficium alicui impertire. Cic. 13. Fam. 49. Omnes tibi commendo Cyprios, sed magis Paphios: quibus tu quæcunque commodaris, erunt mihi gratissima.
Publice commodare. Cic. 6. Verr. 20.
Omnibus rebus, quod sine molestia tua facere possis, his commodes. Cic. 13. Fam. 36.
Quantum tua fides dignitasque patietur, iis commodes omnibus in rebus. Cic. 13. Fam. 33.
Ob suam causam alicui commodare. Cic. 2. de Fin. 117. Nec enim si tuam ob causam cuiquam commodes, beneficium illud habendum est, sed fœneratio: nec gratia deberi videtur ei, qui suam ob causam commodaverit.
Studium commodandi alicui. Cic. 2. de Orat. 207. Invidetur enim commodis hominum ipsorum, studiis autem eorum ceteris commodandi favetur.

Commodare alicui in re aliqua. Cic. 2. Fam. 16. Quod fcribis ad me de drachmis CCCIↃↃↃ, nihil eft quod in ifto genere cuiquam poffim commodare. h. e. Prodeffe & gratum facere, vel obfequi.

Quicquid fine detrimento poffit commodari, id tribuatur vel ignoto. Cic. 1. Off. 51.

Perquam commodatus ftomacho fuccus. Plin. lib. 22. cap. 22. i. e. Admodum utilis & commodus.

An Accommodatus? H. St. Hard. edidit Commendatus.

Commodare fe, [ἐφαρμόζειν] pro Accommodare. Columel. 4. 22. Quoniam fere plurimarum ftirpium natura fic fe commodat, ut juxta cicatricem novellis frondibus repullulafcant.

Omnibus in rebus fe alicui commodare, quoad fides noftra dignitafque patitur. Cic. 13. Fam. 54.

Commodare capillum, [ἐπικοσμεῖν] pro Componere. Plaut. Moft. 1. 3. 97.

Suo quique loco vide an capillus compofitus eft commode.

s. ubi tu commodes, capillum commodum effe credito. Sed emendati libri præferunt, Commoda es.

Aurem commodare alicui. Ovid. 5. Trift. 12. 53. i. e. Audire aliquem.

Aurem patientem commodare culturæ. Hor. 1. Epift. 1. 40.

Iras commodare alicui. Stat. 4. Theb. 75.

Loquelam commodare, joco dixit Plaut. in Ciftel. 4. 2. 75. pro Loqui.

Operam commodare fuam alicui, pro Juvare opera. Plaut. Rud. 2. 4. 22. Cur tu operam gravare mihi, quam civis civi commodat?

Scelera commodare, Alicujus caufa fcelus admittere. Sen. Med. 12.

Severitatem peccatis magnis commodare. Tacit. Agric. 19.

Veniam parvis peccatis commodare. Tacit. Agric. 19.

Commodare [κιχρᾶναι] eft Alicujus rei ufum ad tempus concedere. Cic. 6. Verr. 6. Ut illis benignis ufus eft ad commodandum, fic ipfe diligens fuit ad reportandum.

Commodare argentum & triticum, improprie dictum eft pro eo quod eft, Mutuo dare vel mutuum dare. Nam proprie commodamus veftes, libros, vafa, equos, & fimilia, quæ eadem redduntur: Mutuo autem damus ea, pro quibus alia redduntur ejufdem generis: ut nummos, frumentum, vinum, oleum, & fere cetera, quæ pondere, numero vel menfura dari folent. Hæc eft Jurifconfultorum fententia. Plaut. Afin. 3. 3. 135.

Quid ego aliud exoptem amplius, nifi cujus inopia eft,
Viginti argenti commodes minas, hujus quidem matri?

Aurum alicui commodare. Cic. pro Cœl. 32.

Commodatum, Jureconfultis eft Contractus, quo gratis alicujus rei ufus ita conceditur, ut accipiens fummam in ea ipfa reddenda diligentiam præftare debeat. l. 1. D. de obligat. & action. Hotomanus.

Inter Commodatum & Utendum datum, Labeo quidem ait tantum intereffe, quantum intereft inter Genus & Speciem. Commodari enim rem mobilem, non etiam foli: Utendum dari, etiam foli. fed (ut apparet) proprie commodata res dicitur & quæ foli eft, idque & Caffius exiftimat. Vivianus amplius etiam Habitationem commodare poffe ait. Hæc Ulp. l. 1. D. Commodati.

Commodare poffumus & alienam rem quam poffidemus, tametfi fcientes alienam poffideamus. Paulus in l. Commodare. D. Commodati.

Commodātum, i. n. Ulpian. l. 2. Dig. t. 14. l. 7. §. 1. V. in ipfo verbo, paulo ante.

Commodatarius, i. m. Cui aliquid commodatum eft. V. §. 2. Inft. quib. mod. contr. oblig.

Commodatio, ōnis. f. Apul.

Commodātor, ōris. m. Ulp. in l. Eum qui. §. Si filiusfamilias. D. de furt. Tamen commodator poterit furti agere.

Commodĭto, āre. frequent. Catull. 10. 26.

Quæfo, inquit, mihi mi Catulle paulum
Iftos commodita. fed alii legunt, Commoda nam. V. If. Voff. not.

Commŏdus, M. Aurelii Antonini, cognomento Philofophi, filius fuit, patris diffimillimus, cui etiam in imperio fucceffit. Vitam ejus, eaque dignum exitum, vide apud Herod. lib. 1. Lamprid. in ejus Vita, & Eutrop. lib. 8. De hoc fic fcribit Aufon. in Tetraft. Cæfar.

Commodus infequitur, pugnis maculofus arenæ
Threcidico princeps bella movens gladio.
Elifo tandem perfolvens gutture pœnas:
Criminibus faffus matris adulterium.

Ejus fæpe fit mentio in libris Jurifconfultorum, extantque conftitutiones ejus in jure civili complures.

Commodiānus, Adj. a Commodo Imp. Apic. 5. 4.

Commolior, ītus fum, [μηχανῶμαι] īri. Idem quod Moliri. Cic. 3. de Nat. Deor. 73.

Nec quem dolum ad eum, aut machinam commoliar,
Scio quicquam. V. Gell. 3. 19. & Lucret. 6. 241.

Commollio, īre. Marcell.

Commŏlo, ui, ĭtum, [συναλέω] ĕre. Columel. lib. 12. cap. 50. Cavendum eft itaque, ne ex ea fiat oleum cibarium, quod uno modo vitari poterit, fi protinus illata de agro bacca, commolita & expreffa erit. h. e. Mola conculcata & fubacta.

Commone, Infula eft adjacens Ephefo urbi, ut auctor eft Plin. lib. 5. cap. 31.

Commŏneo, ui, ĭtum, [ὑπομιμνήσκω] ĕre. Notæ fignificationis. Ter. And. 4. 6. 17. Aliorum me exempla commonent.

Amice aliquid commonere. Quintil. lib. 6. cap. 1.

Commonere aliquem fuarum miferiarum. Plaut. Rud. 3. 4. 37.

Mea! quum ego hanc video, mearum abfens miferiarum commones.

Commonere aliquem officium fuum. Plaut. Pfeud. 1. 2. 17.

Verum ita vos eftis perditi, negligentes, ingenio improbo,
Officium veftrum ut vos malo cogatis commonerier. i. e. De officio veftro commoneri.

Commonere aliquem de re aliqua. Cic. 3. Verr. 154. Quis a figno Vertumni in Circum maximum venit, quin is in unoquoque gradu de avaritia tua commoneretur?

Commonere aliquem ut fervet fidem. Ter. And. 1. 5. 45.

Ut neque me confuetudo, neque amor, neque pudor
Commoveat, neque commoneat ut fervem fidem?

Commoneo tamen, ne quis, qui valere & fenefcere volet, quotidianum hoc habeat. Celf. de Vomitu lib. 1. cap. 3.

Commonere, translatum ad inanimata. Cic. 6. Verr. 57. Hoc modo me commonuit Pifonis annulus.

Commonĭtus, [ὑπομνησθεὶς] Partic. Liv. 34. 51. Commonitofque in quo ftatu rerum accepiffet eos, & in quo relinqueret, dimifit.

Manes commoniti. Sen. OEth. v. 1061.

Qui per Tænarias fores:
Manes commonitos adit
Mœrentem feriens chelyn.

De Orpheo, qui manes inferni, dulcedine citharæ moviffe a poetis traditur. Al. Manes cum tacitos adit. V. Plaut. Trin. 4. 3. 43.

Commonitio, ōnis. f. [ὑπόμνησις] Quintil. lib. 4. cap. 8. Non inutilis erit in extrema parte commonitio, i. e. Recapitulatio.

Commonĭtor, ōris. m. Symmach. 7. Epift.

Commonitorius, Adj.

Commonitorium, i. n. pro Conventione tacita, & abfque fcriptura facta, in Cod. Theodof. cujus quoque in Juftiniani Cod. mentio eft, l. 1. C. de fuffragiis, Quod fi quis dum folo commonitorio fuffragio nititur, bona duxerit occupanda, reus temeritatis ac violentiæ retinebitur, ac in ftatum priftinum poffeffio reducetur: eo a petitione exclufo, qui non dubitavit invadere quod petere debuiffet.

Item, Scriptum aliquod, quo quis de officio monetur. Sic Ammian. lib. 28. cap. 1. Commonitorium repertum eft, manu fcriptum Hymetii. ubi Lindenbr. V.

Commonefăcio, ēci, actum, [ἀναμιμνήσκω] ĕre. Idem quod Admonere. Cic. 5. Fam. 3. Ut is vos doceret & commonefaceret.

Commonefacere alicujus rei. Gellius, Nunc utilitatis publicæ commonefacit.

Amicitiæ veteris aliquem commonefacere. Auctor ad Heren. lib. 4. 33.

Commonefacere rem aliquam, pro Commemorare. Cic. 6. Verr. 144. Ut omnes intelligere poffent, non laudationem, fed potius irrifionem effe illam, quæ commonefaceret iftius turpem calamitofamque Præturam. Budæus.

Commonefīo, [ἀναμιμνήσκομαι] ĕri. neutro paff. Cic. 7. Verr. 111. Quin tui fceleris & crudelitatis ex illa oratione commonefiat.

Commonstro, [δείκνυμι] āre. Idem quod Monftrare. Ter. Heaut. 5. 4. 4. Parentes meos ut commonftres mihi.

Aurum defoffum commonftrare. Cic. 2. de Orat. 162. Si aurum cui quod effet multifariam defoffum, commonftrare vellem.

Leges fatales ac neceffarias commonftrare. Cic. de Univerf. 37.

Viam commonftrare. Cic. 1. de Orat. 203.

Commordeo, ēre. [δάκνω] Idem quod Mordere. Plin. lib. 24. cap. 11. Nomen accepit, quod a cane commorfos rabiem fentire non patitur. Sen. de Vit. beat. cap. 21. Idem Controv. 29.

Commorior, ĕris, mortuus fum, [συναποθνήσκω] mŏri. Simul mori. Plin. lib. 27. cap. 2. Mirumque, exitialia per fe ambo quum fuerint duo venena, in homine commoriuntur, ut homo fuperfit. Ulp. in l. Quum hic ftatus. §. Si ambo. D. de Donat. inter virum & uxorem, Rectiffime (inquit) dicetur utrafque donationes valere, fi forte invicem donationibus factis fimul deceffferint: quia neuter alteri fupervixerit, licet de commorientibus oratio non fenferit.

Commoriens, entis. Partic. Plin. 10. de gallorum pugna, Nec finis fæpe commorientibus.

Commorientes, apud Ægyptios Amicitiæ genus & fodalitium erat, qua nulla fanctior firmiorque unquam fuit: quo genere M. Antonius & Cleopatra, cui plus nimio fe addixit, mutuo devincti fuere, hac lege copulati, ut fi fatale quippiam, aut diri cafus alteri contigiffet, alter tanquam pœnæ focius, eundem fortunæ exitum effet laturus, fociique & comites effent fortunarum & calamitatum. Alexand. Genial. lib. 1. cap. 26.

Commorientes, [συναποθνήσκοντες] Nomen fabulæ Plauti. Ter. prol. Adel. 7.

Synapothnefcontes Diphili comœdia eft,
Eam Commorientes Plautus fecit fabulam.

Commortuus, Partic. Tertull. de Refur. Carn. 47.

Commŏro, āre. Tardare. Plin. lib. 19. cap. 6. ad finem, Statimque quæ devoravere aves, ftupentes manu capiuntur: & fi paulum commoravere, fopitæ; fed varia eft hujufce loci lectio. MSS. exhibent Commovere. Harduinus ftatuit legendum effe, Commorentur.

Commŏror, [διατρίβω, συνδιατρίβω, χρονίζω] āri. Simul morari, vel Morari folum. Cic. de Senect. 84. Et ex hac vita ita difcedo tanquam ex hofpitio, non tanquam e domo: commorandi enim natura diverforium nobis, non habitandi dedit.

Tardare & commorari. Cic. ad Brut. 18. At illa retulit, quæfivitque quidnam mihi videretur, arcefferemufne te, atque id tibi conducere putaremus, an tardare & commorari te melius effet.

Commorari paulifper dum. Cic. pro Milon. 28. Paulifper, dum fe uxor (ut fit) comparat, commoratus eft.

Commorari ad aliquem locum. Cic. 7. Verr.

Commorari apud aliquem. Cic. pro Lege Manil. 13.

Nos apud Alyziam, ex quo loco tibi litteras ante dederamus, commorati fumus. Cic. 16. Fam. 5.

Circum aliquem locum commorari. Cic. 8. Att. 19.

Confiftere & commorari. Cic. pro Rofc. Com. 48. Ipfa mihi veritas manum injecit, & paulifper confiftere & commorari cogit.

Commorari verbis pluribus in re aliqua. Cic. pro Cluent. 37. Quum ego pluribus verbis in eo commoratus effem, Scamandro factas injurias effe per Diogenem. i. e. Quum diutius de hac re difputarem, & multis verbis contenderem.

In armis civilibus commorari. Cic. 6. Fam. 10. Nam & confilium tuum, vel cafus potius in armis civilibus commorandi, femper mihi magno dolori fuit.

Commorari, habitare, & hærere in re aliqua. Cic. 2. de Orat. 292.

Hærere & commorari in eadem fententia. Cic. in Orat. 137. Ut verfet fæpe multis modis eandem & unam rem, & hæreat in eadem commoreturque fententia.

In vita mifera commorari. Cic. 1. Q. frat. 3.

Commorari aliquem, Detinere & in mora tenere. Plaut. Pfeud. 4. 7. 31. Me nunc commoror, &c.

Commoratio, ōnis. f. [διατριβὴ] Opponitur Diverforio a Cic. 6. Fam. 19. Nam & villa & amœnitas illa, commorationis eft, non diverforii.

Urbana commoratio. Cic. 9. Fam. 15.

Commoratio, Mora, tarditas. Cic. 3. Q. frat. 1. Quod multos dies epiftolam in manibus habui, propter commorationem tabellariorum, ideo, &c.

Commoratio una in re. Cic. 3. de Orat. 200.

Com-

Commoratio, Figura est Rhetorum. Auctor ad Heren. 4. 58. Commoratio est, quum in loco firmissimo, quo tota causa continetur, manetur diutius, & eodem sæpius reditur.

COMMORTĀLIS, Adj. [σύνθνητος] ut, Commortalis natura. Columel. lib. 3. cap. 20. Sed interdum (quod ait divinus auctor Plato) rei nos pulchritudo trahit, vel ea consectandi, quæ propter infirmitatem commortalis naturæ consequi nequeamus.

COMMŌSIS, [κόμμωσις] Primum mellificii fundamentum, ex tenaci & viscosa constans materia: ita dictum a Græco nomine κόμμι, quod nos gummi dicimus. Hesych. κόμμωσις ὁ τοῦ σώματος ἀραϊσμός, καὶ ὑπὸ τῶν μελισσουργῶν ἡ τοῦ σμήνους διάχρισις. V. Plin. lib. 11. cap. 7. & Gummitio in GUMMI.

COMMŎVEO, ōvi, ōtum, [διακινέω] ēre. Simul movere. Cic. 7. Verr. 96. Postea quam inanem locum offenderunt, & Prætorem commovisse ex eo loco castra senserunt.

Corpus commovere. Lucret. 3. 147.
Oculos. Cic. 4. Verr. 83.
Theatrum. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Avis commovet alas. Virg. 5. Æn. 217.
Commovere sedibus. Columel. lib. 9. cap. 12.
Commovere ab aliquo loco. Cic. 2. Att. 1. Si quies dabitur, ab Amalthea te non commovebo. i. e. Nolim te recedere ab ea urbe, & venire ad me.
Nec me Thessalonica commovi. Cic. 3. Att. 13.
Æs alienum commovere. Tacit. 6. Ann. 17. Hinc inopia rei nummariæ, commoto simul omnium ære alieno.
Commovere cornua disputationis alicujus, per metaphoram. Cic. 2. de Divin. 26. Nunc cominus agamus, experiamurque si possimus cornua commovere disputationis tuæ. Alludit ad aciei bellicæ cornua.
Commovere se contra Remp. Cic. 1. Catil. 7. Num inficiari potes te illo ipso die meis præsidiis, mea diligentia circumclusum, commovere te contra Rempublicam non potuisse?
Commovere aliquem, Excitare aliquem ad aliquid agendum. Cic. 16. Fam. 18. Parhedrum excita, ut hortum ipse conducat: sic olitorem ipsum commovebis. Liv. 30. Posteaquam nihil commovebant. i. e. Nihil proficiebant suis verbis.
Aliquem percunctantem commovere. Tacit. 5. Ann.
Languentem commovere. Cic. 2. de Orat. 186. Facilius est enim currentem (ut aiunt) incitare, quam commovere languentem.
Commovere expectationem sui. Cic. 1. Att. 2. Crebras expectationes nobis tui commoves.
Judices. Cic. 2. de Orat. 189.
Discendi aut scribendi studium commovere. Cic. 1. de Nat. Deor. 8.
Commovere labra. Petronius Arbiter cap. 26. extr. Et quia considerantium hæserant vultus, quicquid a spectaculo vacabat, commovebat obiter labra, & me tanquam furtivis subinde oculis verberabat. Hic, inquit Turnebus, Commovet labra, quæ lascivi oris motu ad amorem allicit, & sic conformat os, ut basiari velit. Nam & talis oris habitus suavium dicitur, quum ita figuratur labris promissis, aut lingua prolata, ut quum mulieres suaviantur amatores. Unde & Plautus Asin. 4. 1. 49. scripsit, — ne sic tussiat,

> Ut cuiquam linguam intussiendo proferat. Et v. 52.
> — tu labellum abstergeas,
> Potius quam cuiquam suavium faciat palam.

i. e. Quam sic os comparet & formet, ut ad basiandum aliquem invitet. Quod tamen Petronius scribit, esse videtur potius signum innuentis, & invitatiunculam amoris significantis, quam ad basium vocantis. Hæc ille. V. & Burm. ad loc.
Commovere, Rapere in stuporem. Ter. Phorm. 1. 2. 51.

> Virgo ipsa facie egregia: quid verbis opus est?
> Commorat omnes nos. Pro, Commoverat.

Commovere, [συνταράττειν] Contubare, irritare. Ter. And. 1. 1. 67.

> Neque commovetur animus in ea re tamen, &c. Cic. 3. Fam. 10.

Etsi graviter primo nuntio commotus sum.
Commovere & Consolari, opposita. Cic. pro Rabir. 38. Nihil me clamor iste commovet, sed consolatur.
Animus vehementer commovetur. Cic. 1. de Invent.
Animus se commovet. Lucret. 4. 884.
Commoveri perleviter. In PERLEVIS.
Accendi aut commoveri re aliqua. Cic. 1. de Orat. 114.
Alvo, nervis, capite, mente commoveri. Plin. lib. 2. cap. 41.
Animo commoveri, Corpore perhorrescere. Cic. 6. Verr. 110.
Conquestione commoveri. Cic. 1. de Invent. 106.
Desiderio suorum commoveri. Cic. pro Lege Manil. 23.
Honore magno alicujus. Valer. 4. Argon. 76.
Miseriis ac periculis alicujus. Cic. pro Font. 36.
Misericordia commoveri. Cic. 4. Tusc. 18. Nemo enim parricidæ aut proditoris supplicio misericordia commovetur.
Ad turpe compendium aliquem commovere. Auctor ad Heren. 4. 52. Duæ res sunt, quæ possunt homines ad turpe compendium commovere, inopia, atque avaritia.
Prora fretum commovet. Hoc dicitur, quum linquitur portus. Valer. 5. Argon. 71.
Commovere dolorem, [ἐγείρειν] Cic. 6. Verr. 42. Sed magnum & acerbum dolorem commovent, mulierculis præsertim.
Bilem. Cic. 2. Att. 7. Acueram me ad exagitandam hanc ejus legationem, quam ille contemnit: etsi (ut scribis) bilem id commovet, & latoribus, & auspicibus legis Curiatæ spectaculum egregium.
Æstus belli. Lucret. lib. 5. 1434.
Arma. Sil. lib. 8. 405.
Bellum. Cic. 9. Fam. 13. Quod bellum commotum a Scapula, ita postea confirmatum est a Pompeio, ut nulla, &c.
Indignationem. Auctor ad Heren. lib. 4.
Invidiam. Cic. 3. Verr. 15. Hic etiam priore actione Qu. Hortensius pupillum Junium venisse prætextatum in vestrum conspectum, & testes secum, patruo testimonium dicente, questus est: & me populariter agere, atque invidiam commovere, quod puerum producerem, clamitavit. i. e. Ciere, ut vult Budæus.
Memoriam alicujus rei. Cic. 2. de Orat. 20.
Miserationem. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Misericordiam, invidiam, iracundiam. Cic. 2. de Orat. 195.
Nummum. V. NUMMUS.
Odium in aliquem. Cic. 1. de Invent. 103.
Suspicionem in aliquem. Cic. pro Cluent. 180. Furto postridie cognito, omnis suspicio in eos servos, qui non comparebant, commovebatur.
Tumultum aut bellum. Cic. 7. Verr. 20.
Commossem, pro Commovissem: & Commorat, pro Commoverat. Cic. pro Planc. 60. An si unquam in me vitæ cupiditas fuisset, ego mense Decembri mei Consulatus omnium parricidarum tela commossem. Cic. 8. Fam. 15.
Commorunt æquora venti. Lucret. lib. 2. 765. i. e. Commoverunt.

COMMŌTUS, [διακινηθεὶς] Partic. ut, Commotæ columnæ. Cic. 3. Verr. 145.
Littera commota ex vocabulis. Cic. 4. de Finib.
Commota acies. In ACIES.
Pulvere commoto. Sil. lib. 4. 94.
Sacris commotis. Virg. 4. Æn. 301.
Tripodes commoti dicuntur, propterea quod Phœbades in templo Apollinis supra tripodem recepturæ spiritum, strepitus sentiebant advenientis dei. Sen. Med. 10. 10.
Commotus, Perturbatus. Ter. Phorm. 1. 4. 6. Quidnam ille commotus venit?
Graviter commotus, Iratus. Virg. 1. Æn. 126.
Mente commotus. Plin. lib. 23. cap. 1.
Precibus. Stat. 9. Theb. 510.
Promissis ditibus. Sil. lib. 3. 512.
Vultu. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Ira commota. Ovid. 6. Met. 549.
Mens commota metu. Lucret. lib. 3. 153.
Pectoris commoti ignis. Claud. 1. in Ruff. 181. Ignis, pro Ira.
Commotum reddere. In REDDO.
Animus commotior. Cic. 1. de Divin. 113.
Patronus fervidior atque commotior. Cic. de Clar. Orat. 129. C. Fimbria temporibus iisdem fere, sed longius ætate provectus, habitus est sane (ut ita dicam) luculentus patronus, asper, maledicus, genere toto paulo fervidior atque commotior.
Consilium commotius ad omnia turbanda. Liv. 6. 14.

COMMOBĬLIS, e. Cæl. Aurel. Acut. 2. 9. 48. Lux commobilis corporis.

COMMOTIO, ōnis. f. [κίνησις, σάλος] ut, Commotio animi. Cic. 5. Tusc. 8. Commotionem quidam accipi volunt, Temporarium animi motum, sicut Iram, pavorem. Hæc Quintil. lib. 5. cap. 10. Hæc a Cicerone lib. 1. de Invent. 36. vocatur Affectio, sicque definitur: Affectio est animi aut corporis, ex tempore, aliqua de causa commotio, ut lætitia, cupiditas, metus, molestia, morbus, debilitas. Alii legunt Commutatio.

COMMOTIUNCŬLA, æ. f. dimin. Cic. 12. Att. 11. Atticæ hilaritatem libenter audio. commotiunculis συμπάσχω. Commotiunculis idem significavit, quod Epist. penult. lib. 10. quum dixit: Valetudinem tuam jam confirmatam esse & a vetere morbo, & a novis tentationibus, gaudeo. Nam tentationes & commotiunculæ non morbi sunt, sed morborum initia. Commotiunculis autem Atticæ: quæ non plane in morbum, sed in febriculam inciderat: συμπάσχω, æque afficior atque illa.

COMMULCEO, [καταψήχω] ēre. Tiro libertus Ciceronis in quadam epistola ad Axium familiarem patroni sui, apud Gell. lib. 7. cap. 3. In principiis autem, inquit, patroni qui pro reis dicunt, conciliare sibi & complacare judices debent: sensusque eorum expectatione causæ suspensos rigentesque honorificis verecundisque sententiis commulcere, non injuriis atque imperiosis comminationibus confricare.

COMMUNICO, COMMUNIO, onis. In COMMUNIS.

COMMŪNIO, īvi, ītum, [ὀχυρόω] īre. Circum munire. Cæs. 1. Bell. Gall. 8. Præsidia disponit, castella communit, quo facilius, si se invito transire conarentur, prohibere possit.
Communire aulæ auctoritatem, per translationem. Cic. 15. Fam. 4. conf. Nep. 7. 7.

COMMUNĪTUS, [ὀχυρωμένος] Partic. ut, Jus parum communitum. Cic. pro Cæcin. 74. Quæ quum omnia tua jure mancipii sint, ea possisne retinere, si parum sit communitum jus, &c.
Communita causa Roscii firmissimis & sanctissimis testimoniis virorum. Cic. pro Rosc. Com. 43.

COMMUNITIO, ōnis. f. Cic. 2. de Orat. 320. Aditus ad causam & communitio. Al. Munitio.

COMMŪNIS, e. [κοινός, ξυνήιος, ξυνός, πάνδημος] Quod omnium est, quasi omnibus consentiens. ut, Communis hostis gentium & nationum. Cic. 7. Verr.
Commune duobus modis accipitur: uno modo Commune appellamus, Quod est duorum, aut plurium; ut, Paries communis, communis domus: atque harum rerum communium causa competit actio communi dividundo: a quarum similitudine dicimus Martem communem, mortem communem. Altero modo Communia dicimus, Quæ a nemine sunt occupata, neque possessa, & possunt fieri occupantis, ut Aqua profluens, aer, litus maris, & cetera id genus: quarum rerum causa non datur actio communi dividundo apud Jurisconsultos. Commune autem opponitur Proprio: ut Cic. pro Sull. 9. Tempus agendi fuit mihi magis proprium, quam ceteris: doloris vero & periculi fuit illa causa communis. Ex Lambino.
Tribus dominis communis. Lucan. 1. 85.

> Facta tribus dominis communis Roma.

Vulgare, & commune. Cic. 3. de Finib. 3. Cujus usus vulgaris, communisque non sit.
Commune & vulgare. Cic. 1. de Orat. 48. Aliud est enim esse artificem cujusdam generis atque artis: aliud in communi vita & vulgari hominum consuetudine, non hebetem nec rudem.
Æquabilitas communis juris. Cic. 2. de Orat. 209.
Amicitiæ communes. i. e. Vulgares. Cic. 3. Off.
Amicus simplex & communis, & consentiens, & qui rebus iisdem movetur. Cic. de Amicit. 66.
Amicus communis. Proculus in l. Societatem mecum. D. pro socio.
Animo ac voluntate communi aliquid defendere. Cic. de Prov. Conf. 20.
Aura communis dicitur, Quod omnes illa ex æquo fruamur. Ovid. 7. Met. 127.
Auram communem haurire. Quintil. in procem. lib. 6.
Bonum commune. Lucret. lib. 5. 956.
Calamitas utriusque nostrum communis. Cic. 14. Fam. 3.

Civitas communis deorum atque hominum, Mundus universus. Cic. de Legib. 23.
Conditio communis. Hor. 2. Epist. 1. 152.
Crimen commune. Cic. in Orat.
Dividundo communi, Jurisconsultis judicium est, quod inter eos redditur, qui rem quam alia atque ex hæreditaria caussa communem habent, dividi, simulque quod alterum alteri ex bono & æquo præstare oportet, dari fieri postulant. l. 2. & 3. D. Comm. divid. Hotomanus.
Dolor communis. Cic. de Provinc. Conf. 2.
Emolumentum & damnum commune. Ulp. in l. Cum duobus. §. cum duo. D. pro socio.
Fama atque sermo communis. Cic. 4. Verr. pro Flacc. 13.
Filia. Quintil. lib. 3. cap. 11.
Fortuna nobis cum propinquis communis plerumque. Cic. 1. Off. 58.
Fuga. Sen. Med. 12. 25.
Gaudia communia. Ovid. 15. Epist. 317.
Hæreditas communis. Paul. in l. Ea vero. §. De illo quæritur. D. Pro socio.
Hostis & prædo communis omnium. Cic. 6. Verr. 21.
Humanitas. Cic. pro Flacc. 24.
Intellectus. Quintil. lib. 2. cap. 16. Nonne pulchrum vel hoc ipsum est ex communi intellectu, verbisque, quibus utuntur omnes, &c.
Intelligentia. Cic. 1. de Orat. 249.
Judicatum commune est, quod omnes vulgo probarunt & secuti sunt. Cic. 1. de Invent. 48.
Judicium commune, intelligentiaque popularis. Cic. in Orat. 117.
Jus. Cic. 2. de Orat. 209.
Jura communia regni. Lucan. 10. 93.
Laus communis cum aliquo. Cic. 3. Verr. 18.
Lecti communes. Cato cap. 10.
Legem omnium communem leviter adornabit. Quintil. lib. 7. cap. 2.
Litteræ. Cic. 2. de Orat. 72. Ludus est homini non hebeti, neque inexercitato, neque communium litterarum & politioris humanitatis experti. V. in HUMANITAS.
Locos communes dicere. Quintil. lib. 2. cap. 1. Cic. in Orat. 72.
Loca communia, i. e. Publica. Cic. 4. Verr. 112.
Lucrum & impendium commune. Ulp. in l. Si societatem. D. Pro socio.
Lux. Cic. pro Quint. 74. Ut per se afflictum atque eversum propinquum non modo honeste partis bonis, verum etiam communi luce privaret.
Mare commune omnibus. Plaut. Rud. 4. 3. 36.
Mars belli communis. Cic. 6. Fam. 4. Nam quum omnis belli Mars communis, & quum semper incerti exitus præliorum sint.
Mens. Cic. 3. de Orat. 113.
Mos communis verborum. ut, A communi more verborum discedere. Cic. in Orat.
Mortem omni ætati esse communem. Cic. de Senect. 67.
Mundus. Cic. 3. de Finib. 3.
Natus communis, i. e. Utriusque conjugis. Virg. 2. Æn. 789.
Nati apum communes. Virg. 4. Georg. 153.

> Solæ communes natos, consortia tecta
> Urbis habent.

De apibus loquitur: ubi Servius, Plato in libris (inquit) quos περὶ πολιτείας scripsit, dicit amori Reipublicæ esse nihil præponendum. Omnes præterea & uxores & liberos ita nos tanquam communes habere debere, ut caritas sit, non libido confusa. Quod præceptum dicit nullum præter apes servare potuisse.
Nomine communi comparare aliquid. Ulp. in l. quum duobus. §. quidam fagariam. D. pro socio.
Odium alicui cum populo commune. Sen. Herc. fur. 6.
Opinio. Cic. 2. Off. 5.
Opinio imbecilla & cum falso incognitoque communis. Cic. 1. Acad. 44.
Pactum commune. Papinian. l. si socius. D. pro socio.
Periculum commune. Ulp. in l. plane. D. pro socio.
Periculum commune propulsare. Tacit. in Vita Agric. 12.
Periculum unum & commune ambobus. Virg. 2. Æn. 709.
Pernicies communis adolescentium, leno. Ter. Adel. 2. 1. 34.
Pestis communis. Cic. 1. de Orat. 2.
Pignus commune. Ovid. 5. Met. 523. Sic vocat Proserpinam Juppiter ad Cererem loquens, quoniam amborum erat filia.
Populus communis, Qui principum conjunctione in unum coit. Virg. 4. Æn. 102.
Præcepta omnium communia & contrita. Cic. 1. de Orat. 137.
Prudentia communis. Cic. 5. de Finib. 66. Omnibus enim artibus volumus attributam esse eam, quæ communis appellatur prudentia.
Res communis, i. e. Negotium commune. Hor. 2. Serm. 6. 36.
Res communis apud Jurisconsultos, est vel cum societate, vel sine societate. Cum societate, veluti inter eos, qui eandem rem emerunt: Sine societate, veluti inter eos, quibus eadem res testamento legata est. l. 2. D. comm. divid. Hotomanus.
Salus communis. Cic. Post redit. ad Quir.
Saluti communi deesse. Lucret. 1. 44.
Scelera conjuncta atque communia alicui cum aliquo. Cic. pro Sext. 29.
Sensus communes. Cic. 3. de Orat. 19.
Sensu communi carere. Hor. 1. Serm. 3. 66.
Sepulcrum commune plebi. Hor. 1. Serm. 8. 10.

> Hoc miseræ plebi stabat commune sepulcrum.

Ad hunc locum sic Turnebus, Quum olim, qui locupletes erant, in suis fundis aliquid loci sepulturæ seponerent, & privata haberent ibi sepulcra sibi familiæque suæ aut hæredibus, plebs, quæ agris fundisque carebat, in loco aliquo communi sepulturæ destinato humabatur; sepulcrumque commune vocabatur, ubi sepeliebatur. Hinc etiam Catullus 66. 89. fata fratris sui deplorans, apud Trojam mortui & conditi, ubi tot quondam heroes belli Trojani tempore ex Asia & Europa occubuerant & compositi fuerant, eam urbem Commune sepulcrum appellat Europæ & Asiæ,

> Troja (inquit) nefas, commune sepulcrum Europæ Asiæque.

Et Lucretius 5. 260. Terram mortuos omnes, omniaque senectutis situ cariosa & putrida, ævoque fessa, suo sinu gremioque receptantem, Commune sepulcrum eodem modo appellat,

> Omniparens (inquit) eadem rerum commune sepulcrum.

Sententia de communi aliquid constituere. Cic. 3. Off. 80.
Sermo communis. Quintil. lib. 2. cap. 10.
Spiritus communis vivis. Cic. in Orat. 107.
Statione communi locum aliquem tenere. Virg. 9. Æn. 183.
Stipulationes communes Jureconsultis sunt, veluti Rem salvam fore pupillo. Pompon. l. stipulationum. D. de verb. oblig. & Ulpian. in l. vestis. D. de aur. & arg. Communes, inquit, sunt stipulationes, quæ fiunt judicio sistendi causa.
Studia communia. Ovid. 3. Trist. 7. 11.
Superos communes vocare. Valer. 4. Argon. 218.
Supplicium improbis & probis commune legis ac judicii. Cic. in Pison. 99.
Temporum communium graves casus. Cic. 1. de Orat. 2.
Tempus commune, est Quod accidit omnibus eodem fere tempore, ut messis, vindemia, &c. Cic. 1. de Invent. 40.
Terror communis. Sen. Troad. 6.
Torus communis. Sen. Med. 12.
Verba communia. i. e. Soluta, nec pedibus vincta. Claud. Epig. 81. 3. de descriptione portus Zarinensis,

> — sed verba negant communia Musæ:
> Carmina sola loquor: sic me meus implet Apollo.

Vestimenta communia Jureconsultis sunt, Quibus promiscue utitur mulier cum viro. Ulpian. l. magis puto. D. de reb. eor. qui sub tut.
Vincla communia vocat Lucret. Complexus amantium, lib. 4. 1188.
Vita communis. Cic. 1. Off. 7. Quia magis ad institutionem vitæ communis spectare videntur.
Vita, victusque communis. Cic. 1. Off. 58.
Amici quos novit vita communis. i. e. Qui vitæ consuetudine noti sunt. Cic. de Amic.
Vita in communi & vulgari hominum consuetudine nec hebetem nec rudem esse. Cic. 1. de Orat. 248.
Vita & usus communis. Cic. de Amicit. 18.
Vitium commune. Ovid. 2. de Ponto, 3. 22.
Vitium commune & pervagatum. Cic. 2. de Orat. 10.
Voluptas communis, Lucretio dicitur, Voluptas ex re venerea, 1. 1204
Usus communis aquarum. Ovid. 6. Met. 349.
Usus rerum aliquibus communis. Sen. Octav. 7.
Usus omnium artium vulgaris communisque non est. Cic. 3. de Fin. 3.
Usum ad communem hominum omnes res natura genuit. Cic. 1. Off. 22.
Utilitas communis. Cic. 3. Off. 52. Ut utilitas tua, communis utilitas sit. Ibid. 1. 52. Semper aliquid ad communem utilitatem adferendum.
Utendum communibus pro communibus, privatis ut suis. Cic. 1. Off. 20.
Commune est cum supradictis. Plin. lib. 2. cap. 8.
Utrique parti commune. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Occupare communia. Ovid. 13. Met. 273.

> — modo ne communia solus
> Occupet, atque aliquem vobis quoque reddat honorem.

Communis meus & tuus benevolens: antiquum, pro Communis amicus noster. Plaut. Trin. 5. 2. 23.
Communi animo esse & levi. Ter. Heaut. 5. 1. 39.

> Quenquam animo tam communi esse aut levi putas,
> Qui se vidente amicam patiatur suam?

Al. Comi & Leni.
Commune, substantiv. [τὸ κοινόν] pro Universitate. ut, Commune Asiæ. i. e. Asianorum universitas, quæ ab uno Proconsule regebatur. l. tria onera. 2. D. de excus. tut. Quod ex epistola Antonini Pii apparet, quæ communi quidem Asiæ scripta est, sed universo terrarum orbi convenit. Sic Cic. 4. Verr. 145. Commune Siciliæ dixit: & 3. 96. Commune Meliadum.
Communis omnium inimicus. Cic. 3. Verr. 38.
In communibus proverbiis versari. Cic. 3. Verr. 120. Quæ ego non commemorarem, nisi illud vellem vos recordari, istius nequitiam & iniquitatem, tum in ore vulgi, tum in communibus proverbiis esse versatam.
Commune mihi est cum illo. Cic. de Amicit. 15. Quocum & domus fuit & militia communis.
Communia aliquorum inter se. Ter. Adel. 5. 3. 18.

> Communia esse amicorum inter se omnia.

In commune metuere. Plaut. Asin. 2. 2. 20.

> Non placet. metuo in commune, ne quam fraudem frausus siet.

In commune conferre. Cic pro Quint. 12.
In commune congredi. Tacit. 2. Hist. 54.
In commune consulere. Tacit. 12. Ann. 5.
In commune aliquid derogare. Tacit. 13. Ann. 27.
In commune dicere de pluribus rebus. Plin. lib. 17. cap. 1.
In commune emere. Ulp. in l. ut in conductionibus. D. pro socio.
In commune aliquid profuturum. Quintil. lib. 6. cap. 1.
In commune redigere aliquid. Ulp. in l. si societatem. D. pro socio.
Cetera in communi sita sunt. Tacit. 4. Hist. 74.
In commune vocare honores. V. IN.
Nomen imperii in commune odium orbis terræ vocabatur. Cic. 1. de Lege Agr. 2.
Communis & remissus, pro Non singulari & exquisito. Suet. Claud. cap. 21. Nec ullo spectaculi genere communior aut remissior erat, adeo ut oblatos victoribus aureos, prolataque sinistra pariter cum vulgo, voce, digitisque numeraret. [Fere idem ac Comis. Ac de principibus viris usurpatur, qui se inferioribus facile accommodant.
Communia principis vestigia & confusa. Plin. in Paneg. cap. 24. extr. Te fama, te gloria, te civium pietas, te libertas, super ipsos principes vehunt, te ad sidera tollit humus, ita communia & confusa principis vestigia. i. e. Adeo incedis more plebeio & omnibus communi: nempe non lectica, sed pedibus, idque sine ullo fastu.

COMMUNITER, [κοινῶς] Adv. Cic. de Senect. 2. Tu occurrebas dignus eo munere, quo uterque nostrum communiter uteretur.
Communiter & Separatim, opposita. Cic. 15. Fam. 2.
Communiter & Proprie opposita. Liv. dec. 4. lib. 5. pag. penult. Provectus deinde est intemperantia linguæ in maledicta, nunc communiter Romanorum, nunc proprie ipsius Quinctii. Cur genitivum hunc pro In Romanos & in Quinctium? H. St. Locus est lib. 35. cap. 48. extr.
Admirari communiter. Cic. 2. Offic. 36. Admirantur igitur communiter illi quidem omnia, quæ magna & præter opinionem suam animadvertunt.
Administrare communiter. Suet. Tiber. 21. Ut Provincias communiter cum Augusto administraret.
Apti communiter ad virtutes. Cic. 4. de Fin. 4.
Promiscue & communiter stultis ac sapientibus ab natura datum aurium judicium. Cic. pro Font. 12.

Com-

Commendare communiter. Cic. 13. Fam. 13. Alia epistola communiter tibi commendavi legatos Arpinatium.
Conscripserunt communiter edictum cum pœna atque judicio. Cic. 3. Off. 80.
Consolari communiter. Cic. 3. Att. 15.
Deberi communiter. Paulus in l. militis. D. de testamento milit. Legata autem testamento data communiter debentur.
Parare bellum communiter. Liv. 1. 10. Tres populi communiter bellum parant.
Possidere communiter. Cic. pro Rosc. Amer. 108. Iste Roscius omnia cum Chrysogono communiter possidet.
Scribere litteras communiter cum aliis, & suo nomine. Cic. 11. Att. 5. Equidem ex tuis litteris intellexi, & iis quas communiter cum aliis scripsisti, & iis quas tuo nomine, quod, &c.
Vendere communiter cum aliquo aliquid. Pompon. in l. si Titius. D. pro socio.
Urit ira utrumque communiter. Hor. 1. Epist. 15.
Idem est ac Vulgariter. Lactant. 5. 12. 3. Quoniam communiter cum Deorum cultoribus loquimur.

COMMUNĪTUS, aliud Adv. antiquis pro Communiter usurpatum. Varro Rer. divin. Etenim ut deos colere debet communitus civitas, sic singulæ familiæ debemus. Ex Nonio, 11. 6.

COMMUNĬTAS, ātis. f. [κοινότης] denom. ut, Communitas vitæ & victus. Cic. 9. Fam. 24.
Consociatio hominum atque communitas. Cic. 1. Off. 157.
Hominis communitas & societas. Cic. 3. de Fin. 67.
Cum hominibus est communitas & societas. Cic. 1. Off. 158.
Hominum societas inter ipsos, & vitæ quasi communitas continetur ratione. Cic. 1. Off. 20.
Vitæ communitas & societas. Cic. 1. Off. 45.
Communitas civilis. Cic. 3. de Fin. 66.
Cum gladiatore, communitas conditionis. Cic. 6. Philipp. 3. Quæ vobis potest cum hoc gladiatore conditionis, æquitatis, legationis esse communitas?
Cum deo communitas homini. Cic. 1. de Nat. Deor. 117.
Cum falso in eo si erit communitas. Cic. 4. Acad. 4.
Cum improbis. Cic. 11. Fam. 28. Nullam communitatem cum improbis esse posse.
Magna est etiam illa communitas, quæ conficitur ex beneficiis ultro citroque datis, acceptisque. Cic. 1. Off. 56.
Maxime apta naturæ communitas. Cic. 1. Off. 159.
Ex communitate ducuntur officia aptiora naturæ. Cic. 1. Off. 153.
Ad naturalem communitatem nati sumus. Cic. 3. de Fin. 65.
Servanda communitas omnium rerum. Cic. 1. Off. 51. Aliter de Amic. 61.

COMMUNIO, ōnis. f. [κοινότης] aliud denom. Cic. pro Corn. Balb. 29. Ita mihi maxime communionem beneficiorum, præmiorum, civitatis continere videtur.
Legis & juris communio. Cic. 1. de Legib. 23. Inter quos porro est communio legis, inter eos communio juris est.
Litterarum & vocum communione homines inter se junxit philosophia. Cic. 5. Tusc. 5.
Sanguinis communio. Cic. pro Rosc. Amer. 63. Magna enim vis humanitatis: multum valet communio sanguinis.
Sermonis communio, pro Communi confabulatione. Suet. in August. cap. 74. Ad communionem sermonis tacentes, vel submissim fabulantes provocabat.
In communionem tuorum bonorum bona ac fortunas meas contuli. Cic. pro Milon. 101.
Acquirere communioni. Paul. in l. Ea vero. D. pro socio. Quum specialiter omnium bonorum societas coita est, &c. aut quaqua ratione acquisitum, communioni acquiretur.
Impediri communione visorum. Cic. 4. Acad. 44.
Incidere in communionem. Ulp. in l. ut sit. D. pro socio, Communiter autem res agi potest etiam citra societatem, ut puta quum non affectione societatis incidimus in communionem.
Manere in pristina communione. Cic. 3. de Orat. 69.

COMMUNĬCO, [κοινόω, ἀνακοινόω] āre. Cic. pro Rosc. Amer. 116. Propterea quod auxilium sibi se putat adjunxisse qui cum altero rem communicavit.
Impertire alicui & communicare cum eo aliquid. Cic. de Amicit. 70. Quod faciendum imitandumque est nobis, ut si quam præstantiam virtutis, fortunæ, ingenii, consecuti sunt, impertiant eam suis, communicentque cum proximis.
Partiri & communicare res adversas. Cic. de Amicit. 22.
Acta sua communicare cum aliquo. Ovid. 13. Met. 239.
At sua Tydides mecum communicat acta.
Caussam cum aliquo communicare. Cic. pro Rosc. Amer. 146.
Civitatem communicare. Liv. 23. 5. Civitatem nostram magnæ parti vestrum dedimus, communicavimusque vobiscum.
Commodum communicare. Paulus in l. actione. §. diximus. D. pro socio.
Curam doloris sui cum aliquo communicare. Cic. 5. Fam. 16.
Furtum communicare cum aliquo, Partiri. Cic. 1. Verr. 33.
Gloriam victoriæ cum aliquo communicare. Cic. 7. Verr. 5.
Gloriam facti alterius cum laude sua communicare. Cic. 12. Fam. 2.
Honores sive Magistratus communicare cum plebeiis. Auctor de Viris illustr. cap. 34. i. e. Ex plebe creare magistratus.
Honorem alicui communicare. Cæs. 6. Bell. Gall. 15. Ubi de his, quibus interdictum est sacrificiis a Druidibus: Neque iis petentibus jus redditur, neque honos ullus communicatur.
Jacturam, seu Lucrum, pro Communem facere. Suet. in August. cap. 75. Per singulos lectos licitatio fieret, & seu jactura, seu lucrum, communicaretur.
Ignem caritatis communicare. Budæus De asse lib. ult. fol. 207. pag. 2. Dei sapientia ignem æternum caritatis humano generi communicavit.
Inimicitias communicare cum altero. Cic. 15. Fam. 21. Nam ut illa omittam quæ civitate teste fecisti, quum mecum inimicitias communicavisti, quum me concionibus tuis defendisti.
Judicia communicare. Asconius in orat. contra Pison. 94. Legem (inquit) judiciariam tulit Aurelius Cotta Prætor, qua communicata sunt judicia Senatui, & equitibus Romanis, & Tribunis ærariis. conf. eundem in Orat. pro C. Corn. sub fin.
Laborem communicare. Plin. lib. 11. cap. 30. Et formicæ, ut apes, communicantes laborem.
Laudes & præmia cum altero communicare. Cic. 7. Verr. 125. Vobiscum Africanus hostium spolia & præmia laudis communicavit.
Non partiendæ invidiæ, sed communicandæ laudis causa loqui. Cic. pro Sull. 10.
Cum sua laude communicare aliquid. Cic. 4. Acad. 3. i. e. Laudi suæ aliquid admiscere.
Liberos communicare cum aliquo. i. e. Ex aliquo concipere. Curt. 6. 5. 30. Haud dubitavit (Thalestris) fateri, ad communicandos cum rege liberos se venisse.
Lucrum communicare, V. Jacturam.
Mensa sua communicare aliquem. Plaut. Milit. 1. 1. 51.
Communicabo te semper mensa mea.
Officia communicare inter aliquos ordines. Suet. Domit. cap. 7. Quædam ex maximis officiis inter libertinos militesque communicavit.
Pericula communicare. Cic. de Amicit. 24. Itaque si quando aliquod officium extitit amici in periculis aut adeundis, aut communicandis, quis est qui id non maximis efferat laudibus?
Provinciam hanc mecum communica, pro Adjuva me. Plaut. Trin. 1. 2. 153.
Ad participandum alium ab alio, communicandumque inter omnes justi natura facti sunt. Cic. 1. de Legib. 33.
Communicare cum altero, pro Loqui. Cic. 11. Att. 20. Quod ad te scripseram ut cum Camillo communicares: de eo Camillus mihi scripsit, te cum eo loquutum.
Una cum aliquo communicare omnia quæ cura aliqua afficiunt. Cic. 1. Att. 18. pr.
Benignissime communicare aliquid cum aliquo. Cic. 1. Verr. 13.
Judicia cum equestri ordine communicare. Cic. pro Cluent. 130.
Communicare de aliquo. Cic. 1. Fam. 7. Etenim Pompeium, qui mecum sæpissime non solum a me provocatus, sed etiam sua sponte de te communicare solet, scis temporibus illis non sæpe in Senatu fuisse.
Communicare alicui de re aliqua. Cæs. 3. Bell. Civil. 18. Vibullius adhibito Libone, & L. Lucceio, & Theophane, quibus communicare de maximis rebus Pompeius consueverat, de mandatis Cæsaris agere instituit. Al. Quibuscum comm.
De officio utriusque nostrum communicare. Cic. 4. Fam. 1.
Communicare inter se aliquid. Cic. 15. Fam. 14. Tum ut quibus de rebus vellemus, tu tuis, ego meis, inter nos communicaremus. Idem 11. Fam. 27. Multa præterea, quæ temporibus illis inter nos familiarissime dicta, scripta, communicata sunt.
Multa de re aliqua inter se communicare. Cic. pro Quint. 15.
Communicare & pervulgare. Cic. 2. de Invent. 144.
Communicari, in activa significatione. Liv. 4. 24. pr. Nec adversarum rerum quærere socios, cum quibus spem integram communicati non sint. Sed Jac. Gronov. legit Communicari scirint. V. Græv. ad Att. 2. 17. pr.
Præmia virtutis & officii non oportere cum improbis communicari, aut in mediocribus hominibus pervulgari. Cic. 2. de Invent. 144. Hic passive positum.

COMMUNICANS, tis. ut, Res adversas communicans amicitia leviores facit. Cic. de Amicit. 22.

COMMUNICATUS, a, um. Liv. 22. 27. Sibi communicatum cum illo, sed non ademtum imperium esse.
Consilium communicatum. Liv. 8. 25. Charilaus & Nymphius principes civitatis, communicato inter se consilio, partes ad rem agendam divisere. V. & Curt. 6. 7. 21.

COMMUNICĀTIO, ōnis. f. [κοινωνία, ἀνακοίνωσις] Cic. 1. Att. 14. Quin mihi nunc te absente non solum consilium, quo tu excellis, sed etiam sermonis communicatio, quæ mihi suavissima tecum solet esse, maxime deest.
Civitatis communicatio. Cic. pro Corn. Balb. 31. Nunquam est intermissa a majoribus nostris largitio & communicatio civitatis.
Nominum communicatio. Plin. lib. 24. cap. 14. His subtexemus ea quæ Græci communicatione nominum in ambiguo fecere, anne arborum essent. i. e. Quod iisdem nominibus vocabantur.
Sermonis suavissima communicatio. Cic. 1. Att. 14.
Utilitatum societas & communicatio. Cic. 5. de Fin. 65.
Communicatio, est figura, Græce ἀνακοίνωσις dicta: qua oratores inter orandum utuntur. Cic. 3. de Orat. 202. Communicatio, est quasi cum iis ipsis apud quos dicas, deliberatio, ut sunt hæc, Quid suadetis? &c. Vos interrogo, qui tandem fieri oportuit? & similia. V. Voss. 3. Instit. Orat. p. 366.

COMMUNICATUS, ûs. m. Apul. de Deo Socrat. p. 44. Nullo inter se propinquo communicatu naturæ.

COMMUNICĀTOR, ōris. m. Arnob. lib. 4. sub fine, Familiares communicatores mei.
Est etiam Particeps communionis ecclesiasticæ, Excommunicato oppositus, Tertull. de Pudicit. cap. 22. Alii ad metalla confugiunt, & inde communicatores revertuntur.

COMMUNICARIUS, a, um. ut, Dies communicarius. Festus, Pandicularis dicebatur dies, idem & communicarius, in quo omnibus diis communiter sacrificabatur.

COMMUNICABĬLIS, e. & COMMUNICATIVUS, a, um. Idem apud Philosophos & JCtos.

COMMURMŬRO, [μορμύρω] āre. Idem quod Murmurare. Plin. lib. 10. cap. 23. Pythonos comen vocant in Asia patentibus campis, ubi congregatæ inter se commurmurant.
Clauso commurmurant ore. Sil. lib. 15. 824.

COMMURMUROR, āri. [μορμυρίζω] dep. Idem. Cic. in Pison. 61. Ita enim sunt perscriptæ scite & litterate, ut scriba ad ærarium quia eas retulit, perscriptis rationibus secum ipse caput sinistra manu perfricans, commurmuratus sit.

COMMURMURATIO, ōnis. f. Gell. 11. 7. Commurmuratio fieri cœpta est a plerisque.

COMMŪTO, [συμμεταβάλλω] āre. i. e. Mutare, vel Simul mutare. Cic. 5. Verr. 104. Ut non modo eorum agris vectigal novum nullum imponerent, sed ne legem quidem venditionis decumarum, neve vendundis aut tempus aut locum commutarent.
Commutare & corrigere. Cic. 1. de Invent. 102.
Ex veris in falsa commutare. Cic. de Fato, 17.
Scriptis, assiduitate orationis, & præceptis commutare aliquem, ut. Cic. 16. Att. 3.

Animum commutare. Lucret. lib. 3. 514.
Animos commutare & omni ratione flectere. Cic. 2. de Orat. 211.
Captivos commutare. Cic. 1. Off. 39.
Coloniam commutare, per translationem dixit Plaut. Aulul. 3. 6. 40.
Ut me deponat vino, eam affectat viam:
Post hoc, quod habeo ut commutet coloniam. i. e. Ea mihi auferat, & deportet in domum suam.
Colorem commutavit hoc caput ætate. Plaut. Most. 1. 3. 44.
Compendium leve maxima fraude commutarunt. Auctor ad Heren. 2. 29.
Consilium commutare. Cæs. 1. Bell. Gall. 23.
Fidem commutare & religionem pecunia. Cic. pro Cluent. 129. Civem sine ignominia quenquam, qui ad perniciem innocentis fidem suam & religionem pecunia commutarit. i. e. Vendiderit.
Frons, vultus, & sermo petitoris ad eorum, quoscunque convenerit, sensum & voluntatem commutandus est. Cic. de Petit. Consul. 32.
Gloriam constantiæ cum patriæ caritate commutare. Cic. pro Sext. 37. Denique videbatur ea conditione tam fortis fuisse, ut cum patriæ caritate, constantiæ gloriam commutaret. i. e. Ut pro patria relicta gloriam assequeretur. Budæus.
Invidiam possessionis pecunia commutare. Cic. 2. de Lege Agr. 14.
Jura omnia, & omnium consuetudinem cum vituperatione, sine quæstu, commutare. Cic. 5. Verr. 51.
Locum. Lucret. 3. 1072.
Naturam. Varr. 2. de R. R. cap. 40. Semen vetus tantum valet in quibusdam rebus, ut naturam commutet.
Nomen. Plaut. Amph. 1. 1. 149.
Rempublicam. i. e. Formam reip. Cic. 3. in Catil. 25.
Sententiam. Cic. 16. Att. 7. Lectis vero tuis litteris, admiratus equidem sum, te tam vehementer sententiam commutasse; sed non sine causa arbitrabar.
Signa earum rerum quas ceperunt, commutant fures. Cic. 5. de Fin. 74.
Vestem commutant inter se & nomina. Plaut. Capt. prol. 37.
Itaque inter se commutant vestem & nomina.
Viam. Lucret. 2. 129.
Cum vita commutare mortem. Sulpic. ad Cic. 4. Fam. 5. Hisce temporibus non pessime cum iis esse actum, quibus sine dolore licitum est mortem cum vita commutare.
Vitam priorem commutare novis rebus. Lucret. 5. 1105.
Uxores. Plaut. Trin. 1. 2. 21.
Vin' commutemus, tuam ego ducam, & tu meam?
Commutantur in horas tempora. Cic. 14. Att. 23. Consilia temporum sunt, quæ in horas commutari vides. Sic, Commutari tempore. Idem 1. Off. 31. Al. Tempora. V. Græv. ad loc.
Commutare quædam in libris. Plin. 7. Epist. 19. Librum tuum legi, & quam diligentissime potui, annotavi quæ commutanda, quæ eximenda arbitrarer.
Verbum proprium proprio ornandi causa commutare. Cic. 3. de Orat. 165.
Commutare alicujus contumeliam vita sua. Sallust. in oratione 2. ad Cæsarem, de Repub. ordin. cap. 4. extr. Nam quid ego de te dicam, cujus contumeliam homines ignavissimi vita sua commutare volunt? scilicet neque illis tantæ voluptati est (tametsi insperantibus accidit) dominatio, quanto mœrori dignitas tua.
Commutare verba cum aliquo, Litigare & jurgari. Ter. And. 2. 4. 7.
— crede mihi hoc inquam, Pamphile,
Nunquam hodie tecum commutaturum patrem
Unum esse verbum, si te dices ducere. Ubi Donatus, Commutaturum verbum, Altercaturum: sicut in Phorm. 4. 3. 33.
Ut est ille bonus vir, tria non commutabitis
Verba hodie inter vos. i. e. Dabis atque accipies, id est non jurgabis. Ego puto Commutare verba hoc esse, pro bonis dictis mala ingerere: hoc est iracundia in maledicta compelli.
Commutari & contrarium fieri. Cic. 1. Off. 31.
Animo commutari. Cic. 4. de Fin. 7.
Judicio commutari non potest res, quæ semel sit judicata. Cic. 1. de Invent. 102.

Commutātus, a, um. Partic. ut, Commutata sententia. Cic. 4. Acad.
Genere vitæ commutato. Cic. 1. Off.
Ratio commutata. Cic. 3. Fam. 5.
Status vitæ commutatus. Nepos, 10. 4. 5. Vitæ statum commutatum ferre non potuit.
Tempore commutato. Cæs. 3. Bell. Civil. 27.

Commutātus, ûs. m. i. e. Commutatio seu alteratio. Lucret. 1. 795.
Quapropter quoniam quæ paulo diximus ante,
In commutatum veniunt. i. e. Commutantur. Loquitur de elementis.

Commutatio, ōnis. f. [μεταβολή] Vicissitudo. Cæs. 5. Bell. Gall. 1. Propter crebras commutationes æstuum.
Annuæ commutationes, non modo quadam ex necessitate semper eodem modo fiunt: verum ad utilitates quoque rerum omnium sunt accommodatæ. Cic. 1. de Divin. 59.
Civiles commutationes. Cic. 5. Fam. 12.
Dominorum commutatio reformidanda. Cic. 2. Att.
Morum aut studiorum commutatio. Cic. de Amicit. 79.
Tempestatum conversiones commutationesque cæli fiunt accessu stellarum & recessu. Cic. 2. de Divin. 89.
Temporum commutationes quadripartitæ. Cic. 1. Tusc. 68. Vicissitudines dierum atque noctium, commutationesque temporum quadripartitas, ad maturitatem frugum & temperationem corporum aptas, &c.
Vitæ commutatio. Cic. 1. Tusc.
Voluntatis. Cic. 1. Att. 14.
Voluntatum & animorum. Cæs. 1. Bell. Gall. 16.
Ex vero in falsum fit commutatio. Cic. de Fato, 17.
Commutatio, [ἀντιμεταβολή] est Rhetorum figura. Auctor ad Heren. lib. 4. 40. Commutatio est, quum duæ sententiæ inter se discrepantes ex transjectione ita efferuntur, ut a priore posterior contraria priori proficiscatur, hoc modo: Esse oportet ut vivas, non vivere ut edas.

Commutābĭlis, e. [μεταβλητικός] Quod facile mutatur. Cic. de Amicit. 94. Nam quum amicitiæ vis sit in eo, ut unus quasi animus fiat ex pluribus: qui fieri poterit, si ne in uno quidem quoque unus animus erit, idemque semper, sed varius, commutabilis, multiplex?
Cera commutabilis. Cic. 3. de Nat. Deor. 30.
Exordium commutabile. Cic. 1. de Invent. 3. Exordium commutabile est, quod ab adversario potest leviter mutatum ex contraria parte dici.
Membra imbecilla & commutabilia pecuniæ. Cic. in Parad. 1. In quo equidem continentissimorum hominum majorum nostrorum sæpe requiro prudentiam, qui hæc imbecilla & commutabilia pecuniæ membra, verbo bona putaverunt appellanda, quum re ac factis longe aliter judicavissent. De opibus.
Natura. ut, Si commutabilis esset natura argenti & æris. Cic. 1. de Nat. Deor. 130.
Ratio varia & commutabilis vitæ. Cic. pro Milon. 70.
Respublica infirma, misera, & commutabilis. Cic. 1. Att. 12.

Como, āre. V. coma.

Cōmo, compsi, comptum, [κομίω] ĕre. tam apud Græcos, quam apud Latinos significat; Componere, ornare: quoniam in capillo præcipuus hominum ornatus est. Ter. Heaut. 2. 2. 10. Dum moliuntur, dum comuntur, annus est.
Aurato pectine comere aliquem. Sil. lib. 13. 122.
Capillos comere. Sil. lib. 7. 447.
Capillis comendis perfecta. Ovid. 2. Amor. 8. 1. Al. Ponendis & Præfecta.
Caput comere arte. Tibul. lib. 1. 8. 15.
Caput comptum. Plaut. Mil. 3. 1. 197. Capite compto, crines, vittasque habeat.
Colla genasque comere. Stat. 1. Silv. 2. 110.
Comas comere. Ovid. 2. Fast. 560.
Comas inustas acu comere. Quintil. lib. 2. cap. 5.
Cristas comere. Stat. 3. Theb. 424.
Equos comit auriga. Stat. 4. Theb. 43.
Se comere. Tibul. lib. 4. 6. 3.
Viri compti. Ovid. de Medicam. faciei, 24.
Vultum comere. Stat. 6. Theb. 269.
Comere, pro Ornare, absolute. Auson. 1. Epigr. 3.
Come serenatam duplici diademate frontem. Iterum, Idyl. 4. 59.
Tu quoque qui Latium lecto sermone Terenti
Comis, & adstricto percurris pulpita socco. Turneb. 22. 23.
Inde Comptum opus, de Libro dicitur bene ornato, apud Tibul. 3. 1. 14. Idem habet 4. 6.
Tota tibi est hodie, tibi se lætissima compsit.

Comens, entis. Partic. Martial. 12. 83.
Exiguos secto comentem dente capillos,
Dicet Achillæas dispofuisse comas.

Comptus, vel **Comtus**, [κεκοσμημένος] Partic. Ornatus, compositus. Virg. 10. Æn. 832.
Sanguine turpantem comptos de more capillos. Festus, Comptus, i. e. Ornatus: a Græco descendit, apud quos κοσμεῖν dicitur comere, & κόσμιος, quod apud nos comis, & Comæ dicuntur capilli cum aliqua cura compositi.
Simulatum compta dolorem, Cleopatra. i. e. Comptum habens dolorem, sive dolorem simulans. Lucan. lib. 10. v. 83.
Compar. Tacit. 1. Hist. 19. Comptior sermo.
Superlat. August. de Quant. Anim. cap. 33. Animam mundissimam reddere & comptissimam.

Compte, vel **Comte**, Adv. Gell. 7. 3. Nimis compte res acta est.

Comptus, ûs. m. [κόσμημα] ut, Virginei comptus. Lucret. lib. 1. 88. i. e. Cultus puellares, quibus virgines comi consueverunt.

Cōmōtria, V. commotria.

Comœtho, vel potius **Comætho**, [Κομαιθώ] & Melanippus amore turpiter victi in delubro coiverunt Dianæ: ob quod facinus quum malis undique urgerentur in Achaia, templum illi est erectum, quod Triclariæ Dianæ dixerunt, cujus festum & pervigilium quotannis celebratur cum hominum immolatione. Longa est apud Pausaniam in Achaicis historia, quem vide pag. 225. Wech.

Cōmœdia, æ. f. [κωμῳδία] Poema in quo humiles fere personæ inducuntur, & amores, virginumque raptus describuntur. Festus, Comœdias constat appellari ex eo, quod initio in vicis juvenes cantare soliti essent crebro convenientes, & dicta est ἀπὸ τῆς κώμης, id est a vico; & ᾠδή, cantilena: vel a κωμάζειν & ᾄδειν, i. e. a comissando & canendo.
Duplex fuit genus, vetus & nova comœdia: Veteris ingens fuit licentia invehendi in mores hominum, & res & personas veras introduxit, Hor. 1. Serm. 4. 4.
Si quis erat dignus describi, quod malus aut fur,
Quod mœchus foret, aut sicarius, aut alioqui
Famosus, multa cum libertate notabant: ejus cultores fuerunt Theopompus, Pherecrates, Crates, Eupolis, Cratinus, Aristophanes. Novam scripserunt Menander, Posidippus, Diphilus, Apollodorus. Nova fictas tantum personas introduxit; minus quidem libertatis habuit, plus elegantiæ, & in decoro personarum servando castigatior fuit. Illius in Plautinis, hujus in Terentianis specimen videre licet. De variis ejus partibus, V. Aristot. Poet. Donat. in Prolegom. ad Terent. & Scalig. Poet. 1. 9. De Origine Comœdiæ apud Romanos, V. Liv. 7. 2.
Actores comœdiarum. Quintil. lib. 3. cap. 8.
Motoria comœdia, & stataria. V. stataria.
Prisca. Hor. 1. Serm. 4. 2.
Referta jocorum. Cic. 1. Off. 104. Quo genere jocandi, eleganti, urbano, ingenioso, faceto, Plautus noster, & antiqua comœdia referta est.
Vetus. Horat. in Arte Poet. 281.
Agere comœdiam. In ago.
Dare comœdiam. Suet. Vit. Terent. 16.
Docere comœdiam. Suet. Claud. 11.
Cujus improbitatem veteres Atticorum comœdiæ notaverunt. Cic. de Clar. Orat. 224. De Hyperbolo Atheniensi.
In comœdiis placere. Cic. in Orat. 109.

Cōmœdus, i. m. [κωμῳδός] Qui repræsentat comœdias, sive Comœdiarum actor.
Facere comœdum in pronuntiando. Quintil. lib. 2. cap. 12.
Fieri comœdum ex pessimo histrione. Cic. pro Rosc. Com. 30.

Comœdus, a, um. Adj. Juven. 3. Sat. 100. Natio comœda est.

Cōmĭcus, a, um. [κωμικός] Adj. ut, Comicus versus. Plin. lib. 14. cap. 14.
Actores comici. Quintil. lib. 2. cap. 10.
Artificium comicum. Cic. pro Rosc. Com. 18. Nemo enim illum ex trunco corporis spectabat, sed ex artificio comico æstimabat. De Roscio.

Davus

Davus comicus, i. e. Qui a comicis poetis describitur. Hor. 2. Serm. 5. 91.
— Davus sis comicus, atque
Stes capite obstipo, multum similis metuenti.
Poeta comicus, Comœdiarum auctor. Cic. in Orat. 184.
Res comica, i. e. Argumentum quod in comœdiis tractatur. Hor. in Arte Poet. 89.
Versibus exponi Tragicis res Comica non vult.
Senes comici. Cic. de Senect. 36. Nam quos ait Cæcilius comicos stultos senes: hos significat, credulos, obliviosos, dissolutos. quo loco quidam codices habent Comicus. sed Comicos accusativo casu legendum esse, ostendit locus ipse Cæcilii, qui integer ponitur a Cicerone in Lælio 99. hæc enim verba illic leguntur, Quid autem turpius, quam illudi? quod ne accidat, magis cavendum est? ut in Epiclero,
Hodie me ante omnes comicos stultos senes
Versaris, atque luseris lautissime. Quod enim illic in excusis libris Coamicos legitur, manifesto corruptum est. nec enim verbum illud Latinum est: neque sensus ejus, si in consuetudine fuisset, illic quadrat. Porro Comicos dici putat Victorius in Variis lectionibus, quales a Comicis in fabulis inducuntur: stultos vero, quia fingi etiam possunt, sapientes. In comœdiis autem sæpe ita stolidi finguntur, ut exemplum stultitiæ sint: qualis est Nicobulus ille Plautinus in Bacchidibus.
Servus comicus, Testis comicus. V. Comicus testis, in TESTIS.
Absolute etiam Comicus dicitur, Scriptor fabularum. Plaut. Pœn. 3. 2. 4.
Quin edepol condoctior sum, quam Tragœdi aut Comici. V. etiam Pers. 4. 2. 4.
COMĬCE, Adv. Cic. 3. de Orat. 27. Quis unquam res, præter hunc, tragicas pæne comice, tristes remisse, severas hilare, forenses scenica prope venustate tractavit? Et Sen. Epist. 100. Sit aliquod oratorie acre, tragice grande, comice exile.
COMŒDICUS, a, um. Adj. Apul. 3. Florid. p. 353. Hisce laudibus diu in arte comœdica nobilis.
COMŒDĬCE, [κωμῳδικῶς] Adv. a Comœdo, inquit Festus. Plaut. Mil. 2. 2. 58.
Euge, euge, Euscheme, hercle astitit & dulice & comœdice. i. e. Suaviter & jucunde, ut exponit Cælius.
COMŒDIALIS, e. Scribanius de Pass. Christ. cap. 9. Theatralis vel comœdialis scena.
COMŒDIOGRAPHUS, i. m. [κωμῳδιογράφος] Cic. apud Victorinum & Probum, Gramm.
COMOPOLIS, is. f. [κωμόπολις] Locus major quam vicus, & minor quam urbs. Marc. Emp. lib. 1.
COMOSANDALOS, [κομοσάνδαλος] Flos est, quem notiore nomine Hyacinthum nominamus, ut tradit Pausan. in Corinth. pag. 78. Wech. ex quo Hermionenses, solennibus Chthoniæ deæ festis coronas complicabant. V. Cæl. 27. 26.
COMOSIS, V. COMMOSIS.
COMOSUS, V. COMA.
CŌMŌTICA, vel potius COMMOTICA, [κομμωτική] Medicamenta sunt capillis venustandis, eleganterque ornandis excogitata. Qualia ab Archigene composita memoriæ proditum est, quibus docet flavos & crispos capillos fieri salis spuma, intermixta myrrha. Galenus quoque medicus alioqui gravis, comotica recenset quibus nigricet capillus, aut in candorem perducatur, vel evadat rufior. Quin commemorat se vidisse mulieres complusculas immodica affectati capillitii defunctas curiositate, quum caput hujuscemodi medicamentis lethifera frigiditate vexassent.
COMOTRION, vel potius COMMOTRION, i. n. [κομμώτριον] dicitur Instrumentum, quo comptrices capillos adornant, Latine Calamistrum appellatur, vel discerniculum. V. Pollucem, & Cæl. lib. 18. cap. 10.
COMOTRIÆ, arum. f. [κομμώτριαι] Latine Comptrices dici possunt, vel ornatrices, quæ ornandæ comæ habent peritiam. Romæ Vestæ ministræ, auctore Festo, Comotriæ dictæ fuerunt, quæ sex erant numero, ut singulæ partes populi, singulas haberent sacrorum ministras. [De numero Vestalium Festus in SEX, Sed ne verbum quidem de Comotriis istis. vocabulum Græcum est, proprieque Ornatricem denotat, scribique debet geminata littera Commotria, a v. κομμόω. Suid. Κομμώτρια, ἐμπλέκτρια, ἡ κοσμοῦσα τὰς γυναῖκας. Conf. Polluc. 7. sect. 165. & H. Steph. Thes. Gr.
COMPACTUS, COMPACTIO, COMPACTILIS, &c. V. COMPINGO.
COMPĀGO, inis. f. [ἁρμονία] & COMPĀGES, is. f. h. e. Conjunctio, compositio, commissura, confixio: dicitur a Compingendo, id est conjungendo. Servius, Ambages & Compages antiqui tantum dicebant. Posteritas admisit ut etiam Compago dicatur: sed non quia varius esse potest nominativus, debet etiam declinatio mutari, quemadmodum nec in istis nominibus arbor arbos, vomer vomis: nam & arboris & vomeris tantum facit. Ergo compages compagis: quoniam compago usurpatum est. compaginis enim nemo penitus dicit. Hactenus Servius in illud 1. Æn. 293.
— compagibus arctis
Claudentur belli portæ. Ovid. tamen ita ait lib. 1. Met. 711. de Syringe,
Atque ita disparibus calamis compagine ceræ
Inter se junctis, nomen tenuisse puellæ. Et inferioris ævi scriptores hac declinatione utuntur, V. Celsf. 4. 10. pr. & Aug. Civ. Dei, 16. 2. extr.
Corporisque ipsius constitutionem ac compaginem. Pontanus 562. H. St.
Corporis compages. Cic. de Senect. 77. Nam dum sumus in his inclusi compagibus corporis, munere quodam necessitatis & gravi opere perfungimur.
Lapidum compages. Ovid. 3. Met. 30.
Efficiens humilem lapidum compagibus arcum.
Arctæ compages. Virg. 1. Æn. 293.
Discussa compages. Lucan. 2. 487.
Duraque deum compage tenebant. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 171.
Ferrea compago laterum. Stat. 7. Theb. 43. domum Martis describens.
Humana compages. Lucan. 5. 119.
Laxæ compages. Virg. 1. Æn. 122.
Solida. Lucan. 9. 467.
Soluta. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 115.
Validis hærere compagibus Veneris, i. e. Tenacibus vinculis. Lucret. 4. 1107.

Revulsæ compages. Sen. Thyest. 12.
Ruptis compagibus. Sen. OEth. 9.
Solvere compagem muri. Lucan. lib. 3. 491.
COMPĂGUS, i. m. Calceamenti genus barbaricum, intercisum sive superiori parte perforatum. Trebell. Pollio in vita Gallien. cap. 16. Caligas gemmatas annexuit, quum compagos reticulos appellaret. V. Casaub. & Salmas. ad loc. Dempster. ad Rosini Antiq. Rom. 5. 36. p. 596.
COMPĂGĬNO, āre. Conjungo, copulo, a nomine Compages, sive Compago, quæ Conjunctionem significant. Scriptores Rei Agrar. Goesii p. 346. Compaginantes agri limitesve. Paulinus Epist. 12. (nov. ed. Paris. Epist. 32. n. 10.) Hac igitur ratione persuasus, basilicas nostras tuis, sicut & operis tempore, & voti genere conjuncta sunt, ita & litteris compaginari curavit. V. etiam Zen. Veronens. & Prudent. in Romano v. 890. August. Confess. 13. 30.
COMPAGINĀTUS, a, um. ut, Formæ compaginatæ. Ammian. 28. 2. Compaginatæ formæ e roboribus conjectæque in alveum. Et 21. 2. Axiculis orbis erat compaginatus.
Membra compaginata. August. Serm. 1. feria 3. Pentecost.
COMPAGINATIO, ōnis. f. Gloss. Vet. ἁρμογή, Junctura, compages, compaginatio.
COMPAGĬNA, æ. f. Idem. M. Baro de Casis Litterarum p. 239. Ed Goesii, Colligo ab omni compagina litterarum, &c. Et Innocent. p. 246. Omnis compagina litterarum, &c.
COMPAR, āris. Adj. [πάρισος, σύζυγος] Idem significat quod Par. Liv. 1. 9. Id enim demum compar connubium fore.
Suid. Κόμπαρος, ὁ συνεζευγμένος εἰς ὑπηρεσίαν τινὶ, ὁμοίως, τὴν αὐτὴν ἐκπλῶν χρείαν: ubi non dubito, quin sit κόμπαρος, pro κόμπαρ, deinde syllaba ος sumpta sit ex eo, qui sequitur articulo. Sic autem Munia comparis æquare dixit Hor. tanquam συνεζευγμένης εἰς τὸ αὐτὸ ἔργον. H. St.
Consilium compar. Liv. 28. 42. extr. Quam compar consilium tuum parentis tui consilio sit, reputa.
Funus compar morti. Liv. 8. 10. Decii corpus ne eo die inveniretur, nox quærentes oppressit: postero die inventum inter maximam hostium stragem, coopertum telis: funusque compar morti, celebrante collega, factum. Al. Par morti.
Mars compar. Liv. 36. 44.
Modus compar. i. e. Par & æqualis mensura. Cels. lib. 4. cap. 5.
Natura viri compar uxori. Lucret. 4. 1248. i. e. Conveniens.
Compar, cum genitivo. Gell. lib. 6. cap. 11. Quia tantisper similis & compar eorum fias.
Compar, exornatio Rhetorica. Auct. ad Heren. 4. 28. Compar appellatur, quod habet in se membra orationis, quæ constant ex pari numero syllabarum.
Compar, pro Socio seu Conjuge. Plaut. Casin. 4. 2. 18.
Meus socerus, compar, commaritus, villicus. i. e. Socius vel æqualis. Plin. lib. 8. cap. 23. Conjugia ferme vagantur: nec nisi cum compare, vita est.
Æquare munia comparis. Hor. 2. Carm. 5. 2.
Nondum subacta ferre jugum valet
Cervice, nondum munia comparis
Æquare: nec tauri ruentis
In venerem tolerare pondus. V. paulo supra Henr. Steph.
V. etiam Gruter. Inscript. p. 793. n. 9.
COMPARATIVUS, V. COMPARO.
COMPĀRĬLIS, e. Idem. Auson. Eclog. 2. 38.
Nescit compariles laterum formare figuras.
COMPARCO, si, sum, [φείδομαι] ĕre. Idem quod Parcere. Ter. Phorm. 1. 1. 9.
Quod ille unciatim vix de demenso suo,
Suum defrudans genium, comparsit miser, &c. Adde Pacati Paneg. cap. 32.
COMPĀREO, ui, [φαίνομαι] ēre. Idem quod Apparere. Plaut. Aul. 4. 4. 2.
Qui modo nusquam comparebas, nunc quum compares, peris. Cic. 7. Verr. 147. Quærite nunc vestigia prius quibus exitus illorum, ex illo loco compareant. Ovid. ad Liv. 407.
Lucifer in toto nulli comparuit orbe.
In multitudine bonorum comparere. Cic. pro Rabir. perduel. 23.
Aliquem non comparere. Cic. 12. Att. 2.
Causa terroris non comparuit. Liv. 8. 37.
Corpus mortui non comparet. Papinian. in l. ult. D. de his qui not. infam.
Si quis in bello ceciderit: etsi corpus ejus non compareat, lugebitur.
Inchoata a natura comparent. Cic. pro Sull. 73.
Officia comparent in actione. Cic. 3. Off. 15. Quum autem aliquid actum est in quo media officia compareant, id cumulate videtur esse perfectum.
Oratio hæc in turba novorum voluminum vix comparet. Cic. de Clar. Orat. 122.
Ornamenta orationis, comparent. Cic. in Orat. 234.
Scintilla nulla comparet incendii. Cic. Anteq. iret in exil. 14.
Signa & dona comparere omnia. Cic. 3. Verr. 132.
Signa testium non comparent. Ulp. in l. Quum tabulæ. D. de bon. poss. secund. tab.
Comparebunt quæ imperas. Plaut. Amph. 2. 1. 82.
Et memor sum, & diligens, ut quæ imperes, compareant. i. e. Fiant ea quæ tu imperas.
Non comparet argenti ratio. Plaut. Trin. 2. 4. 15.
Postquam comedit rem, post rationem putat.
L. Nequaquam argenti ratio comparet tamen.
Comparere, pro Extare. Liv. 25. 40. Visebantur enim ab externis ad portam Capenam dedicata a Marcello templa: propter excellentia ejus generis ornamenta, quorum exigua pars comparet. Idem lib. 32. 10. Iis, quorum agros urbesque populatus esset, redderet res, quæ comparerent: ceterorum æquo arbitrio æstimatio fieret. Liv. 6. 1. In primis fœdera ac leges (erant autem eæ duodecim Tabulæ, & quædam regiæ leges) conquiri, quæ comparerent, jusserunt.
COMPĀRO, [συσκευάζομαι, παρασκευάζω] āre. proprie est Parare. Cic. 3. Verr. 65. Magnifice & ornate (ut erat in primis inter suos copiosus) comparat convivium.
Accusatorem alicui comparare. Cic. pro Cluent. 191.
Accusatores comparare in aliquem. Cic. pro Rosc. Amer. 30. Crimen incredibile confingunt: testes in hunc & accusatores hujusce pecunia comparant.

Aditum comparare. In ADITUS.
Aditum fibi comparare ad aliquam rem. Cic. 2. Att. 17. Nunquam huc veniffent, nifi ad alias res peftiferas aditus fibi compararent.
Bellum non comparare, fed jam gerere. Cic. 3. Philipp. pr. Quum bellum nefarium contra aras, & focos, contra vitam fortunafque noftras, ab homine profligato ac perdito, non comparari, fed geri jam viderem.
Canem comparare ad rixam, ad pugnam, ad curfum. Columel. lib. 7. cap. 12.
Copias contra aliquem. Cic. in Orat. 123.
Copiam hominum. Cic. 8. Att. 17. Alter in Siciliam, cum ea copia, quam Capuæ & circum Capuam comparaftis, &c.
Convivium. Cic. 3. Verr. 65.
Domicilium. Liv. 1. 34.
Dolum ad aliquem capiendum, per translationem. Liv. 23. 35. pr. Ubi id parum proceffit, dolum ad capiendos eos comparant.
Dolum alicui comparare & confingere. Plaut. Capt. prol. 47.
Exercitum. Cic. 3. Philipp. 14.
Ferrum in tutelam fui. Quintil. lib. 3. cap. 2. Nifi quis dicit etiam gladium fabricatum ab eo prius, qui ferrum in tutelam fui, quam qui in perniciem alterius compararit.
Imbres. ut, Annus hibernus Jovis imbres nivefque comparat. Hor. Epod. 2. 30. h. e. Hiems colligit & accumulat, &c.
Infidias alicui. Cic. pro Cluent. 47. Itaque tum fic ftatuit, per C. Fabricium infidias Avito comparare.
Laudationes per vim & metum ab aliquibus alicui comparare. Cic. 6. Verr. 147. De Laudatione judiciali, ex provincia Romam miffa.
Ludos magna pecunia. Cic. 3. Q. frat. 9.
Malum alicui. Plaut. Cafin. 2. 8. 69. Quin ego illis hodie comparem magnum malum.
Periculum alicui. Cic. pro Flacc. 96.
Spatium defenfionis comparare & conftituere. Cic. pro Rabir. perduel. 6.
Tumultus domefticos & inteftinos comparare. Auct. ad Heren. lib. 4. 8.
Comparare, cum infinitivo. Comparare tecta urere. Ovid. 2. Trift. 267.
Igne quid utilius? fi quis tamen urere tecta
Comparat, audaces inftruit igne manus.
Ad arbitrium fuum aliquid comparare. Cic. 7. Fam. 1.
Ad delectationem comparatum aliquid. Cic. in Orat. 208.
Delectationis caufa comparatum aliquid. Cic. in Orat. 37.
Graviffimus auctor ad inftituendam, fideliffimus focius ad comparandam, fortiffimus adjutor ad rem perficiendam fuit. Cic. pro Domo, 30.
In oftentationem comparare declamationem. Quintil. lib. 2. cap. 30.
Comparare fe ita. Ter. Eunuch. 1. 1. 2. — an potius ita me comparem, Non perpeti meretricum contumelias? Cic. de Nat. Deor. Ego me ita comparavi.
Alicui fe ita comparare. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Se ante comparare, pro Se difponere & cavere. Cic. 1. Q. frat. 1. Sed te illud admoneo, ut te ante compares, quotidieque meditere refiftendum effe iracundiæ.
Dum fe uxor, ut fit, comparat, paulifper commoratus eft. Cic. pro Milon. 28.
Se ad refpondendum comparare. Cic. 3. de Nat. Deor. 19.
Se ad iter comparare. Liv. 28.
Comparare fibi remedium ad vim tempeftatum. V. REMEDIUM. Sic
Comparare fubfidia ad omnes cafus. Cæf. 4. Bell. Gall. 31.
Comparare vultum fuum e vultu alterius. Plaut. Amph. 3. 3. 5.
Comparare, [πορίζειν] Acquirere. Ter. And. 4. 1. 4.
Ut malis gaudeant, atque ex incommodis
Alterius fua comparent ut commoda? Ubi Donatus; Comparent, i. e. Acquirant, vel æftiment. i. e. Non intelligunt commoda fua, nifi ex alterius incommodis ea æftimaverint. [Immo verius Acquirant.
Amicitias comparare ratio monet. Cic. 1. de Fin. 65.
Amicitiæ comparantur, ut commune commodum mutuis officiis gubernetur. Cic. pro Rofc. Amer. 12.
Argentum comparare. Plaut. Afin. 3. 3. 78.
Artes optimas comparare. Cic. 2 de Fin. 110.
Auctoritatem fibi comparare re aliqua bene gefta. Cæf. 5. Bell. Gall. 53.
Auxilia voluntaria comparare fibi populorum liberorum, regumque. Cic. 15. Fam. 4. Quum interea fuperioribus diebus ex Senatufconfulto, & evocatorum firmam manum, & equitatum fane idoneum, & populorum liberorum. regumque & fociorum auxilia voluntaria comparavif. fem. Voluntaria, i. e. Quæ fponte dantur.
Delectationes fibi comparare ad arbitrium fuum. Cic. 7. Fam. 1.
Diligentiam fubfidio fibi. Cic. pro Quint. 4. Nam quo minus ingenio poffum, fubfidio mihi diligentiam comparavi.
Difcipulum. Cic. in Pifon. 71.
Gloriam ex bellicis rebus. Cic. 2. Off. 45.
Laudes artibus comparare. Cic. 2. Fam. 4. extr.
Prædam improbiffime comparare. V. IMPROBUS.
Rationem optimam vivendi comparare. Cic. 5. Tufc. 36.
Res nobis ad beate vivendum comparat fapientia. Cic. 1. de Fin. 65.
Subfidium aliquod ab adolefcentia fibi comparare. Cic. 1. de Orat. 199.
Silvam rerum ac fententiarum comparare. Cic. 3. de Orat. 101.
Virtutem induftria comparat alicui. Auct. ad Heren. 4. 28.
Voluptates conquirere & comparare. Cic. 1. de Fin. 42. Sapientia nunc expetitur, quod eft tanquam artifex conquirendæ & comparandæ voluptatis.
Sæpe fine fubftantivo ponitur. Cic. 16. Fam. 11. Omnino ex hac quoque parte diligentiffime comparatur. Et Liv. 38. 12. Domum ad comparandum mittit. V. ibi Gronov.
Comparare, Conjungere. ut, Comparare labella cum labellis. Plaut. Afin. 2. 1. 2.
Comparare, Emere. [ἀντιπαρατίθεσθαι] Cato de R. R. cap. 1. pr. Prædium quum comparare cogitabis. Ter. Eun. 2. 3. 63.
Immo fi fcias, quod donum huic dono contra comparet. Ubi Donatus, Comparet pro Emat, aut Comparandum putet. [i. e. Componendum, Conferendum putet, quod malim.
Animofiffime comparare aliquid. Suet. in Cæf. cap. 47. Gemmas, toreumata, figna, tabulas operis antiqui femper animofiffime comparaffe.
Carius comparare aliquid. Suet. in Calig. cap. 27. Quum ad faginam ferarum muneri præparatarum carius pecudes compararentur, &c.
Frumentum comparare. Liv. 2. 9.

Homines comparare ære ad aliquid. Catull. 10. 15.
Magifteria facerdotii comparare. Suet. Calig. cap. 22. Magifteria facerdotii ditiffimus quifque, & ambitione & licitatione maxima, vicibus comparabant.
Ex alterius pecunia aliquid comparare. Ulpian. in l. Procuratoris. §. plane. D. de tribut. act.
Servum comparare. Ulpian. l. Si procuratorem. §. Si tutores. D. Mandat. Nam & fi non mandaffent, tenerentur tutelæ, cur fervum pupillo neceffarium non comparaverunt. Quidam expungunt priorem negationem, quod & videtur fenfui aptius. V. locum.
Comparare, [συγκρίνειν, παραβάλλειν] Affimilare, conferre. Plin. lib. 12. cap. 14. Rufum thus exit, nec comparandum priori.
Conferre pugnantia, comparare contraria. Cic. in Orat. 38.
Ætatem aliquorum comparare. Liv. 1. 5. Forte & Numitori, quum in cuftodia Remum haberet, audiffetque geminos effe fratres, comparando eorum ætatem, &c.
Aliquem ad alium comparare. Ter. Eun. 4. 4. 14.
Ne comparandus hic quidem ad illum eft.
Alterum alteri comparare. Cic. de Amicit. 9.
Alterum cum altero comparare & conferre. Cic. 6. Verr. 121. Conferte Verrem, non ut hominem cum homine comparetis, ne qua tali viro mortuo fiat injuria: fed ut pacem bello, leges cum vi, &c.
Factum unius cum alterius facto comparare. Cic. 3. Fam. 6.
Hominem cum homine, & tempus cum tempore, & rem cum re comparare. Cic. pro Domo 130.
Oratio longior cum magnitudine utilitatis comparetur. Cic. 2. Off. 20. i. e. quafi Compenfetur.
Perfonam cum perfona comparare. Quintil. lib. 7. cap. 3.
Similitudines comparare. Cic. 1. Off. 11. Homo per rationem confequentia cernit, fimilitudines comparat.
Se comparare alicui. Ovid. 13. Met. 338.
Solitudinem cum folitudine. Cic. 3. Off. 1. Sed nec otium hoc cum Africani otio, nec hæc folitudo cum illa comparanda eft.
Vir nullo modo cum ceteris comparandus. Cic. 2. Philipp. 117.
Æqualitate comparantur multa. Cic. in Topic. 71.
Numero comparare. Cic. in Topic. 69.
Specie comparare. Cic. in Topic. 69.
Comparari cum aliquo. Catull. 41. 7.
Quis huic deo compararier aufit? Catul. 59. 65. De Hymenæo.
Inter fe aliqua comparare. Cic. 1. Off. 11.
Argumenta utriufque partis inter fe comparare. Quintil. lib. 7. cap. 3.
Coram comparare. Cic. in Orat. 96. Et nifi coram erit comparatus ille, fortior per fe hic quem dico probabitur. Senfus eft: Mediocres oratores certe magni videntur, nifi cum illis ampliffimis comparentur. Hoc enim efficit comparatio, ut quæ majora & meliora funt, ftatim appareant: & ex collatione certiffimum judicium nafcitur. unde proverbio dicitur, Purpura juxta purpuram dijudicanda eft.
Comparare, Conftituere, decernere. Auctor ad Heren. 4. 24. Bene majores noftri hoc comparaverunt, ut neminem regem, quem armis cepiffent, vita privarent.
Comparatum eft ita. [οὕτω πέφυκε] i. e. Conftitutum natura, vel confuetudine receptum. Ter. Phorm. 1. 1. 7.
Quam inique comparatum eft, hi qui minus habent,
Ut femper aliquid addant divitioribus? V. INIQUUS.
Iniquiffime comparatum eft, quod &c. Cic. pro Cluent. 57.
Legibus præclare comparatum eft, ut. Cic. ad Brut. 12. Sed hoc præclare legibus comparatum eft, ut caritas liberorum amiciores parentes Reipub. redderet.
Jus a majoribus noftris ita comparatum eft. Cic. pro Domo 77.
More majorum. Cic. pro Rofc. Amer. 101. Itaque more majorum comparatum eft, ut in minimis rebus homines ampliffimi teftimonium de fua re non dicerent.
Natura ita comparatum, ut, &c. Liv. 3.
Natura hominum ita comparata eft, ut, &c. Ter. Heaut. 3. 1. 97.
Ratio ita comparata eft vitæ naturæque noftræ, ut alia ætas oriatur ex alia. Cic. de Amicit. 102.
Comparare inter fe, pro Conftituere. Liv. 29. 20. extr. Cum Tribunis pleb. actum, aut compararent inter fe, aut forte legerent, qui duo cum prætore ac legatis irent.
Sortiri, & comparare inter fe. Liv. 24. 10. pr. Decretumque omnium primum, ut Confules fortirentur compararentque inter fe, uter Cenforibus creandis comitia haberet, priufquam ad exercitum proficifceretur. [Sed multo frequentius hic modus loquendi adhibetur, ubi de Provinciis agitur, quas finguli fuas vel Sorte accipiebant magiftratus, vel Comparatione, id eft fuo judicio convenientes inter fe, vel denique Extra ordinem, id eft, Mandante nominatim S. P. Q. R.
Comparare, eft etiam vox Gladiatoribus propria, & idem quod Componere fignificat. Suet. Calig. 35. Hunc e fpectaculis detractum, repente & in arenam deductum, Thraci, & mox hoplomacho comparavit. ubi Torrent. Comparare, Committere, contendere, & componere. V. etiam Lipf. Sat. 2. 19.
COMPARĀTUS, a, um. ut, Beftiæ comparatæ ad munus. Suet. Cæf. 75.
Duces comparati. Liv. 30. 28. Erexerunt omnium animos Scipio & Annibal, velut ad fupremum comparati duces. i. e. Compofiti. V. Freinshem. & Scheffer. ad Juftin.
Familia gladiatorum comparata, i. e. Coemta. Suet. Cæf. 10. V. ibi Bernecc. & Pitifc.
Infidiæ comparatæ in caput alicujus. Curt. 6. 2. 4. Hinc fæpius comparatæ in ejus caput infidiæ. i. e. Paratæ. Sic
Suppellex comparata. Curt. 5. 6. 3.
Venenum comparatum. Suet. Tiber. 49.
COMPARĀTUS, ûs. m. Vitruv. lib. 7. præfat. fin. Amplo modulorum comparatu architectari.
COMPARĀTIO, ōnis. f. [σύγκρισις, παραβολή] Idem quod Apparatus: ut, Comparatio novi belli. Cic. pro Lege Manil. 9.
Nihil fua comparatione diminuere. Cic. 1. Q. frat. 2. Pompeius omnia pollicetur, & Cæfar: quibus ita credo, ut nihil mea comparatione diminuam.
Comparatione, difciplinaque dicendi in patronorum numerum pervenire. Cic. de Clar. Orat. 263. Paulo ante Apparatum dixit.
Comparatio, Acquifitio. ut, Comparatio voluptatis. Cic. 2. de Finib. Idem pro Muren. 44. Non placet mihi inquifitio candidati prænuntia

nuntia repulsæ: non testium potius, quam suffragatorum comparatio. Budæus.
Divitiarum nimis anxia comparatio. Valer. Max. lib. 4. cap. 4. 5.
Comparatio Latine, Analogia Græce dicitur. Cic. de Univers. 12.
Vide quæ scribo in mea ad Varr. Appendice hoc de loco. H. St. Nisi tamen fallor, non meminit hujus loci in ea Appendice.
Comparatio criminis quid sit, declarat Cic. 1. de Invent. 15. Comparatio est, inquit, quum aliud aliquod factum rectum, aut utile contenditur, quod ut fieret, illud, quod arguitur, dicitur esse commissum. conf. 2. 72.
Criminis comparatio inventa & adornata ab aliquo. Cic. pro Cluent. 101.
Constringi comparatione. Cic. de Univers. 21. i. e. Conjunctione, vel proportione. Sic enim ipse Cicero docet paucis ante versibus. Quædam exemplaria, pro Comparatione, habent Proportione.
Comparatio, Assimilatio. Plin. 7. Epist. 29. Sed quum lego, ex comparatione sentio, quam male scribam.
Contentio & comparatio de duobus honestis. Cic. 1. Off. 52. Potest incidere sæpe contentio & comparatio, de duobus honestis utrum honestius.
Deterioris comparatio. Tacit. 1. Ann. 10.
Meliorum comparatio. Curt. 3. 11. 20.
Orationis alicujus comparatio cum scriptis alienis. Cic. 1. de Orat. 217.
Parium comparatio nec elationem habet, nec submissionem: est enim æqualis. Cic. in Topic. 7.
Similium comparatio. Quintil. lib. 1. cap. 6.
Utilitatum comparationes. Cic. 2. Off. 88.
Difficiles ad judicandum comparatione res. Cic. 10. Fam. 5.
Ex comparatione tam ordinatæ disciplinæ, pro Cum tam ordinata disciplina. H. St. Ex Liv. 24. 48. pr.
In comparatione vis rerum cernitur. Cic. in Topic. 80.
Ducere comparationem una via. Quintil. lib. 7. cap. 3.
Differere de comparatione aliquarum rerum. Cic. 1. Off. 10.
Ad eandem inter se comparationem conficiunt spatia stellæ. Cic. 2. de Nat. Deor. 52.
Comparatio, Constitutio. Liv. 6. 30. pr. Volsci provincia sine sorte, sine comparatione, extra ordinem data. V. in ipso verbo, ad finem.
Comparāte, Adv. [συγκριτικῶς] Cic. in Topic. 84. Quum autem quæritur quale quid sit, aut simpliciter quæritur, aut comparate, &c.
Comparate, i. e. Comparative, relative, respective.
Comparātor, ōris. m. Lege 1. C. de præd. decurion. Oppressus potentia comparatoris. Et Gloss. Gr. Lat. συνωνητής. Comparator, Commerciarius.
Comparātrix, icis. f. Zeno Veron. Justitia immortalitatis comparatrix.
Comparabĭlis, e. [συγκριτικός] Cic. 1. de Invent. 49. Comparabile autem est, quod in rebus diversis similem aliquam rationem continet.
Simile & comparabile. Cic. 1. de Invent. 42. Simile autem ex specie comparabili, comparabile autem ex conferenda atque assimilanda natura judicatur.
Mors comparabilis. Liv. 39. 52. Trium clarissimorum suæ cujusque gentis virorum, non magis tempore congruente comparabilis mors videtur esse, quam quod nemo eorum satis dignum splendore vitæ exitum habuit.
Species comparabilis. Cic. 1. de Invent. 42.
Comparatitius, a, um. Idem. ut, Aurum comparatitium, Quod compensationis gratia redditur. Cod. l. 12. t. 40. l. 2.
Antistatus comparatitius Angelorum. Tertull. adv. Valent. cap. 13.
Comparatīvus, a, um. Adj. [συγκριτικός] dicitur Quod æquat. Unde dicimus Comparativum gradum, cujus proprium est superare positivum in ea qualitate quam obtinet. licet quandoque pro positivo ponatur. Nonnunquam etiam superlativum excedit. ut apud Liv. 4. 13. pr. Rem utilem pessimo exemplo, pejore consilio est aggressus. Quintil. lib. 9. cap. 3. Utimur vulgo & comparativis pro absolutis: ut quum se quis infirmiorem esse dixerit. Duo inter se comparativa committimus, &c.
Genus causæ comparativum. Quintil. lib. 3. cap. 12. & lib. 7. cap. 5.
Judicatio comparativa, Vox rhetorum. Cic. 2. de Invent. 76.
Vocabulum comparativum. Gell. 5. 21.
Comparative, Adv. Gell. 5. 21. Compluries cum dicimus, non comparative dicimus.
Comparticeps, ipis. [συμμέτοχος] Vulg. Interp. Ephes. 3. 6.
Compasco, āvi, astum, [συνέμβομαι] ĕre. proprie dicitur de Gregibus, aut Armentis, dum simul pascunt. Plin. lib. 9. cap. 54. Nondum Britannica serviebant litora, quum Orata Lucrina nobilitabat: postea visum tanti in extrema Italia petere Brundusium ostreas: ac ne lis esset inter duos sapores, nuper excogitatum famem longæ advectionis a Brundusio, compascere in Lucrino. conf. lib. 32. cap. 6. V. not. Hard. & infra compescere.
Jus compascendi habere. Scævola in l. Testatrix. §. Plures. D. Si servitus vendicetur, Plures ex municipibus, qui diversa prædia possidebant, saltum communem, ut jus compascendi haberent, mercati sunt.
Cumpascor, ĕris. [συνέμβομαι] pass. Varro 1. de R. R. cap. 53. Messe facta, spicilegium venire oportet, aut domi legere stipulam: aut si sunt spicæ raræ, & operæ caræ, compasci.
Compastus, a, um. Plin. 32. 6. Brundisiaca in Averno compasta.
Compastor, ōris. m. [συννομεύς] Hygin. Fab. 187. Alter compastor.
Compascuus, a, um. Adj. [σύννομος] ut, Compascuus ager, Relictus ad pascendum communiter vicinis, inquit Festus. Cic. in Topic. 12. Si compascuus ager est, jus est compascere.
Jus compascuum, pro Compascendi. Scævola in l. Testatrix. §. finali. D. Si servitus vendicetur, Item quæro, an quum pars illorum propriorum fundorum legato ad aliquem transmissa sit, aliquid juris secum hujus compascui traxerit.
Compassio, Compassibilis, &c. V. compatior.
Compăter, tris. m. Eo significatu quo vulgus utitur. Petrus Bembus in Epist. Leonis Pontificis lib. 11. Epist. 16. Ad quam formam & Commater dixeris. *Compere*, *Commere*. V. Voss. de Vitiis Serm. l. 2.
Compătior, passus sum, [συμπαθέω] păti. Una pati. Tertull. adv. Praxeam cap. 29. Nec compassus est pater filio. Et mox; Quid est compati, quam cum alio pati?
Item pro συμπάσχειν, idem quod antiqui dicunt, Casu alicujus affici, misericordia moveri. Hieron. Epist. 87. & in Esa. cap. 15.
Compatiens, entis. Cæl. Aurel. Acut. 2. 16. 98. Tussicula fit, compatientibus quibusdam partibus. V. etiam Idem Tard. 5. 3. 58.

Compassus, a, um. Alcimus Avitus 3. extr. ad Christum,
Ceu tibi compasso miserans succurre latroni.
Compassio, ōnis. f. [συμπάθεια] Tertull. de Resurr. Carn. cap. 40. Quod pro compassione promittitur, &c.
Compassibilis, e. Tertull. adv. Praxeam cap. 29. Pater si compassibilis, utique passibilis, &c.
Compatriōta, æ. m. Gloss. Gr. Lat. συμπολίτης, Compatriota. Dare ducem compatriotis. Sarisb. 4. 11.
Compatrōnus, i. m. Ulpian. in l. 1. D. Si quid in fraud. patr. Adversus compatronum, qui contra tabulas bonorum possessionem omisit, Faviana non competit: si non plus sit in eo quod donatum est, quam pars debita patrono. Quare si mortis causa ei donatum sit, partem faciet compatrono, quemadmodum legatarius patronus facit.
Compavesco, ĕre. ut, Animo compavescere. Macrob. 1. Saturn. 6. conf. Gell. 1. 23.
Compavĭdus, a, um. Apul. Met. 7. p. 197. Misera illa compavida atque dirupta. Alii legunt compavita.
Compecco, āre. Cæl. Aurel. Acut. 2. 12. 84. His etiam compeccavit Themison. conf. Tard. 3. 1. 12.
Compectoratus, a, um. Apul. in Pseudepigraphis. Petron. p. 228. Membra molli lectulo compectorata adhærent Veneris glutino.
Compectum, i. n. Idem quod Compactum. Plaut. Pseud. 1. 5. 129. V. in compingo.
Compedes, Compedio, Compeditus. V. compes.
Compello, [κοινολογοῦμαι, ἐνυβρίζω] āre. Alloqui. Cic. Post redit. in Senat. 11. Neque solum id dixit, sed quos ei commodum fuit, compellavit.
Compellare & loqui. Cic. 13. Att. 23. Quare da te in sermonem, & perseca, & confice, excita, compella, loquere, ut te cum illo Scævola loqui putes.
Blande compellare virum. Plaut. Pœn. 3. 3. 72.
Magnifice compellare aliquem. In magnus.
Nominatim. Cic. pro Domo 65. Nominatim alii compellabantur, alii citabantur, alii relegabantur.
Ultro verbis amicis. Virg. 2. Æn. 372.
Carmine. Catul. 62. 24.
Heroes salvete, deûm genus, ô bona mater,
Vos ego sæpe meo, vos carmine compellabo.
Dictis aliquem. Ovid. 12. Met. 585.
Honore multo aliquem. i. e. Honorifice. Virg. 3. Æn. 474.
Lege compellare aliquem. i. e. In jus vocare, Accusare aliq. lege agere cum aliquo. Cic. 8. Fam. 12. Quibus quum parum procederet, ut ulla lege mihi ponerent accusatorem, compellari ea lege me voluerunt, qua dicere non poterant.
Nomine compellare. Liv. 10. 28. Patrem P. Decium nomine compellans, Quid ultra moror? inquit, &c. Idem 23. 47. Provectusque ante stationes equo, Tauream nomine compellavit, congredique, ubi vellet, jussit.
Ore placido compellare. Ovid. 3. Met. 146.
Cum juvenis placido per devia lustra vagantes
Participes operum compellat Hyantius ore.
Questu aliquem. Valer. 2. Argon. 402.
Voce. Virg. 5. Æn. 161.
Vocibus notis aliquem compellare. i. e. (ait Servius) Amicabilibus. Virg. 6. Æn. 499.
Compellare de stupro, Solicitare. Valer. Max. lib. 6. cap. 1. ubi de C. Mario, A milite jure cæsum pronuntiavit, quia eum de stupro compellare ausus erat.
Non satis digne ab aliquo compellari. Gell. lib. 19. cap. 1.
Compellare, Objurgare, vel potius Accusare apud populum. Cic. 2. Att. 2. Nigidium minari in concione, se judicem, qui non adfuerit, compellaturum. Paulus Manutius exponit, Evocaturum, coacturum, sic interpungens: Sed heus tu, ecquid vides Calendas venire? Antonium non venire? Judices cogi? Nam ita ad me mittunt, Nigidium minari in concione, se judicem, qui non affuerit, compellaturum.
Compellare, pro Probrose appellare, incessere, evocare. Cic. 3. Philipp. 57. Item etiam Q. Ciceronem fratris mei filium compellat edicto: nec sentit amens commendationem esse compellationem suam. Compellat edicto, i. e. Infamando causam appellat. Suet. Cæs. cap. 17. In carcerem conjecit Novium Quæstorem, eo quod compellari apud se majorem potestatem passus esset. h. e. Infamari & accusari. Sic Beroaldus exponit. Casaubonus Deferre interpretatur. [Subauditur τῇ Lege. V. paulo supra.
Compellatio, ōnis. f. Cic. 12. Fam. 25. Itaque crebras vel potius quotidianas compellationes meas non tulit, seque in urbem recepit invitus. i. e. Objurgationes & convicia. Et Gell. 1. 5. Maledictis compellationibusque probrosis jactatus est.
Compello, pŭli, pulsum, [συνάγω, κατείργω, βιάζομαι, συνελαύνω, συνωθέω] ĕre. proprie est In unum locum, vel diversa, vel diversorum animalia cogere, inquit Servius. Virg. 7. Ecl. 2.
Compulerantque greges Corydon, & Thyrsis in unum.
Dispellere & Compellere, contraria. Plaut. Asin. 3. 3. 148.
Meritissimo ejus quæ volet faciemus, qui hosce amores
Nostros dispulsos compulit.
Compellere & Expellere, contraria. Cic. in Pison. 16. Me domo mea expulistis, Cn. Pompeium domum suam compulistis.
Domum aliquem vi & armis compellere. Cic. pro Milon. 88. Qui pluribus cædibus in foro factis, singulari virtute & gloria civem domum vi & armis compulit.
In unum locum compellere & congregare. Cic. 1. Invent. 2. Qui dispersos homines in agris, & in tectis silvestribus abditos, ratione quadam compulit in unum locum, & congregavit.
In lethargum compellere. i. e. Causam esse lethargi. Cels. lib. 3. cap. 18. Asclepiades ea supervacua esse dixit, quoniam in lethargum sæpe compellerent. Intelligit autem Celsus decoctos papaveris cortices creare lethargum, si ex ea aqua subinde spongia os & caput foveantur.
In plagas compellere. Plaut. Pœn. 3. 3. 35.
Cum præda hic hodie incedet venator domum,
Canes compellunt in plagas lepide Lycum.
In suam sedem compellere ossa luxata. Cels. lib. 8. cap. 1. i. e. Quod vulgus chirurgorum dicit, Reponere in suum locum.

Gregem compellere viridi hibiſco. Virg. 2. Ecl. 30. i. e. Ad hibiſcum. Servius.
Compellere, Cogere, vim facere. Plaut. Bacch. 4. 4. 4.
Callidum ſenem callidis dolis compuli, & perpuli, mihi omnia ut crederet.
Ad bellum nos compulit regni cupido. Ovid. 5. Met. 219.
Ad deditionem compellere. Curt. 9. 1. 19. Ut is quoque barbaros ad deditionem compelleret.
Ad defectionem compellere. Idem 10. 1. 45.
Ad laqueum compellere aliquem. Plin. lib. 36. cap. 5.
Ad mortem tyrannum. Quintil. lib. 7. cap. 4.
Ad rapinas agmina compulimus. Lucan. lib. 7. 99.
Ad rudem compellere, apud Ciceronem in Epiſt. ad Octavium, eſt Rudis & miſſionis ſpe gladiatores congregare, ut compelli pecus dicitur quod congregatur: rude autem donati gladiatores ferro dimicare non amplius cogebantur. Significat igitur Octavianum promiſſa rude, exercitum e gladiatoribus Julianis coëgiſſe: ac intellexit veteranos, quos e coloniis evocavit Auguſtus, quod eorum aliqui gladiatores fortaſſe fuiſſent: aut etiam ad contemptum & probrum gladiatores appellavit, & ad rudem & præmia conveniſſe intelligit. Turnebus.
In anguſtias compellere, & Stoicorum dumeta orationem. Cic. 4. Acad. 112. Quum ſit enim campus, in quo exultare poſſit oratio, cur eam tantas in anguſtias, & Stoicorum dumeta compellimus?
In fauces artas terram compellere. i. e. Comprimere. Curt. 3. 1. 13.
In metum eundem compellere. Liv. 25. 29. Mercenariorum quoque militum auxilia in eundem compulere metum.
In mortem aliquem compellere. Quintil. lib. 7. cap. 4.
In ſocordiam compelli. Columel. lib. 11. cap. 1.
Injuriis compelli. Cic. 1. Fam. 9.
Compellere ſub. Ovid. 7. Epiſt. 94.
Illa dies nocuit, qua nos declive ſub antrum
Cæruleus ſubitis compulit imber aquis.
Compellere cum verbo. Ovid. 3. Faſt. 860.
Compulerant regem juſſa nefanda pati.
Compulsus, Partic. [συνωθησθεὶς] Cic. pro Marcell. 13. Omnes enim qui ad illa arma fato ſumus neſcio quo Reipub. miſero funeſtoque compulſi.
Rabie compulſus. Curt. 8. 8. 2.
Ventis compulſus. Virg. 1. Æn. 579.
Compulsus, ûs. m. Apul. 8. Met. p. 203. Incendio feritatis ardeſcens dentium compulſu, &c.
Compulsio, ōnis. f. Caſſiodor. 12. Epiſt. 10. Quid egit totius anni ſuſcepta compulſio?
Compulsor, ōris. m. ut, Bovis compulſor. Pallad. 7. 2.
Compulſor, etiam erat Qui fiſcalia debita exigebat. l. 9. ff. de Exactionibus: Compulſor plane non mittatur, niſi poſt diem quo ſolvi debuit, & hoc amplius menſem alterum. ab eo tempore elapſo compulſor mittatur, qui non tantum reliqua fiſcalia, ſed & pro modo culpæ multam a præſide & officio ejus, & a canonico exigat.
Dare compulſori. Ammian. 22. 8. Si compulſori quidquam dederit, ut levari debito poſſit. V. ibi Valeſ.
Compulso, āre. frequent. ut, Ore improbo compulſat & morſicat. Apul. 7. Met. p. 197.
Regna compulſare. Tertull. Apol. cap. 20.
Compulsatio, ōnis. f. Tertull. ibid. cap. 21. Compulſatio inter nos & illos eſt.
Compulsamentum, i. n. Fulgent. Mythol. 3. Sororum compulſamento percita.
Compulsoriālis, e. ut, Litteræ compulſoriales apud JCtos.
Compellūceo, [συνδιαφαίνομαι] ēre. Unde
Compellucĭdus, a, um. Plaut. Perſ. 1. 3. 16. Nihil eſt macrum, nihil e nigro compellucidum. Emendatis in codd. Macrum illud, epicrocum, pellucidum.
Compendium, i. n. [ἐπιτομὴ, σύνοψις, συντομία] appellamus Quod parſimonia quadam ſervamus: ſicut e contrario Diſpendium, Quod vel incuria, vel negligentia, vel immoderatione diſpendimus. Budæus. Columella, Hoc egi compendium temporis ſequens.
Compendium, quod cum compenditur una ſit. Varro de L. L. 4. 36. Senſus eſt, Æs quod una cum alio penditur, eſt compendium.
Compendium, [ὠφέλημα] Lucrum eſt temporis, pecuniæ, & operæ. Plin. lib. 17. cap. 22. Subtilitas parſimoniæ compendia invenit, quum vinea in paſtinato ſeritur, obiter ſeminarium faciendi. Cic. pro Flacc. 7. Is eſt reus avaritiæ, qui in uberrima re turpe compendium effugit.
Quæſtus & compendium. Cic. 4. Verr. 6. Illa partim mercibus ſuppeditandis cum quæſtu, compendioque dimittit.
Nanciſci compendium. Suet. Vitell. cap. 2. Cujus filius ſectionibus & cognituris uberius compendium nactus, &c.
Servire ſuo privato compendio. Cæſ. 3. Bell. Civil. 32.
Compendium, pro Itinere abbreviato. Plin. lib. 5. cap. 5. Compendium viæ quatridui deprehenſum eſt.
Operæ compendium. Plin. lib. 17. cap. 23. Pampinari ea non eſt moris: & hoc compendium operæ eſt.
Syllabis nullum compendium eſt. Quintil. lib. 1. cap. 1. h. e. Nulla brevis eſt ratio diſcendarum ſyllabarum, ut intelligat puer quæ cum quibus litteræ jungantur. Subdit enim, Perdiſcendæ omnes.
Vitæ timidæ compendia. Stat. 2. Theb. 658.
Durum, arduumque compendium. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Addere vel ponere aliquid ad compendium. In Addo.
Conferre verba ad compendium. Plaut. Mil. 3. 1. 186.
Ductus compendio iter deſerit. Quintil. lib. 2. cap. 13.
Facere compendium dictis. Plaut. Capt. 5. 2. 12.
Satis facundus: ſed fieri dictis compendium volo.
Faciam jam compendii verba multa tibi. Plaut. Bacch. 2. 2. 6. i. e. Condonabo tibi ſalutationis ambages.
Facere compendium errationis. Plaut. Rud. 1. 2. 90.
Si ad ſaxum quod capeſſit, ea deorſum cadit,
Errationis fecerit compendium.
Facere compendium pultandi. Plaut. Pſeud. 2. 2. 11.
Quiſquis es, compendium, ego te facere pultandi volo.
Monſtrare compendia brevia docendi. Quintil. lib. 1. cap. 1. i. e. Breves vias ſeu methodos.
Morari aliquem compendio. Quintil. lib. 1. cap. 4.
Eſſe compendio, pro Eſſe lucro. Africanus in l. Videlicet. D. Ex quibus cauſis majores, Videlicet ne cui officium publicum vel damno vel compendio ſit.
Compendii facere, pro Breviter dicere, uno verbo abſolvere, vel tacere. Auſonius Symmacho Epiſt. 17. non procul a fine, Hæc ad litteras tuas reſponſa ſint; cetera quæ noſcere habes, compendii faciam. Budæus. Alii legunt Compendifaciam, una voce.
Compendifacio, [κερδαίνω] ĕre. Verbum apud Plaut. Perſ. 4. 3. 2.
Nam ego hodie compendifeci duos panes in dies. Idem Moſt. 1. 1. 57. Orationis operam compendifacito. al. Compendi face. Et Compendifieri, paſſ. apud eundem Aſin. 2. 2. 41. Sunt qui diviſe ubique ſcribunt.
Compendiōsus, a, um. [λυσιτελὴς] Utilis. Columel. lib. 1. 4. Quod & per partes nonnunquam damnoſum eſt, in ſumma tamen ſit compendioſum.
Compendioſum iter, i. e. Brevis via. Prudent. in Laurentio v. 335.
Compendiose, Adv. Compar. Sidon. 7. 10. Compendioſius intimare.
Compendialĭter, Idem. Vet. Interpr. Irenæi 3. 11. Compendialiter & ſimpliciter.
Compendiarius, a, um. [σύντομος] Adj. Brevis, quod ea quæ ſimul penduntur, celerius expediantur. Cic. 2. Off. 43. Quanquam præclare Socrates hanc viam ad gloriam proximam, & quaſi compendiariam dicebat eſſe, ſi quis ita ageret, ut qualis haberi vellet, talis eſſet.
Compendiariam, abſolute, pro Compendiaria ratione ſeu via dixit Seneca, Epiſt. 27. Hanc compendiariam excogitavit. & Epiſt. 119. pr. Ad maximas te divitias compendiariâ ducam.
Invenire compendiariam magnæ artis. Petron. cap. 2.
Compendiario, [συντόμως] Adv. vel ſubintellecto ſubſtantivo Itinere. Sen. Epiſt. 73. Te in cælum compendiario voco. [Niſi legendum Compendiaria.
Compendiatus, a, um. Tertull. adv. Marc. 4. 1. Compendiatum eſt novum teſtamentum.
Sermo compendiatus. Idem ibid. cap. 9.
Compenso, [ἀντιμείβομαι, ἀντιλογίζομαι] āre. quaſi Simul ponderare, retribuere. Cic. pro Muren. 71. Atque hæc a nobis petunt omnia: neque ulla re alia, quæ a nobis conſequuntur, niſi opera ſua compenſari putant poſſe. i. e. quaſi Remunerari.
Bona compenſare vitiis. Hor. 1. Serm. 3. 70.
Damna diſſolvere & compenſare. Cic. 7. Verr. 33. Multa ejus in ſtipendiis damna proferentur, quæ ab ipſo ætatis fructu diſſoluta & compenſata ſunt.
Gravitate compenſare ſupplicii tarditatem. Valer. Max. lib. 1. cap. 1. ext. 3. ubi de Dionyſio tyranno, Lento enim gradu ad vindictam ſui divina procedit ira, tarditatemque ſupplicii gravitate compenſat.
Paucitatem pedum gravitatis ſuæ tarditate compenſat. Cic. in Orat. 216.
Turpitudinem Reipub. otio compenſare. Cic. 7. Att. 17. O perditum latronem, vix ullo otio compenſandam hanc Reipub. turpitudinem.
Vitium compenſare vel facultate, vel copia. Cic. in Orat.
Compenſare cum. Cic. in Piſon. 75. Sed ſit offenſus primo, nonne compenſabit cum uno verſiculo tot mea volumina laudum ſuarum?
Lætitia compenſabatur cum ſummis doloribus. Cic. 2. de Fin. 96.
Rationes ſuas compenſare cum re aliqua. Cic. 2. de Fin. 98. Rationes tuas te video compenſare cum iſtis doloribus, non memoriam corpore perceptarum voluptatum.
Voluptatem cum maximis curis & laboribus compenſare. Cic. 5. de Fin. 48.
In cauſam judicati compenſari. Ulpian. in l. Eleganter. §. Si poſt rem. D. de Condict. indeb. Retineri tamen atque compenſari in cauſam judicati, quod ob talem tranſactionem ſolutum eſt, poteſt.
Dolus compenſandus ab utraque parte. Julianus in l. Ex hoc edicto. §. Sed etſi ſtipulator. D. De eo per quem factum erit, Si & ſtipulator dolo promiſſoris, & promiſſor dolo ſtipulatoris impeditus fuerit quo minus ad judicium veniret; neutri eorum Prætor ſuccurrere debebit, ab utraque parte dolo compenſando.
Compenſare, Contrahere, abbreviare, ut annotant interpretes in Senecæ illud Hippol. 1.
Hac hac pergam, qua via longum
Compenſat iter.
Compensatus, a, um. ut, Labores compenſati gloria. Cic. 3. de Orat. 14.
Damna compenſata. Cic. 7. Verr. 33. Damna in ſtipendiis ab iſto diſſoluta, & compenſata ætatis fructu.
Compensatio, ōnis. f. [ἀντιλογὴ] eſt (inquit Modeſtinus) in l. prima. D. de compenſationibus, Debiti & crediti inter ſe contributio. Cic. 5. Tuſc. 95. Itaque hac uſurum compenſatione ſapientem, ut voluptatem fugiat.
Compensa, æ. f. Idem. Ruricius apud Barth. in Adverſ. 12. 14. Scripturarum compenſa.
Compensatīvus, a, um. ut, Qualitas compenſativa. Victorin. 1. Rhet.
Comperendĭno, [ἀναβάλλομαι] āre. Procraſtinare, differre in longum, & diem de die ducere. Cic. 2. Verr. 33. Tua ratio eſt, ut ſecundum binos ludos mihi reſpondere incipias: mea, ut ante primos ludos comperendinem.
Comperendinare reum. i. e. Differre ſententiam rei. Budæus, Comperendinati rei dici poſſunt in cauſis criminalibus, quos curia dimiſſos fide ſua eſſe voluit, hoc eſt quos ſuæ ipſorum cuſtodiæ commiſit, ut aut urbem carceris loco juſti habeant, aut privatam aliquam domum: ut fit interdum ex perſonarum dignitate, & genere cauſarum. Comperendinati autem ideo dici poſſunt, quia non plane abſoluti ſunt, ſed veluti vadimonio quodam obſtricti, vel quia nondum comperta ſatis crimina, vel quia nondum ſe innocentes approbaverunt. Cic. 6. Verr. 33. Videte hominis amentiam. Poſtea quam eſt comperendinatus, quum jam pro damnato, mortuoque eſſet, ludis Circenſibus mane apud Siſennam virum primarium quum eſſent triclinia ſtrata, argentumque expoſitum, & contemplari unumquodque otioſe, & conſiderare cœpit. Mirari ſtultitiam alii, &c. alii amentiam. Cui comperendinato quum tam multi teſtes dixiſſent, quicquam illorum veniret in mentem? Comperendinatum Verrem, id eſt qui in ſecundam actionem impetraverit judicium differri, Cicero damnatum invidioſe appellat, propter ingentia crimina teſtimoniaque prementia, & præjudicia ab ipſo multis rebus de ſe facta: utpote qui accuſatus

repetun-

repetundarum, quod Siciliam provinciam argenteis vasis cælatisque spoliasset: tamen temperare sibi apud Sisennam nequivisset, quin cupiditatem illam præniniam cælatæ supellectilis ingenitam sibi proderet. Hactenus Budæus. Cic. 3. Verr. 26. Verum ut opinor Glaucia primus tulit, ut comperendinaretur reus.

COMPERENDINATIO, ōnis. f. [ἀναβολή, ὑπερημερία] est Mutua denuntiatio (inquit Asconius in 3. contra Verrem 26.) in perendinum diem: videlicet ne alter litigatorum fugitator fortasse causari possit, quum in rem præsentem ventum est, se imparatum venisse. Cujusmodi est illa denuntiatio, qua litigatores in parlamento nostro utuntur, quum audientiam a præsidibus impetrarunt: ne alter ignorantiam excusare possit, si ex tempore respondendum sit. Hæc Budæus. Appellatur etiam apud Jureconsultos Condictio. Gell. lib. 14. cap. 2. Atque in rerum quidem diffusionibus comperendinationibusque, & aliis quibusdam legitimis in rebus ex ipsa lege Julia, & ex Sabini Masurii, & ex quorundam aliorum Jurisperitorum commentariis commoniti & adminiculati sumus.

Comperendinatio & Ampliatio sic differunt, quod in lege comperendinationis numerus actionum duarum præstitutus esset: ampliationis nullus esset certus numerus. Præterea in ampliatione judicari primo poterat: in comperendinatione non item, nisi post secundam actionem, ut in Verr. 3. diserte explicat Hotomanus. V. AMPLIATIO.

COMPERENDINĀTUS, ûs. m. [ἀναβολὴ δίκης] Cic. 3. Verr. 86. Adimo enim comperendinatum, quod habet lex molestissimum, bis ut causa dicatur. Ubi Asconius, Comperendinatum, inquit, pro Comperendinatione posuit. Et est sensus, Aufero vobis molestiam bis dicendi, &c. V. & de Clar. Orat. 87.

COMPERENDĪNUS, a, um. [κύριαι ἡμέραι] ut, Dies comperendini, quibus vadimonium licet dicere, inquit Macrob. 1. Saturn. cap. 16. V. Bud. in Annotat. in Pand. pag. 44. Episcop.

COMPERENDINĀTOR, ōris. m. apud JCtos, Qui novam semper causam comminiscitur, quo negotium proferat.

COMPĔRIO, ĕri, ertum, [καταλαμβάνω, πληροφοροῦμαι, φωράω] ire. a Pario compositum; significat Invenire. Ter. And. 1. 1. 63.

— item alio die

Quærebam: comperiebam nihil ad Pamphilum, &c.

Horam suam genitalem comperire. Tacit. 6. Ann. 21.

Comperi certo. Ter. Eun. 5. 1. 9.

Quid ais venefica? P. atqui certo comperi.

Reperire aliquid certi & comperire. Cic. 4. Acad. 6.

Manifesto comperire & manu tenere. Cic. de Clar. Orat. 276. Quum indicia mortis se comperire manifesto & manu tenere diceret.

Ex multis audivi: nam comperisse me non audeo dicere. Cic. 5. Fam. 5.

Comperire de re aliqua. Ter. And. 1. 3. 6. Primum jam de amore hoc comperit. i. e. Certum habet Chremes Pamphilum amare Glycerium.

De eo tibi compertum erat. Sallust. in Cic.

Comperire ex. Ter. Heaut. 1. 1. 69.

Ubi comperi ex iis qui ei fuere conscii.

Comperire per aliquem. Cæs. 4. Bell. Gall. 19.

Comperire certis indiciis rem non esse vanam. Liv. 24.

Comperire testibus. Cic. pro Cluent. 192. Nihil se testibus, nihil tabulis, nihil gravi aliquo argumento comperisse, nihil denique causa cognita statuisse dicent.

Dispicere & comperire rem aliquam dicitur, Qui primus observavit. Catul. 64. 2.

Omnia qui magni dispexit lumina mundi,

Qui stellarum ortus comperit atque obitus.

Compertum est mihi, & Exploratum est mihi, idem est quod Scio per investigationem. Similiter Comperi, & Exploravi. Hæc Valla lib. 5. cap. 24.

Afferre compertum. In AFFERO.

Non bene compertum est. Lucan. lib. 2. 322.

Habere compertum de re aliqua. Cic. pro Cluent. 127. Nam ut illud afferant, nihil est quod de his duobus habuerint compertum, de ceteris comperisse.

Habere aliquid compertum. Cic. pro Font. Quum ea dicimus jurati, quæ comperta habemus, quæ ipsi vidimus. V. HABEO.

Compertum oculis. Liv. 29. 21. extr. Ad Scipionem profecti sunt, ut ea quoque, quæ vulgata sermonibus erant, de cultu ac desidia imperatoris solutaque militiæ disciplina, comperta oculis perferrent Romam. i. e. Quæ ipsi vidissent.

Compertum, id maxime radicibus prodesse. Plin. lib. 12. cap. 1.

COMPERIOR, [εὑρίσκω] īri. dep. auctore Diomede, est Ex opinione colligere, & pro explorato compertum habere. Sallust. in Jugurth. cap. 108. extr. Sed ego comperior, Bocchum magis Punica fide, quam ob ea quæ prædicabat, simul Romanos & Numidam spe pacis detinuisse. Quæ lectio hodie quoque manet integra. V. Cort. ad cap. 45. pr.

COMPERTUS, a, um. [φωραθείς] Partic. ut, Compertus in stupro. Suet. Tiber. cap. 35. Equiti Romano jurisjurandi gratiam fecit, ut uxorem in stupro generi compertam dimitteret, quam se nunquam repudiaturum ante juraverat. i. e. Deprehensam.

Manifesto compertum atque deprehensum facinus. In MANIFESTUS.

Cognitum & compertum habere. Cic. pro Cluent. 131. Nihil ipsos habuisse cogniti, nihil comperti.

Fine comperto Augusti. i. e. Perspecta & cognita morte Augusti. Tacit. 2. Ann. 39.

Injuria comperta. Stat. 2. Achill. 238.

Utilitas comperta. Ovid. 1. Fast. 273. al. Percepta.

Flagitii compertus homo. Tacit. 1. Ann. 3. Nam senem Augustum devinxerat adeo, &c. rudem sane bonarum artium, & robore corporis stolide ferocem, nullius tamen flagitii compertum. i. e. Quem tamen aliquod flagitium admisisse non constabat, nec compertum erat.

Stupri compertus. Liv. 22. 57. Tum quod duæ Vestales eo anno Opimia atque Floronia stupri compertæ.

Compertus, cum infinitivo apud Sueton. August. cap. 67. Proculum ex acceptissimis libertis mori coegit, compertum adulterare matronas.

Comperto, absolute. i. e. Quum compertum esset. Tacit. 4. Ann. 63. Neque dum comperto, quos illa vis perculisset. Liv. lib. 31. 39. Inde satis comperto, Eordæam petituros Romanos. Jabolenus in l. Pantonius. §. Pro hærede. D. de acquirenda hæreditate. Pro hærede gessisse filium placuit, qui moriens, comperto matrem suam intestatam decessisse, &c.

Nuntiare comperta. Tacit. 2. Ann. 12.

COMPERTE, Adv. Gell. 1. 22. Exquisite & comperte Julius Paulus dicebat.

Compar. Idem 1. 11. Qui hoc compertius memoriæ tradiderunt.

COMPERNIS, is. m. & f. dicitur, auctore Festo, Homo qui longis est pedibus, & genubus plus justo conjunctis. Nonius, Compernes, dicuntur longis pedibus. Lucil. lib. 17. Sat. Compernem, aut varam fuisse Amphitryonis ἄκοιτιν, &c. Plaut. 1. Fragm. 124. Aut varum, aut valgum, aut compernem, aut petum.

COMPERPETUUS, a, um. Prudent. Apoth. v. 271.

Et comperpetuum retro patris, & patre natum.

COMPERSE, pro Compesce dixerunt antiqui. Festus.

COMPES, ĕdis. f. [πέδη, ποδοκάκη] Instrumentum quo pedes vinciri ac irretiri solent. Plaut. Capt. 3. 5. 64.

— ducite,

Ubi ponderosas, crassas capiat compedes. Ibid. 5. 4. 30. Ter. Phorm. 2. 1. 19.

Molendum usque in pistrino, vapulandum, habendæ compedes.

Catenæ ferreæ sunt, Compedes ligneæ, apud Plaut. Men. 1. 1. 9. quum scribit,

Tum compediti januam lima proterunt. Non enim id de janua vel ergastuli, vel carceris, ut quispiam prima specie putaret, dicit, sed de compedum claustro, ut inde pedes eximant. Illic quoque clavus erat, quo claudebantur, quem dicit lapide interdum excuti. Turnebus. Salmas. ex MSS. Anum legit, & de Anulo exponit.

Compedes corporis. Cic. 1. Tusc. 75. Nam qui in compedibus corporis semper fuerunt, etiam quum soluti sunt, tardius ingrediuntur.

Aureæ compedes. Curt. 5. 12. extr. Ne tamen honos regi non haberetur, aureis compedibus Darium vinciunt. Metaphorice etiam Aureæ compedes sunt Splendidæ molestiæ. V. Adag. Erasmi.

Crassæ compedes. In CRASSUS.

Decenni compede lubricum crus. Martial. lib. 9. 58.

Nec crus compede lubricum decenni.

Dura compede perustus crura. Hor. 4. Epod. 4.

Exoluta compede Saturnus. i. e. Liber & vacuus omnibus curis. Stat. 1. Silv. 6. 4. Per Saturnum, intelligit Festa Saturnalia.

Grata vinctus compede. Hor. 4. Carm. 11. 14. Per compedem Amplexus intelligit, vel potius Amoris vincula.

Nivali compede vinctus Hebrus. i. e. Astrictus glacie. Hor. 1. Epist. 3. 3.

Valida compede vinctus. Tibul. lib. 2. 6. 25.

Impingere compedes alicui. V. IMPINGO.

Tenere aliquem in compedibus. Hor. 1. Epist. 16. 77.

— in manicis, &

Compedibus sævo te sub custode tenebo.

Ex compedibus atque ergastulo. Cic. pro Rabir. 20.

Compedes, non a Pedibus dictæ, sed ab Impedimento, inquit Nonius. Varr. Prometheo, lib. 1. Ego infelix non queam vim propulsare, atque inimicum unco nequicquam sæpe æratas manus compedes conor refellere.

Compedes, Fasces laureati. Metaph. pro Impedimenta. Cic. 8. Att. 2. Age jam has compedes, fasces inquam hos laureatos ecferre ex Italia, quam molestum est? Ecferre, vetusta est orthographia, pro Efferre. Excusum tamen hodie Efferre.

Compedes, etiam Gestamina muliebria, Periscelia. Plin. lib. 33. cap. 12. Argentum succedit ex re aliquando & auro, luxu feminarum plebis, compedes sibi ex eo facientium, quas induere aureas mos tritior vetat. V. Ferrar. Analect. de Re Vest. cap. 21.

COMPĔDA, æ. f. Idem quod Compes. Varr. apud Nonium 1. 113. Linea compeda. V. ibi Scalig.

COMPĔDIO, īvi, ītum, [πεδάω] īre. Pedes ligare, & vincire. Varro Flextabulis, Domo eo intro, & pedes corrigiis compedio. Et Augustin. Epist. 39. Timeo, te rebus mortalibus perniciosissime compediri.

COMPEDĪTUS, a, um. [πεδήτης] Partic. Hinc Compediti servi sunt apud Plaut. Capt. 5. 1. 24. In lapidicinas compeditum condidi. Cato cap. 56. Compeditis, per hiemem panis pondo IIII. Senec. de Tranq. Anim. cap. 10. Cogita, compeditos primo ægre ferre onera & impedimenta crurum.

Criminum compediti. i. e. Servi peccatorum. Pet. Chrysologus Serm. 5.

COMPESCO, ui, ĕre. est, inquit Festus, Una pascere, & in uno loco ac velut in eodem pascuo continere. V. COMPASCO.

Compescere, [συστέλλω, συνείργω] Coercere, quasi intra pascua continere, nec vagari permittere. Cui opponitur Dispesco, pro Gregem diduco. Plin. lib. 14. cap. 20. E diverso crapula compesci feritatem nimiam.

Ira leonum compescitur. Ovid. 4. Trist. 6. 5.

Aliquem auro compescere, Prohibere muneribus ab instituto. Valer. 1. Argon. 338.

Aliquem compescere catenis. Ovid. 20. Epist. 85.

Aliquem compescere compedibus. Ovid. 20. Epist. 85.

Aliquem pœnis compescere. Hor. 1. Serm. 8. 31.

Animum compescere frenis, catena. Hor. 1. Epist. 2. 63.

Culpam ferro, Malum ulcus resecare. Virg. de ovibus loquens, 3. Georg. 468.

Continuo culpam ferro compesce: priusquam

Dira per incautum serpant contagia vulgus.

Curas. Ovid. Rem. Amor. 69.

Damna. Stat. 3. Silv. 3. 41.

Dextram impiam. Sen. Herc. fur. 6.

Equum celerem arcto freno. Tibul. lib. 4. 1. 91.

Famem. Sen. Hippol. 4. Excussa silvis poma compescunt famem.

Fastus insanæ Veneris mero. Propert. lib. 3. 17. 3.

Flammam mero compescere. i. e. Ebrietate venerem extinguere. Ovid. 16. Epist. 229.

Flammas amoris, nefasque. Sen. Hippol. 2.

Fluctus compescere dicitur Neptunus, & dii marini. Ovid. 1. Trist. 2. 87.

Fluvium ripis compescere. Sil. lib. 1. 599.

Frondes vere novo compescere, Remorari, retardare. Valer. 6. Argon. 306.

Fugam alicujus. Claud. de Bell. Get. 315.

Furores. Ovid. 5. Trist. 6. 45. al. Timores.

Gaudia compescere lacrymis. Claud. 2. in Eutrop. 144. al. Compensare.

Gemitus,

Gemitus. Stat. 12. Theb. 361.
Ignes compescuit igne Juppiter. i. e. Incendium fulmine sedavit. Ovid. 2. Met. 313.
Incendia. Plin. 10. Epist. 33.
Labores vino. Tibul. lib. 1. 2. 1.
Adde merum, vinoque novos compesce labores.
Labellum digito compesce, Comprime vocem. Proverbium apud Juven. 1. Sat. 160.
Lucum compescere, est Lucum suis finibus cohibere. Festus in Compesc. cere.
Luxuriantia compescere. Hor. 2. Epist. 2. 122.
Mentem. i. e. Coercere cupiditatem. Hor. 1. Carm. 16. 22.
Minas. Sil. lib. 4. 125.
Mores rabidos. Ovid. 3. de Arte Am. 501.
Officium timor compescit. i. e. Timor in causa est quo minus libere fungar meo officio. Ovid. 3. Trist. 4. 65.
Pennas alicujus. i. e. Volatum inhibere. Ovid. 2. de Arte Am. 97.
Non potuit Minos hominis compescere pennas.
Populos tumentes compescere imperio. Plin. in Paneg. cap. 80. pr.
Querelas. Lucret. lib. 3. 967.
Ramos fluentes. Virg. 2. Georg. 370.
Risum. Hor. 2. Serm. 8. 63.
Sitim compescere unda. Ovid. 4. Met. 102.
Tristitiam. Ovid. 9. Met. 396.
Verba. Sen. Med. 3.
Vitem, Putare. Columel. lib. 4. cap. 17. Sed putatoris officium est, pedali fere spatio circa jugum, vitem compescere.
Undas remo. Lucan. lib. 1. 370.
Oceani tumidas remo compescuit undas.
Voces. Sen. OEth. 11.
Compesce in illum injuste dicere. Plaut. Bacch. 3. 3. 59.

COMPETENTER, V. post COMPETO.

COMPĔTO, īvi, ītum, [μετήκω] ĕre. est Simul petere: vel, ut auctor est Nonius, Honorem, vel conjugium, vel quidvis aliud adversus aliquem petere. Auctor de Viris Illustr. cap. 59. Et unam speciosam duobus competentibus, pater puellæ conditionem tulit, ut ei illa nuberet, qui hostis dextram retulisset.
Si villæ situs ita competit, non est dubitandum. Columel. lib. 9. cap. 5. Hoc est si ita postulare & requirere videtur.
Aliquid cum exitu alicujus competere. Tacit. 2. Hist. 50.
Competere, [συνάπτειν] pro Concurrere. Suet. in Cæs. cap. 40. Fastos correxit, jampridem vitio pontificum per intercalandi licentiam adeo turbatos, ut neque messium feriæ æstati, neque vindemiarum autumno competerent. Budæus.
Competere, pro Simul contingere seu accidere. Sen. Epist. 76. Non quærit æger medicum eloquentem, sed sanantem. si tamen ita competit, ut idem ille qui sanare potest, compte de iis quæ facienda sunt, disserat, boni consulet.
Competere, Convenire & par esse. Columel. lib. 4. cap. 10. At si cuncta competunt voto, justa est altitudo vineæ pedum quinque. Inde in rerum æstimatione, (inquit Nonius) hoc illi competit, dicimus.
Actio competit. Paulus in l. Usufructuario. D. de Usufructu & quemadmodum quis utat. Usufructuario non solum legis Aquiliæ actio competere potest: sed & servi corrupti, &c.
Competit in hanc rem. Columel. lib. 2. cap. 2. At ubi solutior humus est, aliquæ fiunt patentes, quædam etiam obcæcantur: ita ut in patentes ora hiantia cæcarum competant. h. e. Ita ut fossarum cæcarum & velut subterranearum ora pertingant, perveniantque in fossas patentes atque apertas, & ita uligo humorque agri per fossas cæcas in patentes defluat.
Competit alicui actio. Ulpianus l. si remunerandi. §. ultim. D. mandat. vel contr. Sin vero non hoc actum est, utilis ei potius actio competat, &c.
Competit in eum actio. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Repetitio competit. Pomponius in l. Si pœnæ. D. de condict. indebiti.
Competo, Convenio. Plin. lib. 2. cap. 18. Præterquam ubi recti angulorum competunt ictus. i. e. Coeunt. Budæus.
Competere, pro Compotem facere. Apuleius lib. 11. Quo me maximi voti competeret. h. e. Voti compotem faceret. Al. Compotiret. q. V.
Competere, pro Deberi. Scævola in l. Qui habebat. §. Scripti testamento. D. de Manumissis testamento, Quæro an libertates in testamento datæ competierunt. Respondit, si testator fraudandi consilium non habuisset, competere libertates.
Competo, pro In articulum temporis incurro. Suet. in August. cap. 31. Adjuravit, si cujusquam neptium suarum competeret ætas, oblaturum se fuisse eam. Budæus. [i. e. Conveniret, Congrueret.
Competere, Valere, & quasi compotem esse. Sallust. 1. Hist. pag. 953. Cort. Si vero quasi formidine attonitus, neque animo, neque auribus, aut lingua competeret. [An Compotiret?] Et Tacit. 3. Ann. 46. Inconditique ac militiæ nescii oppidani, neque oculis, neque auribus satis competebant. Item 3. Hist. 73. Dux segnis & veluti captus animi, non lingua, non auribus competere.

COMPETENS, entis. ut, Judex competens. Ulpian. in l. Quum quædam puella. D. de Jurisdictione omnium judicum, Quum quædam puella apud competentem judicem litem susceperit, &c.
Utitur Seneca. H. St.
Tribunal competens. Ulpian. in l. Sed & hæc. §. Non solum. D. de Procuratoribus.
Competentes in ecclesia veteri dicebantur, Qui secundo inter Christianos gradu censerentur, ita appellati, quod sacramentum baptismi simul peterent, ut August. Serm. 116. tradit. V. Voss. de tribus Symbolis p. 16. conf. Isidor. 7. 14.

COMPETITIO, ōnis. f. Sidon. 2. Epist. 9. Inter aleatoriarum vocum competitiones.

COMPETĪTOR, ōris. m. [μετιών] Competitores dicuntur, Qui in magistratibus, officiis, & honoribus petendis concurrunt. Cic. 1. Att. 1. Competitores qui certi esse videbantur, Galba & Antonius, & Q. Cornificius. Et 1. Off. 8. Ut cum civiliter contendimus, aliter si est inimicus, aliter si est competitor. Dicitur ut Petitor. q. V. f. l.

COMPETĪTRIX, īcis. f. [μετιοῦσα] Cic. pro Muren. 40. Nam nos que habuimus scenam competitricem. i. e. Competitorem ludis scenicis munificum.

COMPETENTIA, æ. f. [ἀναλογία] pro Convenientia. Gell. lib. 1. cap. 1. Comprehensa autem mensura Herculani pedis, secundum debitam membrorum omnium competentiam modificatus est. Et Idem 14. 1. Si tam parvum atque rapidum est momentum temporis, in quo homo nascens fatum accipit, ut in eodem illo puncto sub eodem circulo cæli plures simul ad eandem competentiam nasci non queant.

COMPETENTER, Adv. [μετρίως] Mediocriter. Ulpian. in l. Si cum dotem. §. necnon. D. Solut. matrim. Quatenus & filiæ & patri competenter consuletur. Paulus in l. 16. D. de testib. Qui falsa vel varia testimonia dixerunt, vel utrique parti prodiderunt, a judicibus competenter puniantur.
Superl. Appul. Apol. p. 316. Competentissime videor usus Platone.

COMPĪLO, [συλάω, ἐκσυλάω] āre. fit a Pilo, quod est Cogo, & in unum condo, inquit Festus. Alii, Pilare & Compilare a verbo Græco deducuntur Æolico πιλητής, id est fur, qui φιλητής ab Hesiodo vocatur: sed Æolum est aspirationes in tenues mutare, ut pro σφίγξ, Dorice φίξ, & Æolice πίξ, unde Latinum verbum Pica & Picatus, de quibus suis locis. Compilare hæreditatem, h. e. Fraudare, diripere. Plaut. Asin. 2. 2. 6. Illic homo ædes compilavit. Cic. 1. de Nat. Deor. 87. Tot millia latrocinantur morte proposita: alii omnia quæ possunt, fana compilant. Idem 2. de Orat. 268. Hor. 1. Serm. 1. 78.
Formidare malos fures, incendia, servos,
Ne te compilent fugientes.
Ostiatim compilare. In OSTIUM.
Publica sacra compilare. Paulus in l. sacrilegi. D. ad legem Juliam pecul.
Rempub. compilare, ærarium exhaurire. Cic. in Vatin. 5.
Sapientiam compilare alicujus, per translationem. Cic. pro Muren. 25. Inventus est scriba quidam Cn. Flavius, qui cornicum oculos, confixerit, & singulis diebus edisœendos fastos populo proposuerit, & ab ipsis cautis Jurisconsultis eorum sapientiam compilarit.
Scrinia alicujus compilare. Hor. 1. Serm. 1. 120.

COMPILĀTUS, a, um. [σεσυλημένος] Qui furtum passus est, inquit Nonius.
Hæreditas compilata, Leg. 33. ff. de negot. gest. Hæres viri defuncti uxorem compilatæ hæreditatis postulare non debet.

COMPILATIO, ōnis. f. Cic. 2. Fam. 7. Quid? tu me hoc tibi mandasse existimas, ut mihi gladiatorum compositiones, ut vadimonia dilata & Chresti compilationem mitteres?

COMPILĀTOR, ōris. m. Spoliator. Gloss. Gr. Lat. συλητής, compilator. conf. Isidor. lib. 10. litt. C.

COMPINGO, ēgi, actum, [συνάπτω, συμπήγνυμι] ĕre. Componere. Cic. de Univers. 24. Alteraque natura, adjuncta materia, temperatione trium partium, proportione compacta, se ipse conservans, quum materiam mutabilem arripuisset, &c.
Componere & compingere. Cic. 3. de Fin. 74. Quid enim aut in natura, qua nihil est aptius, nihil descriptius, aut in operibus manufactis tam compositum, tamque compactum & coagmentatum inveniri potest?
Compingere solum axibus. Columel. lib. 6. cap. 19. Roboreis axibus compingitur solum. *On plancheie le sol d'ais de chesne.*
Compingere, [συνωθεῖν] Compellere, detrudere. Plaut. Men. 5. 5. 39.
Et ob eam rem in carcerem ted esse compactum scio. Auctor de Vir. Illust. cap. 1. pr. Amulius ipsam in vincula compegit. Sic,
Compingere in navem. Plaut. Milit. 2. 1. 34. Al. Conjicere.
Detrudere & compingere in pistrinum. Cic. 1. de Orat. 46. Tanquam in aliquod pistrinum detrudi & compingi videbam.
Compegerat se in Apuliam. Cic. 8. Att. 8. Picenum amiserat culpa, in Apuliam se compegerat, ibat in Græciam. Quasi, In angustias compulerat.
Compingite in oculos, Ferte in oculis. Plaut. Men. 4. 3. 17.

COMPACTUS, a, um. [συμπεπηγμένος] Partic. ut
Casa male compacta. Martial. lib. 12. 73.
Fistula compacta septem cicutis. Virg. 2. Ecl. 36. i. e. Conjuncta: ut,
Turrim, compactis trabibus quam eduxerat ipse. Servius.
Corpus compactum. Plin. lib. 7. Epist. 24. pr. Usque ad novissimam valetudinem viridis, atque etiam, ultra matronalem modum, compacto corpore & robusto. Vulgus Bene formatum vocat.
Crura compacta. Varr. 2. de Re rust. cap. 5.
Membra compacta. Lucret. lib. 5. 917.

COMPACTUM, i. n. pro Convento vel compromisso. Suet. in Jul. cap. 20. Productusque pro Rostris, auctores ex compacto nominaret.
Compactum, Structum collato in unum consilio machinationem significat, l. 3. C. de execut. rei judic. Cui belle quadrant hæc Livii ex lib. 5. cap. 11. verba, Ut multo verisimilius sit, compacto eam rem, & communi fraude patritiorum actam. V. paulo ante Ex compacto. Hoc sensu a v. COMPACISCOR verisimilius derivatur.

COMPACTIO, ōnis. f. [σύμπηξις] Cic. 5. de Fin. 33. Videamus ea, quæ terra gignit, corticibus & radicibus valida servari: quod contingit animalibus sensuum distributione, & quadam compactione membrorum. Et Vitruv. 2. 7. Spissis compactionibus solidatus.

COMPICTIO, ōnis. f. Idem. Claud. Mamert. 1. 9. Quæ ossium coitio, quæ compictio? V. Barth. & Schott. ad loc.

COMPACTŪRA, æ. f. Idem. Vitruv. 4. 7. Compactura habet laxationem.

COMPACTĪLIS, e. [συμπηκτὸς] Quod compactum est. Plin. lib. 11. cap. 18. Optimæ apes breves, variæque, & in rotunditatem compactiles. i. e. Compacto corpore.
Trabes compactiles, Vitruv. lib. 4. cap. 7. appellat, Subscudibus compactas. Et lib. 10. cap. 17. Compactiles postes.

COMPACTITIUS, a, um. Tertull. adv. Valent. cap. 31. Statim excipit compactitius ille Soter.

COMPACTIVUS, a, um. i. e. Turgidus, oppletus. ut, Venter compactivus apud Festum. V. Barth. Adverf. 41. 8.

COMPĪTUM, i. n. [σύνοδος] Idem quod Quadrivium, Locus, quem rustici simul petunt. Virg. 2. Georg. 382.
Præmiaque ingentes pagos, & compita circum. Ubi Servius, Compita, id est per quadrivia, quæ Compita appellantur, ab eo quod multæ viæ in unam confluunt; id est competunt.
Compitus, i. m. apud Varronem de Scenicis originibus lib. 3. Ubi compitus

compitus erat aliquis. Cæcilius Tyche, Ubi adjicientem compitum. Nonius, 3. 38.
Frequentia compita, i. e. Referta frequenti populo. Hor. 2. Serm. 3. 26.
Pertusa compita, i. e. Trita, conculcata, & velut perfracta. Pers. 4. Sat. 28.
Ramosa compita, Multas vias, seu ramos, habentia. Pers. 5. Sat. 35.
Quumque iter ambiguum est, & vitæ nescius error
Diducit trepidas ramosa in compita mentes. i. e. Quum ignorantia modi vivendi, quæ est in adolescentia, diducit mentes adolescentum anxias & incertas quod genus vitæ ingredi debeant, in varias deliberationes.
Secta compita in ternas vias. Ovid. 1. Fast. 142.
Auctionari in compitis. Cic. 2. de Lege Agrar. 7. Ut in atriis auctionariis potius, quam in triviis, aut in compitis auctionentur.
Currere circum compita. Hor. 2. Serm. 3. 281.
Velare compita verbenis. Propert. lib. 4. 3. 57.
Compita non tantum in urbe fuerunt, verumetiam in lucis ubi colebantur dii. Gratius Cyneg. 483.
Idcirco aeriis molimur compita lucis. sed & in agris, quod Cic. 2. de Legib. 19. significavit, quum scripsit, Lucos in agris habento, & Larum sedes. Larum enim sedes est in compitis.
COMPITĀLIS, e. Adj. Suet. August. cap. 31. Compitales Lares ornare bis anno instituit, vernis floribus & æstivis.
Neque enim ædibus tantum ac focis, sed viis publicis etiam præesse credebantur. Unde Viales Lares, Plaut. Merc. 5. 2. 24. — Invoco Vos, Lares viales, ut me bene juvetis.
COMPITALIA, orum. n. Festa quæ in compitis peragebantur, inquit Festus: quæque Consules vel Prætores pro arbitrio indicebant. Hinc Compitalitius dies, In quo hujusmodi festa peragebantur. Varro de L. L. 5. 3. auctor est, Compitalia esse, dies attributos Laribus. Cato cap. 5. Rem divinam nisi compitalibus in compito aut in foco ne faciat. Charis. lib. 1. Neutra semper pluralia, hæc arma, hæc compitalia, id est, ubi eos qui peregre moriuntur, colunt. Parentarium dicitur.
COMPITALITIUS, a, um. aliud Adj. ut, Compitalitius dies. Cic. 7. Att. 7. Ego, quoniam IIII Non. Januar. compitalitius dies est, nolo eo die in Albanum venire molestus familiæ.
Ambulationes compitalitiæ. Cic. 2. Att. 3. Sed hoc ambulationibus compitalitiis reservemus.
Ludi compitalitii. Cic. in Pison. 8. Cujus fuit initium ludi compitalitii, &c.
Compitalitii ludi Laribus, quos bis in anno vernis æstivisque floribus ornabant, dicati erant, de quibus hæc Macrobius prim. Saturn. cap. 7. Restituti scilicet a Tarquinio Superbo (Compitalitii ludi) Laribus ac Maniæ, ex responso Apollinis: quo præceptum est, ut pro capitibus capitibus supplicaretur, idque aliquandiu observatum, ut pro familiarium sospitate, pueri mactarentur Maniæ deæ, matri Larum, quod sacrificii genus Jun. Brutus COS. Tarquinio pulso, aliter constituit celebrandum. Nam capitibus allii & papaveris supplicari jussit, ut responso Apollinis satisfieret de nomine capitum, remoto scilicet scelere infaustæ sacrificationis: factumque est, ut effigies Maniæ suspensæ pro singulorum foribus, periculum si quod immineret familiis, expiarent: ludosque ipsos ex viis compitorum, in quibus agitabantur, Compitalia appellitaverunt. Hactenus Macrobius.
Compitalia & ludi compitalitii fiebant a magistris vicorum, ut ostendit in Pisonem 8. Asconius. Hinc quum magistrum dicit Calpurnius, Ecl. 4. 125. vici intelligere debemus, rustici tamen tum, non urbani: sic enim ait,
Ut quoque turba boni plaudat saginata magistri,
Qui facit egregios ad pervia compita ludos. Ex Turnebo 21. 3.
COMPITALITIA, orum. n. Idem ac Compitalia. Cic. in Pison. 8. Tu, quum in Calendas Januarias compitalitiorum dies incidissent, &c. Al. Compitaliorum. [Sed perperam. Subauditur enim Ludorum. V. Ascon.
COMPLĂCEO, ui, itum, [ἀρέσκω, εὐδοκέω] ēre. Idem quod Bene vel Vehementer placere. Ter. And. 4. 1. 22.
— Postquam me amare dixi, complacita est tibi.
Complacitum est. Plaut. Amph. prol. 106.
Consilium complacitum est & acceptum. Gell. lib. 18. cap. 3.
Proprie, Pluribus una placere, ex compacto & conventione placere & approbari. Gell. 17. 9. Quænam vero (littera) ante iis complacebat.
COMPLACĬTUS, a, um. ut, Formositas complacita. Apul. 4. Met. 157. Quamvis gentibus totis complacitam odisse formositatem.
Pratum complacitum. Nemesian. Cyneg. v. 12.
COMPLĀCO, [ἐξιλάσκω] āre. Idem quod Placare. Tyro apud Gell. lib. 7. cap. 3. In principiis autem, inquit, patroni, qui pro reis dicunt, conciliare sibi & complacare judices debent.
COMPLĀNO, [ὁμαλύνω] āre. Idem significat quod Planare. Cato cap. 151. Id bene tabula, aut manibus, aut pedibus complanato.
Domum complanare alicujus, pro Destruere, & solo æquare. Cic. pro Domo 101. Sp. Melii regnum appetentis domus est complanata.
Locum complanare. Ulpianus in l. Apud Trebatium. D. de aqua pluv. arcend.
Opus complanare, Perficere, extremam manum operi imponere. Hirt. Bell. Alex. cap. 63. de Operibus munitionum, quæ complanari novissime solent.
COMPLANĀTUS, a, um. ut, Complanata fossuris montium juga. Suet. Calig. cap. 37.
COMPLANATIO, ōnis. f. ut, Sub exiguo oneris tumulo & complanatione exspirare. Sen. Nat. Quæst. 8. 1.
COMPLANATOR, ōris. m. Apul. Apol. p. 277. (ed. Elmenh.) Pulvisculus complanator tumidulæ gingivulæ.
COMPLANTO, āre. Vet. Gloss. Complanto, φυτεύω, κατεφυτεύω.
COMPLANTĀTUS, a, um. Ambrof. Epist. 42. sub fin. Complantatus virtutibus. V. & Vulg. Interpr. ad Rom. cap. 6. 5.
COMPLANTATIO, ōnis. f. Vet. Gloss.
COMPLATONICUS, i. m. Platonis cum alio sectarius. Sidon. 4. Epist. 11. A Collegio Complatonicorum solo habitu ac fide dissociabatur.
COMPLAUDO, si, sum, [ἐπικροτέω] ĕre. Plausu certatim comprobare. Cic. de Amicit. 24. Stantes complaudebant in re ficta. h. e. Favebant, ut spectatores in theatro solebant. Quædam vero exemplaria legunt Plaudebant.
COMPLODO, si, sum, [συγκροτέω] ĕre. Idem, etsi al. distinguunt. Adversas manus invicem collidere: quod fieri pluribus de causis solet: vel ad testificandum more feminarum dolorem: vel præ gaudio, vel per subitam admirationem, vel si quæ sunt aliæ causæ. Hæc Valla, lib. 5. cap. 9. Quintil. lib. 11. cap. 3. Complodere manus, scenicum est, & pectus cædere.
COMPLOSUS, a, um. ut, Complosæ sæpius manus. Sen. lib. 1. de Ira.
COMPLECTOR, ĕris, exus sum, [συμπλέκομαι, ἀμφιπλέκω, περιέχω] ecti. Simul vel totum brachiis vel alia quavis re includere. Ter. And. 1. 1. 106. Accurrit: mediam mulierem complectitur.
Floribus & umbra dulci eum complectitur amaracus. Virg. 1. Æn. 698.
Dextram complecti alicujus. Virg. 8. Æn. 558.
Gremio aliquid complecti. Virg. 5. Æn. 31.
Hostem hostis complectitur. Lucan. lib. 3. 694. i. e. Complexu forti tenet.
Membra alicujus lacertis complecti. Ovid. 10. Met. 407.
Omnia nexu complecti. Lucan. lib. 4. 189.
Nunc ades æterno complectens omnia nexu,
O rerum mistique salus Concordia mundi.
Pedes alicujus. Lucan. lib. 10. 89.
Puellam arctius. Cic. 1. de Divin. 103.
Quicquid vitis suis claviculis est nacta, complectitur. Cic. de Senect. 52.
Sinu complecti. Columel. lib. 8. cap. 17.
Somnus complexus est me. In SOMNUS.
Stellas vi sua complectitur natura ætheris. Cic. 2. de Nat. Deor. 5.
Nos inter nos sumus complexi. Cic. 1. de Divin. 103.
Cogitatione complecti absentem. Cic. 3. Fam. 11. Complexus igitur sum cogitatione te absentem.
Animo complecti. [περιλαβεῖν τῷ νῷ, περιέχειν τῷ νῷ] Cic. de Senect. 15. Etenim quum complector animo, quatuor causas reperio, &c.
Animo rei magnitudinem complecti. Cic. 1. de Orat. 19.
Carmine aliquid complecti. Quintil. lib. 3. cap. 1.
Cogitatione. Cic. 1. Tusc. 50. Certe & deum ipsum, & divinum animum corpore liberatum, cogitatione complecti non possumus.
Memoria. Cic. 2. de Divin. 146. Quomodo igitur hæc infinita & semper nova, aut memoria complecti, aut observando notare possumus?
Mente aliquid. Cic. 2. de Fin. 112.
Numero quodam sententiam. Cic. 3. de Orat. 173.
Oratione complecti non possum magnitudinem beneficii tui. Cic. ad Quir. post red. 6. Nam quum in ipso beneficio vestro tanta magnitudo est, ut eam complecti oratione non possim.
Verbo uno omnia. Cic. 5. de Fin. 26.
Verbis complectitur quod vult. i. e. Satis facundus est, ut quod vult enuntiet commode. Cic. 1. de Fin. 15.
Verbis sententiam aliquam. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Astra complexus est, Versatur in cælis. Sen. Octav. v. 477.
Sic ille patriæ primus Augustus parens
Complexus astra est, colitur & templis deus.
Consensum complecti alterius, & tenere, & in dies augere. Plin. in Paneg. cap. 95. pr. Vos proxime destinationem Consulatus mei his acclamationibus approbavistis, ut intelligam etiam atque etiam enitendum mihi, ut hunc consensum vestrum complectar, & teneam, & in dies augeam. i. e. Ut vobis assentiar & faveam.
Preces complecti, i. e. Preces concipere, sive precari. Ovid. 10. Met. 483.
Effigiem alicujus in auro complecti. Ovid. 1. Trist. 6. 7.
Justum, pium, religiosum, ceteraque his similia honesto complectimur. Quintil. lib. 2. cap. 4. i. e. Honesti nomine comprehendimus.
Omnes omnium caritates patria una complexa est. Cic. 1. Off. 57.
Stadia complecti. Curt. 5. 1. 26. Totius operis ambitus CCCLXVIII stadia complectitur. i. e. Comprehendit, continet.
Complecti intra se. Plin. lib. 18. cap. 29. Intra se messes, vindemiasque & omnium maturitatem complexæ.
Complecti aliquid, pro Tractare, & describere paucis, ut Omnem rerum memoriam breviter & perdiligenter libro complecti. Cic. de Clar. Orat. 14.
Complecti aliquem, pro Amare, tueri, defendere, & officiorum exhibitione demereri. Cic. 2. Fam. 5. De ipso T. Annio tantum tibi polliceor, te majoris animi, gravitatis, constantiæ, benevolentiæque erga te, si complecti hominem volueris, habiturum esse neminem.
Viros amplissimos ad suum scelus complecti. Cic. in Pison. 75.
Complecti & osculari aliquem. Cic. 16. Att. 5.
Amore complecti aliquem. Claud. in Laud. Seren. 132.
Beneficio aliquem. Cic. pro Planc. 82.
Benevolentia aliquem complecti. Cic. 6. Fam. 14.
Caritate aliquem complecti. Liv. 7. 40. pr. Corvinus omnes caritate cives, præcipue milites, & ante alios suum exercitum complexus.
Se concordi quadam amicitia & caritate complectitur mundus. Cic. de Univers. 13.
Comitate aliquem. Cic. 7. Fam. 5.
Familiaritate arcta complecti. Plin. 3. Epist. 11. ad Genitorem.
Sic Complecti arcta propinquitate, apud eundem Plinium. Vide PROPINQUITAS. H. St.
Jure æquo aliquem complecti. Tacit. 2. Ann. 82.
Studiis omnibus, laboribus, vitæ periculis complecti aliquem. Cic. in Pison. 74.
Ex litteris alicujus complecti aliquem. Cic. 12. Fam. 5.
Cum sua salute complecti aliquem. Cic. pro Planc. 99.
Da te homini, complectetur, crede mihi. Cic. 2. Fam. 7.
Artes bona fide complecti ingenuas. Ovid. 1. de Pont. 6. 9.
Bonitatem inusitatam complecti & augere. Cic. pro Rabir. Posth.
Philosophiam complecti. Cic. de Clar. Orat. 322. Cic. 1. Tusc. 5. At contra oratorem celeriter complexi sumus: neceum, &c. i. e. Eloquentiæ studium amplecti cœpimus.
Vitam beatam complecti. Cic. 3. de Fin. 45.
COMPLECTO, ĕre. active apud veteres. Pomponius Fullonibus, Quin ergo, quando convenit, complectite. Mi frater salve, ô soror salve mea. Nonius 7. 39. Et Vitruv. 10. 6. Scapos quatuor complectit & compegit.
COMPLECTOR, passive etiam legitur. Scævola in l. Si sic stipulatus sim. D. de Verborum obligationibus. Nam sicut & ipsius & hæredis caput, ita ipsius vis vel sæpius facta complectitur, ut condemnetur quanti interest. & Cic. apud Priscian. p. 793.
COMPLECTENS, entis. [περιλαβών] Partic. Cic. 4. Acad. 118. Perficies, ut ego ista innumerabilia complectens, nusquam labar, nihil opiner? Et Catull. 65. 307. — corpus complectens undique vestis.

Complexus, a, um. [περιειλημμένος] Partic. paff. Cic. pro Rofc. Amer. 37. Quo uno maleficio fcelera omnia complexa effe videantur.
Complexus cum Alcmena cubat. Plaut. Amph. 1. 1. 134.
Res altera alteri complexa dicitur, apud Senec. 1. Nat. Quæft. 1. pro Implicita, Videbimus an certus rerum ordo ducatur, & alia aliis ita complexa fint, ut quod antecedit, fequentium fit vel caufa vel fignum.

Complexus, [περιπεπλεγμένος] Partic. activ. ut, Maritum complexa, telo incubuit. Ovid. 12. Met. 428.
Nepotes centum complexa, dicitur Magni generis procreatrix. de Cybele matre deorum, Virg. 6. Æn. 786.
Læta deûm partu centum complexa nepotes.
Puerum gremio complexa fovebat. Stat. 2. Silv. 1. 121.
Oceanus vagis complexus undis. Sen. Hippol. 12. 2.
Inter fe complexi. Virg. 5. Æn. 766. Ubi tamen deponentialis etiam fignificatio locum habere poteft. Sic & Lucret. 2. 153.
Nec fingillatim corpufcula quæque vaporis,
Sed complexa meant inter fe, &c. V. Goclen. in Problem. Gramm. 2. 79.

Complexio, onis. f. [συμπλοκὴ, συμπλοκή] Idem quod Complexus.
Complexiones, copulationes, & adhæfiones. Cic. 1. de Fin. 19.
Brevis complexio totius negotii. Cic. 1. de Invent. 67.
Complexio, pro Ambitu fententiæ & periodo. Cic. in Orat. 85. Nec acervatim multa frequentans, una complexione devinciet. Budæus.
Longiffima eft igitur complexio verborum, quæ volvi uno fpiritu poteft. Cic. 3. de Orat. 179.
Oratoriam complexionem Cic. fic definit, lib. 1. de Invent. 45. Complexio eft, in qua utrum conceffreris, reprehenditur, ad hunc modum: Si improbus eft, cur uteris? fin probus, cur accufas? Hic pro Conclufione dixit Complexionem.
Inferre aliquid in complexionem. Cic. 1. de Invent. 72.
Superfedere complexione poffe nonnunquam. Cic. 1. de Invent. 72.
Complexionem vocat etiam Quintilianus Conclufionem in argumento, lib. 5. cap. ult. Epichirematum quatuor & quinque, fex etiam factæ funt partes a quibufdam. Cic. quinque maxime defendit, ut fit propofitio, deinde ratio ejus: tum affumptio & ejus probatio, quinta complexio.
Conficitur complexio ex propofitione & affumptione. Cic. 1. de Invent. 63.
Infirmare complexionem. Cic. 1. de Invent. 87. Hic quum conceffferis propofitionem & affumptionem, complexio eft infirmanda.
Complexio, pro Bono corporis habitu. Firmic. lib. 5. cap. 9. In Tauro fi Luna fuerit inventa, quicunque fic eam habuerint, erunt tranquilli, quieti, alacres, bonæ complexionis, & qui a populo maxime diligantur.
Vide Pontan. in Ægidio Dial. 322. H. St.

Complexus, ûs. m. [περιβολή] Cic. pro Font. 6. Num etiam de matris hunc complexu, lectiffimæ miferrimæque feminæ, vobis infpectantibus, avellet atque abftrahet?
Complexus & ofculatio. Cic. pro Cœl. 49.
De complexu ejus ac finu. Cic. 2. in Catil. 22. Subaudi, Genus hominum.
Arcti complexus. Lucan. lib. 8. 723.
Avidus complexus. Lucret. lib. 2. 1065.
Femineus complexus. Martial. lib. 11. 79. ad Victorem.
Mollis. Aufon. in Centone nuptiali, Idyl. 13.
Ille ubi complexu molli fovet.
Nexilis. Martian. Capell. Donec nexili complexu circumventos ftrangularet.
Tenax. Ovid. 4. Met. 377.
Villofi complexus urfi. Stat. 6. Theb. 866.
Abripere a complexu, vel ex complexu. In abripio.
Abftrahere de complexu. In abstraho.
Accipere complexum. In accipio.
Ambire aliquem complexibus. Ovid. 12. Met. 328.
Arcere hominem complexibus alicujus. Virg. 5. Æn. 742.
Avellere & abftrahere filium a complexu matris. Cic. pro Font. 6.
Avulfum effe complexu alicujus. Virg. 4. Æn. 616.
Coercet & continet omnia complexu fuo mundus. Cic. 2. de Nat. Deor. 58.
Currere ad complexum & ofculum alicujus. Cic. 12. Att. 1.
Dare complexus alicui. Ovid. 10. Met. 388.
Dimittere e complexu aliquem. Cic. 1. Q. frat. 3.
Diftrahere aliquem a complexu fuorum. Cic. pro Domo 98.
Fovere artus alicujus complexu. Claud. de Bello Gildon. 229.
Implere lætis complexibus aliquem. Stat. 10. Theb. 458.
— lætifque fuos complexibus implent.
Implicari in complexum alicujus. Catul. 59. 108.
Jungi venereo complexu. Cic. 2. de Divin. 143.
Luctari complexu. Plin. lib. 9. cap. 30.
Pendere alicujus complexu colloque. Virg. 1. Æn. 719.
Recipere finu complexuque aliquem. Cic. 3. Philipp. 9.
Reddere expetitos complexus. Sen. Thyeft. 6.
Retinere vi & complexu aliquem. Cic. pro Planc. 100.
Tenere complexu aliquem. Virg. 8. Æn. 581.
Tepefacit femen vapore, & complexu fuo diffundit terra. Cic. de Senect. 51. Al. Compreffu.
Trucidare in complexu liberorum & conjugum aliquos. Cic. pro Flacco 95.
Venire in finum & complexum alicujus. Cic. 2. Philipp. 60.
Complexus fæpe apud Fabium, pro Comprehenfione & circumftantia, ut lib. 4. cap. 4. Sunt hæ citra complexum perfonarum, temporum, caufarum.
Complexu totius gentis humanæ, i. e. Cum toto genere humano, cum univerfis hominibus. Cic. 5. de Fin. 65. Serpit fenfim foras cognationibus primum, tum affinitatibus, deinde amicitiis, poft, vicinitatibus cum civibus, & iis qui publice focii atque amici funt, deinde totius complexu gentis humanæ. i. e. Amore quo in univerfum omnes homines diligimus atque complectimur.
Collocutiones familiariffimæ, complexufque fummæ benevolentiæ. Cic. 11. Philipp. 5.

Complexim, Adv. Plaut. Pœn. 3. 3. 84. Complexim contrectare mulierem.

Complexo, āre. Idem quod Complector, Corippus 1. 114.
Portum, quem geminæ complexant brachia ripæ.

Complexātus, a, um. Apul. 10. Met. p. 249. Artiffime complexatum me totum prorfus recepit.

Complexīvus, a, um. Copulativus. Gell. 10. 29. Particula Atque non tantum complexiva, fed vim habet plufculam.

Compleo, ēvi, ētum, [ἀναπληρόω, συμπληρόω, συναναπληρόω] ēre. Notæ fignificationis. Cæf. 5. Bell. Gall. cap. 39. Caftra oppugnant, foffam complent.
Orbem complet gloria. Ovid. 12. Met. 618.
Complere ufque ad fummum. Columel. de Arbor. cap. 4.
Aures complet fonus. Cic. in Somn. Scip. 1. Quis hic inquam, quis eft qui complet aures meas tantus & tam dulcis fonus? Sic, Liv. 5. 21. Clamor omnia, variis terrentium ac paventium vocibus, mifto mulierum ac puerorum ploratu, complet.
Æquora fremitu complere. Propert. lib. 2. 16. 37.
Atria ululatibus. Ovid. 5. Met. 153.
Auras ululatibus. Ovid. 6. Faft. 513.
Aures fermonibus. Claud. Conf. Prob. & Olyb. 31.
Cælum clamore. Sen. OEth. 7.
Cornua lunæ fe lumine complent. Virg. 3. Æn. 645. Ubi Servius, Ideo fe cornua Lunæ complent (inquit) quia fuum non habet lumen, fed accipit a Sole. [Inepte, more fuo, argutias quærens. Periphrafis poëtica eft plenilunii. V. paulo infra Orbem luna complet.
Forum plangore & lamentatione. Cic. in Orat. 131.
Hominem complere bona fpe. Cæf. 2. Bell. Civil. 4.
Horrea meffibus. Lucan. lib. 3. 66.
Litora complentur bello, Ad litora committitur prælium. Valer. 8. Argon. 138.
Litora læto complerant cœtu. Virg. 5. Æn. 107.
Locum aliquem complere dicitur, Quæ locum occupat ingens multitudo. Virg. 3. Æn. 71.
Locum magno agmine complere. Virg. 6. Æn. 712.
Loca late milite complent. i. e. Militibus. Virg. 2. Æn. 495.
Locum querelis. Lucret. lib. 2. 358.
Loca vagitu. Lucret. lib. 5. 227.
Mœnia ingenti clamore. Virg. 9. Æn. 39.
Nemus voce. Hor. Epod. 6. 9.
Sedilia. Claud. 1. in Eutrop. 470.
Sedilia fpiffa flatu. Hor. in Arte Poet. 205. i. e. Inflatarum tibiarum fono.
Sidera & manes & undas fcelere complevi meo. Sen. Hippol. v. 1211.
Spatium antri vox complet. Lucan. lib. 5. 154.
Terras larga luce Sol complet. Cic. 2. de Nat. Deor. 49.
Luftrat & complet fua luce cuncta Sol. Cic. de Somn. Scip. 10.
Terræ feminibus ejufdem generis ftirpium renovatione complentur. Cic. 2. de Nat. Deor. 127.
Coronis & floribus aliquem complere. Cic. 6. Verr. 107.
Clamoribus omnia. Lucret. lib. 4. 1011.
Commodis corporis vitam beatam. Cic. 3. de Finib. 43.
Voluptate animus completur. Cic. 4. Acad. 125.
Complevit annos centum, i. e. Vixit. Cic. de Senect. 13.
Complere atque ad exitum perducere aliquid. Cic. 2. de Invent. 169.
Fletu complere omnia. Cæf. 5. Bell. Gall. 33.
Odore corporis complere omnia, vini atque unguenti. Cic. 5. Verr. 31.
Complere convivium vicinorum, h. e. Adire ordine cœnas omnium vicinorum. Cic. de Senect. 46. Quæ quidem in Sabinis perfequi foleo, conviviumque vicinorum quotidie compleo.
Fata fua compleviffe dicitur, Qui moritur, vel mortuus eft. Ovid. 4. Trift. 10. 77.
Et jam complerat genitor fua fata.
Orbem luna complevit. Tibul. lib. 2. 4. 18.
Orbis annuus exactis completur menfibus. Virg. 5. Æn. 46.
Paginam complere. Cic. 13. Att. 34. Etenim hæc decantata erat fabula, fed complere paginam volui.
Promiffum. Cic. 5. Verr. 116. Ut hac ipfa ratione fummam mei promiffi compleam. i. e. Præftem quod promifi.
Seculum complere vitæ. i. e. Centum annos ætatis fuæ peragere. Ovid. 15. Met. 395. de Phœnice ave.
Summam. Cic. pro Flacc. 32. conf. Promiffum.
Tempus complere. Ovid. 3. Met. 312.
— maternaque tempora complet.
Tempora venter maturus fua complevit. Ovid. 11. Met. 311.
Ut fua maturus complevit tempora venter,
Alipedis de ftirpe dei verfuta propago
Nafcitur Autolycus.
Tempora fua compleviffe. i. e. Mortuum effe. Ovid. 15. Met. 816.
Tempora debita Parcæ complerant. Virg. 9. Æn. 108.
Tres complere, i. e. Tantum præftare, quantum tres alii. Claud. de Bell. Get. 143.
Unus in hoc Stilico diverfis artibus hofte
Tres potuit complere duces, fregitque furentem
Cunctando: vicitque manu: victumque relegat. al. legunt Superare duces.
Complere cum genitivo: ut, Complere aliquem flagitii & formidinis. Plaut. Men. 5. 5. 3.
Parafitus, qui me complevit flagitii & formidinis.
Complevit illos erroris & dementiæ. Plaut. Amph. 1. 2. 9.
Erroris ambo ego illos & dementiæ
Complebo, atque omnem Amphitruonis familiam.

Complētus, a, um. [συμπεπληρωμένος] Partic. Cic. 4. Acad. 125. Tune aut inane quicquam putes effe, quum ita completa & conferta fint omnia, &c.
Ambitus perfectus completufque verborum. Cic. in Orat. 168.
Cælum humano genere completum. Cic. 1. Tufc. 28.
Domus completa, pro Plena. Cic. 1. Att. 15.
Legio completa per maniplos. Sil. lib. 8. 119.
Mundus multitudine confentientium completus. Cic. 2. de Divin. 119.

Complete, Adv. Compar. Gell. 1. 7. Illud enim fic compofitum jucundius ad aurem completiufque, &c. Alii legunt Complexiufque.

Completio, ōnis. f. Feftus, Igitur, nunc quidem, pro completionis fignificatione valet, quæ eft Ergo. [Malim Complexionis. Huic enim fervit utraque particula. V. complexio.
Prophetiæ completio. Auguftin. Epift. 161.

Complētor, ōris. m. Qui complet. Juvencus in Matth. cap. 12. Legum completor Jefus.

Completorium, i. n. Officium erat ecclesiasticum, quod diurna officia complebat, nempe preces dicendæ sub noctis initium. Hinc Completorii hora, apud Augustinum. V. Macri Hierolex. & Cang. Gloss. med. Lat.

Complementum, i. n. [ἀναπλήρωσις] Cic. in Orat. 230. Inculcata reperias inania quædam verba, quasi complementa numerorum. *Remplages, ou Remplissages.* Budæus.
Accusationum omnium complementum. Tacit. 3. Ann. 38.

Complex, V. complico.

Complexio, Complexus. V. complector.

Complĭco, ui & āvi, ĭtum & ātum, [συμπλέκω] āre. Notum. Plaut. Rud. 4. 3. 1. Dum hanc tibi rudentem, quam trahis, complico.
Epistolam complicare. Cic. 12. Att. 1. Quum complicarem hanc epistolam, noctuabundus, &c.

Complicātus, & Complicitus, a, um. Cic. 3. Off. 76. Si quis voluerit animi sui complicatam notionem evolvere.
Pedes compliciti. Apul. 9. Met. p. 236.

Complex, ĭcis. Isidor. Orig. 10. litt. C. Complex, qui uno peccato vel crimine, alteri est applicatus ad malum.
Criminis complices exstiterunt. Cassiod. Var. 9.
Sectæ impiæ complices. Prudent. in Romano v. 828. V. etiam Idem Hamart. v. 614. & Arnob. lib. 3. p. 123.

Complodo, Complosus, V. complaudo.

Complōro, [κατακλαίω, ὀλοφύρομαι] āre. Simul plorare. Liv. 5. 39. Comploratí omnes pariter vivi, mortuique, totam prope urbem lamentis impleverunt.
Fortunam complorare. Quintil. Decl. 16.
Mortem. Cic. pro Domo 98. Videre prætextatos inimicos, nondum morte complorata, arbitria petentes funeris.
Penates complorare. Ovid. 1. Trist. 3. 95. Se. Ibid.

Comploratio, ōnis. f. [ὀλόφυρσις] i. e. Lamentatio. Liv. 26. Comploratio eorum, flebilesque voces.
Lamentabilis comploratio. V. lamentor.
Mulierum comploratio. Liv. 3. 47.
Edere comploratíonem. Justin. 11. 9. Invicem se amplexæ velut statim moriturae, comploratíonem ediderunt.

Comploratus, ûs. m. [ὀλοφυρμός] ut, Comploratu justo prosequi mortuos. Liv. 25. 26.
Comploratus familiarum coercere. Liv. 2. [Nisi error est.

Compluo, ĕre. August. de Genesi contra Manich. 1. 23. Aquæ, quibus Noe compluebatur. Hinc

Complūtus, a, um. Partic. Solinus cap. 15. de gruibus, Quum trans medium alveum adventasse se sciunt, scrupulorum sarcina pedes liberant: ita nautæ prodiderunt, compluti sæpe ex illo casu imbre saxatili.

Compluvius, a, um. Adj. Varro 1. de R. R. cap. 13. Una, ut interius, compluvium habeat lacum, ubi aqua saliat, qui intra stylobatas quum venit, fit semipiscina.

Compluvium, i. n. [σύρρεια, σύῤῥους] est (inquit Festus) Quo de diversis tectis aqua pluvialis confluit in eundem locum. Varro de L. L. lib. 4. 33. Cavum ædium dictum, qui locus tectus intra parietem relinquebatur patulus, qui esset ad communem omnium usum. In hoc locus si nullus relictus erat, sub divo qui esset, dicebatur testudo a testudinis similitudine, ut est in prætorio in castris. Si relictum erat in medio, ut lucem caperet, deorsum, quo impluebat, impluvium dictum: & sursum, qua compluebat, compluvium: utrumque a pluvia. Ascon. in 3. Verr. 61. Impluvium, inquit, locus sine tecto in ædibus, quo impluere imber in domum possit. Ceterum quamvis ex Varrone intelligamus & vere Compluvium, superiorem partem esse; Inferiorem, impluvium: tamen in Vitruvio etiam Compluvium est Ea pars tecti in cavædio, quæ pluviam dejicit. Sic enim scribit 6. 3. In Corinthiis iisdem rationibus trabes & compluvia collocantur. Idenim dicit de Excurrente parte tecti, & asseribus longius projectis. Iterum ibid. Quod compluvia eorum erecta non obstant luminibus tricliniorum, Compluvia vocat hic, Extra parietem non exeuntia, ideoque luminibus non officientia. [Dispiciat lector.
In compluvium transferre. Suet. in August. cap. 92. Enatam inter juncturas lapidum ante domum suam palmam, in compluvium deorum penatium transtulit.

Compluviātus, a, um. Adj. ut, Compluviata vinea. Plin. lib. 17. cap. 21. extr. Compluviata copiosior vino est, dicta a cavis ædium compluviis. Varro 1. de R. R. cap. 8.

Complūres, & Complura, vel Compluria. caret singulari, [πλέονες, συχνοί] Idem est quod Multi: Et est positivi gradus, non comparativi: Gell. lib. 5. cap. 21. ubi etiam scribit dixisse veteres Compluria, per i ante a, & Complura. Cæs. 8. Bell. Gall. cap. 48. Quod ubi accidit, complures hostium magno nostrorum impetu pulsi vulnerantur.
Complures Græcis institutionibus eruditi. Cic. 1. de Nat. Deor. 8.
Complures alii. Hor. 1. Serm. 10. 87.
Consules complures in perturbatione Reipub. Cic. 10. Fam. 6.
Dies complures cum aliquo versari. Cic. 2. Fam. 6.
Tonsoribus compluribus simul operam daret. Suet. Aug. cap. 79. pr.
Vulcani complures. Cic. 3. de Nat. Deor. 55.
Sed tamen ego quidem me sustinui, multa minui, multa sustuli, complura ne posui quidem. Cic. 6. Fam. 7.
Compluria. Ter. Phorm. 4. 3. 6. Nova hic compluria. Ubi Donatus, Secundum regulam loquutus est Terentius. nam hoc Complure, & hæc Compluria dicitur. Sic veteres, quod nostri dempta syllaba Complura dicunt. Sic Cato Originum secundo, Fana hoc loco compluria. Cic. in Protagora, Confirmandi genera compluria. Credo, quia veteres hoc Plure, non hoc Plus dicebant. Cic. 4. Verr. 47. Dicebant scyphorum paria compluria, hydrias argenteas. Al. Complura.

Complūries, Adv. [πλειστάκις] Plaut. Pers. 4. 3. 65. Metuo hercle vero: sensi ego jam compluries. Cato, Contumelias mihi dixisti compluries. Alii legunt Compluriens. V. Gell. lib. 5 cap. ult.

Complūrimus, a, um. Gell. 11. 1. Buceraque in ea terra gigni pascique solita sint complurima.

Complusсŭli, æ, a. Dimin. Ter. Hec. 1. 2. 102.
— primo hos dies complusculos
Bene conveniebat sane inter eas.
Verba complускula. Gell. 7. 11.

Complusсŭle, Adv. Gell. 17. 2. Veteres ita complusсule dixerunt.

Complutenses, Hispaniæ populi, sic a Compluto urbe dicti. Plin. lib. 3. cap. 3. Vulgo *Alcana de Hanares.*

Compluviatus, Compluvium, Compluvius, V. compluo.

Compondĕro, āre. Apul. in Trismegisto p. 89. Pari lance componderans.

Compōno, sui, situm, [συντίθημι, σκευάζω, ὁρίζω, καθίστημι] ĕre. proprie est Simul ponere, Disponere, constituere. Ter. Hec. 4. 3. 5. I ergo intro, & compone quæ simul tecum ferantur.
Diligenter componere aliquid. Cic. de Clar. Orat. 227.
Aciem componere. In acies.
Aciem per cuneos. Tacit. Germ. 6.
Amomum manipulatim leniter componitur. V. lenis.
Antidotum ex variis & inter se contrariis effectibus componere. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Argumenta singula cum singulis componere. Quintil. lib. 7. cap. 3.
Causas cognoscere & componere. Cic. in Orat. 143.
Causam considerare componereque. Cic. de Clar. Orat. 87.
Capillo composito & delibuto. Cic. pro Rosc. Amer. 135.
Comas componere. Ovid. Rem. Amor. 679.
Crines componere, i. e. Ornare: quia ordo & compositio rerum ornatum facit. Virg. 4. Georg. 417.
Exercitum pugnæ. Tacit. 13. Ann. 40.
Labra labellis compono. Lucil. 8. Sat. apud Non. 4. 63.
Lapides male componere in plostro. Ulpian. in l. Si servus. §. si ex plostro. D. ad Legem Aquil. Aquilia plostrarium teneri placet, si male composuerit lapides, & ideo lapsi sint.
Latus suum alicui componere, pro Concumbere cum viro. Propert. lib. 2. 2. 12.
Leges componere. Lucret. lib. 4. 963.
Manus manibus atque ora oribus componere. Virg. 8. Æn. 486.
Componens manibusque manus, atque oribus ora.
Manus alicui componere, i. e. Manus cum aliquo conserere & congredi. Sil. lib. 6. 246.
Membra defessa componere. Virg. 4. Georg. 438. i. e. Reficere, recreare. [Immo Reclinare, ad capiendam quietem.
Mores. Ovid. 3. de Arte Am. 370.
Oculos componere, Claudere somno. Valer. 7. Argon. 247.
Pulvinar. Ovid. 1. de Arte Am. 160.
Res suas componere. Sallust. in Epist. Mithridatis ad Arsacem, Ego non validissimus præbeo exemplum, quo rectius tua componas.
Rempub. componere & constituere, [συντάττειν, καταχσμεῖν] Cic. 3. de Legib. 42.
Se thalamis componere apes, allegorice dicit Virg. 4. Georg. 189.
Post ubi jam thalamis se composuere: siletur In noctem.
Se componere mediumque locare in aliquo loco. Virg. 1. Æn. 702.
— aulæis jam se regina superbis
Aurea composuit sponda, mediamque locavit.
Se componere alicui, i. e. Cum illo congredi. Sil. lib. 17.
Signa componere. Cic. 4. Att. 9.
Togam. Hor. 2. Serm. 3. 77. Solebant veteres togam componere, cum se comparabant ad attentius aliquid audiendum. V. Torrent. ad loc.
Vitem componere in brachia. Columel. lib. 5. cap. 5.
Vultum ad speculum componere in terrorem. Suet. Calig. 50.
Vultus. Ovid. 13. Met. 767. de Polyphemo,
Jam libet hirsutam tibi falce recidere barbam,
Et spectare feros in aqua, & componere vultus.
Vultus suos componere ad alium, i. e. Observare & inspicere alium. Ovid. 5. Fast. 30. de Majestate dea,
Consedere simul Pudor & Metus, omne videres
Numen ad hanc vultus composuisse suos. al. Cultus.
Ad exemplum se componere. Quintil. lib. 2. cap. 6.
Ad eorum, quos probant, mutationem se componere. Quintil. lib. 2. cap. 8.
Ad imitationem veritatis se componere. Quintil. lib. 5. cap. 12.
Ad reverentiam Senatus componi, i. e. Cogi, vel per simulationem accommodari. Plin. Paneg. cap. 76.
Aliquem componere, pro Sepelire. Tacit. 1. Hist. 47. Pisonem Verania uxor, ac frater Scribenianus: T. Junium Crispina filia composuere.
Lachrymis aliquem componere. Tacit. Agric. 45.
Toro componere mortuum. Ovid. 9. Met. 503.
Tumulo componi. Ovid. 4. Met. 157.
Componere, Finire, [συναλλάττειν, καθαιρίζειν] ut, Componere bellum, contentiones, controversias. Cic. 10. Fam. 33.
Bellum componere. Virg. 12. Æn. 109. i. e. Finire. Servius.
Curas componere, i. e. Sedare. Virg. 4. Æn. 341.
Me si fata meis paterentur ducere vitam
Auspiciis, & sponte mea componere curas.
Diem componere dicitur Vesper. Virg. 1. Æn. 378. i. e. Finire. Servius. Alii, ut de die mortuo dici putant: nam componi mortui dicuntur. Hor. 1. Serm. 9. 28.
Omnes composui, felices: nunc ego resto. Turnebus 10. 11.
Diem parem Libra componit, i. e. Æqualem facit nocti: quando enim Sol est in Libra, fit æquinoctium Autumnale. Sen. Hippol. 17.
Discordias componere adversus aliquem. Tacit. 4. Hist. 50.
Fluctus componere, Sedare. Virg. 1. Æn. 139.
Lites componere. Virg. 3. Ecl. 108.
Non, nostrum inter vos tantas componere lites. i. e. Finire.
Penates rite componere. Tacit. 15. Ann. 2. Videbarque contra vetera fratrum odia & certamina, familiæ nostræ penates rite composuisse.
Pugnantia componere. Hor. 1. Serm. 1. 102.
— pergis pugnantia secum
Frontibus adversis componere. h. e. Ad concordiam reducere.
Verba ratione componere & finire. Cic. in Orat. 164.
Componere & perficere callide aliquid. Cic. 2. de Divin. 110.
Cum bona gratia aliquid componere inter aliquos. Ter. Phorm. 4. 3. 17.
Prehendo hominem solum. cur non inquam, Phormio,
Vides, inter vos sic hæc potius cum bona
Ut componantur gratia, quam cum mala?

Amicos averſos componere, i. e. Iratos ad concordiam redigere. Hor. 1. Serm. 5. 29.
Gentem componere. Sil. lib. 17. 356.
— tempus componere gentem,
Ad finem ventum, & claudenda eſt janua belli.
Pacem componere alicui cum altero. Plaut. Merc. 5. 2. 112. Pacem componi volo meo patri cum matre.
Tumultum. Lucan. lib. 1. 298.
Componere, & tranſigere. Plin. 5. Epiſt. 1. Cohæredes mei componere & tranſigere cupiebant, non diffidentia cauſæ, ſed metu temporum. i. e. Concordare & convenire ſine ſtrepitu judicii. *Appointer, accorder avec moy.*
Sententia componere aliquid inter aliquos. Plaut. Curc. 5. 3. 23. Si poſſum hoc inter vos ſententia componere. Gronov. Si potis ſum hoc inter vos comp.
Compone hoc de argento, de reliquo videro. Cic. 6. Verr. 33. i. e. Dic quomodo conveniat illud, quod dico de argento.
Componere animos dicitur ratio. Cic. 1. Off. 131. Cavere debemus ne in perturbationem prius incidamus, quam animos noſtros ratio componat.
Animum componere ad aliquos caſus. Valer. 1. Argon. 321.
Mentem componere. Celſ. lib. 3. cap. 18. Prodeſt ad id, atque etiam ad mentem ipſam componendam crocinum unguentum, cum irino in caput datum. Tradit autem eo loco Celſus, ea quæ valent ad componendam mentem phreneticorum.
Componere, pro Condire. *Confire, Compoſter.* Columel. lib. 12. cap. 87. Eadem conditura poſſet etiam oliva regia componi, vel orchita. lib. eod. cap. 54. Napi quoque, ſed integri, ſi minuti ſunt, majores autem inſecti, eodem jure quo rapa condiri poſſunt: ſed curandum eſt, ut hæc utraque antequam caulem aut cymam faciant, dum ſunt tenera, componantur.
Componere, [συμβάλλειν] pro Comparare. Virg. 1. Ecl. 24.
— ſic parvis componere magna ſolebam. Actius, Quid eſt cur componere auſis mihi te, aut me tibi? apud Non. 4. 62.
Componi cum altero. Lucil. Sat. lib. 4. ibid. V. Cic. de Opt. gent. Orat. 17.
Cauſam ſuam cum cauſa adverſarii componere. Quintil. 7. 2. p. 602.
Dicta cum factis componere. Salluſt. Jugurth. 52. Jugurtha, ubi Metelli dicta cum factis compoſuit, &c.
Componi gladiatores dicuntur, Qui una in arenam deſcenſuri, & inter ſe decertaturi ſunt. Quintil. lib. 2. cap. 17. Sæpe gladiatores ſub eodem magiſtro eruditi, inter ſe componuntur. i. e. Committuntur invicem pugnaturi. Auſon. Idyl. 12. 102.
Quis Myrmilloni componitur? æquimanus Thrax. Turneb. 11. 5. al. Contenditur.
Componere ſocietatem cum latronibus. Salluſt. lib. 4. Hiſt. Suſpectuſque fuit, incertum vero, an per negligentiam, ſocietatem prædarum cum latronibus compoſuiſſe. apud Non. 4. 62.
Componere pretio, pro Redimere. Salluſt. Hiſt. lib. 1. Quin lenones & vinarii laniique, quorum præterea vulgus in dies uſum habet, pretio compoſiti. h. e. Facta pretii compoſitione redempti, inquit Petrottus. ex Chariſ. in Fragm. p. 936. affert Cort.
Componere, [συγγράφειν, συντάσσεσθαι] ſicut vulgo uſurpatur, pro Scribere: ut, Componere hiſtoriam. Plin. 7. Epiſt. 16.
Condere & componere. Hor. 1. Epiſt. 1. 12.
Deſcribere & componere jura & juſſa populorum. Cic. 1. de Legib. 17.
Invenire & componere res. Cic. de Clar. Orat. 238.
Aliquid de ratione dicendi componere. Quintil. in procem. lib. 1.
Actiones. Cic. 6. Att. 1.
Amores, eſt Laſciva carmina ſcribere apud Ovid. 2. Triſt. 361.
Denique compoſui teneros non ſolus amores.
Argumentum. Cic. 15. Att. 4.
Artem. Quintil. lib. 3. cap. 1.
Artes. Cic. de Clar. Orat. 48.
Artificium de jure civili. Cic. 2. de Orat. 224.
Cantus, i. e. Incantationes. Tibul. lib. 1. 2. 55.
Carmina. Hor. 2. Serm. 1. 63.
Carmina ad lyram. Quintil. lib. 1. cap. 10.
A componendo carmine teneri. Ovid. 5. Triſt. 12. 60.
Nec tamen, ut fatear verum tibi, noſtra teneri
A componendo carmine Muſa poteſt. h. e. Cohiberi.
Caſus alicujus. Ovid. 2. Amor. 1. 10.
Compoſuit caſus iſte poeta meos?
Commentarium. Cic. 1. Att. 16.
Edictum. Cic. 3. Fam. 11.
Elegos. Ovid. 3. Amor. 15. 3.
Exemplum litterarum. Cic. 2. de Lege Agr. 52.
Exordium nimium apparatis verbis componere. Auctor ad Heren. lib. 1. 12.
Formulam diſciplinæ quandam certam componere. Cic. 1. Acad. 17.
Formulas judiciorum & ſtipulationum componere. Cic. 1. de Legib. 14.
Interdictum aliquorum cauſa componere. Cic. pro Cæcin. 60.
Laudes alicujus. Tibul. lib. 4. 1. 35.
Librum ex alienis orationibus. Cic. 1. Verr. 47.
Libros. Cic. 16. Fam. 20. Sic, Componere poemata. Cic. 3. Q. frat. 1.
Litteras alieno nomine. Liv. 27. 28. Ne quibus litteris crederent nomine Marcelli compoſitis.
Opus ad aliquorum utilitatem. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Orationem ad aliorum judicia. Quintil. lib. 5. cap. 14.
Ordinem rei gerendæ. Liv. 29. 6. Al. Agendæ.
Rationes familiares. Tacit. 6. Ann. 26.
Res geſtas. Hor. 2. Epiſt. 1. 251.
Teſtimonium. Cic. 15. Att. 15. Teſtimonium compoſui, quod quum voles obſignabis. Quædam exemplaria legunt Teſtamentum.
Verba componere manu, Scribere. Ovid. 9. Met. 520.
Et meditata manu componit verba trementi.
Verba ad religionem deorum immortalium componere. Cic. pro Domo. 123.
Verba componere & quaſi coagmentare. Cic. de Clar. Orat. 98.
Verba componere & conſtruere. Cic. 3. de Orat. 169.
Verſus. Hor. 1. Serm. 4. 8.
Verſus in oſſa alicujus componere, Epitaphium ponere. Tibul. lib. 3. 2. 26. V. ibi Broekh.
Viam componendi facile efficiet exercitatus ſtilus. Cic. in Orat. 150.
Componere itinera. Cic. 15. Att. 26. Ego itinera ſic compoſueram, ut Non. Quintilib. Puteolis eſſem. *Ordonner, diſpoſer.*
Componere urbem, Ædificare. Virg. 3. Æn. 387.
Quam tuta poſſis urbem componere terra.
Componere fallacias, pro Meditari & comminiſci. Plaut. Pœn. 3. 5. 29. Sic, Componere mendacia. Plaut. Amph. 1. 1. 210.
Blanditias componere. Tibul. de Sene amatore, lib. 1. 2. 95.
Et ſibi blanditias tremula componere voce. ſubaud. Vidi.
Inſidias alicui. Tibul. lib. 1. 6. 4.
Riſus. ut, Non bene mendaci riſus componitur ore. Tibul. lib. 3. 7. 3.
Componere, quod Galli *Confrontare* dicunt. Tacit. 15. Ann. 51. extr. Accita quippe Epicharis, & cum indice compoſita, nullis teſtibus innixum facile confutavit.
Compositus, a, um. [συντεθειμένος, συνηρτημένος] Partic. Propert. lib. 1. 20. 22.
Mollia compoſita litora fronde tegit.
Ad mœſtitiam compoſitus. Tacit. 13. Ann. 20. i. e. Mœſtitiam præ ſe ferens.
Compoſitus in oſtentationem virtutum. Liv. 26. 19. pr. Sed arte quoque quadam ab juventa in oſtentationem earum compoſitus.
In rationem annorum compoſitus. Quintil. lib. 3. cap. 8.
In ſecuritatem compoſitus. Tacit. 3. Ann. 44. Tanto impenſius in ſecuritatem compoſitus, neque loco, neque vultu mutato, ſed, ut ſolitum, per illos dies egit.
Compoſitum, compactum & coagmentatum. Cic. 3. de Finib. 74.
Compoſiti acie. V. Acies.
Numero compoſiti in turmas. Virg. 11. Æn. 599. Ubi Servius, Numero exponit, Rationabiliter: Unde, inquit, & Sæpenumero dicimus, id eſt frequenter & rationabiliter. Hinc eſt, Tum vero in numerum, i. e. In rationem & rhythmum.
Somno compoſitus. Ovid. 1. Amor. 4. 53.
Acervo compoſito deſpicere dites & famem. Tibul. lib. 1. 1. 77.
Ætas compoſita, i. e. Matura & quieta. Tacit. 12. Ann. 32.
Affectus mites, atque compoſiti. Quintil. lib. 6. cap. 2.
Agger tumuli compoſitus. Virg. 7. Æn. 6.
Agmen ad iter magis, quam ad pugnam compoſitum. Liv. 37. 21. pr.
Agmen compoſitum ad omnes caſus. Liv. 24. 35. extr. Atque agmine ad omnes caſus compoſito ibat.
Aquæ compoſitæ, i. e. Sedatæ, non tumeſcentes. Ovid. 13. Epiſt. 136.
Blandaque compoſitas aura ſecundet aquas.
Arma. Hor. 4. Carm. 14. 52. i. e. Finita.
Auſpicia ad utilitatem Reipublicæ. Cic. 2. de Legib. 32.
Buſtum. Lucan. lib. 8. 748.
Cinis. Ovid. 3. Faſt. 547.
Compoſituſque cinis, tumulique in marmore carmen.
Comæ. Ovid. 12. Epiſt. 156.
Controverſiæ ex hiſtoriis. Quintil. lib. 3. cap. 8.
Crines. Virg. 4. Georg. 417. i. e. Compti.
Diſcrimen compoſitum. Ovid. 2. de Arte Am. 303. Diſcrimen capillorum intelligit hoc loco.
Gradibus compoſitis, Paſſibus moderatis eundo. Virg. 3. Georg. 192.
Hora compoſita, pro Condicta, conſtituta. Hor. 1. Carm. 9. 20.
Leges. Virg. 12. Æn. 315. i. e. Conſtitutæ.
Mare. Ovid. 8. Met. 857.
Nomen quaſi ad terrorem compoſitum Vercingentorix. Florus 3. 10. extr.
Oratio compoſita, ornata, & artificio quodam & expolitione diſtincta. Cic. 1. de Orat. 50.
Pax compoſita. Vellei. 2. 76. 3. Sed pax circa Brunduſium compoſita, i. e. Conciliata.
Poema craſſe & illepide compoſitum. Hor. 2. Epiſt. 1. 77.
Pudor palam compoſitus. Tacit. 4. Ann. 1.
Torus bene compoſitus, i. e. Conjugium pacificum. Ovid. 3. Faſt. 484.
Venena compoſita, pro Fuco muliebri. Ovid. Rem. Amor. 351.
Tu quoque, compoſitis ſua quum linit ora venenis,
Ad dominæ vultus, nec pudor obſtet, eas. al. Cum poſitis.
Verba compoſita, i. e. Culta & ornata. Salluſt. in Jugurth. cap. 85. 31. Non ſunt compoſita mea verba: parvi id facio: ipſa ſe virtus ſatis oſtendit.
Vox compoſita, apud Senecam, lib. 2. de Clement.
Vultus compoſitus. Tacit. 1. Ann. 7.
Compoſitus, Idoneus, appoſitus. Quintil. 2. 8. p. 158. Alius hiſtoriæ magis idoneus, alius compoſitus ad carmen.
Vates in adulationem compoſitus. Curt. 4. 7. 26.
Ut compoſitum fuerat cum eo, pro Ut convenerat aliis cum eo. Liv. 2. 37. pr. Prius quam committerentur ludi, Tullus, ut domi compoſitum cum Marcio fuerat, ad Conſules venit.
Compoſtus, per ſyncopen. Virg. 1. Æn. 253.
— nunc placida compoſtus pace quieſcit.
Compar. Liv. 28. 22. extr. Acrior impetu atque animis, quam compoſitior ullo ordine pugna fuit.
Omnia erunt compoſitiora. Quintil. in procem. lib. 1.
Compoſitior ad. Cic. 2. Verr. 32. Et ex accuſatione perficiam, ut nemo unquam poſt hominum memoriam paratior, vigilantior, compoſitior ad judicium videatur.
Superl. Cic. 6. Att. Epiſt. ult. Admiratus ſum, ut vidi obſignatam epiſtolam, brevitatem ejus: ut aperui rurſus σύγχυσιν litterularum, quæ ſolent tuæ compoſitiſſimæ & clariſſimæ eſſe. σύγχυσιν, i. e. Confuſionem, turbationem. Compoſitiſſimæ, h. e. Belliſſime conſtructæ. nunc autem ſcripſiſti vacillantibus litterulis, manu a morbo minus firma. Non igitur de Epiſtola loquitur, ſed de Characteribus.
Composito, [κατὰ σύνθεσιν, ἐκ συνθήματος] ablativus vice adverbii. Ter. Phorm. 5. 1. 29.
Compoſito factum eſt quomodo hanc amans habere poſſet
Sine dote. Veterum loquutionem eſſe Donatus admonet.
Ex compoſito, Idem. Plin. Nihil non ex compoſito fecimus, pactum ſervavimus. V. Ex præpoſ. & Liv. 1. 9; 5. 14. & 24. 14.

Com-

Compŏsĭte, Adv. ut, Composite dicere. Cic. 1. de Orat. 48. Sin oratoris nihil vis esse nisi composite, ornate, copiose eloqui. i. e. Eleganter.
Agere aliquid compositius, quam festinantius. Tacit. 15. Ann. 3.
Ambulare composite. Columel. lib. 6. cap. 2. Sin autem placidi & quieti boves erunt, vel eodem die quo alligaveris, ante licebit producere, & docere per mille passus composite & sine pavore ambulare.
Dicere composite & apte sine sententiis, insania est. Cic. in Orat. 236.

Compositio, ōnis. f. [σύνθεσις] ut, Compositio unguentorum. Plin. lib. 20. cap. 24. Sed discessuri ab hortensibus rebus, unam compositionem ex his clarissimam subtexemus. Vulgus Confectionem vocat.
Unguentorum compositiones, conditiones ciborum, corporum lenocinia. Cic. 2. de Nat. Deor. 146.
Compositio, pro Conditura. Columel. lib. 12. cap. 47. Est & illa probata compositio, ut quum muria dura Pausea alba maturuerit, omne jus defundatur, & immistis duabus partibus defruti, cum aceti una, repleatur amphora. Gallice diceres *Composte, confiture.*
Ordo, compositio rerum aptis & accommodatis locis. Cic. 1. Off. 142.
Modestia compositionis. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Disciplinæ compositio. Cic. 3. de Finib. 74.
Juris pontificalis compositio. Cic. 2. de Legib. 55. Totaque hujus juris compositio pontificalis magnam religionem ceremoniamque declarat.
Magistratuum compositio, Descriptio. Cic. 3. de Legib. 12.
Membrorum compositio, conformatio lineamentorum, figura, species humana. Cic. 1. de Nat. Deor. 47.
Sermonis. Quintis. lib. 1. cap. 5.
Sonorum varia compositio harmonias efficit plures. Cic. 1. Tusc. 41.
Compositio generaliter capitur aliquando pro Omni apta verborum collocatione, & pro Omni eloquutionis genere: & tunc dicitur Ciceroni in Orat. 181. esse Fons omnis concinnitatis, elegantiæ & suavitatis. Aliquando vero tantum pro Junctura verborum capitur, quæ facit ut neque crebra vocalium concursione fiat hiulca oratio, neque consonantibus exasperetur: & quæ denique gravitatem & suavitatem vocum diligenter investigat. atque hoc modo a numero atque a figuris distinguitur. Hoc est quod ibidem ait Cic. 182. An non est unum, nec idem, quod voce jucundum est, (hoc est compositione bene junctum, & ita collocatum ut jucundum sonum efficiat) & quod moderatione absolutum, (id est numeris conclusum & perfectum) & quod illuminatum genere verborum, (id est figuris & ornamentis illustratum.) Hæc autem idem valent, ac si dixisset: An non est idem, compositio, numerus & figura? Concludit tamen, Figuratam orationem numerosæ finitimam esse, quia plerumque perfecta est: Compositionem vero differre ab utroque, quæ gravitati tantum & suavitati verborum serviat.
Verborum compositio. Cic. 2. de Orat. 58. Et rerum copia & sententiarum varietate abundantissimus, & ipsa compositione verborum non impolitus.
Verbis uti ad aptam compositionem & condecentiam. Cic. 3. de Orat. 98.
Dissimulata compositio. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Lenis, quadrata, virilis. Quintil. lib. 2. cap. 5.
Oratoria. Quintil. lib. 1. cap. 8.
Peccatur compositione. Quintil. lib. 1. cap. 5.
Servit compositio tota gravitati vocum aut suavitati. Cic. in Orat. 182.
Compositio, Discordiarum pacificatio. Cæs. 1. Bell. Civil. 32. Legatos ad Pompeium de compositione mitti oportere.
Pacis, concordiæ, compositionis auctor esse non destiti. Cic. 2. Philipp. 24.
Servare per compositionem. Cic. pro Rosc. Amer. 33. Quos quia per compositionem servare volebat, ipse ab his interemptus est. h. e. Per concordiam, & inter eos componendo controversias.
Compositiones gladiatorum. Cic. 2. Fam. 7. Quid? tu me hoc tibi mandasse existimas: ut mihi gladiatorum compositiones, ut vadimonia dilata, & Chresti compilationem mitteres, &c. V. in ipso verbo.

Compositor, ōris. m. [συγγραφεύς] Cic. in Orat. 61. Non enim inventor, aut compositor, aut actor, hæc complexus est omnia: sed & Græce ab eloquendo rhetor, & Latine eloquens dictus est. Ovid. 2. Trist. 356.
Plus sibi permisit compositore suo.

Compositūra, vel detractione litteræ i, **Compostura**, æ. f. [σύνθεσις, συγγραφή] Cato cap. 22. Trapetus emptus est in Suessano nummis quadringentis, & olei P. L. composturæ nummis sexaginta, vectura boum &c.
Oculorum compositurae. Lucret. lib. 4. 329.
Orationis compositura. Asinius Capito apud Gell. lib. 5. cap. 20. Solœcismus est impar & inconveniens compositura partium orationis.

Compositĭtius, a, um. Idem quod Compositus, aut quod componi potest. Tertull. de Anima, cap. 9. Dissolubile omne compositititium & structile.

Compositīvus, a, um. Mart. Capell. 6. 320. Compositiva quædam qualitas.

Comporto, [συγκομίζω] āre. Simul portare, vel idem tantum quod Portare significat: ut, Comportare aquam in arcem. Cæs. 3. Bell. Civil. 12. Cic. in Pison. 23. Quum servorum delectus haberetur in foro, arma in templum Castoris luce & palam comportarentur.
Frumentum comportare ex agris in loca tuta. Cic. 5. Att. 18.
Frumentum comportare in acervum. Hirt. Bell. Afr. 69.
In unum comportare. Hor. 2. Serm. 3. 104.
Si quis emat citharas, emptas comportet in unum,
Nec studio citharæ, nec musæ deditus ulli.

Comportatus, a, um. ut, Rebus comportatis bene uti. Hor. 1. Epist. 2. 50.
Res exquisitæ, undique & collectæ, arcessitæ, comportatæ. Cic. 3. de Orat. 90.

Comportatio, ōnis. f. Vitruv. 1. 5. pr. Cum per portus marinæ subvectiones habuerint ad mœnia comportationes expeditas.

Compos, ŏtis. c. [ἐπιτυχής, ἐγκρατής, ἐπήβολος] Compos mentis, compos animi, compos rationis, compos sanitatis; quod hæc habeo. At Compos voti, compos victoriæ, compos optati; quod hæc opera mea & labore obtinui, obtineoque. Hæc Valla lib. 3. cap. 34. [Puto veteres dixisse Compotis & in Nominativo, ut Potis, ac licentia vulgari factum Compos, Impos. Etsi contrarium alii statuunt.
Compos, in bonam partem solum accipi putatur, quum & in malam positum sit. Plaut. Epid. 4. 1. 32.
Cedo manum. PH. accipe ærumnarum & miseriarum compotem.

Nævius Danaë, Eam nunc esse inventam opprobriis compotem scis. Ex Nonio.
Animi compos. Ter. Adel. 3. 2. 12.
Me miserum, vix sum compos animi, ita ardeo iracundia. Ubi Donatus; Compos animi, i. e. Competentis animi, vel animi sani. cui contrarium est Impos animi. Alii Compotem animi, Compositum animo intelligunt.
Mentis compos. Cic. 9. Att. 4. Non sum inquam (mihi crede) mentis compos.
Mentis vix compos. Ovid. 8. Met. 35.
Sui compotem esse, Mente sana. Cels. lib. 5. cap. 26. Quædam obmutescunt, quædam mente labuntur, quædam sui compotes nervorum oculorumque dolore urgeri se confitentur, &c.
Compos, sine adjecto. Liv. 4. 40. pr. In suos quæque simul corpore atque animo vix præ gaudio compotes, effusæ. i. e. Vix animi vel mentis compotes.
Compos & particeps animus sempiternarum rerum. Cic. de Univers. 24.
Gratulationis compotem facere. Plin. 10. Epist. 4.
Laudis compos. Plaut. Amph. 2. 2. 13.
Sed hoc me beat saltem, quod perduelles vicit, & domum
Laudis compos revenit: id solatio est.
Libertatis. Plaut. Capt. Prol. 41.
Patriæ compotem facere aliquem. Liv. 1. 32. Si ego injuste, impieque illos homines, illasque res dedier nuncio populi Ro. mihi exposco, tum patriæ compotem me nunquam sinas esse.
Regni. Sil. lib. 8. 72.
Rationis & consilii. Cic. 2. de Nat. Deor. 36.
Scientiæ. Cic. 4. Acad. 146. Scientiam talem esse dicebat, cujus compotem, nisi sapientem esse neminem.
Victoriarum. Valer. Max. lib. 1. 1. 1. Imperatores compotes victoriarum.
Virtutum. Cic. 5. de Finib. 7.
Voti compotem facere aliquem. Sen. Hippol. 5.
Urbis compotem facere. Cic. pro Sext. 146.
Compos, ablativo junctum. Sallust. apud Donat. ad Ter. Adel. 3. 2. 12.
Neque animo, aut lingua satis compos. De amente Septimio loquitur.
Compos earum rerum animo. Cic. 1. de Orat. 210. Quarum qui essent animo & sententia compotes, eos esse imperatores dicerem.
Compos præda exercitus. Liv. 3. 70. Prædaque ingenti compotem exercitum &c. reducunt.
Compos, neutro generi junctum aliquando legitur. Sen. Agam. v. 365.
Tibi grandævi, lassique senes
Compote voto reddunt grates.

Compositio, In **compono**.

Compŏtens, entis. Idem. ita vocatur Diana in Nummis veterum & Inscriptionibus.

Compotio, īre. Compotem facere. Plaut. Rud. 4. 2. 6.
Piscatu novo me uberi compotivit.
Voti aliquem compotire. Apul. 11. Met. p. 267. V. Colvii not. ad Apul. p. 158. & Apul. p. 366. Ed. Elmenh. conf. in **competo** extr.

Compotior, īri. Plaut. Rud. 1. 3. 22.
Ita hic solis locis compotita sum. Et Tertull. adv. Valent. cap. 11. Non visu nec auditu ejus compotiri fas est.

Compŏto, [συμπίνω] āre. Simul potare. Hinc

Compotātio, ōnis. f. [συμπόσιον] Convivium. Cic. de Senect. 45. Convivium nominarunt, melius quam Græci, qui hoc idem tum compotationem, tum concœnationem vocant.

Compŏtor, ōris. m. [συμπότης] Cic. 2. Philipp. 42. Tum vero adhibes joci causa magistrum suffragio tuo, & compotorum tuorum rhetorem. V. etiam in Pison. 65.

Compōtrix, īcis. f. [συμπότρια] Ter. And. 1. 4. 5. Quia compotrix ejus est. Et
Adjective, Sidon. 2. Epist. 9. Famularum turba compotrix.

Compræs, ædis. [συνέγγυος] Ejusdem rei populo sponsor. Festus.

Comprandeo, ēre. Saresb. Epist. 264.

Compransor, ōris. m. [συναριστῶν] Qui simul prandet. Cic. 2. Philipp. 101. Hunc tu agrum compransoribus tuis & collusoribus dividebas.

Comprĕcor, [εὔχομαι] āri. Idem quod precari. Ter. Adel. 4. 5. 65.
Abi domum, ac deos comprecare, ut uxorem accersas: abi.
Fidem cælestum comprecari. Catul. 62. 191.
Cælestumque fidem postrema comprecer hora. h. e. Deorum auxilium.

Comprecātio, ōnis. f. [εὐχή] Liv. 39. 15. Nulli unquam concioni, Quirites, tam non solum apta, sed etiam necessaria hæc solennis deorum comprecatio fuit, quæ vos admoneret, &c.
Comprecatio, verbum erat sacrorum. Gell. lib. 13. cap. 21. Comprecationes deorum immortalium, quæ ritu Romano fiunt, expositæ sunt in libris sacerdotum Populi Romani, &c. Budæus.

Comprĕhendo, sive **Comprendo**, di, sum, [συλλαμβάνω] ĕre. Simul capere. Ter. Eun. 5. 1. 20. Comprehendi jube quantum potest.
Manu comprehendere aliquem. Cic. in Orat. 100. Al. Prehendere.
Emittere & Comprehendere, contraria. Cic. 2. in Catil. 3. Quod tam capitalem hostem non comprehenderim potius, quam emiserim.
Comprehendere aliquem in fuga. Cæs. 5. Bell. Gall. cap. 21.
Fures. Catull. 60. 35.
Hostem. Cic. 2. in Catil. 3.
Dentem forceps comprehendit. Cels. lib. 7. cap. 12.
Comprehendere dicuntur plantæ, quæ terræ hærent. Columel. Ita quod posueris, cito comprehendet. Sic, Arbor terram comprehendere dicitur. Ulpian. l. 3. D. arb. furt. cæs. Quod si quis ex seminario, id est stirpitus arborem transtulerit: eam quamvis nondum comprehenderit terram, arborem tamen videri.
Comprehendam brevi, Paucis verbis complectar. Cic. 1. de Orat. 34.
Generaliter aliquid comprehendere. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Comprehendere numero aliquid, Enumerare. Virg. 2. Georg. 104.
Numerum virorum comprendere. Ovid. 5. Trist. 11. 19.
Comprendere aliquid, Dicendo consequi. Virg. 6. Æn. 626.
Non mihi si linguæ centum sint, oraque centum,
Ferrea vox, omnes scelerum comprendere formas,
Omnia pœnarum percurrere nomina possem.
Dictis comprendere aliquid. Ovid. 13. Met. 160.

Verbis comprehendere. h. e. Complecti. Cic. 12. Att. 22. Quia verbis luculentioribus & pluribus rem eandem comprehenderat.
Diversis verbis idem comprehendere. Quintil. lib. 7. cap. 4.
Bella comprehendere viginti voluminibus. i. e. Scribere. Suet. Vit. Plinii.
Adulterium alicujus comprehendere. i. e. Deprehendere. Cic. pro Milon. 13.
Comprehendere, pro Intelligere vel scire. Cic. 4. Acad. 18. Nos enim defendimus, etiam insipientem multa comprehendere.
Comprehendere & percipere. Cic. 4. Acad. 23.
Comprehendere signis, quem &c. Columel. lib. 6. cap. 24. Certis signis comprehendere licet, quem sexum generaverit.
Animo comprendere intelligentiam alicujus rei. Cic. 3. de Nat. Deor. 64.
Contemplationem rerum naturæ comprehendere. Cels. lib. 1. in procem. Quod si contemplationem rerum naturæ, quam non temere medici sibi vendicant, satis comprehendisset, etiam illud scisset. i. e. Si didicisset quæ ad physicen pertinent.
Memoriam rei alicujus comprehendere. Cic. de Clar. Orat. 19.
Animo celeriter comprehendere. Cic. 2. de Orat. 136.
Cogitatione intelligere & comprehendere. Cic. 1. Tusc. 50. Nisi quod nequeunt qualis animus sit vacans corpore, intelligere, & cogitatione comprehendere.
Cogitatione & animis comprehendere. Cic. pro Flacc. 66.
Memoria comprehendere. Cic. 5. Tusc. 121. Sed quoniam mane est eundum, has quinque dierum disputationes memoria comprehendamus.
Memoria consequi, aut oratione comprehendere. Cic. 6. Verr. 57.
Mente comprehendere. Cic. 3. de Nat. Deor. 21.
Mentibus comprehendere aliquam opinionem. Cic. pro Cluent. 47.
Visu comprehendere aliquid. Sil. lib. 3. 408.
Firme graviterque vocem naturæ comprehendere. Cic. 1. de Finib. 71. Al. Gnaviter.
Officiis aliquem per se & per alios comprehendere. i. e. Devincire, Amplecti. Cic. pro Planc. 30.
Amicitia multos comprehendere, tueri obsequio. Cic. pro Cœl. 13.
Humanitate comprehendere aliquem. Cic. 13. Fam. 16. Sed ut redeam ad id unde cœpi, vehementer mihi gratum feceris, si hunc adolescentem humanitate tua, quæ est singularis, comprehenderis.
Ignibus agger comprenditur. Ovid. 9. Met. 234.
Comprendere crinibus ignem. Virg. 7. Æn. 73. Hypallage est, Quum ignis crines comprehendat. Servius.

Comprehensus, a, um. [συνειλημμένος] Partic. ut, Comprehensam in animo habere sententiam. Cic. 4. Acad. 22.
Epistolæ comprehensæ. i. e. Interceptæ. Justin. 20. 5.
Imago comprensa. Virg. 6. Æn. 701.
Ter frustra comprensa manus effugit imago.
Comprehensa ea in re in nominando. Varro 1. de R. R. 9. de terra, In ea enim & lapis, & arena, & cetera ejus generis sunt in nominando comprehensa. i. e. Appellatione terræ ea comprehenduntur.
Captum & comprehensum aliquem tenere. Cic. 3. in Catil. 16.
Linguam forcipe comprehensam abstulit. Ovid. 6. Met. 556.
Res penitus perspectæ planeque cognitæ, atque ab opinionis arbitrio sejunctæ, scientiaque comprehensæ. Cic. 1. de Orat. 108.
In animo & memoria sibi distributum atque comprehensum aliquid habere. Cic. de Petit. Consul. 24.
Animo firme conceptum atque comprehensum. Cic. 2. de Finib. 6.
Tenere aliquid animo comprehensum. Cic. 4. Acad. 21. Animo jam hæc tenemus comprehensa, non sensibus.
Sensu comprehensum. Cic. 1. Acad. 40. Quod autem erat comprehensum, id ipsum sensum appellabat: & si ita erat comprehensum, ut convelli ratione non posset, scientiam.
Comprehensus, pro Concluso. Cic. 2. de Finib. 20. Breviter comprehensis gravissimis sententiis, quasi oracula edidisse sapientiæ dicitur. Budæus.
Conclusum & comprehensum in formulam. Cic. pro Rosc. Com. 15. Perinde ac si in hanc formulam omnia judicia legitima, omnia arbitria honoraria, omnia officia domestica conclusa & comprehensa sint.

Comprehensio, ōnis. f. [κατάληψις] Latior comprehensio. Quintil. lib. 2. cap. 5.
Comprehensio facta sensibus. Cic. 1. Acad. 42.
Perceptio & comprehensio. Cic. 4. Acad. 101.
Certæ sententiæ comprehensio. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Cogitationes comprehensionesque rerum. Cic. 3. de Finib. 49.
Verborum comprehensio, i. e. Periodus. Cic. in Orat. 149. Collocabuntur igitur verba, aut ut inter se quam aptissime cohæreant extrema cum primis, eaque sint quam suavissimis vocibus: aut ut forma ipsa concinnitasque verborum conficiat orbem suum: aut ut comprehensio numerose & apte cadat. Quintil. lib. 9. cap. ult. Periodo plurima nomina dat Cicero, ambitum, circuitum, comprehensionem, continuationem, circumscriptionem. V. Periodus.
Comprehensio & ambitus ille verborum (si sic periodum appellari placet) &c. Cic. de Clar. Orat. 162.
Aliqua comprehensione dissentire. Quintil. lib. 7. cap. 4.
Comprehensio, pro Indicatione vel manifestatione. Cic. 2. Philipp. 18. Nam quum comprehensio fontium, mea: animadversio, Senatus fuerit, &c.
Comprehensio, aliter. Cic. 1. Acad. 40. Sed quum acceptum jam & approbatum esset, (subaudi Comprehensibile) comprehensionem appellabat: similem iis rebus quæ manu prenderentur, ex quo etiam nomen hoc duxerat.
Devincire comprehensione verba. Cic. de Clar. Orat. 140. Legitur Compressione in quibusdam codicibus.

Comprehensibĭlis, e. [καταληπτὸς] Cic. 1. Acad. 40. Id autem visum quum ipsum per se cerneretur, comprehensibile. Sed Pareus Comprehendibile ibi legendum dicit, & ita MS.
Oculis comprehensibilia. Sen. Quæst. Nat. 6. 24. pr. Quomodo intret hic spiritus, utrum per tenuia foramina, nec oculis comprehensibilia. conf. Macrob. Somn. Scip. 1. 2. & Arnob. 1. p. 17.

Comprehenso, āre. frequent. Claud. Quadrig. apud Priscian. Comprehensare suos quisque, servare, amplexare.

Compressio, Compressus, V. comprimo.

Comprĭmis, Idem quod Imprimis. Cic. pro Quint. 24. L. Albius, Sex. F. Quirina, vir bonus, & comprimis honestus. [Sed rectius divise scribitur Cum primis, ut & In primis.

Comprĭmo, [συμπιέζω, συνέχω, ἐφίστημι, καταστέλλω, συστέλλω] ĕre. Simul premere. Plaut. Pseud. 3. 1. 21.
Comprimere dentes videor posse aliquo modo.
Alvum comprimere. Cels. lib. 6. cap. 18. In hoc autem casu neque acribus cibis utendum, neque asperis, neque alvum comprimentibus.
Animam comprimere. i. e. Anhelitum. Ter. Phorm. 5. 6. 28.
Suspenso gradu placide ire perrexi, accessi, astiti:
Animam compressi: aurem admovi, ita animum cœpi attendere.
Arenam saxo compressit. Lucan. lib. 8. 790.
Dorsum animalis comprimere manibus. Columel. lib. 2. cap. 3.
Florem comprimit rosa. i. e. Quasi intus premit & recondit. Plin. lib. 12. cap. 11. Est & alia similis, foliosior tamen, roseique floris, quem noctu comprimens, aperire incipit solis exortu. h. e. Quasi intus premens & recondens.
Gressus. h. e. Gradum sistere. Virg. 6. Æn. 389.
Fare, age, quid venias: jam instinc & comprime gressus.
Linguam comprimere alicui. Plaut. Amph. 1. 1. 192.
Manu compressum aliquid exprimere. Lucret. lib. 6. 866.
Manus comprimere, pro Continere dixit Ter. Heaut. 3. 3. 29. Posthac comprimito manus.
Manibus compressis sedere, est, Otiosum esse. Liv. 7. 13. Cur veteranus dux, fortissimus bello, compressis (quod aiunt) manibus sedeas? Pro eodem Lucan. lib. 2. 292. Manus compressas tenere dicit.
Os comprimere. Ovid. 6. Met.
Pina morsu comprimit conchas. Cic. 2. de Nat. Deor. 123.
Stomachum comprimere, est Sic contrahere stomachum, ut ne evomat quicquam. Cels. lib. 4. cap. 5. ad finem capitis, Id enim plus quam vinum ad comprimendum stomachum potest. h. e. Ad supprimendum vomitum.
Comprimere, per translationem, pro Cohibere, compescere. ut, Comprimere audaciam alicujus. Cic. 15. Fam. 4.
Auctoritate militem comprimere. Tacit. 1. Ann. 46.
Aliquem comprimi, ac sedari. Liv. 2.
Conatus & furores alicujus. Cic. 2. Off. 58.
Cupiditatem restinguere & comprimere. Cic. in Pison. 59. Meditare quibus verbis incensam illius cupiditatem comprimas atque restinguas.
Ferocitatem alicujus. Cic. in Vatin. 2.
Fletus. Ovid. ad Liv. 467.
Fluctus insanos irarum. Sil. lib. 8. 32.
Iram. Stat. 6. Theb. 399.
Lætitiam exultantem. Cic. in Topic. 86.
Lacrymas. Sil. lib. 15. 822.
Murmura comprimere voce manuque, est, Silentium indicere. Ovid. 1. Met. 206.
Oculos. Ovid. 1. Epist. 102.
Plausum. Cic. pro Deiot. 34.
Præsidium. Tacit. 3. Ann. 43.
Rabiem cæli marisque. Virg. 5. Æn. 802.
Seditionem. Liv. 2. 23.
Se. Plaut. Casin. 2. 3. 32.
— ohe jam satis, uxor, est, comprime te: nimium tinnis.
Comprime, subaudi Te. Plaut. Truc. 2. 2. 6.
At volo scire, quid debetur hic tibi nostræ domi. A. comprime.
Tela manu, i. e. Noli jaculari. Stat. 11. Theb. 33.
Timorem. Cic. pro Domo 140.
Tumultum, i. e. Opprimere. Tacit. 4. Hist. 16.
Vocem & orationem. Plaut. Pseud. 1. 4. 16.
Sed comprimenda est mihi vox atque oratio.
Versus comprimere ordinibus, est Versus conjungere angusto ordine, & quam minimo interjecto spatio. Ovid. 1. Amor. 11. 22.
Comprimat ordinibus versus, oculosque moretur
Margine in extremo littera rasa meos.
Terra quæ comprimitur fretis, Insula. Sen. Hippol. 10.
Comprimere, pro Supprimere. Cic. 3. Att. 12. Scripsi equidem olim ei iratus, quod ille prior scripserat: sed ita compresseram, ut nunquam emanaturam putarem. Budæus.
Famam, Supprimere. Liv. lib. 26. extr. Carthaginiensium duces primo ex industria famam captæ Carthaginis compresserunt: Deinde ut clarior res erat, quam ut tegi ac dissimulari posset, elevabant verbis.
Comprimere virginem, Violare. Liv. 1. 4. Compressa Vestalis, quum geminum partum edidisset, &c. conf. Plaut. Truc. 2. 2. 8. Ter. Hec. 5. 3. 30. Hinc jocus ex ambiguo, Plaut. Amphit. 1. 1. 192.
Ego tibi istam hodie sceleſtam comprimam linguam. so. haud potes: Bene pudiceque asservatur. Sic
Comprimere aliquem, Silentium ei imponere. Plaut. Rud. 4. 4. 29. Comprime hunc sis, si tuus est. Sensu ambiguo & obscæno. &
Fullonem comprimere, apud Priscianum Nævius dicit in re fœdissima. Verba sunt Nævii, Quando ego plus sapivi, qui fullonem compressi quinquatribus. Monuit Turnebus.

Compressus, a, um. Partic. [συνεσταλμένος] ut, Compressa manus. V. in verbo.
Compressus atque illisus. Cic. de Arusp. Resp. 55.
Annonam compressam, Liv. 38. 35. eleganter vocat, quum pretium per coemptionem esset intentum auctumque. Et duodecim, inquit, clypea ærata ab Ædilibus curulibus, P. Claudio, & P. Sulpicio Galba, sunt posita ex pecunia, qua frumentarios ob annonam compressam damnarunt. V. mox Frumentum.
Certamina compressa. Virg. 4. Georg. 87.
Cæsaries compressa manu. Lucan. 8. 681.
Frumentum clausum & compressum possidere. Cic. 5. Verr. 63.
Frumentum aliquod tenere compressum. Cic. pro Domo 14.
Impetus compressus. Virg. 2. Æn. 73.
Labris compressis agitare secum aliquid. Hor. 1. Serm. 4. 138.
Manus in pugnum. Quintil. lib. 2. cap. 21. V. in ipso verbo.
Nares. Lucret. 6. 1191.
Naribus compressis oscula eripere alicui. Tibul. lib. 2. 5. 92.
Natibus compressis Jovem salutat. Martial. 12. 78.
Naturam alicujus vitiosam, edomitam & compressam esse doctrina. Cic. de Fato 10.

Oculi

Oculi compressi. Columel. lib. 6. cap. 9. Signa febricitantis, manantes lacrymæ, gravatum caput, oculi compressi, fluidum salivis os.
Odium compressum atque tacitum. Cic. pro Domo 63. Omnemque impetum discordiarum, omnem diu collectam vim improborum, quæ inveterata compresso odio atque tacito jam erumpebat in actum.
Palma compressa aut porrecta ferire. Plaut. Casin. 2. 6. 63.
Seditio. Tacit. 1. Ann. 69.
Voluptates inclusæ, compressæ & constrictæ. Cic. pro Cœl. 75.
Compressus pro Oppressus juxta Scheff. ad illud Phædri, 4. 1. 5.
— mus escam putans
Adsiluit, & compressus occubuit neci. Sed Comprensus lego cum Heinsio.
Compressi Celso dicuntur, quibus Fluentes opponuntur, i. e. Astricti. V. Præfat. Celsi. ubi de Methodicorum placitis.
Compar. dixit Cels. 2. 11. Compressioris oris. i. e. Angustioris. & itidem, Plin. 17. 11. & 16. 10.

COMPRESSUS, ûs. m. [μίξις] pro Concubitu. Ter. Adel. 3. 4. 29.
— virgo ex eo
Compressu gravida facta est; mensis decimus est. Macrob. 5. Saturn. cap. 19. Nympha Thalia compressu Jovis gravida. Plaut. frequenter.

COMPRESSE, Adv. [συνεσταλμένως] opp. Late. Cic. 2. de Fin. 17. Rhetoricam palmæ, Dialecticam pugno similem esse dicebat, quod latius loquerentur Rhetores, Dialectici autem compressius.

COMPRESSIO, ōnis. f. [σύσταλσις] Cic. de Clar. Orat. 29. de Alcibiade & Critia loquens, Grandes erant verbis, crebri sententiis, compressione rerum breves, & ob eam ipsam causam interdum subobscuri. h. e. Dum res quasdam quæ dici possent, comprimunt, & quasi omittunt, breves. Proprie Vitruv. 7. 8. extr. Cum in pannum infunditur & manibus premitur, aurum compressione coactum infra purum invenitur.
Item idem atque Compressus: Stuprum scil. Tertull. adv. Marc. 4. 34. Qui ex compressione matrimonium fecerat.

COMPRESSIUNCŬLA, æ. f. Plautus, Pseud. 1. 1. 66. Compressiunculæ amantium dulces.

COMPRESSOR, ōris. m. Stuprator. Plaut. 2. argum. Aul. 7.

COMPRESSO, āre. frequent. Vexo. Tertull. adv. Gnostic. cap. 3. Manus erat super illos in mala, & compressati sunt valde.

COMPRIVIGNI, quorum unus novercæ filius alteram vitrici filiam, aut ex contrario, uxorem ducit. Pitisc. ex Hotoman. de Rit. nupt. cap. 10.

COMPRŎBO, [ἐπιδοκιμάζω, συνδοκιμάζω] Idem quod Approbare. Cæs. 5. Bell. Gall. 56. Comprobat hominis consilium fortuna. Cic. 4. Verr. Eorum ego dignitate accusationem meam comprobare non potero?
Laudare & vehementissime comprobare aliquid. Cic. pro Lege Manil. 69.
Studiose libenterque comprobare. Cic. 16. Att. 20. Non dicam comprobes, sed studiose libenterque comprobes.
Deus numine suo comprobare aliquid dicitur. Cic. pro Domo 15. Erant qui deos immortales (id quod ego sentio) numine suo, reditum meum dicerent comprobasse.
Auctoritatem decreti alicujus comprobare. Cic. 14. Philipp.
Fama comprobat. Catul. 59. 62.
Factum alicujus. Liv. 24.
Legem. Liv. 34. 3.
Mores factis. Plaut. Pœn. 1. 2. 94.
Lepidi mores turpem ornatum facile factis comprobant.
Re aliquid. Ter. And. 5. 1. 5.
Ut beneficium, verbis initum dudum, nunc re comprobes.
Sententia sua aliquid. Cic. pro Corn. Balb. 42.
Comprobare silentio honorem alicujus. Liv. 38. 47. pr. Tribuniplebis antea solebant triumphum postulantibus adversari, P. C. quibus ego gratiam habeo, quod seu mihi, seu magnitudini rerum gestarum hoc dederunt, ut non solum silentio comprobarent honorem meum: sed referre etiam, si opus esse videretur, parati essent, &c.
Testimonio alicujus rem aliquam comprobare. Cic. 4. Verr. 119.
Vita & moribus comprobare. Cic. 1. de Fin. 65. Neque vero hoc oratione solum, sed multo magis vita & moribus comprobavit.
Comprobare, Ratum facere & verum esse dicere. Cic. 1. de Divin. 46. Quod matris somnium immanis filii crudelitas comprobavit. De Phalaridis matre. Budæus.
Perceleri interitu alicujus comprobatum venenum. Cic. pro Cœl. 58.

COMPROBATIO, ōnis. f. [δοκιμή] Cic. 5. de Fin. 62. Quis est tam dissimilis homini, qui non moveatur & offensione turpitudinis, & comprobatione honestatis?

COMPROBĀTOR, ōris. m. [δοκιμαστής] Cic. 1. de Invent. 43. Deinde ejus facti qui sunt principes & inventores, qui denique auctoritatis ejus & inventionis comprobatores atque æmuli.

COMPROMITTO, isi, issum, [ἐπιτρέπω] ĕre. Litem ad boni viri arbitrium mittere. Cic. 2. Q. frat. 14. Tribunitii candidati compromiserunt (H-S. quingenis in singulos apud M. Catonem depositis) petere ejus arbitratu, ut qui contra fecisset, ab eo condemnaretur.
Compromittere, Verbum est solenne ad constituenda arbitria, sicut Contestari ad judicia, ubi nulla compromissione opus est, quum jus redditur in invitum. Oldendorp.

COMPROMISSUM, i. n. [ἐπιτροπή] dicitur Facultas ipsa arbitro data: tractum ab eo quod uterque litigans simul promittat se arbitri sententiæ pariturum. Cic. 12. Fam. 29. Sed a magistris quum contenderem de proferendo die, probarunt mihi sese, quo minus id facerent, compromisso & jurejurando impediri.
Compromissum facere, Arbitrum sumere de re aliqua. Cic. pro Rosc. Com. 12. Quæ quum ita sint, quæro abs te, quid ita de hac pecunia, de his ipsis H-S. ꟾↃↃ de tuarum tabularum fide, compromissum feceris, arbitrum sumpseris.
Ex compromisso ad arbitrum ire. Proculus in l. societatem. D. pro socio.
Compromissum plenum apud Jurisconsultos apellatur, Quod de rebus controversis compositum est: nam ad omnes controversias pertinet. l. 21. §. 6. D. de recept. arbit. Hotom.

COMPROMISSARIUS, [ἐπίτροπος] Adj. Callistratus in l. quum lege Julia. D. de recept. arbit. Nemini licere minorem viginti annis compromissarium judicem eligere.

COMPSACUS, [Κόμψακος] Fluvius est Thraciæ, non procul ab Abderis, in Bistonidem lacum influens. Auctor Herodot. lib. 7.

COMPSA, [Κόμψα] Oppidum Italiæ in Hirpinis. unde

COMPSANI, Hirpinorum populi in Italia. V. Plin. 3. 11. & Vell. 2. 68. 3.

COMPTUS, V. COMO, is.

COMPUGNO, [ἀντιμάχομαι] āre. Contendere verbis, per metaphoram. Gell. lib. 14. cap. 5. Eaque inter eos contentio quum longius duceretur, non arbitratus ego operæ pretium esse eadem hæc ista diutius audire, clamantes compugnantesque illos reliqui.
Congredientes, compugnantesque philosophus & dolor. Gell. lib. 12. cap. 5.

COMPULSO, COMPULSATIO, COMPULSAMENTUM, COMPULSORIALIS, V. COMPELLO.

COMPUNGO, [κατανύσσω, καταστίζω] ĕre. Idem quod Pungere. Columel. lib. 8. cap. 14. Cavendumque ne aut aculeis urticæ compungatur, &c.
Collum dolone compungere. Phædr. 3. 6. 3.
Vide, ne dolone collum compungam tibi.
Sensus compungere dicuntur, Quæ sensus offendunt: ut Splendor oculos, gustum amaritudo, tactum res vel calidæ nimis, vel frigidæ, vel asperæ, &c. Lucret. lib. 2. 432.
Aciem oculorum compungere dicuntur colores clariores, qui velut æs perpolitum, fulgorem quendam remittunt offendentem oculos. Lucret. 2. 420. Et qui compungunt oculos, lacrymareque cogunt.
Compungere se suis acuminibus, per metaphoram. Cic. 2. de Orat. 158. Et ad extremum ipsi se compungunt suis acuminibus, & multa quærendo reperiunt, non modo ea quæ jam non possint ipsi dissolvere, sed etiam, &c. de Stoicis.

COMPUNCTUS, a, um. [ἐστιγμένος, στικτός] Partic. ut, Compunctus notis Threiciis. Cic. 2. Off. 25. Barbarum & eum quidem, ut scriptum est, compunctum notis Threiciis, districto gladio jubebat anteire. conf. STIGMATIAS.

COMPUNCTIO, ōnis. f. [νυγμός] Plin. lib. 21. cap. 19. Hæc potio, mulieres ex abortu purgat: laterum compunctiones tollit, & vesicæ calculos.

COMPUNCTORIUS, Adj. ut, Compunctorius sermo. Sidon. 6. Epist. 6.

COMPŪSA, [Κόμπουσα] Bithyniæ oppidum, ad Thracii Bosphori angustias situm, non procul a Chalcedone. Auctor Plin. lib. 5. cap. ult.

COMPŬTO, [λογίζομαι, ψηφίζω, συμψηφίζω, συλλογίζω] āre. Simul putare. Quod & ad Arbores, & ad Mentem referri potest. Quum ad mentem refertur, Existimare sive Judicare significat. Plaut. Merc. 3. 2. 12. Illum computat uxor domum obduxisse sibi scortum. [Sed locum videsis reperias.] Plin. lib. 9. cap. 35. Computet nunc aliquis ex altera parte, quantum Curius aut Fabricius in triumphis tulerint, imaginetur eorum fercula.
Ad arbores vero est Cædere. ut, Ramos computare apud Plinium. [ubi?
Computare, Connumerare, sive quod vulgo dicitur, Computum facere, sive Calculare. Plin. lib. 18. cap. 6. Si computetur impendium operæ. Cic. 2. Philipp. 94. Compellarat hospitem præsens, computarat, pecuniam imperarat.
Articulis computare. Ovid. 2. de Pont. 3. 18.
At reditus jam quisque suos amat, & sibi quid sit
Utile, sollicitis computat articulis. Al. Supputat.
Deliciares tegulæ quæ erunt, pro binis integris computabuntur. Cato, cap. 14.
Computare digitis. Plaut. Mil. 2. 2. 49.
Dextera digitis rationem computat feriens femur. Plin. lib. 34. cap. 8. ubi de Statuariis. Eubolidis digitis computans. [Subaudi Opus. Videtur Eupolidis scribendum.
Annos computare. Seneca de Benef. lib. 3. cap. 16. Nunquid jam ulla repudio erubescit, postquam illustres quædam ac nobilissimæ feminæ non Consulum numero, sed maritorum annos suos computant.
Facies tua computat annos. Juven. 6. Sat. 198. h. e. Ostendit quam sis annosa.
Annos dextra (subaud. manu) computare, est Annum ætatis centesimum excessisse. Juven. 10. Sat. 249.
Felix nimirum, qui tot per secula mortem
Distulit, atque suos jam dextra computat annos,
Quique novum toties mustum bibit. Veteres enim, omnes numeros ad centum usque computabant variis digitorum manus sinistræ gestibus. A centum vero computationem transferebant in dextram. De qua re vide Bedam apud Cœlium Rhodig. lib. 23. cap. 13.

COMPUTATIO, ōnis. f. [λογισμός, συλλογισμός] Plin. lib. 17. cap. 22. Operarum ista computatio est.
Computationem expostulare. Plin. lib. 9. cap. 35. Magnificam alias cœnam, ne dies periret, sed quotidianam Antonio apposuit, irridenti, computationemque expostulanti.
Venire in computationem. Plin. lib. 6. cap. 33. Universam mensuram quæ venit in computationem, &c.
Computatio Romana. Plin. lib. 2. cap. 108.

COMPUTATOR, ōris. m. Sen. Epist. 87. Diligentissimi computatores.

COMPUTABĬLIS, e. [λογιστός] Quod computari potest & numerari. Plin. lib. 19. cap. 8. Tritianum hoc genus vocatur, bis computabili impendio, tædioque.

COMPŪTUS, i. m. Idem ac Computatio. Firmic. lib. 1. cap. 2. Animus ipse hujus scientiæ rationem, ipse computos tradidit. Ibid. sub finem capitis, Vides, ut primos discentes computos, digitos tarda agitatione deflectant?

COMPUTRESCO, [κατασήπομαι] ĕre. Idem quod simplex: vel Quum variæ res mutuo contactu putrescunt simul. Plin. lib. 13. cap. 13. Propterea arbitrari eos non computruisse. Columel. lib. 5. cap. 10. Quoniam mutuo contactu aut computrescent, aut vermibus interibunt.
Artus computrescunt. Lucret. 3. 344.

CŌMUM, i. [Κῶμον] Civitas Galliæ Cisalpinæ, juxta Larium lacum. Hæc mediocris erat colonia trans Padum, sed Pompeius post Scipionem, ac postea Cæsar eam auxerunt. Hinc Comenses dicti sunt ejus incolæ: atque hinc etiam Comensis lacus dictus. V. Plin. lib. 3. cap. 17 Dicitur etiam Novum Comum, teste Strab. lib. 5. Postquam inquilinorum tribus millibus Scipio, quinque millibus Cæsar eam coloniam auxit, quos civitate donatos Novocomenses vocavit. Catull. Epig. 33. V. s. l.

CŌMUS, [Κῶμος] Deus apud veteres habitus, comissationum nocturnarumque saltationum præses, in cujus militia auctorabantur juvenes, qui coronati noctu cum facibus musicisque instrumentis ad amicarum fores saltandi canendique gratia concurrebant, procaciterque lasciviebant, ut fores nonnunquam effringerent, quod optime describit Philostratus imagine

imagine tertia. Hinc Comessari verbum, & Comessatio, ut inquit M. Varro. V. COMISSOR.

C O N

CON, & Cum, idem significant. [σὺν] Sed Cum, fere separata; Con vero, semper composita reperitur, & significat Simul; ut, Conjungo: interdum Contra; ut, Contendo: interdum Valide; ut, Concrepo.

CONAMENTUM, CONATUM, CONATUS. V. CONOR.

CONAROS, [κόναρος] ab Alexandrinis appellatur Frutex quidam aculeatus, teste Agathocle, qui a Dioscoride Paliurus vocatur. V. Ruell. lib. 1. cap. 107.

CONCACO, [συχέζω] āre. Sen. in Ludo de morte Claudii, cap. 4. Ultima ejus vox, cum majorem sonitum emisisset illa parte qua facilius loquebatur: Væ me: puto, concacavi me. Quid autem fecerit nescio, omnia certe concacavit. Phædr. 4. 17. 11.

Totam timentes concacarunt regiam.

CONCÆDES, videtur Tacitus vocare Cæsas arbores, Ann. 1. 50. 2. At Romanus agmine propero silvam Cæsiam limitemque a Tiberio cœptum scindit, castra in limite locat, frontem ac tergum vallo, latera concædibus munitus. Tamen potest intelligi de Fragmentis cujusvis materiæ quam excidissent. Ergo Concædes erunt Fragmenta ex rebus excisis. Sed prior placet. Veget. de R. Milit. 3. 22. Multi cum ab hoste discedunt, si per silvas ituri sint, præmittunt qui angusta vel abrupta occupent loca, ne ibidem patiantur insidias. Et rursus post se præcisis arboribus vias claudunt, quas concædes vocant, ut adversariis facultatem adimant persequendi. conf. Ammian. 16. 25. & 17. 20. Stewech. ad Veget. Valesf. ad Ammian. & Rhodig. Antiq. Lect. 5. 14.

Lipsius eandem vocem affert ex Ammiano, pag. 57. Comm. in Tac. Annales. Addit & Cæsarem ea voce usum, sed non exponit. H. St. Deerat Ammiani locus in Lugd. De Cæsare falsum.

CONCAGATUM catillum, apud Petron. cap. 66. vexavit omnes Interpretes & vexat hodie. Concacatum præfert nuperrimus Editor eruditus.

CONCALEO, [συνθέρμομαι] ēre. Idem quod Caleo. Plaut. Amph. 1. 3. 15. Prius abis, quam lectus ubi cubuisti, concaluit locus. Varr. 3. de R. R. cap. 16. Concaluit stomachus, ut digerat multa facilius. [Nisi falsa allegatio est. Videtur autem potius a Concalesco esse, ut sq.

Concalere, Commotum esse. Ter. Heaut. 2. 3. 108.

Verum hercle isthuc est, Syre, Syre inquam, heus heus Syre.
S. Concaluit, quid vis?

CONCALEFACIO, vel expuncto E, CONCALFACIO, ēci, actum, [θερμαίνω, θέρω] ĕre. Cic. 2. de Orat. 316. Et ait idem, quum brachium concalefecerit, tum se solere pugnare. h. e. Quum frequenti circumvolutione vel agitatione calorem brachio excitarit.

Concalefacere se, pro Inflammatum & excitatum esse. Cic. ad Pansam, lib. 3. Nos Ventidianis rumoribus concalefecimus. Ex Nonio. Mercer. Calficimur.

CONCALEFIO, [θερμαίνομαι] Varr. 3. de R. R. cap. 9. Curator oportet circumeat diebus interpositis aliquot, ac vertere ova, ut æquabiliter concalefiant.

CONCALEFACTUS, [θερμανθεὶς] Partic. Cic. 1. Tusc. 42. Illam vero funditus ejiciamus individuorum corporum levium & rotundorum concursationem fortuitam, quam tamen Democritus concalefactam & spirabilem, id est animalem esse voluit.

CONCALEFACTORIUS, [θερμαντικὸς] Adj. Plin. lib. 31. cap. 20. Vis ei concalfactoria. h. e. Excalfaciens, & nata calorem excitare.

CONCALESCO, [θέρομαι] ĕre. Calidum fieri, vel calidum esse. Cic. 1. Tusc. 22. Calidior est enim, vel potius ardentior animus, quam est hic aer, quem modo dixi crassum atque concretum: quod ex eo sciri potest, quia corpora nostra terreno principiorum genere confecta, ardore animi concalescunt.

CONCALLEO, ui, [τυλόομαι] ēre. Idem quod Callere, obductum esse callis. Cic. 3. de Nat. Deor. 25. Versutos eos appello, quorum celeriter mens versatur: callidos autem, quorum tanquam manus opere, sic animus usu concalluit. conf. 4. Att. 16.

CONCAMERO, [καμαρόω, ὀροφόω] āre. Idem quod Camerare significat, confornicare. Plin. lib. 34. cap. 14. de magnete lapide. V. CAMERA. Idem lib. 11. cap. 24. Specus ipse qua concameratur architectura. Vitruvius 3. 3. Intervalla aut concameranda, aut solidanda fistucationibus.

CONCAMERATUS, a, um. Suet. Aug. cap. 90. In abditum & concameratum locum se recipere.

CONCAMERATIO, ōnis. f. [καμάρωσις] Budæus; Concamerationes, sunt Quæ arcuato opere constant. Vitruv. lib. 6. cap. 10. Ædificia quæ plano pede instituuntur, si fundamenta eorum facta fuerint, ita ut in prioribus libris de muro & theatris a nobis est expositum, ad vetustatem ea erunt sine dubitatione firma. Sin autem hypogea concamerationesque instituentur, fundationes eorum fieri debent crassiores, quam quæ in superioribus ædificiis structuræ sunt futuræ.

Concameratio, Opus ad similitudinem pergularum hortensium factum, quæ junipero conflectuntur ad ambulationes opacandas. nomen lingua nostra a cunabulis infantium habet. Budæus.

CONCANA, [Κόγκανα] Civitas est mediterranea Cantabrorum in Tarraconensi Hispania. Ptolem. lib. 2. Hujus incolæ Concani dicuntur. Hor. 3. Carm. 4. 34.

Et lætum equino sanguine Concanum.

CONCANI, Gens Hispaniæ dicebantur: vel, ut quidam volunt, Thraciæ, quibus dum vinum deesset, lacte & sanguine utebantur. de quibus ait Virg. 3. Georg. 463.

Et lac concretum cum sanguine potat equino. Acron. Sil. Ital. 3. 361.

Cornipedis fusa satiaris, Concane, vena.

CONCANONICUS, i. m. Saresb. Ep. 168. Concanonicus noster Laurentius. V. Canonicus, in CANON.

CONCAPES, itis. Adj. quasi Caput ad caput. Lex XII Tabb. apud Festum: Tignum junctum ædibus vineæque concapes ne solvito; significat Tigni caput, quod ad ædes & vineam sustentandam defixum, ejusque cum capite commissum est. V. Voss. Etym. p. 28.

CONCAPTIVUS, Gloss. Gr. Lat. συναιχμάλωτος. Vulg. Interp. Tob. 1. 4.

CONCASTIGO, [ἐπικολάζω] āre. Idem cum simplici. Plaut. Trin. 1. 1. 4.

— nam ego amicum hodie meum
Concastigabo, pro commerita noxia. Adde Bacch. 3. 3. 94.

CONCATENATUS, a, um. Min. Fel. cap. 17. Elementa cohærentia, connexa, concatenata. Concatenari habet & Lactantius Inst. 3. 17. Sed uterque præter usum ævi puri, qu d voluit solummodo simplex verbum.

CONCAVUS, [κοῖλος] Adj. a Cavo; i. e. Vacuus. Cic. 2. de Nat. Deor. 98. Adde huc speluncarum concavas altitudines, saxorum asperitates. Æra concava. Ovid. 4. Met. 30.

— impulsaque tympana palmis,
Concavaque æra sonant. i. e. Tintinnabula. [Immo Cymbala.

Aqua, Fluctus. Ovid. 1. Trist. 11. 20.
Brachia Cancri. Ovid. 15. Met. 369.
Cymbala. Lucret. 2. 619.
Dentes. Plin. lib. 11. cap. 37.
Folia. Plin. lib. 16. cap. 24.
Genæ. Sen. Herc. fur. 9.
Jugula. Cic. de Fato 10. Stupidum esse Socratem dixit & bardum, quod jugula concava non haberet.
Positionis concavæ campus. Columel. lib. 2. cap. 17.
Puppis. Ovid. 1. de Arte Am. 402.
Robur. Ovid. in Ibin, 483. al. Robora cava.
Saxa. Virg. 5. Æn. 677. i. e. Speluncæ.
Vela concava dicuntur, Quum vento intenduntur & sinum faciunt. Ovid. 6. Epist. 66.

— ventus concava vela tenet.

Concava, pro Fossis dixit Claud. de 3. Conf. Honor. 47.

— ascensu vincere montem,
Planiciem cursu, valles, & concava saltu.

CONCAVO, [κοιλόω] āre. Idem quod Cavare.

Concavare brachia in duos arcus, i. e. Inflectere & sinuare brachia, ut formam imitentur duorum arcuum. Ovid. 2. Met. 195.

Est locus, in geminos ubi brachia concavat arcus Scorpius.

CONCAVATUS, Partic. Columel. 8. 5. Facere concavatos nidos.

CONCEDO, ssi, ssum, [παραχωρέω, ὑφίεμαι, συγχωρέω, ἀπέρχομαι] ĕre. pro Cedere, hoc est dare locum. Plaut. Amph. 1. 1. 120. Concedit nox die. i. e. Diei. & Virg. 10. Æn. 215.

Jamque dies cælo concesserat, &c. Terent. Hec. 4. 2. 21.
Hic video me esse invisam immerito: tempus est concedere. Virg. 10. Ecl. 63.

— ipsæ rursus concedite silvæ.

Concedere aliquo. Cic. 2. de Divin. 45.

Concedamus huc. Ter. Heaut. 1. 1. 122.

Hinc a me quisnam egreditur? huc concessero.

Concedere a vel ab, sive abs. Plaut. Epid. 5. 2. 16. Nam ab oculis concessi tuis? Idem Persa, 1. 1. 51. At pol ego abs te concessero.

Concedere a vel ab, huc, illuc, aliquo. Plaut. Most. 2. 1. 82. Concedam a foribus huc. Ter. Heaut. 3. 3. 11.

Esto, at certe concedas aliquo ab eorum ore aliquantisper. Cic. 1. in Catil. 17. Ab eorum oculis aliquo concederes.

Concedere ad januam. Plaut. Aul. 4. 5. 6.

Tantisper hic ego ad januam concessero. Ter. And. 4. 5. 12.

Concede ad dexteram.

Ad manes vita concessit. Virg. 10. Æn. 820.

— vita per auras
Concessit mœsta ad manes, corpusque reliquit.

Retro ad aliquem concedere. Tacit. 13. Ann. 56. Sola Ansibariorum gens retro ad Usipios, & Tubantes concessit.

Concedere ex ædibus. Ter. Hec. 4. 4. 57.

Pollicita est ea se concessuram ex ædibus.

Concede hinc a foribus paululum istorsum sodes. Ter. Phorm. 5. 1. 14.

Concede hinc intro, vel domum. Ter. Eun. 1. 2. 126.

Concedam hinc intro: atque expectabo dum venit. Idem Heaut. 3. 1. 90.

A me nescio quis exit, concede hinc domum,
Ne nos inter nos congruere sentiant.

Concedere solum biduum. Ter. Eun. 1. 2. 102.

Ego impetrare nequeo hoc abs te, biduum
Saltem ut concedas solum?

Concedere in voluntarium exilium. Auctor de Viris Illust. cap. 49. Inde in voluntarium exilium concessit, ubi reliquam egit ætatem. conf. cap. 8.

In hiberna concedere. Liv. 21. 21. pr. Annibal, Sagunto capto, Carthaginem novam in hiberna concesserat.

In tecta. Liv. 22. 22. extr. Ni hiems, quæ Romanos quoque & Carthaginienses concedere in tecta coegit, intervenisset.

In altiora loca. Liv. 4. 22. pr. Quæ quum agerentur, hostes in loca altiora concessere.

In altum contrusus concessit. Lucret. lib. 4. 916.

In jus, ditionemque alicujus concedere. Liv. 29. 31.

Concedere in ditionem vel deditionem alicujus. Liv. 29. 29. extr. Gens Masæsylorum omnis, in ditionem imperiumque Mezetuli concessit. Idem lib. 28. 7. Viso statim hoste, prope in voluntariam deditionem concessissent.

Concedere in sententiam alterius. Liv. 32. 23. extr. Is quoque ut pro omnibus portis dispositа vidit præsidia, nec facile erumpentium impetus sustineri posse, in Attali sententiam concessit.

In turbam. Hor. 1. Serm. 4. 143.

Concedere fato, pro Mori. Plin. in Paneg. cap. 11. In principe enim, qui electo successore fato concessit, una itemque certissima divinitatis fides est bonus successor.

Fatis magnis concedere. Valer. 1. Argon. 554.

Superis concessit ab oris, Mortem obiit. Virg. 2. Æn. 91.

Vita concedere. Tacit. 13. Ann. 45. Fine anni Poppæus Sabinus concessit vita.

Veneno vita concedere. Tacit. 14. Ann. 51. Concessitque vita Burrus, incertum valetudine, an veneno. Inde

Concedere, absolute, pro Vita concedere seu Decedere. Tacit. 4. Ann. 38. 4. Ut quandocumque concessero, cum laude & bonis recordationibus facta atque famam nominis mei prosequantur. conf. Idem 13. 30. 4.

Concedere, [δίδωμι, ἀνίημι] Permittere. Cic. 1. Fam. 9. Collegi ipse me, & cum ipsa quasi Repub. sum colloquutus, ut mihi tam multa pro

pro se perpesso atque persuncto concederet, ut officium meum, memoremque in bene meritos animum, fidemque fratris mei præstarem.
Concedere aliquid in iras alicujus. Virg. 7. Æn. 305.
— concessit in iras
Ipse deûm antiquam genitor Calydona Dianæ. h. e. Iratæ Dianæ permisit ut Calydona vexaret, ulciscereturque injuriam ab OEneo rege Calydoniorum sibi factam.
Dare & concedere pudori. Cic. 3. Verr. 32. Vos quæso, date hoc & concedite pudori meo.
Pati atque concedere fieri aliquid. Cic. 5. Verr. 109. Quum videres si sine tuo maximo quæstu fierent, cum tanto periculo tuo fieri paterere atque concederes?
Tribuere & concedere alicui multa. Cic. 1. de Orat. 57.
Recte aliquid concedere. i. e. Merito. Hor. in Arte Poet. 369.
Amores suos concedere, Rem amatam donare. Catul. 62. 27.
Thessaliæ columen Peleu, cui Juppiter ipse,
Ipse suos divûm genitor concessit amores.
Animam alicui. Ovid. 5. Met. 222.
Dolorem atque inimicitias suas reipublicæ, In gratiam reip. inimicis remittere. Cic. de Provinc. Consf. 44.
Falsum alicui. i. e. Permittere alicui falsa dicere, contraque illa arguere, ac si vera essent. Lucret. 3. 539.
Impunitatem, pro Non punire. Cæs. 1. Bell. Gall. 16. Consuesse enim deos immortales, quo gravius homines ex commutatione rerum doleant, quos pro scelere eorum ulcisci velint, his secundiores interdum res, & diuturniorem impunitatem concedere.
Id laudis alicui concedere, Eo afficere honore. Propert. lib. 3. 9. 59.
Hoc mihi, Mæcenas, laudis concedis, & a te est,
Quod ferar in partes ipse fuisse tuas.
Libertatem devictis hostibus. Cæs. 4. Bell. Gall. 15.
Libertatem alicui in aliqua re. Cic. pro Planc. 33.
Ludum pueris. Hor. 2. Epist. 2. 142.
Materiam alicui ad aliquid faciendum. Tacit. 1. Ann. 35.
Navigia concedere mari. Columel. in præf. 4. i. e. Navigare. Quædam exemplaria legunt Concredere, & fortasse rectius.
Partem octavam pretii. Plin. 8. Epist. 2.
Peccasse semel concedere. i. e. Semel commissum peccatum. Ovid. 2. Amor. 14. 43.
Di faciles, peccasse semel concedite tuto,
Et satis est: pœnam culpa secunda ferat.
Tempus ad aliquam rem. Cic. pro Arch. 13.
Veniam alicui. Stat. 5. Silv. 3. 264.
Victoriam. Tacit. 5. Ann. 18.
Vitam concedere, & ignoscere peccata alicui. Hirt. Bell. Afric. 31. 3.
Concedere de jure suo. Ter. Adel. 2. 2. 9.
Metuisti, si nunc de tuo jure concessisses paululum.
Concedere alicui, [ὁμοδοξεῖν, ὁμολογεῖν] pro Consentire. Cic. 4. Verr. 108. Concedo, forsitan aliquis aliquando ejusmodi quippiam fecerit.
Concedere ut. Cic. pro Rosc. Amer. 93. Verum concedo tibi ut ea prætereas, quæ quum taces, nulla esse concedis.
Remittere atque concedere alicui ut. Cic. pro Planc. 73. Sic mecum semper egisti, te mihi remittere atque concedere, ut omne studium meum in Cn. Plancii honorem consumerem.
Concedere aliquid. Cic. 4. Acad. 72. Nos autem dicimus ea nobis videri, quæ vosmetipsi nobilissimis philosophis placuisse conceditis.
Concedere amicis quicquid velint. Cic. de Amicit. 8.
Concedere alicujus facto vel dicto, pro Ignoscere. Cic. pro Rosc. Amer. 3. Deinde quod ceterorum neque dictum obscurum potest esse propter nobilitatem & amplitudinem: neque temere dicto concedi, propter ætatem & prudentiam.
Concedere alicui, pro Cedere. Ter. Hec. 3. 5. 27.
Sed quando sese indignam deputat matri meæ,
Cui concedat, cujusque mores toleret sua modestia. Virg. 2. Ecl. 57.
Nec si muneribus certes, concedet Iolas. Nempe Ditior, ut ait Serv.
Ictibus saxorum concedere. Tacit. 3. Hist. 29.
Magnitudini medicinæ doloris magnitudo concedit. Cic. 4. Tusc. 63.
Obsidioni concedere. Tacit. 13. Ann. 40.
Solio concedere, pro Assurgere, honoris gratia. Sil. lib. 3. 628.
Veris concedere. Hor. 2. Serm. 3. 305.
Tempus puerile concessit juventæ. i. e. Pueritia discessit veniente juventa, sive juvenili ætate. Ovid. 6. Met. 719.
Voluptas concedit dignitati. Cic. 3. de Fin. pr. Voluptatem quidem, Brute, si ipsa per se loquatur, nec tam pertinaces habeat patronos, concessuram arbitror, convictam superiore libro, dignitati.
Nemini concedere de re aliqua. Cic. pro Rosc. Amer. 118. Quid tandem quæso, Judices, num aut ille lanista omnino jam a gladiatore cessisse videtur? aut is discipulus magistro tantulum de arte concedere?
De gloria alicui concedere. Tacit. 3. Hist. 64.
Nemini concedere in re aliqua studio & cupiditate. Cic. pro Deiot. 28. Quos concursus facere solebat? quam se jactare? quam se ostentare? quam nemini in illa causa studio & cupiditate concedere?
Nemini concedo, qui majorem ex pernicie & peste Reipub. molestiam traxerit. Cic. 4. Fam. 3. i. e. Maxime omnium molestia afficior.
Audaciæ petulantiæque alicujus nihil concedere. Cic. pro Cæcin. 103.
Non concedo tibi ut. Cic. 3. Q. frat. 1. Non enim concedo tibi, plus ut illum ames, quam ego ipse amo.
Concedere alicui primas in dicendo partes. Cic. 1. Verr. 49.
Concedere alicui artem aliquam. Cic. pro Quint. 93. Non comparat se tecum gratia P. Quintius, Sex. Nævi, non opibus, non facultate contendit: omnes tuas artes, quibus tu magnus es, tibi concedit.
At, Concedere aliquem alicui, est alibi Sinere te ut impetret aliquis. Cic. pro Marcell. init. Cum M. Marcellum Senatui Populoque R. concessisti. Nep. 25. 7. 3. Attici quies tantopere Cæsari fuit grata, ut huic non solum molestus non fuerit, sed & sororis & Q. Ciceronis filium ex Pompeii castris concesserit. Tacit. 2. Ann. 55. 2. Offensus urbi propria quoque ira, quia Theophilum quendam Areo judicio falsi damnatum precibus suis non concederent.
Concedere, cum gerundivo. Cic. 3. Verr. 38. Bona quædam proscriptorum in agro Beneventano diripienda concessit.

Conceditur ut. Cic. de Amicit. 50. Concedatur profecto verum esse, ut bonos boni diligant.
Conceditur enim similes esse, quo contentus esse potueras. Cic. 4. Acad. 55.
Non concessum, Non licuit aliquid facere, &c. Sil. lib. 11. 259.
CONCĒDENS, [ὑφιέμενος] Partic. Cic. 10. Fam. 3. Nunc me amantissimum tui, nemini concedentem, qui tibi vetustate necessitudinis potior possit esse, si audies, &c.
CONCESSUS, a, um. [δεδομένος] Partic. Plin. lib. 12. cap. 25. Omnibus odoribus præfertur balsamum, uni terræ Judææ concessum.
Jure concessum. Quintil. lib. 3. cap. 6. Sunt enim quædam non laudabilia natura, sed jure concessa.
In accusatores aliquid concessum est. Quintil. lib. 5. cap. 13.
Legibus concessum. Lucret. lib. 5. 1148.
Munere divûm concessum aliquid. Virg. 1. Georg. 238.
Amor concessus. Ovid. ad Liv. 305.
Furta. Ovid. 1. de Arte Am. 33.
Omnia concessa alicui dono deorum. Martial. lib. 11. 58.
Omnia quum tibi sint dono concessa deorum.
Res. Cic. 2. de Divin. 103. & 104.
Venus, Amor licitus. Hor. 1. Serm. 4. 113.
Via concessa ire. i. e. Facere quod rectum est, & omnibus licitum. Lucan. 2. 446.
Concessa putet ire via, civemque videri.
CONCESSUM, i. n. [δεδομένον] Cic. pro Cœl. 28. Sed abhorret non modo ab hujus seculi licentia, verumetiam a majorum consuetudine atque concessis. i. e. Permissionibus vel constitutionibus.
Amare concessa. Ovid. 9. Met. 453.
Petere concessa. i. e. Quæ concedi possint. Virg. 5. Æn. 798.
CONCESSIO, ōnis. f. [δόσις] Actus concedendi. Cic. 3. Att. 24. Nam si Tribuni plebis nobis succensent, quæ potest spes esse? ac videntur jure succensere, quum & expertes consilii fuerint, & qui causam nostram susceperant, & nostra concessione omnem vim sui juris amiserint.
Idem 10. Fam. 8. Concessiones præmiorum.
CONCESSUS, ûs. m. [δόσις] pro Permissu. Cic. de Univers. 44. Neque datum est mortalium generi deorum concessu atque munere, neque dabitur.
Concessu & beneficio alicujus. Cic. 4. Fam. 6. Magnæ est tamen deliberationis, quæ ratio sit ineunda nobis non agendi aliquid, sed illius concessu & beneficio quiescendi.
CONCESSĪVUS, Adj. ut, Concessivus modus: de quo sic Servius in illud Virg. 10. Æn. 33.
— neque illos
Juveris auxilio. Concessivus est (inquit) iste modus secundum Probum: namque in artibus non invenitur. Fit autem quoties tædio contentionis quasi videmur concedere, quod tamen nolumus fieri: nam id agit hoc loco Venus, ut Juppiter magis præstet auxilium.
CONCESSO, [παύομαι] āre. frequent. Idem quod Cessare, & ab opere vacare. Plaut. Pœn. 1. 2. 10.
Ex industria ambæ, nunquam concessavimus
Lavari, aut fricari, aut tergeri, aut ornari.
CONCESSATIO, ōnis. f. [παῦσις] Columel. 11. cap. 1. Nam ut in itinere conficiendo sæpe dimidio maturius pervenit is, qui gnaviter sine ullis concessationibus permeabit, quam is qui, &c.
CONCELĒBRO, [συνεπιφημίζω, συνεπιφοιτάω] āre. Idem quod simplex. ut, Concelebrare natalem suum, apud Plin. in Epist.
Carmina concelebrare cantu. Lucret. 5. 1380.
Convivia concelebrare. Cic. de Petit. Consul. 14.
Dapes concelebrare. Ovid. 4. Fast. 354.
Funus. Liv. 8. 7. extr. Quantum militaribus studiis funus ullum concelebrari potest. i. e. Honorari, decorari.
Loca aquarum concelebrare circum ripas fontesque. Lucret. lib. 2. 345.
Ludos geniumque choreis. Tibull. lib. 1 8. 49.
Mercatus. Plin. lib. 34. cap. 2. Antiquissima æris gloria Deliaco fuit, mercatus in Delo concelebrante toto orbe.
Spectaculum. Liv. 1. 9. Indici deinde finitimis spectaculum jubet: quantoque apparatu tum sciebant, aut poterant, concelebrabant.
Studia. Cic. 1. de Invent. 4. Quare mihi videntur postea cetera studia recta atque honesta per otium concelebrata, ab optimis enituisse.
Terras. Lucret. 1. 4. ad Venerem. i. e. Fœcundare.
Victoriam. Cæs. 3. Bell. Civil. 72. Per orbem terrarum, fama ac litteris victoriam ejus diei concelebrant.
Plateam Hymenæo. Plaut. Cas. 4. 3. 2.
Concelebrare, Diffamare: dictum a Celebritate. Lucil. lib. 30.
Multis inde locis sermonibus concelebrarunt. Ex Nonio.
CONCĒLO, [συγκρύπτω] āre. Idem quod Celare. Gell. lib. 15. cap. 2. Quos aliquis pudor reverens concelaret. Idem lib. 11. cap. 9. Non id postea concelavit, quin gloriæ quoque hoc sibi assignavit.
CONCENTURIO, [συγκατατάττομαι] āre. Colligere: dictum a Centuriis quæ ad suffragia conveniebant. Plautus Pseud. 1. 5. 159.
Dum concenturio in corde sycophantias. Idem Trin. 4. 2. 160.
Nam epistola illa mihi concenturiat metum In corde. conf. Non. 1. 36.
CONCENTUS, ûs. In CONCINO.
CONCEPTACULUM, CONCEPTIO, CONCEPTIVÆ Feriæ, CONCEPTARE, CONCEPTUS. V. CONCIPIO.
CONCERNO, crēvi, crētum, [συνιάω] ĕre. Idem quod Cerno. Cic. de Petit. Consf. 16. Quod si satis grati homines essent, hæc tibi omnia parata esse debebant, sicut parata esse concerno. Sed legitur ex auctoritate MSS. Exempl. Confido.
Concerno, i. e. Cribro, cerno, seu purgo. Augustin. Confess. 5. 10. Talem naturam ejus nasci non posse de Maria virgine arbitrabar nisi carni concerneretur.
Concernere, pro Attinere, est extremi barbarismi. V. Cellar. Cur. Poster. p. 350. & Voss. de Vit. L. L. 4. 4.
CONCERPO, psi, ptum, [διασπαράσσω] ĕre. ex Con & Carpo compositum; idem quod Discerpere significat, & dilacerare. Liv. 38. 55. Librumque rationis ejus quum Lucium fratrem afferre jussisset, inspectante Senatu, suis ipsum manibus concerpsisse: indignantem, &c.
Concerpere epistolas. Cic. 10. Att. 14. Tu tamen eas epistolas, quibus asperius de eo scripsi, aliquando concerpito.

Ferven-

Ferventiſſime concerpi. Cic. 8. Fam. 6. Quod tibi ſupra ſcripſi, Curionem valde frigere: jam calet. nam ferventiſſime concerpitur.

CONCERPTUS, [διασπαραγμένος] Partic. ut, Concerpta linteola. Plin. lib. 28. cap. 15. Et lib. 21. cap. 3.

CONCERTO, [συναγωνίζομαι] āre. Simul certare, & contendere. Cic. Antequam iret in exil. 13. Nunc igitur ſi lingua eſt concertandum, innocentiæ virtute fretus ſupero.

Concertare velocitate nandi. Columel. lib. 8. cap. 15. Ut ſine impedimento, quum apricitate diei geſtiunt aves, nandi velocitate concertent.

Concertare cum inimico, Confligere cum hoſte. Cic. pro Lege Manil. 28.

Concertare cum aliquo de re aliqua. Cic. 3. de Nat. Deor. 42. Ex eo igitur & Liſyto eſt is Hercules, quem concertaſſe cum Apolline de tripode accepimus.

Concertare cum aliquo, pro Litigare & rixari. Ter. Adel. 2. 2. 2.

— quid iſtuc Sannio eſt, quod te audio
Neſcio quid concertaſſe cum hero?

Concertare cum aliquo verbis. Cic. 3. Att. 12. Sed quia nunquam accidit ut cum eo verbo uno concertarim.

CONCERTATUS, a, um. [συνηγωνισμένος] Partic. Cic. in Partit. 99. Quæ etiam ſi antequam res in judicium venit, aut concertata, aut dijudicata, aut confecta non ſunt: tamen, &c.

CONCERTATIO, ōnis. f. [ἀγώνισις] Plin. lib. 20. cap. 18. Qua de cauſa magna concertatio extitit.

Studium concertationis. Cic. 1. de Divin. 62. Namque Carneades concertationis ſtudio, modo ait hoc, modo illud.

Animorum concertatio. Cic. pro Sext. 77. Cædem vero tantam, tantos acervos corporum extructos, niſi forte illo Cinnano atque Octaviano die, quis unquam in foro vidit? qua ex concertatione animorum?

Sententiarum, nullo idem cenſente. Plin. lib. 29. cap. 1.

Verborum. Cic. in Partit. 81. Diſputandi prudentiam imitatur concertatio captatioque verborum. Loquitur de vitiis, quæ aſſimulatione quadam & vicinitate virtutem æmulantur, ejuſque perſonam induunt. Ceterum hic Concertationem appellat, τὴν ἐριστικήν. Duo enim genera Sophiſtarum fuerunt olim, unum ſimile oratoribus, qualis Gorgias Leontinus fuit: alterum ſimile Dialecticorum, eorum qui Eriſtici vocabantur, unde ἐριστικοὶ λόγοι apud Ariſtotelem, a quibus Eriſticis Dialectica profecta videtur, ſi Laertio credimus. In hos & alteros quoque Iſocrates in libello contra Sophiſtas. Turnebus.

Concertatio in diſputando pertinax. Cic. 1. de Fin. 7.

Concertatio, Rixa. Ter. Adel. 2. 2. 4.

— nunquam vidi iniquius
Concertationem comparatam, quam quæ hodie inter nos fuit:
Ego vapulando, ille verberando, uſque ambo defeſſi ſumus.

Diſputationes plenæ concertationum. Cic. 1. de Orat. 194.

CONCERTĀTOR, ōris. m. Tacit. 14. Ann. 29. 3. Paulinus ſcientia militiæ & rumore populi Corbulonis concertator. i. e. Æmulus.

CONCERTATŌRIUS, [ἀγωνιστικός] Adj. Cic. de Clar. Orat. 286. Thucydides enim rerum geſtarum pronuntiator ſincerus, & grandis etiam fuit: hoc forenſe concertatorium judiciale non tractavit genus.

CONCERTATĪVUS, Quintil. lib. 7. cap. 3. Mutua accuſatio, quam Græci ἀντικατηγορίαν vocant, noſtri quidam concertativam.

CONCESSIO, CONCESSO, CONCESSUS. V. CONCEDO.

CONCHA, æ. f. [κόγχη] Genus piſcis teſta contectum. Concharum genera enumerat, Plin. lib. 9. cap. 33. Et earum naturam explicat cap. 35. In conchis naſcuntur margaritæ, ut ibidem docet Plin.

Conchæ dicuntur, Quæ teſtam lævem habent, ac politam, ſive uniformiter rugatam, ſive denticulatam: Oſtrea vero, Quæ aſperam ſcabramque: quamvis generali nomine Oſtrea quoque, Conchæ vocentur. Item quæ ex uno tantum latere teſtam habent, altero ſcopulis aut lapidibus, aut alteri materiæ adhærent.

Conchæ genus imbricatum. V. IMBREX.

Theſſalicus concharum color. Lucret. 2. 500.

— Melibœaque fulgens
Purpura Theſſalico concharum tincta colore.

Concharum pectunculi. V. Pectunculus in PECTUS.

Capaces. Hor. 2. Carm. 7. 23.

— funde capacibus
Unguenta de conchis.

Detritis conchis lævior. Ovid. 13. Met. 792.

Dives concha. Claud. Epigr. 16.

Erycina concha, dicta ab epitheto Veneris, vel quod ipſa eſt Veneri Erycinæ ſacra, vel quod dicitur Venus e concha marina prodiiſſe. Propert. lib. 3. 13. 6.

Inda. Propert. 1. 8. 39.

Marinæ. Ovid. 15. Met. 264.

Patula. Pinna duabus grandibus patula conchis. Cic. 2. de Nat. Deor. 23.

Plaguſiæ conchæ, nominantur a Plauto Rud. 2. 1. 8. quo nomine eas venire exiſtimo quæ cruſtam tegumenti latam patulamque habent, quaſi πλαγιάσαι dicantur. Nam a πλάγιος deducitur, quo nomine quum ſit mons Ciliciæ, idem tamen etiam mons Placuſius vocatur. Ex Turnebo.

Pretioſæ conchæ. Claud. 3. Conſ. Hon. 210.

Squalentes. i. e. Sordidæ. Virg. 2. Georg. 348. Servius Cochleas intelligit.

Tenues. Ovid. 2. Amor. 11. 13.

Venereæ conchæ quædam vocantur ex eo, quod enata mari Venus concha delata eſt in Cyprum. Plin. 32. 11. Venereæ, uva, Xiphiæ. ubi Urenas inaudito ſane verbo & nihili hodie in omnibus libris ſcribitur. Venerearum concharum eſt apud Senecam mentio Epiſt. 15. his verbis, Venereæ, ſpondylique, & oſtrea eatenus circumciſa, quæ eduntur.

Viles. Hor. 2. Serm. 4. 28.

Complere ſe conchis. Cic. 2. de Nat. Deor. 124.

Infodere conchas. Virg. 2. Georg. 348.

Aut lapidem bibulum, aut ſqualentes infode conchas. Ubi Servius, Cochleæ propter admittenda ſpiramina infodiuntur.

Legere conchas. Cic. 2. de Orat. 22. Ita ſolet narrare Scævola, conchas eos & umbilicos ad Caietam & ad Laurentum legere conſueſſe. Sueton. in Calig. cap. 46. Poſtremo, quaſi perpetraturus bellum, directa acie in litore Oceani, ac baliſtis machiniſque diſpoſitis, nemine gnaro aut opinante quidnam cœpturus eſſet, repente ut conchas legerent & ſinus replerent; imperavit. conjung. Aurel. Victor. in Calig.

Piſciculi parvi in concham hiantem innatant. Cic. 2. de Nat. Deor. 23.

Teſtæ ipſæ duriores, proprie Conchæ dicuntur, quales ſunt cochlearum. Columel. lib. 10. 325.

Implicitus conchæ limax, hirſutaque campe. Ovid. 6. Faſt. 174.
Oſtreaque in conchis tuta fuere ſuis.

Salis concha. i. e. Concha quæ ſal continet. Hor. 1. Serm. 3. 14.

Conchæ, inter Inſtrumenta pictorum numerantur a Martiano Juriſconſulto in l. item pictoris. D. de fundo inſtructo & inſtrum. leg. Pictoris inſtrumento legato, ceræ, colores, ſimiliaque horum legato cedunt, item penicули, & cauteria, & conchæ. Sane pictores hodieque ſuos colores in conchis macerant.

Concha, Vaſis genus concavum, ac ſuperius patulum, ab hujus conchæ ſimilitudine. Cato de R. R. cap. 13. In cellam oleariam hæc opus ſunt. Dolia olearia opercula, labra olearia XIIII, conchas majores duas, & minores duas. Juven. 6. Sat. 304.

Quum bibitur concha, quum jam vertigine tectum
Ambulat. Plin. lib. 33. cap. 8. Fit autem duobus modis, æreis mortariis, piſtilliſque trito minio ex aceto, aut patinis fictilibus impoſitum ferrea concha, calyce coopertum, argilla ſuperillita. conf. Capaces, & Salis concha, ex Hor. ſupra.

Concha, pro Tuba ponitur. Virg. 6. Æn. 171.

Sed tum forte cava dum perſonat æquora concha. Servius hoc nomen a κόγχη deducit. Alii Latinum putant, a Concavitate deductum, itaque ſine aſpiratione ſcribunt. adde Plin. 8. 5.

Ventoſa concha. i. e. Vento inflata. Lucan. 9. 349. de Tritone Neptuni tubicine, qui concha utitur vice tubæ.

Concha cærula, pro Cælo. Varro 6. de L. L. 2. Id eſt, ut ait Nævius, Hæmiſphærium, ubi concha cærula ſeptum ſtat. Hic eleganter Concava cæli convexitas, more tegumenti & conchæ concamerata & curvata intelligitur. Turnebus Adverſ. 22. 25. Sed in editis libris alia lectio comparet.

CONCHĀTUS, a, um. Adj. In morem conchæ curvatus. Plin. lib. 10. cap. 20. de pavone, Simul umbræ quoſdam repercuſſus ceteris qui in opaco clarius micant, conchata quærit cauda.

CONCHIS, is. f. [κόγχος] Fabæ genus, ſive Edulium ex faba. Juven. 3. Sat. 293.

Cujus conche tumes? quis tecum ſectile porrum
Sutor, & elixi vervecis labra comedit? Perottus dicit eſſe Fabam cum cortice ſuo elixam, ad differentiam Fabæ freſſæ, quæ ſine cortice coquitur, a ſimilitudine videlicet concharum, quod confracto cortice, velut implicita conchis ſuis caruncula, videatur. Martial. 13. 7.

Si ſpumet rubra conchis tibi pallida teſta,
Lautorum cœnis ſæpe negare potes.

Conchis inuncta. Martial. 7. 77. in Papilum.

CONCHĪTA, æ. m. Qui conchylia conquirit in mari. Plaut. Rud. 2. 2. 5.

Salvete fures maritimi, conchitæ atque hamiotæ. Conchyliarii etiam dicuntur. Al. male Conchytæ per y.

CONCHOS, [κόγχος] Mazæ genus, præ ceteris laudatum. Quo etiam nomine apud Græcos ſignificatur Oculorum concavitas. V. Ruell. lib. 2. cap. 20. Et Cæl. Rhodig. lib. 16. cap. 1.

CONCHYLIUM, [κογχύλιον] Latine Murex dicitur; piſcis genus ex concharum genere, ut docet Plin. lib. 9. cap. 35. & 36. Cic. in Piſon. 67. Extructa menſa non conchyliis aut piſcibus, ſed multa carne ſubrancida.

Conchylium, nonnunquam eſt nomen generale ad omnes conchas. Plin. lib. 9. cap. 36. Lingua purpuræ longitudine digitali, qua paſcitur, perforando reliqua conchylia: tanta duritia aculeo eſt.

Lubrica conchylia. Hor. 2. Serm. 4. 30.

Ex conchylii concha inciſa colligitur ſuccus tingendis veſtibus expetitus. ex eo enim inficitur purpura, qui color auſterus in glauco eſt, & iraſcenti ſimilis mari. Plin. lib. 9. cap. 36.

Conchylium, Ipſe color. Plin. lib. 9. cap. 36. Concharum ad purpuras & conchylia eadem quidem eſt materia, ſed diſtat temperamento.

Poſcere conchylium. i. e. Veſtem conchyliatam. Quintil. lib. 1. cap. 2. Nondum prima verba exprimit, & jam coccum intelligit: jam conchylium poſcit. Loquitur autem de pueris nimis molliter educatis.

CONCHYLIĀTUS, Adj. [κογχυλιωτός] ut, Conchyliata veſtis, Quæ murice tincta eſt. V. paulo infra ex Plin.

Conchyliata periſtromata, Quæ infecta ſunt ſucco conchyliorum. Cic. 2. Philipp. 67. Conchyliatis Cn. Pompeii periſtromatis ſervorum in cellis lectos ſtratos videres.

Inter Conchyliata & Purpurea hoc intereſt; quod Purpureum inficitur purpuræ flore & buccini ſucco, certo quodam temperamento: in Conchyliatis non miſcebatur buccinum, ut Plinius ſcribit, ſed ita obſcure & mendoſe, ut intelligi non poſſit. Sic enim legitur lib. 9. cap. 39. In conchyliata veſte cetera eadem ſine buccino, præterque jus temperatur aqua pro inviſo humani potus excremento, dimidia & medicamina adduntur. Turnebus vero ſic, aſtipulantibus veteribus codicibus, Præterque ejus temperatura, & quæ pro indiviſo humani potus excremento remedia & medicamina adduntur. Nam inficiendis conchylio velleribus, quum humanum admiſceretur lotium, ut ejus odoris fœditas emendaretur, medicamenta quædam & remedia adhibebantur. Miſcebatur & lotium tingendæ purpuræ: unde & Indiviſum dixit, quod & in purpura, ut in conchylio tingendo adderetur. Quare de graviſſimo & tæterrimo odore dixit Martial. 4. 4.

Quod bis murice vellus inquinatum. Hactenus Turneb. 5. 9. At Hard. ex MſS. veterem lectionem retinuit, niſi quod etiam Pro indiviſo legit, & de Æqua portione utriuſque exponit.

CONCĪDO, īdi, īſum, [συγκόπτω] ĕre. ex Con & Cædo compoſitum; ſignificat Minutatim cædere. Columel. lib. 12. cap. 8. Conciſique ſectivi porri, quantum videtur adjicito.

Concidere minute. Columel. lib. 12. cap. 22. Hæc minute concidito, & admiſceto pici Nemeturicæ.

Concidere uſque ad ſanum corpus. Celſ. lib. 5. cap. 27. Deinde quicquid aridum eſt, & intentione quadam proximum quoque locum male habet, uſque ad ſanum corpus concidere.

Concidere virgis aliquem. Cic. 3. Verr. 122. Oblitosne igitur hos putatis esse, quemadmodum sit iste solitus virgis plebem Romanam concidere?
Decretis aliquem concidere, Translate. Cic. 5. Philipp 28.
Totis voluminibus concidere aliquem. Cic. 1. de Nat. Deor. 94. Metrodori sodalis sui fratrem Timocratem, quia nescio quid in philosophia dissentiret, totis voluminibus conciderit.
Auctoritatem Senatus. Cic. 1. Att. 13. h. e. Convellere, labefactare.
Exercitum. Cic. 1. de Divin. 77. Itaque tribus hic horis concisus exercitus, atque ipse interfectus est.
Magnos scrobibus concidere montes. Virg. 2. Georg. 260.
Nervos concidere. Cic. pro Flacc. 73. Nervos quos concidit, restituere non potest.
Nucleum dentibus. Plin.
Numeros minutos sequens, concidat, delumbetque sententias. Cic. in Or. 231.
Rationem dicendi per tam minutas rerum particulas concidere, simplicius instituenti non est necesse. Quintil. lib. 3. cap. 11.
Frangere, atque concidere quicquid est in oratione generosius. Quintil. in procem. lib. 1. Nam plerumque nudæ illæ artes, nimiæ subtilitatis affectatione frangunt, atque concidunt quicquid est in oratione generosius, & omnem succum ingenii bibunt, & ossa detegunt.
CONCĪSUS, Partic. [συγκεκομμένος] Cic. 12. Philipp 11. Nondum erat vestris tam gravissimis, tamque multis judiciis, ignominiisque concisus.
Angustis & concisis disputationibus illigari. Cic. 2. de Orat. 61.
Concisum & laceratum variis affectibus. Quintil. Inst. 12. 1. Nihil tam variis affectibus concisum atque laceratum, quam mala mens.
Distincte concisa brevitas. Cic. 3. de Orat. 200.
Ligna concisa. Ovid. 2. Fast. 647.

Ligna senex minuit, concisaque construit arte.

Oratio concisa dialectices. Quintil. lib. 2. cap. 21.
Sententiæ concisæ. Cic. de Clar. Orat. 66.
CONCĪSE, Adv. [συγκεκομμένως] Quintil. 2. 21. Quanquam ea non est tam minute ac concise in orationibus utendum, quam in disputationibus. De arte differendi loquitur.
CONCISŪRA, [διακοπή] Sen. Epist. 101. Desit sane varietas marmorum, & concisura aquarum e cuniculis interfluentium.
CONCISIO, ōnis. f. Concisio verborum. Cic. de Partit. 19.
CONCISOR, ōris. m. Cresc. Coripp. 4. 22.
CONCISORIUS, a, um. Adj. ut Ferramentum concisorium. Veget. Mulom. 1. 56.
CONCĬDO, ĭdi, āsum, [καταπίπτω] ĕre. ex Con & Cado compositum; Simul cadere. Cic. in Somn. Scip. 20. Vel concidat omne cælum, omnisque natura, & consistat necesse est.
Graviter concidere. Lucret. 6. 758.
Graviter ad terram concidere. Virg. 5. Æn. 448.

Ipse gravis, graviterque ad terram pondere vasto
Concidit.

Ad aliquem deum concidit hostia. h. e. Immolatur & sacrificatur alicui deo. Tibull. 1. 2. 64.
Concidere ex animi terrore. Lucret. 3. 158.
Concidere in aliquo loco. Propert. lib. 1. 3. 6.

Qualis in herboso concidit Appidano.

In humo concidit sanguinolentus. Ovid. 6. Fast. 602.
In ipso solo concidit pronus. Virg. 5. Æn. 333.
Concidere sub onere. Liv. 24. 8. extr. Magis nullius interest, quam tua, T. Octacili, non imponi cervicibus tuis onus, sub quo concidas.
Repente concidere. Stat. 6. Theb. 184.
Repente equus concidit. Cic. 2. de Divin. 77.
Concidere, Mori. Columel. lib. 7. cap. 7. pr. Solæ capellæ, quamvis opimæ, atque hilares, subito concidunt.
Arcu concidere. Claud. 1. in Eutrop. 332.
Armis. Valer. 4. Argon. 123.
Ictu fulminis. Lucret. 3. 487.
Macie. Ovid. 21. Epist. 215.

Concidimus macie: color est sine sanguine, &c.

Juvencæ ictæ conciderant. Ovid. 10. Met. 272.
Concidere vulneribus. Cic. 3. Tusc. 1. Constabat eos qui concidentem vulneribus Cn. Pompeium vidissent, quum, &c.
In prælio. Cic. 1. Tusc. 89.
Corpus concidit magna ruina. Lucret. 3. 584.
Animus concidit alicui simul cum re. Cic. 3. Tusc. 40. Quod si cui, ut ait idem, simul animus cum re concidit, a gravibus illis antiquis philosophis petenda medicina est, non ab his voluptariis.
Mens debilitata metu concidit. Cic. pro Domo 15.
Vita concidit. i. e. Perit. Lucret. 4. 511.
Animo, vel animis. Cæs. 8. Bell. Gall. 19. Hostes concidunt animis, atque itineribus diversis fugam quærunt nequicquam.
Concidere mente, Idem. Cic. 3. Philipp. 24. Allato nuntio de legione quarta, mente concidit.
Exanguis atque mortuus concidit. Cic. in Pison. 88. Quid debilitatio atque abjectio animi tui. Macedonia provincia nuntiata, quum tu non solum quod tibi succederetur, sed quod Gabinio non succederetur, exanguis & mortuus concidisti?
Concidere in optima causa. Cic. 3. Att. 10. Ecquis unquam ex tam amplo statu, in tam bona causa, tantis facultatibus ingenii, consilii, gratiæ, tantis præsidiis bonorum omnium, concidit?
Per se concidere. Cic. 10. Att. 7.
Motu labefactata concidunt. Cic. pro Lege Manil. 29.
Lapsi conciderunt. Ovid. 5. Met. 77.
Artes forenses & actiones publicæ concidunt. Cic. in Orat. 148.
Artificia concidunt, si nihil comprehendi potest. Cic. 4. Acad. 146. Sed quomodo tu, si nihil comprehendi posset, artificia concidere dicebas: neque id mihi dabas, &c.
Auxilium concidit. Ovid. 4. de Pont. 6. 14.
Bellum concidit morte illius. Tacit. 2. Hist. 57.
Crimen concidit & extinguitur. Cic. pro Rosc. Com. 17. Nonne ut ignis in aquam conjectus continuo restinguitur & refrigeratur, sic referens falsum crimen in purissimam & castissimam vitam collatum, statim concidit & extinguitur?
Domus concidit, Periit. Sen. OEth. v. 221.

Tibi cuncta domus concidit uni,
Dum me genitor negat Alcidæ.

Fides concidit. Cic. pro Lege Manil. 19. Nam tum quum in Asia res magnas permulti amiserunt, scimus Romæ solutione impedita fidem concidisse.
Gentes concidunt, cui opp. Robur assumere. Ovid. 15. Met. 422.

— sic tempora verti
Cernimus, atque alias assumere robora gentes:
Concidere has.

Opes concidere. Cic. 4. Verr. 3. Neque enim tam facile opes Carthaginis tantæ concidissent, nisi illud, &c.
Troja concidit. Ovid. 2. Trist. 317.
Venti concidunt. i. e. Quiescunt. Hor. 1. Carm. 12. 30.
Venas concidere Celsus dixisse videtur, ut verbum ξυμπίπτειν, & ξυμπτωσίαν, vocem Hippocrati familiarem, qua (ut enarrat Galenus) τὴν κένωσιν significat, exprimeret. Nam συμπίπτειν vel ξυμπίπτειν est, si verbum e verbo exprimas, Concidere: & ut annotat Budæus, συνιζάνειν, id est considere & constringi. Inanitæ enim venæ considunt & astringuntur.
Urbs acerbissimo conflagrata incendio concidat. Auctor ad Heren. 4. 13.
CONCIEO, īvi, ĭtum, [συγκαλέω, συγκινέω] ēre; vel CONCIO, īvi, ītum, īre. ejusdem significationis, Convocare. Liv. 1. 8. Deinde ne vana urbis magnitudo esset, acciendæ multitudinis causa, vetere consilio condentium urbes, qui obscuram atque humilem conciendo ad se multitudinem, natam e terra sibi prolem ementiebantur.
V. ACCIEO. H. St.
Concire, sive Conciere; Commovere. Ter. Hec. 3. 1. 33.

Fortasse unum aliquod verbum inter eas iram hanc conciverit. Liv. 1. 59. Elatum domo Lucretiæ corpus in forum deferunt, concientque, miraculo (ut fit) rei novæ, atque indignitate, homines.

Magno molimine conciere aliquam regionem aut populum. Valer. 6. Argon. 35. — quanto Scythiam molimine Perses

Concierit.

Æstum. Lucret. 6. 826.

Quippe etenim primo quasi quendam conciet æstum.

Hostes. Plaut. Merc. 5. 2. 36.
Lites, Turbas, alicui concire. Plaut. Asin. 4. 2. 15.

Tu ergo face ut illi turbas, lites, concias.

Seditionem. Liv. 4. 48. Quum ex composito relatum ad Senatum esset de seditione, quam Mæcilius Metiliusque, largitione pessimi exempli, concirent, &c.
Turbas alicui. Plaut. Amph. 1. 2. 14.

Nam Amphitruo actutum uxori turbas conciet,
Atque insimulabit eam probri.

CONCITUS, [ὁρμηθείς] Partic. si a Concieo, penultimam corripit; si a Concio, producit. i. e. Commotus. Quintil. lib. 11. cap. 1. Ut fraude aliquorum concita credatur.
Concitus ad rixam. Cic. pro Cæcin. 14. Quam personam jam ex quotidiana cognoscitis vita, Recuperatores, mulierum assentatoris, cognitoris viduarum, defensoris nimium litigiosi, conciti ad rixam, inepti ac stulti inter viros, &c. hanc personam imponite Æbutio.
Æstu concitus. Valer. 1. Argon. 191.

Quis tibi Phryxe dolor, rapido quum concitus æstu
Respiceres, &c.

Ira. Stat. 12. Theb. 589.
Ira immani concitus. Virg. 9. Æn. 695.
Motu divino. Ovid. 6. Met. 158.
Multa vi. Virg. 11. Æn. 744.
Æquora ventis. Ovid. 2. Epist. 38.
Amnis imbribus. Ovid. 3. Met. 79.
Arma furoribus. Valer. 5. Argon. 576.

Ipse autem tantis concita furoribus arma
Expetit Æsonides.

Dolor concitus amore læso. Ovid. 2. Trist. 388.
Flumina. Ovid. 7. Met. 154.
Freta. Virg. 3. Æn. 889.
Globus. Sil. lib. 11. 281.

Quum juvenem sævis horrendum concitus armis
Invadit globus.

Milites. Veterani per largitionem conciti. Tacit. 1. Ann. 10.
Pericula concita toto mundo. i. e. Ab omnibus mundi partibus arcessita. Lucan. 5. 597.

Inde ruunt toto concita pericula mundo.

Puppis concita rapida aqua. Ovid. 2. Amor. 4. 8.
Saxa murali tormento concita fremunt. Virg. 12. Æn. 921.
Tympana pulsu. Hor. 3. Carm. 15. 10.
Concitum ferri. i. e. Concitate & violenter raptum ferri. Lucret. lib. 2. 239.

Omnia quapropter debent per inane quietum
Æque ponderibus non æquis concita ferri.

CONCITOR, ōris. m. [ἐγέρτης] ut, Belli concitores. Tacit. 4. Ann. 28.
Concitor vulgi. Liv. 45. 10. Et, Concitorem belli, dixit Idem 37. 45. ut locum ex MSS. restituit Gronovius.
CONCĪTO, Adv. Cito vel Concitate. Apul. Florid. pag. 363. Equo per viam concito pervolant. [Nisi participium est potius.
CONCITUS, ūs. m. Mamert. Geneth. Maxim. cap. 9.
CONCĬTO, [παροξύνω, παρορμῶ] āre. frequent. Valde commovere. Cic. 4. Acad. 144. Quo enim spectat illud, quum artificia tolli quereris a nobis, nisi ut opifices concitentur?
Concito, pen. prod. affertur ex Lucretio. H. St. Non est tamen in Indice Lucretiano is locus.
In aliquem concitari, pro Irasci. Cic. 7. Verr. 21.
In hostem se concitare. Liv. 8. 39.
Fuga se in aliquem locum concitare. Valer. 7. Argon. 175.
In arma concitare aliquem. Ovid. 3. Fast. 797.
In iram. Quintil. lib. 6. cap. 2.
Clamore concitare aliquem populum. Ovid. 2. Fast. 850.
Agmen concitare. i. e. Urgere & impellere. Ovid. 14. Met. 238.

— fugientibus instat, & agmen Concitat Antiphates.

Avis concitat alas. Valer. 6. Argon. 264.
Aquas concitat Eurus. Ovid. 7. Epist. 42.

Arma aliquibus concitat. Propert. lib. 3. 20. 20.
Aura frigida concitat artus. Lucret. 3. 292.
Aures concitare. Propert. 3. 15. 45.
Fabula nulla tuas de nobis concitet aures.
Bellum concitare & gerere. Cæſ. 8. Bell. Gall. 22.
Bellum concitare alicui populo. Liv. 35. 12. extr. Ita per totum ſimul orbem terrarum Ætoli Romanis concitabant bellum.
Diſcordiam. Cic. pro Muren. 59.
Equi in diverſum iter concitati. Liv. 1. 28. extr.
Equum in hoſtes. Virg. 11. Æn. 742.
Equum calcaribus. Liv. 2. 6. Concitat calcaribus equum, atque in ipſum infeſtus Conſulem dirigit.
Expectationem ſui. Cic. 2. Fam. 1. Sic ad nos confirmatus revertare, ut quam expectationem tui concitaſti, hanc ſuſtinere ac tueri poſſis.
Feras concitare, Agitare feras, venari. Ovid. 2. Faſt. 286.
Flammas. Sen. Hippol. 3.
Gravedines & deſtillationes. Celſ. lib. 1. cap. 2. Quæ res maxime gravedines deſtillationeſque concitat.
Invidiam in aliquem. Cic. 2. Philipp. 17. Tanta enim res eſt, ut invidiam iſtam, quam tu in me vis concitare, cum laude non comparem.
Miſericordiam populi. Cic. 1. de Orat. 227.
Morbos. Celſ. lib. 2. cap. 13. At vomitus ut in ſecunda quoque valetudine ſæpe neceſſarius eſt, ſic etiam in his morbis, quos bilis concitavit.
Motum animis hominum. Cic. 1. Off. 131.
Nationes & ſervitia. Cic. 11. Fam. 33.
Odium in aliquem. V. ODIUM.
Offenſionem gravem in aliquam rem. Cic. 1. de Invent. 109.
Pituitam. Celſ. lib. 6. cap. 6. Medicamenta vero intus quidem lenia danda ſunt, ne quid acrioris pituitæ concitent.
Populum in arma. Ovid. 3. Faſt. 797.
Pluvias concitat Auſter. Ovid. 2. Faſt. 72.
Riſum. Cic. 2. de Orat. 255.
Somnum concitare herba dicitur. Plin. lib. 20. cap. 18.
Urinam. Plin. lib. 20. cap. 4.
Vires ſuas concitare dicuntur regiones & oppida, quum adverſus hoſtem armati convocantur cives. Ovid. 16. Epiſt. 340.
Nec tu rapta time, ne nos fera bella ſequantur,
Concitet aut vires Græcia tota ſuas.
Animi motu concitari. Cic. 2. de Orat. 191.
Animi perturbantur & concitantur re aliqua. Cic. in Orat. 128.
Divino inſtinctu concitatur animus a corpore abſtractus. Cic. 1. de Divin. 66.

Concitātus, [παροξυνθεὶς] Partic. ut, Concitatus ardore animus. Cic. 2. de Finib.
Admirabili quodam ad philoſophiam ſtudio concitatus. Cic. de Clar. Orat. 306.
Cohortatione alicujus concitatum eſſe ad ſtudium cognoſcendæ percipiendæque virtutis. Cic. 1. de Orat. 204.
Calcaribus concitatus equus. Liv. 8. 39.
Erroribus concitatis animum hilarare. Catul. 61. 18.
Impetu animi quodam concitatum eſſe. Cic. pro Muren. 65.
Ratis remige & vento concitata. Sen. Thyeſt. 5.
Terrore & metu concitatus. Cic. pro Lege Manil.
Mundus concitatus, Mobiles orbes cæli. Sen. Agam. 9.
Compar. Concitatior curſus. i. e. Celerior. Liv. 35. 29.
Superl. Concitatiſſimi equi, apud Liv. 35. 5.
Motus corporis concitatiſſimus. Quintil. lib. 2. cap. 11.

Concitāte, Adv. Columel. 6. 6. Concitate agitur pecus. Quintil. 12. 10. Dicere concitate.

Concitātio, ōnis. f. [παρόξυνσις] Commotio. ut, Concitatio multitudinis. Cic. pro Cluent.
Animi concitatio. Cic. 1. de Divin. 34.
Animi vehementiores concitationes. Cic. 1. Q. frat. 1.
Mentis concitatio. Cic. 2. de Divin. 27.
Plebis contra patres concitatione & ſeditione nuntiata. Cic. de Clar. Orat. 56.
Adjuvandam concitationem docendo exiſtimavit Iſocrates. Quintil. lib. 2. cap. 8.
Modulatione collocationis & vocis, concitationem judicum petere. Quintil. lib. 1. cap. 10.

Concitātus, ûs. m. Sidon. Carm. 23. 366.

Concitātor, ōris. m. [παροξυντής] Qui commovet. Cæſ. 8. Bell. Gall. 21. Quod Corbeus auctor belli, concitator multitudinis, eſſet interfectus.
Concitator turbæ. Liv. 25. 4.
Tabernariorum concitator. Cic. pro Domo 13.

Concitātrix, īcis. f. [παροξύντρια] ut, Concitatrix vis. Plin. lib. 26. cap. 10. Et lib. 19. cap. 8.

Concitamentum, i. n. Sen. de Ira, 3. 2.

Concilium, Flos eſt Iaſiones herbæ, unico conſtans folio, ſed ita implicato ut plura videantur. Plin. lib. 22. cap. 22. Iaſione, inquit, olus ſilveſtre habetur, in terra repens, cum multo lacte, florem fert candidum: concilium vocant.

Concĭlium, i. n. [συνέδριον, σύλλογος, σύνοδος] Conventus populi, & multitudo populorum diverſorum in unum locum conſulendi gratia congregata. Derivatur autem non a Conſilio, ſive a Conſenſu, ut Feſtus exiſtimat: ſed a Concalando, hoc eſt Convocando: quod omnes in unum locum convocentur. Virg. 10. Æn. 2.
Conciliumque vocat divûm pater atque hominum rex.
Concilium quid differat a Comitiis, V. COMITIA.
Concilium proprie dicebatur Romanis, Quando plebs tantum in concionem vocabatur a patribus, non univerſus populus Romanus, de quo Lælius Felix apud Gell. 15. 27.
Concilium populi datur a magiſtratibus. Liv. 3. 71.
Concilium apud bonos ſcriptores, quarumlibet rerum ac perſonarum Congregationem ac cœtum ſignificat: ut apud Lucret. lib. 1. 184. Concilium genitale, eſt Congregatio corporum primorum ad gignendum valens. Sic lib. 2. 109
Multaque præterea magnum per inane vagantur
Conciliis rerum quæ ſunt rejecta. i. e. Quæ non potuerunt cohærere ad res gignendas. Sic & aliis locis ſæpius.
Concilium deorum, Concilium ducum. Cic. 1. Tuſc. 72. Et Plin. lib. 28. cap. 6.
Cœtus & concilium. Cic. 2. de Fin. 11. Quid enim neceſſe eſt tanquam meretricem in matronarum cœtum, ſic voluptatem in virtutum concilium adducere?
Mittere in concilium, eſt Judices in concilium ad ſententiam dicendam mittere. Cic. 3. Verr. 26.
Concilium dimittere, eſt Sententiis dictis, (aut ampliato reo, aut non liquere pronuntiato a judicibus,) concilium miſſum facere. Cæſ. 1. Bell. Gall. 33.
Concilia cœtuſque hominum jure ſociati, civitates appellantur. Cic. de Somn. Scip. 4.
In cœtu concilioque proferre opiniones. Cic. 2. de Fin. 77.
Concilia & conventicula. Cic. pro Domo 74.
Animarum concilia. Stat. 3. Theb. 146.
Cyclopum horrendum concilium. Virg. 3. Æn. 679.
Ferarum. Ovid. 10. Met. 144.
Jovis, i. e. Deorum qui circa Jovem ſunt. Hor. 3. Carm. 25. 6.
Muſarum nobile. Stat. 6. Theb. 355.
Patrum ſanctum. Hor. 4. Carm. 5. 4.
Piorum amœna. Virg. 5. Æn. 735.
Infauſtum. Stat. 3. Theb. 178. ſic illas vocat, quæ interfectos bello maritos & propinquos ad rogum aſtantes flebant.
Inviolabile. Claud. in ſec. Conſ. Stil. 242.
Coire in concilium. Lucret. 2. 563.
Coactum. V. COGO.
Adducere in concilium. Cic. 2. de Fin. 11.
Admittere in concilium. Salluſt. in Cic. 3.
Colere concilia. Virg. 5. Æn. 735.
Convocare concilium. V. CONVOCO.
Dimittere concilia vel inſtituta, vel habita reſcindere. Cic. 2. de Legib. 31.
Deſcendere e concilio. Cic. 1. de Nat. Deor. 18.
Fuiſſe in concilio. Salluſt. in Cic. 3.
Fugere concilia conventuſque. Cæſ. 1. Bell. Civil. 19.
Indicere. V. INDICO.
Habere. Cic. 2. de Invent. 52. Hunc pater ſuus concilium plebis habentem de templo deduxit.
Habere aliquem deorum concilia dicuntur, Qui inter deos eſt relatus. Virg. 1. Georg. 25.
Inque adeo, quem mox quæ ſunt habitura deorum
Concilia, incertum eſt, &c.
Peragere. V. PERAGO.
Proficiſci in divinum animorum concilium cœtumque. Cic. de Senect. 85.
Secludere e concilio. Cic. 1. Tuſc. 72.
Vocare. Ovid. 1. Met. 166.
Ingentes animo, dignas Jove concipit iras:
Conciliumque vocat: tenuit mora nulla vocatos.
In concilium deorum vocari. Cic. 1. de Divin. 49.
Concilium, pro Coagmento vel rerum quarumcunque conjunctione; ut notat Budæus. Lucret. lib. 1. 485.
Corpora ſunt porro partim primordia rerum,
Partim concilio quæ conſtant principiorum.
Concilium & Conſilium ſæpe commiſcentur a Librariis.

Conciliabŭlum, i. n. [συνέδριον] dimin. Liv. 7. 15. Qui nundinas & conciliabula obire ſolent.
Conciliabulum, [συνέδριον] Locus in quem concilium convenit. Plaut. Bacch. 1. 1. 47.
Quid ſi apud te veniat de ſubito prandium, aut potatio
Forte, aut cœna, ut ſolet fieri in iſtis conciliabulis? Idem Trin. 2. 2. 33.
Ne penetrarem me uſquam, ubi eſſet damni conciliabulum.
Conciliabula, Loca etiam extra Urbem erant, in quibus jus dicebatur, licet Foris inferiora eſſent. Interdum in municipii jus aſcendebant. Frontinus pag 60. Goeſ. Sunt autem loca publica coloniarum, ubi prius fuere conciliabula, & poſtea ſunt in municipii jus relata. Quum autem Frontinus dicit Conciliabulum fuiſſe, (interprete Urbico) intelligit Locum quendam coloniæ fuiſſe, & quandam coloniæ partem, ubi conventiculum eſſet juridicum. Ceterum in conciliabulis jus dictum fuiſſe oſtendit antiqua lex Mamil. cujus hæc ſunt verba, Quum curator hac lege non erit, tunc quicunque magiſtratus in ea colonia, municipio, præfectura, foro, conciliabulo, juri dicundo præerit, ejus magiſtratus de ea re juriſdictio, judiciſque datio, addictio eſto. Livius tamen l. c. per Fora & Conciliabula, omnia quæ extra urbem erant, majora & minora oppida, caſtella, loca intellexiſſe videtur, in quibus eſſent conventus aliqui juridici. Ejus ſunt verba 40. 37. pr. Decemviri ſupplicationem in biduum valetudinis cauſa in urbe, & per omnia fora conciliabulaque edixerunt. Sic aliis locis frequenter. Ex Turnebo.
Conciliabula & Cœtus. Igitur per conciliabula & cœtus ſeditioſa diſſerebant. H. St. Auctoris nomen cultro reciſum eſt. Sunt autem Taciti verba Ann. 3. 40.

Concilio, [συναλλάττω, διαλλάττω, προξενέω] āre. Amore conjungere, vel Amicitiam inter quoſdam conſtituere. Plaut. Epid. 3. 4. 36. Iſtis legibus habeas licet. M. conciliaviſti pulchre.
Conciliare & commendare aliquid alicui. Cic. 3. de Fin. 16. Quorum ratio mihi probatur, ſimul atque natum ſit animal, ipſum ſibi conciliari & commendari ad ſe conſervandum, & ad ſuum ſtatum &c.
Conciliat & conjungit inter ſe homines ratio & oratio. Cic. 1. Off. 50.
Conciliare amicitias & conſervare. i. e. Contrahere, vel comparare. Cic. de Amicit. 100. Virtus inquam, C. Fanni, & tu Qu. Muci, & conciliat amicitias, & conſervat.
Animos hominum conciliare, & ad uſus ſuos adjungere, proprium virtutis eſt. Cic. 2. Off. 17.
Aliquem ad alterum. Plaut. Mil. 3. 1. 205. At tua mihi uxore dicam delatum & datum, ut ſe ad eum conciliarem.
Aliquem alteri. Cæſ. 5. Bell. Gall. 4. Eos ſingulatim Cingentorigi conciliavit.
Parentibus & diis immortalibus, & patriæ nos primum natura conciliat. Cic. de Aruſp. Reſp. 57.

Auro

Auro conciliatur amor. Propert. 3. 12. 50.
Pecunia conciliare sibi legiones. Cic. 12. Fam. 23. Profectus obviam legionibus Macedonicis quatuor, quas sibi conciliare pecunia cogitabat.
Conciliavit has res homini natura. Cic. 4. Acad. 131. Honeste autem vivere fruentem rebus his, quas primas homini natura conciliet, & vetus Academia censuit, &c.
Conciliat eos hæc res inter sese. Cic. pro Rosc. Amer. 63. Quum etiam feras inter sese, partus atque educatio & natura ipsa conciliet.
Amorem sibi conciliare ab aliquibus. Cic. pro Arch. 7.
Amor conciliandus. Ovid. 6. Epist. 94.
Animum alicujus conciliare sibi. Liv. 1. 35.
Animos conjugum conciliat partus. Sen. OEth. 4.
Animos judicum sibi conciliare. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Affinitatem inter aliquos. Plaut. Trin. 2. 4. 42.
Meus gnatus me ad te misit, inter se atque vos
Affinitatem ut conciliarem atque gratiam.
Arma alicui. Virg. 10. Æn. 151.
Artes suas dictis, est Verbis alicui commendare artem suam, aut opus aliquod artis suæ. Ovid. 3. Trist. 11. 42.
Auctoritatem rei alicui. Plin. lib. 33. cap. 1.
Benevolentiam alterius. Cic. 4. Fam. 13. Tum omnibus amicis careo, quorum benevolentiam nobis conciliarat per me quondam te socio defensa Respublica.
Ad benevolentiam animos aliquorum erga alios conciliare. Cic. 2. de Orat. 206.
Caritatem sibi. Cic. 1. de Fin. 5.
Civitatem aliquam alicui conciliare. Cæs. 7. Bell. Gall. 7. Interim Lucterius Cadurcus in Rutenos missus eam civitatem Arvernis conciliat.
Civitatem conciliare aliquam amicitia. Cæs. 3. Bell. Civil. 55. extr. Nonnullas urbes per vim expugnavit, reliquas civitates circummissis legationibus, amicitia Cæsaris conciliare studebat. [Scribendum Cæsari, cum D. Vossio ex MSS. Faernus legebat Amicitiæ Cæsaris, auctoribus etiam libris MSS.
Conjunctionem conciliare cum aliquo: cui Dirimere opponitur. Cic. 3. Fam. 10. Ego autem citius cum eo, qui tuas inimicitias suscepisset, veterem conjunctionem diremissem, quam novam conciliassem.
Dominam alicui conciliavit amor. Martial. 12. 52.
Fidem in dicendo conciliat amplificatio. Cic. in Partit. 5.
Fidem alicujus conciliare famæ. Ovid. 4. Trist. 5. 14.
Certe ego, si sineres, titulum tibi reddere vellem,
Et raram famæ conciliare fidem. Hypallage est, pro Fidei famam.
Gloriam conciliat magnitudo negotii, gratiam æquitatis largitio. Cic. pro Muren. 41.
Gratiam sibi conciliare per rem aliquam. Cic. pro Lege Manil. 79.
Incommoda alicui. Lucret. 3. 877.
Laudem majorem. Quintil. lib. 2. cap. 7.
Miseros magis fortuna conciliat suis. Sen. Theb. 2.
Nugas. Plaut. Trin. 4. 2. 14.
Eo conductor melius de me nugas conciliaverit. i. e. (ut ait interpres) Ob ista nugatoria suam rem melius egerit.
Odium re aliqua conciliare. Plin. lib. 28. cap. 8. Intestina & fimum eorum, quum id animal nullo cibo vivat, cum simiarum urina, illita januæ inimicorum, odium omnium hominum his conciliare.
Opem potentium. Cic. ad Octav.
Pacem. Ter. Heaut. 5. 5. 2. Exeo ergo ut pacem conciliem.
Pacem ab aliquo, pro Cum aliquo. Plaut. Most. 5. 2. 6.
Pacem inter cives. Cic. 10. Fam. 27.
Pecuniam conciliare vel cogere. Cic. 4. Verr. 140. Non mihi prætermittendum videtur, ne illud quidem genus pecuniæ conciliatæ, quam tu a civitatibus statuarum nomine coegisti.
Somnum conciliare, cui opponitur Fugare. Plin. lib. 14. cap. 18. Thasios duo genera vini facere proditur, unum quo somnus concilietur, alterum vero quo fugetur.
Toros jugales. i. e. Nuptias. Stat. 3. Silv. 5. 70.
Vires conciliare alicui. Stat. 9. Theb. 450. significat Adjuvare vires alicujus.
Voluntatem alicujus conciliare sibi. Cic. 1. Att. 1. Ad eorum voluntatem mihi conciliandam, maximo te mihi usui fore video.
Voluptas eorum, quibus probari volumus, nobis concilianda. Cic. in Orat. 162.
Conciliare superiorem inferiori, per Hysteron proteron. Virg. 1. Æn. 79.
Tu mihi quodcunque hoc regni, tu sceptra Jovemque
Concilias. Verba Æoli ad Junonem. Ubi Servius, Hysteron proteron in sensu est. Non enim Jupiter conciliatur Æolo, sed Æolus Jovi, quasi superiori conciliatur. Conciliantur autem novi, Reconciliantur antiqui. [Sed profecto ineptiæ meræ sunt. Quasi vero non trita phrasis sit: Conciliare aliquem alicui, pro Favorem & benevolentiam ejus conciliare. Jovem propitium nempe.
Amice conciliari alicui. Hor. in Arte Poet. 196.
Ille bonis faveatque, & concilietur amice.
Concilia eum huc. Plaut. Capt. 3. 1. 33. i. e. Ut huc veniat, & nobiscum moretur effice.
Sursum aliquid conciliare, apud Lucret. 6. 466. significat In altum elevare aliquid: ac si diceres, Altitudini conciliare.
Agere partes conciliantis. Ovid. de Rem. Amor. 524.
CONCILIĀTUS, [συναλλαγμένος] Partic. Plin. lib. 17. cap. 23. de ratione arbustorum loquens, Inter se obvii miscentur, alliganturque una conciliati, virgultorum comitatu obiter rigorati qua deficiant.
Femina conciliata viro. Catull. 66. 130.
Conciliatum mancipium. i. e. Emptum: nam omnis conventio, conciliatio nominatur. Ter. Eun. 4. 4. 2. Fugitive prodi, male conciliate. i. e. Magno empte, Donatus. [Immo Infeliciter & emptoris damno.
Compar. apud Quintil. lib. 4. cap. 2. Ad rem accipiendam judicem fieri conciliatiorem, dociliorem & intentiorem.
CONCILIATIO, ōnis. f. [συναλλαγή, διαλλαγή, καταλλαγή] Cic. 4. Acad. 141. Honestum autem quod ducatur a conciliatione naturæ.
Conciliatio & Consociatio, sive societas. Cic. 2. de Nat. Deor. 78. Inter seque quasi civili conciliatione & societate conjunctos.
Conciliatio gratiæ. Cic. pro Cluent. 84. At enim pecuniam Staleno dedit Oppianicus, non ad corrumpendum judicium, sed ad conciliationem gratiæ.
Conciliatio ad. Cic. 3. de Fin. 21. Prima est enim conciliatio hominis ad ea, quæ sunt secundum naturam. i. e. Conjunctio.
CONCILIĀTUS, ûs. m. [σύμφυσις] Commistio. Lucret. 2. 934.
Non fieri partum, nisi concilio ante coacto,
Nec quicquam commutari sine conciliatu. i. e. Sine congregatione & coagmento seminis.
Densus, (vel ut legunt alii) Condensus conciliatus. Lucret. 2. 99.
Parvus. Lucret. 2. 133.
CONCILIĀTOR, ōris. m. [συναλλακτής, διαλλακτής] Interpres vel Auctor conciliationis.
Conciliator suillæ carnis datus est populo lanius. Varr. 2. de R. R. cap. 4. Verres octo mensium incipit salire: permanet, ut id recte facere possit, ad primum, deinde it retro, quoad perveniat ad lanium. hic enim conciliator suillæ carnis datus populo. Hoc dicit, quod caro suilla cibus sit populi & vulgi, non etiam nobilium.
CONCILIĀTRIX, īcis. f. [συναλλακτρίς] Ea dicitur (inquit Festus) quæ viris conciliat uxores, & uxoribus viros. Cic. 1. de Nat. Deor 78. Non vides quam blanda conciliatrix, & quam sui sit lena ipsa natura?
Conciliatrix amicitiæ, virtutis opinio. Cic. de Amicit. 37.
Oratio conciliatrix est humanæ maxime societatis. Cic. 1. de Legib. 27.
CONCILIATRICŬLA, æ. f. [συναλλακτρίδιον] dimin. Cic. pro Sext. 21. Erat enim hominum opinioni, nobilitate ipsa, blanda conciliatricula commendatus.
CONCILIATŪRA, æ. f. [συνάλλαξις] pro Conciliatione. Sen. Epist. 98. Quum Clodius, iisdem vitiis gratiosus quibus nocens, conciliaturas exerceret in ipsa causæ dictione.
CONCINNIS, e. Apul.
CONCINNUS, Adj. [εὔθετος, ἐμμελής, εὐσυνθετος, εὔρυθμος] Compositus & ornatus; ex Con, & Cinnus compositum, quod est genus potionis ex multis liquoribus confectum, auctore Nonio. Plautus Pers. 4. 3. 77.
Sat edepol concinna facie.
Amicis concinnus. Hor. 1. Serm. 3. 50.
Concinnæ acutæque sententiæ. Cic. de Clar. Orat. 271.
Aptus & concinnus ad rem reditus. Cic. 3. de Orat. 201.
Elegans & concinnus. Cic. 5. de Fin. 13. Concinnus, deinde & elegans hujus Aristo. Subaudi Successor. Plin. lib. 35. cap. 10. Annumeratur his & Nicophanes elegans & concinnus, ita ut vetusta opera pingeret propter æternitatem rerum.
Lepida & concinna cito satietate afficiunt aurium sensum fastidiosissimum. Auct. ad Heren. 4. 32.
Venustæ & concinnæ sententiæ. Cic. de Clar. Orat. 325.
Helluo concinnus. Cic. in Pison. 22. Hic autem non tam concinnus helluo, nec tam musicus jacebat in suo Græcorum fœtore, atque vino.
Oratio concinna, distincta, ornata, festiva. Cic. 3. de Orat. 98.
Sermo concinnus utraque lingua. Hor. 1. Serm. 10. 23.
Tectorium. Cic. 3. Q. frat. 1.
Versus. Hor. 2. Epist. 1. 74.
Ad persuadendum concinnus, perfectus & politus homo. Cic. in Pison. 59.
Compar. [ἐμμελέστερος] Cic. in Orat. 21. Alii in eadem jejunitate concinniores, id est faceti, florentes etiam & leviter ornati. Plin. lib. 16. cap. 34. Parva sunt & angulosa, concinnioraque.
Venus concinnior. Lucret. 4. 1271.
CONCINNE, Adv. [ἐμμελῶς] Composite, eleganter. ut, Concinne vestitus. Plaut. Epid. 2. 2. 38.
Concinne dicere vel scribere. Cic. 2. de Orat.
Concinne distribuere rem aliquam. Cic. 2. de Orat. 81.
Concinne & blande rogare. Cic. pro Rosc. Com. 49. Hunc posteaquam salutavit, rogare cœpit, blande & concinne scilicet, Mentire, &c.
CONCINNĬTER, Adv. Gell. 18. 2.
CONCINNĬTAS, ātis. f. [ἐμμέλεια, εὐρυθμία] Ornatus, elegantia. Cic. de Clar. Orat. 286. At quid est tam fractum, tam minutum, tam in ipsa, quam tamen consequitur, concinnitate puerile?
Ornata sententiarum concinnitas. Cic. de Clar. Orat. 325.
Verborum concinnitas. Cic. in Orat. 149.
Consequi concinnitatem. Cic. de Clar. Orat. 69. Concinnitatem appellat generaliter, Omnem exornationem verborum, sive tropus sit, sive figura.
Aliquid concinnitatis efficere. Cic. in Orat. 81.
Et in plurali Concinnitates dixit Gellius 2. 26. ex Favorini verbis.
CONCINNITŪDO, ĭnis. f. [ἐμμέλεια] Idem. Cic. 1. de Invent. 25. Splendoris & festivitatis & concinnitudinis minimum in se continere debet.
CONCINNO, [εὐθετίζω, συντίθημι, συναρμόζω] āre. Apte componere, inquit Festus. Plaut. Asin. 1. 3. 64. Auceps quando concinnavit aream, effundit cibum. h. e. Aptavit, composuit, fecit.
Vides ut hæc concinnant? Cic. 5. de Fin. 83.
Lutum concinnare, Præparare ad domum instaurandam. Plaut. Rud. 1. 2. 8.
Concinnare struices patinarias. Plaut. Men. 1. 1. 26.
Vestem. Plaut. Men. 5. 1. 33.
Viam. Plaut. Stich. 2. 1. 13.
Vinum. Plin. lib. 14. cap. 20.
Concinnare etiam pelles dixit Plin. [Nisi error est.
Concinnare, Facere, auctore Nonio. Plaut. Amph. 2. 2. 96.
Nulla res tam delirantes homines concinnat cito.
Concinnare se levem suis. Plaut. Trin. 3. 2. 58.
Nunquam erit alienis gravis, qui suis se concinnat levem. i. e. Facit, exhibet.
Concinnare uxorem lacrymantem. Plaut. Amph. 1. 3. 31.
Lacrumantem ex abitu concinnas tu tuam uxorem. h. e. Lacrymari facis ob discessum tuum.
Munusculum alicui concinnare. Cic. 12. Fam. 16.
CONCINNANTIA, æ. f. Sidon. 8. Epist. 4.
CONCINNATIO, ōnis. f. [συσκευασία] Cato cap. 106. Aquæ marinæ concinnatio.
CONCINNĀTOR, ōris. m. [συσκευαστής] ut, Concinnator causarum. Ulp. in l. Nec quicquam. D. de Officio Proconsulis, Circa advocatos patientem esse Proconsulem oportet, sed cum ingenio, ne contemptibilis

lis esse videatur: nec adeo dissimulare, si quos causarum concinnatores, vel redemptores deprehendat.
Concinnatorem capillorum dixit Columel. lib. 1. in præfat.
CONCINNATŪRA, æ. f. Idem ac Concinnatio. Vet. Gloss. Cyrilli.
CONCINNATORIUS, Adj. ut, Vasa concinnatoria. l. 6. Dig. de penu legata.
CONCINNATITIUS, a, um. [ἐνάρμοσ@-] Quod breviter collectum & apte situm est. Apuleius lib. 2. pag. 119. Nam Milonis boni concinnatitiam mensulam rogatus accubueram. i. e. Modicam.
CONCĬNO, cĭnui, centum, [συνᾴδω, ὁμολογέω] ĕre. ex Con, & Cano compositum: Simul canere. Cic. 1. Tusc. 106. Hæc quum pressis & flebilibus modis, qui totis theatris mœstitiam inferant, concinuntur, &c.
Ad fores alicujus concinere. Ovid. 4. Fast. 110.
Olor concinit. Ovid. 7. Epist. 2.
Concinunt signa & tubæ. Cæs. 3. Bell. Civil. 100. Neque frustra antiquitus institutum est, ut signa undique concinerent, clamoremque universi tollerent, &c. Liv. 9. 32. Concinuntque tubæ, & signa inferuntur.
Lyra concinere. Ovid. 3. Amor. 9. 24.
Dicitur invicta concinuisse lyra.
Modis quibusdam concini. Ovid. 1. de Arte Am. 508.
Ista jube faciant, quorum Cybeleia mater
Concinitur Phrygiis exululata modis.
Ore pio concinere. Stat. 5. Silv. 3. 202.
In modum concinere. Catul. 59. 1203.
Ite, concinite in modum,
Io Hymen, &c.
Voce tinnula carmina concinere. Catull. 59. 12.
Classica concinere rauco cornu. Lucan. 1. 238.
Dies lætos concinere. i. e. Laudibus extollere. Hor. 4. Carm. 2. 41.
Concines lætosque dies, & Urbis
Publicum ludum.
Festa. Tibul. 2. 5. 88.
At madidus Baccho sua festa Parilia pastor
Concinet.
Laudes alicui. Tibul. 2. 5. 10.
Victori laudes concinuisse Jovi.
Omina tristia concinuerunt aves. Ovid. 3. Amor. 12. 2.
Plectro aliquem concinere. Hor. 4. Carm. 2. 33.
Concines majore poeta plectro
Cæsarem. i. e. Laudabis & celebrabis.
Lætis favoribus omni concinitur vulgo. Stat. 10. Theb. 781.
Concinere, inquit Festus, Convenire est. Cic. 1. de Nat. Deor. 16. Antiocho enim Stoici cum Peripateticis re concinere videntur, verbis discrepare. i. e. Consentire.
CONCINENTIA, æ. f. Macrob. in Somn. Scip. lib. 1. cap. 5. Sed & ad ipsam cæli harmoniam, id est concinentiam, hunc numerum magis aptum esse non dubium est.
CONCENTIO, ōnis. f. [συμφώνησις] Cic. pro Sext. 118. Nam quum ageretur Togata, simulans, ut opinor, caterva tota, clarissima concentione in ore impuri hominis imminens concionata est.
CONCENTUS, ūs. m. [συνῳδία, συμφωνία] Virg. 1. Georg. 422.
— hinc ille avium concentus in agris. Cic. in Somn. Scip. 11. Qui acuta cum gravibus temperans, æquabiliter concentus efficit.
Rauci concentus. Stat. 6. Theb. 227.
Vehementior. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Servare concentum. Cic. 4. de Fin. 75.
Concentus & consensus. Cic. 2. de Divin. 34.
Volucres aera mulcent concentibus. Ovid. 1. Fast. 155.
Concentus in sermonibus etiam & colloquiis dicitur, Quum duo vel plures inter se consentiunt, & idem pronuntiant. Hor. 1. Epist. 14. 31.
Nunc age, quid nostrum concentum dividat, audi. i. e. Nunc dicam tibi quid obstet quo minus mecum tibi conveniat.
Concentus, Concordia. Plin. Paneg. cap. 46. pr. Neque enim a te minore concentu, ut tolleres pantomimos, quam a patre tuo, ut restitueret, exactum est. Al. Consensu.
CONCENTOR, ōris. in Decretis Canonicis dicitur Is qui consonat & concinit canenti; sicut Succentor, Qui voce subsequens canendo respondet; Præcentor, Qui vocem præmittit in cantu.
CONCIO, is. V. CONCIEO.
CONCIO, ōnis. f. a Concio, concis. [ἐκκλησία, ἀγορά, δημηγορία, ῥῆτρα] est (inquit Valla lib. 4. cap. 47.) Populi multitudo congregata vel ex magistratus jussu, vel ex publici sacerdotis, vel interdum sua auctoritate & sponte propria, ad audiendum oratorem concionantem in bonum publicum: cujus etiam oratio vocatur Concio. In priore significato est Græce ἐκκλησία, quam nos pro Latina voce habemus. Festus; Concio, Conventus, dicta quasi Conventio. Cic. de Amicit. 95. Concio, quæ ex imperitissimis constat, tamen, &c.
Concionem, antiqui masculino genere posuere. Festus.
Concio, & conventus civium. Cic. 6. Verr. 110.
Orba ab optimatibus concio. In ORBUS.
Advocare concionem. Cæs. 2. Bell. Civil. 32.
Ascendere in concionem. Liv. 2. 7. h. e. In locum suggestumque, unde verba fiunt ad populum: ut exponit Gell. lib. 18. cap. 7. apud quem ibidem, in oratione contra concionem Metelli, Ascendi in concionem, concursus est populi factus.
Avocare concionem. V. AVOCO.
Convocare ad, vel in concionem. V. CONVOCO.
Dejerare pro concione populi. Suet. in Calig. cap. 24. Nec unquam postea ne pro concione quidem populi, aut apud milites, nisi per numen Drusillæ dejeravit.
Produci in concionem. Cic. Post redit. in Senat. 12.
Summovere concionem. Cic. pro Flacc. 15.
Vocare in concionem aliquem. Cic. 4. Acad. 144. Quid me igitur, Luculle, in invidiam, & tanquam in concionem vocas?
Vocata concione virtutem militum laudibus cumulat. Tacit. 2. Hist. 57.
Clamor concionis. Cic. 2. de Fin. 74.
Concio legitima, dicitur Quum populus legitime convocatus est, id est ab eo qui vocandi potestatem habet. Cic. de Opt. gen. Orat. 19. Eaque donatio fieret in theatro populo convocato: qui locus non est concionis legitimæ.
Concio, [δημηγορία] Ipsa oratio. Cic. 9. Fam. 14. Legi concionem tuam: nihil illa sapientius. Idem de Arusp. Resp. 7. Atqui paulo ante, P. C. concionem habuit, quæ est ad me tota delata: cujus concionis primum universum argumentum sententiamque audite.
Principum conciones. Cic. in Pison. 34.
Celeberrimæ conciones. Cic. in Pison. 34.
Horribilis concio Antonii, Dolabellæ præclara. Cic. 14. Att. 20.
Intermortuæ conciones. V. INTERMORIOR.
Turbulentæ. Quintil. lib. 5. cap. 13. Presserat enim turbulentis concionibus Cluentium Quintius.
Concionem habere, est (inquit Gell. lib. 13. cap. 14.) Verba facere ad populum sine ulla rogatione. Plaut. Men. 3. 1. 7.
Qui illum di omnes perduint, qui primus commentus est
Concionem habere, hac reque homines occupatos occupat.
Potestate concionis habendæ privare aliquem. Cic. 5. Fam. 2.
Concio item Locus est, in quo concio vel oratio habetur. ut, Ascendi in concionem, concursus est populi factus. Cic. apud Gell. 18. 7. V. paulo supra.
CONCIONĀLIS, e. [δημηγορικός] Adj. ut, Concionalis senex, Qui sectari conciones, sive concionari consuevit. Liv. lib. 3. cap. ult.
Clamor concionalis, Qualis in concionibus esse solet. Cic. 2. Q. frat. 4. Sed eodem die vehementer actum de agro Campano, clamore Senatus prope concionali.
Hirudo concionalis. V. HIRUDO.
Concionale genus causarum, quod & Deliberativum dicitur. Quintil. lib. 9. cap. 4. Judiciale & concionale, ut materia varium est, sic etiam collocatione verborum. conf. 3. 4. pr.
CONCIONARIUS, Adj. [ἀγοραστικός] Cic. 3. Q. frat. 3. Vehementer esse providendum, ne opprimatur concionario illo populo a se prope alienato.
CONCIUNCŬLA, æ. f. dimin. [δημηγορίδιον] Cic. 2. Att. 16. Quæ mihi videtur una conciuncula clamore pedisequorum nostrorum esse peritura.
CONCIŌNOR, [ἐκκλησιάζω, δημηγορέω, ἀγορεύομαι] āri. Idem significat quod Concionem habere. Cic. 1. Tusc. 117. Quæ quum ita sint, magna tamen eloquentia est utendum, atque ita velut superiore e loco concionandum.
Concionari apud populum, vel Milites. Cæs. 1. Bell. Civil. 7. Quibus rebus cognitis, Cæsar apud milites concionatur.
Concionari de aliquo, aut de re aliqua. Cic. 12. Fam. 22. At etiam de te concionatur: nec impune: nam sentiet quos lacessierit.
De religionibus sacris, & cæremoniis est concionatus. Cic. de Arusp. Resp. 8.
Ex turri alta concionari. Cic. 5. Tusc. 59.
Item Concionari, pro Vaticinari usus est Lactantius 4. 19. Idem hoc futurum etiam Sibylla concionata est. [i. e. Quasi concionabunda palam declaravit.
CONCIONANS, [δημηγορῶν] Partic. Plin. lib. 34. cap. 8. Fecit & concionantem manu elata.
CONCIONABUNDUS, Adj. Qui concionatur. Liv. 3. 47. Hæc propalam concionabundus, in dies magis augebat iras hominum.
CONCIONĀTOR, ōris. m. [ἐκκλησιαστής, δημηγόρος] Qui concionatur. Non raro in deteriorem partem accipitur, & Eum denotat, qui multitudinem ad seditionem provocat. Cic. 4. in Catil. 9. Intellectum est quid interfit inter levitatem concionatorum, & animum vere popularem.
CONCIONATORIUS, Adj. [ἐκκλησιαστικός] Gell. 1. 11. Ecce autem pro tibicina Laconica, tibia quoque illa concionatoria in mentem venit, &c.
CONCIPĪLO, [συναρπάζω] āre. dictum a Nævio, pro Corripere, & involare: inquit Festus. V. Dacer. in loc. Plaut. Truc. 2. 7. 61. Quem ego affatim jam jam concipilabo?
CONCĬPIO, ēpi, eptum, [συλλαμβάνω, κυέω] ĕre. ex Con, & Capio; Simul capere, apprehendere.
Concipere mulieres dicuntur, Quum utrumque genitale semen in earum utero coit ad fœtum faciendum. Aves etiam Concipere dicuntur. Plin. lib. 10. cap. 33. Perdices concipiunt supervolantium afflatu.
Concipere ex aliquo. Cic. pro Cluent. 31.
Ova concipere dicuntur pisces. Plin. lib. 9. cap. 51. Ita fit ut sola piscium & animal pariant, & ova concipiant.
Animo non servili aliquid concipere. Tacit. 2. Ann. 54. Fraude aut vi raptum Agrippam ferre ad exercitus Germanicos, non servili animo concepit. Simile est illud Paterc. lib. 2. 117. de Varo Quintilio. Is quum exercitui, qui erat in Germania, præesset, concepit esse homines, qui nihil præter vocem membraque haberent hominum.
Alicujus rei imaginem animo concipere. Quintil. lib. 2. cap. 20.
Auribus cupiditatem concipere. Cic. 6. Verr. 101.
Ingenio concipere aliquid. Ovid. Rem. Amor. 360.
Mente concipere. Ovid. 2. Met. 640.
Ergo ubi vaticinos concepit mente furores.
Verbis concipere aliquid. Cic. 3. Off. 108.
Aerem buccina concipit. Ovid. 1. Met. 337.
Æthera concipere mente. Ovid. 1. Met. 777.
Amorem rei alicujus. Ovid. 10. Met. 249.
Sculpsit ebur, formamque dedit, qua femina nasci
Nulla potest: operisque sui concepit amorem.
Aquas concipit Iris. Ovid. 1. Met. 271.
Bella cum aliquibus. Sil. lib. 13. 745.
Calorem. Cels. lib. 5. cap. 6. Donec omnis calor, qui conceptus est, finiatur.
Curam. Virg. 11. Æn. 519.
— ducis & tu concipe curam.
Dedecus. Cic. 1. Off. 123.
Dolorem a seipso. Cic. 3. de Nat. Deor. 91.
Flagitia animo. Cic. 1. de Nat. Deor. 66.
Flagitium cum aliquo. Cic. pro Sull. 16.
Flammam concipere dicuntur opera oppugnantium. Cæs. 2. Bell. Civil. 14. Hunc sic distulit ventus, uti uno tempore agger, plutei, testudo, turris, tormentaque flammam conciperent. i. e. Inflammarentur.
Fœdus. Virg. 12. Æn. 13.
Aut tu bella cie, conceptumque excute fœdus.
Fraudes concipere in. Cic. 1. Tusc. 72. Nam qui se humanis vitiis contaminassent, & se totos libidinibus dedidissent, quibus cæcati velut domesticis

domesticis vitiis atque flagitiis se inquinassent, vel in Repub. violanda fraudes inexpiabiles concepissent, iis demum quoddam iter esse seclusum a concilio deorum.
Furias. Virg. 4. Æn. 474.
Ergo ubi concepit furias evicta dolore, &c.
Furorem. Sil. lib. 5. 182.
Furores mente, Furiis agi. Ovid. 2. Met. 640.
Habitus in pronuntiando concipere. Quintil. lib. 3.
Ignem. Lucret. lib. 6. 880.
Stupa jacit flammas concepto protinus igne.
Irarum sævos ignes. Valer. 1. Argon. 748.
Imperium concipere. est Ex destinato suscipere. Rhenanus in Castigat. in Tacit. 2. Hist. 3.
Inimicitias cum aliquo ex re aliqua. Cæs. 3. Bell. Civil. 16. Prodit Libo, atque excusat Bibulum, quod is iracundia summa erat, inimicitiasque habebat etiam privatas cum Cæsare, ex ædilitate & prætura conceptas.
Intelligentias adumbratas animo menteque. Cic. 1. de Legib. 59.
Iras ingentes animo. Ovid. 1. Met. 166.
Iram acerbiorem intimo odio & corde. Cic. 4. Tusc. 21.
Jusjurandum concipere, quid sit, ex verbis Taciti intelligere possumus, 4. Hist. 41. sic enim inquit de delatoribus, Signo ultionis in accusatores dato, petit a Cæsare (i. e. Domitiano.) Junius Mauricus, ut commentariorum principalium potestatem Senatui faceret, per quos nosceret, quem quisque accusandum poposcisset. Consulendum tali super re Principem (i. e. Vaspasianum patrem) respondit. Senatus, inchoantibus primoribus, jusjurandum concepit, quo certatim omnes magistratus, ceteri ut sententiam rogabantur, Deos testes advocabant, nihil ope sua factum, quo cujusquam salus læderetur, neque se præmium aut honorem ex calamitate civium cepisse: trepidis, & verba jurisjurandi per varias artes mutantibus, queis flagitii conscientia inerat. i. e. Iis qui delationum conscientia urgebantur, conceptionem, hoc est formulam juramenti mutantibus, ut solent qui fallaciter jurant. Idem alibi, (4. 31.) Auxilia e Gallia hortantibus præfectis statim a Vitellio desciscunt, vetus miles cunctabatur, sed adigente Hordeonio Flacco, instantibus tribunis, dixit sacramentum, non vultu neque animo satis affirmans: Et quum cetera jurisjurandi verba conciperent, Vespasiani nomen hæsitantes, aut levi murmure, & plerumque silentio transmittebant. Conciperent (inquit) id est exprimerent, & integram sacramenti formulam pronuntiarent: ut illi qui asseveranter & præfidenter jurant conscientiæ fiducia. Est ergo Concipere, Ad certam formulam exprimere. Hæc Budæus.
Libellos appellatorios concipere, apud Ulp. l. 1. in fine. D. de appellat.
Lucem diei concipere dicitur locus quicunque a Sole illuminatur. Lucret. lib. 1.
Maculam. Cic. pro Rosc. Amer. 66. Ex quo si qua macula concepta est, non modo elui non potest, verum usque eo permanat ad animum, ut summus furor atque amentia consequatur.
Metum in se. Plaut. Amph. 1. 1. 145.
Igitur magis modum in majorem in sese concipiet metum.
Morbum. Columel. lib. 7. cap. 5. Sed is morbus ætate plerumque concipitur.
Mortem præcordiis. Cic. 1. Tusc. 96.
Nefas aliquod mente. Ovid. 10. Met. 352.
Noxam. Columel. lib. 12. cap. 3.
Odium in bonos. Cic. ad Quirit. post red. 1.
Opinionem. Columel. lib. 9. cap. 14. Notior est ista vetus agricolis concepta opinio.
Periculum conceptum parturire. Cic. pro Muren. 84. Hoc quod conceptum Respub. periculum parturit, consilio discutiam & comprimam.
Preces. Sen. Herc. fur. 11.
Radices concipere dicitur arbor, Quum agit radices. Ulp. in l. Vitem. §. 1. D. Arborum furtim cæsarum.
Scelus magnum concipere. Cic. pro C. Rabir. 26. Quodnam concepi tantum scelus? aut quod in me tantum facinus admisi, Judices?
Scelus in se concipere. Cic. 3. Verr. 9. Ac non sic statuerit, non istum majus in sese scelus concepisse, &c. i. e. Gravius peccasse.
Scelus concipi dicitur, Quod suscipitur. Rhenanus in Castig. in Tacitum, 2. Hist. 3.
Semina concipit terra. Cic. 2. de Nat. Deor. 26.
Sitim. Ovid. 5. Met. 446. Al. hoc in loco leg. Colligere.
Spem. Ovid. 6. Met. 555.
— jugulum Philomela parabat,
Spemque suæ mortis viso conceperat ense.
Spem alicujus regni. Columel. lib. 3. cap. 9. Spem futurarum victoriarum concipiunt propagata sobole generosi armenti. Liv. 4. 15. In ea Sp. Melius spem regni conceperat. Subaudi Urbe.
Spem de aliquo concipere. Plin. 1. Epist. 10.
Spe aliquid concipere. Livius 34. 33. extr. Hoc spe concipere, audacis animi fuisse.
Summas. Liv. 3. 5. Difficile ad fidem est, in tam antiqua re, quot pugnaverint ceciderintve, exacto affirmare numero. Audet tamen Antias Valerius concipere summas, &c.
Summa de aliquo concipere. Quintil. in proœm. lib. 6.
Superstitiosa concipiunt animi imbecilli. Cic. 2. de Divin. 81.
Triste aliquid concipere pectore. Ovid. 2. de Pont. 7. 16.
Pectore concipio nil nisi triste meo.
Vadimonium. Cic. 2. Q. frat. 14. Trebatium quod ad se miserim, persalse & humaniter etiam gratias mihi agit. negat enim in tanta multitudine eorum qui una essent, quenquam fuisse qui vadimonium concipere posset. i. e. Qui vadimonii formulam dictare posset. Inde Conceptum jusjurandum, Quod certa formula delatum est. Budæus. V. supra.
Ventum. Plin. lib. 16. cap. 31. Platani plurimum ventorum concipiunt, propter densitatem ramorum.
Verba concipere. Liv. 7. 5. Super lectum stans ferro intento, nisi in quæ ipse concepisset, verba juraret, se patris ejus accusandi causa concilium plebis nunquam habiturum, &c. Ovid. 10. Met. 290.
Tum vero Paphius plenissima concipit heros
Verba, quibus Veneri grates agit.
Verbis conceptis jurare. i. e. Dictatis a deferente juramentum, & ex arbitrio adjurantis: h. e. Adigentis ad jusjurandum pernotatis. Plaut. Pseud. 1. 3. 119.
Jurastin' te illam nulli venditurum, nisi mihi?
BAL. Fateor. CAL. nempe conceptis verbis. BAL. etiam consultis quoque.
i. e. Non modo dictatis a te verbis, sed etiam cogitatis, animadversis, præmeditatis. Hæc Budæus. Conf. Jusjurandum concipere.
Verbis conceptis pejerare. Cic. pro Cluent. 134. Dixit se scire illum verbis conceptis pejerasse. i. e. Inexpiabili perjurio sese contaminasse, inquit Budæus. Sic Valer. Max. lib. 4. cap. 1. de Africano posteriore.
Vires concipere. Plin. lib. 17. cap. 22. Virg. 1. Georg. 87.
Sive inde occultas vires & pabula terræ
Pinguia concipiunt. De agris.
Vitium concipere. Cic. 3. de Legib. 32. Quo perniciosius de Repub. merentur vitiosi principes, quod non solum vitia concipiunt, sed ea infundunt in civitatem.
Voces alicujus mente concipere. Ovid. 1. Fast. 102. al. Percipere.
Voluptatem concipere & comprehendere animo. Cic. 2. de Fin. 6.
Vota. Ovid. 7. Met. 584.
Concipitur, passive dixit Lucret. lib. 1. 5.
— per te quoniam genus omne animantum
Concipitur, &c. Et Curt. 3. 6. Medicamentum venis concipitur.
Pars animæ concipitur cordis parte quadam, quam ventriculum cordis appellant. Cic. 2. de Nat. Deor. 138. i. e. Continetur.

CONCIPIENS, [συλλαμβάνων] Partic. ut, Concipiens & comprehendens natura. Cic. 2. de Nat. Deor. 81.
Spiritus plura justo concipiens. Quintil. lib. 2. cap. 4.

CONCEPTUS, a, um. [συνειλημμένος, κυηθείς] Partic. ut, Concepta æstu pestis. Columel. lib. 7. cap. 5.
Conceptum aliquid ac meditatum. Cic. de Arusp. Resp. 55.
Concepta e leone. Plin. lib. 8. cap. 16.
Ex virginis furtivo stupro conceptus. Sen. Troad. 4.
Furto conceptus dicitur, Qui non legitimo matrimonio natus est. Ovid. 2. Fast. 183.
Jam tria lustra puer furto conceptus agebat.
Crimen conceptum. i. e. Conceptus fœtus ex impio quodam & nefario concubitu. Ovid. 10. Met. 470. de Cinyra,
Semina fert utero, conceptaque crimina portat.
Conceptum furtum in jure dicitur, Quum apud aliquem testibus præsentibus, furtiva res quæsita & inventa sit. Nam in eum propria actio constituta est, quamvis fur non sit, quæ appellatur, concepti. §. 4. Inst. de oblig. quæ ex delict. & apud Paulum lib. 2. Sent. cap. 31. Hotoman. conf. FURTUM.
Infans male conceptus. i. e. Non ex legitimo viro. Ovid. 10. Met. 503.
In bonum & æquum concepta actio. Papin. in l. Quæsitum est. D. de Sepulchro violato, Dixi eum recte ea actione experiri, quæ in bonum & æquum concepta est: id est qua actione qui experitur, ita intendere petitionem potest, ut non ultra petat, quam quod præstari & æquum & bonum est. Budæus.
Dulcedinem alicujus rei conceptam animo inclusam continere. Cic. Antequam iret in exilium. pr.
Fœdus conceptum excutere. Virg. 12. Æn. 13. i. e. Placitum animo fœdus prædestinatumque ut fiat. Servius.
Furor conceptus. Sen. Hippol. 3. 14.
Furor ex maleficiis conceptus. Cic. 7. Verr.
Lyæum conceptum ferens Mænas. Senec. OEth. 4.
Numen conceptum virgineo pectore. Lucan. 5. 97. i. e. Divinus & fatidicus spiritus ingressus Pythiæ virginis pectus.
Semen conceptum. Cic. 2. de Divin. 68.
Turpitudo atque infamia aliquot jam per annos alicui concepta. Cic. 2. Verr. 49.

CONCEPTUM, i. n. Col. 1. 6. pr. Sed in emendatis codd. Consæptum.

CONCEPTIO, ōnis. f. [σύλληψις] Idem ac Conceptus. Plin. lib. 22. cap. 22. Chrysippus & conceptionibus eam putat conferre multum. De caucalide herba.
Contra naturam conceptio. Cic. 2. de Divin. 49.
Formularum conceptio. Paul. in l. actio negotiorum. D. de Negotiis gestis, In extraordinariis judiciis ubi conceptio formularum non observatur, hæc subtilitas supervacua est.
Verborum conceptio. Pompon. in l. 5. §. D. de verb. oblig. Stipulatio autem est verborum conceptio, quibus is qui interrogatur, daturum facturumve se quod interrogatus est, responderit.
Conceptio, absolute, idem quod Formula. Cic. 2. de Invent. 58. In jure exceptiones postulantur, & quodammodo agendi potestas datur, & omnis conceptio privatorum judiciorum constituitur. Paul. l. 3. D. de accusat. Libellorum inscriptionis conceptio talis est.
Conceptio, apud Vitruvium 9. 4. Comprehensio est, & complexio, ut quum ab eo mundus definitur, Omnium naturæ rerum conceptio summa. Mundus enim sua amplitudine rerum summam complectitur, continet, arcet. Turnebus.

CONCEPTUS, ūs. m. [κύημα] pro Ipso fœtu. Plin. lib. 20. cap. 22. Non edendum gravidis, nisi mortuo conceptu, quippe etiam impositum ejicit. De Sisymbrio loquitur.
Conceptus, [κύησις] Actus ipse concipiendi. Cic. 1. de Divin. 93. Multa inusitata partim e cœlo, alia ex terra oriebantur, quædam etiam ex hominum pecudumve conceptu & satu.
Terræ conceptu generari & edi. Cic. de Univers. 35. Oceanum Salaciamque cæli satu terræque conceptu generatos editosque memoremus.
Conceptus animi. Firmic. lib. 5. cap. 12. Mars homines faciet superbos, audaces, sævos, iracundos, & qui omnes animi sui conceptus studeant ad finem usque deducere. [ἐπινοήματα. H. St.

CONCEPTOR, ōris. m. ut, Peccati conceptor. Arat. in Act. Apost. cap. 16.

CONCEPTACŬLUM, i. n. [συλληπτήριον] Ubi quid concipitur. Plin. lib. 11. cap. 37. Superbia alibi conceptaculum, sed hic sedem habet. i. e. In superciliis.

CONCEPTĔLA, æ. f. Idem. Frontinus de Aquæduct. Conceptelas vocat Aquarum conceptacula.

CONCEPTĪVUS, a, um. Conceptivæ feriæ Festa dicebantur, quæ in certis diebus servabantur quotannis, ut Sementinæ & Compitaliciæ. Festus. Erant autem apud veteres quatuor publicarum feriarum genera. Nam aut Stativæ erant, quæ certis & fixis diebus quotannis observabantur, & eodem semper die in fastis annotabantur: nos hodie Festa immobilia

bilia vocamus. Aut Conceptivæ, quæ quotannis quidem fiebant, sed modo hoc, modo illo tempore, ut magistratui videbatur: quales erant Latinæ feriæ, Sementinæ, Compitalia, & Agonalia. Imperativæ vero, quæ quotannis fieri non consueverant, sed propter valetudinem Principis, aut insignem victoriam, aut etiam imminens periculum a magistratu imperabantur. Nundinæ autem, feriæ erant rusticorum causa, nono quoque die institutæ, ut quum octo diebus in agris fuissent, ad emenda necessaria nono die in urbem convenirent. Vide hæc latius apud Macrobium, lib. 1. Saturn. cap. 16. conf. FERIÆ.

CONCEPTO, āre. frequent. Arnobius lib. 4. adversus gentes, His in lucem prodeunt generationibus dii vestri, quibus asini, porci, canes: quibus immunda hæc omnis conceptatur & gignitur terrenarum proluvies bestiarum?

CONCISUS, CONCISE. V. CONCIDO.

CONCITO, āre. V. CONCIEO, concies.

CONCLĀMO, [κατακοάω] āre. Simul clamare. Est autem proprie Præconis verbum, quod est Prædicere. Plaut. Merc. prol. 51.
Conclamare tota urbe & prædicere. Al. Conclamitare. Idem Men. 5. 9. 93.
— ergo nunc jam
Vis conclamari, auctionem fore? Cic. 6. Philipp. 2. Quum vos universi, una mente atque voce, iterum a me conservatam esse Remp. conclamastis.
Conclamant socii lætum Pæana secuti. Virg. 10. Æn. 738. i. e. Præ gaudio efferuntur clamore.
Conclamare, cum gerundio. Virg. 2. Æn. 233.
Ducendum ad sedes simulacrum, orandaque divæ
Numina conclamant.
Cum indecora exultatione conclamant. Quintil. lib. 2. cap. 2.
Conclamate iterum altiore voce. Catul. 40. 18. Phalæcus est.
Conclamare ad arma. Liv. 3. 50.
Socios. Ovid. 3. Met. 73.
Victoriam. Cæs. 1. Bell. Gall. 37.
Conclamare, pro Clamare. Cæs. 1. Bell. Gall. 47. extr. Quos quum apud se in castris Ariovistus conspexisset, exercitu suo præsente, conclamavit, quid ad se venirent? In aliis exemplaribus est Clamavit. Sed hanc lectionem tuetur Davies. q. V.
Planctu conclamat uterque Isthmos. Stat. 6. Theb. 13.
Conclamari, imperf. Conclamatum est. Ter. Eun. 2. 3. 54. Desine, jam conclamatum est. Ubi Donatus; Conclamatum est, Transactum ac finitum. ut, Conclamata corpora, quæ nihil reliqui jam habent ad vitæ officia. Lucan. 2. 23. — corpora nondum
Conclamata jacent. Aut Conclamatum, Satis deploratum, satisque vociferatum est: quia dixerat, O infortunatum senem, si & hic amare cœperit. Tanquam dicat, Jam occisum patrem tandem scimus, jamque deflemus. Hæc Donat. Servius autem exponens illud 6. Æn. 218.
Pars calidos latices, &c. Plinius, inquit, in naturali historia dicit hanc esse causam ut mortui & calida abluantur, & per intervalla conclamentur: quod solet plerumque vitalis spiritus exclusus putari, & homines fallere. Denique refert quendam suppositum pyræ, adhibitis ignibus erectum esse, nec potuisse liberari. Unde & servabantur cadavera octo diebus, & calida abluebantur: & post ultimam conclamationem comburebantur. unde traxit Terentius, Desine, jam conclamatum est. Hæc Servius.
Conclamare vasa, Exercitu castra moturo, conclamari solet ut vasa colligant. Cæs. 1. Bell. Civil. 66. Quo cognito signum dari jubet, & vasa militari more conclamari.

CONCLAMATIO, ōnis. f. [κατακόησις] Multorum clamor. Sen. lib. 1. de Clementia cap. 12. Et quum ille in vicino ad ædem Bellonæ sedens, exaudisset conclamationem tot millium sub gladio gementium, &c.
Lamenta, conclamationes. Tacit. 4. Hist. 1.

CONCLAMĪTO, [κατακοάομαι] āre. frequent. Plaut. Merc. prol. 51.
Conclamitare tota urbe, & prædicare.

CONCLAUDO, si, sum, [συγκλείω] ĕre. Simul claudere, concludere. Unde, Conclausa femina apud Columel. lib. 3. cap. 12. Eademque velut conclausa & coarctata femina comprimere atque strangulare. Sed plerumque scribitur CONCLUDO, quod V. infra.

CONCLĀVE, is. n. vel CONCLĀVIS, is. f. [μυχὸς τρικλίνιον, δῆσις] est (inquit ad Ter. Eun. 3. 5. 35. Donatus) Separatior locus in interioribus tectis: vel quod intra eum loca multa & cubicula clausa sint adhærentia triclinio. Conclavia, dicunturLoca quæ una clave clauduntur, inquit Festus. V. infra. Ter. Heaut. 5. 1. 29. Est mihi ultimis conclave in ædibus quoddam retro. Sic Cic. 1. de Divin. 26. Conclave illud, ubi erat mansurus, si ire perrexisset, proxima nocte corruit.
Committere se in conclave. V. COMMITTO.
Conclave Cicero pro Triclinio usus est, licet triclinii vocabulo utatur 6. Verr. 58. Nam ut in singula conclavia, quæ iste non modo Romæ, sed omnibus in villis habet, tricenos lectos optime stratos cum ceteris ornamentis convivii quæreret, nimium multa comparare videretur. Budæus.
Convertere conclave in usum ædium. Neratius in l. Quod conclave. D. de Damno infecto, Quod conclave binarum ædium dominus ex aliis ædibus in aliarum ædium usum convertit, &c. Ubi Conclave, Cubiculum vel quamcunque ædificii partem vocare videtur, ad quod duabus clavibus acceditur, id est duobus ostiis. Budæus.
Currere per totum conclave. Hor. 2. Serm. 6. 113.
Inferior porticus & ejus conclavia fiunt recte. Cic. 3. Q. frat. 4.

CONCLAVĀTUS, a, um. Conclavatæ, dicebantur Quæ sub eadem erant clave. Auctor Festus. [Scalig. Conclavia legit. Ego malim Conclaviata, vel ut in Gloss. Gr. Lat. Conclava. V. ad seq. dict.

CONCLAVIUM, i. n. [μυχὸς] Idem. Plaut. Aul. 3. 2. 24.
Etiam rogitas, scelestе homo, qui angulos omnes
Mearum ædium & conclavium mihi pervium facitis? conf. ejusd. Most. 3. 2. 158. Vitruvius 6. 5. pr. dixit Conclaviorum altitudines. ubi Philand. Pro conclavium dictum est, variata flexione. [Apud Plaut. pr. loc. Turneb. ex MSS. Perviam legit, quomodo & Gronov. edidit: in posteriore manifeste n. pl. est, a recto Conclave. Et apud Vitruv. forsan error est. Etiam in Gloss. tamen Lat. Gr. Conclavia, συνοικία. Sed videtur legendum συνοικίαι. f. g. Nam in Græco Lat. συνοικία, Conclavum, Conclavia, Insula. V. Henr. Steph Thes. Gr. Fest. adjective ponere videtur in Conclavia, quasi a Conclavius, a, um; vel Conclavis, e.

CONCLŪDO, si, sum, [συγκλείω, συμπεραίνω, συγκατακλείω, κατακλείω, συμφράττω, συνείργω] ĕre. Simul claudere.
Auras concludere follibus. Hor. 1. Serm. 4. 19.
Concludere in cavea, navi, &c. Plaut. Curc. 3. 80.
— quia enim in cavea si forent
Conclusi. Idem Rud. 2. 3. 61. Ibidem in navi conclusit ipse.
Intelligentiam in animo, animum conclusit in corpore deus. Cic. de Univers. 8.
Concludere se in cellam. Ter. Adel. 4. 2. 13.
Nam me jam in cellam aliquam cum illa concludam, id tutissimu'st. Plaut. Casin. 1. 44. Concludere in fenestram firmiter.
In parvum quendam & angustum locum concludere jus civile. Cic. 1. de Legib. 17.
Concludere aliquo, Ter. Eun. 4. 3. 24.
Concludar huc. Ter. And. 2. 3. 12. Ut ab illa excludar, huc concludar. Legitur & Hac concludar.
Concludere res multas in unum diem. Ter. Eun. 5. 9. 17.
— an fortunam collaudem, quæ gubernatrix fuit,
Quæ tot res, tantas, tam opportune in unum conclusit diem?
Concludere aliquem in angustissimam formulam sponsionis. Cic. pro Rosc. Com. 15.
Orator concluditur in ea, quæ sunt in usu civitatum vulgari ac forensi. Cic. 1. de Orat. 160.
Cingitur atque concluditur ipse portus urbe. Cic. 7. Verr. 95.
Sulco concludere locum tecto. Virg. 1. Æn. 429. i. e. Ad tectum. Servius.
Domo aliquem concludere. Sen. Hippol. 2.
Concludere, pro Obturare. Valer. 1. Argon. 480.
Concludere, Finire. Cic. de Amicit. 29. Quamobrem ad illam primam redeamus, eamque ipsam concludamus aliquando. Budæus.
Verborum descriptus ordo alias alia terminatione concluditur. Cic. in Orat. 200.
Concludere atque perorare. Cic. 2. de Orat. 307.
Concludere ac definire orationem. Cic. 6. Verr. 115. Ut aliquando totam hujus generis orationem concludam ac definiam.
Concludere multa uno fine. Cic. 4. de Finib. 19. Et duo nobis opera pro uno relinquunt, ut alia sumamus, alia appetamus, potius quam uno fine omnia concludant.
Argumentationem. Cic. in Orat. 122.
Argumentum ratione. Cic. in Orat. 137.
Conclusurum me esse crimen decumarum dixeram. Cic. 5. Verr. 163.
Epistolam concludere. Cic. 9. Att. 10. Concludis epistolam quandam hoc modo.
Extremum concluditur. Cic. 11. Att.
Perorationem. Cic. in Orat. 122.
Sententiam circumscriptione quadam comprehendere ac concludere. Cic. de Clar. Orat. 34.
Sententias explere atque concludere. Cic. in Orat. 130.
Versum concludere, est Versum perficere suis numeris & pedibus, nulla etiam adhibita elegantia. Hor. 1. Serm. 4. 40.
— neque enim concludere versum
Dixeris esse satis.
Concluditur verbis interdicti, pro Comprehenditur. Cic. pro Cæcin. 35. Ea tametsi verbis interdicti non concluditur: tamen sententia juris atque auctoritate retinetur.
Laus æquitatis, integritatis, facilitatis, ad extremum ludorum voluptate concluditur. Cic. pro Muren. 41.

CONCLŪSUS, [συγκεκλεισμένος] Partic. ut, Conclusa aqua. Cic. 2. de Nat. Deor. 20.
Corio conclusæ res. Lucret. lib. 4. 934.
Propterease fere res omnes, aut corio sunt,
Aut cute conclusæ, &c. Hunc autem mendosissimum esse locum notat Lambinus; & Lectio in hodiernis editionibus sic restituitur,
Aut etiam conchis, aut callo, aut cortice tectæ.
Locus conclusus. Lucret. lib. 4. 460.
Circumscriptio. Cic. in Partit. 19.
Conclusum & comprehensum. V. COMPREHENSUM.
Conclusum opponitur ei quod dicitur Dispersum aut dissipatum. Cic. 1. de Orat. 187. Omnia fere quæ sunt conclusa nunc artibus, dispersa & dissipata quondam fuerunt.
Perfectum atque conclusum. Cic. 4. Verr. 82. Invenietis id facinus natum cupiditate, auctum per stuprum, crudelitate perfectum atque conclusum.

CONCLŪSE, Adv. [συγκεκλεισμένως] Cic. in Orat. 177. Quum, ut fit, fortuito sæpe aliquid concluse, apteque dicerent. h. e. Numerosam periodon funderent.

CONCLUSIO, ōnis. f. [συμπέρασμα, ἐπίλογος] Finis & perfectio.
Vocis moderatio, & verborum conclusio. Cic. 3. de Orat. 179.
Conclusio dicitur, quam Græci ἐπίλογον, nostri modo Perorationem, modo Cumulum vocant. Nam cumulus proprie acervus est: & in conclusione omnia quasi in unum acervum colliguntur. Perott.
Extrema pars & conclusio muneris & negotii. Cic. 1. Q. frat. 1. Ut tanquam poetæ boni, & actores industrii solent, sic tu in extrema parte & conclusione muneris ac negotii, diligentissimus sis.
Acutæ conclusiones. Quintil. lib. 2. cap. 20.
Certæ & crebræ. Quintil. lib. 5. cap. 14.
Subtilis, & ad morem Dialecticorum formata. Quintil. lib. 7. cap. 4.
Nulla conclusio est, assumptione non concessa. Cic. 2. de Finib.
Una conclusione finiri. Quintil. lib. 3. cap. 3.
Conclusio, pro Argumentatione & ratione. Cic. 4. Acad. 67.

CONCLUSIUNCŬLA, æ. f. dimin. Cic. 4. Acad. 75.
Contortulæ quædam ac minutæ Stoicorum conclusiunculæ. Cic. 2. Tusc. 42.

CONCLŪSUS, ûs. m. Cæl. Aurel. Tard. 1. 4. 77. Conclusu corporis.

CONCLUSŪRA, æ. f. Vitruv. 6. 11.

CONCŒNA, æ. m. [σύνδειπνος] Qui una cum alio cœnat. Lucil. apud Fest. Tapulla, ut placet Duzæ & Voss. Gloss. Lat. Gr. σύνδειπνος, Conviva, Concena.

CONCŒNATIO, ōnis. f. ut Compotatio. Cic. 9. Fam. 24.

CONCŒPTO, āre. Macrob.

CONCOCTIO, V. CONCOQUO.

CONCŎLOR, ōris. Adj. [ὁμόχροος] Ejusdem coloris: ut, Concolor cicatrix. Plin. lib. 28. cap. 9.
Cum fœtu concolor albo. Virg. 8. Æn. 82.
Flos de sanguine concolor ortus. Ovid. 10. Met. 735. de Adonide.
Concolor est ei. Columel. lib. 7. cap. 3.

Concolōrus, Adj. Mart. Capell.
Concolōro, āre. Tertull. de Pudic. cap. 8.
Concomĭtor, āri. Quintil.
Concomitatus, Partic. Plaut. Milit. 4. 3. 10.
Quibus concomitata recte deveniat domum.
Concopŭlo, āre. Idem quod simplex Copulare. Lucret. lib. 6. 1075.
Denique res auro argentum concopulat una, &c. Chrysocollam intelligit, id est auri gluten: quod quomodo fiat disce ex Plin. lib. 33. cap. 5. Lambinus.
Concŏquo, coxi, coctum, [συμπέπτω, πέπτω] ĕre. Varro 2. de R. R. cap. 10. Vel ad focum afferre ligna, ac cibum concoquere.
Concoquere cibos. Cic. 2. de Nat. Deor. 124. Eademque hæc avis scribitur conchis se solere complere, easque quum stomachi calore concoxerit, evomere. Catul. 21. 8.
— bene nam valetis omnes
Pulchre concoquitis.
Ad concoquendum facillimus cibus. Cic. 2. de Finib. 64.
Mutari & concoqui ut possit quod alvus recipit, arcet id & continet. Cic. 2. de Nat. Deor. 136.
Concoquere, per translationem, pro Ferre & pati. Liv. 4. 15. Ut quem Senatorem concoquere civitas vix posset, regem ferret.
Κρίσιν concoquere. Cic. 9. Fam. 4. Nunc vide utra te κρίσις magis delectet, χρονιστικὰ ne, an hæc quam noster Diodorus non concoquebat.
Diu deliberare & concoquere utrum, &c. Cic. pro Rosc. Com. 45.
Concoquere odium. Cic. 3. Q. frat. 9. De epistola Vatinii risi: sed me ab eo ita observari scio, ut ejus ista odia non sorbeam solum, sed etiam concoquam.
Concoctus, [πεπεμμένος] Partic.
Odores olivo concocti. Lucret. lib. 2. 852.
— mistos in corpore odores,
Concoctosque, suo contactos perdere viro. i. e. Virulentia & malo odore. Odores concoctos, i. e. Unguenta odorata cum oleo cocta.
Concoctus, pro Cocto. Cels. lib. 3. cap. 22. De tabe. Marrubium ex melle concoctum. Ita vett. edd. Sed Lind. habet: Marrubii, si cum melle sit incoctus. subaud. Succus.
Concoctio, ōnis. f. [πέψις, πέπανσις] Plin. lib. 11. cap. 37. Aves quoque geminos sinus habent, quædam unum quo merguntur recentia: ut guttur: alterum, in quem ex eo demittunt concoctione maturata.
Concordia, **Concordialis**, &c. V. post seq. dict.
Concors, ordis. Adj. [ὁμογνώμων, ὁμόφρων, ὁμόνους, ὁμονοητικός] Qui unius mentis, sive unius animi est. Cic. 1. Tusc. 11. Aliis cor ipsum animus videtur, ex quo excordes, vecordes, concordesque dicuntur. Plaut. Aulul. 3. 5. 7.
Et multo fiat civitas concordior.
Amicitia & caritate concordi se complecti. Cic. de Univers. 13.
Animæ concordes. Virg. 6. Æn. 827.
Aquæ concordes. Plin. lib. 5. cap. 9. Nec ante Nilus, quam se totum aquis concordibus rursus junxit.
Ausis concordibus. Sil. lib. 5. 214.
Figura concors. Plin. lib. 7. cap. 12. Diversarum quidem gentium natales tam concordi figura reperiri, super omnem esse taxationem.
Fronte æquata & concordi currere freno. Sil. lib. 16. 381.
Frena jugo concordia ferre. De equis dictum. Virg. 3. Æn. 542.
Fratres concordissimi. Cic. pro Ligar. 5.
Fuga concors. Sil. lib. 16. 69.
Insania. Sil. lib. 4. 99.
Ambobus velox virtus geminusque cupido
Laudis, & ad pugnas Martemque insania concors.
Mensæ. Lucan. lib. 4. 197.
Miles. i. e. Milites concordes. Sil. lib. 8. 8.
Parcæ. Virg. 4. Ecl. 47.
Talia secla suis dixerunt currite fusis,
Concordes stabili fatorum numine Parcæ. Nam & quod una dixerit, duæ sequuntur: & fixa sunt statuta fatorum. Hor. Carm. Secul. 26.
Quod semel dictum, stabilisque rerum
Terminus servet. Servius.
Pars concors & sine lite. Ovid. 3. de Pont. 2. 88.
Pax. Ovid. 1. Met. 25.
Præsidiis concordibus cingere aliquem. Claud. 2. in 1. Conf. Stil. 209.
Simulacra. Sil. lib. 13. 650.
Succedunt simulacra virûm concordia, patris
Unanimique simul patrui. i. e. Æqualia. De Scipionibus.
Sibi concors dicitur, Qui bene sibi constat. Sen. 1. de Vita beata.
Sonus concors. Ovid. 5. Met. 664.
Status moderatus & concors civitatis. Cic. 3. de Legib. 28.
Torus concors. Propert. lib. 4. 5. 6.
Concordia, æ. f. [ὁμόνοια, ὁμοφροσύνη, ἁρμονία] Vox communis, a Corde congruente dicitur. cui contraria est Discordia. Sallust. Jug. cap. 10. Concordia parvæ res crescunt, discordia maximæ dilabuntur.
Conjunctio & concordia. Cic. 5. Verr. 23. Tantamque habebat morum similitudo conjunctionem atque concordiam, ut, &c.
Concordia & conspiratio omnium ordinum ad defendendam libertatem facta. Cic. 12. Fam. 15.
Pax & concordia extraneis gignetur. Cic. Anteq. iret in exil. 9.
Reconciliatio concordiæ. Cic. 3. in Catil. 25.
Flendi concordia. Ovid. ad Liv. 201.
Veneris concordia. Ovid. 13. Met. 875.
Candida concordia. Ovid. 1. Fast. 637. Quod pura & sancta sit, quod benigna ac multorum bonorum mater.
Concordia communis sanguinis vinculo constricta. Valer. Max. lib. 4. cap. 6. 4. Loquitur de concordia inter Pompeium & Cæsarem ob Juliam Cæsaris filiam, quæ Pompeio nupserat.
Discors concordia dicitur rerum, Quæ quum inter se diversæ sint, tamen commistæ unum quoddam corpus conficiunt, dum una alterius vires temperat & coercet. Ovid. 1. Met. 433. Oxymoron est figura.
— & discors concordia fœtibus apta est. conf. Hor. 1. Epist. 12. 19.
Discordem concordiam vocat Lucanus Simulatam amicitiam, ut quum illum amplecti & colere videmur, quem tamen tacito odio prosequimur, lib. 1. 98. de Cæsare & Pompeio.
Felix. Propert. lib. 3. 6. 41.
Mitis. Ovid. 3. Fast. 881.
Sociata nervorum concordia. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Sociata tradentis, accipientisque concordia. Quintil. lib. 2. cap. 9.
Nummarius interpres pacis & concordiæ. Cic. pro Cluent. 100.
Alicui concordia conjunctissimum esse. Cic. pro Cluent. 152.
Adducere rem ad concordiam. Cic. 7. Att. 3.
Confirmare concordiam cum aliquo. Cic. 13. Philipp. 2.
Conglutinare concordiam. Cic. 1. Att. 14.
Constituere concordiam. Cic. 8. Att. 15.
Reducere in pristinam concordiam aliquos perfidia hominum distractos. Cic. 8. Att. 24.
Concordia, Dea apud Romanos: cujus ædem C. Flavius, Cn. filius dedicavit in area Vulcani, summa invidia nobilium. Liv. lib. 9. extr. Cic. pro Domo 131. Si sedem ipsam ac templum publici consilii religione Concordiæ devinxisset. De Concordiæ festo & templo, vide comment. Ovid. 1. Fast. 639.
Cella Concordiæ. Cic. 2. Philipp. 19. Quum in hac cella Concordiæ (ô dii immortales) in qua me Consule salutares sententiæ dictæ sunt, &c.
Concordia, Italiæ urbs Carnorum. Plin. lib. 3. cap. 1. & item Melæ & Ptolemæo, nomine adhuc durante.
Est & Concordia, Hispaniæ civitas Ptolemæo. unde
Concordienses, Bæticæ, vel potius Lusitaniæ populi.
Concordiālis, e. Adj. Firmic. lib. 6. cap. 32. Concordialibus vinculis copulentur.
Concordialis, subst. [ἀργεμώνη] Herba est silvestris, papaveri similis, quæ quod argemati oculorum medeatur, a Dioscoride Argemone est appellata.
Concordium, i. n. pro Concordia. ut, Venale concordium. l. 27. ff. de Pact. Dot.
Concordĭtas, ātis. f. [ὁμόνοια] pro Concordia, apud Pacuvium, aliosque veteres. Concorditatem, inquit, hospitio adjunctam, perpetem probitatem conservetis. Non. 2. 151.
Concordĭter, [ὁμονοικῶς] ius, issime. Adv. Cic. pro Rabir. 14. Et tibi acerbior patrui mors est, quem nunquam vidisti, quam illi ejus fratris, quicum concordissime vixerat.
Congruere concorditer inter se. Plaut. Curc. 2. 2. 14.
Bellum utinam consideratius concordiusque gerant. Liv. 4. 45. Vetus Inscript. apud Gruter. p. 612. n. 1. C. B. M. CVM QVA CONCORDISSIME VIXIT ANN. XXII.
Concordo, [συμφωνέω, ὁμογνωμονέω, ἀρθμέω] āre. Convenire. Ter. Phorm. 2. 3. 86.
Si concordabis cum illa, habebis quæ tuam
Senectutem oblectet: respice ætatem tuam.
Sanitas animi dicitur, quum ejus judicia opinionesque concordant. Cic. 4. Tusc. 30.
Bene concordatum matrimonium dirimere. Papinianus in l. Miles. §. Licet. D. Ad legem Jul. de adult.
Concordantia, æ. f. a v. Concordo, Vulgo pro Harmonia, seu Locis parallelis. V. Voss. de Vit. L. L. 3. 6.
Concorpŏro, [συσσωματόω] āre. Simul corporare, & ex pluribus mistis unum facere. Plin. lib. 22. cap. 24. Semper mulsum ex vetere vino utilissimum, facillimeque cum melle concorporatur. Idem lib. 27. cap. 12. Eademque vitiligines concorporat.
Concorporatio, ōnis. f. Tertull.
Concratitius, Adj. [ταρρώδης] a Crates, cratis: ut, Paries concratitius, Qui cratibus insertis fit. Ulpian. in l. Cum duobus. §. Item Mela. D. Pro socio, Item Mela scribit, si vicini semipedes inter se contulerint, ut ibi concratitium parietem inter se ædificarent, ad onera utriusque sustinenda, &c. Concratitius autem paries est Papiniano, qui Latine proprie Intergerinus appellatur, qui a vicinis constructus, veluti intergerit, id est communiter gerendo est. V. Vitruvium, & Intergerinus, in **Intergero**. Hodie legitur Cratitius, de quo suo loco.
Concrēdo, credĭdi, credĭtum, [παρακατατίθημαι] ĕre. Idem quod Credere. i. e. Servandum dare, & fidei alicujus tradere. Plaut. Aul. prol. 6.
Sed mihi avus hujus obsecrans concredidit
Thesaurum auri, clam omnes.
Concreduo, per u inter d & o, dixere veteres. Plaut. Aul. 3. 6. 49.
Ne tu in me mutassis nomen, si hoc concreduo.
Concredere mari navigia. V. **Concedo**.
Concredere aliquid taciturnitati alterius. Plaut. Trin. 1. 2. 102.
Ventis aliquid concredere. Catul. 62. 213.
Nugas alicui suas concredere. Hor. 2. Serm. 6. 43.
Concredere vites teneriores calido solo. Columel. lib. 3. cap. 1.
Concredere aliquem in custodiam alterius. Plaut. Merc. 2. 1. 9.
Commendare & concredere fortunas suas alicui, famam, &c. Cic. pro Rosc. Amer. 62.
Concrĕmo, [συγκαίω] āre. Idem quod Cremare. Plin. lib. 12. cap. 18. Periti rerum asseverant, non ferre tantum Arabiam annuo fœtu, quantum Nero princeps novissimo pompæ suæ die concremavit.
Concremare igni. Liv. 6. 33.
Urbs concremetur. Sen. Theb. 2.
Concrĕpo, crepui, crepĭtum, [ἐπικτυπέω] āre. a Crepo deducitur, ejusdem cum eo significationis, nisi quod Con auget, teste Donato. Ter. Hec. 4. 1. 6. Sed ostium concrepuit.
Arma concrepant, per translationem. Liv. 6.
Cymbala Thebano concrepuere deo. Propert. lib. 3. 18. 6.
Scabella concrepant. Cic. pro Cœl. 55.
Concrepare digitis. Plaut. Milit. 2. 2. 51.
Concrepare digitis, aliter. Cic. 3. Off. 71. Itaque si vir bonus habeat hanc vim, ut si digitis concrepuerit, possit in locupletum testamenta irrepere: hac vi non utatur. Aliquot post verbis velut se explicans, ait: At si dares hanc vim M. Crasso, ut digitorum percussione hæres posset scriptus esse, qui re vera non esset hæres, &c. V. in Chiliadibus adagium, Ad digituli crepitum. Concrepuerit digitis, h. e. Levissimo momento.
Concrepare digitos dixit Petron. cap. 27.
Concrepare, omisso Digitis, eodem modo. Cic. 2. de Lege Agr. 81. Qui simul ac Decemviri concrepuerint, armati in cives, & expediti ad cædem esse possint.

Concrepare gladiis ad scuta. Liv. 28. 29. Exercitus, qui corona concionem circumdederat, gladiis ad scuta concrepuit.
Manus concrepuere. Ovid. 3. Fast. 740.
Concrepare, active positum. Ovid. 5. Fast. 441.
Rursus aquam tangit, Temesæaque concrepat æra. Conf. paulo supra Concrepare digitos.
CONCREPATIO, ōnis. f. Arnob. lib. 2.
CONCREPARIUS, a, um. Plaut. Bacch. suppos. prol. v. 3.
CONCREPITO, āre. frequent. Prudent.
CONCRESCO, crēvi, crētum, [ἐπισυνίσταμαι, πήγνυμαι, συμπήγνυμαι] ĕre. a Cresco componitur; & Simul crescere significat: aliquando etiam Conjungi & conglutinari. Cic. 2. de Nat. Deor. 26. Quæ neque conglaciaret frigoribus, neque nive, pruinaque concresceret.
Induratum & concretum alta glacie. Liv. 21. 36. Ut pleraque velut pedica capta inhærerent, indurata & alta concreta glacie.
Concrescendi vis & Liquendi, contraria. Cic. de Univers. 42. Has ipsas esse omnium causas, quæ vim habeant refrigerandi, calefaciendi, concrescendi, liquendi. In novissime excusis est, Vim habeant frigoris & caloris, concretionis, & liquoris.
Concrescunt subitæ currenti in flumine crustæ. Virg. 3. Georg. 360. i. e. Aquæ congelascunt fluentes. Servius. De frigida Scythiæ regione.
Putres fungi concrescunt. Virg. 1. Georg. 392.
— testa quum ardente viderent
Scintillare oleum, & putres concrescere fungos. Nam (ut dicit Plinius) quum aer humidus esse cœperit, favilla quæ cum fumo solet egredi, prohibita aeris crassitate in lucernis residet, & quasdam velut fungorum imitatur imagines. Servius. V. Plin. lib. 18. extr.
Imbres concrescunt ventis gelidis. Ovid. 9. Met. 220.
Utque ferunt imbres gelidis concrescere ventis,
Inde nives fieri. i. e. In unum cogi, & densari.
Mare concrescit glacie. Ovid. 3. Trist. 12. 29.
Nubes concrescunt in alto. Lucret. lib. 4. 137.
Mundi orbis concrevit primis seminibus. i. e. Quatuor elementis. Virg. 6. Ecl. 35. — ut his exordia primis
Omnia, & ipse tener mundi concreverit orbis. i. e. Collectus & informatus sit. Servius.
Radice concreta tenacius hærere. Claud. 6. Conf. Hon. 77.
Hic tibi concreta radice tenacius hæsit.
Sanguis concrevit frigore. Virg. 12. Æn. 905.
Genua labant, gelidus concrevit frigore sanguis. De Turno loquitur. i. e. Coagulatus est & congelatus.
Terra concrescit frigore. Lucret. lib. 6. 845.
Illud funestum animal ex nefariis stupris, ex civili cruore, ex omnium scelerum importunitate & flagitiorum impunitate concretum. Cic. in Pison. 21. Translate.
Concresse, pro Concrevisse. Ovid. 6. Met. 416.
CONCRĒTUS, a, um. [συμπεπηγώς, συμπεπηγμένος] Partic. Cic. 1. Tusc. 42. Crassus hic & concretus aer.
Aer concretus in nubem cogitur. Cic. 2. de Nat. Deor. 102.
Cælum crassum atque concretum. & Aer purus & tenuis velut opposita ponit Cic. 2. de Nat. Deor. 42. Etenim licet videre acutiora ingenia, & ad intelligendum aptiora eorum, qui terras incolant eas, in quibus aer sit purus ac tenuis, quam illorum qui utantur crasso cælo atque concreto.
Cælum pingue & concretum. Cic. 1. de Divin. 130.
Corpora terrena concretaque. Cic. 1. Tusc. 47.
Corpus concretum ex elementis. Cic. 3. de Nat. Deor. 30.
Dolor concretus vocatur ab Ovidio, Quo ita obstupescimus, ut nec gemitum edere, nec lacrymas emittere queamus, tanquam horrore nimio congelatas & concretas, lib. 2. de Pont. 11. 10.
Lumen Lunæ concretum. Cic. 1. de Divin. 18. ex lib. 2. de Consulatu suo.
Quum claram speciem concreto lumine Luna
Abdidit, &c. i. e. Contracto. [Forte Completo legendum. Intelligit enim Lunæ eclipsin, quæ semper in Plenilunio accidit. Nisi eodem sensu & Concretum dicitur, ubi cornua nimirum ejus coïere.
Mimus breviter concretus in artus suos. Propert. lib. 4. 9. 15.
Mimus & ipse suos breviter concretus in artus,
Jactabat truncas ad cava buxa manus. Rectius Nanus legitur.
Vis ex terrena mortalique natura & caduca concreta. Cic. 1. Tusc. 61.
Concretus, Conjunctus, conglutinatus. Virg. 6. Æn. 738.
Multa diu concreta modis inolescere miris. Plin. lib. 17. cap. 21. Quum vero concreti (nodi) ademere transitum, repercussa erumpit de Vitis medulla.
Concretus & coalitus. Gell. lib. 12. cap. 1. Cujus in corpore, cujusque ex sanguine concretus homo & coalitus sit?
Aqua frigore concreta. Martial. lib. 4. 3.
Concretas pigro frigore ridet aquas.
Barba concreta sanguine. Ovid. 14. Met. 201.
Crines sanguine concreti. Virg. 2. Æn. 277.
Frigora concreta pruina. Virg. 2. Georg. 376.
Labes concreta, Affixa & inhærens. Virg. 6. Æn. 746. Servius.
Lac concretum. Virg. 3. Georg. 463.
Nix concreta. Lucret. lib. 3. 20.
Semen concretius. Lucret. lib. 4. 1237.
Squalore diutino concreta facies. Quintil. Declam. 8. 8.
Zonæ glacie concretæ. Virg. 1. Georg. 236. De Septentrionali & Brumali parallelis loquitur.
Concretum & Resolutum, contraria. Claud. de Crystallo 7. 3.
CONCRĒTUM, i. n. [συμπεπηγός] Conjunctum & conglutinatum. Cic. 1. de Nat. Deor. 75. Quæ nil concreti habeat, nil solidi, nil expressi.
Concretum & corporeum. Cic. de Univers. 23.
σύγκελμα. H. St.
Satum & concretum. Cic. 1. Tusc. 60.
Orta, generata, concreta. Cic. 5. Tusc. 69.
Nihil est animis admistum, nihil concretum, nihil copulatum, nihil coagmentatum, nihil duplex. Cic. 1. Tusc. 71.
CONCRESCENTIA, æ. f. Vitruv. 8. 3.
CONCRETIO, ōnis. f. [σύμπηξις] Cic. 1. de Nat. Deor. 71. Idem facit in natura deorum, dum individuorum corporum concretionem fugit.
Mortalis concretio. Cic. 1. Tusc. 66. Mens segregata ab omni concretione mortali. h. e. Anima sejuncta a corpore.
Prava concretio. Firmic. lib. 1. cap. 3. Quicquid vitii ex prava concretione corpus habuerat.
CONCRETUS, ûs. m. [σύμπηξις] Idem quod Concretio. Plin. lib. 12. cap. 16. In plenum autem probatio est minutis glebis, nec rotundis, in concretu albicantis succi.
CONCREMENTUM, i. n. Apul.
CONCRETĪVUS, a, um. Firmic.
CONCRĪMĬNOR, [διαβάλλω] āri. Idem quod Criminari. Plaut. Mil. 2. 2. 87.
Ut si illic concriminatus fiet adversus militem
Meus conservus.
CONCRIMINATIO, ōnis. f. Vox JCt. in Dig.
CONCRISPO, āre. Vitruv. 8. 1. Humores se concrispantes.
CONCRŬCIOR, [πημαίνομαι] āri. ut, Concruciari omni corpore. Lucret. lib. 3. 149.
Et quasi quum caput, aut oculus tentante dolore
Læditur in nobis: non omni concruciamur
Corpore. i. e. Non omnibus simul affligimur membris.
CONCRUSTO, āre. Ammian. 17. 7. Soliditates concrustatæ.
CONCUBIENSES, Populi sunt in Umbria, sexta Italiæ regione, ut est apud Plin. lib. 3. cap. 14. Forojulienses, cognomine Concubienses.
CONCŬBO, are. & CONCUMBO, cubui, cubĭtum, [συγκοιτάω] ĕre. Simul cubare, Coire. Ter. Hec. 3. 3. 33.
Nam aiunt tecum post duobus concubuisse eam mensibus.
Concumbere cum uxore. Cic. de Fato, 30. Quia ita fatum sit & concubiturum cum uxore Laium. Ovid. 3. de Arte Am. 522.
Credere vix possum, nisi cogat credere partus,
Vos ego cum vestris concubuisse viris.
Concumbere, dativo junctum. Tibul. lib. 1. 8. 35.
At Venus invenit puero concumbere furtim. al. Succumbere.
CONCUBITIO, ōnis. f. Hygin. Astron. P. 2. 12. Quod inusitato genere concubitionis esset natus.
CONCUBĬTUS, ûs. m. [συνουσία, μῖξις] Coitus. Plin. lib. 10. cap. 63. Ceteris animalibus stati per tempora anni concubitus, homini omnibus horis dierum noctiumque.
Nefandi concubitus. Sen. Agam. 1.
Novi, Horrendi & inusitati. Sen. Hippol. 2.
Vagus concubitus. h. e. Meretricius. Hor. in Arte Poet. 398.
Vetitus. Ovid. 10. Met. 353.
Concubitus neque nimis concupiscendus, neque nimis pertimescendus. Cels. lib. 1. cap. 1.
Fugere concubitus. Ovid. 14. Met. 668.
Indulgere concubitu, pro Concubitui. Virg. 4. Georg. 198.
Quod nec concubitu indulgent, nec corpora segnes
In Venerem solvunt. De apibus.
Pati concubitus. Ovid. 3. de Arte Am. 666.
Petere. Ovid. 4. Met. 207.
Pollutus tragico concubitu. Juven. 2. Sat. 30. i. e. Incesto, quales in Tragœdiis decantantur.
Turpes pecudum concubitus sequi. Virg. 6. Ecl. 50.
Voluptas sollicitat concubitus. Virg. 3. Georg. 130.
CONCUBĬTOR, ōris. m. [συγκοιμήτης] Qui cum alio cubat: quamvis per translationem accipiatur pro Eo qui rem veneream exercet. Tertull. de Pudic. cap. 16.
CONCUBITĀLIS, e. ad Concubitum pertinens. Tertull. ad Nation. 2. 11.
CONCUBĪNUS, i. m. [ὁμεύνέτης] Quintil. lib. 1. cap. 3. Nostras amicas, nostros concubinos vident. Catul. 59. 130.
Neu nuces pueris neget,
Desertum domini audiens
Concubinus amorem.
Iners concubinus. Catul. 59. 132.
Miser. Catul. 59. 140.
CONCUBĪNA, æ. f. [ὁμεύνέτις] dicebatur Ea quam quis, non mariti animo, sed concubitus tantum caussa, sine stupri tamen crimine, flagitiove, domi habebat, arg. l. 4. D. de adult. Cic. 1. de Orat. 183. In concubinæ locum duceretur. Hotomanus.
CONCUBINĀTUS, ûs. m. [συνοικισμός] Plaut. Pœn. prol. 102.
Illam minorem in concubinatum sibi
Vult emere miles quidam, qui illam deperit.
In concubinatum dare sororem. V. IN. conf. Suet. Neron. cap. 28.
CONCUBIUS, a, um. Adj. invenitur plerumque cum voce Nox conjuncta. Tacit. 1. Ann. 39. Val. Max. 1. 5. Liv. 25. 9. Sæpius apud Valerium Noctem profundam significat. Plin. lib. 29. cap. 6. Alii excoquunt ipsum, & nocte concubia in plumbeum vas condunt. Cic. 1. de Divin. 57. Qui ut cœnati quiescerent, concubia nocte visum esse in somnis ei qui erat in hospitio, &c.
CONCUBIUM, i. n. [μεσονύκτιον] Quum tempus agendi est nullum, dixerunt veteres, quod omnes fere tunc cubarent. Alii Intempestam noctem vocant: alii a Silere, Silentium. Plaut. Trinum. 4. 2. 44.
Si ante lucem ire occipias a meo primo nomine,
Concubium sit noctis, prius quam ad postremum perveneris.
Gellius pro Concubitu posuit 9. 10. Venerandum illud concubii pudici secretum. [Nisi forte Connubii legendum. Connubii enim secretum est ipsius concubitus periphrasis.
CONCULCO, [συμπατέω] āre. Idem quod Calcare, nisi CON augeat. Cic. 8. Att. 11. Conculcari, inquam, miseram Italiam videbis proxima æstate, & quati utriusque vi, mancipiis ex omni genere collectis. i. e. Vastari, destrui.
Pedibus conculcare aliquem. Ovid. 12. Met. 374.
Proterere & conculcare aliquem. Cic. pro Flac. 53.
CONCULCATIO, ōnis. f. [πάτησις] Plin. lib. 8. cap. 18. Obturbata conculcatione prius aqua, aliter potu non gaudent.
CONCULCĀTUS, ûs. m. Idem. Tertull.
CONCUMŬLO, āre. a Cumulus. Unde
CONCUMULATUS, Partic. Tertull.
CONCUMULATIO, ōnis. f. Firmicus.
CONCUMBO, V. CONCUBO. Differentiam utriusque V. in ACCUMBO.
CONCŬPIO, cupivi, cupītum, [ἐπιθυμέω] ĕre. Idem quod Cupio. Cic. pro Quint. 69. Sicut tu semper summe concupisti.
Immo puto esse a Concupisco. H. St.

CON-

Concupisco, cupivi, cupitum, [ἐπιθυμέω] ĕre. Valde cupere. Cic. 4. de Fin. 7. Ut si quis obmutescere concupierit, nihil aliud legere debeat.
 Concupiscere & Appetere, Idem. Plin. 3. Epist. 2. Quamvis enim ista non appetat: tam grate tamen excipit, quam si concupiscat.
 Mortem concupiscere. Cic. 1. de Divin. 51.
 Quid concupiscas, tu videris: quod concupiveris, certe habebis. Cic. 5. Philipp. 33.
 Res magnas & magnopere expetendas concupiverunt. Cic. in Orat. 4.
 Non pecuniam, non opes violentas, sed caritatem civium & gloriam concupisse. Cic. 1. Philipp. 29.
 Nihil tam efficere concupiscebat, quam quod posse effici negaretur. Suet. in Calig. cap. 37.
 In matrimonium ducere illam concupivit. Cic. pro Cluent. 26.
 Concupivi, præteritum. Hor. Epod. 3. 19.
 At si quid unquam tale concupiveris,
 Jocose Mæcenas, &c.

Concupiscor, pass. [ἐπιθυμοῦμαι] Plin. lib. 11. cap. 6. Id se facturas conscia, quod concupisci possit.

Concupiscendus, Partic. Cels. 1. 1. V. concubitus.
 Honos non nimis concupiscendus. Cic. 15. Fam. 6.

Concupitus, Partic. ut, Pecunia concupita. Cic. 4. Tusc. 24.
 Concupitum adipisci. Cic. 4. Tusc. 13. Lætitia, ut adepta jam aliquid concupitum, efferatur, & gestiat.

Concupitor, ōris. m. Eirmic. lib. 8. cap. 22. in fine, Vicesima nona pars Cancri si in horoscopo fuerit inventa, homines faciet illiberales, & fures, & rerum alienarum concupitores.

Concupiscentia, æ. f. [ἐπιθυμία] Quæ est bonarum æque ac malarum rerum appetitus. Tertull. de Anima 38. Concupiscentia oculis arbitris utitur. Paulo post, Proprie naturalis concupiscentia unica est alimentorum solummodo, quam Deus in primordio contulit. Legitur etiam apud Curt. 8. 6. 18. juxta nonnulla exemplaria; sed lectio merito suspecta est eruditis. V. Freinsh. ad loc. & Cellar. Cur. post. p. 260.

Concupiscentivus, [ἐπιθυμητικός] Adj. Tertul. de Anim. cap. 16.

Concupiscibilis, e. Adj. Hieron. & Ambros.

Concūro, [ἐπιμέλομαι] āre. Simul curare. Plaut. Bacchid. 1. 2. 23.
 Pro dignitate obsonii hæc concuret coquus.

Concurātor, ōris. m. [συνεπιμελητής] Qui simul cum alio curam administrat, l. 19. D. de adminift. tut. l. 3. §. quæri potest. D. de susp. tut. Eadem ratione Contutor, Conreus, & Confidejussor dicuntur, de quibus omnibus exempla passim in jure reperies.

Concurro, concurri, concursum, [συντρέχω] ĕre. Simul currere, confluere. Cic. 4. Verr. 50. Tantus in curia clamor factus est, ut populus concurreret.
 Undique concurrere. Lucan. lib. 3. 331.
 Tota Italia concurrit. Cic. 1. Q. frat. 2.
 Concurrere alicui obviam. Ter. Eun. 2. 2. 25.
 Concurrunt læti mi obviam cupediarii omnes.
 Concurreret domum tuam tota civitas. Cic. 3. Verr. 80.
 Concurrere ad aliquem. Cic. pro Quint. 53. Aut ad eorum aliquem, qui consuluntur, concurrisses? Al. Cucurrisses. [Quod improbat Grævius, quasi & de uno dicatur Concurro, ut Concurso. Sed nullo probat exemplo.
 Ad aliquem merito concurrere. Quintil. lib. 1. cap. 2.
 Concurrere ad arma. Cæs. 5. Bell. Gall. 38.
 Æquore, i. e. Mari concurrere. Valer. 1. Argon. 630.
 Concurrere dicuntur milites, quum irruunt in hostem. Cic. 10. Fam. 30. Antonius in aciem suas copias de vico produxit, & sine mora concurrit. Liv. 26. 39. Raro alias tantis animis justæ concurrerunt classes.
 Alicui concurrere. Virg. 1. Æn. 497. — audetque viris concurrere virgo.
 Concurrere animis quantis confligere par est. Sil. lib. 16. 540.
 Frontibus adversis concurrere. Lucret. lib. 6. 116. De nubibus.
 Forti concurrere campo, Fortiter in campo prœlium inire. Propert. lib. 4. 11. 35.
 Armis concurrere. Martial. lib. 9. 72.
 Quum gener, atque socer diris concurreret armis, &c.
 Bello concurrere alicui. Virg. 10. Æn. 8. i. e. Contra aliquem bella suscipere. Servius.
 Ferro. Stat. 6. Theb. 908.
 Furtis. Valer. 2. Argon. 661.
 Hosti. Ovid. 12. Met. 596.
 Monstris. i. e. Inire certamen cum monstris. Valer. 3. Argon. 512.
 Imparibus fatis. Virg. 12. Æn. 149. de Bello.
 Signis adversis. Tibul. lib. 4. 1. 99.
 Telis paribus inter sese concurrere. Virg. 1. Georg. 489.
 Prælia concurrunt. Lucan. lib. 1. 40.
 Concurrere cum. Sallust. Catil. cap. 60. Postquam eo ventum, unde a ferentariis prælium committi posset, maximo clamore, cum infestis signis concurrunt.
 Nudas concurrere armatis. Ovid. 3. de Arte Am. 5.
 In sua funera concurrere, Moriendi animo cum hostibus congredi. Valer. Flac. 6. Argon. 242.
 Sidera sideribus concurrent. Lucan. lib. 1. 75.
 Venti concurrunt in messem. Plin. lib. 18. cap. 35.
 Ventorum prælia concurrunt. Virg. 1. Georg. 318.
 Omnia ventorum concurrere prælia vidi,
 Quæ gravidam late segetem ab radicibus imis
 Sublime expulsam eruerent.
 Concurrere, ad inanimata translatum. Ter. Heaut. 2. 2. 3.
 Concurrunt multæ opiniones, quæ mihi animum exaugeant. i. e. Conveniunt & congruunt.
 Cyaneæ insulæ ponto concurrere dicuntur. Valer. 1. Argon. 59.
 Credas montes concurrere montibus altos. Virg. 8 Æn. 692.
 Nomina concurrere dicuntur, Quando eodem tempore solutionem accipimus, quo ipsi debemus. Cic. 16. Att. 3. extr.
 Orbis Europæ atque Asiæ concurrit. Virg. 7. Æn. 224.
 Os concurrit ad rogandum. Sen. de Benef. lib 2. cap. 1. Quia quum homini probo ad rogandum os concurrat, & suffundatur rubore. Al. Corruat. H. St.
 Concurrere ad auxilium. Lucan. lib. 3. 663.
 Obscœnius litteræ concurrunt. Cic. in Orat. 154. Cum nobis non dicitur, sed nobiscum; quia si ita diceretur, obscœnius concurrerent litteræ. Sane quum profers cum nobis, auditur hic ablativus cunno, velut a nominativo cunnus; quam vocem constat obscænam esse.
 Res contrariæ concurrunt. Cic. 5. de Fin. 28.
 Verba extrema cum consequentibus primis ita jungere, ut neve aspere concurrant, neve vastius diducantur. Cic. 3. de Orat. 170.
 Concurrere in sententiam aliquam. Cic. 1. Att. 15. Et raptim in eam sententiam pedarii concurrerunt. i. e. Concesserunt, ut alias rerum Rom. scriptores loquuntur.
 Concurrunt plebei philosophi, pro Consentiunt & conveniunt. Cic. 1. Tusc. 2. Licet concurrant omnes plebei philosophi, &c.
 Statim concurrere de jure. Cic. pro Quint. 79. Dejicitur de saltu, C. Aquilli, pridie Cal. intercalares. biduo post, aut ut statim de jure aliquis concurrerit, non toto triduo DCC millia passuum conficiuntur. In melioribus libris est Cucurrerit. V. Hotom. not.
 Concurrere cum summa, cui opponitur Excedere. Ulpianus in l. Quid ergo si majorem. D. de leg. 1. Quid ergo si majorem quantitatem a substituto reliquit? quod excedit, hoc erit quod a substituto relictum est: quod vero concurrit cum summa superioribus tabulis inscripta, inde debebitur.
 Concurrere, *Estre concurrent & participant.* Ulpian. l. 1. D. de usuf. adcresc. Quum itaque primus non inveniet alterum eum, qui sibi concurrat, solus utetur in totum: nec refert conjunctim an separatim relinquatur.
 In hæreditatem legitimam fratri concurrere. Papinian. in l. Filio qui. D. de inofficioso testamento, Filia quæ non egit, aut quæ egit aut non obtinuit, in hæreditate legitima fratri non concurrit.
 In pignore concurrere. Ulpian. in l. Idemque. §. Si tibi. D. Qui potiores in pignore habeantur, Si tibi quæ habiturus sum obligaverim, & Titio specialiter fundum, si in dpminium meum pervenerit, mox dominium ejus acquisiero: putat Marcellus concurrere utrumque creditorem in pignore.
 In pignus concurrere. Ulpian. ibid. Si duorum pupillorum numis res fuerit comparata: ambo in pignus concurrent pro his portionibus, quæ in rei pretium fuerint expensæ.
 Per plures emptores mancipium concurrerit. Paulus in l. Si quis sub hoc pacto. D. de contrah. empt. Sed in emendatis libris est Cucurrerit.
 Concurrere, Confluere. Cels. lib. 2. cap. 12. Si in stomachum quædam biliosa concurrunt.
 Concurrit materia. Cels. lib. 3. cap. 10. At si in præcordiis inflammatio & dolor est, primo superimponenda sunt cataplasmata reprimentia, ne si calidiora fuerint, plus eo materiæ concurrat.
 Concurrens materia, i. e. Influens sanguis. Cels. lib. 7. cap. 2. Et ut alias scripsi, vel avertenda, concurrens eo materia, vel digerenda, &c.
 Concurrere, Evenire, contingere, consequi. Propert. lib. 3. 7. 17.
 Sunt quibus Eleæ concurrit palma quadrigæ. i. e. Qui palmam consequuntur in Elidensium certamine curuli.
 Somnia concurrunt, Respondent eventu. Cic. 2. de Divin. 141. An tu censes ullam anum tam deliram futuram fuisse, ut somniis crederet, nisi ista casu nonnunquam, forte temere, concurrerent?

Concurritur, imperf. ut, Concurritur undique ad commune incendium restinguendum. Cic. 10. Philipp. 21.
 Concurritur, pro Committitur prælium. Hor. 1. Serm. 1. 7.
 Militia est potior. quid enim? concurritur, horæ
 Momento aut cita mors venit, aut victoria læta.

Concurrens, [συντρέχων] Partic. ut, Concurrentes cautes. Ovid. 2. Amor. 11. 3.
 Concurrens quantitas. in l. Cum alter. D. De compensat.

Concursio, ōnis. f. [συνδρομή] Cic. 1. de Fin. 17. Ut concursionibus inter se cohærescant.
 Fortuitarum rerum concursio. Cic. in Topic. 76.
 Fortuita concursio corpusculorum. Cic. 1. Acad. 6.
 Vocum crebra concursio. Cic. in Orat. 151. i. e. Vocalium concursus, qui hiantem reddit orationem.
 In eadem verba impetus & concursio, & adjunctio, & progressio. Cic. 3. de Orat. 104.

Concursus, ûs. m. [συνδρομή] Cic. ad Brut. 3. Concursus est ad me factus.
 Non posse sustinere concursum aliquorum. Cic. 4. Acad. 70.
 Conflictio & concursus. Cic. in Partit. 104.
 Ingens concursus. Virg. 9. Æn. 454.
 Artium quinque maximarum concursus. Cic. de Clar. Orat. 25.
 Calamitatum concursu labefactata cogitatio. Cic. 5. Fam. 13.
 Gratantum concursus. Tacit. 6. Ann. 50.
 Municipiorum. Cic. pro Domo 142. Italiæ magnificentissimus ille motus, municipiorumque concursus.
 Occupationum. Cic. 7. Fam. 34. Quanquam venis, ut ipse intelligis, in maximarum quasi concursum occupationum.
 Studiorum honestissimorum. Cic. 2. de Fin. 110.
 Verborum asperi, disjuncti & hiantes concursus. Cic. in Partit. 21.
 Verborum asper & hiulcus concursus. Cic. 3. de Orat. 169. Huic opponitur Coagmentatus & lævis.
 Ne extremorum verborum cum insequentibus primis concursus, aut hiulcas voces efficiat, aut asperas. Cic. in Orat. 150.
 Subiti concursus. Ovid. 14. Met. 544.
 Facere concursum. Cic. 6. Verr. 52. Quem concursum in oppido factum putatis?
 Ex agris concursus fiunt. Cic. 5. Att. 16.
 Clamor, concursusque maxima cum laude alicujus fiunt. Cic. 1. Att. 13.
 Concursus, *Concurrence, Participation.* Ulpian. l. 1. D. de usuf. adcresc. Julian. scribit: si duobus heredibus institutis, deducto usufructu proprietas legatur, jus adcrescendi heredes non habere. nam videri usumfructum constitutum, non per concursum divisum.
 Concursu partes fieri Jurisconsultis dicuntur in legatis, Quum testator duobus pluribusve legatariis rem eandem ita legavit, ut iis non distincte ac separatim partes certas attribueret, sed potius rem solidam relinquere videretur. l. conjunctim. D. de legat. 3. Verum quum utrinque uterque ad rei, puta fundi, alicujus possessionem acquirendam accedit, ubi ad medium pervenerunt & concurrerunt, quo in loco obvii inter se facti sunt, ibi partis quisque suæ fines constituunt. Hi Legatarii re conjuncti dicuntur l. triplici. D. de verb. signif. Hotomanus.

CONCURSO, āre. frequent. pro Discursare, vel Cursitare. ut, Concursare villas, provinciam. Cic. 7. Fam. 1. & 7. Verr. 79.
Huc illuc casu & temere concursare. Cic. 2. de Nat. Deor. 115.
Concursant nunc hinc, nunc illinc ignes. Lucret. lib. 2. 214.
Concursare circum tabernas. Cic. 4. in Catil. 17.
Omnes omnium domos concursare. Cic. pro Muren. 44.
Lectica villas cum aliquo concursare. Cic. 7. Fam. 1.
Lectos mortalium, & grabatos, deos concursare utrum probabilius. Cic. 2. de Divin. 129.
Concursare ultro citroque. Hirt. Bell. Afr. 82.
Concursare & Dissultare, contraria. Lucret. lib. 3. 396.
Concursare, coire, & dissultare vicissim. Alia exemplaria habent Concussare: quod exponit interpres, Frequenter se concutere. Sed forte rectius legas Concursare, pro Convenire & congregari. sicut Dissultare, est Dissilire & disjungi. [Potius opponitur hoc τῷ Coire, si maxime Concursare legas.

CONCURSANS, Partic. Plin. lib. 37. cap. 9. Habere intus concursantem stellam. De Ceraunia gemma loquitur.

CONCURSATIO, ōnis. f. Cic. 1. de Lege Agr. 8. Jam illa omnibus in provinciis, regnis, liberis populis, quam acerba, quam formidolosa, quam quæstuosa concursatio decemviralis futura sit, non videtis?
Perturbationum concursatio. Cic. 11. Philipp. 27. Al. Conversione & perturbatione.
Concursatio somniorum. Cic. 2. de Divin. 146.
Concursatio & contentio. Cic. 1. Fam. 1. Libonis & Hypsei, non obscura concursatio & contentio, omniumque Pompeii familiarium studium, in eam opinionem rem adduxerunt, &c.

CONCURSĀTOR, ōris. m. Liv. 31. 35. Ita nec eques regius equiti par erat, insuetus ad stabilem pugnam, nec pedes concursator.
Concursator & levis hostis. Liv. 27. 18.

CONCURSATORIUS, Adj. Ammian.

CONCURVO, āre. a Curvus. Macrob. 2. Saturn. 7.

CONCUSSUS, In CONCUTIO.

CONCŬTIO, ssi, ssum, [συσείω, διασείω, ἀνασείω, κατασείω, συγκλονέω] ĕre. ex Con & Quatio; Commovere, agitare. Ter. Eun. 3. 5. 42.
At quem deum? qui templa cæli summo sonitu concutit.
Arcu certo aliquem concutere, Ferire. Propert. lib. 1. 7. 15.
Arces concutit balista. Ovid. 11. Met. 509.
Arma concutere. Ovid. 1. Met. 143. & 12. 468.
Aures Cæsaris concussit fragor. Lucan. lib. 6. 163.
Cæsariem concutere. Ovid. 1. Met. 179. de Jove,
Terrificam capitis concussit terque quaterque
Cæsariem.
Caput. Ovid. 2. Met. 49.
Corpus multa gestatione. Cels. lib. 3. cap. 21. Concutiendumque multa gestatione corpus est. i. e. Agitandum.
Equos acres concutere. Virg. 8. Æn. 3. Hoc ad equites pertinet, inquit Servius.
Frena concutere furenti. Virg. 6. Æn. 101. — ea frena furenti
Concutit, & stimulos sub pectore vertit Apollo.
Freta Boreas concutit. Ovid. 6. Met. 691.
Hastam concutere. Sil. lib. 10.
Lora aurigæ concutiunt. Virg. 5. Æn. 146.
Nec sic immissis aurigæ undantia lora
Concussere jugis. Absolute apud Valer. Flac. 6. Argon. 6.
Impulit hinc currus, monstrum irrevocabile belli,
Concutiens. Subaudi Lora.
Mentes concutere. Valer. Flac. 6. Argon. 476.
— quascunque libet nunc concute mentes.
Orbem nutu concutit Juppiter. Ovid. 2. Met. 849.
Ossa metus concutit. Ovid. 3. Epist. 82.
Pectora planctu concutere. Stat. 5. Silv. 1. 179.
Plebem grandine concutit hiems. Stat. 1. Silv. 6. 24.
Rempub. concutere. Cic. 2. Philipp. 109. Leges Cæsaris, easque præclaras, ut Rempub. concutere possit, evertit.
Serena cæli concutere sonitu dicitur deus. Lucret. lib. 2. 1100.
Tumultu bellorum ingenti concutitur Roma. Lucan. lib. 1. 304.
Tela concutere. Ovid. 12. Met. 79.
Urbem luctu concutit fortuna. Virg. 12. Æn. 594.
Concutere aliquem, pro Per speciem legitimæ potestatis pecuniam extorquere. apud Ecclesiasticos & JCtos. V. Tertull. de Fuga in persec. cap. 12. & infra in CONCUSSIO, & CONCUSSURA.

CONCUTIENS, [διασείων] Partic. ut, Concutientes se corvi. Plin. lib. 18. cap. 35.
Sceptra concutiens, Obtinens regnum. Sen. Herc. fur. 5.
Singultu concutiente ora sonant. Ovid. 3. Amor. 9. 12.

CONCUSSUS, a, um. [διάσεισθος] Partic. ut
— furit mugitibus æther
Concussus. Virg. 3. Georg. 151.
Animus concussus casu amici. Virg. 5. Æn. 869. i. e. Propter ruinam amici. Servius.
Animi concussi fletu. Virg. 9. Æn. 498.
Carina concussa. Ovid. 2. de Pont. 3. 59.
Cautes. Virg. 5. Æn. 205. ubi de navi cautibus illisa loquitur.
Coma. Ovid. 2. Fast. 846.
Corpus concussum vulnere. Stat. 3. Silv. 4. 70.
Fides concussa, i. e. Labefactata aut inversa. Lucan. lib. 1. 182.
Et concussa fides, & multis utile bellum.
Fores concussæ patuere. Ovid. 2. Met. 768.
Globus undarum concussus inhorruit. Sen. Hippol. 10.
Humo concussa saxum moliri. Valer. 6. Argon. 650.
Ilex. Virg. 4. Georg. 81.
Nec de concussa tantum pluit ilice glandis.
Licentia hominum concussa. Cic. pro Milon. 79. Concussa hominum licentia & cupiditatibus fractis, &c.
Mens concussa metu. Virg. 12. Æn. 468.
Mons concussus spargit nives. Propert. lib. 3. 13. 53.
Opes concussæ, Glandes ex arbore decussæ. Martial. lib. 11. 42.
Cedentes oneri ramos, silvamque fluentem
Vicit, concussas ipse sequutus opes.
Ora concussa risu. Lucret. lib. 1. 918.
Pectus concussa crebris verberibus. Lucan. lib. 2. 335.
Quercus. Virg. 1. Georg. 159.
Concussaque famem in silvis solabere quercu. i. e. Glandibus.
Est autem Metalepsis.
Remo concusso ratem tollere. Valer. 1. Argon. 340.
Tonitru concussa tremunt omnia. Lucret. lib. 6. 120.
Agmine virorum concussa tellus. Sil. lib. 8. 355.
Motu concussa terra. Liv. 3. 10.
Undas concussas exasperare. Ovid. 2. Amor. 11. 27.
Urbs concussa, Rumore perculsa. Virg. 4. Æn. 666.
— concussam bacchatur fama per urbem.

CONCUSSIO, ōnis. f. [σεισμός, θόρυβος Gloss. Gr. Lat.] Colum. 9. 14. Vasa sine concussione portare.
Concussionis crimen JCtis est, Quum quis ab eo, quem judicii magistratusve terrore affecit, ejus periculi devitandi caussa, pecuniam extorquet. Nam Concussum metu dicimus, pro Perculsum & perturbatum. Unde tit. de concussione, lib. Pandect. 47. & apud Cic. 4. Tusc. 19. Terror definitur, Metus concutiens. Ulpian. l. 1. D. de concuss. Hotomanus.
Concussionis rei etiam sunt, pœnaque legis Corneliæ teneri jubentur, qui in accusationem innocentium coierint. Macer. l. 2. D. de concuss.
Concussiones militum, i. e. A militibus factæ. Tertull. in Apologet. cap. 7.
Sordidæ concussiones. Ulp. l. 1. D. de calumniat. Neque enim transactionibus licitis est interdictum, sed sordidis concussionibus.

CONCUSSUS, ûs. m. [σεισμός] Commotio. Plin. lib. 35. cap. 16. Coquitur in calicibus, crebro concussu.
Magno concussu. Lucret. 6. 546.

CONCUSSOR, ōris. m. Tertull. in lib. de Fuga in persequutione cap. 13. pr. Non tamen dixit traditorem, aut persecutorem, aut concussorem. Et paulo post, Concussores nostri in amicitiam redacti. conf. cap. 12.

CONCUSSURA, æ. f. pro Concussione utitur Tertull. in lib. de Fuga in persequutione cap. 13. pr. Omni petenti me dabo. In causa eleemosynæ, non in concussuræ. Petenti, inquit: Porro qui concutit, non petit.

CONCUSSIBĬLIS, e. Tertull. Adversus Marc. 1. 25. Concussibilis novæ voluntati.

CONCUSSO, āre. Lucret. lib. 3. 396. Alii hic Concursare legunt. V. CONCURSO.

CONDALIUM, Annuli genus, teste Festo: dictum ab eo quod digitum concludat. Plaut. Trinum. 4. 3. 7. Satin' in thermopolio condalium es oblitus. V. CONDULUS.

CONDALUS, [Κόνδαλος] Mausoli Cariæ regis in Lycia præfectus, mirus pecuniæ emungendæ artifex, de quo tradit Aristot. OEcon. lib. 2. Quod quum Lycios maximo comæ nutriendæ studio teneri animadverteret, occasionem sibi eam oblatam ratus, qua auri quamplurimum & sibi posset congerere, & ad regem mittere, litteras sibi a Mausolo allatas simulavit, quibus illi juberentur comam tondere, & ad regem mittere. Si tamen mallent aliquantulæ pecuniæ jacturam facere, se daturum operam, ut in Græcia coemerentur, & pro Lyciis ad regem mitterentur. Quam conditionem Lyciis avide accipientibus, mirum dictu quantam eo commento pecuniæ vim extorserit.

CONDATE, [Κονδάτη] Rhedonum urbs in Gallia, Ptolemæo. Vulgo *Rhenes en Bretaigne.*

CONDĔCET, condecebat, condecuit, [πρέπει] condecēre. a Decet componitur. Plaut. Pseud. 4. 1. 24. Sed vide ornatus hic, satis me condecet?

CONDECENTIA, æ. f. [τὸ πρέπον, εὐπρέπεια] est Venustas & gratia quædam ex decori observatione. Cic. 3. de Orat. 198. Sic verbis quidem ad aptam compositionem & condecentiam: sententiis vero ad gravitatem orationis utatur.

CONDECENTER, [πρεπόντως] Adv. Gell. lib. 6. cap. 12. Commode hæc quidem omnia, & condecenter. Al. Conducenter.

CONDECŎRO, [ἐγκοσμέω] āre. Idem quod Exornare, & expolire. Plin. lib. 35. cap. 10. Dignis digna loca picturis condecoravit.
Condecorare ludos. Ter. in prol. Hec. 37.
Agendi tempus mihi datum est, vobis datur
Potestas condecorandi ludos scenicos.

CONDECORE, [εὐπρεπῶς] Adv. Gell. lib. 14. cap. 4. Condigne mehercule, & condecore Chrysippus, &c. depinxit.

CONDEMNO, [καταγινώσκω, καταχρίνω, καταδικάζω, καταδικαιόω] āre. Verbum notæ significationis; quod nunc genitivo, nunc ablativo sine præpositione, nunc cum præpositione jungitur: aliquando etiam sine iis ponitur. Cic. 2. de Nat. Deor. 73. Ceteris causa incognita condemnatis.
Genitivo. Cic. 8. Fam. 1. Tamen in hoc te deprecor, ne meum hoc officium arrogantiæ condemnes. Cic. 14. Fam. 14. Et sceleris condemnat generum suum.
Injuriarum condemnatus. Cic. 4. Verr. 21.
Sponsionis condemnari. Cic. pro Cæcin. 91. Huic opponitur Vincere sponsione.
Ablativo. Cic. 2. Fam. 1. Quare si iniquus es in me judex, condemnabo eodem ego te crimine.
Ablativo cum præpositione De. Cic. 2. Philip. 50. Licinium Lenticulam de alea condemnatum, collusorem suum restituit.
Aliter cum de. Cic. 7. Verr. 114. Sed de latronum, hoc est de comitum suorum sententia condemnat omnes.
Condemnare dicitur accusator reum, pro Condemnari facere, inquit Erasmus. Suet. in Tiber. Cæs. cap. 8. pr. Fannium Cæpionem, qui cum Varrone Murena in Augustum conspiraverat, reum majestatis apud judices fecit, & condemnavit. Ulpian. in l. 2. D. de adminis͏t. tutor. Si tutor condemnavit, sive ipse condemnatus est, pupillo & in pupillum potius actio judicati datur.
Condemnare ex reliquo, i. e. In reliquam pecuniam. Paulus in l. 1. D. arbor. furtim cæs. Ubi in quibusdam exemplaribus legitur & sine præpositione.
Sibi condemnare aliquem. Cic. 4. Verr. 22. Hunc hominem Veneri absolvit, sibi condemnat. V. Ascon. ad loc.
Condemnari alicui. Ulpian. in l. illud sciendum. D. de ædilit. edict. Illud sciendum est: si emptor venditori hæc non præstet, quæ desiderantur in hac actione: non posse ei venditorem condemnari. Si autem emptori venditor ista non præstet: condemnatur ei.
Arbitrium pro socio condemnari. Cic. pro Quint. 13. Ms. Ad arbitrium. alii Ad arbitrum? al. Arbitrio legunt. V. Græv.
Pluris, vel minoris condemnare. Ulpian. in l. judex. D. de re judicat.

Et

Et hoc jure utimur: ut judex qui semel vel pluris, vel minoris condemnavit, amplius corrigere sententiam suam non possit.

Condemnare, pro Liberare. Titinnius Veliterna, Fortasse votum fuisse quo die liber foret: nunc ejus voti condemnatus est, immolavit hostiam. Sic Nonius. Potius dicitur Condemnatus, vel Damnatus voti, Qui obligatus est ad solvendum quod sub conditione voverat. V. Perizon. ad Sanct. Minerv. 4. 4. 14.

CONDEMNATUS, [κατάκριτος] Partic. ut, Furti condemnatus. Ulpian. in l. furti. D. de his qui notant. infam.

Mandati condemnatus. Ulpian. in l. furti. §. mandati. D. de his qui notant. infam.

Pecuniæ publicæ est condemnatus. Cic. pro Flacco 43. i. e. Quod populo non solvebat, ut ipse Tullius explicat.

Nomine alieno condemnatur. Ulp. in l. Furti. §. si quis. D. de his qui notant. infam. Si quis alieno nomine condemnatus fuerit, non laborat infamia.

Summa condemnatus alicui. Scævola in l. Titius Seiæ. D. qui potior. in pig. habeant. Titius Seiæ ob summam, qua ex tutela ei condemnatus erat, &c.

Nefariorum scelerum condemnatus. Cic. 6. Fam. 6.

CONDEMNATIO, ōnis. f. Ulpian. in l. penult. D. si ex noxali causa agatur. Aliter de servo supplicio & verberibus de injuria satisfit: aliter de libero vindicta sumitur, vel condemnatio pecuniaria.

CONDEMNĀTOR, ōris. m. [κατακριτής] Qui condemnavit. Pro Accusatore, qui reum peregit, apud Tacit. 4. Ann. 66. Ubi Domitium Afrum vocat condemnatorem Claudiæ pulchræ: quum ante retulisset, fuisse ab eo accusatam.

CONDENSEO, [πυκνοῦμαι] ēre. significat Densum facere. Lucret. lib. 1. 392.

Quod si forte aliquis, quum corpora dissiluere,
Tum putat id fieri, quia se condenseat aer,
Errat, &c. Sed usitatius est.

CONDENSO, [πυκνόω] āre. Cogere, spissare. Columel. lib. 7. cap. 8. Torrido sale contingitur, rursusque ponderibus condensatur. Subaud. Impositis.

Condensant se in unum locum oves. Varro lib. 2. de R. R. cap. 3.

CONDENSATIO, ōnis. f. [συνάφεια] Vet. Gloss. & Cæl. Aurel.

CONDENSUS, [πυκνὸς] Adj. ex Con & Densus compositum. ut, Acies condensa. Liv. 26. 5.
Columbæ condensæ. Virg. 2. Æn. 517.
Corpus condensum. Lucret. lib. 6. 101.
Turma condensa. Hirt. Bell. Afr. 14. pr.
Vallis condensa arboribus. Liv. 25. 39. pr.

CONDENSUM, i. n. Plin. lib. 10. cap. 73. Insidunt in eadem Africa Pardi condensa arborum: occultatique earum ramis, in prætereuntia desiliunt, atque e volucrum sede grassantur.

CONDENSĬTAS, ātis. f. Apul.

CONDEPSO, ĕre. Commiscere, simul depsere, *Pestrir ensemble.* a Græco tractum δέψω. Pomponius Nuptiis, Partem insipui, conclusi, condepsui. Hæc Nonius. Cato cap. 85. Postea farinæ lib. 11. conspergito, condepsitoque.

CONDESERTOR, ōris. m. Tertull. de Carne Christi cap. 1. Condiscipulus & condesertor ejus.

CONDĪCO, xi, ctum, [σύνθω, συντίθω, ἐπαγγέλλομαι] ĕre. est Duorum aut plurium invicem denuntiantium aliquid. Justin. lib. 15. Hi per epistolas invicem se confirmantes, locum, tempusque coeundi condicunt, bellum communibus viribus instruunt.

Condicere, est Dicendo denuntiare. Festus. conf. Justinian. infra.

Condicere (ait Sabellicus in Suetonium) est Simul determinare: unde & Condictum, quasi Ex communi dictum.

Ad Consilia vocem transtulit Tacitus de Germ. 11. Sic constituunt, sic condicunt.

Condicere foras ad cœnam. Plaut. Men. 1. 2. 15.

Hodie ducam scortum, atque ad cœnam aliquo condicam foras.

Condicere cœnam alicui. Suet. in Tiber. cap. 42. Sestio Gallo cœnam ea lege condixit, ne quid ex consuetudine immutaret, aut demeret. Cœnam condixit, i. e. Se cum illo cœnaturum denuntiavit. Suet. in Claud. cap. 21. Ibidem extraordinarium (munus gladiatorium exhibuit) & breve, dierumque paucorum, quodque appellare cœpit sportulam: quia primum daturus edixerat, velut ad subitam condictamque cœnulam invitare se populum. ubi V. Torrent.

Condicere ad cœnam. Plaut. Stich. 3. 1. 37.

Atque id ne vos miremini, homines servolos
Potare, amare, atque ad cœnam condicere:
Licet hoc Athenis nobis. h. e. (ait interpres) Inire conditionem ac pacisci. *Convenir du souper, ou, quand, & dequoy.*

Condicere symbolum ad cœnam. Plaut. Stich. 3. 1. 28.

— eo condixi symbolum
Ad cœnam, ad ejus conservum Sangarinum Syrum. Al. In symbolam.

Condicere alicui, absolute, subaudito Cœnam. Cic. 1. Fam. 9. Crassus pæne a meis laribus in provinciam est profectus. Nam quum mihi condixisset, cœnavit apud me in mei generi Crassipedis hortis. i. e. Quum denuntiasset se velle cœnare domi meæ. Schorus interpretatur, Quum mihi promisisset se venturum ad cœnam.

Inducias condicere. Justin. lib. 3. sub finem, Pacem in annos quinquaginta fecere, quam non nisi sex annis servarunt. Nam inducias, quas proprio nomine condixerant, ex sociorum persona rumpebant. *Les treves, qu'ils avoyent accordées.*

Condicere operam. Plin. in præfat. Quum hanc operam condicerem, non eras in hoc albo. i. e. Quum hanc causam agendam recepi, quum hoc opus suscepi, non providebam te futurum ejus judicem. non enim erat in albo nomen tuum, cum aliorum qui sortitione exierunt ex Decuriis. Budæus.

Condicere, Verbum est Jurisconsultorum. Unde Condictio, vocabulum apud eos frequentissimum, pro Denuntiatione, quæ fiebat ab actore qui intendebat, reum sibi dare, facere, præstare aliquid oportere. Cœpit ejus ipsius condictionis appellatio ad eas actiones quas In personam vocant, porrigi. Justin. lib. 4. Instit. §. appellamus. de action. Appellamus autem, inquit, in rem quidem actiones, Vendicationes: In personam vero actiones, quibus dare aut facere oportere intenditur, Condictiones. Condicere enim est Denuntiare prisca lingua. Nunc vero abusive dicimus condictionem actionem in personam esse, qua actor intendit dari sibi oportere: nulla enim hoc tempore eo nomine denuntiatio fit. Budæus. Gell. lib. 6. cap. 2. Peccata quoque hominum & delicta non subsistenda neque condicenda sunt ipsis voluntatibusque eorum, sed necessitati cuidam & instantiæ, quæ oritur ex fato. i. e. Non repetenda delictorum ratio vel pœna. Sed aliter legit Gronov. q. V.

Nummos tibi condicere, pro Repetere abs te. Ulpian. in l. rogasti. §. si fugitivus. D. si certum petatur.

Condicere aliquarum rerum, litium, aut causarum alicui, est Ei denuntiare eas res, lites, aut causas. Liv. 1. 32. Confestim rex ex his ferme verbis Patres consulebat, Quarum rerum, litium, causarum condixit Paterpatratus Pop. Rom. Quiritium Patripatrato priscorum Latinorum. Jac. Gronovius ad hunc locum, non ad Clarigationem pertinere hæc verba, sed ad Fœdus olim percussum arbitratur, contra sententiam Turnebi, & H. Grotii, primo quod Paterpatratus non ad bellum indicendum, sed ad fœdus pangendum crearetur, deinde quod vox ea non nisi de duobus in unam rem aut locum convenientibus, dicatur.

CONDICTUS, Partic. [ἐπηγγελμένος] ut Condicta cœnula. Suet. Claud. cap. 21. V. in ipso verbo supra.

Status condictus dies cum hoste. Plaut. Curcul. 1. 1. 5.

Si status condictus cum hoste intercedit dies. Gell. lib. 16. cap. 4.

CONDICTIO, ōnis. f. [ἐπαγγελία] est Ejus rei qua de agitur, in diem certum denuntiatio, auctore Festo.

Condictio, apud Jurisconsultos nomen est generis, quo personales omnes actiones comprehenduntur. Proprie tamen ad eam refertur actionem, quæ ex mutui contractu nascitur, ut Condictio definiri possit, Actio per quam rem a nobis mutuo datam postulamus, uti docet Imperat. in tit. quib. mod. re contrah. obligat. in princip.

Condictio caussa dati, caussa non sequuta (sic enim legendum est, non Data) est Actio in personam, per quam qui aliquid certam ob caussam dedit, nisi caussa sequuta sit, id est revera atque in effectu constet, id repetit, l. 1. & toto tract. de condict. caus. dat. &c. Hotom.

Condictio certi, est Actio ei competens, qui sibi certi aliquid dari fierive stipulatus est: ut patet ex tit. Inst. de verb. oblig. in princ. & l. 24. D. si cert. pet. Hotomanus.

Condictio dati ob turpem vel injustam caussam, est Actio in personam, per quam qui turpi injustave de caussa quid dedit, siquidem in accipiente solo turpitudo fuit, repetit. l. 1. & toto tract. D. de condict. ob turp. Hotomanus.

Condictio ex lege, quæ & Condictitia ex lege nominatur, generaliter Omnis personalis actio dicitur quæ ex obligatione nascitur, quam nova quædam lex introduxit, quæ quo genere actionis agendum esset, non cavit. l. 1. D. de condict. ex leg. Hotom.

Condictio ex scriptura, est Actio in personam, per quam is qui se pecuniam alicui debere scripsit, sive ea numerata sit, sive non sit, solvere cogitur, dum tamen, si data non sit pecunia, post biennium actio intendatur. Nam antea non numeratæ pecuniæ exceptione excluditur, uti docet Imperat. tit. de litter. oblig. & l. 14. C. de non numerat. pecun. Hotom.

Condictio indebiti, est Actio personalis, per quam id quod per errorem non debitum solvimus, reddi nobis postulamus, uti docet Imper. §. 1. quib. mod. re contrah. oblig. Hotom.

Condictio triticiaria, est Actio in personam, per quam res omnes, excepta pecunia numerata, condicuntur, sive sint mobiles, sive immobiles. l. 1. D. de condict. tritic. Hotom.

CONDICTUM, Quod in commune est dictum, id est promissio, seu pactum invicem factum. Festus.

CONDICTITIUS, Adj. [ἐπαγγελτικὸς] ut, Actio condictitia, Qua aliquid condicimus & repetimus: in jure civili Condictio vocatur. Ulp. in l. si duo. §. idem Julianus. D. de jurejurando, Idem Julianus scribit, eum qui juravit furtum se non fecisse, videri de toto jurasse, atque ideo neque furti, neque condictitia tenetur: quia condictitia, inquit, solus fur tenetur.

CONDIGNUS, [ἄξιος] Adj. pro Dignus. Plaut. Amph. 1. 3. 39.

Ecastor condignum donum, qualis est qui donum dedit.
M. Imo sic condignum donum, qualis est cui dono datum est.

Pulchrum facinus, Græcarumque facundiarum magniloquentia condignum. Gell. lib. 3. cap. 7.

CONDIGNE, [ἀξίως] Adv. Plaut. Casin. 4. 1. 14. Condigne autem nimis lepide huc conducti coqui. Sed alia lectio in ed. Gronov. q. V.

Condigne & condecore. Gell. lib. 14. cap. 4.

CONDIGRAMMA, Carmaniæ oppidum, apud Plin. lib. 6. cap. 23.

CONDIO, īvi vel ii, ītum, [ἀρτύω, ἡδύνω, ταριχεύω] īre. ex Do compositum esse quidam volunt; significatque Sapidum facere, componere, saporem addere cibis. Plaut. Pseud. 3. 2. 21.

Non ego item cœnam condio, ut alii coqui,
Qui mihi condita prata in patinis proferunt. Cic. 7. Fam. 26.

Herbas omnes ita condiunt.

Cibos condire gulosius. V. Gulose, in GULA.

Labore in venatu, sudore, cursu, fame, siti condiebant epulas Lacedæmonii. Cic. 5. Tusc. 98.

Condire mortuos. Cic. 1. Tusc. 88. Condiunt Ægyptii mortuos, & domi servant.

Condire, per translationem. Cic. 12. Att. 40. Hilaritatem illam, qua hanc tristitiam temporum condiebamus, in perpetuum amisi.

Ambiguitate condire urbanitatem. Quintil. lib. 6. cap. 3.

Asperitas contentionis oratoris ipsius humanitate conditur. Cic. 2. de Orat. 212.

Voluptatibus aliquid condire. Quintil. lib. 5. cap. 14.

Condire vitia naturæ, studio atque artificio malitiæ. Cic. pro Cluent. 72. Quique ea vitia, quæ a natura habebat, etiam studio atque artificio quodam malitiæ condivisset.

CONDĪTUS, [ἡδυντὸς] Partic. ut, Jus male conditum. Hor. 2. Serm. 8. 96.

Condita oratio, per metaphoram, Salibus quibusdam aspersa. Cic. 2. de Orat. 227. Nec enim concio major unquam fuit, nec apud populum gravior oratio, quam hujus contra collegam in Censura nuper, neque lepore & festivitate conditior.

Sale conditus, & facetiis Cæsar. Cic. 1. Off. 133. Sed meliores codd. omittunt Conditus.

Comitate condita gravitas. Cic. de Senect. 10.
Bene coctus & conditus sermo. Cic. 13. Att. 50.
Nemo unquam urbanitate, nemo lepore, nemo suavitate conditior. Cic. de Clar. Orat. 177.
Faciunt conditiora cibaria aucupium & venatio. Cic. de Senect. 57.

CONDĪTIO, ōnis. f. [ἄρτυσις] ut, Conditio ciborum. Cic. 2. de Nat. Deor. 146. Perspicuum est enim quo compositiones unguentorum, quo ciborum conditiones, quo corporum lenocinia processerint.
Vini conditiones. Columel. lib. 12. cap. 51.

CONDĪTUS, ūs. m. [ἄρτυσις] Columel. lib. 2. cap. 22. Uvas itemque olivas conditui legere licet.

CONDĪTOR, ōris. m. [ἡδυντὴς, ὀψαρτυτὴς] Cic. Post redit. in Sen. 14. Hi sunt conditores instructoresque convivii, iidem expendunt atque aestimant voluptates.

CONDITŪRA, æ. f. [σκευασία] Idem quod Conditio, sive Condimentum. Columel. lib. 12. cap. 4. Vasa autem fictilia vel vitrea, plura potius, quam ampla, & eorum alia recte picata, nonnulla tamen pura, prout conditio conditurae exegerit. Sen. 3. de Ira cap. 15. Liberos illi epulandos apposuit, & subinde interrogavit, an placeret conditura.

CONDIMENTUM, i. n. [ἄρτυμα, παρόψημα] Quod ad condienda obsonia fit. Plaut. Casin. 2. 3. 3.

— coquos equidem nimis demiror, qui tot utuntur condimentis:
Eos eo condimento uno non utier, omnibus quod praestat.

Cic. 2. de Fin. 90. Audio dicentem, Cibi condimentum esse famem: potionis, sitim.
Condimentum voluptatis. Cic. 3. Off. 120. Nam ut tribuamus aliquid voluptati, condimenti fortasse nonnihil, utilitatis certe nihil habebit.
Condimento humanitatis mitigare severitatem. Cic. 1. Q. frat. 1. 17. Haec illius severitas acerba videretur, nisi multis condimentis humanitatis mitigaretur.
Condimentum amicitiae, suavitas morum & sermonum. Cic. de Amicit. 68.
Sapientiae aetas condimentum est, sapiens aetati cibus est. Plaut. Trinum. 2. 2. 82.
Facetiae, omnium sermonum condimenta. Cic. 2. de Orat. 171.
Interponere condimentis quippiam. V. INTERPONO.

CONDIMENTARIUS, a, um. [ἀρτυματικὸς] Adj. ut, Condimentarium genus. Plin. lib. 19. cap. 8. Haec apud nos habet vocabulum & aliud, satureia dicta, in condimentario genere.

CONDIMENTARIUS, i. m. Qui condimenta conficit aut vendit. Tertull. de Anima cap. 23. Platonem omnium haereticorum condimentarium factum.

CONDITANEUS, [ἀρτυτὸς] aliud Adj. auctore Nonio, est Quod condi, vel condiri recte potest. Varro 1. de R. R. cap. 24. In agro crasso & calido oleam conditaneam, radium majorem, &c.

CONDITARIUS, a, um. Adj. ut, Coquina conditaria. August. Civ. Dei, 22. 8.

CONDITITIUS, a, um. Adj. Cibaria condititia. Columel. 8. 8.

CONDITIVUS, a, um. Adj. Cibi conditivi. Columel. 7. 9. Varro R. R. 1. 59. pr.

CONDISCO, didĭci, [συμμανθάνω] ĕre. Idem quod Discere significat. Plaut. Pseud. 4. 1. 35.

Ego istuc aliis dare condidici, mihi obtrudere non potes palpum.

Plin. 7. Epist. 20. Paulatim lucem ferre condisco. Item Consuescere. Ovid. 4. Epist. 25.

Ars fit, ubi a teneris crimen condiscitur annis.

Horat. 3. Carm. 2. 1.

Angustam, amici, pauperiem pati
Robustus acri militia puer
Condiscat, &c.

CONDISCENS, [συμμανθάνων] Partic. Plin. lib. 21. cap. 5. Ac veluti rudimentum naturae lilia facere condiscentis.

CONDISCIPŬLUS, i. m. [συμμαθητὴς] Qui cum alio discit. Cic. 1. Tusc. 41. Dicaearchum vero cum Aristoxeno aequali & condiscipulo suo, doctos sane homines, omittamus.

CONDISCIPŬLA, æ. f. [συμμαθήτρια] apud Martial. lib. 10. 35.

Hac condiscipula, vel hac magistra,
Esses doctior & pudica, Sappho.

CONDISCIPULĀTUS, ūs. m. [συμμαθητεία] Justinus lib. 12. 6. Multum profuere & Callisthenis philosophi preces, condiscipulatu apud Aristotelem familiaris illi. De Alexandro. Cornelius Nepos in vita Attici cap. 5. Cum quo a condiscipulatu vivebat conjunctissime.

CONDISCIPLINATUS, ūs. m. Augustin.

CONDITIO, CONDITIVUS, CONDITOR, CONDITURA. In CONDIO, vel CONDO.

CONDO, condĭdi, condĭtum, [ἀποκρύπτω, ταμιεύω, ἀποτίθημι] ĕre. Condere, proprie est In unum & in interiorem locum dare ad custodiam faciliorem: quod verbum nunc significat Conscribere, nunc Facere, nunc Componere & Instruere. Festus.
Condere, Abscondere, quasi In interiorem locum dare, & fere cum praepositione In, vel Sub, construitur: interdum tamen cum ablativo sine praepositione. Plaut. Trucul. 3. 1. 9. Condo in crumenam. Virg. 2. Æn. 401.

— & nota conduntur in alvo.

Plin. lib. 7. cap. 2. Si libeat credere, ut sub una ficu turmae condantur equitum.
Seponere & condere. Cic. 2. de Divin. 112.
Arca condere aliquid. Cic. 2. de Divin. 86.
Aquis se condere. Val. Flac. 2. Argon. 320.
Ære & ferro se condere. Propert. 3. 18. 25.
Humo condere. Ovid. 1. de Pont. 5. 34.
Lacu fluvius se condidit alto. Virg. 8. Æn. 66.
Mente aliquid conditum tenere. Virg. 3. Æn. 388.
In humo condi. Ovid. 3. de Pont. 1. 6.
Plagis Acherontis condĕre, Imprecatio est & execratio, qua Phaedra Theseum devovet apud Senec. Hippol. 9. Condĕre, futurum est indicativi.
Portu se condidit alto. Virg. 5. Æn. 243.
In sepulcro condere aliquem. Cic. 2. de Legib. 11.
Sepulcro animam condere. Virg. 3. Æn. 67.

— animamque sepulcro
Condimus.

Turnebus, E veterum opinione poeta dixit, qui sepulcrum mortuorum domicilium credebant, & portum corporis appellabant. Cic. 1. Tusc. 107.

Neque sepulcrum, quo recipiat, habeat, portum corporis,
Ubi, remissa humana vita, corpus requiescat malis.

Tonantis sinu condi. Sen. Herc. fur. 11.
Quam multa in silvis avium se millia condunt. Virg. 4. Georg. 473.
Rupta condi tellure premique. Valer. 7. Argon. 298.
Terra condere. Plin. lib. 7. cap. 54. Ipsum cremare, apud Romanos non fuit veteris instituti: terra condebantur.
Terrae ossa condere. Virg. 5. Æn. 48.
In pistrinum condere aliquem. Plaut. Pseud. 1. 5. 120.
In custodiam captivos condere. Liv. 31. Item, In carcerem, vel carcere. Idem 26. 16.
In aliquam materiam aliqua condere. Quintil. lib. 3. cap. 1.
In visceribus & medullis condidit bonum omne Metrodorus. Cic. 5. Tusc. 27.
In cunabula se condunt apes. Virg. 4. Georg. 473.
In undas se condit Sol. Virg. 1. Georg. 438.
In animum aliquid condere. Sen. Epist. 7.
Furto aliquid condere. Hor. 1. Carm. 10. 8.
Cælum conditur umbra. Virg. 6. Æn. 271.

Est iter in silvis, ubi caelum condidit umbra
Juppiter, & rebus nox abstulit atra colorem.

Caput Fama inter nubila condit. Virg. 4. Æn. 177.

Ingrediturque solo, & caput inter nubila condit.

Hoc (inquit Servius) vult ostendere, nec humili eam fortunae parcere, nec superiori.
Caput Orion inter nubila condit. Virg. 10. Æn. 767.
Cibos condunt formicae, Recondunt. Plin. lib. 11. cap. 30.
Corpora in sarcophago condere. Plin. lib. 36. cap. 17. Corpora defunctorum condita in eo, absumi constat intra quadragesimum diem, exceptis dentibus.
Corpus condere sepulcro. Ovid. 8. Met. 234.
Diem obductis pennis Stymphalides condunt. Sen. Herc. fur. 4.
Diem vota condiderant. i. e. Consumpserant diem votis & precibus. Stat. 10. Theb. 54.
Diem referre & relatum condere, Sol dicitur. Virg. 1. Georg. 458.

At si, quum referetque diem, condetque relatum,
Lucidus orbis erit.

i. e. In ortu & occasu. Hoc ad futurae serenitatis pertinet signum. Sic Servius.
Digitos condere in lumina alicujus, est Oculos eruere alicui. Ovid. 13. Met. 561.
Ensem in alicujus ore adverso condere. Virg. 9. Æn. 348.
Ferrum condere sub adverso pectore, Adversarium interficere. Virg. 12. Æn. 950.
Fructus condere, & Promere, contraria. Varro de R. R. lib. 1. cap. 62. Quod nemo fructus condit, nisi ut promat.
Fructus in cades. Plin. lib. 13. cap. 4.
Fructus condere & reponere, hominum non pecudum est. Cic. 2. de Nat. Deor. 157.
Frumentum conditum dicitur, Quod in horreis repositum est. Hor. 2. Epist. 1. 140.
Iram condere. Tacit. 2. Ann. 28.
Lustrum condere. Cic. 2. de Orat. 268. V. LUSTRUM.
Mentem condunt oblivia. Claud. Cons. Prob. & Olyb. 166.
Scuta latentia condere. Virg. 3. Æn. 237.

— tectosque per herbam
Disponunt enses, & scuta latentia condunt.

i. e. Disponunt & tectos faciunt. Sic & scuta condendo latere faciunt. Servius.
Secula multa condere vivendo, est Vivere multa secula. Lucret. lib. 3. 1103.
Semina arrosa condunt formicae. Plin. lib. 11. cap. 30.
Soles longos condere. Virg. 9. Ecl. 52.

— saepe ego longos
Cantando puerum memini me condere soles.

i. e. Æstivos dies finire, & usque ad occasum ducere. Servius.
Stimulos alicui condere in pectore, i. e. Instigare aliquem. Ovid. 1. Met. 726.
Succos uvae condere. i. e. Vinum. Tibul. 1. 10. 49.

Pax aluit vites, & succos condidit uvae.

Vocem condere auribus. Ovid. 20. Epist. 98.
Vultus condere Sol dicitur occidens. Ovid. 2. Fast. 786.
Vultus condit Luna. Valer. 7. Argon. 390.
Condere, [κτίζειν, δημιουργεῖν] Ædificare, construere, quasi simul dare. Cic. 2. de Divin. 84. Nempe eo Romulus regiones direxit tum, quum urbem condidit.
Arces condidit Pallas. Virg. 2. Ecl. 61.

— Pallas quas condidit arces,
Ipsa colat.

Ubi Servius, Ideo dea artium Minerva dicitur, quia de capite Jovis nata est: sed quia dea artium & ingenii, ideo ista finguntur. Nihil enim est excellentius ingenio: quippe quo reguntur universa.
Examina apes condunt. Virg. 2. Georg. 452.
Fata nova. Virg. 10. Æn. 34.

— sin tot responsa sequuti
Quae superi manesque dabant, cur nunc tua quisquam
Flectere jussa potest? aut cur nova condere fata?

Gentem, Propagare. Virg. 1. Æn. 37.
Jura condere. Ovid. Rem. Amor. 465.
Mavortia moenia condere, Civitatem fortium virorum. Virg. 1. Æn. 280.
Muros. Lucan. ad Pison. 79.
Nomen memorandum. Sil. lib. 4. 37.

— juvat ire periclis
Ad decus, & dextra memorandum condere nomen.

i. e. Gloriam comparare.
Rempublicam condere, cui opponitur occidere. Cic. pro Domo 96. Remque publicam condere unius discessu, quam interitu occidere malui.
Secula aurea condere, Orbi felicitatem afferre. Virg. 6. Æn. 792.

Augustus Caesar divûm genus aurea condet
Secula.

Urbem novam. Virg. 1. Æn. 526.
Condere, [συντίθεσθαι] Componere. ut, Condere carmen. Liv. 27. 37. Hor. in Arte Poet. 436.
Numeris aliquid condere, est Carmine aliquid conscribere. Ovid. 6. Fast. 24.
Bella condere. Virg. 6. Ecl. 6.

— namque super tibi erunt, qui dicere laudes,
Vare, tuas cupiant, & tristia condere bella.

Carmen

Carmen condere. Cic. 4. Tusc. 41.
Historiam. Plin. lib. 12. cap. 4.
Laudes alicujus. Plin. lib. 22. cap. 13.
Omen. Propert. lib. 2. 28. 38.
Poema. Cic. 1. Att. 16. extr.
Præcepta medendi. Plin. lib. 26. cap. 2.
Prælia condere, Describere. Stat. 1. Theb. 8.
Condere jusjurandum. Plaut. Rud. 5. 3. 18. h. e. Instituere.
CONDENS, [κατακρύπτων] Partic. ut, Nubila condentia cælum tenebris. Claud. in Nilo 2.
CONDĬTUS, [κατακεκρυμμένος, κρυπτὸς] Partic. Absconditus. Plaut. Pseud. 4. 1. 31.

— teneo, omnia
In pectore condita sunt, meditati sunt doli docte.

In alta caligine conditus. Sen. Herc. fur. 1.
Antro conditus. Ovid. 3. Met. 31.
Corde conditus. Catul. Argon. 231.

— memori tibi condita corde
Hæc vigeant mandata, nec ulla oblitteret ætas.

Domi conditus Consulatus. Cic. pro Muren. 49. Vultus erat ipsius plenus furoris, oculi sceleris, sermo arrogantiæ: sic ut ei jam exploratus & domi conditus Consulatus videretur.
Tumulo conditus. Valer. 5. Argon. 198.
Ensis. Hor. Epod. 7. 2. subaudiendum Vagina.
Jurgia sub tacita condita lætitia. Propert. lib. 2. 6. 32.
Litteræ conditæ in ærario sanctiore. Cic. 6. Verr. 115.
Messis condita. Tibul. lib. 1. 1. 42.

Non ego divitias patrum, fructusque requiro,
Quos tulit antiquo condita messis avo.

Præcordia condita aperit Liber. Hor. 2. Serm. 4. 89.
Telum patenti jugulo conditum imprimere. Sen. OEdip. 14.
Carmina condita, Composita. Virg. 10. Ecl. 50.

— Chalcidico quæ sunt mihi condita versu
Carmina.

Fila non condita a dextro colo. Propert. lib. 4. 1. 72.

Non sunt a dextro condita fila colo. i. e. Res est difficilis contextu. Broekh. legit. Non sunt ah dextra candida fila colo. q. V.

Aliquid conditum mandare vetustati. Cic. 2. de Nat. Deor. 151.
Conditum aliquid servare. Virg. 3. Ecl. 43.
CONDITUM, i. n. In condito habere, apud JCtos.
CONDĬTUS, ûs. m. Apul. Apol. pag. 289. Veteranorum militum novo conditu splendidissima colonia sumus.
CONDITURA, æ. f. Structura. Petron. cap. 51. Conditura vitrorum.
CONDĬTOR, ōris. m. [κτίστης, δημιουργὸς ἀρχηγὸς] Qui aliquid componit, vel rei alicujus auctor. ut, Conditor legum. Plaut. Epid. 3. 4. 86.
Ævi redeuntis conditor Christus. Claud. in Paschal. 1.
Argumenti alicujus conditor. Ovid. 5. Trist. 1. 10.
Artis alicujus conditor. Ovid. 2. de Pont. 11. 2.
Disciplinæ conditor militaris. Plin. 10. Epist. 29.
Historiæ alicujus conditor. Ovid. 2. Trist. 416. Et
Rerum conditor Thucydides vocatur a Plin. 7. 30.
Conditores rerum, pro Historicis Plin. lib. 21. cap. 3. H. St. Sed error videtur, pro Lib. 36. cap. 15.
Sectæ peripateticæ conditor Aristoteles. Columel. lib. 9. cap. 3.
CONDITRIX, īcis. f. Macrob. 1. Somn. Scip. 11. Luna mortalium corporum & auctor & conditrix.
CONDITORIUS, Adj. [κατάκρυφος] Quintil. Decl. 8. extr. Non quidem licuit mihi in illud cubiculum, conditorium tuæ mortis, irrumpere. Nisi accipias per appositionem, ut sit Substantivum, significetque Arcanum receptaculum; quod magis placet Burmanno. V. sq.
CONDITORIUM, i. n. [θήκη] i. e. Sepulcrum. Plin. 6. Epist. 10. ad Albinum, Tam parata oblivio mortuorum, ut ipsi nobis debeamus conditoria extruere, omniaque hæredum officia præsumere. Plin. lib. 7. cap. 16. Petron. cap. 111. In conditorium etiam prosecuta est defunctum. Suet. Aug. cap. 18. pr. Per idem tempus conditorium, & corpus Magni Alexandri cum prolatum e penetrali subjecisset oculis. conf. Calig. cap. 52. Aliter Plin. lib. 7. cap. 16. Quorum corpora, ejus miraculi gratia, in conditorio Sallustianorum asservabantur hortorum. H. St.
CONDITITIUS, Adj. [ἀπόθετος] Quod absconditur & servatur in aliquo loco. Columel. lib. 8. cap. 8. de columbis, Duobus tamen aut tribus mensibus acceptant condititia cibaria, ceteris seipsas pascunt feminibus agrestibus.
CONDITIVUS, Adj. [ἀπόθετος] Quod servari potest sine læsura. Cato de R. R. cap. 9. Conditiva mala mustea, & punica, &c. Sic Varro de R. R. lib. 1. cap. 59.
Conditivus cibus. Columel. 7. 9.
CONDITĪVUM, i. n. pro Sepulcro. Sen. Epist. 82. pr. Multum interest inter otium & conditivum. conf. Ep. 60. extr.
CONDUS, i. m. Qui condit; ut Promus, Qui promit condititia. Plaut. Pseud. 2. 2. 14. Condus promus sum, procurator peni.
CONDITIO, ōnis. f. [κατάστασις, τύχη] est Dispositio quædam ac veluti sors fortunarum, temporum, rerum. Cic. 3. Tusc. 34. Nihil est enim quod tam obtundat, elevetque ægritudinem, quam perpetua in omni vita cogitatio: nihil esse, quod accidere non possit, quam meditatio conditionis humanæ.
Mortalis conditio. Paterc. lib. 2. 104. Neque illi spectaculo, quo fruitus sum, simile conditio mortalis recipere videtur mihi.
Fortuna atque conditio. Cic. 4. in Catil. 1.
Communitas conditionis cum aliquo. Cic. 6. Philipp. 3.
Imago conditionis. Cic. pro Milon. 79. Fingite igitur cogitatione imaginem hujus conditionis meæ.
Multi laquei legum & conditionum ac judiciorum propositi. Cic. pro Cluent. 150.
Conditio & Sors pro eodem. V. in SORS. H. St.
Infimi generis hominum conditio atque fortuna. Cic. pro Milon. 9.
Juris conditio. Cic. 1. de Lege Agr. 17. Paucas tribus non certa conditione juris, sed sortis beneficio fortuito ad usurpandam libertatem vocare.
Legum, judiciorum, temporum conditio impendet. Cic. 5. Fam. 18.
Loci alicujus conditio. Ovid. 2. de Pont. 5. 16.
Metri conditio. Quintil. lib. 1. cap. 5. Evenit, ut metri quoque conditio mutet accentum.
Mortis adempta conditio. In ADIMO.
Nascendi incerta conditio. Cic. 3. in Catil. 2.
Personarum conditio. Quintil. lib. 3. cap. 10.
Regionis conditio, h. e. Temperatura & dispositio, seu habitus aut constitutio. Columel. lib. 11. cap. 12. Pro conditione regionis & cæli, terra vel proscinditur vel iteratur.
Serviendi conditio. Cic. 16. Fam. 7.
Servitutis conditio tolerabilis. Cic. 4. in Catil. 16. Servus est nemo, qui modo tolerabili conditione sit servitutis, qui non, &c.
Servitutis non communi conditione uti. Cic. pro Cœl. 57.
Sortis conditio. Ovid. 3. Trist. 14. 52.
Temporum conditione aliquid mutari. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Victoriæ. Cic. pro Marcell. 12. Nam quum ipsius victoriæ conditione jure omnes victi occidissemus, clementiæ tuæ judicio conservati sumus.
Vitæ. i. e. Vivendi. Cic. 3. Off. 85.
Vitæ mortalis conditio. Cic. 14. Philipp. 33. Pro mortali conditione vitæ, immortalitatem estis consequuti.
Vitæ easdem conditiones non perferre. Cic. pro Cluent. 150.
Vitæ aliquam conditionem sequi. Cic. pro Rabir. Posth. 16.
Vivendi conditio. Hor. 2. Serm. 8. 65.
Attalicæ conditiones. V. ATTALUS.
Bona conditio. In BONUS.
Communis. Hor. 2. Epist. 1. 152.
Dulcis. Hor. 1. Epist. 1. 51.
Fœda. Hor. 3. Carm. 5. 14.
Humana. Cic. 1. Tusc. 15.
Infima conditio & fortuna servorum. Cic. 1. Off. 41.
Vis & fortunæ conditio infima aliquorum. Cic. pro Corn. Balb. 24.
Iniqua. V. INIQUUS.
Insidiosissima. V. INSIDEO.
Tristis. Claud. 4. Cons. Hon. 615.
Æqua vel iniqua conditione causam dicere. Cic. pro Cluent. 94. Tamen illi judices statuerunt, iniqua conditione reum causam dicere, quum adversario ejus, ad jus accusationis, summa vis potestatis accederet. Idem ibid. Accusante Tribunopleb. conditione æqua disceptari posse non putaverunt.
Meliore jure, meliore in causa, commodiore conditione esse. Cic. 2. de Lege Agr. 9.
Meliore conditione est senex quam adolescens, quum id quod ille sperat, hic consequutus est. Cic. de Senect. 68.
Longe alia conditione esse ac ceteri. Cic. 5. Fam. 10.
In superiori conditione causaque positum esse. Cic. pro Corn. Balb. 36.
Convellere conditionem amicitiæ. In CONVELLO.
Excutere conditionem alicujus, i. e. Expendere & considerare penitus. Ovid. 3. Trist. 14. 52.
Pone in EXCUTIO. H. St.
Facere disparem conditionem. Cic. de Provinc. Cons. 16.
Generari mortali conditione. Cic. de Univers. 36.
Habere naturam & conditionem, ut. Cic. pro Marcell. 8. Sed ea tamen vicisti, quæ & naturam, & conditionem, ut vinci possent, habebant.
Instituere legem iniquam & miseram conditionem periculis hominum. Cic. pro Muren. 60.
Nasci eadem conditione. Cic. 2. de Divin. 93.
Nati sumus ea conditione, ut nihil, quod homini accidere possit, recusare debeamus. Cic. 15. Att. 1.
Qua nati sumus conditione vivamus. Cic. 5. Fam. 16.
Immortalium conditionem postulare. Cic. 3. Off.
Providere conditioni civium contra periculosissimas hominum potentias. Cic. pro Cœl. 22.
Conditio, [αἵρεσις] est Oblata potestas aliquid eligendi. Ter. Heaut. 2. 3. 85.

Harum duarum conditionum nunc utram malis, vide.

Ea conditione dare aliquid. Cic. 6. Fam. 7.
Sub ea conditione. Cic. pro Arch. 25. Jubere ei præmium tribui sub ea conditione, ne quid postea scriberet.
Melior conditio. Martial. lib. 11. 53.

Cœnabis belle, Juli Cerealis, apud me:
Conditio melior si tibi nulla, veni.

Optima conditione prædia. V. JUS.
Valde bona conditio si fuerit, fortasse non omittam. Cic. 2. Q. frat. 6.
Controversiæ conditio. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Pacis conditio cum aliquo. Cic. 4. Philipp. 11.
Præsentis discriminis. Quintil. lib. 2. cap. 13.
Petitionum. Quintil. lib. 3. cap. 10.
Nulla conditione, Nullo pacto. Cic. pro Corn. Balb. 23.
Accedere ad conditionem & pactionem, pro Consentire. V. ACCEDO.
Accipere conditionem. In ACCIPIO.
Accipere ea conditione. Cic. 1. Tusc. 93.
Adducere aliquem ad aliquam conditionem. Balbus Ciceroni, 8. Att. 15.
Astringere aliquem suis conditionibus. Cic. pro Quint. 19.
Audire conditionem, & audita conditio. Ovid. 21. Epist. 132.
Capere conditionem, & In conditionem. V. CAPIO.
Dare alicujus rei conditionem alicui. Cic. 4. in Catil. 1. Mihi quidem, si hæc conditio Consulatus data est, ut, &c.
Defendere se alicujus rei conditione. Cic. 1. de Lege Agr. 56.
Depacisci ad conditionem. Cic. 5. Verr. 60.
Descendere alterutram ad conditionem. Cic. 8. Fam. 8.
Ferre conditionem. i. e. Offerre. Ter. Phorm. 4. 1. 13.

Nam hanc conditionem si cui tulero extrario.

Ferre conditiones, est victoris & superioris: Accipere conditiones, victi. Cic. 16. Fam. 11. Feruntur omnino conditiones ab illo.
Ferre conditiones, leges imponere. Cic. 7. Philipp. 21.
Imponere conditionem. Hirt. Bell. Alex. 65. extr. Conditionibus impositis provinciæ tuendæ ac defendendæ, dimittit.
Manere in conditione. V. MANEO.
Manet conditio. Cic. 2. Fam. 6.
Mutare conditionem. Quintil. lib. 1. cap. 5.
Offerre conditionem pacis, apud Livium. 2. 13. pr. Al. Ferre.
Omittere conditionem. Cic. 2. Q. frat. 2.
Onerare conditionibus. Cic. 5. Verr.
Perducere aliquem ad suas conditiones. Cic. pro Quint. 27.

 Produ-

Producere aliquem conditionibus. Cic. pro Quint. 10.
Proponere conditionem supplicii alicui. Cic. pro Cluent. 129.
Recipere iniquam conditionem. Quintil. lib. 5. cap. 6.
Conditionibus accipere populos in societatem. Liv. Aliquot expeditione una populos aut vi subegit, aut conditionibus in societatem accepit.
Repudiare æquissimam conditionem. Cic. pro Quint. 26.
Respuere conditionem aliquam. Cic. pro Cœl. 14.
Stare conditionibus, est Tenere pacta. Cic. 16. Fam. 11. Sin ille suis conditionibus stare noluerit, bellum paratum est.
Fugere a conditionibus: superiori contrarium. Cic. 16. Fam. 11. Bellum paratum est, ejusmodi tamen quod sustinere ille non possit, præsertim quum a suis conditionibus ipse fugerit.
Statuere conditionem sibi. Cic. pro Rabir. Posth. 15. Providete ne duriorem vobis conditionem statuatis, ordinique vestro, quam ferre possit.
Conditio est posse, &c. Cic. pro Planc. 11. Est enim conditio liberorum populorum, præcipueque hujus principis populi & omnium gentium domini atque victoris, posse suffragiis vel dare vel detrahere quod velit cuique.
Est conditio, ut. Cic. pro Rabir. Posth. 33. Ista conditio est testium, ut quibus creditum non sit negantibus, iisdem credatur dicentibus.
Vocari in conditionem. Cic. 8. Fam. 9. Galliæ quæ habent intercessorem, in eandem conditionem quam ceteræ provinciæ vocantur.
Uti conditione alicujus. Cic. 9. Att. 22. Si mihi veniam quam peto, dederit, utar illius conditione: sin minus, impetrabo aliquid a meipso.
Conditione tua non utar: verba sunt repudium mittentis. Caius in l. 2. D. de divort. & repud. In sponsalibus quoque discutiendis placuit renuntiationem intervenire oportere: in qua re hæc verba probata sunt, Conditione tua non utar.
Vives de Christ. fem. lib. 1. p. 313. Parentes de ipsius conditione quæsiverunt. pro, De illa viro tradenda, vel de illa collocanda consultarunt. Idem 314. At inveniunt istæ conditionem. Vereor tamen, ut satis Latine. Poterat dicere, Inveniunt maritos, vel Inveniunt quibus nubant. H. St. Ego vero miror quid verearis, Henrice, cum hoc ipsum vocabulum similiter absolute, pro Matrimonii, vel Amoris quoque conditione, usurpent classici auctores passim. V. Suet. Cæs. 27. Aug. cap. 63. & 69. Plura dabit Burm. ad Quintil. Decl. pag. 472. & Thes. Lips.
Conditionem pro Creatura sæpe usurpavit Tertull. de Corona militis, Ea est quam κτίσιν appellant. V. cap. 6. extr. & deinceps passim.
Conditio, a Demonstratione hoc differt; quod Demonstratio plerumque factam rem ostendit; Conditio futuram. l. si nominatim. D. de condit. & demonstrat.
Conditionem jurisjurandi deferre, pro Jurandi facultatem. Ulp. l. 3. D. de jurejur. Ait Prætor, Si is cum quo agetur, conditione delata juraverit.
Conditio apud Jurisconsultos, est Lex pactioni apposita, unde obligationis eventus pendet. Ea vero aut voluntaria est, scilicet cui voluntas alterutrius ex reis dominatur, quæ ex illius voluntate pendet, veluti, Si uxorem duxeris. Alia est fortuita, cui fortuna, non reorum voluntas dominatur, quæ ex casu pendet, veluti, Si navis ex Asia venerit. Sic enim Latinum est, non Potestativam & Casualem dicere, ut juris interpretes loquuntur.
Conditionum possibilium genera sunt tria. Aut enim ex casu & fortuna pendent, quæ idcirco Casuales a Justiniano appellantur; a nobis Fortuitæ non incommode nominari possunt: aut ex hominis voluntate, veluti, Si servum manumittat, quas idem Potestativas; nos Voluntarias appellare possumus: aut mistæ sunt, quarum eventus, ait idem, ex fortuna & personæ voluntate pendet, veluti, Si victoriam reportet, l. 1. §. sin autem aliquid. C. de cad. toll. Hotomanus.

Conditionālis, e. Adj. [αἰτιτικός] a Conditio; Quod ex conditione pendet. ut, Pars conditionalis. Martianus in l. quum hæres. D. de acquir. hæred.
Conditionales creditores dicuntur hi, Quibus nondum competit actio, est autem competitura: vel qui spem habent ut competat. Ulp. in l. conditionales. D. de verb. signif.

Conditionāliter, Adv. [αἰτιτικῶς] In Institutionibus, titulo de legatis. §. longe magis, Sed si conditionaliter enuntiata fuerit causa, aliud juris est, &c. Paulus in l. qui stipulator. D. de verb. obligat.

Conditionabīlis, e. Tertull.

Condŏceo, ui, ctum, [συμπαιδεύω] ēre. Hirt. Bell. Afr. cap. 19. Equo frenato uti condocuerat.

Condoctus, a, um. Partic. Plaut. Pœn. 3. 2. 3.

> Fac modo ut condocta tibi sint dicta ad hanc fallaciam.
> co. Quin edepol condoctior sum quam tragœdi aut comici.

Sic in utroque versu Condoctum legit Turnebus, non Conductum. Condocti autem comici sunt, Qui fabulam, quam acturi sunt, una fideliter edidicerunt, gestumque agere sciunt. Oportet enim histriones peritos esse, & fabulam quam acturi sunt, simul edidicisse, antequam in proscenium prodeant, quo nisi fallor respexit. Hæc ille.

Condŏcĕfacio, ēci, actum, [διδάσκω] ĕre. Instruere, docere. Cic. 5. Tusc. 87. Nemo est enim qui eorum bonorum, animum putet esse judicem, eumque condocefaciat, ut ea quæ bona, malave videantur, possit contemnere.

Condŏleo, ui, [ἄχθομαι, λυπέομαι] ēre. Idem quod Dolere: nam Condolere, pro eo quod Græcis est συναχθέσθαι, συναλγεῖν, aut συμπάσχειν, non est Latinum. Pro quo dicitur potius Vicem alicujus dolere. Cic. 3. de Orat. 6. Namque tum latus ei dicenti condoluisse, sudoremque multum consequutum esse audiebamus.
Caput condolet. Tibul. lib. 1. 6. 36.

> Et simulat subito condoluisse caput.

Condoluit caput de vento. Plaut. Truc. 2. 8. 2.
Corpus condoluit tentatum frigore. Hor. 1. Serm. 1. 80.
Si pes condoluit, si dens, ferre non possumus. Cic. 2. Tusc. 52. [Videntur Verbi sequentis esse omnia.

Condolesco, [καταλγύνομαι] ĕre. Cic. 1. Acad. 37. Quumque perturbationem animi illi ex homine non tollerent, naturaque & condolescere, & concupiscere, & extimescere, & efferri lætitia dicerent.

Condōno, [δωρέομαι, χαρίζομαι] āre. Idem quod Donare significat. Plaut Men. 4. 2. 94. Sed ego illam non condonavi, sed sic utendam dedi.
Dare & condonare. Cic. pro Planc. 75.
Condonare alicui munusculum. Cic. 5. Verr. & 13. Fam. 73. Ut ejus filios, qui in tua potestate sunt, mihi potissimum condones. Plaut. Amph. 1. 3. 38.
Condonare aliquem pecuniam, debitum, &c. Ter. Phorm. 5. 7. 54. Argentum, quod habes, condonamus te.
Condonare pecunias debitoribus. Cic. 2. Off. 78. Aut pecunias creditas debitoribus condonandas putant.
Condonare peccatum, [συγχωρεῖν] Gratiam facere peccati. Sallust. Catil. cap. 52. Haud facile alterius libidini malefacta condonabam.
Remittere alicui & condonare animadversionem & supplicium, quo usurus erat in ipsum. Cic. 5. Fam. 10.
Condonabitur hæc. Ter. in prol. Eun. 17.

> Habeo alia multa, quæ nunc condonabitur.

Quidam hic legunt Condonabuntur plurali numero.
Condono te, pro Tibi. Plaut. Pers. 5. 2. 36.

> Cavesis me attingas: ne tibi hoc scipione
> Malum magnum dem. P. utere, te condono.

Condonātus, a, um. [συγκεχωρημένος] Partic. a Condonor.
Condonatum judicium potentiæ alicujus, Quo reus absolutus aut condemnatus est in gratiam alicujus. Cic. 5. Fam. 18. extr.
Condonatus, pro Eo cui parcitum est. Auctor de Viris Illustr. cap. 4. Qui apud Duumviros condemnatus, ad populum provocavit: ubi patris lacrymis condonatus, ab eo expiandi gratia sub Tigillum missus. i. e. Patri lacrymanti. De Horatio loquitur, qui sororem occiderat.

Condonatio, ōnis. f. [συγχώρησις] Cic. 2. Verr. 12. Cujus prætura urbana ædium sacrarum fuit, publicorumque operum depopulatio: simul in jure dicendo bonorum, possessionumque contra omnium instituta addictio, & condonatio.

Condormio, īvi, ītum, [συγκαθεύδω] īre. Simul dormire. Plaut. Most. 2. 2. 55. Abimus omnes cubitum: condormivimus. Hygin. Fab. 125. Cum Ulysses condormiret, socii involarunt pecus.

Condormisco, [συγκαθεύδω] ĕre. Plaut. Rud. 2. 7. 13.

> Obsecro, hospes, da mihi aliquid ubi condormiscam loci:
> s. Istic ubi vis, condormisce: nemo prohibet, publicum est.

Condormitio, ōnis. f. Firmic.

Condotālis, e. In Cod.

Condoto, āre. Ibid.

Condotatus, a, um. In Digest.

Condrillon, V. chondrilla.

Condris, V. chondris.

Condūco, xi, ctum, [ἐπάγω] ĕre. Simul ducere. Plaut. Men. 1. 2. 15. Hodie ducam scortum ad cœnam, atque alio conducam foras. Alii aliter legunt. V. condico.
Conducere, [συνάγειν] Cogere, congregare. Cic. 2. de Invent. 3. Tunc Crotoniatæ, publico de consilio virgines in unum locum conduxerunt: & pictori quas vellet, eligendi potestatem dederunt.
Cohortes dispersas in una castra conducere. Tacit. 4. Ann. 2.
Copias dispersas conducere. Tacit. 4. Hist. 71.
Exercitus in unum conducere. Tacit. 4. Ann. 47.
Lac conducere, pro Coagulare. Columel. lib. 7. cap. 8. Lac plerumque cogi debet agni aut hœdi coagulo, quamvis possit & agrestis cardui flore conduci, & seminibus cneci.
Nubila conducere. Ovid. 1. Met. 572. — Peneus ab imo

> Effusus Pindo, spumosis volvitur undis,
> Dejectuque gravi tenues agitantia fumos,
> Nubila conducit.

i. e. Conglomerat, conglobat, cogit, congregat. Dejectu gravi, i. e. Rapido & præcipiti aquarum cursu.
Partes conducere in unum. i. e. Contrahere in unum corpus. Lucret. 1. 398.
Ramos conducere cortice, In unum ducere, conjungere, sic inter corticem inserere ut coalescant. Ovid. 4. Met. 375.

> — nam mista duorum
> Corpora junguntur, faciesque inducitur illis
> Una, velut si quis conducat cortice ramos,
> Crescendo jungi, pariterque adolescere cernat.

al. Conducta.
Vulnera conducere cerâ. Valer. 1. Argon. 480.

> Vel pice vel molli conducere vulnera cerâ.

i. e. Contrahere. V. Heins. in l. & ad Ovid. 4. Met. 375. & Gifan. Ind. Lucret. in Conducere.
Conducere, pro Emere. Plaut. Amph. 4. 2. suppos. 1. 37. Credo jam quæ volebat sacrificia ad epulum conduxit. Idem Aulul. 3. 6. 31. Cædendum conduxi ego illum.
Nimium magno conducere. Cic. 1. Att. 17.
Conducere aliquem, [μισθοῦσθαι] Pretio accipere. Plaut. Aul. 2. 4. 1.

> Postquam obsonavit herus, & conduxit coquos.

Adversione conducere, vel Per adversionem. V. Adversio, in adversus.
Aliquem ad cædem faciendam conducere. Cic. de Provinc. Conf. 9.
Ædes conducere. Suet. Tiber. 35.
Opus aliquod conducere fiducia sua. V. Adversio, in adversus.
Domum. Cic. 2. Q. frat. 3. Idem 12. Att. Si Romæ esset, domumque conduceret.
Hortum conducere. Cic. 16. Fam. 18. Paredrum excita, ut hortum ipse conducat: sic olitorem ipse commovebis.
Larem conducere, i. e. Domum. Martial. 11. 83.

> Conductum repetens, nocte jubente, Larem.

Locum alicui in proximo conducere. Cic. 16. Fam. 21.
Navigium conducere. Hor. 1. Epist. 1. 18.
Navem conducere. Plaut. Rud. prol. 57. Navis clanculum conducitur.
Mercede diurna conductus, periphrasis pro Mercenario. Hor. 2. Serm. 7. 18.
Mercede conducere. Cic. 2. Off. 21. Sed in correctis codd. Ducuntur.
Conducere uno nummo, donationis instar inducit, ait Ulp. l. Si quis. D. locat. Est autem proverbiale secundum veteres, sicut nunc dicimus, Fragmento panis vel pomi locare aut vendere, significantes donationem potius esse, quam alium contractum. V. dicis Causa.
Conducere, [ἐργολαβεῖν, ἐκμισθοῦσθαι] etiam dicitur Is qui pretium accipit pro re aliqua facienda: quod & Redimere etiam dicitur. Ulp. in l. Si quis domum. D. Locat. Si quis vitulos pascendos, vel sarciendum quid, poliendumve conduxit, culpam eum præstare debere. Idem eodem titul. l. Item quæritur, Si quis servum docendum conduxerit, eumque peregre duxerit, &c.
Ad pecuniam numeratam conducere. Caius in l. Si merces. §. Vis major. D. Locati, Apparet autem de eo nos colono dicere, qui ad pecuniam numeratam conduxit. Alioquin partiarius colonus, quasi societatis jure, & damnum, & lucrum cum domino fundi partitur.

Conducere de. Cic. 1. Att. 14. Asiani, qui de Censoribus conduxerunt, questi in Senatu, se cupiditate prolapsos, nimium magno conduxisse: ut induceretur locatio, postulaverunt. h. e. A Censoribus conduxerunt Asiæ vectigalia: nam locandorum vectigalium cura penes Censores erat. Simile est illud ejusdem Cic. Ego de Crasso domum emi.

Conducit, [συμφέρει, συμβάλλεται] in tertiis personis, pro Utile est. Columel. lib. 1. Nam id minime conducit agricolæ. Cic. lib. 1. de Repub. Facillimam autem in ea Rep. esse posse concordiam, in qua idem conducat omnibus. apud Non. 4. 104.

Ea maxime conducunt, quæ sunt rectissima. Cic. 5. Fam. 19.

Homini infanti aut impotenti injuste facta non conducunt. Cic. 1. de Finib. 52.

Laudi tuæ hoc conducit. Cic. 13. Fam. 49.

Proposito conducere res dicitur, quæ convenit cum proposito. Hor. in Arte Poet. 195.

Rationibus nostris conducit id fieri. Cic. 1. Att. 1.

Rationibus Reip. hoc conducit. Cic. 1. Fam. 9.

Saluti tuæ conducere, & non aliena esse a dignitate. Cic. 4. Fam. 7.

Ad ventris victum hæc conducunt. Plaut. Capt. 4. 3. 6.

In rem tuam conducit, &c. Plaut. Cistel. 3. 4.

Ut illud, quod tuam in rem bene conducat, consulam.

Conduci non possum, &c. Plaut. Asin. 5. 2. 36.

Non edepol conduci possum vita uxoris annua. Exponunt, Non possum adduci ut credam, uxorem meam posse vivere intra annum.

Conductus, a, um. Plaut. Aul. 3. 2. 34. Nummo sum conductus.

Coctum ego, non vapulatum, dudum conductus fui. Plaut. Aul. 3. 3. 9.

Auxilia regum in unum conducta. Tacit. 15. Ann. 26. i. e. Congregata.

In unum conducti, i. e. Coacti & congregati. Tacit. 2. Ann. 52.

Bella conducta, dicuntur Bella militum mercenariorum. Sil. lib. 5. 196.

Multitudo conducta. Cic. 1. Philipp. 22. Quis enim aut accusator tam amens reperietur, qui, reo condemnato, objici se multitudini conductæ velit?

Navis conducta. Ter. Adel. 2. 2. 17.

Nummi conducti. Hor. 1. Serm. 2. 9. i. e. Fœnore sumpti. Acron, & Porphyr.

Opera alicujus conducta huc. Plaut. Aul. 3. 3. 7.

Intro abi: opera huc conducta est vestra, non oratio.

Operæ conductæ. Cic. pro Sext. 38. Erat autem mihi contentio non cum victore exercitu, sed cum operis conductis.

Telæ conductæ. Tibul. lib. 1. 7. 85. ubi Broekh. V.

Tellure conducta serere. De paupere dictum. Virg. 12. Æn. 520.

Testes conducti. Ovid. 1. Amor. 10. 37.

Torus conductus. Ovid. 1. Amor. 10. 44.

Conducta dicta ad fallaciam. Plaut. Pœn. 3. 2. 3. Al. Condocta.

Conductum, i. n. ut, Habere aliquid conducti. Cic. pro Cluent. 175. Et Senec. de Benef. 7. 5. Nec conductum meum, quanquam sis dominus, intrabis.

Adcurrere in conductum. Petron. cap. 9.

Conductim, Adv. apud Capitolinum.

Conductio, ōnis. f. [μίσθωσις] Cic. pro Cæcin. 94. Qui colonus habuit conductum de Cesennia fundum, quum idem ex eadem conductione fuerit in fundo.

Conductio, aliter. Cic. 1. de Invent. 74. Quare in longis argumentationibus, ex conductionibus, aut ex contrario complecti oportet, &c. Conductionem vocat, quam Græci συναγωγήν. Victorinus.

Est etiam Morbi species, quam Græci σπασμὸν vocant. ut, Conductio præcordiorum, membrorum, nervorum. Cæl. Aurel. Acut. 2. 3. n. 16. & 3. 18. n. 177.

Conductus, ûs. m. Idem. Contractio. Cæl. Aurel. Acut. 2. 15. Conductu superciliorum.

Conductor, ōris. m. Qui pecuniam alicui dat, ut aliquid fiat.

Conductor, etiam Is dicitur qui pecuniam accipit. Cic. 3. Q. frat. 1. Tum is mihi respondit, seipsum ejus operis H-S. XVI conductorem fuisse. Cato cap. 14. Conductor vero lapidem, calcem, arenam, aquam, paleasque parabit.

Donare mercedes habitationum conductoribus. Cæs. 3. Bell. Civil. 21.

Conductor est Qui vel rei alienæ usum, vel alieni operis perfectionem, certa mercede pacta, recepit. Hotomanus.

Conductrix, īcis. f. V. Cod. 5. t. 12. l. 18. & 4. t. 65. l. 24.

Conducenter, Adv. Gell. 16. 12. Commode hæc sane omnia & conducenter. Ita MSS. Al. Condecenter.

Conducibilis, e. [συμφέρων] i. e. Utile. Plaut. Epid. 2. 2. 71.

Reperiamus aliquid callidi, conducibilis consili. Al. Calidi, vel Cati.

Utile & conducibile. Auctor ad Heren. 2. 35.

Conductitius, a, um. Adj. [μισθωτὸς] Quod conductum est. ut, Fidicina conductitia. Plaut. Epid. 2. 3. 8.

Conductitiæ operæ. Varr. 1. de R. R. cap. 17. Omnes agri coluntur hominibus servis, aut liberis, aut utrisque. Liberis: aut quum ipsi colunt, ut plerique pauperculi cum sua progenie, aut mercenariis & conductitiis liberorum operis, res majores, &c.

Condulco, āre. [γλυκαίνω] Idem ac Dulcare. Vulg. Interpr. Sirac. 27. 26.

Condŭlus, i. m. Idem quod Annulus, teste Festo. Ita dictus, ut videtur, ἀπὸ τῶν κονδύλων, hoc est a digitorum articulis aut nodis, sive quod annulis digiti exornari soleant, sive quod in digitis annuli, veluti nodi quidam emineant. Prisci etiam Ungulum vocaverunt, & Symbolum, teste Plin. lib. 33. cap. 1.

Condŭplĭco, [ἐπιδιπλασιάζω] āre. quasi Simul duplicare, i. e. duplicem facere. Cic. 1. de Divin. 24. Tenebræ conduplicantur.

Beneficium conduplicare. Ter. Phorm. 3. 2. 31.

Idem hoc tibi, quod bene promeritus fueris, conduplicaverit.

Divitias conduplicare. Lucret. 3. 71.

Conduplicatio, ōnis. f. [ἐπιδιπλασιασμὸς] Plaut. Pœn. 5. 5. 18.

Quid hoc est conduplicationis? quæ hæc congeminatio?

Conduplicatio, Figura Rhetorum. Auctor ad Heren. lib. 4. 38. Conduplicatio est, cum ratione amplificationis, aut commiserationis, ejusdem unius, aut plurium verborum iteratio fit.

Condūro, āre. Durum reddere. Lucret. 6. 968.

Humor aquæ porro ferrum condurat ab igni:

At coria, & carnem mollit durata calore. V. de hoc Aristot. lib. 4. Meteor. cap. 6.

Condurdum, i. n. Herba est solstitialis, flore rubro, quæ e collo suspensa comprimit strumas. V. Plin. lib. 26. cap. 5.

Condus, V. condo.

Condylōma, ătis. n. [κονδύλωμα] Tuberculum (inquit Pollux) quod ex inflammatione præsertim circum sedem, anumque existit. Latini Resolutionem ani vocant, quia resolvitur ille musculus assurrectorius, quem sphinctera Græci nominant. Plin. lib. 20. vocat sedis vel ani Procidentiam, quum de violarum medicinis loquitur: quemadmodum alio loco uteri Procidentiam in mulieribus appellat. Idem lib. 21. cap. 20. Sedis rimas & condylomata, omniaque in corpore excrescentia sanat.

Condylomaticus, a, um. Nodosus, pustulosus. ut, Passio condylomatica. Cathol.

Condўlus, i. m. [κόνδυλος] Junctura & nodus articulorum in digitis, & eminens ac stricta in pugnum palma. Nam quatuor digiti (ut scribit Aristoteles) ternos habent condylos & tuberculum. Martial. 5. 79.

Parvi tibia condyli sonabit.

Condyliatus, a, um. Nodo constrictus; ut, Lana condyliata. Plin. Valer. V. Barth. Adverf. 36. 3.

Cone, [Κώνη] Insula ad ostium Istri. Lucan. 3. 200. —& barbara Cone Sarmaticas ubi perdit aquas, &c. Ptolemæo est Κώνα, Conna.

Confabrĭcor, āri. dep. Gell. 3. 19. Moleste atque odiose confabricatus, commolitusque magis est originem vocabuli Gabius iste Bassus, quam enarravit.

Confabrefacio, ĕre. Idem, apud JCtos in Digest.

Confabrilis, e. apud Firmicum.

Confābŭlo, [συμμυθολογέω] āre. & **Confabulor**, āri. Plaut. Most. 2. 2. 78. Perii! illisce hodie hanc confabulabunt fabulam. Al. Conturbabunt. Usitatius est Fabulor.

Confabulari, Colloqui. Plaut. Cistel. 4. 2. 77.

Salvam eccam: sed ego rem meam magnam confabulari

Tecum volo, sociam te mihi opto ad meam salutem.

Confabulatio, ōnis. f. Colloquium. Symmach. 9. Epist. 89. Sæpius ad me commeant (epistolæ) & confabulationem præsentis imitentur.

Pessimæ confabulationes. Hieron. Epist. 2. ad Nepotian.

Pravæ confabulationes. Tertull. ad Uxor. 2. 3.

Confabulātus, ûs. m. Idem. Sidon. 9. Epist. 11. extr. Hos eloquii tui claritas, artifice confabulatu, dum compellat.

Confacio, ĕre. pro Conficere, Obsoletum. Festus; Confecerunt, Una fecerunt. V. ibi Dacer.

Confamulor, āri. Macrob. 1. Saturn. 17. Hylen naturamque significant confamulantes.

Confarcio, V. confercio.

Confarreo, āre. Prælato farreo matrimonio jungi. V. far. & seq. dict. Tacit. 4. Ann. 16. Nam Patritios confarreatis parentibus genitos tres simul nominari, ex queis unus legeretur vetusto more, neque adesse, ut olim, eam copiam, omissa confarreandi assuetudine, aut inter paucos retenta. V. părens. Meminit abunde Serv. ad 1. Georg. v. 31. Cæl. lib. 28. cap 17. & Lilius de Diis gentilium pag. 701.

Confarreatus, a, um. [συμβιώσεως χάριν ζευχθείς. Gloss. Lat. Gr.] Partic. ut Nuptiæ confarreatæ. Apul. 5. Met. Sororem tuam &c. jam mihi confarreatis nuptiis conjugabo. Sed Al. Confestim arra atque his nuptiis. V. pag. 170. Elmenh. & Stew. pag. 402.

Confarreaturus, a, um. Partic. apud Apul. 10. Met. pag. 252. Elmenh. Talis mulieris publicitus matrimonium confarreaturus.

Confarreatio, ōnis. f. Genus sacrificii, quod fiebat inter virum & uxorem, in signum conjunctionis: sicut Diffarreatio, in signum dissolutionis. Plin. lib. 18. cap. 3. Quin & in sacris nihil religiosius confarreationis vinculo erat: novæque nuptæ farreum præferebant. V. Serv. d. l.

Confātālis, e. [συνειμαρμένος] Quod eadem fati necessitate tenetur. Cic. de Fato 30. At si ita fatum sit, nascetur OEdipus Laio: non poterit dici, sive fuerit Laius cum muliere, sive non fuerit, copulata enim res est, & confatalis: (sic enim appellat) quia ita fatum sit, & concubiturum cum uxore Laium, & ex ea OEdipum procreaturum.

Confectus, V. conficio.

Confercio, si, tum, [συναθροίζω, συσφίγγω] īre. ex Con & Farcio compositum, significat Densare. Varro de R. R. 3. 16. extr. Quo facto non modo desistunt pugna, sed etiam conferciunt se lingentes. Plin. lib. 12. cap. 15. Myrrham passim a vulgo coemptam in folles conferciunt. Lucret. 6. 157.

Ventus enim quum confercit franguntur in unum

Concreti montes nimborum, & grandine misti. Legunt quidam Convertit.

Confertus, a, um. [ἀθρόος] Partic. Cæs. 5. Bell. Gall. 16. Neque a tanta multitudine conjecta tela conferti vitare poterant. Virg. 1. Æn. 347.

Quos ubi confertos audere in prælia vidi.

Conferti & Rari, contraria. Cæs. 1. Bell. Gall. 17. Ut nunquam conferti, sed rari, magnisque intervallis præliarentur.

Acies conferta. In acies.

Agmen confertum. Virg. 3. Georg. 369. —confertoque agmine cervi

Torpent, &c. i. e. Agmine conjuncto: Cervi enim congregatione gratulantur. Servius.

Arma conferta. Sil. lib. 4. 158. — spissæque ruunt conferta per arma Undæ Boiorum.

Legio conferta maniplis. Sil. lib. 7. 390.

Liber confertus voluptatibus. Cic. 3. Tusc. 43. i. e. Refertus, plenus.

Vita conferta voluptatum omnium varietate. Cic. 2. de Finib. 64. Color egregius, integra valetudo, summa gratia, vita denique conferta voluptatum omnium varietate.

Vita otiosa plena & conferta voluptatibus. Cic. pro Sext. 23.

Confertus cibo. Cic. in 2. Catil. 10. Vino languidi, conferti cibo, sertis redimiti, unguentis obliti &c. Alia exemplaria legunt Confecti.

Compar. Liv. 9. 27. Præterquam quod confertiores steterant.

Superl. Liv. 2. 12. In confertissima turba prope regium tribunal constitit.

Confertim, Adv. [ἀθρόως] Liv. 28. 2. Quum confertim Romani, ut solent, densatis excepissent scutis. Sed Gronov. Conferti exhibuit. Idem 21. 8. Quo acrius & confertim magis utrinque pugnabatur.

Confĕro, fers, tŭli, lātum, [συμφέρω, ἀθροίζω, συγχέω, συμβάλλομαι, συνάγω, κομίζω, ὀφείλω] ferre. ex Con & Fero compositum; significat Simul ferre. Plaut. Capt. 4. 2. 15.

Neu quis in hac platea negotii conferat quicquam sui, Columel.

mel. lib. 1. cap. 6. Sitque utrique proximum horreum, quo conferatur rusticum instrumentum.
Dotem conferre, vel alia bona. ut C. de collat. bonor. & D. eod. tit. Hic titulus, inquit Ulpian. manifestam habet æquitatem. Quum enim Prætor ad bonorum possessionem contra tabulas emancipatos admittat, participesque faciat cum his, qui sunt in potestate, bonorum paternorum, consequens esse credit, ut sua quoque bona in medium conferant, qui appetant paterna.
Conferre, Dare. Plaut. Most. 5. 2. 39. — omnia
Nos dabimus, nos conferemus, nostro sumptu, non tuo. Plin. 6. Epist. 32. Et tanquam parens alter, puellæ nostræ confero quinquaginta millia nummûm. Hic quiddam expressius significat Conferre, nempe Portionem suam cum altero dare, contribuere.
Conferre ad aliquem. Cic. pro Lege Manil. 48. Hoc brevissimum dicam, neminem unquam tam impudentem fuisse, qui a diis immortalibus tot & tantas res tacitus auderet optare, quot & quantas dii immortales ad Cn. Pompeium contulerunt. Al. Detulerunt.
Conferre, Colloqui. Plaut. Rud. 2. 3. 8.
Verum omnes sapientes decet conferre, & fabulari.
Conferre studia ad arbitrium alterius. Cic. 1. Fam. 9. Quantum litteris, quantum studiis, veteribus nostris delectationibus consequi potenimus, id omne ad arbitrium tuum, qui hæc semper amasti, libentissime conferemus. Quod quidam dicunt, Referre & remittere negotium ad alterius censuram.
Conferre ad aliquem sinistram diligentiam. Plin. 7. Epist. 6. Ut enim non sint tales, quales a me prædicantur, ego tamen beatus, quod mihi videntur. Igitur ad alios hanc sinistram diligentiam conferant. Diligentiam accepit hic quo modo Terentius, in prologo Andriæ,
Quorum æmulari exoptat negligentiam,
Potius quam istorum obscuram diligentiam, h. e. Curiosam indagationem. Ita Diligens etiam in malam partem a Cicerone usurpatur, pro Lege Manil. In hoc uno, inquit, sunt tam diligentes. Sinistram igitur diligentiam, i. e. Malam, iniquam.
Conferre cum aliquo, pro Certare; id est vires suas cum alterius conferre viribus. Ovid. 10. Met. 603.
Quid facilem titulum superando quæris inertes?
Mecum confer, ait.
Conferre, pro Mutare. Ovid. 4. Met. 278.
Vulgatos taceo, dixit, pastoris amores
Daphnidis Idæi, quem Nymphæ pellicis ira
Contulit in saxum.
Æs conferre, Contribuere. Ovid. 4. Fast. 351.
Amorem conferre. Plaut. Curc. 1. 1. 28.
Ita tuum conferto amorem semper si sapis,
Ne id quod ames, populus si sciat, tibi sit probro. Al. Amare, pro Amorem legunt.
Amorem conferre alicui. Propert. lib. 2. 24. 49.
Animum alio. Ter. Heaut. 2. 4. 10.
Hæc ubi immutata est, illi suum animum alio conferunt. i. e. Alias amant.
Animum ad fodiendos puteos conferant. Hirt. de Bell. Alex. cap. 9. pr.
Argumentum in paucissima verba conferre, i. e. Paucis dicere. Plaut. Men. prolog. 6.
Benevolentiam erga aliquem conferre. Cic. 10. Fam. 5.
Benignitatis plurimum in aliquem conferre. Cic. 1. Off. 50.
Capita, pro Congregari, & consultare de re aliqua, [συνάγειν.] Cic. 5. Verr. 1. Conferrent viri boni capita: de comessatione loquerentur inter se, ac de mulierculis.
Castra castris, pro E regione castrametari. Cic. 2. de Divin. 114.
Certamina belli inter sese conferre, Conjungere. Virg. 10. Æn. 147.
Illi inter sese duri certamina belli
Contulerant.
Certamina pugnæ manu conferre. i. e. Manu certare. Lucret. lib. 4. 841.
At contra conferre manu certamina pugnæ,
Ante fuit multo, quam lucida tela volarent. i. e. Prior fuit consuetudo manibus nudis concertare, quam ense aut telis.
Cibos ore suo conferunt fœtibus aves. Quintil. lib. 2. cap. 6. Aves cernimus, quæ teneris, infirmisque fœtibus cibos ore suo collatos partiuntur.
Consilia. Cic. 2. Philipp. 38. An ille quenquam plus dilexit? cum ullo aut sermones, aut consilia contulit sæpius?
Consilium omne, studium, officium, operam, laborem, diligentiam, ad amplitudinem alicujus conferre, [μιγνύειν] Cic. 10. Fam. 1.
Consilium vivendi omne ad naturam suam. Cic. 1. Off. 120. Qui ergo ad naturæ suæ non vitiosæ genus, consilium vivendi omne contulerit, is constantiam teneat.
Consolationes omnes in rem aliquam. Cic. 12. Att. 41. Omnes tuas consolationes unam hanc in rem velim conferas.
Consulatum unius tertium in eundem annum, in quem tuum contulisses. Plin. in Paneg. cap. 61.
Copiam verborum. Quintil. lib. 1. cap. 8. Multum autem veteres etiam Latini conferunt, quanquam plerique plus ingenio quam arte valuerunt, in primis copiam verborum.
Curas suas, & quicquid nobis est a Deo datum, in Rempub. conferre. Cic. 2. Off. 2. Ego autem, quamdiu Respub. per eos gerebatur quibus seipsa commiserat, omnes meas curas, cogitationesque in eam conferebam. i. e. Omnis mea cura pro Repub. erat.
Curas ad dignitatem alicujus. Cic. 10. Fam. 12.
Denarios singulos in medium in singulos talos conferre. Suet. in August. cap. 71.
Dicta in aliquem. Cic. 7. Fam. 33.
Diem solvendæ pecuniæ pacto conferre. Papinianus in l. Quum solvendæ. D. de Distract. pign. Quum solvendæ pecuniæ dies pacto confertur: convenisse videtur, ne prius vendendi pignoris potestas exerceatur.
Diligentiam in valetudinem alicujus conferre. Cic. 16. Fam. 6.
Disputationem conferre in alicujus personam, pro Inducere eum loquentem. Cic. 4. Att. 15. Hanc ego, de Republica quam institui disputationem, in Africani personam & Phili & Læli & Manlii, contuli.
Disputationem in carmen conferre, pro Carmine componere. Columel. 9. 16.
Dona conferre alicui. Plaut. Men. 1. 2. 20.
Ubi amatores sunt mariti? dona quid cessant mihi
Conferre omnes gratulantes, quia pugnavi fortiter?
Fructum alio. Ter. Eun. 3. 1. 60.
— metuet semper, quem ipsa nunc capit
Fructum, nequando iratus tu alio conferas.
Gradum conferre, Convenire. Virg. 6. Æn. 488.
— juvat usque morari,
Et conferre gradum, & veniendi discere causas.
Gradum. Plaut. Men. 3. 3. 30.
Propera, Menæhme, fer pedem, confer gradum.
Gradum conferre cum hoste, Hostiliter invadere, & pedem conferre infestis armis. Liv. 7. 33. Primus omnium Consul invadit hostem, & cum quo forte contulit gradum, obtruncat. Budæus.
Impendia in educationem conferre. Quintil. 1. 10. Senex reposcenti filium patri, velut rationem impendiorum, quæ in educationem contulerat, opponens, &c.
Ingenium ad rem aliquam. Cic. 16. Fam. 13. Ingenium tuum quod ego maximi facio, confer ad te mihi, tibique conservandum.
Injurias conferre, Commemorare invicem. Tacit. Vit. Agric. 15.
Inventa plurium in unum conferre. Quintil. 3. 1.
Iter. Cic. 3. Att. 3. Illo quum pervenire non liceret, statim iter Brundusium versus contuli, ante diem rogationis.
Lites conferre, Rixari cum aliquo. Hor. 1. Serm. 5. 54.
Maledicta in aliquem. Cic. 11. Att. 8.
Manum cum aliquo conferre. Virg. 12. Æn. 678.
Manum, vel manus. Cic. pro Font. 2. Partim qui cum ipso M. Fonteio ferrum ac manus contulerunt.
Munera. Propert. 2. 3. 25.
Hæc tibi contulerant cælestia munera divi.
Nutus. Tibul. lib. 1. 1. 21. De Venere loquens,
Illa viro coram nutus conferre loquaces. subaudi, Docet.
Officia in aliquem. Cic. de Amicit. 74. Odiosum sane genus hominum officia exprobrantium: quæ meminisse debet is, in quem collata sunt: non commemorare qui contulit.
Officia conferre in eos, quos speramus nobis profuturos, non dubitamus. Cic. 1. Off. 48.
Quicquid in eum judicii officiique contuleris, id ita me accipere, ut in me ipsum putem contulisse. Cic. 10. Fam. 1.
Operam ad aliquid. Cic. 4. Fam. 3. Omnem meam curam atque operam ad philosophiam contulisse.
Plurimum operæ, studii, diligentiæ, laboris, ad conficiendum reditum alicujus conferre. Cic. 4. Att. 1.
Orationem ad rem aliquam. Cic. pro Ligar. pr. Omissa controversia, omnis oratio ad misericordiam tuam conferenda est.
Partem magnam ad aliquid conferre. Cels. lib. 6. cap. 6. Ingentibus vero & variis casibus oculi nostri patent, qui quum magnam partem ad vitæ simul & usum & dulcedinem conferant, summa cura tuendi sunt.
Pacem conferre. In PAX.
Pecuniam in opus. Plin. 10. Epist. 23. Deinde quam ipsi erogare in oleum soliti, parati sunt in opus balinei conferre. subaudi Pecuniam.
Pecuniam, aliter. Cic. 3. Off. 93. Nisi forte eam pecuniam in Reipub. magnum aliquod tempus contulerit. i. e. Reservarit.
Pedem, pro Accedere. Plaut. Merc. 5. 2. 41.
O Charine, contra pariter fer gradum, & confer pedem.
Pedem conferre antiqui dicunt, quod nos, Ad punctum venire, dicimus & jungere. Cic. pro Planc. 48. Non possum magis pedem conferre (ut aiunt) aut propius accedere. quid taces? quid dissimulas? quid tergiversaris? Budæus.
Pedem conferre dicuntur Oratores, quum argumenta adversariorum confutare aggrediuntur. Quintil. lib. 5. cap. 13. Tam molesta sunt, ut pedem conferre cum singulis non expediat.
Pestem hominibus hæc conferunt. Columel. lib. 1. cap. 5. Quæ nisi vi majore ventorum inspirantium submoventur, pecudibus hominibusque conferunt pestem. i. e. Afferunt.
Rationem belli aliquo. Cæs. 3. Bell. Civil. 25. Ibi adventum expectare Pompeii, eoque omnem belli rationem conferre instituit.
Rem in pauca, pro Rem accelerare. Plaut. Pœn. 5. 4. 54.
Res Romanas in historia conferre. V. HISTORIA.
Sarcinas conferre in medium. Curt. 6. 6. 14.
Se conferre dicuntur, Qui se conglomerant, vel in cumulum colligunt. Plin. 8. Epist. 6.
Conferre se totum ad amicitiam alicujus. Cic. 11. Fam. 29.
Ad aliquem. Cic. de Amicit. pr. Quo mortuo me ad Pontificem Scævolam contuli.
Ad auctoritatem alicujus. Cic. 4. Acad. 9. Idem 4. Philipp. 5. Qui se ad Senatus auctoritatem, ad libertatem vestram, ad universam Remp. contulerunt.
Ad curam aliquam se conferre. Cic. 7. Att. 1. pr. Legitur Convertere, in quibusdam exemplaribus.
Ad investigationem naturæ. Cic. 1. Acad. 34.
Ad Rempub. Cic. de Amicit. 86. De amicitia, omnes ad unum idem sentiunt, & hi qui ad Rempublicam se contulerunt, & hi qui rerum cognitione doctrinaque delectantur. i. e. Reipub. administrationem susceperunt.
Ad studia. Suet. de Clar. Gram. 24. pr. M. Valerius Probus Berytius, diu Centuriatum petiit, donec tædio ad studia se contulit. Cic. 2. de Finibus, Præstantissimis ingeniis homines se ad philosophiæ studium contulerunt. Cic. pro Arch. 4. Se ad scribendi studium contulit. add. 16.
Ad umbram arboris se conferre, pro Ire. Ovid. 4. Met. 116. Al. Secum ferre.
Ad hostes. Cic. de Amicit. 37. Itaque hac amentia quæstione nova perterritus, in Asiam profugit, ad hostes se contulit, pœnas Reip. graves, justasque persolvit. i. e. Profectus est, ivit.
In amicitiam & fidem alicujus. Cic. 7. Fam. 17.
In fidem & clientelam alterius. Cic. pro Rosc. Amer. 106. Omnes eos colere atque observare destiterunt, ac se in Chrysogoni fidem & clientelam contulerunt.
In societatem aliquorum. Cic. 13. Fam. 10. Deinde quod mature se contulit in societatem publicanorum.

Conferre se in fugam. Cic. pro Cæcin. 22. Eodem tempore se in fugam contulerunt una amici.
In pedes se conferre. Plaut. Bacch. 3. 1. 7.
Quæ ut aspexi, me continuo contuli protinus in pedes.
Confero me in campum, vel ad campum; in urbem, vel ad urbem; i. e. Vado. Quæ locutio eleganter etiam potest poni sine particula IN & AD. Si autem personam dicas, non locum, necessario particula AD utendum est: ut, Contuli me ad patrem, non in patrem. Quoties autem significatur donatio, IN utendum est: ut, Multa in Joannem contuli beneficia. Quicquid in ingratos confertur, plane perditur. Non autem ad ingratos tam eleganter dixeris.
Romam se contulit. Cic. pro Flac.
Se retro conferre. Claud. de 4. Conf. Hon. 399.
Se confert pituita in stomachum. Celf. lib. 2. cap. 12. Si in stomachum quædam biliosa concurrunt, vel etiam pituita eo se, humorve aliquis aquæ similis confert.
Seria conferre cum aliquo. Ovid. 2. de Pont. 4. 9.
Seditionem in tranquillum. Plaut. Amphit. 1. 2. 16.
Eam seditionem in tranquillum conferet.
Sermonem, pro Colloqui. Plaut. Amph. 2. 2. 25.
Conferas sermonem nec joco nec serio. In Gronov. Cum ea tu serm. Tibi habeas.
Sermonem conferre cum aliquo. Cic. 2. de Invent. Cum hoc ut fere fit, in via sermonem contulit.
Sermones conferunt inter se. Plaut. Curc. 2. 3. 11.
Constant, conferunt omnes sermones inter se drapetæ.
Vide an dicatur & fine adjectione Conferre inter se, ut Actor. cap. 4. 15. συνέβαλον πρὸς ἀλλήλους redditum fuit, Conferebant inter se. H. St. Vulgatus Ad invicem. V. supra Conferre, Colloqui.
Signa. Livius 1. 33. Aliquoties exercitus Latinus cominus cum Romanis signa contulerat. i. e. Congressi fuerant Latini cum Romanis. Cic. 7. Att. 5. extr. Reliquum est jocari, si hic sinat: nam ego is sum, qui illi concedi putem utilius esse quod postulat, quam signa conferri.
Stipendium studio alterius. Columel. lib. 1. cap. 1.
Studia sua omnia in aliquem. Cic. 2. Q. frat. 14. Quare facis tu quidem fraterne, quod me hortaris, sed me hercule currentem nunc quidem, ut omnia mea studia in istum unum conferam.
Studium omne atque omne ingenium conferre ad alicujus gloriam laudemque celebrandam. Cic. pro Arch. 19.
Studium & operam in rem aliquam. Cic. 1. Off. 22. Deferunt enim vitæ societatem, & nihil conferunt in eam studii, nihil operæ, nihil facultatum.
Studia inter se. Quintil. in proœm. lib. 4.
Tempus in rem aliquam. Plin. Paneg. 1. Ad rem aliquam. Cic. pro Lege Manil. 9. Mithridates autem omne reliquum tempus non ad oblivionem veteris belli, sed ad comparationem novi contulit.
Tributum in militare stipendium. Liv. 4. 60. Postremo, indicto jam tributo, edixerunt etiam Tribuni auxilio se futuros, si quis in militare stipendium tributum non contulisset.
Tributa ex censu quotannis conferre. Cic. 4. Verr. 137. h. e. Pro rata portione census, seu facultatum.
Verba ad rem conferre, est, ut ait Donatus, Aggredi agere quod dicebamus. Ter. Eun. 4. 6. 4.
Usque adeo ego illius ferre possum ineptias, & magnifica verba,
Verba dum sint: verum enim si ad rem conferentur, vapulabit.
Verbum in aliquem. Cic. 5. Fam. 5. Nam comperisse me non audeo dicere: ne forte id ipsum verbum ponam, quod abs te aiunt falso in me solere conferri.
Vires in unum. Liv. 27. 39. pr. Ut uterque Consulum hostem in sua provincia contineret, neque conjungi, aut conferre in unum vires pateretur.
Vocem in quæstum conferre. Cic. pro Quint. 11. Quum ei natura nihil melius quam vocem dedisset, pater nihil præter libertatem reliquisset, vocem in quæstum contulit. i. e. Voce quæstum fecit.
Voluntatem in aliquem. Cic. 13. Fam. 18.
Conferre in aliquem vel aliquid quidpiam, pro Imputare alicui causam.
Falso conferre aliquid in aliquem. Cic. 5. Fam. 5.
Causam in aliquem. Cic. 12. Att. 31. pr. Equidem magis miror, quod quum in filium causam conferret, quæ mihi non injusta videtur, &c. i. e. Rejiceret.
Crimen in aliquem. Cic. 2. de Orat. 182.
Crimen falsum in purissimam & castissimam vitam alicujus conferre. Cic. pro Rosc. Com. 20.
Culpam in aliquem. Ter. Eun. 2. 2. 95.
Quid istic? Si certum est facere, facias: verum ne post conferas
Culpam in me. Cic. 9. Att. 2. Solet, quum se purgat, in me conferre omnem illorum temporum culpam.
Permulta in aliquem, quæ ab eo nunquam dicta sunt, conferre. Cic. pro Planc. 35.
Suspicionem in aliquem. Cic. pro Rosc. Amer. 99. Audio præterea, non hanc suspicionem nunc primum in Capitonem conferri.
Timorem suum conferre in aliquid. Cæs. 1. Bell. Gall. 40. Qui suum timorem in rei frumentariæ simulationem, angustiasque itineris conferrent. i. e. Causam timoris eam afferrent.
Vitia sua in senectutem. Cic. de Senect. 14. Sua enim vitia insipientes, & suam culpam in senectutem conferunt.
Conferre, [συμβάλλειν] Comparare. Dicimus autem, Confero te isti, & cum isto. Cic. 6. Verr. 121. Tu dignior Verres quam Calidius? qui, ut non conferam vitam atque æstimationem tuam cum illius (neque enim est conferenda) hoc ipsum conferam, quo tu te superiorem fingis.
Alii ne minima quidem ex parte conferendi aliis. Cic. 1. Off. 76.
Illa quæ natura non litteris assecuti sunt Romani, neque cum Græcia, neque ulla cum gente sunt conferenda. Cic. 5. Tusc. 2.
Conferre novissima primis. i. e. Conjungere. [vel potius Comparare] Cic. ad Octav. Nam ut ordiar a principio, & perducam ad extremum, & novissima conferam cum primis.
Amplitudinem gemmarum conferre, i. e. Explorare. Suet. Cæs. 47.
Causas conferre, & quid in quamque sententiam dici possit, expromere. Cic. 2. de Divin. 151.
Exempla aliorum conferre. Ter. Adel. 1. 2. 14.
Si conferendum exemplum est, non fratrem videt
Rei dare operam, ruri esse parcum ac sobrium?

Faciem & mores conferre duarum, i. e. Invicem comparare. Ovid. 7. Met. 696.
Pacem cum bello, leges cum vi conferre. Cic. 6. Verr. 121. Sed ut pacem cum bello, leges cum vi, forum & jurisdictionem cum ferro & armis, & adventum & comitatum cum exercitu & victoria conferatis.
Præsentia præteritis. Lucret. lib. 2. 1166.
Rationes. Cic. 5. Att. 21. Homo clamare. quid opus est, inquam, rationes conferatis. assidunt, subducunt, ad nummum convenit.
Se conferre nominibus magnis, i. e. Cum viris magnis se conferre. Ovid. 1. de Pont. 1. 25.
Vitam alicujus cum alterius vita. Cic. pro Sull. 72.
Conferre, quod vulgo dicimus *Collationer*. Cic. 4. Verr. 131. non procul a fine, Tabulas in foro summa hominum frequentia exscribo: adhibentur in exscribendo de conventu viri primarii: litteræ, lituræque omnes assimulatæ, expressæ, de tabulis in libros transferuntur. hæc omnia summa cura & diligentia recognita, & collata, & ab hominibus honestissimis obsignata sunt. Paulo post, Explicate descriptionem, imaginemque tabularum *Desployez le double & la copie.*
Fretum. Luc. lib. 1. non procul ab initio (v. 100.) — qualiter undas
Qui secat, & geminum gracilis mare separat Isthmos:
Nec patitur conferre fretum. An pro Se Conferre, pro Coire? H. St.
Conferre, [ἀναβάλλειν] pro Differre. Cic. 6. Att. epist. 1. vel ut quidam codices habent, 2. cujus initium est, Lepta. Quæ omnia in Martium mensem sunt collata. Ulp. in l. Quæsitum. D. de spons. Quæsitum est apud Julianum, an sponsalia sint ante duodecimum annum, si fuerint nuptiæ collatæ. h. e. In duodecimum annum collatæ rejectæque.
Confert, [συμφέρει] in tertiis personis, pro Conducit, vel prodest, & utile est. Cic. 1. Acad. 15. Cælestia autem vel procul esse a naturæ cognitione censeret: vel si maxime cognita essent, nihil tamen ad bene vivendum conferre. Sed vox novissima abest a MSS. V. not. Grut. & Gronov.
Comœdia plurimum ad eloquentiam confert. Quintil. lib. 1. cap. 8.
Multum hæc pietas confert studio. Idem. 2. 9.
COLLĀTUS, a, um. Partic. [μετηνεγμένος] ut, Collata omnium vota in unius salutem. Plin. in Paneg. cap. 23. extr.
Arma undique collata. Lucan. lib. 5. 722.
Castris collatis. Sil. lib. 4. 56.
Color collatus, Comparatus. Propert. lib. 3. 24. 7.
Cursibus collatis, Commissa acie. Valer. 6. Argon. 270.
Dextra collata movere prælia. Ovid. 1. Fast. 569.
Marte collato interimere aliquem, aut letho dare. i. e. Cominus interficere aliquem. Ovid. 12. Met. 379.
Pecunia ad alicujus honores collata. Cic. pro Flac. 59.
Puella levibus collata figuris. i. e. Aliarum comparatione non egregia forma. Propert. lib. 1. 4. 9.
Non similis aliis collata. Propert. lib. 1. 5. 7.
Non est illa vagis similis collata puellis.
Viribus collatis. Plin. 8. Epist. 14. Sic collato pede præliari. Liv. 26.
Cum Democrito Cleanthes & Chrysippus collati, quintæ classis videntur. Cic. 4. Acad. 73.
Dolere aliquem sibi collatum. Propert. lib. 2. 2. 89.
COLLĀTIO, ōnis. f. [εἰσφορά] Budæus, Collationem antiqui vocabant, quæ Indictio alias Latine dicitur: vulgus *taleam* vocat. Plin. in Paneg. cap. 41. pr. Nam mihi cogitanti eundem te collationes remisisse, donativum reddidisse, congiarium obtulisse, &c. Liv. 4. cap. 60. Patres bene cœptam rem perseveranter tueri: conferre ipsi primi: & quia nondum argentum signatum erat, æs grave plaustris quidam ad ærarium convehentes, speciosam etiam collationem faciebant.
Recipere collationes. Suet. Calig. cap. 42. Et patria onera conquerens, collationes in alimoniam atque dotem puellæ recipit. V. ibi Pitisc. & ad Neron. cap. 36.
Exercitus, castra, agmina, signorum collationes, &c. Cic. 1. de Orat. 210.
Collatio, Comparatio. Plaut. Milit. 3. 3. 67.
Ubi facta erit collatio nostrarum malitiarum, &c.
In collatione. Plin. lib. 37. cap. 99. Optimæ vero sunt quæ in collatione, aurum albicare quadam argenti facie cogunt.
Collatio, Orationis figura est apud Rhetores. Cic. 1. de Invent. 49. Collatio, est oratio rem cum re ex similitudine conferens.
COLLĀTUS, ūs. m. [συμβολή] Hirt. de Bell. Hispan. cap. 31. pr. Congressus enim & clamor &c in collatu pari erant conditione.
COLLĀTOR, ōris. m. [εἰσφορος, ὑπόφορος] Plautus Curc. 4. 1. 13.
Symbolorum collatores apud forum piscarium.
COLLATORIUS, a, um. ut, Funes collatorii. Veget. de re Milit. 4. 46. Alii legunt Chalatorii.
COLLATĪTIUS, a, um. Adj. [εἰσφορικός] ut,
Instrumenta collatitia, Sen. in Consolat. ad Marciam cap. 10. pr. vocat Ea quæ a pluribus commodantur. Collatitiis, & ad dominos redituris instrumentis scena adornatur. Sic Quintil. Decl. 6. Collatitiam vocat sepulturam, Quæ a pluribus confertur.
Stips collatitia, dicitur Ammiano Marcellino, Qua passim erogata victitant inopes. V. & Apul. 8. Met. p. 213.
COLLATĪVUS, a, um. Idem quod Collatitius; Quod scilicet a pluribus collatum est: ut, Collativum sacrificium. Collativum autem ventrem vocat Plaut. Curc. 2. 1. 16. Magnum & turgidum, eo quod in eum edulia multa conferantur.
Favor collativus. Macrob. 1. Somn. Scip. 66.
Collativum etiam neutro genere dicimus, eadem forma qua Donativum, pro Pecunia quam populus Principi vel Reipublicæ confert.
CONFERRŪMĬNO, [συνάπτω] āre. Idem quod Ferruminare significat. Plin. 27. 8. §. 45.
CONFERTUS, V. CONFERCIO.
CONFERVA, æ. f. quid sit declarat Plin. lib. 27. cap. 9. his verbis, Peculiaris, inquit, est Alpinis fluminibus conferva, appellata a conferruminando, spongia aquarum dulcium verius, quam muscus aut herba, villosæ densitatis atque fistulosæ. Curatum ea scio omnibus fere ossibus confractis, prolapsum ab arbore alta putatorem, circumdata universo corpori, aquam suam inspergentibus, quoties inaresceret, &c.
CONFERVEO, bui, [ζέω] ēre. Idem quod Fervere, vel Simul fervere. Ira conferbuit. Hor. 1. Serm. 2. 71.
Confervent ossa, id est quod vulgus chirurgorum dicit, *glutinantur per porum.* Cels. lib. 8. cap. 10. Si quando vero ossa non conferbuerunt,

quæ

quæ ſæpe ſoluta, ſæpe mota ſunt, &c. Hoc ab Hippocrate dicitur κρατύνεσθαι.

CONFERVESCO, [ἐπιζέω] ĕre. i. e. Vehementer incaleſcere. Columel. lib. 12. cap. 23. Et tunc demum prædictæ picis ſextans, & ſemuncia in ſextarios quinque & ſexaginta adjicitur, & rutabulo ligneo permiſcetur, nec poſtea tangitur dum conferveſcat. Plin. lib. 18. cap. 30. Vitruv. 5. 3. Verſando conferveſcit. & 7. 11. Ab ignis vehementia conferveſcendo.

CONFERVĔFACIO, ĕre. Lucret. lib. 6. 352. de Fulmine,

Diſſolvit porro facile æs, aurumque repente
Confervefacit, e parvis quia facta minute
Corporibus vis eſt, &c.

CONFESSIO, CONFESSOR, CONFESSUS. V. CONFITEOR.

CONFESTIM, [παραχρῆμα] Adv. i. e. E veſtigio, ſubito, mox, continuo. Cic. 4. Att. Hæc ego ad te: ut ſi quid novi (nam quotidie aliquid expecto) confeſtim ad me.

Confeſtim aut ex intervallo. Cic. 1. de Invent. 42. Quæ factum aliquod ſimiliter confeſtim, aut ex intervallo ſolent conſequi.

Sine ulla mora & confeſtim rem gerere. Cic. 5. Philipp. 3. Rem adminiſtrandam arbitror ſine ulla mora, & confeſtim gerendam cenſeo.

CONFĪBŬLA, æ. f. [περόνη] Cato cap. 12. Fibulas quadraginta, vectes quadraginta, confibulas ligneas, queis arbores comprimat, ſi dehiſcent, & cuneos ſex. Confibulæ autem ſunt, interprete Turnebo, tanquam Duplices fibulæ, quæ ſi quando quid hiet & aperiatur, ad conſtringendum utrinque & comprimendum adhibentur, interpoſitis & interculcatis etiam cuneis, quos Cato deſiderat ſex.

CONFIBŬLO, āre. Novatian. de Trinit. cap. 18. In ſemetipſo concordiam confibulare.

CONFIBULATIO, ōnis. f. Novatian. de Trinit. cap. 19. Mutui fœderis confibulatione ſociatum.

CONFĬCIO, ēci, ectum, [συμπεράττω, διαπεράττομαι, περαίνω] ĕre. ex Con & Facio; idem quod Facere vel Perficere. Cic. 5. Fam. 11. de Dionyſio, ſi me amas confice: quamcunque ei fidem dederis, præſtabo.

Conficere exercitatione. Cic. 1. de Invent. 5. Hoc ſi forte non natura modo, neque exercitatione conficitur, verum etiam artificio quodam comparatur.

Magna cura, multa opera, & labore conficere aliquid. Cic. 16. Att. 17.

Verbis aliquem conficere, pro Refutare dixit Plaut. Pſeud. 1. 5. 49.

Vi manuque conficere aliquid. Cic. 1. Off. 76.

Amanter diligenterque conficere aliquid. Cic. 2. Att. 4.

Conficere nucem. Plin. Nucem dentibus conficere, ac plagæ imponere. h. e. Maſticando conterere, & comminuere. [Niſi error eſt. V. lib. 23. Sect. 77. extr.

Conficere hominem. Donatus in Eun. Terentii 5. 4. 6. Proprie (inquit) hoc verbum convenit gladiatoribus iis, qui graviſſimis vulneribus occubuerunt. Sic Cic. 2. in Catil. 24. Gladiatori illi confecto & ſaucio. Idem 7. Verr. 13. Plagis confectum dico a lictoribus tuis civem Roman. ante oculos tuos concidiſſe.

Ignes conficiunt ſilvas, i. e. Conſumunt. Lucret. lib. 1. 905.

Pavor attonitos confecerat hoſtes. Lucan. lib. 6. 131.

Sica conficere aliquem. Cic. pro Milon. 38.

Conficere, abſolute, pro Occidere. Tacit. 1. Ann. 6. Quem ignarum inermumque ægre confecit. V. etiam 4. Ann. 7. 3.

Conficere, per translationem, pro Gravare, opprimere, & vehementer afficere. Plin. 8. Epiſt. 16. Confecerunt me infirmitates meorum. Cic. 3. Att. 8. Itaque quum meus me mœror quotidianus lacerat, & conficit, tum vero hæc addita cura vix mihi vitam reliquam facit. Conficit, i. e. Conſumit, & tabeſcere facit.

Quos in foro, quos in ambitione, quos in Repub. quos in amicorum negotiis res ipſa ante confecit, quam poſſemus, &c. Cic. 1. de Orat. 79.

Confectatus eſt & confecit. Cic. 2. de Invent. 111. Quod tamen excurſionibus & latrociniis infeſtam provinciam redderent, confectatus eſt & confecit. Subaudi Ex ſuperioribus, quoſdam in Gallia.

Conficere aliquam virginem. Ter. Eun. 5. 4. 6.

— virginem
Quam amabat, eam confeci ſine moleſtia,
Sine ſumptu, ſine ſtipendio. Ubi Donatus, Si dixiſſet, Amorem confeci, poſſet intelligi, confeci, expedivi, perfeci. At vero Virginem confeci quid intelligemus, niſi hoc unum quod inſultat Parmeno, Confectam virginem, quaſi dicat Superatam, atque devictam? [Sed ſatius eſt priorem expoſitionem ſequi.

Angore confici. V. ANGOR & partic. CONFECTUS.

Curis confici. Cic. 4. Fam. 23. & 1. de Fin. 59.

Deſiderio alicujus incendi & confici. Cic. in Orat. 33.

Dolore & pudore confici. Cic. 14. Fam. 3.

Doloribus ſummis. Cic. 5. de Fin.

Fame. Cic. 3. Off. 29.

Frigore. Cic. 3. Off. 29.

Se conficere. Cic. 10. Fam. 17. Ego eum non ſolum hortatus ſum: verum etiam coegi iſto proficiſci, quod & illa valetudine magis conficere ſe, quam me juvare poſſet in caſtris.

Solicitudo me conficit. Cic. 11. Att. 4. extr.

Vetuſtas omnia conficit & conſumit. Cic. pro Marcell. 11.

Conficere, variis nominibus jungitur. ut, Conficere ambulationem pomeridianam in aliquo loco. Cic. 5. de Fin. 1. h. e. Deambulare.

Abſolutionem, Abſolvere. Cic. pro Cluent. 74. In conſilium erant ituri judices triginta & duo, ſententiis decem & ſex abſolutio confici poterat.

Æquor ſpatiis immenſum conficere, Percurrere. Virg. 2. Georg. 541.

Annos aliquot. Cic. 1. Tuſc. 92.

Annos prope centum confecit. Cic. in Orat. 176. h. e. Explevit, vixit.

Annulum, pallium, ſoccos ſua manu conficere. Cic. 3. de Orat. 127.

Argentum alicujus, Diſſipare. Ter. Phorm. 5. 5. 11.

Ne quum hic non videant me, conficere credant argentum ſuum.

Bellum, Pugnare. Plin. lib. 16. cap. 36. Calamis Orientis populi bella conficiunt.

Bellum conficere, pro Finire & abſolvere. Cic. 5. Fam. 10. Nam ſi hoc expectandum eſt, dum totum bellum conficiam.

Bibliothecam alicui. Cic. 1. Att. 7. Et velim cogites (id quod mihi pollicitus es) quemadmodum bibliothecam nobis conficere poſſis.

Cibos. i. e. Concoquere, & quod vulgo dicunt Digerere. Plin. lib. 11. cap. 37. Poſtea arteria & ſtomachus denticulatus callo in modum rubi ad conficiendos cibos.

Cibos etiam conficere, pro Commanducare, vel ſubigere. Liv. lib. 2. 32.

Cibos conficere, pro Ad eſum præparare. Columel. lib. 12. cap. 3. Poſt quæ ad cibum conficiendum vaſa conſtituebantur: inde quæ ad lavationem. Paulo poſt, Quæ ad cibaria coquenda & conficienda pertinent.

Curſum, Navigationem. Cic. 5. Att. 15. Hinc Scyrum, deinde Delum, utroque citius quam vellemus, curſum confecimus.

Curriculum vivendi, a natura datum recte & honeſte conficere. Cic. de Univ. 38.

Curſus annuos Sol conficit. Cic. 1. de Nat. Deor. 88.

Diem. Plaut. Trin. 3. 3. 78. Longo ſermone utimur, diem conficimus.

Diem extremum morte. Cic. 3. de Fin. Quum extremum vitæ diem morte confecerit.

Eſcas, dicuntur dentes intimi. Cic. 2. de Nat. Deor. 137.

Exercitum. Cic. 8. Att. 11. Reges barbaros incitare, gentes feras armatas in Italiam adducere, exercitus conficere maximos.

Exercitum difficili Reipub. tempore conficere. Cic. pro Lege Manil. 61.

Facinus. Cic. pro Roſc. Amer. 76.

Famam. Cic. de Clar. Orat. 259. Catulus erat ille quidem minime indoctus: ſed tamen ſuavitas vocis, & lenis appellatio litterarum bene loquendi famam confecerat. h. e. Ei pepererat, acquiſierat.

Flagitium. Ter. Phorm. 5. 2. 5. Dum aliquid flagitii conficiat.

Funera juſta. Cæſ. 6. Bell. Gall. cap. 19. extr. Ac paulo ſupra hanc memoriam ſervi & clientes, quos ab iis dilectos eſſe conſtabat, juſtis funeribus confectis, una cremabantur. Al. Funebribus.

Iter. Cæſ. 4. Bell. Gall. cap. 4. Atque hoc omni itinere una nocte equitatu confecto, inſcios, &c.

Juriſdictionem. Cic. 2. Fam. 12. Quoniam juriſdictionem confeceram, civitates locupletaram.

Legationem & mandata conficere. Cic. pro Planc. 28.

Librum, pro Scribere & componere. V. CONFECTIO.

Ligna ad fornacem. Cato cap. 16. Calcarius perficit & coquit, & ex fornace calcem eximit, & ligna conficit ad fornacem.

Malum alicui. Ter. Heaut. 5. 3. 1.

Profecto, niſi caves tu homo, aliquid gnato conficies mali.

Mandata. Cic. 9. Philipp. 6. At ille properans, feſtinanſque, mandata noſtra conficere cupiens, &c.

Mandata alicujus digerere, perſequi, conficere. Cic. 2. Q. frat. 13.

Motus animorum. Cic. 2. de Orat. 324.

Munus annuum. Cic. 2. Fam. 11.

Munus ſuſceptum. Cic. 2. de Orat. 11.

Negotium. Cæſ. 3. Bell. Gall. cap. 15. Quæ quidem res ad conficiendum negotium maxime fuit opportuna.

Negotium per aliquem conficere. Cic. 1. Att. 3.

Negotium ex ſententia conficere. Cic. 10. Fam. 17.

Nuptias. Ter. Phorm. 2. 1. 28.

Bonas me abſente hic confeciſtis nuptias. V. infra.

Officium legationis. Cæſ. 3. Bell. Civil. cap. 103. Sed qui ab eo miſſi erant, confecto legationis officio, liberius cum militibus regis colloqui cœperunt. [Puto Regiis ſcribendum.

Opus conficere. Plaut. Capt. 3. 5. 67.

Ornamenta. Cic. pro Sext. 110. Cujus ille ordinis nomen retinet, ornamenta confecit.

Pactiones. Cic. 5. Att. 13. Et eo facilius: quod in noſtra provincia confectæ ſunt pactiones.

Partem perpolire ac conficere orationis. Cic. 2. de Orat. 121.

Patrimonium, Diſſipare. Cic. pro Flacc. 90. Quam non amicus ſuis civibus, qui patrimonium ſatis lautum, quod hic nobiſcum conficere potuit, Græcorum conviviis maluit diſſipare?

Pacem. Cic. pro Flacc. 29. Pacem maritimam ſumma virtute atque incredibili celeritate confecit.

Pacem alicujus in leges ſuas. Ter. Heaut. 5. 2. 45.

— namque adoleſcens quam minima in ſpe ſitus erit,
Tam facillime patris pacem in leges conficiet ſuas.

Peculium grande. Plaut. Merc. prol. 95.

Pecuniam ex re aliqua, pro Curare & parare. Cic. 3. Verr. 138. Negat illa poſſe hominem exorari: permagnam eum dicere ex illa re pecuniam confici poſſe.

Penſum. Plaut. Merc. 2. 3. 81.

Ea molet, conficiet penſum, pinſetur flagro &c.

Penſum, aliter. Plaut. Perſ. 2. 4. 1.

Penſum meum quod datum eſt, confeci: nunc propero domum.
Sic, Conficere opus. Idem Capt. 3. 5. 67.

Porticum mille paſſuum. Cic. 4. Att. 15. In campo Martio ſepta tributis comitiis marmorea ſumus & tecta facturi, eaque cingemus excelſa porticu, ut mille paſſuum conficiatur.

Prandium. Plaut. Men. 3. 2. 4.

Profeſſionem conficere, eſt Profiteri rem ſuam eſſe, & edere numerum ejus vel modum, vel æſtimationem apud magiſtratum, ut in cenſu, quod vicaria etiam alterius opera fieri interdum, auctoritatem dum præſtaret, poterat. Cic. 16. Fam. 23. Tu vero confice profeſſionem ſi potes, &c. Ex Turnebo.

Rationes. Cic. 6. Att. 7.

Reditum alicui, pro Impetrare & efficere ut redeat aliquis. Cic. 9. Fam. 13. Reditum ſi me tantum amas, quantum certe amas, hominibus confice. V. & Suet. Cæſ. 5.

Rem. Cæſ. 1. Bell. Civil. cap. 72. Cæſar in eam ſpem venerat, ſe ſine pugna & ſine vulnere ſuorum, rem conficere poſſe.

Rem conficere, i. e. Patrimonium conſumere. Cic. Poſt redit. in Senat. 10. Qui quum ſuam rem non minus ſtrenue quam poſtea publicam confeciſſet, egeſtatem & luxuriam domeſtico lenocinio ſuſtentavit.

Sacra. Cic. 13. Fam. 12. Quibus & ſacra conficere, & ſarta tecta ædium ſacrarum locorumque communium, tueri poſſint.

Sermonem. Cic. 1. de Orat. 27. Cæſ. 1. Bell. Civil. 8. Is reliquo ſermone confecto, cujus rei cauſa venerat, habere ſe a Pompeio ad eum privati officii mandata demonſtrat.

Significationem. ut, Exclamatio eſt, quæ conficit ſignificationem doloris. Auct. ad Heren. lib. 4. 23.

Solicitudines alicui. Ter. And. 4. 1. 26.

Quantaſque hic ſuis conſiliis mihi confecit ſolicitudines.

Spatia eadem conficere. Cic. 1. de Nat. Deor. 88.

Stadia aliquot vario ſermone. Cic. 5. de Fin. 1. Itaque ad tempus ad Piſonem omnes: inde vario ſermone ſex illa a Dipylo ſtadia confecimus.
Tabulas. Cic. 3. Verr. 60. Audimus aliquem tabulas nunquam confeciſſe, quæ eſt opinio hominum de Antonio falſa.
Tempus annuum. Cic. 15. Att. 15.
Tunicas hibernas. Plaut. Mil. 3. 1. 93.
— eme, mi vir, lanam, unde tibi pallium
Malacum & calidum conficiatur, tunicæque hibernæ bonæ.
Veſtem. Columel. lib. 12. cap. 3. Nihil enim nocebit, ſi ſibi atque actoribus, & aliis in honore ſervilis veſtis domi confecta fuerit, quo minus patris familias rationes onerentur.
Viam longam. Cic. de Senect. 6.
Celeritate incredibili longiſſimas vias conficere. Suet. in Cæſ. cap. 57.
Vim divinam. Cic. 2. de Divin. 117. Quæ vetuſtas eſt, quæ vim divinam conficere poſſit? h. e. Omnino perdere, & in nihilum redigere, atque conſumere. De oraculo Delphico, ubi jam deſierant reſponſa dari.
Vulnus acerbum. Virg. 11. Æn. 824.
Cum aliquo conficere, pro tranſigere. Cic. 7. Fam. 2.
Cum aliquo de re aliqua conficere. Cic. 12. Att. 19. pr.
Ex quo conficitur, ut ſi leges duæ, aut ſi plures, &c. Cic. 2. de Invent. 72. i. e. Ex quo concluditur.
Confectum eſt. Cic. in Topic. 29. Nondum eſt ſatis: adde, nec ea aut legata teſtamento, aut poſſeſſione retenta, confectum eſt.

Conficiens, entis. [διεργαζόμενος, διαπονούμενος] Partic. Qui conficit. Conficientiſſima litterarum civitas, Quæ omnia ſcribit quæ agit. Cic. pro Flacc. 44. Cum civitate mihi res eſt acerrima, & conficientiſſima litterarum, in qua nummus moveri nullus poteſt ſine quinque Prætoribus, tribus Quæſtoribus, quatuor menſariis, qui apud illos a populo creantur. Sic Efficiens. H. St.
Conficientes cauſæ & Efficientes, pro iiſdem. Cic. in Partit. 94.
Bonorum conficientia, pro Iis quæ bona conficiunt. Cic. 5. de Fin. 81. Sed hæc quum corporis bona ſint, eorum conficientia certe in bonis numerabis, amicos, liberos, propinquos, divitias, honores, opes.

Confectus, a, um. Partic. [κατειργασμένος, καταπεπονημένος] Cic. 2. Off. 2. Nec me angoribus dedi, quibus eſſem confectus.
Confectus cæde, Interfectus. Sen. Herc. fur. 13.
Confectus ac trucidatus. Cic. de Aruſp. Reſp. 2. Haud poteſt gravioribus a me verbis vulnerari, quam eſt ſtatim in facto ipſo a graviſſimo viro P. Servilio confectus ac trucidatus.
Confectis æſtivis. Cic. 3. Fam. 9.
Ævo confectus. Virg. 11. Æn. 85.
Cibo. Cic. 2. in Catil. 10.
Calore & ſpiritu cocta & confecta quæ in alvo ſunt, in reliquum corpus dividuntur. Cic. 2. de Nat. Deor. 137.
Corpore & animo confecta mulier. Cic. 14. Fam. 4.
Cruciatu confectus maximorum dolorum. Cic. 11. Att. 11.
Dolore aſſiduo confectus. Catul. 63. 1.
Dolore animi. Cic. pro Muren. 86.
Fame, frigore, inopia rerum omnium. Cic. 1. in Catil. 26.
Flammis confecta. Valer. 6. Argon. 384.
Laboribus, concurſationibuſque confectum graviter ſe habere. Cic. 10. Fam. 17.
Mærore confectæ virgines. Curt. 3. 11. 25.
Squalore ſordidus, confectus morbo, lacrymis ac mærore perditus. Cic. pro Muren. 86.
Senecta. Ovid. 6. Met. 37.
Summa ſenectute. Cic. in Piſon. 84.
Senio. Claud. de Bell. Gild. 446.
Vino, luſtriſque. Cic. 2. Philipp. 6. Quum omnes impuritates pudica in domo ſuſciperes, vino luſtriſque confectus.
Vino, ganeis, lenociniis, adulteriiſque. Cic. pro Sext. 138.
Vulneribus. Cic. Poſt redit. ad Quir. 5.
Ætas confecta annis. Columel. lib. 1. cap. 8.
Artus confecti languent. Lucret. lib. 3. 960.
Bellum affectum, & pæne confectum. Cic. de Provinc. Conſul. 19.
Bella conſilio togatorum ſuſcepta ſæpe & confecta. Cic. 1. Off. 79.
Cibus confectus coactuſque in jecore, per venam cavam ad cor perlabitur. Cic. 2. de Nat. Deor. 138.
Civitas ab aliquo confecta. i. e. Everſa. Cic. de Aruſp. Reſp. 42.
Civitas confecta ſenio eſt. Cic. pro Milon. 20.
Curſus confecti. Virg. 5. Æn. 362.
Fata. Stat. 9. Theb. 139.
Forma confecta macie. Virg. 3. Æn. 590.
Latinæ confectæ. Lucan. 1. 550.
— & oſtendens confectas flamma Latinas. Ubi Interpr. Latinas ferias perditas oſtendebat flamma, quæ ſe extis impoſitis dividebat. V. etiam lib. 5. 402. & Gronov. Obſerv. 4. 25.
Lex. ut, Eadem ratio, quum eſt in hominis mente confirmata & confecta, lex eſt. Cic. 1. de Legib. 18.
Munus confectum carmine. Catul. 66. 149.
Hoc tibi quod potui confectum carmine munus,
Pro multis aliis redditur officiis.
Pectora magno confecta labore. Tibul. lib. 1. 7. 39.
Res confecta eſt. Cic. 8. Att. 4. i. e. Actum eſt de Italia. *C'en eſt fait, Tout eſt perdu.*
Stipendia. Cic. pro Lege Manil. 26. Partem militum, qui jam ſtipendiis confectis erant, dimiſit.
Tabulæ litteris Græcis confectæ. Cæſ. 1. Bell. Gall. 29. In caſtris Helvetiorum tabulæ repertæ ſunt litteris Græcis confectæ.
Victoria. Cic. 14. Philipp. 1. Paulo ante dixit, Victoriam quæ parta eſt.

Confectio, ōnis. f. [κατέργαξις, διάπραξις] Cic. pro Flacc. 10. Nec tabulæ creditoris proferuntur, nec tributi confectio ulla recitatur.
Annalium confectio. Cic. 2. de Orat. 52.
Libri. Cic. de Senect. 1. Mihi quidem ita jucunda fuit hujus libri confectio.
Belli confectio. Cic 14. Philipp. 1.
Eſcarum confectio a lingua adjuvari videtur. Cic. 2. de Nat. Deor. i. e. Ciborum comminutio.
Confectio, Medicamentorum immiſtio, ſeu compoſitio. Gell. lib. 17. cap. 16. de Mithridate rege loquens, Solitumque earum ſanguinem miſcere medicamentis, quæ digerendis venenis valent: eumque ſanguinem vel potentiſſimum eſſe in ea confectione.

Confector, ōris. m. [λυμαντὴς, διαπράκτωρ] Cic. 2. de Nat. Deor. 41. Atque hic noſter ignis, quem uſus vitæ requirit, confector eſt & conſumptor omnium: idemque quodcunque invaſit, cuncta diſturbat ac diſſipat.
Æris confectores. Spon. Miſcell. Erud. Antiq. p. 221. i. e. Qui in fodinis & officinis æs præparant.
Belli confector. Cic. 10. Fam. 20.
Coriorum confector. Firmic. lib. 3. cap. 9. & 12.
Ferarum confectores. i. e. Occiſores. Suet. Aug. 43. V. ibi Pitiſc.
Negotiorum confector. Cic. 4. Verr. 108.

Confectrix, īcis. f. Lactant. 7. 11. ex Ciceronis incerto loco: Confectrix omnium rerum vetuſtas. i. e. Quæ conficit & conſumit.

Confectūra, æ. f. [σκευασία] Plin. lib. 13. cap. 12. Proximum amphitheatricæ datum fuerat a confecturæ loco.
Mellis confectura. Columel. lib. 9. cap. 14.

Confectorium, i. n. Gloſſ. Gr. Lat. χοιροσφαγεῖον, Confectorium. V. Voſſ. 2. Rhet. p. 237.

Confectuarius, i. m. Idem ac Confector feræ. Ita vocari confectuarios in veteri Inſcriptione obſervat Scalig. ad 4. Manil. p. 286.

Confictio, **Confictus**. V. CONFINGO.

Confidejussor, ōris. m. Qui cum alio fidejubet. *Contrepleige.* Modeſtinus l. ut fidejuſſor. D. de fidejuſſ. & mandat. Ut fidejuſſor adverſus confidejuſſorem ſuum agat, actio danda non eſt; ideoque ſi ex duobus fidejuſſoribus ejuſdem quantitatis, alter electus a creditore totum exſolverit, nec ei ceſſæ ſint actiones: alter nec a creditore, nec a confidejuſſore recte convenietur.

Confīdo, īſus ſum, [πείθομαι, θαῤῥέω] ĕre. ſignificat Credere & exiſtimare, tum in præterito, tum in præſenti, tum in futuro: auctore Valla lib. 5. cap. 47. V. paulo infra Confidere & Credere. Habet etiam præteritum activæ terminationis Confidi, Liv. 44. 13. Nec tum mœnia modo, ſed agros etiam confiderunt ſe a populationibus tueri poſſe. V. Borrich. Cogitt. pag. 288. & ſeq.
Confidere de. ut, Quum de conſuetudine civitatis vel provinciæ confidere quis videtur. Ulpian. in l. quum de conſuetudine. D. de legibus.
De ſalute confidere. Cæſ. 2. Bell. Civil. 5.
Confidere in. ut, Quippe qui in illorum ſibi confidere multitudine. Hirt. de Bell. Afric. cap. 19. [Lego Confideret.
Confidere & credere. Liv. 2. Et Conſules magis non confidere, quam credere ſuis militibus. Qui locus non parum habet difficultatis, proinde ſic explicandus. Credimus illis, quos ſolvendo eſſe putamus: Confidimus iis, quorum benevolentia nos facit ſecuros. Conſules potius non confidebant ſuis militibus, quos averſos alienatoque a ſe animo exiſtimabant, quam de viribus illorum deſperarent. [Legendum forſan, Quam non credere: Plus eſt quippe Confidere, quam Credere. Sed locum non reperi.
Confidere & Metuere, contraria. Ovid. 17. Epiſt. 173.
De facie metuit, vitæ confidit, & illum
Securum probitas, forma timere facit.
Num confidit? Plaut. Pſeud. 4. 7. 107.
Num confidit? ſycophanta hic nequam eſt, nugis meditatur male. Al. Non confidit.
Nihil nimis oportet confidere. Cic. 1. Tuſc. 78.
Confidere alicui. Cic. 3. de Fin. 25. Atque iſte vir altus & excellens magno animo vere fortis confidere ſibi debet, & ſuæ vitæ & actæ & conſequenti.
Timide confidere alicui. i. e. Non tuto. Ovid. 2. de Arte Am. 143.
Mihi ipſe confido. Cic. de Amicit. 17.
Sibi confidere. Cic. pro Flacc. 5.
Arcæ alicujus confidere. Cic. 1. Att. 9.
Bono fragili confidere. Sen. Hippol. 6.
Bonis ſuis. Cic. 5. Tuſc. 40.
Cauſæ. Cic. 1. de Fin. 1.
Cauſæ ſuæ ferocius. Cic. 8. Att. 9.
Conſtantiæ alicujus parum. Cic. 16. Att. 16.
Figuræ ſuæ. i. e. Pulchritudini. Ovid. 10. Met. 69.
Formæ ſuæ. Lucan. lib. 10. 82.
Optimatibus nihil. Cic. 9. Att. 4.
Rebus afflictis melius. Virg. 1. Æn. 456.
— hic primum Æneas ſperare ſalutem
Auſus, & afflictis melius confidere rebus. i. e. De afflictis rebus.
Regnis ſuis. Juppiter de Colare mortuo apud Valer. 6. Argon. 625.
Hei mihi ſi duræ natum ſubducere forti
Molior, atque meis auſim confidere regnis.
Virtuti. Cæſ. 3. Bell. Civil. 24.
Virtuti conſtantiæque alicujus. Cic. 5. Philipp. 1.
Confidere cum ablativo poſuit Cic. 5. Tuſc. 8. Cujus ingenium & eloquentiam quum admiratus eſſet Leon, quæſiviſſe ex eo, qua maxime arte confideret.
Confidere cum Ablat. ut bene contra Servium Lancelotus ſcripſit. Deſpaut. 317. Item confiſus cum Accuſ. apud Statium, ut quidem legit Priſc. ſed Confeſſus in aliis exempl. V. idem Deſp. ibidem. H. St.
Animo confidere. Cic. 1. Q. frat. 2. Sperent ſuperiores fore nos, confidant animo, ut in hac Repub. ne caſum quidem ullum pertimeſcat.
Animo & ſpe confidere. Hirt. de Bell. Afr. cap. 1. extr. Tamen non deterrebatur, animo & ſpe confidebat.
Firmitate corporis & fortunæ ſtabilitate confidere. Cic. 5. Tuſc. 40.
Voluntate aliquorum. Cic. 8. Att. 19.
Confidere cum verbo. ut, Confido fore, ut alio genere litterarum utamur. Cic. 16. Att. Epiſt. penult. Sic,
Confido rem, ut volumus, eſſe. Cic. 6. Att. 7.
De fututo. Cic. 11. Fam. 8. Ita enim ſperant atque confidunt, ut antea rege, ſic hoc tempore regno te Rempub. liberaturum.
De præſenti. Cic. 3. Off. 3. Quanquam a Cratippo noſtro, principe hujus memoriæ philoſophorum, hæc te aſſidue audire atque accipere confido.
De præterito. Cic. 7. Verr. 176. Ego mei jam rationem officii confido eſſe omnibus iniquiſſimis meis perſolutam.

Confidens, entis. [θαρσῶν, θαρραλέος] Partic. Audax, nihil timens: tam in bonum, quam in malum accipitur. Frequentius tamen in malum. V. mox CONFIDENTIA.
In bonum. Plaut. Merc. 5. 2. 14.

— o Cupido quantus es?
Nam tu quemvis confidentem facile tuis factis facis:
Eundem ex confidente actutum diffidentem denuo. Idem Capt. 1. 5. 8.
In malum. Ter. Phorm. 1. 2. 73.
— est parasitus quidam Phormio,
Homo confidens, qui illum dii omnes perduint. Ubi Donatus, Hic Confidens pro Improbo, audace & temerario posuit. ut, O ingentem confidentiam! Plaut. Amph. 1. 1. 1.
Qui me alter est audacior homo? aut qui confidentior?
Homo durus, confidens, tumidus, amari sermonis. Hor. 1. Serm. 7. 7.
Nequam est homo ille atque confidens. Cic. 7. Philipp. 4.
Confidens, Constans, inquit Donatus. Ter. And. 5. 2. 14.
Nescio quis senex modo venit: ellum, confidens, catus.
Superl. Virg. 4. Georg. 445.
Nam quis te, juvenum confidentissime, nostras
Jussit adire domos? h. e. Audacissime.
Gallum confidentissimum fudit alitis propugnatione Valerius. Ammian. 24. 11.
Mendacium confidentissimum. Apul. Apol. p. 318.
CONFIDENTIA, æ. f. [θάῤῥος, θάρσος] Plaut. Mil. 2. 2. 74.
Tute unus si recipere hoc ad te dicis, confidentia est
Nos inimicos profligare posse.
Confidentia & Fidentia, differunt, ut Cic. 3. Tusc. 14. ostendit, his verbis, Qui fortis est, idem fidens, quoniam confidens mala consuetudine loquendi in vitio ponitur, ductum verbum a confidendo, quod laudis est. Qui autem est confidens, is profecto non extimescit, &c. Hæc Nonius.
Afferre confidentiam. In AFFERO.
Amittere confidentiam. In AMITTO.
Habere confidentiam in ventre. Plaut. Capt. 4. 2. 32.
Confidentia, sæpius in malam, Fiducia in bonam partem accipitur, auctore Donato. Ter. Eun. 5. 1. 23.
Vide amabo, si non quum aspicias, os impudens
Videtur. T. non est. P. tum quæ ejus confidentia est?
An Fidentia? Vide Append. in Varr. cap. 19. H. St.
Improbitas & confidentia. Cic. pro Cæcin. 2. Quasi vero aut in judicio possit idem improbitas, quod in vi confidentia.
Confidentia & temeritas. Cic. 2. Philipp. 104. Jam intelliges aliam causam esse hastæ Cæsaris, aliam confidentiæ & temeritatis tuæ.
Ingens confidentia. V. INGENS.
Videte quo vultu, qua confidentia dicat. Cic. pro Flacc. 10.
Scapularum confidentia. i. e. Duritia. Plaut. Asin. 3. 2. 3. Nonius.
Confidentia, Constantia. Cic. 3. de Rep. Duas sibi res, quo minus in vulgus & in foro diceret, confidentiam & vocem defuisse. Nonius.
CONFIDENTILOQUUS, a, um. [θρασυλόγος] dictio a Plauto conficta in Trin. 1. 2. 164.
Nihil est profecto stultius, neque stolidius,
Neque mendaciloquius, neque argutum magis,
Neque confidentiloquius, neque perjurius,
Quam, &c.
CONFIDENTER, Adverb. [θαῤῥαλέως] Plaut. Capt. 3. 5. 6.
At ut confidenter mihi contra astitit.
Spurce, superbe, perfidiose, crudeliter, confidenter, malitiose, flagitiose factum. Auct. ad Heren. lib. 1. 8.
Facere confidenter. Plaut. Mil. 2. 5. 55.
Colloqui. Cic. 2. de Orat. 28.
Restare confidenter in aliqua re. Ter. Heaut. 5. 3. 6.
In qua re nunc tam confidenter restas, stulta? S. ego nescio.
Compar. Cic. pro Cœl. 44. Dicam enim jam confidentius de studiis ejus honestis, quoniam audeo quædam, fretus vestra sapientia, libere confitens.
Loqui confidentius. Cic. 2. de Orat. 28.
Superl. Resistere confidentissime. Auct. ad Herenn. lib. 2. 8.
CONFĪSUS, a, um. [πεποιθὼς] Partic. ut, Rusticus confisus plenis agris. Tibull. 2. 1. 21.
Benevolentiæ confisus. Curt. 4. 10. 16. Satis confisus Græcorum erga se benevolentiæ ac fidei.
Cælo sereno nimium confisus, Cæli deceptus fraude sereni. Virg. 5. Æn. 870.
Copia & facultate causæ confisus. Cic. pro Rosc. Com. 2.
Flore primævæ juventæ. Sil. lib. 16. 406.
Pelago sereno. Virg. 5. Æn. 870.
Remis minutis. Propert. 1. 11. 9.
Urbe. Cic. 12. Fam. 14.
Confisus amari, Credens se amari. Tibul. lib. 1. 9. 45.
Tum miser interii, stulte confisus amari.
Confisus cum Accus. V. in ipso verbo.
CONFISIO, ōnis. f. [θάῤῥη] Cic. 4. Tusc. 80. Et si fidentia, id est firma animi confisio, scientia quædam est, & opinio gravis, non temere assentiens.
CONFĪGO, xi, xum, [συμπήγνυμι, καθηλόω, προσηλόω] ĕre. Idem quod Figere. ut, Configere tabulam aculeis. Columel. lib. 7. cap. 3.
Configere sagittis aliquem. Cic. 4. Acad. 89. Quid apud Euripidem Hercules, quam ut Euristhei filios ita suos configebat sagittis, quum, &c.
Oculos cornicum configere. Cic. pro Muren. 25. Proverbium est. V. Erasm.
Configere tabulas inter sese. Cato R. R. cap. 21.
Configere suas curas in Reip. salute. Cic. 7. Philipp. 5. Hunc ipsum mihi hominem familiarissimum, nisi talis Consul esset, ut omnes vigilias, curas, cogitationes in Reipub. salute configeret, Consulem non putarem.
CONFIXUS, a, um. Partic. [συμπεπηγμένος] ut. Confixus cuspide. Lucan. lib. 3. 621.
Pereunt confixi a sociis. Virg. 2. Æn. 429.
Sagittis confixus. Sen. Herc. OEth. 7.
Telis. Ovid. 2. de Pont. 7. 15.
Texit confixum telorum seges. Virg. 3. Æn. 45. de Polydoro,
— hic confixum ferrea texit
Telorum seges, & jaculis increvit acutis.
Sententiis confixus, Translate. Cic. 12. Philipp. 8. Meminerant ejus sententiis confixum Antonium, L. Cæsarem fortem quidem illum, & constantem Senatorem.
Senatusconsultis. Cic. de Arusp. Resp. 8.

Facere confixum. i. e. Configere. Cic. 2. de Orat. 253. ex Lucil.
Quid? Nuculam an confixum vis facere? inquit. Hic autem est usus ambiguo. Nam sermone Confixum facimus, quemadmodum mucrone aut alia re. Significat autem Verbis aliquem exagitare.
CONFIXILIS, e. Apul. 4. Milef. p. 148. Confixilis machina, i. e. Pegma. V. Lips. de Amphith. cap. 22.
CONFĬGŬLO, āre. Idem ac Fingere; unde
CONFIGULĀTUS, a, um. legitur in sacro Syllabo Paulini Aquileiensis: Configulata summi artificis manu terra.
CONFĬGŪRO, [σχηματοποιοῦμαι] āre. Columel. lib. 4. cap 20. Ne pravitas statuminum ad similitudinem sui vitem configuret. Sic Macrob. 5. Saturn. cap. 11.
CONFIGURATUS, a, um. Lactant. 7. 4. Homo ex rebus diversis ac repugnantibus configuratus.
Simulacra configurata. Idem 1. 17.
CONFIGURATIO, ōnis. f. Tertull. de Pudicit. cap. 8. Christianus admittitur ad configurationem minoris.
CONFINDO, ĕre. Tibull. 4. 1. 173.
Et ferro tellus, pontus confinditur ære.
CONFINGO, inxi, ictum, [συμπλάττω] ĕre. nihil amplius fere quam Fingo significat, præterquam quod compositio nonnihil addit vehementiæ, quemadmodum in plerisque aliis. Plin. lib. 10. cap. 33. Hirundines eadem materia nidos confingunt. Idem lib. 12. cap. 5. Apes favos confingunt & ceras. i. e. Formant vel componunt.
Confingere, significat etiam Comminisci & commentari. ut, Confingere rationes. Columel. lib. 1. cap. 8. Ter. Phorm. 1. 2. 81.
— omnia hæc
Confingam, quod erit mihi bonum atque commodum.
Confingere & comminisci aliquid. Auctor ad Heren. lib. 2. 12.
Crimen in aliquem. Cic. 4. Verr. 90. Concedes non hoc crimen nos in te confingere.
Dolum inter sese. Plaut. Capt. prol. 35.
Hice autem inter sese hunc confixerunt dolum.
Insidias sibi ab eo paratas confingit. Justin. lib. 32. cap. 2. extr. De Perseo.
Rumorem. Auctor ad Heren. lib. 2. 12.
Confingere aliquid ab alio cogitatum esse. Cic. pro Rege Deiot. 16. Id vos & a viro optimo, & ab homine minime stulto, cogitatum esse confingitis.
CONFICTUS, a, um. Partic. [συμπεπλασμένος] ut, Confictæ lacrymæ. Ter. And. 3. 3. 26. Conficta fabula. Auctor ad Heren. 2. 12.
CONFICTIO, ōnis. f. [σύμπλασμα] Cic. pro Rosc. Amer. 35. Criminis confictionem Erucius suscepit.
CONFICTOR, ōris. m. Paulinus Nolan. Epist. 21. n. 4. Manichæus veri creatoris negator, & falsi confictor.
CONFĬCTRIX, īcis. f. apud Mart. Capell.
CONFICTILIS, e. Adj. &
CONFICTITIUS, a, um. Idem. apud Firmicum.
CONFICTITO, āre. frequent. Nævius apud Varr. L. L. 6. 6.
CONFĪNIS, e. [ὅμορος, σύνορος] Qui eodem loco finitur. Liv. 4. 49. pr. Excursiones inde in confinem agrum Labicanum factæ erant. Plin. lib. 12. cap. 20. Tarum invehitur per Nabathæos, Troglodytasque confines.
Caput confine collo. Ovid. 1. Met. 718.
Oris confinibus. Valer. 2. Argon. 633.
Vitia virtutibus confinia. Senec. Epist. 120.
Confinis, genitivo jungitur. Auctor ad Heren. lib. 4. 17. Qui in mediocre genus orationis profecti sunt, si pervenire eo non potuerunt, errantes perveniunt ad confine genus ejus generis, quod appellamus fluctuans & dissolutum.
Confinis, dativo jungitur. ut, Confinis Æthiopiæ est. Plin lib 8. cap. 10.
Confinis, per translationem, quod prope Idem est & Simile. Quintil. lib. 6. cap. 4. Ei confine est quod dicitur per suspicionem.
Confines & Vicini differunt: nam Confines dicuntur, Quorum prædia linea tantum distincta sunt: vel Quorum unius finis, alterius etiam finis est. Vicini vero, Quorum prædia parietibus disterminata sunt. Itaque Confinium in rusticis, Vicinitas in urbanis prædiis ponitur, uti docet Paul. l. 4. in fin. D. fin. regund. Hotom.
CONFINE, is. n. [μεθόριον] Valer. 6. Argon. 374.
Heu pudor: inde Lycen ferit ad confine papillæ,
Inde Thoen.
In confinibus hostis arcendus est. Sen. lib. 1. de Ira. 8.
CONFĪNIUM, i. n. [μεθόριον] Terminus agrorum. Columel. lib. 3. cap. 5. pr. Mediocritas in electione loci maxime probatur: quoniam in confinio boni malique posita est. Plin. lib. 6. cap. 9. Confinium Caspii maris.
Vicinitates & confinia. Cic. 2. Off. 63. Convenit autem cum in dando munificum esse, tum in exigendo non acerbum: in omnique re contrahenda, vendendo, emendo, conducendo, locando, vicinitatibus & confiniis æquum & facilem, multa multis de jure suo cedentem. i. e. Vicinis & Confinibus.
Loci alicujus ad confinia. Valer. 8. Argon. 180.
Lucis & noctis confinium, dicitur Crepusculum. Apul. 2. Met. p. 122.
Ad confinia lucis usque pervigiles erimus. Et Ovid. 4. Met. 399.
Jamque dies exactus erat, tempusque subibat,
Quod tu nec tenebras, nec possis dicere lucem;
Sed cum luce tamen dubiæ confinia noctis.
Mortis confinia. Apul. 11. Met p. 268.
Terræ alicuius confinia, i. e. Loca vel oppida adjacentia. Lucan. lib. 3. 275.
Ponere in confinio arbores. Ulpian. in l. 2. D. finium regundorum. Neque enim multum interest, arbores quis in confinio, an ædificium ponat.
Prope confinium arbor posita, si etiam in vicinum fundum radices egerit, communis est. Caius in l. adeo §. ult. D. de acquir. rer. domin.
Arctum confinium salutis & exitii. Paterc. lib. 2. 124. pr. In quam arcto salutis exitiique fuerimus confinio, mihi tam festinanti exprimere non vacat.
Breve confinium artis & falsi apud Tacit. 4. Ann. 58. pro Similitudine vel affinitate.
CONFINITIMUS, a, um. Gell. 1. 4. Officia virtutum confinitima.
CONFĪO, [ἀποτελεῖσθαι] fieri. passivam habet significationem. Cæs. 7. Bell. Gall. cap. 58. Postquam id difficilius confieri animadvertit. Balbus & Oppius Ciceroni, 9. Att. 8. Te hortari desineremus, ut velles rebus interesse: quo facilius, & majore cum dignitate per te, qui utrique es conjunctus, res tota confieret.

Res

Res confit utroque modo. Lucret. lib. 4. 292.
Confore, [συντελεσθήσεσθαι] futurum tempus infinitivi modi. Ter. And. 1. 1. 140.

— restat Chremes,
Qui mihi exorandus est: & spero confore. Ubi Donatus, Confore, ab eo quod est Confit, i. e. Perficitur: futurum tempus infinitivi modi Confore facit, i. e. Perfectum iri. Sic Adelph. 5. 8. 23.

— verum quid ego dicam? hoc confit quod volo. Al. Cum fit. Confieri, i. e. Perfici. Unde Confectum negotium dicitur, vel confecta res, Quæ ad plenum perficitur. Virg. 4. Æn. 116.

— nunc qua ratione quod instat
Confieri possit paucis (adverte) docebo. Hæc Donatus.

CONFIRMO, [βεβαιόω, κατασκευάζω, στηρίζω, δυναμόω, κρατυνόω] āre. Firmum facere. Cic. pro Lege Manil. 24. Mithridates autem & suam manum jam confirmarat, &c.
Educare & confirmare ars dicitur ea, quæ sunt orta jam in nobis & procreata. Cic. 2. de Orat. 356.
Erigere se & confirmare. Cic. 1. Q. frat. 3. Erige te & confirma, si quæ subeunda dimicatio erit.
Confirmare & excitare aliquem. Cic. 1. Att. 11. Ego recreavi afflictos animos bonorum, unumquemque confirmans & excitans.
Ad voluntatem alterius se. Cic. 1. Fam. 8. Verumtamen ipse me confirmo ad ejus voluntatem, a quo honeste dissentire non possum. Al. Conformo.
Confirmatur cicatricula. Celf. lib. 2. cap. 10. Ideoque protinus brachium deligandum, habendumque ita est, donec valens cicatricula sit, quæ celerrime in vena confirmatur.
Corpus confirmare. Celf. lib. 4. cap. 4. Neque vomitum hujus afferre periculum, etiam quum repetit, si ante confirmare & implere corpus licuit.
Intestina. Celf. lib. 4. cap. 19. Neque enim ulla res magis intestina confirmat.
Membrum. Celf. lib. 8. cap. 10. Tum paxillus removendus, vulnus sanandum est, cicatrix inducta fovenda frigida aqua est, &c. & magis etiam hic quiescendum, donec membrum confirmetur.
Confirmare se dicuntur Qui ex morbo convaluerunt. Cic. 16. Fam. 2. Cura igitur te, & confirma: & quum commode poteris, &c. ad nos veni.
Plane se confirmare alicubi. Cic. 16. Fam. 5. Mihi placebat, si firmior esses, ut te Leucadem deportaret, ut ibi te plane confirmares.
Ætas jam confirmata. Cic. 5. de Finib. 43. In his vero ætatibus, quæ jam confirmatæ sunt, quis est, &c.
Valetudo jam confirmata a morbo. Cic. 10. Att. 19. Valetudinem tuam jam confirmatam esse & a vetere morbo, & a novis tentationibus gaudeo.
Nondum satis confirmatus ad scribendum. Cic. 9. Fam. 11. extr. Ex mœrore sc.
Confirmant se, Qui animum sumunt excusso timore. Cic. 7. Verr. 95. Confirmant ipsi se, quum is etiam tum semisomnis stuperet.
Confirmare se ad omnia. Cic. in quadam oratione.
Aliquem confirmare. Cic. 11. Fam. 9. Plancum quoque confirmetis oro, quem spero pulso Antonio, Reipub. non defuturum.
Alterum confirmare, non est ex causa atque fortuna ejus, cui omnia desunt. Cic. 6. Fam. 3.
Aliquem dictis confirmare. Claud. de Bell. Gild. 424.
Animum confirmare. Plaut. Aul. 2. 8. 1.

Volui animum tandem confirmare hodie meum:
Ut bene haberem filiæ nuptiis.

Animum alicujus sapientissimi & amicissimi hominis auctoritate confirmare. Cic. 6. Fam. 6.
Animos verbis confirmare. Cæs. 1. Bell. Gall. 33. Cæsar Gallorum animos verbis confirmavit.
Ordinem labantem confirmare. Suet. Cæs. 14. V. Bernec. Indicem in Suet.
Confirmare, Asseverare, corroborare, affirmare. Cic. 4. Acad. 23. Maxime vero virtutum cognitio confirmat, percipi & comprehendi multa posse. Idem de Amicit. 10. Nemo unquam erit, &, ut confirmare possum, nemo certe fuit.
Confirmare sese neque legatos missuros, neque ullam conditionem pacis accepturos. i. e. Affirmare. Cæs. 2. Bell. Gall. 15.
Plus est Persuadere, quam Confirmare. Cic. 16. Att. 5. Hoc quum mihi non modo confirmasset, sed etiam persuasisset, egit mecum accurate, &c.
Confirmare & comprobare. Cic. Cupiennio, 16. Att. 16.
Confirmare & Infirmare, contraria. Cic. 2. de Divin. 38. Tu quidem non hostiarum casum confirmas fortium similitudine, sed infirmas fortes collatione hostiarum.
Promittere atque confirmare. Cic. 3. Fam. 10.
Confirmare & Refellere, contraria. Cic. 1. de Orat. 90. Et id quod intenderemus confirmare, & id quod contra diceretur, refellere.
Confirmare & Refutare, contraria. Cic. 2. de Orat. 80. Nostra confirmare argumentis ac rationibus, deinde contraria refutare.
Confirmare & sancire. Cic. 10. Philipp. 1.
Ausim confirmare, i. e. Affirmare. Lucret. lib. 2. 178.
Otii causa aliquid confirmare. Cic. Capitoni, 16. Att. 16. De actis Cæsaris.
Aliquid confirmare de re aliqua. Cic. pro Arch. 14.
De reditu alicujus. Cic. 6. Fam. 6.
Ex rationibus aliquid. Lucret. lib. 2. 179.
Sine ulla dubitatione aliquid. Cic. de Clar. Orat. 25.
Auctoritatibus causam aliquam confirmare. Cic. pro Lege Manil. 71.
Rationibus exquisitis confirmare aliquid. Cic. 1. de Finib. 30.
Ratione omni. Cic. 2. de Lege Agr. 14.
Sermone omnium confirmari. Cic. 7. Verr. 101. Hæc autem istius vituperatio atque infamia confirmabatur eorum sermone, qui &c.
Suffragiis aliquid. Cic. pro Domo 47. Quod factum non est, ut sit factum, ferri ad populum aut verbis ullis sanciri, aut suffragiis confirmari potest?
Crimen commentitium confirmare. Cic. pro Rosc. Amer. 42. Ille quomodo commentitium crimen confirmaret, non inveniebat.
Divinationem. Cic. 1. de Divin. 71.
Facinus objectum. Justin. lib. 32. cap. 2. extr. de Perseo.
Opinionem confirmare. Plin. 37. 1. Confirmat hanc eandem opinionem edicto Alexandri magni, quo vetuit, &c.
Pacem confirmare cum aliquo. Cic. 1. Philipp. 2. Pax denique per eum & per liberos cum præstantissimis civitatibus confirmata est.
Perjurium. Cic. 6. Verr. 19. Ut quam minimum dem illis temporis ad meditandum confirmandumque perjurium.

Religionem metu pœnæ. Cic. 2. de Legib. 29.
Spem temporis reliqui. Cic. 1. Verr. 18.
Confirmare aliquem libertati. Cæs. 1. Bell. Civil. 14. Gladiatoresque quos ibi Cæsar in ludo habebat, in forum productos, Lentulus libertati confirmat, atque iis equos attribuit.
Confirmatum est. Cic. 4. Verr. 23.

CONFIRMĀTUS, Partic. [κεκρατυμένος] ut, Confirmata acies. In ACIES.
Corpus confirmatum. Cic. 16. Fam. 3.
Animus certus & confirmatus. Cic. pro Quint. 77. Diffidebam mehercule, C. Aquili, satis animo certo & confirmato me posse in hac causa consistere.
Consilio nondum confirmato, sed ineunte ætate curam aliquam suscipere. Cic. 5. Verr. 3.
Incommodum in aliquo confirmatum. Cic. Anteq. iret in exil. 16.
Ingenia confirmata. Cic. de Amicit. 76. Omnino amicitiæ corroboratis jam confirmatisque & ingeniis, & ætatibus judicandæ sunt.
Ratio confirmata. Cic. 4. Acad.
Sensus confirmatus. Cic. 1. Fam. 8. pr. Difficile est sensum in republica, præsertim rectum & confirmatum deponere.

CONFIRMATE, Adv. Auctor ad Herenn. 4. 16. Nec potest confirmate, neque viriliter sese expedire.

CONFIRMATIO, ōnis. f. [κατασκευή, βεβαίωσις] Cic. 5. de Finib. 15. Inventa vitæ via est confirmatioque omnium officiorum. Al. Conformatio.
Testimonium & gravior confirmatio. Cic. 1. de Invent. 48.
Animi. Cic. 6. Fam. 6.
Non eget confirmatione virtus. Cic. 6. Fam. 3.
Confirmatio, Pars orationis Rhetoricæ. Cic. 1. de Invent. 34. Confirmatio est, per quam argumentando nostræ causæ fidem & auctoritatem & firmamentum adjungit oratio.

CONFIRMĀTOR, ōris. m. [βεβαιωτής] Cic. pro Cluent. 72. Unus & alter dies intercesserat, quum res parum certa videbatur: sequester & confirmator pecuniæ desiderabatur.
Erroris confirmator. Tertull. adv. Marc. 36.
Sententiæ confirmator. Lactant. 1. 2. Cujus sententiæ auctor est Democritus: confirmator Epicurus.

CONFIRMATRIX, īcis. f. Tertull. de Corona Mil. cap. 4. Consuetudo confirmatrix.

CONFIRMATIVE, Adv. Tertull. adv. Marc. 4. 41. Confirmative respondere.

CONFIRMĪTAS, ātis. f. [κραταίωσις] Plaut. Milit. 2. 2. 34.

Os habet, linguam, perfidiam, malitiam atque audaciam,
Confidentiam, confirmitatem, fraudulentiam.

CONFISCO, [δημοσιόω] āre. In fiscum, id est in pecuniam publicam, redigere. V. FISCUS. Suet. in Calig. cap. 16. Multis incendiorum damna supplevit, ac si quibus regna restituit, adjecit & fructum omnem vectigaliorum & redituum medii temporis, ut Antiocho Comageno H-S. millies confiscatum. Erasmus.
Confiscari bona dicuntur, Quæ in fiscum coguntur. l. ult. §. pen. D. de bon. eor. l. 3. de re milit. lib. 12. C.
Hæreditates confiscare. Suet. Domit. cap. 12. Confiscabantur alienissimæ hæreditates, vel existente uno qui diceret audisse se ex defuncto quum viveret, hæredem sibi Cæsarem esse.
Confiscare, etiam ad Homines relatum, non solum ad Rem. Suet. in Calig. cap. 41. Et quondam proximo collusori, demandata vice sua, progressus in atrium domus, quum prætereuntes duos equites Rom. locupletes sine mora corripi, confiscarique jussisset, exultans rediit, gloriansque, nunquam se prosperiore alea usum. Erasmus.
Pecunia confiscata. Suet. August. cap. 101. Legionariis trecenos nummos: quam summam repræsentari jussit. Nam & confiscatam semper, repositamque habuerat. i. e. In fiscis & fasculis repositam & asservatam.

CONFISCATIO, ōnis. f. Flor. 3. 9. 3. Socii viviqque regis confiscatio. V. & Vet. Gloss.

CONFISCATOR, ōris. m. Vet. Gloss. Confiscator. ταμιοῦχος.

CONFISIO, CONFISUS. V. CONFIDO.

CONFITEOR, fessus sum, [ὁμολογέω, ὁμολογέομαι, ἐξομολογέομαι, σύμφημι] ēri. Idem quod Fateri: nisi quod compositio aliquid augere videtur: ut sit Confiteri, Sponte quodammodo fateri, vel alio suadente, aut cum alio fateri. Donatus, Indicat is qui de se volens aliquid, & de aliis etiam prodit: sed Confitetur, qui de se tantum, & invitus. Ter. Heaut. 5. 3. 13.

Egone confitear meum non esse filium, qui sit meus? Pro Diffitear, vel Infitiar esse meum. Idem Phorm. 5. 9. 46.

Ignosce, orat, confitetur, purgat, quid vis amplius?

Confiteri, interdum Profiteri significat. Suet. in August. cap. 4. pr. Decedens provincia, priusquam confiteri se Consulatus candidatum posset, morte obiit repentina. Ubi tamen correcti codd. præferunt Profiteri.
Profiteri & Confiteri. Cic. pro Cæcin. 24. Ita libenter confitetur, ut non solum fateri, sed etiam profiteri videatur.
Aperte atque ingenue confiteri aliquid. Cic. 5. Fam. 2.
Quæstione adhibita. Cic. 1. de Divin.
Tacendo loqui, non infitiando confiteri videri. Cic. pro Sext. 40.
Adulterium confiteri. Cic. in Sallust. 15.
Deos esse confitendum est. Cic. 1. de Nat. Deor. 44.
Devinctum se esse officiis alicujus, confiteri non solum, sed etiam gaudere. Cic. 1. Fam. 9.
Crimen confiteri aliquod. Cic. in Sallust. 15. Confessus est vobis audientibus adulterium.
Iram vultu. Ovid. 6. Met. 35.
Motum animi sui lacrymis. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Peccatum suum, quod celari posset, vir sapiens confiteri mavult. Cic. 2. de Nat. Deor. 11.
Religiones. Cic. 2. de Legib. 29.
Timorem pallore. Ovid. 1. Trist. 3. 113.
Verum. Ovid. de Rem. Amor. 318.
De criminibus objectis non confiteri. Cic. pro Domo 93.
De maleficio. Cic. pro Rosc. Amer. 119. Res porro abs te ejusmodi postulabatur, ut nihil interesset, utrum eam rem recusares, an de maleficio confiterere.
Ut de me confitear. Cic. 2. Verr. 3. Equidem, ut de me confitear, Judices, quum multæ mihi a C. Verre insidiæ terra marique factæ sint, &c.
De re. Cic. in Partit. 127. Minime esse concedendum, ut is qui de re confiteatur, verbi se interpretatione defendat.

De veneno confiteri. Cic. pro Cluent. 183.
Summam videbantur metu infirmitatem de se confiteri. Quintil. lib. 2. cap. 4.

CONFITENS, entis. [ὁμολογῶν] Partic. ut, Audire confitentem. Cic. 2. de Finib. 21.

CONFESSUS, a, um. Partic. [ὁμολογούμενος] Qui (ut ait Varro) fatus est quod ab eo quæsitum est. de L. L. 5. 7.
Amorem confessus. Ovid. 14. Met. 703.
Manus confessas alicui tendere. Ovid. 5. Met. 215.

—atque ita supplex
Confessasque manus, obliquaque brachia tendens. i. e. Quæ suo gestu velut confitebantur Phineum a Perseo victum.

Propositio confessa. Quintil. lib. 5. cap. 14.
Confessa res, Clara, manifesta, & de qua nulla est controversia. Plin. lib. 10. cap. 49. De confessis disseruisse præstiterit.
Res confessa & manifesta. Cic. 5. Verr. 134.
Reus confessus. Ovid. 2. de Pont. 2. 56.

Non est confessi causa tuenda rei.

Rubor confessus secreta. Claud. in Nupt. Hon. 9.
Signa confessa & non dubia. Columel. 22.
Attingam confessa de iisdem breviter atque capitulatim. Plin. lib. 2. cap. 12.
Probare confessa. Quintil. lib. 5. cap. 14.
Ex confesso. Quintil. lib. 3. cap. 5. Quibus contineatur omnis ratio dicendi: nisi forte laudare quæ constet esse honesta, & vituperare quæ ex confesso sint turpia, non est oratoris officium. i. e. Quæ constet esse turpia.
In confesso est. Plin. lib. 17. cap. 22. Pampinatio verna in confesso est, ab Idibus Maiis, &c. fieri intra dies x.
In confessum venire. Plin. 10. Epist. 85. Quum alioqui magna sit expectatio: ut necesse sit in ea re quæ & in confessum venit, & exemplis defenditur, deliberare. i. e. Quam omnes fatentur sic se habere.
Confessus æris. Gell. lib. 20. cap. 1 non procul a fine, Confessis igitur æris ac debiti judicatis, triginta dies sunt dati conquirendæ pecuniæ causa.
Confessus Jurisconsulto videtur, Qui monitus tacet, l. de ætate. §. nihil interest. §. qui tacuit. D. de interrog. action. Varroni autem, Qui fatus est, quod ab eo quæsitum est, ut supra diximus.
Confessus idem fere est, quod Assimulans, habitu referens. Virg. 2. Æn. 591.
Confessa deam. V. Serv. ad h. l. adde Comm. Petron. cap. 41. p. 183.

CONFESSIO, ōnis. f. [ὁμολογία, ἐξομολόγησις] Cic. 7. Verr. 103. Ubi hoc videt, illorum confessionem, testificationem suam, tabulas sibi nullo adjumento futuras, init consilium &c.
Confessionis angustiæ. Firmic. lib. 1. cap. 3. Vis ergo aliud proferamus exemplum, ut vel sic ad confessionis angustias coarcteris?
Vultus ac vocis confessio. Quintil. lib. 6. cap. 3.
Periculosa. V. PERICULOSUS.
Verecundior est confessio, quam expositio. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Sit erranti medicina, confessio. Cic. Octav.
Confessione illius ævi, optimus ac sine æmulo agricola Cato. Plin. lib. 14. cap. 4.
Adducere ad ignorationis confessionem aliquem. Cic. 1. Acad. 43.
Arguere aliquem sua confessione. Tacit. 1. Ann. 12.
Audire nefarias confessiones. Cic. 8. Fam. 8.
Comprobare errati sui confessione auctoritatem alicujus rei. Cic. 1. de Divin. 33.
Convictum esse confessione aliquorum. Cic. Post redit. ad Quir. 1.
Deferre confessiones alicujus rei ad judices. Cic. pro Sext. 14.
Elabi ex confessione inscitiæ suæ. Quintil. lib. 2. cap. 11.
Exigere culpæ confessionem. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Exprimere confessionem facinoris tormentis. Suet. Tiber. cap. 19.
Habere indubitatas confessiones. Plin. lib. 22. cap. 23.
Imitatur taciturnitas confessionem. Cic. 1. de Invent. 53.
Indui sua confessione. V. INDUO.
Movere lacrymas nonnunquam solet ipsa confessio. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Patefactum esse indiciis & confessionibus suis. Cic. 3. in Catil. 15.
Premere confessionem, & partiendo multiplicare. Quintil. lib. 7. cap. 2.
Suscipi in confessione facti, juris tamen defensionem posse. Cic. pro Milon. 15.
Urgeri confessione sua. Cic. 6. Verr. 104. Omnibus in rebus coarguitur a me, convincitur a testibus, urgetur confessione sua, manifestis in maleficiis tenetur.

CONFESSOR, ōris. m. Qui confitetur. Speciatim illi Christiani ita honoris causa vocabantur, Qui veritatem divinam profiterentur etiam in tormentis; quod si mors accederet, Martyres vocabantur.
Interdum etiam pro Martyre ponitur. Tertull. de Corona Mil. cap. 2. & Lactant. de Mort. Persec. cap. 35. Cum ceteris confessoribus custodia liberatus.

CONFESSORIUS, a, um. Adj. ut, Actio confessoria. Est autem apud Jurisconsultos Confessoria servitutis nomine, Actio, qua servitutem nobis competere contendimus. l. 2. D. si servit. vendic.
Confessoriam actionem Ulpian. in l. proinde si occisus. §. 1. D. ad l. aquil. intelligi vult, non, ut quidam putant, Propriam actionis speciem, quoniam non utique ex omni verbo in jure obiter prolato, statim est constituenda actio: sed ipsam legis Aquiliæ Persequutionem, quæ ex ingenua confessione damni in simplum datur, eleganter appellat Confessoriam, ex singulari quadam confessione procuratoris.

CONFESSARIUS, sive CONFESSIONARIUS, i. m. pro Eo, qui est a confessionibus. Damnat. Sciopp. Infam. Famiani p. 126.

CONFIXUS, V. CONFIGO.

CONFLACCESCO, ĕre. Idem quod Flaccesco. Gell. 2. 30. Simul ac ventus posuit, sternuntur & conflaccescunt.

CONFLABELLO, āre. Tertull. de Spect. c. 25. Scintillas libidinum conflabellant.

CONFLATUS, &c. V. CONFLO.

CONFLĀGES, dicuntur Loca, in quæ diversi conflant venti. a Conflo, as. Festus. ubi Dacer. V.

CONFLĀGRO, [φλέγομαι] āre. Ardere. Auctor de Vir. Illust. cap. 4. Fulmine ictus cum regia conflagravit.
Ardore flammæ. Cic. Anteq. iret in exil. 1.
Flammis conflagrare. Liv. 30. 7.
Terræ conflagrant. Cic. 2. de Nat. Deor. 92.
Conflagrare amoris turpissimi flamma. Cic. 7. Verr. 92.
Invidia. Cic 3. Verr. 157. Nam qua invidia C. Junius conflagrarat, ea, nisi providisses, tibi ipsi tum pereundum fuisset.
Incendio invidiæ. Cic. 1. in Catil. 20. An quum bello vastabitur Italia, vexabuntur urbes, tecta ardebunt, tum te non existimas invidiæ incendio conflagraturum?

CONFLAGRATUS, a, um. [πεφλεγμένος] Partic. Auctor ad Heren. lib. 4. 13. Urbs acerbissimo concidat incendio conflagrata.
Regiones Phaethontis ruina conflagratæ perierunt. Apul. de Mundo p. 73.

CONFLAGRATIO, ōnis. f. Senec. Quæst. Nat. 3. 29. Berosus adeo quidem id affirmat, ut conflagrationi atque diluvio tempus assignet.
Interire conflagratione. Lactant. 2. 9.

CONFLECTO, xi, xum, [συγκάμπτω] ĕre. a quo

CONFLEXUS, a, um. Partic. Plin. lib. 2. cap. 44. Montium vero flexus, crebrique vertices, & conflexa cubito, aut confracta in humeros juga.

CONFLECTIO, ōnis. f. JCt. in Cod.

CONFLEXILIS, e. apud Firmicum.

CONFLICTO, are. V. CONFLIGO.

CONFLĪGO, xi, ctum, [συμβάλλω, συνάπτω, συμπίπτω, συῤῥάπτω] ĕre. Dimicare, simul pugnare, prælio congredi. Sallust. cap. 57. extr. Optimum factu ratus, in tali re fortunam belli tentare, statuit cum Antonio quamprimum confligere. Cæs. 7. Bell. Gall. cap. 32. extr. Fore uti pars cum civitatis parte confligat.
Confligere manu cum hoste. Cic 1. Off. 81.
Cum apro Erymanthio conflixit Hercules. Cic. 4. Tusc. 49.
Acie confligere. Liv. 26.
Armis. Cic. in Pison. 20.
Pro salute contra sceleratissimam conspirationem hostium. Cic. 11. Fam. 13.
Agmina confligunt collatis signis. Claud. Epigr. 45. 27.
Venti. Virg. 2. Æn. 416.

Adversi rapto ceu quondam turbine venti
Confligunt.

Confligunt leges & colliduntur. In COLLIDO.
Causæ inter se confligunt. Cic. 2. in Catil. 25. Si his rebus omissis, causas ipsas quæ inter se confligunt, contendere velimus.
Ad confligendum veniunt Pœni. Lucret. lib. 3. 854.
Confligere, pro Committere & conjungere. Lucret. lib. 4. 1210.

Semina quum Veneris stimulis excita per artus
Obvia conflixit conspirans mutuus ardor.

Confligere, per translationem. Cic. pro Cæcin. 8. Potuisti enim leviori actione confligere.
Ratione confligere. Cic. 4. de Fin. 3. Universa enim illorum ratione cum tota vestra confligendum puto.
Confligere de re aliqua. Auctor ad Heren. lib. 1. 16.
Ira magna confligitur. imperf. Claud. 2. in Eutrop. 358.

CONFLICTIO, ōnis. f. [σύῤῥαξις] verbale. Idem ac Collisio. ut, Sonus est duorum inter se corporum conflictio. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Conflictio & quasi concursus rationis & firmamenti. Cic. in Partit. 104. Ex rationis autem & ex firmamenti conflictione, & quasi concursu, quæstio exoritur quædam, quam disceptationem voco.
Primus ille status & quasi conflictio cum adversario. Cic. in Partit. 102.
Causarum conflictio. Cic. 1. de Invent. 18. Constitutio est prima conflictio causarum, ex depulsione intentionis profecta: hoc modo, fecisti: non feci, aut jure feci.
Rerum contrariarum & dissimilium & inter se pugnantium conflictio. Cic. in Partit. 55.

CONFLICTUS, us. m. [συῤῥηγμός] Idem. ut, Conflictus corporum. Cic. pro Cæcin. 42.
Lapidum conflictu atque tritu elici ignem videmus. Cic. 2. de Nat. Deor. 25.
Nubium conflictus. Cic. 2. de Divin. 44. Si autem nubium conflictu ardor expressus se emiserit, id esse fulmen.

CONFLIGO, āre. Contendere. Pacuv.

CONFLIGATUS, a, um. Frontin. in Stratagem.

CONFLIGATIO, ōnis. f. συμβολὴ ἐπὶ μάχης. Gloss. Græco Lat.

CONFLIGIUM, i. n. Idem quod Conflictus. Solinus cap. 14. Nam in latebrosis rupium cavaminibus, quæ fluctuum confligiis tunc adesa sunt, reduviæ conchyliorum resederunt, & alia multa. V. CONFLUGIUM.

CONFLICTO, [συναγωνίζομαι, συῤῥέω] āre: & CONFLICTOR, āri. Ter. Phorm. 3. 2. 20.

Nec cum hujusmodi unquam usus venit ut conflictares malo. i. e. Confligeres.

Rempublicam conflictare, pro Affligere, vexare, atterere. Tacit. 6. Ann. 48. Plura per scelera Rempublicam conflictavisset.
Conflictari & dimicare cum aliquo, i. e. Confligere & certare. Cic. de Arusp. Resp. 42. Cum his conflictari, & pro salute patriæ quotidie dimicare, erat omnino illis qui tum Rempublicam gubernabant, molestum.
Incommodis homines magnis & multis conflictantur, propter immensam pecuniæ cupiditatem. Auctor ad Heren. lib. 2. 37.
Judicio conflictari honestiore. Cic. pro Quint. 44. Hoc quo pertinet? &c. ut honestiore judicio conflictere?
Judiciis conflictari turpibus. Cic. 9. Fam. 25. Noli pati litigare fratres, & judiciis turpibus conflictari.
Superstitione conflictari. Cic. 1. de Legib. 32. Qui canem & felem ut deos colunt, non eadem superstitione, qua ceteræ gentes conflictantur.
Verbis conflictari iniquissimis. Cic. 5. Verr. 69. Iniquissimis verbis, improbissimis recuperatoribus conflictari malebant, quam quicquam cum isto sua voluntate decidere. Subaudiendum videtur Judicio.
Conflictari, pro Atteri, interprete Donato. Terent. And. 1. 1. 93.

Nam qui cum ingeniis conflictatur ejusmodi.

Annona gravi conflictari. Hirt. de Bell. Afr. cap. 24.
Doloribus conflictari. Cels. lib. 2. cap. 7. Quibus diu color, sine morbo regio, malus est, hi vel capitis doloribus conflictantur, vel terram edunt. In Lexico Crispini ex Celso, Conflictari in lecto pro ῥιπτάζεσθαι. H. St.
Molestiis diuturnioribus. Cic. 6. Fam. 13. ubi passive ponitur.
Morbo. Plin. lib. 29. cap. 3. Namque anser corvusque ab æstate in Autumnum morbo conflictari dicuntur.
Siti. Cels. lib. 3. cap. 7. Si quis autem in hujusmodi febre leviter tussit, is neque vehementi siti conflictatur, &c.
Valetudine iniqua conflictari. Plin. 1. Epist. 12.

CONFLICTATUS, a, um. [συνεχόμενος] Partic. ut, Conflictatus gravi morbo. Plin. lib. 23. cap. 1. Suet. in Claud. cap. 2. Variis & tenacibus morbis conflictatus est.
Hieme conflictatæ sævissima volucres. Plin. lib. 18. cap. 25.

Diff-

Difficultatibus multis conflictatus. Liv. lib. 40. cap. 22.
Fortuna florentissima illi, nos duriore conflictati videmur. Cic. 10. Att. 4.
Tempestatibus conflictatus. Tacit. in Vita Agric. cap. 22. pr. Quanquam conflictatum sævis tempestatibus exercitum, lacessere non ausi.
Conflictatus cum aliqua re. ut, Cum adversa fortuna conflictatus. Nepos 16. 5. 1.

CONFLICTATIO, ōnis. f. [σύγκρουσις] est (ut ait Donatus ad Ter. Andr. 1. 1. 93.) Tactus corporum invicem, & collisio.
Totius exercitus conflictatione oppugnatus serpens inusitatæ immanitatis. Gell. lib. 6. cap. 3.

CONFLICTATRIX, īcis. f. Tertull. adv. Marc. 2. 14. Ægyptus hospitis populi conflictatrix.

CONFLO, [χωνεύω] āre. Simul flare, quod a ventis fieri videmus, quum maximo impetu perflant.
§ Conflare proprie puto Flando commiscere. H. St.
Conflare, Sufflare. Plin. lib. 35. cap. 11. Philiscus officinam pinxit pictoris, ignem conflante puero.
Conflare proprie dicimus, Metallum liquefacere. Sen. Theb. 344.
Templis deos obruite, maculatos Lares
Conflate, &c. i. e. Statuas deorum fundite & igni consumite.
Coronam auream conflare. Suet. Galb. cap. 12.
Lancem conflare. Marcellus in l. si duo. D. depos. Quod si lancem conflaverint, aut conflari ab aliquo passi fuerint, &c.
Statuas argenteas. Suet. August. cap. 52. Argenteas statuas olim sibi positas conflavit omnes, ex quibus aureas cortinas Apollini Palatino dedicavit.
Vasa aurea assiduissimi usus. Suet. in Augusto cap. 71.
Conflari, Fabricari. Virg. 1. Georg. 508.
Et curvæ rigidum falces conflantur in ensem.
Conflare, per translationem. ut, Conflare æs alienum, i. e. Contrahere debitum, & facere se debitorem alienæ pecuniæ. Sallustius Bell. Catil. 25. Quique alienum æs grande conflaverat, quo flagitium aut facinus redimeret.
Bellum conflare. Cic. 5. Fam. 2. Qui urbem incendere, magistratus ac Senatum trucidare, bellum maximum conflare voluissent.
Bellum natum, conflatum, susceptum opera alicujus est. Cic. 2. Philipp. 70.
Discordiam conflare. Flor. 1. 24. 1.
Exercitum conflare. Paterc. 2. 74. 2. Ad arma conciens, magnum exercitum conflaverat.
Familiaritas conflata est. Ter. Eun. 5. 2. 35.
— sæpe ex hujusmodi re quapiam &
Ex malo principio, magna familiaritas
Conflata est.
Invidiam alicui conflare. Cic. 1. in Catil. 23. Quamobrem, ut sæpe jam dixi, proficiscere: ac si mihi inimico, ut prædicas, tuo conflare vis invidiam, recta perge in exilium.
Invidia aliquid conflare dicitur. Cic. pro Cluent. 9. Faciamque, ut intelligatis in tota illa causa, quid res ipsa tulerit, quid error affinxerit, quid invidia conflarit.
Judicium. Liv. 3. 36. extr. de Decemviris, Judicia domi conflabant, pronuntiabant in foro.
Malum ab aliquo conflatum & perfectum. Cic. pro Cluent. 18. Nihil mali timuit, quod non totum a matre esset conflatum & perfectum.
Mendacium, Coitione & consensu multorum adornare mendacium. Cic. pro Rosc. Com. 48. Unde hoc totum ductum & conflatum mendacium est.
Negotium alicui, i. e. Aliquem molestia laboreque afficere, ut interpretatur Valla. Cic. 4. Verr. 135. Quod cuique negotii conflari volebat, nullo labore faciebat.
Novitatem. Lucret. lib. 4. 927.
Sed quibus hæc rebus novitas conflatur, &c.
Pecuniam. Cic. pro Sext. 66. Quæ ratio aut auferendæ, aut conflandæ pecuniæ non reperiebatur?
Periculum alicui. Cic. pro P. Sulla 13. Qui vobiscum in consilio fuerunt, qui vobiscum illa cognorunt, quibus ipsis periculum tum conflari putabatur, qui Antronio non affuerunt, &c.
Rem & divitias. Lucret. lib. 3. 70.
Sanguine civili rem conflant, divitiasque
Conduplicant avidi.
Seditionem. Cic. pro Cluent. 99. Maxime ejus opera quum Quæstor esset, in exercitu seditionem esse conflatam.
Societatem cum aliquo. Cic. de Arusp. Resp. 42. Nefarias cum multis scelerum pactiones, societatesque conflavit.
Suspicionem. Auctor ad Heren. lib. 2. 8.

CONFLANS, antis. Partic. Plin. 35. 11. Philiscus officinam pinxit pictoris, ignem puero conflante.

CONFLATUS, a, um. ut, Conflatus ex. Cic. pro Cœlio 12. Neque ego fuisse unquam tale monstrum in terris ullum puto, ex contrariis diversisque inter se pugnantibus naturæ studiis, cupiditatibusque conflatum. De Catilina loquitur. Idem 2. de Nat. Deorum 100. Ipsum autem mare sic terram appetens litoribus cludit, ut una ex duabus naturis conflata videatur.
Consensus aliquorum conspirans & pæne conflatus. Cic. pro Ligar. 35.
Crimen conflatum. Cic. in Partit. 121. A reo autem querela conflati criminis, collectarum suspicionum, & accusatoris insidiæ, & item commune periculum proferetur.
Egestas conflata rei familiaris. Flor. 4. 4. 1.
Exercitus. Cic. pro Sulla 33. Quum exercitus perditorum civium clandestino scelere conflatus, crudelissimum ac luctuosissimum exitium patriæ comparasset.
Ignis conflatus amore. Lucret. 1. 474.
Injuria. Cic. pro Rosc. Amer. 1. Omnes enim hi, quos videtis adesse in hac causa, injuriam novo scelere conflatam putant oportere defendi.
Manus improborum conflata. Cic. 1. in Catil. 25. Nactus es ex perditis, atque ab omni non modo fortuna, verum etiam spe derelictis, conflatam improborum manum.
Mors conflata insidiis. Paterc. 2. 4. 6. Seu fatalem, ut plures, seu conflatam insidiis, ut aliqui prodidere memoriæ, mortem obiit, &c.
Tempestas conflacta ventis. Stat. 9. Theb. 523.
Testes conflati, i. e. Subornati. Quintil. lib. 5. cap. 7. Sine odio conflatos testes, sine invidia, sine gratia, sine pecunia videri volumus.
Tumultus gladiatorum conflatus. Cic. pro Sulla 15. Ille ambitus judicium tollere, ac disturbare primum conflato voluit gladiatorum ac fugitivorum tumultu.

CONFLATIM, Adv. In Gloss. Isidor. exponitur Copulatim, contexto.

CONFLATIO, ōnis. f. [χώνευσις] pro Conflatura. Sen. 3. Nat. Quæst. 29. pr. Et illa quæ in conflatione nostris placent, huc transferenda puto. Alii legunt Conflagratione. Sed Tertull. utitur in cap. 3. de Fuga in Persecut. Fidei ustio & conflatio administratur ex Dei voluntate.

CONFLĀTOR, ōris. m. Vet. Gloss. Conflator, χωνευτής.

CONFLATORIUM, i. n. Vulg. Interpr. Prov. 27. 21. Et Gloss. Fornax conflatorium, χωνευτήριον.

CONFLATŪRA, æ. f. [χώνευσις] Plin. lib. 7. cap. 56. Argentum invenit Erichthonius Atheniensis: ut alii, Æacus: Auri metalla & conflaturam Cadmus, Phœnix ad Pangæum montem. Firmicus lib. 6. cap. 31. Qui pecunias publicas, conflaturarum adulterinis artificiis imitentur.

CONFLATĬLIS, e. Adj. Conflando factus. Prudent. in Romano v. 239.
Fabri deorum, vel parentes numinum;
Qui si caminis institissent segnius,
Non esset ullus Jupiter conflatilis. Et Hieron. Epist. 130. Sculptile atque conflatile. conf. Vulgat. Exod. 32. 4. & Deut. 11. 12.

CONFLŌREO, ēre. Augustin. Confession. 4. 4. pr. Comparaveram amicum societate studiorum nimis carum, coævum mihi & conflorentem flore adolescentiæ.

CONFLŬO, xi, xum, [συῤῥέω, συμβάλλω] ĕre. Simul fluere. Plin. lib. 13. cap. 22. Et in ipsa excavant radice, quo succus confluat.
Conjungi & confluere. Cic. 6. Verr. 117. Portus habet prope in ædificatione aspectuque urbis inclusos, qui quum diversos inter se aditus habeant, in exitu conjunguntur & confluunt.
Pontus confluit in orbem curvum. Tibul. lib. 4. 1. 20.
Undæ confluunt. Lucret. lib. 1. 375.
Confluere, per translationem, pro Convenire. Cic. de Clar. Orat. 258. Confluxerunt enim & Athenas, & in hanc urbem multi inquinate loquentes ex diversis locis.
Confluebat ad eum magnus numerus. Cæs. 7. Bell. Gall. 44.
Confluere ad aliqua studia. Cic. 2. Tusc. 6. Quod accidet etiam nostris, si ad hæc studia plures confluxerint.
Causæ ad nos pleræque confluunt, Nobis obtruduntur. Cic. pro Planc. 84.
Cruciatus confluere, dixit Plaut. Asin. 2. 2. 48. — ut nos dicamur duo
Omnium dignissimi esse, quo cruciatus confluant.
Laus, honor, dignitas confluit ad aliquem. Cic. 1. de Invent. 5. Hinc ad ipsos qui eam adepti sunt, laus, honor, dignitas confluit.
Sentina Reip. confluit aliquo. Cic. in Sallust. 16. Nisi forte in ea te castra conjecisti, quo omnis sentina Reip. confluxerat.
Solertia. Huc licet ex toto solertia confluat orbe. Ovid. 9. Met. 740.
Vulgus confluit. Nepos 7. 6. 1. Tanta fuit omnium expectatio visendi Alcibiadis, ut ad ejus triremem vulgus conflueret, &c.

CONFLUENS, entis. Partic. [συῤῥέων] Cic. 10. Fam. 34. pr. Cum exercitu meo ab confluente Rhodano castra movi. Al. Rhodani. Victorius delendam putat v. Rhodano.
Auxilia confluentia. Vellei. 55. 2.
Multitudo confluens. Suet. Cæs. 16. Multitudinem quoque, biduo post sponte & ultro confluentem, compescuit.

CONFLUENS, entis. m. [ὁμόῤῥοια, σύῤῥους] est Alveus in quem duo flumina conveniunt. Plin. lib. 6. cap. 26. Cetero circuitu in solitudinem rediit, exhausta vicinitate Seleuciæ, ob id conditæ a Nicatore intra nonagesimum lapidem, in confluente Euphratis fossa perducti atque Tigris. V. Cæs. 4. Bell. Gall. 15. & Tacit. 2. Hist. 41.

CONFLUENTES, ium. pl. Idem. Plin. 6. 27. Est etiamnum oppidum Mesopotamiæ in ripa Tigris circa confluentes, quod vocant Digham.
Est & Confluentes, Civitas vetus Rhenana, inde dicta quod ad eam Rhenus & Mosella confluunt. V. Suet. Calig. cap. 8. Supra Confluentes.
Ubi Ber. notat, ubi duo flumina confluunt ea loca Confluentes vocari.
Et addit, Lugdunum in Gallia est ad Confluentes positum, ubi Arar Rhodano commiscetur. Hinc quædam urbs Confluentia. H. St. Desiderabatur locus Suet. totaque dictio in Lugd.

CONFLUENTIA, æ. f. Macrob. 7. Saturn. cap. 4. Hæc est ergo triplex causa vel podagræ, vel cujuslibet ex confluentia morbi. i. e. Multitudo humoris, fortitudo membri a se repellentis, & recipientis infirmitas. V. ibi Pontan.

CONFLUCTUO, āre. Apul. 11. Met. p. 258. Palla ad ultimas oras nodulis fimbriarum decoriter confluctuabat.

CONFLUCTUOR, [κυμαίνομαι] āri. impersonaliter, Sen. Medea, v. 943.
— haud aliter metu
Confluctuatur: ira pietatem fugat,
Iramque pietas. In emendatis codd. est Meum cor fluctuatur.

CONFLŪGES, Loca sunt, in quæ rivi diversi confluunt. Livius Andromeda, Confluges ubi conventu campum totum inhumigant. Auctor Nonius.

CONFLUGIUM, i. n. Idem. Salmas. Solino restituit cap. 9. Rupium cavamina, quæ fluctuum conflugiis nunc adesa sunt. vulgo legitur Confligiis. V. Salmas. ad h. l. p. 109.

CONFLUVIUM, i. n. Idem. Severus in Ætn. v. 325.
Donec confluvio revolutis æstibus amnis
Exsilit, &c. conf. Varr. apud Non. 15. 10. & Pitisc. Lex.

CONFLUUS, a, um. Prudent. Cathemer. 5. 76.
— unda revolvitur
In semet revolans gurgite confluo.

CONFOCILLATIO, ōnis. f. apud Firmicum.

CONFŌDIO, ōdi, ossum, [διορύττω] ĕre. Idem fere quod Fodere significat. Cato cap. 129. Confodiatur minute terra, & amurca bene conspergatur.
Hortum confodere. Plaut. Aul. 2. 2. 66.
Vineas confodere. Plin. 17. 20. pr. Confodi jubent mense Aprili.
Ad alia etiam transfertur; ut,
Confodere atque comprehendere aliquem. Cic. pro P. Sulla, 33.
Confodere & lacerare. Suet. in Augusto, cap. 91. Lecticaque ejus, quasi ibi cubans remansisset, concursu hostium confossa atque lacerata est.
Hostes confodiunt. Valer. 6. Argon. 418.
Jugulum alicujus. Lucan. lib. 3. 744.
Confodere aliquem vulneribus. Liv. 24. 7. Ut quum in prætereuntem fine armatis regem impetus fieret, confoderetur aliquot prius vulneribus, quam succurri posset.

CONFOSSUS, a, um. [διατετραμμένος] Adj. Vulneratus. Virg. 9. Æn. 444.
Tum super exanimem sese projecit amicum
Confossus, &c.

Equus

Equus vulneribus confossus. Curt. 8. 14. 34.
Judiciis confossos prædamnatosque, metaphorice dixit Liv. 5. 11.
Compar. Plaut. Bacch. 4. 8. 48.

Si tibi est machæra, & nobis veruina est domi:
Qua quidem te faciam, si tu me irritaveris,
Confossiorem soricina nenia. i. e. Magis confossum, quam cum sorex in muscipula deprehensus confoditur. V. Salmas. in loc. & Jul. Scal. Poetic. 1. 50.

CONFOSSIO, ōnis. f. apud Hieron.
CONFOSSOR, ōris. m. apud Tertullianum.
CONFŒDERO, āre. Prudent. in Laurent. v. 437.

Confœderentur omnia. Et Tertull. Apol. cap. 2. Cœtus antelucani ad canendum Christo & Deo, & ad confœderandam disciplinam. Froben. legit, Ad conferendam.

CONFŒDERATUS, a, um. ut, Sabinæ impiis nuptiis confœderatæ. Orosius 2. 4. V. Curas poster. Cellarii p. 299.
CONFŒDERATIO, ōnis. f. Hieron. Epist. 22. de Custod. Virgin. cap. 15. Prima apud eos confœderatio est, obedire majoribus.
CONFŒDUSTI, apud veteres dicebantur, Fœdere conjuncti. Festus. V. Voss. Etym. p. 219.
CONFŒDO, āre. Idem quod Fœdare. Apul. 7. Met. extr. Faciem atque oculos ejus confœdassem.
CONFŒDATIO, ōnis. f. apud Pacuvium.
CONFŒTEO, ēre; vel CONFŒTESCO, ĕre. Male olere. Obseq. de Prodigiis cap. 115. Cubile canis confœtuerat.
CONFŒTUS, a, um. [σύντοκος] ut, Confœta sus dicebatur, Quæ cum omni fœtu adhibebatur ad sacrificium. Festus.
CONFŒTO, āre. Idem ac Fœtare. apud Firmic.
CONFŒTURA, æ. f. apud eundem.
CONFORE, V. CONFIO.
CONFŌRIO, [μινθόω] īre. a Foriis dicitur; & significat Stercore liquido fœdare, quod Plautus Concacare dicit. Pomponius apud Non. 2. 352. Conforisti me Diomedes. Salmas. Conforasti legendum censet. V. ejus Exercit. Plin. p. 385.
CONFORMIS, e. [σύμμορφος] Quod est ejusdem formæ. Per translationem sumitur pro Convenienti & congruo. Onomast. Vet. Conforme, σύμμορφον. Et Sidon. 4. Epist. 12. Naufragioso pelago conformis motus animorum. V. Vulg. Interpr. Rom. 8. 29.
CONFORMĀLIS, e. Idem. Tertull. de Resurr. Carn. cap. 47. Corpus nostræ humilitatis conformale corpori gloriæ. conf. Idem adv. Marc. 5. 20.
CONFORMO, [διασχηματίζω, διαμορφόω] āre. Notæ significationis verbum. Gell. lib. 3. 16. Hippocrates in eo libro de quo supra scripsi, Cum & numero dierum, quibus conceptum in utero coagulum conformatur &c. Columel. lib. 8. 5. Diebus quibus animantur ova, in speciem volucrum conformantur.

Conformare ad. ut, Genuit & conformavit nos natura ad majora. Cic. 1. de Fin. 23.
Conformare se ad alicujus voluntatem. Cic. 1. Fam. 8. Veruntamen ipse me conformo ad ejus voluntatem: a quo honeste dissentire non possum. Quidam legunt Confirmare.
Animum & mentem meam ipsa cogitatione hominum excellentium conformabam. Cic. pro Arch. 14. [An Confirmabam? H. St.
Consilium alicujus nonnulla in re conformare & leviter emendare posse. Cic. pro Muren. 60.
Imaginem rei totius primo loco conformare. Auctor ad Heren. lib. 3. 35. De arte memoriæ.
Mores. Cic. 4. de Fin. 5. Quarum quum una sit, qua mores conformari putantur. Legitur & Confirmari.
Orationem. Cic. 1. de Orat. 17. Et ipsa oratio conformanda est non solum electione, sed etiam constructione verborum. Conformanda, i. e. Figuranda; sunt enim conformationes, figuræ.
Vocem conformare. Quintil. 11. 3. Conformanda vox est, ne ab oratione discordet.
Conformare, pro Asseverare. l. testium. D. de testibus. [Immo Confirmare.

CONFORMATIO, ōnis. f. [διαμόρφωσις, σχηματισμός] Cic. 1. Tusc. 20. Quasi vero intelligant qualis sit, in ipso corpore quæ conformatio, quæ magnitudo, qui locus.

Conformatio, imago, & figura. Cic. 2. de Orat. 357.
Conformatio quædam & figura totius oris & corporis. Cic. 1. de Orat. 114.
Animi conformatio. Cic. 1. de Nat. Deor. 106. Alii legunt Confirmatio.
Continentiæ & temperantiæ conformatio & moderatio. Cic. 3. Off. 96.
Lineamentorum. ut, Compositio membrorum, & conformatio lineamentorum. Cic. 1. de Nat. Deor. 47.
Membrorum. ut, Animantis figura, conformatioque membrorum tantam naturæ solertiam significat. Cic. 2. de Nat. Deor. 85.
Sententiarum ornamenta & conformationes, Cic. de Clar. Orat. 140. sunt quæ ipse alibi Formas, lumina, schemata vocat. V. suis locis.
Verborum & sententiarum conformatio. Cic. 3. de Orat. 199. h. e. Figuræ & schemata verborum sententiarumque.
Ipsa collocatio conformatioque verborum perficitur in scribendo, non poetico, sed quodam oratorio numero. Cic. 1. de Orat. 151.
Vocis conformatio ac varietas. Cic. 1. de Orat. 18.
Conformatio, Color rhetoricus. Priscianus in Præexercitamentis Rhetorices, Conformatio, quam Græci προσωποποιίαν nominant, est quando alicui rei contra naturam datur persona loquendi, ut Cicero patriæ & Reipub. in Invectivis dat verba. Est præterea Simulacri fictio, quam Græci εἰδωλοποιίαν: quando mortuis verba dantur. quod facit Cicero pro Cœlio, verba dans Appio Cæco contra Clodium. Auctor ad Heren. lib. 4. 66. Conformatio, est quum aliqua quæ non adest, persona confingitur, quasi adsit, aut quum res muta aut informis, fit eloquens & formata, & ei oratio attribuitur ad dignitatem accommodata, aut actio quædam.

CONFORMĀTUS, a, um. [διεσχηματισμένος] Partic. ut, Effigies conformata caminis Siculis. Stat. 1. Silv. 1. 3.

Mundus a natura conformatus. Cic. 3. de Nat. Deor. 26.
Vox conformata. Cic. pro Arch. 1. Quod si hæc vox, hujus hortatu præceptisque conformata, nonnullis aliquando saluti fuit, &c.

CONFORMATOR, ōris. m. Apul. in Trismegisto, p. 80. Dominus & omnium conformator, quem recte Deum dicimus.
CONFORNĪCO, [καμαρόω, ὀροφόω] āre. In fornicem formare. Vitruv. lib. 4. cap. 5.
CONFORTO, [ἰσχύω] āre. Fortem facere, roborare. Cyprian. Epist. 62. Religio instigare nos debet & confortare ad fratrum membra redimenda. Et Lactant. 4. 15. 13. Confortamini manus resolutæ.
CONFORTANS, antis. Vulg. Interpr. Ezech. 3. 14. & Luc. 22. 43.
CONFORTATUS, a, um. Vulg. Gen. 48. 2. & Job. 21. 7.
CONFŎVEO, ōvi, ōtum, [συνθάλπω] ēre. Simul fovere. Cato cap. 8. Circum oleas autumnitate ablaqueato, & stercore addito, confoveto. Alii legunt, Stercus addito.

Membra confovere. Apul. lib. 8. p. 204. Pæne collapsa membra lavacro, ciboque confovere. V. etiam Hieron. adv. Rufin. 3. 8.

CONFŌTUS, a, um. Partic. Prosper Aquitan. de Provid. Dei, v. 679. Amplexu paterno confotus. V. Vulg. Interpr. Jes. 59. 5.
CONFRAGOSUS, CONFRAGUS. V. CONFRINGO.
CONFRĔMO, ui, ĭtum, [φριμάσσω] ĕre. Idem quod Fremo. ut Agmina confremunt. Stat. 1. Silv. 6. 76.

Cælum confremit. Sil. lib. 16. 398.
Omnes confremuere. Ovid. 1. Met. 199.

CONFREQUENTO, āre. Vet. Inscript. apud Spon. Miscell. Erudit. Antiq. p. 54. LOCVM CONFREQVENTARE. Et p. 161. NATALE (festum) CONFREQVENTETIS. V. Prudent. Perist. hymn. 1. 8.
CONFRĬCO, ui, ctum, [ψήχω] āre. Valde fricare. Plaut. Asin. 3. 3. 80.

Atqui pol hodie non feres, ni genua confricantur. Columel. lib. 2. cap. 3. Boves quum ab opere disjunxerit, substrictos confricet, manibusque comprimat dorsum, & pellem revellat.
Faciem sibi confricare. Suet. Claud. cap. 8.
Sensus alicujus injuriis confricare. i. e. Exasperare, perstringere. Gell. 7. 3.

CONFRICĀTUS, a, um. Plin. 29. 2. Dentibus confricatis.

Orchites sale confricatæ. Varro de R. R. 1. 60.

CONFRICATIO, ōnis. f. Frictio, fricatio. Metaphor. August. Confess. 4. 8. Fabulæ & mendacii adulterina confricatione corrumpebatur mens nostra.
CONFRICAMENTUM, i. n. Idem ac Frictio. q. V. Cæl. Aurel. 2. 4. Confricamentis uti.
CONFRIGEO, ēre. apud Firmic.
CONFRIGEFIO, antep. c. ĕri. apud Cels.
CONFRIGERO, āre. apud Apul.
CONFRINGO, ēgi, actum, [συῤῥήγνυμι] ĕre. a Frango compositum, idem fere significat quod Effringo vel infringo. Plaut. Capt. 4. 4. 8.

Aulas, calicesque omnes confregit, nisi quæ modiales erant.
Sic Perfringere. Sed quidam Perfrango. H. St.
Claustra confringere. Lucret. lib. 1. 71.
Dens sub forcipe confringitur. Celsus lib. 7. 12. Ac si exesus est ante, id foramen vel lineamento vel bene accommodato plumbo replendum est, ne sub forcipe confringatur. *Sous le davier.* De dentis evulsione loquitur.
Digitos confringere. Cic. pro Flac. 73.
Sceptra confringere. Sen. Herc. fur. 4.

Ac sæva justa sceptra confregit manu. i. e. Vi usurpavit regnum. De Lyco.

Tesseram confringere hospitalem apud aliquem. V. TESSERA.
Turres confringere. Lucan. lib. 6. 123.
Confringere rem, pro Dissipare & consumere. Plaut. Stich. 4. 2. 49.

Dum parasitus mihi fratrique fuisti, rem confregimus.

Consilia confringere. Cic. 3. Verr. 13. Confringat iste sane vi sua consilia Senatoria, quæstiones omnium perrumpat: Evolet ex vestra severitate.
Jura confringere. Cic. 2. de Legib. 55.
Præturam alicujus. Cic. pro Milon. 35. Al. Constringere.

CONFRACTUS, a, um. [συνεῤῥηγμένος] Partic. ut, Confracta navis est illis. i. e. Naufragium fecerunt. Plaut. Rud. 1. 2. 64.
CONFRACTUS, ûs. m. Cels. præf. lib. 1. p. 7. Considerare duritiem, mollitiem, lævorem, confractum. [Ita quidem Linden. Sed codd. MSS. & typis editi antiquiores præferunt Contactum. Eaque lectio potior videtur. Quam prolixius astruere brevitatis studio prohibeor.
CONFRACTIO, ōnis. f. &
CONFRACTURA, æ. f. Idem. In Digest. & Vulg. Interpr. Psal. 105. 23.
CONFRĂGŌSUS, a, um. Adj. [κρημνώδης] Quod disruptum & rude atque incultum est. Columel. lib. 2. cap. 2. Incultum igitur locum considere mus, siccus an humidus, nemorosus arboribus, an lapidibus confragosus.

Argumenta velut horrida & confragosa. Quintil. lib. 5. cap. 8.
Versus confragosi. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Evecti confragosis, atque asperis, tota pandere possumus vela. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Confragosum, per translationem, Intricatum, quod vix potest intelligi. Plaut. Cist. 2. 3. 70.

Sed ego illud quæro confragosum, quomodo
Prior posterior sit: posterior sit prior.

CONFRĂGUS, a, um. [κατάδενδρος] Adj. Idem. Lucan. lib. 6. 126.

— & confraga densis
Arboribus dumeta tegunt. i. e. Aspera & inaccessa. sunt spinis obsitæ rupes.

CONFRUCTUS, ûs. m. in Fragment. Poet. [Quibus? Sic & mox in *Confugo* Thes. Lips. passimque, nullo indicato loco.
CONFRUMENTALIS, [σύσιτος] Interp. Dig. 47. t. 24. l. 4.
CONFŬGIO, ūgi, ugitum, [καταφεύγω] ĕre. Idem quod Fugere. Cic. 4. Verr. Quid te futurum est? quo confugies? ubi nitere?

Quo confugerem habebam, ubi conquiescerem. Cic. 4. Fam. 6.
In agros confugere. Cic. 3. Att. 15.
Confugere in arcem. Cic. 1. Tusc. 85.
In fidem, misericordiam alicujus. Cic. pro Quint. 10. Quum tot, tantisque difficultatibus affectus atque afflictus, in tuam, C. Aquili, fidem, veritatem, misericordiamque P. Quintius confugerit.
In naves. Cæs. 3. Bell. Civil. 9.
Ad aliquam auxilii gratia. Liv. 1. 2. Inde Turnus Rutulique, diffisi rebus suis, ad florentes Hetruscorum opes, Mezentiumque regem eorum confugiunt.
Ad te confugio & supplex tua numina posco. Virg. 1. Æn. 666.
Ad aliquem virtute præstantem. Cic. 2. Off. 41.
Ad aram vel In aram. Cic. pro Cæcin. 100.
Ad artes. Ovid. 1. Fast. 571.
Ad fidem alicujus. Cic. 1. Verr. 11. Ad meam fidem, quam habent spectatam jam, & diu cognitam, confugiunt: auxilium sibi per me a vobis atque a Populo Romano legibus petunt.

Ad opem judicum afflicti injuriis supplices inferioresque confugiunt. Cic. pro Font. 23.
Ad opem æger confugit medicam. Ovid. 3. de Pont. 4. 8.
Ad rem publicam. Cic. 4. Fam. 6.
Ad statuam confugere. Ulp. in l. si dominus. D. de his qui sunt sui vel alien. jur.
Ad vota precesque. Plin. 10. Epist. 51.
Confugere ad aliquid, se excusandi gratia. Ter. Heaut. 4. 5. 45.
— neque tu scilicet
Eo nunc confugies, quid mea? num mihi datum est? i. e. Non erit quod excusationis causa hæc dicas, Quid mea?
Confugere sine præpositione. ut, Perusiam confugere coegit. Suet. Aug. 14.

Cōnfŭga, æ. f. [καταφυγών] Qui ad asylum confugit. l. præsenti. C. de his qui ad eccles. confug. l. si qua. C. de episc. & cleric.

Confugela, æ. f. Festus, Confugelam antiqui Confugium dicebant.

Confugium, i. n. [καταφυγή] Ovid. 4. Trist. 5. 6.
Qui veritus non es portus aperire fideles
Fulmine percussæ confugiumque rati.
Confugium & portus. Ovid. 5. Trist. 6. 2.
Commune confugium ægris animantibus. Stat. 12. Theb. 504.

Confŭgo, āre. in Fragm. Poet.

Confŭgatio, ōnis. f. apud Firmicum.

Confulcio, si, tum, [ἐρείδω] īre. Idem quod Fulcire: unde,

Confultus, Partic. ut, Corpora confulta exiguis intervallis. Lucret. 2. 97. Nonnulli Conflicta legunt, cujus eadem fere significatio est apud hunc poetam. Utrumque enim Connexum significat, & compactum vel commissum. Si Conflicta legis, recte exposueris Collisa. Alii legunt Consulta.

Confulcimentum, i. n. apud Firmicum.

Confulgeo, si, [σελαγίζω] ēre. Notum verbum. Plaut. Amph. 5. 1. 44.
Ædes totæ confulgebant tuæ, quasi essent aureæ. i. e. Undique fulgebant.

Confulgŭro, āre. apud Firmicum.

Confulminatus, a, um. apud eundem.

Confūmo, āre. apud eundem.

Confundo, fūdi, fūsum, [συγχέω, συγχύνω, συνδέω] ĕre. Perturbare, commiscere. Plin. Et si noscantur, facile confundunt colorem. Plaut. Most. 1. 3. 120.
Itidem olent, quasi quum una multa jura confudit coquus.
Cum igne se confundit ignis. Cic. de Univers. 41.
Dolore confundere aliquem. Plin. ad Maximum 5. Epist. 5.
Confundere in unum corpus. Liv. 34. 9. Nunc in corpus unum confusi omnes, Hispanis prius, postremo & Græcis in civitatem Romanam ascitis.
In unum sonum coalescere, & confundi. Quintil. lib. 1. cap. 7.
Confundere sermones in unum. Liv. 7.
Fœdus. Virg. 12. Æn. 290.
Iter. Sil. lib. 3. 663.
Has observatis valles enavimus astris.
Namque dies confundit iter, &c.
Jus omne. Lucan. 1. 667.
Lacrymas cum lacrymis. Ovid. 2. Epist. 95.
Particulas similes inter se. Cic. 4. Acad. 118.
Prælia confundit Bacchus cum Marte. Hor. 1. Carm. 17. 23. Quando ex ebrietate oriuntur rixæ.
Sacra prophanis. Claud. 7. Paneg.
Sensus animi. Lucret. 2. 945. i. e. Turbare.
Venerem cum multo vino. i. e. Libidinem cum ebrietate. Ovid. 2. Trist. 363.
Vera confundere falsis. Cic. 4. Acad. 61.
Verba confunduntur. Lucret. lib. 4. 562.
Confundere quidpiam in vas aliquod. Columel. lib. 12. cap. 28. Si vinum in vetustatem servare voles, in cado duarum urnarum, quamoptimi vini sextarium, aut fæcis generosæ recentis sextarios tres addito: aut si vasa recentia ex quibus vinum exemptum sit habebis, in ea confundito.
Confundi, pro Erubescere usus est Cyprianus in tractatu de Lapsis, Christus in præceptis suis dicit, Qui confusus me fuerit, confundet illum Filius hominis. Et Christianum se putat, qui Christianus esse aut confunditur, aut veretur? Quomodo potest esse cum Christo, qui ad Christum pertinere, aut erubescit, aut metuit?

Confūsus, a, um. [αἰσχυνθείς, συγχυθείς] Partic. Perturbatus. Liv. 6. 34. Confusam eam ex recenti morsu animi, quum pater forte vidisset, percontatus, Satin' salvæ?
Animo confusus. Liv. 6. 6. i. e. Pudore perturbatus.
Fletu confusus gaudia. Stat. 5. Silv. 3. 217.
Mœrore confusus. Liv. 35. 15.
Pudore. Ovid. 21. Epist. 111.
Somnio confusus. i. e. Perterrefactus. Suet. Cæs. cap. 7. Confusum somnio proximæ noctis conjectores ad amplissimam spem incitaverunt.
Turba querelarum confusus adolescens repente obticuit. Justinus lib. 32. cap. 2. de Demetrio.
Castra confusa tumultu. Lucan. 7. 127.
Licentia. Claud. 1. in Eutrop. 499.
Merum confusum sectis herbis. i. e. Mixtum. Horat. 2. Serm. 4. 67.
Olympus, Cælum nubilum. Stat. 5. Theb. 421.
Pectora. Valer. 1. Argon. 79.
Prolem confusam utero capere, Ex adulterio neque ex uno viro concipere. Seneca Hippol. v. 171.
Miscere thalamos patris & gnati apparas,
Uteroque prolem capere confusam impio?
Rebus confusis opem tribuere. Claud. de Bell. Get. 432.
Rosa confusa rubore. Columel. 10. 261.
Strages. Virg. 6. Æn. 504.
Turba. Ovid. 1. Fast. 113.
Verba. Ovid. 2. Met. 666.
Voluptas jam confusa. i. e. Turbata & jam cessans. Ovid. 15. Epist. 49.
Vox. Lucret. lib. 4. 566.
Vultus confusus. i. e. Perturbatus. Ovid. 3. Trist. 5. 11.
Cernere perturbata & confusa. Cic. 1. de Divin. 60.
Inire confusum suffragium. Liv. 26. 18.
Compar. [αἰσχυντηρός] ut, Confusior pavor. Plin. lib. 7. sub finem procemii.
Facies confusior. Tacit. 4. Ann. 63.
Superl. Mos confusissimus. Suet. Aug. cap. 44. Spectandi confusissimum morem correxit.

Confusūrus, a, um. [συγχύσων] Partic. Ovid. 6. Met. 585.
— sed fasque, nefasque
Confusura ruit: pœnæque in imagine tota est.

Confusio, ōnis. f. [σύγχυσις] ut, Confusio omnium rerum. Cic. 2. de Fin.
Religionum confusio. Cic. 2. de Legib. 23.
Temporum. Cic. 2. Off. 65.
Virtutum conjunctio confusioque a philosophis ratione quadam distinguitur. Cic. 5. de Fin. 67.
Vitæ perturbatio & magna confusio. Cic. 1. de Nat. Deor. 3.
Confusio, pro Animi perturbatione. Plin. 1. Epist. 22. in fine. Et Tacit. 3. Hist. 38. Causam confusionis quærenti, non se proprio metu, nec sui anxium, preces lacrymasque attulisse.
Oris crebra confusio. Idem 4. Hist. 40. V. etiam Plin. Paneg. cap. 86. & Vellei. 2. 124.

Confūsē, [συγκεχυμένως] Adverb. Plin. lib. 34. cap. 2. Quondam æs confuse auro argentoque miscebatur.
Confuse & permiste, cui contrarium Descripte & electe. Cic. 1. de Invent. 49. In præsentia tantummodo numeros & modos & partes argumentandi confuse & permiste dispersimus, post descripte & electe.
Agere confuse. Cic. 3. de Nat. Deor. 19.
Loqui confuse. Cic. 2. de Fin. 27.
Confuse universis mancipiis constitutum pretium. Cui opponitur, quod mox sequitur: Singulorum mancipiorum constituto pretio. Pomponius in l. si plura. D. de ædilit. edict.
Compar. Cic. 8. Philip. 1. Confusius hesterno die est acta res.

Confusim, [χύδην] aliud Adv. Idem. Plin. lib. 18. cap. 16. Unum de ea & cytiso volumen Amphilochus fecit confusim.

Confusaneus, a, um. Confusus. Gellius præfat. Miscellam & quasi confusaneam doctrinam conquisiverant.

Confusĭlis, e. Idem. apud Apul.

Confunĕro, āre. Juvenc. 4. 97.
Ejus ut adventus terræ confuneret orbem. V. Barth. Advers. 13. 19.

Confungor, gi. JCt. in Dig.

Confŭro, ĕre. Saresb. in Epist. Quæ capiti confurebant membra cointereunt.

Confūto, [ἀνασκευάζω] āre. Refellere. Plaut. Truc. 2. 3. 28.
Ego istos, qui nunc me culpant, confutavero.
Verbis confutare iratum. Ter. Phorm. 3. 1. 13.
Quid is fecit? G. confutavit verbis admodum iratum patrem.
Dictis confutare. Ter. Heaut. 5. 1. 76.
Hic, ita ut liberos est æquum, dictis confutabitur.
Argumenta confutare. Cic. 1. de Divin. 8. Etenim ipse Cotta sic disputat, ut Stoicorum magis argumenta confutet, quam hominum deleat religionem.
Audaciam alicujus. Cic. in Partit. 134.
Dolores maximos confutare. Cic. 5. Tusc. 88. Ordiamur ab eo, si placet, quem mollem, quem voluptarium dicimus. Quid, is tibi mortemne videtur, an dolorem timere, qui eum diem quo moritur beatum appellat, maximisque doloribus affectus, eos ipsos inventorum suorum memoria & recordatione confutat? i. e. Retundit.
Confutare, Confundere, commiscere, commovere. Varr. Manio, Harum ædium summa atria confutabant architecti omnes. Titinnius Setina, Coquus magnum ahenum, quando fervit, paula confutat trua. Nonius. Hunc versum citat Scalig. ad Fest. in voce Refutare; probare propriam hujus vocis significationem deductam esse ab ollis, quæ cum ferventes paulò plus exuberant, solent futo vase ad hoc apto, inversa aqua compesci; quod dicitur Futare & confutare ollam: Hinc ad alia transfertur.

Cōnfutatio, ōnis. f. [ἀνασκευή] in oratione, est Contrariorum locorum dissolutio. Auctor ad Herenn.

Confutatus, a, um. Ammian. 26. 3. Venefici nocuisse quibusdam aperte confutati. V. 17. 9.

Confutātor, ōris. m. Hieronymus Catalog. Scriptor. ecclesiast. in Bardesane: Primum Valentini sectator, deinde confutator, novam hæresin condidit.

Confutuo, ĕre. Catull. Carm. 38. 3.
— quicquid est puellarum
Confutuere.

Congarrio, īre. Saresb. 5. 6. Inter congarrientes perstrepere.

Congaudeo, ēre. Simul gaudere. Tertull. adv. Gnost. cap. 13. Congaudeo omnibus vobis, perinde & vos gaudete & congaudete mihi. conf. adv. Psych. cap. 13. Cyprian. Epist. 50. Et Ambros. ad Virg. Lapf. pr.

Congedus, i. m. Amnis est Celtiberorum, erumpens circa Bilbilim, qui per agri planitiem fluens, exiguum lacum efficit, tepentibus aquis. Martial. 1. 50.
Tepida natabis lene Congedi vada,
Mollesque nympharum lacus.

Congĕlĭdus, a, um. Adj. [ψυχρός] ut, Congelida aqua apud Cels. lib. 4. cap. 24. At si tumor est, foveri quidem debet aqua congelida. Quo loco sunt qui legant, Egelida: alii, Calida. Congelidam vero putant esse, Quæ ab ipso Celso capite eodem Egelida nuncupatur, hoc est Tepida.

Congĕlo, [συμπήγνυμαι, πήγνυμαι] āre. Idem quod Gelare & concrescere. Et raro præterquam in tertiis personis reperitur. Plin. lib. 18. cap. 28. Infinitum quantum illo tempore cadentes pruinas congelat. Columel. lib. 7. cap. 8. Ipsos quidam virides conterunt nucleos, & lacti permiscent, atque ita congelant. i. e. Coagulant.
In lapidem congelare rictus serpentis apertos. Ovid. 11. Met. 61.
Lacrymas congelare. Ovid. ad Liv. 113.
Latices Ister (scil. Fluvius) congelat suos. Ovid. 3. Trist. 10. 30.
Pectora nautis congelat hiberni vultus Jovis. Valer. 3. Argon. 578.
Virum congelat uxor anus. Martial. 14. 147.
Quid prodest, si te congelat uxor anus?
Congelavit otio. Cic. 2. Fam. 13. Gaudebam sane, & congelasse nostrum amicum lætabar otio. h. e. Velut congelatum esse, & obtorpuisse.
Congelare, neutrum, pro Congelari. Ovid. 6. Met. 306.
Ipsa quoque interius cum duro lingua palato
Congelat, & venæ desistunt posse moveri. Congelat. i. e. Frigida & dura fit. De Niobe in marmor conversa loquitur.

CONGELOR, ari. passiv. Columel. lib. I. cap. 6. Oleum quod minus provenit, si congelatur, fracescet.

CONGELĀTUS, a, um. Martial. II. 99.
Nec congelati gutta proderit nasi. Adde Vitruv. 8. 3. & Columel. 3. 12.

CONGELATIO, ōnis. f. [σύμπηξις] Plin. lib. 31. cap. 3. Minui certè liquorem omnem congelatione deprehenditur.

CONGELASCO, ĕre. Macrob. 7. Saturn. cap. 12. Cur vina aut nunquam, aut rarenter congelascant.

CONGĔMĪNO, [διπλασιάζω] āre. Idem quod Geminare. Virg. II. Æn. 698.
Tum validam perque arma viro, perque ossa securim,
Altior insurgens, oranti & multa precanti
Congeminat. i. e. Bis eum securi percutit.
Congeminavimus omnes. Plaut. Amph. 2. 2. 154.
Tu peperisti Amphitruonem, ego alium peperi Sosiam:
Nunc si pateram patera peperit, omnes congeminavimus.
Crebros ensibus ictus congeminant. Virg. 12. Æn. 713.
Sonitus congeminare. Sil. lib. 3. 196.
Vocem per aures congeminare. Valer. 2. Argon. 201.

CONGEMINANS, antis. Partic. [διπλασιάζων] Valer. 6. Argon. 379.

CONGEMINĀTUS, a, um. Apul. de Dogm. Plat. p. 54. Numeris & modis confici congeminati.

CONGEMINATIO, ōnis. f. [δίδυμότης] Plaut. Pœn. 5. 5. 18.
Quid hoc est conduplicationis? quæ hæc congeminatio?

CONGEMMATUS, a, um. Idem ac Gemmatus, apud Tertull.

CONGĔMO, ui, ĭtum, [στενάζω] ĕre. Una & simul gemere, & condolere. Cic. pro Muren. 51. Congemuit Senatus frequens, neque tamen satis severe pro rei indignitate decrevit.
Mortem congemere ac flere. Lucret. 3. 947.
Quid tibi tantopere est mortalis, quod nimis ægris
Luctibus indulges? quid mortem congemis, & fles?
Positum feretro congemuere. Valer. 5. Argon. 12.
Congemere, ad Arbores translatum. Virg. 2. Æn. 631.
Vulneribus donec paulatim evicta, supremum
Congemuit. De orno arbore loquitur.

CONGEMISCO, ĕre. Idem. Augustin. Confess. 6. 7. pr. Congemiscebamus in iis, qui simul amice vivebamus.

CONGEMISCENS, entis. Tertull. de Spectac. cap. 30. Reges imis tenebris congemiscentes.

CONGĔNER, ĕris. Adj. [ὁμόγενος] ut Degener. Plin. lib. 15. cap. 24. Aliud corpus est terrestribus fragis, aliud congeneri eorum unedoni.

CONGĔNĔRO, [συγγεννάω] āre. Adjungere, associare. Accius Fidicinis, Quam vehat grato tibi congenerat gentium, aut generum affinitas. Ennius, Quem mihi congenerat affinitas. Nonius 2. 121. Obsoletum.

CONGENERĀTUS, a, um. ut, Porculi congenerati. Varr. R. R. 2. 4. Senium parentis congeneratum. Columel. 7. 3.

CONGĔNER, ĕri. m. Generi in affinitate socius. Congeneri, Duo pluresque generi, respectu unius soceri. Symmach. 8. Epist. 40. Supremis congeneri interesse. Gloss. Cyrilli, Congener, σύγγαμβρος.

CONGENĬTUS, a, um. [ὁμογενής] Partic. a Congigno. Plin. lib. II. cap. 39. Pili congeniti non desinunt.
Congenita vastitas roborum. Plin. lib. 16. cap. 2.

CONGENTĪLIS, is. m. Gloss. Gr. Lat. ὁμόεθνος, Congentilis.

CONGENŪCLO, CONGENICULO, vel CONGENULO, [γονατίζω] āre. Flecti genibus. Sisenna lib. 3. Hist. Multi plagis adversis icti & congenuclati Romanis præcipitatis, ipsi supra volvit in caput. Cæcil. Annal. lib. 6. Ipse regis ferit pectus, adversum congenuclat, percussu dejicit dominum. Nonius.

CONGER, Piscis. V. CONGRUS.

CONGERMANESCO, ĕre. Coalescere, conjungi vel consociari. Quadrigarius Annal. Facite exempla eorum, ut vos cum illis congermanescere sciatur. Nonius.

CONGERMINASCERE, [βλαστάνειν] V. GERMEN.

CONGERMINO, āre. Coalescere, conjungi. Gell. 20. 8. Cepe revirescit & congerminat luna decedente.

CONGĔRO, ssi, stum, [συμφορέω, συναθροίζω] ĕre. Congregare, coadunare, accumulare.
Simul omnia congerere. Cic. 16. Fam. 14.
Congerere in. Cic. pro Lege Manil. 22. Quas & a majoribus acceperat, & ipse bello superiore ex tota Asia direptas, in suum regnum congesserat.
In caput alicujus saxa. Sen. OEdip. 10.
In cellulam ad aliquem. Ter. Eun. 2. 3. 17. Quum in cellulam ad te patris penum omne congerebam clanculum.
In sermonem turbam. Cic. de Clar. Orat. 332. Ut te eripias ex ea, quam ego congessi in hunc sermonem, turba patronorum.
In unum omnia. Cic. 5. Tusc. 117.
Causas congerere in aliquem. Liv. lib. 3. 38. Haud ignari quanta invidiæ immineret tempestas: omnes vastati agri, periculorumque imminentium causas in se congesturos. i. e. Culpam rejecturos.
Crimen in aliquem. Cic. pro Milon. 65.
Maledicta in aliquem. Cic. 3. Philipp. 15.
Ornamenta in aliquem. Cic. pro Rege Deiot. 12. In quem quum dii atque homines omnia ornamenta congessissent, tum tu ipse plurima & maxima.
Congerere alicui, pro In aliquem. Sen. I. de Clement. Ambitiosæ majestati quicquid potuimus titulorum congessimus.
Ictus crebros alicui. Valer. 4. Argon. 306.
Amnes. Valer. 4. Argon. 717.
Aram arboribus. Virg. 6. Æn. 178.
— aramque sepulcri
Congerere arboribus, cæloque educere certant. h. e. Pyram. Servius.
Divitias auro. Tibul. lib. I. I. I.
Funus alicui congerere, ac tumulum struere. Senec. Medea 12.
Honores supremos alicui congerere, Alicujus obitum honestare. Valer. 6. Argon. 630.
Laticem in vas pertusum. Lucret. 3. 1022.
Oscula. Ovid. 18. Epist. 113.
Silvas. i. e. Magnam vim lignorum. Sen. Herc. fur. 6.
Tela. Cic. 16. Fam. 14.
Terram congerere in. Jabolenus in l. qui domum. D. locati, Terram in eam aream amplius, quam fundamenta cæmentitia locatoris erant, congessit.
Viaticum alicui. Cic. pro Planc. 26.
Ne plus æquo quid in amicitia congeratur, non verendum est. Cic. de Amicit. 58.
Congerere, Nidum facere. Virg. 3. Ecl. 69. — namque notavi
Ipse locum, aeriæ quo congessere palumbes. Avium enim congestus est, quum ad nidum construendum festucas, herbas, floccos, aliaque congerunt.

CONGESTUS, a, um. Partic. [συμπεφορημένος] ut, Pindo congestus Athos. Sen. OEth. 9.
Artus temere congesti, Sine ordine dissecta membra. Sen. Hippol. 12.
Cibaria congesta. Hor. I. Serm. I. 32.
Culmen tugurii congestum cæspite. Virg. I. Ecl. 69.
Donis congestis undique crescunt opes. Sil. lib. 13. 87.
Funera congesta acervatim honori cadaverum. Plin. lib. 12. cap. 18.
Grana tritici in os pueri Midæ congesta. Cic. 2. de Divin. 66.
Honores congesti. Liv. 39. 50. extr.
Montes. i. e. Comportati. Ovid. I. Met. 153.
Monumenta opibus alicujus. Tibul. lib. I. 7. 59.
Nemore congesto structum aggerem acervare. Sen. Herc. fur. 13.
Opes. Ovid. 4. Fast. 618.
Oppida congesta manu præruptis saxis. Virg. 2. Georg. 156.
Oratio dissoluta atque ex diversis congesta. Quintil. lib. 2. cap. 11.
Pondus auri. Ovid. 17. Epist. 224.
Pulvis. Propert. lib. 4. 10. 31.
Sacci congesti. Hor. I. Serm. I. 70.
— congestis undique saccis
Indormis inhians, &c.
Spes in aliquem. Ovid. 8. Met. 113. — nec te
Noster amor movit, nec quod spes omnis in unum
Te mea congesta est.
Turba. Sen. Thyest. 9.
Compar. Auson. Mosell. v. 133.
Gobio, non major geminis sine pollice palmis,
Præpinguis teres, ovipara congestior alvo.

CONGESTE, Adv. Stricte, breviter. Capitolin. in Marco Phil. cap. 19. extr. Et quidem hæc breviter & congeste.

CONGESTIM, Adv. Idem. Apul. Apol. p. 462. Jacere congestim.

CONGESTIO, ōnis. f. Jabolenus in l. qui domum. D. locati, Quia non ipsa congestio, sed humor ex ea congestione postea damno fuerit. Sic Macrob. 5. Saturn. cap. 15. sub finem, & Vitruv. 10. 20. pr.

CONGESTUS, ûs. m. [συνάθροισις] Cic. 2. de Divin. 68. Herbam autem asperam, credo, avium congestu, non humano satu. i. e. Quam aves congesserunt. Columel. lib. 9. cap. 14. Congestu culmorum & frondium supertegemus.
Arenæ congestus. Lucret. 6. 724.
Copiarum. Tacit. 2. Hist. 87.
Signorum congestus. Quintil. 10. 7. p. 954. Miles congestu signorum excitatur. i. e. secundum Burm. Circumstantibus signis circa oratorem ducem.

CONGESTITIUS, a, um. Adj. [συγκόμιστος] Quod congestum est. Columel. lib. 2. cap. 10. Non deterius tamen etiam pinguibus arenis, vel congestitia humo proveniunt.
Locus congestitius, Non solidus ad jacienda fundamenta. Vitruv. lib. 3. cap. 3. Si autem non solidus invenietur, sed locus erit congestitius, &c.

CONGĔRIES, ēi. f. [σωρεία, συναθροισμός] Coadunatio, agger, cumulus. Plin. lib. 10. cap. 43. Ubi de corvo loquitur, qui congesserat lapides in situlam, ut biberet commodius. Ita, inquit, descendere paventem expressisse tali congerie quantum potuoro sufficeret.
Bonorum congeries. Claud. 8. Paneg.
Pulveris. Lucan. 9. 487.
Silvæ. Ovid. 9. Met. 235.
Rudis. Claud. 2. in pr. Conf. Stil. 10. i. e. Chaos. Ovid. I. Met. 7. Vocat rudem indigestamque molem.
Sæva congeries, Strages. Valer. 6. Argon. 511.
Inter equos sævam misero lustramine versant
Congeriem.

CONGERRO, ōnis. m. [συμφλύαρος, συνόμιλος] Cum quo familiariter versamur, & fere confabulamur. Erasmus. Plaut. Most. 3. 3. 27.
Nunc ego me illac per posticum ad congerrones conferam. Idem Truc. I. 2. 6. Ne quam veniunt ad scorta congerrones. h. e. Quasi simul cum scortis garrientes. Alii legunt Congerones.

CONGIARIUM. V. CONGIUS.

CONGIUS, i. m. [χοῦς] Mensuræ aridorum & liquidorum genus est, sex sextarios continens. Plin. lib. 14. cap. 9. Distat a mulso quod fit e musto, cum quinque congiis austeri musti. Idem lib. 14. cap. 16. Libram & quadrantem in congios duos musti macerant. Et Liv. 25. 2. V. Budæum de Asse, & inprimis Eisenschmid. de Pond. & Mens. S. 2. c. 2. Figuram ac descriptionem Congii æneï Romani exhibet Jac. Oisel. tab. 116.

CONGIĀLIS, e. [χοαῖος] Fidelia congialis, Quæ congium capit. Plaut. Aul. 4. 2. 15.
Mulsi congialem plenam faciam tibi fideliam.
Situli congiales. Vitruv. 9. 9.

CONGIARIUS, a, um. Adj. [χοαῖος] ut, Congiarius cadus. Qui congium continet. Plin. 14. 14. Ipse quum rediit ex Asia, millia cadûm congiariûm divisit amplius centum. Ita legit Budæus, Sunt autem (inquit idem) Congiarii cadi, Qui congium tantum capiunt: id est senos sextarios Italicos. Harduin. legit, In congiarium divisit. [MSS. omittunt præpositionem.

CONGIARIUM, i. n. [ἐπίδοσις] Munus quod a principe exhibetur populo. Dictum a Congio, quod olim Frumentum daretur. Sen. lib. 4. de Benef. cap. 28. Hoc donabatur populus, sicut donativo milites donabantur. Sic Plin. in Paneg. cap. 25. Nisi vero leviter attingi placet, locupletes tribus, datumque congiarium populo, & datum totum, cum donativi partem milites accepissent. Cic. 10. Att. 7. Vehementer avaritiam video fuisse, & spem magni congiarii. V. Donativum in DONO. Congiarium pro Donativo posuit Curtius 6. 2. 10. Millia talentûm proxima præda redacta erant: a quibus XII millia in congiarium militum absumpta.

Dare populo congiaria. Suet. August. cap. 41. Congiaria frequenter populo dedit, sed diversæ fere summæ, modo quadringenos, modo tricenos, nonnunquam ducenos, quinquagenosque nummos.
Lenire multitudinem imperitam congiariis. Cic. 3. Philipp. 116.
Congiarium, est etiam Donum quod princeps privatim dat alicui. Suet. de Clar. Rhet. cap. 27. Nec eo minus, imo vel magis ob hoc Antonio gratus: a quo mox Consule ingens etiam congiarium accepit. Idem pro Privato dono in Cæs. cap. 27. dixit Uberrimum congiarium, teste Budæo. Sed & in Vespas. cap. 18. Colossi refectorem, inquit, insigni congiario, magnaque mercede donavit. i. e. Munere Imperatorio.
Exiguitas congiariorum. Quintil. lib. 6. cap. 3. In Metalepsim quoque cadit ratio dictorum, ut Fabius Maximus incusans Augusti congiariorum, quæ amicis dabantur, exiguitatem, heminaria esse dixit.
De Congiarii in nummis memoria, V. Spanheim. diss. 13. p. 529.
Nec causam video cur additam malint alii, alii Congiariorum vel Congiario legant. Cum per appositionem dicatur sita ne Accus. sing. n. g. Congiarium, pro Congiarii loco.

Conglācio, [συμπήγνυμαι] āre. In glaciem converti. Cic. 2. de Nat. Deor. 26. Atque aquæ etiam admistum esse calorem, primum ipse liquor aquæ declarat effusæ, quæ neque conglaciaret frigoribus, neque nive pruinaque concresceret. In quibusdam exemplaribus legitur, Neque conglaciaretur.
Conglaciat tribunatus Curioni. Cic. 8. Fam. 6. Curioni nostro Tribunatus conglaciat. i. e. Friget prorsus nihil agendo Curio in tribunatu.

Conglaciātus, a, um. Partic. Plin. lib. 2. cap. 6. Grandinem conglaciato imbre gigni.

Conglēbatus, a, um. ut, Terra humore denso conglebata & pulvere. Prudent. præf. Hamart. v. 53.

Conglisco, ēre. Concrescere. Plaut. Trin. 3. 2. 52.
Ne scintillam quidem relinques, genus qui congliscat tuum.

Conglŏbo, [συναθροίζω] āre. a Globo deductum; significat Coadunare. Liv. 8. 11. pr. Qui Latinorum pugnæ superfuerant multis itineribus dissipati, quum se in unum conglobassent, Vescia urbs eis receptaculum fuit.
Mare conglobatur undique. Cic. 2. de Nat. Deor. 116.
Sors conglobat. Liv. 22. 5. extr. Sors conglobabat, & animus suus cuique ante aut post pugnandi ordinem dabat. subaudi, Milites. Al. Fors conglobat.

Conglobātus, a, um. [συναθροισθεὶς] Partic. ut, Conglobatum corpus in pilæ modum. Plin. lib. 9. cap. 46.
Corpuscula conglobata. Lucret. 2. 153.
Nec singillatim corpuscula quæque vapores,
Sed complexa meant inter se conque globata. i. e. Conglobata. De atomis loquitur.
Definitiones conglobatæ. Cic. in Partit. 5.
Figura conglobata neque natum usquam quicquam & sempiternum. Cic. 4. Acad. 118.
Gentes conglobatæ. Sallust. Orat. 1. de Repub. ord. Non orbis terrarum, neque cunctæ gentes conglobatæ, movere aut contundere queunt hoc imperium.
Pars extrema, & conglobata inter se concionis. Tacit. 1. Ann. 35.
Sanguinem conglobatum discutere. Plin. lib. 23. cap. 1.
Terra undique in sese nutibus suis conglobata. Cic. 2. de Nat. Deor. 98.

Conglobātio, ōnis. f. [συναθροισις] Sen. Nat. Quæst. 1. 15. Multa enim conglobatione ignium indigens, quum ingens eorum orbis aliquando matutini amplitudinem solis exuperet.
Nubis conglobatio. Idem ibid. 5. 13.
Fortuita conglobatio. Tacit. de Morib. Germ. 7. Non casus aut fortuita conglobatio turmam aut cuneum facit, sed familiæ & propinquitates.

Conglobātim, Adv. apud Liv. 25. 15. Gronov. Conglobati legit.

Conglŏmĕro, [συνειλίσσομαι, συστρέφω] āre. a Glomus, ĕris. Involvere, superaddere. Enn. Thyest. apud Non. 2. 166. Heus mea fortuna, ut omnia in me conglomeras mala! V. glomero.

Conglomeror, passivum. Lucret. 3. 211.
Quam tenui constet textura, quamque loco se
Contineat parvo, si possit conglomerari.

Conglomerātus, a, um. Cels. 7. 10. Venæ intortæ conglomerataeque.

Conglomeratio, ōnis. f. Cod. 12. t. 19. l. 13. Vetita conglomeratio.

Conglōrĭfico, āre. Tertull. de Resurr. Carn. cap. 40. Compatimur, uti & conglorificemur, &c.

Conglūtĭno, [συγκολλάω] āre. ex Glutino componitur; & significat Conjungo & ferrumino. Cic. 1. de Orat. 188. Quæ rem dissolutam divulsamque conglutinaret, & ratione quadam conjungeret.
Conglutinare & Dissolvere, contraria. Cic. de Amicit. 32. Nam si utilitas amicitias conglutinaret, eadem commutata dissolveret.
Amicitias conglutinare testimoniis. Cic. 7. Att. 8.
Amores meretricios nuptiis. Ter. And. 5. 4. 10.
Dolos conglutinare. Plaut. Bacch. 4. 4. 42.
Voluntates conglutinantur consuetudine. Cic. 11. Fam. 27.
Vulnus conglutinant folia vitium. Plin. lib. 23. in proœm.
Ex libidine, crudelitate, petulantia, audacia conglutinatus. Cic. 3. Philipp. 28. Quid est in Antonio præter libidinem, crudelitatem, petulantiam, audaciam? ex his totus conglutinatus est.

Conglutinātus, a, um, Partic. ut, Concordia conglutinata. Cic. 1. Att. 17. Tueor, ut possum, illam a me conglutinatam concordiam. V. Apul. 9. Met. p. 285.

Conglutinātio, ōnis. f. [συγκόλλησις] ut, Conglutinatio verborum. Cic. in Orat. 78. Et de Senect. 72. Omnis conglutinatio recens ægre, inveterata facile divellitur.

Conglutinōsus, a, um. ut, Humoris pars conglutinosa. Veget. 1. 40.

Congræco, [οἰνοφλυγῶ, κωμάζω] activ. vel Congræcor, āri. depon. Compotationibus indulgere. Plaut. Bacch. 4. 4. 91.
Quod dem scortis, quodque in lustris comedam & congræcem, pater.
Tractum est ex more Græcorum, qui compotationibus ac deliciis plus æquo indulgent. Unde Congræcari & Pergræcari, i. e. Genialem vitam agere.

Congrassor, āri. apud Augustinum.

Congrassātor, ōris. m. apud Firmic.

Congrātŭlor, [συγχαίρω, συνήδομαι] āri. Gaudere. Cic. pro Sext. 20. Mihi denique homines præcipue congratulabantur. Adde pro Planc. 66. & pro Marcell. 19.

Sic apud Plautum Men. Act. 1. Sc. 2. (v. 20.) Congratulantes, ubi priores edit Gratulantes. H. St.

Congratulātio, ōnis. f. [συνδοξασία] Cic. ad Brut. 3. Sed tamen omnium ordinum consensus, gratiarum actio, congratulatioque me commovet.

Congratulātor, ōris. m. Idem ac Gratulator, apud Augustin.

Congrăvo, āre. apud Hieron.

Congrĕdior, gressus sum, [συνέρχομαι, σύνειμι] ēdi. Simul jungi & convenire. Varro, Omnesque in unam domum congressi, simul discubuere.
Acie congredi. In acies.
Actutum congredere. Ter. Phorm. 5. 6. 12.
Congredi coram. Cic. in Pison. 59. Mitte ad eum libellum: sed jam si ipse coram congredi poteris, meditare quibus verbis incensam illius cupiditatem comprimas atque restinguas.
In aliquo loco. Cic. 6. Fam. 1.
Congredi aliquem, pro Accedere ad aliquem colloquendi gratia. Plaut. Amph. 4. 2. suppos. 2. 35. Hominem ne congrediamur quæso, prius quam stomachum detexerit.
Congredi alicui quotidiana consuetudine. Cæs. 1. Bell. Civil. 40.
Luctari & congredi cum aliquo, Certare. Cic. pro Sull. 47. Nondum statuo te virium satis habere, ut ego tecum luctari & congredi debeam.
Criminibus cum aliquo. Cic. pro Muren. 67.
Congredi, Inire certamen cum hoste. Virg. 12. Æn. 233.
Vix hostem alterni si congrediamur, habemus.
Congredi cum hoste. Plaut. Pseud. 2. 1. 6. Ut ubicunque cum hostibus congrediar &c.
Congredi cum rhetore. Cic. 2. de Nat. Deor. 1. Næ ego incautus, qui cum Academico, & eodem rhetore congredi conatus sum.
Congredi contra aliquem. Cic. pro Ligar. 9.

Congredio, legitur apud antiquos, teste Nonio, 7. 42. Plaut. Epid. Quid si adeam? haud scio an congredias, si hæc ea est.

Congrediens, entis. [συνερχόμενος] Partic. cui Digrediens opponitur. Cic. 2. de Nat. Deor. 103. Sed tum congrediens cum sole, tum digrediens. De Luna. Et Gell. 15. 6. Ajax cum Hectore congrediens.

Congressus, a, um. [συνελθὼν] Partic. ut, Defensio congressa ad repugnandum. Cic. in Topic.
Pede congressus, & equo congressus. Virg. 12. Æn. 465.
Nec pede congressos, nec equo, nec tela ferentes
Insequitur. i. e. Nec fugientes, nec contra stantes dignatur occidere. Servius. Al. Nec pede congressos æquo.
Congressus, cum dativo. Virg. 1. Æn. 475.
Infelix puer, atque impar congressus Achilli. Ubi Servius, Congredior tibi antiqui dicebant, sicut Pugno tibi, Dimico tibi. Hodie dicimus, Congredior tecum, Dimico tecum. [Ego vero Congressus hic substantivum verbale esse puto, ut in Ecl. 7. 16.
Et certamen erat Coridon cum Thyrside magnum. Dativus autem a v. Impar regitur.
In commune congressi quisque sibi consuluere. Tacit. 2. Hist. 54.
In prælia congressi. Virg. 11. Æn. 397.

Congressio, ōnis. f. [συμβολή] Cic. 2. Philipp. 46. Eumque a tua non modo familiaritate, sed etiam congressione patrio jure & potestate prohiberet.
Familiarium congressiones. Cic. 1. Off. 132. Sermo in circulis, disputationibus, congressionibus familiarium versetur.
Ponitur etiam pro Conflictu: ut, Prima congressione funduntur. Justin. 6. 4.
Certaminis navalis congressio. Idem 4. 5.
Prælii congressio. Idem 4. 12.

Congressus, ûs. m. [συνέλευσις] Cic. de Amicit. 67. Ut congressus hominum fugiat atque oderit. Idem 2. de Orat. 317. Ante congressum multa fiunt, quæ non ad vulnus, sed ad speciem valere videantur.
Materiæ congressus. i. e. Conjunctio. Lucret. 5. 68.
Virorum clarorum tacitos congressus oportet. Cic. 4. Acad. 6.
Quotidianus congressus. Cic. 6. Fam. 4. extr. Non enim dubito quin magnæ tibi levationi solitus sit esse quotidianus congressus & sermo, cum familiarissimi hominis, tum optimi & prudentissimi viri.
Optare congressum. Cic. 8. Att.
Placari aspectu congressuque aliquorum inter se omnia. Cic. 1. Att. 14.
Petere congressus alicujus, Convenire aliquem. Virg. 5. Æn. 733.
Pollui congressu feminarum. Plin. lib. 12. cap. 14. de Coitu.
Reservare aliquid in congressum. Cic. 1. Att. 17. Mihi vero ut invideant piscinarii nostri, aut scribam ad te alias, aut in congressum nostrum reservabo.
Venire in congressum & colloquium alicujus. Cic. 13. Philipp. 26.
Congressus, Conflictus seu prælium. Sallust. Multi in eo congressu perierunt.
Iniquo congressu aliquem subire, Hoste superiorem esse, Cum impari hoste dimicare. Valer. 6. Argon. 322.
Uno congressu tres mittere neci. Virg. 12. Æn. 514.

Congressor, ōris. m. Ambros. Epist. 4. ad Irenæum sub fin. Bonus congressor non æmulatur.

Congrădus, a, um. Avienus Phænom. Arat. v. 1241.
— labenti congrada soli: i. e. Ejusdem gradus & loci.

Congrĕgo, [ἀγείρω, συναγείρω, ἀθροίζω, συνάγω, ἰλίζω, ἀολλίζω] āre. velut In gregem cogere.
Ab ortu naturæ congregari. Cic. 2. de Nat. Deor. 123.
Congregare ad. Plin. lib. 10. cap. 73. Cum plausu congregari feros ad cibum in quibusdam vivariis consuetudine spectetur.
Ad alterum congregare se, & conjungere. Cic. pro Quint. 52. Quicum te aut voluntas congregasset, aut fortuna conjunxisset.
Cum æqualibus libenter se congregant homines. Cic. 5. de Finib. 42.
Cum aliquo se & ceteris alicubi. Cic. pro Rabir. 21.
In unum locum congregentur. Cic. 1. in Catil. 32.
In unum locum cives se ad curiam congregabant. Cic. 14. Philipp. 15.
In eundem numerum congregare aliquem. Cic. in Vatin. 25. Hominem ad conservandam Rempublic. natum, in idem Vectii judicium, atque in eundem hunc numerum congregasti.
Dissipatos homines congregare, & ad vitæ societatem convocare. Cic. 1. Tusc. 62.
Multitudinem fugitivorum ac latronum in unum locum congregare. Cic. in Parad. 4.

Turbam

Turbam ignotorum deorum. Cic. 1. de Nat. Deor. 39.
Virus congregatur. Sen. OEth. v. 565. Sed in codd. correctis Congeratur.

Congregātus, a, um. [συνηθροισμένος] Partic. ut, Multitudo hominum ex servis conductis congregata. Cic. pro Domo 89.
Homines natura congregati adhibent agendi congregandique solertiam. Cic. 1. Off. 157. Al. Cogitandique.
Nix ex aqua congregata. Cic. 4. Acad. 100. Al. Concreta, vel Congelata.
Vis oriens & congregata, cui opponitur Vis distracta & extincta. Cic. pro Domo 67. Ex quo judicare potestis quanta vis illa fuerit oriens & congregata, quum hæc Cn. Pompeium terruerit jam distracta & extincta.

Congregatim, Adv. Idem quod Gregatim. Prudent. Hymno Jejunant. v. 143.
Cursant per ampla congregatim mœnia.

Congregatio, ōnis. f. [συνάθροισις] Cic. 4. de Finib. 4. Natosque esse ad congregationem hominum.

Congregātor, ōris. m. Arnob. lib. 6. p. 199. Phidias sciebat, aurum fuisse, lapides, atque ossa, informia, dissparata, confusaque, seque horum omnium congregatorem atque vinctorem.

Congregābĭlis, e. [συναθροιστός] Quod facile congregari potest. Cic. 2. Off. 157. Atque ut apum examina non fingendorum favorum causa congregantur, sed quum congregabilia natura sint, fingunt favos: sic homines, &c.

Congregis, e; vel **Congrex**, [συνάγελος] dicitur Gregi copulatus, commistusque. Apul. lib. 7. pag. 194. Equinis armentis namque me congregem pastor egregius &c. aliquando permisit. Sic Segrex, A grege segregatus ob excellentiam. Sen. in Hippol. v. 1208. Segregem sparsi per agros. Al. Segreges. V. Solin. cap. 2. & Tertull. de Pœnit. cap. 11.
Apud Horatium quidam legunt — congrege turpium
Morbo virorum. pro Cum grege. H. St. lib. 1. od. 37. 9. Sane invitis Musis.

Congrŭo, ŭi, [ἁρμόζω, ἐναρμόζω, ἁρμόζω, ἐναρμόζω, συμπίπτω, ἐπιβάλλω, ἐφαρμόζω] ĕre. Convenire: dictum (ut ait Festus) a Gruibus, quæ non se segregant, sive quum volant, sive quum pascuntur. Suet. de Clar. Gramm. cap. 7. Quod equidem non temere crediderim, quum temporum ratio vix congruat.
Congruere & Differre, contraria. Cic. 1. de Legib. 38. Sive Aristotelem & Theophrastum cum illis congruentes re, genere docendi paulum differentes, secuti sunt.
Diffidere & Congruere, contraria. Cic. 1. de Legib. 54.
Congruere & convenire decretis alicujus. Cic. 2. de Finib. 99.
Bonæ fidei congruit. Ulp. in l. Idemque &. §. Si procurator. D. Mandat. Quia bonæ fidei hoc congruit, ne de alieno lucrum sentiat.
Congruit mulier mulieri magis. Ter. Phorm. 4. 5. 14.
Congruunt primis extrema. Plin. in Paneg. cap. 65. extr.
Congruunt litteræ litteris aliorum. Cic. 9. Fam. 24. Volo enim te scire, mi Pæte, initium mihi suspicionis & cautionis & diligentiæ fuisse litteras tuas: quibus litteris congruentes fuerunt aliæ postea multorum.
Nostri sensus congruunt. Cic. pro Marcell. 16. Nostri enim sensus, ut in pace semper, sic tum etiam in bello congruebant. i. e. Non discordabant.
Congruere ad. Plin. lib. 11. cap. 37. Murium jecusculis fibræ ad numerum lunæ in mense congruere dicuntur.
Ad illud congruit tempus. Liv. 1. 5. de Faustulo, Expositos jussu regis infantes sciebat, & tempus quo ipse eos sustulisset, ad id ipsum congruere. i. e. Competere. Budæus.
Congruere cum. ut, Congruit dies cum solis & lunæ ratione. Cic. 4. Verr. 129. Quod suos dies mensesque congruere volunt cum solis lunæque ratione.
Cum causa vehementer congruere & cohærere. Cic. 1. de Invent. 19.
Cum judicio Senatus lex quæ congruit. Cic. de Arusp. Resp. 29. Quod eam partem legis tuæ, quæ congruebat cum judicio Senatus, ut ipse rex esset, non repudiavit.
Cum litteris tuis congruit ejus sermo. Cic. 2. Att. 9.
Cum moribus alterius. Cic. de Amicit. 27. Deinde quum similis sensus extitit amoris, si aliquem nacti sumus, cujus cum moribus & natura congruamus, quod, &c.
Cum motu sidera cælo inhærentia congruunt. Cic. 5. Tusc. 69.
Cum scriptis congruunt dicta. Liv. 23. 38.
Cum virtute congruere semper. Cic. 3. Off. 13.
Congruit sermo tibi cum illa. Plaut. Milit. 4. 3. 23.
Nam cum illa sane congruit sermo tibi. Al. Congruus.
Natura & sermone & usu congruere cum aliquo. Cic. 2. de Finib. 45. Eademque ratio facit hominem hominum appetentem, cumque his natura & sermone & usu congruentem.
Re congruere cum aliquo. Cic. 1. de Legib. 54.
Congruere in. ut, Congruunt in eum morem. Liv. 29. 6. Principio ab Numidis facto & Brutiis, non societate magis Punica, quam suopte ingenio congruentibus in eum morem. Latrocinii scilicet faciendi.
In unum congruerunt omnium sententiæ. Liv. 25. 32. pr.
Summa congruit. Ulp. in l. 1. §. si stipulanti. D. de verb. oblig.
Congruunt inter se. Ter. Heaut. 3. 1. 91.
— concede hinc domum,
Ne nos inter nos congruere sentiant.
Multæ causæ convenisse unum in locum, atque inter se congruere videntur. Cic. pro Rosc. Amer. 62.
Ea inter se congruunt e quibus constamus. Cic. 4. Tusc. 30.
Congruunt concorditer inter se. Plaut. Curc. 2. 2. 14. De diis.
Hæc inter se congruere non possent, ut, &c. Cic. 3. de Finib. 19.
Solinus in proprio significatu usus est cap. 15. de gruibus, Concors cura omnium pro fatigatis, adeo ut si quæ defecerint, congruant universæ, lassasque sustollant, usquedum vires otio recuperentur.
Congruere etiam pro Simul venire, contingere, simul incidere. Ter. Eun. 5. 8. pr.
— nam in me plane Dii potestatem suam
Omnem ostendere, cui tam subito tot congruerint commoda. Alii legunt Contigerint. Sic Tacit. 1. Hist. 7. pr. Forte congruerat, ut Clodii Macri & Fontei Capitonis cædes nuntiarentur. V. 12. Ann. 6.

Congruens, entis. [ἐναρμόζων] Partic. Plin. in Paneg. cap. 91. extr. Ita caritas mutua, ita congruens tenor vitæ.
Aptum & congruens. Cic. 3. de Orat. 50.
Aptum & congruens nostris studiis. Cic. 7. Fam. 24.
Actio vocis, vultus, & gestus, congruens & apta. Cic. in Partit. 54.
Actiones virtutibus congruentes. Cic. 5. de Finib. 58.
Homo congruens hominibus natura, sermone & usu. V. in ipso verbo.
Oratio verbis discrepans, sententiis congruens. Cic. 1. de Legib. 30.
Pro congruentibus sumere tam vehementer repugnantia. Cic. 4. Acad. 44.
Compar. Lactant. 4. 26. 13. Quid congruentius Deo?
Superl. Vox congruentissima. Apul. Apol. p. 320. V. etiam Tertull. de Resurr. Carn. cap. 14.

Congruentia, æ. f. [ἐφαρμογή, ὁμολογία] Convenientia, similitudo. Morum congruentia, apud Suet. in Othon. cap. 2. Plin. Epist. 5. lib. 2. Etenim si avulsum statuæ caput inspiceres, non tu quidem ex illo posses congruentiam æqualitatemque deprehendere, &c. i. e. Proportionem, an cum ceteris membris conveniret.
Pronunciandi congruentia. Apul. Apol. p. 283.

Congruenter, Adv. [ὁμολόγως, ἐναρμόνως] Cic. 3. de Orat. 34. Quinam igitur dicendi modus est melior (nam de actione post videro) quam ut Latine, ut plane, ut ornate, ut ad id quodcunque agetur, apte congruenterque dicamus?
Congruenter respondere. Ulp. in l. 1. §. ult. D. de verb. oblig.
Congruentius, in l. Congruentius. C. de patr. potestat.

Congruus, a, um. Adj. [ἁρμόδιος] ut, Congrua tempora. Claud. 1. in Ruff. 315.
Sermo congruus. Plaut. Milit. 4. 3. 23.
Nam cum illa sane congruus sermo tibi. V. Apul. Milef. 6. Pallad. 1. 12.

Congrue, Adv. Idem ac Congruenter. Mart. Capell. 6. p. 195. Si congrue videtur assertum.

Congruitas, ātis. f. Symmach. 9. Epist. 42. Personarum æquatio, & honestate, & possibilitate congruitas.

Congrus, vel **Conger**, gri. [γόγγρος] Genus piscis, de quo Plin. lib. 9. cap. 62. Mugil & lupus mutuo odio flagrant: conger & muræna, caudas inter se prærodentes. Ter. Adel. 3. 3. 23. Scribitur & per G. Gonger. q. V.

Congȳlis, is. f. Græce γογγυλίς, Latine Rapum dicitur. Columel. 10. 421.
Quin & tardipedi sacris jam rite solutis
Nube nova feritur, cæli pendentibus undis
Congylis, illustri mittit quam Nursia campo.

Conia, æ. f. Plaut. Truc. 3. 2. 23. Ut Prænestinis conia est ciconia.

Coniades, [Κονιάδης] Scriptor Græcus, cujus opus de Apparatu vini citat Plin. lib. 14. cap. 19.

Conibrica, seu potius **Conimbrica**, Lusitaniæ oppidum, ut auctor est Plin. lib. 4. cap. 21. in descriptione Lusitaniæ. MSS. al. Cinumbriga. V. Harduin. Vulgo *Coimbra*.

Conjectarium, **Conjector**, **Conjectura** &c. V. conjicio.

Conĭfer, & **Coniger**. V. conus.

Conjĭcio, ēci, ectum, [βιάζομαι, ἐμβάλλω, καταβάλλω] ĕre. a Jacio compositum; Simul jacere significat.
Domum conjicere aliquem, Compellere. Cic. pro Domo 67. Quam facile &c. Cn. Pompeium foro, curiaque privarit, domumque conjecerit, vidistis.
Flabra conjiciunt nubila in alias partes. Lucret. 6. 731.
Palliolum in collum conjicere. Plaut. Epid. 2. 2. 10.
Age nunc jam, orna te, Epidice, & palliolum in collum conjice.
Pila viribus contorta conjicere in aliquem. Hirt. Bell. Afr. 70.
Sarcinas in medium conjicere. Liv. 31. 27. extr.
Saxa in medium conjicere. Virg. 4. Georg. 26.
Succum in vasa. Plin. 19.
Tela conjicere. Liv. 2. 10. Clamore subito undique in unum hostem tela conjiciunt.
Telumque imbelle sine ictu Conjecit. Virg. 2. Æn. 545.
Conjicere aliquem in amorem. Plaut. Merc. 5. 3. suppos. 5.
— quoniam hæc tibi
Non abstulit modo, sed in amorem conjecit fortius.
In arcas conjici. Cic. pro Milon. 60. Subito arrepti in quæstionem, tamen separantur a ceteris, & in arcas conjiciuntur, ne quis cum iis colloqui possit. de Servis Clodii.
In catenas, in carcerem, in vincula. Liv. lib. 29. cap. 9. & 19. & 21. Et Cic. 2. de Nat. Deor. & 7. Verr. 17. & 1. Tusc. 96.
In castra se adversarii, Transire in ejus partes. Cic. 9. Fam. 20.
In familiam se conjicere. Cic. pro Sext. 9. Idemque C. Marcellum, cum is non solum Capuam venisset, verum etiam se, quasi armorum studio, in maximam familiam conjecisset, &c. Subaudi Gladiatorum.
In fugam se. Cic. pro Cœl. 63. Atque illo repentino hominum impetu se in fugam conjecisse. Cæs. 2. Bell. Civil. 26. Tota auxilia regis impedita atque perturbata, quod nullo ordine, & sine timore iter fecerant, in fugam se conjecerunt.
In fugam hostes conjicere. Cæs. 2. Bell. Gall. 23. Ac resistentes hostes, redintegrato prælio in fugam conjecerunt.
In ignem se conjicere. Plaut. Rud. 3. 4. 64.
In intimum balnearum. Cic. pro Cœl. 62.
Intro. Ter. Heaut. 2. 3. 36.
Continuo hic se conjecit intro: ego consequor.
In lætitiam aliquem. Ter. Heaut. 2. 3. 51.
— Syre mi, obsecro,
Ne me in lætitiam frustra conjicias.
In latebram se. Cic. 2. de Divin. 46. Sed te mirificam in latebram conjecisti.
In latrocinium apertum conjicere aliquem ex insidiis. Cic. 2. in Catil. 1. Sine dubio perdidimus hominem, magnificeque vicimus, quum illum ex occultis insidiis in apertum latrocinium conjecimus.
In malum se. Ter. Hec. 1. 2. 57.
Perii, quid ego egi? in quod me conjeci malum?
In metum. Liv. 39. 25. Itaque ergo in tantum metum omnes Thessalos conjectos, ut, &c.
In morbum. Plaut. Pœn. prol. 69.
Conjicitur ipse in morbum ex ægritudine.
In noctem se conjicere. Cic. pro Milon. 49.
In nuptias aliquem. Ter. And. 3. 5. 14.
Qui me hodie ex tranquillissima re conjecisti in nuptias.
In ordinem judicum conjici. Cic. in Pison. 94. Nulli conjicientur in illum ordinem, nulli eximentur.

In pedes se. Ter. Phorm. 1. 4. 13.
Aliquid convasassem, atque hinc me conjicerem protinus in pedes.
In perturbationes remp. Cic. 12. Fam. 1. Resp. jaceat in his perturbationibus, in quas eam ille conjecit.
In plagas alterius aliq. Cic. 12. Fam. 25. Quem ego ructantem & nauseantem conjeci in Cæsaris Octaviani plagas. De Antonio.
In plaustrum aliquid. Cic. 1. de Divin. 57.
In provinciam ultimam se conjicere. Cic. 5. Att. 16. Appius in ultimam provinciam se conjecit, &c.
In saginam se. Plaut. Trin. 3. 2. 96.
Aut aliquem ad regem in saginam herus se conjecit meus.
An Sagenam? H. St. Non inspecto, opinor, loco, qui in Lugd. plene expressus non fuerat.
In tricas aliquem. Plaut. Perf. 5. 2. 18.
Quid ais, crux, stimulorum tritor? quomodo me hodie versavisti? Ut me in tricas conjecisti?
In tumultum. Liv. 34. 28. pr. Ubi castra metantes Romanos, Quintiumque ipsum, cum equitibus atque expeditis prægressum, auxiliares tyranni adorti, in terrorem ac tumultum conjecerunt, nihil tale expectantes.
In turbam se. Cic. 6. Philipp. 10. ubi V. Camer.
In vincula. Cic. 7. Verr. 17. V. supra In catenas &c.
Oculos in aliquem. Cic. pro Cluent. 54.
Conjiciebantur omnium oculi in eum. Cic. 2. Off. 60.
Omen in aliquam provinciam. Cic. 4. Verr. 118. O præclare conjectum a vulgo in illam provinciam omen communis famæ atque sermonis, quum ex nomine istius, quid in provincia facturus esset, ridiculi homines augurabantur.
Pecuniam in ædificium. Cic. 2. Off. 60. Et Phaleræus Demetrius, qui Periclem principem Græciæ vituperat, quod tantam pecuniam in præclara illa Propylæa conjecerit.
Querelas absenti. Tibul. 1. 8. 54.
Sortes in hydriam. Cic. 4. Verr. 127. Jubet ille sibi legem legi: recitatur: in qua scriptum erat, ut quot essent renuntiati, tot in hydriam sortes conjicerentur.
Verba in interdictum. Cic. pro Cæcin. 35. Verum in his causis, non verba veniunt in judicium, sed eares, cujus causa verba hæc in interdictum conjecta sunt.
Vocem illam in disputando conjecit Cn. Pompeius, Omnes oportere Senatui dicto audientes esse. Cic. 8. Fam. 4.
Conjicere causam in aliquem. Auctor Bell. Alex. 49. In gregem locupletium simultatum causæ tenues conjiciebantur.
Causam in locos. Cic. pro Planc. 83. i. e. Dividere. V. mox In locos.
Crimen in tempora. Liv. 3. 24. Nec his temporibus, in quæ testis crimen conjecisset, Cæsonem Romæ visum.
Culpam in aliquem. Cæs. 4. Bell. Gall. 12. Tunc facto prælio remiserunt, & in petenda pace ejus rei culpam in multitudinem conjecerunt.
Flammam illorum temporum conjicere in aliquem. Cic. de Arusp. Resp. 45. Hæc enim certe petebantur, quum in me cognitorem harum omnium rerum, illa flamma illorum temporum conjiciebatur.
Maledicta in alicujus vitam. Cic. pro Planc. 30.
In epistolam libellum. Cic. 9. Att. 13. extr.
In eandem epistolam plura præterea conjeci. Cic. 7. Att. 16. pr.
In fasciculum suas litteras. Cic. 2. Att.
Conjicere in librum. Cic. 16. Att. 6. Itaque jam in Tusculano, qui non meminissem me abusum isto procemio, conjeci id in eum librum, quem tibi misi.
In locos communes. Cic. in Parad. 1. Ego autem illa ipsa quæ vix in gymnasiis, & in otio Stoici probant, ludens conjeci in communes locos.
In versum se mente ac voluntate conjicere. Cic. 3. de Orat. 192. h. e. Ad versus faciendos animum intendere.
Sub scalas tabernæ librariæ se, Confugere. Cic. 2. Philipp. 21.
Super aliquid conjicere. Virg. 6. Æn. 222.
— membra toro defleta reponunt,
Purpureasque super vestes, velamina nota,
Conjiciunt.
Conjicere [συμβάλλειν, εἰκάζεσθαι] Habere vel Concipere opinionem de re aliqua. Ter. Heaut. 1. 1. 11. — annos sexaginta natus es,
Aut plus eo, ut conjicio.
Acute arguteque. In ACUO.
Aliud alio tempore. Cic. 3. Q. frat. 1.
De se conjicere. Cic. 3. de Orat. 48.
Ex oraculo acute arguteque conjicere. Cic. de Clar. Orat. 53.
CONJICIENDUS, a, um. [ἐμβλητέος] Partic. Ovid. 3. Trist. 11. 46.
Aspicis a dextra latus hoc adapertile tauri?
Huc tibi, quem perdes, conjiciendus erit.
CONICIO, cum I simplici. Virg. 9. Æn. 411.
Dixerat, & toto connixus corpore ferrum
Conicit. Ubi Servius, Conicit, pro Coicit. Nam Coicit antiquum est. [Versus tamen Conjicit patitur, atque adeo postulat, nec aliter in emendatis libris legitur. Forsan in Servii lectione error latet.
CONJECTUS, a, um. [ἐμβεβλημένος] Partic. a Conjicio. ut, Conjectis ignibus. Cic. 4. Att. 3. Al. Injectis.
Cerva conjecta sagitta vagatur. Virg. 4. Æn. 60.
Ferrum in guttura conjectum. Ovid. 3. Met. 90.
Oculi conjecti omnium in te. Cic. de Amicit. 9. Sed existimare debes omnium oculos in te esse conjectos: unum te sapientem & existimant & appellant.
Oratio improbe in clarissimos viros conjecta. Cic. pro Sext. 40.
Vincula conjecta collo. Ovid. 4. Trist. 1. 83.
Non tam mirabilia, quam conjecta belle. Cic. 2. de Divin. 66. i. e. Divinata.
Male conjecta, maleque interpretata falsa sunt, non rerum vitio, sed interpretum inscientia. Cic. 1. de Divin. 118.
CONJECTIO, ōnis. f. [βολή] a Conjicio. Cic. pro Cæcin. 43. Neque ictu cominus, neque conjectione telorum.
Conjectio caussæ. Paul. in l. 1. D. de reg. jur. Per regulam igitur brevis rerum narratio traditur, &, ut ait Sabinus, quasi caussæ conjectio est. Hoc quid sit declarat Asconius in 3. Verr. 26. Quum, inquit, in rem aliquam agerent litigatores, & pœna se sacramenti peterent, poscebant judicem, qui dabatur post trigesimum diem (alii tertium:) quo dato, deinde inter se in perendinum diem ut ad judicium venirent, denuntiabant. Quo quum esset ventum, antequam caussa ageretur, quasi per indicem rem exponebant, quod ipsum dicebatur caussæ conjectio, quasi caussæ suæ in breve coactio. Hæc ille. Conjectionem autem non pro Conjectu, sed pro Conjectura dictum opinor: item ut Quæstio apud eundem (pr. in Divinat.) pro Quæstura: quasi unde de tota disceptatione judex conjiciendi facultatem habeat. Ut ergo Caussæ conjectio rem strictim & anguste continet, sic Regula id quod juris est breviter summatimque complectitur. Hinc illud apud Gell. lib. 5. cap. 10. Et quum ad judices conjiciendæ consistendæque causæ gratia venisset, &c. Hotomanus. [An Constituendæque?
Conjectio non tantum est, quum causa apud Prætorem conjicitur, & quodam tanquam indice exponitur & brevi: verum etiam pactum eo nomine venit, ut apud Apuleium Apol. 2. in nuptialibus pactis sic scribitur, Præter hæc ea conditione factam conjectionem, si nullis ex me susceptis liberis vita demigrasset. Hæc Turnebus Adverf. 17. 15. extr. Conf. 29. 20. Sed in Apul. Elmenh. pag. 331. legitur Conventionem.
Somniorum conjectio, pro Conjectura. Cic. 2. de Divin. 130. Chrysippus somniorum conjectionem definit hoc modo, Esse vim cernentem, & explanantem quæ a diis hominibus significentur in somnis. Paulo ante dixerat, Si jam fieri possit conjectura vera somniorum.
CONJECTUS, ûs. m. [βολή, ῥιπή] Plin. lib. 26. cap. 4. Æthiopide herba amnes ac stagna siccari conjectu, tactu clausa omnia aperiri.
Lapidum & spiculorum conjectus. Lucret. lib. 3. 199.
Lapidum conjectu fracta domus. Cic. 4. Att. 3.
Materiai conjectus, i. e. Congressus, acervus, coitus, seu cœtus primorum corporum. Lucret. lib. 5. 68. In nonnullis exemplaribus legitur Congressus.
Oculorum conjectus. Cic. pro Planc. 21. Non enim tribum Tarentinam, de qua dicam alio loco, sed dignitatem, sed oculorum conjectum, sed solidam & robustam & assiduam frequentiam præbuerunt.
Oculorum conjectu aliquem ut furem designare. Curt. lib. 9. 7. 25.
Oculorum conjectu motus animorum significamus. Cic. 3. de Orat. 220.
Conjectus, i. e. Directio quædam rationis ad veritatem. Quintil. lib. 3. cap. 6. ad finem.
CONJECTOR, ōris. m. [ὀνειροπόλος] dicitur (ut ait Festus) Interpres somniorum. Est etiam is, quem vulgus Divinatorem vocat. Quintil. lib. 3. cap. 6. ad finem, Somniorum atque ominum interpretes, conjectores vocamus. Cic. 2. de Divin. 134. Defert ad conjectorem quidam, somniasse se ovum pendere ex fascia lecti sui cubicularis.
Aruspex, augur, conjector in genere divinandi numerantur. Cic. 1. de Divin. 42.
Vaticinationes & responsa sacerdotum, aruspicum, conjectorum. Cic. in Partit. 6.
Conjector & interpres portentorum. Cic. 2. de Divin. 62.
CONJECTRIX, īcis. f. Plaut. Mil. 3. 1. 99.
Præcantatrici, conjectrici, hariolæ atque aruspicæ.
CONJECTORIA, æ. f. scil. Ars. Saresb. 2. 17. Conjectoriam exsequi.
CONJECTURA, æ. f. [στοχασμός, εἰκασμός, συμβολή] Conjectio sive Conjectatio, dicta a Conjectu, id est directione quadam ad veritatem, ut ait Quintil. lib. 3. cap. 7. ad finem. Plin. lib. 2. cap. 11. Mundi extera indagare, nec interest hominum, nec capit humanæ conjectura mentis.
Conjectura & cogitatio. Cic. pro Font. 13. In quo ea, quæ dicuntur a testibus, conjectura & cogitatione traduntur. Al. Trahuntur.
Futuri conjectura. Ovid. 1. Trist. 9. 51.
Interpretum conjecturæ magis ingenia eorum quam vim consensumque naturæ declarant. Cic. 2. de Divin. 33.
Somniorum. ut, Constant ex levissimo & indoctissimo genere conjecturæ somniorum. Cic. 2. de Divin. 129.
Bona. Cic. 7. Verr. 63.
Vera. Cic. 2. de Divin. 129.
Aberrare conjectura. Cic. 14. Att. 25. Al. 22. pr. Cupio enim antequam Romam venio, odorari diligentius quid futurum sit: quanquam vereor ne nihil conjectura aberrem.
Accipere conjecturam. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Adhibere. Cic. 2. de Divin.
Afferre. V. AFFERO.
Assequi aliquid conjectura. Cic. 4. Verr. 63.
Augurari conjectura, idem quod Conjicere sive conjectari. Cic. 2. Att. 10. Etenim quantum conjectura auguramur, si erit nebulo iste cum iis dynastis in gratia.
Capere conjecturam. Cic. pro Rosc. Amer. 97.
Coargui suspicionibus & conjectura. Cic. 1. de Lege Agr. 17.
Colligere conjectura. Quintil. lib. 1. cap. 2. Quantum animi mei conjectura colligere possum.
Consequi conjectura. Cic. 12. Fam. 19. Quantum copiarum haberes, cum ipse conjectura consequi poteram, tum ex tuis litteris cognovi.
Ducit conjectura aliquem. Cic. 9. Fam. 2. Quanquam quo me ducat conjectura habeo.
Ducere conjecturam in varias partes, & nonnunquam etiam in contrarias. Cic. 2. de Divin. 147.
Explicare conjectura aliquid. Cic. 1. de Divin. 72.
Facere conjecturam. Ter. And. 3. 2. 32.
— multa concurrunt simul,
Qui conjecturam hanc nunc facio.
Facere conjecturam de moribus alicujus. Plin. Paneg. Præterea futuri principes velint nolint, sciant, tantum constat, propositisque duobus exemplis meminerint, perinde conjecturam de moribus suis homines esse facturos, prout hoc vel illud elegerint.
Facere de se conjecturam. Cic. 2. de Orat. 299.
Facere de suo stomacho conjecturam. Cic. 7. Fam. 1. Omnino si quæris, ludi apparatissimi, sed non tui stomachi, conjecturam enim facio de meo.
Facere conjecturam ex ipsa re. Ter. Heaut. 2. 3. 25.
Nam & vita est eadem, & animus te erga idem ac fuit,
Quantum ex ipsa re conjecturam fecimus.
Facere ex vultu conjecturam. Cic. pro Muren. 44.
Inductus conjectura. V. INDUCO.
Informare aliquid conjectura. Cic. 1. de Nat. Deor. 39.
Judicare aliquid. Cic. pro Flacc. 7.

Movere. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Niti in conjectura. V. NITOR.
Percipere conjectura aliqua. Cic. pro Lege Manil. 26.
Positain conjectura. Cic. 1. Fam. 5.
Profiteri somniorum conjecturam. Cic. 2. de Divin. 129.
Prospicere conjectura. Cic. pro Domo 11.
Providere conjectura. Cic. 1. Att. 1. Petitionis nostræ, quam tibi summæ curæ esse scio, hujusmodi ratio est, quod adhuc conjectura provideri possit.
Quærere conjectura aliquid. Cic. in Orat. 126.
Reperire conjectura. Plaut. Trin. 4. 2. 76.
Quod ad exemplum est, conjectura si reperire possumus?
Revocare ad conjecturam aliqua interpretatione. Cic. 2. de Divin. 66.
Scribere ad conjecturam alieni sensus, non ad judicium suum. V. AD.
Trahere conjectura aliquid ex aliqua re. Cic. 2. de Divin. 121. Jam ex insanorum aut ebriorum visis innumerabilia conjectura trahi possunt, quæ futura videantur.
Conjecturam Rhetores accipiunt, pro Eo statu quum facti est controversia: quoniam conjecturis causa confirmatur: & constitutionem conjecturalem.
Ab argumentis, a conjectura, a signis causa traducitur. Cic. pro Cœl. 66.

CONJECTURALIS, e. [στοχαστικός] Quod conjectura colligitur. Quintil. lib. 7. cap. 2.
Artes conjecturales, i. e. Quæ fine suo sæpe carent, quod incertæ sunt & sine stabili fundamento. Cels. præfat. lib. 1.
Causæ conjecturales. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Causæ conjecturales versantur in judiciis. Cic. in Topic. 50.
Constitutio conjecturalis. Cic. 2. de Invent. 14.
Genus omne conjecturale. Cic. 2. de Divin. 26.
Status conjecturalis. Auct. ad Heren. lib. 2. 8. Conjecturalis est, quum de facto controversia est. Quintil. 3. 6. Quæstio conjecturalis vel finitivi status.

CONJECTURALITER, Adv. Idem. Sidon. 8. Epist. 11. Conjecturaliter gestum.

CONJECTURO, [στοχάζομαι] āre. Sen. lib. 7. Nat. Quæst. 29. extr. Nobis rimari illa, & conjecturare in occulto tantum licet, nec cum fiducia inveniendi, nec sine spe. Sed Gronovius e Manuscriptis legit, Et conjectura ire in occulta tantum licet.

CONJECTO, [στοχάζομαι, εἰκάζω, ὑποτοπάζω, τεκμαίρομαι, συμβάλλω] āre. Ter. Eun. 3. 4. 5.
Homo ipse nusquam est, neque scio quid dicam, aut quid conjectem.
Utrum sit in re, conjectat. Quintil. lib. 7. cap. 4.
Argumento aliquid conjectare. Plin. lib. 2. cap. 42. Densitas earum, corpusque haud dubio conjectatur argumento.
Eventu aliquid conjectare. Liv. 5. 21. extr. Idque omen pertinuisse postea, eventu rem conjectantibus, visum ad damnationem ipsius Camilli, &c.
Vultu offensionem conjectare. Tacit. 1. Ann. 12.
Opiniones conjectare. Liv. 29.
Pro Conjicere in prima significatione: ut, In carcerem aliquem conjectare. Gell. 7. 10.

CONJECTANTER, Adv. apud Tertullianum.

CONJECTATUS, a, um. Apul. de Deo Socrat. p. 668. Potentiæ vero animis conjectatæ, &c.

CONJECTATIO, ōnis. f. [στοχασμός] Plin. lib. 10. cap. 75. Somni quæstio non obscuram conjectationem habet. i. e. Conjecturam.

CONJECTATORIUS, a, um. ut, Conjectatoria argumenta. Gell. 14. 3.

CONJECTANEA, orum. n. pl. Gell. Præfat. & 6. 7. Alfenus in conjectaneorum libro secundo, &c.

CONJECTARIUM, i. n. [εὔστοχον] Efficax atque perfectum. Cic. 4. de Finib. Illud vero minime conjectarium, sed in primis hebes illorum. Nonius 2. 175. Et Onomast. Vet. Conjectarium, εὔστοχον. [Non substantivum, sed adjectivum neutrum est. Mercerus edidit Conjecturarium apud Non.

CONILA, æ. f. sive **CONILE**, es. [κονίλη] Olus est cicutæ simillimum, quod a Dioscoride Myrrhis appellatur. Legitur hoc nomen in quibusdam Dioscoridis exemplaribus: quanquam doctiores malint numerare inter ea quæ scriptori huic paulatim accreverunt. Nicander certe in Theriacis Conilam eandem facit cum Origano. V. CUNILA.

CONIMBRICA, V. CONIBRICA.

CŌNĪON, i. n. [κώνειον] Græco nomine appellatur Herba perniciosissima, publica Atheniensium pœna nobilitata, quam Latini Cicutam appellant. Galenus. & Diosc. 4. 77. & 6. 11.

CŌNISALOS, [κονίσαλος] vel **CONISSALUS**, [κονίσσαλος] Sudor in palæstris se exercentium, conferens in tenuibus simplicibusque sordibus mixtum, ut tumores præter naturam per halitum digerat. Ex Galeno de Simpl. Medicam. facult. lib. 10.

CŌNISSALUS, i. m. [Κονίσαλος] Deus habitus est apud Athenienses, qui simili fere ritu colebatur quo apud Lampsacenos Priapus. Auctor Strab. lib. 13. pag. 588. Casaub. V. Cæl. Rhod. lib. 7. cap. 26.

CONISCARE, V. CONUS.

CŌNĪSIUM, i. n. [Κονίσιον] Teuthraniæ oppidum, non procul a Caïco fluvio, cujus meminit Plin. lib. 5. cap. 30.

CŌNISTĪCUS, a, um. [κονιστικός] ut, Conisticæ aves, quæ a nonnullis Pulveratrices appellantur, utroque nomine ab earum consuetudine deducto, quod se pulveri soleant immergere. Cæl. Rhod. lib. 18. cap. 40. ex Athen. lib. 9. & Arist. Hist. An. 7.

CŌNISTĒRIUM, i. n. [κονιστήριον] Locus in palæstra, ubi pulvere post unctionem Athletæ adspergebantur, ut prehensiones essent firmiores. Vitruv. 5. 11. V. etiam Mercurial. de Arte gymnast. 1. 8.

CONISTORSIS, [Κονιστόργις] Urbs Hispaniæ citerioris, in tractu Celtico, cujus meminit Strab. lib. 3.

CONITUM, i. n. Genus libaminis quod farina consperṡa faciebant. Afranius pro Ornatu & excultu posuit. Fest. ubi V. not.

CONJUCUNDOR, āri. Vulg. Interpr. Sirac. 37. 4.

CONJUGA, **CONJUGALIS**, **CONJUGALITER**, **CONJUGIUM** &c. V. post dict. seq.

CONJŪGO, [συζεύγω] āre. quasi Ad unum jugum alligare. Cic. 1. Off. 58. Estque ea jucundissima amicitia, quam similitudo morum conjugavit.

CONJUGĀTUS, a, um. Conjugata apud Rhetores, ut Ciceroni in Topic. 12. dicuntur, Quæ sunt ex verbis generis ejusdem. Ejusdem autem generis verba sunt, quæ orta ab uno varie commutantur: ut Sapiens, Sapienter, Sapientia. Hæc verborum conjugatio, συζυγία dicitur, ex qua hujuscemodi est argumentum, Si compascuus ager est, jus est compascere.
Conjugatus, Uxori junctus. Augustin. Confess. 6. 13. pr.

CONJUGATIO, ōnis. f. [σύζευξις, συζυγία] Cic. de Senect. 53. Cujus quidem non utilitas me solum, ut ante dixi, sed etiam cultura & natura ipsa delectat adminiculorum ordines, capitum conjugatio, religatio, propagatio vitium.
Conjugatio [συζυγία] apud Grammaticos, est Consequens verborum declinatio. Conjugatio autem nominatur, vel propter conjugatas consonantes, hoc est cognatas, ex quibus pleræque apud Græcos conjugationes regulam sumunt: vel quod una eademque ratione declinationis plurima conjungantur verba, quod ad Latinorum nominationem aptius est.
Conjugatio, Coitus. Solin. cap. 39. de ursis coeuntibus: Velut humanis conjugationibus copulantur.
Pro quavis Conjunctione & copulatione posuit Apul. lib. 3. Florid.

CONJŪGĀTOR, ōris. m. [συζευκτής] ut, Boni amoris conjugator: de Hymene dictum a Catull. 59. 45.

CONJUGA, æ. f. Conjux. Apul. 6. Met. p. 174. Magni Jovis germana & conjuga. conf. lib. 9. pag. 223. Elmenh. qui tamen Conjugem, non Conjugam exhibet.

CONJŪGUS, a, um. Adj. [σύζυγος] Quod conjugatum est. Plin. lib. 8. cap. 23. de aspidibus, Conjuga ferme vagantur, nec nisi cum compare vita est. i. e. Conjugata & juncta quasi matrimonio. Sed Harduin. ex MSS. Reg. legit Conjugia.

CONJUGŬLUS, a, um. Adj. ut, Conjugula myrtus, apud Catonem cap. 133. Plin. lib. 15. cap. 29. his verbis, Cato tria genera myrti prodidit: candidam, nigram, conjugulam, fortassis a conjugiis ex illo Cluacinæ genere.

CONJUGIUM, i. n. [συζυγία] Matrimonium. Cic. 4. de Fin. 17. Primique ex omnibus philosophis a natura tributum esse docuerunt, ut hi qui procreati essent, a procreatoribus amarentur, & id quod temporum ordine antiquius, ut conjugia virorum & uxorum a natura conjuncta esse dicerent, qua ex stirpe orirentur amicitiæ cognationum.
Dos conjugii. Ovid. 14. Met. 298.
Fides sacrata conjugii. Sen. Agam. v. 79. — jura pudorque
Et conjugii sacrata fides
Fugiunt aulas.
Sponsor & obses. Ovid. 2. Epist. 34.
Tempus. i. e. Dies nuptiarum. Ovid. 21. Epist. 45.
Felix conjugio. Ovid. 4. de Pont. 11. 22.
Rudis. Ovid. 4. Fast. 336.
Conjugium filiæ. Cic. 6. Att. 8. Lætatus sum etiam sermone Piliæ de conjugio Tulliæ meæ.
Antiquum conjugium. Virg. 4. Æn. 431.
Dira. Valer. 2. Argon. 172.
Fortunatum. Ovid. 2. Met. 803.
Liberale. V. LIBER.
Maritale. In MARITUS.
Solennia. Tacit. 15. Ann. 37.
Superbum. Virg. 3. Æn. 475.
Abruptum. In ABRUMPO.
Adepta conjugium regium. In ADIPISCOR.
Despondere sibi conjugia alterius. Sen. Troad. 1.
Differre. Propert. lib. 2. 9. 5.
Fraudata conjugio sponsa. Ovid. 6. Epist. 163.
Frui. Ovid. 5. Fast. 528.
Petere. Ovid. 10. Met. 413.
Potiri alterius, Alterius uxorem ducere. Virg. 3. Æn. 296.
Conjugio Æacidæ Pyrrhi, sceptrisque potitum.
Prodere. Virg. 4. Æn. 431.
Non jam conjugium antiquum, quod prodidit, oro. i. e. Decepit. Servius.
Promittere. Ovid. 20. Epist. 139.
Solutum. Juven. 9. Sat. 80.
— jam pæne solutum
Conjugium in multis domibus servavit adulter.
Timere suo conjugio. Sen. Hippol. 3.
Conjugium, pro Concordia. Ovid. 11. Met. 297.
Culta mihi pax est, pacis mihi cura tuendæ
Conjugiique fuit, fratri fera bella placebant. [Immo Conjugii, Matrimonii, Connubii.
Conjugium, pro Conjugatis. Plin. lib. 10. cap. 12. Itaque parvis in vicis non plus bina conjugia sunt: circa Cranonem quidem Thessaliæ singula perpetuo: genitores soboli loco cedunt. Bina conjugia vocat Bina paria, duos mares, ac totidem feminas.
Conjugium, pro Coitu. Virg. 3. Georg. 275.
— sæpe sine ullis
Conjugiis vento gravidæ. De equabus.

CONJUGĀLIS, e. [σύζυγος] Quod ad conjugium pertinet. ut, Conjugalis torus.
Dii conjugales dicuntur, Qui conjugiis præsunt, Juno, Venus, Hymen. Sen. in Med. 1. Augustin. de Civ. Dei lib. 4. cap. 21. Deos nuptiales vocat: Quid necesse erat, inquit, nubentes commendare diis nuptialibus, ut bene conjugarentur? Plutarchus problemate 2. scribit, quinque deos invocari solitos ab iis qui matrimonio jungerentur, Jovem adultum, Junonem adultam, Venerem Suadelam, & in primis Dianam, quam etiam in partu & doloribus mulieres invocant. Ob id quinque tantummodo faces in nuptiis accendebant, quas Cereos appellabant. Ovid. lib. 1. Met. 483. Tædas jugales vocat, quæ novis nuptis quinque præferebantur, quum noctu ducebantur ad maritum. Augustin. de Civit. Dei lib. 6. cap. 9. Deos conjugales his verbis recenset, Quum mas & femina conjunguntur, adhibetur deus Jugatinus: quum domum est deducenda quæ nubit, adhibetur deus Domiducus: ut in domo sit, adhibetur deus Domitius: ut maneat cum viro, additur dea Manturna: Virginensis dea, ut virgini zona solvatur: deus Subigus, ut viro subigatur: dea Prema, ut subacta ne se commoveat, comprimatur: Priapus, super cujus immanissimum & turpissimum fascinum sedere nova nupta jubebatur: Venus, quæ ob hoc etiam dicitur nuncupata, quod sine ejus vi femina virgo esse non desinat: dea Partunda, quæ partu-

parturienti & parienti adsit. Hæc ex Augustino. Porro est & Hymeneus, qui & Hymen dicitur, nuptiarum deus habitus, sicuti videre est apud Catullum: & apud Romanos Thalassus sive Thalassius, qui & Thalassio dicitur.

CONJUGALITER, Adv. Augustin. Epist. 89. Pudice quamvis conjugaliter vivunt.

CONJUGIALIS, e. [σύζυγος] Quod ad conjugium pertinet.
Festa conjugialia. Ovid. 5. Met. 3.
— fremitu regalia turbæ
Atria complentur, nec conjugialia festa
Qui canat, est clamor, sed qui fera nuntiet arma.
Fœdus. Ovid. 11. Met. 743.
Tunc quoque mansit amor, nec conjugiale solutum est
Fœdus in alitibus.
Jura. Ovid. 6. Met. 536.
Nec mea virginitas, nec conjugialia jura.

CONJUX, ŭgis. [ὁμόζυγος] a Conjugo, are. ut ait Phocas grammaticus. Conjuges (inquit Festus) Ejusdem jugi pares. Priscianus per N ante X scribit: Veteres modo Conjux, modo Conjūnx scripserūnt, detracto vel addito N. Cic. 3. Q. frat. 3. Fidelissima conjunx.
Conjux interdum dicitur, non Quæ est, sed Quæ fore speratur. Virg. 8. Ecl. 18.
Conjugis indigno Nisæ deceptus amore. Servius.
Conjux, pro Sponsa. Virg. 9. Æn. 138.
— ferro sceleratam exscindere gentem
Conjuge prærepta. Verba Turni. Invidiose autem Sponsam, Conjugem vocat, ait Servius.
Amor perennis conjugis castæ manet. Sen. Octav. 4.
Obsequium conjugis. Sen. Octav. 4.
Partus fere conciliat animos conjugum. Sen. Med. 4.
Felix conjuge. Ovid. 9. Met. 333.
Adultera conjux. Ovid. 3. Amor. 4. 37.
Antiquus. Virg. 4. Æn. 458. i. e. aut Prior aut Carus. Servius.
Aurea Pici. Virg. 7. Æn. 189. V. Serv. in loc.
Boni. Catul. 59. 233.
Carissimus. Ovid. 11. Met. 727.
Carissima. Stat. 3. Silv. 5. 110.
Debita. i. e. Promissa & sponsa. Ovid. 7. Epist. 103.
— quondam sibi debita conjux.
Digna rege. Sen. Herc. fur. 6.
Dulcis. Virg. 2. Æn. 777.
Effrena. Sen. Med. 2.
Egregia. Virg. 6. Æn. 523.
Fida. Hor. 2. Epist. 1. 142.
Fidelis. Ovid. in Ibin, 354.
Fidissimus. Valer. 8. Argon. 419.
Fecunda. Hor. 2. Serm. 5. 31.
Imperiosa. Ovid. in Ibin, 536.
Infamis. Sen. Med. 7. 353.
Irrequieta. Sil. lib. 3. 353.
Justa conjux, Legitima. Sen. Octav. 4.
Legitima. Ovid. 10. Met. 437.
Lepidissima. Catul. 76. 1.
Levis. Sen. OEth. 4.
Lignea, dicitur a Catullo Epigr. 21. 6. Quæ corpore est arido & sicco ob famem,
Est pulchre tibi cum tuo parente,
Et cum conjuge lignea parentis, &c.
Nova. Sen. Octav. 6.
Novi conjugis domina cupida. Catul. 59. 32.
Optata. Stat. 1. Silv. 2. 20.
Orbatus conjux dicitur, Cui mortua est uxor. Stat. 5. Silv. 1. 20.
Perfida conjux, atque impos sui amore cæco. Sen. Agam. 3.
Pia. Sen. Troad. 6.
Pristinus. Virg. 6. Æn. 473. Ubi Servius, Prior, inquit, quod difficile invenitur. Nam de hoc sermone quærit & Probus, & alii.
Pudica. Hor. 3. Carm. 5. 25.
Rarissima. Stat. 5. Silv. 1. 11.
Regia, Regina. Virg. 7. Æn. 56.
Rustica. Ovid. 1. Epist. 77.
Sanctæ conjugis torus. Sen. Troad. 6.
Scelestus. Sen. Octav. 5.
Tenera. Hor. 1. Carm. 1. 26.
Avertere sensus sanos conjugis. Virg. 8. Ecl. 66.
Conjugis ut magicis sanos avertere sacris
Experiar sensus. Sanos sensus Servius exponit Non amantes; unde contra Amantes, Insanos vocamus.
Captus alia conjuge. Ovid. 2. Epist. Sabin. 3.
Dejectam conjuge esse, Maritum amisisse. Virg. 3. Æn. 317.
Heu quis te casus dejectam conjuge tanto
Excipit?
In conjugis gremium descendere. Virg. 2. Georg. 326.
Tum pater omnipotens fecundis imbribus æther
Conjugis in gremium lætæ descendit, & omnes
Magnus alit magno commistus corpore fœtus. Dicit verno tempore esse pluvias, quibus fœcundatur terra ac omnia nascuntur, ut exponit Servius.
Amata. Juven. 10. Sat. 242.
Dotata. Ovid. Rem. Amor. 565.
Furens festinaque. Valer. 2. Argon. 191.
Invisa. Sen. Octav. 8.
Prætendere tædas conjugis, Animum ad conjugium applicare. Virg. 4. Æn. 338.
Viduata tædis conjux ardet. Sen. Med. 8.

CONJUNGO, junxi, junctum, [συζεύγνυμι, συνάπτω, συνέχω] ĕre. Copulare; a Jugo deductum verbum. ut, Conjungere boves feriis, apud Catonem, cap. 138.
Calamos cera conjungere. Virg. 2. Ecl. 32.
Pan primus calamos cera conjungere plures
Instituit.
Dextras. Virg. 1. Æn. 518.
Lætitiaque metuque avidi conjungere dextras
Ardebant.
Dextram dextræ. Ovid. 8. Met. 421.
Manus alicujus. Tibul. lib. 1. 6. 60.
Provinciæ duæ uno imperio conjunctæ. Cic. de Provinc. Consf. 9. Galliæ duæ quas hoc tempore uno imperio videmus esse conjunctas.
Socium capere & conjungere. Virg. 5. Æn. 712.
Hunc cape consiliis socium & conjunge volentem.
Se in negotio. Cic. pro Rosc. Com. 16. Socium fallere, qui se in negotio conjunxit.
Conciliare & conjungere. Cic. 5. Fam. 7. Illud non dubito, quin si te mea erga te studia parum mihi adjunxerint, Respub. nos inter nos conciliatura, conjuncturaque sit.
Amicitias. Cic. pro Cluent. 46. Quantam vim habeat ad conjungendas amicitias studiorum ac naturæ similitudo.
Amor fœdere conjungit amantes. Catul. Argon. 62. 335.
Amantes divisos, Reconciliare. Propert. lib. 1. 10. 15. Al. Diversos.
Amor princeps est ad benevolentiam conjungendam. Cic. de Amicit. 26.
Connubia conjungere, pro Matrimonio jungere. Cic. 1. de Orat.
Domus conjugio & stirpe conjungitur. Cic. 5. de Finib. 65.
Feminam matrimonio sibi conjungere. Liv. 29. 29. extr.
Fœdere aliquibus conjungi. Virg. 10. Æn. 105.
Hospitio & amicitia conjungi. Cic. 1. Q. frat. 1.
Honorem aliquorum. Cic. 14. Philipp. 29. Æquum est enim militum, talium præsertim, honorem conjungi.
Conjungere dativo jungitur. Cic. 15. Fam. 11. Cui me cum studia communia, beneficia paterna, tuaque jam ante conjunxerant: tum, &c.
Castris se conjungere. Claud. 1. in Ruffin. 322.
Ætas hunc mihi conjungit studiis communibus. Claud. in præfat. Epithal. Pallad. 5.
Conjungere cum. Cic. pro Font. 20. Cum his vos testibus vestram religionem conjungetis?
Somnos cum aliquo. Catul. in Argon. 62. 331.
Conjungere se cum aliquo dicitur sponsa, h. e. Nubere. Ovid. 21. Epist. 247.
O digno conjuncta viro. Virg. H. St. V. Ecl. 8. v. 32.
Conjungere imperii dedecus cum probro privato. Cic. de Senect. 42.
Salutem alicujus cum communi salute. Cic. Post red. in Sen. 4. Nunquam dubitastis meam salutem cum communi salute conjungere.
Conjungere aliquem cum alterius laude. Cic. in Pison. 20. Quem ego civem meo judicio cum deorum immortalium laude conjungo.
Usu cum aliquo conjungi. Cic. de Amicit. 29.
Conjungere, pro Committere inter se. ut,
Bellum conjungere. Cic. pro Lege Manil. 26. Quantum illud bellum futurum putetis, quod conjungant Reges potentissimi.
Martem conjungere & duplicare acies. Sil. lib. 15. 52.
Nationes. Cæs. 3. Bell. Gall. 11. Ne ex his nationibus auxilia in Galliam mittantur, ac tantæ nationes conjungantur.
Vires. Valer. Flacc. 6. Argon. 632.
— nobis Argoa parabas
Scilicet auxilia, & tantas conjungere vires.

CONJUNCTUS, Partic. [συνεζευγμένος] ut, Homines benevolentia conjuncti. Cic. de Amicit. 84.
Summa miseria, summo dedecore conjuncta. Cic. 3. Philipp. 35.
Puella digno conjuncta viro. Virg. 8. Ecl. 32.
Homo alicui fidissima gratia conjunctus. Cic. pro Milon. 76.
Propinquitate atque natura alicui conjunctum esse. Cic. de Amicit.
Ejusdem linguæ societate conjunctum alicui esse. Cic. 3. de Orat. 221.
Non solum perpetua societate atque amicitia, verum etiam cognatione alicui conjunctum esse. Cic. 6. Verr. 72.
Conjuncta virtuti fortuna. Cic. de Senect. 59.
Philosophia oratori conjuncta maxime. Cic. 3. de Orat. 61.
Conjuncta atque communia scelera alicui cum aliquo. Cic. pro Sext. 29.
Causa tua conjuncta cum clarissimis viris. Cic. in Vatin. 33. In quo certe tibi jam dicere non licebit, cum clarissimis viris causam tuam esse conjunctam.
Conjuncta & sociata cum altera. Cic. de Amicit. 83. Al. Consociata.
Hominem esse conjunctum cum hominibus humana quadam societate. Cic. 1. Acad. 19.
Conjunctum consilium cum alterius consilio. Cic. In quo non sit conjunctum consilium cum tuo. i. e. Si in aliquo dissentimus.
Conjuncta mihi cura de Repub. cum illo. Cic. de Amicit. 15.
Vita rustica maxime disjuncta a cupiditate, & cum officio conjuncta. Cic. pro Rosc. Amer. 39.
Conjuncta officiis cum Populo Romano civitas. Cic. 4. Verr.
Sententiis conjunctis decernere. Cic. 6. Verr. 145. Postea decernitur, ac non varie, sed prope conjunctis sententiis, ut laudatio quæ C. Verri decreta esset, tolleretur. i. e. Omnibus sententiis.
Tempus conjunctum, h. e. Insequens. Quintil. lib. 7. cap. 3.
Vis dicendi egregia, summa festivitate & venustate conjuncta. Cic. 1. de Orat. 243.
Vita conjuncta multis vitiis. Cic. 2. in Verr. 20. Quæ est enim tanta facultas & dicendi copia, quæ istius vitam tot vitiis, flagitiisque conjunctam aliqua ex parte defendere possit?
Vitis ulmo conjuncta marito. Catul. in Carm. nupt. 60. 54.
Compar. Cic. 10. Fam. 24. Sed primum quod ita meritos judicabam: deinde quod ad omnes casus conjunctiores Reipub. esse volebam. i. e. Magis amicos Reipub.
Conjunctior illo nemo mihi est. Ovid. 15. Met. 599.
Ætate conjunctior. Cic. de Clar. Orat. 317. Itaque cum Hortensio mihi magis arbitrabar rem esse, quod & dicendi ardore eram propior, & ætate conjunctior.
Superl. Vir conjunctissimus atque amantissimus. Cic. de Amicit. 2.
Conjunctissimi inter se. Cic. de Amicit. 39. Tum etiam cum iis & inter se conjunctissimos fuisse, M. Curium & T. Coruncanium memoriæ proditum est. h. e. Amicissimos fuisse inter se.
Par amicitiæ conjunctissimum. Cic. pro Domo 27. Quod enim par amicitiæ Consularis fuit unquam in hac civitate conjunctius, quam fuimus inter nos ego & Cn. Pompeius?
Concordia conjunctissimum alicui esse. Cic. pro Cluent. 152. Equites ordini

ordini Senatorio dignitate proximos, concordia conjunctissimos esse cupiunt.

Conjuncti re apud Jurisconf. videntur Hæredes, vel legatarii, vel usufructuarii, quum ex re ipsa, non ex verbis apparet eos jungi ad communicandum, partibus ex concursu æstimandis. l. conjunctum. & l. re conjuncti. D. de leg. 3. Conjuncti verbis, non etiam re, censentur ita, Titio & Seio æquis partibus fundum Titianum do, lego. Conjuncti re & verbis sunt, quos & nominum & rei complexus jungit. ut, Lucio & Seio fundum Sempronianum do, lego. l. Triplici modo. D. de verb. signif.

CONJUNCTE, Adv. [συνημμένως] Cic. 2. de Orat. 158. Et si conjuncte sit elatum, & adjuncta sint alia, judicent rectene adjuncta sint, & verane summa sit uniuscujusque rationis.

Conjuncte amare. Plin. 6. Epist. 8. Hujus est hæres maximus noster, quem & ipse amo, sed conjunctius tu.

Conjunctissime versati sumus. Cic. de Clar. Orat. 13.

Conjunctissime & amantissime cum aliquo vivere. Cic. de Amicit. 2. Sic Corn. Nepos in vita Attici. cap. 5.

CONJUNCTIM, similiter Adv. [συνεζευγμένως] Liv. 6. Cæs. 6. Bell. Gall. 18. Hujus omnis pecuniæ conjunctim ratio habetur, fructusque servantur. Cic. 8. Fam. 8. Quod conjunctim de ea re refertur a consulibus.

Conjunctim & Separatim, opposita. Paulus in l. Si pluribus. D. de leg. 1. Utitur & Celsus in l. Et proculo. D. de leg. 3.

Vide SEPARATIM. H. St.

CONJUNCTIO, ōnis. f. [σύζευξις, συναφή, σύναψις, σύνδεσμος, ἕνωσις] Plin. lib. 15. cap. 29. Ideo tum electa, quoniam conjunctioni & huic arbori Venus præest.

Conjunctio, confusioque virtutum, tamen a philosophis ratione quadam distinguitur. Cic. 5. de Finib. 67.

Conjunctio & Disjunctio, contraria. Cic. 4. Acad. 97.

Negationes conjunctionum. Cic. de Fato 16. Si Chaldæi ita loquentur, ut negationes infinitarum conjunctionum potius, quam infinita connexa ponant, &c.

Conjunctio, pro Mutua amicitia & concordia. Cic. 11. Fam. 15. Conjunctio tua cum collega, concordiaque vestra quæ litteris communibus declarata est.

Amicitiæ conjunctionisque necessitudo. Cic. de Amicit. 73.

Conjunctionis humanæ societas. Cic. 5. de Finib. 65.

Affinitatis. Cic. pro Cluent. 190.

Benevolentiæ. Cic. de Amicit. 23.

Sanguinis conjunctio & benevolentia devincit charitate homines. Cic. 1. Off. 54.

Conjunctio & familiaritas. Cic. 14. Philipp. 16.

Avocare a conjunctione. Cic. 2. Att. 23. Pompeium a Cæsaris conjunctione avocarem.

Conciliare. V. CONCILIO.

Imminuere de conjunctione. Cic. 5. Fam. 13. Aliquid de nostra conjunctione imminutum esse ostenderem.

Dirimere conjunctionem. Cic. 3. Fam. 10.

Perfringere conjunctionem. Cic. 4. Catil. 22.

Conjunctio & conspiratio. Cic. pro Domo 28. Hanc nostram conjunctionem, hanc conspirationem in Repub. bene gerenda, hanc jucundissimam vitæ atque officiorum omnium societatem; certi homines fictis sermonibus & falsis criminibus diremerunt.

Convenientia & conjunctio naturæ, quam vocant συμπάθειαν, quod cuique rei conveniat. Cic. 2. de Divin. 142.

Necessitudo & conjunctio paterna. Cic. 13. Philipp. 11. Hanc mihi dispensationem pro paterna necessitudine & conjunctione deposco.

Hominum inter homines conjunctio & quasi quædam societas & communicatio utilitatum. Cic. 5. de Finib. 65.

Inoffensa, atque indubitata litterarum inter se conjunctio. Quintil. lib. 1. cap. 1.

Conjunctio [σύνδεσμος] apud Grammaticos est Orationis copulatio. Cic. in Orat. 135. Cum demptis conjunctionibus dissolute plura dicuntur.

CONJUNCTRIX, īcis. f. Augustin. de Trin. 11. 10. pr. Voluntas conjunctrix & separatrix.

CONJUNCTIVUS, a, um. [συμπλεκτικός] Gloss. Gr. Lat. Adde Tertull. adv. Hermog. cap. 26.

CONJUNCTO, āre. frequent. Prudent. Psychon. v. 762.

CONIVŌLUS, a, um. Clausus; apud Festum. In Gloss. Isidori; Conivoli, concordes, juncti.

CONJUNX, CONJUGUS. V. CONJUGO.

CONJŪRO, [συνόμνυμι, συνίσταμαι] āre. Simul jurare, & alterum alteri promittere fidem. Virg. 8. Æn. 5.

— simul omne tumultu
Conjurat trepido Latium.

Ubi Servius, Nota de re bona conjurationem dici posse. Nam conjuratio τῶν μισῶν est. Sed plerumque in malam partem accipitur.

Conjurat amice, dixit Hor. Arte Poet. 411.

Conjurant inter se. Plaut. Merc. 3. 1. 38.

Et inter nos conjuravimus, ego cum illo, & ille mecum.

Conjurare, etiam Conspirare est, id est in alicujus perniciem jurare. Cic. 2. Att. 8. Conjurasse mallem, quam restitisse conjurationi. Acron. in Horat. 1. Carm. 15. 7. Inter Conjurare & Conspirare hoc interest, quod Conspirare interdum bonorum est, Conjurare malorum. V. Vallam lib. 5. cap. 21.

Conjurare de interficiendo aliquo. Cic. pro Milon. 66.

In arma. Lucan. lib. 2. 48.

In ruinas nostras conjuravere sorores. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 199.

Conjurare contra aliquem. Cic. pro Sulla, 70. Catilina contra Rempubl. conjuravit. Cæs. 2. Bell. Gall. cap. 3. Neque se cum reliquis Belgis consensisse: neque contra populum Rom. conjurasse.

Contra Tonantem conjurant furiæ. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 39.

Conjurare pro Jurare. Gell. 7. 11. extr. Age malitiam saltem defende, tu verbis conceptis conjurasti sciens, sciente animo tuo. Ex P. Africani oratione.

CONJURĀTUS, a, um. Partic. [συνομωμοκώς] Qui conjuravit. ut, Agmina conjurata. Ovid. 5. Met. 150.

Arma conjurata moventur. Ovid. 15. Met. 763.

Conjuratus cum infinitivo. ut,

Fratres conjurati cælum rescindere. Virg. 1. Georg. 280. Othum & Ephialthem dicit (ut ait Servius) qui fuerunt filii Neptuni, & novem digitis singulis crescebant mensibus, qua freti altitudine cælum voluerunt evertere, sed confixi sunt sagittis Apollinis & Dianæ.

Græcia conjurata rumpere nuptias Paridis. Hor. 1. Carm. 15. 7.

Socii conjurati. Claud. 2. in Eutrop. in præf. 15.

Venti conjurati. Claud. 3. Conf. Hon. 98.

Interdum conjungitur cum genitivo: ut, Conjuratus Getarum, Qui cum Getis conspiravit. Claud. 1. in Ruffin. 319.

— tunc proditor ille
Impius imperii, conjuratusque Getarum
Distulit instantes, eluso principe, pugnas.

Conjurati, [συνωμόται] absolute, pro Iis qui inter se conjuraverunt. Cic. 4. in Catil. 20. Ego quanta manus est conjuratorum, quam videtis esse permagnam, tantam me inimicorum multitudinem suscepisse video. Sic pro Font. 11.

Conjurati, Militum genus. Liv. 45. cap. 2. pr. Ut Consul quos, præter milites sociosque navales, conjuratos haberet, dimitteret. Ceterum qui sint hi, sic explicat Turnebus Advers. 11. 18. Ut conjurationem vocare solebant genus quoddam militiæ a sacramento diversum: ita a militibus sejunxit Livius conjuratos, ut milites sint, qui sacramento dixerunt: conjurati, qui una juraverunt simul, non singuli sacramento dixerunt. Quibus quia justum militiæ sacramentum deerat, proinde nec justi milites censebantur. Hactenus ille in hunc locum Livii. Ita Servius in Virg. 7. Æn. 614. Conjuratio quæ fit in tumultu, i. e. Italico Bello & Gallico, quando vicinum urbis periculum singulos jurare non patitur, sicut de Fabiis legimus.

CONJURATIM, Adv. Plaut. Asin. 2. 2. 52.

Siquidem omnes conjuratim cruciamenta conferant. Hoc autem in loco dubitari potest de lectionis veritate; quamplurima enim exemplaria exhibent Conjurati. conf. Parei Lex. Crit.

CONJURAMENTUM, i. n. Augustin.

CONJURATIO, ōnis. f. [συνωμοσία] Ter. Hec. 2. 1. 1.

Pro deûm atque hominum fidem, quod hoc genus est? quæ hæc conjuratio?

Cic. 2. de Divin. 49. Mirabile autem illud, quod eo ipso tempore, quo fieret judicium conjurationis in Senatu, signum Jovis biennio postquam erat locatum, in Capitolio collocabatur.

Adulta conjuratio. In ADOLEO.

Manifestus conjurationis. Tacit. 15. Ann. 54.

Clandestinæ conjurationes. Liv. 39. 8. Consulibus ambobus quæstio de clandestinis conjurationibus decreta est.

Cœpta simul, & aucta. Tacit. 15. Ann. 48.

Cœpta, adulta, & revicta. Tacit. 15. Ann. 73.

Impia. Liv. 39. 16.

Mista inter patrem, filiumque conjurationis scientia fingitur. Tacit. 16. Ann. 17.

Nefanda in omne facinus ac libidinem. Liv. 39. 18.

Deprehendere & invenire conjurationem. Cic. 3. Catil. 17. Ut nullum in privata domo factum unquam sit tam palam inventum, quam hæc tanta in Rempub. conjuratio manifesto inventa atque deprehensa est.

Facere. Cic. 2. in Catil. 6. Vos omnes factam esse aperte conjurationem contra Rempub. videritis.

Habere exitiosam. Cic. 4. Catil. 6. Sed hanc tantam, tam exitiosam haberi conjurationem a civibus, nunquam putavi.

Integrum esse a conjuratione. Rhenanus in Castigat. Tacit. 15. Ann. 52.

Prodere conjurationem alicui. Tacit. 16. Ann. 17.

Conjuratio, Militiæ genus. V. supra, Conjurati, Militum &c. in ipso verbo.

CONJUX, V. CONJUGO.

CONIZA, V. CONYZA.

CONLATRO, vel COLLATRO, [συνυλακτέω] āre. Sen. de Vita beata cap. 17. Si quis ex his qui philosophiam conlatrant, quod solent dixerit, Cur ergo melius loqueris quam vivis? i. e. Qui philosophiæ detrahunt & obtrectant.

CONLAXO, vel COLLAXO, āre. Idem quod simplex Laxo. Lucret. lib. 6. 235.

— quia nimirum facile omnia circum
Conlaxat, rareque facit lateramina vasis, &c.

CONLIDO, V. COLLIDO.

CONNA, insula Phrygiæ, Ptol. V. CONE.

CONNATIO, CONNATO, V. CONNO.

CONNATUS, a, um. Partic. a CONNASCOR. Tertull. adv. Valent. cap. 9. Vitia in corpore connata.

CONNATĀLIS, e. Augustin.

CONNATALITIUM, i. n. Firmicus.

CONNECTO, xui, xum, [συμπλέκω, συνάπτω] ĕre. Simul nectere. Plin. lib. 16. cap. 40. Rates vero connecti quadraginta sestertiis plerasque.

Aliquid inexplicabili serie connectere. Quintil. lib. 5. cap. 14.

Falces, scalasque. Tacit. 3. Hist. 27.

Tempora lauro. Valer. 4. Argon. 334.

Vestem connectere, i. e. Cingere. Claud. 1. in Ruff. 118.

Illa ubi cæruleo vestes connexuit angue
Nodavitque adamante comas, &c.

Connectere cum. Cic. 1. de Finib. 67. Amicitia cum voluptate connectitur.

Connectere alicui rei aliquid. Cic. in Pison. 10. Persequere connexos his funeribus dies.

Connectere aliam insaniam, Jungere, subtexere. Plin. lib. 36. cap. 15. Aufert animum, & a destinato itinere digredi cogit contemplatio tam prodigæ mentis, aliamque connecti majorem insaniam.

Connexo visu. Plin. lib. 2. cap. 18. His causis connexo visu & earum quæ cælo continentur.

Connectuntur Adiabenis Cadurci. i. e. Finitimi sunt. Plin. lib. 6. cap. 15. Adiabenis connectuntur Cadurci quondam dicti, nunc Cordueni, præfluente Tigri.

Connectere, pro Orationem perpetuam concatenare dixit Quintil. lib. 2. cap. 11. Nonnulli certa sibi initia, prius quam sensum invenerint, destinant, quibus aliquid diserti subjungendum sit: eaque clare secum diuque meditati, desperata connectendi facultate deserunt.

Connexus, a, um. Partic. [συμπεπλεγμένος] Cic. 2. de Nat. Deor. 97.
Inde fides leviter poſita, connexaque videtur.
Amore magno connexus alicui. Stat. 1. Achill. 174.
Apes pedibus connexæ. Virg. 4. Georg. 257.
Aut illæ pedibus connexæ ad limina pendent. Ubi Servius, Hinc multi dictas apes volunt, quod ſe pedibus invicem tenent: licet crebrior ſit illa opinio, quod ſine pedibus primo eſſe dicuntur. ut ibid. 310.
Trunca pedum primo.
Crines connexi. Propert. lib. 2. 5. 23.
Nodi. Ovid. 12. Met. 430.
Rami. Lucan. lib. 3. 40.
Res ſubtiliter connexæ. Lucret. lib. 3. 741.
Connexum & aptum. Cic. in Partit. 137. Sic inter ſe ſunt pleraque connexa & apta.

Connexum, i. n. [σύμπλεκτον] pro Connexa concluſione. Cic. 4. Acad. 96. Ipſa enim ratio connexi, quum conceſſeris ſuperius, cogit inferius concedere. ut, Si ſol lucet, dies eſt: At ſol lucet; dies igitur eſt. V. Gell. 16. 8.

Connexio, ōnis. f. [σύμπλεξις, συναφὴ]
Connexio, pro Concluſione, apud Quintil. lib. 5. cap. 14. conf. Auguſt. de Civ. Dei, 2. 31.

Connexus, ûs. m. [συμπλοκὴ] Lucret. lib. 2. 725.
— differre neceſſe eſt
Intervalla, vias, connexus, pondera, plagas.
Connexu corpus adhæret. Lucret. lib. 3. 556.

Connexīvus, Adj. [συμπλεκτικὸς] ut, Connexiva conjunctio, pro Copulativa, apud Gell. lib. 10. cap. 29.

Connītor, nixus vel niſus ſum, [πειρῶμαι] nīti. Simul vel Vehementer niti, & dare operam. Cic. 5. de Finib. 42. Quum autem paulum firmitatis acceſſerit, & animo utuntur, & ſenſibus, connituntur que ut ſeſe erigant.
Ad aliquem convincendum conniti. Tacit. 15. Ann. 66.
Cornibus conniti. Cic. 1. de Divin. 44. De ariete.
Omnibus copiis connixus Ancus, acie primum vincit. Liv. 1. 33.
Conniti virtute in aliquem locum. Cæſ. 1. Bell. Civil. 46. Etſi dejectis atque inferioribus locis conſtiterat, tamen in ſummum jugum virtute connititur. i. e. Aſcendit.
Conniti animo, & labore contendere. Cic. 3. Off. 6. Quare quantum conniti animo potes, quantum labore contendere, ſi diſcendi labor eſt, potius quam voluptas: tantum fac, ut efficias, &c.
Uno animo conniti. Liv. 9. 31.
Dextra ſublata connixus. Virg. 5. Æn. 642. Ubi de Caſſandra loquitur.
Vix humeris connixi ferebant, &c. Virg. 5. Æn. 264.
Toto corpore connixus. Virg. 10. Æn. 127.
Fert ingens toto connixus corpore ſaxum.
In haſtam. Sil. lib. 10. 252.
Adverſis haſtis connixi incurrunt. Virg. 11. Æn. 613.
Manibus connixis agere aut movere aliquid. Claud. de Bell. Gigant. 67.
Hic juga connixis manibus Panchæa coruſcat.
Conniſus legitur apud Valer. Flacc. 3. Argon. 197.
Torſerat hic totis conniſus viribus haſtam.
Conniti, [ἀποτίκτειν, διατείνεσθαι] pro Eniti & parere. Virg. 1. Ecl. 15.
Hic inter denſas corylos modo namque gemellos
Spem gregis, ah ſilice in nuda connixa reliquit.

Connīveo, nīvi & nixi, nictum, [μύω, καταμύω, νυστάζω] ēre. Connivent oculi quando clauduntur vel aperiuntur, auctore Valla lib. 4. cap. 52. Nam Connivere, eſt Palpebras oculorum alternatim movere. [Immo Claudere.] Plin. lib. 10. cap. 3. Haliæetus tantum implumes etiamnum pullos ſuos percutiens, ſubinde cogit adverſos intueri ſolis radios: & ſi conniventem, humectantemque animadvertit, præcipitat e nido velut adulterinum atque degenerem. Cic. 1. Tuſc. 117. Quid melius, quam in mediis vitæ laboribus obdormiſcere, & ita conniventem ſomno conſopiri ſempiterno?
Connivere clauſtra ventris & ſtomachi, dixit Gell. lib. 17. cap. 11. pro Stipari, claudi, & contrahi. De epiglotide loquitur, quam dicit connivere viciſſim & reſurgere, eaque operiri & protegi trachiam arteriam, ne quid ex eſca & potu inter edendum & bibendum, incidat in illud animæ reciprocantis iter.
Connivere in re aliqua, per translationem, eſt quaſi Non videre quod videas, ſeu Viſum diſſimulare, Oculos claudere, Patienter ferre. Cic. pro Cœl. 59. Pro dii immortales, cur interdum in hominum ſceleribus maximis aut connivetis, &c.
Virtus connivet ſopita blandimentis. Cic. pro Cœl. 41.
Pacem connivere oculis ſerenis. Sil. lib. 7. 461.
— tum compta comam, pacemque ſerenis
Connivens oculis, ibat, &c. Videtur ſignificare, Pacem ſimulans geſtu oculorum. Sed al. Condiſcens. V. Drakenb.

Connivens, Partic. [νυστάζων] Cic. pro Milon. 32. Quibus ſi non adjuvantibus, at conniventibus certe ſperaſſet ſe poſſe Remp. eludere. Conniventibus. i. e. Patientiam adhibentibus. Budæus.
Conniventibus oculis credendum eſt, ſuis nummis eum redemptum. Ulpian. l. 4. in princip. D. de Manumiſſ. i. e. Diſſimulanter.
Oculi ſomno conniventes. Cic. 2. de Nat. Deor. 143. Hujus contrarium eſt Inconnivens [ἀσκαρδάμυκτος;] diciturque, Qui oculis eſt vigilantibus, & aliqua in re fixis ſine mutatione. Gellius 2. 1. de Socrate, Inconnivens, immobilis in hiſdem veſtigiis perſtabat.

Conniventia, æ. f. [νυσταγμὸς] eſt Patientiam accommodantium, ac videre ſe diſſimulantium. ut, Conniventia procuratorum principis, in l. 1. de Fundis & ſaltibus rei dominicæ, lib. 11. C. Quod ſi venalis procuratorum conniventia ut id deinceps tentetur admiſerit, eos graviſſimo jubemus ſupplicio ſubjacere.
Conniventia & diſſimulatio. in l. Uſus aquæ, de Fundis rei privatæ, & ſaltibus divinæ domus, lib. 11. C. Uſus aquæ quæ fundorum noſtrorum utilitatibus ſerviebat, plurimorum dicitur uſurpatione ſublatus, idque procuratorum conniventia vel diſſimulatione perfectum, ut agrorum fertilitas deſtituta, nullos fructus cultoribus præſtet.

Connixus, V. connitor.

Conno, [συννήχομαι] āre. Simul nare; proprie eſt piſcium.

Connatio, ōnis. f. Plaut. Connationis noſtræ conſcius. i. e. Quod eandem adiremus mulierem. Perottus.

Connăto, [συννήχομαι] āre. Simul natare. Connatat nobiſcum, dixit

Plaut. per translationem, pro Rivalis eſt. Ex eodem Perotto. Sed loca fruſtra quæras.

Connūbo, pſi, ptum, [συνοικέω] ĕre. Matrimonio jungi. Apul. Neſcientibuſque parentibus, puellari ætate connupſeramus.

Connūbium, i. n. [συνοικέσιον, ἐπιγαμία] Jus legitimi matrimonii, inquit Servius. Cic. 1. Off. 54. Sequuntur connubia & affinitates, ex quibus etiam plures propinqui. Ulpian. autem tit. 5. Connubium, inquit, eſt Uxoris jure ducendæ facultas.
Connubia, Hymenæi. Virg. 4. Æn. 316.
Per connubia noſtra, per inceptos Hymenæos.
Fulſere ignes & conſcius æther Connubii. Virg. 4. Æn. 168. Ubi Servius, Varro dicit, Aqua & igni mariti uxores accipiebant. Unde & hodie & faces prælucent, & aqua petita per feliciſſimum puerum vel aliquam puellam de puro fonte, intereſt nuptiis, de qua nubentibus ſolent pedes lavari.
Particeps connubii Regina Juno. Cic. Anteq. iret in exil. 24.
Connubia patrum & plebis. Liv. 4. 1. & ſeqq.
Læta connubia. Catul. Argon. 62. 141.
Par connubium. Catul. in Carm. nupt. 60. 57.
Promiſcua. Liv. 4. 2.
Stabile. Virg. 1. Æn. 73.
Connubio jungam ſtabili, &c. De firmo certoque conjugio, nec divortio unquam dirimendo dicitur. Cic. 2. Philipp. 44. Curio te in matrimonio ſtabili ac certo locavit. Turnebus tamen ita appellaſſe veteres exiſtimat, velut quodam omine ſtabilitatem & firmitatem matrimonio augurantes, quum præſertim nemo nuptias contrahat, niſi ſpe permanſionis & diuturnitatis.
Connubia cum finitimis. Liv. 1. 9. pr.
Connubium adipiſcitur virgo. Catul. in Carm. nupt. 60. 57.
Quum par connubium maturo tempore adepta eſt
Cara viro magis. De virgine loquitur.
Celebrare connubium. Claud. de Magnet. 27.
Conjungere. V. conjungo.
Deſponſa. Catul. in Carm. nupt. 60. 27.
Dirimere. Liv. 4.
Donare muneribus connubia alicujus. Ovid. 11. Epiſt. 99.
Firmare. Catul. in Carm. nupt. 60. 27.
Qui deſponſa tua firmes connubia flamma.
Fugere. Ovid. 14. Met. 69.
Inire. Ovid. 2. Amor. 7. 21.
Jungere connubio aliquam alicui. Virg. 1. Æn. 73. — Deiopeiam
Connubio jungam ſtabili, propriamque dicabo.
In connubio natæ thalamoque moratur. Virg. 7. Æn. 253. Cogitatione nempe.
Connubiis, arviſque novis operata juventus. Virg. 3. Æn. 136. i. e. (ait Servius) Perfecit ſacrificia propter connubia & novas ſedes, quia apud veteres neque uxor duci, neque ager arari ſine ſacrificiis peractis poterat.
Petere connubia alicujus. Virg. 4. Æn. 534.
Permiſta connubio Troglodytis Æthiopia. Plin. lib. 12. cap. 19. Cinnamum naſcitur in Æthiopia Troglodytis connubio permiſta.
Repellere connubia alicujus. Virg. 4. Æn. 214.
Sancire. Claud. Epithal. Pallad. 129.
Servare alicujus. Virg. 3. Æn. 319. i. e. Tenere, ait Servius. ut,
Et nunc ſervat honos ſedem tuus, oſſaque nomen.
Sociare connubiis natam. Virg. 7. Æn. 96.
Ne pete connubiis natam ſociare Latinis.
Subire connubia barbara. Claud. Bell. Gild. 191. Nubere barbaris.
Vitare. Sen. Hippol. 2. i. e. Cælibem vitam agere.
Connubium, nu ſyllabam natura longam habet ab eo quod eſt Nubere: ut Virg. 4. Æn. 214. — connubia noſtra
Reppulit. Sed metri cauſa corripuit & 4. Æn. 126.
Connubio jungam ſtabili. Ex Servio. Hinc

Connŭbialis, [ἐπιγαμικὸς] Adj. ut,
Carmen connubiale, Epithalamium. Claud. 4. Conſ. Honor. 649.
Vincla connubialia. Stat. 5. Theb. 112.

Connubius, a, um. Apul. Met. 9. p. 230. Connubia lege ſociatas.

Connūdo, [ἀπογυμνόω] āre. Plin. lib. 28. cap. 7. Jam primum abigi grandines turbineſque, contra fulgura ipſa in menſe connudata, ſic averti violentiam cæli.

Conoides, V. conus.

Cononienses, apud Plin. lib. 3. cap. 4. Galliæ Narbonenſis populi ſunt, Aquitaniæ contermini.

Cŏnon, ōnis. m. [Κόνων] Dux Athenienſis, acceptæ cladis a Lyſandro Lacedæmonio dolore, ſponte abiit in exilium ad Artaxerxem Perſarum regem, in Cyprum. cujus auxilio libertati patriam reſtituit, cui prius ſervitutem attulerat. Auctor Plutarchus & Demoſthenes in oratione ad Leptinem.
Fuit & alter ejuſdem nominis Mathematicus, quem Catullus in elegia de Coma Berenices v. 7. introduxit. ubi Iſ. Voſſ. V. De hoc intellexiſſe Virgilium auctor eſt Servius 3. Eclog. 40.
In medio duo ſigna, Conon: & quis fuit alter? Propert. lib. 4. 1. 79. Horos, & a proavo ducta Conone domus.

Cōnōpas, [Κωνώπας] Minimæ ſtaturæ nanus fuit, duorum pedum & palmi altitudine, quem Julia Auguſti neptis in deliciis habuit. Auctor Plin. lib. 7. cap. 16.

Cōnōpe, es. [Κωνώπη] Acarnaniæ urbs eſt, teſte Stephan. cujus incolæ Conopæi dicuntur & Conopitæ.

Cōnōpēum, i. n. [κωνωπεῖον] Tentorium ſeu velum, & papilio ille lineus, vel laneus, ſeu bombycinus, qui thoro circumdatur ad arcendos culices, ut ait Valla in Raudenſem: quo maxime utuntur Alexandrini, quod ex Nilo culices confluant, quos Græci κώνωπας dicunt. Juven. 6. Sat. 80
Ut teſtudineo tibi Lentule conopeo. Teſtudineo. i. e. In morem teſtudinis, ſeu cameræ incurvato. *fait en voute.* Verſus eſt ſpondaicus.
Dicitur & Conopĕum, vel Conopĭum. Hor. Epod. 9. 16.
Interque ſigna, turpe, militaria
Sol aſpicit conopeum. Propert. lib. 3. 9. 45.
Fœdaque Tarpeio conopia tendere ſaxo.

Cōnōpion, [Κωνώπιον] Oppidum fuit ad Mæotim, ubi lupos piſces aiunt prædæ parte conductos, piſcatorum retia aſſervare: mercede vero fraudatos, retia & prædam populari. Auctor Stephan.

CŌNŌPON DIABASIS, [Κωνώπων διάβασις] Insula est juxta quartum Istri ostium, quod Pseudostoma appellatur. V. Plin. lib. 4. cap. 12.

CŌNOR, ātus sum, [πειρῶμαι, ἐπιχειρῶ] āri. levius est quam facere, auctore Donato. Est enim Niti & dare operam ut aliquid fiat. Ter. And. 1. 5. 35. — tum autem hoc timet,
Ne deseras se. P. hem, egone istuc conari queam?
Scio quid conere. Ter. And. 4. 2. 20.
Conari manibus, pedibus. Ter. And. 4. 1. 52.
Ego, Pamphile, hoc tibi pro servitio debeo,
Conari manibus pedibus, noctesque & dies
Capitis periculum adire, dum prosim tibi.
Occulte aliquid conari. Cic. pro Deiot. 18.
Perdite aliquid. Quintil. lib. 2. cap. 12.
Aliquid per se conari, & quærere. Quintil. lib. 2. cap. 6.
Frustra. Virg. 9. Æn. 398.
Conari aliquid fallaciæ in re aliqua, quo fiat minus. Ter. And. 1. 2. 26.
Magnum opus & arduum. Cic. in Orat. 33.
Spem aliquorum quam habent in aliqua re positam, vi extorquere conari. Cic. 1. Verr. 21.
Conari alicui obviam. Ter. Phorm. 1. 2. 2.
Conari, cum infinitivo. Cic. 2. de Orat. 61. Poetas omnino quasi aliena quadam lingua loquutos non conor attingere.

CONANS, antis. Partic. Nep. 23. 3. Alpicos conantes prohibere transitu, concidit.

CONATUM, i. n. Idem ac Conatus. Paterc. lib. 2. 29. Cn. Pompeius XXIII annos natus, privatis ut opibus, ita consiliis magna ausus, magnificeque conata exsecutus, ad restituendam dignitatem patriæ firmum contraxit exercitum. Sic sæpe legitur apud veteres in plur. sed vix invenitur in numero sing.
Exsequi conata. Accius apud Non. 3. 73.
Obviam ire conatis. Liv. 42. 11.
Patrare conata. Lucret. 3. 386.
Peragere. Juven. 13. Sat. 210.
Perficere. Cæs. 1. Bell. Gall. 3.

CONATIO, ōnis. f. Sen. Nat. Quæst. 2. 12. Conatio sine ictu.

CONĀTUS, ûs. m. [πεῖρα, ὁρμὴ, ἐπιχείρησις] Cic. 2. de Nat. Deor. 122. Dedit autem eadem natura beluis & sensum & appetitum, ut altero conatum haberent ad naturales pastus capessendos, altero secernerent pestifera a salutaribus.
Primus cujusque operis conatus. Quintil. lib. 2. cap. 10.
Conatus & apparatus alicujus gratus. Cic. 10. Fam. 10.
Generosi conatus. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Impetus & conatus. Cic. pro Sulla 76.
Capti conatus frustra. In CAPIO.
Comprimere. V. COMPRIMO.
Conatum longius petere. Quintil. lib. 10. cap. 3.
Conatus & Incœptum contra aliquem. Cic. 2. in Cat. 27. Cujus ego non modo factum, sed incœptum ullum conatumve contra patriam deprehendero.
Magno conatu studioque agere aliquid. Cic. pro Quint. 48.
Nudis conatibus hastam vibrabat. Sil. lib. 13. 161.
Infringere conatus adversariorum. V. INFRINGO.
Obstare conatibus alicujus. Ovid. Rem. Amor. 683.
Prohibere omnes alicujus motus, conatusque. Cic. 2. in Catil. 26.
Sedare conatum iracundiæ suæ morte. Cic. de Clar. Orat. 42. Populi ingrati pulsus injuria, se ad hostes contulit, conatumque iracundiæ suæ morte sedavit. De Coriolano.

CONĀMEN, ĭnis. n. [πεῖρα] Ovid. 4. Fast. 325.
Dixit, & exiguo funem conamine traxit.
Alarum conamen perditur. Lucret. lib. 6. 325.
Mobile conamen. Lucan. lib. 4. 287.
Dum dolor est ictusque recens, & mobile nervis
Conamen calidus præbet cruor. i. e. Agile, & motu facile.
Validum. Sil. lib. 5. 295.
Et fragilis valido conamine solvitur ensis.
Conamen sumere ab aliquo. Ovid. 8. Met. 366.
Magno conamine aliquid agere. Ovid. 3. Met. 60.
Primæ pugnæ conamine contuso, fractisque cœptis. Sil. lib. 1. 33.

CONĀMENTUM, i. n. [ἐπιχείρημα] Plin. lib. 19. cap. 2. de Sparto loquens, Ad reliquos usus laboriose evellitur, ocreatis cruribus, manibusque tectis manicis, convolutum osseis ligneisve conamentis. h. e. ut opinor, Adjumentis & fulcimentis ligneis.

CONABILIS, e. Adj. Cæl. Aurel. Acut. 3. 1.

CŌNOS, [κῶνος] Placentæ genus est apud Athenæum, quæ ex uvis fiebat passis & amygdalis. V. Cæl. Rhodig. lib. 9. cap. 16. [Nisi errat Cælius.

CONQUĀDRO, [τετραγωνίζω] āre. In quadratam formam redigere. Varro apud Non. 2. 481. & 12. 9. Sidon. 2. Epist. 2. & 4. & 7. Columel. lib. 8. cap. 3. Ea pernicies ut evitetur, perticæ dolantur in quadrum, ne teres lævitas earum supersilientem volucrem non recipiat; conquadratæ deinde foratis duobus adversis parietibus induuntur, ita, &c.

CONQUÆSTOR, V. CONQUISITOR, in CONQUIRO.

CONQUASSO, [κατασείω] āre. frequent. Cato cap. 52. Qualum incidito ex una parte perpetuum. Si vero calix erit, conquassato: cum eo qualo, aut calice in scrobem ponito.
Corpus conquassatum. Lucret. lib. 3. 442.
Conquassare nationes, per translationem, pro Vastare, & conterere. Cic. pro Sext. 56. Etiam exteras nationes illius anni furore conquassatas videbamus.
Conquassata terræ motibus Apulia. Cic. 1. de Divin. 97. Delata etiam ad Senatum labes agri Privernatis, quum ad infinitam altitudinem terra desedisset, Apuliaque maximis terræ motibus conquassata esset.
Mens, & omnis potestas animæ conquassatur. i. e. Dissipatur. Lucret. lib. 3. 600.

CONQUASSĀTIO, ōnis. f. [κατάσεισμα] Cic. 4. Tusc. 23. Itaque illa duo, morbus & ægrotatio, ex totius valetudinis corporis conquassatione & perturbatione gignuntur.

CONQUATERNO, āre. [ζευγίζω κατὰ τέσσαρα] Gloss. Lat. Gr.

CONQUĔROR, questus sum, [μέμφομαι] ĕri. compositum a Queror, Ejusdem est cum simplici suo significationis.
Deplorare & conqueri de re aliqua. Cic. 5. Verr. 43. Tanta vis erat injuriarum, ut homines quidvis perpeti, quam non de istius pravitate & injuriis deplorare & conqueri, mallent.
Conqueri & Lamentari. Conqueri fortunam adversam, non lamentari decet. Cic. 2. Tusc. 50.
Nequicquam conqueri auris. Catul. Argon. 65. 164.
Sed quid ego ignaris nequicquam conqueror auris
Externata malo?
Conqueritur tibi. Sil. lib. 8. 94.
Conqueri aliquid. Liv. 1. 53. Sextus filius ejus, qui minimus ex tribus erat, transfugit ex composito Gabios, patris in se sævitiam intolerabilem conquerens.
Libidines, vim, contumelias alicujus. Cic. 6. Verr. 111.
Fallacia verba alicujus conqueri. Tibul. lib. 3. 7. 20.
Conqueritur mecum mulier fortunas suas. Plaut. Mil. 2. 1. 47.
Multa conquestus, &c. Ovid. 4. Met. 243.
Conqueri de. Suet. in August. cap. 51. Tiberio quoque de eadem re, sed violentius apud se per epistolam conquerenti, ita rescripsit.
De injuria alicujus cum aliquo conqueri. Cic. 5. Fam. 2. Satis habebas nihil me etiam tecum de tui fratris injuria conqueri.
Conqueri pro. Cic. pro Sext. 3. Nihil ab eo prætermissum est, quod aut pro Repub. conquerendum fuit, aut pro reo disputandum.

CONQUESTIO, ōnis. f. [μέμψις] Cic. 1. Q. frat. 1. Ubi nullum auxilium, nulla conquestio.
Conquestionem exprimere. Plin. lib. 10. cap. 23. Hinc volantium illa conquestio labore expressa. i. e. velut Extorta.

CONQUESTUS, ûs. m. [μεμψιμοιρία] Liv. 8. 7. Tum libero conquestu coortæ voces sunt.

CONQUIESCO, quiēvi, quiētum, [ἡσυχάζω] ĕre. Idem quod Quiescere. Cic. 5. de Fin. 55. Videmus igitur ut conquiescere ne infantes quidem possint.
Ab armis conquiescere. Cic. pro Milon. 69. Si denique Italia a delectu, urbs ab armis sine Milonis clade nunquam esset conquietura.
Conquiescere ab execrationibus. Plin. in Paneg. cap. 53. extr. Nullum locum, nullum esse tempus, quo funestorum principum manes a posterorum execrationibus conquiescant. i. e. Perpetuo posteri eos execrabuntur.
Conquiescere a re aliqua. Cic. pro Corn. Balb. 3. Qui tantum potuit impertire huic studio temporis, quantum ipse a pueritia usque ad hanc ætatem a continuis bellis & victoriis conquievit.
Conquiescere ad. Cic. in Orat. 107. Ita postremo ejiciuntur, ut ne ad saxa quidem mortui conquiescant.
Conquiescere de aliquo. Cic. 1. Fam. 1. Tanta enim est magnitudo tuorum erga me meritorum, ut quoniam tu, nisi perfecta re, de me non conquiesti. i. e. Propter me solicitus esse non desiisti, donec confectum fuerit negotium meum.
Conquiescere in loco. Cic. 1. Att. 3. Uno in loco conquiescimus, quo fratrem quotidie expectamus.
Conquiescere in eadem mensura honorum. Sen. de Benef. lib. 2. cap. 2. Æque ambitio non patitur quenquam in ea mensura honorum conquiescere, qua quondam ejus fuit impudens votum.
Conquiescere in studiis, pro Oblectari. Cic. 1. Att. 20. Ego autem quotidie magis, quod mihi de forensi labore temporis datur, in his studiis conquiesco. Idem de Amicit. 22. Principio cui potest esse vita vitalis, ut ait Ennius, qui non amici mutua benevolentia conquiescat?
Ætas nostra jam ingravescens in amore atque in adolescentia tua conquiescat. Cic. 2. Fam. 1.
Bella omnia jure gentium conquiescunt hieme. Cic. pro Rabir. Posth. 44.
Calor conquiescit. Cels. lib. 6. cap. 6. Sect. 34. de Caligine oculorum. Velandumque postea, nec detegendum ante, quam sudor & calor domi conquieverint. Subaudi Caput. [Puto vero pro Domi, legendum Omnis. Sic enim eodem cap. sect. 8. & alibi sæpius loquitur.
Febris. Cels. lib. 2. cap. 8. Pus quacunque parte corporis erumpit, si est leve, album, & unius coloris, sine ullo metu est, & quo effuso febris protinus conquievit, &c.
Imbre conquiescente. Liv. 24. 47.
Inflammatio. Cels. lib. 7. cap. 19. Si sub his inflammatio non conquieverit, &c.
Litteræ conquiescent, nisi quid novi extiterit. Cic. 12. Att. 38.
Navigatio mercatorum conquiescit. Cic. pro Lege Manil. 15.
Sanguis conquiescit. i. e. Sistitur hæmorrhagia. Cels. lib. 5. cap. 26. Si parum sic sanguis conquiescit, sæpius linamenta mutanda sunt.

CONQUILIĀTUS, a, um. pro Quisquiliatus. Plin. Valer. 1. 9. pr. Conquiliata lana obturare. V. Reines. Var. Lect. 3. 4. qui legit Conculcata. [Forte Conchyliata, i. e. Purpurea. Solent enim hunc colorem haud raro in panniculis istiusmodi commendare medici vett.

CONQUINISCO, conquexi, [ὑποκύπτω] ĕre. a Cunio, ire; quod est apud Festum Stercus facere. Hoc autem Inclinare se significat, auctore Nonio. Plaut. Cistel. 4. 1. 5.
Faciundum'st puerile officium, conquiniscam ad cistellam. Idem Pseud. 3. 2. 75.
Si conquiniscet isthic, ceveto simul. ad quem locum sic Scaliger, Conquinere, decubare est, a quo conquinisco. Est enim Conquiniscere, Cernuum se inflectere, vel inclinare, ut faciunt exoneraturi ventrem. Pomponius Attellanarius ait; In terra ut cubabat nuda, ad eum ut conquexi, &c. Hoc etiam Cernuare dicebant; quanquam & hoc κατὰ τὸ ἀποκλιάζειν accipiebant.

CONQUĪRO, quisīvi, quisītum, [συζητῶ] ĕre. Simul vel Diligenter quærere & investigare. Cæs. 3. Bell. Civil. 42. Item Lysso, Parthinisque, & omnibus castellis, quod esset frumenti, conquiri jussit.
Verum summa cura studioque conquirere. Cic. 4. Acad. 7.
Conquirere undique. Cic. 12. Fam. 29. Et incredibiles angustiæ pecuniæ publicæ quæ conquiritur undique, ut optime meritis militibus promissa solvantur.
Terra marique conquirere aliquem. Cic. 5. Fam. 9.
Ad mortem conquiri. Paterc. lib. 2. 22. i. e. Ut occidatur.
Ad voluptatem aliquid conquirere. Cic. 2. de Fin. 110.
Conquirere & comparare voluptates. Cic. 1. de Fin. 65.
Conquirere atque eligere colonos. Cic. 2. de Lege Agr. 96. Nedum isti ab Rullo & Rulli similibus conquisiti atque electi coloni, Capuæ, in domicilio superbiæ atque in sedibus luxuriæ collocati.
Amantes vulgo conquirere. Propert. lib. 1. 2. 23.
Non illis studium vulgo conquirere amantes.

Historiam

Historiam conquirere regionum. Cic. 2. de Fin. 102. Hæc leviora ponam, poema, orationem, quum aut scribis, aut legis, quum omnium factorum, quum regionum conquiris historiam.
Opes conquirere meretricio quæstu. Plin. lib. 36. cap. 12.
Rationibus conquisitis disputare. Cic. 1. de Fin. 31.
Conquirere, Coercere. Festus. Al. Coinquere. V. Scalig. & Dacer.

CONQUISĪTUS, a, um. [ἐξηκριβωμένος] ut, Mensæ conquisitissimis epulis extruebantur. Cic. 5. Tusc. 62.
Carmina Conquisita diu dulcique reperta labore. Lucret. lib. 3. 420.
Vitiis fictis conquisitisque deformatum inducere. Cic. de Arusp. Resp. 57.

CONQUISĪTE, [ἀκηκριβωμένως] Adv. pro Docte & diligenter. Gell. lib. 3. cap. 10. Hæc Varro de numero septenario scripsit admodum conquisite. Auct. ad Herenn. lib. 2. ad fin. Hæc si ut conquisite conscripsimus, ita tu diligenter fueris consequutus, &c.

CONQUISĪTIO, ōnis. f. [συζήτησις] Cic. de Univers. 5. Difficillimum autem est in omni conquisitione rationis exordium.
Conquisitio piaculorum. Liv. 7. 3. pr. Quum piaculorum magis conquisitio animos, quam corpora morbi afficerent.
Exercitus conquisitione collectus. Cic. de Provinc. Conf. 5. Jam vero exercitus noster ille superbissimo delectu & durissima conquisitione collectus omnis interiit.

CONQUISĪTOR, ōris. m. [συζητητής] Qui conquirit. Sic apud Plaut. Conquisitores sunt, Qui conquirerent, si cui fautores delegati essent; Amph. prol. 65.
> Ut conquisitores singuli in subsellia
> Eant per totam caveam spectatoribus:
> Si cui fautores delegatos viderint,
> Ut his in cavea pignus capiatur togæ. conf. Buleng. de Theatr. 1. 54.

Sunt autem speciatim Conquisitores, [καταλογεῖς] Satellites, vel lictores: & ut vulgo dicuntur *Commissarii*, auctore Budæo. Cic. pro Milon. 68. Si Italiæ delectus, ut nonnulli conquisitores tui dictitant, si hæc arma, &c. Eos intelligit quibus mandaverat Pompeius curam colligendi ac describendi exercitus. Liv. 21. 11. Qui duo populi delectus acerbitate consternati, retentis conquisitoribus, metum defectionis quum præbuissent, oppressi celeritate Annibalis, omiserunt mota arma. Eos vocat qui delectui habendo erant præfecti. Hirt. de Bell. Alex. cap. 2. In omnes partes, per quas fines Ægyptii, regnumque pertinet, legatos, conquisitoresque, delectus habendi causa, miserant. Cic. 7. Att. 21. Nec enim conquisitores φαινοπροσωποι audent, cum ille adsit.

CONQUÆSTOR, ōris. m. Idem. Varr. de L. L. 5. 8.

CONRĀDO, V. CORRADO.

CONREGIO, ōnis. ab auguribus olim vocabatur Regio intra fines comprehensa. Varr. 6. de L. L. 2. Intra ea conregione, conspicione, cortumione, utique ea rectissime sensi. Ex Turnebo.
Conregione, pro E regione dixerunt veteres. Festus.

CONREGNO, āre. Tertull. & Hieron.

CONREUS, [συνέοχος] Qui cum alio in jus vocatus est. Ulpian. in l. Liberationem. §. Nunc de effectu. D. de liber. legat. Si cum alio sim debitor, puta duo rei fuimus promittendi, & mihi soli testator consultum voluit: agendo consequar, non ut accepto liberer, ne etiam conreus meus liberetur contra testatoris voluntatem: sed pacto liberabor.

CONRĪDEO, ēre. compositum ex Con & Rideo; idem quod Renideo, & lætor. Lucret. lib. 4. 81.
> Et quanto circum mage sunt inclusa theatri
> Mœnia, tam magis hæc intus perfusa lepore
> Omnia conrident conrepta luce diei.

Usitata tralatio scriptoribus, i. e. Omnia simul renident, vel hilaritatem ejusmodi præ se ferunt ut ridere videantur. Lambinus.

CONRUSPOR, āri. Dep. Conquirere. Conruspare tua consilia in pectore. Plaut. apud Fest.

CONSABURENSES, Populi Hispaniæ citerioris, in conventu Carthaginiensi, ut scribit Plin. lib. 3. cap. 3.

CONSABURRO, are. Idem ac Saburro. Augustin.

CONSĀLŪTO, [ἀσπάζομαι] āre. Idem quod Salutare, inquit Festus. Liv. 3. 26. Dictatorem eum legati gratulantes consalutant.
Consalutare inter se. Cic. 2. de Orat. 13. Qui quum inter se, ut ipsorum usus ferebat, amicissime consalutassent, &c.
Consalutare, Salutem precari. V. Salutare, salutem precari, in SALUS.

CONSALUTĀTIO, ōnis. f. [ἀσπασμός] Cic. 2. Att. 18. Hinc plausus maximi, consalutatio forensis perhonorifica.
Consalutatio exercituum. Tacit. 15. Ann. 16.
Cum ex improviso, atque in ipsa consalutatione dimicandum fuisset. ubi olim Consultatione. H. St. Reliqua cultro resecta sunt. Sunt autem verba Suet. in Othone cap. 9.

CONSANASCO, CONSANESCO. V. CONSANO.

CONSANGUĪNEUS, i. m. [ὁμόφυλος, ὅμαιμος, συγγενής] Qui sanguine conjunctus est cum altero. Plaut. Pœn. 5. 2. 77.
> Meis consanguineis nolo te injuste loqui.

Cic. 2. Att. 23. Sed βοώπιδος nostræ consanguineus non mediocres terrores jacit atque denuntiat.
Parentes, liberi, conjuges, consanguinei. Cic. 1. de Invent. 103.
Arietes consanguinei, apud Cic. 1. de Divin. 44. ex antiquo poeta.
Arma consanguinea. Claud. de Bell. Gild. 286.
Sopor consanguineus lethi. Virg. 6. Æn. 278.
Thalami consanguinei. Claud. de 3. Conf. Hon. 154.
Turba consanguinea, Sorores. Ovid. 14 Epist. 121.
Consanguinei. dicuntur Fratres ex eodem patre nati, lib. 3. Instit. titulo, De legitima agnatorum successione. §. 1. Itaque ex eodem patre nati fratres, agnati sibi sunt, qui & consanguinei vocantur: nec requiritur, an etiam eandem matrem habuerint.

CONSANGUĪNĬTAS, ātis. f. [συγγένεια] Ipsa conjunctio. Liv. 7. 19. Ceritem populum misericordia consanguinitatis Tarquiniensibus adjunctum fama ferebat.
Propinquus consanguinitate alicui. Virg. 2. Æn. 8.

CONSĀNO, [ἰάομαι, ὑγιόω] āre. Columel. lib. 4. cap. 24. Quo plerumque fit, ut quod præcidi debeat, præfringatur, & sic vitis laniata, scabrataque putrescat humoribus, nec plagæ consanentur. V. Parei Lex. Crit.
Consanare, pro Consanescere. Ulp. in l. idem. D. de ædil. edict. Idem Offilius ait, si homini digitus sit abscissus, membrive quid laceratum, quamvis consanaverit: si tamen ob eam rem eo minus uti possit, non videri sanum esse. [Consanuerit. H. St.

CONSĀNASCO, vel CONSANESCO, consanui, [ὑγιόομαι] ēre. Sanum fieri. Cic. 4. Fam. 6. Nunc autem hoc tam gravi vulnere, etiam illa, quæ consanuisse videbantur, recrudescunt. Cels. lib. 7. cap. 12. de lingua, Et plerique quidem, ubi consanuerunt, loquuntur. V. Columel. 8. 2.

CONSARCĪNO, [συγκολλάζω, συρράπτω] āre. Gell. lib. 13. cap. 23. In quo versu non oportet alterum videri verbum, idem quod superius significans, supplendi numeri causa extrinsecus additum & consarcinatum. Est enim hoc inane admodum & futile.
Crimina. Ammian. 14. 5.
Insidias consarcinare. Ammian. 14. 8.
Mendacia. Ammian. 15. 10.
Verba. Gell. 13. 23. V. paulo ante.

CONSARCINĀTOR, ōris. m. ut, Litium consarcinator. Ammian.

CONSARCINATRIX, īcis. f. }
COSARCIO, īre. } Voces apud JCtos.
CONSARTOR, ōris. m. }

CONSARRIO, [σκαλεύω] īre. Idem quod Sarrire. Columel. lib. 11. cap. 3. Deinde sulci omnes consarriendi. conf. Cat. de R. R. cap. 48.

CONSAUCIO, [τραυματίζω] āre. Suet. Neron. cap. 26. Prætoris caput consauciavit.

CONSAUCIOR, āri. passiv. Auct. ad Heren. lib. 4. 27. In hoc autem crebro & celeri vulnere corpus consauciari videtur.

CONSAUCIĀTUS, a, um. Partic. Suet. Aug. cap. 20. Utrumque brachium ruina pontis consauciatum.

CONSAUCIATIO, ōnis. f. JCt. in Dig.

CONSCĔLĔRO, [καταμιαίνω] āre. Scelere implere. Liv. 40. 8. Agite, conscelerate aures paternas, decernite criminibus, mox ferro decreturi.
Domum conscelerare. Catull. 68. 24.
Oculos conscelerare dicitur, Qui nefarium facinus aliquod perpetrari videt, quod vel avertere & inhibere, vel a quo ipse avertere & subducere se poterat. Ovid. 7. Met. 34.
> Cur non & specto pereuntem, oculosque videndo
> Conscelero? cur non tauros exhortor in illum?

CONSCELERĀTUS, a, um. [μιαρός] Partic.
Consceleratus & contaminatus. Liv. 2. 37. extr. Proficiscentibus deinde indignatio oborta, se ut consceleratos, contaminatosque, ab ludis, &c. abactos esse.
Mens conscelerata. Liv. 8. 18.
Nomen nobile consceleratum impudicitiæ dare. Cic. Octav.
Pirata consceleratus. Cic. 2. Verr. 90.
Vultus nefarius & consceleratus. Cic. pro Cluent. 29.
A filiis consceleratissimis furiæ domesticæ & assiduæ pœnas parentum dies noctesque repetunt. Cic. pro Rosc. Amer. 67.

CONSCENDO, di, sum, [ἐπιβαίνω, ἀναβαίνω] ēre. De navigantibus proprie dicitur. Non quin de aliis quoque rebus, Quo ascenditur, usurpetur. Absolute aliquando ponitur. Cic. 2. Q. frat. 2. Tu, si ita expedit, velim bona & certa tempestate conscendas, ad meque venias. Liv. Conscendunt alacres copiæ. subaud. Navim.
Æquor navibus. Virg. 1. Æn. 385.
> Bis denis Phrygium conscendi navibus æquor.

Classem. Virg. 10. Æn. 155.
Navem. Cic. 4. Acad. 148. Quid enim conscendens navem sapiens, num, &c. Cæs. 2. Bell. Civil. 4. Non minore animo ac fiducia, quam ante dimicaverant, naves conscendunt.
In navem. Cic. 14. Fam. 7. Navim spero nos valde bonam habere: in eam simul atque conscendi, hæc scripsi.
Puppim. Ovid. 2. Fast. 95.
Æthera. Stat. 3. Silv. 1. 6.
Arces. Valer. 2. Argon. 444.
> Et Sol æthereas medius conscenderat arces.

Culmen summum. Sil. lib. 3. 510.
Currum. Ovid. 3. Trist. 8. 1.
Equum. Liv. 29. 2.
In equum. Ovid. 6. Met. 222.
Mœnia. Sil. lib. 3. 510.
Montes. Catul. Argon. 62. 126.
Scopulum. Virg. 1. Æn. 180.
Tecta. Seneca Med. 12.
Tribunal. Claud. 2. in pr. Conf. Stil. 267.

CONSCENSIO, ōnis. f. [ἐπίβασις] Cic. 1. de Divin. 68. Eumque dixisse remigem quendam ex quinqueremi Rhodiorum vaticinatum, madefactum iri minus XXX diebus Græciam sanguine, rapinas Dyrrhachii, & conscensionem in naves cum fuga,

CONSCIENTIA, V. CONSCIUS.

CONSCINDO, scidi, scissum, [διατέμνω, διασχίζω] ēre. In multas partes scindere. Ter. Eun. 4. 3. 4.
> Vestem omnem miseræ discidit, tum ipsam capillo conscidit.

Curæ conscindunt hominem solicitum. Lucret. 5. 46.
Epistolam innocentem conscindere. Cic. 7. Fam. 10.
Conscindere sibilis, per translationem, pro Exsibilare & explodere. Cic. 2. Att. 19. Nam gladiatoribus, qua dominus, qua advocati, sibilis conscissi.
Conscindere aliquem, pro Criminari, & alicui conviciari. Cic. 8. Att. 16.

CONSCISSUS, a, um. Partic. [διεσχισμένος] ut, Conscissa pallula. Plaut. Trucul. 1. 1. 32.
Epistola conscissa. Cic. 7. Fam. 26.
Nubibus conscissis orbem Luna protulit. Stat. 12. Theb. 310.
Pugnis & calcibus conscissus aliquis. Cic. 5. Verr. 56. Quædam exemplaria legunt Concisus. [Idque sine dubio res postulat. Non enim dicitur Scindere pugnis, sed Cædere. Sæpe autem hæc confunduntur.
Vestis conscissa. Ter. Eun. 5. 1. 4.

CONSCISSIO, ōnis. f. Augustin.

CONSCISSŪRA, æ. f. [διάῤῥηξις] Ipsa ruptio. Plin. lib. 34. cap. 8. Dein quum pretio periisset gratia artis, detractum est aurum, pretiosiorque talis existimatur, etiam cicatricibus operis atque conscissuris, in quibus aurum hæserat, remanentibus. V. Harduin. in loc. qui Conscisuris legit.

CONSCIO, scīvi, scītum, [συνειδῶ, σύνοιδα] īre. Nullius rei se conscium suspicari. Hor. 1. Epist. 1. 60.
> —hic murus aheneus esto,
> Nil conscire sibi, nulla pallescere culpa.

CONSCISCO, scīvi, scītum, [ψηφίζομαι, συγκαταψηφίζομαι, ἐπισπάομαι] ēre.

 Statuere

Statuere apud se, & decernere; ut Sciscere, unde Scitum dictum. Liv. lib. 1. 32. Quod Senatus Populi Romani Quiritium censuit, consensit, conscivit, ut bellum cum priscis Latinis fieret, &c. Budæus. Cic. lib. 3. de Legib. 10. Creatio magistratuum, judicia populi, jussa, vetita quum suffragio consciscentur, optimatibus nota, plebi libera sunto.

Exilium sibi consciscere. Liv. 29. 36. extr. Postea conscientia sibimet exilium consciscentes, quum absentes damnati essent, corporibus subtractis, &c.

Facinus. Cic. 16. Fam. 11. Neque incolumis Cæsare vivo fui, nisi postquam illud conscivi facinus.

Fugam sibi ex aliquo loco. Liv. 5. 53. Desereremus Penates nostros, exiliumque ac fugam nobis ex eo loco conscisceremus, quem tueri non possemus.

Consciscere (inquit Valla) fere ad mortem pertinet. Plerumque enim sic legimus, Mortem sibi ipse conscivit, Mortem tibi ipse consciscis, Mortem mihi ipsi consciscam, Cogam te ad mortem tibi per teipsum consciscendam. Hactenus Valla, lib. 5. Nunc cum dativo, nunc sine dativo. Cic. 7. Fam. 39. Aut capiendus tanquam exilio locus, aut consciscenda mors voluntaria. Idem 2. de Nat. Deor. 8. Junius necem sibi ipse conscivit.

Veneno mortem sibi consciscere. Cic. de Clar. Orat. 4.

Ponitur per translationem pro Contrahere. Columel. lib. 7. 6. Diligensque pastor stabulum quotidie converrit, nec patitur stercus humorem consciscere. Sed in codd. emend. Stercus aut humorem consistere legitur.

Sciendum vero est quod Conscisco, Ascisco, Descisco, Præscisco, & Rescisco faciunt præterita in ivi, sicut eorum primitiva: & Conscio quidem, Descio & Rescio raro sunt in usu, sed magis Conscisco, Descisco & Rescisco. Ascio & Præscio inveniuntur, quamvis Ascio non ita frequenter sicut Præscio. Hinc Ascisco & Præscisco, licet magis Ascisco quam Præscisco, eo quod Ascio minus in usu sit, Præscio vero magis. Quum ergo Conscisco, Descisco & Rescisco usurpentur, non mirum est si Conscio, Descio & Rescio obsoleverunt, quoniam fere superfluum esset in eadem significatione utraque haberi. E diverso autem Scio sæpissime reperitur: rarius autem Scisco. Apud Plautum tamen legitur Sciscam, in Amph. 5. 1. 17. Ocius accurro, ut sciscam quid velit. Præscio in usu est, Præscisco minus, quod tamen & ipsum legitur apud Virg. lib. 4. Georg. 69.

Continuoque animos vulgi, & trepidantia bello
Corda licet longe præsciscere.

Ascio apud Columellam in præfatione, Et pecoribus parandis conservandisque, quoniam & hanc ascimus, quasi agriculturæ partem. Quo tamen loco emendatiora Columellæ exemplaria, Ascivimus habent, præterito tempore, quod ab Ascisco potius quam ab Ascio esse videtur.

Conscītus, [δεγματισθείς, συμψηφισθείς] Partic. a Consciscor verbo passivo. Plin. lib. 36. cap. 15. Passim conscita nece, Quiritibus tædium fugientibus. Liv. 9. 26. Mors, haud dubie ab ipsis conscita, judicio subtraxit.

Consciscendus, [καταψηφιστέος] Partic. Cic. 7. Fam. 3. Aut capiendus tanquam exilio locus, aut consciscenda mors voluntaria. Liv. 39. 19. Ne mortis consciscendæ locum haberet.

Conscius, [συνειδώς, συνιστορῶν] Adj. modo Is dicitur qui cum aliis aliquam rem cognitam habet, modo idem quod Scius. Ovid. 5. Trist. 5. 18.

Nec fore perpetuam speret sibi numinis iram,
Conscius in culpa non scelus esse sua.

Conscius, translatum ad inanimata. Sen. Hippol. v. 107.

Jactare tacitis conscias sacris faces. Valer. lib. 3. Argon. 584.
— tali se concitat ardens
In juga senta fuga: pavet omnis conscia late
Silva, pavent montes, &c.

Conscius genitivo aliquando jungitur, frequentius dativo. Plaut. Merc. 2. 2. 46. Quum amico homini, tuique conscio, ita succenseas misere. Cic. 14. Philipp. 16. Itaque P. Appuleius Tribunus plebis, meorum omnium consiliorum periculorumque jam inde a consulatu meo testis, conscius, adjutor.

Æther conscius connubii. Virg. 4. Æn. 167.
— fulsere ignes, & conscius æther
Connubii. De connubio Æneæ & Didonis.

Amor. Ovid. 4. Epist. 52.
Animus. Lucret. 4. 1129.
Culpæ. Cic. 3. Off. 73.
Commissi. Ovid. 2. Amor. 2. 27.
Curarum conjugalium interpres & conscia Juno. Virg. 4. Æn. 608.
Facti. Virg. 11. Æn. 812.
Facinori. Cic. pro Cœl. 52. pro Cluent. 59. Maleficii.
Fibra conscia deorum, Extispicium, divinatio, quæ fit inspectis animalium cæsorum intestinis. Tibul. lib. 1. 8. 3.
Nec mihi sunt sortes, nec conscia fibra deorum:
Præcinit eventus nec mihi cantus avis. V. FIBRA.
Futuri conscius. Lucan. 5. 90.
Mihi conscius. Cic. 11. Fam. 28.
Mens bene conscia it ad extremos orbis colonos. Hor. [Error est.
Mens. Sen. Hippol. v. 62. Consciæ mentis pavor.
Manus. Ovid. 8. Met. 530.
Numina. Virg. 2. Æn. 141.
Pectus. Sen. Theb. 1.
Peccati sibi conscius. Ovid. 2. Amor. 7. 11.
Recti. Virg. 1. Æn. 604.
Religio alicujus conscia sacri pacti. Valer. 8. Argon. 401.
Quanquam jura deûm, sacri sibi conscia pacti
Relligio, dulcisque movent præcordia tædæ.
Signa conscia alicujus rei. Ovid. 2. Amor. 1. 8.
Servi conscii. Cic. pro Cœl. 52.
Studiorum & officiorum maxime conscius. Cic. 5. Fam. 5.
Temeritati & mendacio alicujus conscium esse. Cic. 6. Verr. 124.
Verbis conscius. Tibul. lib. 1. 9. 41.
Vultus. Sen. Herc. fur. 9.
Vox conscia. Martial. lib. 11. 62.
Conscium facere aliquem. Plaut. Truc. 1. 1. 40.
Quos quum celamus, sic faximus conscios, &c. Plaut. Cist. 2. 3. 46.
Et scio venturam. MY. me indicabit, & suas
Ad meas miserias addet. PH. fac me consciam.

Conscius de his rebus. Cic. Att. 2. 24. Se audivisse ait ex Curione his de rebus conscium esse Pisonem generum meum, &c. [Nisi distinguas post His de rebus. Nam & Conscium esse sæpe absolute ponitur, subaudito genitivo Ejus rei.

Conscius, Contagione criminis astrictus. Tacit 15. Ann. 66. pr. Accensis indicibus ad prodendum Fenium Rufum, quem eundem conscium conquisitoremque non tolerabant. Al. Et inquisitorem.

Conscius alicui in privatis rebus. Cic. 1. Att. 15. Qui mihi & in publica re socius, & in privatis omnibus conscius, & omnium meorum sermonum & consiliorum particeps.

Conscius, idem quod Testis. Ovid. 3. Met. 290.
Quoque magis credas, Stygii quoque conscia sunto
Numina torrentis. Tale est illud lib. 2. 46.
— promissi testis adesto
Diis juranda palus.

Consciolus, Adj. dimin. ut quidam legunt, apud Catull. 68. 41.
Sæpe illam audivi furtiva voce loquentem
Solam consciolis hæc sua flagitia. Sed alii aliter legunt: Is. Vossius Cæciliis.

Conscientia, æ. f. [συνείδησις] a nomine Conscius; est Certissima scientia, & (ut sic dicam) Certitudo ejus rei quæ animo nostro inest: sive bonum sit, sive malum. Cic. pro Milon. 63. Magna vis est conscientiæ, Judices, & magna in utramque partem: ut neque timeant qui nihil commiserint, & pœnam semper ante oculos versari putent, qui peccarint.

Conscientia bene actæ vitæ, & recordatio bene factorum. Cic. de Senect. 9. Conscientia bene actæ vitæ, multorumque bene factorum recordatio jucundissima est.

Animi conscientiam non curat callide improbus. Cic. 2. de Fin. 54.
Animi conscientia suspicari de aliquo. Cic. 13. Att.
Animi conscientia, pro Animo religione obstricto. Cic. pro Rosc. Amer. 67. Suum quemque scelus agitat, amentiaque afficit: suæ malæ cogitationes, conscientiæque animi terrent.
Mentis optimæ conscientia se consolari. Cic. de Clar. Orat. 250. Laudandus est, qui hoc tempore ipso quum liceat, in hoc communi nostro, & quasi fatali malo consoletur se, cum conscientia optimæ mentis, tum etiam usurpatione & renovatione doctrinæ.
Consiliorum meorum conscientia me consolatur. Cic. 4. Fam. 3.
Facinorum consilia, conscientiæque. Cic. pro Cluent. 56. An etiam consilia conscientiasque ejusmodi facinorum supplicio dignas judicarent. Cur non Consiliorum conscientia, pro Consilia ac Conscientiæ? H. St.
Facinoris in conscientiam ascitus. Tacit. 1. Hist. 25.
Maleficiorum conscientiæ stimulant. Cic. in Parad. 2.
Officii sui conscientia frui. Cic. 3. Fam. 7.
Alius est dominus exortus ex conscientia peccatorum, timor. Cic. Parad. 5.
Sceleris conscientia, avaritiæque suæ. Cic. 5. Verr.
Sceleris conscientiam ferre non posse. Suet. in Neron. cap. 34.
Scelerum suorum conscientia opprimi. Cic. in Pison. 39.
Angore conscientiæ, fraudisque cruciatu agitant & insectantur furiæ scelerum homines. Cic. 1. de Legib. 40.
Contagio conscientiæ. Cic. 7. Verr. 182. Deliberatum est, &c. non modo eos persequi, ad quos maxime culpa corrumpendi judicii, sed etiam illos, ad quos conscientiæ contagio pertinebit.
Fide conscientiæ commoveri. Cic. pro Rosc. Com. 46.
Labes conscientiæ in animo habere. Cic. 3. Off. 85.
Immo Tabes, ut dico in. H. St. Innuit locum in Schediasm. suorum lib. IV. 25. Sed adscribere forsan oblitus est. Conjecturam vero hanc suam miror sicui probaverit.
Pondus conscientiæ grave esset sine ulla virtutis & vitiorum divina ratione. Cic. 3. de Nat. Deor. 85.
Signa conscientiæ describit Auct. ad Heren. 2. 8. Accusator dicet, si poterit, adversarium, quum ad eum ventum sit, erubuisse, expalluisse, titubasse, inconstanter loquutum esse, concidisse, pollicitum esse aliquid: quæ signa conscientiæ sunt.
Conscientiæ, pro Malæ conscientiæ. H. St.
Abesse a conscientiæ suspicione. Cic. pro Cœl. 23.
Suspicionem conscientiæ alicui præbere. Tacit. 1. Hist. 28.
Conscientia bona. Plin. 10. Epist. 12. Quæ bonam conscientiam civium tuorum ad usum indulgentiæ tuæ provocat & attollit.
Infelix. Quintil. in procem. lib. 6.
Abolere conscientiam humani generis. In ABOLEO.
Adhibere. In ADHIBEO.
Adjuvare conscientiam omnium. V. ADJUVO.
Afferre. In AFFERO.
Ardere conscientia. V. ARDEO.
Arguit conscientiam pavor. Tacit. 3. Hist. 10.
Comprimere conscientiam animi nihil est negotii. Cic. 2. de Fin. 54.
Convictus conscientia. Cic. 2. in Catil. 13.
Debilitatus atque abjectus conscientia, repente conticuit. Cic. 3. in Catil. 10.
Discedere a recta conscientia transversum unguem non oportet quemque in omni vita sua. Cic. 13. Att. 20.
Eminet in vultu. Sen. de Benef. lib. 2. cap. 25. Verba cessent licet, si quemadmodum debemus affecti sumus, conscientia eminebit in vultu.
Exonerare conscientiam suam. Curt. lib. 6. 8. 12. Nicomachum religione quoque deûm astrictum conscientiam suam exonerare properasse.
Habere conscientiam conditionis suæ. Plin. 10. Epist. 30.
Hærere ex conscientia infirmitatis suæ. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Impeditur & opprimitur mens conscientia. Cic. in Pison. 43.
Impelli conscientia ad fatendum. Quintil. lib. 5. cap. 13.
Implorare conscientiam aliquorum. Cic. pro Flacc. 38. Vociferarer, & quantum maxime possem, contenderem, testarer publicanos, excitarem negotiatores, vestram etiam conscientiam implorarem, &c. i. e. Obtestarer ut sententia vestra, & ex eo quod existimatis, de re ipsa judicaretis.
Jungere conscientiam cum furibus. Firmic. lib. 4. cap. 1. Qui cum effractoribus vel furibus conscientiam jungant, vel qui certe ipsi fures sint aut effractores.
Mersus conscientia flagitiorum scelerumque. Paterc. lib. 2. 91. extr. Quum

Quum esset omni flagitiorum scelerumque conscientia mersus, nec melior illi res familiaris quam mens foret, aggregatis simillimis sibi, interimere Cæsarem statuit. De Rufo Egnatio loquitur.
Metiri ex conscientia. Cic. 10. Fam. 4.
Remota conscientia hominum. Cic. 2. de Fin. 28. Ut hominum conscientia remota, nihil tam turpe sit, quod voluptatis causa non videatur esse facturus. i. e. Si existimaret rem ab omnibus sciri non posse. Budæus. [Immo A nemine sciri posse.
Simulata conscientia adeant, i. e. Simulato, sive postquam simulaverint se conscios ejus rei esse. Tacit. 2. Ann. 40.
Spreta conscientia. Tacit. 15. Ann. 60.
Sum. ut, Mea mihi conscientia pluris est quam omnium sermo. Cic. 12. Att. 27.
Tenetur constrictum multorum conscientia alicujus consilium. Cic. 1. in Catil. 1. Constrictam jam horum omnium conscientia teneri conjurationem tuam non vides?
Contra conscientiam opibus hominum septi & muniti, deorum numen horrent tamen. Cic. 1. de Fin. 51.
In conscientiam assumere aliquem. Tacit. 13. Ann. 12. i. e. Facere participem consiliorum, & conscium. Budæus. Dicitur & Sumere ab eodem, lib. 4.
Ob conscientiam stupri accipere aliquid. Marcellus in l. mariti lenocinium. §. quod ait. D. ad legem Juliam de adulteriis, Plectitur & qui pretium pro comperto stupro acceperit: nec interest utrum maritus sit qui acceperit, an alius quilibet. quicunque enim ob conscientiam stupri acceperit aliquid, pœna erit plectendus.
Conscreo. V. in consecro ad finem.
Conscribillo, [συγγράφω] āre. pro Conscribere veteres dixerunt: at plerumque cum contemptum innuere vellent. Varr. Columna Herculis, περὶ δίκης, Itaque eas in ceram conscribillavit Herculis ad litem. Idem Marcipore, Astrologi non sunt, qui conscribillarunt pingentes cælum. Nonius 2. 108. Catull. Epig. 25. 11.
Inusta turpiter tibi flagella conscribillent. i. e. Inscribant vibicibus.
Conscrībo, psi, ptum, [συγγράφω] ĕre. Scribere significat, hoc est componere. Cic. 1. Q. frat. 2. Litteras ad te parum fraterne conscripseram. Legitur in vetusto exemplari Scripseram.
De aliquo ad aliquem conscribere. Cic. 12. Att. 19. De Antonio quoque Balbus ad me cum Oppio conscripsit, idque tibi placuisse, ne perturbarer.
De aliquo, ut, Illos etiam de quibus audivi, & legi, & ipse conscripsi. Cic. de Senect. 83.
De lingua Latina aliqua conscribere. Cic. 13. Att.
Epistolam de aliqua re alicui. Cic. 13. Att. 50. pr.
De ratione dicendi. Auct. ad Heren. 1. 1.
Legem. Cic. 4. Att. 1. Legem coss. conscripserunt, qua Pompeio per quinquennium omnis potestas rei frumentariæ toto orbe terrarum daretur.
Librum. Cic. de Clar. Orat. 132.
Parietes. Plin. lib. 28. cap. 2. Etiam parietes incendiorum deprecationibus conscribuntur.
Quæstionem fictam. Cic. pro Cluent. 191.
Syngraphum. Plaut. Asin. 4. 1. 1.
Agedum, istum ostende, quem conscripsisti syngraphum.
Testamenta mortuorum. Cic. de Arusp. Resp. 42.
Volumen. Cic. pro Rosc. Amer. 100.
Milites, vel legiones. h. e. Cogere, & in certum numerum ac scriptum redigere. Plaut. Milit. 1. 1. 76.
Nam rex Seleucus me opere oravit maximo,
Ut sibi latrones cogerem & conscriberem. Cic. 12. Fam. 15. His litteris scriptis milites circiter XXX, quos Dolabella ex Asia conscripserat, e Syria fugientes, in Pamphiliam venerunt.
Veteranos celeriter conscribere, pro Cogere. Cic. 10. Fam. 28.
Palam conscribere & centuriare aliquos. Cic. Post redit. ad Quir. 13. Ego quum homines in Tribunali Aurelio palam conscribi centuriarique vidissem, &c.
Vicatim conscribere, Decuriare aliquos. Cic. pro Sext. 34. Quum vicatim homines conscriberentur, decuriarentur, ad vim, ad manus, ad cædem, ad direptionem incitarentur.
Conscribere, absolute. Cic. pro Planc. 45. Hæc doce, hæc profer, huc incumbe, Laterensis, decuriasse Plancium, conscripsisse, sequestrem fuisse, pronuntiasse, divisisse. ubi Manut. V.
Conscriptus, a, um. Partic. [συγγεγραμμένος] ut, Conscriptæ litteræ. Plaut. Pseud. 1. 1. 26.
Epistolium conscriptum lacrymis. Catul. 66. 2.
Fortunas alterius litteris conscriptas in judicium afferre. Cic. pro Cluent. 186. Tu periculum capitis, tu indicium sceleris, tu fortunas alterius litteris conscriptas in judicium afferas?
Mensa conscripta vino. Ovid. 2. Amor. 5. 17.
Tela conscripta imagine quadam. Stat. 3. Silv. 1. 117.
Conscripti milites. Cæs. 3. Bell. Civil.
Conscripti, [προσγεγραμμένοι, ἔγγραπτοι] inquit Festus, dicebantur Qui ex equestri ordine patribus ascribebantur, ut numerus Senatorum expleretur. Liv. 2. 1. extr. Deinde quo plus virium in Senatu frequentia etiam ordinis faceret, cædibus regis diminutum patrum numerum, primoribus equestris gradus electis, ad trecentorum summam explevit. Traditumque inde fertur, ut in Senatum vocarentur qui Patres, quique Conscripti essent: conscriptos videlicet in novum Senatum appellabant lectos.
Officium conscripti, i. e. Senatoris officium. Hor. in Arte Poet. 314.
Conscriptum, i. n. ut, Virorum veterum conscripta. Ovid. 5. Trist. 3. 55.
Conscriptio, ōnis. f. [συγγραφή] Cic. pro Cluent. 191. Ejusdem amentiæ falsæ conscriptiones quæstionum, ex eodem furore etiam illa conscelerata exectio linguæ, &c.
Conscriptor, ōris. m. Quintil. Declam. 277. Conditor conscriptorque legis. conf. Arnob. 1. p. 33. & 34.
Consĕco, secui, sectum, [διατέμνω] āre. Idem quod Secare. Plin. lib. 36. cap. 26. Acies tanta est quacunque, ut citra ullum sensum ad ossa consecet, quicquid afflaverit corporis.
Membra consecare. Ovid. 3. Trist. 9. 34.
Inde Tomos dictus locus hic, quia fertur in illo
Membra soror fratris consecuisse sui.
Consecare minutatim. Varr. 3. de R. R. cap. 10.
Consecare in tenues membranas. Plin. lib. 30. cap. 4.
Consectio, ōnis. f. [διάτμησις] ut, Consectio arborum. Cic. 2. de Nat. Deor. 151. Arborum autem consectione, omnique materia & culta, & silvestri, partim ad calfaciendum corpus igni adhibito, & ad mitigandum cibum utimur, &c.
Consĕcro, [καθιερόω, ἐκθειάζω] āre. ejusdem significationis cum Sacro, quod est Deo dico, & sacrum facio. Auctor de Viris Illustr. cap. 2.
Spolia opima Jovi Feretrio in Capitolio consecravit. Hor. 4. Carm. 8. 27.
Ereptum Stygiis fluctibus Æacum
Virtus, & favor, & lingua potentium
Vatum divitibus consecrat insulis.
Consecrare & publice dedicare. Cic. 2. de Nat. Deor. 78.
Dare, donare, dicare, consecrare Jovi Opt. Max. Cic. 6. Verr. 67.
Nomine alicujus dei aut deæ aliquid consecrare. Cic. 2. de Nat. Deor. 66.
Ædem, terram, aram, consecrare. Cic. pro Domo 128. Consecrabantur ædes, non privatorum domicilia, sed quæ sacræ nominantur: consecrabantur agri, non ita ut nostra prædia, si quis vellet, sed ut Imperator agros de hostibus captos consecraret. statuebantur aræ, quæ religionem afferrent, ipso si loco essent consecratæ.
Ars curandi tuendique corporis, atque ejus utilitas, deorum immortalium inventioni consecrata. Cic. 3. Tusc. 1. i. e. Adscripta.
Beluam nullam, nisi ob aliquam utilitatem, quam ex ea caperent, consecraverunt Ægyptii. Cic. 1. de Nat. Deor. 101. h. e. In numerum deorum retulerunt, & pro numinibus coluerunt.
Beluas a barbaris propter beneficium consecratas. Cic. 1. de Nat. Deor. l. c.
Bona alicujus consecrare, foculo posito in rostris, adhibitoque tibicine. Cic. pro Domo 123.
Bona cujuspiam consecrare verbis solennibus. Idem ibid.
Delubra consecrare alicui deo, aut deæ. Cic. 3. de Nat. Deor. 95.
Domum Cereri. Cic. pro Domo 125. & de Arusp. Resp. 9.
Martis manubias Musis. Cic. pro Arch. 27. Jam vero ille, qui cum Ætolis Ennio comite bellavit Fulvius, non dubitavit Martis manubias Musis consecrare.
Simulacra. Cic. 3. de Nat. Deor. 61.
Statuam alicui. Cæs. 3. Bell. Civil. 105. Item Trallibus in templo Victoriæ, ubi Cæsari statuam consecraverant.
Consecrare, Deo dedicare, atque ob id inviolatum manere, durareque perpetuum. Cic. 12. Att. 20. Sed ineunda nobis ratio est quemadmodum in omni mutatione dominorum, qui innumerabiles fieri possunt in infinita posteritate (si modo extabunt) illud quasi consecratum, remanere possit.
Auguste sancteque aliquem consecrare. Cic. 2. de Nat. Deor. 62.
Ex hominum genere aliquos. Cic. 2. de Legib. 27.
Consecrare aliquem, omnium genere monimentorum. Cic. 12. Att. 19. Ego quantum his temporibus tam eruditis fieri poterit, profecto illam consecrabo omni genere monimentorum, ab omnium ingeniis scriptorum & Græcorum & Latinorum. de Tullia sua loquitur.
Ad immortalitatem, & religionem, & memoriam carmina consecrare. Cic. pro Milon. 81.
Consecrare memoriam nominis, pro Immortalem reddere. Cic. 1. Q. frat. 1. Quum amplissimis monimentis consecrare voluisses memoriam nominis tui.
Virorum fortium memoriam honore deorum immortalium consecrare. Cic. 3. de Nat. Deor. 50.
Pro patria mori, ei nos totos dedere, & in ea nostra omnia ponere, & quasi consecrare debemus. Cic. 2. de Legib. 5.
Origines suas. Liv. in præfatione, Et sicui populo licere oportet consecrare origines suas, & ad deos referre auctores, ea belli gloria est P.R.&c.
Virtutes alicujus consecrare, & in numero deorum collocare. Cic. 1. Q. frat. 1.
Vocabula consecrata sunt vitiosarum rerum, neque naturalium. Cic. 2. de Nat. Deor. 61.
Memoria & litteris magnitudinem ingenii alicujus. Cic. 5. Tusc. 11.
Addictus & consecratus certis & constitutis sententiis. Cic. 2. Tusc. 5. Certis quibusdam destinatisque sententiis quasi addicti & consecrati sunt, eaque necessitate constricti, ut etiam quæ non probare soleant, ea cogantur constantiæ causa defendere.
Alicui consecratum esse, i. e. Devotum esse. Cic. de Arusp. Resp. 7. Atque hoc si moderetur & cogitet, si contentus sit his sceleribus quæ commisit, jam se esse consecratum Miloni. Budæus.
Campus Consularibus auspiciis consecratus. Cic. 4. Catil. 2.
Delubra sanctissimis religionibus consecrata. Cic. 2. Verr. 14.
Honorem hominis deorum religione consecratum non violare. Cic. 4. Verr. 51.
Locus consecratus, cui opponitur Locus profanus. Cic. in Partit. 36.
Mens, fides, virtus, concordia instituto majorum consecratæ. Cic. 2. de Nat. Deor. 78.
Opinio in aliquo consecrata. Cic. pro Sext. 143.
Solennis comitiorum precatio Consularibus auspiciis consecrata. Cic. pro Muren. 1.
Consecrata omnium religione. Cic. 1. Tusc. 32. Vetera jam ista, & religione omnium consecrata.
Tempestates ritibus Populi Romani consecratæ. Cic. 3. de Nat. Deor. 51.
Consecrabor, pro Consecrabo, veteribus. Plaut. Pers. 2. 5. 7.
Sed quis hic ansatus ambulat magnifice consecrabor. Auctor Non. 17. 92. Sed Gronov. post Taubm. exhibuit Conscreabor. alii aliter conjectarunt.
Consacrare alterum, apud Torrentium in Suetonium. Sic pro Frango quidam. H. St. Quid verbis postremis intelligi velit Stephanus noster fateor me non assequi.
Consecratio, ōnis. f. [καθιέρωσις] Cic. pro Domo 106. Quæ tua fuit consecratio?
Legitima bonorum consecratio. Cic. pro Domo 125. Sin ista consecratio legitima est, quid est quod profanum in tuis bonis esse possit? An consecratio nullum habet jus, dedicatio est religiosa?
Item ἀποθέωσις sive Deificatio Imperatorum, ut interpretatur Tertullian. Apol. cap. 11. Cum mortui imperatores certa solennitate ac cærimonia in Deorum numerum referebantur; unde Divi cognominati fuerunt, quod primum C. Julio Cæsari contigit, ut ait Servius ad Virg. 5. Ecl. V. apotheosis. Et hinc

 Con-

Consecratio pro Inauguratione aliquando usurpatur: ut patet ex Veteri Lapide Romae,

D. D. N. N. VALENTE. V. ET.
VALENTINIANO. IVNIORE. PRIMVM.
AVG. CONS. VI. ID. APRIL.
AVRR. VICTOR. AVGENTIVS. V. C.
P. P. FILIO. SVO. AEMILIANO. CORYFONI.
OLYMPIO. C. P. ANNO TRICESIMO
CONSECRATIONIS SVAE.

CONSECRĀTOR, ōris. m. Hieron.

CONSECRATRIX, īcis. f. Tertull.

CONSECRANEUS, a, um. Eorundem sacrorum particeps. Tertull. Apol. cap. 16. Consecraneus noster.
Vocabulum in castris repertum, qualia sunt Conterraneum, commilitaneum, militaneum, suffaraneum, limitaneum. Julius Capitolinus in concione quadam Maximini Cæsaris, in Gord. cap. 14. pr. Sacrati commilitones, inquit, immo etiam mei consecranei. Alio loco, Nullam civitatem æque militaneam esse dixit. [Nisi error est, pro Limitaneam. V. in Gord. tert. cap. 28. pr.
Quasi diceret, Participes meæ sacratæ dignitatis. H. St.

CONSECTANEUS, V. Consector in CONSEQUOR.

CONSECTARIUM, CONSECTOR. In CONSEQUOR.

CONSECTIO, In CONSECO.

CONSECUTIO, CONSECUTUS, V. CONSEQUOR.

CONSEDO, ōnis. V. CONSIDEO.

CONSĒMĬNEUS, Adj. [ὁμόσπορος] ut, Consemineæ vineæ, in quibus acervatim multa & varia semina vitium confusa sunt, nec propriis generibus distincta. Columel. lib. 3. cap. 21. Idque in vineis non consemineis observari difficile est. Idem lib. 11. cap. 2. Silvam si quis barbaricam, id est consemineam velit facere, recte conseret glandibus & ceteris seminibus. h. e. Variis arborum generibus consitam.

CONSEMINĀLIS, e. [ὁμόσπορος] Idem. Columel. lib. 12. cap. 45. extr. Propter quod etiam consemininalium vinearum non tam est firmum vinum, quam si per se sincerum amineum, vel apianum, aut etiam fecinum condideris. Conseminales vineas appellat, Quæ ex variis surculorum & plantarum generibus consitæ sunt, nempe acidas, acerbas, dulces uvas ferentibus.

CONSĔNESCO, consenui, [γηράσκω] ĕre. Senem fieri. Plaut. Capt. 1. 2. 31.
Macesco, consenesco, & tabesco miser. Cic. 2. Tusc. 5. Atque oratorum quidem laus ita ducta ab humili venit ad summum, ut jam (quod natura fert in omnibus fere rebus) consenescat, brevique ad nihilum ventura videatur. Al. Senescat.
Cum cognomine consenescere. Cic. 2. Att. 13.
Carina consenuit. Propert. lib. 3. 7. 36.
Ventorum est quodcunque paras, haud ulla carina
Consenuit, fallit portus & ipse fidem.
Nemus consenuit. Claud. Epig. 2. 16.
In armis consenescere. Hor. 3. Carm. 5. 8.
In commentariis Rhetorum. Quintil. lib. 3. cap. 8.
In exilio. Liv. 35.
In patria consenuisse placuit. Ovid. 4. Trist. 8. 12.
Consenescere sub armis. Liv. 32. 3. pr.
Consenescere mærore & lacrymis. Cic. pro Cluent. 13.
Consenuerunt vires atque defecerunt. Cic. de Senect. 29.
Nullo adversario consenescere. Cic. 2. Att. 23. h. e. Populi gratiam amittere, & in invidiam adduci, nemine tamen oppugnante.

CONSENTES, Dii fuerunt, qui, ut Augustin. lib. 4. de Civit. Dei cap. 23. scribit, in consilium Jovis adhiberi putabantur. Hi & Penates, & Urbani etiam dicti, duodecim numero fuerunt, sex mares, & sex feminæ, quorum imagines auratæ stabant apud forum, ut Varro ait lib. 1. de R. R. 1. 4. Hos Ennius, ut Apulei. de Deo Socr. p. 42. & Martian. Capell. de Nupt. Phil. 1. p. 15. scribunt, duobus versibus complexus est,
Juno, Vesta, Minerva, Ceres, Diana, Venus, Mars,
Mercurius, Jovis, Neptunus, Vulcanus, Apollo. Dicti autem sunt Consentes, quasi Consentientes. De duodecim his deis, quos in consilium habet Jupiter, Anneus Seneca meminit lib. 2. Quæst. Nat. cap. 41. ex Hetruscorum disciplina. Sed & duodecim deos alios Consentes agricolarum duces, Varro enumerat in lib. de R. R. quem vide. l.c. Singulos singulorum mensium tutelæ præficit Manil. 2. 433. Ex illis consessus Deorum Dearumque constituitur; iis tamen Jovis præmittitur, ut patet ex Inscriptionibus,

I. O. M.
CETERISQVE
DIS CONSENTIBVS.

CONSENTIA, Sacra quæ ex consensu multorum sunt statuta. Festus.

CONSENTIA, Civitas est in agro Bruttio. Auctor est Plin. lib. 3. cap. 5. Vulgo *Consenza in Calabria.*

CONSENTINI, Ejus oppidi incolæ.

CONSENTIO, si, sum, [ὁμονοέω, συμφωνέω, σύμφημι] īre. Convenire. Cic. 7. Verr. 38. Servos, quos ipse cum consilio belli faciendi causa consensisse judicavit, eos sine consilii sententia, sua sponte, omni supplicio liberavit.
Consentire & Pugnare, contraria. Cic. 3. de Finib. 10. Ratio enim nostra consentit, oratio pugnat.
Omnes honestates civitatis, omnes ætates, omnes ordines una consentiunt in hac causa. Cic. pro Sext. 109.
Una & mente & voce consentire. Cic. 1. Philipp. 21. Omnes enim jam cives de Reipub. salute una & mente & voce consentiunt.
Uno ore omnes de utilitate amicitiæ consentiunt. Cic. de Amicit. 88.
Consentio tibi. Cic. 4. Acad. 52.
Consentire sibi. Cic. 1. Off. 5. Hic si sibi ipse consentiat, & non interdum naturæ bonitate vincatur, neque amicitiam colere possit.
Naturæ consentire, finis bonorum est Stoicis. Cic. 2. de Finib.
Personis, temporibus, locis quæ narrantur, consentiunt. Cic. Partit. 52.
Principiis consentiant exitus. Cic. 11. Fam. 5.
Senatus consensit bellum, pro Scivit. Liv.
Studiis alicujus consentire. Hor. 1. Epist. 19. 65.
Consentire ad. Cic. 5. Att. 18. Parvo exercitu, sed ut spero, ad benevolentiam erga nos consentiente.
Consentire cum. Cic. in Acad. Apparet enim jam cor cum oculis consentire.
Cum voluntate alicujus mentes atque sententiæ aliquorum consentiunt. Cic. pro Muren. 1.
Cum oratione vultus non consentit. Cæs. 1. Bell. Civil. 19. Quum vultus Domitii cum oratione non consentiret.
Cum aliquo consentire de re aliqua. Cic. 4. Acad. 131. Post Epicurus, cujus est disciplina nunc notior, nec tamen cum Cyrenaicis de ipsa voluptate consentiens.
Secum consentire, & Sibi constare; Idem. Cic. de Univers. 6. Tota dilucide & plane exornata oratio sibi constet, & ex omni parte secum ipsa consentiat, &c. Cic. pro Cluent. 60. Tamen in Oppianico sibi constare, & superioribus consentire judiciis debuerunt.
Consentire de. Cic. de Amicit. 88. Una est enim amicitia in rebus humanis, de cujus utilitate omnes uno ore consentiunt.
De laudibus alicujus omnium fama consentit. Cic. de Senect. 6.
De aliquo aliquid consentire. Cic. 2. de Finib. 117.
Eis quæ de Fabio Caninioque acta scribis, valde consentiunt. Cic. 7. Att. 3.
In eum omnes illud consentiunt elogium. Cic. de Senect. 61. Quanta in Atilio Calatino? in quem illud elogium unicum plurimæ consentiunt gentes, Populi primarium fuisse virum. [Sed emendati codd. post vocem U nicum distinguunt, ut seq. sint ipsa elogii verba, & verbi constructio cum Inf.
Inter se consentiunt partes. Cic. 1. Off. 5. Et delectat hoc ipso, quod inter se omnes partes cum quodam lepore consentiunt.
Consentire magna conspiratione amoris. Cic. 1. de Finib. 65. At vero Epicurus una in domo, & ea quidem angusta, quam magnos, quantaque amoris conspiratione consentientes tenuit amicorum greges?
Astrum nostrum consentit incredibili modo. Hor. 2. Carm. 17. 22. Horoscopos suos similes esse, & inter se asserit convenire. Acron.
Consentio, cum infinitivo. Cic. 1. de Lege Agr. 15. Si consenserint possessores non vendere, quid futurum est?
Consenti, in Imperativo. Cic. 16. Att. 15. extr. Consenti in hac cura, ubi sum, ut me expediam.
Consensum est. Quintil. lib. 9. cap. 1. Inter plurimos, quod sciam, consensum est, duas esse ejus partes.

CONSENTIENS, Partic. [ὁμονοῶν] Cic. 2. de Divin. 119. Animorum consentientium multitudine completum esse mundum.
Auctoritate hominum consentiente contenti simus. Cic. 1. de Divin. 84.
Civitas in retinenda libertate consentiens. Cic. 15. Fam. 6.
Coagmentatio naturæ ad incolumitatem mundi consentiens. Cic. 2. de Nat. Deor. 119.
Cognatio rerum consentiens, conspirans, continuata. Cic. 2. de Nat. Deor. 19.
Consilium vitæ consentiens & pæne conspirans. Cic. 5. Tusc. 72.
Conjunctum aliquid & consentiens habent stellæ. Cic. 2. de Divin. 89.
Fama consentiens de aliquo. Cic. de Senect. 61. Jure igitur gravis, cujus de laudibus omnium esset fama consentiens.
Motus cum verbis sententiisque consentiens. Cic. de Clar. Orat. 141.
Sensibus tam mihi consentientibus nemo est in terris. Cic. 4. Att. 16.
Vita consentiens virtutibusque respondens. Cic. 5. de Finib.

CONSENSUS, a, um. Partic. [ὁμολογηθεὶς] Gell. lib. 15. cap. 26. Syllogismus est oratio, in qua consensis quibusdam & concessis, aliud quid, quam quæ concessa sunt, per ea quæ concessa sunt, necessario conficitur.

CONSENSUS, ûs. m. [ὁμόνοια] Cic. 3. de Nat. Deor. 28. Itaque illa mihi placebat oratio de convenientia consensuque naturæ.
Consensus & dissensus. Claud. de Bell. Gild. 301.
— dissensus acerbus,
Et gravior consensus erat.
Concentus atque consensus. Cic. 2. de Divin. 34. Qua ex conjunctione naturæ, & quasi concentu, atque consensu, quam συμπάθειαν Græci appellant, &c.
Doctrinarum mirus quidam omnium quasi consensus concentusque. Cic. 3. de Orat. 21.
Ævi consensus. Plin. lib. 14. cap. 6. extr. Sed de quibus consensus ævi judicaverint, hæc sunt.
Contrahentium consensus. Paul. in l. obligatio mandati. D. mandat. vel contr.
Mortalium consensus in eo. Plin. lib. 2. cap. 2.
Omnium consensus, naturæ vox est. Cic. 1. Tusc. 35.
Ordinum divulsus consensus. Cic. de Arusp. Resp. 60.
Omnium ordinum consensus, gratiarum actio, gratulatioque. Cic. 3. Fam. 3.
Signantium consensu se tueri. Quintil. lib. 5. cap. 7.
Virtutum conspiratio consensusque. Cic. 2. de Finib. 66.
Magnus inter aliquos. Cic. 4 Philipp. 12.
Nudus. Ulp. l. 4. D. de sponsal. Sufficit nudus consensus ad constituenda sponsalia.
Pius. Senec. Octav. 8.
Omnium consensu ad eum defertur imperium. Cæs. 7. Bell. Gall. 4.
Uno consensu juncta & continens natura. Cic. 2. de Divin. 33.
Defendere aliquid consensu. Quintil. lib. 1. cap. 5.
Complecti alterius consensum. V. COMPLECTOR.
Meruit omnium consensum. Quintil. lib. 5. cap. 1.
Vertere in consensum. Tacit. de Germ. Morib. 31.
Consensus, pro Sympathia. V. SYMPATHIA. conf. supra Concentus atque Consensus.

CONSENSIO, ōnis. f. [συμφωνία, συμφωνία, ὁμολογία] Cic. de Reditu suo ad Quir. 18. Tanta consensione Italiæ. Idem 1. Fam. 9. Populi vero Rom. totiusque Italiæ mira consensio.
Civitatum aperta consensio. Tacit. 3. Ann. 43.
Omnium gentium consensio in omni re lex naturæ putanda est. Cic. 1. Tusc. 30.
Magistratuum consensio de aliquibus. Cic. Post redit. ad Senat. 38.
Naturæ consensio. Cic. 3. de Orat. 53. Omnia hæc quæ supra & subter, unum esse, & una vi atque una consensione naturæ constricta esse veteres dixerunt.
Universorum nec voluntatis nec sermonis consensionem majorem unquam fuisse. Cic. 2. Att.
Voluntatum, studiorum, sententiarum summa consensio. Cic. de Amicit. 5.

Factæ

Factæ consensiones. Cic. 7. Verr. 9. Quid igitur? nulline motus in Sicilia servorum Verre Prætore? nullæne consensiones factæ esse dicuntur?
Firma consensio. Cic. 1. de Nat. Deor. 44. Quum enim non instituto aliquo, aut more, aut lege sit opinio constituta, maneatque ad unum omnium firma consensio, intelligi necesse est esse deos.
Sceleratæ consensionis aliquorum fides quo eruperit vides. Cic. 10. Att. 4.
CONSENTĀNEUS, Adj. [εὔλογος] Conveniens. Cic. 5. de Finib. 60. Itaque omnis honos, omnis admiratio, omne studium ad virtutem, & ad eas actiones, quæ virtuti sunt consentaneæ refertur.
Actiones consentaneas motibus voluntariis, conatibus, & appetitionibus mundi adhibet natura. Cic. 2. de Nat. Deor. 58.
Argumenta consentanea & dissentanea. Cic. in Partit. 7.
Divisio consentanea. Quintil. lib. 6. cap. 3.
Genus consentaneum his temporibus litterarum. Cic. 4. Fam. 13.
Leges dare consentaneas. Cic. 2. de Legib. 23.
Quæ sententia utilitati rerum consentanea est. Ulp. l. si remunerandi. in fine. D. mandat. vel contr.
Consentaneus sibi. Cic. 1. Off. 6. Hæ disciplinæ igitur si sibi consentaneæ velint esse, de officio nihil queant dicere.
Vir vita ac morte consentaneus. Paterc. lib. 2. 63. Sub Antonii ingressum in castra, Juventius Laterensis, vir vita ac morte consentaneus, quum acerrime suasisset Lepido, ne se cum Antonio hoste judicato jungeret, irritus consilii, gladio se ipse transfixit.
Excellentiæ hominis consentaneum, in eo, quo natura ejus a reliquis animantibus differt, id decorum est. Cic. 1. Off. 96. Definitio Decori.
Majestati deorum obscura somnia minime consentanea sunt. Cic. 2. de Divin. 134.
Naturæ consentaneum. Cic. 1. Off. 68.
Tempori & personæ aptum esse consentaneumque. Cic. in Orat. 74. Definitio est verbi Decere.
Vitæ sanctissime actæ mors consentanea. Cic. 9. Philipp. 15.
Cum re aliqua consentaneum. Cic. 3. Fam. 6.
Consentaneum cuique & consequens quid sit, perspicere. Cic. 2. Off. 18.
Consentanea & consequentia. Cic. 3. de Finib. 48. Sed quum certe superiora firma ac vera sint, his autem ea consentanea: ne de eorum quidem est veritate dubitandum.
Ex consentaneis, & præcurrentibus, & repugnantibus argumenta ducuntur. Cic. 2. de Orat. 170.
Consentaneum est, absolute. Cic. 2. de Nat. Deor. 42. Quare quum in æthere astra gignantur, consentaneum est in his sensum inesse & intelligentiam.
Non id spectandum est quid dicat, sed quid consentaneum sit ei dicere. Cic. 3. Off. 118.
Non est consentaneum, qui metu non frangatur, eum frangi cupiditate: nec qui invictum se a labore præstiterit, vinci a voluptate. Cic. 1. Off. 68.
CONSĒPIO, sepsi, septum, [συμφράττω] sepīre. Idem quod Sepire. Cic. de Senect. 59. Ceteris in rebus comem erga Lysandrum atque humanum fuisse, & ei quendam conseptum agrum & diligenter consitum ostendisse.
CONSEPTUM, i. n. [φράγμα, περίφραγμα] Columel. lib. 1. cap. 4. Difficiliora enim consepta, non solum pluris ædificabimus, sed etiam impensis majoribus tuebimur. Ibid. cap. 6. pr.
Conseptum etiam fori dixit Quintil. lib. 8. 12. pro ipsis Cancellis
CONSEQUENTER, CONSEQUIÆ. V. in CONSEQUOR.
CONSĔQUOR, sequutus sum, [συνέπομαι, συνακολουθέω] sequi. Cominus sequi, quod barbari dicunt, A prope. Cæs. 8. Bell. Gall. 27. Consequuntur equites nostri, ut erat præceptum.
Rem res consequitur. Cic. de Fato 9.
Res causam plerumque consequitur. Cic. 1. de Divin.
Continuo consequi. Plaut. Amph. 3. 1. 20.
Mercurium jussi me continuo consequi.
Consequi prope. Plaut. Rud. 4. 3. 11.
Eloquere, quid id est? T. vide nusquam consequitur prope nos.
Consequi, dativo junctum. Plaut. Amph. 2. 2. 5.
Ita dis placitum, voluptati ut mæror comes consequatur. Al. Voluptatem.
Ætate aliquem consequi. Cic. de Clar. Orat. 61. Hunc igitur Cethegum consequutus est ætate Cato: qui annis IX post eum fuit COS.
In libro suo aliquem. Cic. 1. de Nat. Deor. 41. Nisi absolute dictum Quem consequens, in eo libro &c. subaudito Ætate.
Gradu consequi vocem. Plaut. Rud. 1. 4. 21.
Consequamur gradu vocem, ubi es? P. ecce me.
Consequi aliquem, pro eo quod est, Insequendo ad eum pervenire. Cic. 3. Att. 4. Quamobrem te oro des operam ut me statim consequare. Idem 2. in Catil. 6. Aurelia via profectus est: si accelerare volent, ad vesperum consequentur. Al. Vesperam.
Cursu feras consequi. Sen. Hippol. 2.
Itinere consequi aliquem. Cic. 8. Att. 17. Non est nobis committendum, ut ad has XIIII cohortes, quas dubio animo habeo, hostis accedere, aut in itinere me consequi possit.
Pedibus aliquem. Ovid. 9. Met. 126.
Consequi aliquem in Prætura. Plin. 7. Epist. 15. Ille me in Tribunatu, liberorum jure præcessit: ego illum in Prætura sum consequutus.
Aliquem certamine, i. e. Vincere. Virg. 5. Æn. 493.
Consequi aliquem non posse, Ad ejus præstantiam attingere. Cic. de Clar. Orat. 228. Interjectusque inter duas ætates, Hortensii & Sulpicii, nec majorem consequi poterat & minori necesse erat cedere.
Consequi, [ἐκβαίνειν] Sequi, i. e. Evenire & procedere. Ter. Heaut. 1. 2. 34.
Verum ubi animus semel se cupiditate devinxit mala,
Necesse est, Clitipho, consilia consequi consimilia.
Quoniam satis ostendisse videmur, &c. consequi videtur, ut doceamus, &c. Auctor ad Heren. lib. 2. 27.
Annus qui consequitur. Cic. pro Muren. 85. Si hæc elapsa de manibus nostris in eum annum, qui consequitur, redundarint.
Proximo, altero, tertio, denique reliquis consequutis diebus. Cic. 1. Philipp. 32.
Dolores magni consequuntur eos, qui ratione voluptatem sequi nesciunt. Cic. 1. de Finib. 48.
Libertatem pax consequebatur. Cic. 1. Philipp. 32.
Mors consequuta est matrem ex ægritudine. Ter. Phorm. 5. 1. 23.
Silentium consequutum orationem alicujus. Cic. 1. de Orat. 180. Hæc quum Crassus dixisset, silentium est consequutum.
Tempora consequuta. Cic. 1. Fam. 5. Tamen afficior summo dolore, ejusmodi tempora post tuam profectionem consequuta esse.
In tabulam magni risus consequebantur. Cic. 2. Q. frat. 5. Idem 5. Fam. 2. Mediocris quidam est risus consequutus, non in te, sed magis in errorem meum. Al. Mærorem.
Consequi, Exprimere, definire. Cic. ad Cæsar. Extrema vero nec quanta, nec qualia sunt, verbis consequi possum. Nonius.
Investigare & consequi aliquorum conatus. Cic. 2. Verr. 48. Habeo autem certam viam atque rationem, qua omnes illorum conatus investigare & consequi possim.
Natura consequitur, ut communem utilitatem nostræ anteponamus. Cic. 3. de Finib. 64.
Animo aliquid consequi. Cic. de Univers. 6.
Conjectura. Cic. 2. Q. frat. 7. Quantum autem conjectura consequebar, id erat hujusmodi, ut magis optandum, quam sperandum putarem.
Dicendo consequi. Cic. pro Lege Manil. 2. Et si quid etiam dicendo consequi possum, iis ostendam potissimum, qui ei quoque rei fructum suo judicio tribuendum esse censuerunt.
Dictis omnia. Ovid. 15. Met. 419.
Diligentia. Cic. 1. Verr. 39. Tamen esset magnum, tantam caussam, tam exspectatam, & diligentia consequi, & memoria complecti.
Intellectu. V. INTELLIGO.
Memoria aliquid. Cic. 6. Verr. 57. Nullo modo possum omnia istius facta aut memoria consequi, aut oratione complecti. conf. Consectari singula, in CONSECTOR.
Magnitudinem, multitudinemque beneficiorum alicujus enumerare, aut consequi non posse. Cic. Post redit. ad Quir. 4.
Merita. ut, Gratia non modo referenda, se ne cogitanda quidem, nullam partem tuorum meritorum consequi possum. Cic. 1. Fam. 8.
Consequi, [τυγχάνειν, ἐπιτυγχάνειν] per translationem, Adipisci, & conficere. Cic. 1. Fam. 2. Quod ad popularem rationem attinet, hoc videmur esse consequuti, ut ne quid agi cum populo, aut salvis auspiciis, aut salvis legibus, aut denique sine vi possit.
Cum aliquo, vel Sine aliquo consequi aliquid. Cic. 1. Off. 59.
Per aliquem aliquid consequi. Cic. 1. Fam. 7. extr.
Nutu aliquid consequi ab aliquo. Cic. 13. Fam. 1.
Studio aliquid. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Commodum exercitatione corporis laboriosa. Cic. 1. de Finib. 35.
Dignitatem & gloriam. Cic. 1. Fam. 5.
Famam. Cic. 2. Fam. 10.
Famam malignitatis. Plin. 9. Epist. 6. Plerique autem dum verentur ne gratiæ potentium nimium impertire videantur, sinisteritatis atque etiam malignitatis famam consequuntur.
Fructum amplissimum. Cic. pro Lege Manil. 2.
Fructus consequi. Ulp. in l. Idemque &. §. si ex fundo. D. mandat. vel cont. Si ex fundo, quem mihi emit, procurator fructus consequutus est, hos quoque officio judicis præstare eum oportet.
Gloriam omni cura & industria. Cic. 1. Fam. 7.
Gratiam. Cic. 2. Off. 79. Atque in hac pernicie Reipub. ne illam quidem consequuntur, quam putant, gratiam.
Incommodum. Quintil. lib. 7. cap. 3. Ex pœna minus incommodi consequuturus, quam ex, &c.
Laudem. Cic. 2. Off. 45. Consequebare magnam laudem a summo viro.
Laudem sapientiæ & eloquentiæ sine summo studio, & labore & doctrina consequi. Cic. 2. de Orat. 15.
Magistratum aliquem. Cic. pro Planc. 60. Honorum populi finis est Consulatus, quem magistratum jam octingenti fere consequuti sunt.
Opes quammaximas consequi. Cic. 1. Off. 86.
Potentiam. Cic. 3. Off. 82.
Præmium aliquod studio. Ovid. 5. Trist. 7. 68.
Præstantiam virtutis, ingenii, fortunæ. Cic. de Amicit. 72.
Quæstum. Cic. pro Lege Manil. 34. Quis enim unquam aut obeundi negotii, aut consequendi quæstus studio, tam brevi tempore, &c.
Scientiam consequutum esse. Cic. pro Domo 117.
Studium alicujus erga se, alterius commendatione consequi. Cic. 13. Fam. 13.
Victoriam gloriosam ex Reip. causa consequutus. Cic. pro Cœl. 18.
Vitium. Quintil. lib. 8. cap. 2. Quidam emutatis in perversum dictis, de figuris idem vitium consequuntur.
Voluptates. Cic. 1. de Finib. 33.
Usuras. Ulpian. in l. idemque &. §. si procurator. D. mandat. vel contra.
Institutum suum. Cic. 1. Off. 116. Fit autem interdum, ut nonnulli, omissa imitatione majorum, suum quoddam institutum consequantur.
Morem aliquem. Cic. 2. de Legib. 18. Eum morem igitur, cum brevitate (si potuero) consequar.
Consequi, Perdiscere, percipere. Cic. 2. ad Herenn. 50. Hæc si, ut conquisite conscripsimus, ita tu diligenter fueris consequutus. i. e. Perdidiceris, perceperis, quod Græce παρακολουθεῖν dici solet. Ad perceptionem enim referri ex eo patet, quia mox subjicit, Tuaque perceptione lætaberis. tu scientior eris præceptorum artificio, nos &c.
CONSĔQUENS, [συνακόλουθον] Partic. Cic. de Senect. 19. Sed memoriam illius viri excipient omnes anni consequentes.
Spe eriguntur consequentis ac posteri temporis. Cic. 1. de Finib. 50. & 2. de Orat. 325. Connexum sit principium consequenti orationi.
Rerum consequentium significationem quærere. Cic. 2. de Divin. 44.
Consequens apud Cic. in Partit. 18. pro Eo quod bene cohæret, Ut in simplicibus verbis, quod non est Latinum: sic in conjunctis, quod non est consequens, vituperandum est.
Est consequens. Ulp. in l. huic scripturæ. D. ad Legem Aquiliam, Huic scripturæ consequens est dicere, ut si ante, &c.
Hoc probato, consequens est, &c. Cic. 5. Tusc. 18. Sic
Quoniam scriptum est a te de optimo Reip. statu, consequens esse videtur, ut scribas tu idem de legibus. Cic. 1. de Legib. 15.
Consequens, absolute. Cic. 1. Off. 11. Homo autem qui rationis est particeps, per quam consequentia cernit.
Consequentia & consentanea. Cic. 3. de Finib. 48. Quum certe superiora firma

firma ac vera sint, his autem ea consentanea & consequentia: ne de eorum quidem est veritate dubitandum.
Consequentia & repugnantia vident philosophi acuti. Cic. 2. de Divin. 150.
Contrariorum contraria sunt consequentia. Cic. 5. Tusc. 50.
Argumenta ex consequentibus. Cic. in Partit. 7.
Declarantibus consequentia signis futura præsentit homo. Cic. 1. de Divin. 127.
Reprehendere consequentia, quum prima concesseris, placere non solet. Cic. 5. Tusc. 24.
Quum consequens aliquod falsum sit, illud cujus id consequens sit, non posse esse verum. Cic. 4. de Finib. 68.

CONSEQUENTER, Adv. [συνακολούθως] Ulpian. in l. sed & siquid. §. ult. D. de usufructu & quemadmodum quis utatur & fruatur, Quibus consequenter fructuarius quidem acquirere fundo servitutem non potest, retinere autem potest.
Consequenter dicemus. Ulpian. in l. idemque &. §. si procurator. D. mandat. vel contr.

CONSEQUENTIA, æ. f. [συνέπεια] Cic. 1. de Divin. 128. Qui cursum rerum eventorumque consequentia, diuturnitate pertractata, notarunt, &c. Consequentiam alii. Sed puto esse verisimilius Consequentia. H. St. Ego neutrum pl. puto, & distinguendum, ut feci.
Per consequentiam significatio fit, quum res, quæ sequuntur aliquam rem, dicuntur, ex quibus tota res relinquitur in suspicione. Auctor ad Herenn. lib. 4. 67.
Ad consequentiam pertinet. Paulus in l. Paulus respondit. D. de re judicat.
Ad consequentias aliquid producere. Paulus in l. quod vero. D. de Leg.
Per consequentias contingit, ut debitum subeat. Ulpian. in l. 1. de auct. & consens. tut.
Per consequentias negotium alicui geri. Ulp. l. quod dicimus. D. de auctor. & consens. tut. & curat.
Per consequentiam. Ulp l. moris, post principium. D. de pœnis.

CONSEQUŪTUS, a, um. ut, Consequuta, pro Impetrata, passive. Varro, Vestales incesti compertas ansa petuntur incognita, consequuta negliguntur. Ex Prisciano, lib. 8.

CONSEQUŪTIO, ōnis. f. [συνέπεια] a verbo Consequor. Cic. 1. de Finib. 37. Ut enim quum cibo & potione fames, sitisque depulsa est, ipsa detractio molestiæ consequutionem affert voluptatis: sic in omni re doloris amotio, successionem efficit voluptatis. Idem in Partit. 18. Consequutionem verborum, pro Bene ordinato contextu, & collocatione posuit. Simplex conclusio ex necessaria consequutione conficitur. Cic. 1. de Invent. 45.
Afferre consequutionem. V. AFFERO, & Cic. paulo ante.

CONSEQUIÆ, arum. f. plur. Sequelæ, a Consequendo; sicut ab Exsequendo, Exsequiæ. Apul. lib. 10. pag. 247. Novissimis trahebantur consequiis. [Sed rectius alii a recto CONSEQUIUM, i. n. deducunt. Sic lib. 5. pag. 169. Per nubilas plagas penduli comitatus extrema consequia.

CONSĔQUUS, a, um. Idem quod Consequens. ut, Consequa natura. Lucret. lib. 5. 679.
Consequa natura est jam rerum ex ordine certo.

CONSECTOR, [διώκω, ἐπακολουθέω] āri. Plaut. Pseud. 4. 7. 137. Angiporto hoc certum est consectarier. Pro Consectari. Cæs. 5. Bell. Gall. 56. Redeuntes equites, quos possunt, consectantur, atque occidunt.
Conviciis consectari aliquem. Cic. 2. Att. 18. Fusium clamoribus & conviciis & sibilis consectantur.
Debita. Cic. 13. Att. 23. Ne existimes, eos qui non debita consectari soleant, quod debetur remissuros.
Amare, consectari & adipisci qui velit dolorem, neque quisquam est. Cic. 1. de Finib. 32.
Hostes consectari & conficere. Cic. 2. de Invent. 111.
Opes aut potentiam. Cic. 1. Off. 86. Tradetque se totum Reipub. neque opes aut potentiam consectabitur. i. e. Non studebit opibus quærendis.
Rivulos. V. RIVULUS.
Silvestria sæcla ferarum. Lucret. lib. 5. 965.
Consectari alicujus benevolentiam largitione. Cic. 2. Off. 53. Præclare in epistola quadam Alexandrum filium Philippus accusat, quod largitione benevolentiam Macedonum consectetur.
Consectari etiam minutissima. Plin. Jun. lib. 5. Ep. 6. Vides ut Aratus minutissima etiam sidera consectetur, & colligat? modum tamen servat.
Consectari singula & colligere. Plin. in Paneg. cap. 75. pr. Sed quid singula consector, & colligo? quasi vero aut oratione complecti, aut memoria consequi possim.
Ac ne plura, quæ sunt pæne innumerabilia, consecter, comprehendam brevi. Cic. 1. de Orat. 34.
Consectari aliquid. Plin. in Paneg. Eadem ista, quibus alios artibus assequutos vident, consectantur.
Imitando consectari aliquid. Cic. 2. de Orat. 90.
Puerile quiddam in historia. Cic. 1. de Legib. 7.
Ubertatem orationis. Cic. 3. de Finib. 19.
Verba tam vere consectari, quam rem. Cic. pro Cæcin. 54.
Vitium aliquod de industria. Cic. 3. de Orat. 38.
Umbras falsæ gloriæ. Cic. in Pison. 57.
Consectari aliquem. Ter. Eun. 2. 2. 18.
Est genus hominum, qui esse primos se omnium rerum volunt,
Nec sunt: hos consector, hisce ego non paro me, ut rideant, &c.
Consectari, passive. Laberius, Uxorem tuam, & meam novercam a populo lapidibus consectari video. Ex Prisciano, lib. 8.

CONSECTATIO, ōnis. f. [δίωξις] Plin. lib. 14. cap. 16. Manifestum est supervacuam generum consectationem in numerum.
Concinnitatis consectatio. Cic. in Orat. 165. In hujus concinnitatis consectatione Gorgiam fuisse principem accepimus.

CONSECTĀTRIX, īcis. f. Cic. 3. Off. 118. Est enim temperantia, libidinum inimica: libidines autem consectatrices voluptatis.

CONSECTĀNEUS, a, um. [ἀκόλουθος] Qui alios assectatur: ut, Consectanea turba. Hinc Consectanei dicuntur, Qui aliorum opinionem vel sententiam sequuntur. Arnob. 5.

CONSECTĀRIUS, a, um. Adj. [συνεπόμενος] Cic. 4. de Finib. 50. Illud vero minime consectarium, sed in primis hebes, illorum scilicet nominum gloriatione dignam esse beatam vitam, quæ non possit sine honestate contingere, ut jure quisquam glorietur.
Stoicorum consectaria brevia & acuta. Cic. 3. de Finib. 26. Sed consectaria me Stoicorum brevia & acuta delectant. Concluduntur igitur eorum argumenta sic: Quod est bonum, omne laudabile est: quod autem laudabile est, omne honestum est: bonum igitur quod est, honestum est. Brevia vocat, argumenta breviter astricta: Consectaria, cohærentia. Vulgus logicorum mihi videtur Consequentias appellare. [Substantive hic neutrum ponitur.

CONSĔRĒNO, āre. Conserenat, Serenum fit tempus. Liv. 39. 46. Tempestas cum magnis procellis coorta, coegit plerosque tabernacula statuere in foro. eadem paulo post, quum undique conserenasset, sublata. Hunc autem corruptum esse locum ostendit Gronovius in loc. & ex MSS. reponit Disserenasset. [Sic Disserenat. H. St.

CONSERMŌNOR, āri. Q. Claudius apud Gell. 17. 2. Cum his consermonabatur.

CONSERMŌCĬNOR, āri. Nigidius apud Gell. 10. 4. Quibus consermocinamur.

CONSĔRO, sēvi, sĭtum, [φυτεύω] ĕre. Plantare sive seminare. Virg. 1. Ecl. 73. — en queis consevimus agros. Cic. 2. de Nat. Deor. 130. Indus vero, qui est omnium fluminum maximus, non aqua solum agros lætificat & mitigat, sed eos etiam conserit.
Conserere agrum generibus pomorum, aut oleis. Columel. lib. 2. cap. 2.
Conserere agrum lupino aut faba. Columel. lib. 2. cap. 2. Celerius etiam si eodem tempore stercores, & lupino vel faba conseras.
Sol lumine conserit arva. Lucret. lib. 2. 211. i. e. Perfundit. [Sic exponunt. Sed videtur potius pro Lætificat, Fecundat positum, ut in superiore Ciceronis loco.
Baccho aliquem locum conserere. i. e. Vite. Virg. 2. Georg. 38.
Conserere leges, per translationem. Cic. 1. Tusc. 31. Ergo arbores seret diligens agricola, quarum aspiciet baccam ipse nunquam. Vir magnus leges, instituta, Remp. conseret.

CONSĬTUS, Partic. [πεφυτευμένος] ut, Cæca mentis caligine consitus. Catul. Argon. 62. 208.
Consitus senectute, per metaphoram, pro Senio obsitus. Plaut. Men. 5. 2. 4.
Nam pernicitas deserit. consitus sum
Senectute: &c.

CONSĬTIO, ōnis. f. [φύτευσις, φυτουργία] Ipse conserendi actus. Columel. lib. 5. cap. 3. Quod si inter quinos pedes consitio fuerit, per longitudinem ordinis habebit semina XLIX.
Nec consitiones modo delectant, sed etiam insitiones, quibus nihil invenit agricola solertius. Cic. de Senect. 54.

CONSĬTOR, ōris. m. [φυτευτής] Ovid. 4. Met. 14.
Et cum Lenæo genialis consitor uvæ.

CONSĬTŪRA, æ. f. [φυτεία] Idem ac Consitio. Cic. de Repub. Quæ videlicet ille non ex agri consitura, quam cernebat, sed ex doctrinæ indiciis interpretabatur. Ex Nonio 3. 30.

CONSĔRO, serui, sertum, [συμπλέκω] ĕre. Miscere. ut, Conserere prælia, i. e. Præliari & exercitus committere. Virg. 2. Æn. 398.
Multaque per cæcam congressi prælia noctem
Conserimus.
Bella conserere. Valer. 3. Argon. 31.
Belli artes haud ignotas inter se, sed expertas primo Punico conserebant bello. Liv. lib. 21. pr.
Certamen conserere, pro Certare. Liv. 35. 4. pr. Boii diripi sua impune, quam tuendo ea conserere certamen malebant.
Dextras. Stat. 1. Silv. 6. 60.
Diem nocti. Ovid. 3. Amor. 6. 10. i. e. Conjungere.
Femur femori. Tibull. lib. 1. 8. 26.
Latus lateri. Ovid. 2. Epist. 58.
Manum conserere, Pugnare. Cic. pro Muren. 20. Qua in legatione duxit exercitum, signa contulit, manum conseruit, magnas copias hostium fudit.
Manum vel manu (ut nonnullis placet) cum hostibus conserere, quasi Manui manum admovere. Cic. 7. Att. 19. At illum ruere nuntiant, & jam jamque adesse, non ut manum conserat (quicum enim?) sed ut fugam intercludat.
Manus socias. Valer. 3. Argon. 30.
Prælium. Liv. 5. 36. Accensis utrimque animis, ad arma discurritur, & prælium conseritur.
Pugna conseritur. Valer. 6. Argon. 353.
Pugnam inter se. Liv. 32. 10. Et temperatum ægre est, quin missilibus, quia dirempti medio amne fuerant, pugnam inter se consererent.
Pugnam seni, per translationem. Plaut. Bacch. 4. 9. 43.
Conflixi, atque hominem repuli: dein pugnam conserui seni.
Puppes consertæ. Lucan. lib. 5. 708.
— latumque per æquor
Ut terrestre coit consertis puppibus agmen. Al. Confertis.
Tela conserere. Valer. 3. Argon. 122.
— nec tela modis nec casibus iisdem
Conseruere manus, longe & jacuere perempti.
Telis consertis agmina jungere. Valer. 6. Argon. 182.
Illi ubi consertis junxere trementia telis
Agmina, virque virum galeis adflavit adactis.
Verba. Stat. 2. Silv. 1. 5.

CONSERTUS, Partic. [συμπλεκόμενος] Fab lib. 5. cap. 10. Ut sunt tria tempora, ita ordo rerum tribus momentis consertus est. i. e. Contextus.
Consertus & intextus alicui rei. Liv. 7. 2. Ridicula intexta versibus jactitare cœpit: quæ inde exodia postea appellata, consertaque fabulis potissimum Atellanis sunt.
Arva conserta gentibus, Culta & habitata. Valer. 2. Argon. 617.
Bella conserta bellis. Lucan. lib. 2. 442.
Hostes conserti. Claud. Cons. Mall. Theod. 195. Al. Conferti.
Tegmen consertum spinis. Virg. 3. Æn. 594. i. e. Illigatum. Serv.

CONSERTE, Adv. [συμπεπλεγμένως] Cic. de Fato 31. Si omnia antecedentibus causis fiunt, omnia naturali colligatione conserte contexteque fiunt.

CONSERTOR, ōris. m. [συμπλέκτης] Plin. lib. 33. cap. 1. Quod si impedimentum potuit in ea aliquod intelligi etiam consertoris usu, argumentum est majus in læva fuisse, qua scutum capitur. Sed varia est lectio. V. Harduin. in loc.

CONSERRĀTUS, Adj. [πρισματώδης] a Serra deductum. Plin. lib. 11. cap. 37.

Sed spectatissimum insigne gallinaceis, corpore conserratum: nec carnem id esse, nec cartilaginem, nec callum jure dixeris, sed peculiare. i. e. In modum serræ factum. In emendatioribus codicibus legitur Corporeum ferratum.

Conserva, **Conservio**, V. conservus.

Conservo, [διασώζω, συντηρέω] āre. Notæ significationis. Plin. lib. 15. cap. 30. Conservari alitem & sobolem jussere Aruspices.
Conservare & retinere reip. causâ jus Augurum. Cic. 2. de Divin. 75.
Tueri & conservare. Cic. 6. Verr. 140. Ut quisque eis rebus tuendis conservandisque præfuerat, ita perscriptum erat.
Benevolentiam erga aliquem. Cic. 3. Fam. 7.
Existimationem alicui conservare. Ulp. in l. quid ergo. D. de his qui not. infam.
Fidem conservare. Cic. 5. de Finib. Sed contra utilitatem etiam conservatur fides.
Genus. Lucret. lib. 2. 708.

— omnia quando,
Seminibus certis certa genitrice creata,
Conservare genus crescentia posse videmus.

Jusjurandum conservare, apud Cic. 3. de Off. 103.
Ordinem. Cic. 6. Att. 1. Iis litteris respondebo: sic enim postulas: nec οἰκονομίαν institutam, sed ordinem conservabo tuum.
Tempora conservare & notare. Cic. in Orat. 120.
Voluntatem pristinam erga aliquem. Cic. 5. Fam. 3.
Conservare aliquem, quod vulgus Præservare dicit. Cic. 11. Fam. 22. Peto a te majorem in modum, vel humanitatis tuæ, vel mea causa, ut eum auctoritate tua, quæ plurimum valet, conservatum velis.
Ab omni periculo sartum tectum. Cic. Anteq. iret in exil. 14. Qui numini deorum consecratum sartum tectum ab omni periculo conservavi.
Incolumem conservare aliquem. Cic. 9. Fam. 13.
Indemnem per omnia conservare aliquem. Paulus in l. diligenter. D. mandat. vel contr.
Libertatem & salutem populi conservare. Cic. 11. Fam. 7. Caput autem est hoc, quod te diligentissime percipere & meminisse velim, ut ne in libertate & salute Populi Romani conservanda, auctoritatem Senatus expectes.
Majestatem Populi Romani comiter. V. comis.
Memoriam alicujus rei. Cic. 4. Fam. 13. Tuorumque tristissimo meo tempore meritorum erga me memoriam conservabo.
Memoriæ testimonio conservare aliquid. Cic. 11. Philipp. 28. Maximam ejus & singularem laudem prætermitto. cujus enim prædicatio nondum omnibus grata est, hanc memoriæ potius, quam vocis testimonio conservemus.
Patriam conservare, Defendere & tueri. Cic. in Somn. Scip. 4. Sic habeto, Omnibus qui patriam conservaverint, adjuverint, auxerint, certum esse in cælo, ac definitum locum.
Puerum pudice conservare alicui. Catul. 16. 5.
Se conservare. Ter. Heaut. 4. 1. 40. Istuc recte: conservasti te atque illam.
Vires. Plin. lib. 11. cap. 54. Quædam exiguo gustu famem ac sitim sedant, conservantque vires. i. e. Integras servant.
Voluntatem mortui alicujus. Cic. 3. Verr. 124. An quod alterius patroni mortui voluntatem conservabat?
Conservare, subaudito Rem suam. Ter. Adel. 5. 3. 27.

Conserva, quære, parce, fac plurimum
Illis relinquas, gloriam tu istam obtine.

Cic. 2. Off. 87. Res autem familiaris quæri debet iis rebus a quibus abest turpitudo: conservari autem diligentia & parsimonia, iisdem etiam rebus augeri.
Salvum conservari. Cic. 3. in Catil. 25. Ita me gessi, Quirites, ut salvi omnes conservaremini.

Conservātus,a,um. Partic. [διασωθείς] Cic. 1. Fam. 9. Illud quidem certe nostrum consilium jure laudandum est, quod meos cives, & a me conservatos, & me servare cupientes, spoliatos ducibus, servis armatis objici noluerim.
Salus reip. conservata per aliquem. Cic. Post red. in Sen. 29.
Nomen aliquod retentum atque conservatum. Cic. pro rege Deiot. 3.

Conservatio, ōnis. f. [συντήρησις] Cic. 1. Off. 131. Et si attentos animos ad decori conservationem tenebimus.
Æqualitatis conservatio. Cic. 1. de Orat. 188.
Bonorum. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Fructuum perceptio & conservatio sine hominum opera, nulla esse potuisset. Cic. 2. Off. 12.
Naturæ convenientia conservatioque. Cic. 1. Off. 100.
Officiorum conservatio. Cic. 2. de Fin.

Conservātor, ōris. m. [σωτήρ] Cic. pro Sext. 97. Optimatum principes, auctores & conservatores civitatis.
Conservator & Oppugnator, contraria. Cic. Anteq. iret in exil. 10. Utrum ut custos accipiar, an ut proditor excludar? si ut conservator, vestra erit ignominia: si ut oppugnator, præcisa erunt omnia.
Custos & conservator imperii. Cic. pro Sext. 54. Pro dii immortales, custodes atque conservatores hujus urbis atque imperii.
Conservatorem & parentem urbis Ciceronem nonnulli dixerunt. Cic. 9. Att. 12.
Patriæ conservator. Cic. de Arusp. Respon. 58.
Reip. conservator. Cic. pro Domo 26.
Conservatores dii vocabantur, Quibus vota solenniter nuncupata erant; ut patet ex multis veteribus inscriptionibus. V. Gruter. & qui de Nummis antiquis extant auctores Occon. Patin. Oisel. Vaillant. &c.

Conservātrix, īcis. f. [σώτειρα] Cic. 4. de Fin. 26. Omnis natura vult esse conservatrix sui, ut & salva sit, & in genere conservetur suo. Vet. numm. apud Vaillant. Tom. 1. p. 166. IUNO CONSERVATRIX.

Conservabĭlis, e. Tertul. adv. Marc. 2. 13. Bonum conservabile.

Conservus, i. m. [σύνδουλος] Qui cum alio eidem domino servit. Ter. Adel. 3. 3. 71.

Conservis ad eundem illis præcipio modum.

Cic. 12. Fam. 3. O rem miseram: dominum ferre non potuimus, conservo servimus! Ulpian. in l. sed si damnum, titulo De peculio, Plane si conservus dederit damnum, vel surripuerit, in peculium videbitur haberi.
Princeps conservorum. Cic. in Parad.
Conservi & discipuli. Cic. 3. Q. frat. 1.

Conserva, æ. f. [σύνδουλη] Ter. Eun. 2. 3. 74. Summa forma semper conservam domi videbit.
Conservabus. Scævola in l. prædia. §. 1. D. de fund. instruct. & instrum. legat.

Conservŭla, æ. f. dimin. Sen. Controv. 21.

Conservio, īre. JCt. in Digest.

Conservitium, i. n. [συνδουλεία] Plaut. Capt. 2. 1. 49.

Perque conservitium commune, quod hostica evenit manu.

Consessus, V. consideo.

Consĭdeo, sedi, sessum, [συγκαθέζομαι] ēre. a Con & Sedeo; significat Simul sedere, & sine motu esse. Virg. 3. Ecl. 55.

Dicite, quandoquidem in molli consedimus herba.

Cic. de Senect. 63. Qui legati quum essent, certo in loco consederant. [Potest tamen his omnibus locis Præteritum esse a Consido, & cum motu, præterito scil. intelligi. Atque ita plane puto. V. consido.
Tuto considere in aliquo loco. Cic. 5. Att. 14. In Amano tuto consedimus, &c.
Judices consederunt. Cic. 1. Att. 16.
Considere apud aliquem locum. Cic. 15. Fam. 4. Quum quinque cohortes sine legato, sine Tribuno militum, denique etiam sine Centurione ullo apud Philomelum consedissent, reliquus exercitus esset in Lycaonia.
In arbore nostra consederunt apes. Caius in l. naturalem. §. apium. D. de acquir. rer. domin.
In pratulo, propter Platonis statuam, consedimus. Cic. de Clar. Orat. 24.
Eodem in spatio consedimus. Cic. 4. Acad. 9.
Considere in solitudinibus. Cic. 2. Fam. 15. Siquando erit civitas, erit profecto nobis locus. Sin autem non erit, in easdem solitudines tu ipse (ut opinor) venies, in quibus nos consedisse audies.
Considere inter ulmos. Virg. 5. Ecl. 3.

Hic corylis mistas inter consedimus ulmos.

Considere sub ilice. Virg. 7. Ecl. 1.

Forte sub arguta consederat ilice Daphnis.

Consedit in mente justitia. Cic. 1. de Fin. 50.
In mediocritate. Cic. in Orat. 96. ubi de mediocri genere quodam orationis loquitur, In ea, de qua loquor, mediocritate consedit.
Considere in otio. Cic. 2. Att. 4. Accommodatius enim nobis est ad liberam legationem tempus illud, quum & Quintus noster, ut speramus, in otio consederit.
Consedit utriusque in Quæstura nomen. Cic. pro Muren. 18. Sed Quæstura utriusque propemodum pari momento sortis fuit. habuit hic lege Titia provinciam tacitam & quietam: tu illam, cui quum Quæstores sortiuntur, etiam acclamari solet, Hostiensem, non tam gratiosam & illustrem, quam negotiosam & molestam. Consedit utriusque nomen in Quæstura. Nullum enim vobis sors campum dedit, in quo excurrere virtus cognoscique posset.
In umbra consedit. Ovid. 5. Met. 336.
Est & vox militaris. Curt. 7. 7. Ratus excipi posse, quem venturum sciebat, consedit occultus. Cæs. 5. Bell. Gall. 9. Ubi ex captivis cognovit, quo in loco hostium copiæ consedissent.
Usurpatur quoque de iis, qui ad caussas judicandas se pararunt. Sic Ovid. 13. Met. 1.

Consedere Duces: & vulgi stante corona.

Suet. Calig. cap. 38. Cognoscebat autem de talibus caussis, taxato prius modo summæ, ad quem conficiendum consideret, confecto demum excitabatur.
Ubi Ber. Tanquam judex sederet. Fortasse pro Cum aliis sederet. H.St. qui & locum ipsum Suet. adscripserat, qui in Lugd. desiderabatur. In Thes. Lips. unde hæc petita sunt, Consederat legitur, quod non placet. Non prius Cajus excitabatur, i. e. Surgebat ut cognitum iret, quam summam, ad quam conficiendam cognitioni vacaret, taxasset. Itaque non singulis, sed plurimis simul causis operam dabat, ut ex seqq. apparet, quo plus una sessione pecuniæ corraderet.
Denique de iis dicitur, qui in loco aliquo domicilia ponunt. Cæs. 3. Bell. Civil. 4. Dimissi a superioribus imperatoribus in iis provinciis consederant.

Consedo, ōnis. a Consedendo; ut Assedo, & Assessor. C. Hemina Annal. lib. 4. Nemo vicinus consedo. V. Nonium 1. 312.

Consessor, ōris. m. [σύνεδρος] Qui una cum alio sedet. Liv. 34. 54. Cur dives pauperem consessorem fastidiret? Cic. 2. Att. 15. Præclarum spectaculum mihi propono, modo te consessore spectare liceat.
Consessor, conviva, contubernalis alicujus. Cic. pro Flacc. 24. Ne accusatoris consessoribus, convivis, contubernalibus, &c. civem ac supplicem vestrum dederitis.
Consessor & collusor. V. collusor.

Consessus, ûs. m. [συνεδρία, συνέδριον] non est Confessio, sed Homines uno in loco considentes, inquit Valla lib. 4. cap. 2. Cic. de Senect. 63. Quibus quum a cuncto consessu plausus esset multiplex datus, dixisse ex eis quendam, Athenienses scire quæ recta essent, facere nolle.
Frequentia & consessus aliquorum. Cic. pro Flacc. 41.
Caveæ consessus. Virg. 5. Æn. 340.
Implere consessum clamoribus. Virg. 5. Æn. 341.
Lustrare in equis. Virg. 5. Æn. 577.
Conspectu consessuque judicum commoveri. Cic. 3. Verr. 19.
Corona consessus judicum cinctus. Cic. pro Milon. 1. Non enim corona consessus vester cinctus est, ut solebat.
Populus vinctus ipso consessu, constrictus spectaculis, impeditus turba & angustiis. Cic. de Arusp. Respon. 22.

Consīdĕro, [σκέπτομαι, σκοπέω, ἐπισκοπέω, κατανοέω, λογίζομαι] āre. a Siderum contemplatione videtur appellari, inquit Festus: & significat Reputare, expendere. Cic. 10. Fam. 16. Ille ait considerare se velle.
Contemplari unumquodque otiose, & considerare. Cic. 6. Verr. 33.
Circumspicere te, & quid facias aut loquaris considerare. Cic. in Parad. 4.
Videre etiam atque etiam, & considerare quid agendum. Cic. 7. Verr. 73.
Considerandum est ut solum pingue sit. Colomel. lib. 2. cap. 2.
Coram considerare aliquid quale sit. Cic. 7. Att. 3.
De aliquo & de se considerare aliqua. Cic. 7. Att. 13.
De aliquibus rebus cum aliquo. Cic. 14. Fam. 14.
Factum aliquorum ex judicio alicujus. Cic. pro Rosc. Amer. 108.
Ex se, & ex sua natura simpliciter aliquid. Cic. 1. de Invent. 14.
Casus suos secum. Cic. 5. Tusc. 3.
Considerare secum in animo vitam alterius. Ter. Heaut. 2. 4. 5.

Et quum egomet nunc mecum in animo vitam tuam confidero.
Confiderate cum animis vestris vosmetipsi. Cic. 5. Verr. 29.
Suum quisque opus a vulgo confiderari vult. Cic. 1. Off. 147.

CONSIDERĀTUS, [προβεσκεμμένος] Partic. ut, Factum paulo minus consideratum. Cic. pro Sulla 72.
Ratio bene considerata. Cic. 2. de Invent. 164.
Consideratum & meditatum. Cic. de Arusp. Resp. 3. Nihil feci iratus, nihil impotenti animo, nihil non diu consideratum ac multo ante meditatum.
Ratiocinatio autem, est diligens & considerata faciendi aliquid aut non faciendi cogitatio. Cic. 2. de Invent. 18.
Tarditas considerata. Cic. de Clar. Orat. 154. Balbi docti & eruditi hominis in utraque re consideratam tarditatem vicit.
Vivendi via considerata & provisa. Cic. in Parad. 5.
Consideratus homo; Qui agenda considerat, non Qui consideratur, inquit Valla lib. 1. cap. 30. Cic. pro Cæcin. 1. Verum & illud considerati hominis esse putavit.
Minus consideratus in re aliqua. Cic. pro Quint. 11. C. Quintius fuit hujus P. Quintii frater, sane ceterarum rerum paterfamilias & prudens & attentus, una in re paulo minus consideratus, qui, &c.
Compar. Dare consideratius consilium. Cic. 9. Att. 2. [Nisi comparativus ab adverbio Considerate est.
Superl. Consideratissimum verbum. Cic. pro Font. 19. Credo hæc eadem Induciomarum in testimonio timuisse aut cogitasse, qui primum illud verbum consideratissimum nostræ consuetudinis, Arbitror (quo nos etiam tunc utimur, quum ea dicimus jurati, quæ comperta habemus, quæ ipsi vidimus) ex toto testimonio suo sustulit, atque omnia se scire dixit.

CONSIDERĀTIO, ōnis. f. [σκέψις, ἐπίνοια, λογισμός] Cic. 4. Acad. 127. Consideratio contemplatioque naturæ, est animorum ingeniorumque naturale quoddam quasi pabulum.
Circumspectio & accurata consideratio. Cic. 4. Acad. 35.
Intendere considerationem. In INTENDO.

CONSIDERATOR, ōris. m. Gell. 11. 5. Quæsitores & consideratores, qui semper in considerando sunt.

CONSIDERANTIA, æ. f. Idem. [περίσκεψις] Cic. 3. Q. frat. 9. Cujus in hoc uno considerantiam & ego sustinebo, ut potero.

CONSIDERANTER, Adv. Valer. 8. 1. extr. Consideranter & mansuete populi Romani magistratus. Supple Agebat.

CONSIDERATE, ius, issime, [προεσκεμμένως] Idem. Cic. pro Quint. 51. Prætores, ut considerate fieret, consideraverunt.
Considerate agere. Cic. 12. Fam. 5. Hirtius nihil nisi considerate, ut mihi crebris litteris significat, acturus videbatur.
Judicio, considerate, constanterque delata beneficia. Cic. 1. Off. 49.

CONSĪDO, (præteritum a Sedeo mutuatur) sedi, sessum, [ἐπικαθίζομαι, συνιζάνω] ere. Cum motu est, de loco ad locum. Columel. lib. 8. Neque aut recumbat, aut considat. Plin. lib. 34. cap. 10. Ustum teritur mortario Thebaico, aqua pluvia lavatur, minore effectu: iterumque adjecta largiore teritur, & dum considat, relinquitur.
Alpes considunt. Cic. de Provinc. Conf. 34. Alpibus Italiam munierat ante natura, non sine aliquo divino numine, &c. quæ jam licet considant, nihil est enim ultra illam altitudinem montium usque ad Oceanum, quod sit Italiæ pertimescendum.
Considere luctu. Virgilius 11. Æn. 350. Consedisse urbem luctu dicit, quod tristes qui sunt plerumque sedent: & Græci καθίζειν κλαίοντα, id est flentem sedere, eodem fere modo dicere solent. Turnebus.
Consedit terra. Liv. 30. 38. In Veliterno agro terra ingentibus cavernis consedit, arboresque in profundum haustæ. Consedit dixit, pro Desedit, In profundum abiit. conf. DESIDO.
Ignis consedit. Ovid. 13. Met. 408.
Ilion ardebat, neque adhuc consederat ignis.
Ardor animi consedit. Cic. de Clar. Orat. 93. i. e. Sedatus est.
Cura. Cic. de Clar. Orat. 15. Homines quum inter se conjuncti, tum mihi ita cari, itaque jucundi, ut eorum aspectu, omnis quæ me angebat de Repub. cura, consederit. i. e. Quieverit, & sedata sit.
Furor alicujus. Cic. 4. Acad. 87.
Ubi ira consedit. Liv. 38. 17.
Considere & regnare in aliqua regione. Sil. lib. 15. 528.
—Saturnum nostris considere in oris
Et regnare dedi.
Arvis aliquorum. Virg. 4. Æn. 39.
Non venit in mentem quorum consederis arvis?
Aliquo loco considere, Quiescere. Cic. 5. Att. 14. pr.
Considere aula, pro In aula. Valer. 8. Argon. 166.
— cur tanta mihi non prodita pestis
Ut gener Æsonides nostra consideret aula?
Considere Cretæ, pro in Creta. Virg. 3. Æn. 162.
In labellis Platonis consederunt apes. Cic. 1. de Divin. 78.
Perpetuis mensis considere. Virg. 7. Æn. 176. i. e. (inquit Servius) Longis mensis ad ordinem exæquatis sedentium.
Portu. Virg. 3. Æn. 378.
Regno. Stat. 11. Theb. 152.
Regnis cum aliquo. Virg. 1. Æn. 576.
Saxo. Ovid. 1. Met. 679.
Scamnis. Ovid. 6. Fast. 305.
Sedibus. Virg. 4. Georg. 65.
In sedibus. Cic. 1. de Orat. 29.
Solio medius consedit avito. Virg. 7. Æn. 169.
Tectis bipatentibus considunt divi. Virg. 10. Æn. 5. Ubi Servius; Bipatentibus, physice dictum, nam cælum patet ab ortu & occasu.
Terra, i. e. In regione aliqua considere. Virg. 4. Æn. 349.
In theatro. Cic. pro Flacco, 16.
Transtris considere. Virg. 4. Æn. 573. Valer. 2. Argon. 442.
Illi sole novo læti, plenique deorum
Considunt transtris.
Considere in alia parte dixit Sen. Epist. 117. pro Esse in diversa opinione.
Regia tota consedit in cinerem. i. e. Conflagravit. Stat. 3. Theb. 185.
In ignes. Virg. 2. Æn. 624.
— omne mihi visum est considere in ignes Ilium.
Omnia autem talia sensum movent, sensusque moventia quæ sunt, eadem in opinatione considunt, quæ ortum habere gignique diximus. Cic. de Univers. 4. Al. Consistunt.
Considamus hic in umbra. Cic. 2. de Legib. 7.
Verborum conjunctio varie distincteque considat. Cic. 3. de Orat. 289.

CONSIDITUR, imperf. [ἐπικαθίζεται] Cic. 3. de Orat. 18. Quum placuisset idem ceteris, in silvam venitur, & ibi magna cum audiendi expectatione considitur.

CONSIGNIFICO, [συσσημαίνω] āre. significat Exprimere, vel Idem quod aliud significare.

CONSIGNIFICATIO, ōnis. f. [σημασία] Apul. Ea furoris consignificatione perterriti omnes.

CONSIGNO, [σφραγίζω, ἀποσημαίνομαι] āre. Ejusdem significationis cum suo simplici: & significat Aliquam rem signo notare, quod barbari *Sigillare* dicunt. Plaut. Trin. 3. 3. 45. — ferat epistolas
Duas, eas nos consignemus, quasi sint a patre.
Consignatæ in animis notiones. Cic. 1. Tusc. 57.
Legem consignare. Ulp. in l. Julianus. §. idem Julianus. D. de actionib. empti, Si quum venditor sciret fundum pluribus municipiis legata debere: in tabula quidem scripserit uni municipio deberi; verum postea legem consignaverit, &c.
Dotem inter auspices. Suet. in Claud. cap. 26. Quam quum comperisset, super cetera flagitia atque dedecora, C. Silio etiam nupsisse, dote inter auspices consignata, supplicio affecit.
Tabulæ maximæ signis hominum nobilium consignantur. Cic. pro Quint. 25.
Litteris consignare. Cic. 4. Acad. 2. Itaque ut litteris consignamus, quæ monumentis mandare volumus: sic ille in animo res insculptas habebat.
Vim privilegii auctoritate honestissimorum hominum, & publicis litteris consignare. Cic. Post red. in Senat. 28.
Senatus judicia de aliquo publicis litteris monimentisque consignata. Cic. pro Deiot. 37.
Consignata publicis litteris memoria. Cic. 3. de Legib. 46. A librariis petimus, publicis litteris consignatam memoriam.
Consignata litteris Quæstura. Cic. 1. Verr. 28.
Ratio aliquorum & publicis & privatis litteris consignata. Cic. 5. Verr. 109.
Motus temporis consignandus. Cic. de Univers. 26. De motu siderum.

CONSIGNĀTUS, Partic. [ἐσφραγισμένος] ut, Testata & consignata monumentis antiquitas. Cic. 1. de Divin. 87.
Auctoritates consignatæ. Cic. pro Cluent. 139. Sed errat vehementer, si quis in orationibus nostris, quas in judiciis habuimus, auctoritates nostras consignatas se habere arbitratur.
Fundi publicis commentariis. Cic. 2. de Orat. 224.
Laudatio alicujus consignata creta. Cic. pro Flacc. 37.

CONSIGNATIO, ōnis. f. [σφράγισις] Consignationes, quas vocamus Documenta, vel Chirographa. Quintil. lib. 12. cap. 8. Promittit enim litigator omnia, testem populum, paratissimas consignationes. V. Testatio, in TESTIS, & Turnebi Adverf. 2. 27.

CONSIGNANTER, & CONSIGNATE, Adv. unde compar. Consignantius apud Gell. 1. 25. Græci significantius consignantiusque dixerunt. Idem Gell. a Consignate usus est superl. Consignatissime, 1. 15.

CONSĪLEO, sīlui, [κατασιγάω] ēre. pro Conticere posuit Ennius, teste Festo Pompeio.

CONSĪLESCO, sīlui, [κατασιωπάω] ēre. Gell. lib. 12. cap. 1. Nam ubi infantis aliorsum dati facta ex oculis amolitio est, vigor ille maternæ flagrantiæ sensim ac paulatim restinguitur, omnisque impatientissimæ sollicitudinis strepitus consilescit.

CONSILIARIUS, V. in CONSILIUM.

CONSĪLĪGO, ĭnis. f. [κονιλίγω] Herbæ genus. Columel. lib. 6. cap. 5. Plin. lib. 25. cap. 8. Nostra ætas meminit herbam in Marsis repertam. Nascitur & Æquiculis circum vicum Nemesiæ, vocatur consiligo. De hac herba abunde Ruell. lib. 2. cap. 134. Ubi dicit eam quæ pulmonaria apud nos demonstratur, a vulgo Gallico *Pomeleam* vocari, quasi pulmoneam: ab herbariis quibusdam *Leonis patam*, pastoribus, bubulcis, equisonibus, totique ruri præclare cognitam, quam ad eosdem quos veteres consiliginem, usurpant effectus. Consiliginem autem rustici veteres (inquit idem) olim vocarunt, quod in campis inter siliginem triticumque sæpius emicet.

CONSĪLĪNUM, Italiæ oppidum, Tarento vicinum, ut scribit Pompon. Mela lib. 2. cap. 4. in descriptione Italiæ.

CONSĪLIO, sīlui, [ἐπιπηδάω] īre. Idem fere quod Insilire, & insultare. Jungitur autem dativo & accusativo. Tacit. 3. Ann. 46. Paucæ hujus ipsius exercitus turmæ profligavere Sequanos; quanto pecunia dites, & voluptatibus opulentos, tanto magis imbelles Æduos, evincite, & fugientibus consilite. Idem 6. Ann. 36. Igitur Sinnaces, quem antea infensum memoravi, patrem Abdagasem, aliosque occultos consilit, & tunc continuis cladibus promptiores ad defectionem trahit. Al. Consulit.

CONSĪLIUM, i. n. [βουλή, βουλὴ, συμβούλιον] a Con & Salio, quod in unam sententiam plures rationes consiliant, Perottus. Est autem Consilium (ut ait Cic. lib. 2. de Invent. 31.) Aliquid faciendi, non faciendive excogitata ratio. Festus, Consilium vel a Consulendo dicitur, vel quod in unam sententiam plurium mentes in unum consiliant & conveniant. Sed a Silentio credibilius dictum putatur, quo maxime invenitur.
Consilium, Quod quis proposuit animo suo faciendum. Cic. 12. Philip. 6. Quod si est erratum, P. C. spe falsa atque fallaci, redeamus in viam: optimus est portus pœnitenti, mutatio consilii.
Consilium, Animus, Mens; eadem sunt. Lucret. lib. 3. 95.
Judicium & consilium alicujus. Cic. 11. Fam. 29. Magnum pondus accessit ad tollendam dubitationem, judicium & consilium tuum.
Casus & Consilium, opposita. Cic. 5. Fam. 2. Quis esset qui me in Consulatu, non casu potius existimaret, quam consilio fortem fuisse? V. Consilio infra.
Consilium & Fortuna, opponuntur. Virg. 2. Æn. 656.
Nam quod consilium, aut quæ jam fortuna dabatur?
Consilium & Opera. V. OPERA. H. St.
Voluntas & consilium. Cic. 10. Fam. 10.
Conscientia consiliorum meorum me consolatur. Cic. 4. Fam. 3.
Gubernatio consilii. Cic. 2. de Invent. 164.
Mutatio. Cic. 16. Att. 7. Nemo doctus unquam (multa autem de hoc genere scripta sunt) mutationem consilii, inconstantiam dixit esse.
Penuria. V. PENURIA.

Adjutor

Adjutor consiliorum. Cic. 10. Fam.
Ambiguus consilii. Tacit. 4. Hist. 21.
Auctor consiliorum. Cic. 2. Att. 26.
Dux consiliorum & comes. Cic. Quum etiam ipse casus, eventusque rerum, non duces, sed comites consiliorum fuerint, &c.
Expers consilii vis mole ruit sua. Hor. 3. Carm. 4. 65.
Fortis consilio. Cic. 5. Fam. 2.
Imbecilli consilii mulier. Cic. pro Flacco.
Improvidus consilii. Tacit. 3. Hist. 56.
Inopes consilii. Ovid. 9. Met. 745.
Minister consiliorum. Cic. 2. Fam. 7.
Moderator. Cic. 1. Fam. 9.
Opportunus consiliis, & Adversus, sunt contraria. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Viridis consilio. Sil. lib. 3. 255.
Intelligendi consilium. Cic. 7. Philipp. 19. Turpe est summo consilio orbis terræ, præsertim in re tam perspicua, consilium intelligendi defuisse.
Consilia temporum sunt, quæ in horas commutari vides. Cic. 14. Att. 23.
Acre, V. ACER.
Amentissimum. Cic. 7. Att. 9. Ita sum perturbatus temeritate nostri amentissimi consilii.
Arcanum. Hor. 3. Carm. 21. 16.
Bonum. In BONUS.
Calidum. Liv. 35. 32. V. CALIDUS.
Callidum. In CALLIDUS.
Celere. In CELER.
Clandestinum. In CLANDESTINUS.
Clariora luce. In CLARUS.
Clausa. Cic. 5. Verr. 63.
Cognitum. Cic. 7. Fam.
Compar. In COMPAR.
Excussum & exploratum. Valer. Max. lib. 7. cap. 2. de Scipione Africano, Scipio Africanus turpe esse aiebat in re militari dicere, Non putaram: videlicet quia explorato & excusso consilio, quæ ferro aguntur, administrari oportere arbitrabatur summa ratione: inemendabilis enim est error, qui violentia Martis committitur.
Fidele. Cic. 2. Lege Agr. 5.
Fidum atque providens. Gell. lib. 3. cap. 7.
Grandævum. Valer. Flac. 7. Argon. 348.
Immaturum. Suet. Aug. cap. 8.
Incertum. V. INCERTUS.
Inconsultum. V. INCONSULTUS.
Intimum consiliorum, pro Intimum consilium. Tacit. 15. Ann. 61. Quod erat sævienti principi intimum consiliorum.
Lene consilium dare alicui. Hor. 3. Carm. 4. 41.
Libera consilia dicuntur, Quibus sine adulatione, sincere & audacter monemus aliquem. Hor. Epod. 11. 38.
Unde expedire non amicorum queant
Libera consilia.
Malum consilium consultori pessimum est. Gell. lib. 4. cap. 5. V. CONSULTOR.
Matura consilia. Liv. lib. 4. 13. Quæ res eum, nec dum compositis, maturisque satis consiliis, oppressit.
Melius consilium. V. Melior in BONUS.
Ordinaria consilia. V. ORDINARIUS.
Particeps consilii. Cic. 2. in Catil. 14.
Præceps consiliis. Cic. 5. Philipp. 37.
Prudentiæ & fidelitatis plena consilia. Cic. 10. Fam. 4.
Præsentissimum. Quintil. lib. 2. cap. 13.
Prima consiliorum, i. e. Prima consilia. Tacit. 2. Hist. 11. Quoniam prima consiliorum frustra ceciderant.
Prudens. Balbus & Oppius Ciceroni, 8. Att. 9.
Salutare. Consilium non utile solum, sed etiam salutare. Vide in SI, pro An. H. St.
Sapiens. Ovid. 13. Met. 433.
Temerario consilio uti. Paterc. lib. 2. Liv. 25. 34.
Turbidum. Curt. lib. 7. 4. 11. Natura mortalium hoc quoque nomine prava & sinistra dici potest, quod in suo quisque negotio hebetior est, quam in alieno. Turbida sunt consilia eorum qui sibi suadent.
Consilium ad facinus aptum. Cic. 3. in Catil. 16. Erat ei consilium ad facinus aptum: consilio autem neque lingua, neque manus deerat.
Ex consilio alicujus facti ejus judicium facere. Cic. 1. Fam. 7. Initio scripsi totius facti tui judicium, non tam ex consilio tuo, quam ex eventu homines esse facturos.
Abdita. V. ABDITUS.
Abesse consilio, pro Consilium abjicere. Cic. 7. Att. 24. A consilio fugiendi, ut tu censes, absum.
Abjicere consilium, Respuere, rejicere, repudiare. Cic. 5. Att. 11.
Abundare & Egere consilio, contraria. Cic. 10. Fam. 16. Quamquam consilio non eges, vel abundas potius.
Acceptum ab universis, & complacitum est consilium quod dabat. Gell. lib. 18. cap. 3.
Accommodare. In ACCOMMODO.
Adducere ad consilium. Cic. 15. Fam.
Adhibere consilium, vel ad, vel in consilium. Cic. 2. Fam. 7. V. ADHIBEO.
Adjuvare. In ADJUVO.
Administrare. Quintil. lib. 5. cap. 14.
Admisceri ad. In ADMISCEO.
Admittere in. In ADMITTO.
Admitti ad. In ADMITTO.
Afferre alicui. Cic. 15. Att. 1. Quid enim illi afferre consilii possum, quum ipse egeam consilio?
Afferre in templum consilium furti. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Agere. In AGO.
Agitare mala consilia. Sen. Epist. 10.
Amittere. In AMITTO.
Amovere consilia cassa. Sen. Troad. 6.
Amplecti. In AMPLECTOR.
Aperire consilii fontes. Cic. ad Brut. 10.
Assentiri consilio. Cic. 11. Fam.
Assumere. In ASSUMO.
Capere consilium. Cic. 11. Fam. 29.
Capere novum consilium. C. Nepos 18. 8.
Capere ex tempore. Cic. 2. Off. 33.
Capere consilium, cum Infinitivo. Cic. 4. Verr. 41. Capit consilium, de amicorum & propinquorum sententia, non adesse ad judicium.
Capere perniciosa alicujus rei consilia. Cic. pro Domo 114.
Capessere. In CAPESSO.
Captare. In CAPTO.
Clausa habere consilia. In CLAUDO.
Commiscere cum. In COMMISCEO.
Communicatum. In COMMUNICO.
Commutare. Cic. 14. Att. 20.
Conferre. Ter. Heaut. 3. 1. 64.
Confirmare consilium. Cic. 2. Fam. 1.
Confringere. In CONFRINGO.
Conjunctum. In CONJUNGO.
Conjungere consilium unius cum alterius consilio. Cic. 4. Fam. 2.
Consistit consilium. Cic. 8. Att. 11. pr. Quod me magno animi motu perturbatum putas, sum equidem: sed non tam magno, quam tibi fortasse videor. Levatur enim omnis cura, quum aut consistit consilium, aut cogitando nihil explicatur. Tum consistit consilium, quum cogitando aliquid explicavimus: nihil explicatur; quod Ciceroni tum acciderat; ideoque levabatur cura. Al. Constitit.
Consociare. In CONSOCIO.
Constituere. In CONSTITUO.
Consumere. Ter. Andr. 1. 1. 132.
Convocare in animum consilia. In CONVOCO.
Coquere. In COQUO.
Corrumpere. In CORRUMPO.
Credere alicui sua consilia. In CREDO.
Dare. Ter. Andr. 2. 1. 9.
Dare minus fidele alicui. Cic. pro Cluent. 85.
Dare secundum mores. Quintil. lib. 3. cap. 8.
Dare aliquid loci rationi & consilio. Cic. pro Quint. 53.
Deesse alicui consilio. Cic. 6. Fam.
Dictare. Sen. Agam. 4. 13. i. e. Exponere.
Discrepare a. Cic. 10. Fam. 4.
Dominatur consilium in toto corpore. Lucret. 3. 139.
Egere, V. Abundare consilio.
Enuntiare consilia sociorum adversariis. Cic. pro Rosc. Amer. 117.
Esse consilio. Cic. 2. de Invent.
Tuum consilium est, meum consilium est, i. e. Relinquitur consilio tuo, &c. Cic. 16. Fam. 3. Si autem posteaquam cibum cepisti, videris tibi me posse consequi, tuum consilium est. Idem 14. Fam. 14. Vestrum jam consilium est, non solum meum, quid sit vobis faciendum.
Consilium est ita facere, expectare, &c. Plaut. Mil. 2. 3. 73. i. e. Proposui & decrevi. Cic. 5. Att. 5. Ibi enim Pomptinium ad eam diem, quam tu scripsisti, expectare consilium est. Quod alio loco dicit, Deliberatum est apud me.
Est autem vestri consilii, P. C. in posterum quam longissime providere. Cic. 7. Philipp. 19. Al. Nostri. i. e. Prudentiæ vestræ.
Magni consilii est quid faciendum sit. Cic. 15. Att. 12. Sed quid ætati credendum sit, quid nomini, quid hæreditati, &c. magni consilii est.
Excludere spem pacis a consilio publico. Cic. de Clar. Orat. 329.
Exequi consilium. Ter. Phorm. 2. 4. 21.
Eximere. h. e. Adimere, & veluti differre. Rhen. in Castig. in Tacit. 11. Ann. 26.
Expectantur in rebus magnis, memoriaque dignis consilia primum, deinde acta, postea eventus. Cic. 2. de Orat. 63.
Expeditum privatim consilium. Tacit. 2. Hist. 52. extr.
Explicare. Cic. 14. Fam. 12. Metuo ne id consilii ceperimus, quod non facile explicare possimus. Cæs. 1. Bell. Civil. 78. Ibi se reliquum consilium explicaturos confidebant. Al. Expleturos.
Expetere sana consilia. Senec. Hippol. v. 180. Al. Appetere.
Expetit animus tuta consilia. Sen. Agam. v. 108.
Exponere. Cic. 3. Fam. 5.
Exquirere. Cic. 4. Fam. 2. Quod meum consilium exquiris, id est tale, ut capere facilius ipse possim, quam alteri dare.
Extorquere. Lepid. Cic. 10. Fam. 4.
Facere aliquem certum sui consilii. Ovid. 11. Met. 415.
Facere consilii copiam. Cic. 3. de Orat. 131.
Fracta, & impulsa fatis. Stat. 4. Theb. 3.
Gerere aliquid consilio. Quintil. lib. 5. cap. 14.
Habere consilium de. Virg. 9. Æn. 227.
Consilium summis regni de rebus habebant. i. e. Consultabant.
Habere satis consilium de re aliqua. Cic. 12. Att. 50. extr. Ipse Romam venirem, ut una essemus, si satis consilium quadam de re haberetur. Quintil. 7. 3. Scelera non habere consilium, vulgo dicitur.
Habere exitum dicitur consilium, quum succedit quod volumus. Cic. 7. Att. 11. Ex sermonibus eorum quos convenio, videtur hoc consilium exitum habiturum.
Impedire. Cic. 13. Fam.
Impertire. Cic. 5. Fam. 2.
Inclinare. In INCLINO.
Indicare. Cic. 10. Fam. 21.
Inire. Nep. 6. 3. Cic. 9. Fam. 24. pr.
Insperatum. In INSPERANS.
Instruere. In INSTRUO.
Intendere. In INTENDO.
Interesse. Cic. 9. Fam. 24.
Interponere. In INTERPONO.
Juncta consilia. Sen. Agam. v. 309.
Secede mecum potius, ut rerum statum,
Dubium ac minacem, juncta consilia explicent.
Juvare aliquem consilio. In JUVO.
Labare consilium dicitur, cui opponitur Fixum esse. Cic. 8. Att. 22. Scito labare meum consilium illud, quod satis jam fixum videbatur.

Labi consilio. Cic. 7. Philipp. 38. Ego vero metuo, si hoc tempore consilio lapsi erimus.
Manant consilia. In MANO.
Manere in consilio. Cic. 1. Off. 112.
Minuere. In MINUO.
Miscere cum aliquo consilia. Tacit. 15. Ann. 68. 3.
Miscere se consiliis. Stat. 12. Theb. 82. Tacit. 3. Hist. 3.
Movere. Valer. 4. Argon. 480.
Multata consilia alicujus ab ipsa fortuna. Cic. pro Rabir. posth. 2.
Mutare. Nep. 18. 9. extr.
Mutare itineris. Cic. 15. Att.
Mutuari. In MUTUUM.
Narrare. Cic. 15. Att. 3. Antonii consilia narras turbulenta.
Occultare. In OCCULTO.
Occupare. In OCCUPO.
Occurrere consiliis alicujus. Cic. 3. Catil. 17.
Omittere consilium. In OMITTO.
Parere consiliis. Virg. 5. Æn. 728.
Patere tua consilia non sentis? Cic. in Catil. 1. 1.
Perferre. In PERFERO.
Perimere. In PERIMO. conf. mox Prævenire.
Petere consilium. Cic. 10. Fam. 16.
Pœnitere consilii. Cic. 9. Fam. 5.
Prævenire, Antevenire. Cic. 3. Off. 33. Al. Perimere.
Ponderare eventu. Cic. Hoc plerumque facimus, ut consilia eventis ponderemus, &c.
Promere. Cic. Nunc certe promenda sunt tibi consilia, &c.
Probare. Cic. 4. Fam.
Quærere. Catul. Argon. 253.
Referre in melius. Virg. 1. Æn. 281.
Regere. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Removere a consiliis. Cic. A suis & Reipub. consiliis removisset.
Repetere rationem consiliorum altius. Cic. 1. Fam. 9. a pr. Altius paulo rationem consiliorum meorum repetam.
Reprehendere. Cic. 2. Att.
Repudiare. Cic. 2. de Orat. 3.
Revocare a. Cic. 3. Att. 15.
Senescunt consilia. Liv. lib. 35. 12. pr. Agitandum aliquid, miscendumque rati, ne cunctando senescerent consilia.
Sequi. Ter. Adel. 3. 4. 54.
Spectare in, vel ad. Cic. 2. de Orat. 169.
Suscipere. Cic. 1. Off. 112.
Tegere vultu. Virg. 4. Æn. 477.
Tenere obstinatum alicujus rei. Sen. Hippol. 7.
Valet. Cic. Cn. Magno Proconsuli, 8. Att. 15. Sed mihi non sumo ut meum consilium valere debuerit.
Versare pectore. Virg. 1. Æn. 658.
At Cytherea novas artes, nova pectore versat Consilia.
Viget regnum consiliis. Virg. 2. Æn. 88.
Uti consiliis. Cic. 1. Fam. 9. prope fin.
Eo consilio ut. Cic. 1. de Fin. 72. Explicavi, inquit, sententiam meam, & eo quidem consilio, tuum judicium ut cognoscerem.
Consilio, in ablativo, pro Arte, vel De industria. Liv. 35. 14. Sequutum tamen sua sponte est, velut consilio petitum esset, ut vilior ob ea regi Annibal suspectiorque esset.
Consilio versare dolos ingressus & astu. Virg. 11. Æn. 704.
Consilio afferri. Virg. 7. Æn. 216.
Consilio hanc omnes, animisque volentibus, urbem
Afferimur.
Consilium, pro Eo qui consulit varie occurrit positum, ut
Consilium, pro Judicibus designatis. Cic. pro Rosc. Amer. 8. Qui ex civitate in Senatum propter dignitatem, ex Senatu in hoc consilium delecti estis propter securitatem.
Sapiens. Cic. 2. de Orat. 333. Atque hæc in Senatu minore apparatu agenda sunt. Sapiens enim est consilium, multisque aliis dicendi relinquendus locus.
Sanctius. Liv. 30. 16. pr. Quod vulgo Secretum.
De consilii sententia aliquid facere. Cic. 2. Att. 10. Ait se de consilii sententia rem ad Senatum rejecisse.
Ablegare consilium. Cic. 4. Verr. 73. Dimisso atque ablegato consilio.
Adesse alicui in consilio. Cic. pro Quint. 79.
Cogere consilium. Quintil. lib. 7. cap. 2. pag. 601.
Dimittere, V. Ablegare.
Ire in consilium. Cic. pro Quint. 34. Tibi instat Hortensius, ut eas in consilium. V. Hotom. & Passerat. in loc.
Mittere in. In MITTO.
Mussant turbata consilia. al. Concilia. Stat. 3. Theb. 92.
Venire in alicujus consilium. Cic. 10. Att. 1. Veniendumne sit in consilium Tyranni, si is aliqua de re bona deliberaturus sit.
Consilium, cui caussa manumittendi servi ab annis viginti minore, probanda erat, constabat Romæ quidem ex quinque Senatoribus, & quinque Equitibus Romanis: in provincia vero viginti Recuperatoribus civibus Roman. Ulp. tit. 1. Inst.
Consilium, pro illo Cœtu etiam sæpius sumitur, qui more majorum imperatori rem militarem administranti solebat adesse. Sallust. in Bell. Jugurth. de Metello imperatore, cap. 62. Ita more majorum ex consilii decreto per legatos Jugurthæ imperat argenti pondo ducenta millia. Item cap. 29. Igitur Rex, uti constituerat, in castra venit, ac pauca præsenti consilio loquutus, &c. Turnebus.
Consilium & Consiliari in arte fullonica. Vide apud Janum Gulielmium Canterum lib. 1. Verisimilium, capite 8. H. St. Perperam Canteri cognomen adposuit Jano Gulielmio, & lib. 1. pro 2. V. Thesaur. Critic. Gruter. tom. 3. pag. 285. part. poster.

CONSILIOR, [βουλεύω] āri. dep. Consilium dare, vel petere. Cic. 15. Att. 9. Tu quid egeris tua, cum tristi, tum etiam difficili ad consiliandum legatione, vehementer expecto: est enim inexplicabilis. h. e. De qua ego tibi consilium dare non facile possim. Hor. 3. Carm. 3. 17.
— hac Quirinus
Martis equis Acheronta fugit,
Gratum elocuta consiliantibus
Junone divis. Idem in Arte Poet. 196.
Ille bonis faveatque, & consilietur amicis. V. Lambinum in loc. Al. Amice. Tacit. 2. Hist. 53. Rediere Bononiam rursus consiliaturi. Sunt tamen qui hanc vocem esse vere Romanam diffitentur. V. Parei Lex. Crit. & Vossium de Vitiis Serm.

CONSILIĀTOR, ōris. m. [βουλευτὴς] Plin. 4. Epist. 17. ad Gallum, Ille in gerendis meis honoribus consiliator & rector.
Si vero accessit consiliator maleficus. Phædr. 2. 7.

CONSILIĀTRIX, īcis. f. Apul. Met. 5.

CONSILIARIUS, i. m. [σύμβουλος] Qui dat consilium. Cic. 1. Fam. 2. Perspicio id quod jam omnibus est apertum, totam rem istam jampridem a certis hominibus non invito rege ipso, consiliariisque ejus esse corruptam.
Consiliarius atque administer. Cic. 3. de Legib. 43. Est autem boni Auguris, meminisse maximis Reipub. temporibus præsto esse debere, Jovique Optimo Maximo se consiliarium atque administrum datum.
Amici & consiliarii alicujus. Cic. 4. Verr. 42. Interea sane perturbatus & ipse, & ejus amici & consiliarii moleste ferre cœperunt.
Consiliarius & auctor. Cic. 14. Att. 9. Sed tamen ea ratio ædificandi initur, consiliario quidem & auctore Vestorio.
Consiliarium in corde convocare. In dict. seq. & CONVOCO.
Consiliarius cædis. Paterc. 2. 56. i. e. Qui cædem fieri consuluit.

CONSILIARIUS, Adj. [βουλευτικὸς] Plaut. Truc. 2. 1. 6.
— magisque
Adeo ei consiliarius hic amicus est, quam auxiliarius. Idem Epid. 1. 2. 56.
Jam Senatum convocabo in corde consiliarium.

CONSILIŌSUS, a Catone dictum, teste Gell. lib. 4. cap. 9. Sidon. 7. Epist. 9. Consiliosissimum est.

CONSŬLO, sului, sultum, [βουλεύομαι, συμβουλεύω, συμμηνιάομαι, συμφράζομαι] ĕre. Dare aut Petere consilium, pro varia constructione.
Consulere sine adjecto, idem quod Consultare vel deliberare. Cæs. 7. Bell. Gall. 83. Bis magno cum detrimento repulsi Galli, quid agant consulunt. Ter. Adel. 5. 9. 25. Age pater. M. post consulam.
In longitudinem consulere. Ter. Heaut. 5. 2. 10.
Ubi te vidi animo esse omisso, & suavia in præsentia
Quæ essent, prima habere, neque consulere in longitudinem:
Cœpi rationem, ut neque egeres, neque ut hæc posses perdere.
i. e. Non providere in posterum.
In commune. i. e. In communem utilitatem, Item advocato publico consilio, deque publicis negotiis. Ter. Andr. 3. 3. 16.
Sed si ex ea re plus mali'st quam commodi
Utrique, id te oro in commune ut consulas. conf. infra Concordiæ consulere.
In publicum, Idem. Plin. lib. 9. Epist. 13. extr. Quod intermissum jam diu morem in publicum consulendi, susceptis propriis simultatibus, reduxissem.
In medium, In commune. Lucan. 5. 46.
Consulitur in medium. Liv. 26. 12. Ceterum, quemadmodum nemo privato consilio ad hostem transibat, ita nihil salutare in medium consulebatur.
In unum. Tacit. 1. Hist. 68.
Consulere de. Propert. lib. 4. 5. 17.
Consuluitque striges nostro de sanguine. conf. Exta consulere &c. infra.
Consulere de aliquo bene vel male, est Bene vel secus eum accipere & tractare, & cum eo agere commode aut incommode. Liv. 30. 43. extr. De perfugis gravius, quam de fugitivis consultum. i. e. Nullos acerbius acceperunt & tractarunt, vel cogitaverunt, & statuerunt tractare. Budæus. Tantundem est ac statuere de aliquo, vel In aliquem.
Consulere de salute suorum, & Relinquere communem, contraria. Cic. pro Sull. 63. Neque ego tantum fraterno amori dandum arbitror, ut quisquam de salute suorum consulat, communem relinquat.
Consulere de se, vel salute sua, gravius. Cic. 10. Att. 11. i. e. Noxium & exitiosum sibi consilium capere. Cic. 8. Fam. 16. Per fortunas tuas, Cicero, per liberos oro, obsecro, ne quid gravius de salute & incolumitate tua consulas.
Consulere sibi de se ipso. Cic. 7. Att. 13. Aliter enim mihi de illis ac de me ipso consulendum est.
Ex re consulere. h. e. Prout occasio tulerit. Tacit. 1. Ann. 24. Nullis satis certis mandatis, ex re consulturum.
Consulere male in aliquem, idem quod Male eum accipere & tractare. Liv. 3. 36. extr. In humiliores crudeliter, libidinoseque consulebatur. Alias Statuere.
Consulere aliquid in se & in alterum. Ter. Heaut. 3. 1. 28.
Quia pessime istuc in te atque in illum consulis,
Si te tam leni & victo esse animo ostenderis.
Male consulere in aliquem. In MALUS.
Boni. Plin. in prooemio lib. 33. i. e. Bonum judicare, ut exponit Quintil. lib. 1. cap. 10.
Boni consulere aliquid. Ovid. 4. Trist. 1. 104.
Laborem alicujus boni. Quintil. in procem. lib. 6.
Consulere aliquid mali quod facias alteri. Plaut. Pers. 5. 2. 63.
Certo illi homines mihi nescio quid mali consulunt quod faciant.
Licet consulere? Cic. pro Muren. 28. Itaque non modo beneficii collocandi spem, sed etiam illud quod aliquando fuit, licet consulere? jam perdidistis. Vetus est loquendi formula: qui enim jurisconsultos adibant consultores, dicere solebant, Licet consulere? Quod venuste imitatus est Horatius 2. Serm. 3. 192.
Ergo consulere & mox respondere licebit? conf. in CONSULOR infra.
Consulere [προορᾶν] alicui, Providere etiam significat. Ter. Heaut. 4. 3. 37.
Tu fortasse quid me fiat parvipendis, dum illi consulas.
Consulere & providere. Cic. 2. Verr. 43. Cui loco per deos immortales, Judices, consulite, ac providete.
Consulere & Negligere, pugnantia. Cic. 1. Off. 85. Qui autem parti civium consulunt, partem negligunt, rem perniciosissimam in civitatem inducunt, seditionem atque discordiam.
Prospicere & consulere aliquid. Cic. 11. Att. 14. Sed tamen aliquid consuli & prospici poterit.
Longe. Virg. 9. Æn. 322. — tu ne qua manus se attollere nobis
A tergo possit custodi, & consule longe.
Omnibus consulere, mederi incommodis hominum, providere saluti. Cic. 1. Q. frat. 17.

Consu-

Confulere alicui optime. Cic. de Amicit. 50. Non eft enim inhumana virtus, neque immunis, neque fuperba, quæ etiam populos univerfos tueri, eifque optime confulere foleat.
Optime illi confultum vult effe. Ter. Phorm. 1. 3. 1.
Alicui male confulere. Plaut. Afin. 5. 2. 88.
Dicebam pater tibi, ne matri confuleres male.
Commodis & utilitati aliquorum confulere, falutique fervire. Cic. 1. Q. frat. 1.
Concordiæ. Liv. 34. 49. extr. Concordiæ in civitatibus principes & ordines inter fe, & in commune omnes civitates confulerent.
Dignitati alicujus. Cic. 11. Fam. 29.
Exiftimationi. Cic. 5. Verr. 22. Hoc quum palam Decumani tota provincia loquerentur, tuumque nomen in re tam turpi nefariaque interponerent, nihilne tibi venit in mentem exiftimationi tuæ confulere?
Famæ. Cic. 3. de Fin. 57. Sic futuræ poft mortem famæ, tamen effe propter rem etiam detracto ufu confulendum.
Famæ late alicujus. In LATUS.
Fidei. Cic. pro Cœl. 21. Sed veftræ fapientiæ tamen eft, Judices, &c. ideo vobis quoque vos caufam putare effe juftam alieno dolori potius, quam veftræ fidei confulendi.
Fortunis. Cic. 4. Fam. 9. Tuum eft confulere temporibus, & incolumitati, & vitæ, & fortunis tuis.
Infirmitati. Plin. Epift. 20. lib. 7.
Labori alicujus. Quintil. lib. 3. cap. 1.
Natis & thalamis. Senec. Med. 7. 3.
Confulere natis malle, quam thalamis, reor.
Otio pofteritatis. Cic. 2. Fam. 18. extr. Sed fi me audies vitabis inimicitias, & pofteritatis otio confules. [Pofteræ ætatis fcribendum conjeceram olim, eamque conjecturam certiffimam puto.
Paci femper eft confulendum. Cic. 1. Off. 85.
Pudori. Cic. 2. de Fin. 60.
Rationibus alicujus profpicere & confulere. Cic. 7. Fam. 2.
Via longa bene confulere fibi. Tibul. lib. 2. 6. (Al. 5.) 44. Alii longam perperam.
Saluti fuæ, ac militum. Cæf. 5. Bell. Gall. 27.
Supremis fuis. h. e. Ad finem vitæ refpicere. Tacit. 15. Ann. 64.
Tempori confulere. i. e. Habere rationem temporis. Cic. 4. Fam. 9.
Confulere, accufativo perfonæ junctum, fignificat Petere confilium. Cic. pro Quint. 53. Sed ne ipfe quidem te confuluifti. Sed abeffe a MSf. teftatur Urfin.
Confulas, Antiqui ponebant non tantum pro Confilium petas & percontéris, fed etiam pro Judices & ftatuas. Feftus.
Jus confulere, pro Petere confilium de jure. Liv. 39. 40. Idem in pace, fi jus confuleres, peritiffimus: fi caufa oranda effet, eloquentiffimus.
Jam vos confulo, Judices, quid mihi faciendum putetis. Cic. 2. Verr. 32.
Ego pro te hoc confulo, quod tu confulere oblitus es. Cic. pro Quint. 54.
Conjectorem. Plaut. Amph. 5. 1. 75.
Nec te id confulo. Cic. 7. Att. 19.
Aliquid alterum confulere. Plaut. Men. 4. 3. 26.
Ibo, & confulam hanc rem amicos, quid faciendum cenfeant.
Aliquem per litteras. Cic. 11. Fam. 29.
Apollinem confuluit de bello. i. e. Interrogavit an deberet bellare. Auctor De viris illuft. cap. 35. pr.
Deos. Ovid. 2. Faft. 238.
Deum confuluit auguriis, quæ prodigia fufcipienda effent. Liv. 1. 20. extr.
Exta fpirantia. Videre quid ipfa portendant. Nam ex victimarum quoque extis arufpices futura divinabant. Virg. 4. Æn. 64.
Lucos. Virg. 7. Æn. 83. de Latino rege. i. e. Faunum in lucis confulere.
Nares confulere. Martial. 9. 60.
Confuluit nares, an olerent æra Corinthon.
Oracula Phœbi. Ovid. 3. Met. 9.
Speculum. Ovid. 3. de Arte Am. 136.
— quod quamque decebit
Eligat, & fpeculum confulat ante fuum.
Confultum non eft. Plaut. Rud. 1. 4. 6. Neque eam ufquam invenio, neque quo eam, neque qua quæram, confultum eft.

CONSŬLENS, Partic. [μηπζόμβυ⊕] Cic. in Orat. 143. Eodem tempore & difcentibus fatisfacerent, & confulentibus.

CONSŬLOR, [μηπάομαι] confuli. ut, Confulor de hac re. i. e. Confilium a me petitur. Cic. 3. Verr. 120. Quam inanes domus eorum omnium, qui de jure civili confuli folent.
Confuli quidem te a Cæfare fcribis, fed ego tibi ab illo confuli mallem. Cic. Epift. 11. lib. 7. quæ eft ad Trebatium. H. St.
Confuli populus dicebatur Romæ, lex quum rogabatur. Feftus. Rogatio eft, inquit, quum populus confulitur. Cic. 3. de Legib. 11. Qui agent, non plus, quam de fingulis rebus, confulunto. Et in Milon. 16. Nihil de ejus morte populus confultus, nulla quæftio decreta a Senatu eft.
Confuli res dicitur, de qua ad Senatum relatum eft, ut patet ex lege quadam operis faciendi, quam vide in dictione DUUMVIRATES.
Senatus nihil confulitur. Cic. ad Octav.

CONSULTUS, a, um. [βουλευθείς] Partic. a Confulor; Interrogatus, a quo confilium petitum eft: ut, Confulti medici refponderunt nihil periculi effe. Cic. pro Domo 72. Senatus quidem, cujus graviffimum eft judicium de jure legum, quotiefcunque de me confultus, &c. Idem pro Milon. 16. Nihil de ejus morte populus confultus.
Re confulta atque explorata. Cic. 2. Att. 16. Nondum videlicet litteras meas legerat, quibus ad eum, re confulta & explorata, perfcripferam non deberi.
Confultum ac provifum eft mihi, ut. Cic. 2. in Catil. 26. Mihi, ut Urbi fine veftro metu ac fine ullo tumultu fatis effet præfidii, confultum ac provifum eft.
Confultum & exquifitum. Cic. 1. de Orat. 250. Quanquam ipfi omnia quorum negotium eft, confulta ad nos & exquifita deferunt.
Item fignificat Scientem & peritum, a quo jure confilium petas. Hor. 1. Serm. 1. 17.
— eris tu, qui modo miles,
Mercator: tu confultus, modo rufticus.
Confultus, pro Jurifconfulto. Ovid. de Arte lib. 1.
Illo fæpe loco capitur confultus amore:
Quique aliis cavit, non cavet ipfe fibi. H. St. Al. Amori. Extat v. 83.
Eloquentiæ confultus, Eloquens. Liv. 10. 22. Callidos, folertefque, juris atque eloquentiæ confultos.
Juris & juftitiæ confultus. Cic. 9. Philipp. 11. Neque enim ille magis juris confultus, quam juftitiæ fuit.
Natura aut difciplina. Cic. pro Cæcin. 78. Ita juftus & bonus vir eft, ut natura, non difciplina, confultus effe videatur.
Confultus juris, & actor caufarum mediocris. Hor. in Arte Poet. 369.
Confultus univerfæ difciplinæ. Columel. lib. 11. cap. 1. Verumtamen ut univerfæ difciplinæ vix aliquem confultum, fic plurimos partium ejus invenias magiftros, per quos efficere queas perfectum villicum.
Confultiffimus juris fcientia: Auctor de Viris Illuftr. 44. Eloquentia primus, juris fcientia confultiffimus, ingenio fapientiffimus fuit. Cic. de Clar. Orat. 148. Nam ut paulo ante dixi, confultorum alterum difertiffimum, difertorum alterum confultiffimum fuiffe.
Vir confultiffimus. Liv. 1. 18. pr.
Confulta funt confilia. Plaut. Truc. 1. 2. 7.
Confulta verba, Prudenter & confulte dicta. Ovid. 1. de Arte Am. 83.
Sit tibi credibilis fermo, confultaque verba.

CONSULTUM, i. n. [βούλημα] Decretum, ftatutum. Hor. 1. Epift. 16. 41.
Qui confulta patrum, qui leges, juraque fervat. Cic. 2. de Legib. 62. Factaque & confulta fortium ac fapientium fempiternis monumentis prodere.
In manibus confulta alicujus effe. Sil. lib. 7. 35.
Non cum Flaminio tibi res, nec fervida Gracchi
In manibus confulta.
Petere. Virg. 6. Æn. 151. Dum confulta petis. i. e. Refponfa Dei.
Belli confulta non ftant. Sil. lib. 4. 43.
At non & rerum curas, confultaque belli
Stare probat.
Confulto, ablativus, qui vice Infinitivi ufurpatur. ut, Opus eft confulto, i. e. Confulere. Salluft. Catil. cap. 6. extr. Nam & priufquam incipias, confulto: & poftquam confulueris, mature facto opus eft. Ubi Cort. V.

CONSULTE, Adv. [βουλευμένως] Prudenter. Plaut. Rud. 4. 7. 14.
Ille qui confulte, docte, atque aftute cavet.
Ferocius quam confultius rem gerere. Liv. 22. 24.
Avidius quam confultius. Tacit. 2. Hift. 24.

CONSULTO, Adv. aliud. [ἐξεπίτηδες] h. e. Cum confilio, & non temere. Plaut. Pœn. 3. 5. 43.
Confulto hoc factum eft, mihi ut infidiæ fierent. Pro eodem Gellius dixit, Confulta opera, lib. 6. cap. 17. Non fponte, neque confulta opera.
Confulto & Fortuito, contraria. Cic. 1. de Legib. 25. Ut ea quæ gignuntur, donata confulto nobis, non fortuito nata videantur.

CONSULTUS, ûs. m. Hæc vox occurrit in Lexicis; fed ortum fuum duxiffe videtur a vitiofis lectionibus in Liv. 3. 62. Confultu Collegæ. Confulto Gronov. q. ibi vide. & in Plin. 3. 20. Vetere confultu patrum. Confulto Harduin.

CONSULTOR, ōris. m. [μηνυτής] a verbo Confulo; Qui confilium capit. Cic. pro Muren. 22. Vigilas tu de nocte, ut confultoribus tuis refpondeas.
Confultor etiam ille dicitur, Qui dat confilium. Salluft. in Jugurth. cap. 103. extr. Simul ab eo petiit, ut fautor, confultorque fibi adfit. Varr. 3. de R. R. cap. 2. pr. Opinor, inquam, non folum quod dicitur, Malum confilium confultori effe peffimum: fed etiam bonum confilium, qui confulit & qui confulitur, bonum habendum. [Ubi Confultor intelligitur & Qui petit, & Qui dat confilium.

CONSULTRIX, īcis. f. [σύμβουλος]
Confultrix & provida utilitatum opportunitatumque omnium Natura. Cic. 2. de Nat. Deor. 58.

CONSULTORIUS, a, um. Adj. ut, Confultoria hoftia. Ea autem erat, qua divina voluntas per exta difquirebatur. De hac Virg. 4. Æn. 57.
— mactat lectas de more bidentes. Duo enim hoftiarum genera a Macrobio 3. Sat. 5. enumerantur, quarum altera Animalis vocatur, quum idcirco folum hoftia mactabatur, ut ejus anima, hoc eft fanguis & vita, deo alicui offerretur. Altera Confultoria, cujus exta ab arufpice infpici folebant, & deûm voluntas ex illis explorari.

CONSUL, ŭlis. m. [ὕπατος] Major magiftratus erat Romæ, inquit Feftus. Confules quare dicerentur, oftendit Varro de Vita Pop. Rom. lib. 2. Quod iidem dicebantur Confules, & Prætores: quod præirent populo, Prætores; quod confulerent Senatui, Confules. Hæc Nonius. At Varr. 4. de L. L. 14. Conful, inquit, nominatus, quod confuleret populum & fenatum. nifi illinc potius, unde Accius ait in Bruto, qui recte confulat, Conful fiat. Quintil. lib. 1. cap. 10. dubitari poffe dicit, an a confulendo dicatur Conful, an a judicando. Nam & hoc confulere veteres vocaverunt. Unde adhuc remanet illud, Rogat boni confulas, i. e. Bonum judices. Hæc Quintil. Hujus interpretationis meminit etiam Liv. 3. 9. Cic. in Pifon. 23. Animo Confulem effe oportet, confilio, fide, gravitate, vigilantia, cura, toto denique munere Confulatus, omni officio.
Primi fuere confules, L. Junius Brutus, & L. Tarquinius Collatinus, Anno U. C. 245.
Veteres dixerunt Coful pro Conful, ut Cojux pro Conjunx; unde breves iftæ Notæ, COS. & COSS.
Facere Junoni Sofpitæ Confules omnes neceffe erat. Cic. pro Muren. 90. Subaudi Sacra. i. e. Sacrificare.
Æquus Conful. Sil. lib. 13. 269.
Capillatus. Juven. 5. Sat. 30.
Imperiofus. Cic. Poft red. in Senat. 11.
Major. In MAGNUS.
Popularis. Cic. 2. de Lege Agr. 3.
Accipere de plebe Confulem. In ACCIPIO.
Agere. In AGO.
Declarare aliquem. Cic. 2. de Lege Agr. 4.
Defignatus in civitate. Cic. pro Muren. 1. & 2. V. in DESIGNO. H. St.
Dicere Confules, Creare. Liv. 26. 22. bis.
Facti fine repulfa. Cic. 2. de Lege Agr. 3.
Imponere populo. In IMPONO.
Renuntiare aliquem. Cic. pro Muren. 1. Illo die, quo aufpicato comitiis centuriatis L. Murenam Confulem renuntiavi, &c.

Relatio consulum. Tacit. 1. Ann. 13.
Si canimus silvas, silvæ sint Consule dignæ. Virg. 4. Ecl. 3.
Quinquies consul M. Marcellus. Cic. 2. de Divin. 77.
Q. Maximo quintum Consule. Cic. in Brut. 72. i. e. Quintum Consulatum gerente.
Sextum Consul Marius. Cic. in Pison. 10.
Septimum Consul Marius. Cic. 3. de Nat. Deor. 81.
Consulem, pro Anno poetæ dicebant, quoniam singulis annis novi semper Consules creabantur. Martial. 1. 16.

Bis jam pæne tibi Consul tricesimus instat,
Et numerat paucos vix tua vita dies.

Nec soli poetæ sic loquuntur, verum & oratores ipsi. Cic. in Brut. 287. Ut si quis Falerno vino delectetur, sed eo nec ita novo, ut proximis Consulibus natum velit: nec rursus ita vetere, ut Opimium aut Anicium Consulem, quærat. Proximis Consulibus, i. e. Anno superiore. Anicium Consulem, i. e. Annum ab Urbe Condita quingentesimum nonagesimum quartum: quo quidem anno L. Anicius Gallus cum M. Cornelio Cethego Consul fuit. Romani quippe annos per Consules numerabant, & quam vetus esset vinum ex Consulibus discebant. Hinc ait Martial. 13. 111.

De Sinuessanis venerunt Massica prelis:
Condita quo quæris Consule? nullus erat.

i. e. Ante quam Consules essent, diffusum fuit. Ostendit vetustatem. Vel Consulem, Nomen ipsius Consulis scriptum in doliis, in quibus inscribebantur Consulum nomina, quibus Consulibus vinum conditum fuisset, ut ex Martiale, & ex Horatii libro tertio, ode vigesima prima cognosci potest.
Consule primum, facto Consule iterum. Catul. 114. 1, 2.
Te Consule. Virg. 4. Ecl. 11.
Consul λογιθεώρητος, a Cicerone vocatur Caninius Rebilus, ut refert Macrobius Sat. 2. 3. Hoc sic explicat Turnebus: Verbo philosophorum usus est: qui λογιθεώρητα vocant ea, quæ ratione & intelligentia comprehenduntur & percipiuntur, non sub sensum cadunt, ut ab iisdem ponuntur ἀρχαὶ λογιθεώρηται, principia rerum sensum fugientia, ut atomi & materia: sed & sapiens Stoicorum, qui nunquam fuit, nec futurus est, λογιθεώρητος etiam dicitur, ut & Caninius diei unius Consul, quem propter brevitatem dieculæ unius, cogitare homines potius Consulem fuisse, quam Consulem videre potuerunt. [Quasi dixeris Insensilem consulem, Græci enim λόγῳ θεωρητὰ (Sic enim disjuncte scribendum) ea vocant, quæ sensum fugiunt, & sola ratione spectantur. Mente sensa convertit Cælius Aurelianus Acut. 2. 16. 98. Insensa Chron. 3. 2. segm. 19. ubi perperam editur Immensa. Alibi simpliciter Latentia, ut Chron. 5. 10. 105.
Consulātus, ûs. m. [ὑπατεία] Officium vel dignitas, sive Tempus quo Consul in officio est. Plin. lib. 14. cap. 15. Epulo vero in tertio Consulatu suo Falernum.
Honorum populi finis est Consulatus. Cic. pro Planc. 60.
Consulatus ordinarius. Suet. in Domit. cap. 2. In sex Consulatibus, nonnisi unum ordinarium gessit. In quo quæritur quis ordinarius sit Consul: eum sic appellatum reor, ex cujus nomine anni supputatio ordinabatur. id est cujus nomen in litteris, & instrumentis, & in fastis scribebatur, qui denique Calendis Januariis honorem inibat. Nam ætate Imperatorum annus in multos dividebatur Consules: sed soli qui anni initio inibant honorem, ordinarii censebantur, honoratioresque erant. Seneca, Consulem me fecit, sed non ordinarium. Id a Dione lib. 43. etiam scribitur. Hæc ex Turnebi Adversf. 5. 10.
Abdicare se Consulatu. In ABDICO.
Abire. In ABEO.
Adipisci. Cic. pro Muren. 53. & passim.
Capere. In CAPIO.
Comprobare. Cic. Post red. in Senat. 26.
Communicare. In COMMUNICO.
Conferre. In CONFERO.
Consequi. Cic. pro Muren. 85.
Exploratus & domi conditus Consulatus. Cic. pro Muren. 49. Vultus erat ipsius plenus furoris, oculi sceleris, sermo arrogantiæ: sic ut ei jam exploratus & domi conditus Consulatus videretur. De Catilina.
Constituebant grandiorem ætatem ad Consulatum, adolescentiæ temeritatem verebantur. Cic. 5. Philipp. 47.
Gerere. Cic. 1. de Lege Agr. 25.
Ingredi. Quintil. lib. 6. cap. 1. Persuasit enim nihil esse ad præsentem rerum statum utilius, quam pridie Calendas Januarias ingredi Consulatum.
Inire. In INEO.
Invadere. In INVADO.
Obtinere. Cic. pro Muren. 1.
Patere aditum ad Consulatum non magis nobilitati quam virtuti. Cic. pro Muren. 17.
Perfunctus. In PERFUNGOR.
Petere. Cic. pro Muren. 7.
Suscipere cum Tribunatu. Cic. 2. de Lege Agr. 14. [Sed legendum Bellum nescio quomodo habet susceptum consulatus cum tribunatu. Minime vero Susceptus.
Sustinere titulum Consulatus, tanquam truncus atque stipes. Cic. in Pison. 19.
Consulāris, e. [ὑπατικὸς] ut, Consularis vir, Qui Consul fuit. Cic. 8. Philipp. 14.
Ætas Consularis, In qua Consulem esse licebat. Cic. 5. Philipp. 48. Quid Macedo Alexander, quum ab ineunte ætate res maximas gerere cœpisset, nonne in tertio & tricesimo anno mortem obiit? quæ est ætas nostris legibus decem annis minor, quam Consularis. V. Annus meus, noster, vester, &c. in ANNUS.
Auspicia. Cic. pro Muren. 1.
Cognitio Consularis, Summa cognitio vocabatur, apud Quintil. lib. 3. Budæus.
Comitia Consularia. Cic. 9. Att. 9.
Familia consularis, Quæ consules habuit. Cic. pro Planc. 59.
Femina. Suet. in August. cap. 69. Objecit & feminam Consularem e triclinio viri coram in cubiculum abductam. Consulares autem feminas dicimus, Consularium uxores. l. 1. D. de Senatoribus.
Imperium. Cic. in Pison. 38.
Lictor. Hor. 2. Carm. 16. 9.
Libidini Consulari restitit vis Tribunitia nonnunquam. Cic. 2. de Lege Agr. 14.
Loco Consulari sententiam dicere. Cic. 1. Philipp. 15.
Numerus. Cic. 2. Philipp. 13. Qui duo e Consulari numero sunt.
Officium. Cic. pro Rabir. perd. reo, 2.
Provinciæ. Cic. pro Domo 24.
Vinum Consulare. Martial. 7. 79. V. Turneb. 25. 24. & supra in CONSUL.
Consularĭter, Adv. [ὑπατικῶς] Liv. 4. 10. Vita omnis Consulariter acta.
Consularĭtas, ātis. f. Munus Consulis, seu Consulatus. Theod. l. 6. Cod. t. 19. Consularitatis honore functus. V. etiam Fabrett. Inscr. p. 99. ubi eadem vox invenitur.
Consulto, [βουλεύομαι] āre. Frequent. a Consulo. est Quum aut plures de re vel rebus deliberant, aut unus secum de duabus aut pluribus deliberat rebus, ut Senatores consultant. Cæs. 5. Bell. Gall. 51. Omnes fere Galliæ civitates de bello consultabant.
Consultare aliquid & procurare. Liv. 1. 21. pr. Ad hæc consultanda procurandaque, multitudine omni a vi & armis conversa, &c. Loquitur de Prodigiis.
Deliberare & consultare de re aliqua. Cic. 3. Off. 7.
De tempore futuro. Quintil. lib. 3. cap. 8.
Consultare Reip. Sallust. Catil. cap. 6. Delecti quibus corpus annis infirmum, ingenium sapientia validum erat, Reipub. consultabant. i. e. Beneficium in Remp. conferebant. [Immo Consilium publicum constituebant.
Consultare ex re sua. Plaut. Asin. 3. 1. 35.

Meum caput contemples, si quidem ex re consultas tua.

Male corde consultare. Plaut. Truc. 2. 1. 15. Blande alloqui, male corde consultare, bene loqui lingua.
Aliquem consultare. Plaut. Milit. 4. 34. i. e. Consilium petere.
Aves consultare. Plin. in Paneg. cap. 76. extr. Una erat in limine mora, consultare aves, revererique numinum monitus: nemo proturbabatur, nemo submovebatur.
Deliberationes consultare. Auctor ad Herenn. 3. 2. Item deliberationes partim ipsæ propter se consultandæ sunt: ut si deliberet Senatus, &c.
Consultare cum Infinitivo. Sil. lib. 6. 347.

Consultant mandare duci.

Consultātor, ōris. m. Qui consilium petit. Pomponius l. 2. Dig. de Orig. Juris. §. 35.
Consultatio, ōnis. f. [συμβουλὴ, συμβουλία] Ter. Hec. 4. 4. 28.

Nulla tibi, Pamphile, hic jam consultatio est.

Cic. 8. Att. 4. Ego navem paravi: tuas litteras tamen expecto, ut sciam quid respondeant consultationi meæ.
Deliberatio & consultatio. Cic. 3. Off. 50. Sapientem & bonum virum fingimus: de ejus deliberatione & consultatione quærimus.
Quæstionem infinitam, quæ Græce θέσις dicitur, Cicero vocat Consultationem, & a Controversia distinguit in Partit. Rhetor. 4.
Apud C. Cæsarem consultatio de pœna Theodori ponitur. Quintil. lib. 3. cap. 8.
Proposita consultatio. Quintil. lib. 3. cap. 8.
Consultatio apud Suet. ubi legendum Consalutatio. V. in CONSALUTATIO. H. St.
Consĭmĭlis, e. [ὅμοιος] cui contraria sunt Dissimilis atque Absimilis, quæ sunt ejusdem significationis. Plaut. Amph. 1. 1. 287. Tam consimilis est atque ego.
Carmen consimile. Ovid. 3. de Pont. 7. 3.
Causa. Lucret. 4. 234.
Color. Lucret. 2. 806.
Consimilis ludus. Ter. Eun. 3. 5. 38.

— & quia consimilem luserat
Jam olim ille ludum.

Ratio. Lucret. 1. 842.
Consimilis, genitivo junctum. Ter. Heaut. 2. 4. 13.

Cujus mos maxime est consimilis vestrûm, hi se ad vos applicant.

Cic. 1. de Orat. 149. Causa aliqua posita consimili causarum earum, quæ in forum deferuntur.
Consimilis, dativo. Ter. Heaut. 2. 4. 2.

Id cum studuisti, isti formæ mores ut consimiles forent.

Cic. 2. Philipp. 28. Quod quum rem gessisset, consimilem rebus iis, quas ipse gesseram, me potissimum, &c.
Quod est consimilis moribus. Ter. Heaut. 5. 3. 16.
Consimilĭter, Adv. Gell. 17. 9. Surculi derasi atque ornati consimiliter.
Consimilĭtas, ātis. f. Augustin.
Consimilitūdo, ĭnis. f. JCt. in Cod.
Consingis, Nicomedis Bithyniæ regis uxor, quæ a cane lacerata fertur, propter lasciviorem cum marito jocum. Plin. lib. 8. cap. 40.
Consiptum, pro Consepto usurpavit Ennius, teste Festo. Consiptum clavis præfixum.
Consisto, constĭti, constĭtum, [στῆναι, συνίσταμαι] ĕre. a Con & Sisto compositum; significat Stare, vel proprie Una stare. Plaut. Aul 3. 4. 15.

Jam hunc non ausim præterire, quin consistam & colloquar.

Ter. Adel. 2. 1. 2. Otiose nunc jam illico hic consiste. Ubi Donatus: Consistere, est Audacter & constanter stare. [Constitum partic. non legi.
Consistere & commorari. Cic. pro Rosc. Com. 48. Ipsa mihi veritas manum injecit, & paulisper consistere & commorari jussit.
Consistere & Cadere, sunt pugnantia. Cic. in Orat. 98. Minimeque in lubrico versabitur, & si semel constiterit, nunquam cadet.
Vires prohibent consistere me, i. e. Ob virium imbecillitatem subsistere non possum. Ovid. 7. Met. 573.
Obvia duci constitit turba. Lucan. 3. 81.
Constitit nusquam. Cic. 11. Fam. 13.
Constitit cum altero hoc loco. Plaut. Cist. 4. 2. 30. In hoc jam loco cum altero constitit.
Constitit vix triduum Romæ post quæsturam. Cic. 3. Verr. 101.
Ante oculos. Ovid. 15. Epist. 161.
Ante pedes alicujus. Lucan. 2. 509.
Ante vultus alicujus. Ovid. 20. Epist. 75.
Propius. Ovid. 3. de Arte Am. 467.
Contra. Virg. 12. Æn. 271.
Ex diverso consistens patronus. Quintil. lib. 4. cap. 1. p. 307.
In aliquo loco consistere. Cæs. 4. Bell. Gall. 26. Nostri simul in arido constiterunt.
In acie. Tacit. 2. Ann. 80.

In choro aliquo consistere. Sen. Med. v. 93.
Hæc quum virgineo constitit in choro,
Unius facies præminet omnibus. Al. Prænitet.
In medio conspectu. Virg. 2. Æn. 68.
In humo quadam. Ovid. 1. Fast. 490.
— in Aonia constitit exul humo.
Latio consistere Teucros. Virg. 8. Æn. 10. Ubi Servius; Consistere, significat Jam conditos esse, id est fundasse civitatem.
Oris placidis. Propert. lib. 1. 20. 21. Al. Placitis rectius.
Pontibus crebris. Virg. 4. Georg. 27.
Tectis. Stat. 1. Theb. 124.
Terra aliqua. Virg. 1. Æn. 663.
Terra prima consistere. Virg. 1. Æn. 545. i. e. Litore. Servius.
Terra patria consistere. Virg. 10 Æn. 75.
In thalamo vacuo constitit. Propert. 1. 15. 18. [i. e. Vidua permansit.
Super ripam. Ovid. 6. Met. 373. Al. hic leg. Considere.
Consistere ad anchoram, vel in anchoris. Cæs. 3. Bell. Civil. 102. Ipse ad anchoram una nocte constitit.
Ad terga alicujus. Ovid. 5. Fast. 532.
In suo. Cic. 3. de Orat. 122. In hoc igitur tanto, tamque immenso campo, quum liceat oratori vagari libere, atque ubicunque constiterit, consistere in suo, &c.
In possessione judicii ac defensionis suæ. Cic. 2. de Orat. 200.
Intra ea quæ profitentium commentariolis vulgata sunt consistere. Quintil. lib. 1. cap. 5.
Inter se dissimili summa. Lucret. 2. 696.
Quadratum acies consistat in agmen. Tibul. 4. 1. 101.
Vertice celso aeriæ quercus consistunt. Virg. 3. Æn. 679.
Consistere, Quiescere. D. Brutus ad M. Brutum & C. Cassium. Fam. Cic. 11. 1. Quia ubi consistamus, non habemus.
Consistere ad aliquam rem dicitur, Qui ejus inspiciendæ causa moratur. Sen. de Vita Beata, Ita quæ spectantur, ad quæ consistitur, quæ alter alteri stupens monstrat, foris nitent, intus misera sunt.
Consistere ad sonitum. Sen. Herc. fur. v. 574.
Ad cujus sonitum constiterant feræ. De Orpheo.
Bestiæ sæpe immanes cantu flectuntur atque consistunt. Cic. pro Arch. 19.
Consistere, aliter. Cic. 7. Fam. 26. In eas quum incidissem, in cœna augurali apud Lentulum, tanta me διάῤῥοια arripuit, ut hodie primum videar cœpisse consistere. Al. Videatur.
Alvus consistit. Cato cap. 125. h. e. Compressa est.
Morbus consistit, cui opponitur Increscit. Cels. lib. 3. cap. 2. pr. Videndum etiam est, morbus an increscat, an consistat, an minuatur.
Cursus pituitæ. Cels. lib. 6. cap. 6. Ubi vero aliquis relevatus est, jamque cursus pituitæ consistit, &c.
Stomachus. Cels. lib. 4. cap. 5. i. e. Tenet, nec amplius evomit.
Consistit aqua, Residet, Stagnat. Varr. 1. de R. R. cap. 51. pr. Ut si pluerit, non consistat aqua, & quam brevissimo itinere extra aream defluere possit.
Frigore consistere dicuntur fluvii. Ovid. 5. Trist. 10. 1. i. e. Glacie astricti & congelati.
Mare constitit undis. Tibul. 4. 1. 126.
Pontus consistit glacie. Ovid. 3. Trist. 10. 37.
Vento rota constitit orbis. Virg. 4. Georg. 484.
Causa consistit in crimine &c. Cic. 1. de Orat. 182. Quam possumus reperire ex omnibus rebus civilibus causam, contentionemque majorem, quam de ordine, de civitate, de libertate, de capite hominis Consularis: præsertim quum hæc non in crimine aliquo, quod ille posset inficiari, sed in civili jure consisteret?
In hoc summa judicii causaque tota consistit. Cic. pro Quint. 32.
Causam belli in persona alicujus consistere. Cic. 2. Philipp. 53. Tibi certe confitendum est, causam perniciosissimi belli in persona tua constitisse.
Fides constitit utrinque. Liv. 2. 13. Utrinque constitit fides: & Romani pignus pacis ex fœdere restituerunt, & apud regem Hetruscum non tuta solum, sed etiam honorata virtus fuit.
Respub. in unius anima consistit. Cic. pro Marcell. 23. Doleoque, quum Respub. immortalis esse debeat, eam in unius mortalis anima consistere.
Spes eorum consistit in ea re. Cæs. 3. Bell. Gall. 14.
Salus constitit. Cæs. 3, Bell. Civil. 14. Ita exiguo tempore, magno casu, totius exercitus salus constitit. i. e. Opportune servatus est.
Suspicio in aliquo. Cic. pro Cluent. 79. Similis in Bulbo, in Gutta, in aliis nonnullis suspicio consistebat.
Victoria in hoc. Cic. 11. Fam. 13. Sane quam sum gavisus, in hoc enim victoriam puto consistere.
Rhetorica in actu. Quintil. lib. 2. cap. 18.
Consistere, Esse, manere. Hor. 1. Serm. 1. 107.
Est modus in rebus, sunt certi denique fines,
Quos ultra citraque nequit consistere rectum.
Consistere, In loco manere, nec moveri. Ulp. in l. 2. §. ult. D. de his qui not. infam. Quolibet loco, ubi quis consistat, moveaturque.
Consistere cum aliquo, Apud aliquem. Cic. 2. Verr. 19. Cum hoc consistit, hunc amplexatur, hunc jubet sine cura esse. Plaut. Curc. 4.2.16.
Nec vobiscum quisquam in foro frugi consistere audet.
Qui constitit, culpant eum, conspuitur, vituperatur.
Verbis cum aliquo consistere, & re dissidere. Cic. 4. de Fin. 3. Videsne igitur Zenonem tuum cum Aristone verbis consistere, re dissidere?
In sententia aliqua consistere. Cic. 7. Fam. 17. Quod jam videris certa aliqua in sententia constitisse.
Ira infracta constitit. Ovid. 6. Met. 627.
Mente non consistere, i. e. Furore & vecordia percitum esse. Qui enim furiosi sunt, jactantur & agitantur, neque vel corpore vel animo conquiescere possunt. Cic. 3. Verr. 7. Consistere ejus animum sine furore atque amentia non sinunt. Et 2. Philip. 68. Nec vero te unquam neque vigilantem, neque in somnis credo mente posse consistere. Hinc & jocus ille Plautinus in Pœn. 1. 2. 133.
AG. Sunt mihi intus nescio quot nummi aurei lymphatici.
M. Deferto ad me, faxo actutum constiterit lymphaticum. Significat se nummos habere, qui exire gestiant, nec consistere queant, sed lymphatici sint atque furiosi: servus pollicetur medicinam, seque effecturum, ut si ad se deferantur lymphatici nummi, consistant, quietique reddantur sanato furore & lymphatico morbo. Turneb.
Mens consistit. Cic. pro Domo 139. Præsertim quum iste impurus, &c. ageret illam rem ita raptim & turbulente, ut neque mens, neque vox, neque lingua consisteret.
Non consistere mente, lingua, oratione. Cic. 2. Q. frat. 3. Et tantus clamor a nostris (placuerat enim referre gratiam) ut neque mente, neque lingua, neque oratione consisteret.
Consistere tranquillo animo. Cic. de Senect. 74. Mortem igitur omnibus horis impendentem timens, quis tranquillo possit animo consistere?
Consistere pectore nequit consilium, pro In pectore. Ter. Adel. 4. 4. 4. Vulgus dicit, Nescio quid debeo facere.
Consistit auctoritas Ceretano vino. Plin. lib. 14. cap. 6. i. e. Vinum Ceretanum apud Gallos magis in pretio est.
Consistit tibi omnis causa familiæ. Plaut. Asin. 3. 1. 17.
Ubi quiesco, omnis familiæ causa consistit tibi. V. Gronov. 4. Observat. 26.
Legatum consistere, pro Valere. Africanus in l. servum filii. D. de leg. primo, Servum filii sui castrensis peculii legare pater potest. Et si vivo patre mortuus sit filius, & apud patrem peculium remansit, consistit legatum.
Sine re aliqua non consistere. Papinian. in l. denique. D. ex quibus causis majores, Placet interruptam possessionem postliminio non restitui: quia hæc sine possessione non constitit. Lege usucapionem.
Obligationes, quæ non propriis viribus consistunt, neque officio judicis, neque prætoris imperio confirmantur. Papinian. in l. obligationes. D. de action. & obligat.
Usura consistere dicitur, Quum non procedit. Cic. 6. Att. 1.
Consistere cum aliquo in judicio, i. e. Litigare. Martianus in l. nullo modo. D. ad l. Corn. de fals. Nullo modo servi cum dominis consistere possunt. i. e. Eos accusare.
Adversus aliquem consistere ex re aliqua. Hermogenianus in l. vix certis ex causis. D. de judiciis, Vix certis ex causis adversus dominos servis consistere permissum est.
Legitime consistere adversus aliquem. Martianus in l. grege. §. & in superficiariis. D. de pignoribus, Et in superficiariis legitime consistere creditor potest adversus quemlibet possessorem.
Causidicus subtilis & elegans, & qui in forensibus causis possit præclare consistere. Cic. in Orat. 30.
Ex utraque parte consistere. Ulpian. in l. Athletas. §. item prævaricator. D. de his qui not. infam. Nam qui prævaricatur, ex utraque parte consistit, quinimmo ex adversa. i. e. Utramque defendit.
Consistere in hasta, i. e. Niti ac sustentare se hasta. Val. 8. Argon. 133.
— mox attonita cum virgine puppem
Insilit, ac rapta victor consistit in hasta.
Consistere, Active positum. ut, Consistere vitam tutam, i. e. Parare & constituere vitam tutam. Lucret. lib. 6. 10.
Nam quum vidit hic ad victum quæ flagitat usus
Omnia jam ferme mortalibus esse parata,
Et per quæ possent tutam consistere vitam, &c. i. e. Ducere.
CONSTITIO, ōnis. f. Gell. lib. 16. cap. 5. In eo loco qui dominum ejus domus salutatum venerant, priusquam admitterentur, consistebant: & neque in via stabant, neque intra ædes erant. Ab illa ergo grandis loci constitione, & quasi quadam stabulatione, vestibula appellata sunt, &c. Apud Macrobium tamen lib. 6. cap. 8. legitur Consistione. V. Gronov. ad Gell.
CONSISTORIUM, i. n. [βουλευτήριον] a Consisto descendens; pro Loco in quo Cardinales cum Pontifice maximo consultandi gratia consistunt. Item pro Ipsa consistentium multitudine. Barbarum est pro Senatu, vel consessu, vel concilio. [Immo V. Borrich. Cogit. pag. 73. Macri Hiero Lexic. & Cangii Gloss.
CONSITIO, CONSITURA, CONSITUS. V. CONSERO.
CONSOBRĪNUS, i. m. [ἀνεψιός] Consobrini dicuntur Qui ex duabus sororibus editi sunt, quasi Consororini, de quibus exempla multa sunt in antiquis auctoribus, & maxime in Afranio, & juris vetustissimis scriptoribus. Hæc Nonius cap. 19. extr. Ter. Hec. 3. 5. 9. Cedo quid reliquit Phania consobrinus noster? Ubi Donatus; Consobrinus, quasi Sororinus: Sobrini enim sunt ex duabus sororibus: Consobrini ex fratre & sorore. Et propinquitate Terentius frequentata movetur. Idem statim post, Quum de fratre natus est alter, & alter ex sorore, Consobrini: quum ex fratribus, Patrueles dicuntur. Cic. 2. Fam. 19. Nam quod ad me Curius consobrinus tuus, ut scis, mihi maxime necessarius.
Sobrinorum consobrinorumque conjunctiones. Cic. 1. Off. 54. Sequuntur fratrum conjunctiones, post consobrinorum, sobrinorumque, qui quum jam domo una capi non possunt, in alienas domos tanquam in colonias exeunt. V. SOBRINUS.
Consobrini a Patruelibus hec differunt, quod Consobrini proprie dicuntur ex avunculo aut matertera prognati: Patrueles vero ex patruo Titii prognati: Amitini ex amita. Unde Cic. pro Ligar. 11. Filium T. Brocchi avunculi Ligarii Consobrinum ejus appellat. Sed hæc differentia plerumque confunditur, ac generaliter Consobrini pro Quibuslibet fratrum aut sororum liberis, sicut apud Græcos ἀνεψιοὶ usurpantur. Paulus in l. jurisconsultus. §. eodem gradu. D. de gradibus, Eodem gradu sunt & illi, qui vocantur fratres patrueles: item sorores patrueles, amitini amitinæ, consobrini consobrinæ. Hi autem sunt, qui ex fratribus vel sororibus nascuntur: quos quidam ita distinxerunt, ut eos quidem qui ex fratribus nati sunt, fratres patrueles: item eas quæ ex fratribus natæ sunt, sorores patrueles: ex fratre autem & sorore, amitinos amitinas: eos vero & eas, qui quæve ex sororibus nati natæve sunt, consobrinos consobrinas, quasi consororinos. Sed plerique hos omnes consobrinos vocant, sicuti Trebatius. Hæc Paulus. ex cujus verbis apparet, Fratres patrueles dici, quos vulgo vocamus *Cousins germains, enfans des deux freres.* Sueton. in Domit. cap. 10. Occidit Flavium Sabinum alterum e patruelibus. Porro patrueles Domitiani erant duo filii ex Flavio Sabino patris fratre: ex his alterum patri cognominem interemit. Idem in Cæs. c. 29. C. Marcello, qui fratri patrueli suo Marco in Consulatu successerat.
CONSOBRINA, æ. f. [ἀνεψιά] Cic. pro Quint. 16. Quintii consobrinam habet in matrimonio Nævius. adde Nep. 25. 2.
CONSŎCER, ĕri. m. [ὁμοπένθερος] Ulpianus in l. cum hic status. §. oratio non solum. D. de donat. inter vir. & uxor. Donat socer nurui, vel contra, vel gener socero, vel socer genero, vel consocer consocero, qui copulatos matrimonio in potestate habent.

Consoceri dicuntur, Quorum alter filium alterius filiæ maritum dedit. Sueton. in Claud. cap. 29. Appium Silanum consocerum suum crimine incerto, nec data defensione, occidit.

Consŏcio, [συναγελάζω] āre. Simul sociare. Plaut. Rud. 2. 6. 67.
Vel consociare mihi quidem tecum licet;
Æquas habemus partes.
Consociare arma cum populo aliquo. Liv. 8. 14. Sed quod, tædio imperii Romani, cum Gallis, gente efferata, arma quondam consociassent.
Consociare consilia cum aliquo. Liv. 28. 27. Patria quid de vobis meruerat, quam, cum Mandonio & Indibili consociando consilia, prodebatis?
Consociare, aut conjungere cum amicis injuriam. Cic. 3. de Fin. 71. Nec vero rectum est, cum amicis aut bene meritis consociare, aut conjungere injuriam.
Consociare imperium. Liv. 8. 4. Atqui si quando unquam consociandi imperii, usurpandæ libertatis tempus optastis, &c.
Rem inter se consociarent, h. e. Societatem rei contraherent, & communicarent. Apud Livium, teste Budæo.

Consociātus, a, um. Partic. Cic. in Parad. 6. Qui videt domi tuæ pariter accusatorum atque judicum consociatos greges, qui nocentes & pecuniosos reos, &c.
Consociatus vehementer cum Senatu. Cic. 4. Philip. 12.
Inter nos natura ad civilem communitatem conjuncti & consociati sumus. Cic. 3. de Fin. 66.
Lege consociati homines cum diis putandi sumus. Cic. 1. de Legib. 23.
Consociatissimus, superl. Cic. 3. Fam. 3. Velim tibi curæ sit, ut quæ successori conjunctissimo & amicissimo commodare potest is qui provinciam tradit, ut ea pro nostra consociatissima voluntate, cura ac diligentia tua complectare. Alii legunt, Constantissima.

Consociatio, ōnis. f. Cic. 1. Off. 100. Sequemurque & id quod acutum & perspicax natura est, & id quod ad hominum consociationem accommodatum est.
Conciliatio & consociatio totius generis hominum. Cic. 1. Off. 149. Communem totius generis hominum conciliationem & consociationem colere, tueri, conservare debemus.
Consociatio hominum & communitas. Cic. 1. Off. 157.
Sinistra siderum consociatio. Firmic. lib. 6. cap. 12. sub finem.
Dissolvere consociationem humanam. Cic. 3. Off. 26. Aliqua exemplaria legunt Consortionem.

Consociātim, Adv. Ammian. 15. 27.

Consociabĭlis, e. Ambros. Epist. 1.

Consocius, i. m. Vox apud JCtos.

Consŏlĭdo, [ὁλοκληρόω] āre. Redintegrare, & in unum congerere, quod prius ruptum aut divisum fuerat. Ulpian. De usufruct. accresc. l. idem Neratius, Nam amittente usumfructum altero, cui erat legatus, magis jure accrescendi ad alterum pertinet, quam redit ad proprietatem. Nec novum. nam etsi duobus ususfructus legetur, & apud alterum sit consolidatus, jus accrescendi non perit: neque ei apud quem consolidatus est, neque ab eo: & ipse quibus modis amitteret ante consolidationem, iisdem & nunc amittet. Ususfructus consolidatus, i. e. Confirmatus.
Parietem in unam crassitudinem consolidare. Vitruv. 2. 8.
Vulnus consolidare, apud Medicos juniores.

Consolidatus, Partic. Cic. 5. Fam. 20. Rationes confectæ & consolidatæ. i. e. Cum expensis respondent accepta.

Consolidatio, ōnis. f. [ὁλοκλήρωσις] cujus propria significatio dignoscitur ex §. item finitur, de Usufructu, in Institutionibus civilibus, Item finitur ususfructus, si domino proprietatis ab usufructuario cedatur (nam cedendo extraneo nihil agitur) vel ex contrario, si usufructuarius proprietatem rei acquisierit, quæ res consolidatio appellatur. In alia autem significatione usus est Ulpianus in l. idem Neratius. §. non solum. D. de usufruct. accresc. Et ipse quibus modis amitteret ante consolidationem, iisdem & nunc amittet.

Consolĭdus, a, um. Adj. Arnob. l. 4. sub fin. Cum omnibus consolidæ germanitatis necessitudine copulatus.
Consolida regalis, Planta est in segetibus nascens, quæ caulem profert simplicem, ramulis multis, tenuibus, longis, divisis, silvestris nigellæ modo. Flores edit purpureos, nigræ violæ æmulos: ex quorum altera parte prodeunt cornicula sursum spectantia, quæ veterum calcaris formam exprimere videntur; unde & illi nomen a Germanis inditum *Ritterssporen*, hoc est Equitis calcar. Semen fert melanthio simile in parvis corniculis inclusum. Hæc ex Matthiolo, qui hanc plantam postremum cumini genus referre putat, ut videre poteris in lib. 3. Dioscor. cap. 59. & 60.

Consŏlor, [παρηγορέω, παραμυθέομαι, ψυχαγωγέω, παρακαλέω] āri. Verbum deponens notæ significationis: oratione fere fit, ut ait Valla lib. 4. Cic. 2. de Nat. Deor. 48. Hac consolamur afflictos.
Consolari aliquem, & omnem abstergere dolorem. Cic. 2. Q. frat. 8.
Amore fido alicujus sese. Catul. Argon. 62. 182.
Conscientia optimæ mentis, tum etiam usurpatione & renovatione doctrinæ in malo se consolari. Cic. de Clar. Orat. 250.
Exemplo alicujus se. Cic. de Provinc. Cons. 16.
Solatio aliquo seipsum. Cic. de Amicit. 10.
Solatio malo. Cic. 4. Att. 6.
Spe bona posteritatis aliquem. Cic. Octav. pr.
Spe aliquem consolari. Cic. pro Rosc. Com. 43. Inani & tenui spe te consolaris.
Verbis alterius aliquem. Cic. 5. Att. 11.
Per litteras se. Cic. 12. Att. 15.
De re aliqua. Cic. 1. Att. 13.
De morte alicujus aliquem. Cic. 3. Tusc. 71.
Consolatur me hæc res. Cic. 4. Fam. 3.
Animos spes consolatur. Cic. 1. Verr. 18.
Brevitatem vitæ posteritatis memoriâ consolatur gloria. Cic. pro Milon. 97.
Desiderium alicujus spe commodorum. Cic. 7. Fam. 11.
Dolorem. ut, Gratulari magis virtuti debeo, quam consolari dolorem tuum. Cic. 4. Fam. 8. pr. Idem ibid. 4. 6. Nec eum dolorem, quem a Republ. capio, domus jam consolari potest, nec domesticum Respublica.
Homines in miseriis sola spes consolari solet. Cic. 4. in Catil. 8.
Humilitatem rei gravitas & virtus judicis consolatur. Cic. pro Quint. 5.
Jacentem. Ovid. 3. de Pont. 3. 77.
Incommodum consolantur quotidianæ damnationes inimicorum. Cic. 2. Q. frat. 5.
Luctum alicujus ipsius dignitas consolatur. Cic. 4. Fam. 6.
Miseriam & calamitatem consolari, pro Solatium afferre in miseria. Sen. 3. de Ira, Non consolabimur tam triste ergastulum.
Otium inquirendo, scribendoque talia, consolemur nostrum. Quintil. lib. 2. cap. 12.
Consolando levare dolorem. Cic. 6. Fam. 4.
In consolando detrahere mali opinionem mærenti. Cic. 3. Tusc. 76.
Genera consolandi omnia in unam consolationem conjicere. Cic. 3. Tuscul. 76.
Ad consolandum vir minime accommodatus. Cic. 5. Fam. 16.

Consŏlo, [παραμυθέω] āre. activ. Varro OEdipo Thyest. Per idem tempus OEdipus Athenas exul venire dicebatur, qui consolaret. Nonius 7. 50.

Consŏlans, antis. Partic. [παραμυθούμενος] Cic. 3. Tusc. 75. Hæc igitur officia sunt consolantium.
Verba consolantia. Ovid. 15. Met. 491.

Consŏlor, [παρηγορέομαι] āri. passiv. Asinius, Sed quum ob ea quæ speraveram, dolebam, consolabar ob ea quæ timui. Gell. 15. 13.

Consolandus, Partic. pass. Plaut. Bacch. 4. 3. 12. Consolandus hic mihi est. conf. Cic. 5. Fam. 18.

Consolātus, Partic. pass. Justin. 22. 6. Sic consolatis militibus.

Consolātio, ōnis. f. [παρηγορία, παραμυθία, παράκλησις] Verbis fit. Cic. 3. Fam. 2. In multis & variis molestiis, cogitationibusque meis hæc una consolatio occurrebat, quod neque tibi amicior, quam ego sum, quisquam posset succedere.
Ad hæc omnia una consolatio est. Cic. 15. Att. 1. pr.
Consolatio miserorum est habere pares, vulgus dicit. At PortiusLatro apud Sallustium, sic, Voluptatem capiunt miseri ex mærore sociæ calamitatis.
Grata consolatio. Cic. 1. Att. 14.
Pervulgata est, ut homines nos esse meminerimus, ea lege natos, ut omnibus telis fortunæ proposita sit vita nostra: neque esse recusandum, quo minus ea, qua nati sumus conditione vivamus, &c. Cic. 5. Fam. 16.
Adhibere alicui consolationem litteris. Cic. de Clar. Orat. 330.
Egere consolatione. Cic. 5. Fam. 16. pr.
Non eget consolatione sapiens. Cic. 3. Tusc. 77.
Habent nonnullam in se consolationem pœnæ, quæ virtute suscipiuntur. Cic. Anteq. iret in exil. 22.
Invenire nullam consolationem malorum. Cic. 6. Fam. 4.
Lenire se consolatione. Cic. 1. Q. frat. 5.
Levat dolorem consolatio. Cic. 15. Fam. 16.
Medetur mihi Consolatio. Cic. 2. de Divin. 3. de libro suo loquitur sic inscripto.
Permulcere posse stultam senectutem nulla consolatione. Cic. de Senect. 4.
Sustentat me una consolatio. Cic. pro Milon. 101.
Sustentari consolatione. Cic. de Clar. Orat. 330.
Voluntatis rectæ conscientia, maxima est consolatio rerum incommodarum. Cic. 6. Fam. 4.
Vincit omnem consolationem dolor. Cic. 12. Att. 15.
Uti consolatione aliqua. Cic. de Provinc. Consul. 15.

Consolātor, ōris. m. [παράκλητος, παρήγορος] Cic. 3. Tusc. 73. Consolatores ipsos confiteri se miseros, quum ad eos impetum suum fortuna converterit.

Consolatorius, Adj. [παρηγορικός] Quod consolatur. Cic. 13. Att. 20. A Cæsare litteras accepi consolatorias.

Consolatorie, Adv. Sidon. 6. Epist. 9.

Consolabilis, e. [παρήγορος] Cic. 4. Fam. 3. Est omnino vix consolabilis dolor, tanta est omnium rerum amissio.
Idem active, Gell. 16. 19. Carmen consolabile casus sui canere.

Consolāmen, ĭnis. n. Idem ac Consolatio. Hieron. Epist. 62.

Consomnio, [ὀνειρόω] āre. Plaut. Most. 3. 2. 71.
Quid is consomniavit? TR. ego dicam tibi.

Consŏno, [συμφωνέω, συνηχέω] āre. Resonare significat. Plaut. Amph. 1. 1. 72.
Postquam id actum est, tubæ utrinque canunt: contra
Consonat terra, clamorem utrimque efferunt.
Clamor consonat. Liv. 36. 34. Itaque concursu facto undique in muros, manus pro se quisque tendentes, consonante clamore, nominatim Quintium orare, ut opem ferret ac servaret. i. e. Concordante.
Nemus plausu, &c. Virg. 5. Æn. 148.
Tum plausu, fremituque virûm, studiisque faventum
Consonat omne nemus. Ideo (inquit Servius) Consonat, propter Echo. Nostræ enim vocis est æmula.
Consonare sibi, pro Constare. Sen. Epist. 31. Ut perfecta virtus sit æqualitas ac tenor vitæ, per omnia consonans sibi.
Sibi consonare in faciendis, ac non faciendis. Quintil. lib. 2. cap. 20.
Consonat moribus oratio, i. e. Concordat, consentit. Cic. in Sallust. 1.
Rescripto consonare. Ulpian. in l. si peculium legetur. §. ult. D. de pecul. leg. Atticinus existimavit legato non cedere: quod verum est: quia consonat rescripto.

Consŏnans, Adj. o. g. [σύμφωνος] Cic. in Partit. 17. Atque etiam est hæc distinctio in verbis, altera natura, tractatione altera. Natura: ut sint alia consonantiora, graviora, &c.
Esse consonans Ulpian. in l. jusjurandum & ad pecunias. §. non semper. D. de jurejur. Non semper autem consonans est, per omnia referri jusjurandum quale defertur.
Consonantes litteræ a Grammaticis dictæ, quod non per se, sed simul cum vocalibus sonent. Priscian. Hinc per Ellipsin

Consonans, f. ut, Aspirari consonantibus Quintil. lib. 1. cap. 5. Diu deinde observatum, ne consonantibus aspiraretur, ut in Græcis & triumpis.
Frangere consonantem. Quintil. lib. 1. cap. 4. Quæret etiam hoc, quomodo duabus demum vocalibus in seipsas coeundi natura sit, quum consonantium coeat nulla, nisi alteram frangat.

Consonanter, Adv. Vet. Interp. Irenæi, 1. 3. Consonanter aliquid prædicare. Vitruv. 6. 1. Consonantissime ad harmoniam composita.

Consonantia, æ. f. Vocum concordia, quæ & Vocalitas Latine, Græce εὐφωνία dicitur. Perottus.
Recipiunt consonantiam vocis citharœdi a scenæ valvarum auxilio. Vitruv. 5. 5. extr. & Ibidem sæpius.

Consŏnus, a, um. [σύμφωνος, εὔηχος] Adj. ut,

Plangor

Plangor conſonus. Ovid. 13. Met. 610.
Vox. Sil. lib. 17. 448.
Armorumque habitus noti, & vox conſona linguæ.
Conſonum abſol. Cic. 4. Att. 16. Credo Platonem vix putaſſe ſatis conſonum fore, ſi hominem id ætatis in tam longo ſermone diutius retinuiſſet.

Consōnè, Adv. Apul. Met. 1. p. 116.

Consōpio, īvi, ītum, [κατακοιμάω] īre. eſt Somnum inducere. Cic. 1. Tuſcul. 92. Num igitur eum curare cenſes, quum Luna laboret, a qua conſopitus putatur, ut eum dormientem oſcularetur? Lucret. lib. 6. 791.
Nocturnumque recens extinctum lumen, ubi acres
Nidore offendit nares, conſopit ibidem.

Consoranni, Populi ſunt Galliæ Aquitanicæ, ut ſcribit Plinius in deſcriptione Aquitaniæ, lib. 4. cap. 19.

Consors, ortis. Adj. [κοινωνὸς, ὁμότιμος] Conſortes dicuntur, quorum fines contigui ſunt. Cic. 5. Verr. 57. Soſtratus & Numenius, & Nymphodorus ejuſdem civitatis, quum ex agris tres fratres conſortes profugiſſent, quod iis plus frumenti imperabatur, &c. [Conſortes, κοινόβιοι, σύγκληροι, in Gloſſario utroque. Qui indiviſa hæreditate ſociati ſunt. V. Græv. ad loc.
Conſors, per metaphoram, i. e. Particeps. ut, Conſors conſilii publici. Plin. 8. Epiſt. 14. Inde honores petituri, aſſiſtebant curiæ foribus, & conſilii publici ſpectatores ante quam conſortes erant.
Generis conſortes, i. e. Conſanguinei & propinqui. Ovid. 3. Epiſt. 47.
Imperii conſors. Claud. in Nupt. Hon. 277.
O digno nectenda viro, tantique per orbem
Conſors imperii, jam te venerabitur Iſter.
Laboris ſocius & conſors. Cic. de Clar. Orat. 2. Dolebamque quod non, ut plerique putabant, adverſarium, aut obtrectatorem laudum mearum, ſed ſocium potius & conſortem glorioſi laboris, amiſeram.
Mendicitatis conſortes. Cic. pro Flacc. 35. Nam fratres quidem conſortes ſunt mendicitatis.
Operum. Ovid. 1. Faſt. 675.
Periculorum, Particeps. Plin. in Paneg. cap. 60.
Temporum cum aliquo. Cic. pro Milon. 103. Quid tibi, Q. frater, qui nunc abes, conſorti mecum temporum illorum? Subaudi Reſpondebo.
Thalami. Ovid. 10. Met. 246.
— thalami conſorte carebat.   i. e. Uxore.
In lucris atque furtis. Cic. 1. Verr. 135.
E Tyrio conſortem accite ſenatu. Sil. lib. 8. 337. i. e. Alterum conſulem.
Conſors caſus, pro Simili. Propert. lib. 1. 21. 1.
Tu qui conſortem properas evadere caſum.

Consortium, i. n. [κοινωνία] Societas. Celſ. lib. 7. cap. 27. Cum eo, ne ignoremus, orto in veſica cancro, affici ſtomachum, cui cum veſica quoddam conſortium eſt. i. e. (quod Græci dicunt) Sympathia.
Initum conſortium. Ulpian. in l. cum duobus. §. idem Papinianus. D. pro ſocio, Si inter fratres voluntarium conſortium initum fuerit, &c.
Sarcire conſortio collationis damnum navis amiſſæ. Hermog. in l. amiſſæ navis. D. ad legem Rhodiam de Jactu, Amiſſæ navis damnum collationis conſortio non ſarcitur per eos, qui merces ſuas naufragio liberaverunt.

Consortio, ōnis. f. Idem. pro Collegio poſuit Liv. lib. 6. 40. extr. Quænam iſta ſocietas? quænam conſortio eſt? Cic. 3. Off. 26. Diſſolvetur omnis humana conſortio. Al. Conſociatio. Valer. Max. lib. 4. cap. 6. 3. ubi de M. Plautio, Fati conſortione geſtientes vultus tenebris intulerint. Simul enim mortui ſunt Plautius & Oreſtilla uxor.
Conſortio ſociabilis. Liv. 40. 8. Meliora quoque exempla parte altera poſui, ſociabilem conſortionem inter binos Lacedæmoniorum reges, ſalutarem per multa ſæcula ipſis, patriæque.
Conſortio, Communio. Papinianus l. 96. §. 3. D. de ſolut. Nec in arbitrio ejus electio erit, quum debitor pretium pignoris conſortioni ſubjecerit: i. e. Promiſcue utrique debito pignus ſubjecerit. Hotomanus.

Conspergo, ſperſi, ſperſum, [καταπάσσω] ĕre. Idem quod Spargere. Plaut. Curcul. 1. 1. 80. Ubi vino has conſperſi fores.
Conſpergere ante ædes, ſubaudi Juncum, aut herbam viridem. Plaut. Stich. 2. 2. 30.   — age tu ocyus
Pinge humum, conſperge ante ædes.
Tempora conſpergunt viridantes floribus herbas. Lucret. lib. 2. 33.
Conſpergere aliquem lacrymis. Cic. pro Planc. 99. O acerbam mihi, Judices, memoriam temporis illius, & loci: quum hic in me incidit, complexus eſt, conſperſitque lacrymis, nec loqui præ mœrore potuit.
Hilaritate. Cic. 1. Acad. 8. Et tamen in illis veteribus noſtris, quæ Menippum quidem imitati non interpretati, quadam hilaritate conſperſimus.
Aras ſanguine. Lucret. lib. 4. 1231.

Conspersus, Partic. [καταπεπασμένος] Cic. 3. de Orat. 94. Ut porro conſperſa ſit quaſi verborum ſententiarumque floribus, id non debet eſſe fuſum æqualiter, &c. De oratione.
Conſperſum ſtellis caput. Cic. 2. de Nat. Deor. 49.
Sale conſperſa caro. Columel. lib. 12. cap. 53.

Conspersio, ōnis. f. Tertull.

Conspĭcio, ſpexi, ſpectum, [περιβλέπω, ἀποσκοπέω, καθοράω] ĕre. ex Con & Specio verbo antiquo compoſitum; ſignificat Cernere. Plaut. Amph. 2. 2. 122.
Qui ipſus equidem nunc primum iſtanc tecum conſpicio ſimul.
Lumine cupido aliquem conſpicere. Catul. Argon. 62. 86.
Imaginem parentis laureatam in ſua gratulatione. Cic. pro Muren. 88.
Conſpicere ex monte. Cic. 2. de Nat. Deor. 161.
Aliquem mente. Cic. pro Corn. Balb. 47. Exiſtat ergo ille vir parumper cogitatione veſtra, quoniam re non poteſt, ut conſpiciatis eum mentibus, quem oculis non poteſtis.
Corde. Plaut. Pſeud. 3. 1. 3.
Næ illi, quantum ego nunc corde conſpicio meo,
Malam rem magnam, multaſque ærumnas danunt.
In jure te conſpicio. Cic. pro Cæcin. 54. Actio eſt in actorem præſentem his verbis, Quandoquidem te in jure conſpicio.
Conſpicere, pro Attendere. Cic. pro Muren. 13. Non debes, M. Cato arripere maledictum ex trivio, aut ex ſcurrarum aliquo convicio: neque temere Conſulem Pop. Romani ſaltatorem vocare: ſed conſpicere quibus præterea vitiis affectum eſſe neceſſe ſit eum, cui vere illud objici poſſit.
Conſpicere ſibi quæ ſint in rem ſuam. Plaut. Trinum. 3. 2. 10.

Locum inſidiis conſpicere, Obſervare locum ad collocandum inſidias. Virg. 9. Æn. 237.
Conſpicere etiam res inanimatæ dicuntur. Cic. 3. in Catil. 20. de ſimulacro Jovis, Ac ſe ſperare dixerunt, ſi illud ſignum quod videtis, Solis ortum & forum curiamque conſpiceret, fore ut ea conſilia, quæ clam eſſent inita, &c.
Conſpicere, cum Infinitivo. Catul. Argon. 62. 389.
Conſpexit terra centum procurrere currus.

Conspiciens, [περιβλέπων] Partic. Cic. 5. Att. 18. Ciliciam prope conſpiciente, expedito ad mutandum locum, parvo exercitu, &c.

Conspicior, [περιορῶμαι] ſpĭci. Plaut. Pſeud. 1. 5. 129. Si ſumus conſpecti. al. Compecti.
Bonis animi conſpici. i. e. Virtute & ſcientia illuſtrem eſſe. Ovid. 1. Triſt. 5. 34.
Prima locum ſanctas heroidas inter haberes,
Prima bonis animi conſpicerere tui.
Conſpici infeſtis oculis omnium. Cic. 1. in Catil. 17. Carere me aſpectu civium, quam infeſtis oculis omnium conſpici, mallem.
Velle conſpici. Cic. in Piſon. 60. Inania ſunt iſta, mihi crede, delectamenta pæne puerorum: captare plauſus, vehi per Urbem, conſpici velle.

Conspectus, a, um. Partic. Fere pro Conſpicuo ponitur. ut Chlamyde & pictis conſpectus in armis. Virg. 8. Æn. 588.
In oſtro Tyrio conſpectus. Virg. 3. Georg. 17.
Conſpectum tumulum, pro Conſpicuo, poſuit Liv. 32. 5. extr. Tabernaculum regium pro vallo, in conſpecto maxime tumulo, &c. poſitum.

Conspectior, ōris. [περιβλεπτότερος] compar. Liv. 6. 15. Sed quid ego vos de veſtro impendatis hortor? ſortem aliam ferte, de capite deducite quod uſuris pernumeratum eſt: jam nihilo mea turba, quam ullius conſpectior erit.
Mors conſpectior. Tacit. 4. Hiſt. 11. Juſſu Muciani cuſtodia militari cinctus, ne in ipſa urbe conſpectior mors foret, ad quadrageſimum ab Urbe lapidem, via Appia, fuſo per venas ſanguine extinguitur.
Pars nulla conſpectior capillis. Ovid. 4. Met. 795. h. e. Pulchrior, & conſpici dignior.
Turba, quam dignitate conſpectior plebs. Liv. 22. 40. Plebeium Conſulem ſua plebs proſequuta, turba, quam dignitate conſpectior.
Platano conſpectior alta. Ovid. 13. Met. 794.

Conspiciendus, [περιβλεπτέος] Partic. Tibul. lib. 1. 2. 72.
Inſideat celeri conſpiciendus equo.
Aurato conſpicienda ſinu. Ovid. 2. Faſt. 310.
Signa veteri conſpicienda metallo. Valer. lib. 1. Argon. 261.
Illum nec valido ſpumantia pocula Baccho
Solicitant, veteri nec conſpicienda metallo
Signa tenent.

Conspectus, ûs. m. [πρόσοψις] ſignificat Aſpectum. Virg. 1. Æn. 38.
Vix, e conſpectu Siculæ telluris, in altum
Vela dabant læti.
In conſpectu. Virg. 1. Æn. 188.
Navim in conſpectu nullam.
Aſpicere in conſpectu. V. in.
Aſtare in conſpectu alicujus. Cic. 4. in Catil. 3.
Cadit in conſpectum animus. Cic. 1. Tuſc. 50. Caſuruſne in conſpectum videatur animus.
Conſedimus omnes in conſpectu. Cic. 1. Acad. 14.
Conſiſtere in medio conſpectu. Virg. 2. Æn. 67.
Dare ſe alicui in conſpectum. Cic. 7. Verr. 85. Ennius apud Cic. 1. de Divin. 41. i. e. Videndum ſe exhibere.
Evolare e conſpectu. Cic. 7. Verr. 87.
Fit conſpectus, ſubaud. Ab hominibus. Cic. 7. Att. 10. pr. Subito conſilium cepi, ut antequam luceret, exirem, ne qui conſpectus fieret, aut ſermo, lictoribus præſertim laureatis.
Frui conſpectu alicujus rei tranquillo animo & quieto. Cic. pro Sulla 26.
Fugatus ex hominum conſpectu. Lucret. lib. 3. 49.
Fugere aliquorum, cui opponitur Sequi. Cic. 2. de Lege Agr. 6. Qui aditum hujus loci, conſpectumque veſtrum, partim magnopere fugerunt, partim non vehementer ſecuti ſunt.
Ingredi in populi. V. ingredior.
Ire ad conſpectum. Virg. 6. Æn. 109.
Ire ad conſpectum cari genitoris & ora
Contingat.
Locare aliquid in conſpectu aliquorum. Cic. 1. de Lege Agr. 7.
Mori in conſpectu legum, libertatiſque. Cic. 7. Verr. 69.
Ponere aliquid in conſpectu alicujus. Cic. 5. de Fin. 2.
Poſita in fundi villæque conſpectu religio Larum. Cic. 2. de Legib. 27.
Privare aliquem ſuorum conſuetudine, conſpectuque. Cic. pro Muren. 49.
Prodire in alicujus. Plaut. Moſtel. 5. 2. 33.
Is adiit me: nam illum prodire pudet in conſpectum tuum.
Reddere conſpectum alicujus, Revocare ac reducere in conſpectum. Virg. 9. Æn. 262.
Relinquere in conſpectu. Cic. 5. de Fin. 63.
Sequi aliquorum. V. Fugere paulo ante.
Stare cum gladiis in conſpectu Senatus. Cic. 2. Philipp. 8.
Sum. ut, Quæ eſt in oppidi conſpectu. Varr. 1. de R. R. cap. 7.
Procul a conſpectu imperii urbs eſſe dicitur. Cic. 2. de Lege Agr. 86.
Venire in conſpectum alicujus. Cic. 1. de Fin. 24.
Vereri conſpectum alicujus. Ter. Phorm. 2. 2. 1.
Itane patris ais conſpectum veritum hinc abiiſſe?
Videre uno in conſpectu omnia. Cic. de Clar. Orat. 15.
Vitare alicujus conſpectum. Quintil. lib. 6. cap. 3.
Conſpectum vocat Excerpta brevia ex multis, & in ordinem digeſta Gell. 17. 21. Ut conſpectum quendam ætatum antiquiſſimarum, &c.

Conspicio, ōnis. f. quaſi Conſpectio. Varro de L. L. 6. 2. ex Carmine Augurali. Intercea concretione, conſpicione, cortumione, utique ea rectiſſime ſenſi. Et paulo poſt: Contemplare & Conſpicare idem eſſe apparet. Ideo dicere, cum templum faciant, Augures, Conſpicione, qua oculorum conſpectum finiant. [Dicitur eadem forma ac Suſpicio.

Conspector, ōris. m. Qui conſpicit. Tertull. de Cultu Fem. 2. 13. Deus eſt conſpector cordis.

Conspicuus, [περιφανὴς] Adj. Quod ab omnibus conſpicitur: vel, ut ait Valla, lib. 1. cap. 30. Quod circumſpicitur. Martial. lib. de Spectac. 2.

Hic, ubi conſpicui venerabilis amphitheatri
Erigitur moles, ſtagna Neronis erant.
Occultus & Conſpicuus, contraria. Ovid. 4. Triſt. 10. 108.
Præſens & conſpicuus. Ovid. 2. Triſt. 54.
Per te præſentem, conſpicuumque deum.
Decus conſpicuum. Ovid. ad Liv. 336.
Loci. Ovid. 3. de Arte Am. 394.
Viſite conſpicuis terna theatra locis.
Opus. Ovid. 5. Triſt. 14. 84.
Venuſtas. Auct. ad Herenn. lib. 3. 26.
Vertex late. Hor. 3. Carm. 16. 19.
— jure perhorrui
Late conſpicuum tollere verticem.
Conſpicuus alicui. Plin. lib. 36. cap. 12. Reliquæ tres, quæ orbem terrarum implevere fama, ſane conſpicuæ undique adnavigantibus, ſitæ ſunt in parte Africæ, monte ſaxeo. De Pyramidibus Ægyptiis loquitur. Tacit. 3. Hiſt. 17. Conſilio, manu, voce inſignis hoſti, conſpicuus ſuis.
Conſpicuus homo, Quem omnes admirantur & reverentur. Liv. 1. 34. extr. Jam & Romanis conſpicuum eum novitas divitiæque faciebant.
Albo colore conſpicuus. Columel. lib. 7. cap. 12. Ne ſi non ſit albo colore conſpicuus, pro lupo canem feriat.
Armis conſpicuus longe fulgentibus. Ovid. 4. de Pont. 7. 31.
Domo inſignis clara conſpicuuſque. Tibul. lib. 3. 3. 4.
Toris, Lacertoſus & toroſus; qualem fuiſſe Herculem dicit Valer. 1. Argon. 253.
Conſpicuus fons in planitie. Plin. lib. 6. cap. 27.
Conſpicuus forma. Plin. 7. Epiſt. 23. Ac primum conſpicuus forma, omnes ſermones malignorum & puer & juvenis evaſit.
Fide. Ovid. 5. Epiſt. 139.
Conſpicuus magnitudine Lunenſis caſeus. Plin. lib. 11. cap. 42.

Conspĭco, āre. apud Antiquos legitur. Varro de L. Lat. 6. 2. V. conspicio, ōnis, in verbo conſono.

Conspicor, āri. paſſ. apud Priſcian. 8. Paupertas conſpicatur. Sed frequentius eſt

Conspĭcor, [θεωροῦμαι] āri. depon. Idem quod Conſpicio. Ter. Eun. 5. 8. 32. Cur ergo in his ego te conſpicor regionibus? Cæſ. 2. Bell. Civil. 22. Hunc conſpicatæ naves, quæ miſſu Bruti conſuetudine quotidiana ad portum excubabant, ſublatis anchoris ſequi cœperunt.

Conspicābundus, a, um. Mart. Capel. 8.

Conspicābĭlis, e. Sidon. 8. Epiſt. 4. Thermæ conſpicabiles.

Conspicilium, i. n. [θέατρον] auctore Nonio 2. 116. eſt Unde conſpicere poſſis. Plaut. 1. Fragm. 105. In conſpicilio adſervabam, pallium obſervabam. [Al. Conſpicillo. Sed forma diminutiva nihil opus eſt. Videtur pro Speculo poſitum, niſi forte pro Speculo. V. ad ſq. dict. Conſpicilium, etiam dicitur Quod adhibemus oculis, ut res majores videantur. Plaut. Vitrum cedo, neceſſe eſt conſpicilio uti. Hoc autem ſæpius ſcribitur

Conspicillum, i. n. Plaut. Ciſtel. 1. 1. 93.
Mater pompam me ſpectatum duxit. dum redeo domum,
Conſpicillo conſequutus eſt clanculum me uſque ad fores.
Alii, & forte rectius, flectunt Conſpicillo, ōnis. m. ut ſit Conſpicillo, Qui clam & ex occulto alium conſpicatur & obſervat. Sic enim Alceſimarchus adoleſcens Plautinus Silenium puellam obſervavit domum redeuntem e ſpectaculis. Alii ex MſſI. proferunt, Conſpicit: Illo ſecutus eſt &c. [Conſpicillum, pro Vitreo ſpecillo ab antiquis poſitum quis ſibi perſuadeat? Itaque Plautina, quæ afferuntur, non notato loco, ſpuria ſint neceſſe eſt.

Conspīro, [συμπνέω, συμφωνέω] āre. Simul ſpirare, vel flare. Virg. 7. Æn. 615. Æreaque aſſenſu conſpirant cornua rauco.
Conſpirare omnibus partibus ad aliquid faciendum. Columel. lib. 3. cap. 13. de paſtinato, Et cæleſtes admittat imbres: eoſque alendis ſeminibus diſpenſet, ac ſuis omnibus partibus ad educandam prolem novam conſpiret.
Conſpirare item, pro Conjurare & conſentire, tum in bonam, tum in malam partem accipitur. Plaut. Merc. 4. 5. ſuppoſ. 28.
Mirum ni ſenes vicini in unum nidum conſpiraverint.
Conſpirare in communė. Columel. lib. 12. in præf. Nihil quod aut maritus, aut femina proprium eſſe juris ſui diceret, ſed in commune conſpirabatur ab utroque, ut cum forenſibus negotiis matronalis ſedulitas induſtriæ rationem parem faceret.
Conſpirare & conſentire cum aliquo: idque in bonum. Cic. 2. de Lege Agr. 26. Conſpirate nobiſcum: conſentite cum bonis, communem Rempub. communi ſtudio atque amore defendite.
Conſpirare ad liberandam Rempub. Cic. 10. Fam. 12. Mirabiliter enim Pop. Rom. univerſus, & omnium generum ordinumque conſenſus, ad liberandam Rempub. conſpiravit.
Ad majeſtatem aliquorum defendendam. Cic. 3. Philipp. 13.
Conſpirare dicitur natura. Cic. 3. de Nat. Deor. 28. Itaque illa mihi placebat oratio de convenientia conſenſuque naturæ, quam quaſi continuatam conſpirare dicebas.
Conſpirare in malum. Sueton. in Cæſ. cap. 80. Conſpiratum eſt in eum a lx amplius.

Conspirans, [συμπνέων] Partic. Cic. 2. de Nat. Deor. 19. Quid vero, tanta rerum conſentiens, conſpirans, continuata cognatio, &c.
Conſpirans mutuus ardor. Lucret. lib. 4. 1209.
Conſpirans & pæne conflatus conſenſus. Cic. pro Ligar. 55.

Conspiratus, a, um. ut
Conſpiratæ res, Quæ velut conflatæ ſunt in unum corpus. Sen. Epiſt. 85. Talem eſſe animum noſtrum volo, ut multæ in illo artes ſint, multa præcepta, multarum ætatum exempla, ſed omnia in unum conſpirata.
Conſpirati, abſolute, pro his, Qui in necem alicujus conſpirarunt. Suet. in Cæſ. cap. 82. Aſſidentem conſpirati ſpecie officii circumſteterunt.

Conspirātē, Adv. Juſtin. 3. 5. Lacedæmonii eo conſpiratius ad arma concurrunt. i. e. Majori conſenſu.

Conspiratio, ōnis. f. [σύστασις, συμπνοία] Tam in bonum, quam in malum accipitur.
In malum. Cic. 11. Fam. 13. Ut quam paratiſſimi ab exercitu, reliquisque rebus pro veſtra ſalute contra ſceleratiſſimam conſpirationem hoſtium confligamus.
Certorum hominum contra dignitatem alicujus conſpiratio. Cic. pro Deiot. 11.
Conflata. Cic. Anteq. iret in exil. 14.
Inceſſere conſpirationem. Quintil. lib. 5. cap. 7. Et ſi deficietur numero pars diverſa, paucitatem: ſi abundabit, conſpirationem: ſi humiles producet, vilitatem: ſi potentes, gratiam oportebit inceſſere.
Conſpiratio in bonum, pro Unanimitate. Cic. pro Domo 28. Hanc noſtram conjunctionem, hanc conſpirationem in Republ. bene gerenda, hanc jucundiſſimam vitæ atque officiorum omnium ſocietatem, certi homines fictis ſermonibus & falſis criminibus diremerunt.
Bonorum virorum conſpiratio. Cic. 4. in Catil. 22.
Concordia & conſpiratio omnium ordinum ad defendendam libertatem. Cic. 10. Fam. 15.
Conſpiratio & conſenſus hominum. Cic. 2. Off. 16. Magnas utilitates adipiſcimur conſpiratione hominum atque conſenſu.
Virtutum. Cic. 5. de Fin. 69. Qualis eſt igitur omnis quam dico conſpiratio, conſenſuſque virtutum, tale eſt illud ipſum honeſtum.
Amoris conſpiratione conſentire. Cic. 1. de Fin. 65.

Conspirātus, ûs. m. [σύμπνευσις] i. e. Concentus. Gell. lib. 1. cap. 11. Sed enim Achæos Homerus pugnam indipiſci ait, non fidicularum, tibiarumque concentu, verum conſpiratu tacito nitibundos.

Conspīro, [συσπειράω] āre. a Spira, æ. Conſpirare ſe dicuntur ſerpentes. i. e. Convolvere in ſpiram. Aur. Vict. de Viris Illuſt. 22. Anguis ſedibus ejus elapſus, venerabilis, non horribilis, per mediam urbem cum admiratione omnium ad navem Romanorum perrexit, & ſe in Volumnii tabernaculo conſpiravit.

Conspisso, [πυκνόω] āre. Plin. lib. 35. cap. 6. Adulteratur Romæ creta cimolia, decocta, conſpiſſataque. Columel. lib. 2. cap. 18. Prius quam conſpiſſatum, & herbis colligatum ſit ſolum.

Conspondeo, di, ſum, [συνεγγυάομαι] ēre. Conſponſos veteres dicebant, fide mutua colligatos, inquit Feſtus. Et Varr. de L. L. 5. 7.
Fœderis conſponſi. Auſon. Epiſt. 10. 11.
Te quoque ne pigeat conſponſi fœderis.

Consponsor, ōris. m. [συνεγγυητής] Conſponſores, Qui ſimul pro aliquo ſpoſponderunt. Cic. 6. Fam. 19. De tuo negotio quod ſponſor es pro Pompeio, ſi Galba conſponſor tuus redierit. Adde Epiſt. ad Att. 12. 17.
Conſponſor, Conjurator. Feſtus.

Conspuo, ui, ūtum, [καταπτύω] ēre. Sputo aliquem fœdare: cujus paſſivum eſt Conſpuor. Plaut. Ab omnibus deriſus, atque conſputus. Idem Curc. 4. 2. 17.
Qui conſtitit culpant eum, conſpuitur, vituperatur.
Me conſpui jubet. Petron. cap. 132. De hoc contumeliæ genere, V. Barth. ad Claud. Conſ. Hon. 4. 404. & Adverſ. 23. 24.
Conſpuit pro Conſpergit, uſus eſt vetus aliquis Poeta, qui ab Horatio reprehenditur 2. Serm. 5. 41. — ſeu, pingui tentus omaſo,
Furius hibernas cana nive conſpuet Alpes. V. Scholiaſten in loc.
Idem culpatur quoque a Quintiliano 8. 6. Ob tranſlationem hanc duram & a longinqua ſimilitudine ductam.

Conspūto, [καταπτύω] āre. frequentativum. Cic. 2. Q. frat. 3. Hora fere nona, quaſi ſigno dato, Clodiani noſtros conſputare cœperunt.

Conspurco, [καταρρυπόω] āre. Commaculare. Columel. lib. 8. cap. 3. Nam ſuperſiliens avis proluvie ventris cibos & aquam conſpurcat.
Sapore tætro conſpurcare omnia. Lucret. lib. 6. 21.

Constabĭlio, īvi, ītum, [βεβαιόω, στηρίζω, ἀσφαλίζομαι] īre. Stabile & firmum facere. Ter. Adel. 5. 1. 9. Dis quidem eſſes Demea, ac tuam rem conſtabiliſſes.
Subſidiis alicujus conſtabilitus. Lucret. lib. 2. 45.
Fervere quum videas belli ſimulacra cientes,
Subſidiis magnis Epicuri conſtabilitas.

Constabŭlo, āre. Idem ac Stabulo. Columel. V. Voſſ. de Vit. Serm. 2. 26.

Constabulatio, ōnis. f. Apul. Niſi error eſt, pro Contabulatio. q. V.

Constabŭlus, & Constabularius, i. m. Rectius Comes ſtabuli dicetur, qui Ammiano Tribunus ſtabuli appellatur, 14. 10. V. Voſſ. l. c.

Constans, Constantia, Constanter. V. consto.

Constantia, [Κωνσταντία Stephano] Cypri urbs eſt, alias Salamis dicta. Eſt item Conſtantia, Germaniæ oppidum, ad Acronium lacum, quod a Ptolemæo Cannodurum appellatur.
Conſtantia Julia, oppidum eſt Hiſpaniæ Bæticæ, in conventu Hiſpalenſi, cujus meminit Plin. lib. 3. cap. 1.

Constantinopolis, [Κωνσταντινούπολις] Urbs, a Conſtantino M. aucta, in finibus Thraciæ, de qua in dictione byzantium. Vulgo *Conſtantinople.*

Constantinus Magnus, cujus innumeræ in Codicis libris conſtitutiones extant, quique Pop. Rom. jus antiquum, quod proprie Civile appellatur, magnopere immutavit, Conſtantii Imperatoris & Helenæ filius, imperavit annis xxx. Fuit vero ultra quam æſtimari poteſt laudis avidus. Hic Trajanum, herbam parietariam, ob titulos multos, appellare ſolitus erat. Hic pontem in Danubio conſtruxit: habitum regium gemmis, & caput exornans perpetuo diademate. Commodiſſimus tamen rebus multis fuit: calumnias ſedare legibus ſeveriſſimis: nutrire artes bonas, præcipue ſtudia litterarum: legere ipſe, ſcribere, meditari, audire legationes & querimonias provinciarum. Quumque, liberis Conſtantino, Conſtantio & Conſtante, filioque fratris Dalmatio Cæſaribus confirmatis, iii & lx annis vixiſſet, morbo conſumptus eſt, irriſor potius quam blandus, unde proverbio vulgari, Trachala x annis præſtantiſſimus, xii ſequentibus Latro, x ſequentibus (tot enim numerantur anni quibus regnavit) Pupillus, ob profuſiones immodicas nominatus eſt. Hæc ex Sex. Aurel. epitome, q. V. & de Constantio patre ejus, ac Filio.

Constellatio, ōnis. f. Stellarum multitudo ad certam quandam figuram ab aſtronomis reductarum. Ammian. Marcell. 29. 2. extr. Cum objectaretur ei, quamobrem conſtellationem Principis collegiſſet, fratrem ſuum fuiſſe Valentem, dudumque obiſſe documentorum plena fide monſtrare pollicitus, &c. Firmic. lib. 1. cap. 1. Hæc vitia mala, Mercurii cum Marte perficit conſtellatio. Idem lib. 4. cap. 2. Iſtis calamitatis laqueis implicatur, qui ſub tali natus fuerit conſtellatione. [His locis eſt Horoſcopus.

Consterno, [ἐκπλήττω, καταπλήσσω, συστέλλω] āre. Conſternere, inquit Valla lib. 5. cap. 91. eſt corporis: Conſternari autem, animi: quum mens turbata eſt, & de ſtatu mota, & quaſi humi ſtrata: ideoque ſæpe conjungi animum videmus. ut, Conſternatus animo. Salluſtius tamen 1. Hiſtor. apud Priſcian. lib. 4. Equi ſine rectoribus exterriti, aut ſaucii conſternantur. Liv. 6. 2. Itaque non aperuit ſolum incendio viam, ſed flammis in caſtra tendentibus, vapore etiam ac fumo, crepituque viridis

materiæ

materiæ flagrantis ita consternavit hostes, ut minor moles superantibus vallum in castra Volscorum Romanis fuerit, quam transcendentibus sepem incendio absumptam fuerat.
Consternare animos. Liv. 8. 27. Tumultuque etiam sanos animos consternante, decernitur ut societas cum Samnitibus renovaretur.
Pavida & consternata multitudo. Liv. 3. 15.
Consternari animo. Sallust. Qua victoria elati hostes, nostri territi atque animis consternati discessere.
In fugam consternari. V. FUGA.
Equi consternantur. Ovid. 2. Met. 314.
Equi consternati. Idem 5. Fast. 310.
Mœnia consternata. Sil. lib. 13. 134.
Timores consternati. Ovid. 12. Met. 60.
Consternati etiam dicuntur, non Qui dejecti sunt animis, sed Commoti & perturbati atque tumultuantes. Liv. 34. 3. in Catonis oratione, Volo tamen audire quid sit, propter quod matronæ consternatæ procurrant in publicum. Tumultuabantur enim matronæ pro abroganda Lege Oppia.
Consternari, vetuste, Rursum erigi, teste Nonio 4.72. Pacuvius Dulorefte: Unde exoritur? quo præsidio fretus? auxiliis quibus? quo consilio consternatur? qua vi, cujus copiis?
CONSTERNATIO, ōnis. [ἔκπληξις] Liv. 37. 42. Auxilia enim subsidiaria, quæ proxime locata erant, pavore & consternatione quadrigarum territa, &c.
Consternatio dicitur a Valerio lib. 9. cap. 7.4. pro Seditione vel tumultu, Creditorum quoque consternatio adversus Sempronii Asellionis Prætoris Urbani caput exarsit. conf. Tacit. 1. Ann. 39.
Consternatio, inquit Festus, quæ est Concitatio quædam subita ex aliquo metu, a sternutamento deducta est, quod eo toto concutimur corpore.
CONSTERNO, strāvi, strātum, [στόρνυμι] ĕre. Idem quod Sternere. ut Virg. 4. Æn. 444.
— it stridor, & alte
Consternunt terram concusso stipite frondes.
Campi consternuntur milite. Sil. lib. 1. 125.
Contabulationem consternere lateribus lutoque. Cæs. 2. Bell. Civil. cap. 9.
Cubilia consternere gallinarum. Columel. lib. 8. cap. 5.
Scrobes consternere perticis salignis & lapide. Plin. lib. 17. cap. 11.
Terram corpore consternere. Cic. in Arat. v. 437.
Ille gravi moriens constravit corpore terram.
Terram consternere tergo, Supinum jacere. Virg. 12. Æn. 543.
Vias consternit frumentum. Cic. 1. de Divin. 69. Nam & ex horreis direptum, effusumque frumentum, vias omnes, angiportusque constraverat.
CONSTRĀTUS, [ἐστρωμένος] Partic. Cic. pro Sext. 85. Forum corporibus civium Romanorum constratum cæde nocturna.
Constratæ naves, Quæ catastromata habebant, quas Cæsar Tectas sæpe vocat. Cic. 7. Verr. 103. Poterone in eos esse vehemens, qui naves inanes non modo habuerunt, sed etiam apertas? in eum dissolutus, qui solus habuerit constratam navem, & minus exinanitam? His opponuntur Apertæ, ut hinc intelligas Constratarum nomine non alias intelligi, quam Tectas. Hirt. de Bell. Alex. 17. Magnoque impetu quatuor ad eam constratæ naves, & complures apertæ contenderunt. conf. Curt. 9. 10.
CONSTRĀTUM, i. n. Petron. cap. 10. Constratum navis. Liv. 30. 10. Constrata pontium.
CONSTRĀTOR, ōris. m. Auson. Idyll. 12.
CONSTĬMŬLO, āre. Hieron. & Firmic.
CONSTĬMŬLĀTOR, ōris. m. August.
CONSTĪPO, [σείβω] āre. significat Condensare. Cæs. 5. Bell. Gall. 43. Hic dies nostris longe gavissimus fuit. sed tamen hunc habuit eventum, ut eo die magnus numerus hostium vulneraretur atque interficeretur, ut se sub ipso vallo constipaverant, recessumque primis ultimi non dabant. Cic. 2. de Lege Agrar. 28. Sed ne constipari quidem tantum numerum hominum posse in agrum Campanum intelligetis.
CONSTIPĀTIO, ōnis. f. Ammian. 26. 6. Constipatio militum.
CONSTĬTUO, ui, ūtum, [συνίστημι, καθίστημι, διατάττω, τίθημι, βουλεύομαι] ĕre. Collocare. Cæs. 2. Bell. Gall. 19. Intra silvam aciem ordinesque constituerant.
Constituitote vobis ante oculos hujus etiam miseri senectutem. Cic. pro Cœl. 79.
Taurum ante aras. Virg. 5. Æn. 237.
Constituit in ordinem elephantos. Hirt. de Bell. Afr. 27.
Constituit horrea certis locis, vecturasque frumenti finitimis civitatibus descripsit. Cæs. 3. Bell. Civil. 42.
Constituere procuratorem. Ulp. in l. 1. §. 1. D. De procuratoribus, Constitutus vel coram, vel per nuntium, vel per epistolam.
In locum alicujus aliquem. Cic. 3. Verr. 77.
In aliquo munere aliquem. Cic. de Petit. Conf. 29.
Constituere, Statuere, proponere, decernere. Ter. Phorm. 4. 3. 71.
Nam illi mihi dotem jam constituerunt dare. Virg. 1. Æn. 309.
Qui teneant (nam inculta videt) hominesne, feræne,
Quærere constituit.
Constituere & designare. Cic. 1. de Divin. 82. Dii non ignorant ea quæ ab ipsis constituta & designata sunt.
Constituere sibi aliquod genus ætatis degendæ. Cic. 1. Off. 117.
Nec satis constituere possum, quid &c. Cic. 4. Acad.
Serius, quam constituerat. Cic. 3. Q. frat. 1.
Ante constituere, quid accidere possit. Cic. 1. Off. 81. Illud etiam ingenii magni est, præcipere cogitatione futura, & aliquanto ante constituere, quid accidere possit in utramque partem: & quid agendum sit, quum quid evenerit.
Ex re & ex tempore aliquid. Cic. 12. Fam. 19.
De re aliqua aliquid. Balbus Ciceroni, 9 Att. 8.
Communiter constituere de reditu alicujus. Cic. ad Brut. 6.
Constitutum ex omnium sententia. Cic. pro Cluent. 83. Hoc postquam ceteri comprobarunt, ex omnium sententia constitutum est, satis videri esse quæsitum.
Habere constitutum de re aliqua. Cic. 8. Fam. 5. Tametsi hac de re puto te constitutum, quid facturus esses, habere.
Omnia quæ sibi constituta sunt exponere. Cic. 3. Verr. 42. Mihi enim properandum necessario est, ut omnia vobis, quæ mihi constituta sunt, possim exponere.
Constitutum est mihi, Deliberatum est mihi, decretum est mihi, statutum est: mihi, id est apud me cogitando firmatum est. Cic. 7. Att. 7.
Constitutum, pro Certo, stabilito, non controverso. Cic. 5. de Finib. 15. Hoc enim constituto in philosophia, omnia sunt constituta.
Optime constituere, quando &c. Cic. 2. Fam. 7. Quod quando, & quomodo, & per quos agendum sit, tu optime constitues.
Constituere alicui se venturum. Cic. 1. de Orat. 265. Sane (inquit) vellem non constituisse in Tusculanum me hodie venturum esse Lælio.
Dixit, & constituit se venturum. Ter. Eun. 1. 2. 125.
Constitueram, ut irem rus. Plaut. Pseud. 1. 5. 136.
Constituere inter se, ut. Cic. 5. de Finib. 1. Constituimus inter nos, ut ambulationem pomeridianam conficeremus in Academia.
Constituere cum. Ter. Hec. 1. 2. 120.
— nam constitui cum quodam hospite,
Me esse illum conventuram. Hic Promisi significat, nempe dum præpositionem conjunctam habet.
Constituere, quod Assignare vulgus dicit. Ter. Eun. 3. 4. 3.
— dati annuli: locus, tempus constitutum est.
Pactam & constitutam esse cum aliquo diem. Cic. 1. in Catil. 34.
Constituere in diem. Sallust. in Jugurth. cap. 66. Deinde compositis inter se rebus, in diem tertium constituunt: quod is festus, celebratusque per omnem Africam, ludum & lasciviam magis quam formidinem ostentabat. Cort. sustulit præpositionem. V. ejus not.
Constituere, Sistere. Cic. pro Cluent. 38. Et hominem ante pedes Q. Manilii, qui tum erat Triumvir, constituunt.
Constituere, pro In unum conciliare, & consociare. Cic. 1. de Orat. 33. Ut vero jam ad illa summa veniamus, quæ vis alia potuit aut dispersos homines unum in locum congregare, aut a fera agrestique vita ad hunc humanum cultum civilemque deducere, aut jam constitutis civitatibus leges, judicia, jura describere? Budæus. V. infra Civitatem &c.
Constituere aliquem magna gratia apud regem. Cic. 15. Fam. 4. Maxima apud regem auctoritate, gratiaque constitui. Videtur subaudiendum In.
Constituere in re præsenti, vel cum re præs. dicebant veteres, quum quid statui, transigique non posse, nisi in loco ipso significabant. Quintil. lib. 7. cap. 10. Illa enim potentissima est, quæque vere dicitur totius causæ dispositio. quæ constitui, nisi velut in re præsenti, non potest. Trajanus ad Plin. 10. Epist. 40. Quid oporteat fieri circa theatrum, quod inchoatum apud Nicenses est, in re præsenti optime deliberabis & constitues. Budæus.
Accusatorem constituere, vulgo Denominare. Cic. 1. Verr. 10. Ut in constituendo accusatore, quod sequi possitis, habeatis.
Actionem constituere, quod vulgo, Evacuare finem non procedendi, dicunt. Cic. in Partit. 99. Quare de constituendis actionibus, accipiendis subeundisque judiciis, de excipienda iniquitate actionis, &c. Budæus.
Inire & constituere consilium. Cic. 2. Verr. 26. Reperio, Judices, hæc ab istis consilia inita & constituta, ut quacunque opus esset ratione, res ita duceretur, ut, &c.
Amicitiam utilitas constituit. Cic. 2. de Finib. 78. Manebit ergo amicitia tamdiu, quamdiu sequetur utilitas: & si utilitas amicitiam constituet, tollet eadem.
Æquitatem constituere. Cic. 2. Off. 41. Æquitate constituenda summos cum infimis pari jure retinebat.
Æra militantibus. Liv. 5. 2. An est quisquam qui dubitet nullis injuriis vestris, si quæ forte aliquando fuerunt, unquam æque quam munere patrum in plebem, quum æra militantibus constituta sunt, Tribunos plebis offensos ac concitatos esse.
Æstimationem. Cic. 5. Verr. 213. Deinde cur in uno genere solo frumenti ista æstimatio constituitur?
Agmen constituere. i. e. Sistere. Liv. 27. 16.
Amicitiam cum aliquo. Cic. de Petit. Conf. 22.
Civitas bene morata & bene constituta, Fundata. Cic. de Clar. Orat. 7.
Civitatem constituere, Condere. Vitruv. lib. 2. proœm.
Conditionem alicui, V. Jus constituere.
Controversiam. Cic. 1. de Orat. 143.
Crucem sibi. Cic. 1. Q. frat. 2.
Delectum rerum. Cic. 1. de Finib. 33.
Diem alicui. Cic. 12. Att. 2. conf. Constituere in diem.
Diem colloquio, nuptiis, aut alicui alii rei. Plaut. Trin. 2. 4. 180.
Diem medium constituit Titan, Meridies est. Sen. Hippol. 6.
Disceptationem constituere, i. e. quod Accordare scripturas dicunt. Cicero in Partitionibus 104. Ex rationis autem & ex firmamenti conflictione, & quasi concursu, quæstio exoritur quædam quam Disceptationem voco: in qua quid veniat in judicium, & de quo disceptetur, quæri solet. Hæc verba, quid sit Disceptatio, ostendunt. Deinde subjicit 109. Disceptatio autem, quum est constituta, propositum esse debet oratori, quo omnes argumentationes repetitæ ex inveniendis locis conjiciantur. Budæus.
Documentum constituere. Hirt. de Bell. Afr. 54. Egomet ipse documentum more militari constituam.
Domos constituere, i. e. Ædificare. Ovid. 3. Trist. 9. 4.
Fides rei non est constituenda in servi unius quæstione. Ulp. in l. 1. §. ad quæstionem. D. de quæstionibus.
Finem rei constituere, pro Imponere finem. Cic. 3. Verr. 5. Postremo ut esset hoc judicatum, ut finis aliquando judiciariæ controversiæ constitueretur.
Fines in amicitia. Cic. de Amicit. 56. Constituendi autem sunt in amicitia fines, & quasi termini diligendi.
Firmamenta Reipub. Cic. 1. Att. 15. Sic ille annus duo firmamenta Reipub. per me unum constituta, evertit.
Honores temporis causa. Cic. 1. Q. frat. 1. Et quidem de isto genere honorum, quid sentirem scripsi ad te ante. Semper eos putavi, si vulgares essent, viles: si temporis causa constituerentur, leves.
Horam. Martial. 11. 74.
Constituisque horam, constituisque locum.
Judices de quaque re. Cic. pro Domo 33.
Judicium constituere in sensibus & in rerum notitiis. Cic. 4. Acad. 30.
Judicium constituere dicebant, pro eo quod est Constituere actionem. Cic. in Partit. 99. Atque etiam ante judicium, de constituendo ipso judicio solet esse contentio, quum aut sitne actio illi qui agit, aut jamne sit, aut num jam esse desierit, aut illane lege, hisne verbis sit actio, quæritur:

quæritur: quæ etiam si antequam res in judicium venit, aut concertata, aut dijudicata, aut confecta non sunt: tamen ipsis judiciis, permagnum sæpe habent pondus. Quintilianus Quæstionem pro Judicio dicere solet. Budæus.
Judicium constituere, est etiam id quod nunc Recipere in processum dicimus. Quintil. lib. 3. cap. 12. Rarum est autem ut in foro judicia propter id solum constituantur: sicut divinationes, quæ fiunt de accusatore constituendo: & nonnunquam inter delatores, uter præmium meruerit. Cic. 5. in Verr. 154. Amici recusare, ne quod novum judicium, ne qua ipsius cognitio illo absente, de existimatione ejus constitueretur. Budæus.
Judicium constituere in publicis duntaxat judiciis dicitur Quæsitor, qui judicum rejectione utrimque facta, certos constituit judices, qui sibi jurati in consilio adsint, & secum cognoscant. In privatis vero judiciis, quum Prætor urbanus judici aut recuperatoribus a litigatoribus acceptis, potestatem de causa cognoscendi & litigandi facit. Hotomanus.
Judicium de pecuniis repetundis constitutum. Cic. 1. Verr. 10.
Judicium capitis in aliquem constituere. Cic. 7. Verr. 140. Servilius & recusare & deprecari, ne iniquis judicibus, nullo adversario, judicium capitis in se constitueretur.
Judicia constituta, Reperta. Cic. pro Cæcin. 7. Cujus rei causa maxime judicia constituta sunt, id jam mala consuetudine dissolutum esse. Ibidem paulo post, Qui igitur convenit, quæ causa fuerit ad constituendum judicium, eandem moram esse ad judicandum. [Perperam Hotomanus hæc loca ad superiorem phrasin referebat.
Jura. Lucret. 5. 1143.
Inde magistratum partim docuere creare,
Juraque constituere, ut vellent legibus uti.
Jus constituere, h. e. Statuere, & exemplum prodere juris dicendi, ut ait Budæus. Cic. pro Cæcin. 40. Videte, per deos immortales, quod jus nobis, quam conditionem vobismetipsis, quam denique civitati legem constituere velitis.
Jus constituere in verbis. Cic. pro Cæcin. 81. Quid est, Piso? placet tibi pugnare verbis? placet causam juris & æquitatis, & non nostræ possessionis, sed omnino possessionum omnium constituere in verbo?
Jus quidpiam agendi alicui. Cic. pro Cæcin. 40. Hujusce rei vos statuetis nullam esse actionem, nulli experiundi jus constitutum?
Causam juris & æquitatis, V. Jus constituere in.
Constituere legem civitati, V. Jus constituere.
Locum, V. Horam supra.
Locum reo. Cic. pro Cluent. 94. Reum statim fecit, utque ei locus primus constitueretur, propter causæ conjunctionem, impetravit.
Majestatem. In MAJESTAS.
Malum alicui. Cic. 3. Verr. 65. Quod ubi est Philodamo nuntiatum, tametsi non erat ignarus, quantum sibi ac liberis suis jam tum mali constitueretur, &c.
Mercedulas prædiorum. Cic. 13. Att. 11. Est aliud, posteaquam sum a te disjunctior, sed fuit faciendum, ut & constituerem mercedulas prædiorum, & ne magnum onus observantiæ Bruto nostro imponerem. Budæus exponit, *Affermer ses terres.*
Mercedem funeris ac sepulturæ. Cic. 7. Verr. 133.
Metam. Virg. 5. Æn. 129.
Modum rebus infinitis. Cic. 1. de Finib. 2.
Modum vitæ aliquem sibi constituere. Cic. pro Sull. 46.
Mœnia constituere, Ædificare urbem. Virg. 12. Æn. 194.
Necessitudinem cum aliquo. Cic. 10. Fam. 3. Ego, Plance, necessitudinem constitutam habui cum domo vestra, ante aliquanto, quam tu natus esses.
Nuptiæ constitutæ in hunc diem. Ter. And. 1. 5. 34.
Oppidum constituere, & exædificare. Cæs. 1. Bell. Civil. 15. Etiam ex Cingulo, quod oppidum Labienus constituerat, suaque pecunia exædificaverat, ad eum legati veniunt.
Patronum alicui causæ. Cic. pro Muren. 4.
Pax tota provincia constituta. Cic. 1. Q. frat. 1.
Pœnam aut supplicium in aliquem. i. e. Animadvertere. Cæs. 5. Bell. Gall. 1. Iis ad diem adductis, ut imperaverat, arbitros inter civitates dat, qui litem æstiment, pœnamque constituant.
Præsidia constituere defensionis suæ in arce legis. Cic. pro Cluent. 156.
Pretium frumento. Cic. 5. Verr. 171.
Provinciam alicui. Cic. 3. Verr. 44. Posteaquam Cn. Dolabellæ provincia Cilicia constituta est.
Quæstionem novam, est Decernere ut vindicetur, ut ait Budæus. Cic. pro Milon. 13. Hanc vero quæstionem, etsi non est iniqua, nunquam tamen Senatus constituendam putavit: erant enim leges, erant quæstiones vel de cæde, vel de vi: nec tantum mærorem Senatui mors P. Clodii afferebat, ut nova quæstio constitueretur.
Quæstus magnos atque uberes sibi constituere ex quibusdam causis. Cic. 4. Verr. 30.
Reditum ex mari constituere, piscinas faciendo. Columel. lib. 8. cap. 16.
Regem populis constituere. Cæs. 4. Bell. Gall. 21. Et cum his una Comium, quem ipse Atrebatibus superatis regem ibi constituerat, cujus & virtutem & consilium probabat.
Rem familiarem. Cic. 11. Philipp. 4.
Rem nummariam. Cic. 3. Off. 80. Ut res nummaria de communi sententia constitueretur.
Sacra. Cic. de Arusp. Resp. 13.
Sanctitatem sibi patriam in aliquo colendo oonstituere. Cic. 10. Fam. 4. Persuade tibi te unum esse, in quo ego colendo patriam mihi constituerim sanctitatem.
Seminaria. Columel. de Arboribus, cap. 1.
Spectaculum in foro acerbum &c. Cic. 3. Verr. 76.
Spem in aliquo. Cic. pro Lege Manil. 62. Tanta in eo Reipub. bene gerendæ spes constituebatur, ut duorum Consulum munus unius adolescentis virtuti committeretur.
Statum causæ constituere Judex dicitur, quum aut juris disceptationem esse pronuntiat, aut facti. Bud. V. Judicium constituere, & CONSTITUTIO.
Stipendium militi. Quintil. lib. 3. cap. 8.
Summam totius litis in re aliqua constituere, Idem quod Cardinem causæ ponere. Budæus. Quintil. lib. 7. cap. 5.
Supplicium in aliquem. Cic. 7. Verr. 116.
Templum. Ovid. 1. Fast. 784.
Tempus certum alicui rei. Cæs. 3. Bell. Civil. 19.
Testem aliquem in alium. Cic. pro Cluent. 176. Pater inquam illius adolescentis, quem propter animi dolorem pertenuis suspicio potuisset ex illo loco testem in A. Cluentium constituere, is hunc suo testimonio sublevat.
Testes. Cic. 2. Verr. 55. Illud a me novum, Judices, cognoscetis, quod ita testes constituam, ut crimen totum explicem, ubi id interrogando, &c.
Vadimonium. V. VADIMONIUM.
Vectigal. Cic. 2. Att. 16. Vectigal te nobis in monte Antelibano constituisse. de Pompejo.
Victoriam. Cic. pro Rosc. Amer. 16. Posteaquam victoria constituta est, ab armisque recessimus, quum, &c.
Urbem. Ovid. 7. Epist. 119. h. e. Condere. Vellei. 1. 1.
Per exordium animus auditoris, aut judicis constituitur, vel apparatur ad audiendum. Auctor ad Heren. lib. 1. 27.
Constituere & regere inscitiam juvenum. Cic. 1. Off. 122. Ineuntis enim ætatis inscitia, senum constituenda & regenda prudentia est.
Constituere in digitis singulas causæ partes. Cic. 1. Verr. 45. Quid, quum accusationis tuæ membra dividere cœperit, & in digitis suis singulas partes causæ constituere?
Constituere, Erigere. Virg. 6. Æn. 217.
— & ferales ante cupressos
Constituunt.
Constituere, apud Jurisconsultos, est Quod jam debetur daturum facturumve se, vel pro semet ipso, vel pro alio sine stipulatione promittere. l. 1. & passim. D. de constit. pecun. Græci κατατίθεσθαι dicunt. Hotomanus.

CONSTITŪTUS, a, um. [διατεταγμένος] Partic. ut, Constituta in mensem Januarium auctio. Cic. 1. de Lege Agr. 4.
Intra dies constitutos. Caius in l. Intra dies. D. de re judicat.
Constitutus locus a judicibus alicui de re aliqua. Cic. pro Cluent. 94.
Constituta præclarissime Resp. dilabitur. Cic. 2. Off. 73.
Constitutus rerum omnium delectus. Cic. 1. de Finib. 33.
Constitutus ad cædem. Cic. in Catil. 16. Quid, quod omnes Consulares, qui tibi persæpe ad cædem constituti fuerunt, simul atque assedisti, partem istam subselliorum nudam atque inanem reliquerunt?
Publice constitutum esse ad rem aliquam. Cic. 2. de Legib. 30.
Constitutum est per legem. Caius in l. Intra dies. D. de re judicat.
Constituta divinitus res militaris. Cic. 4. Tusc. 23.
Constituta pax. Cic. 1. Q. frat. 1.
Constitutum patrimonium alicujus. Cic. 1. Fam. 9. Id scito esse ejusmodi, ut frater meus vere existimet, adjuncto isto fundo, patrimonium fore suum per te constitutum.
Salarium alicui constitutum. Papin. l. Salarium. D. Mandat. vel contr. Salarium procuratori constitutum, si extra ordinem peti cœperit, &c.
Constitutum bene corpus, [εὐεκτεῖν] Cic. 2. Tusc. 17. Metrodorus quidem eum perfecte putat beatum, cui corpus bene constitutum sit, & exploratum ita semper fore.
Constitutus bene de rebus domesticis. Cic. pro P. Sext. 97. Esto igitur ut ii sint, quam tu nationem appellasti: & qui integri sunt & sani, & bene de rebus domesticis constituti.

CONSTITŪTUM, i. n. Vocabulum ad jus civile pertinens, & significat Diem tempusque litigatoribus indictum, quo se in loco certo ac constituto sistant. Cic. pro Cœl. 61. Quum sit his confitendum nunquam se ne congressu quidem & constituto, cœpisse de tantis injuriis experiri. Et 12. Att. 1. pr. Atque eo die cogitabam in Anagnino, postero autem in Tusculano: ibi unum diem. v. Calend. igitur ad constitutum. Et eleganter transtulit, 7. Fam. 4. Si quod constitutum habes cum podagra, fac in alium diem differas. Varr. de R. R. 2. 5. pr. Scropham enim mane salutavi, quum alius eum salutasset, alius conviciatus esset, qui tam sero venisset ad constitutum. Hotomanus.
Pro Actis vel statutis. ut, Constituta & acta alicujus tollere. Cic. 9. Att. 1.

CONSTITUTIO, ōnis. f. [κρᾶσις, διάταξις] Cic. 4. de Finib. 16. Itaque ab iis constitutio illa prima natura. Vulgus Complexionem vocat.
Firma constitutio corporis. Cic. 3. Off. 117.
Religionum. Cic. 2. de Legib. 23.
Constitutio in oratione, Cic. 1. de Invent. 10. est Prima conflictio causarum, ex depulsione intentionis profecta, hoc modo: Fecisti, non feci, aut jure feci.
Constitutio, generali nomine dicitur Jus quod a Principe conditur, hoc est διάταξις, vel διατάγματα. Porro in tria dividitur, in epistolam, in edictum, & in decretum. Hæc Theophil. §. 5. De jur. natur.

CONSTITUTUS, ûs. m. Fest. Constitutus hominum, a Consistentium multitudine appellatur. Et Varro de L. L. 5. 4. Populi constitutus ad ferendum suffragium. Sed Al. Populus.

CONSTITŪTOR, ōris. m. [διατακτὴρ] Qui constituit aliquid. ut, Legis constitutor, apud Quintil. lib. 3. cap. 6. Inscr. apud Gruter. p. 254. n. 4. CONSTITVTORI SACRI CERTAMINIS.

CONSTITUTŌRIUS, Adj. [διατακτικός] ut, Actio constitutoria. Paulus in l. Nec enim. D. de constit. pecun. Nec enim quod crescit peculium, aut decrescit, pertinet ad constitutoriam actionem.
Constitutoria actio, sive Constitutitia, dicitur Quæ in eum qui se solutorum constituerit, datur, his fere verbis: Si appareat Mævium Titio pecuniam constituisse, eamque pecuniam quum constituebatur, debitam fuisse, neque Mævius aut solvat, aut faciat id quod constituit: ac per actorem non steterit quo minus fieret quod constitutum est, tum Mævius damnetur. l. 16. D. de const. pecun. Hotom.

CONSTO, constĭti, constĭtum & constātum, [τιμῶμαι] āre.
Constare apud aliquem. Callistrat. in l. 2. D. de senatuscons. Silaniano, Divus Marcus Commodus Pisoni rescripsit in hæc verba, Quum constiterit apud te, Piso carissime, Julium Donatum posteaquam conterritus adventu latronum profugerat villam suam, vulneratum esse, &c.
Constare debet liquereque Prætori. Ulp. in l. Hæc autem. §. 1. D. Quibus ex caus. in possess. eat.
Etiam militibus pietatis ratio in parentes constare debet. Paulus in l. 1. D. de obseq. a liber. & libert. præst. i. e. Præstari debet pietas.
Ratio ei constat. Ulp. in l. Si procuratorem. §. Si ignorantes. D. mandati, Igitur si ignoraverunt, excusata ignorantia est: si sciverunt, incumbebat eis necessitas provocandi. Quid tamen, si paupertas eis non permi-

permisit? excusata est eorum inopia, &c. Sed & si testato convenerunt debitorem, ut si ipse putaret, appellaret: puto rationem eis constare.
Ratio innocentiæ constat. Ulp. in l. 1. §. ult. D. de quæstionibus, Principi eum scribere oportet: si quando ei qui nocens videbatur, postea ratio innocentiæ constitit.
Constare, Simul stare. Plaut. Curc. 2. 3. 11. Constant, conferunt sermones inter se.
Per seipsum. Cic. 3. de Orat. 20.
Non constat ei color neque vultus. Liv. 39. 34. h. e. Subinde mutatur & color & vultus.
Non constare auribus & oculis. Liv. 5. 42. pr. Romani ex arce plenam hostium urbem cernentes, vagosque per vias omnes cursus, quum alia atque alia parte nova aliqua clades oriretur, non mentibus solum consipere, sed ne auribus quidem atque oculis satis constare poterant.
Lingua non constat. V. LINGUA.
Mens constat, cui opponitur Mens labat. Cels. lib. 3. cap. 19. Huic morbo præcipue contrarium est id genus quod καρδιακὸν a Græcis nominatur, quamvis sæpe ad eum phrenetici transeunt: siquidem mens in illis labat, in hoc constat.
Mente vix constat. Cic. 4. Tusc. 39.
Valetudo ei neque corporis, neque animi constitit. Suet. in Calig. cap. 50. id est, Constans fuit. H. St.
Constare sibi, [ἐμμένειν] Constantem esse & perseverantem. Cic. 1. Tusc. 40. Et quidem si tibi constare vis, omnes quicunque nati sunt eruntve, non solum miseri, sed etiam semper miseri.
Ille sibi constat, i. e. Constans permanet, ac sui semper est similis. Hor. 1. Epist. 13. 16.

> Me constare mihi scis, & discedere tristem,
> Quandocunque trahunt invisa negotia Romam.

h. e. Semper eundem esse me nosti, & nunquam de opere ruris mutare sententiam. Loquitur de ruris amore.
Sibi constare, & superioribus consentire judiciis. Cic. pro Cluent. 60. Qui si innocentes Fabricios condemnassent, tamen in Oppianico sibi constare, & superioribus consentire judiciis debuerunt.
In vitæ perpetuitate constare sibi. Cic. 1. Off. 119. In tota vita constituenda multo est major rei cura adhibenda, ut constare in vitæ perpetuitate possimus nobismetipsis, nec in ullo officio claudicare.
Constare in sententia. Cic. 1. Fam. 9. Qua in sententia si constare voluissent, suam auctoritatem simul cum salute mea recuperassent.
Ut tota oratio sibi constet, & ut ex omni parte secum ipsa consentiat. Cic. de Univers. 6.
Reliqui sibi constiterunt, ut extrema cum initiis convenirent. Cic. 2. de Fin. 35.
Constant sententiæ. Plin. lib. 23. cap. 1. Quin ut constarent sententiæ, quota portio tamen mortalium iis generibus posset uti?
Constare suæ humanitati. Cic. 1. Att. 11. Si modo tanti putatis id: quod si me audies, & si humanitati tuæ constare voles, certe putabis, &c. i. e. Si non voles discedere ab humanitate.
Constitit fides. Liv. Fides constitit Prætoris. i. e. Conventis stetit, ait Budæus. Arnob. adversus gentes lib. 5. Varro edocet, &c. cui si constat fides, &c.
Constant officia tua in me. Cic. 11. Att. 12. Ne quid existimes ab illo factum esse, quo minus mea in te officia constarent.
Constare, [τιμᾶσθαι] Valere. Plin. lib. 33. extr. Et omnibus pæne annis mutari, prout navigationes constiterint, aut ut quisque mercatus sit, aut, &c. Subaudi, Pretia rerum. Varro 2. de R. R. cap. 1. Constat quadringentis milibus.
Constat auro. Plaut. Trucul. 2. 6. 57.
Care constat. Cic. pro Dom. 115. Quod mihi constat carius, quam si in foro emissem.
Carissime constare. Seneca Epist. 42. H. St.
Gratis. Cic. 7. Verr. 47. Sit argumento, tibi gratis constare navem.
Minoris dimidio. Cic. 13. Att. 29. Quam ut tantam faciamus, quantam in Tusculano fecimus, prope dimidio minoris constabit isto loco.
Tanto nobis deliciæ & feminæ constant. Plin. lib. 12. cap. 18.
Vilissime. Columel. lib. 9. cap. 1. Et quicquid denique vilissime constiterit dare.
Constare, [συγκεῖσθαι, συνίστασθαι] Compositum esse & factum. Cic. 4. Acad. 117. Tantum de principiis rerum, e quibus omnia constant, videamus quem probet.
Ex fraude, fallaciis, mendaciis constare totus videtur. Cic. pro Rosc. Com. 20.
Constat experimentis medicina. Quintil. lib. 2. cap. 17.
Constat provincia Galliæ ex his generibus hominum & civitatum. Cic. pro Font. 2.
Constare, [εἶναι] Esse. Cic. de Amicit. 24. Agrigentinum quidem doctum quendam virum carminibus Græcis vaticinatum ferunt, quæ in rerum natura, totoque mundo constarent, quæque moverentur, ea contrahere Amicitiam, dissipare Discordiam.
Agri constant campis, vineis, silvis. Plin. in Epist. i. e. Sunt in agris, campi, &c.
Constare ex multis & magnis rebus. Cic. 1. de Invent.
Constant e principiis omnia. Cic. 4. Acad. 117.
Constat apparatus, impendii & temporis modus cœnæ. Plin 3. Epist. 13. Nostræ tamen cœnæ ut apparatus & impendii, sic temporis modus constet.
Ratio constat. Plin. 1. Epist. 5. ad fin. Mihi & tentandi aliquid, & quiescendi, illo auctore, ratio constabit. Idem ad Minucium, 1. Epist. 9. Mirum est quam singulis diebus in urbe ratio aut constet, aut constare videatur. i. e. Mirum est quam officio quisque in urbe præclare fungi videmur, beneque operas collocare, singulisque horis civiliter servire, id est nihil temporis hominibus deperire: eo modo quo dicitur, Rationem alicui constare, quando acceptorum ratio non superat impensorum rationem & reliquorum. Paulus in l. Ex causa. D. de Re militari, Quod si ratio constiterit, neque desertorem fuisse apparuerit, omnia stipendia circa temporis finem redduntur. i. e. Quod si ille qui desertionis suspectus est rationem aliquam causamque justam fuisse docuerit, quamobrem abesse sibi contigerit. hoc enim significat rationem constare. Ex Budæo. V. Vallam, lib. 5. cap. 18.
Ratio impensarum mibi non constat. h. e. Nescio quantum impendam, seu quantum faciam impensæ. Tranquill. in Neron. cap. 30. Divitiarum & pecuniæ fructum non alium putabat, quam profusionem: sordidos, ac deparcos esse, quibus ratio impensarum constaret: prælautos, vereque magnificos, qui abuterentur ac perderent. h. e. Quibus expensarum pecuniarum modus mensuraque aut summa & calculatio nota esset. [Immo Quibus Expensa responderent Acceptis, quique non plus consumerent, quam Accepti ratio pateretur, ut recte supra Budæus.
Si constat principibus gratia, manet pax incruenta. Columel. lib. 9. cap. 9.
Constat magistratibus reverentia, Legibus auctoritas &c. Plin. in Paneg. cap. 60. pr. i. e. Permanet.
Constat tibi fructus otii tui. Cic. 7. Fam. 1. Modo ut tibi constiterit fructus otii tui, quo quidem tibi perfrui mirifice licuit, &c.
Quæ animo sententia constet. Virg. 5. Æn. 748.
Vita constat sine crimine. Lucan. ad Pison. 108.
Constant omnia cælo. Virg. 3. Æn. 518.

> Postquam cuncta videt cælo constare sereno.

i. e. Suppetere, ait Servius: ut Juven. 6. Sat. 165.

> Quis feret uxorem, cui constent omnia?

Constat, (subaud. Inter omnes) Manifestum est. Cic. ad Cæs. Jun. Quum constet Lupercis id vectigal dedisse, qui ante poterat id constare? Idem 6. Verr. 90. Cujus omnes vigilias in stupris constat, adulteriisque esse consumptas.
Non satis certum constat apud animum. Liv. 30. 28. pr. Inter hæc simul spes, simul cura in dies crescebat: nec satis certum constare apud animos poterat, utrum gaudio dignius esset, &c.
Non satis constat animis. Liv. 27. 44. pr. Neque satis constabat animis, tam audax iter COS. laudarent, vituperarentne.
Constat plane. Cic. 5. Verr. 54. Nympho antequam plane constitit, condemnatur.
Constat de hac re. Plin. lib. 11. cap. 5. Non sit de anima quæstio, constet & de sanguine.
Id de quo quæritur, & Res de qua constat; opposita sunt. Cic. 2. de Invent. 159.
Constat de innocentia nostra. i. e. Manifesta est. Quintil. lib. 7. cap. 2. p. 601.
Constat inter omnes; Loquendi modus apud Jurisconsultos frequentissimus, quo significant Rem non fuisse opinionibus agitatam. Cic. 3. Verr. 5. Constat inter omnes, post hæc constituta judicia, quibus nunc utimur, nullum, &c.
Perspicuum est, constatque inter omnes. Cic. 3. de Nat. Deor. 9.
Hæc res non perspicua est, neque constat inter omnes. Cic. 1. de Invent. 65.
Constat hoc mihi tecum. Auctor ad Heren. lib. 1. 16. Adhuc quæ dicta sunt arbitror mihi constare cum ceteris scriptoribus.

CONSTANS, antis. Partic. [ἰυσταθής, ἐμμενής] Tenax propositi, ac firmus. Cic. 1. Fam. 7. Tantam vim habet, ut magis iratorum hominum studium, quam constantis Senatus consilium esse videatur.
Levis & Constans, contraria. Cic. de Amicit. 94. Quid intersit inter popularem, id est assentatorem & levem civem: & inter constantem, severum & gravem.
Mobilis & Constans, contraria. Cic. pro Rosc. Com. 49. Quem hominem? levem? immo gravissimum: mobilem? immo constantissimum.
Ratio vitæ æquabilis, constans & moderata. Cic. pro Cluent. 64.
Constans Ætas. Vide ÆTAS. H. St.
Assensio constans & firma. Cic. 1. Acad. 41.
Animi fortis & constantis est, non perturbari in rebus asperis. Cic. 1. Off. 80.
Amici constantes & stabiles eligendi. Cic. de Amicit. 63.
Animus constans. Ovid. Rem. Amor. 718.
Animus constantior annis, i. e. Animus constantior & maturior atque adeo prudentior quam pro ætate. Lucan. ad Pison. 247.
Cursus certos & constantes stellæ habent. Cic. 3. de Nat. Deor. 24.
Defensio constans, perpetua, fortis, invicta salutis alicujus. Cic. Post red. in Senat. 28.
Fama vel rumor. Cic. 1. Q. frat. 1. Constante fama atque omnium sermone celebratum est.
Fastus constans, Pertinax. Propert. lib. 1. 1. 3.

> Tum mihi constantis dejecit lumina fastus.

Fides. Ovid. 2. de Pont. 4. 33.
Fidei constans. Tacit. 3. Hist. 57.
Gravem, constantem, stabilem se in amicitia præstare. Cic. 1. de Amicit. 63.
In levitate constans, i. e. Perpetuo levis, & nunquam constans. Ovid. 5. Trist. 8. 18. de Fortuna,

> Et tantum constans in levitate sua est.

In rebus optimis constantissimus. Cic. de Clar. Orat. 95.
In vitiis constantior. Hor. 2. Serm. 7. 18.
Manere constantem in amore. Ovid. 17. Epist. 199.

> Adde quod, ut cupias constans in amore manere,
> Non potes.

Mente constanti tenere aliquid. Catul. Argon. 62. 238.
Motus Lunæ constantissimus. Cic. 2. de Divin. 17.
Pectore constanti corpus. Sil. lib. 11. 243.
Pietate constanti tueri aliquem. Ovid. 4. de Pont. 12. 41.
Voce negare aliquid. Ovid. 1. Amor. 4. 70.
Voluntas constans in Remp. Cic. 13. Philipp. 13.

CONSTANTIA, æ. f. [ἰυστάθεια] Animi firmitudo. Cic. 2. Verr. 52. Si soceri Scauri constantiam, ut ne quis te de vera & certa possit sententia dimovere, &c.
Admirabili incredibilique constantia sunt cursus stellarum. Cic. 3. de Nat. Deor. 23.
Amicitiæ constantia. Ovid. 2. de Pont. 3. 69.
Animi. Ovid. 11. Met. 293.
Augurii. Cic. 2. de Divin. 82.
Promissi constantia & fides mira. Cic. 4. Att. 16.
Constantia & æquabilitas. Cic. ad Brut. 16. Fortem & liberum animum, &c. sine constantia & æquabilitate nullum esse putaris.
Conveniens & conjuncta inter aliquos. Cic. 2. de Divin. 82.
Constantia & firmitas animi. Cic. 12. Att. 37.
Ex perpetuitate atque constantia spectandi philosophi. Cic. 5. Tusc. 31.
Notabilis. h. e. Insignis. Tacit. 3. Hist. 54.
Perpetua constantia roborare gravitatem. Cic. 1. Off. 112.

Summa gravitate, fummaque conftantia homo. Cic. pro Sext.
Conftantia & veritas dictorum conventorumque, fides. Cic. 1. Off. 23.
Robufti animi eft, magnæque conftantiæ, acerba ita ferre, ut nihil a ftatu naturæ difcedas, nihil a dignitate fapientis. Cic. 1. Off. 67.
Stabilitate & conftantia, non ardore amoris, more adolefcentulorum, benevolentiam judicemus. Cic. 1. Off. 47.
Stabilitatis conftantiæque firmamentum in amicitia, fides. Cic. de Amicit. 65.
Eximere conftantiam, pro Adimere. Tacit. 1. Ann. 48.
Perfeverare in. V. PERSEVERO.
Conftantia, gravitas, & perfeverantia retinenda. Cic. 7. Philip. 14.
Servare conftantiam in omni re gerenda, confilioque capiendo. Cic. 1. Off. 115.
Satis animi conftantiæque effe in aliquo. Cic. pro Lege Manil. 69.
Rationi & conftantiæ nihil eft tam contrarium, quam fortuna. Cic. 2. de Divin. 18.

CONSTANTER, Adv. [ἐνσταθῶς] Cic. de Amicit. 6. Multaque ejus & in Senatu, & in foro, vel provifa prudenter, vel acta conftanter, vel refponfa acute ferebantur.
Conftanter iniquus. Ovid. 3. Trift. 2. 27.
Æqualiter conftanterque ingrediens oratio. Cic. in Orat. 198.
Deferre beneficia judicio, confiderate, conftanterque. Cic. 1. Off. 49.
Dicere conftanter convenienterque. Cic. 1. Tufc. 26.
Exquirere conftantiffime quod dicatur. Cic. 4. Acad.
Facere conftanter aliquid. Cic. 16. Att. 5.
Conftanter & fedate ferre. Cic. 2. Tufc. 58.
Firmius & conftantius in perfpicuis manere. Cic. 4. Acad. 39.
Gerere fe conftanter & libere. Cic. 4. Att. 16.
Conftanter laudari ab aliquo. Ovid. 17. Epift. 167.

— nam quo conftantius ore
Laudamur veftro, juftius ille timet.

Manere conftanter in ftatu fuo. Cic. de Univerf. 40.
Placebit conftanter & perpetuo hoc confilium. Cic. ad Brut. 16.
Servare conftanter ftudium aliquod. Ovid. 1. de Pont. 5. 41.

CONSTATURUS, Partic. ut, Conftaturus minimo impendio fructus. Plin. lib. 18. cap. 5. Et Lucan. lib. 2. 17.

Ergo ubi concipiunt quantis fit cladibus urbi
Conftatura fides fuperûm, &c.

h. e. Poftquam Romani animadvertunt & animo complectuntur feu comprehendunt, quantum mali immineat urbi Romæ, eo quod dii, qui talia portenderant, non funt fallaces & mendaces.

CONSTRATUS, V. CONSTERNO.

CONSTRĔPO, ftrepui, ftrepĭtum, [ψοφέω] ĕre. Idem quod Strepere. Gell. lib. 4. cap. 1. Atque omnium horum & teftimoniis & exemplis conftrepebat. Apul. Met. 11.

CONSTRINGO, ftrinxi, ftrictum, [ἐπισφίγγω] ĕre. Arctare. ut, Conftringere farcinam. Plaut. Trin. 3. 2. 93.
Diffolvere & Conftringere, contraria. Cic. 1. de Orat. 188. Quæ rem diffolutam divulfamque conglutinaret, & ratione quadam conftringeret.
Galeam conftringere, Capiti aptare. Valer. 3. Argon. 80.
Manus conftringere alicui. Plaut. Mil. 3. 1. 11.
Quadrupedem conftringere aliquem. Ter. And. 5. 2. 14.
Conftringere catenis. Cic. pro Sext. 16. Sic conftringere laqueis. Ibid.
Vinciri & conftringi amicorum propinquorumque cuftodiis. Cic. 2. Tufc. 48.
Mentem conftringere, eft Coercere affectus, & comprimere cupiditates. Lucan. lib. 5. 256.
Pectora. Stat. 2. Silv. 1. 129.
Zona expeditos conftringit finus. Sen. Hippol. 4.
Supplicio fcelus nocentis. Cic. 1. de Orat. 202. Tum qui fcelus fraudemque nocentis poffit dicendo fubjicere odio civium, fupplicioque conftringere: idemque ingenii præfidio innocentiam, judiciorum pœna liberare.
Toros. Martial. lib. 11. 57.

Conftringatque tuos purpura texta toros. i. e. Operiat.

Neceffitate ea conftricti, ut &c. Cic. 2. Tufc. 5.
Conftringendum fe tradere libidinibus. Cic. 1. de Fin. 47. Victi & debilitati objecta fpecie voluptatis, tradunt fe libidinibus conftringendos.
Voluptas fe conftringendam virtuti tradat. Cic. 2. de Fin. 62.

CONSTRICTUS, a, um. [συνεσφιγμένος] Partic. ut, Ora conftricta frenis. Sen. Hippol. 10.
Conftrictum aliquem hoftibus dare. Cic. Poft red. ad Quir. 13.
Habere aliquem conftrictum in fuis vinculis. Quintil. lib. 7. cap. 4. De Dialectica.
Pedes conftricti. Tibull. 1. 8. 14.

Anfaque conftrictos colligat arcta pedes. Al. Compreffos.

Ira cæca conftricti. Valer. 6. Argon. 423.
Apertis verbis conftricta oratio. Cic. de Clar. Orat. 34.

CONSTRICTE, Adv. Auguftin. de Doctr. Chrift. 1. 28.

CONSTRICTIO, ōnis. f. Macrob. 7. Saturn. 6.

CONSTRICTO, āre. frequent. Tertull.

CONSTRICTĪVUS, Adj. Macer. de Mat. Med. 4. 16.

CONSTRUO, ftruxi, ftructum, [συντίθημι, συνίστημι, συναρμολογέω] ĕre. Simul ftruere, aggerare, accumulare, coacervare. Cic. 1. de Orat. 162. Similiter nunc petes a Craffo, ut eam copiam ornamentorum fuorum, quam conftructam uno in loco quafi per tranfennam prætereuntes ftrictim afpeximus, in lucem proferat.
Conftruere & recondere res magnificas. Cic. 1. de Orat. 161.
Divitias qui conftruxerit, clarus erit. Hor. 2. Sat. 3. 96.
Acervi nummorum conftruuntur apud eum. Cic. 2. Philipp. 97. Itaque tanti acervi nummorum apud iftum conftruuntur, ut jam appendantur, non numerentur pecuniæ.
Conftruere, [κατασκευάζειν] pro Ædificare. ut, Conftrui a deo atque ædificari mundum facit Plato. Cic. 1. de Nat. Deor. 19.
Aggerem conftruere. Lucan. lib. 2. 300.
Cubilia fibi, nidofque aves conftruunt. Cic. 2. de Nat. Deor. 129.
Delubra. Cic. 2. de Legib. 19.
Favos. Plin. lib. 11. cap. 6.
Navem & ædificium. Cic. de Senect. 72.
Nidos fingere & conftruere. Cic. 2. de Orat. 23. Volucres videmus procreationis atque utilitatis fuæ caufa fingere & conftruere nidos.
Nidum fibi conftruit ore. Ovid. 15. 397. Met. de Phœnice.
Vias. Lucan. lib. 2. 673. De ponte, quo Xerxes urbi Sefto junxit Abydon.
Vocabula rerum. Cic. 3. de Fin. 3. Al. Conftituere.

CONSTRUCTUS, a, um. [κατασκευασθείς] Partic. ut, Arces conftructæ. Sil. lib. 8. 145.
Acervus conftructus. Hor. 1. Serm. 1. 44.
Dentes in ore. Cic. 2. de Nat. Deor. 134. Dentibus autem in ore conftructis manditur, atque ab his extenuatur & molitur cibus.
Domus conftructior & apparatior. Cic. 1. de Invent. 58. Quædam exemplaria legunt Inftructior.
Menfæ conftructæ dape multiplici. Catul. Argon. 62. 304.
Pecunia conftructa & coacervata. Cic. 1. de Lege Agr. 14.

CONSTRUCTIO, ōnis. f. [σύνθεσις, σύστασις] Trajan. Plin. lib. 10. Epift. 49. Conftructionem ejus majore animo aggreffi funt. de Gymnafio Nicenfium.
Conftructio hominis. Cic. 4. Acad. 86. Et totam conftructionem hominis fabricata eft natura.
Verborum. Cic. 1. de Orat. 117. Et ipfa oratio conformanda, non folum electione, fed etiam conftructione verborum.
Apta & quafi rotunda verborum. Cic. de Clar. Orat. 271. i. e. Ordo, & ftructura, vel compofitio.
Magna & ornata verborum. Auct. ad Heren. lib. 4. 12.

CONSTŬPEO, ēre. Juvenc. 1. 179. Lætantes conftupuerunt. [Nifi eft a Conftupefco, ēre, potius.

CONSTUPĔFĪO, ĕri. Hieron. & Firmicus.

CONSTŬPRO, [μοιχεύω] āre. Idem quod Stuprare. Liv. 29. 17. Conftuprare matronas. Cic. de Petit. Conf. 8. Qui tantum habet audaciæ, tantum nequitiæ, tantum denique in libidine artis & efficacitatis, ut prope in parentum gremiis prætextatos liberos conftuprarit.
Matremfamilias. Auct. ad Heren. lib. 4. 12.

CONSTUPRATUS, Partic. Cic. 1. Att. 15. Afflicta Refp. eft, empto, conftupratoque judicio. Empto dicit, quia judices accepta pecunia Clodium nocentem abfolverunt. Conftuprato: quia noctes certarum mulierum, atque adolefcentulorum nobilium introductiones, nonnullis judicibus pro mercedis cumulo fuerunt, ut ipfemet Cicero teftatur lib. eod. epift. 13.

CONSTUPRĀTOR, ōris. m. [μοιχευτής] Liv. 39. 15. Simillimi feminis mares ftuprati, & conftupratores.

CONSUĀDEO, fi, fum, [ἐγκελεύω] ēre. Idem quod Suadere. Plaut. Merc. 1. 2. 32.

Sin faluti quod tibi effe cenfeo, id confuadeo. h. e. Vehementer fuadeo. Et alibi fæpe.

CONSUASIO, ōnis. f. JCti in Dig.

CONSUĀSOR, ōris. m. [ἐγκελευστής] Cic. pro Quint. 18. Hæc omnia Quintius agebat auctore & confuafore Nævio.

CONSUALIA, V. CONSUS.

CONSUANETES, Vindeliciæ populi, Augufti aufpiciis Romano imperio fubjecti, ut refert Plin. lib. 3. cap. 20.

CONSUARANI, [Κονσουαρανοί] Populi in ora Narbonenfis provinciæ: quorum meminit Plin. lib. 3. cap. 4.

CONSUĀVIOR, āri. a Suavis. Apul. [Confuavior, vel Confavior, verbum dep. a Suaviari. lib. 2. Met. pag. 120. Et active Confaviare lib. 6. pag. 182.

CONSUAVIĀTIO, ōnis. f. Tertull.

CONSŪDO, [ἱδρόω] āre. Idem quod Sudare. Plaut. Pfeud. 2. 2. 71.

Jube fis te opperiri: beatus eris fi confudaveris. Columel. lib. 12. cap. 7. Et fale confperfa, biduo fub umbra, dum confudant, reponuntur.

CONSUDASCO, [ἱδρόω] ĕre. Idem. Columel. lib. 12. cap. 48. Sicque triginta dies pati confudafcere.

CONSUĔFĀCIO, fēci, [συνεθίζω] ĕre. Ufu docere. cujus contrarium eft Diffuefacere. Ter. Adelph. 3. 3. 60. Nihil prætermitto, confuefacio. Varro 2. de R. R. cap. 9. Confuefaciunt quoque ut poffint alligari primum levibus numellis.

CONSUEO, ēre. Propert. 1. 7. 5.

Nos, ut confuemus, noftros agitamus amores.

CONSUESCO, fuēvi & fuētus fum, fuētum, [συνεθίζομαι] ĕre. quafi Applicari ad aliquid, & tam frequenti ufu aliquid agere, ut morem faciamus. Cic. 1. de Orat. 99. Poteft id facere quod requiris, & confuevit. Virg. 2. Georg. 272. Adeo in teneris confuefcere multum eft!
Confuefcere pronuntiare: h. e. Frequentem operam dare, ut pronuntiemus. Cic. 1. de Orat. 261. Verfus multos uno fpiritu pronuntiare confuefcebat.
Confuefcere mori. Cic. 1. Tufc. 75. Quare hoc commentemur, mihi crede, disjungamufque nos a corporibus, id eft confuefcamus mori.
Confuefcere parere aliis. Cic. 1. de Invent.
Confuefcunt libero victu aves. Columel. lib. 8. cap. 15. Nam fi modo captas aves, quæ confuevere libero victu, cuftodiæ tradere velis, parere cunctantur in fervitute.
Confuefcere dolori. Plin. lib. 8. Epift. penult. ad Marcell. extr.
Confuefcere ftagno. Columel. lib. 8. 13. pr. Nec magis humo, quam ftagno confueverunt.
Confuefcere cum aliqua muliere dicitur vir, vel mulier cum viro. Ter. Hec. 4. 1. 40.

Nam fi is poffet ab ea fefe de-repente avellere,
Quicum tot confueffet annos, non eum hominem ducerem.

Donatus, Confueffet, proprie in ftupro. Cic. 7. Verr. 30. Huc omnes mulieres, quibufcum ipfe confueverat, conveniebant. i. e. Concubuerat. At vero Æmilius Probus 90. Quæ cum eo vivere confueverat. Vide an Vivere ex fcholio. H. St. Verba funt Nepot. Alcib. cap. 10. extr.
Confuefcere alicui. Ter. Adelph. 4. 5. 32.

— quid illi tandem creditis
Fore animi mifero, qui illi confuevit prius? i. e. Qui cum illa confuetudinem habuit ftupri.

Confuefcere juvencum aratro. Columel. lib. 6. cap. 2. Nam ubi plauftro aut aratro juvencum confuefcimus, ex domitis bubus valentiffimum, eundemque placidiffimum cum indomito jungimus, qui & procurrentem retrahat, & cunctantem producat. Confuefcimus active dixit, pro Confuefacimus.

CONSUĒTUS, [συνηθής] Partic. ut, Confuetus puer. Plaut. Capt. 4. 2. 87.
Confueta petens e fluctibus antra. Virg. 4. Georg. 429.
Amor confuetus. Ter. And. 1. 1. 108.

Tum

Tum illa, ut consuetum facile amorem cerneres,
Rejecit se in eum flens, quam familiariter.

Fata. Valer. 4. Argon. 449.
Lectus. Ovid. 3. Trist. 3. 39.
Vigor. Sil. lib. 6. 271. al. Rigor.
Consuetissimus. Superl. Ovid. 11. Met. 637.

Adjicit, & vestes, & consuetissima quæque
Verba.

CONSUETE, Adv. Ammian. 23. 4.
CONSUETIO, ōnis. f. Plaut. Amph. 1. 2. 28.

Et clandestina ut celetur consuetio. Non enim legendum est cum nonnullis, Consuetudo, quoniam juri meretrico contradicit. V. Donat. ad Ter. Adelph. 4. 5. 32. & Sciopp. ad loc. Al. Suspicio.

CONSUĒTŪDO, ĭnis. f. [συνήθεια] Plaut. Merc. 5. 4. 41.

Consuetudine animus rursus te huc inducet.

Consuetudo & institutum. Cic. 1. Verr. 69. Cujus consuetudinis atque instituti patres majoresque nostros non pœnitebat.
Disciplina, consuetudoque civitatis. Cic. pro Rabir. perd. reo, 28. Adeone ignarus es disciplinæ consuetudinisque nostræ, ut hæc nescias?
Consuetudo exercitatioque, & intelligendi prudentiam acuit, & eloquendi celeritatem incitat. Cic. 1. de Orat. 90.
Consuetudine & exercitatione adjuvari. Cic. 2. de Orat. 358.
Ad Græcorum consuetudinem disputare. Cic. 2. de Orat. 33.
Ad exercitationem consuetudinemque patiendi remedia comparare. Cic. 5. Tusc. 74.
Contra morem consuetudinemque civilem facere. Cic. 1. Off. 13.
Si præter consuetudinem extiterit quod oritur, præter naturam tamen non potest existere. Cic. 1. de Divin. 60.
Pro mea consuetudine dixi. Cic. pro Arch. 32. Quæ de causa, pro mea consuetudine, breviter simpliciterque dixi, Judices, ea confido, &c.
Secundum consuetudinem præcedentium temporum. Trajan. Plin. 10. Epist. 82. pr.
Ad consuetudinem redire. Lucceјus ad Cic. 5. Fam. 14. extr. Et ad convictum nostrum redeas, & ad consuetudinem, vel nostram communem, vel tuam solius ac propriam.
Supra consuetudinem aliquid facere. Cels. lib. 2. cap. 2.
Epistolarum consuetudo. Cic. 4. Fam. 13. Unam enim partem & consuetudinem earum epistolarum, quibus secundis rebus uti solebamus, tempus eripuerat.
Ex consuetudine vitæ sermonisque nostri interpretemur virtutem. Cic. de Amicit. 21.
Victus consuetudo. Cic. 12. Att. 25. Al. 26. Nosti Niciæ nostri imbecillitatem, mollitiam, consuetudinem victus.
Cognoscendi ratio, & ignoscendi consuetudo. Cic. pro Rosc. Amer. 3.
Loquendi consuetudo apud Varr. de L. Lat. Vide Usus loquendi. H. St.
Doctorum est ista consuetudo, eaque Græcorum, ut iis id ponatur de quo disputent quamvis subito. Cic. de Amicit. 17.
Consuetudo peccandi. Cic. 4. Verr. 129.
Consuetudine aliquid facere. Cic. pro Rosc. Amer. 44.
Consuetudo morbi facta est. Celf. lib. 4. cap. ult. Quod si jam consuetudo ejus facta est, potest quidem aliquis esse securior his temporibus quibus dolor se remisit. i. e. Si statis temporibus is morbus revertitur.
Consuetudine quasi altera natura efficitur. Cic. 5. de Fin. 74.
Assidua. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Communi consuetudine sermonis abutimur, quum ita dicimus, velle aliquid quempiam, aut nolle sine causa. Cic. de Fato 24.
Barbara ac immanis consuetudo hominum immolandorum. Cic. pro Font. 21.
Incondita consuetudo dicendi. In INCONDITUS.
Indocta consuetudo. Cic. in Orat. 161. Quod si indocta consuetudo tam est artifex suavitatis, quid ab ipsa tandem arte & doctrina postulari putamus?
Interrupta. In INTERRUMPO.
Inveterata consuetudo pro lege non immerito custoditur: & hoc est jus quod dicitur moribus constitutum. Julian. in l. de quibus causis. D. de legib.
Lapsa. In LABOR.
Libera peccandi. In LIBER.
Longa. Quintil. lib. 2. cap. 5.
Mala. Hor. 1. Serm. 3. 36. Cic. 1. de Legib. 33. Tantam esse corruptelam malæ consuetudinis, ut ab ea tanquam igniculi extinguantur a natura dati, exorianturque & confirmentur vitia contraria.
Mirifica alicujus. Cic. 1. de Orat.
Parva. In PARVUS.
Perpetua vitæ. Cic. pro Rabir. perd. reo, 1.
Vetus consuetudo fori & pristinus mos judiciorum. Cic. pro Milon. 1.
Unctior, splendidiorque loquendi consuetudo. Cic. in Brut. 78. Jam enim erat unctior quædam, splendidiorque consuetudo loquendi. i. e. Nitidior. Hinc lib. 1. de Orat. 81. ita scribit, Nitidum quoddam genus est verborum, & lætum, sed palæstræ magis & olei, quam hujus civilis turbæ ac fori. h. e. Ludicræ magis exercitationis, quam generis hujus acrioris, quo nos utimur in concilio & judicio. Translatio est a Palæstris, quas poetæ Unctas appellant.
Vulgaris. Quintil. lib. 2. cap. 15.
Vulgaris consuetudo, & communis vita hominum. Cic. 1. de Orat. 248.
Abhorrere a consuetudine communis sensus. Cic. 1. de Orat. 12.
Abstrahere a consuetudine. In ABSTRAHO.
Adducere ad, vel in. Cæs. 4. Bell. Gall. 1.
Adhibere. In ADHIBEO.
Adimere. In ADIMO.
Afferre. In AFFERO.
Alere. In ALO.
Aperire interclusam. Cic. pro M. Marcel. 2.
Asciscere. In ASCISCO.
Cadit in consuetudinem. In CADO.
Capere consuetudinem exercitationemque. Cic. 1. Off. 59.
Convertit subito a consuetudine homines sapientia non inops dicendi. Cic. 1. de Invent. 3.
Deflexit majorum consuetudo de curriculo. Cic. de Amicit. 40.
Non est meæ consuetudinis, initio dicendi rationem reddere, qua de causa quemque defendam. Cic. pro Rabir. perd. reo, 1.
Gignitur consuetudo ex exercitatione. Cic. 2. de Orat. 358.
Imitari aliquorum consuetudinem. Cic. 1. Off. 85.
Increbruit consuetudo. In INCREBRESCO.
Inducere in consuetudinem. Cic. 3. Q. frat. 3.
Instituere consuetudinem. In INSTITUO.
Intermittere. In INTERMITTO.
Introducere. Cic. 5. Verr. 189.
In vel ad consuetudinem revocare. Cic. 9. Fam. 1. Ignoscunt mihi, & revocant in consuetudinem pristinam: Teque, quod in ea permanseris, sapientiorem quam me dicunt fuisse. Al. In eo.
Invalescit quotidie magis. Quintil. lib. 2. cap. 1.
Nancisci rei alicujus consuetudinem. Cic. 2. Q. frat. 13. Inspiciam quid discat quam sæpissime: & nisi ille contemnet, etiam magistrum me ei profitebor: cujus rei nonnullam consuetudinem nactus sum in hoc horum dierum otio.
Patitur consuetudo. In PATIOR.
Referre veterem consuetudinem longo intervallo. Cic. 3. Verr. 15. Ego meum studium in Rempub. jam illo tempore ostendi, quum longo intervallo veterem consuetudinem retuli.
Repetita atque relata longo intervallo majorum consuetudo. Cic. 1. Verr. 67.
Refugere a. Cic. 1. Att. 13. Et postea prorsus ab instituta nostra consuetudine longe refugit.
Retinere. Cic. 10. Fam. 35. Nam exercitus cunctus consuetudinem suam in civibus observandis, communique pace, seditione facta, retinuit.
Serpit ac prodit. Cic. 1. Verr. 68.
Servare. Cic. 5. Fam. 9.
Servit consuetudini Orthographia. Quintil. lib. 1. cap. 7.
Tenere consuetudinem. Cic. 1. Philipp. 27. Quo minus mihi inimicissimus sit, non recusabo, si consuetudinem meam, quam semper in Republica habui, tenuero.
Tenuit consuetudo, ut. Quintil. lib. 2. cap. 1. pr.
Tradidit Latinæ consuetudini Cicero OEconomicum Xenophontis. Columel. in præf. lib. 12.
Venire ad dicendum a consuetudine scribendi. Cic. 1. de Orat. 152.
Usurpari ab aliquibus, & in proverbii consuetudinem aliquid venire. Cic. 2. Off. 55.
Venire ex utilitatis ratione in consuetudinem. Cic. 2. de Invent. 65.
Vertit in consuetudinem. Tacit. in dialogo de Orat. cap. 12. Nisi frequens ac assidua nobis contentio jam prope in consuetudinem vertisset.
Uti consuetudine. Cic. 13. Fam. 23.
Consuetudo quotidianæ vitæ. Ter. Heaut. 2. 3. 42.

Nam ea res dedit tum existimandi copiam,
Quotidianæ vitæ consuetudinem.

Consuetudo, [συνουσία] Conversatio frequens, Familiaritas. Ter. And. 5. 3. 28.

Uxorem demus. spero consuetudine &
Conjugio liberali devictum, Chreme, &c.

Cic. 2. Fam. 1. Ego te abfuisse tamdiu a nobis & dolui, quod carui fructu jucundissimæ consuetudinis: & lætor, quod, &c.
Amicitiæ, consuetudines, vicinitates. Cic. Post redit. ad Quir. 3.
Consuetudo & familiaritas. Cic. 10. Fam. 3.
Hospitium non modo, verum etiam domesticum usum & consuetudinem cum aliquo esse. Cic. pro Rosc. Amer. 115.
Vetustatis & consuetudinis vis maxima. Cic. de Amicit. 68.
Studiorum similitudo, suavitas consuetudinis, delectatio vitæ atque victus, sermonis societas, litteræ interiores, vincula sunt quibus libentissime astringimur. Cic. 3. Fam. 10.
Officiis, usu, consuetudine conjunctissimus homo. Cic. pro Sulla 57.
Quotidiana consuetudine augetur familiaritas. Cic. 13. Fam. 20.
Accedere consuetudinem ad necessitudinem, magni videbatur interesse. Cic. 2. Fam. 19. pr.
Clausit mihi consuetudinem ejus pudor. Cic. 4. Fam. 13. Et in ejus consuetudinem, quam adhuc meus pudor mihi clausit, insinuabo.
Facere consuetudinem alicui cum altero. Cic. 13. Fam. 24. Atticus noster majorem etiam mihi cum Cossinio consuetudinem fecit.
Inductus consuetudine & familiaritate. Cic. pro Quint. 12.
Congredi quotidiana consuetudine cum aliquo. In CONGREDIOR.
Devincire domum aliquorum consuetudine. Cic. pro Arch. 32.
Dare se in consuetudinem. Cic. in Pison. 68. Dedit se in consuetudinem, sic prorsus ut una viveret, nec fere ab isto unquam discederet.
Immergere se penitus in consuetudinem alicujus blanditiis & assentationibus. Cic. pro Cluent. 36.
Implicari consuetudine. Cic. 6. Fam. 11. Etenim omnes Cæsaris familiares satis opportune habeo implicatos consuetudine.
Insinuare se in alicujus consuetudinem. Cic. 4. Fam. 13.
Jungere consuetudines, amicitias, res, rationesque cum aliquibus. Cic. pro Deiot. 27.
Consuetudo, pars est juris civilis, in his rebus posita, quæ priusquam in consuetudinem venissent, poterant sine scelere vel prætermitti, vel violari: postquam autem longo omnium usu comprobatæ sunt, parem legibus habent potestatem. Hinc illud Hermogen. l. 35. D. de leg. & sen. Sed ea quæ longa consuetudine comprobata sunt, ac per annos plurimos observata, velut tacita civium conventione, non minus quam ea quæ scripta sunt, jura servantur. Immo, inquit Paulus, magnæ auctoritatis hoc jus habetur: quod in tantum probatum est, ut &c. Differt autem a Lege, quod illa clam & obscure nascitur, pedetentimque perficitur: Hæc repente suam auctoritatem obtinet. Proprius autem consuetudinis locus est in iis, quæ legibus non sunt comprehensa, sive ea legem veterem interpretetur. Cic. lib. 1. de Invent. 67. Consuetudinis jus est, quod voluntate omnium sine lege vetustas comprobavit. In ea autem jura sunt quædam ipsa jam certa propter vetustatem. Quo in genere & alia sunt multa, & eorum multo maxima pars, quæ Prætores edicere consueverunt. Quædam autem genera juris jam certa consuetudine facta sunt: quod genus, pactum, par, judicatum. Hæc ex Connano, apud quem plura vide de Consuetudine.
Consuetudo est optima legum interpres. Paul. in l. si de interpretatione. D. de legib.
Firmata consuetudo judicio contradicto. Ulpian. in l. quum de consuetudine. D. de Legibus.

CONSUGILLO, āre. Firmicus.
CONSUL, CONSULO, ĕre. In CONSILIUM.

CON-

CONSUMMO, gemino M scriptum, [συντελέω, ἀποτελέω, περαίνω] āre. proprie est Summas colligere & in unam redigere. Columel. de R. R. 3. 5. Is numerus consummat per totum jugerum seminum millia quatuor & viginti.
Q. d. Summam adjicere. Male apud Lactantium, (in editione saltem Plantini) Consumare. H. St.
Consummare, est Absolvere aut Perficere. Apud Suet. in Calig. cap. 44. Milites consummaturi dicuntur, Qui jamjam annos militiæ expleverant, subaudi-turque Stipendia. Plin. 10. Epist. 48. Cogor petere a te, non solum ob theatrum, verum etiam ob hæc balinea, mittas architectum dispecturum, utrum sit utilius, post sumptum qui factus est, quoquo modo consummare opera, ut inchoata sunt: an quæ videntur, &c.
Munus consummare, Exsequi. Sen. Hippol. 8.
Sacrum consummare, Peragere sacrum. Sen. Herc. fur. 11.
Vitam consummare. Sen. Epist. 32. Et simpliciter in Inscript. apud Fabrett. p. 148. QVI VIXIT BENE ET CONSVMMAVIT BENE.
Consummare ..... Sicut & Gall. dicitur. Pontanus de Serm. pag. 405. 3. H. St. Priora verba hujus observationis cultro resecta sunt. Inquirant quibus editionis ejus copia est, qua noster usus est.
CONSUMMĀTUS, a, um. [τετελειωμένος] Partic. Perfectus, absolutus. ut, Ars consummata. Plin. lib. 14. cap. 4. In nostra ætate pauca exempla consummatæ hujus artis fuere.
Bella gesta & consummata. Cic. 11. Philipp. 7.
Eloquentia consummata. Quintil. Procem. lib. 1. p. 10.
Homo consummatus. Martial. 1. 9.
Quod magni Thraseæ, consummatique Catonis.
Prælia. Lucan. lib. 1. 337.
Sapientia consummata. Columel. 11. 1. Nullus est consummatæ sapientiæ.
CONSUMMĀTIO, ōnis. f. [συντέλεια, τελείωσις]
Consummationem, Singulorum pretiorum collectam summam, vocat Pomponius in l. Si. plura. D. de Ædil. edicto, Quod si singulorum mancipiorum, inquit, constituto pretio, universa tanti venierunt, quantum ex consummatione singulorum fiebat, tunc cujuscunque mancipii pretium, seu pluris, seu minoris id esset, sequi debemus.
Item Perfectio. Sen. de Brev. Vit. cap. 1. Vita in maximarum rerum consummationem large data. Plin. 8. 7. In consummatione gladiatorum. i. e. Cum compleretur gladiatorum numerus.
CONSUMMĀTOR, ōris. m. Cyprian. & Tertull.
CONSUMMĀBĬLIS, e. Sen. Epist. 92. Ratio in diis consummata est, in nobis consummabilis.
CONSŪMO, psi, ptum, [δαπανάω, καταναλίσκω] ěre. Omne insumere, In nihilum redigere. ut, Consumere patrimonium. Cic. 2. de Fin. 23.
Effundere & consumere per luxuriam bona omnia. Cic. pro Rosc. Amer. 6.
Interficiunt & consumunt serpentes ibes aves. Cic. 1. de Nat. Deor. 101.
Consumere aliquid vetustas dicitur, h. e. In nihilum redigere, & ejus rei memoriam abolere. Cic. 1. de Legib. 2. Sed quum eam tempestas vetustasve consumpserit, &c.
Æstatem in loco aliquo. Cæs. 5. Bell. Gall. cap. 4. Tamen ne æstatem in Treviris consumere cogeretur. h. e. Æstivare.
Ætatem in studio. Cic. 1. Off. 2.
Ævum in curis. Lucret. lib. 5. 1430.
Ævum bellis. Lucan. lib. 5. 276.
Aurum omne in ludos. Liv. 39. 5.
Consilium. Ter. And. 1. 1. 133.
Simul sceleratus Davus, si quid consili
Habet, ut consumat nunc, quum nihil obsint doli. Forte Consummet. i. e. Perficiat. Id enim aptius verbum videtur.
Curas in aliquo. Cic. ad Brut. 18. Rogatus sum a prudentissima & diligentissima femina matre tua, cujus omnes curæ ad te referuntur, & in te consumuntur, ut venirem ad se.
Curam in re una. Hor. 2. Serm. 4. 48.
Curam omnem in dialecticis. Cic. de Clar. Orat. 119. Propterea quod istorum in dialecticis omnis cura consumitur.
Diem consumere. Cic. 4. Fam. 12. Ibi Marcellum collegam nostrum conveni: eumque diem ibi consumpsi, ut cum eo essem. Vulgo dicunt, Transire diem.
Diem in apparando. Ter. Adelph. 5. 7. 2.
Diligentiam in re aliqua. Cic. 7. Verr. 18.
Famem tenera in agna. Stat. 8. Theb. 576.
Ferrum consumit vetustas. Ovid. 4. de Pont. 8. 49.
Fidem. Sallust. Fragm. lib. 3. Ep. Cn. Pompej. extr. Ego non rem familiarem modo, verum etiam fidem consumpsi. i. e. Perdidi.
Fruges consumere nati. Hor. 1. Epist. 2. 27.
Hostem plagis. Idem 2. Epist. 2. 97.
Horas in aliquo loco. Martial. lib. 11. 78.
In omnibus Vacerra quod conclavibus
Consumit horas, &c.
Horas multas suavissimo sermone. Cic. 11. Fam. 27.
Horas duas in silentio. Cic. 3. de Orat. 6.
Ingenium in Musicis. Cic. 5. de Fin. 63.
Iter in rebus gestis legendis. Cic. 4. Acad. 2. Itaque quum totum iter & navigationem consumpsisset, partim in percontando a peritis, partim in rebus gestis legendis, in Asiam factus imperator venit.
Laborem. Cic. pro Font. 35. Plus ego in hac causa laboris & operæ consumo in poscendis testibus, quam ceteri defensores in refutandis. i. e. Plus laboro.
Manus in laudando. Cic. 16. Att. 2. Mihi autem quo lætiora sunt, eo plus stomachi & molestiæ est, Populum Rom. manus suas, non in defendenda Repub. sed in laudando consumere. Al. Plaudendo.
Mensas, Comedere. Virg. 7. Æn. 125.
Nocte consumpta, Mane. Virg. 2. Æn. 795.
Nox tota exinanienda navi consumitur. Cic. 7. Verr. 63.
Operam in re aliqua. Ter. Heaut. 1. 1. 21. Cic. 6. Fam. 14. Me scito omnem meum laborem, omnem operam, curam, studium in tua salute consumere.
Operam in Græcis legendis. Cic. 1. de Fin. 1.
Operam curamque in aliquo studio. Cic. 1. de Nat. Deor. 6.
Operæ plurimum studiique in prædiis colendis. Cic. pro Rosc. Amer. 13.
Optionem consumere. Ulp. in l. 2. D. de opt. leg. Data igitur optione, si quis optaverit alienum servum, vel hominem liberum: videndum est an consumpserit optionem. Et puto non consumi.
Otium suum in historia scribenda. Cic. 2. de Orat. 57.
Pecuniam in agrorum coemptionibus. Cic. 1. de Lege Agr. 12.
Preces consumere, est Frustra diu precari. Ovid. 8. Met. 106.
Requietem. ut, Ita sum ab hominibus destitutus, ut tantum requietis habeam, quantum cum uxore & filiola, & mellito Cicerone consumitur. Cic. 1. Att. 18.
Risum. Cic. 15. Fam. 21. Quin etiam antequam ad me veniatur, risus omnis pæne consumitur.
Studium suum in virorum fortium factis memoriæ prodendis. Cic. 6. Fam. 12.
Tempus salutationibus & Percunctatione. Cic. de Univers. 2.
Tempus in poetis evolvendis. Cic. 1. de Fin. 71.
Temporis multum in ista una disputatione. Cic. 4. Acad. 12.
Tempora longa. Propert. lib. 1. 3. 37.
Verba in dulces natos. Virg. 3. Georg. 178.
Verba in dissuadenda rogatione. Liv. 34. 5. pr. Qui tamen plura verba in castigandis matronis, quam in rogatione nostra dissuadenda consumpsit.
Consumere item est Distribuere. Auct. ad Heren. 1. 3. Inventio in sex partes orationis consumitur: In exordium, narrationem &c.
CONSŪMOR, [ἀναλίσκομαι] pass. Absumor. ut,
Consumor siti. Cæs. 8. Bell. Gall. 41. h. e. Areo & exsiccor.
Incendio consumi. Liv. 27.
Senio & mærore consumi. Liv. 40. 54. pr.
Ab annis longis. Ovid. in Ibin, 145.
Hic ipso tecum consumerer ævo. Virg. 10. Ecl. 43.
Dolus consumitur in pecuniam, pollicitationes, dissimulationes, maturationes, &c. Auctor ad Herenn. lib. 3. 3. i. e. Dispescitur.
CONSUMPTUS, Partic. [ἀναλωθείς, δαπανηθείς] ut, Consumptus a peste. Plin. lib. 11. cap. 18.
Dolore lateris. Cic. 3. de Orat. 6.
Injuria, fame, morbo, vastitate consumpti. Cic. de Provinc. Conf. 5.
Morte. Tibul. lib. 1. 3. 53.
Confectus & consumptus cibus. Cic. de Univers. 16. Nec vero desiderabat aut alimenta corporis, aut detractionem confecti & consumpti cibi.
Vivus & Consumptus, contraria. Cic. de Univers. 36. Ita orientur animantes, quos & vivos alatis, & consumptos sinu recipiatis.
Actio consumpta & exhausta. Cic. 3. de Orat. 100. In quo tanta commoveri actio non posset, si esset consumpta superiore motu & exhausta.
Annus. Sil. lib. 15. 408.
Oratio. Sallust. in Jugurth. cap. 25. extr. Ac tametsi Senatus verbis graves minæ nuntiabantur, quod ab oppugnatione non desisteret: multa tamen oratione consumpta, frustra legati discessere.
CONSUMPTIO, ōnis. f. [κατανάλωσις] Cic. de Univers. 16. Itaque se ipse consumptione & senio alebat sui.
Elaboratio & consumptio operæ. Auct. ad Heren. lib. 4. 32. Propterea quod non hæc videntur reperiri posse sine elaboratione & consumptione operæ.
CONSUMPTOR, ōris. m. [λυμαντήρ] Cic. 2. de Nat. Deor. 41. Atque noster ignis, quem usus vitæ requirit, confector est, & consumptor omnium.
CONSUO, ui, ūtum, [συρράπτω] ěre. Simul suere. Plaut. Stich. 2. 2. 54.
Consutaque tapetia. Plin. lib. 20. cap. 9. Consutum suspenditur lino modicis intervallis.
Consuere dolos. Plaut. Amph. 1. 1. 211.
Advenisti, audaciæ columen, consutis dolis. Conf. Pseud. 1. 5. 126.
Ut ἀλλοῤῥάπτης. Vide pag. seq. Consutarius. H. St. Immo ἀλλοῤῥαφής, vel ἀλλοῤῥάφος.
CONSUTŪRA, æ. f. [συῤῥαφή] Suet. in Vitell. cap. 2. Cujus filius sectionibus & consuturis uberius compendium nactus. Sed legendum est Cogniturìs. V. supra Cognitura, in COGNOSCO. conf. Gronov. & Torrent. in loc.
CONSUTĪLIS, e. Cassiod. 5. Epist. 42.
CONSUTARIUS ante dicti. H. St. Hæc quoque observatio cultro mutilata est. Suspicor ex Pontano, vel alio quopiam recentiore, Consutarium pro ἀλλοῤῥάφω positum docuisse.
CONSUPPLICĀTRIX, īcis. f. Inscr. apud Fabret. p. 342. CONSVPPLICATRICES. CERVARIA. SP. F. FORTVNATA. MAGISTRA. MATRI. MATVTAE. D. D.
CONSURGO, surrexi, surrectum, [ἀνίστημι, ἐγείρομαι] ěre. Simul surgere. Sallust. Consurrexere omnes, simulque in eum impetum fecerunt.
Consurgit Senatus. Cic. 3. Q. frat. 2. Consurrexit Senatus cum clamore ad unum, sic ut ad corpus ejus accederet.
Quercus consurgunt. Virg. 9. Æn. 681.
Consurgunt geminæ quercus, intonsaque cælo
Attollunt capita.
Charybdis fluctu imo sublimis consurgit. Tibul. lib. 4. 1. 74.
Stratis consurgit. Sil. lib. 13. 421.
Languida consurgit. Ovid. 3. Fast. 25. De Silvia Vestali loquitur.
Consurgere ex insidiis. Cæs. 3. Bell. Civil. 37.
Ad bellum provincia consurgit. Liv. 33. 19. Hispania quoque ad idem tempus magno tumultu ad bellum consurrexit.
In altitudinem. Columel. lib. 7. cap. 9. Ut limen earum in tantam altitudinem consurgat, quantam, &c.
In arma. Virg. 10. Æn. 90.
— quæ causa fuit consurgere in arma
Europamque, Asiamque?
In iras truces. Valer. 1. Argon. 673.
In venerationem principis theatra consurgunt. Plin. in Paneg. cap. 54. pr.
Consurgere carmine Mæonio, Epos scribere. Ovid. 3. de Pont. 3. 31.
Bellum consurgit. Virg. 8. Æn. 637.
— subitoque novum consurgere bellum
Romulidis, Tatioque seni, Curibusque severis.
Fama alicujus operis magni consurgit in aliqua regione. Valer. lib. 1. Argon. 75.
Pontus ingens consurgit in vastum aggerem. i. e. Cumulatione aquarum turget. Sen. Hippol. 10.
Remi consurgunt ordine terno. Virg. 5. Æn. 120.
Venti. Virg. 5. Æn. 20. — Vespere ab atro
Consurgunt venti.
CONSURGĬTUR, [συνανίσταται] imperf. Cic. 6. Verr. 118. Itaque in curiam venimus, honorifice sane consurgitur.

CONSURRECTIO, ōnis. f. [συνανάστασις] Cic. de Arusp. Resp. 2. Cepi equidem fructum maximum & ex consurrectione omnium vestrum, &c. conf. 1. Att. 16.

CONSUS, Deus consilii putabatur: cui ludi fiebant, qui Consualia dicta sunt. Festus.
Quis fuerit, bifariam auctores tradunt. Quidam volunt quendam esse Deum, cujus nomen in lucem haud prodiit; Δαίμονι ἀῤῥήτῳ ait Dionys. 2. Alii Neptunum hunc fuisse volunt.
Consus, ait Cyprianus tractatu quarto de Idolorum vanitate, Vernaculus est Romanorum deus, quem deum fraudis, velut consiliorum deum coli Romulus voluit, postquam in raptum Sabinarum perfidia provenit. Arnobius adversus Gentes lib. 3. Salutaria & fida consilia nostris suggerit cogitantibus Consus. Hunc eundem esse qui & Neptunus dicitur, Ausonius ostendit in Monosyllabis, v. 46.
Tum Jovis & Consi germanus, Tartareus Dis. Idem in Epig. inscript. Quæ sexum mutarint,
Cænea convertit proles Saturnia Consus. Cujus Cænei ex puella in virum a Neptuno transformati fabulam habet Ovid. lib. 12. Metamorph. Plutarchus in Romuli vita, Fama vulgata ab Romulo primum est, cujusdam dei aram conditam sub terra invenisse, eique deo Conso nomen indiderunt, sive a consilio quod consiliarius foret, sive Neptunus equestris. Nam ara est in Circo maximo posita, quæ reliquum quidem tempus latet, in equestribus autem certaminibus aperitur. Placet tamen aliis, quoniam consilium arcanum & minime palam esse oportet, subterraneam haud temere & opertam dei aram esse. Dionysius Halicarn. lib. 1. Quin & Neptuno Hippio festum instituerant, Hippocratia dictum Arcadibus, Romanis vero Consualia, per quod apud Romanos ex more immunes sunt ab opere equi & muli, coronanturque floribus. Idem lib. 2. de raptu Sabinarum agens, Festum quod tum consecravit Romulus, etiam nostra ætate Romani agitant nomine Consualium, in quo ara subterranea, sita prope Circum maximum, refossa terra sacrificiis honoratur, & libaminibus, & equorum ac quadrigarum committuntur certamina. Deus autem in cujus honorem ista fiunt, Consus a Romanis vocatur, quem quidam nostra lingua interpretantur Neptunum, (σεισίχθονα) ideoque aram ei sacratam subterraneam, quod hic deus terram habeat. Ego vero & aliam rationem festi Neptuno dicati audire memini, sicut & cursus equorum: aram vero subterraneam postea positam Genio cuidam cujus nomen proferri nefas sit, occultorum consiliorum servatori ac præsidi. Hæc Dionysius. Servius in lib. 8. Æneid. v. 636. Raptæ sunt Sabinæ Consualibus, hoc est mense Martio. Consus autem deus est consiliorum: qui ideo templum sub Circo habet, ut ostendatur tectum esse debere consilium. Inde est quod & Fidei panno velata manu sacrificabatur, quia fides tecta esse debet & velata. Ideo autem dicato Consi simulacro rapuerunt Sabinas, ut tegeretur initum de rapto consilium. Hic Consus & eques Neptunus dicitur: unde etiam in ejus honorem Circenses celebrantur. Hæc Servius.

CONSUĀLIA, orum. n. pl. [Κωνσάλια] Ludi dicebantur, inquit Festus, quos in honorem Consi, quem deum consilii existimabant, faciebant antiqui. Auctor de Vir. Illust. cap. 2. Quibus negatis, ludos Consualia simulavit: ad quos quum utriusque sexus multitudo venisset, dato suis signo, virgines raptæ sunt. Varro de L. L. 5. 3. Consualia dicta a Conso, quod tum feriæ publicæ ei deo, & in Circo ad aram ejus ab sacerdotibus fiunt ludi illi, quibus virgines Sabinæ raptæ.

CONSŬSURRO, āre. Ter. Heaut. 3. 1. 64. Syrus cum illo vestro consusurrat.

CONTĀBESCO, bui, [μαραίνομαι] ĕre. Idem quod Tabescere. Cic. 3. Tusc. 75. Ut Artemisia illa Mausoli Cariæ Regis uxor, quæ nobile illud Halicarnassi fecit sepulchrum, quam diu vixit, vixit in luctu, eodemque etiam confecta contabuit. Plaut. Merc. 1. 2. 91.
— edepol cor miserum meum
Quod guttatim contabescit, quasi in aquam indideris salem.

CONTĀBĔFĂCIO, ĕre. Plaut. Pseud. 1. 1. 19.
Quæ me miseria & cura contabefac't.

CONTĂBŬLO, [συνιδῶμαι] āre. Tabulis consternere; a Tabula ductum verbum. Plin. lib. 15. cap. 16. Pomaria in loco frigido ac sicco contabulari præcipitur. Sueton. in Calig. cap. 19. Æmulatione Xerxis, qui non sine admiratione aliquanto angustiorem Hellespontum contabulaverit.
Contabulare murum turribus. Cæs. 7. Bell. Gall. 22. Totum autem murum ex omni parte turribus contabulaverunt.
Contabulatæ turres. Liv. 24. 34. Turres contabulatas, machinamentaque alia quatiendis muris portabant. i. e. Factas & compactas ex tabulis.

CONTABULĀTIO, ōnis. f. [σανίδωσις] Cæs. 2. Bell. Civil. 9. Ubi turris altitudo perducta est ad contabulationem, &c. Et paulo post aperte declarat quid significet Contabulare.

CONTADESDUS, Thraciæ fluvius, qui Tearo auctus, influit in Agrianem, Agrianes autem in Hebrum, qui juxta Aenum oppidum in mare influit. V. Herodot. lib. 7.

CONTACTUS, CONTAGIUM. In CONTINGO.

CONTĀMĬNO, [μολύνω, βεβηλόω] āre. proprie (inquit Donatus ad Prolog. Andr. 16.) est Manibus luto plenis aliquid attingere & polluere.
Contaminare se vitiis, per translationem. Cic. 1. Tusc. 72.
Manus contaminare, Manu scelus aliquod perpetrare. Sen. OEdip. 4. 20.
Contaminare se stupro. Sen. Hippol. 5. 21.
Non modo non contaminare, Sed etiàm honestare, contraria. Cic. 1. in Catil. 29. Saturnini & Gracchorum & Flacci & superiorum complurium sanguine, non modo se non contaminarunt, sed etiam honestarunt.
Veritatem mendacio. Cic. pro Sulla, 45.
Contaminatur multis flagitiis homo. Cic. pro Cluent. 67.
Contaminare fabulas. Ter. in prol. And. 16.
Id isti vituperant factum, atque in eo disputant,
Contaminari non decere fabulas. i. e. Ex multis Græcis unam Latinam facere.
Fistulas, lacus, quidve aliud contaminare. Paulus in l. 1. D. de Extraord. crimin.
Culpa contaminari. Auct. ad Heren. lib. 2.
Torum alicujus contaminare. Ovid. 2. Amor. 7. 18. Alii legunt Contemerare, idque rectius: nam Contamino secundam producit, ut apud Martial. lib. 1. 54. ad Fidentinum,
Sic interposito vilis contaminat uncto, &c.

CONTAMINĀTUS, [βεβηλωμένος] Partic. Cic. 12. Philipp. 15. Quos nondum tantis parricidiis contaminatos vix ferebamus, hos nunc omni scelere coopertos tolerabiles censes civitati fore?
Grex morbo contaminatus. Hor. 1. Carm. 37. 9.
Integra Contaminatis opponuntur. Cic. in Topic. 96.
Judicia corrupta ac contaminata. Cic. 1. Verr. 70.
Homo turpissimus, sceleratissimus, contaminatissimus. Cic. pro Domo 23.
Hujus contrarium est Incontaminatus. Liv. 4. 2. Quas quantasque res C. Canuleium aggressum, colluvionem gentium, perturbationem auspiciorum publicorum privatorumque afferre, ne quid incontaminati sit.
Sic & Attaminatus, cui Intaminatus est contrarium. Hor. 3. Carm. 2. 18.
Virtus repulsæ nescia sordidæ,
Intaminatis fulget honoribus. i. e. Incorruptis & immaculatis. Schol. vet. [Sed is legit Incontaminatis, ut in editis post Lamb. q. V.

CONTAMINĀTIO, ōnis. f. Ulp. l. 2. §. 3. Dig. ad leg. Jul. de Adult. coerc.

CONTAMINĀTOR, ōris. m. Tertull. de Pudicit. cap. 13. Paterni tori contaminator.

CONTAMINABĬLIS, e. Tertul. adv. Marc. 4. 20. Prophetam, quem pro substantia humana contaminabilem sciret.

CONTĀMEN, ĭnis. n. Tertull. Carm. adv. Marc. 1. 1.
Femineos usus vulgi contamine mixtos.

CONTECHNOR, [τεχνάζω] āri. Commachinari, & fallaciam aliquam componere. Plaut. Pseud. 4. 6. 34. Vide modo ne illic sit contechnatus quidpiam.

CONTĔGO, xi, ctum, [σκεπάζω] ĕre. fere a simplici non differt. Plin. lib. 15. cap. 18. Parvarum genus arborum post Autumnum fimo contegunt.
Contegi tumulo. Liv. 26. & Curt. 7. 9. extr.
Tumulus contegit corpus Achillis. Cic. pro Arch. 24.
Humo contegi. i. e. Sepultum esse. Ovid. 16. Epist. 274.
Membra sepulcro. Valer. 1. Argon. 813.
Ossaque nec tumulo nec separe contegat urna. Valer. 5. Argon. 58. Separe, i. e. Separata.
Amictu caput. Virg. 12. Æn. 885.
Injuriam factam. Ter. Hec. 3. 3. 41.
Et illi miseræ indigne factam injuriam contexeris.
Libidines tenebricosas pudore & temperantia. Cic. de Prov. Conf. 8. confundi solet cum CONTEXO. q. V.

CONTĔGENS, entis. Partic. Martial. lib. 12. 45.
Hœdina tibi pelle contegenti
Nudæ tempora, verticemque calvæ, &c.

CONTECTUS, u, um. Partic. [κατεσκεπασμένος] ut, Casa contecta stramine. Ovid. 5. Met. 447.

CONTEGULATIO, ōnis. f. &

CONTEGULĀTOR, ōris. m. apud JCtos.

CONTĔMĔRO, [καταμιαίνω] āre. Polluere, Violare. Martial. lib. 1. 10.
Læserat ingrato leo perfidus ore magistrum:
Ausus tam notas contemerare manus. Ovid. 2. Amor. 7. 18.
Ecce, novum crimen, solers ornare Cypassis
Objicitur dominæ contemerasse torum.

CONTEMNO, psi, ptum, [ἐξουθενῶ, ὑπερορῶμαι, καταφρονῶ, ὑπερορῶ, ἐξουδενῶ, ἀποδοκιμάζω] ĕre. Despicere, spernere. Plaut. Asin. 2. 4. 10.
Tu, verbero, imperium meum contempsisti?
Contemnere & Admirari, contraria. Cic. in Orat. 131.
Contemnere & Efferre, contraria. Cic. pro Muren. 15. Contempsisti L. Murenæ genus, extulisti tuum.
Contemnere & Despicere, eo distant, quod despicere est gravius, quam contemnere. Cic. ad Cæs. lib. 3. Amici nonnulli te contemni ac despici, & pro nihilo haberi Senatus voluit. Idem de Senect. 7. Contemni se putant, despici, illudi. Hæc Nonius.
Contemnere, & pro nihilo putare. Cic. 1. Off. 28. Idem pro Milon. 65.
Contemnere, & abjicere. Cic. pro Muren. 25. Id enuntiatis vestris mysteriis totum est contemptum & abjectum.
Conterere atque contemnere aliquid. Cic. 5. Tusc. 85. Faciunt, ut gravitatem dignitatemque virtutis exaggerent: quam quum ad cælum extulerint, quod facere eloquentes homines copiose solent, reliqua ex collatione, facile est conterere atque contemnere.
Voluptatem contemni & rejici oportere. Cic. 1. Off. 106.
Non curare, atque contemnere. Cic. 3. de Fin. 29.
Irridere & contemnere. Cic. 2. de Lege Agrar. 96.
Per risum ac per jocum contemnere aliquid. Cic. ibid. Sed codd. emend. Contendere.
Contemnere aliquem præ se. Ter. Eun. 2. 2. 8. Hic ego illum contempsi præ me.
Honores. Hor. 2. Serm. 7. 85.
Laborem bene dicendi. Quintil. in procem. lib. 1.
Famam. Sen. Hippol. 2.
Murmura famæ. Propert. lib. 2. 5. 29.
Valde aliquem contemnere. Cic. 8. Fam. 4.
Ventos contemnere assuescit vitis. Virg. 2. Georg. 360.
Vitam contempsit, mori qui concupiscit. Sen. Theb. 1. Martial. lib. 11. 57. in Chæremontem,
Rebus in angustis, facile est contemnere vitam.
Apes contemnunt favos, Quæ facere mel cessant. Virg. 4. Georg. 104.
Pinus undas contemnit. Tibul. lib. 1. 3. 37.
Nondum cæruleas pinus contempserat undas. i. e. Nondum erant naves. De Saturni temporibus.

CONTEMPTUS, a, um. [ὑπερεωραμένος] Partic. ut, Dolor contemptus. Propert. lib. 1. 13. 9.
Contritum & contemptum præmium. Cic. pro Sext. 86. Qui nullo præmio proposito, præter hoc quod jam contritum & contemptum putatur, judicium bonorum, omnia pericula, &c. suscepit.
Contemptiores mage erunt, atque avidi minus. Al. Contentiores. Plaut. Pœn. 2. 1. 15.
Contemptissimi philosophi. Cic. 2. de Divin. 117.
Tenuissimus victus, atque contemptissimæ escæ. Cic. 2. de Fin. 90.
Contemptus & abjectus. Cic. 2. de Lege Agr. 93.
Despicatissimus & contemptissimus. Cic. pro Sext. 36.
Homo vita contempta ac sordida. Cic. pro Planc. 12.
Contempta relinquor. Ovid. 3. Epist. 82. Ad Achillem Briseis loquitur.

CONTEMNENDUS, Partic. [ὀλιγωρητέος] ut, Defensiones non contemnendæ, saneque tolerabiles. Cic. de Clar. Orat. 272.
Ne Titus quidem Postumius contemnendus in dicendo. Cic. de Clar. Orat. 268.

Orator non contemnendus. Cic. de Clar. Orat. 51.

CONTEMPTIM, Adv. [ὑπερόπτως] Plaut. Poen. 3. 1. 34. Ne nos tam contemptim conteras.
Contemptim dejicere aliquem. Lucret. lib. 5. 1124.
Vagari contemptius. Tacit. 3. Hist. 47.
Contemptim audire minas. Liv. 2. 35.
Contemptim eludere. Curt. 9. 7.

CONTEMPTIO, ōnis. f. [ἐξουθένησις, καταφρόνησις] ut, Contemptio mortis. Cic. 2. de Fin. & ex ejusd. Hortensio apud Nonium. 3. 70.
Fortunæ. Cic. in Parad. 4.
Voluptatum. Cic. 1. Acad. 7.
Adducere adversarios in contemptionem. Cic. 1. de Invent. 22.
Animi magnitudo humanarumque rerum contemptio.. Cic. 1. Off. 13.
Contemptio ac despicientia rerum humanarum. Cic. 1. Tusc. 95. Totamque vim bene vivendi in animi robore ac magnitudine,ut in omnium rerum humanarum contemptione ac despicientia, & in omni virtute ponamus. conf. Non. 3. 70.

CONTEMPTUS, ûs. m. [ὀλιγωρία, ἐξουθένημα] Liv. 6. 2. Appareretque omnibus, non odio solum apud hostes, sed contemptu etiam inter socios, nomen Romanum laborare.
Corporis & formæ turpitudinem, quibusdam contemptum adferre. Quintil. lib. 3. cap. 7.
Turpis famæ contemptus. Lucret. lib. 3. 65.
Armat mentem contemptu necis. Sil. lib. 4. 250.
Exire e contemptibus, est Paulatim in pretio haberi. Lucret. lib. 5. 830.

CONTEMPTOR, ōris. m. [ὑπερόπτης] ut, Contemptor gratiæ, divitiarum. Liv. 39. 40. extr.
Æqui. Ovid. 3. Fast. 49.
Deûm Mezentius. Virg. 7. Æn. 648.
Famæ. Claud. in Eutrop. 1. 434.
Lucis animus. i. e. Vitæ. Virg. 9. Æn. 205.

CONTEMPTRIX, īcis. f. [ὑπερόπτις] Plin. lib. 19. cap. 8. Eruca præcipue frigorum contemptrix.
Ferri ignisque contemptrix. Idem lib. 37. cap. 4.
Pericli contemptrix turba. Sil. lib. 17. 411.

CONTEMPTĬBĬLIS, e. [εὐκαταφρόνητος] a Contemno; idem quod Contemnendus. Unde Contemptibilitas: item Contemptibiliter, adverbium. Perottus. Ulpianus l. Emptori. D. de evict. Si margarita forte, aut ornamenta pretiosa, vel vestis serica, vel quid aliud non contemptibile, veneat. Arnob. lib. 4. adversf. gent. Soli sunt apud vos superi inhonorati, contemptibiles, viles.

CONTEMPTIBILĬTAS, ātis. f. Cæl. Aurel. Tard. 1. 5. Continuatio contemptibilitatem parit.

CONTEMNĬFĬCUS, Adj. antiquum, idem quod Contemptibilis. Lucil. lib. 36. Ego enim contemnificus fieri & fastidire Agamemnonis. Ex Nonio, 2. 154.

CONTEMPĔRO, āre. Apic. 4. 2. In patina, quæ invicem contemperentur.

CONTEMPERATUS, Partic. Vitruv. 9. 4. Sol, quæ propiora sunt, contemperata habet.

CONTEMPLOR, [θεωρέω, κατανοέω] āri. Deponens, dictum (ut ait Festus) a Templo, id est loco qui ab omni parte aspici, vel ex quo omnis pars videri potest, quam antiqui templum nominabant. Itaque est Contemplari, Conspicere, & diligenter intueri. Ter. Phorm. 1. 4. 33. Voltum contemplamini.
In Indice Donati in Terentium Contemplor a Templum. H. St. At nihil in accuratissimo Lindenbrogii indice. V. Varron. de L. L. 6. 2.
Contemplari animo quod oculis non cernitur. Cic. pro Deiot. 40.
Contemplari lituras codicis. Cic. 5. Verr. 41.
Secum considerare & contemplari aliquid. Cic. 2. Off. 153.
Omni acie ingenii. Cic. 1. de Orat. 151.
Cæleстia. Cic. 2. de Nat. Deor. 4. Quum cælum suspeximus, cælestiaque contemplati sumus.
Contemplor, pro Circumspicio, perspicio. Cic. pro Flacc. 26. Totam causam, quam maxime intentis oculis, ut aiunt, acerrime contemplamini.
Intueri & contemplari. Cic. pro Planc. 2.
Nummos contemplari. Hor. 1. Serm. 1. 67.

CONTEMPLO, [θεωρέω] āre. activum, ab antiquis dicebatur, & sæpius apud Plautum legitur: ut in Amph. 1. 1. 285.
Certe edepol, quum illum contemplo, & formam agnosco meam.
Idem in Perf. 4. 4. 15.
Contemples, pro Contempleris. Plaut. Asin. 3. 1. 35.
Meum caput contemples, si quidem e re consultas tua. V. Gell. lib. 18. cap. 12. & Non. 7. 11. Ennius apud Varr. L. L. 6. 2. Contempla, & templum Cereris ad lævam adspice.

CONTEMPLANS, Partic. [θεωρῶν] Cic. de Senect. 55. Cujus quidem ego villam contemplans (abest enim non longe a me) admirari satis non possum. conf. Curt. 8. 10.

CONTEMPLATUS, Partic. active apud Curt. 4. 8. Alexander loci naturam contemplatus.
Passive apud Ammian. 31. 15. Scriptis recitatis & contemplatis.

CONTEMPLĀTIO, ōnis. f. [θεώρησις] ut, Contemplatio rerum occultiorum. Cic. 4. de Fin.
Consideratio contemplatioque naturæ. Cic. 4. Acad. 127.
Frui sui contemplatione. Quintil. lib. 2. cap. 18.
Dare pecuniam, alicujus contemplatione, In gratiam alicujus. Julianus in l. Si pupilli. §. Item si procuratori. D. de negotiis gestis. Item si procuratori tuo mutuam pecuniam dedero, tui contemplatione, ut creditorem tuum vel pignus tuum liberet, &c.
Gerere negotia alicujus, non contemplatione ejus, sed sui lucri causa. Julianus in l. Si pupilli. §. Sed & si quis. D. de Negotiis gestis.
Arborum contemplatione fundum comparare. Papinian. in l. Arboribus. D. de Contrahen. empt. & vendit. Arboribus quoque vento dejectis vel absumptis igne, dictum est emptionem fundi non videri esse contractam, si contemplatione illarum arborum, velut oliveti, fundus comparabatur.
Contemplatio, pro Intenta cogitatione. Plin. 2. Epist. 1. Volui tibi multa alia scribere, sed totus animus in hac una contemplatione defixus est.

CONTEMPLĀTUS, ûs. m. [θεωρία] Idem quod Contemplatio. Ovid. 5. Trist. 7. 66.
Sic animum tempusque traho, meque ipse reduco
A contemplatu semoveoque mali. Macrob. in Somn. Scip. lib. 1. cap. 1. Pro contemplatu probi improbive meriti.

CONTEMPLĀTOR, ōris. m. [θεωρητής] ut, Contemplator cæli. Cic. 1. Tusc. 69.

CONTEMPLATRIX, īcis. f. Celsus in prooemio lib. primi, Eorumque, quæ in morbis communia sunt, contemplatricem esse contendant.

CONTEMPLĀTĪVUS, [θεωρητικός] Adj. Sen. Epist. 95. Ars nulla contemplativa sine decretis suis est, philosophia autem contemplativa simul est & activa.

CONTEMPŎRĀLIS, e. Idem ac Contemporaneus. Tertull. adv. Herm. cap. 6. Inter contemporales ordo non est.

CONTEMPŎRĀNEUS, [σύγχρονος] Adj. Ejusdem temporis: quem nonnulli Græca voce Synchronum vocant. Gell. Lemm. 19. 14. Contemporaneos fuisse Cæsari & Ciceroni, M. Varronem & P. Nigidium.

CONTEMPŎRO, āre. Tertull. de Resur. Carn. cap. 45. Contemporant fœtu, coætaneant natu.

CONTENDO, di, sum & tum, [συντείνομαι, διατείνομαι] ĕre. Idem quod Intendere. [Contensus Partic. non legi.
Contendere poplitem, i. e. Intendere, vehementer extendere. Hor. 2. Serm. 7. 97.
Contendere vincla. Virg. 4. Georg. 412.
Tanto, nate, magis contende tenacia vincla.
Contendere tormenta. Cic. 2. Tusc. 57. Balistæ lapidum & reliqua tormenta telorum, eo graviores emissiones habent, quo sunt contenta atque adducta vehementius.
Ilia risu contendere. Ovid. 3. de Arte Am. 285.
Contendere animum, pro Intendere. Ovid. 1. de Pont. 5. 11.
Non libet in tales animum contendere curas.
Contendere, [πορεύεσθαι] Proficisci, & fere cum Ad construitur. Cic. 3. Verr. 67. Hæc ubi filio nuntiata sunt, statim exanimatus ad ædes contendit, ut & vitæ patris, & pudicitiæ sororis succurreret.
Cursum aliquo contendere. Plaut. Cistel. 2. 1. 58.
Sed quis hic est, qui recta platea cursum huc contendit suum?
Cursum contendere ad aliquem. Virg. 5. Æn. 834.
Contendere iter constitutum. Cic. pro Rosc. Amer. 97.
Contendit Romam. Sallust. in Jugurth. cap. 13. Victus ex prælio fugit in provinciam, ac deinde Romam contendit.
Contendere in Ægyptum. Non. 4. 68. ex Cic. 1. de Repub. Sed audisse te credo, tum vero Platonem, Socrate mortuo, primum in Ægyptum discendi causa, post in Italiam contendisse.
Contendere magnis itineribus in Italiam. Cæs. 1. Bell. Gall. 10.
Magnis itineribus ad exercitum Afranii contendit. Cæs. 1. Bell. Civil. 37.
In orbem diversum fama contendere. i. e. Nomen suum apud exteras nationes propagare. Ovid. 1. de Pont. 5. 67.
Contendere, pro Festinanter agmen ducere. Curt. lib. 3. 7. pr. At Darius, nuncio de adversa (ejus) valetudine accepto, celeritate, quantam capere tam grave agmen poterat, ad Euphratem contendit.
Contendere, sq. Infin. Vehementer niti. Virg. 1. Æn. 162.
— quæ proxima litora cursu
Contendunt petere. Cic. pro Planc. 97. Dyrrhachium petere contendit.
Animo contendere, est Ad vim animi adhibendam se comparare. Cic. pro Muren. 65. Ut quum ad ultimum animo contendissemus, ibi tamen, ubi oporteret, consisteremus.
Eniti & contendere quam maxime. Cic. 3. Off. 42. Qui stadium currit, eniti & contendere debet quam maxime possit, ut vincat.
Labore contendere. Cic. 3. Off. 6. Quare quantum conniti animo potes, quantum labore contendere, &c. tantum fac ut efficias, &c.
Contendere ut. Cic. pro Sext. 5. Contendamque (si modo id consequi potero) ut in hac causa atque universa defensione, nihil a me quod, &c. prætermissum esse videatur.
Contendit, ut ad castra perveniat. Cic. 9. Philipp. 15. Contraque vim gravitatemque morbi contenderit, ut ad castra Antonii, quo senatus eum miserat, perveniret.
Viribus contendere. Lucret. lib. 3. 784.
Maximis laboribus & periculis ad summam laudem gloriamque contendere. Cic. 14. Philipp. 32.
Contendere omnibus nervis. Cic. 5. Verr. 130. Omnibus enim nervis mihi contendendum est, atque in hoc elaborandum, ut omnes intelligant. Al. Connitendum rectius.
Contendere nervos in re aliqua. Cic. 15. Fam. 14. De me autem idem tecum his ago litteris, quod superioribus: ut omnes tuos nervos in eo contendas, ne quid mihi ad hanc provinciam, quam, &c. i. e. Omnes tuas vires impendas.
Contendere nervos ætatis industriæque suæ in re aliqua. Cic. 2. Verr. 35.
Contendere rectis studiis ad magna. Cic. 2. Off. 45. Magna spectare, & ad ea rectis studiis debent contendere.
Frustra. Virg. 7. Ecl. 69.
Pugnare & contendere. Cic. pro Cluent. 7. Itaque feci, sic pugnavi, sic omni ratione contendi, sic ad omnia confugi, quantum ego assequi potui, remedia, &c.
Contendere aliquid ab aliquo, Vehementer petere. Cic. 13. Fam. 8. Non erat causa cur a te hoc tempore aliquid contenderem.
Contendere ab aliquo de proferendo die. Cic. 12. Fam. 29. Sed a magistris quum contenderem de proferendo die, probaverunt mihi, &c.
Contendere omni studio ab aliquo, ut. Cic. ad Brut. 14. Quare omni studio a te, mi Brute, contendo, ut Ciceronem meum ne dimittas.
Contendere ab altero, ut aliquid faciat. Cic. 2. Verr. 29. Ita manifestas proferam, ut nemo a vobis, ut istum absolvatis per gratiam, conetur contendere.
Valde ab aliquo. Cic. 3. Q. frat. 1. Pompeius a me valde contendit de reditu in gratiam.
Plurimis verbis aliquid ab aliquo. Cic. 1. de Orat. 166.
Verecunde aliquid ab aliquo. Cic. 2. Fam. 6.
Contendere voce, Vociferari. Cic. pro Ligar. 6. Quantum potero, voce contendam, ut hoc Pop. Rom. exaudiat.
Contendere, pro Extorquere, Nonio. Turpilius Lemniis, Habet potestatem: nisi potestatem senis pretio contendas, ut redempto Phædria liceat redire antiquam in consuetudinem. Sic Varro, Contendere honores dixit.
Contendere absolute, pro Defendere, & affirmare. Celsus in præf. lib. 1. Si manantia corpuscula per invisibilia foramina subsistendo iter claudunt, ut

ut Asclepiades contendit. Idem paulo post, Sed ne ad hæc quidem aditum fieri potuisse, nisi ab aliqua ratione contendunt.
Contendere, [ἐρίζειν, ἀμφισβητεῖν, φιλονεικεῖν] Certare. Cic. 14. Att. 14. Quod si duriorem te ejus miseræ & afflictæ fortunæ præbes, non contendam ego adversus te.
Contendere alicui, i. e. Cum aliquo. Hor. 1. Epist. 18. 28.
— mihi contendere noli.
Certare ingenio, contendere nobilitate. Lucret. 2. 11.
Contendere aliquid contra æquitatem. Cic. 2. Off. 51. Extremum autem præceptum in beneficiis, operaque danda est, ne quid contra æquitatem contendas, ne quid pro injuria.
Contendunt verbis inter se, non pugnis. Cic. in Parad. 3.
Causa cum causa contendit. Cic. pro Quint. 92. Si causa cum causa contenderet, nos nostram perfacile cuivis probaturos statuebamus, quod vitæ ratio cum vitæ ratione decerneret.
Causam contra aliquem. Lucret. lib. 4. 473.
Civiliter. Cic. 1. Off. 38. Ut enim quum civiliter contendimus, aliter si est inimicus, aliter si est competitor. Al. emendatius Cum cive aliter &c.
De honore aut de dignitate. Cic. 3. Tusc. Ita credo, de honore aut de dignitate contendimus. Cæs. 5. Bell. Gall. 43. Omnibusque annis de loco summis simultatibus contendebant.
De re aliqua palam vehementerque. Cic. 1. Verr. 18. Ecquis unquam tam palam de honore, tam vehementer de salute sua contendit, quam ille aut illius amici?
De amplitudine humilitas cum dignitate contendit. Cic. pro Rosc. Amer. 136.
Armis contendere. Cic. pro Cæcin. Qua de re decertari oporteret, non contendere armis.
Armis cum aliquo. Cic. 7. Att. 9.
Bello cum aliquo. Virg. 4. Æn. 108.
— aut tecum malit contendere bello?
Cursu. Ovid. 4. Met. 303.
Inimicissime atque infestissime. Cic. pro Quint. 66.
Jure cum aliquo. Cic. pro Quint. 96.
Jure summo contendere. Cic. 16. Att. 14. Ego si me non improbissime Dolabella tractasset, dubitassem fortasse utrum remissior essem, an summo jure contenderem. V. Summum Jus, in JUS.
Jurgio cum aliquo. Cic. de Clar. Orat. 246.
Lite de re aliqua. Quintil. lib. 3. cap. 4.
Ludo cum aliquo, i. e. Ludendo certare. Virg. 6. Æn. 643.
Marte. Virg. 9. Æn. 518.
Muneribus cum aliquo. Martial. lib. 7. 41.
Pedibus cum aliquo, i. e. Cursu certare. Ovid. 10. Met. 570. de Atalanta.
Pignore aliquo. Catul. Epigr. 42. 4.
Sacramento. Cic. 7. Fam. 33. Ut sacramento contendas mea non esse.
Verbis. Ovid. 13. Met. 9.
Versibus alternis. Virg. 7. Ecl. 18.
Vi summa impetuque contra aliquem. Cic. 3. de Finib. 66.
Contendere omnia. Cic. 4. Verr. 52. Jam in tanta istius impudentia remittendum aliquid videtur, ne omnia contendamus, ne omnia cum dolore agere videamur.
Amori alicujus. Græca loquutio, pro Cum amore contendere. Propert. lib. 1. 14. 7.
Non tamen ista meo valeant contendere amori. i. e. Non possint præferri amori meo.
Hirundo contendit cycnis, i. e. Indoctus cum docto. Proverbialis est loquutio. Lucret. lib. 3. 6.
Contendere duas res, pro Componere ad certamen. Tacit. 4. Ann. 32. Nemo nostros Annales cum scriptura eorum contenderit, qui veteres Populi Romani res composuere.
Contendere res aliquas, pro Conferre, componere, invicem comparare. Cic. 2. Catil. 25. Neque vero ceteras copias, ornamenta, præsidia vestra, cum illius latronis inopia atque egestate debeo conferre. Sed si, his rebus omissis, ipsas causas, quæ inter se confligunt, contendere velimus: ex eo ipso, quam valde illi jaceant, intelligere possumus, &c. Tacit. 13. Ann. 3. de oratione ab Annæo Seneca composita, qua Nero Claudium ipso funeris die laudavit: Adnotabant seniores, quibus otium est vetera & præsentia contendere, primum ex iis, qui rerum potiti essent, Neronem alienæ facundiæ eguisse.
Contendere rem aliquam cum alia. Apuleius Apologia prima p. 278. Et quid tam petulans habent omnes versus mei, si cum isto uno contendantur? i. e. Conferantur.
Contendere se alteri. Ausonius in Gratiarum actione pro Consulatu 14. 3. Non ego me contendo Frontoni, sed Antonino præfero Gratianum.
Contenditur, Imperf. Cic. 4. Verr. 131. Propter magnitudinem potestatis, hic magistratus a populo summa ambitione contenditur.
CONTENTUS, Partic. [συντεταμένος] Intentus: cujus contrarium Remissus. ut, Contenti nervi, per convulsionem, vel ex convulsione.
Contentum corpus & Remissum, contraria. Cic. 2. Tusc. 54. Ut onera contentis corporibus facilius feruntur, remissis opprimunt.
Arcus contentus. Ovid. 6. Met. 286.
— sonuit contento nervus ab arcu.
Tela contenta arcu parato. Virg. 5. Æn. 513.
Contentus & Laxus, contraria. Hor. 2. Serm. 7. 20.
Cervix contenta. Virg. 3. Georg. 536.
— montesque per altos
Contenta cervice trahunt stridentia plaustra. Legitur & Extenta.
Cursus contentus. Cic. pro Muren. 33. Quum contento cursu, hostium classis Italiam peteret.
Fides contentæ, & Incontentæ, Contraria. V. INCONTENTUS. De fidibus instrumentorum musicorum loquitur.
Oculi contenti. Suet. Tiber. cap. 7.
Studio contento, cursuque venire. Cic. pro Sext. 23. Ad Tribunatum, quia ipse ad sese jam dudum vocat, contento studio, cursuque veniamus.
Voce contenta atrociter dicere, & Summissa leniter. Cic. in Orat. 56.
Compar. Aut rapax aut feritate contentior. Ammian. 23. 11.
Superl. Contentissima voce clamitare. Apul. Milesf. 4. p. 147.
CONTENTUS, a Contineo. V. CONTINEO.
CONTENTURUS, a, um. Lucil. lib. 27. Tu Lucilium credis contenturum, quum me ruperim, summa omnia fecerim? Nonius 2. 149. [Non liquet, utrum a Contendo, an a Contineo sit. Quin plane suspicor vitium latere, ac forsan Contentulum scribendum.
CONTENTE, [συντεταμένως] ius, issime. Adv. Cic. 5. Tusc. 97. Socratem ferunt, quum usque ad vesperum contentius ambularet, &c.
Contentius pro se dicere. Cic. 2. Tusc. 57. Plaga hoc gravior, quo est missa contentius.
Contente arcteque aliquem habere. Plaut. Asin. 1. 1. 64. [Et hic potest a Contineo esse V. in hoc verbo s. l. Etsi malim a Contendo Contente, i. e. Astricte, ut ex Synonymo apparet adjecto.
CONTENTIO, ōnis. f. [διάτασις] Conatus ad aliquid agendum. Cic. 1. Off. 87. Miserrima est omnino ambitio, honorumque contentio.
Impetus dicendi contentioque. Cic. pro Deiot. 6.
Aliter sumitur hic Contentio, quam ubi pro Concertatione. H. St.
Labor & contentio. Cic. de Senect. 82. Otiosam & quietam ætatem sine ullo aut labore, aut contentione traducere.
Vehementissima contentio animi, ingenii, virium. Cic. 3. de Orat. 5. Permulta tum vehementissima contentione animi, ingenii, virium ab eo dicta esse constabat.
Animi magna, vocis parva contentio. Cic. de Clar. Orat. 234.
Animi contentio, cui opponitur Relaxatio. Cic. 2. de Orat. 22. Verum otii fructus est non contentio animi, sed relaxatio.
Animorum contentione discrepare, non opinionum dissensione. Cic. 3. Fam. 13. Ex eo quidam suspicati fortasse sunt, animorum contentione, non opinionum dissensione me ab eo discrepare. [Videtur Contentio hic pro Concertatione poni.
Animi contentionem adhibere. Cic. in Hortens. Magna etiam animi contentio adhibenda est explicando Aristotelem, si leges. h. e. Intendendæ sunt ingenii vires.
Animosa contentione aliquid perdiscere. Firmic. lib. 6. cap. 31.
Contentio, Continuatio, intentio, perseverantia. ut, Contentio vocis. Cic. 3. de Orat. 221. Nihil perniciosius, quam effusa sine intermissione vocis contentio. V. in ipso verbo Voce contendere.
Vocis contentio, & vocis Remissio pugnant. Cic. 2. de Orat. 212.
Contentio orationis plurimum valet, & majorem vim habet ad gloriam. Cic. 2. Off. 48. Hic est Continua oratio.
Acerrima. Cic. in Orat. 109.
Ad populum summa contentione dicere. Cic. de Clar. Orat. 80.
Oratio non magnæ in dicendo contentionis. Cic. pro Cluent. 2.
Pugna summa contentione pugnata. Cic. pro Muren. 14.
Summa vis & contentio sermonis, cui opponitur Lenitas sermonis. Cic. 1. de Orat. 255. Neque minus hæc tamen tua gravissimi sermonis lenitas, quam illa summa vis & contentio probatur.
Gravitatis & ponderum tanta contentio. Cic. 2. de Nat. Deor. 116.
Contentio, [ἀμφισβήτησις, ἔρις] Concertatio. Cic. 4. Acad. Hæc autem est una contentio, quæ adhuc permanserit.
Belli contentio. Cic. pro Sext. 58. Antiochum illum magnum, majores nostri magna belli contentione terra marique superatum, intra montem Taurum regnare jusserunt.
Caninæ contentionis jurgiosa certamina. Firmic. in princ. præfat. lib. 4. De causis forensibus loquitur.
Abesse a contentione. Cic. ad Att.
Decertare cum aliquo contentione dicendi. Cic. 2. Philipp. 2.
Dijudicare. Cic. Nostras contentiones Resp. dijudicavit.
Excitare. Cic. pro Cluent. 9.
Habere cum aliquo. Cic. 3. de Legib. 25.
Honoris contentio. Cic. pro Muren. 8.
Meritorum in Remp. contentio. Cic. de Opt. gen. Orat. 20. Habet enim & legum interpretationem satis acutam in utramque partem, & meritorum in Remp. contentionem sane gravem.
Accurata & inimicitiis incensa. Cic. de Opt. gen. Orat. 22.
Contentio est inter aliquos de possessione. Cic. 4. Acad. 132. Est enim inter eos non de terminis, sed de tota possessione contentio.
Impendet summa inter eos. Cic. 7. Att. 1.
Non mediocris. Quintil. lib. 5. cap. 13.
Manet. V. MANEO.
Venire in. i. e. Contendere de accusando. Cic. 1. Verr. 62. Neque fere unquam venit in contentionem de accusando, qui Quæstor fuisset, quin repudiaretur.
Res etiam dicitur venire in contentionem. Cic. pro Quint. 24.
Contentio, [σύγκρισις] pro Comparatione & æstimatione. Cic. pro Lege Manil. 36. Summa enim omnia sunt, Quirites. sed ea magis ex aliorum contentione, quam ipsa per sese cognosci atque intelligi possunt. Ex Budæo.
Fortunarum facere. Cic. in Pison. 51.
Vitiorum contentio. Plin. in Paneg. cap. 82. extr. An non plerique principes, &c. quum feriarum laxamenta curarum, vitiorum contentione supplerent? Al. Contentiones. V. Lips.
Contentio ipsorum hominum facienda. Cic. pro Planc. 18.
Vocare in contentionem. Cic. pro Muren. 19.
Contentio & comparatio. Cic. 1. Off. 58. Sed si contentio quædam & comparatio fiat, quibus plurimum tribuendum sit officii: principes sunt patria & parentes, quorum beneficiis maxime obligati sumus: proximi liberi, &c.
Contentio, [ἀντίθετον] apud Rhetores, ut definit Cicero, est Quum ex contrariis rebus oratio conficitur, hoc pacto, Habet assentatio jucunda principia: eadem exitus amarissimos affert. De Oratore & in Topicis.
Asperitas contentionis Oratoris ipsius humanitate conditur. Cic. 2. de Orat. 212.
CONTENTIOSUS, Adj. [ἐριστικός] Qui lites & jurgia seminat. Plin. 2. Epist. 19. Oratio de qua loquor, pugnax & contentiosa est.
Contentiosus passive, Quod fit pertinaciter. Quintil. 5. Declam. non procul ab initio, Avidissimam moriendi cupiditatem contentiosa mendicitate fallebam. Hac forma poterimus dicere, Contentiosum studium, pro Intento.
Immo non videtur poni Passive. H. St. Videtur pro Pertinaci dictum.
CONTENTIOSE, Adv. [ἐριστικῶς] ut, Contentiose agere, i. e. Pertinaciter. Hieronym.
CONTENEBRO, [σκοτίζομαι] āre. Neutrum verbum. Varro 2. de R. R. cap. 2. Ab occasu, parvo intervallo interposito, ad bibendum appellunt,

pellunt, & rursus pascunt, quoad contenebravit. i. e. Usque ad vesperum.

Contenebrātus, a, um. Partic. Tertull. de Jejun. cap. 10.

Contenebresco, ĕre. Augustin.

Contente, Contentus &c. a Contendo & a Contineo. V. suo loco.

Contermĭno, āre. Conterminum esse. Ammian. 14. 6. Per municipia, quæ iisdem conterminant.

Contermĭnus, a, um. [ὅμορος, σύνορος] Finitimus & vicinus: quasi Eundem terminum inhabitans. Columel. lib. 1. cap. 3. Nisi Autolycus ille cuiquam potuit tolerabilis esse conterminus, aut Aventini montis incola Palatinis ullum gaudium finitimis suis Cacus attulit.

Pellere conterminos. Plin. lib. 2. cap. 68. Et lib. 3. cap. 26. His contermini Rhæti.

Cædis contermina arbor. Sil. 5. 510.

Civitas. Tacit. 4. Hist. 67.

Flumen. Tacit. 13. Ann. 37.

Gens. Tacit. Germ. 36. 4.

Gens Ariana Indis contermina. Plin. 12. 8.

Natio. Tacit. 15. Ann. 1.

Sacro contermina fonti. Sil. 13. 554. & 8. 39.

Tum diva Indigetis castis contermina lucis.

Phrygiæ contermina matri Sospita. Ovid. 2. Fast. 55. i. e. Templo Matris M. templum Sospitæ proximum.

Stabula ripæ contermina. Ovid. 8. Met. 552.

Contĕro, trīvi, trītum, [συντρίβω] ĕre. In pulverem terendo redigere. Varro 2. de R. R. cap. 7. Si fastidium saliendi est, scyllæ modicum conterunt cum aqua.

Conterere radicem in pulverem. Plin. lib. 26. cap. 11.

Conterere, [καταναλίσκειν] pro Consumere. ut

Ætatem in pistrino. Plaut. Bacch. 4. 6. 1.

Ætatem in litibus. Cic. 1. de Legib. 53.

Ævi majorem partem somno. Lucret. lib. 3. 1060.

Boves. i. e. Consumere laboribus. Lucret. lib. 2. 1161.

Diem. h. e. Consumere, & impendere quod dicitur. Ter. Hec. 5. 3. 17.

Ita cursando, atque ambulando totum hunc contrivi diem.

Diem in arte aliqua. Propert. lib. 2. 1. 46.

Diem & noctem conviviis & stupris. Cic. 7. Verr. 26. Ita diei brevitas conviviis, noctis longitudo stupris & flagitiis conterebatur.

Ferrum usu. Ovid. 3. de Arte Am. 91.

Librum conterere legendo. Cic. 9. Fam. 25.

Operam. Plaut. Most. 3. 1. 54.

Quid ego huc recursem? aut operam sumam, aut conteram? i. e. Perdam.

Operam frustra. Ter. Phorm. 1. 4. 32.

Otium & tempus in studiis. Cic. de Amicit. 104.

Quæstum. Plaut. Most. 4. 2. 68.

— is vel Herculi conterere quæstum posset. i. e. Vel Herculeo labore parta absumere.

Tempus. Plin. 1. Epist. 13. Tempus audiendis fabulis conterunt.

Tempus frustra. Cic. pro Rosc. Com. 41.

Vitam in quærendo. Ter. Adel. 5. 4. 15.

— contrivi in quærendo vitam atque ætatem meam.

Apud pauperes ambitiosos pluribus, & diversis officiis supellex conteritur. Quintil. lib. 2. cap. 4.

Conterere se in musicis. Cic. 1. de Finib. 72.

Conteri in caussis & foro. Cic. 1. de Orat. 249.

Conterere aliquem oratione, Obtundere. Plaut. Cist. 2. 3. 65.

Conterere oblivione voluntaria injurias, i. e. Sponte oblivisci. Cic. 1. Fam. 9. Quod ejus omnes gravissimas injurias, communis concordiæ caussa, voluntaria quadam oblivione contriveram: &c. i. e. Sic ex animo deleveram, ut prorsus abolita apud me esset earum memoria.

Conteri, pro Contrivi apud Ovid. de Medicam. faciei, 89.

Hæc ubi contereris, per densa foramina cerne. Sic legit Aldus. Alii Contriveris legunt, sed lectionem illam constitutio syllabarum non admittit. Ego libenter Contrieris legerem ut Audieris, quum Aldi lectio alienior paulo videatur ab usu communi. Idem placet Heinsio. Contriris Burm. ut apud Ter. Intristi, per Syncopen.

Contrītus, a, um. [συντετριμμένος] Partic. Plin. lib. 20. cap. 13. Datur & dysentericis cum caseo in vino contrita. h. e. Commacerata & comminuta ac pista.

Communia & contrita præcepta, Multum usu trita. Cic. 1. de Orat. 137. Non negabo me ista omnium communia & contrita præcepta didicisse.

Contritum vetustate proverbium. Cic. 2. de Finib. 10. An verum est hoc vetustate contritum proverbium. i. e. Vulgatum apud antiquos.

Contrītio, ōnis. f. apud Theologos. [συντριβή] Lactant. 7. 18. Erit pressura & contritio. Legitur & in Quintil. Declam. 15. cap. 10. Spem gaudia parant, adversa contritionem. Sed dubia lectio est. Al. Contentionem.

Contrītor, ōris. m. [συντρίπτης] Plaut. Pers. 3. 3. 14. Contritor compedum. i. e. Frequenter ob malefacta compedibus detentus. In emendatis codd. Compedium tritor.

Conterrāneus, [πατριώτης] Qui ex eadem terra est, quapropter Catullum Conterraneum suum Plin. in præfat. 1. vocat, qui non Veronæ, sed in Benaci insula natus erat. V. Scalig. in Euseb. p. 207. b. Vide consecraneus. H. St.

Conterreo, ui, ĭtum, [φοβέω] ĕre. Idem quod Terreo, Perterreo. Liv. 10. 18. Novum pugnæ conterruit genus.

Conterret latratu canis advenientem. Columel. lib. 7. cap. 12.

Conterrere vultu, aspectuque loquacitatem alicujus. Cic. 1. de Orat. 214.

Pectora metu. Lucret. lib. 2. 623.

Aspectu conterritus hæsit. Virg. 3. Æn. 597.

Conterritus corporis cruciatu. Ulp. in l. 3. D. ex quib. caus. major.

Contestania, Regio citerioris Hispaniæ, in qua sita est Carthago nova. Auctor Plin. lib. 3. cap. 3. Forte quæ hodie vulgo *Cocentayna*.

Contessĕro, āre. Tertull. adv. Hæret. cap. 36. Cum Africanis ecclesiis contesserarit. i. e. Amicitiam coluerit. Alludit ad Tesseram hospitii.

Contesserātio, ōnis. f. Tertull. adv. Hæret. cap. 20. Contesseratio hospitalitatis.

Contestor, [διαμαρτύρομαι] āri. Idem quod Obtestari, implorare, precari. Cic. 6 Verr. 67. Deos, hominesque contestans, clamare cœpit Idem pro Flacc. 102. Quum ego te, Flacce, cælum, terramque contestans, flens flentem obtestabar.

Contestari litem, inquit Festus, dicuntur duo, aut plures adversarii, quod ordinato judicio, utraque pars dicere solet, testes estote. Cic. pro Rosc. Com. 53. Qui per se litem contestatur, sibi soli petit: alteri nemo potest, nisi qui cognitor est factus. V. lis.

Lis contestata in aliquem. Paulus in l. servus. D. de his qui notantur infamia, Non suo nomine condemnatur, quippe quum initio lis in eum contestata non sit.

Lis contestata inter primum & secundum. Ulp. in l. 1. D. de litigiosis.

Contestatam litem cum aliquo habere. Cic. pro Rosc. Com. 35.

Contestātus, a, um. [διαμεμαρτυρημένος] Partic. Cic. pro Flac. 25. Quumque ab hac perenni, contestataque virtute majorum non modo non degeneravit L. Flaccus, sed id, &c.

Contestata antiquitas. Cic. 1. de Divin. 87. Clarissimis monumentis contestata, consignataque antiquitas. Alia exemplaria habent Testata.

Contestato, Adv. Testibus adhibitis. Ulp. l. 1. § 7. D. de agnosc. & alend. liber. Si neque contestato dixerit eam ex se prægnantem non esse. Hotomanus.

Contestātio, ōnis. f. Cic. pro Corn. cap. 1. Petivit a me maxima contestatione.

Contestatio litis. Ulpian. in l. Pomponius scribit. D. de procuratorib. Ratihabitionis autem satisdatio ante litis contestationem a procuratore exigitur.

Contestatiuncŭla, æ. f. dimin. Sidon. 7. Epist. 3. An destinarem, sicut injungis, contestatiunculas, quas ipse dictavi. i. e. Controversias seu Declamationes.

Contestĭfĭcor, āri. Tertull. adv. Gent. cap. 1.

Contexo, texui, textum, [συνυφαίνω, συμπλέκω] ĕre. Simul texere. Cic. 2. de Nat. Deor. 158. Quid enim oves aliud afferunt, nisi ut earum villis confectis, atque contextis, homines vestiantur?

Lilia contexere amarantis. Tibul. lib. 3. 4. 33.

Contexere, Conjungere. Plin. 5. Epist. 6. Sub his per latus omne, vineæ porriguntur, unamque faciem longe lateque contexunt.

Amores contexere. Catul. Argon. 65. 369.

Nulla domus tales unquam contexit amores. Al. Conjunxit.

[Hic est præteritum a Contego, q. d. Sub eodem tecto clausit.

Puppes canna. Valer. 2. Argon. 108. Antequam in navium usus arbores ferrumque accessissent, antiqui cymbas papyro cannisve palustribus construxerunt. Unde & apud Lucan. 4. 136.

Conseritur bibula Memphitis cymba papyro.

Contexere interrupta, ad Sermonem translatum. Cic. 1. de Legib. 9. Neque tam facile interrupta contexo, quam absolvo instituta.

Contexere cum aliorum negotiis nostra, Conjungere scribendo. Cic. 12. Fam. 15. Deesse mihi nolui, quin te admonerem, ut cogitares, conjunctene malles cum reliquis rebus nostra contexere, an ut multi Græci fecerunt, &c.

Contexere carmen. Cic. pro Cœl. 18. At longius quidem mihi hoc carmen liceret contexere.

Contexere crimen, h. e. Componere, astute conflare. Cic. pro Deiot. 19. At quam festive crimen contexitur!

Contextus, a, um. [συνυφαντος] Partic. ut,

Argento & auro contextus vir, i. e. Veste indutus auro & argento contexta. Tibul. lib. 1. 1. 71. Al. Contectus, probabilius.

Contextus equus trabibus acernis. Virg. 2. Æn. 112.

Contexte, Adv. [συνυφασμένως] ut, Omnia naturali colligatione conserte contexteque fiunt. Cic. de Fato 31.

Contextim, aliud Adv. Plin. lib. 10. cap. 53. Turdi in cacuminibus arborum luto nidificantes, pæne contextim, in secessu generant.

Contextio, ōnis. f. Idem quod Contextus. Boëtius in Topica Ciceronis comment. 5. Quæ eorum natura sit, propositionumque contextio. Rursus paulo post initium lib. 2. De differentiis Topic.

Contextio narrationis. Macrob. in Somn. Scip. lib. 1. cap. 2. Ibid. cap. 5. sub finem, Quum ergo & contextio ipsius, pari æqualitate procedat, & resolutio æqualiter redeat usque ad monadem, &c.

Contextus, ūs. m. [συνύφανσις] Cic. 5. de Finib. 32. Pennarumque contextu corpori tegumenta faciebat. Ex Accio.

Factorum dictorumque contextus. Quintil. lib. 3. cap. 9.

Lenis & fluens. Quintil. lib. 9. cap. ult.

Contextus querelarum, & Contextus rerum asperarum. i. e. Series continua. Valer. Max. lib. 7. cap. 2. ext. 1. de Socrate.

Contextus ratis. Ausonius in Periocha lib. 5. Odyss. Qui contextu ratis temere properare navigationem solus aggreditur. Duodecima die tempestate commota, infestante Neptuno, trabium compago dissolvitur.

Contextus rerum, Connexio. Cic. 5. de Finib. 83.

Contextus & continuatio sermonis. Quintil. lib. 8. cap. 2.

Contextum aliquem dissolvere. Lucret. lib. 1. 244.

Contextum dicendi intermittere. Quintil. lib. 10. cap. ult. non ita procul a fine.

Contextu longiore loqui. Plin. lib. 10. cap. 42.

Recto contextu scribere. Quintil. lib. 1. cap. 19. Et lib. 1. cap. 5. p. 60.

Contextus orationis. Al. Complexus.

Uno contextu, pro Uno temporis articulo, non divertendo ad alios actus. Ulp. in l. hæred. palam, in fine. D. de testamentis, Uno contextu actionis testari oportet. Est autem Uno contextu, Nullum alienum actum testamento intermiscere.

Contĭceo, ticui, tĭcitum, [κατασιγάω] ĕre. Omnino tacere. Virg. 2. Æn. 1.

Conticuere omnes: intentique ora tenebant. Cic. 3. in Catil. 10.

Recitatis litteris, debilitatus atque abjectus conscientia, repente conticuit.

Fibræque repente Conticuere. Sil. lib. 1. 139. i. e. Exta muta fuere.

Hiatu muto conticuit. Lucan. 5. 132.

Litteræ forenses & senatoriæ conticuerunt. Cic. 2. Off. 3. i. e. Desii collocare operam in forensibus caussis.

Molæ vacuæ conticuere. Ovid. 6. Fast. 348.

Tetricæ tubæ conticuere. Martial. 7. 79. ad Faustinum.

Conticere, de re inanimata. Cic. de Clar. Orat. 324. Paulo ante quam perterritum armis hoc studium, Brute, nostrum conticuit subito, & obmutuit. [Omnia hæc Præterita a sequente verbo sunt sine dubio. Conticitus participium vereor ut usquam lectum sit. Præsens Indic. occurrit in Gloss. Lat. Gr. Conticet, Conticescit, σιωπᾷ.

Conticesco, [κατασιωπάω] ĕre. Idem quod Conticere. Cic. Post redit. in Senat. 16. Saltem dum conticesceret illa lamentatio & gemitus urbis.

Conti-

Conticeſcebatque paulatim tumultus. Liv. 25. 10.
Ætas nulla de tuis laudibus conticeſcet. Cic. pro Marcell. 9.
Ad caſus aliquos. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Conticeſcunt artes, Jacent neglectæ. Cic. pro Muren. 22. Simulatque increpuit ſuſpicio tumultus, artes ilico noſtræ conticuerunt.

CONTĬCĬNIUM, i. n. [κατακοιμητή] Conticinium puto (inquit Varro de L. L. 6. 4. extr.) a Conticeſcendo dictum: ſive, ut Opilius ſcribit, ab eo quod conticuerunt homines. Nonius 1. 313. Conticinium, Noctis primum tempus, quo omnia quieſcendi gratia conticeſcunt. Plaut. Aſin. 3. 3. 95. Redito huc conticinio.

CONTĬFEX, CONTIFICIUM. V. CONTUS.

CONTIGNO, [συνδοκόω] āre. Tigna conjungere. Plin. lib. 9. cap. 3. Gedroſos, qui Arbin amnem accolunt, Alexandri Magni claſſium præfecti prodidere, in domibus fores maxillis belluarum facere, oſſibus tecta contignare, ex quibus multa quadragenûm cubitorum longitudinis reperta. De belluis Indici maris. Cæſ. 2. Bell. Civil. 15. Et quicquid eſt contignatum, cratibus conſternitur.

CONTIGNATIO, ōnis. f. [συνδόκωσις] i. e. Textura trabium ac tignorum. Sic utitur Cæſ. 2. Bell. Civil. 9. Vitruv. 4. 2. & ſæpe alibi. Contignationes (inquit Budæus) vulgo *Eſtagia* dicuntur: quarum ſupremæ, aut etiam ſuperiores, Cœnacula dicuntur, στέγαι Græcis. Columel. lib. 1. cap. 6. Ut & contignatio careat incendii periculo. Pro miraculo refertur apud Liv. 21. 62. quod Bos in tertiam contignationem conſcendiſſet; i. e. In tertium Solarium.
Tegere una contignatione binas ædes. Papinian. in l. binas quis. D. de ſervit. urb. præd. Binas ædes habebat una contignatione tectas.

CONTIGNUM, i. n. Feſtus; Contignum, eſt Fruſtum carnis cum ſeptem coſtis demptum.

CONTIGUUS, V. CONTINGO.

CONTĬNEO, tĭnui, tentum, [συνέχω, ἐπέχω, κατέχω, ἐπισχεῖν, ἀνέχω] ēre. Idem quod Tenere, & quodammodo arripere. Plaut. Rud. 2. 6. 26. Perii: animo maleſit: contine quæſo caput.
Coercet & continet mundus omnia ſuo complexu. Cic. 2. de Nat. Deor. 58.
Adjungi & contineri. Cic. 6. Verr. 117. Eorum conjunctione, pars oppidi, quæ appellatur Inſula, mari disjuncta, anguſto ponte rurſum adjungitur & continetur.
Continere, pro Retinere, conſervare. Cic. 2. Off. 84. Nec enim ulla res vehementius Rempublicam continet, quam fides.
Homines venis, & nervis, & oſſibus continentur. Cic. 2. de Nat. Deor. 59. h. e. Conſtant & componuntur.
Continere, pro Cohibere. Trajanus Plinio, 10. Epiſt. 20. Nihil opus ſit, mi Secunde cariſſime, ad continendas cuſtodias plures commilitones converti.
Belluas immanes ſeptis. Cic. 13. Philipp. 5.
Canes catenis per diem. Columel. lib. 7. cap. 12.
Civitatem in officio. Cæſ. 5. Bell. Gall. 3. Ad Cæſarem venire noluiſſe, quo facilius civitatem in officio contineret.
Clauſtris aliquem. Claud. de 4. Conſ. Hon. 230.
Equos frenis. Sen. Hippol. 10.
Exercitum vel equitatum caſtris. Cæſ. 2. Bell. Gall. 39.
Finibus rerum ſuarum ſe continere. Cic. 1. Off. 92.
Matronas ſi ſui juris finibus contineret pudor. Liv. 34. 2.
Oppida magis metu, quam fide continebantur. Liv. 30. 20.
Suos ſilentio. Liv. 27. 15. Conſul interim ſilentio continebat ſuos.
Alvum. Plin. lib. 14. cap. 6. h. e. Aſtringere & comprimere alvum.
Animam, Spiritum. Cic. 1. de Orat. 161. Deinde quum ſpiritus ejus eſſet anguſtior, tantum continenda anima in dicendo eſt aſſequutus, ut, &c.
Appetitiones animi regere ac continere. Cic. 4. Tuſc. 22.
Audita. Ter. Eun. 1. 2. 23.
Quæ vera audivi, taceo, & contineo optime.
Corpus profluvio laborans. Celſ. lib. 1. in procem.
Dicta in aliquem. Cic. 2. de Orat. 222. Nam ea dicta appellantur proprio jam nomine. Sed ut in Scævolam continuit ea Craſſus, &c.
Dolorem. Cic. 3. de Nat. Deor. 91. A deo immiſſum dolorem, non conceptum a ſeipſo, continebat.
Dolorem tacitum. Liv. 40. i. e. Diſſimulare dolorem.
Gaudium tacitum. Liv. 30. 17. Tacitum continere gaudium non poterant.
Gradum, i. e. Subſiſtere. Virg. 3. Æn. 598.
Impetum militum. Liv. 7. 37.
Iracundiam. Cic. 11. Fam. 3. Et te miramur, quum hæc reticueris, non potuiſſe continere iracundiam tuam, &c.
Lacrymas. Plaut. Moſt. 3. 2. 135. Vix videtur continere lacrymas.
Linguam, pro Refrenare. Cic. 1. Q. frat. 1. Quumque ea maxime animum moveat, tamen tibi eſſe diligentiſſime linguam continendam.
Manus. Ter. Adel. 4. 2. 26.
Laudas? næ ille continebit poſthac, ſi ſapiet, manus.
Manus ab aliquo. Ovid. 11. Epiſt. 80.
Manus alicujus ab aliquo. Cic. in Catil. 21. Quorum ego vix abs te jam diu manus ac tela contineo.
Odium in aliquem conceptum jam diu. Cic. Poſt redit. ad Quir. 1.
Riſum. Cic. 4. de Finib. Riſum contine, ſi potes.
Vocem conjurationis non poteſt continere parietibus domus. Cic. 1. in Catil. 6. Nec privata domus parietibus continere vocem conjurationis tuæ poteſt. i. e. Non poteſt tacere. [Immo Non prohibere, quin innoteſcant omnibus quæ cum conjuratis egiſti.
Vocem non continere. Plin. lib. 14. cap. 22. Alii redituras per jugulum voces non continent. De temulentis.
In jejunio aliquem. Celſ. lib. 7. cap. 26.
Continere ſe, idem quod Abſtinere ſe. Ter. Eun. 5. 2. 20. Vix me contineo, quin involem in capillum. Cic. 8. Fam. 6. Quum præſertim is ſit, qui ſi pernicioſum ſciret eſſe loqui de hac re, vix tamen ſe contineret.
Male ſe continere, i. e. Vix ſe continere. Ovid. 4. Met. 351.
Continere ſe a ſupplicio, & reprimere. Cic. 7. Verr. 71.
Continere ſe in aliqua libidine, & in alia ſe effundere. Cic. in Parad. 3.
Continere ſeſe in occulto. Cæſ. 2. Bell. Gall. 18.
Continere ſe domi aut ruri. Ter. Phorm. 2. 2. 16. Sic
Continere ſe tectis. Plin. lib. 11. cap. 10.
Mœnibus urbis ſe. Ovid. 13. Met. 207.
Domi, atque intra privatos parietes aliquem. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Contineo me ab exemplis Græcis. Cic. 2. de Finib. 62.
Continere ſe ab aſſentiendo. Cic. 4. Acad. 104.
Continere animo ac memoria Fontes omnium rerum quæ ad dicendum pertinent. Cic. 1. de Orat. 94.
Continere alvo dicitur mulier prægnans. Cic. 1. de Divin. 39. Quum prægnans hunc ipſum Dionyſium alvo contineret, ſomniavit, &c.
In alvo ſpem a viro commendatam continet mulier. Cic. pro Cluent. 34.
Continet me tempeſtas. Plaut. Amph. 2. 2. 5. An tempeſtas continet, qui, &c. i. e. Detinet, impedit, & remoratur.
Continet epiſtola tertia, eſſe tibi redditam orationem pro Clario. Plin. 9. Epiſt. 28.
Magnum mendum. Cic. 14. Att. 24. Itaque me Idus Martiæ non tam conſolantur, quam antea: magnum enim mendum continent.
Continetur publica ſalus incolumitate illius. Plin. 10. Epiſt. 35. i. e. Retinetur & conſervatur.
Salute alicujus alterius ſalutem contineri. i. e. Ex ea pendere. Cic. pro Marcel. 23.
Continetur honeſtas ex quatuor virtutibus. Cic. 2. de Finib. 35.
Continentur artes cognatione quadam inter ſe. Cic. pro Arch. 2. Etenim omnes artes, quæ ad humanitatem pertinent, habent quoddam commune vinculum, & quaſi cognatione quadam inter ſe continentur.
Contineri genere & nomine familiæ. Cic. pro Cæcin. 55. Tamen & ipſi tuæ familiæ & genere & nomine continentur.
Philoſophorum libris aliquid continetur. Quintil. in procem. lib. 1.
Atque hæc omnia uno verbo continentur. Cic. 2. de Orat. 150.

CONTĬNENS, [συνεχής] Partic. Idem eſt quod Contiguus, conjunctuſque. Liv. Continens imperium uſque ad nos habebitis. i. e. Sine ullo intervallo, Non interruptum.
Continens ager. Labeo in l. ult. D. de acquir. rer. domin.
Continentia fundo alicujus prædia, atque adjuncta mercari. Cic. pro Cæcin. 11.
Continens ſpiritus & Intermiſſus, contraria. Cic. 3. de Orat. 214.
Longo agmine, nec continenti, mæſti ac prope victi procedunt. Liv. 10. 35. extr.
Labore continenti omnia ſuperare. Cæſ. 7. Bell. Gall. 24. i. e. Continuo, nec interrupto.
Biduo continenti. Suet. in Calig. cap. 19. Per hunc pontem ultro citroque commeavit, biduo continenti.
Curſu continenti ſequi fugientes. Liv. 22. 15.
Imber continens, Continuus. Liv. 23. 44. Imber continens per totam noctem uſque ad horam tertiam diei inſequentis tenuit.
Omniaque velut continenti incendio ardere viſa. Curtius 3. 8. 18.
Juga continentia. Liv. 27.
Memoria. Quod quidem continens memoria ſit. Vide ex Livio in NULLUS dum. H. St.
Continentia ædificia. in l. eo jure. §. 1. D. in quibus cauſ. pignus vel hypo.
Oratio continens. Cic. 1. Tuſc. 16. Sed nihil te interpellabo: continentem orationem audire malo.
Punicum bellum continenti ſcriptura expoſitum diviſit in ſeptem libros. Suet. de Clar. Gram. cap. 2. De Cratete Mallote loquitur.
Somnus continens. Celſ. lib. 3. cap. 20. de Lethargo, Si vero continens ei ſomnus eſt, utique excitandus eſt, &c.
Continens, [ἐγκρατής] Qui abſtinet, maxime a mulieribus. Ter. Eun. 2. 1. 21. —hoc nemo fuit
Minus ineptus, magis ſeverus quiſquam, nec magis continens.
Interdum Continens cum adjectione, ut apud Valer. M. in lib. 4. cap. 3. Pericles, Sophoclis intemperantiam increpans, dixit, Prætori non ſolum manus a pecuniæ lucro, ſed etiam oculos a libidinoſo aſpectu continentes eſſe debere. H. St.
Continentiſſimus, pro Homine minime avaro. Cic. in Parad. 1. In quo equidem continentiſſimorum hominum majorum noſtrorum ſæpe requiro prudentiam, qui hæc imbecilla & commutabilia pecuniæ membra, verbo bona putaverunt appellanda.
Parcus & continens. Plin. 5. Epiſt. 20.
In continenti; ſubaud. Tempore. Ulp. in l. quod ait lex. D. ad legem Juliam de Adulteriis, Quod ait lex, In continenti filiam occidat: ſic erit accipiendum, ne occiſo hodie adultero, reſervet, & poſt diem filiam occidat, vel contra. debet enim prope uno ictu, & uno impetu utrumque occidere, æquali ira adverſus utrumque ſumpta. Quod ſi non affectavit, ſed dum alterum occidit, profugit filia, & interpoſitis horis adprehenſa eſt a patre, qui perſequebatur, in continenti videbitur occidiſſe. Sunt qui conjunctim legunt, Incontinenti.
Ex continenti. Idem. Ulp. in l. ſed etſi. D. quod cum eo qui in alien. pot. Sed an etiam temporis ratio haberi debeat: ut ſi quidem ex continenti cum filio agatur, detur actio in id quod facere poteſt: ſi vero poſt multos annos, non debeat indulgeri?
Continens, & firmamentum cauſæ dicitur Latine, quod Punctum litis deciſorium vocant, inquit Budæus. Cic. in Topic. 95. Quibus autem hoc, qua de re agitur, continetur, ea Continentia vocentur, quaſi firmamenta defenſionis: quibus ſublatis, defenſio nulla ſit.
Continentia cum ipſo negotio, ſunt Ea quæ ſemper affixa eſſe videntur ad rem, neque ab ea poſſunt ſeparari. Cic. 1. de Invent. 37.
Continentia urbis, pro Suburbiis accipiuntur, quod cum ipſa urbe ſe teneant, contiguaque ſint. Alciat. de verb. ſignific. Notandum, qui extra continentia urbis eſt, abeſſe. Ceterum uſque ad continentia, non abeſſe videbitur. Inter continentia Vicos vult intelligi Ulp. in l. collegarum. D. de verb. ſignif.

CONTĬNENS, entis. f. [ἤπειρος] eſt Terra quæ non eſt inſula. Plin. lib. 5. cap. 29. Alexander idem per duo ſtadia continenti adnexuit. Subauditur ſemper Terra.

CONTINENTER, Adv. [συνεχῶς] i. e. Conjuncte, continueque. Cæſ. 1. Bell. Gall. 1. Belgæ cum Germanis continenter bellum gerunt.
Continenter ire. Paulus in l. ſervitutes prædiorum. D. de ſervit.
Continenter vivere. [ἐγκρατῶς] Cic. 1. Off. 106. Atque etiam ſi conſiderare volemus, quæ ſit in natura hominis excellentia & dignitas, intelligemus quam ſit turpe diffluere luxuria, & delicate ac molliter vivere: quamque honeſtum parce, continenter, ſevere, ſobrie.

CONTINENTIA, æ. f. [ἐγκράτεια] V. ABSTINENTIA. Cic. 2. Off. 86. Et continentia in omni victu, omnique cultu corporis tuendi cauſa, & in prætermittendis voluptatibus.
Continentia, Cohærentia. [συνοχή] ut
Continentia regionum. Macrob. 5. Saturn. cap. 15. Sed nec in catalogo auxiliorum Turni, ſi velis ſitum locorum mente percurrere, invenies illum

illum continentiam regionum sequutum. Paulo ante dixerat, Cohærentiam regionum.

CONTENTUS, [ἀρκούμενος, ἀγαπῶν] Nomen adjectivum potius quam participium, dicitur (inquit Valla lib. 1. cap. 30.) Qui continet quod animo satisfacit, non qui continetur. Plaut. Merc. 4. 6. 8.

Nam uxor contenta est, quæ bona est, uno viro. Cic. pro Quint. 12. Posteaquam nescio quid impendit, & in commune contulit, mediocri quæstu contentus esse non poterat.

Contentus ad. Cic. in Parad. 6. Opinor in eo cui tanta possessio est, ut ad liberaliter vivendum facile contentus sit.

Contentus de. Cic. de Amicit. 21. De his communis vita contenta est. Puto mendosam esse hanc lect. H. St. Præpositionem omittunt emendati libri.

Contentus est parvo. Cic. de Amicit. 88.

Honesto parvo contentus. Claud. 1. in Ruff. 201.

Modico. Juven. 9. Sat. 9.

Paucis. Hor. 1. Serm. 3. 16.

Vivit sua sorte. Hor. 1. Serm. 1. 3.

Contentus hac iniquitate non fuit. Cic. 4. Verr. Sic

Contentus libertate. Cic. 1. de Finib.

Contentus fueram hoc solum scribere tibi. Plin. 10. Epist. 6. Quintil. lib. 5. cap. 12. Hæc breviter demonstrasse contentus.

Contentum abire. Virg. 5. Æn. 314.

CONTENTUS, Partic. a CONTENDO. V. s. l.

CONTENTE, Adv. Continenter. Plaut. Asin. 1. 1. 63.

Volo amori obsequutum illius, volo amet me patrem,
Quanquam illum mater arcte contenteque habet. *Sa mere le tient de court.* h. e. Parce & continenter eum tractat. conf. CONTENTE in CONTENDO. V. & Gronov. ad loc.

CONTINUUS, Adj. [διηνεκής, συνεχής, ἐχόμενος] ut, Continuus spiritus. Plin. lib. 10. cap. 29.

Dentes continui, quibus opponuntur Serrati. Plin. lib. 10. cap. 73. In potu quibus serrati dentes, lambunt: quibus continui dentes, sorbent, ut equi, boves.

Continuus & Intermissus, contraria. Plin. 2. Epist. 17. Litus ornant varietate gratissima, nunc continua, nunc intermissa tecta villarum.

Amor continuus. Propert. lib. 1. 20. 1.

Continuum triduum, continuus dies. Plaut. Mil. 3. 1. 144.

Consulatus continui. Plin. in Paneg. cap. 58. pr. Qui continuis Consulatibus fecerat longum quendam & sine discrimine annum.

Dies continuos complures in litore conviviisque jacuisti. Cic. 1. Verr. 9.

Humum continuam diducere. Ovid. 8. Met. 587.

Ictu continuo Fortunæ vulnerari. Ovid. 2. de Pont. 7. 41. Al. Verberari.

Labor. Ovid. 1. de Pont. 4. 8.

Labores continuos dare desidiæ. Plin. in Paneg. Alius labores si non continuos, desidiæ ac voluptati dedisset.

Montes. Hor. 1. Epist. 16. 5.

Laus continua. Plin. 7. Epist. 30. Nunquam officiorum varietate continuam laudem humanitatis confregit.

Prætura continua. Cic. pro Font. 31. Tum autem continuæ Præturæ, quæ, &c.

Regnum continuum. Liv. 1. 47. Si, quum Tanaquil peregrina mulier tantum moliri potuisset, ut duo continua regna viro, ac deinceps genero dedisset, &c.

CONTINUO, [παραχρῆμα] Adv. i. e. Confestim, vel statim. Virg. 4. Georg. 548.

— continuo matris præcepta facessit. Cic. 14. Fam 3. Ut ad me continuo initia rerum & rationem totius negotii posses scribere.

Continuo exeo. Ter. Eun. 3. 2. 50.

Continuo hic ero, vel adero. Ter. Heaut. 3. 1. 96.

Haud mora, continuo perfectis sanguine votis, &c. Virg. 3. Æn. 548. Pleonasmus est, ut annotat Servius.

Continuo, simul ac. Labeo in l. apud Aufidium. D. de opt. leg. Quin etiam res continuo ejus fit, simul ac dixerit eam se sumere.

Continuo, aut interrogative, aut negative ponitur: & idem est quod Non ideo, vel Num ideo: ut, Continuo ne si ille stulte dixit, tu stultius facies? Cic. pro Rosc. Amer. 94. Non continuo, si me in gregem sicariorum contuli, sum sicarius. Idem 2. de Orat. 199. Citra negationem aut interrogationem non eleganter hoc modo uteremur. Hæc ex Valla lib. 2. cap. 30.

CONTINUE, pro Assidue. Quintil. lib. 2. cap. 20. An virtus sit Rhetorica; Qui grana ciceris ex spatio distante missa in acum continue & sine frustratione inserebat. Al. Continuo.

CONTINUĬTAS, ātis. f. [συνέχεια, συνάφεια] Idem quod Continuatio. Plin. lib. 8. cap. 30. Collum & juba continuitate spinæ porrigitur, flectique nisi circumactu totius corporis nequit. Hinc dicimus Viscosum illud esse quod continuitatem servat. h. e. Quod continuo quodam filo ac ordine cohæret. conf. Varr. L. L. 6. 6.

CONTINUO, [διατελεῖν, συνείρω, συνάπτω] āre. Plin. lib. 14. cap. 22. Biduo duabusque noctibus perpotationem continuavit.

Venti continuant. Cels. lib. 2. cap. 1. At si a prima hieme Austri ad ultimum ver continuarunt, laterum dolores, &c.

Agros continuare. Liv. 34. 4. Quid legem Liciniam excitavit de quingentis jugeribus, nisi ingens cupido agros continuandi?

Anni continuantur. Plin. lib. 17. cap. 2.

Gaudia pleno favore. Claud. 1. in 1. Conf. Stil. 1.

Continuare domos mœnibus, pro Conjunctim extruere. Liv. 1. 44. extr. Ut neque interiore parte ædificia mœnibus continuarentur, quæ nunc vulgo etiam conjungunt, &c. Sic apud Ovid. 4. de Pont. 15. 16. Domus continuata foro.

Cohærere & continuari. Cic. 1. de Nat. Deor. 54. In hac igitur immensitate latitudinum, longitudinum, altitudinum, infinita vis innumerabilium volitat atomorum, quæ interjecto inani, cohærescunt tamen inter se, & aliæ alias apprehendentes continuantur.

Junctum, & continuatum. Cic. 2. de Nat. Deor. 117.

Continuare nocte & die iter. Cæs. 3. Bell. Civil. 11.

Continuare diem & noctem opus. Cæs. 1. Bell. Civil. 62. pr.

Hiems continuatur. Ovid. 1. de Pont. 2. 26.

Possessio retinetur & continuatur. Afric. in l. si de eo. D. de acquir. vel amitt. possess.

Latus lateri. Ovid. 1. de Arte Am. 496.

Dapes continuare, Ordine continuo apponere. Hor. 2. Serm. 6. 108.

Somnos. Ovid. 15. Epist. 90.

Fletus continuati. Cels. lib. 6. cap. 6.

Continuatum & Interruptum, contraria. Cic. 3. de Orat. 147.

Singula verba, Continuatis & conjunctis opponuntur apud Cic. 3. de Orat. 147.

Continuari, pro Contiguum & finitimum esse. Tacit. de Germ. morib. 45. Sictionibus Sitonum gens continuatur.

CONTINUĀTE, Adv. Festus.

CONTINUĀTIM, aliud Adv. Augustin.

CONTINUATIO, ōnis. f. [συνέχεια, συνάφεια] Cic. 1. Acad. 29. Intra quasi fatalem & immutabilem continuationem ordinis sempiterni.

Naturæ continuatio, conjunctioque, quam vocant συμπάθειαν. Cic. 2. de Divin. 119.

Rerum continuatio & series. Cic. 1. de Nat. Deor. 9. Est mirabilis quædam continuatio seriesque rerum, ut alia ex alia annexa, & omnes inter se aptæ colligatæque videantur.

Verborum continuatio. Cic. 2. de Orat. 261.

Verborum nimis longa continuatio. Cic. 3. de Orat. 46.

Imbrium continuatio. Cæs. 3. Bell. Gall. 29.

CONTINGO, tĭgi, tactum, [ἅπτομαι. ἐφάπτομαι] ĕre. ex Tango compositum: Idem quod simplex. Virg. 2. Æn. 239.

— funemque manu contingere gaudent. Columel. lib. 5. cap. 6.

Contingere se inter se, vel Contingere inter sese. Plin. lib. 17. cap. 10. Ne se inter se contingant. Columel. lib. 5. cap. 10. Curato ne inter sese contingant.

Helvii, fines Arvernorum contingunt. Cæs. 7. Bell. Gall. 7.

Infamia temporis contigerat nostras aures. Ovid. 1. Met. 211. Verba Jovis.

Cibum rostris contingunt animalia quædam. Cic. 2. de Nat. Deor. 122.

Contingere pro se quisque victrices dextras consulum cupientes. Liv. 28. 9.

Contingi calce, Calcitrari. Columel. lib. 6. cap. 2.

Avem ferro. i. e. Telo ferreo. Virg. 5. Æn. 509.

Limen contingere alicujus. i. e. Pervenire usque ad domum. Ovid. 4. de Pont. 5. 16.

Metam. Hor. in Arte Poet. 412.

Nox mediam cæli metam contigerat. Virg. 5. Æn. 836.

Pietas contingit finem suum. Ovid. 4. de Pont. 8. 38.

Et finem pietas contigit illa suum.

Portum. Ovid. 3. Met. 634.

Terram saltu. Stat. 5. Theb. 171.

Terram contingere osculo. Liv. 1. 56. extr.

Visu aliquid. Sil. lib. 13. 506.

Contingere alicui rei, pro Contiguum esse. Cæs. 1. Bell. Gall. 38. in Vesontionis oppidi descriptione, Ita ut radices montis ex utraque parte ripæ fluminis contingant. Nisi forte quis contendat, Ripæ esse nominativum, Radices accusativum: id quod puto. [Et quis dubitet, nisi indoctissimus?

Contingunt corpus amurca. i. e. Ungunt, tingunt. Virg. 3. Georg. 448.

Sale aliquid contingere, Salire. Virg. 3. Georg. 403.

Pocula circum oras melle. Lucret. 2. 754.

Contingere existimationem. Ulp. in l. absentem. §. adversus. D. de pœnis.

Contingere regiam propinquitate. Liv. 24. 22. extr. An quicunque aut propinquitate, aut affinitate, aut aliquibus ministeriis regiam contigissent, alienæ culpæ rei trucidarentur.

Contingere aliquorum familias. Suet. in Neron. cap. 32. Ante omnia instituit, ut e libertorum defunctorum bonis, pro semisse dodrans cogeretur eis, qui sine probabili causa eo nomine essent, quo fuissent illæ familiæ, quas ipse contingeret.

Nullo gradu aliquam domum. Suet. in Galb. cap. 2. Neroni Galba successit, nullo gradu contingens Cæsarum domum.

Propius contingere aliquem, pro Cognatione propiore alicui junctum esse, vel etiam amicitia & familiaritate. Hor. 2. Serm. 6. 52.

Contingere auctoritatem loci alicujus. Cic. pro Lege Manil. 1. Nam quum antea per ætatem nondum hujus auctoritatem loci contingere auderem, statueremque, &c.

Animum cura contingere, Afficere solicitudine. Val. 7. Argon. 173.

Nihil contingitur eo facto causa mea. Liv. 40. 14. extr. Recte an perperam fecerint, ipsi sui facti rationem reddent: meam causam, quæ nihil eo facto contingitur, ne miscueris.

Crimine contingi. Ulp. in l. 1. §. hoc autem Senatusconsultum. D. de servis fugitivis, Et ut ii, apud quos delitescant, puniantur, si crimine contingantur.

Negotio contingi. Tryphoninus in l. bona fides. §. incurrit. D. deposit. Si totius rei æquitatem, quæ ex omnibus personis quæ negotio isto continguntur impletur, mihi reddenda sunt, &c.

Contingit aliquid, [συμβαίνει, γίνεται] pro Accidit. Cic. 5. Tuscul. Quod non modo singulis hominibus, sed potentibus populis sæpe contigit.

Connubia contigerant illi tuæ matris. Nestor ad Achillem apud Ovid. 12. Met. 194.

Contigit aulæ Ausoniæ Nerva. i. e. Adeptus est imperium Romanum. Martial. lib. 12. 6.

Contigit Ausoniæ procerum mitissimus aulæ
Nerva, &c.

Gaudia contingunt mihi. Ovid. 2. de Pont. 1. 7.

Honor contigit tibi ex merito. Ovid. 4. de Pont. 7. 16.

Abunde contigit illi valetudo, fama, gratia. Hor. 1. Epist. 4. 10.

Si mihi vita contigerit. Cic. 10. Fam. 24. Quod si mihi vita contigerit, omnes gratas amicitias, atque etiam pias propinquitates, in tui observantia, indulgentia, assiduitate vincam.

In magnis animis contingit. Cic. 1. Off. 74. Multi enim sæpe bella quæsiverunt propter gloriæ cupiditatem: atque id in magnis animis ingeniisque plerumque contigit, eoque magis si sint ad rem militarem apti.

Quod vix evenit, Contigisse dicitur, inquit Donatus. Ter. Andr. 4. 2. 13.

Hanc mihi expetivi: contigit: conveniunt mores.

Contigit ut. Cic. 5. Philipp. 49. Utinam C. Cæsari, patri dico, contigisset adolescenti, ut esset Senatui carissimus.

CONTINGO, ex Tingo compositum; idem quod simplex Tingo. Lucret. lib. 2. 754.

Proinde colore cave contingas semina rerum,
Ne tibi res redeant ad nihilum funditus omnes. i.e. Quum omnia

omnia colorata fint mutabilia, cave dixeris principia rerum effe colorata. [Non videtur a Tingo compofitum, fed a Tango. V. in CONTACTUS, Partic. Sic Contingere amurca, fale, melle &c. fupra.

CONTINGENS, [ἀπτόμενος] Partic. Cic. 2. de Divin. 91. Docet enim ratio Mathematicorum, &c. quanta humilitate Luna feratur, terram pæne contingens.
Æthereo contingens vertice nubes. Tibull. 1. 7. 15.
Pars pretii contingens alicui. Marcellus in l. domino. D. de Senatufc. Silan. Pretii autem partem fibi contingentem focium confequi oportet.
Contingens, [συμβεβηκός] Contingentia dicuntur, Quæ in utramque partem accidere poffunt, & quæ accidere æque ac non accidere natura comparata funt. h. e. Quæ funt ancipitis eventus. Bud.

CONTACTUS, a, um. [ψαυσθεὶς] Partic. ut,
Colore croci contactum aliquid. i. e. Tinctum. Lucret. lib. 6. 1186.
Sale modico contactum. Celf. lib. 2. cap. 24. Stomacho autem aptiffima funt, quæcunque auftera funt: etiam quæ acida funt, quæque contacta fale modico funt.
Halitu contacta animalis res. Plin. lib. 11. cap. 53. Animæ leonis virus grave, urfi peftilens: contacta halitu ejus, nulla fera attingit.
Cupidinibus nullis contactus. Propert. lib. 1. 1. 2.
Rabie contacta civitas. Liv. 4. 9. Nec ulla fpecies cladefque belli abeft, velut contacta civitate rabie duorum juvenum, funeftas nuptias ex occafu patriæ petentium.
Societate contactus. Liv. lib. 31. 8. extr. Multis in Italia contactis gentibus Punici belli focietate. Idem lib. 38. 55. Ut omnia contacta focietate peculatus viderentur. i. e. Velut contagione infecta.
Religione contactus dies. Liv. 6. 28. Etenim fi diem contactum religione, infignemque nomine ejus loci timeant Romani, quanto magis Allienfi die Alliam ipfam, monimentum tantæ cladis reformidaturos?
Sacrilegio contactos milites furor agitat. Liv. 29. 8.

CONTACTUS, ûs. m. [συναφὴ] Columel. lib. 11. cap. 3. Contactu ejus languefcunt incrementa virentium. Plin. lib. 10. cap. 59. Pullis anferum urtica contactu mortifera.
Viriles contactus refugere dicuntur feminæ caftæ. Ovid. 7. Met. 241.
Dominationis contactus. Tacit. in Vita Agric. 30. Oculos quoque a contactu dominationis inviolatos habebamus.
Immundo contactu fœdare aliquid. Virg. 3. Æn. 227.
Infecti quafi valetudine & contactu. Tacit. 6. Ann. 7. i. e. Contagio.

CONTAGIUM, i. n. pro Contactu. Plin. lib. 4. Epift. 11. Quumque ei carnifex manum daret, averfata eft, & refiluit: fœdumque contagium quafi plane a cafto puroque corpore noviffima fanctitate rejecit. Al. Contactum.
Contagia feminei generis. Martial. lib. 11. 48.
Cur fic feminei generis contagia vitet, &c. i. e. Contactum.
Contagium, Genus morbi, qui ex contactu contrahitur. Virg. 1. Ecl. 51.
Ne mala vicini pecoris contagia lædant. i. e. (ut ait Servius)
Ne morbi vel peftilentiæ corrumpant. unde contingit ut una aliquo morbo moriente, omnes idem morbus corruptas interimat.
Ignava contagia. Claud. 1. in Eutrop. 489.
Lucri. Hor. 1. Epift. 12. 12.
Morbi. Sil. 11. 13.
— ceu dira per omnes
Manarent populos fœdi contagia morbi.
Scelerum. Lucan. lib. 3. 322.
Agunt contagia late. Ovid. 7. Met. 551.
Fugere contagia. Ovid. 5. Trift. 4. 33.
Penetrant in aliquem morbi contagia. Lucret. lib. 3. 472.
Vitare contagia. Ovid. Rem. Amor. 613.
Contagium, vocabulum effe in medio pofitum tradit Gell. 19. 9. Et fic utitur Lucret. 3. 345.
Ex ineunte ævo fic corporis atque animaï
Mutua vitalis difcunt contagia motus. Ubi per Contagia corporis & animæ, intelligitur earum Conjunctio & connexio. V. Parei Lex. Crit.

CONTĀGIO, ōnis. f. Idem. Plaut. Amph. prol. 31.
Contagione meæ matris metuo malum.
Somno fevocatus animus a focietate & contagione corporis. Cic. 1. de Divin. 63.
Quæ Græce συμπάθεια eft, Contagionem fecit Cicero. Pontanus in Actio 203. H. St. Extat fol. 111. b Aldi.
Contagio cum corporibus. Cic. 1. Tufc. 72. Qui autem fe integros caftofque fervaviffent, quibufque fuiffet minima cum corporibus contagio, &c.
Afpectus contagio. Cic. pro Cluent. 193. h. e. Contagiofus afpectus, translatitie, pro Venenofo & lubrico ac perniciofo.
Belli contagio dicitur, Quum ex uno bello, vel uno bello confecto, fubinde alia belli occafio oritur. Liv. 1. 15. Belli Fidenatis contagione irritati Veientium animi, & confanguinitate, &c.
Confcientiæ contagio. Cic. 7. Verr. 122. Deliberatum autem eft, fi res opinionem meam, quam de vobis habeo, fefellerit, non modo eos perfequi, ad quos maxime culpa corrumpendi judicii, fed etiam illos, ad quos confcientiæ contagio pertinebit. h. e. Qui ejus culpæ confcii erunt, & eo crimine quodammodo infecti.
Malorum contagiones. Cic. 2. Off. 80. Nec vero folum ipfa cecidit, fed etiam reliquam Græciam evertit contagionibus malorum, quæ a Lacedæmoniis profectæ manarunt latius.
Naturæ. Cic. de Fato, 5. Confideramus hic quorum in aliis, ut &c. in urina, ut in unguibus, ut in reliquis ejufmodi naturæ contagio valet. Contagio, hic eft ad verbum, συνάφεια aut συναφὴ, id eft contactus & continuatio rerum in mundo, ut arbitrantur Stoici, nihil disjunctum, nihil diftractum habente. Ex hac autem continuatione naturæ totius cohærentis & continuatæ, res rebus confentiunt. fit proinde ut altera alterius caufam contineat, altera alteri refpondeat.
Sceleris. Cic. pro Muren. 78.
Terrena. Cic. 1. de Divin. 58. Sed & decoloratio quædam ex aliqua contagione terrena, maxime poteft fanguinis fimilis effe.
Turpitudinis. Cic. 1. Att. 13. Mæfti inter fui diffimiles & mærentes fedebant, & contagione turpitudinis permovebantur.
Contaminare fe contagione alicujus rei. Cic. pro Domo 108. Qui aliqua fe contagione prædæ, focietatis, emptionis contaminaverunt, nullius neque privati neque publici judicii pœnam effugere potuerunt.
Dedit hanc contagio labem. Juven. 2. Sat. 78.
Importare contagionem. V. IMPORTO.
Contagio, pro Contactu. Cic. 2. de Nat. Deor. 138. Quæ fpiritu in pulmones anima ducitur, ea calefcit primum ipfo ab fpiritu: deinde contagione pulmonum, &c. Alia exemplaria habent Cogitatione, vel Coagitatione, fed male, quum non raro Contagio pro Contactu ufurpetur.
Contagionem effe dicendum, non Contagium fcribit Feftus Pompeius.
Notandum eft Contagium fere ufitatum effe in oratione metrica, Contagionem vero in foluta. [Poëtæ tamen pl. duntaxat utuntur. V. fuperiora exempla. Contagio, pro Contactio, ut Sufpicio, pro Sufpectio.

CONTĀGES, is. f. pro Contagio dixerunt veteres. Lucret. lib. 4. 336.
Multaque funt oculis in eorum denique mifta,
Quæ contage fua palloribus omnia pingunt. Idem lib. 3. 734.
Corpus enim magis his vitiis, & fine laborat,
Et mala multa animus contagi fungitur ejus.
Contagi, in fexto cafu pro Contage eadem ratione dictum eft; qua, Parti, colli, voci, & fimilia, pro Parte, colle, voce, &c. Lambinus.

CONTĀGIŌSUS, Adj. ut, Contagiofa febris, Contagiofus morbus, & Peftis contagiofa a Celfo dicuntur, Quibus qui laborant, folo contactu alios inficiunt. [Ego non memini me apud Celfum hanc vocem legere, ut nec Peftis pro Peftilentia.

CONTĪGUUS, a, um. Adj. [ἐχόμενος] Quod contingit. Gell. lib. 9. cap. 1. Ufu venit, ut contigui magis, directiorefque ictus fiant, fi, &c. Plin. lib. 2. cap. 9. Sed alias admota cælo, alias contigua montibus.
Contiguæ domus. Ovid. 4. Met. 57.
Contiguus loco mihi erat. i. e. Juxta me erat vel ftabat. Ovid. 4. Faft. 378.

CONTIGUE, Adv. Mart. Capel. lib. 9.
CONTINUO, V. CONTINEO.
CONTINUSA, V. COTINUSSA.
CONTINUUS, V. CONTINEO.

CONTOGĀTUS, a, um. Ammian. 29. 2. Sodalis & contogatus. i. e. Advocatus in eodem foro, interprete Valef.
CONTŎLĔRO, āre. Auguftin.
CONTOLLO, ĕre. Contra tollere, Nonio. Plaut. Aulul. 5. 1. 6. Contollam gradum. i. e. Conferam gradum.
CONTOPHŎRI, V. CONTUS.
CONTOR, [ἐρωτάω] āri. verbum a Contus, i. derivatum; fignificat Interrogare. Cic. 11. Att. 10. Quumque ex eo de me contaretur, eum fibi ita dixiffe narrabat, fe mihi effe inimiciffimum. Hujus compofiti Percontor, frequentior eft ufus. Et etiam in hoc Ciceronis loco quædam exemplaria exhibent Percontaretur, fed alteram lectionem probat Grævius. V. CUNCTOR.
CONTĀTUS, V. CONTUS.
CONTORPESCO, ĕre. Apul.

CONTORQUEO, fi, tum, [συστρέφω] ēre. Idem quod Circum torquere, vel in ambitum & gyrum. Plin. lib. 11. cap. 14. Juba tradit arborem thuris, contorti effe caudicis. Virg. 1. Georg. 481.
Proluit infano contorquens vertice filvas
Fluviorum rex Eridanus. h. e. Tantum excrevit, ut etiam filvas moveret, & erueret arbores. Cic. 2. de Nat. Deor. 55. Non eft enim ætheris ea natura, ut vi fua ftellas complexa contorqueat.
Currum contorquere. Cic. in Arat. v. 61. de Capricorno,
Brumali flectens contorquet tempore currum.
Frena. Valer. 1. Argon. 455.
Freta Nereus. Sil. lib. 3. 50.
Gubernaculum aliquo. Lucret. lib. 4. 902.
Haftam. Virg. 2. Æn. 52.
Sic fatus, validis ingentem viribus haftam
In latus, inque feri curvam compagibus alvum
Contorfit.
Ea celeritate contorquetur, cui par nulla ne cogitari quidem poffit. Cic. 1. de Nat. Deor. 24. De mundo.
Proram contorfit ad lævas undas. Virg. 3. Æn. 462.
Spicula lacertis contorquent. Virg. 7. Æn. 165.
Verba. Cic. 3. Tufc. 63. At quam rhetorice, quam copiofe, quas fententias colligit! quæ verba contorquet!
Contorquere in alium curfum amnes, & deflectere. Cic. 1. de Divin. 38.
Contorquere aliquem tum ad triftitiam, tum ad lætitiam. Cic. 2. de Orat. 72.
Contorquere, alio fignificatu, eft Oratione non recta, fed tortuofa uti, quo genere folebant plerumque Stoici fuas contexere argumentationes. Cic. 2. de Divin. 106. Deinde, inquit, contorquent & ita concludunt: non igitur funt dii, nec fignificant futura. Nam effet recta oratio, Si igitur funt dii, fignificant futura. Ea contortio orationis in repugnantium conclufione eft ufitata. Turnebus.

CONTORTUS, a, um. [συνεστραμμένος] Partic. ut, Contorta cornua. Cic. 2. de Nat. Deor. 121.
Crinis. Sen. Hippol. 5. En impudicum crine contorto caput.
Cufpis lacerto. Ovid. 8. Met. 345.
Res contortæ, dicuntur Perplexæ & perturbatæ, & fibi ipfis minime cohærentes. Cic. 1. de Orat. 250. An vero fi de re ipfa, fi de finibus, quum in rem præfentem non venimus, fi de tabulis & præfcriptionibus controverfia eft, contortas res, & fæpe difficiles neceffario perdifcimus.
Sophifmata contorta & aculeata. Cic. 4. Acad. 75. V. SOPHISMA.
Tela contorta. Flor. 3. 4.

CONTORQUENDUS, [συστρεπτέος] Partic. Cic. 2. de Orat. 72. Qui tanquam machinatione aliqua tum ad feveritatem, tum ad remiffionem animi, tum ad triftitiam, tum ad lætitiam eft contorquendus.

CONTORTE, [συνεστραμμένως] Adv. Cic. 1. de Invent. 20. Hic confidetandum erit ne quid perturbate, ne quid contorte dicatur. V. Perturbate in PERTURBO.
Contortius concludere. Cic. 3. Tufc. 22. Hæc fic dicuntur a Stoicis, concluduntur que contortius.

CONTORTŬLUS, a, um. dimin. a Contortus. Cic. 2. Tufc. 42. Sitne igitur malum dolere, necne, Stoici viderint, qui contortulis quibufdam ac minutis conclufiunculis, nec ad fenfus permanantibus, effici volunt, non effe malum dolorem.

CONTORTIO, ōnis. f. [συστροφὴ] Cic. de Fato, 16. Majus eft enim has contortiones orationis, quam fignorum ortus, obitufque perdifcere.

CON.

CONTORTOR, ōris. m. Ter. Phorm. 2. 3. 27. Bonorum extortor, legum contortor.

CONTORTIPLĬCO, vel CONTORTUPLICO, [πλέκω] āre. Plaut. Perf. 4. 6. 26.

Ita funt Perfarum mores, longa nomina
Contortuplicata habemus. h. e. Adeo dura, & quafi confragofa, ut vix efferri poffint. Verbum eft decompofitum ex Contorqueo & Plico. [Jocofe H. St.

CONTRA, [ἐναντίον, κατὰ, ἀντὶ] Præpofitio accufativo cafui ferviens. Virg. 8. Æn. 699.

Contra Neptunum & Venerem, contraque Minervam.
Contra difciplinam meam te geffifti. i. e. Aliter quam te docuiffem. Apud Plautum.
Facere contra aliquem. Cœlius Ciceroni, 10. Att. 11. Nunc te contra victorem Cæfarem facere, &c. fummæ ftultitiæ eft. V. FACIO.
Contra me eft hæc res. Cic. pro Cluent. 55. Poteft effe dubium quin illa damnatio Staleni, non modo non fit contra Cluentium, fed maxime noftram caufam defenfionemque confirmet.
Contra expectationem omnium. Cæf. 8. Bell. Gall. cap. 40. Quum contra omnium expectationem Cæfar Uxellodunum veniffet.
Contra opinionem omnium. Cæf. 6. Bell. Gall. cap. 29. Celeriter, contraque omnium opinionem, confecto itinere, multos in agris inopinantes deprehendit.
Contra fpem. Liv. 24. 45. pr. Tum pofteaquam res Romana contra fpem votaque ejus velut refurgeret, &c.
Contra leges aliquid accipere. Cic. 4. Verr. 26.
Secundum naturam & Contra naturam, pugnant. Cic. 4. de Fin. 71. Se omnia quæ fecundum naturam fint, bona appellare: quæ autem contra, mala.
Contra officium. Cic. 1. Off. 19. Quæ omnes artes in veri inveftigatione verfantur: cujus ftudio a rebus gerendis abduci, contra officium eft.
Obniti contra aliquid. Virg. 5. Æn. 21.
Contra aliquem ftare. i. e. E regione. Plaut. Perf. 2. 2. 26.
Quid agis? P. feminam fceleftam, te aftans contra, contueor.
Afpice contra me. Plaut. Moftel. 5. 1. 56.
Contendere contra aliquem. Virg. 5. Æn. 370.
Retinere aliquos contra voluntatem. Cic. pro Muren. 36.
Stare contra aliquem. Virg. 5. Æn. 414.
Tollere oculos contra aliquem. Lucret. lib. 1. 67.
Munire fe contra pudorem. Tacit. in Vita Agric. 45.

CONTRA, [ἐξεναντίας] Adv. i. e. Viciffim, auctore Donato, & gravi accentu notatur in fine. Ter. Adelph. 1. 1. 25.

Ille ut item contra me habeat, facio fedulo. Plaut. Merc. 5. 2. 41.
— fapis, O Charine: contra pariter fer gradum, & confer pedem.
Contra, Ex adverfo. Ter. Eun. 2. 3. 63.
Immo enim fi fcias quod donum huic dono contra comparet. Cic. 4. Acad. 105. Ut aliæ probabiles videantur, aliæ contra.
Contra tibi evenit. Hor. 1. Serm. 3. 27.
Contra, E regione. Virg. 6. Æn. 23. Juven. 3. Sat. 290.
Contra elata mari refpondet Gnofia tellus.
Stat contra, ftarique jubet. [Immo Stat Contra me, & Contra fe ftari.
Contra ac, vel Contra atque, pro Aliter quam. Cic. pro Corn. Balb. 7. Si denique aliquid non contra ac liceret factum diceretur, fed contra atque oporteret.
Contra quam. Cic. pro Cluent. 12. Generi fui, contra quam fas erat, amore capta.
Non carus eft auro contra. Plaut. Epid. 3. 3. 29.
Quod a quibufdam dicitur Econtra, fortaffe manavit ex errore, quum ex Ego contra, factum effet Econtra. Ut fi quis in fine orationis Scipionis lib. 28. pag. penult. ubi dicit, Sic & ego contra gloriam ejus eludere &c. faciat Sic e contra. Affertur tamen E contrario. H. St. Verba Livii funt lib. 28. 44. extr. Latinitatis vox deterioris eft. V. Voff. de Vit. Serm. 1. 25. & Cellar. Cur. poft. pag. 301. Antibarb. pag. 33. Sane durior eft, & Analogiæ repugnat duarum præpofitionum copulatio, etfi altera in Adverbii locum tranfierit. Quæ in contrariam fententiam Voffius de Anal. 4. 23. & ex eo Perizon. ad Sanctii Miner. 3. 14. afferunt, non moror, quum pleraque aut alio pertineant, aut merito fufpecta fint, aut ejus ævi fcriptorum loca, quo paffim, peregrinitate in orbe Romano dominante, Analogiæ præcepta proculcari cœperant. De Adv. Infuper fuo loco V.

CONTRACTUS, In CONTRAHO.

CONTRARIUS, a, ūm. [ἐναντίος] Adj. a Contra præpofitione. Contraria dialecticis proprie funt Oppofita, quorum unum uni duntaxat opponitur: ut relata, adverfa, privantia, contradicentia. Cic. de Univerf. 33. Eos qui prope copulentur contraria regione, aut pone quos, aut ante labantur, &c. Idem 1. de Invent. 42. Contrarium, eft quod pofitum in genere diverfo, ab eodem, cui contrarium effe dicitur, plurimum diftat: ut frigus calori, vitæ mors. Id Adverfum proprie dicitur.
Arma contraria. Ovid. 1. Trift. 4. 41.
Flamina claffi. Ovid. 13. Met. 183. i. e. Venti.
Humor ignibus. Ovid. in Ibin, 31.
Ictus. Liv. 2. 6. Contrario ictu per parmam uterque transfixus.
Verba rebus. Cic. ad Brut. 17.
Voluptas honeftati. Cic. 3. Off. 119.
Vitia in contraria currere. Hor. 1. Serm. 2. 24.
Quin etiam, Duobus vitiis contrariis laborare quis dicitur, Avaritia & Luxuria, quod Livius vocat Diverfa. Vide in VITIUM. H. St.
Contrarius, cum genitivo. Cic. 4. de Fin. 67. Quarum, inquiunt, artium fumma crefcere poteft, earum etiam contrariarum fumma poterit augeri. Ad virtutis autem fummam accedere nihil poteft: ne vitia quidem igitur crefcere poterunt, quæ funt virtutum contraria.
Ire vitæ priori contrarium. Juven. 9. Sat. 21.
Contrarium ac. ut, Decernit contrarium ac paulo ante decreverat. Cic. 3. Verr. 120.
Contrarius atque. Cic. in Somn. Scip. 9. Qui fubjecti funt feptem, qui verfantur retro contrario motu atque cælum.
Conferre pugnantia, & comparare contraria. Cic. in Orat. 38.
Paria paribus referre, adverfa contrariis. Cic. in Orat. 65.
Disjuncta maxime & contraria dicere. Cic. 2. Philipp. 18.
Contrariis, diverfis, & pugnantibus ftudiis & cupiditatibus conflatum monftrum. Cic. pro Cœl. 12.
Scinditur incertum ftudia in contraria vulgus. Virg. 2. Æn. 243.
Ex contrario conferre aliqua in adverfarios. Cic. 2. de Orat. 182.
E contrario confiteri. Auct. ad Herenn.
Ex contrario contendere aliquid. Cic. pro Rofc. Com. 47.
Ex contraria parte dicere. Cic. 1. de Invent. 26.
In contrarium cadere. Plin. in procem. lib. 14. Omnes a maximo bono liberales dictæ artes in contrarium cecidere.
In contrariam partem afferre aliquid. Cic. 2. de Orat. 215.
In contrariam partem confilium pium alicujus rapere. Cic. 10. Fam. 33.
In contrarias partes de omni re difputare. Cic. 1. de Orat. 158.
In contrarias partes flumina fluunt. Cic. 1. de Divin. 62.
Inter fe contraria capita Reip. conferre. Cic. 2. de Orat. 223.
Nihil eft tam contrarium rationi & conftantiæ, quam fortuna. Cic. 2. de Divin. 18.
Contrarium eft officio merces. Paulus l. obligatio. §. 2. D. mandat. vel contra.
Contrarium æs, Grave æs. Feftus. Ab eo dictum, Quod contra ponderet, ut placet Dacerio.

CONTRARIE, Adv. [ἐναντίως] Cic. 1. de Orat. 140. In quo aut ambigue quid fit fcriptum, aut contrarie.
Relata contrarie verba ornant in primis orationem. Cic. 2. de Orat. 263.

CONTRARIO, aliud Adv. Idem ac E contrario. Nep. 18. 1. At apud illos contrario nemo ad id officium admittitur.

CONTRARIĔTAS, ātis. f. Macrobius lib. 7. Saturn. cap. 9. Poteftne excufari hujus contrarietatis aufum? Sic fæpe alibi. Legitur & apud Tertull. & Sidon.

CONTRARIO, āre. infimæ latinitatis vox, quam improbat Voffius de Vit. ferm. 1. 23. extr. defendit Scioppius Animadv. p. 9.

CONTRADĪCO, xi, ctum, [ἀντιλέγω] ĕre. Cic. 1. Tufc. 8. Ut quum is, qui audire vellet, dixiffet quod fibi videretur, tum ego contradicerem. Al. Contrà dicerem.
Contradicere aliquid. Cic. pro Rofc. Amer. 93. Et quicquid tu contradixeris, id cum defenfione noftra contendito. Alii feparatim legunt, Contrà dixeris.
Contradicuntur hæc. Cic. 3. Tufc. 71. Ex quo intelligitur non in natura, fed in opinione effe ægritudinem. Contradicuntur hæc. Quis tam demens ut fua voluntate mæreat? Et hic alii rectius Contrà dicuntur legunt: novumque etiam caput hinc ordiuntur.

CONTRADICTUM, i. n. [ἀντιλεγόμενον] ut apud Quintil. in procem. lib. 4. Diffolvere contradicta. [Conf. quæ in CONTRADO infra.

CONTRADICTIO, ōnis. f. [ἀντιλογία] Quintil. lib. 2. cap. 17. Ponuntur hæ quandoque in fecundo Ciceronis de Oratore libro contradictiones. i. e. quod dicunt, Inftantiæ & objectiones. Tacit. 14. Ann. 43. Aliquid crebris contradictionibus deftruere.

CONTRADICTOR, ōris. m. Ammian. 31. 40. Contradictoris copia fervata. Orof. 3. 1. Contradictor pacis bello impetendus. Auguft. de Civ. Dei, 21. 3. Attendunt ifti contradictores.

CONTRADĪCĬBĬLIS, e. Tertull. de Carne Chrifti cap. 23. Signum contradicibile.

CONTRALĪCEOR, [ἀντωνέομαι] ēri. Cæf. 1. Bell. Gall. 18. Propterea quod illo licente contraliceri audeat nemo. Nifi potius duæ funt dictiones, Contra liceri.

CONTRAPŌNO, ĕre. Tertull.

CONTRAPŌSĬTUS, [ἀντίθετος] Adj. pro Oppofito. Quintil. 9. 3. De æquo, vero, jufto, bono, deque iis quæ funt contrapofita, difputat.

CONTRASCRĪBO, ĕre. Apul.

CONTRASCRIPTOR, ōris. m. Vet. Infcr. CONTRASCRIPTOR RATIONIS SVMMI CHORAGI. V. Salmaf. in Hift. Aug. p. 480.

CONTRASCRIPTUM, i. n. [ἀντίγραφον] Cic. 16. Att. 17. Antonii edictum legi a Bruto, & horum contrafcriptum praeclare. Legitur & fejunctum a nonnullis. [Nec aliter legi debet, quia fubauditur Edictum.

CONTRASTO, [ἀνθίσταμαι] āre. Repugnare. Nævius, Contraftat femper, nec me finit loquier. [Nifi divife legendum Contra ftat. V. in CONTRA.

CONTRAVĔNIO, ēni, entum, [ἀπαντάω] īre. Cæf. 6. Bell. Gall. 29. Hoc animo, ut fi qua ex parte obviam contraveniretur, acie inftructa depugnarent.
Contravenire, aliter. Cic. 1. Tufc. 55. Ego vero facile fum paffus, ne in mentem quidem aliquid contraveniret, ita ifti faveo fententiæ. i. e. Quod contrarium effet, & repugnaret.
Contravenire de. Cic. 4. Verr. 107. Si de litteris corruptis contravenit. i. e. Eum accufavit corruptarum litterarum.
Aliquem contravenire. Cic. pro Muren. 9. Si turpe exiftimas te advocato illum ipfum, quem contraveneris, caufa cadere. Legi poteft, Quem contra veneris, disjunctim, & fortaffe rectius. [Sic in reliquis etiam locis adductis.

CONTRAVERSUM, Adv. E contrario, e diverfo. Solinus cap. 15. Denique recentem natum fletu parens excipit: contraverfum læta funt funera. De Thracibus.

CONTRĀDO, tradĭdi, tradĭtum, [παραδίδωμι] ĕre. Idem quod Tradere. Lucret. lib. 1. 401.

Multaque præterea tibi poffum commemorando
Argumenta, fidem dictis contradere noftris. Alii legunt, Conradere. [Durum eft verbum decompofitum iftuc Contrado, nec fatis concinnitatis in altera lectione. Sufpicor fcripfiffe Lucretium Dictis contra addere. Addere fidem dictis Latiniffime dici nemo negabit. Utitur eodem fenfu Ovid. Ep. 21. v. 136. & Liv. 2. 24. Librariis autem mendi caufam præbuit non intellecta Anaftrophe in Dictis contra, pro Contra dictis.

CONTRĂHO, xi, ctum, [συνάγω, συςέλλω, ἐπισπάω] ĕre. Colligere. Virg. 3. Æn. 8.

Contrahimufque viros. Pompeius Marcello, &c. apud Cic. 8. Att. 12. Vos hortor ut quodcunque militum contrahere poteritis, contrahatis. Sic apud Liv. 28. Contrahere auxilia.
Contrahere perfonas ad aliquod negotium. Plin. lib. 10. Epift. 88.
In unum locum contrahere. Cic. 8. Att. 1. Sin omnia in unum locum contrahenda fint, non dubito quin, &c.
In unum omnes. Liv. 26. 42. pr. Periculum effe ratus, ne eo facto in unum omnes contraheret. i. e. Caufam præberet, ut fe conjungerent hoftiles exercitus.
In acervum. Plin. lib. 10. cap. 20.

Flectit,

Flectit, contorquet, porrigit, contrahit, quocunque vult membra sua omne animal. Cic. 1. de Divin. 120.
Dilatare & Contrahere, contraria. Cic. 2. de Nat. Deor. 136.
Contrahere & Dissipare, contraria. Cic. de Amicit. 24. Quæ in rerum natura, totoque mundo constarent, quæque moverentur, ea contrahere amicitiam, dissipare discordiam.
Contrahit illos, pro Amicitiam inter illos. Livius libro 1. pag. 17. edit. Feyrab. Contrahit celeriter similitudo eos. H. St. V. Liv. 1. 46.
Contrahere brachia. Virg. 1. Georg. 34.
Contrahere collum. Cic. 2. Tusc. 41. Et
Crura. Ovid. 3. Amor. 2. 23.
Contrahere se. Cic. 2. de Nat. Deor. 136. de pulmonibus, Tum se contrahunt aspirantes, tum in respiratu dilatant, ut frequenter ducatur cibus animalis.
Contrahere ad colloquium. Liv. 28. 18. pr. Contrahere ad colloquium, dirimendarum simultatum causa, est conatus. Subaudi Utrumque.
Contrahere ad colloquia gentes feras. Plin. lib. 3. cap. 5. Et tot populorum discordes, ferasque linguas sermonis commercio contraheret ad colloquia.
Contrahi incommodis amici, pro Contristari. Cic. in Læl. 48. Ut ex bonis amici quasi diffundatur, & incommodis contrahatur. Al. Et diffundantur, Contrahantur. V. Græv. ad loc. & mox Animum contrahere.
Contrahere, Coagulare. Plin. lib. 23. cap. 7. Fici succus lacteus, aceti naturam habet. Itaque coaguli modo lac contrahit.
Contrahere, [ἐπισπᾶσθαι] Arcessere. Contractum est illud ejus culpa, Peccato ipsius arcessitum. Cic. 1. Q. frat. 1. Ea molestissime ferre homines debent, quæ ipsorum culpa contracta sunt.
Contrahere æs alienum. Cic. 1. Q. frat. 1. Constare inter omnes video, abs te summam adhiberi diligentiam, nullum æs alienum novum contrahi civitatibus: vetere autem magno & gravi multas abs te esse liberatas urbes.
Æruginem. Plin. lib. 34. cap. 11. Ocyssime vero contrahit coronarium æruginem. Sic, Contrahere mucorem. Columel. lib. 12. cap. 4. Et ibid. cap. 17. Contrahere situm.
Amicitiam virtus contrahit. Cic. de Amicit. 49.
Animum contrahit musica: cui opponitur Remittit. Cic. 2. de Legib. 38. Namque & incitat languentes, & languere facit excitatos: & tum remittit animos, tum contrahit.
Animum demittere & contrahere. Cic. 1. Q. frat. 1. Quapropter hoc te primum rogo, ne contrahas aut demittas animum.
Animus contrahitur formidine. Lucret. lib. 5. 1218.
Bellum temeritate. Liv. 5. 37. pr. Tribuni, quorum temeritate bellum contractum erat, summæ rerum præerant.
Benevolentiam a persona nostra. Auct. ad Heren. lib. 1. 8.
Causam mortis sibi. Plin. lib. 11. cap. 19.
Certamen. Liv. 7. 26. Ibi, circa jacentis Galli corpus contracto certamine, pugna atrox concitatur. Sic 25. 34.
Cicatrices vulnerum. Plin. lib. 12. cap. 17. In Arabia & olea dotatur lacryma, qua medicamentum conficitur singulari effectu contrahendis vulnerum cicatricibus. Pro eo Cicatricem inducere dicit Celsus.
Cladem. Liv. 25. 19. extr. Metu futuri dedecoris, si sua temeritate contractæ cladi superesset. i. e. Factæ.
Culpam. Papin. l. liberto. §. litem. D. de negot. gest.
Damnum. Cic. 5. de Fin. 91. Nec mercatura quæstuosa, si in maximis lucris parum aliquid damni contraxerit.
Frontem, Quod solent facere subirati, & quibus aliquid non placet. Plaut. Amph. prol. 52. Quid contraxistis frontem?
Inimicitias. Quintil. lib. 7. cap. 2. Inimicitias domui contraxeras.
Invidiam in vita. Auct. ad Heren. lib. 4. 50.
Iram alicujus sibi. Ovid. 2. Met. 660.
Iter contrahere. i. e. Brevius facere, aut properare. Propert. lib. 3. 20. 12.
Jura, significat Austeritatem legum temperare, & minus quam Pro imperio agere, ne summum jus summa sit injuria. Stat. 11. Theb. 682.
Lites. Cic. 3. de Legib. 6. Lites contractas judicanto. Verba sunt XII tabb. de Minoribus Magistratibus.
Litigium inter aliquos. Plaut. Casin. 3. 2. 31.
Nam ego aliquid contrahere cupio litigii inter eos duos.
Malum contrahitur. Cels. lib. 2. cap. 1. Hiems autem capitis dolores, tussim, & quicquid in faucibus, in visceribus mali contrahitur, irritat.
Molestias liberalitate sua. Cic. 2. Fam. 15.
Morbum. Plin. lib. 30. cap. 8.
Mucorem. V. Æruginem, supra.
Nefas. Liv. 5. 15. extr.
Noxam. Columel. lib. 6. cap. 27. Aut si id facere prohibeantur, cupidine solicitati, noxam contrahant. i. e. Incidant in morbum. De equis.
Odium. Auct. ad Heren. 4. 50.
Offensionem. Cic. 1. de Invent. 24. Si turpitudo causæ contrahet offensionem.
Opus ingens in minores gyros. Stat. 4. Silv. 7. 4.
Orationem contrahere, & Dilatare, contraria. Cic. in Partit. 23. Quæ simplicibus verbis ita tractatur, ut aut ex verbo dilatetur, aut in verbum contrahatur oratio.
Periculum. Liv. 2. 23. extr.
Piaculum sibi, & Reipublicæ. Liv. 5. 52. extr.
Pituitam. Cels. lib. 4. cap. 5. i. e. Gignere vel augere.
Pœnam sibi. Cæs. 8. Bell. Gall. 22. Sed tamen se contentum fore ea pœna, quam sibi ipsi contraxissent.
Præcepta in unum. Ovid. Rem. Amor. 424.
Rationem cum aliquo. Cic. pro Cluent. 41.
Situm. V. Æruginem, supra.
Tempus, cui contrarium Extendere. Plin. in Paneg. cap. 49. Non ipsum tempus epularum tuarum, quum frugalitas contrahat, extendit humanitas?
Terram contrahere dicitur Sol, cui Lætificare opponitur. Cic. 2. de Nat. Deor. 102. Et modo accedens, tum autem recedens binas in singulis annis reversiones ab extremo contrarias facit: quarum in intervallo, tum quasi tristitia quadam contrahit terram, tum vicissim lætificat, ut cum cælo hilarata videatur.
Tristitia contrahitur largiore potu. Plin. lib. 24. cap. 6. Invenio potu modico tristitiam animi resolvi, largiore contrahi.
Tristitiam contrahere dicitur bilis atra. Cels. lib. 3. cap. 18. Alterum genus insaniæ est, quod spatium longius recipit, quia fere sine febre incipit, leves deinde febriculas excitat, & consistit in tristitia, quam videtur bilis atra contrahere.
Valetudinem adversam contrahere ex re aliqua. Plin. 7. Epist. 18.
Vela, Translate, pro Reprimere sese, & cautius agere. Cic. 1. Att. 13. Contraxi vela perspiciens inopiam judicum, &c. Hor. 2. Carm. 10. 22.

— sapienter idem
Contrahes vento nimium secundo
Turgida vela.

Sumptum est a nautis, qui vehementius spirante vento vela contrahunt, quo tutius navigent: vento languidiore pandunt, captantes auram. Erasm. in Chiliad.
Ventrem. Plin. lib. 22. cap. 10. Ipsi nucleo vivunt, panem facientes prædulcem, & qui contrahat ventrem.
Umbras contraxit dies medius rerum. Ovid. 3. de Arte Am. 723.
Vultum contrahere, est Austerius intueri. Ovid. 4. de Pont. 3. 7.
Contrahere, [συμβάλλειν, συναλλάττειν] Pascisci; ut fit in emendis, vendendisque mercibus. Cic. 3. Off. 66. Tollendum est igitur ex rebus contrahendis omne mendacium.
Contrahere cum aliquo. Cic. 4. Verr. 170. Nam quas pecunias iis ferebat expensas, quibuscum contrahebat, &c.
Quantis molestiis vacant, qui nihil omnino cum populo contrahunt? Cic. 5. Tusc. 105.
Contrahere alicui, pro Cum aliquo. Ulp. l. 8. §. 10. D. ad senatusc. Velleian. Si quum essem tibi contracturus, mulier intervenerit, ut cum ipsa potius contraham. Hotom.
Mandatum contrahi. Paulus l. obligatio. D. mandat. vel contr. Item mandatum & in diem differri, & sub conditione contrahi potest.

CONTRACTUS, a, um. Partic. [συνεσταλμένος] ut, Contractus exercitus. Liv. 27. 41. Plin. lib. 18. cap. 2. Contractis ad medium digitis.
Similitudinis est ad verbum unum contracta brevitas. Cic. 3. de Orat. 157.
Gesta & contracta res. Cic. pro Quint. 11. Id quo facilius facere possitis, dabo operam ut a principio res quemadmodum gesta & contracta est, cognoscatis.
Contractæ res. Cic. 1. Off. 15.
Homo contractus, pro Parco. Virg. in Moreto, v. 78.

Verum hic non domini (quis enim contractior illo?)
Sed populi proventus erat.

Contractior. i. e. Parcior, frugalior, minusque rerum suarum profusus. conf. Hor. 1. Epist. 7. 12.
Bellum contractum degunt cum ventis nautæ. Lucret. lib. 4. 965.
Frigore contracto piger, i. e. Ob frigus contractum. Virg. 4. Georg. 259.
Culpa contractum malum ægritudinem acriorem facit. Cic. 3. Tusc. 52.
Consuetudines & familiaritates, multæque cum multis res rationesque contractæ. Cic. 1. Off. 53.
Contractus, [συνεσταλμένος] Compressus. Hor. 2. Serm. 7. 61.

— an turpi clausus in arca
Contractum genibus tangas caput.

Contracta res est & adducta in angustum. Cic. de Amicit. 20.
Cupido contracta, i. e. Temperata cupiditas, compressa avaritia. Hor. 3. Carm. 16. 39.
Frons contracta, i. e. Rugosa. Hor. 2. Serm. 2. 125.
Paupertas contracta, Angusta. Hor. 1. Epist. 5. 20.
Vestigia contracta alicujus sequi, i. e. Difficilem vivendi rationem, aut mores, aut studia alicujus imitari. Hor. 2. Epist. 2. 80. Sed varia lectio est. Vet. Schol. Contacta, Bentl. Non tacta, Cuning. Cunctata ex MSS.
Contractus, [στενώτερος] Introitus contractior. Cic. 2. de Nat. Deor. 144.
Ignis contractior, i. e. Minor. Lucret. lib. 5. 570.
Locus exiguus atque contractus. Virg. 4. Georg. 295.
Spatiosum & contractum, contraria. Columel. lib. 5. cap. 5. Sed neque spatiosiora quam decem pedum, neque contractiora quam quatuor.
Spatio brevi contracta. Ovid. 6. Fast. 495.
Contractiores noctes. Cic. in Parad. 1. Accipies igitur hoc parvum opusculum lucubratum his jam contractioribus noctibus. h. e. Brevioribus.
Studia contractiora in senectute esse debent. Cic. pro Coel. 76.
Contracta & astricta eloquentia putanda est, dialectica. Cic. de Clar. Orat. 309.
Contractus & brevis ambitus verborum. Cic. de Clar. Orat. 162. De periodo.

CONTRAHENDUS, a, um. Partic. [συναλλακτικός] ut, Negotiis contrahendis implicari. Cic. 2. Off. 39.

CONTRACTE, Adv. Compar. Sen. de Tranquillit. cap. 9. Assuescamus habitare contractius.

CONTRACTIO, ōnis. f. [συστολή] ut, Contractio nervorum. Plin. lib. 20. cap. 14.
Contractio frontis. Cic. pro Sext. 19.
Contractio paginæ. Cic. 5. Att. 4. Et si meam in eo parsimoniam hujus paginæ contractio significat.
Contractio & porrectio. Cic. 2. de Nat. Deor. 150. Digitorum contractio facilis, facilisque porrectio, propter molles commissuras.
Contractio & Productio, contraria. Cic. 3. de Orat. 194. Aut contractione brevius ferret, aut productione longius.
Projectio, & Contractio, contraria. Cic. in Orat. 59. Brachii projectione in contentioribus, contractione in remissis.
Contractio & Remissio. Cic. 1. Off. 146. Ex superciliorum aut remissione aut contractione.
Effusio animi, & Contractio, contraria. Cic. 4. Tusc. 66.

CONTRACTIUNCŬLA, æ. f. [συστολή] dimin. Cic. 3. Tusc. 83. Hoc detracto, quod totum est voluntarium, ægritudo erit sublata illa mærens, morsus tamen & contractiunculæ quædam animi relinquentur.

CONTRACTUS, ûs. m. Idem quod Contractura. q. V. Vitruv. lib. 3. cap. 3.
Contractus, apud Jurisconsultos, est Negotium inter duos pluresve data opera gestum, ut vel uterque invicem, vel alteruter obligetur. l. Labeo. D. de verb. signific. l. rogasti. D. de præscript verb.
Contractuum duo summa genera sunt: nam alii Nominati dicuntur, quibus certum nomen Latinæ linguæ consuetudo imposuit, veluti Emptio, locatio: alii vero Innominati: Do ut des, Do ut facias, qui propterea sic appellantur, quia nullum certum ac proprium nomen habent. l. 1. & passim. D. de præscript. verb. Hotom.

CONTRACTOR, ōris. m. Conciliator. Nuptiarum contractor. Cod. lib. 5. t. 5. l. 8.

CONTRACTŪRA, æ. f. Vitruv. lib. 3. cap. 2. & alibi frequenter. Contracturam autem vocat in scapis columnarum, Qua gracilescunt.

CONTRACTORIUM, i. n. [σφιγκτήρ] Gloss. Lat. Gr.

CONTRACTO, āre. Columel. 12. 4. Ne contractentur pocula. Sed frequentius legitur

CONTRECTO, [μεταχειρίζω, ἅπτομαι, ψηλαφάω] āre. a Contraho. Plin. lib. 18. cap. 1. Tabesque animi contrectata adurit, culpantium omnia. Columel. lib. 12. cap. 4. Ne contrectentur pocula. [Non videtur a Contraho formatum h. v. sed a Tracto, etsi hoc sine dubio a primitivo Traho sit. Sic e.g. Improvisus formatur, non ab Improvideo, sed a Provisus.
Oculis vulgi aliquid contrectandum permittere. Tacit. 3. Ann. 12. Item Lactantius de Opific. Dei c. 1. extr. Quæ a nobis longe remotæ, neque oculis contrectari, neque tangi manu, neque percipi sensibus possunt. Cellarius edidit Conlustrari, Jo. Clerico auctore Art. Crit. p. 3. s. 1. c. 9. §. 7.
Contrectare mente varias voluptates. Cic. 3. Tusc. 33. Impellit rursum & incitat ad conspiciendas, totaque mente contrectandas varias voluptates.
Contrectare aliorum uxores. Suet. Domit. cap. 1.
Contrectata filiarum pudicitia. Tacit. 14. Ann. 36.
Contrectare, Jureconsultis, est Ut dominum circa rem versari, & omnia in ea agere, quæ domini solent. Auctor Theophil. §. 1. Instit. de usucap.
Contrectare, pro Tractare. Cic. 3. de Orat. 24. Quæ complecti tota nequeunt, hæc facilius divulsa & quasi discerpta contrectant.
Liber manibus contrectatus. Hor. 1. Epist. 20. 11.
Hic Commentator anonymus aït, Servat metaphoram, quasi de scorto loquens. 587. edit. Crucquii. Vide ATTRECTO. H. St.

CONTRECTATIO, ōnis. f. [ψηλάφησις] Cic. 1. de Nat. Deor. 78. Quod ni ita esset, cur non gestiret taurus equæ contrectatione, equus vaccæ?

CONTRECTĀTOR, ōris. m. Ulpian.

CONTRECTĀBĬLIS, e. Auson.

CONTRECTABILĬTER, [ψηλαφωμένως] Adv. Lucret. lib. 4. 664.

— lævissima corpora debent
Contrectabiliter caulas intrare palati.

Alii legunt, Contrectabilis in caulas, &c.

CONTRALICEOR, CONTRAPONO, CONTRAPOSITUS, CONTRARIUS, CONTRARIETAS, CONTRARIE, CONTRARIO, CONTRARIO, āre. CONTRASCRIBO, CONTRASCRIPTOR, CONTRASCRIPTUM, CONTRASTO, CONTRAVENIO, CONTRAVERSUM, V. CONTRA.

CONTRECTO, V. CONTRAHO.

CONTRĔMO, ui, [τρομέω] ĕre. Idem quod Tremere. Cic. 3. de Orat. 155. Cælum tonitru contremuit.
Æquora contremuerunt. Catull. 62. Argon. 205.
Timore perterritus contremuit. Cic. 1. de Divin. 58.
Contremo, cum accusativo; ut, Periculum contremuit domus. Hor. 2. Carm. 12. 8. h. e. Cum tremore timuit.
Contremuit fides ac virtus ejus. Cic. pro Sext. 68. Cujus in mea causa nunquam fides virtusque contremuit. [Videntur totidem præterita esse verbi seq.

CONTREMISCO, tremui, [τρομέω] ĕre. Idem quod Contremere. Cic. 1. de Orat. 121. Et tota mente atque omnibus artubus contremiscam.
Cum accusat. Sen. Epist. 66. Fortes simus adversus fortuita, non contremiscamus injurias, non vulnera, non egestatem.

CONTREMISCENDUS, Partic. Sidon. 9. Epist. 11.

CONTRĔMŬLUS, a, um. Varr. apud Nonium, 4. 318. conf. Turneb. Adverf. 29. 28.

CONTRĬBŬLO, āre. a Tribula, quod a Terendo dictum est. Vulg. Interp. Sirac. Hinc

CONTRIBULĀTUS, a, um. Tertull. adv. Jud. cap. 5. Cor contribulatum.

CONTRIBULATIO, ōnis. f. Idem ibid. cap. 13. Vos contribulatione spiritus ululabitis.

CONTRĬBŪLIS, is. m. Qui sit ex eadem tribu. Sidon. 8. Epist. 13. [Antiquioribus Tribulis est.

CONTRĬBUO, ui, ūtum, [συντελέω, συμπαρέχω] ĕre. Simul tribuere & conferre. Cic. 14. Philipp. 39. Urbem ad eam rem pecuniam dare, contribuere, solvere jubeant. Ovid. 7. Met. 231.
Gall. *Contribuer*. H. St.
Contribuere alterum alteri, pro Alterum altero pensare. Sen. de Benef. 6. 5. extr. de Beneficio & injuria loquens.
Contribuere laudem alicui. Cic. pro Milon. 83.
Contribuere, pro Attribuere. Columel. lib. 2. cap. 2. Quibus fere contribuuntur prædicti colores. Plin. lib. 32. cap. 4. Sed hoc utilius est vitæ contributa habere remedia.
Contribuere frumenta leguminibus. Columel. lib. 2. cap. 9. Inter frumenta etiam panicum & milium ponenda sunt, quamvis jam leguminibus ea contribuerim.
Contribuere in regna, i. e. Dividere. Plin. lib. 5. cap. 18.
Contribuuntur in eam oram Icositani. Plin. lib. 3. cap. 3. Et Contributi Megarensibus. Idem lib. 4. cap. 7.
Contribuere se alicui. Liv. 38. 3. Epirotis Ambraciam placebat aggredi, quæ tum contribuerat se Ætolis.
Contribuere omnes fideicommissarios, quasi æquales. Ulpian. in l. quia autem. D. si quis omiss.
Contribuere fideicommissa quasi exæquata. Ibidem.
Contribuere omnia. Tryphoninus in l. si vero. D. de milit. testam.
Puto apud Tibullum legi

— proprios ego tecum,
(Sit modo fas) annos contribuisse velim.

H. St. Sed bene Heins. emendavit Conteruisse lib. 1. El. 7. v. 70. V. Broekh. not.

CONTRIBUTIO, ōnis. f. [συντέλεσις] Paulus in l. 1. D. ad leg. Rhod. de jactu, Lege Rhodia cavetur, ut si levandæ navis gratia, jactus mercium factus est, omnium contributione sarciatur, quod pro omnibus datum est.

CONTRIBUTA Julia, Bæturiæ oppidum est in tractu Celtico, qui est inter Bætim & Anan fluvios. Auctor Plin. lib. 3. cap. 1.

CONTRISTO, [καταλυπέω] āre. Tristem reddere. Columel. lib. 5. cap. 9. extr. Nonnunquam etiam in olea unus ramus ceteris aliquanto est lætior: quem nisi recideris, tota arbor contristabitur. h. e. Male afficietur.
Auster contristat cælum frigore pluvio. Virg. 3. Georg. 279.
Juppiter mæsto contristat sidera vultu. Valer. 6. Argon. 622.

CONTRISTĀTIO, ōnis. f. Tertull.

CONTRITIO, V. CONTERO.

CONTRŌVERSUS, a, um. [ἀμφισβητήσιμος] Adj. De quo controversia est, quod in controversiam venit. Cic. pro Muren. 26. Etiam controversum jus nosse & tractare videare.
Res controversa & plena dissensionis inter doctos. Cic. 1. de Legib. 52.
Gens controversa natura. i. e. Omnia ad controversiam revocans, inquit Budæus. Cic. de Clar. Orat. 46. Quod esset acuta illa gens, & controversa natura.
Vide, An non Controversiosa in aliis exempl. H. St.
Dubium & controversum. Cic. 2. de Divin. 104. Tantum sat est intelligi, sumere istos pro certo, quod dubium controversumque sit.

CONTROVERSIA, æ. f. [ἀμφισβήτησις] est Certarum personarum de re propria contentio. Plaut. Rud. 3. 5. 46.
Controversia hujus rei nulla est. Cic. 4. Verr. 46. Cujus hæreditatis, quum ille aliquanto ante te Prætorem esset mortuus, controversia fuerat nulla.
Abesse a controversiis. Cic. Quam abesse a civilibus controversiis.
Adducere in. Cic. 1. de Orat. 183. Mediocrisne res in controversiam adducta est?
Alere diutius controversiam. Cæs. 7. Bell. Gall. 32. extr.
Constituere. Cic. 1. de Orat. 143.
Deducta herba in controversiam inventionis. Plin. lib. 25. cap. 4.
Dicere. Quintil. lib. 3. cap. 8.
Dijudicare. Cic. pro Cæcin. 49.
Dirimere. Cic. 3. Off. 119.
Distrahere. Suet. Cæs. cap. 85.
Ducere aliquid in. Quintil. lib. 3. cap. 8.
Est in controversia. Auct. ad Heren. lib. 1. 17. Interfectam esse matrem ab Oreste convenit mihi cum adversariis, jure interfecerit & licueritne facere, id est in controversia.
Est verborum controversia inter aliquos. Cic. 2. de Fin. 38. Quod eo liquidius faciet, si perspexerit rerum inter eas, verborumne sit controversia.
Est mihi controversia tecum. Plaut. Aulul. 2. 2. 83.

Nulla controversia mihi tecum erit, &c.

Est mihi controversia tecum de. Cic. 5. Verr. 189. Si mihi tecum neque de annona, neque de æstimatione tua potest esse controversia, quid sedes?
Est controversia de eo. Cic. 4. Acad. 34. Nitamur igitur nihil posse percipi: etenim de eo omnis est controversia.
Non erat controversia, quin verum dicerent. Cic. pro Cæcin. 31.
Existunt controversiæ ex hac re. Cic. 1. de Orat.
Facere. Cic. in Orat. 121. Nihil ambigi posse, in quo non aut res controversiam faciat, aut verba.
Habent multæ quæstiones controversiam. Quintil. lib. 3. cap. 11.
Habere controversias de re aliqua inter se. Cic. 4. Verr. 122. Quum haberent inter se controversias de Senatu cooptando. conf. Eund. 13. Fam. 30.
Inferre & introducere controversiam. Cæs. 1. Bell. Civil. 86.
Intendere. Auct. ad Herenn. 2. 45.
Minuere. In MINUO.
Movere controversiam, est quandoque se defendere, & quod vulgo dicitur Regulariter agere. Paulus in l. ex sextante. §. latinus. D. de excep. rei jud. Quum de hæreditate inter Mævium, ad quem pertinebat, & Titium, qui controversiam movebat, transigeretur.
Oriri. Cic. pro Cluent. 161.
Sedare. Cic. pro Corn. Balb. 43.
Struere. Auctor ad Herenn. lib. 2. 7.
Tollere controversias & Constituere lites, contraria. Cic. 9. Philipp. 13. Neque constituere litium actiones malebat, quam controversias tollere.
Venire in. Cic. 1. de Orat. In utraque autem re, quicquid in controversiam veniat in eo quæri solere, &c. conf. Quintil. 7. 2.
Versari in controversia aut contentione dicitur res. Cic. in Orat. 45.
Vocari in controversiam dicitur res. Cic. 13. Fam. 26. Idem 2. de Orat. 291. Nulla enim fere res potest in dicendi disceptationem aut controversiam vocari, quæ non habeat, &c.
Omnem esse contentionem inter homines doctos in verbi controversia positam. Cic. 1. de Orat. 107.
Sine controversia; h. e. Facile & sine dubio, vel Absque ulla differentia. Ter. Phorm. 5. 6. 14.

Nam sine controversia a Dis solus diligere, Antipho.

CONTROVERSIŎLA, æ. f. Diomed. lib. 1.

CONTROVERSIĀLIS, e. Sidon. 7. Epist. 9.

CONTROVERSIM, Adv. Apul.

CONTROVERSIŌSUS, Adj. [ἀμφισβητήσιμος] Idem quod Controversum. Liv. 3. extr. Quem enim hoc privatæ rei judicem fecisse, ut sibi controversiosam adjudicaret rem?
Vide CONTROVERSUS supra. H. St.

CONTROVERSOR, [ἀμφισβητέω] āri. depon. Contendere. Cic. in Protag. Nunc a vobis, ô Protagora & Socrates, postulo, ut de isto concedatis alter alteri, & inter vos de hujusmodi non controversemini, non concertetis. Ex Prisciano lib. 8. De significationibus verborum. conf. Sidon. 4. Epist. 1.

CONTRŌVERTOR, ti. Esse in controversia. Justinian. de Cod. confirm. Ep. 2. §. 1. Hanc vocem improbat Vossius de Vit. serm. 4. 4.

CONTRŪCĪDO, [κατακόπτω] āre. Idem quod Trucidare; h. e. Cum sævitia perimere. Cic. pro Sext. 76. A quibus hic multis vulneribus acceptis, ac debilitato corpore, & contrucidato, se abjecit exanimatus. Suet. Calig. cap. 28. Misit, qui universos contrucidarent.

CONTRŪDO, si, sum, [συνωθέω] ĕre. Simul trudere, compingere. Cic. 7. Verr. 66. Et quod eodem ceteros piratas contrudi imperarat, intellexit, &c.
Raptim contrudere corpus in flumen. Lucret. lib. 4. 425.
Contrudere in balneas, vel alium locum. Cic. pro Cœl. 63. Sed non dubito quin sint pergraves, qui primum sint talis feminæ familiares: deinde eam provinciam susceperint, ut in balneas contruderentur.
Contrudi in dolia plena vinaceorum. Varro 1. de R. R. cap. 54.
In unum contrudere. Lucret. lib. 6. 210.

CONTRŪSUS, a, um. [συνωθούμενος] Partic. ut, Nubes contrusæ. Lucret. lib. 6. 734.

— ad altos denique montes
Contrusæ nubes coguntur, vique premuntur.

CONTRUNCO, āre. Idem quod Truncare. Plaut. Stich. 4. 1. 48.

Dum equidem hercle quod edant addas, meum ne contruncent cibum.

i. e. Ne imminuant.

CONTŪBERNIUM, i. n. [ὁμοσκηνία, συσκηνία, κοινότης] Verbum castrense.

strense. Vegetius lib. 2. cap. 13. extr. Rursus ipsæ Centuriæ in Contubernia divisæ sunt: ut decem militibus sub uno papilione degentibus unus quasi præesset Decanus, qui Caput contubernii nominatur. Contubernium autem Manipulus vocabatur, ab eo quod conjunctis manibus pariter dimicabant. Festus, Contubernium dicitur Contubernalium habitatio. Cæs. 3. Bell. Civil. 76. Depositis in contubernio armis, vallum relinquebant.
Ubi illud contubernium muliebris militiæ in illo delicatissimo litore? Cic. 7. Verr. 103.
In contubernio esse dicebantur Proconsulum, Proprætorum, Legatorum, Præfectorum, Tribunorumque militarium, forsan & Centurionum, Adolescentes ingenui, qui eos, militiæ addiscendæ causa ab Urbe sequebantur. Cic. pro Planc. 27. Qui adolescentulus cum A. Torquato profectus in Africam, sic ab illo gravissimo &c. viro dilectus est, ut & contubernii necessitudo, & adolescentis modestissimi pudor postulabat. Suet. Cæs. 2. pr. Stipendia prima in Asia fecit, M. Thermi prætoris contubernio. Iidemque eorundem dicebantur Contubernales, ut videre licet ex Cic. Ep. 20. extr. lib. 5. ad Famil. distinguendi, opinor, ab his qui proprio nomine Comites vocabantur. De quibus V. f. l.
Contubernium, Cohabitatio, convictus & sodalitas. Plin. 3. Epist. 3. Adhuc filium pueritiæ ratio intra contubernium tuum tenuit.
Inire contubernium alicujus philosophi. Suet. in August. cap. 89.
Contubernium in jure proprie dicitur Injustum matrimonium. Paul. lib. sentent. 2. c. 20. Inter servos & liberos matrimonia contrahi non possunt, contubernium potest. Hotomanus.
Contubernium in servis, idem quod Nuptiæ in liberis. Ulp. l. 35. D. de Ædil. edict. Quod & in fratribus, & in personas contubernio sibi conjunctas observari oportet.
Contubernium etiam dicitur de Concubinatu. Suet. in Vespas. cap. 3. extr. Post uxoris excessum Cænidem Antoniæ libertatem, & a manu, quondam dilectam sibi, revocavit in contubernium: habuitque etiam Imperator pæne justæ uxoris loco. Adde Suet. Cæs. cap. 9. pr.

Contubernālis, is. c. [ὁμωρόφιος, σύσκηνος] Festus, Contubernales dicuntur a Tabernis, quæ fiebant ex tabulis: unde & Tabernacula sunt dicta: licet ex tentoriis & pellibus fiant.
Contubernalis, Qui sub eisdem tabernaculis habitat, qua de causa milites se contubernales appellant. Scævola in l. ult. D. de aur. & arg. leg. & l. Rem. D. Commodat. V. dict. superior.
Contubernalis est Domesticus & familiaris. Cic. 9. Fam. 20. Habuisses enim non hospitem, sed contubernalem.
Testes accusatoris confessores, convivæ, contubernales. Cic. pro Flacc. 24.
Contubernalis alicui in Consulatu. Cic. de Clar. Orat. 105.
Contubernalis, pro Hospite. Cic. pro Flacc. 41. Facis injuste, Læli, si putas periculo nostro vivere tuos contubernales, &c.
Contubernalis servus, pro Domestico. l. ultima. D. de auro & argento legato.
Contubernales & feminæ. Quintil. lib. 4. cap. 2. Namque ipsum offendunt ructuosos spiritus geminare, præclarasque contubernales ab omnibus spondis transversas incubare, & reliquas circumjacere passim.
Contubernalis, Servi conjunx. Nam Uxoris nomen in Libera ponitur. Ulpian. l. 12. §. 16. D. de instrum. vel instr. leg. Contubernales quoque servorum, id est uxores, & natos instructo fundo contineri verum est. Hotomanus.
Contubernalis non solum pro Uxore servi usurpatur: ut apud Columel. lib. 1. cap. 8. Sed qualicunque villico contubernalis mulier assignanda est, quæ contineat eum, & in quibusdam rebus tamen adjuvet. verum pro Ipso etiam servo marito. Columel. lib. 12. cap. 1. de præceptis quæ villica exsequi debeat: Ea porro juvenis esse debet, id est non nimium puella, integræ quoque valetudinis, nec fœdi habitus, nec rursus pulcherrimi. fœditas fastidiosum, nimia species desidiosum faciet ejus contubernalem. Rursus cap. 3. Illud vero etiam in perpetuum custodiendum habebit villica, ut eos qui foris rusticari debebunt, quum jam e villa familia processerit, requirat: ac si quis (ut evenit) curam contubernalis ejus intra tectum tergiversans fefellerit, causam desidiæ sciscitetur, exploretque utrum adversa valetudine inhibitus restiterit, an pigritia delituerit.

Contubernalĭtas, ātis. f. Cyprian.
Ber. apud Suet. in Tiberio 57. A contubernio exponens, A contubernalitate, inquit, ut Cypriani vocabulo utar. H. St. locus Suet. est cap. 56. extr. Deest hæc dictio in Lugd.

Contŭbŭlo, āre. Tubulos conjungere. Augustin.

Contubulātio, ōnis. f. Tumiditas orbiculata in vestibus. Apul. Met. 11. p. 258. Sed emendata exemplaria habent Contabulatio. q. V.

Contueor, contuĭtus vel contūtus sum, [ἐνορᾶν, ἀποβλέπω] ēri. est Fixo obtutu aspicere. Dicitur & Contuor. V. paulo post. Cic. lib. 3. Tusc. 33. Nam revocatio illa, quam affert, quum a contuendis nos malis avocat, nulla est.
Oculis contueri. Cic. 3. de Nat. Deor. 8. Similiter facis, ac si me roges, cur te duobus contuear oculis, & non altero contuear: quum idem uno assequi possim.

Contuor, tuĕris, tuĭtus vel tūtus sum, [ἐμβλέπω] contui. Diligenter videre & aspicere. Plaut. Asin. 2. 3. 23.

> Atque hercle ipsum adeo contuor, quassanti capite incedit. Idem Merc. 4. 5. 16.
> Quid Peristratam hic Demiphonis contuor? Lucret. 4. 38.
> —atque in somnis quum sæpe figuras
> Contuimur miras, simulacraque luce carentum.

Contui, pro Contueri. Pomponius Maccis geminis, Incœpi contui, conspicio coleatam cuspidem. Nonius 7. 20. Sed Contueor frequentiori est in usu.

Contuens, entis. [ἀποβλέπων] Partic. Qui aspicit. Plin. lib. 29. cap. 6. Scarabei viridis natura contuentium visum exacuit. Idem lib. 7. cap. 1. Contuentes Solem immobilibus oculis.

Contuĭtus, ûs. m. [ἀποβλεψις] Aspectus. Cic. pro Sext. 115. Facit enim, Judices, vester iste in me animorum oculorumque contuitus, ut mihi jam licere putem remissiore uti genere dicendi.

Contŭmax, ācis. Adj. [αὐθάδης] proprie (inquit Donatus) dicitur Contemptor potiorum. Martial. lib. 2. 68.

> Ne me dixeris esse contumacem.

Amomum contumax fricanti, Quod non facile fricando comminuitur, & fricanti resistit. Plin. lib. 12. cap. 13. Sic dicetur etiam triticum fractu contumax, quod ungui vel denti difficile cedit.
Boves contumaces, Reluctantes. Columel. lib. 6. cap. 2. Hac machinatione consequemur, ut etiam contumaces boves gravissima opera non recusent.
Populus contumax regibus suis, i.e. Rebellis adversus reges. Sen. Thyest. 8.
Contumax in alios. Cic. 15. Att. 15.
In superiores contumax. Auctor ad Herenn. 4. 52.
Contumax emori, Quod non facile emoritur. Plin. lib. 16. cap. 10. Quinto generi situs idem, eadem facies, Larix vocatur: materies præstantior longe, incorrupta vis, emori contumax.
Contumax, etiam in bonum, Fortis & patiens. Tacit. 1. Hist. 3. Contumax etiam adversus tormenta servorum fides, supremæ clarorum virorum necessitates.
Contumax, apud Jurisconsultos dicitur, Qui tribus edictis propositis, vel uno pro tribus, quod vulgo *peremptorium* appellatur, litteris evocatus, præsentiam sui facere contemnit. Hermog. l. 53. §. 1. D. de re judicat. Hotomanus.
Contumacissimos ebrietas in alienum cogit arbitrium. Sen. Epist. 83.

Contumācia, æ. f. [ἀπείθεια, αὐθάδεια] Inobedientia ex contemptu aliorum, & superbia orta. Cic. pro Rosc. Com. 44. Est tuæ contumaciæ, arrogantiæ, vitæque universæ vox.
Insolentia, superbia, contumacia. Cic. 6. Verr. 89. An vero ex hoc illa tua singularis significatur insolentia, superbia, contumacia.
Abrupta contumacia. Tacit. 4. Ann. 20.
Responsi contumacia. Cic. in Pison. 78. Sed Torquatus præter ceteros furebat contumacia responsi tui. i. e. Arrogantia. Budæus.
Contumacia in vultu. Liv. 2. 61. Idem habitus oris, eadem contumacia in vultu, idem in oratione spiritus erat.
Contumacia, pro Feritate. Cic. 5. Verr. 5. Ut isti non modo dictis factisque omnibus, sed etiam oris oculorumque illa contumacia ac superbia, quam videtis, dissimillimus esse, ac semper fuisse, videar.
Contumacia, in bonum, pro Libertate & constantia non obtemperantis injusto imperio. Cic. 1. Tusc. 71. Adhibuitque liberam contumaciam, a magnitudine animi inductam, non a superbia. De Socrate.
Nota addi Liberam. H. St.

Contumacĭter, Adv. [αὐθαδῶς, ἀπειθῶς] Liv. 2. 58. Nec ulla vi domari poterant, tantum certamen animis imbiberant: segniter, otiose, negligenter, contumaciter omnia agere.
Contumaciter, arroganter, ἀκοινωνήτως. Cic. 6. Att. 1. Ad me autem, etiam quum rogat aliquid, contumaciter, arroganter, ἀκοινωνήτως solet scribere.
Et satis graviter, & non contumaciter. Cic. 16. Att. 4.
Contumaciter spernere imperia validiorum. Columel. lib. 6. cap. 2.
Contumaciter urbaneque vexari. Cic. 2. Q. frat. 1. Tum Clodius rogatus, diem dicendo eximere cœpit: furebat, a Racilio se contumaciter urbaneque vexatum.
Contumaciter repudiare morem patrium. Cic. 2. de Divin. 71.
Contumaciter resistere scalpturæ dicitur lapis vel gemma. Plin. lib. 37. cap. 7. Omnia autem hæc genera, scalpturæ contumaciter resistunt, partemque ceræ signo tenent.
Compar. Contumacius se gerere. Corn. Nepos 5. 2.

Contŭmēlia, æ. f. [ὕβρις] a Contumeo verbo, vel (ut vult Ulpianus) a Contemnendo; Quum intra verba consistit, significat Convicium. Ter. And. 1. 5. 2.

> — Pro deûm atque hominum fidem. quid est, si non hoc contumelia est?

Contumeliæ qualibus in rebus sint positæ, discimus ex Suetonio in Claudio cap. 8. Postquam dixit, Nec eo minus contumeliis obnoxius vixit. Nam vides in iis quæ sequuntur, qualia sint ea, quæ contumeliæ vocantur. H. St.
Contumelia plus est, quam Injuria. Cic. 5. Verr. 126. Retinere solitus erat aratores: atque ab iis non modo per injuriam, sed etiam per contumeliam tantum exprimere frumenti, quantum Apronius imperasset.
Verborum contumelia. Cæs. 3. Bell. Civil. 71. Quo major perfugæ fides haberetur, commilitones appellans, & magna verborum contumelia interrogans, solerentne veterani milites fugere, in omnium conspectu interficit.
Aculei contumeliarum. Cic. 2. de Orat. 222. In quo nulli aculei contumeliarum inerant.
Graves. Hor. Epod. 11. 39.
Insanabiles contumeliæ. Cic. in Orat. 89.
Insignis. In insignis.
Accipere contumeliam in se. Ter. Eun. 4. 7. 1.
Arcere ferro. In arceo.
Commutare sua vita. In commuto.
Dicere. Plaut. Pseud. 4. 7. 77. Contumeliam si dices, audies.
Descendere ad. Cæs. 3. Bell. Civil. 83.
Edere infandas contumelias in aliquem. Liv. In liberos, in conjuges infandæ contumeliæ editæ.
Facere. Ter. Phorm. 5. 7. 79.
Jacere in aliquem. In jacio.
Imponere plurimas injurias contumeliasque alicui. Cic. 6. Verr. 20.
Incendere aliquem contumelia. Tacit. 1. Ann. 47.
Insequi aliquem contumelia. Cic. 14. Att. 16.
Intorquere gravissimas contumelias. Cic. 4. Tusc. 77. Alternis enim versibus intorquentur inter fratres gravissimæ contumeliæ.
Lacerare contumeliis. Cic. 1. Philipp. 5.
Onerare. Cic. 2. Philipp.
Operire. Cic. 6. Verr. 118.
Servire & Pati contumelias. Cic. ad Brut. 16. Neque usquam exul esse possum, dum servire & pati contumelias pejus odero malis omnibus.
Perferre. In perfero.
Vertere in contumeliam. Cæs. 1. Bell. Civil. 8.
Vexare aliquem omnibus contumeliis. Cic. 1. de Nat. Deor. 73.
Contumeliæ debilitatis. Plin. 8. Epist. 18. ad Rufinum.
Contumeliam & Impudentiam Athenienses tanquam deas coluere, & illis aras erexerunt, ut scribit Pausanias. Sed & Cic. lib. 2. de Legib. 28. Nam illud, inquit, Athenis vitiosum est, quod Cylonio scelere expiato, Epimenide Cretensi suadente, fecerunt Contumeliæ fanum, & Impudentiæ. Idem & Theophrast. lib. de Legibus, & Ister lib. 4. Quare

Quare mirum illud est, quod scribit Xenophon in Sympofio, Pudorem scilicet esse deum, non Impudentiam, quum de adolescentum amoribus ageret.

Videndum ut Pausanias vocet Contumeliam. Hic saltem diceres quid Græce. Pro Contumelia vix aliud afferre posset Græce, ut opinor, quam ὕβρις. Nam & Plut. duobus in locis ὕβριν cogitur dicere, ubi agi videmus de Contumelia. Vide in App. Parthica hist. p. 100. pr. & 103. circa finem, ex ipso Plutarcho. H. St. Descripta superiora sunt ex Alex. ab Alex. Genial. dier. 1. 13. Ceterum locum Pausaniæ in Att. p. 27. pr. Wech. huc nihil pertinere perspicuum est, qui de duobus lapidibus loquitur, quibus reus & accusator in Areopago insistebant. V. Hadr. Jun. Animadvers. 1. 3.

CONTUMELIŌSUS, a, um. Adj. [ὑβριστής, ὑβριστικός] Qui contumeliam facit. Quintil. lib. 10. cap. 7. Tam contumeliosos in se ridet invicem eloquentia.

Injuriosum & contumeliosum in aliquem. Cic. pro Corn. Balb. 24. In socios vero ipsos, & in eos de quibus agimus, fœderatos, injuriosum & contumeliosum est, his præmiis & his honoribus exclusos esse.

In edictis contumeliosus. Cic. 3. Philipp. 15. At quam contumeliosus in edictis, quam barbarus, quam rudis!

Beneficium alicujus contumeliosum. Cic. 15. Att. 2. Non dubitares, essent quin otiosi futuri, usurique beneficio Antonii contumelioso.

Litteræ in aliquem contumeliosæ. Cic. 1. Q. frat. 2.

Oratio. Cic pro Planc. 6. Sin hunc illi antepono, contumeliosa habenda est oratio.

Verbum contumeliosissimum. Quintil. lib. 2. cap. 12.

Voces contumeliosæ. Cæs. 1. Bell. Civil. 69.

Partim superbus, partim contumeliosus. Cic. 1. Fam. 10. Quanquam qui istinc nunc veniunt, partim te superbum esse dicunt, quod nihil respondeas: partim contumeliosum, quod male respondeas.

CONTUMELIŌSE, Adv. [ὑβριστικῶς] Cic. 2. de Orat. 212. Dimitto autem eos non tam contumeliose, quam philosophum illum, &c.

Contumeliose aliquid dicere de absentibus. Cic. 1. Off. 134.

Contumeliose lædere aliquem in concionibus. Cic. 1. Att. 9.

Contumeliosius facere injuriam. Ter. Phorm. 2. 3. 1.

En, unquam cuiquam contumeliosius
Audistis factam injuriam, quam hæc est mihi?

Contumeliosissime alicui maledicere. Cic. in Vatin. 50. Et lib. 1. de Nat. Deor. Contumeliosissime vexare.

CONTŪMŬLO, [θάπτω] āre. Tumulo vel terra tegere. Martial. lib. 8. 57.

Collegitque sinu fragmenta novissima fracti
Oris, & aggesta contumulavit humo.

Humo patria contumulari. Ovid. 3. Trist. 3. 33.

Contumulare, dativo junctum. Plin. lib. 10. cap. 33. Perdices ovis stragulum molle pulvere contumulant.

CONTUMULĀTIO, ōnis. f. Augustin.

CONTUNDO, tūdi, tūsum, [συγκόπτω, φλάω] ĕre. Frangere, percutere, friare. ut, Contundere in pila. Varro 3. de R. R. cap. 16. Et apud Columel. lib. 7. cap. 7. Contundere ferreis pilis.

Asper equus duris contunditur ora lupatis. Ovid. 1. Amor. 2. 15.

Contundi cæstibus. i. e. Percuti & comminui. Cic. 2. Tusc. 40. Inde pugiles cæstibus contusi ne ingemiscunt quidem.

Chiragra contudit articulos. Hor. 2. Serm. 7. 16.

— postquam illi justa chiragra
Contudit articulos.

Nares alicui. Ovid. 14. Met. 95.

Aliquem pugnis. Plaut. Amph. 1. 1. 251.

— nonne hic homo modo me pugnis contudit?

Contundere & comprimere cor alicujus. Cic. 3. de Orat. 16. Qui illius acerbum cor contundam & comprimam.

Animum. Cic. 12. Att. 43. Contudi enim animum, & fortasse vici, si modo permansero.

Audaciam exultantis prædonis contundere & frangere. Cic. 13. Philipp. 29.

Calumniam obterere atque contundere. Cic. pro Cæcin. 11. Immo ut viro forti ac sapienti dignum fuit, ita calumniam, stultitiamque obtrivit ac contudit.

Facta alicujus contundere, pro Superare & vincere. Plaut. Stich. 2. 1. 33.

Hydram contundere, pro Domare, debellare. Hor. 2. Epod. 1. 10.

Speratum meritis, diram qui contudit hydram.

Impetum alicujus. Hor. 2. Carm. 6. 10.

Ingenium contudit patientia longa malorum. Ovid. 5. Trist. 12. 31.

Iras. Columel. lib. 6. cap. 2. Si nimis asperi erunt, patere unum diem noctemque desæviant: simulatque iras contuderint, manu producantur.

Populos feroces. Virg. 1. Æn. 264.

Sævitiam alicujus. Propert. lib. 1. 1. 10.

Virtutem hostium secundis præliis contundere, Comminuere, frangere, comprimere. Valer. lib. 3. cap. 2. de Fortitudine ext. 5. ubi de Epaminonda loquitur.

Crebro ictu contundi. Claud. 3. de Rapt Proserp. 427.

CONTŪSUS, [συγκεκομμένος] Partic. Sallust. Jug. cap 43. extr. Avaritia magistratuum ante id tempus in Numidia nostræ opes contusæ, hostiumque auctæ erant.

Animi contusi. i. e. Confracti. Virg. 4. Georg. 240.

Corpora labore. Lucret. lib. 4. 955.

Contusa vasa. Ulp. Quemadmodum si vinum esset effusum, vel vasis contusis, vel qua alia ex causa. l. 1. in princip. D. de peric. & commod. rei vend.

CONTŪSIO, ōnis. f. [σύγκοψις] Plin. lib. 17. cap. 24. Est & quædam contusio falcis hebetioris. Columel. lib. 12 cap. 47. Quia hæc candidior est oliva, quam ea quæ contusione livorem contrahit. Hinc per translationem Cels. vocat Contusionem, Quum pars aliqua ferro vel baculo contusa & læsa, livorem acquisivit, nec ulcus contraxit, sed tantum inflata est. [Haud scio an usquam Celsus hac voce usus sit. Collisa autem fere vocat, quæ Contusa Plinius, quem juniores Chirurgi sequuntur.

CONTUŌLUS, a, um Contuoli oculi sunt in angustum coacti conniventibus palpebris. Auctor Festus.

CONTUOR, V. CONTUEOR.

CONTURBO, [διαταράττω] āre. Notæ significationis. Cic. 8. Fam. 12. Conturbat me mora servi hujus, qui tibi litteras attulit.

Animos. Cic. 3. Off. 40. Incidunt sæpe multæ causæ, quæ conturbent animos utilitatis specie.

Basia, Permiscere. Catul. 5. 11.

Rationes. Ter. Eun. 5. 3. 29. Ita conturbasti mihi rationes omnes. Elegans dicendi forma, contrariaque illi, qua usus est Plaut. Amph. prol. 4. quum inquit,

Et ut res rationesque vestrûm omnium
Bene expedire vultis, peregreque & domi.

Qui enim non sunt solvendo, neque se extricare nominibus possunt & ære alieno, illi conturbant: nec enim eorum rationes explicari & expediri possunt. Sic etiam accipitur Conturbator aper apud Martialem, 7. 27. 10. & Conturbare apud Cic. 4. Att. 7. Hæc Turnebus Advers. 4. 15. & aliter paulo ac Budæus, ut videbis infra. Utere tuo judicio.

Rem conturbare, Turbidam, incertamque reddere. Sallust. in Jug. 79. extr.

Veri cognitionem conturbare. Cic. 4. Acad.

Vox conturbatur. Lucret. lib. 4. 563.

Conturbare, absolute, [χρεωκοπεῖν] (inquit Budæus ad l. Cuicunque §. Idem Labeo D. de Inst. act.) est etiam Decoquere, & pecuniam suam dissipare: & proprie de servis dicitur, qui cum rationibus dominicis paria non faciunt. Cic. 4. Att. 7. De Apollonio quod scribis, qui illi Dii irati, homini Græco, qui conturbare quidem putat sibi licere, quod equitibus Romanis. Idem pro Planc. 68. Verum fac me multis debere, & in iis Plancio: utrum igitur me conturbare oportet, an ceteris, quum cujusque dies venerit, hoc nomen, quod urget, nunc, quum petitur, dissolvere?

Sic intelligi debet Conturbabit Atlas apud Martial. 9. 4.

Grandis in æthereo licet auctio fiat olympo,
Coganturque dei vendere quicquid habent:
Conturbabit Atlas, &c.

i. e. Cælum totum tibi decoquet. Sic 10. 96. 9.

Hic pretiosa fames, conturbatorque macellus. conf. reliqua ibid. Paul. Manut. exponens illud Cic. 4. Att. 7. sic ait, Conturbare est, omissis veteribus creditoribus, satisfacere iis qui posterius crediderunt. Perspicuum est in oratione pro Plancio. Verum fac me multis debere, &c. Hæc Paulus.

Fortunas conturbare, Cic. dixit 8. Fam. 12. Bud. l. c.

CONTURBĀTUS, a, um. [διαταραχθείς] Partic. Cic. 1. Att. 12. Quod præterea ad te scribam, non habeo: & mehercule eram conturbatior.

Tristis & conturbatus. Cic. 6. Verr. 52.

Ludi deformati, inquinati, perversi, conturbati. Cic. de Arusp. Resp. 25. Ludos esse pollutos significastis, ac plane dicitis. quid magis inquinatum, deformatum, perversum, conturbatum dici potest?

CONTURBATIO, ōnis. f. [διαταραξις] Ennius apud Cic. 4. Tusc. 19. Conturbationem, metum excutientem cogitata. subaudi, Expectorat.

CONTURBĀTOR, ōris. m. [ταράκτης] Qui conturbat. Significat etiam Decoctorem. V. in præcedentibus. Martial. 7. 26.

Conturbator aper, vilius esurio.

Qui enim ex macello vivebant Romæ, & cupediis mensas & apro onerabant, ad extremum patrimonia vorabant, & decoctores, vel inopes certe fiebant. Budæus. l. c.

CONTUS, i. m. [κοντός] Sudes est, sive hasta longior, duriorque & acuta sine ferro, ad percutiendum apta. [Cur sine ferro?

Duris contis detrudere aliquid. Virg. 9. Æn. 510.

Contus, Pertica oblonga in capite ferrum habens, qua nautæ (inquit Donatus ad Ter. Hec. 1. 2. pr.) utuntur ad exploranda loca navibus opportuna: a quo Percontor deducitur.

Acuta cuspide conti. Virg. 5. Æn. 208.

Ratem regere longo conto. Sen. in Herc. fur. 9.

Ratem subigere conto. Virg. 6. Æn. 302.

Contus, pro Membro virili prælongo. Auctor carminis obscœni,

Trajectus conto sic extendêre pedali,
Ut culum rugas non habuisse putes.

CONTOR verbum V. s. l.

CONTATUS, i. m. [κοντοφόρος] Conto, i. e. hasta longiori armatus. Veget. de Re Mil. 3. 6. Utrum contatis, an sagittariis amplius valeant. V. mox CONTOPHORI.

CONTĪFEX. ĭcis. m. Idem. Ubi Facio est Occido, ut in Conficio, Interficio. Gloss. Vet. Contifices, παρασόλοι. Hinc

CONTIFĪCIUM, i. n. Vopisc. in Probo cap. 19. Qui omnes contificiis interempti sunt. Al. E posticis. V. Salmas. not. & Voss. Lex. in Contus.

CONTŎPHŎRI. [κοντοφόροι] Equitum genus, qui in bello contis utebantur, i. e. hastis longioribus. V. Polluc. lib. 1. sect. 131. Non est tamen in quibusdam MSS. conf. CONTATUS paulo supra.

CONTUSIO, **CONTUSUS**. V. CONTUNDO.

CONTŪTOR, ōris. m. [συνεπίτροπος] quasi Cum alio tutor. Julianus in l. Ex facto. D. de Neg. gest. Valerius Severus respondit, adversus contutorem negotiorum gestorum actionem tutori dandam.

CONVĀDOR, [κλητεύω] āri. Idem quod simplex, i. e. Vadimonio obstringere. Plaut. Curc. 1. 3. 5.

Ubi tu es qui me convadatus es Veneriis vadimoniis?

CONVĂLEO, ēre; vel potius **CONVALESCO**, valui, valitum, [ὑγιάζω, ῥώννυμι] ĕre. Salutem recuperare. Cic. 12. Fam. 22. Hircius noster tardius convalescit.

Ex morbo convalescere. Cic. de Fato 28. Si fatum tibi est ex hoc morbo convalescere, sive tu medicum adhibueris, sive non adhibueris, convalesces.

Magis indies convalescere. Cic. pro Milon. 25.

Civitas convalescere & sanari dicitur. Cic pro Sull. 76. Ex magnis & diuturnis & jam desperatis Reipub. morbis ista repente vis erupit: ut ea confecta & ejecta, convalescere & sanari aliquando civitas possit.

Ne rei crudelitas experrecta in me, in vos convalescat. Cic. Anteq. iret in exil. 14. Al. Experta.

Fama convaluit. Curt. 9. 6.

Flamma convaluit. Quintil. lib. 5. cap. 13. At si singula quæque dissolveris, jam illa flamma, quæ magna congerie convaluerat, diductis quibus alebatur, concidet.

Ignis convaluit, i. e. Vires assumpsit. Ovid. 8. Met. 477.

Incommodum ad perniciem aliquorum convalescit. Cic. Anteq. iret in exil. 16. Mihi credite, hoc in uno incommodum confirmatum, multorum infirmabit incolumitatem: & si initio non erit refutatum, impune ad omnium perniciem convalescet.

Mala convaluere per longas moras, i. e. Confirmata sunt. Ovid. Rem. Amor. 211.

Mens convaluit. Ovid. 15. Epist. 73.

Opes

Opes convalescunt. Liv. 1. 14. Fidenates nimis vicinas prope convalescere opes rati, prius quam tantum roboris esset, quantum futurum apparebat, occupant bellum facere.
Opinio convaluit. Columel. lib. 3. cap. 7. Cui nostræ sententiæ scio pæne omnium agricolarum diversam esse opinionem, quæ de amineis inveterata longo jam tempore convaluit.
Pignus convalescit. Marcian. in l. sicut. §. Venditionis. D. Quibus modis pignus vel hypoth. sol. Quod ita intelligemus, ut & si legatum repudiatum fuerit, convalescat pignus.
Sensus mei convaluere. Ovid. 1. Trist. 3. 14.
Convalescere particulatim. In PARTICULATIM.
CONVALESCENTIA, æ. f. Symmach. 3. Epist. 11.
CONVALĪDO, [στερεόω] āre. Gloss. Gr. Lat.
CONVALLIS, is. f. [συνάγκεια] Planities ex omni parte montibus collibusque comprehensa: dicta (ut inquit Varro 4. 3.) quasi Cavata vallis. Liv. 1. 38. Et infima urbis loca circa forum, aliasque interjectas collibus convalles.
Roma in montibus posita & convallibus. Cic. 2. de Lege Agr. 95.
Abrupta. Lucan. lib. 7. 174.
Cava. Virg. 2. Georg. 186.
Depressa. Virg. 3. Georg. 276.
Obscura. Virg. 6. Æn. 139.
Virens. Virg. 6. Æn. 679.
CONVALLO, āre. Vallis undique munire. Tertull. de Jud. Dom. 6. de Angelis, Convallantque Deum cum majestate superna.
CONVALLĀTUS, a, um. Partic. Gell. 12. 13. Oceani undarum ambitu terræ omnes convallatæ.
CONVALLATIO, ōnis. f. Tertull. adv. Jud. cap. 8.
CONVĀRIO, āre. Apul.
CONVARIĀTIO, ōnis. f. Augustin.
CONVĀSO, [συσκευάζομαι] āre. Verbum a Græcorum imitatione tractum; significat Furtim colligere. Figuratum a colligendis vasis, ut ait Donatus. Ter. Phorm. 1. 4. 13.
Aliquid convasassem, atque hinc me conjicerem protinus in pedes.
Nonius 2. 146. Convasare, dicitur Furtim omnia colligere.
CONVASATUS, a, um. Partic. Sidon. 7. Epist. 2.
CONVASTATIO, ōnis. f. a Convasto. Augustin.
CONVECTO, are; & CONVECTOR, ōris. V. CONVEHO.
CONVĔHO, vexi, vectum, [συνάγω] ĕre. Comportare. ut, Convehere æs plaustris ad ærarium. Liv. 4. 60.
Convehere camelis aliquid. Plin. lib. 12. cap. 14. Thus collectum Sabotam camelis convehitur.
Convehere lintribus. Cic. pro Milon. 75. Repente lintribus in eam insulam, materiam, calcem, cæmenta, atque arma convexit.
Convehere ex diverso. Plin. lib. 11. cap. 30. de formicis, Et quoniam ex diverso convehunt, altera alterius ignara.
Convehere ex Hispania merces, i. e. Apportare, advehere. Plin. lib. 8. cap. 14. Et apud Liv. 3. 23. Convehere prædam ex castris.
CONVECTUS, a, um. Partic. Liv. 24. 36. Commeatus convecti.
CONVECTIO, ōnis. f. Ammian. 14. 10. Annonæ convectio est impedita.
CONVECTOR, ōris. m. [συνάκτης] Qui in eadem navigat navi. Cic. 10. Att. 17. Quin etiam navi ejus me, & ipso convectore usurum puto.
CONVECTO, āre. frequent. [συνοχεύομαι] Virg. 9. Æn. 613.
Convectare juvat prædas, & vivere rapto.
Scalas convectant ex proximis agris. Tacit. 3. Hist. 27.
CONVELLO, velli & vulsi, vulsum, [σπάω, ἐκσπάω] ĕre. Idem quod Vellere vel Avellere. Plaut. Amph. 4. 2. suppos. 3. pr. Quis tam vasto impete has fores toto convulsit cardine? i. e. Concussit?
Virgilius, — Cynthius aurem
Vellit, & admonuit. In quodam Panegyr. p. 255. meæ edit. Convellerit, pro Convulserit. H. St. Prior locus ex Ecl. 6. 3. V. EVELLO.
Convulsa sedibus domus. Plin. 7. Epist. 18.
Armos convellere. Columel. lib. 6. cap. 16. Bos obviæ radici obluctatus convellit armos. *Il s' espaule.*
Claustra portarum. Stat. 11. Theb. 296.
Glebam vomere. Catull. 62. 4.
Repagula convellere, atque effringere valvas. Cic. 6. Verr. 94.
Fundamenta. Columel. lib. 1. cap. 4.
Gradus convellere ac removere. Cic. pro Domo 54.
Saxa convellere infima quibus fundamenta continentur. Cæs. 2. Bell. Civ. 11.
Convellere ea quæ non possunt moveri. Cic. 2. de Orat. 205. Ne aut irrisione, aut odio digni putemur, si aut tragœdias agamus in nugis, aut convellere adoriamur ea quæ non possint commoveri.
Dapes avido dente. Ovid. 11. Met. 123.
Discordia aliquem. Tacit. 4. Ann. 40.
Turres & culmina domorum. Virg. 2. Æn. 446.
Ferro aliquid. Virg. 6. Æn. 148.
Flabra & imbres convellunt æsculum. Virg. 2. Georg. 294.
Silvam viridem ab humo. Virg. 3. Æn. 24.
Vexilla. Tacit. 1. Ann. 20.
Opinionem mentibus comprehensam. Cic. pro Cluent. 6. Deinde si quam opinionem jam vestris mentibus comprehendistis, si eam ratio convellet, si ratio labefactabit, si denique veritas extorquebit &c.
Pectus alicujus verbis. Ovid. 17. Epist. 3.
Vires convellere vigilia, siti &c. i. e. Eas infirmas facere. Cels. lib. 3. cap. 4.
Labefactantur & convelluntur auxilia. Cic. pro Rabir. perd. reo, 3. Quamobrem, si est boni Consulis, quum cuncta auxilia Reipub. labefactari, convellique videat, ferre opem patriæ.
Convellere, pro Auferre, abolere, abrogare, destruere. Cic. pro Corn. Balb. 61. Cur ea, quæ mutare non possumus, convellere malumus, quam tueri?
Convellere acta alicujus, Labefactare. Cic. 2. Philipp. 83. Nolo plura, ne acta Dolabellæ videar convellere.
Convellere, quod vulgus *Confutare* vocat. Cic. 1. de Divin. 107. Hæc si tenemus, quæ mihi quidem non videntur posse convelli, profecto hominibus a diis futura significari necesse est.
Convellere atque auferre aliquem Deum ex suis sedibus. Cic. 7. Verr. 186.
Pæne convellit me ex hortulis meis. Cic. 1. de Legib. 54.
Convellere aliquem de pristino statu. Cic. 8. Att. 23. Secutæ sunt duæ pridie Calendas, ambæ datæ; quæ me convellerunt de pristino statu. i. e. Et conturbaverunt, & commoverunt.

Convellere justitiam utilitate aliqua: cui opponitur Constituere. Cic. 1. de Legib. 42. Ita fit, ut nulla sit omnino justitia, si neque natura est, & ea quæ propter utilitatem constituitur, utilitate alia convellitur.
Convellere gratiam alicujus. Cæs. 8. Bell. Gall. 50. Qui M. Antonii repulsâ Cæsaris decedentis convellere gratiam cupiebant.
Convellere & commutare conditionem amicitiæ, & jus societatis. Cic. 5. Verr. 15.
Convellere statum Reipub. Cic. in Pison. 4.
Convellere funem a terra. Virg. 1. Georg. 457.
— non illa quisquam me nocte per altum
Ire, neque a terra moneat convellere funem. i. e. Nemo mihi suadeat navim tunc e portu solvere. Periphrasis poetica.
Convellere aliquid alteri, Subducere & suffurari. Cic. 5. Att. 20. in fine, Des operam ut quod tuo meoque beneficio puer habet, cures ne qua ratione convellatur. i. e. Eripiatur.
Labefactata atque convulsa cogitatio. Cic. 5. Fam. 13. Quæ cogitatio quum mihi non omnino excidisset, (etenim penitus insederat) vi tamen tempestatum, & concursu calamitatum erat aliquantum labefactata atque convulsa.
CONVULSUS, a, um. Partic. [σπασθείς, ἐκσπασθείς] ut, Convulsus musculus, h. e. Cujus fibræ contractæ sunt versus suam originem: & Convulsi nervi, & Convulsi tendones dicuntur; h. e. Retracti, & veluti Complicati. Plin. lib. 20. cap. 7. Convulsa & luxata caulibus tritis cum polenta ex aqua frigida leniunt.
Æquor convulsum remis, rostrisque, Commotum. Virg. 5. Æn. 143.
Domus convulsa, Valde commota. Tacit. 12. Ann. 1. pr.
Loca convulsa vasta ruina. Virg. 3. Æn. 414.
Convulsa penitus Respublica. Cic. de Clar. Orat. 115.
Roma sedibus suis. Cic. in Pison. 52. Quum mihi ipsa Roma prope convulsa sedibus suis, ad complectendum conservatorem suum procedere visa est.
Vi dominationis convulsus, & mutatus. i. e. Licentia principatus corruptus. Tacit. 6. Ann. 48.
CONVOLSUM, dixerunt veteres pro Convulsum: ut, Artus convolsi pereunt, apud Lucret. lib. 3. 344.
CONVULSIO, ōnis. f. [σπασμός] Plin. lib. 20. cap. 15. Ligusticum aliqui panacem vocant, stomacho utile est, item convulsionibus & inflammationibus. Convulsionibus, hoc est quod vulgus Retractiones vocat. Quæ fiunt vel in musculis, vel in tendonibus propter intemperiem humorum inflammatorum, aut fluxionem frigidam in partem nervosam. Cujus species videto apud Galenum in lib. de Locis affectis.
CONVĒLO, [σκεπάζω] āre. Idem quod Velare. Plin. lib. 17. cap. 22. Plagam omnem obliquam fieri, ut facile decidant imbres, & ad terram verti, quam levissima cicatrice acie falcis exacta, plagaque convelata. Gell. 7. 3. Epagogen multis argumentis convelat.
CONVELIFICATIO, ōnis. f. Augustin.
CONVENA, CONVENIENTIA. V. CONVENIO.
CONVENÆ, arum. [Κωνουέναι] Galliæ Aquitanicæ populi sunt, quibus olim Romani jus Latii tribuerunt. Auctor Strabo lib. 4.
CONVĒNIO, vēni, ventum, [συνέρχομαι, σύνειμι] īre. Simul venire, congregari. Plaut. Pseud. 1. 2. 44.
Facite hodie ut mihi munera multa huc ab amatoribus conveniant.
Cic. 4. Verr. Huc conveniunt cum litteris, veniunt cum mandatis.
Quoniam convenimus ambo. Virg. 5. Ecl. 1.
Multa convenerunt, quæ mentem exturbarent meam, subita defectio Pompeii, alienatio coss. Cic. 2. Q. frat. 1.
Undique convenire. Cic. 2. Verr. 54. Quum hæc frequentia totius Italiæ Roma discesserit: quæ convenit uno tempore undique, comitiorum, judiciorum, censendique causa.
Convenire in. ut
In ædem conveniunt. Ovid. 3. Fast. 205.
In unum convenire. Cic. 8. Att. 6.
In urbem. Plaut. Truc.
Convenire ad. ut
Ad aliquem convenire. Cæs. 1. Bell. Civil. 13. Adventu Cæsaris cognito, decuriones Auximi, ad Actium Varum frequentes conveniunt.
Ad dapes convenire. Ovid. 6. Fast. 672.
Ad exsequias aliquo convenire. Cic. pro Quint. 50.
Ad odores. Plin. lib. 10. cap. 70. Conveniuntque ex alto etiam ad quosdam odores. De piscibus.
Ad signa convenire jubentur milites. Cæs. 6. Bell. Gall. 1.
Convenire, Concordare, & sine controversia esse. Valla lib. 3.
Convenire inter. ut
Inter se sævis convenit ursis. Juven. 15. Sat. 164.
Inter nos convenit. Cic. 4. de Finib. 47. Atqui si, ut convenire debet inter nos, est quædam appetitio naturalis, &c. Liv. 2. 23. extr. Non modo inter Patres, sed ne inter Consules quidem ipsos satis conveniebat.
Inter eos convenit ratio accepti & expensi. Plaut. Most. 1. 3. 146.
Inter eos convenit quid sit. Cic. 2. de Finib. 4. Ut inter eos qui ambigunt, conveniat quid sit id de quo agatur.
Inter aliquos convenire, ne. Ulp. in l. Si convenerit. D. pro Socio, Si convenerit inter socios, ne intra certum tempus communis res dividatur, non videtur convenisse ne a societate abeatur.
Inter nos convenit, ut. Plaut. Capt. 2. 3. 18.
Nunc ita convenit inter me, atque hunc, Tyndare,
Ut te æstumatum in Aulidem mittam ad patrem.
Inter utrumque convenit. Hor. 1. Serm. 7. 10.
Convenire cum, ut
Cum aliquo optime convenire. Cic. 6. Verr. 147. Illum noluisse sua laudatione juvare L. Lucullum sororis virum, quicum optime convenisset.
Cum adversariis mihi convenit, matrem esse interfectam a filio. Cic. 1. de Invent.
Cum eo nec locus nec sermo convenit mihi. Plaut. Pseud. 4. 7. 9. de improbis servis,
Nec boni ingenii quicquam in his inest, nisi ut im-
Probis sese artibus teneant: cum iis mihi nec locus nec sermo
Convenit, neque his unquam nobilis fui.
Cum eo convenit mihi, ut. Cic. 6. Att. 1. Mihi cum Deiotaro convenit, ut ille in meis castris esset cum suis copiis omnibus.
Hoc mihi cum tuo fratre convenit. Cic. 5. de Finib. 87.

Cum hoc de hac re convenit mihi. Plaut. Capt. 2. 3. 18.
Mecum fratri hæc non conveniunt. Ter. Adel. 1. 1. 34.
Hæc fratri mecum non conveniunt, neque placent.
Convenire de. ut
De facto convenit. Cic. 1. de Invent. 11.
Hique de communi officio convenissent. Cic. 1. Off. 144.
An Convenissent, pro In eundem locum venissent? H. St. Sine dubio.
De pretio. Quintil. 4. 2.
Convenire, cum dativo.
Posterius priori non convenit. Cic. 3. de Finib. 35.
Convenire sibi, Constare. Cic. 2. de Finib. 88. Qui sibi is conveniet, si negabit voluptatem crescere longinquitate?
Si tibi ita conveniat, Expediat. Cic. 9. Fam. 12. Quod quidem si ita est, minime miror cælum etiam & terras vim suam, si tibi ita conveniat, dimittere.
Pulchre convenit improbis cinædis. Catul. 58. 1.
Convenit ut vespis. Proverbiale est, de hisque dici potest qui studiis omnibus conjuncti adnituntur ad rem quampiam acerrime defendendam. Vespæ enim pro suis latibulis velut conjuratæ magno consensu dimicant, petunt prope accedentes, & aculeis fodiunt. Extat Probæ carmen hujusmodi,
Convenit ut vespis, quarum domus arce Monetæ
Turbat agens tristis per lutea corpora telis. Suspicor autem ut in templo Concordiæ fuit nidus ciconiarum, sic in fano Monetæ fuisse examen vesparum. Turnebus.
Convenire mulier viro in manum dicebatur, quando bonorum societatem inibat. Cic. in Topic. 23. Quum mulier viro in manum convenit, omnia quæ mulieris fuerunt, viri fiunt, dotis nomine. Ibid. 14. Si ita Fabiæ pecunia legata est a viro, si ea uxor materfamilias esset, si ea in manum viri non convenerat, nihil debetur. V. reliqua, & supra COEMPTIO.
Convenire in matrimonium dicitur mulier, quæ nubit. Papin. l. 121. §. 1. D. de verb. oblig. Mulier ab eo in cujus matrimonium conveniebat, stipulata fuerat ducenta, si concubinæ, tempore matrimonii, consuetudinem repetiisset. Gell. lib. 18. cap. 6. extr. Matronam dictam esse proprie, quæ in matrimonium cum viro convenisset. &c. V. Hotomanus.
Convenit, absolute positum, pro eo quod est, Pacto firmatum est. Plaut. Amph. 1. 1. 70.
Convenit: victi utri sint eo prælio,
Urbem, agrum, aras, focos, seque uti dederent. subaudi, Inter eos: ut fit, Convenit inter eos.
Pacto convenit, ut. Liv. 24. 6. Pacto convenit, ut quum Romanos Sicilia expulissent, &c.
Id convenerat signum. Liv. 9. 23. extr. In tempore postquam ardentia procul vidit castra magister equitum (id convenerat signum) hostium terga invadit.
Convenit pax. Liv. 30. 43. Nuntiarentque ei, ut, si pax convenisset, sine pretio eos Carthaginiensibus redderet.
Convenit ita pax, ut. Liv. 1. 3. Pax ita convenerat, ut Hetruscis, Latinisque fluvius Albula, quem nunc Tiberim vocant, finis esset.
Convenit pax in eas conditiones. Liv. 29. 12. In eas conditiones quum pax convenisset, ab rege fœderi ascripti Prusia, &c.
Conveniunt mores. Ter. And. 4. 2. 13.
Hanc mihi expetivi, contigit: conveniunt mores: &c.
Non convenit nomen. Ter. And. 5. 4. 40.
Nomen non convenit. CR. fuit hercle aliud huic parvæ. CH. quod, Crito?
Non conveniunt hæc nuptiis. Ter. And. 2. 2. 29.
Convenit ad nummum. Cic. 5. Att. 25. Quid opus est, inquam, rationes conferatis? Adsidunt: subducunt: ad nummum convenit. *Ils trouverent leur conte, Ils furent d'accord touchant le conte.* Budæus.
Convenit numerus quantum debui. Ter. Phorm. 1. 2. 3.
Factum convenit. Auctor ad Heren. 1. 18. Juridicialis constitutio est, quum factum convenit, sed jure an injuria factum sit, quæritur.
Tempus & locus convenit. Liv. 1. 24. pr.
Conveniunt utriusque verba. Plaut. Truc. 4. 3. 20.
Convenit cum, ut Somnium cum re convenit. Cic. 1. de Divin. 99. Quod quidem somnium Sisenna quum disputavisset mirifice ad verbum cum re convenisse, tum insolenter, &c.
Voto convenit res. Ovid. 2. Amor. 4. 36.
Convenit hoc ætati nostræ. Cic. in Hortens. Nam quid vereris, ne non conveniat nostris ætatibus oratio, quæ spectat ad hortandum?
Hæc pompa convenit ponti, Decet pontem. Martial. lib. 12. 32.
Hæc sarcinarum pompa convenit ponti. Cum Accus. Plaut. Merc. 5. 4. 24.
Itidem, ut tempus anni, ætatem aliam aliud factum convenit.
Convenit in eum hæc suspicio. Cic. pro Rosc. Amer. 65. Erat porro nemo, in quem ea suspicio conveniret. i. e. De nemine poterat esse suspicio, quam de illo.
Hoc maledictum in illam ætatem non convenit. Cic. pro Deiot. 29.
Convenit hoc in te uno, non in alium quenquam. Cic. 2. de Nat. Deor. 74.
Hoc convenit in omnes luscos. Cic. 2. de Orat. 246.
Convenit in me quidvis harum rerum. Ter. Heaut. 5. 1. 3. Cic. 5. Verr. 206. Sunt quædam omnino in te singularia, quæ in nullum alium hominem dici, neque convenire possint.
Convenit hoc in aliquem, pro Consentaneum est de eo dicere. Cic. in Præt. Urbana: Quæ vitia videntur in quemvis potius, quam in istum convenire. Ironice dictum. H. St. Ex 3. Verr. 128.
Convenit ad eum hæc contumelia. Cic. pro Sull. i. e. Pertinet.
Magna petis, quæ non conveniunt istis viribus. Ovid. 2. Met. 54.
Conveniunt hæ vites ad vel in quemvis agrum. Cato R.R. cap 6. Ceteræ vites, & de his miscellæ maxime, in quemvis agrum conveniunt.
Convenit in eam rem. Cato R. R. cap. 21. Eo fistulam ferream indito, quæ in columnellam conveniat, & in cupam.
Convenit optime ad pedem cothurnus. Cic. 3. de Finib. 49.
Aliquem convenire, pro In jus vocare. Ulp. in l. Neratius. D. de relig. & sumpt. funer. Si vero alius funeravit, posse eum maritum convenire.
Convenire aliquem in jus. Plaut. Most. 5. 1. 40.
Conveniri, In jus vocari, Papinianus in l. capitis. D. de fidejuss.
Actione conveniri. Ulp. in l. 3. §. Quacunque. D. de Jurejurando.
Testato convenire debitorem. Ulp. in l. si procuratorem. §. si ignorantes. D. Mandati, Sed & si testato convenerunt debitorem, ut si ipse putaret, appellaret: puto rationem eis constare.
Conveniri in usuras. Ulp. l. Idemque &. §. Si procurator. D. Mandat. vel contr.
Pro re aliqua conveniri. Paulus in l. Si mandat. §. Paulus respondit unum. D. Mandati.
Convenire aliquem, pro Alloqui. Cic. 5. Fam. 11. Eamque si opus esse videbitur, conveniam. Nonius, Interpellare interpretatur.
Convenire & colloqui. Ter. Eun. 3. 2. 14.
Convenire etiam de Re meretricia dicitur. Plin. 11. 24. Clunibus conveniunt aranei. Ter. Hec. 1. 2. extr.
Et quidem ego: nam constitui cum quodam hospite,
Me esse illum conventuram. Ubi Donat. De cujusmodi rebus apud extraneos meretrices agunt.
Conveniunt multi populi Carthaginem. Budæus, apud Plin. lib. 3. cap. 3. Conventus legimus pro iis, quos *dies magnos* nostri vocant: & verbum Convenire eodem pertinens. Carthaginem (inquit) conveniunt populi LXV. exceptis insularum incolis. i. e. Jura Carthagine petunt; quod nunc *rescrtiri* dicimus, vernaculo vocabulo non temere prolato. est enim a consuetudine Græcorum, qui λαγχάνειν δίκας dicunt, & Romani Sortes judiciorum dicebant: ut Virg. 6. Æn. 431.
Nec vero sine sorte datæ, sine judice leges. Et Juven. 13. Sat. pr. ubi urnæ Prætoriæ meminit. Cic. 4. Verr. 38. Adversarii postulant ut in eam rem judices dentur ex iis civitatibus, quæ in id forum convenirent.
Convenibo istam, in futuro antique dictum. Plaut. Casin. 3. 2. 17. Ubi nuptiæ fuerint, tum istam convenibo.
CONVENIOR, iri. pass. Sen. de Brev. Vitæ, cap. 14. Nocte conveniri & interdiu ab omnibus mortalibus possunt. Cic. 8. Att. 11. Verum quum habeo rationem dierum, ante puto transmissurum, quam potuerit conveniri. De Lentulo. Conf. supra J. C.
CONVĔNIT, [συνήκει, πρέπει, καθήκει] impersonale. i. e. Decens & conveniens est. Terent. Eun. 3. 2. 41.: — haud convenit
Una ire cum amica imperatorem in via. Cic. 11. Fam. 3. Neque enim decet, aut convenit nobis, periculo ulli submittere animum nostrum.
Non convenit enim, quum ego ad promerendum officium tam fuerim expeditus, vos ad referendam gratiam esse tardiores. Cic. Anteq. iret in exil. 6.
Qui enim convenit, ut qui in rebus improbis populares fuerint, iidem, &c. Cic. 7. Philipp. 4.
CONVENIENS, Partic. [συνεχόμενος] ut, Copia agricolarum conveniens ex omni parte. Lucret. lib. 6. 1259.
Bene convenientes propinqui. Cic. 1. Off. 58. i. e. Concordes.
Conveniens ad. Cic. de Amicit. 17. Nihil est enim tam naturæ aptum, tam conveniens ad res vel secundas vel adversas. h. e. Proprium, aptum, accommodatum.
Sonus conveniens ad formam. Ovid. in Ibin, 438.
Tempus operi. Ovid. 3. de Pont. 9. 36.
Aptum & inter se conveniens. Cic. 1. Off. 151. Talis est igitur ordo actionum adhibendus, ut quemadmodum in oratione constanti, sic in vita omnia sint apta inter se & convenientia.
Conveniens, [ἁρμόζων] Congruens aut idoneus.
Sibi convenientia finge. Hor. de Arte Poet. 119.
Modo convenienti. Lucret. 2. 939.
Pede convenienti. Idem 4. 792.
Conveniens homini. Ovid. 2. de Pont. 9. 93.
Quid facto convenientius. Valer. 3. 3.
Convenientissimum bono civi. Plin. 3. Epist. 18.
Convenientissima nemora. Columel. lib. 7. cap. 4.
CONVENIENDUS, a, um. Cic. 1. Fam. 8. Nostrum studium exstabit in conveniendis magistratibus.
Et in forma gerundiva. ut, Inter se conveniendo gignunt armenta. Lucret. lib. 2. 921. i. e. Coeundo.
Facultas conveniendi rei. Ulpian. l. Idemque &. §. ultimo. D. Mandati, Si modo habuit facultatem rei conveniendi, desiderandique ut, &c.
CONVENIENTER, Adv. [ἁρμοστικῶς] Cic. 4. Acad. Non enim potest convenienter dici, nihil comprehendi posse.
Vivere convenienter naturæ. Cic. 3. Off. 13.
Congruenter naturæ convenienterque vivere. Cic. 3. de Fin. 26.
Convenienter rationi & sententiæ suæ dicere. Cic. 2. de Fin.
Convenienter loqui ad statum præsentem. Liv. 23. 5. Morem magis loquendi cum sociis servastis, Campani, &c. quam convenienter ad præsentem fortunæ nostræ statum locuti estis.
Mores convenienter eunt studio. i. e. Tales sunt mores tui, quale est studium, in quo exerceris. Ovid. 3. de Arte Am. 545.
Compar. Similitudines exprimendi quæ prima fuerit origo, in ea quam plasticen Græci vocant, dici convenientius erit. Plin. lib. 34. cap. 7.
Superl. Convenientissime. Augustin. Epist. 3.
CONVENIENTIA, æ. f. [ὁμολογία, ἐφαρμογή] Proportio quædam. Cic. 1. Off. 14. Nullum aliud animal pulchritudinem, venustatem, convenientiam partium sentit.
Rerum convenientia in amicitia est, in ea stabilitas, in ea constantia. Cic. de Amicit. 100.
Convenientia conservatioque naturæ. Cic. 1. Off. 100.
Convenientia conjunctioque naturæ. Cic. 2. de Divin. 124.
Naturæ convenientia cum extis. Cic. 2. de Divin. 34. De extis hostiarum.
CONVĔNÆ, arum. c. [συνήλυται] dicuntur, Qui ex diversis populis gentibusque in una mœnia conveniunt, simulque coalescunt, inquit Valla in Raudensem. Cic. 1. de Orat. 37. An vero tibi Romulus ille, aut pastores & convenas congregasse, aut Sabinorum, &c. Plin. lib. 5. cap. 17. In diem ex æquo convenarum turba renascitur.
Romulus asylum convenis patefecit. Aur. Vict. de Vir. Illust. cap. 2.
Aquæ convenæ. Solin. cap. 50.
Sing. numero Adjective utitur Ammian. 15. 13. Convena undique multitudine.
Convenæ, Aquitaniæ populus, V. supra f. l.
CONVENTIO, ōnis. f. [συνήλυσις, συνθήκη] Ulpian. D. de Pactis. l. 1. Conventionis verbum generale est ad omnia pertinens, de quibus negotii contrahendi transigendique causa consentiunt, qui inter se agunt. Adeo autem conventionis nomen generale est, ut eleganter dicat Pedius, nullum esse contractum, nullam obligationem, quæ non habeat in se conventionem, sive re, sive verbis fiat.

Conventio publica est, quæ fit per pacem, quoties inter se duces belli quædam paciscuntur. l. 5. de pact. D.
Conventionem habere, &
Ad conventionem vocare. Varr. de L. L. 5. 9.
Fortis & egregia fati conventio. Sen. de Provid. cap. 2.
CONVENTIONALIS, e. apud JCtos.
CONVENTUS, a, um. Partic. [συνηλυθώς] Sallust. Jugurth. 112. Sæpe antea cum imperatoribus Romanis pacem conventam frustra.
Conventus est a me. Cic. 15. Att. 1.
Convento aliquo homine opus est. Cic. 10. Att. 4. extr. Sed opus fuit Hirtio convento. i. e. Hirtium convenire, sive alloqui.
Conventa conditio dicebatur, Quum primus sermo de nuptiis & earum conditione habebatur. Auctor Festus.
CONVENTUM, i. n. [σύνθημα] Gell. 17. 9. Erat conventum inter eos clandestinum. Cic. de Off. 1. 32. Potest accidere promissum aliquod & conventum, ut id effici sit inutile ei, qui promiserit. Idem 2. de Orat. 100. At vero in foro, tabulæ, testimonia, pacta, conventa, stipulationes, cognationes, affinitates, decreta, responsa, vita denique eorum qui in causa versantur, tota cognoscenda est. De Formula causarum.
Dictorum conventorumque constantia & veritas, fides est. Cic. 1. Off. 13.
Frangere conventa. Sil. lib. 1. 10.

— ter Marte sinistro
Juratumque Jovi fœdus, conventaque patrum
Sidonii fregere duces.

Pacta conventa. Ulpianus in l. Juris gentium. §. Quinimo. D. de Pactis, Solemus enim dicere, pacta conventa inesse bonæ fidei judiciis.
Inter Pactum & Conventum. Pactum est ex parte stipulantium: Conventum, quum quæ pepigerunt promissa sunt. Hac de causa Pacta conventa, & Pacta conventaque legimus: antecedit enim Pactum, sequitur Conventum. Seneca, Nec pacta conventaque impressis signis custodirentur. Hæc Turneb. Adversf. 16. 5.
CONVENTUS, ûs. m. [συνέλευσις, σύνοδος] sunt (inquit Valla lib. 4. cap. 2.) Homines qui in unum locum convenerunt. Cic. 3. Verr. 94. Cur pudentissimas lectissimasque feminas in tantum virorum conventum insolitas invitasque prodire cogis? Horat. 1. Serm. 7. 22.

Persius exponit causam, ridetur ab omni
Conventu.

Conventus (inquit Festus) quatuor modis intelligitur. Uno, quum quemlibet hominem ab aliquo conventum esse dicimus. Altero, quum significatur multitudo ex compluribus generibus hominum contracta in unum locum. Tertio, quum a magistratibus, judicii causa, populus congregatur: erant enim in provinciis statuti conventus per rectores earum ad judicia facienda. Quarto, quum aliquem in locum frequentia hominum, supplicationis aut gratulationis causa colligitur. Hactenus Festus. De tertia significatione exempla sunt apud Cic. 3. de Legib. & 5. Verr. Hirt. 8. Bell. Gall. 46. Exercitum per legatos in hiberna deduxit. Paucos ipse dies in provincia moratus, cum celeriter omnes conventus percucurrisset, publicas controversias cognovisset, tandem ad Legiones in Belgium se recepit. Scil. Peragebantur in urbibus, ad quas ducebant Viæ militares, quæ ipsæ etiam hac de causa munitæ erant ut facilem & expeditum accessum atque iter præberent Magistratibus, qui non sine numeroso comitatu ad illas urbes adveniebant. V. Sigon. de Ant. Jure Provinc. 1. 1.
Conventus, pro eo quod *Resortitum* vocant. Plin. lib. 5. cap. 29. Conveniunt eo XXV civitates, celeberrima urbe Laodicea. Imposita est Lyco flumini, latera alluentibus Asopo & Capro, appellata primo Diospolis, dein Rhoas. Reliqui in eo conventu, quos nominare non pigeat, Hydrelitæ, Themisones, Hieropolitæ. Alter conventus a Synnada accipit nomen. Conveniunt Lycaones, Appiani, Cercopeni, Dorylæi, Midæi, Julienses, & reliqui ignobiles populi XV.
Juridici conventus, Idem. Plin. lib. 3. cap. 1. de Bætica, Juridici conventus ei quatuor, Gaditanus, Cordubensis, Astigitanus, Hispalensis.
Agere conventus. Cic. 7. Verr. 28. Ex iis oppidis, in quibus Prætores consistere, & conventum agere solent, &c.
Celebrare conventus. Cic. 1. Att. 19. Itaque conventus, qui initio celebrabantur, jam diu fieri desierunt.
Circuire conventus. Suet. in Cæs. cap. 7. Quæstori ulterior Hispania obvenit: ubi quum mandato populi Romani jure dicundo conventus circumiret, Gadesque venisset, &c. Conventus hic Loca sunt, in quibus populi juris dicendi causa a magistratibus juridicis congregantur.
Facere conventum, V. Celebrare conventus.
Peragere conventus. Cæs. 5. Bell. Gall. cap. 1. Ipse conventibus Galliæ citerioris peractis, in Illyricum proficiscitur. Est autem Peragere conventus, Jurisdictionem legitimam absolvere per oppida ad id destinata: quæ, quoniam in ea statis temporibus conveniretur a provincialibus causa juris sui persequendi, conventus dicebantur. Repræsentant hunc morem anno vertente monachi, Capitula generalia appellantes.
Conventus & frequentia. Cic. pro Deiot. 5.
Conventus & turba. Virg. 6. Æn. 735.
Senatorum. Cic. 4. Fam. 5.
Meretricius. Cic. 3. Verr. 137. Domus erat non meretricio conventu, sed prætoria turba referta.
Inter conventum matronarum. V. INTER.
Celeberrimo virorum mulierumque conventu dies festos anniversarios agere. Cic. 6. Verr. 207.
Honestissimus. Quintil. lib. 1. cap. 2.
In medios conventus trahere aliquem. Virg. 6. Æn. 753.
Indicere conventus. Liv. 38. 30. pr. Ægium a principio Achaici concilii semper conventus gentis indicti sunt, seu dignitati urbis id, seu loci opportunitati datum est.
Instituere conventus. Quintil. lib. 3. cap. 8.
Vitare conventum. Cic. 7. Verr.
Conventus, ait Theophilus, est Certum statumque tempus litium dirimendarum gratia inventum. Tempus autem illud a Conveniendo Conventus dictus est. §. 1. Quib. ex caus. manumitt.
Conventus, pro Conventione etiam legitur. Juven. 6. Sat. 25.

Conventum tamen, & pactum, & sponsalia, nostra
Tempestate paras, &c. [Immo Neutrum Partic. est, de quo supra V.

Ex conventu pacta observantur. Auct. ad Herenn. lib. 2. 20. De quibus pactis Prætor edixit, apud Ulpian. in l. Juris gentium. §. Prætor ait. D. de Pactis, Pacta conventa, quæ neque dolo malo, neque adversus leges, &c. servabo. Ex quibus apparet pactorum duo esse genera, Legitima, & Conventa.
Ex pacto & conventu discedere ab aliquo. Cic. 6. Att. 3. Pomptinus enim ex pacto & conventu (nam ea lege exierat) jam a me discesserat. Al. Convento rectius.
CONVENTICŬLUM, i. n. dimin. Cic. pro Sext. 91. Conventicula hominum, quæ postea civitates nominatæ sunt.
CONVENNO, ōnis. m. Qui simul iter facit, interpr. Elmenh. Apul. Met. 1. p. 109. Sed verior lectio est Combenno, quod vide.
CONVENTITIUS, a, um. Plaut. Cist. 1. 1. 42. Patres conventitii. V. Gronov. in loc.
CONVENTO, āre. Frequenter convenire. Solin. cap. 40. Externos in ea plurimos conventasse, argumentum de urbibus & locis dabimus.
CONVERBĔRO, [τύπτω] āre. Idem quod Verberare. Plin. lib. 13. cap. 22. Nocturnis grassationibus converberatam faciem illinens. Sen. de Ira, 3. 20. & Apul. Met. 9. [Senecæ locum & H. St. adscripserat.
CONVERBERATIO, ōnis. f. August.
CONVERRO, verri & versi, versum, [σαίρω, καλύνω] ĕre. Idem quod Verrere. Plaut. Stich. 2. 2. 64.

— reverram hercle hoc, quod converri modo.

Columel. lib. 7. cap. 6. Diligens pastor quotidie stabulum converrit, nec patitur stercus aut humorem consistere.
Converrere aliquem, pro Percutere. Plaut. Rud. 3. 6. 7.

Converret jam hic me totum cum pulvisculo. [i. e. Abripiet, Abstrahet.

CONVERSUS, a, um. Partic. a Converro. Cato de R. R. cap. 143. Villam conversam, mundamque habeat. Al. Converse, mundeque.
CONVERRĪTOR, ōris. m. [σαρωτής] tanquam supinum sit Converritum, apud Apuleium in apologia pro Magia, Converritorem pridianæ relliquiæ.
CONVERSO, CONVERSOR, & CONVERSATIO. V. CONVERTO.
CONVERTO, ti, sum, [στρέφω, ἐπιστρέφω] ĕre. Verbum notum: de re & homine dicitur. Antiqui Convorto scripserunt.
Convertere se domum, pro Reverti. Plaut. Stich. 3. 1. 1.

Quom bene re gesta salvus convortor domum, &c. Ter. Adelph. 2. 4. 22.
Ego jam transacta re convertam me domum cum obsonio.

Convertemus nos in Asiam. Cic. 3. Att. 14.
Conversa ad Aquilonem spelunca. Cic. 6. Verr. 107.
Convertere ad, vel in locum aliquem. Cic. 3. Off. 78. Ibi quum palam ejus annuli ad palmam converterat, a nullo videbatur, ipse autem omnia videbat.
Convertere aspectum aliquo. Cic. 2. de Nat. Deor. 142.
Convertere se aliquo animo & cogitatione. Cic. 1. de Orat. 6. Ac quocunque te animo & cogitatione converteris, permultos excellentes in quoque genere videbis.
Ad se convertere & rapere dicitur res aliqua. Cic. 2. Off. 37.
Convertere homines in admirationem. Liv. 22. 30. pr. Profecti, agmine incedentes, ad Dictatoris castra, in admirationem & ipsum & omnes qui circa erant, converterunt.
Cum ætas tua septenos octies solis anfractus, reditusque converterit. Figurata loquutio. Cic. in Somn. Scip. 3. h. e. Sex & quinquaginta annos natus eris.
Convertere in amicitiam. Plaut. Stich. 3. 1. 13.

In amicitiam atque in gratiam convortimus. subaud. Nos.

Ne in graveis inimicitias convertant se amicitiæ, cavendum. Cic. de Amicit. 80.
Conversa in crudelitatem clementia. Cic. 7. in Verr. 114.
Permovere & convertere animos. Cic. in Orat. 20.
Animum convertere ad crudelem superbamque vim. Liv. 3. 44.
Animos ad agrum colendum. Liv. 26. 40.
Animos imperitorum ad deorum cultum a vitæ pravitate convertere. Cic. 1. de Nat. Deor. 77.
Animos in hilaritatem risumve. Cic. in Orat. 138.
Animum ad labores alicujus. Valer. 4. Argon. 539.
Animum ad negotia urbana. Liv. 1. 55. pr.
Animum alicujus in se. Liv. 24. 4.
Auxilium in perniciem. Cic. in Pison. 19. Auxilio mihi opus fuerat & Consulis & Senatus: quorum alterum etiam ad perniciem meam erat a vobis Consulibus conversum, alterum Reipublicæ penitus ereptum.
Bellum civile periculosissimum maximumque humanitate & sapientia ad pacem concordiamque convertere. Cic. 5. Philipp. 40.
Castra castris. i. e. Commutare. Cæs. 1. Bell. Civil. cap. 81. Tota nocte munitiones proferunt, castraque castris convertunt.
Copias convertere ad periculum patriæ, quas simulatione Reip. comparabant. Cic. 11. Fam. 13.
Crimen in laudem. Cic. pro Flacc. 69. Quoniam quod crimen esse voluisti, id totum vides in laudem esse conversum.
Hominem convertere a consuetudine. Cic. 1. de Invent. 3. Ac mihi quidem videtur hoc, nec tacita, nec inops dicendi sapientia perficere potuisse, ut homines a consuetudine subito converteret, & ad diversas vitæ rationes traduceret. i. e. Averteret.
Ad dolos se convertere. Auctor de Vir. Illust. cap. 14. 3. Veientes ad dolos conversi, pecora ex adverso in conspectu illorum posuerunt.
Exercitum convertere, quod vulgus dicit *Facere monstram.* Gell. lib. 5. cap. 5. Ostendebat ei Antiochus in campo copias ingentes, quas bellum Pop. Romano facturus, comparaverat, convertebatque exercitum insignibus argenteis & aureis florentem.
Ferrum in aliquem. Virg. 9. Æn. 427.
Fortunam in culpam. Cic. pro Rabir. Post. 29.
In fugam conversus. Liv. 30. 18. extr. Posteaquam femine transfixo cadentem, auferrique ex prælio prope exanguem vidêre, extemplo in fugam omnes conversi.
Fugam clamore convertunt. Virg. 12. Æn. 252. i. e. Redeunt cum clamore, sicut in exercitu solet fieri. Servius.
Gaudia convertere in diversum. Plin. 8. Epist. 23. Tot spes, tot gaudia dies unus in diversa convertit.
Gressus convertere, Retro cedere, pedem referre. Sil. lib. 13. 250.
Impetum suum fortuna ad eos convertit. Cic. 3. Tusc.
In serium convertere quod per jocum dictum est. Plaut. Pœn. 5. 5. 42.

— heus tu si quid per jocum Dixi, nolito in serium convertere.

In iram fubitam converti. Ovid. 10. Met. 683.
Iter convertere ad urbem. Lucan. lib. 3. 373.
Iter convertere in provinciam. Cæf. 7. Bell. Gall. 56. Omittitur & dictio Iter. Hirt. Bell. Afr. 9. Ipfe rurfus unde pridie venerat, Rufpinam cum reliquis copiis convertit. fubaudi, Iter.
Iter convertere ad fugam & in exilium. Cic. 2. in Catil. 14.
Malum convertere aliquod ad falutem. Ter. And. 4. 1. 48.
Non poffe jam ad falutem converti hoc malum.
Martem ad aliquos. Lucan. lib. 2. 629.
Mentes hominum oratione. Cæf. 1. Bell. Gall. 41.
Mentes militum convertit terror & crudelitas fuppliciorum. Cæf. 1. Bell. Civil. 76.
Minas in melius. Sen. Hippol. 4.
Navem remigationis ad puppim. Cic. 13. Att. 21.
Orationem traducere & convertere in fugam alicujus increpandam. Cic. 2. de Orat. 200.
Ordinem convertere. Plin. in Paneg. cap. 72. pr. Nam quod precatus es, ut illa ipfa ordinatio comitiorum bene ac feliciter eveniret nobis, Reipublicæ, nonne tibi tale eft, ut nos hunc ordinem votorum convertere debeamus? deos denique obfecrare, ut omnia quæ facis, quæque facies, profpere cedant tibi, Reipub. nobis?
Os ad aliquem. Cæf. 6. Bell. Gall. 38.
Ora & oculos in aliquem. Cic. 4. in Catil. 1. Video, P. C. in me omnium veftrûm ora, atque oculos effe converfos.
Pecuniam convertere, aut rem aliam, domum fuam, vel in rem fuam, aut ad commodum fuum. Cic. pro Rofc. Amer. 122. Et 1. Off. 42.
Pecuniam convertere ad fuos ufus. Ulpian. in l. Idemque &. §. Si procurator. D. mandat. vel contr.
Querelas in melius. Propert. lib. 1. 17. 9.
Rationem bono confilio a diis immortalibus datam, in fraudem malitiamque convertunt homines. Cic. 3. de Nat. Deor. 78.
Se convertere ad otium & pacem. Cic. 3. Q. frat. 5. Et in omni fumma, ut mones, valde me ad otium pacemque converto.
Se ad timorem. Cic. pro Sull. 17. Lentuli pœna compreffus, convertit fe aliquando ad timorem.
Se convertere ad verum. Plaut. Rud. 4. 4. 107.
Se ad fapientiora. Tacit. 3. Ann. 55.
Ad fe converti. Cic. 4. Fam. 12. Gratulabor tibi prius (ita enim rerum ordo poftulat) deinde ad me convertar.
Se convertere ad philofophos. Cic. 5. de Fin. 7.
Se convertere tota in aliquem dicitur civitas. Cic. in Somn. Scip. 3. In te unum atque in tuum nomen fe tota convertet civitas.
Se totum ad alicujus voluntatem & nutum. Cic. 3. Fam. 10.
Ad fenfum & nutum alterius. Cic. de Amicit. 93. Quid enim poteft effe tam flexibile, tam devium, quam animus ejus, qui ad alterius non modo fenfum ac voluntatem, fed etiam vultum atque nutum convertitur?
Signa convertere. i. e. Aciem. Cæf. 1. Bell. Gall. cap. 25. Romani converfa figna bipartito intulerunt.
Spem convertere in fidem alicujus. Cic. pro Sext. 70. Quum omnes boni omnem fpem melioris ftatus in eorum fidem convertiffent.
Studium curamque convertere ad fcribendi operam. Cic. 3. Off. 19. Ad hanc fcribendi operam omne ftudium curamque convertimus.
Terga convertere, Fugam capeffere. Cæf. 1. Bell. Civil. cap. 80.
Aculeum teftimonii convertit eodem. Cic. pro Flacc. 41. Itaque eodem etiam M. Lurco vir optimus meus familiaris, convertit aculeum teftimonii fui.
Verum futurum in falfum convertere non poffe. Cic. de Fato, 20. Al. Converti.
Viam convertere, eft Viam repetere per quam primum veneras. Virg. 5. Æn. 582.
Vitium alicui convertiffe in bonum dicitur. Cic. de Clar. Orat. 141. Sed hoc vitium huic uni in bonum convertebat.
Ufuras in fuos ufus. Ulpian. l. Idemque &. §. Si procurator. D. Mandat.
In belluam convertere. h. e. Transmutare, & transformare. Cic. 3. Off. 82. Quid enim intereft, utrum ex homine fe convertat quis in belluam, an hominis figura immanitatem gerat belluæ?
In aliam naturam converti. Cic. 3. de Nat. Deor. 31. Prætereaque omnia hæc tum intereunt, quum in naturam aliam convertuntur.
Convertere, pro Ex una lingua in aliam vertere. Cic. de Opt. gen. Orat. 14. Converti enim ex Atticis duorum eloquentiffimorum nobiliffimas orationes inter fe contrarias. Sic 1. de Fin. 6. Converfa de Græcis. h. e. Translata.
E Græco in Latinum convertere. Cic. 2. Off. 87.
Convertor, pro Converto dici apud Plaut. Amph. 1. 1. 83.
Sed fugam in fe tamen nemo convertitur. admonet Nonius 7. 102.

CONVERSUS, a, um. Partic. [ἐπιστραφείς] Cic. in Somn. Scip. 17. Hujus quidem anni nondum vigefimam partem fcito effe converfam.
Ad cædem & funus civitatis converfi ludi. Cic. de Arufp. Refp. 24.
Lintea converfa domum dare non pigeat. i. e. Redire. Hor. Epod. 15. 27.
Numina converfa. i. e. Contraria. Virg. 5. Æn. 466.
Converfis ftudiis, Mutatis. Hor. in Arte Poet. 166.
Timor converfus in iram. Lucan. lib. 4. 267.
Via vitæ. Hor. 1. Epift. 17. 26.
Orbis Reip. Cic. 2. Att. 9. Sic orbem Reipub. effe converfum, ut vix fonitum audire, vix impreffam orbitam videre poffemus.
Converfus, pro Emendatus. Quintil. lib. 11. Poteft enim videri emendatus, qui in odium eorum in quibus erraverat ipfe converfus eft. [Immo junge Converfus in odium eorum &c. Nam Converfus abfolute pro Emendato, vel Converfo ad meliorem frugem, barbaries mera eft.
Converfus in pœnitentiam, pro Tactus pœnitentia. Sueton. in Claud. cap. 13.

CONVERSIM, Adv. Firmic. lib. 2. cap. 32. Decima tertia in decimam feptimam, decima feptima rurfus in decimam tertiam: decima quarta in decimam fextam, decima fexta rurfus in decimam quartam: decima quinta in decimam feptimam, rurfufque converfim: & hoc modo facias, donec per graduum numerum, numeralem retrogrediens defcenfum ad defcenfum perducas.

CONVERSIO, onis. f. [ἐπιστροφή, ἀνακύκλωσις] ut, Converfio veficæ. h. e. Inverfio & revolutio. Plin. lib. 8. cap. 42. Et vulvarum converfio. Idem lib. 20. cap. 22.
Incitatior converfio curfus cæli ftelliferi. Cic. in Somn. Scip. 12. Summus ille cæli ftelliferi curfus, cujus converfio eft incitatior, acuto & excitato movetur fono.
Incitatiffima. V. INCITO.
Malorum converfio. Quintil. lib. 5. cap. 10. Malorum evitationem, liberationem, imminutionem, converfionem.
Menfium annorumque converfiones ad numerum machinatæ funt. Cic. de Univerf. extr. h. e. Revolutiones.
Rerum converfio ac perturbatio. Cic. pro Flacc. 94. Videtis quo in motu temporum, quanta in converfione rerum, ac perturbatione verfemur.
Suppurationis converfio. Columel. lib. 6. cap. 17. Vel fi ante quam tumor difcutiatur, in fuppurationem convertitur, optimum eft in ea lamina converfionem refecare, & quicquid vitiofi eft, inurere.
Verborum converfio, Periodus. Cic. 3. de Orat. 188. Et efficiendum eft illud modo vobis, ne fluat oratio, ne vagetur, ne infiftat interius, ne excurrat longius: ut membris diftinguatur, ut converfiones habeat abfolutas. Neque femper utendum eft perpetuitate & quafi converfione verborum, fed fæpe carpenda membris minutioribus oratio eft.

CONVERSIUNCŬLA, æ. f. Salvian. Epift. 4.

CONVERSUS, ûs. m. Macrob. 7. Saturn. cap. 9. Septimus, i. e. qui gyros efficit, crebro converfu turbat. Subaudi, Motus.

CONVERSĬBĬLIS, e. vel potius

CONVERTĬBĬLIS, e. Prudent. Apoth. 296.
Non convertibilis, nec demutabilis unquam
Eft Deus.
Materia convertibilis. Tertull. adv. Herm. cap. 3.
Syllogifmi convertibiles propofitiones. Apul. lib. 3. de Hab. doct. Plat. p. 32.

CONVERTIBILĬTAS, ātis. f. Orof. 1. 1. Convertibilitas naturæ.

CONVERSO, [ἀνακυκλέομαι] āre. frequent. Cic. de Univerf. 23. Quippe qui ex eadem vinctus, alteraque natura adjuncta materia, temperatione trium partium proportione compacta, fe ipfe converfans quum materiam mutabilem arripuiffet.

CONVERSOR, āri. forma Deponentis. Cum aliquo vivere aut verfari.
Animus magnus & facer converfatur nobifcum. Sen. Epift. 41.
Sine difcordia cum parentibus converfari. Columel. 9. 11.
Pro Vivere, ufi funt fcriptores ecclefiaftici. ut Cyprian. Epift. 75.

CONVERSĀTIO, ōnis. f. [συνήθεια] Confuetudo. Plin. lib. 10. cap. 33. Neve cui frequentior converfatio fit fufpecta.
Tutior converfatio. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Tollere converfationem omnem. Sen. de Tranquil. cap. 3. Donec idem facerdos fatiatam converfatione mortalium Deam templo reddat. Tacit. de Germ. 40. 7.
Nec defuit converfatio hominum. Vellei. 2. 102.
Converfatio, pro Converfione. Sen. Epift. 75. Sciatque illa ipfa, quibus lædi videtur, ad converfationem univerfi pertinere: & ex iis effe, quæ curfum mundi confummant.
Converfatio, pro Habitatione. Ulpian. l. 12. §. 1. D. de relig. & fumpt. funer. Senatufconfulto cavetur, ne ufus fepulcrorum permutationibus polluatur, id eft ne fepulcrum aliæ converfationis ufum accipiat. h. e. Ne quis aliam ob cauffam quam fepulcri & religionis ibi habitet, aut verfetur, ut ex edicti verbis intelligitur, quæ idem Ulpian. refert in l. 3. D. de fepulc. violat. Hotom.

CONVERSĀTOR, ōris. m. Gloff. Græc. Lat. ὁμοδίαιτος, Converfator, Contubernalis.

CONVESCOR, fci. [συναλίζομαι Gloff. Gr. Lat.] Una vefci. Novatian. de Cibis Judæor. cap. 5. Quifquis fic pafcitur, Chrifto convefcitur.

CONVESCENS, Partic. Vulg. Interpr. Actor. 1. 4.

CONVESTIO, īvi, ītum, [καταμφιέννυμι] īre. Idem quod Veftire & exornare. Lucret. lib. 2. 147.
Quam fubito foleat Sol ortus tempore tali
Conveftire fua perfundens omnia luce. h. e. Radiis colluftrare.
Conveftiuntur herbis prata. Cic. 1. Tufc. 69.
Conveftire locum aliquem dicitur hedera, quæ fe expandit. Cic. 3. Q. frat. 1. Topiarium laudavi, ita omnia conveftivit hedera, &c.
Conveftita lucis domus. Cic. pro Domo 101. Ergo ejus domum everfam, duobus lucis conveftitam videtis. h. e. Offufcatam & adumbratam atque fepultam. [Domus everfa, pro Area domus ponitur arboribus confita.

CONVETERĀNUS, i. m. [συμβετρανός] Cum alio veteranus. Quomodo autem accipi debeat in jure explicat Modeftinus l. 8. §. 6. de excufat tutor. in Pandectis. Ufus eft Gordianus Imperator in l. Quod placuit. C. de excufat. veteran.

CONVEXO, [ὀχλίζω] āre. Idem quod Vexare. Appia Appii Cæci filia apud Gellium 10. 6. Sed utinam revivifcat frater, aliamque claffem in Siciliam ducat, atque iftam multitudinem perditum eat, quæ me male nunc miferam convexavit.

CONVEXUS, a, um. Adj. [περιφερής, συγκλινής] quod Concavo oppofitum eft. Sic in fuperficie globi exterius convexum eft, ut interius concavum. Virg. 4. Ecl. 50.
— nutantem convexo pondere mundum. Idem 4. Æn. 451.
— tædet cæli convexa tueri. i. e. Cælum convexum.
Cælum convexum. Ovid. 1. Met. 26.
Pondere convexo nutans mundus. Virg. 4. Ecl. 50. Convexo, i. e. Curvo, inclinato. Servius.
Sidera convexa. Virg. 1. Æn. 612.
— convexa polus dum fidera pafcet. Ubi Serv. Alii Convexa fidera volunt. i. e. Pendentia: ut
— & cæli convexa per auras. i. e. Sufpenfa: Planetafque intelligunt, qui non funt fixi, fed in aere feruntur. Turnebus vero ad hunc eundem locum Virgilii,
— convexa polus dum fidera pafcet, fic inquit, Quo fenfu ab eximio poeta dictum accipimus? nam aftra convexa non videntur, quum globofa potius & rotunda fint. Ego Convexa dici aftra interpretor, non fingula, fed univerfa. Convexitatem enim eandem, quam cælum, efficiunt, toto obfita & difperfa cælo undique in orbem. Sed ecquonam modo polus ea pafcit? Cenfent Stoici fidera, quum igneæ fint & ferventis naturæ, pafci humore: quo fane factum eft, ut hic Palus a doctiffimis viris legeretur. Sed nihil cenfeam effe caufæ cur hic novitatis ftudiofi fimus: nam quum cælum verfet aftra tanquam palantia & errantia, & tanquam alimentum fequentia dum volvuntur, fit proinde ut tanquam paftor ea pafcere videatur. Hoc fi fenfu accipias, qui (ut reor) & probabilis eft, nec indignus poeta, nihil profecto habeas cur quicquam hic novandum putes. Hactenus ille.

Supera

Supera convexa. Virg. 6. Æn. 241.

— talis sese halitus atris

Faucibus effundens supera ad convexa ferebat. i. e. Ad cœli curvitatem. Servius.

Convexum nemorum. Virg. 1. Æn. 314.

Classem in convexo nemorum sub rupe cavata.

Convexæ in maria terræ. Plin. lib. 12. cap. 22. Discessimus a terris Oceanum spectantibus ad convexas in nostra maria. h. e. Vicinas nostro mari. [Immo Curvo ambitu Mediterraneum mare cingentes. Conversas scribendum suspicatur Harduinus. Est autem, ut ex omnibus hic adductis locis apparet, Convexum antiquis idem ac Ex omni parte devexum, quomodo & Festus exponit. In vet. Gloss. Convexum κατωφερὴς, περιφερής. Tam proinde de iis dicitur, quæ concavam ac depressam in orbem, quam quæ eminentem & expressam protuberantemque curvitatem habent. Juniores vero proprie huic circumferentiæ vindicarunt, quæ Concavæ in orbem opponitur.

Convexum, Concavo oppositum est, Quod est ex omni parte declinatum. Eucl. in Specularia Theor. 1. A planis, convexis, cavisque speculis visus in æqualibus angulis refringuntur.

Convexĭtas, ātis. f. [συγκλινία] denom. Plin. lib. 18. cap. 25. Super omnia est mundi convexitatis, terrarumque globi differentia.

Convexio, ōnis. f. Idem. Gell. lib. 14. cap. 1. V. Declinatio mundi, in declino.

Convībro, āre. Apul. & Ammian.

Convicium, V. convitium.

Convictus, Partic. In convinco.

Convictor, Convictus. In convivo.

Convinco, vīci, victum, [ἐπεξεργάω, διελέγχω] ĕre. Ejusdem fere cum suo simplici significationis. Cic. 5. Verr. 109. Sui quæstus causa irrupisse convincam.

Convincit ratio ipsa & veritas, eum esse liberum. Cic. in Parad. 5.

Convincere adversarium auctoritatibus & testibus. Cic. 7. Verr. 40.

Convincere facta alicujus turpia. Plaut. Amph. 2. 2. 147.

Argumentis peccata. Cic. in Partit. 116.

Chirographo aliquem. Cic. 2. Philipp. 8.

Opinione hominum convinci & condemnari. Cic. pro Cluent. 7.

Convinci in peccato, pro genitivo Peccati. ut

In majori fraude convicti. Suet. Claud. cap. 14.

In pari peccato convictus. Cic. 2. de Invent. 32.

A testibus convinci, & urgeri confessione. Cic. 6. Verr. 104.

Redargui & convinci. Cic. de Univers. 6.

Errores alicujus. Cic. 2. de Nat. Deor. 3.

Falsum refutatu ancipiti. Lucret. 3. 524.

Testimonia aliquorum. Cic. pro Font. 24.

Voce inauditum facinus. Cic. pro Quint. 79.

Convincere aliquem non inhumanitatis tantum, sed & amentiæ. Cic. 2. Philipp. 9.

Convinci de. Plaut. Truc. 2. 6. 5.

Qui & convicti & condemnati falsis de pugnis fient.

Devotionis alicujus convinci, judicio deorum, testimonio Senatus, confessione inimicorum. Cic. Post red. ad Quir. 1. i.e. Voti reum fieri. Hotom.

Summæ negligentiæ. Cic. pro Sulla 44.

Convictus, a, um. [διελεγχθείς] Partic. ut, Manus convictas dare. Ovid. 17. Epist. 260. al. Conjunctas.

Judicio turpi convictus. Cic. pro Quint. 49.

Fracta & convicta secta. Cic. 1. de Legib. 38.

Reprehensus, convictus, fractusque Mithridates. Cic. pro Flac. 41.

Conscientia convictus homo. Cic. 2. in Catil. 13. Quum ille, homo audacissimus, conscientia convictus reticuisset, &c.

Convictio, ōnis. f. August. de Trin. 13. 1.

Convinctio, ōnis. f. a Convincio. Quintil. lib. 1. cap. 4. De grammatica, disputans de numero partium orationis, Tum videbit ad quem hoc pertinet, quot & quæ sint partes orationis: quanquam de numero parum convenit. Veteres enim, quorum fuerunt Aristoteles atque Theodectes, verba modo, & nomina, & convinctiones tradiderunt: videlicet quod in verbis vim sermonis, in nominibus materiam: quia alterum est quod loquimur, alterum de quo loquimur; in convinctionibus autem eorum complexum esse judicaverunt: quas conjunctiones a plerisque dici scio: sed hæc videtur ex συνδέσμω magis propria translatio.

Conviŏlo, āre. Tertull. Apol. cap. 39.

Convĭresco, irui, ĕre. Augustin.

Convīso, [συνορῶ] ĕre. Lucret. lib. 1. 146.

Res quibus occultas penitus convisere possis. Cic. in Arato, 351.

Et loca convisit cauda tenus infera piscis.

Loca omnia oculis convisere. Lucret. lib. 2. 357.

Convītium, vel potius Convicium, i. n. [λοιδορία] est Maledictum cum contumelia. Cic. pro Cœl. 6. Maledictio autem nihil habet propositi, præter contumeliam: quæ si petulantius jactatur, Convitium: sin facetius, Urbanitas nominatur.

Convicium, per c litteram scribunt nonnulli. Ulpianus D. de injuriis & famosis libellis. l. Item apud Labeonem, Convicium vel injuriam esse Labeo ait. Convicium autem dicitur a Concitatione, vel a Conventu, hoc est a collatione vocum. Quum enim in unum plures voces conferuntur, Convicium appellatur, quasi Convocium. Hæc Labeonis verba reprehenduntur a Valla lib. 6. cap. 52. Festus; Convicium, a Vicis, in quibus primum habitatum est, videtur dictum: vel immutata littera, quasi Convocium.

Convitium (auctore Nonio 2. 323.) dictum est quasi e Vitiis locum, qui secundum ignobilitatem loci, maledictis, & dictis turpibus cavilletur. Quæ verba Nonii corrupta sunt. Mercerus legit, Quasi e vicis jocum. [An E vicis jocus? Certe cum his facit Nonius, qui per c scribunt. a Vitio deduci nequit ob antep. longam.

Convitium, inquit Valla, a Vitium, vel potius a Vito descendit, ut Vitupero: tametsi non omnino repugnem scribi per c, ut quibusdam placet, non per t. Et est Convitium, Maledictum contumeliosum.

Fœdissimum. Suet. in August. cap. 13. Hunc fœdissimo convitio coram proscciderunt. h. e. Probrosis contumeliis incesserunt, infamaverunt, laceraverunt.

Linguæ stolidæ convitia. Ovid. 13. Met. 306.

Abstinere se convitio. Quintil. lib. 7. cap. 3. Eoque satius est omni se antea ctæ vitæ abstinere convitio, quam levibus aut frivolis aut manifeste falsis reum incessere.

Addere convitia. Ovid. 14. Met. 522.

Addidit obscænis convicia rustica dictis.

Adjicere convitia facto. i. e. Ultra illud quod male aliquem tractaveris, etiam convitiis & contumeliis incessere illum. Ovid. 6. Met. 211.

Consectari aliquem convitiis & sibilis. Cic. 2. Att. 18.

Dicere convitium. Plaut. Asin. 5. 2. 49.

— faxo ut scias

Quid periculi sit dotatæ uxori convitium dicere. Sic Douza. Al. Vitium.

Facere convitium. Ter. Adelph. 2. 1. 26.

— ante ædeis non fecisse erit melius hic convitium.

Facere ac mereri deformia convitia. Quintil. lib. 6. cap. 4.

Facere alicui convitium grave. Cic. 16. Att. 8.

Fert honestus vir inferioris convitium. Quintil. lib. 6. cap. 2.

Fundere in aliquem. Ovid. 13. Met. 306.

Jactari clamore convitioque. Cic. 15. Fam. 5.

Incessere aliquem convitiis. Suet. Tiber. cap. 11.

Ingerere alicui. Hor. 1. Serm. 5. 11.

Pati ab aliquo. Ulpianus in l. 1. §. Cum patronus. D. de officio præfecti urbi.

Proscindere aliquem convitiis. Plin. lib. 33. cap. 1.

Respondere convitio. Cic. pro Domo 3.

Sustinere scurræ divitis quotidianum convitium. Cic. pro Quint. 62.

Verberatur senatus convitio os alicujus. Cic. in Pison. 63. Si os tuum ferreum Senatus convitio verberari noluisti.

Vomere convitia. Avienus in Virgine,

Non ut fessa virum repararet gaudia vultu,

Sed crepula ut late vomeret convitia voce.

Convitium, [καταβόησις, ὀχλαγωγία.] Vet. Gloss.] pro Strepitu & turba. Cic. pro Arch. 12. Quia suppeditat nobis, ubi & animus ex hoc forensi strepitu reficiatur, & aures convitio defessæ conquiescant.

Stridula cicadarum. Lucan. ad Pison. 258.

Convicium, pro Flagitatione objurgatoria, ut

Efflagitare convitio aliquid. Cic. 2. Q. frat. 11. pr.

Quotidiano. Quintil. Tryphon. a pr. Efflagitasti quotidiano convicio, ut &c. i. e. Vocibus assiduis, seu quotidiana adhortatione.

Urgeri convitio omnium. Cic. 4. Acad. 125.

Convitio aurium cum extorta mihi veritas esset. Cic. in Orat. 160.

Convitiŏlum, i. n. Lamprid. in Alex. cap. 28. extr.

Convitior, [λοιδορέω] āri. depon. Convitium dicere. Quintil. lib. 3. cap. 8. Contra sententientibus inhumane convitiabantur.

Convitiātor, ōris. m. [λοίδορος] Qui convitium dicit vel facit. Cic. in Sallust. Si de mea vita atque actibus huic convitiatori respondero.

Maledicus convitiator. Cic. pro Muren. 13. Si vere objicitur, vehementis accusatoris: sin falso, maledici convitiatoris.

Convitiatorem rapi jussit in carcerem. Sueton. Tiber. cap. 11.

Convīvo, xi, ctum, [συμβιόω, συνδειπνῶ] ĕre. Vivere, vel Simul vivere & comissari. Plaut. Amph. 4. 2. suppos. 2. 45.

Misisti ad navim Sosiam, ut hodie tecum conviveret? Quintil. lib. 1. cap. 6. Lavamur, & tondemur, & convivimus ex consuetudine.

Convivere cum adolescentibus. Quintil. lib. 5. cap. 9.

Convivere alicui. Quintil. lib. 19. cap. 1. De omnibus ætatis suæ, quibusque convivebat, silentium egit. [Ut dicitur ἡσυχίαν ἄγειν. H. St.

Convictio, ōnis. f. Idem ac Convictus. Cic. Filius 16. Fam. 21. Cujus cum frugi severaque est vita, tum etiam jucundissima convictio. Ubi alii Conjunctio male, ut dixi Annot. in Epist. H. St. Desiderabatur hoc vocabulum in ed. Lugd.

Convictus, ūs. m. [συσσίτια] Conversatio & commercium: quod qui una versantur, sæpe etiam una vivant & epulentur. Columel. lib. 11. cap. 1. In primis convictum domesticum, multoque etiam magis externum vitet.

Convictus & consuetudo. Cic. 5. Fam. 14. Ut istis te molestiis laxes, & ad convictum nostrum redeas, & ad consuetudinem vel nostram communem, vel tuam solius ac propriam.

Convictus humanus, & societas. Cic. 3. Off. 21.

Convictus, pro Ipso vivendi & epulandi ritu. Martial. lib. 10. 47.

Convictus facilis, sine arte mensa. h. e. Nihil habet in communi victu deliciarum.

Convictum habere cum aliquo. Columel. lib. 1. cap. 8. h. e. Cum aliquo commercium habere.

Convictor, ōris. m. [ὁμόσιτος] Qui Convivit, Comedit & bibit nobiscum familiariter. Suet. in Tiber. cap. 56. Nihilo lenior in convictores Græculos. Alias Contubernales vocat.

Convictorem esse alicui. Ovid. 4. de Pont. 3. 15.

Ille ego convictor, densoque domesticus usu.

Familiares & quotidiani convictores. Cic. Fil. 16. Fam. 21. Utor familiaribus & quotidianis convictoribus, quos secum Mitylenis Cratippus adduxit, &c.

Convīvium, i. n. [εὐωχία, εἰλαπίνη, συμπόσιον] Cic. de Senect. 45. Bene enim majores accubationem epularem amicorum, quia vitæ conjunctionem haberet, convivium nominarunt, melius quam Græci, qui hoc idem tum compotationem, tum concœnationem vocant. conf. 9. Fam. 24. [Vide quæ dixi in Nizolio didascalo. H. St.

Arcta convivia dicuntur, Ubi arcte discumbitur. Hor. 1. Epist. 5. 29.

Candida. Propert. 4. 6. 71.

Candida nunc molli subeant convivia luco.

Celebre. Auson. sectione prima, De verbis Rufi rhetoris.

Fœda Lycaoniæ mensæ. Ovid. 1. Met. 165.

Instructa. V. instruo.

Lautissima. V. lautus.

Moderata. Cic. pro Muren. 13.

Opipare apparata. Cic. 3. Off. 58.

Regalia Quintil. lib. 1. cap. 10.

Sumptuosa. Martial. lib. 1. 100. in Calenum avarum,

Ut convivia sumptuosiora,

Toto quæ semel apparas in anno, &c.

Tempestiva. Cic. pro Arch. 13.

Vinosa. Ovid. 3. Amor. 1. 17.

Nequitiam vinosa tuam convivia narrant. h. e. Vinosi & ebrii convivæ.
Inter secreta convivii. Tacit. 2. Hist. 57.
Convivii sat est, modo nostra huc amica accedat. Plaut. Stich. 5. 4. 28.
Agere convivia. Cic. pro Cœl. 35. Baiis acta convivia, comessationes, cantus, symphonias, navigia jactant.
Agitare. Ovid. 7. Met. 432.
Arcessere in convivium. Ter. Eun. 4. 1. 12.
Celebrare. Sil. lib. 11. 273.
Concelebrare. Cic. de Petit. Consul. 34.
Conditor instructorque convivii. In CONDIO.
Curare mutua inter se convivia. Virg. 1. Georg. 300.
Ducere Baccho, i. e. Multo vino. Tibul. lib. 1. 9. 61.
Ducere aliquem in convivia. Ovid. 3. de Arte Am. 749.
Exhilarare. Sil. lib. 11. 51.
Quin etiam exhilarare viris convivia cæde
Mos olim, & miscere epulis spectacula dira. De gladiatoribus loquitur, qui conviviis adhibebantur, mutuis vulneribus sese confecturi.
Facere lauta convivia. Catul. 45. 5.
Fiunt convivia plena mensa. Propert. lib. 2. 16. 5.
Hilarare Baccho. Virg. 5. Ecl. 69.
Implere convivia dictis, i. e. Narratiunculis, vel confabulationibus convivium absolvere. Ovid. 13. Met. 675.
Inire, h. e. Ingredi. Tacit. 4. Ann. 10. Si convivium, si spectaculum simul inissent, pro crimine accipi.
Missum convivium. In MITTO.
Obscænis canticis convivium obstrepit. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Ornare & apparare. Cic. 6. Verr. 44.
Parare. Virg. 1. Æn. 642.
Retrahere se a a convivio. Cels. lib. 1. cap. 1. Al. Convictu.
Repetita convivii lætitia. Tacit. 13. Ann. 16.
Ruere ad convivium, pro Irruere. Tacit. 2. Hist. 68.
Struere. Tacit. 15. Ann. 37.
Turbare. Ovid. 12. Met. 222.
Versari in conviviis. Cic. pro Quint. 59.

CONVĪVA, æ. c. [σύσσιτος, συμπότης, δαιτυμὼν, συνδεῖπνος] Qui ad convivium vocatus est. Ter. Heaut. 1. 1. 120. Egomet convivas moror. Martial. lib. 11. 57.
Convivas niveo torserat ore puer.
Avidi convivæ. Hor. 1. Serm. 5. 75.
Comis. Hor. 2. Serm. 8. 76.
Dulcis. Propert. lib. 3. 7. 45.
Viveret ante suos dulcis conviva penates.
Ebrius. Ovid. 5. Fast. 337.
Facetus. Juven. 9. Sat. 10.
— conviva joco mordente facetus.
Frequens. Ovid. 2. Amor. 5. 21.
Gratus. Hor. 2. Serm. 2. 119.
Hilares & bene accepti. Cic. 16. Att. 16.
Lætus. Hor. 2. Serm. 6. 111.
Madidus, i. e. Bene potus. Martial. lib. 9. 23.
Æstuet ut nostro madidus conviva ministro.
Plenus. Lucret. lib. 3. 951.
Satur. Hor. 1. Serm. 1. 119.
Serus. V. SERUS.
Abducere sibi aliquem convivam. Ter. Eun. 3. 1. 17.
Tum me convivam solum abducebat sibi.
Agere convivam lætum. Hor. 2. Serm. 6. 111.
Solvere convivas, i. e. Dimittere. Ovid. 6. Fast. 675. Convivia emendat Heins. ex MSS.
Vocare convivam. Plaut. Asin. 4. 1. 23.
Vocet convivam neminem: illam tu voces.
Convivis immines annotator. V. IMMINEO.

CONVIVĀLIS, e. [συμποτικός] Quod pertinet ad convivium. Liv. 39. 6. Tunc psaltriæ, sambucistriæque, & convivalia ludionum oblectamenta addita epulis. Idem, Multaque convivalia ex auro & argento vasa.
Fabulæ convivales. Tacit. 6. Ann. 5.
Lætitia convivalis. Macrob. 7. Saturn. cap. 1.
Vestis convivalis. Sen. Controv. 25.

CONVIVĀLĬTAS, ātis. f. Pontanus p. 272. Ætate nostra Galli dicuntur convivalitati admodum dare operam. Hinc Convivales apud eundem. H. St. Libri notatio cultro bibliopegi resecta est.

CONVĪVOR, atus sum, [εὐωχέομαι, ἑστιάω, συμποσιάζω] āri. depon. Convivium facere. Ter. Heaut. 1. 2. 32.
Scortari crebro nolunt, nolunt crebro convivarier. Suet. Claud. cap. 32. pr. Convivatus est & super emissarium Fucini lacus, ac pæne submersus.
Convivari in publico, & de publico. Cic. 5. Verr. 105. Quotidie solitum esse non solum in publico, sed etiam de publico convivari.
Convivare, pro Convivari. Ennius Sat. lib. 1. Magno hercle suo malo convivat sine modo. Nonius 7. 55.

CONVIVĀTOR, ōris. m. [συμποσιάρχης, ἑστιάτωρ] Qui ad convivium invitat, vel Qui convivium facit & apparat. Liv. 35. 49. Est autem res simillima cœnæ Chalcidensis hospitis mei, hominis & boni, & sciti convivatoris, apud quem solstitiali tempore comiter accepti, &c. Hor. 2. Serm. 8. 73.
Sed convivatoris, uti ducis, ingenium res
Adversæ nudare solent, celare secundæ.

CONVĪVĬFĬCO, āre. Fulgent.

CONVŎCO, [συγκαλέω] āre. Simul vocare, congregare. Plaut. Mostel. 5. 1. 8.
Capio consilium, ut Senatum congerronum convocem.
Convocare ad se. Cic. 3. Off. 58. Piscatores ad se convocavit.
Convocare ad societatem vitæ. Cic. 1. Tusc. 62. Aut qui dissipatos homines congregavit, & ad societatem vitæ convocavit?
Convocare in animum consilia. Plaut. Milit. 2. 2. 42.
Convocare in corde consiliarium de re argentaria. Plaut. Epid. 1. 2. 56.
Convocare concilium. Cæs. 3. Bell. Gall. cap. 3. pr. Concilio celeriter convocato, sententias exquirere cœpit. [Sed cum Davies Consilio legendum. Intelligit enim Consilium Castrense, quod apud Legatum ex Tribunis, Præfectis & Centurionibus constabat. V. CONSILIUM.
Convocare populum in tribus. Cic. 3. de Legib. 7. Descriptus enim populus censu, ordinibus, ætatibus, plus adhibet ad suffragium consilii, quam fuse in tribus convocatus.
Convocare in concionem, & ad concionem. Cic. 3. de Lege Agr. & Liv. 7. 6.

CONVOCĀTIO, ōnis. f. [σύγκλησις] Cic. Post red. in Senat. 38. Nulla ad Remp. defendendam Pop. Romani convocatio.

CONVOCĀTUS, ûs. m. Idem apud JCtos.

CONVŎLO, [συμπέτομαι] āre. Simul volare.
Populus convolat; tumultuantur, clamant. Ter. Hecyr. prol. 40.
Convolare, pro Festinare, per translationem. Cic. 3. Tusc. 50. Et illi pugnant, & quidem vicinorum fidem implorant: multi autem sunt qui statim convolent. [Non est Festinare, sed Festinanter concurrere his locis.
Convolare ad Rostra. Cic. pro Rabir. Post. 18.
Convolarunt ex Italia ad me revocandum. Cic. pro Domo 57.
Convolare, pro Animum adjicere. Paulus in l. Si pluribus. D. de leg. 1. Siquidem evidentissime apparuerit, ademptione a priore legatario facta, ad secundum legatum testatorem convolasse.

CONVOLVO, volvi, volūtum, [συνελίσσομαι] ĕre. Simul volvere. Cic. 2. de Nat. Deor. 113.
Quem propter nitens pennis convolvitur ales.
Convolvere in offas. Plin. lib. 12. cap. 9. Nigrum vero bdellium, & in offas convolutum, adrobolon vocant. Idem lib. 12. cap. 17. Atque attractis funiculis herbam eam convolvi, atque ita offas fieri.
Convolvuntur in semet dracones. Plin. lib. 10. cap. 72.
Serpens convolvit lubrica terga. Virg. 2. Æn. 447.
Mare convolvit gentes, Oppressit undis. Lucan. lib. 5. 623.
Convolvere verba magno cursu, est Profundere, ita ut conglomeres. Sen. Epist. 40. Audisse te scribis Serapionem philosophum, quum istuc applicuisset, solere magno cursu verba convolvere: quæ non effundit una, sed premit & urget.

CONVOLVENS, Partic. [συνελίσσων] Cic. 1. de Divin. 46. Quum se convolvens Sol elaberetur & abiret.

CONVOLŪTUS, a, um. Partic. Plin. 37. 7. Convoluto igne flagrare.

CONVOLVŎLUS, vel CONVOLVULUS, i. m. [ἴψ] Vermiculus corrodens vites; qui & Volvox etiam dicitur. Plin. lib. 17. cap. 28. Simili modo ne convolvolus fiat in vinea, amurcæ congios duos decoctos in crassitudinem mellis, &c.
Convolvolus, est etiam Herba. Plin. lib. 21. cap. 5. de lilio loquens, Est flos non dissimilis illi in herba, quam Convolvolum vocant, nascens per fruteta, nullo odore, nec crocis intus, candorem tantum referens, ac veluti rudimentum naturæ lilia facere condiscentis.

CONVŌTUS, a, um. Convoti, dicebantur iisdem votis obligati. Festus lib. 3.

CŌNUS, i. m. [κῶνος] dicitur Curvatura quæ in summitate galeæ prominet, super quam cristæ sunt, inquit Servius. Virg. 3. Æn. 468.
Et conum insignis galeæ, cristasque comantes.
Acumen coni. Lucret. lib. 4. 433.
Decus. Sil. lib. 4. 14.
Picto cono nutantia capitum tegmina. Ovid. 3. Met. 108.
Angustus. Lucret. lib. 4. 431.
Gloria ardua coni. Stat. 8. Theb. 706.
Conus, Fructus pini arboris in acumen desinens, Strobilos alias dicitur. Ruel. lib. 1. cap. 112. Græci, ut testatur Galenus, pineas nuces, conos & strobilos appellant. Servius sic ait, Conus dicitur fructus cupressi: & ipsa, conoides est, 3. Æn. 680.
Conus a Græcis dicitur vel Pyramis, vel Meta, sive Inversus turbo. Cic. 2. de Nat. Deor. 47. Conum tibi ais, & cylindrum, & pyramidem, pulchriorem quam sphæram videri.
Conus, Figura est ex lato in acutum desinens, quæ Turbini contraria est. Nam Eucl. 2. Elem. ait, Conus est figura, quæ converso circum quiescens alterum latus eorum quæ rectum angulum continent, orthogonio triangulo continetur, quum in eundem rursus locum illud triangulum restitutum fuerit, unde moveri cœperat.

CONĪFER, a, um Adj. [κωνοφόρος] ut, Conifera arbor, Quæ conos fert.
Apices coniferi. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 398.
Cyparissus conifera. Virg. 3. Æn. 680.

CONĪGER, aliud Adj. [κωνοφόρος] ut, Pinus conigera. Catul. in Argon. 164.

CONOĪDES, idis. [κωνοειδής] Quicquid est coni figura. Unde Cupressus femina, Conoides dicitur: nam a rotunditate in acumen levatur, ut ait Servius ad 3. Æn. 680. Mas vero spargit extra se ramos, deputaturque, & accipit vitem nullo metæ aspectu. Ruell. 1. 74.

CŌNISCO, [κορύπτω] āre. Frontem fronte percutere, arietare: quasi Conis conversis capita quatere. Quintil. lib. 8. cap. 3. Caput opponis cum eo coniscans. ubi V. Burm. p. 685. Lucret. lib. 2. 320.
Et satiati agni ludunt, blandeque coniscant. [Ob primam brevem a Conus deduci nequit.

CONVULNĔRO, [τραυματίζω] āre. h. e. Multis vulneribus afficere. Plin. in Paneg. c. 35. Neque ut antea, exanguem illam & ferream frontem nequicquam convulnerandam præbeant punctis, & notas suas rideant. Plin. lib. 11. cap. 37. Ipse convulneratus, & captus semel, per cavernam lautumiarum evasit.

CONVULSIO, CONVULSUS. V. CONVELLO.

CŎNYZA, æ. [κόνυζα] Herba quæ & Cunilago dicitur. Plin. lib. 21. cap. 9. Vulgo appellatur *Pulicaria*.

CONYZOIDES, idis. n. Herba. Plin. 19. 8. Al. Conyza.

C O N

COODĬBILIS, e. [συμμισούμενος] Simul odiosus. Tertull. adv. Marc. 4. 9.

COOLESCO, ĕre. Concrescere, & conglutinari. Lucret. lib. 6. 1086.
Saxa vides primum sola coolescere calce. Sic enim est legendum, non ut vulgus putat Coalescere, si Lambino credimus, ab Olesco.

CŎON, [Κόων] Homero lib. Iliad. 11. 248. Primogenitus filiorum Antenoris, qui quum Iphidamantis fratris mortem, ab Agamemnone illatam, vindicare vellet, mediam Agamemnonis manum subter cubitum lancea transfixit: quam rem indignatus, eum confodit, moribundoque caput supra corpus fratris præcidit.

COŎNĔRO, āre. Simul onerare. Tacit. de Morib. German. 30. ubi de Cattis verba facit, Omne robur in pedite, quem super arma ferramentis quoque & copiis coonerant.

COŎPĔRIO, pĕrui, pertum, [συγκαλύπτω] īre. Tegere. ut,
Coopertum telis corpus inventum. Liv. 8. 10.
Coopertus terra. Plin. lib. 10. cap. 54. Scitum de quodam vini potore reperitur, Syracusis tam diu potare solitum, donec ab eo cooperta terra fœtum ederent ova.
Pannis cooperta membra. Lucret. lib. 6. 1267.
Cooperire aliquem lapidibus, pro Lapidare. Liv. 4. 50. Eo indignatio erupit, ut Tribunus militum ab exercitu suo cooperiretur lapidibus. Cic. 3. Verr. 119. Quem iste collegam nisi habuisset, lapidibus coopertus esset in foro. i. e. Obrutus.
Coopertus sceleribus. Cic. 3. Verr. 9. Qui istum tot, tantis, tam nefariis sceleribus coopertum jurati sententia sua liberarent.
Coopertus miseriis. Sallust. in Jugurth. cap. 14. Sicuti videtis, extorrem patria, domo, inopem, & coopertum miseriis, effecit, ut ubivis tutius quam in meo regno essem.
Coopertus famosis versibus. Hor. 2. Serm. 1. 68.
COOPERĪMENTUM, i. n. Gell. 5. 7. Os cooperimento personæ tectum.
COOPERCŬLUM, i. n. [πῶμα] Quo quid cooperitur. ut, Operculum doliorum. Plin. lib. 14. cap. 21. Legitur & Operculum ex vetusto exemplari.
COOPERTŌRIUM, i. n. Veget. de Re Vet. 3. 77. extr. Calidis coopertoriis involutum deambulet.
COOPĔROR, [συνεργάζομαι] āri. Gloss. Vet. Vox apud scriptores ecclesiasticos frequens.
COOPERĀTIO, ōnis. f. Quintil. Declam. 16. extr. Habet omnia ministeria sua debilitas, suas cooperationes. Sed lectio dubia est. V. not.
COOPERĀTOR, ōris. m. Apul. Flor. 2. Et apud Hieron. Augustin. aliosque scriptores Christianos.
COOPERĀRIUS, i. m. Apul.
COŎPTO, [συναιρέομαι] āre. est Eligere inter pares, aut fere pares, auctore Valla lib. 5. cap. 60. ut, Milites cooptant quem volunt ducem. Cic. de Lege Agr. 18. Ab ea parte qui esset factus, is a collegio cooptaretur.
Cooptare in collegium & in ordinem. Cic. de Clar. Orat. 1.
Cooptari in locum alterius. Liv. 40. 42. Triumvir epulo mortuus, Q. Fulvius M. F. in locum ejus Triumvir cooptatus. h. e. A collegio electus, & quodammodo receptus ac comprobatus.
Cooptare Senatores, & Senatum. Cic. 2. de Divin. 23.
Cooptavit sibi collegam in tribunicia potestate. Suet. in August. cap. 27. extr.
Cooptari in locum vacuum. Liv. 5. 10. extr. conf. seq. cap.
COOPTĀTIO, ōnis. f. [συναίρεσις] Cic. 3. de Legib. 27. Neminem in summum locum nisi per populum venire, sublata cooptatione Censoria.
Cooptatio in patres. Liv. 4. 4.
COŎRIOR, coorīris vel coorĕris, coortus sum, [ἅμα ἐκφύομαι] īri. Simul oriri. Plin. lib. 11. cap. 10. Si cooriatur procella, apprehensi pondusculo lapilli se librant. De apibus loquitur. Cæs. 1. Bell. Civil. 48. Tanta enim tempestas cooritur, ut nunquam, &c.
Bellum coortum ingens in Hispania. Liv. 29. 1.
Febris coorta est superante bili. Lucret. lib. 4. 668.
Fulgore coorto fulserunt flammæ. Lucret. lib. 1. 726.
Mare coortum sævit. Lucret. lib. 5. 1001.
Pestilentia coorta. Liv. 4. 52. pr.
Procella cooritur. Plin. lib. 11. cap. 10.
Seditio coorta est in populo. Virg. 1. Æn. 148.
Tempestas coorta est. Cic. 3. Verr. 46. Tum subito tempestates coortæ sunt maximæ.
Ventis coortis commiserat se unda. Ovid. 11. Met. 512. Al. Admiserat.
Cooriri, Invadere in hostem. Plin. lib. 8. cap. 16. Generositas maxime in periculis deprehenditur: non in illo tantummodo, quod spernens tela, diu se terrore solo tuetur, ac velut cogi testatur, cooriturque non tanquam periculo coactus, sed tanquam amentiæ iratus. De leone.
Coorti ad bellum. Liv. 4. 3. Volscos & Æquos fama affertur, summa vi ad bellum coortos.
Coorti in pugnam. Liv. 21. 32. Qui si valles occultiores insedissent, coorti in pugnam, repente ingentem fugam, stragemque dedissent.
COORTUS, ûs. m. Lucret. 2. 1104.
— post mundi tempus genitale, diemque
Primigenum maris, & terræ, solisque coortum.
CŌOS, sive CŌS, sive COUS, sive CO, sive CONS, [Κῶος, Κῶς] Insula in mari Ægæo, seu, ut quidam aiunt, in Icario, Rhodo proxima, & Cariæ opposita, quæ olim magna fuit, & optime habitata, & aspectu jucundissima iis, qui eo navigabant. Ambitus ejus quingentis, & quinquaginta stadiis clauditur, tota fertilis, & optimo vino abundans. [Co, & Cons in recto non legi.
Est & urbs eo nomine antiquitus Astypalæa vocata. Dicta a Coo Meropis filia, quæ ibi regnavit. Strabo lib. 4. scribit novem gentes & quinque millia oppidorum esse, quorum nullum fit minus Coo Meropide. Nunc vulgo dicitur *Lango*. Dicta fuit & Cea. q. V.
CŌUS, a, um. Adj. [Κῷος] unde Hippocrates medicus, & Apelles pictor, Coi dicti sunt, quum in ea insula nati perhibeantur. Ovid. in Arte Am. 3. 401.
Si Venerem Cous nunquam pinxisset Apelles. Al. Posuisset.
In primitivo prima corripitur a Papinio Silv. 1. 2. 252.
— hunc ipse Coo prudente Philetas. [Immo Choro plaudente.
In suburbano Coi, Æsculapii templum fuit valde insigne, & multis donis opulentum, inter quæ nuda Venus erat, quæ postea Julio Cæsari Romæ dicata est.
Coa, n. pl. dicuntur vestes bombycinæ tenuissimæ, adeo ut feminæ per eas nudæ perlucerent. unde Horat. 1. Serm. 2. 101.
Altera, nil obstat: Cois tibi pæne videre est, Ut nudam. Ovid. in Arte Am. 2. 298.
Sive erit in Tyriis, Tyrios laudabis amictus:
Sive erit in Cois, Coa decere puta. V. Plin. lib. 5. cap. 31. Et lib. 29. cap. 1. & 11. 23. Eædem & Ceæ dicebantur. V. in CEA.

C O P

COPA, V. CAUPO.
COPADIA, orum. n. pl. Idem quod Cupedia. q. V.
CŌPÆ, ārum. pl. f. [Κῶπαι] Urbs Bœotiæ. Strabo lib. 9. Indicio huic rei est Cephisus maxime lacum Copaïdem implens. Nam quum lacus ipse crescit, ne Copæ urbs demergantur discrimen ingruit: quod & poeta nominatim ait. Et ab ea civitate lacus ipse nomen adipiscitur. Juxta lacum terræ hiatu facto penes Copas alveum sub terra ad stadia XXX reseravit, quo receptus est fluvius. De hoc meminit & Plinius lib. 4. cap. 7.
COPHANTUS, Mons est semper ardens apud Bactros Indiæ populos, ut est apud Plin. lib. 2. cap. 106.
COPHES, Asiæ fluvius est in India. Pompon. lib. 3. cap. 16. Indus ex monte Paropamiso exortus, & alia quidem flumina admittit: sed clarissima Cophen, Ascesinen, Hydaspen, conceptamque pluribus alveis undam lato spatio trahit.
CŎPHĬNUS, i. m. [κόφινος] Vas rusticum vimine contextum, a levitate dictum a Græcis, Priscianus Corbem interpretatur. Juven. 6. Sat. 541.
Quum dedit ille locum cophino, fœnoque relicto. Columel. lib. 11. cap. 3. Confecta bruma stercoratam terram inditam cophinis obserat.
CŌPIA, æ. f. [εὐπορία] Abundantia. Cic. in Parad. 6. Etenim divitiarum est fructus in copia: copiam autem declarat satietas rerum atque abundantia.
Abundantia & copia. Cic. de Amicit. 89.
Circumfluere omnibus copiis, atque in omnium rerum abundantia vivere. Cic. de Amicit. 52.
Locuples & pecuniosus copiis rei familiaris. Cic. pro Rosc. Com. 44.
Opes copiæque. Cic. 12. Fam. 7. Sic statuebam, omnes quæ in istis partibus essent opes copiæque, tuas esse.
Opibus & copiis, maximeque virtute præditum esse. Cic. de Amicit. 51.
Ingurgitare se in copias alicujus. V. INGURGITO.
Rationes & copias suas in aliquam provinciam conferre. Cic. pro Lege Manil. 17. Nam & publicani, homines & honestissimi & ornatissimi, suas rationes & copias in illam provinciam contulerunt.
Omnium rerum affluentibus copiis. Cic. 2. Off. 153.
Copiis locuples Resp. Cic. 8. Att. 11. Moderatori Reipubl. civium vita proposita est, ut opibus firma, copiis locuples, gloria ampla, virtute honesta sit.
Amicorum copiæ. Cic. pro Quint. 2. Cui tenues opes, nullæ facultates, exiguæ amicorum copiæ sunt. i. e. Paucos habet amicos: vel Amici ejus non sunt admodum divites.
Ex copia rerum, consilium trahere. Sallust. in Jugurth. cap. 98. Tum Marius ex copia rerum consilium trahit: atque uti suis receptui locus esset, colles duos inter se propinquos occupat.
Pro copia. Plaut. Truc. 1. 2. 46.
Male vortit res pecuaria mihi apud vos: nunc vicissim
Volo habere aratiunculam pro copia apud vos.
Pro copia, quod vulgus *secundum possibilitatem* dicit. Plaut. Merc. 3. 1. 8.
— facere certum est,
Pro copia & sapientia, quæ te velle arbitrabor.
Agri, vectigalium, pecuniæ copia, cui opponitur Penuria. Cic. 2. de Invent. 115.
Argumentorum copia. Lucret. lib. 1. 418.
Auxilii. Ter. And. 2. 1. 20.
Neque pol consilii locum habeo, neque auxilii copiam.
Causæ. Cic. pro Rosc. Com. 2. Sed ego copia & facultate causæ confisus, vide quo progrediar.
Cordis. Plaut. Epid. 3. 3. 4. Igitur perspicere ut possint cordis copiam.
Frugum copia, & Inopia, contraria. Cic. pro Domo 17.
Lactis. Virg. 1. Ecl. 82.
Rei frumentariæ advectare. Tacit. 6. Ann. 13.
Vitæ copia desit illis. Lucret. lib. 6. 814.
Beata Copia pleno cornu. Hor. in Carm. sæcul. 59. Quasi corporalem deam hic accipe Copiam, utique rerum omnium abundantiam. Porphyrius. Sic 1. Carm. 17. 14.
— hic tibi Copia
Manabit ad plenum benigno
Ruris honorum opulenta cornu.
Facilis. Propert. lib. 1. 9. 15.
Quid si non esset facilis tibi copia?
Fastidiosa. Hor. 3. Carm. 29. 9.
Festiva librorum. Cic. 2. Att. 6. Itaque aut libris me delecto, quorum habeo Antii festivam copiam.
Mala, i. e. Nimia & noxia. Hor. 2. Serm. 2. 42.
Opulenta, V. BEATA.
Stipata rei alicujus. Lucret. lib. 2. 294.
Ubertas in dicendo & copia, cui opponitur Exilitas. Cic. 1. de Orat. 50.
Torrens dicendi copia. Juven. 10. Sat. 9.
Ubertas, varietas, copia dicendi. Cic. pro Corn. Balb. 3.
Orationis abundare. Cic. 2. de Orat. 102.
Rerum copia, verborum copiam gignit. Cic. 3. de Orat. 123.
Cassa verborum. Lucret. lib. 4. 514. i. e. Vana.
Larga quidem semper, Drance, tibi copia fandi. Virg. 11. Æn. 378.
Mirabilis dicendi. Cic. in Topic. 67.
Dicendi tanta facultas & copia. Cic. 2. Verr. 10.
Copiæ, pl. [τροφή] pro Commeatu seu annona. Tacit. 15. Ann. 16. Contraque prodiderit Corbulo: Parthos inopes copiarum, & pabulo attrito, relicturos oppugnationem.
Se eorum copiis aluerunt. Cæs. 4. Bell. Gall. 4.
Copia, [πλῆθος, δύναμις] vel Copiæ, nonnunquam in singulari, sed multo frequentius in plurali, significat Multitudinem vel Exercitum. Ter. Eun. 4. 6. 17.
Militem secum ad te quantas copias adducere? Sic Liv. 1. 2. extr.
Copias in aciem educere. Singulariter, Cn. Magnus Marcello & Lentulo coss. apud Cic. 8. Att. 12. Idcirco ad L. Domitium litteras misi, primum ut ipse cum omni copia ad nos veniret.
Copiæ in angustum coactæ, translate. Ter. Heaut. 4. 2. 2.
Ita hac re in angustum oppido nunc meæ coguntur copiæ.
Pedestres. V. PEDESTER.
Navalis copia. Tacit. 4. Ann. 56. pr.
Abundare copiis. Cic. ad Brut.
Adducere. Ter. V. paulo supra.
Armare, Parare. Sallust. in Jugurth. 13. pr.
Comparare. Cic. 12. Fam. 5.
Contrahere. Cic. 8. Att. 18.
Dispositа classiariorum copia. Tacit. 4. Ann. 27.
Educere e castris. Cæs. 1. de Bell. Gall. 51. pr.
Expedire. Tacit. 13. Ann. 7.
Exponere copias in terram. Liv. 29. 27. de P. Scipionis trajectu.
Habere. Cic. 3. Fam. 3. &

Imminuere. Cic. ibidem. Pergratum mihi feceris, si istas exiguas copias, quas habuisti, quam minimum imminueris.
Instructiores peditum copiæ. V. INSTRUO.
Minuere. Cic. 11. Fam.
Parare. Tacit. 3. Hist. 15.
Profligare. Hirt. de Bell. Alex. 76. pr.
Transponere. V. TRANSPONO.
Hoc copiarum, pro Hæ copiæ. Liv. lib. 2. Decad. 5. Hoc copiarum cum Præt. novis in Hispanias portatum est.
Copia, pro Multitudine hominum. Cic. pro Muren. 70. Tenuiorum, & non occupatorum amicorum est ista assiduitas, quorum copia bonis & beneficis deesse non solet.
Copiarum nomine interdum Divitiæ, plerumque Exercitus, nonnunquam Totum intelligitur, quantumcunque possumus, sive auctoritate, sive gratia. Cic. 4. Att. 2. sub finem, Quorum studiis ego, & copiis, facile essem omnia consequutus.
Copiæ, pro Rebus necessariis. Plin. lib. 2. cap. 17. Suggerunt affatim ligna, proximæ silvæ: ceteras copias Ostiensis colonia ministrat.
Copiam aliam quærere. Ter. Heaut. 5. 1. 54.
Ne quam aliam quærat copiam, ac te deserat. Hic videtur significare Facultates & necessaria ad sumptum faciendum. Dicit enim paulo post, Nam si illi pergam suppeditare sumptibus, &c.
Copia, cum Facultatem significat, & potestatem aliquid faciendi, jungitur plerumque cum verbis Facio vel Do, vel Sum.
Copiam dare alicujus rei. Ter. in prol. Heaut. 28.
Facite æqui sitis, date crescendi copiam,
Novarum qui spectandi faciunt copiam.
Data copia fandi. Virg. 1. Æn. 520.
Dare copiam existimandi aliquid. Ter. Heaut. 2. 3. 41.
Ubi deimproviso est interventum mulieri:
Nam ea res dedit tum existimandi copiam,
Quotidianæ vitæ consuetudinem.
Copia est quæ volumus, subaud. Eorum. Plaut. Capt. 2. 1. 21. i. e. Habemus quæ cupiebamus.
Copia est, ut pedem efferamus ex ædibus. Plaut. Bacch. 3. 3. 19. Et apud Ter. Heaut. 2. 3. 87.
Nam apud patrem tua amica tecum sine metu ut sit, copia est. i. e. Tu potes, paterque sinet. ut, &c.
Copia est, Cum Infin. Sallust. in Catil. cap. 17. extr. Quibus in otio, vel magnifice vel molliter vivere copia erat, incerta pro certis, bellum quam pacem malebant. i. e. Qui poterant. Tacit. 14. Ann. 14. de Nerone loquens; Vetus, inquit, illi copia erat curriculo quadrigarum insistere.
Copia vix fuit eum adeundi. Plaut. Milit. 4. 6. 11.
Copia est mihi amittendi. Ter. Phorm. 1. 3. 24.
Ut neque mihi ejus sit amittendi, nec retinendi copia.
Rara copia videndi aliquem. Tibull. lib. 2. 3. 84.
Cunctandi copia non est. Plaut. Epid. 1. 2. 59.
Facere copiam conveniendi alterum. Plaut. Capt. 3. 5. 90. Sic apud Liv. 4. Postero die jam militibus castra urbemque se oppugnaturos frementibus, ni copia pugnæ fiat.
Copiam facere sui, vide an dicatur mulier. Torr. in Suet. Vitellium p. 503. Recte Turneb. Vulgarem interpretatur, quæ sui copiam faciat. H. St. V. a pr. Comment. in Vitell.
Copiam facere consilii sui. Cic. 3. de Orat. 138. Sic apud Plin. lib. 6. Epist. 26. Ne ego quidem indignus, cui copiam scientiæ tuæ facias.
Copiam facere argenti. Plaut. Curc. 2. 3. 51.
Copiam efficere alicui ad aliquam amicam. Plaut. Milit. 3. 1. 174.
Bonam copiam jurare. Varro de L. L. lib. 6. non procul a fine, Nexum Manilius scribit omne quod per libram & æs geritur, in quo sint mancipia. Paulo post, Liber, qui suas operas in servitutem dabat, pro pecunia quam debebat, dum solveret, nexus vocatur, ut ab ære obæratus. Hoc C. Popilio auctore, Sulla Dictatore, sublatum ne fieret: & omnes qui bonam copiam jurarent, ne essent nexi, dissoluti. Sensus est, ut P. Manutius exponit: Debitores nonnulli pro pecunia quam debebant, operas suas in servitutem dabant, dum solverent. Id Sulla Dictator sustulit: voluitque ut ii bonam copiam jurarent: id est, ut sui facultatem creditoribus semper esse facturos juramento promitterent. Cic. 9. Fam. 16. Tu autem quod mihi bonam copiam jures, nihil est. Alii legunt, Ejures, i. e. Jures non posse præstare. Sic & apud Varr. Ejurarent. V. Victor. & Manut. ad loc. & in EJURO.
COPIŎLA, æ. f. [δυναμίδιον] dimin. Planc. apud Cic. 11. Fam. 13. Recurri ad meas copiolas: sic enim eas vere appellare possum: sunt enim extenuatissimæ, & inopia rerum omnium pessime acceptæ.
COPIS, e. pro Copioso, a veteribus dictum, ut annotat Nonius ex Plaut. Pseud. 2. 3. 8.
Atque ego nunc ut gloriosum faciam, & copi pectore. Idem Bacch. 2. 3. 117.
Ut amantem herilem copem facerem filium. Pacuvius Peribœa, O multimodis varie dubium & prosperum copem diem. Qui loquendi modus a communi usu jam recessit. Hinc Copona primum, deinde Caupona; Taberna vinaria, propter copiam rerum, quæ ibi venduntur, & Ipsa etiam cauponis uxor. V. f. l.
COPIŌSUS, a, um. Adj. [εὔπορος] Abundans, dives. Cic. 3. Verr. 65. Magnifice & ornate, ut erat in primis inter suos copiosus, convivium comparat.
Urbs celebris & copiosa. Cic. pro Arch. 4.
Amplum & copiosum patrimonium. Cic. pro Rosc. Amer. 6.
Lautum & copiosum patrimonium. Cic. pro Rabir. Post. 38.
Copiosa plane, & locuples mulier. Cic. 1. Verr. 55.
Copiosum Senatusconsultum. Plin. 8. Epist. 6.
Tenuis & Copiosus victus, contraria. Cic. 3. Tusc. 46. Tenuem victum antefert copioso.
Doctus & copiosus homo, & paratus. Cic. 4. Acad.
Copiosus homo ad dicendum, & in dicendo. Cic. pro Cæcin. 64.
Rebus omnibus ornatus & copiosus. Cic. 2. in Catil. 18.
Copiosa disputatio. Cic. 4. Acad. 30.
Copiosa & elegans oratio. Cic. 1. de Finib.
Multa, varia, & copiosa oratio. Cic. 2. de Orat. 214.
Fieri copiosiorem legendo aliquid. Cic. 13. Att. 44. Multa de meo Catone, quem sæpissime legendo se dicit copiosiorem factum.
Copiosissimum ingenium. Plin. 9. Epist. 2. Illi enim & copiosissimum ingenium, & par ingenio materia.
Copiosus caprarum ager. Solinus cap. 16. extr. Ager Creticus silvestrium caprarum copiosus est.
Copiosus re cibaria. Gell. lib. 7. cap. 1.
COPIOSE, Adv. [ἀφθόνως] Abundanter. Cic. de Senect. 58. Quam copiose ab eo agricultura laudatur in eo libro, qui est de tuenda re familiari.
Copiose & abundanter loqui de re aliqua. Cic. 2. de Orat. 151.
Large & copiose. Cic. 2. de Nat. Deor. 121. Pastum autem animantibus large & copiose natura eum, qui cuique aptus erat, comparavit.
Neque sententiis solum copiose, sed verbis etiam ornate dicere. Cic. 1. de Nat. Deor. 58.
Subtiliter & copiose differere. Cic. pro Flacc. 42.
Composite, ornate, copiose eloqui. Cic. 1. de Orat. 48.
Gravissime & copiosissime dicere. Cic. 1. Off. 4.
Copiose aliquo proficisci. Cic. 3. Verr. 91. Nam Malleolus in provinciam sic copiose profectus erat, ut domi prorsus nihil relinqueret. i. e. Cum tanta opulentia.
Copiose ornatus, & honorifice acceptus. Cic. 6. Verr.
Copiose reorum causas defendere. Cic. 4. Verr. 191.
Copiosissime dicere, cui opponitur Breviter, Strictimque. Cic. pro Cluent. 29.
Copiosissime nasci dicitur herba. Plin. lib. 19. cap. 5.
COPIĀRIUS, i. m. dicitur Qui magistratibus præbenda, & eorum familiæ præstabat, publice conducta ei qui peregrinantes principes & magistratus sectabatur, vinum cibariaque vendens. Turnebus 12. 3. Vocatur alio nomine Parochus apud Hor. 1. Serm. 5. 46. V. Acron. in loc.
CŌPIOR, āri. Castrense verbum est, pro Copia instrui & augeri. Gell. lib. 17. cap. 2. de verbis Quint. Claudii annalium primo cursim in legendo notatis, Et Romani multis armis & magno commeatu prædaque ingenti copiantur: quod verbum haud facile reperias apud civilium causarum oratores: exque eadem figura est qua lignantur, & pabulantur, & aquantur. V. Non. 2. 141.
CŎPIS, ĭdis. f. [κοπίς] Gladius leviter curvatus falci similis. Curt. 8. 14.
COPO, COPŌNA, V. CAUPO.
COPONIUS, Nomen gentis Romanæ. Q. Coponii, qui ambitus damnatus est, quia vini amphoram dedisset dono ei, cujus suffragii latiò erat, meminit Plin. lib. 35. cap. 12.
Commemoratur & alter Coponius statuarius ab eodem Plinio, quem a Varrone laudatum asserit, ejusque opera quædam enumerat. V. lib. 36. cap. 5.
COPRATAS, [Κοπράτας] Straboni Persidis fluvius est, ut videre licet lib. ejus Geogr. 15.
CŎPREA, æ. m. [κοπρίας] Stercorarius. Suet. Claud. cap. 8. Interdum ferula flagrove velut per ludum excitabatur, a copreis solebant & manibus stertentis socci induci. i. e. Stercorariis: ut Græco verbo Tranquillum usum opinemur ob rei fœditatem, quod stercore obliti ejus manibus socci inducerentur, ut & si diritate odoris non expergisceretur, tamen ab aliis experrectus, sibi alvi profluvie faciem oblineret, eam soccis defricans. Sic restituit Turnebus, Adversf. 22. 31. [Rectius alii distinguunt, Exitabatur a copreis. Solebant &c. Quid fuerint autem illi Copreæ plenissime docuit Casaub. ad ejusdem scriptoris Tiber. cap. 61. Perperam in ed. Lond. Copreus, i. m. legebatur.
CŎPTA, æ. f. [κόπτη] Martial. lib. 14. 68.
Peccantis famuli pugno ne percute dentes:
Clara Rhodos coptam quam tibi misit, edat. Copta, Genus panificii fuisse videtur, cui quædam quæ tunderentur, ut ipsum vocabulum indicat, miscerentur: ut nuclei pinei, amygdalæ: sed omnino durissima adferebatur Rhodo, ut e Martialis joco intelleximus. Coptæ meminerunt medici, ut Trallianus Alexander lib. 11. cap. 14. his verbis, Τῶν δὲ πραγμάτων συμφέρει μάλιστα τὰ κάστανα λαμβάνειν, μήτε καρύων, ἢ στροβίλων, ἢ ἀμυγδάλων ἐσθίειν, ἀλλὰ μηδὲ πλακούντων, ἢ κοπτῶν. Et Oribasius κοπτάριον purgans facit e simila, nucleis pineis, dacrydio, pipere, melle despumato: & alterum e simila, scammonia, nucleis pineis, pipere, melle. Ex Turneb. Adversf. 10. 10. pr.
COPTUS, i. f. [Κοπτὸς] Oppidum Thebaidis, commune Ægyptiorum & Arabum emporium, vergens ad mare rubrum, vicinas habens cautes, e quibus eruuntur Smaragdi. Juven. 15. Sat. 28.
Gesta super calidæ referemus mœnia Copti. Hinc
COPTĬCUS, a, um. [Κοπτικὸς] Apul. Met. 2. p. 127. Adyta Coptica. &
COPTITES, [Κοπτίτης] Unus est ex Ægypti nomis, quas præfecturas vocant, ut auctor est Plin. lib. 5. cap. 9.
CŌPŬLA, æ. f. [σύνερξις, συμπλοκὴ] significat Nexum, sive vinculum. Plaut. Epid. 5. 1. 11.
Quæritant me, in manibus gestant copulas secum duas. Ita Lamb. Al. Sescuncias. Ovid. 7. Met. 774.
Copula detrahitur canibus. i. e. Vinculum colli.
Dura copula. Ovid. 5. Trist. 10. 28.
Irrupta. Hor. 1. Carm. 13. 17.
Copula, Particula orationis, quæ copulat, id est conjungit: quales sunt apud Grammaticos, ET, QUE, & hujusmodi enclíticæ; quæ idcirco Copulativæ conjunctiones dicuntur. Apud Dialecticos autem est Vinculum, quod conjungit subjectum & prædicatum; nempe verbum substantivum.
CŌPŬLO, [συμπλέκω, συνέργω] āre. Colligare, vincire, conjungere. Plin. lib. 17. cap. 19. Plaut. Pœn. 1. 2. 130.
Quid ais tu? quando illi apud me mecum caput & corpus copulas?
An hæc inter se jungi copularique possint. Cic. 1. de Orat. 122.
Copulando verba jungere. Cic. in Orat. 154. Libenter etiam copulando verba jungebant: ut Sodes, pro Si audes; Sis, pro Si vis. [Hic est quod juniores Grammatici Syncopare vocant, i. e. Per συγκοπὴν jungere.
Conjunctionibus copulari, & Dissolutionibus relaxari, contraria. Cic. in Partit. 21. Constructioque verborum, tum conjunctionibus copuletur, tum dissolutionibus relaxetur.
Copulare uno vinculo. Liv. 28.
Honestatem cum voluptate tanquam hominem cum bellua copulare. Cic. 4. Acad. 140.
Copulare cum præsentibus futura. Cic. 2. de Finib. 45.
Copulare concordiam. Liv. 4. 43. extr. Quin illi, remittendo de summa quisque juris, mediis diis, copularent concordiam. [Perperam in nuper editis vox diis omissa est.

Copulare sermonem cum aliis. Plaut. Pœn. 3. 3. 42. Sermonem nobiscum ibi copulat.
Societatem cum deo. Plin. lib. 2. cap. 7.
Voluntates. Cic. 3. Fam. 4. Non mediocre vinculum mihi quidem attulisse videtur ad voluntates nostras copulandas.
Cōpŭlor, [συζεύγνυμι] ari. depon. Idem. Plaut. Epid. 3. 3. 20.
— cave siris cum filia
Mea copulari hanc, neque conspicere: jam tenes?
Copulari dexteras. Plaut. Aul. 1. 2. 38.
Adeunt, consistunt, copulantur dexteras. Passivum pro activo. Nonius. [Passivum est, constructione Græca. V. Vechn. Hellenol. 1. 8.
Copulātus, a, um. [συμπεπλεγμένος] Partic. Cic. 4. Tusc. 24. Hæc quæ dico, cogitatione quidem inter se differunt: re vero copulata sunt.
Copulata res & confatalis. Cic. de Fat. 30.
Simplicia & Copulata, opposita. Cic. de Fat. 30. Quædam enim sunt (inquit) in rebus simplicia, quædam copulata.
Admistum, copulatum, concretum, coagmentatum. Cic. 1. Tusc. 71. Quoniam nihil sit animis admistum, nihil copulatum, nihil concretum, nihil coagmentatum, nihil duplex.
Naturæ copulatum, i. e. Consentaneum naturæ. Cic. 2. de Divin. 143. Quid naturæ copulatum habuit Alcibiadis quod scribitur somnium?
Copulatus, [σύμπλεκτος] Cic. 1. Off. 56. Nihil autem est amabilius, nec copulatius, quam morum similitudo bonorum.
Sed lego Et copulantius. Quod videtur aptius. Quod magis copulet Wolff. p. 200. quod minus probat ille, ego contra. H. St. Astruit eandem lectionem ex MSſ. Ursinus.
Coplatus, figurate pro Copulatus. Lucret. lib. 6. 1086.
Est etiam, quasi ut annellis, hamisque plicata
Inter se quædam possint coplata teneri, &c. Quam scripturam quidam non intelligentes, vel insolentem judicantes, Compacta perperam reposuerant. Lambin.
Copulātio, ōnis. f. [συμπλοκή] Conjunctio. Cic. 1. de Fin. 19. Ita effici complexiones, & copulationes, & adhæsiones atomorum inter se.
Copulatio rerum, & quasi consentiens ad mundi incolumitatem coagmentatio naturæ. Cic. 2. de Nat. Deor. 119.
Congressus copulationesque consuetudinum. Cic. 1. de Fin. 69.
Copulātum, i. n. Gell. 16. 8.
Copulāte, [συμπλεκτικῶς] Adv. Gell. lib. 10. cap. 24. Diequinti, pro adverbio copulate dictum est.
Copulātus, ûs. m. Arnob. lib. 1.
Copulātor, ōris. m. Firmicus.
Copulātrix, īcis. f. Ambrof. Epist. 84. & Augustin. de Trin. 11. 9.
Copulātīvus, [συμπλεκτικός] Adj. fictum a grammaticis; Quod copulat, vel copulare potest. unde Conjunctio copulativa. conf. Isid. 1. 11.

COQ

Coquina, Coquinarius. In coquo.
Cŏquo, xi, ctum, [ἕψω, πέσσω, ἑψῶ, πεπαίνω] ĕre. Notæ significationis. Coquere cœnam, prandium, cibum, &c. Plin. lib. 3. cap. 1. Hujus proprietas, ut ventiletur in coquendo, donec desinat olere.
Coctum, a Cogendo dicitur, quia coquendo coarctetur, ut ad utilitatem vescendi perducatur. Festus. Ubi Dacer. Coquere a Cogere, coagere. [Nugæ grammaticales. unde ergo primam brevem habet?
Cibum coquere. Lucret. lib. 5. 1101.
Coquere ex oleo. Celſ. lib. 5. cap. 17. i. e. In oleo.
Coquere lateres in fornacem. Cato, cap. 39. Inde laterculos facito, coquito in fornacem.
Coquere cibum, pro Concoquere in ventriculo. Cic. 2. de Nat. Deor. 24. Negat enim ullum esse cibum tam gravem, quin is coquatur die & nocte. Legitur & Concoquatur.
Coquere locum dicitur Sol. Varr. 3. de R. R. cap. 14. pr. Locus is melior, quem & non coquit sol, & tangit ros.
Coquuntur fructus, Quando perfecte maturescunt. Plin. lib. 15. cap. 24. Fructus anno maturescit, pariterque floret subnascens, & prior coquitur.
Æstas coquit glebas. Virg. 1. Georg. 66.
Radii Solis coquebant cava flumina. Virg. 4. Georg. 428.
Coquere, Corrumpere, putrefacere. Hor. 2. Serm. 2. 41.
— at vos,
Præsentes Austri, coquite horum obsonia: quanquam &c. [Ita Schol. vet. & Lamb. Potest tamen trito sensu accipi, Coquite, pro Maturate coquendo, adducta idonea tempestate.
Coquere bellum & consilia, Parare & moliri clanculum. Liv. 8. 3. Omnibus consultationibus inter se principes occulte Romanum coquebant bellum.
Coquit me illud. Cic. 5. Att. 4. Tua profectio spem meam debilitat, ac me illud quidem modo coquit. Locus corruptus annotatur a Victorio. Postrema verba non sunt in MSſ.
Coquit me cura, h. e. Consumit. Ennius apud Cic. de Senect. 1.
O Tite, si quid ego adjûro, curamve levasso,
Quæ nunc te coquit, & versat sub pectore fixa.
Iras coquere. Sil. lib. 7. 403.
Coctus, a, um. [πεπεμμένος, ἑφθός] Partic. ut, Coctus solibus fructus. Plin. lib. 12. cap. 5. De fructu ficus Indicæ. Hinc, Cocta poma, Matura dicimus.
Gramina cocta per manus Medeæ. Propert. lib. 2. 4. 8.
Agger coctus, Coctis lateribus factus. Propert. lib. 3. 10. (Al. 9.) 22.
Poma matura & cocta, cui contrarium Cruda. Cic. de Senect. 71.
Bene coctus & conditus sermo bonus. Cic. 13. Att. 50.
Coctio, ōnis. f. [πέψεως, ἕψησις]
Coctionem facere, pro Concoquere & conficere cibum in ventriculo, quod vulgus Digerere vocat. Plin. lib. 20. cap. 9.
Coctor, ōris. m. [ἑψητής] Qui coquit.
Coctor, pro Decoctore, [ἄσωτος] Seneca de Benefic. lib. 4. cap. 26. extr. Quis coctori pecuniam credet, aut depositum committet ei, qui jam pluribus abnegavit? Al. Decoctori. Plaut. Pœn. 3. 2. 9.
Hodie Juris coctores non sunt, qui lites creant. Sic leg. Pareus; sed Turnebus aliique Coctiores. V. Adversſ. 15. 7. Petron. cap. 95. Coctores, insulariique. [Hic Coctores iidem, qui Coqui.
Coctūra, æ. f. [ἕψημα] Idem quod Coctio. Columel. lib. 12. cap. 18. Si quinta pars picis Brutiæ in universam coctūram adjiciatur, utilissimum sit omni vindemiæ.
Coctura, dicitur Cæli temperies, a perfecta fructuum decoctione. Plin. lib. 14. cap. 4. Quum C. Gracchus Tribunus plebem seditionibus agitans interemptus, ea cæli temperies fulsit, quam cocturam vocant, solis opere.
Coctĭlis, e. [ὀπτός] Quod coquendo fit. ut, Coctiles tegulæ. Coctilia vasa, figulina. Curt. lib. 5. 1. de Babylone, Murus instructus laterculo coctili, bitumine interlitus, spatium triginta & duorum pedum latitudinem amplectitur.
Muri coctiles, Lateritii. Ovid. 4. Met. 58.
Coctĭbĭlis, e. [εὔεψητος] Quod facile coquitur. Plin. lib. 16. cap. 6. Glans fagea suem hilarem facit, carnem coctibilem ac levem, & utilem stomacho. Alii legunt Coquibilem.
Coctĭlĭtius, Adj. ut, Coctilitia taberna apud Julium Capitolinum in Pertinace, quam quidam interpretantur, In qua ligna vendebantur cocta, ne fumum emitterent, cujus generis fuerunt, quæ Græci ἄκαπνα vocarunt. Verba Capitolini sunt, Pater ejus coctilitiam tabernam in Hetruria exercuerat. Solere autem ligna coqui auctor est Ulp. l. ligni. appellatio. D. de verb. signif. Sed & titiones, inquit, & alia ligna cocta, ne fumum faciant, &c. V. in coactilia.
Coctīvus, a, um Adj. [πέπειρος] Quod facile vel coquitur, vel maturatur; ut, Coctiva poma, Coctivum legumen.
Coctivæ castaneæ, dicuntur Nigræ, quæ magis in usu sunt. Plin. lib. 15. cap. 23. Laudatior Corelliana, & ex ea facta Meterana, quam rubens cortex præfert triangulis, & popularibus nigris, quæ coctivæ vocantur.
Cŏquĭto, [ἕψομαι] āre. frequent. Festus; Coquitare pro Coctitare, i. e. Frequenter coquere Plaut. Aul. 3. 3. 5. posuit. Idem ibid. 3. 1. 3.
Neque ego unquam nisi hodie ad Bacchas veni in Bacchanal coquitatum.
Sic Festus leg. sed potius legendum est (ut eruditi suspicati sunt) Coquinatum.
Cŏquus, vel Cŏcus, i. m. [μάγειρος] Qui cibos coquit & vendit. Festus; Coquum & Pistorem apud veteres eundem fuisse accepimus. Nævius; Coquum, inquit, edit Neptunum, Venerem, Cererem. Significat per Cererem, panem: per Neptunum, pisces: & per Venerem, olera. Cic. pro Rosc. Amer. 134. Mitto hasce artes vulgares, coquos, pistores, lecticarios. Donatus in Adelphos Terentii 3. 3. Ciceronis dictum refertur in eum qui coqui filius secum causas agebat, Tu quoque aderas huic causæ. Nam apud veteres Coquus non per c litteram scribebatur, sed per q. Hactenus Donatus.
Coquum facere. Martial. lib. 12. 65.
Vincentem roseos, facieque, comaque ministros
Cinna coquum fecit, Cinna gulosus homo est.
Coqua, æ. f. Plaut. Pœn. 1. 2. 38.
Coquŭlus, i. m. [μαγειρίσκος] dimin. Parvus coquus. Perottus.
Coquŭla, æ. f. ut Varro ait apud Nonium 13. 52. Quæ coquebat panem, primum sub cinere, postea in forno: cujus utriusque vocabulum a forno ductum, id est a caldore.
Coquulum, i. n. Vas æneum coctionibus aptum. Plaut. Æneis coquulis excocta mihi est omnis materia. Alii Coquula accipiunt pro Lignis minutis, quibus facile decoquuntur obsonia. Festus.
Legitur & Coculum. Plaut. Capt. 4. 2. 67. Cato R. R. cap. 11. Ahenum coculum.
Coquīnus, a, um. Adj. ut, Coquinum forum. Plautus Pseud. 3. 2. 1.
Forum coquinum qui vocant, stulte vocant,
Nam non coquinum est, verum furinum est forum.
Coquīna, æ. f. [μαγειρεῖον] Locus in quo dapes coquuntur. Nonius, 1. 273. Culinam veteres Coquinam dixerunt, non ut nunc vulgus putat. Mercerus Colinam legit, cujus edit. V. Donatus in primo actu Andriæ, Coquina, Medicinæ famulatrix est. conf. culina.
Coquināris, e. Varro apud Non. 3. 32. Culter coquinaris.
Coquinārius, [μαγειρικός] Adj. ut, Coquinaria vasa. Plin. lib. 33. cap. 11. Coquinarium instrumentum. V. Miliarium, i. in milium.
Coquinaria, æ. f. [μαγειρική] Ars coquendi quæ ad victum spectant. Perottus.
Coquinarius, i. m. Qui cibos coctos vendit, vel Qui coquinariam artem exercet. Perottus.
Coquīno, [μαγειρεύω] āre. unde Coquinatum, pro Ad coquendum, legimus apud Plautum in Aul. 3. 1. 3.
Neque ego unquam, nisi hodie, ad Bacchas veni in Bacchanal coquinatum. Al. Coquitatum. Idem Pseud. 3. 2. 85.
Hem mane. quanti isthuc unum me coquinare perdoces?
Cŏquīnātōrius, a, um. aliud Adj. ut, Vasa coquinatoria. Vasa autem coquinatoria eadem esse palam est, quæ Plinius Coquinaria nominat, a verbo Coquinari, quo Plautus usus est, item ut hoc a Coquina. Ceterum quod apud Paulum in l. 6. D. de pen. leg. Cocitatoria vasa legitur, Cocinatoria, id est coquinatoria reponendum videtur. Nam c pro q, frequenter in antiquis libris reperiri notum est: & apud Ulp. in l. 19. §. 5. D. de aur. & arg. leg. sic plane legitur.

COR

Cor, cordis. n. [καρδία] Cor animalibus ceteris in medio pectore est: homini tantum infra lævam papillam ita palpitat, ut admota manu duo esse videantur. Hoc primum nascentibus formari in utero tradunt, deinde cerebrum, sicut tardissime oculos, sed hos primum mori, cor novissime. Hæc Plin. lib. 11. cap. 37. Quicquid autem dicat, constat cor exactissime in medio thorace & corpore situm esse, secundum omnem sui dimensionem: sed fibram sive extremitatem ejus, versus sinistrum latus vergere. Primum autem omnium membrum in corpore hepar gignitur, non autem cor. [Immo de cordis positu & genesi consule juniores anatomicos.
Cor, quantitatem habet nunc productam, nunc correptam. Ovid. Epist. Sapph. 79.
Molle meum levibus cor est violabile telis. Idem. 1. de Pont. 4. 32.
Confiteor misero molle cor esse mihi. Martialis & Ausonius semper corripiunt.
Cor, pro Mente sæpe usurpatur. Lucret. lib. 5. 1106.
Ingenio qui præstabant, & corde vigebant.
Curæ cordis. Lucret. lib. 3. 117.
Globus cordis. Lucret. lib. 4. 118.
Stupor cordis. Cic. 3. Philip. 16. Qui propter hæsitantiam linguæ, stuporemque cordis, cognomen ex contumelia traxerit.

Acria corda. Lucret. lib. 3. 295.
— quibus acria corda,
Iracundaque mens facile effervescit in ira. Hinc
Acri corde tumere. Valer. 6. Argon. 1.
Ægrum. Valer. 6. Argon. 719.
Aliena corda. i. e. Dura, & nullis precibus flectenda. Stat. 3. Theb. 281.
Alto de corde, h. e. Ex imo pectore. Ovid. 2. Met. 621.
Tum vero gemitus alto de corde petitos Edidit.
Alto corde uri. Stat. 11. Theb. 396.
Anhela corda. Sen. Agam. 7.
Anxia. Lucret. lib. 6. 14.
Aspera. Virg. 10. Æn. 87.
Attonito gemitus a corde trahuntur. Ovid. 11. Met. 709.
Capax multorum scelerum. Senec. Theb. v. 159.
Cupidum. Lucret. lib. 4. 1087.
Discordantia corda. Sil. lib. 16. 20.
Dura. V. Domare, infra.
Effera. Valer. 1. Argon. 798.
— sacer effera raptet
Corda pavor.
Exsatiata cruore. Sil. lib. 16. 542.
Fallacia. Sil. lib. 13. 283.
Sacra fides agitat virûm fallacia corda.
Ferrea. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 226.
Ferrea lascivis mollescant corda sagittis.
Ferum cor satiare. Ovid. 9. Met. 178.
Fera equi corda fatigare. Sil. lib. 13. 143.
Flammatum. Virg. 1. Æn. 50.
Fortissima. Virg. 5. Æn. 729.
Hebes. Lucret. lib. 4. 51.
Id licet hinc quamvis hebeti cognoscere corde.
Importuna luxu. Sil. lib. 11. 389.
Inertia. Virg. 9. Æn. 55.
Languida monstris. Sil. lib. 3. 504.
Levisomna canum. Lucret. lib. 5. 862.
Libero corde fabulari. V. LIBER.
Lienosum. Plaut. Cas. 2. 6. 62. Cor lienosum, opinor, habeo. comice & jôculariter, ridiculeque dicitur, pro Morboso: quum tamen morbo lienis cor tentari non possit. Sed quem corporis esse scimus, eundem cordi etiam morbum adscivit. Alio loco dicit Lienem seditionem facere, præcordia occupavisse; nisi fallor; quod & ad hunc locum enodandum pertinet. Turneb. 7. 15. [Is locus est Merc. 1. 2. 14. V. Dissald, ad priorem locum.
Maculosa bidentum, Morbosa. Stat. 3. Theb. 457.
Noxia. Ovid. 10. Met. 351.
Patruo corde dolorem ferre. Ovid. 11. Met. 329. i. e. Forti, interprete Heinsio.
Perfida. Ovid. in Ibin, 170.
Et scindent avidi perfida corda canes.
Purum vitio. Hor. 2. Serm. 3. 213.
Rustica. Propert. lib. 4. 1. 12.
Sagax. Sil. lib. 8. 466.
Sedatum. Virg. 12. Æn. 18.
Triste. Virg. 6. Æn.
Tumefactum. Seneca in Agamemn. 13.
Tumidum. Hor. 2. Serm. 3. 213.
Acuere curis corda mortalia. Virg. 1. Georg. 123.
Æstuat pudor in uno corde. Virg. 10. Æn. 871.
Concipere metus corde. Stat. 3. Theb. 310.
Cumulatur cor ira. V. IRA.
Domare dura corda. Ovid. 4. Epist. 156.
Esse cordi, i. e. Curæ esse. Hor. 1. Carm. 17. 14.
Est cordi mihi, i. e. Placet vel delectat. Ter. Phorm. 5. 3. 17. Quia uterque utrique est cordi. Liv. 23. Id deis cordi non esse. Ducta metaphora ab iis quæ stomacho grata sunt: Os enim stomachi antiqui tum Græci, tum Latini Cor appellabant. [Immo Cordi esse dicitur, ut Curæ esse, de His, quæ impensius cupimus, aut agimus, aut amamus.
Est cordi forma virginibus. Ovid. de Medicam. faciei, 32.
Excessit cura ex corde. V. EXCEDO.
Exsultantiaque haurit Corda pavor pulsans. Virg. 3. Georg. 106.
Facere ludicram artem cœpit cor meum, Palpitat. jocus est Plaut. Aul. 4. 3. 3.
Fatiscunt corda longo sudore. Stat. 11. Theb. 92.
Ferre aliquid æquo corde, h. e. Æquo animo. Stat. 3. Theb. 679.
Gerere corda propinqua studio alterius. Martial. lib. 12. 44.
Quique geris studiis corda propinqua meis.
Habet cor, i. e. Sapit. Plaut. Pers. 4. 4. 71.
Habes nec cor, Popile, nec genium. Martial. 7. 78.
Non habere cor. Cic. 2. de Fin. 91. Hoc est non modo cor non habere, sed ne palatum quidem.
Indignantia pacem. Stat. 3. Theb. 599.
Instituere aliquid in corde. Plaut. Most. 1. 2. 3.
Labant ægra corda virorum. Valer. 3. Argon. 75.
Læsum vulnere cor. Ovid. 12. Met. 421.
Mansuescere precibus nescia corda. Virg. 4. Georg. 470.
Nesciaque humanis precibus mansuescere corda.
Micat cor timore. Ovid. 3. Fast. 330.
Oblita laborum. Virg. 9. Æn. 225.
Permulcere corda. Sil. lib. 13. 344.
Persequi aliquid corde & animo atque viribus. Plaut. Capt. 2. 3. 26.
Perurere cor, Valde afficere. Martial. lib. 12. 49.
Raptat corda pavor. Valer. 1. Argon. 316.
Riguerunt corda. Lucan. lib. 8. 60.
Salit cor. Plaut. Cas. 2. 6. 62.
Sapit cor. Cic. 2. de Fin. 24. Nec enim sequitur, ut cui cor sapiat, ei non sapiat palatus.
Sepulta multo mero. Ovid. de Rem. Amor. 806.
Solvere corde metum. Virg. 1. Æn. 562.
Stupefacta. Virg. 5. Æn. 643.
Tremere corde & genibus. Hor. 1. Carm. 23. 8.
Trepidare corde. Cic. 3. de Orat. 166.
At Romanus homo, tamen etsi res bene gesta est,
Corde suo trepidat.
Trepidantia bello. Virg. 4. Georg. 70.
Tument rabie fera corda. Virg. 6. Æn. 49.
Cordis copia & cor sapientiæ. Plaut. Epid. 3. 3. 4. [Immo Speculum sapientiæ, ut placet Gronov. q. V.

CORCŬLUM, i. n. [καρδίον] dimin. Plaut. Cas. 4. 4. 14. Meum corculum, meus molliculus caseus. Blandientis vox. Sic in Cas. 2. 6. 9.

CORCŬLUS, i. m. Corculum (inquit Festus) a Corde dicebant antiqui Solertem & acutum. Cic. 1. Tusc. 18. Aliis cor ipsum animus videtur: ex quo excordes, vecordes, concordesque dicuntur, & Nasica ille prudens bis Consul, Corculum. Plin. lib. 7. cap. 31. Catos, Corculos, apud Romanos cognominatos esse refert, Qui sapientia præstiterunt.

CORICILLUM, i. n. aliud dimin. Petron. cap. 75. Coricillum est, quod homines facit: Cetera quisquiliæ omnia.

CORDĀTUS, a, um. [νουνεχὴς] Adj. Qui corde præditus est, id est, solers & sapiens: antiqui enim philosophi quidam in corde sapientiam constituebant. Ennius apud Cic. 1. Tusc. 18.
Egregie cordatus homo Catus Ælius Sextus.
Compar. Lactant. 3. 20. Non inficior fuisse Socratem paullo cordatiorem quam ceteros.

CORDAX, ăcis. [κόρδαξ] Cordax Trochæus pes quare sit dictus, docet Cic. in Orat. 193. ubi Gronov. V.
Cordax saltatio, Obscæna & comica. Budæus in l. Athletas D. de his qui not. infam. V. Schol. ad Nub. Aristoph. 540.

CORDĀTE, Adv. [νουνεχῶς] Sapienter, prudenter. Plaut. Pœn. 1. 1. 3.
Quas tu sapienter, docte, & cordate, & cate
Mihi reddidisti opiparas opera tua.

CORDIĀLIS, e. Barbarum, judice Voss. de Vit. L. L. 4. 31.

CORDIĀLĬTER, Adv. ibid.

CORDĬCĬTUS, aliud Adv. Ex corde. Sidon. 4. Epist. 6.

CORDŎLIUM, i. n. [καρδιαλγία] Cordis dolor. Plaut. Cist. 1. 1. 67. At mihi cordolium est.

CŌRA, æ. f. Latii oppidum, quod Corani populi tenuerunt a Dardano orti, quorum meminit Plin. in descriptione Italiæ. V. Sil. 8. 380.

CORANI, Populi hujus oppidi. Plin. 3. 5.

CŌRA, æ. f. [κόρη] Puellam decenti forma conspicuam significat apud Molossos. Propterea eorundem rex Aidonius, uti est apud Plutarchum, filiam appellavit Coram, quam rapere adortus sit Pirithous.
Coram item Græci Pupillam in oculo vocant, quia ἐκ κοίλων ῥεῖ τὸ δάκρυον, hoc est, ex concavo profluit lacryma, unde dicatur etiam Collurium.
Est item Cora, Impedimentum sistens profluvium, & Nummi species.
Advertendum quoque est, Coras pro Vestium manicis capi, aut ejusmodi quopiam, quæ manibus plerumque porrectiores comparantur: ob idque impedimentum afferant, si in eas immittantur manus, ne quid possit fieri. Proinde lectum in historia est, Ab Cyro sororis Darii filios necatos, quod illi occurrentes, in coras non immisissent manus, quod uni tantum regi assueverat fieri.
Sumitur & aliter hoc nomen, significataque habet varia apud auctores, ut videre poteris apud Cæl. Rhodig. Antiq. Lect. lib. 7. cap. 15.

CŎRACĒSIUM, [Κορακήσιον] Primum Ciliciæ castellum est, in petra prærupta positum, quo Diodorus cognomento Tryphon receptaculo usus est, quo tempore Syriam a regibus desciscere fecit, adversum quos bellum gerebat, interdum secundo eventu, interdum adverso. Auctor Strabo lib. 14. Meminit Plin. lib. 5. cap. 27.

CORACINUS, a, um. Adj. a Corax. V. CORAX.

CORACINA Sacra, legimus apud Ambrosium in Pauli epistolam ad Romanos, Quæ Coraci præstarentur, sive is intelligatur corvus, seu ejus nomenclaturæ deorum mutorum unus. Meminit Cæl. Antiq. Lect. lib. 12. cap. 5.

CORALITICUS, Lapis in Asia reperitur, mensuræ non ultra bina cubita, candore proximus ebori, & quadam similitudine, quem magni æstimari refert Plin. lib. 36. cap. 8.

CORĀLIUM, i. n. pr. ancip. [κοράλλιον, κουράλιον] Lapis est rubri coloris. Plin. lib. 32. cap. 29. Quantum apud nos Indicis margaritis pretium est, tantum apud Indos in coralio. Gignitur quidem & in rubro mari, sed nigrius. Quo in loco & Curalium legitur, & etymon a præcidendo ducitur. Vide item Plin. lib. 36. cap. 19. Coralium unico L scribitur. Ovid. 15. Met. 416.
Sic & coralium, quo primum contigit auras
Tempore durescit, mollis fluit herba sub undis. Interdum tamen productionis causa L geminatur. Auson. in Mosell. 69.
Quum virides algas, & rubra corallia nudat
Æstus. Claud. in Nupt. Honor. & Mar. 169.
Mergit se subito, vellitque corallia Clotho. Corallum quoque nonnunquam legitur. Sidonius in Epithal. Ruricii, Carm. 11. 110.
Lactea puniceo sinuantur colla corallo.

CŎRALIUS, [Κοράλιος] Phrygiæ fluvius est, qui alio nomine Sangarius dicitur. Auctor Plin. lib. 6. cap. 1.

CŎRALLI, [Κοραλλοι] Populi sunt Pontici, immanitate insignes. Ovid. lib. 4. de Pont. 2. 37.
Hic mea cui recitem, flavis nisi scripta Corallis?

CORALLIS, Gemma est similis minio: gignitur in India & Syene. Auctor Plin. lib. 37. cap. 10.

CŎRĂLOACHATES, vel CORALLOACHATES, [κοραλλοαχάτης] Gemma est ex Achatæ generibus, similis coralio aureis guttis distincto. Plin. lib. 37. cap. 10.

CŌRAM, [ἐνώπιον, ἄντικρυς, ἔμπροσθεν] In conspectu. Præpositio ablativo casui serviens. Cic. in Pisonem 12. Coram genero meo.
Coram, præpositio suo casui aliquando postponitur. Tacit. 1. Ann. Multaque eo coram. Idem 3. Ann. 14. Senatu coram. & 3. 24. extr. Patribus coram.
Coram aliquando, est adverbium. Cic. 11. Fam. 16. Nam quemadmodum coram qui ad nos intempestive adeunt, molesti sæpe sunt. Idem Attico 7. 3. extr. Sed hæc coram: nam multi sermonis sunt.
Coram etiam & Absens, contraria. Cic. ad Octav. Non prætermittam, quin, quoniam coram id facere prohibeor, absens prosim.
Coram etiam ex ipso audiebamus. Cic. 1. Acad. 13.

Dispu-

Disputare coram cum aliquo de re aliqua. Cic. 2. de Lege Agr. 77. Veniat, & coram mecum de agri Campani divisione disputet.
Coram inter nos conferemus. Cic. 1. Att. 17.
Coram præsens, Pleonasmo. Plaut. Pseud. 4. 7. 43.
— quia te ipsus coram præsens præsentem videt. Cic. 3. de Lege Agr. pr. Ea coram potius, me præsente, dixissent.
A præsentibus coram sermo habetur. Cic. de Amicit. 3. Atque ideo feci, ut tanquam a præsentibus coram haberi sermo videatur.
Coram ante oculos. Ter. Eun. 4. 7. 24.
Rogitas? quæ mi ante oculos coram amatorem adduxti tuum?
Coram in os aliquem laudare. Ter. Adel. 2. 4. 5.
O mi Germane, ah vereor coram in os te laudare amplius.
Adesse coram. Virg. 1. Æn. 595.
Aliquid coram agnoscere. Virg. 3. Æn. 173.
Cernere coram. Virg. 2. Æn. 538.
Ostendere coram. Virg. 6. Æn. 716.
Recitare coram quibuslibet. Hor. 1. Serm. 4. 74.
Tenetur coram. Cic. pro Cluent. 39. Index Avilius ex altera parte coram tenetur.
Venire coram. Hor. 1. Serm. 6. 56.
Coram huc adducere aliquem. Ter. Andr. 5. 3. 29.
Sine me expurgem, atque illum huc coram adducam.
Coram, pro Hic, hoc loco, interprete Donato. Ter. Phorm. 5. 8. 21.
— ferme eadem omnia,
Quæ tute dudum coram me incusaveras.

CORAMBIS, Oppidum est inter Ægyptum & Æthiopiam, juxta quod est bituminis fons, ut scribit Plin. lib. 6. cap. 29.

CORAMBLE, es; vel CORAMBLA, æ. f. [κοράμβλη] Herba quæ oculorum aciem retundit, & hebetem facit; ideoque dicta: nam κόρη, pupillam significat; ἀμβλὺς vero retusum & hebes. Columel. in Horto lib. 10. 178.
Nunc veniat quamvis oculis inimica coramble. Sunt qui contendant omnino legendum Corymbe. De Coramble in hanc sententiam meminit Aristophanis in Hippeis commentator, Crambe, apud antiquos Coramble, διὰ τὸ τὰς κόρας βλάπτειν, id est quod noceat oculis, appellata: quam ex Lycurgi oculis natam ferunt. Hunc enim Bacchus extimescens, vitibus ligatum ac collacrymantem projecit in mare: ex cujus lacryma caulis est natus. Proinde factum aiunt, ut vitis & brassica ἀντιπαθῶς. id est contrariam vim in se habeant. Credunt namque agricolarum filii, vitem cui appensa fuerit brassicæ radix, sterilescere: atque eam ob rem brassicam primum in symposio exhiberi, & ab Ægyptiis elixam ante alios cibos comedi solitam, ut ebrietatem moderetur. Hæc commentator ille: quorum maxima pars etiam a Suida recitatur. Sane brassica visum hebetari, Galenus, Avicenna, Dioscoridesque testantur.

CORASINI, [Κορασίνοι] Populi sunt Asiatici, teste Herodoto, lib. 2.

CŎRAX, ăcis. m. [Κόραξ] Antiquus rhetor Siculus, primus artem dicendi & præcepta conscripsit, auctore Aristotele. Cic. in Brut. 46. Itaque ait Aristoteles, quum sublatis in Sicilia tyrannis, res privatæ longo intervallo judiciis repeterentur, tum primum (quod esset acuta illa gens & controversa natura) artem & præcepta Siculos Coracem & Tisiam conscripsisse. Coracis item meminit lib. 1. de Orat. 91. Et Quintil. lib. 3. cap. 1. κόραξ autem Græce, Corvus Latine dicitur. Unde jocus Cic. 3. de Orat. 78. Quare Coracem istum vestrum patiamur nos quidem pullos suos excludere in nido, qui evolent clamatores odiosi ac molesti.
Est item Corax, Montis nomen in Sarmatia Europæ apud Ptolemæum.
Est præterea Corax, Fluvius in Caucaseis montibus originem habens, ut Glaucus, Phasis, Hippus.
Fuit & Corax, sive Coras, qui cum fratre Catillo oppidum Tibur in Italia constituit, auctore Servio in illud 7. Æn. 670.
Tum gemini fratres Tiburtia mœnia linquunt,
Fratris Tiburti dictam cognomine gentem,
Catillusque, acerque Coras, Argiva juventus.
Constat etiam Archilochum interfectum fuisse in bello a quodam Calonda, cui cognomen erat Corax. Hic quum forte sciscitatum Apollinis oraculum venisset Delphos, ab eo tanquam impius ac sceleratus est rejectus. Verum quum ille multis verbis sese excusare conatus, culpam omnem in fortunam, & varios bellorum eventus rejecisset, veniamque a deo implorasset, flexit numen: acceptoque ab Apolline responso, jussu ejus Tænarum profectus est, ac manibus Archilochi parentavit: tanta erat eo tempore vatum & poetarum auctoritas atque majestas. Hæc Perottus, ex Suida in Ἀρχίλοχος.
Pro Corvo posuisse videtur Solin. cap. 40. Al. 53. ubi de Chamæleonte.
Corax, Machina est, apud Vitruv. 10. 19.

CŎRĂCĪNUS, a, um. [κοράκινος, ἢ κορακῖνος] Adj. i. e. Corvinus. Coracinus color. i. e. Niger, qualis est corvorum, quem tamen a Pullo distinxisse videtur Vitruv. lib. 8. cap. 3. Per id tempus, inquit, adiguntur eo quotidie potum: ex eoque quamvis sint alba, procreant aliis locis leucophæa, aliis locis pulla, aliis coracino colore.

CORACĪNUS, i. m. Genus piscis Nilo peculiaris, ut testatur Plin. lib. 32. cap. 5. Martial. lib. 13. 85.
Princeps Niliacis raperis coracine macellis.

CŎRAXI, [Κόραξοι] Colchidis regionis populi. Plin. lib. 6. cap. 5. Et Pomponius lib. 1. 21. Hinc

CORAXICUS, a, um. Adj. ut Mons Coraxicus, Tauri montis pars est. De Tauro sic Plin. cap. 27. lib. 5. Quin etiam (inquit) confractus, effugiens quoque maria, plurimis se gentium nominibus, hinc & illinc implet: a dextra, Hyrcanius, Caspius: a læva Paryadres, Moschicus, Amazonicus, Coraxicus, Scythicus appellatus. In universum vero Græce Ceraunius. Pomponius Mela lib. 1. cap. 21. multitudinis numero scripsit, Ceraunii, Taurici, Moschi, Amazonici, Caspii, Coraxici, Caucasi.

CORBIS, is. f. & secundum Priscianum, masc. [κόφινος] Vas est viminibus contextum. Plaut. Bacch. 4. 4. 61.
Si id capso, geritote amicis vostris aurum corbibus. Cic. pro Sext. 82. Messoria se corbe contexit.
Corbis dicta, ut inquit Varr. de L. L. 4. 31. Abeo, quod spicas, aliudve quid eo conruebant.
Corbis pabulatoria, In qua reponebantur pabula armentorum. Columel. lib. 6. cap. 3. Si grano abstinemus, frondis aridæ corbis pabulatoria modiorum viginti sufficit. Idem lib. 11. cap. 2. non ita procul a fine masculino genere usus est, Frondis corbem pabulatorium modiorum viginti.
Corbis etiam inter Navalia instrumenta numeratur. Est enim Vas quod in summitate mali suspenditur, unde desuper tela in hostium naves dejiciuntur. Lilius Girald.

CORBŬLA, æ. f. dimin. a Corbis, teste Varrone de L. L. l. c. Idem 1. de R. R. cap. 15. Cogit aliquot corbulas uvarum, & frondem jucundissimam ministrat ovibus.
Sursum subducemus corbulis. Plaut. Aul. 2. 7. 4. Adde Non. 3. 48.

CORBŬLUM, in neutro posuit Sueton. in Neron. cap. 19. Primus rastello humum effodit, & corbulo congestam humeris extulit. Emendati libri legunt, Corbulæ.

CORBĬCŬLA, æ. f. Aliud dimin. Pallad. 3. 10. Fit ex vimine parva corbicula.

CORBILO, [Κορβίλων] Aquitaniæ olim erat emporium, super flumine Ligeri, cujus Polybius mentionem fecit, quum Pytheæ fabulamentorum memoriam faceret. Ex Strab. lib. 4.

CORBĪTA, æ. f. Festus; Corbitæ dicuntur Naves onerariæ, quod in malo earum summo, pro signo corbes solerent suspendi. Nonius; Corbita, Genus navigii tardum & grande. Plaut. Pœn. 3. 1. 4.
Tardiores, quam corbitæ sunt in tranquillo mari. Cic. 15. Att. 6. Corbitane Patras, an actuariolis ad Leucopetram Tarentinorum: & si oneraria, statimne freto, an Syracusis.
Corbitam dare, videtur Plaut. vice proverbii protulisse, pro Negligenter aliquem juvare. Is enim in Pœn. 3. 1. 40. Sic ait,
Obsecro hercle operam celocem hanc mihi, ne corbitam date.
Corbita cibi. Plaut. Cas. 4. 1. 20.
Novi ego illas ambas estrices, corbitam cibi
Comesse possunt. Corbitam cibi interpretatur Turnebus, Onerariam cibo refertam, ut Cicero navem auri & paleæ dixit. In editis falso legitur Corbitant ubi. Nam Corbitare verbum inusitatum & inauditum est. Restituit Turnebus, repugnante Scaligero ad seq. loc. Festi.

CORBĪTOR, ōris. m. Saltator vel cernuator in funere simpludario. Festus in Simpludiarea. Forsan a Corvitor dictum est, V in B facile commutato. [Ita placet Scaligero, Dacerio nil mutante, qui Funambulum exponit.

CORBIO, ōnis. m. Urbs veteris Latii. Liv. 3. 66.

CORBULO, Cognomen Domitiorum. Domitius Corbulo in Armeniam missus est, ubi reges plurimos devicit, quos omnes supplices, aut eorum liberos obsides Romam misit. Refert Plin. lib. 6. cap. 8.
Athleta quidam hujusce nominis memoratur apud Juven. 3. Sat. 251. V. Schol. vet.

CORCHŎRUS, i. m. vel CORCHŎRON, i. n. [κόρχορος] Herba passim crescens. Plin. lib. 25. cap. 13. Anagallida aliqui corchoron vocant. Corchorus inter olera. Proverbium in homines nullius pretii, qui tamen in numero aliquo studeant haberi. Erasm. in Chiliad.

CORCULUM, In COR.

CORCȲRA, æ. f. [Κέρκυρα] Maris Adriatici insula inter Epirum & Calabriam sita, Alcinoi & Phæacum memoria, tum & Ulyssis naufragio, & hortorum Alcinoi fama clarissima. Venetorum est hodie, vocaturque vulgo Italis *Corfu*. Hujus meminit, Virg. 3. Æn. 291.
Protinus aërias Phæacum abscondimus arces,
Litoraque Epiri legimus, &c. Aërias arces Phæacum, Corcyram (inquit Servius) insulam dicit, sitam inter Epirum & Calabriam, ubi regnavit Alcinous. Lucan. lib. 9. 32.
Corcyræ secreta petit, ac mille carinis
Abstulit.
Est & Corcyra Nigra cognominata, ab illa superiore diversa, quam inter Electridas enumerat Pomponius Mela lib. 2. cap. 7. Hinc

CORCYRÆUS, a, um. Adj. [Κερκυραῖος] Cic. 6. Att. 2. Ἐνθάδε Sempronii Rufi cognovi ex epistola Corcyræa.
Bellum corcyræum. Nep. 2. 2.

CORDATUS, CORDOLIUM. In COR.

CORDACISMUS, i. m. [κορδακισμὸς] Saltationis est species, turpis, indecentisque: nam saltationum aliæ quidem bellicæ sunt, ut pyrrhica: nonnullæ vero ridiculariæ, quibus modo conciliatur risus. Iis autem utuntur in conviviis & theatris. Harpocratio vero, in verbo Cordacismus, cujus meminit in Philippicis Demosthenes, Cordax inquit, comicæ saltationis est species, sicuti Aristoxenus tradit in libro da Saltatione tragica. V. Cæl. Antiq. Lect. lib. 5. cap. 4. Schol. Aristoph. ad Nub. 540. Petron. cap. 52. Adde quæ supra in COR, per imprudentiam, posita sunt.

CORDILIO, Philosophus Stoicus Pergamenus, omnium principum ac regum amicitias spernebat. Hunc Cato Uticensis in Macedoniam cum exercitu missus, precibus exoratum in castra secum duxit, magnam se putans adeptus palmam, qui hominem severissimum e sententia dimovisset. Volaterr. lib. 14.

CORDILLA, vel Cordila. In CORDYLA.

CORDŬBA, [Κορδύβη] Bæticæ Hispaniæ urbs clarissima, utriusque Senecæ & Lucani patria. Martial. 1. 62.
Duosque Senecas, unicumque Lucanum
Facunda loquitur Corduba. Nomen etiam nunc retinet. A Corduba, Cordubensis conventus dicitur Plinio, ut Astigitanus & Hispalensis, a clarissimis oppidis, & quartus Gaditanus. Cordubensis agri fertilitas, & dives cultus scriptoribus laudatur. Sil. lib. 3. 401.
Nec decus auriferæ cessavit Corduba terræ.

CORDUBENSIS, e. Plin. 3. 1. Conventus Cordubensis. conf. Hirt. Bell. Alex. cap. 57.

CORDULÆ, Portus Themiscyrenæ regionis, de quo Plin. lib. 6. cap. 4.

CORDUS, Cognomen Romanum, quod Ex casu nascentium tractum docet Quintil. lib. 1. cap. 4. de quo egimus in CHORDUS.
Valerius Cordus inter præceptores Alexandri Mamææ nominatur. Lamprid. cap. 3.
Cordus item Cremutius declamator nobilis fuit, cujus meminit Tranquillus in Caligula cap. 16.
Fuit & Ælius Cordus historicus, qui Imperatorum vitas conscripsit, cui vitio vertitur, quod eorum qui obscuriores essent minima etiam persequeretur. Nam quando processerit, & quando cibos variaverit, aut quoties vestem mutaverit, sane nec de clarissimis notisque viris commemorandum est. Auctor Capitol. in Clod. Alb. cap. 5. & Maximin. 12.

CORDUS, a, um. Adj. V. CHORDUS.

CORDȲLA, sive CORDYLLA, æ. f. [κορδύλη] Piscis minutus, qui Partus thynnorum dicitur. Plin. lib. 9. cap. 15. Limosæ cordylæ a luto pelami-

pelamides incipiunt vocari: & quum annuum excessere tempus, thynni. Martial. lib. 13. 1.

Ne toga cordyllis, ne pænula desit olivis, &c.

Vetus cordylla. Martial. lib. 11. 52.

Mox vetus, & tenui major cordylla lacerto. Al. Cordulla, vel Cordilla scribunt. [Malim Cordyla, uno l, ut Græci.

Corellius, Eques Romanus, Ateste genitus, inseruit castaneam suomet ipsam surculo in Neapolitano agro. Sic facta est castanea quæ ab eo nomen accepit inter laudatas. Postea hæres ejus libertus Corellianam iterum inseruit. Hæc est inter eas differentia, illa copiosior, hæc Corelliana melior. Verba sunt Plin. lib. 17. cap. item 17.

Coresa, æ. f. Helladis, id est Græciæ insula. Plin. lib. 4. cap. 12. At in Hellade, etiamnum in Ægæo Lichades, Scarphia, Coresa, Phocaria, complurésque aliæ, ex adverso Atticæ sine oppidis, & ideo ignobiles. Harduinus edidit Caresa.

Cŏrēsia, æ. f. [Κορησία] Minerva, de qua Cic. 3. de Nat. Deor. 59. Quarta, inquit, Minerva Jove nata, & Coryphe Oceani filia, quam Arcades Coresiam nominant,& quadrigarum inventricem ferunt. Stephan. vero ait, Corion locum esse in Creta, ἀπὸ κόρης τινὸς: unde fit civis Coresius, & palus Coresia, & Minervæ templum Coresiæ, quam potius deductam ait ἀπὸ κόρης, quam a Corio, unde rectius fiat Corieus. Alex. ab Alex. lib. 6. cap. 4. Chorion nominat. MSS. Cic. Corian, astipulante Pausan. Arcad. p. 253. Wech.

Coretas, æ. m. ut post Plutarchum refert Cœlius, Pastor quidam fuit, qui omnium princeps ex afflatu est vaticinatus. V. Plutarch. in lib. de Oraculis quæ defecissent, & Rhodig. lib. 8. cap. 16.

Coretus, i. m. Mæotis lacus sinus, in quem alveo naturali per Nomadas & Hylæos influit Hypanis. Auctor Plin. lib. 4. cap. 12.

Corfidius, i. m. Vir Romanus equestris ordinis, de quo sic Plin. ex Varrone, Adjicit miracula, quæ tota indicasse conveniat. E duobus fratribus equestris ordinis, Corfidio majori accidisse ut videretur exspirasse, apertoque testamento recitatum hæredem minorem funeri institisse: interim eum qui exstinctus videbatur plaudendo concivisse ministeria, & narrasse a fratre se venisse, commendatam sibi filiam ab eo. Demonstratum præterea quo in loco defodisset aurum nullo conscio, & rogasse ut iis funebribus, quæ comparasset, efferretur. Hoc eo narrante, fratris domestici propere annuntiavere exanimatum illum, & aurum ubi dixerat, repertum est. Hæc ille lib. 7. cap. 52. extr.

Corfīnium, i. n. [Κορφίνιον] Pelignorum metropolis Straboni lib. 5. Silius lib. 8. 522.

Marrucina simul Frentanis æmula pubes
Corfini populos, magnumque Theate trahebat. Pro Corfinii.

Corfiniensis, e. Adj. [Κορφινιεὺς] Corfiniensium, Pelignorum populi, meminit Plin. lib. 3. cap. 12.

Corgo, apud antiquos pro adverbio, quod est Profecto ponebatur, inquit Festus. Quasi Ex corde ago, id est loquor, ut placet Martinio.

Coriacesia, Herba est, qua Magi tradiderunt aquam conglaciari, quo etiam nomine a Pythagora celebrata fuit, teste Plin. lib. 24. cap. 17.

Coriāgo, V. Corium.

Coriandrum, i. n. [κόριον] Herbæ genus. Plin. lib. 20. cap. 20. Coriandrum inter silvestria non invenitur. Corianon vel Corion alias dicitur.

Corianum, [κορίαννον] Medii digiti annulus, Polluci, qui inter ornamenta muliebria Corianum adscribit, lib. 5. cap. 16.

Coriarius, In corium.

Corias, æ. f. Genus piscis. Plin. lib. 32. cap. 11. Corias sive parianus, sive saxitanus a patria Bætica, lacertorum minima. Castigatiora exemplaria habent Colias. V. Harduin.

Coricæ, Insulæ duæ sunt ante Peloponnesum, ut scribit Plin. lib. 4. cap. 12.

Coriceum, i. n. Vitruv. 5. 11. Ubi alii interpretantur Gymnasii partem, ubi puellæ exercebantur; alii Tonstrinam, alii aliter. V. Baldi Lex. Vitruv. & Turneb. Adversf. 10. 10.

Coricus, In corycus.

Coriqia, In corrigia.

Corinium, [Κορίνιον] Ptolemæo Dalmatiæ urbs, hodie Corninium. Est & Corinium, eodem auctore, Britanniæ urbs, alio nomine Claudiana castra. Hodie vulgo Glaudiocestria, *Glocester*.

Cŏrinna, æ. f. [Κόριννα] Thebana mulier Lyrica, vicit quinquies, ut meminit Pindarus: scripsit libros quinquaginta & epigrammata. Suidas & Pausanias auctores.

Corinna altera ab Ovidio poeta in libris Amorum celebrata.

Blanda Corinna. Martial. lib. 12. 44.

Te post Nasonem blanda Corinna sequi. subaudi Posset.

Corinnus, [Κόριννος] Iliensis versificator ante Homerum, qui primus, ut quidam volunt, scripsit Iliada, vigente adhuc bello Trojano. Scripsit autem litteris Græcis inventis tunc primum a Palamede, cujus fuit discipulus: scripsit & Dardani contra Paphlagonas bellum. Ex quo putatur Homerus hausisse omnem operis materiam. Auctor Suidas.

Corinthas, ădis. f. Herba quæ Menais alio nomine dicitur. Plin. lib. 24. cap. 17.

Corinthus, i. f. [Κόρινθος] Achaiæ caput, inquit Florus 2. 16. pr. Græciæ decus, inter duo maria, Ionium & Ægæum, quasi spectaculo exposita. Corinthum (inquit Strabo, lib. 8.) sane locupletissimam aiunt, quum Isthmo immineat emporium, locus negotiatoribus frequentatus, & duorum dominus portuum existat: quorum quidem alter Asiæ, alter autem propinquus est Italiæ: utroque ex loco faciles invicem mercium commutationes faciens, tantundem remotis utrinque gentibus. Cic. 2. contra Rullum 86. Corinthi (inquit) vestigium vix relictum est: erat enim posita in angustiis, atque in faucibus Græciæ, sic ut terra claustra locorum teneret, & duo maria maxime navigationi diversa pæne conjungeret, quum pertenui discrimine separarentur. Strabo scribit Corinthios, Populi Rom. legatos, quum forte tecta quædam magnifica præteriissent, sordibus effusis commaculare ausos. Cujus gratia quum alia quoque superbiæ atque insolentiæ eorum haud obscura extarent argumenta, ingenti comparato exercitu, L. eam Mummius imperator solo æquavit, (id enim superbia meruerat) signis, tabulisque pretiosissimis in Urbem asportatis. V. Cic. pro Leg. Manil 11. Corinthus a Sisypho latrone Æoli filio condita fertur: deinde eversa, & instaurata a Corintho Orestis filio. Auctor Strabo. Prius Ephyra dicebatur. hodie parvus est vicus, vocaturque *Corentho*. Ære optimo abundavit; unde Ovid. 6. Met. 416.

— nobilis ære Corinthus. Porro Corinthus propter utrumque mare, Ionium scilicet, & Ægæum, a poetis Bimaris dicitur. Ovid. 4. Fast. 501.

Adriacumque patens late, bimaremque Corinthum. Hor. 1. Carm. 7. 2. Quin & Isthmum ipsum eo cognomine Ovid. donat Met. 5. 407.

Qui virtute sua bimarem pacaverat Isthmum.

Non cuivis homini contingit adire Corinthum. Hor. 1. Epist. 17. 36. Adagium de rebus arduis & aditu periculosis, quasque non sit cujuslibet hominis affectare, vel efficere. Vide Erasmi Chiliad.

Apollodorus auctor est fuisse & alias hoc nomine dictas civitates, quarum una fuit in Thessalia, altera in Epiro, tertia in Elide.

Corinthius, a, um. Adj. [Κορίνθιος] ut, Corinthia vasa, ex ære Corinthio facta, cum quo auri argentique portio quædam commista erat. Nam æs Corinthium maxime laudabatur. unde factum ut Omnia vasa ex ære elegantia, Corinthia sint appellata. quæ Strabo in octavo χαλκώματα κορινθιουργῆ appellat. Plin. lib. 34. cap. 2. Sunt ergo vasa tantum Corinthia, quæ isti elegantiores nunc æs sculpendo transferunt modo in lucernas, modo in trullas.

Æs Corinthium. Flor. 2. 16.

Isthmus Corinthius. Senec. in Thyest. v. 124.

Isthmi si quis amat regna Corinthii.

Vestis Corinthia. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 33. al. Gortynia.

Corinthia, ōrum. pl. sine adjecto, pro Vasis, per antonomasiam. Martial. lib. 9. 58.

Nil est tritius Edili lacernis:
Non ansæ veterum Corinthiorum, &c.

Corinthiăcus, a, um. [Κορινθιακὸς] aliud Adj. ut, Sinus Corinthiacus, Ovid. 15. Met. 507. *Le gonlfe de Patras.*

Terræ Corinthiacæ, apud Ovidium 1. Trist. 9. 9.

Corinthiensis, e. aliud Adj. Corinthienses ex eo dici cœperunt, ex quo coloni Corinthum sunt deducti, qui antea Corinthii sunt dicti: quam consuetudinem servamus etiam quum Romanenses, & Hispanienses, & Sicilienses negotiatores dicimus, qui in alienis civitatibus negotiantur. Hæc Festus.

Fons Corinthiensis. Plaut. Aul. 3. 6. 23.

Litus Corinthiense. Tacit. 5. Ann. 10.

Corinthiarius, i. m. sic dictus est Qui vasa æris corinthiaci conficit vel utitur. Suet. Aug. cap. 70. Pater argentarius, ego Corinthiarius. [Immo Corinthiarius hic dicitur, Corinthiorum insane studiosus, ut Ancillarius, qui ancillas amat, Infantaria, quæ infantum amore insanit. Sic Uxorius, Patinarius, & alia formæ ejusdem, affectum indicant, de quibus V. f. l.

Corinthōta, æ. f. [Κορινθῶτα] Promontorium Acarnaniæ est, non longe ab Astaco urbe, cujus meminit Strab. lib. 10.

Corioli, [Κοριόλλα Steph.] Oppidum in Latio: &

Coriolani, [Κοριολανοὶ Steph. Κοριολάνοι Suid.] Populi Coriolorum incolæ, apud Plin. lib. 3. cap. 6.

Coriolanus, a Coriolis captis cognomine dictus est C. Marcius. Liv. lib. 2. 33. Vir illustris Romanus, quem Cicero multis in locis cum Themistocle confert. Nam bellum (inquit in libro de Clar. Orat. 43.) Volscorum illud gravissimum, cui Coriolanus exul interfuit, eodem fere tempore quo Persarum bellum fuit, similisque fortuna clarissimorum virorum. Rursumque paulo post, Quare quoniam tibi quadrat omnia fuisse in Themistocle paria, & Coriolano, pateram quoque a me sumas licet: præbebo etiam hostiam, ut Coriolanus sit plane alter Themistocles. Idem de Amicit. 42. Quis clarior in Græcia Themistocle? quis potentior? qui quum imperator bello Persico servitute Græciam liberasset, propterque invidiam in exilium missus esset, ingratæ patriæ injuriam non tulit, quam ferre debuit. Fecit idem, quod viginti annis ante apud nos fecerat Coriolanus. His adjutor contra patriam inventus est nemo. itaque mortem sibi uterque conscivit. Coriolani vitam pluribus persequitur Plutarchus.

Coriolana pira apud Plin. lib. 15. cap. 15. Sed V. Hard. not.

Cŏrion, i. n. [κόριον] Herba quæ & Chamæpitys dicitur. Plin. lib. 26. cap. 8. Ruell. lib. 3. cap. 74. Hypericon, Plinio auctore, quod alii chamæpityn, alii corion appellant, oleraceo frutice, tenui, cubitali, rubente, folio rutæ, odore acri, semine siliqua nigro maturescente cum hordeo. Nomen in officinis servat. Rura *herbam perforatam*, aut *mille perforatam* appellant, quod folia Soli objecta innumeris foraminibus scatere, & omni ex parte punctis quibusdam pertundi, visantur. V. plura ibidem. Apud Plin. Corison in MSS. legi testatur Hard.

Cŏris, ĭdis. f. [κορὶς] Altera hyperici species, folio tamaricis, & sub ea nascitur, sed pinguioribus foliis & minus rubentibus, odorata, palmo altior, leniter suavis, aculeata. Vis semini excalfactoria, & ideo inflationem facit enterocelis: sed stomacho non inutilis, præcipue ad strangurium, si exulcerata non sit vesica. Hæc Plin. lib. 26. cap. 8. Meminit Dioscorides 3. 171.

Coriscus, Leve missile in modum sagittarum. Virg. 10. Æn. 169.

Coriscique leves humeris, & lethifer arcus. Sic Nonius 18. 31.

Verum apud Virgilium legimus

Corytique leves humeris, & lethifer arcus. Ubi Servius, Coryti proprie sunt arcuum thecæ; dicuntur tamen etiam sagittarum, quas & pharetras vocamus. V. corytus in suo loco.

Cŏrĭtus, i. m. Rex Aboriginum, nam omnes Aboriginum reges Coriti appellabantur, ut ex Beroso apertissime constat, atque hinc apud eum sæpe legas ita, Italus filium suum Morgeten creavit Coritum, & Morges Corbo blasconem Coritum creat. hoc est, regem. & de hoc rege intelligendum est in locis illis Virgilii, quum ait 10. Æn. 719.

Venerat antiquis Coriti de finibus Acron. & 9. Æn. 10.

Nec satis extremas Coriti penetravit ad urbes. Quibus in locis valde deceptus est Servius, qui putavit Coritum fuisse non solum regem, sed etiam civitatem & montem Thusciæ, quum nec apud Ptolemæum, nec apud Strab. nec apud Plin. nec apud quemquam antiquorum (quod sciam) talis civitatis aut montis nomen reperiatur. Sed rectius scribes cum y & th, Corythus, quod vide.

Corium, i. n. [σκῦτος, βύρσα] proprie animalium est, præsertim eorum quæ crassiorem pellem habent, ac duriorem: quod & Scorium dicitur. Ponitur tamen Corium pro quacunque Pelle, etiam rerum inanimatarum. Hæc Perottus. Cæs. 2. Bell. Civil. 10. Super lateres coria inducuntur, ne canalibus aqua immissa lateres diluere posset. Cic. 2. de Nat. Deor. 121. Quarum aliæ coriis tectæ sunt, aliæ villis vestitæ, aliæ spinis hirsutæ.

Coria, cilicia, saccos imperare. Cic. 3. in Verr. 95. Hoc scitote, his nomini-

nominibus, quæ res per eum gestæ sunt, quum iste civitatibus frumentum, coria, cilicia, saccos imperaret.
Coriorum confectores. Firmic. lib. 3. cap. 9. & 12.
Canis assuetus corio; Proverbium est, de illis qui quum semel illecebras vitiorum degustarunt, nullo modo avocari amplius possunt. Hor. 2. Serm. 5. 83.
Ut canis a corio non absterrebitur uncto. V. in CANIS.
Castaneæ corium. Plin. lib. 15. cap. 28. Putamine clauduntur nuces, corio castaneæ.
Hominis. Plaut. Cistel. 4. 2. 36. Periit meum corium.
Nubium corium. In NUBES.
Piscium corium. Plin. lib. 6. cap. 24.
Perficere coria. Plin. lib. 13. cap. 9. Semen in siliquis, quo coria perficiuntur, gallæ vice. Sic lib. 16. cap. 6. ad finem, Sed gallam hemeris optimam, & coriis perficiendis aptissimam.
Corius, m. gen. apud Plaut. Pœn. 1. 1. 11.
Tres facile corios contrivisti bubulos. Idem alibi, Jam tibi tuis meritis crassus corius redditus est. teste Festo, q. V.
Coria in structuris. Budæus, Coria sunt in architectura singuli ductus structuræ, qui uno tenore ducuntur aut in altitudinem, aut in crassitudinem. Vitruv. 7. 3. Itaque tres suscitantur in ea structura crustæ, duæ frontium, & una media farcturæ. Græci non ita: sed plana collocantes coriis alternis in crassitudinem instruentes, non media farciunt, sed e suis frontatis perpetuam, & in unam crassitudinem parietum consolidant. Cato cap. 18. extr. Fundamenta primum fistucato, postea cæmentis minutis, & calce arenato semipedem unumquodque corium struito.
CORIARIUS, a, um. Adj. Quod ad coria pertinet, ut Coriarius frutex, est rhuis herbæ. Plin. lib. 24. cap. 11. Nam & herba est silvestris, foliis myrti, cauliculis brevibus, quæ venena & tineas pellit: & frutex coriarius appellatur, subrutilus, cubitalis, crassitudine digitali: cujus aridis foliis, ut malicorio coria perficiuntur.
CORIARIA, æ. f. Officina coriarii. Petron. cap. 2. In coriaria habitare. Al. in Culina.
CORIARIUS, i. m. [βυρσοδέψης] Qui coria concinnat. Plin. lib. 17. cap. 9. In coriariorum officinis pilo madefacto. Sic Firmic. lib. 4. cap. 7.
CORĪGO, ĭnis. f. [μαρασμός] Boum morbus. Columel. 6. 13. Est & infesta pestis bubulo pecori: coriaginem rustici appellant: quum pellis ita tergori adhæret, ut apprehensa manibus deduci a costis non possit. ea res non aliter accidit, quam si bos aut ex languore aliquo ad maciem perductus est: aut sudans in opere faciendo refrixit: aut si sub onere pluvia madefactus est.
CORIAGINŌSUS, a, um. Adj. Veget. Mulom. 1. 38.
CORUSTUM, Cruq. in Hor. Sat. 3. libri 1. p. 341. Ab ejus autem corii, sive Corusti duritie. Et paulo post, Hujuscemodi corustis, (ut utar integro) &c. Hos locos præcedit iste: Adeo ut Crustum per crasin dictum sit, quasi Corustum, nimirum ab Usto corio. H. St. Non æque mihi Cruquius persuadet.
CORMALOS, Fluvius Troadis, in conventu Adramytteno, teste Plin. lib. 5. cap. 30.
CORNE, Collis est suburbanus agri Tusculani, in quo lucus visitur antiqua religione Dianæ sacratus a Latio, velut arte tonsili coma fagei nemoris. Auctor Plin. lib. 16. cap. ult.
CORNEATES, Pannoniæ populi, de quibus Plin. lib. 3. cap. 25.
CORNELIA Gens, Romæ omnium gentium amplissima nobilissimaque ab antiquis est habita, de cujus origine nihil jam occurrit. Familias præcipuas quatuor reperio: quarum una Maluginensium est, altera Scipionum, Rufinorum tertia, postrema Lentulorum. Dolabellas enim, Cinnas, Merulas, & si qui sunt alii, plebeios potius quam patricios crediderim. Qua equidem in re veterum auctorum diligentia requirenda est, qui cum in aliis, tum in Corneliis nobis describendis valde videntur errare, quod cuivis attentius paulum consideranti facile fiet obviam. Ceterum scribit Valerius Maximus lib. 8. cap. 16. imaginem Africani in cella Jovis Opt. Max. positam honoris atque dignitatis causa, quæ quotiescunque munus aliquod Corneliæ gentis celebrandum esset, inde peteretur. Proprium ergo hoc & peculiare Africanorum erat, ut illud Poplicolarum & Tubertorum, quos in urbe sepeliri consuevisse Cicero & Plutarchus ostendunt.
CORNELII multi illustres fuerunt.
Cornelius Asina. Macrob. 1. Saturn. 6.
Cornelius Cossus, tribunus militum. Liv. 4. 19.
Cornelius Nepos, Ciceronis tempore, vir disertus, vitas illustrium virorum scripsit, quarum tantum Pomponius Atticus extat. Scripsit etiam excellentium Imperatorum vitas, quæ hodie exstant. Huic Catullus opus suum dedicat.
Cornel. Epicadius, L. Cornelii Sullæ Dictatoris libertus, librum quem Sulla de suis rebus gestis imperfectum reliquit, supplevit. Tranquillus de Ill. Gram. cap. 12.
Cornel. Gallus, ante omnes (inquit Servius) primus Ægypti præfectus, fuit poeta eximius. Nam & Euphorionem transtulit in Latinum sermonem, & amorum suorum de Cytheride scripsit libros quatuor. De quo multa Servius in Bucolicis Virgilii: de quo & illud distichon extat, Nasonis 1. Amor. 15. 29.
Gallus & Hesperiis, & Gallus notus Eois,
Et sua cum Gallo nota Lycoris erit.
Cornelius Severus inter poetas epicos ab antiquis auctoribus relatus est. Ingenio fuit magno, & in scribendis versibus facili. Constat eundem fuisse versatum in declamationibus, qua in re ingenium suum atque eruditionem maxime probavit: quum in eodem officio essent alii complures. ut Asinius Pollio, Pompeius Silo, Porcius Latro, & Aufidius Bassus. A Fabio Quintiliano ita commendatur, ut versificator quam poeta melior habitus sit. Scripsit inter alia multa opus de bello Siculo, quod ab eo absolutum non est propter immaturam mortem. Quod opus si absolvere potuisset, merito sibi secundum locum vendicasset, ut idem Quintil. auctor est lib. 10. cap. 1. Extat ejus carmen illud, quo eleganter deflevit Marci Ciceronis interitum, quod etiam ab Annæo Seneca magnopere commendatum est,
Oraque magnanimûm spirantia pæne virorum
In Rostris jacuere suis, sed enim abstulit omnes,
Tanquam sola foret, rapti Ciceronis imago, &c.
CORNELIA, æ. f. Soror Africani, mater Gracchorum, epistolas reliquit elegantissime scriptas. Cic. in Brut. 211. Legimus epistolas Corneliæ matris Gracchorum: apparet filios non tam in gremio educatos, quam in sermone matris. Quintil. item Corneliæ eloquentiam commendat, lib. 1. cap. 1. Eloquentiæ Gracchorum mater Cornelia pro illo tempore plurimum contulit.

Corneliæ, P. Sestii uxoris meminit Cic. 5. Fam. 6. Non satis credidi homini prudenti tam valde esse mutatam voluntatem tuam: sed posteaquam & Cornelia tua Terentiam convenit, & ego cum Q. Cornelio loquutus sum, adhibui diligentiam quotiescunque Senatus fuit, ut adessem.
CORNELIA Tribus. In TRIBUS.
CORNEOLÆ, Gemmæ sunt, quæ ita nuncupari videntur, quia inter onychas cornea quoque visatur varietas. V. Cælium Rhodig. lib. 17. cap. 10.
CORNEOLUS, CORNESCO, CORNETA, CORNEUS. V. CORNU, & CORNUS arbor.
CORNĪCEN, Vox appellativa. V. CORNU.
CORNĪCEN, ĭnis. m. Cognomen Oppiorum. Liv. 3. 35. Unde &
CORNICINUS, a, um. Adj. Cic. 4. Att. 2.
CORNICOR, CORNICULA. V. CORNIX.
CORNICULARIUS, CORNICULUM. V. CORNU.
CORNIFICIUS, i. m. Iisdem temporibus in poetica floruit, quibus in scribenda historia Sallustius, Lucceius, & Cornelius Nepos in Urbe præstiterunt. Fuit ingenio eleganti, & lepido, atque in scribendis epigrammatis versatus est. Sororem habuit Cornificiam, ut scribit Eusebius, cujus carmen in magno pretio habetur.
Fuit & Cornificius Ciceronis paternus amicus & collega, ad quem multæ extant ipsius epistolæ lib. 12. ad Fam.
CORNIGENUS, CORNIGER, CORNIPES. In CORNU.
CORNISCÆ, arum. f. pl. Locus trans Tiberim erat, cornicibus dicatus, quod in Junonis tutela cornices esse putabantur. Auctor Festus.
CORNIX, īcis. f. [κορώνη] Avis injucunde crocitans, quæ aliarum avium dux esse dicitur. Cujus naturam abunde describit Plin. lib. 10. cap. 12. Plaut. Asin. 2. 1. 13.
Picus & cornix est ab læva, corvus, parrha ab dextera.
Annosa cornix. Hor. 3. Carm. 17. 13.
Garrula. Ovid. 2. Met. 547.
Improba. Virg. 1. Georg. 389.
Inauspicata. Plin. 10. 12.
Raucæ. Lucret. 6. 751.
Sinistra. Virg. 9. Ecl. 15. Sic a Virgilio appellatur, quod cantus cornicis injucunde crocitantis, malum auspicium esset aliquid incipienti, malumque portenderet. Erat tamen aliquando cantus ejus auspicatus, & faustus: ut,
Tarpeio quondam quæ sedit culmine cornix,
Est bene non potuit dicere, dixit erit. apud Suet. in Dom. c. 23. Turnebus 9. 29.
Vaga. Hor. 3. Carm. 27. 16.
Vetula. Hor. 4. Carm. 13. 25.
Cornicum oculos configere; Proverbium est, inquit Valla in Raudensem, quasi Configere oculos eorum qui se sapientiores videri volunt, & duces: nam cornix dux avium esse dicitur. Cic. pro Flacc. 46. Hic Hercule cornici oculum, ut dicitur: nam hunc Hermippum hominem eruditum, civem suum, cui debebat esse notissimus, percussit. ejus enim fide pecuniam sumpsit a Fusiis. Idem pro Muren. 25. Inventus est scriba quidam Cn. Flavius, qui cornicum oculos confixerit, & singulis diebus ediscendos fastos populo proposuerit, & ab ipsis cautis Jureconsultis eorum sapientiam compilarit. Quod proverbium (inquit Erasmus) an natum sit ex apologo quopiam, an ex eventu, an ex metaphora sumptum, non satis liquet. Undecunque fluxerit, perinde valere videtur, Cornicum oculos configere, quasi dicas, Novo quodam invento veterum eruditionem obscurare, efficereque, ut superiores nihil scisse, nihil vidisse videantur. Effertur autem per ironiam. Budæus autem sic interpretatur, Cornicum oculos configere, pro eo quod est, Callidos & versutos homines versutia & calliditate supplantare & eluctari: ut enim clavus clavo truditur, sic vafritia vafer, & ars eluditur arte. Sunt qui de hac re sic tradant, Cornicum oculos configere dicuntur hi, Qui arcanam aliorum artem, ob idque magis, aut quæstuosam, aut admirabilem, pervulgant: qua pervulgata tollitur aut quæstus, aut admiratio. Vel dicuntur hi, Qui alioqui cautos & prudentes, tale nihil suspicantes decipiant. Adagium tractum putant ex natura animalis: Cornix enim ad cadaver hominis in patibulo aut rota expositi advolans, illi primum oculos eruit, ut caufidici populo, auferendo illi cognitionem fastorum, quos scriba invulgando eruit cornicibus oculos, i. e. Abstulit id luminis, quo ceteris præstare videbantur.
Cornicibus superstes, & Cornicibus vivacior; de Vehementer annosis, proverbialis hyperbole: ab avis ejus prodigiosa vivacitate sumpta. Martial. lib. 10. 67.
Et cornicibus omnibus superstes. De Anu nimium vivace. Hor. 4. Carm. 13. 25.
Cornix etiam Annulus est ferreus, quo ostium pulsatur, a figura, aut potius a garrulitate sic dictus. [Miror, quo auctore hæc dicantur. Græcis quidem id genus crepitaculi κορώνη dicitur, verum id Latine similiter positum nusquam legi.
CORNĪCŬLA, æ. f. [κορωνίς] dimin. Hor. 1. Epist. 3. 19.
Ne si forte suas repetitus venerit olim
Grex avium plumas, moveat cornicula risum
Furtivis nudata coloribus. Ex apologo Æsopi.
CORNĪCOR, [κρώζω] āri. Inepte garrire. Pers. 5. Sat. 12.
Nescio quid tecum grave cornicaris inepte.
CORNU, n. indecl. [κέρας] Plin. lib. 11. cap. 37. Omnibus autem cava, & in mucrone demum concreta sunt cornua: cervis tantum solida, & omnibus annis decidua. Hor. 1. Serm. 4. 34.
Fœnum habet in cornu, longe fuge. V. Adagia Erasmi.
Cornua a Curvore dicta, quod pleraque curvamus. Varr. de L. L. 6. 3. pr. [An Curva videmus?
Armata cornibus bestia. Cic. 2. de Nat. Deor. 121. Quarum aliæ coriis tectæ sunt, aliæ villis vestitæ, aliæ spinis hirsutæ: pluma alias, alias squama videmus obductas, alias esse cornibus armatas, alias habere effugia pennarum.
Ramosa cornua dedit natura capreis, sed parva, nec decidua: Convoluta

& in anfractum arietum generi: rupicapris in dorsum adunca, damis in adversum: Erecta autem rugarumque ambitu contorta, & in leve fastigium exacuta (ut liras diceres) strepsiceroti. Hæc ex Plin. lib. 11. cap. 37. ubi multa cornuum genera videto. Al. Lyras.
Aeria capræ cornua, per Hyperbolen dixit Ovid. 5. Fast. 119.
Arborea cervorum cornua. Virg. 1. Æn. 190.
Aurata Tauri sideris. Virg. 1. Georg. 217.
Camura cornua, Curva Servio. Unde & Cameræ appellantur. Virg. 3. Georg. 55.
— & camuris hirtæ sub cornibus aures. V. CAMURUS.
Flexum circum cava tempora cornu. Ovid. 7. Met. 313. De ariete.
Inflexa in se cornua. In INFLECTO.
Latisque feri cornibus uri. Sen. Hippol. v. 65.
Prælonga. Lucret. 3. 614.
Prima, Nascentia. Hor. 3. Carm. 13. 4. Turgida cornibus primis frons hœdo.
Ramosa cervi. Virg. 7. Ecl. 30.
Recurva. Ovid. 5. Met. 328.
Recurva in tergum. Ovid. 5. Fast. 119.
Rigidum. Ovid. 2. Fast. 346.
Sicciora corpora cornu. Catul. 21. 12.
Summis vix cornibus extant cervi. Virg. 3. Georg. 370.
Torva tauri. Lucan. 1. 612.
Addere cornua pauperi. In ADDO. V. infra.
Curvare. Virg. 4. Georg. 299. Vitulus bima curvans jam cornua fronte.
Decernere inter se cornibus subigit tauros vacca. Virg. 3. Georg. 218.
Ductus cornu hircus. Virg. 2. Georg. 395.
Exsectum. Hor. 1. Serm. 5. 59. — ô tua cornu
Ni foret exsecto frons (inquit) quid faceres, quum
Sic mutilus miniteris?
Explorat cornua in truncis taurus. Lucan. 2. 603.
Fregit in arbore cornu. Ovid. 5. Fast. 121. De capra loquitur.
Gerere cornua fronte. Ovid. 15. Met. 596.
Incursare adversis cornibus. In INCURSO.
Lacerare. Hor. 3. Carm. 27. 72.
Quum tibi invisus laceranda reddet
Cornua taurus.
Luctantur inter se adversis cornibus hœdi. Virg. 2. Georg. 526.
Mutilus cornibus. In MUTILUS.
Obvertere cornua alicui in re fecunda. Plaut. Pseud. 4. 3. 5. h. e. velut Cornibus impetere, & nocere alicui. V. infra Cornua, Vires.
Petere cornu. Ovid. 12. Met. 103.
Cum sua terribili petit irritamina cornu. De tauro.
Profert jam cornua vultur. Claud. 1. in Eutrop. 352. De re minime verisimili.
Tenere taurum cornu. Virg. 5. Æn. 382.
Tollere cornua, translate. Hor. Epod. 6. 11. V. Cornua, Vires.
Trahere taurum prensis cornibus. Stat. 2. Theb. 616.
Versa in obnixos urgentur cornua. Virg. 3. Georg. 222. De juvenca.
Vires in cornua sumit taurus. Ovid. 8. Met. 883.
Cornu, pro Rei alicujus curvatura. ut, Cornua Lunæ. Virg. 3. Æn. 645. Sen. Med. v. 97.
Cum Phœbe solidum lumine non suo
Orbem circuitis cornibus alligat.
Coactum cornu Phœbes. Lucan. 1. 537. i. e. Conjunctum Lunæ cornu: utpote in plenilunio.
Lunaria cornua orbe nono resurgunt. Ovid. 2. Met. 454.
Orbe resurgebant lunaria cornua nono. i. e. Nonus incipiebat mensis.
Lunata. V. LUNA.
Obscurum Lunæ cornu. Virg. 1. Georg. 428.
Luna revertentes quum primum colligit ignes,
Si nigrum obscuro comprenderit aera cornu,
Maximus agricolis pelagoque parabitur imber.
Obtusa Lunæ cornua dicuntur, quando Luna pura non est. Virg. 1. Georg. 433.
Pura, nec obtusis per cælum cornibus ibit.
Puris cornibus it Luna rupta nube. Sen. Hippol. 4.
Tenuius Lunæ cornu. Stat. 12. Theb. 2.
Velatis cornibus Luna. Valer. 8. Argon. 29.
Coeunt tota cornua, efficiuntque orbem. Ovid. 7. Met. 179.
Complent. Virg. 3. Æn. 645.
Tertia jam Lunæ se cornua lumine complent. i. e. Jam tertium est plenilunium.
Evanescunt cornua Lunæ. Ovid. 2. Met. 117.
Junctis cornibus implerat orbem Luna. Ovid. 2. Met. 344.
Jungit Luna suos ignes coeunte cornu. Sen. Hippol. 6.
Reparat nova cornua Phœbe. Ovid. 1. Met. 640.
Cornua montium. ut, Cornua Parnasi: qui eadem de causa etiam Biceps dicitur. Stat. 5. Theb. 542.
Quantus & ille sacri spiris intorta movebat
Cornua Parnasi, &c.
Cornua fluminum, dicuntur Flexus, & curvitates alveorum, quod multis in locis ad cornuum similitudinem flectantur. Perottus.
Gemina auratus taurino cornua vultu. Virg. 4. Georg. 371. De Eridano loquitur. [Affingebant poetæ cornua fluminum imaginibus. V. Ælian, Var. hist. 2. 33. & ibidem Interpr. Spanh. de Pr. & usu num. Diss. 7. 6. 2. Serv. infra in CORNIGER.
Elatis cornibus amnes. Valer. 1. Argon. 106.
Terrificis undans cornibus Hebrus. Valer. 6. Argon. 618. Al. Crinibus.
Truncatum. Claud. de Laud. Seren. 176.
Saucia truncato pallebant flumina cornu.
Cornua portus. Cic. 9. Att. 17. Ab utroque portus cornu moles jacimus. Eadem & Brachia dicuntur. q. V.
Angustis inclusum cornibus æquor. Ovid. 5. Met. 410.
Cornua in prælio, pro Utraque parte agminis, vel Aciei. In exercitu enim est dextrum & sinistrum cornu: & quod inter utrumque est, dicitur Medium agmen, vel Media acies. Ter. Eun. 4. 7. 4.
— in medium huc agmen cum vecti, Donax:
Tu, Simalio, in sinistrum cornu, tu Syrisce in dexterum. Cæs. 1. Bell. Gall. 52. Ipse a dextro cornu prælium commisit.

Commovere cornua. In COMMOVEO.
Extendere cornua. Lucan. 3. 547.
Locare equites pro cornibus. Quintil. lib. 2. cap. 13.
Promovere utrinque cornua. Quintil. lib. 2. cap. 13.
Equites cornibus affundi. Tacit. Vit. Agric. 35. Instinctos ruentesque ita disposuit, ut peditum auxilia, quæ octo millia erant, mediam aciem firmarent: equitum tria millia cornibus affunderentur.
Acies inclinato cornu ruebat. Sil. lib. 10. 32.
Quasi cornua duo tenere. Cic. 13. Philipp. 47. Deinde Pansa & Hirtius? qui quasi cornua duo tenuerunt Cæsaris, tum, quum illæ vere partes vocabantur. i. e. Duobus præfuerunt.
Cornua disputationis alicujus commovere. Cic. 2. de Divin. 26. Nunc cominus agamus, experiamurque, si possimus cornua commovere disputationis tuæ.
Cornua antennarum, pro Utraque parte antennæ. Virg. 3. Æn. 549.
Cornua velatarum obvertimus antennarum.
Ardua cornua, pro Antennarum extremitatibus. Virg. 5. Æn. 832.
Ardua cornua demittere. Ovid. 11. Met. 482. De cornibus antennarum.
Cornua librorum sunt eorum Ornamenta in utraque extrema parte voluminis. Ovid. 1. Trist. 1. 8.
Candida nec nigra cornua fronte geras. V. Ciofan. ad loc. in ed. Burm.
Explicitus liber usque ad sua cornua. Martial. lib. 11. 108. 1.
Explicitum nobis usque ad sua cornua librum,
Et quasi perfectum, Septitiane, refers.
Cornu pro Arcu corneo. Ovid. 5. Met. 383.
Oppositoque genu curvavit flexile cornu.
Lenta flectere cornua. Ovid. 1. Met. 455.
Lycium cornu, Arcus Lycius. Virg. 11. Æn. 773.
Spicula torquebat Lycio Cortynia cornu. Ubi Servius, Cretenses sagittas Lycio arcu dirigebat: quod, ut supra diximus, ad ornatum poni consuevit.
Parthum cornu. Virg. 10. Ecl. 59.
— libet Partho torquere Cydonia cornu Spicula.
Lentare cornua. Stat. 3. Theb. 588. De arcu.
Ungula solido cornu, Ob materiæ similitudinem. Virg. 3. Georg. 88.
— solido graviter sonat ungula cornu. conf. CORNEUS & CORNIPES.
Cornu pro Laterna cornea. Plaut. Amph. 1. 1. 185.
Quo ambulas tu, qui Vulcanum in cornu conclusum geris?
Cornu in militari instrumento. Cornua dicebantur, quod ea quæ nunc sunt ex ære, tunc fiebant ex bubulo cornu. Varro de L. L. 4. 24.
Rauco strepuerunt cornua cantu. Virg. 8. Æn. 2.
Torva. Pers. 1. Sat. 99.
Sonare quod cornua ac tubas vincat. Hor. 1. Serm. 6. 43.
— magna sonabit,
Cornua quod, vincatque tubas.
Occanere cornua, ac tubas Sentius jussit. Tacit. 2. Ann. 81.
Inflexo Berecynthia tibia cornu. Ovid. 4. Fast. 181. de Phrygia peculiari tibia curva. Sic 11. Met. 16.
Clamor, & inflato Berecynthia tibia cornu.
Interdum Cornua sunt Vires, Gloria, Potentia, ut sæpissime in Vet. Testamento: nec non & auctores Latini sic utuntur. Hor. 3. Carm. 21. 17. de Vino loquens;
Tu spem reducis mentibus anxiis,
Viresque, & addis cornua pauperi. Et Ovid. 1. de Arte Am. 239.
Tunc veniunt risus, tunc pauper cornua sumit. Hor. Epod. 6. 12.
Parata tollo cornua. conf. Obvertere cornua supra.
Cornua Liberi patris (quem vini inventorem ferunt) simulacro adjiciuntur, eo quod homines nimio vino truces fiunt. Ex Festo.
Cornu Copiæ, [κέρας ἀμαλθείας] Quum affatim omnia superesse significamus, Copiæ cornu dicimus. Plaut. Pseud. 2. 3. 5.
Nam hæc allata cornu copiæ est, ubi inest quicquid volo. Plin. in præf. Nat. Hist. Alii κέρας ἀμαλθείας libros suos inscripserunt, quod est copiæ cornu, velut lactis gallinacei sperare possis in volumine haustum. Ovid. Cornu copiæ dicit id fuisse, quod Hercules cum Acheloo in speciem tauri mutato congressus, ei detraxit: hoc Naiades acceptum, & omnium fructuum primitiis refertum, Copiæ consecrarunt. Ovid. 9. Met. 80. & seq. V. Erasm. Chiliad. Sæpe divisim scriptum invenitur. Hor. 1. Epist. 12. 30.
— aurea fruges
Italiæ pleno diffudit Copia cornu. Idem Carm. sæcul. v. 60.
Copia divite cornu. Sen. Med. 65. Hor. 1. Carm. 17. 16. Benignum pro Copioso & divite posuit, sumpta metaphora a cornu Fortunæ, quo divitiæ ligari dicuntur. Acron. — hic tibi Copia
Manabit ad plenum benigno
Ruris honorum opulenta cornu. V. COPIA.
CORNUS, ûs. m. & CORNUM, i. n. Idem quod Cornu. Varro de R. R. 3. 9. Cornum cervinum. Gell. 14. 5. Copiæ cornum. Lucret. 2. 388.
Præterea lumen per cornum transit. Lucan. 7. 217.
— cornûs tibi cura sinistri.
CORNEUS, a, um. Adj. [κεράτινος] Quod ex cornu, vel Instar ejus est. Cic. 2. de Nat. Deor. 102. Velut ibes maximam vim serpentum conficiunt, quum sint aves excelsæ, cruribus rigidis, corneo proceroque rostro.
Arcus corneus. Ovid. 1. Met. 697.
Color corneus, Qui cornu similitudine refert. Plin. lib. 36. cap. 8.
Fibra cornea esse dicitur Duris & misericordiæ expertibus. Pers. 1. Sat. 4. Intelligitur autem Jecoris fibra.
Homo corneus. Plin. lib. 7. cap. 19. ad finem, Quibus natura concreta sunt ossa, qui sunt rari admodum, cornei vocantur. V. CORNEOLUS.
Ora cornea. Ovid. 8. Met. 545. sic Rostra vocat avium.
Porta Somni cornea apud inferos. Virg. 6. Æn. 894.
Sunt geminæ Somni portæ, quarum altera fertur
Cornea: qua veris facilis datur exitus umbris. Ubi Servius; Per Portam corneam, inquit, Oculi significantur, qui & cornei sunt coloris, & duriores ceteris membris: nam frigus non sentiunt. Sicut etiam Cicero ait in libris de Deorum Natura.
CORNEŎLUS, a, um. Adj. dimin. Cartilagineus, Cic. 2. de Nat. Deor. 144. de auribus loquens, Sed duros & quasi corneolos habent introitus, multisque cum flexibus: quod his naturis relatus amplificatur sonus.
Corneolus fuit. Petron. cap. 43. i. e. Invicta duritie corporis, ac valetudine.
CORNU-

Cornūtus, a, um. Adj. [κεράστης] Quod cornua habet. Varro 2. de R. R. cap. 7. Ætas cognoscitur equorum, & fere omnium qui ungulas indivisas habent, & etiam cornutarum, quod, &c. Potest etiam dici Cornutum, Quod procedit ex cornu. Martial. 1. 19.

Occubuit tandem cornuto ardore potitus.

Cornutam bestiam petis, inquit Plaut. i. e. Lacessis eum qui paratus sit retaliare injuriam, quemque non, nisi tuo malo, provoces. Erasmus.

Syllogismus cornutus, vocatur Dilemma. V. Hieron. Epist. 83. 1. conf. ceratine.

Cornūta, æ. f. Piscis genus. Plin. 32. 11. & 9. 27.

Cornuātus, a, um. ut, Umbra cornuata. Varr. de L. L. 6. 3. pr.

Cornuārius, i. m. Cornuarii sunt, vel Qui cornua conficiunt, vel Qui cornu canunt, quos Æneatores a priscis dictos Festus lib. 1. scribit. De his fit mentio in l. ultima. D. de jur. immunit. A Tubariis autem eos Paternus separat, ut & Cornicines a Tubicinibus. Vegetius lib. 2. cap. 22. & Modestus in Epitome ejusdem.

Cornesco, [κερατοῦμαι] ĕre. Durescere in cornu. Plin. lib. 11. cap. 49. Urso quoque simul ut expiraverit, cornescere aiunt genitalia.

Cornŭlum, i. n. dimin. Apic. 8. 1. Sed frequentius

Cornĭcŭlum, i. n. [κεράτιον] dimin. a Cornu. Plin. lib. 11. cap. 28. Aliis cornicula ante oculos prætenduntur ignava. Idem lib. 9. cap. 32. de cochleis, Oculis carent: itaque corniculis prætentant iter.

Est & Corniculum, Ornamenti genus, quo donabantur milites ab Imperatoribus pro re bene gesta. Liv. 10. 44. scribit L. Papirium Consulem equites omnes, ob insignem in bello operam, donasse corniculis, armillisque argenteis.

Hoc etiam nomine vocatum est Oppidum juxta Tarquinios, Κόρνικλον Stephano, a quo Oppidani, Corniculani, Κορνικλανοί, appellati sunt.

Corniculātus, a, um. Adj. Idem ac Cornuatus. Apul. de Deo Socr. pr.

Corniculārius, i. m. Asconius in 3. Verr. 71. Accensus nomen est ordinis, & promotionis in militia, ut nunc dicitur, princeps, vel commentariensis, aut cornicularius. hæc enim nomina de legionaria militia sumpta sunt. Hæc ille. Valer. Max. lib. 6. 1. 11. Cui Cominius Tribunus plebis diem ad populum dixit, quod cornicularium suum stupri causa appellasset. Dicitur autem cornicularius in bello, accensus Decurionis: in quo significatu capitur etiam apud Frontinum, lib. 3. 14. 1. Tribuni cornicularius vigiles quosdam excitavit. V. Alciatum in tres posteriores libros Codicis. Turnebus in Sueton. Domit. cap. 17. Saucium ac repugnantem adorti Clodianus Cornicularius & Maximus, &c. sic explicat his verbis, Ut in exercitu & acie dicitur cornu, ita in cohortibus Trib. militum corniculum, & fortasse in ordinibus centurionum: a quo Cornicularius, qui corniculo Tribuni militum præest. Tranquill. de Claris Grammaticis cap. 9. Primo apparituram fecit magistratibus, deinde in Macedonia corniculo, mox equo meruit. Hæc ille. V. Torrent. ibid.

Cornĭcen, ĭnis. m. [κερατοαύλης] Qui cornu sonat. Juven. 2. Sat. 117.

Quadringenta dedit Gracchus sestertia dotem
Cornicini: sive hic recto cantaverat ære.

Cornicines atque tubarum concentus. Juven. 10. Sat. 214.

Cornicines tubicinesque ante vallum canere jubet. Liv. 2. 64.

Cornĭfrons, ontis. Adj. Quo usi sunt veteres, dictum a cornibus quæ frontes præferunt. Ennius apud Non. 3. 3. Tu pascere cornifrontes armentas soles.

Cornĭgĕnus, a, um. Quod est ex genere cornu habentium; sicut Caprigenus, Quod est ex genere caprarum. Perottus.

Cornĭger, a, um. Adj. [κερασφόρος] Qui cornua gerit. Plin. lib. 11. cap. 37. Camelus una ex iis quæ non sunt cornigera.

Cervi cornigeri. Ovid. 7. Met. 701.

Caput. Ovid. 5. Epist. 137.

Cassis. Sil. 15. 6.

Cornigerum caput mitra cohibens, Liber dicitur, Quod vinum inermi cornua & audaciam det. Sen. Hippol. v. 756.

Fluvius corniger. Virg. 8. Æn. 77. Ubi Servius; Flumina ideo cum cornibus pinguntur, sive quod mugitum boum imitatur murmur undarum, sive plerumque in cornuum similitudine curvatas cernimus ripas.

Taurus corniger apud Cic. 2. de Nat. Deor. 110. de Sidereo tauro, ex antiquo poeta. conf. Ovid. 15. Met. 511.

Cornĭpes, ĕdis. Adj. [κερατόπους] Quod pedes corneos habet, veluti Equus & capra. Ovid. 2. Fast. 361.

Cornipedi Fauno cæsa de more capella. Faunus enim caprinos pedes habere fingitur.

Equus cornipes. Virg. 7. Æn. 779.

Cornipedes, substantive etiam dicuntur Equi. Sil. lib. 7. 684. & locis quam plur.

Cornŭpĕta, vel **Cornĭpĕta**, æ. m. Qui petit cornu. Gloss. Cyrill.

Cornubia, æ. f. Extrema pars Angliæ ad occidentem. Vulgo *Cornwall*. Quoniam instar cornu primo angusta, deinde latius se extendit.

Cornus, ûs, vel i. f. [κρανία] Arbor ramos habens duritie & rigiditate cornibus similes. Cornus fructum circa solstitia reddit, primo candidum, postea sanguineum. Plin. 16. 26. pr. Virg. 2. Georg. 448.

— & bona bello
Cornus. i. e. Apta hastilibus.

Cornus Itala, pro Telo ex cornu facto. Virg. 9. Æn. 698.

Conjecto sternit jaculo, vocat Itala cornus. Servius.

Levis cornus, Sagitta ex corno arbore. Sen. Hippol. v. 546.

— non erat gracili levis
Armata ferro cornus. i. e. Hastile aut sagitta quæ fiebat de cornu arbore.

Sonans cornus, Sagitta ex cornu arbore. Sil. lib. 13. 235.

Validam cornum torquere. Sil. lib. 13. 204.

Cornum, i. n. [κράνιον] Fructus corni.

Autumnalia corna. Ovid. 8. Met. 408.

Lapidosa. Virg. 3. Æn. 650.

Rubicunda. Hor. 1. Epist. 17. 9.

Silvestria. Hor. 2. Serm. 2. 57.

Corneus, a, um. Adj. [κράνινος] Quod est ex corno. Plaut. Duram ac corneam virgam.

Cornea pyxis. Plin. lib. 21. cap. 20.

Venabula. Ovid. 4. Epist. 83.

Virgulta, Quæ sunt cornus arboris. Virg. 3. Æn. 22.

Cornētum, Locus ubi sunt frequentes corni: sicut a Pino, Pinetum. κρανιών, Vet. Gloss. Hinc

Cornēta, n. pl. Locus Romæ inter Viam sacram & Macellum. V. Varr. de L. L. 4. 32.

Cornĭfer, a, um. Adj. Qui cornos fert: ut, Rami corniferi. Claud. lib. 1. de Rapt. Proserp. 204. Sed rectius legitur Coniferis.

Cornutus, a, um. Adj. in cornu.

Cornutus, Cognomen Annæorum. Cornutus Leptites genere (est autem Leptis Africæ civitas) emicuit Romæ sub Nerone, interfectus demum ab eo una cum Musonio philosopho. Multa ejus scripta tam in philosophia, quam rhetorica feruntur. natura magis, quam studio juvabatur. Erat sine liberis: humanitate alioqui tanta, ut discipulos ex ea causa plurimos ad se non minus quam doctrina alliceret. Auctor Suidas.

Fuit & M. Cornutus, Prætor urbanus Romæ Ciceronis temporibus: de quo lib. 10. Fam. 12. Item 1. Att. 14. Bonis utimur Trib. pleb. Cornuto vero Pseudocatone.

Corocondames, [Κοροκονδάμης] Vicus est ad Bosphorum Cimmerium, oppositum habens vicum Panticapensis agri, nomine Acram, qui septuaginta stadiis freto disjungitur. Strab. lib. 11.

Corocondametis, [Κοροκονδαμῆτις] Lacus est supra Corocondamen, qui & ab ea vocatur, & decem stadia a vico in mare emittit. Auctor Strab. lib. 11.

Cŏrœbus, [Κόροιβος] Atheniensis, qui primus figlinam invenit. Auctor Plin. lib. 7. cap. 56.

Fuit & alter Corœbus, filius Mygdonis (unde a Virg. Mygdonides appellatur) qui incensus amore Cassandræ, quam etiam Priamus pater ei despondérat, ad Trojam venit, socero & Phrygibus laturus auxilium, quamvis a sponsa ipsi exitium, nisi abiret, esset prædictum. Nam ea nocte, qua Ilium cecidit, occisus est a Peneleo quodam Græco. Virg. 2. Æn. 341. — juvenisque Corœbus
Mygdonides, illis qui ad Trojam forte diebus
Venerat, insano Cassandræ incensus amore. Unde proverbium, Stultior Corœbo.

Corolla, **Corollarium**. In corona.

Coron, [κόρον Dioscoridi] Herba est eadem cum Ruta silvestri.

Cŏrōna, æ. f. sine aspiratione, ut Quintil. lib. 1. cap. 5. [στέφανος] A nostris olim Stroppi appellatæ, unde & Strophiola, a στρέφειν, quod est vertere Meminit Plin. lib. 21. cap. 2. Plaut. Asin. 4. 1. 58.

Tum si coronas, serta, unguenta jusserit
Ancillam ferre Veneri, aut Cupidini.

Coronæ floreæ & roseæ. Plaut. Aulul. 4. 2. 68.

Coronæ diversorum generum fuerunt apud Romanos inter dona militaria in magno pretio, qualis erat Triumphalis, obsidionalis, civica nobilior ceteris, muralis, vallaris, quæ & castrensis, navalis, ovalis. De quibus suis locis abunde. V. Gell. lib. 5. cap. 6. Et Plin. lib. 21. cap. 2. & 3.

Aurea corona. Cic. 14. Att. 18. Mihi quidem videtur Brutus noster jam vel coronam auream per forum ferre posse. Liv. 7. 10.

Agonothetarum corona fuit aurea. Suet. Domit. 4.

Convivalis. Auream aliquando fuisse patet ex Tacit. 2. Ann. 57. extr.

Classica. V. Classicus, adj. in classis.

Donatica, victoribus in ludis donabatur, quæ postea magnificentiæ causa instituta est super modum aptatum capitibus, quali amplitudine fiunt cum Lares ornantur. Festus.

Duplex gemmis auroque. Virg. 1. Æn. 655.

Equestris. Plin. 15. 4.

Exploratoria. Suet. Calig. cap. 45. Comites & participes victoriæ novo genere & nomine coronarum donavit, quas distinctas Solis ac Lunæ siderumque specie exploratorias appellavit.

Festa, Festo die sumpta. Ovid. 10. Met. 598.

Florente corona cinctus. Ovid. 2. Met. 27.

Gemmifera. Valer. lib. 5. Argon. 447.

Graciles. Juven. 12. Sat. 87.

Herculea, Populea. Virg. 2. Georg. 66.

Hibernæ. Plin. lib. 21. cap. 2.

Ilignea. V. ilex.

Insignis gemmis. Virg. 7. Æn. 75.

Intactæ. Martial. lib. 11. 90.

Intactas quare mittis mihi, Polla, coronas?

Longa fores tegat. Ovid. 4. Fast. 738.

Marcentes. Claud. in Epith. 96.

Muralis. Hujusmodi corona dabatur ei qui primus murum conscendisset. Liv. 26. 48. Gell. 5. 6.

Muralis corona Cybeles, Turrita. Lucret. lib. 2. 606.

Navalis. Virg. 8. Æn. 684. De Agrippa. V. Gell. 5. 6.

Nexæ vel nexiles. Hor. 1. Carm. 38. 2.

Obsidionalis. Gell. 5. 6. Plin. 22. 4.

Oleaginea. Gell. 5. 6.

Ovalis. Gell. 5. 6. & Fest.

Pactilis. Plin. lib. 21. cap. 3. Summaque auctoritas pactili coronæ: ut in Saliorum sacris invenimus solennes cœnas. Sic restituit Turnebus, quum in editis locus sit corruptissimus. Pactiles autem coronæ plerisque videntur Compactiles: fortasse tamen fuerint, quarum coronamenta in torulo rotundo, vel utpiam figuntur panguntur que. Harduinus edidit, Sutiles Saliorum sacris invenimus & solennes cœnis.

Pieria. Martial. lib. 12. 52.

Populea. Hor. 1. Carm. 7. 23.

Quadrima, Vetus. Martial. lib. 12. 32.

Quadrima nigri nec corona pulei.

Querna. Ovid. 1. Fast. 614.

Roseæ. Claud. in pr. Conf. Stil. 87.

Rosacea. Plin. lib. 21. cap. 3.

Spicea. Hor. Carm. sæcul. 29.

Fertilis frugum pecorisque tellus
Spicea donet Cererem corona.

Sutiles. Ovid. 5. Fast. 335. conf. Pactilis.

Tonsa. Virg. 5. Æn. 556.

Virides. Virg. 5. Æn. 110.

Votiva puppis redimita corona. Ovid. 3. Amor. 11. 29.

Capere coronam insigni cum laude. Lucret. lib. 6. 94.

Dare coronam civicam. Cic. pro Planc. 72.

Defluebant coronæ. Cic. 5. Tusc. 62. V defluo.

Detracta capillis. Ovid. 1. Amor. 6. 67.

Donari. Hor. in Arte Poet. 250. Conf. Spicea paulo ante.

Exornare aliquem tenui. Juven. 9. Sat. 138.
Fusæ per colla. Ovid. 2. Fast. 739.
Habere coronam honoris alicujus causa. Cic. 14. Att. 19. De coronatis, quum sororis tuæ filius a patre accusatus esset, rescripsit se coronam habuisse honoris Cæsaris causa, posuisse luctus gratia.
Habere in capite, in collo. Cic. 7. Verr. 27. Ipse autem coronam habebat unam in capite, alteram in collo.
Imponere puppibus coronas. Virg. 4. Æn. 418. Ubi Serv. Aut re vera coronas inquit, aut spiras funium accipimus.
Induere cratera. Virg. 3. Æn. 525. V. CORONO verbum.
Inumbrare ora coronis. Lucret. lib. 3. 926.
Merere laude coronam primam. Virg. 5. Æn. 355.
Mittere regni coronam cum sceptro. Virg. 8. Æn. 505.
Nectere alicui coronam. Hor. 2. Epist. 2. 96.
Petere insignem coronam suo capiti. Lucret. lib. 1. 928. significat Magnum nomen & honorem sibi comparare.
Pingere tempora coronis. Ovid. 5. Fast. 335. al. Cingere.
Ponere, V. Habere paulo supra.
Premere crinem. Stat. 1. Silv. 2. 228.
Redimire plexis caput. Lucret. 5. 1398.
Scindere hærentem coronam crinibus. Hor. 1. Carm. 17. 49.
Venire sub corona, dicebantur mancipia jure belli capta. Nimirum Corona, Signum erat servorum venalium: ideoque Sub corona venire dicebantur, Qui in bello capti venundabantur coronati. Cæs. 3. Bell.Gall. 16. extr. Itaque omni Senatu necato, reliquos sub corona vendidit. V. Gell. 7. 4.
Vincire tempora. Hor. 1. Carm. 7. 23.
Coronam, quam στεφάνην vocant Græci, in mundo muliebri ponit Pollux lib. 5. cap. 16. segm. 95. ex illo versu Homeri ex Iliad. Σ. 597.
Τῶν δ' αἱ μὲν καλὰς στεφάνας ἔχον, οἱ δὲ μαχαίρας.
Horum hæ plexas coronas, hi vero enses habebant.
Corona, [ἅλων] Circulus est circa lunam. Sen. Nat. Quæst. 1. 2.
Corona, pro Signo cælesti ponitur, nempe Ariadnæ Minois filiæ, quæ in sidus conversa est a Baccho. Virg. 1. Georg. 222.
Gnosiaque ardentis decedat stella coronæ. Hæc Cancro & Leone exoriente occidit, exoritur cum Scorpio nonis Octobris, habet stellas novem in orbem dispositas. Auctor Hyginus P. A. lib. 2. 5.
Dictæa. Claud. in sec. Conf. Stil. 208.
Seu tibi Dictææ placuerunt astra coronæ. h. e. Sideris coronæ simillimi: alludit autem ad Ariadnem Dictæam, id est Cretensem.
Dotalis. Claud. de Nupt. Hon. & Mar. 272. — si Bacchus amator Dotali potuit cælum signare corona.
Gnosiaca, i. e. Ariadnes corona, sidus cæleste. Stat. 1. Silv. 6. 88.
Coronæ, sunt Prominentiæ & veluti supercilia quædam parietum, arcendis stillicidiis inventa, fabri *Cornices* appellant & intabulamenta: sive structura, sive intestino opere constant. Vitruv. lib. 2. 8. Summis parietibus structura testacea sub tegula subjiciatur, altitudine circiter sesquipedali, habeatque projecturas coronarum: ita vetari poterunt quæ solent in iis fieri vitia. Budæus.
Muri corona. Curt. 9. 4. 30. Angusta muri corona erat: non pinnæ, sicut alibi, fastigium ejus distinxerant, &c.
Corona, [ἀγυρις, ἄγυρμα] Conventus hominum circumstantium, & veluti in circulum congregatorum. Cic. 5. Verr. 49. Tamenne putamus patronum tuum in hoc crimine cerviculam jactaturum, & populo se ad coronam daturum?
Corona & turba. Cic. pro Flacc. 68. A judicibus oratio avertitur, vox in coronam turbamque effunditur.
Clamor coronæ. Hor. 1. Epist. 19. 53.
— scis quo clamore coronæ
Prælia sustineas campestria.
Corona insolita cinxere judicium. Lucan. lib. 1. 321. Quia Circumsteterant armati.
Socia corona. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 56.
Vulgi stante corona. Ovid. 13. Met. 1.
Spissa. Hor. in Arte Poet. 381.
Spissa viris corona interlucet. Virg. 9. Æn. 508.
Corona item est Oppugnationis subitæ genus, quum mœnia simul ab omnibus partibus, circumdato exercitu, oppugnantur. V. Lipf. Poliorc. 1. dialog. 4. unde
Corona cingere. Cæs. 7. Bell. Gall. 72. Liv. 4. 27.
Muros rara corona cingere. Virg. 10. Æn. 122. i. e. Ægre circumdare paucitate militum.
Corona urbem capere. Liv. 43. 18.
Corona circumdare. Liv. 4. 47.
Corona mœnia aggredi. Liv. 42. 63.
Corona vallare. Sil. 13. 140.
CORŌNĀLIS, e. Adj. [στεφανιαῖος] Sutura coronalis vocatur in anteriore calvariæ parte: quandoquidem coronæ in ea potissimum capitis parte collocantur: sicut posteriorem a literæ Λ similitudine, Lambdoïdem nominant. Ex Galen. lib. de Ossib. cap. 1.
CORŌNĀRIUS, a, um. Adj. [στεφανωματικός] Quod ad coronas attinet. ut, Aurum coronarium, Ex quo coronæ conficiebantur: vel ea Pecunia quam provinciales dabant Romanis magistratibus in coronam, hoc est nomine & prætextu coronæ inde faciendæ. Cic. 1. de Lege Agr. 12. contra Rullum, Quod ad quemque pervenit, pervenerit ex præda, ex manubiis, ex auro coronario. Ibid. 59. Coronarium absolute ponitur. Ex præda, ex manubiis, ex coronario, &c. Subaud. Auro. Et sic Gell. 4. 14. extr. Ex eo loco jure dejectum, quo eum venire cum coronario non decuisset. Sed alii aliter exponunt.
Coronariæ herbæ. Plin. lib. 21. cap. 23.
Coronarium opus, In modum coronæ factum. Plin. lib. 15. cap. 30. Ramos spargit a radice dodrantales, topiarii ac coronarii operis.
Coronarium æs. Plin. lib. 33. cap. 9. Miscetur argento tertia pars æris Cyprii tenuissimi, quod coronarium vocant, &c.
CORONARIUS, i. m. vel CORONARĬA, æ. f. [στεφανοπλόκος] Qui vel Quæ coronas conficit. Plin. lib. 21. cap 2. Florum invicem odores coloresque accedere Sicyone, ex ingenio Pausiæ pictoris, atque Glyceræ coronariæ, dilectæ admodum illi. conf. Plin. 21. 9.
CŎROLLA, æ. f. dimin. [στεφάνιον] Festus, Corollam nova nupta de floribus, verbenis, herbisque a se lectis sub amiculo ferebat. Plin. lib. 21. cap. 2. Paulatimque & Romæ subrepsit appellatio, corollis inter initia propter gracilitatem nominatis: mox & corollariis, postquam e lamina ærea tenui inaurata & inargentata dabantur. Plaut. Pseud. 5. 1. 21. Corollas dari dapsiles.
Corolla plectilis, Ea est quæ ex herbis odoratis plectitur, non conseritur, neque suitur. Itaque a fertis floribus, & sutilibus coronis differt. Plaut. in Bacch. 1. 1. 37.
Pro galea scaphium, pro insigni sit corolla plectilis. Ex Turnebo.
Indistinctis corollis flores plexos ferre. Catul. in Argon. 62. 283.
Floridis corollis redimita domus. Catull. 61. 66.
Solvere de sua fronte corollas. Propert. lib. 1. 3. 21.
COROLLĀRIUM, i. n. [ἐπίφορα] auctore Varr. de L. L. 4. 36. significat Id quod additum est præterquam quod debitum. Ejus vocabulum fictum a Corolleis, quod hæ, quum placuerant actores, in scena dari solitæ. [Ita distinguenda verba Varr. puto.] Est proinde tanquam auctarium quoddam, & id quod supra mensuram, vel pondus justum adjicitur. Plin. 7. Epist. 24. Ac deinde singulos gestus dominæ cum canticis reddebant: qui nunc exiguissima legata, theatralis operæ corollarium, accipient ab hærede, qui non spectabat. Cic. 5. Verr. 118. De vivo igitur erat aliquid resecandum: ut esset unde Apronio ad illos fructus arationum hoc corollarium nummorum adderetur.
Corollaria, proprie Corollæ erant, e lamina ærea vel argentea tenui inaurata. Græci ἐπιστεφανώματα, ut in lexico D. Germani se legisse scribit Turnebus Adversf. 18. 29. vocabant. [Est id Glossarium Latino Gr. ab Henrico Stephano editum. Confudit autem Corollarium Turnebus cum ipsis Corollis. V. mox not.
Corollaria, etiam dicebantur Præmia, quæ corollarum vice populo, qui ludis astabat & convivis, donabantur. Sueton. in Augusto, cap. 45. Itaque corollaria & præmia alienis quoque muneribus ac ludis, ac crebra & grandia de suo offerebat. Cic. 5. Verr. 184. Noli hos colligere, qui, nummulis corrogatis de nepotum donis ac de scenicorum corollariis, quum decuriam emerunt, &c. Idem 6. Verr. 49. Hic, quasi festivum acroama, ne sine corollario de convivio discederet, ibidem convivis inspectantibus emblemata avellenda curavit. [Etiam his locis omnibus Corollarium proprie accipitur, pro Donatione scenico actori data. V. Suet. totum caput, unde hic locus excerptus fuit. Puto autem Adj. esse nomen, subaudirique Aurum, vel Argentum, ut in reliquis id genus. conf. Coronarium paulo supra. Nam primo corollæ dabantur, deinde in earum locum nummi.
Corollarium in Philosophia vocatur Consectarium, sive πόρισμα.
CŎRŌNO, [στεφανόω] āre. Plin. lib. 15. cap. 4. Athenæ quoque victores olea coronant. Cic. 2. de Legib. 63. Sequebantur epulæ, quas inirent propinqui coronati.
Aditum custode coronare. i. e. Custodibus circumdare. Virg. 9. Æn. 380.
Hinc atque hinc, omnemque aditum custode coronant. Ubi Servius; Melior (inquit) lectio Abitum, quam Aditum. Cingunt enim silvam ne abeant, non, ne adire possint. [Nugatur Servius, quum tantundem sit Aditum & Abitum silvæ claudere.
Cratera coronare. Virg. 2. Georg. 528.
Collum coronat pluma. i. e. Instar coronæ collum circumdat. Lucret. lib. 2. 801.
Delubra coronare. Sil. 12. 743.
Focum coronat multa olla. i. e. Pluribus ollis circumdat. Martial. lib. 12. 18.
Multa villica quem coronat olla.
Pyram fronde funerea coronare. Virg. 4. Æn. 506. i. e. Circumdare cupresso.
Silva coronat aquas, cingens latus omne. Ovid. 5. Met. 390.
Victoria coronat fronde aliquem. Hor. 1. Epist. 19. 64.
Vina coronare. Virg. 1. Æn. 724.
Crateras magnos statuunt, & vina coronant. Ubi Servius; Vina, pro Poculis posuit, & est tropus synecdoche, ut Cererem dicimus pro Frumento. Sic Plaut. Vinum precemur. Nam hic deus præsens adest. Coronant autem est, aut Implent usque ad marginem, aut quia antiqui coronabant pocula, & sic libabant. Unde est 3. Æn. 525.
Tum pater Anchises magnum cratera corona
Induit, implevitque mero.
Coronare; In coronamenta venire, Coronis faciendis adhiberi. Plin. lib. 21. cap. 9. Folio coronat & trifolium.
CORŌNANS, [στεφανῶν] Partic. Hor. 3. Carm. 23. 15.
— te nihil attinet
Tentare multa cæde bidentium
Parvos coronantem marino
Rore deos, fragilique myrto.
CORONĀTUS, a, um. [ἐστεφανωμένος] Partic. ut, Amantes coronati. Propert. 3. 3. 47.
Aurum coronatum, vocat Auream pyxidem Stat. 3. Silv. 4. 2.
Capilli coronati. Ovid. 21. Epist. 161.
Coronatus nitentes Malobathro Syrio capillos. Hor. 2. Carm. 7. 7.
Boves capite coronato. Tibul. lib. 2. 1. 8. — nunc ad præsepia debent Plena coronato stare boves capite.
Frons coronata. Ovid. 5. Fast. 341.
Ignes coronati. Stat. 10. Theb. 598.
Ille coronatos jam dudum amplectitur ignes.
Manes. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 328. h. e. Dii inferni. Tractum a veterum more, qui sertis ornati convivia agitabant, ut docet Plutarchus in Sympofiacis Quæst.
Navis coronata. Ovid. 15. Met. 696.
CORONĀTOR, ōris. m. Augustin.
CORONĀMEN, inis. n. Apul. Milef. 11. p. 261.
CORONĀMENTUM, i. n. [στέφανωμα] Violæ, rosæ & alii flores quibus corollæ fiunt & serta nectuntur. Plin. lib. 21. cap. 1. In hortis seri & coronamenta jussit Cato, inenarrabili florum maxime subtilitate.
In coronamenta folio venére melothron, spiræa, &c. Plin. lib. 21. cap. 9. h. e. Ex eorum foliis fiunt coronæ.
CŎRŌNE, es. f. [Κορώνη] Plin. lib. 4. cap. 5. Oppidum Messeniæ, a quo Coronæus sinus. De ea Strabo lib. 8. sic refert, Corone, urbs est mari vicina, & hanc nonnulli Pedasum a Poeta nominatam esse dicunt. conf. seqq.
Civitas hæc fuit in Peloponneso, ad Pamisi fluvii dextram, a Bœotiæ Coronea sic appellatione ducta: vel quod mœnium fundamenta ponentibus

tibus ænea sit inventa cornix, quæ Græcis κορώνη dicitur: cujus rei forte argumento in Acropoli æneum stabat Pallados simulacrum sub dio, cornicem manu tenens. Meminit Alex. Genial. lib. 5. cap. 13. Et Rhodig. lib. 15. cap. 20.

CŎRŌNE, sive CŎRŌNON [κορώνη ἢ κορωνὸν] nuncupatur, tenuis ille maxillæ inferioris processus, qui in mucronem pone eum, qui cervix Galeno dicitur, desinit. V. lib. de Ossib. Galen. in procem.

CŎRŌNĒA, [Κορώνεια] Bœotiæ oppidum, auctore Plin. lib. 4. cap. 7. Juxta Cephisum, inquit, amnem, Larymna & Anchoa, Medeon, Phlygone, Acræphia, Coronea, Chæronea. Scribitur & Coronīa.

CŎRŌNEOLA, Genus rosæ est, autumni tempore in rubo proveniens. Plin. lib. 21. cap. 4.

CŎRŌNIS, ĭdis. f. [Κορωνὶς] Dea est quæ in Sicyonia colitur, cujus tamen simulacrum peculiare templum habeat nullum: sed quum sacrificii appetit tempus, id in Palladis transferunt sacraria, honoreque prosequuntur. Hæc Pausanias in Corinth. p. 54. extr. Wech. sed quænam illa sit aliter non explicat. Nam de Coronide Æsculapii matre non crediderim, quæ narratur duplex in Met. Ovidii.

CŎRŌNIS, ĭdis. f. [Κορωνὶς] Nympha Thessalica, Leucippi Lacedæmonii filia, quæ ex Apolline concepit Æsculapium. Postea quia cum Ischye Elati filio clam rem haberet, simul cum Ischye sagittis a Diana, rogatu Apollinis, confecta fuit. Sed prius corvum, qui crimen indicaverat, ex albo in atrum convertit Apollo: & puerum e ventre matris excisum Chironi Centauro enutriendum & erudiendum tradidit. Hæc Pindari scholia. Ovid. 2. Met. 543.

Pulchrior in tota, quam Larissæa Coronis,
Non fuit Æmonia. Quo in loco fabulam & fusissime & elegantissime describit, sed paulo aliter. V. Serv. in Virg. 6. Æn. 618. Et rursus in 7. 773.

CŎRŌNIS, ĭdis. f. [κορωνὶς] Summitas seu apex alicujus rei, velut montis, aut structuræ alicujus. V. CORONA.

Coronis, significat & Navis puppim, quod sit in ejus apice curvatum rostrum. [Quin & ipsius navis epitheton est. V. Henr. Steph. Thes. Gr. Usque ad coronidem dicimus, Quum extremum finem rei cujuspiam significamus. A navibus tractum putant litteratores, quibus aliquid rostri speciem gerens solet addi. Nam Corone (κορώνη) Græcis Cornicen sonat: Coronis, (κορωνὶς) Corniculam. Apud Homerum κορώνη usurpatur pro Annulo, aut si quid aliud apponitur ostio. Idem velut ornamenti gratia perfectis omnibus additur. Quanquam Coronis dicitur interdum Quod accedit absoluto operi: ut Martial. lib. 10. 1.

Sed nimius videor, seraque coronide longus
Esse liber: legito pauca, libellus ero. Idem,
Et mage principio grata coronis erit. Postremo Grammatici quoties Persona actoris eodem metri genere finit quo cœperat, Coronidem vocant, eamque notant veluti rostri figuram exprimentibus lineis.

CŎRŌNĪDES, æ. m. [Κορωνείδης] Æsculapii nomen, Coronidis filius. Ovid. 6. Fast. 746.

Nulla Coronides causa doloris erit.

CŎRŌNISMA, ătis. n. [κορώνισμα] Mendicandi genus pro cornice. Cæl. Rhodig. 17. 12. Ex Athenæo lib. 13.

CŎRŌNŎPUS, ŏdis. m. [κορωνόπους] Oblonga herba est cum fissuris. feritur interim: quoniam radix cœliacis præclare facit in cinere tosta. Plin. lib. 22. cap. 19. Matthiolus putat Coronopum esse eam herbam, quæ vulgo dicitur *Herba Stella*. Plin. 21. 16. q. d. Cornicis pedem.

CŎRŎPASSUS, [Κορόπασσος] Civitas est Lycaoniæ, cujus meminit Strabo lib. 14.

COROPHIUM, [κορόφιον] Piscis de genere Cancrorum. Plin. lib. 32. cap. 11. Corophya Dalech. per y. Hard. Coluthia, sive Corythia. Verum cap. 7. extr. ex aliis Coryphia affert in notis. Lectio admodum dubia est.

CŎRŎPLATHI, [κοροπλάθοι] vocantur Qui puppas nescio quas pueriles, & id genus imagunculas quorumcunque animalium ex luto parte plurima, sed & ex alia interim materia fingunt. Auctor Cæl. Rhodig. lib. 7. cap. 19.

CORPILLI, Populi sunt Thraciæ, Hebrum accolentes, ut scribit Plin. lib. 4. cap. 11.

CORPORATIO, CORPORATURA, CORPOREUS. In CORPUS.

CORPUS, ŏris. n. [σῶμα, χρὼς] Massa compacta ex artubus & membris. [Mallem, ut assuevit, Notæ significationis dixisset, quum de definitione corporis parum constet inter ipsos philosophos.] Cic. 2. de Orat. 358. Etenim corpus intelligi sine loco non potest.

Corporum tria sunt genera. l. rerum mistura. D. de usucap.

Corpus, pro Sola carne, ut ait Perottus. Cic. 7. Fam. 27. Ego hic cogito commorari, quoad me reficiam: nam & vires & corpus amisi. Idem 2. de Nat. Deor. 139. Quid dicam de ossibus, quæ subjecta corpori mirabiles commissuras habent, & ad stabilitatem aptas, & ad artus finiendos accommodatas & ad motum, & ad omnem corporis actionem? Quintil. lib. 1. in procem. extr.

Utramque significationem expressit Martial. unico versu, lib. 1. 7.
Vivebant laceri membris stillantibus artus,
Inque omni nusquam corpore corpus erat.

In corpus ire. Quintil. lib. 2. cap. 10. Quid ergo? Nunquam hæc supra fidem, & poetica (ut vere dixerim) themata juvenibus pertractare permittemus. ut exspatientur, & gaudeant materia, & quasi in corpus eant? Ubi V. Burm.

Formæ & corpora. Cic. 2. de Orat. 35. His autem formis atque corporibus, sicut omnibus rebus, quæ sub aspectum veniunt, sede opus est.

Artus corporis. Hor. in Carm. sæcul. 64.
Auctus. Lucret. lib. 2. 481.
Augmen. Lucret. lib. 2. 494.
Caulæ. V. CAULA.
Compagibus corporis includi. Cic. de Senect. 77.
Cura, Curatio. Suet. in Domit. cap. 16. His, velut transacto jam periculo, lætum, festinantemque ad corporis curam, Parthenius cubiculo præpositus convertit. V. Curare corpus infra.
Formæ corporum. Quintil. lib. 2. cap. 8. Nec pauciores animorum pæne, quam corporum formæ.
Habitus. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Inclinatio. Quintil. lib. 1. cap. 11.
Infirmitas. V. INFIRMUS.
Nixus. Quintil. lib. 2. cap. 12. Luctator, qui totius corporis nixu in id, quod semel invasit, incumbit, fortior ab iis vocatur, Nisu corporis, & impetu equi pervasit. Tacit. 2. Ann. 17.
Neque adsultibus, & velocitate corporum uteretur. Tacit. 2. Ann. 21.
Vitium. Ovid. 3. de Arte Am. 262.
Umbra. Ovid. 3. de Pont. 3. 3.
Aquæ corpus. Lucret. lib. 2. 232.
Neptuni corpus acerbum, i. e. Salsum mare. Lucret. lib. 2. 471.
Fera corpora ferri. h. e. Aspera, dura. Nisi forte fera dixerit, quia ferro ad feritatem utimur. Lucret. lib. 2. 102.
Lapidum corpora condensa. Lucret. lib. 6. 101.
Naturæ rerum corpus, Mundus. Vellej. 2. 66. extr.
Mali habitus corpus dicitur, quod Græci κακόχυμον dicunt. Cels. lib. 5. cap. 28. Utrumque, sicut omnis cancer, fit maxime in senibus, vel his quorum corpora mali habitus sunt.
Abundans corporis. In ABUNDO.
Ægrum vel ægrotum. Juven. 9. Sat. 19.
Æquævo corpore fratres. Sil. lib. 13. 191.
Album. Hor. 2. Carm. 16. Sic vocat Corpus hydropici.
Anile. Ovid. 1. Amor. 8. 14.
Amplum. Suet. Tiber. cap. 68.
Cæca corpora Ventos appellat Lucret. lib. 1. 278. h. e. Corporeos quidem, sed invisibiles: sive corpora invisibilia.
Carum. Sen. Hippol. 12.
Cassum anima. Lucret. lib. 3. 561.
Castum diu, vulgare populis corpus. Sen. Hippol. 8. i. e. Vulgo prostituere corpus servatum diu.
Celeri corpore elapsus. Virg. 5. Æn. 445.
Clarum, i. e. Nobile. Sen. Troad. 12.
Consortia pœnæ corpora. Ovid. 13. Met. 663. al. Pectora.
Crassum corpus terræ. Lucret. lib. 6. 857.
Debile. Lucret. lib. 4. 949.
Deforme. Sen. Troad. 12.
Densissima fetis. Ovid. 3. Met. 846.
Dira, Gigantum. Ovid. 1. Met. 156.
Divino corpore Luna. Lucret. lib. 5. 764.
Durum. Claud. 2. in 1. Cons. Stil. 105.
Effetum. Ovid. 7. Met. 251.
Egenum decoris & frontis. Sil. lib. 6. 304.
Egregium corpus, Formosum. Hor. 1. Serm. 6. 67.
Exsanime, vel exanimum. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Exigui corporis homo. Hor. 1. Epist. 20. 24.
Exile. Suet. Claud. cap. 30.
Exsangue. Ovid. 2. Met. 647.
Exsangue reddere sepulcro. Virg. 2. Æn. 542.
Ferentia laborum. Tacit. 5. Hist. 6.
Fessa carpunt soporem. Virg. 4. Æn. 522.
Fidele senectæ. Pers. 2. Sat. 41.
Fluido corpore liquidæ res. Lucret. lib. 2. 452.
Fluxa & resoluta. Columel. in præfat. lib. 1.
Formosi corporis spolium dies aufert, Forma paulatim dilabitur & perit. Sen. Hippol. 6.
Fortia. Virg. 1. Æn. 104.
— ubi tot Simois correpta sub undis
Scuta virûm galeasque & fortia corpora volvit. h. e. Virorum fortium corpora. nulla enim est in mortuis fortitudo. Servius.
Fortissimorum educatio. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Frigidum & exsangue alicujus complecti. Quintil. in procem. lib. 6.
Gelidum. Juven. 10. Sat. 217.
Genitalia. Lucret. lib. 1. 53. h. e. Elementa unde gignuntur cetera.
Globosa. Lucret. lib. 2. 468.
Grave, Ægrum. Hor. Epod. 2. 58. — & gravi
Malvæ salubres corpori.
Horridum. Sen. OEth. 7.
Id ætatis. Tacit. 5. Ann. 9. Exin oblisis faucibus id ætatis corpora in Gemonias abjecta.
Immani pistrix. Virg. 3. Æn. 427.
Impube corpus. Hor. Epod. 5. 13.
Inane animæ. Ovid. 2. Met. 610.
Inane corpus, i. e. Mortuum. Ovid. 15. Epist. 116.
Incolume. Lucret. lib. 1. 247.
Incultum. V. INCOLO.
Indomitum. Sen. OEth. 2.
Inertia. Stat. 5. Theb. 383.
Infirmum. Ovid. 20. Epist. 241.
Informe. Stat. 6. Theb. 818.
Ingenti corpore cunctis præstare. Ovid. 4. Met. 630.
Ingenuum. Ovid. 5. Epist. 144.
Insecabilia, Atomi. Quintil. lib. 2. cap. 17. ad fin.
Intactum a vexatione. V. INTACTUS.
Intolerantissima laboris. V. INTOLERABILIS.
Invalidum. Ovid. 21. Epist. 207.
Invisum. Sen. Hippol. 12.
Inutile letho dare. Ovid. 12. Met. 344.
Irriguum mero habere. Hor. 2. Serm. 1. 9.
Juvenile. Virg. 12. Æn. 221.
Lacerum. Ovid. 6. Met. 562.
Læta. Lucret. lib. 1. 258.
Lethata. V. LETHUM.
Luce carentum corpora, Mortua. Virg. 4. Georg. 255.
— tum corpora luce carentum
Exportant tectis, & tristia funera ducunt.
Luteum ceromate. Martial. lib. 11. 47.
Cur Lacedæmonio luteum ceromate corpus
Perfundit gelida virgine? &c.
Magnum. Virg. 2. Georg. 327.
Meretricia. Ovid. 2. Trist. 311.
Minuta corpora, Atomos vocat Lucret. lib. 2. 115.
Miserabile. Ovid. 4. Met. 158.
Moribundum. Lucret. lib. 3. 1046.
Mortale. Hor. 1. Carm. 35. 3.
Nativum. Lucret. lib. 2. 542.

Naufraga. Virg. 3. Georg. 542.
Nivei corporis femina. Sen. Med. 2.
Nudum. Ovid. 4. Fast. 148.
Obesum. V. OBEDO.
Obnoxia corpora, pro Valetudinariis. V. OBNOXIUS.
Obscæna visu. Claud. 1. in Ruff. 325.
Onustum vitiis. Hor. 2. Serm. 2. 77.
Orbum luminibus. In ORBUS.
Parva nervorum. Lucret. lib. 1. 863.
Parvissima. In PARVUS.
Perfectum, i. e. Fetus jam consummatus & maturus. Lucret. lib. 3. 679.
Perfracta arma cædibus corporaque. Valer. 6. Argon. 184.
Pigrum. Stat. 10. Theb. 102.
Plenum, Repletum cibo. Hor. 1. Epist. 7. 31.
Plenius. Quintil. lib. 2. cap. 4. Erit illud plenius interim corpus, quod mox adulta ætas astringat.
Prædura. Virg. 2. Georg. 531.
Præstanti corpore taurus. Virg. 4. Georg. 550.
Præstantiora magnitudine, viribus, firmitate, patientia, velocitate corpora in illis mutis videmus. Quintil. lib. 2. cap. 16.
Prima corpora, Elementa vocantur Lucret. lib. 1. 56.
Procerum corpus caudæ. Lucret. lib. 3. 658. De serpente.
Prodigiosa, & monstris insignia. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Prolixum. Suet. Claud. cap. 30.
Prona. Stat. 12. Theb. 289.
Protecti corpora scutis. Virg. 8. Æn. 662.
Pulchrum. Virg. 5. Æn. 344.
Quadratum. V. QUADRUM.
Quassatum viribus ævi, Senile. Lucret. lib. 3. 453.
Rarum corpus dicitur, cui contrarium est Densum. Lucret. lib. 1. 348.
Rectum. Quintil. lib. 2. cap. 13.
Resolutum. Ovid. 7. Met. 328.

Jamque neci similis, resoluto corpore, regem,
Et cum rege suo custodes somnus habebat.

Resupinum. Ovid. 2. Met. 267.
Rigens metu. Sen. Thyest. 8.
Robustum. Suet. Tiber. cap. 68.
Salubria. Tacit. 5. Hist. 6.
Sancta divûm. Lucret. lib. 1. 1014.
Sanum. Juven. 10. Sat. 356.
Semianimum. Lucret. lib. 6. 1266.
Semifero corpore mater Colaxis, Quæ ancipiti erat forma, humana & serpentina. Valer. 6. Argon. 51.
Semimarinum dicitur, Quod naturam habet duplicem, ab una parte aquis, ab altera terris convenientem, qualis est castorum. Lucret. lib. 5. 890. De Scylla.
Senex corpore, nunquam animo. Cic. de Senect. 37.
Sicciora cornu. Catull. Epigr. 21. 12.
Simulatum, i. e. Imago corporis alicujus. Ovid. 10. Met. 253.
Sincerum & sine vulnere. Ovid. 12. Met. 100.
Sine nomine, i. e. Sine agnitione. Virg. 2. Æn. 558. Servius.
Solidum. Lucret. lib. 2. 487.
Solidum & succi plenum. Ter. Eun. 2. 3. 26.
Spatiosum. Ovid. 3. Met. 56.
Spirantia. Lucan. lib. 1. 363.
Spissum. Lucret. lib. 6. 126.
Spoliatum lumine, i. e. Occisum. Virg. 12. Æn. 935.
Subductum, i. e. Attenuatum. Ovid. 1. Amor. 6. 6. [Immo Subducto corpore, i. e. Carne. al. Pondere.
Subtile ventorum. Lucret. lib. 4. 899.
Superbum. Hor. 2. Serm. 2. 109.
Tenerum. Virg. 2. Georg. 23.
Terrenum. Lucret. lib. 1. 1085.
Transformia, Quæ in varias figuras mutari possunt. Ovid. 8. Met. 871.
Tenue. Cels. lib. 2. cap. 8.
Truncum. Sen. Herc. fur. 11.
Tuta corpora, & Periculis opportuna, contraria. Cels. in præfat. lib. 2.
Vastum corpus, Procerum. Sen. Hippol. 6.
Vescum, Macilentum. Plin. lib. 7. cap. 20. V. VESCUS.
Violatum crimine. Sil. lib. 17. 39.
Vitiosum. Hor. 2. Serm. 7. 108.
Vulsum. Quintil. lib. 5. cap. 9. i. e. Abs quo evulsi sunt pili.
Abjecta ostentui. Tacit. 1. Ann. 29.
Abit ferrum in corpus. In ABEO.
Abscedere a corpore. Tacit. 1. Ann. 7.
Abstrahere se a. V. ABSTRAHO.
Absumpti corporis ignes. i. e. Corporis cremati. Sil. lib. 13. 447.
Affectum, h. e. Effetum senectute. Liv. 9. 3. In corpore tamen affecto vigebat vis animi, consiliique.
Affecta labore & vigiliis. Liv. 36. 24. pr.
Agitare corpus. Ovid. 3. de Arte Am. 731.
Allevari corpus. Cic. 7. Att. 1.
Amittere corpus, i. e. Carnem. Cic. 7. Fam. 6.
Amovere procul impudicos tactus a casto corpore. Sen. Hippol. 5.
Applaudere corpus cavis palmis. Ovid. 4. Met. 352.
Avellere truncis. Ovid. 2. Met. 358.

Nec satis est, truncis avellere corpora tentat.

Conclamata corpora. V. CONCLAMO.
Concruciari omni corpore. V. CONCRUCIOR.
Concussum vulnere. Stat. 3. Silv. 4. 70.
Concutere corpus totum risu. Quintil. lib. 6. cap. 3.
Corpora condire. V. CONDIO.
Condere sepulcro. Ovid. 8. Met. 234.
Conficere corpus suum in labore. V. LABOR.
Conformare. Cic. 16. Fam. 1.
Corripere e stratis. Virg. 3. Æn. 176.
Corripere e somno. Virg. 4. Æn. 572.
Corripiunt morbi. Virg. 3. Georg. 471.
Cremare. Lucan. lib. 8. 744.
Curare. Virg. 8. Æn. 607. [Sæpe additur Cibo, Vino, Somno, Quiete aut ejusmodi quid, quod ad vires reficiendas pertinet: alias subauditur. V. CURO. conf. infra Procurare corpora, & Cura corporis supra.
Dare somno. Ovid. 2. Fast. 327.
Dare tempus corpori. Cic. 9. Fam. 20.
Dare tumulo fumantia. Ovid. 2. Met. 326.
Decedunt corpore febres. Lucret. lib. 2. 34.
Decorare. Quintil. lib. 5. cap. 12.
Deflectere prono pondere. Catul. in Carm. Nupt. 60. 51.
Defuncta corpora vita. Virg. 4. Georg. 475.
Delecta virûm sortiti corpora. Virg. 2. Æn. 18.
Demittere morti. Ovid. 3. Met 695.
Deponere, i. e. Prosternere, aut In terram submittere. Lucret. lib. 1. 259.
Deponere sub ramis arboris, Sedere, vel Recumbere in umbra. Virg. 7. Æn. 108.
Depressum. Ovid. 3. Met. 672.
Deserere corpora boum luco. i. e. Boves ipsos. Virg. 4. Georg. 543.
Devolvere in humum. Ovid. 7. Met. 574.
Dirigere tela manusque in corpus alicujus. Virg. 6. Æn. 57.
Distorta, & quocunque modo prodigiosa. Quintil. lib. 2. cap. 5.
Distrinxit summum corpus arundo. Ovid. 8. Met. 383.
Divellunt corpora leones. Ovid. 4. Met. 112.
Divellere. Virg. 4. Æn. 600.
Debitoris corpus inter creditores dividere. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Divisum in membra secare. Sen. Thyest. 8.
Educere corpore telum. Virg. 10. Æn. 744.
Effingere pictores corpora quam speciosissima pingendo, fingendove. Quintil. lib. 5. cap. 12.
Effringere corpus alicui. Sen. Theb. 1.
Elidunt corpus trunci. Lucan. lib. 2. 206.
Evirare. Catul. de Berecynth. 61. 17.
Exanimatum. Ovid. 2. Met. 267.
Exercendi corpora peritus. Quintil. lib. 2. cap. 8.
Exercita curis. Ovid. 7. Met. 634.
Exhaustum. Stat. 6. Theb. 669.
Experiri alicujus corpus. Quintil. lib. 2. cap. 8.
Excitare, cui opponitur Solvere. Cels. lib. 1. cap. 1. [Hoc est quod 2. 1. dicit Mobilius atque expeditius reddere.
Exedere. Cels. lib. 5. cap. 6.
Explere. Sen. Hippol. 10. i. e. Recuperare.
Extenuare fame. Cels. lib. 8. cap. 9.
Extenuatur longo morbo. Cels. lib. 2. cap. 6.
Fingere corpus, Formare, instaurare, redintegrare. Sen. Hippol. 12.
Fingere lingua. Virg. 8. Æn. 634. i. e. Tergere. Cic. pro Sext. 77. Spongiis sanguis effingebatur, i. e. Tergebatur. Servius.
Firmare athletico victu. Cels. lib. 4. cap. 6.
Formare ad quosdam membrorum flexus. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Frangere. Virg. 3. Æn. 623.
Frigent effetæ in corpore vires. Virg. 5. Æn. 219.
Fundere corpora humi, i. e. Prosternere. Virg. 1. Æn. 197.
Fusa vino somnoque per herbam corpora. Virg. 9. Æn. 317.
Fusum late corpus. Tacit. 13. Ann. 27.
Glomeratur corpus nivium spissa grandine. Ovid. 9. Met. 222.
Hebet corpus somno. Valer. 4. Argon. 41.
Humare corpus. Virg. 6. Æn. 161.
Jactare in toto cubili. Lucan. lib. 5. 812.
Immittere in undas. Ovid. 2. Epist. 133.
Implicare cadens laqueo. Sen. Hippol. 10.
Imponere flammis. Sil. lib. 13. 461.
Imponere lecto. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Imprimere. V. IMPRIMO.
Incondita, i. e. Non sepulta. Lucan. lib. 6. 101.
Inflantur corpora non robore, sed valetudine. Quintil. lib. 2. cap. 3.
Infodere terræ. V. INFODIO.
Inhumata. Virg. 11. Æn. 22. i. e. Non humata.
Inscribere vulneribus. V. INSCRIBO.
Insuescere corpori meretricis. V. INSUESCO.
Jungere corpus cum corpore. Lucret. lib. 4. 1187.
Languent tristi morbo. Virg. 4. Georg. 252.
Laniatus toto corpore. Virg. 6. Æn. 494.
Lasciva jactare. Ovid. 3. Met. 636.
Levare corpus, pro Recreare & reficere. Hor. 2. Epist. 1. 149.
Librare in alas. Ovid. 8. Met. 202. De Dædalo.
Mandare fessum quieti. Lucret. lib. 4. 846.
Marcet annis. Lucret. lib. 3. 959.
Movere corpus ex eo statu, quo detinetur. Cels. lib. 3. cap. 16. extr.
Moliri ex somno corpora. Liv. 36. 24. pr.
Objectare bello. Virg. 4. Georg. 217.
Obruta mole aliqua. Ovid. 1. Met. 156.
Obsessum frigore. Ovid. 9. Met. 581. al. Pectus.
Pavefacta. Ovid. 5. Met. 636. al. Pectora.
Pendet in aquis, i. e. Natat. Ovid. 19. Epist. 150.
Perfusum æterno frigore lethi, i. e. Mortuum. Lucret. lib. 4. 922.
Præbere plagis. Ovid. de Nuce 171.
Procurare corpora, i. e. Convivari. Virg. 9. Æn. 157. [Idem ac simplex Curare. q. V.
Projicere corpus, pro Objicere periculis, & quasi Devovere. Catul. Argon. 62. 81.
Pungere. Lucret. lib. 2. 459.
Reddere mobilius atque expeditius. Cels. lib. 2. cap. 1.
Reddere corpus morbo dicitur quies & somnus, quum discedentibus illis, ad curas & dolores nostros revertimur. Sen. OEth. 11.
Relaxatum. Cels. lib. 2. cap. 1.
Relevare e terra. Ovid. 9. Met. 317.
Replere carne. Ovid. 12. Met. 155.
Revocare, Idem. Cic. 7. Fam. 20.
Rodere. Cels. lib. 5. cap. 6.
Satiare. Lucret. lib. 4. 1096.
Secuerunt corpora vepres. Virg. 3. Georg. 444.
Servire corpori. Cic. 16. Fam. 4.
Sinuare in orbes. Ovid. 9. Met. 64. de Acheloo in anguem mutato.
Solvere in venerem. Virg. 4. Georg. 199.

Sterne-

Sternere. Virg. 12. Æn. 97.
Subesse corpori dicuntur, Causæ morborum quæ in eo latent. Celf. in præfat. lib. 1. sub fin.
Superinducti corporis speciem adjicere. Quintil. lib. 5. cap. 8.
Sustentare epulis. Lucan. lib. 4. 307.
Tegere corpus abstrusum densa sepe, Sen. Theb. 2.
Tegere terra, Sepelire. Sen. Theb. 1.
Tenent corpus febres. Celf. lib. 3. cap. 9.
Tentatum frigore. Hor. 1. Serm. 1. 80.
Tenuatum recreare. Hor. 2. Serm. 2. 84.
Tingere lymphis. Ovid. 2. Met. 459.
Nuda superfusis tingamus corpora lymphis.
Trahere ægrum. Virg. 3. Æn. 140.
Linquebant dulces animas, aut ægra trahebant Corpora.
Velare. Ovid. 3. Met. 197.
Verberata corpora nudantur. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Violare vulnere. Virg. 11. Æn. 591.
Vorat corpus usque ad ossa herpes. Celf. lib. 5. cap. 28. §. 3.
Vulnerare. Tibul. lib. 1. 2. 27.
Corpus positum, pro Sepultum, apud Scævolam in §. cibaria. l. fin. D. de alim. legat.
Corpus arboris. Plin. lib. 12. cap. 5. Superiores rami in excelsum emicant, vasto matris corpore.
Corpus, pro Opere aliquo scripto & volumine. Cic. 5. Fam. 12. A principio enim conjurationis usque ad reditum nostrum, videtur mihi modicum quoddam corpus confici posse, in quo, &c. Idem 2. Q. frat. 12. Sed utros ejus habueris libros (duo enim sunt corpora) an utrosque, nescio.
In speciem unius corporis res diversissimas colligere. Quintil. lib. 4. cap. 1.
Unum corpus defensionis. Cic. de Clar. Orat. 208. Sed nihil vitiosius, quam quum unum corpus debeat esse defensionis, nasci de integro causam, quum sit ab altero perorata.
Corpus Homeri, i. e. Omnia Homeri opera. Ulpian. in l. librorum. §. si cui centum. D. de legat. tertio.
Corpus rationum. ut, Corpora rationum, & si quas res vel pecunias ex his detinet, cogendus est per Prætorem reddere. Ulp. in fine legis, Si pure. D. de fideicommiss. libertat.
Corpus, pro Parte & tribu ac multitudine populi. Liv. 1. 17. pr. Inter ordines certabatur, oriundi ab Sabinis, ne, quia post Tatii mortem ab sua parte non erat regnatum, in societate æqua possessionem imperii amitterent, sui corporis creari regem volebant. i. e. Sabinum.
Corpus civitatis. Liv. 26. 16. Corpus nullum civitatis, nec Senatum, nec plebis consilium, nec magistratus esse.
Collegiorum corpus. Caius in l. 1. §. item collegia. D. quod cujusque universitatis, Item collegia Romæ certa sunt, quorum corpus Senatusconsultis, atque constitutionibus principalibus confirmatum est.
Reipublicæ corpus totum curare. Cic. 1. Off. 85. Metaphora est a corporis humani cura sumpta.
Unum esse Reip. corpus, atque unius animo regendum. Tacit. 1. Ann. 12.
Unum ut corpus, & concilium totius Peloponnesi esset. Liv. 39. 37.
Unius corporis esse. Liv. 38. 34. pr.
Fusum late corpus. Tacit. 13. Ann. 27. pr. de Libertis.
Sparsum Senatus, Dispersum. Lucan. lib. 7. 293.
Defensor corporis. Ulpian. in l. jusjurandum & ad. §. defensor. D. de jurejur.
Concessa corpora. Caius in l. 1. §. paucis. D. quod cujusque universitatis, Paucis admodum in causis concessa sunt hujusmodi corpora.

Corpŏrālis, e. [σωματικός] ut, Corporalia bona apud Gell. lib. 18. cap. 1. i. e. Corporis. Et apud Quintil. lib. 5. cap. 10. Incorporale legitur.
Corporale, pro Corporeo. Sen. Epist. 59. Dicimus quædam corporalia esse, quædam incorporalia. Item, Quod est, aut corporale est, aut incorporale.
Possessio corporalis. Papinian. in l. debitor. §. ultimo. D. de pignor. actione. Soluta pecunia, creditor possessionem pignoris, quæ corporalis apud eum fuerat, restituere debet.
Res corporalis est, ut Jurisconsulti loquuntur, Quæ & nomine cognoscitur, & sub tactum, oculosque recidit, veluti fundus, domus, vestis, servus: Incorporalis vero, Quæ sola mente intelligitur, neque sub tactum, neque sub oculos recidit, ait Theophil. tit. de reb. corporal. & incorpor. in princip.
Res corporales. Caius l. summa. D. de rer. division.
Traditio corporalis. Jabolen. in l. penult. D. de acquir. possess.

Corporalĭter, Adv. Ulpian. in l. 1. D. quod legatorum, Si quis ex mortis causa donatione possideat, utique cessabit hoc interdictum: quia portio legis Falcidiæ apud hæredem ipso jure remanet, etsi corporaliter res in solidum translatæ sunt.
Corporaliter jurare, in plurimis Codicis constitutionibus, in Ethnicis, de his qui Aras in jurando tenebant intelligitur: in Christianis vero, de his qui Evangelii codicem. Dioclet. l. 3. C. si min. se major. dix. Hujusmodi autem sacramento corporaliter præstito, nullum tibi superesse auxilium perspicui juris est. Justin. l. 1. C. de jurejur. propt. calum. Non aliter concedimus, qui quæstiones servorum exposcunt, ad hoc venire, nisi prius tactis sacrosanctis scripturis deponant, &c.
Non me corporaliter curavi. Petron. cap. 61.

Corporalĭtas, ātis. f. Tertull. de Anim. cap. 7.

Corporeus, a, um. Adj. [σωματώδης] Quod est ex substantia materiaque corporis. Cic. 2. de Nat. Deor. 27. Contra ille corporeus, vitalis, & salutaris omnia conservat, alit, auget, sustinet, sensuque afficit. De igne elementari loquitur.
Corporeum & aspectabile, itemque tractabile omne necesse est esse quod natum est. Cic. de Univers. 11.
Artus corporei. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 62.
Corporea cicatrix. Plin. lib. 11. cap. 37. de Capitis ossibus, Perfracta non queunt solidari: sed exempta modice non sunt lethalia, in vicem eorum succedente corporea cicatrice. [Callo quodam expleri rimam dixit Celf. 8. 4. ubi & Carunculam vocat.
Dapes. Ovid. 15. Met. 105.
Vox. Lucret. lib. 4. 529.

Corpulentus, a, um. Adj. [εὔσαρκος] Obesi corporis homo, inquit Festus. Plaut. Epid. 1. 1. 8. Corpulentior videre, atque agilior. Al. Habitior. Quem Græci εὐσάρκους vocant, hoc est bene carnosum.
Corpulentum pecus. Colomel. lib. 6. cap. 3.
Litigator corpulentus. Quintil. lib. 6. cap. 1.

Corpulentia, æ. f. [εὐσαρκία] Carnositatem significat. Plin. lib. 11. cap. 53. Somno concoquere, corpulentiæ, quam firmitati utilius.

Corporōsus, a, um. Adj. [εὔσωμος] Gloss. Gr. Lat. Cæl. Aurel. Acut. 13. 17. Corporosa inductura.

Corpuscŭlum, i. n. dimin. [σωμάτιον] unde Atomos, Corpuscula vocat Cic. 1. Acad. item lib. 4.
Parvum corpusculum. Plin. lib. 10. cap. 29.
Hominum corpuscula. Juven. 10. Sat. 172. —mors sola fatetur
Quantula sint hominum corpuscula.

Corpŏror, [σωματοποιέω, σωματοῦσθαι] āri. pro Corpus effici. Plin. lib. 7. cap. 15. Quibusdam vero sæpius mense, sicut aliquibus nunquam: sed tales non gignunt, quando hæc est generando homini materia, semine e maribus coaguli modo hoc in sese glomerante, quod deinde tempore ipso animatur, corporaturque. h. e. In unum corpus ipsa materia animalis coalescit, & formam accipit. Lactant. 2. 9. Nec humor potest corporare, nec corpus animare. al. Corporari.
Corporare, apud antiquos legimus pro Interficere, & quasi Corpus solum sine anima relinquere. Ennius apud Nonium 1. 73. Corpus contemplatur, unde corporaret vulnere. Accius, Corporare abs tergo est ausus. Conf. Idem 1. 168.

Corporātus, a, um. Partic. [σωματωθείς] Cic. de Univers. 4. de mundo, Quandoquidem cernitur, & tangitur, & est undique corporatus. Firmic. lib. 4. cap. 13. Luna facit homines magnos corpore, sed tamen corpus satis proportionatum pro sui qualitate decernit. facit enim corporatos, sed quos honesta corporis pulchritudo venustet. V. Barth. Advers. 56. 17.
Corporati, Collegæ, qui ejusdem corporis & societatis sunt. Impp. l. non plures. C. de sacrof. eccles. Nulli alii corporatorum, præter dictum numerum per patrocinia immunitate concessa. in l. qui sub. eod. tit. Collegiatos eosdem appellant. Hotomanus.

Corporātio, ōnis. f. [σωμάτωσις] Columel. lib. 6. cap. 2. Item custodiendum est ne in corporatione, vel statura, vel viribus impar cum valentiore jungatur. Tertull. de Carne Christi, cap. 4. Neque ut impossibilem neque ut periculosam Deo repudias corporationem.

Corporatūra, æ. f. [σωμάτωσις] Columel. lib. 6. cap. 2. Humilis enim & modica corporatura pecoris operarii debet esse, nervisque & musculis robusta, non adipibus obesa. Vitruv. lib. 6. 1. Sed ex cælo roscidus aer in corpora fundens humorem, ampliores efficit corporaturas.

Corporatīvus, a, um. Adj. Cæl. Aurel. Tard. 1. 6. Corporativa adjutoria.

Corporasco, ĕre. Claud. Mamert. 1. 14.

Corporecustos, pro Corporis custos. Inscript. apud Grut. p. 600. n. 12. BASSVS NERONIS CAESARIS CORPORECVSTOS.

Corporicīda, æ. [μακελλίτης] Gloss. Gr. Lat.

Corrādo, si, sum, [συναφαιρέω] ĕre. Totum radere, auferre, colligere. Ter. Adel. 2. 2. 34. Minas decem corradet alicunde.
Corradere aliquid alicui. Ter. Phorm. 1. 1. 6. Ei credo munus hoc corraditur.
Corradere fidem dictis. i. e. Conciliare, comparare, conquirere. Lucret. lib. 1. 401. Ita enim est legendum, non ut hactenus Contradere, quod verbum non est Latinum. [Ego vero non magis hanc phrasin Latinam puto, quam illi substituerunt. Vide in eo verbo quæ notavi.
Corradere, est Cum difficultate summam aliquam ex venditione redigere. Ulpian. l. 5. D. de admin. tut. Ita autem depositioni pecuniarum locus est, si ea summa corradi, id est colligi possit, ut comparari ager possit. Hotomanus.

Corrāgo, īnis. f. Herba sic dicta. Apul. de Herb. cap. 41. Al. Borrago.

Corrector, **Correctio**. V. **Corrigo**.

Corrēpo, psi, ptum, [ἕρπω] ĕre. Idem quod Repere. Cic. 1. de Nat. Deor. 68. Quod quum efficere vultis, in dumeta correpitis. Lucret. lib. 5. 1218.
— cui non correpunt membra pavore? i. e. Sternuntur corpore prolapso, more reptilium.
Correpere intra murum. Varro in procem. lib. 2. de R. R. Igitur quod nunc intra murum fere patres familiæ correpserunt, relictis falce & aratro, & manus movere maluerunt in theatro, ac circo, quam in segetibus. Per translationem.
Correpere in navem. Cic. 10. Att. 12. Igitur & occulte in aliquam onerariam corrependum.

Correptus, V. **Corripio**.

Correus, i. m. Qui cum alio reus est. Ulpianus in l. liberationem. §. nunc. D. de liberatione legata, Si cum alio sum debitor (puta duo rei fuimus promittendi) & mihi soli testator consultum voluit: agendo consequar, non ut accepto liberer, ne etiam correus meus liberetur contra testatoris voluntatem: sed pacto liberabor. Sed quid si socii fuimus? videamus, ne per acceptilationem debeam liberari. alioquin dum a correo meo petitur, ego inquietor.

Corrīdeo, rīsi, [συγγελάω] ēre. Simul ridere. Lucret. lib. 4. 81.
Omnia corrident concepta luce diei.

Corrĭgia, æ. f. [ἱμάς] a Corrigo deductum nomen esse videtur, & est Lorum quo verberabantur servi, ut corrigerentur & emendarentur. Quidam deducunt a Corio, quod corrigiæ e corio fierent; ut, Isid. 19. 34.
Corrigia canina. Plin. lib. 30. cap. 4. i. e. Lorum ex pelle canina.
Corrigiæ abruptio, Calceamenti scilicet. Cic. 2. de Divin. 84.

Corrĭgo, rexi, rectum, [διορθόω, κατορθόω, εὐθύνω] ĕre. ex Con, & Rego; significat proprie Tortuosum vel inclinatum dirigere. Plin. lib. 7. cap. 20. Crotoniatam Milonem athletam, quum constitisset, nemo vestigio educebat: malum tenenti nemo digitum corrigebat.
Corrigere, per translationem, pro Emendare. Ter. Adelph. 4. 7. 23. V. **Corrector**.
Aliquem corrigere potius, quam leviter inflectere. Cic. pro Muren. 60.
Corrigere & coercere præsentia exercitus defectores. Cic. 10. Fam. 15.
Corrigere & Depravare, opponit Cic. 1. de Fin. 17. Ut ea quæ corrigere vult, mihi quidem depravare videatur.
Corrigere atque Emendare. Cic. 1. Acad. 13.
Corrigi non posse neque doceri ab aliquo. Cic. de Clar. Orat. 310.
Perspicere, corrigere, tum denique edere epistolas. Cic. 16. Att. 5.
Corrigere aliquem. Ter. And. 3. 4. 17. Corrigere mihi gnatum porro enitere.
Corrigere aliquem ad frugem. Plaut. Trin. 1. 2. 81.
Quin eum restituis? quin ad frugem corrigis?
Diligentia alicujus quod minus sapienter ab alio provisum est, corrigere. Cic. 1. Q. frat. 1.
Librum corrigere. V. **Liber**.
Mendum litura corrigere. Cic. 4. Verr. 104.

Mores

Mores civitatis. Cic. 3. de Legib. 30.
Noſmetipſos quaſi reprehendentes. Cic. in Orat. 135.
Orationem aliquam. Cic. 15. Att. 1.
Peccatum alicujus. Ovid. 20. Epiſt. 114.
Sententiam alicujus. Cic. 8. Philipp. 32.
Se ipſe correxit Iſocrates. Cic. in Orat. 76.
Tarditatem curſu. Cic. 2. Q. frat. 15. Curſu corrigam tarditatem cum equis, tum velis.
Vina corrigere. Plin. lib. 15. cap. 29. Præcipua vi ad corrigenda vina.
Vitium legis, non judicum ſententiam. Cic. pro Sull. 63.
Vota ſua. Ovid. 2. Met. 89.
Ambitioſe aliquid. Cic. 15. Att. 11.
Faciliime corriguntur in diſcendo, quorum vitia imitantur emendandi cauſa magiſtri. Cic. 1. Off. 146.

Corrĭgor, [διορθοῦμαι] gi. paſſ. Ter. And. 3. 3. 37.
At ſi corrigatur, quot commoditates vide.

Correctus, a, um. Partic. [διορθωθεὶς] Cic. 1. Acad. 13. Certe enim recentiſſima quæque ſunt correcta & emendata maxime.
Laudatio correcta. Cic. 13. Att. 48. Laudationem Porciæ tibi miſi correctam.

Correctio, ōnis. f. [διόρθωσις, κατόρθωσις] Cic. 4. de Fin. 21. Hæc videlicet eſt correctio philoſophiæ veteris & emendatio, &c.
Adhibere correctionem. Cic. 3. Off. 7.
Correctio, Figura eſt apud Rhetores. Auct. ad Heren. lib. 4. 36. Correctio eſt, quæ tollit id quod dictum eſt, & pro eo id, quod magis idoneum videtur, reponit: hoc pacto, Quod ſi iſte ſuos hoſpites rogaſſet, immo innuiſſet modo, hoc facile perfici poſſet. Item, Nam poſtquam iſti vicerunt, atque adeo victi ſunt, eam quomodo victoriam appellem, quæ victoribus plus calamitatis, quam boni dederit?

Corrector, ōris. m. [διορθωτὴς] Ter. Adel. 4. 7. 24.
Illud quod cecidit forte, id arte ut corrigas.
D. Corrector? Ironia eſt.
Corrector atque emendator. Cic. pro Corn. Balb. 20.
Invidiæ &c. Hor. 2. Epiſt. 1. 129.
Aſperitatis, & invidiæ corrector, & iræ.
Correctores, pro Rectoribus & gubernatoribus, apud Hermog. in l. de omnibus. D. de offic. præſid. Videntur fuiſſe antiquiſſimi, ſiquidem in veteribus inſcriptionibus ſæpe apparent. V. Gruter. p. 279. n. 4. CORRECTOR ITALIAE; & ſæpe alibi.

Correctūra, æ. f. Ipſum officium correctoris. Auſon. Parent. 24. 11.
Nam correcturæ tibi Tarraco Ibera tribunal
Præbuit, affectans eſſe clienta tibi.
In Italia, Lucania provincia Correctura vocatur ab Aur. Vict. Cæſ. cap. 35. 5. In triumphum ductus, Lucaniæ correcturam, filioque veniam &c. cooptavit. de Tetrico. Ubi Shott. V.
A corrigendis & in priſtinum decorem reſtituendis Provinciis, ductum hunc honoris titulum docere nos poſſit, quod apud Rufin. 18. 4. legitur, Senatus ex decreto Germanicum mittit cuncta Syriæ negotia correcturum. Barth. Adverſ. 59. 14. Hæc ex Pitiſc. Lex. ubi plura V.

Corrĭpio, ripui, reptum, [ἐπιλαμβάνομαι] ĕre. ex Con & Rapio; ſignificat Rapere, ſive Raptim capere. Virg. 1. Æn. 192.
Conſtitit hic, arcumque manu, celereſque ſagittas
Corripuit.
Corripere aliquem in nervum. Plaut. Rud. 3. 6. 34.
Corripere morſu. Plin. lib. 10. cap. 40.
Haſtam vi. Virg. 12. Æn. 93.
Hominem corripi, ac ſuſpendi juſſit. Cic. 5. Verr. 56.
Locum. Valer. 4. Argon. 654.
Horror extremus corripit lumina; De eo qui moritur. Valer. 6. Argon. 277.
Manu aliquid. Virg. 1. Æn. 192.
Membra corripere. i. e. Contrahere. Lucret. 5. 1222.
Corripiunt divûm perculſi membra timore.
Morbi ſingula corpora corripiunt. Virg. 3. Georg. 472.
Corripi aliquo dolore. Plin. 1. Epiſt. 12. Sic, Corripi comitiali vitio & dolore podagræ. Plin. lib. 20. cap. 17.
Amore correptus. Ovid. 3. Faſt. 681.
Cupidine correpta fratris. Ovid. 9. Met. 733.
Flamma. Liv. 28. 23. Correpti alii flamma ſunt. alii ambuſti afflatu vaporis.
Imagine formæ viſæ correptus, Amore captus. Ovid. 3. Met. 416.
Morbis corripi. Celſ. lib. 6. cap. 18. §. 9. Ideoque curati quidam, quum ſanguis exitum non haberet, inclinata in præcordia ac viſcera materia, ſubitis & graviſſimis morbis correpti ſunt.
Corripere celeritatem indicat in motu, ut
Corripere ſeſe intro. Ter. Hec. 3. 3. 5.
Nam modo me intro ut corripui timidus, &c. i. e. Raptim ingreſſus ſum, inquit Donatus.
Corripere ſe repente. Plaut. Merc. 3. 4. 76.
Corripere ſeſe ad aliquem. Ter. Hec. 4. 1. 3.
Ita corripuit derepente tacitus ſeſe ad filiam. i. e. Raptim intulit, ut ait Donatus.
Campum certamine bijugo. Virg. 5. Æn. 144. De equis.
E ſomno, vel ſtratis corpus. Virg. 4. Æn. 572.
Curſum. Liv. 26.
Gradum corripere, Accelerare, & gradum raptim facere & carpere. Hor. 1. Carm. 3. 33.
Moras. Ovid. 9. Met. 282. — faveant tibi numina ſaltem,
Corripiantque moras, &c. h. e. Feſtinent tibi parturienti auxiliari: vel, Omnia auferant partûs impedimenta, ſive quicquid partum remorari poteſt.
Spatium. Virg. 5. Æn. 316. Ubi Servius; Corripiunt ſpatia, i. e. Raptim eunt: ut 6. Æn. 364.
— & pariter greſſi per opaca viarum,
Corripiunt ſpatium medium. i. e. Raptim peragunt.
Viam corripere. Virg. 1. Æn. 422.
Corripuere viam interea, qua ſemita monſtrat. Ubi Servius; Officium eundi celeriter arripuerunt: neque enim via corripitur. Hactenus Servius. Metaphorica loquutio: quia qui feſtinant, videntur raptim legere iter quod faciunt. Utitur & Plin. 4. Epiſt. 1. extr. Subſiſtemus fortaſſe & ſequenti die: ſed tanto magis viam ipſam corripiemus.

Litteræ vel Syllabæ corripi dicuntur, cum Breves ſunt. Quintil. 1. 6.
Corripere, [παιδεύειν] pro Reprehendere. Corripimus vero magis verbis, quam verberibus. Plin. 3. Epiſt. 5. ad Macrum, Repeto me correptum ab eo, cur ambularem.
Animum dolentem corripere. Lucan. lib. 7. 191.
Corripere carmina. Martial. lib. 11. 9.
Peccata alicujus corripere. Ovid. 2. de Pont. 6. 5.
Clamoribus judices corripere. Cic. 8. Fam. 2.
Verbis corripere aliquem. Ovid. 19. Epiſt. 22.
Voce magiſtri correptus. Hor. 2. Serm. 3. 257.
Corripere, pro Caſtigare. Suet. Aug. cap. 53. pr. Quum ſpectante eo ludos, pronuntiatum eſſet a mimo, O dominum æquum & bonum, & univerſi quaſi de ipſo dictum exſultantes comprobaſſent, ſtatim manu vultuque indecoras adulationes repreſſit, & inſequenti die graviſſimo corripuit edicto, &c.

Correptus, a, um. Partic. [ἐπιληφθεὶς] Cic. Anteq. iret in exil. 17. Ego repente vi Tribunitia correptus, non modo loquendi libere in judicio, ſed ne conſiſtendi quidem in civitate, habeo poteſtatem.
Correptum manibus tenere. Virg. 4. Georg. 405.

Correpte, Adv. cui Producte opponitur apud Grammaticos. Chariſ. lib. 1. Tergum, dorſum eſt: & declinatur ſic, hoc tergum, tergi, tergo, pluraliter hæc terga, horum tergorum producte. Tergus autem pellis, hujus tergoris facit, pluraliter tergora, & genitivo tergorum, correpte. Idem lib. 2. Tertiæ conjugationis verba indicativi modi, temporis præſentis, perſona ſecunda, is, litteris interdum producte, interdum correpte terminantur. Correpte, ut lego, legis: producte, ut audio, audis. Gell. 2. 17. Correpte pronunciari.
Compar. Ovid. 4. de Pont. 12. 13. — quæ nunc correptius exit.

Correptio, ōnis. f. Apprehenſio. ut, Correptio manus. Gell. 20. 10.
Reprehenſio. Tertull. de Pudic. cap. 14. Correptione retundi. i. e. Reprehendi.
Correptio, Abbreviatio. Vitruv. 9. 9. Correptiones aut creſcentiæ dierum.
Correptio vocalium. Auguſt. de Doctr. Chriſt. 4. 10. V. Quintil. 9. 3. & 7. 9.

Correptor, ōris. m. [παιδευτὴς] Senec. 2. de Ira 10. Placidus itaque ſapiens, & æquus erroribus, non hoſtis, ſed correptor peccantium.

Corrivāles, m. pl. [ἀντερασταὶ] Qui eandem amicam habent: vel Quod ad eundem rivum accedere videantur: vel quod invicem contendant, ut fere qui ex eodem rivo hauſtum petunt. Perott. V. Rivalis. Quintil. 14. Declamat. extr. Sic patior miſer illas lupanarium inſultationes, illa corrivalium maledicta, convicia. Sed dubia lectio eſt.

Corrīvo, [συνοχετεύομαι] āre. Rivum ducere, ſeu facere. Plin. lib. 6. cap. 14. Anguſtias impedit corrivatus ſalis e cautibus liquor. h. e. Permultis veluti rivis fluens ſal liquidus. Idem lib. 31. cap. 4. Plerumque vero damnoſi torrentes corrivantur detracta collibus ſilva, continere nimbos, ac digerere conſueta.

Corrivātio, ōnis. f. [συνοχέτευσις] Plin. lib. 31. cap. 3. Salix enim erratica, & alnus, aut vitex, aut hedera, ſponte proveniunt, & corrivatione aquæ pluviæ in locum humiliorem e ſuperioribus defluentis, augurio fallaci.

Corrōbŏro, [κρατύνω, κραταιόω] āre. Robuſtum & fortem reddere. Suet. in Galba, cap. 6. Veteranum ac tironem militem opere aſſiduo corroboravit.
Se corroborare, & virum inter viros eſſe. Cic. pro Cœl. 11.
Corroborare ſtomachum. Plin. lib. 20. cap. 20. Stomachum in acetariis ſumpta corroborat.
Se corroborat vox. Cic. pro Sext. 10. Ut jam virilis tua vox poſſit aliquid ſignificare inimicis noſtris, quidnam quum ſe corroboraverit, effectura eſſe videatur.
Corroborare conjurationem naſcentem, per translationem. Cic. 1. in Catil. 30. Qui ſpem Catilinæ mollibus ſententiis aluerunt, conjurationemque naſcentem non credendo corroboraverunt.
Manabat illud malum urbanum, & ita corroborabatur quotidie. Cic. 12. Fam. 1.

Corroborātus, a, um. Partic. [κρατυνθεὶς] Cic. pro Cœl. 41. Multarum rerum jucundiſſimarum varietatem dedit, qua non modo hæc ætas, ſed etiam jam corroborata caperetur. V. Robustus.
Corroboratis jam confirmatiſque & ingeniis & ætatibus, judicandæ ſunt amicitiæ. Cic. de Amicit. 76.
Vetuſtate corroborata hominis ſceleratiſſimi audacia. Cic. pro Milon. 32.
Virtus Lacedæmoniorum non ſolum natura corroborata, verum etiam diſciplina. Cic. pro Flacc. 62.

Corroborāmentum, i. n. Lactant. 3. 12. Labores & miſeriæ ſunt exercitia & corroboramenta virtutis.

Corrōdo, ſi, ſum, [διαβιβρώσκω] ĕre. Simul rodere. Cic. 2. de Divin. 59. Nos autem ita leves atque inconſiderati ſumus, ut ſi mures corroſerint aliquid, quorum eſt opus hoc unum, monſtrum putemus.
Corroſæ inſulæ. Varro 3. de R. R. cap. 17. Quum eodem tempore inſulas Ludinorum ibi corroſas vidiſſes. [Sed felici conjectura ex Mſſ. veſtigiis Choreuſas legendum docuit Scalig. quia Græcis χορεύουσαι, Plinio Saltuares vocentur. Malim ipſa Græca voce Choreuuſas. Nec ita pœnitet me alterius conjecturæ, ut proferre pudeat, an nimirum Choreoſas a Chorea, ſaltatrices illas inſulas Varro appellaverit?
Oſſa corroſa. Juvenal. 15. Sat. 80. Corroſis oſſibus edit Victrix turba.

Corrōsio, ōnis. f. Vox apud Medicos.

Corrōsīvus, a, um. Sen. Nat. Quæſt. 7. 26. Corroſiva medicamenta.

Corrŏgo, [ἐρανίζω] āre. Idem quod Rogare a multis, precibus addere, aſciſcere. Cic. 3. Philipp. 20. Convenerunt corrogati, & quidam ampli homines. Liv. 33. 48. Magiſtros navium, mercatoreſque invitari juſſit, & vela cum antennis ex navibus corrogari, ut umbra cœnantibus in litore fieret. i. e. Colligi.
Corrogare nummos de nepotum bonis. i. e. Colligere & congregare, & quaſi Corradere. Cic. 5. Verr. 184.
Vaſa, veſtimenta corrogare. Auct. ad Herenn. lib. 4. 64.
Corrogati auditores dicuntur, quos ambitione recitator ſibi conciliat. Quintil. lib. 10. cap. 9.
Corrogata ad neceſſarios uſus pecunia. Cæſ. 3. Bell. Civil. 102.

Corrŏtundo, [συστρέφω] āre. Senec. lib. 4. Natur. Quæſt. 3. Præterea poteſt etiam, ſi non fuerit grando, talis quum defertur, corrotundari. conf. Petron. cap. 39.

Cor-

CORRŪDA, æ. f. [ὀρμίνος ἄγριος] Silveſtris aſparagus vocatur. Columel. lib. 10. 376.
Prodit & aſparagi corruda ſimillima filo. Varro 1. de R. R. cap. 23. Sicut umbroſis locis alia feras, ut corruda, quod ita petit aſparagus. Plin. lib. 20. cap. 10. Silveſtrem aſparagum aliqui corrudam, aliqui Libycum vocant, Attici hormenum. Hard. hic & Aliqui corrudam non agnoſcit. V. Plin. 9. 8. Columel. lib. 11. cap. 3.
CORRŪGO, [ῥυτιδόω] āre. In rugas contrahere. ut, Corrugare frontem, apud Plautum, quod ſolent qui ſunt triſtes.
Nares. Hor. 1. Epiſt. 5. 22. — ne turpe toral, ne ſordida mappa
Corruget nares.
Corrugatum acinum. Columel. lib. 12. cap. 39. Ubi ſatis corrugata erunt acina, demito, & ſine ſcipionibus in dolium conjicito, &c.
CORRUGUS, [συνοχέτευσις] quid ſignificet, declarat Plinius his verbis lib. 33. cap. 4. Alius par labor, ac vel majoris impendii, flumina ad lavandam hanc ruinam jugis montium ducere obiter a centeſimo plerumque lapide: corrugos vocant, a corrivatione credo.
CORRUMPO, rūpi, ruptum, [φθείρω, διαφθείρω, σήπω] ĕre. Vitiare: tam ad animum, quam ad corpus refertur. Plin. lib. 13. cap. 22. Quæ nec aqua, ne igni poſſet corrumpi.
Corrumpere & interlinere tabulas publicas. Cic. 4. Verr. 104.
Corrumpere & depravare. Cic. pro Muren. 27.
Deliniri & corrumpi blanditiis præſentium voluptatum. Cic. 1. de Fin. 33.
Corrumpere aliquem. Paulus in l. ut tantum. §. ſi ſervus. D. de ſervo corrupto, Perinde atque ſi proprius meus ſervus corrupiſſet conſervum.
Corrumpere aliquem largitionibus, pecunia, pretio. Cic. 2. Off. 53. Et pro Cæcin. 72.
Pollicitis aliquem. Ovid. 1. de Arte Am. 355.
Solicitare verbis, ſpe præmiiſque corrumpere aliquem. Cic. pro Deiot. 32.
Corrumpere aliquem ex optimo. Plaut. Moſtel. 1. 1. 79.
— nam eccum herilem filium
Video corruptum hic ex adoleſcente optimo.
Animum & mores alicujus. Cic. 3. de Legib.
Aqua concluſa facile corrumpitur. Cic. 2. de Nat. Deor. 20.
Artus teneros corrumpere febribus. Ovid. 20. Epiſt. 117.
Chirographa debitorum corrumpere. Ulpian. in l. Neratius. D. de ſervo corrupto, Servo perſuaſi, ut chirographa debitorum corrumpat, videlicet tenebor.
Conſilium publicum corrumpere. Salluſt. in Oratione quam habuit in Senatu.
Corpus corrumpunt otia. Ovid. 1. de Pont. 5. 5.
Curam comitum corrumpere, Subaudi Pretio. Ovid. 6. Met. 461.
Emptorem corrumpere arte vafra. Martial. lib. 12. 67. i. e. Allicere.
Fontes, Pabulum. Salluſt. in Jugurth. cap. 55. extr. Qua venturum hoſtem audierat, pabulum & aquarum fontes, quorum penuria erat, corrumpere.
Fructum. Africanus in l. & hæc. §. quum fundum. D. locati, Tu quum annus tuus exiturus eſſet, conſulto fructum inſequentis anni corrupiſti.
Igni corrumpere. Salluſt. Jugurth. 76. extr. Ibi vino & epulis onerati, illaque & domum & ſemet igni corrumpunt.
Litteras publicas. Cic. 4. Verr. 90. Aiunt ab eo litteras publicas eſſe corruptas.
Manus corrumpit catena. Propert. lib. 3. 15. 20.
Mentes. Ovid. 2. Triſt. 301.
Omnia perverſas poſſunt corrumpere mentes.
Ocellos lacrymis. Ovid. 3. Amor. 6. 57.
Oculos. Plaut. Merc. 3. 1. 3.
Ne plora, nimium ſtulte facis, oculos corrumpis taleis.
Opinionibus pravis corrumpi. Cic. in Partit. 91.
Opportunitates. Salluſt. in Catil. 43. Cethegus ſemper querebatur de ignavia ſociorum, illos dubitando, & dies prolatando magnas opportunitates corrumpere.
Piſces corrumpuntur. Ter. Adel. 3. 3. 66. — piſces ex ſententia
Nactus ſum, hi mihi ne corrumpantur cautio eſt.
Rem familiarem. Salluſt. in Jugurth. Quia diuturnitate belli res familiares corruperant.
Seipſum corrumpere. Plaut. Merc. 3. 2. 1.
Servum hæreditarium corrumpere. Ulpian. in l. hæc actio. §. ſed & ſi quis. D. de ſervo corrupto, Sed & ſi quis ſervum hæreditarium corruperit, hac actione tenebitur.
Situ corrumpi. Plaut. Curc. 5. 2. 3.
Spem corrumpere fraude. Ovid. 21. Epiſt. 127.
Stipulatio corrumpitur. l. 2. D. de ſervit. leg.
Vitio corrumpi. Lucret. lib. 6. 17.
Ungues corrumpere dentibus, Rodere. Propert. lib. 2. 4. 3.
Corrumpere, abſolute & ſine adjecto, pro Mœchari, & adulterum eſſe. Martial. lib. 12. 63.
Ferrem, ſi faceret bonus Poeta,
Cui poſſem dare mutuos honores:
Corrumpit ſine talione, cælebs, &c. [Corrumpit, qui Mœcham facit ex caſta, aut Virginem vitiat.
Corruptum navigium apud Suet. Ner. 34. id eſt Fractum, ut ante locutus erat. Sic Gr. διαφθείρειν, id eſt Corrumpere, itidem pro Frangere. H. St.
CORRUPTUS, a, um. [διεφθαρμένος] Partic. ut, Corruptum judicium. Cic. pro Cluent.
Corruptus & perditus. Cic. 2. in Catil. 7.
Corrupta ſum atque abſumpta. Plaut. Amph. 5. 1. 6.
Corruptus & ab hominibus nequam inductus adoleſcentulus. Cic. pro Roſc. Amer. 39.
Ætas corruptior. Lucan. lib. 10. 111.
Animus corruptus. Cic. 4. Fam. 4.
Boves corrupti, i. e. Macilenti. Plaut. Amph. 5. 1. 6.
Ceres corrupta undis. Virg. 1. Æn. 181. Ceres, Frumentum.
Civitas in barbarum corrupta Tacit. 6. Ann. 42. De Seleucia.
Conſuetudinem vitioſam & corruptam, pura & incorrupta conſuetudine emendare. Cic. de Clar. Orat. 261. De Conſuetudine loquendi.
Corporis corrupti humor ater. Lucret. lib. 3. 502.
Equi corrupti macie. Cæſ. 3. Bell. Civil. 59.
Filius & filia corrupti. Paulus in l. ut tantum. D. de ſervo corrupto, De filio filiave familias corruptis huic edicto locus non eſt.
Nihil corruptum in eloquendo, obſcurumque ſit. Quintil. lib. 6. cap. 5.
Ingenio corruptus ac tumidus. Quintil. lib. 2. cap. 8.
Iter factum corruptius imbri. Hor. 1. Serm. 5. 95.
Judicia corrupta & contaminata paucorum vitio ac turpitudine. Cic. 1. Verr. 70.
Judex corruptus. Hor. 2. Serm. 2. 9.
Populus Romanus largitionibus corruptus eſt, ut ſeſe ac fortunas ſuas venales habeat. Salluſt. in Cic. 1.
Littera Græca corrupta ſono Latino. Ovid. 5. Faſt. 195.
Mores corrupti depravatique admiratione divitiarum. Cic. 2. Off. 71.
Os, ſermoque corruptus in peregrinum ſonum. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Sanguis. Lucret. lib. 6. 1201.
Sæcula. Claud. 2. in Eutrop. 113.
Senatus. Cic. pro Rabir. Poſth. 5.
Segetes herbis corruptæ. Ulpian. in l. ex conducto. §. 1. D. locat.
Servus corruptus. Ulpian. in l. ſi quis ſervum. D. de ſervo corrupt.
Tractus cæli, Peſtilens. Virg. 3. Æn. 138.
Victoria toties. Tacit. 4. Hiſt. 35.
Virgo, Vitiata. Ovid. 3. Amor. 8. 30.
Voluptas dolore. Hor. 1. Serm. 2. 39.
Corruptus; aliter, & novo more uſurpatum a Salluſtio in Jugurtha. Sic enim inquit in oratione Lepidi §. 20. Ne, alius alium principem exſpectantes, ante capiamini, non opibus ejus, quæ futiles & corruptæ ſunt, ſed veſtra ſocordia, quam captum iri licet. Corruptæ, i. e. ut ita dicam, Corruptibiles, & quæ corrumpi facile poſſunt. Turnebus. [Ego putem, Corruptas pro Attritis ac Debilitatis dixiſſe.
CORRŪPTE, Adv. [διεφθαρμένως] Cic. 1. de Finib. 71. De quibus neque depravate judicant, neque corrupte.
Compar. Sen. Controv. 9. Divitias deſcribere volo, & multo minus facunde & corruptius quam Fabianus.
Superl. ut, Corruptiſſime judicare. Aſcon. in procem. Act. Verr. p. 48.
CORRUPTIO, ōnis. f. [διαφθορά] Cic. 4. Tuſc. 29. Morbum appellant totius corporis corruptionem.
CORRUPTOR, ōris. m. [διαφθορεύς] Qui corrumpit. ut, Corruptor juventutis. Cic. 2. in Catil. 7. Et Ulpian. in l. ſi quis ſervum. in fin. D. de ſervo corrupto.
Corruptor & adulter. Cic. 5. Verr. 4. Quid differant V. in ipſo verbo.
Animoſus corruptor. Tacit. 1. Hiſt. 24.
Nurus corruptor avaræ. Juven. 1. Sat. 77.
Tribus venditor & corruptor & ſequeſter. Cic. pro Planc. 38.
Veſtalium corruptores. Suet. Domit. cap. 8.
CORRUPTRIX, īcis. f. [διαφθορεῖς] Cic. 1. Q. frat. 1. Tam depravatis moribus, tam corruptrice provincia.
Morum corruptrix licentia. Ammian. 25. 10.
CORRUPTĒLA, æ. f. [φθορά] Quod corrumpit & contaminat. Cic. 2. Off. 53. Melius etiam, quod largitionem, corruptelam dixit eſſe.
Pro Corruptore. Ter. Adel. 5. 3. 7.
— eccum adeſt
Communis corruptela noſtrûm liberûm.
Dulcedine corruptelaque depravari. Cic. 2. de Legib. 38.
Conſuetudinis malæ corruptela. Cic. 1. de Legib. 33.
Judicii corruptelam moliri. Cic. in Parad. 6.
Mulierum corruptelæ. Cic. 4. Verr. 134.
CORRUPTĪBĬLIS, e. Adj. Arnob. 2. p. 68. Plato deos dicit & mundum corruptibiles eſſe natura.
Compar. ut, Pulchritudines corruptibiliores. Auguſt. de Vera Relig. cap. 41. pr.
CORRUPTIBILĬTAS, ātis. f. Tertull. adv. Marc. 2. 16. Subſtantiæ humanæ corruptibilitas.
CORRUPTĪVUS, a, um. Adj. Idem quod Corruptibilis. Tertull. de Reſur. Carn. cap. 51. Oportet corruptivum iſtud induere incorruptionem, &c.
CORRUPTŌRIUS, a, um. Idem. ut, Corruptoria conditio. Tertull. adv. Marc. 2. 16.
Senſus corruptorii. Idem l. c.
CORRUO, rui, rŭtum, [καταπίπτω] ĕre. Idem quod Ruere, ſive Simul ruere. Liv. 1. 25. Duo Romani ſuper alium alius, vulneratis tribus Albanis, exſpirantes corruerunt. Cic. 2. Q. frat. 9. Et ille pæne timore, ego riſu corrui.
Arbor corruit. Ovid. 8. Met. 776.
Equus. Sil. lib. 17. 137.
Oppida. Cic. 1. de Divin. 78.
Rogus igne corruit. Ovid. 13. Met. 601.
Saucius enſe. Propert. lib. 2. 8. 22.
Tabernæ mihi duæ corruerunt, reliquæ rimas agunt. Cic. 14. Att. 9.
Urbs tota Lacedæmoniorum. Cic. 1. de Divin. 112.
Frangi & corruere. Cic. 3. de Orat. 7. O fallacem hominum ſpem, fragilemque fortunam, & inanes noſtras contentiones, quæ in medio ſpatio ſæpe franguntur & corruunt, &c.
Corruere, pro Labi & errare. Cic. de Senect. 64. Nec tanquam inexercitati hiſtriones in extremo actu corruiſſe.
Corruiſſe opes dicuntur, Quæ corruptæ ſunt. Cic. 1. Off. 84.
Corruere, Conjicere, congerere. Varro de L. L. 4. 31. extr. Corbes, ab eo quod ſpicas aliudve quid corruebant. i. e. Eo conjiciebant. Turnebus. Al. Conruebant.
Corruere, pro Penitus proruere & disjicere, collabefactare, collabefacere. Lucret. 5. 369.
Corruere hanc rerum violento turbine ſummam.
Corruere aliquem. Catull. ad Mallium, 69. 52.
Nam mihi quam dederit duplex Amathuntia curam,
Scitis, & in quo me corruerit genere. V. Molem mentis corruere, in MENS.
CORS, cortis. V. CHORS.
CORSA, æ. f. eſt Tempus, pars capitis, quam κόρσην Græci vocant. A capite humano transfertur ad mechanica; eſtque Prima antepagmenti in oſtiis faſcia. Vitruv. 4. 6. Harum trium prima corſa fiat cum aſtragalo, &c. V. ibi Salmaſ. & Baldi Lex. Vitruv. p. 50.
CORSEÆ, [Κορσεία Stephano] Inſulæ ſunt Ioniæ adjacentes, e regione Sami. Plin. lib. 5. cap. 31. Ioniæ ora Ægæas & Corſeas habet.
CORSI, orum. m. pl. [Κόρσοι] Populi Sardiniæ, quorum meminit Plin. lib. 3. cap. 7.
CORSĬCA, æ. f. [Κύρνος, Κορσική] (inquit Plin. lib. 3. cap. 6.) Inſula in

in mari Ligustico, quam Græci Cyrnon appellavere, sed Tusco propior, a Septentrione in Meridiem projecta, &c. Juven. 5. Sat. 91.

Mulus erit domino, quem misit Corsica, vel quem
Taurominitanæ rupes. Notissima est vino præstante, durante etiamnum nomine: inter quam, & magis Meridianam Sardiniam angustum mare interfluit. De qua sic Ptolemæus lib. 3. cap. 2. Cingitur ab Occasu quidem & Septentrionibus mari Ligustico: ab Ortu autem Tyrrheno mari, a Meridie pelago quod inter ipsam & Sardiniam interjacet. Scribit Strabo Corsicam maligne coli, asperam, & plurimis in partibus inaccessibilem, adeo, ut qui ejus montes habitant, ex latrociniis vitam degant, immanitateque feras ipsas superent. Hinc factum esse dicit, ut quum Romani Imperatores in eos irruant, magnum servorum gregem captum advehant. Corsicæ forma apud Ptolemæum 6. Europæ tabula depingitur. Athenæus tradit Corsicæ incolas ideo longævos esse, quod mellis cibo quo plurimum abundant, utantur assidue. Quod mirum videri potest, quum ejus insulæ mel, ob taxi copiam, venenatum sit, ut est testis Ovid. 1. Amor. 12. 10.

Melle sub infami Corsica misit apis. Præterea Servius grammaticus Corsicana mella esse amara esse scribit, in Virg. 4. Georg. 101.
Corsicam hinc nomen habere volunt, quod montibus, tanquam capitum verticibus, abundet. Græci enim κόρσας, ut lib. 2. S. 40. tradit Pollux, tempora, capitis partem, nominant. Stephanus vero dictam tradit a Corsi ancilla, boum custode. Id autem hac ratione contigisse scribunt. Quum Corsa quædam nomine, patria Ligur, juxta maris litus boves pasceret, & ex eo armento taurus unus mare transnare sæpius consuevisset: postque aliquot dies ad reliquum armentum aucto jam corpore rediisset: cupida Corsa noscendi quo taurus pergeret, simulque incognita sibi pabula quibus is usus fuerat scire cupiens, navicula eum ipsum taurum a ceteris digredientem prosequuta est. Insula quæ qualisque foret, Liguribus rediens aperit. qui conscensis navibus, in eam insulam navigarunt. Cujus fertilitatem quum explorassent, transmissis cultoribus insulam coluerunt, eamque ex Corsæ auctoris & ducis nomine Corsicam appellarunt. V. Eustath. ad Dionys. Perieg. v. 458. Isidor. Orig. 14. 6. Corsicæ præter alios meminit Diodorus lib. 6. cap. 4. Solin. cap. 9.

Corsĭcus, a, um. Adj. [Κυρναῖος] ut,
Apis Corsica. Ovid. 1. Amor. 12. 10.
Cera Corsica. Plin. lib. 21. cap. 14.
Mare Corsicum. Sen. Octav. 7.
Thyma Corsica, i. e. Amara. Martial. lib. 11. 43.
Et thyma Cecropiæ Corsica ponis api?

Corsoīdes, is. m. [Κορσοΐδης] Lapis canitiei hominis similis. Plin. lib. 37. cap. 10.

Cortex, ĭcis. m. & f. [φλοιὸς, κέλυφος, λέπος] veluti Corium & operculum, ac crusta quædam præcipue arborum & plantarum, qua veluti cute conteguntur & communiuntur adversus aeris externi injurias. Virg. 7. Æn. 742.
— raptus de subere cortex. Idem 6. Ecl. 63.
Tum Phaethontiadas musco circumdat amaræ Corticis.
Denudat foliis ramos & cortice truncos. Cic. in Arato 119.
Obducuntur libro aut cortice trunci, quo sint a frigoribus, & caloribus tutiores. Cic. 2. de Nat. Deor. 120.
Cavati cortices. Virg. 2. Georg. 387.
Derepto cortice nuda ligna. Ovid. de Nuce 38.
Derepto cortice cedrus. Ovid. 1. Amor. 14. 12. Al. Derepta.
Discussus cortex. Ovid. 8. Met. 762.
Sectus. Ovid. 9. Met. 658.
Scissus. Ovid. 14. Met. 630. Sed Heinsius ibi legit ex pluribus MSS. Fissa cortice.
Amara. Virg. 6. Ecl. 63.
Cavus. Virg. 2. Georg. 453.
Exilis. Claud. in Apon. 46.
Lentus. Ovid. 9. Met. 353.
Rugosus. Ovid. 5. Epist. 28.
Siccus. Ovid. 2. Fast. 649.
Viridis. Ovid. 2. de Arte Am. 649.
Levior cortice, i. e. Levis admodum & inconstans. Hor. 3. Carm. 9. 22.
Sine cortice nare. Hor. 1. Serm. 4. 120. i. e. Non egere alieno consilio: sumpta metaphora a pueris, qui ope suberis natare discunt.
Cortex, aliis tenuis, ut lauro, tiliæ: aliis crassus, ut robori: Aliis lævis, ut malo, fico. Idem scaber robori, palmæ. Omnibus in senecta rugosior. Quibusdam rumpitur sponte, ut viti: quibusdam etiam cadit, ut malo, unedoni: carnosus suberi, populo: membranaceus, ut viti, harundini: libris similis, ceraso: multiplex tunicis, ut vitibus, tiliæ, abieti: quibusdam simplex, ut fico, harundini. Plin. lib. 16. cap. 31.
Cortex, pro Corpore humano. Varro apud Non. 3. 61. Sic invitata matura anima corporeum corticem facile relinquit.

Cortĭcŭla, æ. f. [φλοιάριον] dimin. Columel. lib. 12. cap. 47. Tum resolutis corticulis eximimus eam. Et cap. 50. Postea resolutis corticulis emolliri debebunt. Utrobique loquitur de olivarum corticulis.

Corticātus, a, um. [φλοιώδης] Quod corticem habet. Columel. lib. 12. cap. 23. Pix corticata appellatur, qua utuntur ad condituras Allobroges. adde Pallad. 4. 1.

Corticeus, a, um. Adj. Ex cortice. ut, Pilæ corticeæ. Varr. R. R. 1. 40. Adde 3. 16. & Prudent. Cathem. 3. 43.

Corticōsus, a, um. Adj. [φλοιώδης] Plin. lib. 20. cap. 19. Silvestrium unum genus ceratitin vocant, nigrum, cubitali altitudine, radice crassa & corticosa. i. e. Quæ corticem plurimum habet. V. & Solin. cap. 33. (al. 20.)

Corticata, æ. f. Insula præcipui nominis in citeriore Hispania, ut refert Plin. lib. 4. cap. 20.

Cortīna, æ. f. Cretæ insulæ urbs, ut scribit Pomponius Mela, lib. 2. 7. Et Plin. lib. 4. cap. 12. a qua Cortinia tela Silius dixit lib. 2. 90. Et Cortiniam vestem, pro Venatoria Claud. lib. 2. de Rapt. Proserp. 33. posuit. Vide illic Janum Parrhasium. Sed in primis adverte apud Plinium, Pomponium, & alios, in emendatis libris legi Gortyna, & Gortynia: quæ vera est orthographia. V. f. l.

Cortinius, a, um. Adj. ut, Stabula Cortinia. Virg. 6. Ecl. 60. Sed hic quoque emendati codd. habent Gortynia.

Cortīna, æ. f. [τρίπους] Vas rotundum tres pedes habens ad coronæ similitudinem. In hoc vasis genere aqua calefieri solebat. Dicta Cortina, vel a Corio, quasi corina, quod quæ nunc ex ære, apud vetustissimos e corio bubulo fiebant: vel quod hoc vase in cortibus villaticis ad calefaciendas aquas uterentur, & ad vina decoquenda, ac reliquos villæ usus. Scalig. in Conjectaneis p. 127. a Rotunditate nomen deducit, quod instar cortis rotundum sit. Varro autem L. L. 6. 3. a Corde derivat. conf. Voss. Etym. p. 161.
Cortinam Servius accipit pro Tripode vel caverna Apollinis, unde responsa dabantur, vel quod Apollinis tripus corio Pythonis serpentis tectus sit, vel Certa illic responsa fundantur, quasi Certina. Virg. 6. Æn. 347.
— neque te Phœbi cortina fefellit. Vel, quod verius est, quia illic cor vatis tenetur, illuc enim raptæ Phœbades vaticinabantur. Quum autem hæ cortinæ Apollini Delphico antiquitus dicarentur, alio nomine Delphicæ sunt nuncupatæ. Plin. lib. 34. cap. 3. Ex ære factitavere & cortinas tripodum nomine Delphicas. quoniam donis maxime Apollinis Delphici dicabantur. Perottus hanc Servii interpretationem ridet, his verbis, Eant nunc Servius & qui eum sequuntur, Cortinamque locum, sive cavernam esse dicant, in qua oraculum dabatur, dicique vel quod, &c. Et paulo post, Nam quod apud Varronem Cortinam scriptum est a Corde dictam, manifestus librarii error est, & pro Corde, Corte scribendum.
Vocem reddidit cortina. Ovid. 15. Met. 635.
— cortinaque reddidit imo
Hanc adyto vocem. ubi Interpr. Cortinam poetæ pro Tripode usurpant, unde oracula dabantur, sive ea Mensa fuit, ut quibusdam videtur, sive alia quædam Machina, tribus pedibus seu fulcris innixa, qua conscensa, ut numine afflata, Pythias vaticinari solebat. & Sic, Virg. 3. Æn. 90.
— tremere omnia visa repente
Liminaque, laurusque Dei, totusque moveri
Mons circum, & mugire adytis cortina reclusis. V. ibi Serv. & Burm. ad Flacc. 1. 6. Giffan. Ind. Lucret. in Præstringere; & Pet. Gassend. Vita Peireskii l. 4.
Avernalis cortina Sibyllæ. Propert. 4. 1. 49.
Cortinam, metaphorice, pro Hemisphærio cæli dixit Ennius, Varrone auctore l. c. illo versu,
Corpore cæruleo cava quæ cortina receptat. Hoc de similitudine dictum cortinæ Apollinis, quæ, ut ait, nomen habuit a Corde, quod inde primæ sortes existimatæ. Turnebus. Sed versus Ennii corrupte legitur apud Varr.
Cortinæ sunt Vasa ex ære vel plumbo, in quibus pigmenta, coloresque coquuntur, quibus lanæ tinguntur, & vellera pinguntur immersa. Plin. lib. 35. cap. 6. Fit etiam apud infectores ex flore nigro, qui adhærescit æreis cortinis.
Cortinam plumbeam Cato cap. 66. accipit pro Eo vase, in quod oleum fluit e torculari, Cortinam (inquit) plumbeam in lacum ponito, quo oleum fluat.
Cortina pro Vase a nonnullis accipitur apud Plaut. in Pœn. 5. 5. 12.
Ita replebo atritate, ut atrior multa fiet,
Quam Ægyptii, aut qui cortinam ludis per circum ferunt. Suntque qui verba Plauti ad servituti mancipatos homines referant, qui turpes humillima etiam exercebant officia. V. ibi Interpr.
Cortina, pro Theatri capacitate convexa & sinuosa. Virg. in Ætna, 296.
Carmineque irriguo magni cortina theatri
Imparibus numerosa modis cadit arte regentis. Nam id de vasis (inquit Turnebus) quæ in theatro ἠχεῖα vocabantur, non tam dici crediderim, quam de tota ejus structura: quæ sic exædificata est, ut numerosæ voces ad spectatorem perveniant, quum sit musicis designationibus modificata, ut Vitruvius scribit. Hactenus Turnebus.
Cortinæ apud Recentiores auctores sunt Aulæa. Isidor. 19. 26. Cortinæ sunt aulæa, id est vela de pedibus, dictæ a coriis, &c.
Regiæ cortinæ a pueris scissæ. Ambrof. 5. Epist. 33.

Cortinŭla, æ. f. dimin. Ammian. 2. 7. Cortinulis pensilem annulum libras.

Cortināle, is. n. [τριποδεῖον] Locus in quo sunt cortinæ, hoc est vasa quibus sapa decoquitur. Columel. lib. 1. cap. 6. Cortinale ubi defrutum fiat, nec angustum nec obscurum sit, ut sine incommodo minister, qui sapam decoquet, versari possit.

Corton, [Κόρτων] Thessaliæ civitas, distans a Cranone centum circiter stadiis. Stephan. ex Strabone.

Cortōna, æ. f. [Κόρτωνα] Civitas Tusciæ, a qua Cortonenses. Dionysius vocat eam Cortoniam: & inde Cortonienses formavit. Hæc etiam Corton dicebatur. Liv. 9. 37. Itaque a Perusia & Cortona & Arretio, quæ ferme capita Hetruriæ populorum ea tempestate erant, legati pacem fœdusque ab Romanis petentes, &c. adde 22. 4.

Cortonensis, e. Adj. ut, Incolæ Cortonenses. Plin. 3. 5.
Montes Cortonenses. Liv. 22. 4.

Cortyna, V. cortina & gordyna.

Corvinus, V. corvus.

Coruncānius, i. m. [Κορουγκάνιος] Nomen gentis Ro. nobilis, sed plebejæ. Ti. Coruncanius, primus de plebe Pontifex Max. factus, teste Livio. [ubi?] Ejus meminit Cicero in oratione pro Domo sua ad Pontifices 139. & peritissimum Pontificem fuisse dicit. Is quum legatus ad Teucam Illyricorum reginam missus esset, contra jus gentium interfectus est. Coruncanios in 11. Ann. 24. apud Tacitum Claudius Imper. Camerio Italiæ municipio oriundos testatur. Cicero vero pro Planc. 20. Tusculanos fuisse satis dilucide ostendit.

Cōrus, i. m. [Ἀργέστης] Ventus (ut ait Plin. lib. 2. cap. 47.) ab occasu solstitiali flans. Zephyron & Argesten vocant. V. Gell. 2. 22. Juven. 14. Sat. 268.
Atque habitas Coro semper tollendus & Austro.
Feriens pontum Corus. Sen. Thyest. 7.
Fuscator cæli Eoi. Lucan. lib. 4. 66.
Hiberni. Virg. 5. Æn. 126.
Imbrifer. Sen. Hippol. 11.
Movens Corus æstus. Lucan. lib. 5. 599.
Ocyor nubes glomerante Coro. Sen. Hippol. 6.
Violentus. Lucan. lib. 2. 617.
Corus, alias Caurus dicitur. Virg. 3. Georg. 356.
Semper hiems, semper spirantes frigora Cauri. Gell. l. c.

Corus, Mensuræ genus, & vox Hebraica est, quæ medimnos Atticos unum & quadraginta capit, ut Josephus lib. 3. Antiquitatum scribit.

Cōrīnus, vel **Caurīnus**, a, um. Adj. Gratius in Cyneg. v. 300.
Verum ubi Caurino perstrinxit frigore vesper.

Cŏrusco, [ἀστράπτω, σελαγέω] āre. Splendere. Cic. 3. de Orat. 155. Flamma inter nubes coruscat, cælum tonitru contremit.
Flammæ coruscant apices. Stat. 12. Theb. 432.
Fulgore quodam coruscare. Virg. 4. Georg. 98.
— elucent aliæ, & fulgore coruscant. De apibus.
Ignis coruscat. Virg. 5. Æn. 64.
Pennis apes. Virg. 4. Georg. 73.
Telis facibusque. Valer. 1. Argon. 603.
Clypeus. Claud. 6. Paneg.
Coruscare mucronem, Vibrare. Sil. lib. 17. 459.
Hastam. Virg. 12. Æn. 431.
— oditque moras, hastamque coruscat.
Telum. Virg. 12. Æn. 887.

Coruscans, antis. ut, Clypeus coruscans. Claudian. de Consul. Honor. 3. 29.

Coruscātio, ōnis. f. Fulguratio. Solin. cap. 66. (Salmas. 53.) Si repente micaverit coruscatio.
Fulminea coruscatio. Mart. Capell. 5. 136.
Immanis coruscatio. Vopisc. Caro cap. 8.

Coruscāmen, ĭnis. n. Idem. Apul. de Deo Socrat. p. 43. Rapidissimo coruscamine lumen candidum intermicare.

Cŏruscus, a, um. Adj. [ἀστράπτων] Resplendens. Virg. 2. Æn. 333.
— stat ferri acies mucrone corusco
Stricta, parata neci. Ibid. 172.
Vix positum castris simulacrum, arsere coruscæ
Luminibus flammæ arrectis.
Auro coruscus. Virg. 9. Æn. 163.
Luce coruscus. Virg. 2. Æn. 470.
Exultat telis, & luce coruscus ahena.
Capitis insigne corusci. Stat. 5. Theb. 572. De serpente quodam.
Fulgura. Lucret. lib. 5. 296.
Ignis. Hor. 1. Carm. 34. 6.
Lampadibus coruscis densum funale. Ovid. 12. Met. 247.
Radii. Ovid. 1. Met. 768.
Sol. Virg. 1. Georg. 233.
Tela. Sen. OEdip. 14.
Tractus flammarum. Lucan. lib. 2. 271.
Viri ferroque auroque. Stat. 4. Theb. 175.
Vis fulminis corusca. Cic. 2. Tusc. 21.

Coruscĭfer, a, um. Mart. Capell. Corusciferi laquearia cæli.

Corusta, V. corium. H. St.

Corvus, i. m. [κόραξ] Avis nota. V. Plin. 10. 12. Cic. 1. de Nat. Deor. 135. Milvo est quoddam bellum quasi naturale cum corvis.
Corvus ex κόραξ, ut Suidas in Κορβῖνος, Κόρβος γὰρ καλοῦσι Ῥωμαῖοι τοὺς κόρακας, καὶ ἴσως ἀπὸ τοῦ κρώζειν. Dicendum fuisset Græce κρώζω. H. St.
Loquax corvus. Ovid. 2. Met. 535.
Corvus cantat ab læva. Plaut. in Aul. 4. 3. 1.
Non temere est, quod corvus cantet mihi nunc ab læva manu. Vanitas auguriorum auspicia corvorum fausta a dextra, a læva infausta jactabat. Itaque quum partes mundi ab ortu auguribus Romanis lævæ essent, Horatius scripsit, 3. Carm. 27. 11.
Oscinem corvum prece suscitabo,
Solis ab ortu. Ut scilicet iter institutum cantu suo dirimat. Ex Turnebo.
Crocitat corvus. Auctor Philomelæ v. 28.
In cruce pascere corvos, est Suspendio puniri. Hor. 1. Epist. 16. 48.
Ridetur corvus inter Ledæos olores. Martial. 1. 54. Proverb.
Exercitus corvorum. Virg. 1. Georg. 382.
Hiantem corvum deludere. Hor. 2. Serm. 5. 56. V. Adagia Erasmi.
Oscen corvus. Hor. 3. Carm. 27. 11.
Ovantes gutture. Virg. 1. Georg. 423.
Corvus, Piscis. Plin. lib. 31. cap. 11.
Corvus est etiam Machinæ genus, quo in navalibus præliis utebantur, quod describit Polyb. 1. 22. Meminit etiam Curt. 4. 2. 12. & 4. 3. 24. V. Vitruv. 10. 19. & Lex. Vitruvian. p. 32.
Stella etiam dicitur Corvus, quæ est in cauda anguis. Vitruv. 9. 7.

Corvīnus, a, um. Adj. [κοράκινος] Corvina nigredo. Apul. lib. 2. de Asin. Aur. p. 118.

Corvinus, [Κορβῖνος] Cognomento dictus est M. Valerius, ob auxilium propugnationemque corvi alitis sic dictus, cui statuam divus Augustus in foro suo statuendam curavit, in cujus capite corvi simulacrum est, rei, pugnæque monimentum. Historiam integram vide apud Gellium lib. 9. cap. 11. Apud Liv. 7. 26. Valer. 3. 2. 6. Fast. Capitol. Corvus dicitur, non Corvinus. Male Κόρβινος apud Suid. in ἀμύνειν.

Corvus, [Κόραξ] Mons est in Ætolia. Strab. lib. 9.

Corvorum Portus, [Κοράκων λιμήν] De hoc sic Strabo, Portum enim quendam in Oceani litoribus esse scribit, quem Duorum corvorum vulgo nominant, in eo quidem duos apparere corvos, dextris albicantes alis. Qui igitur ulla de re controversiam habent, illuc accedere, in sublimi loco posita tabella, utrinque seorsum in ipsa lagana collocare. Ipsas dehinc advolantes alites, partim commanducare, partim dissipare: cujus autem lagana dissipentur, illum victorem evadere. Hæc ille, ex Artemidoro, ut inquit, lib. 4.

Cŏrўbas, antis. m. [Κορύβας] Iasonis, seu Iasionis vel Iasii, & Cybeles filius, a quo Corybantes dicti sunt. Claud. 4. Conf. Hon. 148.
Non te progenitum Cybeleius ære canoro
Lustravit Corybas. Sic lib. 1. de Rapt. Proserp. 208.
Corybantes [Κορύβαντες] Cybeles sacerdotes, qui sacro correpti furore cymbala pulsabant, capitaque saltando jactantes, alios in similem rabiem agebant. Homerus βητάρμονας vocat. Hinc (inquit Strab. lib. 10.) qui capita saltando jactant, & numinis aspiratione furiisque agitantur, corybantas dicimus. Sunt qui Curetas & Corybantas, & Caberos & Idæos Dactylos eosdem esse putent. V. Schol. Lysist. Aristoph. 558. Dictos autem volunt a κορύπτειν, quod est caput saltando jactare: vel (ut Herm. in Cast. sentit) a pupillis oculorum & genis, quas Græci κόρας vocant. quippe qui quum Jovis custodes essent, non modo excubare, sed etiam apertis oculis dormire cogerentur. Inde κορυβαντιᾶν est insanire: κακοδαιμονᾶν, est malo quodam genio agi. Diodorus Corybantum scribit Iasonis, sive Iasionis & Cybeles filium fuisse, ac simul cum Dardano sacra Matris deûm in Phrygiam detulisse, eosque qui in sacrificiis ejus deæ incumbere voluerunt, de suo nomine appellasse. Alii a galea dictos volunt, quæ Græce κόρυς dicitur, quod galero quodam capita tecti insaniendo luderent. Hor. 1. Carm. 16. 8.
— non acuta
Sic geminant Corybantes æra.

Corybantia, [Κορυβάντια] Loca sunt sacris & initiationibus Corybantum dicata, quæ ea forma dicuntur, qua Psychomantia, & Necromantia. Strabo l. 10. Τό, τε Κορυβάντιον τὸ ἐν τῇ Ἀμαξιτίᾳ τῆς νῦν Ἀλεξανδρέων χώρας ἐγγὺς τοῦ Σμινθίου. Hinc restituitur locus quidam apud Plinium lib. 11. cap. 37. cujus verba sunt, Quin & patentibus dormiunt lepores, multique hominum, quos corybantia regrediunt. i. e. Quos corybantia in pristinum statum revocant, & restituunt pristinæ sanitati, quum esse sani non videantur, qui apertis dormiant, nec conniventibus oculis. Nec vero quisquam debet offendi hac voce Regredio, de qua vide Nonium. Porro corybantium sacris multos morbis liberari divinitus immissis opinio erat. In editis legitur, Quod Græci corybantian dicunt, sed nullo sensu, quum hoc verbum apud Græcos insanire, & Corybantas desiderare, hoc est Furere significet. Ex Turneb. 13. 24. Hanc conjecturam vanam & frivolam esse ostendit Salmas. p. 1086. Exerc. Plin. In Edit. Harduin. legitur Quos κορυβαντιᾶν Græci dicunt. V. Harduin. in loc.

Corybantius, a, um. Adj. [Κορυβάντιος] ut,
Æra Corybantia. Virg. 3. Æn. 111.

Cŏrybissa, æ. f. [Κορύβισσα] Civitas est in agro Scepsio, ad fluvium Heurientem, & vicum cognominem, atque etiam torrentem Æthaloenta. V. Strab. lib. 10.

Cŏrybus, i. m. [Κόρυβος] Cretæ insulæ promontorium, cujus meminit Strab. lib. 8.

Corycbon, Ioniæ promontorium, cujus meminit Plin. lib. 5. cap. 29.

Coryceum, i. n. Locus in quo coryco ludere solerent. Vitruvius ubi de palæstris: Sub dextro, coryceum, deinde proxime conisterium. In omnibus fere libris Corticeum legitur, sed vitiose. Hinc quidam Coriceum emendant, ut locus sit ubi puellæ sese exercere solitæ essent: sed Coreum potius dici deberet: alii Coureum, ut sit tonstrina. Turnebus Coryceum, vel quod idem est, Coruceum legit, ut in quo coryco luderetur: de qua exercitatione scribitur ille apud Aristotelem jocus lib. 2. Rhetoricôn, ὥσπερ φιλάμμων ζυγομαχῶν τῷ κωρύκῳ. Inde & κωρυκομαχία apud Cælium Aurelianum Tard. lib. & cap. ult. Tum volutatio, inquit, in palæstra varia, quam Græci celadiam, & quam corycomachiam vocaverunt. Exercitationem quoque coryci & pilæ memorat Galen. lib. 2. de Sanit. tuend. κώρυκος autem sacculum significat, ut pugillatorii follis ludus fere videatur. Ex Turneb. 10. 10.

Corycium, i. n. [κωρύκιον] dimin. est a κώρυκος, quod significat Peram, qua equites utuntur ad circumferendum viaticum, vel aliud quidvis, vel etiam panarium, quod & βαλλάντιον Græci appellant, vel rete capiens panem. Suidas.

Cōrўcus, i. m. [Κώρυκος] Mons est Pamphyliæ præcelsus, ac portuosus, atque ob id piratarum insidiis opportunus: quos ab eo monte Corycæos vocabant. Hi novam insidiandi rationem excogitarant. siquidem dispersi per portus Coryci montis, miscebant se negotiatoribus, ut quisque forte appulerat, subauscultantes, & quid rerum portarent, & quo navigare destinassent, denique quo tempore decrevissent solvere. Quæ simul atque cognoverant, renuntiabant piratis cum quibus societatem maritimorum latrociniorum exercebant. Atque ita per occasionem simul adorti, navigantes spoliabant. Quæ res ubi mercatoribus esset comperta, pleraque occultabant, ac dissimulabant, insidiarum metu. Sed quum ne sic quidem laterent, subodorantibus omnia Corycæis, res in proverbium abiit, Hunc Corycæus auscultavit: de Re vehementer dissimulata, deprehensa tamen. Usurpat hoc adagium M. Tullius 10. Att. Epist. ult. Itaque posthac non scribam ad te quid facturus sim, sed quid fecerim. omnes κωρυκαῖοι videntur auscultare quæ loquor. Erasm. in Chiliad.

Cōrўcos, vel **Corўcus**, i. m. [Κώρυκος] Oppidum est Ciliciæ, a quo non longe abest specus Corycius, præter alia mirabilia multa, etiam croci proventu nobilis. Meminerunt hujus Pomponius Mela, Solinus, Plinius, Strabo, alii.

Corycius, a, um. Adj. Curt. 3. 4. 10. Corycium nemus, ubi crocum gignitur.
Crocus Corycius, Cilix. Hor. 2. Serm. 4. 68.
De Corycio monte V. seq. diction.

Cōrўcĭdes, appellatæ sunt Musæ a colle, vel antro potius Corycio in Parnasso Delphis proximo, cujus meminit & Laertius in vita Pherecydis S. 118. & Apollonii Rhodii expositor l. 2. Argon. v. 713. qui nuncupatum illud aiunt a Nympha Corycia, cujus & Apollinis Lycoreus filius fuit, a quo Delphi Lycoreis (λυκωρεῖς) nuncupati sunt. Laertii verba de Pherecyde morte sunt hæc, Quidam profectum Delphos, e monte Corycio seipsum dejecisse aiunt.

Cŏrўdalis, is. f. [κορυδαλλίς] Herba est inter nothas nomenclaturas Dioscoridi ascriptas, cujus tamen meminit Galenus, eamque colicis prodesse scribit lib. 11. Simplic. medicament.

Corydalla, æ. f. Oppidum montanum in Lycia, de quo Plin. lib. 5. cap. 27.

Cŏrўdalus, i. m. [Κορυδαλός] Mons est in tractu ripaque Thriasia, haud procul a Pharmacusis insulis, a quo e tribus una Corydalia ibidem. Auctor Strabo lib. 9.

Cŏrўdălus, i. m. [κορυδαλός] Nomen est avis Servio in 2. Ecl. Virgilii pr. Sunt qui Alaudam interpretentur.

Cŏrўdon, ōnis. m. [Κορύδων] Pastor Theocrito & Virgilio. Corydoni putant nomen inditum ab ave Corydalo. V. Servium in principio 2. Eclog. Virgilii.

Cŏrўlus, i. f. [ἡρακλεωτικὴ καρύα, ποντικὴ καρύα] Arbor & fructus; a nostris Avellana dicitur. Virg. 2. Georg. 65.
Plantis eduræ coryli nascuntur. Al. Et duræ. V. mox.
Densæ coryli. Virg. 1. Ecl. 14.
Duræ. Virg. 2. Georg. 65. Duras autem dixit non ad Lignum, sed ad Fructum ipsarum referens. Servius.
Fragiles. Ovid. 10. Met. 95.

Corylētum, i. n. [τὸ τῶν καρύων φυτόν] Locus ubi coryli nascuntur. Ovid. 2. Fast. 587.
Illa modo in silvis inter coryleta jacebat, &c.

Corymbia, æ. f. Ferulæ caulis decoctus, muriaque & melle conditus. Plin. lib. 19. cap. 9. Semen ferulæ in Italia cibus est. Conditur quippe, duratque in urceis anni spatio. Duo ejus genera: caules & racemi. Corymbiam hanc vocant, Corymbosque quos condiunt. Hard. in Indice casum rectum Corymbias ponit.

Corymbion, i. n. Herba est quam Dioscorides λυχνὶδα στεφανωτικήν, hoc est Lychnidem coronariam, appellat.

Cŏrymbium, i. n. [κορύμβιον] Redimiculum est muliebrium comarum, ut crobylus virorum, scorpius puerorum intelligitur. Petronius Arbiter cap. 110. pr. Ancilla Tryphænæ Gitona in partem navis inferiorem ducit, corymbioque dominæ pueri adornat caput. V. Salmas. in Hist. Aug. p. 339. Torrent. in Suet. Calig. cap. 11. Capillamentum comam vocat appositiam, quali mulieres uti solent, Petronius arbiter Corymbion appellat. Et affert Turn. lib. 1. cap. 21. & lib. 4. cap. 19. H. St.

Cŏrymbites, æ. m. [κορυμβίτης] Tithymali species, alias πλατύφυλλος vocata, a foliorum latitudine. Pisces necat, alvum solvit radice, vel foliis, vel succo. Plin. lib. 26. cap. 8.

Cŏrymbus, i. m. [κόρυμβος] Racemus hederæ, quo coronabatur Bacchus. Tibull. 1. 7. 45.

Sed varii flores, & frons redimita corymbis. Plin. lib. 16. cap. 34. de hedera loquens, Racemis in orbem circumactis, qui vocantur corymbi. Diffusos corymbos vestit hedera. Virg. 3. Ecl. 39.

Gravidi. Ovid. 3. Met. 665.

Corymbus, est etiam Fructus chrysocomæ, sive chrysitidis herbæ. Plin. lib. 21. cap. 8. Chrysocome sive chrysitis non habet Latinam appellationem. palmi altitudine est, comantibus fulgore auri corymbis, radice nigra.

Corymbus aut Corymbum; Rostrum navis, & quodvis summum. Valer. lib. 1. Argon. 273. — Phryxi promittitur absens

Vellus, & auratis Argo reditura corymbis. [i. e. Sertis. V. Broekh. ad Propert. 4. 6. 3.

Corymbiatus, a, um. Adj. Instar corymbi. Treb. Pollio Claud. cap. 17. Discus corymbiatus argenteus. V. ibi Salmas.

Corymbĭfer, a, um. Adj. [κορυμβοφόρος] Qui corymbos sive hederæ similes racemos fert. Ovid. 1. Fast. 393.

Festa corymbiferi celebrabat Græcia Bacchi.

Cŏrynēphŏri, orum. m. [κορυνηφόροι] Milites quidam dicebantur, quos Pisistratus Atheniensis tyrannus, ad sui corporis custodiam delectos habuisse fertur, clavis instructos. Auctor Alex. Genial. lib. 6. cap. 22.

Corynēta, æ. m. [Κορυνήτης Suidæ] Latro fuit famosissimus, Vulcani filius, qui juxta Epidaurum hospites clava, quæ κορύνη Græcis dicitur, peremit. Unde & hoc nominis sibi sumpsit: prius enim Periphatum vocatum tradunt. Hunc Theseus interfecit.

Coryphæus, i. m. [Κορυφαῖον ὄρος] Mons est circa Epidaurum, Dianæ sacer. Stephan.

Coryphæus, i. m [κορυφαῖος] a κορυφὴ Vertex, est Cujusque ordinis caput & præcipuus. Cic. 1. de Nat. Deor. 59. Zenonem, quem Philo noster coryphæum appellare Epicureorum solebat, quum Athenis essem, audiebam frequenter. V. Henr. Steph. Thes. Gr.

Coryphas, Troadis oppidum, in tractu Heracleotico, ut vult Plin. lib. 5. cap. 29.

Coryphasium, i. n. [Κορυφάσιον] Regiuncula est agri Laconici, circa Pylum. Stephan. Hinc

Coryphasia, æ. f. [Κορυφασία] Minerva, appellata est a Coryphasio promontorio, in quo Pylos urbs condita fuit, ut Pausan. tradit. cap. ult. Messen. Stephanus tamen, Coryphasion regiunculam Laconicam scribit Pylo proximam. De Coryphasia Minerva sic in 4. prodit Arnob. Quid, inquit, arbitramur fore? desistetne illa Minervam se dicere, cui Coryphasiæ nomen est, vel ex Coryphæ matris signo: vel quod e vertice Jovis palmam ferens emicuit, atque armorum accincta terroribus, &c. conf. Reines. Var. Lect. 3. 2. p. 367.

Corythia, orum. n. quæ & Colycia, Ex genere muricum sunt, æque turbinata, sed multo minora, oris halitui conservando imprimis idonea. Auctor Plin. lib. 32. cap. 7. V. Hard. not.

Cŏrȳthus, i. m. [Κόρυθος] Vulgo *Cortona*, Oppidum Thusciæ, prope Aretium, in parvo colle ejusdem nominis situm, a Corytho rege ita appellatum. Virg. 9. Æn. 10.

Nec satis extremas Corythi penetravit ad urbes.

Cŏrȳtus, i. m. [γωρυτὸς] Theca sagittarum.

Leves coryti. Virg. 10. Æn. 169.

Corytique leves humeris, & letifer arcus. Hoc in loco legit Nonius Corisci, sed perperam: nonnulli Coriti: alii vero cum aspiratione in prima syllaba, Choryti, sic Aldus. Sed cum a græco γωρυτὸς derivetur, omnino scribendum est, Corytus. V. Ovid. 5. Trist. 7. 15. Sen. Hercul. fur. v. 1177. & Sil. 7. 443.

Coryza, æ. f. [κόρυζα] Corruptæ & fœtidæ naturæ defluxio, nares obturans, & vocem obtundens, quam Latini Gravedinem appellant. Celsus lib. 4. cap. 2. Gravedo nares claudit, vocem obtundit, tussim siccam movet: sub eadem salsa est saliva, sonant aures, venæ moventur in capite, turbida urina est. Hæc omnia κορύζας Hippocrates appellat, &c.

C O S

Cos, Insula. V. coos.

Cos, cōtis. f. [ἀκόνη] dicitur Saxum asperum atque abruptum: item Lapis quo cultri acuuntur. Liv. 1. 36. Atqui hoc animo agitavi, inquit, te novacula cotem discissurum. Plin. lib. 18. cap. 28. Italia aquarias cotes dedit.

Oleares cotes. V. oleum.

Fungi vice cotis. Hor. in Arte Poet. 304.

— fungar vice cotis, acutum

Reddere quæ ferrum valet exsors ipsa secandi.

Fortitudinis cos. Cic. 4. Acad. 135. Ipsam iracundiam, fortitudinis quasi cotem esse dicebant. conf. cautes.

Cōtĭcŭla, æ. f. [βάσανος] dimin. licet non servet significatum primitivi: non enim est Parva cos: sed Lapis quo fit auri vel argenti experimentum. Plin. lib. 33. cap. 8. Auri argentique mentionem comitatur lapis, quem coticulam appellant: quondam non solitus inveniri, nisi in flumine Tmolo, ut auctor est Theophrastus: nunc vero passim, quem alii Heraclium, alii Lydium vocant.

Coticula, videtur Genus esse vasis cote factum, apud Plin. lib. 31. cap. 9. Contraque suffusiones oculorum cum lacte in coticulis teritur.

Cotaria, æ. f. Locus unde eruuntur cotes. Alphenus l. Cæsar. D. de Publicanis, Cæsar quum insulæ Cretæ cotarias locaret, legem ita dixerat, Ne quis præter redemptorem post Id. Martias cotem ex insula Creta fodito, neve eximito, neve avellito. Legitur & Cotorias.

Cotiārius, i. m. Vet. Gloss. Græco Lat. ἀκονητὴς, Samiarius, cotiarius, acutiator.

Cotĭfĭco, āre. In cotaria laborare, cotem secare. Apul. de Deo Socrat. p. 46. Neque enim pro majestate Deorum cælestium fuerit, ut eorum quispiam vel Annibali &c. vel Accio Navio cotificet. [An Cotisecet?

Cōsa, æ. f. vel Cossæ, f. pl. Urbs Hetruriæ, apud Virg. 10. Æn. 168. V. cossa.

Cōsa, vel Cosas, æ. m. [Κόσας Strab.] Fluvius est in Latio, juxta urbes Ferentinum & Frusinonem præterlabens, de quo Strab. lib. 5.

Coscinus, i. m. [Κοσκινία Strab.] Oppidum Apamiæ, in conventu Alabandico, ut testatur Plin. lib. 5. cap. 29.

Cōsentia, æ. f. [Κωσεντία] Civitas est Italiæ, Bruttiorum metropolis, ut videre est apud Strab. lib. 6. Rectius scribitur Consentia. q. V.

Cosenum, i. n. Mauritaniæ flumen, juxta Getulos Autololes, ut refert Plin. lib. 5. cap. 1.

Cosmēta, æ. Græce κοσμητὴς, Latine Ornator sive ornatrix interpretatur. Ulpianus De leg. 3. l. Item legato, Item mancipia alia, puellæ fortassis, quas sibi cosmetas mulieres exornant. Legitur &, Quæ scilicet coment & exornent. Al. Comatas. Comas Cujac. Juven. 6. Sat. 476.

— periit libraria, ponunt

Cosmetæ tunicas, tarde venisse Liburnus

Dicitur, &c. [Negat tamen Scholiastes & Cosmetæ esse f. g. Eos dicit, inquit, qui ornamentis præsunt, non ornatrices. in Gloss. Græco Lat. Κοσμητὴς, Ornamentarius, Ornator. Κοσμήτρια Ornatrix. & Latino Gr. Ornatrix κοσμήτρια. apud Ulp. forte scribendum Queis sibi comas &c. vel Quas sibi cosmetrias mulieres exorant.

Cosmianum, V. cosmus.

Cosmicus, Adj. V. cosmus.

Cosmitto, pro Committo veteres dixere, teste Festo.

Cosmographia, æ. f. [κοσμογραφία] Mundi descriptio. Differt autem a Geographia, tanquam totum a parte. Geographi enim solius terræ situm describunt, præcipuasque ejus regiones fluminibus & montibus distinguunt. Cosmographi autem mundi totius tam elementaris, quam ætherii cognitionem inquirunt, terræque situm non fluviis aut montibus, sed cælestibus circulis discriminant.

Cosmographus, i. m. [κοσμογράφος] Descriptor mundi; Mess. Corvin. p. 1. Totus terrarum ambitus ab Historicis & Cosmographis trifarie dividitur.

Cosmotŏryne, [κοσμοτορύνη] Eleganti nomine Varronis Satyra quædam inscribebatur, περὶ φθορᾶς κόσμου. Ut enim cochleari, quod τορύνη Græce dicitur, omnia in olla commiscentur & confunduntur: sic eleganter mundi interitum mundi cochlear appellavit, ob perturbationem rerum in antiquum chaos tum redditurarum, & in confusionem pristinam. Turnebus 17. 21.

Cosmus, i. m. [κόσμος] Latine dicitur Ornatus, quo nomine vocatus est Mundus. Cic. de Univers. 31. Hunc varietate distinctum bene Græci κόσμον, nos lucentem mundum nominavimus. Sic Plin. lib. 2. cap. 4. V. mundus.

Cosmĭcus, a, um. [κοσμικὸς] Adj. i. e. Mundanus. Martial. lib. 7. 41.

Cosmicos esse tibi, Semproni Tucca, videris:

Cosmica Semproni tam mala quam bona sunt.

Cosmus, i. m. [Κόσμος] Unguentarius fuit optimus, a quo Cosmiana unguenta dicta sunt. Juvenalis 8. Sat. 86.

— & Cosmi mergatur aheno.

Cosmus, pro ipso unguento aliquando ponitur. Martial. lib. 11. 9.

Quod Cosmi redolent alabastra, focique deorum. Rectius immo Unguentarium ipsum intellexeris, non Unguentum.

Cosmianum, i. n. Unguentum magni pretii: sic dictum a Cosmo excellenti unguentario. Petron. fragm. p. 674. Affer nobis alabastrum cosmiani. Al. Cosmianum.

Libra cosmiani. Martial. lib. 12. 55.

Aut libram petit illa cosmiani, &c.

Cosoagus, i. m. Fluvius est navigabilis, in Gangem influens, auctore Plin. lib. 6. cap. 18.

Cosroes. V. chosroes.

Cossa, æ. f. [Κόσσα] Umbriæ oppidum, ut scribit Plin. cap. 5. libri tertii. Orbitellum hodie. vulgo *Orbitello*. Testis Olivarius in Melam. conf. cosa. Nam utroque modo scribitur.

Cossæi, orum. m. [Κοσσαῖοι] Populi erant montani, latrocinia exercentes, qui quum olim adversum Susios & Babylonios Elymæorum socii essent, sagittariorum tredecim millia exhibebant. Horum audaciam Alexander contudit, hieme eos adortus. Ex Strab. lib. 11. & Plin. lib. 6. cap. 27.

Cossetania, æ. f. Regio Hispaniæ citerioris, de qua Plin. lib. 3. cap. 1.

Cossigero, āre. In cossam vel coxam aggerare & attollere. Accius apud Nonium 1. 305. Bene procissas cossigerare ordine porcas. V. Turneb. Adversf. 29. 19.

Cossim, Adv. dictum quasi Coxim. Pompon. Percaria, Hoc sciunt omnes, quantum est qui cossim cacant. Festus. Et Apul. 3. Milef. pr. Complicitis denique pedibus, ac palmulis, inter alternas digitorum vicissitudines super genua connexis, sic grabatum cossim insidens, ubertim flebam.

Cossinus, i. m. Eques Romanus, amicitia Neronis principis notus, quem quum lichene correptus esset, vocatus ex Ægypto medicus a Cæsare ob hanc valetudinem ejus, quum cantharidum potum præparare voluisset, interemit. Ex Plin. lib. 29. cap. 4. extr.

Cossus, i. m. [Κόσσος] Tribunus militaris fuit, qui Lartem Tolumnium a loco dictum occidit: & opima spolia revocavit. Hæc Servius. Virg. 6. Æn. 841.

Quis te, magne Cato, tacitum, aut te, Cosse, relinquat? V. cornelius Cossus.

Cossus, i. m. [τερηδὼν] Vermis qui in ligno nascitur. Apud Phryges & in Ponto pro delicatissimis cibis sumitur. Plin. lib. 17. cap. 24. Jam quidem & in hoc luxuria esse cœpit, prægrandesque roborum delicatiore sunt in cibo (cossos vocant) atque etiam farina saginati, hi quoque altiles fiunt.

Cossi (inquit Festus) ab antiquis dicebantur Rugosi natura corporis homines,

mines, A similitudine vermium ligno editorum, qui cossi appellantur. Hæc ille. Unde & Cossutiorum familia apud Romanos dicta est.

Cosses, um. m. pl. apud Plinium legitur lib. 30. cap. 13. Cosses, qui in ligno nascuntur, sanant ulcera omnia. V. Scalig. ad Fest.

Cossutiæ Tabernæ. Q. Cic. 16. Fam. 27. extr. Nam isti duo vix sunt digni, quibus alteri Cæsenam, alteri Cossutianarum tabernarum fundamenta credas. Quem locum sic exponit Turnebus, Cossutianæ tabernæ Cossutiorum fuere, aut etiam Cossutiæ, quam sibi prætextato desponsatam Cæsar, ut & a Suetonio relatum est, dimisit. Dicuntur autem ut & Cæditiæ tabernæ apud Festum. De Cæsena, vide suo loco.

Costa, æ. f. [πλευρά] Nota dictio. Plaut. Pseud. 1. 2. 4. Ita plagis costæ callent Virg. 1. Georg. 273.

Sæpe oleo tardi costas agitator aselli,

Vilibus aut onerat pomis. Ubi Servius, Aut revera Costas, aut Clitellas.

Diripere tergora costis. Virg. 1. Æn. 215.

Exuta vellera costis leonis. Ovid. 9. Epist. 111.

Fricat arbore costas. Virg. 3. Georg. 256. de sue.

Onerare costas aselli. V. supra.

Ruptæ. Virg. 4. Georg. 556.

Transabiit ensis costas. Stat. 2. Theb. 9.

Transadigit ensis adactus costas. Virg. 9. Æn. 432.

Costæ, Latinis interdum sunt ea Statumina & firmamenta, quibus tabularum compages connectitur: ut in equo Trojano canit Virg. 2. Æn. 16.

— sectaque intexunt abiete costas. i. e. Statumina tabulas connexura intus intexunt ei operi. Sic Costa, Ratis laceræ a Persio appellatur. Turnebus.

Costæ navium. Plin. lib. 13. cap. 9. i. e. Latera.

Aheni costæ. Virg. 7. Æn. 463.

Costa montis, Latus montis. Pers. 1. Sat. 95.

Sic costam longo subduximus Apennino. i. e. Subtiliter abstulimus Apennino particulam dorso seu jugo continuam, sicut costa est in corpore humano. Hinc vulgo dicimus *La coste de la montagne*, & *Un costau*.

Costātus, a, um. Adj. [πλευρωτὸς] ut, Costatum corpus. Varro 2. de R. R. cap. 5. Corpore amplo, bene costato, latis humeris, bonis clunibus, &c. De pecudibus.

Costobocci, orum. m. Gentes circa Mæotim incolentes, quarum meminit Plinius lib. 6. cap. 7.

Costum, i. n. vel Costus, i. f. [κόστος] Herbæ genus. Plin. lib. 12. cap. 12. Radix costi gustu fervens, odore eximio, frutice alias inutili. Achæmenium costum. Hor. 3. Carm. 1. 44. i. e. Persicum: Achæmenii enim Persæ dicti, ab Achæmene rege. Unde Costum venit. Acron.

Cŏsўra, vel Cosura, æ. f. [Κόσυρα] Insula est maris Mediterranei prope Africam, cui vicina est Gaulos, & Melita. Auctor Pomponius lib. 2. 7. & Plin. lib. 5. cap. 7. Ovid. 3. Fast. 567.

Fertilis est Melite, sterili vicina Cosyræ

Insula, quam Lybici verberat unda freti.

Cŏsyri, orum. m. [Κόσυροι] Scythiæ populi, ab Emodis montibus parum distantes, de quibus Plin. lib. 6. cap. 17.

C O T

Cotana, V. cotona.

Cotaria, V. cos.

Cŏtes, [Κώτεις] in Mauritania occidentali extrema. V. Strab. lib. 7.

Cŏthon, ōnis. f. [Κώθων] Insulæ exiguæ nomen, quæ Byrsæ Carthaginiensium arci subjacebat, Euripo circumdata circumquaque, navalis rei usum præbens. Auctor Strab. lib. 17. Servius vero in illud Virg. 1. Æn. 431.

Hic portus alii effodiunt: Portus manu factos Cothonas vocari asserit. Est & Cothon, Genus poculi fictilis, parvum quidem, sed militum usui accommodatissimum, ut quod nullo negotio gestari posset, & in pera militari circumferri. Auctores Suidas & Athenæus lib. 11.

Cŏthon [Κώθων] est Viri nomen apud Sil. 6. 358.

Ante omnes doctus pelagi rectorque carinæ

Puppim aptat clavumque Cothon. Et 2. 164.

Cŏthurnus, i. m. [κόθορνος] Cothurni sunt Calceamenta venatoria, crura quoque vincientia: quorum quivis aptus est utrique pedi. Hæc Servius ad 1. Æn. 341. V. Erasm. infra. Cic. 3. de Fin. 46. Ut si cothurni laus illa esset, ad pedem apte convenire, neque multi cothurni paucis anteponerentur, nec majores minoribus.

Cothurnis succinctus. Patercul. lib. 2. 82. extr. De M. Antonio.

Cothurnus, Calceamentum sublevatum subere: quo mulieres grandiores appareant. Juven. 6. Sat. 505.

— breviorque videtur

Virgine Pygmæa, nullis adjuta cothurnis. Virg. 7. Ecl. 32.

Puniceo stabis suras evincta cothurno.

Cothurnos induebant tragœdi, quum in theatro fabulam acturi erant. Unde pro ipsis Tragœdis, & pro Alto dicendi genere accipiuntur. Virg. 8. Ecl. 10.

Sola Sophoclæo tua carmina digna cothurno. Hor. in Arte Poet. 80.

Hunc socci cepere pedem, grandesque cothurni. de Iambo.

Cecropius, Stilus Tragicus. Hor. 2. Carm. 1. 12.

Duro cothurno reserare aliquid, i. e. Tragœdiam componere de re aliqua. Ovid. 3. Amor. 1. 45.

Sophoclæus. Martial. lib. 5. 31. & Virg. 8. Eclog. 10.

Tragici. Hor. 1. Serm. 5. 64.

Innixa musa tragicis cothurnis. Ovid. 4. de Pont. 16. 41.

Nitique cothurno. Hor. in Arte Poet. 280.

Herculis personam, & cothurnos infantibus aptare. Quintil. lib. 6. cap. 1. Proverbialiter dixit, pro eo quod est Applicare non convenientia.

Versatilior cothurno. Adagium, quod usurpari solet in Hominem parum constantem, lubricaque fide, aut qui incertæ & ancipitis est factionis: similitudine ducta a calceamento quod Græci κόθορνον, Latini mutata litterula Cothurnum vocant, quo mos erat uti tragœdiarum actoribus. Erat autem quadrangulum, & utrilibet conveniens pedi, quodque vel dextro vel sinistro poterat accommodari. Suidas addit ejusmodi fuisse, ut viris pariter ac mulieribus congrueret. quod testatur illud Maronis 1. Æn. 341.

Virginibus Tyriis mos est gestare pharetram,

Purpureoque alte suras vincire cothurno. Theramenes rhetor Atheniensis, Prodici Chii discipulus, propterea vocatus est Cothurnus, quod quasi duabus sederet sellis, idem & populi, & triginta virûm partibus studens: ut nunc hujus, nunc illius factionis esse videretur, vel potius utriusque. Male audiit hoc nomine Marcus etiam Tullius. Nihil autem vetat, quo minus adagium in bonam trahatur partem: ut si quis hominem facilibus moribus, & quadam ingenii dexteritate, cum quovis hominum genere congruentem, κόθορνον appellet. quam ob causam Homerus Ulyssem πολύτροπον dixit, quod quamvis personam apte gereret, ducis, mendici, patrisfamiliâs. Erasm.

Cothurnātus, a, um. Adj. [κοθορνωτὸς] Martial. lib. 5. 5.

Grande cothurnati pone Maronis opus. h. e. Grandia & alta loquentis.

Deæ cothurnatæ. Ovid. 5. Fast. 348.

Sermo cothurnatus. Macrob. Saturn. 7. 5.

Vates. Ovid. 2. Amor. 18. 18.

Cothurnate, Adv. Compar. Ammian. 28. 1. Cum cothurnatius stilus procederet lacrymosus. V. ibi Valesium. Alii legunt Cothurnarius.

Cothurnatio, ōnis. f. Tertull. adv. Valent. cap. 13. extr. Alia trans siparium cothurnatio est. Quasi a verbo Cothurnare.

Cŏthŭrus, [κόθουρος] Hesiodo 1. 302. dicitur Fucus sine aculeo, quem cauda videtur occultare, id est κλέπτειν ἐν τῇ οὐρᾷ. Ex Cæl. lib. 3. cap. 30.

Cotiæ Alpes, V. cottius.

Coticula, V. cos.

Cotieri, orum. m. inter celeberrimos Scythiæ populos numerantur a Plin. lib. 6. cap. 17.

Cotidie, quamvis a Quoto & Die componatur, per c & non per q scribendum esse quidam, ut Victorinus de Orthographia, existimant, quia tanta est affinitas inter c & q, ut q in c mutari facile patiatur, ut Sequor, secutus; Loquor, locutus; Quis, cujus. Unde Quintil. lib. 1. Institut. Frigidiora his alia, ut Quicquid, c quartam habet, ne interrogare bis videremur: & Cotidie, non Quotidie, ut sit Quot diebus. Verum hæc jam inter ipsas ineptias evanuerunt. V. quotidie.

Cotilia, æ. f. Insula. Festus: Cotiliæ lacus appellatur, quod in eo est insula Cotilia nominata a Græcis. V. Scalig. & Dacer.

Cōtinæ, [Κώτιναι] Montes quidam sunt in Hispania Bætica, in quibus æs una gignitur & aurum. Auctor Strabo lib. 3.

Cŏtĭnus, i. f. [κότινος] Oleastri genus, quo Olympionicæ coronabantur. Aristot. φιλοστέφανον appellat.

Est & frutex hoc nomine in Apennino, ad lineamenta modo conchylii colore insignis. Auctor Plin. lib. 16. cap. 18.

Cŏtinussa, æ. f. Insula, in qua prius urbs Gadium fuit. De hac sic Plin. lib. 4. cap. 22. Vocatur ab Ephoro & Philistide, Erythea, a Timæo & Sileno, Aphrodisias, ab indigenis Junonis. Majorem Timæus Cotinussam apud eos vocatam ait, nostri Tartesson appellant, Pœni Gadir, ita Punica lingua sepem significante. Al. corrupte Continusa.

Cŏtiscōliæ, [Κωτισκολίαι] Oppidum est Sabinorum, in quo frigidæ aquæ sunt, ex quibus qui perpotant, vel in illis aliquandiu sedent, a morbis quamplurimis curantur. Auctor Strabo lib. 5.

Cotĭson, ōnis & ontis. Regis Getarum nomen apud Suet. Aug. cap. 63. Horatius Dacum vocat 3. Carm. 8. 18. quod Getæ a Romanis Daci appellarentur, ut dicit Plin. 4. 14.

Cotōna, vel Coctōna, sive Cottōna: ut alii volunt, Cotāna, vel Coctāna, sive Cottāna, ōrum. n. pl. [κότανα] Ficus parvæ genus. Plin. lib. 13. cap. 5. Syria in ficorum genere habet caricas, & minores ejus generis, quæ cotona vocant. Martial. lib. 7. 52.

Parvaque cum canis venerunt cotana prunis. A Cotone urbe sic appellata. Scribendum igitur Cotona simplici τ. Idem Martial. lib. 13. 28.

Hæc tibi quæ torta venerunt condita menta,

Si majora forent coctana, ficus erat. Et Juven. 3. Sat. 83.

— quo pruna & coctana vento. V. Casaub. ad Athen. 3. 33. & Barth. ad Stat. Silv. p. 419.

Cotonea, æ. f. [σύμφυτον πετραῖον] a Venetis dicta fuit herba, quam Galli *Halum* appellant, similis Cunilæ bubulæ, tota odorata, capitula habens thymi, dulcis alioqui & sitim sedans. V. Plin. lib. 26. cap. 7.

Cŏtōneum, i. n. [κυδώνιον] Genus pomi. Plin. lib. 15. cap. 11. His proxima amplitudine mala quæ vocamus cotonea, & Græci cydonea, ex Creta insula advecta. incurvatos trahunt ramos: prohibentque crescere parentem. Plura eorum genera. De hoc plura vide apud Ruell. lib. 1. cap. 72. V. struthia.

Cotta, æ. f. Oppidum olim fuit in Mauritania, ultra columnas Herculis situm, nunc est Tingi, quondam ab Antæo conditum, postea a Claudio Cæsare, quum coloniam faceret, appellatum Traducta Julia. Plin. lib. 5. cap. 1.

Cotta, [Κότ͵τας] Cognomen gentis Aureliæ. L. Aurelius Cotta Orator, qui cum Sulpicio æquali differit apud Ciceronem in dialogis de Orat. in prætura legem tulit, ut liceret Tribunisplebis alios accipere magistratus, quod lege Sullæ iis erat ademptum. Alter C. Aurelius Cotta, cujus passim meminit Cicero in libris de Oratore, & in Brut. 202. Cum multis in locis, tum præsertim iis verbis, Inveniebat (inquit) acute Cotta, dicebat pure ac solute: & ut ad infirmitatem laterum perscienter contentionem omnem remiserat; sic ad virium imbecillitatem, dicendi accommodabat genus. Nihil erat in ejus oratione nisi sincerum, nihil nisi siccum, atque sanum, &c. V. Pedianus in Orat. pro C. Corn. & in L. Pison. qui tres fratres fuisse docet M. C. & L. priore loco L. autem Cottam auctorem legis judiciariæ facit.

Fuerunt eodem tempore & alii Cottæ duo: Unus M. Aurelius Cotta, qui contra Mithridatem infeliciter pugnavit, Sullam Cæsari conciliavit. Alter L. Auruncelejus Cotta, familia plebeja, Legatus Cæsaris in Gallia, qui, insidiis circumventus, ab Ambiorigis ducis exercitu interfectus est. Cottæ dicti putantur ἀπὸ τοῦ κότου, quod iracundus, & oris torvi fuerit is qui primus Cotta fuit appellatus: quamvis κότος simplici τ, & Cotta duplici scribatur.

L. Cotta veterator habitus. Cic. in Brut. 82.

Cottæ, [Κόττα] Populi circa Mæotim habitantes, quorum meminit Plin. lib. 6. cap. 7.

Cottona, æ. f. Regio Carmaniæ. Plin. lib. 6. cap. 23. Regio autem, ex qua piper monoxylis lintribus Becaren convehunt, vocatur Cottona, &c.

Cottona, V. cotona.

Cottăbus, i. [κότταβος] Ænea phiala, quam peracto convivio mensæ imponere solebant vino plenam, deinde in minora pocula ab alto miscentes, sonum edere, qui si illisu major ederetur, ab amasiis amari se augurabantur.

rabantur. Accipitur & pro ipso Sono, qui hoc pacto edebatur: unde κοτ]αβίζειν verbum Græci usurparunt, pro eo quod est, Sonum hujusmodi edere: & κοτ]αβεῖον pro Hoc ludi genere. Item κοτ]άβια Præmia victori hujus ludi dari solita, quæ, teste Athenæo, fuerunt πυραμοῦντες, hoc est, triticeæ placentulæ, & sesamineæ. Aristophanes quoque, qui hoc genere ludi se recreabant, μεθυσοκοτ]άβους appellavit, quod vix aliter quam vino madentes id agerent. V. ad Aristoph. Pac. schol. 342. & 1243. & Flor. Christian. ad l. 1. Plaut. Trin. 4. 3. 4. Cottabum videtur appellasse Sonum flagrorum, qui inter verberandum redditur.

Cave sis ne bubuli in te cottabi crebri crepent.

Cottius, i. m. [Κόττιος] Alpium regulus, in amicitiam Octaviani principis receptus. V. Ammian. loco infra notato, Suet. Tiber. cap. 37. & Neron. cap. 18. & ibi Interpretes. Hinc

Cottius, a, um. Adj. ut, Alpes Cottiæ, [Κόττιαι Ἄλπεις] quas accurate describit Ammian. lib. 15. cap. 10. Al. 25. conf. Aurel. Vict. & Eutrop. in Nerone. Sunt qui perperam Coctias scribunt. Alciatus in lib. 15. Taciti, Coctias Alpes, inquit, existimaverim, qua a Segusio oppido per Centronas itur: Tametsi recentiores, ut Paulus Diaconus & Georgius Merula Coctias esse existiment in quibus Bobium urbs est: quod antiquis auctoribus non est probabile. Sed & Coctias appellatas quandoque etiam Julias non falso fortasse aliqui tradunt, quod in eas per Tricastinos eatur.

Cottiānus, a, um. aliud Adj. ut, Alpes Cottianæ. Tacit. 1. Hist. 61. Civitates Cottianæ XII. apud Plin. lib. 3. cap. 20.

Cōtuantii, orum. m. [Κοτουάντιοι] Rhætorum populi sunt, de quibus Strabo lib. 4.

Cōtŭla, sive Cŏtўla, æ. f. [κοτύλη] Mensuræ genus, quæ Hemina alias dicitur. Italica est vox, qua & Græci usi sunt. Martial. lib. 8. 71.

Post hunc in cotula rasa selibra data est.

Coturnium, i. n. Vas, quo in sacrificiis vinum fundebatur. Festus. V. gutturnium.

Cŏturnix, īcis. f. [ὄρτυξ] a sono vocis sic appellata, inquit Festus: Parva avis, semper ante veniens quam grues: & quum ad nos venit, terrestris potius, quam sublimis. V. Plin. lib. 10. cap. 23. Ovid. 2. Amor. 6. 27.

Ecce coturnices inter sua prælia vivunt.

Prior syllaba longa est apud Lucret. 4. 642.

At capris adipes & coturnicibus auget.

Cotyla, V. cotula.

Cŏtўlæ, [κοτύλαι] quæ & Cŏtўlēdŏnes, [κοτυληδόνες] in ossibus dicuntur Cava quædam acceptabula, quibus aliorum ossium capita inseruntur, cujusmodi sunt in coxendicibus, ossium femoris capita excipientia.

Accipitur & pro Concavi vasis genere, cujusmodi Diogenem usum fuisse docet Laertius antequam puerum ex concava manus vola bibentem vidisset. lib. 6. 37.

Accipitur & pro Ludi genere, in quo quis reductas in tergum manus conjungebat, stringebatque, alterque impositis in eas genibus tollebatur, suis manibus oculos gestantis obtegens. Ad hunc igitur modum gestatum, ἐν κοτύλῃ gestare dicebant. Auctor Cæl. Antiq. lib. 13. cap. 32.

Cŏtўlēdon, ŏnis. f. [κοτυληδών] Parvula herba cauliculo tenero, pusillo, pingui folio, & concavo, ut coxendices, nascitur in maritimis, petrosisque, viridis, radice olivæ modo rotunda. Est aliud genus ejusdem, sordidis foliis, latioribus, densioribusque circa radicem, velut oculum cingentibus, asperrimi gustus, longiore caule, sed pergracili. Hæc Plin. lib. 25. cap. 13. Ruell. lib. 3. cap. 117. Cotyledon Græcis, Romanis *Umbilicus Veneris*, folium habet acetabuli figura, &c. Officinis hodie dicitur *Umbilicus Veneris*, herba non adeo magna, cauliculo pusillo, &c. Non est hæc ut quidam rentur, ea quæ *cymbalaris* vulgo dicitur.

Cotyledones item in mulieribus appellantur Ora vasorum in uterum desinentia, per quæ sanguinis redundantia singulis mensibus ex omni corpore in uterum derivatur, & per quæ semen alimentum ad se attrahit. Galen. lib. 15. De usu part. [In bestiis fem. quadrupedis duntaxat Juniores anatomici adesse statuunt. q. V.

Cŏtўlum, [κότυλον] scribit Strabo vocari Collem in Ida monte, centum viginti millibus passuum a Scepsi distantem, in quo Scamandri, & Granici, & Æsepi fluminum origo, unde & nomen Cotylo inditum, ἀπὸ τῆς κοτύλης, quod conceptaculum & acceptaculum significat.

Cŏtys, ўos. m. [Κότυς] Thracum rex, qui, ut est scriptum apud Cæs. 3. Bell. Civil. 4. Pompeianas partes fovit. Plutarchus in Apophthegmatis, Cotys ei qui sibi pardalim largitus erat, leonem contra dono dedit. Sed quum natura esset iracundior, & asper eorum qui in ministeriis deliquissent, castigator, vasa fictilia, tenuia quidem & fragilia, sed cælaturis quibusdam & sculpturis polite eleganterque elaborata, sibi ab hospite allata, quum hospiti ipsi dona dedisset, simul omnia confregit: ne in eos qui illa fregissent, asperius animadverteret.

Fuit & alius ejusdem nominis Thraciæ rex, qui Tiberii tempore Rhescuporis patrui fraude circumventus est, & occisus. Auctor Tacit. 2. Ann. 64. V. ibi Lips.

Cŏtўto, ûs. f. [Κοτυτὼ] Dea impudentiæ habita est, cui Athenis a Baptis (eo nomine vocabantur ejus sacerdotes) nocturna sacra fiebant, quæ ab illa vocabantur Cotytia. Hanc Probus saltatricem fuisse existimat, unde etiam sacerdotes ejus, lascivis saltationibus mores ejus referebant. Juven. 2. Sat. 92.

Cecropiam soliti Baptæ lassare Cotyto. V. Politianum Miscellan. cap. 10.

Cotytia, ōrum. n. [Κοτύτια] Sacra erant nocturna, ut dictum est, quæ Athenis fiebant a Baptis in honorem Cotytûs impudentiæ deæ. V. in dictione baptæ.

C O V

Covali, [κόβαλοι] Dæmones quidam erant Dionysiaci, asperi & immites; quanquam & Covalos dicebant, Qui lusu assimulato fallerent, ut ex Harpocratione & Philochoro scribit Cæl. Rhod. lib. 2. cap. 7.

Covella, æ. f. Juno dicta est Covella. i. e. Cælestis. Nam Covum veteribus idem ac Cælum, a κόῳ cavitas. Ita quidam codd. Varr. de L. L. 5. 4. V. Dilherr. T. 1. Disp. p. 366. & Seld. de Diis Syris 2. 2.

Covīnus, i. m. Vehiculi genus notum non Britannis solum, sed Belgis etiam & Germanis. Erat autem Currus falcatus. Pomponius Mela, lib. 3. cap. 6. de Britannis; Dimicant non equitatu modo aut pedite, verum & bigis & curribus Gallice armati: covinos vocant, quorum falcatis axibus utuntur. Lucan. lib. 1. 426.

Et docilis rector monstrati Belga covini.

Falcifer covinus. Sil. lib. 17. 418.

Agmina falcifero circumvenit arcta covino. Cum duplici N scribitur. V. ibi Drakenb.

Utitur Xylander apud Dionem lib. 36. p. 27. poster. edit. H. St.

Covinārius, i. m. Qui covinum regit. Tacit. in Vita Agric. 35. 4. Media campi covinarius eques strepitu ac discursu complebat. Adde 36. 4.

Cous, a, um. Adj. a Co insula. V. coos.

Coi populi. Cic. 6. Verr. 135.

Artifex Cous, dicitur Apelles κατ' ἐξοχήν. Ovid. 4. de Pont. 1. 29.

Album Coum. Hor. 2. Serm. 4. 29. subaudi Vinum.

Purpura Coa. Hor. 4. Carm. 13. 13.

Cōus, i. m. κῷος Græce, Senio Latine, in talo, id est taxillo, numerus Cani contrarius: & Is qui talorum jactu hunc numerum reddidisset, sex lucri faciebat: & qui canem, unum tantum. Perottus. V. Polluc. lib. 7. S. 205. & 9. 100.

Covum, i. n. i. e. Cavum, quod sub jugo medio aratri est. Varro 4. de L. L. 31.

Coxa, æ. f. [ἰσχίον] (inquit Valla lib. 4.) Pars supra femora, vertebrumque ipsum, quoties vitiatum est, aut os illud quod in vertebro volvitur, fractum, coxa vitiata fractave dicitur. Plin. Jun. Ep. 2. 1. Fallente vestigio cecidit, coxamque fregit. Cels. lib. 4. cap. 26. pr. Coxis proxima genua sunt.

Coxa in peculiari sensu occurrit apud Fabrett. Inscript. p. 180. T. CAPELLI. T. F. VINDICIS. IN F. P. XXXVII. A. T. COX. S. P. XXVII. INTRA. COX. P. XXXVII. Ursatus adserit Coxam fuisse Aggerem quendam, quo Titi Capelli monimentum circumdatum opinatus est. Sed Sic. Flaccus docet Coxam in agris Angulum internum signare. V. Siculum p. 6. & Auctor de Limit. p. 306. edit. Goes.

Coxendix, īcis. f. [μηρὸς] Ejusdem significationis cum Coxa. Varr. 1. R. R. 20. pr. Lata fronte, naribus simis, lato pectore, crassis coxendicibus. Cato incantamentum docet ad sanandas coxendices luxas, cap. 160. Serenus, cap. 56.

Clausa acies inter geminæ coxendicis umbras. Adde Suet. Aug. cap. 80.

Coxatio, ōnis. f. Idem ac Coaxatio, seu Coassatio. Vitruv. 9. 2. Summa coxatio ad imum libramentum.

Coxĭgo, āre. Claudicare. Gloss. Lat. Gr. Coxigat, χωλαίνει. [An Coxicat?

Coxo. V. caxo.

C R A

CR. Creticus, Crispus. CRAS. Crassus.

Crabattus, i. m. [κράββατος] Lectulus meridiando idoneus. Scævola l. 20. §. 8. D. de instruct. vel instrum. Instructis domibus legatis, crabattus argento inaurato tectus mortis Titiæ tempore, in domibus non est repertus, sed in horreis tantisper conditus. Hotomanus. [Sed scribi debet Grabbatus. q. f. l. V.

Craber, bra, brum. ut, Aqua crabra. Cic. 3. de Lege Agr. 9. V. ibi Græv.

Crābro, ōnis. m. [ἀνθρήνη] Insecti genus affine vespis, pertinacissimum, aculeoque pestilentissimo, inquit Erasmus. Plin. lib. 11. cap. 21. Vespæ in sublimi e luto nidos faciunt, & in iis ceras. Crabrones in cavernis ac sub terra. Et paulo post, Ictus eorum haud temere sine febri est. Auctores sunt, ter novenis punctis interfici hominem.

Spicula crabronum. Ovid. 11. Met. 335.

Asper crabro. Virg. 4. Georg. 245.

Irritare crabrones. Plaut. Amph. 2. 2. 75. Id dictum est a poeta in mulierum ingenium, quibus iratis si repugnes, magis provoces, neque sine tuo malo discedas.

Cracca, æ. f. Genus quoddam degenerans ex leguminibus, in tantum columbis gratum, ut pastas eo, negent fugitivas illius loci fieri. Auctor Plin. lib. 18. cap. 16.

Cracentes, pro Graciles, apud Ennium,

Succincti gladiis, media regione cracentes. Festus.

Crăgus, i. m. [Κράγος] Mons est Lyciæ, Apollini sacer: qui promontoria octo habere scribitur, ac ejusdem nominis urbem. Ovid. 9. Met. 645.

Jam Cragon, & Lymiren, Xanthique reliquerat undas.

Crambe, es. f. [κράμβη] Brassicæ species est. Plin. lib. 20. cap. 9. de Brassica loquens, In tres species divisere eam Græci antiquissimi: Crispam, quam selinoïdea vocaverunt, a similitudine apii foliorum, stomacho utilem, alvum modice mollientem. Alteram leam, latis foliis e caule exeuntibus, unde caulodem quidam vocavere: nullius in medicina momenti. Tertia est proprie appellata crambe, tenuioribus foliis. & simplicibus, densissimisque, amarior, sed efficacissima. Cato crispam maxime probat, dein lævem, grandibus foliis, caule magno. V. Catonem de R. R. cap. 163.

Crambem repetitam Juven. 7. Sat. 154. appellat Declamationem maximo cum tædio iterum atque iterum audiendam. Alii legere vellent Cambre. Hinc proverbium, Crambe repetita mors est. V. Erasm. in Chiliad.

Crambion, i. n. [κραμβίον] Frutex Pithyusa. Diosc. 4. 166.

Crambūsa, æ. f. [Κραμβοῦσα] Insula est circa Seleuciam Isauriæ. Auctor Strab. lib. 14. Plin. 5. 31.

Crănaus, i. m. [Κραναὸς] Athenarum rex fuit, qui Cecropi in regno successit, a quo regionis incolæ Cranai dicti sunt. Strabo lib. 9.

Cranēa, æ. f. [Κράνεια] Exigua regio est Ambraciotarum, cujus incolæ dicuntur Craneates. Stephan.

Cranea, V. cornus.

Cranon, [Κρανὼν] Urbs Thessaliæ, Pelasgiotidis in campis, qui Tempe appellantur, centum stadiis distans a Gyrtone. Stephanus ex Strabone.

Cranteres, [κραντῆρες] Dentes sunt, quos Avicena adnasci arbitratur postgenituræ profusionem, ante consistentiam, quæ anno contingit trigesimo, dentesque sensus & intellectus vocat. Dicti autem sunt Cranteres, ut Aristoteli placet, ἀπὸ τοῦ κραίνειν, quia ætatem perficiant ac compleant. Ex Cæl. Antiq lib. 4. cap. 1.

Crantor, ŏris. m. [Κράντωρ] Solensis Xenocratis auditor. Scripsit commentarios & nonnulla poemata: admirabatur præ ceteris Homerum & Euripidem: decessit intercutis morbo. Auctor Diogenes Laertius lib. 4. S. 24. Crantoris meminit & Hor. 1. Epist. 2. 4.

Crāpŭla,

Crăpŭla, æ. f. [κραιπάλη] dicitur, Ubi vinum intemperantius haustum, capiti detrimenta adfert: capitis lucta, fluctusque & agitatio, quando ex vinolentia caput tremit, a κάρα caput, & πάλλω vibro, agito. Galenus in Aphorism. 5. lib. 5. Hippocratis scribens, annotat Omnem noxam ex vino factam, a Græcis κραιπάλην nominari, ἀπὸ τοῦ κάρηνον πάλλεσθαι i. e. Caput concuti. Plin. lib. 23. cap. 1. Novitium resinatum nulli conducit. Capitis dolorem & vertigines facit: ab hoc dicta crapula est. Liv. 9. 30. extr. Nec prius sensere, quam plaustris in foro relictis, plenos crapulæ eos lux oppressit.

Discutere crapulas. Plin. lib. 21. cap. 20. V. orthopnœa.

Exhalare. V. exhalo.

Edormiscere. Plaut. Rud. 2. 7. 28. Cic. 2. Philipp. 30. Edormi crapulam, inquam, & exhala.

Obdormire. V. obdormio.

Crapula; aliter. Plin. lib. 14. cap. 20. Ratio autem condiendi musta, in primo fervore, qui novem diebus ut plurimum peragitur, asperso picis, ut odor vino contingat, & saporis quædam acumina. Vehementius id fieri arbitrantur crudo flore resinæ, excitarique lenitatem. E diverso crapula compesci feritatem nimiam, frangique virus: aut ubi pigra lenitas torpeat, virus addi. Liguriæ maxime circumpadanisque mustis utilitas discernitur hoc modo: Pugnacibus mustis crapulæ plus inditur, lenibus parcius. Sunt qui ex utroque condiri velint. Hoc in loco Plinio Crapulam vocari quidam putant Medicamenta, quibus vini lenitas excitatur. Alii vero resinæ florem esse dicunt id quod in resina supernatat: quod autem sidit in fundo, crapulam, ut sit crapula velut fæx resinæ. V. Harduin. in h. l.

Crapulentus, a, um. Adj. Crapula gravatus. Ammian. 29. 34. (Vales. cap. 5.) Vinoque consulto distentus, & crapulentus. Ita legit H. Valesius ex Codice Colbertino; alii legunt Crapulentis.

Crapulatus, a, um. Idem. Vulg. Interpr. Ps. 77. 65. Tanquam potens crapulatus a vino. V. Voss. de Vit. L. L. 4. 4.

Crapularius, a, um. Adj. Ad crapulam pertinens. ut, Unctiones crapulariæ. Plaut. Stich. 1. 3. 74. Coler. Ampullariæ.

Crapulōsus, a, um. Adj. Firmic. lib. 8. cap. 20. Edaces quoque, ac ventri, & gulæ crapulosis libidinibus servientes.

Crās, Adv. [αὔριον] significans Die proxime futuro. Cic. 13. Att. 43. Scies igitur fortasse cras, ad summum perendie. Hor. 1. Carm. 9. 13.

Quid sit futurum cras, fuge quærere. Martial. lib. 5. 59.

Cras te victurum, cras dicis, Posthume, semper:

Dic mihi, cras istud, Posthume, quando venit?

Cras mane surgendum. Hor. 1. Serm. 6. 120.

Hesternum cras. Pers. 5. Sat. 68.

Cras credo, hodie nihil. Proverbium ab hominum sermone ductum, qui in præsentia se negant credere, se cras facturos dicunt. Varronis quædam satyra erat hac inscriptione, ut pleraque ejus, proverbiali. Turnebus.

Crastīnus, a, um. Adj. [αὔριος] Plaut. Men. 1. 2. 62.

Inde usque ad diurnam stellam crastinam potabimus.

Ætas crastina. Stat. 3. Theb. 562.

— quid crastina volveret ætas

Scire nefas homini.

Dies crastinus. Cic. 8. Fam. 15. Sed aliquid crastinus dies ad cogitandum nobis daret.

Fructus crastinus, est Novus & recens. Plin. lib. 13. cap. 9. Fertilitas assidua ei, subnascente crastino fructu.

Hora crastina, pro Sequenti & proximo die. Virg. 1. Georg. 425.

Titan. Virg. 4. Æn. 118. i. e. Crastina dies.

Differre in crastinum. Cic. 2. de Orat. 368. Post meridiem, si ita vobis est commodum, loquemur aliquid, nisi forte me in crastinum differre vultis.

Vocare in crastinum. V. in.

Crastino, Adv. [αὔριον] Idem quod Cras. Gell. lib. 2. cap. 29. Si dominus, inquit, messem ad amicos rejecit, crastino seges non metetur.

Crastīno, [αὐριάζω] āre. significat De die in diem traho & differo. Hinc Procrastino & Recrastino ejusdem significationis. Calepin.

Crăsis, f. [κρᾶσις] ut a Medicis accipitur, idem est quod Temperamentum, hoc est proportio quædam primarum qualitatum existentium in elementis, ex quibus corpus mistum est & conflatum.

A Grammaticis Crasis accipitur pro Contractione duarum syllabarum in unam coalescentium, ut Thesei, pro Thesei, τεῖχος pro τείχεος. Dicta κρᾶσις, ἀπὸ τοῦ κεράννυμι, quod est misceo sive tempero. Dicitur & Synæresis.

Craspedites, Phrygiæ sinus. Plin. lib. 5. cap. ult. Inde Craspedites sinus vocabatur, quoniam id oppidum velut in lacinia erat.

Crassamentum, Crassescere. V. crassus.

Crassicius, Nomen gent. Ro. L. Crassicius, genere Tarentinus, ordinis libertini, cognomine Pasides, Romæ ludum Grammaticæ aperuit: docuitque inter alios Julium Antonium Antonii Triumviri filium. Suet. de Illustr. Gramm. cap. 18.

Crassĭvēnium, i. n. Aceris arboris genus vilius, a venarum crassitudine dictum. Plin. lib. 16. cap. 15.

Crassus, [Κράσσος] Cognomen gentis Liciniæ. P. Licinius Crassus, ante ætatem Pontifex Maximus factus: quod nunquam antea contigit. V. Valer. Max. lib. 3. cap. 2. & lib. 8. cap. 7.

L. Crassus orator, superioris filius, qui cum Antonio a Cicerone introducitur in libris de Orat. in eo mirificus quidam pudor fuit, qui tamen non modo non obesset ejus orationi, sed etiam probitatis commendatione prodesset. Accusavit C. Carbonem eloquentissimum hominem admodum adolescens: summam ingenii non laudem modo, sed etiam admirationem est consequutus. Defendit postea Liciniam virginem, quum annos xxvii natus esset. Hæc ex libris de Orat. & Brut. Ciceronis, in quo libro est elegantissima ipsius Crassi cum Antonio & Scævola comparatio. Deploratur multis verbis Crassi mors a Cicerone in exordio libri tertii de Oratore.

P. Crassus, oratoris frater, juris peritissimus, fuit in dominatione L. Cinnæ Marianarum partium: ne incideret in manus inimicorum, seipsum interemit. Hujus filius.

M. Crassus Romanorum ditissimus, cum Pompeio & Cæsare Triumviratum iniit. Ad bellum missus gladiatorum, qui duce Spartaco in Campania insurrexerant, victoria potitur: ex quo urbem ovans ingressus est. Postremo quum ei Syria provincia sorte obvenisset, profectus ad bellum Parthicum, ibi filium Publium amisit. Ipse demum infeliciter rem gerens, a Surina regis præfecto captus, atque interfectus est. V. Valer. Max. lib. 1. cap. 6. Plinium quoque, lib. 15. cap. 19. & Paulum Orosium lib. 6. cap. 13. Solebat autem dicere, Neminem esse divitem, nisi qui exercitum alere posset suis fructibus. Auctor Cic. in Parad. 6. §. 1. Alter M. Crassi filius & ipse præn. M. Cæsaris Legatus fuit in bello Gallico: in Cæsarianis tandem partibus adolescens occubuit. Fuit autem discipulus Ciceronis De quo in Bruto.

Crassiānus, a, um. Adj. ut, Crassianus exercitus, i. e. Crassi. Paterc. lib. 2. 82.

Crassus, a, um. Adj. [παχύς, παχυλός] modo Pingue significat, modo Densum & spissum. Et cum ad Consistentiam, quam vocant, seu temperaturam, tum ad mensuram corporum refertur.

Crassa & Liquida, contraria sunt. Lucret. lib. 4. 351.

Aer crassus & concretus. Cic. 1. Tusc. 42.

Aer crassissimus. Cic. 2. de Nat. Deor. 17.

Natus in crasso aere. Hor. 2. Epist. 1. 244.

Bœotûm in crasso jurares aere natum. i. e. Ita stultum, ut eum diceres natum in Bœotia. Crasso, i.e. Crassos & hebetes faciente. Porphyr.

Agri. Cic. pro Flacc. 71. Omnino mallem, & magis erat tuum si jam te crassi agri delectabant, hic alicubi in Crustumino, aut in Capenati paravisses.

Aqua. Ovid. 3. Amor. 6. 8.

Et turpi crassas gurgite volvis aquas. Martial. lib. 12. 26.

Et subitus crassæ decidit imber aquæ.

Cælum crassum & Tenue, contraria. Cic. de Fato 7. Athenis tenue cælum, ex quo etiam acutiores putantur Attici: crassum Thebis, itaque pingues Thebani & valentes.

Corpus. Lucret. lib. 6. 857.

Cruor. Virg. 5. Æn. 469.

Flumina. Stat. 1. Achil. 87.

Lutum crassum. Cato cap. 92.

Paludibus crassis alni nascuntur. Virg. 2. Georg. 110.

Pulvis. Stat. 6. Theb. 816.

Sanguis. Plin. lib. 11. cap. 38. Animalium fortiora, quibus sanguis crassior.

Sanies. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 212.

Telum sanguine. Stat. 2. Theb. 659.

Terra, crassissima regio mundi. Cic. 2. de Nat. Deor. 17.

Venenum. Sil. lib. 13. 571.

Tristior his Acheron sanie, crassoque veneno

Æstuat.

Unguentum. Hor. de Arte Poet. 375.

Caligo, Translate. Cic. 1. Tusc.

Caligine crassus ignis. i. e. Fumo. Virg. 2. Georg. 309.

Tenebræ crassæ. Cic. 4. Acad. 122.

Umbra. Sil. lib. 7. 698.

Crassus, ad magnitudinem relatum, seu molem corporum ac diametrum, ut

Arbores pedes duos. Cato cap. 18.

Aurum crassum. Lucan. lib. 10. 113. i. e. Laminæ aureæ.

Buxus crassissima in Corsica. Plin. 16. 16.

Compedes. Plaut. Pseud. 4. 7. 80.

Suram ubi aspicias, scias eum posse gerere crassas compedes.

Farrago. Virg. 3. Georg. 205.

Tum demum crassa magnum farragine corpus, &c. de Equo.

Homo crassus. Ter. Hec. 3. 4. 26.

Magnus, rubicundus, crispus, crassus, cæsius.

Infortunium, Magnum, translate. Plaut. Rud. 3. 5. 53.

Quid est quod caveam? lo. ehem a crasso infortunio.

Maceria, Crassus paries. Cato cap. 15.

Mole crassa leo. i. e. Pinguis. Claud. 2. in Eutrop. 377.

Postes crassi. Plaut. Most. 3. 2. 135.

Radice crassa frutex. Plin. 12. 12.

Toga. Hor. 1. Serm. 3. 15.

— & toga quæ defendere frigus

Quamvis crassa queat. [Nisi intelligitur potius Unguine sordium crassa.

Crassus, [παχύδερμος] pro Stulto & hebeti. Varro Sexages. Senibus crassis humili non vidimus quid fiat. V. Nonium 2. 137.

Crassa Minerva dicitur aliquid fieri, quod Inconditius, simpliciusque, quasique indoctius fit, non autem exquisita arte, nec exactissima cura. Hor. 2. Serm. 2. 3. Quintil. lib. 1. 10. de Musice, & ejus laudibus, Libet propter quosdam imperitiores, etiam crassiore (ut vocant) musa dubitationem hujus utilitatis eximere.

Compar. ut, Crassiora nomina apud Martial. lib. 12. 18.

— Celtiberis

Hæc sunt nomina crassiora terris.

Arbor crassior quinque digitis. Plin. 17. 11.

Superl. Aer crassissimus. Cic. 2. de Nat. Deor. 17.

Cortex crassissimus. Plin. 16. 6.

Crassum, i. n. Hor. 2. Serm. 4. 52.

Nocturna, si quid crassi est, tenuabitur aura.

Crasse, Adv. [παχυλῶς] Columel. lib. 12. cap. 43. Lata vasa in modum patinarum fieri jubebat: eaque intrinsecus & extrinsecus crasse picari. i. e. Spisse.

Crasse & inlepide compositum aliquid. Hor. 2. Epist. 1. 76.

Compar. Plin. 37. 7. Feminæ pigriores sunt, & crassius nitent.

Virens crassius. Idem 37. 8.

Crassities, ēi. f. Apul. 7. Met. pr. Pectus & venter crustata crassitie reluctabant. V. etiam Labbæi Gloss. ex vet. Onom.

Crassitūdo, ĭnis. f. [πάχυτης] Plin. lib. 11. cap. 39. Hippopotami corii crassitudo talis, ut inde tornentur hastæ.

Aeris crassitudo. Cic. 1. de Divin. 93.

Parietum crassitudo quinque pedum. Cæs. 2. Bell. Civil. 8.

Feminis crassitudine, ab summo præacuti & præusti stipites teretes. Cæs. 7 Bell. Gall. 73.

Punctus, In quo nulla omnino crassitudo sit. Cic. 4. Acad. 116.

Crassitudinem mellis, aut visci referens humor. Cels. lib. 5. cap. 28. §. 13.

Crassēdo, ĭnis. f. Fulgent. de Cent. virg. Adipata crassedo ingenii.

Cras-

Crassĭtas, ātis. f. Apul. de Mundo p. 729. Elmenh. 65. Adeo illis cognita eſt vis mali ad inferiora aeris noxii craſſitate denſa.

Crasseſco, [παχύνομαι] ĕre. Pingueſcere. Columel. lib. 8. cap. 9. de turturibus, Nec quia tritico, vel aliis frumentis minus craſſeſcant, &c. Plin. lib. 13. cap. 18. ad finem, Nec aliunde magis, quam purgamentis ejus ſues craſſeſcunt.
Craſſeſcere, Craſſiorem fieri, aut denſiorem. Plin. lib. 2. cap. 43. Qui neque in nebulam denſetur, nec craſſeſcat in nubes.
Ponitur pro Dureſcere apud Plin. 35. 5. pr. Craſſeſcente limo uſque in duritiem pumicis.

Crassĭfĭco, āre. ut, Corpus craſſificare. Cæl. Aurel. Tard. 5. 2.

Crassificātio, ōnis. f. Cæl. Aurel. Tard. 5. 3. Viſcoſa craſſificatio.

Crasso, āre. Craſſum reddere. Apul. 3. de Aſino p. 139. Pili craſſantur in ſetas.

Crassātus, a, um. Partic. ut, Aer denſiore terrarum halitu craſſatus. Ammian. 19. 4.
Spiritus craſſatus. Idem loc. cit.

Crassāmen, ĭnis. n. [πάχος] Columel. lib. 12. cap. 25. Semper in requieta aqua craſſamen aliquod in imo reperitur. Rurſus cap. 41. Donec craſſamen in modum fæcis exiſtat.

Crassāmentum, i. n. [πάχος] Craſſitudo. Gell. 17. cap. 9. Surculi duo erant teretes, oblonguli, pari craſſamento, ejuſdemque longitudinis.
Craſſamentum, pro Craſſamen. Columel. lib. 12. cap. 12. Nam quoties etiam per longum tempus diffunditur, aliquod craſſamentum in imo ſimile fæci reperitur.

Crastino, Crastinus. V. cras.

Cratægis, is. f. [κραταιγὶς] Herbæ genus, cujus ſemen teſtium eſt ſimile, de qua Plin. lib. 26. cap. 10.

Cratægum. V. carthegon.

Cratægŏnon, ſive Cratæogŏnon, n. [κραταιόγονον] Genus herbæ. Plin. lib. 27. cap. 8. Cratæogonon ſpicæ tritici ſimile eſt, multis calamis ex una radice micantibus, multorumque geniculorum. Naſcitur in opacis, ſemine milii, vehementer aſpero guſtu. De hac multo plura ibidem & aliis locis.

Crātæis, ĭdis. f. alias Hecate, mater Scyllæ. Ovid. 13. Met. 749.
Nereis his contra reſecuta Cratæide natam.

Crāter, ēris. m. in accuſat. craterem, vel cratera [κρατὴρ.] ἀπὸ τοῦ κρατεῖν, quod eſt Tenere, vel capere. Vel potius ἀπὸ τοῦ κέκραται, id eſt Miſtum eſt. V. Snakenburg. Ind. in Curt. Vas ex quo bibebatur, vel hauriebatur potius vinum in calices: quo etiam diis libabatur, in mediis menſis poni ſolitum. Virg. 7. Æn. 528.
Crateras magnos ſtatuunt, & vina coronant. Cic. 6. Verr. 131. Ideo præteribo, quod iſte menſas Delphicas e marmore, crateras ex ære pulcherrimas, vim maximam vaſorum Corinthiorum, ex omnibus ædibus ſacris Syracuſis abſtulit. Al. Pulcherrimos. Stat. 10. Theb. 307.
— Bacchus in altos
Crateras, pateraſque redit.
Ahenus crater. Virg. 9. Æn. 165.
— fuſique per herbam
Indulgent vino, & vertunt crateras ahenos. i. e. Potant.
Antiquus. Virg. 9. Æn. 266.
Cratera antiquum, quem dat Sidonia Dido.
Argenti crateres. i. e. Argentei. Perſ. 2. Sat. 52.
Capax urnæ crater. Juven. 12. Sat. 44.
Cælatus. Ovid. 8. Met. 668.
Corneus. Martial. 12. 32.
Et cum lucerna, corneoque cratere.
Delicatus. Cic. 2. Att. 14. Quoniam putas prætermittendum nobis eſſe hoc tempore cratera illum delicatum.
Fractus crater in hoſtes. Stat. 1. Achill. 114.
Impreſſus ſignis. Virg. 5. Æn. 536.
Inauratus. Ovid. 2. Faſt. 251.
Magnus. Virg. 2. Georg. 457.
Et magno Hylæum Lapithis cratere minantem.
Sodalis Veneris. Hor. 3. Carm. 18. 7. Crateram Veneris ſodalem dixit, quia ſine Cerere & Libero friget Venus. Porphyr.
Solidus auro crater. Virg. 2. Æn. 765.
Vacui mero crateres. Stat. 2. Theb. 76.
Induere corona magnum cratera. Virg. 3. Æn. 525.
Tum pater Anchiſes magnum cratera corona
Induit, implevitque mero.
Laceſſere aliquem magno cratere. Valer. 5. Argon. 571.
Siſtitur argento crater. Ovid. 8. Met. 669.
Crater, pro Vaſe in quo cibus coquitur, vel menſæ apponitur. Ovid. 5. Faſt. 522.
Nunc dape, nunc poſito menſæ enituere Lyæo:
Terra rubens crater, pocula fagus erant. Craterem refert ad Dapes; Pocula ad Lyæum. [Immo utrumque potorium vas, ſed Crater haud dubie majoris generis, unde vina, cyathis hauſta, Poculis, i. e. pateris vel ſcyphis infundebant.
Crater, Signum cæleſte, quod oritur decimo ſexto Calend. Mart. veſpere. V. Arat. v. 448. & ejus Interpretes. conf. craterra.
Crater, eſt quam vulgo Pelvim appellant in fontibus manufactis, id eſt ſalientis aquæ conceptaculum. Plin. 5. Epiſt. 6. ad Apollinarem, Hic juxta fonticulus: in hoc crater, circa ſiphunculi plures miſcent jucundiſſimum murmur. Ibidem paulo infra, E ſtibadio aqua velut expreſſa cubantium pondere, ſiphunculis effluit, cavato lapide ſuſcipitur, gracili marmore continetur, atque ita occulte perforato, ut impleat nec redundet.
Crater in monte Ætna appellatum eſt Foramen, per quod ignis ciniſque evomitur; quod quum aliquando duobus in locis fieri videatur, duos eſſe hujuſmodi crateres dixere. Strabo, Ipſa vero montis Ætnæ cacumina flagrantibus incendiis multipliciter mutari manifeſtum eſt. nunc quidem in craterem collabitur ignis, nunc diviſus egreditur, modo igniti defluunt rivi, modo flammæ aut fumus, fuligove conſurgunt. Plin. lib. 3. cap. 8. Mons Ætna nocturnis mirus incendiis: crater ejus patet ambitu ſtadiorum viginti. V. Diogen. Laert. in Vita Platon. S. 18. ejuſque Interpp.
Crater, Vorago, ſeu hiatus terræ. Ovid. 5. Met. 424. de Plutone Proſerpinam rapiente,
— in gurgitis ima
Contortum valido ſceptrum regale lacerto
Condidit: icta viam tellus in tartara fecit,
Et pronos currus medio cratere recepit. h. e. In mediam voraginem.
Item, Sinus in litore Campano, a Miſeno Athenæum uſque extenſus, duobuſque pæne coeuntibus promontoriis incurvatus, ut eſt auctor Strabo lib. 5.

Crātēra, æ. f. Idem, quod Crater. Hor. 3. Carm. 18. 7. & 2. Serm. 4. 80.
Sive gravis veteri crateræ limus adhæſit. Al. Craterræ. q. V.

Craterītes, æ. m. Gemma eſt inter chryſolithi & electri colorem. Plin. lib. 37. cap. 10.

Crāterra, æ. f. Vaſis genus, quod nunc Situlam vocamus, auctore Nonio 15. 36. Nævius Lycurgo, Nam ut ludere lætanteis inter ſe vidimus propter amnem, craterris ſumere aquam ex fonte. Varr. de Vita Pop. Rom. lib. 3. ad Sibaritanam prædam, in qua ſunt tripodes, craterræ, anancæa pocula nobilium Tarentinarum. V. Barth. ad 2. Theb. Stat. p. 300. & Interpp. Cic. 2. de Nat. Deor. 114.
Craterræ vocabulum trahitur a Cratere, quod vas eſt vini. Feſtus. Al. Creteræ. [Parum conſtat diverſumne hoc a Cratere, ſeu Cratera, an idem vaſis genus fuerit. Adducta certe a Nonio loco de Potorio vaſe intelligenda videntur. Ciceronis haud dubie, quia Græcum κρατὴρ exprimere debuit, & Hydriæ jam v. anteced. meminerat, ne hanc intelligi putes.

Crătĕrus, i. m. [Κρατερὸς] Statuarius nobilis, quem probatiſſimis ſignis Palatinas domos Cæſarum repleviſſe auctor eſt Plin. lib. 36. cap. 5.
Fuit & alter Craterus pictor, qui Comœdos Athenis in Pompeo pinxit, teſte eodem Plin. lib. 35. cap. 11.
Craterus, Macedo e comitibus Alexandri, qui etiam res ejus geſtas ſcripſit, cujus meminit in Ariſtide Plutarchus.
Craterus, Medicus item fuit inſignis, de quo Cic. 12. Att. 13. Commovet me Attica, etſi aſſentior Cratero. Hujus ſervum ſcribit Porphyrius Tyrius lib. 1. περὶ ἀποχῆς τῶν ἐμψύχων, morbo inuſitato affectum, quum medicamenta non prodeſſent, vipera, piſcis in formam figurata, & ab eo devorata, ſanum factum. Hujus Crateri meminit etiam Hor. 2. Serm. 3. 161. Perſius 3. Sat. 65.
Ecquid opus Cratero magnos promittere montes?

Crătes, ētis. m. [Κράτης] Thebanus, philoſophus Cynicus, Diogenis diſcipulus, qui ut Suidas, itemque Diogenes ſunt auctores, in pecuniam omnem ſubſtantiam redigens, apud trapezitam depoſuit hac lege, ut ſi filii philoſophi eſſent, eam indigentibus civibus diſtribueret, nihilo philoſophos indigere exiſtimans. Si autem idiotæ, eis redderet: ut vacuis virtute ſaltem opes opitularentur. Philoſtratus autem in Vita Apollonii, & Diocles ſubſtantiam aiunt in mare projeciſſe, ut liberius philoſopharetur. Emicuit autem Demetrii Poliorcetæ temporibus, ad quem Thebas obſidentem miſſus legatus, ſua auctoritate ab obſidione patriæ removit. Auctor Plutarchus.
Crates, quum indoctum puerum vidiſſet, pædagogum ejus percuſſit. Quintil. lib. 1. cap. 9.
Item Crates, Athenienſis, poeta comicus antiquæ Comœdiæ, auditor Polemonis philoſophi, ut tradit Suidas. V. Meurſ. Biblioth. Attic. lib. 2.
Crates Mallotes grammaticus, ſub Ptolemæo Philometore, æqualis Ariſtarchi grammatici, cognominabatur Criticus, ſive Homericus. ſcripſit in Iliada & Odyſſeam libros IX commentariorum. Auctor Suidas. Hic, ut ait Tranquill. in lib. de Illuſtrib. Grammat. cap. 2. ſtudium grammaticæ primus Romam intulit. miſſus enim ad Senatum ab Attalo rege ſub ipſam Ennii mortem, plurimas acroaſes fecit, aſſidueque per omne tempus legationis diſſeruit; noſtris quoque exemplum fuit ad imitandum. Hæc ille.

Crātes, is. f. [ταῤῥὸς] Tabula viminibus contexta. Plaut. Pœn. 5. 2. 65. Sub cratim uti jubeas ſeſe ſupponi. Sed uſitatius in plurali utimur. Liv. 10. 38. Ibi mediis fere caſtris locus eſt conſeptus cratibus, pluteiſque & linteis contectus.
Æratæ. Stat. 4. Theb. 110.
Omnibus æratæ propugnant pectora crates.
Arbuteæ. Virg. 1. Georg. 166.
Ficariæ crates, Catoni lib. 2. de R. R. cap. 48. Ubi præcipit ſeminario imponi crates ficarias. Sed quæ ſint ficariæ crates, haud ſatis pervium. Multi enim multa. Turnebus autem Eas intelligit, quibus fici dum ſiccantur acclinatis in teſtudinis morem, adverſus injuriam pluviæ noctiſque rorem defenduntur, de quibus Columel. ſcribit lib. 12. cap. 15. Sed & in cratibus ſtratæ ficus ſiccantur in ſole, quod θηλοπεδεῖν Græci vocant. Hæc Turneb. Adverſ. 6. 23. conf. Pitiſc. Lex. [θειλοπεδεύειν. H. St. Vide Theſ. Gr. ejuſd. T. 1. col. 1180.
Rara. Juven. 11. Sat. 82.
Sicci terga ſuis rara pendentia crate
Moris erat quondam feſtis ſervare diebus.
Stercorariæ crates. Cato cap. 10.
Textæ. Hor. Epod. 2. 45.
Claudenſque textis cratibus lætum pecus,
Diſtenta ſiccet ubera.
Vimineæ. Virg. 1. Georg. 95.
Solvere crates favorum. Virg. 4. Georg. 214.
Spinæ crates, Metaph. Ovid. 8. Met. 806.
Ventris erat pro ventre locus: pendere putares
Pectus, & a ſpinæ tantummodo crate teneri.
Ponitur etiam pro Occa apud Virg. 1. Georg. 95.
Multum adeo, raſtris glebas qui frangit inertes
Vimineaſque trahit crates, juvat arva. Et Plin. 18. 18. Semen protinus injiciunt, crateſque dentatas ſuper trahunt.

Cratīcŭla, æ. f. [ταῤῥίον] dimin. In qua cibi torrentur. Martial. lib. 14. 227.
Parva tibi curva craticula ſudet ofella.
Argentea craticula. Petron. cap. 31.

Craticulum, i. n. a Græco κρατέω deducitur, inquit Feſtus. Quidam κρατάνιον, vel κραταίωμα legunt, Scaliger A crate.

Craticŭlus, a, um. Adj. Cancellatus. Cato R. R. cap. 13. Lucernas craticulas duas. Popma legit, Et craticulas: ſed alii omnes conjungunt. [Immo non omnes: nam ſunt qui ſine copula legunt: Lucernas, craticulas. alii aliter. Vix admitti poteſt iſtud Craticulus adjectivum, nec quale ſit intelligo. Craticulatas potius dixiſſet Cato, ſi ad Cratium ſimili-

similitudinem nescio quam confectas lucernas intelligi voluisset. Forte Grandiculas scripsit, verbo Plautino, & ad rem subjectam certe perquam accommodato.

CRĀTĪTIUS, a, um. Adj. ut, Cratitii parietes, Qui cratibus insertis fiebant, seu asseribus arrectis, transversisque in modum cratis: vocanturque alio nomine Intergerini, ut etiam Festus ostendit: quod videlicet vicinorum cœnacula his dirimerentur. Vitruv. lib. 2. 8. extr. Cratitii vero parietes velim quidem ne inventi essent, quantum enim celeritate & loci laxamento prosunt, tanto majori & communi sunt calamitati, quod ad incendia uti fasces, sint parati.

CRĀTIO, īre. Occare. Plin. lib. 18. cap. 28. Utilissimum simul & herbæ arare, deinde cratire, serere florem ex fœnilibus, atque ex præsepibus fœno delapsum spargere prius, quam cratiantur. Cratire vocat, Terram cratibus in pulverem resolvere, & semen jactum obruere.

CRATHIS, cum TH aspirato, [Κρᾶθις] Herodoto lib. 1. Achæorum fluvius, a quo qui in Italia sic cognominatur, nomen accepit. De quo Ovid. 15. Met. 315.

Crathis, & hinc Sybaris vestris conterminus oris
Electro similes faciunt auroque capillos.

Hunc & Lapidosum esse ait 3. Fast. 581. Hujus fluvii meminit Plin. 3. 10. Hic, ut ait Strabo lib. 6. multis medetur morbis, hominesque in eo lotos, cæsarie candidos & flavos efficit.

CRATICULA, V. CRATES.

CRĀTĪNUS, i. m. [Κρατῖνος] Atheniensis comicus antiquæ Comœdiæ, vir voluptati deditissimus, puerorumque amator. docuit fabulas XXI, vicit IX. Auctor Suidas. Locus Suidæ corruptus, scripsit enim Fabulas XXXVII, ut, clare patet ex Athenæo, Hesychio, aliisque Auctoribus. Hujus etiam meminit Hor. 1. Epist. 20. 1.

Prisco si credis, Mæcenas docte, Cratino:
Nulla placere diu, nec vivere carmina possunt,
Quæ scribuntur aquæ potoribus.

Fuit & alter Cratinus, Poeta comicus, qui VI Fabulas scripsit. V. Athenæum lib. 14. &c. Hesych. Polluc. & alios.
Fuit & Cratinus quidam pictor, cujus meminit Plin. lib. 35. cap. 11.
Audax. Pers. 1. Sat. 123.

CRATIO, īre. V. CRATES.

CRĀTIPPUS, i. m. [Κράτιππος] Mitylenæus, quem Athenis docentem audivit Ciceronis filius: ut est in procemio librorum De officiis. Hic Pompeium post Pharsalicam pugnam fugientem apud Mitylenen, occurrens ultro solatus est verbis philosophicis, ad spemque hortatus, quum quædam de providentia disseruisset, resque Romanas tandem labi esse necesse affirmaret. Plutarch. in Pompeio.

CRATIS, sine aspiratione [Κρᾶτις] Africæ fluvius, e Sicyone lacu profluens in Oceanum, juxta quem nonnulli fabulati sunt electrum nasci. V. Plin. 37. cap. 2.

CRĀTȲLUS, i. m. [Κρατύλος] Atheniensis philosophus, Heracliti discipulus, & Platonis mortuo Socrate præceptor: ex cujus nomine dialogum de Significatione nominum, Cratylum inscripsit. Diog. Laert. in Plat. S. 6.

CRAUGIÆ, Insulæ duæ sunt, quæ Spiræo promontorio objacent. Auctor Plin. lib. 4. cap. 12.

C R E

CREĀGRA, æ. f. [κρεάγρα] ex κρέας caro, & ἄγρα captura. Mart. Capell. 9. p. ult. Artes creagris vix amicas Atticis. Gloss. Isidor. Creagræ, Fuscinæ ad carnes de caldariis proferendas.

CREBENNIA, V. CEBRENIA.

CRĒBER, bra, brum. [συχνὸς, θαμινὸς] Frequens; quasi Crescens numero. Virg. 3. Georg. 470.

Non tam creber, agens hiemem, ruit æquore turbo.

Crebri ad terram decidunt. Plautus Pœn. 2. 3. 8. Et Amphit. 1. 1. 81.
Crebri hostes cadunt. Liv. 1. 31. pr. Crebri cecidere cælo lapides.
Africus creber procellis. Virg. 1. Æn. 85.

— creberque procellis　Africus.

Agmen crebrius. Ovid. 1. de Arte Am. 66.
Amplexus crebri. Ovid. 9. Met. 537.
Anhelitus. Virg. 5. Æn. 199.
Auster. Virg. 5. Æn. 764.

Creber & aspirans rursus vocat Auster in altum.

Compellationes crebræ. Cic. 12. Fam. 25. i. e. Frequentes.
Diluvia crebra, & assiduæ tempestates. Plin. lib. 8. Epist. 17.
Funale crebrum. Cic. de Senect. 44. Delectabatur crebro funali & tibicine. [i. e. Crebro lato & relato, interprete J. F. Gronov. Obs. 3. 6. Perperam in ed. Lond. ad Crebro Adv. hic locus referebatur.
Gemitus. Ovid. 10. Met. 509.
Ictus. Hor. 1. Carm. 25. 2.

Ictibus crebris juvenes protervi.

Ictus creber, aut languidus. Plin. lib. 11. cap. 37. §. 88.
Ictus crebros congeminare. Virg. 12. Æn. 713.

— tum crebros ensibus ictus
Congeminant.

Litteræ crebræ. Cic. 16. Fam. 5.
Ilicibus crebris sacra nemus accubet umbra. Virg. 3. Georg. 334.
Mobilitas crebra. Ovid. 15. Epist. 48. de Concubitu.
Mortes crebræ. Tacit. 2. Hist. 30.
Nuntius creber recurrit. Claud. 2. in Eutrop. 323.
Pericula. Sen. Herc. fur. v. 327.

— nemo se tuto diu
Periculis offerre tam crebris potest.

Pocula. Lucret. lib. 4. 1226.
Pulsus. Virg. 12. Æn. 533.

— crebro super ungula pulsu
Incita.

Quæstu crebro petere aliquid. Tacit. 3. Ann. 55.
Repulsus. Lucret. lib. 4. 105.

— assiduo crebroque repulsu.

Rumore crebro vulgi lacerari. Tacit. 15. Ann. 73.
Salicto crebro oppletus locus. Plaut. Aulul. 4. 6. 9.
Sermo creberrimus. Cic. 14. Philipp. 14. Scitis enim per hos dies creberrimum fuisse sermonem: me per Idus Quintiles, qui dies hodie est, cum fascibus descensurum.
Silva. Lucret. lib. 6. 1304.
Sonus. Plin. lib. 10. cap. 29.
Tela. Virg. 11. Æn. 611.

— fundunt simul undique tela
Crebra nivis ritu.

Terræ. Virg. 3. Æn. 127.

— crebris freta concita terris.　i. e. Insulis. Al. Consita.

Vocibus crebris petere aliquid. Claud. in sec. Cons. Stil. 54.
Venæ & arteriæ crebræ, multæque toto corpore intextæ. Cic. 2. de Nat. Deor. 138.
Crebræ, vel potius quotidianæ, compellationes. Cic. 12. Fam. 25.
Creber in eo fuisti: h. e. Frequens & assiduus. Cic. pro Planc. 83. Sic 1. Att. 19. Et in scripto multo essem crebrior quam tu.
Frequentia rerum creber. Cic. 2. de Orat. 56. Thucydides omnes dicendi artificio mea sententia facile vicit, qui ita creber est rerum frequentia, ut verborum prope numerum sententiarum numero consequatur.
Crebrissimos fluctus dixit Gell. 2. cap. 30. pro Creberrimos.

CREBRE, Adv. Vitruv. 2. 9. Palationibus crebre fixa.

CREBRITER, Adv. etiam Vitruv. 8. 3. & 10. 19. Sed usitatum magis

CREBRO, Adv. [συχνῶς] Frequenter. Ter. Heaut. 1. 2. 31. Scortari crebro nolunt.
Crebro & Interdum. Cic. 1. de Legib. 15. Crebro insistens, interdum acquiescens.
Reverberari crebro. Curt. 8. 9. 7.
Compar. Studiosius & crebrius aliquid agere. Cic. 1. de Divin. 93. Etrusci autem, quod religione imbuti studiosius & crebrius hostias immolabant.
Superl. Creberrime. Cic. 1. de Divin. 56. Quæ creberrime commemorantur a Stoicis.
Crebrissime utitur Cæl. Aurel. Tard. 2. 2. Adducere buccas crebrissime.

CREBRĬTAS, ātis. f. [συχνότης] Frequentia. Cic. 3. Fam. 1. Ut longi temporis usuram, qua caruimus, intermissa nostra consuetudine & gratia, & crebritate & magnitudine officiorum meorum sarciam. Idem 13. Att. 18. Tanta erat crebritas litterarum.
Concinnitas crebritasque sententiarum. Cic. de Clar. Orat. 327.

CREBRITUDO, ĭnis. f. pro Crebritate. Sisenna lib. 4. Historiarum. Nonius 2. 178. Antiquum.

CREBRESCO, crēbrui, vel CREBESCO, bui, [συχνοῦμαι] ĕre. Crebrum fieri. Plin. 6. Epist. 26. Tum crebrescere fragor, adventare etiam, &c.
Optatæ auræ crebrescunt. Virg. 3. Æn. 530.
Sermonem crebrescere. Virg. 12. Æn. 222.
Famam Germanicæ cladis crebrescentem nequaquam mæsta civitas excipiebat. Tacit. 4. Hist. 12.

CREBRĬSŪRUS, a, um. Adj. ut, Vallum crebrisurum apud Ennium, significat Vallum crebris suris, hoc est palis munitum. Festus.

CRĒDO, credĭdi, credĭtum, [πιστεύω] ĕre. est Dictis vel factis fidem habere. Virg. 2. Æn. 247. De Cassandra,

Ora dei jussu non unquam credita Teucris.

Credo illum jam affuturum esse. Ter. Eun. 4. 6. 1.
Credam fore, dum quidem ipse in manu habeo. Plaut. Asin. 2. 4. 57.
Credo te credere. Ter. Andr. 5. 4. 45.

— omnes nos gaudere hoc, Chreme,
Te credo credere. CH. ita me dii ament, credo.

Avidissime credere. Plin. lib. 5. cap. 1.
Cito credere de aliquo. Cic. 3. Fam. 11. Bis ad te scripsi, me purgans diligenter, te leviter accusans in eo, quod de me cito credidisses.
Recte credere de aliquo. Cic. 9. Att. 11. Recte non credis de numero militum.
Magis credo. V. MAGIS.
Obstinate credere. V. OBSTINATUS.
Satis credo. Ter. And. 4. 1. 49. Idem Eun. 5. 8. 21.

Gaudeo. c. satis credo, nihil est Thaide hac, frater, tua &c.

Tarde. Ovid. 2. Epist. 9.
Temere. Ovid. ad Liv. 329.
Temere alicui de re aliqua. Quintil. lib. 2. cap. 14.
Non temere. Cic. de Petit. Conf. 30. Nervos atque artus esse sapientiæ, non temere credere.
Si credere dignum. Virg. 3. Georg. 391.
Sic credidit alta vetustas. Sil. lib. 1. 26.
Vix credere possis　Quam sibi non sit amicus. Hor. 1. Serm. 2. 19.
Credere, Putare, inquit Donatus. Ter. Adel. 4. 5. 59.

Quid credebas? dormienti hæc tibi confecturos deos?

Inhonestam sibi credidit orationem Socrates, quam ei Lysias reo composuerat. Quintil. lib. 2. cap. 15.
Credo, addimus, inquit Donatus, ad ea quæ apud nos parum certa sunt, ut Dubitationem potius quam Certitudinem significet. Ter. Adel. 1. 2. 71.

Credo, jam omnium tædebat.

Credo, Ironice dictum, inquit Donatus. Ter. Eun. 5. 2. 23.

Abin hinc insana? P. quid ita vero? debeam,
Credo, isti quicquam furcifero, si id fecerim.

Cic. 1. de Nat. Deor. 86. de latronibus & sacrilegis loquens, Credo, aut illos mortis timor terret, aut hos religionis.
Credo, Vere scio. Ter. Phorm. 1. 1. 6. Ei credo munus hoc corraditur. Cic. 5. Verr. 216. At uberiora cibaria facta sunt caritate. credo: neque id est novum, neque reprehendendum. Donatus.
Credo, interpositum. Cic. 1. Fam. 9. Exarsi non solum præsenti, credo, iracundia.
Credo, in responsione. Ter. Eun. 2. 2. 41.

Num quidnam hic quod nolis vides? P. te G. credo. at numquid aliud?

Credo qui, pro Nimirum qui. Cic. 6. Verr. 33. Pueri autem Sisennæ, credo, qui audivissent quæ in istum testimonia essent dicta. Et pro Rosc. Amer. 111. Credo propterea, quod quibus in rebus interesse non possumus, in his operæ nostræ vicaria fides amicorum supponitur. pro Utique.
Credere, dubitantis: Certum esse, fidentis. Ter. Eun. 4. 7. 42.

— quin redimus: jam hæc tibi aderit supplicans
Ultro. THR. credin'? G. immo certe.

Credere alicui. Plaut. Bacch. 2. 2. 7.

Venire tu me gaudes: ego credo tibi.

Credere alicui quod dicit. Ter. Eun. 4. 4. 37.

— age nunc bellua,
Credis huic quod dicat? PY. quid isti credam? res ipsa indicat.
Credo ne tibi hoc nunc, peperisse hanc e Pamphilo? Ter. Andr. 3. 2. 17.
Mihi crede. Cic. 6. Verr. 28. Fuit tanti, mihi crede: haberes quod defenderes. vel Utique significat. Cic. 10. Att. 4. Non sum (mihi crede) mentis compos. [Atque ita Cic. sæpissime. Poëtæ elegiaci contra, ob metrum, Crede mihi.
Credere alicui de. Cic. 8. Att. Quod si voluerit tibi obtemperare, & nobis de Cæsare credere, &c.
De se alicui. Ovid. 1. de Pont. 8. 13.
Caspius Ægypsos, de se si creditur ipsis,
Condidit, & proprio nomine dixit opus.
Chirographis alicujus. Cic. 10. Fam. 21. pr.
Famæ. Ovid. 9. Epist. 119.
Fidei. Ter. Eun. 5. 2. 59. Crede hoc meæ fidei, dabit hic aliquam pugnam denuo.
Mustelæ credere. Plaut. Stich. 3. 2. 43.
Certum est mustelæ posthac nunquam credere. Genus erat augurii domesticum, quum vel serpens, vel mustela visa erat, vel gallina cecinerat, aut canis ater ædes ingressus erat. Hoc auspicium inventum fuerat a Telegono, ut refert Suidas in Τηλέγονος. Ter. Phorm. 4. 4. 25.
Introiit in ædes ater alienus canis;
Anguis per impluvium decidit de tegulis;
Gallina cecinit, &c.
Oraculis credere. Curt. 10. 5. 33.
Pretio credere jubemus illum cui rem vel magni, vel exigui momenti esse persuadere volumus, ex eo quod vel magno, vel parvo pretio comparata est. Claud. de Birro, 4.
Si mihi nulla fides, credite vel pretio.
Rumori credere. Suet. Vesp. 6. Quasi minus rumori crederent.
Sententiæ alicujus de utilibus, atque honestis. Quintil. lib. 2. cap. 8.
Verbis blandis. Ovid. 2. Epist. 49.
Credere, pro Confidere. Ovid. 17. Epist. 172.
Moribus & vitæ credidit ille meæ. Virg. 2. Ecl. 17.
O formose puer, nimium ne crede colori. i. e. Ne confide. Servius.
Credere & confidere. V. CONFIDO.
Credere se alicui, h. e. Fidei ejus committere. Plaut. Trin. 1. 2. 102.
Crede huic tu te, jam suam rem melius gesserit. Per ironiam dictum. Al. Credo.
Committere & credere aliquid fidei & potestati alicujus. Cic. 1. Q. frat. 1.
Rectissime & credere & committere omnia alicui. Cic. 1. Q. frat. 1.
Causam diis credere. Lucan. lib. 7. 77.
Concubinas alicui. Martial. lib. 12. 49.
Custodiam alicui. Clemens in l. ult. D. de custod. reorum.
Pecuaria præsidio canum credere. Auctor ad Heren. lib. 4. 47. Nam quum canes fungantur officiis luporum, cuinam præsidio pecuaria credemus?
Pignora sua alicui. Ovid. 3. de Arte Am. 486.
Summam belli puero. Virg. 10. Æn. 70.
Num puero summam belli? num credere muros?
Se credere Neptuno, pro Se committere mari. Plaut. Rud. 2. 6. 2.
Se credere cælo præpetibus pennis, pro Volare. Virg. 6. Æn. 14.
Dædalus (ut fama est) fugiens Minoia regna,
Præpetibus pennis ausus se credere cælo.
Se credere audent gramina in novos soles. Virg. 2. Georg. 333.
Inque novos soles audent se gramina tuto
Credere. i. e. Egredi terram, & crescere.
Se hostibus perfidis credere, Dedere. Hor. 3. Carm. 5. 33.
Male credere, i. e. Diffidere. Ovid. 12. Met. 115.
Dixit: &, anteactis veluti male crederet, hastam
Misit in adversum Lycia de plebe Nemeten.
Credere aliquid alicui, pro Communicare secretum, consilia, & hujusmodi. Ter. Adel. 4. 5. 6.
Quandoquidem hoc nunquam mihi ipse voluit credere.
Animum suum credere alicui. Ter. And. 1. 5. 38.
Consilia sua credere alicui. Ter. Eun. 3. 1. 13. Idem Adelph. 5. 4. 18.
Illum amant, me fugitant: illi credunt consilia omnia.
Rem tanti sceleris, ignotis alienisque servis non esse credendam. Cic. pro Cœl. 53.
Facinus magnum credere timido pectori, stultum est. Pseud. 2. 1. 3.
Verba credere alicui. Ter. Phorm. 1. 2. 11.
Cujus tu fidem in pecunia perspexeris,
Verere ei verba credere?
Credere se tectis alicujus. Cic. 3. Att. 15. Ego si tuam fidem accusarem, non me potissimum tuis tectis crederem. i. e. Non diversarer apud te.
Credere uni omnia. Cic. pro Lege Manil. 68. Sic apud Ter. Eun. 3. 1. 12.
Credere exercitum alicui.
Credere alicui argentum, & similia: i. e. Servandum committere. Plaut. Asin. 24. 87.
Nunquam hodie induces: ut tibi credam hoc argentum ignoto. Sic, Credere aurum fidei alicujus. Plaut. Aul. 4. 2. 8. Unde Creditores dicti.
Argentum credere, aliter. Liv. lib. 27. extr. Res inter se contrahere, vendendo, emendo, mutuum dando, argentum creditum solvendo. Plaut. Rud. 2. 7. 23.
Tibi ego nunquam quicquam credam, nisi accepto pignore.
Credere, absolute, subaudito Pecuniam, ut
Credere fidei alterius. Cic. pro Flac. 46. Qui tamen credidit P. Fulvii Veratii lectissimi hominis fidei. Al. Fide.
Credere mutuitanti. Plaut. Merc. prol. 51.
Conclamitare tota urbe: & prædicare,
Omnes tenerent mutuitanti credere.
Credas cui male. Plaut. Curcul. 4. 1. 20.
Per syngrapham quidpiam alicui. Cic. de Arusp. Resp. 29. Alterum putabo regem, si habuerit unde tibi solvat quod ei per syngrapham credidisti.
Exegit quod credidit. Cic. pro Rabir. Posth. 39. An quum credebat inductus usuris, id agebat ut haberet quamplurimum? Posteaquam exegit quod crediderat, ut existimaretur non egere, novum genus hoc gloriæ concupiscit?
Credere coliculis, & arboribus, i. e. Sub agri pignore mutuam dare pecuniam. Martial. lib. 12. 25.
Quod mihi non credis veteri, Thelesine, sodali,
Credis coliculis, arboribusque meis.
Credere sub usuris alicui. Gaius in l. Mandatam inter. §. 1. D. Mandat. vel contr. Sic & Sine usuris credere, Ibid.
Periculo suo credere. Ulpian. l. idemque. §. Si mandavero. D. Mandat. vel contr. Quamvis si periculo suo credidisset, cessaret, inquit Labeo, in usuris actio mandati. Subaudi, Pecuniam.
Credendi appellatio generalis est, ait Ulpian. in l. 1. D. de rebus creditis, Nam cuicunque rei assentiamur alienam fidem secuti, mox recepturi quid ex hoc contractu, credere dicimur. Hæc ille. Sive ergo pecuniam aliasque res, quæ non in specie, sed in genere redduntur: sive quid aliud cujus solutio speciem, id est individuum ipsum creditum exigat, (ut in deposito & pignore) alterius fide committamus, recte credere dicimur. Hotom.
Ceræ aliquid credere. Plaut. Perf. 4. 3. 59.
Campo credere aciem. Virg. 9. Æn. 42.
Neu struere auderent aciem, neu credere campo.
Libris arcana, Committere. Hor. 2. Serm. 1. 31.
Ille velut fidis arcana sodalibus olim Credebat libris.
Nocti veritus se credere. Ovid. 4. Met. 620.
Paludi alveos apum non credere. Virg. 4. Georg. 48.
Pedibus se. Sil. lib. 4. 302.
Pugnæ se. Virg. 5. Æn. 383.

CREDUIS, pro Credas, frequens apud Plaut. ut in Amph. 2. 2. 40.
Nunquam edepol tu mihi divini quidquam creduis post hunc diem. Idem. Bacch. 3. 3. 72. Ipsus nec amat, nec tu creduas. conf. Capt. 3. 4. 73. Truc. 2. 2. 52.

CREDĬTUR, imperf. [πιστεύεται] pro Fides adhibetur. Plaut. Stich 4. 1. 5.
Nunc quia te amicum mihi experior esse, creditur tibi.
Non temere creditur. Cic. pro Rosc. Amer. 62. Tamen non temere creditur, neque levi conjectura res penditur.
Creditur mihi apud illum. Plaut. Menæh. 4. 3. 25.
Neque domi, neque apud amicam mihi jam quicquam creditur.
Creditur, pro Commodatur. Plaut. Perf. 2. 5. 19.
Ego rejiciam, habe animum bonum. SA. creditur, commodabo.
Creditum est. Ter. Adel. 3. 4. 28.
Ignotum est, tacitum est, creditum est.

CREDENS, entis. Partic. [πιστεύων] ut, Fallere credentem. Ovid. 2. Epist. 63.

CREDĬTUS, a, um. Partic. [πεπιστευμένος] Hor. 1. Carm. 3. 5.
Navis, quæ tibi creditum
Debes Virgilium, finibus Atticis
Reddas incolumem precor.
Cuncta (ut mos famæ) in majus credita. Tacit. 3. Ann. 44.
In creditam pecuniam accipere. Ulpian. l. Si remunerandi. §. Apud Julianum. D. mandat. vel contr. In creditam pecuniam videtur, inquit, accepisse. Sic enim Florentina lectio. Alii legunt, In creditum.
In deterius credita. Tacit. 3. Ann. 10.
Solvere pecunias creditas. Cic. in Pison. 38.
De pecuniis creditis jus dicere. Cic. de Provin. Consul. 7.
Male credita Claudia. i. e. Male audiens. Sil. 17. 34. Al. Mala. h. e. Impudica. Nic. Heins.
Claudia, non æquæ populi male credita famæ. [Alias durissimus versus fit quinque vocabulis in litteram insuavissimam desinentibus.

CREDĬTUM, i. n. [δάνειον] Quod nobis debetur. Seneca de Benef. lib. 2. cap. 20. Accipiam ergo, tanquam creditum, non beneficium.
Publicum creditum. Quintil. lib. 5. cap. 10.
Ire in creditum. Paulus in l. Multum. §. Mutui datio. D. de rebus creditis, Quoniam earum rerum datione possumus in creditum ire.
Ire in creditum dicitur, non qui rem suam, seu certam speciem vindicat, sed qui in personam agit, ut sibi satisfiat. Ulpian. in l. procuratoris. D. de tributor. actio. Plerumque tamen simpliciter pro Credere accipitur: ut apud Paulum, in l. 2. D. si cert. petat. & Mæcianum in l. servo invito. in fin. D. ad Senatusconsul. Trebell.
Possidere in creditum dicitur, Qui in possessionem pignorum debitoris, ex decreto Prætoris missus est. Ulpian. in l. a Divo. D. de re judic.
Solvere creditum. Sen. de Benef. lib. 2. cap. 34. Post deinde aliter beneficium, aliter creditum solvitur.
Inter Creditum & Mutuum. Mutuum enim id vocamus, Quod vel ex datione alicujus, vel numeratione debetur: in ceteris rebus appellatio mutui non habet locum. Creditum autem dicitur & Ipsum mutuum, & quod ex legati caussa debetur, & quod ex pretio venditi redigitur, & quod ex testamento competit, & (ut uno verbo dicam) id quod ex quacunque caussa debetur. Hæc Harmenopul. de Mutuo & pignoribus.

CREDĬTOR, ōris. m. [δανειστής, χρήστης] Caius de Verb. significat. Creditorum appellatione non ii tantum accipiuntur, qui pecuniam crediderunt, sed omnes, quibus ex qualibet causa debetur. sicuti ex empto, vel ex locato, vel ex ullo alio contractu debetur. Cicero 3. in Verr. 73. Erant nonnulli togati, creditores Græcorum, quibus ad exigendas pecunias improbissimi cujusque legati plurimum prodest gratia. Hor. 2. Serm. 3. 65.
Integer est mentis Damasippi creditor? esto. h. e. Qui Damasippo credidit pecuniam.
Totius summæ creditor. Quintil. lib. 5. cap. 82.
Inter creditores debitoris corpus dividere. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Sponsores & creditores. Cic. pro Quint. 73. Etenim si ex edicto possedisti, quæro cur bona non venierint? cur ceteri sponsores & creditores non convenerint?
Creditoris sui negotia gerere. Ulp. l. Si remunerandi. §. Apud Julianum. D. Mandat. vel contr.

CREDĬTRIX, īcis. f. Paulus in l. Claudius Felix. §. Aut contra. D. Qui potior. in pign. vel hyp. Poterit uti exceptione rei judicatæ adversus primam creditricem.

CREDĬBĬLIS, e. [πιθανός] Quod ita verisimile est, ut credi facile possit. Cic. 4. Verr. 180. Multa enim, quæ scio abs te esse commissa, quod aut nimium turpia, aut parum credibilia sunt, prætermittam.
Credibile est. Ovid. 2. Trist. 72.
Fortior credibili. Ovid 3. Fast. 618. h. e. Dido in morte sibi conscisscenda fuit fortior, quam cuiquam fuisset credibile.
Conjectura rei alicujus credibilis. Cic. 2. de Divin.
Narratio credibilis. Cic. in Orat. 124.

Sermo

Sermo credibilis. Ovid. 1. de Arte Am. 467.
Sit tibi credibilis sermo, consuetaque verba.
Stoicum est quidem, nec admodum credibile. Cic. 4. Acad. 85.

CREDIBILĬTER, Adv. [πιθανῶς] Cic. pro Deiot. 17. Id vos & a viro optimo, & ab homine minime stulto cogitatum esse confingitis: at quam non modo non credibiliter, sed ne suspiciose quidem.

CREDŬLUS, a, um. Adj. [πιστευτικός, εὔπιστος] Qui quæcunque dicuntur facile credit. Cic. de Amicit. 99. Hæc enim in fabulis stultissima persona est, improvidorum & credulorum senum. Virg. 9. Ecl. 34.
— sed non ego credulus illis. Quod in proverbium abiit.
Credulo auditori opponit Religiosum judicem Cic. pro Font. 13. Ubi discerni stultus auditor & credulus, ab religioso & sapienti judice possit?
Animus credulus. Sen. Troad. 1. 1.
Homines. ut, Quando ista vis autem evanuit? an postquam homines minus creduli esse cœperunt? Cic. 2. de Divin. 117.
Præbere se credulum. Cic. 15. Att. 16. Vel verba mihi dare facile patior in hoc meque libenter præbeo credulum.
Res. Ovid. 6. Epist. 21. Credula res amor est.
Rates credulæ dicuntur, Quibus qui se committunt creduli, qui se posse omnia pericula vitare credunt. Sen. Hippol. v. 530.
Senes creduli. Cic. de Senect. 36.
Spes animi credula mutui. Hor. 4. Carm. 1. 30.

CREDULĬTAS, ātis. f. [ευχερεια, πιθανότης] Facilitas ipsa credendi. Cic. 10. Fam. 23. pr. Credulitas enim error est magis, quam culpa. Martial. lib. 5. 1. Et tumidus Galla credulitate fruar.
Addicere credulitatem alicui. Curt. 7. 7. 8.
Damno esse solet puellis credulitas. Ovid. 17. Epist. 39.
Capi credulitate. Ovid. 1. de Pont. 1. 44.
In bonam partem Christiani Scriptores usi sunt. ut Salvian. lib. 3. de Provid. Qui tam magnam credulitatis & fidei mercedem hoc sæculo esse volumus, qualis credulitas & fides esse debeat considerate.

CREDUO, V. Creduis, in CREDO ad fin.

CREMASTĒRES, um. m. pl. [κρεμαστῆρες] Nervi, a quibus testes dependent. Columel. lib. 6. cap. 26. Deinde prius quam ferrum admoveas, duabus angustis ligneis regulis (veluti forcipibus) apprehendere testium nervos, quos Græci κρεμαστῆρας ab eo appellant, quod ex illis genitales partes dependent. V. Cels. 7. 18.

CREMATIO, CREMATOR. V. CREMO.

CRĒME, es. [Κρέμη] Urbs Ponti, a qua gentile Cremesius. Steph.

CREMEN, CREMENTUM, pro Augmento, V. CRESCO.

CRĒMĔRA, æ. f. [Κρεμέρα] Fluvius Tusciæ, apud quem Fabii a Veientibus occisi fuerunt. Juven. 2. Sat. 155.
Quid Cremeræ legio, & Cannis consumpta juventus
Tot bellorum animæ? V. Ovid. 2. Fast. 205.

CREMIUM, i. n. [Φρύγιον] Columel. lib. 12. cap. 19. rusticos dicit ita nominare surculos aridos & minutos: quanquam scriptum est Gremia. Hermolaus in Plinium. Quidam Carnem frixam in frixorio interpretantur, quæ quo magis torretur, eo magis virtus & humor evacuatur: & in hac significatione Psalmorum interpretem usurpasse affirmant, ubi inquit Ps. 101. 4. vulg. Et ossa mea sicut cremium aruerunt. Sunt tamen qui Frixorium velint esse: alii Durum illud quod in frixorio remanet.
Cinnamomi sorte cremia discerni. Plin. lib. 12. cap. 19. Sed Hard. ex MSS. Sorte gemina legit.

CREMIĀLIS, e. ut, Arbores cremiales, l. 7. Dig. de solut. matrim. §. 12. Ita legunt Salmas. & Hotoman. Vulgo legitur Gremiales.
Arbores Gremiales in edit. Flor. Ant. August. *Termes*. Alii Cremiales. vide Lex. Juris. H. St. Desiderabatur hæc dictio in ed. Lugd. de qua conf. Cang. Gloss.

CREMMYON, ōnis. f. [Κρεμμυών Stephano] Oppidum non procul a Corintho, juxta quod Theseus suem, quæ omnes agros devastabat, occidit. Ovid. 7. Met. 435.
Quodque suam securus arat Cremyona colonus. Ubi alterum M, versus gratia a poeta est elisum. Crommyon autem per o, urbs est juxta Ascalonem, de qua infra. Heins. Suis & Cromyona. q. V.

CRĔMO, [καίω] āre. Comburere. Plin. lib. 17. cap. 1. Ad Neronis principis incendia, quibus cremavit urbem.
Equos cremare. Plin. lib. 7. cap. 30.
Faces. Ovid. 8. Met. 878.
Igni cremari. Cic. 2. de Legib. 57. Cæs. 1. Bell. Gall. 7.
Sepultura humili cremari. Cic. 14. Philip. 34. Quod tamen ipsum pro patria non miserandum putatur: nec dispersis bustis, humili sepultura crematos, &c.
Tepore leni cremari. Ovid. 2. Met. 811.

CREMANDUS, a, um. Partic. [καυστέος] ut, Membra cremanda. Ovid. in Ibin, 518.
Des tua succensæ membra cremanda pyræ.
Dare artus cremandos. Sen. Octav. v. 171.
Etiam noverca, quum rogis artus tuos
Dedit cremandos.

CREMĀTUS, a, um. [κεκαυμένος] Partic. Cic. 1. de Divin. 47. O præclarum discessum (inquit) e vita, quum (ut Herculi contigit) mortali corpore cremato, in lucem, animus excesserit. De Calano Indo.
Corinthus cremata flammis. Sen. Med. 1. 8.
Ilium crematum. Hor. 4. Carm. 4. 53.
Gens, quæ cremato fortis ab Ilio, &c.
Mortuos crematos excitare. Idem Epod. 17. 79.
Purgamenta cremata. Plin. 20. 5.

CREMĀTIO, ōnis. f. [καῦσις] Plin. lib. 23. cap. 2. Crematio ei multum virium adjicit.

CREMĀTOR, ōris. m. Qui cremat. Tertull. adv. Marc. 5. 16. Cremator Deus, i. e. Qui flammis mundum puniturus est.

CREMĀBĬLIS, e. Gloss. Cyrill. Cremabilis, καυστικός.

CREMIALIS, V. CREMIUM.

CRĔMŌNA, æ. f. [Κρεμώνη] Italiæ civitas: de qua Strab. lib. 5. sic scribit, Cis Padum vero, circumque Padum celeberrimæ sunt civitates, Placentia & Cremona, media in regione propinquissimæ: inter has, & Ariminum sunt Parma, Mutina, Bononia. Virg. 9. Ecl. 28.
Mantua væ miseræ nimium vicina Cremonæ.

CRĔMOR, ōris. m. [χυλός] Id quod exprimitur ex grano aliquo aqua macerato. Cato de R. R. c. 86. Ubi coctum erit, lacte addat paulatim, usque adeo donec cremor crassus erit factus. Hinc cremorem ptisanæ Galenus atque adeo medici omnes vocant succum ex hordeo cocto percolatum & expressum, quod vulgo dicitur hordeum mundatum. Cels. lib. 3. cap. 7. Ducenda alvus, vel aqua, vel ptisanæ cremore. Ovid. de Medic. fac. 95.
Hordea quem faciunt illis infunde cremorem.

CRĒNA, æ. f. [κρήνη] Hermolaus in Plin. lib. 11. cap. 37. Crenæ sunt incisuræ, a quibus crenata herbarum folia vocantur, hoc est serrata, sectaque per ambitum. Hodie quoque multis locis signa quibus agrestes numerum aliquem in ferulis descriptum habent, Crenæ appellantur. In sagitta quoque, partis extremæ sectio, in quam nervus inseritur, arcum tendere volentibus, Crena dicitur. Sed & in ipso arcu summa cornua, crenas suas habent, in quibus collocatur, sedetque nervus. Hactenus Hermolaus. Plin. lib. 11. cap. 37. §. 68. Postea arteria & stomachus denticulatus callo in modum rubi ad conficiendos cibos, decrescentibus crenis quicquid appropinquat ventri. In MSS. legitur Renis, aut Venis. V. Hard.

CRĒNIS, idis. f. Nymphæ nomen, teste Prisciano grammatico in septimo.

CRĒNÆUS, [Κρηναῖος] a CRENE, Gr. κρήνη, nomen Lapithæ apud Ovid. in Metam. 12. 313.

CREO, [κτίζω, γεννάω, ποιέω, δημιουργέω] āre. a Carne derivatur, inquit Perottus, & Producere significat. Cic. 5. de Fin. 38. Etenim omnium rerum, quas & creat natura, & tuetur, &c.
Natura enim fingit homines & creat imitatores & narratores facetos. Cic. 2. de Orat. 219.
Creare & gignere artis maxime proprium est. Cic. 2. de Nat. Deor. 57.
Terra creavit genus humanum. Lucret. lib. 5. 820.
Arbores. Virg. 2. Georg. 9.
Principio arboribus varia est natura creandis.
Carmina creata de aliquo. Ovid. 3. Trist. 14. 14.
Palladis exemplo, de me sine matre creata
Carmina sunt: stirps hæc progeniesque mea.
Fruges. Lucret. lib. 2. 170.
Tempora mutare annorum frugesque creare.
Pecus creare, Gignere, Submittere. Ovid. 3. Fast. 241.
Nunc fecundus ager, pecoris nunc hora creandi.
Portenta tellus. Lucret. lib. 5. 835.
Multaque tum tellus etiam portenta creare
Conata est.
Fortes creantur fortibus. Hor. 4. Carm. 6. 29.
Quæritur uxor pueris creandis. Hor. 1. Epist. 2. 44.
Creare, Excitare, Efficere, ut Dissolutionem stomachi. Plin. lib. 9. cap 48.
Duritiem. Cels. lib. 2. cap. 13. Nam & astringitur aliquid eo adempto, quod interpositum ut id laxaretur effecerat, & mollitur eo detracto quod duritiem creabat.
Errorem. Cic. 2. de Divin. 55. Nonnunquam etiam errorem creat similitudo.
Fastidium creare dicitur mel. Plin. lib. 22. cap. 24. Usus despumati semper aptior, stomachum tamen inflat, bilem auget, fastidium creat, & oculis per se inutile aliqui arbitrantur.
Lites creare & serere. Plaut. Pœn. 3. 2. 9.
Luxuries creatur in urbe, ex luxuria existat avaritia necesse est. Cic. pro Rosc. Amer. 75.
Seditionem creare. Vellei. 2. 20. 1.
Valetudinem adversam. Cels. lib. 1. in proœm. Neque esse dubium, quin alia curatione opus sit, si ex quatuor principiis vel superans aliquid, vel deficiens adversam valetudinem creat.
Vomitum. Plin. lib. 9. cap. 48.
Creare, Afferre, cum dativo, ut Ærumnas creare alicui. Plaut. Mil. 1. 1. 33.
Commoditates alicui. Plaut. Pœn. 4. 2. 94.
Fraudem suis cruribus capitique suo. Plaut. Mil. 2. 3. 23.
Odium sibi creare apud aliquem. Justin. 31. 4.
Periculum alicui. Cic. 4. Verr. 90. Itaque hortari homines cœpit, ut aliquid Stenio periculi crearent criminisque confingerent.
Voluptatem creare inimicis. Plaut. Casin. 2. 7. 3.
Creare, Eligere, ut Censores. Suet. Aug. 37. Censores creari desitos longo tempore creavit.
Consules. Cic. 9. Att. 11. Id assequitur si per Prætores Consules creantur.
Ducem creare bello gerendo. Liv. 1. 23.
Magistratum. Cic. 2. de Divin. 54. Quod quidem institutum Reip. causa est, ut comitiorum vel in judiciis populi, vel in jure legum, vel in creandis magistratibus, principes civitatis essent interpretes.
Vitio magistratum aliquem creare, Adversis auspiciis. Liv. 23. 31. extr. Creatur ingenti consensu Marcellus, qui extemplo magistratum occiperet. Cui ineunti Consulatum quum tonuisset, vocati Augures vitio creatum videri pronuntiaverunt. adde lib. 8. 17. & 9. 7.
Regem creare. Phæd. 1. Fab. 31. 8.
Senatores creare. Suet. Aug. 40.
Tribunum aliquem rite. Quintil. lib. 2. cap. 4.

CREĀTUS, a, um. Partic. ut, Matre serva creatus. Flor. 1. 6.
Genere dubio creatus. Ovid. 5. Met. 145.
Cibi creati. Ovid. 1. Met. 103.
Contentique cibis nullo cogente creatis,
Arbuteos fœtus, montanaque fraga legebant.
Hostes tellure creati. Idem 7. Met. 30.
Prætores creati. Nepos 1. 4. 4.
Proles creata. Ovid. 7. Met. 30.
Terrigenæ creati. Lucan. 4. 553.

CREĀTIO, ōnis. f. [κτίσις] ut, Creatio magistratuum. Cic. 3. de Legib. 10.
Liberorum creationi studere. Ulp. in l. si paterfamilias. §. ult. D. de adoptionib.

CREĀTOR, ōris. m. [κτίστης] Cic. 2. de Divin. 64.
Nobis hæc portenta deûm dedit ipse creator.
Achillis magni creator; i. e. Pater. Ovid. 8. Met. 309.
Cælitum creator Jupiter. i. e. Pater. Sen. Hippol. v. 888.
Te, te, creator cælitum, testem invoco.
Rerum creator & opifex. Lucan. lib. 10. 266. — ille creator
Atque opifex rerum.
Urbis Romæ creator Romulus. Cic pro Corn. Balb. 31. Quod princeps ille creator hujus urbis Romulus, fœdere Sabino docuit, etiam hostibus recipiendis augeri hanc civitatem oportere.

CREĀTRIX, īcis. f. [κτίστις] ut, Rerum creatrix natura. Lucret. lib. 2. 1116.

Bellorum dira creatrix. Sil. lib. 15. 184.
Belli creatrix manus chalybum. Valer. 5. Argon. 143.
Patria ô mea creatrix, patria ô mea genitrix. Catull. 61. 50. De Berecynth. & Aty.

Creatūra, æ. f. [κτίσις] Tertull. Apol. cap. 30. Illius est ipse (imperator) cujus & cælum est & omnis creatura. V. Alcim. Avit. 2. 47.
Pro Homine ponitur apud Vulg. interpr. Marc. 16. 15. & ad Coloss. 1. 13.

Creāmen, ĭnis. n. [κτίσμα] Creatio. Prudent. Hamartig. v. 505.
— ex elementis
Cuncta solubilibus, fluxoque creamine constant.

Creabĭlis, e. Adj. Apul. Trismeg. p. 85. Materia creabilis est, i. e. Creari potest. Adde August. Confess. lib. 12. cap. 19. & cap. 28.

Creobula, æ. f. Mentastrum. Apul. de Herb. cap. 90.

Creocaccabus, [κρεοκάκκαβος] Græcis dicebatur Caro minutatim concisa cum sanguine & adipe, ac liquore jussulento dulciarioque. V. Cæl. Rhod. lib. 9. cap. 17.

Creon, ontis. m. [Κρέων] Corinthiorum rex, prædonis Sisyphi filius, Creusam filiam Iasoni, Medea repulsa, in matrimonium dedit. De quo Tragœdia est, Medea inscripta, Senecæ.
Creon, alter rex Thebanorum pater Iocastæ uxoris OEdipi, post Polynicem & Etheoclem interfectos, sumpsit imperium, filiamque suam Megaram Herculi junxit, ut est apud Senecam in Hercule furente. V. Phœniss. Euripid.
Immansuetus Creon. Stat. 12. Theb. 477.
Infestus. Sen. Med. 7. Perimere quum te vellet infestus Creon.
Magni Creontis filia. Hor. Epod. 5. 64.
Creon item, Lesbi insulæ mons est, ut scribit Plin. lib. 5. cap. 32. Montes habet Lepethymum, Ordynum, Macistum, Creonem, Olympum.

Creontiades, is. m. [Κρεοντιάδης] Herculis filius ex Megara, quem pater cum Theriomacho fratre ab inferis rediens, & in furorem versus a Junone, quod Lycum interfecisset, interemit. V. Sen. Herc. Fur.

Creōphylus, i. m. [Κρεώφυλος] Samius, quem aliquando tradunt suscepto in hospitium Homero, accepisse ab eo donum, inscriptionem poematis, quod OEchaliæ captivitatem vocant. Sed Callimachus per epigramma quoddam contrarium ostendit, quod quanquam Creophilus opus composuerit, Homeri tamen dicatur propter dictum hospitium. Quidam hunc Homeri magistrum tradunt: quidam non hunc, sed Aristæum Proconnesium. Auctor Strabo lib. 14.

Crĕpæ, a principio Capræ sunt appellatæ: quod cruribus crepent, auctore Festo.

Crepax, In crepo.

Crĕpĕrus, a, um. Adj. [ἀμφίβολος] Anceps & dubius, inquit Festus cum Nonio 1. 45. Lucret. lib. 5. 1295.
Exæquataque sunt creperi certamina belli. Accius Phœnissis,
Quæ ego cuncta esse fluxa in mea re crepera comperi. Lucil. lib. 5. Sat.
In summo crepera juventus salutis. V. Apul. de Deo Socrat. p. 51. Hinc

Crepuscŭlum, i. n. [ἀμφιλύκη, δείλης, δείλη] Extremum diei tempus, inquit Festus. Nonius vero, Crepusculum, inquit, dicitur Lux dubia. Columel. lib. 6. cap. 23. Id quoque semper crepusculo fieri debet. Plin. lib. 18. cap. 25. Oriente sole vel Occidente matutini vespertinive cognominati, prout alterutris eorum mane vel crepusculo contingit. De stellarum ortu & occasu duplici loquitur. Servius in Virg. 2. Æn. 268. De crepusculo quod est dubia lux (nam creperum, dubium est) quæritur: & licet utrique tempori possit jungi, usus tamen ut matutino jungamus obtinuit. aliquando autem jungitur vespertino. Lucan.
Longa repercusso nituere crepuscula Phœbo.
Crepusculo primo. Plaut. Casin. prol. 40.
Lucis dubiæ crepuscula. Ovid. 11. Met. 596.
Opaca. Ovid. 14. Met. 122.
Sera noctem trahunt. Ovid. 1. Met. 219.
Facta. Ovid. 14. Epist. 21.
— modo facta crepuscula terris,
Ultima pars noctis primaque lucis erat.

Crepusculasco, ĕre. Sidon. 8. Epist. 3. Hora crepusculascens.

Crepusci, olim nominati, Qui tempore crepusculi nati erant. Varro de L. L. 5. 2.

Crespŭlus, a, um. Gloss. Gr. Lat. ὄρθριος, matutinus, crespulus. [An Crepusculus? Videtur enim esse Adj. dimin. a Creperus, & in Crepusculum n. subaudiri Tempus.

Crĕphăgĕnētus, i. m. [Κρηφαγένητος] Deus Thebæorum in Ægypto, qui immortalis colebatur. Soli enim, teste Plutarcho, nullum deum mortalem venerabantur.

Crĕpi, orum. m. Luperci dicti sunt a crepitu pellicularum, quem faciunt verberantes. Mos enim erat Romanis nudos discurrere in Lupercalibus, & obvias quasque feminas pellibus ferire. Fest.

Crĕpĭda, æ. f. [κρηπίς] Gell. lib. 13. cap. 21. Omnia ferme id genus quibus plantarum calces tantum infimæ teguntur, cetera prope nuda, & teretibus habenis vincta sunt, soleas dixerunt: nonnunquam voce Græca crepidulas. Et paulo post, Sed (ut dixi) crepidas & crepidulas, prima syllaba correpta, id genus calceamentum appellaverunt, quod Græci κρηπῖδας vocant. Ejusque calceamenti sutores, crepidarios dixerunt. Sempronius Asellio in libro Rerum gestarum, Crepidarium, inquit, cultellum rogavit a crepidario sutore. Hæc Gell. Hor. 1. Serm. 3. 127.
Chrysippus dicat: sapiens crepidas sibi nunquam,
Nec soleas fecit. Cic. pro Rabir. Posth. 27. Non solum cum chlamyde, sed etiam cum crepidis in Capitolio statuam videtis. Quidam hoc nomen a Crepitu, hoc est sono quem reddunt ambulando, dicunt appellatam Crepidam. [Induxit hæc H. St. ut plane inepta.
Carbatinæ crepidæ. Catul. 95. 4.
In crepidis. pro Crepidatus. V. in
Supra crepidam non judicare. Plin. 35. 10. Feruntque Apellem a sutore reprehensum, quod in crepidis una intus pauciores fecisset ansas: eodem postero die superbo emendatione pristinæ admonitionis cavillante circa crus, indignatum prospexisse, denuntiantem, ne supra crepidam judicaret, quod & ipsum in proverbium venit.

Crepidārius, a, um. Adj. ut, Crepidarius cultellus. Gell. 13. 21. V. supra in crepida.

Crepidātus, a, um. Adj. [κρηπιδωτός] Cic. in Pison. 92. Inde nocte intempesta crepidatus, veste servili navem conscendit. Et Suet. Domit. cap. 4. Certamini præsedit crepidatus.

Crĕpĭdŭla, æ. f. [κρηπίδιον] dimin. V. Gellii exemplum in crepida. adde Plaut. Pers. 4. 2. 3.

Crĕpīdo, ĭnis. f. [κυματωγή] est, inquit Valla in Raudensem, Ora terræ, quam aqua alluit: ex hoc appellata, quod ibi aqua alluens crepat crepitatve quum currit, aut undas appellit. licet Græci sibi hujus nominis originem vendicent. Stat. 9. Theb. 492. de Fraxino.
Stabat gramineæ producta crepidine ripæ
Undarum ac terræ dubio. Columel. lib. 8. cap. 17. Sic enim maris atrocitas objectu crepidinis frangitur. V. Curt. 5. 1. 28.
Per metaphoram vero & Putei extremam oram, quæ ad puteum respicit, quod vulgo dicitur Os putei; & Extremitatem omnem, solemus Crepidinem appellare. Hæc Valla in Raudensem. Varro 3. de R. R. cap. 11. Circum totum parietem intrinsecus crepido lata, in qua secundum parietem sint tecta cubilia.
Crepido, Abrupti saxi altitudo & moles etiam dicitur, ut ait Servius: vel Ora præcipitii. Virg. 10. Æn. 653.
Forte ratis celsi conjuncta crepidine saxi
Expositis stabat scalis, & ponte parato.
Dorsi crepido. Stat. 1. Achil. 448.
Prima rates Danaas Hecateia congregat Aulis
Rupibus expositis, longique crepidine dorsi, &c. i. e. Aulis longe exporrecta in mare Euboicum scopulis prominentibus. Idem 1. Silv. 1. 38.
— teneat quamvis æterna crepido
Quæ superingesti portaret culmina montis.
Graminea. Stat. 1. Silv. 3. 43.
Crepido, etiam Editioris cujusque loci altitudo & extremitas, quam mendici insidere solebant, inquit Merula. Juven. 5. Sat. 8.
Nulla crepido vacat, nusquam pons? Seneca, Quis crederet jacentem super crepidinem Marium, aut fuisse, aut futurum Consulem? Budæus. V. Cic. 7. Verr. 97.

Crepis, ĭdis. f. Herba est caule foliato, de qua vide apud Plin. lib. 21. cap. 16.

Crepitaculum, Crepito, Crepitus. In crepo.

Crepitulum, i. n. Ornamentum capitis. id enim in capitis motu crepitum facit. Festus. V. Tertull. de Pallio cap. 4.

Crĕpo, ui, ĭtum, [ψοφέω] āre. proprie Sonare significat. Plaut. Men. 5. 5. 26.
Dic mihi, en unquam intestina tibi crepant, quod sentias?
ME. Ubi satur sum, nulla crepitant: quando esurio, tum crepant.
Crepuit foris, i. e. Insonuit, inquit Donatus. Ter. Adel. 2. 3. 11. Sed quidnam foris crepuit?
Crepuit foris. Plaut. Amph. 1. 2. 34.
Orationem comprimam, crepuit foris. Hoc more Attico dictum est. Nam quia Athenis fores in publicum aperiebantur, qui domo exibat, ne quem eas aperiendo forte prætereuntem læderet, eique fores impingeret, crepitum eas feriens ante edebat. Id vero est quod Attici ψοφεῖν dicunt: Grammatici a κόπτειν differre tradunt, quod illud exeuntium sit, hoc ingredientium. Turnebus.
Crepuit clare foris. Plaut. Pœn. 3. 2. 33.
Arma civilis crepuere belli. Sen. Thyest. 7.
Dentes crepuere retecti. Pers. 3. Sat. 101.
Sonabile sistrum crepuit. Ovid. 9. Met. 783.
Crepare, Prædicare: tumque accusativo jungitur. Hor. 1. Carm. 18. 5.
Quis post vina gravem militiam aut pauperiem crepet? Alii legunt Increpet. Lucret. lib. 2. 1166.
Et crepat antiquum genus & pietate repletum.
Crepare, Rumpi. Virg. 5. Æn. 205.
— & acuto murice remi
Obnixi crepuere.
Crepare, præsertim adhiberi de Verberibus & plagis, observat Broeckh. ad Propert. 4. 7. 21.

Crĕpans, antis. Partic. Martial. lib. 12. 36.
Libras quatuor, aut duas amico,
Algentemque togam, brevemque lænam,
Interdum aureolos manu crepanteis
Possint ducere qui duas calendas,
Quod nemo, nisi tu, Labulle, donas, &c.
Pes crepans. Hor. Epod. 16. 48.
Levis crepante lympha desilit pede.

Crepĭto, āre. frequent. est proprium Cymbalorum, tympanorum, & aliorum hujusmodi. Ad alia tamen etiam transfertur. Plin. lib. 12. cap. 17. Myrtata deprehenduntur, crepitantque in igne.
Auster. Virg. 3. Æn. 70.
Bractea crepitat leni vento. Virg. 6. Æn. 209.
Dentibus crepitare. Plaut. Rud. 2. 6. 5.
Flammis. Tibul. lib. 2. 5. 81.
Ut succensa sacris crepitet bene laurea flammis.
Grandine. Virg. 5. Æn. 458.
— multa grandine nimbi
Culminibus crepitant. Ubi Servius dicit esse Hypallagen: nam debuisset dicere, Multo nimbo grando crepitat.
Malæ duro crepitant sub vulnere. Virg. 5. Æn. 436.
Venter mihi crepitat. Plaut. Amph. 4. 2. 12. V. in crepo.

Crepitans, antis. Partic. ut, Arma crepitantia. Ovid. 1. Met. 143. & 15. 783.
Æra crepitantia. Virg. 4. Georg. 151.
Flamma crepitans. Sen. Agamemn. 850.
Rami crepitantes auro. Ovid. 10. Met. 648.
Rostrum crepitans. Idem 6. Met. 97.
Sinus carbasei crepitantes. Virg. 11. Æn. 775.
Squamæ crepitantes. Ovid. 12. Epist. 101.

Crepitanter, Adv. ut, Crepitanter explicare. Sidon.

Crepĭtus, ūs. m. [ψόφος, βρόμος] est Sonus ex impulsu resultans, qualis est ostii pulsati, cymbalorum, tympanorum, tubarum, cornuum.
Armorum. Plin. lib. 2. cap. 57.
Dentium. Cic. 4. Tusc. 19.
Forium. Plaut. Curc. 1. 3. 1. V. in ipso verbo.
Frenorum. Varro R. R. lib. 2. cap. 7.
Gladiorum. Hirt. de Bell. Hisp. 31.

Imbrium. Plin. lib. 12. cap. 1.
Pedum. Cic. in Topic. 52.
Plagarum. Cic. 7. Verr. 161.
Testarum. Juven. 11. Sat. 170.
Dissonus crepitus. Plin. lib. 2. cap. 12.
Dare crepitum, Crepitare. Juven. 3. Sat. 108.
Crepitus, [κορκορυγμός] est etiam Eruptio spiritus ex ventre. ut, Stoici putabant non minus honestos crepitus esse, quam ructus. Ex Cic. 9. Fam. 22. Et apud Plinium, Crepitum reddere. lib. 27. cap. 12. βόμβος Græci appellant. V. REDDO. & Suet. Claud. 32. & Scalig. Auson. Lect. 1. 25. p. 72.

CRĔPŬLUS, a, um. Adj. Avienus in Virgine:
Non ut fessa virûm repararet gaudia vultu,
Sed crepula ut late vomeret convicia voce. h. e. Voce crepitante & increpatoria. Adde Sidon. Epist. 4. 15.

CRĔPĬTĀCŬLUM, i. n. [κρόταλον] Instrumentum quod manibus percussum reddit sonum. Columel. lib. 9. cap. 12. Crepitaculis æreis, aut testarum, plerumque vulgo jacentium, sonitu terreatur fugiens juventus. Martial. Epig. de Crepitaculo, lib. 14. 54.
Puerilia crepitacula. Quintil. lib. 9. cap. 4. Mediis quoque verbis non ea modo cura sit, ut inter se cohæreant; sed ne pigra, ne longa sint: ne, quod nunc maximum vitium est, brevium contextu resultent, & sonum edant puerilium crepitaculorum.
Crepitaculum, pro Crepundiis, in quibus solent innutriri infantes. Lucret. lib. 5. 233.
At variæ crescunt pecudes, armenta, feræque,
Nec crepitacula eis opu' sunt, nec cuiquam adhibenda 'st
Almæ nutricis blanda, atque infracta loquela. Lambinus.

CREPITACILLUM, i. n. dimin. Tertull. adv. Judæos cap. 9. Scilicet vagitu ad arma esset convocaturus infans, & signum belli non tuba, sed crepitacillo daturus. Et adv. Marcion. 3. 13.

CREPAX, ācis. a Crepando. In versibus Mæcenatis quos refert Sen. Epist. 115. ubi vocat Crepacem malam.

CRĔPUNDIA, ōrum. n. plu. [ἀθύρματα παιδικὰ] sunt non modo Vestes, sed Bullæ, ensiculi, securiculæ, crepitacula, & puerilia ornamenta: a Crepando, hoc est tinniendo dicta: quoniam infantes hujusmodi crepitaculis maxime gaudent. Plaut. Cist. 3. 5.
Nam hic crepundia insunt, quibuscum te illa olim ad me detulit.
Cic. in Brut. 313. Nunc quoniam totum me non nævo aliquo, aut crepundiis, sed corpore omni videris velle cognoscere, complectar nonnulla etiam, quæ fortasse videantur minus necessaria. Sumptum est de comœdiis, in quibus ἀναγνώρισις seu recognitio fit multis modis, præsertim per signa: quorum aliqua sunt in corpore, ut hic nævus: alia aliis in rebus, ut crepundia, monilia, quibus sæpe agnoscuntur perditi, ut in Plauti Cistellaria puella crepundiis agnoscitur. Proverbialis est loquutio. V. Petr. Victor. Var. Lect. 2. Casaub. ad cap. 6. Theophrast. Charact. Lindebrog. ad Ter. Eun. 4. 5. 16.

CREPUSCI, CREPUSCULASCO, CREPUSCULUM. V. CREPERUS.

CRESCO, crēvi, crētum, [αὐξάνω, αὔξομαι, ἐπιδίδωμι, ἀδρύνομαι] ĕre. Augeri est. Plaut. Merc. 4. 5. suppos. 2. 29. Par est ætas: una crevimus.
Crescere & Decrescere, contraria. Cic. 2. de Divin. 33. Ostreisque & conchyliis omnibus contingere, ut cum luna pariter crescant, pariterque decrescant.
Lacte quis infantes nescit crevisse ferino? Ovid. 3. Fast. 53.
Tibi non crevi, Crevisse non videor. Martial. lib. 11. 39.
Jam mihi nigrescunt tonsa sudaria barba,
Et queritur labris puncta puella meis.
Sed tibi non crevi: &c. In Charidemum libertum invehitur, cui videbatur ferula adhuc coercendus, quamvis esset adultus.
In domo alicujus crevisse, pro Nutritum ab infantia fuisse. Suet. in Othon. cap. 1. Per gratiam Liviæ Augustæ, in cujus domo creverat, Senator est factus.
De tenui origine crescere. Ovid. 3. Fast. 433.
Crescere ad plenitudinem, & in longitudinem. Plin. lib. 11. cap. 37.
In astra molem maris. Lucan. lib. 5. 625.
In altitudinem. Liv. 5.
In immensum. Ovid. 4. Met. 660.
Immensum. Ovid. 5. Fast. 537.
In latitudinem. Columel. de Arborib. cap. 17.
In mores patrios. Stat. 4. Silv. 7. 43.
Opes in tantas brevi creverant. Liv. 21. 7. pr. de Saguntinis.
Ungues in aduncos. Ovid. 2. Met. 479.
In unum. Catul. Epig. 108.
Super ora, caputque crevit onus. Ovid. 12. Met. 517.
Male. Ovid. 3. Fast. 445.
— vegrandia farra coloni
Quæ male creverunt, vescaque parva vocant.
Paulatim. Lucret. lib. 1. 190.
Æquor crescit aquis. Lucan. lib. 5. 339.
Amor crescit. Stat. 3. Theb. 553.
Animi crescunt. Cic. pro Lege Manil. 45. Cum accepta calamitate ex eo prælio hostium opes animique crevissent.
Audacia crevit. Ovid. 8. Met. 82.
Barbam crescere. Lucret. lib. 5. 673.
Cupido furiosa opum crevit. Ovid. 1. Fast. 211.
Labor crescit. Sil. lib. 3. 529.
Mare crevit in astra, Alte intumuit. Sen. Hippol. 10.
Materies scribendi mihi crescit. Cic. 2. Att. 12. Quod me, ut scribam aliquid, hortaris; crescit mihi quidem materies, &c.
Mœnia crescunt. Ovid. 15. Met. 451.
Nomina crescunt. Ovid. 5. Epist. 23.
Odium crescebat in eos. Cic. de Arusp. Resp. 45.
Opes creverunt. Ovid. 1. Fast. 211.
Creverunt & opes, & opum furiosa cupido.
Pecunia. Juven. 14. Sat. 139.
Crescit amor nummi, quantum ipsa pecunia crescit.
Petra modicis ac mollibus clivis in sublime fastigium crescit, i. e. Exsurgit, attollitur. Curt. 8. 11. 6.
Seditio favore crescit. Ovid. 9. Met. 426.
Strages in cumulum crescunt. Claud. Conf. Prob. & Olyb. 110.
Virtus animo crescit. Claud. Conf. Mall. Theod. 15.
Vis animi pariter crescit cum corpore quoque. Lucret. lib. 3. 458.
Voluptas crescit. Sen. in Med. 12.
Voces auditæ crescunt in pectore. Valer. 7. Argon. 308.
Crescere, pro Honoratiorem & ornatiorem fieri, vel etiam Ditescere. Cic. pro Cluent. 77. Condemnato Oppianico, statim L. Quintius homo maxime popularis, qui omnes rumorum & concionum ventos colligere consuesset, oblatam sibi facultatem putavit, ut ex invidia Senatoria posset crescere, quod ejus ordinis judicia, minus jam probari populo arbitrabatur.
Criminibus crescere. Liv. 35. 19. Itaque si quibus tuorum meis criminibus apud te crescere libet, aliam materiam crescendi, quam ex me quærant.
Factis alicujus. Claud. 6. Conf. Hon. 103.
Crescere ex accusatione aliquorum. Cic. pro Rosc. Amer. 83. Nam si mihi liberet accusare, accusarem alios potius ex quibus possem crescere.
E mærore alicujus crescere, i. e. Fructum & gaudia ex alicujus mærore capere. Ovid. 15. Epist. 117.
Gaudet, & e nostro crescit mærore Charaxus
Frater, &c. V. ibi Burm.
Crescere de re aliqua. Cic. 7. Verr. 172. Denique si videor hic, id quod ego non quæsivi, de uno isto voluisse crescere: isto absoluto, quod sine multorum scelere fieri non potest, de multis mihi crescere licebit.
Crescere, Intumescere. Stat. 12. Theb. 110.
— manant lacera ora cruentis
Unguibus, & molles planctu crevere lacerti.
Cresse Præt. pro Crevisse dixit Lucret. 2. 684.

CRESCENS, Partic. [ἐπιδιδούς] Anni crescentes, Viridis ætas. Ovid. 10. Met. 24. Martial. lib. 1. 89.
— raptum domino crescentibus annis.
Morbi crescentes & advenientes. Cic. 2. de Divin. 142.
Opus crescens. Ovid. 3. de Pont. 9. 22.
Pecunia. Hor. 3. Carm. 16. 17.
Crescentem sequitur cura pecuniam.
Poeta crescens, Inclarescens. Virg. 7. Ecl. 25.
Segetes. Ovid. 8. Met. 290.
Ventus. Catul. 62. Argon. 274.

CRESCENTIA, æ. f. Vitruv. 9. 9. Horarum brevitates aut crescentias cuneorum adjectus aut exemptus perficere cogit: scil. in Horologio.

CRĒTUS, a, um. Partic. [κριθείς] Virg. 2. Æn. 74.
— hortamur fari quo sanguine cretus. i. e. Quibus sit parentibus natus, ait Servius.
Sanguine cretus Sisyphio. Ovid. 13. Met. 31. — quid sanguine cretus Sisyphio, furtisque & fraude simillimus illi?
Ab origine cretus eadem Acrisius, &c. Ovid. 4. Met. 606.
Corpore mortali. Lucret. lib. 5. 6.

CRĒMEN, ĭnis. n. Incrementum. occurrit in Fragm. Poët.

CRĒMENTUM, i. n. Idem. Varr. apud Non. 2. 767. Cremento corpora fierent majora.
Mali fecundi crementa. Arator in Act. 2.
Unguium & capillorum facilia crementa. Tertull. Resur. Carn. 58.

CRES, pro Cretensi. V. CRETA.

CRESEIS, [Κρηνὶς] Nymphæ marinæ nomen, a fontibus dictæ. κρήνη enim fons dicitur. Perottus. Rectius legeretur Creneis.

CRESILAS, Pictoris nomen, qui, Plinio teste, vulneratum deficientem depinxit, in quo possit intelligi quantum restet animæ: & Olympium Periclem dignum cognomine. V. ipsum lib. 34. cap. 8.

CRESIUM, i. n. [Κρήσιον] Mons est in agro Tegeatum, in quo fuit Aphnei sacellum. Nam ubi cum Aerope congressus est Mars, veluti memorant Tegeatæ, natus inde Aphneus matri nihilominus inhæsit, partui quamvis immortuæ, ac ex uberibus vi numinis paterni, multum copiosumque lac fuxit. V. supra in APHNEUS, & Cælium lib. 20. cap. 25.

CRESPHONTES, ontis. m. [Κρεσφόντης] Viri proprium, qui, ut ex Ephoro refert Strabo, postquam Messeniam terram subjugavit, eam quinque in civitates divisit, ita ut Steniclarum in hujus regionis medio positam, regiam sibi statueret. V. Strabo lib. 8.

CRESPINUS, Frutex potius, quam arbor est, e terra virgultis plurimis assurgens, veluti corylus. Hic ab imo ad summum spinis quibusdam acutissimis horret longis, compressis, albicantibus, fractuque minime contumacibus, quæ per intervalla ternæ ex eodem pendent puncto. Cortex toti plantæ candidus, lævis, ac tenuis: cui subest ligni materies flava, fragilis, atque fungosa. Flores emittit ineunte Maio luteos, racematim cohærentes in uvæ fere modum, odore non ingrato. Quibus postea succedit fructus acinis oblongis, racemo pendulis, qui maturitate maxime rubent, punicæ mali acinis haudquaquam absimiles, quanquam figura longiore, gustu acido & subaustero, parvis reconditis intus nucleis. E fructu post vindemias vinum exprimunt, quod falso *de Berberi* vocant Officinæ: cui austeritatis aciditatisque longe plus inest, quam mali punicæ succo. Plura vide apud Matthiol.

CRESSA, æ. f. [Κρῆσσα] Oppidum Paphlagoniæ est, teste Stephano, post excidium Trojanum a Merione conditum.
Est & portus Cariæ, Rhodo insulæ oppositus. Plin. lib. 5. cap. 28.

CRESSÆA, [Κρισσαία] Herodoto lib. 7. Regio, Pallenæ vicina, ac Thermæo sinui contermina.

CRESTON, [Κρηστών] Oppidum, de quo Herodotus lib. 1. Qua lingua Pelasgi sunt usi affirmare non possum, sed conjectura signorum, licet dicere eadem, qua nunc Pelasgi utuntur, qui supra Tyrrhenos urbem Crestonem incolunt, quodam tempore finitimi eorum, qui nunc Dores vocantur. Al. Greston, Γρήστων, per G.
Est & nomen regis Bithyniæ, cujus meminit Justinus lib. 38.

CRETA, æ. & CRETE, es. [Κρήτη] Insula in Mediterraneo mari, centum urbium fama clara: nunc vulgo *Candia* dicitur: quæ (ut scribit Strabo lib. 10.) a Septentrione, Ægæo alluitur simul & Cretico pelago: ab Austro, Afro: ad Occidentem Ægilam & Cythera spectat: ad Orientem Carpathon. Habet in longitudine ducenta septuaginta millia passuum: in latitudine quinquaginta millia. Circuitus ejus quingentorum octoginta octo mil. pass. complectitur. Insignes in ea urbes sunt Gortyna, Cydonia, Gnosus Minois regia, & Strabonis cosmographi patria. Nullum in Creta animal noxium est: optimique vini fertilissima est. de qua Virg. 3. Æn. 134.

Xxxx 3 Creta

Creta Jovis magni medio jacet insula ponto:
Mons Idæus ubi, & gentis cunabula nostræ
Centum urbes habitant magnas, uberrima regna. Dicta est Cureta, ab habitantibus Curetibus: & per syncopen Creta. Alii dicunt Cretam dictam, a Crete quodam Jovis filio, Curetum rege. Alii a Crete Nympha, Hesperidum una, Atlantis filia. Arrianus non a Crete, sed a Cres, Cretis genitivum faciente, nominatam dicit, ab eo qui Jovem abscondit in monte Lycæo. Unde Cressa, tantum fem. gen. i. e. Cretensis. Similiter Cresseus, & Cressius. Sunt autem hæc nomina quæ ex masculino femininum ad similem formam mittunt: scilicet Cres, Cressa: Libys, Libyssa: Phœnix, Phœnissa: Magnes, Magnessa: Thrax, Thressa, & Threissa. Tibull. 4. 1. 8.
— etiam Phœbo gratissima dona
Cres tulit. Ausonius Monosyll. v. 87.
Præpetibus pennis super aëra vectus homo Cres. De hac Diodor. lib. 6. & Plin. lib. 4. cap. 12. Hodie *Candia.*
Alta Creta. Virg. 5. Æn. 588.
Cærula Crete. Sen. in Herc. OEth. 15. Cærulam vocat, quoniam in mari est sita.
Dominatrix freti Creta. Sen. Hippol. 2.
Nobilis centum urbibus. Hor. Epod. 9. 29.
Potens centum oppidis. Hor. 3. Carm. 27. 34.
Spatiosa. Sen. Troad. 9.
Est & Crēta oppidum Scythiæ. Valer. 1. Argon. 330.
— quoties paucos ad litoris actus
Deficiam, Scyticum metuens, Pontumque, Cretamque.

Crēs, Crētis. [Κρής] Qui est ex Creta. Cic. pro Muren. 74. Neque vero Cretes, quorum nemo gustavit unquam cubans, &c. V. CRETA.
Epimenides Cres. Cic. 1. de Divin. 34.
Cretes nescire pelagus, Proverbium quum quis nescire simulat quæ percallet: ex illo traditum, quod nemo Cretensis naviculariam & pelagi commercia nesciret. V. Erasm. in Chiliad.

Cressa, æ. f. [Κρῆσσα] ut,
Puella Cressa. Ovid. 2. Epist. 76.
Pugnaces Cressæ, Canes de Creta dicuntur. Sen. Hippol. v. 32.
Teneant acres lora molossos,
Et pugnaces tendant Cressæ
Fortia trito vincula collo.
Nota Cressa. i. e. Signum candidum. Hor. 1. Carm. 36. 10.
Cressa ne careat pulchra dies nota. Alludit ad morem illum a Thraciæ populis prius defluxum, quo dierum singulorum fortunas notare solebant veteres, adversas quidem lapillo atro, felices autem candido. Hunc morem Acron & Porphyrion etiam Cretensibus communem fuisse volunt. Lambinus aliter, quem vide. Vide proverbium Creta notare, in CRETA, Terra alba.

Cressius, a, um. [Κρήσσιος] Adj. ut, Nemora Cressia. Virg. 4. Æn. 70. Regna. Ovid. 16. Epist. 299.

Crētis, ĭdis. f. [Κρῆτις] ut, Nymphæ Cretides, Quæ Cretam incolunt. Ovid. 3. Fast. 444.

Crētæus, a, um. [Κρηταῖος] Adj. ut, Cretæa humus, apud Ovid. 10. Epist. 106.
Cervæ Cretææ, quia in Creta plurimæ sunt, in qua insula nascitur dictamnus, quo gustato vulnerati cervi sanantur. Sen. Hippol. 1.
Juvencus Cretæus. i. e. Minotaurus. Propert. lib. 3. 19. 11.
Urbes Cretææ. Ovid. 9. Met. 665.

Cretæus, i. m. Poeta quidam apud Propertium 2. 25. 29. Scribit enim,
Aut quid Cretæi tibi prosunt carmina lecta? Ceterum quis sit is, nondum satis convenit. Beroaldus de Epimenide Crete dictum putat, quem scriptorem carminum fuisse nulli dubium est. Alii Lucreti legendum existimant, cujus elegantissima carmina de rerum natura extant. Fortasse enim ea perstudiose Lynceus legebat, quum & ipse poetas amaret, & versus scriberet, & ex illius ætatis secta se ad Epicuri sententiam propensiorem & dociliorem præberet. Probabilior tamen Beroaldi sententia videtur. [Immo Turnebi, Scaligeri, Broekhusii, qui certatim Lucreti prætulerunt.

Cretæ, arum. f. Insulæ quædam appellantur in Mœsia, contra Liburnos populos, quarum meminit Plin. lib. 4. cap. ult.

Cretensis, Adj. [Κρητικός] Idem quod Cretæus. ut, Cretensis homo. V. proverbium, Cretizare cum Cretensi, apud Erasmum. in Chiliad. i. e. Adversum mendacem mendaciis uti.
Judex Cretensis. Cic. 5. Philipp. 14. Judex Cretensis, isque nequissimus.
Tertius Jupiter Cretensis Saturni filius. Cic. 3. de Nat. Deor. 53.

Cretĭcus, a, um. Adj. [Κρητικός] Quod ex Creta est. ut, Creticum mare. Hor. 1. Carm. 26. 2.
Calamus Creticus. Plin. lib. 16. cap. 36. Suum genus, inquit, sagittario calamo, ut diximus, sed Cretico longissimis internodiis, obsequentique quo libeat flecti calefacto.
Pes est trisyllabus in Prosodia, quem Creticum vocant, qui constat ex longa, & brevi, & longa. Cic. 3. de Orat. 183.

Creticus, M. Antoninus Triumviri pater dictus, quod Cretæ mortuus est. Plutarchus in Antonio pr. Meminit ejusdem Pedianus in 1. Verr. 3. & 4. Hunc tamen quidam Antonium Ciceronem vitiose nominant.
Cognomen idem fuit Q. Metelli, qui insulam armis domuit. Flor. 3. 7. & Eutrop. 6. 9.
Creticus, Oratoris nomen, cujus meminit Juven. 2. Sat. 78.
Acer & indomitus, libertatisque magister,
Cretice, pelluces.

Crēta, æ. f. [κρήτη, κιμωλία] Terra alba & tenax, a Crescendo dicta, ut vult Perottus: quoniam proprietas ejus est, ut in macerando crescat: quod in primis cretæ Umbricæ accidit. Cretæ genera vide apud Plin. lib. 35. cap. 17.
Creta Asiatica. Cic. pro Flacc. 37. Hæc quæ est a nobis prolata laudatio, obsignata erat creta illa Asiatica, quæ fere, &c. Inter Asiaticas cretas, Galenus laudat cretam Cimoliam.
Cimolia creta, est, Qua utuntur pannarii in lanificio, ad lanæ duritiem emolliendam. Nebriss. De hac vide Cimolius in CIMOLIS.
Exesa nigris chelydris. Virg. 2. Georg. 214.
Humida. Hor. Epod. 12. 10.
Figularis. Plin. lib. 31. cap. 3. Et Columel. lib. 6. cap. 17.
Putris. Martial. lib. 12. 62.
Sutoria creta. V. MELANTERIA.
Tenax. Virg. 1. Georg. 179.
Notare creta. Pers. 5. Sat. 107. i. e. Approbare; contra Carbone notare, Damnare. Album enim ad boni naturam pertinere, censuit Pythagoras: Atrum ad mali.
Solidare aream creta. Virg. 1. Georg. 162.
Creta qua fiunt amphoræ. Columel. lib. 12. cap. 43.

Cretāceus, a, um. Adj. [κρητινὸς] Quod est ex creta.
Cretacea siligo, Quæ crevit in loco cretoso. Plin. lib. 18. cap. 9. E siligine lautissimus panis, pistrinarumque opera laudatissima. Præcellit in Italia, si Campana Pisis natæ misceatur. rufior illa, at Pisana candidior, ponderosior vero cretacea.

Cretārius, a, um. Adj. ut, Cretaria taberna. Varro L. L. 7. 30.

Cretātus, a, um. [κρητωτὸς] aliud Adj. Creta infectus. Plin. lib. 35. cap. 18. Tantumque non cum laureatis fascibus remitti illo, unde cretatis pedibus advenissent. Intelligit Plin. Venales quondam servos, qui ad summos honores libertatem adepti pervenissent. Idem lib. 35. cap. 17. Est & vilissima, qua Circum præducere ad victoriæ notam, pedesque venalium trans mare advectorum denotare instituerunt majores. Juven. 1. Sat. 111. in eandem sententiam dixit,
Nuper in hanc urbem pedibus qui venerat albis. V. Broeckh. ad Propert. 4. 5. 52.
Ambitio cretata. Pers. 5. Sat. 177. i. e. Candida; mos erat Magistratum aliquem ambientibus circumire in veste candida & creta indita dealbata. Hinc Persius ambitionem cretatam. i. e. Candidam dixit. V. Candidatus in CANDOR.
Bos cretatus, Caudidissimus. Juvenal. 10. Sat. 65.
Pone domi lauros, duc in Capitolia magnum
Cretatumque bovem, &c.
Crepidæ cretatæ. i. e. Candidæ. Septim. Florens. Tertullianus de Pall. c. 4. extr. [Immo Græcatæ, ut in Vulgatis, vel ut ex MSS. Rigalt. ac Salmas. Crepidæ Græcatum Æsculapio adulantur. V. not. Salmas. p. 359.
Fasciæ cretatæ, Cic. 2. Att. 3. V. DIADEMA.
Mappa cretata. Martial. lib. 12. 29.
Cretatam Prætor quum vellet mittere mappam.

Crētĕus, a, um. Adj. Quod fit ex creta. ut, Cretea persona. Lucret. lib. 4. 298.
Sic eliditur, ut si quis prius, arida quam sit
Cretea persona, adlidat pilæve, trabive, &c.

Cretōsus, a, um. [κρητώδης] aliud Adj. Quod creta abundat. Plin. lib. 15. cap. 18. Cato de ficis ita memorat, Ficos mariscas in loco cretoso aut aperto serito. Et Ovid. 7. Met. 463. Cretosa rura.

Cretifodina, æ. f. Ubi creta foditur. Ulpian. l. 7. de soluto matrim. §. 14. & l. 13. §. 5. Dig. de usufr. & quemadm.

Crētŭla, æ. f. dimin. Cic. 6. Verr. 58. Quum Valentio ejus interpreti epistola Agrigento allata esset, cujus signum iste animadvertit in cretula. Cretula. i. e. Terra argillosa & candida, qua veteres in epistolis signandis uti solebant, sicut & cera.
Cretula, Genus coloris. Plin. lib. 35. cap. 7. Ex omnibus coloribus cretulam amare, udoque illini recusant purpurissum, Indicum, &c.

Creterra, V. CRATERRA.

Cretheus, ĕos. m. [Κρηθεύς] dissyllab. Filius fuit Æoli, Jovis filii, qui ex Tyro Salmonei fratris filia Æsonem genuit, Alcimedontem & Amythaonem, ut est apud Homerum, libro Odysseæ 11. Valer. Flac. 1. Argon. 42. — nostri de sanguine Phryxus
Cretheos, ut patrias, audis, effugerit aras. Verba sunt Peliæ ad Iasonem nepotem.

Cretheius, a, um. Adj. ut, Virgo Cretheia, Helle Cretheos neptis dicitur, quæ Hellespontо dedit nomen. Valer. 2. Argon. 612.
Undarum decus & gentis Cretheia virgo.
Proles Cretheia. Valer. Argonaut. 8. 112.

Crethmon, i. n. [κρῆθμον] inquit Galenus lib. 7. de Simpl. medicam. facult. gustantibus salsum est, cum paucula amaritate: quam ob rem vis ejus est exsiccatoria, & absterforia. Utraque tamen imbecillior in eo est, quam in amaris. Plin. lib. 26. cap. ult. herbam dicit utilem interioribus feminarum morbis.
Est & Crethmos agrios, qui gramias tollit oculorum impositus, tumorem quoque polenta addita. V. eundem Plin. lib. 25. cap. 13.

Crethon, [Κρήθων] & Orsilochus, filii fuere Dioclis. Hi una cum reliquis Græcorum principibus ad Trojam profecti sunt ex Pheris civitate. Auctor Homerus lib. Iliad. 5. v. 541.

Cretĭce, es. f. Herba, hibiscus. Plin. 25. 8. Apul. de Herb. cap. 38. & 62.

Creticus, Cretifodina. V. CRETA.

Cretio, Crevi. In CERNO.

Creūsa, æ. f. [Κρέουσα] Creontis Corinthiorum regis filia, quam Iason, repudiata Medea, uxorem duxit. Ei indignata Medea, scriniola quædam dono misit, quibus apertis flamma protinus exiit, quæ Creusam cum tota regia combussit. Propert. lib. 2. 16. 29.
Aspice quid donis Eryphila invenit amaris,
Arserit & quantis nupta Creusa malis.
Fuit & Creusa, Æneæ uxor, apud Virg. 2. Æn. 651.
Nos contra effusi lacrymis, conjuxque Creusa.

Creusis, [Κρεῦσις] Oppidum est in confinio Bœotiæ, Locrorum & Ætolorum, ut annotavit Vadianus in Pompon. lib. 2. c. 3.

Crexa, Insula est in Illyrico, cujus meminit Plin. lib. 3. cap. 21.

C R I

Crialon, i. n. Oppidum in Libyco, juxta lacum Mœridis, de quo Plin. lib. 5. cap. 9. in descriptione Asiæ.

Cribellum, Cribello, &c. V. CRIBRUM.

Cribrum, i. n. [κόσκινον, λικμὸς, σινατήριον] Pistorium vas. Plaut. Rud. 1. 2. 14.
Villam integundam intelligo totam mihi:
Nam nunc pellucet ea, quam cribrum crebrius. i. e. Plurimis locis ac passim. Cic. 2. de Divin. 59. Quasi vero quicquam intersit, mures, diem noctem aliquid rodentes, scuta an cribra corroserint.
Carnificinum cribrum. Plaut. Most. 1. 1. 52.
O carnificinum cribrum, quid credo fore. Al. Carnificum. De homine dixit, cujus pellis loris & virgis ita perforata est, ut cribri speciem exhibere videatur.
Farinarium cribrum. Plin. 18. 11.
Pollinarium cribrum. Plaut. Pœn. 3. 1. 10.

Rarum

Rarum cribrum. Ovid. 12. Met. 437.

— utve liquor rari sub pondere cribri
Manat, & exprimitur per densa foramina succus.

Gerere aquam cribro, Proverbium in eos qui operam perdunt. Plaut. Pseud. 1. 1. 100.

Non pluris refert, quam si imbrem in cribrum geras. V. Erasm. in Chiliad.

Incernere cribro, vel Succernere. Columel. lib. 5. 6. h. e. Cribrare. Plin. lib. 18. cap. 11.

Cribrārius, a, um. Adj. [κοσκινικὸς] Plin. lib. 18. cap. 11. de alica loquens, Posteaque gypsi pars quarta inspargitur, atque ut cohæsit, farinario cribro succernunt, &c. Item cribraria, quæ simili modo in tertio remansit cribro angustissimo, & tantum arenas transmittente.

Cribro, [σήθω, κοσκινίζω, σινιάζω] āre. Cribro incernere. Plin. lib. 25. cap. 5. Præterea mirum inventum est, quod incisum forficulis, ut diximus, cribrant, cortex remanet. V. & Columel. 12. 23.

Cribratus, a, um. Partic. ut, Ladanum cribratum. Plin. 26. 8. Terra minutatim cribrata. Idem 17. 11.

Legitur etiam Crebrata apud Plin. 11. 24. V. ibi Harduin.

Cribratim, Adv. [κοσκινηδὸν] Mantuan. Omnia cribratim inquirere. i. e. Tanquam cribrando.

Crībellum, i. n. [κοσκίνιον] diminut. Pallad. 2. 24. Nitrum tritum cribello desuper spargas. & 7. 11. Cribello spisso cernere, ut grana non transeant.

Cribello, are. Cribrare. Th. Priscian. 1. 17. Crabrones contusos terere & cribellare.

Cribellatus, a, um. Partic. Pallad. 1. 41. Sevum liquefactum cribellato cineri admistum.

Crĭcus, i. m. [κρίκος] Brachii gestamen quoddam erat, ut nonnullis videtur, in quo pertuso Demosthenem, præsidio ultimorum casuum, venenum consuesse gestare inclusum traditur, quod etiam hauserit intrepide, nequid indignum tanta virtute a Macedonibus pateretur. Hinc natum, ut Quod speciem quidem habet extrinsecus, & oculos aspectu jucundo allectat, intus vero perniciem servat evidentissimam, Cricum dicamus Demosthenis. Ex Cæl. lib. 8. cap. 13.

Cridinum, i. n. Fluvius in Margianæ regione, circa Hircanum mare. Auctor Plin. lib. 6. cap. 16.

Crimen, ĭnis. n. [ἔγκλημα, αἰτίαμα] Delictum: proprie dicitur id quod factum est, ut ait Donatus. Ovid. 2. Epist. 28.

Crimine te potui demeruisse meo. Cic. 7. Fam. 3. Sunt enim qui, quum meus interitus nihil fuerit reipublicæ profuturus, criminis loco putant esse quod vivam.

Crimina vel Publica sunt, vel Privata. publica capitalia, & non capitalia. privata aut cum infamia, aut sine infamia. Capitalia crimina publicis judiciis omnia cognoscebantur: non item publica judicia de capitalibus omnia criminibus fiebant. nam, ut Institut. lib. 4. t. 18. §. 2. Publicor. traditum est, si quam infamiam irrogabant publica judicia cum damno pecuniario, publica quidem erant, non tamen capitalia. quod quidem si de caussis publicis, in quibus cum detrimento rei familiaris famæ jactura conjungeretur, verum est: multo magis de privatis. & hoc ipsum declarat Cicero satis aperte in Epistola ad Pætum (l. 9. 21. pr.) his verbis, Judicia non solemus omnia tractare uno modo. privatas caussas, & eas tenues, agimus subtilius; capitis, aut famæ, scilicet ornatius. sejunxit enim a caussis capitalibus caussas famæ, sive publicas, sive privatas. sed ipse me in dubitationem revoco. Si caussæ famæ capitales non fuert, cur Quinctii caussam, quæ famæ est, capitalem Cicero significat? ait enim in exordio (8.) Quid hoc iniquius, aut indignius, quam me, qui caput alterius, famam, fortunasque defendam, priore loco caussam dicere? & infra (31.) Clamabat Quinctius, sese idcirco nolle satisdare, ne videretur judicasse bona sua ex edicto possessa: sponsionem porro si istiusmodi faceret, se, id quod nunc evenit, de capite suo priorem caussam esse dicturum. & in extrema oratione (95.) Horribile est, caussam capitis dicere: horribilius, priore loco dicere. sane non leviter aliquandiu hæc me loca, & alia hujusmodi in ea oratione perturbarunt. eoque magis, quod caussa Quinctii ad recuperatorem agitur: ex quo sequitur, ut privata sit. recuperatores enim & centumviri, & arbitri, judices sunt (liceat hic arbitros inter judices, vocabulo minime proprio, nominare) civilibus in controversiis ab urbano prætore dati. caussam porro capitalem ad recuperatorem agi ita mihi absurdum, ita non rationi consentaneum videbatur, ut persuaderi nullo modo possem. sed fortasse, ut sæpe distinctione veritas illucescit, idem hic quoque potest evenire. cogitavi, numquid caussam esse capitalem, & agi de capite, sive, capitis esse caussam, idem sit. non enim dubito, quin caussæ capitales quæ vocantur, eædem caussæ capitis vocari omnes possint: quæ vero capitis, fortasse non omnes item capitales. nam caussa capitis Quinctiana dicitur: quam tamen nullo modo capitalem fuisse concedo: quum in ea neque de libertate, neque de civitate adimenda, quæ capitalia fuisse judicia notum est, agatur: & caussa Mancini, quem, ut Cicero, & alii prodiderunt, a patre patrato ex S. C. Numantinis deditum, Numantini non receperunt, caussa quidem capitis est, (agitur enim in ea de civitate, de libertate, de capite) capitalis tamen non est. in capitalibus enim quæritur de crimine, & damnatos diminutio capitis ex judicum sententia sequitur: in aliis autem capitis caussis agitur quidem de capite, non tamen quæritur de crimine; capitisque diminutio vel nulla sequitur, ut in caussa Quinctii, vel si sequitur, ut in caussa Mancini, non sequitur uti pœna a judicibus irrogata, sed ideo sequitur, quia is, qui jam deditus erat ex S. C. Numantinis, capite fuisse diminutus ostenditur: ita ut judex non judicaret, sit, necne, capite minuendus; quod fit in caussis capitalibus, sed, fueritne antea, an non fuerit, capite diminutus: & status hominis non tunc mutatur, sed, qualis sit, cognoscitur. itaque, quum de eo dixit Cic. lib. 1. de Orat. (182.) Quam possumus reperire ex omnibus rebus civilibus caussam, contentionemque majorem, quam de ordine, de civitate, de libertate, de capite hominis consularis? crimen nullum significavit, cujus criminis caussa vocatus in judicium Mancinus, periculum amittendæ civitatis, aut libertatis in eo judicio subiret. sed facultatem judicibus cognoscendi, ac statuendi datam intellexit, easne res æque Mancinus possideret, atque anteaquam a patre patrato esset deditus, an vero, quia deditus esset, amisisset, etiam si receptus a Numantinis non esset. quare capitalis caussa non fuit: actum tamen esse de capite, ob eam, quam exposui, caussam recte Cicero dixit. At, quod ad Mancini caussam attinet, ferri potest. extat enim ratio, cur in ea de capite agi dicatur. in caussa vero Quinctii, in qua nullo modo neque de civitate, neque de libertate agebatur, mentio capitis unde ducta? an ex eo, quia caput pro existimatione usurpari posse videatur? repugnat vetus loquendi consuetudo: nec hujus generis exempla licet invenire. potius igitur, ex oratoris licentia, crediderim: ut exaggeretur res, ad invidiam adversus Nævium ex ejus crudelitate, & misericordiam erga Quinctium ex ejus periculo quærendam. atque hoc eo magis constat, quo Cicero nec in eo vere ac proprie loquitur, quum eam vocat accusationem, quæ sponsi caussa est: nec, quum ait, Quem nunc interficere nefarie cupis: quandoquidem civibus Romanis eripi nullo crimine vita posset. caussam vero non esse capitalem, propriis ipse verbis clare demonstrat in eo loco, (33.) Judicium esse, C. Aquilli, non de re pecuniaria, sed de fama, fortunisque P. Quinctii vides. & quum dixit: Hortensius partes accusatoris obtinet: oratorie loquitur. nec enim re vera accusabat Hortensius, sed accusare videbatur: nec est, nisi capitalibus in caussis accusator. Redeo unde diverti. Publicorum criminum alia capitalia, alia non capitalia. quodque notandum magis est, ne majestatis quidem judicium capitale semper fuit, quum tamen publicum semper esset. nam Claudiæ Vestalis, Appii Cæci filiæ, C. Fundanius, & Tit. Sempronius ædiles pleb. quod populo Romano calamitatem esset imprecata, multam dixerunt æris gravis xxv millia. quæ capitalis pœna non fuit. judicium autem illud & publicum fuisse, inde patet, quod ad populum factum est. idque etiam Ateius Capito propterea inter publica judicia retulit; & majestatis nomine notatum, Suetonius in Tiberio (c. 2.) significat his verbis: Claudia novo more judicium majestatis apud populum mulier subiit, quod in conferta multitudine, ægre procedente carpento, palam optaverit, ut frater suus Pulcher revivisceret, atque iterum classem amitteret, quo minor turba Romæ foret. Publica vero capitalia crimina, hæc erant, incestus, majestas, repetundæ, vis publica duplex, ea, quæ in rempub. ac magistratus inferebatur, de qua lex Luctatia fuit, & ea, quæ in privatos cives, de qua Plotia, & aliæ leges: tum, peculatus, de residuis, inter sicarios, parricidium, veneficium, ambitus pecuniæ ob judicandum captæ, adulterium, de falsis, de plagiariis, de tutorum fraude, de famosis libellis, de furto, clandestina coitio. quibus de criminibus aut ad prætorem, judicem quæstionis, aut ad populum notio pertinebat. de majestate, perduellione excepto, de vi, de repetundis, de crimine inter sicarios, de ambitu prætor quærebat: de incestu, & perduellione populus, sed tributis comitiis de incestu, tribuno pleb. populum per tribus in forum cogente; centuriatis autem de perduellione, quum in campum consul centuriatim populum advocasset. de veneficio autem, & prætor, qui judex quæstionis idem dicebatur, & judex quæstionis, etiam si prætor non esset, cognoscebat. Prætores, quæ cujusque futura esset quæstio, ante sortiebantur: ut deinde singulis de criminibus singuli, prout sors tulisset, cum consilio quærerent. unum excipio prætorem urb. qui nullo de crimine publico quærebat; itaque nec quæsitor dicebatur; tantum, civilibus controversiis ad eum delatis, jus dicebat, hoc est Judices, & judicii formulam, quam sequerentur, dabat. nec enim prætor ipse judicare solitus erat. sed quum judices ab ipso dati, de controversa cognovissent, ac judicassent, exsequebatur. ideo in omnibus ferme edictis prætorum legitur, Judicium dabo. in quo posteriores lapsi sunt. est igitur aliud, jus dicere, aliud judicare: contra quam, qui veterum jurisconsultorum libros ignorant, opinantur. & quemadmodum civilibus in rebus prætor non cognoscit, neque judicat, sed jus dicit: sic, qui ab ipso judices dati sunt, non jus dicunt, sed cognoscunt, ac judicant. Ex Manutii libro de Legibus Romanis. Verum & hæc ipsa, & alia paulo plenius in dictione PRÆTOR.

Scelus & crimen. Cic. pro Cœl. 56.

Crimen, a Delicto sive maleficio Jurisconsulti plerumque sic distinguunt, ut Criminis nomine Capitalis fraus intelligatur, quibus Respublica læditur, veluti Cædes, falsitas, adulterium. Delicti vero, Privata noxia, qua privatim quisque læditur, veluti Furtum, injuria, &c. Ulpian. l. 17. §. 16. D. de ædilit. edict. Noxas accipere debemus privatas, hoc est eas, quæcunque committuntur ex delictis, non publicis criminibus. Nonnunquam tamen crimina, eaque privata nominantur: ut apud Ulpianum in l. 1. §. 1. D. de pœn. Hotomanus.

Crimen etiam dicitur Ipsa criminatio, sive Criminum accusatio. Cic. in 2. Philipp. 40. Hæreditates mihi negasti venire: utinam hoc tuum verum crimen esset. Idem 3. Verr. 20. Deinde reliquis diebus, his criminibus, his testibus & urbanis & provincialibus sic obrutus atque oppressus est, &c.

Ambitus crimen. Cic pro Muren. 3.

Deorum crimen. Martial. lib. 11. 94.

O scelus, ô magnum facinus crimenque deorum.

Facti crimen & Suspicionem facinoris opponit. Cic. pro Milon. 97. Sibi facinoris suspicionem, non facti crimen obstare.

Fortunæ crimen appellatur, Quum quis casu, non dedita opera peccat. Ovid. 3. Metam. 141. De Actæone. Quintil. in proœm. lib. 6. Nam frustra mala omnia ad crimen fortunæ relegamus.

Maleficii tanti crimen. Cic. pro Rosc. Amer. 72.

Necessitatis, non voluntatis. Cic. pro Ligar. 5. Quod si criminosum est, necessitatis crimen est, non voluntatis.

Parricidii crimen. Curt. 3. 6. 11.

Proditionis inferre alicui. Cic. 7. Verr. 105.

Veneni, Veneficii. Cic. pro Deiot. 17.

Infamia criminum. Quintil. lib. 5. cap. 7.

Invidia. Quintil. lib. 4. cap. 3.

Acerba alicui objicere. Quintil. lib. 6. cap. 3.

Asperum. Quintil. lib. 5. cap. 13.

Credibile. Quintil. lib. 7. cap. 3.

Commune. Virg. 12. Æn. 16.

Inane. V. INANIS.

Invidiosum. V. INVIDEO.

Legitima crimina. i. e. Quorum judicium lege aliqua publicorum judiciorum est constitutum. Ulpian. l. 3. §. 1. D. de crimin. stellionat. Pœna autem stellionatus nulla legitima est, quum nec legitimum crimen sit. solent autem ex hoc extra ordinem plecti. Hotom.

Navale. In NAVIS.

Nefanda. Senec. Hippol. v. 825.

Nefanda juveni crimina insonti apparat.

Nefarium crimen & fraus capitalis. Cic. 2. de Orat. 199.
Nobile. Ovid. 2. Amor. 18. 37.
Noxia. Sil. lib. 16. 530.
Patens & sine teste probatum. Ovid. 15. Met. 37.
Tacitum. Senec. Hippol. 5.
Tribuarium. Cic. pro Planc. 47. V. in TRIBUS.
Turpe. Hor. in Arte Poet. 262.
Manifestus criminum. Tacit. 13. Ann. 26.
Obnoxius crimini. In OBNOXIUS.
Reus criminis. Ovid. 16. Epist. 324.
Vacua est nox crimine. Ovid. 4. Fast. 581.
Abesse a crimine. Cic. Longe absum ab ejusmodi crimine.
Abscondere crimen face jugali, Matrimonii prætextu adulterium patratum celare. Senec. Hippol. 5.
Acerbare crimen alicujus. Claud. de Rapt. Proserp. 2. 208.
Adducere in crimen. Plin. lib. 22. cap. 22.
Afferre vestitus crimen alicui. Cic. pro Rabir. Post. 27.
Agi falsi criminis reum. Ovid. de Rem. Amor. 388.
Arcessere crimine. Cic. pro Cœl. 16.
Argui crimine pigritiæ. Martial. lib. 11. 80.
Arguimur lentæ crimine pigritiæ.
Avertere in aliquem. Quintil. lib. 7. cap. 39.
Carere turpitudinis. Quintil. lib. 2. cap. 2.
Conferre cum vita. Cic. pro Sulla 18.
Convinci manifestis. Cic. 3. Verr. pr. Al. Evinci. conf. ibid. 26.
Damnari mortis. Virg. 6. Æn. 430.
Dare crimini. Cic. 7. Verr. 72.
Deducere ad ipsos oculos. Ovid. 3. Amor. 14. 45.
Defendere aliquod. Ovid. 13. Met. 304.
Defendere atrocitatis. Quintil. lib. 7. cap. 3.
Defendere varie. Quintil. lib. 4. cap. 5.
Defenduntur causæ criminum plerumque inficiatione. Cic. 2. de Orat. 104.
Degere vitam sine crimine. Virg. 4. Æn. 550.
Differre. Quintil. lib. 7. cap. 2.
Diffundere paucorum crimen in omnes. Ovid. 3. de Arte Am. 9.
Discere crimen alicujus, pro Cognoscere crimen. Virg. 6. Æn. 433.
Quæsitor Minos urnam movet: ille silentum
Conciliumque vocat, vitasque & crimina discit.
Dissolvere crimina. Cic. pro Sull. 56.
Dotata crimine virgo. Ovid. 6. Epist. 138.
Ducere aliquem in. Tacit. 6. Ann. 5.
Efficere suspicionem & crimen. Cic. 2. de Orat. 330.
Effugere ineptiarum crimen. Cic. 3. de Orat.
Elabi ex crimine. Cic. 4. Verr. 142.
Elevare. Quintil. lib. 7. cap. 3.
Eluere. Ovid. 11. Met. 141.
Excusare lacrymis. Stat. 6. Theb. 44.
Excutere aliquod extrinsecus. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Exhibere tacitum crimen aliqua nota. i. e. Patefacere. Sen. Hippol. 5.
Expiare. Sen. Med. 8.
Facere sibi ipsi. Cic. pro Flacc. 33. Qui igitur probari potest in ea pecunia non referenda, crimen sibi ipsum facere, in qua crimen esset nullum si referret?
Ferre in aliquem. Tacit. 12. Ann. 4.
Fingere. Cic. pro Cœl. 56.
Habere crimen ab aliquo, & eundem ejus criminis testem, dicuntur accusatores. Cic. pro Cœl. 51. Sed ex te ipsa requiro, quoniam & crimen accusatores abs te, & testem ejus criminis te ipsam dicunt se habere: si qua mulier, &c.
Habere crimen de aliquo virgo dicitur, Quæ compressa est ab aliquo. Ovid. 2. Fast. 162. De Calisto Hamadryade,
Fœdera servasset, si non formosa fuisset:
Cavit mortales: de Jove crimen habet.
Hærere crimen in aliquo dicitur Cic. pro Cœl. 15.
Jacere falsum crimen, quasi venenatum aliquod telum. Cic. pro Quint. 8.
Incurrere in. V. INCURRO.
Induerint tantum fatis nova sæcula crimen. Stat. 1. Silv. 4. 17.
Inesse alicui. Ovid. 3. de Pont. 3. 70.
Inferre alicui. Cic. de Amicit. 66. Addendum eodem est, ut ne criminibus aut inferendis delectetur, aut credat oblatis.
Inferre crimina, accusatoris officium est: defensoris, diluere & propulsare. Auctor ad Heren. 4. 47.
Insequi alicujus. Ovid. 8. Met. 130.
Insidet in animo. V. INSIDEO.
Intendere in aliquem. V. INTENDO.
Intentare invicem. Quintil. lib. 3. cap. 10.
Lædere falso crimine. Sil. lib. 15. 599.
Liberari ficto. Cic. pro Rosc. Amer.
Maculare nomen alicujus. Virg. 10. Æn. 851.
Maculatæ crimine mentes. Sil. lib. 11. 200.
Metuere. In METUO.
Molitur crimina, & accusatorem, qui objiceret Chaldæos, &c. Tacit. 12. Ann. 22.
Natum est crimen. Cic. 7. Verr. 99. Deinde hoc quinto decimo die crimen esse natum postquam classis esset amissa.
Notare libidinis crimine aliquem. Cic. pro Corn. Balb. 56.
Objicere melius crimina, quam defendere. Quintil. lib. 6. cap. 3.
Obteritur laus imperatoria criminibus avaritiæ. Cic. 7. Verr. 2.
Onerare gravibus criminibus. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Patrocinari. Quintil. lib. 2. cap. 4.
Pensare una laude. V. PENSO.
Peracta. Juven. 13. Sat. 238.
Perorare. V. PERORO.
Ponderare crimina rerum ipsarum magnitudine. Cic. 3. Verr. 42.
Ponere in crimine. Cic. 2. de Orat. 199.
Premere. Quintil lib. 7. cap. 3.
Premere aliquem crimine ignoratæ artis. Hor. in Arte Poet. 262.
Profertur crimen ex inimica, ex infami, ex crudeli, ex facinorosa, ex libidinosa domo. Cic pro Cœl. 55.
Proponere & explicare crimina in testibus interrogandis. Cic. 3. Verr. 29.
Purgare anteactæ vitæ crimina. Quintil. lib. 7. cap. 2.
Putare loco criminis aliquid. Cic. 7. Fam. 3.
Refellere crimen gladio. Virg. 12. Æn. 16.
Regerere crimen alicui. Sen. Hippol. 5. Alicui, pro In aliquem.
Repellere. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Reperire exitum. Cic. pro Cœl.
Rescindere crimina alicujus, est Oblitum peccatum alicujus in memoriam revocare, & velut refricare vulnus. Ovid. 3. Trist. 11. 63.
Ergo quicunque es, rescindere crimina noli. al. Vulnera rectius.
Reservare judicio. Cic. pro Milon. 14.
Respondere. Cic. pro Planc. 4.
Reticenda. Stat. 1. Theb. 230.
Simulare. Ovid. 13. Met. 299.
Solvi nefario crimine, & culpa liberari. Cic. pro Rosc. Amer. 143.
Struere crimina & accusatores. Tacit. 11. Ann. 12.
Subire ἐγκλήματα crimen. Cic. 9. Att. 6.
Sum. ut, In crimine esse. Cic. 6. Verr. 100. Daretque operam, ut is eo crimine damnaretur, ne ipse esset in crimine.
Fraudi aut crimini esse alicui aliquid. Cic. pro Muren.
Esse probro & crimini. Cic. pro Rosc. Amer. 48. Vitamque hanc rusticam, quam tu probro & crimini putas esse oportere, & honestissimam & suavissimam esse arbitrantur.
Suscipere crimen culpæ alicujus. Cic. 7. Verr. 105. Tibi uni parcam, & totius istius culpæ crimen, vituperationemque inconstantiæ potius suscipiam, &c.
Suscipere crimen facinorum tantorum & tam atrocium. Cic. pro Sull. 68.
Suspecti capitalium criminum. Tacit. 3. Ann. 60.
Trahere in se. Ovid. 10. Met. 69.
Quique in se traxit crimen, voluitque videri
Olenus esse nocens.
Trahere in crimen, i. e. Inter conscios deferre. Tacit. 15. Ann. 68. ut annotat Budæus.
Transferre in adversarium. Quintil. lib. 6. cap. 5.
Transferre a se in alium. Cic. 2. de Invent.
Vacat fama nostra crimine. Ovid. 4. Epist. 18.
Venire in partem criminis, est Participem fieri sceleris alicujus. Ovid. 1. de Arte Am. 392.
Vertere in adversarium. Quintil. lib. 7. cap. 3.
Vocare aliquid in crimen, pro Crimini dare. Cic. pro Rabir. perduel. reo 24. Hoc tu in crimen vocas, quod cum iis fuerit C. Rabirius, quos &c.
Vulnerari crimine aliquo. Ovid. 19. Epist. 105.
Crimen, Falsa suspicio. Ter. Hec. 5. 2. 13.
Nam si compererit crimini tua se falso uxor credidisse,
Missam iram faciet. Ubi Donatus, Crimen nunc, pro Falsa suspicione. Virg. 11. Æn. 122.
— semperque odiis, & crimine Drances
Infensus juveni Turno. i. e. Et quod eum odisse, & quod se illi odio esse suspicaretur. Sic Donatus. At Servius aliter.
Crimen, pro Causa. Virg. 2. Æn. 98.
— hinc semper Ulysses
Criminibus terrere novis. Servius.
Crimen poni videtur pro Reo apud Virg. 2. Æn. 65.
Accipe nunc Danaum insidias, & crimine ab uno
Disce omnes. i. e. Ex uno Sinone disce omnes Græcos esse insidiatores. V. Voss. Instit. Orat. p. 131.

CRIMINĀLIS, e. Adj. Ad crimen pertinens. JCtis Magnum crimen intentans. ut, Accusatio criminalis, l. 3. Cod. de Lege Aquilia.
Causa criminalis, quæ Pecuniariæ opponitur l. 15. Cod. de quæstionibus.

CRIMINALĬTER, Adv. Ulpian. l. ult. Dig. de furtis: meminisse oportebit, nunc furti plerumque criminaliter agi. Adde l. 18. Cod. de re militari, §. 1.

CRIMINŌSUS, a, um. Adj. [ἐγκληματικός, συκοφάντης] Qui crimen infert. Cic. pro Cluent. 94. Hic Trib. pleb. modestus, prudens, non modo non seditiosus, sed etiam seditiosis adversarius: ille autem acerbus, criminosus, popularis homo ac turbulentus.
Iambi criminosi. Hor. 1. Carm. 16. 2.
Nomine criminoso inquinare officiosam amicitiam. Cic. pro Planc. 46.
Oratio criminosa. Liv. 8. 12. Dictatura popularis, & orationibus in patres criminosis fuit, & quod &c.
Tempus. Cic. pro Ligar. 5. [Non Tempus ipsum criminosum dicit Tullius, verum ipsum factum Q. Ligarii. Quod nempe post adventum Vari in Africa restitit.
Criminosum hoc ei est, i. e. Hæc res inferet ei crimen, crimine damnabitur propter hoc. Cic. 4. Verr. 162. Ille hoc putabat Verri criminosum fore, si ejus statuæ essent dejectæ. Idem pro Sull. 38. Ne si argueret quidem tum denique, quum esset interrogatus, id mihi criminosum videretur. [Subaudi In reum, ut 36.
Compar. Auctor ad Herenn. 4. 52. Frequentatio est, cum res in tota causa dispersæ coguntur in unum, quo gravior, aut acrior, aut criminosior oratio sit.
Superl. Suet. Cæs. cap. 75. Aulique Cæcinæ criminosissimo libro, laceratam existimationem, civili animo tulit.

CRIMINOSE, Adv. [ἐγκληματικῶς] Cic. pro Rosc. Amer. 55. Quum enim aliquid habeat quod possit criminose ac suspiciose dicere, aperte ludificari & calumniari sciens non videatur.
Compar. Cic. de Clar. Orat. 131. Qui suspiciosius aut criminosius diceret, audivisse me neminem.
Superl. Suet. Tiber. cap. 5. Criminosissime insectatus est.

CRĪMĬNOR, [ἐγκαλέω, αἰτιάομαι, διαβάλλω] ari. Contumeliose reprehendere. Cic. 1. Att. 14. Messalam Consulem contumeliose lædebat, me tantum comperisse omnia criminabatur.
Criminari aliquem alteri. Ter. Eun. 5. 2. 16.
Hanc metui, ne me criminaretur tibi.
Criminari apud. Cic. 3. Off. 79. Q. Metellum &c. apud pop. Rom. criminatus est, bellum illum ducere.
Criminari aliquid. Cic. 6 Verr. 59. Jam enim non libet omnia criminari.
Potentiam invidiose alicujus. Cic. pro Milon. 20.
De aliquo aliquid. Cic. pro Planc. 38. Libet enim tibi nescio quid etiam de illa tribu criminari.

Consuetudo criminandi. Cic. pro Deiot. 17.
Crimino, āre. active. Idem. Enn. lib. 3. Sat. Nam is non bene vult tibi, qui falso criminat apud te. Ex Nonio 7. 16. Obsoletum.
Herum criminare. Plaut. Pseud. 1. 5. 78.
Herum ut servus suum criminaret apud herum.
Criminātus, a, um. Partic. active. Liv. 3. 9. Patrum superbiam ad plebem criminatus. Et Vellei. 2. 74. 2. Criminatus apud veteranos Cæsarem. Passive dixit Hygin. Astron. 2. 18. Non criminatum ab Antia, sed, &c.
Criminātio, ōnis. f. [διαβολή] Ipsa, ut ita dicam, contentiosa contumelia. Liv. 10. 26. Adjecerunt & Appii criminationes de Fabio absente ad populum.
Indignatio & criminatio. Cic. 1. de Invent. 104. Quæ in negotio gerendo acta sunt, quæque post negotium consequuta sunt, cum uniuscujusque indignatione & criminatione colligimus.
Allatas criminationes repellere. Cic. de Amicit. 67.
Falsa. Cic. 2. de Orat. 321.
Crimināto r, ōris. m. [διάβολος] Tacit. 4. Ann. 1. Animus audax, sui obtegens: in alios criminator. Et Plaut. Bacch. 4. 7. 28.
Cum illum rescisces criminatorem meum.
Criminatrix, īcis. f. [διάβολος] Vulg. Interp. Epist. ad Titum 2. 3.
Crimisa, æ. f. vel Crimissa. [Κρίμισα, Κρίμισσα] Oppidum est in extremis Italiæ finibus, juxta Thurium & Crotonem, a Crimissa nympha. Gentile est
Crimissæus, a, um. [Κριμισσαῖος] Strabo lib. 7.
Crimnum, i. n. [κρίμνον] Crassior zeæ aut tritici farina dicta est apud antiquos, qua ad pultem conficiendam utebantur, quaque loco panis diutius victitarunt, ut Plinius est auctor lib. 18. cap. 8. Abunde alit, inquit Dioscor. lib. 2. cap. 112. sed ægre conficitur: alvum vehementius adstringit, si zea, ex qua fit, prius torreatur. Hæc ille.
Crina, Pompon. in l. 21. §. 1. D. de aur. & arg. numerat inter ea Unguenta, quæ valetudinis caussa sunt parata: nisi forte Crinonia legendum sit, ut sit Oleum ex lilio confectum, & odoramentis conditum. Nam Crinonis Plin. lib. 21. cap. 5. meminit, quod Lilium rubens appellat. Hotomanus. [Immo κρίνα, i. e. Lilii. V. crinon. Unde Crinina alii rectius legunt. V. ibid.
Crinanthĕmon, i. n. [κρινάνθεμον] Flos notissimus, quem Dioscorides κρίνον βασιλικὸν, Romani Lilium appellant.
Crīnis, is. m. [πλόκαμος, θρίξ] Crines (inquit Festus) a discretione dicti sunt, ἀπὸ τοῦ κρίνειν. Cic. 5. Verr. 76. Hæc civitas mulieri redimiculum præbeat, hæc in collum, hæc in crines.
Crine ruber. Martial. lib. 12. 54. in Zoilum.
Comarum crines. Firmicus lib. 1. cap. ult. Quid jam de comarum crinibus dicam?
Adulteri crines. Hor. 1. Carm. 15. 20. ad Paridem,
— tamen heu serus adulteros Crines pulvere collines.
Adulti. Stat. 2. Silv. 11. 122.
Apollinei. Claud. de Rapt. Proserp. 3. 173.
Candidi. Valer. 6. Argon. 62.
Cani. Stat. 9. Theb. 163.
Compti. Hor. 4. Carm. 9. 14.
Decori. Stat. 2. Silv. 1. 136.
Flavi. Virg. 4. Æn. 559.
Hirsuti. Ovid. 12. Met. 280.
Hirti. Ovid. 8. Met. 801.
Ingenui. Stat. 2. Silv. 1. 44.
Intonsi. Tibull. lib. 1. 4. 27.
Intorti. Valer. 6. Argon. 563.
Laceri. Sen. Troad. 8.
Longi. Virg. 7. Æn. 73.
Madidi. Valer. 5. Argon. 415.
Mæsti, Ad mæstitiam compositi. Virg. 11. Æn. 35.
Et mæstum Iliades crinem de more solutæ.
Nigro crine decori. Hor. 1. Carm. 32. 12.
Passi. Virg. 2. Æn. 480.
Purpurei. Ovid. 8. Met. 193.
Rosei. Claud. de Nupt. Honor. 19.
Simplices. Ovid. 8. Met. 319.
Sordidi pulvere. Sen. OEth. 2.
Sparsi. Valer. 1. Argon. 293.
Splendidi ostro. Ovid. 8. Met. 8.
Vagi per colla. Ovid. 2. Met. 673.
Virginei. Ovid. 3. Amor. 13. 25.
Accisis crinibus nudatam, coram propinquis expellit domo maritus. Tacit. Germ. 19.
Auferre crinem alicui. Virg. 4. Æn. 699.
Colligere crines. Ovid. 1. Amor. 11. 1.
Colligere incertos, & in ordine ponere crines.
Collectus crinis in unum nodum. Ovid. 8. Met. 319.
Comantes crines. Sil. lib. 16. 59.
Comere crinem. Stat. 2. Silv. 1. 168.
Compositi. Virg. 4. Georg. 417.
Crispare crinem annulatim. V. Salmas. in Capitolin. Pertin. cap. 12.
Deducere pectine. Ovid. 4. Met. 311.
Demissus. Ovid. 6. Fast. 441.
Deponere crinem. Tacit. 4. Hist. 61. Civilis barbaro voto, post cœpta adversus Romanos arma, propexum rutilatum crinem, patrata demum cæde legionum deposuit. ubi Lipsius observat, hoc esse patrium & solenne Germanis votum, & citat Tacit. de Morib. German. cap. 31. Aliis Germanorum populis usurpatum, rara & privata cujusque audentia, apud Cattos in consensum vertit, crinem barbamque summittere, nec nisi hoste cæso exuere votivum obligatumque virtuti oris habitum. V. etiam Cluver. in Antiq. German.
Desecare. Ovid. 2. Trist. 394.
Disjicere. Sil. lib. 16. 60.
Disponere. Tibull. lib. 1. 9. 67.
Dissimulare. Ovid. 2. Amor. 7. 8. Sed rectius legitur Crimen.
Distinguere docta manu. Sen. in Troad. 10.
Domat impexos certo ordine. Stat. 1. Achill. 328.
Effundere. Lucan. lib. 1. 188.
Effusus crines. Virg. 4. Æn. 509.
Emissi, i. e. Laxati aut sparsi. Stat. 8. Theb. 763.
Erecti horrent. Sen. OEth. 6.
Evinctus vitta crines albente sacerdos. Ovid. 15. Met. 676.
Exutus canos lacero diademate crines. Stat. 9. Theb. 163.
Flavens. Sen. OEdip. 5.
Frangere corona. Stat. 2. Silv. 1. 115.
crinemque decorum
Fregisset rosea lasciva Thalia corona.
Fusi. Virg. 10. Æn. 137.
Jacens in collo. Ovid. 15. Epist. 140.
Jactare per auras. Ovid. 11. Met. 6.
Impexi. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 359.
Implexum crinibus aurum. Plin. lib. 33. cap. 1.
Implicare auro. Virg. 4. Æn. 482.
Innectere lauro. Ovid. 6. Met. 161.
Intorti. Sil. lib. 3. 284.
Involvere. Sil. lib. 7. 461.
Irrorare aquis. Ovid. 7. Met. 189.
Lacerare. Sen. Hippol. v. 826.
In scelere quærit crine lacerato fidem. Al. En scelera.
Laniare arreptum. Ovid. 4. Met. 557.
Ligare. Claud. de Nupt. Honor. 123.
Madens. Virg. 4. Æn. 216.
Movere per aera. Ovid. 3. Met. 726.
Nectere pectine crines. Claud. de Nupt. Honor. 235.
Nitens crine. Martial. lib. 12. 38.
Nodantur crines in aurum. Virg. 4. Æn. 138.
Ornatus crines apio. Virg. 6. Ecl. 68.
Perdere miseros. Valer. 1. Argon. 449.
Perfundere amomo. Sil. lib. 11. 404.
Ponere crines in ordine. V. Colligere, supra.
Premere mitra. Sen. Herc. OEth. 4.
Promittere crinem barbamque. Tacit. 2. Ann. 39.
Propexus. Tacit. 4. Hist. 61.
Redimitus arundine crines. Ovid. 9. Met. 3.
Repexo crine flava Gallia. Claud. 2. in pr. Cons. Stil. 241.
Resolutus. Ovid. 3. Fast. 213.
Rutilatus. Tacit. 4. Hist. 61.
Scindere. Ovid. 3. Amor. 6. 71.
Secare. Virg. 4. Æn. 704.
Solvere. Ovid. 11. Met. 682.
Soluti. Sil. lib. 12. 598. — solutis
Crinibus exululant matres.
Sparsus. Sen. Hippol. 4.
Spiranti crine odoratus. Valer. 6. Argon. 129.
Subnixus crinem mitra. Virg. 4. Æn. 216.
Summittere crinem ac barbam. V. Deponere crinem.
Supplice crine humum vertere. Claud. in Laud. Seren. 224.
Tosti. Ovid. 2. Met. 283.
Tractus. Sen. Hippol. v. 731. — crinis tractus, & laceræ comæ
Ut sunt remaneant.
Vibrati calido ferro, i. e. Crispati calamistro. Virg. 12. Æn. 99. Servius.
Crinis etiam Stellis tribuitur, ut
Ducunt crinem volantia sidera. Virg. 5. Æn. 528.
Effusis stellatus æther. Valer. 2. Argon. 42.
Retuso crine languida stella. Claud. de 4. Cons. Hon. 184.
Crinis, etiam piscium. Plin. lib. 9. cap. 30. de polypo pisce, Namque & afflatu terribili canes agebat, nunc extremis crinibus flagellatos, &c.
Crinis vitium. Plin. lib. 13. cap. 23. Vernacula putatio dejectis per ramos vitium crinibus circumvestit arborem, crinesque ipsos uvis.
Crinis, Genus vinculi esse videtur apud Plin. lib. 17. cap. 21. Jugum fit pertica, aut arundine, aut crine, funiculove, ut in Hispania, Brundusioque. [Videtur ipsius Vitis crinis intelligi, quo alligatur ad perticam.
Crinis femininum fuisse probat Nonius ex Plauto & aliis.
Crinĭcŭlus, i. m. dimin. Adelhelm. de Virg. cap. 24. Rasi criniculi.
Crinālis, e. Adj. [τριχικός] Quod pertinet ad crines. ut, Vitta crinalis. Ovid. 9. Met. 770.
Aurum. Stat. 2. Achill. 97.
Corpore crinali Polypus. i. e. Crinibus qui dicuntur instructo. V. crinis. Ovid. Halieut. v. 30.
Cultu crinali cæsariem stringere. Claud. in Cons. Prob. & Olyb. 85.
Hedera Bacchi. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 17.
Murus Cybeles, Turrita corona. Claud. 2. in Eutrop. 284.
Crinalis fascia. Ulp. de aur. & arg. legat. l. argumento. Fasciæ, inquit, crinales, pedulesque. Ubi Beroaldus legit Crurules, quasi fasciæ sint crurum. V. in crus.
Crināle, is. n. Ornamentum est capitis ad fingendum capillos, ne turbentur evagenturque. ut, Curvum crinale. Ovid. 5. Met. 53.
— ornabant aurata monilia collum,
Et madidos myrrha curvum crinale capillos.
Crinĭger, a, um. Adj. [πλοκαμοφόρος] dicitur Qui multos habet crines. Lucan. lib. 1. 463.
Et vos crinigeros bellis arcere Caïcos, &c.
Crinior, [τριχόομαι] īri. apud Statium legitur 4. Theb. 217.
— vatem cultu Parnasia monstrant
Vellera, frondenti crinitur cassis oliva. & 4. Silv. 5. 10.
Crinītus, a, um. Adj. [τριχωτός] Quod crines habet. ut, Crinita stella. Cic. 2. de Nat. Deor. 14. Tum stellis his, quas Græci Cometas, nostri Crinitas vocant. Legitur in emendatis codicibus Cincinnatas. Virg. 1. Æn. 740.
— cithara crinitus Iopas
Personat aurata.
Arbusculis crinitis apices sunt pavonibus. Plin. lib. 11. cap. 37.
Colla toris crinita tument. Stat. 6. Theb. 418. De equis.
Galea crinita triplici juba. Virg. 7. Æn. 785.
Mulier male crinita. Ovid. 3. de Arte Am. 243.
Missile multa flamma. Stat. 5. Theb. 387.
Nox facibus luciferis. Valer. 5. Argon. 370.
Turba. Martial. lib. 12. 49.
Vertex. Stat. 9. Theb. 129.

Crinisatus, a, um. Adj. Ex crinibus factus. Sidon. Carm. 22. 81.
Hic crinisatas jungebat Pegasus alas. V. Sirmond. ad h. l.

Crininus, Crinus. V. crinon.

Crinīsus, i. m. [Κρίνισος] Siciliæ fluvius, Segestæ urbi vicinus, de quo Servius hujusmodi refert fabulam. Quum Laomedon Neptuno & Apollini mercedem pro ædificatione murorum Ilii recusaret, Neptunus iratus Trojæ cetum immisit, ut eam vastaret. Consultus Apollo, sinistra dedit responsa, puellas scilicet belluæ esse objiciendas. Hippotes igitur nobilis Trojanus, timens ne & Hegesta filia sua ceto, ut Hesiona exponeretur, navi eam imposuit, ut potius se non vidente immergeretur fluctibus, quam coram devoraretur. Sed illa casu in Siciliam delata Criniso placuit. qui in canem seu ursum mutatus, eam oppressit, suscepitque ex eo concubitu Acesten Siciliæ regem. Virg. 5. Æn. 38.
Troïa Criniso conceptum flumine mater,
Quem genuit, &c. Al. dicitur Crimisus vel Crimissus.

Crinnus, i. m. Nomen servi apud Plaut. Trin. 4. 3. 13.

Crinomenon, i. n. [τὸ κρινόμενον] a Rhetoribus appellatur Contentio, quæ ex statu efficitur, & circa quod versatur certamen totius controversiæ. Latini Quæstionem vocant, teste Cic. in Orat. 126.

Crīnon, i. n. [κρίνον] Plin. lib. 21. cap. 5. Lilium rubens appellat, quod alio nomine Cynorrhodon dicitur, in Antiochia, Laodicea, Syria & Phaselide laudatissimum proveniens. Dioscorides tamen, Græcique fere omnes, nullo discrimine τῇ κρίνα appellatione, omnia lilii genera intelligunt. Theophrastus quatuor ponit liliorum genera, ex quibus quod vere erumpit mox post violam albam, peculiari nomine κρίνον appellat.

Crinīnus, a, um. Adj. [κρίνινος] Liliaceus. ut, Unguentum crininum. Diosc. 1. 53.

Crinus, a, um. Adj. Idem. ut, Unguenta crina, l. 21. ff. de auro, arg. &c. [Nisi error est.

Crinōnia, æ. f. [κρινωνιὰ] Frutex est lilii, vel Lilietum, teste Suida: nam lilium Græci κρίνον appellant.

Criŏbŏlium, i. n. [κριοβόλιον] Genus sacrificiorum, ab arietibus cæsis ita dictum: Græci enim arietem κριὸν vocant: ut Taurobolium a bobus. Inscriptio aræ Romanæ apud Gruter. p. 27. n. 3. TAVROBOLIVM SIVE CRIOBOLIVM FECIT. & ibid. n. 4. PERCEPTO TAVROBOLIO CRIOBOLIOQVE. V. Reines. Inscript. 1. 40. p. 76. & Salmas. ad Lamprid. Heliogab. cap. 8.

Criodŏche, es. f. [κριοδόχη] Machina arietaria. Vitruv. 16. 19. i. e. In quam aries suscipitur, qui Græcis κριὸς dicitur. V. Bald. Lex. Vitruv. p. 33.

Criōna, [Κρίωνα Stephano] Vicus est Atheniensium, in tribu Antiochide.

Crios, [κριὸς] Ciceris genus, quod Latini Arietinum nominant, ab arietini capitis figura, a qua & Græca appellatio fluxit. Nam illi arietem κριὸν appellant.
Fuit etiam Crios, proprium nomen Athletæ cujusdam ex Ægina insula, apud Græcos cantatissimi.

Cripa, æ. f. ut, Cripa pampinacea. Columel. lib. 12. cap. 20. Planta, quam quidam Meliloton esse putant, quæ & Sertula Campana.

Crĭsis, is. f. [κρίσις] Latine dici potest Judicium: unde Dies critici dicti, h. e. Judiciales & decretorii, de quibus postea. Item Naturæ & morbi conflictus. Sen. Epist. 83. pr. de Puero, Hic quidem ait, nos eandem crisin habere, quia utrique dentes cadunt.

Crispīnus, i. f. Frutex nobilis; quem Spinam appendicem appellat Plin. 24. 13. Item

Crispinus, Philosophus quidam fuit Stoicus, qui versus numero quidem multos scripsit, pondere autem leves. De hoc sæpius Hor. 2. Serm. 7. 45.
Dum, quæ Crispini docuit me janitor, edo.

Crispus, [Κρίσπος] Cognomentum familiarum quarundam Romanarum. ut Sallustiorum, quorum nobilissimus C. Sallustius Crispus, de quo Martial. lib. 14. 191.
Crispus Romana primus in historia. Thucydidi ex Græcis opponitur a Quintiliano, elegantia dicendi, Attica brevitate, sententiarum crebritate. Taxatur autem a Pollione, ut nimis antiquarius, & ex Catonis originibus verba mutuatus: Trogo autem, quod orationibus nimis longis utatur, sicuti & Thucydides. Ciceronis acerrimus inimicus fuit, ut ex utriusque invectivis orationibus constat. (Quas tamen confictas esse a Declamatore quopiam docti putant.) Ejus de avaritia sententiam laudat Gell. cap. 1. lib. 3. Avaritia (inquit Catil. c. 11.) pecuniæ studium habet: quam nemo sapiens concupivit. ea quasi venenis malis imbuta, corpus animumque virilem effeminat: semper infinita & insatiabilis est: neque copia, neque inopia minuitur. Idem lib. 17. cap. 18. de eodem Sallustio sic scribit, M. Varro (inquit) in litteris, atque vita, fide homo multa, & gravis, in libro quem inscripsit Pius, aut De pace, Crispum Sallustium scriptorem seriæ illius, & severæ orationis, in cujus historia notiones Censorias fieri, atque exerceri videmus, in adulterio deprehensum ab Annio Milone loris bene cæsum dicit: & quum dedisset pecuniam, dimissum. Hactenus Gell. V. sallustius.
Crispus Passienus, bis Consul, orator, Agrippinæ matrimonio, & Nerone privigno clarior postea, in luco, qui est in suburbano agri Tusculani colle, arborem eximiam ita adamasse fertur, ut non modo cubare sub ea, vinumque illi affundere solitus sit, sed etiam eam osculari, complectique, ut refert Plin. lib. 16. cap. ult.
Fuit & Crispus, Constantini M. filius, quem pater jam Cæsarem factum, ob suspicionem incestæ cum Fausta noverca consuetudinis, indicta causa, interfecit.
Crispus item Vibius orator, ore compositus, & jucundus: privatis tamen causis, quam publicis melior, ut ait Quintil. lib. 10. cap. 1.

Crispus, a, um. Adj. [οὖλος] ut, Crispus capillus, i. e. Intortus. Plaut. Truc. 2. 2. 32.
Jam ego istos fictos, compositos, crispos, cincinnos tuos
Unguentatos usque ex cerebro expellam.
Abies crispa. Cic. 3. Tusc. 44. ex antiquo poeta,
— tosti alii stant parietes
Deformati atque abiete crispa.
Coma. Sil. lib. 16. 120.
Elegantiæ crispioris materies, & ob id Persis gratissima. Plin. lib. 13. cap. 9. de Persica Ægyptiaca loquens.
Folium crispum. Plin. lib. 14. cap. 15. Folium olivæ, verum crispius, & aculeatum. De myrrha loquitur. Apud Columellam autem lib. 11. cap. 3. Crispissimum folium.
Jubæ crispiores leonum, apud Plin. lib. 8. cap. 16.

Crispŭlus, a, um. Adj. dimin. [οὐλόχομος] Martial. lib. 5. 62. ad Marianum,
— crispulus iste quis est? Et Senec. Epist. 95. Ne quis, cui rectior est coma, crispulis misceatur. V. Epist. 66.

Crispo, [οὐλόω] āre. Plin. lib. 28. cap. 8. Fimi cinere crispari capillum cum oleo. Subaud. Aiunt.
Crispari terra herbis dicitur, per translationem. Columel. lib. 10. 167.
Nunc apio viridi crispetur florida tellus.
Aurora crispat pelagus novo Phœbo. Valer. 1. Argon. 311. i. e. Oriente Sole splendere facit.
Aurum mistum cono crispaverat. Stat. 8. Theb. 568.

Crispans, antis. [οὐλῶν] Partic. ad varia adhibetur. Plin. lib. 16. cap. 16. In primis vero materies honorata buxo est, raro, crispanti, nec nisi radice, cetero lenis. Legitur in vetustioribus exemplaribus Crispicanti. Virg. 1. Æn. 317.
Bina manu lato crispans hastilia ferro. i. e. Vibrans. de quo Scalig. Poet. 4. 1. Colorem in oratione per metaphoram intelliges nitorem illum verborum. Est enim nitidius verbum, & quasi coloratius Crispare, quam Quassare, si id apud Virgilium significat. Crispum enim est Non rectum. Quassata hasta curvatur ac crispatur. Crispari etiam dici potest, id quod manu colligitur. Sic enim Crispatur vestis limbus, cum colligendo digitis corrugatur. Sic duo hastilia veluti duæ rugæ.
Crepitus crispans. Plin. lib. 2. cap. 82. de terræ motu.
Nasus. Pers. 3. Sat. 87.
His populus ridet, multumque torosa juventus
Ingeminat tremulos naso crispante cachinnos.

Crispātus, a, um. [οὐλωτὸς] Partic. ut,
Buxus crispata denso cacumine. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 110. h. e. Spirante vento vibrata.

Crispico, āre. Idem ac Crispare. Gell. 18. 11. Ventus mare cæruleum crispicans. V. & Plin. 16. 16.

Crispisulcans, antis. Adj. o. g. [οὐλοτάλαντ...] Cic. in Topic. 61. At quum in Ajacis navim crispisulcans igneum fulmen injectum est, inflammatur navis necessario.

Crispitūdo, ĭnis. f. Arnob. lib. 2. 73. de lascive saltantibus; Lumborum crispitudine fluctuare.

Crissa, æ. f. [Κρίσσα] Nomen oppidi Phocidis, quod Crissus Phoci filius condidit. Hinc

Crissæus, Sinus. Strab. lib. 9. Steph. est Crisa, Κρίσα. q. V.

Crisso, [σαυλοπρωκτιῶ] āre. Ceveo, impudice nates moveo. Martial. lib. 10. 68. in Læliam,
Numquid, quum crissas, blandior esse potes? Idem 14. 202. De puella Gaditana. V. Donat. ad Ter. Eunuch. 3. 1. 34. & Scalig. ad Priapeia.

Crissans, Partic. Juven. 6. Sat. 322. — frictum crissantis adorat.

Crista, æ. f. [λόφος] Nota vox. Plin. lib. 10. cap. 29. Upupa obscæna alias pastu avis, crista visenda plicatili.
Crista galeæ. Virg. 7. Æn. 185.
Et cristæ capitum. Liv. 10. 39. Non enim cristas vulnera facere, & per picta atque aurata scuta transire Romanum pilum.
Galea decora cristis. Virg. 9. Æn. 365.
Decus superbum cristarum. Sil. lib. 10. 400.
Fercula cumulata cristis. Stat. 12. Theb. 524.
Comantes. Virg. 7. Æn. 468.
Equina. Virg. 10. Æn. 869.
Geminæ stant vertice. Virg. 6. Æn. 780.
Hostiles. Claud. 1. in Ruffin. 346.
Puniceæ. Stat. 4. Theb. 218.
Roseæ. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 14.
Rubentes. Virg. 9. Æn. 270.
Rubra. Virg. 9. Æn. 50.
Comere. Stat. 3. Theb. 424.
Excussit summas vertice. Virg. 12. Æn. 493.
Insurgens nitenti cono. Sil. lib. 16. 557.
Quatere terrificas capitum. Lucret. lib. 2. 632.
Scintillant alte. Sil. lib. 7. 593.
Significare videtur κλειτορίδα apud Juven. 6. Sat. 421.
Crista, Herbæ species: de qua sic Plin. lib. 27. cap. 5. Alectorolophos, quæ apud nos crista dicitur, folia habet similia gallinacei cristæ, plura, caulem tenuem, & semen nigrum in siliquis.

Cristŭla, æ. f. [λοφίδιον] dimin. Columel. lib. 8. cap. 2. Rectis rutilisque cristulis.

Cristātus, a, um. Adj. [λόφον ἔχων] Quod cristas habet: ut, Cristatæ aves: & periphrasis est Gallorum gallinaceorum. Martial. lib. 14. 229.
Cristatæque sonant undique lucis aves.
Ales oris cristati, Gallus. Ovid. 11. Met. 497.
Angues. Sen. Herc. fur. v. 216.
Apex. Claud. de Phœn. 19.
Cassis. Ovid. 8. Met. 25.
Draco. Ovid. 4. Met. 598.
Galea cristata. Liv. 9. 40.
Jubar cristatum galeæ. Stat. 3. Theb. 223.
Fulmine cristatum galeæ jubar, &c.
Pullus insigniter cristatus. Suet. Tiber. 14.

Crites, æ. m. [κριτὴς] Judex. Tertull. adv. Gnost. cap. 3. Instituit super illos Deus critas, quos censores intelligimus.

Crĭtĭcus, a, um. Adj. [κριτικὸς] Critici dicebantur Grammatici Poematum judices, quales Aristarchus & Aristophanes fuerunt: de quibus Fabius lib. 10. cap. 1. Cic. 9. Fam. 10. Profert alter, ut opinor, duobus versiculis expensum Niciæ: Alter Aristarchus hos ὀβελίζει. Ego tanquam criticus antiquus judicaturus sum, utrum sint τοῦ ποιητοῦ, an παρεμβεβλημένοι. Hor. 2. Epist. 1. 51.
Ennius & sapiens, & fortis, & alter Homerus,
Ut critici dicunt.
Critici olim vocabantur, qui postea Grammatici appellati sunt. V. Wower. de Polymath. cap. 16, 17, & 18.
Critici dies, [κρίσιμοι, κριτικοὶ] vocantur a Medicis Judiciarii, in quibus de morbis ratione fieri judicium potest. Cels. lib. 3. cap. 4. Est autem alia etiam de diebus ipsis dubitatio: quoniam antiqui potissimum

mum impares sequebantur, eosque tanquam tunc de ægris judicaretur, κρισίμους nominabant. In his erat dies tertius, quintus, septimus, nonus, undecimus, quartus decimus, unus & vicesimus: ita ut summa potentia septimo, deinde quarto decimo, deinde uni & vicesimo daretur. Igitur sic ægros nutriebant, ut dierum imparium accessiones expectarent: deinde postea cibum quasi levioribus accessionibus instantibus darent. V. & Gell. 3. 10. Macrob. Somn. Scip. 1. 5.

CRITICE, es, sive CRITICA, æ. f. [κριτική] Philologiæ pars est, quæ in emendatione auctorum & in judicio consistit: Varro apud Diomed. lib. 2.

CRITENSI, Asiæ populi, a Memnonibus & Davellis dierum viginti intervallo discreti. Auctor Plin. lib. 6. cap. 30.

CRITHE, [κριθή] Tuberculum parvulum in palpebra super pilorum locum, quod a similitudine hordei sic est dictum. Cels. lib. 7. cap. 7.

CRITHEIS, [Κριθηΐς, Al. Κρηθηΐς] ut ex Ephoro refert Plutarchus in vita Homeri, Filia fuit Atellis, quam post mortem suam Mæonis fratris tutelæ reliquit. Hic autem quum puellam vitiasset, gravidamque fecisset, atque ob id facti vereretur infamiam, Phæmio eam Smyrnæo grammaticæ præceptori in matrimonium dedit. Illa vero non multo post, quum ad lavacra, quæ prope Meletem fluvium erant, proficisceretur, Homerum juxta fluvium peperit, ob idque Melesigenes appellatus est, qui postea cæcus factus, Homeri nomen accepit. Cumæi namque & Iones oculis captos Homeros appellant, quod homeris, id est itineris ducibus egeant.

CRITHMUM, seu, ut aliqui, CRITHAMUM, i. n. [κρίθμον] Herba est fruticosa, & undique foliosa, cubiti altitudinem fere petens. Nascitur in maritimis & petrosis, foliis pinguibus, numerosis, albicantibus, veluti portulacæ, latioribus, & longioribus, salso gustu. Flores candidi sunt, & semen, ceu rorismarini, odoratum, molle, rotundum, quod siccatum rumpitur: habet intus tritici modo nucleum, radices digiti crassitudine tres aut quatuor, grati odoris & jucundi. Hæc Dioscorid. lib. 2. cap. 122. Meminit & Galen. lib. Simplic. medic.

CRITHOLOGI, orum. m. pl. [κριθολόγοι] apud Opuntios dicuntur, Qui colligendis sacrificiorum primitiis præfecti erant: sic dicti, quia in veterum sacrificiis plurimus erat hordei usus, quod κριθὴν Græci dicunt. Auctor Cælius Rhodig. lib. 12. cap. 1.

CRITHOLOGIA, æ. f. [κριθολογία] Cura hordei & frumenti colligendi. Theod. cod. lib. 14. tit. 25. Crithologiæ & Zygostasii munus.

CRITHOTE, es. f. [Κριθώτη Stephano] Urbs est Thraciæ ad Hellespontum, octoginta stadiis a Cardia distans, cujus meminit Plin. lib. 4. cap. 11.

CRITIAS, æ. m. [Κριτίας] Unus e triginta tyrannis, Atheniensibus a Lacedæmoniis impositis. Cujus mentionem facit Cic. lib. 2. de Orat. 93. Consequuti sunt hos (inquit) Critias, Theramenes, Lysias: multa Lysiæ scripta sunt, nonnulla Critiæ, de Theramene audivimus. Rursum idem, lib. 3. 139. Quid Critias? quid Alcibiades? civitatibus quidem non boni, sed certe docti atque eloquentes, nonne Socraticis erant disputationibus eruditi?

Fuit & alter Critias philosophus, qui dixit animam esse sanguinem, sicut & multi alii. Unde Virg. 9. Æn. 349.

Purpuream vomit ille animam, &c.

CRITICE, CRITICUS. In CRITES.

CRITO, ōnis. m. [Κρίτων] Atheniensis, Socratis familiaris, quem & opibus juvit, & cum quo usque ad extremum vitæ est philosophatus.

Crito item Pieriota (Pieria autem urbs est Macedoniæ) historicus fuit, scripsitque res Persicas, Siculas, Macedonicas.

Fuit præterea alius, Naxius genere, historicus & ipse. Auctor Suidas.

CRITOBŪLUS, i. m. [Κριτόβουλος] Philippi Maced. & Alexandri F. ejus fuit Medicus, de quo Plin. lib. 7. cap. 37. Magna & Critobulo fama est, extracta Philippi regis oculo sagitta, & citra deformitatem oris curata orbitate luminis. V. Curt. 9. 5.

CRITOLĀUS, i. m. [Κριτόλαος] Atheniensis, nobilis Peripateticus, Romam ab Atheniensibus missus legatus cum Carneade, & Diogene Stoico, ut scribit Cic. 2. de Orat. 155. De hujus libra, Idem 5. Tusc. 51. Quo loco quæro quam vim habeat libra illa Critolai, qui quum in alteram lancem animi bona imponat, in alteram corporis & externa, tantum propendere illam boni lancem putet, ut terram & maria deprimat.

Alter Critolaus, Achæorum dux, bellique Achaici concitator, quem ideo Corinthum evertisse dicit Cic. 3. de Nat. Deor. 91. Critolaus evertit Corinthum, Carthaginem Hasdrubal. Hi duo illos oculos oræ maritimæ effoderunt.

Critolaus Tegeates, Reximachi filius, qui apud Græcos contra tergeminos Pheneatas eadem conditione & fortuna, qua apud Romanos Horatius, decertavit. nam is quoque sororem interfecit, quod sibi e victoria redeunti non gratularetur, quum tamen ceteri omnes ei applauderent, ut est auctor Demaratus apud Plutarchum in Parallelis Rom. & Græc.

C R O

CRŌBIALON, i. n. [Κρωβίαλον] Oppidum non longe a Sesamo in Paphlagonia, quod abluit Parthenius amnis Dianæ virgini admodum gratus. Hujus oppidi meminit Apollonius lib. 2. Valer. 5. Argon. 102.

— fugit omne Crobiali latus, &c.

CRŌBYLUS, i. m. [Κρώβυλος] Comicus fuit, referente Athenæo, apud quem gulo insignis ad cibaria præfervida digitos sibi esse gloriatur ἰδακίμους, id est humentes, & calentibus frustis ita se guttur succensurum, ut videri fornax possit, non homo. [Hegesippi Comici id cognomen fuisse docet Suidas in Ἡγήσιππος, ut vix alius videatur ab Athenæo intelligi.

CRŌBYLUS, i. m. [κρώβυλος] Aureus vel argenteus corymbus, ex capillis pendens, idque proprie in viris: nam in mulieribus potius Corymbium, & in pueris Scorpium vocamus. V. supra CORYMBIUM. V. & Henr. Steph. Thes. Gr.

CROBYZI, [Κρόβυζοι Stephano] Populi Istri accolæ, quorum meminit Plin. lib. 4. cap. 12.

CROCĀLE, es. f. [Κροκάλη] Ismeni fluvii filia. Ovid. 3. Met. 169. ubi V. Burm.

CROCALLIS, is. f. Gemma, quæ cerasum, vel ut alii legunt, ceram repræsentat, auctore Plin. lib. 37. cap. 10.

CROCATUS, &c. V. CROCUS.

CRŎCEA, æ. f. [Κροκεία] Urbs Laconiæ una ex centum, cujus incolæ dicuntur Croceatæ, Κροκεᾶται Stephan.

CRŎCIAS, æ. f. [κροκίας] Gemmæ species, a croci similitudine sic dicta. Auctor Plin. lib. 37. cap. 11. Hard. Crocia.

CROCINUM, CROCINUS. V. in CROCUM.

CRŌCIO, [κρώζω] īre. Corvus dicitur crocire, ut ait auctor Philomelæ inter opera Ovidii, v. 28. Al. hic leg. Crocitat. V. seq. dict.

CRŌCĪTO, [κρώζομαι] āre. pen. long. quia frequentativum est a Crocio, crocis; ut Dormito, a Dormio, dormis. V. Despauterium. Plaut. Aulul. 4. 3. 1.

Non temere est quod corvus cantet mihi nunc ab læva manu,
Simul radebat pedibus terram, & voce crocitabat sua.

Perottus Crocibat legit. Nec aliter Gronov.

CROCĪTUS, ûs. m. Propriam corvorum vocem veteres esse voluerunt, inquit Nonius 1. 218.

CROCATIO, ōnis. f. [κρῶξις] Corvorum vocis appellatio. Festus. Al. CROCĪTIO, sive CROCITATIO.

CRŎCIS, ĭdis. f. [κροκίς] Herba est, cujus contactu phalangia emoriuntur, ut ex Apollodori sententia tradit Plin. lib. 27. cap. 17.

CRŎCŎDĪLIUM, i. n. [κροκοδείλιον] Herbæ species. Plin. lib. 27. cap. 8. Crocodilion chamæleontis herbæ nigræ figuram habet, radice longa, æqualiter crassa, odoris asperi. Ruell. lib. 3. cap. 10. dicit ad hanc herbam proxime accedere eam quæ Carlina dicitur: non audet tamen eandem esse asserere. V. ibidem plura.

CRŎCŎDĪLŌN, sive Crocodilorum oppidum [Κροκοδείλων πόλις] Oppidum Phœnices ad Carmelum montem, cujus Strabonis ætate nihil præter nomen extabat, ut ipse testatur lib. 16. Meminit & Plin. lib. 5. cap. 19. Est & alterum ejusdem nominis oppidum in Arsinoitica præfectura ad Nilum fluvium: ita dictum, quod in eo crocodili pro diis colerentur. Hanc urbem postea Arsinoen appellarunt, teste Strab. lib. 17.

CRŎCŎDĪLUS, i. m. [Κροκόδειλος] Mons est Ciliciæ, apud Plin. lib. 5. cap. 27.

CRŎCŎDĪLUS, i. m. [κροκόδειλος] Animal quadrupes, hominibus terra pariter atque aquis infestum. Dictus crocodilus, ἀπὸ τοῦ κρόκου καὶ δειλοῦ, id est a croco & timido, ut nonnulli volunt, quod crocum ac ejus odorem mirum in modum timeat ac refugiat. V. Plin. lib. 8. cap. 25. & Cic. 1. de Nat. Deor. 83.

Color fucatus stercore crocodili. Hor. Epod. 12. 11.

CROCODĪLĪNUS, a, um. [κροκοδείλινος] Adj. Quod ad Crocodilum pertinet.

Ambiguitates crocodilinæ, Quintil. lib. 1. cap. 10. Argumenta sunt perplexa & sophistica. V. Politianum Miscellaneorum cap. 55. Ductum est nomen ex fabula Ægyptiaca, quæ est hujusmodi: Mulier quædam cum filio secundum fluminis ripas ambulabat; ei crocodilus filium abstulit, redditurum se dicens, si verum mulier responderet: negavit illa fore ut redderetur: atque ob id æquum aiebat reddi. V. Burm. ad Quintil. l. c.

CROCODĪLĪTES, æ. m. [κροκοδειλίτης] Al. CROCODĪLĪTIS, [κροκοδειλίτις] Idem nimirum genus sophismatos parum explicabilis. Auctor Doxopater Aphthonii enarrator Græcus apud Polit. Miscell. cap. 55.

CROCODILEA, æ. f. [κροκοδειλέα] Animal simile crocodilo. Plin. lib. 28. cap. 8. de Crocodilo loquens; Alter illi similis, multum infra magnitudinem, in terra tantum, odoratissimisque floribus vivit. Ob id intestina ejus diligenter exquiruntur jucundo nidore farcta: crocodileam vocant, oculorum vitiis utilissimam. [Est ergo id nomen Stercoris, non Animalis ipsius. V. Hard. in loc.

CROCOMAGMA, ătis. n. [κροκόμαγμα] Unguentum quo Cilices utuntur: id ita fiebat, Terebant crocum, & vino præcipue dulci miscebatur. Plin. lib. 21. cap. 20. Crocomagma verti potest, Crocini olei fæx. Cæl. Rhodig. lib. 9. cap. 4.

CRŎCŌTA, æ. f. [κροκωτή] Vestis muliebris est crocei coloris. Cic. de Arusp. Resp. 44. P. Clodius a crocota, a mitra, a muliebribus soleis, purpureisque fasciolis, a strophio, a psalterio, a flagitio, a stupro est factus repente popularis. Et Apul. 11. Met. p. 261. Vidi & simiam pileo textili, crocotisque Phrygiis, catamiti pastoris specie, aureum gestantem poculum.

Mustelæ crocoton addere, est Honorem conferre indignis. V. Chiliad. Feli crocotam.

CROCOTŬLA, æ. f. [κροκώτιον] dimin. Plaut. Epid. 2. 2. 47.

Indusiatam, patagiatam, caltulam, aut crocotulam.

CROCOTULĀRIUS, i. m. [κροκωτιστής] Crocotarum vestium infector. Plaut. Aulul. 3. 5. 47. Quum incedunt infectores crocotularii. Al. Crocotarii.

CROCOTILUS, a, um. Adj. Veteres Valde exile dicebant. Plaut. 1. Fragm. 14. Extortis talis cum crocotilis crusculis. Festus. Sed dubia lectio est. V. Dacer.

CROCOTINUM, i. n. Genus operis pistorii. Festus.

CROCŌTUS Campus, [Κροκωτὸν πεδίον] Campus est juxta Thessaliam, ad Amphrysum fluvium. Stephan. in dictione Ἀλικέττιον.

CROCUFANTIA, orum. n. [κροκυφάντια] Ornamenta villosa sunt, inquit Hotomanus, quæ sub reticulis contexta, per eorum plagulas apparent. Turnebus Adversf. 18. 23. Crocufantia, inquit, Ornamenta capitis sunt, & redimicula, quæ tota e subtegmine sine ullo stamine contexta sunt, unde & appellationem sunt adepta. κεκρύφαλον enim Grammatici Græci exponunt, quod διὰ κρόκης ὑφαίνεται, & ab Atticis κεκρύφαλον scribunt vocari. De his Ulpian. in l. 25. §. 4. D. de aur. & arg. leg. Ornamentorum hæc, inquit, vittæ, mitræ, semimitræ, reticula, crocufantia, &c. Alciatus autem & alii eruditi homines alio vocabulo conquirendo mirabiliter exercentur.

CRŎCUM, i. n. vel CRŎCUS, i. m. [κρόκον, κρόκος] Plin. lib. 21. cap. 7. Hos certe flores Homerus tres laudat, loton, crocon, hyacinthon. Idem cap. 6. Crocum silvestre optimum, serere in Italia minime expedit, ad scrupula usque singula areis decoquentibus. Seritur radicis bulbo: sativum latius, majusque & nitidius, sed multo levius degenerans, sed nec ubique fecundum, etiam Cyrenis, ubi semper flores laudatissimi. Plaut. Curc. 1. 2. 7. Tu crocum & casia es. al. Crocinum.

Colore croci contactum. Lucret. lib. 6. 1186.
Cilix crocus. Lucret. lib. 2. 416.
Corycius. Hor. 2. Serm. 4. 68.
Liquidus. Ovid. 1. de Arte Am. 104.
Pallens. Stat. 6. Theb. 210.
Puniceus. Ovid. 5. Fast. 318.
Rubens. Virg. 4. Georg. 182.
Ruber. Ovid. 2. Amor. 6. 22.
Sicanius. Stat. 2. Silv. 4. 36.

Spirans. Juven. 7. Sat. 208.
Tyrius. Claud. Epigr. de Zona, 8.
Croci, in plurali, apud Juven. 7. Sat. 208.
Spirantesque crocos, &c. Et Ovid. 4. Met. 393.
— redolent myrrhæque crocique. Propert. lib. 4. 1. 16.
Pulpita solennes non oluere crocos. Poeticum.
Crocum in medio lilii. Plin. lib. 21. cap. 5. De lilio.
Crocus, metaphorice pro Scena, quod croco, & floribus, & aliis odoribus conspergi soleret, ut ex Lucretio apparet lib. 2. 416.
Et quum scena croco Cilici perfusa recens est. Hor. 2. Epist. 1. 79.
Recte necne crocum, floresque perambulet Attæ
Fabula, si dubitem, &c. i. e. Agatur ab histrionibus in scena ambulantibus. Lambinus. conf. Propert. l. c.

Crŏceus, a, um. Adj. [κρόκεος] Croci coloris. Plin. lib. 22. cap. 13. Mutat enim cum terra colores, hic niger, illic viridis, aliubi cyaneus, aliubi croceus. Virg. 1. Æn. 715.
Et circumtextum croceo velamen acantho.
Amictus croceus. Ovid. 3. de Arte Am. 179.
Chlamys. Virg. 11. Æn. 775.
Dies, Aurora. Claud. 2. in Eutrop. 529.
Flores. Virg. 4. Georg. 109.
Frondes. Valer. 4. Argon. 23.
Honor croceus, Pici in avem sui nominis conversi. Sil. lib. 8. 444.
Ignes. Claud. 2. in 1. Conf. Stil. 467. Croceis rorantes ignibus hortos. De Solis hortis.
Lutum. Virg. 4. Ecl. 44. Hypallage est, pro Croco luteo. Servius.
Odores. Virg. 1. Georg. 56.
Prata. Claud Conf. Prob. & Olyb. 273.

Crocĕātus, a, um. Adj. Idem. Adelhelm. de Virg. cap. 2. Croceata genistarum cacumina.

Crocātus, a, um. Adj. Idem. Plin. lib. 16. cap. 34. Alicui & semen nigrum, alii crocatum.

Crocĭnus, a, um. Adj. [κρόκινος] Idem. ut, Crocinum semen. Plin. lib. 21. cap. 19. Semen his optimum crocinum, nec anniculo vetustius, & in umbra siccatur.
Tunica crocina. Catul. 66. 134.

Crŏcĭnum, i. n. [κρόκινον] Genus unguenti: cujus oleum est ex croco: de quo Plin. lib. 13. cap. 13. Unguentis cognomina dedere aliis patriæ, aliis succi, aliis arbores, aliis causæ, primumque id scire convenit, mutatam auctoritatem, & sæpius transisse gloriam. Laudatissimum fuit antiquitus in Delo insula, postea Mendesium. Crocinum in Solis Ciliciæ diu maxime laudatum. Propert. lib. 3. 8. 22.
Et crocino nares murrheus ungat onyx.

Crocus, i. m. a quibusdam Sagittarius dicitur, Panis & Euphemes Musarum nutricis filius. Hunc dicunt domicilium in monte Helicone habuisse, & cum Musis cantu ac cithara delectari solitum: sæpe etiam studio venationis exerceri: quapropter magnam laudem & laboris & ingenii assequutum. Verum hunc non Crocum, sed Crotum, vocat Hyginus in fabula 224. & Poët. Astr. 2. 27. ex Sositheo. conf. Latinos commentarios in Aratum interprete Germanico Cæsare. Hic in Musarum gratiam ab Jove collocatus inter sidera, Sagittarii nomen obtinuit.

Crŏcūta, æ. f. [κροκόττας Hes.] Fera est Æthiopiæ familiaris, ex hyæna & leæna Æthiopica nascens, quæ & ipsa hyænæ more humanas voces imitatur. Plin. lib. 8. cap. 30. ubi hyænæ naturam multis explicuit, statim subdit, Hujus generis coitu leæna Æthiopica parit crocutam, similiter voces imitantem hominum, pecorumque. Acies ei perpetua in utraque parte oris, nullis gingivis, dente continuo, qui ne contrario occursu hebetetur, capsarum modo includitur. V. Ælian. Hist. Animal. 7. 22.

Crœsus, i. m. [Κροῖσος] Lydorum rex Halyattis filius, primus Græcos partim tributis impositis subegit, partim socios atque amicos sibi adscivit: tantumque imperio & opibus crevit, ut se felicissimum dicere non dubitaret. Paulo post debellatus a Cyro, quum pyræ cremandus imponeretur, magna voce ter, ô Solon exclamavit. Admiratus igitur Cyrus, misit qui rogarent, quisnam hominum, aut deorum is esset, quem in dubiis casibus solum imploraret. Cujus rei quum rationem reddidisset Crœsus, non solum dimissus est, sed summo etiam in honore quoad vixit, apud Cyrum habitus. Ex quo visus est Solon eadem oratione alterum servasse e regibus, cautiorem & prudentiorem alterum reddidisse. Plutarchus in Solone. Cremandus autem Crœsus propterea Solonem inclamabat, quod ab eo fuerat admonitus, Neminem tantisper dum viveret, felicem dici posse. Respexit huc Juvenal. 10. Sat. 273.
Festino ad nostros, & Regem transeo Ponti,
Et Crœsum quem vox justi facunda Solonis
Respicere ad longæ jussit spatia ultima vitæ.
Pro Opulento quasi proverbio ponitur. Ovid. 3. Trist. 7. 42.
Nempe dat id cuicunque libet Fortuna, rapitque,
Irus & est subito, qui modo Crœsus erat. Et Martial. 11. 6.
Ardua res hæc est, opibus non tradere mores:
Et cum tot Crœsos viceris, esse Numam.

Crommyon, i. n. [κρόμμυον] Cepa. Diosc. 2. 140.

Crommyonnēsos, [Κρομμυόννησος] Insula juxta Smyrnam, cujus meminit Plin. lib. 5. cap. 31. [Puto divise scribendum Κρομμύων νῆσος.

Cromna, [Κρῶμνα] Paphlagonum oppidum, cujus Homerus in Paphlagonibus instruendis meminit lib. 2. Iliad. Bœot. v. 362. & Strabo lib. 12. & Valer. 5. Argon. 105. & Apollon. lib. 2. Nunc *Comana* vocatur, teste Olivario in Melam 1. 20. apud quem Cronna scribitur.

Cromyon, vel **Crommyon**, ōnis. f. [Κρομμύων] Oppidum regionis Corinthiacæ, ubi Theseus suem agros infestantem peremit. Ovid. 7. Met. 435.
Quodque suis securus arat Cromyona colonus. V. cremmyon.

Cronea, Promontorium Caspio mari vicinum, de quo Plin. lib. 6. cap. 5.

Crŏnium in Septentrionibus Mare [Κρόνια θάλασσα] dicitur, non quia antiquum: quid enim insulsius? sed concretum, auctore Plinio 4. 13. a frigoris argumento, cujus præsidem Saturnum faciunt cælestium rerum studiosi. Apollonius Argonauticôn quarto, Adriacum mare, Cronium dicit. Sed a Crono, id est Saturno, ut inquit interpres, quem habitasse Italiam omnibus & lippis notum & tonsoribus. Sunt tamen qui non Cronium, apud hunc poetam, sed Chronium putent scribendum, ab insula quæ vocetur Chronia. Lycophronis interpres Ionium scribit sinum antea Chronium dici consuesse, sed & Rheæ sinum. Cronii maris & Eustathius meminit; Post Scythas, inquit, qui mari Cronio vicini Caspium accolunt, Unni sunt, &c.

Cronius, i. m Unus ex Centauris.
Fuit & alter Cronius gemmarum insignis sculptor, ut videre est apud Plin. lib. 37. cap. 1.

Crŏnos, i. m. [Κρόνος] Saturnus, & Temporis spatium Latine dicitur. Cic. 2. de Natura Deor. 64. Saturnum autem (inquit) eum esse voluerunt, qui cursum & conversionem spatiorum ac temporum contineret: qui Deus Græce idipsum nomen habet. Κρόνος enim dicitur, qui est idem χρόνος, id est spatium temporis. V. Macrobium libro 1. Saturn. cap. 8. Et rursum cap. 22. ad finem.

Cronia, orum. n. pl. [Κρόνια] Festa Saturni, qui a Græcis Κρόνος dicitur. In his festis mittebant sibi invicem xenia, remittebanturque apophoreta, ut viderentur Saturno gratias agere, quod fruges, fructusque ad vitæ cultus necessarios percepissent. Hæc festa, Latine Saturnalia dicuntur. V. Macrob. lib. 1. Saturn. cap. 7. ad finem.

Crosmis, is. f. Salvia. Apul. de Herb. cap. 101.

Crŏtălum, i. n. [κρόταλον] est Instrumentum quod manu pulsatur, laminis quibusdam ex ære rotundis, sonum ex collisione reddentibus: dictum a pulsatione: κρότον enim Græci plausum vocant: & κροτεῖν dicunt pulsare atque percutere. Utebantur hoc instrumento Ægyptii in deorum solennitatibus. Virg. in Copa, pr.
Copa Syrissa, caput Graia redimita mitella,
Crispum sub crotalo docta movere latus. Cic. in Pison. 20.
Quos neque hercule ego, neque supercilium tuum, neque collegæ tui cymbala ac crotala fugi. V. Cælium lib. 19. cap. 4. Macrob. 2. Saturn. 10. & Laurent. Pignor. de Servis p. 87.

Crŏtălia, orum. n. pl. [κροτάλια] appellari Margaritas quasdam resonantes, docet Plin. lib. 9. cap. 35. quarum sono gaudebant Græci. Subeunt (inquit) luxuriæ ejus nomina, & tædia exquisita perdito nepotatu: siquidem quum id fecere, crotalia appellant, ceu sono quoque gaudeant, & collisu ipso margaritarum.

Crotalizo, **Crotalisso**, [κροταλίζω] ut Malacizo, Malacisso, in Cornuti fragmento de Orthogr. apud Cassiodor. p. 17. H. St. V. Cassiod. de Orthogr. cap. 1. extr. Hinc

Crotalistria, æ. f. [κροταλίστρια] Femina crotala percutere docta. Petronius Arbiter c. 55. de Ciconia, quæ voce strepitum crotalorum imitatur.
Ciconia etiam grata, peregrina, hospita,
Pietaticultrix, gracilipes, crotalistria, &c. Sic enim legit Turnebus 8. 18. atque ita vocari scribit a Crotalis, quorum strepitum imitatur,
— crepitante ciconia rostro; ut Ovidius loquitur 6. Met. 97.
Legitur tamen in omnibus fere exemplaribus Coralistria, sed nullo sensu. Similiter & apud Propert. 4. 9. 11. (Al. 8. 39.)
Nile, tuus tibicen erat, coralistria Phyllis; restituit idem Turnebus Crotalistria. Tu dispice. V. Plaut. Merc. 5. 2. 99.

Crotalus, i. m. [Κρόταλος] Fluvius Italiæ (cui Magna Græcia cognomen est) navigabilis, teste Plin. lib. 3. cap 10.

Crŏto, sive **Crŏtōn**, ōnis. f. [Κρότων] Civitas Italiæ in Sinu Tarentino, Milone athleta memorabilis, qui Pythagoræ discipulus fuit. Peritissima autem rei bellicæ fuit: nec parvam operam exercendis athletis dedit. In uno enim Olympico certamine victores omnes, Crotoniatæ fuerunt. Jure itaque dici visum est, Qui Crotoniatarum postremus est, is reliquorum Græcorum primus est.
Crotone salubrius, Proverbium alterum, quod inde ortum esse aiunt: quia locus ipse ad salubritatem, & bonas corporis habitudines, propter athletarum multitudinem plurimum conferat. Plurimos enim Olympionicas habuit. Ad ejus gloriam accedit ingens Pythagoreorum numerus. Hæc ex Strabonis lib. 6. Croton, nunc vulgo *Crotone* dicitur. Testis Olivarius in Melam 2. 4. Sil. lib. 11. 17. — patefecit amicas
Alta Croton portas.
Crotonem tradit Ovid. lib. 15. Met. 55. a Mycilo Alemonis filio jussu Herculis conditam, habereque nomen a Crotone ipsius Herculis hospite ibi sepulto.
Croto, etiam genere masculino dicitur. Liv. 24. non procul ab initio, Itaque optimum visum est, ad Annibalem mitti legatos: caverique ab eo, ut receptus Croto Bruttiorum esset. [Non dubito, quin vett. Croto, ōnis. m. & Crotona, æ. f. usurparint, ut Narbo & Narbona, Vibo, Vibona; Ancon, Ancona, plurimaque id genus. Masculina tamen Romanis frequentiori in usu. Ætas sequior sola feminina retinuit.

Crŏtōniātes, is. m. [Κροτωνιάτης] Cic. lib 2. de Nat. Deor. 27.
Crotoniatum, genitivus pluralis. Liv. 24. 3. Eam tum arcem fatis, ut videbatur, tutam Crotoniatum optimates tenebant. Ubi de Crotone, & Crotoniatis multa Livius.

Crotoniensis, e. Adj. Idem. Sallust. in Catil. cap. 44. & Justin. 20. 4.

Croton, ōnis. m. [κρότων] Frutex est ad magnitudinem parvæ ficus assurgens, folio platani, sed leviore ac nigriore, ramis ac caudice arundinum modo concavis, semine uvarum aspero, quod purgatum effigiem Ricini animalis repræsentat, unde & nomen accepit. Nam Ricinum vermem Græci etiam κρότωνα appellant. Hoc semine exprimitur oleum, cibis quidem fœdum, sed lucernis & emplastris utile. Alio nomine hic frutex Ricinus appellatur, & Cici, unde etiam oleum ipsum Cicinum & Ricininum appellatur. Plin. lib. 16. cap. 23. V. cici.

Crŏtŏpus, i. m. [Κρότωπος, ἢ Κρότωπος] Rex Argivorum fuit, pater Psamathes, quæ ab Apolline compressa Linum puerum peperit, quem quum inter vepres abscondisset, canes extractum dilacerarunt. Meminit Pausan. in Corinth. Hinc

Crotopiades, is. m patronym. Ovid. in Ibin, 480.
Quique Crotopiadem diripuere Linum.

Crotus, Euphemes Musarum nutricis filius. V. crocus.

C R U

Cruciarius, **Cruciatus**, **Cruciamentum**, **Cruciabilis**, **Crucifigo**, **Crucio**, **Crucium**. V. crux.

Crŭciāta, æ. f. Planta est in incultis locis præcipue nascens, caule rotundo, dodrantali, ac etiam majore, in cacumine rufescente, paribus fere intervallis ab imo ad summum geniculis interfecto: e quorum singulis alis bina prodeunt folia subpinguia, longa, vulgaris dictæ Saponariæ æmula, & Gentianæ foliolis in summitate erumpentibus similia. Flores, qui purpureo colore nitent in summo circum caulem in orbem exeunt. Radix illi alba, longa, amarissimo gustu, locis pluribus ab utroque

utroque latere crucis instar perforata: unde illi Cruciatæ nomen indiderunt. V. Matthiol. in lib. 3. Dioscorid.

CRUDARIA, æ. f. Argenti vena quæ in summa fodina reperitur. Plin. lib. 33. cap. 6.

CRŪDUS, a, um. Adj. [ὠμός, ἄπεπτος] quidam a Cruore dictum putant, quod proprie Recens atque acerbum significat: ut, Crudum vulnus. h. e. Recens, & quasi adhuc cruentum. Hinc Crudum, Quod nondum est coctum, a similitudine crudæ carnis, quæ adhuc cruenta est. Plin. 5. Epist. 16. ad Marcellinum, Ut enim crudum adhuc vulnus medentium manus reformidat, deinde patitur, atque ultro requirit: sic recens animi dolor consolationes rejicit ac refugit, mox desiderat, & clementer admotis acquiescit.
Crudum, Nondum coctum: ut, Cruda caro. Suet. Neron. cap. 37.
Agricola crudus. Martial. lib. 12. 77.
Alvus cruda, Quæ crudum adhuc & inconcoctum cibum egerit, ut in lienteria. Cato cap. 125.
Cæstus crudus, pro Duro vel Crudeli. Virg. 5. Æn. 69.
Seu crudo fidit pugnam committere cæstu. Servius.
Cibi; Qui indigesti & nondum concocti sunt. Juven. 1. Sat. 143.
— & crudum pavonem in balnea portas.
Cortex crudus, pro Viridi. Virg. 9. Æn. 743.
— ille rudem nodis & cortice crudo
Intorquet. Servius.
Ensis crudus, pro Crudeli vel Cruento. Virg. 10. Æn. 682.
— & crudum per costas exigat ensem. Servius.
Equa cruda marito protervo. Hor. 3. Carm. 11. 12.
Exordia cruda magnæ indolis. Stat. 1. Achil. 276.
Fatum. Sil. lib. 13. 224. al. Factum. V. Drakenb. ad loc.
Funera cruda. Stat. 9. Theb. 390.
— quo jam nec cruda nepotis
Funera, nec nostri valeant perrumpere planctus.
Homo, Qui crudum habet stomachum, id est qui cibum non concoxit. Cic. 2. de Fin. 23. Crudique postridie se rursus ingurgitent. Hor. 1. Serm. 5. 49.
Namque pila lippis inimicum & ludere crudis. Al. exp. Qui cibos concoquere nequeunt. V. & Quinct. 11. 3. p. 1002.
Honor crudus. Stat. 10. Theb. 336.
Indoles, Patiens laborum. Claud. de 3. Conf. Hon. 43.
Juventus. Sil. lib. 3. 303.
Mens. Sil. lib. 4. 35.
Nomen Marte viri, Terribile. Sil. lib. 7. 113.
Novalis. V. NOVALIS.
Poma cruda, Nondum matura. Cic. de Senect. 71. Et quasi poma ex arboribus si cruda sunt, vi avelluntur: si matura & cocta, decidunt.
Prælia. Stat. 12. Theb. 762.
Robur. Stat. 2. Theb. 709.
Rudimenta. Stat. 1. Achil. 478.
Saxum. Valer. 2. Argon. 542.
Senectus viridis & cruda. Virg. 6. Æn. 304.
Servitium. Tacit. 1. Ann. 8.
Solum crudum & immotum. Columel. lib. 2. cap. 2. Sed ita necubi crudum solum & immotum relinquat, quod agricolæ scamnum vocant.
Sudores crudi. Stat. 1. Theb. 422.
Taurus. Valer. 4. Argon. 250.
Aspice & hæc crudis durata volumina tauris. i. e. Taurino corio duro. V. N. Heins. ad loc.
Terra. Lucan. lib. 3. 387.
Vellus. Valer. 6. Argon. 82.
Virago. Stat. 11. Theb. 414.
Virginitas. Claud. in sec. Conf. Stil. 246.
Uva. i. e. Immatura. Ulpianus in l. si servus. §. si olivam. D. ad legem Aquil.
Vulnera. Ovid. 1. de Pont. 12. 16.
Ructare crudum. Cels. lib. 1. cap. 2.
Crudus, pro Crudeli. Marcell. lib. 26. p. 447. in fine. pag. eadem v. not. de Ursitio crudo. Sic. 34. p. 467. Genuinam ferociam pectori crudo affixam. H. St.

CRUDĬTAS, ātis. f. [ἀπέψησις, ἀπεψία] Affectus stomachi qui nascitur ex ægra concoctione. Cic. de Senect. 44. Caret ergo etiam vinolentia & cruditate & insomniis.
Cruditas causa est morbi. Cic. de Fato 54.
Arborum cruditas. Plin. lib. 17. cap. 24. Arbores laborant & fame, & cruditate. i. e. Caloris inopia, non probe percocto humore.
Signa cruditatis. Quintil. lib. 2. cap. 21.
Contrahere cruditatem. Quintil. lib. 7. cap. 3.
Excoquere cruditatem Laconico. i. e. Sudore. Columel. in præfat. lib. 1.
Substat cruditas. Cels. lib. 2. cap. 12.

CRUDESCO, [ὠμοῦμαι] ĕre. Crudum fieri.
Ferrum crudescit. Sil. 1. 432.
Fidebat magica ferrum crudescere lingua. i. e. Crudelius fieri.
Iræ crudescunt. Stat. 2. Theb. 680.
Morbus crudescit, Validior fit. Virg. 3. Georg. 504.
Sin in processu cœpit crudescere morbus. Servius.
Morbus crudescere incipiens. Claud. in Ruff. 1. 301.
Pugna crudescit, Crudelior fit cæde multorum. Virg. 11. Æn. 833.
— dejecta crudescit pugna Camilla. Servius.
Pugnæ sanguine effuso crudescunt. Virg. 7. Æn. 788.
Seditio crudescit. Tacit. 3. Hist. 10.

CRUDĪTO, āre. Male concoquere, vel nondum concoxisse. Tertull. de Jejun. cap. 16. Populus carnis avidissimus, usque ad choleram ortygometras cruditando.

CRUDITATIO, ōnis. f. Cæl. Aurel. Tard. 1. 2.

CRUDĒLIS, e. Adj. [ὠμός, ἀπηνής, ἀνηλεής]. Asper, immitis. Cic. pro Deiot. 2. Crudelis Castor, ne dicam sceleratum & impium, qui nepos avum in discrimen capitis adduxerit.
Crudelis atque importunus. V. IMPORTUNUS.
In hominis alicujus calamitate crudelem esse. Cic. 2. de Orat. 198.
Crudelis in liberos & sanguinem suum. Cic. ad Brut. 12.
In ira crudelis. Ovid. 5. Fast. 325.
Amor. Virg. 10. Ecl. 29.
Animus ferus, crudelis, atque inhumanus. Auct. ad Heren. lib. 2. 29.
Aræ. Ovid. 13. Met. 453.
Ausa. Ovid. 14. Epist. 49.
Bellum crudele & exitiosum. Cic. 9. Att. 4.
Consilia crudelissima. Cic. 4. Philipp. 3.
Convivium. Ovid. 10. Met. 621. Al. Conjugium.
Egestas. Valer. 4. Argon. 459.
Epistola. Ovid. 15. Epist. 219.
Funus. Virg. 5. Ecl. 20.
Gaudia crudelia. Ovid. 6. Met. 653.
Hostis crudelior. Ovid. 2. Trist. 77.
Janua vel domina penitus crudelior ipsa. Propert. lib. 2. 16. 17.
Ignis. Catul. 60. 20.
— qui cælo lucet crudelior ignis.
Lethum. Virg. 12. Æn. 636.
Luctus ubique. Virg. 2. Æn. 368.
Mens crudelior. Ovid. 11. Met. 701.
Morbi. Martial. lib. 11. 92.
Ipsaque crudeles ederunt oscula morbi.
Odium tyranni. Virg. 1. Æn. 361.
Pabula. Propert. lib. 3. 7. 3.
Parricidæ crudelissimi. Sallust. Catil. 52.
Pœnæ, Sævæ, nimiæ. Virg. 6. Æn. 585. Servius.
Sacra. Ovid. 4. Trist. 4. 81.
Læta deæ signum crudelia sacra perosæ
Transtulit ex illis in meliora locis.
Scelus artificis. Virg. 2. Æn. 124.
Somnia. Tibul. lib. 3. 4. 95.
Sors. Senec. in Octav. 3.
Superi. Sil. lib. 8. 661.
Terræ crudeles. i. e. Crudelium. Virg. 3. Æn. 44.
Heu fuge crudeles terras, fuge litus avarum. Servius.
Verbere laceravit terga crudeli. Ovid. 2. Fast. 695.
Virtus. Stat. 6. Theb. 734. Virtus, Fortitudo.
Vita. Virg. 9. Æn. 497.
Vulnus. Virg. 2. Æn. 561.
Crudelis, Inexorabilis, qui non flectitur precibus. Virg. 2. Ecl. 6.
O crudelis Alexi, nihil mea carmina curas. Servius.

CRUDELĬTAS, ātis. f. [ὠμότης, ἀπήνεια] Cic. pro Rosc. Amer. 154. Verum nemo est, quin intelligat, populum Romanum, qui quondam in hostes lenissimus existimabatur, hoc tempore domestica crudelitate laborare.
Audacia & crudelitas singularis. Cic. 5. Verr.
Carnificina atque crudelitas. Cic. pro Sext. 135.
Adhibere crudelitatem in aliquem. Cic. pro Domo 60. Sed quid ego vestram crudelitatem expromo, quam in ipsum me ac meos adhibuistis?
Anhelare ex infimo pectore crudelitatem. Auct. ad Heren. lib. 4. 68.
Exercere insatiabilem crudelitatem suam in aliquo. Cic. 11. Philipp. 8.
Explere. ut, Quorum crudelitas nostro sanguine non potest expleri. Cic. 1. de Orat. 215.
Expromere crudelitatem. Cic. pro Milon. 34.
Imbui crudelitate. Cic. 3. Philipp. 4. At ille crudelitate imbutus, &c.
Lacerare omni crudelitate aliquem. Cic. pro Domo 59. Quid enim vos uxor mea misera violarat, quam vexavistis, omni crudelitate laceravistis?
Satiata inimicorum crudelitas nondum nostra calamitate. Cic. 1. Q. frat. 3.
Saturare crudelitatem alicujus. Cic. 4. ad Heren. 45.
Homo crudelitate barbarus. Cic. pro Flacc. 24.
Importuna. In IMPORTUNUS.
Inhumana. In INHUMANUS.
Inimica maxime hominum naturæ. Cic. 3. Off. 46.
Nobilitata. In NOBILIS.
Præditus crudelitate. Cic. pro Sull.
Crudelitates, pro Crudelibus factis, V. LONGUM. H. St.

CRUDELĬTER, [ὠμῶς] Adv. Cic. 1. Off. 82. De evertendis autem, diripiendisque urbibus valde considerandum est, ne quid temere, ne quid crudeliter fiat.
Acerbe & crudeliter. Cic. 4. in Catil. 10. Quum de pernicie Reipub. exitio hujus urbis tam acerbe, tamque crudeliter cogitarit.
Extingui crudelius. Curt. 10. 5. 23. Ipsum Darium floruisse paulisper, ut crudelius posset extingui.
Interficere crudelissime. Cic. 1. Philipp. 34.
Perire crudelissime. Cic. pro Sulla 75.
Torqueri crudeliter. Curt. 6. 11. 40.
Urere crudelius. Tibul. lib. 1. 8. 7.

CRUENTUS, &c. In CRUOR.

CRUMA. In CRUSMA.

CRŪMĒNA, æ. f. [βαλάντιον] à κρούω, hoc est ferio; Loculus dicitur, quod e brachio pendens huc atque illuc feriat. Alii ἀπὸ τοῦ κρέμασθαι deducunt, quod plerumque suspensa gestetur. Plaut. Asin. 3. 3. 67.
Hic pone, hic istam colloca crumenam in collo plane. Al. Cruminam.
Deficiens crumena. Hor. 1. Epist. 4. 11.
Et mundus victus non deficiente crumena.

CRUMINA, æ. f. Sacculi genus. Plaut. Dii bene vortant, tene, crumina minuerint triginta minæ. Festus. Scalig. legit: Tene cruminam, in ea erunt &c.

CRŪNOS, i. m. [Κρουνοὶ] Thraciæ portus. Auctor Pompon. lib. 2. cap. 2. Dionysiopolis, inquit Plin. cap. 11. lib. 4. ante Crunos. Portus autem a salientibus aquis nomen habet, qui Græce κρουνοὶ appellantur. Auctor Hermolaus.

CRUOR, ōris. m. [αἷμα, ἰχώρ, λύθρον] Sanguis qui ex aliquo vulnere spargitur. Virg. 8. Æn. 106.
— tepidusque cruor fumabat ad aras.
Ferarum cruor. Ovid. 3. Met. 148.
Feritas sitisque immensa cruoris. Ovid. 13. Met. 768.
Atri cruores. Virg. 4. Æn. 646. ubi Servius, Cruores usurpatum; nam nec sanguines dicimus numero plurali, nec cruores.
Captivus cruor. i. e. Captivorum cruor. Tacit. 14. Ann. 30. Nam cruore captivo adolere aras, &c.
Castus. Ovid. 12. Met. 30. — castumque datura cruorem
Flentibus ante aram stetit Iphigenia ministris.

Crassus. Virg. 5. Æn. 469.

— crassumque cruorem
Ore rejectantem.

Dirus. Sil. lib. 3. 315.

Fama docet, cæsæ rapuit cum Gorgonis ora
Perseus, in Libyam dirum fluxisse cruorem.

Diri cruores draconis. Valer. 7. Argon. 552.

Flebilis. Sen. Troad. v. 297.

Fluatque nulli flebilis matri cruor.

Fœdus. Sen. Octav. v. 18.

Oraque fœdo sparsa cruore.

Insincerus. Virg. 4. Georg. 285.

Largus cruor inundat aras. Sen. Hippol. v. 498.

Obscænus. Virg. 4. Æn. 455.

Puniceus. Ovid. 2. Met. 607.

Recens. Cic. pro Rosc. Amer. 19. Sed etiam cruorem inimici quam recentissimum, telumque paulo ante e corpore extractum ostenderet.

Sacer. Virg. 5. Æn. 542.

Viperinus. Hor. Epod. 3. 6.

Virgineus. Virg. 11. Æn. 804.

Undans. Stat. 5. Theb. 234.

Addere cruorem stultitiæ, Cædem. Hor. 2. Serm. 3. 275. Sic

Affectare. Stat. 11. Theb. 539.

Animare cruorem calidum. Ovid. 1. Met. 158.

Canentem cruorem pro Spuma dixit Sil. 1. 424. V. ibi Interpr.

Detergere ferro arentem. Sil. lib. 7. 343.

Diffundit animam in arma undanti cruore. Virg. 10. Æn. v. ult.

Diffusus. Lucan. lib. 1. 301.

Effusus. Ovid. 6. Met. 244.

Ejectare cruorem manantem ex ore. Sil. lib. 10. 277.

It largus cadentum cruor. Valer. 6. Argon. 724.

Expiati nondum cruores. i. e. Cædes. Hor. 2. Carm. 1. 5.

Fusus inficit terram. Sen. Hippol. 4.

Haurire alicujus. Ovid. 13. Met. 331.

Lavare fluidum. Virg. 3. Æn. 663.

Libare. Sen. Herc. fur. 11.

Manans cruore culter. In MANO.

Oblitus faciem cruore. Tacit. 2. Ann. 17.

Perfusus cruore. In PERFUNDO.

Rorans. Sil. lib. 10. 263.

Sitire cruorem. Sen. in Thyest. 1.

Sparsus cruor. Virg. 12 Æn. 308. Servius. Al. Sparsum cerebrum.

CRUENTUS, a, um. Adj. [αἱματώδης] Sanguinolentus: ut,

Cruentus sanguine civium. Cic. 4. Philipp. 4.

Arma cruenta. Ovid. 5. Epist. 156.

Bellum, Multi sanguinis. Vellei. 2. 71. 2. Non aliud bellum cruentius cæde clarissimorum virorum fuit.

Cadaver cruentum. Cic. pro Milon. 34.

Cædes. Sen. in Herc. fur. 13.

Causa, Capitalis. Ovid. 3. Trist. 5. 44.

Denique non possum nullam sperare salutem,
Quum non sit pœnæ causa cruenta meæ.

Dapes. Virg. 3. Æn. 618.

Dolor. Lucan. lib. 3. 741.

Dies cruentissimus Romano nomini. Vellei. 52. 2.

Facinus, Propter quod funditur multum cruoris. Sen. Hippol. 4.

Fata cruenta exigere. Ovid. 2. de Arte Am. 130.

Fatum cruentum. Ovid ad Liv. 401.

Guttæ. Cic. 2. de Nat. Deor. 14.

Hastam cruentam proponere, mos erat apud Romanos, si qua civitas vi subacta hostili incursu diripienda foret. V. Alex. ab Alex. 3. 16.

Hostis. Stat. 9. Theb. 597.

Humus. Virg 11. Æn. 688.

Ira. Hor. 3. Carm. 2. 11.

Mars. Hor. 2. Carm. 14. 13.

Mors. Ovid. 2. Epist. 139.

Morsus. Sen. Agam. 7.

Mucro. Cic. 3. in Catil. 2.

Nota, Vestigium cruoris effusi. Sen. Hippol. v. 1107.

Longum cruenta tramitem signat nota.

Noctes. Claud. de Bell. Gildon. 85.

Palma. Ovid. 2. Amor. 5. 12.

Præda. Ovid. 5. Fast. 178.

Spolia. Virg. 10. Æn. 862.

Spuma. Virg. 3. Georg. 203.

— & spumas aget ore cruentas.

Tempestas campi, Pugna. Claud. de 3. Conf. Hon. 75.

Thalami. Ovid. 10. Met 620.

Victoria cruenta atque luctuosa, In qua multi occisi. Sallust. Catil. cap. 58. extr. Cavete ne inulti animam amittatis, neu capti potius sicut pecora trucidemini, quam virorum more pugnantes, cruentam atque luctuosam victoriam hostibus relinquatis.

Virtus. Stat. 1. Silv. 6. 62.

Umbra mortui. Ovid. 5. Fast. 557.

Umbra cruenta Remi visa est assistere lecto.

Urina. Plin. lib. 20. cap. 13.

Compar. Ovid. 12 Met. 592.

— ille ferox, belloque cruentior ipso. de Achille. Vellei. lib. 2. cap. 71. V. supra Bellum cruentum.

Superl. Vellei. lib. 2. cap. 52. V. supra Dies. Lactant. de Mort. Persec. cap. 8. Cruentissimus fiscus male partis opibus adfluebat.

CRUENTE, Adv. Justin. 39. 3. Soror, quæ tam cruente sæviat. Prudent. Rom. v. 1095.

At si cruente puniamur, vincimus.

Compar. Sen. de Benef. 5. 16. Ceteri arma cruentius exercuerunt. Et Vopisc. Aurel. cap. 21. Cruentius, quæ mollius fuerant curanda, compescunt.

Superl. Orosius 1. 17. Bello cruentissime gesto.

CRUENTER, Idem. Apul. 3. Met. p. 73. Civium lanienam cruenter exercuit.

CRUENTO, [αἱματόω] āre. Cruore inficere. Cic. 1. de Divin. 60. Itaque huic omnia visa objiciuntur a mente ac ratione vacua, ut aut cum matre corpus miscere videatur, aut cum quovis alio vel homine, vel deo, sæpe bellua, atque etiam trucidare aliquem, & impie cruentari.

Arva late cruentare. Hyperbole est vulnerati hominis. Sen. Hippol. 10.

Morsu cruentare aliquid. Propert. lib. 4. 9. 39.

Oratio lacerat & cruentat. Cic. 2. Philipp. 86. Hæc te, si ullam partem habes sensus, lacerat, hæc cruentat oratio.

Prata cruentantur. Propert. 3. 13. 41.

Rempub. cruentare vulneribus. Cic. Post red. in Senat. 5. Ego meam salutem deserui, ne propter me civium vulneribus Respub. cruentaretur.

Scelere cruentari. Cic. de Arusp Resp. 35. Secures suas cruentari scelere noluit: nomen quidem Pop. Rom. tanto scelere contaminavit, ut id nulla re possit nisi ipsius supplicio expiari.

CRUENTATUS, a, um. Partic. ut,

Ensis cruentatus. Stat. 5. Theb. 317.

Gladius cruentatus. Cic. 2. de Invent. 14. Gladium cruentatum in vaginam recondidit.

Manus cruentatæ. Ovid. in Ibin 228.

Oculi cruentati, Suffusi cruore. Plin. lib. 28. cap. 7. Mulieris quoque salivam jejunæ potentem dijudicant oculis cruentatis.

Os cruentatum. Ovid. 4. Met. 104.

CRUENTATIO, ōnis. f. Tertull. adv. Marc. 4. 39. Nemo tanta sanguinis flumina unius altaris cruentatione adæquat.

CRUENTĬFER, ĕra, ĕrum. Adj. Idem quod Cruentus: ut, Signa cruentifera. Tertull. in Carm. de Judic. Dom. cap. 10.

CRŪPELLĀRII, ōrum. m. [κρουπελλάριοι] qui sint, explicat his verbis Tacit. 3. Ann. 44. Ceteri cum venabulis & cultris, quæque alia venantibus tela sunt, adduntur e servitiis gladiaturæ destinati, quibus more gentico continuum ferri tegmen, Crupellarios vocant, inferendis ictibus inhabiles, accipiendis impenetrabiles. Al. Cruppellarios.

Crupellarii Equites, V. in CLIBANARII.

Hiç dicitur esse Gallica vox. H. St.

CRUS, crūris. n. [σκέλος] Perottus, Crura dici quidam existimant a κρούω, quod huc atque illuc ingrediendo feriant. Sunt enim Crura a genibus usque ad inferiorem pedem non æquali modo ducta, sed teretibus suris clementer extantibus, sensimque tenuatis firmata. Plin. lib. 10. cap. 46. Porphyrionibus prælonga crura rubent. Cels. 8. 1. Crus ex duobus ossibus constare docet, ex Tibia nempe & Sura.

Crure glaber. Martial. lib. 12. 38.

Internodia crurum. Ovid. 11. Met. 793.

Sine nodis crura. In NODUS.

Volumina crurum. Virg 3. Georg. 192.

— sinuetque alterna volumina crurum.

Curvata. Ovid. 13. Met. 963.

Dimidium Juven. 13. Sat. 95.

Distorta. Hor. 1. Serm. 3. 47.

Lubricum crus compede decenni. Martial. lib. 9. 58.

Malum, Turpe. Hor. 1. Serm. 2. 102.

Mollia. Virg. 3. Georg. 76.

Perustus crura compede. Hor. Epod. 4. 4.

Rigidis cruribus ibes. Cic. 1. de Nat. Deor. 102. Velut ibes maximam vim serpentum conficiunt, quum sint aves excelsæ, cruribus rigidis, corneo proceroque rostro.

Rustica, & semilauta crura. Catul. 52. 2.

Squalida. Juven. 9. Sat. 15.

Substricta. Ovid. 11. Met. 752.

Velocia. Ovid. 1. Met. 306.

Adempto surgere crure. Lucret. lib. 3. 652.

Admissa crura, i. e. Propinqua, juncta. Ovid. 6. Met. 237. al. Colla.

Captare crura micantia. Ovid. 9. Met. 37.

Frangere crura alicui. Martial. lib. 11. 59.

Frangam tonsori crura, manusque simul. V. FRANGO.

Jactare crura. Lucret. lib. 4. 989.

Suffringere crura alicui. Cic. pro Rosc. Amer. 56.

Et crurum tenus a mento palearia pendent. Virg. 3. Georg. 53. de Bove.

Arboris crus. Columel. lib. 5. cap. 11. Ramum olivæ, qui videtur nitidissimus, deflecte, & ad crus arboris ficulneæ religa.

Vitis crus. Columel. lib. 3. cap. 13. Unde etiam vehementissimæ materiæ reperiuntur aut in capite vitis, aut in crure vicino radicibus.

CRŪRŪLIS, vel CRURĀLIS, e. Adj. Beroaldus reponendum putat apud Ulp. in l. Argumento. D. de aur. & arg. legat. Nam pro eo vulgati codices habent, Fasciæ crinales. Crurules autem & pedules Ulp. appellat, a Cruribus scilicet & pedibus vestiendis. Spiegel.

Fasciæ crurales. Petron. cap. 40.

CRURĬCRĔPĬDÆ, ārum. m. a Plaut. Trin. 4. 3. 14. dicuntur Quibus crura crepuerunt ferro, ut ait interpres.

CRURĬFRĀGIUS, i. m. Cui crura fracta sunt. Plaut. Pœn. 4. 2. 64.

Continuo is me ex Syncerasto crurifragium fecerit. Al. Crurifragum. Ita Servum vocat Plautus, cui crura debeant suffringi.

CRURIFRAGIUM, i. n. in Gloss. Græco Lat. Σκελοκλασία ἤγουν σκελοκοπία, Crurifrangium. conf. Fragium in FRANGO.

CRUSCŬLUM, i. n. [σκελίδιον] dimin. Martial. lib. 3. 51.

Pectus cicadæ, crusculumque formicæ.

CRUSA, æ. f. Insula Asiæ adjacens, in sinu Ceramico, ut prodidit Plin. lib. 5. cap. 31. in descriptione insularum ante Asiam.

CRUSMA, ătis. n. [κροῦσμα] proprie dicitur Sistrum, & veluti Cymbalum quoddam tintinnabulis refertum, quo gestientes mulieres oblectabantur: dictum ἀπὸ τοῦ κρούειν, hoc est a pulsando, quod sonum emittere videbatur dum pulsaretur. Martial. lib. 6. 71. de Thelesina,

Edere lascivos ad Bæthica crusmata gestus. Bætica autem crusmata vocat, quod his mulieres Hispanæ uti solerent, quemadmodum & hodie Venetæ puellulæ: vocant autem sua lingua *uno cymbalo*.

Crusmata, pulsus decori, sine carmine, vocantur. Fragm. incert. ad calcem Censorin. cap. 11.

CRUSMĂTĬCUS, a, um. Adj. ut Musica crusmatica. Ibid.

CRUSTA, æ. f. [πλάξ] Id significat excrementum, quod vel ob putredinem, vel concretionem super alicujus rei superficie nascitur. Virg. 3. Georg. 360.

Con-

Concrescunt subitæ currenti in flumine crustæ. h. e. Aquæ congelascunt fluentes. Servius. [Vide CORIUM. H. St.
Crusta panis. Plin. lib. 19. cap. 8. De papavere candido.
Crustæ & emblemata argenti cælati. Cic. 6. Verr. 52. Crustæ & Emblemata differunt, quod Crustæ tectoria quædam erant, & tanquam bracteæ quædam illitæ, & laminæ inductæ, inauraturæque. Emblemata pretiosiora erant, & operis exquisitioris, exemptiliaque erant, quum illigata essent vel adfixa. Crustæ vero, etsi revelli poterant, tamen firmius inhærebant. Ex Turnebo.
Capaces crustæ Heliadum. Juven. 5. Sat. 38. h. e. Crateres e succino. Schol. vet. Beliadum legit perperam.
Parietum crusta. Plin. lib. 36. cap. 6. Primum Romæ parietes crusta marmoris operuisse totius domus suæ in Cælio monte, Corn. Nepos tradit Mamurram.
Marmoreæ. Ulp. in L. Fundi. §. Quæ pictæ tabulæ. D. de Action. empti. Quæ pictæ tabulæ pro tectorio includuntur, item crustæ marmoreæ, ædium sunt.
Felicitatis crusta, eleganti metaphora. Senec. de Provid. cap. 6. Non est ista solida & sincera felicitas: crusta est, & quidem tenuis.
Crusta intecta quædam piscium genera. Plin. lib. 9. cap. 14. Locustæ crusta fragili muniuntur in eo genere quod caret sanguine. Plin. lib. 9. cap. 30.
Crustam etiam ducere vulnus, sive ulcus dicitur, quando solidatur, qua detracta, remanet fere cicatrix. Perott.
Resolvere crustas. Cels. lib. 5. cap. 26.
Resolvere crustas puras. Cels. lib. 6. cap. 16.
Crusta, de Fuco ex Vive, vide INCRUSTO. H. St.

CRUSTUM, i. n. [ψωμὸς] Crustum & Crusta neutraliter dicimus de his quæ comedi possunt. Servius in illud Virg. 7. Æn. 115.
Et violare manu, malisque audacibus orbem
Fatalis crusti. Idem in 3. Georg. 360. Quum Crustum dicimus, Edulium aliquod significamus, partem panis vel placentæ.

CRUSTĀRIUS, a, um. Adj. ut,
Crustariæ tabernæ, a vasis potoriis crustatis dictæ. Auctor Festus.

CRUSTARIUS, i. m. [κρυστάτης] Qui crusta operit. Plin. lib. 33. cap. 12. Habuit & Teucer crustarius famam.

CRUSTŌSUS, a, um. Adj. [πλακώδης] Quod crustam habet. Plin. lib. 12. cap. 9. Facilius hoc & crustosius, amariusque & gummosum. De bdellio arbore loquitur.

CRUSTO, [πλακόω, κρυστόω] āre. Crustam inducere.
Crustare parietes dicebantur, Qui marmorum sectis laminis, parietem operiebant ad ornatum. V. CRUSTA.
Mala crustare gypso & cera. Plin. lib. 15. cap. 17.

CRUSTATUS, a, um. Adj. vel Partic. ut, Animalia crustata. Plin. 11. 37. cujusmodi sunt Testudines canoræ, locustæ, &c.
Domus crustata, i. e. Quæ crustis marmoreis vestita est. Lucan. 10. 114.
Nec summis crustata domus, sectisque nitebat
Marmoribus. V. Brios. Epist. p. 147. Cerd. in Virg. tom. 1. p. 205.

CRUSTŬLA, æ. f. [πλακίδιον] dimin. Apuleius, Parvas marmoreas crustulas parieti adjungens.
Ulcerum crustulæ. Plin. lib. 22. cap. 25.

CRUSTŬLUM, i. n. [ψώμιον] dimin. Varro de Lingua Latina 4. 22. Crustulum a crusta pultis: quoius ea, quæ ut corium exuritur Crusta dicta. Hor. 1. Serm. 1. 25.
— ut pueris olim dant crustula blandi
Doctores, elementa velint ut discere prima. Crustula, Placentas interpretatur Acron. Erasmus in dialogo de Pronuntiatione, Ut autem statim per lusum agnoscere discat litterarum figuras, rem adfero dictu humilem, sed tamen a summis viris traditam. Profuerit eas crustulis exprimere, ut divinanti nomen elementi, præmium sit ipse cibus. Hoc Flacci consilium est. Fabius aliud, &c. Vetus Inscriptio apud Gruter. p. 228. n. 8. MVLSVM ET CRVSTVLA PECVNIA NOSTRA DEVOTIS OMNIBVS ET POPVLO DEDIMVS.
Comminutum crustulum. Plaut. Stich. 5. 4. 9.
Nova crustula. Hor. 2. Serm. 4. 47.
Lambere crustula. Juven. 9. Sat. 5.

CRUSTULARIUS, i. m. Crustulorum venditor. Sen. Epist. 57. Et botularium, & crustularium, & omnes popinarum institores. Vulgo *Pasticiarium* vocant.

CRUSTULĀTUS, a, um. Adj. Spartianus in Vero cap. 5. de edulii genere, ex quinque confecto, quod reperisse dicitur Ælius Verus Romanorum Imperator. Nam tetrapharmacum, seu potius pentapharmacum, quo postea semper Hadrianus est usus, ipse dicitur reperisse, hoc est sumen, phasianum, pavonem, pernam crustulatam, & aprugnam.

CRUSTŬMĔRIUM, i. n. [Κρουστομερία Stephano] Oppidum in Latio, Albanorum colonia, cujus meminit Plin. lib. 3. cap. 5. Virg. 7. Æn. 631.
Ardea, Crustumerique, & turrigeræ Antemnæ.

CRUSTŬMĬNUM, seu CRUSTŬMIUM, i. n. Oppidum juxta Veios. A quo Crustumini dicti, & Crustumina tribus, & Crustumina pyra, quæ & Crustumia, & Crustuminum vinum laudatissimum.

CRUSTŬMĬNUS, a, um. Adj. ut, Pyra Crustumina, sunt Quæ ex parte rubentia sunt: de quibus Plin. lib. 15. cap. 15. Item Columel. lib. 5. cap. 10.
Tribus Crustumina, a Tuscorum urbe Crustumena dicta. Festus. V. TRIBUS.

CRUSTUMIUS, a, um. Aliud Adj. Virg. 2. Georg. 88.
Crustumiis Syriisque pyris, gravibusque volemis. V. Serv. in loc.

CRUSTŬMIUM, [Κρουστόμιον] Fluvius qui Ariminum præterlabitur: de quo Lucan. lib. 2. 406.
In lævum cecidere latus veloxque Metaurus,
Crustumiumque rapax, & junctus Sapis Isauro.

CRUX, crŭcis. f. [σταυρὸς] Gabalus, patibulum. Ter. And. 3. 5. 15. Quid meritus es? D. crucem.
Arboreæ cruces. Propert. lib. 3. 22. 37.
Arboreasque cruces Sinis, & non hospita Graiis
Saxa, & curvatas in sua fata trabes.
Duræ. Ovid. 1. Amor. 12. 18.
Ingenua. V. INGENUUS.
Digne cruce peccare. Hor. 1. Serm. 7. 47.
Peccat uter nostrûm cruce dignius?
Affigere cruci. Curt. lib. 4. 4. extr. Cruci affixi per ingens litoris spatium pependerunt.
Agi in crucem. Cic. 5. de Finib. 92.
Dare cruci aliquem. Plaut. Mil. 2. 2. 28.
Festinare cruces. Tacit. 14. Ann. 33. Sed cædes, patibula, ignes, cruces, tanquam redditurí supplicium, ac prærepta interim ultione festinabant.
Figere crucem alicui. Cic. 7. Philipp. 11. Ut quam damnatis servis crucem fixeras, hanc indemnatis civibus Romanis reservares.
Minari. V. MINOR.
Pascere in cruce corvos. Hor. 1. Epist. 16. 48. V. CORVUS.
Suffigere cruci. Cic. in Pison. 42. Tranquil. in Cæsare cap. 74. pr. Piratas in potestatem redactos, quoniam suffixurum se cruci juraverat, jugulari prius jussit, deinde suffigi.
Suffigere in cruce. Hor. 1. Serm. 3. 82.
Tollere in crucem. Cic. 3. Verr. 7.
Crux dicitur Quicquid nos cruciat, torquet & affligit. Ter. Eun. 2. 3. 91.
— & illis crucibus, quæ nos, nostramque adolescentiam
Habent despicatam, &c. De meretricibus loquitur. V. etiam Plaut. Aulul. 3. 5. 48. & Columel. 1. 7. & Cic. 1. Q. frat. 2. §. 2.
Ire in malam crucem. Plaut. Rud. 1. 2. 87.
Sed dextroversum avorsa it in malam crucem. Sic Abducere, Curc. 5. 3. 15.
Crux, masc. gen. apud Ennium Annal. lib. 11.
Malo cruce fatum uti des Juppiter. Non. 3. 31.

CRUCIĀRIUS, a, um. Adj. [σταυροφόρος] Qui fert crucem. Sed & Cruciarios vocat Seneca, Qui tolluntur in crucem, sicut Cruciarias pœnas Sidonius Apollinaris. Quin & Cruciarios facetissime Plautus Discipulos crucis appellat, qui & Patibulati dicuntur. Ex Cæl. 10. 8. V. Petron. cap. 112. Tertull. adv. Hæret. cap. 2. pr. Per cruciarios & mortiferos exitus.

CRUCIARIUS, i. m. Dignus cruce. Isidor. lib. 10. in C. Apuleius lib. 10. de Asin. Aur. p. 242. Nec tantillum cruciarius ille, vel fortuna tam magni judicii, vel confertæ conspectu curiæ, vel certe noxia conscientia sua deterritus, quæ ipse finxerat, quasi vera adserere incipit. Et Ammian. 29. 13. Longum est, quæ cruciarius ille conflavit.

CRUCIUS, a, um. Adj. Festus, Quod cruciat: unde Lucilius, Vinum insuave Crucium dixit.

CRŬCIO, [ἀνιάω, τίω, βασανίζω] āre. Torquere, affligere. Ter. Eun. 2. 3. 91. Quæ nos semper omnibus cruciant modis. Idem Heaut. 5. 5. 1.
Enim vero Chremes nimis graviter cruciat adolescentulum.
Dolore cruciari, fame, vigiliis. Cic. 2. de Finib. 65.
Ne crucia te obsecro, anime mi. Ter. Eun. 1. 2. 15.
Illud me cruciat. Martial. lib. 11. 95. in Verpum æmulum.
Sanguine serpentis cruciari. Ovid. 2. Met. 651.
Cruciari & solicitum esse. Cic. pro Muren.
Lætitia gestire, Dolore cruciari, pugnantia. Cic. 2. de Finib. 14. Quorum alter lætitia gestiat, alter dolore crucietur.
Vulnere ac dolore corporis cruciari ac absumi. Cic. de Arusp. Resp. 39.
Conscientia scelerum suorum cruciari. Cic. Anteq. iret in exil. 19.
Pejus cruciare. Hor. 1. Serm. 2. 22.
— non se pejus cruciaverit, atque hic.
Validius aliquem cruciare. Quintil. in procem. lib. 6.

CRUCIANS, Partic. [ἀνιῶν] Plaut. Capt. 4. 2. 34.
Qui advehuntur quadrupedanti, crucianti canterio.

CRUCIĀTUS, ûs. m. [ἀνία, τίσις, βάσανος] Afflictio. Cic. 2. de Finib. 63. Ex altera autem cruciatibus maximis toto corpore, nulla nec adjuncta nec sperata voluptate.
Per cruciatum interfici. Cæs. 2. Bell. Gall. 31.
Diri cruciatus. Ovid. 9. Met. 179.
Impatibilis. V. IMPATIBILIS.
Incredibiles. Plin. 1. Epist. 12.
Tætri. Cic. 2. de Finib. 94. Ex antiquo poeta.
Agere vitam magno animi cruciatu. Cic. 2. de Divin. 23.
Agere in cruciatum & crucem. Cic. 7. Verr. 170.
Afficere morte, cruciatu, cruce aliquos. Cic. 3. Verr. 9.
Angi maximo cruciatu timoris. Cic. 2. Off. 25.
Carere cruciatu & pœna. Juven. 10. Sat. 286.
Confectus cruciatu maximorum dolorum. Cic. 11. Att. 11.
Dari in cruciatum. Cic. pro Rosc. Amer. 119. Postulabant autem pro homine miserrimo atque infelicissimo, qui vel ipse sese in cruciatum dari cuperet.
Effugere maximos cruciatus præcipiti via. Quintil. in procem. lib. 6.
Insilire in cruciatum. In INSILIO.
Levare cruciatum. In LEVIS.
Pati incredibiles cruciatus. Plin. 1. Epist. 12. ad Calestrium.
Perferre cruciatus. In PERFERO.
Perire summo cruciatu supplicioque. Cic. 3. de Nat. Deor. 81.
Lateris cruciatibus uror. Ovid. 5. Trist. 13. 5.
Cruciatu, pro Cruciatui. Tacit. 15. Ann. 59. Cruciatu, ac præmio cuncta pervia esse.

CRUCIĀTOR, ōris. m. Arnob. lib. 1. p. 23. Pœnas cruciatoris perpetitur sævitate.

CRUCIAMEN, ĭnis. n. Idem ac Cruciatus. Prudent. Hymn. 10. Exeq. v. 90.
Quod per cruciamina leti
Via panditur ardua justis.

CRUCIAMENTUM, i. n. [ἄλγησις] Idem. Cic. 11. Philipp. 8. Nec graviora vero sunt carnificum tormenta, quam interdum cruciamenta morborum.
Conferre cruciamenta. Plaut. Asin. 2. 2. 51.
Sentire cruciamenta orbitatis. Arnob. lib. 7. p. 248.

CRUCIĀBĬLIS, e. Adj. [βασανιστικὸς] ut, Cruciabile silentium. Apuleius de Asino aureo, lib. 10. pr. p. 239. Sed illa cruciabili silentio diutissime fatigata, & in quodam vado dubitationis hærens, omne verbum, &c.
Exitus cruciabilis. Gell. 3. 9.
Mora cruciabilis. Ammian. 29. 5.
Mortem cruciabilem fugere. Arnob. advers. gentes lib. 2.

CRUCIABILĬTER, Adv. Hirt. Bell. Afr. cap. 46. Sic extra vallum deducti sunt, & cruciabiliter interfecti. Et Plaut. Pseud. 4. 1. 40. Cruciabiliter me accipito.

CRUCIABILĬTAS, ātis. f. [στρέβλωσις] Plaut. Cist. 2. 1. 3.
Qui omnes homines supero atque antideo cruciabilitatibus animi.

CRUCĬFER, ĕri. m. Idem quod Cruciarius. Prudent. 3. Cathemer. pr.
O Crucifer bone, lucisator. de Christo domino.

Crucifigo, xi, xum, [σταυρόω] ĕre. In crucem tollere. Plin. lib. 8. cap. 16. de leonibus, Eaque de causa crucifixos vidisse se cum Scipione. Divisim legendum dicunt Græv. Munck. & Burman. & semper apud veteres auctores seperatim legunt. Vox tamen occurrit in Auct. Ecclesiast. &

Crucifixus, a, um. Partic. [σταυρωθεὶς] Suet. in Domit. cap. 10. Occidit item Hermogenem Tarsensem, propter quasdam in historia figuras: librariis etiam qui eam descripserant, crucifixis. V. supra in crucifigo.

Crucifixor, ōris. m. Paulinus Nolanus Epist. 18. 7. Christus suis crucifixoribus rogavit ignosci. V. & Saresb. Epist. 286.

Crucĭsălus, i. m. Plauti fictum verbum pro Eo qui salit in crucem, Bacch. 2. 3. 128.

C R Y

Crya, æ. f. [Κρύα Stephano] Urbs Lyciæ. Plin. lib. 5. cap. 27.

Cryassus, i. [Κρύασσος] Urbs Cariæ: ita dicta a Cryasso Caretis filio. Stephan.

Cryon, Phrygiæ fluvius, qui in Hermum amnem cum pluribus aliis erumpit, ut videre est apud Plin. lib. 5. cap. 29.

Crypsorchis, [κρύψορχις] Latine Testiculi occultatio; Testiculi vel testiculorum recessio est, auctore Galen. lib. Finit. medic.

Crypta, æ. f. [κρύπτη] Locus abditus & concameratus. κρύπτω enim abscondo significat. Juven. 5. Sat. 105.

Et solitus mediæ cryptam penetrare Suburræ. h. e. Subterraneam cavernam fornicatam, i. e. Cloacam. V. Burm. ad Petron. cap. 17. p. 56.

Cryptæ etiam sunt Perfossorum montium fauces ac transitus; ut, Crypta Neapolitana. Sen. Epist. 57.

Cryptæ etiam dicuntur Occulti atque angusti transitus etiam super terra. Suet. Calig. cap. 58. Cum in crypta, per quam transeundum erat, pueri nobiles ex Asia, &c. V. ibi Interpr.

Cryptĭcus, a, um. Adj. [κρυπτικὸς] Occultum, & Cryptæ in modum factum. Sidon. 1. Epist. 5. Potens antiquus crypticis arcubus fornicavit.

Cryptŏporticus, ûs. f. [ὑπόγαιος στοὰ] Subterranea porticus cum amplis fenestris, qua refrigerandi gratia per æstatem utimur. Plin. lib. 2. Epist. 17. ad Gallum, Teporem solis infusi repercussu cryptoporticus auget, quæ ut tenet solem, sic Aquilonem inhibet, &c.

Cryptoporticus dici etiam potest Porticus undique septa, & quasi sepimento parietum abscondita, tanquam subterranea. Plin. lib. 5. ad Apollinarem, Epist. 6. Subest cryptoporticus, subterraneæ similis, æstate incluso frigore riget: contentaque aere suo, nec desiderat auras, nec admittit.

Crystallion, i. n. [κρυστάλλιον] Una est ex nomenclaturis Psyllii herbæ, apud Plin. lib. 25. cap. 11. De Psyllio autem vide infra suo loco.

Crystallus, i. f [κρύσταλλος] vel Crystallum, i. n. Albi coloris gemma, quæ fit gelu vehementer concreto, ut nonnulli putant: quapropter a glacie nomen accepit; ex κρύος enim, quod est gelu: & στέλλω, contraho compositum est. Plin. lib. 37. cap. 2. Contraria huic causa crystallum facit, gelu vehementiore concreto.

Aquosa crystallus. Propert. lib. 4. 3. 52.

Lubrica crystalla. Claud. Epigr. 61. 1.

Gelantur crystalla nivibus. Stat. 1. Silv. 2. 126.

Corporari in crystallum. Solin. cap. 25. ad finem.

Crystallĭnus, a, um. Adj. [κρυστάλλινος] Quod est ex crystallo. Plin. lib. 37. cap. 2. Invenio medicos, quæ sunt urenda corporum, non aliter utilius id fieri putare, quam crystallina pila, adversis apposita solis radiis. Plin. in procem. lib. 33. de poculis, Murrhina, & crystallina, ex eadem terra effodimus, quibus pretium faceret ipsa fragilitas. Videto Baysium in libello de Vasculis.

Crystallĭna, orum. n. Vasa ex crystallo. Juven. 6. Sat. 154.

Grandia tolluntur crystallina, maxima rursus
Murrhina, &c. Adde Martial. 14. 111.

Crystalloīdes, is. m. [κρυσταλλοειδὴς ὑγρὸν] Humoris gutta, ovi albo similis, a qua videndi facultas proficiscitur. Cels. 7. 7. 13. extr.

C T E

Cteătus, i. m. [Κτέατος] Pater Amphimachi, unius ex quatuor ducibus Epæorum, qui quadraginta navibus ad Trojanam expeditionem sunt profecti, ut testatur Homerus in Catalogo navium.

Ctĕnes, [κτένες] dicuntur in homine Quatuor dentes anteriores, quod concidant, aliter τομεῖς, dichasteres, aut gelasini dicti. Horum omnium rationem vide apud Cæl. Antiq. lib. 4. cap. 1.

Cteniătrus, [κτηνιατρὸς] Medicus jumentorum & pecorum, quem Columella & Varro Veterinarium vocant. Vulgus *Marescallum* appellat.

Ctenus, untis. [Κτενοῦς] Portus est in Cherroneso, ut Strabo auctor est lib. 7.

Ctēsias, æ. m. [Κτησίας] Ctesiarchi, vel, ut alii malunt, Ctesiochi filius; Medicus fuit Cnidius, qui Artaxerxem cognomento Meliorem curavit, & historiam Persicam triginta libris conscripsit. Auctor Suidas.

Item Ctesias, Auctoris cujusdam nomen apud Strabonem, qui res Indicas perscripsit, ut idem testatur lib. 1.

Ctesias, vel Ctysias, orator Siculus, cujus, & Coracis meminit Cic. 1. de Orat. 91. [Immo Tisias.

Ctēsĭbius, i. m. [Κτησίβιος] Viri proprium, qui pneumaticam rationem, & hydraulica organa adinvenisse fertur, ut scribit Plin. lib. 7. cap. 37. V. Vitruv. 9. 9.

Item Ctesibius, Parasitus Athenis, V. Cæl. Rhod. 27. 24.

Ctesibĭcus, a, um. Adj. [Κτησιβικὸς] ut, Machina Ctesibica. Vitruv. 12. Machina Ctesibica maxime extollens aquam.

Ctēsĭlŏchus, i. m. [Κτησίλοχος] Pictor. Plin. lib. 35. cap. 11. Ctesilochus Apellis discipulus, petulanti pictura innotuit, Jove Liberum parturiente depicto mitrato, & muliebriter ingemiscente inter obstetricia dearum.

Ctēsĭphon, ontis. m. [Κτησιφῶν] Nomen architecti, qui templum Dianæ Ephesiæ traditur extruxisse, opus mirabile, & toto orbe celebratum, quod postea ab Erostrato incensum fuit, hac tantum de causa, ut facinore illo nominis immortalitatem sibi compararet. Sic Vitruvius nominat: Strabo vero Chersiphron scribit. V. supra.

Alius Ctesiphon Atheniensis, decreto persuasit Atheniensibus, coronari oportere Demosthenem aurea corona in theatro, probitatis & virtutis omnis generis gratia. Ob id ab Æschine Demosthenis inimico, tanquam perniciosi decreti auctor accusatus, defenditur a Demosthene præclara illa, atque omnium optima oratione quæ περὶ στεφάνου, id est de corona inscribitur. V. Ciceronem in 3. de Orat. 213.

Fuit & Ctesiphon, [Κτησιφῶν] Vicus Parthorum. Strabo lib. 15. Prope Seleuciam vicus maximus est, nomine & re Ctesiphon, in quo Parthorum reges hiemabant. Hic vicus civitatis potentiam & magnitudinem habebat, adeo ut Parthorum multitudinem & apparatum omnem reciperet, ac venalia, necessariaque artificia illis suppeditaret.

Quin & Ctesiphonem Parthorum regni caput fuisse Plin. lib. 6. cap. 26. extr. scribit.

Ctēsippus, i. m. [Κτήσιππος] Chabriæ filius, quem Phocion, mortuo Chabria amico, diligenter ac perhumane collegit, quo impuros adolescentis mores componeret: ejus tamen cum duro, tum minime liberali ingenio nusquam adduci potuit, ut curam & laborem in illo instituendo dimitteret: cujus ineptias non modo pertulit patienter, verum etiam studiose tegebat. Quanquam semel aiunt, Phocionis constantiam importunitate levissimi hominis superatam. Nam quum ille imperatorium quoddam munus studio accuratiore obiret, Ctesippus, ut erat futilis delirusque, gravissimum peritissimumque imperatorem, cœpit fatuis quibusdam interrogatiunculis obtundere, atque illum monens docensve importunius perurgere. Tum stomachatum Phocionem dixisse fama est, O Chabria Chabria, cumulatam tibi pro amore nostro gratiam nunc persolvo, qui nati tui deliramenta sustineo. Auctor Plutarch. in vita Phocionis.

C T Y

Ctypansa, [Κτύπανσα] Castellum est, de quo Strabo lib. 8. his verbis, Finitima Pylo ad Aquilonem exilia fuere castella duo Triphyllica, Hypana, atque Ctypansa, e quibus unum Elidis adjudicatum est accolis, alterum pro more mansit.

C U A

Cuarius, i. m. [Κουάριος] Fluvius est prope Coronæam, quem Alcæus, teste Strabone lib. 9. Coralium vocat.

Cuazones, auctore Festo, Acus sunt, quibus mulieres scalpunt caput. [Error videtur.

C U B

Cŭba, æ. f. Sabinis vocatur, quam militares Lecticam: unde videtur derivatum esse Cubiculum. Festus.

Dea etiam præses cubantium, cum e cunis transiissent; non minus ac Edusa & Potina edentium ac potantium puerorum præsides apud Romanos. V. Non. 2. 310. & Donat. in Ter. Phorm. 1. 1.

Cubatus, Cubiculare, Cubile. V. cubo.

Cubebæ, arum. cujus stirpis fructus sint inter medicos nondum satis constat. Sunt tamen qui dicant Baccas esse odoratas, racematim cohærentes, corymborum hederæ modo, qui gustui præter odoris gratiam, acrimoniam & amaroris tantillum relinquant. Ex Matthiolo in Dioscorid.

Cŭbĭtus, i. m. vel Cubĭtum, i. n. [ἀγκὼν] Curvatura brachii, ubi lacerto humerus jungitur. Plaut. Stich. 2. 1. 13. Cubitis depulsa de via. Ossa ingentia cubiti. Ovid. 12. Met. 243.

Pressus cubitus. Hor. 1. Carm. 27. 8.

Inniti cubito. Virg. 4. Æn. 690.

Cubitus, Os majus brachii & plenius, idemque inferius. Galli vocant *Le grand focile.* Cels. lib. 8. cap. 1.

Cubitus, pro Mensura cubiti [πῆχυς] Plin. lib. 7. cap. 16. Invenimus in monumentis Salamine, Euthimenis filium in tria cubita triennio adolevisse. Cic. 2. de Legib. 66. Nam super terræ tumulum noluit quid statui, nisi columellam tribus cubitis ne altiorem, &c.

Est præterea Cubitus regius, qui major est communi cubito tribus digitis, sicut refert Herodot. lib. 1.

Est & Cubitus geometricus, qui tantum valet quantum sex nostra cubita, ut Origenes Augustinusque tradiderunt.

Cubitālis, e. Adj. [πηχυαῖος] Uno cubito altus. Plin. lib. 12. cap. 12. Nardum Creticum, quod alii quidem agrium vocant, caule cubitali. Liv. 24. 34.

Simulacra cubitalia. Curt. 3. 3. 16.

Cŭbĭtal, is. n. Pulvinus, cui innitebantur veteres inter cœnandum, Hor. 2. Serm. 3. 255.

— ponas insignia morbi,
Fasciolas, cubital, focalia.

Cubi, orum. m. Galliæ Aquitanicæ populi liberi, iidem qui & Bituriges. V. Plin. lib. 4. cap. 19.

Cŭbo, ui, ĭtum, [κεῖμαι, λέχομαι, κλίνομαι] āre. Idem quod Jacere. Cic. 5. Verr. 56. Quum iste etiam cubaret, in cubiculum introductus. Martial. 1. 110.

Collo nexa cubat, capitque somnos.

In faciem cubare, & supinum cubare. Juven. 3. Sat. 280.

Cubare cum aliqua. Plaut. Amph. prol. 112.

Et meus pater nunc intus hic cum illa cubat.

Cubare aliquo loco. Cic. 2. de Orat. 353. Simonides dicitur, ex eo quod meminisset, quo eorum loco quisque cubuisset, demonstrator uniuscujusque sepeliendi fuisse. h. e. Discubuisset.

Cubare in carcere. Plaut. Rud. 2. 6. 14.

In carcere illo potius cubuissem die.

In colle. Hor. 2. Epist. 2. 68.

Cubare in lecto. Plaut. Cas. prol. 37. Et in Milit. 2. 5. 60. Quid, domi? sc. lecto cubat.

Cubare in specu. Plin. lib. 12. cap. 1.

Propter aliquem. Cic. pro Rosc. Amer. 64. i. e. Juxta.

Cubare super aliquem. Curt. 8. 5. 22.

Ossa mortui molliter cubant. Ovid. 1. Amor. 8. 108.

Cubat puerpera. Plaut. Truc. 2. 5. 22.

Eumque gero ornatum, ut gravida, quasi puerperio cubem.

Cubare, Ægrotare. Hor. 1. Serm. 9. 17.

Trans Tiberim longe cubat is, prope Cæsaris hortos. V. 2. Epist. 2. 68.

Primus cubitu surgat, postremus cubitum eat. De villico, Cato de R. R. cap. 5. Cic. 2. de Divin. 122.

Cubans, antis. Partic. Festus; Cubans auspicatur qui in lecto quærit augurium. Et Tibull. 1. 1. 39.

Quam

Quam juvat immites ventos audire cubantem.

Est etiam Ægrotans. Suet. Neron. 34. Cum ex duritia alvi cubantem visitaret.

Puer cubans. Hor. 2. Serm. 3. 289.

Mater ait pueri menses jam quinque cubantis.

Cubatio, ōnis. f. [κατάκλισις] Actus cubandi. Varro L. L. 7. 30. p. 94. A cubatione cubiculum.

Cubitio, ōnis. f. Idem. Augustin. Epist. 151. Legi litteras tuas ad lucernam jam cœnatus: proxima erat cubitio, sed non ita etiam dormitio.

Cubātus, ûs. m. Idem. Plin. lib. 10. cap. 57. Medicina in fame, & cubatus in fumo. De gallinis pituita laborantibus loquitur.

Cubĭtus, ûs. m. Idem.

Cubitus supinus, pronus, & in latera. Plin. lib. 28. cap. 4. Supini cubitus oculis conducunt, at proni tussibus, in latera adversum distillationes.

Cubitus sibi sternere foliis. Plin. lib. 24. cap. 9. conf. in verbo extr.

Cubĭtūra, æ. f. Idem. Plaut. in Fragm. Taub. p. 1463. v. 12. Ad cubituram mage sum exercita, &c. conf. Muret. Var. Lect. 18. 10.

Cubātor, ōris. m. Paulin. Epist. 21. 4. (vet. edit. 24.) Joannes beati Dominici pectoris cubator.

Cubĭtor, ōris. m. ut, Bos cubitor. Columel. 6. 2. Qui opere decumbit.

Cubitōrius, a, um. Adj. ut, Vestimenta cubitoria. Petron. cap. 30. Alii legunt Accubitoria, vel Acubitoria.

Cubĭto, [λέχομαι] āre. frequent. Cic. pro Cœl. 36. Qui propter nescio quam credo timiditatem, & nocturnos quosdam inanes metus tecum semper, pusio cum majore sorore, cubitavit. V. Senec. Epist. 90.

Cubīle, is. n. [εὐνή, κοίτη, δέμνιον] pro Lecto sumitur, quod in eo cubetur. Cic. 2. Tusc. 39. Abducet Patrocles credo, ut collocet in cubili, ut vulnus obliget.

Terra cubile erat Anacharsi. Cic. 5. Tusc. 90.

Cubile & lectulum suum, nulli sunt inventi tam aut fortuna miseri, aut voluntate perditi, qui non salvum esse velint. Cic. 4. in Catil. 17.

Atrum carceris. Sen. in Thyest. v. 71.

Castum. Valer. 2. Argon. 137.

Consueta. Ovid. 11. Met. 259.

Humana. Propert. lib. 2. 3. 31.

Hibernum. Claud. in pr. Conf. Stil. 130.

Ingratum. Virg. 12. Æn. 144.

Obscurum, Abditum. Seneca Hippol. v. 522.

Patrium. Ovid. 15. Met. 592.

Prædura. Claud. de Bell. Get. 359.

Salutatorium cubile, In quo simulacra Deorum imponi solent: quod & Cararium alio nomine dicitur. Plin. 15. 11.

Secreta. Ovid. 1. Fast. 427.

Tacitum. Catul. 6. 7.

Viduum. Ovid. 16. Epist. 315.

Ascendere cubile. Virg. 12. Æn. 144.

Collocare aliquem in cubili. Cic. 2. Tusc. 39.

Inire cubile alterius. Cic. 9. Fam. 22.

Instratum. Virg. 3. Georg. 230.

Ponere cubile. Virg. 6. Æn. 274.

— primisque in faucibus Orci
Luctus & ultrices posuere cubilia Curæ.

Sociare cubilia cum aliquo. Ovid. 10. Met. 635.

Unus eras, cum quo sociare cubilia vellem.

Temerare cubile patrium. Ovid. 2. Met. 592.

Non audita tibi est patrium temerasse cubile. De Nyctimene.

Usurpare duplex cubile dicitur mulier, Quum adulteratur. Cic. 9. Fam. 22.

Transfertur etiam ad Aves & Bestias: ut

Cubilia & nidi gallinarum & avium. Cic. 1. de Nat. Deor. 129.

Delitescunt cubilibus bestiæ. Cic. 2. de Nat. Deor. 126.

Moliri cubilia ferarum. Quintil. lib. 2. cap. 16.

Rimosa cubilia, pro Alveariis. Virg. 4. Georg. 45.

Et ad alia transfertur: ut,

Dura cubilia ferri eruere, Ferri fodinas effodere. Valer. 5. Argon. 144.

Nam prius ignoti quam dura cubilia ferri
Eruerent, &c. De Chalybum populo.

Cubilia avaritiæ & Vestigia. Cic. 4. Verr. 190. Ut omnes mortales istius avaritiæ, non jam vestigia, sed ipsa cubilia videre possint.

Fraudum cubilia. Claud. 2. in pr. Conf. Stil. 214.

Cubile etiam dicitur de Structura. Plin. lib. 36. cap. 14. Ea maxima moles fuit, nec sedit in cubili. Utitur hac voce Vitruvius lib. 2. cap. 8.

Cŭbĭcŭlum, i. n. [κοιτών, οἴκημα] Locus in quo cubile sternitur. Cic. 4. Verr. 132. Tantaque ambitione provinciæ totius in uno cubiculo inclusa.

Præpositus cubiculo. Suet. in Domit. cap. 16.

Lares cubiculi. Sueton. in Domit. cap. 17.

Minister cubiculi. Liv. 3. 57. Virginem ministro cubiculi sui clienti dono dederit.

Amplum cubiculum, quod altera fenestra admittit Orientem, Occidentem altera retinet. Plin. 2. Epist. 17. ad Gallum.

Curvatum cubiculum in apsida. Plin. 2. Epist. 17. ad Gallum.

Dormitorium cubiculum, quod diem, clamorem, sonum excludit. Plin. 5. Epist. 6. ad Apollinarem.

Politissimum cubiculum, grande, æstivum, hibernum, omnibus ventis subductum, noctis & somni. Plin. 2. Epist. 17. ad Gallum.

Viride & umbrosum cubiculum a proxima platano. Cubiculum hieme tepidissimum, quia plurimo sole perfunditur. Cubiculum obvium soli maxime hiberno. Plin. 5. Epist. 6. ad Apollinarem.

In cubiculum voluit me abducere anus. Plaut. Most. 3. 2. 7.

In cubiculum se recipere omnibus summotis. Sueton. in Domit. cap. 16.

Cubiculum est etiam Suggestum, ex quo ludos spectare principes soliti. Suet. Neron. cap. 12. Icarus primo statim conatu juxta cubiculum ejus decidit. V. ibi Interpr.

Cubiculāris, e. Adj. [κοιτωνικός] Quod pertinet ad cubiculum, ut, Cubicularis lectus. Cic. 5. Tusc. 59.

Imago cubicularis. Suet. Aug. cap. 7.

Lectus cubicularis. Cic. 2. de Divin. 133.

Cubicularis, m. pro Cubiculario. Sueton. in Neron. cap. 38. Incendit urbem tam palam, ut plerique consulares cubiculares ejus, cum stupa tædaque in prædiis suis deprehensos non attigerint, &c. Quædam exemplaria legunt Cubicularios. [An Tantum non attigerint?

Cubiculārius, a, um. Adj. [κοιτωνικός] ut, Cubicularia lucerna. Martial. lib. 14. Lemm. 39. Adde 150. Cubicularia polymita.

Cubicularius, i. m. [κατακοιμιστής, κοιτωνίτης] Qui in cubiculo ministrat. Cic. 5. Verr. 8. Hunc vestri janitores, hunc cubicularii diligunt. Decurio cubiculariorum. Sueton. in Domit. cap. 17. Saturius decurio cubiculariorum, & quidam e gladiatorio ludo vulneribus septem contrucidarunt. V. Pignor. de Serv. p. 237.

Cubiculātus, a, um. Adj. ut, Triremis cubiculata. Senec. lib. 7. de Benef. cap. 20. Cui triremes & æratas (Al. Cerastas, vel Æratas) non mitterem, lusorias & cubiculatas, & alia ludibria regum in mari lascivientium, mittam. conf. Thalamegus.

Cubitissim, Adv. Plaut. Cas. 5. 2. 42.

Cŭbus, i. m. [κύβος] Mathematicis Figura est ex omni latere quadrata, quales sunt tesseræ, quibus in alveolo luditur: ex quo ipsæ appellatæ Cubi. Euclid. 11. Elem. Def. 25. Cubus est figura solida, quæ sex quadratis æqualibus continetur. Idem 7. Elem. V. Vitruv. lib. 5. præf.

Cubicus, a, um. [κυβικός] Vitruv. lib. 5. præf. Cubicis rationibus præcepta scribere.

C U C

Cŭcŭbo, āre. Proprium est vocis noctuæ. Auctor Philomelæ in operibus Ovidii v. 41.

Noctua lucifuga cucubat in tenebris.

Cŭcūlio, ōnis. f. [πῖλος γύγος] est (ut Julius Capitolinus in Vero c. 4. docet) Genus pilei viatorum, quo capite obtecto, vagari nocte solent. Cuculionem, pro Cucullo videtur accipere Cato de R. R. cap. 3. Funes veteres sarciri, novosque fieri: centones, cuculiones familiam oportuisse sibi sarcire. Videtur esse a Cuculus, forma Græca diminutivum; sicut ab Homine, Homuncio.

Cŭcŭlo, āre. Auctor Philomelæ v. 35.

Et cuculi cuculant: fritinit rauca cicada.

Cuculum, i. n. [Κούκκλον] Latinorum oppidulum est, in via Valeria, cujus meminit Strab. lib. 5.

Cŭcŭlus, vel **Cucullus**, [κόκκυξ] Avis nota. Hor. 1. Serm. 7. 31.

— cui sæpe viator
Cessisset, magna compellans voce cucullum.

Viatores solebant Cultores & Vinitores sero colentes, appellare Cucullos, in desidiæ probrum. Hinc Plin. lib. 18. cap. 26. extr. Dum sciat, inquit, inde natam exprobrationem fœdam putantium vites per imitationem cantus alitis temporariæ, quam cucullum vocant: dedecus enim habetur, opprobriumque meritum, falcem ab illa volucre in vite deprehendi, ut ob id petulantiæ sales etiam cum primo vere ludantur, auspicio tamen detestabiles videntur.

Cuculum, Maritum vocat mulier apud Plautum, qui cum alienis uxoribus dormiebat, quod cucullus avis, quum tempus suæ partitudinis appetit, nidum aviculæ, cui curruca nomen est, animadvertit, in ejusque nido exclusis illius ovis, ova sua enititur. Plaut. Asin. 5. 2. 73.

At etiam cubat cuculus. surge amator, i domum.

In Thesauro editionis patris sunt alia exempla e Plauto. H. St. Nimirum ex eadem Scena v. 84. & ex Merc. suppos. 2. Act. 4. Sc. 5. v. 11.

Cucullus, Capitis tegmen. Juven. 6. Sat. 118.

Sumere nocturnos meretrix Augusta cucullos.

Santonicus cucullus. Juven. 8. Sat. 145.

Cucullis tectum caput. Martial. lib. 11. 99.

Non te cucullis asseret caput tectum.

Cucullus, Papyraceum tegmentum quo pigmentarii utuntur. Martial. lib. 3. 2.

Vel thuris, piperisque sis cucullus. De libro suo loquitur.

Cŭculla, æ. f. Idem. Paulinus Iambo ad Cytherium, v. 389.

Donumque tunicæ, qua sodalem ornaverat,
Geminat cucullæ munere.

Derelinquere palliolum & cucullam alicui. Hieronym. Vita Hilar. sub finem. Adde Ambros. Serm. 92. & Gloss. Cyrill.

Cucullātus, a, um. Adj. Quod cucullum habet. Columel. lib. 11. cap. 1. Cultam, vestitamque familiam utiliter magis habeat, quam delicate, id est munitam diligenter a frigoribus & imbribus: quæ utraque prohibentur optime pellibus manicatis, centonibus confectis, & sagis cucullatis: idque si fiat, omnis pæne hiemalis dies in opere tolerari possit. Quædam exemplaria hoc loco legunt, Sagatis cucullis: verum falso. Nam idem Columel. lib. 1. cap. 8. idem docet iisdem verbis: nisi quod pro Sagis cucullatis, scripsit Sagis cucullis: nisi etiam Cucullatis legendum sit: aut Cucullis adjectivum sit. V. Cento.

Vestis cucullata. Isidor. 19. 24.

Cŭcŭma, æ. f. [κουκούμιον] Vas æneum calefaciendæ aquæ idoneum. Petron. Arbit. in Satyr. cap. 135. Cucumam ingentem foco apposuit.

Cucuma item appellatur Tuguriolum exiguum, in quo pauperiores habitabant. Martial. lib. 10. 79.

Torquatus nitidas Pario de marmore thermas
Extruxit, cucumam fecit Otacilius.

Cucumam etiam Genus esse baculi ferrati scribit Budæus. Martian. l. 1. D. ad l. Corn. de sicar. Sed si clavi percusserit, aut cucuma in rixa, quamvis ferro percusserit, tamen non occidendi animo, leniendam ejus pœnam. De Cucuma vide Politianum in Miscellaneis cap. 30.

Cŭcŭmŭla, æ. f. dimin. Petron. cap. 136. Cervix cucumulæ.

Cŭcŭmella, æ. f. aliud dimin. [κουκουμίδιον] apud Alphen. l. si quando, D. si servit. vendic. Genus est vasculi curvi, quod, ut arbitror, a forma cucumeris nomen suum invenit, ad eundem usum, ad quem & labra & crateres paratum. Hæc ex Connano.

Cŭcŭmer, vel **Cŭcŭmis**, ĕris. m. [σίκυον] a Curvore dicitur, ut ait Varr. de L. L. 4. 21. Virg. 4. Georg. 122.

— tortusque per herbam
Cresceret in ventrem cucumis.

Cæruleus cucumis. Propert. lib. 4. 2. 43.

Tortus cucumis. Virg. 4. Georg. 122.

Cucumere vescens mulier, lænam texe. Proverbium, quod ideo dici videtur, quia, ex Aristotelis doctrina, textrices parte plurima veneriæ sint, ac impudicæ. Cucumeres vero coitus prolubia conciunt, uti rentur nonnulli: unde σίκυον appellatum tradunt, παρὰ τὸ σεύεσθαι ἐς κύσιν. Ex Cæl. Rhod. lib. 14. cap. 4.

Inflectitur etiam Cucumis, is; unde dativus Cucumi. Plin. lib. 19. cap. 11. Infirmiora autem sunt atriplici, ocimo, cucurbitæ, cucumi. Et accusativus Cucumim. Plin. lib. 20. cap. 1. Aliqui etiam ab eo scorpionium cucumim vocant, efficacissimum contra scorpionum ictus. Et ablativus Cucumi. Plin. lib. 20. cap. 9. Cum vino, aut cucumi cocto.

Cucumis anguinus, sive silvestris, [σίκυς ἄγριος] Herba est solo fructu a sativo cucumere distans, quem multo minorem habet, glandibusque longiusculis similem. Officinæ *cucumerem asininum* appellant. Succum ejus Elaterium vocant, ἀπὸ τοῦ ἐλαύνειν, hoc est ab expellendo, siquidem & menses mulierum retentos expellit, & gravidis abortum facit. V. Plin. lib. 20. cap. 1.

Cucumis, Genus piscis. Plin. lib. 32. cap. 11. Harduinus Fruticem marinum intelligit.

CUCUMERARIUM, i. n. [σικυήλατον] Locus in quo sunt cucumeres. Vulg. Interpr. Esa. 1. 8. ubi LXX σικυήρατον. conf. Tertull. adv. Judæos cap. 3. & 13. & adv. Marc. 2. 23.

CUCURBĬTA, æ. f. [κολοκύνθη] Olus in hortis nascens. Plin. lib. 19. cap. 5. Cucurbita quoque omni modo fastigiatur vaginis maxime vitilibus, conjecta in eas postquam defloruit. Crescit qua cogitur forma, plerumque & draconis intorti figura. Libertate vero pensili concessa, jam visa est IX pedum longitudinis. Ibidem plura.

Tumido ventre cucurbita. Propert. lib. 4. 2. 43.

Cæruleus cucumis, tumidoque cucurbita ventre.

Cucurbitæ caput habere, Stolidum & vecordem esse. Apul. 1. Milesf. p. 109. Hem! nos cucurbitæ caput non habemus, ut pro te moriamur.

Cucurbita, quam vulgus *ventosam* nominare solet, quod spiritibus ac ventis e corpore proliciendis accommodata sit. Juven. 14. Sat. 57.

Unde tibi frontem, libertatemque parentis,
Quum facias pejora senex? vacuumque cerebro
Jam pridem caput hoc ventosa cucurbita quærat? h. e. Ut merito tibi e capite sanguis sit educendus, ut fieri solet in delirio. Corn. Cels. lib. 3. cap. 19. de Phreniticis, Neque alienum est, si neque sanguis ante missus est, neque mens constat, neque somnus accedit, occipitio inciso cucurbitulam admovere. Hæc Cels.

Cucurbita medicinalis. Plin. lib. 32. cap. 10. Hirudinum eadem ratio, quæ cucurbitarum medicinalium, ad corpora levanda sanguine, spiramenta laxanda, judicatur.

CUCURBITŬLA, æ. f. dimin. [κολοκυνθίς] Parva cucurbita.

Cucurbitula [σικύα] Est quam nos *ventosam* dicimus, qua medici utuntur ad sanguinem levi scarificatione educendum. Cels. lib. 2. cap. 11. Cucurbitularum duo genera sunt: æneum, & corneum. Ænea, altera parte patet, altera clausa est. Cornea altera parte æque patens, altera foramen habet exiguum. In æneum lineamentum ardens conjicitur: ac sic os ejus corpori aptatur, imprimiturque, donec inhæreat. Cornea per se corpori imponitur, deinde ubi ea parte qua exiguum foramen est, ore spiritus adductus est, superque cera cavum id clausum est, æque inhærescit.

Accommodare cucurbitulam. Cels. lib. 7. cap. 2.

Adhibere. Cels. lib. 2. cap. 11.

Admovere. Cels. lib. 3. cap. 19. V. supra in CUCURBITA.

Defigere. Cels. lib. 4. cap. 14.

CUCURBITĪNUS, a, um. [κολοκυνθοειδής] Adj. ut, Cucurbitina pyra, cucurbitinæ ficus dicuntur ob cucurbitæ similitudinem. Cato cap. 7.

CUCURBITO, āre. Cucurbitare apud Feudistas dicitur vasallus, qui domini uxorem adulterat, vel ad crimen istud saltem sollicitat, turpiter tentat, affectat: item filiam, neptem, nurum, aut sororem ejus polluit. Zasius de feud. privatis. & Salmuth. ad Panciroll. de perd. p. 214. Dilher. dispp. Philolog. Tom. 1. p. 349. At

CUCURBITĀTIO, ōnis. f. Cucurbitularum usus. Cæl. Aurel. Tard. 2. 1. S. 32.

CUCURIO, īre. Gallorum gallinaceorum proprium est. Auctor Philomelæ in operibus Ovidii v. 25.

Cucurire solet gallus, gallina gracillat.

CUCUTIUM, i. n. Vestimenti genus, vel ut Casaubonus censet Cucullorum species. Treb. Pollio in Claudio cap. 17. Cucutia villosa duo. Meursius legit Cuculia.

C U D

CŪDO, di, sum, [κόπτω, κολάπτω] ĕre. a Cædendo dictum, inquit Festus: & est proprie Ferire, percutere. Columel. lib. 2. cap. 10. Ac durissimæ quidem acus resectæ separatæque erunt a cudentibus.

Cudere argentum vel nummos. Ter. Heaut. 4. 4. 18.

— quum rem agis scelus? s. egone? argentum cudo.

Cudere multa misera oculis. Plaut. Capt. 2. 1. 7. V. Gronov. in loc.

Cudere tenebras alicui, apud Plautum.

In me hæc cudetur faba. Ter. Eun. 2. 3. 89. Ubi Donatus, i. e. In me hoc malum recidet, in me hæc vindicabitur culpa: ut laborat solum in quo cuditur, id est batuitur faba, quum siliquis exuitur tusa fustibus, ut in areis more rusticorum fit. Vel quod quidam male Coctam fabam, & quæ non maduerit, sed dura permanserit, supra caput coqui, velut ipsi fabæ irati, saxo comminuunt, tum universum malum & omnis dolor ad coquum pervenit. Simile & alibi a pulmento proverbium est,

Tute hoc intristi, tibi omne est exedendum, accingere.

CUSOR, ōris. m. Liv. 23. 21. Triumviri mensarii creati sunt, hique nummulariis, & monetæ omnis generis cusoribus præerant. V. l. 1. Cod. de Excusat. artif.

CUSO, āre. frequent. apud Priscian. p. 890.

CUDON, ōnis. m. [κώδιον] Pellem crudam significat, qua vice galeæ nonnulli solebant uti ad munienda capita. Sil. lib. 16. 59.

Scipio contorquens hastam, cudone comantes
Disjecit crines. Adde 8. 494.

C U J

CUJAS, ātis. [ποδαπός] Interrogativum gentilitium. Cic. 5. Tusc. 108. Socrates quidem, quum rogaretur cujatem se esse diceret, Mundanum, inquit: totius enim mundi se incolam & civem arbitrabatur.

Cujas es tu? respondendum, Gallus, Romanus, &c. Vel dubitative, Nescio cujas sit iste. Vel relative: ut, Ego sum Gallus, cujas es tu?

Cujas, pro Cujus sectæ. ut, Cujates philosophi estis? Stoicine an Epicurei? Valla lib. 2.

CUJATIS, e. dicebant veteres. Plaut. Curc. 3. 37.

Quid eum nunc quæris, aut cujatis?

Cujus & Cujatis, hæc est differentia. Cujus ad personam refertur hominis: Cujatis unde significat. Accius Teleph. Qui neque cujatis esset unquam potuimus multi rogitantes scire. Nonius 5. 19 [Forte Cujas, pro Cujus scribendum. etsi mihi futilis videtur ista utriusque vocis distantia.

CUJUS, [τίνος] cuja, cujum. antiqui dicebant, ut Meus, mea, meum. Virg. 3. Ecl. 1.

Dic mihi Damœta, cujum pecus? an Melibœi? Ter. And. 4. 5. 24. Cujum puerum hic apposuisti? Idem Eun. 2. 3. 28. Quid virgo, cuja est?

Nunc potius interrogamus per Cujus, genitivum a Qui quæ quod, ad quem non respondetur semper in eodem casu, in possessivis tam pronominibus quam nominibus. Plaut. Amph. 1. 1. 222.

Cujus es? s. Amphitruonis inquam Sosia.

Cuja res est. Cic. 3. Verr. 142. Ut optima conditione sit is, cuja res sit, cujum periculum?

Cuja interest. Cic. pro Varen. ap. Prisc. lib. 12. extr. Ea cædes si potissimum crimini datur, detur ei cuja interfuit, non ei cuja nihil interfuit.

CUJUSMŎDI, [ποῖός τις, ὁποῖός τις] Vox est indeclinabilis, composita ex genitivo Cujus a Quis, & Modus. Plaut. Men. 1. 4. 3. Cujusmodi homines erunt?

Cujusmodi, aliter. Cic. 5. Tusc. 121. Ubi enim melius uti possumus hoc, cujusmodi est, otio? In vetusto exemplari scripto legitur Cuicuimodi. Idem 2. de Invent. 124. Quod si hæc cum summe inutilia, tum multo turpissima sint, legem cujusmodi sit, in præsentia conservari a judicibus. In scripto exemplari antiquo legimus Cujuscemodi.

Cujusmodi, admirativum. Plaut. Most. 3. 3. 5.

Cujusmodi gynæceum! quem & porticum!

CUJUSCEMODI, Hirt. Bell. Afric. cap. 36. Cujuscemodi generis hominum delectus habere.

CUJUSDAMMŎDI, [τρόπου τινός] Cic. 2. de Divin. 34. Num etiam si fissum cujusdammodi fuerit in jecore, lucrum ostenditur?

CUJUSMODICUNQUE, [ὁποιοσοῦν] Cic. pro Cluent. 17. Nam illud me non præterit, cujusmodicunque mater sit: tamen in judicio filii, &c.

CUJUSCUNQUEMODI, [ὁποιουοῦν] Sallust. in Catil. cap. 39. extr. Neque solum cives, sed cujuscunquemodi genus hominum. Al. Cujusquemodi. V. Cort.

CUJUSQUEMODI, [ὁποιοσοῦν] Cic. pro Flacc. 40. Sed tamen judicium fieri videtur, quum tabulæ illæ ipsæ, cujusquemodi sunt, proferuntur.

Cujusquemodi, pro Omnis generis. Cic. 2. de Finib. 3. Quum enim fertur quasi torrens oratio, quamvis multa cujusquemodi rapiat, nihil tamen teneas, nihil apprehendas.

Fœdare mortem ludibrio cujusquemodi. Flor. 3. 4. conf. Sall. in dict. superiori.

CUICUIMODI, Cic. 3. Att. 22. in fine, Ad me velim omnia quam diligentissime cuicuimodi sint, scribas. h. e. Sive læta, sive tristia.

CUIVIS tempori homo. V. QUIVIS.

CUJUSVIS, cujavis, cujumvis. Apul. Apol. p. 532. Cujavis oratio insimulari potest. Adde p. 528.

C U L

CUL. Cultores. CUR. Curionum, Curiarum, vel Cursor.

CULBICIO, ōnis. f. veteribus dictus Affectus stranguriæ similis. Gloss. Gr. Lat. στραγγουρία, culbicio, substillatio, στραγγουρῶ, Culbo, substillo.

CULCĪTA, æ. f. [ὑπόστρωμα] Est, inquit Valla lib. 6. cap. 46. tam Lanea, Stupea, & si quid est ejusmodi, quam Plumea. Perottus, Culcitæ generali nomine vocari possunt omne Stragulum in quo aliquid quiescendi gratia inculcatum sit. Varro lib. 4. de Lingua Latina 35. Posteaquam transierunt ad culcitas, quod in ea fagum, aut tomentum, aliudve quid calcabant, ab inculcando culcita dicta. Culcita, ait Festus, quod tomento inculcatur, appellata. Cic. 1. Tusc. 345. Collocemus in culcita plumea, psaltriam adducamus. Alii legunt Culcitra, sed invitis Criticis. V. Manut. Orthograph. & Torrent. ad Suet. Tib. cap. 54.

Culcita cubicularis. Macrob. 2. Saturn. cap. 4.

Culcitam gladium facere, est Gladio incumbere, & Se occidere. Plaut. Cas. 2. 4. 28.

Culcita tumeat. Martial. lib. 11. 57.

Leuconicis, agedum, tumeat tibi culcita, lanis.

CULCITARIUS, i. m. Qui culcitas facit & vendit. Diomed. lib. 1. p. 313.

CULCITŬLA, vel CULCITULLA, æ. f. dimin. [ὑποστρωμάτιον] Plaut. Most. 4. 2. 14. Is me suam quidem pol optat culcitulam. Al. — suam Quidem pol culcitullam oportet.

Culcitula, Fasciculus quidam ligneus in sacris dicebatur. Festus.

CULEST, [ποῖος ἐστι] pro Quale est, neutro genere positum esse pro masculino apud Plaut. Amph. 1. 3. 39.

Ecastor condignum donum culest, cui dono datum est. Annotavit Nonius 3. 56. Fortasse non Culest, sed Calest, pro Quale est, legendum apud Plautum, ut vetera exemplaria legisse videntur. Sed hæc omnino antiqua sunt. Al. Qual'ist, pro Qualis est.

CŪLEUS, i. m. [κώλεος] Uter sive saccus, lino vel cannabi vel corio factus: ab Occulendo, id est claudendo. Plin. lib. 7. cap. 20. Junius Valens meruit in Prætorio divi Augusti centurio, vehicula cum culeis onusta, donec exinanirentur, sustinere solitus.

In eo etiam scelestissimi homines, ac præsertim parricidæ, cum simia & gallo & serpente insuti, in mare injiciebantur ex lege Pompeia. Cic. pro Rosc. Amer. 30. Utrum malit cervices Roscio dare, an insutus in culeum, supplicium parricidarum, per summum dedecus vitam amittere? Juven. 8. Sat. 214.

In culeum dejicere aliquem. Cic. 2. de Invent. 149.

Insutus culeo. V. INSUO.

Culeus, Mensura vicenas amphoras continens, vel urnas quadragenas, qua nulla major mensura liquoris. Plin. lib. 14. cap. 4. de vinea Palæmonis grammatici loquens, Digna opera, quæ in Cæcubis Setinisque agris proficeret, quando & postea sæpenumero septenos culeos singula jugera, hoc est amphoras centenas quadragenas musti dedere. ac ne quis victam in hoc antiquitatem arbitraretur, idem Cato denos culeos redire ex jugeribus scripsit. Hæc Budæus.

Culeus, modios nostros duos & semis capiebat: id est sexaginta Romanos. Budæus lib. 5. de Asse.

Culeus

Culeus etiam cum utribus jungitur, inter vasa militaria, trajiciendo amni. Nepos 18. 8. 7. Sunt qui scribant Culleus, duplici L.

Culleus etiam scribitur in Pacati paneg. 138. meæ edit Non culleo insui. H. St. V. cap. 44. pr. Eamque scriptionem docti præferunt.

CULEUM, vel CULLEUM, i. n. Nonius ex Varrone de R. R. lib. 1. 2. 7. In singula jugera, dena culea vini fiunt.

CULEĀRIS, e. Adj. [κυλεαῖος] ut, Culeare dolium, Quod capit culeum. Cato cap. 112. Ubi hauseris de mari, in culeare dolium infundito. Culeare labrum, apud Catonem, vinis admetiendis. cap. 154.

CULIOLA, ōrum. n. pl. sunt Cortices nucum viridium, a similitudine culeorum, quibus oleum aut vinum continetur. Festus.

CŬLEX, ĭcis. m. [κώνωψ] generali nomine dicitur Vermiculus omnis alatus. V. Plin. lib. 11. cap. 2. Plaut. Curc. 4. 2. 14.

Ut muscæ, culices, pedesque, pulicesque. Culices, inquit Perottus, acescens vinum gignit: quos Aristoteles culices vinarios vocat. Columel. lib. 11. cap. 3. Qui æstate ista seret, caveat ne propter siccitates culex adhuc tenera folia prorepentia consumat.

Culex, Minutissimum est insectum gregatim & confertim volans sole fere adverso, & aere sereno, potissimum super aquas, fed & alibi. mordet acriter suo stimulo. *Un cousin.* Picardi, *moucheron.*

Mali culices. Hor. 1. Serm. 5. 14.

Culex, figurate pro Amatore, quod cum sua promuscide formosorum & formosarum cutem culices pertundant, & tanquam quodam siphone sanguinem eliciant, ac amore quodam eorum capti esse videantur. Plaut. Caf. 2. 3. 22.

— eho tu

Nihili cana culex: vix teneor, quin quæ decent te dicam. Turnebus.

CULĬCŬLUS, i. m. dimin. Gloss. Cyrill. Culiculus, κωνώπιον.

CULICIARIUS, [Κωνώπιος] Apollo dictus, & hoc nomine in Attica cultus est, quod infestos culices ex agris propulsaret, ut scribit Alex. ab Alex. lib. 1. cap. 13.

CULICI, ōrum. m. Istriæ populi, Venetis finitimi, ut scribit Plin. lib. 3. cap. 19.

CULIGNA, æ. f. [κυλίχνη] Vas potorium. Cato, Culignam in fœno Græco ponito, ut bene oleat. Hæc Festus. Cato cap. 132. pr. Jovi dapali culignam vini quantum vis polluceto.

CŬLĪNA, æ. f. [μαγειρεῖον] Locus in quo comburuntur epulæ in funere, inquit Fest. Varro de vita Pop. Rom. lib. 1. apud Non. 1. 273. Qua fini sit antica & postica. in postica parte erat culina: dicta ab eo, quod ibi colebant ignem locupletiorum domus. quam fuerint angustiis paupertinis coactæ, ipsa nomina declarant. Cic. 15. Fam. 18. Ubi igitur, inquies, philosophia? tua quidem in culina: mea molesta est.

Culina dicta est quasi Colina, quia ibi lares colantur, vel quod carbones culiat. Commentator Horatii cum Cruquio excusus 362. H. St. ad Sat. 1. 6. 38. Ego magis animadvertendum puto, Horatium ibi Culinam pro Cœna posuisse, ut idem annotat:

Murena præbente domum, Capitone culinam. Sic

Studiosa culinæ juventus. Hor. 2. Serm. 5. 80. de Penelopes procis.

A magna non degenerare culina. Juven. 14. Sat. 14.

Culina, Latrina, secessus. Isidor. Gloss. V. etiam Varro de L. L. 4. 25. & Petron. cap. 2. & ibi Erhard. & Heinf. & Burm.

CULINARIUS, i. m. Scribonius Largus comp. 130. Teruntur ex cinere lixiva, qua culinarii utuntur.

CULINÆ, arum. f. Loca quædam publica in suburbanis dicebantur, inopum destinata funeribus: ut ait Aggenus p. 60. Goes. de limitibus agrorum.

CULIX, ĭcis. Herba est, qua trita semen cucumerorum maceratum seri jubent, ut sine semine nascantur. Auctor Plin. lib. 19. cap. 5.

CULLU, Numidiæ oppidum, cujus meminit Plin. lib. 5. cap. 3.

CULMEN, ĭnis. n. [ὄροφος, ἔρεισμα] Quod culmis tegitur: quia veteres ædificia culmis contegebant, id est paleis messoriis, inquit Servius. Virg. 1. Ecl. 69.

Pauperis & tuguri congestum cæspite culmen.

Altum culmen. Virg. 2. Æn. 410.

Candida. Propert. lib. 3. 16. 3.

Clara. Valer. 5. Argon. 646.

Fulta culmina. Martial. lib. 12. 73.

Pastorale, Tugurium seu Tectum. Claud. de Bell. Get. 355.

Nudactum tecto. V. NUDUS.

Summa villarum culmina. Virg. 1. Ecl. 83.

Et jam summa procul villarum culmina fumant.

Tecta domorum culmina convellunt. Virg. 2. Æn. 446.

Admota æthereis culmina sedibus, Ædium sublimia fastigia. Sen. Hippol. 11.

Ædis culmen Jovis, fulmine ictum. Liv. 27. 4.

Hominum, ac deorum. Virg. 4. Æn. 671.

Culmen, Summitas alicujus rei. Plin. lib. 9. cap. 35. Principium ergo culmenque omnium rerum pretii margaritæ tenent.

Regale culmen, Regia majestas. Claud. de sext. Conf. Honor. 64.

Summum Jovis culmen. Sil. lib. 3. 510.

Pervenire ad culmen. Plin. lib. 15. cap. 15. Pars hæc vitæ jampridem pervenit ad culmen.

Culmen hominis, Caput. Liv. 1. 34. ad fin. Circa summum culmen hominis auspicium fecisse.

Culmen, pro Culmo sive stipula. Ovid. 4. Fast. 734.

Tertia res, duræ culmen inane fabæ. h. e. Fabæ culmus, qui suapte natura inanis est & vacuus.

CULMINIUS, a, um. Adj. ut, Olea culminia. Columel. 5. 8. 3. Bacca culminia. Idem 12. 52. [Non videtur a Culmine ductum nomen.

CULMĬNO, āre. Culmen facere, attollere. Mart. Capella lib. 9. p. 309. Quæ senatum lumina Deum verendo culminatis vertice.

CULMUS, i. m. [καλάμη, ἀνθέρεξ, κάλαμος] qui & COLMUS, Frumenti calamus a radice usque ad spicam: dictus quod colatur. Virg. 1. Georg. 111.

— ne gravidis procumbat culmus aristis. Ubi Servius; Culmus, Junctio spicarum. Ibidem, 321.

— culmumque levem, stipulasque volantes. Ubi Servius; Culmus dicitur ipse Calamus: Stipulæ vero, Folia quæ ambiunt culmum.

Cerealis culmus. Virg. 2. Georg. 517.

Crepitantes culmi messis. Sil. lib. 13. 672.

Fragilis. Virg. 1. Georg. 76. al. Calamus.

Geniculato culmo erecta herba. Cic. de Senect. 51.

Levis. Virg. 1. Georg. 321.

Pallentes. Stat. 3. Silv. 3. 128.

Surgentes in segetem. Lucan. lib. 6. 110.

Romuleoque recens horrebat regia culmo. Virg. 8. Æn. 654. Curiam Calabram dicit, quam Romulus texerat culmis. Servius.

Conjicere spicam e culmo, i. e. Ex senectute judicare de juventa. V. Chiliad.

CULMŌSUS, a, um. Adj. Sidon. Carm. 9. 72.

— madere

Culmosos viridi cruore fratres.

CULPA, æ. f. [αἰτία, ἔγκλημα] est ejus, inquit Donatus, qui insciens aliquem læsit. Plaut. Epid. 5. 2. 64.

Mihi ut ignoscas, si quid imprudens culpa peccavi mea. Cic. 1. Off. 89. Ne major pœna quam culpa sit cavendum.

Culpa, mea, tua, ejus, &c. Ablativus. Plaut. Cist. 1. 1. 78.

Sed mea ego culpa & stultitia pejus misera maceror. Cic. 1. Q. frat. 1. Contracta ipsorum culpa molestissime ferre homines debent.

Accidit culpa eorum. Cic. 2. Q. frat. 12.

Nemo, nisi sua culpa, diu dolet. Quintil. in procem. lib. 6.

Injusti oneris impositi tua culpa sit, mea recepti. Cic. in Orat. 35.

Abstinere culpa. Plaut. Men. 5. 6. 20.

Abesse a culpa facinus scitis mea. Ovid. 1. Trist. 2. 98.

Abesse culpam. Cic. 12. Fam.

Abhorrere a culpa, i. e. Remotum esse a culpa. Cic. 2. de Invent.

Accusare culpam. Cic. pro Planc. 9.

Amittere. V. AMITTO.

Amovere, (vel ut Acron legit) Emovere. Hor. 4. Carm. 15. 11.

Arguere aliquem culpæ. Liv. lib. 5.

Assignare fortunæ. V. ASSIGNO.

Attribuere alicui. Cic. 7. Verr. 133.

Avertere in aliquem. V. AVERTO.

Augere cum indignatione. Cic. 2. de Invent. 53.

Carere. Cic. 6. Fam. 1.

Castus a culpa. In CASTUS.

Celare. Ovid. 2. Met. 37.

Cessant pectora culpa. Sil. lib. 13. 518.

Coarguere culpam aliquorum. Cic. 9. Att. 4.

Commereri culpam. Plaut. Capt. 2. 3. 43. i. e. Contraxisse culpam, ideoque castigationem sive pœnam commeritum esse.

Commissa culpa. Cic. 16. Fam. 12. V. in COMMITTO.

Compescere ferro culpam, Resecare partem nocivam. Virg. 3. Georg. 468.

Conferre in alterum. Ter. Eun. 2. 3. 96.

Conjicere in aliquem. V. CONJICIO.

Consortem esse culpæ. Ovid. 3. Fast. 492.

Contaminare se culpa. Cic. ad Herenn. 2. 24.

Contrahere aliquid culpa sua. In CONTRAHO.

Convertere fortunam in culpam. Cic pro Rabir. Post. 2.

Damnare ob culpam aliquem. Cic. 1. de Orat. 233.

Deprensa culpa. Sen. Hippol. 5.

Derivare culpam in aliquem. Cic. 4. Verr. 49.

Dimovere ab aliquo. Cic. 2. de Invent. 28.

Dare vitio & culpæ alicui summam laudem. Cic. pro Rosc. Amer. 48.

Dare veniam culpæ. Ovid. 7. Epist. 105.

Effugere pœnam culpæ non posse. Cic. 16. Fam. 26.

Eximere ex culpa aliquem. Cic. 2. de Invent. 24.

Exsolvere aliquem culpa. Tacit. 4. Hist. 8.

Fingere culpam. Ovid. 2. Amor. 19. 13.

Hærere culpam in aliquo. Ter. Hec. 2. 1. 32.

Ignara culpæ. Stat. 4. Silv. 6. 91.

Impellere in culpam aliquem. Catul. 15. 15. ad Aurelium.

Impingere in aliquem. V. IMPINGO.

Imponere nomina culpæ. Ovid. 7. Met. 69.

Inclinare culpam. V. INCLINO.

Inscius culpæ. Virg. 12. Æn. 648.

Intervenit culpa. Ulpian. l. si proceratorem. §. ultimo. D. mand. vel contra.

Invenire aliquem in culpa. V. IN & INVENIO.

Liberare culpa aliquem. Cic. 13. Att. 22.

Liberare aliquem culpæ. Liv. 41.

Luere culpam. Sil. lib. 13. 381.

Occuluit culpam patentum. Stat. 3. Silv. 3. 45.

Piare culpam. Virg. 2. Æn. 140.

Ponere extra omnem culpam causamque sese. Cic. 2. de Univers. 39.

Ponere in culpa & suspicione aliquos. Cic. pro Cluent. 127.

Præstare culpam. Cic. 6. Fam. 1. Simus igitur ea mente, quam ratio & veritas præscribit, ut nihil in vita nobis præstandum, præter culpam, putemus. V. PRÆSTO.

Prætexit hoc nomine culpam. Virg. 4. Æn. 172.

Properare culpam. Ovid. 2. Epist. Sabin. 95.

Ah cur nescio quam properavimus, hei mihi! culpam.

Reciditur culpa supplicio. Hor. 2. Carm. 24. 34.

Redimere culpam. Cic. 10. Fam. 8.

Removeri a culpa. Cic. pro Muren. 73. Non & illa pie fecit, & hic a culpa remotus est.

Residet culpa in aliquo. Cic. 16. Fam. 5.

Subire culpam. Claud. 1. in Eutrop. 477.

Succumbere culpæ. Virg. 4. Æn. 19.

Huic uni forsan potui succumbere culpæ.

Summittere se culpæ. Ovid. 4. Epist. 151.

Suscipere culpam. Cic. pro Cluent. 153. Ut aliquid culpæ suscipere se putarent recusando.

Sum. ut, In culpa esse. Cic. de Amicit. 78. Et hic honos veteri amicitiæ tribuendus est, ut is in culpa sit qui faciat, non qui patiatur injuriam.

Extra culpam esse. Cic. 7. Verr. 133.

Culpa hæc a me procul est. Ter. Adel. 3. 2. 49.

Postremo, quando ego conscia mihi sum, a me culpam esse hanc procul.

Non eſt mea culpa, ſed tua. Martial. lib. 11. 80.
Non eſt iſta quidem, non eſt mea, ſed tua culpa.
Culpa in eo eſt. Cic. de Amicit. 89. Maxima autem culpa in eo eſt, qui & veritatem aſpernatur, & in fraudem obſequio impellitur.
Fati iſta culpa eſt. Sen. OEdip. 14.
Suſtinere culpam alicujus rei. Cic. 7. Att. 3.
Suſtinere & præſtare legis culpam. Cic. 3. de Legib. 37. Caſſiæ legis culpam Scipio tuus ſuſtinet: quo auctore lata eſſe dicitur: tu ſi tabellariam tuleris, ipſe præſtabis.
Teneri erroris humani culpa. Cic. pro Marcel. 13. Et ſi aliqua culpa tenemur erroris humani, a ſcelere certe liberati ſumus.
Teneri in media. Ovid. 3. Amor. 14. 43.
Transferre omnem in alium. Cic. 15. Att. 27.
Tueri deprehenſam pertinaciter. Quintil. lib. 6. cap. 4.
Vacare. Quintil. lib. 3. cap. 6.
Vaneſcit culpa. Ovid. 1. Amor. 8. 80.
Vitare. Hor. de Arte Poet. 267.
Vocari in culpam. Quintil. lib. 7. cap 3.
Noviſſimus in culpam. Tacit. 1. Ann. 45. Quin potius, ut noviſſimi in culpam, ita primi ad pœnitentiam ſumus.
Ad culpam cauſas dare. Virg. 2. Georg. 455.
Fides culpæ. Sen. Agamemn. 4.
Fuga culpæ. Hor. de Arte Poet. 31.
Liberatio culpæ. Cic. pro Ligar. 1. Quum a te non ſolum liberationem culpæ, ſed errati veniam impetraviſſent.
Proditor culpæ. Ovid. 2. Amor. 8. 26.
Sceleris coacti culpa. Sen. Troad. 10.
Temporum culpa. Cic. 9. Att. 2.
Via difficilis culpæ. Ovid. 17. Epiſt. 146.
Anceps. Plin. lib. 17. cap. 22.
Infauſta. Sil. lib. 13. 381.
Magiſtra culpa potare. Hor. 2. Serm. 2. 123. i. e. Sine archipoſia. Porphyr. Potant itaque culpa magiſtra, qui nullum præter ipſius culpæ fœditatem timent magiſtrum, qui modum excedere prohibeat. Lambinus legit Cupa. Al. Cuppa, vel Copa. V. ſuo loco.
Perennis. Ovid. 1. de Pont. 1. 64.
Profeſſa. Ovid. 3. Amor. 14. 6.
Qua merui culpa fieri tibi vilis, Achille? Ovid. 3. Epiſt. 41.
Scelerata. Sil. lib. 12. 305. V. ibi Drakenb.
Secreta. Sen. Hippol. 5.
Turpis. Cic. pro Roſc. Amer. 112. Ergo idcirco turpis hæc culpa eſt, quod duas res ſanctiſſimas violat, amicitiam & fidem.
Et in plurali. Cic. 7. Verr. 41. In hoc uno genere omnes ineſſe culpas iſtius maximas avaritiæ, majeſtatis, dementiæ, libidinis, crudelitatis. Al. Majeſtatis deminutæ.
Culpa eſt apud Juriſconſultos, Quod quum a diligente provideri poterat, non eſt proviſum. l. 31. D. ad l. Aquil.
Inter Culpam & Dolum. Dolus ſceleri, Culpa vero imprudentiæ tribuitur. Ille in faciendo eſt: Hæc in non faciendo. Plura vide de hac differentia apud Connanum.
Latior culpa, dolus eſt. Celſ. in l. quod Nerva. D. depoſ. Quod Nerva diceret latiorem culpam dolum eſſe, Proculo diſplicebat. mihi veriſſimum videtur, &c.
Opera & Culpa. Donat. ad illud Ter. Hec. 2. 1. 31. Non mea opera, neque pol culpa evenit. Opera eſt, inquit, ſi ſcientes læſerimus: Culpa, ſi neſcientes. Quorum alterum ſceleris, alterum ſtultitiæ eſt. Hæc ille.

Culpo, [αἰτιάομαι, διαβάλλω] āre. Contrarium eſt verbo Laudare. Ter. Eun. 2. 3. 94. Quod qui reſcierint, culpent? Cic. in Salluſt. 7. Quæ ſi tu mihi ut vitia objicis, temeritas tua reprehendetur, non mea vitia culpabuntur.
Carmina culpare. Ovid. 2. Amor. 4. 21.
Faciem. Ovid. 13. Epiſt. 45.
Facinus. Ovid. 6. Epiſt. 138.
Levitas culpanda. Ovid. 2. de Arte Am. 429.
Patientiam alicujus. Cic. in Salluſt. 12.
Statuas. Martial. lib. 9. 60.
Culpavit ſtatuas, & Polyclete tuas.
Arbor aquas culpat, &c. Hor. 3. Carm. 1. 31. Intelligit arborem nimia pluvia lædi. Homines vero quum læduntur, culpare illum ſolent, cujus injuria læſi ſunt. Tribuit igitur inanimato, quod animati eſt. Sed ab eo quod ſequitur, quod præcedere ſolet intelligi vult.

Culpor, āri. Paſſ. Hor. 1. Serm. 2. 11.
— laudatur ab his, culpatur ab illis.
Culpari in aliqua re. Suet. Veſp. 16. Sola eſt, in qua merito culpetur, pecuniæ cupiditas.
Culpari ob aliquod. Suet. Cæſ. 72.

Culpans, antis. Partic. ut, Ovid. 2. Amor. 4. 22.
Culpantis cupiam ſuſtinuiſſe femur.

Culpatus, a, um. Partic. ut, Corpus culpatum. Ovid. 21. Epiſt. 36. Paris culpatus. Virg. 2. Æn. 602. V. ibi Servium.

Culpate, Adv. Compar. Gell. 11. 7. Sed moleſtius equidem culpatiuſque eſſe arbitror, verba nova, incognita, inaudita dicere, quam invulgata & ſordentia.

Culpātio, ōnis. f. [αἰτίασις] Plur. Gell. lib. 10. cap. 22. Ne ipſi quoque culpationes hujuſcemodi mereamur.

Culpābĭlis, e. Adj. Apul. Apol. p. 223. Culpabile judicandum eſt.
Opinio culpabilis. Arnob. lib. 1. p. 222.
Compar. Salvian. de Gubern. Dei 4. p. 110. Culpabilior tu, quam ille. Et Tertull. de Uxor. 2. 1. Tanto culpabilius eſt.

Culpabilĭter, Adv. Symmach. 9. Epiſt. 43. Nolo exiſtimes, culpabiliter ad me eſſe perlatum, &c. i. e. Cum criminatione.
Eligere culpabiliter. Auguſtin. de Geneſ. ad lit. 11. 9.
Compar. Paulinus Nolan. Epiſt. 39. 4. Nos culpabilius inſulſi.

Culpĭto, āre. frequent. Plaut. Ciſt. 2. 1. 19.
Haud metuo ne jusjurandum noſtrum quiſquam culpitet. Obſoletum.

Culter, tri. m. & **Cultrum**, i. n. [μάχαιρα] Quo quid abſcindimus. Plaut. Epid. 2. 2. 2. Acutum cultrum habeo. Propert. 4. 5. 72.
Quum fallenda meo pollice cultra forent.
Longi mucronem admittere cultri. Juven. 14. Sat. 217.
Dare jugulum cultris. Ovid. in Ibin, 104.
Dare vulnera fixo cultro. Ovid. 5. Triſt. 7. 19.
Linquere aliquem ſub cultro, pro In præſentaneo periculo deſerere. Sumptum a victima, quæ jamjam ferienda, ſub cultro eſſe dicitur. Hor. 1. Serm. 9. ad fin.
Solvere cultro curvo viſcera ferarum. Sen. Hippol. 1.
Stringere cultros in ſua colla. Ovid. de Nuce 174.
Manans cruore culter. V. mano.
Lanionis culter. in l. cum de lanionis. in princ. D. de inſtrum. vel inſtruct. legat.
Tonſorum cultri. Plin. 28. 7. Aciem in cultris tonſorum hebeteſcere.
Tonſorius culter. Cic. 2. Off. 15. Qui cultros metuens tonſorios candente carbone ſibi adurebat capillum. De Dionyſio tyranno.
Venatorius culter, de quo epigramma apud Martial. lib. 14. 31.
Culter, Pars falcis vinitoriæ, proxima capulo. Columel. lib. 4. cap. 25. Eſt autem ſic diſpoſita vinitoriæ falcis figura, ut capulo pars proxima, quæ rectam gerit aciem, culter ob ſimilitudinem nominetur: quæ flectitur, ſinus; quæ a flexu procurrit, ſcalprum: quæ deinde adunca eſt, roſtrum appellatur. cui ſuperpoſita ſemiformis Lunæ ſpecies, ſecuris dicitur: ejuſque velut apex pronus imminens, mucro vocatur.
Culter, Pars aratri. Plin. lib. 18. cap. 18. Vomerum plura genera. Culter vocatur, prædenſam, priuſquam proſcindatur, terram ſecans, futuriſque ſulcis veſtigia præſcribens inciſuris, quas reſupinus in arando mordeat vomer.

Cultrarius, i. m. Qui victimam cultro immolat, qui alio nomine dicitur Victimarius. Suet. in Calig. cap. 32. Admota altaribus victima, ſuccinctus poparum habitu, elato alte malleo cultrarium mactavit.
Cultrarius etiam, Qui cultros facit. Gruter. Inſcript. p. 640. n. 11. Q. TIBVRTI. Q. L. MENOLANI. CVLTRARI. OSSA. HIC. SITA. SVNT.

Cultrātus, a, um. Adj. [μαχαιρωτὸς] ut, Cultratus mucro, Qui ſcindit velut culter. Plin. lib. 13. cap. 4. Folia cultrato mucrone.

Cultellus, i. m. dimin. [μαχαίριον] Varr. 1. de R. R. cap. 69. Ille flens narrat, ab neſcio quo percuſſum cultello concidiſſe.
Dividere oſſeo cultello. Columel. lib. 12. cap. 14.
Purgare ungues cultello. Hor. 1. Epiſt. 7. 51.

Cultello, āre. Verbum antiquum fuit: de quo ſic Frontinus in libro de Limitibus p. 43. Gœſ. Cultellandi ratio quæ ſit ſæpe quæritur, cujus præmenſi ſoli ſpatium conſummamus, & illam clivorum inæqualitatem planam eſſe cogimus, dum menſuræ lateribus inſervimus. Cultellamus ergo agrum eminentiorem, & ad planitiem redigimus. V. Gœſii Indic.

Cultellātus, a, um. Adj. [μαχαιροειδὴς] Qui formam cultelli habet. Plin. lib. 32. cap. 2. Idem infixam hamo invertere ſe, quoniam ſit dorſo cultellato, ſpinaque lineam præſecare.
Lapis cultellatus. Hygin. Gœſ. p. 214. i. e. Qui pentagoni recipit rationem. [Hic eſt participium a Cultello, are.

Cultio, **Cultor**, **Cultrix**, **Cultura**, **Cultus**. In colo.

Cŭlullus, i. m. Calix fictilis, quo in ſacris utebantur pontifices & Veſtales virgines. Auctor Acron in Hor. 1. Carm. 31. 11.
Accipitur & pro Urceolo. Hor. in Arte Poet. 434.
Reges dicuntur multis urgere culullis,
Et torquere mero, quem perſpexiſſe laborant
An ſit amicitia dignus. i. e. Calicibus, & eſt diminutivum a Culeo. Acron. Multo vino inebriare. Vino explorare ingenia dignorum amicorum. [Ego vero adhuc perſuadere mihi non potui Horatium ita ſcripſiſſe. Nam ſi pro Calicibus, ut interpres ait, poſuit, cur a Culeo, quæ vini menſura maxima eſt omnium, diminutivum iſtuc petiit? Adde in Culeus primam Syllabam longam eſſe, unde etiam Culleus ſcribitur: Quare non dubito, quin hic & 1. Carm. 31. potius Calillis legendum ſit, quod eſt tertium diminutivum a Calix. Nam & Caliculus facit & Calicellus. Notum eſt autem veteres ejuſmodi nomina pro lubitu ad normam analogiæ finxiſſe plurima. Alibi certe cum eandem ſententiam reddere vellet, Calices expreſſe poſuit poeta, ut 1. Ep. 5. 19. & 2. Serm. 6. 68. Diminutiva autem forma non tam exilitatem hoc loco, quam blanditias exprimit, quaſi Caris caliculis dixiſſet.

C U M

Cum, [σὺν, μετὰ] Præpoſitio, ablativo caſui ſervit. Ter. Eun. 3. 2. 42.
— haud convenit
Una cum amica ire imperatorem in via.
Cum animo recordari. Cic. pro Cluent. 70.
Cum iſtoc animo. Ter. Phorm. 3. 1. 1.
Enim vero, Antipho, multis modis cum iſtoc animo es vituperandus.
Ubi Donatus, pro Hujus animi. Ennius.
Optima cum pulchris animis Romana juventus.
Statutum ac deliberatum aliquid cum animo habere. Cic. 5. Verr. 94.
Cum animo, Secum, Apud ſe. V. in animus. H. St.
Cum catenis eſſe. Plaut. Capt. 2. 1. 9.
At nos pudet, quia cum catenis ſumus.
Cum cauſa facere. Cic. 1. Q. frat. 2. Sic
Cum cauſa dicere: cui opponitur Sine cauſa. Cic. 2. de Orat. 46.
Cum clamore involare. Plaut. Amph. 1. 1. 90.
Cum cura legere. Plaut. Milit. 3. 1. 9.
Cum cura aliquem curare. Plaut. Men. 5. 4. 7.
Cum decimo ager effert, vel efficit. Cic. 5. Verr. 113. In jugere Leontini agri, medimnum fere tritici ſeritur perpetua atque æquabili ſatione: ager efficit, cum octavo bene ut agatur: verum ut omnes dii adjuvent, cum decimo. Ibidem, Medimnum autem ex jugere decumano dari poterit, quum ager, id quod perraro evenit, cum decumo extuliſſet. Budæus. Sic Plin. lib. 18. cap. 10. Cum centeſimo quidem & Leontini Siciliæ campi fundunt.
Cum dicto. Apuleius 1. Met. p. 104. Et cum dicto, futili centunculo faciem ſuam, jam dudum punicantem præ pudore, obtexit. i. e. His dictis, vel ſtatim.
Cum diluculo abiit. Plaut. Amph. 2. 2. 111.
Tace tu, tu dic, egone abs te abii hinc hodie cum diluculo?
Cum equis homines. Cic. 2. de Nat. Deor. 6. Quum e præfectura Reatina

tina Romam venienti noctu duo juvenes cum equis albis dixissent, Regem Persem illo die captum, Senatui nuntiavit.
Cum falcibus multi purgarunt & aperuerunt locum. Cic. 5. Tusc. 65.
Cum ferro in aliquem invadere. Cic. pro Cæcin. 25. De se autem hoc prædicat, Antiocho Æbutii servo imperasse, ut in Cæcinam advenientem cum ferro invaderet.
Cum fide. Cic. 2. de Orat. 345. Erit explicandum in laude justitiæ, quid cum fide, quid cum æquabilitate, quid cum ejusmodi, &c. fecerit. h. e. Fideliter.
Cum fide magna vir. Plaut. Trin. 4. 4. 3.
Qualine amico mea commendavi bona?
CA. Probo & fideli & fido, & cum magna fide.
Cum fuga conscensio in naves. Cic. 1. de Divin. 68.
Cum gratia bona dimittere aliquem. Cic. de Fato 7. Quod vulgus dicit, *Ut sit contentus de nobis*.
Cum hostibus pangere. V. PANGO.
Cum imperio esse dicebatur apud antiquos, Cui nominatim a populo dabatur imperium, ut ait Festus. Cic. de Senect. 64. Neque solum honore antecedentibus, sed iis etiam, qui cum imperio sunt, majores natu augures anteponuntur.
Cum imperio publico legatum esse. Plaut. Trucul. 1. 1. 74.
Nam ego Lemno advenio Athenas nudius tertius,
Legatus hinc quo cum publico imperio fui.
Cum labore operoso ac molesto moliri aliquid. Cic. 2. de Nat. Deor. 59.
Cum labore scribere. Plin. 2. Epist. 19. Quæ scripsimus cum labore, etiam cum labore audiri putamus.
Cum lætitia vivere. Cic. 2. de Legib. 28. Neque solum cum lætitia vivendi rationem accepimus, sed etiam cum spe meliore moriendi.
Cum luce prima. Ter. Adelph. 5. 3. 55.
— ceterum rus cum filio
Cum prima luce ibo hinc. Cic. 4. Att. 3. Metellus cum prima luce furtim in campum itineribus prope deviis currebat.
Cum magistratu. i. e. Magistratu præditus. Suet. Tiber. 12.
Cum metu dicere. Cic. pro Cluent. 51.
Cum onere moram offerre alicui. Plaut. Pœn. 4. 2. 30. i. e. Oneratum morari & retinere.
Cum pace aliquid facere. Cic. 5. Tuscul. 83. Nos illud quidem cum pace agemus.
Cum periculo. Ter. And. 1. 1. 104.
Cum populo agere. h. e. Populum ad concilium aut comitia vocare. Festus.
Cum potestate esse, cui opponitur Privatum esse: dicebatur (inquit Festus) de eo qui a populo alicui negotio præficiebatur. Cic. lib. 1. de Invent. 35. Pecuniosus an tenuis: privatus, an cum potestate sit.
Cum primis aliquid facere. i. e. In primis. Plaut. Truc. 3. 1. 15.
Cum primis honestus. Cic. 3. Verr. 137.
Cum probro. Ter. And. 5. 3. 10.
Tamen hanc habere studeat cum summo probro.
Cum querimonia. Plaut. Pseud. 1. 3. 78.
Cum re præsenti deliberare. Quintil. lib. 9. cap. ult. Occasionibus utendum, & cum re præsenti deliberandum. conf. In re præsenti in præp. IN.
Cum sacco adire; elegans locutio, significatque Postulare ut sibi e vestigio, atque eodem temporis puncto pecunia solvatur. Paulus l. 105. D. de solut. Quod dicimus in eo hærede, qui fidejussori testatoris, id quod ante aditam hæreditatem ab eo solutum est, debere statim solvere, cum aliquo scilicet temperamento temporis intelligendum est: nec enim cum sacco adire debet. Alciatus autem ad hæredem hoc refert, quasi hæreditatem cum sacco adire non debeat. Hotomanus.
Cum salute. Ter. Adelph. 4. 1. 3.
— utinam quidem
(Quod cum salute ejus fiat) ita se defatigarit velim, &c.
Cum silentio animadvertere. Ter. in prol. Eun. 44.
Cum spe. Cic. pro Rabir. Post. 5. Id est difficile, quod cum spe magna sis ingressus, id non exequi usque ad extremum.
Cum spe bona adolescentes. Sallust. ad Cæs. de Rep. ord. Ep. 2. c. 4. Multi præterea cum spe bona adolescentes, sicuti hostiæ mactati sunt.
Cum venia bona audire. Liv. 29. 1. Expromerent quid sentirent, cum bona venia se auditurum dicebat.
Unde & sine præpositione Bona venia audire. H. St.
Cum eo, pro Ea lege. Columel. lib. 5. cap. 1. Obsequar voluntati tuæ cum eo, ne dubites. Cels. lib. 3. cap. 22. de tabe, Si nihil reliqua proficiunt, sanguis mittendus est, sed paulatim, quotidieque pluribus diebus, cum eo ut cetera quoque eodem modo serventur.
Simul cum. Ter. Eun. 2. 2. 10. Simul consilium cum re amisti?
Cum, pro Et, interdum syllepsin facit. ut apud Ovid. 4. Fast. 54.
Ilia cum Lauso de Numitore sati. h. e. Ilia & Lausus nati de Numitore. Virg. 1. Æn. 556.
— Remo cum fratre Quirinus
Jura dabunt. i. e. Quirinus seu Romulus & Remus frater. Nec obstat quod præcedit, Cana fides, & Vesta. quia Servius ait, subaudi, Erit; ut sit sensus, Cana fides erit tunc, & Vesta, id est religio erit tunc.
Bocchus cum peditibus invadunt. Sallust. Jugurth. cap. 101. i. e. Bocchus & pedites.
Demosthenes cum ceteris erant expulsi. Nepos 19. 2. 2.
Dux cum aliquot principibus capiuntur. Liv. 21. 60.
CUM, [ἐπεὶ ἄν, ὅτε] Adv. a nonnullis duplici u & per Q, Quum: ab aliis per o, ante M, Quom scribitur, more veterum. Quintil. lib. 1. cap. 7. De orthographia, Illa quoque servata est a multis differentia, ut AD quum esset præpositio, D literam: quum autem conjunctio, T acciperet. Item CUM, si tempus significaret, per Q: (QUOM) si comitem, per C: (CUM) si vero causam, per Q ac duas sequentes U U, scriberetur. Sed hæc frigida merito, i. e. inanis diligentiæ pronuntiat. Jungitur autem modo indicativo, modo subjunctivo.
Indicativo. Ter. Eun. 2. 3. 50. Quum huc respicio ad virginem. Cic. 4. Verr. 89. Una nox intercesserat, quum iste Dorotheum sic diligebat, ut, &c.
Cum modo. Martial. lib. 11. 57.
Dormiat & tecum, qui cum modo Cæcuba miscet,
Convivas niveo torserat ore puer.
Quum primum Romam veni, fuitque cui recte ad te litteras darem, nihil prius faciendum mihi putavi. Cic. 4. Att. 1. pr.
Subjunctivo. Ter. Eun. 3. 5. 18.
Quum ipsum me nôris quam elegans formarum spectator siem. Cic. 2. de Lege Agrar. 34. Quum velint Romæ esse, quum commodum sit, quacunque velint. Alii aliter distinguunt.
Cum vix. Plaut. Pœn. 1. 2. 26. Nam quum sedulo munditer nos habemus, Vix ægreque amatorculos invenimus.
Nunc quum. Ter. And. 1. 1. 33.
— ut consumat nunc, quum nihil obsint doli.
Cum tamen. Ter. Adelph. 1. 2. 64.
Cum placo, adversor sedulo & deterreo,
Tamen vix humane patitur. Cic. pro Deiot. 1. Quum in omnibus causis gravioribus initio dicendi commoveri soleam, tamen in hac multa ita me perturbant, &c. Hic pro Quamvis ponitur, auctore Valla lib. 2.
Quum hæc ita sint. Ter. Phorm. 1. 4. 26.
— ergo isthæc quum ita sint, Antipho,
Tanto magis te advigilare æquum est.
Cum, pro Quod. Plaut. Rud. 4. 4. 134.
Ecce Gripi scelera: cum istæc res male evenit, tibi,
Gripe, gratulor.
Tibi maximas gratias ago, cum tantum meæ litteræ potuerunt, ut his lectis, &c. Cic. 13. Fam. 25.
Benefacitis cum venitis. Auctor ad Heren. lib. 4. 63.
Cum, pro Quia vel quandoquidem. Ter. Phorm. 5. 7. 77.
Ego redigam vos in gratiam, hoc fretus, Chreme,
Cum de medio excessit, unde hæc suscepta est tibi. Donatus.
Cum, pro Præterea. Ter. And. 3. 2. 8.
Deos quæso, ut sit superstes, quandoquidem est ingenio bono,
Cumque huic veritus est optimæ adolescenti facere injuriam.
Cum, pro Præterquam quod. Ter. Phorm. 1. 4. 10.
Eheu, me miserum! cum mihi paveo, tum Antipho me excruciat animi. Donatus.
Cum & Tum eleganter se invicem in eadem clausula subsequuntur. Quæ licet idem significent, diverso tamen modo ordinantur. nam in Cum est quiddam minus: in Tum quiddam majus. Et hoc duobus modis fit: ut aut generale aliquid præcedat, & sequatur speciale: aut ambo sint specialia. Et tum indicativo, tum subjunctivo adhærent, uno verbo contenta.
Indicativo, & primo modo. Cic. 2. Off. 123. Luxuria vero cum omni ætati turpis, tum senectuti fœdissima est. Idem, 2. Fam. 13. M. Fabio viro optimo & homine doctissimo familiarissime utor, mirificeque eum diligo, cum propter summum ingenium ejus, summamque doctrinam, tum propter singularem modestiam. Significant ergo Cum & tum sic posita, idem quod Non solum, sed etiam. Ideoque Tum ponitur in re majoris momenti, sicut ipsum Sed etiam. Tum autem, sive Et geminatum, significant Rerum æqualitatem, id est quod vulgo dicitur Tam & quam.
Conjunctivo. Cic. 2. Fam. 2. Gravi teste privatus sum amoris summi erga te mei, patre tuo clarissimo viro, qui cum suis laudibus, tum vero te filio superasset omnium fortunam, si ei contigisset ut te ante videret, quam e vita discederet.
Quare cum dolore conficiar, tum etiam pudore. Cic. 14. Fam. 3. ubi V. Camerar.
Cum & tum duobus verbis ejusdem modi juncta. Cic. 1. de Nat. Deor. 1. Cum multæ res in Philosophia nequaquam satis adhuc explicatæ sunt, tum perdifficilis, Brute, (quod tu minime ignoras) & perobscura quæstio est de natura deorum.
Cum & Tum geminatum. Nam cum te semper amavi, dilexique, tum mei amantissimum cognovi, in omni varietate rerum mearum, tum patris tui pluribus beneficiis vel defensus tristibus temporibus, vel ornatus secundis: & sum totus vester & esse debeo, quum præsertim, &c. Cic. 15. Fam. 8.
Verbis diversorum modorum juncta. Cic. pro Domo 32. Sed cum me purgatum vobis esse cuperem: tum etiam vestra in me attente audiendo benignitas provexit orationem meam.
Cum & tum, cum diversis casibus. Plin. 2. Epist. 11. Princeps præsidebat, erat enim Consul. ad hoc Januarius mensis, cum cetera, tum Senatorum frequentia celeberrimus.
Cum & tum, distincta per adjectiva. Cic. 1. Verr. 2. Factum est, uti cum summum in veteribus patronis multis, tum nonnullum etiam in me præsidium suis fortunis constitutum esse arbitrarentur.
Cum, tum maxime. Cic. 4. Tusc. 68. Cum multis in locis nostrorum hominum ingenia, virtutesque, Brute, soleo mirari, tum maxime his in studiis, quæ sero admodum expetita in hanc civitatem e Græcia transtulerunt. Hæc fere omnia ex Valla, lib. 2. cap. 22.
Cum in ceteris civitatibus, tum maxime in nostra. Cic. de Clar. Orat. 9.
Hæc cum summe inutilia, tum multo turpissima sunt. Cic. 2. de Invent. 134.
Sine quo cum in vita nihil quicquam egregium, tum certe hoc quod tu expetis, nemo unquam assequetur. Cic. 1. de Orat. 134.
Primum tibi ut debeo gratulor: lætorque cum præsenti, tum etiam sperata tua dignitate, &c. Cic. 2. Fam. 8.
Itaque quum meus me mæror quotidianus lacerat & conficit, tum vero hæc addita cura vix mihi vitam reliquam facit. Cic. 3. Att. 8.
Cum ipsum Furnium per se vidi libentissime, tum hoc libentius, quod illum audiens te videbar audire. Cic. 10. Fam. 3.
Annus est cum, i. e. Ex quo. Cic. 13. Att. 13. Biennium præteriit, cum ille καλλιππίδης assiduo cursu cubitum nullum processerit.
Diu est, cum dentes exciderunt. Plaut. Trucul. 5. 51.
Nondum sex menses, Megaribus huc est cum commigravit. Plaut. Pers. 1. 3. 58. Cic. pro Cluent. 28. Dies nondum decem intercesserant, cum ille alter filius infans necaretur.
Tempus cum. Ter. Heaut. 5. 4. 1.
Si unquam ullum fuit tempus, mater, cum ego voluptati tibi
Fuerim. Cic. 2. Att. 19. Eandem virtutem istam, veniet tempus, quum graviter gemes.
Unum atque idem erat tempus, cum L. Flacco Consuli portas tota Asia claudebat. Cic. pro Flacc. 61.

Sæpe enim de L. Craſſo familiari illo tuo videor audiſſe, quum te togatis omnibus ſine dubio anteferret. Cic. lib. 1. de Nat. Deor. 58.
Cum præſertim, & Præſertim cum. Ter. Eun. 5. 2. 24.
Præſertim quum ſe ſervum fateatur tuum. Salluſt. in Jugurth. cap. 2. extr. Cum præſertim tam multæ, variæque artes ſint animi, quibus ſumma claritudo paratur.
Cum primum ſtatim. Columel. lib. 1. cap. 5. Igitur id ſtructuræ vitium cum primum ſtatim fundamenta jaciuntur, evitandum eſt.
Cum minimum. Plin. lib. 18. cap. 16. Id ſexies evenit per annos: cum minimum quater.
Cum plurimum. Plin. lib. 16. cap. 12. Cum plurimum bipedali hiatu, ut a terra cubito cum minimum abſit.
Cumque, vel Cunque, & Quandoque idem valent. Lambinus tamen apud Horatium Cunque poni putat pro Quovis tempore. Verſus eſt 1. Carm. 32. 15. — ô laborum
Dulce lenimen, mihi cunque ſalve
Rite vocanti. Senſus autem eſt: Salve dulce lenimen mihi quovis tempore te vocanti. Porphyr. Cunque exponit Quotieſcunque. V. locum. [Quem tamen vix adducor, ut ſanum atque integrum putem. Exprimere voluit his verbis Lyræ ſuæ conſecrationem poeta.
Cum maxime, vel, Ut cum maxime; una pars orationis, pro Nimis, vel valde, teſte Donato. Ter. Hec. 1. 2. 39.
— hanc Bacchidem
Amabat, ut cum maxime, tum Pamphilus. Cic. pro Cluent. 12. Quæ multos jam annos, & nunc cum maxime, filium interfectum cupit.
Cum maxime, Aliter. Tacit. 3. Ann. 59. Litora, & lacus Campaniæ cum maxime peragrantem.
Cum quidem, pro Etſi. Nepos 8. 2. extr. In ſecundo prælio cecidit Critias, cum quidem fortiſſime pugnaret. Idem 24. 2. pr. Neque hoc per ſenatum efficere potuit, cum quidem Scipio in civitate principatum obtineret.
Cum tardiſſime. Plin. lib. 18. cap. 7. Erumpit a primo ſatu hordeum die ſeptimo, legumina quarto, vel cum tardiſſime ſeptimo.
Cum ſemel, pro Cum primum. Ovid. Rem. Amor. 241.
Cum ſemel exieris, centum ſolatia curæ,
Et rus, & comites, & via longa dabunt.
Cumalter, ſignificat Cum altero: dictum ab antiquis ita brevitatis cauſa, ut Sodes, pro Si audes; Scilicet, pro Scias licet; Sis pro Si vis. Ex Feſto. [Ergo Cualter contracte legendum.

Cūma, æ. vel **Cūme**, es. f. [κύμη] Urbs in Locrenſi agro, qui eſt Ioniæ Aſiæ minoris: a qua Cumæa Sibylla, quam aliqui a vicinitate loci Erythræam appellarunt. Hæc profecta in Italiam, multa de Romanis vaticinata eſt. Sil. lib. 8. 538.
Linternum, & quondam fatorum conſcia Cume. Alii legunt Cumæ. [Cumas certe Italiæ intelligit, appellatione Græca.

Cūmæ, [Κοῦμαι] ārum. Lucaniæ civitas in Italia, quam Sibyllæ illuſtrat divinitas: cujus libris pro Oraculo, Romana uſa eſt providentia. Servius in illud Virg. 3. Æn. 441.
Huc ubi delatus Cumæam acceſſeris urbem, &c. Eubœa inſula eſt, de cujus civitate Calchide profecti ſunt ad novas ſedes quærendas: & haud longe a Baiis invenerunt vacuum litus, ubi viſa muliere gravida, civitatem condiderunt: quæ res fecundam oſtendebat fore Rempub. & eam Cumas vocaverunt: ſive ab ἐγκύυ id eſt prægnante, ſive ἀπὸ τῶν κυμάτων, id eſt ab undis; nam κύματα dicuntur. υ autem Latini in u vertunt, ut Byrria, Burria. Hactenus ille. V. Liv. 4. 44. extr.
Cumis oriundus. V. **orior**.

Cumæus, a, um. Adj. [Κυμαῖος] Qui ex Cumis eſt.
Anni Cumæi. Ovid. 2. de Pont. 8. 41. i. e. Sibyllini.
Carmen Cumæum. Virg. 4 Ecl. 4.
Ultima Cumæi venit jam carminis ætas. i. e. Sibyllini.
Urbs Cumæa. Virg. 3. Æn. 441.
Vatis Cumææ cortina. Valer. 1. Argon. 5.

Cumānus, a, um. aliud Adj. ut, Pulvis Cumanus. Martial. 14. 114.
Vates Cumana. Lucan. 5. 183.
Aſinus apud Cumanos, competit in eos, qui cum ſint inepti, tamen apud ignotos habentur in pretio. V. Eraſmi Chiliad. & Lucian. T. 1. p. 407. edit. Græv.

Cumana, æ. f. Vas fictile ſive olla a Cumis. Apic. 4. 2. Aquam in cumana compones.
Munda cumana. Idem 5. 4.

Cumanum, i. n. Caulis ſpecies. Plin. 19. 8.
Apud Cic. eſt prædium in Cumano agro.

Cūmātĭlis, e. Adj. [κυματιλκὸς] Cæſius ſive Cæruleus. nam Græci κύματα fluctus vocant. Plaut. Epid. 2. 2. 49. Cumatile, aut plumatile, aut cerinum. i. e. Veſtimentum cærulei coloris. Quidam Cymatilem colorem vocant.

Cumba, V. **cuba**.

Cumbo, Veteres dixerunt in tertia conjugatione, quod nunc in uſu non eſt, præterquam in compoſitis, ut Incumbo. Perott.

Cŭmĕra, æ. f. Vas ingens vimineum, in quo frumenta conduntur. Sive, Cumeræ dicuntur Vaſa fictilia ſimilia doliis, ubi frumentum ſuum reponebant agricolæ. Tertio modo, Cumeræ dicuntur Vaſa minora, quæ capiunt quinque ſive ſex modios, quæ lingua Sabinorum Trimodiæ dicuntur. Hactenus Acron. in Hor. 1. Serm. 1. 53.
Cur tua plus laudes cumeris granaria noſtris?

Cumerum, i. n. vocabant antiqui Vas quoddam, quod opertum in nuptiis ferebant, in quo erant nubentis utenſilia, quod & Camillum dicebant, eo quod ſacrorum miniſtrum κάμιλλον appellabant: eſt autem vas hoc nuptiale, a ſimilitudine cumerarum, quæ fiunt palmeæ vel ſparteæ ad uſum popularem, ſic appellatum. Auctor Feſtus.

Cumeron, i. n. Promontorium Italiæ. Plin. lib. 3. cap. 13. Ab iiſdem colonia Ancona, oppoſita promontorio Cumero, in ipſo flectentis ſe oræ cubito, &c.

Cŭmīnum, i. n. [κύμινον] Herba vulgo nota. Ejus autem duo ſunt genera, ſativum & ſilveſtre. De ſilveſtri ſic Plin. lib. 20. cap. 14. Cuminum ſilveſtre eſt prætenue, quaternis aut quinis foliis veluti ſerratis. Dicitur & Cyminum: frequens apud Italos & in Gallia Narbonenſi hujuſmodi herbæ ſemen, quod inter optima legumina annumeratur, Itali *Comino* vocant.
Exangue cuminum. Hor. 1. Epiſt. 19. 18. i. e. Pallidum, ab effectu.
Pallentis grana cumini. Perſ. 5. Sat. 55. Pallidum vocat, quia pallidos reddit qui bibunt. Acron.

Cumīnātum, i. n. Condimentum ex cumino factum. Apic. 1. 29. Cuminatum ſuperfundere. Adde 4. 2.

Cummi, n. monoptoton: In feminino tamen genere declinatur, ut puppis, febris, pelvis. Cinna, Alpinaque cummi. Hæc Nonius.

Cŭmŭlus, i. m. [σώρευμα, ἐπίμετρον, θήμιον, θημωνία] proprie dicitur, Majorum rerum veluti quidam acervus. Liv. 10. 29. extr. Conſulis corpus eo die, quia obrutum ſuperſtratis Gallorum cumulis erat, inveniri non potuit. [Vide auctorem. H. St. Cæſorum cumuli intelliguntur.
Arboreus cumulus. Ovid. 12. Met. 514.
Aquarum immanis cumulus. Ovid. 15. Met. 508.
Auri cumulos ſtruere. Claud. 1. in Eutrop. 222.
Lapidum cumulus. Curt. 4. 3. 7.
Cladis cumulus, tranſlate. Ovid. 14. Met. 472.
Commendationis cumulus. Cic. 13. Fam. 16.
Debiti cumulus. Papin. in l. majorem. D. de pactis.
Deliciarum cumulus. Plin. lib. 13. cap. 1. Nunc dicetur cumulus ipſe deliciarum, & ſumma auctoritas rei.
Dierum. Cic. de Provinc. Conſ. 26.
Gaudii cumulum afferre. Cic. 16. Att. 21. Tum vero jucundiſſimæ tuæ litteræ cumulum mihi gaudii attulerunt.
Laudum beatus omni cumulo. Stat. 4. Silv. 3. 158.
Legum immenſus aliarum ſuper alias acervatarum cumulus. Liv. 3. 34. extr.
Malorum maximus. Sen. Hippol. 10.
Mercedis. Cic. 1. Att. 16. Jam vero (ô dii boni rem perditam) etiam noctes certarum mulierum, atque adoleſcentulorum nobilium introductiones, nonnullis judicibus pro mercedis cumulo fuerunt.
Perfidiæ. Ovid. 11. Met. 206.
Acceſſit cumulus. Cic. pro Marcell. extr. Tamen ad tua innumerabilia in me unum merita, quod fieri jam poſſe non arbitrabar, maximus hoc tuo facto cumulus acceſſerit. h. e. Tanquam ad auctarium faciendum, hoc eſt ſupra numerum expletum. Bud.
Aggerare aliquid immanibus cumulis. Claud. 2. in Eutrop. 439.
Deruere cumulum de laudibus alicujus. Cic. 16. Att. 1.
Cumulus, pro Altitudine & quaſi acumine aquæ. Virg. 1. Æn. 109.
— inſequitur cumulo præruptus aquæ mons. Servius.
Cumulus, Augmentum. Virg. 2. Æn. 498.
Non ſic aggeribus ruptis quum ſpumeus amnis
Exiit, oppoſitaſque evicit gurgite moles,
Fertur in arva furens cumulo. Servius. conf. Aquarum cumulus ſupra.
Cumulus eſt Qui additur menſuræ plenæ. Feſtus.
Cumulus eſt etiam Peroratio, vel Concluſio orationis. Quintil. 6. 1. pr. Peroratio ſequebatur, quam cumulum quidam, concluſionem alii vocant.

Cumŭlo, [σωρεύω, ἐπισωρεύω, ἐπιμετρέω] āre. Coacervare, augere, ſuperaddere.
Cumulare & adaugere. Cic. pro Roſc. Amer. 30.
Æs alienum cumulare uſuris. i. e. Amplificare. Liv. 2. 23.
Altaria donis cumulat. Virg. 11. Æn. 50.
Benefacta cumulare. Plaut. Capt. 2. 3. 64.
Ergo quum optime feciſti, nunc adeſt occaſio
Benefacta cumulare, ut erga hunc rem geras fideliter.
Beneficia priora poſterioribus cumulare. Plin. 3. Epiſt. 4. ad Macrinum.
Gaudium cumulare, per tranſlationem. Cic. 4. Att. 1. Itaque hoc tibi vere affirmo, in maxima lætitia & exoptatiſſima gratulatione, unum, ad cumulandum gaudium, conſpectum, aut potius complexum mihi tuum defuiſſe.
Gaudia præmiſſi cumulant inopina dolores. Claud. de Bell. Get. 208.
Gaudio cumulari. Cic. 14. Att. 20. Tamen non poſſum non confiteri, cumulari me maximo gaudio, quod vulgo hominum opinio ſocium me aſcribat tuis laudibus.
Gloriam cumulare bellicam eloquentia. Cic. 1. Off. 116. Quidam autem ad eas laudes, quas a patribus acceperunt, addunt aliquam ſuam: ut hic idem Africanus eloquentia cumulavit bellicam gloriam.
Honoribus cumulari. Suet. Neron. cap. 8. Ex immenſis, quibus cumulabatur, honoribus tantum &c.
Invidiam cumulare ſibi. Liv. 3. 12.
Ira cumulari. Cic. pro Cœl. 37. Nunc meum cor cumulatur ira.
Laudibus aliquem. Tacit. 2. Hiſt. 80.
Cumulare aliquem multis laudibus apud alios. Plin. lib. 3. Epiſt. 11.
Muneribus magnis cumulare aliquem. Virg. 5. Æn. 532.
Officiis cumulare. Plin. lib. 10. Epiſt. 26.
Scelus cumulare ſcelere. Cic. 1. in Catil. 14. Nonne etiam alio incredibili ſcelere hoc ſcelus cumulaſti?

Cumulātus, a, um. Partic. [ἐπισωρευθεὶς] Cic. 9. Fam. 14. Tamen Idibus Martiis tantum acceſſit ad amorem, ut mirarer locum fuiſſe augendi in eo, quod mihi jam pridem cumulatum etiam videbatur.
Cumulatus. Menſuræ quum impletæ ſunt, æquatæ dicuntur: quum abundant, cumulatæ. Veget. Mulom. Exinde prima die unum coclearium cumulatum cum ſextario vini veteris. Iterum, Singula majora coclearia plena & cumulata commiſceas. Ex Turnebo.
Locus cumulatus ſtrage ſemi ruti muri dicitur, Impeditus ruinis congeſtis. Liv. 32. 17.
Orator omni laude cumulatus. Cic. 1. de Orat. 118.
Venia cumulata. i. e. Solida & plena, cui nihil deeſt. Virg. 4. Æn. 435.
Extremam hanc oro veniam: miſerere ſororis:
Quam mihi cum dederis, cumulatam morte remittam. V. Serv. in loc.
Virtus perfecta & cumulata. Cic. pro Sext. 86.
Vitio cumulata eſt eruditiſſima illa Græcorum natio. Idem 2. de Orat. 18.
Voluptatibus plurimis & maximis cumulatus aliquis. Cic. 2. de Fin. 63.
Urbs ſtrage virorum cumulata. Sil. lib. 15. 409.
Compar. ut, Cumulatior gloria. Liv. 2. 47. extr. Item cumulatior menſura. Cic. de Clar. Orat. 115.
Superl. Cumulatiſſimus ſcelerum. Plaut. Aul. 5. 5. 17.

Cumulāte, Adv. [σεσωρευμένως, ἐκπλέως] Abundanter. Cic. 10. Fam. 29. De meo ſtudio erga ſalutem & incolumitatem tuam, credo te cognoſſe ex litteris tuorum, quibus me cumulatiſſime ſatisfeciſſe certo ſcio.
Explere cumulate. Cic. 2. de Finib. 42.
Facere aliquid planum cumulate. Cic. 7. Verr. 164.

Perfectus plene cumulateque. Cic. 2. de Divin. 2. Quæ ut plene cumulateque perfecta, de divinatione ingressi sumus his libris scribere.
Compar. ut, Augere cumulatius. Cic. in Orat. 54.
Superl. Referre gratiam cumulatissime. Cic. 5. Fam. 11. Nec enim mihi tu habuisti modo gratiam, verum etiam cumulatissime retulisti.

CUMULĀTIM, Adv. [σωρηδὸν] Per cumulos. Varr. 3. de R. R. cap. 15. Quibus in tenebris, quum cumulatim positum est in doliis, fiunt pingues.

CUMULĀTIO, ōnis. f. Coacervatio. ut, Buccarum cumulatio. Arnob. lib. 3. p. 108.

CUMPRĪME, Adv. Idem quod Valde. Gell. lib. 17. cap. 2. Nam M. inquit, Manlius, quem Capitolium servasse a Gallis supra ostendi, cujusque operam cum M. Furio Dictatore apud Gallos cumprime fortem, &c. Et paulo post, Apprime crebrius est, Cumprime rarius: traductumque ex eo est, quod Cum primis dicebant, pro eo quod est In primis. V. CUM, & IN.

C U N

CŪNÆ, arum. f. plur. tantum numeri, [κοιτίδες, λίκνα] Lecti in quibus jacent infantes. Cic. de Senect. 83. Et si quis deus mihi largiatur, ut ex hac ætate repuerascam, & in cunis vagiam, valde recusem.
Cunarum motor. Martial. lib. 11. 40.
Cunarum fueras motor, Charideme, mearum,
Et pueri custos, &c.
Eximere puerum cunis. Pers. 2. Sat. 31.
Violare cunas. Ovid. 6. Fast. 167.
Post illud neque aves cunas violasse feruntur.
Filius tener in cunis. Ovid. 4. Fast. 512.
Primis cunis educare. Ovid. 3. Met. 313.
Furtim illum primis Ino matertera cunis
Educat.
Segmentatæ cunæ. Juven. 6. Sat. 89.
Cunæ, pro Avium nido. Ovid. 3. Trist. 12. 10.
Utque malæ crimen matris deponat hirundo,
Sub trabibus cunas, parvaque tecta facit. Cunas vocat Hirundininos nidos. Nota est fabula Prognes, quæ Ityn filium interfecit, ob id in hirundinem versa.
Singulari autem usus est Prudentius, sive quisquis auctor est Diptychi n. 28. Præsepe jacenti cuna erat. V. Barth. Adversf. 8. 12.

CUNŬLÆ, arum. f. pl. dimin. Prudent. Cathem. 7. 164.
Fletu madescunt parvulorum cunulæ.

CUNĀBŬLA, ōrum. n. pl. [κοιτίδες] Idem. Cic. 1. de Divin. 79. Qui quum esset in cunabulis, educareturque in Solonio, qui est campus agri Lavini.
A cunabulis. h. e. A pueritia, ab ea ætate quæ in cunabulis agitur, ut, A cunabulis sapere. Plaut. Pseud. 2. 4. 48.
A primis cunabulis. Columel. 1. 3. Quum a primis cunabulis, si modo liberis parentibus est oriundus, audire potuerit.
In cunabulis creatus Consul: cui opponitur In campo creatus. Cic. 2. contra Rull. 100.
Cunabula avium. Plin. lib. 10. cap. 33.
Cunabula, pro Initiis posuit Virg. 3. Æn. 205.
Mons Idæus ubi, & gentis cunabula nostræ. Servius Nutrimenta interpretatur.
Cunabula juris. Pomponius in l. 2. §. deinde Sextus. D. de origin. juris.
Cunabula, apud Plautum sunt Fasciæ & panni, quibus pueri in cunis involvuntur, involucraque eorum lanea & lintea. Sic enim scribit in Amph. 5. 1. 52.
Neque eum quisquam quivit colligare in cunabulis. Nam in cunis pueri incunabulis involuti colligantur. Turnebus. Al. Incunabulis, voce composita. q. V.

CŪNĀRIA, æ. f. Ancilla, quæ cunas movebat. Gruter. Inscript. p. 311.
D. M.
TEIAE. TREPTAE. SOROR. PIISSIME. CVNARIAE.
RUFINAE. V. V. GLYPTVS. FRATER. &c.

CŪNĪNA, æ. f. Dea erat apud veteres, quæ infantes in cunis tueri credebatur, & fascinum summovere. Auctor Lactantius 1. 20. ad fin. Eadem pæne Augustin. ex Varrone, nec semel. V. Non. 2. 756.

CUNCTUS, a, um. Adj. [σύμπας] Ad singula quæ ratio nominis complectitur, generatim refertur. Virg. 1. Georg. 343.
Cuncta tibi Cererem pubes agrestis adoret. Cic. Anteq. iret in exil. 13. Quoniam laborem pro cunctis ferre consuevit.
Inter Cuncti & Omnes. Cuncti significat quidem Omnes, sed conjunctos & congregatos. At vero Omnes dicuntur, etiam si sint in diversis locis. Festus.
Ægyptus cuncta. Cic. 2. de Lege Agr. 41.
Civitas cuncta. Cic. 2. Philipp. 21. In tanta lætitia cunctæ civitatis me unum tristem esse oportebat?
Gens. Virg. 3. Georg. 473.
Ordo cunctus. Cic. 3. de Legib. 32. Atque hæc lex dilatata in cunctum ordinem, &c.
Populus. Cic. 3. Fam. 11.
Provincia. Cic. 10. Fam. 21.
Senatus cunctus. Cic. 4. Fam. 4.
Terra. Cic. 2. de Nat. Deor. 99. Nemo cunctam intuens terram de divina ratione dubitaret.
Cuncta camporum, i. e. Cuncti campi. Tacit. 5. Hist. 10.
Cuncta terrarum. Hor. 2. Carm. 1. 23.
Et cuncta terrarum subacta,
Præter atrocem animum Catonis. i. e. Cuncta quæ in terris sunt.
Cuncti & Cunei, item Cuncti & Juncti, sæpe confunduntur, Heins. & Drakenb. ad Sil. 4. 144: 6. 690. & 9. 641.

CUNCTIM, Adv. Apul. 2. Florid. p. 347. Non sigillatim ac discretim, sed cunctim & coacervatim offerre.

CUNCTĀLIS, e. Adj. Generalis. Mart. Capella lib. 1. p. 16. Lar omnium cunctalis.

CUNCTICINUS, a, um. Adj. Idem. Mart. Capella lib. 9. p. 306. Plenitudo cuncticinæ voluptatis.

CUNCTĬPĂRENS, entis. Adj. Parens omnium natura. Prudent. Pass. Agnet. v. 128.
Cui posse soli cunctiparens dedit.

CUNCTĬPĀTER, tris. m. Omnium pater. Theodulfus 1. Carm. v. 69.
Cui tria cunctipater voluit superaddere lustra.

CUNCTĬPŎTENS, entis. Adj. Omnipotens. Prudent. Pass. Quirin. v. 56. Jesu cunctipotens. Adde Drepan. Carm. ad Amic.

CUNCTOR, [μέλλω, μελλητιάω, ἀναβάλλομαι, ὀκνέω, παρέλκω] āri. Differre, morari. Tractum ab eo, quod cuncti, id est omnes simul, sine difficultate moveri non possunt. Scribitur & CONTOR, ut & deducta ab eo, per o, sine c. quasi a Conto derivatum. V. PERCONTOR.
Diutius cunctari in vita. Cic. 1. Tusc. 111.
Ad medium iter cunctari. Valer. 3. Argon. 656.
Magno alicujus amore. Valer. 3. Argon. 606.
Metu cunctari. Virg. 12. Æn. 916.
Hæsitare, cunctari. Cic. 2. in Catil. 13. Quum hæsitaret, quum cunctaretur, quæsivi quid dubitaret proficisci eo quo jam pridem pararat. [An Pararet?
Cunctari & Tergiversari. Cic. 7. Att. 81. An cuncter & tergiverser, & iis me dem qui tenent, qui potiuntur?
Cunctabatur an, pro Dubitabat. vide in Histor. editione Francf. H. St.
Quiescere, cunctari, timere. Cic. pro Sext. 81. An etiam tunc quiescerctis, cunctaremini, timeretis?
Restituere rem cunctando. Virg. 6. Æn. 846.
Cunctari, Manere, teste Nonio. Virg. 4. Georg. 107.
— non illis quisquam cunctantibus altum
Ire iter, aut castris audebit vellere signa.

CUNCTO, [ἀναβάλλω] āre. active dixit Plaut. Cas. 4. 2. 13. Cunctas? intus alii festinant.
Fides cunctata est. h. e. Non statim adhibita est fides nuntio. Distulit credere. [Hæc quo pertineant nescio.

CUNCTANS, antis. [ὀκνηρὸς] ut, Regina cunctans. Virg. 4. Æn. 133.
Impellere cunctantem. Claud. 6. Cons. Hon. 360.
Animus cunctans. Claud. 1. in 1. Cons. Stilich. 75.
Corda cunctantia. Valer. 3. Argon. 693.
Glebæ cunctantes. i. e. Validæ graves. Virg. 4. Georg. 236. V. ibi Servium.
Ira cunctante modestior. Stat. 5. Theb. 680.
Malum cunctans. Stat. 1. Silv. 4. 52.
— & subiti præceps juvenile pericli
Nil cunctante malo.
Pectora cunctantia. Valer. 7. Argon. 176. i. e. Quæ sunt in dubio.
Tauri cunctantes, Qui sub jugo eunt tarde. Valer. 7. Argon. 64.
Cunctantes, deliberantes. Suet. Domit. 17. Cunctantibus conspiratis, quando & quomodo, id est, lavantemne an cœnantem aggrederentur.
Cunctantibus, Consulentibus, vide in indice Francf. Histor. H. St.
Compar. ut, Ad dimicandum cunctantior factus. Suet. Cæs. cap. 6.
Actus cunctantior. Lucret. lib. 3. 193.

CUNCTANTER, Adv. [ὀκνηρῶς] Cum mora & tarditate. Liv. 1. 36. Tum illum haud cunctanter discidisse cotem ferunt.
Cunctanter aliquid facere. Plin. lib. 33. cap. 1.
Compar. Tacit. 1. Ann. 71. Data utrique venia: facile Segimero: cunctantius filio. Adde Valer. Max. 9. 3. 8.

CUNCTATUS, a, um. Partic. Curt. 5. 6. 2. Rex phalangem, nil cunctatus, inducit. Suet. Cæs. 80. Qui primum cunctati, utrumne illum in campo trucidarent, an in sacra via, &c. Adde cap. 81. & Calig. 58.
Compar. Plin. 2. Epist. 16. Cunctatior fortasse & cautior esse deberem. [Cunctantior H. St. Sic & Jac. Thomasio placebat.

CUNCTATIO, ōnis. f. [μέλλησις, ὄκνος] Tardatio, mora. Cic. 1. Off. 72. Sed iis qui habent a natura adjumenta rerum gerendarum, abjecta omni cunctatione, adipiscendi magistratus, & gerenda Respublica est.
Sine cunctatione dicere quod sentimus. Cic. in Vatin. 15.
Pressa & decora in sermone cunctatio. Plin. 1. Epist. 22. ad Catilium Severum. Idem 1. Ep. 8. sæpius.
Cunctatio aut mora rebus agendis. Hirt. Bell. Alex. 2. Neque vero Alexandrinis in gerendis negotiis cunctatio ulla aut mora inferebatur.
Eximere cunctationem. Liv. Quæ res Senatui omnem cunctationem Macedonici belli exemit.
Injicere. V. INJICIO.
Cunctatio, Dubitatio, hæsitatio. Cœlius Ciceroni, 10. Att. 9. Denique illud cogita, quod offensæ fuerit, in ista cunctatione te subiisse.

CUNCTATOR, ōris. m. [μελλητής] Qui cunctatur, & negligens est. Liv. 6. 23. Cunctatorem ex acerrimo bellatore factum.
Tardus & cunctator. Cic. 8. Fam. 10. Nosti Marcellum quam tardus & parum efficax sit, itemque Servius quam cunctator.
Cunctator & Segnis opposita. Liv. 22. 12. extr. Dein propalam in vulgus pro cunctatore segnem, pro cauto timidum, affingens vicina virtutibus vitia, compellabat. Unde Fabius ille maximus a Romanis cunctator potius appellatus, honoris gratia, quam Dilator. de quo Ennius,
Unus homo nobis cunctando restituit rem. h. e. Cunctando & modeste agendo.
Non cunctator iniqui. Stat. 3. Theb. 79. Paratus ad inique agendum.

CUNCTĀBUNDUS, a, um. Adj. [μελλητικὸς] Liv. 6. 7. Quod ubi aciem jam instruenti Camillo Centuriones renuntiaverunt turbatas militum mentes esse, segniter arma capta, cunctabundosque & resistentes egressos castris esse, &c.
Nusquam cunctabundus, nisi quum in Senatu loqueretur. Tacit. 1. Ann. 7. de Tiberio Cæsare loquitur.
Appul. Met. 8. p. 203. Dentium compulsu, quem primum insiliat cunctabunda rimatur. Al. Contabunda.

CŬNEUS, i. m. [σφὴν] Instrumentum ligneum vel ferreum, quo ad aliquid scindendum & dividendum utimur. Cic. 2. Tusc. 23.
Hos ille cuneos fabrica crudeli inferens
Perrupit artus. Al. Inserens.
Findi cuneis. Virg. 2. Georg. 79.
— & alte
Finditur in solidum cuneis via: deinde feraces
Plantæ immittuntur.

Gemit

Gemit robur adactis cuneis. Valer. 3. Argon. 164.

Scindere lignum cuneis. Virg. 1. Georg. 144.

Vel inter cuneos ferreos. Plaut. Stich. 4. 2. 39. i. e. Vel in arctissimo potero accumbere loco, qualis est inter cuneos, quibus aliquid duobus simul inditis & adactis, magis adstringitur, vel durissimum lignum finditur & discluditur. Tum enim inter duos sic adactos patet tantum tenuissima rima. Proverbialis loquutio.

Cuneus, [τὸ σφῆνος] per translationem, pro Peditum multitudine in cunei formam redacta, quæ cuncta in acie primo angustior, deinde latior procedit, ut scribit Vegetius lib. 3. cap. 19. Liv. 8. 10. Tantaque cæde perrupere cuneos, ut vix quartam partem relinquerent hostium.

Pugnare cuneis. Quintil. lib. 1. cap. 13. De acie instruenda. [Error est. Coacti cunei. Virg. 12. Æn. 457.

— densi, cuneis se quisque coactis
Agglomerant.

Turbati. Virg. 12. Æn. 269.

Cuneus, Stipata turba. Virg. 2. Georg. 509.

Cunei, Graduum ordines in theatro, in quibus vulgo spectatores stabant inter sedentium subsellia. Juven. 6. Sat. 61.

— cuneis an habent spectacula totis
Quod securus ames? Vitruv. lib. 5. cap. 6. Cunei spectaculorum in theatro ita dividantur, ut anguli trigonorum, qui currunt circum curvaturam circinationis, dirigant ascensus, scalasque inter cuneos ad primam præcinctionem. Et Suet. Aug. 44. Maritis e plebe proprios ordines assignavit: prætextatis cuneum suum. Ordinis senatorii & equestris cunei. Idem in Domit. 4. [Cuneos efficiunt ipsa sedilia, seu gradus, in quibus ordines spectabant, per interjectas scalares vias in cunei modum divisa. V. Lips. de Amphitheatro cap. 13. Hinc & pro ipsis spectatoribus ponuntur. Phæd. 5. 7. 35.

Ut vero cuneis notuit res omnibus. In vet. Gloss. Cuneus, θεάτρου κερκὶς & φυλὴ θεάτρου convertitur.

Cŭneŏlus, i. m. [σφηνίον] dimin. Cic. de Univers. 41. Easque (particulas) inter se copulabant, haud iisdem vinculis, quibus ipsi erant colligati, sed talibus, quæ cerni non possent propter parvitatem, crebris quasi cuneolis injectis unum efficiebant ex omnibus corpus. Adde Columel. 4. 29.

Cuneo, [σφηνόω] āre. Plin. lib. 16. cap. 40. Aut si quid cuneandum sit in ligno.

Per vim cuneari, & quæ natura juncta sunt, distrahere. Quintil. lib. 4. cap. 3.

Cuneare, Ad similitudinem cunei formare. Plin. lib. 3. cap. 3. Hispania cuneatur angustiis, inter duo maria, paulatim deinde se pandens. i. e. Cunei formam efficit.

Cuneare, pro Connectere. Sen. Epist. 119. Unus lapis facit fornicem, ille qui latera inclinata cuneavit, & interventu suo vinxit.

Cuneātus, a, um. Partic. & Adj. [σφηνωθεὶς, ἀμφίσφαλος]

Ager cuneatus. Columel. lib. 5. cap. 2. i. e. In cunei formam factus, quum scilicet est longus pedes centum, latus ex utraque parte pedes viginti.

Collis cuneatus. Ovid. 13. Met. 778. i. e. In cunei similitudinem factus.

Compar. Liv. 9. 40. Forma erat scuti, summum latius, qua pectus atque humeri teguntur, fastigio æquali, ad imum cuneatior mobilitatis causa.

Cuneātim, Adv. [ἐσφηνωμένως] Per cuneos. Cæs. 7. Bell. Gall. 28. Hostes re nova perterriti, muro, turribusque dejecti, in foro ac locis patentioribus cuneatim constiterunt.

Cuneātio, ōnis. f. Scribonius Largus, 47. Narium cuneatione quadam.

Cuneus Ager, Lusitaniæ promontorium est. Strabo lib. 3. Contiguum huic (Junonis promontorio) agrum Cuneum Latini vocitant, σφῆνα cuneum volentes significare. Græcis σφὴν, cuneus quo ligna finduntur, dicitur: Caput hodie sancti Vincenti nominant. Id ipsum Ptolemæus Sacrum esse credidit, ut facile in locis non adeo distantibus error committitur. Distinguit Pomponius lib. 3. 1. Cuneus (inquit) ager dicitur: sequens, Sacrum vocant, Magnum quod ulterius est. In Cuneo sunt Myrtilis, Balsa, Ossonoba: in Sacro Lacobriga & portus Hannibalis: in Magno, Ebora.

Cunici, Latinæ conditionis oppidum, in Balearibus insulis situm, ut tradit Plin. lib. 3. cap. 5.

Cŭnĭcŭlāriæ, Insulæ parvæ, dicente Plin. lib. 3. cap. 6. Mox Leucothea, extraque conspectum pelagus Africum attingens Sardinia, minus novem millibus passuum a Corsicæ extremis, etiamnum angustias eas arctantibus insulis parvis, quæ Cuniculariæ appellantur, &c.

Cŭnĭcŭlus, i. m. [δασύπους] Animal lepori simile, qui sub terra effossa latere solitus est. Varro 3. de R. R. cap. 12. Tertii generis est quod in Hispania nascitur, simile nostro lepori ex quadam parte, sed humile, quem cuniculum appellant. Et paulo post, Cuniculi dicti ab eo quod sub terra cuniculos ipsi facere soleant, ubi lateant in agris.

Martial. lib. 13. (Epig. 60.)

Gaudet in effossis habitare cuniculus antris. H. St.

Mollior capillo cuniculi. Catul. 23. 1.

Cuniculus, [ὑπόνομος] Foramen sub terra occultum, aut ab animali quod simile est lepori, appellatur, cui subterfossa terra latere est solitum: aut a cuneorum similitudine, qui omnem materiam intrant findentes. Hæc Festus, apud quem legitur Cuniculum neutro genere. Cæs. 7. Bell. Gall. 22. Et aggerem cuniculis subtrahebant.

Cuniculis oppugnare, per translationem. h. e. Dolo & fraude aliquid moliri, & negotium alicui facessere. Cic. 1. pro Lege Agr. 1. Quæ res aperte petebatur, ea nunc occulte cuniculis oppugnatur.

Agere cuniculos, [ὑπονομεύειν] quod vulgus *minare* dicit. Cic. 3. Off. 90. Quid si pater fana expilet, cuniculos agat ad ærarium, indicetne id magistratibus filius?

Transversis cuniculis hostium cuniculos excipere. Liv. 23. 18.

Subruere muros cuniculis. Curt. 4. 6. 21.

Cuniculus ad alias cavitates transfertur. Plin. 2. 43. & 2. 80.

Cuniculus, pro Canali. Plin. lib. 9. cap. 38. Fervere in plumbo, singulisque aquæ amphoris centenas atque quinquagenas medicaminis libras æquari, ac modico vapore torreri, & ideo longinquæ fornacis cuniculo.

Cuniculīnus, a, um. Adj. ut, Cuniculinæ pelles. Cathol.

Cunicularis, e. Adj. ut, Herba cunicularis. Marcell. Emp. cap. 14.

Cuniculārius, i. m. [ὑπονομευτής] Qui sub terris cuniculos fodit. Veget. de Re Mil. lib. 2. cap. 11. Hæc enim erat cura præcipua, ut quicquid exercitui necessarium videbatur, nunquam deesset in castris, usque eo ut etiam cunicularios haberent, qui ad morem Bessorum ducto sub terris cuniculo, murisque intra fundamenta perfossis, improvisi emergerent ad urbes hostium capiendas. V. Ammian. 24. 15.

Cuniculātim, Adv. [σφηνοειδῶς] Plin. lib. 9. cap. 36. Alterum genus concharum, purpura vocatur, cuniculatim procurrente rostro, & cuniculi latere introrsus tubulato, qua proferatur lingua.

Cuniculōsus, a, um. Adj. [ὑπονομώδης] Cuniculis plenus. Unde Catullus Celtiberiam vocat Cuniculosam. V. Celtiberia.

Cŭnīla, æ. f. [κονίλη, κόνυζα] Herba est quam Theodorus Gaza Pulicarem convertit. Columel. lib. 9. cap. 4. Eadem regio fecunda sit fruticis exigui, & maxime thymi, aut origani, tum etiam thymbræ, vel nostratis cunilæ, quam satureiam rustici vocant.

Cunila bubula, semen pulegii habet, utile ad vulnera commanducatum impositumque, ut quinto post die solvatur. [Ex Plin. lib. 20. cap. 16. pr. in vet. Gloss. Cunebulla, κόνυζα, βοτάνη, vitiose pro Cunela bubula.

Est alia Cunila, Gallinacea appellata nostris, Græcis Origanum Heracleoticum. Prodest oculis trita, addito sale. Tussim quoque emendat, & jecinorum vitia. Hæc Plin. lib. 20. cap. 16. Apul. de Herb. cap. 122. Origanon a Græcis Heraclioticon, onitis, asclepion, panaces: conila appellatur: Latini Cunilam Gallicam & origanum nominant. [Apuleium ex Plinio emendat Harduinus, sed fortassis apud Hunc Gallicana, pro Gallinacea, legendum.

Cunilāgo, inis. f. [κόνυζα ἀγρία] Cunila agrestis vel erratica. Plin. lib. 19. cap. 8.

Cunina, V. Cunæ.

Cunio, īre. inquit Festus, est Stercus facere: dictum a Cunis infantium, quæ sæpe stercore fœdantur.

Cunnus, i. m. [βινῆθος] Pudendum muliebre. Auctor carminis Priapei 39.

Si qua est non fatui puella cunni. & Martial. lib. 7. 17.

Mirator cunni Cupiennius albi. Versus est Hor. 1. Serm. 2. 36. satiricæ obscænitatis: sed quia non satis apposite explicatur ab interpretibus, ideo hic quid de eo sentiat Turnebus annotabimus. Videtur, inquit, ex pudenda parte mulierem intelligere, ex albo ingenuam. At in ingenuis stupra legibus vindicabantur, non autem in libertinis. Ingenuæ vero mulieres albatæ erant, libertinæ atratæ, nobiliores purpuratæ. Artemidorus, καὶ ἡ μὲν ἡ χλαμὺς ἐστὶ λευκὴ, ἐλευθέρων ἡ ἰδίων γαμοῦσι. ἡ δὲ μέλαινα, ἀπελευθέρων· ἡ δὲ πορφυρᾶ, ἐυγενεστέρων ἑαυτῆ. Sic enim conjicit somnia ista Artemidorus, quod his essent solitæ vestibus uti ingenuæ, libertinæ, & nobiles. Hæc ille Advers. 11. 6.

Cunnilingus, i. m. Qui cunnum lingit. Martial. lib. 12. 59.

Cunyzamis, vel potius Conyzamis, idis. f. [κονύζαμις] Herba quæ alio nomine Cunilago dicitur. Auctor Plin. lib. 19. cap. 8.

C U P

Cŭpa, æ. f. [οἰνόχημα] Vas in quo bibitur, velut cyathus. A cauponibus, qui hoc in poculis utebantur, nomen assumpsit. Nævius, Qui duas cupas mero plenas exhausit. Varr. de Vita Pop. Romani, Mori longi cum operculo ad cupas, tertio amphoras. Ex Nonio 2. 113. Quidam duplici P Cuppa scribunt.

Cupa, Vas vinarium majus, inquit Budæus, ea forma ut arbitror, qua lacus torcularis. Cic. in Pison. 67. Panis & vinum a propola atque de cupa. Sed hic est error; Cupa enim ibi non Vas est, sed Mulier cauponatrix: itaque Vinum de cupa, est Quod a copa sive cupa petitur; seu Quod in taberna venale est.

Cupa potare magistra, i. e. Nullo alio bibendi magistro adhibito, quam ipsa cupa, potare. Hor. 2. Serm. 2. 123.

Post hæc ludus erat cupa potare magistra. Lambin. Al. Culpa. q. V. [Ego Cupa, pro Copa vel Caupa scriptum puto, ut apud Cic. ac nihil aliud indicare poetam, quam Vinum in hoc frugali convivio de cupa, i. e. ex vinaria taberna, præbente copa quantum lubuit, petitum fuisse. V. Caupo.

Clausum cupa triticum. Alphenus in l. In nave. D. Locati, Quod si separatum tabulis, aut peronibus, aut alia cupa clausum uniuscujusque triticum fuisset, ita ut internosci posset quod cujusque esset, &c.

Cupis utebantur ad pontium fabricam. Capitol. Maximin. cap. 22. Ponte ex cupis facto.

Naves etiam cupis sustinebantur. Plin. 23. 2. V. Lucan. 4. 420.

Cupa alio sensu utitur Cæs. 2. Bell. Civil. 11. Id ubi vident, mutant consilium: cupas tæda ac pice refertas incendunt; easque de muro in musculum devolvunt. [In tribus his locis unum idemque genus vasis lignei intelligitur, quod vulgo perperam Dolium vocamus. Vet. Gloss. Cupa, seu Vagna, βυτὶς μεγάλη, ἢ πίθος γαυλὸν καλεῖται. V. Lips. Poliorc. 2. 5.

Cupŭla, æ. f. dimin. Calix. Dig. l. 33. t. 6. l. 3. In cupis sive cupulis admitti.

Cupella, æ. f. aliud dimin. Apic. 1. 2. In cupellam mittere.

Cupellum, i. n. Idem. Pallad. Febr. cap. 25. Vel in cupellis, vel in vasculis fictilibus condiuntur. κυπέλλιον, Polluci 6. 16.

Cupedia, Cupedinarius. V. Cupes.

Cŭpēdo, Al. Cuppedo, inis. f. [ἐπιθυμητικὸς, λιχνευμὸς] Idem quod Cupido, seu Cupiditas. Lucret. lib. 1. 1007.

Haud igitur possunt tali ratione teneri
Res in concilium medii cupedine victæ. Res, h. e. Corpora gravia. In concilium, i. e. In congregationem illam, quam facit medium res ad se labentes congregans. Victæ cupedine medii, h. e. Illectæ naturali instinctu, & genitiva cupiditate ac proclivitate descendendi ad medium sive centrum. Sunt qui Cuppedo gemino P carminis causa scribendum putent. Idem lib. 5. 46.

Quantæ tum scindunt hominem cupedinis acres
Sollicitum curæ? quantique perinde timores? h. e. Cupiditatis.

Forum Cupedinis. Varro de L. L. 4. 73. Ubi variæ res ad Corneta, *forum cupedinis*, a Cupedio; quod multis *forum cupidinis*, a Cupiditate. V. Donat. ad Ter. Eun. 2. 2. 25. Scalig. Conject. Varron.

Cupencus, i. m. lingua Sabinorum Sacerdos vocabatur, quod notat Servius. Hinc Virg. 12. Æn. 539. videtur nomen deduxisse, quum ait,

— nec di texere Cupencum. Al. Cupentum.

Cupes, vel Cuppes, edis. m. [ἡδύσματα, τρίμματα] & Cupedia, veteres Lautiores cibos nominabant: inde & Macellum, Forum cupedinis, appellabant. Cupedia autem a Cupiditate sunt dicta. Vel (ut Varro vult) quod ibi fuerit Cupedinis equitis domus, qui fuerat ob latrocinium damnatus. Hactenus Festus.

Cupes,

Cupes, [λαίμαργος] Qui lautiores cibos frequentat. Plaut. Trin. 2. 1. 13. Blandiloquentulus, harpago, mendax, cupes, avarus.

CŬPĒDIA, orum. n. pl. [ὀψοφάγια, ἐδέσματα] Plaut. Stich. 5. 4. 32. Melius dicis, nihil moror cupedia.

CUPEDIA, æ. f. [ὀψοφαγία] Cic. 4. Tusc. 26. Ægrotationi autem talia quædam subjecta sunt, avaritia, ambitio, mulierositas, pervicacia, liguritio, vinolentia, cupedia, & si qua sunt similia. [Potest esse n. pl.

CUPEDIÆ, ārum. f. Cibi lautiores. Ammian. 26. 18. Cupediarum mercatores. Adde Gell. 6. 13. & 7. 16.

CUPEDINARIUS, i. m. [ζωμοπώλης] Esculentarum rerum venditor. Ter. Eun. 2. 2. 25.

Concurrunt læti mi obviam cupedinarii omnes:
Cetarii, lanii, coqui, fartores, piscatores.

Ubi Donatus, Cupedinarii omnes qui esculenta & poculenta vendunt: a rebus Cupidinis ob alimentum, cupedinarii appellantur: Et ipse subjecit qui accipiendi sunt Cupedinarii. Apud Lamprid. Heliogab. cap. 30. pr. Cupediarius scribitur. V. Salmas. ad loc. Sic & apud Ter. Bentl.

CŬPĪDO, inis. m. ["Ερως] Deus qui filius Veneris fuisse fingitur a poetis. Plaut. Merc. 5. 2. 13.

O Cupido quantus es!

Cic. 3. de Nat. Deor. 59. Cupido primus Mercurio & Diana prima natus dicitur. Secundus Mercurio & Venere secunda. Tertius quidem est Anteros Marte & Venere tertia.

Puer, ac volucer Cupido, & sagittis ac face armatur. Quintil. lib. 2. cap. 4.

Arcus Cupidinis. Ovid. 1. Amor. 11. 11.

Arma violenta Cupidinis. Ovid. 9. Met. 542.

Geminus. Sen. Hippol. v. 275.

Quam vocat matrem geminus Cupido.

Lascivus puer. Sen. Hippol. 3.

Liber. Hor. Epod. 17. 57.

Inultus ut tu riseris Cotyttia
Vulgata, sacrum liberi Cupidinis.

Parvus. Ovid. 16. Epist. 113.

Pharetratus. Ovid. 2. Amor. 5. 1.

Pinnatus. Cic. 3. de Nat. Deor. 58. Dianæ item plures: Prima Jovis & Proserpinæ, quæ Pinnatum Cupidinem genuisse dicitur.

Volucer. Ovid. 9. Met. 481. Et Quintil. lib. 2. cap. 4.

In plurali habet Catull. 3. pr.

Lugete ô Veneres, Cupidinesque! Hor. 4. Carm. 1. 5.
— dulcium Mater sæva Cupidinum.

Aliquando pro ipso Amore ponitur. Plaut. Amph. 2. 2. 210.

Sed pudicitiam, & pudorem, & sedatum cupidinem.

Femineus. Ovid. 9. Met. 733.

Femina femineo correpta cupidine nulla est. i. e. Amore.

Lentum cupidinem sollicitare. Hor. 4. Carm. 13. 5.

CUPĪDĬNĔUS, a, um. Adj. [Ἐρωτικός] ut,

Cupidineus Labyca. Martial. lib. 7. 86.

Blanda Cupidinei cur non amet ora Labycæ,
Qui videt hæc dominis monstra placere suis?

Sagittæ Cupidineæ. Ovid. Rem. Amor. 157.

CUPIDO, pro Desiderio, & CUPIDUS. V. CUPIO.

CŬPIO, īvi, vel ii, ītum, [ἐπιθυμέω, γλίχομαι, ἐφίεμαι, ἐρατίζω] ĕre. significat Optare, desiderare. Plaut. Curc. 4. 4. 34.

Cupio dare mercedem, qui illunc ubi sit commonstret mihi.

Cupii pro cupivi. Stat. 5. Silv. 5. 80.

Cupere atque optare. Cic. 1. de Orat. 2. Neque vero nobis cupientibus atque optantibus fructus otii datus est, &c.

Animo quicquam cupere. Catul. 16. 3.

Ardenter cupere aliquid. Cic. 4. Tusc. 39.

Cupide cupere. In CUPIDUS.

Flagrantissime aliquid cupere. Tacit. 1. Ann. 3.

Mirabiliter cupio. Cic. 15. Att. 3.

Nimis quam cupio. V. NIMIS.

Tectius cupere. Ovid. 1. de Arte Am. 276.

Vir male dissimulat, tectius illa cupit.

Cupio omnia quæ tu vis. Plaut. Pers. 5. 1. 14.

Conventum te cupit. Plaut. Curc. 2. 3. 25.

Factum cupere. Plaut. Cas. 2. 4. 7.

Nuptias cupere. Ter. Heaut. 5. 1. 12.

Cupis videri nasutus. Martial. lib. 12. 37.

Nasutus nimium cupis videri, &c.

Cupit te videre. Plaut. Truc. 4. 4. 38. Sic, Cic. 6. Verr. 29. Studiose cupisse te celare de phaleris.

Cupere alicui, pro Bene velle. Cæs. 1. Bell. Gall. 18. Favere & cupere Helvetiis propter eam affinitatem. Cic. 1. Q. frat. 2. Quid? ego Fundanio non cupio? non amicus sum? non misericordia moveor? nemo magis.

Cupere omnia alicujus causa. Cic. 4. Verr. 10. Quem igitur ab iis Equitibus Romanis, qui istius causa cupiunt omnia, qui ab eo benignissime tractati sunt, condemnari necesse esset, &c.

Vehementer cupere causa alicujus. Cic. 13. Fam. 65. Vehementer ejus causa cupere eum intellexi.

Cupere, Amore correptum esse. Martial. lib. 7. 73. ad Mercurium,

Sic tibi lascivi non desit copia furti,
Sive cupis Paphien, seu Ganymede cales.

Cupīre, in quarta conjugatione, apud antiquos. Lucret. lib. 1. 72.

— perfringere ut arcta
Naturæ primus portarum claustra cupiret.

Regna cupienda. Ovid. 4. Trist. 4. 66.

CUPIENS, entis. Partic. [γλιχόμενος] Plaut. Bacch. 2. 3. 44.

Postquam aurum abstulimus, in navim conscendimus,
Domum cupientes.

Idem Mil. 4. 2. 7. Hujus cupiens corporis est. Sic, Cupiens liberorum. Tacit. 16. Ann. 6. Terent. Hecyr. 1. 2. 67. Nisi cupiens tui.

Nuptiarum cupiens. Plaut. Mil. 4. 4. 29.

Voluptatum vulgus cupiens. Tacit. 14. Ann. 14.

Maxime cupiens. V. MAGIS.

Esse cupientibus. Tacit. 1. Ann. 59. Ut quibusque bellum invitis, aut cupientibus erat. Quod auctores Græci dicunt ἀχθομένοις ἦν, & ἡδομένοις ἦν. hoc enim sermonis genus est illis perquam familiare. Hac de re fusius, ac copiosius Rhenanus in Castigat. in Tacit. lib. 15.

Compar. ut, Dominandi suis, quam subigendi externos cupientiores. Aur. Vict. Cæs. 24. 9.

Superl. Sallust. Jugurth. cap. 84. Marius cupientissima plebe consul factus est.

Legis cupientissimus. Fragm. Sallust. apud Diomed.

CUPIENTER, Adv. [γλιχομένως] Plaut. Pseud. 2. 3. 17.

Stulti haud scimus, frustra ut simus, quum quod cupienter dari
Petimus nobis, quasi quid in rem sit possimus noscere.

Et Ennius Phœnice apud Nonium 2. 173. Stultus est, qui cupida cupiens cupienter cupit.

CUPĪTUS, a, um. Partic. [ἐραστός] Cic. 2. de Divin. 41. Ovid. 3. Fast. 21.

Mars videt hanc, visamque cupit, potiturque cupita.

Dies cupitus. Senec. Hippol. 7.

Florem tangere ætatis cupitum. Lucret. 3. 771.

CUPITUM, i. n. absolute pro Desiderio. ut, Tandem huic cupitum contigit. Plaut. Pœn. 5. 4. 99. V. Aurel. Vict. Cæs. 19. 4. & Apul. 3. Met. p. 91.

CUPĪTOR, ōris. m. [ἐραστής] Tacit. 15. Ann. 42. Nero, ut erat incredibilium cupitor. i. e. Cupiens.

Amicitiæ cupitor. Apul. 3. Florid. p. 807.

Matrimonii cupitor. Tacit. 12. Ann. 7. Neque tamen repertus est nisi unus talis matrimonii cupitor.

CUPĬDUS, a, um. Adj. [ἐπιθυμῶν] Idem quod Cupiens. Genitivo jungitur, & nonnunquam ablativo. [Si modo unquam. V. infra.

Genitivo, Ter. Hec. 3. 3. 12. Ejus videndi cupidus.

Certandi cupidus. Lucret. 3. 5.

Non ita certandi cupidus, quam propter amorem.

Damni sui cupidus. Cic. 4. Att.

Novitatis. Quintil. lib. 3. cap. 3.

Pacis. Hor. 2. Serm. 1. 44.

Studiorum. Ovid. 1. de Pont. 5. 35.

Vitæ. Cic. 14. Fam. 4. Quod utinam minus vitæ cupidi fuissemus.

Compar. Contentionis cupidiores Græculi homines. Cic. 1. de Orat. 47.

Pecuniæ cupidior quam recte faciendi. Vellei. 2. 97. 1.

Superl. Nostri cupidissimus. Cic. 1. de Orat. 104.

Pecoris cupidissimi barbari. Cæs. 1. Bell. Gall. 15.

Ablativo. Plaut. Pseud. 1. 2. 50. Vino modo cupidæ estis. [Nisi est Dativus, casus ipsius verbi.

Cupidus in perspicienda cognoscendaque rerum natura. Cic. 1. Off. 154.

Cupidos Moderatis opponit Cic. pro Font. 22.

Amantes cupidi. Ovid. 19. Epist. 67.

Animus cupidus. Ter. Heaut. 2. 3. 126.

Ut illius animum cupidum inopia incenderet.

Avaritia. Martial. lib. 11. 59. in Telesphorum.

Homo. Cic. 3. Off. 59. Emit homo cupidus & locuples tanti, quanti Pythius voluit.

Livor. Propert. lib. 1. 8. 29.

Manus. Ovid. 1. de Arte Am. 116.

Mens. Ovid. 6. Epist. 71.

Cupidus etiam dicitur, Qui nimio partium studio est abreptus, i. e. Partialis, ut loquuntur barbari. Cic. 6. Verr. 124. Nemo suspicari debet me esse tam cupidum, &c. Item pro Rosc. Comœd. 47. Tum enim forsitan improbis nimis cupidus videretur, qui, qua de re judex fuisset, testis esset.

Testes cupidi. Cic. pro Fonteio 11.

Cupidissimus subaudito genitivo Pecuniæ. Suet. in Vesp. cap. 16. H. St.

Cupidus & Avarus quid distent prolixe docet Broekh. ad Tibull. 1. 1. 90.

CUPĬDE, Adv. [ἐραστικῶς] ut, Cupide emere. Plin. lib. 18. cap. 5. Prædium ne cupide emas.

Agere cupide, est Nimio (partium) studio abreptum agere. Cic. 6. Fam. 11. Nos agimus nihil cupide, eoque pluris est nostra auctoritas.

Appetere cupide. Cic. pro Rosc. Amer. 50. Suos enim agros studiose colebant, non alienos cupide appetebant.

Cupere cupide. Plaut. Cas. 2. 3. 49.

Condemnare cupide. Suet. Cæs. cap. 12. Ac forte Judex in reum ductus, tam cupide condemnavit. i. e. Tanto studio.

Descendere ad aliquid cupide. Quintil. lib. 5. cap. 6.

Dicere cupide. Cic. pro Fonteio 19. Subaudi Testimonium. V. Senec. Suas. 7.

Facere cupide. Quintil. lib. 1. cap. 3.

Facere cupide & temere aliquid. Cic. 2. Philipp. 52. Quid cupide a Senatu, quid temere fiebat, quum tu, &c.

Mentiri cupide & libenter. Cic. pro Rosc. Com. 49. Ego vero cupide & libenter mentiar tua causa.

Compar. ut, Cupidius instare. Cæs. 5. Bell. Gall. 63.

Superl. ut, Cupidissime aliquid petere. Cæs. 1. Bell. Civil. 6. 85.

CUPIDO, inis. f. [ἔρως] i. e. Animi affectio a libidine & cupiditate proficiscens: qualis est avaritia, qua opes cupiuntur: qualis iracundia, qua ultionem appetimus, & similia. Virg. 6. Æn. 721.

— quæ lucis miseris tam dira cupido?

Cupido & Amor differt. V. Amor in AMO.

Novissima etiam gloriæ cupido sapientibus exuitur. Tacit. 4. Hist. 6.

Habendi cupido. Plin. lib. 33. cap. 3.

Laudis titulique cupido. Juven. 10. Sat. 143.

Potentiæ cupido vetus, ac jampridem insita mortalibus cum imperii magnitudine adolevit, i. e. Succrevit. Tacit. 2. Hist. 38.

Mortis cupido. Ovid. in Ibin, 519.

Quodque ferunt Brotean fecisse cupidine mortis.

Ventris. Ovid. 15. Met. 173.

Altior cupido adeundi sacram sedem Vespasiano, &c. Tacit. lib. 4. Hist. 82.

Arrecta cupido. Virg. 5. Æn. 138.

Cæca honorum cupido. Lucret. lib. 3. 59.

Cæca prædæ cupido. Ovid. 3. Met. 620.

Dira cupido, i. e. Cupiditas ex deorum ira veniens, aut certe magna, inquit Servius. Virg. 6. Æn. 373.

Fœda vitæ. Stat. 3. Theb. 370.

Furiosa. Ovid. 1. Fast. 211.

Jejuna. Lucret. lib. 4. 874. i. e. Fames, vel edendi desiderium.

Ignota cupido, Virgini scilicet. Valer. 1. Argon. 818.
Immensa. Virg. 6. Æn. 824.
Improba, i. e. Improbanda, quia iniqua. Seneca Herc. fur. 6.
Insatiabilis cupido famæ. Curt. 9. 2. 9.
Intempestiva. Ovid. 10. Met. 689.
Levis & festina. Valer. 6. Argon. 472.
Misera. Hor. 1. Epist. 1. 33.
Fervet avaritia, miseraque cupidine pectus.
Mutua. Lucret. lib. 5. 691.
Turpis. Virg. 4. Æn. 194.
Accensus cupidine. Stat. 1. Theb. 425.
Adolevit cupido. In ADOLEO.
Capta conjux cupidine. Virg. 7. Æn. 194.
Cepit me cupido. Liv. 1. 6. Romulum, Remumque cupido cepit, in iis locis, ubi expositi, ubique educati erant, urbis condendæ.
Corripi cupidine. Ovid. 9. Met. 733.
Differri cupidine. Plaut. Pœn. 1. 1. 29.
Flagrare cupidine. Ovid. 2. Met. 104.
Incessit eum cupido. In INCESSO.
Incessit illum cupido adeundi, visendique templum Paphiæ Veneris. Tacit. 1. Hist. 36.
Intravitque animum militaris gloriæ cupido. Tacit. in Vita Agric. 5.
Invadit Cæsarem cupido solvendi suprema militibus, ducique. Tacit. lib. 1. Ann. 61.
Involat truces etiam tum animos cupido eundi in hostem. Tacit. 1. Ann. 49.
Languescit cupido. In LANGUOR.
Ludor nimia cupidine. Ovid. 2. de Pont. 8. 71.
Succensa. Ovid. 8. Met. 300.
Tactus cupidine laudis. Ovid. 4. Trist. 5. 11.
Cupido, pro Cupiditate, semper masculino genere profertur. [Immo non semper nisi ab Hor. H. St.] Hor. 2. Carm. 16. 15.
Nec leves somnos timor aut cupido
Sordidus aufert. Cupido pro Avaritia dictus, ait Acron: cui subscribit & Porphyrio. Idem 1. Serm. 1. 61.
At bona pars hominum decepta cupidine falso. Notandum Cupidinem genere masculino pro Cupiditate nove poni. Acron. Verum omnibus his locis Cupido dei nomen est. Cupido enim omnium rerum amoris & cupiditatis auctor est κατὰ πλάτων. Lambinus.
Auri cæcus cupido. Senec. Hippol. 4.
In imitationem Horatii. H. St.
Eradere elementa pravi cupidinis. Hor. 3. Carm. 24. 51.
— scelerum si bene pœnitet,
Eradenda cupidinis
Pravi sunt elementa, &c.

CUPĪDĬTAS, ātis. f. [ἐπιθυμία]
Cupiditas & Cupido diversa sunt. Nam Cupiditas levior est. Lucil. lib. 23. Cupiditas ex homine, cupido ex stulto nunquam tollitur: quod cupiditas pars quædam sit temperatior defluens ex cupidine. Non. 5. 58.
Homines cæcos reddit cupiditas & avaritia. Cic. pro Rosc. Amer. 100.
Studia cupiditatesque honorum, atque ambitio. Cic. 4. Verr. 132.
Lucis cupiditas. Quintil. lib 3. cap. 8.
Sitis cupiditatis. Cic. in Parad. 1. Neque enim unquam expletur nec satiatur cupiditatis sitis.
Cæca ac temeraria dominatrix animi cupiditas. Cic. 1. de Invent. 2.
Hiantes cupiditates amicorum in magna fortuna. Tacit. 1. Hist. 12.
Incesta cupiditas. Firmic. lib. 4. cap. 1.
Indomitæ animi. In INDOMITUS.
Insatiabilis. In INSATIABILIS.
Invida. Firmic. lib. 5. cap. 2.
Lubrica & præceps cupiditas dominandi. Cic. 5. Philip. 50.
Profunda confundendi omnia cupiditate, novum statum, novam Rempublicam quærebant. Paterc. lib. 2. 125. pr.
Abjicere cupiditatem. Cic. 4. Fam. 7.
Æstuare cupiditatibus. Firmic. lib. 3. cap. 8.
Afficere cupiditate. Cic. 5. Fam.
Ardere cupiditate. In ARDEO.
Capere cupiditatem aliquam. Cic. in Pison. 57.
Coercere omnes cupiditates. Cic. 1. de Orat. 194.
Comprimere incensam alicujus cupiditatem. In COMPRIMO.
Erigere cupiditatem. Cic. 4. ad Heren. 2.
Explere. Cic. 1. de Invent. 2.
Flagrare & ardere cupiditate alicujus rei. Cic. in Pison. 59. Fertur ille vir, mihi crede, gloria: flagrat, ardet cupiditate justi & magni triumphi.
Frangere. Cic. 1. de Orat. 86.
Habere cupiditatem contra salutem alicujus. Cic. 8. Fam. 16.
Imminuta cupiditas atque debilitata. V. IMMINUO.
Imperare cupiditatibus. In IMPERO.
Incendere cupiditatem & arrogantiam alicujus. In INCENDO.
Incensus cupiditate. Cic. 3. Off. 59.
Incitare cupiditatem. Cic. in Brut. 317.
Inflammari cupiditate aliquid auferendi. In INFLAMMO.
Injicere cupiditatem hominibus. In INJICIO.
Invadit cupiditas plerosque. In INVADO.
Judicare sine amore & sine cupiditate, & rursus sine odio & sine invidia. Cic. pro Marcel. 30.
Perfringere cupiditate omnia. In PERFRINGO.
Provectus eo Romanorum cupiditates, &c. Tacit. 14. Ann. 35.
Refutare cupiditatem. Cic. 1. Fam. 9.
Regere cupiditatem, consilii gubernatione. In CONSILIUM.
Revertit cupiditas cibi. Cels. lib. 8. cap. 4.
Satiare effrenatas animi sui cupiditates. Firmic. lib. 1. cap. 3.
Seductus juvenili cupiditate gloriæ fecit. Quintil. lib. 7. cap. 3.
Suffragari cupiditati. Cic Brut. 10.
Sum Esse cupiditati & miraculo. Vide MIRACULUM. H. St.
Tenet cupiditas aliquem. Cic 7. Att. 2.
Tenere cupiditatem, pro Cohibere. Cic. 5. Verr. 3. Nisi facile cupiditates nostras teneremus, &c.
Cupiditas, pro Cupiditate pecuniæ. apud Suet. in Domitiano cap. 10. & alibi. Alicubi tamen hic genitivus ab eo additur. In Vesp. cap. 16. Pecuniæ cupiditas & Cupidissimus. V. supra. Sic & quum dicitur Abstinentia, videtur subaudiri Pecuniæ. H. St.
Cupiditas, pro Turpi amore. Sueton. in Calig. cap. 24. Reliquas sorores nec cupiditate tanta, nec dignatione dilexit. Dixerat Caligulam cum omnibus sororibus suis consuetudinem stupri fecisse, impatientius tamen Drusillam amasse quam reliquas.
Cupiditas, pro Nimio partium studio. Cic. pro Fonteio 13. Quorum virtuti, generi, rebus, fidem & auctoritatem in testimonio, cupiditatis atque inimicitiarum suspicio derogavit. [Quod cupide testimonium dixerant.

CUPPEDO, ĭnis. In CUPEDO.

CUPRA, æ. f. Piceni civitas est, non procul ab Asculo, cujus meminit Plin. lib. 3. cap. 13.

CUPRESSUS, i. vel ûs. f. [κυπάρισσος] Arbor conifera: quæ alias Cyparissus dicitur. Duo genera earum: meta, in fastigium convoluta, quæ & femina appellatur. Mas spargit extra se ramos, deputaturque, & accipit vitem. Utraque autem immittitur in perticas, asseresve amputatione ramorum, qui decimo tertio anno denariis singulis veneunt: quæstuosissima in satus ratione silva. Vulgoque dotem filiarum antiqui plantaria appellabant. Hæc Plin. 16. cap. 33. Virg. 1. Georg. 20.
Et teneram ab radice ferens, Silvane, cupressum. Columel. lib. 4. cap. 26. Idque maxime probatur ex junipero, & lauru, & cupressu.
Acuta cupressus. Ovid. 3. Met. 155.
Atra. Virg. 3. Æn. 64. i. e. Nigra, funesta. Nam inferis consecrata est, quia cæsa nunquam revirescit.
Feralis. Ovid. 3. Trist. 13. 21.
Funebres. Hor. Epod. 5. 18.
Illæsa bruma cupressus. Stat. 6. Theb. 99.
Tectura tumulos cupressus. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 108.
Tenera. Virg. 1. Georg. 20.
Cupressum simulare. Hor. de Arte Poet. 19.
— fortasse cupressum
Scis simulare, quid hoc? &c. Turneb. hic significari putat Malum & rudem pictorem, qui tabulam depingere non possit, sed tantum parerga, quæ rudimenta erant artem pingendi discentibus & ornamenta tabularum, delineare. Eis persimiles sunt, qui magnum carmen condere instituunt, quum tamen descriptiones tantum amœnas fluviorum & nemorum, poetices initia & progymnasmata explicare possint, quas idcirco non suo loco adhibent, & poema fucant & adulterant intempestivis ornamentis. Tale illud est Persianum, 1. Sat. 71.
Ecce modo heroas sensus afferre videmus
Nugari solitos Græce, nec ponere lucum
Artifices, nec rus saturum laudare, &c. Interpretes vulgo aliter.
Cupressum, masculino genere usurpat Ennius apud Nonium 3. 34. his verbis, Capitibus nutantes pinos, rectosque cupressos. [An Captibu' antique?
Cupressi mortuorum domibus ponebantur ideo, quia hujus generis arboris ramus excisus non renascitur: sicut ex mortuo nihil jam est sperandum. Quam ob causam in tutela Ditis patris esse putabatur. Hæc Festus. Plin. lib. 16. cap. 33. Diti sacra, & ideo funebri signo ad domos posita. V. Torrent. ad Hor. 2. Carm. 14. 23.

CUPRESSĬNUS, a, um. [κυπαρίσσινος] Adj. Ex cupresso. Plin. lib. 23. cap. 4. Cupressinum oleum eosdem effectus habet quos myrteum.
Frondes cupressinæ. Columel. lib. 2. cap. 2.

CUPRESSEUS, a, um. Adj. Idem. Liv. 27. 37. Post eas duo signa cupressea Junonis reginæ portabantur.
Folitura cupressea. Vitruv. 2. 9.

CUPRESSĒTUM, i. n. [κυπαρισσών] Locus ubi feruntur cupressi. Cic. 1. de Legib. 15. Visne igitur ut ille Crete cum Clinia & cum Lacedæmonio Megillo æstivo, quemadmodum describit, die, in cupressetis Gnosiorum, & spatiis silvestribus crebro insistens, &c. Et Cato cap. 151. Quo pacto cupresseta seri oporteat.

CUPRESSĬFER, a, um. [κυπαρισσοφόρος] Adj. ut, Mons cupressifer, Qui cupressis abundat. Ovid. 9. Epist. 87.
Ut Tegeæus aper cupressifero Erymantho
Incubat, & vasto, &c.
Cyllenes cupressiferæ. Idem 5. Fast. 87.

CUPRUM, i. n. [κύπριον] Genus quoddam æris. de quo nullum exemplum reperi apud idoneos auctores: existimo autem illud esse quod Plinio Cyprium æs dicitur. vide suo loco. Y enim ut plurimum in U vertitur. V. Spartian. Caracall. cap. 9. & Cellar. Cur. poster. p. 206.

CUPREUS, a, um. Adj. [κυπρειακός] ut, Cupreum vas. Plin. lib. 23. cap. 3. Coquitur in cupreo vase ad crassitudinem mellis. Fortasse legendum, Cyprio vase. Et ita legit Harduin.

C U R

CVR. VIA. Curator viarum.

CŪR, [τίνος ἕνεκα, διὰ τί, ἐφ' ᾧ] Adv. interrogandi. Scribitur a nonnullis per Q a Quare deducentibus, per syncopen atque apocopen A & E litteris detractis. Ter. And. 5. 3. 15.
Sed quid ego? cur me excrucio? cur me macero? Plaut. Mil. 2. 5. 37. Nihil moror aquam. PE. quur?
Cur igitur. Ter. Andr. 1. 1. 21. Cur simulas igitur?
Causa cur. Cic. pro Cœl. 68. An vobis aliam causam esse ullam putatis, cur in tantis præmiis eloquentiæ, &c.
Quid est cur? Cicero pro Cluent. 147. Quid est, Q. Naso, cur tu in isto loco sedeas? Al. In hoc sexto loco.
Quæ causa est cur hoc velit? Cic. pro Cluent. 169. Quæ causa Avito fuerit, cur interficere Oppianicum vellet?
Cur non? quia. Plaut. Pseud. 1. 5. 76.
Cur hæc tibi irata est, cur ego id curem? Plaut. Pœn. 1. 2. 140.
Cur, sine interrogatione. Cic. pro Rosc. Amer. 146. Quod si tibi nulla causa est, cur hunc miserum tanta calamitate affici velis, &c. Adde Cic. 12. Att. 29. & 6. Fam. 8. & alibi.
Cur, pro Propterea quod. Hor. 1. Epist. 8. 9.
— irascar amicis
Cur me funesto properent arcere veterno.
Idem quod Ut significare videtur apud Liv. 5. 46. Negat se commissurum, cur sibi aut deorum aut hominum quisquam imperium finiret potius, &c.

CŪRA, æ. f. [φροντίς, ἐπιμέλεια, τημελεία, μελεδών, μελέδημα] Vehemens & anxia animi sollicitudo; dicta (ut ait Festus) quod Cor edat, vel quæ

quod urat. Ter. Phorm. 2. 1. 26. Cura & sumptu absumitur. Ennius apud Ciceronem de Senect. pr. — curamve levasso
Quæ nunc te coquit, & versat sub pectore fixa.
Animi cura & cogitatio. Cic. 1. Off. 19.
Cura & diligentia. Cic. 3. de Orat. 182. Neque vero hæc tam acrem curam diligentiamque desiderant.
Cura & dolor. Cic. 15. Fam. 21. Quæ tua solicitudo de me in armis, quæ lætitia in reditu, quæ cura, qui dolor, quum ad te curæ & dolores mei perferrentur, &c.
Studium & cura. Cic. 16. Fam. 1. Studium tuum curaque de salute mea nulla me nova voluptate affecit.
Cura mei, tui, sui. Sen. Hippol. 4. 17.
Potior alicui cura suorum. Valer. 4. Argon. 127.
Æstus curarum. Virg. 8. Æn. 19.
Amara curarum eluere efficax vinum. Hor. 4. Carm. 12. 20.
Corporis curæ aliquid dare. Quintil. lib. 1. cap. ult.
Domitor curarum somnus. Senec. Agam. 1. 4.
Felix curarum. Stat. 4. Silv. 4. 46.
Fomenta. Hor. 1. Epist. 3. 26.
Fons. Lucret. lib. 3. 82.
Frigus. Ovid. 3. de Pont. 9. 25.
Interpres & conscia. Virg. 4. Æn. 608.
Levamen omnis curæ casusque. Virg. 3. Æn. 709.
Moles. Tacit. 12. Ann. 66.
Nox curarum nutrix. Ovid. 8. Met. 81.
Nominis futuri cura. Ovid. 5. Trist. 7. 37.
Pretium curæ. In PRETIUM.
Requies. Tibul. lib. 4. 13. 11.
Semina. Propert. lib. 3. 7. 4.
Socius. Stat. 3. Silv. 3. 161.
Tristitiæ cura. Plin. lib. 23. cap. 1.
Undæ. Catul. Argon. 62. 62.
Minus cum cura. In MINOR.
Acrior illum cura domat. Virg. 3. Georg. 539.
Æqualis cura. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Amaris curis corpus vitiatum. Ovid. 1. de Pont. 10. 3.
Ambiguæ. Virg. 8. Æn. 581.
Anceps. In ANCEPS.
Antiquior cavendi, quam ictum inferendi cura est. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Antiquissima. Cic. 10. Att. 8.
Anxia. In ANXIUS.
Anxiferæ curæ. Cic. 1. de Divin. 22. ex 2. de Consulatu suo.
Argentaria. In ARGENTUM.
Assidua alicujus insidens cura. In INSIDEO.
Atræ curæ. Hor. 3. Carm. 14. 40.
Brevis. Hor. 2. Epist. 1. 216.
Damnosæ. Ovid. de Rem. Amor. 69.
Deses. Claud. de Laude Seren. 226.
Difficilis cura rerum alienarum. Cic. 1. Off. 30.
Diurnæ. Ovid. 8. Met. 83.
Dulces. Stat. 2. Silv. 1. 71.
Dura. Tibul. lib. 3. 6. 7.
Exigua. Claud. in sec. Conf. Stil. 238.
Fortior. Claud. in sext. Conf. Hon. 233.
Frigida thori. Stat. 5. Theb. 71.
Funestæ. Claud. 2. de Rapt. Proserp. 277.
Gratissima. Cic. 5. Att. 4.
Graviore cura timetur proxima tempestas. Juven. 13. Sat. 227.
Gravem curam suscipere, vehementerque de alio sollicitum esse. Cic. 12. Fam. 12.
Humiles & sordidæ curæ. Plin. lib. 1. Epist. 3. ad Caninium.
Impensior. Ovid. 2. Met. 405.
Implacidæ. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 110.
Inanes. ut, Ævum consumere in inanibus curis. Lucret. lib. 5. 117.
Infandæ. Stat. 5. Theb. 450.
Infelix. Ovid. 2. Trist. 1.
Ingentes. Virg. 5. Æn. 701.
Innumera. Plin. lib. 18. cap. 26.
Insignis. Claud.
Insomnes longo veniunt examine curæ. Claud. 1. in Ruff. 38.
Intentissima. In INTENDO.
Invida. Hor. 1. Epist. 10. 18. i. e. Invidens hominum quieti.
Leves. Hor. 1. Carm. 14. 18.
Levior. Virg. 3. Georg. 305.
Magna cura, pro Cum magna cura, vel Magna cura adhibita. Sueton. in Galba cap. 7. Ordinavitque (provinciam) magna severitatis ac justitiæ cura. Sed in quibusdam edit. male est Magnæ, non Magna. Sic enim & alibi loquitur. H. St.
Maximæ & gravissimæ. Cic. de Clar. Orat. 9.
Maxima tua cura ipse tibi. Virg. 4. Georg. 354. h. e. (teste Servio) Quem plurimum diligis.
Mediocris. Hor. 2. Serm. 4. 94.
Memor. Ovid. 4. ex Pont. 2. 7.
Molesta. Ovid. 2. Amor. 2. 8.
Mortales. Sil. 1. 85.
Nimia cura. Juven. 10. Sat. 12.
Novæ. Ovid. 16. Epist. 134.
Omni cura exercere vires. Virg. 3. Georg. 229.
Omni cogitatione curaque in aliquam rem incumbere. Cic. 10. Fam. 1.
Optimæ sunt curæ de salute Reipub. Cic. de Somn. Scip. 21.
Publica. Hor. 2. Carm. 8. 8.
Recens. Ovid. 3. Amor. 19. 31.
Resides curas solvere. Valer. 8. Argon. 220.
Sagaces. Hor. 4. Carm. 4. 75.
Secretæ. Sen. Agam. 7.
Sedatis requierunt pectora curis. Stat. 12. Theb. 514.
Sequaces. Lucret. lib. 2. 46.
Solertes. Manil. lib. 2. cap. 6.
Sollicitæ. Senec. OEdip. 13.
Spinosæ. Catul. in Argon. 62. 72

Tanta cura infans dignus. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Tristes. Virg. 4. Georg. 531.
Vigilantes. Claud. 1. in Eutrop. 364.
Vigiles incumbunt. Valer. 3. Argon. 447.
Vigili perspexerat omnia cura. Ovid. 15. Met. 65.
Virilis. ut, Animum, curamque virilem gerere. Virg. 9. Æn. 311.
Vitiosa. Hor. 2. Carm. 16. 21.
Volantes circa tecta. Hor. 2. Carm. 16. 12. Poetica fictio.
Abducere curas alicui. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 19.
Abducere a cura. Cic. 3. Q. frat. 5.
Abigere curas. Hor. 1. Epist. 15. 19.
Abjicere. Cic. 9. Fam. 24. Sed cave si me amas, existimes me, quod jocosius scribam, abjecisse curam Reipublicæ.
Abnuere. In ABNUO.
Abrumpit somnos cura salubres. Virg. 3. Georg. 530.
Absistere cura. Sil. lib. 13. 512.
Absumi. In ABSUMO.
Accendere curas. In ACCENDO.
Accommodare curam alicui rei. Quintil. lib. 1. cap. 12.
Accumulare. Ovid. 15. Epist. 70.
Accumulat curas filia parva meas.
Acuere corda curis. Virg. 1. Georg. 123.
Addere curam mortalibus. Lucan. lib. 2. 5.
Adhibere curam in aliqua re. Cic. 2. Fam. 6.
Adjicere aliquid curæ. Quintil. lib. 1. cap. 9.
Adimere curas. Ter. Hec. 5. 3. 19.
Quot commodas res attuli? quot autem ademi curas?
Admovere curam. Plin. 2. Epist. 5.
Adorare curam priscorum in inveniendo. Plin. lib. 27. cap. 1. pr. Crescit profecto, apud me certe, tractatu ipso admiratio antiquitatis: quantoque major copia herbarum dicenda restat, tanto magis adorare priscorum in inveniendo curam, in tradendo benignitatem subit.
Afferre. Cic. 7. Att. 5. pr. In valetudine tua moveor: & Piliam in idem genus morbi delapsam, curam tibi afferre majorem sentio.
Afficere cura & sollicitudine aliquem. Ter. Phorm. 2. 4. 1.
Quanta me cura & sollicitudine afficit
Gnatus, qui me & se hisce impedivit nuptiis.
Afficior cura. Plin. 2. Epist. 9.
Agitare curas. Sen. Herc. fur. 2.
Agere curam alicujus. Ovid. 16. Epist. 302.
Angere. ut, Quæ me angebat de Repub. cura, consedit. Cic. de Clar. Orat. 10.
Asservare intentiore cura. In INTENDO.
Attingere. ut, De aliquo tuendo & aliquibus conciliando, cura attingit aliquem. Cic. Cæsari Juniori, 9. Att. 11.
Avertere subitam. Lucret. lib. 2. 363.
Avertere dictis curas. Virg. 4. Æn. 394.
Capessere curas. In CAPESSO.
Carere. Hor. de Arte Poet. 261.
Circumspicere solerti cura omnia. Manil. lib. 2. cap. 6.
Cogitare. In COGITO.
Committere auribus suas curas. Senec. Hippol. 5. 4.
Complecti. Cic. 3. Fam.
Componere curas. Virg. 4. Æn. 341.
Concipere. In CONCIPIO.
Confectus curis. Virg. 6. Æn. 520.
Conferre curas in rem aliquam. In CONFERO.
Conferre curas omnes cogitationesque in Remp. Cic. 2. Off. 2.
Conferre se ad curam. Cic. Att.
Conferre curam ad aliquid. Cic. 4. Fam. 3.
Confici cura & curis. In CONFICIO.
Configere curas in Reipub. salute. In CONFIGO.
Conjungere curam de re aliqua cum aliquo. Cic. de Amicit. 15.
Conjuncta alicui. In CONJUNGO.
Consedit cura. V. paulo ante, Angere.
Consumere in re una. Hor. 2. Serm. 4. 48.
Conjuncta cura de re aliqua alicui cum altero. Cic. de Amicit. 15.
Decedit cura patribus. In DECEDO.
Deficere curam alicui. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Defungi cura. Liv. 5.
Delegare curam alicujus rei alicui. Quintil. lib. 4. in Procem.
Demere. Virg. 3. Æn. 153.
Demovere aliquem cura rerum. Tacit. 13. Ann. 14.
Deponere tristes animo. Virg. 4. Georg. 531.
Deponere curam pro aliquo. Virg. 12. Æn. 531.
Deprendere alicujus. Ovid. 2. Met. 94.
Derivare partem curæ & cogitationis suæ in alium locum. Cic. 12. Philipp. 22.
Destituere curam morum. Quintil. in procem. lib. 1.
Desiderare curam alicujus in re aliqua. Quintil. lib. 2. cap. 1.
Diducere animum in curas. Virg. 5. Æn. 720.
Differre curas. Juven. 11. Sat. 181.
Sed nunc dilatis averte negotia curis.
Dimittere. Ovid. 1. Met. 209.
Dabant curas & actiones honestas nobis aliæ rationes. Cic. 9. Fam. 8.
Dat nec membris cura quietem. Virg. 10. Æn. 217.
Dare alicui millia curarum. Propert. 1. 5. 10.
Depellit cura somnos. Hor. 1. Epist. 10. 18.
Distringat innumera rusticos cura. Plin. lib. 18. cap. 26.
Emotæ curæ. Virg. 6. Æn. 382.
Eripere curam. Cels. lib. 6. cap. 5.
Esse in cura. Cic. 6. Fam.
Esse cura. Cic. 8. Fam. 5. Qua tu cura sis, quod ad pacem attinet, &c. i. e. Qua in cura.
Cura est quid sit negotii. Plaut. Merc. 1. 1. 11.
De Tirone mihi curæ est. Cic. 12. Att. 49.
Cura est ut. Ter. Hec. 4. 2. 20.
— hæc mihi nunc cura est maxima, ut ne cui mea
Longinquitas ætatis obstet, mortemve exoptet meam.

Curæ mihi est. Ter. Adelph. 5. 6. 6. Nam is mihi est profecto servus spectatus satis, cui dominus curæ est.
Vitam & dignitatem alicujus alteri curæ esse. Cic. 10. Att. 8.
Esse & fore curæ alicui ut. Cic. 3. Philipp. 39.
Curæ est quorsum eventurum hoc fiet. Ter. Hec. 1. 2. 118.
Sine cura esse. Cic. 3. Q. frat. 10.
Evolvere curas. Stat. 1. Silv. 1. 41.
Excubare curam apud aliquem. Cic. 10. Fam. 8.
Exerceri curis. Virg. 5. Æn. 779.
Exercere curas. Sil. lib. 11. 374.
Exercere vitam curis. Lucret. lib. 5. 1422.
Eximere. Hor. 3. Carm. 14. 14.
Exonerare graves curas. Senec. Hippol. 4.
Exsolvere aliquem curis. Virg. 4. Æn. 652.
Expellere pectore. Lucan. lib. 3. 52.
Extendere curas in annum venientem, est (ut ait Servius) quasi In tempore alieno præmeditari futurum laborem. Virg. 2. Georg. 405.
Exuere se mortalibus curis. Sil. lib. 1. 85.
Facere curam ne aliquid fiat, &c. Tacit. 3. Ann. 52.
Fallere curam somno. Hor. 2. Serm. 7. 114.
Fatigare aliquem novis curis. Quintil. in procem. lib. 6.
Fatigare curas. Stat. 5 Silv. 1. 9.
Figere curam, vel Defigere. Cic. 2 Fam. 6.
Fluctuat æstu curarum. Virg. 8. Æn. 608. Sic
Fluctuare undis. Catul. Argon. 62. 62.
Gerere curam pro aliquo. Virg. 12. Æn. 48.
Gerere rem aliquam cum cura. V. CUM.
Habere curæ rem aliquam. Cic. 8. Fam. 8.
Habere sermonem curæ. Quintil. in procem. lib. 1.
Habere curam docendi liberos. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Hebetatur cura vino. Plin. lib. 23. cap. 1.
Jactare curas pectore. In JACTO.
Impendere curam. Ovid 3. de Arte Am. 297. & Virg. 3. Georg. 124. — omnes
Impendunt curas, denso distendere pingui
Quem legere ducem &c.
Impendat acrem quam maxime curam spei futuri oratoris pater. Quintil. lib. 1. cap. 1.
Impendet cura pectori. In IMPENDEO.
Impertiri in maximis curis aliquid temporis. Cic. Cæsari jun. 9. Att. 11.
Imponere finem curis. Virg. 4. Æn. 639.
Incessit cura. V. Incesso, in INCEDO.
Incumbere in curam. V. INCUMBO.
Infixa cura animo. Cic. ad Quir. post red. extr. Atque hæc cura, Quirites, erit infixa animo meo sempiterna, ut &c.
Ingeminant curæ, Redeunt. Virg. 4. Æn. 531.
Injicere curas. Ter. Adel. 4. 5. 76.
Itaque adeo magnam mihi injecit sua commoditate curam.
Inniti curæ, tutelæque unius. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Insidens. V. INSIDEO.
Insistere curæ rerum. V. INSISTO.
Insumere curam ad, &c. V. INSUMO.
Intendere curas. Ovid. 3. de Pont. 9. 29.
Intentus ad curas. Tacit. 4. Hist. 2.
Intermittere curam rerum. Tacit. 4. Ann. 13.
Invigilat mens curis. Sil. lib. 10. 331.
Invigilat quieti cura. Stat. 8. Theb. 623.
Juvare cura & prudentia sua aliquem. Cic. 9. Att. 18.
Laxare curas somno. Virg. 9. Æn. 225.
Laxare animos & curam ab aliqua contentione. Cic. 3. de Orat. 228.
Lenire curas somno. Virg. 4. Æn. 528.
Levare aliquem cura, & magna solatia dare. Cic. de Claris Orat. 11.
Levare curam & angorem animi, sermone & consilio. Cic. 1. Att. 15.
Liberare magna cura & sollicitudine aliquos. Cic. Dolabellæ, in Epist. 15. Att. 14.
Loquuntur leves curæ. Senec. Hippol. 5. 4.
Mandare curas alicui. In MANDO.
Mitte hanc de pectore curam. Virg. 6. Æn. 85.
Mutare curas pectore. Virg. 5. Æn. 701.
Nascuntur curæ plurimæ metusque ex somno. Cic. 2. de Divin. 150.
Obstat cura ducis. Claud. in sext. Conf Hon. 233.
Onerabat paventium curas ordo Mutinensis. Tacit. 2. Hist. 54.
Partiri curas cum aliquo. Virg. 11. Æn. 822.
Pellere mortales curas. Valer. 1. Argon. 837.
Pellere curas vino. Hor. 1. Carm. 7. 31.
Perfungi cura. In PERFUNGOR.
Ponere omnem curam in re aliqua. Cic. 1. de Divin. 93.
Ponere graves curas, Seponere. Sil. 8. 215.
Populatur artus cura. i. e. Amor. Senec. Hippol. 4.
Præstare curam alicui. Quintil. lib. 2. cap. 3.
Præstare curam in deposito. Cels. in l. Quod Nerva. D. Depositi.
Premere curam sub corde. Virg. 4. Æn. 332.
Pulsis e pectore curis. Sil. 13. 263.
Recipere. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Recursat sub noctem. Virg 1. Æn. 666.
Redeunt in pectora. Stat. 8. Theb. 606.
Refectus curis. Hor. 2. Epist. 2. 136.
Rejicere cuncta curarum ad aliquem. h. e. Cunctas curas. Tacit. 3. Ann. 35.
Relaxare anxiferas curas requiete. Cic. 1. de Divin. 22. Ex quodam antiquo poeta.
Relinquere fomenta curarum. Hor. 1. Epist. 3. 26.
Relinquere curam morum. Quintil. in procem lib. 1.
Remittere. Stat. 4. Silv. 6. 1.
Remittere curam successu. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Remordet te cura. Virg. 1. Æn 665.
Removens soporem. Ovid. 6. Met. 293.
Resolvere curas. Virg. 1. Georg. 302.
Respondere curis alicui. i. e. Tantundem curare, aut eum amare, Virg. 6. Æn. 474.
Respuere. Claud. 8. Paneg. 160.
Secludere. Virg. 1. Æn. 566.
Semota mens cura metuque. Lucret. lib. 2. 19.
Seponere curas graves. Ovid. 3. Met. 319.
Serere curas in pectore. Catul. in Argon. 62. 72.
Serpit cura altius. Plin. lib. 14. cap. 11.
Solari curas. Virg. 9. Æn. 290.
Sollicitat cura. Senec. Hippol. v. 18.
Namque anxia me cura sollicitat tui.
Solvere curis aliquem. Senec. Hippol. 2.
Solvi a cura & liberari. Cic. pro Domo 104.
Solvit somnus curas. Ovid. 10. Met. 368.
Solutæ curæ. Catul. 29. 7.
Stupent curæ. Senec Hippol. 5.
Subit cura. Senec. Hippol. v. 373.
— nulla jam Cereris subit
Cura, aut salutis. i. e. Neque de cibo, neque de vita cura est.
Suscipere acreis curas. Lucret. lib. 3. 462.
Suscipere curam. Cic. 7. Att. 1.
Sustinere maximam curam belli. Cic. 6. Att. 5.
Tangere curas. Virg. 4. Æn. 551. — tales nec tangere curas.
Traducere curam in. Virg 3. Georg. 157.
Post partum, in vitulos cura traducitur omnis,
Traducere a cura. Cic. 1. Fam 1.
Vacuus curis negotiisque necessariis. Cic. 1. Off. 13.
Venire in curas, partemque laborum. Lucan. lib. 2. 347.
Non me lætorum sociam, rebusque secundis
Accipis, in curas venio, partemque laborum.
Venerari curam antiquorum. Plin. lib. 27. cap. 2. Sed antiquorum curam diligentiamque quis possit satis venerari?
Versari in aliqua cogitatione curaque. Cic. 2. de Orat. 186.
Versari curam in aliquo. Cic. Omnis cura mea solet in hoc versari semper, &c.
Vocant diversæ curæ animum. Virg. 12. Æn. 487.
Vocari in partem curarum ab aliquo. Tacit. 1. Ann. 15.
Volvere curarum tristes in pectore fluctus. Lucret. lib. 6. 33.
Urgeri multis curis. Lucret. lib. 3. 164.
Urgentibus curis Valer. 8. Argon. 24.
Cura, [ἐπιτροπή] pro Munere quo curator fungitur: vulgo *curatella* dicitur. Ulp. in l. Hæres absens. §. Si quis tutelam. D. de Judiciis, Si quis tutelam, vel curam, vel negotia, vel argentariam, vel quid aliud, unde obligatio oritur, certo loco administravit.
Liberari tutela & cura. Ulp. in l. Quum filiofamilias. D. de Legat. 3.
Cura, pro Curatione. Cic. 5. Fam.

CURIŌSUS, a, um. [πολυπράγμων, περίεργος] A nimia cura: quoties plus diligentiæ, quam oportebat, impendimus rebus vel nostris, vel alienis. Sed non tam a Cura, Curiosus videtur descendere, quam a Curia: cujus compositum est magis in usu Incuria, id est negligentia; tametsi Curia a Cura dicatur. Hac Valla lib. 1. Cic. 4. Att. 11. Ut homini curioso, ita perscribe ad me &c.
Curiosus in bonum & in malum accipitur.
In bonum. Cic. 3 Fam. 1. Ita est homo non modo prudens, verum etiam (quod juvet) curiosus.
Curiosus & negotiis plenus. Cic. 1. de Nat. Deor. 54.
Medicinæ curiosus. Plin. lib. 25. cap. 2. Is ergo in reliqua ingenii magnitudine, medicinæ peculiariter curiosus, ab hominibus subjectis, &c.
In re aliqua curiosus. Cic. 5. Att. 14.
In exquirendo jure augurum curiosus. Cic. pro Domo 33.
Belle curiosus. Cic. 6. Att. 1.
Felicitas curiosa. Petron Sat. cap. 118. Et Horatii curiosa felicitas.
Oculus curiosus. Apul. Milef. lib. 11.
Pictor curiosus. Petron. Sat. cap. 29.
In malum. Cic. 5. de Fin. 36. Atqui Cicero, inquit, ista studia, si ad imitandos summos viros spectant, ingeniosorum sunt: sin tantummodo ad indicia veteris memoriæ cognoscenda, curiosorum. Ter. Eun. 3. 5. 5.
Sed neminemne curiosum intervenire nunc mihi,
Qui me sequatur, quoquo eam rogitando, obtundat, enecet?
Curiosus & molestus. Cic. 2. de Fin. 29. Reperiam multos, vel innumerabiles potius, non tam curiosos, nec tam molestos, quam vos estis, quibus quicquid velim facile persuadeam.
Curiosa interpolatione tenuata charta. Plin. lib. 13. cap. 12.
In aliena Republica curiosum minime esse, officium est peregrini. Cic. 1. Off. 125.
Satisfit difficilius curiosis. Cic. 1. de Fin. 4.
Curiosus differt a Diligenti. Quintil. lib. 8. cap. 3. Est etiam quæ περιεργία vocatur, supervacua (ut sic dixerim) operositas, ut a diligenti curiosus, & a religione superstitio distat.
Curiosus, pro Delatore. Sueton. in Aug. cap. 27. Pinarium equitem Roman. quum concionante se, admissa turba paganorum, apud milites subscribere quædam animadvertisset, curiosum ac speculatorem ratus, coram confodi imperavit.
Curiosus agnus, Macilentus, quasi cura confectus. Plaut. Aulul. 3. 6. 26.
Sed alii legunt Curionem.
Curiosus, Olim is erat qui cursoribus præerat: vulgo *magistrum postarum* dicimus. Eorum item rerum, quæ ad cursum, pro Imperatoris, reipublicæ, aut aliorum, quibus id Imperator concesserat, negotiis agendis destinata & parata erant, curam gerebat. Ejus muneris titulus est, de Curiosis & stationariis, lib. 12. Codicis.
Compar. Phædr. Fab 4. 1. Quidam curiosior.
Superl. Capitol. in M. Antonino Phil cap. 20 Erat enim famæ suæ curiosissimus, &c. H. St. Desiderabatur in ed. Lugd.

CURIŌSE, Adv [περιέργως] Columel. lib. 3. Sin autem ipsam vitem cernere voles, juxta radicem, ita ne ipsam lædas, curiose fodito.
Facere curiose aliquid Plin lib. 18. cap. 3.
Loqui curiose. Quintil. lib 8 cap. 1. non procul a fine, Quos curiose potius loqui dixeris, quam Latine.
Compar. ut, Conquirere curiosius aliquid. Cic. de Clar. Orat. 133.
Superl. Columel 11. 2. Vitiaria diligenter facienda, malleolisque quam recentissimis curiosissime pangenda.

CURIOSĬTAS, ātis f. [περιεργία] denomin. Cic 2. Att 8. Sum in curiositate ὀξύπεινος, sed tamen facile patior te id ad me &c.
Curiositas videtur Philologiam, seu πολυμάθειαν significare apud Gell. 2. 18. Sed

18. Sed esse arcanas causas, ad quas paucorum potuit pervenire curiositas.

In malum accipitur apud Tertull. de Præscript. adv. Hæreticos cap. 17. Notata sunt etiam commercia hæreticorum cum magis quam pluribus, circulatoribus cum Astrologis, cum Philosophis curiositati deditis. V. etiam Apol. cap. 25.

Curiosŭlus, a, um. Adj. dimin. Apul. 10. Met. p. 254. Quam quidem laciniam curiosulus ventus reflabat.

Curia, æ. f. [ἀρχεῖον, βουλευτήριον, φρατρία] a Cura deducitur. Curia, inquit Festus, Locus est ubi publicas curas gerebant. Pomponius l. 2. D. de origin. jur. Initio civitatis nostræ populus sine certa lege, sine jure certo primum agere instituit, omniaque manu Regis gubernabantur. Postea aucta ad aliquem modum civitate, ipse Romulus traditur populum in triginta partes divisisse: quas partes Curias appellarit, propterea quod tunc Reipublicæ curam per sententias earum partium expediebat. Et ita leges quasdam & ipse Curiatas ad populum tulit, tulerunt & sequentes Reges. Hæc ille. Cic. de Senect. 27. Non curia vires meas desiderat, non rostra, non amici, non clientes, non hospites. Idem lib. 3. de Orat. 167. ait Curiam etiam pro Senatu appellari. Sic ad Att. lib. 12. Ep. 21. extr. Quod me in forum vocas, eo vocas, unde etiam bonis meis rebus fugiebam. Quid enim mihi cum foro sine curia? In forum, ad agendas causas, & ad tractanda judicia. Sine curia, Amisso Senatu, quum Senatus nullus sit. Et posuit Forum pro Judiciis, Curiam pro Senatu: quod judicia in foro fierent, senatus in curia haberetur. Figura est, quæ a Grammaticis appellatur Metonymia.

Templum sanctitatis, amplitudinis, mentis, consilii publici, caput Urbis, aram sociorum, portum omnium gentium, sedem ab universo populo concessam uni ordini, Curiam Cic. vocat pro Milone 90.

Vindex temeritatis, & moderatrix officii curia. Cic. pro Flacc. 91.

Curia consiliis æstuat orba suis. Claud. 2. præfat. in Eutrop. 58.

In curia inclusus Senatus. Cic. 6. Att. 1.

Aspirare in curiam. In ASPIRO.

Clausa pauperibus. Ovid. 3. Amor. 8. 55.

Inducere ambitionem in curiam. In INDUCO.

Inire curiam, pro Ingredi. Tacit. 5. Ann. 4.

Jubet curia. Cic. pro Domo 77.

Venit in curiam frequens Senatus. Cic. 3. de Orat. 2.

Curia Calabra quæ dicebatur, V. CALABRA. & conf. CALO, are.

Hostilia curia. Varr. de L. L. 4. 76. Et ubi Senatus res humanas curabat, ut Curia hostilia, &c.

Pompeiana curia, in qua Pompeii simulacrum erat, & in qua Jul. Cæsar trucidatus est. Cic. 2. de Divin. 23.

Saliorum curia erat in Palatio. Cic. 1. de Divin. 30.

Martis curia. i. e. Areopagus Athenis. Juven. 9. Sat. 101.

Curiæ, inquit Festus, etiam nominantur, In quibus uniuscujusque partis Populi Romani quid geritur: quales sunt hæ, in quas Romulus populum distribuit, numero triginta: quibus postea additæ sunt quinque: ita ut in sua quisque curia sacra publica faceret, feriasque observaret: iisque curiis singulis nomina Curiarum [An Earum, vel Certarum?] virginum imposita esse dicuntur, quas virgines quondam Romani de Sabinis rapuerunt. Hactenus Festus. Ubi V. Dacer. Plaut. Aulul. 1. 2. 29.

Nam noster nostræ qui est magister curiæ,
Dividere argenti dixit nummos in viros.

Curiæ etiam antiquitus dictæ, Ubi Sacerdotes res divinas curabant. Varro de L. L. 4. 76. Curiæ duorum generum: Nam & ubi curarent sacerdotes res divinas, ut curiæ veteres, & ubi Senatus humanas &c.

Curiālis, e. Adj. [φρατριακός] ut,

Consortia curialia. l. Curialibus, de Decurionibus lib. 10. C. Curialibus consortiis consulentes, censemus, &c.

Curiales flamines, Curiarum sacerdotes. Festus.

Mensæ curiales, in quibus immolabatur Junoni, quæ Curis appellata est. Festus.

Curiālis, is. m. [φυλέτης] Curiales dicebantur, Qui ejusdem erant curiæ. Fest. Cic. 2. Off. 64. Theophrastus scribit quidem Cimonem Athenis etiam in suos curiales Laciadas hospitalem fuisse.

Curialis etiam pro Aulico ponitur. Ammian. 21. 22. Romulus & post eum Sabostius curiales, convicti sine respectu &c. Adde 22. 9. V. Borrich. in Voss. p. 80. & Sciopp. Animadvers. ad Voss. p. 10.

Curialis atque aulicus. Pontanus de Serm. 388. H. St.

Curiātus, a, um. Adj. ut, Curiata lex, Quæ curiatis comitiis lata erat. Cic. ad Q. Frat. 3. 2. extr. V. Tacit. 1. Hist. 15. & ibi Acidal. Item Suet. Aug. 65. & Pitisc. in loc.

Comitia curiata, Conventus qui litium causa in curiis fiebant, ut ait Festus. Gell. vero lib. 15. cap. 27. Curiata comitia erant, quæ curiatim per lictorem calabantur, id est convocabantur: quorum erant Pontifices arbitri. Cic. 2. de Lege Agr. 27. Nunc quia prima illa comitia tenetis centuriata & tributa, curiata tantum auspiciorum causa remanserunt.

Curiātim, Adv. Per singulas curias. Gell. 15. 27. pr. Per lictorem curiatim calari. Sed alii legunt Curiatum.

Curio, ōnis. m. [φρατριάρχης] Sacerdos curiæ. Curio Maximus, Cujus auctoritate curiæ, omnesque curiones reguntur, inquit Festus. Liv. 27. 8. Inter majorum rerum curas comitia Maximi Curionis, quum in locum M. Æmilii sacerdos crearetur, vetus excitaverunt certamen, Patritiis negantibus, C. Manilii Attelii, qui unus ex plebe petebat, rationem esse habendam: quia nemo ante eum nisi ex patribus id sacerdotium habuisset.

Curiones quoque dicti sunt Præcones. Treb. Poll. in Gallien. cap. 12. extr. Per curionem dici jussit, impostur am fecit & passus est. Eusèb. lib. 4. Ecl. hist.

Agnus curio, pro Macro. Fest. Plaut. Aulul. 3. 6. 27.

ME. Volo ex te scire qui sit agnus curio?
EU. Qui ossa atque pellis totus est, ita ut cura macet.

Curionālis, is. m. Idem qui Curio. Gruter. Inscript. p. 305. n. 5. DIS. MANIBVS. FELICI. COMELIANO. PVBLICO. CVRIONALI. &c.

Curionātus, ûs. m. Curionis dignitas. Fest.

Curionius, a, um. Adj. ut, Curionia sacra, Quæ a curionibus in curiis fiebant. Festus.

Curionium, i. n. dicebatur Æs, quod dabatur curioni ob sacerdotium curionatus. Festus.

Curio, ōnis. proprium. V. suo loco.

Cūro, [ἐπιμελέω, φροντίζω, κήδομαι, ἐπιμελέομαι, θεραπεύω] āre. Operam dare; Sollicitum esse de re aliqua. Cic. pro Cœl. 54. Quod facinus in alienum hominem illatum severe acciperet, id omisisset curare in hospite?

Agere & curare. Cic. 9. Fam. 24. Sic tibi mi Pæte persuade, me dies & noctes nihil aliud agere, nihil curare, nisi ut mei cives salvi liberique sint.

Curare & attendere. Cic. 4. Fam. 13.

Omnibus rebus cura & provide ne quid ei desit. Cic. 11. Att. 3.

Alicujus causa curare aliquid. Cic. 5. Att. 2.

Hunc tu civem ferro & armis &c. domo & patria cedere curasti. i. e. Effecisti ut domo cederet. Cic. pro Domo 5.

Non curat redire. Cic. 1. Fam. 9. Est vero probandum, qui & summa voluntate cesserit, & egregia animi alacritate abfuerit, neque sane redire curaret, &c.

Curare asservandum, inveniendum, interficiendum, &c. Ter. And. 5. 2. 24. Cura asservandum vinctum. Cæs. 8. Bell. Gall. 23. Cic. 15. Fam. 10. Faciendum cures.

Diligenter curare aliquem. Cic. 13. Att. 21.

Leviter curare aliquid. Hor. 2. Epist. 1. 51.

Probe curasti. Ter. And. 5. 2. 6.

Omnia apparata jam sunt intus. s. curasti probe.

Studiose diligenterque curare aliquid. Cic. 16. Att. 16.

Curo istæc ego, Per ironiam dictum. Ter. And. 5. 4. 18. Ego istæc moveo aut curo.

Hoc non curo. Martial. lib. 11. 95.

Hoc quoque non curo, quod tu mea carmina carpas, &c.

Curare ut. Ter. Adel. 5. 1. 10. Exemplum omnibus curarem ut esses. Cic. 12. Fam. 28. Cura ut valeas.

Quid tu me curas, quid rerum geram? Ex Plauto Rud. 4. 4. 24.

Ædes curare. Plaut. Mostel. 1. 1. 34.

Ægrotos curare. Plaut. Capt. 1. 2. 87.

Ætatem suam & se curare. Plaut. Pseud. 4. 7. 34. Ter. in Adel. 5. 1. 1. in eandem sententiam dixit, Te curasti molliter.

Alia vel Aliud curare. Plaut. Mil. 2. 1. 71. Faciemus, alia cura. Ter. Phorm. 2. 1. 26. Atqui reperi jam: aliud cura.

Aliena curare. Ter. Heaut. 1. 1. 24.

Amicos curare. Plaut. Stich. 5. 3. 9.

Nunc ibo hinc, & amicos meos curabo huc advenientes.

Boves curare. Plaut. Most. 1. 1. 34.

An ruri quæso non sunt quos curem boves?

Cinædos curare. i. e. Colere. Martial. 6. 50.

Obscænos postquam cœpit curare cinædos.

Conscientiam animi non curat improbus. Cic. 2. de Fin. 54.

Convivia. Virg. 1. Georg. 301.

Corpora. Virg. 8. Æn. 607.

Cutem curare, Indulgere genio. Juven. 2. Sat. 105.

Equos. Virg. 8. Æn. 607.

Fidem suam, Curam habere de fide præstanda. Plaut. Trin. 1. 2. 155.

Genium mero. Hor. 3. Carm. 17. 14.

Histriones curare, aut aliquos alios, sive rem aliquam. Plaut. Amph. prol. 87.

Legiones curare, Præesse legionibus. Tacit. 6. Ann. 30. Gætulicus ea tempestate superioris Germaniæ legiones curabat.

Munus aliquod. Plaut. Truc. 2. 4. 76.

Negotia aliena. Cic. in Topic. 66.

Nihili curare, ut quidam Gramm. putarunt dici. Nihili curo, ut Magnifacio, Flocci pendo, Nauci facio. Ex his Despaut. p. 271. sed fallitur.

Officium suum curare. Plaut. Bacch. 4. 4. 108.

Parentes. Plaut. Stich. 1. 1. 53.

Partem æquam. Ter. Adelph. 1. 2. 50.

Curemus æquam uterque partem, tu alterum,
Ego item alterum.

Pecuniam curare alicui. Cic. 2. Q. frat. 4. Redemptori tuo dimidium pecuniæ curavi. Quod vulgo Remittere dicunt.

Pecuniam alicujus nomine nobis curare. Cic. 5. Fam. 20.

Pelliculam. Hor. 2. Serm. 5. 38.

—ire domum, atque
Pelliculam curare jube.

Præcepta curare & mandata alterius. Cic. 4. Att. 7. Mea mandata de domo curabis.

Prandium curare. Plaut. Men. 2. 3. 17.

— prandium ut jussisti, hic
Curatum est: ubi libet ire accubitum licet.

Prodigia curare. Liv. 1. 20. Quæque prodigia fulminibus, aliove quo viso missa susciperentur atque curarentur. i. e. Procurarentur.

Provinciam. Cic. 6. Att. 1. Appius, quum ἐξ ἀφαιρέσεως provinciam curarit, sanguinem miserit, &c. Allegoria est, quasi de Ægro loqueretur sic curato.

Sacra per sacerdotes. Cic. pro Corn. Balb. 55. Sacra Cereris, Judices, summa majores nostri religione confici ceremoniaque voluerunt: quæ quum essent assumpta de Græcia, & per Græcas sunt semper curata sacerdotes, &c.

Se. Cic. 3. de Orat. 228. Sed jam surgamus, inquit, nosque curemus.

Se reficere & curare. Cic. 9. Philipp. 6. Multis illi in urbibus, qua iter faciebat, reficiendi se, & curandi potestas fuit. Subaudi Ex morbo.

Sublimia curare. Hor. 1. Epist. 12 15.

Vitem curare falce. Plin. lib. 17. cap. 22.

Curare, pro Timere. Cic. 9. Fam. 24. Magis illos vereor qui in bello occiderunt, quam hos curo, &c. i. e. Timeo. V. Servium ad Virg. 7. Ecl. 51.

Curare, pro Ulcisci, poni dicit Serv. ad Virg. 2. Æn. 536.

Curare & polire vestimenta. Ulpian. in l. Itaque fullo. D. de Furtis, Itaque fullo, qui curanda poliendaque vestimenta accepit, semper agit.

Curare, absolutum. Ter. And. 1. 1. 144. Sat est, curabo.

Curare aliqua parte, proprium rei militaris verbum. Sallust. in Jugurth. cap. 57. pr. Legatis imperat, ubi quisque curaret, deinde signo dato undique simul clamor ingens exoritur.

Curabitur, impersonale. Ter. And. 2. 3. 28.

—hanc

—hanc fidem
Sibi me obsecravit, qui se sciret non deserturum, ut darem.
D. Curabitur.

Curatur ut vinea vetus semel fossa sit. Plin. lib. 18. cap. 27.
Curare, Coquere. Ter. And. 1. 1. 3. Nempe ut curentur recte hæc. V. Donat. in loc.
Mederi & curare. Cic. pro Rosc. Amer. 128. Intelligo me ante tempus, Judices, hæc scrutari, & propemodum errare: qui quum capiti Sexti Roscii mederi debeam, reduviam curem.
Corpora curari possunt, animorum medicina nulla est. Cic. 3. Tusc. 5.
Detractione sanguinis aliquem. Quintil. lib. 2. cap. 10.
Herbis. Ovid. Rem. Amor. 313.
Insanire omnes stultos dicimus, non tamen omnes curamus elleboro. Sen. 2. de Ben. cap. 35. H. St.
Medicaminibus curari. Cic. in Pison. 13. Quod diceres vinolentis te quibusdam medicaminibus solere curari?
Tristius curari. Cic. de Senect. 67. Facilius in morbos incidunt adolescentes, gravius ægrotant, tristius curantur.
Curare rebus alienis suo vestimento & cibo. Plaut. Truc. 1. 2. 35.
Curare rebus publicis. Plaut. Trin. 4. 3. 50.
Sed ego sum insipientior, qui rebus curem publicis
Potius quam id quod proximum'st, meo tergo tutelam geram.
Labor curandis vitibus. Virg. 2. Georg. 397.
Curari a multis, Coli. Plin. 1. Epist. 5. ad Voconium, non procul a fine, Regulus enim est locuples, factiosus, curatur a multis, timetur a pluribus. Quid autem sit Regulum curari a multis, ipse Plin. lib. 4. Epist. 2. ad Clementem, his verbis explicat: Convenitur ad Regulum mira celebritate. Cuncti detestantur, oderunt, & quasi probent, quasi diligant, cursant, frequentant. Huc facit & illud Martialis, lib. 2. 74.
Cinctum togatis post & ante Saufellum,
Quanta reduci Regulus solet turba, &c.

Curātus, a, um. [ἐπιμελητός] Partic. Cum diligentia & cura factus.
Bene curata cute nitidus. Hor. 1. Epist. 3. 15.
Membra curata sopori dare, i. e. Cœnatum dormire. Hor. 2. Serm. 2. 80.
Pecunia curata, i. e. Procurata. Cic. 5. Fam. 10.
Sermo curatus. Plin. 9. Epist. 13. Me quidam ex Consularibus amicis secreto, curatoque sermone, quasi nimis fortiter incauteque progressum corripit: revocat, monet ut desistam. Al. Accuratoque.
Compar. Cato, cap. 103. Hoc si feceris, ita boves & corpore curatiores erunt, & morbus aberit. i. e. Meliore habitudine.
Superl. ut, Preces curatissimæ, i. e. Accuratissimæ. Tacit. 1. Ann. 13.

Curāte, Adv. [ἐπιμελῶς] pro Accurate. Compar. Tacit. 2. Ann. 27. Ejus negotii initium, ordinem, finem curatius disseram.
Editi curatius ludi. Idem 14. Ann. 21.
Superl. Sallust. Jugurth. cap. 16. Eum Jugurtha, tametsi Romæ in amicis habuerat, tamen curatissime recepit, i. e. Cum cura & honore. In omnibus MSS. Accuratissime, teste Cort.

Curantia, æ. f. [ἐπιμέλεια] Idem quod Curatio. Cic. 2. Q. frat. 8. Quod me admones, de non curantia, suadesque ut meminerim Jovis orationem. Ita legunt Gruterus & alii; sed ediderunt deinceps omnes De nostra Urania, ex conjectura Faërni & vestigiis MSS.

Curātio, ōnis. f. [θεραπεία, θεραπευσία, ἐπιμέλεια] proprie est Medicorum, auctore Donato. Cic. 16. Fam. 6. De medico, & tu bene existimari scribis, & ego sic audio: sed plane curationes ejus non probo.
Cultus & curatio hominum. Cic. 2. de Nat. Deor. 96. Quæ quidem neque ali, neque sustentari, neque ullum fructum edere ex se sine cultu hominum & curatione potuissent. De ovibus.
Cultus & curatio corporis. Cic. 1. de Nat. Deor. 96. Omnis cultus & curatio corporis erit eadem adhibenda deo, quæ adhibetur homini, ingressus, cursus, &c.
Neque valetudinis curatio sine hominum opera ulla esse potuisset. Cic. 2. Off. 12.
Opportunus curationi. Cels. lib. 3. cap. 9.
Austera curatio. V. Austerus.
Periculosa. In Periculosus.
Periculosas & ancipites curationes morbis gravioribus medici adhibere coguntur. Cic. 1. Off. 83.
Adhibere curationem. Cic. 4. de Fin. 65. Hi curatione adhibita levantur in dies.
Admittere curationem. In Admitto.
Admovere curationem ad aliquem. Cic. 4. Tusc. 61.
Explere curationem. Cels. 7. 7.
Facere difficultatem curationi, i. e. Reddere curationem difficilem. Cels. 7. 26.
Ferre sibi curationem. Cic. pro Domo 51.
Præscribere valetudinis. Cic. 2. de Divin. 123. An Æsculapius, Serapis potest nobis præscribere per somnium curationem valetudinis?
Procedit recte curatio. Cels. lib. 7. cap. 27.
Recipere. Cels. lib. 7. cap. 20. Fere tamen hanc curationem puerilis ætas, & modicum malum recipit.
Curatio, Onus & cura, sive Provincia alicui delegata. Cic. 15. Att. 11. Ego quod eram meditatus in via, suadere ut uteretur Asiatica curatione frumenti, nihil esse jam reliqui quod ageremus, nisi ut salvi essemus.
Curatio & administratio rerum. Cic. 1. de Nat. Deor. 2. Ab omni curatione & administratione rerum vacent.
Munerum regiorum curatio. Cic. 6. Fam. 19.
Dare curationem. Liv. lib. 2. 27. Populus dedicationem ædis dat M. Lætorio primipili centurioni: quod facile appareret non tam ad honorem ejus, cui curatio altior fastigio suo data esset, factum, quam ad Consulum ignominiam. i. e. *Plus grande charge & commission, que son estat ne requeroit, ou pouvoit porter.* Budæus.
Deferre curationem ad aliquem. Liv. 27. 30. Ibi curatione Heræorum, Nemeorumque suffragiis populi ad eum delata.
Esse curationis alicujus. Cic. de Arusp. Resp. 31. Ædes Telluris est curationis meæ.
Curatio tua est. Plaut. Pœn. 1. 2. 141.
Cur ego id curem? namque istæc magis tua est curatio.
Quid tibi hanc rem curatio est verbero? Plaut. Amph. 1. 3. 21.
Suscipere curationem & dispensationem. Cic. pro Rabir. Post. 28. Hæc una ratio a rege proposita Postumo est servandæ pecuniæ, si curationem & quasi dispensationem regiam suscepisset.
Valere curatione & potestate in aliqua re. Cic. pro Domo 14.
Curatio, [ἐπιτροπή] capitur etiam apud Jurisconsultos pro Munere publico, quod barbari *curatellam* vocant. Papinian. in l. jurisperitos. §. quum oriundus. D. de excusat. tutorum, Placuit eum duas curationes administrare non videri. Et §. sequenti, Qui privilegio subnixus est, fratris curationem suscipere non cogitur.
Matris furiosæ curatio ad filium pertinet. Ulpian. in l. furiosæ. D. de Curatore furioso, &c.

Curātor, ōris. m. [ἐπιμελητής] generali nomine dicitur Præpositus alicui negotio; ut, Curator viæ Flaminiæ. Cic. 1. Att. 1.
Munerum ac venationum curator. Suet. Calig. cap. 27.
Reipub. curator. Sallust. in Jugurth. cap. 110. extr. Ceterum de Repub. vestra, cujus huc curator missus es, paucis accipe. Al. Orator perperam.
Reficiendis muris curator Demosthenes fuit. Cic. de Opt. gen. Orat. 19.
Urbis & annonæ curatores, ædiles. Cic. 3. de Legib. 7.
Deligere curatores pacis ac belli. Cic. in Vatin. 35. Non nuntios pacis ac belli, non curatores, non interpretes, &c. Senatus more majorum deligere posset? Hic quoque Gul. Oratores legit.
Constituere decreto curatorem ad aliquid agendum. Julian. l. ex facto. D. de negotiis gestis, Ex facto quærebatur, quendam ad siliginem emendam curatorem decreto ordinis constitutum: eidem, &c.
Constituere curatores legibus. Cic. 2. de Lege Agr. 17.
Præficere curatorem, qui statuis faciundis præsit. Cic. 4. Verr. 144.
Curatores, [ἐπίτροποι] dicuntur Qui pupillis loco tutorum dantur: sive Illi qui rei frumentariæ agrisque dividendis propositi sunt. Hæc Festus. Curator tamen est Qui puberis patrimonium aut a magistratu, aut a testatore curare jussus est. In Instit. civil. §. 1. de curatorib. Masculi quidem puberes & feminæ viripotentes, usque ad vicesimum quintum annum completum curatores accipiunt: quia licet puberes sint, adhuc tamen ejus ætatis sunt, ut sua negotia tueri non possint.
Curatores aut Legitimi sunt, i. e. Qui ex lege duodecim Tabularum dantur: aut Honorarii, i. e. Qui a Prætore constituuntur. Hæc Ulpian. tit. 12. ejus libri qui inscribitur, Tituli ex corpore Ulpiani.
Egere curatoris dicimus eos, Quos tacite innuere volumus non compotes esse mentis suæ. Hor. 1. Epist. 1. 102.
Petere curatorem. Quintil. lib. 7. cap. 5.

Curātrix, īcis. f. Modest. in l. scire. D. de tutor. vel curator. dat. ab his. Scire oportet magistratus, quod curatrices minoribus mulieres non creabunt.

Curatoria, æ. f. Munus curatoris pupillorum. V. leg. 1. & 2. Dig. de Excusat. utramque. pr.

Curatēla, æ. f. JCtis, eadem Potestas administrandi bona ejus, qui ob ætatem vel mentis corporisve vitium, suis rebus præesse nequit.

Curatūra, æ. f. Idem ac Cura. Ter. Eun. 2. 3. 23.
Si qua est habitior paulo, pugilem esse aiunt: deducunt cibum;
Tametsi bona est natura, reddunt curatura junceas. Cura, inquit Donatus, mentis est: Curatio, medicinæ: Curatura, diligentiæ. Sed id discrimen non est perpetuum, ut exemplis apparet.

Curăgendārius, i. m. Qui curam publicam agit. Cod. Theod. 6. 29. Hos, quos curagendarios sive curiosos provincialium consuetudo appellat.

Curax, ācis. [ἐπιμελητής] Adj. ut, Vigilax, pro Curioso. Caius in l. si quid venditor. D. de Ædil. edicto, Verbi gratia si constantem, aut laboriosum, aut curacem, aut vigilacem esse, aut ex frugalitate sua peculium acquirentem affirmaverit: & ex diverso levis, protervus, desidiosus, somniculosus, tardus comessor inveniatur, &c.

Curius, a, um. Curarum plenus. Plaut. Pseud. 4. 7. 44. Cave sis tibi a curio infortunio. conf. Taubm. p. 1020. & Salmas. in loc.

Curius, i. m. nom. gent. Ro. V. suo loco.

Curĭto, āre. frequent. Apul. 7. Met. p. 218. Exin me, suum sospitatorem nuncupatum, matrona prolixe curitabat. Elmenhorst. legit Curabat.

Curcŭlio, ōnis. m. [κίς] Animal parvum, frumentum corrodens, quasi Gurgulio: eo quod nihil in eo pene aliud quam guttur videtur: Varro 1. de R. R. cap. 63. pr. Tuendi causa promendum id frumentum, quod curculiones exesse incipiunt. id enim quum promptum est, in sole ponere oportet aquæ catinos, quod eo conveniunt, ut ipsi se necent, curculiones. Virg. 1. Georg. 185.
—populatque ingentem farris acervum
Curculio. Ubi Servius: Varro, inquit, hoc nomen per antistœchon dictum ait quasi gurgulio, eo quod nihil pæne aliud sit quam guttur.
Curculio, per tertiam alphabeti litteram scribendum, licet per septimam G, proferatur: ut deprehendi potest ex argumento Plauti, quod suæ comœdiæ, quam Curculionem ipse scripsit, præpositum videmus: in quo singulorum versuum prima littera componit dictionem Curculio.
Curculione infestantur etiam fabæ & lentes, ut docet Columel. lib. 2. cap. 10.
Curculio significat etiam Gulam. Varro 2. de R. R. cap. 3. pr. Hircus molliori pilo, & potissimum albo, ac cervice & collo brevi, curculione longiore. [Distinguit nominatim a Gula Veget. Mulom. 1. Ne altius imprimas manum, & gulam atque gurgulionem rumpas, & arteriam præcidas. Lactantio ipsa Arteria trachea est. V. Gurgulio. Sic enim cum pars corporis est scribendum videtur. In Vet. Gloss. pro Gurgustio ponitur: Gurgulio, οἰκημάτιον ἔσχατον. nisi mendum est.
Non desunt qui Curculionem pro Uvula & columella accipiant, quæ trachiam arteriam operit: Græci Epiglottida vocant.

Curculiunculus, i. m. dimin. Plaut. Rud. 5. 2. 38. Curculiunculos minutos fabulare. i. e. Res nullius usus narras.

Cŭres, ium. plur. [Κύρεις Steph.] Sabinorum oppidum. cui imperabat T. Tatius: cujus cives, Quirites dicebantur. Virg. 8. Æn. 638.
—Tatioque seni, Curibusque severis.
Parvi Cures, i. e. Pauperes. Virg. 6. Æn. 811. Hinc

Cŭrenses, ium. m. Populi in quarta regione Italiæ a Plinio collocati, lib. 3. cap. 12.

Curensis, e. Adj. ut, Turba Curensis. Ovid. 3. Fast. 94.
A tribus hunc primum turba Curensis habet. Alii legunt Forensis; sed Burmannus Curensis legendum dicit.

Cūrētes, um. m. pl. [Κουρῆτες] Quidam Cretæ populi, de quibus Ovid. 4. Met. 282.

—Iar.

—largoque fatos Curetas ab imbri. Virg. 3. Æn. 131.
Et tandem antiquis Curetum allabitur oris. Ubi Servius, Curetes sunt populi, primi cultores Cretæ.
Curetes erant in Creta Adolescentes quidam, armisonam cum saltibus agilitatem edentes, proferentes quandam de Jovis origine fabulam, in qua Saturnum introducunt, mox filios ut in lucem editi fuerint, devorantem: Rheam vero dolores pariendi dissimulare conatam, natum infantem longe ablegantem, & ei salutem pro viribus comparantem: Quam quidem ad rem adjutores Curetas assumere: Illos cum tympanis ac strepitu armisonantique chorea tumultuantes, deam curiose circumsistere, ut Saturnus attonitus, & oblivione involutus, avulsum non agnoscat infantem, nec ejus vagitum exaudiat. Eisdem curam & studium Jovis infantis nutriendi commendari. Curetes itaque, i. e. Curatores, vel quia ei ministrarent: vel quia Jovis κυροτροφίαν, id est alimoniam (utrumque enim dicitur) operati sint, appellationem hanc sunt assequuti. Ex Strabone lib. 10. ubi & longe plura de Curetibus & eorum nomine tradit. Curetibus, Corybantibus, & Idæis Dactylis Ops Saturni uxor Jovem custodiendum dedit in monte Cretæ Dictæo: ne eum Saturnus consumeret, ut filios omnes solebat. Tunc itaque apes æris sonum sequutæ, Jovem melle aluisse dicuntur: pro qua re eis postea præstitit Juppiter, ut haberent liberos sine ullo concubitu. Hactenus Servius in illud 4. Georg. 149.
Nunc age, naturas apibus, quas Juppiter ipse
Addidit, expediam: pro qua mercede canoros
Curetum sonitus, crepitantiaque æra sequutæ,
Dictæo cæli regem pavere sub antro. V. Cæl. lib. 5. cap. 4. & lib. 13. cap. 17. Rursum lib. 15. cap. 8. & lib. 17. cap. 12. V. etiam Hyginum fabula 139.
Curetes, Sacerdotes Cybeles, qui & Corybantes dicuntur, qui ad sacra Cybeles admissi sunt casti & puri, illicque saltant armati. V. GALLI.
Dictæi Curetes. Lucret. lib. 2. 629. V. ibi Lambin.
CURETĬCUS, a, um. Adj. Creticus. Sil. lib. 15. 308.
OEneasque domos, Curetica tecta subibat.
CURIA, CURIALES, CURIATUS, In CURA.
CURICTÆ, Populi Illyrici, conventus Scardonitani, quos jus Italicum habere Plinius dicit lib. 3. cap. 21.
CURIO, In CURA.
CŪRIO, [Κυρίων] Q. Curio, pater C. Tribuni pleb. teste Valerio, magnus Orator: is quum Cæsaris inimicus esset, appellavit eum in quadam Oratione, omnium mulierum virum, & mulierem omnium virorum, ut Tranquillus in Cæsare cap. 52. extr. refert.
C. Curio filius, Tribunus pleb. Cæsarianas partes sequutus est, vir luxu & audacia singulari: sexcenties enim H-S, debebat æris alieni, ut Valerius 9. 1. 6. de luxuria scribit. Ad hunc sunt priores Cic. Epist. lib. 2. Is Curio ut se ære alieno liberaret, atque emergeret, Cæsarem ad bellum civile impellebat, ut scribit Cic. 16. Fam. 10. Et Lucan. lib. 1.269.
CURIOSUS, In CURA.
CŪRIS, is. f. [κύρις] Lingua Sabinorum Hasta dicitur. Unde Romulus Quirinus, qui eam ferebat, est dictus, & Romani a Quirino Quirites dicuntur. V. Macrobium lib. 1. Saturn. cap. 9. Et Servium in 1. Æn. 296. Alii a Curibus Sabinorum id nomen arcessunt.
CURITIS, is. f. Curitim Junonem appellabant, quia eandem ferre hastam putabant. Festus.
CURITIS, is. f. Oppidum Cyboto monti propinquum, quod aliquando a terra est absorptum. Auctor Plin. lib. 2. cap. 91. V. ibi Harduin.
CŪRIUS, i. m. [Κύρι@] M. vel ut aliis placet M' i. e. Manius Curius Dentatus, Romanus civis exactissimæ frugalitatis, & perspectæ fortitudinis. hic quum in scamno sederet, rapasque in foco torreret, & Samnitum legati magnum auri pondus publice missum attulissent, invitarentque ut eo uti vellet: respondit, M. Curium malle imperare locupletibus, quam locupletem fieri: & qui acie vinci non potuit, eum pecunia corrumpi non posse. Hic primum de Samnitibus triumphavit, quos usque ad mare superum pacavit. Deinde de Sabinis triumphavit. Postremo de Lucanis ovans urbem intravit. Pyrrhum regem Epirotarum ex Italia pepulit. Quaterna dena agri jugera viritim populo divisit: sibique totidem constituit, dicens, neminem esse debere, cui non tantum sufficeret. Hujus meminit Juvenal. 11. Sat. 78. & 2. Sat. 3.
Qui Curios simulant, & Bacchanalia vivunt. De hoc versu, qui in proverbium abiit, vide Eras. Chiliad.
Curios Municipes fuisse, Cic. pro Murena 17. & pro Sulla 23. demonstrat, Municipii mentionem facit nullam.
Capillis incomptis Curius. Hor. 1. Carm. 12. 41.
Pauper erat Curius reges quum vinceret armis Claud. 4. Conf. Hon. 412.
Fuit & Curius, Alexandrinus presbyter sub Diocletiano, tanta doctrinæ fama, ut Origenes junior appellaretur, ut scribit Hieronymus.
CURIANUS, a, um. Adj. ut, Judicium Curianum. Quintil. 7. 6. p. 640. V. Cic. 1. de Orat. 180.
CURMI, n. [κύρμι] Potionis genus, quod paratur e frugibus, nimirum hordeo, triticoque in aqua maceratis, & bibitur vini loco. Matthiol. Curmi nihil aliud antiquis fuisse scribit, quam est hoc tempore Cervisia, quam loco vini bibit universa regio Septentrionalis. De hoc vide Dioscor. lib. 2. cap. 81. Ulp. l. si quis. D. de tritic. vin. & oleo leg.
CURMUNDULA, æ. f. Herba gratissimi saporis, corticis tenerrimi: quapropter a plerisque nequaquam detracto corio editur, unde nomen habet. Perottus.
CURO, are. V. CURA.
CŪRŎTRŎPHĪUM, i. n. [κυροτρόφιον] Domus alendis pueris destinata. κῦρ@ enim puerum significat. Utitur Justin. l. illud. C. de sacrosf. eccl. Differt autem a Brephotrophio, quod in hoc infantes, recentesque partus aut expositi, aut parentibus egentibus nati alebantur: in illo pueri grandiusculi, qui nondum labore suo victum sibi parare poterant. Hotom.
CURRO, cŭcurri, cursum, [τρέχω, θέω] ĕre. Notæ significationis. Ter. Adelph. 3. 2. 55. Curre, obstetricem arcesse.
Cucurrit Puteolos. Cic. 10. Att. 4.
Longius currere. In LONGUS.
Solito velocius currere. Ovid. 14. Met. 389.
Currere ad mortem. Plin. 1. Epist. 22. ad Catilium Severum, Impetu quodam & instinctu currere ad mortem, commune est cum multis.
Currere per vias. Plaut. Pœn. 1. 2. 80.
Currere per campos. Ovid. 5. Met. 613.
Æquor currere. Virg. 3. Æn. 191.
Vela damus, vastumque cava trabe currimus æquor.
Currere stadium. Cic. 3. Off. 42. Qui stadium currit, eniti & contendere debet quam maxime possit, ut vincat.
Iter currere. Virg. 5. Æn. 862.
Currit iter tutum non secius æquore classis.
Subsidio currere. Cic. 12. Att. 7. Sedulo iis factis, Calypso subsidio currat.
Placido currere fluctu. Prospere navigare. Valer. 1. Argon. 265.
Ætas ferox currit. Hor. 2. Carm. 5. 13.
Carmina currunt molli limite. Martial. lib. 11. 91.
Carmina nulla probas, molli quæ limite currunt, &c. V. Versus.
Fluvii currunt. Virg. 1. Æn. 611.
Frigus per ossa cucurrit. Ovid. ad Liv. 153.
Mensura currit. V. Mensura in METIOR.
Mors. Lucan. lib. 2. 100.
Quantoque gradu mors sæva cucurrit.
Nox inter pocula. Propert. lib. 3. 10. 21.
Oratio currit proclivius. Cic. 5. de Finib. 84.
Sententia. Hor. 1. Serm. 10. 9.
Est brevitate opus, ut currat sententia.
Tremor ima per ossa. Virg. 2. Æn. 121.
Versus. Hor. 1. Serm. 10. 1.
Nempe incomposito dixi pede currere versus
Lucili. Sic Carmina supra.
Vox currit. Plin. lib. 11. cap. 51.
Curritur, impersonale. Ter. in prol. Heaut. 44. Si qua laboriosa est, ad me curritur. Cic. 7. Verr. 71. Curritur ad Prætorium. V. Quintil. 1. 4.
CURRENS, entis. [τρέχων] Partic. Ter. in prol. Eun. 36.
Qui magis licet currentes servos scribere, &c.
Fata currentia. Sil. lib. 7. 307.
Freta currentia. Hor. 1. Epist. 3. 4.
Rota currens, i.e. In orbem acta. Hor. de Arte Poet. v. 22. — amphora cœpit Institui: currente rota cur urceus exit? de Figuli rota.
Unda. Virg. 3. Georg. 330.
Spatium currenti præmonstrare. Lucret. lib. 6. 91.
Currentem incitare, est Adhortari quempiam ad id, ad quod jam suapte sponte tendit. Cic. 13. Att. 42. Quod me hortaris, ut eos dies consumam in Philosophia explicanda, currentem tu quidem. Idem 2. de Orat. 186. Facilius enim est currentem (quod aiunt) incitare, quam commovere languentem. Ducta est metaphora ab his qui cursu certant, quibus acclamatio solet addere velocitatem.
Supercilia currentia usque ad malarum scripturam. Petron. Sat. cap. 126.
CURSIM, Adv. [δρομαδην] Currendo, inquit Valla. Cic. 11. Philipp. 4. Alter in Asiam irrupit cursim.
Agere cito & cursim aliquid. Plaut. Pœn. 1. 2. 156.
Annotare cursim aliquid. Plin. 3. Epist. 5. Super hanc liber legebatur, annotabatur, & quidem cursim.
Attingere cursim & breviter quæ sint inculcanda. Plin. 1. Epist. 20.
Currere cursim. Plaut. Pseud. 1. 3. 124.
Dicere sensim & Cursim, contraria. Cic. 2. Philipp. 42. Vide autem inter te & avum tuum quid intersit: ille sensim dicebat quod causæ prodesset, tu cursim dicis aliena.
Legere cursim. Plin. 5. Epist. 15. Rationes legebam invitus & cursim.
Pergere cursim ad dignitates. Cic. 5. Tusc. 13.
Transire libros cursim. Gell. 9. 4.
CURSIO, ōnis. f. Varro de L. L. 4. 1. Corpus est, ut cursor: locus, stadium, qua currit: tempus, hora, qua currit: actio, cursio.
CURSUS, ûs. m. [δρόμ@, δρόμημα] Ipse currendi actus. Plin. lib. 12. cap. 19. Hi recto cursu per sinus impellunt.
Acrior cursus. Stat. 4. Silv. 3. 103.
Æquorei. Valer. 1. Argon. 483.
Aërius. Ovid. 6. Met. 709. i. e. Volatus.
Agiles. Stat. 4. Silv. 3. 32.
Anhelus. Ovid. 11. Met. 348.
De conserto suo cursu festinus anhelo.
Apertus, i. e. Liber. Stat. 10. Theb. 863.
Attoniti. Sil. lib. 17. 590.
Avidi. Virg. 12. Æn. 909.
Avidos cursus illidere in equum. Stat. 11. Theb. 518.
— cæcusque avidos illidit in ægrum
Cornipedem cursus.
Brevissimus cursus undis. Virg. 3. Æn. 507.
Cæcus. Lucan. lib. 2. 557.
— tam cæco trahis omnia cursu. Fortunam alloquitur.
Celer. Sen. Thyest. v. 8.
Aut membra celeri differens cursu rota?
Citus. Sen. Hippol. 4.
Clausus. Martial. lib. 12. 57.
Contentus. Cic. pro Muren. 33. Quum contento cursu, acerrimis ducibus, hostium classis Italiam spe atque animis inflata peteret.
Continenti cursu sequi fugientem. In CONTINEO.
Continuus. Claud. 6. Conf. Hon. 291.
Declivis. Lucan. lib. 4. 114.
Non habeant amnes declivem ad litora cursum.
Defrenatus. Ovid. 1. Met. 282. de amnibus,
Et defrenato volvuntur in æquora cursu.
Diurni. Ovid. 4. Met. 629.
— dum Lucifer ignes
Evocet Auroræ cursusque Aurora diurnos.
Emeriti cursus anni. Ovid. 3. Fast. 43.
Equestres. Virg. 5. Æn. 667.
Facilis. Virg. 1. Georg. 40.
Fulmineus, i. e. Celerrimus & impetuosus. Claud. 6. Conf. Hon. 469.
Furente. Sen. Med. 11.
Incerto cursu navigare. Cic. 8. Att. 5. Infero mari nobis incerto cursu, hieme maxima navigandum est.
Incitatus. Cic. in Orat. 201. Interdum enim cursus est in oratione incitatior, interdum moderata ingressio.
Incitus. i. e. Velox. Sen. Theb. 1.
Infracti. Valer. 3. Argon. 236. — infracti languescunt frigore cursus.
Infrenus.

Infrenus. V. INFRENO.
Inoffenfus, V. paulo poſt, Agere.
Invicti certamine. Ovid. 8. Met. 311.
Liber. V. LIBER.
Longi. Ovid. 1. de Pont. 2. 86.
Magnus. Sil. lib. 16. 82.
Medius. Virg. 10. Æn. 870.
Menſtruus Lunæ. Catul. in Carm. ſæcul.
Menſtrui curſus, Menſtrua muliebria. Plin. 11. 39. Cum menſtrui curſus ſtetere.
Mobilis. Sen. in Hippol. 4.
Montivagi. Sil. lib. 3. 546.
Clauſum montivagis infeſtat curſibus hoſtem.
Multivagus Lunæ. In MULTUS.
Obliqui. Ovid. 9. Met. 18.
Perpetui curſus converſioneſque cæleſtes. Cic. 1. de Legib. 24.
Præceps. Lucan. lib. 3. 391.
— tenuit flagrantis in omnia belli
Præcipitem curſum.
Præpes equi volucris. Claud. 1. in Ruff. 262.
A principe curſu rerum, A principio naſcentis orbis. Valer. 1. Argon. 532.
Propero. Ovid. 15. Epiſt.
Rapidus. Virg. 5. Æn. 291.
Rectus. Hor. 2. Serm. 5. 78.
Sollicitus. Claud. 1. de Rapt. Proſerp. 29.
Soſpes, i. e. Proſper & incolumis. Hor. in Carm. ſæcul. 40. Proſperam intelligit navigationem.
Summus ille cæli ſtelliferi. Cic. in Somn. Scip. 12.
Tacitus. Ovid. 14. Met. 354.
Timidus. Ovid. 1. Met. 525.
Tranquillus. Claud. 1. in Ruff. 45.
Trepidus. Virg. 4. Æn. 672.
Vagus. Claud. 3. Conſ. Hon. 181.
Volucer. Claud. in 2. Conſ. Stilich. 321.
Advertere curſus. Ovid. 3. Met. 636.
Æquare. Sil. lib. 15. 578.
Illum augent curſus adnixi æquare ſecando.
Agere. ut, Aſtra inoffenſos agant æterna curſus; i. e. Machina univerſi maneat ut ab Jove inſtituta eſt. Sen. Herc. fur. v. 928.
Agere curſum. Sen. Hippol. 5.
Agitare feras curſu. Virg. 3. Georg. 409.
Aperire. Sen. Agamemn. v. 430.
Aperitque curſus mille quos puppes ſecent.
Capeſſere. V. CAPESSO.
Circumflectere longos. Virg. 5. Æn. 131.
Collatis curſibus, Commiſſo prælio. Valer. 6. Argon. 276.
Conficere aliquem. Cic. de Clar. Orat. 324.
Conſtituere. Quintil. lib. 1. cap. 10.
Contendere curſu. Virg. 5. Æn. 291.
Hic qui forte velint rapido contendere curſu.
Contendere curſum. In CONTENDO.
Contingere metam curſu. Hor. in Arte Poet. 412.
Converſo relegam veſtigia curſu. Claud. de Bell. Get. 529.
Corripere. In CORRIPIO.
Dare. Virg. 3. Æn. 337.
Sed tibi qui curſum venti, quæ fata dedere? Virg. 4. Æn. 653.
Vixi: & quem dederat curſum fortuna peregi.
Dare facilem curſum. Virg. 1. Georg. 40.
Dare curſum in. i. e. Incurrere. Virg. 10. Æn. 870.
Sic curſum in medios rapidus dedit.
Defatigari curſu. V. DEFATIGO.
Delabi. Ovid. 2. Met. 838.
Pelle moram, ſubitoque celer delabere curſu.
Detorquere ad aliquem. Virg. 4. Æn. 196.
Dirigere aliquo. Virg. 5. Æn. 162.
Diſtare longo. Virg. 3. Æn. 115.
Placemus ventos, & Gnoſia regna petamus,
Nec longo diſtant curſu.
Ducere. Virg. 5. Æn. 667.
Errare incerto. Sen. Herc. fur. 2.
Errare ſollicito. Claud. 1. de Rapt. Proſerp. 29.
Evadere pugna curſu. Virg. 11. Æn 702.
Eunt curſu in eam ſententiam. Plin. lib. 2. cap. 7.
Evolat præpeti. Sen. Hippol. 10.
Excutimur curſu, & cæcis erramus in undis. Virg. 3. Æn. 200. i. e. A propoſito itinere avertimur. Servius.
Exercere curſu ſe. Plaut. Bacch. 3. 3. 25.
Explicare curſum celerem citatis paſſibus. Sen. Hippol. 10.
Extendere. Virg. 12. Æn. 909.
Ferri libero. V. LIBER.
Figere. Stat. 3. Theb. 503.
Flectere aliquo. Claud. 3. Conſ. Hon. 181.
Flectere in lævum. Ovid. 1. Triſt. 10. 17.
Fluere curſibus obliquis. Ovid. 9. Met. 18.
Frangere gyro curſum. Lucan. lib. 3. 555.
Frenare curſus aquarum glacie. Virg. 4. Æn. 196.
Fugere timido. Ovid. 1. Met. 525.
Fugit mobili. Sen. Hippol. 4.
Habere. Quintil. lib. 2. cap. 13.
Impediunt curſum undæ. Ovid. 1. Met. 703.
Impedire veſtigia curſu. Virg. 5. Æn. 592.
Impellere fatorum. Lucan. lib. 5. 41.
Inclinare. Ovid. 2. Met. 721.
Sic ſuper Actæas agilis Cyllenius arces
Inclinat curſus.
Inire curſus. Virg. 5. Æn. 583.
Inde alios ineunt curſus, alioſque recurſus
Adverſis ſpatiis.
Inſtituere curſum. V. INSTITUO.
Inſtruere equorum curſus. Virg. 5. Æn. 549.

Jungere curſum equis, i. e. Æquare curſum equorum. Liv. 44. 26. pr. Veniebant decem millia equitum, par numerus peditum, & ipſorum jungentium curſum equis, & in vicem prolapſorum equitum vacuos capientium ad pugnam equos.
Labat incerto limite curſus. Stat. 5. Silv. 3. 237.
Librare in liquido aëre curſus. Ovid. 2. Amor. 6. 11.
Peragere. Virg. 4. Æn. 452.
Petere alium. Cic. 3. Att. 8. Ille incertus ubi ego eſſem, fortaſſe alium curſum petivit.
Petere curſu locum aliquem. Virg. 6. Ecl. 80.
Præterire hos & illos curſu. Virg. 4. Æn. 157.
Procedente temporis curſu. Firmic. lib. 4. cap. 1. non procul ab initio.
Provocare auras curſibus. Virg. 3. Georg. 193.
Quatere aliquem. Virg. 3. Georg. 132.
Rapere curſus, Accelerare. Sen. Hippol. 9.
Rapere curſum per. Claud. 1. in Eutrop. 375.
Sic effata, rapit cæli per inania curſum
Diva potens.
Regere. Virg. 6. Æn. 350.
Repetit mens curſum, i. e. Recipit uſum rationis. Sen. Herc. fur. 12.
Requierunt flumina ſuos curſus, i. e. Curſus proprios retardarunt & fecerunt eſſe quietos. Virg. 8. Ecl. 4.
Revocare aliquem e. Cic. Topic. 1. Majores nos res ſcribere ingreſſos, C. Trebati, & iis libris, quos brevi tempore ſatis multos edidimus, digniores, e curſu ipſo revocavit voluntas tua.
Revocare curſum ſanguini. Celſ. lib. 5. cap. 26.
Sum. ut, Eſſe in. Cic. 1. de Orat. 147.
Superare canem. Hor. 1. Epiſt. 18. 51.
Supprimere habenas curſus aerii. Ovid. 6. Met. 709.
Nec prius aerii curſus ſuppreſſit habenas,
Quam Ciconum tenuit populos, &c. i. e. Non prius deſtitit volare.
Tendere curſum per juga. Claud. 6. Conſ. Hon. 291.
Tendere curſus. V. ſupra, Æquoreus.
Tendere curſu aliquo. Virg. 2. Æn. 321.
Tenere curſum eundem. Cic. 7. Verr. 88. Sed tunc inopes relicti a duce, præfectoque claſſis, eundem neceſſario curſum tenere cœperunt.
Torquet medios nox humida curſus. Virg. 5. Æn. 738.
Tranſcurrere curſum ſuum. V. TRANSCURRO.
Tranſit equum curſu pernicibus ignea plantis. Virg. 11. Æn. 718.
Tranſmittunt curſu campos. Virg. 4. Æn. 154.
Valere curſu pedum. Virg. 5. Æn. 67.
Venire magno curſu. Sil. lib. 16. 83.
Vertere curſus. Virg. 3. Æn. 146.
Curſus ad aliquem eſt. Cic. 12. Fam. 6. Qui ſi conſervatus erit, vicimus: ſin (quod dii omen avertant) omnis omnium curſus eſt ad vos.
Curſus in. Cic. 10. Att. 4. Nam mihi curſus in Græciam per tuam provinciam eſt.
Abiit animus in varios curſus. V. ABEO.
Animi & induſtriæ curſus. Cic. 5. Att. 15.
Aquarum. Virg. 4. Georg. 136.
— & glacie curſus frenaret aquarum.
Avium. Apul. Ei inopinanti avium curſus terrorem adjecere. Plura V. ſupra exempla de Volatu.
Benevolentiæ curſum ſuſtinere. Cic. de Amicit. 64. Eſt igitur prudentis, ſuſtinere ut curſum, ſic impetum benevolentiæ quo utamur, quaſi aquis tentatis, ſic amicitiis aliqua parte periclitatis moribus amicorum.
Fatorum curſus. Lucan. lib. 5. 41.
Tollite ſigna duces: fatorum impellite curſum.
Honorum curſus, i. e. Tempus gerendorum honorum, ait Budæus. Cic. pro Planc. 17. Si doceo Plancium non obrepſiſſe ad honorem, ſed eo veniſſe curſu qui ſemper patuerit omnibus. [Hic eſt Petitionis curſus.
Ingenii tui curſum, Brute, premit hæc importuna clades civitatis. Cic. in Brut. ſub finem.
Lunæ curſus. Liv. 1. 19. extr.
Rerum curſus atque exitus. Cic. 4. Fam. 2. Neque ſolum ea perſpicis, quæ geruntur, quæque jam geſta ſunt, ſed etiam qui curſus rerum, qui exitus futurus ſit.
Siderum ſpatia & curſus. Cic. 2. de Nat. Deor. 49. Nam quum duo ſint genera ſiderum, quorum alterum ſpatiis immutabilibus ab ortu ad occaſum commeans, nullum unquam curſus ſui veſtigium inflectat, alterum autem continuas converſiones duas, iiſdem ſpatiis curſibusque conficiat.
Vitæ curſus. Cic. de Senect. 33. Curſus eſt certus ætatis, & via una naturæ, eaque ſimplex.
Vitæ curſum implere. V. IMPLEO.
Vitæ, brevis curſus: gloriæ, ſempiternus. Cic. pro Sext. 47.
Vivendi curſus. Cic. 1. Off. 117. Itaque ante implicatur aliquo certo genere curſuque vivendi, quam potuit, quod optimum eſſet, judicare.
Vocis curſus per omnes ſonos. Cic. 3. de Orat. 225.
Curſus, pro Modo vivendi. Plin. in Paneg. cap. 43. Tene, Cæſar, hunc curſum, & probabitur experimento, ſitne feracius, &c.
Curſus exhibitio, pro Rationum relatio, quaſi totius procurationis ac muneris ſui diſcurſus, ſive διάδρομη edatur. Conſtant. l. 4. C. de epiſc. & cleric. ubi quum initio dixiſſet, Officiales rationales, ſi exhibitione curſus, ſeu primipili neceſſitate neglecta: mox infert, Si vero obnoxii ratiociniis, vel neceſſitatibus non ſint. Hotom.
Concitus inſano curſu. Ovid. 3. Met.
Deprenſus curſu. Sen. Herc. fur. 4.
Exhauſtus curſu. Lucan. lib. 8. 3.
Fortis curſu. Ovid. 3. Met. 219.
Magno curſu contexere verba. Juven. 14. Sat. 27.
—exſpectas ut non ſit adultera Largæ
Filia? quæ nunquam maternos dicere mœchos
Tam cito, nec tanto poterit contexere curſu,
Ut non ter decies reſpiret.
Curſus & Currus confunduntur in MSS. V. Drakenb. ad Sil. lib. 16. 234.
CURSUĀLIS, e. Adj. Idem ac Curſorius. Cod. Theod. 12. 11. Rheda curſualis.
CURSŪRA, æ. f. [δρόμημα] Idem quod Curſus. Plaut. Bacch. 1. 1. 34. Varro 2. de R.R. cap. 7. Equi, quod alii ſunt idonei ad rem militarem, alii ad vecturam, alii ad curſuram, &c.

Inci-

Incipere curfuram. V. INCIPIO.
CURSOR, ōris. m. [δρομεὺς] Martial. lib. 3. 100.
Curforem fexta tibi, Rufe, remiffimus hora. Cic. 2. Tufc. 56.
In ftadio curfores exclamant quam maxime poffunt.
Armillati curfores. V. ARMILLA.
Curfor antecedit. Martial. lib. 12. 24.
Succinctus neque curfor antecedit.
Curfores, abfolute Mauricio de Re Mil. quem citat Turnebus Adverf. 24. 16. dicuntur Equites quidam, qui ante agmen & aciem excurrunt, hoftefque verfos in fugam perfequuntur: ficut & Defenfores, alios quofdam nominat, qui ex acie non exeunt, nec excurrunt, fed ordines femper fervant. V. Paul. JCtum l. 99. §. ult. Dig. de Legat. & fideicomm. 3. Item Erhard. ad Petron. cap. 28. p. 100. Burm.
CURSOR, Cognomen fuit L. Papirii, a velocitate curfus. Livius 9. 16.
CURSŌRIUS, a, um. Adj. [δρομικὸς] Quod ad curfum pertinet: ut, Curforia navis. Sidonius lib. 1. Ep. 5. Tiphim curforiam, fic navigio nomen, afcendi. Sed rectius legitur, Ticini curforiam &c. V. DROMONES.
Termini curforii. Frontin. de Colon. p. 141.
CURSORIUM, i. n. Qua limitum terminus incedit. Rigalt. Gloff. Agrimenf. p. 299.
CURSĪLĬTAS, ātis. f. Fulgent. 3. Mythol. Vagabunda curfilitas difplicet.
CURRAX, ācis. Adj. Gratius Cynegetico v. 89.
Nam fuit & laqueis aliquis curracibus ufus. V. ibi Barth. in Gloff. Gr. Lat. Δρόμαξ, Currax.
CURSO, āre. frequent. Cic. 1. de Divin. 14.
Fufcaque nonnunquam curfans per litora cornix.
Curfare per foros. Cic. de Senect. 7. Similefque funt ut hi qui gubernatorem in navigando agere nihil dicant, quum alii malos fcandant, alii per foros curfent, &c.
Curfare huc atque illuc via deterrima. Cic. 9. Att. 11.
Curfare circum patronos atque hofpites. Cic. 6. Verr. 41. Diodorus Romæ fordidatus circum patronos atque hofpites curfare: rem omnibus narrare.
Ultro & citro. Cic. pro Rofc. Amer. 60. Poftea homines curfare ultro & citro non deftiterunt.
Vias. Valer. 4. Argon. 108.
Curfatur, imperfonale. Ter. Hec. 3. 1. 35.
Trepidari fentio, curfari furfum prorfum, &c.
CURSĀTIO, ōnis. f. Donat. ad Ter. Hec. 3. 1. 35. Trepidatio ad vocem refertur loquentium, Curfatio ad fonum pedum.
CURSĪTO, āre. frequent. a Curfo frequentativo. Ter. Eun. 2. 2. 47.
Ne furfum deorfum curfites: &c.
Curfitare ad aliquem. Ter. Eun. 2. 2. 56.
Ne quis forte internuntius clam a milite ad iftam curfitet.
Huc & illuc. Hor. 4. Carm. 11. 10.
CURSITĀTIO, ōnis. f. Solin. cap. 54. Solenni curfitatione lacum populus circuit.
CURRUS, ûs. m. [ἅρμα, ἅμαξα, δίφρος] Vehiculi genus, dictum quod eo veteres veherentur ad curfum. Virg. 12. Æn. 162.
Quadrijugo invehitur curru.
Currus appellatione, Bigæ etiam & Quadrigæ continentur: unde Triumphales currus vocitantur. V. Bayfium in libello de Vafculis.
Phaeton currus auriga paterni. Ovid. 2. Met. 327.
Hyperionis currus. i. e. Phœbi qui filius fuit Hyperionis Titanis: cujus etiam nomen retinet. Valer. 2. Argon. 35.
Alipes currus. Valer. 5. Argon. 611.
Altus. Claud. 2. de Rapt. Proferp. 318.
Armatus. Liv. 1. 21. Ad id facrarium flamines bigis curru armato vehi juffit. In emendatis libris legitur Arcuato.
Candidi Dianæ. Sen. Hippol. 6.
Celeres. Sen. in Agamemn. 9.
Citati. Sil. lib. 8. 663.
Citus. Sen. Hippol. 10.
Eburnus, Triumphalis. Tibul. lib. 1. 8. 8.
Falcati. Valer. 6. Argon. 105. Antiquis falciferi currus erant ad hoftes laniandos.
Falciferi. Lucret. lib. 3. 642.
Ferreus Martis. Claud. 4. Conf. Hon. 16.
Fulgens Gloriæ. Hor. 1. Serm. 6. 23.
Inanis. Stat. 6. Theb. 520.
Laboriferi Tithoniæ, i. e. Auroræ. Stat. 6. Theb. 25.
Lacer. Ovid. 2. Met. 318.
Sparfaque funt late laceri veftigia currus.
Levis. Ovid. 1. de Arte Am. 4.
Martius, cujus equi Terror & Pavor dicuntur a Valer. 3. Argon. 82.
Micantes ftamine. Conf. Prob. & Olyb. 179.
Nigri Plutonis. Claud. 2. de Rapt. Proferp. 227.
Nitidus. Hor. in Carm. fæcul. 9.
Nitidi Dianæ. Sen. Hippol. 3.
Præceps. Virg. 3. Georg. 358.
Quadrijugi. Virg. 3. Georg. 18. & 12. Æn. 162.
Rapidus. Virg. 12. Æn. 478.
Superbus. Sen. Troad. 3.
Trepidi. Valer. 6. Argon. 401.
Ventofus. Hor. 2. Epift. 1. 177.
Volucris. Hor. 1. Carm. 34. 8.
Currum, pro Equis pofuit Virg. 12. Æn. 287.
Infrenant alii currus. Et 1. Georg. 514.
— neque audit currus habenas. Hæc Servius.
Currus per metonymiam pro Triumpho. Cic. 15. Fam. 6. Et fi non modo omnes, verum etiam multi Catones effent in civitate noftra, in qua unum exitiffe mirabile eft, quem ego currum, aut quam lauream cum tua laudatione conferrem? Et Florus 4. 12. 53. Digna res lauro, digna curru fenatui vifa. V. Heinf. ad Ovid. 6. 546.
Agere currus. Ovid. 2. Met. 62.
Agitare. Virg. 3. Georg. 181.
Afcendere vel confcendere. Sil. lib. 16. 376. V. CONSCENDO.
Dirigere. Ovid. 12. Met. 78.
Domitant in pulvere currus. Virg. 7. Æn. 163.
Ducere. Ovid. 3. de Pont. 1. 67.
Effufi carcere. Virg. 3. Georg. 104.
Erigere. Stat. 10. Theb. 175.
— attoniti currum erexere leones.
Errans. Stat. 6. Theb. 467.
Excuti. Ovid. 15. Met. 519.
Flectere. Sen. Hippol. 6.
Gubernare citos. Sen. Hippol. 19.
Impellere. Sil. lib. 16. 420.
Ingredi habili curru. Ovid. 2. Met. 151.
Infcendere. V. INSCENDO.
Invehi. V. INVEHO.
Moliri per. Ovid. 2. Met. 135.
Movet gelidos Latonia. Valer. 3. Argon. 415.
Novare. Stat. 1. Achill. 415.
Premit alipedem planta currum. Sil. lib. 7. 700.
Properante. Sen. Hippol. 6.
Rapiunt per avia equi. Ovid. 2. Met. 205.
Rapuere equi. Sen. Hippol. 10.
Regendus arte. Ovid. 1. de Arte. Am. 4.
Reportari equis infignibus & curru aurato in patriam. Cic. poft redit. in Senat. 27.
Retorquere averfos. Virg. 12. Æn. 485.
Revocare, i. e. Reducere. Claud. 2. de Rapt. Proferp. 318.
Ruunt effufi carcere. Virg. 3. Georg. 104.
Ruere in. Virg. 7. Æn. 782.
Exercebat equos, curruque in bella ruebat.
Ruunt equi levi curru. Sen. Hippol. 10.
Subire currum dicuntur equi, aut animalia alia, quæ currum trahunt. Virg. 3. Æn. 113.
Subjungere curru tigres. Virg. 5. Ecl. 29. Curru, pro Currui. Servius.
Succedunt curru quadrupedes. Virg. 3. Æn. 541.
Succutitur alte. Ovid. 2. Met. 166.
Suftinere. Cic. 13. Att. 21. Nec eft melius quicquam quam ut Lucullus Suftineat currum, ut bonu' fæpe agitator, equofque.
Tardare alicujus. Stat. 1. Achill. 88.
Tremunt graviore curru axes. Sen. Hippol. 3.
Vehi curru ad curiam. Plin. lib. 7. cap. 43.
Currum pro Navi pofuit Catull. de Nupt. Pel. & Thet. v. 9.
Ipfa levi fecit volitantem flamine currum. V. Voff. 4. Inftit. Orat. p. 88.
CURRĬCŬLUM, i. n. [ἁρμάτιον, δίφριον] dimin. a Currus. Curtius lib. 8. 14. 8. Sed etiam in amnem præcipitavere curricula.
Sereno curriculo errat Cytheræa. Claud. 2. Paneg. 440.
Curriculum pro Curfu. Cic. 2. de Legib. 22. Ludis publicis, quod fine curriculo & fine certatione corporum fiat, &c.
Curriculum, pro Fama, laude. Plin. lib. 14. cap. 6. de vinis generofis. Quartum curriculum publicis epulis obtinuere a D. Julio &c. Mamertina. &c.
Lunæ & folis curriculum. Cic. in Timæo 25. Ratione igitur & mente divina, ad originem temporis, curriculum inventum eft folis & lunæ.
Conjicere pedes in curriculum. Plaut. Merc. 5. 2. 91. h. e. Aufugere.
Facere unum curriculum. Plaut. Trin. 4. 4. 11.
Ire celeri curriculo. Plaut. Stich. 2. 2. 13.
Curriculum vitæ. Cic. pro Rabir. 30. Exiguum nobis vitæ curriculum natura circumfcripfit.
Curriculum, Locus in quo certamen currendi exercetur. Hor. 1. Carm. 1. 3.
Sunt quos curriculo pulverem Olympicum
Collegiffe juvat: metaque fervidis
Evitata rotis, &c. Lambinus hoc loco Curriculi nomine mavult Currum fignificari, quam Spatium in quo curritur, cui affentior. [Sed, mea quidem fententia, rectius Schol. vet. de Ipfo curfu exponit, & fere de Curfus certamine exponi debet. Gloff. Gr. Lat. Δρόμοι, Curricula.
Defcendere in curriculum artis. Auctor ad Herenn. lib. 4. 4. Quafi fi quis ad Olympiacum venerit curfum, &c. fic ifti, quum in artis curriculum defcenderunt, illos, qui in eo quod eft artificii elaborent, aiunt facere immodefte. In artis curriculum defcendere, & In ftadium Rhetoricæ artis prodire, pro eodem pofuit: utique pro Artis præcepta dare & fcribere.
Curriculum, per metaphoram dixit Cic. pro Marcell. 2. pro Vetere more cenfendi in Senatu, & fententiarum dicendarum. Nec fas effe ducebam, verfari me in noftro veteri curriculo, &c.
Induftriæ curriculum. Cic. 7. Philip. 7. Omne enim curriculum induftriæ noftræ in foro, in curia, in amicorum periculis propulfandis elaboratum eft. h. e. Tempus & fpatium curfus, vel actio omnis & contentio. Translatio fumpta a currentibus, & curfu certantibus. Elaboratum eft, cum labore fufceptum, labore perfectum & confumptum.
Mentis curricula. Cic. de Senect. 38. Hæ funt exercitationes ingenii, hæc curricula mentis. Theodorus vertit πόνοι.
Deflexit de curriculo confuetudo majorum. Cic. de Amicit. 40. Etenim eo loco, Fanni & Scævola, locati fumus, ut nos longe profpicere oporteat futuros cafus Reipub. deflexit enim jam aliquantulum de fpatio curriculoque confuetudo majorum.
Deflectere fe de curriculo petitionis. Cic. pro Muren. 46. Tu, quum te de curriculo petitionis deflexiffes, animumque ad accufandum tranftuliffes, &c.
CURRICŬLUS, i. m. Nonius, Curriculus, ut confuetudo fert, a curru diminutio eft: dicitur Breviffimum vehiculi Epirotici genus. V. etiam Feft. & Charif. lib. 1. Prifcian. lib. 6. Adeo, inquit, cognatio eft currus ad curfum, quod diminutivum currus curriculus pro curfu accipitur.
CURRICŬLO, Adv. [δρομαίως] pro Curfim. Plaut. Milit. 2. 6. 43. Tranfcurrere curriculo ad nos. Ter. Heaut. 4. 4. 11. Curriculo percurre. Gell. lib. 17. cap. 8.
CŬRŪLIS, e. Adj. [ἁρματεῖος, ἀπὸ τῶν δίφρων] a Curru derivatum, quod unico r fcribi debet, quod brevis fit prima. ut Sella curulis: quæ ex ebore facta, erat in ipfis curribus quibus vehebantur majores magiftratus, & in ea fedebant. aliquando fubauditur Sella vel Sedes. Confules, Prætores, Ædiles, Magiftratus curules ex eo dicti, curuli fella utebantur. Hor. 1. Epift. 6. 53. Lucan. lib. 3. 107.
Prætor adeft, vacuæque loco ceffere curules. Nam Senatores, qui curulem magiftratum, hoc eft majorem honorem geffiffent, honoris gratia in curiam vehi foliti erant curru, in quo fella effet, fupra quam confide-

confiderent. Abſolute ſæpe ponitur, ſubaudita voce Sella. Juven. 10. Sat. 91. Summas donare curules.
Sacræ curules. Claud. 7. Paneg.
Violata curulis. Claud. 8. Paneg. 266.
E curuli jura reddere. Martial. lib. 11. 99.
Ædilitas curulis. Cic. de Aruſp. Reſp. 27.
Equi curules, Quadrigales, inquit Feſtus.
Triumphi curules. Suet. Aug. 22.
Curules Magiſtratus appellati ſunt, qui a curru vehebantur. Feſt. V. Stat. 4. Silv. 1. 5.

CURRŪCA, æ. f. [ἐπιλαΐς] Parva avis; quæ alienos pullos proprios putans, nutrit, maxime cuculi. Cuculus enim in currucæ nido parit ova, quæ curruca pro ſuis fovet, excludit, & educat. Juven. 6. Sat. 275. Per tranſlationem dictum. Ignominioſe enim Currucam appellat maritum, Qui alienos educat liberos pro ſuis, uxoremque ſuam ab aliis poſſeſſam amplectitur.

CURRUS, CURSIM, CURSITO, CURSOR, CURSURA, CURSUS. In CURRO.

CURTIUS, i. m. [Κούρτιος] Nomen gentis Romanæ: M. Curtius adoleſcens, eques Romanus, abrupto per medium forum ingenti ſpecu, reſponſoque accepto nobilem ex civibus aliquem id requirere, ſeſe ſponte in hiantem terram conjecit eques, ſuoſque ex calamitate ſalvos reddidit. Curtius deinde lacus eſt appellatus. Auctor Ariſtides, apud Plutarchum in Parallelis. Et Liv. lib. 7. 6.
Quint. Curtius Rufus, nobilis hiſtoricus, de rebus geſtis Alexandri Magni ſcripſit hiſtoriam. Exſtant ex 10 libris octo, amiſſis prioribus duobus. Alius Curtius Rufus, Proconſul Africæ, cui mira prædictio facta. V. Plin. 7. Epiſt. 27.

CURTIUS,a,um. Adj. utCurtius fons, inſigni aquæductu memorabilis, ut qui a quadrageſimo lapide in urbem fuerit perductus, opere arcuato tantæ altitudinis, ut in omnes urbis montes facile diſtribueretur. V. Plin. lib. 36. c. 15.

CURTUS, a, um. Adj. [κολοβός] Parvus, deminutus. Hor. 1. Serm. 6. 104.
— nunc mihi curto
Ire licet mulo, vel ſi lubet uſque Tarentum. conf. Propert. 4. 1. 20.
Curtum & Redundans, pugnantia. Cic. in Orat. 168. Nihil curtum, nihil claudicans, nihil redundans.
Dolia curta. Lucret. 4. 1020. i. e. Fracta. V. ibi Havercamp.
Latus curtum. Martial. lib. 12. 32.
Res curta. ut, Hor. 3. Carm. 24. 64.
Curtæ neſcio quid ſemper abeſt rei.
Sententia curta. Cic. 4. de Finib. 36. Eorum enim omnium multa prætermittentium dum eligant aliquid quod ſequantur, quaſi curta ſententia.
Supellex curta. Perſ. 4. Sat. 62.
Tecum habita, & noris quam ſit tibi curta ſupellex. Proverbium. V. Eraſm.
Compar. ut, Fines curtiores. Innocent. de Caſis p. 228. & 230. Edit. Goeſ.

CURTO, [κολοβόω] āre. Deminuere. Hor. 2. Serm. 2. 124.
Rem curtare, Bona ſua minuere. Perſ. 6. Sat. 34.

CURVAMEN, CURVATIO, CURVATURA. In CURVUS.

CURULIS. In CURRO.

CURVUS, a, um. Adj. [καμπύλος, ἐπικαμπής, ἀγκύλος] Quod eſt inflexum ac contortum. Virg. 1. Georg. 58.
Et curvæ rigidum falces conflantur in enſem.
Æquor curvum. Ovid. 11. Met. 505.
Alvus. Virg. 2. Æn. 51.
Anus. Ovid. 1. de Arte Am. 768.
Aquæ. Ovid. 3. Faſt. 520.
Arator. Virg. 3. Ecl. 42.
Aratrum. Virg. 1. Georg. 498. alii legunt Incurvum.
Arcus. Ovid. 9. Met. 114.
Carinæ. Virg. 1. Georg. 360.
Cavernæ. Virg. 3. Æn. 674.
Crinale. Ovid. 5. Met. 53.
Et madidos myrrha curvum crinale capillos.
Cultro curvo ſolvere viſcera. Sen. Hippol. 1.
Delphines. Ovid. 18. Epiſt. 131.
Dente curvo humum revellere. Ovid. 3. Amor. 10. 14.
Equo curvo luſtra novantur. Propert. 4. 1. 20. Sed alii legunt Curto.
Falces. Virg. 1. Georg. 581.
Forceps. Ovid. 12. Met. 277.
Freta. Valer. 1. Argon. 615.
Gramen. Ovid. 15. Epiſt. 148.
De noſtro curvum pondere gramen erat.
Juga. Ovid. 4. Faſt. 216.
Latebræ. Virg. 2. Georg. 216.
Lebetes. Ovid. 12. Met. 243.
Limite deſcendere curvo. Ovid. 14. Met. 830.
Litora curva. Virg. 3. Æn. 223.
Lyra. Hor. 3. Carm. 28. 11.
Naves. Ovid. 2. Met. 163.
Olympus. Valer. 5. Argon. 414.
Pedes curvi aquilæ. Claud. de Bell. Gild. 469.
Puppes. Virg. 6. Æn. 5.
Secures. Virg. 7. Æn. 184.
Senecta. Tibul. lib. 3. 5. 16. i. e. Quæ curvos facit. conf. Anus ſupra.
Theatrum. Ovid. 1. de Arte Am. 497.
Theca. Martial. lib. 11. 59.
Tibia. Virg. 11. Æn. 737.
Valles. Claud. 2. de Rapt. Proſerp. 72.
Via curva, Meatibus perplexis involuta. Sen. Hippol. 5.
Ungues. Hor. Epod. 5. 93.
Vomer. Ovid. 3. Amor. 8. 39.
Corrigere curva, proverbiale eſt in Cenſorios ſeveroſque homines. Plin. 5. Epiſt. 21.
Curvus & Furvus confunduntur a librariis. V. Drakenb. ad Sil. 6. 149.

CURVOR, ōris. m. Varro de L. L. 6. 15. Cornua a curvore dicta, quod pleraque curvamus. V. CORNU.

CURVĪTAS, ātis. f. Idem. Macrob. in Somn. Scip. 1. 15. Adverſa Zodiaco curvitas obliquavit. Et Iſidor. 20. 16. Camus dictus a curvitate.

CURVO, [καμπυλιάζω, κάμπτω, ἀγκυλόω] āre. ut,
Arcum manu curvare. Stat. 1. Achil. 486.
Dentes curvare. Claud. 24. 306.
Vaſtus aper nimio dentes curvaverat ævo.
Lances curvare. Hor. 2. Serm. 4. 40.
In arcus curvari. Virg. 2. Georg. 448.
— Ityreos taxi curvantur in arcus. i. e. In arcuum Ityreorum ſimilitudinem. Alii legunt Torquentur.
In diverſum curvari. Plin. lib. 16. cap. 42.
In terram curvare. Plin. lib. 12. cap. 5.

CURVĀTUS, a, um. Partic. Stat. 5. Silv. 4. 4.
Et ſimulant feſſos curvata cacumina ſomnos.
Corpore toto curvatus. Stat. 6. Theb. 649.
Arbor curvata eſt pondere ſerpentis. Ovid. 3. Met. 93.
Corpuſcula curvata, & quaſi adunca. Cic. 1. de Nat. Deor. 66.
Cuſpis curvata. Ovid. 2. Met. 199.
Ignes curvati, i. e. Splendorem curvorum cornuum lunæ referentes. Hor. 4. Carm. 2. 57.
Planities curvata tumore. Claud. 2. de Rapt. Proſerp. 102.
Ponti curvati litora. Sen. Hippol. 1.
Unda curvata. Virg. 4. Georg. 360.

CURVĀTIO, ōnis. f. [καμπυλίασις] Plin. lib. 17. cap. 23. In curvatione materiæ. Et apud Columel. lib. 4. cap. 12. Curvatio vitis.

CURVĀTŪRA, æ. f. [κάμψις] Plin. lib. 17. cap. 19. Ne curvatura fugiat.
Montis curvatura. Vitruv. 2. 10.
Portus curvatura. Idem 5. 1.
Rotæ ſummæ aurea curvatura. Ovid. 2. Met. 108.
Unguium curvatura. Aduncitas. Plin. lib. 10. cap. 19.

CURVĀMEN, ĭnis. n. [καμπυλίασμα] Ipſa curvatio. Plin. 9. Epiſt. 7.
Arquatum curvamen. Ovid. 11. Met. 590.
Ripæ patulo curvamine. Sil. lib. 13. 29.
Lato curvamine in obliquum ſectus limes. Ovid. 2. Met. 130.

CURVABĬLIS, e. Adj. Pallad. 12. 15. Ulmus & fraxinus curvabiles.

CURVESCO, [κυρτοῦμαι] ĕre. Curvus fio. Auctor carminis de Laudibus Domini. V. INCURVESCO.

CURVĬPES, ĕdis. Qui curvos pedes habet. Onomaſt. Vet. Curvipes, ἀγκυλόπους.

C U S

CUSCULIUM, V. QUISQUILIUM.

CUSOR, ōris. V. CUDO.

CUSPIS, ĭdis. f. [αἰχμὴ, ἐπιδορατὶς, ἀκωκὴ] Acuta illa pars gladii, haſtæ, clavi, & hujuſmodi. Martial. 13. 93.
Qui Diomedæis metuendus ſetiger agris
Ætola cecidit cuſpide, talis erat.
Haſtæ præacutæ cuſpidis. Ovid. 7. Met. 131.
Achillea. Ovid. 13. Met. 580.
Acuta. Virg. 5. Æn. 208.
Ærata. Ovid. 5. Met. 9.
Curvata. Ovid. 2. Met. 199.
Extrema. Ovid 2. Met. 767.
Infeſta. Valer. 6. Argon. 617.
Irrita. Ovid. 5. Met. 38.
Irrita voti cuſpis. Stat. 11. Theb. 511.
Longa cuſpis, pro Veru. Martial. lib. 14. 221.
Spumeus in longa cuſpide fumet aper.
Mavortia. Stat. 9. Theb. 838.
Medicatæ cuſpidis ictus: i. e. Venenatæ. Sil. lib. 13. 197.
Prætenta cuſpis, i. e. Objectum jaculi ferrum. Ovid. 3. Met. 83.
Subrecta. Sil. lib. 7. 650.
Tremenda. Hor. 4. Carm. 6. 7.
Trifida cuſpis Neptuni. Claud. 2. de Rapt. Proſerp. 181.
Triplex. Ovid. 12. Met. 594.
Vana cuſpis, h. e. Irrita. Ovid. 8. Met. 346.
Contorquere cuſpidem. Ovid. 8. Met. 345.
Cuſpis Echionio primum contorta lacerto
Vana fuit.
Fulget telum acuta cuſpide. Ovid. 1. Met. 470.
Fraudata ſanguine. Sil. lib. 13. 167.
Fuſus inerti cuſpide. Sil. lib. 7. 629.
Cuſpides, pro Tubulis fictilibus. Varro 1. de R. R. cap. 8. de pedamentis arundineis loquens, Inde enim aliquot colligatos libris demittunt in tubulos fictiles cum fundo pertuſo, quos cuſpides appellant, qua humor adventitius tranſire poſſit.

CUSPĪDO, āre. Cuſpide inſtruere. Plin. lib. 11. cap. 13.

CUSPIDĀTUS, a, um. Partic. Quod cuſpidem habet. Plin. lib. 18. cap. 19.

CUSPIDĀTIM, Adv. h. e. In cuſpidem, ſive cuſpidis formam. Plin. lib. 17. cap. 14. Donec cuſpidatim deciſus deſcendat in rimam calamus.

CUSSILIRIS, e. Adj. Cuſſilirem, pro Ignavo dicebant antiqui. Feſtus.

CUSTŌS, ōdis. c. [φύλαξ, φυλακτὴρ] a Curo; dicitur Qui aliquam rem tuetur & curat. Cic. Qui multorum cuſtodem ſe profiteatur, eum ſapientes ſui primum capitis aiunt cuſtodem eſſe oportere.
Cuſtos, Miniſtra. Virg. 11. Æn. 836.
At triviæ cuſtos jam dudum in montibus Opis
Alta ſedet. Servius.
Ad limina cuſtos. V. LIMEN.
Cuſtos, Janitrix. Plaut. Curc. 1. 1. 76.
Carceris cuſtos. Plaut. Aſin. 2. 2. 31.
Corporis cuſtos. Lucret. lib. 3. 325.
Cupiditatum cuſtos ac vindex. Cic. 2. de Lege Agr. 24.
Dignitatis cuſtos, fortitudo. Cic. 2. Tuſc.
Diuturnitatis malus cuſtos, metus. Cic. 2. Off. 23.
Gentis cuſtos, de Rege, aut principe dictum. Hor. 4. Carm. 5. 2.
Gregis cuſtos, h. e. Opilio. Virg. 10. Ecl. 36.
Hominis cuſtos & procuratrix. Cic. 4. de Finib. 17.
Libertatis tribunus plebis præſes cuſtoſque. Cic. 2. de Lege Agr. 15.
Loci vigiles cuſtodeſque. Cic. 6. Verr. 94. Clamor a vigilibus, fanique cuſtodibus tollitur.
Luci Scytici cuſtos, draco. Martial. lib. 12. 53.

Ovium

Ovium custos præclarus, lupus. Cic. 3. Philipp. 27.
Portæ custos. Cic. 2. in Catil. 27. Nullus est portæ custos, nullus insidiator viæ.
Pueri, Pædagogus. Martial. lib. 11. 40.
Reipub. custos Senatus, præses, propugnator. Cic. pro Sext. 137.
Rerum custos Cæsar. Hor. 4. Carm. 15. 17.
Turis custos, Acerra. Ovid. 13. Met. 703.
Urbis custodes & conservatores dii. Cic. pro Sext. 53.
Fidissimus. Valer. 8. Argon. 75.
Herilis custos, i. e. Cui commissus est herilis filius. Plaut. Asin. 3. 3. 65.
Incorruptior custos canis. V. INCORRUPTUS.
Incorruptissimus. Hor. 1. Serm. 6. 81.
Maximus. Hor. 2. Serm. 6. 15. Custos mihi maximus adsis. Alloquitur Mercurium.
Tenax patrimonii. Quintil. lib. 4. cap. 2.
Addere custodem. In ADDO.
Coronare abitum custode. Virg. 9. Æn. 380. h. e. Cingere silvam ne abeat. Servius.
Corrumpere custodem. Lucan. lib. 10. 57.
Imponere alicui. Ovid. 3. Amor. 4. 1.
Indere. Tacit. 3. Ann. 28.
Petere custodes salutis suæ. Quintil. lib. 5. cap. 11.
Ponere. ut. Custodem (in) frumento publico positum esse. Cic. pro Flacc. 45.
Teneri custode. Lucan. lib. 1. 26.
Vacans custode. Ovid. 2. Met. 422.
Custos absolute, pro Magistro seu pædagogo. Hor. de Arte Poet. 161. Idem 1. Serm. 4. 118. Dum custodis eges, &c. Et alibi sæpius.
Custos exactor. Tacit. i. e. Qui arbiter esset rei exsequendæ, & rem exigeret. Budæus.
Custodes dicebantur & Subscriptores, Qui accusatori solebant dari, non solum chartarum causa, neque adjuvandi ejus, sed etiam ut non facile accusator corrumpi posset. Asconius in Divin. 51.
Apponere custodem alicui. Cic. 1. Verr. 51. Custodem, inquit, Tullio me apponite, &c. V. locum integrum Pediani, quem modo adduximus. conf. Bud. Annott. rel. in Pand. a pr.
Prærogativæ primus custos. Cic. post redit. in Senat. 16. Custodes in suffragiis erant in sortitione prærogativæ. Budæus.
Custodes, Observatores, qui cujusque actiones notant, animadvertunt, quasique speculantur. Ulp. l. 3. D. de admin. tutor. de honorariis tutoribus loquens: Dati sunt enim quasi observatores actus ejus, & custodes. Nam custodes erant proprie juvenum, ut ex Cic. Servius declarat, quibus ad militiam euntibus anno primo Rectores darentur. Unde & qui quempiam observat, ne quid surripiat, Custos appellatur. Cic. 7. Verr. 63. Quod ubi isti nuntiatum est (loquitur de Verre, & nave prædonum capta) statim Quæstori legatoque suo custodes misit complures, ut omnia sibi integra quamprimum exhiberentur. Hotomanus.
Custos in vitibus qui dicatur, ostendit Columel. lib. 4. cap. 21. Plin. lib. 17. cap. 22. Et qui vocatur custos. Hic est novellus palmes, non longior tribus gemmis.

CUSTŌDIO, [φυλάττω, διαφυλάττω, φρουρέω, διασκοπέω, ῥύομαι] ire. Servare. Plin. lib. 12. cap. 14. Plaut. Capt. 3. 5. 71. Noctu nervo vinctus custodibitur. Antique dixit Custodibitur, pro Custodietur.
Custodire se. Cic. 9. Fam. 14. Fac ut diligentissime teipsum, mi Dolabella, custodias.
Tueri, defendere, custodire, incolumemque servare aliquem. Cic. 10. Philipp. 26.
Aliquem ab injuria. Quintil. lib. 2. cap. 2.
Brevitatem. Plin. 1. Epist. 20.
Discrimina ordinum. Plin. 9. Epist. 9.
Morem. Plin. lib. 14. cap. 12. Romulum lacte non vino libasse, indicio sunt sacra ab eo instituta, quæ hodie custodiunt morem.
Nomen loci. Plin. lib. 37. cap. 7.
Parsimoniam. Gell. lib. 1. cap. 24.
Salutem alicujus. Cic. pro Planc. pr.
Verba custodire clauso ore. Sen. Agamemn. 7.
Sollicite aliquid. Quintil. lib. 5. cap. 14.
Litteris custodire quæ a summis oratoribus de eloquentia divinitus dicta sunt. Cic. 2. de Orat. 76.
Memoria custodire. Cic. 1. de Orat. 27. Posse percipere animo, & custodire memoria.
Memoria hominum custodiri. Plin. lib. 16. cap. 44. Verum ex his, quas memoria hominum custodit, durant in Liternino Africani prioris manu satæ olivæ.
Custodire, pro Observare. Columel. lib. 3. cap. 10. Quintil. lib. 4. cap. 1. Et custodit nos recens audientium intentio. De exordio loquitur.
Custodire aliquem, atque observare. Cic. de Petit. Consf. 43. Fac itaque ut se abs te custodiri atque observari sciant.
Oculi & aures omnium te speculantur & custodiunt. Cic. 1. in Catil. 6. Multorum te etiam oculi & aures non sentientem, sicut adhuc fecerunt, speculabuntur atque custodient.
Oculis civitatis & amicorum fidelitate custodiri. Cic. 12. Philipp. 22. Hic quum in Urbe essem ac domi, tamen multa sæpe tentata sunt, ubi me non solum amicorum fidelitas, sed etiam universæ civitatis oculi custodiunt.
Sermones custodire. Tacit. 2. Hist. 52. i. e. Observare & captare.
Custodire aliquem, est Cavere sibi ab eo. Quintil. 4. 2. p. 333. Quæ si aliter dicta essent, strepitu ipsum judicem, ad custodiendum patronum, excitassent. Ubi Burm. Custodire patronum, est Observare, cavere ne fraus ipsi fiat a patrono. Adde Quintil. ibid. p. 351. & Ovid. 17. Epist. 165.
Custoditum est, Imperf. Suet. Tiber. 7. Ut custoditum sit, ne unquam posthac in conspectum ejus veniret. i. e. Cautum, observatum.

CUSTODĪTUS, a, um. Partic. ut
Codicilli custoditi. Suet. Tiber. 51.
Honos custoditus. Plin. 16. 4. Custodito tamen honore glandis.
Modus custoditus. Plin. 20. 13.
Poma a dracone male custodita. Ovid. 9. Met. 190.
Vacca custodita. Virg. 8. Æn. 218.
Vices temporum custoditi. Apul. de Mundo p. 734.

CUSTODĪTE, Adv. ut, Ludere custodite, i. e. Caute, vel inspectante custode. Plin. 5. Epist. 16.
Compar. Plin. 9. Epist. 26. An illa custoditius pressiusque?

CUSTODĪTIO, ōnis. f. [φύλαξις] est Opera ad aliquid custodiendum sumpta. Festus. V. Vulg. Interpr. Sapient. 6. 19.

CUSTŌDĪTĪVUS, a, um. Adj. Saresb. Epist. 158. Aurum aliorum metallorum custoditivum est.

CUSTŌDĒLA, æ. f. a veteribus Custodia dicebatur. Festus.
Acrior custodela. Apul. 10. Met. p. 245.
Salutaris custodela. Idem 9. Met. sub initium. Frequentius

CUSTŌDIA, æ. f. [φυλακή, φύλαγμα, φρουρά, ῥῦμα] Ipse custodiendi actus.
Canum custodia fida. Cic. 2. de Nat. Deor. 158.
Justitiæ fida custodia. Cic. 2. de Fin. Inest ad humanam societatem justitiæ fida custodia.
Pædagogorum. Quintil. lib. 1. cap. 2.
Religionis. Quintil. lib. 6. cap. 1.
Salutis alicujus custodia. Cic. pro Planc. 2. Itaque non extimesco, ne Cn. Plancio custodia meæ salutis apud eos obsit, qui meipsum maxime salvum videre voluerunt.
Sui custodia. Cels. lib. 2. cap. 2. Ille sollicitari debet, cui hæc nova sunt, aut qui ista nunquam sine custodia sui tuta habuit. i. e. Sine magna adhibita diligentia circa curam valetudinis.
Ignaviam suam, tenebrarum ac parietum custodiis tegere. Cic. pro Rabir. perduel. reo, 21.
Dura. Hor. 1. Epist. 1. 22. — ut piger annus
Pupillis, quos dura premit custodia matrum.
Solers custodia pecudum. Virg. 4. Georg. 327. i. e. Diligens & perita industria. Servius.
Ponere aliquem in custodia. Cic. pro Muren. 64. Quum in ejusdem anni custodia te atque L. Murenam fortuna posuisset.
Liberare custodiis corporis. In LIBER.
Tradere se in custodiam alterius. Plaut. Most. 2. 1. 59.
Custodia, vel Custodiæ, [δορυφόροι] pro Custodibus & apparitoribus. Cic. 5. Verr. 60. Equitem Romanum scitote biduum cibo tectoque prohibitum: biduum Leontinis in foro custodiis Apronii retentum atque servatum. Paulo post Apparitores vocat.
Acres custodiæ. Tacit. 1. Ann. 5.
Vigil. Ovid. 12. Met. 148.
Tuo adventu vigilat custodia. Catul. 60. 33.
Defendite vestra tecta custodiis vigiliisque. Cic. 2. in Catil. 26.
Ducit noctem custodia insomnem ludo. Virg. 9. Æn. 166.
Muniri aliquem locum præsidiis, custodiis, vigiliisque. Cic. 1. in Catil. 8.
Polliceri excubias & custodias alicui. Cic. pro Marcel. 33.
Custodia, [δεσμωτήριον] Carcer. Columel. lib. 1. Ut explorent an diligenter vincta sint, an ipsæ sedes custodiæ satis tutæ munitæque sint. Plin. lib. 21. cap. 3.
Libera custodia. Vellei. 1. 11. Post victum captumque Persen, qui quadriennio post in libera custodia Albæ decessit. Ubi Boecler. Libera custodia est, quæ viris principibus aut dignioribus datur apud magistratum, aut militarem manum, vel in municipiis. Et ita Sallust. Catilin. cap. 48. Senatus decernit, uti abdicato magistratu, Lentulus, itemque ceteri in liberis custodiis haberentur. V. ibi Cl. Wass. & Lips. ad Tacit. 6. Ann. 3.
Liberalis custodia. i. e. Libera. Cic. de Clar. Orat. 330.
Militari custodia haberi. Tacit. 3. Ann. 22.
Publica. Cic. 1. Q. frat. 2.
Regia. Cic. pro Rabir. Post. 22. At dioecetes fuit regius, & quidem in custodia etiam fuit regia, & vita ejus oblata pœnæ est.
Agere sive Agitare custodiam. In AGO.
Asservari custodiis. In ASSERVO.
Collocare in custodia. Cic. 7. Philipp. 19.
Condere aliquem in custodiam. Tacit. 4. Hist. 2.
Constringi custodiis. In CONSTRINGO.
Credere alicujus custodiam alicui. In CREDO.
Dare se in. Cic. 1. in Catil. 19. Tu teipsum in custodiam dedisti.
Educere aliquem ex. Cic. 1. Tusc. 71.
Emitti e custodia & levari vinculis. Cic. 1. Tusc. 118.
Eripere aliquem ex custodia & conservare. Cic. ad Brut. 6.
Haberi in custodia, & In custodiam. Tacit. 1. Hist. 58.
Includere aliquem in custodias. Cic. 7. Verr. 143.
Mandare custodiæ. Paterc. lib. 2. 42. 3. Aliquot naves, multosque mortales cepit: mandatisque custodiæ quos ceperat, in Bithyniam perrexit.
Teneri in custodiis. Sallust. in Catil. 51.
Tradere. ut, Hominem comprehendere, & in custodiam tradere. Cic. 1. Q. frat. 2.
Custodia, [δεσμώτης] Reus qui custoditur in carcere, aut a militibus servatur. Sueton. in Domit. cap. 14. Et D. de cust. reor. ita scribit Paulus, Carceri præpositus, si pretio corruptus, sine vinculis agere custodiam, vel ferrum, vel venenum in carcerem inferri passus est: officio judicis puniendus est. Ibidem Terent. Clemens l. ult. Si custodia se interfecerit, vel præcipitaverit, militis culpæ adscribitur, & castigabitur. Quod si ipse custos custodiam interfecerit, homicidii reus est.
Custodiæ etiam vocabantur publicanorum, Quæ itinera observabant, ne merces eveherentur, portorio non soluto. Cic. de Provinc. Consul. 10. Statuit ab initio, & in eo perseveravit, jus publicano non dicere, custodias sustulit, pactiones sine ulla injuria factas rescidit, vectigales multos ac stipendiarios liberavit.
Custodia, Ubi quid custoditur. Cic. in Somn. Scip. 7. Quare & tibi, Publi, & piis omnibus retinendus est animus in custodia corporis.
Custodia, Locus ubi custodes excubias agunt. Cic. 12. Philipp. 24. Itaque in Urbe, si sic licebit, manebo: hæc mea sedes est, hæc vigilia, hæc custodia, hoc præsidium stativum.

CUSTODIARIUS, i. m. Custos. Inscript. vet. Gruter. p. 48. n. 1. SANCTISSIMO HERCVLI INVICTO CORPOR. CVSTODIAR. L. CVRTIVS ABASCANTIVS, &c. [i. e. Corporis Custodiariorum. Nisi forte aliter legendum.

CUSTODIARIUM, i. n. Locus, ubi quid custoditur. Tertull. ad Martyres cap. 2. & adv. Judæos cap. 3.

Cusvetani, orum. m. Italiæ populi, carnem in monte Albano accipere soliti, ut tradit Plin. lib. 3. cap. 5.

C U T

Cutilia, Agri Reatini lacus est, in quo silvosa insula innatat, quæ nunquam die & nocte eodem permanet loco. Auctor Plin. lib. 2. cap. 95. & lib. 3. cap. 12. De aquis ibi medicatis, V. Vitruv. 8. 3. Sen. Nat. Quæst. 3. 25. Plin. 31. 3.

Cŭtis, is. f. [δέρμα, δορὰ, χρώς] Pellis sive corium. Plin. lib. 11. cap. 39. Cic. 10. Fam. 18. Sed non possum non exhorrescere si quid intra cutem subest vulneris, quod prius nocere potest quam sciri, curarique possit.

Adsiccata rapto cerebro cutis. Lucan. 8. 69. Alii legunt Exsiccata.
Ægra cutis tumet. Perf. 3. Sat. 63.
Arcta. Stat. 6. Theb. 871.
— riget arcta cutis, durisque laborum
Castigata toris.
Arida cutis se laxat. Juven. 6. Sat. 143.
Cancellaria. In cancelli.
Candida. In candidus.
Castigata. Stat. 6. Theb. 872.
Dura. Ovid. 8. Met. 803.
Maculosa. In macula.
Tenax. Claud. de Histrice, Epigr. 37.
Tenuis. Ovid. 4. Trist. 6. 42.
Adducit macies cutem. Ovid. 3. Met. 397.
Armavit natura cutem. Claud. de Locusta, Epigr. 15.
Curare cutem, Obsequi corpori. Juven. 2. Sat. 105. Hor. 1. Epist. 2. 29.
In cute curanda plus æquo operata juventus. Hor. 1. Epist. 4. 15.
Me pinguem & nitidum bene curata cute vises. V. curo.
Deripere cutem. Ovid. 6. Met. 387.
Finditur cutis. Celf. lib. 5. cap. 27.
Findere cutem. Senec. Troade, 6.
Obducere cutem. In obduco.
Riget. V. Arcta, supra.
Rumpere. Celf. lib. 5. cap. 18.
Tonsus ad cutem. Celf. lib. 1. cap. 4.
Tenera elocutionis cute habitum orationis virilem operire. Quintil. 5. 12.
Arboris cutis. Plin. lib. 12. cap. 19.
Terræ cutis. Plin. lib. 20. cap. 19.
Uvæ & cerasi cutis. Plin. lib. 15. cap. 28.
Cutis, Græcam habet originem: hanc enim illi κύτος dicunt. Festus.

Cutĭcŭla, æ. f. [δερμάτιον] dimin. Parva cutis. Perf. 4. Sat. 18.
— & assiduo curata cuticula sole. conf. in cutis.
Nostra bibat vernum contracta cuticula solem. Juven. 11. Sat. 203.

Cūvi, in heroo carmine apud Ausonium scriptum pro Cui reperitur, ut versus ruina hoc tanquam tibicine fulciatur, quæ licentia poetis concessa est. Versus sunt, Mosell. v. 311.
Dinochares, quadro cuvi in fastigia cono
Surgit, & ipsa suas consumit pyramis umbras. Sic apud Lucretium lib. 1. 689. pro Rei, Reii scribitur, ut syllaba tendatur. Sic alias non raro scribit, & pro Ei, Eii dicit. Turnebus 19. 12.

C Y A

Cўămea, æ. f. [κυαμίας] Gemma, quæ fracta fabæ similitudinem præfert. Plin. lib. 37. cap. 11. Cyamea nigra est: sed fracta, ex se fabæ similitudinem parit.

Cўămos, i. m. [κύαμος] Faba, genus leguminis, a cujus esu Pythagoram religiosissime ferunt abstinuisse. Hæc autem sola inter legumina sine adminiculo nititur. V. Ruell. lib. 2. cap. 38.
Cyamos, Herba Ægypto peculiaris, latissimis foliis, quæ & Colocasia dicitur, & faba Ægyptia, seu Alexandrina. Plin. lib. 21. cap. 19. In Ægypto nobilissima est Colocasia, quam Cyamon vocant aliqui. V. plura in dictionibus colocasia, & cibotium.

Cўănē, es. f. Nymphæ nomen, quæ Proserpinæ comes fuit, quam, ea rapta, nimio ejus desiderio in fonte delituisse scribit Ovid. 5. Met. 409. Meminit ejus & Claudian. Lactant. Grammat. in 5. Theb. Comment. hanc ab Anapo amatam tradit, & aliam recitat fabulam.

Cўănē, es. f. Oppidum est Lyciæ, apud Plin. lib. 5. cap. 27.
Est item nomen Fontis in agro Syracusano. Hic Anapo mistus, juxta Ortygiam insulam in mare illabitur. Ovid. 3. de Ponto, 10. 26.
Quaque suis Cyanen miscet Anapus aquis.

Cўănĕæ, arum. [Κυάνεαι] (inquit Pompon. lib. 2. 7.) contra Thracium Bosphorum, insulæ duæ parvæ, parvoque distantes spatio, & aliquando creditæ dictæque concurrere. De his scribit Plin. lib. 4. cap. 13. Eædem ab aliis Symplegades appellatæ, traditæque fabulis inter se concurrisse: quoniam parvo discretæ intervallo ex adverso intrantibus geminæ cernebantur, paulumque deflexa acie, coeuntium speciem præbebant. Ovid. lib. ult. Met. 338. Eædem Planetæ dictæ, id est errantes. Plin. lib. 6. cap. 12. Valer. Flacc. 4. Argon. 562.
Concurrunt ponto Scythico Cyaneæ. Valer. 1. Argon. 60.

Cўănĕus, a, um. Adj. ut, Fragores Cyanei. Valer. 5. Argon. 483.
Cautes Cyaneæ. Valer. 1. Argon. 630.
Montes Cyanei. Idem 2. Argon. 382.
Vada Cyanea. Stat. 5. Theb. 347.

Cўănēē, es. sive **Cyanea**, æ. f. Nympha quædam apud Ovid. 9. Met. 451. Filia fuit Mæandri fluvii, quæ ex Mileto, Phœbi filio, Byblidem & Caunum gemellos genuit,
Hic tibi dum sequitur patriæ curvamina ripæ,
Filia Mæandri toties redeuntis eodem,
Cognita Cyanee præstanti corpore nympha,
Byblida cum Cauno prolem est enixa gemellam.

Cўănippus, i. m. [Κυάνιππος] Natione Syracusanus, soli Baccho sacra facere neglexit. Iratus deus ebrietatem incussit, quæ tanta fuit, ut occurrentem in tenebris filiam Cyanen, quanquam reluctantem, violarit. Ea vero annulum surripiens, nutrici commendavit, ut violatoris esset indicium. Postmodum quum pestilentia urbem invasisset, a Pythio redditum est oraculum, ut impietatis auctor diis liberatoribus immolaretur. Ignorantibus cunctis quid posceret oraculum, conscia rerum Cyane, arreptum capillis patrem ad aram pertraxit, eoque primum mactato, sibi quoque manus intulit. Auctor Plutarch. in Parallel.

Cўănos, i. m. [Κύανος] Fluvius est Colchidis, qui juxta Æam oppidum in Phasim influit. Auctor Plin. lib. 6. cap. 4. Al. Cyaneos.

Cyanos, [κύανος] apud Theophrastum Gemma est, quæ a gemmariis recentioribus Turchina vocatur, *Turquoise*. Auctor Baptista Pius in Lucretium. Est autem hæc gemma ex iaspidum genere, colore cæruleo, de qua Plin. lib. 37. cap. 9. Sunt qui Lazuli vel Azuli lapidem officinarum esse putant. Alii Sapphiri speciem statuunt. Alius sane videtur Cyanus Diosc. lib. 5. 106. Matth. 66. q. V. ut & Galen. lib. 9. Simplic.
Cyanos, vel Cyanus, trivialis est (ut creditur) flos, in frumentario nascens agro, & hortis quoque rusticorum & puellarum corollis, calyce rosarum, sed squamoso atque tristi, plurimis stipantibus cæruleis barbulis. Plin. lib. 21. cap. 11. In Italia violis succedit rosa, huic intervenit lilium, rosam cyanus excipit, cyanum amaranthus.

Cўănĕus, a, um. [κυάνεος] Adj. ut, Cyaneus color: i. e. Cæruleus. Plin. lib. 10. cap. 32. Ipsa avis paulo amplior passere, colore cyaneo ex parte majore.

Cўăthus, i. m. [κύαθος] Vasculum in quo bibebatur: & frequenter duodecima pars sextarii, ut docet Budæus de Asse. V. Sextarius Romanus in sex. Plinius, [puto Valerianus] Potui vero aqua pluvialis decocta, sed quæ per binos ternosve cyathos bibatur. Juven. 5. Sat. 32.
Cardiaco nunquam cyathum missurus amico.
Commodi cyathi. Hor. 3. Carm. 19. 12.
Puer dignus cyatho. i. e. Dignus qui sit pincerna. Juven. 9. Sat. 47.
& puerum te
Et pulchrum, & dignum cyatho, cæloque putabas. Alludit ad Ganymedem. Nam
Ad cyathos stare vel esse dicebantur servi; ut Servi ad limina, & ad pedes, Pocillatores ab Apuleio appellantur. Sueton. in Cæs. cap. 49. Juven. 13. Sat. 44.
Nec puer Iliacus, formosa nec Herculis uxor
Ad cyathos. Budæus.
Cyathus, Ponderis genus. Plin. lib. 21. cap. 34. Cyathus pendet drachmas decem. [De mensura cyathi ad pondus redacta intelligendum. V. Hard. in loc.
Cyathus, & mensura aridorum. Columel. lib. 8. cap. 4. Nec tamen alius clausæ gallinæ cultus: nisi quod ea non emittitur, sed intra ornithonem ter die pascitur meliore mensura: nam singulis capitibus quaterni cyathi, diurna cibaria sunt: quum vagis terni vel bini præbeantur.
Cyathus etiam, Fluvii nomen est in Ætolia, ad Arsinoen, apud Polybium, ut notat Rhodig. lib. 15.

Cyathisso, [κυαθίζω] āre. est Cyatho vinum bibendum admetiri, inquit Budæus. Plaut. Men. 2. 2. 29.
Non scis quis ego sim? qui tibi sæpissime
Cyathisso, apud nos quando potas.

Cyaxares, is. m. [Κυαξάρης] Phraortis regis Persarum & Medorum filius, cui successit in regno. Hic primus Asiæ populos in provincias distinxit, primusque in suum quosque ordinem distribuit, hastatos, sagittarios, equites, quum prius omnia promiscua essent atque implicita. Hic & cum Lydis signa contulit, & omnem trans Halym flumen Asiam sibi subjecit. Mortuus est quadragesimo imperii sui anno, ejusque filius Astyages in ejus locum suffectus est. Auctor Herodot. lib. 1.

C Y B

Cybăle, [Κυβάλη] Ancilla fuit pauperis cujusdam Simuli, cujus paupaupertatem describit Auctor Moreti.

Cybarsia, [κυβαρσία] a Polluce lib. 5. cap. 16. posita inter Ornamenta mulierum. Hanc nonnulli eandem esse volunt cum Anaxyride, de qua supra diximus.

Cybea, æ. f. Genus navis onerariæ. Cic. 7. Verr. 44. Navem vero Cybeam maximam, triremis instar, pulcherrimam atque ornatissimam, palam ædificatam sumptu publico, sciente Sicilia, per magistratum Senatumque Mamertinum tibi datam donatamque esse dico. Cybea, dicta est, quasi Cypæa. κύπαι, inquit Hesychius, εἶδός τι νεώς. Est igitur Cybea, Navis oneraria, rotunda, ut cupæ nomen ostendit. Turnebus.

Cўbēbe, es, vel is. f. [Κυβήβη] Eadem quæ Cybele. Ita scribunt Viri docti, cum penultima producitur. V. Drakenb. ad Sil. 17. 8. & Broekhus. ad Propert. 3. 15. 35.

Cўbĕle, es. vel **Cybeles**, is. f. [Κυβέλη] vel **Cybelle**, (nam ut docet Serv. bacchius est in hac dictione Cybelle) Uxor fuit Saturni, a Cybelo Phrygiæ monte seu oppido, ubi sacra ejus primo sunt instituta. Festus, Cybele mater quam dicebant Magnam, ita appellabatur, quod ageret homines in furorem, quod Græci κυβηβᾶν dicunt. Sacerdotum autem Cybeles proprium erat, caput rotare. Suidas scribit Rheam quoque vocari, & montanam esse Deam: ideo vehi leonum jugo. Cinædi ei sacri sunt. Hæc primum Ops, & Terra dicta fuit, quod sit Dea telluris, quæ & Vesta dicitur: propter quod curru vehi a poetis fingitur, quia terra pendet in aere: & rotis sustineri, quia rotatur semper & volvitur mundus. Mater deûm, quia omnia gignit. Et Mater alma, ab alendo. Et mater Phrygia, a monte Phrygiæ, quem plurativo numero Dyndima vocant. In eo sacra sibi per Corybantes instituit: a quo Dyndime, & Dyndimene a nonnullis vocatur. Et Berecynthia, a monte Phrygiæ, qui Βερέκυνθος appellatur. Et Pales, quod sit pabulorum Dea. Rhea, ἀπὸ τοῦ ῥεῖν, fluo, quod terra affluens sit omnium rerum. Dicta est Idæa, & Phrygia, & Pessinuntia, de qua Martial. 1. 71. 10.
Et Cybeles picto stat Corybante tholus. Ex Apuleii sententia eadem erat dea Cybele, Bellona, & Isis. Quandoque tamen metri gratia scribitur per duplex l, & fit Cybelle bacchius pes, ex prima brevi, & duabus longis. Propert. 3. 15. 35.

Vertice

Vertice turrigero juxta dea magna Cybelle. Al. Cybebe. V. quæ diximus in CYBEBE. Lucan. lib. 1. 595.

Et lotam parvo revocant Almone Cybellen. V. ALMO fluvius. Claudianus de Rapt. Proserp. lib. 1. 210. De Cybele vide multa apud Fulgentium, lib. 3. Mythologicῶν.

Turrita Cybele. Claud. 3. de Rapt. Proserp. 271.

Turrigera. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 179.

CYBELĒIUS, a, um. Adj. ut, Cybeleius Attis. Ovid. 10. Met. 104.

CYBELĒA, æ. f. [Κυβέλεια] Urbs Ioniæ, teste Stephano.

CYBERNĒSIA, [Κυβερνήσια] Festa sunt, Theseo ex Creta redeunte, instituta, Nausithoi gubernatoris honori, & proretæ Phæacis: etiamsi Phereclus Simonidæ magis placet Thesei navis moderator. Sed Nausithoo & Phæaci erecta etiamnum heroa sunt. V. Rhodig. lib. 18. cap. 17. & Plutarch. in Thes.

CYBIOSACTES, is. m. [Κυβιοσάκτης] Sueton. in Vespas. cap. 19. Alexandrini Cybiosactem eum vocare perseveraverunt, cognomine unius e regibus suis turpissimarum sordium. Hic autem quem Cybiosacten appellatum dicit Tranquillus propter ejus illiberalitatem, non unus fuit ex Ptolemæis regibus, sed e Syria ducens originem, qui a filia maxima natu Ptolemei Auletæ a suis expulsi in virum arcessitus, non multo post ab ipsa expellitur, quod ejus ignobilitatem atque illiberalitatem pati non posset. Auctor Strabo lib. 17. Illi ab ordinandis cybiis, quæ forte ipsemet familiæ dispensaret, merito sordidissimum cognomentum adhæsit: quo & Vespasianum principem (ut erant Alexandrini dicaces) propter ejus avaritiam asperserunt, quemadmodum & Syriæ regi Physcon cognomentum fuit a crassiore intestino, quod multa caperet.

CYBIOTATES, V. CYBIUM.

CYBIRA, æ. f. [Κίβυρα] Oppidum est Lycaoniæ, non procul a Mæandro fluvio. Cic. 6. Verr. 30. Hosce opinor Cybiræ, quum in suspicionem venissent civibus, fanum expilasse Apollinis, &c.

CYBIRATES, vel CYBIRATA, æ. m. Nomen gentile. Cic. 6. Verr. 30. Eo quum venio, Prætor quiescebat, fratres illi Cybiratæ inambulabant.

CYBIRATICUS, a, um. possess. Cic. 6. Verr. 47. Immittebantur illico Cybiratici illi canes, qui investigabant & perscrutabantur omnia.

Negotia Cybiratica. Horat. 1. Epist. 6. 33.

CYBISTĒTĒRES, [κυβιστητῆρες] Urinatores dici possunt, qui τοὺς κυβιστῆρας, hoc est aquarum gurgites subeunt, quo nomine & saltatores quidam appellati sunt, qui in caput convolvi, manibus pedibusque adductis didicerant: a cubo, id est tessera, verbo deducto, qui quum in alveolum jacitur, hoc modo convolvitur. Unde,

CYBISTĒMA, atis. [κυβίστημα] Aliud genus saltationis & exercitii dicitur a Luciano in Anacharsi, seu de gymnasiis. Budæus in Annotat.

CYBIUM, i. n. [κύβιον] dictum, quia ejus medium æque patet in omnes partes, quod genus a Geometris κύβον dicitur. Unde etiam Tessellæ quadratæ κύβοι. Hinc & κύβιον, genus piscis, quia piscantes id genus piscis velut aleam ludant. Hæc Festus.

Cybium, Piscis genus, quod ita scissum est, ut medium æque pateat in omnes partes, ad similitudinem tesserarum. Plin. lib. 32. cap. 11. Cybium est concissa pelamis. Martial. lib. 5. 79.

Divisis cybium latebat ovis. Idem lib. 11. 28.

Cybium scribit Budæus etiam appellatum illud vas a Græcis, quod Latini Quadrantal appellabant, dictum ex ratione, quæ superius posita est in Cybio pisce. Salmas. in Solin. p. 792. non Piscem sed Frustum salsamenti quadratum esse dicit. V. Oppian. 1. Halieut. v. 183. & Harduin. Emendat. in Plin. lib. 32. n. 29.

CYBIARIUS, i. m. Qui cybia vendit. Arnob. lib. 2. p. 70. Cybiarii, salinatores, bolonæ.

CYBĪCUS, a, um. Quadratus. ut, Cybica soliditas. Mart. Capella lib. 2. p. 25. V. Cubicus in CUBUS.

CYBOĪDES, [κυβοειδὴς] Ossis in pede genus, a parte exteriore juxta Scaphoides positum: verum hoc qua cum talo jungitur sinuatum, Cyboides gibbum est. Galen. lib. de Ossib. cap. 23. extr.

CYBORIUM, V. CIBORIA.

C Y C

CYCEON, ōnis. m. [κυκεών] Genus potionis ex multis liquoribus confectum. Arnob. 5. p. 175. Ebibi cyceonem.

CYCHRAMUS, i. m. [κύχραμος] Arist. Hist. An. 8. 12. Avis quæ coturnicibus trans mare redeuntibus comitatum præstat. Plin. lib. 10. cap. 23. Semperque hinc abeuntes coturnices comitatum sollicitant, abeuntque una per sua signa Glottis, Otis, & Cychramus.

CYCHREUS, i. m. [Κυχρεὺς] Neptuni & Salaminis filius, qui ob morum asperitatem, ὄφις, hoc est serpens cognominatus est. Hunc Eurilochus quum insulam vastaret, expulit. Suscepit autem Ceres in Eleusine, suumque fecit sacerdotem. Ab hujus etiam nomine Salamis insula aliquandiu Cychrea appellata est. V. Stephanum.

CYCHRI, orum. m. Thraciæ populi, apud quos aquas esse letales & necare, ex Theopompo refert Plin. lib. 31. cap. 2.

CYCLĂDES, um. f. [Κυκλάδες] Insulæ Plinio, sic dictæ quod circa Delon, earum clarissimam, in orbem sitæ sint. Accedit & Strabo; ut mirari liceat qua causa motus Servius Cycladas scripserit dictas esse, non quod in circuitu sint, sed potius quod longo ordine eas circuire necesse sit, vel propter promontoria, vel quia naturale est, ut concitatiora sint maria vicinitate terrarum, quas constat anhelitum quendam ex se emittere. Advertendum obiter, morem esse veteribus auctoribus, ut quæ sint Sporades, Cycladas etiam vocent, contraque, Hermolao teste. Cycladum meminit Plinius, earumque nomina persequitur lib. 4. cap. 12. Et item Pomponius lib. 2. 7.

Crebræ Cyclades. Stat. 5. Theb. 183.

Sparsæ. Ovid. 2. Met. 264.

Singularis Cyclas, [κυκλὰς] utitur Vitruv. 7. 7. de una illarum insulalum; Ejus vis metalli insulæ Cycladi Melo dicitur esse.

CYCLAMĪNUS, i. f. [κυκλάμινος] Herba de qua sic Ruellius lib. 2. cap. 94. Cyclaminus a Latinis rapum, & tuber terræ, nonnullis etiam umbilicus terræ, folia habet hederæ, purpurea & varia, in quibus supra infraque caudicant maculæ. Vulgus *panem porcinum* vocat. V. Dioscor. 2. 153. Plin. 21. 9: 25. 9: 26. 8. & 29. 3. Apul. de Herb. cap. 17. & Chil. Erasm.

CYCLAS, ădis. f. [κυκλὰς] Vestis fœminea, quæ in modum veli tectum corpus muliebre circumdabat. Nam Græci κύκλον, circulum, & κυκλόω, circumdo dicunt. Juven. 6. Sat. 562.

Hæ sunt, quæ tenui sudant in cyclade. Propert. 4. 7. 36.

— & longa cyclade verrit humum. Videtur vestis tenuissima explicatilis & spatiosa, qualem solent hodie Romanæ & Florentinæ ac Senenses mulieres in Italia gestare.

Cyclas insula. V. in CYCLADES.

CYCLADATUS, a, um. Adj. Cyclade indutus. Suet. Calig. cap. 52. Sæpe depictas gemmatasque indutus pænulas, manuleatus & armillatus in publicum processit, aliquando sericatus, & cycladatus.

CYCLI, orum. m. [κύκλοι] quasi Circuli; Loca erant Athenis, ubi mancipia venibant. Id autem nomen est tractum a Circulari circumsistentia vendendorum. Cyclus enim Rotundum significat. V. Hesych.

CYCLĬCUS, a, um. Adj. ut, Scriptor cyclicus. Hor. de Arte Poet. 136.

Nec sic incipias ut scriptor cyclicus olim. Hic quæri solet qui sit Cyclicus, & multis proprium nomen videtur: ego, inquit Turnebus, 19. 9. censerem epicum poetam rhapsodum significari. Nam rhapsodi versus heroicos scenæ & theatro dabant, qui fortasse, ut versus dithyrambicorum, a choro κυκλίῳ vocato cantabantur, ex quo & Cyclii vocabantur, ab Horatio Cyclici. Fidem hujus rei epigramma Græcum facit, in quo scribitur,

Τοὺς κυκλίους τούτους, τοὺς αὐτὰρ ἔπειτα λέγοντας
Μισῶ, λωποδύτας ἀλλοτρίων ἐπέων, &c. Cyclicus, inquit Acron, Qui ordinem variare nescit, vel quia carmina sua circumfert, quasi circumforaneus. Hæc ille. Tu statue. V. Casaub. Animadv. ad Athen. 7. 3. & D. Heinſ. ad Hor. 1. Carm. 7. 7.

CYCLOBŎRUS, i. m. [Κυκλόβορος] Fluvius quidam Atticæ, ingenti strepitu defluens. Vide proverbium, Cyclobori vox.

CYCLŎPÆDĪA, æ. f. [κυκλοπαιδεία] Omnium scientiarum circulus. V. Voss. de Vit. L. L. 3. 7. p. 421.

CYCLŌPÆ Speluncæ [Κυκλώπεια σπήλαια] post Naupliam sunt, & in illis labyrinthorum ædificia, ut Strabo refert lib. 8.

CYCLOPS, ŏpis. m. [κύκλωψ] V. in dictione POLYPHEMUS. Cyclopes, ut ait Theophrastus, Phœnices, fabricam ærariam invenisse dicuntur. Proinde Poetis ministri Vulcani in Sicilia unoculi dicti, Neptuni filii ex Amphitrite. Dicuntur in fabulis Jovi conficere fulmina apud Liparam, quæ est una ex Æoliis insulis. Omnium præcipui fuerunt, Brontes, Steropes, Pyracmon. De quibus Virg. 8. Æn. 424.

Ferrum exercebant vasto Cyclopes in antro
Brontesque, Steropesque, & nudus membra Pyracmon. Ovid. 4. Fast. 288.

Hinc mare Trinacrium, candens ubi tingere ferrum
Brontes & Steropes, Acmonidesque solent.

Rabidi Cyclopes. Valer. 4. Argon. 104.

CYCLŌPĒUS, & CYCLŌPIUS, a, um. Adj. [Κυκλώπειος] ut, Tela Cyclopia. i. e. Fulmina. Claud. 1. de Rapt. Proserp. 97.

Ignavosque putas, quod non Cyclopia tela
Stringimus, aut varias tonitru deludimus auras.

Fames Cyclopia. i. e. Immensa. Claud. 2. in Eutrop. 383.

Regna Cyclopia. Sil. 14. 33.

Saxa Cyclopea. Virg. 1. Æn. 205.

CYCLŌTES, æ. m. [κυκλωτὴς] Machina tractoria rotunda. Vitruv. 10. 8.

CYCNUS, i. m. [Κύκνος] Ligurum dux fuit, amator Phaetontis: qui quum eum fleret extinctum (inquit Servius) in avem sui nominis versus est: cujus filium Cupavonem Virg. lib. 10. Æn. 186. dicit habere cycni pennas in galea ad formæ paternæ insigne monstrandum;

Non ego te Ligurum ductor, fortissime bello
Transierim Cycne, & paucis comitate Cupavo, &c. Alii legunt Cinyra.

Cycnus Neptuni filius, omni ex parte invulnerabilis, cum quo Achilles Trojani belli tempore congressus, quum frustra eum jaculis appetisset, tandem re intellecta humi eum prostravit, genibusque collo innixus animam eripuit, quumque cadaver spoliare vellet, arma vacua invenit, Cygnumque in avem sui nominis vidit commutatum. V. Ovid. 12. Met. 72.

Fuit insuper Cycnus, Filius Martis, de quo Hesiod. in Aspide.

Cycnus, Nomen equi, apud Stat. 6. Theb. 463. Al. Cygnus. per g. scribunt. q. V.

C Y D

CYDA, æ. m. Proprium viri Cretensis, de quo Cic. 5. Philipp. 13.

CYDAMUM, i. n. [Κύδαμον] Oppidum Cyrenaicæ e regione Sabratæ. Auctor Plin. lib. 5. cap. item 5.

CYDARAS, æ. m. Carmaniæ fluvius, ad Septentrionem Indiamque versum, qui ex stagno quodam, Megisba nomine, erumpere existimatur. Auctor Plin. lib. 6. cap. 22.

CYDĂRUM, i. n. [κύδαρον] Genus navigii. Gell. 10. 25.

CYDIAS, æ. m. Pictor, Argonautas pinxit, quam tabulam CXLIIII HS. Hortensius orator mercatus est, eique ædem in Tusculano suo fecit. emicuit Olympiade CIIII. Plin. lib. 35. cap. 11.

CŸDIPPE, es. f. [Κυδίππη] Puella ab Acontio adamata. Ovid. 1. de Arte Am. 457.

Littera Cydippen pomo perlata fefellit:
Insciaque est verbis capta puella suis.

Extant Acontii ad Cydippen, & Cydippes ad Acontium epistolæ inter Ovidianas ordine ultimæ.

CYDNA, æ. f. [Κύδνα] olim dicta fuit Macedoniæ civitas, quæ postea corrupto nomine Pydna appellata est. Auctor Stephanus.

CYDNUS, i. m. [Κύδνος] Ciliciæ fluvius non spatio aquarum, sed liquore memorabilis: quippe leni tractu e fontibus labens, puro solo excipitur, nec torrentes incurrunt. Hæc & multo plura de Cydno Q. Curtius lib. 3. 4. 7. &c. Alexandrum in eo corpus abluisse describens, indeque periculosissimum morbum contraxisse. Hujus meminit lib. 11. 8. 3. Justinus. Tibullus lib. 1. Eleg. 2. Solinus scribit cap. 51. amnem a candore Syrorum lingua nomen fortitum. Vitruvius lib. 8. cap. 3. Cydni aquas podagra laborantibus apprime salubres esse, cruribus in eis mersis: de cujus rei experientia Cassii Parmensis poetæ ad M. Antonium epistola extitit, ut lib. 31. cap. 2. adnotavit Plinius.

CYDON, ŏnis. m. Cretæ insulæ urbs vel potius CYDŌNIA, æ. [Κυδωνία] ut,

ut, vult Salmasius ad Flor. 3. 7. 4. Urbium matrem Cydoniam. Plutarchus etiam, Dio Cassius & Strabo Cydonian appellant.
Est & Cydon, Viri proprium apud Virg. 10. Æn. 325. V. Servium.
Fuit & Cydon alter, Statuarius, de quo Plinius lib. 34. cap. 8.

CYDŌNES, um. m. Populi, apud Lucan. 7. 229.

CYDŌNEUS, a, um. [Κυδώνιος] Adj. Idem ac Cretensis. ut, Arundo Cydonea. Sil. 10. 261.
Ecce, Cydonea violatus arundine plantam.
Sagittæ Cydoneæ. Stat. 7. Theb. v. 339.

CYDONIUS, a, um. [Κυδώνιος] Aliud Adj. Virg. 10. Ecl. 59.
— libet Partho torquere Cydonia cornu
Spicula.
Mala Cydonia, alias Cotonea. Plin. 15. 11. pr. conf. Columel. 5. 10. Absolute Ovid. 3. de Arte Am. 705.

CYDONEUM, i. n. Potio ex pomis cotoneis. Ulpian. l. 9. ff. de trit. vin. ol.

CYDONĪTES, æ. m. [κυδωνίτης οἶνος] Vinum ex malis cydoniis seu cotoneis factum, de quo Dioscorid. lib. 5. cap. 20.
Cydonitæ uvæ. Columel. lib. 3. cap. 2.
Cydoniten appellat Pallad. 11. 20. Cibum ex cydoniis decoctis & melle confectum. *Cotoneatum* vulgo dicitur.

CYDONIA, æ. f. Insula Asiæ ante Lesbon, in qua fons est calidus, qui vere tantum fluit. Plin. lib. 2. cap. 103. V. & lib. 5. cap. 31.

C Y G

CYGNUS, vel potius CYCNUS, i. m. [κύκνος] Latine Olor dicitur; Avis est candida, ansere major, argutam vocem habens, quæ quum moritur, suavissimum cantum emittere dicitur. Sed id falsum arbitratur Plin. 10. 23. Poetis tamen placuit fabula. Martial. lib. 13. 77.
Cantator cygnus funeris ipse sui. Cic. 1. Tusc. 73. Itaque commemorat, ut cygni, qui non sine causa Apollini dicati sunt, sed quod ab eo divinationem habere videantur, qua providentes quid in morte boni sit, cum cantu & voluptate moriantur.
Rauci cygni. Virg. 11. Æn. 428.
Dant sonitum rauci per stagna loquacia cygni.
Cygnus amans flumina. Ovid. 2. Met. 539.
Dulcius vocem movere moriente cygno. Sen. Hippol. 2.
Cygnus, per translationem pro Poeta, quod olores in Apollinis tutela sint, & de illius canoræ avis modulis poetæ cygni vocari interdum solent. Hor. 4. Carm. 2. 25.
Multa Dircæum levat aura cygnum. i. e. Poetam Pindarum. V. & Virg. 9. Ecl. 29.

CYGNĒUS, a, um. Adj. [κύκνειος] ut, Cygnea vox, vel cantio; Proverbium, quod convenit in eos qui supremo vitæ tempore facunde disserunt, aut extrema senecta suaviloquentius scribunt. Id quod fere solet accidere scriptoribus, ut postrema quæque minime sint acerba, maximeque mellita, videlicet per ætatem maturescente eloquentia. Hæc Erasmus. Cic. 3. de Orat. 6. Illa tanquam cygnea fuit divini hominis vox & oratio, quam, &c.

CYGNEIUS, a, um. Adj. ut, Cygneia Tempe. Ovid. 7. Met. 371. ubi vide Interpp.

C Y L

CYLABARUS, V. CYLLEBORUS.

CYLBIANI Montes, [Κυλβιανὰ ὄρη] Majoris Phrygiæ colles sunt, ex quibus Cayster fluvius profluit. Auctor Plin. lib. 5. cap. 28.

CYLENO, Filia Atlantis, mater Nyctei, ut scribit Bocatius, lib. 10.

CYLIBANTUM, V. CARTIBULUM.

CYLICRANI, Populi quidam prope Heracleam habitantes, ab Hercule sic vocati. Perott.

CYLINDRUS. i. m. [κύλινδρος] est Corpus a subjecta basi circulari ad æqualem & parallelam æqualiter erectum: qualis est columna lapidea rotatilis, qua rei rusticæ scriptores aream æquari jubent. Virg. 1. Georg. 178.
Area cum primis ingenti æquanda cylindro. Cum primis, i. e. In primis: Cylindro, i. e. Lapide tereti, in modum columnæ. Servius. Cato, cap. 129. Aream ubi frumentum teratur, sic facies: Confodiatur minute terra, & amurca bene conspergatur, ut combibat plurimum. ubi bene comminuta terra fuerit, & amurcam combiberit, cylindro aut pavicula coæquato. A volubilitate nomen accepit, inquit Servius; κυλινδεῖν enim est volvi.
Cylindrus, Omne quod rotatu facile est. Cic. de Fato 41. Sed revertitur ad cylindrum, & ad turbinem suum, quæ moveri incipere, nisi pulsa, non possunt. Id autem quum accidit suapte natura, quod superest, & cylindrum volvi, & versari turbinem putat.
Cylindri, Lapilli sunt teretes & oblongi, instar ejus columnæ, qua utimur æquandis areis. Plin. lib. 37. cap. 5. ubi de beryllis, Indi mire gaudent longitudine eorum. Et mox subdit, Ideoque cylindros ex iis facere malunt quam gemmas: quoniam est summa commendatio in longitudine. Quibus Plinii verbis intelligere est, Cylindros & Elenchos in eo differre: quod Elenchi sint fastigatæ longitudinis: Cylindri vero proceritatis æquabiliter orbiculatæ. Quod si verum est, noster Sipontinus ista non satis percepisse videtur. Cylindrorum meminit & Juven. 2. Sat. 61.
Tu nube atque tace: donant arcana cylindros. Bayfius.

CYLINDRACĒUS, a, um. Adj. [κυλινδροειδής] Quod factum est ad similitudinem cylindri. Plin. scribit lib. 18. cap. 12. Siliquas piso, quod genus leguminis est, cylindraceas esse.

CYLIX, [κύλιξ] Poculum Gr. qui Calix Latine dicitur, unde κύλικες ὑάλινοι a Græcis dicuntur Calices vitrei.

CYLLĂRUS, i. m. [Κύλλαρος] Pollucis equus Virgilio 3. Georg. 89.
Talis Amyclæi domitus Pollucis habenis
Cyllarus, & quorum Graii meminere poetæ. Atqui Castor equorum domitor fuit: sed fratrem pro fratre posuit, poetica licentia. ut, Quas illi Philomela dapes; pro Progne. Item, Revocato a sanguine Teucri; pro Dardano. Servius. conf. Claud. 4. Conf. Honor. 557. & ibi Barth.

CYLLEBORUS, i. m. Stheneli filius, qui vigente bello Trojano cum Ægiale Diomedis uxore consuetudinem habuit. Cylabarus dicitur Servio in 11. Æn. 269.

CYLLĒNĒ, es. f. [Κυλλήνη] Arcadiæ mons est: quod Mercurium ibi natum arbitrantur, insignis. Pomponius lib. 2. 3. Cyllene, mons Arcadiæ, ubi Maia Mercurium est enixa. Servius in illud 8. Æn. 139.
Vobis Mercurius pater est, quem candida Maia
Cyllenes gelido conceptum vertice fudit.
Cyllene, Insula Arcadiæ, in qua laudatissimam herbarum Homero, quam vocari a diis putat moly, nasci dicunt, effodi autem difficulter. Plin. lib. 25. cap. 4. Hinc

CYLLENIUS, a, um. Adj. Cyllenius Mercurius dictus, auctore Festo, quod omnem rem sine manibus sermo conficiat, quibus partibus corporis qui carent κυλλοὶ vocantur, ideoque quadratum illum fingunt. Alii volunt sic appellatum, quod in Cyllenia via sit nutritus: alii quod in monte Arcadiæ Cyllene: alii quod a Cyllene sit nympha educatus. Lucan. 1. 663.
— motuque celer Cyllenius hæret.
Ignis Cyllenius, i. e. Mercurii sidus. Virg. 1. Georg. 337.
Proles Cyllenia. Idem 4. Æn. 258.

CYLLENĒUS, a, um. Aliud Adj. ut, Fides Cyllenea. i. e. Lyra, cujus auctor fertur Mercurius, Hor. Epod. 13. 13.

CYLLĒNIS, idis. f. [Κυλληνίς] i. e. Mercurialis. Sil. 16. 500.
— credas Cyllenida plantam
Æthereo nexis cursu talaribus ire. i. e Pedes Mercurii. V. Ovid. 5. Met. 176.

CYLLO, ōnis. m. videtur idem significare quod Mutilus, debilis, [κυλλὸς] & cui crassa sunt genitalia. Cic. in Sallust. 18. Quicquid impudicorum cyllonum, parricidarum, sacrilegorum, debitorum fuit, &c. Alii legunt Cylonum. V. CILO.

C Y M

CȲMA, æ. f. & CYMA, ătis. n. [κῦμα] Plin. quid sit, declarat his verbis, lib. 19. cap. 8. Brassica toto anno seritur, quoniam & toto secatur. Utilissime tamen ab æquinoctio autumni: transferturque quum quinque foliorum est. Cymas a prima sectione præstat proximo vere. hic est quidam ipsorum caulium delicatior, teneriorque cauliculus, Apicii luxuriæ, & per eum Druso Cæsari fastiditus, non sine castigatione Tiberii patris. Post cymam ex eadem brassica contingunt æstivi, autumnalesque cauliculi, mox hiberni, iterumque cymæ, nullo æque genere multifero, donec sua fertilitate consumatur. Cæl. Rhodig. lib. 17. cap. 27. Cymæ, inquit, seu cymata præteneros dicimus in brassica præcipue coliculos, Vere appetente progerminantes, velut κυήματα plane sint, id est fetus. Cymæ, inquit Ruellius, sunt quidam scaporum delicatiores tenerioresque coliculi, quos a prima sectione præstant. Namque quum vernum tempus appetit, primo quoque foliorum pullulatu, præclusi adhuc florum calycibus, quosdam quasi turiones olus subministrat, in quibus floris primum, mox seminis fetus concluditur, Græci κύημα quasi partum dicunt, ducta translatione a ventrem ferentibus feminis ad brassicam, quæ ineunte Vere turgens succo, & cum plurimum cymosa sobole gravida, coliculos enitatur. Nec me fugit recentes quorundam olerum germinatus, turionesve, velut armoraciorum, sinapis, naporum, rapi, Cymas classicis auctoribus appellari. Cyma quoque, licet muliebri sexu frequentius soleat usurpari, nonnunquam genere neutro Græcorum imitatione legitur, ut apud Columellam 10. 129.
Tunc quoque conferitur, toto quæ plurima terræ
Orbe virens, pariter plebi, regique superbo,
Frigoribus caules, & veri cymata mittit. Sic in fico Cradas dixerunt, & in olea Thalliam summos ramorum coliculos teneriores, nec a foliis sua mollitie magnopere diversos. Hæc Ruellius.

CYMATĬLIS, e. Adj. [κυματικός] Vestis cymatilis dicitur, quæ cærulei coloris est. Nec me latet (inquit Bayfius) quosdam per cymatilem vestem apud Plautum intelligere undulatam: id est *camelot*, quod haud scio an ridiculum sit. V. CUMATILIS.
Cymatilis color, describitur ab Ovidio de Arte 3. 177.
Hic undas imitatus, habet quoque nomen ab undis.

CYMŌSUS, a, um. Adj. [κυματώδης] Columel. lib. 10. 137.
Quæ duri præbent cymosa stirpe Sabelli.

CYMATIUM, i. n. [κυμάτιον] Undula, sive parvum membrum ornatus causa additum in architectura. Vitruv. 3. 3. Projectura cymatii, &c. alibi sæpe.

CYMBA, æ. f. Parva navicula. [κύμβη] Cic. 3. Off. 58. Opipare a Pythio paratum convivium: cymbarum ante hortulos multitudo; pro se quisque quod ceperat, afferebat. Virg. 6. Æn. 413.
— gemuit sub pondere cymba.
Magister cymbæ. i. e. Piscator. Juven. 4. Sat. 45.
Adunca. Ovid. 1. Met. 293.
Transire vadum cymba. Juven. 2. Sat. 151.
Mergit cymbas. In MERGO.

CYMBŬLA, æ. f. [κυμβίον] dimin. Plin. 8. Epist. 20. Sæpe minores majoribus, velut cymbulæ onerariis, adhærescunt.

CYMBĂLUM, i. n. [κύμβαλον] Instrumentum musicum æneum, quod in sacris Matris deûm cum tympanis adhibebatur. Cic. in Pison. 20. Quos neque hercule ego, neque supercilium tuum, neque collegæ tui cymbala ac crotala fugi. V. Gonf. de Salas ad Petron. cap. 22. p. 72. sq.
Cymbalum mundi dictus fuit a Tiberio Cæsare Apion Grammaticus. V. Plin. in præfat. Histor. Nat. & Chiliad. Erasmi.

CYMBALISSO, [κυμβαλίζω] āre Cymbala quatere. Cassius Hemina, lib. 4. Mulier cantabat tibiis Phrygiis, & altera cymbalissabat. Nonius 2. 169.

CYMBALISTA, æ. [κυμβαλιστής] Qui pulsat cymbala. Apuleius de deo Socratis, p. 49. Elm. Al. 685. Barbara autem strepitu cymbalistarum & tympanistarum & choraularum.

CYMBALISTRIA, æ. f. [κυμβαλίστρια] Petron. cap. 22. Intrans cymbalistria, & concrepans æra, omnes excitavit.

CYMBĂLICUS, Adj. ut, Voces Cymbalicæ, Venant. Fortunat. 2. Carm. 10.

CYM-

CYMBALARIS, e. Adj. Idem. Apul. de Herb. cap. 3.
CYMBALIUM, i. n. [κυμβάλιον] Herba ita dicta. Diosc. 4. 88.
CYMBALĪTIS, idis. f. Eadem. Marc. Empir. cap. 14.
CYMBIUM. i. n. [κυμβίον] Genus poculi ad cymbæ similitudinem facti, inquit Servius. Virg. 3. Æn. 66.
Inferimus tepido spumantia cymbia lacte. Plin. lib. 37. cap. 8. Huic & amplitudo ea est, ut cymbia etiam ex ea fiant. Martial. 8. 6. Cymbium ab Apuleio lib. 11. Met. p. 258. dicitur, quod Latine Servius Situlam vocat.
Cymbium est Navigii genus. Macrob. 5. Saturn. 2. V. Cymbula in CYMBA.
CYME, es. f. Urbs Æolidis, ut scribit Pomponius lib. 1. 18. Cymen nominavit, pulsis qui habitarant, dux Amazonum Cyme. V. CUME.
CYME, es. f. Cuma. Sil. 13. 494. Cymes anus. i. e. Sibylla Cumana.
CYMÆUS, a, um. ut, Antrum Cymæum. Silius lib. 13. 498.
Cymæo populis vox nostra sonabat in antro. Verba Sibyllæ. V. CUMA.
CYMINDIS, is. f. [κύμινδις] Accipitris genus, noctu tantum volans, rarum etiam in silvis, interdiu minus cernens. Bellum internecinum gerit cum aquila, sæpeque deprehenduntur cohærentes. Auctor Plin. lib. 10. cap. 8. Homerus χαλκίδα vocat.
CYMINISECTOR, ōris. m. [κυμινοπρίστης] Homo avarus & sordidus dicitur, qui vel vilissimis rebus lucrum quærit, nimiaque parsimonia rem augere satagit. Tractum est adagium a Cymini seminis vilitate simul & exilitate. V. Erasm. Adag.
CYMĪNUM, i. n. [κύμινον] Herba est quæ & Cuminum dicitur. Plin. lib. 19. cap. 8. Condimentorum tamen omnium fastidiis cyminum amicissimum. V. CUMINUM.
CYMINĀTUS, a, um. Adj. ut, Acetum cyminatum. Vindicianus ad Valentinianum Imperatorem. V. Pallad. 12. 22. conf. l. c.
CYMINĪNUS, a, um. ut, Oleum cymininum. Apul. de Herb. cap. 74. n. 2.
CYMINALIS, e. Adj. f. Herba Gentiana. Apul. de Herb. cap. 16.
CYMĪNUS, i. m. Hetruriæ lacus est monti suppositus. Virg. 7. Æn. 697.
Et Cymini cum monte lacum. Et lacus, & mons hoc nomine appellatur. Sane hoc fabula habet: Aliquando Hercules ad hos populos venit: qui quum a singulis provocaretur ad ostendendam virtutem, defixisse dicitur vectem ferreum quo exercebatur: qui quum terræ esset affixus, & a nullo potuisset auferri, eum rogatus sustulit. Unde immensa vis aquæ sequuta est, quæ Cyminum lacum fecit. Servius. Scribunt alii rectius Ciminus.
CYMODŎCE, es. vel CYMODOCĒA, æ. f. [Κυμοδόκη] Nympha marina Nerei & Doridis filia, a placandis fluctibus ita dicta, teste Hesiodo in Theogonia v. 252. Virg. 10. Æn. 225. Cymodoceam enumerat inter eas, quæ ex navibus Æneæ in nymphas marinas commutatæ fuerunt: ubi inquit,
Quarum quæ fandi doctissima Cymodocea. V. Stat. 2. Silv. 2. 20.
CYMOTHŎE, es. f. [Κυμοθόη] Nerei filia, & uxor Neptuni, de qua Virg. 1. Æn. 148.
Cymothoe simul, & Triton adnixus acuto
Detrudunt naves scopulo. Cymothoe, i. e. Cursus fluctuum, ἀπὸ τοῦ θέειν καὶ κῦμα. Servius.
Est item Cymothoe, Fons notissimus Achaiæ proprie dictæ, inter Patras & Pheras urbes. Plin. lib. 4. cap. 5.

C Y N

CYNA, æ. f. [κύνα] Arbor Arabica. Plin. lib. 12. cap. 11.
Cyna [κυνῆ] Pileus erat Lacedæmoniorum. Strabo in sexto, ubi de origine Tarenti loquitur.
CYNACANTHA, æ. f. [κυνάκανθα] Arbuscula, quæ Acinos veluti uvæ producit: Latini Caninam sentem, & vulgo *Uvam spinam* nominant.
CYNÆGĪRUS, i. m. [Κυναίγειρος] Atheniensis, in bello Persico magna pertinacia in consectandis hostibus usus est. Nam & navem onustam dextera manu tinuit: ea amputata sinistram injecit. Quam & ipsam quum amisisset, navem mordicus arripuit, morsuque retinuit furenti similis. Auctores Trogus & Herodotus. Meminit etiam Valerius 3. 2. 22. & Tranquillus in Cæsare, cap. 68. V. Suid.
CYNAMOLGI, orum. m. [κυναμολγοί] Canes dicuntur prope paludes quæ ad meridiem sunt, quibus lac bubulum cibus est gratissimus. Eorum cum Indicis bobus certamina Ctesias celebrat, ut scribit Cæl. lib. 17. cap. 28.
Cynamolgi, Populi sunt non procul a Meroe, supra Creophagos, qui ab indigenis Agrii appellantur, comati & barbati. Hi canes maximos alunt, quibus Indicos boves venantur e vicina regione venientes sive a feris pulsos, sive pascuorum inopia. Eorum adventus est ab æstivo solstitio usque ad mediam hiemem. Ex Strab. lib. 16.
CYNAMOLGUS, i. m. Avis est Arabiæ peculiaris, ex cinnami surculis nidum construens, quem deinde accolæ plumbatis sagittis dejiciunt. Auctor Solin. cap. 33. Al. 46. Apud Ælianum, hæc avis non Cynamolgus, sed Cinnamomus appellatur, & ita nonnulli etiam apud Plinium legendum suspicantur. ubi emendati libri Cinnamologus præferunt. q. V.
CYNANCHE, es. f. [κυνάγχη] Morbus faucium, a canibus dictus, quos infestat. Præfocatio est nocturna maxime, pituita crassa & lenta in fauces cervicesque delata. ἀπὸ τοῦ κυνὸς καὶ ἄγχω, id est a cane & suffoco.
CYNASONES, um. V. CINASONES.
CYNEA, [κυνέη] dicitur Pellis canis fluviatilis, quam capitis tegumento galeæ vice veteres adhibuisse palam est: indeque servatum, ut pro Galea dicatur Cynea. Auctor Cæl. Rhod. lib. 17. cap. 28.
CYNĒAS, æ. m. [Κινέας] Thessalus, Pyrrhi regis legatus, longe disertissimus est habitus, ut qui Demosthenis auditor fuerit, adeo ut plures Pyrrho civitates facunda oratione subegerit, quam ille armis expugnaverit. Eidem expeditionem in Italiam magnopere dissuasit. Præterea missus ad Romanos legatus de pace, uno die omnium Senatorum nomina edidicit, quorum consessum, totidem regum sibi videri Pyrrho retulit. Plutarchus in Pyrrho. Hujus memoriam commendat Cic. in Tusc. Quæst. 1. 59. In melioribus codd. Cic. & Livii per. i. Cineas scribitur. Gr. Κινέας.
CYNEGĔTICA, orum. n. [κυνηγετικά] dicuntur Volumina de venatione conscripta. Flavius Vopiscus in Numeriano c. 9. refert Olympium Nemesianum scripsisse Cynegetica. Extat ejus Cynegeticon, sive de Venatione liber. κυνηγός, καὶ κυνηγέτης, venator dicitur, κυνηγετικός, Venatorius.
CYNEGIRUS. V. CYNÆGIRUS.
CYNETHEUS, i. Juppiter dictus quoniam venationem Arcades, utpote rudes, exercebant. Venandi vero ars κυνηγία & κυνηγετική Græce vocatur. Quare Cynegetes Jovis potius cognomen ipse putarim, quam Cynetheum, licet id libentius docti quidam scriptis suis afferant. V. Cæl. lib. 16. c. 3. [Rectius scribitur Cynæthaeus, Κυναιθαιεύς, a nomine donatorum. V. Pausan. Eliac. 1. p. 171. & Arcad. p. 252. Wech. & Steph. in Κύναιθα.
CYNETHIUM, i. n. [Κύναιθα Steph.] auctore Dionysio lib. 1. Antiquitatum, Civitas in Arcadia, ab Æneæ socio ibi vita functo, sepultoque. Hinc Cynethenses populi: quos tamen alii a Cynetho Lycaonis filio putant appellatos.
CYNIA, æ. f. [Κυνία] Lacus est ad Oeniadas pertinens, Melita lacu alio, longitudine & latitudine duplo major, qui mare ingreditur. Auctor Strabo lib. 10.
CYNĬCI, orum. m. [Κυνικοί] cujusdam sectæ Philosophi, cujus principes Antisthenes, & Diogenes. Dicti Cynici, vel a Cynosarge gymnasio, ubi docebat Antisthenes, vel a canibus, qui Græcis κύνες, quasi canini, quia essent in cavillis, castigationibusque more canum mordaces contra vitia. Vel quia obscænitate, licentiaque sermonis, rabiem quandam caninam repræsentarent. Cic. 1. Off. 148. Nec vero audiendi sunt Cynici, &c.
Nudus Cynicus. Juven. 14. Sat. 308. de Diogene.
CYNĬCE, es. f. [Κυνική] pro Cynicorum philosophorum secta. Ausonius in Epigr. Diogenis, sive Antisthenis,
Inventor primus Cynices ego. Quæ ratio istæc?
Alcides multo dicitur esse prior.
Alcida quondam fueram doctore secundus:
Nunc ego sum Cynices primus, & ille deus. Nimirum ab Hercule institutum suum arcessebant. V. Laert. in Antisth. S. 2.
CYNĬCUS, a, um. [κυνικός] Adj. ut, Cœna Cynica. Petron. Arbiter, cap. 13.
Ipsi qui Cynica traducunt tempora cœna. i. e. Qui misere vivunt, ut siliquis & leguminibus, quique vilissimis cibariis se tolerant atque sustentant. Nam talis erat Cynicorum philosophorum victus, quod e Luciano intelligi potest, ita scribente in Cataplo (p. 427. Græv.) de Cynico, ὃν ἴδῃ τῆς Ἑκάτης τὸ δεῖπνον φαγόντα, καὶ τὰ ἐκ τῶν καθαρσίων ὠά, σὺν τούτοις τὸ σηπίας ὠμήν, ἀποθανεῖν. Cœna igitur Hecates, & ovis lustrationum, ut mendici, & sepiis crudis vivebant. Turneb. 1. Adverf. 19. Institutio Cynica. Tacit. 16. Ann. 34. Maxime intentus Demetrio Cynicæ institutionis doctori.
CYNICE, Adv. [κυνικῶς] ut, Cynice accipi. Plaut. Stich. 5. 4. 2.
— potius in subsellio
Cynice accipiemur, quam in lectis.
CYNIPHIS, CYNIPHOS, CYNIPHIUS. V. CINIPHUS.
CYNIPS, ĭphis. [κνίψ] Musca minutissima, longis cruribus, in capite habens rostrum, quo perforat cutem animalium. Nascitur ex humore, & juxta aquas abundat. Latini Muscam caninam vocant.
CYNNA, [Κύννα] Oppidum prope Heracleam Ponticam: ita dictum ab una Amazonum, vel a Cynno Gygante, fratre Cæi. Hinc fit
CYNNÆUS, [Κυνναῖος] gentile. Stephanus.
CYNNESUS, [Κυνῶν νῆσος] Nili fluvii insula est, non procul a majori Delta, e regione oppidi, quod Cynopolis nominatur. Ptolem. 4. 5.
CYNOCARDĂMON, i. n. [κυνοκάρδαμον] Nasturtium. Apul. de Herb. cap. 20.
CYNOCAUMA, ătis. n. [κυνόκαυμα] Calor a Sirio excitatus. Chrysolog. Serm. 51. pr. conf. Barth. ad Stat. 1. Silv. 2. 156.
CYNOCEPHALUS, i. m. Cynocephali [Κυνοκέφαλοι] ut scribit Plin. lib. 7. cap. 2. Homines sunt in montibus terræ Indiæ caninis capitibus, qui ferarum pellibus velantur, & qui latratum pro voce edunt, unguibusque armati venatu & aucupio vescuntur. V. Gell. lib. 9. cap. 4. Cic. 6. Att. 1. Erat præterea cynocephalus in essedo, nec deerant onagri.
CYNOCEPHALIA, vel CYNOCEPHALĒA, æ. f. sive CYNOCEPHALION, i. n. [κυνοκέφαλον] Herba canino capiti similis. Plin. lib. 30. cap. 2. Herba pulicaris dicitur a Romanis. V. Ruell. lib. 3. cap. 108.
CYNOCEPHALÆ, vel CYNOSCEPHALÆ, f. pl. Locus tumulosus in Thessalia, de quo Polyb. lib. 7. Liv. 33. 7. Florus 2. 7. 11.
CYNOCHALE, es. f. alias Polygonon. Apul. de Herb. cap. 18.
CYNOCRAMBE, es. f. [κυνοκράμβη Dioscoridi] cauliculum binûm palmorum longitudine emittit, mollem, subalbidum, folia mercuriali aut hederæ similia, certis interstitiis subalbida: semen foliis adhæret parvum, rotundum. Hæc Dioscorid. lib. 4. cap. 184. Ruellius Cynocrambem eandem esse cum Atriplice silvestri putat, sed fallitur, ut videre poteris apud Matthiolum. V. Apul. de Herb. cap. 127.
CYNOCTONON, i. n. [κυνοκτόνον] Aconitum, quo sumpto canes necantur. Diosc. 4. 76. & 79.
CYNODONTES, ium. m. [κυνόδοντες] Dentes qui a nostris Canini appellantur: ita dicti quod acuminati sint in formam dentium canis. Hos tradit Plin. lib. 11. cap. 37. semel casu aliquo amissos nunquam renasci.
Cynodontes sunt etiam Portentosi homines, quibus gemini procedunt dentes, Isidor. 12. 3. ex Solin. cap. 4. V. Salmas. in Solin. p. 24.
CYNOGLOSSOS, i. vel CYNOGLOSSA, æ. f. [κυνόγλωσσος] Herba quæ Lingua canis interpretatur, quod folia caninæ linguæ similia habeat. Plin. lib. 25. cap. 8. Jungitur & cynoglossos, caninas imitans linguas, topiariis operibus gratissima, &c. V. Ruell. lib. 3. cap. 127.
CYNOIDES, V. PSYLLION.
CYNOMAZON, i. n. [κυνόμαζον] Herba est eadem cum chamæleone nigro, quam & Cynozolon Plin. appellat. Dictum Cynomazon, quod in offa vel in pulte datum canes enecet.
CYNOMORION, i. n. [κυνομόριον] Herba a similitudine canini genitalis dicta. Alio nomine Orobanche dicitur. Plin. lib. 22. cap. 25. Orobanchen appellavimus necantem ervum & legumina, alii cynomorion eam appellant, a similitudine canini genitalis: cauliculus est sine foliis, pinguis, rubens. Ruell. lib. 2. cap. 75. docet Orobanchen in Parisiensi agro vocari *teniam*.
CYNOMĪA, vel potius CYNOMYIA, æ. f. [κυνόμυια] quatuor syllabarum dictio, Musca canina, quæ sanguinem ab animalibus exugit.
Cynomia, herba, quæ Pulicaris dicitur Romanis, ut ait Ruellius lib. 3. cap. 108. Plin. lib. 25. cap. 11. Psyllion, alii cynoides, alii crystallion, alii sicelion, alii cynomyiam appellant, radice tenui, supervacua, farmento-

mentosum, fabæ granis in cacuminibus, foliis canino capiti non dissimilibus, semine autem pulici, unde & nomen hoc in baccis, ipsa herba in vineis invenitur.

CYNOPŎLIS, is. f. [Κυνῶν πόλις] Canum civitas, in qua Anubis colitur, & honor, & sacer quidam cibus est canibus constitutus. Ab hac Cynopolitana præfectura [Κυνοπολίτης νομὸς] appellata est. Qui in ea habitant, Canarii dicuntur. Perottus.

CYNOPS, ŏpis. f. [κύνωψ] Herbæ genus spicatum. Plin. lib. 21. cap. 17.

CYNŎPUS, i. m. Piscis marinus, dicente Plinio ubi de Conchis loquitur: Extra has sunt rotundæ in oleario usu cochleæ, Cucumis, (Cynopus, Cammarus,) Cynosdexia, Draco. Hæc Plin. lib. 32. cap. ult. Sed desiderantur uncinulis inclusa in MSS.

CYNORRHŎDON, i. n. [κυνόρροδον] Flos lilii. Ruellius lib. 3. cap. 57. Florem lilii nascentis in Italia cynorrhodon vocari Plin. est auctor, quod & Hippocrates accepit, quum rubentia cynorrhoda feminarum purgationibus commendat in vino. Plin. lib. 25. cap. 2.

CYNOS, vel CYNUS, [Κῦνος] Latine Canis dicitur, Civitas in Locride, vel potius Navale, cujus meminit Liv. 28. 6. extr. Plin. lib. 4. cap. 7. extr.

Est etiam Cynos Fluvius Plinio lib. 5. cap. 28.

CYNOSARGES, is. f. [Κυνόσαργες] Gymnasium in Attica, sic dictum a cane albo, qui sacrificante Diomo, rapta femora in hunc locum detulit. In hoc gymnasio Antisthenes Cynicæ sectæ princeps philosophiam solebat profiteri. Auctor Laertius in vita ejus Segm. 13. ubi Menag. V.

CYNOSBĂTOS, i. [κυνόσβατος] alii Cynospaston vocant, ut ait Plin. lib. 24. cap. 14. Genus rubi. Et lib. 13. cap. 24. Fructum hujus rubi quibusdam in locis rustici *petelengas* vocant.

CYNOSDEXIA, [κυνὸς δεξιὰ] Piscis, V. CYNOPUS.

CYNOSORCHIS, is. f. [κυνόσορχις] Herba, quam aliqui Orchin vocant, foliis oleæ, mollibus, ternis, per semipedem longitudinis, in terra stratis, radice bulbosa, oblonga, duplici ordine, superiore quæ durior est, & inferiore quæ mollior. Eduntur ut bulbi cocti, in vineis fere inventi. Plin. lib. 27. cap. 8. Ruellius dicit hanc herbam officinis vocari *Testiculum canis*, & satyrion minus proprie.

CYNOSPASTOS, V. CYNOSBATOS.

CYNOSPRASION, i. n. Idem quod Marrubium. Apul. de Herb. cap. 45.

CYNOSSĒMA, ătis. n. [Κυνόσσημα] Locus est Troadis ad Hellespontum, Hecubæ sepulcro nobilitatus. Latine Canis tumulum interpretari possumus. Fabulantur enim poetæ Hecubam, quum in Græciam abduceretur captiva, post excidium patriæ ac suorum, ibi doloris impatientia in canem esse conversam, & deinde sepultam. Meminit hujus loci Plin. lib. 4. cap. 11. Et Strabo lib. 13.

Est item ejusdem nominis locus in Lybia Mareotide, cujus meminit Stephan. & Strabo lib. 17.

CȲNŎSŪRA, æ. f. [Κυνοσουρὰ] Canis cauda interpretatur, quæ & Minor ursa dicitur, constellatio. De qua Cic. 2. de Nat. Deor. 106. sic scribit, Aratum citans,

Dicitur esse Polus. Hunc circum ἄρκτοι duæ feruntur, nunquam occidentes,
Ex his altera apud Graios Cynosura vocatur,
Altera dicitur esse Helice. V. supra in dictione ARCTOS.

Ovid. 3. Fast. 108.

— Cynosura petatur
Sidoniis, Helicen Graia carina notet. V. Hyginum, lib. 2. in Arcto minore, & Aratum Germanico Cæsare interprete. Dicunt enim Cynosuram fuisse unam e Jovis nutricibus.

CYNOSURUS, a, um. Adj. [κυνόσουρος] Cynosura ova quæ dicantur, V. URINUM ovum.

CYNOSURIS, ĭdis. f. [κυνοσουρὶς] Idem ac Cynosura. Ovid. 5. Trist. 3. 7.

— suppositum stellis Cynosuridos Ursæ.

CYNOSURCI, [Κυνόσουρκοι] Tribus una Megarensium. Hi enim ut distinctio ordinis fieret, regionem omnem in quinque olim Tribus divisere: ex quibus alii Heraci, nonnulli Piraci, alii Megarenses, plerique Traspodicei, ultimi Cynosurci dicti. V. Alex. Genial. lib. 1. c. 17.

CYNOZŎLON, i. n. [κυνόζολον] Herbæ chamæleonis genus: sic dictæ, quod fœtore ejus ricini e canum auribus decidant. Plin. lib. 12. cap. 18. de chamæleone loquens, Et ricinos canum necant: juvencas quoque anginæ modo: quare a quibusdam ulophonon vocatur, & cynozolon, propter gravitatem odoris.

CYNTHUS, i. m. [Κύνθος] Deli insulæ mons est, in quo natum fingunt Apollinem & Dianam poetæ. Unde

CYNTHIUS, a, um. Adj. [Κύνθιος] ut, Cynthius Apollo: & Cynthia Diana. Virg. 6. Ecl. 3.

— Cynthius aurem
Vellit, & admonuit pastorem, &c.

Pura Cynthia. Valer. 2. Argon. 56. i. e. Luna.

Moderatrix arcanæ noctis Cynthia. Stat. 10. Theb. 365.

CYNUS, V. CYNOS.

C Y P

CYPAPHAPI, ōrum. m. Molles, cinædi, impudici. κύπη, foramen. κύπτω, inclino me. Φάπη, Venus. Firmic. lib. 7. cap. 16. In omni vero genitura, si Luna in cauda Leonis fuerit inventa, cinædos efficiet, matris Deorum cypaphapis servientes. Molles & impudici censebantur Galli matris deorum sacerdotes. [An Cypatis? Hesych. κυπάται, κίναιδοι, μαλακοί.

CȲPĂRISSA, æ. f. [Κυπάρισσαι Ptol.] Urbs est Achaiæ: unde Cyparissius sinus. Sic enim Plin. scribit lib. 4. cap. 5. in descriptione Achaiæ, Ad meridiem autem (inquit) Cyparissius sinus, cum urbe Cyparissa. ubi V. Hard. & mox dict. seq.

CȲPĂRISSĒIS, [Κυπαρισσήεις] Civitas est circa pristinam Macistiam, quæ deserta est. Alia est Messeniaca Cyparissia, [Κυπαρισσαία Steph.] ejusdem similiter nominis ut illa, diciturque Cyparissia numero singulari, genere muliebri: amnis vero Cyparisseis dicitur. Verba sunt Strabonis lib. 8.

CȲPĂRISSIÆ, arum. f. [κυπαρισσίαι] inquit Festus, appellantur acies quædam igneæ, quæ noctu apparere solent, ad similitudine cypressi. [In vulgo editis Cyparissæ scribitur. Forte scribendum Faces, pro Acies. Si Cyparissiæ legas erit m. g. a nomin. sing. Cyparissias.

CȲPĂRISSUS, i. m. [Κυπάρισσος] Thelephi filius, a Silvano & Apolline dilectus, qui quum cervum, quem amabat, imprudens occidisset, nimio dolore mutatus est in cupressum sui nominis arborem. Græci enim κυπάρισσον cupressum appellant. V. Ovid. 10. Met. 121. V. & plura apud Servium in illud 1. Georg. 20.

Et teneram ab radice ferens, Silvane, cupressum.

Est & Cyparissus, Civitas circa Delphos, quæ ab ejus arboris frequentia meruit nomen, Cujus meminit Pomponius lib. 2. 3.

CȲPĂRISSUS, i. f. [κυπάρισσος] Et per synæresin Cȳpressus: deinde conversione Y in U Cūpressus dicitur Arbor conifera nota. Virg. 3. Æn. 680.

Aeriæ quercus, aut coniferæ cyparissi.

Aeria cyparissus. Martial. lib. 12. 49. Al. 50.

Daphnonas, platanos, ac aerias cyparissos. [Lego Platanonas.

CYPARISSIAS, æ. m. [κυπαρισσίας] Quintum genus tithymali omnium maximum, quod sic a cyparissi similitudine vocatur. Plin. lib. 26. cap. 8. Quintum genus, cyparissiam vocant propter foliorum similitudinem, caule gemino aut triplici, nascentem in campestribus: cui eadem vis quæ helioscopio aut characiæ.

CYPARISSĬNUS, a, um. Adj. [κυπαρίσσινος] ut, Vinum Cyparissinum. Diosc. 5. 34.

CYPARISSĬFER, a, um. ut, Cyparissifer Lycæas. Sidon. Carm. 23. 417.

CYPĒRA, æ. f. Herba Indica Plin. 21. 18. V. CIPĪRUS.

CYPĒRIS, ĭdis. f. [κυπειρὶς] Cyperi radix. Plin. 21. 18. Apic. 7. 4.

CYPĒRUS, i. m. [κύπειρος] Juncus est angulosus, juxta terram candidus, cacumine niger, pinguisque: folia ima porraceis exiliora: in cacumine minuta, inter quæ est semen. Radix olivæ nigræ similis, quam quum oblonga est, cyperida vocant, magni in medicina usus. Hæc Plin. lib. 21. cap. 18. Nostrates officinæ (inquit Ruellius lib. 2. cap. 4.) Cyperum adhuc hodie nominant: rura *soucheti* nomine norunt, quod Junio mense radicitus eruunt, digeruntque stipites in manuales fasciculos, quos prius insolatos aceti imbre conspergunt, siccatosque frustratim tundunt, ut sua odoris gratia vestes interpositi commendent. V. ibidem plura.

CYPERUM, i. n. apud Varr. 3. de R. R. 16. Et Columel. 12. 20.

CYPHANTA, orum. n. pl. [Κύφαντα Polyb.] Portus est in sinu Argolico Achaiæ, Plin. 4. 5.

CYPHI, is. n. [κῦφι] Thymiamatis compositio est dicata diis, qua multum Ægyptii sacerdotes utebantur. Constat, ut Plutarchus ait, ex melle, vino, uva passa, cypero, resina, seseli, aspalatho, myrrha, bitumine, junco, bryo, calamo utroque, junipero, cardamomo, lapatho. Rationem componendi vide apud Dioscorid. lib. 1. cap. 24.

CYPHON, ōnis. [κύφων] Tormenti genus apud Græcos. Id vero ligneum erat vinculum, sive, ut nunc, etiam ferreum, vulgus *Berlinam* vocat. Unde Improbis quoque Cyphonis nomen adhæsit. Dicitur Cyphon, ἀπὸ τοῦ κύπτειν, id est a capitis proclinatione: nam & incurvati dicuntur cyphalei. Apud quosdam ita cautum reperio, ut quisquis per audaciam legum placita risui habuisset, diebus viginti in Archivo junctus cyphone perseveraret nudus, melle ac lacte delibutus, ut apibus muscisque esset pabulum: dilapsis vero iis, muliebri indutus veste deturbaretur in præceps. V. Cæl. Rhodig. lib. 10. cap. 5. & Schol. in Plut. Aristoph. 476. & 406.

CYPHUS, i. m. [Κύφος] Perrhæborum mons est, & pagus eodem nomine, ut refert Strabo lib. 9.

CYPĪRUS, i. m. Herba est folia habens ad iridis similitudinem mucronata, quæ a Latinis Gladiolus dicitur, radice bulbosa, & odore vicino nardo. Est & per se Indica herba, quæ Cyperis vocatur, gingiberis effigie, commanducata croci vim reddens. V. Plin. 21. 18. Ubi nominatim a Cypero distinguit.

CYPRĪNUS, i. m. Piscis genus, ex congrorum genere, de quo Plin. lib. 32. cap. 11. Quidam Cyprinum piscem eum esse volunt quem nos *Carpionem* appellamus vulgo.

CYPRINUM, i. n. Oleum, factitium erat e glande Ægyptia, odorum causa, teste Plin. lib. 15. cap. 7. Fortasse idem quod e cypro arbore fiebat. V. CYPRUS, arbor.

CYPROS, i. m. [κύπρος] Herba, ex qua fit oleum. Plin. lib. 23. cap. 4. Natura ejus, inquit, excalfacit, mollit nervos. Folia stomacho illinuntur: & vulvæ concitatæ succus quoque eorum apponitur. V. loc.

CYPRUS, i. f. [Κύπρος] Insula, etiam nunc nomen retinet, inter *alia* nomina Macaria dicta: nam mire fertilis est, in sinu maximo, *qui* Issicus circa Ciliciam dicitur, ad Ortum Occasumque Ciliciæ, ac Syriæ objecta est: novem aliquando regnorum sedes, ut Plin. lib. 5. cap. 31. scribit: smaragdo, crystallo, ære Cyprio cognominato, adamante, & alumine nobilis: quam aliquando adnexam Continenti fuisse, Idem lib. 2. scribit. De hac Strab. lib. 14. Veneri fuit sacra. Flor. 3. 9. 2.

CYPRIUS, a, um. Adj. [Κύπριος] Unde, Tres parvæ insulæ huic propinquæ, Cypriæ nominantur. Et Venus Cypria, quod ei primum in Cypro templum sit constitutum. Cic. pro Domo 53.

Æs cyprium dicitur, quod vulgo *cuprum* nominatur. Plin. lib. 33. cap. 5. Teritur Cyprio ære in Cypriis mortariis. Idem lib. 20. cap. 13. In pyxide Cypria asservatur.

Cyprium absolute, pro Ære Cyprio. h. e. Quod ex Cypro insula advehitur. Plin. lib. 36. cap. 26.

Bovi Cyprio merendam, Ennius sotadico versu quum dixit, significat id quod solet fieri in insula Cypro, in qua boves humano stercore pascuntur. Verba sunt Festi.

Hirundo Cypria. Plin. 24. 11.

Merces Cypria. Hor. 3. Carm. 29. 60.

Vicus Cyprius, Romæ. Varro de L. L. 4. 78. Vicus Cyprius a Cypro, quod ibi Sabini cives additi consederunt, qui a bono omine id appellarunt. Nam Cyprum Sabine Bonum. Sed alii per I, Ciprius rectius scribunt.

CYPREUS, a, um. Aliud Adj. ut, Bidentes Cyprei. Pallad. Jul. t. 5.

CYPRICUS, a, um. Adj. Idem; ut, Laurus Cyprica. Cato de R. R. cap. 8.

CYPRUS, i. f. [κύπρος] in Ægypto est Arbor ziziphi foliis, semine coriandri, (flore) candido odorato. Coquitur hoc in oleo, premiturque postea, quod cyprus vocatur. Pretium ei in libras, X. V. Hæc Plin. 12. 24. pr. Latine, Ligustrum. V. Ruell. lib. 1. cap. 94.

CYPSELLA, vel CYPSELA, ōrum. n. pl. [Κύψελα Steph.] Oppidum Thraciæ, ut scribit Plin. lib. 4. cap. 11. Epit. Strab. lib. 7. Cypselorum urbem nominat.

CYPSELUS, i. m. [Κύψελος] Tyranni nomen apud Corinthum, cujus meminit Cic. 5. Tusc. 109. Demarathus (inquit) Tarquinii regis nostri pater, tyrannum Cypselum quod ferre non poterat, fugit Tarquinios Corintho, & ibi fortunas suas constituit, ac liberos procreavit.

CYPSELUS vel Cypsellus est etiam Avis ex hirundinum genere. Plin. lib. 10. cap. 39 Plurimum volant quæ apodes, quia careant usu pedum, ab aliis cypselli appellantur hirundinum specie. Nidificant in scopulis. Hæ sunt quæ toto mari cernuntur: nec unquam tam longo naves, tamque continuo cursu recedunt a terra, ut non circumvolitent eas apodes. Cetera genera residunt & insistunt: his quies, nisi in nido, nulla: aut pendent, aut jacent.

CYPSELIDES, æ. m. [Κυψελίδαι] patronym. Virg. in Ciri v. 464.
Cypselidæ magni florentia regna Corinthi.

C Y R

CYRBIANA, æ. f. [Κυρβιανὰ] Elymæorum provincia est, quibus finitimi sunt Sagapeni, & Silaceni, parvi sane principatus. Strabo lib. 16.

CYRENE, es. f. [Κυρήνη] Nympha, Penei fluvii filia, quam raptam Apollo transtulisse fertur in eam Africæ partem, quæ ab ea Cyrenaica dicta est. V. Virg. 4. Georg. 321. & 354. & mox CYRENAICA.

CYRENE, es. f. [Κυρήνη] Urbs Africæ nobilissima, unde Cyrenaïca regio nomen invenit, de qua V. paulo infra plura.

CYRENÆ, ārum. f. pl. Urbs eadem regionis Cyrenaicæ. Catull. 7.
Quam magnus numerus Libyssæ arenæ
Laserpiciferis jacet Cyrenis. Meminit & Plin. lib. 5. cap. 5. Nunc vulgo vocatur *Corena*; teste Olivarius in Melam.

CYRENÆUS, a, um. Adj. gentile. [Κυρηναῖος] Cic. 4. Acad. 76. Quid Cyrenæi? Videntur mihi minime contempti philosophi. V. dict. seq.

CYRENAĬCUS, a, um. Adj. Cyrenaici philosophi, [Κυρηναϊκοὶ] de quibus Cic. 3. Tusc. 52. Atqui (inquit) ab Aristippo Cyrenaici philosophi nominati, omne bonum in voluptate posuerunt, virtutemque censuerunt ob eam rem esse laudandam, quod efficiens esset voluptatis. Qualis autem fuerit Cyrenaica philosophia, docet Diogenes Laertius lib. 2. in Aristippi vita. V. Cic. 3. de Orat. 59. & 3. Off. 116.

CYRENAĬCA, æ. f. [Κυρηναϊκὰ] Africæ regio, eadem Pentapolitana a quinque civitatibus dicta, quarum præcipua, & quæ regioni circumjacenti nomen daret, Cyrene visa est. Eam Strabo lib. ult. a Theræis Græcis conditam esse scribit, qui ex Laconica profecti, Theram insulam prius coluerint, hinc in continente Cyrenem ædificaverint. Ex horum numero fuit Battus quidam, qui Cyrenes condendæ fuit auctor, quod alibi idem Strabo indicat. Inde Battiadas Cyrenenses Silius nominat lib. 3. 253.
Necnon Cyrene Pelopei stirpe nepotis
Battiadas parvos, fidei stimulavit in arma. Diodorus Siculus lib. 5. scribit ex quorundam sententia huic urbi nomen inditum a Cyrene Ipsei filia, quæ quum apud Peleum virgo educaretur, Apollo ejus forma captus, raptam virginem in Libyam, ad ea loca, in quibus postmodum civitas condita est, asportavit, & ab ejus nomine, Cyrene dicta. Eam regionem fertilissimam esse tradit Herodotus in fine quarti libri. Cic. pro Planc. 13.

CYRENENSIS, e. Aliud gentile. Plaut. Rud. 3. 2. pr.
Proh! Cyrenenses populares! &c. V. Tacit. 3. Ann. 70.

CYRILLUS, i. m. [Κύριλλος] Præsul Dalmatiæ.
Cyrillus item Alexandrinus Præsul edidit variarum hypotheseōn tractatus, Homilias plurimas, quibus utuntur Græci, præterea adversus Nestorium epistolas, quibus omnia occulta ejus venena refellit. Is vixit temporibus Juliani principis.
Cyrillus præterea Ierosolymitanus Præsul, sæpe pulsus ab ecclesia, & receptus, ad extremum sub Theodosio principe octo annos in sua sede perseveravit. extant ejus Catecheses. Hæc Hieronymus.

CYRĪNUS, i. m. Romanus cum Basilide, & Nabore, sub Diocletiano passus, ac sepultus tertio ab urbe lapide. Ex Volaterrano.

CYRIZOBORCA, Oppidum Indiæ. Plin. lib. 6. cap. 12. Amnis Iomanes in Gangen, per Palibotros decurrit inter oppida Methora & Cyrizoborca. Harduin. legit, Clisobora.

CYRNABA, æ. Scythiæ fluvius, non procul a Chryse sinu, cujus meminit Plin. lib. 6. cap. 17.

CYRNĒA, æ. f. [κυρνέα] Vasis vinarii genus, teste Nonio. Plaut. Amph. 1. 1. 73.
Cadus erat vini, inde implevi cyrneam. Sunt qui Cirnam scribunt per i nostrum, & παρὰ τὸ κιρνᾶν, hoc est a miscendo dictum volint. V. CIRNEA. In emendatis libris legitur Hirneam. V. f. l.

CYRNI, ōrum. m. Indorum populi, quos Isigonus apud Plinium scribit annis centenis quadragenis vivere. Plin. lib. 7. cap. 2.

CYRNOS, i. f. [Κύρνος] Insula est Corsica, ut supra dictum est in CORSICA. unde

CYRNII, Populi hujus insulæ.

CYRNÆUS, a, um. Adj. Virg. 9. Ecl. 30.
Sic tua Cyrnæas fugiant examina taxos.

CYROPOLIS, is. f. Regio est maritima, haud procul a sinu Persico, ut refert Plin. lib. 6. cap. 26.

CYRRHESTICA, æ. f. Regio, Cyrrhe dicta est, ubi Cyrrhestis dea colebatur, quam Minervam interpretantur Plinius & Ptolemæus. conf. CYRRHUS.

CYRRHA, æ. f. [Κύῤῥα] Oppidum in Phocide, juxta quod & Cyrrhæi campi ad Phocidem attinent, unde & Cyrrhæos scopulos, & antra Cyrrhæa fontesque Cyrrhæos, pro Phocensibus, Parnasiisve poetæ cognominant. De Cyrrhæis campis copiose disseritur in orationibus adversariis Demosthenis & Æschinis. Martial. lib. 1. 72. ad Flaccum,
Quid tibi cum Cyrrha, quid cum Permessidos unda?
Cyrrha scopulosa. Lucan. lib. 3. 172. Jacet enim sub Cirphin rupem: ut auctor est Strabo lib. 9.

CYRRHÆUS, a, um. Adj. ut,
Cyrrhæa templa. Claud. de Bell. Gigant. 35.
Secreta Cyrrhæa. Lucan. lib. 1. 64. i. e. Apollinis oracula apud antrum Cyrrhæum.

CYRRHUS, i. m. [Κύῤῥος] Syriæ oppidum, cujus incolæ Cyrrhestæ dicuntur. Auctor Stephanus, q. V. V. & Plin. lib. 5. cap. 23.
Sunt item Cyrrhestæ Macedoniæ populi, non procul a Pella Alexandri patria, quorum meminit idem Plin. lib. 4. cap. 10.

CYRSILUS, i. m. [Κύρσιλος] Atheniensis, lapidibus obrutus, quod inhonesta suaderet, Cicerone auctore 3. Off. 48.

CYRTÆA, æ. f. [Κύρταια] Oppidum est ad mare rubrum, in quod Artaxerxes Megabyzum relegavit. Stephanus.

CYRUS, i. m. [Κῦρος] Cambysis & Mandanes filius fuit. Hic avi sui Astyagis jussu expositus, quod per somnium ex naturalibus filiæ, quam unicam habebat, vitem enatam vidisset, cujus palmite omnis Asia obumbraretur. Hic dum exponitur (mirum) a cane femina aliquandiu lactatus est: tandem a regio pastore educatus, fatis volentibus in Persarum regem assumptus est. Quibus quum diu imperasset, a Tomyri Scytharum regina cum ducentis millibus Persarum cæsus est, ut auctores sunt Herodotus & Justinus. Dictus porro Cyrus est a Cyro flumine, quod per cavam Persiam fluit, ut scribit Strabo lib. 15. Hujus Cyri historiam scripserunt Xenophon philosophus octo voluminibus, Herodotus & Justinus libro primo.
Fuit & Cyrus poeta, præfectus prætorio Theodosii junioris, deinde Patricius ob ingenium factus, favente magnopere Eudocia imperatoris uxore, quæ poetas & carmina valde diligebat: ejus etiam opera, quum ageret Ierosolymis, Præsul ad extremum factus in Cotyaeio Phrygiæ, pervenit usque ad Leonem imperatorem. Auctor Suidas.
Cyrus, item nomen duorum fluviorum, quorum unus Armeniæ & Hiberiæ fines interluit, & per Albaniam labitur. Oritur in monte Caucaso. Alius est in Media.

CYREUS, a, um. Adj. [Κύρειος] Quod est Cyri. Cic. 4. Att. 9. Nostram ambulationem, & Laconicum, eaque quæ Cyrea sunt, velim quum poteris invisas. i. e. Quæ Cyrus architectus fabricatus est.

CYROPOLIS, is. f. a Cyro condita urbs. V. Freinshem. ad Curt. 7. 6.

CYSSĪTES, V. CISSITES.

C Y T

CYTÆA, æ. f. [Κυταία] Oppidum regionis Colchicæ, & patria Medeæ. Stephan.

CYTÆUS, a, um. Adj. [Κυταῖος] ut, Virgo Cytæa, i. e. Medea. Valer. 6. Argon. 156.
Cytæi, populi qui & Colchici. Valer. 6. Argon. 426.
Terræ Cytææ, Colchi. Valer. 6. Argon. 693.

CYTEĪNUS, a, um. [Κυταιεῖος] aliud Adj. ut, Carmina Cyteina, i. e. Medeæ Colchicæ. Propert. 1. 1. 24. Alii rectius legunt Cytæaea. V. Broekh.

CYTÆIS, ĭdis. f. [Κυταΐς] Propert. 2. 4. 7.
Non hic herba valet, non hic nocturna Cytæis. vel Medea intelligitur, vel quævis maga. conf. Val. Flacc. 5. 466.

CYTEORUM, i. n. Ptolemæo, Cotyorum Plinio, Cappadociæ oppidum, hodie *Cecino*.

CYTHĒRA, æ. f. frequentius n. pl. [Κύθηρα] in Laconico sinu insula est, de qua Plin. lib. 4. cap. 12. sic scribit, Cythera cum oppido in Laconico sinu, antea Porphyris appellata. Hæc sita est a Maleæ promontorio v. M. pass. ancipiti propter angustias ibi navium ambitu. Hactenus Plin. Hesiod. in Theogonia v. 192. seq. tradit Venerem ab oppido, Cytheream cognominatam: Servius autem ab insula cognominatam tradit. Neutro genere & numero plurali protulit Valer. 8. Argon. 229.
Idalium furto subit, aut dilecta Cythera. Virg. 1. Æn. 680.
Hunc ego sopitum somno, super alta Cythera. Sic & Ovid. 4. Fast. 286. Cytherus Phœnicis filius nomen indidit, ut auctor est Stephanus.

CYTHERE, es. f. Venus. Ausonius in Epigram.
Nec bis cincta Diana placet, nec nuda Cythere.

CYTHĒRĒA, æ. f. [Κυθέρεια] Venus. Virg. 1. Æn. 262.
Parce metu Cytherea. Dicitur & Cythereia, teste Servio in 6. Æn. 505. Ovid. tamen secundam produxit lib. 4. Fast. 15.
Mota Cytherea leviter mea tempora myrto, &c. Sed in MSS. & editt. emend. est Cytheriaca.
Venus Cytherea, ab urbe Cythera in quam primum devecta esse dicitur concha, quum in mari esset concepta. Festus. V. Hesiod. l. c.

CYTHEREIS, ĭdis vel ĭdos. f. [Κυθερηΐς] Venus. Ovid. 4. Met. 288. in Hermaphroditi fabula,
Mercurio puerum diva Cythereide natum. Idem tamen videtur alium syllabis mensum dedisse lib. 15. Met. 386.
Armigerumque Jovis, Cythereidasque columbas. Et sic legit Cælius Rhodig. 17. 7. Ego vero ausim contendere Cythereiadas esse legendum, a nominativo Cythereias, Cythereiadis vel Cythereiados.

CYTHERIACUS, a, um. Adj. [Κυθεριακὸς] Martial. lib. 14. 207.
Sume Cytheriaco medicatum nectare ceston. Ovid. 7. Epist. 60. & 4. Fast. 15.

CYTHEREĬUS, a, um. [Κυθερήϊος] Adj. ut,
Cypros Cythereia. Martial. lib. 8. 45.
Heros Cythereius. Ovid. 3. Fast. 611. i. e. Æneas Veneris filius.
Mensis Cythereius, Aprilis Veneri dicatus. Ovid. 4. Fast. 195.
Sic ego; sic Erato, (mensis Cythereius illi
Cessit, quod teneri nomen amoris habet.)

CYTHEREIA, æ. f. pro Venere. Ovid. 4. Met. 190.
Exigit indicii memorem Cytherea pœnam.

CYTHĒRIS, ĭdis. f. [Κυθηρίς] Meretrix, a Cornelio Gallo poeta adamata, quæ alio nomine Lycoris dicitur. V. in dictione CORN. GALLUS, & Servium 10. Ecl. Virg. pr.
Cytheris, Mima cum qua vectus est Antonius post Pharsalicam pugnam, junctis ad currum leonibus: quod primus Romæ factitasse dicitur, non sine quodam ostento temporum, generosos spiritus jugum subire illo prodigio significante. Hæc Plin. lib. 8. cap. 16.

CYTHÆRON, ōnis. [Κιθαιρὼν] Saltus est in Bœotia apud Thebas, Musis sacer. Plin. lib. 4. cap. 7. Et Musis natale in nemore Heliconis assignant. Datur & his Thebis (Bœotias intelligit) saltus Cythæron. Solinus cap. 12. Apud Thebas Helicon lucus est, Cythæron saltus, amnis Ismenius. V. Servii locum in CITHÆRON. Sic enim rectius scribitur. Servio subscribit Lactantius, in Stat. 1. Theb. 114. Sed utrumque putant errare docti Herodotus enim lib. 8. tradit e Parnassi verticibus alterum vocari Thitoreum, alterum Hyampæum. Auson. in Griph.
Sacravit toties ternas ex ære Cythæron.

Infelix. Valer. 5. Argon. 81. Infelix sane, ob scelera in eo admissa. Ibi enim Actæon a canibus interfectus est: ibi Orpheus a Mænadibus discerptus: ibi Pentheus ab Agave matre laceratus.

CYTHNOS, i. f. [Κύθνος] Insula una Cycladum, ut scribit Pompon. Mela lib. 2.7. Ovid. 5. Met. 253.

— inde cava circumdata nave Seriphon
Deserit, a dextra Cythno, Gyaroque relictis.

CYTHOS, i. m. [κύθος] Os capitis universum vocatur, ut Pollux inquit: Latini Calvam, & Calvariam dicunt, ut Celsus testatur. Aristoteles πεχύτην intelligit, quod capillis integitur. Plura Cæl. 3. 23.

CYTINIUM, i. n. [Κυτίνιον] Civitas una est ex quatuor Doriensium urbibus, quæ commemorantur a Strab. lib. 9. Plin. Cytinum vocat 4. 7.

CYTĪNUS, i. m. [κύτινος] Flos sativæ punicæ. Plin. lib. 23. cap. 6. Primus pomi hujus partus florere incipientis, cytinus vocatur Græcis. Vide Ruellium. Dioscorides lib. 1. videtur cytinos flores ipsius mali punici appellasse, quum tamen non flore, sed a floribus primus fructus, in speciem mali punici figuratus, Cytinus appelletur. Celsus tum alibi, tum lib. 5. cap. 19. in emplastro, quod Rhypodes dicitur, Cytinos Capitula mali punici appellavit.

CYTIS, Insula ad fauces rubri maris, non procul a Berenice urbe Epiri cognominata, topazium gemmam ferens. Auctor Plin. lib. 6. cap. 29.

CYTĬSUS, i. m. [κύτισος] Genus fruticis. Plin. lib. 13. cap. 24. Frutex est & cytisus, ab Aristomacho Atheniensi miris laudibus prædicatus pabulo ovium, aridus vero etiam suum. Spondetque jugero ejus annua HS. vel mediocri solo reditus. Utilitas quæ ervo, sed ocyor satietas, perquam modico pinguescente quadrupede, ita ut jumenta hordeum spernant. Non ex alio pabulo lactis major copia, aut melior. Super omnia, pecorum medicina a morbis omni usu præstante. Quin & nutricibus in defectu lactis aridum, atque in aqua decoctum, potui cum vino dari jubet, firmiores celsioresque infantes fore. Viridem etiam gallinis: aut si aruerit, madefactum. Apes quoque nunquam desore cytisi pabulo contingente promittunt Democritus & Aristomachus. Nec aliud minoris impendii est. &c. Sunt qui scribunt per TH aspiratum. Virg. 1. Ecl. 79.

Florentem cythisum, & salices carpetis amaras. Ubi Servius; Genus fruticis, vel herba quæ nascitur inter campos & silvas in Cythisa civitate. Cythisi abunde meminit Columel. lib. 5. cap. ult.

CȲTŌRUS, i. m. [Κύτωρος] Paphlagoniæ mons buxo abundans, quem Macedoniæ esse magno errore credidit Servius. Virg. 2. Georg. 437.

Et juvat undantem buxo spectare Cytorum.

Ab hoc, quæ buxea sunt, Cytoriaca dicta. Ovid. 4. Met. 311.

Sæpe Cytoriaco diducit pectine crines. Sed lib. 6. 132. aliter,
Utque Citoriaco radium de monte tenebat. in Edit. Burm. cum Y pr. syll. legitur. Oppidum aliquando Sinopensium emporium fuit, sic a Cytoro Phryxi filio dictum, ut scribunt Strabo & Steph.

Buxifer Cytorus. Catull. 4. 13.

CYTORIĂCUS, & CYTORIUS, a, um. Adj. [Κυτώριος] ut, Jugum Cytorium. Catul. 4. 12. Mons Cytoriacus. Ovid. 6. Met. 113. V. præced.

CYTRI, vel potius CHYTRI, ōrum. [Χύτροι] Festum fuit apud Athenienses percelebre, in quo omne feminum genus in olla coquere solebant, Dionysio & Mercurio operantes, ut Theopompus scribit, Principium hujus sacri a Deucalione usque per manus traditum fuit. Ferunt enim illum, & qui cum eo fuerant, semina ita coxisse in olla, unde festum exortum & appellatum est: nam chytra, ollam significat. Nec ex coctis quicquam gustabant, sed Dionysio & Mercurio Chotoniis offerebant pro mortuis. Sunt qui hæc eodem peracta die affirment, quo & Choes agebantur, idque 13. Decembris. Lege Suidam.

C Y Z

CYZICENUS, i. m. Atheniensis philosophus, excellens in geometria maxime.

CȲZĬCUS, i. m. [Κύζικος] Vulgo *Cyzico*, sive *Cyzicum*, Insula in Propontide, duobus pontibus juncta Continenti, habens urbem ejusdem nominis, mœnibus, arce, & turribus marmoreis: cui nomen indidit Cyzicus rex, quem Iason per imprudentiam interemit. De hac Ovid. 1. Trist. 10. 29.

Hinc Propontiacis hærentem Cyzicon oris:
Cyzicon Æmoniæ nobile gentis opus. Fuit hæc civitas magnitudine & pulchritudine cum primis Asiæ urbibus comparanda, paci & bello apta, tribus armamentariis inclita, quorum aliud armorum, aliud instrumentorum, aliud frumenti erat receptaculum.

CYZICENI, orum. m. pl. Hujus urbis habitatores. Cic. pro Lege Manil. 20. Urbs Cyzicenorum.

CYZICENUS, a, um. Adj. ut, Regio Cyzicena. Plin. 35. 13.
Stater Cyzicenus viginti octo drachmas valebat. Vitruv. 6. 6. & Plin. 32. 6.